Digitized by Google

32
5 K
6

AMBROSII CALEPINI DICTIONARIVM,

IN QVO EXORNANDO, ATque emendando hæc præſtitimus.

Primum, illud curauimus, ut nunc poſt omnes aliorum editiones multa, quæ pleriſque in locis deſiderabantur, & , quæ ſtudioſæ iuuentuti non inutilia fore duximus, adderemus: Deinde, cùm multarum dictionum obſcura foret ſignificatio, eam accuratè aperuimus. Præterea, cùm quamplurima tam in uulgaribus interpretationibus, quàm Latinis, Græcisq; dictionibus corrupta ferè, deprauataq; eſſent, ea correximus: Poſtremo, totum quidem opus in meliorem formam redegimus, ac planè illuſtrauimus. quod, qui hos libros cum ceteris, qui hactenus in lucem prodierunt, contulerit, ſedulò actum eſſe reperiet.

[redacted]

VIRTVTE DVCE



COMITE FORTVNA,

[redacted]

Venetiis, Ioan. Gryphius excudendũ curabat.

LECTORIBVS S.

IS EST mos, ea eſt huius typographiæ conſuetudo, bonarum litterarum ſtudioſi, ut tum demum ſe longè uberrimum induſtriæ ſuæ fructum conſecutam arbitretur, cùm ueſtris inde ſtudijs quamplurimum accedat emolumenti. quod quidem ſi antea in alijs libris ab eadem excuſis fuit diligenter conſeruatum; modò hoc in Calepini dictionario ſummo ſtudio, ſummaque cura præſtitum fuit: quod Cùm Ioannes Gryphius uir quidem in hoc excudendi genere ætate noſtra ſolertiſsimus, ac de omnibus ſtudioſis optimè meritus denuò eiſdem ſuis typis deſcrptum emittere pararet; egit mecum, ut adhibitis alijs exemplaribus mea, qua poſem, diligentia illud accuratè recognoſcerem, expolirem, atque res malè affectas ſanitati reſtituerem. Curauimus igitur pro uirili noſtra (tametſi per alios à mends, quibus totum dictionarium ex multiplici impreſsione redundabat, magna ex parte uindicatum, ac penè in priſtinam formam redactum, proximè ſit emiſſum) ut tamen, non enim omnia poſſumus omnes, locupletius & emendatius à nobis ederetur. Multa addidimus, quæ ſtudioſiſsimis adoleſcentibus maximo uſui, ac magnæ oblectationi in dies magis futura eſſe confidimus & ſperamus, ac ne fucum factum credatis; primùm, omnia adnotata, & ſingula aſteriſcis huiuſmodi * animaduerſa inuenietis. Deinde, cùm multa teſtimonia Oratorum, Poetarum & Hiſtoricorum à Calepino eſſent citata, quæ in libris haſtenus impreſsis ita deprauata legebantur, ut uix ad ſententiam facere uiderentur, ſuę integritati optima fide reddidimus. Sed non libet ſingillatim omnia, quæ præſtita ſunt, hic commemorare; illud tamen affirmare non dubitabimus, Lectorem inter legendum multò plura & uberiora eſſe inuenturum, quàm nos hac epiſtola polliceri uoluerimus. Hanc igitur noſtram editionem unam omnium locupletiſsimam & emendatiſsimam æqui boniq; facite, ac Valete.

DICTIONARIVM Ambroſii Calepini,

MVLTARVM VOCVM EXPLANATIONE AVCTVM,

ET MVLTARVM ITEM CORRECTIONE RESTITVTVM.

DE LITTERA A.

A NOMEN eſt litteræ primæ Hebræis, Græcisq́;, & Latinis. Hæc aſpirationem accipiens Interiectio fit, quæ pars humanorum affectuum expreſſiua eſt: qui fere contentiore uoce, quod proprium aſpirationis eſt, efferuntur. Aſpiratur itaque Ah interiectio in fine præter uocaliũ morem: quod ſit propter affectum pronunciandi, & differentiam præpoſitionis. Et modo admirantis eſt, ut apud Plautum: Ah quid ais? Modo dolentis, ſeu commiſerantis eſt. Virgil. 1. Ecloga: Spem gregis, ah ſilice in nuda connixa, reliquit. & alibi, Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas. Ah, flentis, inquit, Donatus. Terent. in Adel. Ah me miſeram. Ah, indignantis ſibi ipſi, & ſe ipſum arguentis. Terent. in And. Ah, uix tandem ſenſi ſtolidus. Ah, deſiderij. Plaut. in Aſi. Ah quanto amplius ualerem, ſi hic maneres. Ah, indignantis & ſtomachantis alteri cum reprehenſione. Teren. in And. Ah, Tantam'ne rem tam negligenter agere? Ah, obiurgantis. Terent. in And. Ah quanto ſatius eſt te id dare operam, Qui iſtum amorem ex animo amoueas tuo. Ah, abnegantis. Terent. in And. Ah, ne me obſecra. Ah, increpantis cum indignatione. Teren. in Eunuc. Ah, rogitare? quaſi difficile ſit. Ah, reclamantis, aut contradicentis Teren. in Hecy. Meum receptas filium ad te. B. ah. Vbi Donatus: Ah, quod falſum eſt. reclamauit meretrix ſtatim: & uoluit contradicere, ſi permitteret ſenex. Ah ah, ſuſpirantis. Plaut. in Milo. ah ah, cum uenit in mentem, mores ut mihi mutandi ſient. Eſt & A', præpoſitio, ſed ſine aſpiratione, ablatiuo ſeruiens: & ratio eſt, quoniam deſcendit à Græca ἀπὸ, remota ultima ſyllaba πο, remanetq́; in Latino pſile eadem: ſi enim aſpiraretur, eſſet contra Græcam doctrinam. & non ſolum A', præpoſitio uenit à Græco: ſed etiam Ab: quoniam ἀπὸ excludit o, præſertim in colliſionibus uocalium, & remanet ἀπ: id eſt, ap: ſed π tenuis uertitur Latinè in b, ſuam mediam. & dicitur ab. Eadem ratio eſt Abs: quorum trium eadem prorſus ubique eſt ſignificatio, motus ſcilicet de loco: hoc ſolo differentibus, quòd A' nunquam coniungitur cum dictionibus incipientibus à uocali: Ab uerò cum omnibus ijs, & præterea cum l, & r, duabus liquidis, & i, conſonantis locum tenente: ut, ab lege, ab rege, ab Ioue (licet apud Liuium cum alijs quoque conſonantibus coniunctum legatur) & Abs cum te, & quit, abs Tullio, abs quolibet. Quæcunque igitur de A', eadem & de Ab, & Abs, quantum ad ſignificationem attinet, dici & poſſe, & debere eſt putandum. Significat autem A' interdum Poſt (μετὰ cum accuſatiuo, & ἀπὸ.) Cic. de Sen. Cuius à morte hic tertius & triceſimus eſt annus. hoc eſt, poſt cuius mortem. Sic dicimus, A' coitu, à partu, à tergo, à funere, à commeatu: quod eſt, Poſt coitum, poſt partum, poſt tergum, τ' ὄπισθεν, κατόπιν, poſt funus, poſt commeatum. Liuius 3. ab Vrbe: Neque hoſtium à tergo incurſum uidit. Suet. in Cæſare: Plebs ſtatim à funere ad domum Bruti & Caſſij cum facibus tetendit. hoc eſt, poſt celebratas exequias. Idem in Tiberio: A' commeatu caſtra repetentes. Sic A' ſomno: id eſt, poſt ſomnum. Dicimus quoque. & A' rege: hoc eſt, poſt regem: ſiue, ſecundus à rege. Liuius: Si dignum, qui ſecundus à Romulo numeretur, crearitis. Quandoque ſignificat De. Terent. A' uilla mercenarium uidi. Sueto. in Veſpaſiano: Alterum ad Iuniam Caluinam à gente Auguſti pertinere dicebat pro, de gente. Martialis: Ipſa protinus à uia ſalutes. Quandoque habet uim defenſionis, & ſignificat Pro (ὑπὲρ cum genitiuo) Cicero in Bruto: Nemo contra ciuium perditorum dementiam à ſenatu, & à bonorum cauſa ſtetit conſtantius. A' ſenatu, ait: &, A' cauſa bonorum: id eſt, Pro partibus ſenatus & bonorum: hoc eſt, ſenatui ſtuduerit, & fauerit, eamq́; tutatus fuerit. Idem pro Cluentio: Non modò dicendi à reo, ſed ne ſurgendi quidem poteſtas fuit. quod eſt, Pro reo. Sic dicimus, A' quæſtionibus, à teſtibus à uoluntate: quæ locutio crebertima eſt apud idoneos auctores: quaſi defenſor quæſtionum, teſtium, & uoluntatis alterius. Item in officijs & dignitatibus ſignificandis plurimus eius uſus eſt: ut, A' ſtudijs dicitur eſſe, qui pro eruditione & doctrina ſua præeſt ſtudijs alicuius, puta principis: Ab epiſtolis, ὁ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν. A' rationibus: A' libellis, ὁ γραμματεὺς προστάγμασι τῶν ἱκετειῶν, qui epiſtolis, rationibus, libellis ſupplicibus præeſt. Sueto. in Claudio: Polybium à ſtudijs, Narciſſum ab epiſtolis, & Pallantem à rationibus. A' caliculis, ὁ ἐπὶ τῶν ποτηρίων, qui præeſt caliculis, quæ ſunt uaſa potoria. A' commentarijs, qui præeſt commentarijs: hoc eſt, qui in commentarium cuſtodias refert, & ueluti diarium cuſtodiarum conficit. Hunc Aſconius Pedianus commentarienſem uocat. A' manu, οἱ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν γινόμενοι, dicuntur ſcribæ, quorum manu ad litteras ſcribendas principes uti ſolent. Sueto. in Cæſ. Philomenem, à manu ſeruum, morte puniit. Idem in Veſpaſiano: Cænidem, à manu dilectam quondam ſibi, reuocauit in contubernium. Hi alio nomine Ad manum dicuntur. Cic. lib. 1. de Orat. Licinium ſeruum ſibi Gracchus habuit ad manum. Amanuenſes eos Suetonius uocat. A' memoria, ὁ ἐπὶ τῆς μνήμης τῶν δικαίων, cuius officium eſt ſuggerere principi res obeundas, & in memoriam illius reuocare ex præſcripto. A' pedibus uocantur. quorum pedibus ad eundum utimur. Cicero ad Atticum: Pollicem, ſeruum à pedibus. Et ſciendum, A' pedibus per omnes caſus eadem terminatione dici. Recte enim interrogaueris: Quid agunt à pedibus? Intelligitur ibi, ſerui à pedibus. Miſi à pedibus: Dedi à pedibus meis. Hi etiam Circumpedes uocantur. Vnde ait Agretius: Circumpedes ſunt obſequia ſeruorum: Antepedes, amicorum. Cicero: Circumpedes, homines formoſos, & litteratos. A' pugione, dicitur, qui principis pugionem geſtat, eiq́; ſemper præſto eſt. Lampridius in Comm. Libertinus, qui à pugione appellatus eſt. Multa ſunt alia huiuſmodi nomina. A' punctis, qui præeſt reditui aquariorum, ut eſt apud Frontinum lib. 2. de aquæduc. A' ſecreto, ſiue à ſecretis, qui eſt ſecretarius, particeps ſecretorum, ὁ ἐπὶ τῶν ἀπορρήτων. Budæus: A' ſecretis ſunt, qui ab ore principis imperata recipiunt diplomatum ſubſcribendorum, dictorumq́; quæ in conſilio ſelecto decerni ſolent. A' uoluptatibus, cui ſtudium habet comminiſcendi uoluptates ad principem oblectandum. unde olim Xerxes edixit ſe præmium daturum ei qui nouum uoluptatis genus reperiſſet. Suet. in Tib. officium inſtituit à uoluptatibus, præpoſito equite Romano. A, uel Ab motum à loco ſignificat: ut, A' uilla redeo, ab agro, uel ab agris: Venio ab urbe, ab Italia. Verg. 2. Æne. Argiua phalanx inſtructis nauibus ibat A' Tenedo. Idem in 1. Maia genitum demiſit ab alto. Aliquando pro Contra ponuntur. Virg. in Melibœo: Teneras defendo à frigore myrtos. Cic. pro Fonteio: A' quo periculo defendite iudices ciuem fortem. Plin. lib. 20. cap. 17. Veſtes quoq; à tineis defendit. Quandoque pro Per. Plaut. in Rud. Ab ſe cantat cuia ſit. i. per ſe, ac ſuo unius teſtimonio. Idem in Bacch. ab tranſenna, id eſt, per tranſennam. Quandoque pro Præter, ſiue Contra: unde Ab re, ſignificat, præter, ſiue contra utilita-

tem,aut ſine utilitate.cui contrarium,eſt,E re,id eſt,ad utilitatem.Sæpius autem uſurpatur cum particula negatiua. Plaut.in Aſi.Haud ab re aucupis.Plin.lib.33.cap. 8.Id quod noteſſe,haud ab re eſt,id eſt, non inutile. Ab re,pro fruſtra. Plaut.in Trin.Ab re conſuluit.Ab re orare.Plaut.in Capt.Ab re ne quid ores,id eſt, ne quid ores alienum ab honeſtis moribus.Non ab re.Suet.in Auguſto:Nō ab re fuerit,ſubtexere.id eſt,non alienum à propoſito. Liui.Haud ab re duxi. A' uel Ab,pro,quod pertinet ad.Cice.pro Rab.Quorum impunitas fuit non modo,a iudicio,ſed etiam a ſermone.Idem ad Att.Sumus imparati cum à militibus,tum à pecunia.Idem de Orat.& ipſe conticuit,& à ceteris ſilentium fuit. pro,quod ad iudicium,ad milites,ad pecuniam,ad ceteros pertinet.Pla.in Epid.A' morbo ualui,ab animo æger fui,i.quod ad morbum,quod ad animum pertinet.Idem in Curcul.Ame pudica eſt. pro, quod ad me attinet. Huc pertinent & hæc, Ab animo perit,Ab re perit,Ab animo ocioſus,Ab ingenio improbus, Doleo ab animo,Doleo ab oculis, & ſimilia apud Plaut.ac Teren.Accipiuntur etiam A,uel Ab,pro uerſus,Plin.lib.33.Quod à ſole fuit, in ijs melius,quàm quod à terra. pro,uerſus ſolem: &,uerſus terram.Idem lib.2.cap.47.ab Oriente æquinoctiali Subſolanus, ab Oriente brumali Vulturnus.Dicitur & A' parte,pro eodem Plin. lib.13,cap.15.Laudatiſſimo à parte Aquilonis. A',uel Ab,præterea cum ablatiuo perſonæ,eleganter domicilium ſignificat ut,A' iudice uenio,hoc eſt,à domo iudicis. Terent. in And. Vnde eſt? My.à uobis,id eſt,à domo ueſtra.Ibidem:Myſis ab ea egreditur. Sic à me,à milite,à Glycerio,apud eundem. Ab eo,pro eius.Teren.in Eun.ab eo gratiam hanc,inibo.ubi.Donatus:Hæc eſt locutio,Gratiam ab eo inibo,pro,Eius gratiam merebor. nam,ab eo, amat Terentius pro,Eius,ponere:ut in And.Hæc animaduertenda ab eo iniuria eſt,id eſt,eius iniuria.Sunt & aliæ harum præpoſitionum ſignificationes,cuiuſmodi ſunt,quæ ſequuntur. Cæſar,à millibus paſſ.circiter duobus,Romanorum aduentum expectabant.Pro interuallo duum mill.paſſ. Idem:Poſitis caſtris à millibus paſſuum quindecim.Ab aliquo legare. Cic.pro Cluen.Itaque ei teſtamento legat grandem pecuniam à filio,à ſecundo hærede nihil legat. Subintellige tradendam.A' lenone manu aſſerere, apud Plaut.in Perſa.Hæc de ſignificatione & uſu harum præpoſitionum A, & Ab, ceteris dictionibus appoſitarum. Compoſita uero ſcias ſeparationem ſignificare & priuationem: ſolumque A',cum m,& u.conſonante connecti,ut amoueo,amens,auello:Ab, cum a,d,e,f,i,l,n,o,r,& u:ut abactor, abduco, aberro, abfore, abiuro, ablacto,abnuo,aborior,abrogo,abundo(notantur aufero,& aufugio:in quibus b,euphoniæ cauſa mutatur in u)& ſignificat ferè priuationem,ut abſimilis,non ſimilis; Non nunquam ſeparationem,ut in ablacto,aufugio. Ponitur interdum pro extra,ut abduco.Et pro contra,ut abuſus,contra uſum.Aliquando ſuperflua eſt, ut apud Liuium:Supplementum ab Roma abduxerat. Abs uero componitur cum c,q,& t,ut abſcondo,abſque,abſtineo: ſignificat quoque retractionem in partem poſteriorem, ſicut in abſtraho. & aliquando priuationē,ut in abſtemius,quaſi ſine temeto. Quin & hoc ſciendum,has præpoſitiones A',ſiue Ab,& Abs non ſolum motum è loco,ſed etiam à tempore ſignificare:&,uti, cum dico, Profectus ab Italia Baſileam ueni, ſignifico me iter incepiſſe ab Italia;ſic dicens, Ab infantia,te dilexi, ſignifico te à me diligi eſſe cœptum,ſtatim cum inciperet infantia.

ABACTI, ἀποθέντες,dicebantur magiſtratus:qui coacti depoſuerant imperium.Feſtus.

ABACTORES, ἀλετῆρες,qui ſint,quære in dictione Abigeus.

ABACTVS,a,um,ab abigor:ut, abacti greges,[*Cacciato*,]furto, aut per uim abducti.Cic.4. Verr. Greges nobiliſſimarum equarum abactos. Liui.4.ab Vr. Prædæ abactæ hominum,pecorumq;. Additur quandoque & ablatiuus, furtó. Plin. lib.8. cap.51.Compertum,furto abactos,remeaſſe.Abacta nox, pro exacta. Virg.8. Aen.Medio iam noctis abactæ Curriculo.Abactus,us,ui,uerbale, pro uiolenta expulſione.Plin.in Panegyr.abactus hoſpitum.

ABACVLI, [*Segni da far conti,detti ſcrlini,ò ragionati*] ἀβάκια,calculi erāt,quibus utebantur ueteres in diſputatione ſupputationeq; numerorum.Plin.lib.36.cap.26.calculi, quos quidam abaculos appellant.

ABACVS,pen.co.[*Caſſe da riponerui dentro i uaſi,come di uetro,d'oro,d'argento,& ſimili,*] ἄβαξ,κος, in quo res deponuntur, ut eſt coquorum tabula, in qua receptacula eduliorum exponuntur: uel potius id ſcrinii genus eſt,ſuper quod argentea uaſa exponi ſolent.Iuuen.urceoli ſex,Ornamentum abaci. Cice. 6. Ver. Ab hoc iſte abaci uaſa omnia abſtulit.Eſt item tabula calculatoria, in qua numeros,qui deleri ſubinde poſsint,ducimus: item quæ de pingendis deſignandisq; apta eſt formis,ut in qua mathematici lineas ſuas & numeros & figuras deducant. de quo Perſius: Nec qui abaci numeros, & ſecto in puluere metas Scit riſiſſe uafer. De eodem & Apuleius in Magia: ueteres menſam Pythagoricam appellabant. Item pro ipſa ſupputandi peritia,λογιστική, ponitur. Planities quoque è marmore.uel ſtructura facta ad ſeſſum habilis,hoc nomine appellatur.Sunt præterea abaci columnarum ornamenta,hoc eſt,tabulæ quadræ, quæ ſupponuntur epiſtylis, de quo Vitruuius lib.13.cap.1.

ABAGIO,[*Prouerbio,*] παροιμία,pro eo quod nos,una littera immutata:adagionem dicimus. Varro lib.6.de lingua Latina.

ABALIENO,nas,[*Rimuouo,*] ἀπαλλοτριόω, pen.prod.quod noſtrū erat,alienum facere. Abalienationis duo genera ponit Cic.in Topicis,hoc modo:Abalienatio eſt eius rei:quæ mancipi eſt, aut traditio alteri nexu,aut in iure ceſſio,inter quos ea iure ciuili fieri poſſunt. Quæ uerba exponens Boethius inquit: Omnes res, quæ abalienari poſſunt,id eſt,quæ à noſtro ad alterius tranſire dominium poſſunt, mancipi dictæ ſunt. Mancipi res ueteres appellabant,quæ ita abalienabantur,ut ea abalienatio,quandam nexus fieret ſolennitatem. Cicer. de Lege Agraria: huiuſmodi res commiſſa nemini eſt,ut agros uectigales populi Ro.abalienaret. Abalienari beneuolentiam,dixit Cic.lib.2.de Orat.beneuolentiam concilliant,abalienantq; ab iis,in quibus hæc non ſunt. Abalienare aliquem à ſe,alienum à ſe facere.Cic.Lentulo,fam.lib.1. Qui à ſenatu hominem clariſſimum abalienauerunt.Quandoque pro diſiungere,& ſeparare ponitur.Plaut.in Curc.Niſi mors meū animum abs te abalienauerit.Idem in Mil. Iſthuc crucior. à uiro me tali abalienarier. Hinc abalienatus:Cice.in Verr. 6. Abalienati ſcelere iſtius reges amiciſſimi.Et Abalienatio.

ABAMBVLANTES,abſcendentes, Feſtus.

ABAMITA,tæ,pen.cor.ſoror abaui.ex lib.3.Inſtitutionum.

ABANA,pen.co.fluuius Damaſci,qui in radicibus Libani exortus, in Syriacum effunditur mare.

ABANEBO, pen.cor.cingulum ſacerdotale,ſicut docet Hieron.polymita arte ex cocco,purpura,hyacinthoq; contextum,ita ut flores atque gemmæ in eo uiderentur eſſe diſtinctæ.

ABANIA, pater gratus Domino,uel pater gratificans Deum.

ABARIMON,Scythiæ regio,in qua ſilueſtres & fieri homines degunt,auerſis poſt crura plantis,maxima uelocitate.Pli.li.7.ca.2.

ABAS, antis, Ἄβας, αντος, per unum b, nomen Argiuorum regis,Lyncei ex Hypermneſtra coniuge filii, hominis bellicoſi, & acerrimi ingenii,& regnauit annis 23.ut inquit Euſeb.Fuit item Troianus quidam nobilis,comes Aeneæ.Virg.

ABATOS, p.cor.[*Luogo oue ſalire non ſi poſſa*]Latinè inacceſſus,ab α priuatiua, & βαίνω,id eſt,uado:unde loca,ad quæ non datur acceſſus,dicuntur ἄβατα: Latini uocant inuia, ſiue auia. Quo nomine dicta eſt & inſula in extremis Aegypti,,in palude Memphitica poſita:quòd ad illam propter limi & papyrorum copiam difficillimus ſit aditus.Lucanus lib.10. Hinc Abaton, quam noſtra colit ueneranda uetuſtas,Terra potens. Hoc nomine etiam uocatus eſt locus ultra Aegyptum & Aethiopas, iuxta paludem, quam Stygem uocant.

ABAVVNCVLVS, abauiæ frater.ex lib.3 Inſtitutionem.

ABAVVS,[*Il terzo auo,*] ἀπόπαππος,pen.cor.dictus eſt pater proaui,quòd non longe abſit ab auo. Sic Abauia, ἀπομάμμη, mater pro aui. Cicero de claris Orat. Duorum abauorum illuſtre nomen.

ABAX, abacis, ἄβαξ, idem eſt quod Abacus,hoc eſt,menſa uel tabula, in qua aliquid deponitur, quales ſunt menſæ coquorum, in qua diſci, aliaque id genus exponuntur. Item tabula calculatoria, in qua logiſtæ numeros deletiles, & Mathematici lineas ſuas ducunt. Item tabula quadrata, quæ epiſtyliis columnarum ſupponitur. Sunt præterea Abaces,uaſa quædam uiliora, in quibus precioſiora reponuntur. Horum meminit Iauol. in l. hære. de Legat.3. Cui Corinthia uaſa legata eſſent, huic abaces quoque eorum uaſorum cauſſa paratas deberi, Trebatius reſpondebit. Labeo autem id non probat, ſi eas abaces uaſorum numero teſtator habuit. Proculus uero recte ait,ſi æneæ quidem ſint abaces, non autem Corinthiæ, non deberi. Hinc deducitur diminutiuum Abacion, ἀβάκιον idem ſignificans quod Abaculus, id eſt, paruus Abax. Ammonius tamen ita diſtinguit ut Abax ſit menſæ genus in tricliniis,ubi uaſa omnis generis exponi ſolent:Abacion uero tabula illa calculatoria,in qua uel numeros uel lineas ſubinde deletiles ducimus.

ABDERA, ἄβδηρα, τὰ,pen.prod. urbs Thraciæ,Democriti philoſophi & Prothagoræ ſophiſtæ patria: quam Diomedis ſoror condidit,& à ſe cognominauit. Ouidius, Aut te deuoueat certis Abdera diebus. Quidam autumnat dici ab Abderico, Herculis deliciis,à Diomedis equis dilacerato,cū pugnaret Hercules. hæc poſtea collapſa,Clazomene:à Clazomeniis ex Aſia uenientibus, qui eam ampliore forma reſtituerunt, uocata eſt. Sciendum,ab Ephoro dici Abdera, numero plurali tantùm. Eſt etiam Abdera nomen ciuitatis in Hiſpania.

ABDERITAE, ἀβδηρῖται, populi Thraciæ, qui cum à muribus

Digitized by Google

ac ra[...]uexarentur, coacti ſunt natale ſolum relinquere, & aliò migra[...]. Hos Caſſander, ſedibus in ultimis Macedoniæ partibus c[on]ceſſis, ſuſcepit.

ABDICO, cas, [*Priuare di heredità, & diredare*] ἀποκηρύττω, pen. cor. quaſi longe dico, amoueo. Vnde Abdicare filium dicimus: bonis priuare, dum pater adhuc uiuit. Exhæredatio uero poſt mortem patrum proprie fieri dicitur. Valla lib. 5. Alii ſic: Abdicat filium, qui priuat omni iure filii: exhæredat filium: qui tantum ſubmouet ab hæreditate. itaque quiſquis abdicatus eſt, idem eſt exhæredatus, non contra. Quintil. lib. 7. cap. 7. Abdicationum formæ ſunt duæ: altera criminis perfecti, ut ſi abdicetur raptor: altera imperfecti, uelut pendentis, & adhuc in conditione poſiti: quales ſunt, in quibus abdicatur filius, quia non pareat patri. Et abdicare eſt renunciare, quod pertinet ad magiſtratum, ἀπειπεῖν τὴν ἀρχήν, καὶ ἐξόμνυσθαι, καὶ παραγγέλλειν τὴν ἀρχήν. Dicimus autem, Abdicare magiſtratu quempiam, pro deponere magiſtratum: Id quod etiam, Abrogare alicui magiſtratum, dicitur. Cic. 2. de Na. Deo. Augures rem ad ſenatum: ſenatus, ut abdicarent: conſules abdicauerunt. Et, Abdicare ſe magiſtratu. Liu. 2. ab Vrbe: Abdicauit ſe conſulatu. Cæſar. 3. bel. Ci. Dictatura ſe Abdicat. Cic. in Catil. Cum ſe prætura abdicaſſet. Abdicare ſe tutela, libertate: pro deponere. Cic. ad Att. lib. 6. tutela cogito me abdicare. Idem ſic dic non modo conſulatu, ſed etiam libertate ſe abdicauit. Abdicare aliquid. Pli. lib. 20. c. 3. Democritus rapum abdicauit. hoc eſt, omnino ex ciborum uſu ſuſtulit. Græce, ἀποδοκιμάζειν, ἀποδοκιμάζειν. Idem lib. 33. cap. 1. Vtinam poſſet è uita abdicari aurum. Item repudiare, ἀπειπεῖσθαι. Teren. Recuſat nuptias, generum abdicat. Abdicare item in alio genere loquendi, pro reiicere. Pli. lib. 15. c. 30. Laurus abdicat ignes crepitu. Abdicatio: quæ opponitur adoptioni. Pli. lib. 7. c. 45. Abdicatio Poſthumi Agrippæ poſt adoptionem. Abdicatio magiſtratus, cum magiſtratus ipſe deponitur. Liu. 6. ab Vrbe: Amotus abdicatione dictaturæ terror.

ABDICO, cis, pen. cor. xi, ctum, [*Laſciare da parte,*] reiicio: augurale uerbum. Cic. lib. 1. de Di. Cum in quatuor partes uineam diuiſiſſet, treisq; partes aues abdixiſſent, quarta parte in regiones diſtributa, mirabili magnitudine uuam inuenit.

ABDITIVVS, a, um, pe. pro. à participio abditus: nunc, ut opinor, obſoletum. Feſtus: Abditiui, Abortiui.

ABDO, dis, didi, ditum, [*Naſcondere,*] κρύπτω, ex ab & do, ſignificat abſcondo, occulto, habet autem uarium uſum, & conſtructionem. Abdere aliquid. Pla. in Trinum. ſcapulis ſtultitiam abde. Abdere ſe aliquò; eſt, latendi gratia ſe in aliquem locum recipere: & ferè cum accuſatiuo & præpoſitione in, conſtruitur. Cic. Curio. lib. 7. fam. Abdo me in bibliothecam. Idem Planco lib. 13. fam. Abdidit ſe in intimam Macedoniam. Quandoque, nullo expreſſo loco, ut in illo Virg. 2. Aen. de Helena. Abdiderat ſeſe, atque aris inuiſa ſedebat. Abdere intra uel ſub, cum accuſatiuo Liu. 2. ab Vrbe: Abdito intra ueſtem ferro. Cic. 2. Tuſc. Audisne hæc Amphiarae ſub terram abdite? Abdere ſe in tectis. Liu. 1. ab Vrbe: Se in ſuis quiſque tectis abdiderunt. Abdere ſub, cum ablatiuo. Liu. 1. ab Vrbe: Cultrum ſub ueſte abditum habebat. Aliquando ſubauditur, in, præpoſitio. Virg. 3. Georg. Abde domo: ubi Seruius, Abde domo, in domo: nam ſi aduerbialiter uellet loqui, domi diceret. Abdere ſe ex. Plau. in Pſeu. Ex conſpectu heri ſui ſi ſe abdiderunt, luxuriantur. hoc eſt, latenter ſe amouerunt. Abdere ſe litteris, & in litteras. Cic. pro Archia, ſi qui ita ſe litteris addiderunt, hoc eſt, ita ſe, ſtudendo, penitus ab hominum conſpectu atque frequentia remouerunt. Eſt autem, litteris, datiuus. Idem Volum. lib. 7. fam. Me totum in litteras abdere. Abdor, paſſi. condor, occultor. Plin. lib. 9. cap. 8. Abduntur circa Canis ortum. Hinc abditus particip. & abdite aduerbium. Cic. 4. in Ver.

ABDOMEN, p. p. [*La graſſa ouer ſongia degli animali*] ἦτρον, pinguedo, quæ ſpinæ adhæret, & in qua renes iacent, dictum, quòd abditum ſit. Iuuen. Montani quoque uenter adeſt abdomine tardus. Celſ. lib. 4. cap. 1. Ab illis ab pube abdomen ſurſum uerſus ad præcordia peruenit: ἐπιγάστριον autem à Græcis nominatur. Pli. lib. 11. c. 37. Porcæ ſumen antiqui abdomen uocabant. tranſlate ponitur pro gulæ uitio. Cicer. pro Sextio: manebat inſaturabile abdomen: copiæ deficiebant.

ABDVCO, cis, pen. pro. [*Toglier per forza*] ἀπάγω, à loco duco. Abducimus aliquem, cum eum alicunde nobiſcum ducimus: cui contrarium eſt adducere. & quemadmodum de pecoribus Abigere dicitur, ita de hominibus Abducere. Abducimus autem ſine ui, aut per uim: Sine ui. Ter. in Eun. me conuiuam ſolũ abducebat ſibi. Cic. 2. de Fin. maiores noſtri ab aratro abduxerunt Cincinnatum illum, ut dictator eſſet. Per uim. Cice. 5. Ver. Omne inſtrumentum diripuit; familiam abduxit. Idem 7. Verr. Naue à prædonibus abducta. Ter. in Adel. Me inuito abduxit meam. Abducere ui, aut per uim. Cic. 5. Verr. Tertiam Iſidori mimi filiam, ut abductam à Rhodio milite. Liu. 2. ab Vrbe: Conſularibus negocio dato, ut collegam per uim, ſi aliter non poſſent, de foro abducerent. Abducere in aliquem locum. Ter. in Adel. Credo abductum in ganeum aliquò. Abducere in ſeruitutem. Cæſ. 1. bel. Gal. agri uaſtari, liberi eorum in ſeruitutem abduci, oppida expugnari. Abducere, pro, auertere, auocare, remouere. Cic. 5. de Finib. Democritus dicitur oculis ſe priuaſſe, ut quàm minime animus à cogitationibus abduceretur. Abducere quempiam fide: pro, reuocare à fide præſtanda. Cice. pro L. Flacco: Ait Luceius, L. Flaccum ſibi dare cupiſſe, ut fide ſe abduceret, ſeſtertium millies. ſubaudienda eſt præpoſitio à. Abducere aliquid: pro, auferre. Plaut. in Truc. Quid ſi de ueſtro quid orem abducere? Idê in Caſ. clauem abduxi. Abduce, pro, abduc, dixit Ter. in Ad. Hunc abduce.

ABECEDARIVS, qui per alphabetum aliquid ordinat. Auguſt. in pſalmorum expoſ. diligentius factum eſt, quàm noſtri, uel Latine, uel Punice quos abecedarios uocant, pſalmos facere conſueuerunt. Bud. Pand.

ABELLINAE, pe. pr. dictæ ſunt auellanæ, ab Abellino Campaniæ oppido, ubi abundant.

ABEMO, [*Tolgo,*] compoſitum ab ab, & emo: ſignificat quaſi adimo. Plau. Abemito ueſtem. Feſt. Abemito ſignificat demito, uel aufero: emere enim dicebant antiqui pro accipere.

ABEO, is, iui, uel ii, tum, diſcedo, [*Partire, e andare*] ἀπέρχομαι. Liuius lib. 1. Hæc locutus. ſublimis abiit. Et Abire de tempore, παρέρχεσθαι. Teren. in And. Menſes abierunt decem: id eſt, effluxerunt. Et abi dicimus, quaſi moranti. Idem: Vos iſthæc intro auferte, abite. Abiit fides, dixit Liu. 3. ab Vrbe: Quia, Aequos mouere ſua ſponte arma poſſe, iam fides abierit. id eſt, deſiit credi, & eſſe ueri ſimile. Memoria. Idem 2. ab Vrbe: quorum, uetuſtate, memoria abiit. Abiit nauſea. Cic. ad Att. lib. 14. Nauſea iam plane abiit. id eſt, ceſſauit. Abiit precium. Pli. Iun. lib. 3. ut reditus agrorum, ſic precium retro abiit. pro, imminutum eſt. Sic Abit Sol, ſpes, tempus. Plau. in Merc. ſol abit: id eſt, decedit. Luca. lib. 3. Spes uictis telluris abit: hoc eſt, perit, effluit. Cic. Abiit illud tempus. Idem: Illa mea, quæ ſolebas antea laudare, abierunt. pro, præterierunt. Abire ab re aliqua. Cic. 4. Ac. abeo à ſenſibus. hoc eſt deſino de ſenſibus dicere. Abire ab emptione, dixit Paulus iureconſultus. i. diſcedere à priore contractu. Abire ab iure. Cic. De ſuis bonis ita dat, ut ab iure non abeat. i. ab iure non diſcedat. Abire è medio, è uita, ex matrimonio. Ter. in Phor. Ea mortem obiit, E medio abiit. Cic. 1. Tuſc. Cato abiit è uita. Plaut. in Mil. ex hoc matrimonio Abierim, id eſt, matrimonium hoc reliquerim. Abire magiſtratu, conſulatu, &c. pro, deponere magiſtratum, conſulatum. Liu. 3. ab Vrbe: Properantis abire magiſtratu. Abire incepto, incepto deſiſtere. Liu. 4. de. Pun. Tenuit, ne incepto abiretur. Abire in rem aliquam, pro, mutari. Pli. lib. 24. cap. 9. Salicis fructus ante maturitatem in arenam abit. Idem lib. 31. c. 7. Totum ſtagnum in ſalem abit. Cato de re ruſt. c. 6. In radices uires oleæ abibunt. Abire in malam crucem, locutio imprecandi, ab antiquis uſurpata. Ter. in And. Abi hinc in malam crucem. Abire in diem. Ter. in Phor. Præſens quod fuerat malum, in diem abiit hoc eſt, in aliud tempus dilatum eſt. Abire in ora hominum. Liuius 2. ab Vrbe: ne in ora hominum pro ludibrio abiret. id eſt, ne in ludibrium ueniret. Abire in ſumptus Cic. ad Att. lib. 11. In quos ſumptus abeunt fructus prædiorum? Abire ſub iugum. Liu. 3. ab Vrbe: Vt exprimatur tandem confeſſio, ſubactam domitamq; eſſe gentem, ſubiugum abituros. Dixit & Plin. lib. 3. cap. 34. Abiit oppidum in uillas. Abire in uulnus, Liu. 2. ab Vrbe: Telo extracto, præceps Fabius in uulnus abiit: id eſt, pronus cecidit in uulnus. Abi, ut ait Donatus, eſt uerbum blandientis: nam ſic dicunt, qui iam compotes ſunt uotorum omnium. Ter. in Ad. abi. uirum te iudico. Abibitur, impersonale. Plau. in Merc. Me hinc abire uis abibitur. Hinc Abitus, & Abitio, ἀποχώρησις, pro diſceſſu. Ter. in Heau. Propter eam hæc abitio uenit.

ABERCEO, ces, [*Vietare, prohibire*] ἀπείργω, ex ab & arceo, prohibeo. Plaut. eam abercet domo.

ABERRO, ras, ἀφαμαρτάνω, erro, digredior. Cic. li. 5. Tuſc. Quæſt. Redeat unde aberrauit oratio. Aberrare in melius, dixit Pl. Iun. lib. 4. artificem, ne in melius quidem ſinas aberrare: id eſt, ab illo exemplari diſcedere etiam, ſi melius facturus ſit. Inde Aberratio, diſceſſio. Cicer. Caſſio: aliam aberrationem à moleſtijs non habemus.

ABFORE, pen. cor. [*Douere allontanarſi*] ἀπέσεσθαι, abfuturum. Virg. 8. Aene. Nihil abfore credunt, Quin omnem Heſperiam penitus ſua ſub iuga mittant.

Abgrego,gas,pen.cor.[*Sciogliere*] ἀφορίζω,ab grege duco.

Abhinc, ἐκ δὲ ut τρίτον ἔτος, abhinc triennium,triennio ante. Ter. in And. Mulier quædam abhinc triennium Ex Andro commigrauit huc uicinæ. Et cum ablatiuo. Cic. ad Attic. lib.12.abhinc annis amplius.xxv.

Abhorreo, res, rui, [*Abborrire*] μυσάττομαι, ἀπεχθάνομαι, modo accuſatiuo,modo ablatiuo iungitur. Suet.de Aug. pumilos atque diſtortos, ut ludibria naturæ maliqúe ominis abhorruit. Liu. 4. ab Vrbe parum abhorrens famam. Cum ablatiuo, Ter. in Hecy. abhorrere animum huic uideo à nuptiis. Cic. pro Cluen. Se ab his nuptiis abhorrere reſpondit. Additur interdum nomen adiectiuum participale. Cic.ad Att. lib. 14. A' ducenda uxore abhorret. Sciendum tamen, cùm accuſatiuo iungitur, in ſimili fere ſignificatione ſumi,qua horreo: tunc enim quaſi rem proximam audire uel aſpicere pertimeſcimus, execramurq́;. cùm uero ablatiuo, tunc procul nos eſſe ab eo, quod non placet, demonſtramus: ut ſi dixero, Hanc rem abhorreo, ſignificat execror, & pati nequeo: abhorreo ab hac re: id eſt,alienus ſum. Cic. pro Cluen. hoc uerbo uſus eſt abſolute, cum inquit: Nemo illum conuiuio dignum iudicabat, omnes aſpernabantur, omnes abhorrebant.

Abhorresco,[*Impaurire*] ἐκπλήττομαι,ualde timeo. Lactantius de Ira: Quem terra contremiſcit, cœlumq́;, & mare, & latebræ Tartareæ,& dæmones abhorreſcunt.

Abiegnus,a,um,[*Lauorio di abeto,*] ἐλάτινος, quod eſt ex abiete: ut, Abiegnæ menſæ. Colu. lib.12. cap.43. abiegna ſcobe uirides uuas cuſtodiunt.

Abies,etis,pen.cor. arbor,quòd præ ceteris arboribus longe eat. quidam Gallicam uocant, propter candorem. Hæc arbor pulcherrima in trabibus,ut inquit Pli. lib. 6. Abies etiam in tranſuerſum poſita renititur ponderi, nec temere rumpitur. Idem lib. 16. cap.10. Abies è cunctis ampliſſima & fœmina etiam prolixior. & cap. 39. Abietis pars inferior enodis eſt, & ſapinus uocatur:ſuperior nodoſa duriorq́; ſuperna. Diminutiuum eſt Abiecula. Græce dicitur ἐλάτη,forſan ab ἐλάω,impello, produco.

Abietarius,[*Il legnaiuolo,*] faber lignarius,ab abietibus: ut apud Exodum: Faciant opera abietarii. Hi & Materiarii dicuntur, à materia, τέκτονες, cuius nomine ligna quæ ad ædificandum fulciendumq́; neceſſaria ſunt, intelligenda eſſe declarat iureconſultus. Feſtus pro denominatiuo uſurpat, inquiens: Abietaria negocia dicebantur, quam nunc materiam dicimus, ab abietibus coemendis.

Abigeatus,tus, crimen abactionis. Marcel.lib.47.Digeſt. Abigeatus,crimen publici iudicii non eſt,quia furtum magis eſt.

Abigeus, & abactor (ἐλατῆρα βοῶν Homerus uocat) utrunque ab abigo. & eſt Abactor,quicunque greges abducit. nam Abactores uocantur pecuariorum animalium fures latrunculi'ue. Abigei autem,ut auctor eſt Vulpianus, proprie dicuntur,qui pecora de paſcuis,uel ex armentis ſubtrahunt, & quodam modo deprædantur. Scribit & Claudius: Quantitas diſcernit furem ab abigeo. qui enim unam ſuem ſurripuerit,ut fur coercebitur:qui gregem,ut abigeus.

Abigo,gis,pen.cor.[*Menar uia gregge,*] ἀπελαύνω, ex ab & ago:à loco fugo, deterreo, ἀπείργω: ut, abegi canes à cœnaculo, & aues à ſegete, & muſcas à facie. Cic. de Orat. lib.2. Puer abige muſcas. Mart. lib. 10. Abigatq́; moto noxias aues panno. Cic. lib. 1. Tuſc. Volucres, & feras bacillo abigere, dixit. Transfertur & ad res incorporeas: ut, abigere faſtidium, laſſitudinem: expellere. Pli.lib. 12.ca.17 ſtyrace in acri odore abigentes ſuorum faſtidium. Plaut. Mercat. abige abs te laſſitudinem. Quandoque eſt abducere. Liuius: Herculem in ea loca boues mira ſpecie abegiſſe ferunt. Refertur quandoque ad homines, quandoque ad res ſpirituales. Plautus: Abigam ego illum aduenientem ab ædibus. Idem Amoui à foribus maximam moleſtiam. Quandoque ſignificat ante pellere, ut cùm boues ad paſcua mittuntur. Var.lib. 2. de re ruſt. Greges ouium abiguntur ex Apulia in Samnium æſtiuatum. Abigere partum: uel per abortionem expellere. Cic. pro Clu. partum ſibi ipſa medicamentis abegerat. Plin.lib.14.cap. 18. Colum. lib. 6.cap. 17. Hæc incommoda fœtum abigunt.

Abiicio,cis,pen.cor. [*Gittar da lontano*] ἀποβάλλω, ῥίπτω,& per geminum i,quia mutatur a,in i,quæ tamen in præterito conuertitur in e. Eſt autem Abiicere,proiicere, καταβάλλω. Valer.Max. lib.1.abiici eos in mare iuſſit. Abiicere ſe aliquò:Cice. lib.1.de Orat. ut ſe abiicere in herbam. Pli.lib.31. cap.13. abiiciunt ſe humi. Abiicere ſe,pro,parui æſtimare. Cic. in Parad. Sic te ipſe abiicies,atque proſternes, ut nihil inter te atq; quadrupedem aliquid putes intereſſe? Aliquando ex deſperatione. Cice. 1.Tuſc.è muro ſe in mare abieciſſe. Abiicere ſe alteri ad pedes. Cic.ad Att.lib 8. cui tali in re libenter me ad pedes abieciſſem. Idem eidem: ſe ad generi pedes abiecit, Abiicere ſe ſupplicem. Cic.pro Mil. Ego me plurimis pro te ſupplicem abieci. Transfertur etiam ad animum,pro,amouere:ut,Abiicere curam. Plau. in Pſeu. Curas malas abiicite. Cic. Pæto lib.9.Famil. caue exiſtimes me abieciſſe curam reip. Abiicere memoriam doloris, Cice. 1. Phil. Abiicere ſocordiam, Plautus in Aſin. Abiicere amorem alicuius. Cic. Phil. 2. Abiicere animum: pro animum deiicere, ac penè deſperare: unde Abiectus animus. ſic abiicere ſpē: Cice. 3.in Ver. Abiicere auctoritatem: pro uilem abiectamq́; reddere. Cic. ad Att.lib.1.ſenatus auctoritatem abiecit. Hinc abiectus,a, um, participium. Cic. ad Att. Abiecta toga. Sic, Abiectis armis, apud Hirtium de bel. Afr. lib. 5. Cic.1. Offic. Abiecta omni cunctatione adipiſcendi magiſtratus. hoc eſt,omiſſa. Abiectus, abiectior,abiectiſſimus, nomen ex participio: humilis, minimi precii. Cicero,& alii. Abiecte aduerbium, contemptim, & abiecto animo. Cic. 2. Tuſc. prouidendum, ne quid abiecte faciamus. Hinc Abiectio uerbale: ut, animi abiectio,quaſi defectio, & penè deſperatio. Cice.in Piſonem: debilitatio atque abiectio animi tui.

Ab integro,pe.naturaliter cor. [*Di nuouo*] ἐκ δευτέρου,ſignificat denuo,quaſi res perfecta rurſus inchoetur. Virg. 4. Ecl. Magnus ab integro ſæclorum naſcitur ordo. Ci.3.in Ver. Vtrum exiſtimatis minus operis eſſe, unam columnam efficere ab integro nouam,an quatuor reponere?

Abintestato,aduerbium,[*Senza teſtamento*] ἀδιαθέτως, ſine teſtamento. μὴ διαθέμενος. Afranius lib. 29. Digeſt. Quicunque abinteſtato ſucceſſerit.

Abiudico,cas,pen.cor. [*Toglier uia per iudicio,*] ἀποδικάζω,rem, de qua controuerſia eſt, per iudicium aufero, alieno'ue. Vnde ager abiudicatus ab Liuio dictus, quem Romani per iniquum iudicium interceperant. Cic. in Ver. 2. Nulla res cuiquam tam patria atque auita fuit,quæ non imperio iſtius abiudicaretur. Abiudicare etiam repudiare,ſignificat. Cic.de Ora.lib.2. id totum abiudico,atque reiicio.

Abiugo,gas,pen. cor. ἀποχωρίζω, proprie à iugo alieno: ut, Abiugare bouem. & de homine,per traſlationem. Pacuuius: Quæ res te ab ſtabulis abiurgat? contrarium eſt Adiugo.

Abiungo,gis, ἀποζεύγνυμι, ſeparo. Virg.lib. 3. Geor. Mœrentem abiungens fraterna cæde iuuencum. Cic.ad Att. Quòd ſe ab hoc iudiciali dicendi genere abiunxerit. Pla.in Mil. quando aſpicio hunc,lacrymor,qui abiungitur. contrarium Adiungo.

Abivrasso,antiquum uerbum,pro abiuro. Plau.in Perſ. Nec meruo,quibus credidit hodie nequis abiuraſſit mihi.

Abiuro,ras,pen.pro. ἀπομόω, ἀπόμνυμι, ἐξόμνυμαι, rem mihi creditam periurio nego, ait Seruius. Plau. in Curc. & abiurant,ſi quid creditum eſt. Virgil. lib. 8. Abſtractæq; boues, abiurataeq́; rapinæ.

Ablaqueo, eas, à laqueis expedio. ſed utimur frequentius pro eo,cum circum arbores fodimus terram, ut magis fructificent. Colum.lib.3. Vinea uetus ablaquenda non eſt, ne radices inareſcant. Palladius: ablaquendæ uites. Ablequeari,paſſiuum. Pli.li.16. cap.27. Quæ ſubarantur,aut quæ ablaqueantur, celeriora neglectis. Ablaqueatio,ipſe actus ablaqueandi. Pli. lib.11.ca.15. Myrrha gaudet raſtris & ablaqueationibus.

Ablativus caſus,grammaticis dicitur, qui ſextus eſt caſus apud Latinos. Quandoque pro genitiuo ponitur. Virg. Illa ferax oleo eſt. Quandoque pro datiuo. Cic. honeſta bonis uiris, non occulta,cernuntur,id eſt à bonis uiris. Et pro accuſatiuo:ut, Gratior & pulchro ueniens in corpore uirtus. Priſcianus in fine lib. 5.& Val.lib.2.cap.1. & 6.

Ablegmina, partes erant extorum, quæ diis immolabant. Feſt.

Ablego,gas,pen.pro. ἀποπέμπω, ἀποστέλλω, aliquò mitto. Liu.lib. 1. Pueros uenatum ablegauit. Dicitur & de animalib. Colu.lib.7. cum adlegabuntur, in ea loca perducenda erunt.

Abligurio,ris,pen.cor.[*Conſumare in pacchia,*] καταλιχνεύω,Ter. in Eu. Patria abligurierat bona: id eſt,ſuauibus eſcis conſumpſerat. Donatus.

Abloco,as are,pen.cor.[*Affittare,dare ad affitto,*] idem quod locare. Suet. in Vitell. domum in reliquam partem anni ablocauit.

Abludo,[*Diſsimigliare,*] Hora.2.Serm. Hæc à te non multum abludit imago. id eſt, Hoc exemplum non multum diſſimile eſt tuis moribus.

Abluo, luis,[*Lauare*] ἀπονίπτω, uide Lauo, Abluere ſomnia quid ſit, uide Cœlium. Lect.ant.lib.14.ca.49. Ablutio,uerbale, Mac. Sat.lib.3.cap.1. Corporis ablutione purgari.

Abluvium,[*Diluuio,*] κατακλυσμὸς, uniuerſalis inundatio. Gellius lib.16.cap.7.

Abmatertera,pen.cor. ſoror abauiæ. ex tertio lib. Inſtitut.

Digitized by Google

Abmitto,[*Mandare*] uerbum rariſſimum,idem quod mitto.Plau. in Trucul.Dic,ob hæc dona quæ abmiſerit,me illum amare plurimum.

Abneco,as,re,[*Far morire*] idem quod necare. Plau.in Truc.

Abnego,gas,pen.cor. [*Denegare*] ἀπαρνοῦμαι, maxime nego, quod maxime profiteri debeo.quod uulgo renegare dicitur. Lactan.lib.5.Qui communem omnium patrem Deum tanquam rebelles liberi abnegaſſent . Abnegare proprie eſt denegare. Colum.lib.10. Ingeniumq; loci, uel Iuppiter abnegat imbrem. Abnegamus etiam quod nobis creditum eſt,ut depoſitum.Plin. in epiſt. Ne depoſitum appellati abnegarent . Abnegamus & quod promiſimus, Virg. 8. Aen. Rex tibi coniugium, & quæſitas ſanguine dotes abnegat. Accipitur item pro renuere. Virg. 2. Aen. Abnegat exciſa uitam producere Troia.

Abnepos,pen.cor.ἀπόπεγγος, filius pronepotis, quaſi ſeiunctus à nepote. eſt enim inter ipſum & nepotem pronepos Abneptis, pronepotis filia.

Abnodo, [*Tagliar i nodi de gli arbori*] enodo: arbores & uites nodis repurgo.Colu.lib.4.cap.24.amputant,& abnodant,priuſqua corroboretur.

Abnormis,[*Senza regola*] ἄμετρος,ſine norma.Horat.li. 2.Serm.

Abnuo,nuis, nui, nutum, [*Far cenno di no co'l capo & rifiutare*] ἀπανεύω, ex ab & nuo:& eſt ſigno capitis aliquid nego: quamuis & oculis, & manibus id fieri poſſit. nuere enim apud ueteres pro uelle ponebatur. unde Nutus, & Numen, quod eſt Dei nutus,hoc eſt,imperium & poteſtas. Virg. Meo ſine numine uenti Audetis. Nutus uero ſignificat quod fit oculis, uel capite, uel manibus. Idem: Annuit, & totum nutu tremefecit Olympum. Ponitur & pro uoluntate quæ huiuſmodi ſigno declaratur. Liu. nutus Scipionis pro decretis patrum, pro populi iuſſis eſſe. Pli. lib.1.epiſt.docet Nutum dici, quando annuimus:Renutum,quando recuſamus. ſic enim ſimul nutu ac renutu reſpondere uoto meo poſſum.Sueton[illegible]uero in Veſpaſiano nutum accipit pro renutu, cum ait: Adoleſcentulum fragrantem unguento, cum pro impetrata præfectura gratias ageret, nutu aſpernatus, litteras reuocauit. A' nuo fit Nuto, tas, νευστάζω, frequentatiuum, ſæpe capite huiuſcemodi ſignum facio . Quandoque ponitur pro moueri,& quaſi ruinam minari.tractū à motu capitis ; quod inclinando,affirmare, & concutiendo,negare ſolemus.unde nutare ædificia dicimus, cum male ſolidata ruinam minitantur. Transfertur & ad animum,& pro titubare , id eſt,dubitare,ſumitur. Abnuto , pen . pro. frequentatiuum, ſæpe ſigno capitis abnuentis quippiam nego. Plaut. in Capt. Quid mihi abnutas? Cic. 3. de Ora.quid te abire abnutas? Contraria ſunt Nuo,Annuo,pro aſſentior,& nutu aſſenſum præſto. Innuo , ſigno aliquo uoluntatem meam oſtendo. Teren. Abiens mihi innuit.Renuo, refuto. Nonius inter nutare , nuere, & nictare , hoc intereſſe ſcribit: quòd Nutare capitis ſit,inclinando , aut in gyrum mouendo:Nuere, narium, uel labiorum: Nictare,oculorum, patefaciendo eos , aut claudendo uel utrunque, uel alterum. Plau. in Aſin.Nec illa ulli homini nutet,nictet,annuat:hoc eſt,nec capite,nec labiis,nec oculis quicquam indicet. Abnuo,nego. Cic. 2.de Fi. Quid concedat,quid abnuat . Et pro prohibere. Virg. 10. Aen. abnueram bello Italiam concurrere Teucris.ubi Seruius: Prohibueram Italiam contra Troianos bella ſuſcipere.Reperitur & Abnueo, Abnues,apud ueteres. Ennius annal.8.Certare abnueo. Idem in Telamone:Ex eo futurum abnueant. Abnui paſſiuum in tertiis perſonis. Liu.2.ab Vrbe: nec abnuitur ita fuiſſe,id eſt nec negatur.

Aboleo, pen.cor.[*Annullare*] ἀφανίζω, leui, uel lui,letum,uel litum : tollo, deſtruo ,ut ne odor quidem eius relinquatur . Plin. lib.28.cap.9.Coquitur, donec omnis aboleatur odor. Virg. 4. Aen. Abolere nefandi Cuncta uiri monumenta . Abolere magiſtratum,abrogare magiſtratum. Liu.3.ab Vrbe: Tentationem abolendi ſibi magiſtratus. Abolitus,a,um,Plin.lib.14.cap.4.Quarundam ex his etiam iam nominibus abolitis. Abolitio, uerbale. Quint.lib.9.cap.2.

Abolesco, ἀφανίζομαι, ad nihilum redigor. Liu.Col. Virg.

Abolla, ueſtis ſenatoria , quaſi abulla, quod undique ſit bullata. alii accipiunt abollam pro ueſte confecta duplici panno,ut ſcholaſtica, & Græce diploide. Quæ etiā quandoque pro ueſte militari ſumitur,ut eſt apud Iuue. dederat Tyriam Criſpinus abollam. Quandoque pro ueſte Cynici philoſophi. nam Græci milites & philoſophi,palliati,ſeu chlamydati incedebant.unde Martial. de Cynico philoſopho, Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati.

Abominor,aris, penul. corr. [*Hauer à ſdegno*] ex ab & ominor execror, quaſi pro malo omine habeo, βδελύττομαι.Pli. lib.28.ca. 2. Incendio inter epulas nominato, aquam ſub menſa profundi abominamur. Idem lib.7. cap.5. Illa, quæ intantum abominamur uitia. Abominandus, deteſtatione dignus. Plin. lib . 22.cap. 4. Abominando exitio totis caſtris. Hor. ode.16. Parentibusq; abominatus Annibal.

Aborigines, pen . cor. quaſi ſine origine, dicti ſunt populi antiquiſſimi , qui primi tenuerunt agrum, qui nunc populi.Ro. eſt, qui uagi & ſine laribus erant, ex uaria gentium colluuione mixti. hi Poſtea aduentu Aeneæ Phrygibus iuncti, Latini uno nomine appellati ſunt. Poſſunt tamen & aliarum urbium primi cultores Aborigines dici,ac ſi ſint terra geniti. Liuius:Latinus rex Aboriginesq; ad arcendam uim aduenarum concurrunt. Græcè αὐτόχθονες uocantur . Dicuntur etiam ἐγχώριοι.i. indigenæ: quo uocabulo Ambroſius utitur.

Aborior, reris,uel riris, [*Diſperdere*] ἐξαμβλόω, abortum facio. Varro, uinum ibi natum, ſi prægnans biberit,fieri ut aboriatur. Id eſt, fiat abortus. Gellius lib. 12.cap.1.fœtus in corpore ſuo concepti aboriantur . id eſt, ante maturum partum eiiciantur. Hinc abortus , ta , tum : & Abortus , tus , quòd non ſit tempeſtiue ortus. Plin . Vno abortu XII.edita puerperia.Nonius,Abortior etiam aborſum facit:quod tamen ab abordior magis eſt.& hanc inter Abortum & aborſum ponunt differentiam , quod Aborſus ille dicendus ſit,qui eſt in primis menſibus,cum conceptui exordium factum eſt:Abortus,prope tempus pariendi: tunc enim moritur,quod naſcitur. Græce ἐκτιτρώσκω, id eſt, aborior: & inde ἐκτρωμα,ματος,abortiuus,ab ἐκ,ex,& τιτρώσκω,uulnero. Differt etiam abortus , ab eiectione , quòd hæc grandioris fœtus ſit, Abortus intra quadrageſimum diem contingat Græce ἐκτρωσις.

Abortio,onis , [*Il parto acerbo*] ἄμβλωσις ἐκτρωσις. immaturi fœtus eiectio. Cic. pro Clu.pecunia merces abortionis.

Abortio,tis,tiui,[*Diſperdere*] immaturum fœtum edo. Plin. li.8. cap.51.Eſt & Abortior uerbum deponens.

Abortivm,idem quod abortus.Hieron.Crebris abortiis.

Abortivvs,tiua,tiuum,pen.pr.[*Parto acerbo*] ἐκτρωματικὸς,quod abortum facere.Pli.Sternuiſſe à coitu abortiuum. Idem lib.14. cap.18.

Aborto,as,[*Diſperdere*] abortū facio. Iulius Firmicus lib.6.Abortauit filios geminos. Var.2.de re ruſt.cap.4.Ne,dum exilire uellit,prægnans abortet.

Abpatrvvs,Propatruus, & Patruus maximus, idem ſunt:id eſt,pater abaui & proaui. ex lib.3.Inſtitutionum.

Abrado,dis,pen.pro. [*Radere,& radendo toglier uia*] ἀποξύω,auferro.Colu.lib.5.acuta.dolabra abradito. Pli. lib.6.cap.20.Barba abraditur.Abraſus particip.Cicero,Abraſa ſupercilia.

Abram,nomen primi patriarchæ, & Latine pater excelſus interpretatur:quem Deus ab iis quæ uidentur, ad inuiſibilia protrahens , Non uocaberis , inquit,Abram,ſed Abraham erit nomen tuū,quia multarum te gentium patrem poſui.Secundum tamen declinationem Latinam Abraamus dicitur:ſed aſpiratur à quibuſdam Abrahamus.

Ab re tva,à negociis familiaribus, ἀπὸ τῶν σῶν,Teren.in Heau. Tantum'ne eſt ab re tua ocii tibi, Aliena ut cures ? Ex re tua, πρὸς σοῦ, ex utilitate tua : ſicut E'rep. κοινῇ συμφέρον, ex utilitate reip.ut apud Cic.ſæpe.

Abripio,pis,pen.cor.[*Rubbare*] ἀφαρπάζω,quaſi aufero eſt. nam de his dicitur quæ auferri poſſunt, ut ueſtis,liber,& huiuſmodi. Cic.lib.1.Offi.Qui abripiunt ab alis, ut aliis largiantur . Aliquando abripere eſt ui abducere, ut uirum, mulierem , iumenta.Teren.in Eun. Ex Attica hanc Abreptam. Cic. Ad Quirites A' coniunge abreptum,uitam degere in exilio. nam ab , proprie rei ablationem denotat. Abripere ſeſe, apud Plau.in Milit.Abripuit repente ſeſe ſubito. Huic contrarium eſt Arripio, quod ex ad & rapio componitur , quæ attractionem ſignificant : unde & pro accipio ponitur . Cic. in Catone , Non cani,non rugæ repente auctoritatem arripere poſſunt. Aliquando ſignificat uehementer ad me rapio , ut fit,cum celeri quadam animi corporisq; uehementia ad nos trahimus. Liu . lib. 1. Tarquinius medium Seruium arripit , elatumq; è curia in inferiorem partem per gradus deiicit. Aliquando ſubito eleuo . Plau. in Curculione, Vix foras me arripuit. Aliquando celeriter rapere . Virg. Hanc arripere uelis.

Abrodiaetvs,ἁβροδίαιτος, cognomen fuit Parrhaſii , pictoris nobiliſſimi:quod Latine ſignificat delicatum atque elegantem. talem autem ſe ipſe putauit, Herculemq; Lyndi fecit: aſſeuerans eum à ſe talem pictum,qualem ſæpe in quiete uidiſſet.

Abrodo,[*Rodere*] eſt rodendo abſcindo. Plin. lib. 10. cap.62. Viperæ mas caput inſerit in os:quod illa abrodit uoluptatis dulcedine.

Abrogo,gas pen.cor.[*Toglierе il uigore*] ἀκυρόω,ἀφαιρέω, eſt con-

ſenſu publico aliquid abolere,tollere, ut legem, imperium, magiſtratum.Seruius.Abrogatur lex, cum prorſus tollitur lex ; derogatur,cum pars detrahitur.in libris ad Heren.Illa defenſio tenuis eſt,cum oſtenditur id factum eſſe,quod ea lex ſanciat,cui legi abrogatum uel derogatum ſit.Cic. autem,Abrogatur,legi:& abrogatur lex. Liu. 9.ab Vrbe: Vbi duæ contrariæ leges ſunt, ſemper antiquæ abrogat noua. ad Heren. Cui legi abrogatum, uel derogatum ſit.Cic.de Clar.Ora.Legem Semproniam frumẽtariam populi frequentis ſuffragiis abrogauit. Abrogare alicui imperium,magiſtratum,poteſtatem:hoc eſt,cum publice priuare imperio, &c. Cic. 3. Offi. cum Collatino Tarquinio collegæ Brutus imperium abrogabat Idem 4. Verr. Si tibi magiſtratum abrogaſſet.Abrogare aliquem,dictum figurate. Plin.de Vir.illuſtribus: Lapideum priuatus Italia abrogauit.Interdum abrogare,eſt per rationem auferre. Septem modis ex iure conceſſis ne-ri conſtat abrogationem : primo contraria conſuetudine, quæ nota eſt principi: ſecundo,contraria conſtitutione:tertio,cauſæ ceſſatione:quarto,locorum uarietate:quinto, nimio rigore:ſexto,ſi precibus occaſioné inique agendi habeat:ſeptimo, propter malum inde ſequens. Interdum eſt ſimpliciter auferre. Ad Herennium. Quæ res fidem abrogat orationi. Abrogatio,uerbale. Cic.ad Att.lib.3.Lex ſepta difficultate abrogationis.

Abrotonion, ſiue Abrotonium, ἀβροτόνιον,nomen mulieris, ab ἁβρὸν τὸ περὶ ..., quod eſt glabrum, ſiue delicatum. Latine amplexibus apta dicitur. In quo uocabulo id lubet annotare, quæ apud Græcos in on exeunt, apud nos in um exire.in um autem exeuntia,omnia eſſe neutra,præter mulierum propria, quæ fœminina ſunt,ut Glycerium.Philotium, Euſtochium, & ſimilia. Licet ergo utrique ſexui conueniant,ut ſcortum,& mancipium, & pluralia in a pro hominibus ponantur, ut ſeruitia,pro ſeruis: miniſteria, pro miniſtris: & licet flumen notent, ut Rhenum: Cruſtumium: aut fructuum nomina pro arborum nominibus ponantur, ut poma apud Tibullum; aut quamuis animalia (quæ pauciſſima ſunt, & aut maſculina, aut fœminina,aut communia eſſe debent)ſignificent,ut oſtreas tamen,quia in um exeunt, aut ſingulariter per um terminantur,ſupradicta omnia cenſebuntur neutra.

Abrotonites,abrotonitæ, pe.long.maſc.gen.ſed figurate neutro generi iungitur. & eſt uinum factitium ex abrotano. Colu.12. lib.cap.35.

Abrotonum,pen.cor.[*Abrotano*] ἀβρότονον, herba calidæ uirtutis.Horat. Abrotonum ægro Non audet,niſi qui didicit, dare. Aetius lib.6.Simplicium,multa de abrotano: Galenus de Simplici medicina:Dioſcorides,Plin.lib.21.cap. 10. eſt & oppidi nomen,de quo Strabo lib.17.

Abrumpo,[*Interrompere,rompere*]ἀπορρήγνυμι,incido,interrumpo,auello,Abrumpere uincula. Liu. 6.bel.Pun. Abrumpentium uincula iumentorum.Idem lib. 8 Cohortes à fronte urgebant, ut abrumperent cornua à cetera acie: id eſt, interrumperent. Transfertur autem ad res incorporeas : ut, abrumpere ocium, apud Plin. iuniorem in epiſt. Abrumpere ſermonem, Virg. 4. Aen. Abrumpere uitam,Idem.8.Aen. Abrumpere ſomnum,Idẽ 3.Georg. Nec ſomnos abrumpit cura ſalubres. Abrumpere ſe ab aliquo Cic. Phil. 14. Hæc legio ſe prima latrocinio abrupit Antonii.id eſt, ſubito, & cum impeto ſeſe ab eo liberauit. Vnde loca Abrupta, ἀποῤῥήγματα, κρημνώδη, diuulſa atque ob id inuia dicuntur. Diuus Hieronymus lib.1.Regum,Perrexit Saul, ſuper abruptiſſimas petras.Eſt & Abruptus adiectiuum:ut, Abruptus ſermo, abrupta oratio. Abrupte aduerb.Quint.lib.3.ca. 10. Nec enim abruptè incipendum. Abruptio, uerb. Cice. de Diuin.lib.2.Abruptio corrigiæ obſeruanda.

Abs,ſignificat idem quod a,de quo ſatis in ſuperioribus.

Absarvs, amnis Armeniæ in pontum defluens : qui cum Pariedris montibus Armeniam minorem claudit.

Abscedo,dis,pen.pro.[*Partir*] ἀφίσταμαι, ex abs & cedo, ſignificat recedo. Hirtius 5. bel. Afr. Conſpexit Labienum ab ſuis copiis longius abſceſſiſſe. Abſcedere ſine præpoſitione, apud Liu. 6. bell. Pun. Abſcedere irrito incepto. A' quo Abſceſſus,& Abſceſſio, quæ ferè idem ſignificant. Affectus locus in corpore, quò abſceſſit,i.confluxit, mali humoris copia. ἀπόστημα. Aliquãdo tamen abſceſſus dicitur Celſus lib.5. cap.18. Prodeſt impoſitum minutis,maioribusq; abſceſſibus.

Abscido,[*Tagliar*]ἀποτέμνω, ex abs, & cædo. Ouid.12.Metam. Abſcidit iugulo pectusq; humerumq; ſiniſtrum. Et abſciſſus,a, um: Cic.de prou.Abſciſſæ res aliquando ſe efferent,& ad renouandum bellum reuireſcent.

Abscindo, dis, ἀποσχίζω, inde ſcindo. Virg. Aen. 3. Heſperium Siculo latus abſcidit. & Lucanus lib.3. Abſcidit impulſu uentorum. Liu.9. ab Vrbe, Omnium rerum reſpectum nobis ab ſcindamus. Abſciſſus,a,um,abruptum.Cic. Liuius.Inuenitur & comparatiuus,apud Valerium lib.6.Charontæ præfractior & ab ſciſſior iuſtitia,ad cruorem uſque.

Abscondo,dis,di,ditum,[*Aſcondere*]ἀποκρύπτω, occulto. Colum. lib.de arboribus, cap.7.Radices in terram abſconduntur. A' particip. Abſconditus fit aduerb. Abſcondite. Cic.3.de fin. Abſcondite diſſeruntur. Plin. lib. 8.cap. 16. Abſconſio, dixit à lupino abſconſum.

Absento,tas, abſentem facio. Claudianus, Vetitamq; dearum Colloquio patris procul abſentauerit aſtris.

Absimilis,ἀφόμοιος,diſſimilis. Frequens eſt huius uocabuli cum negatione uſus: ut, Haud abſimilis.nec ſignificat,ualde ſimilis, ſed aliquantum ſimilis. Pli. li. 8.cap. 33.Roſtrum haud abſimile ſuillo. Suet.in Othone:Non abſimilis Tiberio principi fuit. Et Colu.lib.6.cap.17.

Absisto,ſtis,[*Star lontano*]ἀφίσταμαι, diſcedo. Iungitur frequenter ablatiuo ſine præpoſitione. Virg.6.Aen.totoq; abſiſtite luco. & in 7 Nec cuſtos abſiſtit limine Ianus. Quandoque ſupprimitur ablatiuus. Virg.Nec prius abſiſtit,quàm ſeptem ingentia uictor Corpora fundat humi.Quandoque abſiſtere ponitur pro deſiſtere, ἀπέχεσθαι,abſtinere.Liu.lib.8.legatos miſere ad Conſulem, ut abſiſteret obſidione. Claudianus : Abſiſte rogari. Abſiſtitur, imperſonale. Liu.1.bel.Pu.ſi non abſiſteretur bello. Abſiſtens,particip.Liu.4. bel.Pun.ſpe labefactandæ fidei haud abſiſtens Salapiam tendit.Contrarium eſt Aſſiſto, παρίσταμαι.

Absolvo,uis,[*Aſſoluere*] ἀπολύω,quod ligatum erat, diſſoluo.Interdum ſignificat perficio, ἀποτελέω, Gellius lib.2. Nono & quadrageſimo die totus homo in utero abſoluitur. Item abſoluere eſt liberare. Liu. lib.2. Leges,quæ conſulem regni ſuſpicione abſoluerent. Sed cum de peccato agitur, genitiuum rege re poteſt. Lib.2.ad Heren.Iudex abſoluit iniuriarum illum.Pli.lib. 14.eum cædis abſolutum. Item euadere,Plaut.in Amphi. Vno ut labore abſoluat ærumnas duas. Item expedire. ut apud eundem in Curcul. Te abſoluam, qua aduenisti gratia. Et in Epidico : Te abſoluam breui. Abſoluere creditorem, aut quemuis alium qui pecuniam petat. Teren. in Adelph. Ad forum ibo, ut hunc abſoluam. Vbi Donatus, Vt hunc reddito illi precio dimittam. Hinc Abſolutio, teſte Cicerone lib. 1. de Inuen. eſt per quam omnia, quæ incidunt in cauſſam, genera, de quibus poſtea dicendum eſt,amplectimur partitione.ſed ſic apud rhetores accipitur. Proprie autem, perfectionem ſignificat. Cic.Virtus rationis abſolutio definitur. Ponitur & pro liberatione à crimine.Cic.pro Fonteio: Magna cauſſa abſolutionis hæc eſt.Et Abſolutus participium.

Absolvta,iuridicialis conſtitutio,ἀντίληψις, eſt, teſte Cicerone lib. Inuent. 2.quæ ipſa in ſe,non ut negocialis implicite & abſcondite,ſed patentius & expeditius recti & non recti quæſtionem continet.

Absolvtorivs,a,um, [*Aſſolutorio*]quod abſoluit. Suet. in Aug. duas tabulas,damnatoriam & abſolutoriam. & Aſconius Abſolutorium,rii,neu.gen.remedium liberans.Pli.li. 28.c.6.Clauum ferreum defigere in quo loco primum caput defixerit corruens morbo comitiali,abſolutorium eius mali dicitur.

Absolvtvs perfectus,[*Aſſoluto,perfetto.*]Cic.ueram & abſolutam eloquentiam.Hinc Abſolutè. Cic. 3.de Fin. feliciter, abſolute,fortunate uiuere.

Absono, nas,pen.corr.[*Diſſonare,diſcordare*]ἀπᾴδω,diſſono,male ſono.uide Sono.

Absonvs,na,num,pen.cor.[*Diſcorde*]ἀπῳδὴς, quod eſt praui ſoni,parumue congruens. Liu.lib. 1. Quorum nihil abſonum fidei.Cic.proprie. 1. de Orat. Sunt quidam aut lingua hæſitantes, aut uoce abſoni. Abſonus clamor,diſſonus. Apuleius de Aſino lib.1.Illius abſono clamore experrectus.Et per metaphorã pro differens. Liu.7.ab Vrb.nec abſoni à uoce motus erant.

Absorbeo,bes,bui, bitum, & Abſorbo, bis,abſorpſi, abſorptum, [*Inghiottire*]quaſi ſorbendo abſumo: & proprie de rebus liquidis.Plin.lib.22. cap.24.Lens optima,quæ maxime aquam abſorbet.Transfertur & ad alia,& dicitur aqua ſiue nauim, ſiue alias res abſorbere. Luca.lib.4.Abſorpſit penitus urbes. Tansfertur præterea ad res inanimatas.Cic.2.de leg.Ne æſtus nos conſuetudinis abſorbeat.Idem in Bruto:Hunc abſorbuit æſtus quidam inſolitæ adoleſcentibus gloriæ.

Absqve,[*Senza*]ἄνευ,χωρὶς,præpoſitio ſeparatiua eſt:ut, Abſque pecunia non facile uitam traducas. Aliquando eſt aduerbium. Ter.in Hecy.Quàm fortunatus ſum ceteris rebus, abſque una hæc foret.Et licet Abſque ſit ſeparatiua præpoſitio, Ab tamen & Abs, paſſionem aut diſceſſionem notant: ut, diligor abs te, diſcedo abs quolibet improbo. Ceterum Ab, Abs, & Au,nihil differre uidentur, præterquam in conſonantia. nam uni uer-

bo in

Digitized by Google

bo in diuerſis temporibus, non mutata ſignificatione, præpoſita per compoſitionem comperiuntur. dicimus enim in præſenti, & eius temporibus, aufero, auferebam, auferam, aufer, auferre, &c. In præterito autem, & inde deductis, abs, ut abſtuli, abſtuleram, abſtuliſſem, abſtulero, abſtuliſſe. Porrò in ſupino, & ab eo natis, ab: ut ablatum, ablatu, ablatio. Mirum autem eſt, quòd quæ particula, quæ cum alijs ſignificationem auget, ſiue affirmatiuam, ut atque, ſiue negatiuam, ut neque, cum abs poſita mutet: nam, abſque, ferè idem eſt quod ſine.

ABSTEMIVS, a, um, [*Quello che non bee uino*] ἄοινος, qui ſe à temeto, id eſt, uino abſtinet: componitur ex abs, & temeto: quod apud ueteres pro uino ponebatur. Ouid. lib. 15. Vina fugit, gaudetque meris abſtemius undis. Var. de uit. p. Ro. lib. 1. Abſtemias mulieres. Gellius lib. 10. cap. 23. Mulieres Romæ, atque in Latio ætatem abſtemias egiſſe.

ABSTERGEO, ges, [*Nettare*] abſtergo. Plaut. in Aſin. Libellum abſterges.

ABSTERREO, es, repello, prohibeo. Cic. 4. Verr. pecunijs homines abſterrere. Abſterritus, parti. Liu. lib. 5. Solitudine abſterriti.

ABSTINENTIA, [*Aſtinenza*] ἐγκράτεια, eſt uirtus, qua ab alienis abſtinemus. Et eſt abſtinentia in uiro innocente, Continentia in temperante, Saluſt. Cum modeſto, pudore; cum innocente, abſtinentia certabat. Abſtinenter, aduerb. In Saluſt. Modeſtè ſe geſſit & abſtinenter.

ABSTINEO, abſtines, pe. cor. [*Aſtenere*] ἀπέχομαι, ex abs, & teneo, ſignificat tempero. Teren. Non manum abſtines? Cice. in Verr. Act. 2. Abſtineant in hoc iudicio manus, animoſq; ab hoc ſcelere. Iungitur quandoq; genitiuo. Horat. lib. 3. Car. Abſtineto, dixit, irarum. Quandoque ablatiuo cum præpoſitione. Plaut. in Amph. Hic a me ut abſtineat manum? & ſine præpoſitione ſæpe apud Cice. Abſtinere apud Plau. in Amph. pro, arcere: Factus me impudicis abſtines. Abſtinetur, imperſonale. Liu. lib. 5. ab Vrbe. Ab inermi abſtineatur.

ABSTO, ſtas, ſtiti, ſtitum & abſtatum, [*Star lontano*] ἀφίσταμαι, longè ſto.

ABSTORQVEO, uide Torqueo.

ABSTRACTVM, [*Aſtratto*] ἀφαιρετικὸν, ἀποχωριστικόν, ab abſtraho ſit: definiturq; a logicis hoc modo: Abſtractum eſt, quod ſignificat formam aliquam, cum excluſione ſubiecti, ut albedo. Concretum eſt, quod ſignificat eandem formam, cum hærentibus ſubiecti, ut album. Et hæc aliter dicuntur Denominans & Denominatiuum, ut eſt apud Ariſt. in Antepræd.

ABSTRAHO, [*Tirare per forza*] ἀποσπάω, quaſi per uim aufero. Cice. lib. 1. Tuſcul. Mors nos à malis, non a bonis, abſtraxiſſet. Cæſ. 7. bel. Gal. Cædes faciunt, in ſeruitutem abſtrahunt. Contrarium eſt, Attraho.

ABSTRVDO, dis, pe. pro. [*Aſcondere, ſerrare dentro*] ἀποκρύπτω, ex abs & trudo, abſcondo: ſed Seruio auctore differunt: quod Abſcondere ſit de induſtria, Abſtrudere a natura. Virg. Vt uenis ſilicis abſtruſum excuderet ignem. Plau. in prol. Aul. Domo ſublatum uarijs abſtrudit locis.

ABSTRVSVS, a, um, [*Naſcoſo*] latens. Cice. 4. Aca. Diſputatio paulo abſtruſior.

ABSVM, [*Eſſer lontano*] ἄπειμι, longè ſum, ex ab præpoſitione, & ſum. Saluſt. Neque animus, neque corpus a uobis aberit. Liuius: Caſtra uigintimillium ſpatio aberant. Colum. lib. 6. Tabulata inter ſe minus trinis pedibus abſint. Liu. lib. 6. Abſit uerbo inuidia. Hinc Abſens, ſicut a præſum præſens. Vlpia. Abſentem accipimus, eū qui non eſt in eo loco, in quo petitur. non. n. trans mare abſentem deſideramus. &, ſi forte extra continentiā urbis ſit, abeſt. ceterum uſque ad continentiam non abeſſe uidebitur, ſi loco latitet. abeſſe autē non uidebitur, qui ab hoſtibus captus eſt, ſed qui a latronibus detinetur. Paulus: Abeſſe res uidetur, ſi ueſtimentum ſciſſum reddatur, uel res corrupta reddita ſit, uel ſi ſcyphi colliſi, aut tabula raſa pictura: quoniam earum rerū precium non in ſubſtantia, ſed in arte ſit poſitum. Item, ſi eam dominus rem, quæ ſibi furto aberat, ignorās emerit, rectè dicitur res abeſſe, etiam ſi id poſtea ita eſſe ſcierit: quia uidetur res ei abeſſe, cui precium abeſt. Abeſſe etiam ſcribit Caius, quæ in rebus humanis non ſunt. Abeſſe, abſolute etiam ponitur. Teren. in Eun. Domini ubi abſunt. Dicimus præterea, Culpa a me abeſt. Cice. ad Cornificium: Quidquid acciderit, à quo mea culpa abſit. Abeſſe interdū diuiditur in partes duas. Cæſar: Et ab oppido millia paſſuum tria. pro aberat. Dicimus autem more Attico, Abſente nobis, & præſente nobis, pro abſentibus, & præſentibus nobis: ſicut, Aperite aliquis: apud Teren. in Adel. & Plau. in Amph. Nec nobis præſente quiſquam: aliquis auſi ſunt. Ab abſens fit Abſentia. M. Antonius in epiſto. ad Cicero. lib. 14. ad Atti.

ABSVMO, mis, pen. cor. [*Conſumare*] ἀναλίσκω, δαπανάω, ἐκφθείρω, καταδα-δα. conſumo. Ouid. li. 1. Faſt. Quærere ut abſumant, abſumpta requirere certant. Plin. lib. 26. Corpora defunctorum abſumit intra quadrageſimum diem. Iuſtinus: Aquarum illuuies partem Græciæ abſumpſit. Plaut. in Moſtel. abſumpti ſumus, pro actum de nobis. Dicimus & abſumi ferro, ueneno, morte. Cic. & alii.

ABSVRDVS, a, um, ἄτοπος, ἄλογος, inconueniens, ſtultum, deforme. Cic. in Lælio: Poteſt quicquam eſſe abſurdius, quam, quo minus uiæ reſtat, eo plus uiatici quærere? Abſurde. Cicero de Finib. Si dicit, dicit Abſurde.

ABSYNTHIVM, herba amara, a qua populi cognominati, qui iuxta Pontum habitant, ubi mons eiuſdem nominis habetur. Ouid. lib. 5. de Triſt. Cana prius gelido deſint abſynthia Ponto. Græce ἀψίνθιον, τὸ ἀβίωσιν. Vulgo dicunt me. dicum, uel [*Aſſenzo*] hortorum eſt. Theodorus tamen ἀψίνθιον ſcribit.

ABSYRTIDES, Ἀψυρτίδες, inſulæ in Adriatico mari. Plin. lib. 3. Abſyrtides a Græcis dictæ, a fratre Medeæ Abſyrto ibi interfecto. Pompo. In Adriatico ſunt Abſorus, Celaduſa, Abſyrtis, Iſſa.

ABSYRTVS, Ἄψυρτος, Colchorum regis filius, quem Medea ſoror lacerauit iuxta fluuium Abſyrtum, in quem conuerſum ferunt poetæ. Sed aliud ſcribit Orpheus in Argon. lib. 2. & aliud Apollonius Rhodius, & Lucil. Theon, & Sophocleus, eius interpretes, lib. 4. Argon. Plurimi fuerunt, qui apud Græcos Argonautica ſcripſerunt, & dicunt Iaſona Medeam ad Phæacas adduxiſſe adhuc intactam, & Abſyrtus frater grandi multitudine armatorum ſororem eſt & Iaſona ſubſecutus: adeo ut Arete uxor Alcinoi regis Phæacum, & ipſe rex ſtatuerint reddi, ſi intacta eſſet. Quo cognito, cum ea dormiuit, & eo modo habuerunt diſcedendi facultatem. Fuit & Abſyrtus ſcriptor Græcus, qui ſcripſit de medicandis equis, & de cura animalium, & eorum medicina: cuiuſq; pulcherrimum & emendatiſſimum habet Antonius Vicecomes Mediolanenſis.

ABVNDANTIA, [*Abondanza*] εὐθηνία, περιουσία, Cice. & alii. Abundanter. Cic. 2. de Orat. Copioſe & abundanter loquuntur. Abunde ab abundo. ἀφθόνως, copioſe. Suet. in Cæſ. Se gloriæ abunde adeptum. Abunde eſt ἀρκούντως ἔχει. Virg. 7. Fraudis abunde eſt. Abunde cum ſubſtantiuo nomine. Saluſt. in Iug. Parentes abunde habemus. Abunde & cum adiect. Idem eodem loco: Abunde magna præſidia.

ABVNDO, as, [*Abondare*] εὐθηνέω, περισσεύω, ex ab & undo, ut quidam aiunt, eſt affluere, tractum ab amnibus, qui quo magis augentur imbribus: eo maioribus undis eriguntur. Cic. de ſen. uilla abundat porco, agno, hœdo. Dicitur etiam quis abundare, qui ſucceſſu proſpero affluit. Teren. in Phorm. Amore abundas. Abundare, cum genitiuo ueuſte dictum à Lucilio: Quarum & abundemus rerum, & quarum indigemus. Abundare etiam abſolute poſuit Virg. lib. 4. Georg. Abundabat fluidus liquor. Hinc Abundans, pro diuite, pecunioſo.

ABVSQVE, [*Inſin.*] aduerb. modo tempus, modo locum ſignificans, poetic. ἀπό, pro uſq; ab. Plau. in Amph. Pugnata pugna abuſque mane ad ueſperum. Virg. Siculo proſpexit abuſque Pachyno.

ABVTOR, pen. pro. [*Mal' uſare*] καταχρῶμαι, in male utor. Plaut. in Aſina. Vbi illa, quæ dedi ante? C. abuſa. Cice. Noli abuti nimis patientia noſtra. Donatus: Vtimur cum honore, abutimur cum iniuria: utimur ijs rebus, quæ nobis utentibus permanent; abutimur ijs, quæ nobis utentibus pereunt. Ex quo Vſus & Abuſus, χρῆσις καὶ κατάχρησις, uidentur contraria. nam uſui eſt ager, domus: abuſui, uinum, oleum, & huiuſmodi. Cic. in Top. Non debet ea mulier, cui uir bonorū ſuorū uſum legauit cellis uinarijs plenis relictis, putare id ad ſe pertinere: uſus. n. non abuſus legatus eſt. Per tranſlationē uero dicitur abuti, cū fruſtra tēpus in aliqua re cōtriuimus. Ter. in ſcribūdis prologis operā abutitur. Dixit & Plau. cū accuſatiuo in Bacch. Nos aurū abuſos. Abuti ueteres paſſiue dixerunt. Varro apud Priſcianum lib. 8. Vtile utamur potius, q̄ ab rege abutamur. Inde Abuſus participium in eadem ſignificatione. Ibidem Hortenſius, Abuſis iam omnibus locis. Abutendum ſe permittere, dixit Suet. in Galba: Adeo ſe abutendum permiſiſſe, ut uix ſibi ipſi conſtaret. Abuſus, a, um, Abuſus, us, uſui, & Abuſio. Fab. lib. 3. cap. 3. Hic per abuſionem poſita. Abuſiue, aduerbium, καταχρηστικῶς, impropriè, contra uſum.

ABYDENA illatio ἀβυδηνὰ ἐπιφορήματα, dicuntur futilia, ac nulla digna precio: quòd Abydeni ueluti molles & laſciui haberentur. Pauſan. ex Suido.

ABYDENI populi, Ἀβυδηνοί, ab Abydos ciuitate Aſiæ, qui cum à Philippo Macedonum rege ita obſiderentur, ut ſalutis ſpes nulla ſupereſſet in eam rabiem ſunt accenſi, ut repente ad cædes cōiugum, liberorumq; diſcurrerent, ſeq; ipſi pariter omneis luci interficerent. Liu. lib. 31.

ABYDOS, pen. pro. Ἄβυδος, urbs Aſiæ à Mileſijs condita, Gyge Lydorum rege permittente, qui totius Troadis imperium habuit:

cui Seſtos in Europa opponitur, intercedente anguſto mari, à caſu uirginis Helleſponto nuncupato. id cum Aſiam ab Europa diuidat, Xerxes ponte coniunxit.

Abyla, pen.pro. ἀβύλη, mons excelſus Mauritaniæ, Calpæ monti, qui in Hiſpania eſt, oppoſitus, quos ambos Herculis columnas dicunt. Stephanus Byzantius, Dionyſius Lib. Euſtathius. Et notandum, Alybam dici à Græcis, non Abylam, forte per metatheſin. Eſt & oppidum Syriæ. Pli. lib. 5. cap. 1.

Abyssus, [*Abiſſo*] ἄβυσσος, aqua patens in immenſam profunditatem. Omnis, inquit Auguſtinus aqua, omnis humida natura, atque ſubſtantia circunquaque diffuſa per maria, & flumina, & antra, & occulta, ſimul uno nomine abyſſus uocatur.

A ANTE C

Ac, coniunctio copulatiua eſt, καὶ, ut, doctus ac iuſtus es. Aliquando aduerbium eſt, & accipitur pro quàm, ὡς, ut, haud ſecus ac iuſſi faciunt. Ac in principio ſententiarum connectendi uim habet. Cic. 1. de Or. in procemio, Ac primo quidem totius orationis ignari. Aliquando, ut docet Donatus, ſignificat contra quam. Ter. in And. Neſcio quid tibi ſum oblitus hodie, ac uolui, dicere. Etiam Ac ſi, uetuſte ponuntur poſt perinde, pro ita: ut, Superbis perinde ac ſi rex eſſes.

Acabo, pe.cor. animal multum ualens in medicina in deſertis Arabiæ.

Aca, ἄκη, ciuitas Phœnicum, poſtea Ptolemais dicta. Strabo lib. 6. Plinius lib. 5. cap. 19.

Acacalis, ἀκακαλὶς, ſemen fruticis in Ægypto naſcentis, ſimile fructui Tamariscis. Pauſanias. Fuit & hoc nomine filia Minois regis, ab Apolline uitiata. Apollonius poeta in Argon.

Acacia, ἀκακία, genus ſpinæ, & ſuccus ex illa. Pli. lib. 24. ca. 12.

Academia, ἀκαδημία, locus nemoroſus, ab Athenis mille paſſibus diſtans: ab Academo heroe, uide Laertium in Platone. Ibi natus eſt Plato: ubi cum philoſopharetur, ſtudendi uſu, & diſcipulorum frequentia, morumq; celebritate inſignis fuit. Antea per e, ſcribebatur, Ecademia. hinc Academici philoſophi: ſicut & Areopagitæ, ab Areopago. Fuit & Academia uilla memoratu digna, ab Auerno lacu Puteolos tendentibus impoſita littori, celebrata porticu & nemore: quam Cice. Academiam uocabat ab exemplo Athenarum, ibi compoſitis uoluminibus eiſdem nominibus, in qua, & monumentum ſibi inſtaurauerat. Hæc Plin. li. 31. cap. 2. Eratq; Academia gymnaſium inferius, cum ſuperiori gymnaſio nomen eſſet Lyceum, quæ & inferiore ambulatio & ſuperior dicebantur. Lyceum uero nomen ſcholæ Ariſtotelicæ. Academia dici poteſt quælibet litterarum ſchola inſignior atq; celebrior. Huius nominis Academia pen. producitur à Cicerone: Inq; Academia umbrifera, nitidoq; Lyceo. Sic & in alio uerſu Laureæ Tullii: Atque Academiæ celebratam nomine uillam. Verum alii eam corripiunt, ut Claudianus: In Latium ſpretis Academia migrat Athenis. Sidonius: Obruet & quamquam totis Academia ſectis. Ratio eſt, quoniam eſt una dedichronis. Sic Virg. de Sychæo. Hinc Academicus, ca, cum, ἀκαδημικός: qui Academicos, ſectatur, uel ad Academiam pertinet.

Acamas, promontorium in Cypro: unde Cyprus antea Acamantis uocata. Strabo lib. 14.

Acanthice, ces, fœm. gen. lacryma helxines herbæ. Pli. lib. 21. ca. 16. Helxines huius uertex ſummus lacrymam continet iucundi ſaporis, acanthicen maſtichen appellatam.

Acanthion, ſiue acanthium, thii, ſpinæ genus, Plin. lib. 20. cap. 12. Spinæ albæ ſimilis eſt ſpina illa, quam Græci acanthion uocant.

Acanthis, thidis, ἀκανθὶς, auis ſtridula, quæ & carduelis. ea ſpinis & carduis paſcitur. nam ἄκανθα, ſpina, ἀκανθών, ſpinetum. Virg. lib. 3. Georg. Reſonant & acanthida dumi. Qui locus Virgilii in antiquis libris, teſte Pierio, legitur, Reſonant acalanthida dumi: à nominatiuo Acalanthis, thidis. Hæc & Acanthylis uocatur, quæ lino intexit nidum. Alii Argathylin uocant. De qua Plin. lib. 10. cap. 74. Acanthis in ſpinis uiuit. Acanthis eſt etiam genus herbæ, quæ Latine Senecio dicitur. Plin. lib. 25. ca. 13. Acanthis leuce, Latine Spina alba.

Acanthus, ἄκανθος, puer in florem ſui nominis conuerſus. Virg. Et circumtextum croceo uelamen Acantho. Plin. lib. 22. docet Acanthum eſſe herbam topiariam, lato longoq; folio margineis crepidinum ueſtientem. inde ponitur pro flexuoſo ordinatu. Quidam putant herbam eſſe ſimilem ſpinæ albæ, & habere folia minora, & aculeata lanugine. Seruius in Pollione dixit eſſe arborem ſemper florentem, quaſi ſpinis plenam. nam eſt ſpinoſa, quæ in Cyrenaica inſula abundat. Virg. lib. 2. Georg. Semper frondentis acanthi. Hinc Acanthinus, na, num, quod eſt acanthi, aut acantho ſimile. Pli. lib. 25. ca. 7. Spectatur folijs acanthinis. Eſt etiam hoc nomine oppidum in Macedonia, ſiue Æolia, quæ eſt urbs Atamanum, in qua mutas eſſe cicadas, Stephanus ſcripſit.

Acapis, pen.cor. fluuius Aſiæ apud Lazos populos.

Acara, pen.cor. ἄκαρα, oppidum eſt in medio Pannoniæ.

Acarnania, ἀκαρνανία, Epiri pars, quam Acheolus ab Ætolia diuidit. In hac eſt oppidum Leucas. Eſt & regio quædam parua in Ægypto dicta Acarnania, ut ſcribit Seruius in lib. 5. Æne. Et ciuitas non procul à Syracuſis, ut inquit Cic. in Verr. in qua Olympii Iouis antiquiſſimum fanum fuit.

Acarne, acarnes, fœm. gen. marinus piſcis. Pli. lib. 32. cap. 11.

Acaron, pen.cor. ciuitas Palæſtinæ, quæ Cæſarea uocatur: & arboris genus. Plin. lib. 15. cap. 7.

Acarus, ri, tineæ genus in cera naſcens, omnium animalium minimū. ἀπὸ τοῦ ἀκαρές, quod eſt indiuiſibile. Ariſt. li. 5. de hiſt. ani.

Acasta, ἀκάστη, nympha, Oceani & Thetios filia.

Acastus, ἄκαστος, Peliæ Theſſalorum regis filius.

Acatalecticus, ἀκατάληκτος, uerſus cui nulla ſyllaba deeſt. contra Catalecticus, cui una deeſt ſyllaba.

Acatium, ἀκάτιον, genus nauigii actuarii. Plaut. ſed Pollux ſcribit uelum in naui maximum eſſe ſicut minimum, Dolonem; tertium, quod retrorſum panditur, Epidromum. Plin. lib. 9. cap. 30. Concham eſſe acatii modo carinatam.

Acca, Laurentia, Fauſtuli uxor, quæ Romulum & Remum lactauit, & aluit, Lupa dicta quòd nobile ſcortum fuerit. & tales nuncupantur Lupæ, ob auaritiam, cauſa cuius pudicitiam proſtituunt: hodieq; cellæ talium Lupanaria dicuntur.

Accedo, is, pen.pro. [*Accoſtare*] προσέρχομαι, adeo appropinquo. Teren. in Adel. Accedam ad fores. Virg. lib. 1. Æne. Penituſq; ſonanteis Acceſtis ſcopulos, pro Acceſſiſtis, per ſyncopem. contrarium Abſcedo. Accedere quandoque eſt, Aſſentiri, Plaut. in Aul. Acceſſit animus ad ſententiam συγκατατίθεμαι. Quandoque adiungere. ut, Hoc calamitatibus meis, uel ad calamitates meas, malum acceſſit. Liuius: Hæc tibi à me dotalia dona accedent. Cic. pro Roſc. Am. Eò acceſſit ſtudium doctrinæ. Accedere etiā ſimilitudinem ſignificat. Cice. pro C. Rabirio: quorum poteſtas ad Deorum immortalium accedit. Acceditur, impersonale apud Cice. pro Cecin. Ad eas cum accederetur. Ab Accedo pro aduenio, fit Acceſſus, ſus, ſui. Ab Accedit, προσγίνεται, fit Acceſſio, pro adiectione, & incremento: & contrarium deceſſio Cic. 3. Offi. deceſſio. Eorum neque acceſſione uitam meliorem fieri, neque deceſſione peiorem.

Accelero, ras, pen.cor. [*Andare in frotta*] ἐπείγω, propero, feſtino Cic. in Catil. Si accelerare uolent. Cæſ. 2. bel. ciu. Iter accelerat. Hinc Acceleratio.

Accendo, dis, di, ſum, [*Accendere*] ἅπτω, ἀνάπτομαι, ἐμπυρόω, ἀνακαίω, ex ad & cando, non cendo: quia, ſi cendo eſſet, cendeo faceret. non cando. idcirco, cum candeo habeamus, & accendo, ut & incendo, & ſuccendo, & ſimplex habere neceſſe ſit, neceſſario cando, à quo candeo fit, ipſorum ſimplex eſt: quippe cum pleraq; huius naturæ uerba ſint, ut ab albo albeo, à duro dureo, à pendo pendeo, & multa alia: quæ neutra deriuatiua ab actiuis eorum certum eſt eſſe, ut apud Priſcianum & Diomedem legitur. Eſt autem Accendere, ignem excitare. Cic. de Vniuerſit. Deus ipſe ſolem quaſi lumen accendit. Per tranſlationem eſt & inſtigare, Virg. Martemq; accendere cantu.

Accensi, ut Marcellus ſcribit, genus militiæ erat adminiſtrantibus proximum, dicti quòd ad neceſſarias res ſæpius accirentur, ueluti acceſſiti. Feſtus uero ſic: Accenſi dicebantur, qui in locum mortuorum militum ſubrogabantur, & ad cenſum adiiciebantur. Idem lib. 1. Adſcriptitii ueluti quidam ſcripti dicebantur, qui ſupplendis legionibus adſcribebantur: hos & Accenſos dicebant. Sed Varro rectius: qui docet accenſos miniſtratores fuiſſe magiſtratuum, ab acciendo dictos, id eſt, uocando. nam accenſus inſtar præconis acciebat iuſſu conſulis Quirites ad concionem. Plin. libr. 7. Adiectus eſt & meridies, accenſo conſulum id pronunciante. Erant ſinguli præſidibus prouinciarum accenſi. Quod munus nemini niſi libertis deferebatur, ut ſcripſit Cice. ad Q. fratrem. Aſconius autem ſic: Accenſus eſt nomen ordinis & promotionis in militia: & nunc dicitur princeps, uel commentarienſis, aut cornicularius.

Accentus, dicitur quaſi ad cantus, hoc eſt, iuxta cantum: quia ad cantilenam uocis nos cognoſcere facit ſyllabas. Græci προσῳδίαν dicunt, quod προσᾴδεται ταῖς συλλαβαῖς. A Latinis etiam tonus, & tenor uocatur: quia ibi ſonus creſcit & deſinit. Definitur à quibuſdam, quòd ſit anima uerborum: ab aliis, quòd ſit uox ſyllabæ. Hos ueteres nunc moderamenta, nunc accentiunculas, nunc uoculationes appellant. Sunt autem tres accentus: acutus, grauis, & circunflexus. acutus dictus, quòd acuat, & erigat ſyllabam: grauis, quòd deprimat, & deponat; eſt enim contrarius acuto: circunflexus, qui ex acuto & graui conſtat: incipiens enim ab acuto, deſinit in grauem. Priſcianus, Quintilianus, Diomedes.

Accepso, ueteres pro acceperim dixere. Pacuuius: Priuſquam accepſo, quod peto.

Acceptilatio. ἀποχή, eſt deliberatio, ut docet Modeſtinus, & Vlpianus, quæ fit per interrogationem & reſponſionem, qua utriſque contingit ab eo nexu abſolutio. Dicendo enim, Quicquid tibi per ſtipulationem promiſi, uel ex ſtipulatu debui, habes ne acceptum? Et tu reſpondeas, Habeo, acceptumq́; fero: quaſi dicas, Perinde habeo, ac ſi accepiſſem abs te per ueram ſolutionem.

Acceptio, uerb. ab accipio. Cic. in Topicis.

Acceptor, [*Accettatore*] Plau. in Tri. Verbis falſis acceptor fui.

Acceptrica, tricæ, Plaut. in Truc.

Acceptum fero, [*Confeſſare il riceuuto*] προσλογίζομαι, ἀρκεῖσθαι, fateor me accepiſſe, & ſi non accepi, cum nulla ſolutio interuenerit: ſermo familiaris iuriſconſultorũ. unde acceptilatio.

Acceptum refero. uide in dictione Refero.

Acceptus, nomen, [*Accetto*] id, quod placet. Cæſ. 1. bel. Gal. Plebi acceptus erat. Acceptum accepti abſolute, quicquid ab alijs accipimus. Plaut. in Truc. Hic ratio accepti ſcribitur.

Accerſio, ſis, [*Chiamare, andare à chiamare*] μετακαλέω, quartæ coniugationis, & uerbum actiuum: pro, uoco. Cic. li. 4. Tuſc. Quē expeti, quem accerſiri, Liu. lib. 3. ait: Placere, patrem accerſire. Saluſt. in Iugur. Syllam accerſiri iubet. Et pro accuſare. Cice. pro Cælio: Alterum ambitus crimine accerſiret.

Accerso, ſis, ſiui, ſitum, [*Andar à chiamare*] μετακαλέω, & Accerſo, ſis, utrunque coniugationis tertiæ, ponitur pro euoco, ſeu ad uocandum eo: actum enim corporis denotant, ſicut cætera in ſo terminata: ſed in præterito, non autem in præſenti, ſunt quartæ. quæ propterea deſideratiua à grammaticis dicuntur, quòd nũquam fere eorum uerborum actus ſine deſiderio fiant. Sueto. in Cæſ. Ad accerſendam claſſem in Bithyniam miſſus. Terent. in And. Obſtetricem accerſo. Fit autem Accerſo ab accio, acciſo. Et interdum eſt ut, Accerſere crimine ambitus, apud Cicer. in Orat. pro Cælio. Accerſitus, ta, tum, particip. uocatus. Cice. 2. de Orat. Cauendum eſt, ne accerſitum dictum putetur. Accerſitus, huius, tus. Cic. 1. de Natu. Deo. Cum ad eum. ipſius rogatu accerſituq́; ueniſſem. Accerſitor, oris, uocator. Plin. epiſt. 101. nemo accerſitor ex proximo

Accidens, [*Accidente*] τὸ συμβεβηκός, quod adeſt, & abeſt, præter ſubiecti corruptionem. Quintil. lib. 5. Cauſſa, tempus, locus, & cætera ſunt rerum accidentia. Idem lib. 3

Accidentia, æ, uerbale ab accidit. Plin. lib. 32. cap. 2.

Accido, pen. pro. [*Tagliare, ſcemare, ſcarnare, aſſottigliare*] extenuo, circuncido, ἐκτέμνω, ex ad & cædo. Liu. Prœlio uno accidit Veſtinorum res, ἐκτετρυχωμένας. Virg. 7. Æneid. Acciſis dapibus conſumere menſas.

Accido, dis, pen. cor. [*Gittarſi dauanti in ginocchione, accadere*] συμπίπτω, ex ad & cado, proprie iuxta cado. Et accidere, eſt geſtum corporis in humilitatem cadentis oſtendere. Sueto. in Cæſ. Ad genua ſibi accideret. Saluſt. ſine præpoſitione dixit: Quò accidam. Iureconſulti uſurpant accidere pro mori, πάσχειν: ut, Si quid filio meo acciderit, ſed & Sueton. in Augu. Iulias filiam neptemq́; ſi quid his accidiſſet, uetuit ſepulcro ſuo inferri. In tertia perſona ſignificat euenire, tam bonum, quàm malum. Terent. in And. Aliquid acciderit boni. Cice. in Lælio: Nihil mali accidiſſe Scipioni. Accidit ad animum. Cice. Attico: Accidiſſe nihil ad animum tuum. Accidit, abſolute, ſeorſum particula ut. Cice. 3. Ver. Accidit, ut illo itinere ueniret Lampſacum. hinc accidens participium, & accidens nomen.

Accieo, ies, iui, itum, pen. cor. [*Chiamare*] uoco. Plaut. in Mil. Ego illum huc accieo.

Accingo, gis, [*Apparecchiarſi*] διαζώννυμι, iuxta cingo. Virg. 4. Æne. Magicas inuitam accingier artes. Idem 2. Æne. facibus pubes accingitur atris. Interdum eſt parare. Virg. 1. Æn. Illi ſe prædæ accingunt. Vnde Accinctos uocamus induſtrios, expeditosq́; contra. Diſcinctos, ignauos, negligentesq́;.

Accio, cis, ciui, uel cij, citum, pen. pro. [*Chiamare*] προσκαλέω, ex ad & cio, aduoco. unde Accitus, aduocatus. Virg. 11. Æne. Spem ſi quam accitis Ætolum habuiſtis in armis. Hinc Accitus, tus, tui. Virg. 1. Æne. accitu cari genitoris ad urbem.

Accipio, cipis, capio, [*Pigliare*] λαμβάνω, quanquam ſeparantur, ſicut in Capio dicetur. Interdum eſt audire. Cic. in Catone: Accipite ueterem orationem Architæ. Interdum ſentire. Teren. in Heaut. Aliter de amore tuo, atque eſt, accipis. Interdum cognoſcere: ut, Accepi, te in patriam reuerſurum. Interdum cõcipere. Virg. lib. 8. Æne. Ventoſis follibus auras Accipiunt. Interdum recipere. Lucilius: Sic Annibalem acceptum. Interdum tractare, tam in malum, quàm in bonum. Teren. in Adel. Indignis ſum acceptus modis. Cice. autem ſæpe. Accipere nomen, pro eo quod uulgus dicit, recipere ad monſtram. Liu. 2. Bel. Punici: Si ſuum nomen dictator acciperet. Accipere ætatem dixit. Plin. libr. 14. c. 7. cuius dulci admiſſo, reliquorum duritia ſuauitatem accipiat, ſimul & ætatem. Late patet hoc uerbum: Dicimus enim Accipere conditionem, colorem, fœdera, fidem, libertatem, &c.

Accipiter, [*Sparuiere*] ἱέραξ, ab accipiendis male alijs auibus: eſt enim auium rapax. Teren. in Phorm. Non rete accipitri tenditur. uide Falco.

Acclamo, as, are, [*Gridare*] Cice. pro Cecin. Populus acclamauit, ita eſſe. Verbale Acclamatio. Idem Attic. lib. 1. Ex acclamatione Clodii. Acclamito, frequent. Plau. in Amph. Facta, infecta eſſe acclamitat.

Acclino, nas, pen. prod. ἐπικλίνω, inclino. Liu. lib. 4. ab Vrbe: Acclinaturos ſe ad cauſſam ſenatus, per metaphoram, pro aſſenſuros cauſſæ.

Acclivis, pen. pro. [*Erto*] προσάντης, quod eſt leuiter erectum, & acuminatum: & proprie de aſcenſu dicitur, quaſi in cliuum acuminatum; Cic. Q. Fratri: Ea uiæ pars accliuis eſt. Contrarium eſt Decliue, inclinatum, incuruum. Hinc Accliuitas. Cæſ. B2. el. Gal. Pari accliuitate collis.

Accola, pen. cor. [*Vicino, habitante, lauoratore de campi*] πάροικος, uicinus, prope habitans. Valla ait: Incola eſt, qui in loco; accola, qui ad locum habitat. Liu. lib. 1. Paſtor accola eius loci.

Accolo, lis, penul. corr. [*Habitar uicino*] παροικέω. iuxta colo, & de aquis montibusq́; dicitur. Liu. lib. 4. Qui Hetruſcum mare, quiq́; Tiberim accolunt. Plin. lib. 4. Perſæ Rubrum mare ſemper accoluere. Accolitur, paſſiuum. Plin. lib. 3. cap. 1.

Accommodo, das, pen. cor. [*Accommodarſi*] ἐφαρμόζω, συμβιβάζω, adhibeo, apte colloco. Cic. lib. 2. de Ora. Coronam ſibi ad caput accommodanti. Idem lib. 1. Offi. Qui ſe ad remp. accõmodauere.

Accommodatus, & accommodate. Cicero.

Accommodatio, onis. [*Attitudine*] ipſe actus accommodandi. Ci. 1. de Inuent. Sententiarum ad inuentionem accommodatio.

Accommodus, a, um, [*Agiato*] idem quod accommodatus, aptus, idoneus. Virg. 11 Æne. Vallis accommoda fraudi.

Accredo, dis, pen. prod. [*Conſentire*] ex ad & credo. ad id, quod creditur, accedo, aſſentior. Colum. lib. 2. Idq́; Saſerna uidetur accrediaiſſe.

Accreduo, duis, [*Conſentire*] accredo. Plaut. Quicquam accreduas.

Accresco, ſcis, [*Accreſcere, augumentare*] ἐπιγίγνομαι, uide Creſco. Hinc Accretio, onis, incrementum. Cic. 1. Tuſc. Lunam accretione, & diminutione luminis.

Accubitum, [*Letto doue anticamente ſi mangiaua*] ἀνάκλιντρον, lectus in quo cubatur interdiu. Lampridius Commodum ſcribit non accubuiſſe, niſi in accubitis, quæ pilum leporinum habuiſſent, aut plumas perdicum ſubalares. Dicuntur & Anaclinteria, apud Florentinos Tuſcanica.

Accubitus, tus, [*Star in giu*] ἀνάκλισις, ipſe accubandi actus. Plin. lib. 8. cap. 2.

Accubo, pen. cor. [*Star appreſſo*] παρακατακλίνομαι, iuxta cubo. Virg. 6. Æne. Furiarum maxima iuxta Accubat. Plaut. in Aſin. Accubat mecum. Et pro adiacere. Suet. in Cæſ. Theatrum Tarpeio monti accubans. Hinc accubatio. Cic. 1. de off.

Accudo, [*Battere dinari*] Plaut. in Mercur. Tres minas accudere etiam poſſum.

Accumbo, bis, [*Giacere appreſſo*] iuxta cubo. Plaut. in Moſt. Caue ne in uia accumbas. Et accumbere, κατακεῖσθαι, eſt in conuiuio eſſe: cubabant enim antiqui ueſcentes. Cic. Peto. Accubueram hora nona. Accumbere ad menſam, eſt in menſa diſcumbere. Cice. Vatinium criminatur, quòd atratus ad menſam accumbebat.

Accumulo, las, pe. cor. [*Ammaſſare*] ἐπισωρεύω, quaſi ad cumulum addo. Cicero in Rul. Auget, addit, accumulat. Hinc accumulare, apud Cic. & accumulatio, apud Plin.

Accuro, ras, pen. p. [*Diligentemente curare, accertamente operare*] ἐπιμελοῦμαι, diligenter curo. Plau. in Epid. Accurentur hoſpites. Cice. de Inu. Melius accurantur. Accurare penſum, prouerbialis ſermo. Plaut. in Bacch. Ego penſum meum lepide accurabo. hoc eſt, curabo ut efficiam, quod mihi mandatum eſt. Hinc Accuratus, πεφροντισμένος, ubi magna adhibetur cura. Gell. Cultu corporis nimis accurato. Hinc Accuratio. Cic. de clar. Orato. Inueniendis componendisq́; rebus mira accuratio.

Accurro, ris, [*Correre unitamente*] προστρέχω. uide Curro.

Accusabilis, & hoc le, quod accuſatione dignum eſt. Cicero. 4. Tuſc. Quorum accuſabilis eſt turpitudo.

Accusativus, caſus κατηγορικός, quia per hunc uel accuſamus, uel laudare uidemur. unde & Laudatiuus dicitur.

Accusatorius, [*Doue ſi ſcriue l'accuſa*] κατηγορικός, quod ad accuſationem pertinet. Cicero pro Cluen. accuſatorio animo. Accuſatorie, idem in Ver.

Accuso, ſas, pen. pro. [*Accuſare*] κατηγορέω, frequentatiuum, ab accudo, ut docet Priſcianus: ex ad & cudo, quod à cudo deductur. ex quo Incuſo, Excuſo, & Recuſo. Quanquam non deſint qui dicant Accuſo ex ad & cauſa, ſeu cauſor, componi. Accuſare, ait Valla: eſt, apud iudicem, uel alium, & aliquando apud illum, quem accuſes, oſtendere aliquem peccaſſe. Dicimus autem accuſo te illi, apud illum, uel coram illo ſceleris, aut de ſcelere. Id obſeruatum ferè comperi, ut, quod peccati nomen exprimit, genitiuo; quod minus, ablatiuo ponatur: ut, Te accuſaui homicidij, & alio ſcelere. Exempla patent apud Cic. & alios. Incuſare, αἰτιάομαι, eſt alterius mores reprehendere: & plerunque cum querela, quòd ab illo iniuria ſis affectus. Qui dixerunt, Incuſare, de maioribus dici, Accuſare, de paribus, uel minoribus, errant. Cæſar in primo Com. Vehementer centuriones incuſauit. Diomed. Incuſante Cicerone, Catilina conuictus. Tacitus. Intemperiem cœli incuſantes. Hinc Accuſator. Et Accuſatrix.

Acelum, oppidum creditur in Taurisco agro, unde Acelinus Romanus ſæuitia famoſus inter recentiores hiſtorias auditur.

Aceo, aces: acui, acidus, ſum, [*Diuenir forte*] ὀξίζω. Et dicitur acere uinum, cum in acetum degenerauit. Cato de re ruſt. Vinum, quod neque aceat, neque muceat. Ab hoc Acidus, a, um, & Acetum: & compoſitum Coaceo.

Acer, aceris, & Aceris, ris, fœm. gen. [*L'acero*] σφένδαμνος, nomen eſt arboris. unde Acernus, na, num, materiatū ex ea arbore. Virg. Trabibus cōtextus acernis Staret equus. Pli. li. 16. ca. 15. operū elegantia ac ſubtilitate primū poſt citrum locum obtinet.

Acer, hæc acris, hoc acre, [*Agro, bruſco*] δριμύς, ὀξύς, prima pro à quo acrior, & acerrimus, proprie ad uinum, acetum, & huiuſmodi pertinet. Colu. lib. 3. Acri aceto. Et Acres cibi dicuntur, qui acrimoniam habent, & quaſi mordaces ſunt, ut ſinapi, allia, cæpe. Plin. lib. 11. cap. 53. Omnia in cibis acria. Transfertur ad alia, & modo pro forti ponitur. Virg. Æne. 9. acrem Turnum. Modo pro ueloci. Idē li. 4. Acri gaudet equo. Modo pro acuto. Cice. Acri ingenio. Modo pro uehementi. Idem in Hortenſio. Theopompo acrius. Modo pro diligente. Virg. Acer curas uenientem extendit in annum. Modo pro ſeuero. Cicero lib. Offi. Acres animaduerſores uitiorum. Modo pro aſpero. Idem in Lælio: Acerrimus inimicus. Ab Acer fit Peracer. Deriuatiua Acrimonia, apud Cice. & Catonem: acritas, apud Actium, & Gellium: acritudo, apud Vitruuiū. Acriter, & acerrime, apud Cic. Plau. Liu. & alios.

Acer, pen. cor. ἄχυρον, palea miliacea. A quo acerosum frumentum, ἀχυρώδες, immundum, non ſine paleis. & panis acerosus.

Aceratus, a, um, ab acus aceris: cum paleis miſtum. Feſtus.

Acerbitas, [*Acerbità*] στρυφνότης, ſaporis aſperitas, ſæuitia. Ci. Q. Valerio: Syllani temporis acerbitatem ſubterfugere.

Acerbo, bas, [*Diuentar aſpro, inacerbire*] πικραίνω, aſpero. Claudianus lib. 2. Crimenq; feri raptoris acerbat. compoſitum Exacerbo, pro ualde acerbo.

Acerbus, ba, bum, [*Acerbo*] στρυφνός, immaturum. Colum. Vua peracerba guſtatu. Sic robuſtorum iuuenum acerbam mortem dicimus, qui difficulter moriuntur. Virg. lib. 11. Funere merſit acerbo. Tractum à pomis, quæ immatura, non niſi difficulter ab arboribus diuelluntur. Per tranſlationem eſt aſper, infeſtus. Cic. Lentulo: Acerbum habuimus Curionem. Acerbe, acerbius, acerbiſſime, Cic. 1. Tuſc. Acerbius exigere.

Acero, ras, pen. cor. ἀχυρόω, ab acus pro palea, paleis inficio. unde Aceratū lutū, paleis immixtū ad tuguria facienda. Compoſitum Obacero, quod eſt, loquendo alterius ſermonem impedio.

Acerosus, a, um: ut, Aceroſus panis eſt farre minus purgato, ac ſordibus à candido ſeparato: ut ueteres putabant. Nonius.

Acerra, [*Caſſetta dall'incenſo, turibolo*] arcula in qua tus reponitur, quo dijs ſacrificatur. Feſtus. Turibulum uulgo dicitur: Græci θυμιατήριον. Cornutus ſcribit eſſe paterā, in qua libatur. Ver. Et plena ſupplex uenerantur acerra. Suet. in Tiberio: In ſacrificando captus ſpecie miniſtri acerram præferentis.

Acerræ, urbs Campaniæ, non longe à Neapoli. Virg. 2. Geor. & Seruius. Hinc Acerranus.

Acersecomes, pen. cor. [*Con la Zazzera*] ἀκερσεκόμης, Latine intonſus comam. & capillatus. Iuuenalis: Nemo uendit acerſecomes. Ab α, priuatiua particula, & κείρω, κόμη, tondeo.

Aceruatim, σωρηδὸν, per aceruos. Colum. Sub fauis aceruatim enectæ reperiuntur. Aceruatim dicere, quaſi promiſcue, & nullo ſeruato ordine. Cic. pro Cluen. Aceruatim reliqua dicam.

Aceruales, & hoc le. Cic. in 2. de Diu. Argumentationes, quas Græci ſoritas uocant, aceruales appellat.

Aceruo, uas, σωρεύω, accumulo. Virg. ad crimen retulit, pro amplifico: formidine crimen aceruat. Hinc Coaceruo, ſimul aceruo: Cic. in Rul. Pecuniæ coaceruantur. Aceruatio, accumulatio, Pli. lib. 11. cap. 53. Aceruatio ſaporum peſtifera.

Aceruus, [*Cumulo, mucchio, maſſa*] σωρὸς, aggregatio, & cumulus: proprie minutarum, ut Valla li. 4. rerum congeries, ut frumenti, leguminis: Plaut. in Pſe. Quibus acerui frumenti ſunt domi. Et aliquando maiorum: ut, Aceruus ſcutorum. Et ferè ad omnia uſurpatur.

Acesco, ſcis, [*Diuenir di ſapor d'aceto*] ὀξίζω, acidus fio. Hor. & Col.

Acesinus, p. p. ἀκεσίνης, fluuius Perſiæ, in Indum fluuium cadēs, & magnus & nauigabilis: circa quem ferunt arundines tantæ magnitudinis naſci, ut ſingula internodia præſtent uicem nauigij.

Acesis, ἄκεσις, medicis uocatur herba lutea, non tincta: Orobitis dicta à pictoribus. Sipontinus. uide Plin. lib. 33. cap. 5.

Acestes, ſtis, ἀκέστης, nomen Siculorum regis de quo Virgilius.

Acestis, ſtis, fluuius Indiæ nauigabilis.

Acetabulum, ὀξύβαφον, ab accipiendo dicitur, ut teſtis eſt Hermolaus: etiamſi Græci Oxybaphon appellant, quaſi ab aceto. & eſt genus menſuræ. Pli. lib. 22. ca. 34. Cum acetabuli menſura dicitur, ſignificat heminæ quartam partē, id eſt, drachmas 15. Acetabula in corporibus dicuntur pro pixidibus, ut anatomici uocant, quibus coxendices inſiguntur, circaq; ea uertūtur oſſa coxarum. Pli. lib. 28. ca. 11. oſſa ex acetabulis pernarum. Acetabula item ſunt ueluti quidam caliculi in ijs piſcibus, qui molles appellantur, ut in polypo. Pli. li. 9. c. 30. Luctatur complexu, & ſorbet acetabulis. Acetabula ſunt etiā præſtigiatorū uaſcula, ſiue caliculi, quibus aſtantium oculos fallendo præſtringunt. Senec. lib. 6. epiſt. præſtigiatorum acetabula. Acetabulum abuſiue dici poteſt de rebus alijs quæ ſimilitudinem quandam referunt acetabuli, quod in corporibus eſſe, ſupra dictum eſt. Quint. lib. 8. cap. 6.

Acetare, ueteres pro commouere & agitare poſuerunt.

Acetaria, [*Coſe composte in aceto*] ὀξύβαφα, à quibuſdam dicūtur herbæ, ſeu cibaria, quæ ex aceto ſumuntur ad excitandum appetitum: quales ſunt herbæ uirentes, quas aceto oleoq; guttatim inſtillato concinnamus. Fiunt & ex herbarum radicibus acetaria. Plin. lib. 20. cap. 20. Stomachum in acetarijs ſumpta corroborat. Alii ab accipiendo hoc nomen deriuant, ut Acetaria ſiue horti, hoc eſt, hortenſia: quoniam expedita res & parata ſemper ſit. etiamſi Græci oxybaphon appellant, quaſi ab aceto. Acetaria, ut nonnulli uolunt, dici quoque poſſunt carnes fruſtulatim conciſæ, quæ ex aceto ſumuntur.

Acetum, [*Aceto*] ὄξος, ab aceo. Colum. lib. 3. Acetum agrico cinere irrigato.

Aceum, oppidum eſt Colchidis in ripa Phaſidis.

Achaei, ἀχαιοὶ, Ponti accolæ, Orchomeniorum colonia.

Achaemenes, pen. cor. ἀχαιμένης, nomen primi Perſarum regis, ut ſcribit Herod. Fuit & Xerxis frater.

Achaia, ἀχαΐα, regio Græciæ, undique circumſepta mari, præter quam à Septentrione, cuius caput eſt Corinthus: dicta Achaia, ab Achæo Xuti filio, quæ primo Danaa, ut Herodoto placet, dicta. Vnde Græci Achæi, atque Achiui, & Danai dicti ſunt. nam Achiui dicuntur, æ diphthongo in i productam conuerſa, & u digamma Æolico interpoſita. Deinde Ægialæa, αἰγιάλεια, à rege Ægialeo dicitur Plinius: Achaiæ nomen prouinciæ ab Iſthmo incipit: ante Ægialos uocabatur, propter urbes in littore diſpoſitas. Græci enim αἰγιαλὸν uocant littus. Eſt etiam alia Achaia in Peloponneſo. Habet ab Ortu ſolis partem Ægæi maris, ab Occaſu Epirum, à Septentrione Macedoniam, à Meridie Creticum pelagus. In ea ſunt Thebæ Bœotiæ, Megara, quæ Megaridi regioni nomen dedit. declinaturq; Achaia, iæ, dictio tetraſyllabica. Achais, idis, & Achaida, dæ: ſicut Perſis, & Perſida: Thebais, Thebaida: Ptolemais, Ptolemaida. Ouidius: Quàm pauper Achaia noſtra eſt.

Achar, nomen ciuitatis, quæ nunc Nizibi appellatur.

Achates, pen. pro. [*Agata*] ἀπὸ τοῦ ἄχους, id eſt, à cura, quæ regum ſemper comes eſt, quo nomine dictus Aeneæ comes: & lapis quidam precioſus in Sicilia, apud Achatem fluuium primum repertus. Pli. lib. 37. cap. 10. Achates in magna fuit auctoritate. tempeſtates auertere, & flumina reſiſtere dicitur. in hoc lapide habuit Pyrrhus Epirotarum rex Muſas nouē naturales, & Apollinem cum lyra.

Achelous, ἀχελῷος, Aetoliæ rex, à quo fluuius eiuſdem nominis. à Pindo oriens, & Aetoliam ab Acarnania diuidens, in Maleacum ſinum defluit. Thoas ante appellabatur. Hinc Acheloius, a, um, quod modo poſſeſſiuum eſt, modo pro aqueus ponitur. Virg. Georg. 1. Poculaq; inuentis Acheloia miſcuit uuis. ueteres enim aquam omnem Acheloon nuncupauere, quòd primus poſt diluuium erupiſſe terra fertur: ſiue quòd Achelous in Græcia, ubi tot ingenia floruerunt, omnium fluuiorum celeberrimus fuit. Hinc Acheloides Nymphæ.

Achemenides, ἀχαιμενίδης, unus ex ſociis Vlyſſis. Virg,

Acheron,

ACHERON, ontis, ἀχέρων, palus infernalis dicitur à poetis, ἀπὸ τοῦ ἄχεος ῥεῖν, quaſi eſſet fluuius dolorum. Virg. Flectere ſi nequeo ſuperos, Acheronta mouebo. Ab Acheron fiunt Acheronteus, & Acheruſius, Acheronticus. Acherons pro Acheron, dixit Plau. in Cap. nullus adæque eſt Acherons.

ACHERONTIA, ciuitas parua Apuliæ, in monte ſita.

ACHERVSIA, ἀχερουσία λίμνη, palus inter Capuam & Auerſam, per aperta plana uſque prope Cumas diffuſa. Dionyſius in 2. Bibliothecæ hiſtoriæ, tradit paludem eſſe Acheruſiam, in quam immittantur cadauera in ulteriorem ripam deferenda: inde natam de Charonte, qui animas tranſuehebat Stygem, fabellam. Item Acheruſia ſpecus eſt iuxta Euxinum.

ACHETAE, ἀχέται, cicadæ, argutæ & canoræ: à uerbo ἠχῶ, ſono.

ACHILLEON, ἀχίλλειον, oppidum iuxta tumulum Achillis, à Mitylenæis conditum, ubi claſſis eius ſteterat.

ACHILLEOS, ἀχίλλειος, myriophyllum herba, appellata quòd eam Achilles inueniſſe traditur in curando uulnere Telephi.

ACHILLES, [*Achille*,] quod & Achilleus dicitur: nam Græce ἀχιλλεὺς, nomen uiri, apud Homerũ clariſſimi: cuius genitiuus eam in i, q̃ in is, finit. nomina.n. in eius diphthongon finita, apud antiquos terminabantur in es, ut Theſeus, Theſes: Tydeus, Tydes. genitiuus erat in is, Theſis, Tydis: ubi in fine carminis abiicitur s, ut Theſi, Tydi. remanſit conſuetudo in Achilleus, & Vlyſſeus: Achilles, Vlyſſes: quorum genitiuus eſt Achilli, Vlyſſi, in carmine Virgiliano: Danaum atq; immitis Achilli. Hic Pelei & Thetidis filius, Chironi nutriendus datus eſt, inter filias Lycomedis ſub habitu muliebri abſconditus, ex Deidamia generauit Pyrrhum, indignatus contra Agamemnonem, poſt mortem Patrocli ſuſcepit à Vulcano arma noua, Hectorem occidit, à Paride coniugium Polyxenæ ſperans tandem occiditur, & in Sigæo promontorio ſepelitur.

ACHILLEVM, genus ſpongiarum tenue denſumq́; ex quo penicilli. Plin. lib. 9. cap. 45.

ACHIMENES, ἀχιμένης, filius Bacchemonis, filii Perſæ: à quo Achimenia regio. Fuit & Achimenes Ariobatis regis Lyciæ filia, uxor Bellerophontis.

ACIABRIS, ſecuris ærea: qua in ſacrificiis ſacerdotes utebantur. Feſtus.

ACICVLA, ῥαφίδιον, ab acu, ut inquit Priſcianus, qua utuntur mulieres ad ornatũ capitis. Eſt & Acicula piſcis tenuis ac longus.

ACIDALVS, pen. cor. fons in Orchomeno, oppido Bœotiæ, Veneri ſacer. unde Venus Acidalia dicta.

ACIDVLA, pyra, à ſucco ſubacido dicta.

ACIDVS, da, dum, pen. cor. [*Coſa che è diuenuta forte*,] ὀξὺς, ὀξίνης, aſperum, ab aceo. Col. lib. 6. Malum Punicum acidum ſic emendabitur. Diminutiuum eſt Acidulus. Compoſitum Subacidus, aliquantulum acidus. Cato libro de re ruſti. Subacidulum uinum non durabit.

ACIES, [*Fil tagliente, punta, taglio*] ἀκὶς, ἀκμὴ, ea pars in ferro, q ob acumen ſecat. *Ci. in Verrem Act. 4. Iam ante aciem ſecurium tuarum uiderat. Virg. 2. Georg. Ipſa acies falcis non dum tentanda; ſed uncis carpendæ manibus frondes. Transfertur & ad alia, oculos, animum, ingenium, Significat & exercitus inſtructionem. παράταξις, cum ad dimicandum paratus eſt, quòd acuto ferro armatus ſit. Virg. Georg. 3. Campo ſteterit agmen aperto, Directæq́; acies. Cic. in Catone: Non ne uidetur is animus, cuius obtuſior ſit acies, non uidere? Dicimus autem tam acij, q̃ aciei in genitiuo. Saluſt. lib. 1. Hiſtoriarum: Dubitauit acij pars.

ACIEM trahere, eſt acuere. Pli. lib. 26. cap. 12.

ACINACIS, pe. cor. [*Sorte di coltello uſato da Perſi*,] ἀκινάκης, gladius Perſicus. Horat. lib. 1. Car. Lucernis Medus acinacis. Valer. Flac. Inſignis acinace dextra.

ACINVS, acini, pen. cor. maſ. gen. [*Acino*] & acinum neutri, teſte Nonio, ῥὰξ, inter fructus minutiores arborum fruticum'ue dẽſius naſcuntur, ut uuæ grana, hederæ, ſambuci, tribuli, mali, Punici grana. Hieron. Nunc de acino uinacei diſſeramus. Granum paruum eſt, ut uix duobus digitulis teneri poſſit: baccæ diffuſius & rarius: ut fructus lauri. Valla lib. 4. Inter acinos & baccas hoc intereſſe puto, quòd acini inter fructus minutiores arborum fruticum'ue denſius naſcantur, baccæ diſperſius & rarius. Nonnunquam acini & baccæ indifferenter ponuntur. Virgil. Sanguineis ebuli baccis. Ab acinis uuæ, Acinaticius, a, um, ſicut uinum acinaticium. Vlp. ff. de uino leg. Acinatitium uinum.

ACINOS, ſiue acinus, fœm. gen. herba. Pli. li. 21. cap. 15. & 27.

ACINOSVS, a, um, ab acinus, quod multos habet acinos, ut uua acinoſa Plin. libr. 14. cap. 3. Columbinæ acinoſiſſimæ. Acinoſum pro re ſuccoſa, in modum acinorum. Plin. lib. 12. cap. 13. Aſari ſemen acinoſum.

ACINTANI, Hiſpana gens, quæ Martis ſimulachrum colit.

ACIPENSER, ſeu Aquipenſer, ἔλλοψ, genus piſcis: de quo Plin. lib. 9. cap. 17. Apud antiquos piſcium nobiliſſimus habitus acipẽſes: unus omnium ſquamis ad os uerſis contra aquam nãdo meat. Martialis: Ad Palatinas accipenſera mittite menſas.

ACRITANI, Hiſpana gens, ſimulachrum Martis radijs ornatum colens, quem Necum, id eſt, Martem uocant. uide Acintani.

ACIS, ἄκις, fluuius Siciliæ, ex Aetna procedens: ex cuius ripis fertur Polyphemus ſaxum in Vlyſſem eieciſſe.

ACITIA, inſula: quæ & Melops & Siphnus dicitur.

ACLASSIS, tunica ab humeris non conſuta. Feſtus.

ACLIDES, pen. cor. Virg. lib. 7. Teretes ſunt aclides illis.

ACONE, Bithyniæ portus, prouentu malorum graminum adeo celebris, ut noxias herbas Aconita nominemus. uide Aconitum.

ACONITVM, pe. pro. ἀκόνιτον, herba, quæ ex Cerberi ſpuma conſperſa, uenenum maxime dirum contraxit, quo tempore eum Hercules ab inferis traxit. Dictũ Aconitum ἀπὸ τῆς ἀκόνης, hoc eſt, à cote: iuxta Ouid. dicentem, Quia naſcuntur dura uiuacia caute, Mortales aconita uocant. Sunt qui ab Acone portu deriuent Heracleæ, Lyco flumini oppoſito. Alij quòd iuxta nullus puluis interueniat. Nam κόνις Græce, puluis: ἀκονιτὶ ſine puluere. Plin. lib. 27. ſcribit Aconitum dictum, quòd in nudis cautibus, quas Aconas uocant, naſcatur. Vel quoniam ἀκονίζομαι, eſt, accelero: quia mortem accelerat. Sunt qui putant eam herbam eſſe, quam napellum uocant uulgo. ſed non eſt.

ACONTIAE. [*Comete*,] ἀκόντιαι, ſunt ſtellæ crinitæ, ἀπὸ τοῦ ἀκοντίου, hoc eſt, à iaculo: quia iaculi modo uibrantur ocyſſimo uolatu. Pli. lib. 12. cap. 25. Eaſdem breuiores & in mucronem faſtigiatas Xiphias uocauere.

ACOPA, orum, ἄκοπα, pe. cor. medicamenta, quæ adhibentur laſſis, impoſito ex re uocabulo. Lucianus, Plin. lib. 29. cap. 3. Omnia acopis curantur.

ACOPIS, ἀκοπὶς, gemma, nitro ſimilis, pumicoſa, aureis guttis ſtellata, laſſitudinem ſoluens. Pli. lib. 37. cap. 10.

ACOPVS, herba eſt, quæ & Anagyros, ἀνάγυρος, cuius ſemen cõmanducatum uomitiones facit. Plin. lib. 27. cap. 2. unde prouerbium, ἀνάγυρον κινεῖς, hoc eſt, Anagyrum moues, quoties loquimur de re, unde nobis ignominia excitari poſſit.

ACOR, [*Acuità, aſprezza, fumoſità*,] ὀξύτης, inſ poris, ut ita dicam, acuitas, ſiue aſperitas, ut uini, mali Punici. Col. lib. 5. Ea res emendabit acorem malorum.

ACORNA, æ, genus cardui. Plin. lib. 21. cap. 16. Acorna colore ruſo.

ACQVIESCO, [*Ripoſarſi, acquetarſi*,] ἐπαναπαύομαι, quieſco. Per tranſlationem, cum remittitur dolor, aut alia animi moleſtia. Cice. 1. de Finib. Nunquam ſinit cum reſpirare, nunquam acquieſcere.

ACQVIRO, [*Acquiſtare*,] προσπορίζομαι, περιάπτω, quærendo adipiſcor, ab ad & quæro. Cic. de Amic. Acquirendi ſunt, quos diligamus. Acquiri pro augeri. Pli. lib. 15. cap. 17. Vino odorem acquiri putant.

ACRATOPHORVM, ri, urceolus Latine. Cicero. 3. de Fini. Ephippijs & Acratophoris.

ACREDO, dinis,] *Aſprezza, agrezza*,] πικρία, aſperitas in fructibus non maturis uide Acredo.

ACREDVLA, pe. cor. φιλομήλη, putatur luſcinia auis. Cice. in Progne: Et matutinos exercet acredula cantus.

ACRIMONIA, [*Aſprezza*,] δριμύτης, aſperitas, ad uarias refertur res. Cato de Re ruſt. Si ulcus acrimoniam eius ferre non poterit. Colum. lib. 10. acrimonijs alii, uel cæparum. Per tranſlationem pro uehementia, δεινότης. lib. 4. ad Heren. Hæc exornatio tum multum uenuſtatis habet, tum grauitatis & acrimoniæ plurimum.

ACRIS, Italiæ fluuius eſt, in Tarentino ſinu.

ACRISIVS, ἀκρίσιος, Abantis Argiuorum regis filius, & pater Danaes. hic, cum apud Argos annis xxxj. regnaſſet, à Perſeo nepote ſuo, licet non ſponte, occiſus eſt. A quo fit Acriſioneus, nea, neum, ἀκρισιώνειος. Virg. Quam dicitur urbem Acriſioneis Danae fundaſſe colonis. Patronymicum fœmininum. Acriſione pro Danae.

ACRITAS, atis, denominatiuum ab Acer. Gel. lib. 13. cap. 2. Nihil intereſt, acritudo, dicas, an, quod Actius in Neoptolemo ſcripſit, acritas.

ACROAMA, ἀκρόαμα, auditio, iucunda narratio. Cic. pro Archia, & in Verr. & Sueton. in Auguſto ſcribit acroamata ab eo interponi ſolita conuiuiis, ad conuictores oblectandos. Ariſtoteles Acroamata nominauit commentationes ſuas, quas diſcipulis tradebat. Lampridius accipere uidetur pro ipſis hominibus acroama recitantibus, cum ait in Alexandro: Alexandrum uocales exoletos, & omnia acroamata populo donaſſe.

* Acroama, mos erat apud ueteres, q. hodie nullus extat, ut, in fabulis agendis, histrionum actionem muſica ſymphonia commendaret. unde illud, tibiis dextris, & ſiniſtris; aut, paribus, & imparibus; aut Serranis, & Phrygijs. erat igitur in uoce histrionum actio; in muſica uero, ſymphonia, quod acroama dicebatur; inde ſcilicet, quòd hæc fabulæ pars auribus perciperetur, & auditio quædam eſſet, animum leniens muſico concentu; ſicut illa, quæ ad actionem histrionum pertinebat, ſpectantium oculos oblectabat, atque hanc fuiſſe acroamatis ſignificationem, loci in antiquorum ſcriptis obſeruati demonſtrant. Cic. n. in oratione pro Archia, diſtinxit acroama & uocē, id eſt eū qui fidibus, & eū qui uoce caneret. cū inquit, Themiſtoclem illum ſummum Athenis uirum dixiſſe aiunt; cum ex eo quæreretur, quod acroama, aut cuius uocem libentiſſimè audiret; reſpondit, eius, a quo ſua uirtus optimè prædicaretur. Acroama etiam pro homine potius, quam pro re uſurpatum fuiſſe planè conſtituit Idem in Verrem, Hic quaſi feſtiuum acroama, ne ſine corollario diſcederet, emblemata auellēda curauit. ſed nuſquam apertius quam apud Macrobium Saturnaliorum lib. 2. intelligitur, acroama eum profectò eſſe, qui fidibus; non eum, qui uoce delectat. In Orat. autem pro Sextio, de P. Clodio hoc etiam clarius oſtenditur.

Acroceraunia, aniorum, ἀκροκεραύνια, montes excelſi inter Armenium & Hiberniam dicti, quòd fulminibus infeſtentur: nam κεραυνὸς, fulmen, ἄκρος altus.

Acrochordones, [*Porri che naſcono per le mani*,] ἀκροχορδόνες, uerrucæ noſtratis tabæ amplitudine, quæ pueros maximè in ſeſſione dictæ, quoniam in imo, anguſtæ ita ſunt, ut pendere uideantur. Celſus libro 1.

Acrocorinthus, ἀκροκόρινθος, mons Peloponneſi excelſus, inter duo maria Ægæum, & Ionium, ſtadiorum trium & dimidiati: ſub cuius radice iacet oppidum Corinthus. Vertex ipſe Acrocorinthi, Veneri ſacram habet ædiculam: infra uerticem, Pirenem fontem.

Acta, [*Lito*,] ſubſtantiuum nomen, & Græcū, ultima depreſſo accentu, littus. nam ἀκτὴ littus dicitur, ἀκταῖος littoralis. * Cic. in

* Verrem. Illo autem tempore iſte, tametſi ea eſt hominis impudentia, quam noſtis, ipſe tamen, cùm uir eſſet Syracuſis, uxorem eius parum poterat animo ſoluto ac libero tot in acta dies ſecum habere. huiuſmodi uerò uoce uſus eſt Cicero; ut, quod antea Romano more littus dixerat; id poſtea actam, ut uidelicet in Sicilia loquerentur, nominaret. notum eſt autem, Siculos eo quondam ſermone uſos, qui neq; planè Græcus, neq; planè Latinus, ſed quaſi ētonus quidam ex utroque miſtus eſſet. Actam uerò ſolitos eos dicere pro littore, etiam Virg. libr. 5. indicio eſt, qui illud ipſum littus eo nomine uocauit.

At procul in ſola ſecretæ Troades acta
Amiſſum Anchiſen flebant.

Ex lib. Variarum lec. M. Antonii Mureti.

Acta, orum, πράξεις, ab ago, gis, dicuntur de rebus priuatis, minoribus, familiaribusq;, quæ in urbe fiunt, & in ſcripta rediguntur. Iuuenal. Cupient & in acta referri. In quo ſenſu etiam Actus dicimus. Cic. De uita mea atq; actibus reſpondeo. Acta uero diurna dicuntur, quæ per ſingulos dies fiunt & ſcribuntur: Græco uocabulo ἐφημερὶς, Latino diarium dicebantur. Suet. in Cæſare: Inſtituit, ut tam ſenatus, quàm populi diurna acta conficerentur. Acta uerò eius, qui togatus in rep. uerſatus ſit cum imperio ac poteſtate, ſunt propriè leges. Cic. Quære acta Gracchi: leges Semproniæ proferuntur. Acta, & Actitata Cornucopia ita diſtinguit. Acta ſunt, quæ extra iudicium fiūt: actitata, ea quæ in iudicio. Putem & acta, & Actitata utrobique fieri, ſed Actitata frequentiam denotare. Valla lib. 4. Geſta & Acta hoc differunt: quia illa ſunt in adminiſtratione magiſtratus, & in rebus maioribus, & ad remp. & ad plures ſpectantibus, ut geſta Cæſaris: acta uero etiam rerum priuatarum, & minorum, ac familiarium. Acta circūducere, id eſt, delere. Paulus ſub titulo de re iudicata: Acta apud ſe habita, ſi partes conſentiant, iudex poteſt ea die iubere circunduci.

Actaea, nympha, ab acte, id eſt, littore maris dicta.

Actaea, Græci ebulum dicūt: & propriè chamæacte, χαμαιάκτη, niſi quis ſambucum pro actæa capiat: quam uocant Actem, & fructum eius Actæon.

Actaeon, ἀκταίων, cum diphth. Ariſtei filius, à Diana in ceruum conuerſus, & à ſuis canibus dilaceratus: de quo Ouidius.

Actaeus, ἀκταῖος, a, um. dicitur pro Athenienſi. Nam Attica regio apud priſcos dicta eſt non ſolum Atthis, idos, ab Atthide Cranai regis filia, ut inquit Euſtathius, ſed etiam Acte, ut Plin. lib. 4. & Gellius teſtantur. Vel ab Actæone, uel ab Actæo rege indigena. Primus enim Atticam regionem Acten dictam, Lycophron Græcus poeta innuit: apud quem Caſtor & Pollux ἀκταίων ἄνακες appellantur. Vel quia littoralis ferè tota ſit, exili, & anguſto quodam uelut margine, ut auctor eſt Strabo. Vnde Ouid. 1. Met. Separat Aonios Actæis Phocis ab oris: uult enim Parn. ſſum medium eſſe inter Bœotiam & Athenas: Attica enim regio quondam Ionia eſt uocata, ab Ione Apollinis & Creuſæ Ericthei filio, uel (ut inquit Strabo) ab Ione Xuthi filio.

Actia, actiorum, ἄκτια, ludi quinquennales, Actiaci, Apollini Actio dicati: qui prius & a finitimis agebantur, ſed ab Auguſto honorificentius celebrati ſunt.

Actio, [*Attione, fattione*,] cum ab ago nomē uerbale ſit, multa ſignificat. nam quandoque pronunciationem, ὑπόκρισιν. Cicer. in Orat. Eſt actio quaſi corporis quædam eloquentia, cum conſtat è uoce atque motu. quid autem ſit pronunciatio, lib. 1. ad Heren. Pronunciatio, eſt uocis, uultus, geſtus moderatio cum uenuſtate. Quandoque actio, λόγος, ponitur pro oratione ſcripta: quandoque pro hiſtoria. Vt Cic. actiones in Ver. Quintil. libr. 7. Cuius actionem ſolam in hoc tempus emiſeram. Quandoque dicitur defenſio, ἀπολογία, alicuius rei. Cice. Q. Valerio: Actionem meam C. Cæſar comprobauit. Et actio, δίκη, ius, quod ſibi debebatur in iudicio perſequendi: ut lib. 1. ad Heren. A' cauſa cadit is, qui agit, niſi habeat actionem. Hinc actio gratiarum, cum gratum animum pro accepto beneficio uerbis demonſtramus. Cic. Planco. Gratiarum actionem à te non deſiderabam. Interdum pro adminiſtratione, πράξις, & Actis. Cicero. Mearum actionum monitores. Generaliter capitur pro omni actu. Cice. lib. 1. Offi. Virtutis laus omnis in actione conſiſtit.

Actiosus, una quid agens. Var. lib. 6. de Ling. Lat. Vt ab unà faciendo, factioſæ dictæ ſunt, ſic ab unà agendo, actioſæ. obſoletū.

Actium, ἄκτιον, Epiri promontorium: ubi Auguſtus, deuictis nauali prœlio Antonio & Cleopatra, urbem condidit, & Nicopolim a uictoria nominauit. Hinc Actius, a, um, & Actiacus, a, um. Virg. Actiaq; Iliacis celebramus littora ludis. Sappho ad Phaonem: Cur non Actiacas miſeram me mittis ad oras.

Actius, fuit tragœdiarum ſcriptor, natus libertinis parentibus, & inter colonos Piſaurum deductus, à quo & fundus Actianus iuxta Piſaurum dictus, in ſcribendis tragœdijs, ſententiarum grauitate, uerborum pondere, perſonarum auctoritate clariſſimus.

Actito, tas, pen. cor. συνέργω, frequentatiuum, ab acto, ſicut ſcriptito, à ſcripto, lectito a lecto: & propriè Actitare dicitur in cauſis, ἀγωνίζεσθαι. Cic. de claris Orat. Pontidius multas priuatas cauſas actitauit. uide & Gel. lib. 9. cap. 6.

Activus, ἐνεργητικὸς, qui agit. nomen eſt fictum à grāmaticis, ut uerbum actiuum, quod, teſte Priſciano, ſemper actum ſignificat. Plura apud eundem lib. 8. cap. de generibus uerborum.

Actor, ταμίας, ὁ λέγων, qui aliquid agit: qui cauſam agit, ut orator: qui geſtum uultus & corporis agit, ut mimus & hiſtrio: & qui comœdias & tragœdias agit, ut comœdus & tragœdus, ὑποκριτής. Cic. de claris Orat. Actori ſummo cauſarum, & magiſtro. Item dicitur uillicus, qui res noſtras curat. Col. lib. 1. cap. 7. Ita ſicut & actor, & familia peccent.

Actuarius, [*Notaio*,] q. acta actionesq; deſcribit ueloci ſtylo, eaq; deſcripta deinde recitat: notarius, γραφεὺς. Suet. in Cæſ. Quā Auguſtus exiſtimat magis ab actuarijs exceptam, male ſubſequentibus uerba dicentis, quam ab illo editam. Item qui aptus eſt ad uehendum. unde Actuariæ naues, paruæ, celeres, ἀκάτια, quòd cito agi poſſunt. Saluſt. actuariæ naues, triginta. Actuariolum pro nauibus actuariis accepit Cic. ad Att. lib. 10. & lib. 16.

Actum est, [*Eſpedito, ſpacciato, finito*] πέπρακται, ſemper in malam partem accipitur: ut, Actum eſt de rep. id eſt, extincta, deſperata eſt. Terent. in And. actum eſt, ſiquidem hæc uera prædicat.

Actuosus, ὑποκριτικὸς, ab actu qui in actibus, multum exercetur, πρακτικὸς: ut, actuoſus ignis, apud Senecam. Donat. in Terēt. Hæc ſcena actuoſā eſt. Actuoſa uita, quæ in actione & labore uerſatur. Actuoſè aduerb. Cicero. 3. de Orato. Quàm remiſſè quam non actuoſè.

Actus, a, um, [*Finito, condotto à fine*] πεπραγμένος, ponitur p. cōpleto. Virg. lib. 6. His actis properè exequitur præcepta Sibyllæ. Pro ui aducto. Idem lib. 2. ſeu tempeſtatibus acti. Pro impulſo. Idem lib. 9. Viribus enſis adactus. Pro admoto. Idem lib. 11. Accelerant acta pariter teſtudine Volſci. Pro territo: ut, Prodigijs acti cæleſtibus oſſa piabunt. Actum agere. Teren. Ad Actum agam ubi Donatus, Actum agam, prouerbium, id eſt, nihil agam: Quod. n. in iure ſemel iudicatum fuerit, reſcindi & iterum agi non poteſt. Alia ſignificata quære in Ago.

Actus, us, [*Atto, una coſa che ſi fa*] πρᾶξις, Saluſt. Cōſtituerat, uti L. Beſtia de actibus Cice. quereretur. i. de ijs quæ Cice. dixerat, aut fecerat. Interdum actus dicitur hiſtoria. Et partes comœdiæ ac tragœdiæ dicuntur actus, à geſtibus hiſtrionum: qui ex hoc ipſo actuoſi dicuntur. Et actus dicitur ſpatium in agro centum uiginti pedum, quòd in eo boues agerentur, cum araretur uno impetu iuſto. Tres autem reperiuntur actus, minimus, quadratus, & qua-

& quadratus duplicatus minimus, quatuor pedes habet latitudinis, longitudinis pedes centum uiginti: quod ſpatium in agris erat inter uicinos. quadratus undique centum uiginti pedibus præfinitur. quadratus duplicatus iugerum præſtat. Rurſus actus, ut Modeſtinus de ſeruitute ruſticorum ſcribit, eſt, ubi armenta trahere & uehiculum ducere licet, ἄλλαξ, inter quo quis pedes uel eques commeare poteſt. Vide inſtitutiones Iuſtiniani lib. 2. tit. 3.

ACTVTVM, p. pro. [*Di ſubito, di fatto, incontanente,*] αὐτίκα, aduerb. temporis, ab actu, id eſt, celeritate. ualet ſtatim. Terent. in Phor. Aggredere actutum.

ACVLEVS, [*Pongolo, ago,*] κέντρον, ſpiculum, uel res, ſeu oratio pungens. Colu. lib. 1. Pullus inſectis aculeis armata. Cic. de optimo dicendi genere tranſtulit ad orationem: Horum oratio, inquit, neque neruos, neque aculeos oratorios habet. Hinc aculeatus, ta, tum, κεντρωτὸς, quod acumine pungit. Plin. li. 11. quiddam aculeatum linguis ſimile. Per metaphoram, quod quaſi pungit animum. Cicer. Attic. lib. 14. Aculeatæ literæ. Aculeolus diminut. Mart. lib. 8.

ACVMEN, pen. cor. [*Acutezza,*] ὀξύτης, ſubtilitas. Per tranſlationem, pro ingenij perſpicacitate. Colum. in præfatione: Facillimam eſſe, nec ullius acuminis ruſticationem. quod quaſi in acumen terminent, interius magis penetrent.

ACVMINATVS, a, um, [*Aguzzato,*] quod acumen habet. Pli. lib. 11. cap. [illegible]

ACVMINO, nas, pen. cor. [*Aguzzare,*] ὀξύνω, acutum facio. Lact. de Opificio: contextum ſpinæ a ſummo capite deductum, acuminauit in caudam.

ACVO, cuis, cui, cutum, [*Dare il filo, affilare, aguzzare,*] ἀκονάω, θήγω, proprie falce, cultro, & huiuſmodi, quæ acui poſſunt. Colu. lib. 3. Quoties falcem acueris. Per tranſlationem Teren. in Adel. Illos ætas acuet: id eſt, docebit. Virg. 1. Georg. in ſimili ſignificatione cordibus tribuit: Curis acuens mortalia corda. Cic. Trebonio: In excitando, & inacuendo plurimum ualet, ſi laudes illum, quem cohorteris. Et lib. 2. Offi. Diu res illum acuebant, ocium & ſolitudo: id eſt, incendebant. Acuere pro irritare. Virg. 7. Æne. Poſtquam uiſa ſatis primos acuiſſe furores. Dicimus & acuere ingenium, pro excitare. Hinc exacuo, ualde acuo. Virg. lib. 1. Geor. Exacuunt alij uallos. Idem lib. 3. Geor. Denteſque Sabellicus exacuit ſus. Præacuo, prius acuo. Cato: Vitem teneram præacuito.

ACVPEDIVS, ὀξύπους, cui præcipuum eſt in currendo pedum acumen. Feſtus.

ACVS, ci, gen. maſ. qui & acicula dicitur. βελόνη, piſcis genus. Mart. lib. 10. tenues ducere credis acos. Hic etiam Belone dicitur. Pli. lib. 9. cap. 51. Acus, ſiue Belone, utero parit. Ab eodem li. 32. cap. 11. aculeatus piſcis.

ACVS, aceris, gen. neutri, purgamentum frumenti, ἄχυρον. Colu. lib. 8. lactens porcus acere nutricandus.

ACVS, [*Ago,*] ῥαφίς, βελόνη, quartæ declin. gene. fœm. eſt qua ſuimus, & qua diſcernimus capillos: ab acuta cuſpide. Cicero, & alij. Paleæ etiam frumenti acus dicuntur, a ſimilitudine acus. Col. lib. 2. duriſſimæ acus reſectæ. Similiter exercitus inſtructio, ab acumine telorum. Feſtus.

ACVTVS, ta, tum, pen. prod. [*Acuto, & appuntato,*] ὀξὺς, quod acumen habet. Plau. in Mil. Acutus culter probe. Transfertur & ad incorporea: ut acutum ingenium, acutus uiſus. Interdu pro aſpero. Virg. Et acuto murice. Acutam autem uocem, tenuem uocamus. Acute aduerb. Cic. in Lælio, reſponſa acute. Ab acuto, Acutulus dimi. Cice. 3. de Natu. Deorum acutulas concluſiunes: id eſt, argutas.

ACYPHAS, urbs Theſſaliæ putatur, quæ & Pindus. Ἀκύφας.

A ANTE D

AD, πρὸς, παρὰ, præpoſitio eſt, quæ tam in compoſitione, quàm in appoſitione inuenitur: cuius proprius eſt uſus cum motus aliquò ſignificatur, & plerunque propinquitatem ſignificat. Curtius: ad ripam fluminis ingens arbor. Cice. Fiſcos ad ſenatorem relictos. Colum. lib. 1. Quicquid poſueris: id eſt, iuxta poſueris. Habet quoque uim ſimilitudinis: ut, ad unguem: uim intendendi: ut, admodum: id eſt, ualde: adeò, in totum edo. Denotat motum ad hominem. Terent. in Phor. Ceſſas hominem adire? Interdum motum ad rem. Virg. Necdum illis labra admoui. Interdum ad locum. Saluſtius in Iugurtha: Pleraque loca hoſtiliter accedit. ſignificat etiam locum Cic. Tironi: Ad urbem acceſſi. quandoque contrarietatem: ut, Ad illum mihi pugna eſt: id eſt, contra illum. Cic. Curioni. Ne ad ea meditere. Quandoque comparationem: ut Cæſar: Nihil ad equitatum tuum: id eſt, comparatione equitatus tui. Quandoque additionem: ut, ad hæc mala. Quandoque cauſam: ut, Ad quid hoc feciſti? Ad, cum ſuo accuſatiuo, pro datiuo ponitur. Teren. in Phor. Ad ditem datur ea in ſeruitutem. Capitur pro circiter: ut, Ad duo millia hominum occiſa. Pro ſuper. Teren. in And. Ad eam rem improbum. Donatus, Ad eam rem, ſuper eam rem. Vſurpatur pro ante. Virg. Cunctantem ad limina templi. Item pro poſt: ut, ad hæc, πρὸς τούτοις, uel ἐπὶ τούτοις: id eſt, poſt hæc. Significat & temporalitatem, & hoc duobus modis: Vno, cum temporis conditionem ſignificat. Quintil. Fingere ad tempus uideor. Altero, cum ſignificat temporis ſpatium, & includit tempus, cui adiungitur: ut, Silebo ad annum, Latebo ad tempus. Varro: Cum ad tempus latitaſſet, tandem inuentus eſt. Cice. pro Cecin. Ad diem ueni in caſtellum: id eſt die præſtituto. Aliquando additur uſque. Saluſt. in Iugur. uſque ad noſtram memoriam laborauere. Comprehendit & numerum cui adiungitur. Liu. lib. 2. Ad unum omneis occidit. Plaut. in Epid. Ad quadraginta eam poſſe emi minas. Quandoque abſolute ponitur, ut apud Teren. in Adel. Vbi ad Dianæ Veneris: ſubintelligitur templum, ſed Attice. Horat. in Serm. Ventum erat ad Veſtæ. Ad cyathos ſtare dicuntur pincernæ regibus, quibus cyatho uina miniſtrant. Sueton. in Cæſ. Memmius etiam ad cyathum & uinum Nicomedi ſtetiſſe obiecit. Ad dextram & ſiniſtram, ſubintelligitur manum. Terent. in Heaut. Proximum hinc fundo ad dexteram. Idem in Adelph. Ad ſiniſtram hac recta platea. Ad urbem eſſe dicebantur olim qui triumphum ſibi decerni uellent, urbem non ingredientes, ne id ius amitterent. Cic. 4. Ver. Ad urbem cum eſſet. Sunt & alia ſignificata, ſed quæ facile ex his intelligentur. Ad in compoſitione cum iungitur dictionibus incipientibus à c, f, g, l, n, p, r, s, t, mutatur d, in litteras ſequentes, ut, accurro, affero, aggrego, alligo, annumero, appono, arrogo, aſſiſto, attribuo. excipiuntur agnoſco, in quo d, abijcitur, aut in g mutatur, ſicut in agnatus, euphoniæ cauſa, aperto: ſimiliter adſum, ubi d remanet. ſicut ſuo dicitur loco. Sed ſi componatur cum a, b, d, e, h, i, o, u, ſemper d integra manetur, Adamo, adbibo, adbreuio, adduco, adeo, adhibeo, adimpleo, adoleo, aduoco. ſi uero cum q, d mutatur in c, ut acquiro. Anquiro autem ab an fit.

ADÆQVE, [*Parimente,*] ἐπίσης, æque. Plaut. in Caſ. Non eſt amator adæque miſer. Apul. lib. 4. quos adæque latrones arbitrere.

ADÆQVARE, ὁμαλίζειν, æquare, hoc eſt, complanare. Liu. 1. omnia tecta adæquat ſolo.

ADÆRO, as, are, pen. pro. [*Stimare à contanti,*] Budæus: Adærare eſt ære æſtimare: & ab ære deductum. In lege annonas, de erog. milit. annonæ, lib. 12. Species reſiſtentes non aliter adærentur, niſi ut in foro rerum uenalium diſtrahuntur. Senſus eſt: Species, quæ militibus ſtellaturæ cauſa penduntur à prouincialibus, ſi pecunia permutetur, æſtimari tanti debere, quantum eſt fori precium. Species autem reſiſtentes intelligo, reſtantes, quæ ex præterito debentur.

ADAGGERO, ras, ἐπισωρεύω, uide Aggero.

ADAGIA, æ, modò uetula recentis partus, modò ad agendum apta.

ADAGIVM, & apud antiquos adagio, onis, *Prouerbio,* παροιμία, prouerbium: quaſi circumagium: quod per ora hominum circunferatur. Feſtus: Adagia ad agendum apta. Donatus in Eun. Adagiones, quod rem agant, facetis hominibus aſcribuntur.

ADALLIGO, as, are, ad aliquid ligo. Plin. lib. 20. cap. 21. ſemen tritum adalligant brachio.

ADAM, Ἀδάμ, hebraice, ut Ioſephus ſcribit, idem quod ruber.

ADAMANTAEVS, a, um, [*Coſa fatta di diamante,*] adamantinus: Ouid. 7. Met. Adamantæis Vulcanum naribus efflant.

ADAMANTINVS, a um, pen. cor. [*Adamantino,*] ἀδαμάντινος, quod eſt ex adamante. Propertius: Flagrantes adamantina ſub iuga tauros.

ADAMANTIS, tidis, f. g. herba magica. Pli. lib. 24. cap. 17.

ADAMAS, pen. cor. [*Diamante,*] ἀδάμας, lapis magni precij: ab α priuatiua particula, & δαμάζω, domo, quaſi indomitus, quòd duriſſimus ſit. creditur etiam a non nullis, eum nullo ictu poſſe frangi: quod falſum eſſe, qui experiuntur, intelligunt. facile hircorum calido ſanguine diſſoluitur. Adamantum genera quatuor, Indicus, Arabicus, Macedonicus, Cyprius. qui in India naſcitur, & magnus eſt ac nucleus auellanæ: cui ſimilis Arabicus, ſed aliquanto minor. qui in Macedonia in Philippico aureo inuentus eſt olim, cucumeris ſemini par eſt magnitudine. Cyprius colorem æreum repræſentat, & in medicamine plurimum ualet. Eſt etiam adamas cognomine Siderites, quòd ferrei ſit ſplendoris, ceteris adamantum generibus ponderoſior. ſed diſſimili natura, utpote qui & frangatur ictibus. & adamante alio perforetur, nempe Cyprio. Volunt quidam in adamante Indico, qui omnium precioſiſſimus eſt, tantam ineſſe uim, ut iuxta magnetem poſitus, ferrum ab eo abſtrahi non patiatur, aut abſtractum ad ſe

rapiat. Venena præterea, lymphationes, metusq́; uanos abigit ex hominum mētibus. Eſt & Adamas nomen fluuij Indici, in quo lapis adamas reperitur. Plin. lib. 37. cap. 4.

ADAMIANI, hæretici, ab Adam dicti, cuius imitantur in paradiſo nuditatem, quæ fuit ante peccatum: nudi itaque mares fœminæq́; conueniunt, nudi celebrant ſacramenta.

ADAMO, mas, pen. corr. [*Amare teneramente, fortemente*,] ὑπερφιλέω, ualde amo. Cic. lib. 3. de Orat. Antiſthenes duriciam in Socratico ſermone adamarat.

ADAPTO, προσάπτω, uide Apto.

ADAQVO, quas, pen. corr. [*Adacquare*,] aqua reficio, ποτίζω, Sueto. in Calig. ubi adaquare ſolebat iumentum. Adaquare, pro irrigare. Pli. lib. 17. cap. 10. Denis diebus adaquari.

ADARCA, ἀδάρκης, ſpuma arundinis, medicinæ utilis, naſcens è cortice arundinis paluſtris, ut Plin. lib. 17. Alij inter ſpecies ſinapis ut herbam numerant, ex Pli. lib. 20. cap. 22.

ADAREO, adares, pen. pro. [*Seccare*,] adarui, adarere, idem quod arere ſiue exareſcere. Cato de re ruſt. cap. 98. ubi amurca adaruerit.

ADASSO, ſcripſere ueteres pro adigo. Plautus: Vtinam diui adaſſint ad ſuſpendium. Feſtus legit adaxint.

ADASVS, ſpecies tunicæ, dictæ, quòd ab humeris non erat conſuta.

ADAVGEO, & Adaucto, αὐξάνω, uide in Augeo.

ADDAX, στρεψίκερως, qui eſt contortis cornibus.

ADDENSEO, ſes, ſui, addenſere, ex ad & denſeo, teſte Seruio, denſum facere. Virg. 10. Æneid. Extremi addenſent acies.

ADDENSO, as, are, idem quod addenſeo. Pli. lib. 20. ca. 21. Mirum, aquam, radice ea addita, addenſari, atque elacteſcere.

ADDICO, cis, pen. pro. [*Darſi*,] ἐπαγγέλλομαι, id eſt, dico, & dicendo approbo, adiudico, deſtino. Verg. lib. 3. Huic me, quæcunque fuiſſet, Addixi. Vnde Addictum, deuotum, deſtinatum. Cic. lib. 1. Offic. Qui morti addictus eſſet. Horat. cum infinitiuo dixit in Epiſt. Nullius addictus iurare in uerba magiſtri. Aliquando addicere, ἀποκηρύττειν, eſt in auctione uendere. Plin. Tabulas omneis ex publico propter æs alienum ciuitatis addictas, hoc eſt, publice uenditas. Quintilianus: rus, ſeruulos, & omnia utiliora addixi. Sueto. in Cæſare: Ampliſſima prædia addixit. Et addicere, καταδικάζειν, prætor dicebatur, quando debitorem tradebat creditori, ut in eum & uitæ, & necis haberet poteſtatem, cum ſoluendo non eſſet. Vnde Addicti, καταδεδικασμένοι. eſt enim unum ex tribus uerbis prætorijs, quæ ſunt hæc: do, dico, addico. Et addicere ſententiam apud Cic. Phil. 2. pro uendere. In diſciplina uero augurali aues dicuntur addicere, quando ratum faciunt auſpicium. Liu. Fabio auſpicanti aues ſemel atque iterum non addixere. Addicere opus aliquod, pro locare faciendum. Cice. 3. Ver. Addicitur id opus H S D L X. milibus.

ADDISCO, ſcis, [*Imparar bene*,] προσμανθάνω: ad ea, quæ didiceram, addo. Cic. 1. Offic. Auemus aliquid addiſcere.

ADDITAMENTVM, ti, [*Accreſcimento*,] acceſſio. Cice. pro Seſt. interceſſit. Ligur iſte, additamentum inimicorum meorum.

ADDITVS, ta, tum, pen. cor. [*Aggiunto*,] προστεθειμένος, adiunctus, & quandoque inimicus. Virg. Nec Teucris addita Iuno Vſquam aberit.

ADDIVINO, as, are, [*Indouinare*,] idem quod ſimplex. Pli. lib. 31. cap. 10. quendam ex facili hominem addiuinantem.

ADDO, dis, adiungo, προστίθημι. Cic. Appio Pulchro, Additum potius aliquid ad meum erga te ſtudium, quam eſſe detractum. Addere animum: id eſt, augere. Plaut. in Amph. noſtris animus additus.

ADDO, das, [*Aggiungere*,] iuxta do, προσδίδωμι. Plaut. in Trucul. Tuo arbitratu, quod iubebis, addabitur

ADDOCEO, etiam doceo, [*Inſegnare*,] προσδιδάσκω. Hora. Sollicitis animus onus eximit, addocet artes.

ADDORMISCO, [*Addormentarſi*,] κοιμάομαι, contrarium eſt expergiſcor. Suet. Quoties poſt cibum addormiſceret.

ADDVBITO, as, [*Dubitare alquanto*,] aliquantulum dubito. Cice. Volumnio li. 7. Addubitaui, num à Volumnio ſenatore eſſet. Addubitatus, à uerbo Addubitatur. Cic. 1. Offic. Addubitata re.

ADDVCO, cis, pe. pro. [*Condurre*,] προσάγω: ad aliquem ſeu ad aliquid duco. Teren. Lesbiam adduci iubes. Interdum inuitum duco. Idem: illum poteſt etiam ad nequitiam adducere. Dicimus etiam: Adducam te in meam ſententiam. Interdum eſt contrahere, ἐπαίρω. Virg. lib. 3. Georg. Ignea uenis Omnibus acta ſitis miſeros adduxerit artus. Adductam frontem irati habere dicuntur, hoc eſt, contractam. Interdum intorquere, rotare. Idem lib. 9. Ipſe ter adductas circum caput egit habenas. Interdum cogere, πείθειν. Cicer. de Senect. Nullo frigore adduci poteſt, ut capite operto ſit. Aliquando extendo. Virg. Adducto torquens haſtile lacerto. Aliquando redigere. Cice. in Lælio: Res adducta in anguſtum.

ADDVPLICO, as, are, [*Addoppiare*,] idem quod duplico. Plaut. in Pœnulo. Adduplicabit omne furtum.

ADEDO, dis, pe. cor. [*Conſumare, mangiar tutto*,] edo, prorſus, καταφάγω, κατέδω. Virg. 4. Geor. ſæpe fauos ignotus adedit Stellio.

ADELPHI, delphon priſca lingua Græcorum unum ſignificat. unde Apollo, id eſt, Sol Macrobij ſententia Delphios dicitur: quaſi ſolus. ſic fratres adelphi, quia nō ſoli. unde Teren. comœdia Adelphi, in qua de duobus agitur fratribus.

ADEMPTIO, actus adimendi. Cice. pro Domo & alii.

ADEO, [*Coſi, tanto*] τοσοῦτον, οὕτως, uſque eò. Quintilianus: adeo pro nobis ſolicita eſt lex. Quandoque pro ualde. Ter. Iuuenem adeo nobilem. Virg. lib. 4. Nec me adeo fallit. Quandoque pro etiam uſque. Cic. in Catil. Eū intra mœnia, atque adeo in ſenatu uidetis. Quandoq; pro certe, idem Georg. 1. Multum adeo raſtris glebas qui frangit inertes. Quādoq; pro modo. Ter. Tute iā adeo eius audies uerba. Adeo apud poetas, præſertim comicos, ſæpe ornatiua, uel expletiua: Terent. in And. Propterea adeo puerū tollere.

ADEO, [*Fin che*,] uſque, ſiue una dictio, ſiue duæ, idem quod uſque adeo. Plaut. in Aſin. adeo uſq; dū peris: pro uſque dū: id eſt, donec.

ADEO, dis, diui, uel adii, aditū: p. c. [*Andare*,] ideſt, accedo, προσέρχομαι, Adeo prætorem. Paſſiuum protulit. Cic. 2. Tuſc. Pericula adeuntur in prœliis, & lib. 1. Off. Laboribus ſuſceptis, periculisq́; aditis. Et quaſi ad prœlium ire. Ter. in Phor. Prior adito tu ego in inſidiis ero hic ſuccenturiatus. Vir. Nec quiſquam ex agmine tanto Audet adire uirum. Aditur, imperſonale. Cic. 4. Ver. Antequam in ius aditum eſſet.

ADEPS, pis, [*Graſſa, lardo, ſongia*,] στέαρ, generale nomen pinguedinis. Ideo Adipatum, pingue, & ſucculentum, tam de ſermone, quàm de aliis rebus. Iuue. Feruent adipata ueneno, Quandoque ſignificat illud pingue, ad ſimilitudinem reticuli, inteſtina continens. Gel. lib. 4. Contegit omnia hæc omentum, cui adeps quoque innaſcitur. Et eſt generis tam maſculini quam fœminini. Pli. lib. 3. Cum quo recens adeps cocta ſit. Idem de adipe lupino: Palmam lupino adipi dederunt antiqui. Adipes in plurali poſuit Pli. lib. 8. cap. 36.

ADEPTVS, ta, tum, [*Acquiſtato*,] ἐπιτυχών, aſſecutus. uide adipiſcor.

ADESDVM, [*Sta qui*] Ter. in And. Adeſdum, paucis te uolo. Vbi Dona. Ades, imperatiuum eſt, & Dum, παρέλκον: eſt enim productio, & adiectio ſyllabæ: ut, Ehodum ad me.

ADESVS, [*Mangiato*.] Cic. 2. Tuſc. adeſum, & renouatum iecur.

ADGRETVS, apud Ennium: Adgretus fari: pro eo, quod eſt, aggreſſus. uenit a Græco. Feſtus.

ADHABITO, pen. cor. [*Habitar uicino*,] παροικέω, iuxta habito, uel iuxta me pono. Plaut. in Capt. ſi adhabites propius, os denſabit ſibi.

ADHAEC, [*Oltre à ciò*] ſiue Adhoc, id eſt præterea, πρὸς τούτοις, ἐπὶ τούτῳ, Cic. pro Flac. Adhæc, prædia incenſa dedicauiſti.

ADHAEREO, [*Accoſtarſi, ſtar appoggiato*,] προσκολλάομαι, fortius fixus maneo, arctiſſime inſideo. Adhæreſco, idem quod adhæreo. Cic. Offi. 1. Iuſtitiæ adhæreſcet.

ADHAESIO, [*Accoſtamento*,] actus adhærendi. Cic. 1. de Fi. adhæſiones inter ſe. Adhæſum, adhæſi, adhæſio. Lucr. lib. 3. Neque pulueris interdum ſentimus adhæſum.

ADHALO, ἐμπνέω, afflo. Plin. Si pateſcentes adhalauerit.

ADHIBEO, penul. cor. appono, [*Vſare, & mettere diligenza*,] προσφέρω. Cic. Fabio: adhibui diligentiam, ut adeſſem. Et cum nominibus iungitur: ut adhibere medicinam, uim, animum, auctoritatem, multitudinē. Et adhibere, eſt prope habere. Ter. in Phor. Quin mihi teſtes adhibeam, cum dem.

ADHINNIO, is, ire, [*Annitrire*,] proprie equorum eſt. Cic. ad hominem tranſtulit. nam in oratione in Piſo. Sic, ait, ad illius orationem adhinniit.

AD HORAM, εἰς ὥραν, ſignificat, ad tempus conſtitutum.

ADHVC, [*Fin qui*,] μέχρι τούτου, aduerbium ex ad, & huc. Vnde adhuc, uſque huc, ſiue uſque modo. lib. 4. ad Heren. Adhuc quæ dicta ſunt, arbitror mihi conſtare cum ceteris artis ſcriptoribus. Accipitur quandoque pro etiam, ἔτι, προσέτι. Quint. adhuc alia in reſpondendo figura. Denotat autem quandoque temporis continuationem. Horat. Grammatici certant, & adhuc ſub iudice lis eſt. Adhuc locorum, eadem figura qua dicimus, Vbique locorum &c. Plaut. in Capt. Vt adhuc locorum feci, faciam ſedulo.

ADIABENE, ἀδιαβηνή, ultra Armeniā. regio, Aſſyria ante dicta.

ADIACEO, ces, p. c. [*Giacer uicino*,] iuxta iaceo, adhæreo, πρόσκειμαι. Columel. in præf. ſæpe nocte ſera foribus ingratis adiacere?

ADIECTIVVM, ἐπίθετον, ab adiicio fit quaſi adiunctiuum, quia ſubſtantiuis adiungatur. Poſtulat autem infinitiuum ſiue actiuū, ſiue

ſiue paſſiuum, ut, dignus habere opes, dignus amari.

ADIECTVS. huius adiectus, [*Aggiungimento*] ab adiicio, idē quod adiectio. Vitruu. lib. 9. cap. 9. Cuneorum adiectus, aut exēptus.

ADIGO, gis, pen. corr. [*Conficcare*] βιάζω, ex ad & ago, concito, compello. Pli. lib. 16. cap. 10. In arborem clauus adigatur. Itē adigo, aſtringo. Liui. lib. 1. iureiurando adegit, neminem Romæ regnare paſſuros. Item adduco, προσελαύνω. Teren. in Eunu. noctu te adigent horſum inſomnia. Cic. de diuin. ſic Appello uſus eſt, quemadmodum Teren. Adigo. inquit enim Viſum eſt in ſomniis paſtorem ad me appellere duos arietes. Item, ἐμφύω, ſeu intus pono. Columel. Cuneum adige inter lignum. Adigere, pro agere. Plaut. in Bacch. quis has huc oues adegit?

ADIICIALES cœnæ, adipalesq;, uocantur ſacerdotum, ut patet ex Feſto, Plinio, Seneca. Varro lib. 3. de re ruſt. Primus Hortenſius pauonem augurali adiiciali cœna apposuiſſe dicitur.

ADIICIO, cis, pe. cor. [*Aggiungere, accreſcere*] ἐπιβάλλω, ex ad & iacio, cū ceteris a iacio cōpoſitis, per duplex ii, niſi in poemate, ubi quandoq; prima ſyllaba cōtrahitur. Stat. Fontibus intentas abicit, mōſtratq; cruorē. Idem: Pectoraq; inuiſis obicit fumātia muris. Virg. Tityre paſcentes à flumine reice capellas. tunc. n. altera abiicienda eſt, ne ſyllaba breuis, poſitione, i, duplicis cōſonantis, cōtra rationē metri producatur. In præterito uero per ſoli i, ſcribenda ſunt, ubi a, in e, mutatur: ut abieci, adieci. Cōtingit nihilominus plerunque: ut quædā producantur, quæ à iacio cōponūtur, ubi alterū i, abiectū eſt. Virg. li. 4. oneras, atq; obicis hoſti. Serui. Obicis, ob, naturaliter breuis, ſicut re, & ad: ſed producūt plerūq; hac ratione obicio, abicio, reicio quia habēt i, uocalē ſequentē, quæ per declinationē poteſt in conſonantis formā tranſire, ut obiecit, reiecit. Ergo etiā antequā i, fungantur officio conſonantis, præcedentē longā facit. Idē lib. 10. ſuper uerbo reicit, Re (inquit) naturaliter breuis eſt, & eam pro lōga poſuit: ſicut alibi: Reice, ne maculis infuſcet uellera pullis. quod licet poſſit excuſari, quia cū facit Reieci, i, inter duas uocales poſita producit ſuperiorē, ut dicamus lōgā eſſe ſæpe, quia p declinationē lōga futura eſt: tamē quia in hoc argumētū magis eſt q̄ ratio, dicamus ectaſim factā, quæ poetis plerūq; cōceditur. Significat adiicere: adiūgere, accreſcere: ut, Adiecit claſſi remiges: Et adiicere animum, προσέχειν, quaſi applicare: ut, Ad uirginem animū adiecit. Adiicere oculū, ἐπέχειν ὀφθαλμόν, eſt inſpicere, conſiderare. Cic. 4. Ver. uidebant adiectū eſſe oculum hæreditati. Adiicere calculū. Pli. epi. 2. errori noſtro album calculum adieceris.

ADIMANTVS, Ἀδείμαντος, nomen uiri Athenienſis.

ADIMO, mis, p. cor. [*Torre, portar uia*] ἀφαιρέω, quaſi diminuo, aufero. Ter. in And. Hāc, niſi mors, adimet, nemo. Inde Adēptus, ablatus. ἀφῃρημένος. Adimere uero ius ſuffragii in comitiis, eſt ius ſuffragandi tollere, & tanquā ſexagenarios de ponte deiicere. nā per pontem ſuffragia ferebantur. Ab emo, & ad, componitur.

ADIMPLEO, [*Empiere*] idē quod ſuum ſimplex, ſed rarū. Pli. li. 11. cap. 37. Cocleis oculorum uicem cornicua bina prætētatu adimplent. Quaſi oculorum uicem implent, aut potius ſupplent.

ADINDO, is, ere, [*Imporre, aggiungere*] uerbū antiquū: cōpoſitum ex indo, quod ipſum ex do eſt compoſitum, ſignificat imponere, immittere. Cato de re ruſt. cap. 18. Lineas adindito.

ADINEO, nis, adiniui, nitum, pen. cor. [*Metter appreſſo, ò dentro*] ἐντίθημι, id eſt, intus, uel iuxta mitto. Colu. lib. 3. in medullam eius nucem Græcam, uel auellanam abſcondito, & ita adinito.

ADINSTAR, [*Inguiſa*] quidam ex recentioribus dixerunt, Solinus, Apuleius, Aurelius. Primus autem Serenus Lyricus adinſtar ſcripſiſſe memorantur. Valla docet ad redundare.

ADINVENIO, is, ire, [*Trouare*] idem quod ſuum ſimplex. Cic. 2. de Nat. deo. adinuenta animo, percepta ſenſibus.

ADIPALE, pe. p. λιπαρόν, adiectiuum ab adipe, pro pingui. unde Feſtus adipales cœnas ſacerdotum uocat. & Ci. in Orat. Opimum, & tanquam adipale dictionis genus.

ADIPATVS, ta, tum, [*Ingraſſato, & unto*] στεατώδης, uide adeps.

ADIPISCOR, ſceris, [*Aſſeguire, acquiſtare, trouare*] ex ad & apiſcor τυγχάνω, Feſt. Aptus, poni ſolet pro adepto, ſicuti apiſci pro adipiſci. Noni. de Priſcis dictionibus Apiſci adipiſci. Lucil. li. 26. Quī ego te cupere apiſci intelligo. Dicitur et Apiſcor, ſcaris. Lucil. Magnā apiſcatus infamiā. Inde etiā Dipiſcor, quod ſignificat aſſequor. Plau. tamē in Aul. Indipiſces dixit. Adipiſcor etiā eſt obtineo. li. 4. ad Herē. Hæc oīa adipiſcemur. Cic. in proœm. Off. Docti aliquātulū ſe arbitrātur adeptos ad dicēdū. Pla. paſſiue dixit in Trin. Ingenio adipiſcitur ſapiētia & Saluſt. in Catil. cōiuratione: Adepta libertate. Aliquādo ſignificat, peruenio, cum ſcilicet cū perſona iūgitur. Pla. in Epid. Occœpi ſequi: uix adipiſcendi poteſtas fuit. Cic. Medio itinere cum adeptus, amplexus ſum.

ADISPACVM, ſeu Diſpacon, ſiue Diacheron, uocant aſpalatum ſpinam albam in Oriēte, magnitudine arboris modicæ, flore roſæ, cuius radix unguentis experitur. Sunt qui Eriſiſceptum uocēt. nec deſunt qui ſceptrum Eliſei. Sanat ozenas: id eſt: uitium in naribus, ex confluxu humoris acerrimi.

ADITIO, onis, [*Andata*] πρόσοδος, acceſſio. Plau. in Tru. Quid tibi hāc aditio eſt? pro, cur hanc adis? Vbi notandum, caſum uerbi additum eſſe nomini, ut apud Cic. Domum reuerſio.

ADITO, tas, p. c. [*Andar ſpeſſo*] ab adeo, adis. Diomedes: Adeo, adis, hoc iteramus, Adito, tas, dictantes. Pla. in Cap. Si adites propius.

ADITVS, tus, [*Adito, intrata*] ſignificat ingreſſum, per quem ingredimur. Virg. Aditumq; per auia quærit. Vnde quandoque pro ianua ponitur. Aditus etiam per metaphoram dicitur. Cic. 2. de Fin. Vt aditum ad uirtutem, auctoritatem uideatur habiturum.

ADIVDICO, cas, [*Attribuire, aſſignare per ſentenza*] ἐπιδικάζω, ψηφίζομαι τινι, per iudicium tribuo, aſſigno ue. Ci. ad Att. lib. 4. Domus nobis adiudicata. Adiudicare, pro ſtatuere. Plau. in Men. Adiudicato, cum utro hanc noctem ſies.

ADIVGO, gas, p. c. [*Congiungere*] ἐπιζεύγνυμι, ad aliquid iungo, iuxta iugo: quod fit cum duo boues ad unum iugum iunguntur. Plaut. per tranſlationem. Mater animia adiugat uoluntatem.

ADIVNGO, gis, προστίθημι, συζεύγνυμι, alligo, addo. Ter. in And. Animū ad aliquod ſtudiū adiungant. Hinc Adiūctio, & Adiūctor. Ci. Att. l. 8. Galliæ ulterioris adiunctor. Adiūctus nomē ex particip. Ci. pro Clu. Quæ propiora huius cauſæ, & adiunctiora ſunt.

ADIVRGIVM, [*Villania*] Plaut. in Men. dixit. fortaſſe legendum eſt, ac iurgium.

ADIVRO, ras, pe. p. [*Giurare con efficacia*] ἐπόμνυμι, ualde iuro. nā, ad, auctiua eſt. Seru. Tunc nos adiuramus, cum aliquid feciſſe negamus. Ter. in Hec y. Sancte adiurat, non poſſe. Item eſt incantationibus dæmones eiicere. Græci ἐξορκίζειν dicunt. Lactā. lib. 4. Dæmones adiurati per Chriſtum de corporibus fugiunt.

ADIVTOR, taris, deponens, pro adiuto. Pac. Qui adiutatur.

ADIVVO, uas, pen. c. [*Aiutare, giouare, dare aiuto*] βοηθέω, opem fero. Ter. in Phor. Qui me adiuuerit comiter. Hinc Adiutor, βοηθός, pen. pro. qui auxiliatur. Et quidem Adiutores, ut ſcribit Donatus, dicuntur in re bona: Pulſores in mala. Ter. in Ad. In pſaltria emenda adiutor fuit. Adiumentum, βοήθημα, pro auxilio.

ADMANDO, [*Commettere ad alcun*] ἐπιτέλλω, ad aliquē, uel aliquō aliquid cuipiam committo. Plau. in Pœn. Reuertor Carthaginē, ſi quid admandare uultis.

ADMANVM, [*In punto, apparecchiato*] πρόχειρον, in promptu, in proximo, & parabile. Seneca: Ad manum eſt, quod ſat eſt.

ADMETIOR, iris. Liui. 5. bel. Maced. Frumentum militi admetiatur.

ADMETE, pen. pr. Ἀδμήτη, Oceani & Thethyos filia.

ADMETVS, pe. pr. Ἄδμητος, nomen Theſſaliæ regis: cuius armenta pauit Apollo. Tamen Callimachus contra hanc inueteratam lectionem ita ſcribit in hymno Apollinis: φοῖβον καὶ νόμιον κικλήσκομεν ἐξέτι κεῖνου, ἐξότ' ἐπ' Ἀμφρυσσῷ ζευγίτιδας ἔτρεφεν ἵππους, ἠϊθέου ὑπ' ἔρωτι κεκαυμένος Ἀδμήτοιο. id eſt: Phœbum & Paſtoricium uocamus, iam inde cum ſub Amphryzo iugales paſcebat equos, deo ſimilis, amore accenſus Admeti.

ADMINICVLATVS, nomen ex participio. Gel. li. 20. cap. 11. Ingenia uegetiora, memoria adminiculatior.

ADMINICVLOR, ris, *Softētare, aiutare* deponēs & adminiculo, las, actiuū, auxilior, ſuſtēto. Cato d̄ liberis educ. Adminiculaui tuā uoluntatē. ci. 5. d̄ Fi. Ars agricolarū, amputet, erigat, adminiculetur.

ADMINICVLVM, [*Aiuto, ſoſtegno*] χάραξ, auxilium, ſuſtentaculum. Ci. 9. Off. Hanc partem explebimus nullius adminiculis.

ADMINISTER, [*Miniſtro*] idem quod miniſter. Cic. 4. Verr.

ADMINISTRATIO, & Adminiſtrator, ab adminiſtro, Cic. 4. de Fin. Diligentia rei familiaris, adminiſtratio reip.

ADMIRABILITAS, [*Marauiglia*] denominatiuū ab admirabilis. Cic. 2. Off. Hæc animi deſpicientia ad mirabilitatem magnam facit.

ADMIRABILITER, *Marauilioſamēte*, Ci. 4. Tu. Nimis admirabiliter.

ADMIRANDVS, dignum admiratione. Virg. 4. Geor. Admiranda tibi leuium ſpectacula rerum.

ADMIRATIO, *Ammiratiōe, merauiglia* θαῦμα. ci. 4. d̄ Fi. et alibi ſæpe.

ADMIROR, pe. pro. [*Marauigliare*] θαυμάζω. uide in dictione miror.

ADMISSARIVS equus, [*Stallone*] ὀχευτής, qui ad ſobolē creādā equæ adiungitur. metaphorice ad hominē transfertur. Ci. in Piſ.

ADMISSIONALES, εἰσαγωγεῖς, dicuntur ii, quorum officium eſt admittere aulicos in cubiculum ad principem ſalutandum. Lampridius in Alex. Admiſſionalibus remotis.

ADMISSIVAE aues, dictæ ab auguribus, quæ cōſulētē iuberēt. Feſt.

ADMISSVRA, ὀχεία, tempus & actio ipſa, qua mariti gregum admittuntur ad coitum fœturæ cauſſa. Silius. Equus, cuius de ſtemmate longo Felix emeritos habet admiſſura parenteis.

ADMISTIO, ab admiſceo, [*Miſciare una coſa con l'altra*] Admiſtus, particip. Cic. 1. Acad. Multa admiſta ex intima philoſophia.

ADMITTO, tis, [*Accettare*] ἐφίημι, recipio, aſſumo. Iuu. Admitte ui

ros,dormitat adulter.Interdum eſt intromittere.Mart.Stantem dubites admittere famam. Interdum iuxta ponere , adiũgere,βιβάζω.Iuſti.lib.1.Equæ equũ admittit. Interdum peccare, ἁμαρτάνω.Ter.in Eun.Si aliam admiſero unquam, occidito.

ADMODVM,p.c.[*Grandemente*]κομιδῆ,ualde.ut, Vir admodum fortis:ut ſæpe apud Cicer. Quandoque ſignificat aliquantum:quaſi ſecundum rationem.Liui.Mitigati admodum animi.

ADMOENIO,is,niui,nire. [*Gittare le mura a terra*]Pla.in Pſe.Oppidum admœnire uolo.

ADMONEO,nes,pen.cor.[*Ammonire*] παραινέω, moneo . Cice. pro Cœlio:Illud te admonitum eſſe uolo. Et dicimus, Admoneo te illam rem, & illius rei, a Græcis traductum,qui cum ablatiuo careant,genitiuo utuntur. Saluſt.in Iug.Tanti uiri tempus admonuit.Vir.lib.10.poſuit pro percutere:Admonuit biiugos.Verbalia, Admonitio,& Admonitus.Cic.5.de Fin.Veteris prouerbii admonitu,uiuorum memini.

ADMORDEO,uide Mordeo.

ADMOTVS,uerbale.Cic.pro Cluen. Machina admota.

ADMOVEO,oues,p.c.[*Porre appreſſo*]προσίθημι, iuxta moueo,appono.Virg in Bucol.Necdum illis labra admoui.

ADNO,as,are. Virg.6.Aen.Paulatim adnabant terræ.

ADNVTRIO,is,ire,[*Nutrire appreſſo*]pro nutrio. Pli.lib.17.ca.23.

ADOBRVO,[*Sotterar*]idem quod obruo.Col.lib.2.ca.11.Iaciũt ſemina,& ſurculis adobruunt.

ADOLEO,les,leui,& lui,adultum,pe.co.[*Creſcere,aumentare*]unde adultus,adoleſco,adoleſcẽs,& adoleſcentia, & diminutiuũ adoleſcentulus.Eſt autẽ adolere,ſiue adoleſcere , creſcere,αὐξάνομαι. Virg.12.Aen.Cum matura adoleuerit ætas.Aliquando adolere, eſt ſacrificare,& quaſi odorem diis præbere, θυμιάω.Virg.Verbenaſq; adole pingues,& maſcula tura . Quoniam uerò ſacrificium igni fieri conſueuit,adolere pro urere, capitur,καίω.Varro: Cum inteſtina adoleuiſſent. Diminutiua,Adoleſcentulus, & Adoleſcentula.Ter.in And.Vnam aſpicio adoleſcentulam.

ADOLESCENTIA, νεότης,ab adoleſco, quòd cum ſanguine,& corpore ſimul perturbationes animi effrenatius adoleſcant.

ADOLESCENTIOR,tiaris,νεανιεύομαι , ſignificat luxuriare . Varro: Tu quoque adoleſcentiaris.

ADOLESCENTVRIO,μειρακιεύομαι , adoleſcentium more facio. Laberius: Incipit adoleſcenturire.

ADONAI, ἀδωναί, nomen dei apud Hebræos,quod generaliter interpretatur dominus, quòd dominetur creaturæ cunctæ.

ADONIA,orum,ἀδώνια,feſta Adonidi dicata. Ammia.li.22.Hiſt.Adonia celebrari,ritu ueteri.Adonia cũ plãctu celebrãtur.ob planctũ Veneris repræſentandũ Oui.10.Meta. Luctus monumẽta manebunt.Semper Adoni mei: repetitaq; mortis imago annua &c.

ADONIS,nis,pen.pro.ἄδωνις,etnidis, filius Cynaræ Cypriorum regis,& Mirrhæ:quem Venus in deliciis habuit,formoſitate præcellentẽ.hic apri dente ſub inguine percuſſus interiit.Venus miſerata in florem Adonium,qui eſt ſanguineo colore , eum tranſformauit.Hunc Auſonius cum Plauto uocat Adoneum : Fulgentius Adon. Adon Græce ſuauitas dicitur. Et quia myrrha odore ſuauis eſt , Adonin dicitur genuiſſe . Ideo autem Venerem amaſſe dicunt,quod hoc genus pigmenti ſit ualde feruidum. Legitur apud Lucianum , Adonin fluuium ex Libano monte profluentem,ſingulis annis ſanguinolentum fieri per eos dies, quibus Adonis interfectus.Macrobius accepit Adonidem pro ſole. Moſcopolus ἀδωνίδιος,nomen ab ἄδω,quod eſt cano, deriuatum putat. De eodem feſtiuiſſime Theocritus εἰδυλλ.ιγ.& ιε. Item piſcis hoc nomine qui ἐξώκοιτος. ὅτι ἔξω κοίτας,(ut inquit Oppianus)ἐκτὸς ἁλὸς τίθεται,μόνος δ᾽ ἐπὶ χέρσον ἀμείβει. hoc eſt,Quòd proſilit undis,In littus ſicca ponens tellure cubile.Vide Plin.lib.9.c.19.& Oppia.περὶ ἁλιευτικῶν lib.1.

ADOPTATICIVS[*Colui che diuenta figliuolo adottiuo*]ποιητὸς,θετὸς, qui in adoptionem uenit.Pla.in Pœn. Antidamarchi quæris adoptaticium. Adoptiua, orum,pro adoptionis iure. Ci.pro Domo: In hæc adoptiua ſacra uenisti.

ADOPTIVVS,υἱόθετος,ποιητὸς,qui ex adoptato natus eſt. Gel.li.5. cap.19.Quod filius adoptiuus patri adoptatori.

ADOPTO,ptas[*Adottare*]υἱὸν ποιέομαι,υἱοθετέω Adoptare ſe alicui, pro adiungere. Pli.li.12.c.1.Qui ſe potentiæ cauſſa Cæſaris libertis adoptaſſet.Et pro deligere,aſciſcere.Cic.in Diui.in Ver.Quem ſibi illa defenſorem ſui iuris adoptauit.Adoptatio, idem quod adoptio.υἱοθεσία.α.ἡ. Gell.lib.5. cap.19. Quod per prætorem fit,adoptatio dicitur.uide Opto.

* ADOPTIO lege curiata fiebat.licebat autẽ nõ patricio plebeium ſed plebeio patricium adoptare. atque hoc in genere tria lex inbebat obſeruari:primum, ut is adoptaret,qui neque procreare iam liberos poſſet,& cum potuiſſet , expertus eſſet : alterum, ut cum generum ac dignitatis,tum ſacrorum ratio haberetur, id eſt,ut ita fieret adoptio,ut nequid aut de dignitate generum,aut de ſacrorum religione minueretur:tertium, ne qua omnino calumnia,ne qua fraus,ne quis dolus adhiberetur:quæ ſi ſeruarentur omnia, tum adoptionem recte fieri. nihil tamen horum in adoptione P. Clodii ſeruatũ eſſe, arguit Cicero in oratione pro domo ſua:neque ſolum ob hanc cauſſam ait eſſe infirmam irritamq; illam adoptionem;uerum etiam,quòd,cum curiata lex ferretur,tum ſeruatum de cælo ſit: quod cum fieret, neque legem ferri,neque omnino quicquam agi cum populo licebat.primùm enim adoptandi cauſſas eſſe oportuit,de quibus pontifices iudices erant:deinde, ſi cauſſæ probarentur, curiata lex ferebatur: quã qui ferret , is omnia ſeruare debebat , quæ in ceteris legibus,cũ ferrẽtur,ſeruari mos fuit.quod utrunque ſignificat Cicero in ea oratione,cum ait:Vt is adoptet,qui quod natura iã aſſequi non poteſt,legitimo & pontificio iure quærat. itaque,quod eſt apud Tacitum lib.XII:Lege curiata apud pontifices adoptio fiebat;id ita eſt intelligendum,ut, niſi & lex ferretur,& adoptandi cauſſas pontifices probaſſent, adoptio fieri non poſſet.utrunque uero ſeparatim agebatur;cũ de cauſſis pontifices cognoſcerent,legem uero magiſtratus ferret. Adoptandis autem ætatem XVIII annis maiorem, quàm eius, qui adoptaretur, eſſe oportere à Modeſtino ſcriptum eſt his uerbis: Non tantùm cum quis adoptat,ſed & cum arrogat , maior eſſe debet eo quem ſibi per adoptionem,uel per arrogationem filium facit ; ſed utiq; plena pubertate,id eſt XVIII annis,eum precedere debet. Ex libro de legibus Romanis.Pau.Man.

ADOR,indeclinabile, quãuis apud aliquos inueniatur declinatum. Vgan.lib.2.Adoris ſtrauiſſe maniplos.Declinatur aũt hoc Adoreum unde & Adorea.Eſt autẽ ador frumenti genus , uel farris, Edor quõdam appellatum, ab edendo:quòd epulis & immolationibus ſacris putabatur pium: uel quòd aduratur: unde in ſacrificio mola ſalſa fit.Vel dicitur ab adoro,per apocopen.

ADOREA,& adoreola,[*Gloria dela uittoria*]cum accẽtu in antepe. laus bellica:quòd uictores à uictis quaſi adorẽtur,uel quòd adorandi ſint,qui laudem ex bello reportant.Pli.li.18.cap.3.Gloriã ipſam,de fratris honore adoream appellant.Feſtus:Adorea laus, quia glorioſum putabant eſſe,qui farre à populo donatus eſſet.

ADOREA liba , è farre facta,quibus in ſacrificiis utebantur.

ADOREVM,ador.Varro lib.1.de re Ruſt.. Far adoreum ſerunt.

ADOREVM ſemen,ut Colu.ait,idem quod far.cuius quatuor ſunt diſcrimina,cluſinum, uermiculum, candidum,trimeſtre.

ADORDIOR,iris:adorſus.[*Cominciare*]ἄρχομαι,incipio.Ambr.lib.1. off.Belluni adorſus eſt.

ADORIOR,iris,uel reris, adortus, [*Aſſaltare*]ἐπιτίθεμαι,eſt repẽte aliquẽ inuadere,quòd corpora aggredientium exurgant ſubito, atque increſcant. Liu.li.1.Ne ciuitatẽ uis aliqua externa adoriretur.Differũt tamẽ,inquit Donatus.adorior & aggredior, quia aggredimur de longinquo, adorimur de proximo. Interdum eſt incipere. Lactã.lib.4. Antequam præclarum hoc opus mũdi adoriretur. Gell.lib.19.ca.9.Iulianum inſectari adorti ſunt.

ADORO,as,pen.pro.[*Adorare*]προσκυνέω, ex ad , & oro , ſignificat oro,ueneror. Priſcia. uero adorare ab ador,hoc eſt,frumento ſacrificiis deſtinato deriuat.Nonius:Adorare , propitiare religiones,ab ador poteſt dictum uideri.quandoque ſignificat alloqui. Apul.lib.2.Populum ſic adorat.Hinc adoratio.Plin. li.28.cap. 2.

ADPRIMVS,pen.prod.[*Primo inanzi à tutti*] πρώτιστος, longe primus. Liui. Andro.in Odyſſ.16.uir ſummus,adprimus.

ADPVLSVS,παλμὸς,& adpulſio, uibratio,Apule.lib.6.Blandientes adpulſum linguæ militum. Aliàs ſignificat pecorum ad aquam acceſſum,ut apud Iureconſultos.

AD QVO', [*Quanto*]id eſt, quantum. Afranius: Ad quò te expediat loqui.

ADRASTIA,ἀδράστεια,regio non longe à Troade,quæ eſt Myſia,ab Adraſtro rege dicta,qui primus Nemeſi,id eſt, Fortunæ templũ ædificauit,Adraſtiamq; uocauit. Ibi etiã eodem nomine ciuitas fuit,qua diruta,lapides trãſuecti ſunt,& ibi ara ædificata Hermocreõtis,opus magnitudine & pulchritudine memorabile. Eſt & quædam dea,quæ adiuuat hominibus memoriã & ſenſum.Et Ariſtot. de cælo ſcribit eſſe incuitabilẽ cauſſam exiſtentem ſecundũ naturam,parcã autem ſemp exiſtentẽ. meminit & eius Muſæus.

ADRASTVS,ἄδραστος,nomen regis Argiuorum,qui fuit filius Thalaonis,& Eurymones. Hic cum duas haberet filias, Argiã,& Deiphilem, in ſomnis uiſus eſt alteram leoni,alteram apro uxorem dare.quare cum eodem tempore Tydeus,& Polynices Argos ueniſſent,ille apri,hic leonis pelle tectus,inſomnii ſui memor,utrũque ſibi generum adſciuit,Deiphile Tydeo Argia,autem Polynici tradita Deinde cum utroque genero Thebas profectus,ut Polynicem ab Eteocle fratre exclusum, in regnum reduceret, magno accepto detrimento,in regnum reuerſus eſt.

Adrepo, pis, pen. produ. [*Accoſtarſi pian piano à qualche coſa*] προσέρπω, ad aliquid repo. Pli. li. 35. cap. 10. Ad matris mammã adrepens infans. Per metaphoram, pro paulatim accedere. Cice. in Ver. Quibus rebus, non ſenſim, atque moderate, ad iſtius amicitiam adrepſerat.

Adria, pen. cor. Ἀδρία, Stephano. & Ptolomæo Romanorum colonia Piceno, quinta Italiæ regione, VII. M. paſſ. à mari diſtans. A qua ager ipſe Adrianus dicebatur, uino generoſiſſimo nobilis, quod & ipſum Adrianũ fuit appellatũ. Pli. li. 3. ca. 13. de Picẽtibus: Tenuere ab Aterno amne, ubi nũc Ager Adrianus, & Adria colonia à mari VII. M. paſs. Sũt qui ab hoc oppido Adriatico mari nomẽ factũ exiſtimẽt. uerũ illi nominis uicinitate decipiũtur nã (ut mox ſuo loco docebimus) Atria oppidũ fuit ad Padũ amnẽ à Tuſcis conditũ, nobili portu in primis clarũ: à quo uicinum mare primũ Atriaticum dictũ fuit, & deinde litteræ unius mutatione Adriaticum: ut docet Pli. lib. 3. cap. 16. & Cato in Origin. Adria, maſcul. gene. (Ἀδρίας, Steph. & Suidæ) idẽ quod mare Adriaticũ. Pomp. Mela. lib. 2. Huc uſque Adria, hucuſque Italiæ latus alteũ pertinet. Lucan. lib. 3. Sonat Ionio uagus Adria ponto.

Adrianopolis, Ἀδριανόπολις, ciuitas eſt Thraciæ ad Hebrum fluuium, primum Oreſta dicta à nomine Oreſtis conditoris: poſtea ab Adriano inſtaurata fuit, cum ei furore agitato reſpõſum eſſet, ut ſe in furioſi domum reciperet. Vide Cæl. Rhodige. lib. 7. ca. 2.

Adrianus, pen. pro. Ἀδριανός, decimuſquintus Romanorum imperator fuit, & ſucceſſor Traiani, qui Hieroſolymã à T. Veſpeſiano ſolo æquatum, muro cinxit, & à prænomine ſuo Aeliã appellauit.

Adrianus, a, um.

Adriaticum mare, Ἀδριατικὸν πέλαγος, eſt ſinus ille maris, inter Luninium extremum Italiæ, & Acroceraunium primum Epiri promontorium irrumpens, quod & Superum mare appellatur, ſiue quòd Italiam ab Oriente alluat, ſiue quòd ex urbe eo tendentibus Apenninus ſuperandus ſit. Hoc primum Atriaticum dicebatur ab Atria nobili oppido à Tuſcis ad Padum condito, quod poſtea Atrianæ paludes hauſerunt: deinde unius litteræ mutatione Adriaticum dici cœpit: ut docent Cato in Orig. & Pli. li. 3. ca. 16. Pro eodem etiam dicimus, Mare Adrianum, & Adriaticum. Cic. in Piſo. Brundiſium uitauit, & ultimas Adriani maris oras petiuit Horat. lib. 1. Carm. Siue mari libet Adriano. Propert. lib. 3. ego nunc rudis Adriatici uehar æquoris hoſpes.

Adrius, Ἄδριος, mons eſt Dalmatiam per medium ſecans. Strabo lib. 7.

Adrotta, orum, Ἀδρόττα, Stephano locus eſt in Lydia, mari adiacens: cuius incolæ dicuntur Adrotteni, Ἀδροττηνοί.

Adrobicum, Ἀδροβικόν, oppidum eſt, in Artabris Hiſpaniæ populis, in tractu Celtico, cuius meminit Pomp. Mela. lib. 3.

Adrobolon, uide Hadrobolon.

Adroſphærum, uide Hadroſphærum.

Adrumo, as, pen. prod. [*Far rumore*] teſte Feſto rumorem facio, ſiue commurmuro: quòd à rumine quidam, id eſt, parte gutturis putant deduci.

Adrumentum, p. p. Ἀδρύμης Stephano, ciuitas eſt Libyæ, non procul à Carthagine, quæ etiam hodie extat. De hac Pli. lib. 5. ca. 4.

Adruo, is, ex Ad & Ruo, [*Riuoltar ſotto ſopra con l'aratro*] ſeruat Ad, in compoſitione, præter regulam aliorum, propter euphoniam, & ſignificat arando ſubruo, ἀμφιτρίπτω, Col. lib. 2. cap. 5. Deiectum ſimum inarari, & adrui conuenit.

Adrix, Ἄδριξ, ciuitas eſt in agro Syracuſano, cuius meminit Stephanus. Gentile eſt Adricinus. Ἀδρικῖνος, ſicut ab Erix Erycinus.

Adſcisco [*Aggiungere*] ſignificat adiungere. προσίημι, Colu. in præf. Com. & hanc adſciuimus, quaſi agriculturæ partem.

adscitus. Cic. in Ver. ſacra adſcita.

Adsestrix, tricis, fœmininum eſt ab eo quod eſt Adſeſſor. Afranius in Fratribus. Dimittit ad ſeſtricẽ, me ad ſeſe uocat. Nonius.

Adsignifico, idem quod ſuum ſimplex, σημαίνω, Varr. 2. de re ruſtic. Olim tonſores non fuiſſe, adſignificant antiquorum ſtatuæ.

Adstipulator. I. Aſtipulator.

Adstipulor. I. Aſtipulor.

Adstituo, is, [*Porre appreſſo*] παρίστημι, iuxta ſtatuo. Auctor ad Heren. lib. 1. faciemus reum ad lectum eius adſtituemus.

Adsum, ades, adfui, [*Eſſer preſente*] πάρειμι, ſignificat præſens ſum, uel prope ſum. Nam. Adeſſe etiam dicitur, quod paulo poſt futurum eſt. Vnde dicimus. Adeſt Scipio, cum iam in itinere eſt, uel nõ lõge abeſt: ſed præſens eſt id, quod iam uenit. Cic. 3. Offi. belua ſenſu mouetur, ad id ſolum, quod adeſt. Conſtruitur etiam cum datiuo, uel ablatiuo mediante In. Cic. in Philip. Omnibus his pugnis Dolabella adfuit. Idem pro Flacco. In illa cõcione nõ affuerit. Quandoque Adeſſe. eſt fauere, uel præſidio eſſe: cui cõtrariũ eſt Deeſſe. Liu. lib. 1. Secundi bel. Pun. pueri, fœminæq; ſuper animi, corporiſq; uires adſunt. Sic Adeſſe cauſæ dicũtur ad uocati & amici συνηγορεῖν. Ci. 5. Philip. abſenti adfui Deiotaro. Quandoque pro accedere. Vir. Ecl. 9. Huc ades ò Galatea. Sciendum quòd in Adſum ſeruatur d, triplici ratione: differentiæ cauſã ab Aſſus, ſa, ſum: euphoniæ cauſſa, quòd plenius ſonet adſum, quẽ aſſum: Poſtremo, quòd ipſa uerbi declinatio d, reperit, tanquam in ſuum naturale principium reuertens. Veteres tamen, Aſſum dicebant (unde Aſſas dicebant nutrices, teſte Nonio, quòd adſint his, quos nutriunt) Plau. Nilphio aſſum. Interdum pro maneo. Plaut. in Aul. Iſtic adeſto.

Ad summam, [*In ſomma*] ὅλως, ἐν κεφαλαίῳ, & in ſumma, ſignificant, denique, & breuiter. Iuuena. Saty. 3. Ad ſummam, non Maurus erat, nec Sarmata, nec Thrax. Cic. 3. Offi. Ad ſummã, ne agam de ſingulis. Quintilianus: In ſumma, non recedo. Idem in hũc ſenſum accipit Semel, ut ibi, Vt ſemel omnia complectar. Sic & breuiter, uſurpat: ut in Geminis languentibus: Breuiter tamen crudelitatis explicanda ſæuitia eſt.

Ad summum, τὸ μέγιστον, refertur ad numerum. Cic. pro Mil. Vnus, aut ad ſummum duo iuueni ſunt, qui Milonis cauſam non probarent. id eſt, non plures, quàm unus, aut duo ex pluribus.

Ad tempus, [*A tempo*] πρὸς καιρόν, ἐπὶ χρόνον, per aliquod ſpatium temporis. Cice. lib. 1. de Off. Perturbatio animi plerunque breuis eſt, & ad tempus.

Adtibernalis, [*Tauerniere*] habitator continuæ tabernæ, παρά [illegible], quod genus domicilii antiquiſſimum Romanis fuiſſe teſtimonio ſunt exteræ gentes, quæ adhuc tabulatis habitant ædificiis. Vnde tecta caſtrẽſia, quamuis pellibus contegantur, tabernacula tantum dicuntur. hæc Feſtus.

Aduallas, Ἀδουλλας, mõs eſt in Rheticis alpibus, ex quo in Septẽtrione profluit Rhenus, & Addua in Meridiẽ auctor Stra. li. 4.

Aduеho, ἐπάγω, unde Aduectio, & Aductio. Vide Veho.

Aduelitatio. Vide Velitor, & Velitatio.

Aduena, pen. co. [*Foreſtiere*] πάροικος, qui non eſt ciuis, ſed exter nus. Et proprie qui ex uno longinquo loco in aliquod oppidum ueniunt, aduenæ dicuntur: conuenæ, qui ex pluribus locis. Ter. in Heu. E' Corintho aduena anus paupercula.

Aduenerari, [*Riuerire*] σεβάζω, ualde uenerari. Var. lib. 1. de Re ruſt. aduеneror Mineruam, & Venerem.

Aduenio, nis, pe. cor. [*Arriuare*] ad locum aliquẽ uenio, προσέρχομαι, Teren. in Eunu. Si forte huc aduenerit.

Aduenticius, ἔπηλυς, qui non eſt loci illius, quem habitat. & qui caſu in aliquẽ locum uenit, unde Aduenticia bona τυχηρά, quæ non ex recta ſucceſſione, puta patris aut aui ſed caſu aliquo nobis adueniunt. Cic. 3. Verr. Ligurem accuſare cœpit, qui in re aduenticia, atque hæreditaria tã diligens eſſet, Aduenticio opponitur Innatum, & inſitum. Cic. Top. anteponuntur innata, atque inſita, aſſumptis, & aduenticiis.

Aduentito, pen. cor. frequenter aduenio.

Aduento, tas, [*Approſſimarſi, auicinarſi*] προσέρχομαι, γειτνιάω, appropinquo, Cic. Curioni: Nondum erat auditum te ad Italiam aduentare.

Aduentores, [*Auentori*] πλησιάζοντες, qui frequentant officinam quempiam, aut tabernam. Pla. in Truc. aduentores meos nõ neuſes. Ab adueniendo.

Aduentorius, a, um, quod aduenienti cuipiam offertur: unde, Aduentoria epiſtola, apud Martialem in præfatione lib. 12. Quæ aduentanti amico mittitur obuiam. Cœlius antiq. lect. lib. 15. ca. 3.

Aduentus, tus, [*Venuta*] uerbale ab aduenio. Ter. in Eu. Salutant aduentum, gratulantur.

Aduerbero, ras, uerbero, μαστιγόω, Stat. 9. Theb. aduerberat ungui bus armos.

Aduerbium, ἐπίῤῥημα, quaſi iuxta uerbum dicitur, quia in oratione prope uerbum ponitur. Nec enim poteſt uerbi uis ſatis ſignificanter exprimi, niſi iungatur aduerbiũ, ut Dico. & Nauigo non plenæ ſignificationis ſunt, niſi adiiciantur aduerbia: ut, Bene, uel male dicit: Feliciter nauigat. Vnde Donat. Aduerbiũ ſcripſit eſſe partem orationis: quæ adiecta uerbo, ſignificationem eius explanet, atque impleat. Fiunt autẽ aduerbia quandoque à nomine: ut à bonus. Bene. A uerbo, ut à traho Tractim. A nomine, & uerbo, ut pedetentim, à pede & tento. A participio, ut ab inſignitus inſignite. A pronomine, ut Hic, Illic, ab hic, & ille. A præpoſitione, ut ab ex, Extra, & à ſub, ſubtus. Ab aduerbiis etiam, ut à prope. propius.

Aduersaria, orum, [*Giornale, libro di ricordi*] dicuntur tumultuariæ quædam tabulæ, quæ ante codicis confectionem perſcribebantur, ne memoria rerum excideret, ut ex iis poſtea tabulæ iuſtæ, & æternæ fierẽt. Græci ἐφημερίδας. uocãt Latini etiam Diaria. Exactio res autem rationum tabulas Codicem appellabant. Cic. pro Q. Roſcio, ſi eandem uim habent aduerſaria, quam tabulæ: quid attinet codicem inſtituere?

ADVERSARIVS,a,um,[*Contrario*]commodis noſtris obſiſtens, aduerſus,ἐναντίος.Cic.pro Cecinna: Vis iuri maxime eſt aduerſaria.Conſtruitur cum datiuo,cum Aduerſarius,ſubſtantiuum,uel genitiuum habeat,uel ſine caſu ponatur.

ADVERSARIVS,[*Auuerſario*]ἀνταγωνιστής,ab Aduerſor, pro repugno:nã aduerſarii dicuntur,ſibi inuicem repugnãtes,at proprie ſunt ii,qui aduerſus nos litigant in iudicio:Ter.in Phor.Cauſam tradere aduerſariis,Etiam'ne id lex cogit?Aduerſaria etiã genere fœminino dici poteſt mulier, quæ aduerſus nos iudicio contendit.Et extra perſonam.Cic.famil.2.ad Curionem:Eſt tibi grauis aduerſaria parata incredibilis quædam expectatio.

ADVERSATOR,[*Contrario*]qui aduerſatur,ὁ ἐναντιούμενος. Vnde aduerſatrix . Ter.in Heaut.mihi aduerſatrix Soſtrata?

ADVERSITAS,[*Auerſità*]denominatiuum ab Aduerſus, ſa, ſum,repugnantia.ἐναντίωμα.Pli. lib.11.cap.25.Magnam aduerſitatem cum ſtellionibus putant eſſe.

ADVERSATORES, [*Serui che uanno ad incontrare il padrone*]οἱ ἀπαντῶντες δοῦλοι,ab aduerſum,id eſt,obuiam eundo,ſerui ſunt, qui dominum deducũt,& reducunt.Ter.in Adel. Neque ſeruulorum quiſquam qui aduorſum ierãt.Vbi ait Donat. proprie locutum Ter.eſſe,dicendo Aduorſum nam inde Aduerſatores dici.

ADVERSIO,onis,uerbale:ut in aduerſione emere,in aduerſione uenire,per aduerſionem uendere: per aduerſionem conducere:aduerſione locare.Modeſt.l.qui officii.de cõtrahen.empt.& uend. res in aduerſione empta,ſi non dolo uenditoris factum ſit,ad periculum emptoris pertinebit,etiam ſi res aſſignata non ſit. Vlp. in.l.ſi quis uina. de peri.& com.rei uen.Si in aduerſione uinum uenit, cuſtodia tantum præſtanda eſt.Dicitur autem aduerſione empta,quando ſic emitur,ut omnis aduerſus caſus ab emptore ſuſcipiatur. Budæus legit Auerſione, & per auerſionem,ab auertendo:quòd uenditor periculum a ſe in emptorem auertat.

ADVERSO,as,antique dictum,pro Aduerſor.Plaut. in Rud. Animo aduerſam ſedulo,ne herum unquam præterirem.

ADVERSOR,[*Contraporſi, contraſtare*] cõtrarius ſum, ἐναντιοῦμαι. Et conſtruitur cum datiuo.Teren.in Hecy. Neque tuæ libidini aduerſabor. Aduerſans, antis,participium.Cic.de Orat. Oratio non modo inclinantem erigere, aut ſtantem inclinare,ſed etiam aduerſantem,& repugnantem capere poſſit.

ADVERSVS,ſa,ſum,[*Contrario repugnante*] contrarius,repugnans, aduerſans.ἐναντίος.Teren.in And.aduerſus nemini. Aduerſum abſolute, pro re aduerſa.Teren.in Heaut. ſi quid aduerſi euenerit.Ponitur aliquando pro quacunque re,quæ ab anteriori parte apparet:ut,Aduerſa uulnera,quæ a fronte accepimus. Cice. de Aruſp.reſp. Acceptis à forti aduerſario uulneribus aduerſis. Et in hac ſignificatione antitheton habet Auerſus. Idem 2.de Ora.aduerſus,& auerſus impudicus es. interdum idem eſt quod oppoſitus,è regione ſitus, ἀντικείμενος. Idem.2.de Diuin.aduerſum conſcendit ripam.

ADVERSVM,uel aduerſus. [*Contra*]κατὰ,πρὸς, præpoſitio, ſignificat inimicitias,diſſidia,contrarietatéq; ſicut Contra: ut, Aduerſus,uel Contra hoſtes bellum geritur. Aliquando erga,in meliorẽ partẽ.Ter.in And.id gratũ fuiſſe aduerſum te habeo gratiã Cic.1.Offi.Adhibenda quædam reuerentia aduerſus homines.

ADVERTO,tis,[*Volgerſi ad alcuna parte*]ad aliquem locum uerto. ἐπιστρέφω.Ter.in Eun. Illac ſeſe huc aduerterat in hanc noſtram plateam . Transfertur quoq; ad animum,ut Aduertere animum apud Teren.uel aduertere animo,apud Plaut.In qua ſignificatione etiam abſolute poſitum inuenitur pro animaduerto.Cic.At. lib.2.De librariis diligenter aduerte. Ponitur etiã impersonaliter.Cic.Lent.aduertebatur Pompeii familiares aſſentire Volcatio.Pli.quoque elegãter epi. 10.pro eo,quod eſt,ad ſe uertere,& allicere ſpectatores: Multa in Euphrate ſic eminent, & relucent,ut mediocriter quoque doctos aduertant,& afficiant.

ADVESPERASCIT,[*Farſi ſera*]ἑσπερίζει, ueſpertinum tempus aduentat.Cic.6.Ver.Cum iam adueſperaſceret, diſceſſimus.

ADVIGILO,as,[*Vigilar diligentemente,dar opera à qualche coſa*]diligenter uigilo,ἀγρυπνέω,Tranſlate pro alicui rei operam do, ἐπαγρυπνέω.Ter.in And. Si aduigilaueris,Ex unis geminas mihi conficies nuptias.

ADVIVO,pen.pro. ἐπιζῶν,quaſi adhuc uiuo Pli.li.15.cap.18.Fortuito ſitu aduiuit in medio foro.Sic legit Hermolaus, cum alia exemplaria habeant,uiuit.

ADVLIS,pen.pro.Ἄδουλις,ciuitas Æthiopiæ, quæ & Panos inſula, dicitur.Oppidani dicuntur Adulitæ,Ἀδουλῖται.Vide Steph.

ADVLITON,Ἀδουλία,Ptolemæo oppidũ eſt maritimum, in Traglodytarũ regione,ſiue ea Aethiopiæ parte,quæ ſub Ægypto ad mare ſpectat.commune Aethiopum, & Traglodytarum emporiũ,a ſeruis,qui è dominis profugerant, conditum. Vnde & nomen habẽt,ut indicat Pli. lib.6 .cap. 29. Diſtat a Ptolomaide 5. dierum nauigatione. A Sthe.Adulis appellatur,a Ptolomæo Adulia.Hinc uicino ſinui Adulitico nomen factum eſt, qui in mare rubrum excurrit,ἀδουλιτικὸς κόλπος.

ADVLOR,pen.pro.[*Adulare,luſingare*]κολακεύω, idem eſt,quod aſſentari,hoc eſt,blãdiri ſiue uoce,ſiue geſtu,omniaq; ad uolũtatẽ alicuius,& loqui,& agere,nõ ad ueritatẽ. Ci.de Ami.Apertè adulatorem nemo non uidet. Idem.2.de Diui.Nec adulatus,nec admiratus ſum fortunam illius.Valla lib.5.c.69.Adulari,inquit,eſt inſeruire,& adniti,ut fauorẽ emereamur quoquo modo, uel uoce, uel geſtu. Eſtq; tractũ,ἀπὸ τοῦ δούλου,quod ſeruum ſignificat . Eſt enim ſanè quam ſeruile,homineq; ingenuo minime dignum. Feſtus ab alludẽdo deductũ putat,paucis litteris trãſpoſitis. In qua ſentẽtia Nonius quoque fuiſſe uidetur,cum Adulationẽ proprie canũ blandimentũ eſſe interpretatur.conſuetudine ad homines traductum. Dicũtur enim canes adulari,cùm corporis geſticulatione,& caudæ motu nobis blãdiũtur.In qua ſignificatione uſus eſt hoc uerbo Ouid.lib.14.Metamor. Noſtraq; adulantes comitant ueſtigia.Veteres etiã dicebant Adulo,actiua uoce.Lucret. lib.3.gannitu uocis adulant. Huius paſſiuo uſus eſt Cic.libro 1. Offic.Cauendum eſt,ne adulari nos ſinamus. Inuenitur apud ueruſtiſſimos pro lambo.Cice.2.Tuſc.ex Accii Prometheo: Pinnata cauda noſtrum adulant ſanguinem.Hinc Adulatio κολακεία,& Adulator κόλαξ,& Adulatrix,κολακίς, item Adulatorius , a, um, κολακευτικός.Tacit.lib.5.Vitellius exemplar apud poſteros adulatorii dedecoris habetur.

ADVLTER,[*Adultero*]μοιχὸς,Adultera,μοιχαλίς,ex ad & alter,ſeu altera.quod ille ad alterã,& hæc ad alterum ſe conferat. Ouid. 1.Epiſt.Obrutus inſanis eſſet adulter aquis.

ADVLTERATVS,a,um, [*Falſificato*]κιβδηλωθείς, quod alienæ rei commiſtione corruptum eſt: Adulteratum gummi, Pli. libro 29.cap.3.

ADVLTERINVS,a,um,pen.pro.[*Baſtardo,falſificato*] nothus,quaſi ex adultero procreatum,μοιχικὸς,κίβδηλος,Plin.lib.10.cap.3. de aquilæ pullo,præcipitat è nido,uelut adulterinum,& degenerem. Vnde per metaphoram.Adulterina ſigna dicũtur, quæ ſunt falſis,aſſimilatiſq; anulis facta.Cice. pro Cluentio : Teſtamentũ ſignis adulterinis obſignauit.Sic Adulterinæ litteræ,& Adulterinæ claues,quæ pro ueris ſubſtituuntur. Item Nummus adulterinus apud Cice.2.Offic.

ADVLTERIVM,μοιχεία, quod proprie cum nupta committitur,ut Valla ſcribit lib.6. Cice.3.de Orat. In adulterio deprehenſus. Quintil. lib.7. cap.4. Non commiſi adulterium. Transfertur aliquando ad alia,ut Adulteria naturæ,pro operibus non uere naturalibus,Adulteria mercis, pro fraude: Adulteria arborum,pro inſitionibus,apud Plinium.

ADVLTERO,ras,pe.c.[*Commettere adulterio*] adulteriũ commito, μοιχεύω.Gel.lib.10. cap.23. Eſt etiam Adulterare, κιβδηλεύειν, arte aliqua quippiam pro uero aſſimilare,atque ita rem ſincerã corrumpere.Pli.lib.12.ca.7.Piper longum facillime adulteratur Alexandrino ſinapi. Inde etiam Adulterare iudicium, Adulterare tabulas,&c.apud Cicer.

ADVLTEROR,aris,deponens,idem.Cic.1.de Offi.adulterari,turpe eſt.Item paſſiue,μοιχεύομαι.Hor.Epod.16. Adulteretur,& columba miluio.Hoc eſt,per adulterium a miluio ineatur.

ADVLTVS,[*Creſciuto*]qui creuit ad iuſtam ſtaturæ ſuæ altitudinem ἀνδρωθείς. Vnde iuuenes dicuntur Adulti, qui in flore ætatis ſunt poſiti.Itẽ Virgo adulta,quæ uiro matura eſt,& plenis nubilis annis. Cic.de Clar.ora.Eam tueamur,ut adultam uirginẽ,caſte,Virg.4.Geor.de apibus:adultos Educunt fœtus . Vbi Seru. Educũt adultos,hoc eſt,educẽdo adultos faciũt. Trãſumitur etiã ad inanimata. Cic.de clar.orator.Thucydides,& Pericles,qui iã non naſcentibus Athenis,ſed adultis fuerunt.Adultus itẽ participium pro crematus κεκαυμένος.Antias in 74.ita omnia adulta ſunt.Ex Priſcia.lib.9.Vide etiam in Adoleo,& Adoleſco.

ADVMBRATIO,uerbale,ἐπισκιασμός. Cicer.de Perſ.Orat.Nulla eſt ullo in genere laus oratoris,cuius in noſtris orationibus non ſit aliqua,ſi non perfectio,at conatus tamen, & adumbratio.

ADVMBRATIM,aduerbium,ſubobſcurè,non apertè. Luc.lib.4.Quaſi adumbratim paulum ſimulata uidentur.

ADVMBRO,as,umbrã adhibeo,ſiue umbram tegẽdo facio, [*Adombrare,ritrarre*]ἐπισκιάζειν,Col. lib.12. Adumbratur,uel ſtramẽtis,uel aliis tegumenis. Accipitur pro nõ ſatis aperte oſtẽdo.uti pictores,qui imagines planas adumbrant,ut ſolidæ uideãtur. Ci 3.Tuſc. Eſt gloria,ſolida quædam res,& expreſſa,non adũbrata.

ADVNCITAS,καμπυλότης.Ci.de Nat.roſtrorum aduncitate.

ADVNCO,cas,[*Piegare*]ab Vncus,ſignificat curuo.ἐπικάμπτω.

ADVNCVS,[*Piegato*]καμπύλος,curuus,tortuoſus.Ci.pro Clu.Serrula adunca ex omni parte dentium,& tortuoſa.

ADVNGVEM,([*Apunto*]ἐξονυχισμένος)ſignificat ad pfectionẽ.Trãſ

latio

Tranſlatio ſumpta à marmorariis, qui iuncturas marmorũ tunc abſolutas exiſtimant, cum unguis ſuperductus nihil offendit: uel cum iuncturæ ita exactæ ſunt, ut ſeueros (ſicut ait Perſius) excludant ungues: ſiue ab iis, qui magna diligentia, & conſideratione aliquid faciunt, & inter cogitandum ungueis mordent. Hor. lib. 1. Serm. Fonteius ad unguem factus homo. hoc eſt, omni ex parte perfectus.

Advlicates, ἀδουηκάτες, populi in Gallia Narbonenſi. Plin. libro 3. cap. 4.

Advno, pen. pro. [*Adunare*] congrego. ἑνόω. Pli. lib. 19. cap. 2.

Ad vnvm, [*Tutti*] μέχρι ἑνὸς, aduerbialiter ſumptum, ſignificat omneis, nullo excepto. Curtius. Omnes ad unum periere.

Advocati, [*Auocati*] συνήγοροι, dicuntur qui alteri adſunt in cauſa. Plau. in Caſ. Continui diẽ, Dũ adſto aduocatus cognato meo. Inter Aduocatũ, & Patronũ hoc intereſſe Valla exiſtimat, quòd Aduocatus nomẽ ſit generalius, quàm Patronus: ut non tantum ſignificet eum, qui alterius cauſam agit (quẽ proprie Patronum dicimus) uerum etiam quicũque adeſt alteri in cauſa, officii gratia, Aduocatus appelletur, etiam ſi nihil dicat, neque agat, ſed tantum paratus ſit defendere. Patronus proprie, qui agat, cauſam, ſed accuſati, non accuſantis.

Advocatio uerbale, συνηγορία, eſt amicorũ coactorum ad opẽ, fauoremq́; præſtandã, facta concio: aut cœtus ipſe patronorum, & candidicorum: aut ipſa cauſæ defenſio. Cic. in Epiſt. Famil. ad Trebatium: In re militari multo es cautior, quàm in aduocationibus.

Advoco, cas, pen. cor. [*Chiamare à ſe*] ad me uoco. προσκαλέομαι. Vnde, pro conſiliorum auxiliiue cauſa amicos accerſere, ponitur, Teren. in Phor. Amicos aduocabo, ad hanc rem qui adſient. Huic opponitur Auoco, ἀποκαλέω.

Advolatvs, tus, actus aduolandi. Cic. 2. Tuſc. Triſti aduolatu aduncis lacerans unguibus.

Advolo, las, pe. co. [*Volar ad alcuna parte*] iuxta, uel ad aliquem locum uolare, προσπέτομαι: & conſtruitur cum accuſatiuo, præpoſito Ad, uel In: & aliquãdo datiuo. Plin. At in agrum Volaterranum palumbium uis e mari quotannis aduolat. Idem li. 10. cap. 40. Platea nominatur aduolans ad eas, quæ ſe in mari mergunt. Ibidem: Caprarumq́; uberibus aduolant.

Advolvo, προσκυλίω, uide in dictione uoluo. Virg. 3. Georg. Congeſtaq́; robora totas Aduoluere focis ulmos: igniq́; dedere.

Advorsor, [*Contraporſi*] ἀντιόομαι, pro aduerſor: & aduorſum, pro aduerſarium ueteres dixerunt, teſte Feſto. Sic Aduorſum, & Aduorto pro aduerſum, & aduerto.

Ad votvm, [*Secondo il ſuo deſiderio*] κατὰ γνώμην, id eſt, ex ſententia. Nam licet hoc uideatur rationis, illud cuiuſdam affectus, in eandem tamen ueniunt ſignificationem. Quintil. Habes ne uxorem ex animi tui ſententia? ut alibi Ad uotum. omne fluente fortuna laſciuit ocium.

Advrgeo, ges, gere, uehementer urgere, ἐπείγω, ἐπισπέρχω, Celſus: Is quoniam natus eſt deus in locum prioris, quotidie digito adurgendus eſt.

Advro, p. p. [*Abbruſciare*] idem eſt quod ſimplex Vro, καίω, Cic. 2. Off. candenti carbone ſibi adurebat capillum.

Advsqve, [*Fin à*] μέχρι, id eſt. Vſque ad. Virg. 11. Aen. Atrides Protei Menelaus adſque columnas Exulat. Gell. lib. 15. cap. 2. Præterea uini libidine adusque ludibria ebrioſus.

Advstio, onis, uerbale, καῦσις. Pli. lib. 14. ca. 20. Vitia præter ſupra dicta, acor, aut fumidum uirus: picis autem, aduſtio.

Adynamvm, ἀδύναμον, uini factitii genus, quod fiebat ex muſto albo, dimidia parte aquæ addita, quod admotum igni decoquebatur, donec aquæ menſura exareſceret. Vide Plinium libro. 14. cap. 16. Dictum Adygnamum, ἀπὸ τῆς ἀδυναμίας, propterea quòd eſſet imbecille, & ſine uiribus: ideoq́; ægris dabatur, quibus uini noxam metuebant.

Adyrmachidae, ἀδυρμαχίδαι, populi ſunt interioris Libyæ, ab ea parte qua Aegyptũ ſpectat. De horũ moribus memoriæ proditum eſt, Vxores in utroque crure armillam æreã geſtare. Vtrũque autẽ ſexum ex æquo comatum eſſe: quo fit, ut plurimos alant pedũculos: quos ubi ceperint, præmorſos abiiciunt. Virgines uiro maturæ ad regem conueniunt: ex quibus ille unam deligit, quam ubi uitiarit, ſtatim dimittit. Vide Cœl. Rhod.

Adytvm, ἄδυτον, media correpta, locus eſt ſecretior templi, ad quem nulli eſt aditus, niſi ſacerdoti: ab α, priuatiua, & δύω ingredior, quaſi inacceſſibile. Virg. 2. Aeneid. Iſq́; adytis hæc triſtia dicta reportat.

A ANTE E.

Aea, αἶα, ciuitas è Colchidis, Æetæ regis opus (ut ſcribit Ste.) quã Hippos, & Cyanos fluuii è diuerſis locis in Phaſim influẽtes peninſulam efficiunt. Fabulãtur poetæ Aeam nomen accepiſſe à puella eiuſdem nominis, quæ cum Phaſidis amnis uim effugere non poſſet, miſeratione deorum in peninſulam eſt conuerſa, quã etiam nunc, ut ueterem illum amorem adhuc poſſis agnoſcere, magna ſui parte ambit, & ueluti amplectitur Phaſis. De hac Plinius lib. 6. cap. 4.

Aeaea, αἰαίη, Circe dicta, ab aſpernantiũ uoce, propter celebratas illic corporũ mutationes: ut placet Ser. in illud Verg. 3. Aeneid. Aeæq́; inſula Circes. Veriſimilius tamẽ eſt Aeæam dicta ab Aea Colchorum ciuitate, quemadmodum & Cyteis, ſiue Cytea dicta eſt, κυταιίς, ἢ κυταία, a Cyta eiuſdem regionis oppido. Quod etiã ab Apollonii interpretibus annotatum eſt.

Aeaee, ſiue Aeæa, αἰαίη, inſula fuit in mari Tyrrheno, non modico olim freto ab Italia dirempta, hodie continẽs, ita tamen, ut paludibus circumquaque cinctã inſulæ ſpeciem præ ſe ferat. In hac Homer. Circes ſedem collocauit, ſic ſcribẽs, lib. 10. Odyſ. Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα δ' ἔναιε Κίρκη ἐϋπλόκαμος δεινὴ &c. Huius meminit & Virg. lib. 3. Aen. Infernìq; lacus, Aeæq́; inſula Circes. Tametſi Seruius ibi tres diphthongos uidetur agnoſcere, ut ſit, Aeææ Circes. Latini quoque locum hunc à Circes domicilio Circæum, uel Circæos appellant: ibidemq́; antiqui Latii terminum conſtituunt. Vide Pli. lib. 2. cap. 85. & lib. 3. cap. 5.

Aeaevs, a, um, αἰαῖος, denominatiuum eſt ab Aea Colchidis peninſula, & urbe eiuſdem nominis, in qua nata creditur Circe Solis filia: Vnde peculiari epitheto Aeæa appellatur. Verg. 3. Aenei. Infernìq; lacus Aeææq; inſula Circes.

Aeacides, αἰακίδης Suidæ, patronymicum maſculinum, quo ſignificatur filius, uel nepos, uel aliquis ex poſteris Aeaci. Ver. 1. Aen. Sæuus ubi Aeacidæ telo iacet Hector. Hoc eſt, telo Achillis, Aeaci ex Peleo nepotis. Aeacides itẽ Pyrrhus, Aeaci ex Achille pronepos. Verg. 3. Aen. Coniugio Aeacidæ Pyrrhi ſceptriſq́; potitũ. Pyrrhus item Epirotarum rex ab Aeaco trahens originẽ, Aeacides dictus. Virg. 6. Aen. Eruet ille Argos, Agamemnoniaſq́; Mycænas, Ipſumq́; Aeacidẽ, genus armipotẽtis Achilli. Aeacideius, a, um, adiect. ſex ſyllabarum. Ouid. 7. Metamor. Oenopiam Minos petit Aeacideia regna.

Aeacvs, pe. c. αἰακός, Iouis filius ex Aegina filia Aſopi: qui primus inſulam, in qua regnauit, Aeginam a matris ſuæ nomine appellauit, cum antea Oenone diceretur (ut Pli. Strab. & Steph. tradiderunt) aut certe Oenopia, ut apud Naſonem legitur lib. 7. Metam. Oenopiam ueteres appellauere: ſed ipſe Aeacus Aeginam genitricis nomine dixit. Hunc tantæ iuſtitiæ fuiſſe dicunt, ut apud inferos animarum creditus fuerit à Plutone delectus iudex, cum Minoe, & Rhadamanto. Ouidius in Ibin. tuaſq́; Aeacus in pœnas ingenioſus erit.

Aeamene. pe. prod. αἰαμήνη, regio eſt Nabatheorum, apud Steph.

Aeane, αἰανή, Macedoniæ oppidum, dictum ab Aeano Helymi filio qui eò coloniam deduxit. Hinc deducitur Aeanæus, αἰαναῖος, nomen gentile. Vide Steph.

Aeanitis, αἰανῖτις, regio Nabatheorum, unde fit gentile Aeanites, αἰανίτης.

Aeanteum, αἰάντειον, Ptolemæo, oppidum Troadis, à Rodiis conditum eodem in loco, in quo ſepultus eſt Aiax, & ubi claſſis ſuæ habuerat ſtationum. Vnde & nomen habet. Nam quem nos Aiacem, Græci αἴαντα, uocant. Vide Pli. lib. 5. cap. 30. Eſt etiã Aeantium, nomen promontorii in Magneſia, ad ſinum Pelaſgicum: de quo idem Pli. lib. 4. cap. 9.

Aeas, antis, αἴας, fluuius qui ex Candauiis Macedoniæ montibus ortum ducit, & non procul ab Apollonia, Taulãtiorum urbe, in mare Ionium illabitur. Lucanus lib. 5. Purus in occaſum, parui ſed gurgitis Aeas Ionio fluit inde mari. Meminit huius fluuii etiam Plinius libro 3. cap. 23.

Aeca, αἴκα, Marſorum ciuitas: à qua Aecani, αἰκανοί, populi, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 11.

Aeclvs, αἴκλος, nobilis Athenienſis, qui Eretriam Eubœæ ciuitatem coloniam duxit. Strabo lib. 10.

Aedepol, pe. cor. νὴ τὸν Πολυδεύκη, aduerbium iurandi, quod eſt quaſi per ædem Pollucis. Item. Pol, & Perpol, quæ idem ſignificãt, Perpol, quàm pauci, apud Ter. in And. per tmeſin dictũ pro, Pol perquam pauci. Erat autem Aedepol teſte Gel. lib. 11. cap. 6. iuramẽtum tam uiris, quàm mulieribus commune. Per Herculem autem mulieres nunquam iurabant, neque uiri per Caſtorem.

Aedepsvs, αἴδηψος, Stephano oppidum fuit Eubœæ inſulæ, cuius meminit Plinius lib. 4. cap. 12.

Aedes, [*Il tempio, la chieſa*] ναὸς οἶκος, tã in ſingulari, quàm in pluralí numero: ut ædes ſacra, Aedes ſacræ, Aedes Iouis, Aedes deorũ, Aedes Pacis, & huiuſmodi. Ci. 2. Ver. Aedes Mineruæ à phano Apollinis. Val. Max. li. 1. Marcellus ædibus ſeparatis Honoris, ac Virtutis ſimulacra ſtatuit. Oui. in Epiſt. Didus, ꝑ ſepulcro poſuit cum ait: Eſt mihi marmorea ſacratus in æde Sichæus, Nã & ſepulcra, (ut ſcribũt Iuriſcõſulti de Sepul. & religione) inter loca ſacra ha-

bétur. Pro ædificio prophano, uix aliter quàm pluralinumero utimur. Ci. 2. Ver. Quæ uidi egomet apud iſtum in ædibus. Dixit tamen. Curtius de geſt. Alexandri: proximi foribus ædis: in qua rex acquieſcebat. Vbi Aedē pro cubiculo dixiſſe uidetur. Idem alibi Stabat ad fores ædis eius, in qua rex ueſcebātur. Dicitur autē Aedes (ut ſcribit Seruius) ab Edo: quod in ea ſacrificātes edere conſueuerint. Nam quædam ſunt nomina, quæ initio diphthongum recipiunt, quãuis a uerbo monophthongo deriuentur, ut Aedes, Aeſculis. Var. li. 4. de lingua Latina, ab aditu fieri putat, quòd ſcilicet plano pede adibant: unde etiam prima ſyllaba diphthōgū accepit. Feſtus: Aedes quòd in edito poni ſoleret. Alii Aedem dici exiſtimant, quòd in ea æuum degatur, quod Græce αἰών, uocatur. Aedis, in nominatiuo ſingulari. Varro de uita pop. Rom. li. 1. Hæc ædis, quæ nunc eſt, multis annis poſt facta ſit, &c. Hoc etiã ex diminutiui formatione uidetur conſequi, ut Aedis in tecto dicamus, non Aedes. Nã ut Apicula fit à nominatiuo apis, uidetur analogiæ ratio exigere, ut Aedicula ſit ab Aedis. Nã ab eo qđ eſt Aedes, potius fieret diminut. Aedecula, ut à Vulpes Vulpecula.

AEDICVLA, [*Piccol caſa, & capella ne le chieſe,*] parua domus, οἰκίδιον. Aliquando pro cellula in ædibus. Plau. in Epid. In ædiculã ſeorſum illhæc eat, iube. Aliquando pro ſacello, quod eſt ædis ſacræ appendix. Liuius: Iiſdem diebus ædiculam Victoriæ Virginis prope ædem Concordiæ M. Porcius dedicauit. Aliquando pro loculamento ſimulacri. Plin. lib. 36. de Venere Gnidia: Aedicula eius tota aperitur.

AEDIFICIVM, [*Edificio*] οἰκοδομία, ædis conſtructio: & ponitur pro omni ſtructura. Aedificii quoque appellatione nō ſolū ſuperficiē ſignari, ſed ſolum quoque ipſum, cui ædificium ſuperpoſitū eſt. Vlpian. putat. Pli. lib. 16. c. 6. Minus utilis ædificiis. Cæſ. bell. Gal. li. 2. Omnibus uicis, ædificiiſq;, quo adire poterant, incēſis.

AEDIFICATIO, οἰκοδομία, Cic. ad Att. Aedificatio me non mouet.

AEDIFICATIVNCVLA, parua ædificatio. Cic. ad Q. Frat.

AEDIFICATOR, οἰκοδόμος, οἰκιῶν ἐργάτης. Cato: bono ædificatore.

AEDIFICO, [*Edificare, fabricare*] οἰκοδομέω, proprie, idem eſt quod domum ſtruo, quod etiam indicat partes compoſitionis. nam ab æde, uel ædibus faciendis dictum eſt. Et ita fere abſolutè ponitur ſine caſu. Ci. ad Q. frat. Tribus locis ædifico. Hor. 1. Epiſt. Diruit, ædificat. Quoties uerò accuſatiuū adiunctū habet idē ualet qđ ſtruo. Cic. ꝓ lege Manilia, cū maximas ædificaſſet claſſes. Idē pro Sylla. Carcer ædificatus eſt. Quo in exēplo accuſatiuus Domū, additus facile indicat, Aedificare, ſimpliciter ibi accipi pro ſtruere: nã alioqui redundaret. Ci. 1. de Nat. Deo. conſtrui à Deo atque ædificari mundum Plato facit. Huius compoſita ſunt; Coædifico, Exædifico. Inædifico, in loco aliquo ædifico. Liu. li. 1. tēpli eius quod inædificaretur. Proædifico: unde Proædificatū ueteres dicebāt, teſte Feſto, quod ex priuato loco proceſſerat in publicū ſolum. Reædifico, rurſus ædifico. Superædifico. Hiero. ſi quis autē ſuperædificat ſuper fūdamētū hoc, aurū argētum, &c.

AEDILATVS, ἀγορανομία, idem quod Aedilitas.

AEDILES, pe. pro. ἀγορανόμοι, dicti ſunt ab eo, quòd ædeis ſacras, & priuatas procurarent, teſte Varr. li. 4. de Lin. Lat. Primo ex plebe duo creati ſunt Aediles: deinde procedēte tēpore duo ex patriciis adiuncti ſunt, qui à ſolio eburneo, quod eis datum eſt, Curules dicti. Officiū Aedilium erat; ludos publicos exhibere, & ſacras priuataſq; ædes procurare, totã urbem tueri, ut cloacæ, & aquæductus, & quæque publica ædificia mūda, & integra eſſent: loca in theatro aſſignare. Si quiſpiam ſeruum, aut iumētum morboſum, uitioſum'ue, pro integro, ſanoq; uēdidiſſet, edicto ædiliū emptori ſuccurrebatur: idq; Edictū ædiliciū dicebatur, ſiue Edictiones Aediliciæ. Ci. 3. de legib. xii. tabula. Suntoq; Aediles curatores urbis, annonæ, ludorumq; ſolenniumq; ollis (ad honoris amplioris gradum is primus aſcenſus eſto. Erant & alii Aediles, qui frumento præerant, à Cæſare primum creati, & à Cerere Cereales nominati, ut ſcribit Pompon. His cura ponderum, ne qua fraus fieret, & menſurarum commiſſa erat.

AEDILITAS, tis, ἀγορανομία, ipſa dignitas. Cic. 1. Off. Craſſus ædilitate functus eſt. Liu. lib. 7. ab Vrb. Annus hic inſignis nouis duobus magiſtratibus, prætura, & curuli ædilitate.

AEDILITIVS, tia, tium, ἀγορανομικός, nomen poſſeſſiuum ab Aedilis: ut Comitia ædilitia, in quibus creabantur Aediles: & Aedilitium munus: hoc eſt, officium ad Aediles pertinens. Cic. de offi. lib. 2. Aedilitias repulſas. Homo Aedilitius. Cicero pro Cluent. hominem Aedilitium

AEDILITIVS, tii, qui Aedilitate functus eſt. Cicero in Bruto, ædilitius eſt mortuus.

AEDITIMVS, penul. cor. νεωκόρος, qui ædibus præeſt. Gell. li. 12. cap. 10. ait Aeditimus dici ea forma, qua finitimus, legitimus. Verum pro eo nunc utimur æditituus, ut Var. lib. 1. de re ruſt. ait rogamus ad æditimo, ut dicere dicimus à patribus noſtris: ut corrigimur à recentibus urbanis, ab æditituo.

AEDITITIVS index. uide Edititius.

AEDITVOR, ET AEDITIMOR νεωκορέω, ædem tueor. Gel. libro. 12. c. 10. Qui poſtquã tibi appareo, atque æditimor in templo tuo.

AEDITVVS, [*Defenſor del tempio ſacro*] νεωκόρος, idem quod Aeditimus, ſacræ ædis tutor, id eſt, curam gerens: ab ædibus ſacris, quas tuetur. Lucr. pro æditituis dixit Aedituentes, ut eſt apud Gel. Hoſpitibus loca, quæ complerant æditutentes.

AEDO, ἀηδών, auis eſt, aliis nominibus & Philomela, & Luſcinia dicta: ἀπὸ τοῦ ἀεὶ ᾄδειν, hoc eſt, à perpetuo cantendo, quòd etiam tunc canat, cum reliquæ uolucres ſileant. Virgilius de cantu Sirenum: Quodq; leues calami, quod ſuauis cantat aedon.

AEETES, uel Aeta, pe. pro. Αἰήτης, rex fuit Colchorum, & filius ſolis ex Perſea Oceani filia, & pater Medeæ, Abſyrti, & Calciopes: qui cum aureum uellus à Phryxo Athamãtis filio in loco Martis ſuſpenſum diligētiſſime aſſeruaret, à Medea filia proditus, & uellere, & duobus inſuper liberis ſpoliatus eſt. Nam Medea, cum Iaſoni in rapidiendo uellere ſe adiutricē præbuiſſet, una cū illo profugit, fratremq; Abſyrtum, quem fugæ comitem aſſumpſerat, ut patrē inſequētem remoraretur, multas in particulas diſcerpſit. Fabula notiſſima eſt ex Val. Flacco, & Apol. Rhod. Hinc fit patronymicū Aeetias, Αἰητιάς, quo ſignificatur Medea Aeetæ filia. Oui. 7. Metam. Concipit interea ualidos Aeetias ignes.

AEGA, Αἰγά, promontorium eſt Aeolidæ, non procul à Caici fluminis oſtio. Strabo. lib. 13.

AEGAE, Αἰγαί, multorum oppidorum nomen eſt: quorum unum eſt in Macedonia nō procul ab Halyacmone fluuio, in quo receptū erat, Macedonum reges ſepelire. De hoc Pli. lib. 4. cap. 10. Alterum in Cilicia, non procul à Pyramo fluuio, ut tradit Pli. li. 5. ca. 27. Tertium in Aeolide, apud eundem lib. 5. cap. 30. Quartum in Eubœa, à quo Str. Mare Aegæum dictum putat. Quintum in Lydia, Sextum in Aetolia, & Septimum in Locride, commemorantur à Stephano.

AEGAEON, Αἰγαίων, nomen Gigantis quem centum manus, & quinquaginta uentres habuiſſe fabulãtur. Hom. 1. Il. ab hominibus quidē Aegæonē, à diis uerò Briarū uocari tradit. Vide Bryareus.

ÆGAEA, Αἰγαία, nomē duarum urbium, ut ſcribit Ptol. quarū una in Emathia, alia in Mauritania. Str. etiã duo huius nominis oppida, unum ad Amanum montem, alterum in agro Laconico collocat.

AEGAEAE, Αἰγαῖαι, inſulæ ſunt Ioniæ adiacentes. Pli. lib. 5. cap. 31.

AEGAEVM MARE, [*L'arcipelago*] Αἰγαῖον πέλαγος, & Αἰγαῖος πόντος, Stephano, & Suidæ, ampliſſimus eſt maris mediterraneis ſinus à parte Orientali Iſthmi Corinthiaci (ut Plinio placet) aut certe à Sunio Atticæ promōtorio, ut tradit Ptolemæus, ad ipſum uſq; Helleſpōtū extenſus, alia aliis in locis à regionibus, quas abluit, nomina ſortitus. De ratione nominis uaria traduntur à ſcriptoribus. Nōnulli (in quibus eſt Suidas) ad Aegeum Theſei patrem referunt, quem in hoc mare ſeſe præcipitem dediſſe ferūt, cum nauim filii qua ille in Cretam ad Minotaurum uectus fuerat, nigro cum uelo (quod ſibi cum nauclero, amiſſi filii ſignum cōuenerãt) redeūtem uideret. Alii ab inſula quandam, ſeu uerius ſcopulo deductum putant, in hoc mari inter Tenum. & Chium ſito, quem à capræ ſimilitudine, Αἶγα nautæ appellant. Pli. li. 4. cap. 11. Aegæo mari nomē dedit ſcopulus inter Tenum, & Chium, uerius quàm inſula, Aex nomine à ſpecie capræ (quæ ita à Græcis appellatur) repente in medio mari exilientis. Cernūt eū à dextra parte Andrum nauigantes ab Achaia dirum, & peſtiferum. Idem ſentit & Solinus. Strabo autem lib. 8. ab Aegis Eubœæ oppido, Aegeū appellatum exiſtimat: tametſi idem lib. 13. παρὰ τὴν Αἰγᾶν, hoc eſt ab Aega Aeolidis promōtorio dictum uelit, quod ſuo ſeculo Canam, ſiue Canas tradit fuiſſe appellatū. Hæc etymi diuerſitas facit, ut nec de orthographiæ ratione idem omnes ſentiãt. Græcorū tamen codicū conſenſus in eam me abducit ſententiam, ut Aegæum potiſſimum per æ, & diphthongum ſcribēdum exiſtimem.

AEGALEOS, Αἰγάλεος, nomen montis apud Strabonem li. 8. ſub quo antiqua Pylos Meſſentia ciuitas erat.

AEGEMON, Αἰγήμων, poetæ Græci nomen eſt, qui bellum Leuctricum inter Thebanos, & Lacedæmonios geſtum carmine complexus eſt.

AEGER, ra, rum, [*Infermo, debile*] νοσῶν, ab Ago, agis, per contrariū, (ut quidã opinantur) eo quòd ægri nō probe fungãtur ſuis actionibus, ſiue quòd qui morbo correptus eſt, grauius agitetur. Et tã de animo dicitur, quàm de corpore: quãuis ægritudo ad animū, Aegrotatio ad corpus referatur. Saluſt. in Catil. Antonius pedibus æger. Cic. Att. 6. Tironē Patris ægrum reliqui. Idē pro Cæl. Medea animo ægra, amore ſæuo ſaucia. Per metaphoram Ci. in Ver. 3. maxime ægram, & prope depoſitam reip. partem.

ÆGERIA, Αἰγερία, nympha fuit, quæ celebratur in luco Aricino, cū qua Numa Pompilius & connubium, & colloquium ſe habere ſimulauit

mulatiue ſuper cultu religionum:quo armorum, & prædæ ſtudio flagrãtem populum Romanum ad pacis artes abſtraheret. Vnde Oui.in Faſt. Aegeria eſt quæ præbet aquas,dea grata Camænis, Illa Numæ coniux,conſiliumq; fuit.

AEGESTANI, αἰγεσταῖοι, Ste. populi ſunt Siciliæ,quorum urbs Aegeſta non procul a Lilybæo promontorio ſita eſt,ab Aegeſto Troiano nomen habens. Hi Segeſtani uocantur a Pli.lib.3.cap.8.

AEGEVS,per duas ſyllabas, αἰγεύς, filius Padionis fuit,& rex Athenarum,qui ex Aethra Pitthei Trœzeniorum regis filia Theſeum ſuſcepit,ex Medea autem ab Iaſone repudiata alterum filium nomine Medum,ut placet Iuſtino. Hoc iam ad ſenium uergẽte, Minos Cretenſium rex Athenienſibus ob Androgei filii necem bellum intulit,uictisq; duriſſimas pacis conditiones imperauit,ut ſeptem quotannis iuuenes Athenienſes ex ſuis in Cretam mitterent, Minotauro monſtro obiiciendos. Quibus legibus cũ triennio paruiſſent,euenit,ut quarto anno ſors inter omnes ex æquo ducta Theſeum proderet:qui maximo omnium cũ dolore nauim conſcendens à patre in mandatis accepit,ut ſi qua fatorum benignitate ſoſpes remearet, uelum nauis, quod nigrum, præſentiq; fortunæ congruum erat,candido commutaret:idq; eo cõſilio,ut ſi quid filio accidiſſet, ueli colore ſuæ fortunæ eminus pater admoneri,& calamitatis ſuæ nuncium morte poſſet præuenire. At Theſeus occiſo Minotauro, opeq; Ariadnes è Labyrintho eductus,paternorum monitorum immemor, nigro in patriam uelo rectus eſt:quod cum eminus è ſpecula intueretur Aegeus, filium interiiſſe ratus, doloris impatientia ſeſe in mare præcipitem dedit. Cui uita functo Athenienſes Theſei opera grauiſſima, ſeruitute liberati, diuinos honores inſtituerunt, deum marinum, & adoptiuum Neptuni filium appellantes. Mare quoque ipſum nonnulli ſentiunt ab Aegeum eſſe appellatum.

AEGIALE, αἰγιάλη, ſiue Aegialea, αἰγιάλεια, uxor fuit Diomedis, quã Venus à uiro eius in bello Troiano uulnerata,tãta adulteriorum inuoluit turpitudine,ut Diomedes ad eam in patriam redire recuſarit,acceptaq; à Dauno agri portione,urbem condiderit in ea parte Italiæ, quæ magna Græcia dicitur,quam a nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellauit. quæ deinde Argyrippa,& poſtremo Arpi fuit appellata. Vide Seruium in illud Aen. lib.11. Ille urbem Argyrippam patriæ cognomine gentis Victor Gargani condebat Iapygis agris.

AEGIALEVS, αἰγιαλεύς, filius Aeetæ fuit,& frater Medeæ, à qua diſcerptus fuit, ut patri eam perſequenti mora iniiceretur. Alio nomine dictus eſt Abſyrtus. Vide ſupra ſuo loco. Fuit etiam hoc nomine Phoronei regis Argiuorum filius, cui Apis (quem quidam Phoronei,quidam Iouis filium ex Niobe Phoronei filia,eſſe tradunt) poſtquam Argis regnaſſet,in Aegyptum tranſiens, Achaiæ regnum reliquit.

AEGIALA, αἰγιάλεια, inſula eſt adiacens Aetoliæ regioni, ut ſcribit Plin.lib.4.cap.12.

AEGIALVS,[Litt.] αἰγιαλός, Latine dicitur littus. Vnde Achaia propter urbes in littore diſpoſitas, ante αἰγιαλὸς uocata eſt, teſte Plinio lib.4.cap.5.

AEGIDA, αἴγιδα, oppidum Iſtriæ. Pli.lib.3.cap.19.

AEGIDES,pen.pr. αἰγείδης, patronymicum maſculinum eſt formatum à nomine Aegeus:quo poetæ utuntur pro Theſeo Aegei filio. Oui.3.de Arte: Perfidus Aegides ducentia fila ſecutus.

AEGILA, αἰγιαλία, inſula eſt ſinu Megarico XXV.M.paſſuum diſtans à Phalaſarna Cretæ oppido, & Cythera XV.M. paſſuum. Plinio teſte lib.4.cap.12.

AEGILIPS, ipis, αἰγίλιψ, Steph.dicitur locus editus, & pene inacceſſus. Latine ſonat relictum à capris, hoc eſt, locus tam arduus quem ne ipſe quidẽ capræ queant aſcendere. Eſt etiã hoc nomine urbs Epiri in prærupta rupe ſita:unde & nomẽ inuenit, Step.

AEGILODES,ſinus, αἰγιλώδης κόλπος, ſinus eſt exiguus, inter Meſſenaicum,& Laconicum medius.de quo Pli.lib.4.cap.5.

AEGILOPS,ægilopis, αἰγίλωψ, herba eſt folio uerno tempore piloſo,ut lolium,hordeũ enecans,& Feſtuca dicitur,quod meſſis tẽpore,cum ſemens iam deciderit, uacuum reperiatur in modũ feſtucæ. Pli.lib.18.cap.17. Eſt herba,quæ cicer enecat & eruũ circumligando ſe,uocatur orobanche:triticum ſimili modo æra: hordeũ feſtuca,quæ uocatur ægilops, Hæc Pli. Virg.1.Geor. Latine uertit Sterilem auenam in hoc uerſu: Infelix lolium,& ſteriles dominantur auenæ. Ruſtici in Gallia uocant,du Lauron. Eſt præterea Aegilops, abſceſſus inter nares,& magnum oculi angulum,qui ſi incurioſe tractetur(ut inquit Aegineta)in fiſtulã uertitur. Dictus Aegilops,quaſi oculus caprinus,ꝙ capræ huic uitio peculiariter obnoxiæ ſint. Huic malo medetur Aegilops herba,teſte Pli.li.25.cap.13. Vnde & ipſa nomen accepiſſe uidetur.

AEGILOPS, αἴγιλος, inſula in mari Liguſtico, Latine capraria. Plinius libro 3.cap.6.

AEGIMORI, αἰγίμοροι, duæ ſunt inſulæ in mari Libyco è region Carthaginis. Pli.lib.5.cap.7.

AEGIMVROS, αἰγίμουρος, inſula eſt in mari Libyco,inſidioſa naufragiis. Vide Strabonem lib.6.& 7.

AEGINA.pen.pr. αἴγινα, fuit Aſopi Bœotiæ regis filia & mater Aeaci, à qua inſula Peloponneſo adiacens cõtra Atticam, Aegina uocata eſt, cum antea Oenone diceretur(ut apud Strabonem, Plinium,& Stephanum legitur)aut certe Oenopia,ut placet Oui. li.7.Meta. Hinc fit gentile Agineta, αἰγινήτης, & denominatiuum Aegineticus,a,um, αἰγινητικός, ut Aegineticum æs, quod in hac inſula non gignebatur quidem,ſed optime temperabatur: ut eſt auctor Plinius lib.34.cap.2.

AEGION, αἴγιον Suidæ, oppidum Achaiæ proprie dictæ, quæ regio eſt Septentrionalis Peloponneſi. Vide Pli.lib.4.cap.5.

AEGINIVM, αἰγίνιον, oppidũ Macedoniæ, in ea regione,quæ appellatur Pieria. Plin.lib.4.cap.10.

AEGIOCHVS, αἰγίοχος, Iouis eſt cognomentum,quòd cum Titanibus pugnaturus,ægide,hoc eſt,ſcuto caprino, corio contecto, fuerit armatus. Et ſic erit compoſitum a nomine αἰγίς,& uerbo ἔχειν ut ſit Aegiochus quaſi Aegida tenens. Alii malunt Aegiochum dictum eſſe ἀπὸ τοῦ αἰγὸς ὀχεῖς, hoc eſt, à capræ alimento, quòd Iupiter infans caprino lacte in Creta feratur nutritus.

AEGIPANES, αἰγίπανες, quos nonnulli Semicapros uocant,monſtra ſunt caprinos pedes habẽtia reliquis partibus humanam referẽtia figuram. Pli.6.cap.30. Veteres huiuſmodi monſtra pro ſemideis, ſiue pro ſiluestribus diis coluerunt, quemadmodum Faunos, Siluanoſq; Faunos ac Satyros nemorum deos eſſe dicentes,Panas agrorum, Siluanos ſiluarum.

AEGIRA,p.p. αἰγεῖρα, oppidum Achaiæ in Peloponneſo,de quo Plinius libro 4 cap.5.

AEGIROESSA, αἰγιρόεσσα, oppidum Aeolidis in Aſia: cuius meminit Herod.lib.1.

AEGIRINON, αἰγείρινον, unguenti genus eſt, teſte Ruel. ex uua populi arboris confectum, ἀπὸ τῆς αἰγείρου, quam alii alnum, alii nigram populum credunt.

AEGIS,idis, αἰγίς, munimentum pectoris æneum à Vulcano fabricatum, habens in medio Gorgonis caput. quod ſi in pectore numinis ſit, Aegis: ſi in corpore hominis,ſicut in antiquis imperatorũ ſtatuis uidemus, Lorica dicitur. Virg.8.Aen. Aegidaq; horriferã,turbatæ Palladis arma. Hæc ferè Ser. Aegis apud Græcos uaria ſignificat: Pelliceum tegmen,quod geſtant Afri: præterea maris intumeſcentis undas, ac uentorum procellas & turbines. Alii malunt eſſe rete ex coronamentis cõtextũ. Nec deſunt, qui putent ſignificare ſacerdotem,quæ Athenis ſolita ſit ferre ſacrã Aegidẽ, & ita ingredi ad eos,qui nuper duxiſſent uxores. Vnde factum prouerbium, Aegis uenit. quod Suid. indicat dici ſolitum de iis, qui petulanter, & impudenter agerent. Vide Chiliad. Eſt præterea Aegis ſcutum Iouis,& Palladis. Iliad.4.&.5. in cuius medio erat Meduſæ Gorgonis caput ſerpentibus,uice crinium,terribile: quod qui intuebantur,mox uertebantur in lapides:ut apud Ouid.4.Meta. habetur. Eſt etiam Aegis,lignum denſum,medullæ ſimile,in larice fœmina naſcens,mellei coloris,ex quo pictoriæ tabulæ fiebant,& codicilli, immortali pene materia,nulliſq; rimis,aut fiſſuris obnoxia. Auctor Pli.lib.16.ca.39.

AEGISTHVS, αἴγισθος, Thyeſtis filius,ex Pelopeia, eiuſdem filia, quem infanculum mater cauſa tegẽdi ſceleris perdendũ feris expoſuit in ſiluis: ſed a paſtore inuentus,eiuſq; beneficio nutritus eſt:& inde αἴγισθος,dictus,quod nutritus ſit à capris. Hic prouectior ætate Atreum,impellente tamen patre, interfecit,& eiuſdem filium Agamennona in balneis, uel,ut alii uolunt,in primo egreſſu,adiuuante uxore Clytẽneſtra,qua etiam turpiſſime uſus erat,obtruncauit. Poſtremo ab Oreſte Agamemnonis filio,patris mortem ulciſcente,è medio eſt ſublatus.

AEGISTHVS,Beli Priſci filius. Vide Aegyptus.

AEGITHALOS, αἰγιθαλός, auis eſt apud Ariſtotelem, quæ à Theodoro Parus uertitur. Hermolaus in Plinium.

AEGITHVS, αἴγιθος, auiculæ nomen eſt,irreconciliabiles cum aſino ſimultates exercẽs,quòd nidus eius,quem ferè in carduis ſtruit ab aſino diſſipetur. Contra ægithus quoniam alia parte nocere non poteſt,aſini ulcera erodit. Pli.li.10.cap. 74.

AEGITIS,pe.prod. αἰγῖτις, herba eſt Dioſcor. quæ notiore nomine Anagallis dicitur.

AEGIVM, αἴγιον, oppidum Achaiæ, quæ eſt in Peloponneſo, quo in loco Iouem à capra nutritum ferunt. unde oppido nomen. αἶγα enim capram dicunt.

AEGLE, αἴγλη, una Heſperidum fuit hoc eſt,una filiarum Heſperi, Italiæ regis,quæ una cum Erethuſa,& Heſperethuſa ſororibus, amœniſſimos in Mauritania hortos habuit iuxta Lixũ Romanorum coloniam,iuſſu Clau. Cæſ.eò deductam:in quibus(ut eſt in

fabulis) aurea mala naſcebantur, quæ à peruigili dracone aſſeruabantur, quæ poſtea abſtulit Herculs, dracone interempto, Vide Heſperides. Fuit & nympha hoc nomine, una Naiadum, Solis (ut uolunt) ex Neæra filia, de qua Virg. in Sileno.

AEGLES, αἴγλης, Athletæ Samii nomen, qui cum per omnem ætatem mutus fuiſſet, in ſacro tamen certamine cum in ſortitione fraudem committi uideret, nimio loquẽdi deſiderio, linguæ uinculum rupit, & diſtinctè, quandiu uixit, locutus eſt. Gel. lib. 5. ca. 9. & Vale. Maxi. lib. 1. cap. 8.

AEGLOGA, pe. c. [*Ragionamento paſtorale*] αἰπόλιον, caprarũ, ſeu rerum paſtoraliũ ſermo dicitur, quaſi αἰγῶν λόγος. At Ecloga, ἐκλογή, ſine diphthongo, electio, uel explanatio, elegantia dicitur, ut inquit Pli. lib. 4. Epiſt. & Euſ. lib. 4. Eccl. hiſt. contra Tortellium.

AEGOCEPHALVS, pen. cor. αἰγοκέφαλος, auis eſt liene carens. Vide Ariſt. lib. 2. de animal. & Pli. lib. 11. cap. 37.

AEGOCEROS, otis, [*Capricorno*] αἰγόκερως, ſignum cæleſte eſt, quod à nobis Capricornus dicitur: quod Sol ingrediens Solſtitium hyemale efficit. Poetæ fabulantur hunc ex Amaltheæ nymphæ capra natum fuiſſe, & eodem lacte cum Ioue educatum: qui poſtea cæli imperio potitus, ueterem collactaneum inter aſtra collocauit. Inuenitur etiam accuſatiuus Ægoceron tertiæ declinationis Græcorũ, à nominatiuo αἰγόκερος, per o, paruum. Luca. Ægoceron, Cancrũq; tenet. Eſt etiam Ægoceros (αἰγόκερας, Dioſcoridi) ſiue (ut apud Pli. legitur) Agoceras, herba, quæ notiori nomine Fœnum græcum appellatur: ita dictum, quòd ſemẽ habeat in ſiliquis caprino cornui ſimilibus. Vide Pli. lib. 24. cap. ulti.

AEGON, onis, pe. genitiui pro. [*Caprile*] αἰγών, nomẽ paſtoris apud Virg. in Palæmone. Mons præterea Quirinalis, antequàm in eũ Sabini commigrarent, Ægon appellatus eſt: portaq; ipſa Ægonẽſis dicta eſt, quæ alio nomine, Quirinalis dicitur. Auctor Feſt.

AEGOLETHROS, αἰγόλεθρος, herba in Ponto alba, ex cuius flore apes decerpunt mellis genus amarum, quod Heracleoticum, uel Ponticum uocatur: dicta à capris interimendis. αἴξ enim capra, & ὄλεθρον, pernicioſum.

AEGONICON, αἰγώνυχον, Dioſcoridi, herbam illã eſſe docet Ruel. quæ in officinis Miliumſolis appellatur. Alio nomine Lithoſpermon uocatur.

AEGOPHAGOS, αἰγοφάγος, Iuno apud Spartanos dicta, quòd illi capris præcipue ſacrificabant. Cæl. Antiq. lect. lib. 26.

AEGOPHTHALMVS, à Pli. lib. 37. Gemma quædam appellatur, quæ caprini oculi ſpeciem præſefert.

AEGOS, αἰγός, Thraciæ fluuius, ad cuius oſtia claſſis Athenienſium, à Lyſandro capta fuit. Pli. lib. 2. c. 60. Idq; factũ interdiu in Thraciæ parte ad Ægos flumen. Ste. ad Helleſpontum, collocat oppidum nomine αἰγὸς ποταμὸν, quod nos Capræ flumen interpretari poſſumus: à quo deducitur gentile Ægopotamites, uel Ægopotamita, αἰγοποταμίτης.

AEGOSTHENIA, αἰγόσθενια, ciuitas eſt Locridis, quã recenſet Ptolemæus in deſcriptione Achaiæ Huius incolæ à Pli. lib. 3. cap. 7. uocantur Ægoſthenenſes, Megarenſium iuriſdictioni attributi.

AEGRE, [*Moleſtamente, mal uolentieri*] moleſte, dolenter, iniquo animo. Ter. in And. Iratus, atq; ægrè ferens. Item Ægre χαλεπῶς, δυσχερῶς, male, difficulter: uix. Virg. 3. Geor. Ægre raſtris terras rimantur. Neque ſolum cum uerbo Ferre, ſed cum aliis etiam uerbis iungitur: ut, Careo ægre. Suſtineo ægre. Et Cic. Att. Ab haſta ea ægrè me tenui. Ægre eſt mihi, frequens eſt apud Plaut. pro dolet mihi, aut male me habet: ut in Caſ. Quid tibi ægre eſt? Ægrè facere alicui, pro eo quod eſt, aliquem ægritudine, uel moleſtia afficere. Ter. Eun. Voluit facere contra huic ægre. Hinc Ægrius & Ægerrime. pro difficilius, & difficillime. Pli. lib. 6. ca. 10. Fragoſius ſidunt, ægrius reuelluntur. Cæſar. 1. Bel. Gal. Ægerrime confecerant, ut flumen tranſirent.

AEGREO, es, æger ſum, [*Eſſere infermo*] ἀσθενῶ. A quo Ægreſco, quod magis eſt in uſu, æger fio debilitor. Pli. libro. 10. Corui ante ſolſtitium generant, ægreſcunt ſexagenis diebus.

AEGRIMONIA, p. c. [*Infermità, malattia*] λύπη, idẽ quod ægritudo, ductũ ab Æger, factũ ea forma qua ab Acer Acrimonia. Plaut. in Rud. Tantiſper dũ abſcedat à me hæc ægrimonia. Ci. ad Att. 12.

AEGRITVDO, [*Dolore d'animo, faſtidio, maninconia*] λύπη, eſt animi ægri affectio. Teren. in And. Si nulla ægritudo huic gaudio interceſſerit. Hanc Cic. 4. Tuſc. ſic definit: Ægritudo, eſt animi aduerſante ratione, contractio.

AEGROTATIO, uerbale. νόσημα, quod & ipſum proprie de corpore dicitur. Cic. 3. Tuſc. Vt ægrotatio in corpore, ſic ægritudo in animo. Per metaphoram tamen aliquando de animo dicitur, quemadmodum & uerbum à quo deſcendit. Cice. Tuſc. 4. Quis dubitarit, quin ægrotationes animi.

AEGROTO, as, [*Infermarſi*], ægro corpore ſum, morbo afficior. νοσῶ. Ci. pro Clu. Satis uehementer, diuq; ægrotauit. Transfertur etiam ad animum. Cic. 4. Tuſc. Vt ea res, ex qua animus ægrotat, oriatur. Ab Ægroto fit & Coægroto. Hieron. Coægrotandum eſt, & nunquam ab eius lectulo recedendum.

AEGROTVS, a, um, [*Infermo, amalato*], νοσερός, adiectiuum ab Æger deriuatiuum. a quo tamen ſic differt, teſte Seruio, ut Aeger de corpore, & animo dicatur, Aegrotus de corpore tantum. Horat. 1. epi. Non domus aut fundus, non æris aceruus, & auri Ægroto domini deduxit corpore febres. Cic. ad Att. Aegroto, dum anima eſt ſpes Teren. in And. ad animum tranſtulit: Animum ægrotum plerunque ad partem deteriorem applicat.

AEGYLA, Vide ſupra Aegala.

AEGYLOPS, Vide ſupra Aegilops.

AEGYPSVS, αἴγυψος, urbs eſt ad ripam Iſtri fluuii ſita, nomen habẽs Ab Aegypſo Caſpio conditore. Oui. de Ponto. 1. Eleg. 9. Stat uetus urbs. &c.

AEGYPINI, pen. pro. dicuntur Aethiopes, quia Aegyptiis ſunt finitimi. Feſtus.

AEGYPTVS, [*Egitto*] αἴγυπτος, regio ab Africa (ut Pli. inquit) Canopico diſterminatur oſtio, ab Aſia uero Peluſiaco: quam ob rẽ quidam inter inſulas Aegyptum computauere. Qui tamen Aſiam dimenſi ſunt, inter Aſiæ regiones Aegyptum quoque dinumerauerunt. Eſt Africæ proxima ab Aegypto Danai fratre ſic appellata, prius Aeria dicta. Hæc, teſte eodem Pli. lib. 5. ab Oriente Rubro mari, Aſſiriæq; coniungitur, ab occaſu Cyrenen, & Africæ reſiduum habet, à Meridie uſq; in Aethiopiam protenditur, à Septentrione habet mare Aegyptiũ. Eius inſignes urbes ſunt Thebæ, Abydos, Alexãdria, Babylon, & Memphis. In hac (ut Plato inquit) nunquam uiſum eſt pluere, ſed Nili inundatione fœcundatur. Eius figura triquetra eſt, qua efficit Nilus, ita ſe diuidens, ut Δ, litterã facere uideatur. Ab Ægypto fiũt adiectiua Ægyptius, a, um, αἰγύπτιος, & Aegyptiacus, a, um, unde, Ægyptia ficus, de qua Plin. lib. 13. cap. 7. Ægyptia menſa, &c. Aegyptia coniũx. Maro libro 8. Tẽpore Amaſis regis urbes habuit 20000. Natio fuit ſuperſtitioſiſſima, adeo ut non ſolũ bruta animalia, ut canem, boué, & ſimilia, uerum etiam res inanimatas, ut allium, & cæpas inter deos collocarit. Dicitur parens terrarum, ut inquit Crinitus: nã Aegyptii omnium populorum uetuſtiſſimi, diſciplinarũq; complurium inuentores: rerumq; diuinarum, & ſiderũ peritiſſimi dicuntur: primiq; animam eſſe immortalem dixere, & de corpore in corpus uagari, & auctor eſt Diodorus, In hanc Dædalus, Melampus, Pythagoras, Homerus, compluresq; alii eruditionis cauſa profecti, dogmata in ſuam quiſque patriam retulere.

AEGYPTVS, maſcu. gen. αἴγυπτος Beli Priſci filius fuit, & frater Danai: qui cum quinquaginta haberet filios, totidem eos fratris ſui filiabus matrimonio coniunxit: quæ à patre Danao inſtructæ prima à nuptiis nocte ſuũ quæq; maritum interfecerũt, præter unã Hypermneſtrã, quæ Lynceo uiro ſuo pepercit: qui poſtea, pulſo Danao, Argiuorũ regnũ inuaſit. Vide infra in dictione Belides.

AEGYS, αἴγυς, oppidum eſt Laconiæ regionis apud Steph.

AELANA, ſiue, ut alii malunt, Læana, αἴλανα, ἢ λαίνα, oppidũ eſt Arabiæ felicis, iuxta ſinũ, qui ab eo Aelaniticius dicitur, ſiue Læaniticus. λαιανίτης κόλπος, Ptolemæo Pli. li. 7. ca. 28. Sinus intimus, in quo Læanitæ, qui nomẽ ei dedere. Regia eorum Agra, & in ſinu Læana, uel, ut alii Elana. Nam & ipſum ſinũ noſtri Aelaniticũ ſcripſere, alii Elanaticũ, Artemidorus Alanaticũ, Iuba Læaniticũ.

AELIA, αἰλία, urbs eſt Palæſtinæ, quæ & Hieroſolymaica dicta ab Aelio Adriano. Stephanus.

AELIANVS, αἰλιανός, Sophiſta fuit prænestinus, tanta linguæ Atticæ puritate, ut μελίγλωσσος, & μελίφθογγος, cognominaretur. Scripſit Hiſtoriã de animalibus, de uaria hiſtoria, de re militari, quæ omnia ad nos peruenerunt. Claruit ſub Adriano principe. Suid.

AELII, per quatuor ſyllabas, αἴλιοι, dicuntur, quibus duæ ſorores nupſerunt. Vide Cœl. Rhodig. lib. 29. cap. 24.

AELIVS, αἴλιος, nomen familiæ, ut Aelius Gallus, uir equeſtris ordinis, qui ſolus Romanorum Arabiam hoſtiliter eſt ingreſſus, ut teſtantur Pli. li. 6. c. 29. & Strabo lib. 2. Aelius prænomine Publius, qui eo anno Romæ conſulatum gerebat cum Cn. Cornelio, quo Annibal in Africa uictus fuit, teſte Pli. li. & ca. 18. Aelius Stilo, nobilis ſcriptor, cuius meminit pli. li. 9. ca. 25. Item Aelius Adrianus, & Aelius Verus Romanorum Imperatores, quorum uitam uide apud Eutropium.

AELLO, ἀέλλω, trium ſyllabarum, una eſt Harpyarum: ſic dicta, quaſi ἑλοῦσα ἄλλο hoc eſt, alienum tollens, de qua Oui. 13. Met. Eſt etiam nomen unius ex canibus Actæonis, apud Ouid. 3. Metam. dictum (ut uidetur) ἀπὸ τῆς ἀέλλης, hoc eſt, à procella, quam curſus celeritate referebat.

AELVRVS, pe. p. [*Gatto*] αἴλουρος, Latine catus, & felis dicitur. Ari. de Ani. Aeluri, & Ichneumones tot numero pariũt. quod canes. Aeli. Hiſt. ani. li. 7. Aelurorũ mas quidẽ libidinoſiſſimus eſt, fœmina au

na autem amantiſſima prolis:fugit coitum cum maribus,quoniã ſemen emittit calidiſſimum,& quaſi ignẽ genitalia adurens·Hoc cernens mas,communem fœtum dilaniat:illa uero prolis deſiderio, mares libidine ardenteis adit ruſſus.Gel.li.20.ca.7. Aeluro rũ quoq; oculi ad eaſdẽ uices Lunæ, maiores fiũt, aut minores.

AEMILIA,[*Romagna*]regio Italiæ,quæ & Flaminia,& Romandiola etiam dicitur.in qua ſunt urbes Ariminum , Cæſena , Saſſina, Fluentia,Rauenna,Forumliuij,Bononia,Ferraria,Imola.

AEMILIA,αἰμιλία,uxor fuit maioris Africani: de qua uide Suidam.

AEMILIA GENS,familia fuit Romæ in primis illuſtris: ex qua fuit Paulus ille Aemilius,qui in conſulatu ſuo Perſen Macedonum regem bello uicit,captũq; in triumpho duxit. Item Q. Æmilius Lepidus,quẽ Pli.li.7.ca.53. refert cũ cubiculo egredi pararet,nihil mali ſentiens,offenſo ad limen pollice,repente obiiſſe. Item Æmilius Scaurus,homo factioſus,& ſubdolus:de quo multa Saluſt. in Iug.Sunt qui Æmylius ſcribere malint, per y, in antepenultima,nominis eius initium referentes ad Mamercum, Pythagoræ philoſophi filium , qui ob ſingularem morum comitatem,ſermoniſq; leporem,quem Græci αἱμυλίαν dicunt, Æmylos eſt cognominatus. Animaduertimus tamen à Græcis ipſis , & præcipue in Onomaſticis , in quibus litterarum ſeries dictionum initia non facilè ſinit corrumpi,αἰμίλιος,αἰμιλία , & αἰμιλιανός , ſcribi per quartam Græcorum uocalem,non per ſextam.

AEMILIA,αἰμιλία, uirgo Veſtalis fuit ex nobiliſſima Æmiliorum familia:de qua ſic ſcribit Valer.lib.1. cap. item 1. Æmiliæ uirginis diſciplinam,extincto igne,tutam ab omni reprehenſione numen Veſtæ præſtitit.qua adorante,cum carbaſum, quam optimã habebat,foculo impoſuiſſet,ſubito ignis emicuit.

ÆMILIANVS,αἰμιλιανός,Africanus minor primus appellatus fuit, Pauli Æmilij filius , eo quòd ex Æmilia gente in Scipionum familiam fuerit inſertus. Poſt quem & alij plerique eiuſdem familiæ uiri clariſſimi, & triumphales eodem cognomine dicti fuerunt. Iuue.Saty.8.Pictoſq; oſtendere uultus Maiorum,& ſtantes in curribus Æmilianos.

ÆMINIVM,αἰμίνιον,Ptolemæo, oppidum Luſitaniæ mediterraneũ.

ÆMINIVS, αἰμίνιος, fluuius Hiſpaniæ a Minio Tarraconenſis tractus fluuio diſtans.CC.M.paſſuum ut ex Varronis ſententia tradit Plin.lib.4.cap.22.

ÆMONIA,pe.cor.[*Theſſaglia*]αἱμονία,Stephano,regio(quæ poſtea dicta eſt Theſſalia)ab Æmo monte, cui propinqua eſt, uel ab Æmone Deucalionis filio:prius Pyrrhæa dicta, a Pyrrha Deucalionis uxore.Quidam cum aſpiratione ſcribunt Hæmonia , αἱμονία quo pacto etiam apud Suidam legitur.

ÆMONIS,idis,αἱμονίς,& poſſeſſiuum.

ÆMONIVS,a,um.Ouid.in Epiſt. Laodamiæ ad Proteſilaum : Æmonis Æmonio Laodamia uiro.eſt etiam Æmonia, oppidum Norici,apud Plin.lib.3.cap.24.

ÆMVLATIO,ζῆλος,ζήλωμα,quæ ut Cice.Tuſc.4.Scribit,dupliciter dicitur,ut in laude,& in uitio nomẽ hoc ſit,ſicut Æmulor. Nam, inquit,& imitatio uirtutis, æmulatio dicitur : & eſt æmulatio ægritudo,ſi eo quod concupierit,alius potiatur,ipſe careat.

ÆMVLATOR,oris,ζηλωτής,idem quod æmulus.Cic. Atti.lib.1. Seruilius æmulator Catonis.

ÆMVLOR,aris,pe.cor.[*Imitare à concorrenza*]ab Æmulus, cum accuſatiuo in bonam partem accipitur,pro imitari,& quaſi aſſequi ζηλόω.Cic.pro Flacco.Omnes eius urbis inſtituta laudare facilius poſſimus,quàm æmulari. Interdum ſine caſu.Plaut.in Mercat.Æmulari quia non licet,inuidet. Accipitur & in malam partem,pro inuideo,φθονέω:& ſic ferè cum datiuo conſtruitur.Cic. 2.Tuſc.Obtrectare alteri,aut illa uitioſa æmulatione, quæ riualitatis ſimilis eſt,æmulari,quid habet utilitatis?Et paulo poſt.

ÆMVLVS,inuidus,[*Inuidioſo,emolo*]φθονερός, ut Æmula ſenectus, Virg.Æne.5.quæ quaſi inuidere nobis uidetur iucundioris ætatis felicitatem. Item eiuſdem rei ſtudioſus , uel ſectator , atque imitator ζηλωτής.Cice. Attic.6. Licebit cum ſolus ames, me æmulum non habebis.

ÆMVS,αἷμος, Ste.mons Thraciæ ſic dictus ab Æmo Boreæ, & Orithiæ filio. In hoc monte Martis domicilium collocauerunt poetæ. Sunt qui per aſpirationem ſcribant Hæmus,αἷμος: quo pacto & apud Suidam legitur.

ÆNARIA,αἰναρία,inſula eſt in ſinu Puteolano:de qua ſic ſcribit Pli. lib.3.cap.6.Ænaria à ſtatione nauium Æneæ , Homero Inarime dicta, Græcis Pithæcuſa,non à ſimiarum multitudine (ut aliqui exiſtimauere)ſed à figlinis doliariorum.Hodie Iſchia dicitur,à figura oppidi quod in monte habet coxendis figuram.

ÆNARIVS , αἰνάριος , lucus in Achaia Peloponneſi regione , iuxta Olenum oppidum,in quo Achæi de rebus communibus conſultaturi conuentum agebant. Auctor Strabo lib.8.

ÆNEA,αἰνεία , urbs in Thracia , ab Ænea(ut Steph. placet)condita, quam nos eandem eſſe credimus cum ea , quam Plin. Ænon uocat . Liuius lib.4. Proficiſcuntur(inquit)a Theſſalonica Æneam ad ſtatum ſacrificium . Item Theophraſtus de plantis : circa Æneam ficus arbor ſcabiem non ſentit. Hinc fit gentile Æneates, αἰνεάτης,Steph.& Æneaticus,αἰνεατικός, denominatiuum . Hoc etiam nomine olim dictum fuit oppidulum , urbi Romæ imminens, quod & Ianiculum dicitur, conditum à Romulo Æneæ filio,ut tradit Dionyſius. Ianiculum uero dictum Feſtus ait, quia per ipſum populus Romanus tranſire cœperat in agrum Hetruſcum. Nam & Ianus ab eundo dictus eſt,quaſi Eanus,ut Cice.de Nat.Deo.ait.

ÆNEAS,pen.pro.αἰνείας,Veneris & Anchiſæ filius, Virgilij carmine notiſſimus. Dictus Æneas(ut quidam putant) ab αἰνέω , quod eſt laudo : nam laus a Græcis αἶνος dicitur . Ab Ænea dicti ſunt Æneadæ,αἰνεάδαι,Troiani. De huius genealogia uide Oui.lib.4. Faſtorum ibi,Dardanon Electra &c.

ÆNEATORES,[*Trombetti*]σαλπικταί,dicti ſunt tubicines, ab ænea tuba. Ammian.lib.19.Cum ſupereſſet exiguum noctis , æneatorum clangore auctores urbem, ut mox caſuram, terribili corona cinxerunt.

ÆNESIDEMVS,αἰνησίδημος, illuſtris Argiuorum imperator fuit , qui cum Argis a Philocle obſideretur , nec urbem tueri poſſet, impetrata militibus abeundi facultate, ipſe honeſte in præſidio ſibi credito occumbere maluit, quam cum dedecorem in patriã reuerti. Vide Liuium lib.32.ad urb.cond.

ÆNEVS,a,um,pe.cor.[*Coſa fatta di Bronzo*] idem eſt quod æreus, χάλκεος, diæreſim quandoque patitur , & interponitur aſpiratio firmioris ſoni gratia. Horat.lib.1.Epi. Hic murus aheneus eſto. Pro eodem etiam legitur Ahenus , a , um, ut Ahena turris apud eundem.

AENI INSVLA,αἴνου νῆσος,inſula eſt in ſinu Arabico. Ptolem.

AENIA,αἰνία Steph.oppidum eſt Perrhæborum nõ procul ab Acheloo fluuio : cuius meminit Strab.libr. 8. Hinc deducitur gentile Æinenſis, quo utitur Plin.lib.4. cap. 9.& Ænian,anis,αἰνιάν Straboni, ſicut Acarnan, anis. Item Ænianicus denominatiuum : ut Ænianicus ſinus,αἰνιανικὸς κόλπος.

AENIGMA,atis.[*Enimma,allegoria,oſcura*]αἴνιγμα , obſcura allegoria,uel quæſtio obſcura,quæ difficile intelligitur, niſi aperiatur: ab αἰνίττω,obſcure loquor, innuo, Innuitur enim quiddam,quod pluribus explicandum eſt. Huiuſmodi eſt illud lib. Iudicum . De comedente exiuit cibus,& de forti egreſſa eſt dulcedo. Gell.lib. 12.cap.6.Quem Græci dicunt Ænigmata,hoc genus quidam ex noſtris ueteribus Scrupos appellarunt.

AENIGMATISTES,αἰνιγματιστής,qui ænigmata facit. Hieronymus.

AENOBARBVS,dictus eſt Domitius, quoniam Caſtor , & Pollux cũ uictoriam illi nunciarent, ipſeq; minime crederet narrantibus, malas,barbamq; manibus permulſerunt , & eam ex fuſca in flauam conuerterunt:unde à barba rutila, æneiq; coloris Ænobarbus dictus:quod poſtea Domitiorum cognomen fuit.

AENOS,αἶνος Stephano, oppidum Thraciæ liberum cum Polydori tumulo.Pli.lib.4.cap.11.Straboni Poltiobria dicitur. Oppidum hoc Virg.credi uult ab Ænea conditum fuiſſe,& ab eo nomẽ accepiſſe,cum ait lib.3.Æneid.Æneadaſq; meo nomen de nomine fingo. De quo uide plura apud Seruium.

AENVM,[*Caldaia*]χαλκεῖον,genus uaſis,ab ære:quod & cacabus ſiue caldare dicitur. Diuiditur quandoque diphthongus per diæreſim:& tunc(ut Seruius docet) aſpiratio interponitur , ut apud Horatium,Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum . Ahenus,adiectiuum,idem ſignificat quod æreus. Virgil.2.Æne. Et luce coruſcus ahena.Quem Vir.locum Aul.Gel.lib.2.cap.3. teſtatur ſe uidiſſe uetuſtiſſimo exemplari , & Virgilij (ut ipſe credebat)archetypo:ubi aſpiratio in dictione Ahena non interpoſita erat litteris,quemadmodum nunc ſcribimus,ſed Græcorum more litteris ſuperpoſita.

AENVS , αἶνος, Germaniæ fluuius eſt , Vindelicos à Noricis diuidens.Ptolemæ.

AEOLIA,αἰολία Stepha.inſula eſt Siciliæ adiacens,una earum , quæ à Græcis Hephæſtiades,à Latinis Vulcaniæ appellantur, & Æoliæ. Putatur eadem eſſe,quæ alio nomine Strongyle dicitur . In illa enim Æolus,quamuis Vulcanijs omnibus imperaret , præcipue domicilium habuiſſe fertur.Plin.lib.2.cap.106.Æolia inſula iuxta Italiam cum ipſo mari arſit per aliquot dies ſociali bello, donec legatio Senatus piauit. Meminit huius & Home.libro 10. Odyſſ. Αἰολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθα. Et hunc imitatus Virg. li.1. Ventorum in patriam,loca fœta furentibus Auſtris, Æoliam uenit. A' quibuſdam etiam Æolia dicitur,regio minoris Aſiæ, Helleſponto,& Propontidi adiacens,quæ olim Myſia dicebatur. Verum hanc cum Plinio,Strabone,Mela, ceteriſq; geographis melius Æolidem appellaueris. Vide paulo poſt in dictione Æolis.

Aeoliae insvlae, quæ & Vulcaniæ, ἡφαιστιάδες, inſulæ ſunt numero ſeptem, non procul a Peloro Siciliæ promontorio diſſitæ: de quibus ſic ſcribit Plin.lib.3.cap.8. Citra uero Siciliam ex aduerſo Metauri amnis xii. millibus ferme paſſuum ab Italia, ſepté Aeoliæ appellatæ. Eædem Liparæorum, & Hiphæſtiades a Græcis, a noſtris Vulcaniæ. Dictæ Æoliæ, quòd Æolus Iliacis temporibus ibi regnabat. Harum inſularum nomina ſunt, Lipara, Hiera, Strongylæ, Didyme, Ericuſa, Phœnicuſa, & Euonymus. Vide eundem libro iam citato, cap.9.

Aeoles, pen.cor. αἰολεῖς, populi fuerunt Græci, ita dicti ab Æolo Hellenis filio. Hi relicta patria, in Aſiam traiecerunt, ſedibusq; in Myſia minore fixis, Aeolidem à ſeſe uocauerunt. Antea Pelaſgi dicebantur, teſte Herod.lib.7. Hinc Aeolicus, a, um, αἰολικός, ut, Lingua Aeolica, una ex quinque Græcorum dialecticis.

Aeolides, αἰολίδης, dictus eſt Vlyſſes ab auo Aeolo, qui filium habuit Siſyphum, ex quo, & Anticlea ante Laertæ nuptias natus eſt Vlyſſes. Virg.lib.6. comes additur una Hortator ſcelerum Aeolides. Hoc etiam nomine uocat Virg. Miſenum Aeneæ tubicinem. Miſenum (inquit) Aeoliden, quo non præſtantior alter Aere ciere uiros.

Aeolis, idis, αἰολὶς, regio eſt in minore Aſia, Lecto promontorio à Troade, Hermo autem fluuio ab Ionia diuiſa: ita dicta ab Aeolibus Græciæ populis, qui duodecim in ea urbes ædificarũt, teſte Herod.lib.1. Antea Myſia dicebatur, teſte Pli.lib.5.cap.30.

Aeolivs, a, um.

Aeolvs, pen.cor. [*Eolo*] αἴολος, Iouis filius ex Aceſta, ſiue Segeſta, filia Hippotæ Troiani: a quo Hippotades dicitur. Ouid. Metam. Quòd ſocer Hippotades tibi ſit, qui carcere fortes Contineat uentos. Hic in hoſpites benignus fuiſſe, & Aeolias à ſe nominatas inſulas in ora Siciliæ tenuiſſe perhibetur, & in his Strõgylen, ex cuius fumo, qui nam flatus futuri eſſent, in triduum prædicebat, unde uentorum rex putatus eſt. Fuit præterea Aeolus Helleni filius, à quo uentorum rationem primo inuentam tradit Pli.lib.7.cap.56.

Aeos, ἀῶος, Typhonis fuit filius, quem quidam ſcribunt Paphon Cypri ciuitatem condidiſſe: cum tamen ſint, qui Paphi Pygmalionis filij opus eſſe ſcribant.

Aepea, αἴπεια Steph. agri Laconici oppidum, non procul à Pharis. Strab.lib.8. Aepea hoc tempore Thuria dicitur, quam Phæris conterminam commemorauimus: ſita uero eſt in excelſo colle: unde Αἴπεια, id eſt, celſa, nomen ſortita eſt.

Aepvlo, Iſtriæ rex fuit, teſte Liuio, qui a Romanis uictus ferro ſe maluit occidere, quàm uiuus in Rom. poteſtatem uenire.

Aepy, αἰπύ, urbs fuit ſub ditione Neſtoris, quam ἐΰκτιτον, hoc eſt, bene munitam dixit Home.lib. Iliad.2. Et in montibus ſitam eſſe dicit Stat.lib.4. Theb. cum inquit: Quos Thryon, & ſummis ingeſtum montibus Aepy. Vnde & nomen accepiſſe uidetur, quòd edito in loco ſitum eſſet. nam αἰπὺς, idem eſt, quod altus, ſiue excelſus. Meminit urbis huius & Strab.lib.8.

Aeqvabilis, [*Vguale*] ἴσος, ὁμαλὸς, ἰσόνομος, idem quod æqualis. Cic. pro Cecin. Quod æquabile inter omnes, & omnibus unum eſſe poſſit.

Aeqvabilitas, ἰσονομία, ὁμαλότης, idem fere quod æqualitas, hoc eſt, certus quidam rerum modus, & conſtantia: uel ſibi conſtans, & nulla parte in uitium inclinans ratio. ut Aequalitas uitæ in qua nulla eſt perturbatio, neq; uarietas, aut diſcrepantia: Cic.1. Offi. In liberis uero populis, & in iuris æquabilitate exercenda etiam eſt facilitas.

Aeqvabiliter aduerbium, ὁμαλῶς, ἰσονομικῶς, æqualiter. Idem 2. de Orat. Genus facetiarum æqualiter in omni ſermone

Aeqvaevvs, [*De la medeſima età*] æqualis, eiuſdem ætatis, ὁμῆλιξ, ab æqualitate æui. Virg.2. Aeneid. Vt regem æquæuum crudeli uulnere uidi Vitam exhalantem. Poeticũ eſt: Aequalis, oratoriũ.

Aeqvalis, [*Piano, uguale*] ἴσος, ὁμαλὸς, par, æque magnus Cice.3. de Leg. Paupertatem diuitijs æqualem eſſe uolumus. Interdum accipitur pro ſimili, ὅμοιος Plin. æqualem fortunam expertus. Refertur & ad ætatem: dicunturq; Aequales, ἥλικες, qui pares ſunt ætate, & æque multos numerant annos. Coætanei uero, ἡλικιῶται, dicuntur, qui ætate eadem uixerunt, etiam ſi alter altero annis multis fuerit maior. Sic Ciceronem, & Auguſtum coætaneos fuiſſe dicimus, æquales uero nequaquam. Cice. in Catone. Nec cum æqualibus ſolum, qui pauci admodum reſtant. Idem de Cla. Orat. Liuius Ennio æqualis fuit.

Aeqvalitas, ὁμαλότης, ſimilitudo, paritas, ſeu æquabilitas Pli.lib.30.cap.31. Carnes, quæ excreſcunt, ad æqualitatem redigit.

Aeqvaliter, [*Vgualmente*] pariter, ex æquo, ὁμαλῶς, ἴσως. Cice. 4. Acad. Aequaliter omnibus abrogatur fides, id eſt, tam his abrogatur, quam illis.

Aeqvanimis, & hoc Aequanime, & Aequanimus, a, um, [*Quello che è d'animo temperato*] qui eſt æqui animi, εὔγνωμον, qui nec proſperis extollitur, nec aduerſis frangitur. Auſonius: Aequanimus fiam te iudice, ſiue legenda, ſiue tegenda putes carmina, quæ dedimus.

Aeqvanimitas [*Temperanza d'animo*] εὐγνωμοσύνη, fauor, & propitius animus. Teren. in Adel.

Aeqvanimiter, [*Temperatamente*] εὐγνωμόνως, moderato, æquo animo.

Aeqvatio uerbale, ὁμαλότης, æqualitas. Cic. pro Mur.

Aeqvator, toris, ἰσημερινὸς, circulus in cælo, ſphæram diuidens in duas partes æquales, partem utrinque uerſus polos mundi diſtantia relinquens: in quem cum ſol inciderit, (quod bis contingit in anno, ſemel in principio Arietis, atque iterum in principio Libræ) dies fiunt æquales nocti in toto orbe terrarum.

Aeqve, [*Giuſtamente*] aduerbium, ſignificat iuſte. δικαίως, Seneca: Iudex qui parte inaudita altera aliquid ſtatuit, etiam ſi æque ſtatuerit haud æquus fuit. Nonnunquam idem quod æqualiter ἴσως, ὁμαλῶς, Ci.1. Offi. Beneuolentia ciuium non æque omnes egent. Idem Fam.13. Litteræ utique noſtrum prope æque gratæ erant. Terent. in And. Miſer æque atque ego.

Aeqvi, populi fuerunt Italiæ, & Latinis & Volſcis finitimi, à Quinctio Cincinnato dictatore ad internecionem deleti.

Aeqvicvlani, Italiæ populi Sabinis ad Orientem proximi: quorum oppida ſunt Cliternum, & Carſeoli. Horum meminit. Plin. lib.3.cap.12. Iidem à Virg.7. Aen. Aequicolæ uocantur. Horrida (inquit) præcipue cui gens, aſſuetaq; multo Venatu nemorum, duris Aequicola glebis. Eoſdem & Aequicolos dictos inuenimus. Ouid.3. Faſto. Quintum Laurentes, bis quintum Aequicolus acer.

Aeqvi boniqve facio, [*Bene e giuſtamente fare, pigliare in bona parte*] εὐγνωμονεῖν τινὶ in bonam partem accipio. Apul.lib. 1. de Aſin. Iſtud quidẽ quod polliceris, æqui boniq; facio. Poteſt etiam accipi pro non magni pendo, ὀλιγωρεῖν πρός τι. Teren. Ceterùm equidem iſtuc Chreme, æqui boniq; facio. Liu. Ne ſerpat latius contagio eius mali, nos æqui boniq; facimus. Cic. ad Atti. ſine copula dixit: Aequi boni facit. Hæc loquẽdi formula à Iuriſperitis eſt profecta. Illi enim Aequum bonum appellant, quando non ſtricto, & ſummo iure, ſed ſecũdum æquitatis dictamen, quæ eſt legitima iuris moderatrix, negocium deciditur. Hinc etiam dicimus, Ex æquo & bono ſtatuere, arbitrari, cenſere, æſtimare. Item Aequum & bonum impetrare, id eſt, ius ſuum obtinere, rem ſuam recipere, quod æquum erat auferre.

Aeqvidiale, ἰσημερινὸν, dictum ab antiquis, quod nunc dicimus Aequinoctiale, quia nox diei potius, quàm dies nocti annumerari debet. Sic etiam Aequidium, ἰσημερία, quod nunc Aequinoctium. Feſtus.

Aeqvilavivm, [*La metà del tutto*] ex toto dimidium ſignificat: dictum à lotione lanæ, quæ dicitur æquilauio redire, cum dimidium decedit ſordibus. Ex Feſto.

Aeqvilatatio, [*Larghezza, uguale*] nomen duriuſcule compoſitum ex æquo & latum, quaſi æqualium linearum ſecundum latitudinem productio. Vitr.lib.2.cap.8. Tunc ab centro diducto circino ad lineam planitiæ æquilatatio ſignetur.

Aeqvilibrivm, [*Contrapeſo giuſto*] ἰσοῤῥοπία, æquatio libræ, quod & Aequamentum, & Libramentum dicitur, & Trutina, cum pro bilancis ſeu ſtateræ lingua, ῥοπή, ſumitur. Gellius.

Aeqvilibris, & hoc bre. pen. prod. [*Di peſo uguale*] ἰσόῤῥοπος, ex Aequus & Libra compoſitum, proprie ſignificare uidetur, quod ad libram æquali conſtat pondere: ut ſi dicas: Hi numi ſunt æquilibres, id eſt, æquali pondere. Transfertur tamen ad aliam æqualitatem. Vitr.lib.5.cap.12. Seſquipedales margines ſtruantur æquilibres ei planitiæ, quæ ſupra ſcripta eſt, omnino æquales, quaſi ad libram æquati, uel quaſi æqualiter librati.

Aeqvilibritas, atis, ἰσονομία, Cic.lib.1. de Natu. Deo. Confugis ad æquilibritatem: ſic enim ἰσονομίαν, (ſi placet) appellemus.

Aeqvimanvs, pen.cor. [*Dritto e mancino*] ἀμφιδέξιος, idem quod ambidexter, hoc eſt, qui utraque manu utitur.

Aeqvimelivm, locus Romæ, ubi domus Melij ſolo æquata fuit. P. enim Melius ob frumenti largitionem in ſuſpitionem affectatæ dominationis uenit, & cum ad populi fidem fugeret, ab Seruilio Ahala magiſtro equitum comprehenſus, & occiſus eſt, domusq; eius diruta, & area Aequimeliũ dicta. Ex Tit. Liu.1. Dec. lib.4. Cicer. pro domo ſua: Melij regnum appetentis domus eſt complanata. Quid aliud æquum accidiſſe Melio po. Rom. iudicauit? nomine ipſo Aequimelij ſtultitiæ pœna comprobata eſt.

Aeqvimentvm, ti, [*Staloneggio*] iuſta merces appellabatur apud ueteres, quæ dominis ſoluebatur nomine equorum, aut aſinorum, qui iumẽta inibant. Varro ſexageſ. An ſi equam emiſſes, quantum popoſciſſem, dediſſes æquimenti? Hæc Nonius. Fortaſſis me-

ſis me-

ſis melius Equimentum, abſque diphthongo, ab equo: cum ſit merces pro admiſſura equi.

AEQVINOCTIALIS: ut, Tempus æquinoctiale, & Horæ æquinoctiales, quarum 24. exæquant diem naturalem. Plin. lib. 2. cap. 75.

AEQVINOCTIVM, ἰσημερία, ab æqualitate noctium dicitur: quòd tunc dies, & nox horarum ſpatio æquales ſint. Cic. ad Atti. Nunc quidem æquinoctium nos moratur, quod ualde perturbatũ erat. Duo ſunt autem æquinoctia, Vernale ſcilicet & Autumnale. Vernale fit quarto Idus Martias, uel circa octauum Calen. Apr. & in octaua parte Arietis conficitur. Autumnale decimo octauo Cal. Octob. ante Virgiliarum occaſum diebus quadraginta. Annum n. olim in duas tantum partes diuidebant, hoc eſt, in æſtiuum, & hyemale ſolſtitium.

AEQVIPARO, as, pe. c. [*Aggnagliare*] ſignificat comparo, uel æquo. ἰσόω. Ci. 5. Tuſ. Nemo eſt, qui factis me æquiparare poteſt. Vir. 5. Eclog. Nec calamis ſolum æquiparas, ſed uoce magiſtrum. Hinc.

AEQVIPARABILIS, & hoc le, quod æquari cum aliquo poteſt. Plau. in Trin. dicis, nõ eſſe æquiparabiles ueſtras cũ noſtris factiones.

AEQVIPARATIO, Gell. lib. 14. cap. 3. Aequiparatio ipſa plerunque, & parilitas uirtutum inter ſe conſimilium.

AEQVIPOLLEO, les, [*Poter parimente*] per duplex ll. ἰσοδυναμέω, parem poteſtatem habeo.

AEQVIPONDIVM, [*Contrapeſo giuſto*] ἰσόσταθμον, ex adiect. Aequum, & Pondus, ponderis æqualitas: ut ſi dicas: Aurum dedi ad argenti æquipondium. Legitur hoc nomen apud Vitru. lib. 10. cap. 8. apud quem & Sacoma pro eodem.

AEQVITAS, [*Pianura, giuſtitia*] modo planitiem, ὁμαλότης, ſignificat: modo iuſtum, quodq; rationi conſentaneum eſt: modo paritatem quandam inter homines, ἰσοτιμίαν, quam Cice. æqualitatem uocat, cum omnes coæquamur. Vbi nõ ſunt uniuerſi pares, æquitas non eſt, & excludit inæqualitas ipſa iuſtitiam. Sæpenumero autem accipitur Aequitas pro perfecta quadam ratione, quæ leges, ſtrictumq; ius interpretatur, & emendat, nulla ſcriptura cõprehenſa, ſed ſolum in uera ratione conſiſtens. Cic. pro Cecinna: A uerbis recedis, & æquitate uteris. Pro eodem etiam dicimus Aequum, & bonum. Idem ibidem: Ex æquo, & bono, non ex callido, uerſutoq; iure rem iudicari oportet. Aequitas animi, εὐθυμία, eſt quædam moderatio, cum æquo animo, patienterq; omnia ferimus. Cic. 2. ad Att. Perſpice æquitatem animi mei. Et Aequitas abſolutè. Idem in Piſo. mira Reip. æquitas erat. Idem in Partit. duplicem tum æquitatis conſtituit, cuius altera directi, & ueri, & iuſti ratione conſtet: altera ad uiciſſitudinem referendæ gratiæ pertineat, quæ in beneficio, Gratia, in iniuria, Vltio nominatur.

AEQVIVALEO, les, pe. c. [*Poter parimente*] ἰσοσθενέω, tantundem ualeo. Ouid. de Philomela, Nulla poteſt modulis æquiualere tuis.

AEQVIVOCVM, ὁμώνυμον, à Martiano uocatur Pluriuocum, quando pluribus rebus eadem eſt appellatio: ut Aries. nam & machinamentum, quo muri expugnantur, & ſidus in cælo, & animal in terris Aries uocatur.

AEQVO, as, [*Spianare*] æquum ſiue æqualem facio, plano. ὁμαλίζω. Cice. Virg. 6. Quo in ſummo eſt æquata agri planities, & aquæ perennes. Et hæc propria eſt huius uerbi ſignificatio. Per tranſlationem autem ſignificat æqualiter diuidere. Virg. 1. Aenei. Operumq; laborem Partib. æquabat iuſtis. Aliquando continuare. Idem 9. Aenei. Felix ſi protinus illum Aequaſſet nocti ludum. Accipitur etiam frequenter æquare, pro eo quod dicimus, Aequalem, uel parem alicui facere, uel etiam quempiam aliquam in re aſſequi. Atque ita interdum conſtruitur cum præpoſitione Cum Cic. de Leg. 3. Inuentum eſt temperamentum, quo tenuiores cũ principibus ſe æquari putarint. Interdum cum datiuo. Idẽ Offi. 1. Vt hos etiam de philoſophia libros, qui ſe iam illis fere æquarunt, ſtudioſe legas. Interdum abſolute. Cæſar Bell. Gall. 1. Vt, æquato omnium periculo, ſpem fugæ tolleret. Compoſita adæquo. Coæquo, Exæquo, & Peræquo, quæ ſecundum uim præpoſitionum ſignificant.

AEQVOR, oris, πέλαγος, mare dicitur, ab æquare, prõ planum facere, quod æquam ſuperficiem habeat, ſiue planum ſit, nullis iam à tempeſtate fluctuantibus procellis. Virg. Aen. 1. Heu quæ nunc tellus, inquit, quæ me æquora poſſunt Accipere? Neque ſolum de mari dicitur, ſed etiam in terra de campo plano. Idem Geor. 3. At prius, ignotum ferro quam ſcindimus æquor. Ci. de Diu. 1. Aegyptii in camporum patentium æquoribus habitantes, cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi cæli officere poſſet, omnem curam in ſiderum cognitione poſuerunt. Quandoq; pro aere. Idem 1. Aene. Aſpice bis ſenos uolitantes æquore cygnos. Ab Aequore fit Aequoreus, a, um, quod ad æquor pertinet. Martial. lib. 13. Hic ſcarus æquoreis, qui uenit obeſus ab undis. Virg. 4. Aeneid. Et genus æquoreum, pro piſcibus.

AEQVVS, a, um, [*Vguale, piano, giuſto*] ὁμαλός, in quo nihil eminet, nihilq; eſt inæquale. Cic. pro Cecin. Sed ne æquo quidem, & plano loco. Per tranſlationem ponitur pro integro, & iuſtitiæ dedito, quiq; nullam in partem ſe inclinet: ut Prætor æquus. Cice. 6. in Ver. Prætor æquus, & ſapiens. Ponitur aliquando pro fauente, uel ſuffragante: & hoc interdum cũ datiuo: ut, Te mihi æquũ præbere debebis. Cic. ad Att. eos ipſos, contra quos ſtatuas, æquos placabileſq; dimittas. Ad rem quoque aliquando refertur, ut æqua conditio, æqua lex, æqua poſtulatio. Teren. Eun. æquum eſt uos cognoſcere, & ignoſcere. Aliquando Aequus, pro æquali legitur, ſiue æquè magno. Teren. in Eunu. O Thais, Thais, utinam eſſet mihi pars æqua amoris tecum. Virg. 2. Aeneid. Sequiturq; patrem non paſſibus æquis. Aequum neu. gen. τὸ ἐπιεικές, idem quod æquitas. Virg. 2. Aenei. Cadit & Ripheus iuſtiſſimus unus, Qui fuit in Teucris, & ſeruantiſſimus æqui.

AER, [*Aere, aria*] ἀήρ, proprie dicitur medium ſpatium inter elementum ignis, & terram, plus multo habens raritatis, quàm inferiora elementa. A Vir. etiã inane uocatur, in Sileno: Nanq; canebat, uti magnum per inane coacta Semina. Dictus aer (ut quidam autumant) ἀπὸ τοῦ αἴρειν, ab eo, quòd ferat terram, uel quòd feratur. Sed credo potius dici ab ἄημι, id eſt, ſpiro, unde producit ultimam. Lucan. lib. 1. Aer, & longi uoluent Titana labores. Qui corripiunt, Claudiani deprauata lectione falluntur, dum ſic legunt: Lucidus umbroſo miſcebitur aer Auerno. Vera ſiquidem lectio non habet, Aer, ſed axis. Hic autem aer partim ad terrenam, partim ad cæleſtem materiam pertinet. Nam illa ſubtilis, ubi uentoſi, ac procelloſi motus non poſſunt exiſtere, ad cæleſtem pertinet partem: iſte uero, qui uolucribus permeatur, & ſtadijs quadraginta (ut Poſſidonius ait) à terra diſtat, cum ſit turbulentior, & exhalationibus humidis corporeſcat, terræ deputatur. Aliquando aer dicitur uentus, ſpiritus, uel flatus modicus. Virg. Aera dimouit tenebroſum.

AERA, æ, numeri nota erat in moneta, qua eius precium deſignabatur. Lucilius, Hæc eſt ratio peruerſa, æra numeri ſubducta improbe. Aſtrologi quoq; temporis initium, à quo ſupputationes incipiunt, Aeram uocant. Vide Cæl. Rhodig. lib. 10. ca. 2. Eſt etiã Aera, αἶρα, herba triticum enecans, quæ apud nos Loliũ dicitur, ut inquit Dioſc. Pli. li. 18. cap. 17. Eſt herba, quæ cicer enecat, & eruum circunligando ſe: uocatur orobanche: triticum ſimili modo æra. Hinc Aerineus, a, um, quod ex æra factum eſt. Idem: Panis uero cum melle, & ærinea farina, id eſt, loliacea.

AERAE, αἶραι, oppidum eſt Macedoniæ, cuius incolæ Aeræi, αἰραῖοι, dicuntur. Alterum ad Helleſpontum, à quo gentile Aerates, αἰράται. Tertium in Ioniæ Vide Stephanum de Vrb.

AERAMENTVM, ti, [*Vna coſa fatta di bronzo*] χάλκωμα, χαλκούργημα, opus ex ære cõfectũ, ut Ferramentum, ex ferro. Pli. li. 15. c. 8.

AERARIO præfectos, [*Teſorieri, camerlenghi*] hodie (ut arbitror) uocare poſſumus, quos Generales finantiarum dicunt: qui etiam Quæſtores uocitari poſſunt: quod munus olim Prætores, Prætorijq; obibant. Tribunos uero ærarios, ἀποδέκτας, quos Receptores generales appellant. Illis autem (ut Varro ſcribit) tributa erat pecunia, quam militibus redderent: idq; quod attributum erat, dicebatur Aes militare. Aerarij milites, μισθοφόροι, dicti ſunt ab ære, quòd ſtipendium facerent.

AERARIVM [*Doue ſi repone il teſoro*] ἀποθήκη, ταμιεῖον, æris repoſitoriũ, hoc eſt, numorũ, ſimiliumq; rerum precioſarum, atque opum, quæ utilitatem reip. allaturæ erant. Sic dictum, quòd æra in illud principaliter inferebantur. Romanorum autem ærarium in Aede Saturni fuiſſe conſtat, propterea, quod aureo illo ſæculo nullum factum eſſe furtũ creditur. Cic. 3. Tuſc. C. Gracchus, cũ effuſiſſet ærarium, uerbis tamẽ defendebat ærariũ. Diſtinguitur autẽ Aerariũ à Fiſco, quod Aerarium, ſit ciuitatis, Fiſcus principis.

AERARIVS, a, um, [*Coſa fatta di rame*] χάλκεος, quod eſt æris, ſiue ex ære. Pli. lib. 33. in ærariis metallis, & in argentariis. Aerarius ſubſtantiuum, χαλκεὺς, χαλκουργός, qui ærea opera fabricat. Plin. lib. 16. ca. 6. Aerariorum tantum officinis compendio. Aerarius fieri dicebatur, qui à cẽſoribus in Cæritum tabulas referebatur, id eſt, ut in eo tantum eſſet ciues, ut pro capite ſuo tributi nomine æra penderet. Hæc Aſconius. Vnde Aerarium facere, & inter ærarios, ſiue in ærarios referre, pro eodem leguntur: hoc eſt, ea ignominia quẽpiã afficere: quod ius proprie ad cenſores pertinebat. Liu. lib. 4. ſecun. Bel. Pun. Hi tribu moti, ærarij omnes facti.

AERATVS, [*Coperto di rame*] adiectiuum, quod ære tectum eſt. Pli. lib. 24. cap. 3. Quod ærata oſtia haberet in domo, & triclinia ærata. Aeratus homo, ære alieno obſtrictus: qui uſitatius dicitur Obæratus. Cic. Atti. lib. 1. Tribuni non tam ærarij, quàm, ut appellantur, ærati. Plaut. pro pecunioſo poſuit in Moſtel. Ferocem facis, quia te æratus amat.

AERE DIRVTI MILITES uocabantur, quibus propter ignomi-

niam ſtipendium ſubtrahebatur. Cic. in Ver. ære dirutus eſt.

AEREVS,a,um, [*Coſa fatta di bronzo*] χάλκεος, quod ex ære factum. Virg. 1. Æneid. Ærea cui gradibus ſurgebant limina, nexæq; Aere trabes.

AERIA, ἀερία, olim dicta eſt Ægyptus, teſte Steph. Eſt item Aeria, Narbonenſis Galliæ oppidum, apud Plin. lib. 3. cap. 4. Item inſula in mari Ægæo, non procul a Neſſi fluminis oſtio, quæ alio nomine Thaſſus dicitur. Auctor Pli. lib. 4. cap. 12. Hoc etiam nomine dicta eſt inſula, quæ notiore nomine Creta appellatur. ut idem Plin. teſtatur loco iam citato.

AERINVS,a,um, ſiue (ut alij legunt) Aerineus, idem eſt quod Loliaceus. Vnde Farina ærina, uel ærinea, quæ fit ex lolij ſemine. Plin. lib. 22. ca. 25. Aerina farina magis ceteris purgat ulcera uetera.

AERIFICIVM, χάλκωμα, quod ex ære factum eſt. Varro, Politæ. n. quaſi ærificio uidebantur.

AERIPES, pen. cor. quatuor ſyllabarum, ἀερίπουν, celer, quaſi aerios pedes habens. Virg. ſynæreſim facit: Fixerit æripedem ceruam. Aeripes trium ſyllabarum, χαλκόπουν, æneos habens pedes.

AERISONVS,a,um, adiect. æris dans ſonum Sta. lib. 1. Theb. melius uotis Mareotida ſumat Coptos, & ærisoni lugentia flumina Nili. Aeriſoni Nili, hoc eſt, dantis ſonum æris propter ſiſtra, quibus in Iſidis ſacris utebantur.

AERIVS,a,um, ἀέριος, modo ſignificat altum: ut aeria turris: modo quod conſtat ex aere: ut, corpus aerium, fulgor aetius. Virg. 4. Georg. Protinus aerij mellis cæleſtia dona.

AERIZVSA, ἀερίζουσα, gemma eſt ex Iaſpidum genere, ab aerio colore nomen habens. Nam, ἀερίζειν, eſt aerem imitari. De hac Plinius libro 37. cap. 8.

AERO,as, χαλκόω, æs miſceo, ſiue ære orno. Vnde Æratæ fores apud Virg. Priſcia. A metallorum quoque nominibus ſolent naſci uerba: ut ab auro, Auro, auras, ab ære. Aero, æras. Vnde Auratus, & Æratus. Cic. 3. Ver. Lecti ærati, candelabra aorea. Compoſita ſunt Obæro, & Subæro, ὑποχαλκόω. Perſius, Ne qua ſubærato mendoſum tinniat auro. Adæro, as, uide ſuo loco.

AEROMELI, ἀερόμελι, liquor eſt in Syria præcipue, & Arabia ſereno cælo ex aere defluens ſub exortum Virgiliarum. plantiſq; adhæreſcens, & deinde duritiē quandā colligens. A quibuſdā Ros Syriacus, a recentioribus Manna dicitur. uide Ruelliū li. 1. c. 24.

AEROPE, per quatuor ſyllabas, & pen. co. ἀερόπη, uxor Atrei, ex qua Thyeſtes duos ſuſcepit filios. quos poſtea Atreus fratri comedēdos poſuit. Quarum ſcelerum turpitudine ne pollueretur, Solem auerſum fabulantur poetæ. Ouid. 1. Triſt. Si non Aeropen frater ſceleratus amaſſet, Auerſos Solis non legeremus equos.

AEROSVS,a,um, χαλκώδης, quod ære abundat. Vnde Cyprus ærosa dicta eſt, quòd in ea æris plurimum naſceretur, uel quod primum ibi æs fuerit repertum. Aurum æroſum, quod multum æris habeat admiſtum. Pli. lib. 33. cap. 4. aurum æroſum contrahit ſe, hebeturq;. Lapis æroſus, ex quo æs excoquitur, quem & Cadmiam, καδμείαν, appellari, teſtatur idem Plin. lib. 34. cap. 1.

ÆRVGINOSVS,a,um, ἰώδης, quod eſt ærugine plenum Seneca li. de Bre. uitæ: Maiorē dierū partem in æruginoſis lamellis conſumit.

ÆRVGO, p. p. æruginis, [*Ruggine*] idem quod rubigo, & proprie in ære uel argento, cum uiridescit, ἰὸς χαλκοῦ. rubigo uero in ferro, & ſegetibus, ἰὸς σιδήρου. quanquam & Rubigo pro æris uitio poſitum inuenitur. Pli. li. 34. cap. 9. Aera exterſa celerius rubiginem trahunt, quàm neglecta, niſi oleo perunguntur. Transfertur ad ſegetum rubiginem, ut eſt apud Theophraſtum li. 4. de Cauſis plantarum, appellat enim Græce ἐρυσίβην. Eſt autem Ærugo incidentis ſegetibus humoris putrefactio, quo uitio ſpicæ marcidæ fiūt. Apud Horat. & Iuuen. accipitur pro pecunia, quæ ex ære fit.

ÆRVMNA, [*Gran fatica*] ἆθλος, ἀπὸ τοῦ αἴρω, leuo, tollo: nam proprie Ærumnæ, & per diminutionem Ærumnulæ dicuntur furcinulæ, quibus uiatores ſarcinas ſuas religatas tabella interpoſita ferre conſueuerunt: quæ a Mario earum inuentore Muli Mariani poſtea uocatæ ſunt: de quibus ſuo loco. Hinc, labores oneroſi, Ærūnæ dicuntur. Cice. lib. 2. de Finib. Labores non fugiendos ærumnas nominarunt. Vnde labores Herculis Ærumnæ ſunt appellatæ. Auſonius: Prima Cleonæi tolerata ærumna laboris. Cic. lib. 4. Tuſcu. Ærumna eſt ægritudo laborioſa. Breuiter Ærumna dicitur, calamitas. Vnde Ærumnoſum, ὀδυρόν, Cice. 3. Tuſcul. Nec tam ærumnoſo nauigaſſem ſalo. Apud Plaut. in Cap. etiam inuenitur Ærumnatus adiectiuum.

ÆRVMNALIS, adiectiuum, ὀδυρός, ut, Labor ærumnalis, apud Apul. lib. 1. de Aſin. Ærumnabilis, ærumnis plenus, apud Lucr. lib. 6.

ÆRVSCARE, [*Buſcare*] pro, pecunias undique fallaciis colligere, dixit Gell. lib. 9. cap. 2. Æruſcanti cuipiam id genus, dari iuſſit mille nummum. Et apud eundem lib. 14. cap. 1. Æruſcatores homines. cibum, quæſtumq; ex mendacijs captantes.

AES, æris [*Rame*] χαλκός, proprie ſpecies eſt metalli rubro colore, primùm in Cypro reperta. Deductum nomen putant alij ab auri ſimilitudine, alij a Græco. αἶα terra: Varro ab aſſe. Et quia primū maximo in precio fuit, adeo, ut pecuniam quoque, iacente auro, ex eo ſignarent: factum eſt, ut pro ipſa pecunia accipiatur. Ouid. in Faſt. Aera dabant olim: melius nunc omen in auro eſt. Seruius rex primus poſt Vrb. conditam ſignare æs cæpit, cuius in altera parte nota fuit Ianus geminus, in altera roſtrum nauis. Hæc Plin. lib. 33. Macrobius autem primum æs à Iano ipſo ſignatum fuiſſe tradidit, eo tempore, quo Saturnus, filium fugiens, primum in Italiam uenit. hocq; a Iano tributum exiſtimat aduenæ bene de ſe meriti memoriæ: quod rudis illa Aboriginum gens, monſtrato ægriculturæ uſu ab illo, ad meliorem uitam eſſet traducta. & quoniam naui fuerat aduectus, in ſignando ære ex una quidem parte ſui capitis effigiem, ex altera nauis roſtrum impreſſit. Ponitur etiam quandoque pro tubis, quoniam ex ære fiunt. Virg. 6. Æne. Aere ciere uiros. Vnde Ænatores, tubicines dicuntur.

ÆS ALIENVM, [*Debito*] idem quod debitum, χρέος, ὀφείλημα, ut, æs alienum meum, æs alienum tuum, æs alienum filij, id eſt, quod ego, qđ tu, qđ filius debet. Hinc, In ære eſſe dicimus, quo elegāter uſus eſt Ci. Fam. 13. ſemper ſic in animo habui, te in meo ære eſſe, id eſt, inter amicos meos eſſe. In ære enim meo eſt, idē eſt, quod meum, & in bonis meis eſt. Sic in ære alieno nullo eſſe, idē quod nihil debere. Cic. 6. Ver. hominem uideo non modo in ære alieno nullo, ſed in ſuis nummis multis ſemper fuiſſe.

ÆS MILITARE, χρήματα στρατιωτικά, dicebatur, quod tribunis ærarijs attributum erat, ut militibus redderetur. Plaut. in Aul. miles æs petit.

ÆS DVCTILE, χαλκὸς ἐλατὸς, quod facilè ducitur, attenuaturq; in laminas. Hoc & Regulare uocat Plin. lib. 34. cap. 9.

ÆS CALDARIVM, χαλκὸς χυτὸς, quod malleis fragile eſt. Plinius libro 34. cap. 9.

AESA, αἶσα, Thraciæ oppidum eſt Pallenæ proximum, cuius incolæ dicuntur Æſæi, αἰσαῖοι. Ex Stephano.

ÆSACVS, αἴσακος, Priami filius ex Alixothoe nympha, qui cum Epeties amore captus, eam per auia fugientem inſequeretur, euenit ut ſerpens a puella calcatus pedem eius mordicus apprehenderet, quo ex uulnere cum illa interijſſet, Æſacus doloris impatientia ſeſe in mare præcipitauit. quem Tethys miſerata (ut lib. 11. Meta. fabulatur Oui.) in mergum auem conuertit.

ÆSALON, pen. cor. αἰσάλων, genus accipitris, quod ſolum toto anni tempore noſtris in regionibus apparet. Reliqua enim accipitrum genera ſub hyemem abeunt. Plin. lib. 9. cap. 8.

ÆSARVS, αἴσαρος, fluuius in magna Græcia, iuxta Crotonem. Strabo libro 7.

ÆSCHINES, pen. prod. Αἰσχίνης, Athenienſis orator. Demoſthenis æmulus: cuius orationes tres extant, & aliquot epiſtolæ. Præter hunc alij ſeptem hoc nomine claruerūt. Æſchines multi narrātur Diogeni. Primus, philoſophus Socratis diſcipulus: ſecundus: qui artem oratoriam ſcripſit: tertius, hic orator: quartus, Mitilenæus, quem flagellum oratorum uocabant: quintus, Neapolitanus philoſophus Academicus, Melanthij Rhodij diſcipulus.

ÆSCHYLVS, pen. cor. αἰσχύλος, nomen poetæ tragici. Hor. in Arte: Poſt hunc perſonæ, pallæq; repertor honeſtæ Æſchylus, & modicis inſtrauit pulpita tignis. Hic cum eſſet claudus, & in aprico fortè quieſceret, teſtudo ab aquila in altum delata cum decidiſſet, caput eius confregit, interemitq;.

ÆSCHRION, αἰσχρίων, Mitylenæus uerſificator, inter Alexādri Macedonis comites expeditionis, Ariſtotelis familiaris, maximeq; ei dilectus, ut tradit Nicander Alexandrinus in lib. de diſcipulis Ariſtotelis. Fuit & alter hoc nomine Galeni præceptor.

ÆSCVLANVS deus, & Argētinus, dicti ſunt dij æris, & argenti. i. locupletandorum hominū poteſtatem habentes. Bud. lib. 5. de Aſſe.

ÆSCVLAPIVS, ἀσκληπιός, nomen eſt Apollinis filij, qui medicinam artem uel laude, uel opere ampliauit, ob eamq; rem in deorum numerum receptus fertur. Cuius duo filij, Podalirius, & Machaon, bello Troiano Agamemnonem ſequuti, non mediocrem opem commilitonibus attulere.

ÆSCVLVS, pen. cor. πλατύφυλλος, arbor glandifera. cuius fructu in primæua ætate homines ueſcebantur. Vnde quidam ſine diphthongo ſcribunt, ab eſca nomen trahentes. Hinc Æſculeus, a, um, quod eſt materiatum ex æſculo. Palla. Aſſeres quernæ cum æſculeis non miſceantur. Oui. 1. Met. Hic iuuenum quicunq; manu, pedibus ue, rota ue Vicerat, æſculeæ capiebat frōdis honorē.

ÆSEPVS, pen. pro. αἴσηπος, fluuius eſt in minore Myſia, ex Ida monte profluens: cuius meminit Pli. lib. 5. cap. ult. Fuit præterea hoc nomine filius Bucolionis filii Laomedōtis, & frater Pedaſi, quod ille ex Abarbarea nympha ſuſcepit, ut refert Homerus in principio libri 6. Iliad.

ÆSERNIA, αἰσερνία, Ptol. Samnitum urbs in Italia, Strabo libro 5.

Æſer-

Æſernia, & Alliſe, Sannitica ſunt oppida, alterum bello Marſico deletum, alterum ſuperſtites adhuc.

Aeserninvs, a, um, αἰσερνῖνος. Cicero, & Plin. lib. 3. cap. 12.

Aesinatae, populi in agro Piceno, αἰσινάται, de quibus Plin. lib. 3. cap. 14.

Aesis, αἶσις, Vmbriæ fluuius eſt, inter Anconem, & Senogalliam in mare Adriaticum influens, qui olim Italiam à Gallia diuidebat. Fluuij huius meminit Ptolemæus in deſcriptione Italiæ, Plin. lib. 3. cap. 14. & Strabo lib. 5. Hoc quoque nomine a Ptolemæo appellatur eiuſdem regionis oppidum, quod à Strabone Aeſium uocatur. Nomen utrunque ab Aeſi fluuio ductum uidetur, a quo oppidum hoc non longe eſt diſſitum.

Æsisivm, αἰσίσιον, urbs Vmbrorũ, Ptolemæo, Aſiſia hodie dicta.

Aeson, αἴσων, Crethei filius, frater Peliæ regis Theſſaliæ, & pater Iaſonis, qui ab eo uocatur Aeſonides.

Aesopvs, αἴσωπος, philoſophus, Phryx genere, conditione ſeruus, tempore Crœſi Lydorum regis, cui fabulas ſuas dicauit. Item alius Aeſopus anagnoſtes Mithridatis eruditiſſimus, ſcripſit de laudibus Mithridatis, & de Helena ut auctor eſt Suidas. Præterea Æſopus Tragœdiarum actor amicitia iunctus Ciceroni, cũ quo ſæpe in curiam, ad uidendum pronunciantem Hortenſium, profectus eſt, teſte Valerio. Hic ad tantas opes ex hiſtrionica peruenit, ut ſexcenti H S. ei patina ſteterit. filium reliquerit adeo diuitem, ſimul & prodigum, ut is uniones aceto liquefactos cenis apponeret. Pli. lib. 10. cap. 51.

Æstas, [Eſtate] θέρος, anni pars incipiens ab æquinoctio uernali, & finem accipiens æquinoctio autumnali: conſtatq; ſenis menſibus. Nam totus olim annus in æſtatem tantum, & hyemem diuidebatur. Poſtea tamen anno in quatuor partes diuiſo, cœpit Æſtatis nomine uocari trimeſtre illud ab ingreſſu Solis in Cancrum, uſque ad æquinoctium autumnale, quod fit ſole ingrediente Librã. Ita n. diſtinguuntur quatuor anni partes, ut Sole ingrediente Arietem, incipiat uer: in Cancro, Æſtas: in Libra, Autumnus: in Capricorno, Hyems principium ſumat. Varro 4. de Ling. Latinæ. Ab æſtu Æſtas. hinc Æſtiuum: niſi forte a Græco αἴθεσθαι. Virgil. 1. Æneι. nam te iam ſeptima portat Omnibus errantem terris, & fluctibus æſtas.

Æstifer, a, um, quod æſtum, id eſt, calorem afferat. Virg. 2. Geor. Hoc ubi hiulca ſiti findit canis æſtifer arua. Aeſtifer canis, quod æſtum afferat. Æſtiferum item dicitur, quod æſtum fert, & patitur. Luca. lib. 1. ſqualentibus herbis Æſtiferis Libyes uiſo leo cominus hoſte Subſedit.

Æstimabile, τιμητόν, quod facile æſtimari poteſt. contrarium eſt Inæſtimabile, ἀτίμητον. Cice. 3. de Fini. Æſtimabile, eſſe dicitur, quod pondus habeat æſtimatione dignum.

Æstimatio, [Iſtima, iſtimatione] τίμημα, ab antiquis Æſtimia dicebatur. Cic. 3. de Fin.

Æstimator, qui æſtimat. Cice. de Fin. te aptiſſimum habeo meorum ſtudiorum æſtimatorem & iudicem.

Æstimo, as, peior. [Iſtimare, taſſare] ſignificat conſiderare, λογίζομαι, ſicut Exiſtimo iudicare, ut Valla uult lib. 5. ca. 20. Hinc ponitur pro Appretio, taxo, τιμῶ. Habet autem accuſatiuum, cum genitiuo horum nominum, tanti, quanti, quantiuis, tantidem, quanticunque, magni, parui, pluris, maioris, maximi, plurimi, nihili. & ſi qua huiuſmodi reperiantur. Cice. 2. de Fini. Magni æſtimabat pecuniam. Si tamen hæc nomina adiectiue accipiantur, hoc eſt, ſi habeant aliud ſubſtantiuum adiunctum, debent poni in ablatiuo. Non enim recte dixeris: Non æſtimo hoc parui precij: ſed paruo precio: quanquam etiam ſine ſubſtantiuis inueniũtur in ablatiuo poſita. Cic. ibidem: iſtam glorioſam uirtutem nõ magni æſtimandam putem. Sic etiam cum alijs ablatiuis. Idem 4. Ver. Hæc pecunia æſtimari non queunt. Liuius utrunque caſum complexus eſt: Mancipia, quæ decem millibus æris, aut pluris ueniſſent. Perſæpe tamen ſubintelligitur accuſatiuus, & tamen exprimitur genitiuus, uel ablatiuus. Interdum ſine ablatiuo, aut genitiuo, cum accuſatiuo ſolum: quale eſt illud Cicer. in Ver. æſtimate harum rerum omnium precia. Similem ſignificationem habent, pendo, facio, curo, eſt, intereſt, & refert, cũ precium iungitur: quia eiuſdem fere ſunt ſignificationis. Interdum habet accuſatiuum cum ablatiuo, & præpoſitione Ex: & tunc ſignificat perpendere, metiri. Cice. pro Roſci. Vulgus ex ueritate pauca: ex opinione, multa æſtimat. Valla arbitratur, hoc uerbum cõponi ex Aes æris, & nomine Græco τιμή, hoc eſt, precium. ut Aeſtimo. ſit idem, quod æris precio taxo. Qua in re ſibi permittit, quod in alijs reprehendit, ut dictio aliqua ex Græca & Latina dictione componatur. ego malim per ſyncopem dictum ab Exiſtimo. Lis æſtimata uocabatur, ut Budæus ſcribit, pecunia multatitia, & nummaria ſententia: ut hodie cum iudices pecuniæ reos damnant. Et Aeſtimata pœna, τίμημα, quæ certo ære

cenſebatur, ut ouis de cuſtis, id eſt, decem aſſibus.

Æstiva, orum, pluraliter, [Ombria, meriggio] dicuntur loca umbroſa, nemoroſa, in quibus per æſtatem uitatur Solis ardor, τὰ θερινά. Statius: Et umbroſi patuere æſtiua Licæi. Quandoque ponitur pro ipſis gregibus in æſtiuo commorantibus: uel contra pro ipſis locis, in quibus æſtate ſunt armenta & greges. Virg. li. 3. Georg. Nec ſingula morbi Corpora corripiunt, ſed tota æſtiua repente. Aeſtiua quoque caſtra dicuntur, in quibus æſtate milites degunt, quemadmodum Hiberna, in quibus hyemem tranſigunt. Cice. Epiſt. lib. 1. Mihi erat in animo, cum primum æſtiua attigiſſem, decedere ex S.C.

Æstivo, as, are, p. p. [Ombreggiar per fuggir il caldo] τὸ θέρος διάγειν, propter æſtum euitandum alicubi morari: quemadmodum Hiberno, hyemem aliquo in loco tranſigo. Pli. li. 12. Intra ſepem eam æſtiuat paſtores, opacam pariter, & munit in uallo arboris.

Æstivvs, a, um, p. p. quod eſt æſtatis, θερινός, licet ab æſtus, non ab æſtas formatum ſicut Æſtiui menſ. s, Æſtiui dies, Æſtiuæ niues. Cic. ad Quint. Fratrem: Vnus æſtiuus dies. Æſtiuæ fruges, dicuntur milium, panicum, & ceteræ id genus, quæ ante Vergiliarum exortum feruntur: quemadmodum Hibernæ, quæ circa Vergilia rũ occaſum ſatæ, per hyemẽ terra nutriũtur. Vide Pli. li. 18. ca. 7.

Æstrevm, αἴστραιον, oppidum Macedoniæ: & Aſtræi populi ſunt eius urbis incolæ, teſte Ptolemæo.

Æstvaria, [Scaui, Lagune] ἀμπώτεις, loca dicuntur per quæ mare uiciſſim tum accedit, tum recedit: Strabo li. 3. Pli. li. 3. natura uadoſi maris, æſtuarijs tenui alueo intercurſantibus. Cæſar: æſtuarijs nauigationem impediri.

Æstvatio uerbale. Plin. lib. 18. cap. 1. relictis æſtuationi ſuæ iſtis hominum turbis, pergamus excolere uitam, id eſt, uehementibus deſiderijs, & gaudijs. Compoſitum Exæſtuo, ἐκζέω, extra æſtuo, exundo. Virg. Fundoq; exæſtuat. Iuſtin. lib. 1. Quæ materia in his locis paſſim è terra exæſtuat.

Æstvo, as, [Bollire] ferueo, flagro, καυσοῦμαι, & opponitur algendi ſignificato. Cic. 1. Aca. Ille cum æſtuaret, umbrã ſecutus eſt. Per metaphorã ponitur etiam pro angi, & dubitatione torqueri. Ci. 4. Ver. æſtuabat dubitatione, uerſabat ſe in utranque partem. Idẽ pro Flac. Hunc æſtuantẽ, & tergiuerſantem iudicio ille perſequitur. Aliqui æſtuare eſt fluctuare, agitari, χασμᾶσθαι, ἰλιγγιᾶν. Virg. 6. Aene. Turbidus hic cæno, uaſtaq; uoragine gurges Aeſtuat.

Æstvosvs, a, um, [Pieno di caldo] quod eſt calore plenum. πνιγώδης. Cic. Atti. lib. 2. Iter conficiebã æſtuoſa, & puluerulenta uia.

Æstvs, ſtus, calor nimius, & feruor, flagrantia ſolis, καῦσος, πνῖγος, εἵλησις, Vir. Geo. 3. Aeſtibus in medijs umbroſam exquirere uallem. Aliquando pro motu, & agitatione fluctuũ. Cic. de Orat. 3. ſæui exiſtunt turbines, feruet æſtu pelagus. Græce κλύδων dicitur. Ab utroque ſignificato ducta metaphora, ponitur pro uarijs animi ægritudinum generibus, cupiditate, amore, libidine, &c. Cic. de Orat. 3. Repente te quaſi quidam æſtus ingenij tui procul a terra abripuit. Idem in Bruto: Hunc abſorbuit æſtus quidam gloriæ. Sic apud Plin. Iun. ponitur pro dubitatione non mediocri. Explica, inquit, æſtum meum.

Æstma, αἴσυμα, Steph. urbs Thraciæ, patria Caſtianiræ, ex qua Priamus Gorgogythionem ſuſcepit, qui in bello Troiano ab Aiace fuit interfectus. Auctor Homer. 8. Iliad.

Æsymnivs, αἰσυμνῆος, uir fuit Megarẽſis, qui regnũ, & tyrannidem exoſus, conſuluit Apollinem, quo potiſſimum modo Megarenſes feliciſſime remp. poſſent adminiſtrare: cumq; reſponſum eſſet, Si cum pluribus conſultarent; arbitratus id ad mortuos attinere, qui mortuorum numerum longe exuperant, tumulum heroibus congeſſit, qui ab ipſo Aeſymnius dictus eſt: curiamq; extruxit, quæ ambitu ſuo tumulum includeret: arbitratus ita futurum, ut ipſi etiam mortui ipſorum conſultationibus intereſſent.

Aesymnvs, αἴσυμνος, ab Homero inter principes græcorum memoratur qui ab Hectore ſunt interfecti. Iliad. 12.

Aetas, [Età, etade] ab αἰών, Græco nomine deductum. ab hoc. n. Aeuum, Aeuitas, & per ſyncopen Aetas, ἡλικία, Generaleq; nomen eſt ad infantiam, pueritiam, adoleſcentiam, iuuentutem, & ſenectutem pertinens. Varro quinque gradus facit. In primo uſque ad annum XV. Pueros dictos uult, quòd ſint puri, id eſt, impuberes: in ſecundo ad annum XXX. Adoleſcentes, ab adoleſcendo nominatos: in tertio uſque ad annum X L. Iuuenes appellatos, eo quòd remp. in re militari iuuare poſſent: in quarto autem gradu, uſque ad LX. annum Seniores nuncupatos, quòd tunc corpus ſeneſcere incipiat: inde uſque in finem uitæ uniuſcuiuſque, quintum gradum factum, in quo qui eſſent, Senes appellatos, quòd ea ætate corpus iam ſenio laboraret. Horum tamen ſinguli trifariam diuiduntur. ut prima pars uiridis ſit, deinde adulta, poſtea præceps. Vnde Virg. Viridiſq; iuuenta. Alij aliter diuidunt ætates. Aetas præterea mundi prima ab Adam uſque ad Noe nume-

rabatur: ſecunda à Noe uſque ad Abraham: tertia ab Abraham uſque ad Dauid: quarta a Dauid uſque ad tranſmigrationem Iudææ in Babyloniam: quinta deinde uſque ad aduentum Saluatoris in carne: ſexta quæ nunc agitur uſquequo mundus iſte finiatur. Interdum Aetas accipitur pro anno. Virg. Vbi quarta acceſſerit ætas. Interdum pro triginta annorum ſpatio, γενεά. Cic. Tertiam iam ætatem hominum uiuebat. Sic Plutarchus Aetatem oſtendit eſſe ſpatiū triginta annorum ſecundum Heraclitū. Interdū pro centum annis. Oui. 12. Met. Vixi annos bis centum, nunc tertia uiuitur ætas. Ponitur & pro quouis tempore humanæ uitæ longiſſimo. Græci Aetates, γενεὰς dicunt. Aetas mala dicta eſt ſenectus. Plaut. Confitus ſum, ſenectute onuſtum gero corpus, uires reliquerunt: ut ætas mala eſt, mors mala eſt. E contrario bona ætas, Iuuenta appellatur, ἀγαθὴ ἡλικία, Cice. Quòd ſi ipſis uoluptatibus bona ætas fruitur libentius, primum paruulis fruitur rebus. Aetas media, uocatur illa, quæ eſt inter iuuentam, & ſenectam: quam Auicenna uocat ætatem pulchritudinis, ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, quæ ferè eſt a trigeſimo uſque ad quadrageſimum annum. Eadem dicitur Aetas conſiſtendi: in qua Hippocr. Apho. 2. facile inediam ferri dicit.

AETATEM, [*Lungamente*] aduerbium, ſignificat diu. Terent. Iamdudum ætatem lites ſunt inter eos. Idem in Hecy. Nam neque ille hoc animo erit ætatem.

AETATVLA, [*Età tenera*] diminutiuum, ætas modica, & tenerior puerorum ætas, νηπίων ἡλικία. Cice. de Finib. in primis puerorum ætatulis.

AETERNO, as, [*Perpetuare*] Perpetuum facio, ἀπαθανατίζω. Verbum eſt antiquum. Hor. 4. Car. Tuas Auguſte uirtutes Aeternet.

AETERNVS, [*Eterno. perpetuo*] ἀθάνατος, ἀΐδιος, perpetuus, quaſi æuiternus, a quo ſempiternus, quaſi ſemper æternus. Sal. in Cat. Virtus clara, æternaq; habetur. Æternitas, ἀϊδιότης, perpetuitas, q̃ nulla tẽporis quãtitate menſurari, nullo tẽporis ſpatio deſignari poteſt: cùm omne contineat æuum & contineatur a nullo. Pli. li. 13. ca. 5. Materiæ uero ipſi æternitas. Differunt tamen Aeternum, & Sempiternum: ꝙ Sempiternum dicunt deum eſſe, q ſemper fuit, eritq;: Aeternos homines, qui principium quidem habuerunt, & tamen animo ſunt immortales, atque perpetui.

AETERNÒ, aduerb. Plin. libr. 2. cap. 107. Viret æternò hunc fontem igneum contexens fraxinus.

AETERNVM, frequẽter pro aduerbio temporis accipitur. ἀεί. Vir. 6. Aenei. Sedet, æternumq; ſedebit Infelix Theſeus.

AETAEA, αἴθαια, regionis Laconiæ oppidum, apud Stepha.

AETHALIA, αἰθαλία, Straboni, αἰθάλη, Stephano, inſula eſt in mari Tyrrheno diſtans, à continenti ſtadiis circiter centum, hoc nomine memorabilis, ꝙ ferrifodinas habet, q̃ a foſſoribus exhauſtæ certo tempore ſuccreſcant. Auctor Strabo lib. 5. Alio nomine Ilua uocatur, teſte Pli. lib. 3. cap. 6. Quo nomine & à Virg. appellatur. Aene. lib. 10. Aſt Ilua trecentos, inſula inexhauſtis Chalybum generoſa metallis.

AETHALIDES, αἰθαλίδης, Mercurij filius creditur, qui à patre impetrauit, ut & uiuus, & uita defunctus omnium quæ gererentur haberet memoriam. Hunc ſe aliquando fuiſſe, Pythagoras gloriari ſolet, atque inde ſibi omnium eorum, quæ geſſerat, cum Hermotimus eſſet, aut Euphorbus, memoriam manſiſſe.

AETHALIONES, [*Cicale*] αἰθαλίωνες, cicadæ dictæ, παρὰ τὸ αἴθεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου, hoc eſt, propterea quòd à ſole adurantur. Cæl. ex Theocriti interprete lib. 16. cap. 6.

AETHER, [*Sfera del fuoco*] αἰθήρ, ab Anaxagora accipitur pro elemento ignis. Ariſt. uero de Mundo hoc nomine ſignificari ait, cæli, ſiderumq; ſubſtantiam, hoc eſt, totam ſiderum, & cæli, & ſtellarum compaginẽ nõ, ꝙ ignita flagret, ἀπὸ τοῦ αἴθειν, ſed ꝙ ſemper motu ſuo circunductili currat, & curſibus rapidiſſimis rotetur: ἀπὸ τοῦ ἀεὶ θεῖν, cum ſit, inquit, illud elemẽtum à quatuor illis diuerſum, cum diuinum, tum interitus expers. Hodie quoque philoſophi duas præcipuas mundi conſtituunt partes, Elementa, & Aetherem, ſiue (quod in unum recidit,) Mundum elementarem & Aethereum: elementorum nomine Terram, Aquam, Aerem, & Ignem intelligentes, Aetheris autem nomine complectẽtes, quicquid eſt ſupra elementum ignis. Alij Aetherem accipiunt pro aere. Virg. Reſonatq; fragoribus æther. Lucr. lib. 1. Aethera poſuit pro Ioue: Poſtremo pereunt imbres, ubi eos pater Aether in gremium matris Terrai præcipitauit.

AETHERIVS, a, um, αἰθέριος, quod eſt ætheris. Virg. 12. Aene. Aetheria quos lapſa plaga Iouis ales aperto, Turbabat cælo.

AETHEREVS, a, um, Cic. de Diuin. Aethereus ignis.

AETHICES, αἴθικες Stephano, populi Theſſaliæ, quorum meminit Homerus in Catalogo, & Strabo lib. 9.

AETHERII, αἰθέριοι, populi ſubter Aegyptum, qui poſtea ab Aethiope Vulcani filio Aethiopes uocati ſunt. Auctor Pli. lib. 6. cap. 30.

AETHIOPE, αἰθιόπη, inſula Aſiæ adiacens, non procul à Lesbo, quæ olim Macaria appellabatur, teſte Plin. lib. 5. cap. ulti.

AETHIOPIA, αἰθιοπία, ab Aethiope Vulcani filio, qui illi præfuit, dicta, ut ait Pli. cap. 30. lib. 6. uel a Græco αἴθω cremo, & ὤψ, aſpectus, facies. nam ſolis uicinitate eius regionis incolæ torrentur. eſt enim ibi iugis æſtus. Quidquid eius fertile eſt, ſub meridiano cardine eſt. Circa uero Occiduum, montuoſa eſt, arenoſa in medio. Ad Oriẽtalem plagam, deſerta. Cuius ſitus ab Occiduo, Atlantem montem: ad Orientem uſque in Aegypti fines porrigitur: a Meridie, Oceano: a Septentrione, Nilo flumine clauditur. Plurimas habet gentes, diuerſo uultu & monſtroſa ſpecie horribiles. Ferarum quoque & ſerpentium referta eſt multitudine. In ea enim rhinoceros, chamæleon, pardus, baſiliſcus, dracones ingentes. Quidam bifariam diuidunt Aethiopiam, & unam quidem Aſiæ, alteram Africæ aſſignant. Altera ad Orientem uergit, altera eſt ſub ipſo Meridie.

AETHIOPIS, idis, αἰθιοπίς, herba eſt Lactucæ folio, in Aethiopia naſcẽs, uel in Meroe Nili inſula, a qua etiã Merois dicitur, cuius tactu (ſi Magorũ uanitati credimus) clauſula omnia aperiãtur, amneſq; etiã, & lacus exareſcant. de hac Pli. li. 26. c. 4. & li. 27. ca. 4.

AETHIOPS, αἰθίοψ, Vulcani filius fuit, qui Aethiopiam à ſe denominauit, ut placet Pli. lib. 6. ca. 30. Aethiopes quoque dicuntur, qui Aethiopiam incolunt, & mulieres Aethiopiſſæ, αἰθιοπίδες. Sunt qui Aethiopes dictos putent a Chus, filio Cham. Nam Chus Hebræis Aethiopem ſonat. Hi olim ad Indum fluuium habitaſſe creduntur, relictiſq; ſedibus ſuis iuxta Aegyptum conſediſſe inter Nilum & Oceanum ſupra Heliopolim, & paulatim etiam ad interiora Africæ penetraſſe. Strabo lib. 1. Homerum ſecutus, duplicem Aethiopiam facit, alteram ad plagam Africæ orientalem, quam primi cognouerunt, qui ex Arabia ſoluerunt: alteram ad occidentem, cuius in notitiam primum peruenerunt, qui Gadibus egreſſi, occiduum littus luſtrauerunt.

AETHON, αἴθων, equus Phœbi dictus eſt. Fuere autem (ut in fabulis fertur) quatuor equi ſolis: Phlegon. ſ. Pyroeis, Heus, & Aethon, quibus ſignificantur quatuor diei horæ. Ouid. 2. Metam. Interea uolucres Pyroeis, & Heous, & Aethon, Solis equi, quartuſq; Phlegon hinnitibus auras Flammiferis implent. Latine Aethon interpretatur ardens: Phlegon, inflammatus: Pyroeis, ignitus: Heous, lucifer.

AETHRA, ræ, αἴθρη, ſplendor ætheris, & pro aere ponitur, Virg. lib. 3. neque lucidus æthra Siderea polus. Vbi Serui. Per Aethram ſideream, intelligit ſplendorem ætheris. Nam æther eſt ipſum elementum, æthra uero ſplendor ætheris.

AETHRA, αἴθρα, filia Pitthei regis, & uxor Aegei, materq; Theſei. Ouid. in epiſt. Ariadnes ad Theſeum: Nec pater eſt Aegeus: nec tu Pittheidos Aethræ Filius. Vide in Aegeo. Alia fuit Aethra, Oceani & Tethyos filia, uxor Atlantis, filia Iapeti, qui ex ea xij. filias, & unum filium Hyantem uidelicet, ſuſcepit: ſed Hyas in Libya à ſerpente occiſus eſt: cuius mortem cum quinque ſorores nimium deflerent, luctu contabuerunt: ſed Iouis commiſeratione inter ſidera ſunt tranſlatæ, Hyadeſq; à fratris nomine dictæ. Reliquæ ſeptem, eo quòd plures ſuperſtites manſiſſent, Pleiades ſunt appellatæ, ut auctor eſt Timæus Græcus ſcriptor. ſed de his infra paulo aliter.

AETHRAEA, αἰθραία, inſulæ nomen eſt, in mari Carpathio, quæ hodie Rhodos dicitur. Auctor Pli. lib. 5. cap. 31.

AETHRIA, αἰθρία, in Agæo mari inſula eſt, quæ & Aeria, & Thaſſos appellata eſt. Plin. lib. 4. cap. 12.

AETHVSA, αἴθουσα, inſula eſt in mari Libyco, quæ à quibuſdam Aeguſa dicitur. Pli. lib. 42. cap. 8.

AETIA, orum, αἴτια, Callimachus poeta librum ſuum inſcripſit, quẽ de cauſis & rationibus ſacrorum edidit, eodem pene argumento, quo Ouidius Faſtos conſcripſit. Opus hoc temporum iniuria interceptum ad nos non peruenit.

AETHIOLOGIA, αἰτιολογία, cauſæ redditio, ἀπὸ τῆς αἰτίας καὶ λόγου. Quint. lib. 1. cap. 15. Sententia uniuerſalis eſt uox, ætiologia perſonis continetur.

AETITES, pen. pro. ἀετίτης, lapis eſt colore ſubrufo, quem ſi concutias, alium lapidem, quem ueluti prægnans in utero gerit, intus audis ſonantem. Inueniuntur bini in aquilarum nidis: feruntur q; aquilæ ſine iis oua parere non poſſe. Quam ob cauſam nomen illis impoſitum creditur. Mulierum quoque partus, femori alligatus aetites faciles reddere putatur. Quatuor autem ſunt aetitæ ſpecies, quas enumerat Plin. lib. 36. ca. 23. Eſt & Aetites, gemmæ nomen impoſitum, a colore aquilæ candicante cauda. Vide eundem lib. 37. cap. 11.

AETIVS, ἀέτιος, medicus fuit, inſignis, ex Antiochia Syriæ urbe, diſcipulus Eunomii, tempore Conſtantini Imperatoris, Atheos cognominatus, quòd diceret nullum eſſe deum, ut alij quidam

antiqui

antiqui philoſophi. Scripſit de re medica lib. 16. & epiſtolas quaſdam. Nomen deductum eſt ἀπὸ τοῦ αἰετοῦ, hoc eſt, ab aquila. unde per quatuor ſyllabas proferri debet.

AETNA, [*Mongibello*] Αἴτνη, mons eſt Siciliæ perpetuo clarus incendio, coq; nonnunc a poetis celebratus. Incendij autem eius cauſas explicat Iuſtin. lib. 4. Sicilia (inquit) terra eſt cauernoſa, & fiſtuloſa, quò fit, ut uentorum flatibus pateat, unde ignis concipitur. Intrinſecus ſulfur habet, & bitumen, quod, ubi uentus per ſpiramenta cauernarum incubuit, concipit ignem, ſic Aetnæ durat incendium. Motus ergo uentorum, cauſa incendij eſt.

AETNAEVS, a, um, αἰτναῖος, denominatiuum. Virg. 8. Æneid. Antra Ætnæa tonant. Accipitur interdum pro magno, initar Aetnæ mōtis, ut annotauit Cæl. Antiq. lect. lib. 21. cap. 23. In qua ſignificatione Virg. quoque uſurpaſſe uidetur lib. 3. Aen. Cernimus aſtātes nequicquam lumine toruo Aetnæos fratres. Eſt etiam Aetna oppidum in Sicilia, non procul à Catana, Hieronis opus, quod olim, teſte Steph. Ineſſum dicebatur.

AETNENSES populi, αἰτναῖοι, quorum meminit Pli. lib. 3. cap. 8. Eſt & Enna, Siciliæ oppidum (ne quis nominis uicinitate fallatur) quod Cic. 7. in Ver. Act. quod in medio Siciliæ ſitum eſſet, inſulæ eius Vmbilicum appellauit.

AETOLIA, Αἰτωλία, Græciæ regio in tertio ſinu Europæ, Epiro, Acarnaniæ, & Locris finitima, dicta ab Aetolo Maris (ut Plinio placet) ſiue (ut Stephanus mauult) Endymionis filio: cum antea Hyātis, ὑαντὶς, diceretur. Hinc Aetolus apud Virg. lib. 11. & Cic. pro Archia. & Aetolicus.

AETOLVS, Αἰτωλὸς, ut ſcribit Pli. li. 7. cap. 56. Martis fuit filius. Homeri autem enarrator, de Aetolo ſic tradidit: Aetolus (inquit) filius Endymionis fuit: qui cæde per imprudentiam in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quæ poſtea ab ipſo Aetolia dicta eſt, ibiq; genuit filium Pleuronem, a quo urbs Aetolia dicta.

AETVS, ἀετὸς, olim appellatus fuit Aegypti fluuius, qui poſtea Nilus dictus eſt, ut ex Lycophrone annotauit Cæl. Rhodig. Antiq. lectio. lib. 20. ca. 13. Quod nomen a curſus uelocitate illi impoſitum fuiſſe apparet, quod ſcilicet uolatum aquilæ (quam Græci uocant ἀετὸν) propemodum æquare uideretur. Commemoratur & in Scythia fluuius nomine Aetus, qui quòd Promethei agrum uberem alioqui, crebris exundationibus infeſtaret, fecit locum fabulæ, ut Promethei continuo renaſcens iecur, ab aquila exedi diceretur. Ex eiuſdem Cælii lib. 7. cap. 20.

AEVITAS, [*Età, uecchiaia*] antiqui pro ætas, uel annoſitas dixerunt. Varro Tithono: Extima attigit metam æuitas. Gel. lib. 20. ca. 1. Si in ius uocat, ſi morbus, æuitasq; uitium eſſet, qui in ius uocabit iumentum dato. Hic pro annoſitate. Sunt autem uerba ex lege XII. tab.

AEVVM, [*Tempo longo, lunga etade, perpetuo*] αἰὼν, proprie tempus, & ætas longa, ſiue perpetua, a Græco αἰὼν, ut interiecta, ut inquit Apul. Vir. Tantum æui longinqua ualet mutare uetuſtas. Pro ætate. Idem 2. Aeneid. Vos ò quibus integer æui Sanguis, ait. Inde Aeuitas, & Aeuiternus ſecundū Priſcia. quod per ſyncopē Ætas. & Æternus dicitur, ꝓ ſenectute, lōgæuitateq;. Hinc deducūtur Coæuus, Æquæuus, Grādæuus, Lōgæuus, & Primæuus.

AEX, Αἴξ, γὸς, ἡ, inſula ſcopuloſa in mari Ægæo inter Tenedum & Chium, quæ capræ ſpeciem procul aſpicientibus præbet. Vnde & nomen accepit. nam αἶγα Græci uocant, quam nos capram. Ab hac inſula mari Ægæo nomen factum eſſe tradit Pli. li. 4. cap. 11. quanquam alij alias eius nominis afferant rationes.

AEXONES, Αἰξωνεῖς, prouerbij ſpecie dicuntur conuiciatores, ab Æxonibus Atticæ regionis populis, dicacitate & mordaci & uirulenta famoſis. Cæl. Ant. lect. lib. 18. cap. 25.

A ANTE F

AFFABILIS, p. c. [*Affabile*] ex Ad & fabilis in ſermone iucundus, & gratus. εὐπροσήγορος, Ter. in Adel. Meditor eſſe affabilis.

AFFABILITAS, εὐπροσηγορία, Cic. 2. Offi. Quantopere concilietanimos comitas, affabilitasq; ſermonis.

AFFABILITER, affabilius, affabiliſſime. Gel. lib. 16. cap. 3.

AFFABRE, pen. cor. [*A' penello, artificioſamente*] ἐντέχνως, aduerbium, artificioſe, ſcite: ſicut infabre, fine artificio. Cic. 2. deorum ſimulacra, affabre facta. Gell. lib. 7. cap. 7.

AFFABRVM, περιττῶς πεποιημένον, pro Affabre factum, dixere ueteres.

AFFANIAE, niarum, [*Ciance, parole uane*] nugæ, uerba futilia. ὄχλήματα, à fando inclinatum nomen. Apul. lib. 4.

AFFARIS, e. tur. licet uerſibus iiſdem mihi affari te Att. Cic. de Sen. Virg. lacrymis affatur obortis. Affor uſitatum non eſt.

AFFATIM, [*Abondeuolmente, largamente*] aduerbium, prima, nō media acuta, ut Quint. lib. 4. docet, abunde, large, ἄδην, Cice. lib. 1. ad Atti. Puto me Dicæarcho affatim ſatiſfeciſſe.

AFFECTA, fœmina, (ut inquit Feſtus) uel in bonam partem dicitur, uelut, honorata, τιμιή, uel in malā, ad extremū periculū adducta.

AFFECTATIO, [*Troppo deſiderio*] curioſitas. Pli. lib. 11. cap. 37.

AFFECTATVS. Plin. Iunior in Paneg. Affectata alijs caſtitas, tibi ingenita & innata. Affectata oratio, φρικώματώδης λόγος, nimis curioſe quæſita, quæ ex nimio cultu quandam reſipit nouitatem.

AFFECTO, as. [*Deſiderare, cercare con anſietà*] ſignificat anxie quæro, nimis exquiro, ἐπιδιαλλάομαι, μνάομαι, μνηστεύομαι, σπουδάζω. Virg. 4. Geor. Viamq; affectat Olympo. Auctor ad Her. Non tam affectanda, q̄ ſuperiores, ſed tamen adhibenda nonnunquam. Aliquando eſt afficere. Pla. in Bacc. Tua flagitia, quibus patrē, animosq; oēs affectas tuos. Legitur etiā, Affector, ἐπιτίθεμαι, deponens, ſed obſoletum. Var. Affectatus eſt regnum. Ab Affecto fit.

AFFECTIO, onis, [*Affettione*] πάθος, animi motus, ſiue paſſio, ut amor, odium, iracundia, inuidia, timor, lætitia, ſpes, Cice. 1. de Inuen. quædam commotio animi, affectioq;. Interdum & latius ſumitur, ut etiam ad corporis mala extendatur. Vnde ſic definitur à Cice. lib. 2. de Inuent. Affectio, eſt animi aut corporis ex tempore aliqua de cauſa commutatio: ut lætitia, cupiditas, metus, morbus, debilitas.

AFFECTVS, us, [*Affetto, affettione, paſſione*] πάθος, idem quod affectio. Auguſt. 2. de ciui. quæ Græci πάθη, Cicero Affectiones, uel Affectus, uocat. Interdum accipitur pro ſtudio, cupiditate. Iuue. Si res ampla domi, ſimiliſq; affectibus eſſet.

AFFECTVS, a, um, [*Affannato*] ſumitur pro languente. ψυχόμενος, κακοπαθῶν. Liu. lib. 5. Vires corporis affectæ. Affecta, κατειργασμένα, dicuntur, q̄ ꝓprie ſunt confecta, ſed non ad finem deducta. Ci. de Prouin. conſ. Bellum affectum uidemus, & pene confectū.

AFFERO, [*Recare, portare*] ex Ad & Fero, ſignificat apporto. ἐπιφέρω, προσφέρω, Teren. in Eunucho: Hic magnam partem ad ſe attulit. Inter cetera ſignificat, quod uulgo dici ſolet, Allegare, & Adducere. Cic. An ætatem adferret? id eſt, in excuſationem adduceret. Item addere. Cic. Atti. lib. 16. Magnam attulit acceſſionem tua uoluntas erga me. Aliquando nunciare. Cic. Att. lib. 8. complures attulerunt, Cæſarem iter habere Capuam. Afferre alicui manus, eſt uim alicui inferre. Cic. 1. Offi. is manus uidetur afferre ſocio. Sibi manus afferre, eſt ſeipſum interficere. Cice. Octauio: Ego ſenatum ſibi manus afferre coegi.

AFFICIO, is, pen. cor. [*Diſponere*] ex Ad & facio, ſignificat affectionem quandam induco. διατίθημι. Et tam ad animum, quam ad corpus refertur: & tam in bonam, quàm in malam partem accipitur: conſtruiturq; cum accuſatiuo, & ablatiuo: ut, Hæc res afficit me gaudio, Affeci te letali uulnere: id eſt, intuli tibi letale uulnus. Inuenitur quandoque abſolute poſitum: ut, Multa ſunt, quæ afficiunt hominem: id eſt, affectiones, ſiue affectus inducunt. Celſus: Pulmo totus afficitur: id eſt, corrumpitur. Quandoque cum præpoſitione ad. Ci. in Top. Ducuntur argumenta ex rebus, quæ quodammodo affectæ ſunt ad id, de quo quæritur, id eſt, adiunctæ. Afficior paſſim, διάκειμαι, διατίθεμαι, πάσχω, quaſi animor, id eſt, iſtius animi ſum. Cic. in Lælio: Vt eodem modo erga amicum affecti ſimus, quo erga nosipſos.

AFFICTITIVS, a, um, uerbale, quod rei alicui affingitur, ſiue additur. Varr. lib. 3. de re ruſt. cap. 12. affictitius ad uillam qui ſolet eſſe.

AFFIGO, gis, ad aliquid figo. προσηλόω, προσπήγνυμι, Cic. 2. de Natu. Deo. Mineruæ, cui talaria affigunt. Transfertur ad incorporea. Plin. lib. 30. ca. 1. Hunc affixiſſe animis eam dulcedinem conſtat.

AFFINGO, is, idem quod fingendo accommodo, ſiue addo, προσπλάττω. Et proprie eſt figulorum, cum uaſi anſas, uel aliam quamuis particulam addunt. Quanquam etiam latius accipitur, pro efformo, ſiue addo. Cic. 2. de Orat. Nullam partem corporis ſine aliqua neceſſitate affictam reperies. Sumitur etiam pro eo quod eſt, rem aliquam inter narrandum mendaciis augere. Idem 2. Philip. Qui boni aliquid uolunt afferre, affingunt aliquid.

AFFINES, in agris uicini ſunt, ὅμοροι: in hominibus, qui non conſanguinitate, ſed per propinqui alicuius nuptias ſunt coniuncti, προσήκοντες κατ᾽ ἐπιγαμίαν. Neque ſolum de uiris dicitur, uerum etiam de mulieribus. Cic. poſt red. in ſen. Tu affinem tuā, meam filiam, à genibus tuis repuliſti. Dicuntur autē ab eo, quòd duæ cognationes diuerſæ per nuptias copulātur, & altera ad alterius finé accedit. ex Ad, & Finis. Ter. in Heaut. Gener, & affines placēt. Vbi Dona. ait: Vxoris cognati, ſunt affines mariti. Vnde multi gradus ſunt, & ueluti rami propinquitatis in affinitate, & cognatione diſpoſiti. Nomina eorū hæc ſunt, ſocer, ſocrus, gener, nurus, uitricus, nouerca, priuignus, priuigna. Et quidem uiri pater, uxoriſq;, Socer: mater eorum Socrus appellatur. Filii uxor, Nurus: filiæ uir, Gener. Vxor, liberis ex alia uxore natis, Nouerca dicitur. Matris uir, ex alia uxore natis, Vitricus appellatur. Eorum uterque natos aliunde Priuignos, Priuignasq; uocat. Viri frater, eſt Leuir, uiri ſoror, dicitur Glos. Duorum fratrum uxores Ianitrices dicuntur. Sed de ſingulis horum copioſius ſuis locis.

AFFINIS, [*Vicino, congionto*] adiectiuum. ὅμορος, uicinus, uel cōſi

ctus:& tam genitiuo,quàm datiuo iungitur. Affinis culpæ,uel ſceleris,dicitur qui eſt culpæ,uel ſceleris particeps.Cic.in Cat. Huic ſceleri ne paucos putetis affines eſſe.

AFFINITAS,tatis,affinium inter ipſos coniunctio.Cic.4. Verr. Cognatione,affinitate,neceſſitate aliqua attingebat.

AFFIRMATIO,κατάφασις, quæ eſt enunciatio alicuius de aliquo. Cic.3.Offi.Eſt enim iuſiurandum affirmatio religioſa.

AFFIRMATE,aduerb.Cic.3.Offi.Quod autem affirmate quaſi deo teſte promiſeris,id tenendum eſt.

AFFIRMO,as,[*Affermare*] Aſſeuero,καταφημι, διϊσχυρίζομαι, Cice.4. Aca.dubitamus affirmare,nihil inter hæc intereſſe?

AFFIXVS,a,um.Cic.in Tuſc.Prometheus affixus Caucaſo.

AFFLATVS,us.uerbale,actus afflandi.Pli.li.10.ca.33. Perdices concipiunt ſuperuolantium afflatu.

AFFLEO,es,eui,etum,ἐπιδακρύω,illacrymor.Plaut.in Perſa.

AFFLICTATIO,κάκωσις, ægritudo cum uexatione corporis. Afflictus,us,idem.Cic.2.Tuſc.Effœminata uirtus afflictu occidit.

AFFLICTO,as,frequentatiuum.Cic.4. Tuſc.quàm te afflictarem,niſi iratus eſſem.

AFFLICTVS,a,um,[*Afflitto*] προσαραχθείς, rebus aduerſis oppreſſus.Cic.pro lege Manilia:afflictū erigere, perditumq; recreare.

AFFLIGO,is,pen.pro.[*Affliggere*] compoſitum ex Ad, & Fligo antiquo uerbo,proprie eſt terræ allido, προσαράσσω.Pli.lib.8.cap. 40.beluam afflixit, ad caſum eius tellure concuſſa. Accipitur pro opprimo,perdo.Cicero Attic. lib.4. Vt me leuarat tuus aduentus,ſic diſceſſus afflixit.

AFFLICTOR,oris.Cic.in Piſ.Afflictor,proditor ſenatus.

AFFLO,as,[*Spirare à qualche coſa*] ad aliquid ſpiro, ἐπιπνέω. Liui. Afflabat uis frigoris. Cice.de Sen. Odores afflantur e floribus. uide Flo.

AFFLVENTER,copioſe.Cicero 5.Tuſcul.Quo affluentius uoluptates hauriat.

AFFLVENTIA,abundantia.Cic.de Lege Agra. Ex hac copia, atque omnium rerum affluentia,primum nata eſt arrogantia.

AFFLVO,[*Abondare*] abūdo, βρύω, ἐπιπολάζω, πλεονάζω,ut, Affluo diuitiis.Dicimus etiam:Diuitiæ affluunt mihi. Aliquando eſt uehementer decurrere, ἐπιῤῥέω.Col.lib.1. Cum à uertice torrens imbribus conceptus affluxerit.

AFFODIO,is,affodi,affoſſum,fodiendo adiungo.Pli.lib.2.cap.68.

AFFORMIDO,as,are,[*Temere*] idem quod ſuū ſimplex, περιφοβέομαι.Plau.Bacchid.Magiſq; afformido,ne is pereat.

AFORIS,pen.cor.[*Di fuori*] aduerb.ἔξωθεν,à parte exteriori.Plin. lib.18.ca.24.In ulcus penetrat omnis aforis iniuria.Sunt qui diuiſim ſcribant,à foris:& melius,meo quidem iudicio.

AFFORE,προσέσεσθαι,uide Fore.

AFFRIO,as ex Ad, & Frio, ἐπιτρίβω, digitis terendo aliquid aſpergo:& proprie de rebus ijs dicitur,quæ facile,& modico tritu cō minuuntur, & in puluerem rediguntur, ut reſina inter digitos. Varr.1.de re ruſt. Quidam ipſum triticum conſpergunt. alius aliud affriat,aut aſpergit.

AFFRANGO,is,ad ſiue iuxta frango.Stat.lib.1.Theb.

AFFRICO,as,pen.cor. προστρίβω,Vide Frico, as. Affrictus,us,uerbale.Pli.lib.31.ca.6.Spumaq; aquæ Affrictu uerrucas tollit.

AFFVLGEO,es,uide Fulgeo.

AFFVNDO,is,[*Verſare,allagare*] ἐπιχέω,aſpergo. Pli.lib.16.ca.44. Vinum illi affundere. Affundi fluuij dicuntur aquæ ijs locis, quæ alluunt.Idem lib.5.ca.1.Affunditur huic æſtuarium è mari.

AFRANIVS,poeta Latinus,togatarum fabularum ſcriptor. Cuius comœdiæ,alioqui feſtiuæ & elegantes,minus gratæ fuerunt, quòd fœdis puerorum amoribus eſſent conſpurcatæ.

AFRANIVS,etiam dux fuit Pompeianarum partium, uictus à Cæſare in Hiſpania ad Sicorim amnē. Vide Cæſ.lib.2.com.de Bel.ci.

AFRANIA,Licinij cuiuſdam uxor apud Valer. quæ muliebris uerecundiæ oblita,ſuas per ſe cauſas agebat, & importunis clamoribus iudicibus obſtrepebat. unde mulieres matronalis pudoris oblitæ,Afraniæ dictæ.

AFRICA,[*Africa*] Λιβύη,regio eſt latiſſima, una ex trib. præcipuis mundi partibus,ad Orientem Ægypto,& Nilo fluuio, ab occaſu Oceano Atlantico terminata: à Meridie Oceanum Auſtralē, ad Septentrionem mare Libycum ſpectans. Nomen habet (ſi Ioſepho credimus)ab uno poſterorū Abrahæ,cui nomē erat Afer: uel(quod uerisſimilius eſt)ab α priuatiuo,& Græco nomine φρίκη,quod horrorem ſignificat.Eſt enim hæc regio frigoris horroriſq; expers,ut quæ maiori ſui parte inter Tropicos ſita ſit. Prouincias habet ad Mediterraneum mare extenſas,duplicem Mauritaniā Tingitanam,& Cæſarienſem,deinde Numidiā,poſt Africam proprie dictam,quæ & Africa minor dicitur. Hanc excipit Cyrenenſis,ſiue Pentapolitana regio.Poſt hāc eſt Libya Mareotica,Ægypto contermina. Interiora Africæ Æthiopes habent, plurimiq; alij populi monſtroſi, quos enumerat Pli.lib.5.cap.8. Africa minor,olim urbes habuit Carthaginem, Vticam, Adrumentum,Zanam,Hipponem regium,& alias quaſdam.

AFRICANAE, παρδάλεις Pantheræ.Pli.lib.8.cap.17.Senatuſconſultum fuit uetus,ne liceret Africanas in Italiam aduehere.

AFRICANVS,a,um:ut,Gens Africana, Gallinæ Africanæ. Varro de Re ruſt.li.cap.4.Gallinæ Africanæ ſunt grandes,uariæ. Videtur autem differre Afer ab Africano,quòd Afer gentile nomen proprie eſt(quanquam Maro dicit,Armentarius Afer)Africanus,de nominatiuum,ut Scipionum a deuicta Africa.

AFRICVS,a,um; λιβυκός,ut,Africa bella,apud Silium lib.17.

AFRICVS,ſubſtantiuum, uenti nomen eſt ab Africa ſpirantis inter Auſtrum,& Zephirum,qui & λίψ à Græcis dicitur. Virg.1.Æn. creberq; procellis Africus.Hor.lib.1. Carm. Luctantem Icarijs fluctibus Africum.

A ANTE G

AGALLOCHVM, ἀγάλλοχον, lignum eſt Dioſcor. thyæ ligno ſimile maculis quibuſdam diſtinctum,odore iucundiſſimo, guſtu ſubamarum,oris graueolentiæ maxime conducens. Græci recentiores ξυλαλόη appellarunt. Lignum aloes uocarunt.

AGAGAMANTAE,populi circa Mæotim.Pli.lib.6.cap.7.

AGAMEDE, ἀγαμήδη,oppidum Leſbi inſulæ.Pli.lib.5.cap.31.

AGAMEDES, ἀγαμήδης,uiri cuius nomen fuit, qui cum Trophonio Apollini Delphis templum extruxit:cuius meriti nomine, cùm ab Apolline præmium poſtulaſſent, quod ille homini optimum duceret,poſt diem tertium in lecto mortui reperti ſunt.

AGAMEMNON, ἀγαμέμνων, Atrei & Æropes filius, frater Menelai, rex Mycenarum,qui in ea expeditione,quam Græci ob Helenæ raptum aduerſus Troianos ſuſceperunt, omnium conſenſu uniuerſi exercitus dux eſt declaratus.Quo in bello,decimo demum anno uictoria potitus,ubi primum in Græciam redijt,à Clytemneſtra uxore,adiuuante Ægiſtho,quo cū illa,abſente uiro, adulterij conſuetudinem habuerat,eſt interfectus, relicto filio Oreſte,qui poſtea indignā patris necem ulciſcens,matrē unà cū adultero interemit.Seneca in Agamēnone,& Euripides in Oreſte.

AGAMNESTOR, ἀγαμνήστωρ,nomen eſt Athenienſium regis.

AGAMVS,pen.cor.[*Huomo ſenza moglie,ò femina ſenza marito*] ἄγαμος,Latine dicitur cælebs,hoc eſt, ſine uiro, ſeu uxore, γάμος, enim nuptiæ ſunt.

AGAMZVA,Mediæ oppidum.Pli.lib.6.cap.24.

AGANDEI,populi circa Mæotin.lib.6.cap.7.

AGANIPPE,pes, ἀγανίππη,fons Bœotiæ, à Cadmo monſtratus, Muſis,ſacer,quem poetæ fabulantur factū eſſe Pegaſi equi alati ungula.Hinc Aganippeus,a,um,denominatiuum, ἀγανιππαῖος, Propertius:Par Aganippææ ludere docta lyræ.Et Aganippis ἀγανιππίς,patronymicum fœmi.Ouid.5.Faſto. Dicite,quæ fontes Aganippidos Hippocrenes,Grata Meduſæi ſigna tenetis equi.

AGAPENOR,pen.pro. ἀγαπήνωρ, præfectus claſſis Agamemnonis, apud Homerum in Catalogo nauium. Latine amans uiros, uel qui ab alijs amatur.

AGAPIVS, ἀγάπιος,Alexandrinus medicus fuit, qui Byzantij magna celebritate medicinam docuit. Fuit & alter, Athenienſes philoſophus.

AGAR, ἄγαρ,nomen ancillæ Abrahæ, quod interpretatur aduena: à qua Agareni, ἀγαρηνοί,populi Arabiæ qui nunc Saraceni dicuntur,à Sara uxore Abrahæ. Hos bello aggreſſus Traianus Cæſar,nunquam potuit acie ſuperare,tempeſtate cæli,tanquam diuinitus,perpetuo obſtante.Auctor Diony.

AGARICON,pen.cor.[*Agarico*] ἀγαρικόν, fungus eſt, aut certe radix fungi more in arboribus naſcēs,ſapore initio dulci, ſed mox in amaritudinem declinante. Naſcitur circa Boſphorum, & in Galatia. Duo eius ſunt genera,mas, fœmina. Vide Plin.lib.25. cap.6.& Ruell.lib.3.cap.1.

AGARVM, ἄγαρον,promōtorium eſt Sarmatiæ Europææ,ab ea parte,qua Boſphoro Cimmerio proxima eſt.Auctor Ptol.

AGARVS, ἄγαρος, fluuius Sarmatiæ Europææ, in Boſphorum Cimmerium illabens, circa quem radix quædam fungoſa arboribus adnaſcitur,quæ ab eo Agaricum dicitur: huius meminit Ptolemæus,in deſcriptione Sarmatiæ,& Cælius Antiq. lect.lib.9.c.8.

AGASIAS, ἀγασίας,ex Stymphalo Arcadiæ oppido uir fortis & bello clarus:de quo Xenophon lib.6.de expeditione Cyri minoris.

AGASICLES, ἀγασικλῆς,Spartanorum rex clariſſimus fuit,cuius extat aureum illud apud Plutarchum apophthegma, Nullum eſſe firmius ſtabiliendi regni præſidium, quàm ſi rex ita ciuibus imperet,ut parentes liberis.

AGASO,p.p.[*Aſinaio,mulattiere*] equorū uel aſinorum ductor: ἱπποκόμος. Pli.lib.35.Pinxit & in una tabula, quaque maxime inclaruit,agaſonem cum equo.Liuius:Acceptos ab agaſonib. equos. Eſt & nomen ſerui.Horat.Si patinā pede lapſus frangat Agaſo.

AGASTROPHVS, ἀγάστροφος, Pæonis fuit filius, & heros inter primos Troianorum bellatores. Homer. lib. Il. 11.

AGASYLLIS, ἀγασυλλίς, frutex eſt, quem iuxta Cyrenem Africa gignit, ex quo ſuccus pr fluens in ſubiectas arenas decidit, quē Ammoniacum uocat. Vide Dioſcori. & Ruel. lib. 3. cap. 53.

AGASYRTVS [*Sordido ſquallido*] ἀγάσυρτος, apud Latinos ſquallidū ſonat, & ſordidum: unde Pittacus Mitylenæus philoſophus Agaſyrtus, eſt dictus, ꝙ neglecto corporis cultu uideretur ſordidior.

AGATHA, ἀγάθη, Stephano, oppidum prouinciæ Narbonenſis, quondam Maſſilienſium. uide Pli. lib. 3. cap. 4. Fuit præterea hoc nomine uirgo (teſte Volaterrano lib. 13.) Catanenſis, & martyr, ſub Gallo mamillis torta.

AGATHARCHIDES, ἀγαθαρχίδης, hiſtoricus Samius, de quo Plutarchus in hiſtoria Perſica.

AGATHEA, pen. pro. ἀγάθεια, oppidum eſt Phocidis. Stepha.

AGATHIAS, ἀγαθίας, Smyrneus fuit hiſtoricus nobiliſſimus, qui Iuſtiniani Cæſaris geſta conſcripſit.

AGATHO, pen. co. ἀγάθων, philoſophi Pythagorici nomen fuit. Hic, cum annorum eſſe octoginta, ab Archelao rege interrogatus, nū quas adhuc ſeruaret priſtini roboris reliquias, Quid ni? inquit; nam non modo uer, uerum etiam autumnus conſueuit bonos fructus proferre. Fuit etiam hoc nomine Athenienſis uir, portentoſæ proceritatis & fortitudinis: de quo Philoſtratus in uita Herodis Attici. Fuit & nomen filii Priami, qui cum patre Hectoris corpus redēpturo, ad Achillē profectus eſt, ut habet Home. Iliad. lib. ult.

AGATHOPOLIS, ἀγαθόπολις, Galliæ Narbonenſis ciuitas eſt, quæ hodie Monſpeſſulus dicitur.

AGATHOCLES, ἀγαθοκλῆς, Siculus tyrannus fuit, qui ex ſordido genere natus, patre ſcilicet figulo, cum libidini, latrociniiſq; operam dediſſet, gregariam militia, exercuit. in qua quòd manu ſtrenuus eſſet, & in concionibus perfacūdus, breui ex centurione tribunus militum euaſit: & primo quidem bello cōtra hoſtes pugnans, magna ſuæ uirtutis præbuit experimenta, adeo ut in demortui regis locum fuerit ſuffectus. Nec multo poſt interfectis Syracuſanis nobilibus, cum Carthaginienſibus bellū geſſit. Deinde ſpe amplian di regni in Italiam traiecit. ubi cum deceptus fuiſſet, ex indignatione morbum contraxit: ex quo etiam uita functus eſt. Hic cum figuli (ut modo diximus) eſſet filius, generis humilitatem non modo non diſſimulauit, uerum etiam eo ueluti firmiſſimo argumento uſus eſt ad inflammandos ſuos ad capeſſendam uirtutem. Vnde uaſis aureis frequenter figulina ſolebat admiſcere, ut oſtenderet ſordidiſſimæ etiam conditionis hominibus per uirtutem ad honores iter patere.

AGATHVSA, ἀγάθουσα, à Callimacho dicta eſt inſula unguento nobilis, quæ alio nomine Telos dicitur. Pli. lib. 4. cap. 12.

AGATHYRSVM, ſiue Agathyrſa, ἀγάθυρσα Stephano, urbs eſt Ciciliæ, quæ recenſetur à Pli. lib. 3. cap. 8.

AGATHYRSI, ἀγάθυρσοι, populi Scythis uicini (ut inquit Hie.) qui multum habent auri, ſine auaritia, aut inuidia. Hos Pli. lib. 4. cap. 12. ſcribit habere capillos cæruleos. Poetæ pictos uocāt, quoniam uerſicoloribus ueſtibus induuntur. Virg. lib. 4. Creteſq;, Dryopeſq; fremunt, pictiq; Agathyrſi. Dicti Agathyrſi, ab Agathyrſo Herculis filio.

AGAVE, pen. pro. ἀγαύη, filia Cadmi, & Hermiones, & uxor Echionis, quæ in furorem uerſa Pentheum filium, regem Thebanorum, in Orgiis Bacchi ſuis manibus dilaniauit.

AGAVI, ἀγαυοί, populi ſunt Septentrionales: quos Home. circa initium libri 13. Iliad. dixit gentem innocentiſſimam, ut quæ ſine ullis diuitiis equino uictitaret lacte.

AGAVVS, pen. pr. ἀγαυὸς, unus è Priami filiis, apud Hom. lib. Iliа. ulti. qui patrē, Hectoris corpus ab Achille redempturū. comitabatur.

AGBARVS, ἄγβαρος, rex fuit Edeſſæ, cuius ad Chriſtum Seruatorem noſtrum epiſtolā, Chriſtiq; itidē reſponſum, uide apud Euſebium.

AGBATANA, orum, ἄγβάταρα Steph. oppidum Phœnices, quod Pli. li. 5. ca. 29. Ecbatana appellat. Item oppidum Mediæ. totius regionis caput à Seleuco conditum quod & ipſum Pli. Ecbatana appellat. lib. 6. cap. 14.

AGE, [*Horſu, hormi*] ἄγε, φέρε δή, aduerbium adhortantis: & ſingularē numerum deſiderat: Agite pluralem. Dicimus & Agitedum, ſed in plurali ſemper. Liu. lib. 1. Agitedum, ite mecum. Interdum eſt corripientis. Teren. in Adel. Age, ſcis quod loquar? Interdum pro dic. Ter. in Ad. Age, noui tuum animum. Vbi Donatus, Age, nunc uerbum eſt, ſignificans Dic: quia iam prope eſt, ut conſentiat perſuadenti. Interdum conſentientis. Terent. in Adel. Age. age, traducatur Bacchis. Interdum excitandi: & plerunque poſt Nunc apud poetas ponitur. Virg. Geor. 4. Nunc age naturas, apibus quas Iuppiter ipſe Addidit, expediam.

AGEA, pen. pr. καταστρωμα, uia in naui, dicta quòd in ea maximæ quæque res agi ſoleant. Ennius: Multa foro ponens, ageaq; longa repletur. Vſitatius Foros uocamus.

AGEDEGVM, pen. pro. ἀγήδικον, Ptolemæo Gallorum Senonum oppidum eſt, quod idem eſſe exiſtimatur cum eo, quod Galli ſua lingua Sens uocant.

AGEDVM. Cicero pro Sylla. Agedum conferre nunc cum illius uitam P. Syllæ.

AGELAEVS panis, ἀγελαῖος ἄρτος, dicitur à Græcis, qui à noſtris Cibarius dicitur, ex farina panum bene cribrata cōſtans. Vide Cœl. lib. 9. cap. 16. & Ruellium lib. 2. cap. 14.

AGELADES, ἀγελάδης, nomen inſignis ſtatuarii, et magiſtri Polycleti: cuius meminit Pli. lib. 34. cap. 8.

AGELASTVS, [*Meſto che mai non ride*] ἀγέλαστος, ab ἀ & γελάω. Latine mæſtus, & ſine riſu. Quo nomine dictus eſt Craſſus, auus Craſſi a Parthis interēpti, quem ferunt ſemel tantū in uita ſua riſiſſe, quod factum eſt, cum uidiſſet aſinum carduos comedentem, dixiſſetq; ob id, Similem habent labra lactucam. Factum hoc, dictūq; feſtiuiſſimum riſus ſubſecutus eſt. Cic. 5. de Finib.

AGELLVS, [*Campicello, campetto*] diminutiuū, ſignificat paruū agrū, ἀγρίδιον. Teren. in Adel. Agelli eſt hic ſub urbe paulum, quod locitas foris. Huic demus, qui fruatur. Hinc, fit aliud diminutiuum Agellulus. Ambroſius: qui fidei exercet militiā, ab omni uſu negociationis abſtinere debet, agelluli ſui contentus fructibus.

AGEMA, atos, pen. pro. [*Squadra*] ἄγημα, idē quod agmen. Arrianus ſcribit alam equitum fuiſſe, quæ dicebatur ἄγημα. quanquam, & de peditibus dici agema idē teſtatur Arrianus. Liuius 5. decade: Delecta inde, & uiribus, & robore ætatis ex omni certatorum numero duo erant agemata: hanc ipſi legionem uocabant.

AGENOR, pen. prod. ἀγήνωρ, nomen regis Phœnicum, & Beli filii. Hic genuit Taygetam, & Europam filias, filios uero Cilicem, Cadmum, & Phœnicem. Virgil. 1. Ænei. Punica regna uides, Tyrios, & Agenoris urbem. Hoc etiam nomine dictus fuit filius Antenoris Troiani.

AGER, [*Campo, poſſeſſione*] ab ago is, ꝙ in eo aliquid agatur, uel (ut Donatus inquit) quòd in eo multa ſunt agenda. Quin. autem lib. 1. ſcribit Græcum eſſe. nam ἀγρός. Latine rus dici poteſt. Significat Ager quandoque circumiectum territorium alicuius urbis, ſeu prouinciæ. χώρα. Sal. in Catil. Reliquos Catilina per mōtes aſperos in agrum Piſtorienſem abducit. Vnde dicimus, Ager Campanus, Ager Brixianus. & includit in ſe nemora, ſaltus, paſcua, lacus, flumina, & omnia, quæ in territorio illo ſunt, & in ea ſignificatione uix unquam reperitur pluraliter. Quandoque ſignificat partem quandam ipſius territorii urbis, quæ priuatim ab aliquo poſſidetur, & eſſe uidetur rus, in quo & domus, & omnia quæ in agro ſunt, generaliter cōtinētur: id eſt, quæ pro captu ipſius partis eſſe poſſunt. Vnde Teren. in Eunuc. Ex meo propinquo rure hoc capio commodi. Et ſequitur: Neque agri, neque urbis odiū me unquam percipit: Vbi ſatietas cœpit fieri, commuto locum. Ex his innuitur ſub agri nomine & domum, & omnia alia, quæ in agro continentur, comprehendi, idemq; eſſe Agrum, Rus, & Poſſeſſionem. Notandum tamen, nec rus, nec agrum uillam eſſe, ſed Villa in rure, ſiue agro dicitur eſſe. Quandoque Ager ſignificat locum in rure, quem colimus, ſiue arando, ſiue conſerendo. & ſingularem, pluralemq; numerum habet. Col. li. 1. Nā ubi ſedulo colitur ager, plerunque compendium, nunquam, niſi ſi cæli maior uis aut prædonis inceſſit, detrimentum affert. Liuius lib. 4. Peſtilētem annum inopia frugum, neglecto cultu agrorum, ut plerunque fit excepit. Ager colonus. Cic. de leg. agra. Cognoſcerent qui ager colonus eſſet, quò milites ueterani deducti eſſent, qui &c. Videtur eam agri partem ſignificare, quæ propria ad arandum accomodata eſt, & alio nomine Aruum dicitur.

* AGER latine appellari dicitur, eo quòd in eo agatur aliqd. alii agrū ex græco nominari manifeſtius credunt: unde & uilla græce choragros dicitur. uilla autem à uallo, id eſt aggere terræ nuncupata, quod pro limite conſtitui ſolet. Et poſſeſſiones quæ dicuntur, item fundi, prædia, rura, agri ſunt: ſed hoc differunt, quòd poſſeſſiones ſunt agri late patentes, publici priuatiq;, quos initio non mancipatione, ſed quiſque, ut potuit, occupauit, atque poſſedit: unde & nuncupati. Fundus autem dictus, quod in eo fundatur uel ſtabilitur teſtimonium. & tam urbanum ædificium, quam; ruſticum fundus intelligendum eſt. Prædium appellatum, quod ex omnibus patribus familias maxime prouidetur, id eſt apparet, quaſi præuidiū: uel quòd antiqui agros quos bello ceperant, ut prædæ nomine habebāt. Rura uero incultos agros, id eſt ſiluas, & paſcua, ueteres dicebant. Agrorum nomina multa ſunt, compaſcuus, alluuius, arcifinius, noualis, ſqualidus, uliginoſus, ſubſeciuus, quorum nominum rationem exponemus. Compaſcuus ager dictus, quia diuiſoribus agrorum relictus eſt ad paſcēdum communiter uicinis. Alluuius ager eſt, quem paulatim fluuius in agrum reddit. Arcifinius ager dictus eſt, quia certis linearum menſuris non continetur,

ſed arcentur fines eius obiectu fluminum, montium, arborum: unde & in his agris nihil ſubſeciuorum interuenit. Noualis ager eſt primum proſciſſus, ſiue qui alternis annis uacat, nouandarum ſibi uirium cauſſa. noualia enim ſemel cum fructu eruunt, & ſemel uacua. Squalidus ager, quaſi excolidus, quòd iam a cultura exierit, ſicut exconſul, quòd à conſulatu diſceſſerit. Vliginoſus ager eſt ſemper humidus. nam humidus dicitur, qui aliquando ſiccatur. uligo enim humor terræ eſt naturalis, ab ea nunquam recedens. Subſeciua ſunt proprie, quæ quæſtor de materia præcidens, quaſi, ſuper uacua abiicit. inde & ſubſeciui agri, quos, in pertica diuiſos recuſant, quaſi ſteriles, aut paluſtres.

AGERATON, ἀγήρατον, herba eſt ad duorum palmorum altitudinem excreſcens, ſimilis origano, florem ferẽs bullis aureis non abſimilem ita dicta, quòd, non facile marceſcat. Vide Plin. lib. 27. cap. 4.

AGERATVS, ἀγήρατος, lapis eſt, quo coriarii olim utebantur in poliendis coriis: cuius loco hodie utuntur maſſa uitri. Meminit huius lapidis Gal. lib. 9. Simpl.

AGERONA, deæ cuiuſdam nomen erat apud Romanos, ab agendo dicta, quòd induſtriæ præſidere putabatur. ſicut contra, Murcea, ſocordiæ dea credebatur.

AGESANDER, ἀγήσανδρος, inſignis ſtatuarius fuit ex Rhodo inſula, qui una cum Polydoro, & Athenodoro, Laocoõtem marmoreum fecit in domo Titi Veſpeſiani imperatoris, omnium artificũ opera longo interuallo ſuperantem. Vide Pli. lib. 36. cap. 5.

AGESIAS, ἀγησίας, Cyrenaicus philoſophus, cui a Ptolomæo philoſophiæ profeſſione fuit interdictũ, quod animæ immortalitatem docens, multos ad ſpontaneam mortem compelleret ut Cleombroto Ambraciotæ accidit. Cic. in Tuſcu.

AGESIDAMVS, ἀγησίδαμος, Locrenſis Epizephyrius nobilis Olympionices, in quem pugilatu uincẽtem Pindarus hymnum cecinit.

AGESILAVS, ἀγησίλαος, Lacedæmonius, Archidami filius, qui poſt mortem Agidis fratris ſui rex conſtitutus, Tiſſaphernem in Aſia, qui principatum tenebat inter Perſas, uicit, & Athenienſes, & Bœotios apud Coronæam urbem Peloponneſi. breui ſtatura corporis, & altero pede claudus fuit, ſed rara uirtute præditus: uitam eius uide apud Plutarchum.

AGESINATES, Galliæ populi ſunt Pictonibus uicini Pli. lib. 4. ca. 19.

AGESIPOLIS, ἀγησίπολις, Lacedæmoniorum dux, qui ſpecioſam ſæpius uictoriam ab Argiuis retulit. Vide Xenophontem rerum Græcarum lib. 4.

AGESIS, [*Horſu, fa ſe tu uuoi*] aduer. excitãdi: compoſitũ ex particula ſis, pro ſi uis, quæ uerbis imparatiui modi apud ueteres addebatur. Lucr. li. 1. Nunc ageſis, quoniam docui nil poſſe creari De nihilo.

AGGER, ris, [*Argine*] χῶμα, per duplex g, maſculini generis, ſignificat proprie lapidũ, aut terræ coaceruationem, quæ fixis uallis aggeritur, caſtrorum alterius'ue loci muniẽdi gratia. Quin, & muros & munimenta aggerem dici uoluit Ser. in illud Vir. 10. Æn. intra portas, atque ipſis prœlia miſcent Aggeribus murorum. Dicitur etiã Agger media uiæ eminentia, ex aggeratis lapidibus ſtrata. Idem: Qualis ſæpe uiæ deprehenſus in aggere ſerpens. Agger itẽ dicebatur, tumulus ex terra alia'ue materia congeſtus ad oppidi, uel arcis cuiuſpiam oppugnationem. Ci. Att. lib. 2. Oppidum cinximus uallo, & foſſa, aggere maximo.

AGGERO, as, pe. co. [*Accumulare*] περιχώννυμι, χόω, σωρεύω, ſignificat accumulo. Vnde Arbores aggerare, uel aggerare circa arbores terram dicimur, cum poſt hyemem, æſtate iam inſtante, terram circunfundimus, ne calore nimio radices exareſcant. Colu. Omnes arbores fructiferæ circumfoſſæ aggerari debent. Et per metaphoram Aggerare pro augere, & aggrauare ponitur. Vir. 11. Æn. Onerat dictis, atque aggerat iras. Hinc Adaggero. Colu. lib. 5. cap. 10. terram circa arborem addaggerato. Exaggero uehementer aggero, & per translationem ſignificat amplifico δεινολογεῖσθαι, δεινοποιεῖν. Cic. de Orat. Si artem iſtam exaggeraſſes.

AGGERO, is, pen. co. [*Porre à canto*] ſi, ſtũ, iuxta gero. ἐπιφορέω. Pli li. 17. ca. 4. Nec fluminibus aggeſta ſemper laudabilis. Item ad aliquẽ gerere, προσφέρειν. Plau. in Rud. his aggerenda etiam eſt aqua.

AGGLOMERO, penul. cor. [*Aggiungere*] adiungo, συναγείρω, a Glomero, quod a Glomer deducitur. Virg. 2. Æn. Et lateri agglomerant noſtro.

AGGLVTINO, penul. corr. [*Congiungere*] ad aliquid glutino, copulo, προσκολλάω. Plaut. in Aulul. Ita mihi ad malum malæ res plane ſe agglutinant.

AGGRAVESCO, grauis fio. Liuius Bel. Pun. 2. lib. 8. inopia aggrauari ſocios. Terent. in Hec. metuo, ne Philumenæ magis morbus aggraueſcat.

AGGREDIOR, [*Aſſalire in buona & in mala parte*] προσέρχομαι, παραγίνομαι, ἐπιχειρέω, ad aliquẽ gradior. & hoc aliquando in bonam partem, idq́; uel cum accuſatiuo ſolum. Cic. pro Cecin. quomodo aggrediatur iudicem, non habet. Virg. 4. Æn. Talibus aggreditur Venerem Saturnia dictis. Vel cũ accuſatiuo, & præpoſitione Ad. Ci. de Nat. deo. aggrediar ad ea, quæ à te diſputata ſunt. Vel cum infinitiuo. Idem Offi. 2. de quibus dicere aggrediar. Aliquando in malam partem pro inuadere, quaſi gradatim & ueluti ex inſidiis adire. Sal. Ex lateribus ceteros aggreditur. Sumitur etiam pro incipere. Cic. 1. Offi. Omnibus in rebus, prius quàm aggrediare, adhibenda eſt præparatio diligens. Aliquando pro tentare. Sal. in Iugurtha: naturã loci uincere aggreditur. Hæc autem uerba Aggredior, Adorior, Alloquor, & ſimilia ad præpoſitione eis adiuncta, cum accuſatiuo ſolo elegantius ponuntur, quam ſi ſimplicia eorum Accuſatiuo, Ad præpoſita iungãtur: ut, Aggredior hominem, non, Gradior ad hominem.

AGGRETVS, apud antiquos pro aggreſſus. ut Ennius, Aggretus fari.

AGGRESSIO uerbale. Cicero in Orat. Cum animos prima aggreſſione occupauerit.

AGGREGO, as. pe. co, [*Congregare*] ἐπισυναθροίζω, congrego, quaſi in unum locum gregem contraho. Cic. in Cati. ſi eodem ceteros naufragos aggregauerit. Trãſlate pro adiũgere, apud Cæſ. 6. bel. Gal. qui ſe ad eorum amicitiam aggregauerant. Opponitur Abgrego,

AGILIS, pen. c. [*Deſtro, leggier*] ἐλαφρὸς, leuis, qui ſe facile agit, hoc eſt, qui expedito eſt corpore. Horatius agili remiſſum opponit.

AGINA, p. p. *Doue ſi regge il manico de la ſtadiera*, eſt, i quã ĩſeritur ſcapus trutinæ, i. in quo trutina agitur, & uertitur, ab agẽdo dicta uñ.

AGILITAS, dexteritas, corporis celeritas. ἐλαφρότης, εὐκινησία. Columel. libro 1.

AGILITER, agilius, agillime, ideſt, cum agilitate. Colu. lib. 2. cap. 2.

AGINATOR, qui paruo lucro mouetur: nomen ab Agina tractũ, quæ minimo pondere huc, aut illuc impellitur. Feſtus.

AGINVM, urbs Galliæ Ptolemæus. Angoleſme.

AGIS, ἆγις, Lacedæmoniorum rex, qui cum Athenienſibus cruentiſſima bella geſſit, à ſuis tandem ciuibus in carcere necatus, quòd Lycurgi leges reducere & bona publicare uellet. Plutarchus in Vita eius, & Cic. Offi. 2.

AGITATIO, uerbale: &

AGITATOR, qui eſt equorum, curruum'ue rector. Cic. At. lib. 13.

AGITATIO, nis. Cic. pro Mur. motus & agitatio fluctuum.

AGITE, Agitedum aduerbia.

AGITO, tas, pe. co. [*Agitare, far ſpeſſo*] crebro facio, factito, πράττω. Saluſt. in Iugurtha: uarie per omnẽ exercitum lætitia, mæror, luctus, atque gaudia agitabantur. Item ſtimulare. ἐλαύνειν. Plau. agitabo quadrupedem calcari. Item obſeruare. Virg. lib. 2. Georg. Ipſe dies agitat feſtos. Item perturbare, moleſtare. Cic. de Legibus. Furiæ agitant, inſectanturq́; improbos. Item inſectari. Cic. lib. 3. Off. Sunt ne igitur inſidiæ, tendere plagas, etiamſi excitaturus non ſis, nec agitaturus. Item exercitare. Lact. niſi uirtus agitetur, proficimus parum. Agitare uitam, Idem quod agere, uel ducere. Salu. in prooem. Bel. Catil. tum uita hominum agitabatur ſine cupiditate. Item cruciare: ut apud eundem: Agitabatur magis, magisq́; in dies ferox animus inopia rei familiaris, & conſcientia ſcelerum. Item ſæpe adminiſtrare. Idem, in pace uero beneficiis magis, quàm metu imperium agitabant. Item ſæpe conſiderare, cogitare, recogitare. Idem: Sed ea quæ mente agitari omnes iam antea audiſtis. Teren. in Phor. Id agitans mecum ſedulo, inueni remedium huic rei. Agitare ferociter, eſt ſeſe ferociter gerere. Salu. in Catil. ferocius agitare, quàm ſolebat. Agitare lætitiam, eſt lætitiam præ ſe ferre, & re ipſa gaudium oſtendere. Ibidem: gaudium & lætitiam agitabat. Hinc Exagito.

AGLA, ἄγλη, Hiſpaniæ oppidum in tractu Bætico, apud Plinium libro 3. cap. 1.

AGLAIA, ἀγλαΐα: una ex Gratiis, ſeu Charitibus. Latine Lætitia.

AGLAIS, idis, ἀγλαῒς, Megaclis filia mira guloſitate, & uoracitate mulier, ut pote quæ carnium libras decem, panis chœnicas quatuor, & uini choam, hoc eſt Romanum cõgium, ſiue ſextarios ſex, unica cœna abſumpſerit. Cœl. Rhodig. lib. 15. cap. 19.

AGLAONICE, ἀγλαονίκη, Hegemonis filia fuit, aſtrologiæ perita, quæ quòd eclipſes lunæ prædicere poſſet, iactabat ſe lunam de cælo detrahere: propter quàm inſolentiam punita, locum fecit prouerbio. τὴν σελήνην κατασπᾷ, quo utimur, quoties aliquis ſua iactantia in calamitatem incidit.

AGLAOPE, ἀγλαόπη, una Sirenum, quaſi ſplẽdida aſpectu. nã ἀγλαὸν apud Græcos, nobis ſonat aſpectu ſplendidum.

AGLAOPHOTIS, pen. prod. ἀγλαοφῶτις, herba eſt iucundiſſimi coloris, qua magi utũtur ad euocandos Dæmones. Naſcitur in marmoribus Arabiæ: unde & Marmaritidem quidam appellant. Plinius lib. 24. cap. 17.

AGLAOPHON, ἀγλαοφῶν, pictor nobiliſſimus. Plin. lib. 35. cap. 9. & Cic. 3. de Orat. Floruit nonageſima Olympiade.

AGLASPIS, nomen legionis. Liu. 5. Decad. lib. 4. Interuallum, quod inter cetratos, & phalanges erat, impleuit legio, atque aciem ho- A

ſtium

ſtium interrupit. A' te.go cetratis erat, frontem aduerſus clypeatos habebat: Aglaſpides appellabantur.

AGLAVS, Ἀγλαὸς, ſenex fuit Pſophidius. qui ab Apolline Gyge felicior eſt iudicatus, quòd agelli ſui limites nunquam eſſet egreſſus. Plin. lib. 7. cap. 46. Valerius lib. 7. cap. 1.

AGLAVROS, Ἄγλαυρος, Cecropis regis Athenienſium filia, quæ cum Mercurio Herſen ſororem ſuam adamanti accepta pecunia operam ſuam eſſet pollicita, poſteaq; inuidia correpta, limen ingredienti pertinaciter obſtaret, in ſaxum conuerſa eſt. Vide latius hanc fabulam apud Oui. 2. Metamor.

AGLIDIA, orum, ἀγλίδια, dicuntur ſegmenta illa in capitibus allii, quæ alio nomine Aglithes dicuntur. Ruel. lib. 1. cap. 2.

AGMEN, [*Moltitudine, ſquadra, ordinanza*] ſignificat multitudinem. πλῆθος. Virg. 7. Æn. Vocat agmina ſæua ſororũ. Interdũ ordinatã multitudinem ut eſt exercitus incedentis. Idem 8. Æn. It clamor, & agmine facto. Cic. 2. Tuſc. Cum æſtu magno agmẽ ducebat. Interdum impetum, ut apud Virg. Et leni fluit agmine Tybris.

AGMINALIS, is, le. adiect. ταγματικὸς. Vnde Agminales equi, qui agmen exercitus ſequuntur ad conuehenda impedimẽta. Budæus.

AGNA, gnæ, menſuræ genus in agrorum dimenſione, Col. li. 5. ca. 16. Actus quadratus undique finitur pedibus. cxx. hoc duplicatum facit Iugerum, & ab eo quod erat iunctum, nomẽ Iugeri uſurpauit: ſed hunc actum Prouinciæ Bæticæ ruſtici agnam uocant.

AGNASCOR, ris, ſci, [*Naſcere*] cõpoſitum ex Ad & Naſcor, προσφύω. Cic. 1. de Orat. conſtat agnaſcendo rumpi teſtamentum. Agnaſci præterea, παραφύεσθαι, dicuntur quæ in re aliqua naſcuntur ad eius perfectionem minime neceſſaria, ut ſextus in manu digitus, & fungi in arboribus.

AGNINVS, ἄρνειος, quod ex agno eſt, aut ad agnum pertinet. Plinius lib. 29. cap. 4.

AGNATIO, agnatorum conſanguinitas. Cic. 2. de Leg. Ex quo uere uel agnatio nobis cum cæleſtibus, uel ſtirps appellari poteſt. Et paulo poſt: In ciuitatibus ratione quadã agnationis familiarium diſtinguuntur ſtatus.

AGNATI, pen. pro. [*Parenti*] ἐγχιστεῖς, οἱ πρὸς ἀνδρῶν οἰκεῖοι, dicuntur, qui per uirilis ſexus perſonas cognatione coniuncti ſunt, quaſi à patre congeniti (inquit Caius iurecon.) ueluti frater eodẽ patre natus, filius fratris, nepos'ue ex eo. Inter agnatos & cognatos, συγγενεῖς, hoc intereſt, quod in cognatis continẽtur agnati, in agnatis nõ utique cognati: ut puta frater patris, i. patruus, eſt agnatus, & cognatus: matris uero frater, i. auunculus, cognatus eſt, ſed non agnatus. Gentilitas uero & agnationem, & cognationẽ complectitur. Agnatum etiam dicimus quicquid ultra debitum natũ eſt, hoc eſt, quicquid inutiliter in re aliqua gignitur, ad eius perfectionem minime requiſitum. Vnde agnaſcentia & agnata membra appellãtur, παραφύσεις, τὰ παραφυάδες. Pli. Mẽbra animalibus agnata inutilia ſunt, ſicut ſextus hominis ſemper digitus.

AGNICORNV, promontorium eſt ad Bolbiticum Nili oſtium, Strabo libro 17.

AGNIGIS, fluuius in Tigrim influens. Plin. lib. 6. cap. 27.

AGNITAS, uel Agnita, tæ, ἀγνίτας, Æſculapii cognomentum apud Spartanos, apud quos dei ſimulacrum ex agno planta erat exculptum. Cæl. lect. antiq. lib. 18. cap. 5.

AGNITIO, uerbale. Cicero de nat. Quæſtio agnitionem animi pulcherrima.

AGNON, auctoris nomen apud Quinctil. li. 2. cap. 17.

AGNO, ἁγνὼ, fons Arcadiæ eſſe traditur, cuius aqua cæremoniis quibuſdam commota, nebulæ in morem in aerem aſcendens, largiſſimos demittit imbres: ita dictus ab Agno, una ex Iouis nutricibus. Cæl. Rho. lect. antiq. lib. 13. cap. 27.

AGNOMEN, pen. prod. ἐπωνυμία, dicitur quod eſt extrinſecus aliqua ratione, uel caſu quæſitum: ut, Africanus, Aſiaticus, Achaicus, & ſimilia. Cic. de Inuen. 1. Nomen cum dicimus co gnomen quoque & agnomen intelligatur oportet.

AGNOMONES, ἀγνώμονες, equi dicuntur uetuli, ex quorum dentibus ætas amplius dignoſci non poteſt. Vide Cæl. Rhod. Antiq. lect. libro 12. cap. 9.

AGNOSCO, [*Conoſcere*] ἐπιγινώσκω, ex Ad, & Noſco euphoniæ cauſſa d, mutata in g, proprie eſt noſcere id, quod nobis olim, aut uiſum fuit, aut alia quauis ratione cognitũ. Vir. 2. Æn. Agnoſcit; ſuos, lætosq; ad mœnia ducit. Atque hac potiſſimum ratione differt à uerbo Cognoſco, quòd proprie dicitur de rebus antea nunquam cognitis. Idẽ 4. eclog. Incipe parue puer riſu cognoſcere matrem. Interdum idem eſt quod approbare, ἀποδέχεσθαι. Cic. pro Milone: Cum tota Italia facti illius gloriam libenter agnoſceret.

AGNVS, [*Agno, agnello*] ἀμνὸς, fœtus, eſt ouis, qui annũ nondũ egreſſus ſit. Ci. de Sen. Villa abũdat porco, hœdo, agno. Nomẽ habere putatur ἀπὸ τῆς ἁγνείας, hoc eſt, a puritate, ſiue caſtitate, unde & nonnullis Hagnus, per aſpirationem ſcribendũ uidetur. Eſt etiam Agnus, ἄγνος Dioſc. frutex arboreſcens, quem Latini à uinciendi uſu Vitẽ appellant. Dictus agnus, quaſi ἁγνὸς, id eſt caſtus, quòd mulieres in Teſmophoriis, hoc eſt, Cereris ſacris pudicitiæ conſeruandæ cauſſa hunc ſibi fruticem ſubſternerẽt. Alii agnum per ſyncopẽ dictũ putant, quaſi ἄγονον, quod calore, & ſiccitate ſua genitura diſſipare putetur. Vide de hoc nonnulla in dictione Vitex.

AGNELLVS, diminutiuum. Plautus in Aſinar. Agnellum me tuum dic eſſe.

AGO, gis, gi, actum, [*Fare, trattare, operare*] ἄγω, multa ſignificat. nã agere eſt operari, πράττειν. Cicero libro. 1. epiſtol. Hic quæ aguntur, ea te litteris multorum cognoſcere arbitror. Quandoque in ducere ſeu impellere. Lactantius lib. 6. Tres affectus homines in diuua facinora præcipites agunt, ira, cupiditas, libido. Quandoque audire. Ter. in And. Hoccine agis, an non? id eſt, audis, ut exponit Donatus. ſic Plau. Vos agite ſpectatores. Quandoque dicere. Idem in Ad. eſt'ne hic ipſius, de quo agebam? Quandoque pronunciare, ὑποκρίνεσθαι. Cic. de Optimo genere dicendi: Diſerti, deformiter agendi, multi infantes putati ſunt. Quãdoque cogitare, Virg. ecl. 9. Id quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipſe uoluto. Quandoque effingere: ut Ago ſtultum: id eſt fingo, me ſtultum. unde actores comœdiarum dicuntur, qui diuerſorum hominũ geſtus agunt in ſcena. Cic. pro Q. Roſcio: Roſcius lenonem Ballionem agit. Quãque ire, uiuere, διάγειν, ut Nudus ago. Pomp. Mela. nudi agunt, ante quam puberes ſint. Agere bonum ciuem, eſt fungi boni ciuis officio. Cic. 4. lib. epiſt. mirificum agis ciuẽ. Sic agere conſulem, uel ſenatorem, eſt facere ea, quæ propria ſunt conſulis, uel ſenatoris. Quandoque Agere ſignificat extẽdere, porrigere: ut, Vera gloria radices agit. Agere teſtudinem, eſt admouere, teſte Seruio in illud Vir. 2. Æn. Obſeſſumq; acta teſtudine limen. Sic Agere uineas, & turres. Cæſ. bel. Gal. 3. Quibus fortiter reſiſtentibus, uineas turresq; egit. Itẽ agitare. Vir. 6. Æn. Prodigiiſq; acti cæleſtibus oſſa piabũt. Agere cum aliquo dicimur, cum quippiã ab eo impetrare, uel aliquid ei perſuadere conamur. Ci. Att. li. 5. Is egit mecum accurate, ut tibi reſponderem. Bene, uel præclare agi nobiſcum, dicimus, cum res nobis feliciter ſuccedũt. Ci. de amicitia: Cum illo quidem actum optime eſt, mecum autem incommodius. Agitur res noſtra, uel de re noſtra agitur, hoc eſt, ad nos pertinet, uel res noſtra in diſcrimen abducitur. Cic. pro Sext. Roſ. tua res permagna agitur. Idẽ de Amic. in quibus eorum de capite agatur, aut fama. Agere cũ aliquo tabellis obſignatis, eſt eum cõuincere teſtimonio litterarum ſuarũ. Teſtimoniũ eſt apud Ci. 5. Tuſ. Agere, & ferre, eſt diripere, & populari: locutio a Græcis tracta, qui in eadem ſignificatione dicunt, ἄγειν καὶ φέρειν τὴν χώραν. Actũ eſt, uel. Res acta eſt, hoc eſt. periit, uel deplorata eſt. ἀπόλωλεν. Teren. in Heaut. Actũ erunt mihi ſi cœna danda, actum ſiet. Actum agere, τὰ πραχθέντα πράττειν, id eſt nihil agere. Idem in Phor. Actum, aiũt, ne agas. Forma loquẽdi eſt à more iudiciorum tracta. Quod enim iure ſemel iudicatũ fuerit, reſcindi, & iterum agi non poteſt. Aliud agere, uel Alias res agere, eſt nõ eſſe intentum iis quæ aguntur. Cic. pro Sext. Roſc. animaduerti eum iocari, atque alias res agere. Interdum pro uertere. Vir. Ipſe ter adducta circum caput egit habena. Pro urgere, perſequi. Idem, Paſtor agens telis. Pro tegere. Vir. 1. Æn. Tros, Tyrius'ue mihi nullo diſcrimine agetur. Pro ante nos pellere. Idem 1. ecl. Et ipſe capellas Protinus æger ago. Pro uehere, ducere. Varro: Pactolus aureas undas agens. Pro foras pellere, fugare: ut, Membris agit atra uenena. Agere etiam ad lites pertinet: unde emerſerunt innumeræ pene loquendi formulæ: ut, Furti agere, hoc eſt, actionem furti intẽdere, Agere cauſſas, Agere ex ſyngrapha, Lege Agere, Agere ex ſponſu, de quo infra in dictione Sponſio. Agere reum, αἰτίαν ἐπιφέρειν, hoc eſt accuſare. Peragere reũ, αἱρεῖν τὴν δίκην, eſt agendo perficere, ut reus condemnetur. Agere gratias, uerbis oſtendere, nobis aliquid fuiſſe gratum. nam Gratias habere, χάριν εἰδέναι pertinet ad animum, cum memorẽ accepti beneficii animum habeo. Referre uero gratiam, ἀποδοῦναι χάριν, eſt facto acceptũ beneficium remetiri. Referre autem gratiam, tam in malũ, quam in bonum dicitur, cum ſit, facto beneficium, aut iniuriam acceptam compenſare. Rectiusq; huic uerbo ſingularem accuſatiuum Gratiam iungimus, quam pluralem Gratias. Et cõtra melius dicimus, teſte Valla, Habere gratias, quàm gratiam. nunquam autem, uel rariſſime, Agere gratiam, ſed fere ſemper, Agere gratias. Liuius: Renunciare, inquit, gratias regi me agere, referre gratiam nunc non poſſe. Ci. Cui pro me ſenatus gratias agendas putauit, ego à me gratiam referendam non putem? Pro eodem etiam dicimus, Reſpondere officiis Plancus Ciceroni: Immortales tibi ago gratias, agamq; dum uiuam. nam relaturum me affirmare nõ poſſum. tantis enim tuis officiis non uideor mihi reſpondere poſſe. Agere cum populo, τῷ δήμῳ χρηματίζειν, eſt populum rogare, ut ſuis ſuffragiis quid iubeat, aut uetet. Cuniculos agere, eſt ſpecus ſub-

terraneos effodere, per quos occultus in locũ aliquem fiat aditus. Ci.3.Offi. Quòd ſi ſana pater expilet, cuniculos agat ad ærarium. Agere uiam, eſt uiã ſibi aperire per loca inuia. Vir.3.Æn. Alpheũ fama eſt huc Elidis amnem Occultas egiſſe uias ſubter mare. Denique Agere, ἐνεργεῖν, pertinet ad omnes actus humanos. nam qui ſedet, qui ſtat, qui cogitat, qui iacet, qui mouetur, aliquid agere dicitur, ita ut nullus, qui modo uiuat, eſſe unquam poſſit ſine actione. Hinc fit, ut & Agere dicamus pro uiuere: pro quo etiam dicimus, uitam agere. Teren. in And. pudice uitam, parce, ac duriter agebat. Item annum uigeſimum, uel trigeſimum agere, Æuum agere. Senectutem agere, & ſimilia. Annus, uel menſis uigeſimus agitur, hoc eſt, currit, uel in curſu eſt. Ter. in Hec. Tum poſtquam ad te uenit, menſis iam hic agitur ſeptimus. Agere animam, eſt mori, uel morti proximum eſſe. Cælius epiſtol. lib.8. Hortenſius animam agebat. Componitur Ago cum Ad, ut Adigo: cum Ab, ut Abigo: cum Am, ut Ambigo: Con, ut Cogo: Circum, ut Circumago, quod eſt circumduco: De, ut Dego: Ex, ut Exigo: Per, ut Perago: Pro, ut Prodigo, Re, ut Redigo: Sub, ut Subigo, à quo fit Proſubigo: Trans, ut Tranſigo. Sunt etiam qui putent Caſtigo, Inſtigo, Mitigo, Læuigo, Litigo, & Nego compoſita eſſe uerbi Ago: ut ſit Caſtigo, caſte Ago: Mitigo, mitem ago: Læuigo, læuem ago; ideſt, planũ: Fuſtigo, fuſte ago: Litigo, lite ago. Sed cum ſint primæ coniugationis, habeantq́; quædam i, productam, non uidentur ab ago compoſita. Ab Ago ſunt auctor, ποιητής, Actio πρᾶξις, Actus, acta, actum, πεπραγμένον, & Actus, actus πρᾶξις.

Agoces, ces, nomen urbis Æthiopiæ, quæ eſt ſub Ægypto. Plinius libro.6.cap.29.

Agogae, ἀγωγαί, (ἀγωγαί, foſſæ ſunt in metallis aurariis, per quas aqua aurum trahens ducitur, ulice frutice, qui illis inſterni ſolet, retinente. Vide Plinium libro 33.cap.4. Hermolaus Inlices uocari tradit.

Agolum, pen.corr. [*Baſtone da paſtore*] λαγώβολον, paſtoralis baculus quo pecudes aguntur. Feſtus.

Agon, [*Agone*] ἀγών, Græcis idem eſt, quod certamen. Accipitur & pro loco ipſius certaminis. Vnde locus Romæ iuxta Tiberim qui Circus Flaminius dicitur, et Agon appellatus fuit, φ in eo curruli certamẽ ſolebat exhiberi. Eſt & Agõ uictimarii uerbũ pro Agone: Ouid. li.1. Faſt. Qui calido ſtrictos tincturus ſanguine cultros, Sẽper agat'ne rogat, nec, niſi iuſſus, agit. Fuit quoque proprium uiri nomen ex Teo: de quo Plinius libro 33. capite.3. Agonem Teium, Alexandri magni præfectum, aureis clauis ſuffigere crepidas.

Agonalia, ium, uel iorũ, ἀγώνια, feſta erant apud Romanos, quotannis celebrari ſolita in honorem Iani (ut eſt apud Oui.1. Faſt.) aut certe in honorẽ Agonii dei, ut Feſtus tradit, qui rebus agẽdis præeſſe putabatur. Hoc die rex ſacrorum arietem immolabat, ut tradit Var. li.5. de lingua Latina. Nominis rationes multæ afferuntur. Nã Var. loco iam citato, ex ritu ſacrorũ ductũ exiſtimat, in quibus miniſter ſtrictum ad arietem iugulandũ tenens cultrum, idẽ tidẽ rogare ſolet, Agon. quam opinionem Ouid. quoque attigit his uerſibus, Nominis eſſe poteſt ſuccinctus cauſſa miniſter, Hoſtia cælitibus quo feriẽte cadit. Qui calido ſtrictos tincturus ſanguine cultros, Semper agat ne rogat, nec, niſi iuſſus, agit. Feſtus, ut diximus, ad Agonium, rerum agendarũ deũ, dictionis huius etymon refert. Alii ad Agonem montem, in quo die illo ſacra fieri ſolebant, qui poſtea Quirinalis dictus eſt, ex quo in eo conſederunt Sabini, in urbis portionẽ recepti. Alii à certamine curruli dictum putant, quòd hiſce feriis antiquitus ſolet celebrari. nã Græci certamina, & ludos ἀγῶνας, appellant. in quam opinionem Ouid. quoque deſcendit. cũ ſic ſcribit: Fas etiam fieri ſolitis ætate priorum Nomina de ludis græca tuliſſe diẽ Et prius antiquus dicebat Agonia ſermo. Veroq́; iudicio eſt ultima cauſſa meo.

Agonax, Zoroaſtris fuit præceptor in arte magica. Apud Plin. tamen lib.30.c.1. Azonacem hunc, non Agonacem appellatum inuenimus. Agonenſis porta Romæ in monte Quirinali, quæ & Collina porta dicebatur.

Agonia, ἀγώνια, feriæ erant Romæ menſe Ianuario celebrari ſolitæ, poſtea Agonalia appellata. Ouid.1.Faſt. Et prius antiquus dicebat Agonia ſermo. Vide paulo ante in dictione Agonalia. Agonias quoque antiqui hoſtias apppellabant, teſte Feſto, nomine ab agendo deducto. Sterilitatem quoque, & impotentiam generandi, Agoniam Græco uocabulo, ἀγονίαν, uocamus. Agonia uero, antepe.pro. ἀγωνία, extrema eſt conturbationis ſpecies, quam Latini Trepidationem uocant. Quam uocem etiam Lucæ interpres ſeruauit, c.22. Et factus (inquit) in Agonia, prolixius orabat.

Agonium, dies appellabatur, quo rex ſacrorum Agonias, hoc eſt, hoſtias immolabat. Feſtus.

Agoniſta, ἀγωνιστής, qui in agone contendit, certator, pugil.

Agonius, ἀγώνιος, dicebatur Deus, qui præſidebat rebus gerendis: in cuius honorem Agonalia inſtituta fuiſſe, exiſtimauit Feſtus.

Agonotheta, pe.c. ἀγωνοθέτης, ab ἀγών & τίθημι munerarius quaſi agonis diſpoſitor, ſeu præfectus, qui premium certantibus in quolibet ludorum genere proponit: qualis Achilles apud Homerum in funere Patrocli, & Æneas apud Vir. 5. Æn. Spartianus in Adriano: Per agonotheta reſedit.

Agoracritus, Ἀγοράκριτος, inſignis ſtatuarius fuit Phidiæ diſcipulus, cuius opus eſſe creditur Veneris Rhamnuſiæ ſignum, quam Nemeſin appellauit. Nam cum de facienda Venere cum Alcamene condiſcipulo ſuo contenderet, ſuffragio imperiti populi, non arte ſuperatus, uſqueadeo rei indignitate commotus eſt, ut ſignũ illud Nemeſin appellauerit, eaq́; lege uendiderit, ne Athenis eſſet. Pli. lib.36.cap.5.

Agoranomus, pen.cor. ἀγορανόμος, prorſus eiuſdem ſignificationis eſt, cuius & Ædilis: de quo in ſuperioribus ſatis. Dictus Agoranomus, à foro rerum uenaliũ, cui regulam præſcribit. Plaut. in Capt. Mirumq́; adeo eſt, niſi hunc fecerunt ſibi agoranomũ Ætoli.

Agoræus, ἀγοραῖος, nundinarius, uilia emens: ab ἀγοράζω, emo. ἀγορὰ, enim forum uenalium dicitur, quãuis etiam pro Concione, pro precio rei, pro re uendita, & pro foro iudiciali quãdoq; ponatur. Inde Agoræus parus: ἀγοραῖος, dicitur qui in foro rerũ uenalium uenundatur: de quo uide Ruel. lib. 2. cap.14.

Agra, ἄγρα, regia Læanitarum, Arabiæ populorum. Pli. li.6.cap.28.

Agradatus, ἀγραδάτος, rex Perſarum, poſtea Cyrus dictus, a Cyro Perſidis fluuio. Strabo lib.15.

Agrae, arum, ἄγραι, oppidum eſt mediterraneum Arcadiæ, apud Pli. li.4.ca.6. Item Atticæ regiuncula, Dianæ ἀγροτέρας templo inſignis. Vide Cœl. Rhod. lib.20. cap.7.

Agraei, ἀγραῖοι. Steph. populi ſunt Arabiæ in ſinu Læanitico, quorum oppidum eſt Agra, ἄγρα, Læanitarum regia: cuius meminit & Pli. lib. 6. cap.28.

Agragas, qui & Acragas, ἀκράγας, Siciliæ mons eſt, & in eo oppidum eiuſdem nominis, quod hodie Agrigentum uocant. Virg.3. Æn. Arduus inde Agragas oſtentat maxima longe Mœnia. Agragantinus, idem quod Agrigentinus. Lucret. lib.1. Quorum Agragantinus cum primis Empedocles eſt. Vide Acragas.

Agrarius, a, um [*Coſa appertinente à campi*] ἀγρονόμος, quod ad agros pertinet, ut lex Agraria, νόμος κληρουχικός, γῆς ἀναδασμός, quæ ferebatur de agris populo diuidendis. Liu. li.2. cum primũ lex agraria promulgata eſt. Agrarius, rii, ſubſtantiuum, legis agrariæ ſuffragator, aut qui agros publice diuiſos poſſidet. Ci.7. Phil. Num rurſus improbos decuriabit? cum ſolicitabit rurſus agrarios?

Agre, ἄγρη, ciuitas eſt Lydiæ, apud Stephanum.

Agreſtis, [*Villeſco*] ἄγροικος, dicitur, quod ad agros pertinet, quodq́; in agris, non hortis naſcitur. Vir. Cererem pubes agreſtis adoret. Itẽ Agreſtis dicitur, qui ſiluestrem uitã agit, & fera, quẽ & Græci ἄγροικον dicunt. Agreſtis ſubſtantiuum pro homine ruſtico. Virg.9. Æneid. Lydorumq́; manum, collectos armat agreſtes. Cic. contra Rul. Ligures montani, duri, & agreſtes.

Agria, ἀγρία, ſcabies quædã eſt ſtatis anni tẽporibus reuertẽs, adeo difficilis, ut nulla pene arte ſanari poſſit: unde & nomẽ hẽt. ἄγριος enim idẽ eſt quod immitis, uel ferox. Celſus ferã ſcabiem appellat.

Agriacantha, ἀγριάκανθα, ἄκανθα ἀγρία, ſpina eſt ſilueſtris, carduo ſimilis, denſis horrens ſpinis. Dioſc. Pli. lib. 21. cap 7.

Agrielaea, ἀγριελαία, olea ſilueſtris, quã Latini uocant Oleaſtrum.

Agricola, p.c. [*Lauoratore de la terra*] γεωργός, ex ager, & colo. cultor agri. Vir.1.Ge. O fortunatos nimiũ, bona ſi ſua norint, Agricolas. Ci.1.Tuſ. Arbores ſerit diligens agricola. Eſt aũt nomẽ generale, nã agricolarũ alii aratores, alii uinitores, nõnulli arboratores, multi etiã paſtores, quales erãt fere apud antiquiſſimos. Nec ſolũ ruſtici, & agreſtes dicuntur Agricolæ, ſed multi etiã oppidani: quod genus uitæ olim in maximo precio fuit, atq; honore, præſertim apud Romanos. Cato de re ruſt. cap.1. Bonus agricola, bonusq́; colonus, ita laudabant antiqui uirum bonum.

Agrigentum, ἀκράγας, urbs Siciliæ, quæ & Acragas, ſiue Agragas dicitur, ex qua Empedocles philoſophus, & Phalaris Tyrãnorum ſæuiſſimus originẽ duxerũt. Vnde Agrigẽtinus, a, um, ἀκραγαντῖνος, poſſeſſiuũ p.p. ut Tyrannus Agrigẽtinus, & ſal Agrigẽtinus, qui in igne fluit, & in aqua uel liquore alio crepitat, quaſi torreatur.

Agricolatio, onis, idem quod agricultura. Colu. l.1.cap.9. Minus in hoc officio quàm in ceteris agricolatio frugalitatem requirit.

Agricultor, idem quod Agricola. Liuius.6.bel.Pu. Seruos agricultores remp. abduxiſſe.

Agricultura, γεωργία, cultus agrorum. Cice.1. Offic. Nihil eſt agricultura melius, nihil uberius, nihil dulcius, nihil homine libero dignius.

Agriocardamum, ἀγριοκάρδαμον, herba eadẽ eſſe creditur cũ ea, quæ & Hiberis dicitur, & Lepidium Galeno. Vide Ruel. li.1.

Agriodos, p.c. numeratur ab Ouid. Inter canes Actæonis, 3. Meta.

Agrion nardum ἀγρία νάρδος, herba eſt folio oleris atri, quam Dioſc.

Dioſc.Phu,φοῦ,nonnulli etiam Nardum Creticum appellarunt. Recentiores uocant Valerianam maiorem.

AGRIONIA,feſta erant apud Bœotios, quæ in honorem Bacchi quotannis celebrabantur.

AGRIOPHAGI,ἀγριοφάγοι, Æthiopum populi ſunt ſolis ferarum carnibus ueſcentes. Solinus,& Plin.lib.6.cap.30.

AGRIOPHYLLON,ἀγριόφυλλον, herba eſt quæ alio nomine Peucedanum appellatur. Vide Dioſco.

AGRIOSELINVM,ἀγριοσέλινον, herba eadem cũ hypposelino, Dioſc.

AGRIPETAE,p.c.qui petunt ex agrorum diuiſione portionem, quæ uiritim dabatur. Cic. ad Attic.agripetas eiectos a Buthrotiis.

AGRIPPA,Ἀγρίππας, Syluius Tyberini Latinorum regis filius, qui ſubmerſo patri ſucceſſit in regnum,& cũ 40.annis regnaſſet,moriens Romulum filium regni reliquit hæredem. Vide Liu.lib.1.

AGRIPPAE,[Quelli che naſcono con li piedi inanzi] quaſi Ægrippæ,ab ægro partu(ut docet Gel.)dicuntur, quorum in naſcendo non caput,ſed pedes primi exierunt, qui partus difficillimus,& ægerrimus habetur:ab ægritudine & pedibus appellati. Conuerſos autem pueros eſſe in utero,Varro ſcribit,capite infimo nixos ſurſum pedibus elatis,non ut hominis natura eſt, ſed,ut arboris. nam pedes cruraq; arboris appellant ramos: caput, ſtirpem, atque radicem. Quando inquit contra naturam forte conuerſi in pedes,brachiisq; plerunque diductis retineri ſolent,ægrius tunc mulieres enituntur. Fuerunt autem multi ſic appellati,quorum unus fuit Menenius Romanus cognomento Lanatus, qui de Sabinis triumphauit, & populum qui a patribus ſeceſſerat, in gratiam reuocauit, narrato apologo de membris aduerſus uentrem conſpirantibus. Hic tam pauper deceſſit, ut collatis in ſingula capita ſextantibus publico ſumptu elatus ſit. Alter Syluius Agrippa 11. Latinorum rex, cuius meminimus paulo ante. Item M.Agrippa, Auguſti gener, nauali uictoria contra Sext.Pompeium inſignis. de quo Vir.lib.8. Parte alia uentis, & diis Agrippa ſecundis. Item Herodes Agrippa,ſecundus Galilæorum tetrarcha Herodis primi Iudæorum regis,qui Chriſtum illuſum remiſit ad Pilatum. Fuit præterea alius hoc nomine, Ariſtobuli filius, quem a Tiberio in uincula cõiectũ, Caligula ſoluit, regemq; Iudæorum conſtituit. Vide Ioſephum, & ea,quæ infra annotauimus in dictione Herodes.

AGRIPPINA, pen. pro. Ἀγριππίνη, M.Agrippæ filia, & neptis Auguſti,& uxor Germanici,quem etiam in Syriam comitata eſt ubi cũ ille miſto à Cn. Piſone ueneno interijſſet. cineres eius in Italiam reportauit, & Iuliæ familiæ monumento intulit;Piſonemq; iudicio perſecuta, ad ſpontaneam necem adegit. poſtremo apud Tyberium Cæſarem nullo ſuo merito in inuidiam adducta, media ſibi mortem cõſciuit. Iulia Agrippina Germanici,& ſuperioris Agrippinæ filia fuit, quæ primum Cn.Domitio Ænobarbo nupſit,cui Neronem peperit.mortuoq; Domitio, nouo quodã exemplo cum Claudio Cæſare patruo ſuo ſecundas nuptias contraxit: quem, ut Neroni filio ſuo expeditam ad imperium uiam ſterneret,ueneno boleto ſuſtulit, Tandem infinitis nobiliſſimorum uirorũ cædibus graſſata, immiſſis Neronis iuſſu percuſſoribus multis uulneribus confoſſa eſt,illud idẽtidem clamitans. Feri uentrem, qui monſtrũ tã ferũ tulit. Vtriuſque uitã uide latius apud Tacitũ.

AGRIPPINA, ſiue Agrippinenſis colonia, urbs eſt celeberrima ad Rhenũ fluuium, Vbiorũ metropolis, nomen habens ab Agrippina Neronis matre,quæ ut patria(ibi.n.nata erat) ſplẽdidiorem redderet, ſociisq; etiam nationibus potentiã ſuã oſtentaret,ueteranorum coloniam eò deduci imperauit. Vide Tacitum annal. lib.12.

AGRESTIS,herba tũ præcipua dulcedine,tum hominibus ac iumentis utilis in primis uſus.ea potiſſimum Ægypti ueſcebantur. Diod. Siculus lib.2.cap.1.

AGRIVS, Ἄγριος, Martis ex Parthaone filio nepos, & Therſitæ pater,teſte Homero,cuius nihil præter nudum nomen ad nos peruenit. Fuit & Agrius Vlyſſis ex Circe filius,& Latini frater. Heſiod. in Theogonia.

AGRON,Ἄγρων,primus qui ex Heraclidis Sardibus regnauit. Hero. lib.1.Fuit & Agron Illyriorum rex, qui cum Ætolos ſuperbiſſimus populos bello domuiſſet, tãta ſeſe præ gaudio uini copia obruit, ut pleuritide correptus, ſubito fuerit extinctus. Polybius. Agron præterea apud Cœlium Rodig. libro.4.cap.22.medicus ſumme laudatus, quòd,Athenis magna peſtilentiæ ui ſæuius inſtante, affectorum pleriſque ſalutarem tuliſſet opem, accenſis in proximo ignibus. Et apud eundem Cœl.lib.23.cap.5.Agron Nini filius à Græcis dictus,quòd in agris natus eſſet.

AGROSPI,Ἀγρόσποι,populi Arabiæ,apud Plin.lib. 6.cap.30.

AGROSTIS, ἄγρωστις, herba eſt genicularis per terram ramulis ſerpens,folia habens oblonga & acuminata, in modum paruæ arundinis.qua boues,iumentaq; paſcuntur. Latini gramen appellant. [Gramegna] Vide Dioſc.lib.4.cap.26.

AGROSVS,mons eſt,ubi nunc Roma,quẽ Faunus rex Euãdro ex Arcadia pulſo conceſſit,quem ille poſtmodum Palatinum appellauit.

AGVNTVM,Ἀγούντον, Ptolomæo, oppidum eſt Norici, quod & a Pli. recenſetur. lib.3.cap.24.

AGYIA,Ἀγυιά,Stephano uide Ægyieus.

AGYIEVS,Ἀγυιεύς, per tres ſyllabas proprium eſt Apollinis epitheton,dictum a uiis urbanis,quas Græci ἀγυιὰς uocant,quibus Apollo præeſſe creditur. unde & ἀλεξίκακος,hoc eſt, malorum depulſor uocatus eſt. Ex Stephano.

AGILLA,Ἄγυλλα,urbs Tuſciæ,alias Ceræ uocata,& Agyllina, a nomine conditoris,quem Virg. lib.8.ex Lydia ueniſſe oſtendit cum ait. Haud procul hinc ſaxo colitur fundata uetuſto Vrbis Agyllinæ ſedes,ubi Lydia quondam Gens bello præclara iugis inſedit Hetruſcis. Vide Stephanum.

AGYRIVM,ſiue Agyrena, Ἀγύριον Dioniſio, Ἀγύρινα,Stephano, oppidum Siciliæ. Vnde Agyrini populi,quos recenſet Pli.in deſcriptione Siciliæ,lib.3.cap.8. Steph. Agyrenſes uocat,Ἀγυριναῖοι.

AGYRTAE,Ἀγύρται,præſtigiatores ſunt, & circulatores circumforaneiq; nam ἀγυρτεύω,inter cetera ſignificat, præſtigium exerceo.

A ANTE H ET I

AH ſiue aha, [Ah] ἆ ἆ,interiectio eſt multorum affectuum ſignificatiua.nam modo dolentis eſt, ſiue commiſerantis. Virg. 1. eclog. Spem gregis,ah,ſilice in nuda conixa reliquit. Modo admirantis: ut apud Plautum, Ah,quid ais? Aliquñ dehortantis, in qua ſignificatione crebro occurit apud Hieremiam,& Ezechielem profetas. Ah,indignantis,ſiue increpantis ſeipſum. Terent.And.Ah,uix tandem ſenſi ſtolidus. Virg.ecl.2.Ah,Coridon Coridon, quæ te dementia cepit. Ah,deſiderantis,Plaut. in Aſinar. Ah,quanto amplius ualerem,ſi hic maneres? Ah,factum alterius reprehendẽtis. Teren.And.nam quid ego dicam de patre?Ah,tantamne rem tam negligenter agere? Ah,obiurgantis. Ibidem: Ah,quãto ſatius eſt, te id operam dare,qui illum amorem ex animo amoueas tuo?Ah, abnegantis. Ibidem:Ah, ne me obſecra. Ah,reclamantis, aut contradicentis. Teren. in Hecyra: Meum receptas filium ad te Pamphilum. BACCHIS. AH. LACH. Sine dicam. Vbi Donat ; Ah: quod falſum eſt reclamauit meretrix ſtatim,& uoluit contradicere,ſi permiſiſſet ſenex. Ah,ah,ſuſpirantis. Plau. in Milite: Habe bonum animum. PA. Ah,ah, Cum uenit in mentẽ,mores mihi mutandi ut ſient. In notis antiquis, A.H. Alius homo.

AHARNA,oppidum Hetruriæ, apud Liuium lib.10.

AHENVM,[Caldaro]χαλκεῖον,uas in quo aqua ad lauãdũ calefit. Vir. 1.Georg. Et foliis undam tepidi deſpumat aheni.

AHENVS,na,num,[Coſa fatta di bronzo]χάλκεος, idem quod æreus. Vir. Et luce coruſcus ahena. Aheneus,a,um,idem. Hor.1.epiſt. Hic murus aheneus eſto.

AHV,id,interiectio eſt perturbati ſignificatiua. Ter. Ahu,tace obſecro.

AIAX,Αἴας,duorum fortiſſimorum Græcorũ nomen fuit: quorum alter a patre Telamone Telamonius cognominatus , proximam ab Achille fortitudinis laudem obtinuit in Græcorum exercitu. Hic cum Hectore ſingulari certamine cõgreſſus eſt,& uictor euaſiſſet,niſi noctis aduentu pugna fuiſſet dirempta. Qua neceſſitate adactus,re infecta ad ſuos rediit,gladio ab Hectore donatus,quem ipſe uiciſſim baltheo donauit:quæ dona(ut exitus declarauit)utrique fuerũt exitialia.nam Hectoris corpus hoc ipſo baltheo circa Patrocli tumulum tractum eſt ab Achille. Aiax uero, Achille interempto, cum de armis illius cum Vlyſſe iudiciũ inſtituiſſet, aduerſariiq; eloquentia ſuperatus,inferior diſceſſiſſet,rei indignitate in furorẽ uerſus,in muta pecora ſæuiit, Atridas ſeſe & Vlyſſem credens interimere:uerum ubi ad mentis ſanitatem rediit,ſeq; deluſum cognouit,acri dolore compulſus,gladio, quem ab Hectore dono acceperat,in loco deſerto ſe confodit: cruorq; eius in Hyacinthum florem eſt permutatus. Aiax item alter fuit,qui ab Oilei patris ſui nomine Oileus dictus eſt. Hic Locrenſium rex fuit,uelox pedibus,& peritus haſtæ uibrandæ,multaq; fortitudinis exempla in obſidione Troiana edidit. Capto autem Ilio , Caſſandram uirginem in Mineruæ templo (cuius illa ſacerdos erat) uiolauit. Quam ob cauſſam indignata Minerua tempeſtatẽ Græcis redeuntibus circa Caphareum promontorium immiſit, in qua cum alii plerique,tum ipſe etiam Aiax periit. Virg. 1.Æenei. Vnius ob noxam & furias Aiacis Oilei.

AIDONEVS,Ἀϊδωνεύς,rex inferorum, quẽ nos Ditem , & Plutonem appellamus. Fuit præterea eodem nomine rex Moloſſorum,cuius filiam nomine Perſephonem Theſeus conatus fuit rapere nõ procul ab Acheronte fluuio . Vnde factus eſt locus fabulæ Theſeum ad inferos deſcendiſſe,& Perſophonem Ditis uxorem rapere uoluiſſe. Vide Plutarchum in uita Theſei,& quæ ſupra annotauimus in dictione Ades.

AIGLEVCES,ἀιγλεύκης,uini genus quod muſti dulcedinem non amiſit:ita dictum,quòd ſemper uideatur. Pli.lib.14.cap.9.

AIO,is,ait,aiunt, præteritum imperfectum habet integrum, perfe-

ēti ſolum ſecundas perſonas. In imperatiuo Ai. In futuro optatiui Aias, aiat, aiamus, aiant. Participium habet unum Aiens reliqua omnia tempora deſiderantur, & ſignificat idem quod dico, φημί. Pla. in Aſin. Me unice unum ex omnibus amare aiebat. Aliquando accipitur pro affirmo: & habet antitheton Nego. Cic. de finibus bonorum: Quaſi ego id curem, quid ille aiat, aut neget. Priſcianus, Aiamus, dixit lib. 1. de conſtructione.

AIVGA, herba quæ Græce Chamæpitys, χαμαιπίτυς, dicitur. cuius tres ſunt ſpecies, quas uide apud Pli. li. 24. cap. 6. Alii legunt Abiga adducti uerbis Plinii, qui eam ab ortu nomen habere affirmat.

AIVS deus à Romanis dictus eſt, ab eo quòd aiebat, nã olim Romæ audita uox eſt ſilentio noctis, clarior humana uoce, quæ iuberet magiſtratibus nunciari, Gallos aduentare, & ut prouiderent ne Roma ab iis caperetur. Ex eo dictus eſt deus Aius, ideſt loquens, Cic. lib. 2. de Diuin. Quid ergo? Aius iſte loquens? quando eũ nemo norat, agebat, & loquebatur: unde & nomen adinuenit. Liuius hunc eadem ratione uocat Allocutium.

AIZOON, ἀείζωον, herba eſt folio carnoſo, læui, oblongo, & ſemper uirenti: unde & ἀείζωον, à Græcis, & à Latinis quibuſdam ſemper uiuum appellatur. Vide. Pli. lib. 25. cap. 13. duo eius conſtituit genera. maius in fictilibus uaſculis ſeritur, quod aliqui Buphthalmõ, ideſt bouis oculum a ſimilitudine uocant: alii Zoophthalmõ, ideſt, animalis oculum. ambitu enim effigiem oculi imitatur. Alii quòd amatoris conueniat, Erotogèneton. γεννάω enim gigno, ἔρως amor. Alii hypogeſon, quoniam ferè in ſubgrũdiis naſcitur. Græci enim partes tecti prominentes, γεῖσα uocant. A Latinis etiam Sedum maius, aut Digitellus appellatur. Aizoon minus, quod & Sedum minus, à Latinis, à Græcis etiam τριθαλὲς, appellatur, quòd ter quotannis floreat. Vulgo Vermicularis, à ſimilitudine foliorum, quæ figura oblonga, & propemodum ouali, uermiculorum ſpeciem referunt. Naſcitur in petris, & parietibus uetuſtis. Hiſce à Dioſcoride tertiũ additur Aizoi genus, foliola habens pinguiora, ad portulacæ figuram nonnihil accedentia, ſed hirſuta, breuioraq;, herbarii Vermicularem minorem uocant.

A ANTE L

ALA, [*Ala*] πτερὸν, quæ aues uolant. A' cuius ſimilitudine Ala etiã dicitur locus ille cõcauus ſubter brachium in homine, quia in eo pili quaſi pennæ naſcuntur. Plin. lib. 11. cap. 40. Elephas tantum ſub armis, duas (ſcilicet mammas) nec in pectore, ſed citra in aliis occultat. Hinc hircinus ille odor concipitur. Horat. in Epod. 12. Grauis hirſutis cubat hircus in alis. Pro eodem etiã Axillã dicimus, eoq; uocabulo antiqui ſolum utebantur. nam Alæ appellatio recẽtior eſt, fuga uaſtioris litteræ ex Axilla efficta. Male itaq; credidit Priſcianus Axillã ab ala factã eſſe per diminutionẽ: ut ſatis docet Cic. in Ora. his uerbis: Quinetiam uerba ſæpe contrahuntur, nõ uſus cauſſa, ſed aurium. Quomodo autem ueſter Axilla Ala factus eſt, niſi fuga litteræ uaſtioris? quã litteram etiam è maxillis, è taxillis, & uexillo, & paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis euellit. Præterea Ala dicta eſt equitũ turma, quòd pedites tegant, alarum uice. nam in equitũ ordinibus circũ legiones dextra, ſiniſtraq;, tanquã alæ in auium corporibus locantur. Cic. 1. Off. Quo in bello te Põpeius alæ alteri præfecit. Inde dicti equites Alares uel Alarii. Alæ etiam nauium dicũtur: ut, Velorũ pandimus alas.

ALABA, ἀλάβα Prolemæo, oppidum eſt Celtiberorum.

ALABANDA, ἀλάβανδα Stephano, Cariæ ciuitas eſt non procul à Mæandro fluuio: ſcorpionum copia affluens. Ex hac originẽ traxerunt tres clariſſimi oratores, Menecles & Hierocles fratres, & Apollonius Molo. nomen accepit ab Alabando Euippi filio, ut Stephano placet, Apud Latinos frequentius legimus Alabandæ, arum. Iuue. Sa. 3. Hic Andro, ille Samo; hic Trallibus, aut Alabandis. Plin. lib. 37. cap. 7. in Orthoſia caute naſcentes, ſed qui perficiantur Alabandis.

ALABANDIACVS, ἀλαβανδιακὸς, ut: Roſa Alabãdica. Pli. li. 21. c. 4.

ALABANDVS, ἀλαβανδεὺς, gentile. Cic. de Nat. Deo. Alabandi Alabandum conſecrarunt.

ALABASTRITES, ἀλαβαστρίτης, lapis humani unguis candorem referens: unde & onyx appellatur dictus Alabaſtrites quòd alabaſtra ex eo fieri ſoleant. Vide Alabaſtrum. Eſt etiam Alabaſtrites, gemma quædam, candorem habens uariis coloribus intercinctũ quæ cremata cum foſſili ſale ac trita, grauitatem oris, & dentium extenuat, Pli. lib. ult. cap. 10.

ALABASTRVS, [*Vaſe d'alabaſtro*] ἀλάβαστρος, fluuius eſt Æolidẽ, minoris Aſiæ regione. Plin. lib. 5. cap. 30.

ALABASTRVM, [*Alabaſtro*] ἀλάβαστρος, καὶ ἀλάβαστρον, uaſis genus erat ex Alabaſtride lapide torno excauatum, ad conſeruanda unguenta maxime idoneum Mart. Quod Coſmi redolent alabaſtra, fociq; deorũ. Dicitur etiã in maſc. ge. Alabaſter, & ab Ariſtophane, ἀλάβαστρος, Cice. lib. 2. Acad. Alabaſter plenus unguenti. Alabaſtrites autem ex quo uaſcula huiuſmodi fieri conſueuerunt, auctore Pli. lib. 36. c. 8. lapidis genus eſt colore candido, quem Onychem à colore humani unguis nominabant. Alabaſtritæ autem nomen ab alabaſtris deductum eſt, quæ ex eo fieri ſolebant. Alabaſtrum uero dictum uidetur ab α priuatiua particula, & λαβὴ ansa. Erant enim uaſcula ſine anſis, quæ propter ſummã leuitatem uix comprehendi, tenerique poſſent. Eſt etiam alabaſtrum Ægypti oppidum. Pli. lib. 5. cap. 9.

ALABES, ἀλάβης, piſcis eſt Nilo peculiaris: inde dictus quòd ob lubricitatem manibus comprehendi non poſſet. Strab. lib. 17. Plin. lib. 5. cap. 9. Alabetam uocat.

ALABRION, ἀλαβόριον, Syriæ oppidum Stephano.

ALABVS, ἄλαβος, fluuius in Orientali parte Siciliæ. Prol.

ALACER, alacris, & hoc alacre: uel hic & hæc alacris, & hoc alacre pen. cor. [*Vigoroſo de ſenſi, allegro*] ἀκμαστικὸς, εὔθυμος, qui uiget, ſenſibus uniuerſis (ut inquit Aſconius) quod eſt indiciũ erecti animi, atque ſublimis. nam ecõtrario Lacer dicitur, amputatis in corpore membris, hoc eſt, auribus oculiſue: quæ ad animum ſæpe trãsferuntur, quod plerunque, afflicto animo, ſenſibus nõ utamur erectis. Sic alacer dicitur is, cui omnis ſenſus in loco ſuo quiſque degit: Lacer uero, qui ſic affectus eſt, ut uultu indicet adeſſe animum non ſincerum ſenſibus ſuis. qua re cognita illud quoque intelligitur, aliud eſſe alacrem, aliud lætum. Sunt qui Alacrem feſtinantem, & properum dici putant, quaſi alis acrẽ. Hæc Aſcon. Ped. Donatus in illud Terentii; Quid ue alacris? ſcribit alacrem pro ἀδάκρυον, id eſt, non triſtem, littera l, pro d, poſita, dici.

ALACRE, pro alacriter. Pla. in Amph. è loco compellemus alacre.

ALACRITAS, φαιδρότης, uigor, & animi erectio: nec non lætitia geſtiens: quæ ſecundum Donatum, proprie eſt mutatio quædã uultus geſtientis in ſpem aliquam: & media eſt inter lætitiam, atque triſtitiam. Interdum dicitur uoluntaria celeritas, ſeu promptitudo, ardorue, προθυμία. Liu. lib. 3. ingenti alacritate clamor ſublatus. Cic. lib. 1. Tuſc. quæſt. pro lætitia geſtiente, quæ in malis habenda ſit, accepit. Vir, inquit, temperatus, ſine ægritudine, ſine alacritate, nulla libidine uexatus.

ALACRITER, Plin. lib. 20. cap. 22. Secura ætas alacriter defendit.

ALACHROAE, populi Africæ iuxta Aras Philænorum, qui etiam Lotophagi appellantur. Pli. lib. 5. cap. 4.

ALALCOMENAE, ſiue Alalcomeniũ, ἀλαλκομεναί, Straboni, ἀλαλκομένιον Stephano, oppidum Bœotiæ, ab Alalcomeneo conditore appellatum, qui & Mineruæ ſimulacrum ibidem conſecrauit, quã à ſuo nomine & ἀλαλκομενηίδα appellauit: cuius meminit & Home 4. Iliad.

ALALIA, ἀλαλία, urbs inſulæ Cyni, Phocenſium colonia. Her. lib. 1.

ALANA, urbs Æthiopiæ. Plin. lib. 6. cap. 29.

ALANIA, regio eſt Scythiæ Europææ, quæ Mœotidas paludes pertingit. incolæ Alani. de quibus Plin. lib. 9. cap. 12.

ALANVS, pen. pro. Scythiæ fluuius. à quo Alani populi dicti ſunt iuxta Roxalanos: de quibus Plin. lib. 4. cap. 12. Ammianus ſcribit Alanos dici, quos priſci Maſſagetas dixerunt. Hi carnibus ueſcuntur, & panem non manducant. Martia. li. 7. Nec te Sarmatico tranſit Alanus equo. Iul. Capitol. Alanos ĩ parte Daciæ collocat. Prol. uero in ea Scythiæ parte, quæ eſt intra Imaum.

ALANORSI, populi Scythici ad Septentrionem. Prol.

ALAPA, pæ, idem quod colaphus, κόλαφος, ſed Alapa Latinũ eſt, colaphus Græcum. Valla in Raudenſem.

ALAPATHVS, ἀλάπαθος, herba eſt Theocrito, quam Lapathon Dioſcorides, & Latini Rumicẽ appellant, deiiciendæ alui uim habẽs: unde & nomẽ inuenit. Græci enim ἀλάπαδα purgationes uocant.

ALAPENI, ἀλαπηνοὶ, populi in Arabia felici. Ptolemæo.

ALARIS, alare, ab Ala: & Alarius adiectiuum. pro eodem: ut equites alarii, & cohortes alariæ. Liu. lib. 10. Cũ cohortibus alaribus. Idem: Præerat alariis equitibus. Cæſ. 2. Bel. Ciui. Cohortes triginta alariorum.

ALARICVS, ἀλάριχος, nomen regis Gothorum, qui Romã aliquandiu obſeſſam tãdem expugnauit, & euertit. Fuit & alter Alaricus quartus Gothorum rex, qui & ipſe Romam cepit anno noſtræ ſalutis 854. qua tamen non diu eſt potius. nam in ipſo Paſchæ feſto inſidiis Italorum circumuectus, una cum ſuis omnibus eſt trucidatus. Vide Paulum Diaconum.

ALARODII, ἀλαρόδιοι Steph. populi circa Pontum. Herodotus li. 3.

ALATA, ἄλατα, ciuitas in Arabia felici, apud Prolomæum li. 6. ca. 7. Itẽ, altera eiuſdẽ nominis in Arabia deſerta, apud eundẽ li. 5. c. 19.

ALATA caſtra, πτερωτὰ στρατόπεδα Prol. oppidum Britanniæ inſulæ, quod alii Caſtra puellarum uocant. Credunt eruditi noſtri ſeculi, urbem eſſe Scotiæ, quæ illorum lingua Edemburg uocant.

ALATERNVS, ni, arbor, ſiue frutex, nullum ſemen, aut fructum ferẽs cui folia ſunt media quadam ſimilitudine inter illicem & oliuam. Plin. lib. 16. cap. 26. & Col. lib. 7. cap. 6.

ALATRIVM, urbs Hernicorum. Hernici autem populi ſerunt ſaxo-

ſa Cam-

ſa Campaniæ loca incolentes. Volaterranus.

ALATRINATES, Hernicorum populi, Liuius lib. 9.

ALATVS, a, um, [*Alato*] πτερωτὸς, quod habet alas. Mercurius alatus. Virg. 4. Æn. alatis tetigit magalia plantis. Alati equi ſolis, Oui. 3. Faſt.

ALAVDA, [*Allodola*] κορυδαλλὸς, auis, quæ olim Galerita uocabatur, quæ apicem habet, hoc eſt plumam elatam in capite ad ſimilitudinem galeri, ſiue galeæ. Varro appellat Galericũ. Fuit etiam Alauda legionis nomen, quam Cæſar dictator in Gallia conſcripſit. Pli. lib. 11. cap. 37. Galerita legioni dederat, alauda. Cic. ad Att. Antonius cum legione Alaudarum ad urbem pergit.

ALAVDIVM, teſte Budæo, a laudando, hoc eſt, a nominando dictum, quòd qui prædia eo iure habent, laudare, hoc eſt nominare auctorem ſuum nemini teneantur. Vox eſt recentioribus duntaxat Iuriſconſultis cognita.

ALAVNA, ἀλαῦνα, oppidum eſt Britanniæ inſulæ, apud Ptolemæum.

ALAVNVS, ἀλαῦνος, duorum fluuiorũ nomẽ in Britannia, quorum alter eſt in Orientali eius inſulæ plaga, alter in meridionali. Ptol.

Alazon, ἀλαζὼν, fluuius ex Caucaſijs montibus in Cyrum defluens, Albanosq́; ab Iberibus diuidens. Plin. lib. 6. cap. 10.

ALAZONIA, p. p. [*Superbia, arrogantia*] ἀλαζονεία, ſuperbia eſt, uel arrogantia cum quis plura pollicetur, quã potis eſt præſtare. Ἀλαζονεύομαι, ſuperbire eſt, uel mentiri, uel ſibi plus æquo arrogare.

ALBA, ἄλβα, nomen eſt duarum urbium, quarum una eſt in Latio, à qua Albani populi, ἀλβανοὶ, & Albanus mons, ſub quo Aſcanius ciuitatem hanc Albam condidit, quæ (ut Liuius ſcribit libro 1.) à ſitu porrectæ in dorſo urbis, Alba longa uocata eſt. Vulgatior fama eſt ab omine porcæ albæ ibidem inuentæ, Albam eſſe dictam. Altera eſt ad lacum Fucinum, à qua Albenſes, ἀλβεῖς, dicuntur: quamuis etiam Albani quandoque uocentur. Hoc addere placuit, eſſe & aliam Albam in Pannonia, olim Taurunum, & Belgradum appellatam: nunc Albam Græcam. Item aliam, quæ Alba regalis dicitur, quòd Pannonum reges in ea inaugurari ſoleant, & inungi.

ALBA, ἄλβας, flumen eſt Hiſpaniæ citerioris, ad radices Pyrenæi Plin. lib. 3. cap. 3.

ALBA SPINA, ἄκανθα λευκὴ, herba aculeata, folia habens chamæleontis albi ſimilia, quam officinæ Bedeguar appellant. Vide ſupra Acantha.

ALBANA ἀλβανα Ptolemæo, urbs felicis Arabiæ.

ALBANIA, pen. prod. ἀλβανία regio in Oriente à colore populi uocata, eo quòd albo crine naſcantur. Hæc ab Oriente ſub mare Caſpium ſurgens, per oram Oceani ſeptentrionalis uſque ad Mæotidas paludes per deſerta extenditur. In ea Albana ciuitas, & Albanus fluuius. Apud hanc habentur canes ferociſſimi, qui tauros & leones occidunt. Hæc Nomadico generi proxima eſt inter Hiberiam, & mare Caſpium, ab ortu ſolis mari coniuncta, ab occaſu Hiberiæ finitima, à qua Alazone amne dirimitur. Boreale latus munitur Caucaſeis montibus, Auſtrale Armeniam contingit. Strabo ſex & uiginti linguas Albanorum fuiſſe tradit, & totidem aliquando reges. Fuere & ſub imperio Perſarum, poſtea Macedonum, deinde Romanorum. ſed Traianus imperator his regem dedit. nunc ſub Magno Cane degere creduntur. Ab his Albani orti ſunt, quorum pars hodie iuxta Dyrrhachium, & in Epiro, quæ hodie uulgo Albania dicitur.

ALBANVS, ἀλβανὸν ὄρος, nomen eſt montis, & lacus non procul ab urbe: unde uaticinium fuit, nunquam Romanos Veios capturos, ni primo ex Albano lacu emitteretur aqua. Item, Albanus, nomen eſt duarum urbium, quarum una eſt in Macedonia mediterranea, altera in maiori Armenia, ubi diuus Bartholomæus fuit decoriatus. Hoc etiam nomine dictus eſt fluuius Albaniæ.

ALBANVS, na, num, ἀλβανός, ab Alba Latij urbe. Albaniq́; patres, Virg. 1. Æne.

ALBARIVM, κονίαμα, dicitur, quod illinitur tectorio, cum paries pingendus non eſt, quod fit ex calce. Plin. lib. 35. cap. 16. Albarium opus, idem lib. 36. cap. 23.

ALBATENIVS, medici nomen, qui Galeni libros primus in Arabicũ conuertit teſte Serapione. Idẽ ſcripſit cõmentarios in Ariſtotelẽ.

ALBATVS, a, um, [*Veſtito à bianco*] ab albus, ut: Albatus homo, id eſt, ueſtis albis ornatus: cui contrarium eſt, Atratus. Antiqui autem feſtos dies albati fere agebant. Cic. in Vati. Cum ipſe epuli dominus albatus eſſet.

ALBEDO, Albitudo, [*Biancheza*] λευκότης, pro candore accipiuntur. Plaut. in Trin. capitis albitudinem.

ALBEGMINA, partes extorum, quæ dijs immolabantur, à colore dictæ. Feſtus.

ALBEO, es, [*Biancheggiare*] λευκαίνομαι, albus ſum Virg. 12. Ænei. Oſſibus albent.

ALBESCO, albus fio. Virg. lib. 1. Georg. Flammarum longos à tergo albeſcere.

ALBESIA, ſcuta, quibus Albẽſes, qui ſunt Marſi generis, uſi ſunt. hæc & decumana uocabantur, quòd eſſent ampliſſima: ut, decumani fluctus, qui ceteris longe maiores creduntur. Feſtus.

ALBIA, ἀλβία, regiuncula eſt montana, Carnis finitima. Strab. lib. 7.

ALBICALCVLI, [*Pietre picciole bianche*] λευκαὶ ψῆφοι dicebantur, quibus Cretenſes dies, quos in uita agerent, numerare ſolebant. nam candidos lapillos ad hoc officium eligebant: quemadmodum ecõtrario infelices, atque infauſtos dies, nigris lapillis ſignabant, & ex candidorum numero uitæ tempus metiebantur. Malos enim dies in amorum numeros non redigebant. Huc alludit Horat. in epiſt. Hunc Macrine diem ſigna meliore lapillo.

ALBICERATA FICVS, pediculo minimo, latiſſima. Plin. lib. 15. cap. 18. Androtion ἀλβικέριτον appellat.

ALBICO, as, p. cor. [*Biancheggiare*] albeſco, aliquantulum albus ſum. ὑπολευκαίνομαι. Pli. lib. 22. mutat colorem, & ex nigra albicare incipit. Horat. Nec prata canis albicant pruinis. Idem cenſendum eſt de uerbis ſimiliter terminatis, qualia ſunt Vellico, Fodico, Candico, Nigrico, Nutrico, & pleraque alia: quæ omnia diminutionem important actionis ſuorum primitiuorum.

ALBIDVS, a, um, [*Alquanto bianco*] aliquantulũ albũ. ὑπόλευκος. Oui. li. 3. Met. Spumaq́; peſtiferos circũſtuit albida rictus. Hinc Subalbidus, aliquãtũ albidus. Pl. Ramos habet cãdidos, folia ſubalbida.

ALBICERIVS, Magus Cartaginienſis, qui quid quiſq; egiſſet, aut omnino cogitauiſſet, ſuggerẽtibus dæmonibus reſpondebat: Auguſt.

ALBII, ἄλβιοι, olim dicti fuerunt montes, quos nunc Alpes dicimus. Athenæus. Albij etiam dicti fuerunt liberi Galliæ populi, in quorum agro conditum eſt Lugdunum. Pli. lib. 4. cap. 18.

ALBIMILLVM, Ptolemæo, Liguriæ urbs eſt, quam alio nomine Vintimillium, ſiue corrupta uoce Vintimiam uocant.

ALBINGA, oppidum Ligurum, colonia ad mare deducta. cuius incolæ Ligures Ingauni uocantur. Dicitur & Albingaunum.

ALBINGAVNVM, ἀλβίγγαυνον, Ptol. & Albium Intemelium, ἄλβιον ἰντεμέλιον, Liguriæ oppida quædam. nam cum Ligures partim Ingauni, ἴγγαυνοι, partim Intemelij dicerentur, eorum coloniæ ad mare deductæ. altera Albium Intemelium, quaſi Alpium Intemelium, altera Albingaunum uocitatæ ſunt. Vtriuſque oppidi meminit Plin. lib. 3. cap. 4.

ALBINVS, ἀλβῖνος, nomen imperatoris Romani, ita dicti quod exceptus ſit utero candidiſſimus, contra conſuetudinem puerorum, qui naſcendo ſolent rubere. Vide Cœlium Rhodiginum libro. 15. cap. 23. Fuerunt & ante hunc plerique apud Romanos eodem nomine appellati.

ALBION, ἀλβίον Steph. inſula eſt (hodie Britannia à doctis, à uulgo Anglia dicta) ab albis rupibus, quas mare abluit. Vide Anglia. Fuit etiam Albion nomen filij Neptuni, qui inuaſit Herculem.

ALBION, ET BERGION, ἀλβίων, καὶ βεργίων, gigantes fuerunt, & filij Neptuni, in Herculis gratiam à Ioue interfecti. Mela, & Diod. Sic.

ALBIS, ἄλβις, fluuius eſt nobiliſſimus, quem Romani olim uoluerũt eſſe terminum ſui imperij. Oritur ex montibus, qui Morauiam à Boemia diuidunt. Suſcepto deinde Molta fluuio, Pragam Boemorum metropolim præterlabitur. Influit in mare uaſtiſſimo oſtio iuxta Hamburgam. Germani hodie Elbam uocant. De hoc Luca. lib. 2. Fundat ab extremo flauos Aquilone Sueuos Albis.

ALBIVM Intemelium, oppidum Liguſticum. Plinius lib. 3. cap. 5. uide Albingaunum.

ALBIVS, proprium nomen uiri. Horat. 1. Serm. Sat. 4. Stupet Albius ære. Albius Tibullus poeta elegiographus, Horatio & Ouidio familiaris. Horat. lib. 1. Epiſt. Albi noſtrorum ſermonum candide iudex. Hic Meſſalam Coruinum in prouinciam ſequens, in Corcyra inſula morbo correptus, obijt. Crinitus de poetis Latinis.

ALBO, as, [*Imbiancare*] λευκόω, λευκαίνω, album facio: paſſiuum eſt, Albor, aris, albus fio. Vnde & Dealbo eiuſdem ſignificationis. Curius Ciceroni. duos parietes de eadem fidelia dealbare.

ALBOGALERVS, pileum capitis, quo flamines Diales utebantur. Fiebat enim ex hoſtia alba, Ioui cæſa. Feſtus.

ALBONENSES, Liburniæ populi. Plin. lib. 3. cap. 21.

ALBOR, oris, [*Albore, biancheza*] maſ. ge. albedo, λευκότης, ab albeo, ſicut candor a candeo. Varro: Qui uident alborem eius, admirantur. Alborem etiam Apitius uocat, quod eſt album in ouo, quod Plinius Albuginem appellat, medici Albumen.

ALBVCILLA, apud Tacitum mulieris nobilis nomen eſt, ſed admodum impudicæ, & multis adulterijs infamis.

ALBVCVM, ἀσφόδελος, herba ſcapum habens cubitalem, radicem ſimilem multis napis, ſimul coaceruatis. Aſphodelos etiam, ſiue Haſtula regia uocata.

ALBVELIS, uuæ genus. Plinius libro 14. cap. 2. Albuelis ſummis arboribus fertilior.

ALBVGO, pen. prod. macula in oculo. τὸ λευκὸν τῷ ὀφθαλμῷ, λεύκωμα, λεύκωσις. Plin. lib. 21. Qua alligata oculo, albugines tolli dicuntur.

Idem Albuginem uocat album in ouo.

ALBVLA, pe. cor. Θύβρις, fluuius, ab albo colore aquæ, qui poſtea Tyberis a Tyberino Sylujo Albanorum rege ibi extincto dictus eſt. Liuius: Pax ita conuenerat, ut Hetruſcis, Latinisq́; fluuius Albula, quem nunc Tyberim uocant, finis eſſet. Albulæ præterea (interprete Gal. lib. 8. methodi) dicuntur aquæ aluminoſæ, cutem lauantium mirum in modum adſtringentes, & uulneribus medentes: cuiuſmodi Stra. non paucas eſſe tradit in agro Tiburtino. Martial. li. 4. Quod ſiccæ redolet palus lacunæ, Crudarum nebulæ quod Albularum. Pli. lib. 31. cap. 2. Albulæ aquæ iuxta Romam uulneribus medentur, egelidæ hæ, ſed Cutiliæ in agro Sabino gelidiſſimæ.

ALBVLATES, fluuius eſt in quinta regione Italiæ. Plin. lib. 3. ca. 13.

ALBVM, [*Vna tauola ingeſſata*] ſubſtantiuum, quod Græci uocant λεύκωμα, tabula gypſata, λευκωμα, ἐν ᾧ γραμματεῖον, in qua iudices notari, prætorumq́; iura ſcribi ſolebant. Siquis uero album corrupiſſet, puniebatur, quia prætoris maieſtas contempta uidebatur. Paul. ſi familia alicuius album corruperit, non ſimiliter hic educitur, ut in furto. Iudex (inquit Sen. lib. 3. de Benef.) ex turba electorum, quem cēſus in album & equeſtris hæreditas miſit. Hoc & Pictatium dicitur: ut in Alexandro Cæſare Lampridius: uulgo Matrix appellata. Similiter ea tabula dicitur Album, in qua ſingulorum annorum acta litteris mandabantur à pontifice maximo, præponebanturq́; domi eius, ut poteſtas eſſet populo cognoſcendi. Hiq́; nunc Annales maximi nominantur, ut auctor eſt Cice. lib. 2. de Orat. Eſt & Album decurionum & centuriatorum. nam in digeſtis titulus eſt, de Albo ſcribendo: ubi docet Vlpianus quo ordine decuriones in albo ſcriptos eſſe oporteat. Vide Pictatium. Ponitur etiam Album abſolute pro albore: Virg. in Buc. Sparſis etiam nunc pellibus albo.

ALBVM, promontorium Africæ, V. M. Paſſ. freto à Mellaria Hiſpaniæ uico diremptum. Plin. in proœm. lib. 3. Eſt & alterum eiuſdem nominis promontorium, in Phœnice, non procul à Tyro. Plinius lib. 5. cap. 19.

ALBVMEN, pen. pr. [*Chiaro dell'ouo*] quod eſt in ouo album, λεύκωμα: uitellus uero, quod croceum.

ALBVNA, deæ nomen, quæ in nemore quodam agri Tiburtini colebatur. A Græcis dicitur Λευκοθέα, putaturq́; fuiſſe Ino Athamantis uxor, quæ uiri furorem metuens, una cum Melicerta filio ſe in mare præcipitauit. Alij Sibyllam Tiburtinam fuiſſe exiſtimant, quæ ob admirabilem ſapientiam à uicinis populis dea credita eſt.

ALBVNEA, fons, & nemus iuxta Aniené, ſiue ab albore aquæ ſulfureæ, ſiue quòd Albuna Latine ſit, quæ Græce Λευκοθέα, dicitur. Virg. lib. 6. Lucosq́; ſub alta conſulit Albunea.

ALBVRNVM, [*Raſa dell'albero*] γλοιὸς δένδρου, adeps arboris. Plin. lib. 16. cap. 38. Humor & cortici arborum eſt, qui ſanguis eorum intelligi debet. Eſt enim in toto corpore arborum, & reliquorum animalium cutis, ſanguis, caro, nerui, uenæ, oſſa, medullæ. Pro cute cortex, humor ſanguis, proximi pleriſque adipes. Hi uocatur à colore Alburnum. Hinc Exalburno, as, quod eſt, alburnum detraho. Idem lib. 16. cap. 40. robur exalburnatum, cui nigricans color. Solent autem robora exalburnari, hoc eſt, alburno ſuo ſpoliari, eo ꝙ ea pars materiæ ſit inutilis. id nonnulli eſſe exiſtimant, quod à Theophraſto μελάνδρυον appellatur: quanquam ille hoc nomine potius quandam roboris ſpeciem uidetur deſignaſſe.

ALBVRNVS, Lucaniæ mons, a candore uerticis dictus, & portus eiuſdem nominis. Virg. 3. Georg.

ALBVS, a, um, [*Bianco*] λευκός, nomen coloris notiſſimi, quod à candido ita differt, ut album pallori cōiunctum ſit, quale eſt plumbum: candidum uero ſplēdori, qualis eſt in niue. Albo opponitur Atrū, candido nigrum. Feſt. uult Album à Græco, ἀλφόν, eſſe appellatū. Alij ab eo, quod Sabini Album dicunt. unde credi poteſt Alpium nomen à candore niuium eſſe deriuatum. Ab Albo fit exalbeſco, id eſt, pallidus fio. Interdum per metaphoram Albus ponitur pro bono: ſicut econtrario niger pro malo. Perſ. ſint omnia protinus alba. Horatius: Hic niger eſt, hunc tu Romane caueto.

ALBVTIVS SILVS, Nouarienſis orator, de quo Tranquillus. T. Albutius, cuius M. Varro meminit, dicitq́; ſcripſiſſe Satyras Luciliano ſtylo. Vide & Ciceronem in principio de Finibus.

ALBVS ſpinus, à uulgo Gallorum appellatur frutex, ſiue arbuſcula ſpinoſa, pruni magnitudine, acinis, cum pubeſcunt, uiridibus, cum maturuerunt, rubris. Vide Ruel. lib. 3. cap. 12.

ALCAEA, [*Leone*] leo dicitur. ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, hoc eſt, à fortitudine, ꝙ caudæ incitamento ad fortitudinem excitetur. Cæl. lib. 7. cap. 29.

ALCAEVS, ἀλκαῖος, cum diphthongo, nomen poetæ Lyrici Mitylenæi. Hic magnificus, breuis, diligens, & plurimū Homero ſimilis.

ALCAICVM CARMEN, ἀλκαϊκὸν μέτρον, quod eſt duos dactylos trochaicam habet ſyzygiam: quale eſt illud apud Horatium, Heſperiæ mala luctuoſæ. Nomen accepit ab Alcæo inuentore.

ALCE, ἀλκή, canis nomen, apud Xenophontem de Venatione.

ALCE, nomen meretricis. Vide Gellium lib. 4. cap. 11.

ALCEA, ἀλκέα, herba eſt ſilueſtrium maluarum generi aſſignata, folia habens uerbenacæ. Plin. lib. 27. cap. 4. Alcea folia habet ſimilia uerbenacæ, quæ & periſtereon cognominatur.

ALCAMENES, ἀλκαμένης, nobilis ſtatuarius fuit Phidiæ diſcipulus, a qui Agoratricum Parium condiſcipulum in facienda Venere populi Athenienſis ſuffragijs ſuperauit. Plin. lib. 36. cap. 5.

ALCANDER, dri, ἀλκανδρος, unus è comitibus Sarpedonis Lyciæ regis ab Vlyſſe ad Troiam occiſus. Ouid. 13. Metam.

ALCANOR, ἀλκάνωρ, uiri proprium, cuius mentionem fecit Virg. lib. Æne. 10. Huic frater ſubit Alcanor.

ALCATHOE, ἀλκαθόη, urbs eadem eſſe putatur, quam alio nomine Megaram uocant. Ouid. 8. Metam. Alcathoe, quam Niſus habet.

ALCATHOVS, ἀλκάθοος, Pelopis filius, qui cædis Chryſippi fratris ſuſpectus Megaram uenit, occiſoq́; leone, qui Cithæronius à loco dicebatur, adſcitus à Megareo gener, in regnum illi ſucceſſit. & urbem Megaram Alcatheon appellauit. Alcathous, alius fuit Troianus, qui Hippodamiam Anchiſæ filiam in uxorem habuit, & in pugna apud Troiam ad Idomeneo Cretenſi occiſus eſt.

ALCEDINES, ἀλκυόνες, ſunt quædā aues dictæ quaſi algedines, ꝙ frigidis temporibus in mari pariant. Plau. periſti, niſi illa tam tranquillam facis, quam mare eſt, cum alcedo pullos educit ſuos. Dicta eſt à Græcis, ἀλκυών, ονος. uel ἀλκυὼν, όνος, παρὰ τὸ ἐν ἁλὶ κύειν, ab eo, quòd in mari fœtus excludat. Ambroſius lib. Hexam. Halcyone eſt auis maritima, quæ in littoribus fœtus ſuos edere ſolet, ita ut in arenis oua deponat medio fere hyemis. Septem dies fœtus ſunt, quibus decurſis educit pullos. Illico alios ſeptem adiungit dies, quibus enutriat partus ſuos, donec incipiāt adoleſcere. Hinc poetæ anſam fabulandi arripuerunt, Halcyonem filiam Æoli fuiſſe, qui in gratiam filiæ, dum illa in littore oua parit, & fœtus educat, uentos incluſos ſeruat. Ferunt hanc auem paulò maiorem eſſe paſſere, pennis purpureis, candidis admiſtis, collo gracili, & procero, roſtro ſubuiridi, longo, & tenui, raro uiſam. Ariſtot. libro 8. de Animalibus. Halcyonum duplex genus eſſe ſcribit: alterum uocale, arundinibus inſidens, alterum mutum, ampliori corpore. Ab Halcyone fit Halcyonius, a, um, ut Halcyonij dies, ἀλκυονίδες ἡμέραι, fitq́; à Græco ἅλς, quod mare ſignificat: unde etiam per aſpirationem ſcribenbum uidetur Halcyon, cum Alcedo Latinis ſine aſpiratione notetur, eo quòd ab algedine originē habere exiſtimetur. Euſtathius tamen contra etlymi rationem ἀλκυὼν tenui ſpiritu notandum tradidit, adiecto etiam generali canone, quo negat uocabulum ullum eſſe aſpirandum quòd initium ſumat ab αλ, ſubſequente κ.

ALCEDONIA, ἀλκυονίδες, ἢ ἀλκυονίδες ἡμέραι, dies hyberni fere quatuordecim, quibus Alcedo oua parit in mari, & excludit, quo tempore ſumma uentorum eſt tranquillitas. Plau. Alcedonia ſunt circa forum. Dicta ſunt autem Alcedonia ab alcedine, ut, à Græcis Halcyonides ab Halcyone appellantur.

ALCENOR, ἀλκήνωρ, uir Argiuus fuit, qui in ea pugna, qua trecenti Argiui cum totidem Lacedæmoniis de finibus certarunt, ſolus cum Chromio ex ſuis ſuperfuit. Herod. lib. 1.

ALCES, is, ſeu Alces, æ. ſiue Alce, es, ἄλκη, Pauſaniæ, animal Galliæ tranſalpinæ, figura, colore, & quantitate mulæ ſimilitudinē prætendens, ſed labium ſuperius adeo protenſum habet, ut niſi retrograde incedens herbas in terra carpere nō poſſit. Eſt inuentu rarum, olfactu è longinquo uenatorem ſentiens, ſtatimq́; in ſpecu, & latibula ſe condens, media inter camelum, & ceruum ſimilitudine. ſed mares ex his in ſuperciliis habent cornua. De his animalibus Cæſar lib. 6. & Iulius Capito. mentionem faciunt. Plin. lib. 8. cap. 15. Septentrio fert. Alcem, ni proceritas aurium & ceruicis diſtinguat, iumento ſimilem. Eſt & Alces Bithyniæ fluuius, Plin. lib. 5. cap. ult.

ALCESTE, es, ſiue Alceſtis, idis, ἄλκηστις, fuit Peliæ filia, Admeti Phereorum regis coniux, quæ maritum tāto amore dilexit, ut pro eo perire non recuſauerit. Iuue. Spectant ſubeuntem fata mariti Alceſten. Plura apud Euripidem in Alceſte.

ALCESTAS, ἀλκέτας, Moloſſorum rex, genus ſuum ad Pyrrhū Achillis filium referens. Fuit & alter hoc nomine, unus eorum qui ſub Alexandro Macedone ordines duxerunt. Suidas.

ALCEVS, dictio diſſyllaba, ἀλκεύς, pater Amphitrionis, & auus Herculis, a quo & Alcides, ἀλκείδης, appellatur.

ALCHIDAS, ἀλχίδας, Rhodius Cupidinem nudum Praxitelis manufactum adamauit, atque in eo amoris ueſtigium reliquit. Plinius libro 36. cap. 5.

ALCHIONE, ἀλχιόνη, mons Macedoniæ. Pli. lib. 4. cap. 10.

ALCHIPPE, Marſorum oppidum eſt, acu Fucino abſumptum, extructum à Marſya Lidorum duce. Pli. li. 3. cap. 12.

ALCIBIADES, pen. cor. ἀλκιβιάδης, nomen Athenienſis imperatoris ſummi, genere, & forma præcipuus, omnibus rebus aptus, diues præ

ues præterea,affabilis,patiens,denique ſummis naturæ, ingeniiq; dotibus egregie ornatus:ceterum tanto rurſus uitiorum agmine deformatus,ut ſi uitia uirtutibus penſes,merito addubites , laude ne an uituperio dignior uideatur . Hic cum eſſet procliuis ad luxum,& ad ceteras uoluptates,ad bonam diſciplinam traductus eſt à Socrate .Plutarchus.

Alcibiadion,ἀλκιβιάδιον, Dioſcor.herba ſic dicta,quòd uti ea ad formam conciliandam ſolitus ſit Alcibiades, magnis foliis,& aſperis,radice rufa,oblonga,naſcens præcipue in aridis , & arenoſis locis.Notiori nomine uocatur Anchuſa.

Alcibion,ἀλκίβιον, herba aduerſus ſerpentum morſus utilis. Plinius libro 27.cap.5.

Alcida,æ,ut(Diodorus fabulatur)fera immenſæ magnitudinis ignem ore uomẽs,quo regiones exurebat donec Pallas humani generis miſerta, partim uiribus, partim ingenio feram interfecit.

Alcidamas,ἀλκιδάμας, luctator inſignis.Stat.10. Theb. Tuq; ò ſpectate palæſtris Omnibus, & nuper Nemeæo in puluere felix Alcidama . Alcidamas Eleatas philoſophus ſcripſit de muſica,diſcipulus Gorgiæ Leontini.Suid.Hunc inter ſcriptores rhetoricæ annumerat Quintil.li.3.c.1.meminit eius & Laertius in Protagora.

Alcidamus, rhetor antiquus in primis nobilis, qui mortis laudationem ſcripſit.Cic.lib.1.Tuſc.

Alcides, pen . pro. ἀλκείδης,Hercules Græca ſignificatione a uirtute appellatur. nam ἀλκὴ uirtus,robur, fortitudo dicitur.Vel uerius Alcides (ut Herodotus ait)nomen eſt patronymicum ab Alceo,auo paterno.

Alcimachus, ἀλκίμαχος,pictor nobilis.Pli.li.35.cap.11.

Alcimenes,ἀλκιμένης,poeta tragicus,Megarenſis.Suidas.

Alcimede, pen. cor. ἀλκιμέδη, uxor Æſonis ,mater Iaſonis. Val. Flac. Arg.1.

Alcimedon, ontis,ἀλκιμέδων, ſculptor nobilis,apud Virg. 3. Ecl.

Alcimus,ἄλκιμος,orator omnium, qui in Græcia tum florebant, eminentiſſimus.Diog. Laer.li 2.in uita Stilponis. Fuit & Alcimus Lydorũ rex præcipua pietate inſignis.Cœl.lect.antiq.li.19.ca.29.

Alcinous, pen. corr.ἀλκίνοος,nomen iuſtiſſimi Phæacum regis à poetis laudati,cuius ædes fuerunt magnificentiſſime extructæ,& uiridaria bifera erant.Papin. Quid bifera Alcinoi referam pomaria?De hoc multa in Odyſ.Homerus. Fuit etiã Alcinous philoſophus Platonicus,qui epitomen compoſuit decretorum Platonis.

Alciphron,ἀλκίφρων, Magneſius, Alexandri temporibus philoſophus.Suid.

Alcippe,ἀλκίππη,una ex Halcyonei gigantis filiabus quæ Halcyonides,ἀλκυονίδες,dictæ ſunt.Suid.Eſt præterea Alcippe,nomen ruſticæ mulieris proprium, cuius ſæpe meminit Theocrit.& Virg. Eclog.7.

Alcippus, ἄλκιππος,Lacedæmonius ciuis,inter ſuos maximæ auctoritatis , patriæq; ſtudioſiſſimus,ab inimicis, contrarias in republica partes fouentibus,in exilium actus . Huic fuit uxor nomine Damocrita:de qua uide Plutarchũ in narrationibus amatoriis.

Alcisthene, ἀλκισθένη , nobilis pictricis nomen apud Plin. libro 35.cap.11.

Alcithoe,ἀλκιθόη , Thebana mulier fuit, quæ cum Bacchũ,eiusq; Orgia contemneret, ceterisq; mulieribus ſacra celebrantibus, cum ſororibus, & ancillis lanificio operã daret,ab irato Baccho in ueſpertilionem mutata eſt,telæ autem in uitem,& hæderam. Vide Ouid.4.Met.

Alcmaeon,ἀλκμαίων, Amphiarai uatis,& Eriphyles filius fuit,q matrẽ ſuam in ultionem patris, quem illa dolo occiderat,interemit.

Alcmaeon,philoſophus Crotoniates,Pythagoræ auditor,qui,teſte Laertio,primus de naturæ ratione ſcripſit lingua Dorica.

Alcman,ἀλκμὰν.è Lydia, Meſſenius, poeta Lyricus, filius Damantis. claruit Olympiade 27.cum apud Lydos regnaret Ardis,pater Aliattæ.Hic cum nimio amore puellam quandam deperiret,amatorios cantus primus inuenit.obiit phthiriaſi morbo . Suidas.

Alcmena,pen,pro. ἀλκμήνη,nomen matris Herculis, Electionis filia,Amphitryonis Thebani uxor, quæ Ioui Herculem peperit. Dicitur ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, ideſt robore, quoniam hæc mulier multum præ ſe tulerit animi conſtantiæ,ad uiros proxime accedens. Aliqñ poſt c,ponitur u. Alcumena,prout uerſus exigit. Vide Heſi.in Aſp.

Alcomenae,ἀλκομεναί.Ithacæ inſulæ ciuitas eſt, a qua Vlyſſes Alcomeneus,ἀλκομενεὺς,a poetis appellatur.Steph.

Alcon, ἄλκων, nomen proprium Cretenſis ſagittarii,cuius filium cum draco inuaſiſſet,tanta arte direxit ſagittam, ut ea in ſerpentis deficeret uulnere, nec tranſiret in filiũ.Fuit hic Alcon Erichthei Athenienſium regis filius,qui ex Attica in Eubœam fugit . Virg. 5. Eclog. Si quos aut Phyllidis ignes. aut Alconis habes laudes, aut iurgia Codri.

Alcyone,pen.cor.ἀλκυόνη,Aeoli regis uentorum filia fuiſſe creditur,& uxor Ceycis:quæ deſiderio mariti,qui naufragio perierat, in mare ſe deiecit,uerſamq; poetæ fabulantur in auem ſui nominis. Vide Ouid. 11.Metam. Altera fuit Alcyone Eueni fluminis filia uxor Idæi,ante Marpeſſa appellata:quam Apollo cum rapuiſſet,non dubitauit maritus ſumpto arcu & ſagittis uxorem ui ab eo repetere. quod cum fruſtra conatus eſſet,parentes filiæ caſum lugentes,commutato nomine Alcyonem eam appellarunt,quòd fatum ſuperiori Alcyonæ non diſſimile ſortita uideretur.Hæc Hom. 9.Iliad.Alii ſcribũt Halcyone, prima uocali aſpirata.unde Alcedo.

Alcyoneus,ἀλκυονεὺς, gigas fuiſſe traditur , Porphyrionis frater ab Hercule telis confoſſus: cuius & filiæ, quas ſeptem numerant, ob patris mortem in mare præcipitantes ſe,ab Amphitrite in Alcyones,ut quorundam opinio eſt, ſunt mutatæ.Suidas.

Alea,æ, pe.co.[*Giuoco di ſorte, come dadi , e carte*] παιδιὰ ,κύβος, idẽ quod teſſera, uel ipſe ludus teſſerarum. Hora. in epiſt.Quem damnoſa Venus,quem præceps alea nudat. Accipitur etiã pro quouis ludo,qui caſu potius, quam arte gubernatur. Martia.in Diſtichis: Alea parua nuces,& non damnoſa uidetur : Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates. Per tranſlationem ponitur pro quauis fortuna,ſiue periculo,ſiue etiam periculi dubitatione: diciturq;,Aleam iacere,παρακινδυνεύειν,qui ſe periculo,fortunæq; committit.Cic.de Diui. Non perſpicitis aleam quandam ineſſe hoſtiis deligendis? Liuius:In dubiam imperii:ſeruitiiq; aleam imus.Eſt & Alea, ἀλέα Steph.nomen oppidi in Arcadia,dictum a b Aleo conditore. Item Mineruæ cognomen,quæ circa hanc urbem colebatur: ut eſt uidere apud Herod.lib.1. Verum in duabus hiſce poſtremis ſignificationibus primam corripit,quam alioqui producit . Papinius in Siluis : Aut Aleæ lucis uidit Tegeæa ſacerdos.

Aleator,[*Giuocatore*]κυβευτὴς,qui ſæpe alea ludit.Ci.in Cat.Aleo, aleonis,idẽ,teſte Feſto. Neuius,Peſſimorum peſſime,lurco,aleo.

Aleatorium,[*Luogo del giuoco*]κυβευτήριον, apud Sidoniũ,pro ludo aleæ.ait enim: Atque illic aleatorium faciat.Suetonius uocat aleatorium forum.,Cicero autem,damna aleatoria,in Antonium.

Aleuas,pen.pr.ἀλεύας,Lariſſæorum in Theſſalia crudeliſſimus tyrannus,a ſatellitibus, quos ad corporis cuſtodiã adhibeat,occiſus.

Alebeceri,Galliæ Narbonenſis populi. Pli.lib.3.cap.4.

Alebria, ueteres dixerunt pro bene alentibus. Feſtus.

Alec,μαινίς,uide infra in dictione Halec.

Alec,ſiue(ut apud Plin. legitur) Alex , genus liquaminis : quod ex piſcibus quibuſdam conficiebatur. Mart. lib. 11. Cui portat gaudens ancilla paropſide rubra Alecem.Horat.2.Serm.Sat.4.in neutro genere collocauit: Ego,inquit,primus & Alec Inueni. Theodorus quoque ex Ariſtotele Alecem uertit, pro piſciculo , quem illi μαινίδα,Cic.Mænam appellat.Sunt qui per aſpirationem ſcribant Halec ſiue Halex.

Alecto,ἀληκτὼ,una ex furiis infernalibus, & Latine inceſſans interpretatur,ab α priuatiua:& λήγω deſino : quia cupiditas nunquam ſatiatur.

Alector,ἀλέκτωρ,filius Anaxagoræ. Iphim genuit & Capaneum, qui fuit unus è ſeptem ducibus Argiuorũ apud Thebas. Volater.

Alectoria,ἀλεκτορίας,gemma,quæ in uentriculo galli inuenitur: gallus enim Græce,ἀλέκτωρ:de qua Pli.li.37.c.10. Alectorias, inquit,uocant in uentriculis gallinaceorum inuentas, cryſtallina ſpecie, quibus Milonem Crotonienſem uſum in certaminibus inuictum fuiſſe uideri uolunt.

Alectorolophos,ἀλεκτορόλοφος,herba eſt tuſſientibus utilis, foliis galli gallinacei criſtæ ſimilibus, caulem tenuem, ſemẽq; nigrum in ſiliquis habens. Latinis Criſta dicitur,teſte Pli.li. 27.c.5.

Alectryon,ἀλεκτρυὼν,adoleſcẽs fuit(ut fabulatur Lucianus) Marti adeo familiaris,ut adulterii, quo Veneri ille commiſcebatur , conſcius adhiberetur,foribusq; cuſtor apponeretur, ne Solis interuentu deprehenderetur adulter. Verũ cum ille ſomno oppreſſus negligentius excubias ageret,amantes eius fiducia in utrãque aurem dormientes,à Sole deprehenſi ſunt,& apud Vulcanum delati,adamantinis catenis, multo ante eum in uſum paratis,ſunt implicati.qua de cauſſa indignatus Mars , Alectryonem in auem ſui nominis tranformauit,quem Gallum Latini appellant:qui etiam hodie ueteris negligẽtiæ memor Solis aduentũ cantu ſuo prænũciat.

Alecula,diminutiuum ab Alec,ſiue Alex,μαινίδιον, parua Alec,ſiue mæna.Col.lib.8.cap.17. præberi conuenit tabentes aleculas. Idem lib.9.Datur cammarus,& riualis alecula

Alegenor,unus fuit filiorum Roethi:quatuor enim fuerunt, Hippodamus,Electrion,Archilycus,Algenor,teſte Diod.lib.5.

Aleii campi, ἀλήια πεδία, Locus eſt Lyciæ,in quem cecidit Bellerophontes,cũ à Pegaſo ab œſtro agitatu excuteretur:ſic dictus, quod in eo cæcus errauit Bellerophontes,donec periret.

Alele,Phazaniorum urbs in Africa. Plin.lib.5.cap.5.

Alemani,[*Alamanni*]ἀλαμανοὶ Steph.populi Septentrionales, qui & Germani dicuntur. Rheno fluuio a Gallis, alpibus ab Italis diſcreti:ita dicti patrio uocabulo,quaſi prorſus uiri.Cum enim Ger

mani illi Septentrionales, præſertim Tranſalbiani, mutare ſedes cogitarent, imitati priores Germanos, qui traiecto Rheno, quò ſe totos uiros fore oſtenderent, ſibi hoc nominis (quaſi gar ein man) impoſuiſſent: & ipſi ſe, quòd fortiſſimi bellatores, & uiri omnes eſſe, & uellent, & deberent, Alemanos (quaſi als manner) appellauere. Hæc Beatus Rhenanus in Tacitum.

ALEMANVS, fluuius apud Rhyſios originem a Rubro caſtro (Rotenburg) trahens hic ad Kelheim oppidum iungitur Danubio. Vulgo Altmola, uel Altmyl appellatur. Vide Altamerum in Tacitum.

ALEMVSII, Atticæ populi, apud quos eſt Cereris legiferæ, & Proſerpinæ templum. Pauſanias in Attic.

ALEO, onis, κυβευτής, idem quod aleator. Neuius apud Feſtum: peſſimorum peſſime, audax, ganeo, lurco, aleo.

ALEOPETRA, inſula in Mæotide.

ALERIA, Corſicæ colonia a Sylla dictatore deducta. Pli. lib. 3. cap. 6.

ALES, huius alitis, [Vcello, augello] πτηνός, ὄρνις, dicitur quælibet uolucris, ab alis gerendis: Et tam maſc. quam fœm. gene. profertur. Virg. Nanque uolas fuluus Iouis ales in æthra. In genitiuo plurali Alitum, & Alituum per Epentheſim ſecundum Priſcia. Virg. lib. 11. Alituum, pecudumq́; genus ſopor altus habebat. Auis, ὄρνεον, eſt quæ parit oua, pennis prædita: Volucris, autem ſignificatio latius patet. nam de omni eo dicitur, quod uolat, ſiue pennas habeat, ſiue nõ; unde ueſpertilio uolucris eſt, non tamen auis.

ALES, adiectiuum omnis generis, ponitur a poetis pro ueloci, ταχύς, ὠκύς. Silius, Alite uectus equo. Vir. 8. Aen. Ignis, & alitis auſtri. Ponitur & pro Alato. hoc eſt, alas habente. Cic. 1. de Inuen. alites, iuncti iugo.

ALESA, ciuitas eſt Siciliæ, Ptolemæo. Hinc Aleſinus, na, num. Cic. in epiſt. fam. In Aleſina urbe.

ALESIVS, ἀλήσιος, Oppidum Elidis, Stephano. Item mõs Arcadiæ, nõ procul a Mãtinea, ſic dictus ab errore Rheæ. Auctor Pauſanias.

ALESIVM, oppidum Peloponneſi, apud Strab. lib. 8.

ALETHES, ἀλήθης, nomen proprium uiri Troiani, de quo Vir. lib. Aen. 1. Et qua grandæuus Alethes. Latine ſonat ueracem.

ALETIVM, ἀλήτιον, oppidum Salentinorum in Italia auctore Pto. & Pli. lib. 3. cap. 11. Hinc Aletini populi, apud Pli. lib. 3. cap. 11.

ALESCO, ſcis, [Creſcere] antiquum uerbũ ab alo, alis: idem quod creſco, αὐξάνω. Var. de re ruſt. li. 1. c. 44. Quæ nata ſunt, in fundo aleſcunt, adulta cõcipiunt. Idem cap. 3. Inde Coaleſco, pro cõcreſco.

ALETRINATES, & Aletrini, Italiæ, populi, in Campania. Pli. lib. 3. cap. 5. & 11.

ALETVDO, [Graſſezza, corpulenza] apud Feſtum, uerbale ab alendo, corporis pinguedinem ſignificat. obſoletum eſt.

ALEVRON, ri, neu. gen. ἄλευρον, farina proprie tritici. alphiton uero hordei. hinc apud Ruel. li. 6. cap. 14. panis aleurites.

ALEX, alecis, fœm. ge. genus eſt liquaminis, quod Pli. muriæ uitium appellat, li. 31. c. 8. ſic ſcribens: Laudatur & Clazomene garo, Põpeiiq́; & Leptis: ſicut muria Antipolis ac Thuria: iã uero & Dalmatia. Vitium huius eſt alex, imperfecta, nec colata fæx. Eſt etiam Alex, ſiue Alec piſcis nomen, interprete Theodoro, qui ab Ariſtotele Mænis, μαινίς, appellatur. Vide ſupra in dictione Alec.

ALEX, Alecis fluuius Rheginum agrum a Locrenſi, diſterminans. Strab. lib. 6. Apud Theocritum uero ſcribitur Ales aletis. Hic fluuius Plin. Carcinas appellatur: Pauſaniæ, & Aeliano Cecinnus Volateranus.

ALEXAMENVS, Aetolus, Nabidis tyranni Lacedæmonii interfector, mox ab Lacedæmoniis ipſis in regia obtruncatus. Liu. Dec. 4. li. 5.

ALEXANDER, ἀλέξανδρος, nomen proprium regis Macedonici, hic longe omnium præſtantiſſimus fuit, cui ex rebus actis Magni inditum eſt cognomen. Fuere & alii Alexandri: quorum unus Aphrodiſæus, interpres Ariſtotelis, ſed tali ingenio ut Ariſtotelẽ identidẽ carpat. De hoc Suidas & Steph. meminerunt. Alius Alexander grammaticus, ex oppido quod Goticon dicitur, qui de uaria hiſtoria, ſiue materia XXIIII. uolumina ſcripſit, peritiſſimus ætatis ſuæ uir. Alius Alexander Aſiæ rex, & Syriæ, dictum Balam. Alius Iudæorum rex, qui Aneus dictus fuit, & regnauit annis uiginti ſeptem. Alius Alexander Epirota, qui cum Italiæ bellum inferret, à Lucano milite interemptus eſt.

ALEXANDRA, quæ & Caſſandra, Priami filia, ac uates. Hoc etiam nomine Lycophronis inſcribitur poema de Alexandro Paride. Volater. Eſt & Alexandra, Alexandri Iudæorum regis uxor. Egeſippus lib. 1. cap. 12.

ALEXANDRIA, ἀλεξάνδρεια, urbs Ægypti, non longe à Nili oſtio: ab Alexandro Macedone condita, urbs fertiliſſima, quam Dinocrates architectus metatus eſt mirabili ingenio, quindecim millium paſſuũ laxitate, ad effigiem Macedonicæ chlamydis orbe gyrato laciniosũm, anguloſo dextra læuaq́; procurſu. Habuit olim ſcholas omnium diſciplinarum liberalium: condita eſt ante Chriſtum natum anno uigeſimo ſupra trecenteſimum, intra ſpatium ſeptendecim dierum (ut teſtatur Iuſtin. lib. 11.) cum ſex millibus murorum paſſibus.

ALEXANDRINVS, a, um, Cic. contra Rul. Rex Alexandrinus.

ALEXANDRIVM, ἀλεξάνδρειον, Iudææ oppidum, Ioſepho, & Straboni lib. 6.

ALEXANDROPOLIS, ἀλεξανδρόπολις, Parthorum ciuitas, ſic ab Alexandro magno conditore nuncupata. Pli. lib. 6. cap. 25.

ALEXIA, Sequanorum, urbs, quam Ptolemæus Rigiacum uocat. Diodorus ait, hanc urbem ab Hercule conditam, ſemperq́; liberam manſiſſe: donec à Cæſare longa obſidione coacta, Romano acceſſit imperio. creditur eadem eſſe, quam Galli hodie Auſſois uocãt.

ALEXICACVS, ἀλεξίκακος, in malis adiutor, malorũ depulſor, Herculis, & Apollinis epitheton. Pauſanias in Attica: Alexicaci. Apollinis ſimulacrum effinxit calamis. id Apollini nomen inditum aiunt, quòd, peſtilentia cum bello Peloponneſiaco in Attica graſſaretur, oraculo Delphis reddito tanta calamitate populum liberauit. Alexicaci dæmones dicebantur, qui nocumẽta, & diras amoliri exiſtimabantur, qui & Apopompæi, & Apotropæi, Lyſii quoque, & Phryxii appellabantur. Budæus, & Cælius lib. 1. ca. 32.

ALEXIPHARMACA, ἀλεξιφάρμακα, ſunt (ut Suidas ait) medicamenta auxiliatoria, quæ uenena, incantationes, & execrationes pellunt, prohibentq́; ne iis nobis noceri poſſit. Pli. lib. 21. cap. 20.

ALEXIS, ἄλεξις, Aſinii Pollionis puer, quem Virgilius, eius amore captus, ab illo dono accepit. in huius gratiam, ut Seruius putat, Virgilius ſcripſit ſecundam Ecl.

ALEXIS THVRIVS, ἄλεξις θούριος, qui prius Sibaris dicebatur, poeta comicus ante Menandrum. reliquit plures fabulas. habuit filiũ Stephanum, poetam & ipſum comicum. Suidas.

ALGA, [Aliga] φῦκος θαλάσσιον, herba, quæ naſcitur in aquis marinis: dicta ab algore aquæ, ſiue quòd pedes alliget, quia craſſa eſt foliis ex parte ſupnatãtibus. Virg. li. 7. Laterīq; illiſa refunditur alga.

ALGENSES, Pelagiæ, purpuræ genus uiliſſimũ, dictum ab alga; qua nutritur. Pli. li. 9. c. 37. Algoſus, a, um, alga abundans. Pli. li. 32. c. 9.

ALGEO, es alſi, uel alxi, alſum, [Patir freddo] à Græco ἀλγέω, patior frigus, frigidus ſum, ψύχομαι. opponitur huic uerbum æſtuo. Cic. Tuſc. 2. erudiunt iuuentutem uenando, currendo, eſuriendo, ſitiendo, algendo, æſtuando.

ALGIDENSIS, adiectiuum, ut, raphanus Algidenſis, qui circa Algidum naſcebatur longus, & tranſlucidus. Pli. lib. 19. cap. 4.

ALGIDVS, a, um, [Freddo] adiect. frigidus. Catul.

ALGIDVS, pe. co. mons ab Vrbe duodecim paſſuum millibus diſtans, ab aſſiduo frigore ſic dictus. Horat. Quæq́; Auentinum tenet Algidumq́;. Ab hoc quoque ſilua Algida dicta eſt, monti ſubiacens, in cuius ingreſſu Regillus lacus eſt.

ALGIDVM, ἄλγιδος, Stephano Italiæ oppidum non procul à Tuſculo in alto monte ſitũ, ex aeris algore dictũ, nũc Roca papæ exiſtimatur, ſiluaq́; proxima adhuc Algidi ſilua cognominatur. Volater.

ALGIFICVS, quaſi algefaciens, ψυχροποιητικός. Gel. lib. 19. cap. 4.

ALGOR, [Il freddo] ab algeo, frigus, uehementius, ψυχρότης ψῦχος, Sal. in Catil. corpus patiens inediæ, uigiliæ, algoris.

ALGVS, us, ui, idẽ. Plau. in Rud. Vel ſeda, uel peri algu, uel ẽt ægrota.

ALIAS, [Altra uolta, in altro luoco] ἄλλοτε, aduerbium, Alio in loco, uel Aliter, uel alio tempore. Ter. in And. Quid alias malim, quam hodie has fieri nuptias? Cic. Sed de hoc alias. Ponitur & pro aliquando, & tunc fere geminatur. Cic. 3. de Orat. Alias ita loquor, ut neceſſum eſt; alias, ut neceſſe eſt.

ALIAS RES AGIS, [Non attendi à queſto] παρὰ ἀπολείπεις, non curas quod dicitur.

ALIBI, [Altroue] ἀλλαχοῦ, alio loco. Virg. Geor. 1. Ter. in Hecy.

ALICA, pen. cor. χόνδρος, ex tritici generibus eſt, ut inquit Gale. li. 1. de facult. aliment. aut certe farris genus tritico ſimile ſuccum tamẽ lentiorem habens, quàm triticum, ſiue in aqua cocta cũ mulſo, aut uino, ſiue cum oleo, ſaleq́; frixa ſumatur. Plin. lib. 18. cap. 7. Tunicæ frumento plures. Hordeum maxime nudum, & alica, ſed præcipue auena. Nomen autem Alicæ ab alendo Feſtus deducit, quòd uehementer nutriat. Eſt præterea Alica, confectio quædam ex frugum quarundam farina, aliis in locis aliter præparata: ita dicta, ut ex Ægineta colligi poteſt, quòd primum ex frumento, ſiue farre, cui Alica nomen eſt, fuerit confecta. Poſtea tamen magis receptum fuit, ut ex zea conficeretur. Plures autem fuerũt apud ueteres alicæ conficiendæ rationes, quas omnes exequitur Pli. li. 18. c. 11. Pallad. quoque li. 6. docet quo pacto ex hordeo cõfici poſſit.

ALICARIÆ, meretrices in Cãpania appellatæ, quòd ſoliteæ eſſent circa piſtrina alicariorum uerſari. Feſtus.

ALICASTRVM, genus farris eſt, ea forma ab Alica deriuatum, qua Siliquaſtrum à Siliqua, Col. lib. 2. cap. 6. Semen trimeſtre quod dicitur Alicaſtrum, idq́; pondere, & bonitate præcipuum eſt.

ALICVBI, [In qualche luogo, in alcun luogo] οὐδαμοῦ, in aliquo loco, uſpiam. Cice. Atti. lib. 9.

Alicvnde [*Da qualche luogo*] ποθέν, ex aliquo loco. Teren. in And. Venit meditatus alicunde. Vide Aliquo.

Alienatio, ab alieno. Cic. Q. fr. Alienatio conſulum.

Alienigena, ἀλλόφυλος, communis generis: uel (ſecundum Probum) omnis gen. ſumitur in eodem ſignificato cum Alienigenus. Gell. lib. 2. ca. 23. Neque uino alienigena, ſed patrio uſuros.

Alienigenvs, a, num, [*Foreſtiere*] a Genus, uel a Gigno, & ſignificat extremũ, uel alieni generis, uel inter alienos genitum. Valer. lib. 1. Adiici duo eiuſdem generis alienigena exempla poſſunt.

Alieno, nas, [*Alienare, uendere*] ἀλλοτριόω, ἐξίστημι, alienum facio, uel ex noſtro dominio in alienum transfero. Cic. de Leg. Agr. res noſtras in perpetuum alienari. Paulus iurec. Alienationis uerbo uſucapionem contineri putat. Vix eſt enim (inquit) ut non uideatur alienare, qui patitur uſucapi. Et alienat, qui non utendo amittit ſeruitutes. Alienare etiam, pro immutare, & ex amico inimicum, ſiue ex beneuolo maleuolum reddere. Cic. epiſt. lib. 1. adoleſcentulum alienare nolui.

Alienvs, a, um, [*Alieno*] ἀλλότριος, ἀλλότριος, quod eſt alterius, ſiue quod ad alium pertinet. Cic. 1. Offi. Difficilis cura rerum alienarum. Alienum quoq; aliquando dicimus qui nullo nobis neceſſitudinis uinculo eſt deuinctus. Idem epiſt. lib. 1. Enitor, ut neque amicis, neque alienioribus opera, conſilio, labore deſim. Interdũ idem quod auerſus, uel abhorrens. Cic. 3. Verr. homo non alienus a litteris. Nonnunquam idem quod alienatus, hoc eſt, ex amico inimicus factus. Idem lib. 1. epiſt. Si ille a me eſt alienior.

Alifer, alatus, πτερωτός. Oui. 4. Faſt. Et alifero tollitur axe Ceres.

Aliger, alatus, [*Alato*] πτερωτός. Vnde Cupidinem alatum, & aligerum poetæ uocant. Virg. 1. Æneí.

Alima, ἄλιμα, medicamenta dicuntur, quæ famẽ, aut ſedant, aut prohibent obrepere, quemadmodũ Adipſa dicuntur, quæ ſiti reſiſtũt. Vtrorumque meminit Plutarchus in Symp. ſeptem Sapientum.

Alimala, ἀλίμαλα, Stephano, locus eſt in Lycia.

Alimentarivs, ria, rium [*Coſa che s'appertiene à nudrire*] quod ad alimentum pertinet, σιτικός, ut, Lex alimentaria, qua filij parentes alere tenebantur. Cœlius epiſt. ad Cic.

Alimentvm, [*Nudrimenti*] quo uita ſuſtentatur, τροφή. Scribunt iureconſulti: Alimentis legatis, cibaria, & ueſtitus, & habitatio debebitur: quia ſine his ali corpus non poteſt. Cic. de Vniu. Nec deſiderabat mundus alimenta corporis.

Alimonia, pen. cor. idem quod alimentum, nutrimentum.

Alimonivm, nij, idem Var. lib. 3. cap. 16.

Alinda, ἄλινδα, urbs Cariæ, in qua regnauit Ada, filia Hecatomni regis Cariæ, auxilio Alexandri Magni. Strabo lib. 14.

Alio, in alia loca Cic. ad Att. Arpinum ne eundum ſit, an quo alio.

Alindoia, ἀλινδοία, ciuitas Macedoniæ. Stephanus.

Alioqvin & alioqui, [*Altrimente*] habent pe. pr. accentus tamẽ eſt in antepen. ne uideantur duæ dictiones, ſignificantq; Aliter, ſeu alio modo. ἄλλως, ἢ δὲ μή. Cice. 3. de Leg. Minima olim fuit iſtius rei cupiditas, alioquin multa extarent exempla maiorum.

Aliorsvm, [*Verſo altroue*] ἀλλαχοῦ, uerſus aliũ locum: ut Aliorſum ire, apud Plaut. Item in aliam partem. Ter. in Eun. Vereor ne Phædria aliorſum, atque ego feci, acceperit. Aliouerſum, idem. Plaut. Aul. aliouerſum dixeram, Non iſtud, quod tu inſimulas.

Alipaenea, ἀλιπαίνη, emplaſtra ſunt, quæ ex medicamentis non pinguibus conficiuntur. nam λιπαίνω, idem eſt, quod impinguo. Cœl. lib. 5. cap. 19.

Alipes, πτερόπους, p. c. uelox, quaſi alas in pedibus habens. Virg. 12. Æne. Alipedumq; fugam curru tentauit equorum. Sil. Ital. lib. 7.

Aliphe, pe. pr. ἀλίφη, olim oppidum erat in Samnio. Hinc Aliphani populi, & Aliphana pocula apud Horat. 2. lib. Sermonum.

Aliphirabi, ἀλιφειραῖοι, Arcadiæ populi, Pli. lib. 4. cap. 6. ab oppido Aliphira. Cic. ad Attic. lib. 6. epiſt. 113. Tene, & Aliphira, ρώμηστα; ei uidebantur.

Alipilvs, li, alarum pilos in balneis uellens. Senec. li. 8. epiſt. ad Lucilium: Alipilum cogita, tenuem, & ſtridulam uocem ſubinde exprimentem, nec unquam tacentem, niſi cum alas uellit Cœl. libr. 6. cap. 46.

Alipterivm, ἀλειπτήριον, locus in balneis, ubi loti ungebantur. Cœl. lib. 16. cap. 67.

Aliptes, ἀλείπτης, dicebatur magiſter athletarum, qui eos certaturos inungebat, eaq; curabat, quæ ad corporis robur attinebant. dictus ἀπὸ τοῦ ἀλείφειν, quod eſt inungere. Cic. in epiſt. ad Lentulum: uellem nõ ſolum ſalutis meæ, ut medici, ſed etiam, ut aliptæ, uirium & coloris rationem habere uoluiſſent. Dicũtur præterea Aliptæ chirurgi, qui & ipſi oleis, pinguibusq; malagmatibus foris adhibitis, uulneribus, morbisq; exterioribus medentur. Cœl. lib. 1. ca. 1. qui bene ualet, nullis obligare ſe legibus debet, ac neque medico, neque alipta egere. Vbi tamen nonnulli legunt, attolipta. Eſt etiam Aliptes, fontis nomen apud Epheſum.

Aliqva, [*Per qualche luogo*] πῇ, per aliquem locum. Cic. 3. Ver. Cupere aliqua euolare.

Aliqvandiv, aduerbium temporis: aliquo tempore, non autem lõgo admodum. Cic. 1. Aca. Ariſtum Athenis audiuit aliquandiu.

Aliqvammvlti, pro aliquot. Cic. 6. Verr. ueſtrum aliquammulti.

Aliqando, [*Alcuna uolta, tal'hora*] ποτέ, ſecundum Priſcia. cum accentu in antepen. quamuis in carmine ratione poſitionis ſemper producuntur. aliud. n. eſt ſyllabæ quantitas, aliud accentus. habet autem tria tempora, præſens, præteritum, & futurum: & eſt id m quod nonnunquã. Interdũ, pro tandẽ. Cice. Val. Aliqñ nos reuiſas.

Aliqvantisper [*Alquanto*] ἐπί χρόνον, aduerbium, ad tẽporis breuitatem refertur, ut ait Valla: idemq; ſignificat, quod aliquandiu. Teren. in Heaut. concedas aliquò ab eorum ore aliquantiſper.

Aliqvantillvm, diminutiuum ab aliquantulum. Plaut. in Cap.

Aliqvantvlvm, [*Pochetto, pocolino*] ὀλίγον, diminutiuũ ab Aliquantum, paululum. Cic. lib. 2. de Inuen. aliquantulum ſuſpitionis.

Aliqvantvm, [*Alquanto*] ἐπί ποσόν, ὀλίγον, modò nomẽ eſt, ut apud Cic. pro Cluen. Aliquantum agri in medio relictum. modo aduerbium, ſignificans, Nonnihil, Leuiter. Pli. lib. 3. cap. 3. Aliquantum uetus forma mutata eſt. Inde Aliquantulum diminutiuum. Ter. in And. Suberiſtis aliquantulum.

Aliqvantvs, adiectiuum, ex Alius & Quantus: idem pene quod mediocris. Saluſt. in Iugu. Timor aliquantus, ſed ſpes amplior.

Aliqvatenvs, p. c. [*Fin ad alcuna parte*] μέχρι τινός, ἐπί ποσόν, ἐπ' ὀλίγον, ſignificat uſque ad aliquã partem. Quintil. hoc aliquatenus mutatum eſt. Pli. li. 27. ca. 12. Caulibus aliquatenus rubentibus.

Aliqvid, [*Alcuna coſa, qualche coſa*] τί. ſubſtantiuum eſt, ut, Aliquid utile. Cic. Att. Ego tibi aliquid de meis ſcriptis mittam.

Aliqvis, aliqua, aliquod, [*Alcuno, qualchuno*] τίς, quaſi alius quis & habet num. pluralem, quãuis ſingulariter dicatur: nõ. n. eſt aliqs, niſi de multis. Vnde & apud ueteres uario genere, numeroq; proferebatur. Ter. Aperite aliquis oſtium. Idem eſt dicendũ de Quiſquam, Quiſpiam, & Vllus. Aliquis etiã, ut Græcis, τίς, capitur pro homine non obſcuro, & nonnulli pretij. Cic. Att. fac, ut me uelis eſſe aliquem: quoniam qui fui, & qui eſſe potui, iam eſſe non poſſum. i. uelis eſſe me non prorſus abiectum. Iuue. Saty. 3. Aude aliquid breuibus Gyaris, & carcere dignum, Si uis eſſe aliquis.

Aliqvispiam, Quiſpiã, τίς, Cic. pro Sext. Aliquapiã ui pelleretur.

Aliqvo, ποί, εἴς τινα τόπον, ad aliquem locum. Terent. Heaut. Aliquò profugiet militatum.

Aliqvorsvm, [*Verſo qualche luogo*] εἰς τινὰ τόπον, uerſus aliquem locum.

Aliqvot, [*Alquanti*] τινές, ἔνιοι, numero tantum plurali teſte Donato, idem, quod nec multi, nec pauci. Terent. in And. Aliquot me adiere. Cice. de Vniuerſ. Diſciplina Pythagorica aliquot ſecula in Italia uiguit.

Aliqvotfariam, Var. de re ruſt. lib. 1. cap. 2. In eo agro aliquotfariam in ſingula iugera dena culea uini fiunt.

Aliqvotiens, ſeu Aliquoties, [*Alcune uolte*] ἐνίοτε, ἔστιν ὅτε, aliquot uicibus. Cicer. 4. Verr. Aliquoties litteras de iſtius iniurijs miſerat.

Alisarna, ἀλισάρνα, oppidum eſt Troadis apud Stephanum: à quo fit gentile Aliſarnæus, ἀλισαρναῖος.

Alistvs, ἄλιστος Ptolemæo, oppidum Germaniæ, in tractu maritimo Saxoniæ.

Alisvm, pen. prod. ἄλεισον Ptolemæo, oppidum in Septentrionali plaga Germaniæ, non procul a Sicambris.

Alisma, atis, ἄλισμα Dioſc. herbæ nomen, quam nonnulli fiſtulæ paſtoris, alij Plantagini aquaticæ eandem faciunt.

Alista, ἄλιστα, inſulæ Corſicæ urbs, in latere Meridionali. Ptolem.

Aliter, [*Altrimenti*] ἄλλως, aduerbium, fit ab alis, huius alis, pro alio ſicut declinabãt antiqui, & ſignificat, alio modo: Virg. Dijs aliter uiſum. Ci. 7. Ver. Aliter decernere in eadẽ cauſa non potuiſti.

Alitvra, [*Nudritura*] pro nutricatione, ἀγωγή. Gel. lib. 12. cap. 1.

Alivbi, [*In altro luogo*] ἀλλαχῆ, cõpoſitũ ex Alius, & ubi, idem ſignificans quod alibi. Plin. Nec uſquam aliubi candidæ naſcuntur.

Alivnde, [*D'altro luogo*] ἀλλαχόθεν, ex alio loco. Pli. lib. 15. ca. 19.

Alivs, alia, aliud, [*Altri*] ἄλλος, genitiuo alius, pen. pro. quamuis in carmine ſit differens, idem quod diuerſus. Olim faciebat genitiuum, & datiuum, ſicut cetera adiectiua primæ, & ſecundæ declinationis. Cic. de Nat. Deo. Quibus beſtijs erat is cibus, ut alij generis beſtijs ueſcerentur. Alij generis, inquit, pro Alius. Accedit quandoque ad uim comparationis. Quintilianus: quanto alius fuit ille infeliciſſimi iuuenis affectus? Quomodo autem differat ab alter, illic uideas.

Alivsmodi, [*D'altra maniera*] alterius modi. Cæſar: Vno excepto, quem aliuſmodi, atque omneis, natura finxit.

Alivta, [*Altramente*] ueteres pro aliter ſcripſiſſe manifeſtum eſt, ex Græco ἀλλά uel ἄλλως transferẽtes. Hinc eſt illud in legibus

A Numæ Pōpilij: Si quis aliuta faxit, ipſius Iouis ſacer eſto. Feſtus.
LIZONES, p.p. ἀλιζῶνες Aſiæ minoris populi. Auctor Steph.

ALLABOR, [*Scorrere uicino*] iuxta fluo, ſiue appellor, προσρέω. Clau. Siculis allabitur oris. Cic. 2. de Diu. humor allapſus extrinſecus.

ALLABORARE, [*Affaticarſi grandemente*] alicui rei per laborem aliquid adijcere. Horat. 1. Carm. Simplici myrto nihil allabores. eſt etiam adaitor.

ALLAEVO, pen. pro. idem eſt quod Læuo, hoc eſt, Planum facio, λεαίνω, Col. lib. 4. cap. 25. ea plaga uno ueſtigio allæuatur.

ALLALIA, ἀλαλία, Corſicæ inſulæ oppidum. Phocenſium opus, teſte Herodoto. Gentile eſt Allaliæus, ἀλαλιαῖος, Stephano.

ALLAMBO, is, ere, lambo: per metaphoram leuiter attingo. Quintil. Scitis exequiarum dic quādiu filiū tenuerit allambētibus flāmis.

ALLANTE, es, ἀλλάντη, Ste. duorum oppidorum nomen eſt, quorum alterum in Arcadia, in Macedonia alterum collocatur. Inde Allantij, ἀλλάντιοι, qui & Allantenſes dicuntur a Pli. lib. 4. cap. 10.

ALLATRO, as, are, Vide Latro.

ALLAVDO, as, are, poeticum uerbum pro laudo, αἰνέω, Plaut. in Merc.

ALLATVS, [*Portato, arrecato*] προσενεχθείς, per duplex ll, apportatus, participium ab Afferor. Plaut. Allata peregre epiſtola.

ALLECTO, ctas, [*Allettare per luſinghe*] frequent. ab Allicio, eſt, per blanditias attraho, ἐπάγω. Colum. lib. 2. Ad aquam duci oportet, ſibiloq; allectari, quo libentius bibant.

ALLECTOR, ris, q allicit. Col. li. 8. ca. 10. Quaſi allectores captiuorū.

ALLECTVS, & allecti, qui ad augendum numerū ſenatorum ex equeſtri ordine aſſumebantur: qui & conſcripti uocabantur, προσκεκλημένοι, προσκατειλεγμένοι, nā patres dicebantur, qui erant patricij.

ALLEGO, gis, pen. cor. [*Aggiugnere*] adſcribo, diligendo addo. ἐπιλέγομαι. Vnde apud Iulium Capitolinum ſcribitur, Antoninum multos ex amicis in ſenatum allegiſſe. Liu. lib. 10. quia de plebe allegebantur, ægre paſſi patres.

ALLEGATIO, onis, cum aliquis legatur ad aliquem. Cice. 3. Ver. quibus allegationibus illam ſibi legationem expugnauit? Id eſt, amicorum interceſſionibus, & uelut legationibus.

ALLEGO, as, pen. cor. [*Allegare, mandare ad alcun luogo*] Aliquò mitto, uel ad aliquem locum mitto, παραπέμπω. Plau. in Caſi. Ipſa me allegauit, qui iſtam accerſerem. Proprium autem, eumq; uenuſtiſſimum uerbum hoc locum obtinet, cum rei alicuius impetrandæ gratia ad aliquem mittimus eos, quos aut gratia, aut auctoritate apud illum ualere exiſtimamus, quiq; ueluti legatorū officio fungentes, noſtram apud illum cauſam agant. Cice. pro Sext. Roſcio: Homines nobiles allegatis, qui peterent, ne Syllam adirent. Vſurpatur etiam pro Citare. ſiue Adducere, ἐπάγειν, προσφέρειν, παράγειν. Pli. Tum multa allegauit, quæ ad rem propoſitā pertinere minime uidebantur. Budæus: δικαιολογεῖσθαι, ſua iura allegare, & in iure diſceptare: quod Cauſificari, Plaut. dixit. Cic. etiam, & Cauſari, & Proferre: Quint. & iureconſulti Allegare appellant.

ALLEGORIA, ἀλληγορία, cum accentu in pen. figura eſt, quæ à Quintiliano dicitur Inuerſio, cum aliud uerbis, aliud ſenſu oſtenditur. Naſcitur autem hæc figura ex continuata, perpetuaq; metaphora. Eiuſmodi eſt illa apud Vir. 3. Ecl. Claudite iam riuos pueri: ſat prata biberūt. Ideſt, Definite iam plura canere, quia ſatis audiuimus.

ALLELVIA, duæ dictiones ſunt, quibus ſignificatur, Laudate dominū. Allelu. enim (ut Auguſt. ait) imperatiui modi eſt, & ſignificat, Laudate, Ia uero Vniuerſalem, uel Vniuerſaliter. ſ. Deum. Hieronymus: Ia apud Hebræos unum eſt de decem Dei nominibus: Et in illo Pſalmo ubi legimus: Laudate dominum, quoniam bonus &c. in Hebræo eſt Allelu Ia. ſunt autem duæ partes Hebraicæ.

ALLOEOTHETA, [*Varietà, diuerſità*] ἀλλοιόθετα, figura eſt ſyntaxin concernens, cum. ſ. contra uulgatos cōſtructionis canones aliquid uariamus. Vnde & Variatio a Priſciano interpretatur. Confundit uatem numerum, ut, Pars in fruſtra ſecāt. uel Caſum: ut, Tu mihi, quodcunque hoc regni, pro, Hoc regnum. uel genus: ut, Dulce ſatis humor, depulſis arbutus hœdis, Lenta ſalix fœto pecori, mihi ſolus Amyntas. Ad Dulce enim, quod eſt neutrum, tam maſculina, quàm fœminina reddidit.

ALLEVAMENTVM, idem. Cic. pro Sylla. Et in aduerſis ſine ullo remedio, & alleuamento permanere.

ALLEVATIO, uerbale, doloris mitigatio. Cic. Fam. 4. tot, tantiſq; rebus urgemur, ut nullam alleuationem quiſpiam non ſtultiſſimus ſperare debeat.

ALLEVO, as, pen. cor. [*Leuare in alto*] ἐπαίρω, in altum tollo, erigo, & quod humi iacet, ſurſum leuo. Quintil. Vidi multos, quorum ſupercilia ad ſingulos uocis conatus alleuarentur. Accipitur item Alleuo, pro leuius reddo, κουφίζω. Cic. pro Sex. Roſcio: Hoc onus ſi uos aliqua ex parte alleuabitis, feram, ut potero. Transfertur etiam ad animum, pro eo quod eſt recreare, uel dolores mitigare, ἐπικουφίζειν. Cice. de clar. Orat. q aliqua ex parte ſolicitudines alleuaret meas. Sic dicimus, Alleuare afflictum, hoc eſt, ſubleuare, & calamitate eximere. Quint. Non petit, ut afflictum alleuetis.

ALLIAS, ἀλλίας, nomen fluuij, qui a Cruſtuminis montibus præalto defluens alueo, Tyburino amni miſcetur, quadrageſimo ab urbe lapide, ubi magna ſtrage Romani a Gallis profligati ſunt. Hinc Allienſis dies dictus eſt, tanquam infauſtus. Sunt qui arbitrentur hoc nomen eſſe fœmininum, decepti auctoritate Lucani, Et dānata diu Romanis Allia faſtis. quod tamen ita non eſt. nam id licenter à Lucano factum eſt, per ſubauditionem nominis generalioris Aqua. Huius nominis prima ſemper producitur. Vir. lib. 7. Quoſq; ſecans infauſtum interluit Allia nomen. Vbi Seru. putauit male alterum l, metri cauſa eſſe interpoſitum. nam quod Luca. li. 7. dicit: Nō iſtas habuit pugnæ Pharſalia partes. Quas aliæ clades: Aliæ, nō fluminis nomē, ſed diuerſitatis relatiuū eſt, ab Alius, aliā, aliud.

ALLIATVM, [*Agliata*] ab allio admixto, pulmentarij, & intritus genus eſt, σκοροδοσμένον. Plaut. Sine alliato fungi fortunas meas.

ALLICEFATIO, cis, [*Allettare*] allecto, ἐπάγω, à quo Allicefio. Suet. in Vitel. nobiles uiros omnibus blanditijs tantum non ad ſocietatem imperij allicefactos, uario genere fraudis occidit.

ALLICIO, cis, pen. cor. allexi, allectum, [*Luſingare, tirare per luſinghe*] ex Ad, & Lacio, ſignificat blandicijs attraho, ſiue potius Induco, δημαγωγῶ, ἐπάγομαι, ἐφέλκομαι, ἐπισύρομαι. Cic. pro Plancio: Allicere uoluntates alienas, retinere partas. Inuenitur & præteritū Allicui, ſicut ab Elicio, Elicui. Piſo lib. 1. hiſto. multorum allicuit animos. Id tamen admodum rarum eſt.

ALLIDO, dis, pen. pro. [*Percuotere inſieme*] impingo, contra aliquid iacio, uel ad ſaxum, durumue aliud corpus cōminuo. ἐπικλάω, προσαράσσω, καταφέρω. Cæſ. 3. Bel. pars ad ſcopulos alliſa interficeretur.

ALLIGO, pen. cor. [*Alligare, legare qualche coſa*] proprie ad aliquid ligo, ἐπιδέω, ἐξάπτω, προσδέω: ut, Alligare uitem palis, uel ad palos. Col. lib. 2. Arbuſtiuam uitem, antequam putes, alligare diligēter oportet. Inde Alligator, qui alligat. Col. lib. 4. ca. 13. Et alligatura, ἐπίδεσις, περίαμμα. Idem de arboribus ca. 8. Infra inſitionē, & alligaturam falce acuta leuiter uitem uulnerato. Et Alligatio, ipſe actus alligandi. Per tranſlationem Alligare, eſt obſtringere, obnoxium facere. Teren. in Eun. Hic furti ſe Alligat. ἐνέχεται κλοπῇ. Cic. pro Rabirio Poſt. Lex omnes mortales alligat. Accipitur & pro ſuo ſimplici. Idem de Diuin. Alligandi eſſent omnes. Alligari quoque rei alicui quis dicitur, cui ita eſt addictus, ut diutius ab ea abeſſe non poſſit. ſic adoleſcentulos ſcortis alligatos dicimus, meretricijs amoribus irretitos.

ALLIGVRIO, iidem quod ſimplex Ligurio. λιχνεύω.

ALLINO, is, [*Vngere*] ex Ad, & Lino, ἐπιχρίω, inungo, & linendo rei alicui induco. Plin. Sunt qui leporino coagulo dentem allinant. Cic. in Ver. Nullæ ſordes uidebantur his ſententijs allini poſſe.

ALLIVM, [*Aglio*] σκόροδον, herbæ genus ſatis notum, grauiſſimi odoris, quod tamen laſſitudini mederi creditur, & ſerpentes fugare. unde etiā meſſoribus ſolet eſſe in delicijs. Virg. in Buc. feſſis meſſoribus æſtu Allia, ſerpillumq;, herbas contendit olentes. Horatius eius odorē inſectatur feſtiuo carmine. Parentis (inquit) olim ſi qs ipia manu Senile guttur fregerit, Edat cicutis alliū nocentius.

ALLOBROGICVS, a, um, ἀλλοβρογικός, adiect. Cicero & alij.

ALLOBROGES, p.c. ἀλλόβρογες, καὶ ἀλλόβρυγες, Steph. populi Galliæ iuxta Rhodanum, nunc Subaudienſes, & Delphinates, uictoria Fabij, & Catilinæ coniuratione noti, ad tractum Lugdunenſem ſiti Ptolemæo. Horat. Epod. 16. Nouiſq; rebus infidelis Allobrox.

ALLOCVTIVS deus. I. Aius deus.

ALLOQVOR, [*Parlare*] προσομιλεῖν. Alloquium, Allocutio. uide Loquor. ad Her. Te nunc alloquor Africane.

* ALLOQVENDI uerbum propriè admodum & uenuſte uſurpatū eſſe à ueteribus in eo ſermone, qui leuandi ac minuendi alieni doloris cauſſa haberetur, e Varronis libris iampridem Petrus Victorius annotauit. acceptum autem id à Græcis uidetur. παραμυθεῖσθαι, enim, aut παρηγορεῖν, uerbum è uerbo, eſt alloqui. præclarè igitur Seneca: apud quem ita in Troade Vlyſſes.
Alios parentes alloqui in luctu decet.
Tibi gratulandum eſt.

ALLOCUTIONEM & dixerūt παρηγορίαν, & παραμυθίαν: ut Catullus,
Quem tu, quod minimum facillimumq; eſt,
Qua ſolatus es allocutione?

* ALLOQVIVM, παραμύθιον, quod cùm eſſet ignotius, data eſt occaſio pleriſq; corrumpendi carminis cuiuſdam Horatiani. quod cùm in ueteribus libris ita legeretur.
Illic omne malum uino cantuq; leuato,
Deformis ægrimoniæ dulcibus alloquijs.
Iſti fecerunt, Deformis ægrimoniæ, & dulcibus alloquijs. atque ita interpretati ſunt aliter quàm Horatius ſenſerat.

ALLORIA, ἀλλωρία, urbs Cretæ, ut ex Polyhiſtore refert Steph. Gentile eſt Alloriates, ἀλλωριάτης.

ALLOSCORODON, ἀλλοσκόροδον, herba eſt Dioſcoridi, quæ notiore nomine

re nomine Capparis appellatur.

ALLOTRIGES, ἀλλότριγες, populi in Hiſpania. Strabo lib.3.

ALLVBESCO, ſcis, [*Far volontieri*] ſiue Allubeſco, lubens facio, obedio, fauco. Plautus: mihi adlubeſcit primulum.

ALLVCINATIO, [*Abbarbaglio*] lucis alienatio, uel aberratio, ἀμβλυωπία, quod & ad oculos mentis transfertur, cum minus recte quid intelligitur, obducto quadam caligine animo. Fit autem à Græco ἀλύειν, quod eſt, tardum, languidum, & ſtupidum eſſe. Sũt qui per aſpirationem ſcribant in principio, Aulum Gell. ſecuti, qui teſtatur ſua ætate ita ſcribi ſolere, quamuis ſua natura non habeat aſpirationem. Vide Allucinor.

ALLVCINOR, p.c. [*Abbagliare, uaccillare*] παραβλέπω, ꝓprie oculorum, cũ circa obiectum falluntur, aliudq; pro alio cõſpicere nobis uidemur. Transfertur & ad animum: dicimusq; Allucinari, cum a uero iudicio aberramus. Cice. 16. ad Att. Suſpicor hunc allucinari. Gell. li. 16. cap. 12. uerbum hoc iubet aſpirari. Vide Hallucinor.

ALLVDO, p.p. [*Alludere, far feſta*] προσπαίζω, ludẽdo alicui blãdior: proprie puerorum, cum ludentes nutrici, uel parentibus blandiuntur: aut etiam canum, cum caudæ motu heris adulantur. Lact. lib. 3. homini alludunt animalia. Eſt item, Alludere, (ut ſcribit Valla lib. 4.) cum aliud dicimus, & ad aliud ſententiam latenter referimus. Virg. 7. Æne. Nec plura alludens. Alludere ad hiſtoriã eſt, ad rei fidem uerba componere: ut cum poetæ in fabuloſis narrationibus hiſtoriæ ueritatẽ uno, atq; altero uerbo nonnunquã attingũt.

ALLVVIES, & Alluuio, onis, & Alluuium, πρόσχωσις, immoderata aquarum uiolentia, uel pluuialium, uel fluuialium, cum pars alicuius agri impetu fluminis aggeritur in alium agrũ; quæ tunc cedit in poſſeſſionem eius, cuius eſt ager. Vnde Lucan: Illos terra fugit dominos, his rura colonis Accedunt donante Pado. Circumluuio autem, περίκλυσις, eſt, cum partem alicuius agri rapidus amnis in alueum ſuum impulerit, & in modum inſulæ circumuoluerit: quæ ipſo iure uicinioris erit. Valla: Alluuies, ſordida aqua, quæ abluit, ubi lutum cum aqua non multa. Liu. lib. 1. In proxima alluuie pueros exponunt. Proluuies, proprie ſordis profuſio. Virg. lib. 3. Fœdiſſima uentris Proluuies. Illuies, ἀλουσία; eſt etiam immunditia in homine, aut ueſte, aut re quauis alia inſita, ſeu iniecta. Terent. in Heaut. Pannis obſita, neglecta, immunda illuuie. Virg. lib. 1. Dira illuuies, immiſſaq; barba. Eluuies, proprie dicitur, quod expurgatur, præſertim aquarum fluxu: quamuis & alterius humoris dici poſſit. Pl. Oppida crebris ad eluuiem cuniculis cauata. Lact. lib. 7. Eluuiem poſuit per aquarum inundatione: cum ait, Eluuie aquarum euertentur ciuitates. Eluuies per tranſlationem a Cicerone in oratione pro domo ſua ponitur pro exitio, & interitu. Tu, inquit, ad labem, atque eluuiem ciuitatis ſine ſumma ui peruenire potuiſti? Colluuies, συρφετὸς, ſordes cœni, aut cuiuſuis rei coactæ. Colum. lib. 1. ſerpentium peſtes cœno, & fermentata colluuie uenenatas. Colluuio, idem eſt quod colluuies. Cic. de Sen. O præclarum illum diem, cum ex hac turba & colluuione diſcedam. Diluuium, κατακλυσμὸς, terrarum inundatio: qualem Noe ætate contigiſſe ex ſacris litteris conſtat: aut (ut poetæ fabulantur) Deucalionis temporibus.

* ALLVVIONVM, quæ contingi ſolent in prædijs, quæ ripis quorundam fluminum terminantur, ea natura eſt, ut ſemper incerta poſſeſſio, incertum ſit eius dominium, quod poſſeſſori per alluuionem accreſcet. nam quod hodie poſſidemus, non nunquam altero die uicini fundi dominio in alteram fluminis ripam tranſlatum acquiritur. nec tamen, apud quem decreſcit, remanet, ſed plerumque redit ad priorem dominum cum augmento: ſæpe nec ad poſteriorem manet, nec redit ad priorem, ſed in arena fluminis inundatione ſoluitur: ideoq; ſuggeſtione cultorum eam admittitur, ut iudicio agrimenſoris finiatur. non de Ægyptijs ſolis, nec de Nili tantum alluuionibus loquimur, ſed, quod ſalubre eſt orbi terrarum, atque omnibus prouincijs, promulgamus, ut ea quæ per alluuionem poſſeſſoribus acquiruntur, neque ab ærario uendi, neque à quolibet peti, nec ſeparatim cenſeri, uel functiones exigi, perpetua lege ualitura ſancimus: ne alluuionum ignorare bitia, uel rem noxiam poſſeſſoribus indicere uideamur. Similiter nec quidem quæ paludibus antea, uel paſcuis uidebantur adſcripta, ſi ſumptibus ac laboribus poſſeſſorum nunc ad frugum fertilitatem tranſlata ſunt, uel uendi, uel peti, uel quaſi fertilia ſeparatim cenſeri, uel functiones exigi concedimus: ne hi doleant diligenter operam ſuam agri dediſſe culturæ, ne diligentiam ſuam ſibi damnoſam intelligant. Hæc ex Frontino de limitibus agrorum: quæ ille recitat ex epiſtola Theodoſij & Valentiniani imperatorum. Agenus autem & ipſe in libello de limitibus agrorum ſic inquit. De alluuione obſeruatio eſt, ſi hæc in occupatorijs agitur agris: quidquid uis aquæ abſtulerit, repetitionem nemo habet. quæ res neceſſitatem ripæ muniendæ iniungit, ita tamen, ut ſine alterius damno quidquam fiat. Si uero in diuiſa & aſſignata regione tractabitur, nihil amittet poſſeſſor: quoniam formis per centurias certus cuique modus adſcriptus eſt: circa Padum autem cum ageretur, quod flumen torrens, & aliquando tam uiolentum decurrit, ut alueum mutet, & multorum late agros trans ripam, ut ita dicam, transferat: ſæpe etiam inſulas efficit. At Caſſius Longinus, uir prudẽtiſſimus, iuris auctor, hoc ſtatuit, ut, quidquid aqua lambendo abſtulerit, id poſſeſſor amittat: quoniam ſcilicet ripam ſuam ſine alterius damno tueri debet. Si uero maiore ui decurrẽs alueum mutaſſet, ſuum quiſque modum agnoſceret: quia non poſſeſſoris negligentia, ſed tempeſtatis uiolentia abreptum apparet. Si uero inſula feciſſet, à cuius agro feciſſet id poſſideret: at ſi ex communi, quiſque ſuum reciperet. Scio enim quibuſdam regionibus cum aſſignarentur agri, adſcriptum aliquid per centurias flumini. hoc autem prouidit auctor diuidendorum agrorum: ut quoties tempeſtas fluuium concitaſſet, non per regionem excedens alueum uagaretur, ſed ſine iniuria cuiuſquam defflueret. hos tamẽ agros, id eſt hunc omnem modum qui flumini adſcriptus eſt, reſp. quibuſdam uendidit. hæ quæſtiones maxime in Gallia tota mouentur, quæ multis concepta fluminibus immodicas alpium niues in mare transmittit, & ſubitarum regelationum repentinas inundationes patitur. Aliquibus locis impetrauerunt poſſeſſores à præſide prouinciæ, ut aliquam latitudinem flumini daret. nam & in Italia Piſaurum flumini latitudo eſt aſſignata eatenus, quouſque alluebat.

ALLVO, luis, [*Bagnare, ſcorrere uicino*] iuxta fluo, allabor, ἐπικλύζω, uerbum de aquis proprium. maria enim, & flumina alluere dicuntur loca, ad quæ feruntur, quæue præterfluunt. Compoſitum ex Ad, & antiquo uerbo Luo. quod eſt eiuſdem ſignificationis cum uerbo Lauo. a quo fiunt & Abluo, Colluo, Diluo, Eluo, & ſimilia. Cic. 5. Verr. Non alluuntur a mari mœnia extrema.

ALMEDESSOS, oppidum in ora Thraciæ, non procul à Boſphoro. à Pli. lib. 4. cap. 11. Ptolemæus uocat ἀλμυδησσὸν, Halmidaſſum.

ALMENE, penul. corr. ἀλμήνη, oppidum eſt ad Pontum Euxinum: à quo fiunt gentilia Almenius, ἀλμήνιος, & Almenites, ἀλμηνίτης. Stephanus.

ALMITIES, almorum rerum habitus.

ALMO, onis, riuulus ante portam Capenam, ubi ſacerdotes Cybeles deæ ſimulacrum, & cultros ſanguinolentos, & ſua uulnera ſolent abluere, Ouid. 4. Faſt. in Tiberim quà lubricus influit almo.

ALMON, ἄλμων, oppidum Theſſaliæ, à nonnullis Elmon appellatum, teſte Plin. libro. 4. cap. 8. Eſt & Almon apud Virg. 7. Æneid. paſtoris nomen.

ALMOPIA, ἀλμωπία, Macedoniæ pars, ab Almone gigante, Helles ex Neptuno filio, incolæ Almopes dicti ſunt, & Almopij. Steph.

ALMOS, ἄλμος, Siſyphi filius, ut ait Apollonius, frater Porphyrionis, ex cuius filia Chriſogone, & Neptuno natus Minyas rex Orchomeni. idem tamen Minyæ matrem Hermippem Bœoti filiam appellat.

ALMVS, a, um, [*Almo, ſanto, nudritiuo*] ab alendo, ut docet Feſtus. idẽ quod alens. unde Alma Tellus quòd fruges ſuggerat, quibus alimur, Colum. lib. 3. cap. 22. alma tellus mortalibus diſtenta muſto demittit ubera. ideo & ζείδωρος ἄρουρα, quidam Homero dictam putant, quaſi ζείδωρος, quòd aruorum feracitati uitam debeamus. Plin. tamen lib. 18. cap. 8. ζείδωρος ἄρουρα, dictam mauult, ꝙ zeam ſuppeditet: quod frugis genus olim ſummo habitum eſt in honore. Cereri quoque hoc epitheton aſſignauit Virg. lib. 1. Georg. Liber, & alma Ceres. Apud Plau. quoque in Cur. Paraſitus Heram, hoc eſt Fortunam, Almam nominat. Inuoco (inquit) almam meam nutricem Heram. Accipitur & pro ſancto, ſiue pulchro: unde & Venerem almam appellat Virg. in epig. de Venere & uino. Proli Venus alma creandæ Seruiat. Item pro tranquillo, ſiue ſereno. Virg. 5. Æne. ſi nona diem mortalibus almum Aurora extulerit.

ALNVS, κλήθρη, arbor eſt aquoſis locis gaudens, ex qua primum factæ ſunt lyntres dicta, quòd amne alatur. naſcitur enim iuxta fluuios, aquiſq; obruta (ut inquit Vitruuius) non facile corrumpitur. unde & lignum eius ad naualem materiam in primis commendatur. Luca. Et fluctibus aptior alnus. Ideo pro naui quandoque poni ſolet. Virg. 1. Geor. Tunc alnos primum fluuij ſenſere cauatas. Scribit Ariſt. alnos in ſola Creta ſteriles non eſſe. In alnos ſorores Phaetontis mutatas ait Virg.

ALO, alis, alui, alitum uel altum, [*Nudrire*] nutrio, alimentis ſuſtento, τρέφω. Cic. de Nat. Deo. lib. 1. Omnia, quæ aluntur, & creſcunt, continent in ſe uim caloris. Transfertur & ad res incorporeas, ꝓ augere, & maius facere. Cice. in Catil. Qui ſpem Catilinæ mollibus ſententijs aluerunt. Virg. Hos ſucceſſus alit. id eſt, auget. Sic etiam dicimus, Honor alit artes: hoc eſt, Auget artes, & ad eas capeſſendas nos incitat. Duo ſunt huius uerbi participia præteriti temporis, Alitus, & Altus, quemadmodum & duo ſupina Alitum, & Altum. Diomedes tamen alitum, rectius dici putauit, quàm Al-

tum,idq; ambiguitatis uitandæ gratia. Apud Cic. tamen contra,altum ſæpius legimus,quam Altum: ut in Bruto: ut in ea urbe, in qua & nata,& alta ſit eloquentia. Altor,oris,uerbale,qui alit.Cic. 2.de Nat.Deo. Omnium rerum parens,educator, & altor eſt mundus. Altrix,icis.Plin.lib.10.cap.64.

ALIBILIS,le,quod facultatē habet alendi. Var.de re ruſt.lib.2.c.11. Eſt lac omnium rerum,quas cibi cauſſa capimus, maxime alibile.

ALOE,aloes,[*Aloe*] ἀλόη,herba amariſſimi ſucci, a quibuſdam Semperuiuum marinum appellatum. Iuuen. Plus aloes, quam mellis habet. Reſiſtit uermib. & putredini,ac uſui utilis eſt. gignitur in India,& in Arabia,herba odoris grauiſſimi,folijs pinguibus, craſſis,in modicam latitudinem ſe fundentibus.

ALOEVS,ἀλωεὺς,nomen gigantis, Titanis, & terræ filij: cuius uxor Iphimedia a Neptuno uiolata duos peperit filios,Otū, & Ephialtem:quos Aloeus pro ſuis educauit:unde & Aloidæ, ἀλωεῖδαι, appellati ſunt. Hi cùm gigātibus ſuperis bellum inferentibus opem ferrent, Apollinis,& Dianæ telis confixi ſunt.Virg.6. Æne.Hic & Aloidas geminos,immania uidi corpora.

ALOGIANI,ἀλογιανοὶ,hæretici fuerunt,ſic uocati tanquam ſine uerbo. propterea quod τὸν τοῦ λόγον, hoc eſt, Dei filio, qui patris uerbum appellatur, diuinitatem non agnoſcerent, Ioannis Euangelium reſpuentes.

ALOITIS,ἀλωῖτις,herba uim habens ſoporificam, alio nomine Mandragora.

ALONE,es,(ut apud Melam legitur)ſiue Alona,æ,ἀλῶνα.Ptolemæo. fluuius eſt Hiſpaniæ in ſinu Illicitano. Eſt & Alone, ἀλώνη, inſula inter Lebedum & Teon repente enata Pli.lib.2.cap.8.

ALONI,populi Meſopotamiæ,Gordiæis iuncti,per quos Zerbis fluuius in Tigrim cadit.Pli.lib.6.cap.26.

ALONTIGICELI,Hiſpaniæ populi in conuentu Hiſpalenſi. Plin.lib. 3.cap.1.

ALONTIVM,Ptol.ἀλόντιον,Aluntium, Siciliæ oppidum non procul à Lilybæo promontorio.inde Alontini,ſiue Aluntini, incolæ. Plin. lib.3.cap.8.

ALOPE,ἀλόπη,Theſſaliæ ciuitas eſt apud Pli.lib.4.ca.7.dicta ab Alope Cercionis,ſiue (ut alijs placet) Actoris filia. Enumerantur & aliæ quinque eiuſdem nominis ciuitates.uide Stephanum.

ALOPECE,ἀλωπέκη,inſula Boſphori Cimmerij, & altera eiuſdem nominis,e regione Smyrnæ ſita,in mari Ægæo. Plin.lib.4.cap.1.& lib.5.cap.31.

ALOPECIDES,ἀλωπεκίδες, canum genus, è cane, & uulpe prognatum.Pollux.

ALOPECIAS,piſcis marini genus,apud Pli.lib.32.cap.11.

ALOPECIA,ἀλωπεκία,morbus in capite humano, & barba, ex uitio humorum,qui fit cum profluuio capillorum.dicta a uulpe, quam Græci uocāt ἀλώπεκα,quòd ea crebro id genus morbi patiatur. Plin. Lingua herba eſt, cuius radix combuſta, & trita, alopecias emendet. Eſt & Alopecia Strab.lib.11.inſula Mæotidis paludis,ante oſtia Tanaydis,Mygdorum domicilium.

ALOPECONESVS,ἀλωπεκόννησος,oppidum,teſte Stephano, in Helleſpontiaca Cherſoneſo,ex oraculo nomen adeptum, quo iubebantur Athenienſes ibi urbem condere,ubi uulpinos catulos reperiſſent. Circa hanc urbem præſtantiſſima tubera naſci, auctor eſt Plin.lib.19. cap.3. Eſt & eiuſdem nominis inſula, ante Thraciam Cherrhoneſum,non procul à Cœla,eiuſdem Cherrhoneſi portu, de qua Plin.lib.4.cap.12.

ALPESA,oppidū Celticæ, regionis Hiſpaniæ ulterioris. Pli.li.3.c.1.

ALOPECVRVS,ἀλωπέκουρος,fœm.ge. herba, ſpicam habens mollem, & lanuginem denſam,non diſſimilis uulpium caudis: unde nomen habet.Pli.lib.20.cap.17.

ALOROS,ἄλωρος,Ptolem.Macedoniæ urbs,auctore Mela lib.2.

ALOSAE,τριχίαι,piſces ſunt ſic dicti à Gallis & Campanis: quos Hiſpani Sanalos: Hetruſci autem & Veneti, uetere ſeruato nomine Clupeas appellant. [*Chieppe*] Apud Ariſtot. uero, Strab.Ælianū, Oppianum,& Athenæum Triſſas legere eſt,quam uocem Aloſam interpretatur Gaza. Auſonius in Moſella: Stridentesq; focis obſonia plebis.

ALOSTINI,Hiſpaniæ populi in conuentu Hiſpalenſi. Pli.lib.3.cap.1.

ALPES,[*Alpi*] ἄλπεις,τὰ ἄλπεια ὄρη,à candore niuium dictæ ſunt, quia perpetuis fere niuibus albeſcunt. Sabini enim Alpum dixere,quod poſtea Latini Album:unde Alpium nomen. Silius, clauſas niuibus rupes,ſuppoſtaq; cælo Saxa, uocat. Sunt autem montes altiſſimi, qui Galliam Tranſalpinam à Ciſalpina diuidebant, nunc uero promotis finibus termini ſunt Italiæ. In longitudine centum millia paſſuum patent, à ſupero mari ad inferum, ut Celſ. ἀλπεινὸς,p.p.Pli. Gentes Alpinæ,& uenti Alpini, qui ab Alpibus flant. Vnde & Ciſalpinus,na,num,& Tranſalpinus,compoſita.

ALPESA,oppidum Celticæ regionis in Hiſpania ulteriori. Plin.lib. 3.cap.1.

ALPHA,ἄλφα,nomē primæ græcorū litteræ. Vnde pro principe accipitur. Marti.li.2. Cordus alpha penulatorum. Vbi uidetur ſignificare Codrum fuiſſe primū penulatorum.i. primum tenuiſſe locū.

ALPHEIAS,ἀλφειὰς,dicitur Arethuſa apud Ouid.lib.5.Metam. Tum caput Eleis Alpheias extulit undis. Alludit ad fabulam, qua ferunt Arethuſam Alphei amatoris uim fugientem in fontem ſui nominis conuerſam.

ALPHESIBOEA,ἀλφεσίβοια,Phlegei fluminis filia, quam Alcmæon donato illo monili,qđ Eriphilæ matri detraxerat, in uxorē duxit.

ALPHEVS,per tres ſyllabas,& p.p.ἀλφειὸς, fluuius in Elide Peloponneſi regione,quem Pauſanias lib.5. tradit occultis meatibus ſubter mare labi,& in Arethuſam Siciliæ fontem deſinere. Qua in re ſecutus eſt poetarum fabulas,qui Arethuſam uenatricem fuiſſe tradunt,ab Alpheo adamatam:cui cum ille uim adhibere pararet,Dianæ miſeratione in fontem ſui nominis eſſe conuerſam, ac cultisq; meatibus,ne amatoris undis pollueretur,in Siciliā uſque fugiſſe,tandemq; in ea parte Syracuſanæ urbis,quæ Ortygia dicitur,magna aquarū ui erupiſſe: Alpheumq; amatæ Nymphæ deſiderio eodem eſſe inſecutum.de quo Virg.3.Æneid. Alpheum fama eſt &c. Verum hæc fabuloſa eſſe conſtat: cum Alphei aquæ nuſquam abſorbeantur,ut docet Strab.lib.5.eiuſq; oſtium manifeſte uideatur inter Ichthyn promontorium,& Haliartum oppidum.

ALPHEONIAE DIANAE TEMPLVM, locus eſt ad Alphei fluminis oſtium,ab Olympia ſtadijs octoginta diſtans.Strabo lib.8.

ALPHION,ἀλφεῖον,lacus in Pyrrhea,uitiligines tollēs. Pli.li.31.c.2.

ALPHIVS,fœneratoris nomen, a quo primum profecta eſſe dicitur celebris illa ſententia, Vel optima nomina,non appellando, mala fieri. Huius meminit Horat.in Epod.Ode.2.

ALPHOS,[*Macchia,uolatica*] ἀλφὸς, ſpecies uitiliginis, corporis ſuperficiem maculis albis, ijsq; ſubaſperis,aſpergens. A leuce diſtinguitur, quòd hæc plus habeat albedinis, altiusq; deſcendat. Celſus ad finem lib.5.

ALSINVS,malus quidā poeta fuit,qui Memnonis Auroræ filij bella deſcripſit,ſed tam male,ut ab Horatio dicatur Memnona ſuis carminibus iugulare. Alpinus iugulat dum Memnona.

ALSA,fluuius eſt Venetiarū,Aquileiam præterfluens, Pli.li.3.c.18.

ALSIA,uillæ nomen eſt,ditionis Mediolanenſis,in Variſienſi præfectura. Vide Annotationes Alciati in Tacitum.

ALSINE,nes,ἀλσίνη,herba,quam Muris auriculam Itali, Galli Muronem uocant,quòd hortorum muris delectetur. Pli.lib.39.ca.4.

ALSIOSI,[*Freddi,agghiacciaticci,*] κρυόεντες, qui à frigore læduntur. Plin. Abrotonum,& Adonium alſioſa eſſe memorantur. Varr. quod eſt alſioſum.

ALSIVM,ἄλσιον,Ptolemæo urbs eſt Tuſciæ littoralis, quam hodie Sanctam Seuerinam uocant. Pli.lib.3.cap.5.

ALSVS,a,um,Cic.Att.nihil alſius,nihil amœnius.

ALTANVS,pen.pro.[*Vento da terra*] genus uenti,ſiue flatus, è terra conſurgentis.Pli.lib.2.cap.23.Videmus uentos, quos uocant Altanos,è terra conſurgere.

ALTARE,[*Altare*] βωμὸς,ab altitudine dictum. nam antiqui in ædificijs à terra eleuatis ſacra faciebant dijs ſuperis, in terra dijs terreſtribus, in effoſſa dijs infernalibus. Plin.lib.15.cap.30.accendit altaria aræq;. Altare ſuperis tantum conſecratum erat, Ara tam ſuperis,quàm inferis.

ALTE,[*Altamente,profondamente*] excelſe,ὑψοῦ, modo profunde βαθέως,Vir.6.Æne.alte ueſtigia oculis. Liu.1.ab Vrb. Ferrum haud alte in corpus deſcendit: Altius,comparatiuus.Cic.2.de Diui. Cum ſulcus altius eſſet impreſſus.

ALTELLVS,Romulus dictus, ſiue quòd in tellure altus fuerat à lupa:ſiue quòd rebus geſtis excelſus, ac glorioſus eſſet: ſeu quòd à Tatio Sabinorum rege in colloquijs alternis uicibus audierit, ac locutus fuerit. nam ut a macro Marcellus, à uafro Vaſellus: ita ab altero Altellus. Feſtus.

ALTER,altera,alterum,genitiuus alterius,pēn.cor. [*Altro,l'uno di due*] Græce,ἕτερος,& ὁ ἕτερος. Et de uno ex duobus dicitur: ut Annibal in tranſitu Alpium amiſit alterum oculum. Siue de una duarum partium. Cic. Duplices ſimilitudines eſſe debent, unæ rerū, alteræ uerborum. Var.3.Eclo. Aurea mala decem miſi,cras altera mittam. Alius uero,ἄλλος,de pluribus dicitur: ut, Alij uirtutem præponunt,alij uoluptatem, alij indolentiam. Interdum tamen Alius de duobus dicitur,& tunc idem fere ſignificat, quod diuerſus: Alia eſt facies mea,alia tua. Item alter ponitur pro Secundo è duobus,pluribus'ue,ut, Altero menſe repudiauit uxorem: &, Hic eſt alter annus belli Punici.i.ſecundus à belli Punici origine. Cice.de Sen. Is erat alter locus de uitijs ſenectutis. Aliquando pro Aduerſo,(auctore Feſto,)ut in Augurijs, Altera appellatur auis, quæ proſpera non eſt. Vnus,ait alter, idem ualet, quod unus, aut duo. Cic.pro Cluen. Cum is unum iam, & alterum diem deſideraretur. Idem Attic. Vt factum Dolabellæ laudarem, adductus ſum

tuis

tois unis, & alteris litteris. Quem tamen in locum Donatus annotauit, Alterum de tribus dici: quod totidem eſſent Chryſidis amatores. Alter ego, elegans locutio, pro homine mihi cariſſimo. Cicero. Attic. lib. 2. Me ipſum accuſo, deinde te, quaſi alterum me. Olim per primam, & ſecundam nominum inflexionem declinabatur, ſicut Niger, a, um. unde Teren. in Heaut. Hoc ipſum, (inquit) alteræ dum narrat.

ALTER, teris, ἁλτήρ, pe. pro. & ge. maſc. ſignificat maſſam plumbeam, qua ad exercenda corpora in gymnaſijs utebantur. Martia. lib. 14. Quid pereunt ſtulto fortes altere lacerti? Dictus Alter ab, ἅλλομαι, quod eſt ſalio. nam maſſulis huiuſmodi plumbeis utraque manu ſe librabant, qui ſaltu ſe exercebant.

ALTERAS, antiqui dicebant pro alias. Feſtus.

ALTERCOR, caris, [*Contendere contraſtare*] διαδικάζομαι, ſignificat mutuo iurgia iactare, & clamoſe inficiari, & aduerſam partē tueri. Cæſ. Bel. Ci. Labienus loqui de pace, atque altercari cum Vatinio incipit. Dicitur & Alterco. Terē. in And. cum patre tuo altercaſti. Hinc Altercatio, contentio, διαδικασία, qualis erat inter actorem, & reum, quando non perpetua oratione, ſed interciſis iurgijs ſeſe mutuo impetebant. Liui. Altercatio inde, non ſermo fuit. Altercator, oris, qui altercatione utitur. Quinctil. lib. 6. cap. 4.

ALTERCUM, ſiue Altercangenum, apud Arabes, herba à Græcis, ὑοσκύαμος, i. faba porcina, a Latinis Apollinaris dicta. Pli. li. 25. c. 4.

ALTERNATIM [*A uicenda, iſcambieuolmente*] p uices, ἀμοιβαδὶς. Quadrig. Ann. li. 3. gaudium, atq; ægritudinem alternatim ſequi. Non.

ALTERNE, alternatim. Pli. lib. 11. cap. 37. Supercilia homini & pariter, & alterne mobilia.

ALTERNUS, adiect. ab alter: quod fit alternis uicibus, Cic. de Orato. Pedes aut Heroos, aut Choreos, aut alternos eſſe oportet. Virg. Ecl. 7. Alternis contendere uerſibus ambo. Alternis diebus, ἡμέραν παρ' ἡμέραν.

ALTERNIS, [*Hor l'uno, hor l'altro*] aduer. uiciſſim. παραλλάξ. cū μέρει. Virg. Eclo. 3. Alternis dicetis: amant alterna Camœnæ.

ALTERNO, as, are, [*Alternare, iſcambiare*] uiciſſim alterum duorum ponere, ἀμείβειν, ἐπαλλάττειν, παραλλάττειν, ἐπαμφοτερίζειν. Col. lib. 5. ca. 5. Dabimus operam ut pari ordine uernaculas, & Atinias alternemus. Hinc Alternatio, per uicem ſucceſſio.

ALTERO, ras, pe. co. [*Alterare*] ἑτεροιῶ, uario, & quaſi alterum facio. Ouid. in Faſt. Ille ſuam faciem transformat, & alterat alter.

ALTERATIO, ἑτέρωσις, quam philoſophi definiunt eſſe progreſſionem ab una qualitate in alteram.

ALTERPLEX, [*Doppio*] ueteres pro duplici ponebant. Feſtus.

ALTERTAM [*O l'una, ò l'altra*] pro alterutra ueteres poſuerunt. Feſt.

ALTERUTER, p. c. [*O l'uno, ò l'altro di due*] alter ex duobus, ἑκάτερος, ὁπότερος, Cic. in Verr. Video neceſſe eſſe alterutrum.

ALTERUTRINQUE, [*O da l'una, o da l'altra parte de le due*] uidetur ſignificare ab alterutra parte. Pli. li. 10. c. 7. alterutrinq; modus eſt.

ALTHAEA, ἀλθαία, Suidæ alterū è maluarum generibus, ſilueſtre. ſ. cui grande folium, & radices candidæ. Virg. Hibiſcum, uulgus Seplaſiariorum Biſmaluam uocat. Dicitur ἀλθαία ab ἀλθαίνειν. i. mederi, quaſi Medicam dixeris. Eſt & Althæa Meleagri matris nomen, quæ ut fratrum cædem ulciſceretur à Meleagro filio perpetratam, fatalem illius ſtipitem igni impoſuit, filiumq; una cum illo exuſſit. Vide Meleager.

ALTILIS, & in plurali Altilia, pen. cor. [*Tutte le coſe, che ingraſſano*] σιτιστά, quicquid domi, uel in uillis, uel in uiuarijs ſaginatur, ſiue ſit auis, ſiue quadrupes, ſiue piſcis: ab alendo: ut Altilis gallina, quæ alita eſt. Macrobius Altilem ſanguinem dixit, non qui alitur, ſed qui alit, τρόφιμον, quaſi alentem. Plaut. in Ciſt. Dotem altilem, opulentam dixit.

ALTIMETER, à geometris uocatur inſtrumētū, quo metiuntur alta.

ALTINUM, Ἄλτινον, p. p. urbs olim in littore Venetiarum florentiſſima fuit: Altinates populi dicti. Pli. lib. 3. epiſt.

ALTISONUS, a, um, ὑψηχής, quòd ex alto ſonat: poeticum eſt. Cic. 3. Tuſc. Septum altiſono cardine templum.

ALTITONANS, p. c. [*Altitonante*] ὑψιβρεμέτης, qui ex alto tonat. Cic. de Diuin. Nam pater altitonans ſtellanti nixus Olympo.

ALTITUDO, [*Altitudine, altezza*] ὕψος, ſublimitas: ut, Altitudo turris. Dicitur etiam altitudo fluminis, uel maris, quæ eſt profunditas. βάθος. Pli. li. 10. cap. 33. ſex pedum defoſſa altitudine. Cic. 7. Ver. opus ex ſaxo in mirandam altitudinem depreſſo.

ALTIUOLANS, pen. cor. [*Altiuolante*] qui altum uolat. ὑψιπέτης. Cic. 2. de Diuin. ſeruat genus altiuolantum. Altiuolus, a, um, idem. Pli. lib. 10. cap. 19.

ALTOR, oris, [*Balio*] τροφεύς, qui alit, ſiue educat. Cic. 2. de Nat. Deo. Omnium rerum altor eſt mundus.

ALTRIX, icis, quæ alit. [*Balia, Nudrice*] τροφός, i. Cic. pro Flacco: Eorum eadem terra parens, altrix, patria dicatur.

ALTRINSECUS, [*Altronde*] ἑτέρωθεν, penul. corr. aduerb. ab Alter, ſignificat ab Altera, uel ab utrauis parte. Lact. lib. de Opificio, aures colligunt uenientes altrinſecus uoces. Item, iuxta alteram partem. Plaut. in Pſeud. Aſſiſte altrinſecus, atque onera hunc maledictis. Quandoque in altiore parte. Apul. lib. 3. tectum altrinſecus ædium patore perflabili nudatum, ad omnes orientales aſpectus peruium.

ALTROUERSUM, [*Verſo altroue*] aduerbium antiquum ex Alter, & Verſus, in, uel uerſus alteram partem, ἑτέρωσε, Plaut. in Caſ. altrouerſum cum eam mecum rationem puto.

ALTUM, ti, mare. Cic. de Fin. Si plures ex alto emergere uelint.

ALTUS, ta, tum. [*Alto, profondo*] nomen ſublimis, aut editus. ὑψηλός, Interdum profundus, βαθύς, ut cum puteum altum, aut mare altū dicimus. Quinetiam ponitur pro ipſo cælo. Virg. 4. Æne. Maia genitū demittit ab alto. Et pro ipſo mari profundiore, & a terris remoto. Idem 1. Æne. Vix e conſpectu Siculæ telluris in altum Vela dabant læti. Saluſt. Piſcatoria ſcapha in altum nauigat. Per tranſlationem quoque ponitur pro excellenti. Vir. 3. Æne. Te ſine nil altum mens inchoat. Et pro magno Idem 10. Æn. Sic altus Apollo. Transfertur & ad incorporea, pro recondito, ſeu profundo. Idem 1. Æne. Manet alta mente repoſtum Iudicium Paridis.

ALUEARIUM, rij, quod & Alueare, & per Apocopen Aluear locus, uel copia alueorum, σμῆνος, κυψέλη. Var. lib. 3. de re ruſt. Quæ maceriæ ad uillam clauduntur, propter aluearia. Col. lib. 9. ca. 11. Vetus alueare deſtituitur.

ALUEOLUS, & Alueolum diminutiua, eiuſdem ſignificationis. Cice. de Fin. alueolum poſcere. Colum. lib. 8. cap. 5. Oua in alueolum ligneum conferat. Eſt etiam Alueolus, teſte Varrone, cauata cortex, ubi quid propter concauitatem reponitur. κυψέλη.

ALUEUS, p. cor. proprie dicitur foſſa, per quam fluuius defluit. Virg. Aſſuetæ ripis uolucres, & fluminis alueo. Ad huius ſimilitudinem etiam uas quoddam amplum in balneis hoc nomine appellatur. Cic. pro Cœlio. alueus'ne ille, an equus Troianus fuerit. Item tabula luſoria ad aleam, & latrunculorum ludum accommodata, Alueus dicitur, Græce κύβος. Pli. Meſſala diem natalis ſui egit: tranſtulit alueum cum teſſeris luſorium. Sed & receptaculum, in quo apes mellificant, Alueus dicitur, à mellis alimonia, ut Varro exiſtimat. Plin. lib. 11. Alueos ex cornu ſpectatos eſſe. i. apum aluearia. In hac ſignificatione etiam Aluus dicitur. Var. de re ruſt. Si ex aluo minus frequenter exeunt. Aliquando pro naui. Propert. Portabat ſanctos alueus ille uiros. Liu. lib. 21. Alueos informeis raptim faciebant. i. nauiculas. Declinatur & hoc Alueum. Feſtus: Nauſtibulum alueum eſt, ad nauis ſimilitudinem factum.

ALUEATUS, a, um, [*Concauo*] adiect. in aluei modum cauatus. Cato cap. 43. Sulcos alueatos eſſe oportet. Alueolatus, a, um. Vitru. lib. 3. alueolatus oculo uidebitur.

ALUINI, [*Quelli che hanno il male de la milza*] lyenterici, κοιλιακοί, à Græcis dicti, quòd aluo langueſcunt. Pli. lib. 21. cap. 27.

ALUM, auctore Pli. lib. 27. c. 6. herbæ ſpecies, σύμφυτον πετραῖον. quæ in petris præcipue naſcitur, ſimilis cunilæ bubulæ, folijs paruis, ramis tribus, aut quatuor à radice, cacuminibus thymi, ſurculoſum, odoratum. Ruellius Buglum uulgo credit uocari.

ALUMEN, p. p. [*Alume*] ſalſugo terræ, ad cryſtalli colorem accedens, quam Græci, ἀπὸ τοῦ στύφειν, hoc eſt, ab adſtringendo, στυπτηρίαν, uocauerunt. Tria huius enumerantur genera, liquidum, rotundū, & ſciſſile. Liquidum natura primum eſt: nā ex eo duæ reliquæ ſpecies concreſcunt. Verum hoc rariſſimum eſt, quemadmodum & ſciſſile. Inuenitur tamen in Ægypto, lacti perſimile. Alumen rotūdum, gleboſum eſt, non tamen abſolute ſphæricum, (habet enim plurimos angulos) ſed ad rotundam figuram nonnihil accedens. huius hodie maxima ad nos aduehitur copia. Tertium genus aluminis eſt, quod græcis σχιστόν, hoc eſt, ſciſſile uocant, eo quòd molle ſit, & friabile in minimas partes. Hoc quoque rariſſimum eſt: nam quod Seplaſiarij pro eo ſupponunt, quodq; hodie Galli ſua lingua uocant Alun de plume, Amiantus lapis eſt. Vide Pli. lib. 35. cap. 15. & ea, quæ annotauimus in dictione Amiantus. Dictum putatur a Lumine, quod lumen coloribus tingendis præſtet.

ALUMINATUS, a, um, ut aqua aluminata, quæ tranſit per loca aluminis, apud Pli. lib. 31. cap. 6. Aluminoſus, idem.

ALUMINARI, [*Nodrire*] τρέφειν, alere, & enutrire. Apu. li. 8. de aſino.

ALUMNUS, [*Allieuo*] τρόφιμος, q ab aliquo alitur, ſiue uictu, ſiue moribus, ſiue doctrina. Cic. Dolabellæ: Mihi glorioſum, te iuuenē cōſulem florere laudibus, quaſi alumnū diſciplinæ meæ. Nonius putauit tam actiue, q̄ paſſiue accipi poſſe, ſed reprehenditur a Valla.

ALUNTIUM, uide Alontium.

ALUONA, Ἀλουῶνα, Ptolemæo, quæ Albona, oppidum Liburniæ. inde Aluonenſes, ſiue Albonenſes, quorum meminit Pli.

ALUTATIO, quid ſit, docet his uerbis Pli. lib. 33. c. 4. Aurum qui quærunt, ante omnia ſegullum tollunt: ita uocatur indicium. Alueus, ubi id eſt, arenæq; lauantur: atque ex eo, quod reſedit, coniectura

capitur, ut inueniatur aliqñ in ſumma tellure. alutationẽ uocãt, ſi auro ea tellus ſubeſt. Vide in hunc locũ Hermolaum Barbarum.

ALVTA, pen. pro. pellis mollior, ad calceos, & cetera opera facienda, καρβάτιναι. Cæſ. Bell. Gall. 3. Pelles pro uelis, alutæq; confectæ. Sumitur quandoque pro ſacco, ſeu marſupio. Iuuen. nigræ Lunam ſubtexit alutæ.

ALVTAE, populi Illyrici, in conuentu Scardonitano. Pli. lib. 4. ca. 21.

ALVTAMEN, & Alutamentum, à ueteribus dicebatur opus ex concinnatis pellibus factum.

ALVTARIVS, [*Cuoiaio*] coriarius, & coriorum concinnator. Plau. alutarius cerdo. Proprie tamen alutarij tenuiorum pellium dicuntur, coriarij craſſiorum.

ALVTRAENSES, Iſtriæ populi. Pli. lib. 3. cap. 19.

ALVVS, [*Ventre*] κοιλία, ab alluendo, proprie dicitur, quà ſordes effluunt, ſiue eluuntur. Pli. lib. 20. Pepones emolliunt, aluum. Quandoque pro uentre qui apparet. Col. lib. 8. Niſi diſtentam in pabulis aluum. Item Aluus, ubi apes mellificant, qui & alueus. Var. Si ex aluo minus frequentes exeunt. Interdum uas cauatum. Olim erat tam maſc. quam fœ. hodie tantum fœminini generis. Vir. In latus, inq; feri curuam compagibus aluum. Accius in Anna. teſte Nonio, in maſc. genere poſuit: Aluus frigidiſſimus.

ALYACMON, fluuius Macedoniæ. Claudianus: Et fruſtra rapidũ damnant Alyacmona Beſſi. Legitur & Haliacmon pro eodem.

ALYATTA, ἀλυάττα, regiuncula Bithyniæ ab Alyattæ rege. Steph.

ALYATTES, ἀλυάττης, Lydorum rex, Crœſi pater, cuius memoriæ extructum eſt monumentũ apud Sardos, maxima impenſæ parte ab ancillis, quæ omnes apud Lydos corpore quæſtũ faciunt, collata.

ALYBA, ἀλύβη, regio non longe a Myſia: ubi argenti fodinæ eſſe ab Homero traduntur.

ALYPON, ἄλυπον, Dioſc. eſt herba ſubrubra, latis feſtucis, folijs minutis, flore nigro, radice betæ non abſimili.

ALYSIVS, ἀλύσιος, Bacchus dicitur, ἀπὸ τοῦ λύω. i. Cœl. lib. 7. cap. 5.

ALYSONII, ἀλυσώνιοι, populi ſunt Scythiæ Aſiaticæ, ut docet Herodot. lib. 4.

ALYSSOS, Arcadiæ fõs eſt, cuius aqua canis rabidi morſui medetur.

ALYSSON, ἄλυσσον, Dioſcor. frutex eſt caule tantum, & foliis minoribus à rubia diſtans: ut tradit. Plin. lib. 24. cap. 11. Nomen habet ab eo, quòd ſolo conſpectu rabiem curare credatur. Quidam eſſe putant quam hodie Rubiam minorem uocamus, alij malunt, quæ Cannabis agreſtis dicitur.

ALYZIA, p. p. ἀλυζία, Steph. Acarnaniæ ciuitas, nõ procul à littore. Strab. lib. 10. Cic. Tironi. Alyzia eſt citra Leucadem ſtadia 120.

A ANTE M

AM, præpoſitio Græca, quæ, niſi apud uetuſtiſſimos, extra compoſitionem non reperitur, ſignificatq; circum. Cato ſeparauit, quum dixit, Am terminum. Verum quando componitur cum dictione incipiente ab a, e, i, o, u, interponitur b, euphoniæ cauſſa: ut, Ambages, Ambio, Ambeſus, Ambigo, Amburbium, Ambarualis, Amboſtus. Si uero cum c, h, f, q, mutatur in n: ut, Anciſus. Anhelo, Anfractus, Anquiro: cum p, remanet integra: ut, Amputo.

AMABILIS, le, [*Amabile, degno d'eſſer amato*] ἐράσμιος, dignus amari. Ci. ad Att. Filiolã tuã & amo, & amabilem eſſe certo ſcio. Contrarium eſt inamabile. Martialis: Inamabilis ſciurus. Hinc

AMABILITAS, *Amoreuolezza*, amorũ comitas, & formæ uenuſtas, ad amorem alliciens. Plau. in Sticho: Si amabilitas tibi noſtra placet.

AMABILITER, [*Amoreuolmente*] Antonius Ci. li. 8. epiſt. ad Att. ſi humaniter, & amabiliter cogitare uis, facilem te pfectò præbebis.

AMABO, [*Digratia*] πρὸς θεῶν, interiectio blandientis, comicis ualde familiaris. Plaut. Noli, amabo, uerberare lapidem. Quidam exponunt, gratum erit. Gell. lib. 11. Amabo mi fili quieſcas. Sæpe etiam habet adiunctum accuſatiuum. Cice. ad Atti. Cura, amabo te, Ciceronem noſtrum.

AMALACHIVM, à Scythis appellatur Oceani Septentrionalis portio, quam nos Mare congelatum dicimus. Pli. lib. 4. cap. 13.

AMALTHEA, pen. pro. ἀμάλθεια, nomen nutricis Iouis, quæ caprino lacte, ac melle infantem pauiſſe fertur. Eſt & nomen ſibyllæ apud Tibullum.

AMANDATIO, onis. Cic. pro Roſc. Hæc uita ruſticana, relegatio, atq; amandatio appellabitur?

AMANDATVS, a, um. Gell. li. 12. c. 1. amandati ad nutricem aliam filij.

AMANDO, as, [*Mandare altroue*] aliò mando, aliquò mitto, ut à nobis amoueamus. ἀποπέμπομαι, ἀποπέμπω, ἀποδιαπέμπομαι. Cic. pro Roſc. Amandauerat hunc ſic, ut eſſet in agro.

AMANS, [*Amante, innamorato*] participium ab amo, ἐρῶν ἢ ἐρῶσα, qui uel quæ amat. Cic. Nihil difficile amanti puto: amo autem, & ſemper amaui ſtudia, & mores tuos. Cum genitiuo conſtructum tranſit in nomen, ut Amans quietis, φιλήσυχος. Interdum ſubſtantiuæ accipitur, ἐραστής, Ouid. 1. de Arte: Palleat omnis amans.

AMANA, ἀμάνα, ciuitas Mediæ, Ptolemæo.

AMANDRA, regio ad Indum fluuium, in quatuor diuiſa populos, Pericolaitas, Arſagalitas, Geretas, & Aſoos. Auctor Pli. lib. 6. cap. 20.

AMANI PORTAE, ἀμανίδες πύλαι, dicuntur anguſtiæ Amani montis, in quas ille deſinit à Tauro diſcedens. uide Strab. lib. 14.

AMANOIDES, ἀμανοειδής, Ciliciæ promontorium, Pomponio, dictum, quòd effigiem Amani circumnauigantibus exhibet. Herm.

AMANTER, [*Amoreuolmente*] aduerb. beneuole, uel cum amore, φιλικῶς. Plin. in epiſt. Nos & amanter, & modeſte complectebatur.

AMANTHES, populi in Africa, Troglodytis proximi, apud quos tum ſalis, tum carbunculorum, gemmarumq; copia eſt. Solinus.

AMANTINI, ἀμαντῖνοι, Ptolemæo, Amantes Pli. populi ſunt Pannoniæ inferioris, quæ hodie Vngaria dicitur.

AMANTIA, ἀμαντία, ciuitas Macedoniæ, Ptol.

AMANVENSES, [*Serui che s'adoprano a ſcriuere*] ὑπογραφεῖς, ſunt ſerui, q & A manu dicũtur, quorũ opera, & manu in ſcribẽdo utimur.

AMANVS, (ἄμανον, Steph.) pen. pro. pars Tauri mons, qua Syria à Cilicia diuiditur. Strabo. libro. 11. Cice. Attic. Amanus à Syria Ciliciam diſiungit.

AMARACVS, pen. cor. [*Maggiorana*] Cynaræ regis Cypri puer, qui caſu lapſus, dum ferret unguenta, fregit alabaſtrum. deinde, cum nimio dolore cõtabuiſſet, uerſus eſt in ſampſuchum, quæ ex eius nomine Amaracus cœpta eſt appellari, ἀμάρακος, σάμψυχον. Vir. 1. Ænei. Vbi mollis amaracus: Plin. lib. 21. cap. 22. Sampſuchum, ſiue amaracum in Cypro laudatiſſimum, & odoratiſſimum, ſcorpionibus aduerſatur ex aceto, & ſale illitum. Herbam hanc uulgo Maioranam uocamus. Hinc fit

AMARACINVM, pe. cor. ἀμαράκινον, ſiue ſampſuchinum, σαμψύχινον. oleum, ſeu unguentum, quod fit ex amaraco, ad excalefaciendos, emolliendoſq; neruos, ut Pli. ſcribit lib. 21. Lucr. Poſteaq; ſuperbos ungit amaracino. Et iterũ: Sicut amaracini blandum ſtactæq; liquorem. Huius unguenti nobiliſſimus odor locum fecit prouerbio: Nihil cum amaracino ſui: quod Aul. Gell. extremo lucubrationum ſuarum capite eleganter torquet in quoſdam ingenio pinguiore homines, qui elegantiores litteras, quas non aſſequuntur, miro ſupercilio contemnunt.

AMARANTHVS, ἀμάραντος, herba ſpicam uerius habens, quàm florem, eamq; purpuream, ab immortalitate nomen trahens. unde, Immortales amaranthi. nunquam enim marceſcit. Fitq; ab α priuatiua particula, & μαραίνομαι, ſiccor, tabeſio. Plin. lib. 21. cap. 8. Amarantho uincimur.

AMARANTHI, ἀμαραντοί, populi inter Colchos, apud quos Phaſis fluuius oritur: unde & Amarãthius à quibuſdam appellatur. Step.

AMARBI, populi Scythiæ, Hircanis proximi: quorum meminit Plin. lib. 6. cap. 13. Strabo lib. 11. Amardos uocant.

AMARDVS, Mediæ fluuius, Ptol.

AMARE, [*Amare*] φιλεῖν, maioris uis eſt, quàm diligere. Ci. Dolabellæ. Tantum ad amorem acceſſit, ut mihi nunc amare uidear, antea dilexiſſe. In eodem ſenſu idem Cic. ad filium: Vt ſcires eum non à me diligi ſolum, uerumetiam amari. Quòd ſi Amo abſolute ponatur, capitur pro amore captus ſum. Plau. Amat filius. Compoſita ſunt Adamo, Deamo, Redamo, p. c. Sic & peramo, quod eſt uſque ad finem amo. Cic. li. 1. de Legibus: Vbi illa ſancta amicitia, ſi non amicus peramatur toto pectore?

AMARESCERE, [*Diuenir amaro*] amarum fieri, πικραίνεσθαι. Palladius: Amigdalus, ſi rodatur, amareſcit.

AMARITIES, ei, [*Amaritudine*] amaror: per tranſlationem accipitur pro ſolicitudine. Catul. Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.

AMARITVDO, &

AMAROR, ſignificant inſuauitatem, & aſperitatem illam, quam Græci πικρίαν uocant: cum ſcilicet lingua adeo detergitur, ut etiam exaſperetur. huiuſmodi enim ſapores amaros uocari, docet Plato in Timæo, & poſt eum Galen. lib. 1. de Facult. ſimpl. medicament. Virg. 2. Georg. Ora Triſtia tentantum ſenſu torquebit amaror. Plin. lib. 11. cap. 37. tantam habent amaritudinem, ut à canibus non attingantur.

AMAROR, &

AMARVLENTVS, ualde amarus. πικρός, ut, Succus amarulentus. Per metaphoram ponitur pro inuido, aut maleuolo. Gellius.

AMARVS, a, um, [*Amaro*] πικρὸς, cõtrariũ eſt dulci. Virg. 1. Ecl. ſalicem carpetis amaras. Tranſlate pro aſpero. Virg. 11. Æne. Hoſtis amare quid increpitas? Cic. Atti. Amariorem me fecit ſenectus.

AMARVSIA, ἀμαρυσία, Dianæ cognomen (ut Pauſaniæ uidetur) ab Amarynto Eubœæ uico, ubi ſumma cũ ueneratione colebatur.

AMARYNTHVS, ἀμάρυνθος, uicus eſt Eubœæ inſulæ, iuxta Eretriam, in quo Diana colebatur, quæ inde Amaruſia dicta eſt. Strab. li. 10.

AMASENVS, p. p. fluuius Volſcorum: Eſt & alius in Sicilia eodem nomine, de quo Oui. li. 15. Meta. Sicanias uoluens Amaſenus arenas.

AMASIAS, ἀμασίας, Straboni fluuius Germaniæ inter Rhenum, & Albim, iuxta Emdam Phriſiæ orientalis metropolim, in Oceanũ illabens,

labens,Germani der Ems uocant.Plinio,& Melæ Amiſius dicitur.

Amasia,ἀμάσεια,p.p.oppidum Cappadociæ, quod Iris fluuius præterfluit,Strabonis geographi patria,ut idem Strab.teſtatur.li.12.

Amasis,ἄμασις,p.p.nomen proprium regis Ægypti, cuius tumulus fuit una pyramidum,dicente Luca.lib.9.Non mihi pyramidum tumulis euulſus Amaſis. Hic legem condidit, ut quiſque quotannis apud præſidem rationem uitæ redderet, demonſtraretq; unde uiueret,aut quo quæſtu ſuſtentaretur: qui hoc non faceret, morte afficeretur.hanc legem Solon ab Ægyptijs tranſtulit ad Athenienſes.Multa de hoc Plutarchus in ſympoſito ſeptem Sapientum, & Diogenes Laertius in uita Periandri.

Amasivs,[*Innamorato*]ἐρώμενος,uel Amaſia,ἐρωμένη, qui, uel quæ amat,uel amatur.Gell.lib.19.cap.9.

Amasso,pro amauero,ſcripſit Laberius,& Plaut.in Mil.

Amassi.Pli.lib.6.cap.7.populi circa Mæotin.

Amastris,ἄμαστρις,metropolis Paphlagoniæ, quæ antea Cromma dicebatur:poſtea Amaſtris appellata ab Amaſtri,muliere Perſica, filia Oxyathræ,fratris Darij: aut(ut alijs placet) ab Amaſtri quadam Amazone.Eſt & urbs Bithyniæ,Ptolemæo.

Amata,à pótifice appellabatur uirgo Veſtalis, cum ad miniſterium Veſtæ capiebatur,ꝙ prima,q̃ hoc ritu capta fuit, hoc fuerit noíe. Capi autẽ idcirco dicebatur,ꝙ ueluti bello capta, ab eo, in cuius poteſtate erat,manu à Pontifice apprehenſa abducebatur.Gell.

Amatae,populi Indiæ.Plin.lib.6.cap.20.

Amatha,orum,ἄμαθα, τά,regio Arabiæ.Vnde Amathæi,ἀμαθαῖοι, Stephano:quorum meminit & Plin.lib.6.cap.28.

Amathe,es,ἀμάθη,Steph.oppidum eſt Phœnices, & alterum Siciliæ.Ab utroque deducitur gentile Amathæus,ἀμαθαῖος.

Amathaei,Arabiæ populi,Pli.lib.6.cap.28.Ioſeph.li.1.antiq. c.12.

Amathvs,pen.cor.thuntis,ἀμαθοῦς,Cypri ciuitas Veneri ſacra, in qua & Adonis colebatur.Virg.lib.10.Eſt Amathus, eſt celſa mihi Paphos,atque Cythera.

Amathvs,amathi,ἄμαθος,fluuius Pylon urbẽ,Neſtoris patriã,præterlabens:unde Pylos ipſa Amathoeſſa uidetur appellata. Hic & Pamiſus uocatur.Strab.lib.8.& Mamaus,& Arcadicus. Strab.li.8.

Amathvsia,ἀμαθουσία,inſula in mari Cilicio, ab Amathunte uetuſtiſſima urbe appellata.nunc Cyprus dicitur. Pli.lib.5.ca.31.Inde Amathuſiacus,a, um,adiect.Oui.Met.10.Amathuſiacas bidentes.

Amathvsii,ἀμαθούσιοι,cypri ſunt ab Amathunte urbe.Strab.lib.8.

Amatio,ἔρως,amor uenereus.Plau.in Pœ.Acerba amatio eſt. Idem in Merc.Cum tua hac amica,cumq; amationibus.

Amator,[*Amatore*]ἐραστής,& in bonam, & in malam partem accipitur.In bonam.Cic.de Vniuerſit.Qui ſapientiæ amatorem ſe profitetur.Idem ad Att.Bibliothecam tuam caue cuiquam deſpódeas, quamuis acrem amatorem inueneris.In malam: ut Amator mulierum.Teren.in Eunu.Amatores audieram eſſe mulierum eos maximos.Idem 3.Tuſc.Aliud eſt eſſe amatorem,aliud amantem. Sút qui ita diſtinguant inter Amatorem,& Amantem,ut Amator dicatur,qui multis ſe amatoribus implicat, naturaq; ad amandum eſt procliuis:Amans,qui ex cauſſa amat,etiamſi alioqui natura ſua in amorem non admodum ſit propenſus. Amator item fingere poteſt:in amante nihil eſt ſimulati.

Amatorcvlvs,ἐρωτύλος,dimin.Plau.uix amatorculos inuenimus.

Amatorie,ἐρωτικῶς,aduerbium,ad ſimilitudinem amantis. Cice.2. Phil.amatorie ſcripta epiſtola.

Amatorivm,φίλτρον,genus ueneni,amorem generantis.

Amatorivs,a,um,ἐρωτικός,quod ad amorem pertinet. Cic.3.Tuſc. Anacreontis poeſis amatoria.

Amaxa,ἄμαξα Steph.Bithyniæ locus:à quo gentilia Amaxæus,ἀμαξαῖος,& Amaxites,ἀμαξίτης.

Amaxia,ἀμαξία,Ciliciæ urbs,materia ad fabricandas naues maxime abundans,quã Cleopatra ab Antonio dono accepit. Str.li.14.

Amaxitani,Amaxiti incolæ.Apollodorus Amaxitenos uocat.

Amaxitvs,ἀμαξιτὸς Steph.Troadis locus,ara duodecim deorum in ſignis,quam Agamemnon conſtruxit.Pli.li.5.ca.30.& Stra.lib 13. Eſt præterea Amaxitus,oppidũ in ſinu Doridis, apud Pl.li.5.c.29.

Amazones,ἀμαζόνες,pen.c.fœminæ bellicoſiſſimæ Scythiam iuxta Tanaim primum,deinde ad Thermodoonta incolentes, quæ magnam Aſiæ partem occupauere·dictæ Amazones, ꝙ mammis carerent,ab ἀ ſine,& μαζὸς mamma.Mos enim fuit Amazonibus, interfectis maribus,quos genuiſſent,ſeruare fœminas, earumq; infantiũ mãmas dextras inurere, ne impedimento eſſent ad pugnã cóſerendã,& ne ſagittarũ iactus impedirent. Vel Amazones ab ἀ & μάζα.i.pultæ,ſeu pane,quaſi ſine pane, eo ꝙ non pane ueſcerentur,ſed carnibus.Ste.dictas putat à nympha Amazonide, filia Saturnæ.Fuere & in Lybia Amazones,unde Silius Ital,li.2. Hasbiten Harbæ filiã Amazonica pelta inſignẽ facit. Alij ab Amazone puella,dianæ ſacerdote,regina Epheſi,amazones dictas uolunt.

Amazonia,ἀμαζονία,illarum regio dicitur.

Amazonivs,mons Cappadociæ,præter cuius radices labitur Thermodoon fluuius.Pli.lib.6.cap.3.

Ambactvs,[*Menato intorno,in uolta*]περιηγμένος,circũactus,circũductus. Ambacti præterea Gallorum lingua ſerui dicuntur, uel cliẽtes.Cæſar lib.6.plurimos circũ ſe ambactos, clienteſq; habet.

Ambages,pen.p.[*Giro di parole,ciancie*]uerborum circuitus,περιαγωγή.Virg.lib.2.Georg.Non hic te carmine ficto, Atque per ambages,& longa exorſa tenebo.

Ambagiosvs,a,ſum,περίπλοκος,quod abundat ambagibus.Gell.

Ambarvalis hoſtia,ab ambiendis aruis dicta, uictimæ genus quotannis pro frugibus ſacrificari ſolitum. Virg. Terq; nouas circum felix eat hoſtia fruges.Feſtus tamen ab Ambo, uidetur deducere, dicens: Ambaruales hoſtiæ appellabantur, quæ pro aruis à duobus fratribus ſacrificabãtur. Huic autem ſacrificio præfecti erant ſacerdotes numero 12.a Romulo primum inſtituti, quos Fratres Aruales uocabant,de quibus ſuo loco.

Ambarvm,odoramenti genus,ab Actio,recentioribuſq; Græcis ἄμβαρ appellatum.teſte Ruellio lib.1.cap.27. uulgo Ambra gryſea.

Ambarri,à Cæſare inter Galliæ Lugdunẽſis populos numerantur.

Ambe,ἄμβη,ciuitas eſt Arabiæ felicis.Ptolemæo.

Ambegni,a ueteribus bos,& uermex appellabantur, quum ad eorum utraque latera agni in ſacrificium ducebantur.Feſtus.

Ambedo,ambedis,ambedit,ambedere[*Mangiare attorno in ogni parte*]ex Am,& Edo:id eſt,circumedere,περιτρώγειν.Plau.Merc.Suæ uxoris dotem ambediſſe.

Ambesvs,a,um,περιτρωχθείς,circunquaque eſus.Virg.3.Æne.Ambeſas abſumere menſas.Legitur,& Ambeſt,tertia perſona ab Ambedo,quemadmodum eſt ab Edo.Reliqua tempora & perſonæ regulariter per tertiam uerborum declinationem inflectuntur.

Ambiani,ſiue Ambianenses,ἀμβιανοί, populi ſunt Galliæ Belgicæ,quos Pli.lib.4.Bellouacis coniungit.Gall.Amiens.

Ambidentes, oues dictæ à ueteribus, quæ in utraque mandibula habeant dentes.hæ & bidentes dicuntur.Feſtus.

Ambidexter,[*Dritto et mancino*]ἀμφιδέξιος,ἢ ἀμφοτεροδέξιος, dicitur,qui ita læua manu utitur,ut dextra.

Ambigo,gis,pen.c.[*Circondare,girare,dubitare*]περιάγω,ex am, & ago,circumago,circundo.Auguſt.Quibus muris ambigere.Vnde Ambactus,& Ambages. Item Ambigere,eſt dubitare, ἀμφιβάλλειν,ἀπορεῖν,ἐπαπορεῖν.Cic.in Ora.Cum de uero ambigetur. Vnde ambiguum. Item diſcordem eſſe,litigare,ἀμφισβητεῖν.Teren.in Heau.Simo,& Crito ambigunt de finibus arbitrum. Ambigitur, perſonale.Cic.3.Verr.Si de hæreditate ambigitur.

Ambigve,[*Dubioſamente*]ἀμφιβόλως,dubie.Cice.4.Acad.ambigue dictum ſit.

Ambigvitas,[*Ambiguità,dubioſità*]ἀμφιβολία,dicitur,cũ de re aliqua ambigitur.Cic.de Inuent.1.ambiguitate nominis uidẽtur errare.Ambiguitas nominis eſt,quod Æquiuocationem uocamus.

Ambigvvm,[*Ambiguo,dubbio*]ἀμφίβολον, dubium, quod in ambas agi partes animo poteſt.Licet & de pluribus intelligi quandoque poſſit.Lib.1.ad Heren.Ex ambiguo controuerſia naſcitur, quum ſcriptum duas ſententias,aut plures ſignificat, hoc modo, Tullius meus hæres Terentiæ uxori 40.pondo uaſorum argenteorum dato,quæ uolet:poſt mortem eius precioſa uaſa,& cælata magnifice petit mulier.Filius ſe,quæ ipſe uellet,triginta pondo ei debere dicit.Conſtitutio eſt legitima ex ambiguo.Habet etiam Ambiguus nonnunquam genitiuum,quemadmodum & dubius. Tacitus lib. 2.ambiguus pudoris,ac metus reputabat.

Ambio,bis,biui,uel bij,bitũ,[*Girare*]κυκλόω,περιβάλλω,ex Am,& Eo,is,permutatione e,in i,& b,interpoſita,ſignificat proprie undique cingo,circumeo,concludo. Virg.6.Æne. Quæ rapidus flammis ambit torrentibus amnis.Per tranſlationem ponitur pro blãdiri,interpellare,παραγγέλλειν,circumuenire,περιιέναι. Vir.li.4. quo nunc reginam ambire furentem Audeat affatu. Quoniam uero Romani,dum honores,& magiſtratus quærerẽt,circumire ſingulos ſolebant,prenſare dextras,rogareq; ut ſe ſuffragijs adiuuarent: factũ eſt,ut ambire capiatur pro honores quærere,σπουδαρχεῖν,φιλοτιμεῖσθαι. Cice.11. Philipp. petamus, ambiamus. Interdum ſignificat ſimpliciter deſiderare, μνηστεύειν. Hieronymus ad Damaſum:Nihil aliud ambiunt, quam ut auctoritate communionis noſtræ fultis,treis hypoſtaſeis cum antiquo ſenſu prædicent.

Ambitio,[*Aggirata,ambitione*]περίοδος. Sumitur & pro rerum magnarum,honorum,& imperiorum immoderata cupiditate.Cicero.φιλοτιμίαν Græci appellant.

Ambitiose aduerb.Cice.Attic.Petiuit à me ut eius orationem ne ambitioſe corrigerem.

Ambitiosvs,[*Ambitioſo*] φιλότιμος, qui immoderate appetit honores. Cicero in Sal. Si forte fui in honoribus petendis nimis ambitioſus.Dicitur etiam ambitioſus,qui habitu, ſermone,uultu, deniq; modis omnibus miſericordiam captat. Quinctil.lib.1.Non

ſum ambitioſus in malis, nec lacrymarum cauſas agere uolo. Oui. lib. 3. de Ponto. Pro noſtris ut ſis ambitioſa malis.

AMBITVS, ta, tum, pe. pro. [*Circondato*] κυκλούμενος, participium, circundatus. Ouid. 1. Metam. ambitæ circundare littora terræ.

AMBITVS, pe. c. [*Giro*] περίβολος, nomen proprie circuitus. Cic. de uniuerſ. Cum ſe octo ambitus, confectis ſuis curſibus, ad idem caput retulerint. Ambitus ædium, dicebatur locus inter ædificia relictus pedum duorum, & dimidiati, ab ambiendo dictus, quòd domum ambiret, uel quòd per eum domus poſſet circunquaque ambiri. Cice. in Top. Q. Scæuola id eſſe ſolum ambitus ædium dixit, quantum communis parietis tegendi cauſſa tectum proijceretur. Et quoniam qui honores petebant, ſi uirtuti, aut meritis diffiderent, tribus circuire ſolerent, eaſq; aut largitionibus, aut pollicitis corrumpere, factum eſt, ut Ambitus ponatur pro crimine honoris malis artibus affectati: quod ſeueriſſima apud Romanos legibus coercebatur. Cic. 2. de Orat. Raro illud datur, ut poſſit liberalitatem, ac benignitatem ab ambitu, atque largitione ſeiungere. Capitur interdum pro captatione miſericordiæ, cum habitu, uultu, geſtu, & oratione præſentium commiſerationem aucupamur. Quinct. Si iuuenis innocentiſſimus uti uellet ambitu triſtiſſimæ calamitatis. Eſt item Ambitus, prolixior uerborum circuitus, ex colis, hoc eſt, membris, & comatibus cóſtans: Græci περίοδον uocant. Cic. de Clar. Orat. Comprehenſio, & ambitus ille uerborum: ſi ſic Periodon appellari placet.

AMBO, [*Amendue, l'uno, e l'altro, ambo*] ex Græco, ἄμφω, uidetur deductum, & non dicitur niſi de duobus, quæ præceſſerint: ut, Plato, & Ariſtoteles, ambo philoſophi. Teren. in prol. And. Qui utráuis recte norit, ambas nouerit. Vel quum hæc dictio Duo: ut, Vidi duos homines, ambos mihi amicos. Vel quum de ijs loquimur, quæ tantummodo ſunt duo: ut, Perdidi ambos oculos.

AMBRACIA, Ἀμβρακία: urbs in Epiro, Pyrrhi regia, ab Ambrace rege, Theſproti filio: à qua proximus ſinus Ambracius dictus eſt. Hinc Ambracienſis, & Ambraciotes, ſiue Ambraciote, Ἀμβρακιώτης. Ex hac urbe originem traxit Theombrotus, Ambraciota dictus, qui, quum Platonis librum de æternitate animarum perlegiſſet, præcipitem ſe dedit in mare.

AMBRICES, p. c. tegulæ, quæ tranſuerſæ aſſeribus, & tegulis interponuntur, ut inquit Feſtus. ubi per aſſeres canterios etiam intelligimus. Imbrices uero tegulæ, quibus incuruis domus tegitur.

AMBRONES, Ἄμβρωνες, gentes quædam Gallicæ, quæ ſubita inundatione maris, quum ſedes ſuas amiſiſſent, rapinis ſe alere cœperunt. hos cum Cimbris, Teutonicisq; Marius deleuit.

AMBROSIA, [*Ambroſia*] ἀμβροσία, Latine immortalis dicitur, ab ἀ, priuatiua, & βροτὸς, mortalis: uel quia mortales eam non comedunt: uel quia qui comederent, efficerentur immortales. Sed μ, interponitur ad euphoniam. Fabulæ ferunt eſſe deorum cibum, nectareq; potionem. Cic. lib. 1. Tuſc. Non Ambroſia deos, aut nectare lætari arbitror. Dioſco. Ambroſiam ſcribit Romanis uocari Caprum ſiluaticum, alijs Botryn, alijs Apium ruſticum. Plinius herbam eſſe ſcribit odore non iniucundo, uagi nominis, & circa uarias herbas fluctuantem.

AMBROSIVS, ſia, um, pro diuino, odorifero, fraganti. Virg. 1. Ænei. Ambroſiæq; comæ diuinum uertice odorem Spirauere.

AMBRYSVS, pe. pr. Ἄμβρυσος, nomen duarum urbium, quarum unam Strab. locat in Phocide, alteram in Bœotia. Eſt & hoc nomine fluuius Magneſiæ, iuxta quem Apollinem Admeti regis pecus pauiſſe. poetæ fabulantur. Alij ſcribunt Amphryſus. Vide infra.

AMBVBEIA, ἀμβουβεία, herba eſt, quam alij Ambugiam, alij Intubum agreſtem, & notiori nomine Cichorium appellant.

AMBVBAIAE, ſunt (Porphyrione auctore) mulieres uagæ, ac uiles, quibus nomen ab ebrietate balbutientium uerborum uidetur eſſe inditum. Nonnulli Ambubaias tibicinas Syriaca lingua putant dici. Horat. Ambubaiarum collegia, &c.

AMBVLACRVM, p. pr. [*Loggia, cortile*] περίπατος, eſt locus ad ambulandum. ubi cómode ambulari poteſt animi cauſſa. Feſtus: Ambulacra, ambulationes. Pli. ſuis extéta portibus ambulacra miremur.

AMBVLATIO, [*Spaſſeggiamento*] actus ambulandi. Cic. 5. de Fi. Conſtituimus, ut ambulationem pomeridianam conficeremus in Academia. Eſt & locus ad ambulandum, & idem quod ambulacrum. Vitru. lib. 5. cap. 9. Circa theatra ſunt porticus, & ambulationes.

AMBVLATIVNCVLA, Cic. ad Cœlium: Cum una mehercule ambulatiuncula noſtra omnes fructus prouinciæ non confero.

AMBVLATOR, [*Vagabundo*] περιπατητικὸς, qui huc, & illuc ambulat. Col. li. 3. c. 8. Villicus (ut ait Cato) ambulator eē nō debet. Ambulatrix. Cato ca. 143. Ad cœnam nequeo eat, ne'ue ambulatrix ſiet.

AMBVLO, las, [*Andare, caminare, paſſeggiare*] περιπατέω, ε͂ω, incedo, gradior. Pli. li. 10. c. 65. Mures Ægyptij bipedes ambulant. Transfertur etiam ad alia, ut cum dicimus, Ambulare maria. Cice. 2. de Fin. Ambulant naues. Cato de re ruſt. Ambulant aues. Plin. lib. 10. ca. 18. Compoſita ſunt Anteambulo, ante alios ambulo: à quo Anteambulones, προπομποί, dicti ſunt ſtipatores, & ſatellites, qui honoris gratia comitando principem, ſolent præcedere. Sueto. in Veſ. Dum eum idem: idem per contumeliam anteambulonem fratris appellat. Martial. lib. 3. Tumidiq; anteambulo regis. Deambulo, uide alibi. Inambulo, ſpatior. Et proprie Inambulare eſt Peripateticorum, qui deambulantes diſputare conſueuerunt. Obambulo, aduerſus alios ambulo, & quaſi ambulans me oppono, aſcendo. Perambulo, per aliquid, ſiue ad finem uſque ambulo.

AMBVLATORIVS, a, um, qui ambulat, aut mouetur: ut Turris ambulatoria, quæ rotis, & machinis admouebatur muris, ad urbes oppugnandas, ut ſcribit Veget. Hircius de bello Alex. turres ambulatorias confecerant. Pli. li. 21. ca. 14. Operculum ambulatorium.

AMBVLATRI, à Pli. lib. 4. cap. 19. populi Galliæ Aquitanicæ.

AMBVRBIALE, uel AMBVRBIVM, ſacrificij genus erat, quo ciuitas luſtrabatur: ita dictum, quòd uictima, ante quam immolaretur, urbem ambibat: unde & ipſæ uictimæ Amburbiales dictæ ſunt, eadem forma, qua Hoſtiæ ambaruales, quæ circum arua ducebantur, antequam cæderentur, ut fruges felicius prouenirent.

AMBVSTIO, onis. Pli. li. 24. c. 4. Myrteū oleū medetur ambuſtionib.

AMBVSTVS, a, um, circum uſtus. Cice. pro domo ſua: Qui ambuſtas fortunarum meatum reliquias ſuas domos comportari iuberent.

AMBVRO, pe. pr. [*Bruſciar d'ogni parte*] περιφλέγω, circumuro. Plau. in Epidico: Quaqua tangit, omne amburit.

AMECVM, & AMECAM, [*Amico, & amica*] pro amico, & amica antiqui dicebant. Laberius, in lacu Auerno mulierem fuiſſe amecabundam, ſcripſit, hoc eſt Amantem.

AMELAS, Lyciæ oppidum. Pli. lib. 5. cap. 27.

AMELIVS, philoſophus Apamienſis, diſcipulus Plotini, Porphyrij magiſter, Ammonij, & Origenis coætaneus. Suidas.

AMELLA, herba quæ naſcitur iuxta Mellam Galliæ fluuiū, à quo nomen accepit. Amellus flos eius. Vide Seruiū in illud Virg. 4. Geor. Eſt etiam flos in pratis, cui nomen Amello Fecere agricolæ.

AMEN, ἀμὴν, dictio Hebræa, quam nos Fideliter ſecundum Aquilæ interpretationē dicere poſſumus. Ductum aduerbiū ex nomine fidei. Secundū uero ſeptuaginta interpretes idem eſt, ac ſi, fiat, diceremus. unde in fine librorū (in quinque ſiquidem Pſalterium apud Hebræos diuiſum eſt) Fiat, Fiat, tranſtulerūt, quod in Hebræo legitur, Amen. Amen, quò ea uere, quæ ſupra dicta ſunt, memorentur.

AMENS, [*Furioſo, pazzo*] ἄφρων, qui à mēte ſua diſceſſit. Ci. 2. de Fin. An me tam amentem putas, ut apud imperitos iſto modo loquar?

AMENTIA, ἀφροσύνη, Cic. 3. Tuſc. Animi affectionem lumine mentis carentem nominauerunt amentiam, eandemq; dementiam. Quidam Dementem ab Amente ita diſtinguunt, quòd Demens ſit, qui non cogitat quid agat, aut loquatur: Amens, qui prorſus inſanit.

AMENTVM, [*Ogni ſorte di legame*] λῶρον, ἅμμα, omne ligamen, quo media haſta religatur, ut iaci longius poſſit. Sil. lib. 14.

AMENTATVS, a, um. Cic. 2. de Orat. Amentatas haſtas.

AMENTARE apud Lucan. pro iacere, aut circundare, aut amento munire: iaculum amentauit habena.

AMEOS, Vide Ammi.

AMERIA, Ἀμέριον, Stephano, ciuitas in Vmbria, ante Perſicum bellū annis noningentis ſeptuaginta quatuor condita: unde ſalix Amerina apud Pli. lib. 24. cap. 9. Et, Amerina retinacula pro uiminibus. Virg. 1. Georg. Atque Amerina parant lentæ retinacula uiti. Vbi Seruius: Amerina retinacula, uirgas de quibus uites religantur: quæ abundant circa Ameriam oppidum Italiæ.

AMERIOLA, oppidum in Latio. Plin. lib. 3. cap. 5.

AMERIMNON, ἀμέριμνον, herba, quæ alio nomine Aizoō maius appellatur. auctor eſt Pli. li. 25. c. 13. Nomen habet ab eo ꝙ curam, & ſolicitudinem leuare putetur. Ἀμέριμνος. n. ſolicitudinis expers.

AMERINA, ſpecies eſt ſalicis arboris, quæ & Sabina appellatur. Plin. lib. 24. cap. 9.

AMESTRIS, Ἄμηστρις, regina Perſarum uxor Xerxis: de qua Herodot.

AMESTRATVS, Ἀμήστρατος, Siciliæ oppidum: cuius incolæ dicuntur Ameſtratini, Ἀμηστρατῖνοι. Auctor Stephanus.

AMES, amitis, maſc. ge. [*Pertica da uccellare*] pertica aucupalis. Horat. in Epodo: Aut amite leui rara tendit retia.

AMESTRATINI, Siciliæ populi, quorū meminit Cice. 5. act. in Ver.

AMETHYSTVS, ἀμέθυστος, gēma eſt diluto uiolæ colore, fulgore purpuræ, non prorſus igneo, ſed in uini colorem deſinēte: ita dicta ab α priuatiuo, & uerbo μεθύσκω, quod eſt inebrio: ſiue quòd ebrietati credatur reſiſtere, ut Ariſtoteli cum Magis conuenit: ſiue (ut Plinio placet) ꝙ uſque ad uini colorem accedens, prius quam eū deguſtet, in uiolam deſinat. Pli. li. 37. ca. 9. quinque enumerat amethyſti ſpecies, ex quibus palmam tribuit Indico. Amethyſtus quoque à nonnullis uocatur uuæ quædam ſpecies, uirium eam infirmarum, ut nullo modo inebriet: unde & Pli. lib. 14. cap. 2. eam ſua ætate Inerticulam appellatam fuiſſe teſtatur.

AMETHY-

AMETHYSTINATVS, amethyſtino colore ornatus. Marti. lib. 2. Amethyſtinatus media qui ſecat ſepta.

AMETHYSTINVS, a, um, quod ex Amethyſto conſtat, aut quod amethyſti colorem refert.

AMETHYSIZONTES, CARBVNCVLI, ἀμεθυσίζοντες, ἄνθρακες, proprium carbunculi genus, cuius extremus igniculus in amethyſti uiolam exit. Pli. lib. 37. cap. 7.

AMIA, piſcis eſt pelamidi ſimilis, cuius incrementum ſingulis diebus intelligitur. Pli. lib. 9. cap. 15.

AMIANTVS, ἀμίαντος, lapis eſt friabilis in modum lanæ, alumini ſciſſili adeo ſimilis ut pro eo a Seplaſiarijs ſupponatur. Vulgus Gallorum uocat Alumen plumeum, falſo exiſtimans ſpeciem eſſe aluminis. Ex hoc lapide tenuiores conficiunt ellychnia, propterea quòd ab igne non conſumatur. Texitur quoq; in ueſtes, & mappas, quæ ſordidatæ igni purgantur. Diſcernitur ab alumine ſciſſili, quòd hoc aquæ innatet: amiantus autem mergatur. Guſtu quoq; dignoſcitur. Nam alumen ſciſſile ſubſtantiæ tenuitate linguã mordicat, & tandem exulcerat, amiantus uero acrimoniæ omnis, mordacitatisq; expers eſt. Ad hæc, Amiantus in ignem coniectus, perpetuo durat: alumen autem liqueſcit, bullasq; excitat.

AMICA, cæ, [*Amica*] ἐρωμένη, quam quis amat inhoneſte. Hor. epiſt. 1. Vt nox longa, quibus mentitur amica. Terent. in And. Siue iſta uxor, ſiue amica eſt, grauida è Pamphilo eſt.

AMICABILIS, lis, le, [*Conueniente à l'amico*] φίλιος. Plau. Mil. operam date amicabilem. Hoc eſt, quam dare debet amicus.

AMICE, aduer. [*Amicheuolmente*] φιλοφρόνως, προσφιλῶς, cum amore & beneuolentia. Cice. in Lælio. Qui mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec agnoſco, nec poſtulo: facis amice.

AMICINVM, pen. pro. [*Pedicino de l'otre*] utris pediculus, ex quo uinum diffunditur. Feſtus.

AMICIO, cis [*Veſtire*] p. c. ui, ctũ: unde Amictus. ἀμπέχω, ἀναβάλλω. Eſt autem Amicire, ueſtire. Horat. quicquid chartis amicitur ineptis. Sue. in Veſp. Dum ſalutabatur, & calciabat ipſe ſeſe, & amiciebat. compoſita ſunt, Examicio, & Circumamicio. Veteres Amicibor dicebant. Plaut. Amicibor glorioſe.

AMICITER, aduerb. pro amice. Plau. Perſ. Quia meo amico amiciter hanc commoditatis copiam Dabunt, &c.

AMICITIA, [*Amicitia, amiſtà*] φιλία, ab Amicus, eſt ſtudiorum omnium, uoluntatumq; conſenſus. Cice. in Lælio: Eſt autem amicitia nihil aliud, niſi omnium diuinarum, humanarumq; rerum cum beneuolentia, & caritate ſumma conſenſio. Cuius contrarium eſt Inimicitia: Ennius: Amicitiam, atque inimicitiam in fronte promptam gero. Sed in frequentiore uſu Inimicitiæ dicuntur plurali tantum numero.

AMICO, micas, care, [*Fare amico*] προσάγομαι, εὐμενίζω, concilio, propitium reddo. Stat. 3. Theb. Ac prior Æclides ſolita prece numen amicat.

AMICTORIVM, [*Bocaſſino*] ἀμπεχόνιον, ueſtimentum puellare, candidum, & ſubtiliſſimum, ex lino. De quo Martialis in Diſtichis. Mammoſam metuo, teneræ me trade puellæ, Vt poſſint niueo pectore lina frui.

AMICTVS, a, um, [*Veſtito*] ἀμφιεσμένος, partici. idem quod ueſtitus: Cic. 2. Phil. amictus toga purpurea.

AMICTVS, us, [*Sopraueſta*] ἐφεστρίς, ἀμφίβολοι, ἐπίβλημα, ἀμπεχόνη, ueſtis quæ ſuperponitur alijs ueſtibus, quaſi pallium. Tibul. Fruſtra iam ueſtes, fruſtra mutantur amictus.

AMICVLA, [*Amichetta*] dimin. ab Amica. Plin. Miſerat epiſtolas Romam ad amiculam quandam.

AMICVLVM, ἀμφίεσμα, genus ueſtimenti, auctore Feſto, à circumiectu dictum. Cic. 2. de Diui. Viſus eſt in ſomnis amicæ eſſe amictus amiculo. Inde Amiculatus, amiculo indutus.

AMICVLVS, [*Amichetto*] φίλτατος, diminut. ab amicus. Horat. in epiſt. Diſce diſcendus adhuc, quæ cenſet amiculus. Hæc diminutiua plena blanditiarum, & amoribus accommodata ſunt.

AMICVS, ſubſtant. [*Amico*] φίλος, φιλέτης, beneuolus, qui honeſto amore aliquem complectitur, & indiſſolubili familiaritatis iure ei eſt coniunctus. Paulus Iureconſultus. Amicos appellare debemus, non leui notitia coniunctos, ſed quibus fuerint iura cum patre familias, honeſtis familiaritatis quæſita rationibus. Contrarium eſt Inimicus. Amica quando ad uirum refertur, in honeſta re eſt, quaſi concubina: tu uero non amicus es, ſed amator eius: quoniam amator eſt, qui ad tempus, & uenerее amat: & amor huiuſcemodi Amatio dicitur. Plau. inepta, atque odioſa eius amatio eſt. Donatus: Amicus animi eſt, Amator corporis: amator ad tempus, amicus in perpetuum. Cic. 5. Verr. Alba, tuus non ſolum amicus, uerum etiam amator.

AMICVS, ca, cum, φίλος, beneuolus, amicitia coniunctus. Cice. Atti. Mihi nemo eſt nec amicior, nec iucundior Attico. Idem ad Q. fr. prætores habemus amiciſſimos. Iunctum cum re inanimata, ſignificat utile, ut, Amicus pratis humor, Amica frugibus æſtas, Amicum plantis ſidus.

AMILCAR, ris, p. genitiui c. Ἀμίλκας, Punicum nomen eſt, quo dicti ſunt aliquot illuſtres Carthagienſium duces, quorum præcipuus fuit Annibalis pater, qui filium irreconciliabili illo erga Romanos odio primus imbuit. Fuit & alter Alexandri magni tempore, qui, cum ciues ſui creſcentes Alexandri uires extimeſcerent, exulem ſe fingens, ad eius caſtra transfugit. receptus itaque ab Alexandro in militiam, & conſilijs adhibitus, ſuis omnia ciuibus in tabellis ligneis, cera ſuperinducta perſcribebat.

AMINAEVM, genus uitis. unde Aminæa uua, & Aminææ uites. Virg. Sunt & Aminææ uites firmiſſima uina. A regione autem ita uocabantur: & Aminæi fuerunt, ubi nunc Falernum eſt, ut Macrobius teſtatur. Quod facit ut mirer Seruium tantum Grammaticum ſcripſiſſe Aminæum dictum quaſi ſine minio, hoc eſt, ſine rubore, quoniam natura album eſt. Alij Ammineum ſcribunt, geminato m, p. c. Vnde & uerſum Virgilij ſupra citatum ſic reſtituerunt: Sunt etiam Ammineæ uites, &c.

AMIPSIAS, Ἀμειψίας, poeta comicus Athenienſis, Suidæ.

AMISIVS, fluuius Germaniæ, quem Amaſiam a Strab. uocari ſupra diximus. Hic in Friſia orientali iuxta Emdam ciuitatem in Oceanum influit. Germani der Ems uocant, quaſi Emiſium dicas.

AMISVM, Ἀμισόν, ſiue Amiſus, Ἀμισός, Stephano oppidum inſigne in confinio Paphlagoniæ, & Cappadociæ, & diſtans a Sinope 130. M. paſſ. Plin. lib. 6. cap. 2.

AMITA, pen. c. [*Zia*] πατράδελφη, ἡ πρὸς πατρὸς θεία, Theoph. patris mei ſoror, quaſi a me tertia ſit, atque auia uideri poſſit. Maior amita dicebatur, aui, & auiæ amita: ſicut & maior auunculus aui, & auiæ auunculus. Liuius: ſe ad Ebutiam amitam contulit.

AMITERNVM, Ἀμίτερνον, urbs Campaniæ, ex qua Criſpus Saluſtius natus perhibetur. Hodie Aquila dicitur. Pli. lib. 3. cap. 5.

AMITERNVS, adiectiu. Amiterna cohors apud Sil. Ital. lib. 8. Item Amiternus ager. Martial. lib. 13. Nos Amiternus ager felicibus educat hortis.

AMITHAON, pater Melampi uatis. Stat. Theb. 3. Amithaone cretus Iam ſenior, ſed mente uirens. Phœboq; Melampus. Amithaonia domus. Propert. Mox Amithaonia nupta futura domo.

AMITHOSCVTA, regio Arabiæ. Pli. lib. 6. cap. 28.

AMITINENSES, Italiæ populi in tractu Hetruriæ. Pli. lib. 3. cap. 5.

AMITINI, pen. pro. οἱ πρὸς τῷ ἀδελφῷ, καὶ τῆς ἀδελφῆς ἀνέψιοι, auctore Nonio dicuntur ij, quorum alter ex fratre, alter ex ſorore eſt genitus. Duorum autem fratrum filij patrueles, ſororum uero liberi conſobrini appellantur.

AMITTO, [*Perdere*] ἀποπέμπω, dimitto, ſeu abire permitto. Terẽt. in Heaut. Prius pecuniam omnem, q̃ abs te amittas filium. Item ſignificat perdere, ἀποβάλλω, Saluſt. uera rerum uocabula amiſimus, quia bona aliena largiri liberalitas, malarum rerum audacia fortitudo uocatur. Item ignoſcere. Ter. in Eun. Vnam hanc noxã amitte: ſi aliam admiſero unquam, occidito. Item adimere. Plau. in Aſin. Quur minitaris te tibi uitam eſſe amiſſurum?

AMMI, ios, ἄμμι, Dioſc. herba eſt caule rotundo, ſurculis multis, & exiguis, folio oblongo, anguſto, per ambitum inciſuris diuiſo. flore paruo, & candido, umbella anethi, ſemine multo exiliori, quam cuminum, guſtu origanum præ ſe ferente, acri nimirum, & ſubamaro, radice candida, & capilloſa. A' nonnullis Piperculu dicitur. apud Pli. lib. 20. cap. ult. legitur genitiuus Ammij, tanquam à nominatiuo Ammium. Anethi (inquit) & fœniculi ſeminis, & aniſi, & ammij. Officinis uocatur Ameos.

AMMON, nis. Cic. de Diu. Ammonis oraculum.

AMMONIA, Ἀμμωνία, regio mediterranea Libyæ, in qua Iupiter Ammon colebatur: ita dicta ab arenæ copia, q̃ ἄμμος, græcis dicitur.

AMMONIACVM, ἀμμωνιακόν, eſt gutta ſiue lacryma ferulæ in Libya naſcentis, quæ a Dioſcoride Agaſyllis, à Plinio Metopion appellatur. Nomen habet ab arenis, quas Græci ἄμμους appellant: propterea quòd ab arbore ſua diſtillans, in ſubiectas arenas decidat. Aut certe ab Ammone Ioue, qui in deſertis Libyæ in locis arenoſis templum habebat, circa quod hoc ferulæ genus præcipue naſcebatur. Plin. Ammoniaci lacrymam uocat, eo (opinor) conſilio, ne quis homonymia deceptus, Ammoniacum ſalem intelligeret, qui ab Ammoniaci gutta omnino eſt diuerſus. Dioſcorid. lib. 3. & Pli. lib. 12. cap. 23.

AMMONIACVS SAL, ἀμμωνιακόν, Dioſcoridi terræ ſalſugo eſt in Lybiæ arenis creſcente luna efferueſcens, alumini ſciſſili non diſſimilis, glebis oblongis, uenisq; in longitudinem rectis. Inuenitur potiſſimũ in tractu Cyrenaico, & iuxta Iouis Ammonis templum, ubi ab accolis effoditur, terræ tumorem, ueluti certiſſimum indicium, ſequentibus. Ammoniaci igitur nomen ſortitus eſt, aut ab arenis, ſub quibus inuenitur, aut ab Ammonia regiõe Lybiæ, in qua Iupiter Ammon colebatur, circa quam præſtantiſſimus erui

perhibetur. Vide Pli. lib. 31. cap. 7. & Dioſcor. lib. 5.

Ammonis, cornu, ἄμμωνος κέρας, gemma aureo colore, arietini cornu effigiem repræſentans, quæ ſomnia uera afferre perhibetur. Plin. lib. ult. cap. 10.

Ammolitrum, ἀμμόλιτρον, maſſa conſtans ex arena molis trita, & tertia parte nitri: ex qua recocta fit uitrum purum & candidum. Plin. lib. 36. cap. 26.

Ammonius, ἀμμώνιος, Alexandrinus philoſophus fuit, Orig. & Porphyrij coætaneus, de quo uide Euſe. in Hiſto. Eccl.

Ammonethus, inſula Arabiæ. Pli. lib. 6. cap. 28.

Ammochrysus, ἀμμόχρυσος, gemmæ nomen. Pli. li. 37. cap. 11. Arenarum ſimilitudo eſt in ammocryſo, uelut auro arenis mixto.

Ammodites, ἀμμοδύτης, ſerpens eſt uiperæ ſimilis, arenoſi coloris: unde & nomen accepiſſe uidetur. A nonnullis Cenchrias dicitur, quòd caudam habeat duram inſtar milij. Æetius lib. 13. cap. 25.

Ammon, onis, ἄμμων, Suidæ, ſiue (ut alii malunt) Hammon, Iupiter appellatus fuit, qui in deſertis Lybiæ ſub arietis forma colebatur. Cuius appellationis ratio hæc fuiſſe traditur. Quum Liber pater per deſertum Libyæ exercitum duceret, uniuerſa iam Aſia deuicta, & ſiti admodum laboraret, implorâſſe à patre auxilium dicitur. Quo facto, apparuiſſe ei extemplo arietem: quem dum fugientem perſequitur, perueniſſe illo duce ad fontem amœniſſimum. quapropter deſiderio potitum, exiſtimaſſe arietem illum fuiſſe Iouem, eiq; templum miræ magnitudinis in arena conſtituiſſe, & deum uocaſſe Ammonem, hoc eſt, Iouem arenarium. Sunt qui dicant lingua Aegyptia Ammon Iouem dici: hinc corrupto nomine Ammonem uocitatum. Alij tradunt Ammonem dictum ab Ammone quodam paſtore, qui primus illic templum ædificauit. Huius meminere Suidas, & Ariſtophanes ἐν ὄρνισιν.

Amnicus, a, um, ποτάμιος, fluuiale: ut, Stirps amnica apud Apul. Plin. lib. 3. cap. 25. Inſula amnicarum maxima.

Amnis, [*Fiume*] ποταμὸς, fluuius: ab Am, & circum, & No, fluo, quoniam flexuoſo meatu labitur: uel ab Ambio. omnia enim flumina circumeunt, ideoq; cornuta pinguntur. Nec deſunt, qui à Græco ἀμνειὸς deduci malint, quod etiam Suidas fluuium interpretatur. Hinc etiam ἀμνισίδας νύμφας à Callimacho dici putant, pro amnicis. Sic enim habet ille in hymno Dianæ, Δὸς δέ μοι ἀμφιπόλους ἀμνισίδας εἴκοσι νύμφας. Hoc eſt, da mihi famulas Amniſidas uiginti nymphas. Verùm hoc potius deductum uidetur ἀπὸ τοῦ ἀμνισοῦ, quod proprium nomen eſt fluuij in Creta, à Suida quoque commemoratum: quod etiam Callimachi interpres annotauit his uerbis: ἀμνισὸς ποταμὸς κρήτης, ἀφ' οὗ ἀμνισίδας κρητικάς. Virgil. 1. Georg. Atque alius latum funda iam uerberat amnem. Ponitur & pro torrente. Virg. 4. Æneid. Ruunt de montibus amnes.

Amnicola, læ, [*Quello c'habita appreſſo'l fiume*] παραποτάμιος, amnis accola. Ouid. 10. Metam. Amnicolæq; ſimul ſalices.

Amnus, inſulæ Dolicæ in Arabia fluuius. Pli. lib. 6. cap. 28.

Amodo, [*Da hora innanzi*] ἀπὸ τούτου, poſthac. Apuleius: Nemo me amodo tam mane egredientem ſolum uidebit.

Amoebaeus, ἀμοιβαῖος, in pe. cum æ, & in antep. cum œ, diph. genus carminis, in quo qui canunt, utuntur æquali numero uerſuum: & ita ſe habet ipſa reſponſio, ut aut maius aut contrarium aliquid dicat, ut eſt apud Virg. Bucol. Ab Ioue principium Muſæ, Iouis omnia plena: Ille colit terras &c. Nomé deductum, ἀπὸ τοῦ ἀμοιβαίου, quod inter cetera ſignificat alternis reſpondere.

Amoenitas, iucunditas illa, quæ ex rebus amœnis percipitur. Cic. 2. de Leg. amœnitatem, & ſalubritatem hanc ſequor.

Amoeniter, aduerb. pro amœne. Gell. lib. 20. cap. 7.

Amoenus, a, um, [*Ameno*] καλὸς, iucundus aſpectu, ab α, id eſt, ſine, & munus, quòd ſit res grata, ſed ſine fructu. Vel (ut inquit Seruius) à Mœnio, munio, uel fructum capio. unde qui nihil præſtant, immunes uocantur. Feſtus ab Amo deriuat, quum ait: Amœna loca dicuntur, quæ ad ſe amanda alliciunt. Verg. 6. Æneid. Et amœna uireta.

Amolior, liris, [*Rimouere*] ἀπωθέω, ἀποσκευάζω, ἀποτρέπομαι, ex A, & Molior, quod eſt a mole, ſignificat amoueo, & proprie de ijs dicitur, quæ cum magna difficultate ſubmouentur. Pli. lib. 11. ca. 10. Amoliuntur omnia è medio. Teren. per tranſlationem in And. pro recedo poſuit: Hinc uos amolimini. Accipitur & pro refellere. Quinct. lib. 3. cap. 13. amolienda ſingula.

Amomis, p. p. ἀμωμὶς, herba eſt, teſte Plinio, amomo ſimilis, minus tamen uenoſa, & durior, minuſq; odorata.

Amomum, penul. prod. ἄμωμον, frutex eſt, ex ligno ſe conuoluens in racemi modum, flore paruo, ceu candidæ uiolæ, folijs uitis albæ ſimilibus. Eſt autem triplex, Armeniacum, Medicum, & Ponticum. Aetius ſcribit, Amomum uiribus eſſe acoro ſimile, ſed ſiccius, ξηρότερον, acorum, digeſtiuum uero magis, πεπτικώτερον, amomum.

Amor, [*Amore*] ἔρως, plus eſt, quàm beneuoléntia: licet plerunq; pro eodem accipiantur. ex amore enim naſcitur beneuolentia, ſicut oſtendit Cic. Amor (ex quo amicitia nominata eſt) princeps eſt ad beneuolentiam coniungendam. Differt autem Amor à Caritate, quòd Amor ſit genus, Caritas ſpecies. ille ad omneis pertinet animantes, hæc ad homines tantum. Eſt autem Amor (ut inquit Aug. libro de Amicitia) animæ rationalis affectus, per qué ipſa aliquid cum deſiderio quærit, & appetit ad fruendum. Amor ſingulari numero plerunque honeſtus eſt: ut Amor fraternus, Amor patris in filium. Cic. Incenſus ſum amore uirtutum tuarum. Poteſt tamen & in uenerеam partem accipi, & tunc (ſecundum Auguſtinum) cupiditas, aut libido uocatur. Virg. Et genus æquoreum, pecudes pictæq; uolucres In furias ignemq; ruunt: amor omnibus idem. Amor (inquit Plaut.) melle, & felle fœcundiſſimus eſt, guſtu dulce dat, amarum ad ſatietatem uſque aggerit. Amor formæ (ait Seneca) rationis obliuio eſt, & inſaniæ proximus. Cice. pro Cælio: Mulier amorum turpiſſimorum fœdera feriens. Nonnunquam tamé etiam honeſtos amores dicimus. Idem lib. 4. Offi. Formam, Marce fili, & tanquam faciem honeſti uides: quæ ſi oculis cerneretur, admirabiles amores ſui excitaret. Amor item pro Cupidine (qué ueteres deum amoris eſſe putauerunt) accipi ſolet. Propert. Quicunque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem.

Amorgine, ἀμοργίνη, herba, notiori nomine Helxine dicta. Dioſcor. lib. 4.

Amorgos, ἀμοργὸς, inſula una ex Sporadibus. Strabo lib. 10. Plinius lib. 4. cap. 12.

Amorraei, ἀμορραῖοι, populi dicti ſunt ab Amor patre Sichem, uel ab Amorrhæo filio Canaam.

Amotio, onis: Cice. de Finib. Augendæ uoluptatis finis eſt doloris omnis amotio.

Amoveo, ues, penul. corr. [*Rimouere*] ἀπωθέω, remoueo. Plaut. in Amph. per tranſlationem dixit, Amoui e foribus maximam moleſtiam, id eſt, abegi, ſiue abire compuli: quia prius dixerat, Abigam ego iam hunc uenientem ab ædibus. Quo item modo Terét. in Adelph. uſus eſt: Ego hunc amouebo. Cice. ad Atti. Et nebulonem illum ex iſtis locis amoue.

Ampe, ἄμπη, oppidum Arabiæ non procul à mari: cuius meminit Herod. lib. 6. Gentile eſt Ampæus, ἀμπαῖος Steph.

Ampela, ciuitas eſt Cretæ inſulæ apud Plin. lib. 4. cap. 12.

Ampeloprason, ἀμπελόπρασον, herba folijs porri, ſed anguſtioribus, flore candido, radice bulboſa. naſcitur in uinetis: unde & nomen accepit. Vide Plinium libro 24. cap. 15. Vulgus Porrum uinearum uocat.

Ampelitis, idis, ἀμπελῖτις, terra eſt bitumini ſimilis, circa Seleuciam Syriæ naſcens, qua ruſtici uites illinere ſolent, ad necandos uermiculos, oculos illarum depaſcentes, quos Ipas, ſiue Senipas uinitores appellant. Eadem & Pharmacitis, φαρμακῖτις, dicitur, quòd uitium morbo medeatur. De hac Dioſc. lib. 5. & Gal. lib. 9. de Facult. Simp. med.

Ampelodesmos, ἀμπελόδεσμος. Pli. lib. 37. cap. 23. herba eſt, qua uites religari ſolent apud Siculos.

Ampelos, nomen ciuitatis Macedoniæ, apud Plin. lib. 4. cap. 10. Ptolemæus quoque Ampelon urbem in Creta collocat: Stephanus aliam in Cyrenaica regione. Eſt præterea Ampelos, ſiue Ampelus, promontorium Sami inſulæ è regione Drepani, Icariæ inſulæ. Strabo lib. 14.

Ampelos leuce, ἄμπελος λευκὴ, herba eſt, quæ aliis nominibus Bryonia, Pſilothrum, & à Latinis Vitis alba dicitur: uitis quidem, non quòd reuera ſit uitis, ſed quòd ad eius ſimilitudinem accedat.

Ampeloessa, oppidum eſt in Decapolitana regione, quæ Syriæ proxima eſt. Plin. lib. 5. cap. 18.

Ampelos, agria, ἄμπελος ἀγρία, labruſca, id eſt, uitis agreſtis. Plinius lib. 23. cap. 1.

Ampelusia, ἀμπελουσία, nomen eſt promontorii in ea Africæ parte, qua Atlantem alluit Oceanus, a uitium copia impoſitum. Plinius lib. 5. cap. 1.

Amphapalia, locus Cretæ. Strabo.

Amphiala, oppidum eſt Atticæ. Strab. lib. 9.

Amphiaraus, pen. pro. ἀμφιάραος, Argiuus Oeclei, aut (ut alii malunt) Lini, & Hypermneſtræ filius, uates, & augur fuit, futurorum peritiſſimus: qui cum præuideret fore, ut in bello Thebano interiret, domi latitauit. tandem tamen ab uxore proditus, inuitus à Polynice ad bellum eſt pertractus: ubi, cum fortiter pugnaret, una cum curru terræ hiatu abſumptus eſt. Vide Statium.

Amphibia, ἀμφίβια, animalia tam in terris, quàm in aquis uiuentia. Amphibion Græci dicunt, quod eſt duplicis uitæ. Varr. 4. de lin. Lat. Græci ea, quæ in aqua, & in terra poſſunt uiuere, uocant amphibia. Hæc Cic. Ancipites beſtias uocat de Nat. Deo. 1.

AMPHIBOLOGIA, ἀμφιβολογία, dubium dictum, ſermo dubiam ſententiam indicans, figura, quæ fit uitio compoſitionis, quum in ambiguo poſita eſt ſententia. Et modo fit per duos accuſatiuos à uerbo infinito rectos: ut, aio te Æacida Romanos uincere poſſe. Modo per uerbum commune: ut quum dicimus, Cato iniuſte criminatur. incertum eſt enim, an ipſe ab alio crimineturan ipſe alium. Modo per particip. ut, Vidi ſtatuam auream haſtam tenentem. Modo per homonyma: ut ſi quis dicat Aciem, nec exprimat oculi, uel gladij, uel exercitus. Poteſt etiam fieri alijs modis.

AMPHIBRACHYS, pen. cor. ἀμφίβραχυς, pes ex prima, & ultima breuibus, media producta: dictus, quod in utraque parte breuem habeat: ut Timere. ab ἀμφὶ, utrinque, & βραχὺς, breuis. huic opponitur Amphimacrus, qui breuem habet ſyllabam inter duas longas: ut Æquitas.

AMPHICTYONES, ἀμφικτύονες, publicum Græciæ concilium, ut ſcribit Cic. de Inuen. li. 2. unde decreta Amphictyonum citat Demoſthenes in oratione pro Cteſiphonte. Conſtabat autem Amphictyonum conuentus ex ſeptem Græciæ ciuitatibus, ut docet Strabo lib. 9. Vnde autem Amphictyonum nomen deducatur, docet Dionyſ. libro 14. Amphictyonem Heleni filium commentum eſſe Amphictyonicum concilium, cui ab ipſis nomine nomen indiderunt. Hinc Amphictyonicus, ca, cum: ut, Leges Amphictyonicæ, de concordia colendæ.

AMPHIGENIA, ἀμφιγένεια, oppidum Peloponneſi, in tractu Meſſeniaco, cuius meminit Statius. 4. Thebaid. Meminit eiuſdem & Homerus.

AMPHILOCHI, ἀμφίλοχοι, Acarnaniæ populi.

AMPHILOCHVS, ἀμφίλοχος, Athenienſis philoſophus, & agriculturæ ſcriptor, ut teſtis eſt M. Varr. lib. 1. de Re ruſt. Fuit & Amphilochus filius Amphiarai uatis ex Eriphyle ſuſceptus, ut in Odyſſ. teſtatur Hom.

AMPHILYTVS, ἀμφίλυτος, ariolus ex Acarnania, qui Piſiſtrato tertio Athenarum tyrannidem repetenti auctor fuit, ut noctu Athenienſes inuaderet. Herodo. lib. 1. Hic diuina pompa fungens Amphilytus Acarnan. uir ariolus, Piſiſtratum, cui adſiſtebat, adijt, atque hæc hexametro carmine uaticinatus eſt, inquiens. Eſt nummus proiectus, item ſunt retia tenta, Nocte meant thynni claro ſub ſidere lunæ.

AMPHIMALIS, ἀμφιμαλὶς, ſinus eſt Cretæ inſulæ, ut teſtis eſt Ptolemæus.

AMPHIMACRVS, & AMPHIMACER, pen. cor. ἀμφίμακρος, pes ex tribus ſyllabis conſtans, prima & ultima longis, media correpta: ut, Pallidi. Sic dictus, quòd utraque parte longam habeat ſyllabam. ἀμφὶ enim utrinque ſonat, & μακρὸς longum. Eſt autem contrarius amphibracho.

AMPHIMALLA, ἀμφίμαλλα, erant tunicæ gauſapinæ, ex utraque parte pilos habentes, quæ & Gauſapia dicebantur. Plin. lib. 8. cap. 48. Patris mei memoria cœpere amphimalla noſtra, ſicut uilloſa etiã uentralia. quæ uero ex altero tantum latere uillos habebant, Heteromalla dicebantur.

AMPHINOME, ἀμφινόμη, Nympha à circũpaſcendo, quod proprium eſt aquarum, quæ ripas, & littora circumquaque depaſcuntur.

AMPHION, pe. pr. ἀμφίων, Iouis, & Antiopes, uel, ſecundum aliquos, Mercurij filius, à quo accepta lyra adeo ſuauiter canebat, ut ſaxa ad ſtruendos muros Thebanos traxiſſe dicatur. Horat. Dictus & Amphion, Thebanæ conditor urbis, Saxa mouere ſono teſtudinis. Quod ideo fictum, quia eloquij ſuauitate homines rudes, & incultis moribus, ad obſequij ciuilis pellexit diſciplinã. Quod idem Horat. expoſuit. Nam quum dixiſſet, Sono teſtudinis, addidit, Et prece blanda. Ferunt hunc inueniſſe Muſicam. De Amphione lib. 1. Apollonius Rhodius in Argon. Hinc Amphionius, a, um.

AMPHIPOLIS, ἀμφίπολις, ciuitas in ea parte, quæ Thraciam Macedoniæ contingit: dicta quòd eam Strymon amnis circunfluat.

AMPHIPPI, ἄμφιπποι, milites, qui duobus equis in bello utuntur, & ex feſſo in recentem tranſiliunt. Liu. lib. 2. Bel. Punici, Deſultores uocat: & equi ipſi Deſultorij appellantur.

AMPHIRRHOE, Nympha, ἀμφιῤῥόη, ab undecunque fluendo.

AMPHISBAENA, ſiue (ut alij placet) Amphiſibæna, ἀμφισβαινα, ἡ ἀμφισβαίνα, ſerpens eſt in Libyæ deſertis, duo habẽs capita. unde & circulatis tractibus creditur incedere. Lucan. lib. 9. Et grauis in geminum ſurgens caput amphiſibæna.

AMPHISCII, ἀμφίσκιοι, appellantur ij, qui ſub æquinoctiali habitant circulo, eo quòd quadruplici uerberentur umbra. Nam Sole exiſtente in alterutro punctorum æquinoctialium, hoc eſt, in principio Arietis, aut Libræ, umbra eorum matutina iacitur uerſus Occidentem, ueſpertina uerſus Orientem. Sole autem Cancrum, aliquódue ex ceteris ſignis Septentrionalibus perambulante, umbram habent Auſtralem; contra uero Septentrionalem, Sole ſub Capricorno, aliquóue alio Auſtralium ſignorum iter faciente.

AMPHISSA, ἄμφισσα, urbs Locrorum, qui ozolæ dicuntur, ita appellata, teſte Stephano, quòd undique montibus cingatur. Luca. li. 3 Phocaicas Amphiſſa manus, ſcopuloſaq; Cyrra. Hinc Amphiſſæi. ἀμφισσεῖς, qui Delphicum templum diripuerunt, apud Demoſthenem in oratione pro Cteſiphonte.

AMPHISTRATVS, p. c. ἀμφίστρατος, ſtatuarij nomẽ apud Pl. li. 36. c. 5.

AMPHITANE, ἀμφιτανὴ, gemma, quæ alio nomine dicitur Chryſocolla. Inuenitur in ea Indiæ parte, in qua formicæ eruunt aurum, colore auri, figura quadrata. Pli. lib. 37. cap. 10.

AMPHITAPA, ἀμφιταπος Athenæo, ueſtis genus utranque uillos habens. Varro: dormire ſub amphitapa bene molli. Lucilius: Pluma, atque amphitapæ, & ſi quid aliud deliciarum. Vtitur hoc uocabulo Vlpia. in. l. ueſtis. ff. de auro & arg. lega. Pro eodem etiam legimus Amphimallon.

AMPHITALAMVS, cubiculi genus, quaſi duplex thalamus. Vitr. lib. 6. cap. 9. cubicula, quorum unum Thalamus, alterum Amphithalamus dicitur.

AMPHITHEATRICA carta, ita dicta à loco confecturæ, cui quartus locus tribuitur a Pli. lib. 13. cap. 12.

AMPHITHEATRALIS, le, adiecti. ad amphitheatrum pertinens: ut, Ludi amphitheatrales, Amphitheatrale ſpectaculum, Plin. libro 11. cap. 24.

AMPHITHEATRVM, [*Amphiteatro*] ἀμφιθέατρον, ædificiũ erat rotundum, ueluti ex duobus theatris (quæ hemicycli figura erant) compoſitum. Mart. lib. 1. Omnis Cæſareo cedat labor amphitheatro.

AMPHITHETVM, ἀμφίθετον, poculi genus eſt, quod utrauis ex parte ſtare poteſt. Er. in prouerbijs ex Heſychij ſententia credit eſſe poculum, quod ob magnitudinem tollitur & reponitur, quod genus Hollandi Buſam uocant. Neque abſurdum fortaſſis fuerit dicere, eſſe poculi genus circa medium, cum clauſum eſt uentricoſum, utrinq; baſim habens cui inſiſtat: quod ſi aperias, diuiditur in duo æqualia pocula, in ſeſe, ſi claudas, coeuntia. Qua etiam forma ſalina fieri conſueuerunt, & hac tempeſtate etiam pocula ex auro, & argento fiunt. Quicquid id eſt, conſtat certe magnum fuiſſe poculum, quo uti ſolent, cum ſtrenue potare uolebant: unde manſit prouerbium, Ex amphitheto bibiſti: cum aliquem ad ebrietatem uſque bibiſſe uolumus indicare.

AMPHITRITE, tes. p. p. ἀμφιτρίτη, Oceani, & Doridos filia, quæ fingitur a poetis eſſe uxor Neptuni, & per metonymiam ponitur pro mari. Nomen deductum eſt ab ἀμφιτρίβειν, hoc eſt, à circunterendo, q mare terram undique terat, & lancinet. Ouid. Meta. 1. nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

AMPHITRYO, ἀμφιτρύων, princeps Thebanus Alcei filius, & Alcmenæ Herculis matris coniux. à τρύω gemo, uel τρύχω, uexo. Plaut. tamẽ Amphitruo ſcribit, quia uetuſtiſſimi Romani peregrinas litteras non admittebant, unde & Phruges dicebant, quos nos Phryges, & Sullam, quem nos Syllam. Hinc Amphitrioniades patronymicum, & per epentheſim Amphitryoniades, quo poetæ utuntur pro Hercule, Amphitryonis reuera filio: quamuis ob rerum geſtarũ magnitudinẽ nõnulli originẽ eius ad Iouem retulerint. Virg. 8. Æn. cũ iam ſtabulis ſaturata moueret Amphitryoniades armenta.

AMPHORA, p. c. [*Anfora*] ἀμφορεὺς, uaſis fictilis genus, duas habẽs anſas: unde & nomen accepit, q ſcilicet anſis utrinque apprehenſa ferretur: ab ἀμφὶ, καὶ φέρω. Horat. in Arte: Amphora cœpit Inſtitui, currente rota cur urceus exit? Erat autem hoc uaſis genus uino aſſeruando in primis accommodatum. Idem 3. Carm. Nec Læſtrigonia Bacchus in amphora Langueſcit mihi. Erat præterea Amphora, menſuræ genus, capiens congios octo, hoc eſt 48. ſextarios. Alio nomine Quadrantal dicebatur, à menſuræ eius figura, quæ omni ex parte pedem habebat quadratum. Cic. pro Fonteio. Titurium quaternos denarios in ſingulas uini amphoras portorij nomine exegiſſe. Idem in Verrem: non quæro, unde quadringentas amphoras mellis habueris. Hinc Amphoralis, le, quod eſt unius amphoræ capax. Plin. lib. 37. cap. 2. uas amphorale.

AMPHORARIVS, ἀμφοραφόρος, qui mercedis gratia amphoram portat.

AMPHRYSVS, p. p. ἄμφρυσος, καὶ ἄμβρυσος Stephano, fluuius Theſſaliæ, iuxta quem armenta regis Admeti Apollo pauiſſe traditur. Lucan. lib. 6. Irrigat Amphryſus famulantis paſcua Phœbi. Hinc Amphryſius, a, um, ἀμφρύσιος. Virg. 6. Æn. Amphryſia uates. Item Amphryſiacus, a, um. Papinius: Aut Amphryſiaco paſtor de gramine carpſi. Eſt & nomen duarum urbium. Vide Ambryſus.

AMPLE, [*Ampiamente*] aduerb, copioſe, magnifice. Cic. 2. de Fi. hæc quidem ſatis ample, ſatis honeſte dici putas. Amplius, uide infra. Ampliſſime, ut, ampliſſime gerere honores: hoc eſt, cum ſumma amplitudine & dignitate, Cice. 4. Verr. Ampliter, aduerbium, pro ample: ut, Ampliter acceptus: hoc eſt, cum magno apparatu, & copia. Ampliter ſumptum facere.

AMPLECTOR, ris, plexus, [*Abbracciare*] περιλαμβάνομαι, περιβάλλω,

circumnecto, circumplico. Plaut. in Ciſt. Anus ei amplexa eſt genua. Numeratur a Priſciano inter communia. Lucilius paſſiue dixit: Ego non ſinam me amplectier. Ponitur & Amplecti pro amare. Ci. epiſt. fam. 5. Amplector talem animum. Amplexor, frequentatiuum. Lucilius: Amplexetur qui uelit.

AMPLEXVS, ûs, ui, nomen, ipſe amplectendi actus. Cice. 1. de Diuin. Puerum dormientem circumplicatum ſerpentis amplexu.

AMPLIFICATIO, onis, augmentatio, αὔξησις. Cice. 1. Offic. Nec uero amplificatio rei familiaris, nemini nocens, uituperanda eſt. Apud rhetores Amplificatio (definiente Cicerone in Partit.) eſt grauior quædam affirmatio, quæ motu animorum conciliet in dicendo fidem.

AMPLIFICATOR, uerbale, qui rem aliquam, aut perſonam ampliorem reddit. Idem 3. Tuſc. Pythagoras rerum amplificator fuit.

AMPLIFICO, as, [*Amplificare*] αὔξω, augeo, amplius reddo. Cic. 1. de Nat. Deo. Eamq; facultatem amplificauit Academia. Idem pro domo ſua: A populo ſemper ſum defenſus, amplificatus, ornatus.

AMPLIO, plias [*Ampliare, amplificare*] πλατύνω, augeo, ut, ampliare ætatis ſpatium, Ampliare uires. Pertinet etiam hæc uox ad iudicia. Ad Heren. lib. 4. nam quid fuit iudices, quare in ſententijs ferendis dubitaueritis? aut iſtum hominem nefarium ampliaueritis? Liu. libro. 4. ab urbe cond. ſcribit Poſtumiam uirginem Veſtalem ampliatam, deinde abſolutam, hoc eſt, per ampliationem in ſecundam actionem, interpoſita dilatione, protractam, ut ſcilicet bis cauſam dicere poſſet. Romani enim iudicia hoc modo peragebant. nam aut ſtatim ſententia dicebatur a iudicibus, ſi abſoluendus eſſet reus: aut amplius pronunciabatur, ſi cauſſa obſcurior eſſet: & tunc duabus hiſce litteris, N. L. iudices ſignificabant ſibi nõ liquere quid eſſet ſtatuendum, cauſſamq; denuo eſſe dicendã. hinc Ampliatio naſcebatur, quæ appellata uidetur, quaſi amplius dicendi pronunciatio. quia qui ampliabatur, interpoſita dilatione, rurſus ad agendam cauſſam redibat. De hac ampliatione intelligit. Cice. tertia in Verrem actione, quum ait, Et ſi lex ampliandi faciat poteſtatem, tamen iſti ſibi turpe exiſtiment non primo iudicare. Differt autem ampliatio à comperendinatione, quòd Ampliatio certum numerum actionum non habebat: Comperendinatio iteratam actionem in tertium diem.

* AMPLIATIO, & comperendinatio, differunt omnino inter ſe, nec tamen, in quo plane differant, ſatis conſtat. qua de re recitabimus primum Pediani uerba; deinde, quid ſentiamus ipſi, exponemus. Pedianus igitur ſic. Ante legem Glauciæ de comperendinatione, aut ſtatim ſententia dicebatur, ſi abſoluendus eſſet reus: aut, Amplius, pronunciabatur, ſi uideretur eſſe damnandus, cum dixiſſent iudices, Non liquet, hoc eſt, obſcura cauſſa eſt. itaque ea pars, interpoſita dilatione, dicebat, in cuius peroratione uidebatur obſcuritas. comperendinatio uero utriuſque partis recitatio eſt. & infra ſubiungit hæc. Alij ſic. Inter comperendinationem & ampliationem hoc intereſt, quòd comperendinatio ex una tantum re dabatur, cum cauſſam iudex non intelligeret. & omnino, ſi uidebatur iudicibus bona cauſſa, abſoluebant reum; ſi mala, non ſtatim condemnabant, ſed hac excuſatione parcebant. nam, cum condemnandi notã eſſet C littera, abſoluendi A; ampliandi ſignum N L dabant; quo ſignificabant non liquere. unde ampliatio naſcebatur, quibus ex uerbis primum illud intelligitur, in ampliatione aut accuſatorem ſolum, aut defenſorem iterum cauſſam egiſſe: deinde, etiam hoc conſtat, eſſe, Amplius, pronunciatum, non cum ambigeretur, abſoluendus, an condemnãdus eſſet reus: ſed cum ita dilucide pateret culpa, ut condemnandus omnino uideretur. in quo tamen, ut, quaſi ad excuſandam dilationem, ſpeciem aliquam dubitationis præ ſe ferrent, ampliandi ſignum in tabellis dabant N L: tumq; iterum dicebat is, uel pro reo, uel contra reum, qui, quod propoſuerat, argumentis non ſatis probaſſe uideretur. Quod ad primum attinet; etſi Pediano, ſicuti debeo, tribuo plurimum; quæro tamen, uere ne ſenſerit, an ſecus. uenit enim in mentem ſuſpicari, ne, quemadmodum in comperendinatione, ſic in ampliatione ab utraque parte iterum acta cauſſa ſit. Liuius enim lib. X L I I I. cauſſam de repetundis ex ampliatione utrinque ait eſſe actam. idem ex ijs uerbis poſſum conijcere, quæ ſunt apud Ciceronem lib. 1. in Verrem: Quid ego nunc in altera actione Cn. Dolabellæ ſpiritus, quid huius lacrimas, & concurſationes proferam? uocat alteram actionem poſt ampliationem. quod uerbum ſpectare potius utranque partem, quàm alterutrã, uidetur. & Aſconius ipſe, non dubito, quin idem ſenſerit. ſubiungit enim hæc in ſuo commentario: Hic apparet, etiam in ampliatione ſic alteram dici, quemadmodum in comperendinatione. De illo altero, cum dixit, ampliationem fuiſſe, non in cauſſa dubia, ſed in manifeſta rei culpa, non ad cauſſam melius cognoſcendam, ſed ad damnationem differendam plane non aſſentior: nec tamen audeo diſſentire. libenter enim exiſtimauerim, Amplius, eſſe pronunciatum, cum obſcura cauſa eſſet, nec de abſolutione, aut condemnatione ſatis liqueret, proptereaq; amplius requiri ad cauſſam demonſtrandam uideretur. nam ſi ampliatio futuræ damnationis eſſet ſignum: quorſum, cum de Philodamo eſſet, Amplius, pronunciatum, tantopere Dolabella & Verres contendiſſent, ut condemnaretur? non opera ſuperuacanea fuiſſet? contenderunt autem, quia uidebant poſſe fieri, ut abſolueretur. quid? Pedianus ipſe non'ne contra ſuam ſententiam loquitur? quaſi enim oblitus ea, quæ ante de ampliatione dixerat, hoc in loco ait. Mos ueterum hic fuerat, ut, ſi abſoluendus quis eſſet, ſtatim abſolueretur; ſi damnandus, ſtatim damnaretur; ſi cauſſa non eſſet idonea ad damnationem, abſolui tamen non poſſet, Amplius pronunciaretur. Sed fortaſſe Pedianus excuſari poterit, ſi tempora diſtinguantur, hoc modo; ut ante legem Glauciæ ampliatio fuerit dilatæ condemnationis indicium, poſt legẽ uero Glauciæ, obſcuritatis, nec ſatis exploratæ ſententiæ. utrunque ſanè duo Ciceronis loca, ſi quis attenderit, uidentur oſtendere: primum, in iudicio Philodami, de quo proxime dictum eſt. ibi enim, dubium fuiſſe poſt damnationem euentum iudicij, planè conſtat. deinde, cum ea dixit in eodem libro: Verum, ut opinor, Glaucia primus tulit, ut comperendinaretur reus. antea uel iudicari primo poterat, uel, Amplius, pronunciari. utram igitur putas legem molliorem? opinor, illam ueterem: qua uel cito abſolui, uel tarde condemnari licebat. nam hoc, Tarde condemnari, ad illud, quod proxime dixerat, refertur; Amplius, pronunciari. ut ampliatio nihil aliud, quam tardam condemnationem, ſignificare uideatur. Differt etiam in hoc à comperendinatione ampliatio, quòd ampliatio tantum à iudicum arbitrio ac uoluntate pendet, comperendinatio uero eſt illa quidem in iudicibus poſita, ſed petente uel accuſatore, uel defenſore. nam, niſi alteruter, aut uterque petijſſet, nihil iudices de comperendinando reo cogitaſſent. non potuiſſe autem comperendinationem inuitis iudicibus omitti, Pedianus docet, cum ait, ideo teſtibus uſum eſſe Ciceronem, ut, ſi poſſet, comperendinationem tolleret. ſperabat enim Cicero, cauſſa per teſtes patefacta, iudicibuſq; probata, futurum ut de tollenda comperendinatione a iudicibus impetraret. ergo, tum in iudicibus, tum in accuſatore ac defenſore ſitum fuiſſe comperendinandi ius, uere dixi. Differebant etiam origine ampliatio, & comperendinatio. nã, uetuſtiorem fuiſſe ampliationem, uerba Ciceronis de lege Glauciæ demonſtrant. &, P. Licinio C. Caſſio Coſſ. hoc eſt multis ante primam de repetundis legem annis, quam a L. Piſone latam diximus, ampliatos eſſe reos in iudicio repetundarum, apud Liuium lib. X L I I I. animaduertimus.

AMPLITER. l. Ample.

AMPLITVDO [*Ampiezza*] ἀξίωμα, ut Cic. aut maieſtatis, aut aliquarũ copiarũ magna abundantia. Idẽ ad Lentulũ: Tuæ ſapientiæ eſt, omnẽ amplitudinẽ, & dignitatem tuam in uirtute, atque in rebus geſtis tuis poſitam exiſtimare. Amplitudo corporis. Plin. in epiſt. meatus animæ, propter amplitudinem corporis, illi grauior erat.

AMPLIVAGVS, a, um, p. c. quod in amplum uagatur. Auctor ad Her.

AMPLIVS, [*Più*] πλέον, aduerb. ſignificat plus, Et quandoq; iungitur ablatiuo. Cæſar Comm. 7. ut non amplius quatuor digitis ex terra emineret. Quandoque accuſatiuo. Virg. 1. Æn. Noctem non amplius unam Falle dolo. Quandoq; nominatiuo. Cæſar Com. 5. Amplius octingentæ. Ponitur etiam pro præterea, πρὸς ſine caſu. Cic. de Aruſ. reſp. amplius ad eius laudem minuendã facere potuiſſet?

AMPLVS, a, um, [*Ampio, ſpatioſo*] πλατύ, πλεῖον, qđ late patet. Virg. 1. Æne. Voceṁq; per ampla uolutant Atria. Eſt item Amplus, idẽ quod Græcis ἄξιος, hoc eſt, dignitate multa, & auctoritate præditus. Cic. pro Sext. Roſcio: Is mihi uidetur ampliſſimus, qui ſua uirtute in altiorem locum peruenit.

AMPSAGA, ἄμψαγα Ptolemæo, fluuius eſt Mauritaniæ Cæſarienſis: cuius meminit & Plin. lib. 5 cap. 2.

AMPSALIS, ἄμψαλις, ciuitas Sarmatiæ in Aſia Ptolemæo.

AMPVLLA, [*Ampolla*] gemino l λήκυθος, uaſis genus ex uitro, aut alia materia, ad ſeruandum oleum in balneis, item in menſa ad aquam, uel potionem, alioſq; uſus accommodatum. Cice. lib. 4. de Fini. Si ad illam uitam, quæ cum uirtute degatur, ampulla accedat. Erat autem hoc uaſis genus turgidum, ueluti uentre inflato per tranſlationem. Horatius: Proijcit ampullas, & ſeſquipedalia uerba: pro eo quod eſt, uerba turgentia, & ſufflata abijcit. Vtebantur etiam Romani ampulla ad hauriendas potiones. Sueto. in Domit. Prandebatq; ad ſatietatẽ, ut non temere ſuper cœnam præter Martianum malum, & modicam in ampulla potiunculam daret. Eſt etiam Ampulla, tumor inflatus, quem & Bullam uocamus. Græci modo πομφόλυξ, modo φύσημα appellant.

AMPVLLARIVS, rij, ſubſtantiuum, artifex ampullarum. Plaut. Rud. quiuis dicat ampullarius optimum eſſe opere faciundo corium. Ampullarius, a, um, adiect. ut Ampullariæ unctiones. Pla. Stic. ma-

lacas

lacas ampullaris. Ampullaceus,a,um,quod ex ampulla eſtur,Fruſtum ampullaceum.

AMPVLLOR,laris,[*Inſoperbire,gonfiare*] ab ampulla,ſupbio,turgeo. Sue.in Dom.& Hor.1.epi.Tragica deſæuit, & ampullatur in arte.

AMPVLLACEA pyra,quæ ab ampullæ forma nomen habent. Plin.lib. 15.cap.15.

AMPVTATIO,onis.Cic.de Sen.Sarmentorum amputatio.

AMPVTO,tas,p.c.[*Potare*] ἀποκόπτω, περικόπτω, ἀποτέμνω, circũputo,abſcindo,ſeu aufero. Cice.5.de Fin. Quæ ſit ars agricolarũ, quæ circumcidat,amputet,erigat,extollat.Hinc Peramputo, perfecte incido. Col.lib.8.ſauciatum uenenatam ſaniem mittit, quæ uulnus ita inſanabile facit,ut totum peramputandum ſit.

AMPYCVS,Ἄμπυκος,Titanoros filius,qui ex Chloride, ut ait Apollonij commentator, Mopſum augurem ſuſcepit, à quo Ampycides appellatur.Ouid.lib.12.Metam.Ampyciden Mopſum.

AMSANCTVS,locus in medio Italiæ apud Hirpinos, ſulfureas habẽs aquas,quæ quòd undique ſiluis anguſtijsq; clauſæ ſint, tam peſtilentem emittunt odorem,ut propius accedentes enecẽtur. Hinc factus eſt locus fabulæ, in Amſancti uallibus inferorum ſpiraculum eſſe.Cic.1.de Diuin.mortifera quædam pars eſt, ut & Amſancti in Hirpinis,& in Aſia Plutonia,quæ uidimus.Virg.7.Ænei.Eſt locus Italiæ in medio,ſub montibus altis,Nobilis, & fama multis memoratus in oris,Amſancti ualles.

AMVLA,p.c.περιρραντήριον,genus uaſculi ad aquam geſtandam,quod religionis,& expiãdorum malorum gratia geſtabatur:dictum quaſi amola,ab amoliendis periculis.Diminutiuum Amulula.

AMVLETVM,p.p.ἀλεξιφάρμακον,περίαμμα, omne genus remedij aduerſus cuncta mala medicamenta,præſertim ueneficia.Pli.Infantibus alligatur ſuccinum amuleti ratione,formam uaſculi habens.

AMVLIVS,Ἀμούλιος,Procæ filius,& Numitoris frater,qui regnũ fratri abſtulit,atque omnem eius ſtirpẽ uirilem necauit. Fratris quoque filiæ, Rheæ Syluiæ,per ſpeciem honoris, quum Veſtalem eã legiſſet,perpetua uirginitate ſpem partus ademit.Liu.1.ab Vrb.

AMVRCA,[*Feccia de l'oglio*] ἀμόργη,ſordes olei,quæ præcedunt. nam quæ ſequuntur,feces uocantur. Virg. Georg.1. nigra perfundere amurca. Amurca contra culices, & limaces uim habet maximam. Hinc Examurcatus,ſordibus purgatus.

AMVRCARIA dolia,in quæ amurca infunditur. Cato de re ruſt.c.10.

AMVSSIS,[*Archipenzolo*] ςάθμη,per duplex ſſ,fabrorum,& lapicidarum regula,qua ad dirigenda ligna,ſaxaq; utuntur. Sed late pro omni ordine ponitur. Vnde Amuſſim aduerbium, & compoſitum, Adamuſſim: ut, Iudicium adamuſſim factum apud Gellium: & Examuſſim,id eſt recte,caſtigate. Plaut.in Amph. examuſſim eſt optima.Hinc Amuſſitata adamuſſim facta. Plau.in Mil. amuſſitata indoles.Nonius.

AMVSIVM,uentis diſcernendis excogitatum organum, ut ait Cœlius.Vitr.li.1.cap.6.locus ita expolietur ut amuſium deſideretur.

AMYCLAE,Ἀμύκλαι,pluraliter nomen eſt urbis Laconiæ, Tyndari regia,in qua nati ſunt Caſtor,& Pollux. Alia eſt in Italia inter Terracinam,& Fundos in paludibus,à Laconibus condita, iuxta Seruiũ: cuius ciues,quum Pythagoricam ſectam ſequerentur, & abſtinerent cæde animalium,nec uicinæ paludis ſerpentes interimerẽt, ab illis deleti ſunt.Alij non à ſerpentibus, ſed hoſtium repentino aduentu hanc urbem deletam prodiderunt: nam cum aliquoties falſo nunciatus eſſet aduentus hoſtium,poſtea cautum eſt,ne quis amplius nunciaret.Inde ex improuiſo captæ ſunt Amyclæ. Hinc prouerbium, Loqui uolo:nam ſcio Amyclas tacendo periſſe.

AMYCLEVS,a,um,Ἀμυκλαῖος.

AMYCVS,Ἄμυκος,Neptuni,& Melies Nymphæ filius, Bebryciorum rex,qui aduenas in Bebrycium nemus ad cæſtuum certamen prouocabat,& inſidijs circumuentos ibidem interficiebat. Cum itaque Argonautæ in Bebrycium ueniſſent, Pollux ab eodem ad certamen prouocatus, cognitis inſidijs, ſocios conuocauit, & ab ijs adiutus Amycum interfecit.Virg.5.Æn. Qui ſe Bebrycia ueniens Amyci de gente ferebat.Amycus item unus è Centauris fuit,Ixionis,& nubis filius. Alius fuit Æneæ comes.Virg.lib.9.

AMYDON,pen.cor.Ἀμυδών,ciuitas Pæoniæ, quæ auxilia miſit Troianis.Iuuen.Sat.3.Hic alta Sycione,eſt hic Amydone relicta.

AMYGDALA,læ,p.c.[*Mandorla*] ἀμυγδάλη,nux Græca, quæ & Thaſia,dicitur.Amygdalum,ἀμύγδαλον, etiam neutro genere dicitur pro fructu.Palladius:Græci aſſerunt naſci amygdala ſcripta.

AMYGDALVS,[*Mandorlo*] ἀμυγδαλῆ,arbor,amygdala ferens. Col. lib.13.Amygdalus ſi parum ferax erit.Hinc Amygdalinus, na, nũ, p.cor.Serenus:Fertur Amygdalinæ ſuccus nucis eſſe bibendus.

AMYGDALITES,ἀμυγδαλοειδής Dioſcor. herba eſt genere tithymali,à ſimilitudine foliorum amygdali, quæ & Corymbites dicitur, & Platyphyllos à latitudine foliorum.Plin.lib.26.cap.8.

AMYLON,ἄμυλον,placentæ genus,quod ex tritico fiebat, aut ſiligine ſæpius elota:ita dictum quòd ἄνευ τῆς μύλης,hoc eſt, ſine mola fieret.Macerabatur enim ſæpius quotidie triticum,aut ſiligo, donec ita molleſceret,ut cremor exprimi poſſet, qui deinde in ſole ſiccabatur.A uulgo Seplaſiariorum unica littera immutata Amydon uocatur.Rationem conficiendi amyli uide apud Plin.lib.18. cap.7.& apud Cat.de re ruſt.cap.87.

AMYMONE,Ἀμυμώνη, una ex quinquaginta filiabus Danai regis cui uim intulit Neptunus. Vide Strab.lib.8. Eſt & Amymone apud eundem fons iuxta Lernam,cuius meminit & Plin.lib.4.cap.5.

AMYNTAS,Ἀμύντας,pater fuit Philippi Macedonis.

AMYSTIS,ἄμυστις,ſtrenuæ potationis genus erat apud Thracas, cũ potus ingurgitabatur,ut uinum in dolium infunditur, neque ſpiritu reciprocato, neque ore contracto. Vnde ἀμυστίζειν Græci dicunt,pro ingurgitare, & ſine reſpiratione affatim bibere. Horat. lib.1.Carm.Baſſum Threicia uincat amyſtide.Alij Amyſtidem poculi ſpeciem interpretantur,quo Thraces utebantur,quoties ἀμυστὶ,καὶ ἀπνευστὶ,hoc eſt,citra labrorum contractionem, & ſpiritus reciprocationem,potare uolebant.

AMYTHAONIA,Ἀμυθαονία,Elidis pars eſt,teſte Stephano,ita dicta ab Amythaone Crethei filio.

AMYTHAON,Ἀμυθάων,Melampodis inſignis auguris, & medici pater fuit,quem ab illo Amythaonium uocat.Virg.3.Georg.Phillyrides Chiron,Amythaoniusq; Melampus.

AMYZON,Ἀμυζὼν Ptolem.Cariæ oppidum.Plin.lib.5.cap.9.

A ANTE N

AN,ἦ,μὴ,aduerbium interrogandi,& pro nunquid ponitur. Cic.An uero Romulus ille aut paſtores, aut conuenas congregaſſe uidetur?Sed aliquando tranſit in uim εἰ,cum ſermo dubitatiuus eſt, & tunc fere ſubiunctiuo iungitur:ut,Neſcio,an pater uiuat.

ANA,ſiue(ut apud Melam legitur)Anas (Ἄνας Ptolemæo) fluuij nomen eſt apud Hiſpanos,qui Bæticam,hoc eſt,Granatam,à Luſitania,quam hodie uocant Portugalliam,diuidit. Plin.lib.3. cap.1. & 22.Vulgo Guadiana.

ANABATHRA,ἀναβάθρα,ſcalæ,pulpita, gradus ſuperiores ſcanſiles: ab ἀναβαίνω,id eſt aſcendo.Iuuen. Satyr.7. conducto pendent anabathra tigillo.

ANABIS,Ἄναβις,oppidum Hiſpaniæ,in tractu Tarraconenſi.Ptol.

ANABVRA,Ἀνάβουρα,Piſidiæ oppidum Straboni lib.12.

ANACAMPSEROS,otis,ἀνακαμψέρως,herba cui à magis reuocandi amoris uis tribuitur.ab ἀνακάμπτω reflecto, & ἔρως amor. Plinius lib.24.cap.17.

ANACARDIVM,ἀνακάρδιον,arbor Indis familiaris, fructu auiculæ corculo non diſſimili,unde nomen putant inditum, rubente intus cruore,quo ueluti ſanguine ſcatet.Ruell.lib.1.cap.27.

ANACE,Ἀνάκη,oppidum Achaiæ apud Stephanum.

ANACEPHALAEOSIS,pe.pr.ἀνακεφαλαίωσις,breuis repetitio rerum. Quin.lib.6.cap.1.Rerum repetitio, quæ Græce dicitur ἀνακεφαλαίωσις,a quibuſdam Latinorum Enumeratio, & memoriam iudicis reficit,& totam ſimul cauſam ponit ante oculos iudicis.

ANACHARSIS,Ἀνάχαρσις,philoſophus ex Scytharum genere, ſapientiæ admirandæ,ut ſcribit Cic.lib.5.Tuſcu. qui ſtudio cognoſcendi ritus,& mores Græcorum in Græcia ſe cõtulit, eodem tempore, quo ſeptem Sapientes florebant. Huius imaginibus inſcriptum erat,Lingua,uentre,pudendis abſtinendum eſſe. Plin.tradit Anacharſim inueniſſe rotam figuli,cuius circuitu uaſa formantur.Sed ſi(ut inquit Seneca) apud Homerum longe antiquior inueniatur figuli rota,non uideo quomodo Anacharſis eſſe auctor huius rei potuit. Hic leges aranearum telis quam ſimillimas eſſe dicebat, quòd muſcas quidem,& cetera eius generis inferiora animalia irretirent,à fortioribus autem perrumperentur.De genere mortis eius tradit Laertius, cum in patriam ſe recepiſſet, Græcoq; ritu ſacrificaret,à fratre ſuo Scytharum rege interemptum.

ANACHITES,ἀναχίτης,gẽma omniũ precioſiſſima, quã Adamãtẽ uocamus:dicta q; uanos motus,animiq; lymphationes credatur abigere,& aduerſus uenena habere uim antidoti.Pli.lib.ulti.cap.4.

ANACLINTERIVM,[*Letticciuolo,matarazzo*] ἀνακλιντήριον, lectulus ſuper quo quieſcimus interdiu, apud Lãpridium in Heliogabalo, accubita:à quibuſdam Stibadia dicuntur.Spart. in Ceſonio Commodo:nam lectum eminentibus quatuor anaclinterijs fecerat.

ANACOLVTHOS,ἀνακόλουθος,Latine inconſequens: unde Anacoluthon figura, eſt cum non redditur quod ſuperioribus reſpondeat, ut ſi in oratione ponatur μὲν,& non ſequatur δὲ. Aut è contrario, cum particula, quæ non niſi poſteriori loco poni conſueuit, ſola ponitur ſine ea,quæ ſolet præcedere:ut ſi,uerbi gratia, relatiuum ponatur ſine antecedente.Virg.2.Æneid.Milia quot magnis nunquam uenere Mycenis.ubi Seruius, Anacoluthon eſt: nam dicit quot,cum non præmiſerit tot.

ANACREON,Ἀνακρέων, nomen proprium poetæ lyrici, à quo metra Anacreõtica dicta ſunt.Ortus ex Teo Ioniæ ciuitate: Amauit puerum formoſiſſimum nomine Batyllum uiſenda pulchritudine ſpe-

ctabilem. Hor. Non aliter Samio dicũt arſiſſe Batyllo Anacreonta Teiũ. Perijt acino uuæ paſſæ ſtrangulatus, ut tradit Pli. li. 7. c. 7.

ANACTORION, ἀνακτόριον, herba eſt, quæ notioribus nominibus, ξιφίον, Græcis, & Latinis Gladiolus appellatur. Dioſc. lib. 4.

ANACTORIA, ἀνακτόριον Stephano, oppidum Acarnaniæ, ad ſinum Ambracium. Pli. lib. 4. cap. 1. Eſt item Ioniæ urbs in minore Aſia, poſtea Miletus appellatus: ut teſtatur idem lib. 5. cap. 29.

ANADEMA, pen. pro. ἀνάδημα, corona, aut ſimile capitis ornamentum, ἀναδέω, corono. Lucret. libro. 4. Et bene parta patrum fiunt anademata mitræ.

ANADENDROMALACHE, ἀναδενδρομαλάχη, malua arboreſcens, quam Gal. 4. Therapeuticæ eandem facit cum althæa.

ANADIPLOSIS, p. p. ἀναδίπλωσις, iteratio dictionis in ultima parte præcedentis uerſus ſitæ, in prima ſequentis repetitio. Virg. Ecl. 8. Sit Tityrus Orpheus, Orpheus in ſiluis, inter Delphinas Arion.

ANAEA, ἀναία Stephan. urbs Cariæ contra Samum. gentilia, Anæus, ἀναῖος, & Anoites, ἀναΐτης. hinc ortus Menelaus Anæus, Peripateticæ familiæ philoſophus, & hiſtoriarum ſcriptor egregius.

ANAETIA, ἀναιτία, oppidum maioris Armeniæ. Pli. lib. 5. cap. 24.

ANAGALLIS, ἀναγαλλὶς, herba quam Morgelinam, uel Gallinæ morſum uulgo uocari, Ruellio credimus. duæ eius à Plinio traduntur ſpecies, floris colore diſtinctæ. mas florem habet phœnicum, fœmina cæruleum.

ANAGLYPHA, p. cor. [*Coſe di rileuo*] ἀνάγλυφα, dicuntur uaſa, alia'ue opera, ſculpturis aſpera, quæ ſcilicet ita exſculpta ſunt, ut in eis imagines emineant: ita dicta ab ἀνὰ, ſurſum, & γλύφω ſculpo: eo quòd ſculpturæ in ſuperiori parte emineant: Gallis Releuata dicuntur. Eadem & Anaglypta inuenimus appellata. Pli. lib. 33. cap. 11. Anaglypta in aſperitatemq́; inciſa circa linearum picturas quærimus. Martial. lib. 1. Nec deſunt tibi uera Glaniana, Nec menſis anaglypta de paternis.

ANAGLYPTICE, ſiue Anaglyphice, [*L'arte del ſculpire il rileuo*] ἀναγλυφικὴ, ἢ ἀναγλυπτικὴ, ars, & ratio ita ſculpendi, ut in opere imagines emineant.

ANAGNIA, ἀναγνία Ptol. ciuitas Hernicorum in Latio, ubi Antonius ſorore Auguſti contempta, & Cleopatra in uxorem ducta, monetam feriri iuſſit. Virg. lib. 7. Quos diues Anagnia paſcit.

ANAGNOSTES, ἀναγνώστης, Latine lector. nam ἀναγινώσκω, lego, ἀνάγνωσις lectio. Cic. Att. anagnoſtes noſter Soſitheus deceſſerat.

ANAGYRIS, ἀνάγυρις, herba eſt grauiſſimi odoris, quæ ob id à ruſticis lignum putidum uocatur. Huius folia, uirgasq́; ſi quis decerpſerit, fœdiſſimo odore manus imbuit, quo non niſi frequenti lotione poteſt liberari. Hinc factus eſt locus prouerbio, ut qui ſibi offutura commoueat, ἀνάγυριν κινεῖν, hoc eſt, Anagyrin mouere dicatur.

ANAITIS, idis, ἀναῖτις, Deæ cuiuſdam nomen, quæ in Sacaſena Armeniæ regione præcipue colebatur. Huius deæ miniſterio moris erat optimatum filias forma præſtantiſſimas dedicare: quæ ubi aliquandiu omnibus corporis ſui copiam feciſſent, tanquam nobiliores redditæ, deinceps uiris tradebantur. Dies feſtus huic numini dicatus, Saca uocabatur, quo ſe uiri mulieribus permiſti ad ſtuporem uino ingurgitabant. Sunt qui tradant, hæc feſta in memoriam uictoriæ, quam Cyrus de Sacarum gente retulit, eſſe inſtituta. Strab. lib. 11.

ANALECTA, [*Immonditie de la tauola*] ἀνάλεκτα, purgamenta cœnarum, quæ manu colligi ſolent, & extra triclinium efferri. Martial. lib. 7. Colligere longa nec turpe putat dextra Analecta, ἀπὸ τοῦ ἀναλέγειν, hoc eſt, à colligendo, propterea quòd manu colligerentur, non ſcopis euerrerentur. Inuentis enim lithoſtrotis, cæteriſq́; id genus precioſioribus pauimentis, ceſſauit uſus ſcoparum. Martia. lib. 13. In precio ſcopas teſtatur palma fuiſſe: Ocia ſed ſcopis nunc analecta dabunt.

ANALECTES, æ, ἀναλέκτης, dicitur, teſte Cœlio Rhodi. lib. 13. ca. 31. q. multa lectione exercitatus, memoria eſt firmiſſima. ἀναλέγειν, enim memoria concipere, & firmiter tenere. Seneca: Suaſit illi Satellius Quadratus, ut grammaticos haberet analectas.

ANALECTIDES, ἀναλεκτίδες, dicuntur, quibus è xylino lino, uel quauis materia, puellæ tanquam puluillis conſtipant ſcapulas prominentes. ut uideri pleniores poſſint. Ouid. 3. de arte aman. Conueniunt tenues ſcapulis analectides altis. Cœl. lib. 7. cap. 51.

ANALOGIA, [*Proprietà, proportione, conuenienza, ſimilitudine*] ἀναλογία, accentu in pen. proprietas, proportio, conuenientia, ſimilitudo. Cic. Quod analogiam Stoici, nos appellemus conuenientiam, ſi placet. Quin. lib. 1. Analogia præcipue, quam proxime ex Græco transferentes in Latinum, proportionem uocauerunt. Hæc eſt eius uis, ut id quod dubium eſt, ad aliquid ſimile, de quo non quæritur, referat, ut incerta certis probet: ut ſi quæratur, funis maſculini, an fœminini generis ſit, ex eius diminutiuo cognoſcitur, quia funiculus, generis maſculini eſt.

ANALOGUS, ἀνάλογος, proportione reſpondens.

ANALOGISMUS, ἀναλογισμὸς, a Dialecticis uocatur firmiſſimum illud argumenti genus, quod à cauſa propinqua ducitur. Cui opponitur Epilogiſmus, qui ſolet ſumi ab effectu, aut certe à cauſa remota. Dicitur autẽ Analogiſmus, à Græco ἀναλογίζομαι, quod ſignificat, ratiocinari, & firmiſſimis argumentis aliquid colligere.

ANALYTICA, rum, ἀναλυτικὰ, nomen eſt duorum librorum Ariſtotelis quibus ille iudicandi, ſiue (ut alij loquuntur) argumenta reſoluendi, partem exequitur. deductum eſt a uerbo ἀναλύειν, quod reſoluere ſignificat, nonnunquam etiam diiudicare.

ANANCHITIS, ananchitidis, ἀναγχῖτις, gemma, de qua ſic Plin. libro 37. cap. 11. Ananchitide in hydromantia dicunt euocari imagines deorum.

ANANTAPODOTON, ἀνανταπόδοτον, ſchema quo Græci frequentius utuntur, quàm Latini, cum ſcilicet oratio aliquo membro deſtituitur.

ANAPAESTUS, ἀνάπαιστος, pes ex duabus ſyllabis breuibus, & ex tertia longa. ex ἀνὰ re, & παίω ferio, quòd repercutiat dactylum ſono reciproco. A Græcis ἀντιδάκτυλος dicitur, quaſi dactylo contrarius. Cice. lib. 2. Tuſcul. Non adhibetur ulla ſine anapæſtis pedibus exhortatio.

ANAPAUOMENOS, ἀναπαυόμενος, fons eſt in Dodone, Ioui ſacer: ita dictus παρὰ τὸ ἀναπαύεσθαι. De hoc ſcribit Pli. lib. 2. ca. 103. In Dodone, Iouis fons cum ſit gelidus, & immerſas faces extinguat, ſi extinctæ admoueantur, accendit. Idem meridie ſemper deficit: qua de cauſa Anapauomenon uocant. Mox increſcens ad medium noctis exuberat. ab eo rurſus ſenſim deficit.

ANAPHE, ἀνάφη, inſula eſt una Sporadum, inter Theraſiam, & Aſtypalæam, quam Plin. lib. 2. ca. 87. enumerat inter eas, quæ diu aquis tectæ, tandem emerſerunt. Nominis ratio à Stephano hæc traditur, quòd Argonautis intermeſtri luna tempeſtate iactatis, opportune apparuerit.

ANAPHALIS, ἀναφαλὶς, herba eſt, quæ notiori nomine Gnaphalium, & à quibuſdam Centunculus appellatur.

ANAPHORA, pe. cor. ἀναφορὰ, ſeu Epanaphora, ἐπαναφορὰ, figura quã nos Relationem, ſeu repetitionem dicere poſſumus, quæ fit quoties in principio ſingulorum membrorum, aut uerſuum eadem pars orationis repetitur, hoc modo: Verres calumniatores apponebat, Verres de cauſa cognoſcebat, Verres pronunciabat. Virg. 1. Æn. Nate meæ uires, mea nate potentia ſolus, Nate patris ſummi. Anaphoræ etiam ſcanſiones, ſeu aſcenſiones ſignorum uocabantur, ab Oriente circũactu mundi quotidiano factæ, ex inclinatione cæli uaria, nunc maiores, nunc minores. Firmicus: Sed iſtis tandiu uitijs, laborabit, quoad ſigni eius fuerit anaphora cõpleta.

ANAPIS, pen. pro. ἄναπις, Siciliæ fluuius leniter decurrens, decem ſtadijs procul à Syracuſis in mare defluens. Ouid. 5. Metam.

ANARCHUS, ἄναρχος, ſine principe, uel principio. Ambroſ. li. Exam. Dedit ergo principium mundo, dedit etiam creaturæ infirmitatem. ne anarchon, id eſt, principio carentem crederemus.

ANARIACE Straboni, Anariaci Plinio, ἀναριάκαι Stepha. populi ſunt ad mare caſpium ad Ortum incolentes: quorum oppidum Anariace, ἀναριάκη, commemoratur à Stephano.

ANARRHINON, ἀνάῤῥινον, quod & Antirrhinum, herba eſt anagallidi ſimilis, radice nulla, aut perexigua, ſemine uitulinas nares imitantes: unde & nomen habet. Plinius libro 25. cap. 10. & Ruellius lib. 3. cap. 131.

ANAS, atis, pen. genitiui cor. [*Anitra*] νῆττα, auis notiſſima ex genere amphibiorum: ita dicta ab aſſiduitate natandi. Martial. libr. 13. Tota tibi ponatur anas, ſed pectore tantum, Et ceruice ſapit, cætera redde coquo. Eſt & anas, ἄνας, fluuius ulterioris Hiſpaniæ Bœticam diuidens a Luſitania. De quo Pomp. Mela. libro. 2. Antiqui præterea Anatem uocabant anuum morbum, quo ſcilicet uetulæ laborant. Feſtus.

ANATICULA, νησσάριον. Cice. 5. de Fin. Serpere anguiculos, euolare merulas, nare anaticulas, cornibus uti uidemus boues.

ANATINUS, na, num, p. pr. Plau. in Rudente: Vtinam fortuna anatina nunc uterer: ut, quum exiſſem ex aqua, arerem tamen.

ANASA, ἄνασα, oppidum Carmaniæ, apud Pli. lib. 6. cap. 28.

ANASTROPHUM, ἀναστροφή, inuerſio, (ut docet Diomedes) duorum uerborum ordo præpoſteros: ut, Italiam contra, pro contra Italiam.

ANATARIUS, νηττοφύλαξ, qui anates cuſtodit, paſcit'ue.

ANATARIUS, ria, rium, [*Quello che è de l'anitra, come le piume*] qđ ex anate eſt, ut Anatariæ plumæ: ſiue quod ad anates pertinet, ut Anataria aquila, νηττοφόνος ἀετὸς, quæ anates uenatur. Pli. lib. 10. ca. 3.

ANATHEMA, [*Scommunica*] ἀνάθημα, idem quod deteſtatio, uel execratio. Itẽ donarium, quod dijs ſuſpenditur in columna, uel pariete templi: ἀπὸ τοῦ ἀνατιθέναι, hoc eſt, à ſeponendo, uel ſuſpendẽdo: aut certe ab eo, quod nefas eſſet ea loca mouere. Homines quoque

que fieri, quorum capite deorum alicui dicata ſunt, anathemata appellantur. Vide Budæum in Commen. linguæ Græcæ. Inde Anathematizo, deteſtor.

ANATOCISMVS, [*Vſura, de l'uſura*] ἀνατοκισμὸς, eſt uſuræ anniuerſaria reuolutio, & quas uſuras uſurarum uocant. Cic. ad Att. centeſimas me obſeruaturum cum anatociſmo.

ANATOME, mes, ἀνατομὴ, diſſectio, quum humanum corpus diſſecatur, ut uenæ, nerui, & cetera à medicis conſpici poſſint.

ANAVROS, ἄναυρος, fluuius Theſſaliæ, ex Pelio monte fluens, quaſi abſque aura dictus. Luca. libro 6. Quiq; nec humentis nebulas, nec rore madentem Æra, nec tenues uentos, aſpirat Anauros. De hoc fluuio, uel potius torrente: uide plura apud Apollonium Argonaut. libro 6.

ANAVSIS, apud Flaccum in Argon. procus eſt Medeæ, Alanorum, & Heniochorum rex, poſtea à Styro riuali interfectus.

ANAX, ἄναξ, proprium uiri nomen, qui fuit Cœli, & Terræ filius, à quo Miletus olim dicta fuit Anactoria. Cœl. Rhod. lib. 5. cap. 1.

ANAXAGORAS, pe. co. ἀναξαγόρας, Clazomenius philoſophus in phyſicis præcellens, non modo generis gloria, & diuitiis, uerum animi quoque magnitudine clariſſimus, quippe qui totum patrimonium ſuis ſponte reliquit. & cum ab eis negligentiæ inſimularetur, Quid ergo, inquit, non ne uos iſta curatis? Mox abſcedens, ad ſpeculandum rerum naturam ſe contulit, ſtudio doctrinarum flagrans, rei & priuatæ, & publicæ omnino negligés, adeo ut cuidam ipſum ita compellanti, Nulla'ne tibi patriæ cura eſt dixerit, Mihi uero patriæ cura, & quidem ſumma eſt, digitum in cœlũ intendés. Hic quum poſt diutinam peregrinationem in patriam rediiſſet, poſſeſſionesq; deſertas uidiſſet non eſſem, inquit, ego ſaluus, niſi iſtæ periiſſent. Digna profecto uox philoſopho, qui pluris faceret culturam ingenii, quam prædiorum. Vide plura apud Laertium.

ANAXANDRIDES, ἀναξανδρίδης, poeta Græcus comœdiarum ſcriptor, patria Rhodius, qui tempore Philippi Macedonis floruit. Docuit fabulas 65. ut ſcribit Suidas.

ANAXARCHVS, ἀνάξαρχος, nomen proprium philoſophi Abderitæ ſectatorisq; Democriti. Hic habuit inimicum Nicocreonté Cypri tyrannum, à quo comprehenſus, coniectusq; in pilam ſaxeam ibiq; ferreis malleis contuſus, adeo toleráter pertulit aſperrimos illos cruciatus, ut uerbum illud memorabile côduplicauerit. Tunde, tunde Anaxarchi follem. Anaxarchum enim non tundis. Ad ultimum, amputationem linguæ minitante tyranno, protinus dentibus abſciſſam linguam in os eius ira patulum dicitur expuiſſe. Vide Laertium.

ANAXARETE, ἀναξαρέτη, puella fuit Cypria, ex Salamine oppido, forma inſignis, & regia ſtirpe ſuperba, quam cũ Iphis infimæ ſortis iuuenis perditiſſimè amaret, & ab ea ludibrio haberetur, doloris impatientia ſeſe ad fores eius ſuſpendit. cuius funus cum Anaxarete ſiccis, immotisq; oculis intueretur, in ſaxum eſt conuerſa, ut fabulatur Ouid. lib. 14. Met.

ANAXENOR, ἀναξήνωρ, citharœdus fuit, qué Magneſia ciuitas ualde extulit, ſed magis M. Antonius, qui quatuor ciuitatum ei tributa legenda tribuit, ut ſcribit Strabo lib. 14.

ANAXILAVS, ἀναξίλαος, Rheginorũ in agro Brutio tyrannus fuit, & Meſſanæ in Sicilia conditor, qui ex teſtaméto liberos ſuos Mycithi ſerui ſui tutelæ commendauit. Mycithus autem prouinciam ſibi impoſitam, tanta fide, moderationeq; adminiſtrauit, ut Rhegini, ſerui imperium non detractarent, Pueris deinde ad legitimam ætatem prouectis bona fide & imperium, & paternam hæreditatem reſtituit, ſibiq; exiguo ſeruato uiatico reliquum uitæ priuatus peregit. Fuit præterea Anaxilaus quidam ex Lacedæmoniorum principibus, qui una cũ Lycurgo in uinculo côiectus fuit & paulo poſt cum eodem abſolutus. Vide Plutarchũ in Alcibiade.

ANAXYLIDES, ἀναξυλίδης, nomen philoſophi, quem Hieronymus contra Iouin. ſcribit in lib. 2. philoſophiæ aſſerere Potonem matrem Platonis phantaſmate Apollinis fuiſſe compreſſam, quodq; ſapiétiæ principé nó aliter arbitretur niſi de partu uirginis editũ.

ANAXIMANDER, ἀναξίμανδρος, Mileſius philoſophus Taletis auditor, primus terræ, marisq; circuitus deſcripſit, & ſphæram inſuper conſtruxit, ut inquit Laertius. Hic dixit infinitum rerum omnium generationis, atque corruptionis cauſſam eſſe: & partes quidem uniuerſi corrumpi, totum autem eſſe immutabile, Præterea cylindri formæ eſſe terram aſſeruit, tantæ profunditatis, ut ad latitudinem profunditas tertia inueniatur.

ANAXIMENES, ἀναξιμένης, philoſophus fuit Mileſius, Euryſtrati filius. Anaximandri diſcipulus, ſucceſſorq;, qui eo die obiit, quo Sardis à Cyro captæ ſunt. Hic principium rerum aera opinatus eſt, quem genere infinitum, qualitatibus finitum aiebat, cuius condenſatione, ac rarefactione cuncta gigni putauit. Motum uero ab æterno eſſe dixit: terram ex aere conſtipato, primum omnium factam latam, magnam: idcirco non abſque ratione ſuper aerem contineri: Solem, Lunam, ceterasq; ſtellas à terra ortum habere.

ANAXYRIS, ἀναξυρὶς, herba eſt notiſſima, quam & Oxalidem Græci, & Latini Rumicem appellant. ita dicta, quòd folia eius calceorum ſoleas imitentur, & quæ & Anaxyrides quandoque a Græcis appellantur.

ANAZARBA, ἀνάζαρβα Stephano, oppidum eſt Ciciliæ, Dioſcoridis illuſtriſſimi medici patria.

ANCESA, [*Vaſi intagliati*] dicta ſunt ab antiquis uaſa, quæ cælata uocamus, quòd circum cædendo talia fiant. Ipſum quoque Cælare uerbum ab eadem cauſſa dictum eſt, d, cum l permutata. Feſtus.

ANCAEVS, ἀγκαῖος, Samiorum rex qui ſtrenuiſſimus agricola habitus fuit. Huic, cum ſeruos nimio labore premeret, prædictũ fuit à ſeruo, nullum eius uineæ, quam tum plantabat, uinum bibiturum. Paucis poſt annis, coacta eius uineæ uindemia, iuſſit ſibi ex lacu uinum hauriri, increpans eum, qui futurum prædixerat, ut nunquam eius uineæ uinum biberet. Iamq; calicem ori admoturo nunciat quidam, aprum miræ magnitudinis uineam uaſtare. Abiecto itaque poculo, cũ aprum uellet interficere ab illo, dente ictus interiit. Huc alludit Horatius, cum ait: Inter calicem, ſupremaq; labra Multa cadunt. Vide Er. adagia. Fuit & alter hoc nomine filius Lycurgi.

ANCEPS, ancipitis, [*Dubbio dubbioſo*] ἀμφίτομος, quod utrinque acutum eſt. Anceps (inquit Feſtus) ſignificare uidetur, quod ex utraq; parte caput habet, ut ſecuris, bipennis. ſed magis a capiédo, quòd ex utraque parte æque capiatur, appellatum eſt. Lucil. Vecte, atque ancipiti ferro effringam cardines. Accipitur pro dubio, ſiue ambiguo, ἀμφίβολος, ἐπαμφοτερίζων. Cic. pro Marcel. Incertus eſt exitus, & anceps fortuna.

ANCHIALE, ἀγχιάλη, ciuitas Ciciliæ, de qua Strabo, poſt Zephyrium, inquit, Anchiale ſupra mare, Sardanapali opus. Ex hac urbe fuit Athenodorus, qui non à Sardanapalo, ſed ab Anchiale Iapeti filia conditam uult Cydmi matre, à quo nomen uicino flumini. Ex Stephano.

ANCHIALOS, ἀγχίαλος, urbs Thraciæ in intimo ſinu, atque ubi pontus alterum ſui flexum angulo finit. Hæc Pomponius. Eſt & Anchialos, aſtrologi nomen, cuius meminit Cic. lib. 2. de diuin.

ANCHISES, ἀγχίσης, Capyos filius, ante bellum Troianum, nemorum latebras, & ſolitudines coluiſſe fertur, gregibus, & armentis intentus: quibus cum uacaret, a Venere adamari cœpit, & cum ea concubuit, unde natus eſt Æneas apud Simoenta Troiæ fluuium, ut ſcribit Seruius. Porro cum ſe Veneris concubitu uſum fuiſſe iactaſſet, à Ioue fulmine eſt afflatus. Propterea dicunt eum Troianorum conſiliis non interfuiſſe. Ardente Troia, cum nulla ſalutis ſpes appareret, ſenio côfectum Æneas humeris impoſuit, ſecũq; Drepanum uſque Siciliæ urbem uexit, ubi fatis conceſſit. Virg. 1. Æneid. Tu ne ille Æneas, quem Dardanio Anchiſæ Alma Venus Phrygii genuit Simoentis ad undas?

ANCHORA, pen. co. [*Anchora*] ferreum inſtrumentum, quo naues retinentur, quod & a Græcis ἄγκυρα uocatur: unde & Latini uocem hanc procul dubio mutarunt, κ tenue in ſuam aſpiratam, & υ in ο commutantes. Cic. 7. Ver. Vela fieri, præcidi anchoras imperauit. Et quia nautæ tempeſtate iactati quando feliciter nauigandi nulla ſpes ſupereſt, ad anchoram confugiunt, qua eiecta nauim eodem in loco retinent, donec felicius nauigandi ſe offerat occaſio: factum eſt ut Sacram anchoram prouerbialiter dicamus pro extremo perfugio. Vide Er. in Adag.

ANCHORALIS, lis, le, adiect. Plin. lib. 16. cap. 8. Vſus eius anchoralibus maxime nauium. Anchoralis tractus. Liu. 7. bel. Maced.

ANCHORARIVS, [*Anchoraio*] qui curam anchoræ habet.

ANCHORARIVS, a, um, quod ad anchoram pertinet: ut, Funes anchorarii. Hircius: Storias ex funibus anchorariis tres fecerunt.

ANCHVRVS, ἄγχουρος, Midæ regis filius de quo hæc tradit Plu. in Parallel. Circa Celænon Phrygiæ oppidum, terra ingenti hiatu diuiſa, cum Midæ reſpôſum eſſet, futurum ut terra coiret, ſi res in hiatum precioſiſſimas deieciſſet, Anchurus regis filius nihil hominis anima precioſius exiſtimans, conſcenſo equo, ſe in ſpecum præcipitauit. Nec ita multo poſt terra in priſtinam coiit figuram.

ANCHVSA, ἄγχουσα, herba eſt lactucæ foliis, radicem habens digitali craſſitudinem, colore ſanguineo, æſtate manus inficiens, qua mulieres colorem purpureum malis inducunt.

ANCILE, per ſimplex, l, p. pro. ſcutum breue erat, auctore Feſto, ita ex utroque latere reciſum, ut nullus angulus uideri poſſet, & ſummum, infimumq; eius latus medio pateret. Dictum ab Am & Cæſum, quaſi Anciſum: uel ab ἀγκών, quod eſt cubitus: uel ab ἄκος remedium, quoniam peſtilentiæ remedium fuit. Fertur Numæ Pompilii tempeſtate de cælo decidiſſe, unaq; editam uocem, omnium potentiſſimam fore ciuitatem quandiu in ea manſiſſet. Itaque facta ſunt eiuſdem generis plura, quibus id miſceretur, ne internoſci cæleſte poſſet. De hoc Ouid. lib. 3. Faſtorum: Ecce leui

ſcutum uerſatum leniter aura Decidit: à populo clamor ad aſtra uenit. Et paulo poſt: Idq; ancile uocat, quod ab omni parte recisum eſt: Quemq; notes oculis, angulus omnis abeſt. Liu.lib.1.Salios duodecim Marti Gradiuo legit, tunicæ pictæ inſigne dedit, & ſuper tunicam, æneum pectori tegmen, cæleſtiaq; arma, quæ ancilia appellantur, ferre, ac per urbem ire canentes carmina cum tripudiis, ſolenniq; ſaltatu iuſſit. Hora. li.3. Carm. Hoc ancilium declinauit cum ait, Anciliorum nominis, & togæ. Iuuenalis uero adiectiuum poſuit, quum dixit, Clypeis ancilibus.

Ancilla, [*Fante, ſerua*] δούλη, mulier ſerua. Nomen deductum putauit Feſtus ab Anco Martio, quòd is in bello magnum fœminarum numerum ceperit. Siue quòd antiqui Anculare dicebant miniſtrare. Ex quo dii quoque ac deæ feruntur coli, quibus nomina ſunt Anculi, & Anculæ. Plin.lib.2.cap.63. Terra mortalium ſemper ancilla.

Ancillaris, ris, re. Cic. Tuſc. ancillari, ſordidoq; artificio.

Ancilliariolus, ancillæ addictus, qui ancillam amat. Martia.lib. 12. Ancillariorum tua te uocat uxor.

Ancillor, laris [*Miniſtrare, ſeruare*] δουλεύω, miniſtro, uel dedico me ad miniſtrandum, ac ſeruiẽdum, more ancillarum, quæ ſuis miniſtrant, ac ſeruiunt heris. Cic. in Saluſt. Non enim uni priuatim ancillatus ſum.

Ancillula, θεραπαινίδιον, diminutiuum ab ancilla. Cice. 1. de Orat. Iuris ſcientiam eloquentiæ, tanquam ancillulam, pediſſequamq; adiunxiſti.

Anclabra, uaſa quibus ſacerdotes utebantur. Anclabris (inquit Feſtus) eſt menſa miniſteriis apta diuinis uaſa quoque in ea, quibus Sacerdotes utuntur, anclebra appellantur. Sunt qui legant Antlabra, ἀπὸ τοῦ ἀντλεῖν, hoc eſt ab hauriendo.

Ancon, onis, ſiue Ancona, æ, pen. pro. ἀγκών, urbs eſt totius Piceni celeberrima, portum habens inſigni opere à Traiano Cæſare extructum. Nomen habet à ſitu, qui cubiti flexuram refert. Græci enim & cubitum, & locum cubiti modo ſinuoſum, ἀγκῶνα, appellant. Pli.lib.3.cap.13. Ab iiſdem colonia Ancon, appoſita promontorio Cumero in ipſo flectentis ſe oræ cubito. Fuit item Ancon, apud Carthaginienſes obſcurum domicilium, in quod detrudebantur, quibus iratior erat tyrannus.

Ancus, ἄγκος, cognomento Martius, quartus fuit Romanorum rex, Numæ Pompilii ex filia nepos, qui & Latinos bello domuit, & Ianiculum ponte ſublicio urbi coniunxit, Romanorumq; limites ad mare uſque promouit, ubi & Oſtiam condidit. Reliqua uide apud Liu.lib.1. ab Vrb. con. Dictum autem uolunt Ancum ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος, hoc eſt, à cubito, quem incuruum habebat, nec poterat exporrigere. Vide Seruium in illud Virg.6. Æneid. Quem iuxta ſequitur iactantior Ancus.

Anculi, & Anculæ, dii, deæq; ancillarum putabantur. Feſtus.

Ancyra, ἄγκυρα, nomen duarum urbium, quarum altera eſt Phrygiæ, altera Galatiæ. Dicta Ancyra ab anchoris nauium captarum à Mithridate, quas Ptolemæus Ægypti rex ſuppetias Gallogræcis miſerat. Vide Steph. Et Plin.lib.5.cap.ult.

Andabatae, [*Combattenti à la cieca*] ἀνδαβάται, gladiatores erant, qui oculis clauſis digladiabantur, Cic. Trebatio: Quem antea ne andabatã quidẽ defraudare poteramus. De Andabatis ſic ſcribit. Er. Andabatæ fuerint'ne populi clauſis oculis ſoliti pugnare, an gladiatorium genus, qui clauſis oculis tenderent in aduerſarium, an potius luſus, ut propemodum ex Seneca licet conicere, nondum ſatis compertum habeo.

Andania, ἀνδανία Stephano, oppidum Peloponneſi. Stra.lib.8.

Andanis, ἄνδανις, fluuius eſt Carmaniæ regionis. Pli. li.6.cap.23.

Andegavi, Galliæ Lugdunenſis populi, qui & Andes. Tacitus lib. 3. Erupere primi Andegaui ac Turonii. & Pli.li.4.cap.18.

Andelus, ἄνδελος, ciuitas Hiſpaniæ in Vaſconia non procul à Pompeiopoli, quæ uulgo Pampilona appellatur: metropolis regni Nauarræ.

Andes, um, populi inter Celtas, Carnutibus, & Turonibus finitimi ac ducatui Bituricenſi, oceanoq; proximi, quos Ligeris flumen alluit. Pli. Andeganos appellat, Cæſar Andes.

Andes, uicus non procul a Mantua, Virgilii patria.

Andinus, Adiect. ut Andinus uates: cantus Andinus. Sil.l.8. Mãtua muſarũ domus, atque ad ſidera cãtu Euecta Andino. i. Virgiliano.

Andocides, ἀνδοκίδης, unus ex decem præcipuis Athenienſium Rhetoribus, Leogori filius. Suidas.

Andria, ἀνδρία, Phrygiæ oppidum, apud Pli.lib.5.ca.ult. Ste. præterea Andriam in Elide collocat, & alteram in Macedonia.

Andriaca, ἀνδριακὴ Ptolemæo, oppidum eſt in Media, & alterum in Lycia Ptolemæo: Rurſum aliud in Tracia, Straboni.

Andricus, pen. corr. ἀνδρικός, Ciliciæ mons, ut inquit Strabo li.14. Quo etiam nomine dictum eſt flumen quoddam eiuſdem regionis, non procul ab Amani portis, apud Pli.lib.4.

Androdamas, ἀνδροδάμας, lapis eſt ex genere hæmatitarum, colore nigricante, pondere ac duritia inſignis, qui attritus coti ſuccũ reddit ſanguineũ. Vide Pli.l.36. ca.20. Eſt præterea Androdamas, gẽmæ nomẽ, quæ argenteũ nitorem habet, ut adamas quadrata, & ſemper teſſellis ſimilis: cui Magi putant nomen impoſitũ ab eo, quòd impetus hominum, & iracundias domet. ἀπὸ τοῦ δαμάζειν τοὺς ἄνδρας, hoc eſt a domandis uiris. De hac Pli.lib.37.cap.10.

Androdamus, Rheginus, qui leges condidit Chalcidenſibus, qui ſunt in Thracia, ut ſcribit Ariſtoteles.

Androdus, nomen proprium filii Codri Athenienſium regis, qui Epheſum condidit, & Ionum regiam ibi conſtituit. Fuit & alter Androdus ſeruus, hoſpes, & medicus leonis: de quo uide Gel.

Androgeos, ἀνδρόγεως, præclaræ indolis adoleſcẽs Minois Cretenſium regis filius fuit, qui ab Athenienſibus, & Megarẽſibus per inuidia occiſus eſt, quòd paleſtra ceteros ſuperaret. Quapropter ſuſcepto à Minoe aduerſus hos populos bello, primo Megarẽſeis ſubegit, deinde Athenienſeis ſibi tributarios fecit, & in Androgei memoriam pueros Athenienſeis Minotauro cœpit obiicere.

Androgyni, ἀνδρόγυνοι, populi in Africa, utriuſque naturæ inter ſe uicibus coeuntes, dextera mamma his uirilis, læua muliebris. Pli.lib.7.cap.7.

Androgynos, pen. cor. ἀνδρόγυνος, qui utrunque habet ſexum, & maris & fœminæ. Cic.1. de Diuin. Quid ortus Androgini, non he fatale monſtrum fuit.

Andromache, pen. cor. ἀνδρομάχη, Eetionis regis Thebarum, quæ in Cilicia ſunt, filia, & Hectoris Troiani uxor, & mater Aſtyanactis, quæ à uirili pugna nomen ſortita eſt. Fuit enim uirili animo & quædam ueluti uirago. Hanc mortuo Hectore Pyrrhus in Græciam adduxit, & ex ea Moloſſum filium ſuſcepit: poſteaq; Heleno uati Priami filio eam uxorem tradidit, regniq; portionem eidem aſſignauit.

Andromede, pen. cor. ἀνδρομέδη, Cephei, & Caſſiopes filia, quæ ob matris ſuperbiam, quæ ſe Nereidas forma antecellere gloriabatur, à Nymphis ſcopulo fuit alligata, & ceto deuorãda expoſita, ſed Perſei uirtute liberata, qui illac opportune iter faciens, & cetum interemit, & Andromedem uxorem duxit. Poſtremo Mineruæ beneficio inter aſtra collocata dicitur. Oritur in parte piſciũ duodecima.

Andron, [*L'Androne*] ἀνδρών, à quibuſdam putatur eſſe locus in ædibus parietibus undique ſeptus, ſed fere ſine tecto. Plin. in epiſt. interiacens andron parietem cubiculi, hortiq; diſtinguit. Feſtus locum eſſe ait in ædibus longitudine anguſtiorem, in quo uiri plurimum uerſantur, ut γυναικεῖον, in quo mulieres. Suidas quoque Andronem interpretatur locum in ædibus, in quem uiri ſolent conuenire. Dicebatur etiam Andronitis: quòd in eo uiri ſine interpellationibus mulierum uerſarentur. Vitr. lib.6. Eſt etiam Andron (ut ſcribit Ptolemæus) oppidum inferioris regionis Nili.

Andronicus Rhodius, philoſophus Peripateticus, cuius meminit Stra. Fuit & alius Andronicus grammaticus. Tranquillus. Andronicus item alius fuit hiſtoricus, qui res Alexandri ſcripſit. Volaterr. Fuit item Andronicus Liuii cognomen, poetarum Latinorum uetuſtiſſimi.

Andronium, medicamentum eſt uuæ, quæ in fine faucium naſci ſolet, curandæ utile. Eius confectionem uide apud Celſum lib.6.cap.14.

Andros, ſiue Andrus, ἄνδρος, inſula eſt una Cycladũ, Eubœæ adiacens: de qua Pli. li.4.cap.12. Eſt item Andrus, inſula Oceani Septentrionalis, inter Hyberniam: & Britanniam. Plin. lib.4.cap.16.

Androsaemon, ἀνδρόσαιμον, herba eſt ſimilis Hyperico, cauliculis tamen maioribus, ac magis rubentibus. Florem habet lutei coloris, qui digitis attritus, ſuccum emittit ſanguini ſimilem: unde nomen habet, Αἷμα. enim ſanguinẽ ſignificat. uide Pli.li.26.ca.5.

Androsaces, ἀνδρόσακες, herba eſt maritimis Syriæ locis copioſiſſime prouueniens, alba, carens foliis, folliculos in cirris habens. Pli.lib.27.cap.4.

Anellus, [*Anelletto*] μικρὸς δακτύλιος, diminut. ab anulo. Horat. in Ser. Cum tribus anellis, modo læua Priſcus inani. Cic. Cuius imaginem in poculis, & anellis habebant.

Anemone, pen. prod. ἀνεμώνη, herba florem habens eiuſdem nominis, ſtatim euaneſcentem, quem poetæ fabulantur ortum eſſe ex ſanguine Adonidis ab apro interempti. Nicander in Thera. & Theocritus in Bucol. Flos eſt purpureus, aſpectum ſatis amœnus, ſed nulla odoris gratia commẽdatus. Vnde ortum eſt prouerbium ῥόδον ἀνεμώνῃ συγκρίνεις, hoc eſt, Roſam cum Anemone confers. Dicta putatur Anemone, quòd niſi uento flante (quem ἄνεμον uocam. Græci) non aperiatur.

Anemo, fluuius eſt in octaua Italiæ regione, apud Pli.lib. 3. cap.15.

Anemorea, ἀνεμώρεια, Homero, oppidũ Phocidis, quo poſtea Anemolearum appellarunt.

Anemosphoros, ἀνεμόσφορος, herba eſt ex naporum generibus, quæ

Digitized by Google

quæ receptiore nomini Bunion appellatur.

Anethvm, ἄνηθον, genus herbæ boni odoris, etiam hodie in officinis nomen retinens, ructus mouens, tormina ſedans, & ſingultus cohibens. Pli.lib.20.cap.18.

Anfractvs, περιόδοι, obliqui uiarum flexus, in ſeſe recurrẽtes, ab Am, frango, quod recta uia ſit interrupta. Cæſar: ſi nullus anfractus intercederet, M.D.paſſ.aberat. Tansfertur & ad alia, accipiturq; pro quouis circuitu. Cic.de Parti. Orat. Oratio circumſcripta longo anfractu. Legitur & Anfractum neu.gen.apud uetuſtiſſimos. Accius Euryſace, citanter Nonio. alta patris terrarum anfracta reuiſam.

Angari, ἄγγαροι, teſte Suida, nuncii erant regij apud Perſas, quod nomen poſtea latius uſurpari cœpit pro quibuſuis, qui ſeruorum, aut iumentorum onera baiularent. uide Cœl. Rhod.lib.18.cap.8.

Angaria, p.p.[*Angaria, gr. mezza*] ἀγγαρεία, dictio Perſica, ut inquit Suidas, proprie ſeruitus coacta. Vnde ſi quis cogitur plus ſol uere publicanis, quam liceat, angaria eſt. Inde ἀγγαρεύω, cogo. Apud Perſeas erat ἀγγαρεῖον δρόμημα, curſus perniciſſimus equitum, ut ſcribit Hero. in 8. Vnde nomen angariæ, & perangariæ in libris iuris lectitatum manauit: Eſt enim nomen Perſicum.

Angaris, mons eſt Idumææ, apud Pli.lib.5.cap.13.

Angelvs, ἄγγελος, Latine, nuncius, nam officij nomen eſt, non naturæ. Semper enim ſpiritus ſunt: ſed quum mittuntur, uocantur angeli. Angelicum metrum Diomedi, celeritate nunciis aptum.

Angellvs, li, dim. Ab angulo. Lucr.lib.2.

Angerona, [*La Dea del piacere*] ἀγγερώνη, uoluptatis dea, quæ, & Volupia dicebatur, cui ſacra à Romanis instituta ſunt, quum Angina ciuitas uexaretur: ab angore tollendo ſic dicta. Eius feſta Angeronalia ſunt uocitata. Huic Pontifices in ſacello Volupiæ ſacrum faciebant.

Angina, pen.pro.[*La Schilantia*] συνάγχη, genus morbi acutiſſimi, quo fauces anguntur, ac ſtrangulatur. imperitũ uulgus medicorum Squinantiã uocat, dicta, angina, quòd angat guttur. Plau. Vellẽ me in anginam uerti, ut huic aniculæ fauces præoccuparem. Feſtus: Anginam uinariam habere dicuntur, qui uino ſuffocantur.

Angiportvs, quartæ ordinis, & Angiportum, [*Via ſenza capo, Angiporto*] στενωπὸς, uia eſt exitum non habens: uel uicus anguſtus, & flexuoſus in modum anguis: quaſi anguſtus ad portam aditus: ab agendo, & portu. Vlpian. Angiportum à portu dictum eſt, portus uero concluſus, & munitus locus eſt, quemadmodum & ſtatio, ab importandis, exportandisq; mercibus nomen habens. Terent. in Adelph. Id quidem angiportum non eſt peruium. Cic.4.Verr. Vt omnibus in angiportis prædonis, improbiſſimi ſtatuæ ponantur, Alii a Græco ἄγχι, quod ſignificat prope, deductum uolunt, quia non longius extenditur.

Angitia, Æetæ filia, & ſoror Medeæ, quæ prima Marſis remedia contra uenena fertur oſtendiſſe. Silius lib.8.

Anglia, [*Inghilterra*] Βρεττανία, quæ Britannia ab eruditis dicitur, inſula inſignis in oceano, quæ undique à circumfuſo mari complexa eſt, nuſquam iuncta continenti. quæ quondã ab albis rupibus, quas mare undique abluit, Albion dicebatur. Hanc primũ Troes incoluerũt, qui Troia diſiecta fugerũt exciſam patriam, Palladisq; oraculo claſſe in hanc inſulam migrauerunt, atque gigantes tunc inſulam tenentes, multis uictos prœliis expugnauerũt. Hanc poſtmodum longo temporum tractu, Saxones, qui ſunt illuſtres Alemanniæ populi, oppreſſere: Agrosq;, & opes inter legatos Saxonum regina Angela diuiſit. Atque ut linguæ pariter, & gentis memoria in deuicta inſula ſempiterna foret, ab Angela, cuius ductu uicta eſt, Angliam tellurem illam uocauit. Quanquam plerique Angliam ueluti noſtri orbis angulum prædicent dictam. Sita eſt (ut inquit Plin.lib.4.cap.16.) ex aduerſo Galliæ Germaniæ, atque etiam Hiſpaniæ, licet longiore interuallo. Agrippa longitudinem eius prodidit eſſe DCCC.M.paſſ. latitudinem uero CCC.M.

Ango, gis, [*Affanare*] ἄγχω, anxi, ſine ſupino, idẽ eſt quod cruciare, uexare. Et modo ad animum, modo ad corpus, modo ad utrunque promiſcue pertinet. Ad animum, Cice. epiſt. fami.lib.6. Audio te animo angi. Ad corpus, Colum.lib. 8. robuſtus angit imbecillum: Ad utrunque promiſcue. Gel. Cum angerentur Romani, & pleraque Italia ad regem deſciuiſſet. Plaut. pro abſumo poſuit in Aul. Tum anxiſſe aquã, ſiquis petet. Deducitur ἀπὸ τοῦ ἄγχω, quod eſt ſuffoco, ſtrangulo: à quo Synanche morbus faucium acutus, ut dictũ eſt in dictione Angina. Dicimus autẽ, angor animi, uel animo.

Angor, oris. [*Affanno, doglia*] ἀδημονία, corporis, uel animi cruciatus. Ci.4.Tuſc. Angor, eſt ægritudo premẽs. Idẽ 1.de Fin. animus, excelſus, omni liber cura, & angore. Hinc Anxietas, & anxietudo.

Angrvs, ἄγγρος, fluuius eſt ex Illyricis, uerſus Boream fluẽs. Hero. lib.4. Quin ex Illyricis in aquilonem tendens Angrus, planitiæ Triballiam interfluens, Brongum intrat, Brongus iſte Iſtrum.

Angvicvlvs [*Serpentello*] diminutiuum ab anguis. Cic. de Fin.

Angvifer, pen.cor. ſignum cæleſte, quod à Græcis dicitur ὀφιοῦχος. Col. Anguifer cum mane occidit, tempeſtatem ſignificat. Cic. de nat. deo. Atque hec quidẽ à tergo: prope caput autẽ Anguitenens.

Angvillae, [*Anguille,*] ἐγχέλεις, piſcium ſolæ examines nõ fluitãt: quas non ouo, non coitu procreari ſcribit. Ariſt. Dictæ anguillæ, quod ſpecie anguem repræſentent. Plin.lib.9.cap.51. Anguillæ atterunt ſe ſcopulis, ea ſtrigmenta uiuiſcunt, nec alia eſt earum procreatio. Plau. in Pſeu. Anguilla eſt, elabitur.

Angvinevs, a, um, adiect. quod anguinum eſt, aut quod ex anguibus conſtat, ὀφιώδης, ut, Anguineæ comæ Meduſæ, apud Ouid. 4. Triſtium: & anguineus capillus Eumenidum, apud Catullum. Item quod ad anguis ſimilitudinem accedit: ut anguineus cucumer, Colum. lib.2. cap.9. hoc eſt oblongus, & ad anguis ſimilitudinem contortus. Plinio dicitur Erraticus, lib.20.cap.2.

Angvinvs, a, um, idem: ut, Anguina uernatio, pro pelle quam uerno tempore angues exuunt. Plin. lib.30.cap.3. Anguinum ouum. Plin.lib.29. cap.3.

Angvimanvs, ui, elephantorum epithetõ eſt, quod proboſcis, eorum, quæ manus uocatur, in omnem partem, anguium more, facile flectitur. Lucret. libro 5. Anguimanos belli docuerunt uulnera Pœni Sufferre.

Angvinvs, a, um. Cic. de Diu. Ceruix.

Angvipedes, a poetis dicti ſunt Gigantes, quaſi loripedes, quòd pedes tortuoſos habuiſſe finguntur, ſicut angues ſe tortuoſos faciunt. Ouid.1.Met. anguipedem captiuo brachia cœlo.

Angvis, [*Serpente aquatile*] ὄφις, tam fœm. quam maſ.ge. ſerpentis genus ſatis notũ & ꝓprie illud (ſi Seruio credimus) quod in aquis degit. Frequentiſſime tamẽ etiam de terreſtribus dictum inuenitur. Virg.3.eclog. latet anguis in herba. Tacitus. anguem in cubiculo uiſam narrare ſolitus eſt. Frequentius tñ maſ.gen. profertur.

Angvlaris, & hoc lare, γωνιαῖος, quod habet angulos. Cato de re ruſt.cap.15.

Angvlatim, κατὰ γωνίας, aduerbium ſignificans per angulos.

Angvlosvs, habens plures angulos, γωνιώδης. Plin.lib.37.cap.12.

Angvlvs, pen.cor.[*Angolo, cantone, canto*] γωνία, à Geometris dicitur id, quod reſultat ex duabus lineis in idem pũctũ deſinentibus. In ædificijs item anguli dicuntur, ubi duo parietes coeũt. Item in agris, & regionibus, ubi duo latera conueniunt, atque in acutum deſinunt, angulus appellatur. Cæſ.5.Bell.Gell. Huius lateris alter angulus. Et quoniã anguli in ædificiis reliquis partibus fere ſunt obſcuriores, & ſecretiores, factum eſt, ut angulus accipiatur pro loco quouis ſecreto, & addito. Cic. in Catil. Nemo ullo in angulo totius Italiæ fuit. Angulatus, ta, tum. Cic. de nat deo. eſſe corpuſcula quædam rotunda. alia, angulata.

Angvstia, æ, [*Anguſtia, ſtrettezza*] στενοχωρία, locus arctus, & minime amplus, cuiuſmodi ſunt montiũ fauces. Cæſ.5.bell.Gall. anguſtiis uiarum. Transfertur & ad alias res. ut, Anguſtia ærarii, Anguſtia etiam corporis, & animi. Cæſar: Neminem, qui ei in tot rerum anguſtiis ſubueniret habebat. Anguſtitas, atis. uetus nomen pro Anguſtia. Actius: ſed anguſtitatem incluſam, ac ſixis ſqualidam. Nonius.

Angvste, aduerb. Cæſ.3.Bel.Ciui. Ad rem frumentariam expediendam, qua anguſte utebantur.

Angvsto, as, στενοχωρέω, quod eſt ſtringo. Luca.lib.5. Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa Caryſtos. Hinc Anguſtãs, Anguſtatus, Anguſtandus, participia. Catul. Cuius itercifis anguſtãs corporũ aceruis. Cic. Somn. Scip. Omnis terra, anguſtata uerticibus, lateribus latior. Seneca de Tranq. uitæ Anguſtanda patrimonia ſunt.

Angvstvs, a, um [*Stretto*] στενός, ab angulus, arctus, quòd anguli ſup coarctarentur: ut, Anguſta domus. Cic.1.de Fi. Anguſtiſſimæ fauces, Cæſ.1.Bel.Ciuil. Anguſtioribus foliis Pli.li 13.cap.21.

Anhelatio, onis, πνευμάτωσις, ſpirandi difficultas. Pli.li.11.ca.37.

Anhelator, [*Vn che non poſſa rihauer facilmente il fiato*] ἀσθματικὸς, qui eſt ſuſpirioſus, quod uitiũ conſiſtit in ſpirandi difficultate. Pli.12. Anhelatoribus, & in tuſſi uetuſta cũ porro ex aceto datur.

Anhelitvs, us, pe.c.[*Fiato*] ipſe ſpiritus. uel reſpirandi actus. Pla. in Epid. Animo male eſt, accipiam anhelitum.

Anhelo, as, pen.pr.[*Spirare, anſare*] ἀσθμαίνω, ex Am, & Halo, m, in n, mutata, ſignificata ægre halo: cum ex labore uehementi, crebris quaſi ſingultibus ſpiratur, ac reſpiratur. Colu.lib.1.cap.3. ſudare, atque anhelare boues. Vnde, & pro ardenter cupio per tranſlationem poni conſueuit. Cicero. in Catilinam furentem audacia, ſcelus anhelantem, peſtem patriæ nefarie molientem, &c. Anhelatus, participium. Oui. in epiſt. Medeæ ad Iaſonem: Iſſet anhelatos non præmedicatus ad ignes.

Anhelvs, a, um, [*Anhelo*] ἀσθμαίνων, πνευματώδης, ægre anhelitum ducens. Virg.1.Ge. Nosq; ubi primus equis Oriens afflauit anhelis. Idem 2.Georg. Senibus medicantur anhelis.

Anicetvm, ἀνίκητον, à quibuſdam appellari ſemen, quod notiore

nomine Aniſum uocamus, auctor eſt Plin. lib. 20. ca. 17. propterea quod appetentiam excitet. à Græcis, quæcunque orexim adiuuāt, ἀνίκητα, dicuntur, quaſi inuicta. Non aliam etiam ob cauſſam Dioſcorides eandem appellationem anetho tribuit, lib. 3. cap. 60.

ANICIANA, pyri genus, Colum. li. 5. cap. 10. & Catonem cap. 7.

ANIENIS fluuius ad tertium ab urbe milliarium. Cic. de cl. Ora.

ANIGRVS, pen. pr. ἄνιγρος, fluuius Theſſaliæ, in quo centauri ab Hercule uulnerati abluerunt ſua uulnera. Vnde cum antea haberet aquas puriſſimas, Centaurorum ſanguine ſordidæ redditæ ſunt, & impuræ. Auctor eſt Ouid. Metam. lib. ult.

ANIMA, [*Alma, anima, fiato, & aria*] ψυχή, corporum uiuentium, hoc eſt ſtirpium, & animalium tum rationalium, quàm ratione carētiū pars nobilior, qua unumquodque illorum uiuit, alitur, ſentit, aut ratiocinatur. Ea in ſtirpibus ſimplex eſt, quam Altricem appellat, qua ſcilicet illæ alimentum attrahunt, retinent, & in uniuerſas ſui partes diſtribuunt, illiſq; aſſimilant, & quod in alimoniam uerti non poteſt, excernunt. Brutis uero animantibus anima duplex eſt, quæ à nobiliori ſua actione Sentiens appellatur, ſub ſe comprehendens Altricem, non ſecus, atque in tetragono trigonus comprehenditur. Longe autem nobiliſſima homini eſt anima, quæ à ratione, qua ſolus homo utitur, rationalis appellatur. Hæc res quidem una eſt, ex triplici autem actione tria ſortitur nomina; modo Altrix, ſiue Vegetatrix, modo Sentiens, modo Ratiocinatrix appellata. Accipitur item Anima, pro animo, pro uita, pro ſpiritu: de quibus uide teſtimonia in dictione Animus.

ANIMABILIS, le, adiect. qui animam, & ſpiritū habet. Cic. 1. de nat. deo. hac animabili ſpirabiliq; natura, cui nomen eſt aer.

ANIMALIS, hoſtia, θυσία ψυχική, quæ ob id mactabatur, ut eius anima deo offeretur. Duo inquit Macrob. erant hoſtiarum genera. unū, in quo uoluntas dei per exta diſquiritur: alterum in quo ſola anima deo ſacratur: quas Aruſpices animales hoſtias appellant.

ANIMADVERTO, [*Conſiderare*] βούλομαι ἐς νοῦν, προσέχω τὸν νοῦν, ἐνθυμοῦμαι, ideſt, animum aliquo uerto cogito, conſidero. Plau. Animaduerte hominem ſubalbidum. Cic. 1. de Diuina. animaduertit dormientem circumplicatum ſerpentis amplexu. Cum accuſatiuo mediāte præpoſitione In, ſignificat punire, κολάζειν, oppugnare, uerberare, iam exercere. Cic. in Verr. Act. 3. ſtatueras animaduertere in eos. Interdum ſine præpoſitione. Idem in Verr. Act. 2. ea grauiter animaduertenda peccata, quæ difficillime præcauentur. Inuenitur etiam ablatiuo iunctum, cum præpoſitione A, uel Ab. Teren. in And. Ea primum ab illo eſt animaduertenda iniuria ideſt, uindicanda.

ANIMADVERSIO, quod modo conſiderationem ſignificat. Cic. 1. de Fi. Intereſſe enim inter argumentum, concluſionemq; rationis, & inter mediorum animaduerſionem. Modo punitionem, quam κόλασιν Græci uocant. Idem 1. Offi. Omnis autem & animaduerſio, & caſtigatio contumelia uacare debet.

ANIMADVERSOR, κολαστής punitor. Cice. 1. Offi. Si acres ac diligentes eſſe uolumus animaduerſores uitiorum, magna, ſæpe intelligimus ex paruis.

ANIMADVERSVS, perſpectus, cognitus. Cæſar: Hac re animaduerſa, Cæſar iubet ſigna conuerti.

ANIMADVERSVS, qui ſupplicio affectus eſt. Pau. Iurec. Corpora animaduerſorum quibuſlibet petentibus, ad ſepulturam danda.

ANIMAL, [*Animale*] ζῶον, ἔμψυχον, ſubſtantia animata ſenſibilis. Pli. lib. 10. cap. 63. Bipedum ſolus homo animal gignit. Cic. 1. de legibus. Animal prouidum & ſagax homo.

ANIMALIS, & hoc animale, [*Vitale*] ψυχικός, quod eſt ex animali, ſiue quòd habet in ſe animam. Animalis itē dicitur ſpiritualis. Cic. lib. 3. Tuſc. Siue illi animi ſint animales. Contrarium eſt Exanimalis, qui non eſt animalis Plaut. in Bacchi. illum exanimalē ſaxo.

ANIMANS, [*Animante, animale*] ſubſtantiuum fœmin. uel neu. gen. ſe te pro animali accipitur, quod Græci ζῶον uocāt. Cic. de nat. deo. Animantium aliæ coriis tectæ, aliæ uillis ueſtitæ. Inuenitur & genere maſculino: Hora. 2. Serm. haud petet ultro quenquam animantem. Cic. de Vniuer. A quo animante omnes reliquos contineri uellet animātes. Nonnunquam extenditur, præſertim in neutro genere, ad omnia, quæ habent animam, ut ſunt arbores, frutices, herbæ, quibus animam ineſſe conſtat, quā philoſophi recentiores Vegetatiuam appellat, nec animalia tamen, ſed animantia nuncupantur, ut docet Seneca lib. 8. epiſt. mor. Animās uero adiectiuum, ἔμψυχος, idem eſt quod animam habens. Auctor ad Herē. lib. 4. res oēs animātes, & inanimantes ob oculos poterit ponere.

ANIMATIO, uerbale ab animando. Cic. de Vniuer.

ANIMATVS, [*Animato, inanimato*] διακείμενος, ab animo fit ſicut à tunica Tunicatus, animo, aut uoluntate aliqua affectus. Cic. D. Bruto: Ita animatus eſſe debes, ut nihil facias niſi iuſſus, ideſt, eam uoluntatem habere debes. Et animatus, participium ἔμψυχος, qui habet animam. Ci. Tuſc. 1. Animatum quod eſt, id motu cietur interiore. Contrarium eſt Inanimatus, qui non habet animam. Cic. de Amic. Res inanimatæ, atque mutæ. Animatus, us. uerbale nomen, idem quod animatio, Pli. lib. 11. cap. 3.

ANIMO, as, [*Incorare, inanimare*] καταθαρσύνω, animū, induco, ſiue animū incito: & ſic ab Animus deſcendit. Clau. li. 3. peſtiferas animare ad prœlia taxos. Aliquando eſt animam inducere, & uiuificare, ψυχόω, tuncq; ab anima, ſiue ab animo, quum pro anima capitur, deducitur. Colum. lib. 9. Diebus quibus animatur oua.

ANIMOSE. Cic. de Offic.

ANIMOSITAS [*Animoſità, corraggio*] θύμωσις, impetus animi, ſedē habens in corde, quam Speuſippus definit eſſe impetum uiolentum partis animæ irrationalis.

ANIMOSVS, [*Animoſo, coraggioſo*] θυμώδης, θυμοειδής, ſiue qui eſt elati ſpiritus, quiq; ad iracundiam eſt procliuior. Ouid. Pyrrhus Achilleides animoſus imagine patris. Ci. in Catone. Ex quo fit, ut animoſior etiam ſenectus ſit, quam adoleſcētia. Virgilius: quos animoſi Euri aſſidue franguntq; feruntq;. Ea quoque animæ potentia, qua ad iram incitamur, Animoſa, θυμικὴ appellatur. Inuenitur etiam Animoſus, pro nodoſo, per tranſlationem poſitum. Vir. 3. Ge. Luxuriatq; toris animoſum pectus. Vbi Seruius Animoſum interpretatur nodoſum. Non male tamen Animoſum pectus intelligere poſſumus, quod animoſitatis indicium eſt.

ANIMVLA, [*Animetta*] ψυχάριον, diminut. ab Anima. Seruius Sulp. ad Cic. li. 4. In unius mulierculæ animula ſi iactura facta eſt, tantopere commoueris?

ANIMVLVS, diminut. Plaut. in Caſ. Mi animule, mea uita.

ANIMVS, & Anima, [*Lo ſpirito humano, l'anima*] ψυχή, in hoc differūt, quòd anima ſit uitæ, animus cōſilij, nam anima in homine eſt, qua uiuimus, & ſentimus, & mouemur: ita ut contineat uim uegetandi, mouendi, & ſentiendi: quæ omnia communia ſunt nobis cum ceteris animantibus. nam ipſā aluntur, creſcunt & gignunt, mouentur præterea, & ſentiunt. Animus, διάνοια, uero eſt, quo homines ſumus, quo ſapimus, & intelligimus. quæ uis non eſt educta de potentia materiæ, ſed à deo immortalis de nihilo creatur eodem tempore, quo & infunditur in corpus noſtrum. Cic. lib. 1. Tuſc. ſic diſſerit: Animum autem alii, animam etiam fere noſtri declarant nominari. nam & Agere animam, & Efflare animam dicimus, & animoſos, & bene animatos, & ex animi ſentētia. Ipſe autem animus ab anima eſt dictus. Sciendum tamen eſt, animum pro anima plerunque ſumi, ut apud eūdem in Cato. Qui ſi in hoc erro, quòd animos immortales credam, libenter erro. Contrarium eſt Inanimis, qui anima caret. Similiter Exanimus, ſiue Exanimis. Semianimus, ἡμιθνής, qui ſemiuiuus eſt. Aliquando accipitur pro delectatione, ψυχαγωγία. Plaut. in Epid. E. Quur eam emit? T. Animi cauſſa. Hinc Vnanimis, ὁμόψυχος, qui unius eſt animi, id eſt, uoluntatis. Quinque pro ſpiritu, ſiue flatu, ac uento: unde anima uel animus nomen accepit. nam ἄνεμον, Græci dicunt, quem nos uentum. Cic. 1. Tuſc. Si anima animus eſt, fortaſſe diſſipabitur. Ter. in Adel. Animum recipe. id eſt, reſpira. Pro eodem etiā legitur Anima: & (ut opinor) frequentius, quam Animus. Cic. de Vniu. Inter ignem & terram, aquam deus, animamq; poſuit. Virg. 8. Æn. Quantum ignes, animæq; ualēs. Ponitur etiam pro animoſitate, & animi alacritate. Cice. Att. lib. 2. Noſtris animus acceſſit: timor hoſtibus iniectus eſt. Animos quoque plurali numero, eleganter dicimus, pro quadam arrogantia. Cic. pro Flacc. Remittant ſpiritus, comprimant animos. Idem pro Clu. Noratis animos eius & ſpiritus tribunitios. Legitur etiam Animus pro memoria: ut annotauit Seruius in illud Virg. 9. eclog. Omnia fert ætas, animum quoque. Frequenter etiam anima pro uita accipitur. Sal. quid reliqui habemus præter miſeram animam. Iuue. I nunc, & uentis animā committe. Animam quoque pro animo poſitam legimus, hoc eſt, pro mente. Macrob. Tunc enim anima libera eſt, & nulla corporis cogitatione impedita. Sæpe pro halitu oris, ſiue ſpiritu. Plaut. in Aſin. an fœtet anima uxoris tuæ? Virg. 3. Geor. Animas & olentia Medi Ora fouent illo. Terē. ad fores acceſſi, animam compreſſi, aurem admoui. Pro eodem Græci ψυχὴν, dicunt à uerbo ψύχω, refrigero. nam quæ plus æquo calent, anima, hoc eſt, ſpiritu, refrigeramus. Anima item capitur pro ira. Idem. Animam comprime. Hinc Animoſus, & Animatus, pro iracundo: de quibus ſupra. Varro poſuit Animam pro ſono. Et Phrygias audire animas. Vir. pro ipſo homine: Ite, ait, egregias animas, quæ ſanguine nobis. Hanc patriam peperere ſuo.

ANIO, anienis, pe. pro. [*Teuerone*] ἀνίων, nomen fluuii in agro Tyburtino, qui è ſublimi in uallem ſubiectam præceps fertur. Horat. Et præceps Anio, & Tyburti lucus. Hinc Anienus, na, num, Proper. Siue Aniena tuos tinxerit unda pedes. Anieni nomen indidit Anius rex Hetruſcorum, qui inſequēs Cethegum filiæ raptorem, quum eum aſſequi non poſſet, in fluuium inſilit: ibiq; extinctus, ut Anio uocaretur, effecit.

Anisvm, ἄνισον, herba eſt, caulem, folia, & flores habens fœniculo ſimilia. Vnde etiam à quibuſdam Fœniculum Romanorum appellatur. Semen fert in umbellis, cibis cōdiendis in primis utile, herbæ ſuæ nomine Græcis, Latinis, Germanis, & Gallis cognitum. Plin.lib.20.ca. 17. Aniſum a Pythagora inter pauca laudatur, ſiue crudum, ſiue decoctum. fœtorem tollit manducatum: mox uino collutum uultum iuniorem præſtat.

Anivs, Apollonis filius, rex in Delo, qui habuit Andrum filiū. Virg. lib.3.Æn. rex Anius, rex idem hominum, Phœbiq; ſacerdos.

Annitor, eris, pen.pro. [*Sforzarſi, fare sforzo*] φιλοτιμοῦμαι; & incumbo ad aliquid agendum. Saluſt. Piſo in Hiſpaniam quæſtor pro prætore miſſus eſt, annitente Craſſo. Cic. in Læl. natura ſemper ad aliud tāquam adminiculum, annititur. Anniſus, & Annixus. Liu. 5. reficere interceſſores legis anniſi ſunt. Idē li.4. ſumma ope annixi ſunt. Anniſurus & Annixurus, idem dixit li.1.& l.2. Anniſurum, appareat exilio ſibi iratos.

Anna, ἄννα, per duplex n, Beli filia, ſoror Didonis, quæ poſtquam mortuam ſororem uidit, & Carthaginem ab Iarba Getulorum rege occupatam, relicta ſede patria, ad Battum regem, qui Melitæ inſulæ imperabat, curſum arripuit. à quo iure ueteris hoſpitii benigne ſuſcepta, duos & ultra annos ibi manſit. ſed quum Pygmalionem fratrem iam cum armis aduentare didiciſſet, Battus ueritus potētiam illius, Annam ut inde abiret hortatus eſt. mox igitur mare ingreſſa, dum Cameram nauigare cōtenderet, ui tempeſtatis acta in Laurentem oram peruenit, ubi iam Æneas, pacatis rebus, & ducta uxore Lauinia, imperabat. Hic tum forte ſolo Achate comitatus, in littore nudis pedibus ambulabat. qui quū errantem Annam aſpexiſſet, & uix ſibi perſuadere poſſet eam eſſe, tandem agnitam compellat. Timuit illa principio, ſororis caſum ante oculos ponens: poſtea uero ab illo benigne inuitata, in regiam cum eo profecta eſt. cui mox Lauinia, amorem cōiugis ſuſpectum habens, tendere inſidias cœpit. ſed Anna in ſomnis à Didone monita, ut infauſtam domum relinqueret, ſtatim per feneſtrā exiliit. quumq; citato curſu ad Numicium amnem perueniſſet, in eum, ſe præcipitem dedit. Tū ad quæritantes eam ita loqui uiſa eſt: Placidi ſum Nympha Numici, amne perennè latens, Anna perenna uocor. Quapropter læti conuiuia celebrarunt, eam pro dea uenerantes, quem ritū poſtea longiſſimo tempore ſeruarunt.

Annales [*Annali*] ὑπομνήματα, ἐνιαύσιοι, dicuntur res geſtæ, quæ de anno in annum in hiſtorias rediguntur. Virg. 1. Æn. Et uacet annales noſtrorum audire laborum. Hiſtoria res geſtas narrat, & ab ætatis noſtræ memoria remotas. Cic. lib.2. de Orat. Erat hiſtoria nil aliud niſi annalium cōfectio. Gellius ſic habet. Recte annaleis hiſtorias appellaueris: ſed non contiuuo, quicquid hiſtoria fuerit, annaleis appellare poſſis. Sunt enim utræq; rerum geſtarum narratio. Earum proprie rerum ſit hiſtoria, quibus gerendis interfuit is qui narret: Annales uero; quum res geſtæ plurium annorum ſeruato cuiuſque anni ordine, memoriæ traduntur. Quum autem non per annos, ſed per dies ſingulos res geſtæ ſcribūtur. Diarium, ἐφημερὶς, uocatur. Præterea hiſtoria non ſolum res geſtas longo ordine explicat, ſed & conſilia quibus geſtæ ſunt, exponit, & conciones facit, & acies inſtruit, & ſitus, locorū deſcribit. Annales ſingulorum annorum geſta breuiſſime notant. Vnde Annales Piſonis & Saluſt. hiſtorias dicimus.

Annalis, & hoc Annale, [*Annale, annuale*] ἐνιαύσιος, quod ad annos pertinet. unde Legem annalem dixerunt, quæ præſcribebat legitimum ad petendum magiſtratum ætatem Cic. de Leg. Aeuitatem annali lege ſeruanto. Dicitur & tempus annale, quod eſt unius anni. Varro tempora duorum generū ſunt, unū annale, quod ſol circuitu ſuo finit: alterū mēſtruū, quod luna circumiēs comprehēdit.

Annarivs, a, um, idem quod annalis: ut, Lex annaria ab antiquis dicebatur, qua finiuntur anni magiſtratus capiendi. Feſtus.

Annascor, [*Naſcere appreſſo*] προσφύομαι, iuxta naſcor. Gellius. Dētes genuinos annaſci annis fere bis ſeptenis. Hinc Agnatus & agnatio, in quibus ſubtrahitur n, q pro d, poneretur, mutatur in g.

Annibal, [*Annibale*] ἀννίβας, Amilcaris filius, quē adhuc impuberē iureiurādo ante aras pater aſtrinxiſſe fertur, ut, cum primum per ætatem liceret, arma contra Romanos ſumeret. quapropter iam adultus in Hiſpaniam, inde per Galliam in Italiam traiecit, Alpibus, quo expeditius iter faceret, igni & aceto patefactis. Ibi occurrentem Titum Sempronium conſulem apud Trebiam profugauit: Flaminium fudit ad Transſimenum lacum. poſtea tamen uires eius à Fabio Maximo multum ſunt imminutæ. ſed rurſus collectis uiribus, tertiò Paulū Æmilium & Terentium Varronē conſules creatos apud Cānas uicit: in quo prœlio ad quadraginta millia peditū, & duo millia, ſupra ſeptingētos equites cæſa dicuntur. Cum urbem capere facillime poſſet, in Campaniam diuertit, & Capuæ uoluptate detentus, omnem animi uigorem remiſit. Poſtea apud Nolam nō mediocre damnum à Marcello accepit. Deinde à Carthaginenſibus, qui à P. Scipione acerrimo bello premebantur, ex Italia reuocatus, ab eodem apud Zamam africæ oppidum pugna uictus ad Antiochum profugit, cuius auxilio bellum redintegrauit. Sed Anthiocho quoque debellato, Romani Annibalem ſibi captiuum petierunt: quod Pœnus ſentiens, ad Pruſiam Bithyniæ regem confugit: a quo cum iterum depoſceretur, Pœnus Pruſiæ leuitatem ſuſpectam habens, hauſto ueneno, uoluntaria morte obiuit. Liuius, Plutarchus, Polybius.

Annibales, multi fuere, primus ſenior appellatus, Aſdrubalis filius, quem Oroſius li 4. dicit ob rem male geſtam à Carthaginienſibus lapidibus obrutum: Liuius autem cruci affixum tradit. Fuit item Annibal huius filius, qui miſſus eſt ab Amilcone duce in Lilybæum, quod a Romanis oppugnabatur, ad Siculos in officio continendos. Polybius. Fuit præterea Annibal alius Rhodius, dux item Carthaginienſis in eodem bello, qui tandem a Romanis interceptus eſt. Fuit poſtremo Annibal Amilcaris filius, qui omnes hos fama uirtuteq; ſuperauit.

Anniculus, [*D'un' anno*] ἐτήσιος, ἐνιαύσιος, quod eſt unius anni: ut Anniculus puer, Annicula puella. Nec de animalibus tātum, ſed etiam de inanimatis: ut, Anniculæ uitēs. Pl. li.13. uide Vallā eleg. li.1, c.5.

Annifer, adiect. Pli. lib.19. cap.7.

Anniversarivs, a, um, ἐτήσιος, quod ſingulis annis ſtatuto tēpore reuertitur. Ci. in Ver.6. Mercurius ſacris anniuerſariis colebatur.

Annominatio eſt, inquit auctor ad Herē. lib.4. cum ad idem uerbum & nomē accedit commutatione uocum, uel additione unius litteræ aut litterarum: aut ſyllabæ: aut ſyllabarum: aut cum ad res diſſimiles ſimilia uerba accommodantur. Græce, παρονομασία.

Annona, æ, pe.pr. [*La ricolta*] βίος, ab anno inclinari uidetur. Hoc enim nōie non ſolū fruges comprehenduntur, uerum etiā omnia quæ annus ſuppeditat ad alimoniam noſtrā. Col. lib.9. Vel lactis annona permittit. Cic. li.2. de diuin. Putarem annonā in macello cariorem fore. Iuuen. His opibus nunq̄ cara eſt annona ueneni.

Annonarivs, a, um, [*Coſa che appartiene alla uettouaglia*] σιτηρέσιος qd' ad annonā pertinet: ut Lex annonaria, τροφικὸς νόμος, quā Clodius tulit. Aſconius, Vegetius Annonarias expenſas uocat eas, frugum pabuliq; ſpecies. quas prouinciales militibus expendunt.

Annosvs, a, um, [*Annoſo, carico d'anni*] πολυετής, multorum annorū. ut, Annoſa mater, Col. lib.6. c.23. Annoſum Falernum. Mar. lib.6. Annoſa ornus. Virg. 6. Æn. Annoſo degit in æuo. Pli. lib.4. cap. 12.

Annotator, oris, qui aliquid annotat. Pl. in Paneg. ſpectator, annotatorq; conuiuis tuis immines? ut uidelicet notas, quantum quiſque aut edat, aut bibat.

Annotinvs, [*D'un' anno*] unius anni, ab Annus. Col. lib.4. cap.24.

Annoto, as, pen.cor. [*Annotare*] ἐπισημειοῦμαι, ἀπογράφομαι, noto, inſcribo, ſigno. Lactant. lib.5. auſus eſt libros ſuos nefarios, ac dei hoſtes annotare, Annotare etiam dicitur, qui memoriæ cauſſa aliquid refert in commentarium ſuum. Colum. lib.12. cap.3. meminiſſet, atque annotaret, quid, & quando, & cui dediſſet.

Annonatinvs, na, num, pen. prod. σιτηρέσιος, quod ad annonam pertinet: ut, Naues annonatinæ, quibus annona comportatur. ut Cæſarem in Conunen.

Annvlarivs, ii, opifex annulorum, Cic. in Acad. An ſibi erit quærendus annularius aliquis.

Annvlvs, li. Vide Anulus.

Annvmero, as. uide numero, as.

Annvntio, as, are, [*Annontiare*] nuntiare. Cice. Atti. Eiq; ſalutem annuntiabis.

Annvo, is, ere, [*Aſſentire*] συννεύω, nutu, id eſt, capitis ſigno aſſentior. Virg. 9. Æn. Annuit, & totum nutu tremefecit Olympum. Annuere, pro affirmare. Plaut. Bacch. uenturum annuo.

Annvs, [*Anno*] ἐνιαυτὸς, ἔτος, tempus eſt. 365. dierum & horarū circiter ſex, quo Sol curſum ſuum conficit. Nominis ratio uaria traditur. Quidam dictum exiſtimant ab Am, circum, & No, fluo. Ser. ab anulo deducit, quod in ſe redeat, quaſi anulus. ad quam originē etiam Virg. alludere uidetur, cum ait, Atque in ſe ſua per ueſtigia labitur annus. nam menſibus in ſe currentibus uoluitur. Sol enim per duodecim Zodiaci ſigna excurrens annum cōficit. unde apud Ægyptios, ante inuentas litteras, dracone picto ſuā mordēte caudam indicabatur. Alii à Græco ἀνανεόω deriuant, quod eſt renouo, quia ſemper renouatur. Alii à Græco ἔνος, unde & τρίενον dicunt, quod nos Trimum. Triplex autem olim fuit annus: Lunaris, triginta dies habens: Solaris, qui duodecim cōtinet menſes, qui dicitur ſolis anfractus, quum peractis. 365. diebus & quadrante, ad eadem ſiderum loca redit: qui etiam annus uertēs dicitur. Item Magnus annus, quē eſſe uoluerūt omnibus planetis in eundem locū recurrentibus. Et hoc fit ſecundum Ciceronis Hortenſium, poſt annos duodecies mill. nongentos, quinquaginta quatuor ſolares. Anni uero quatuor ſunt tempora, diuiſa in ternos menſes. Ipſorum quoque temporum faciunt talem diſcretio

nem, ut primo menſe, Ver nouum dicatur, ſecundo Adultum, tertio præceps uel extremũ. unde eſt, Extremæ ſub caſum hyemis. Idem quoque de æſtate, autumno, & hyeme dicẽdum eſt. Annum primo Eudoxus, poſt Hipparcus, deinde Ptolemæus, ad ultimum Cæſar deprehendit. Annus Saturni, κρόνου ἐνιαυτός, A quibuſdam dicitur, qui eſt quadraginta annorum. Annus Arcadum trimeſtris fuit. Ægyptii Lunæ ſenio annum terminabant, apud quos etiam ſingula millia annorum quidam uixiſſe produntur.

ANNVVS, a, um, [*Coſa d'un' anno*] ἐπέτειος, ἐνιαύσιος, quod unius anni ſpatio continetur, ſicut Diurnum, quod diei. Cic. Caſſio li. 15. hãc prouinciam, ſenatus, & populus annuam eſſe uolunt. Annuum quoque dicimus, quod fit ſingulis annis. Virg. 1. Georg. Atque annua magnæ Sacra refer Cereri. Annua abſolute, dicuntur alimenta in ſingulos annos. Iuuen. Sunt quæ tortoribus annua præſtent. Suet. de Tib. Peculio, conceſſo a patre, præbitisq́; annuis fraudauit.

ANODINA, [*Mitigatiui di dolore*] ἀνώδυνα, pharmaca, quæ cruciatus quidem minuunt, partem autem affectam non ſanant, ſed ſenſum eius obſtupefaciunt. ab α priuatiuo, & ὀδύνη, dolor: ν, littera Euphoniæ gratia interiecta.

ANONIS. pen. prod. quæ & Ononis, ἀνωνίς, ἡ, herba eſt ex genere aculeatarum, quam recentiores herbarij, Reſtam bouis appellant. Vide Dioſc. lib. 3.

ANQVINA, pe. pro. funis nauis, quo ad malũ antenna conſtringitur. De qua Cinna, Atque anquina regit ſtabilem fortiſſima curſum.

ANQVIRERE, [*Informarſi, fare inquiſitione*] ἀναζητεῖν, antiquum uerbum. Liu. 4. bell. Pun. Seu legibus, ſeu moribus mallet, anquireret. id eſt ut uulgo loquimur, faceret inquiſitionem: quod Cice. tum Quærere, tum inquirere in aliquem dicit.

ANORMIS, me, [*Senza regola*] ſine norma, ἀνώμαλος, qui aliorum normam non ſequitur. Horat. 2. Serm. Ruſticus, anormis.

ANSA, [*Manico d'ogni uaſe*] λαβὴ, uaſis auris, utrinque prominens, quæ ſcilicet manibus teneri ſolet. Virg. in Syleno: Et grauis attrita pendebat cantarus anſa. Anſa quoque manubrium, uel quicquid omnino a toto corpore exit. Vnde ponitur quandoque pro fibula, ſeu fixula quæ calceis inſuitur, πόρπη, Tibullus: Anſaq́; compreſſos alligat arcta pedes. In catenis quoque Anſæ uocatur, anuli, ex quorum connexione tota conſtat catena. Per tranſlationem ponitur pro occaſione. Cic. de amicitia. neceſſe erit cupere, ut ſæpiſſime peccet amicus, quo plures det ſibi anſas ad reprehendendum.

ANSATVS, adiect. quod anſam habet: ut, Vas anſatum, Colu. lib. 9. ca. 15. Plau. Perſa: quis hic anſatus ambulatur? Anſatum hominem ioco dixit, qui incedit utroque brachio anſarum in modum ad latera applicato.

ANSER, [*Oca, papero*] χὴν, auis eſt nota. Hæc nocturnas excubias celebrat: uigilias enim ſuas clangore teſtatur. Anſeres olim publice in capitolio alebantur, quòd cuſtodibus omnibus ſopitis, Romanos ad defenſionem arcis excitauiſſent, & arcem ſuis ueluti excubijs a Gallorum ui ſeruaſſent. Anſerum autem alii domeſtici, alii agreſtes. Plin. lib. 10. cap. 22.

ANSER, item nomẽ poetæ, quem Ouid. procacem uocat lib. 2. Triſt.

ANSERCVLVS, li, χηνάριον, paruus anſer. Col. lib. 8. cap. 14.

ANSERINVS, a, um, χήνειος, qđ eſt anſeris. Pl. anſerino adipe curatur.

ANSVLA, [*Anella de la catena*] βρόχος, diminut. ab Anſa, uſus eſt Auguſt. lib. 8. Confeſ. pro anulo quo fiunt catenæ. quibus, inquit, qua ſi anſulis quibuſdam ſibimet innexis (unde catenã appellant) tenebat me obſtrictum dura ſeruitute. In calciamentis quoque Anſulæ uocantur fibulæ, quibus ligantur. Vale. lib. 8. cap. 13. ille artifex in opere ſuo moneri ſe a ſutore de crepida & anſulis paſſus.

ANTACAEI, ἀντακαῖοι, piſces ſunt delphinos magnitudine æquantes, quos ad Mæotin, & Boryſthenis oſtia in glacie effodi, auctor eſt. Strab. lib. 7. uide Ælianum lib. 13. cap. 73.

ANTACHATES, ἀνταχάτης, gemma, ex Achatæ generibus, myrrham redolens, & ob id mulieribus grata. Pli. lib. 37. cap. 10.

ANTAE, tarum. [*Le bande de le porte*] παραστάδες, tantum pluraliter, oſtiorum latera dicuntur: a quibus Antepagmenta dicuntur ornamenta ualuarum, quæ antis affiguntur. Feſtus: Antes ſunt extremi ordines uinearum: unde nomen trahunt Antæ: quæ ſunt latera oſtiorum. Idem: Antes ſunt quadraturæ, unde & Antæ dictæ ſunt quadræ columnæ. Anta in ſingulari legitur apud Vitruuium: & Antarıs, apud eundem lib. 10. cap. 3.

ANTAEOPOLIS, ἀνταιόπολις, Ægypti oppidum, incolæ Antæopolitæ. Stephanus.

ANTAEVS, ἀνταῖος, gigantis Lybici nomen, Neptuni ex terra filii, magno ac procero corpore, quippe qui in quadraginta cubitos excreuerit. Hic cum Hercule congreſſus, quoties membra labore defecta eſſent, tactu terræ recreabatur. qua re animaduerſa Hercules, alte ſublatum terræ contactu prohibuit, pectoriq́; ſuo arctius aſtrictum enecauit. Scribit Plutarchus Sertorium Romanorum ducem, apud Tygænam oppidum, in ſepulchro Antæi, cadauer inueniſſe. Euſeb. in Chronicis ſcribit, Antæum palæſtricæ artis fuiſſe doctiſſimum, & quorumcunque certaminum, & ob id ſe arbitrari fictum, quòd fuerit filius Terræ.

ANTANACLASIS, ἀντανάκλασις, ex aduerſo refractio: figura, quum id, quod ab altero dictum eſt, non ea mente, qua dictum eſt, intelligitur ſed in aliam aut contraria accipitur. uide Quinti. li. 8. c. 3.

ANTANDROS, [*Antandro*] ἄντανδρος, Phrygiæ urbs, ad Meridiem poſita, quam habitauere Leleges, finitimi Cilicibus. Virg. 5. Æn.

ANTARCTICVS CIRCVLVS, ἀνταρκτικὸς κύκλος, qui Arctico ex diametro opponitur, terræq́; obiectu a nobis cerni nõ poteſt. Huius circuli centrum Polus antarcticus appellatur, qui Arctico polo oppoſitus eſt, & alio nomine Auſtralis appellatur.

ANTE, [*Pria, innanzi*] modo aduerbium, modo præpoſitio eſt. Aduerbium, quando nulli deſeruit caſui, & ſignificat antea πρότερον. Vir. eclo. 1. Ante leues ergo paſcentur in æthere cerui. Hoc enim accidit multis præpoſitionibus. Nec mirum: quando aduerbiis etiam quibuſdam liceat uim præpoſitionis aſſumere, ut pridie Calẽdas, pridie Nonas. Itaque, Apud, Circũ, Ante, Poſt, & reliquæ tunc præpoſitiones iure appellantur, quando caſibus adiunctæ trãſitionem facere oſtenduntur, quod eſt proprium ipſarum: quando uero ſine caſibus ponuntur, ſunt aduerbia. Sciendũ, ꝙ Ante, & Poſt, quũ caſibus præponuntur, accuſatiuum exigunt, ut ante multum, Poſt multum: quum uero caſibus ſubiiciuntur, ablatiuũ. Plaut. in Aſin. Vix anno poſt exegi. Niſi malis dicere, Poſt, ibi eſſe aduerbium. Ante præpoſitio (πρὸ) extra compoſitionem, quãdoque perſonã, quandoque locum, quadoque tempus denotat, ut Ante ora parentum, Ante templum, Ante duos annos. Componitur cum dictione incipiente ab a, ut Anteambulo: a e, ut Antecapio: e, ut; Anteeo: t, ut Antefero: g, ut Antegradior: l, ut Antelucanus: p, ut Antepono: ſ, ut Anteſto. Ab Ante fiunt deriuatiua, Antica, Anticum, Antes, Antenna, & huiuſmodi.

ANTEA, πρότερον, aduerb. eiuſdem ſignificationis cum Ante, componitur ex Ante, & ea, ut oſtendit Priſcia. quamuis tantum tempus denotet. Horat. Epod. 11. Pecti nihil me ſicut antea, iuuat.

ANTE ALIOS, [*Innanzi à gli altri*] πρὸ τῶν ἄλλων, plus aliis. Virg. 3. Æn. O' felix una ante alios Priameia uirgo.

ANTEACTVS, [*Coſa fatta innanzi*] participium ex Ante, & actus, præteritum ſignificat: ut: Anteacta uita. Cic. pro Marcello: fructum anteactæ uitæ hodierno die maximum capit.

ANTEAMBVLO, as, προπέμπω, præcedo, prægredior. Vnde Anteambulones dicti ſunt, qui aliquẽ honoris gratia deducentes præeũt. Hi a Græcis προπομπεῦοντες, appellãtur: qui uero ſequũtur, ἑπόμενοι.

ANTECANIS, á Cice. de Nat. Deo. dicitur ſidus illud quod á Græcis προκύων: inde nomen habens quòd ante maiorem Canem exoritur. Hic teſte Higino, in lacteo circulo eſt defixus: pedibus æquinoctialem circulum tangens. Spectat ad occaſum, utpote qui inter Geminos & Cancrum ſit conſtitutus. Tres tantum habet ſtellas, Ab Aliquibus Anticanis appellatur, ſed illorum error ex Græcæ dictionis compoſitione facile deprehenditur.

ANTECAPIO, is, [*Preuenire, anticipare*] προλαμβάνω, anticipo, Sal. conſul optumum factu ratus, noctem, quæ inſtabat, antecapere.

ANTECEDO, pen. pro. [*Precedere, andare innanzi*] προέρχομαι, præcedo, anteuado, & conſtruitur tam cum accuſatiuo, quam cum datiuo. D. Brutus Ciceroni Biduo me Antonius anteceſſit. Antecedens, participium. Plin. Antecedens annus. Cice. Antecedens dignitate.

ANTECELLO, [*Auanzare*] ὑπερέχω, præcello. Cic. pro Cornelio: eloquentia ceteros antecellis.

ANTECELLENS, tis, particip. Cic. pro Mur. Catulum humanitate, ſapientia, integritate antecellentem.

ANTECESSIO, onis, Ci. 1. Offi. cauſſas rerum uidet earumq́; progreſſus, & quaſi anteceſſiones non ignorat.

ANTECESSOR, oris, qui antecedit. Sueton. in Vitel. agminis anteceſſores.

ANTECESSVS, ſiue Anteceſſum, πρόδομα, quod prius datur, ut poſt aliquid recipiatur. Sen. lib. 4. de Benefi. Quid cui debeã ſcio. aliis poſt longam diem repono, aliis in anteceſſum eſt. Et alibi: bene credi tibi ſcio: itaque in anteceſſum dabo.

ANTECOENIVM, [*Merenda*] τὸ μετ' ἄριστον, cibus ante cœnam. Apul. libro 2.

ANTECVRSOR, πρόδρομος, qui præcurrit: ab Ante, & Curſor. Cæſ. 1. bell. Ci. cum antecurſoribus Cæſaris prœlio commiſſo.

ANTEEO, is, [*Andare innanzi*] πρόειμι, ὑπερέχω, tam datiuo quàm accuſatiuo iungitur. & ſignificat ante uado. Cic. 2. Offi. Barbarum diſtricto gladio iubebat anteire.

ANTEEXPECTATVM, ſiue Antexpectatum, una dictione (ut Seruio placet in illud Virg. Ante expectatum poſitis ſtat in agmine caſtris) ponitur pro aduerbio temporis, & idem eſt, quod ante uel citius, quàm expectabatur.

ANTEFERO, pe.cor. [*Anteporre*] προτιμάω, antepono. Ci. Cecinnæ: Quum uel iniquiſſimam pacem iuſtiſſimo bello anteferrem. Antelatus, participium. Cic. de prouin. conſ. Cum ipſe ceteris omnibus eſſet omni honore antelatus. Anteferendo. Horat. 2. epiſt. Te noſtris ducibus, te Graiis anteferendo.

ANTEFIXA, dicuntur quæ ex opere figulino ſub tectis affiguntur ſub ſtillicidio. Feſtus, & Liuius.

ANTEGENITVS, [*Primogenito*] προπρογενὴς, priore loco genitus. Hinc Antegenitalis, adiect. Pli. lib. 7. cap. 55.

ANTEGREDIOR, προκατάρχω, προϋπάρχω, ante uado. Cice. 1. Offic. quod decet, id tum apparet cum antegreſſa eſt honeſtas.

ANTEHABEO, [*Anteporre*] προτιμάω, præfero, ſicut contra Poſthabeo, poſtpono. Tacit. lib. 4.

ANTEHAC, [*Per innanzi*] πρὸτοῦ, non modo ſignificat Ante hoc tempus, ut Teren. in And. Quod antehac fecit, nihil ad me attinet. ſed etiam, Ante illud tempus. Saluſt. ſæpe antehac fidem prodiderat.

ANTELOQVIVM, προτωλογία, primus in dicendo locus. Macrobius. Prætextato anteloquium detulerunt.

ANTELVCANVS, a, um, [*Nanti giorno*] ἀμφιλυκὸς, λυκαυγὴς, quod eſt ante lucem. Cice. Catoni: Ex antelucano tempore uſque ad horam diei decimam. Sic & Antelucanæ cœnæ. Antelucani flatus, ἀμφίλυκοι, αὖγμοι, uenti ſunt diluculo flantes, uerno præſertim tempore, ſole autem inualeſcente cadentes.

ANTELVCO, [*Nanti giorno*] λυκαυγὲς, & Antelucano, aduerb. ante lucem. Apul. lib. 1. anteluculo furtim euadere.

ANTEMERIDIANVS, [*Nanti mezzo di*] προμεσημβρινος, ab Ante, & Meridies: quod fit ante meridiem. Cic. Att. lib. 3. Antemeridianis tuis litteris reſcripſi.

ANTEMNAE, ἀντέμναι, cum m, ante n, urbs Sabinorum, quaſi ante amnem dicta, quòd eam amnis præterfluat: de qua Virg. lib. 7.

ANTEMVS, untis, ἀνθεμοῦς, fluuius Colchidis, Coraxos urbem præterfluens. Plin. lib. 6. cap. 5.

ANTENNA, [*Antenna*] κεραία, lignum in naui, ubi uelum alligatur, à circumtenendo dicta. Virg. 3. Æne. Cornua uelatarum obuertimus antennarum.

ANTENOR, ἀντήνωρ, Troianus fuit, patriam prodidiſſe exiſtimatus. quia & legatos, qui ad repetendam Helenam uenerant, ſuſcepit hoſpitio, & Vlyſſem intra mœnia diſſimulato habitu cognitum non indicauit. Capta Troia, adiunctis ſibi Henetis, & Paphlagonibus, in intimum maris Adriatici ſinum ſeſe contulit, ibiq; urbem condidit non procul à mari, quam de nomine ſuo Antenorium appellauit. Poſtea Patauium dictum eſt, & hodie Padua. De hoc Vir. 1. Æn. Antenor potuit mediis elapſus Achiuis, Illyricos penetrare ſinus, & paulo poſt. Hic tamen ille urbem Pataui, ſedesq; locauit Teucrorum. Et Liuius in principio primi libri.

ANTENOREVS, a, um, pen. cor. adiectiuum. Luca. Antenorei diſpergitur unda Timaui.

ANTEOCCVPATIO, nis. Cice. de Orat. in hilaritatem impulſio, ante occupatio.

ANTEOCCVPO, as. Cic. in Ora. ut ante occupet, quod putat opponi.

ANTEPAGMENTA, [*Vſciali*] προσήγματα, ſunt ualuarum ornamenta quòd ante ualuas affigantur: uel quòd appingantur antis, ſeu ualuis. Cat. cap. 14. antepagmenta, uaſa torcula duo.

ANTEPILANI, in Romana militia ſecundæ aciei milites erant, ſcutati omnes, robuſtiorisq; ætatis, qui, quòd fere ex optimatibus eſſent, & armis maxime inſignes, etiam Principes ſunt appellati. Dicti autem ſunt Antepilani, quòd ante Pilanos, hoc eſt, ante Triarios, qui pilis pugnabãt, prœlium capeſſerent. Ita enim apud Romanos, teſte Liuio, acies inſtruebatur, ut primo loco hoſtes aggrederentur manipuli haſtatorum ex flore iuuenum pubeſcentium collecti: qui ſi hoſtem propulſare non poſſent, ſenſim retro cedentes à principibus ſcutatis, quos Antepilanos uocari diximus, in interualla ordinum recipiebantur: principesq; in eorum locum ſuccedebant. haſtati autem poſt eos ſubſequebantur. Si à principibus quoque non ſatis feliciter eſſet pugnatum, à prima acie ad Triarios paulatim referebantur, unoq; facto agmine, iam nulla ſpe poſt ſe relicta, una omnes in hoſtem procedebant. Ex his itaque Triarii, qui nouiſſimi prœlium inibantq;, Pilani dicti ſunt, quòd pilis præcipue in bello uterentur. Erat autem Pilum teli genus longum pedes quinque & ſemis, Romanis familiare: quemadmodum Sariſſæ Macedonibus, & Geſa Gallis. Principes uero ſcutati, qui ante hos in acie conſiſtebant, Antepilani dicti ſunt. Hæc fere Liu. lib. 8. ab urb. cond.

ANTEPONO, onis, [*Anteporre*] προτίθημι, proprie eſt, appono, uel ante aliquem pono. Plaut. in Curcul. Quid Antepones Veneri? Sæpe accipitur pro præferre. προτιμάω. Cic. in Læl. Ut amicitiam omnibus rebus anteponatis.

ANTEQVAM, priuſquam. Cic. Att. Antequam aliquo loco conſidero.

ANTEA, RIVS, [*Piu primaio*] ἔμπροσθεν, antehac uel prius: fit enim ab Ante: ſicut à poſt, Poſterius: Sidon. ad Domitium: Quænam potiſſimum anterius caulibus noſtris culina fumaret.

ANTERMINI, πρόουροι, qui circũ terminos prouinciæ habitant. Feſ.

ANTEROS, terotis: ἀντέρως, Veneris eſt & Martis filius. Cice. lib. 3. de Natu. Deo.

ANTEROTES, ἀντέρωτες, gemmæ ex generibus amethyſti. Plin. lib. 37. cap. 9.

ANTES, ἄντης, mons eſt Achaiæ, nõ procul ab Argis. Pli. lib. 4. cap. 5.

ANTES, [*Capitello*] παραστάτης, nomen ab Ante deductum, quo ſignificantur eminentes lapides, ſiue ultimæ columnæ quadratæ, quibus ſuſtinetur fabrica. Hinc dicti uidentur Antiani magiſtratus in urbibus, qui ſemeſtrem magiſtratum exercent, qui uelut antes columnæ, totius urbis onera ſibi incumbentia ſuſtinẽt. Antes etiam dicũtur primi ordines uitiũ, ſic dicti, quòd anteſtent, & ſe primos offerũt. Virg. lib. 2. Ge. Iam canit extremos effectus uinitor antes.

ANTESIGNANVS, [*Capitano di bandiera*] πρόμαχος, ſignorum, hoc eſt, uexillorum defenſor. nam ſignũ pro uexillo militari ponitur. Liu. lib. 4. Signa reſiſtentia deferuntur ab anteſignantis, nunc. Signifer eſt, qui uexillum fert. Liu. ibidem: quum dictatore equitatu immiſſo anteſignanos hoſtium turbaſſet.

ANTESTO, as, [*Stare innanzi*] προΐσταμαι, cum datiuo conſtruitur, antecello. Cic. de inuent. Omnibus corporum uiribus anteſteterũt.

ANTESTOR, aris, teſte Budæo, uetus eſt iuriſconſultorum uerbum, ſignificans accipere in teſtem. Apud ueteres enim qui aduerſarium in ius pertrahere uolebãt, prius aliquem de præſentibus anteſtabatur. hoc eſt, atteſtabatur, uel teſtem capiebat, eius attingens auriculam, & ſic interrogans: Licet'ne anteſtari? Illo autem reſpondente, Licet. tum iniecta manu aduerſarium in iudicium rapiebat. Solos autem liberos anteſtari fas erat: ſerui autem teſtes eſſe non poterant. Ad hoc alludit. Horat. lib. 1. Serm. Sat. 9. cum ait. Quò tu turpiſſime? magna Exclamat uoce, & licet anteſtari? ego uero Oppono auriculam: rapit in ius. Hanc etiam iuris ſolennitatem elegantiſſime depingit Plaut. in Perſa: in ius uoco. D. Non'ne anteſtaris? SAT. Tuan' ego cauſſa carnifex Cuiquam mortali libero aureis atteram? Quare autem anteſtantes teſtium aures apprehendamus, docet Plin. lib. 11 cap. 46. Eſt (inquit) in aure ima memoriæ locus, quam tangentes atteſtamur.

ANTEVENIO, [*Venire innanzi*] προφθάνω, præuenio, Saluſt. in Iug. per tramites occultos exercitum Metelli anteuenit. Plaut. in Tri. datiuo iunxit, pro Coram, uenio. Tempori huic hodie anteueni.

ANTEVERTO, φθάνω, præcedo, præuenio, anticipo. Cic. in Læl. Id quum tecum agere conarer, Fannius anteuertit. i. præuenit.

ANTEVOLO, as, pen. cor. προϊπταμαι, Virg. 9. Æn.

ANTEVORTA, dea eſt Romanorum, quòd futura proſpiceret.

ANTEVRBANVS, a, um, προάστειος, urbi propinquum. Vnde Anteurbana prædia dicuntur, urbi propinqua. Feſt.

ANTEXPECTATVM, [*Innanzi che*] ἀπροσδόκητος, una dictio, aduerb. ſignificans ante quam expectabatur. Virg. lib. 4. Georg. Antexpectatum poſitis ſtat in agmine caſtris.

ANTHALIVM, ἀνθάλιον, malum eſt rotundum, magnitudine meſpili, in locis Ægypti arenoſis naſcens non procul à Nilo. quod bellariorum uicem in ſecundis menſis apud Ægyptios obtinet. Plin. lib. 20. cap. 15. Theophraſtus Anthali malum uocant, ab Anthalo planta, in qua naſcitur, quam Plinius cyperi folia habere tradit.

ANTHANA, ἀνθάνα, Steph. urbs Laconica, ita dicta ab Anthe Neptuni filia, ut ex philoſephani ſententia tradit. Steph.

ANTHARIS, rex Longobardorum, quum ſex regnaſſet annos inſidiis domeſticorum apud Ticinum extinctus. Paulus Diaconus de rebus geſtis Longobardorum.

ANTHEDON, pe. pro. ἀνθηδών, meſpili arboris genus, pomum ferens minus ceteris, ſed odore præſtantius, & quod diutius ſeruetur. non fuit in Italia Catonis tempore. uide Plin. lib. 15. cap. 20.

ANTHEDON, ἀνθηδὼν, urbs Bœotiæ, habitata quondam Thracibus. de qua Pomponius & Strabo lib. 9. Nomen habet (ut Steph. exiſtimat) ab Anthedone Neptuni pronepote. Aut certe διὰ τὸ πασῶν ἀνθηροτάτην εἶναι, hoc eſt, quod omnium floridiſſima ſit. Sita eſt in extremo littore Bœotiæ. è regione Eubœæ inſulæ.

ANTHEMIS, ἀνθεμὶς, inſula eſt Thraciæ adiacens, quæ & Imbraſis aliquando uocata fuit, & Parthenia, à Parthenio fluuio. Notiori nomine Samothrace appellatur. Strabo lib. 10.

ANTHEMIS, ἀνθεμὶς, herba fœniculi folio quam nonnulli Leucanthemida, alii Leucanthemum, nonnulli Melanthemon uocant. recentiores barbare Camomillam uocant. Ruel. lib. 3. cap. 68. Plin. lib. 22. cap. 21.

ANTHEMVSIA, ἀνθεμουσία, oppidum eſt Meſopotamiæ. Stra. lib. 16.

ANTHERICEVM, [*Balſamo*] ἀνθερίκειον, balſami genus, capillacea coma. Antherices enim ariſtæ dicuntur.

ANTHERICVS, ἀνθέρικος, ſcapus eſt, ſiue caulis Aſphodeli herbæ, quã Haſtulã regiam quidam hodie appellant. Plin. lib. 22. cap. 22.

Anthevs, ἀνθεύς, cum h, Anthenoris filius fuit, quem Paris amauit, & imprudens interfecit.

Anthia, ἄνθεια, urbs propinqua Pylo, ſub ditione Agamemnonis, Home. lib. Il. 9.

Anthias, ἀνθίας, piſcis nomen, circa Chelidonias Aſiæ inſulas. Plinius lib, 9, cap. 59.

Anthivm, ἄνθειον, de quo ſic Plin. in Thraciæ deſcriptione: Aſtice regio, oppidum habuit Anthium, nunc eſt Apollonia.

Antho, ἀνθώ, fuit Amulii Albanorum regis filia.

Anthus, ἄνθος, unus ex filiis Neſtoris eſt: Latine flos interpretatur. Hinc carduelis Anthus dicitur, quòd flore paſcatur. Vide Authus.

Anthrax, ἄνθραξ, gemmæ nomen precioſiſſimæ: ab igniti carbonis ſimilitudine: unde & à Latinis Carbunculus dicitur. Hoc præterea nomine medici uocant ulceris genus (teſte Gal. lib. 6. de cõpo. medic. ſecundum genera) celeriter cruſtam faciens, cum uehementi totius circunſtantis particulæ inflammatione.

Anthracites, ἀνθρακίτης, gemma, in qua ueluti ſcintillæ ignis diſcurrere uidentur. Plin. lib. 37. cap. 7.

Anthracinvs, [*Color negro*] ἀνθράκινος, color niger, à carbone, quod carboni ſimilis ſit. Varro de uit. paſt. anthracinis, capillo demiſſo ſequuntur luctum.

Anthriscvm, ἀνθρίσκον, herba ſcandici adeo ſimilis, ut eadem uideri poſſet, niſi tenuioribus & odoratioribus foliis ab ea diſtingueretur. Fatigato Venere corpori ſuccurrit. uide Pli. li. 20. ca. 15.

Antropomorphon, [*Mandragola*] ἀνθρωπόμορφον, herba ſomnifera, alio nomine Mandragora: ab humana forma impoſito nomine. quam radix eius uidetur imitari.

Anthropographvs, ἀνθρωπόγραφος, dictus Dionyſius, quòd nihil aliud quam homines pinxerit. Pli. lib. 35. cap. 10.

Anthropophagi, ἀνθρωποφάγοι, populi Scythiæ, qui humana carne ueſcuntur. Plin. lib. 4. cap. 12. & lib. 6. cap. 30. & Gellium.

Anthvs, ἄνθος, auis, quæ equorũ hinnitũ imitatur. Pli. li. 10. ca. 42.

Anthylla, ἄνθυλλα, Ægypti urbs. Herodotus. lib. 2.

Anthypophora, ἀνθυποφορὰ, figura eſt apud rethores, quam Quinct. ſubiectionem uocat, cum tacitæ aduerſariorum obiectioni occurrimus. Vide Rufinian. lib. 2.

Anthyllion, ἀνθύλλιον, herba lenti ſimillima, quæ in uino pota ueſicam uitiis liberat, & ſanguinem ſiſtit. Pli. lib. 26. cap. 8.

Anthyllis, ἀνθυλλὶς, herba eſt chamæpityos ſimilitudine, flore purpureo, graui odore, radice intubi. Pli. li6. 26. cap. 8.

Antia, ἀντία, uxor fuit Prœti Argiuorum regis, Abantis filii.

Anthiae, [*Capelli di donne*] προκόμιον, muliebres capilli, in fronte demiſſi.

Antiates, ἀντιᾶται, populi Italiæ, qui Antium urbem Latii maritimam incolebant. Deleto à Romanis Antio, roſtra nauium eorum in foro affixa nomen dederunt, unde magiſtratus ad populum concionabantur. Liuius lib. 6. loco, unde ad populum concio haberi ſolet. Liuius lib. 6.

Antibacchivs, ἀντιβακχεῖος, pes bacchio contrarius. Conſtat ex duabus longis & ultima breui: ut, Natura.

Antibacchiae inſulæ in ſinu Ætiopico, Bacchiis oppoſitæ. Plin, lib. 6. cap, 29.

Anticategoria, ἀντικατηγορία, Latine dici poteſt mutua accuſatio. Quinct. lib, 3. cap. 12.

Anticatones, ἀντικάτωνες, duo libri, quos Cæſar contra Catonem ſcripſit. Suet. Reliquit & de Analogia duos libros, & Anticatones totidem. Iuuen. Saty. 6. duo Cæſaris Anticatones. Compoſitum ex Græco & Latino.

Anticellivm, herba lenti ſimillima, quæ & Anthyllion dicitur. Plin. lib. 22. cap, 29.

Antichthones, ἀντίχθονες, populi, qui habitant in Zona hyemali. Hos Martianus ſeiungit ab Antœcis & Antipodibus, qui Zonã nobis aduerſam & contra pedes noſtros habitant. Pomponius tamen uidetur Antichthones pro Antipodibus accipere.

Anticipatio, onis, uerbale, πρόληψις. Cic. 1. de Nat. Deo. Quæ eſt gens, quæ non habeat ſine doctrina anticipationẽ quandã deorũ?

Anticipo, [*Pigliar tempo, anticipare*] προκαταλαμβάνω, προλαμβάνω, ante capio. Virg. in Roſis: Æſtiuum ſuadens anticipare diẽ. Cice. Att. Anticipas eius rei moleſtiam, quam triduo ſciturus ſis.

Anticites, p. p. ἀντικείτης, amnis Sarmatiæ Aſiaticæ. Strab. lib. 11.

Anticlea, pen. prod. ἀντίκλεια, mater Vlyſſis, quæ cum duceretur ad Laertæ nuptias, ab Siſypho latrone, Æoli filio, capitur, & adulteratur. Alii dicunt, cum Laertæ iam nupſiſſet, & ad oraculum pergeret conſultura, captam a Siſypho latrone, & ex eo Vlyſſem concepiſſe. quod Aiax apud Ouid. lib. 13. Met. uitio uertit Vlyſſi, Et ſanguine cretus Siſyphio,

Anticragvs, ἀντίκραγος, mons Lyciæ. Strab. lib. 14.

Anticyra, pen. cor. ἀντίκυρα, inſula ad ſinum adiacens Maleacum & Oetam montem, cuius meminit Strab. lib. 9. ubi auctore Plinio. elleborum tutiſſime ſumitur. Ouid. lib. 4. de Pont. purgantes pectora ſuccos: Quicquid & in tota naſcitur Anticyra. Vnde quoties inſanum hominem ſignificare uolumus, Antycira egere diximus. Horat. tribus Anticyris caput inſanabile. Eſt & Anticyra ciuitas iuxta Cyrrham in Phocide regione, in Corinthum conuerſa ſinum, ab Antyciteo quodam. Caparisſus ab Homero dicta. Hinc alii Anticyrrham appellant, duplicato r, quod ſita ſit in promontorio in mare excurrente, e regione Cyrrhæ.

Anticyricon, ἀντικυρικὸν, ſeſamoidis herbæ ſpecies, ſimilis Erigeronti, quæ in Anticyra inſula creſcit.

Antidora, [*Rimuneratione, guiderdone*] ἀντίδορα, remunerationes. Vlpia. titul. de peti. hær. Si antidora acceperunt, dicendum eſt eatenus locupletiores factos, quatenus acceperunt.

Antidotvm, pen. cor. [*Rimedio contra, al ueleno*] ἀντίδοτον, remedium contra uenena, ἐξ ἀντὶ καὶ δίδωμι: id eſt, contra & do. Quinctil. lib. 7. datum ei uenenum dixit, ſed ſe antidotum daturum. Dicitur & Antidotus, gen. fœm. Gel. lib. 14. Antidotus celebratisſima, quæ Mithridatios uocatur.

Antigenides, ἀντιγενίδης, auctore Suida, Thebanus muſicus, tibicen, Philoxeni diſcipulus. Pli. cap. 36. lib. 16. Hic etiam, ut ait Cice. in Bruto, diſcipulo frigenti ad populum ait, Mihi cane & muſis. uide Gell. cap. 17. lib. 15. & Valer. lib. 3. cap. 7.

Antigerio, [*Subito*] ueteres pro Valde, & pro Statim utebantur, quaſi antequam res gereretur. Feſtus.

Antigonia, ἀντιγόνεια, oppidum Troadis, Romanorum colonia, quæ & Troas, & Alexandria dicta. Plin. lib. 5. cap. 30. & Strabo lib. 13. Eſt oppidum in Arcadia, non procul a Tegea. Plin. li. 4. ca. 6.

Antigone, ἀντιγόνη, Oedipodis Thebanorum regis filia, quæ patri cæco à Creonte in exilium acto, ſe uiæ ducem præbuit: fratribusq; ſuis Polynici & Eteocli mutua cæde interemptis, contra Creontis edictum funebre officium præſtitit: ob quam pietatem poſtea una cum Argia Polynicis coniuge iuſſu tyranni eſt interfecta. Fuit & hoc nomine una filiarum Priami, quam formæ ſuæ fiducia nimis arrogantem à Iunone in ciconiam eſſe mutatam, ſcribit Ouid. lib. 6. Metamor.

Antigonvs, pen. cor. ἀντίγονος, nomen proprium regis Macedonum, ob multa ſua in Græcos beneficia Euergetes dictus.

Antilibanvs, ἀντιλίβανος, mons Libano oppoſitus, non procul à Sidonio mari incipiens, & ad mõtes Arabiæ deſinens. Stra. lib. 16.

Antilochvs, pen. cor. ἀντίλοχος, Neſtoris filius maior natu, quem in bello Troiano Memnon Auroræ filius interemit. occiſum ab Hectore, ait Ouid. in epiſt. Penelopes.

Antimachvs, ἀντίμαχος, Colophonius poeta Græcus. Is quum poema quoddam obſcurum in auditorio recitaret, atque omnes, præter Platonem, quòd minime illud intelligerent, diſcesſiſſent, Plato mihi (inquit) pro omnibus. Hæc Cice. De eodem Plutar. in Lyſandro. Hic aggreſſus belli Thebani materiã, uigeſimum quartum uolumen impleuit antequam duces Thebas uſque perduceret. Antimachos quoque alios duos Suidas ponit, alterum Ægyptium patria Hieropolitanum qui Coſmopœiam heroico carmine conſcripſit: alterum poetam Melicum cognomento Pſecam. Fuit item præter hos etiam alius Antimachus Troianus, qui donis Alexandri auroq; corruptus, impedimento fuit, quo minus Helena redderetur. Homer. Il. 11.

Antimelon, ἀντίμηλον, herba Dioſc. alio nomine Mandragora.

Antinomia, æ, ἀντινομία, cum duæ leges caſu colliduntur, & euentu. Quin. li. 7. ca. 8. Proximum eſt de Legibus contrariis dicere: quia conſtat, in antinomia duos eſſe, ſcripti, & uoluntatis, ſtatus.

Antinovs, ἀντίνοος, unius ex procis Penelopes, Ouid. in epiſt. Penelopes. Fuit & Antinous, puer quidam Bithynicus tanta formæ elegantia, ut Adrianus Cæſar, qui illum adamabat, templum ei apud Mantineam conſtituerit, & urbem Ægypti Antinoeam à nomine eius appellarit. Pauſanias.

Antiochia, ἀντιόχεια, Syriæ urbs ad Orontem fluuium ſita, totius regionis caput, à Seleuco Nicanore condita, & a patris ſui nomine Antiochia appellata. Strabo lib. 15. Stephanus Bizantius duodecim alias enumerat eiuſdem nominis urbes, quarum unam collocat in Lydia, & ab Antiocho Epiphane ita nominatã exiſtimat: alterã in Meſopotamia, quæ & Mygdonia, & Aſibe appellatur: in qua Apollophanes Stoicus, & Pharnuchus Perſicæ hiſtoriæ ſcriptor, nati dicũtur: tertiã in Piſidia cõſtituit, cuius meminit & Stra, li. 12. quartã inter Cauã Syriã, & Arabiã, Semiramidis opus. quintã in Cilicia, ad Pyramidũ fluuium. ſextã in Pieria, quæ & Arados à Syris appellatur. ſeptimam ad Callirrhoem lacum. octauam ad Taurum montem, in Comagena regione. nonam in Scythia. decimam in Caria, quæ & Pythopolis fuit appellata. undecimam in Margiana, ab Antiocho Sotere conditam. duodecimam eandem facit cum Tarſo Ciciliæ oppido. Hinc Antiochinus, a, um.

Digitized by Google

ANTIOCHVS, ἀντίοχος, nomen ſecundi regis Syriæ, Seleuci filii, huius nominis primi, qui Soter cognominatus eſt, & regnauit annos 20. Secundus Antiochus huius filius dictus Achios: regnauit annis 20. ueneno ab uxore Laodicea extinctus. Tertius Antiochus Galericus. Antiochus quartus rex, cognomento Magnus, regnauit annis 36. Dictus eſt etiam Hierax, quòd accipitris more in rapiẽdis alienis uitam duceret. Hic Ptolemæum philometorẽ proelio ſuperauit. Quintus Antiochus Syriæ rex, dictus nobilis ſiue illuſtris, qui regnauit annis undecim. Hic Hieroſolymam deſtruxit, & multa mala intulit Iudæis. Sextus Antiochus Syriæ & Aſiæ rex, dictus eſt Eupator. Fuit & alius Antiochus Aſcalonita, philoſophus, Ciceronis, Brutiq; præceptor.

ANTIOPA, ἀντιόπη, Nyctei filia fuit, & uxor Lyci Thebanorum regis. Hanc cum Iupiter in Satyrum mutatus compreſſiſſet, Lycus repudiauit, uxoremq; Dircen ſuperinduxit, quæ Antiopiam in carcerem coniecit. uerum inſtante partus tempore, illa ruptis uinculis in Cythæronem montem ſe recepit, ubi & Amphionem & Zethum peperit: qui à paſtoribus inuenti & educati, maternæ iniuriæ ultores extiterunt, Lyco cum Dirce uxore interfecta.

ANTIPARASTASIS, ἀντιπαράστασις, figura frequens Demoſtheni & Ciceroni, habens confeſſionem quandam coniunctam cum maiori inficiatione. Sic Demoſthenes aduerſus Leptinem ubi docuit etiã apud maiores in uſu fuiſſe, ut uiris fortibus præmia perſoluerentur: poſtea oſtendit, ſe ſine cauſſæ detrimento, eius cõtrarium poſſe confiteri, neque ex eo ſequi, immunitates illa ætate uiris de repu. bene meritis cõceſſas, ſine manifeſta aliqua culpa eſſe eripiẽdas, niſi oſtenderet aduerſarius, idẽ quoq; à maioribus eſſe factitatũ. Sic etiam Ci. in Ora. pro Rabirio Poſthumo, ubi oſtendit falſum eſſe, Rabirii manu occiſum eſſe Saturninũ, & ſubdit, ſi integrũ ſibi eſſet, libentiſſime ſe hoc confeſſurũ, & meritũ eo nomine præmium petiturũ, q ciuem ſeditioſum è medio ſuſtuliſſet.

ANTIPATER, pen. cor. ἀντίπατρος, nomẽ proprium poetæ Sidonii, ſeu ex Tyro Phœniciæ, Stoicæ ſectæ, qui poſt Panætium de officiis ſcripſit. Hic quo die natus, eodem quotannis feb:i laborauit. & quum diu uixiſſet, poſtquam ætatis ſuæ tempus deſtinatũ appropinquaſſet, eo die & eodem morbi genere conſumptus eſt. Ex tpe innumerabiles pene uerſus faciebat, ut teſtantur Cic. & Quinct.

ANTIPATER, alius, Iolai filius fuit, è Palinura ciuitate Macedoniæ, miles Philippi, deinde inter Alexãdri duces, & regni ſucceſſores, diſcipulus & ipſe Ariſtotelis, uir, præter ſcientiã rei militaris, litteratiſſimus, ut tradit Suid. de hoc ſic ſcribit Plutar. Antipater ſucceſſor Alexandri in regno Macedoniæ, poſt bellũ Athenienſibus illatum, legatis ad eum de pace uenientibus, quorum princeps erat Xenocrates, reſpondit ſe in amicitia permanſurum, ſi ſibi Demoſthenes, & Hyperides dederẽtur. Item Antipater Tyrius, philoſophus Stoicus, & Catonis Vticenſis præceptor. Plutar. in Catone. Alius itẽ Tarſenſis philoſophus, ut idem auctor eſt. Fuit præterea Antipater, Herodis regis pater, Aſcalonita, uir maximus, & potẽtia præditus, de quo Volaterranus in hiſtoria Hieroſolymitana. Fuit & Antipater Hieropolitanus ſophiſta nobilis, præceptor liberorũ Seueri principis, cuius etiam res geſtas ſcripſit Philoſtratus. Fuere & alii, inter quos Caſſandri Macedonum regis filius.

ANTIPATES, ἀντιπάτης, gemmæ nigræ ſpecies. Pli. lib. 37. cap. 10.

ANTIPHATES, p.c. ἀντιφάτης, rex Læſtrigonum, Melãpodis, ſeu, ut alii uolunt, Lami filius, qui Formiarum oppidum condidit. cum ceteris Læſtrygonibus humana carne ueſcebatur.

ANTIPHELLVS, ἀντίφελλος, oppidum Lyciæ apud Pli. li. 5. cap. 27.

ANTIPHON, ἀντιφῶν, Rhamnuſius, Athenis præcepta dicendi tradidit, teſte Quinctiliano: quo neminẽ melius orauiſſe cauſſam capitis, quum ſeipſe defenderet, auctor eſt Thucydides lib. 8. Cicero in Bruto.

ANTIPHVS, ἄντιφος, Priami filius ex Hecuba, quem Agamemnon in bello Troiano interfecit: Antiphus, filius Theſſali, Nepos Herculis, qui dux triginta nauium ad Troiam nauigauit. Homer. Il. 2.

ANTIPHONA, ἀντίφωνον, p.p. uox reciproca, duobus choris alternatim pſallentibus. Antiphonas Græci primi compoſuerunt, & apud Latinos ſanctus Ambr. inſtituit.

ANTIPHRASIS [*Parlare, inteſo al contrario*] ἀντίφρασις. pe. co. ſermo per contrarium intelligendus, ut Parcæ, quia nemini parcant.

ANTIPODES, ἀντίποδες, pe. co. qui contra nos poſiti ſunt contrariis ueſtigiis. Cic. 4. Aca. è contraria parte terræ qui aduerſus ueſtigiis ſtent contra noſtra ueſtigia, quos Antipodas uocatis. Declinatur, Antipus, Antipodis, uel Antipodos.

ANTIPOLIS, ἀντίπολις, apud Ptolemæum urbis nomẽ in Gallia Narbonenſi.

ANTIPTOSIS, ἀντίπτωσις, p.p. quando caſus pro caſu ponitur: ut, urbem quam ſtatuo, ueſtra eſt. ex ἀντὶ pro πτῶσις caſus.

ANTIPYRGVS, ἀντίπυργος urbs Lybiæ Marmaricæ, quæ eadem eſſe creditur, quam uulgo Lucho uocant.

ANTIQVARIVS, ria, rium, φιλάρχαιος, qui uerba ab uſu remota, & exoletos ſcrutatur auctores, ut ex his contrahat, quæ non intelligantur; utq; quædam ſolus ſcire uideatur. Iuuenal. Ignotosq; mihi tenet antiquaria uerſus. Suetonius in Auguſto: antiquarios pari ſtudio ſpreuit.

ANTIQVATIO, onis. Gell. Facta eſt antiquatio legis. id eſt, reiectio per ſuffragia.

ANTIQVE, aduer, ad morem antiquorum. Hor. 2. epiſt. Si quædam minus antique, ſi pleraque dure Dicere credat eos.

ANTIQVITAS, pro ipſis antiquis. Pli. li. 12. c. 19. fabuloſa narrauit antiquitas. Item in alio ſignificatu accipitur apud Saluſtium Seruio teſte: Tantũ antiquitatis curæq; maioribus pro Italica gente fuit. Id eſt, præcipui amoris: ab eo quod eſt antiquum pro caro.

ANTIQVITVS, olim, tempore antiquorum. Cæſ. lib. 6. Bel. Gall. ſumma auctoritas antiquitus erat in Heduis.

ANTIQVO, as, ἀπαρχαιόω, καταργέω, irritum facio. unde legem antiquatam dicimus, quam populus ſuffragiis ſuis improbauit, neque perferri paſſus eſt. Abrogatam autem dicimus legem, quæ cum accepta fuiſſet, poſtea contraria lege fuerit ſublata. Liu. antiquandas cenſeo iſtas rogationes. Cice. 3. de Leg. legem antiquaſtis ſine tabella.

ANTIQVVS, [*Antico*] ἀρχαῖος, πρέσβυς, idem quod uetus. ab Ante & Æuum, ut Varroni placet. Virg. 2. Geo. Antiquasq; domos auiũ. Quoniam uero quæ antiquiora ſunt, fere meliora eſſe conſueuerant, ut mores, uinum, & ſimilia: factum eſt, ut Antiquum pro bono, dicamus. Terent. in And. antiquum obtines. Cice. pro Roſc. Ame. In qua muliere ueſtigia antiqui officii remanent. Sic & antiquius dicimus, pro meliore, cariore. προτιμότερον, πρεσβύτερον. Cice. Att. lib. 10. Nihil mihi antiquius noſtra amicitia eſt. Ab Antiquus fit Antiquitas, ἀρχαιότης, pro uetuſtate. Cice. 1. de Fin. fabulis tam multis, tamq; uariis ab ultima antiquitate repetitis, tria uix amicorum paria reperiuntur.

ANTIRRHIVM. ἀντίῤῥιον, promontorium Ætoliæ, ſitum ad ipſum ſinus Corinthiaci oſtium. Thucydides Rhium appellat: quodq; Chium in Peloponneſo eſt, Achaicum cognominat: alterum Molycricum, à uicina urbe Molycria.

ANTIRRHINVM, ἀντίῤῥινον, herba eſt, eadem cum illa, quam ſupra Anarrhinon appellauimus. Pli. lib. 25. cap. 10.

ANTISCHORODON, ἀντισκόροδον, herba eſt ex generibus allii, quæ & Vlpicum, & allium Cyprium appellatur. Pli. lib. 19. cap. 6.

ANTISPODA, ſiue Antiſpodia, ἀντίσποδα, Dioſcoridi, ἀντισπόδια Galeno, uocantur à medicis omnia, quæ eandem cum ſpodio habent facultatem. Quid autem ſit ſpodium, uide ſuo loco.

ANTISSA, ἄντισσα Stepha. Lesbi inſulæ oppdum, ex quo Terpãder nobilis citharœdus originem duxit. Gentile Antiſſæus.

ANTISTES, tis, [*Antiſtite. preſidente*] προστάτης, ἡ προστάτις, ex ante & ſto, tam fœminini quam maſc. gen. à uerbo antiquo antiſto, pro anteſto, id eſt, excello. & erant primarii templorum ſingulorum ſacerdotes, qui ſacris præerant, deq; futuris reſponſa dabant. Ouid. 4. de Pon. Non finit illa ſui uanas antiſtitis unquam eſſe preces. Vale. lib. 1. Ne deæ uetuſtis ritibus perita deeſſet antiſtes. Per tranſlationem dicitur qui in re aliqua excellit. unde Seruius Sulpitius Quinct. teſte lib. 11. ca. 1. Iuris antiſtes appellatus. Item Plato ſapientiæ antiſtes.

ANTISTITA, æ, προστάτις. Gel. lib. 13. ca. 19. Sacerdotes fœminas Ci. antiſtitas dicit, in Verr.

ANTISTHENES, ἀντισθένης, pen. co. Socraticus philoſophus, acutus magis, quam eruditus, præceptor Diogenis. hic quum magno auditorũ concurſu docuiſſet rhetoricam, audito Socrate, dixiſſe fertur ad diſcipulos, Abite & magiſtrum quærite: ego enim iam reperi. patientiam, & duritiam in Socratico ſermone adamauit, ut ſcribit Cic. lib. 3. de Orat. Fuere alii tres eodem nomine: unus è ſchola Heracliti, alius Epheſus, tertius Rhodius hiſtoricus. Laert.

ANTISTITOR. ἐπιστάτης, præfectus quaſi anteſtator. Col. lib. 4. antiſtitores, qui obſeruent, quiq; præcipiãt, ne acerbæ uuæ demetant.

ANTISTO, as, are, antiquum uerbũ pro Anteſto. i. antecello, προΐσταμαι, Cato cap. 156. Braſſica omnibus oleribus antiſtat. Lucr. lib. 5. Herculis antiſtare autem ſi facta putabis.

ANTISTROPHE, ἀντιστροφή, lyricis poetis eſt ſaltationis genus, quo modo in dexterã, modo in ſiniſtram choros agerent, ac reuocarẽt.

ANTITAVRVS, ἀντίταυρος, Tauri montis pars, reliquis Tauri partibus oppoſita, inſignis olim Comana ciuitate, & Bellonæ fano. Strabo lib. 11. & 12.

ANTITHESIS, pen. cor. ἀντίθεσις, color rhetoricus, cum contraria contrariis opponuntur. Quinct. Contentionem uocat.

ANTITHETON, pe. c. [*Contrapoſitione*] ἀντίθετον, figura, eſt, qua contrariis opponuntur contraria. ut apud Ouid. 1. Met. Frigida pugnabant calidis, humentia ſiccis, Mollia cum duris. Cic. ad Brutũ quæ Græci antitheta nominãt, cum contrariis opponuntur contraria.

numerum oratorum neceſſitate ipſa efficiunt.

ANTIVM, ἄντιον, urbs Latii, Volſcorum caput, Romanorum colonia, in qua celeberrimum Fortunæ templũ. Horat. 1. carm. O diua, gratum quæ regis Antium. Hinc Antiates de quibus uide ſuo loco.

ANTLARE, ueteres, dicebant pro haurire, a Græco ἀντλεῖν. Liui. Andromachus. Florem antlabant Liberi ex carcheſis. Hinc Exantlare: de quo infra.

ANTLIA, æ, [*Inſtromento con che ſi caua l'acqua*] machinula ad hauriẽdã aquã. nã, ἀντλεῖν, Latinis haurire eſt. Martia. li. 9. Curua laboratas antlia tollit aquas. Et Feſtus: Antlare, haurire à Græco ἀντλεῖν.

ANTOICI, ἄντοικοι, populi trans æquinoctialem habitantes circulum, totq; graduum latitudine ab eodem Auſtrum uerſus diſtantes, quot nos uerſus Septentrionem. ita dicti, quòd zonam nobis, non contrariam, ut Antipodes, ſed diuerſam incolant.

ANTONINVS, cognomento Pius, Romanorum imperator, qui Ælio Adriano ſucceſſit. Hic cum filium non haberet, M. Antonium philoſophum adoptauit, eumq; moriẽs imperii ſucceſſorem reliquit. Fuit & Antoninus cognomine Caracallæ, qui poſt Seuerum Romanum tenuit imperium. Alius præterea cognomento Heliogabalus, qui Opilio Macrino ſucceſſit.

ANTONIVS, ἀντώνιος, nomen familiæ Romæ nobiliſſimæ, uetuſtiſſimæq; fuit, utpote quæ ab Antone Herculis filio & nominata, & oriunda proditur.

ANTONIVS GNIPHO, ingenuus in Gallia natus, ſed expoſitus, & à nutritore ſuo manumiſſus, Romæ docuit rhetoricam, & poemata in domo Iulii Cæſaris pueri adhuc. cuius etiam ſcholam Cicero, & alii nonnulli clari adoleſcentuli frequentaſſe dicuntur. Vixit annos quinquaginta. Ex Tranquillo.

ANTONIVS MVSA, medicus qui Auguſtũ periculoſe ægrotãtẽ, potu balneiſq; frigidis ſanitati reſtituit. Pli. lib. 29. ca. 1. & Hor. li. 1. epiſ.

MARC. ANTONIVS ORATOR, Triumuiri auus, de quo ſic ſcribit Cicero in Bruto. Omnia ueniebant Antonio in mentem: eaq; ſuo loco, ubi plurimum proficere & ualere poſſent, ut ab imperatore equites, pedites, leuis armaturæ, ſic ab illo in maxime opportunis orationis partibus collocabantur. Erat memoria ſumma, nulla meditationis ſuſpicio. imparatus ſemper adgredi ad dicendum uidebatur; ſed ita erat paratus, ut iudices illo dicente nonnunquam uiderentur non ſatis parati ad cauendum fuiſſe. Verba ipſa, non illa quidem elegantiſſimo ſermone: itaque diligenter loquendi laude caruit: neque tamen eſt admodum inquinate locutus. Interfectus eſt à Mariana factione, una cum pluribus aliis clariſſimis ciuibus.

ANTONOMASIA, ἀντονομασία, uocabulum, ut ait Diomedes, quod ſine nomine poſitum, loco eius fungitur: ut eſt, Arma, uirumq; cano ubi intelligitur Æneas. Fit autem tribus modis: Ab animo: ut, Magnanimus Anchiſiades. i. Æneas. A corpore, ut ipſe arduus. i. Polyphemus. Extrinſecus, ut Infelix puer atque impar congreſſus Achilli: hoc eſt, Troilus.

ANTRAE, arũ, auctore Feſto, dicũtur conualles uel arborũ interualla.

ANTRONIA, Pomponio Melæ ciuitas eſt Magneſiæ, regionis Theſſaliæ, quæ a Stephano, & Strabone Antron ἄντρον, dicitur: ab antris nimirum utroque nomine deducto, quorum magnam circa hanc urbem copiam fecerant molarium lapidum fodinæ. Circa hanc urbem proceriſſimi gignebantur aſini: unde factum eſt, ut Antronius aſinus, prouerbio dicatur de homine corpulento & robuſto, in quo tamen ingenium & animi uigor deſideretur.

ANTRVM, [*Antro, ſpelonca*] ἄντρον, σπήλαιον, Latine ſpecus uel cauerna. Virg. 6. Æn. Exciſum Euboicæ latus ingens rupis in antrum.

ANVBIAS, adis, ἀνουβιάς, à quibuſdã dicitur herba, quæ notiori nomine Conyza appellatur, & uulgo Cimicaria, ſeu Pulicaria. Legitur hæc uox in quibuſdam Dioſcoridis exemplaribus: quam tamẽ à peritioribus inter nomenclaturas nothas, falſoq; Dioſcoridi attributas uideo numerari.

ANVBIS, [*Cane*] ἄνουβις, genitiuũ facit Anubis, uel bidis, & lingua Ægyptiaca dicitur canis, ſub cuius forma colebatur Mercurius, ut inquit Serui. Virg. 8. Æn. Omni genumq; deum monſtra, & latrator Anubis. Ouid. in Eleg. Per tua ſacra precor, per Anubidis ora uerendi. Diodorus ſcribit, Anubim filium fuiſſe Oſiridis qui canem geſtabat, tanquam armorum inſignia. ex quo Ægyptii canem uenerantur, & Anubim deum canino capite effingunt.

ANVLLARIS, re, δακτυλικός, quod anuli eſt ut Digitus anularis dicitur, qui proximus eſt auriculari. quare autem ueteres in hoc potiſſimum digito anulos geſtauerint, uide Macr. li. 7. cap. 13. Satur.

ANVLARIVS, [*Oreſice che fa anella*] δακτυλιοποιός, artifex qui anulos facit. Cic. 4. Acad.

ANVLATVS, δακτυλιωτός, anulis ornatus. Plaut. in Pœn. incedunt cum anulatis auribus.

ANVLVS, [*Anello*] pro digitorum ornamento à circuitu uocatus eſt, ſiue à rotunditate, quaſi annus. Græci à digitis δακτύλιον, appellauerunt. Cic. 5. Verr. noſtri imperatores ſcribas ſuos anuleis aureis in concione donarũt. Anuli autem equeſtris ordinis nothæ erant. Mos fuit ueterum gerere anulum in digito ſiniſtræ manus, qui eſt minimo proximus. eius rei duplex redditur ratio à Macrobio: prior, quia in eo digito gemma anuli ab omni læſione eſſet tutiſſima: altera, quia diſſectis humanis corporibus, repertum eſt, neruum quendam tenuiſſimum ab eo digito ad cor hominis peruenire. & ideo uiſum eſt ueteribus, ut ille digitus anulo, tanquam corona, circundaretur. Anulus item fluuius eſt Mauritaniæ, in quo elephantes luna noua apparente ſe abluunt. Pli. lib. 8. cap. 1.

* ANVLVS. primus Prometheus fertur circulum ferreum incluſo lapide, digito circundediſſe. qua conſuetudine homines uſi anulos habere cœperunt. anuli autem per diminutionem dicti à circulis & anis, qui ſunt circum brachia, & circum crura. Anulos homines primum geſtare cœperunt quarto à pollice digito; quod ea uena quædam ad cor uſque pertingat; quam notandam ornandamq; aliquo inſigni ueteres putauerunt. Apud Romanos anuli de publico dabantur, & non ſine diſcrimine. nam dignitate præcipuis uiris gemmati dabantur, ceteris ſolidi. anulum aureum neque ſeruus: neque libertinus geſtabat in publico: ſed anulo aureo liberi utebantur; libertini argenteo, ſerui ferreo. Apud ueteres ultra unum anulum uti, inſame habitum uiro. Gracchus in Meuium: Conſiderate Quirites ſiniſtram eius: en, cuius auctoritatem ſequimini; qui propter mulierum cupiditatem, ut mulier eſt ornatus. Craſſus, qui apud Parthos periit, in ſenectute duos habuit anulos, cauſſam præferens, quòd pecunia ei immenſa creuiſſet. Feminæ non uſæ ſunt anulis, niſi quos uirgini ſponſus miſerat: neque amplius quàm binos anulos aureos in digitis habere ſolebant. Inter genera anulorum ſunt, ungulus, Samothracius, Tynius ungulus eſt gemmatus, uocatu q; hoc nomine, quia, ſicut ungula carni, ita gemma anuli auro accingitur. Samothracius aureus eſt quidem, ſed capitulo ferreo, a loco ita uocatus. Tynius purus eſt, primum in Bithynia fabricatus, quàm olim Tynam uocabant. Flaccus Lugente mea uita nec ſmaragdus beriluſq; mihi Flacce, nec nitentes per candidam margaritam, quæro, nec quos Tynica lima polliuit anellos, nec iaſpios lapillos.

ANVS, us, [*Vecchia*] γραῦς, gener. fœm. & prima cor. uetula dicitur, ab annorum multitudine ita uocata, quum antiqui conſonantem non geminarent. Vel ab ἀ, & νοῦς, ſenſus, intellectus: quòd iam mẽte careat. Cic. 1. Tuſc. Quæ eſt anus tam delira, quæ timeat iſta?

ANILIS, & hoc anile, γραϊκός, quod ad anum pertinet. Virg. 4. Æn. Illa gradum ſtudio properabat Anili. & Colum. li. : Anilis ætas.

ANICVLARIS, ris, pro anili. Vide Anilis, & Anicula diminut. γραΐδιον, pro uetula. Cicero pro Flacco. Aniculæ minime ſuſpicioſæ purgat ſe.

ANILITAS, atis, ſenectus. Cat. tremulũ monens Cana tẽpus anilitas.

ANILITER, aduer. Cic. 3. de Nat. De. ſuperſtitioſe atque aniliter.

ANVS, ni, πρωκτός, gen. maſc. & pri. pro. pars poſterior uerenda. Cicero Pæto: Anum appellas alieno nomine: cur non ſuo potius? Dicitur & Podex.

ANXIE, aduerb. ſolicite, curioſe, φροντιστικῶς. Anxie ferre, Saluſt. in Iugu. Pli. lib. 11. cap. 52. Ne in ſe quiſque anxie quærat.

ANXIETAS, tis. Cic. in. Tuſc.

ANXIFER, pe. cor. [*Che porta affanno*] ἀλγεινός, angorẽ, anxietatẽq; ferens. Ci. lib. 2. Tuſc. dolorum anxiferi torquent uertices.

ANXIFER, a, um. Cic. de Diui. anxiferas curas requiete relaxas.

ANXITVDO, ἀδημονία, Cic. de rep. ut citat Nonius.

ANXIVS, a, um, [*Anxio. ſollecito*] περιαλγής, ſolicitus, mæſtus, ab ἄγχω. proprie tamen quid ſit, Cic. 4. Tuſc. oſtendit his uerbis. differt anxietas ab angore. neque enim omnes anxii, qui anguntur aliquando, neque anxii ſemper anguntur.

ANXVR, tam maſc. quàm neutri gen. urbs Italiæ, quam nunc Tarracinam dicunt. Martial. Siue ſalutiferis candidus Anxur aquis. Dicitur autem Anxur (ut Seruius docet) quia illic colebatur Iupiter Imberbis, quem idcirco Anxurum, quaſi ἄνευ ξυροῦ, uocabant, quaſi ἄνευ ξυροῦ, hoc eſt, ſine nouacula. Virg. Æn. 7. Circæumq; iugum, queis Iupiter Anxurus aruis præſidet.

ANYTVS, ἄνυτος, rhetor Athenienſis, acerrimus Socratis inimicus: à quo & reus peractus eſt. Horat. lib. 1. Serm. Sat. 4. Anytiq; reũ, doctumq; Platona. uide Plutarchum in uita Socratis.

A ANTE O

AON, ἄων, Neptuni filius, ut dicit Lactantius, qui factione ſuorum ex Appulia pulſus, nauigio ad Eubœam uenit, & inde ſe in Bœotiam contulit, ubi populis mõtes habitãtibus imperauit, eoſq; Aones ex ſuo nomine appellauit: à quibus Neptuni filius eſt habitus, cũ Oncheſti ditiſſimi cuiuſdam Appuli filius fuerit. filium Dymantem reliquit, qui ei in regno ſucceſſit. Perotus.

AONIA, ἀονία, regio Bœotiæ. ab Aone rege Neptuni filio dicta, quẽ factione ex Appulia pulſum in Bœotiã tradunt ueniſſe, ac de ſuo nomine montanã regionem Bœotiæ uocitaſſe Aoniam, & incolas ipſos

ipſos Aonas. Hinc Aonius, ἀόνιος, adiect. Ouid. 2. Meta. Separat Aonios Actæis Phocis ab aruis Item Aonis, idis, ἀονὶς, patronymi cum fœm. quo poetæ frequentiſſime utuntur pro ipſis Muſis. Iuuen. Saty. 7. Aptusq; bibendis Fontibus Aonidum.

Aornos, ἄορνος πέτρα, petra apud Indos præceps, & inuia, ita dicta ob admirandam altitudinem, quaſi ipſis auibus inacceſſa. Scribit Plutar. Alexandrum, quum intellexiſſet hanc petram teneri ab homine meticuloſo, dixiſſe, Nunc locus iſte facillimus eſt captu. eſt & Aornos locus in Epiro, ita dictus a peſtifera auibus exhalatione, teſte Plin. in Proœ. li. 4. Hoc etiam nomine dictus lacus inter Puteolos & Baias, qui poſtea Auernus eſt appellatus. uide infra.

Aorsi, ἄορσοι, populi Scithiæ intra Imauum, quos Ptolemæus collocat non procul ab Iaxarte fluuio, qui in mare Hyrcanum defluit. Strabo lib. 11. duplices facit Aorſos, quorum alteros maris Caſpii oram maxima ex parte tradit tenuiſſe, alteros, iuxta Tanaim habitaſſe, quos ſuperiorum exules eſſe opinatur. Pli. uero lib. 4. ca. 12. Aorſos quoſdam in Europa collocat iuxta Hamaxobios.

Aorta, ἀορτὴ, arteria eſt omnium maxima, ex ſiniſtro cordis uentriculo exoriens, ſpiritum uitalem in totum animantis corpus deferens, natiuumq; calorem per diaſtolen & ſyſtolen temperans. Hæc ubi primum corde emerſit, imparibus ſectionibus bifariam diuiditur: quarum altera, quæ minor eſt, ſurſum fertur, omnibus, quæ ſunt ſupra, cor partibus uaſorũ propagines præbitura. Altera, quę maior eſt, fertur deorſum, partibus omnibus inferioribus arterias immittens. Ex Gal. de Diſſectione arteriarũ, & li. 16. de Vſu partium.

Aoros, ἄωρος, Cretæ ciuitas, ab Aora Nympha ita appellata: alio nomine Eleuthera, ab Eleuthere, uno ex Curetibus. Stephanus.

Aoti, pen. pro. ἄωτοι, populi in finibus Thraciæ, Getis finitimi, non procul ab Iſtro. Pli. lib. 4. cap. 11.

Aous, pe. pro. ἄῶος, fluuius eſt in ea parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico adiacet: non procul ab Appollonia in mare illabens. ſunt qui Æantem appellent, teſte Pli. lib. 3. cap. 23.

A ANTE P

Apaei, ἀπαῖοι, populi in Æthiopia ſub Ægypto. Ptole. lib. 4. cap. 8.

Apage, ἄπαγε, & Apagete, [*Leua uia, leuate uia*] dictio comica, a græco, ἀπάγω, quod eſt abduco, remoueo. Plaut. in Curc. Apage hanc caniculam. Vatin. ad Cic. Apagete cum noſtro Sext. Seruilio.

Apagesis, pen. cor. (quod & ipſum frequens eſt apud comicos) familiariter corripientis eſt, & ſignificat, Abi ſi uis. Plaut. in Pœn. Apageſis, negocii in muliere quantum una eſt.

Apalaestri, ἀπάλαιστροι, qui ſeſe in lucta non exercuerunt.

Apamia, ſiue Apamea, ἀπάμεια, urbs celeberrima in Tetrapoli Syriæ, a Seleuco Nicanore condita, & a nomine uxoris eius ita appellata: ut teſtatur Strabo lib. 15. Eſt & Apamia, Parthorum ciuitas: Heracleæ, & Rhagis finitima: de qua apud eundem lib. 11. Tertia eſt in ora maritima Bithyniæ, inter Phyndaci & Aſcanii oſtia, Antiochi Epiphanis opus: cuius meminit Stephanus, & Ptolemæus li. 5. ca. 1. Quartã collocat Pli. lib. 1. cap. 29. in ipſo Marſyę fluminis oſtio, ubi ſcilicet Marſyas in Mæandrum influit, quã antea Celænas, deinde & Ciboton ait appellatam. Hanc Strabo ab Antiocho Sotere conditam ſcribit. & a nomine Apamiæ matris eius, quæ Artabazi filia fuit, & uxor Seleuci Nicanoris, Apamiã fuiſſe appellatam. Fuit hæc urbs olim clariſſima, totiusq; Aſiæ emporium poſt Epheſum celeberrimum.

Apameste, oppidum in ea Italiæ parte, quæ olim magna Græcia dicta eſt. incolæ Apameſtini. Pli. lib. 3. cap. 11.

Aparctias, ἀπαρκτίας, uẽtus ab arcto flans, hoc eſt, à Septẽtrione.

Aparine, ἀπαρίνη, lappæ genus, quod alio nomine Philanteropos appellatur, quod ueſtibus hominum adhærẽs eos amare uideatur.

Apate, ἀπάτη, genus intybi apud Theoph. quam Theod. Fraudem conuertit, quòd guſtantes amaritudine decipiat.

Apavortene, ἀπαυορτηνὴ, regio Scythiæ, in qua eſt Hircania.

Apeliotes, ἀπηλιώτης, pen. prod. uentus ab oriente æquinoctiali flans, quem Latini ſubſolanum uocant.

Apella, [*Circunciſo*] ἀπελλός ἄρρην, ſine pelle, quo nomine uocati ſunt Iudæi circuncisi. Hora. li. 1. Ser. Sat. 5. Credat Iudæus appella.

Apelles, Apellis, ἀπελλῆς, nomen pictoris eximii, patria Coi, qui omneis prius genitos, futurosq; poſtea artificio ſuperauit, & picturæ plura ſolus prope contulit, quam ceteri omnes. Fertur Alexandrum Macedonem à nullo pingi uoluiſſe, quàm ab Apelle. de hoc uide multa apud Pli. lib. 35. cap. 10. Appelleus, a, um, adiect. Stat. li. 5. Syl. Appelleo ultus ſignata colore.

Apenninigena, qui Apenninum inhabitat. Claud. Apenninigenis cultas paſtoribus aras.

Apenninus, ἀπέννινον ὄρος, per duplex nn, uel Apœninus cum œ, diphthongo (ut ſcribit Seruius) quaſi alpes Pœni, quòd eas Annibal primus ſuperauit. Mons eſt, qui Italiam mediam diuidit, incipitq; a Genua, & ſupra Carnos incumbit. Eius deſcriptione uide apud Lucanum.

Aper, [*Porco ſeluatico, cinghiale*] porcus ſilueſter, à græco κάπρος remota prima littera. Varro de Lin. Lat. li. 4. Apri ab eo, quòd in locis aſperis uerſantur: niſi a græcis deductũ malis, qui hos κάπρους uocant. Hinc Aprinus, & Aprugnus: de quibus infra.

Aperio, [*Aprire*] ἀνοίγω, ex Ad & Pario (ut inquit Priſc.) abiecta d, (quia d, frequente p, nonnunquam abiicitur) ſignificat patefacio. Terẽ. Fores aperi. Habetq; a correptam. Iuuen. Protulit, ut mos eſt, & aperta palluit agna. Quandoque detego. Hinc Macrob. ait, Iuniores ſolitos eſſe maioribus caput aperire. Stat. Sic fatus aperto Enſe uocat ſocios. Per tranſlationem eſt exponere. Plaut. hoc ænigma aperi nobis. Item pro nudare. Cice. Verentur ſi quo caſu acciderit, ut partes corporis quædam aperiantur. Item pro uulnerare. Iuuen. Fuiſſe aperire caput. Hinc Adaperio, ualde aperio. A quo Adapertile, ἀνοικτὸν, pen. corr. quod aperiri poteſt. Ouid. de Tri. Aſpicis a dextra latus hoc adapertile tauri. Exapeperio, foris aperio.

Aperte, aduer. [*Apertamente*] φανερῶς, manifeſte. Ci. Bruto. Quæ uerba aperte indicat, poſſe rationem haberi etiam abſentis. Hinc Apertius, & Apertiſſime. Idẽ pro Q. Roſcio. Planius, & apertius dicam. Idem Attico: Lætitiam apertiſſime tulimus omnes.

Apertio, onis, uerbale. Varro 1. de re ruſt. cap. 63. cum periculo inferitur recenti apertione. ita ut quibuſdam interclusa ſit anima.

Apertura, æ. Vitru. lib. 5. cap. 5. Aperturæ inferiorum graduum.

Apes, uel Apis, [*Ape*] μέλισσα, Colum. li. 10. quanto grandior apis, atque rotundior, tanto peior. Ouid. li. 13. Met. Non apis inde tulit collectos ſedula flores. Compoſitum putatur ab α ſine, & pes, quod ſine pedibus naſci uideatur, dicente Virgilio, Trunca pedum primo. ſed quum non ſeruet analogiam, ſicut cetera compoſita. Bipes, edis, Tripes, edis, Compes, edis, magis ſimplex iudicandum eſt. Creantur Apes bouum fimo, ſicut crabrones ex equorum, fuci ex mulorum, ueſpæ ex aſinorum excrementis. In de

Apecula. uide Apicula.

Apex, icis, ἀκρὰ, ἄκρος ἡ, ſis, proprie uirga in ſummo flaminis pileo, in cuius extremo modica lana eſt. quod primum cõſtat ad Albam Aſcanium inſtituiſſe. Hodie pontificum inſula hoc nomine appellari poteſt. Val. lib. 1. Sulpicio ſacrificandum à capite apex prolapſus, eidem ſacerdotium abſtulit. Plerunque tamen ſumitur pro ſumma uerticis parte, quòd longe ſit à pedibus, & pro cuiuſcunque rei ſummitate acuminata. Colum. libro 5. Eiusq; uelut apex pronus imminens uocatur. Cicero uero tranſtulit ad ſummam rei alcuius dignitatem: Apex, κολοφὼν, inquit ſenectutis eſt auctoritas.

Apexabo, onis, [*Boldone, ſanguinaccio*] inteſtinum ſangine plenum. admiſto pingui, ſic dictum quòd in ſummitate quiddam, quaſi in capite apicem, habet. Varr. lib. 4. de ling. lati.

Aphaca, æ, ſiue Aphace, es, ἀφάκη, herba eſt in aruis naſcens, paulo altior lente, foliis admodum tenuibus, terna aut quaterna ſemina nigra in ſiliquis ferens. Hæc Pli. lib. 27. cap. 5. Ruell. Eandem eſſe putat cum ea, quam uulgus Vicinam Agreſtem appellat.

Aphaeresis, ἀφαίρεσις, Figura: quæ a principio dictionis litteram uel ſyllabam aufert: ut, Pone metum, pro Depone, Ex ἀπὸ ἀρπάξ.

Aphareus, ἀφαρεὺς, per tres ſyllabas. pen. co. patris, Lincei nomen eſt: à quo Ouid. Lynceum prolem Aphareiam uocat lib. 8. Met.

Aphesas, antos, montis nomen eſt ſupra Nemeam. Statius.

Aphidantes, ἀφείδαντες, populi ex Moloſſis, ut inquit Steph. ab Aphidante rege.

Aphidnae, arum, ἀφίδνα Steph. locus celebris in Attica. Seneca in Hippol. Paruas alius calcet Aphidnas.

Aphracta, [*Burchio, barca*] ἄφρακτα, ſunt aperta, intectaq; nauigia. Cice. ad Tiro. Noſti aphracta Rhodiorum, nihil eſt quod minus fluctum ferre poſſit.

Aphractus maſcu. gene. Cice. ad Att. lib. 6. detraxit uiginti dies aphractus Rhodiorum.

Aphrica, λιβύη, tertia orbis pars, ab Aſia Nilo fluuio, ab Europa mari Mediterraneo diſcreta: dicta, quaſi Africa, quod ſolis æſtibus maxime ſit expoſita. Alii à græcis deducunt: ut Aphrica dicta ſit, quaſi ἄνευ φρίκης, hoc eſt ſine frigore. Eſt enim hæc regio calidiſſima, ut quæ magna ſui parte inter Tropicos ſita ſit. Vide Africa.

Aphrodisias, ἀφροδισιὰς, inſula in mari Perſico, ubi Perſis à Carmania disiungitur: dicta, quod in ea Venus regioſiſſime coleretur, alio nomine κολλάς. Pli. li. 9. cap. 25. Eſt præterea Ciliciæ oppidum teſte Stephano. Eſt item inſula in Oceano Hiſpanico, non procul à Gadibus. Pli. lib. 4. cap. 22.

Aphrodisium, ἀφροδίσιον, oppidum in Latio maritimum, quod poſtea mutato nomine Anticum dictum eſt. De hoc Pli. lib. 3. cap. 5.

Aphrodisium, ἀφροδίσιον, Cariæ promontoriũ Pomponio, quod Aphrodiſias Plin. appellat. Eſt & Ptolem. urbs Africæ. Eſt & Hi

ſpaniæ Tarraconenſis promontorium,eodem auctore.

APHRONITRVM,[*Schiuma di alnitro*] ἀφρόνιτρον,ſpuma nitri.Pli.lib.31.c.10.& Mart.li.14.Spuma uocor nitri,Græcus es? aphronitrū.

APHRON,Plinio,herba eſt ex generis papaueris,folius paſſerum ſpeciem repræſentantibus,radicem habens in ſumma terræ cute. à Dioſcoride μήκων ἀφρώδης, hoc eſt, ſpumeum papauer appellatur.Pli.lib.20.cap.19.

APHTÆ,ἄφθαι,exulcerationes in ſummo ore,infantibus peculiares, prouenientes uitio lactis,quo nutriūtur,calido humore corrupti. oriuntur & in ætate prouectioribus.Vide Cœl.Rhodig.li.9.c.20.

APHTHONIVS.ἀφθόνιος,ſophiſtæ nomen,qui in rhetorica Hermogenis προγυμνάσματα conſcripſit,quæ & hodie extant.

APHYA,ἀφύη,piſcis genus,candidum, molle, ac tenerum, quod admotum igni protinus decoquitur.Vnde prouer.Aphya ad ignem: in ea quæ celeriter intereunt,aut conſumuntur. Piſcis huius meminit Ariſtot.lib.6.Anim.Theodor.Apuum uertit.

APHYTACORAS,arbores iuxta Hypobarum Indiæ fluuium,electrum ferentes.Pli.lib.37.cap.2.

APHYTE,es,ἀφύτη,ſiue Aphytis(ἄφυτις) oppidum eſt Thraciæ, non procul à Pallene,Apollinis oraculo inſigne : ab Aphyo quodam indigena ita appellata.incolæ Aphytæi,ἀφυταῖοι Steph.

APIANVS,na,num,[*Vue moſcatelle*] μελισσήρατος,quod apes auide ſumunt.Vnde apianæ uuæ dictæ ſunt,quas,ut inquit Colum. muſcæ inſectantur:nunc uulgo à muſcis,Muſcatellæ dicuntur. Græci ſticam uocant,etiam à quodam ſapore quaſi caſtoreo.Pli.lib.14.c.2. Apianæ apes dedere cognomen,præcipue earum auidæ. Colum. lib.3.ca.3.Magnis dotibus tres apianæ commendantur, omnes feraces,iugoq; & arboribus ſatis idoneæ: generoſior tamé una,quæ nudis folijs eſt. pingui ſolo feraciſſimæ, mediocri quoque fœcundæ,præcoqui fructus. ideoq; frigidis locis aptiſſimæ, uini dulcis, ſed capiti,neruis,uenisq; non aptæ,niſi mature lectæ.

APIARIVM,[*Luogo doue ſtanno l'api*] μελισσών, locus ubi aluei apiū tenentur,quod Mellarium ſiue Aluearū nominatur.Col.li.8.c.14.

APIARIVS,μελιττουργὸς,qui curat,ſiue poſſidet apes.Pli.lib.31.

APIASTRA,μελισσοφάγος,auis dicitur,quæ apes comedit. Alio nomine Merops dicitur:de quo ſuo loco.

APIASTRVM,μελισσόφυλλον,herba eſt, qua apes mirum in modum delectantur:unde & Meliſſophyllon,& per ſyncopen Meliphyllon appellatur. Vulgo Meliſſa. Vide Meliſſophyllon.

APIATVS,a,um,ab apibus,ut à uermibus Vermiculatus,ꝙ apum impreſſam habet ſimilitudiné:ut Apiata menſa,apud Pli.lib.13.c.15.

APICAE,oues,[*Pecore che non hanno molta lana*] ψιλώδη πρόβατα, dictæ,quæ non amplo corpore ſunt,nec multam lanam habent circa corpus.Plin.lib.8.cap.48.quibus ouibus uenter nudus, Apicas uocabant,damnabantq;.

APICIVS,ἀπίκιος,omnium nepotum princeps, cui parum uiſum eſt & principum congiaria, & Capitolij uectigal comeſſationibus deuoraſſe,niſi ſuæ etiam gulę monimentum poſteris reliquiſſet,conſcriptis de gulæ irritamentis aliquot libris. Hunc uixiſſe ſuo ſeculo teſtatur Senec.in lib.de conſol.ad Albinam.

APICVLA,[*Ape picciola*] μελίσσιον,diminutiuum,parua apis. Pli.lib.7. Quadrigam ex eadem materia, quam muſca integeret alis, fabricatam,& nauem,quam apicula pennis abſconderet. Dicitur & Apicula,ab Apes.Plaut.in Curc.

APICVLVS,κεραία,diminut.paruus apex : quod & Apiculum dicitur. Feſt.Apiculum,filum eſt quo flamines uelatum apicem gerunt.

APINA,& Trica,duo oppida Apuliæ fuerūt, quæ Diomedes euertit, tanta ignominia,ut in prouerbij ludibrium tranſierint. quoties.n. rem nullius precij oſtendere uolumus, Apinas & Tricas nominamus.Mart.lib.13.Sunt Apinæ, Tricæq; & ſi quid uilius iſtis.

APIRIA,[*Ineſperienza*] ἀπειρία,inexperientia.Cic.de Fin.uertit infinitionem.Quarum inquit incurſionem non ſolum uideamus, ſed etiam cogitemus infinitionem ipſam,quam apiriam uocant.

APIS,bouis nomen apud Ægyptios,quem pro deo colebant: alio nomine Serapis. Corpore erat niger, candida fronte, in tergo alba nota inſignis,duplicibus pilis in cauda, & lingua cāntharo notatus, quem certos uitæ annos excedere non licebat. Hunc in lacum demerſum Ægyptij,indicto iuſtitio,ueſte ſciſſa,& laceratis crinibus defunctum plangebant,inuento uero alio mirifice lætabantur.Reſponſa autem dare non ut reliqua oracula ſolitus,ſed ſi manu oblatum pabulum ſumpſiſſet à conſulentibus,ſecundos euentus,atque omnia proſpera decernebat:ſi uero abnueret, omnia ſiniſtra portendebat. Ideo cum à Germanico Cæſare pabulum oblatum renuiſſet,funeſtum omen & indubiam necem, quæ paulo poſt ſecuta eſt, prænunciauit.Hæc Marcellin.lib.12.

APISCOR,eris,[*Acquiſtare*] τυγχάνω,cuius præteritum uolunt eſſe Aptus ſum,idem eſt quod acquiro. Verbum eſt pene obſoletum, quod non niſi apud antiquiſſimos legitur. Lucret.lib.1. Nec ratione animi,quam quiuis poſſit apiſci. Idem lib.6. Quippe etenim nullo ceſſabant tempore apiſci. Hinc adipiſcor,& indipiſcor : de quibus ſuo loco.

APIVM,[*Appio*] σέλινον,herba hortenſis. Ex hac fiebant apud antiquos coronę uictoribus in Nemæorū ſacris certaminibus.Iuuen. Graiæq; apiū meruiſſe coronæ.Quidam ab apice deducunt: qa antiqui apicem capitis apio coronabant:unde illud: Quòd apex hoc ferre ſolebat Victoris,ueterum fieret dum more triumphus, Ipſe ſibi talem prior impoſuiſſe coronam Dicitur Alcides. Alij ab apibus deductum putant,quæ illo præcipue delectari putantur.

APIVM MONTANVM,ὀρεοσέλινον,herba cicutæ folijs, Apium agreſte dicta,in montibus,locisq; petroſis naſcens : unde & nomen habet.

APIVM PALVSTRE,ἐλεοσέλινον,herba apio ſatiuo maior, dicta,quòd in paludibus,& aquoſis locis proueniat.

APIVM SAXATILE,πετροσέλινον,herba eſt ſemen proferēs ammeos ſemini non diſſimile, ſed odoratius : quæ quoniam in Macedonia optima naſcatur, uulgo Petroſelinum Macedonicum uocari cœpit.naſcitur in petris:unde & nomen accepit.

APLVSTRE,& in numero plurali Apluſtra,uel Apluſtria, nauis eſt ornamentum in ſummitate mali. Cice.in Arato:Nauibus abſumptis fluitantia quærere apluſtra. Feſtus & per m ſcribi poſſe exiſtimauit. Apluſtria(inquit)nauium ornamenta,quæ quia erant amplius, quam eſſent neceſſaria uſui,etiam Ampluſtria dicebant.Hæc ille. nos contra putamus,non ab Amplius hoc nomen deduci, ſed ab ἀ priuatiua,& πλέω:quòd ad nauigationem non ſit neceſſarium.

APOCALYPSIS,ἀποκάλυψις,Latine reuelatio,ex ἀπὸ, quæ re in compoſitione ſignificat,& καλύπτω,uelo.

APOCOPE,ἀποκοπὴ,amputatio,ex ἀπὸ, ab, & κόπτω, amputo. figura, cum ultima littera,uel ſyllaba tollitur,ut peculi,pro peculij.

APOCOPI[*Caſtrati,Eunuchi*] ἀπόκοποι,dicti à Iulio Materno caſtrati.

APOCROTVS,idem quod durus,rigidus,ἀπόκροτος.Firmicus lib.7.Naſcentur ſerui,miſeri,apocrati,infelices.

APOCYNON,ἀπόκυνον,oſſiculum in ranæ ſiniſtro latere, quod ſi in aquam deiectum fuerit,ſtatim feruere ferunt.uide Pli. lib.35.ca.5.

APODES,p.c.ἄποδες,aues ex genere hirundinum dictæ, quòd carent uſu pedum.alio nomine Cypſellia,nidificant in ſcopulis, atque editioribus domibus.Pli.li.10.Plurimum uolant, quæ Apodes uocantur,quia carent uſu pedum.

APODOSIS, pe.c.ἀπόδοσις,figura,cum præcedentium membrorum ſingulis ſingulæ particulæ reſpondent. Exemplum eſt apud Ter.in And. Adeon' me putes ingratum,aut inhumanum, aut ferum, Vt neque me conſuetudo, neque amor, neque pudor Commoueat? Ibi enim conſuetudo feritati,amor inhumanitati, pudor ad ingratum,reſpondet. Latine Redditionem ſonat.

APODYTERIVM,[*Stanza innanzi la ſtufa*] ἀποδυτήριον,locus in quo loturi ueſtes deponebant,ſeruabant. nam ἀποδύειν exuere dicitur.Plin.ad Apollinarem:quas caſparij Apodyterium balnei excipit cella frigidaria.

APOGAEI, ἀπόγαιοι,uenti ſunt à terra flantes.Pli.lib.2.cap.43.

APOLACTIZO,zas,[*Aſſaltare co calci*] ἀπολακτίζω,calcibus inuado. Per tranſlationé contemno.Plau. in Epi. apolactizo inimicos oēs.

APOLECTI,[*Eletti fuori di molt'altri*] ἀπόλεκτοι, ſenatores erant dicti,παρὰ τὸ ἀπολέγεσθαι,ꝙ ex multis ſoleant deligi. Liu.lib.6. Bell. Maced.Ætoli per apolectos(ita uocant ſanctius concilium, quod ex delectis conſtat uiris) id agitabant, quo modo res in Græcia nouarentur.Eſt & genus piſcis ex pelamidum genere.Plin.lib.32. cap.11.Pelamis earum generis maxima,apolectus uocatur.

APOLLINARES,ludi,ἀπολλώνια, qui in honorem Apollinis fiebant. uide Liuium.Cic.ad Atti. Ludis Apollinaribus Diphilus in Pompeium inuectus eſt.

* APPOLLINARES ludi cum in unum annū uouerentur,incertoq; die fierent;ſenatus P.Licinium Varum,prætorem urb. ferre ad populum iuſſit,ut in perpetuum in ſtatum diem uouerentur. hi ludi, cum Annibal eſſet in Italia, ex Martii, clari uatis, carmine primum inſtituti cuius in libris hæc inuenta Liuius recitat lib.v,eademq; fere & Macrobius lib.Sat.1. Hoſtes, Romani ſi expellere uultis;Apollini uouendos cenſeo ludos,qui quotannis comiter Apollini fiant:cum populus dederit ex publico partem,priuati uti conferant pro ſe, ſuisq;. iis ludis faciendis præerit prætor is, qui ius populo plebiq; dabit ſummum. X uiri græco ritu ſacra faciant.hoc inuento carmine,cenſuerunt patres Apollini ludos uouendos faciendosq; ; uoueri autem, & fieri à prætore urb. quòd is eſſe uideretur, qui ius populo plebiq; ſummum daret: cum facti eſſent, duodecim millia æris prætori ad rem diuinam, & duas hoſtias maiores dandas: & ut X uiri ſacra ritu græco facerent, hisq; hoſtiis,Apollini boue aurato, & capris duabus albis auratis, Latonæ boue femina aurata.ludos prætor cum facturus eſſet,edixit, ut populus per eos ludos ſtipem Apollini, quantam commodum eſſet, conferret. populus eos coronatus ſpectauit. matronæ ſupplicauere : uulgoq: apertis ianuis in propatulo epulati

ſunt:

ſunt:celeberq; dies omni cæremoniarum genere fuit. Anno proximo, referente Calpurnio prætore, decreuit ſenatus, ut ij ludi in perpetuum uouerentur. triennio poſt, ut in perpetuum in ſtatum diem uouerentur. P. Varus, ut diximus, prætor urb. à ſenatu iuſſus, legem tulit; & ex ea lege ipſe primus uouit, fecitq; ante diem I I nonas Quinct. eumq; diem ſolennem deinde ſeruatum eſſe Liuius tradidit. ego tamen M. Bruti, qui Cæſarem interfecit, prætoris urbani abſentis nomine, neque uno die tantum, neque I I nonas Quinct. factos inuenio, ſed, cum nonis Quinct. eſſent commiſſi, uſque ad I I I idus datos fuiſſe. quod ex duobus locis epiſt. ad Atti. lib. X V I colligitur. atque hoc ipſum, de pluribus ludorum Apollinarium diebus, confirmat ſatis plane, ut uidetur, Liuius libro X X V I I, his uerbis: Ludis Apollinaribus ad V idus Quinct. cælo ſereno, interdiu obſcurata lux eſt.

Apollinaris, a, um, adiect. φοίβειος, ut Apollinea ars, pro arte medica, Ouid. lib. 3. Triſt. Et ars Apollinea, pro arte uaticinandi, Idem in Ibin. Apollinea clarus in arte ſenex. Tireſiam intelligit.

Apollo, inis, [*Apollo*] ἀπόλλων, deus, quē Græci etiā φοῖβον appellant. Cui, ut Macrob. inquit, uariæ fuerunt poteſtates. nam fuit auctor carminis, præſes uaticinij, ſagittandi peritiam habuit, artem medicinæ percalluit, & citharam adinuenit. Idem dicitur Liber, quod libere uagetur per aerem. Nomius. i. paſtor, quòd Admeti regis pauerit armenta. Porphyrius ait eundem eſſe Solem apud ſuperos, Liberum patrem in terris, Apollinē apud inferos. unde & tria inſignia circa eius ſimulacrum uidemus: Lyram, quæ nobis cęleſtis harmoniæ imaginem monſtrat: Cyrenæum, quod terrenum numen oſtendit: Sagittas, quibus infernus deus indicatur, & noxius. unde & Apollo dictus uidetur, ἀπὸ τοῦ ἀπολλύειν, quod perdo ſignificat, quòd non paucos nimio æſtu crederetur extinguere, quare ſpicula ei aſſignauit uetuſtas: quæ tamen non dextera geſtat, ſed ſiniſtra, quòd ad iuuandum promptior ſit, quàm ad nocendum. unde nonnulli παρὰ τὸ ἀπελαύνειν τὰς νόσους, id eſt ab abigendis morbis, Apollinem dictum exiſtimant.

Apollodorus, ἀπολλόδωρος, nomen pictoris excellentis, & nomē oratoris Pergameni. Apollodori ſex memorantur. Primus Athenienſis comicus: Secundus Celeus, cuius comœdiæ fuerunt Philadelphi, & Siſyphus. Tertius Tarſenſis Tragicus. Quartus item Athenienſis grammaticus, Ariſtarchi diſcipulus. Quintus Pergamenus rhetor, præceptor Calidij, qui docuit Auguſtum. Sextus Alexandrinus comicus, Mænandri æmulus.

Apollonia, ἀπολλωνία, oppidū in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari adiacet. Corinthiorum colonia, optimis olim inſtituta legibus. his tēporibus Valona nominatur. De hac Strabo. Cōdidere Apolloniā Corinthij Corcyrijq;, ab Aeâte fluuio ſtadijs decē, à mari ſexaginta. Eſt & Apollonia inter inſulas Thraciæ, cis Iſtrum amnem. Eſt & ciuitas in Creta, & alia in Syria. Vide Stephan.

Apolloniatae, ἀπολλωνιᾶται, populi Apolloniæ. Val. Max. lib. 1.

Apollonius, ἀπολλώνιος, nomen philoſophi Alexandrini, qui Rhodi uixit: unde & Rhodius appellatus eſt. Fuit etiam hoc nomine Alabandenſis philoſophus, dictus à Suetonio, clariſſimus dicendi magiſter, ſub quo (ut Plutar. ſcribit) Cic. & Cæſar condiſcipuli fuere. Præter hos fuit & Apollonius Tyaneus, Pythagoricus philoſophus, & magus, cuius uitam ſcripſit Philoſtratus.

Apologia, [*Apologia, diffeſa*] ἀπολογία, defenſio, ἀπολόγημα, unde Apologeticus liber, quo nos purgamus.

Apologus, pen. cor. [*Fauola*] ἀπόλογος, fabula in qua bruta animalia loqui introducuntur. Cic. de Ora. adſcribamus & narrationes apologorum. Vide Quinct. lib. 5. cap. 11.

Apomeli, itis, ἀπόμελι, potus confectus ex maceratis aqua fauis, medius inter mulſam & oximeli. Gal. lib. 7. Methodi.

Aponus, pen. cor. ἄπονος, fons calidis aquis, haud longe à Patauio. Luca. lib. 6. Aponus terris ubi fumifer exit, Atque Antenorei diſpergitur unda Timaui. Aponus autem dicitur non tam, quòd morbis medeatur, quam quòd ſine dolore remedium afferat.

Apophasis, p. c. ἀπόφασις, negatio. ἀπόφημι. Vide Quinct. lib. 9. c. 2.

Apophoreta, pe. p. [*Mancia*] ἀποφόρητα, munera, quæ dari ſolebant Saturnalibus. Munuſcula quoque quæ à cœna conuiuis dabantur domum auferenda, etiam Apophoreta dicebatur à græco ἀποφέρειν, quod auferre ſignificat. Sueto. in Domit. Dabat Saturnalibus uiris apophoreta, per Calendas Martias fœminis.

Apophthegma, tis [*Sētēza, ouero detto breue & acuto*] ἀπόφθεγμα, breuis & acuta ſententia. Vnde Plutar. Apophthegmata. Cic. 1. Offi. Multaq; multorum facete dicta, quæ uocant ἀποφθέγματα.

Apoplexia, [*Goccicla*] ἀποπληξία, ſiue Apoplexis ē ſtupefactio neruorū totius corporis cum priuatione ſenſus & motus. dicta à græco ἀποπλήττω, quod eſt percutio, attonitum reddo. Celſ. lib. 6. ca. 26. Attonitos raro uidemus, quorum & corpus & mens ſtupet. Fit interdum ictu fulminis, interdum morbo. ἀποπληξίαν hunc græci appellant. Idem ca. proxime ſeq. reſolutio neruorum interdum tota corpora, interdum partes infeſtat. ueteres illud apoplexian, hoc paralyſin nominauerunt.

Apostata, pen. cor. [*Sfrattato, mancatore, ribello*] ἀποστάτης, deſertor: ut qui à duce ſuo ab hoſtes transfugit, aut à Chriſtianis ad Ethnicos, uel Iudæos.

Apostato, as, p. c. [*Ribellare*] ἀποστατέω, rebello. Cyprian. ad Corn. Eos, qui uelut apoſtauerunt, ad hæreticos transfugæ facti.

Apostema, atis, p. p. [*Poſta, poſtema*] ἀπόστημα, tumor præter naturam, cum pus ex phlegmone reſolutum, in quendam quaſi ſinum colligitur: uel etiam nulla præcedente phlegmone, cum humor quidam acris ſtatim ab initio in parte aliqua colligitur, ſpatiumq; ſibi moliēs uel inter duas tunicas, uel ſub certis membranis, nimia diſtenſione eam excoriat. Tria horum ſunt genera. Nam ſi quiddā melli ſimile contineant, Melicerides, μελικηρίδες appellantur: ſi pingue quippiam in morem ſeui, Steatomata, στεατώματα: quòd ſi pultis ſimilitudinem referant, quod in ijs continetur, Atheromata, ἀθερώματα, dicuntur. Dicitur autem Apoſtema à uerbo græco ἀφίστημι, quod eſt abſcedo: unde & Latini uerbum ex uerbo exprimentes, Abſceſſum appellarunt. Celſ. lib. 2. cap. 1. Abſceſſus corporis, quæ Apoſtemata Græci nominant. Plin. lib. 20. cap. 33. Suppurationem interpretatur.

Apostolus, ἀπόστολος, Latine miſſus, ſiue nuncius ab ἀποστέλλω, mitto. Apoſtolorum autem quatuor ſunt genera: à Deo miſſi, non per hominem, ut Moſes: à Deo, ſed per hominem, ut Ieſus: per hominem tantum, ſicut noſtris temporibus multi fauore uulgi in ſacerdotium ſubrogati ſunt: ex ſe autem, ſicut ipſi pſeudoprophetæ. Apoſtoli etiam dicebantur, litteræ dimiſſoriæ: de quibus Alciatus de Rerum, & uerbo. ſignifica. Athenis quoque Apoſtoli, magiſtratus quidam erant, quorum officium erat recte atque ordine curare atque inſtruere claſſem.

Apostrophe, ἀποστροφή, dici poteſt conuerſio, figura quum ſermonem à iudice uel auditore ad abſentem aliquem conuertimus. Te nunc alloquor Africane, cuius mortui nomen ſplendori ac decori eſt ciuitati. ἀποστρέφω enim euerto.

Apostrophus, ἀπόστροφος, colliſionis nota, in fine dictionis, denotans uocalem præcedentis dictionis eliſam: ut ἀφ' οὗ, pro ἀπὸ οὗ.

Apotheca, [*Canaua, bottega*] ἀποθήκη, cella uinaria, ubi uinū & conſeruatur & uenditur. Pli. tantum pecuniarum detinēt uini apothecæ. Dicitur & Apotheca ſtatio, in qua res uenales exponuntur.

Apparate, aduerb. cum apparatu. Cic. 2. Atti. & edit, & bibit opipare, & apparate.

Apparatio, apparatus. Cice. 2. Offi. Eſt multus in laudandanda magnificentia, & apparatione popularium munerum.

Apparatus, [*Apparecchio*] παρασκευή, & proprie cum quadam magnificentia. Cic. 3. Phil. Quid prandiorum apparatus proferam?

Appareo, es, [*Apparere*] φαίνομαι, uideor. Virg. 1. Geor. Apparet liquido ſublimis in aere Niſus. Eſt etiā de improuiſo ſe oſtendere. Cic. Quum equites Antonij apparuiſſent. Item præſto eſſe ad obſequium, παρίστασθαι. Virg. lib. 12. Hæ Iouis ad ſolium, ſæuiq; ad limina regis Apparent. Ter. in Eun. Ille bonus uir nuſquā apparet.

Apparitio, [*Apparitione*] ἐπιφάνεια, oſtenſio, & præſtatio officii, ſeu præſentia ad obſequendum, cuiuſmodi ſolet eſſe Apparitorū erga magiſtratus. Cic. ad Thermum: In longa apparitione ſingularem Marcilii fidem, abſtinentiam, modeſtiam cognoui.

Apparitores, [*Apparitori, donzelli, birri*] κλητῆρες, δορυφόροι, στάτωρες, dicti quòd appareant, & præſto ſint ad obſequium: qui & Statores dicuntur, ut ſunt, qui magiſtratibus circunſtant, parati ad obſequendum. Cice. in Ver. Act. Tuus apparitor, parua mercede populi conductus.

Apparitura, παράστασις, ipſum miniſteriū. Scribit Suet. li. de grammaticis, Orbilium apparituram feciſſe magiſtratibus: ſignificans fuiſſe apparitorem miniſtrumq; magiſtratuum.

Apparo, as, pen. cor. [*Apparecchiare*] παρασκευάζω, ἐξαρτύω, paro, cū magnificētia quadā adorno. Ci. 3. Phil. Facilius apparabitis quæ neceſſitas poſtulat. Idem pro lege Ma. Pompeius extrema hyeme bellum apparauit, ineunte uere ſuſcepit, media æſtate confecit.

Appellatio, πρόσρημα, προσφώνησις, compellatio, allocutio. Interdū nominatio. Ci. pro domo: Regum appellationes uænales erant. Apud Iuriſcōſul. Appellatio ſignificat Prouocationē, cum, ob ſententiā iniquā, maioris iudicis auxiliū imploramus. Vide Appello.

Appellator, oris, qui appellauit. i. ab aliquo iudice ad alium prouocauit. Cic. 6. Ver. Ægre factum quàm ut manus ab illo appellatore abſtinerentur.

Appellito, as, are, frequentatiuum. unde Feſtus: Appellitauiſſe, pro appellauiſſe.

Appello, as, [*Nominare, appellare*] ὀνομάζω, προσαγορεύω, nomino. Cic. 3. Offic. Scipione, qui primus Africanus appellatus ſit. Itē eſt comiter ſeu familiariter alloqui. uocare, ἐντυγχάνειν, καλεῖσθαι. Cic. pro Clu. Appellat hilari uultu hominem. Hinc appella-

re,teſte Vlpia.de iniur.eſt blanda oratione alicuius pudiciciam at tentare, πειρᾷν, λογοὺς προσφέρειν περὶ αἰδοῦς, Interdum accuſare. Liuius: Daſium de proditione appellabat. Itē auxilii, uel teſtimonii gratia, quempiam implorare. Cic. pro Sex. Roſcio: Te nunc P. Scipio appello. Appellare debitorē, eſt rem nobis debitam à debitore exigere. Quinct. Appellabatur à creditoribus, ut ſolueret debitum. Interdum eſt poſt ſententiam, tanquam iniquam, ad ſuperiorem iudicem prouocare. ἐκκαλεῖσθαι, τὴν δίκην ἐφιέναι, ἐπικαλεῖσθαι. Vlpianus: qui appellat, maiorem iudicem debet appellare. Dicimusq; Appello principem, & ad principem.

Appello, lis, li, appulſum, [*Arriuare, giugnere*] προσορμίζω, applico, admoueo. Cic. 2. Ver. Cum Perſæ mille numero nauium claſſem Delum appuliſſent. Vir. 3. Æn. Hinc me digreſſum ueſtris deus appulit oris. Legitur & Appellere abſolute, & ſine caſu, pro accedere. Cice. 2. de Diuin. Viſus eſt in ſomniis paſtor ad me appellere. Hinc Appulſus, us, κατα γωγή, προσβολή, pro acceſſu pecoris ad aquam. Iuriſconſultus: Totum corrumpat pecoris ad aquam appulſum. Appellere animum, eſt animum ad aliquid agendum intendere, προσέχειν, ὁρμᾷν. Teren. in prol. Andr. Poeta cum primum animum ad ſcribendum appulit. Intendum adduco, compello. Plaut. in Aſin. Argenti uiginti minæ me ad mortem appulerunt.

Appendeo, es, [*Appendere, attaccare*] προσαρτῶμαι; ad aliqd pēdeo.

Appendicvla, Cic. pro Rab. appendicula cauſſæ iudicatæ.

Appendix, genus ſpinæ, dictū, quòd baccas puniceas habeat de ſe pendentes, quæ & ipſæ appendices nominantur. Pli. lib. 24. cap. 13.

Appendix, [*Pendice*] ἀπόφυσις, προσθήκη, quod alii adiunctū eſt, quaſi ex alio pēdeat. Ci. in Horten. Vidit, appēdicē animi eſſe corpus.

Appendo, is, di, ſum, [*Soſpendere, attaccare*] προσαρτάω, ad aliquid pendo: ut, Appendi uuam ad tigna. Pli. Atque uuas iam maturas ad ſolem appendere. Eſt etiam, σταθμίζειν, ad ſtateram, lancemq; ponderare. Cic. in Ant. Vt iam appendatur pecunia, non numeretur. Item adiungere: unde Appendix. Appenſus, participium, ſuſpenſus. Cic. 5. Tuſcu. fulgentem gladium è lacunari ſeta equina appenſum demitti iuſſit.

Appeto, is, pe. cor. [*Appetire, deſiderare*] ὀρέγομαι, ἐρῶ, ἐφίεμαι, ἐρῶ, auide cupio. & tam in bonum, quam in malum, ſicut Expeto, capitur contra quorundam ſententiam. Cic. Cæſ. Tu puer me appetiſti. Idem lib. 4. Tuſc. Vt bona natura appetimus. ſic à malis natura declinamus. Quod autem Expeto etiam ad uoluptates, & quandoque ad maximum malum, pertineat, idem oſtendit lib. 1. Off. Expetuntur diuitiæ, cum ad uſus uitæ neceſſarios, tum ad perfruendas uoluptates. Ad maximum malum, in Piſo. A' me quidem etiam pœnas expetiſtis, quibus coniuratorum manes mortuorum expiaretis. Conſtruitur frequenter cū ablatiuo cū præpoſitione. Quinct. lib. 9. ne omnia teſtimonia expetat à litigatore. Aliquando tamen, pro deſidero, ſolo accuſatiuo contentum eſt. Plaut. in Caſinæ prologo: Intelleximus ſtudioſe expetere uos Plautinas fabulas. Appeto uero, præter eam, quam prædiximus, ſignificationem, ponitur pro adeo: quia ſicut dicimus, Adeo prætorem, ita Appeto prætorem. Interdum, appropinquare, ἐγγίζω, ἐφίσταμαι, unde, Appetit dies, Appetit nox. Interdum pro aggredi, βάλλειν, unde appetere uitā alicuius, pro, mortem alicui moliri. Cic. pro Sext. Roſc. Filii uita inſidiis appetita. Item Appetere oculos, pro inuadere. Liu. lib. 7. os, oculoſq; hoſtis roſtro & unguibus appetit.

Appetens, [*Deſideroſo*] nomē ex participio, auidus. Sal. in Cat. Alieni Appetens. Cic. de amic. Nihil eſt appetentius ſimilium ſui.

Appetentia, [*Appetito*] ὁρμή, ὄρεξις, cupiditas, motus animi ad aliquid. Cic. 4. Tuſc. ut ægritudo quaſi morbū aliquē doloris efficiat, libido effrænatā appetentiā. Pli. Cibi appetentiā faciunt lactucæ.

Appetitio, tionis, ὁρμή, impetus animi, quo ad aliquid agendum impellimur. Cic. 2. de Fin. Appetitio animi, quæ græce ὁρμή dicitur. Accipitur & pro appetentia cibi, quam græci ὄρεξιν uocant. Gell. lib. 16. cap. 3. poſt imperatam inediam tridui, omnis eius appetitio priſtina elanguit. Item pro conatu aliquid apprehendendi. Cicero 1. de diuin. cum dormienti ei Sol ad pedes uiſus eſſet, ter eum ſcribit fruſtra appetiuiſſe manibus: magnoſq; dixiſſe, ex triplici appetitione Solis 30. annos Cyrum regnaturum portendi.

Appetitvs, us, ὁρμή, impetus animi, quo ad rem aliquam impellimur: cuius ſedem philoſophi conſtituerunt in iecore. Cic. 3. Off. duplex eſt animorum natura, una pars in appetitu poſita eſt, quæ eſt ὁρμή græce, quæ hominem huc atque illuc rapit: altera in ratione, quæ docet, quid faciendum, fugiendum'ue ſit.

Appianvs, ἀππιανός, Alexandrinus nobilis hiſtoricus, qui Adriani imperatoris temporibus claruit, ſcripſit Romanæ hiſtoriæ lib. 22. quorum nouem tantum ad nos peruenere.

Appia uia, ὁδὸς ἀππία, ſaxo quadrato ſtrata, Roma per portam Capenam Capuam uel, ut alii uolunt, Brunduſium uſque ducens, ab Appio Claudio cæco ſtrata. Cic. pro Cælio: Appius Claudius cæcus pacem Pyrrhi diremit, aquam adduxit, uiam muniuit.

Appion, ἀππίων, nomen grammatici Ægyptii, quem Tiberius Cæſar, per contemptum Cymbalum mundi appellabat. Dion. Halicarnaſſeus, & Ioſephus.

Appiana poma, ἀππιανὰ μῆλα, ab Appio ex Claudia gente cognominata. odor his maximus eſt, fere cotoneorum. Plin. li. 15. ca. 14.

Appianvm, ni, coloris uiridis genus, apud Pli. lib. 35. cap. 6.

Appingo, egi, actum, [*Aggiungere*] προσίθημι, ex ad & Pango, addo, uel adiungo. Cic. ad. Att. lib. 2. appinge aliquid noui. Alterum eſt Appingo, xi, ctum [*Dipingere appreſſo*] ex ad & Pingo, Horat. in art. poe. Delphinum ſiluis appingit.

Appivs claudivs, qui poſtea Cæcus cognominatus fuit, inter oratores numeratur à Cicero in Bruto. Hic cum C. Fabio cenſor creatus, uiam ex lapide quadrato ſtrauit, quæ à Porta Capena Brunduſium uſque duceret. Aquam quoque, quæ ab illo Appia dicta eſt, in urbem duxit. Idem poſtea cæcus factus, cum audiſſet Romanos de Pyrrhi pace conſultare, in Curiam ſeſe deferri iuſſi, grauiſſimaq; oratione obtinuit, ne cum Pyrrho, niſi prius Italia deceſſiſſet, pax iniretur.

Applavdo, [*Applaudere*] ἐπικροτέω, allido. Apuleius lib. 9. Incuſſis in eam poſteriorum pedum calcibus, protinus applaudo terræ. Aliquando applaudere, eſt manuum, uel pedum plauſu fauorem oſtendere. Plaut. Pſe. Si uultis applaudere, Atque approbare hunc gregem & fabulam. Cic. pro Sext. quibus uiris, aut cui generi ciuium maxime applaudatur.

Applavsor, ris, qui applaudauit. Pli. in Paneg. populus ille aliquando ſcenici imperatoris ſpectator & applauſor in Pantomimis quoque aduerſatur.

Applavsvs, a, um, particip. Ouid. 4. Met. Ille cauis uelox applauſo corpore palmis Deſilit in latices.

Applavsvs, us, nomen. Cice. 1. de Diui. magno applauſu loquitur, aſſentante populo.

Applicatio, actus ipſe applicandi. Cicero in Lælio: à natura uidetur orta amicitia, applicatione animi cum quodam ſenſu amandi.

Applicatvs, & Applicitus, particip. Cæſ. 3. Bel. Ci. Applicatis noſtris ad terram manibus. Plin. in epiſt. Applicitum eſt cubiculo hypocauſtum.

Applico, as, pen. cor. aui, atum, & applicui, applicitum, [*Accoſtare, aggiungere*] κατάγω, προσορμίζω, ἐφορμίζω, appello, adiungo, annecto, ἐπιχέω, προσαρμόζω, προσάπτω, παραβάλλω, & conſtruitur cum, datiuo, uel accuſatiuo cum ad. Virg. 1. Æn. Quæ uis immanibus applicat oris. Cic. Appio Pul. Omnes uires ciuitatis ſe ad Pompeii ductum applicauerunt, id eſt, adiunxerunt.

Applodo, is, pen. pro. [*Applaudere*] ἐπικροτέω, idem quod Applaudo. ueteres enim plodo dicebant, quod nos plaudo. Applodere fulgetris, apud Plin. eſt fauere, teſtariq; honorem illo motu.

Apploro, as, are, προσδακρύω, deponere apud aliquem ſuos fletus, Horat. lib. 3. Carm.

Applvda, pe. pro. [*Pula*] κηρύβιον. Antiquis idem ſignificabat, quod furfur, ut docet Gell. lib. 11. cap. 7. Plin. lib. 18. cap. 10. docet. Applaudam uocari purgamenta milii, & panici, & zizaniæ, quum in frumento palea dicatur. Dicta Applauda ab appolendo, quòd propter tenuitatem, quia minutiſſima eſt, ſpiritu deiiciatur. Næuius: applauda eſt hodie, quam tu, lenior.

Appositio, nis. Cicero in Parad. Hæc ſine appoſitione exemplorum lentius diſputantur.

Appositvs, a, um, [*Poſto appreſſo, atto, accommodato*] προσκείμενος, iuxta poſitum. Cicero de Inuentione: Gladium prope appoſitum è uagina eduxit. Aliquando ſumitur pro conueniens, ἐπιτήδειος. Idē. ibidem: ſi quid ad id appoſitum ſit, quod nos interpretemur.

Apposite aduerb. ἐπιτηδείως, apte. Officium eius facultatis uidetur, dicere appoſite ad perſuaſionem.

Appotvs, [*Quello c'ha beuuto molto*] οἰνωθείς, qui multum potauit. in Curcu. cœnati, atque appoti.

Apprehendo, [*Apprehendere*] λαμβάνω, capio. Cicero de Nat. Deo. Vites clauiculis adminicula quaſi manibus apprehendunt. Virg. 2. Æn. quam prendimus arcem: per ſyncopen.

Apprime, pen. pro. [*Sopra tutto, in prima*] ἐς τὰ πρῶτα, aduerb. in primis, ualde. Teren. in And. id arbitror apprime in uita eſſe utile. Fit ab Apprimus, quo ueteres uſi ſunt pro longe primo, ut docet Gell. lib. 7. cap. 7. citans illud ex Liuii Odyſſ. uir ſummus, apprimus, Patroclus.

Apprimo, is, ere, [*Premere*] ex Ad. & Premo. Plin. lib. 16. 24. cap. 9.

Approbatio. Cicero 2. Tuſcul. Effectus eloquentiæ, eſt audientium approbatio.

Approbator, batoris, δοκιμαστής, qui aliquid approbat. Cicero Attic. Quamuis non fueris ſuaſor perfectionis meæ, approbator certe fuiſti.

Approbo, bas, bare, [*Laudare, approbare*] δοκιμάζω, idem quod probo.

probo. Cic. 4. Academ. Nec tamen ego is ſum qui nihil unquam falſi approbem.

Approbvs, pen. cor. [*Molto buono*] προσδόκιμος, ualde probus. Gell. Et in uerſu eſt Cæcilii poetæ comici, Adoleſcens approbus.

Appromitto, is, [*Promettere per un'altro*] pro altero promitto, ἐγγυῶμαι, unde Appromiſſor ris, ὁ ἐγγυητής. Vlpianus Appromiſſorem uocat Fideiuſſorem. l. in omnibus. ff. de ſolutionibus.

Appropero, as, are, [*Affrettare*] propero, accelero, σπεύδω. Teren. in And. Poſtquam ante oſtium Me audiuit ſtare, approperat. Cic. Att. appropera, & uale. Approperatum opus, ideſt acceleratum. Liu. 4. ab urb. Cœptum opus adeo approperatum eſt, &c.

Appropinqvo, as, are, [*Accoſtarſi*] ἐγγίζω, propinquum fieri aut loco, aut tempore. Cæſ. 1. Bell. Gall. Heduos finibus Bellouacorum appropinquare cognouerant. Cic. ad Q. F. ſed eius rei maturitas neque dum uenit, & tamen iam appropinquat.

Appropinqvatio. Cic. de Sen. Quarta reſtat cauſſa, quæ maxime angere noſtram ætatem uidetur, appropinquatio mortis.

Appvlsvs. l. Appello.

Apricari [*Stare al Sole*] ἀλεαίνειν, ἡλιάζεσθαι, eſt in aprico loco eſſe, hoc eſt, in loco Soli expoſito uerſari. Varro in miniſteriis. multos in hyeme in ſole apricari. Plin. lib. 36. de columbis. Apricantur aliæ ſcalpentes ſeſe. Cice. in Catone, Apricatione caleſcere: & ad Att. lib. 7.

Apricitas, atis, eſt hybernus ille tepor in locis appricis. Colum. libro 8. cap. 15.

Apricvs, a, um, pen. pro. [*Eſpoſto al Sole*] προσήλιος, εὐήλιος, πρόσειλος, Soli expoſitus, quaſi ἀπὸ φρίκης, hoc eſt, ſine frigore, φ aſpirata in π, ſuam tenuem conuerſa. Virg. 2. Geor. Mitis in apricis coquitur uindemia ſaxis. Aprica auis, quæ Sole gaudet. Idem 5. Æn. Apricis ſtatio gratiſſima mergis. Apricior, apriciſſimus, Colum. lib. 11. cap. 3. Nonnulli hanc locis apricioribus deponunt. Idem lib. 9. cap. 14. apriciſſimo die purgatis domiciliis.

Apries, ἀπρίης, Pſammis Ægypti rex: qui ab Ægyptiis, qui ad Amaſim defecerant, ſtrangulatus eſt. Herod. lib. 2.

Aprilis, [*Aprile*] ἀπρίλιος, ἀπρίλις, Θαργηλιών, quaſi aperilis, quòd terram aperiat. nam uerna temperie plãtarum germina aperiuntur. Vel Aprilis, quaſi Aphrilis, ab ἀφρὸς, ſpuma, quòd Venus, cui hic menſis ſacer eſt, ex ſpuma maris fingitur nata. Hora. 4. Carm. Qui dies menſem Veneris marinæ Findit Aprilem. Accipitur & adiectiue: ut Nonis aprilibus. Cic. ad Lent. Nonis aprilibus mihi eſt ſenatus aſſenſus.

Aprinvs, [*Coſa di cinghiare*] κάπρειος, ut Aprina caro. ſic ſcribi debet ſecundum analogiam. Antiqui tamen ſcribebant Aprugnus. Pli. lib. 8. cap. 51. In tres partes diuiſo apro, media ponebatur: lumbus aprugnus appellata.

Appronare in genua, [*Inginocchiarſi, genocchiarſi*] ἀποπρηνίζω, pro eo quod eſt ingeniculari, ut antiqui dicebant. Apuleius libro 1. in genua appronat, affectans portionem. Videtur compoſitum ex Ad & Pronus.

Apronia, ἄμπελος μέλαινα, herba, quam alii Vitem nigram, alii Byroniam, alii Chironiam, alii Cynæcanthen uocant. Plinius libro 23. cap. 1.

Apsorvs, ἄψορος, inſula in mari Adriatico, adiacens Liburniæ, in qua ciuitas eodem nomine. Ptol. lib. 1.

Apsvs, ἄψος, fluuius in ea parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico incumbit, non procul à Dyrrhachio. Strabo lib. 7. Lucan. lib. 5.

Aptera, ἄπτερα, neu. gen. urbs in Lycia, & altera in Creta, a Sirenibus dicta, quòd uictæ ibi cantu à Muſis, præ mærore exutæ pennis in mare diſiluiſſent. Steph.

Apto, as, [*Adattare*] προσάπτω, conuenienter aliquid rei alicui iungo, ſeu accommodo. Conſtituitur cum datiuo uel accuſatiuo cum Ad. Cic. in Phil. Cuius fortunæ ſtudia tantæ laudi & gratulationi tuæ ſe non aptarint? Idem 3. de Orat. Hoc uerbum eſt ad id aptatum, quod ante dixerat. Hinc adapto, & coapto.

Aptvs, a, um, [*Atto, accommodato, acconcio*] ἐπιτήδειος, ἁρμόδιος, προσαρμοζόμενος, quod ad aliquid accomodatum eſt. Perſius Saty. 1. Si forte quid aptius exit. Interdum neceſſarium. Cic. li. 3. de Fin. natura ſumus apti ad totius conſilia ciuitatis. Interdum elegans, ut apud eundem lib. 2. de Orat. Ita uerbis eſt aptus, & preſſus, ut neſcias utrum ſententiæ oratione, an uerba ſententiis illuſtrẽtur. Idem 1. Offic. pulchritudo corporis apta compoſitione membrorum mouet oculos. Interdum connexum. Virg. lib. 2. Georg. Ipſos è torquibus aptos, Iunge partes. Compoſitum, & contrarium eſt Ineptus. Eſt etiam Aptus participium ab Apiſcor, idem ſignificans quod Adeptus. Varro: Ex omnibus oſtentat, quæ bello eſt aptus. Apte, aduerb. Cicero ſæpe.

Apva, æ, ἀφύη, piſciculus eſt minimus & uiliſſimus, quẽ Græci, quòd ex pluuia naſcatur, ἀφύην, uocant. Vide Pli. lib. 37. cap. 8. & ea quæ notauimus in dictione Aphyra.

Apvani, Ligures ſunt teſte Liu. lib. 10.

Apvd, [*Appo, appreſſo, preſſo*] παρά, πρὸς, præpoſitio, quæ nũquam compoſita reperitur. appoſita uero caſibus, quandoque locum denotat: ut, apud Mantuam hæc ſcripſi. perſonam: ut, apud regem. loci & perſonæ coniunctionem: ut, cœnaui apud Pompeium. Sed cum ad perſonam refertur, plerunque familiaritatem ſignificat, non dominium: ut, Fui apud te, id eſt tecum, uel domi tuæ. Penes uero & poteſtatem, & perſonam, & dominium, ὑπὸ cum datiuo. Ouid. lib. 1. Faſt. Me penes eſt unum uaſti cuſtodia mundi. Quanquam etiam ſine dominii ſignificatione aliquando inueniatur: ut latius docebimus ſuo loco. Apud aliquando accipitur pro In: ut apud Terent. in And. De Dauo modo apud forum audiui. Apud ſe dicitur eſſe, qui domi ſuæ eſt. Cic. lib. 1. de Orat. Scaurus quem ruri apud ſe eſſe audio.

Apvlia, [*Puglia*] ἰαπυγία, Italiæ regio, mari Adriatico contermina, inter Dauniam, & Calabriam, quæ & Iapygia, ab Iapyge Dædali filio, qui eam regionem tenuit, dicta eſt. Corripit primam ſyllabam, & ſcribitur unico p: aſſumit tamen interdum alterum p, ut eandem producat. ſecundam autem ſyllabam ſemper producit. contra Appulus ſemper primam producit, & corripit mediam. Horat. libro 3. Carm. Nutricis extra limen Apuliæ. Iuuenalis. Vendit agros ſed maiores Appulia uendit. ubi & prima producitur.

Apvlvs, a, um, ſiue Appulus, adiect. Luc. lib. 5. Appulus Adriacas exit Garganus in undas.

Apyrinon, ἀπύρινον, genus mali Punici dulciſſimi, ita dictum quaſi ἀπὸ πυρήνος, hoc eſt, ſine nucleo: non quod prorſus nucleis careat, ſed quòd eos habeat minus lignoſos. Hæc Pli. lib. 13. cap. 19. Mart. lib. 13. Lecta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis. Legitur & adiectiuum Apyrinus, a, um. Colu. lib. de arb. cap. 3. primitiuis amnis fructum uinoſum, poſtea dulcem, & apyrinum faciet.

Apyrvm svlphvr, ἄπυρον θεῖον. Plin. lib. 33. cap. 15. uocat ſulfur uiuum, quodq́; ignem non eſt expertum. ἄπυρον enim incoctum.

Apyrotvs, [*Carbonchio*] ἀπύρωτος, gemma igniti carbonis ſimilitudinem referens, quam Ouid. 2. Meta. Pyropum uocat, latini Carbunculũ. inde Apyrotus dicta, quòd ignẽ non ſentiat. Pli. li. 37. c. 7.

A ANTE Q.

Aqva, [*Acqua*] ὕδωρ, componi uidetur ex a & qua: quaſi à qua uiuimus. unde aqua & igni interdici ſolebat damnatis. Aquam & ignem ſumebant nuptæ: & qui funus perſecuti fuerant, redeuntes ignem ſupergrediebantur aqua aſperſi. quod & purgationis genus uocabant ſuffitionem. Hoc elementum ceteris omnibus uidetur imperare. terras enim deuorant aquæ, flammas necant, ſcandunt in ſublime, & ipſum quoque ſibi uendicant cælum. Quid eſſe mirabilius poteſt, quàm ſtare in cælo aquas? at illæ non modo in tantam altitudinem, ſed ſecum quoque piſcium examina, & lapides rapiunt. eædem cadentes omnium terra naſcentium cauſſa ſiunt. Præterea alibi calidæ ſunt, alibi frigidæ, alibi tepidæ, & pene omnibus morborum generibus auxiliantur. Sed de aquis, earumq́; præſtantia Plinius pleniſſime. Sunt qui aquam, quaſi æquam, hoc eſt, æqualem dictam uolunt, ablato e: quòd aqua, niſi uentis agitetur, nihil ſit æqualius.

Aqvae avgvstae, ὕδατα αὐγοῦστα, urbs in Gallia Aquitanica, Ptolemæo: hanc uulgo Baionam uocant.

Aqvae calidae, ὕδατα θέρμα, urbs Britanniæ inſulæ. Ptol.

Aqvaedvctvs, us, ui, [*Acquedotto*] ὑδραγωγία, ab aqua ducenda: eſt enim aquarum deductio: hoc eſt, cum alicunde aqua deriuatur ut per cuniculos impoſitis canalibus aliò inducatur. ſiue ad bibendum, ſiue ad irrigandum. uide Frontinum in libro de Aquæductibus. Erat autem apud ueteres duplex ratio ducendæ aquæ. nam aut per ſubterraneos cuniculos ducebatur, aut opere arcuato. Vlpian. de ſerui. ruſt. præd. Seruitutes ruſticorum prædiorum ſunt hæ, iter, actus, uia, aquæductus.

Aqvae mortvae, hodie uocatur oppidum Narbonenſis prouinciæ, ad alterum ex Rhodani oſtiis ſitum. Ptolemæus Marianas foſſas appellat, à propinqua foſſa quam Marius ex Rhodano duxit in uicinum lacum, oſtreis (ut ſcribit Strabo) abundantem. uide Plin. lib. 3. cap. 4. Melam lib. 2. Strab. lib. 4.

Aqvae sextiae, ὕδατα σέξτια Ptolomæo urbs Galliæ Narbonenſis, iuxta quam ſunt aquæ calidæ, quæ ægros curare ſolent: ita appellatæ à Sextio quodam Romanorum duce, qui perdomitis Salybus oppidum hoc extruxit. Strab. lib. 4.

Aqvae nivales, ὕδατα νιφόεντα, menſæ adhibebantur antiquitus; decoquebatur ut eſſent ſalubriores, poſtea colo nuario & ſacco attenuabantur.

Aqvagivm, quaſi aquæ agium, ὑδραγωγία, aquæ ductus, ὀχετὸς, ὑδροχόη, ἀγωγός. Pom. l. hoc iure. de aq. quoti. Dum ne fundum domino, aut aquagium riualibus deterius faciant.

Aqva intercvs [*Idropiſia*] ὕδερος, ὕδρωψ, morbus eſt, quem Græci

Hydropem appellant, cum inter cutem aqua colligitur, qua corpus turgeſcit. Nonius, aqua intercus, hydrops morbus, quaſi aqua inter cutem. Cice. 3. Off. Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam inter cutem. A Celſo Aqua inter cutem appellatur. ita enim habet ille lib. 3. cap. 21. morbus eorum quos aqua inter cutem male habet, Plin. uocat Aquam ſubter cutem fuſam.

AQVALICVLVS, [*Albio, albuolo da porci*] γάστρων, diminut. ab aqualicus, uas in quo porci ſorbent. Per tranſlationem pro uentre ſumitur, in quam ſordes fluunt. Perſius Saty. 1. Cum tibi calue Pinguis aqualiculus propenſo ſeſquipede extet.

AQVALICVS, pen. cor. aluus, quò ſordes defluunt. Item genus quoddam lati inteſtini, ex quo farcimina fieri ſolent. Apitius: Reple aqualicum, ſic ut laxamentum habeat, ne diſſiliat in coctura.

AQVALIS. [*Vrna*] ὑδρία, gene. maſcul. genus uaſis, quo aqua manibus datur: quod & matellio dicitur, teſte Varr. Plaut. in Curc. Date iſti aqualim cum aqua.

AQVARIOLA, [*Condotto, chiauiga*] lotrinæ, in quas lotura proiicitur, nec in culina tantum, ſed & in tricliniis, & cubiculis.

AQVARIOLI, [*Roffianelli*] mulierum impudicarum aſſeclæ. Feſtus.

AQVARIOLVM, ſiue aquarium, locus in quem ſordida aqua demittitur, qui & lauatrina dicitur à lauando, & per ſyncopen latrina.

AQVARIVS, rii, [*Aquario*] ὑδροχόος, undecimum ſignũ zodiaci eſt, proximũ Capricorno, quod oritur 15. cal. Febr. Fabulantur poetæ hunc fuiſſe Ganymedem, quem Iupiter, eius pulchritudine captus, ab aquila in cælum raptũ, miniſtrum ſuũ feciſſe exiſtimatur.

AQVARIVS, ria, rium, ὑδατικός: quod ad aquam pertinet, ut, cos aquaria, res aquaria. Gellius: Re aquaria defectos. Plin. lib. 34. cum in exacuendo oleares cotes, & aquariæ differant.

AQVARIVS, ſulcus, qui aquam educit, αὖλαξ ὑδατικός. Col. lib. 2.

AQVATICVS, ca, cum, [*Aquatico*] ἔνυδρος, qui in aqua degit. Pli. Terreſtres & aquatici piſces.

AQVATILIS, aquaticus, ὑδατικός. Cic. 1. de Nat. Deo. Beſtiarum terrenæ ſunt aliæ, partim aquatiles, utraque ſede uiuentes.

AQVATIO, onis, uerbale, ὑδρεία, actus aquandi, id eſt, aquam ad caſtra afferendi. Cæſ. 4. Bell. Gal. aquationis cauſſa proceſſurum eo die dixit.

AQVATOR, oris, ὑδροφόρος, qui aquandi miniſterium: præſertim in exercitu, facit. Cæſ. 1. Bell. ciui. nunciatur, aquatores ab equitatu premi noſtro.

AQVATVS, ta, tum, ὑδραινόμενος, aquoſus: ut, Lac aquatum. Plin. li. 28. cap. 9. Omne uernum aquatius æſtiuo.

AQVEVS, a, um, quod ex aqua eſt, ὑδρινός, ut, color aqueus.

AQVIFOLIA, κραταίγονον, ἢ κραταίγονος, Theophraſto, ſpecies eſt ilicis, meſpilum foliis referens: unde & Meſpilus ſilueſtris, μέσπιλος ἀγρία, à nonnullis appellatur. Pli. lib. 24. cap. 13. & lib. 27. cap. 8.

AQVILA, [*Aquila*] ἀετός, regina auium, quam poetæ Iouis Alitem eiuſdemq; armigeram appellant, & fulmina ei ſubminiſtrare fabulãtur. cui fabulæ occaſionem dedit aquilæ natura, quia ſola auium & fulminis ictu non læditur, & Solis fulgorem oculis inconniuentibus poteſt aſpicere. Sex autem aquilarum genera enumerantur a Plinio: Melænaetos, quæ & Valeria: Pygargus, Morphnos, quam & Percnon Homerus, latini Plancum, & Anatariam uocant: Percnopterus, Oneſios, & Haliæetus. Aquila præterea, ſidus cæleſte eſt, cuius ala dextera circulum æquinoctialem attingit, ſiniſtra autem nõ longe à capite Ophiuchi uidetur figurata. Roſtrum eius à reliquo corpore diuidit circulus à Cancro ad Capricornum perueniens. Exoriente Leone, occidit: exoritur autem cum Capricorno. Habet in capite ſtellam unam, in utraque ala unam, & unam in cauda. Eſt etiam Aquila, piſcis nomen ex genere planorum, quem & Græci ἀετόν appellant: teſte Plin. lib. 9. cap. 24. Ab Aquila fit Aquilinus, a, um, ἀέτειος, ut, Aquilinæ ungulæ. Plaut. in Pſe. Aquilinas ungulas dixit, pro manibus rapacibus, quales ſunt ungues aquilarum.

AQVILA, urbis nomen in Brutiis, ex ruinis Furconii, antiquiſſimi oppidi, à Longobardis ædificatæ: Volater.

AQVILEGIVM, ὑδρεία, aquæ collectio. Pla. Si pluet, aqlegio iuuabo.

AQVILEIA, ἀκυληία, Carnorum metropolis, iuxta quam defluit Timauus, à legendis aquis dicta. Martialis: Et tu Ledæo felix Aquileia Timauo. Plinius Aquileiam collocat in decima regione Italiæ. Fuit autem Romanorum colonia duodecies mille paſſibus à mari ſita. Ad eam flumine aduerſo onerariis nauigatur nauibus per Natiſonem fluuium. Ex hac orti ſunt Chromatius, ad quem Hieronymus ſæpe ſcripſit; & Rufinus Græce latineq; eruditus, qui Ioſephum conuertit in Latinum.

AQVILEX, pen. corr. [*Colui che raccoglie l'acqua*] proprie qui ſignis quibuſdã fontes nouit inueſtigare, ὑδρολόγος. Varro: utilior te Tuſcus aquilex. Plinius: Subeſſe aquas credunt: & hoc habent ſignum aquileges.

AQVILIFERI, ſigniferi in Rom. militia, ἀετοφόροι, ab aquila, quam Romanis legionibus Marius in ſecundo conſulatu ſuo proprie dicauerat fuitq; tanquam princeps totius legionis ſignum. Cæſar 3. Bel. Ciu. graui uulnere affectus aquilifer. Habuerunt & Romani alia ſigna, lupos, minotauros, equos, apros, dracones: unde Draconarii. poſtea, repulſis ceteris, unam ſeruauerunt aquilam.

AQVILIVS, ἀκύλιος, cognomen iuriſconſulti, à colore ſubnigro.

AQVILO, pe. cor. [*Aquilone, borea*] uentus Septentrionalis, frigidus & ſiccus, ita dictus à uehementiſſimo uolatu inſtar aquilæ. Græce Βορέας. Flat inter Septentrionem & Ortum ſolſtitialem, è regione Cauri. Plin. lib. 2. cap. 47.

AQVILONARIS, nare, adiectiuum, βόρειος. Cic. de Natu. Deor. regio aquilonaris.

AQVILONIVS, a, um, ubi aquilo. Plin. lib. 27. cap. 13. Omnes herbæ uehementiores uiribus ſunt in frigidis locis, ut in Aquiloniis.

AQVILVS color, fuſcus & ſubniger, ab aqua, ὑδατώδες χρῶμα. nam cum antiqui duos omnino naturales colores noſcerent, album ſcilicet & nigrum, tertium inter utrunque medium, ab aqua, cuius incertus eſt color, aquilum dixere. Plau. in Pœn. Statura haud magna, corpore aquilo. Suetonius in Auguſto: colorem inter aquilum candidumq;.

AQVIMINARII, [*Vaſi da portar acqua*] ὑδρεῖα, dicuntur omnia uaſa deferundis aquis deputata. Florentinus Iuriſconſultus lib. 34. Digeſt. aquiminarios argenteos in ſupellectili eſſe non dubitatur.

AQVINVM, ἀκύινον Ptolemæo, oppidum Latii, aut, ut aliis placet, Campaniæ, diui Thomæ patria, qui ab eo Aquinas dicitur. Cic. 2. Phil. Cum Romam proficiſcens ad Aquinum accederet.

AQVISGRANVM, Germaniæ nobiliſſima ciuitas, prius Vegerra dicta, Caroli Magni ſepulcro nobilitata.

AQVITANIA, [*Guaſcogna*] ἀκυιτανία, regio, & tertia Galliæ pars, ab obliquis aquis Ligeris. Hæc à Circio Oceanum habet, qui Aquitanicus ſinus dicitur, ab occaſu Hiſpaniam, a Septentrione Lugdunenſem prouinciam, à meridie Narbonenſem. in ea Tholoſa, & Bordigala ciuitates.

AQVITANVS, a, um: unde Aquitani populi, ἀκυιτανοί.

AQVITES, pen. cor. ſacerdotis nomen apud Phaſidem. Vale. Flac. lib. 6. magniq; ſacerdos Phaſidis Arctois Aquites errabat in agris.

AQVOR, ris, [*Inacquare, adacquare*] ὑδρεύω, ὑδροφορέω, uerbum caſtrenſe aquam fero, ad uſum exercitus, uel alterius rei. Curtius: Cum miles aquatum profectus eſſet. Virg. Sub mœnibus urbis aquantur. Vide Adaquo.

AQVOSVS, a, um, ὑδατώδης, quod copiam aquæ habet. Col. li. 4. de ficis: Locis frigidis, & autumni temporibus aquoſis.

AQVVLA, diminut. ab aqua, ὑδάτιον. Cic. lib. de Orat. Eſt & aquula Ptolemæo oppidum Hetruriæ: unde Aquulenſes, quos Aquenſes uocat Plin. lib. 3. cap. 5.

A ANTE R

ARA, [*Altare*] βωμός, quaſi anſa, ut Varroni placet, dicta eſt à tripodibus, quòd ſacrificantes anſas tenebant. uel potius, quia precantes manibus aras apprehenderent. Hinc Vir. 4. Æn. Talibus orantem dictis, arasq; tenentem. Primo ergo Anſæ dictæ, deinde commutatione litterarum, aræ. Sunt qui aras ab ardendo deriuẽt, quòd in his uictimæ adolerentur. Alii ab ἀρῶμαι, quod eſt oro, (unde & ἀρὰ oratio dicitur) quòd in ſacrificando oretur. Iurantes etiam olim aras tangebant. Vnde celebratur nobilis illa Periclis ſententia: Ad aras uſque me amicum eſſe oportet: qua ſignificatur, neminem amici cauſſa aut peierare, aut quippiam inhoneſtum facere oportere. Eſt etiam ara ciuitas, Arabiæ regia, necnon & inſula Arabiæ adiacens, ut ſcribit Ptolemæ. Habet autem hoc nomen priorem ſyllabam productam.

ARABARCHES, ἀραβάρχης, (ut pulchre oſtendit Alciatus libro primo Prætermiſſorum) dicebatur publicanus, qui præerat exigendo uectigali de pecoribus, quæ ex Arabia in Ægyptum adducebantur. Horum autem officium Arabarchia, ἀραβαρχία, uocatur. Super hac re extat conſtitutio Val. Grat. Theo. imp. in hæc uerba: Vſurpationẽ totius licentiæ ſubmouemus circa uectigal Arabarchiæ, per Ægyptum atque Auguſtaneam conſtitutum. Hinc Iuuenalis: auſus habere Neſcio quis titulos Ægyptius, aut arabarches. Inuehitur enim in T. Alexãdrum natione Ægyptium: quem arabarchem uocat, hoc eſt, Ægyptium publicanum.

ARABIA, ἀραβία, regio inter Iudæam & Ægyptum, ab Arabo Apollinis & Babylone filio: Solinus Arabiam interpretatur, ſacram. Eſt autem triplex Arabia, ſecundum Pli. lib. 2. Vna felix, ἀρωματοφόρος, εὐδαίμων, λιβανοφόρος: altera Petræa, πετρώδης: tertia deſerta, ἔρημος: de quibus plura in dictione ſequenti. In Arabia eſt mons Sina, qui & Oreb, in quo Moſes legem accepit. In eadem & Phœnix auis naſcitur, & Sardonyx gemma. Ab Arabia fiunt Arabs, ἄραψ, gentile, item Arabus Arabius, & Arabicus, ἀραβικός, adiectiua: Vir. lib. 7. Hircanis'ue, Arabis'ue parant. Proper. Nec ſi qua Arabio lucet bombyce puella.

ARABIA PETRAEA, ἀραβία πετραία, ſic dicta à Petra uetuſtiſſimo oppido, pars illa Arabiæ, quæ eſt Ægypto Iudææq; confinis, auct. Ptol. Strabone ac Plinio. alio nomine Nabathæa dicitur. Poſt petræam, ſequitur alia Arabiæ pars, Arabia deſerta Ptolemæo uocata, Straboni autem Scenitis, ἀπὸ τῶν σκηνῶν, quòd gens uaga & ſine ædificijs in tentorijs habitet. Hæc à meridie montibus, Arabiæ Felicis cincta eſt, à ſeptentrione Meſopotamiam habet, ab occidente Petræam. Arabia Felix Meridiem uerſus inter duos ſinus Arabicum, & Perſicum, ueluti peninſula excurrit, fluminibus ſcatens: quæ, ut Strabo ſcribit, bis quotannis, ut India, ſeritur ob fœcunditatem. Vide Pli. lib. 6. cap. 28.

ARABICE OLERE, ἀραβικῶς ὄζειν, bene olere, & odorib. Arabicis.

ARABILIS, le, [*Aratiuo*] quod arari poteſt. Pli. lib. 17. cap. 5.

ARABIS, Vide Arbis.

ARABS, bis, ἄραψ, gentile nomen eſt, ex Arabia. Virg. 8. Æn. Omnis Arabs, omnes uertebant terga Sabæi.

ARABVS, ἄραβος, Apollinis filius ex Babylone, ut inquit Plin. lib. 7. cap. 56. quem medicinæ artis quidam uoluerunt extitiſſe repertorem. Eſt & arabus lapis, teſte Pli. lib. 36. cap. 21. eburnei candoris, qui in puluerem redactus aptiſſimus eſt dentifricijs.

ARACHNE, ἀράχνη, nomen puellæ Lydæ, quæ cum de lanificio auſa fuiſſet cum Pallade certare, uictrice dea percuſſa radio, in araneã eſt commutata. uerum hoc à poetis fictum eſt. conſtat enim auctore Plinio, arachnem linum & retia inueniſſe: Cloſterem autem filium eius fuſos in lanificio. Suidas ſcribit ἀράχνιον, filum eſſe & licium tenuiſſimum: ἀράχνην, fœminini generis, telam, ſeu texturam: maſculino genere ἀράχνην, puſillum animal ita dictum, quòd rara molliaq; habeat ueſtigia.

ARACHOSIA, ἀραχωσία, regio Scythiæ Aſiaticæ, Drangianis, & Gedroſijs finitima: cuius præcipuæ ciuitates Alexandria, & Arachotus, quæ regioni nomen dedit. Strab. lib. 11. & Ptol. lib. 6. ca. 20.

ARACHTHVS, ἄραχθος, fluuius Epiri, non procul à Nicopoli in ſinum Ambracium influens. Pli. lib. 4. cap. 1. & Ptol. lib. 3. cap. 14.

ARACIAE FICVS, albæ pediculo minimo, latiſſimæ. Pli. li. 15. ca. 18.

ARACYNTHVS, ἀράκυνθος, mons eſt Acarnaniæ, teſte Pli. lib. 4. c. 2. Eſt & alter in Attica mons eiuſdem nominis: de quo Virg. 2. Eclo. Amphion Dircæus in actæo Aracyntho. Sunt tamen, qui putent ibi Virgilium perſonæ paſtoritiæ rationem habuiſſe: ideoq; in Attica montem collocaſſe, qui reuera eſt in Acarnania: cuius generis pleraque etiam apud Theocritum animaduertimus. Stephanus præterea Aracynthum in Bœotia collocat: à quo Mineruam Aracynthiam dictam ſcribit.

ARADVCA, ἀράδουκα, urbs Luſitaniæ, quam hodie arzuam ab Hiſpanis uocari uolunt. De hac Ptolemæus lib. 2. cap. 5.

ARADVS, ἄραδος, inſula eſt, ſiue potius urbs in petra ſita, habens in ambitu ſeptem circiter ſtadia, diſtans à Phœnice, cui adiacet, uiginti ſtadijs. eſtq; ut tradit Strabo lib. 16. una ex Phœniciæ urbibus, quæ Tripolim efficiunt: reliquæ duæ ſunt Tyrus ac Sidon. Pli. lib. 5. cap. 30. in Phœniceo, inquit, mari eſt ante Ioppen Paria, iã dicta arados: inter quam & cõtinentem 50. cubita alto mari (ut auctor eſt Mutianus) è fonte dulcis aqua tubo corijs facto uſque à uado trahitur. E regione huius inſulæ, ad meridiem, urbs eſt huic oppoſita, quæ olim Antarados, hodie Tortoſa uocatur.

ARAE FLAVIAE, urbs Germaniæ, non procul à Danubio fluuio, quam Germani ſua lingua Nordtlinghen uocant.

ARAETHYREA, ἀραιθυρέα, regiuncula Achaiæ, poſtea Aſopis dicta, urbem habens eiuſdem nominis, quam Homerus in Catalogo ab amœnitate commendat. De hac Pli. lib. 4. cap. 5. & Strabo lib. 8.

ARAGVS, ἄραγος. fluuius Maſſagetarum agrum irrigans. Strab. li. 11.

ARAMEI. teſte Pli. lib. 16. cap. 17. ab antiquis dicti ſunt Scythæ, alio nomine Sacæ à Perſis appellati.

ARANEA, æ. [*Tela de ragni, ragnatello*] ἀράχνη, fœm. ge. tela ſeu rete araneorum. Oui. 4. Meta. Non illud opus tenuiſſima uincant Stamina, nec ſummo quæ pendet aranea tigno. Reperitur quandoq; aranea pro ipſo animali. Virg. 4. Georg. Laxos in foribus ſuſpendit aranea caſſes.

ARANEOLA, læ. Cic. de nat. ut in araneolis aliæ quæ rete texunt.

ARANEVS, nei. [*Ragno, aragna*] ἀράχνης, animalculum ex genere inſectorum, quod Græci, ἀράχνην appellant. huius multa ſunt genera: unum tamen præcipuum, nulliq; incognitum, quod miro quodam artificio telas orditur, quibus muſcæ irretiuntur. Plau. in Aſi. Iuſſin columnis deijci opera araneorum? Sunt & ex araneorum genere Phalangia, Italiæ ignota (ut ſcribit Pli. lib. 29. cap. 4.) quorum noxij morſus, corpus exiguum, uarium, & acuminatum. Hæc rurſus in multas ſecantur ſpecies: quas uide apud eundem loco iam citato. Sunt & alia araneorum genera, quæ latius explicat idem Pli. lib. 17. cap. 24. Eſt præterea araneus uitium peculiare uitibus & oliuis cum ueluti telæ inuoluunt fructum, & abſumunt. De hoc Plin. lib. 17. cap. 24. Eſt etiam piſcis quidam hoc nomine, mari peculiaris, noxiam in dorſo ſpinam ferens: de quo Plin. lib. 9. cap. 48. & lib. 32. cap. 11.

ARANEVS MVS, μυγαλῆ, animal ex genere muſtellarum, morſu uenenato. Plin. lib. 8. cap. 58. & Ælianus lib. 8. cap. 39.

ARANEOLVS, cum accentu in antepen. ἀραχνίδιον, dimin. eſt ab araneus. Vir. in Culice: Atque ut araneoli tenuẽ formauimus orſum.

ARANEOSVS, a, um, ἀραχνοειδής, aranearum faciem habens. Plin. lib. 24. cap. 12. folijs araneoſa.

ARARIS, pe. cor. & per apocopen Arar, [*La Sonna*] ἄραρ, fluuius Galliæ Lugdunenſis, à monte Vogeſo per fines Heduorum & Sequanorum in Rhodanum fluens. Lucan. lib. 6. Rhodanumq; fluentem præcipitauit Arar. Alius eſt ab eo, qui per Heluetios lapſus, hodie Arola, uulgo Ar, dicitur.

ARARVS, rari, ἄραρος, fluuius Scythiæ Europææ, in Iſtrum influens. Herodotus lib. 4.

ARATIO, onis, [*Aratione*] ἄρομα, ipſe arandi actus. Plin. lib. 18. ca. 20. Aratione per tranſuerſum iterata, occatio ſequitur. Nónunquam ſumitur pro ipſo aruo, ſeu agro culto. nam (ut rectè inquit Valla) nomina, quæ poſitionem habet in io, latius ſignificare ſolent: nec actionem modo, ſed rem etiam & corpus ſignificant. Cice. 5. Verr. Cum dederint Apronio quod popoſcerit, relinquent arationes. Inde aratiuncula diminutiuum. Plaut. in Truc. Volo habere aratiunculam apud uos.

ARATOR, [*Aratore*] ἀρότης, qui arat: & ſumitur tam pro boue, quàm pro homine bouem ducente. Plin. lib. 18. cap. 19. arator, niſi incuruus, præuaricatur.

ARATRO, tras, pen. prod. ſiue artro, littera una per ſyncopen ſublata, [*Soucſciare*] ἀροτριάω, quaſi arando itero: quod eſt, ſegetes iam natas rurſus arando proſcindo, quod impinguandi cauſa fit. Plin. lib. 18. ca. 20. At illæ meſſes duplicatæ docuerunt, quod nunc uocant artrare, id eſt, aratrare, ut credo tunc dictum. hoc fit uel incipiente calamo, cùm iam is bina, ternaue emiſerit folia.

ARATRVM, tri, pen. pro. [*Aratro*] ἄροτρον, ab aro uerbo, ſicut à lauo lauacrum. inſtrumentum eſt quo aratur. Virg. 7. Æneid. Et terram centum uertebat aratris.

ARATVS, ἄρατος, poeta Cilix, aſtronomiæ peritiſſimus, cuius Phœnomena extant græce, latine à Cic. adhuc adoleſcente uerſa. Fuit & alter Aratus, dux Sicyonius, uir optimus, qui patriam ſuam à tyrannide liberauit: de quo Cic. 3. Offi.

ARAVRIVS, ἀραύρις, Ptol. uel (ut Straboni placet) Rauraris, fluuius eſt Galliæ Narbonenſis, non procul à Maſſilia.

ARAVSIO, ciuitas Galliæ Narbonenſis, prope Auenionem, principatu nobiliſſimo inſignis. uulgo Aurange. Pli. lib. 3. c. 4. & Strab. li. 4.

ARAXES. ἀράξης, fluuius Armeniæ, eodem in monte, ex quo Euphrates naſcitur, ortum habens, Armeniamq; ab Atropatia diuidens. Mela lib. 3. & Plin. lib. 6. cap. 9.

ARAXVM, Plinio, ἄραξος, Ptolemæo, promontorium in occidua parte Peloponneſi, non procul à Patris. Pli. lib. 4. c. 5. & Ptol. li. 3. c. 16.

ARBA, ἄρβα, apud Plin. lib. 3. cap. 21. inſula eſt ante Illyricum, Ptolemæus uero lib. 2. cap. ult. urbem eſſe tradit Scardoniæ, quæ eſt inſula Illyrico adiacens.

ARBII. ἄρβιοι, καὶ ἀρβῖται Stepha. populi Indis finitimi, non procul ab Arianis, & Gedroſiis: dicta ab Arbi uicino fluuio. à Pli. lib. 6. c. 23.

ARBILLA ARVINA, id eſt, pinguedo corporis. Feſtus.

ARBIS, ἄρβις, fluuius in finibus Carmaniæ, non procul ab Arianis & Gedroſijs: à quo uicini populi Arbij, ἄρβιοι, dicuntur. Plinius lib. 7. cap. 2.

ARBITER, tri, pen. cor. [*Giudice arbitro*] διαιτητής, iudex non à lege datus, ſed ab ijs qui litigant electus, qui totius rei habet poteſtatem: dictus ab arbitrando, id eſt, exiſtimando, eius enim officium eſt iudicare, non prout iuris fit, ſed prout ipſe æquum eſſe exiſtimet. Iudex uero ex officio dictus eſt. Ter. in Heaut. ambigunt de finibus: Me cepere arbitrum. Legitur & fœmininum arbitra. Ambro. lib. 1. Offi. Conſcientia pœnarum præmiorumq; arbitra.

ARBITRARIVM, [*Arbitrario*] τὸ ἐφ' ἡμῖν, dicitur qđ alicuius arbitrio eſt relictum: ita dictum ab arbitrorum more, qui totius cõtrouerſiæ ſuo arbitrio finiendæ poteſtatem habent. Martianus, fictor arbitrarius uariabat. Plau. in Amph. Hoc certum eſt, non arbitrariũ.

ARBITRATVS, us, [*Parere*] θέλημα, arbitriũ, uolũtas. Ci. in Læl. Cuius diſputationis ſententias in hoc lib. expoſui meo arbitratu.

ARBITRARIO, ſiue arbitrarie. [*Secondo il ſuo parere*] aduerb. pro arbitrio pro uoluntate. Plaut. Pœn perij certo, haud arbitrario.

ARBITRIVM, rij, [*Sentenza arbitraria*] δίαιτα, ſententia quæ ab arbitro ſtatuitur. Interdum poteſtas arbitro data. unde arbitrium ſuſcepiſſe dicitur, qui partes iudicis ſuſcepit. Cic. in proœmio Offi. Iudicio, arbitrioq; noſtro, quantum quoq; modo uidebitur, hauriemus. Interdum idem eſt quod opinio ſiue uoluntas, γνώμη, τὸ αὐτεξούσιον: ut, Omnia pro meo arbitrio facio: id eſt, ut opinor faciendum.

Arbitror, traris, pen.c.[*Giudicare, penſare,*] ἡγοῦμαι, cenſeo, exiſtimo. Cicer.6.Verr. Si hoc, quod abs te poſtulo, minus ad officium tuum pertinere arbitrabere. Interdum accipitur pro ſpeculari, κατασκοπεῖν, & inquirere. Plau. in Aul. Hinc potero, quid agant, arbitrarier. Apud iuriſcon. Arbitrari, pro iudicare ponitur, & litem arbitrio finire: quod & διαιτᾶν à Græcis dicitur. Vlpianus de receptis arb. Si quis litigatorum defuerit, quia per eum factum eſt, quo minus arbitretur, pœna committetur.

Arbor, arboris, [*Albero*] δένδρον, καὶ δένδρος, τό, notæ ſignificationis nomen: cuius appellatione continentur plantæ maiores, quæ ſimplici caudice, ramiſq; brachiorum more porrectis aſſurgunt: cuiuſmodi ſunt olea, uitis, quercus & ſimiles. Plin. in proœ. lib.12. Summumq; munus homini datum, arbores, ſiluæq; intelligebantur. Dicitur & arbos in nominatiuo: Virg.4.Georg. Obuiaq; hoſpitijs teneat frondentibus arbos. Hinc Feſtus: Arboſem pro arbore antiqui dicebant, & roboſem pro robore. Arborem fici, ſicut arborem ficum, dici poſſe, oſtendit Col.lib.6. cum ait, in ſcrobem fici arbuſculam deponito. Cic. pro Flac. Homini Phrygi, qui arborem fici nunquam uidiſſet. Quod eſt contra Laurentium Vallam.

Arbor, piſcis eſt in Oceano Gaditano, tam uaſtis diſpanſus ramis, ut fretum nunquam ingreſſus credatur. Auctor Plin.lib.9.cap.4.

Arborarius, a, um, adiect. qui in arboribus nidificat. Plin.lib.30.ca.16. qui arborarij pici roſtrum habeant. Arboraria falx, apud Catonem cap.11.

Arborator, [*Potatore d'alberi*] δενδροτόμος, qui arbores putat, qui & Frondator dicitur. Plin.lib.18.

Arboreſcere, [*Farſi albero*] δενδροῦσθαι, in arborem creſcere. Pli. lib.19. Tradunt, in Arabia maluas ſeptimo menſe arboreſcere.

Arboretum, δενδρών, uide paulo poſt in dictione Arbuſta.

Arboreus, a, um, δένδρινος, quod eſt arboris. Virg.lib.1.Georg.

Arboses, uide arbor.

Arbuscula, [*Arbuſcelli*] δενδρίον, diminut. ab arbor. Varr.lib.3. de re ruſt. In eo arbuſculas eſſe oportet, quæ ferant glandem. Significat etiam machinulã, quæ Græce ἁμαξίπους dicitur: in qua uerſantur rotarum axes concluſi laminis ferreis: de qua Vitru.lib.10. cap.17. Arbuſcula præterea nomen eſt mulieris cuiuſdam mimæ. Horat.1.Serm.Sat.ulti.

Arbusta, [*Luoghi doue ſono molti alberi*] φυτεῖαι, δενδρῶνες, loca cõſita arboribus uitiferis, hoc eſt, ulmis, populis, uel ſimilibus, in qbus uites extendi ſolent: uel ipſæ etiam arbores uitibus maritatæ, & in ordinem digeſtæ. Col.li.5.ca.5. Qui uineam uel arbuſtum cõſtituere uolet, ſeminaria prius facere debebit. Docet etiam Plinius quomodo arbuſtum ſit faciendum. Rurſus arbuſtum, locus eſt in quo arbores ſunt ad fructum conſitæ, ſicut Salictum, uel Salicetum, in quo ſunt Salices. Hoc & Arboretum aliqui uocãt. Gel. lib.17.cap.2. Conualles, inquit, & arboreta magna erant.

Arbustiuus, a, um, adiect. ut, Arbuſtiuæ uites, ἀμπελοδενδρίτιδες, δενδρίτιδες, quæ arboribus applicantur, & in ſublime procedũt. Pallad. Locum, quem arbuſtiuis uitibus deſtinabis implere. Col. de arboribus.cap.16. Arbuſtiuam uitem putare diligenter oportet.

Arbusto, ſtas, [*Piantar' alberi per ſoſtegno de le uiti*] δενδροφυτεύω, agrum arboribus conſero ad maritandas uites. Pli.lib.17.cap.23. Tranſpadana Italia orno, carpino arbuſtat agros.

Arbutum, [*Corbezzolo*] κόμαρον, pomum rubrum ſiluatum, quod Plinius Vnedonem uocat, quòd aſperitate ſua plura edi non poſſint. Virg.lib.2.Georg. Dant arbuta ſiluæ. Duo eius traduntur genera, Comaron, & Menecylon. uide Pli.cap.4.lib.15.

Arbutus, pen.cor. κόμαρος, arbor folio citro ſimilis, ſed raris frondibus, cuius fructus arbutum, & Vnedo uocatur. Hæc arbor in Arabia excreſcit in altitudinem 50. cubitorum. Virg.eclo.7.

Arbuteus, a, um, [*Coſa fatta di Corbezzolo*] ex arbuto factum. Vir. 1.Georg. Arbuteæ crates.

Arca, cæ, [*Arca, caſſa*] κιβωτός, ſcrinium, capſa: ab arcendo dicta (ut inquit Varro li.4. de ling. Lat.) quòd ab ea clauſa arceantur fures. Cice. in Parad. Animus hominis diues, non arca, appellari ſolet. Hinc arcula diminut. κιβώτιον, parua arca. Cice.2.Offi. Præmittebat de ſtipatoribus ſuis, qui perſcrutarentur arculas muliebres. Eſt & arca urbs Cæleſyriæ, antiquum adhuc nomen inter barbaros retinens: cuius meminit Ioſeph.lib.5.Antiq.

Arcadia, Ἀρκαδία, Pelopõneſi regio intima, à mari undique remota: ab Arcade Iouis filio, ex Caliſto Lycaonis Arcadiæ regis filia, ſic appellata. Hæc, ut Euſtathius docet, aliquando dicta eſt Pelaſgia, a Pelaſgo rege magno, ſapiẽte uiro, qui uitæ cultioris auctor eis fuit, & uictum ex ſtirpibus herbarum, arborumq; frondibus tranſtulit ad glandem, maximeq; ad fagineam. Aliquando etiã Lycaonia, aliquando Gigantis, & aliquando Parrhaſia dicta eſt, teſte Stephano. Arcas autem cum Pelaſgos in deditionem redegiſſet, eorum regionem in Arcadiam nominauit. Scribit Plin. hanc uniuerſam, ueluti penſante æquorum incurſus natura, in montes attolli. Habet hæc regio aſinos proceriſſimos, qui ob corporis magnitudinem in prouerbium abierunt. Habet & lapidem ἄσβεστον, hoc eſt, inextinguibilem. Oppida eius præcipua ſunt Mantinea, Tegea, & Stymphalus: montes Pholoæ, Cyllene, Lyceus, Mænalus, & Nonacris: flumina Ladon, & Erymanthus.

Arcadius, Ἀρκάδιος, Theodoſij filius, Romanorum imperator fuit cum Honorio fratre, quo tempore Gothi Romam ceperunt. Fuit præterea hoc nomine grammaticus Antiochenus, qui librum de ortographia, & alterum de ſyntaxi conſcripſit. Suidas.

Arcadicus, ca, cum, Ἀρκαδικός, quod eſt ex Arcadia: ut, Arcadici mores, Arcadicum pecus. Et Arcadius, a, um: ut Arcadius deus, pro Pane, apud Propert. Arcadium ſidus, Vrſa, uel arctos. Senec. in Oedipo.

Arcanum, [*Secreto*] ἀπόρρητον, dicitur ſecretum, abſconſum, occultum ab arca, in qua quæ clauſa ſunt, tuta manent. poteſt & ab arce dici, quæ tutiſſima pars urbis eſt. Virg.1.Æn. Longius & uoluens fatorum arcana mouebo. Arcane, & Arcano, aduerbia: ἀπορρήτως. Col.lib.2.cap.1. quid arcanius iudicem, mox dicam. Cæſ.1.Bel.Ci. arcanò cum paucis familiaribus colloquitur.

Arcanus, a, um, adiect. ut, Arcanus homo, qui, quæ audit, tacet, & continet optime. Plaut. Dixiſti arcano. Arcanus ſenſus. Virg.4. Æneid. Arcanos etiam tibi credere ſenſus.

Arcas, cadis, Ἀρκάς, nomen Iouis filij ex Caliſto, à quo Arcades originem ducunt. Eſt & gentile ab Arcadia. Ouidius 5.Faſtor. Arcadis Euandri.

Arcella, uideri poteſt diminutiuum ab arcera, de qua infra. Vnde arcellata uitis, quæ in formam arceræ eſt diſpoſita. Columell. libro 3.cap.2.

Arceo, es, cui, ſine ſupino uſitato (nam arcitum non dicimus: licet in compoſitis exercitum dicamus, & coercitum) [*Tener diſcoſto*] ἀμύνω, ἀπείργω, propulſo, abigo, prohibeo ne accedas. Cic. in Catil. tu Iupiter hunc a mœnibus urbis arcebis. Aliquando pro ſtringo, ſiue coerceo. Virg.2.Æn. Teneras arcebãt uincula palmas. Arcere uim hoſtium, eſt uim ui propulſare. Liu.1. ab urbe: Ad arcendam uim aduenarum armati concurrunt. Arcere aquam pluuiam. Idem pro Muræna: Ille ſcit, ut hoſtium copiæ, tu ut aquæ pluuiæ arceantur. Ab arceo ſiunt arx, arcis, arctus, a, um, & artus pro membris: de quibus ſuo loco.

Arcera, φορεῖον, ab arca deducitur: & ſignificat plauſtrum tectum undique ex tabulis, quaſi arca quædam magna, ueſtimentis inſtrata, ut inquit Aſconius: quo uehiculi genere & ſenes & ægroti cubantes uectabantur. Gell.lib.20.cap.1.

Arcesilas, ſiue (ut apud Laertium legitur) Arceſilaus, Ἀρκεσίλας, ἢ Ἀρκεσίλαος, philoſophus fuit, ex Pitane Æolica ciuitate ortus, qui relicto natali ſolo, Sardeis ſe primum, deinde & Athenas contulit: ubi initio Crantorem, deinde & Polemonem audiuit. poſt hæc eximius & ipſe philoſophus effectus, mediam primus Academiam inuexit. Fuiſſe autem traditur miro ingenij acumine, ſed nimia in diſputando pertinacia. Hic eſt ille, quem Cice. lib.5. de Finib. ait euertiſſe omnem philoſophiam, quemadmodum Gracchi euerterunt rempub. induxit enim philoſophiæ quoddam genus ἀσύστατον: hoc eſt, quod ſubſiſtere non poteſt: aſſerens nihil omnino ſciri poſſe.

Arcesius, Ἀρκείσιος, Iouis filius, pater Laertis, ut teſtatur Vlyſſes apud Ouid.13. Metam. nam mihi Laertes pater eſt, Arceſius illi, Iupiter huic.

Arcessio, ſis, uel

Arcesso, ſis, [*Accuſare*] κρίνω, ἐλαύνω, ab arceo naſcitur, & ſignificat accuſo, ſiue ad accuſandum eo. etenim accuſare alium, eſt a maleficijs eum arcere. & hoc modo conſtruitur cum genitiuo, & aliquando cum ablatiuo. Lib.1. ad Heren. Arceſſitur Cœpio maieſtatis. Cic.lib.2.Offi. innocentem iudicio capitis arceſſas.

Arcesso, as, aduoco, ſiue ad uocandum eo, μεταπέμπω, ab Arcio, d in r mutata. Antiqui enim (teſte Priſciano) d litteram mutabant in r, nos in c. Plaut. in Amph. Blepharonem arceſſat, qui nobiſcum prandeat. Cice. pro Roſc. Ame. Cum ab aratro arceſſebantur, qui conſules fierent. Interdũ eſt adducere. Cic. Quando arceſſentur?

Arcadius, grammaticus. lege Arcadius.

Archagathos, Ἀρχάγαθος, medicus ex Peloponneſo, Lyſaniæ filius, qui primus è medicis Romam uenit, L. Æmilio, & M. Liuio Coſ. anno urbis 535. cui & ius Quiritium datum eſt, & taberna in compito Acilio. Hic primo Vulnerarius cognominatus eſt: miroq; gratus aduentus eius initio fuit. mox a ſæuitia ſecandi urendiq; Carnifex appellatus. Hæc Plin.lib.29.cap.1.

Archelaus, Ἀρχέλαος, philoſophus Athenienſis, ſeu Mileſius, qui patrem habuit Apollodorum, & fuit auditor ſucceſſorq; Anaxagoræ, à quo Socrates philoſophiam audiuit. Hic phyſicam philoſophiam ex Ionia Athenas inuexit: eſtq; Phyſicus appellatus, quòd in eo defecerit philoſophia naturalis, Socrate Ethicen introducente.

cente. Quanquam ne hic quidem Ethicæ rudis fuit, qui de legibus, de honeſto, & de æquo philoſophatus eſt. Fuit & alter Archelaus Antenoris Troiani filius, quem Hom. ſcribit rei militaris peritiſſimum fuiſſe. Alius fuit Geographus, qui terram omnem ab Alexandro peragratam deſcripſit. Alius de rerum naturis carmine ſcripſit. Alius oratoriam docuit. Auctor Laertius.

ARCHEMORVS, ἀρχέμορος, Lycurgi Thracum regis filius, & Hypſiphyles Thoantis filiæ alumnus: quæ cum ſitientibus, qui ad Thebarum expeditionem proficiſcebantur, Langiam fontem oſtenderet, Archemorum puerum ſuper uiridi herba depoſuit, qui à ſerpēte uulneratus perijt. unde fons ille Archemorus uocitatus eſt, & annuus agon in pueri illius memoriam celebrari cœptus, quem Nemæos ludos appellarunt. Vide Statium lib.6. Thebaid. Alius fuit Archemorus, Amphionis ex Niobe filius, quem Ouidius Antegorum nominat.

ARCHETYPVS, pen. cor. [*Modello*] ἀρχέτυπος, adiectiuum eſt, quodcunque ita primum fabricatum eſt, ut exemplar reliquum ſit. Martial. lib.8. Archetypum Myos argentum ſe dicit habere. Eſt & Archetypum ſubſtantiuum, quo ſignificatur primum exemplar, quod quis ſibi imitandum proponit. Plin. Iun. ad Antonium: Vt pictores pulchram faciem in peius effingunt: ita ego archetypo labor & decido. Dicuntur etiam Archetypa, ſigna ſtatuæ, uaſa, & tabulæ, non ad aliorum ſimilitudinem effecta, ſed à nobili quopiam artifice primum confecta. Martial. libro 8. Archetypis ueluti nil eſt odioſius aucti.

ARCHIAS, ἀρχίας, poeta Antiochenus, Romæ fuit in amicitia multorum clarorum oratorum. de quo uide Cice. in oratione pro ipſo. Fuit item Archias, qui condidit Syracuſas, ut ſcribit Volater. Rurſum alius Gyblæus quidam præco celeberrimus: qui ter uicit Olympia, & Pythia: ubi imago ipſius & epigramma Græcum. Pollux. Alius item Mitylenæus, muſicus.

ARCHIBIVS, ἀρχίβιος, Alexandrinus grammaticus, qui docuit Romæ ſub Traiano principe. Fuit etiam alter eiuſdem nominis grammaticus, qui commentarios conſcripſit in Callimachi epigrammata. Vtriuſque meminit Suidas.

ARCHIGENES, pen. cor. ἀρχιγένης, medicus fuit ex Apamia Syriæ ciuitate, Agathini diſcipulus, qui rem medicā Romæ exercuit Traiani temporibus. Hæc Suidas. In hunc Archigenem, tanquam in hominem imperitum, ſæpe inuehitur Galenus. Meminit eiuſdem & Iuuen. Saty.7. Tunc corpore ſano aduocat Archigenem.

ARCHILOCHVS, p.c. ἀρχίλοχος, nomē poetæ Lacedæmonij. Hic fuit inuentor carminis Iambici; quod ab eo Archilochium uocatur: quo Lycamben quēdam, ꝙ filiam ſibi pactam alteri locauiſſet, ad ſuſpendium creditur adegiſſe. Horat. in Arte: Archilochum proprie rabies armauit Iambo. Alius fuit Archilochus Neſtoris filius, qui patrem in expeditione Troiana ſecutus, à Memnone interfectus eſt. Alius fuit Siculus, qui Ariciam urbem condidit.

ARCHIMEDES, ἀρχιμήδης, nomen proprium uiri Syracuſij, qui geometricæ, ac machinalis, ſideraliſq; ſcientiæ peritiſſimus fuit teſtimonio Liuij, Plinij, & Plutarchi. Hic uelut deus terrenus mechanico artificio ſphæram uitream fecit, in qua mira arte diſſimiles motus circulorum uiſebātur. De qua ſic ſcribit Claudian. iura poli, regnumq; deorum Ecce Syracoſis tranſtulit arte ſenex. Percurrit proprium mentitus ſignifer annum, Et ſimulata nouo Cynthia menſe redit. Marcellus in expugnatione Syracuſarum interdixit, ne Archimedes unus uiolaretur. ueſ ſi cū Syracuſæ caperentur, & ipſe animo ac oculis in terra defixis formas geomeotricas deſcriberet, à milite ignaro quis eſſet, interfectus eſt.

ARCHIMIMVS, mi, ἀρχίμιμος, mimorum princeps. Tranquillus in Veſpaſiano: Fauo archimimus perſonam eius ferens.

ARCHIPIRATA, æ, [*Capitano de corſari*] ἀρχιπειρατής, prædonum dux. Cic.2. Offi. Ille, qui archipirata dicitur.

ARCHIPPVS, ἄρχιππος, nomen philoſophi, qui Thebis ſcholas habuit (ut ſcribit Hieronymus) & Pythagoræ auditor fuit.

ARCHITECTOR, aris, [*Fabricare*] ἀρχιτεκτονέω, conſtruo, fabrico. Vitrū. lib.9. cap.5. naturalis poteſtas ita architectata eſt. Tranſlate ponitur à Cice.2. de Fini. An ita ſapientia callida eſt, ut optime poſſit architectari uoluptates? id eſt, formam & rationem truendarum uoluptatum comminiſci & perſcribere.

ARCHITECTVRA, [*Architettura*] ædificādi ſcientia. Græce ἀρχιτεκτονική dicitur. Ci. li.1. Offi. Quibus artibus aut prudētia maior ineſt, aut non mediocris utilitas quæritur, ut medicina, ut architectura.

ARCHITECTVS, [*Architetto*] ἀρχιτέκτων, ex ἀρχὸς princeps, & τέκτων faber: principalis faber fabricandi artem habens. Architectus (ut inquit Plato li. de regno) magno miniſterio non utitur, ſed utētibus præſidet. Fabri autem, qui aliquid manu faciunt in ædificijs, alij funguntur ingenio, alij opera ualent. Cic. Var. Si quis adhibere uolet non modo ut architectos, uerumetiam ut fabros ad ædificandam remp. Architecton, onis, architectus. Plaut. Pœn. Me dolis iam ſuperat architectonem. Architectonicus, a, um. adiect. ἀρχιτεκτονικὸς, ad architectonem pertinens. Vitru. lib.9. cap.4. Per rationes architectonicas, circiniq; deſcriptiones. Architectonice, ces, fœm. gen. ἀρχιτεκτονική, ars ipſa architectandi. Quincti. lib 2. Aliæ quoque artes minores habent multiplicem materiam, uelut architectonice.

ARCHITRICLINVS, pen. pro. [*Scalco*] ἀρχιτρίκλινος, qui præeſt triclinio, id eſt, qui curat, ut eduliorum uaria fercula ordine & tempore conuiuis exhibeantur.

ARCHON, tis, ἄρχων, ſummus principatus Athenis, ſicut ſuffes apud Carthaginienſes, Romæ dictator. Fuerunt enim, teſte Suida, archontes nouem, quorum ſex theſmothetæ, hoc eſt, legiſlatores dicebantur, unus rex, unus polemarchus, & præter hos unus, qui per excellentiam archon dicebatur. De hoc magiſtratu ſic ſcribit Budæus: Archontes qui fuerint, non plane conſtat. Suidas nouem fuiſſe auctor eſt. & inter eos numerat theſmothetas: recte, ut opinor, cum idem ſentire uideatur enarrator Demoſthenis: quippe qui archontas etiam theſmothetas appellet. Sed ex his unus erat princeps collegij & præfectus, qui & hegemon & prytanis uocabatur. prytanes autem erāt numero quinquaginta, decimam partem conſilij & curiæ quinquagenariæ efficientes, in orbem πρυτανεύοντες, hoc eſt, magiſtratum eum gerentes, & in ſingulos menſes uices mutantes. Verum is, qui inter archontas peculiarem appellationem retinuit, ſimili etiam ratione prytanis dictus eſt. quemadmodum autem Romæ prætor iudicibus præerat, atque ideo quæſtionis iudex dictus eſt, & quæſitor: ita hic archon Athenis iudicibus præſidebat. Cicero de Fato. Morietur Epicurus, archonte Pytharato.

ARCHONTICI, ἀρχοντικοί, hæretici quidam à principe appellati, qui uniuerſitatem, quam deus condidit, opera eſſe principum dicebant, & negabant reſurrectionem carnis.

ARCHITAS, pen. corr. ἀρχύτας, Heſtiæi, ſiue (ut alij malunt) Mneſarchi filius, philoſophus fuit Pythagoricus, patria Tarentinus, qui Platonem aduerſus Dionyſij inſidias præſtitit incolumem. Hic in mathematicis maiorem humano captu progreſſum feciſſe traditur, adeo ut & cubum primus inuenerit, & columbam ligneam tam affabre effinxerit, librauerit, & inflauerit, ut uiuæ uolatum imitaretur. Primus etiam platagem, hoc eſt, crepitaculum puerorum traditur inueniſſe, quo pueros nunquam interquieſcentes detineret, & à periculoſioribus ludis auocaret. Hinc factus eſt locus prouerbio, ut deſipientes, & puerilia tractantes, ad Archytæ platagen dicamus recidiſſe.

ARCILALIS, ἀρχιλαλίς, oppidū eſt Hiſpaniæ, in tractu Bætico. Ptol.

ARCINNA, ἄρκιννα, oppidum eſt Daciæ, Ptolemæo.

ARCIRMA, [*Carretta*] ἅμαξις, genus modici plauſtri, quo homo geſtari ſolet. Feſtus.

ARCITENENS, adiect. τοξοφόρος, Apollinis epitheton, ab arcu tenendo, quòd ſemper cum arcu & pharetra pingeretur. Virg.3. Æneid. Quam pius Arcitenens oras & littora circum Errantem.

ARCIO, arcis, arciui, arcitum, [*Porre, immettere*] pro indere, & adigere accepiſſe uidetur Cato de re ruſt. cap.40. Surculum aridum, præacutum, inter librum & ſtirpem arcito. Et paulo poſt: Eoq; arcito ſurculum.

ARCONICVM, uide infra in dictione Arſenicum.

ARCTICVS, a, um, adiect. ἀρκτικὸς, ut polus arcticus, hoc eſt, ſeptētrionalis: cui oppoſitus eſt antarcticus polus, hoc eſt, meridionalis.

ARCTE, Cic. de diui. arcte, & grauiter.

ARCTO, ctas, [*Stringere*] σφίγγω, frequentatiuum eſt ab arctum inuſitato ſupino uerbi arceo, idem ſignificans, quod conſtringo. Colu. li.12. cap.43. Nonnulli adiecto defruto contenti ſunt tranſuerſas perticas arctare. Eſt item arctare, anguſtius facere. Pli. lib.3. ca.6.

ARCTOMYS, ἀρκτόμυς, animal habens ſimilitudinem muris & urſi.

ARCTONNESVS, pen. prod. ἀρκτόννησος, oppidum eſt Mileſiorum, ad Propontidem, alio nomine Cyzicum. Plin. lib.5. cap. ult.

ARCTON, ἄρκτων, mons, qui imminet Cyzico, ita dictus à Iouis nutricibus, quas illic in ἄρκτους, id eſt, in urſas migraſſe tradunt.

ARCTOPHYLAX, pen. corr. ἀρκτοφύλαξ, ſidus iuxta maiorem Vrſam, alio nomine Bootes. Cice. in Phœnom. Arati: arctophylax, uulgo qui dicitur eſſe Bootes. Latine Vrſæ cuſtodem interpretari poſſumus nam ueluti cuſtos quidam urſæ adhibitus, à tergo eam ſubſequitur. Simili etiam ratione Bootes appellatur, quòd in modum bubulci plauſtrum ſequatur: ruſtici enim ſeptentriones plauſtra uocant. Fabulantur autem poetæ, hunc eſſe Caliſtus ex Ioue filium, cui nomen Arcadi fuit.

ARCTOS, ἄρκτος apud Græcos urſum, uel urſam ſignificat. Quo fit ut & pro duobus ſignis ſeptentrionalibus accipiatur, quæ & à Latinis urſæ appellantur. Sunt autem arcti duæ ſeptentrionali polo uelut axe quodam, nixæ, arctico circulo clauſæ, & ita collocatæ, ut utraque reſupinata, alterius contegat caput: ſed caput eius quæ

ſuperior eſt, ad caudam inferioris contendat. Alteram maiorem urſam ſiue Elicen: alteram minorem urſam, ſiue Græcorum lingua Cynoſuram, id eſt, canis caudam nominant. Illam Græciæ populi notare ſoliti, hanc Sidonii obſeruant inter nauigandum. Ouid. Eſſe duas Arctos, quarum Cynoſura uocatur Sidoniis, Elicem Graia carina notat. Elicem ſcribit Heſiodus Caliſtro Lycaoni Arcadiæ regis filiam fuiſſe. Hanc ſtudio uenationis inductam, relicto patre, ſeſe in ſiluas contuliſſe, factamq; unam ex comitibus Dianæ, a qua cum mirifice amaretur, quodam die ſolam in ſiluis inuentam, à Ioue compreſſam fuiſſe. Quod facinus quum aliquandiu celaſſet, tandem iuſſam cum ceteris uirginibus lauari, tumore uteri crimen detexiſſe. quamobrem indignatam deam, in Vrſæ effigiem eam commutaſſe, quæ Græcis ἄρκτος appellatur: in ea ſpecie non multo poſt filium peperiſſe, quem Arcada nominauit: à quo poſtea dicta eſt Arcadia Peloponnenſi regio. Ab arcto oritur arcticus, & antarcticus.

Arctovs, pen. pro. ἀρκτῷος, adiectiuum ab Arcto, Septentrionalis. Mart. lib. 10. Solibus Arctois, ſideribusq; ducem. Arctous orbis. Luc. lib. 1. Arctoa ſedes, & Arctous polus, Sene. in Herc. Octæo.

Arctvrvs, ἀρκτοῦρος, ſtella in ſigno Bootæ poſt caudam maioris Vrſæ, cuius ortus & occaſus tempeſtates facit: dictus Arcturus, παρὰ τὴν τῆς ἄρκτου οὐράν, hoc eſt, ab Vrſinæ caudæ ſimilitudine. Vir. 1. Geo. At ſi non fuerit tellus fœcunda ſub ipſum Arcturum.

Arctvs, cta, ctum, [*Stretto*] στενός, anguſtus, ſtrictus: ab Arcendo, ideſt, conſtringendo. Ci. 3. Ver. arctioribus laqueis tenebitur. Inde Arcte aduerbium. Colum. lib. 3.

Arcvla, æ, [*Caſſetta*] κιβώτιον, diminut. pro ſcriniolo. Cic. 2. Offi. perſcrutabantur arculas muliebres. In auſpiciis quoque arcula dicebatur, teſte Feſto, auis, quæ aliquid fieri uetabat: ab arcendo nomen habens, quod conſulentem a re aliqua aggredienda arceret, hoc eſt, prohiberet.

Arcvlata, circuli qui è farina in ſacrificiis fiebant. Feſtus.

Arcvatim, aduerbium, in modum arcus. Pli. lib. 29. cap. 6.

Arcvatvs, a, um, particip. curuatus in modum arcus, Liu. 1. ab urb. Ad id ſacrarium flamines bigis curru arcuato uehi iuſſit. Dicitur & arcuatus, correptus morbo regio: de quo uide Arquatus.

Arcvlvs, [*Archetto*] diminutiuum ab arcus, τοξάριον, à quo fit aliud diminutiuum Arcellus. Arculus præterea, teſte Feſto, dictus eſt deus, qui tutelam gereret arcarum. Item arculus, ut idem Feſtus teſtatur, ducebatur circulus, qui capiti imponebatur ad ſuſtinenda commodius uaſa, quæ ad ſacra publica capite portabantur. Erat enim ritus apud Athenienſes, poſtea ad alias quoque nationes tranſlatus, ut uirgines nubiles Dianæ ſacra capite gererent in caniſtris, (unde Canephoræ, κανηφόροι dictæ ſunt) circulis quibuſdam ſuppoſitis, ut firmius inhærerent: hoc ipſo Dianæ fidem facientes, ſe uirginitatis pertæſas, cupere exauctorari.

Arcvo, as, are, [*Piegar in modo d'arco*] καμπτειν, καμπυλοῦν, κυρτοῦν, in modum arcus curuare. Pli. lib. 26. cap. 6. Illam autem, quæ non arcuatur, Sepa Græci uocant, alii Scolopendram.

Arcvs, huius arcus, quartæ tantum declinationis, [*Arco*] τόξον, inſtrumentum eſt notum, e quo ſagittæ eiaculantur. Ci. de Sen. Appius animum intentum, tanquam arcum, habebat. Dictus eſt autem arcus ab arcendo, quòd eminus arceat hoſtem, non cominus propulſet, quemadmodum enſis aut haſta. Eſt præterea arcus, καμάρα, κύρτωμα, curuitura in ædificiis, quæ alio nomine Fornix appellatur, ita dictus, ab arcendo, hoc eſt, continendo, uel conſtringendo ædificio. Ci. Iam enim atriolum, & arcus duos abſoluerat. Arcus item, ſiue (ut Nonio placet) Arquus, ἶρις, accipitur pro arcu cæleſti, quem pluuio tempore uariis coloribus expreſſum in nubibus conſpicimus. Hor. in Arte: cum flumen Rhenum, aut pluuius deſcribitur arcus. In hac autem ſignificatione, etiam per ſecūdam declinationem inflexum legitur. Cic. 2. de Nat. Deo. Cur arci ſpecies in deorum numerum non reponitur? Ennius gen. fœm. protulit. Formatur autem arcus cæleſtis hoc modo. Dum ſol in nubibus rareſcentibus ex aduerſo refulſerit, radiosq; ſuos directa linea humori nubilo transfundens impreſſerit, fit repercuſſio ſplendoris eius in nubibus, ex quibus fulgor emicās arcus ſpeciem format. Sicut enim impreſſa cera anuli imaginem exprimit, ſic nubes ex aduerſo ex rotunditate ſolis figuram ſumentes orbem efficiunt & arcus effigiem fingūt. Apparet autem hoc non ſemper, ſed cum rareſcunt nubila cæli. nam rurſus cum coeunt in ſe nubes atque denſantur, confeſtim arcus forma reſoluitur. In nubium enim denſitate, arcus imperfecto gyro complectitur. Denique ſine ſole & nubibus nunquam apparet arcus. Quadricolor autem eſt, quia ex omnibus elementis in ſe rapit ſpecies. De cælo enim trahit igneū colorem, de aquis purpureum, de aere album, de terris colligit nigrum. Nonius, hoc diſcrimen ſtatuit inter arcum, & arquum, ut arcus dicatur fornix ſuſpenſus: arquus autem, non niſi qui in cælo apparet, quem Irim poetæ dixerunt. Vnde etiam arquatos dictos uult, quibus color & oculi uirent, quaſi in arqui ſimilitudinem. Verum eam differentiam non uſquequaque obſeruari, abunde magno illud eſt argumento, quod & arquarum dicimus pro camerato, & Arquites pro ſagittariis.

Ardea, ἐρῳδιός, auis quædam, quaſi ardua, quoniam uolando alta petit. Virg. 1. Georg. Atque altam ſupra uolat ardea nubem. Huius diminutiuum eſt Ardeola. Ardearum tria genera ponuntur ab Ariſtotele: Leucon, ab albedine dictum: Aſterias a fulgore aſtrorum: & Pelos, ab aduerbio πέλας, quod prope ſignificat, quoniam hoc tertium non ita alte uolat. Eſt & Ardea, ἀρδέα, nomen urbis in Latio, Turni & Rutulorum regia, à Danae Perſei matre, uel, ut alii malunt, a Dauno Pilumni filio condita: & a feruore regionis ſic dicta, quæ decem & octo milliaria ab urbe eſt poſita. Martialis: Ardea ſolſtitio, Pæſtanaq; rura petantur, Quiq; Cleonæo ſidere feruet ager. Seruius Ardeam dictam ait, quaſi arduam, id eſt, magnam & nobilem, Higinus uero ab augurio auis Ardeam dictam uult. Hanc urbem poſt Turni mortem igni conſumptam, & in auem ſui nominis cōmutatam eſſe fabulatur. Ouidius. 14. Meta.

Ardeas, tis, adiect. Cic. 3. de Nat. Deo. Cui in agro Ardeati rem diuinam facere ſolemus. Legitur & Ardeatino.

Ardeates, pen. pro. ἀρδεᾶται, populi, ſunt Ardeæ incolæ.

Ardelio, [*Inquieto, che uorrebbe far ogni coſa*] πολυπράγμων, homo inquietus, huc atque illuc ſemper uolitans, omnibus negociis ſeſe immiſcens Martial. ad Attalum. Vis dicam quid ſis? magnus es ardelio.

Ardeo, ardes, arſi, arſum, [*Ardere*] καίομαι, πυροῦμαι, ſignificat cōbremor, flagro, deflagro. Virg. 5. Æn. liquidis in nubibus arſit arundo. Per tranſlationem ponitur pro ardenter amare, ſiue alicuius rei cupiditate, uel ſtudio teneri: & ſic modo cum accuſatiuo, modo cum ablatiuo conſtruitur. Virg. 2. ecl. Corydon ardebat Alexim. Horat. in epod. Samio dicunt arſiſſe Batillo Anacreonta Teium, Cic. Nimio uidendi te deſiderio ardebam. Et cum infinitiuo. Vir. Patriæq; mori pro mœnibus ardent. Interdum pro feſtinare, σπεύδειν. Vnde ardens, pro feſtināte, ingenioſo, acutoq; ponitur, quòd inſtar ignis omnia penetret: ſicut e contrario ſegnis dicitur tardus, quaſi ſine igne. Virg. 1. Æn. Inſtant ardentes Tyrii. Interdum pro fulgorem emittere, αἴθω. Idem 4. Æn. Tyrioq; ardebat murice læna. Vnde & ardens, αἴθων, pro fulgido, ſeu flammeo. Interdum furere, uel iraſci, ut apud eundem lib. 10. latumq; per agmen Ardens limitem agit ferro. Huc pertinent illa, ardere bello, auaritia, cupiditate, dolore, iracundia, inuidia. Hinc exardeo, ἐκφλογοῦμαι, Inardeo, & Perardeo, in quibus præpoſitio auget uim ſignificationis. Ardens, φλεγμαίνων, nomen ex participio: ut, ardentiſſimæ diei horæ. Pli. lib. 31. ca. 3. Ardentiſſimus color. Pli. li. 21. ca. 4.

Ardenter, aduerb. φλογερῶς. Plin. lib. 12. cap. 19. Auſtros ardenter flare.

Arsvrvs, participium futurum. Ouid. 14. Metam. Arſuro portabat membra pheretro.

Ardor, ris, [*Ardore*] καῦμα, uehemens calor, & incēdiū. Ci. 4. Acad. Fore tamen aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret.

Ardesco, ſcis, [*Diuenir ardente*] φλέγομαι, ἐκκαίομαι, ardens fio. Vir. 1. Æneï. Expleri mentem nequit, ardeſcitq; tuendo. Inde Exardeſco, & Redardeſco. Ouid. de Remed. Flamma redardeſcit.

Ardiscos, ἄρδισκος, teſte Ariſtarco, fluuius Scythiæ, cuius meminit & Herodo. lib. 4.

Arduenna, [*La ſelua d'Ardenna*], ſilua miræ magnitudinis, quæ olim a ripis Rheni & Treuirorum finibus, ad Neruios uſque pertigit, & in longitudinem, teſte Cæſare, millibus amplius quingentis patuit.

Ardvm, [*Arido*] ueteres pro Aridum dicebant, inquit Nonius, citans illud Lucilii ex lib. 27. Ardum, miſerrimum, atque infelix ſignum ſabuculum uocat.

Ardvvs, a, um, [*Arduo, alto, difficile, malageuole*] altus, & aſcenſu difficilis, ὄρθιος, αἰπύς. Oui. 2. Met. Ardua prima uia eſt. Per metaphoram accipitur pro difficili, laborioſo. Saluſt. in Catil. arduum uidetur res geſtas ſcribere. Quod uerbum exponens Gell. lib. 4. cap. 15. inquit. Arduum. Saluſt. non pro difficili tantum, ſed pro eo quoque ponit, quod Græci δύσκολον, aut χαλεπόν appellāt. quod eſt cum difficile, tum moleſtum quoque & incommodum.

Arduitas, tatis, [*Altezza*] altitudo, ut, Montium arduitas. Var. 1. de re ruſt. cap. 10.

Area, [*Via, piazza*] ἅλως, πλατεῖα, propriè dicitur locus purus in urbe ſine ædificio, quem Græci πλατεῖαν, dicunt. dicta area, quòd ardore ſolis ſit facta arida. Quidam ab ara deducunt, quòd ſicut ara pura eſt, ita areæ in urbe, ſiue uico, loca pura ſunt, id eſt, ſine ædificio. Valla: Campus eſt planities ampla & grandis, ideoq; ſpatioſæ plateæ, areæue, campi nomen accipiunt. Vnde Romæ campus Martius: nam locus huiuſmodi uocatur area, Cice. in Parad. areas quaſdam magni æſtimant, quòd ei generi quaſi nocere nihil

hil poteſt.Sueton.tamen in Cæſare poſuit aream pro loco puro, accommodato foro extruendo,cum inquit: Forum de manubiis inchoauit , cuius area ſuper ſeſtertium millies conſtitit . Item area dicitur ſolum terreum, ſeu planities glabra,id eſt locus purgatus, coæquatusq́;,& cilyndro conſolidatus,plateis amplitudine ſimilis,ubi frumenta areſcunt & teruntur. Vir. lib. 1. Geor.Area tum primum ingenti eſt æquanda cylindro. Item area, & per diminutionem areola,eſt terra probe ſubacta, atque ſata, ſeu ſerenda:quales ſunt in hortis quadrata quædam & bene ſubacta, & coæquata ſpatia,in quæ mox ſemina iaciuntur. Col. Areæ ſic informandæ ſunt, ut facile runcantium manus ad dimidiam partem latitudinis perueniant. Apud geometras area ſumitur pro ſpatio uacuo in aliqua figura, ut in triangulo , uel quadrangulo. Item Area morbus eſt capitis cum profluuio capillorum : ita dictus, quod areas quaſdam,hoc eſt,loca capillis nuda in capite efficiat. Celſus lib.6.ca.4.Arearum genera duo: commune utrique quod emortua ſumma pellicula, pili primum extenuantur , deinde decidunt. Ea quæ ἀλωπεκία appellatur, ſub qualibet figura dilatatur:fit & in capillo,& in barba:Id uero,quod à ſerpentis ſimilitudine ὀφίασις appellatur,incipit ab occipitio , & duorum digitorum latitudinem non excedit. Hæc ille. Area præterea à quibuſdam nominantur, ſpecies uel imago ſidereæ claritatis illuſtrata undique , quæ & ἅλως , à Græcis dicitur: differens ab iride , quòd hæc aduerſo ſole appareat,area uero totum ſidus ambitu ſuo cingat. Vide Commen. de Mundo, qui Ariſt. adſcribitur.

Arecomici,orum, populi Galliæ Narbonenſis, trans Rhodanum, in occaſum uerſi,quorum metropolis Nemauſium.Pli.li. 3.cap.4. & Pompo.li.2.Strab.Aricomiſcos uocat,Ptole. Arecomicos.

Arefacio,[*Seccare*] ξηραίνω, αὐαίνω, σκελετεύω,aridum facio.Cato de re ruſt. cap.69.amurcam arefacito.Plin.lib.13. cap.22.Quidam caulem incidunt per meſſes,arefactumq́; tollunt.

Arefio,ξηραίνομαι,pro exiccor.

Arelate,ἀρελάτη,ciuitas in mediterraneo Narbonenſis Galliæ à Pli.dicta Colonia Sextanorum,quoniam ex ſexta legione coloni eò deducti ſunt. Eſt & Germaniæ in Norico, Ptolem. quæ uulgo Lintz appellatur.

Aremorica,æ, Galliæ comatæ pars tertia, à Celtis Garumna fluuio diuiſa:alio nomine Aquitania dicta, teſte Pli.lib.4. cap.17.

Arena,ἀρήνη , Peloponneſi ciuitas eſt iuxta Pylum , quæ flumine Mynieio abluitur. Homer. lib.2.Il.& Strabo li.8.

Arena,[*Arena, ſabbione*] ἄμμος,tenuiſſimus puluis & aridus,ideoq́; ab ariditate deductum nomē quidam exiſtimant. Caret enim omni humore & ſucco,unde & plurimum aquæ ebibit:& ita ſine aſpiratione ſcribi debet. Nec quenquam mouere debet ,quòd arena habeat primam breuem, areo uero productam , cum deriuatiua non ſemper primitiuorum naturam ſeruent. Alii per aſpirationem ſcribunt,uoluntq́; dici ab hærendo, quod ſibi inuicem propter tenuitatem cohæreat:uel quòd cum calce parietibus inhæreat,ſicut in fabricis uidemus. Eius uero tres ſunt ſpecies: ſcilicet foſſilis,fluuiatilis, & marina, inter quas craſſior, ſabulum , ψάμμος nuncupatur. Quandoque tamen arena ponitur pro loco in quo pugnabant gladiatores . Suetonius in Aug . Parthorum obſides per arenam mediam ad ſpectaculum induxit. hinc Arenarii dicti gladiatores, qui in arena depugnabant. Per tranſlationem arenam dicimus pro foro , quia illic ſic depugnant actores cauſſarum,ut in arena gladiatores digladiabantur. Seneca : Hoc ita habitum eſt, ſcholam quaſi ludum eſſe forum arenam. Hinc Plin. arenam ſuam appellat Centumuiros: quoniam in iudicio centumuirali certabat frequenter telis oratoriis. Hoc nomen licet raro pluralem numerum habeat,Virg.tamen dixit, quàm multæ zephyro turbantur arenæ.

Arenaceus, a,um, ἀμμώδης,quod ex arena eſt.Pli. lib. 17.ca.7.& lib.3.cap.15.

Arenarius,ria, rium,ἀμμώνιος, quod ad arenam pertinet, ut Iupiter arenarius, quem Græci Ammonem dicunt.Arenarius,ſubſtantiuum,qui in arena depugnat Calliſtratus.Nec patrono præſtare debet arenarius manumiſſus tales operas.

Arenariæ,arum,[*Doue ſi caua la rena*] fodinæ in quibus foditur arena.Cic.pro Clu.In arenarias quaſdam productus occiditur.

Arenatus,ta,tum,[*Coſa meſchia con arena*] ψαθυρὸς , quod arena miſtum eſt:ut Calx arenatus.Cato de re ruſti.cap.18.calce arenato ſtructo. Vſurpatur & Arenatum ſubſtantiue , pro eo quod ex arena factum eſt:ſicut Marmoratum , quod ex marmore . Vitruuius:tectoria fundata arenati & marmorati ſoliditate.Varro de re ruſt.arenatum primo corio facito.Pli.In Græcia tectoriis etiam arenatum quod ducturi ſunt.Arenatum alio nomine Incritam uocamus : Barbari etiam Mortarium , nonnulli & Cæmentum, ſed perperam.Nam cæmenti appellatione lapides ſignificantur impoliti,uel potius lapidum fruſtra, quæ arenato coniunguntur:ut latius docebimus ſuo loco.

Arenosus,ſa,ſum , ψαθυρὸς, ψαμμώδης, quod arena abundant. Virg.4.Æn.Littus arenoſum Libyæ.

Arenula,diminutiuum ab Arena, ψαμμάθιον, arena tenuiſſima. Plin.lib.30.cap.3.

Areo,res,rui,[*Seccarė*] σκέλλω, aridus ſum. Plaut. in Rud. Vtinam fortuna nunc anatina uterer, ut cum exiſſem ex aqua,arerem tamen. Quidam hoc uerbum ab ara deducunt , in qua quæ diis immolabantur, torreri ſolebant . Alii uero per contrarium ſenſum, ἀπὸ τοῦ ἀρδέω,quod ſignificat irrigare,quod aridum minime ſit irrigatum.Hinc Adareo, Exareo,Inareo,Obareo, Perareo, & Subareo,de quibus ſuo loco.

Areola,diminu.ab area,ἁλώνιον,Colu. lib.6.areolas facito. Aliter accipitur à geometris , pro ſpatio ſcilicet in figuris uacuo inter lineas.

Areopagitae,ἀρεοπαγῖται,penul.prod.illi dicebantur, qui in templo Martis iudicabāt,quod iudicium exquiſitiſſimum habebatur. Nam cum Mars,qui Græce dicitur,ἄρης, homicidii crimine reus factus eſſet à Neptuno,iudicantibus duodecim diis in eo pago ſex ſententiis abſolutus eſt,ut Stephanus Byzantius docet: & multi alii Græci.De his uide copioſius apud Alexādrum ab Alexan. lib. 3.cap.5. & lib.4.cap. 11.& lib.6.cap.11.Apud Cœl. Rhod.Antiq. lect.lib.7.cap.19.Budæum in Pandectis,& Er.in Chiliadibus.

Areopagus,pen. pro. ἄρειος πάγος, Stephano, uicus erat Athenis à templo Martis ſic cognominatus , ubi primum iudicium capitis actum fuiſſe ſcribit Pli.lib.7.Nam cum Mars Halirrhothium,Neptuni filium, qui uim Alcippæ filiæ ſuæ intulerat,occidiſſet à Neptuno homicidii reus factus eſt,cauſſaq́; a duodecim Diis in Areopago cognita, ſex ſententiis eſt abſolutus. Meminit huius iudicii Hellanicus.1.Hiſtori.Libanius quoque perelegāti declamatione Martis cauſſam tuetur.

Areopolitae, ἀρεοπολῖται, pen. prod. qui habitant Areopolim. Areopolis autem ciuitas Arabiæ,quæ alio nomine dicitur Moab.

Arepennis , apud Gallos menſura eſt dimidii iugeri,qua illi agros ſuos metiūtur.Colum.li.5.cap.1.ſemiiugerum Arepennē uocant.

Aresco,ſcis,[*Seccarſi*] ξηραίνομαι, μαραίνομαι, αὐαίνομαι, ἐξικμάζομαι,κατασκελετεύομαι, aridus fio,Auctor ad Heren.li.2. Nihil lacryma citius areſcit. Adareſco, idem quod areſco. Cato de re ruſt. Hinc ubi ea adaruerit,ueſtimenta condito.Inareſco,intus,ſiue penitus areſco.Colum.lib.1. quum tectorium inaruerit. Obareſco, circum uel omnino areſco.Perareſco,ualde areſco.Exareſco,ſiue Exareo,aridus ſum uel fio.

Areta,ἀρήτη,fuit Ariſtippi philoſophi filia,quæ ei ſucceſſit in ſchola,ſummum bonum in uoluptate,quæ maxime ſenſum moueret,poſuit.Huius filius fuit Ariſtippus, qui quòd à matre philoſophiam hauſerit,μητροδίδακτος,cognominatus eſt. Fuit præterea hoc nomine Alcioni Phæacum regis uxor:de qua Homerus in Odyſſ.

Aretalogus,[*Garrulo*] ἀρεταλόγος,pen.c.Porphyrione teſte,garrulus & loquax dicitur in oſtentationem uirtutis: unde nomen deducitur.ἀρετὴ enim uirtus eſt,& λόγος,ſermo,Sueto.in Augu.Frequētius aretalogos & feſtos & ſolēneis celebrabat. Iuue. Saty.15. Mendax Aretalogus. Aretalogus etiam dicitur, qui in fingendis mendaciis auditores mouet arte uerborum.Sed tunc contra Porphyrionem ab ἀρέσκω,placeo,fieret, ut ſit Aretalogus facetus,urbanus,quiq́; ſermonis lepore oblectat auditores.

Arethusa,ἀρέθουσα,uirgo uenatrix, Dianæ comes , ab Alpheo amata,cuius uim cum effugere non poſſet,Dianæ miſeratione in fontem ſui nominis dicitur commutata: qui ne amatoris aquis pollueretur,per ſubterraneos cuniculos in Siciliam aufugit,& iuxta Syracuſas uberrimo aquarum gurgite emergit. Vnde & Syracuſæ Arethuſides dictæ ſunt,forma patronymici fœminini.Ouid. lib.4.Faſt.Vtq́ue Syracuſas Arethuſidas abſtulit armis Claudius. Fuit & Arethuſius fons Smyrnæ tertius in Chalcide, quartus in Itacha:quintus in Eubœa: ſextus in Bœotia prope Thebas. Didymus octo eius nominis fontes commemorat:adeo ut epitheton eſſe putetur cuiuſcunque fontis,ab irrigando.Eſt præterea Arethuſa,lacus Armeniæ maioris,pondere omnia ſuſtinens,& nitrum nebulis exhalans,per quem Tigris fluuius tanto fertur impetu, ut aquæ non commiſceantur. Vnum ei piſcium genus eſt,& hoc tranſcurrentis fluuii alueo non miſcetur,ſicut nec è Tigri piſces in lacum tranſnatant. Auctor Plin.lib.6.cap.27. Eſt & Arethuſa locus Syriæ munitus iuxta Emeſam ſexdecim millibus paſſuum : à qua Arethuſius,ut inquit S.ra.Eſt item Arethuſa urbs una Eubœæ,altera Siriæ.Volater.

Aretinus,a,um,[*Homo,donna,coſa d' Arezzo.*]

Aretium,[*Arezzo*] ἀρήτιον,ciuitas Tuſciæ , à Græcis condita eo tempore,quo populus Iſrael ſub iudicibus regebatur:à qua incolæ dictæ ſunt Aretini. Vaſa quoque fictilia,quæ in ea fiebant,Aretina appellabantur.Martial.libro.14.

Dig

Arferia, æ, aqua, quæ inferis libabatur, ſeu uas uini, quod adhibebatur ſacris, & a Fero deducitur. Feſtus.

Argaevs, ἀργαῖος, Pelopis fuit filius & Alectoris pater. Alius fuit Lacymnij, qui ab Hercule abductus, ui morbi peregre perijt, cuius crematos cineres Hercules retulit, ut iuſiurãdum, quod dederat, ſe illum reducturum, ſeruaret. Hũc dicunt primum fuiſſe, qui crematus ſit, & ab eo deinde morem ſeruatum. Eſt item Argæus, ἀργαῖον, Cappadociæ mons, arduus, & perpetuis pruinis riges, cui Mazaca ciuitas, Cappadocum metropolis ſubiacet. Strab. lib. 12.

Arganthonivs, ἀργανθώνιος, rex fuit, ut teſtatur Herodo. lib. 1. in Arna ciuitate Bœotiæ. Fuit itẽ Arganthonius, Tartheſiorum rex in Hiſpania, quem Pli. ait uixiſſe 120. annos: Silius autem 300. ait. Ter denos decies emenſus belliger annos.

Argathon, ἀργάθων, mons in Myſia, ubi raptus Hylas eſt ab Argathone Rheſi coniuge, lib. 5.

Argea, pen. pro. loca quædam Romæ appellantur, quod in ijs ſepulti eſſent quidam Argiuorum illuſtres uiri. Hæc Feſtus. Liuius Argeos uocat maſculino genere. Sic enim ſcribit lib. 1. ab urbe: Multa alia ſacrificia, locaq́; ſacris faciendis, quæ Argeos Pontifices uocant, dedicauit. A Varrone lib. 4. de Ling. Lat. Argeorum ſacraria appellantur. Reliqua (inquit) urbis loca olim diſcreta, cum Argeorum ſacraria in ſeptem & uiginti partes urbis ſint diſpoſita.

Argema, atis, penul. breui, ἄργεμα, morbus eſt oculorum, cum ſcilicet albidum quoddam ulcus oculi infeſtat circulum, quem Irim Græci dicunt: quod mali genus affine eſt illi, quod latinis albugo uocatur, Græcis etiam λεύκωμα, Pli. lib. 29. cap. 6. Eadem uis eſt in gallinacei felle alligata ad argema & albugines. Apud eũdem (niſi forte uitiata ſit lectio) legitur & Argema, æ, per primã nominum declinationem: ut lib. 20. c. 5. Succo & oculorum albugines, & argemas inunxere. Itẽ ca. 19. li. eiuſdẽ: Folia trita cum oleo argemas iumentorũ ſanant. Quibus tñ in locis nonnulli legunt Argemos. A Græcis certe ἄργεμα, ατος, & ἄργεμος, ου, indifferẽter efferturr.

Argemon, herba apud Pli. lib. 24. c. 19. quæ Lappa canaria dicitur.

Argemone, es, pen. pro. ἀργεμώνη, herba ſiluestri papaueri omnino ſimilis: ita dicta ab effectu, quòd oculorum albugines, quæ argemata appellantur, ſanet. Vide Dioſc. lib. 2. cap. 169. Plin. Argemoniam appellat, lib. 25. cap. 9.

Argentarivs, rij, ſubſtantiue, [*Caßiere. Banchiere*] τραπεζίτης, qui argentum exercet, hoc eſt apud quem pecuniam deponimus, quã tempore loco'ue alio nobis reddat. Plaut. in Curc. Habent hunc morem plerique argentarij, ut alius alium poſcant, reddant nemini. Eundem etiam trapezitam & menſarium appellamus. Idem ibidem, Ibi me interrogat, ecquém in Epidauro trapezitam Lycaonem nouerim. Cic. pro Flacco: Ciuitas, in qua nummus nullus moueri poteſt, ſine quatuor menſarij. Proprie autem argentarij dicũtur (ut docet Iureconſ. ff. de edendo) maiores menſarij, qui multorum pecunias acceptas cuſtodiunt, cum opus fuerit, reddituri, & quorum officium atq; miniſterium publicam habet cauſſam: hiq́; rationes conficiunt: Auctor eſt Seneca, argentarios præeſſe publicis actionibus. Vide Bud. Annotationes in Pandectas.

Argentaria, riæ, [*Banco, ouero bottega doue ſi batte l'argento*] menſa, taberna'ue argentaria, uel etiam officina, in qua argentum cuditur, aut præparatur. Plau. in Epid. Per myropolia, & lanienas, circumq́; argentarias. Significat & argentaria, officium ſeu functionem argentarij. Vlp. titu. de eden. Sed & quod ſolui conſtituit argentarius, edere debet: nam & hoc ex argentaria uenit. Argentariam facere, uel exercere, ἀργυροπρατικὴν ἐργάζεσθαι, eodem titulo. Is etiam qui deſijt argentariam facere, ad editionem compellitur, ubi argentariam exercuit.

Argentarivs, ria, riũ, adiectiuum, [*Coſa d'argento, ouero ch'appartiene à l'argento*] ἀργύρειος, quod eſt argenti, aut ad argentum pertinet: ut, Argentaria metalla, Pli. li. 33. c. 5. Ratio argẽtaria. i. pecuniaria. Cato de re ruſt. c. 2. Auxilium argentarium, Plaut. in Pſeud.

Argentatvs, ta, tum, [*Coperto d'argento*] ἀργυρωτός, argento tectus. Liu. 9.

Argentvm vivvm [*Argento uiuo*] ὑδράργυρος, genus eſt metalli liquidi, argentum colore, fluida uero conſiſtentia aquam referens: unde & nomen accepit. Ariſtoteles ἄργυρον χυτὸν, hoc eſt, fuſile ſeu liquidum argentum uocat. Huius duæ ſunt ſpecies, Natiuum, ſiue Foſſitium, & Fictitium, quod ex minio excoquitur. Vtrunque Hydrargyros Dioſcoridi dicitur. Pli. hydrargyron ab argento uiuo diſtinguit, quod foſſile eſt & natiuum. Argentum uiuum, quod ex Minio purgatur, Hydrargyros appellans. Sic enim habet lib. 33. cap. 3. Aes inaurari argento uiuo, aut certe hydrargyro legitimum erat. Vtraque ſpecies peſtilentem exhalat odorem, auramq́; plane exitialem.

Argentevs, a, um, [*Fatto d'argento*] ἀργύρεος, quod eſt ex argento, ut Argenteus denarius, & Argenteæ ſphæræ, apud Plin. Argenteum folium, argenti ſplendorem referens, apud eundem lib. 16, ca. 18. Argentea amica, quæ argento uendita eſt. Plaut. in Pſeu. audio amicam tuam eſſe factam argenteam.

Argentina, uel Argentoratum, ἀργεντόρατον Ptol. urbs Galliæ, Rhenum fluuium: quam tamen Germani habitant, ſicut pleraque alia cis Rhenum oppida. uulgo Strasburg. dicitur.

Argentvm, [*Argento*] ἀργύριον, ὁ ἄργυρος, metallum eſt poſt aurum precioſiſſimum, quod gignitur (ſi chymiſtis credimus) ex argento uiuo, & ſulphure albo. Eius ſpuma uulnera ſanat, neque ſinit ſuperfluas carnes excreſcere, & ſordeis cordis mundificat. Argentum factum dicitur, quod laboratum eſt, & in uaſa, aliam'ue ſupellectilem fabricatum. Græci ἀργυρώματα, appellant. Pompo. ff. de auro, & argento legat. Argento facto, Q. Mutius ait, uaſa argentea contineri, ueluti trullas, paropſides, pelues, & his ſimilia. Huic opponitur Argentum infectum, hoc eſt, rude & nondum laboratum. Argentum ſignatum, ἀργύριον, dicitur pecunia argentea, ab eo, quòd ſignum principis, uel magiſtratus habeat impreſſum. Sen. 1. de Benef. Libentius donabo argentum factum, quàm ſignatum. Interdum etiam Argentum abſolute poſitum legimus pro argento facto, ſiue ſupellectili argentea. Plau. in Pſeu. Tu eſto lectiſternator, tu argentum eluito. Cic. cum eſſent triclinia ſtrata, argentumq́; expoſitum in ædibus. Item pro argento ſignato, hoc eſt, pecunia argentea. Terent. in Phorm. Emunxi argento ſenes. Idem in Heaut. Argentum cudo. Argentum primo ſignatum eſt anno Vrbis 585. Q. Fabio conſule, quinque annis ante bellum Punicum primum. nota argenti bigæ & quadrigæ fuerunt. inde Bigati, & Quadrigati nummi appellati ſunt.

Argentosvs, [*Che tien d'argento*] ἀργυρομιγής, cui immiſtum eſt argentum: ut, Aurum argentoſum. Plin. lib. 33. cap. 5.

Argentifodina, æ, pen. pro. [*Minera d'argento*] ἀργυρεῖον, ἀργυρωρυχία, ubi foditur argentum. Plin. lib. 33. cap. 6. Odor ex argentifodinis inimicus eſt omnibus animalibus.

Argestes, ἀργέστης, uentus flans ab occaſu æſtiuo, qui à Latinis Corus, & Caurus dicitur. Plin. lib. 2. cap. 47. Ab occaſu æquinoctiali Fauonius, ab occaſu ſolſtitiali Corus, Zephyron & Argeſtẽ uocãt.

Argevs, ea, eum, ἀργεῖος, denominatiuum deductum ab Argis Peloponneſi urbe, idem ſignificans quod Argiuus. Hor. lib. 4. Carm. Tybur argeo poſitum colono. Argei quoque, teſte Varrone, dicebantur ſcirpeæ effigies, quæ per uirgines Veſtales iaciebantur ſingulis annis in Tyberim per pontem ſublicium.

Argiae, ἀργεῖαι, inſulæ ſunt numero uiginti, Cariæ adiacentes: ut ſcribit Pli. lib. 5. cap. 31.

Argiletvm, locus erat Romæ iuxta Palatium, ita dictus (ut quidam uolunt) ab Argo Argiuorum duce, qui ab Euandro hoſpitio exceptus, cum in affectati regni ſuſpicionem uenisſet, ab Arcadibus, inſcio (ut uolunt) Euandro, eſt occiſus, cui poſtea Euander tumulum erexit, quem de nomine eius Argiletum appellauit. Huc alludit Virg. 8. Æne. Et letum docet hoſpitis Argi. Alii Argiletum dictum putant, quaſi Argiletum, ab argilla, hoc eſt, creta, cuius eo in loco magna erat copia. Vtranque opinionem refert Varr. lib. 4. de Lingua Latina.

Argilla, [*Creta, terra*] ἄργιλλος, terra cretoſa, & cãdida, figuli utuntur ad uaſa facienda. Cic. in Piſon. homulus ex argilla & luto factus Epicureus. Hora. 2. epiſt. argilla quiduis imitabitur uda. Sunt qui unico l ſcribant: quod etiam conuenire uidetur cum Græca origine: contra tamen uſus obtinuit.

Argillacevs, a, um, [*Coſa fatta di creta*] quod ex argilla eſt, aut quod tenax eſt in modum argillæ. Plin. lib. 27. cap. 7.

Argillosvs, a, um, [*Abondante di creta*] ἀργιλλώδης, abundans argilla. ut, Loca argilloſa, Plin. lib. 21. cap. 4. Colles argilloſi, Colum.

Argillvs, pen. cor. ἄργιλος, Herod. lib. 7. hiſt. teſte, urbs fuit Æmathiæ, non procul ab oſtiis Strymonis fluuii uerſus occidẽtem.

Arginvsa, æ, ἀργινοῦσα, inſula eſt exigua, Lesbo adiacens inter Methymnam & Mitylenen, iuxta Argennum promontorium: unde & nomen habet. Plin. lib. 5. cap. 31. Stephanus ἀργεννοῦσαι uocat. Strabo autem lib. 13. tres facit inſulas Arginuſas, modico interuallo diſcretas.

Argiphontes, æ, ἀργειφόντης, cognomen eſt Mercurii, tractum ab Argo centoculo, Ius cuſtode, quem Iouis iuſſu interfecit. Mythologici interpretantur Argum ſphæram eſſe ſtellatam, quod illi inſit ſpecies quædam cæleſtium oculorum. Io autem terram eſſe uolunt, quam Ægyptii in hieroglyphicis litteris bouis imagine exprimunt. Hanc Argus, hoc eſt, cælum ſtellatum, nocturno tempore deſuper uidetur obſeruare. Mercurium autem Solem interpretantur, qui Argum tunc dicitur occidere, cum luminis ſui magnitudine ſtellas omnes obſcurat, earumq́; conſpectum mortalibus eripit. Vide Macrob. Satur. lib. 1. cap. 19.

Argippaei, orum, ἀργιππαῖοι, populi Scythiæ, iuxta Sarmatas & Thuſſagetas, ab ipſa natiuitate calui, ſimis naribus, & ingenti mento, pro-

Digitized by Google

to,proprio quodam oris ſono,ex arboribus uictitantes.Her.lib.5.

ARGISSA,ἄργισσα,Theſſaliæ ciuitas eſt prope Peneum, condita à filijs Lariſſæ,deinde Arguſſa uocitata:ut ſcribit Strab.lib.9.

ARGO,ἀργὼ,ge.fœm.prima nauis fuiſſe creditur, qua Iaſon una cum flore iuuentutis Græciæ in Colchida nauigauit, uelluſq; aureum, a Medea adiutus,in Græciam reportauit. Volunt autem hanc nauem Argo appellatam ab Argo architecto,de quo Flaccus: Ad ea rum Tritonia deuolat Argum, Moliri hunc puppim iubet & demittere ferro.Robora. Diodorus à uelocitate dictam putat: nam ἀργὸς inter cetera ſignificat uelocem. Alii ab argiuis,qui in ea uecti fuerunt,malunt appellatam.quod ſentire uidetur Cice.libr. 1. Tuſc.quæſt.quum ait,Eſt nominata Argo,quia Argiui in ea delecti uiri uecti,petebant pellem inauratam arietis.Eſt & Argo ſignũ cæleſte,quod & Nauis appellatur.oritur pridie Idus Mart.

ARGOLICVS,ca,cum,ἀργολικὸς,Argiuus ut Virg.1.Aen.2.

ARGOLIS,is,ἀργολὶς,fœ.ge.Argiua.Oui.9.Met.Argolis Alcmene.

ARGOVS,a,um,ἀργῷος,Argolicus. Horat. in Epod. Non huc Argoo contendit remige pinus.

ARGONAVTAE,ἀργοναῦται,heroes illi, qui cum Iaſone in Colchos profecti ſunt numero amplius quinquaginta: ex quibus præcipui Caſtor & Pollux,Telamon,Orpheus,Hercules,& Hylas puer: ſic cognominati à naui,qua nauigauerunt. De his Orpheus lib. 1. & Apollo.in Catal.heroum,& Flaccus in Argonau.

ARGOS,eos,ἄργος,τὸ,& in plurali numero Argi,orum. clariſsima ciuitas Peloponneſi,non procul à Mycenis,quæ ad diſcrimen aliarũ eiuſdem nominis urbium Argos Hippium dicebatur,quòd agrum haberet paſcendis equis in primis idoneum. Dicitur & Dipſion, ab aquæ penuria.quo fit ut plures eodem utantur puteo.quod genus eſt apud illos arctiſſimæ ſocietatis. Aliquando & Phoronicum dictum eſt,teſte Ste.a Phoroneo primo rege. Eſt autem hoc nomé in ſingulari numero neu.gen. quod apud Græcos declinatur, τὸ ἄργος,τοῦ ἄργεος:apud Latinos autem tantum in uſu habet nominatiuum,accuſatiuum,& uocatiuum. In plurali uero maſculinum eſt ſecundæ inflexionis. Horat. Aptum dicit equis Argos, diteſq; Mycenas. Virg.7.Æneid.Ecce autem Inachijs ſeſe referebat ab ab Argis Clara Iouis coniux.Hinc Argiui Græci dicti ſunt, & Argolicus ſinus,& Argolici duces,& Argolica regio. Eſt item Argos oppidum Theſſaliæ,quod & Pelaſgicon dicunt,à Pelaſgis. Luca. Vbi nobile quondam Nunc ſuper Argos arat. Aliud in Acarnania,Amphilochicum cognominatum,quod Alcmæon eiuſq; liberi condidere,ut inquit Strab. lib.7. Fuit & Argos Apuliæ oppidum,à Diomede conditum,& primum à nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellatum:quod deinde Argyrippam, & poſtremo Arpos uocitarunt. Theſſaliam quoque aliquando Argos Pelaſgicum appellatam fuiſſe,auctor eſt Pli.lib. 4. cap.7. Ipſam præterea Peloponneſum antiqui Argos Achaicum appellauere: ut ſcribit Strab.lib.8.

ARGVMENTATIO,ἐπιχείρημα, eſt rei propoſitæ per argumenta probatio. Auctor ad Herennium lib.1.Argumentationes, quas Græci ἐπιχειρήματα appellant.quam Cic.lib.1.de Inuent. definit hoc modo: Argumentatio, eſt inuentum ex aliquo genere, rem aliquam,aut probabiliter oſtendens,aut neceſſario demonſtrans.

ARGVMENTOR,aris, ἐπιχειρέω, συλλογίζω, rationibus nitor ad aliquid probandum.Cic.de Fin.1.Argumentandum, & accurate diſſerendum putant.

ARGVMENTOSVS,ſa,ſum, [*Argomentoſo, ingenioſo*] ἐλεγχώδης, factum magno argumento,hoc eſt,artificio.Quinctil.lib.5.cap.10. paulo numeroſius opus,dicitur argumentoſum,id eſt, nimia argumentorum mole refertum.

ARGVMENTVM,ἐπιχείρημα,πίστις.Quinctiliano, eſt ratio probationem præſtans,qua colligitur aliud per aliud, & quæ, quod eſt dubium,per id,quod dubium non eſt, confirmat. Sumitur interdum etiam pro materia, quæ aliquo in opere tractatur: quam Græci ὑπόθεσιν uocant.Cice. Quoniam nullum ſcribendi argumentum mihi relictum eſt.Sic dicimus Argumentum comœdiæ,quod Græci Periocham uocant,id eſt,ſummam totius comœdiæ,paucis uerſibus expreſſam. Interdum pro coniectura. Idem in Catil. Certiſsima argumenta,atque indicia ſceleris. Item pro indicio. Cic. lib.2.Offi.Tabulæ nouæ quid habent argumenti,niſi ut emas mea pecunia fundum? Argumentum præterea pro ingenioſo artificio ponitur.Idem 6.Verr.

ARGVO,guis,argui,argutum,[*Imputare, riprendere, accuſare*] ἐλέγχω,accuſo,reprehendo.& genitiuo ſæpius, quàm ablatiuo, iungitur.Plaut.in Amph.qui me miſeram arguit ſtupri. Si uero id, quo quis arguitur,non exprimitur,accuſatiuum tantum habet. Lactãt. lib.3.Tui ergo te liberi arguunt. Proprie tamen Arguere eſt oſtẽdere.Virg.4.Æneid. Degeneres animos timor arguit. Aliquando in diſcrimen uocare.Feſt. Argutum iri, id eſt, in diſcrimen uocari.Hinc Coarguo,& Redarguo,ἐλέγχω. Saluſt.in Catil. Lentulum diſſimulantem coarguunt ſermonibus, quos ille habere ſolitus erat. Sciendum eſt, quod licet arguo argutum ſupinum faciat,ex quo argutus,participium tamen futuri temporis eſt arguiturus.Saluſt.lib.2.hiſto.Quos aduerſum multi ex Bithynia uolentes occurrere,falſum filium arguituri.nam, ut docet Priſc.quædã ſunt uerba in utrum ſupinum formantia, quorum participia futuri terminant in iturus,& uerbalia in itio,ut Argutum,arguiturus: Tutum,tuiturus:Sputum,ſpuiturus:Plutum,pluiturus,pluitio.

ARGVS,ἄργος,nomen proprium regis Argiuorum,filij Apis, à cuius nomine Argiui appellati ſunt. hoc regnante cœpit uti frugibus Græcia,& habere ſegetes in agricultura, delatis aliunde ſeminibus.& poſt obitum deus haberi cœpit,templo & ſacrificijs honoratus.Fuit præterea Argus filius Phryxi, qui aurato ariete in Colchidem tranſuectus eſt.Fuit & alius Argus,πανόπτης, a Græcis cognominatus,quòd totus oculis ſcateret, quem poetæ fabulantur a Iunone conſtitutum fuiſſe cuſtodem Ius Inachi filiæ quam Iupiter in iuuencæ formam commutauerat.Hunc poſtea Mercurius Iouis iuſſu interfecit:unde & ἀργειφόντης cognominatus eſt. Iuno autem oculos eius auis ſuæ,hoc eſt pauonis caudæ inſeruit. Hanc fabulam latiſsime deſcribit Ouid.lib.1. Metam. Mythologici Argum interpretantur ſphæram eſſe ſtelliferam, innumeris oculis, hoc eſt,ſtellis refulgentem:Mercurium autem Solem eſſe uolũt, qui tunc Argum dicitur occidere,cum diurno ſuo lumine ſtellarum lucem obſcurat. Vide Macrob.1.Saturn.cap. 19. Myſtice autem Argus eſt cælum ſtellatum,luce diſtinctũ,quibus ineſſe quædam ſpecies cæleſtium uidetur oculorum. Argus quoque uocatus fuit nauis illius architectus,quæ ab illo Argo dicta eſt,qua Iaſon una cum Minyis in Colchidem uecti ſunt.

ARGVTE aduerb.Cic.pro Cœl,Si mihi acute, arguteq; reſponderit.

ARGVTATIO,δυσχέρεια,δυσχέρημα,ἀντιλογία, ſtrepitus. Catul. tremuliq; quaſſa l. cti Argutatio.

ARGVTATOR,oris,uerbale,σοφιστικὸς,σοφιστής.Gell lib.17.ca.5. argutatorem pro ſophiſta argutulo,uel argumentatore accipit.

ARGVTIA,æ,[*Argutia ſottigliezza*] σόφισμα, acute & malitioſe dictũ.Plau.in Moſt.nihil eſt,quod illi non aſſequantur ſuis argutiis.

ARGVTIOLA,læ,diminutiuum.Gell.lib.2. cap.7. Arguciola triuola atque inanis eſt.

ARGVTOR,taris,pen.pro.[*Parlar argutamente*] depon. ab Argutus fit,& ſignificat procaciter loquor,teſte Nonio, σοφίζομαι,ἀντιλογῶ.Næuius:alij cum tacerent, totum diem argutatur, quaſi cicada.Eſt & Argutari,ſubſilire.Titinn.in Fullonia, ut citat idem Nonius.Terra hæc eſt noua,quaſi ubi tu ſolitus argutari, pedibus cretã dum compeſcis.Reperitur & Arguto,as. Propert. Illa mihi totis argutat noctibus ignes.id eſt,argute obijcit.

ARGVTVLVS, στωμύλος, ἐγχειρηματικὸς, diminutiuum ad contemptum deriuatum.non blandiendi cauſſa,ut homunculus.

ARGVTVS,ta,tum,[*Taſſato, ripreſo, accuſato*] participium paſſiuum ab Arguo,idem ſignificans quod accuſatus,uel reprehenſus, ἐλεγχθείς.Plaut.in Pſeud.Argutus malorum facinorum. Quandoq; uero eſt nomen,idem ſignificans quod ſubtilis & acutus, ὀξὺς,ἀγχίνους.Plin.in epiſto.Vitaſſem iamdudum,ne uiderer argutior.Interdum pro canoro reſonantiq;,κανυρὸς: ut, Arguta hirundo, & Arguti homines, qui multum & celeriter loquuntur. Virg.Eclog.9.Argutus inter ſtrepere anſer olores. Interdum pro exili, breui,& quaſi acuto. Idem lib.1.Georg.Argutumq; caput,breuis aluus,obeſaq; terga.

ARGYRA,ἄργυρα, ciuitas Siciliæ, unde ſe Diodorus Siculus oriundum facit:à qua Argyrini.Eſt & Argyra,Taprobanæ inſulæ metropolis:cuius incolæ dicuntur Argyritæ.ἀργυρῖται Steph.

ARGYRASPIDES,[*Quelli che portano gli ſcudi d'argento*] ἀργυράσπιδες,qui argentea ſcuta ferunt,ut Alexandri Magni milites.

ARGYRIPPA,ἀργυρίππα Stephan. Apuliæ ciuitas eſt, à Diomede condita:quam primum à nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellauit:poſtea corrupto uocabulo Argyrippa dicta eſt, & Arpi.Virg.lib.11.alterum p,abiecit,metri cauſſa.Ille(inquit) urbem Argyripam, patriæ cognomine gentis,Victor Gargani condebat Iapygis aruis.

ARGYRODAMAS,ἀργυροδάμας,lapillus argenti nitorem habens. Pli. lib.37.cap.10.

ARIA,ἀρεία,regio,inter Indos & Parthos,iuxta Gedroſios, & Drangianos: quam recentiores geographi Turqueſtam uocant. Eſt etiam Aria, inſula in Ponto, uerſus Colchos, Marti ſacra, alias Chalceritis dicta.Plin.lib.6.cap.12.

ARIA,ἀρία,arbor,apud Theoph.hyemis initio fructificans, materiæ tam duræ,ut neceſſe ſit prius quàm terebretur,aqua eã macerari.

ARIADNA,ἀριάδνη,filia Minois regis Cretæ ex Paſiphae uxore, cuius induſtria Theſeus,ab Athenienſibus Cretã miſſus à Minotauro deuorandus,labyrinthum filo duce,quod Ariadna dederat,euaſit,occiſo prius Minotauro.Theſeus autem eius amore captus, cũ

in patriam reuerteretur, eam abduxit: ſed prioris beneficij immemor, abductam in inſula Chio, ſeu Naxo deſeruit; quam Bacchus poſtea uxorem duxit, eiuſq; coronam nouem ſtellis ornatam, quã à Venere acceperat, aſtris intulit, uocaturq; corona Gnoſia.

Arianis, ἀριανὶς, herba ignei coloris, cuius tactu Magi tradunt ligna oleo peruncta accendi. naſcitur apud Arianos, Scythicam gentem. Pli. lib. 24. cap. 18.

Aricandus, fluuius Milyadis, quæ eſt minoris Aſiæ regiuncula, qui in Limyrum amnem influit. unde uicinum oppidum Aricanda appellatur. Pli. lib. 5. cap. 27.

Aricia, ἀρικία, urbs in Italia: quam ædificauit Hippolytus Theſei filius, & à nomine coniugis Ariciam appellauit. abeſt ab urbe ad decimum lapidem. Martialis: Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros. Luca. diſtat ab excelſa nemoralis Aricia Roma.

Aricinum nemus, iuxta Ariciam urbem, in quo Ægeria Nympha erat, cum qua loqui ſolitum ferunt Numam Romanorum regem.

Aricinus lacus, iuxta Ariciam urbem, quod Speculum Dianæ uocabatur: in quo nunc quoque inſulæ proceris arboribus nobiles conſpiciuntur.

Aricomici, populi in tractu Narbonenſis Galliæ, trãs Rhodanum, inter Volcas numerati, quorum metropolis eſt Nemauſum. Plin. lib. 3. cap. 4. & Pomponius lib. 2. Arecomicos uocant. Ptolemæus Arecomios. De his ſic ſcribit Strabo. lib. 4. Volcæ, quos Arcomiſcos appellant, maximum incolunt ſpatium, quorum portus & nauium receptaculum Narbo dicitur.

Arida, ἔχιον, herba, quæ & Echium, & Alcibiadion dicitur. Dioſcor. lib. 4.

Ariditas, quæ & aritudo dicitur, [*Aridità, ſiccità*] ξηρασία, ξηρότης, ſiccitas. Pli. lib. 11. cap. 35. Sitit araneus, & omnem humorem abſorbens ariditatem ampliat. Varro de re ruſt. lib. 1. cap. 12. beſtiolæ aut efflantur, aut aritudine cito pereunt. Aritudo, pro parſimonia apud Plaut. in Rud. ſeruas gloriam aritudinis.

Aridus, a, um, pen. corr. [*Secco*] αὖος, ξηρὸς, σκελετὸς, ἀποσκληκὼς, ſiccum, quod naturalem humorem amiſit: ut, Fons aridus. Catul. corpora ſicciora cornu, Aut ſiquid magis aridum eſt. Interdum pro puro & lucido. Plaut. in Rud. Argento arido. Interdum pro horrifico, acuto, cum de ſono loquimur: quia ea, quæ arida ſunt, cum frangi cœperint, horrificum ſonum edunt. Virg. lib. 1. Georg. Et aridus altis montibus audiri fragor. Diminut. Aridulus.

Aries, tis, pen. cor. [*Montone*] κριός, mas ouium, & dux gregis, qui integer eſt, & tenetur ad generandam ſobolem. ueruex uero, cui inuerſi uel adêpti ſunt teſticuli. Ab ara dictus eſt aries, quòd aris imponi ad ſacrificia ſoleret. Virg. 3. Eclog. Ipſe aries etiam nunc uellera ſiccat. A' cuius ſimilitudine bellica machina Aries appellatur. Vegetius lib. 4. cap. 14. Materia ac tabularis teſtudo contexitur: quæ ne flammis exuri poſſit, corio ſiue cilicio ueſtitur. Intrinſecus recipit trabem: quæ ſi adunco præfigitur ferro, Falx uocatur, ab eo ꝙ incuruata eſt, ut ex muris lapides extrahat. ſi uero caput ipſius ferro tegitur, Aries appellatur, quòd inſtar arietini capitis fieri ſoleret: uel quòd habet duriſſimam frontem, qua ſubruat muros: uel quòd more arietum retrocedit, ut uehementius feriat. Cæſ. 7. bell. Gall. ab incendio lapis, & ab ariete materia defendat. Plin. lib. 7. cap. 56. Qui nunc Aries appellatur, in muralibus machinis. Epeum ad Troiam ferunt inueniſſe. Eadem & Teſtudo dicitur, à ſimilitudine naturæ teſtudinis: quia ſicut illa modo reducit caput, modo profert, ita huiuſmodi machina interdum reducit caput, interdum effert, ut uehementius feriat. Eſt & Aries cæleſte ſignum, primum in Zodiaco. Aries etiam marinus piſcis, ſiue marina belua eſt, candore tantum cornibus aſſimilatis. De hoc Pli. lib. 9. cap. 44. Graſſatur aries, ut latro: & nunc grandium nauium in ſalo ſtantium occultatus umbra, ſiquem nandi uoluptas inuitet, expectat: nunc elato extra aquam capite, piſcantium cymbas ſpeculatur, occultuſq; adnatans mergit.

Arietarius, ria, rium, κριώδης, quod ad arietem pertinet, ſeu quod arietis habet ſimilitudinem. Vitru. arietaria machina.

Arietinus, na, num, pen. pro. quod eſt ex ariete, ὁ τοῦ κριοῦ. Pli. Arietinum iecur ad id utile eſt.

Arieto, tas, pen. cor. [*Percuotere, cozzare*] κορύπτω, percutio deiicio, ab arietum ſimilitudine, cuius firmiſſimum caput, & ſolidiſſima cornua faciunt, ut magno impetu quicquid obieceris percutiant & deijciant. Plaut. in Truc. Quis proterue noſtras ædeis arietat? Curtius: quem Dioxippus arietauit in terram.

Arii, ἄριοι, populi iuxta Galliam, Gedroſijs & Draugianis finitimi. Herodot. lib. 4. hiſtor.

Arimanius, ἀριμάνιος, Plutonis cognomen apud Perſas.

Arimaspi, ἀριμασποὶ, populi Scythiæ Europææ, uerſus Aquilonis exortum, ut libro 7. Plinius refert, unicum in media fronte habentes oculum.

Ariminum, ἀρίμινον, ciuitas Italiæ, à flumine propinquo eiuſdem nominis ſic dicta. Hæc quondam Vmbrorum colonia fuit, ſicut & Rauenna: uerum utraque accepit Romanos inquilinos. Habet autem hæc ciuitas portum non ignobilem, non procul à Rubicone amne, qui olim Italiam à Gallia diſcernebat. Aedificata eſt anno ante Chriſti exortum ducenteſimo, ſeptuageſimo, P. Sempronio, & Ap. Claudio cos. Eam Octauius ampliauit, & à Liburnis dirutam Diocletianus repoſuit, fuſiſq; Liburnis arcum triumphalem in ea extruxit.

Arimphaei, ἀριμφαῖοι, populi Aſiæ ſeptentrionalis prope Riphæos montes. habent pro domibus nemora, pro alimentis baccas. De his Ammianus ſic: Vbi montes Rhiphæi deficiunt, Arimphæi inhabitant, iuſti homines, & morum placiditate cogniti.

Arimus, rex Myſiæ, ſeu Mæoniæ. Auctor Varro, Xanthum citans, antiquum rerum ſcriptorem.

Arinca. ὄλυρα, Gallicum uocabulum, quo, teſte Plinio, ſignificatur frumenti genus, quod Græci Olyram, Latini Siliginem uocant. uide Ruell. lib. 2. cap. 21.

Ariobarzanes, ἀριοβαρζάνης, Cappadocum rex fuit, populi Romani amicus, qui Pompeii partes aduerſus Cæſarem fouit.

Ariolatio, onis. Cic. de diu. Superſtitioſæ ariolationes.

Ariolor, aris. qui quæſtus cauſa ariolantur: Cic. de diu.

Ariolus, li, Cic. de nat. ariolorũ & uatum furibundæ prædictiones.

Arion, pen. pro. ἀρίων, citharœdus nobilis fuit, & poeta lyricus, ex Methimna Lesbi ciuitate ortus, qui primus Dithyrambos creditur inueniſſe. Hic cum ex Italia, ubi ingentem pecuniæ uim arte ſua meruerat, Corinthum traiiceret, uideretq; à nautis, qui opibus ſuis inhiabant, ſibi inſidias ſtrui, nõ nihil ſpatii ab iis ſibi cõcedi poſtulauit, quo, ueluti cygnus moriturus, ſuas ſibi exequias caneret. quod cum impetraſſet, ſtans celſa in puppi, carmen orthiũ diis marinis cecinit: quo peracto, ſe in mare præcipitem dedit: ſtatimq; à delphino exceptus, ad Tenarium Laconiæ promontorium eſt peruectus: unde ſeſe ad Periandrum Corinthiorum tyrannum contulit: qui emiſſis nauigiis cum militibus, nautas comprehendit: qui rem, uti geſta erat, confeſſi, grauiſſimo ſupplicio ſunt affecti. Refert hiſtoriam hanc, ſiue potius fabulam Herod. lib. 1. & Plutarchus in Sympoſio ſeptem ſapientum.

Arisaron, ἀρίσαρον, herba exigua, radicem habens oliuæ magnitudine, maiore acrimonia, quam Aron. A' Plinio Aris appellatur.

Arisbe, ἀρίσβη, in agro Troiano ciuitas fuit, ab Achille euerſa. Item alia in Lesbo inſula. Strabo lib. 13.

Arista, [*Spiga*] ἀθέρα, ἀθερίνη, ἀνθέριξ, ab ariditate dicitur, ꝙ ſit omnino arida. Sunt. n. Ariſtæ, extremæ ſpicæ partes, quæ primæ areſcunt, quæ ueluti aculei quidam, ſiue ſpinæ, frumentum ab auium minorum morſu tenetur, Cice. in Catone: fundit frugem ſpicæ ordine ſtructam, & contra auium minorum morſus munitur uallo ariſtarum. Apud poetas quandoque accipitur pro ipſo frumento. Virg. 1. Ge. Chaoniam pingui glandem mutauit ariſta. Nonnunquam pro ipſa æſtate. Idem 1. eclog. Poſt aliquot mea regna uidens mirabor ariſtas. hoc eſt, poſt aliquot æſtates, ſiue aliquot annos.

Aristaeus, ἀρισταῖος, filius Apollinis ex Cyrene filia Penei fluuii Arcadiæ, qui deinde in Arcadia regnauit, & primus apum, olei, & mellis uſum, lactiſq; coagulum demonſtrauit, & alia quampluri ma adinuenit: ut refert Iuſtin. li. 14. Primus quoque apum ex bubulis uiſceribus reparandarum rationem traditur inueniſſe. nam cum Eurydicæ, Orphei uxori, amore eius captus, uim inferre conaretur, illa per auia fugiens, morſu ſerpentis eſt occiſa: in cuius ultionem nymphæ omnes apes perdiderunt. quapropter matris auxilium implorauit, quæ illum ad Protea conſulendum perduxit: è quo infortunii cauſſam edoctus, Eurydicẽ ſacrificiis placare iuſſus eſt: quod cum faceret, tauroſq; quatuor & totidem iuuencas immolaret, ingens apum multitudo è bobus erupit, atque hoc pacto apes ſuas recuperauit, ut ſatis copioſe tradit Virg. fere in fine lib. 4. Georg. ibi, Paſtor Ariſtæus fugiens Peneia tempe.

Aristarchus. ἀρίσταρχος, nomen grammatici, qui tantum ſibi in Homeri poemate permiſit, ut uerſus, quos uellet, uelut ſuppoſititios partus, ab Homeri familia ſubmoueret, unde etiã hodie Ariſtarchos uocamus alienorum ſcriptorum cenſores. Alius fuit Tegeates, poeta Tragicus, cuius meminit Hor. Fuit item alius mathematicus.

Aristeas, ἀριστέας, patria Proconneſius, nobilis poeta, qui Crœſi & Cyri temporibus claruit. ſcripſit Theogoniam, & tres libros eorum carminum, quæ Arimaſpea dicuntur.

Aristides, ἀριστείδης, cognomento δίκαιος, id eſt, iuſtus, Athenis à Themiſtocle in adminiſtranda rep. diſſenſit, quum eſſet diuerſis moribus, Catoni alter, Cæſari Themiſtocles comparandus. Auctor Plutarchus. Hic tãta fuit rei familiaris tenuitate, ut, quoties imperator deſignaretur, neceſſe eſſet, aliquid ei pecuniæ in crepidas, & pallium decernere. In ſenatum quandoque uocatus, ea excuſatione

cuſatione uſus eſt, quòd pallium lauiſſet, nec aliud haberet, quo indueretur. eo mortuo, in ædibus eius nihil præter ueru ferreum inuentum eſt. ciuitas tamen, beneficiorum eius non immemor, filias eius ex publico egregie dotauit. Fuit etiam hoc nomine Sophiſta quidam, ex Adrianis Myſiæ, ſiue Bithyniæ urbe ortus, qui cum Smyrnæ profiteretur, aduenienti forte M. Antonio principi unus omnium non proceſſit obuiam, eoq; modo in cognitionem & amicitiam uenit imperatoris. Ariſtides item Thebanus pictor fuit, Apellis tempore. is omnium primus animum pinxit, & ſenſus expreſſit omnes, quos Græci uocant ἤθη, durior aliquantulum in coloribus. huius pictura illa præcipue laudatur. infans adrepés ad mammã matris ex uulnere morientis, ac manu prohibẽtis. Sentire mater & timere uidetur, ne è mortuo lacte ſanguiné infans lãbat. Quam tabulã Alexander tranſtulit Pellam. Pli. lib. 35. cap. 10.

Aristippus, ἀρίστιππος, nomen philoſophi Cyrenaici. Hic dicere ſolebat, quòd lautior uictus nulli erat impedimento ad bene uiuendum. Socratis etiam auditor fuit, primusq; Socraticorum mercede philoſophatus eſt. Habuit ingenium ad omnia pro tempore, loco, & perſona ſimulanda omnino promptum, & ob hoc Dionyſio præter omnes erat carus. Et ut præſentibus uoluptatibus libenter fruebatur, ita & abſentes facile contemnebat. Hic cum e patria in Græciam philoſophandi cauſſa proficiſceretur, iuſſit ſeruos aurum proiicere, ut expeditiores ad iter capeſſendum eſſent. Voluptatem bonorum, dolorem malorum finem conſtituit: ceteras ſcientias excluſit, illud ſolum utile putans, ut quæras, ſi quid domi mali aut boni tibi contigit. Summum bonum poſuit in leui motu ad ſenſum emanante: id eſt, in uoluptate corporis ſenſus titillante. Qui ab eo fluxerunt & in dogmate permanſerunt, ab hominis patria Cyrenaici ſunt appellati. Tradunt Platonem dixiſſe, ſoli Ariſtippo & chlamidem & pannum ferre datum eſt. Hora. Omnis Ariſtippum decuit ſtatus, & color, & res. Fuit & alter Ariſtippus, huius nepos ex filia, Metrodidactus dictus, quaſi a matre doctus. hic in nauigio à tempeſtate deprehenſus timuit, & expalluit. & interrogatus a quodam, quare philoſophus timeret, cum ipſe contra nihil metueret; feſtiuiter reſpondit, Non eandem ſibi & illi cauſſam eſſe; quoniam is non eſſet magnopere ſolicitus pro anima nequiſſimi nebulonis, ſeſe autem pro Ariſtippi anima timere.

Aristo, ἀρίστων, philoſophus, cognomento Scepticus, quod latine quæſitor & conſiderator dicitur. Semper enim in quærendo conſiderãdoq; fuit. Hic natione Cous, & Zenonis fuit auditor. Apud hunc omnia indifferentia erant, ut inter optime ualere, & grauiſſime ægrotare, nihil intereſſe diceret. quare, tanquam naturam ipſam excludens, ab omnibus fuit reiectus.

Aristobulus, ἀριστόβουλος, Iudæus ex Peneade, Agathobuli Hebræi diſcipulus, unus fuit ex illis 72. interpretibus qui miſſi fuere ad Ptolemæum, tunc Iudææ dominum, uti ſacros libros in Græcum ſermonem conuerterent. Qui multa ex præceptis Moſeos proponenti regi, percunctantiq; ſapienter reſpondit. Hic commentarios etiam in legem Hebræorum edidit. Auctor Euſebius. Ariſtobulus alter hiſtoricus item Iudæus, qui res geſtas Alexãdri Magni conſcripſit, comesq; peregrinationis fuit. Volater.

Aristocles, ἀριστοκλῆς, philoſophus Meſſanenſis Peripateticus. ſcripſit de philoſophia libros decem, uter eſſet ſtudio & doctrina prior Homerus'ne, an Plato: in quibus philoſophorum omnium catalogum contexit, opinionesq; recenſet. Fuit item Ariſtocles Lampſacenus philoſophus. Item alius Megarenſis ſophiſta, ſub Traiano & Adriano. ſcripſit de rhetorica epiſtolas, & declamationes ad imperatorem. Suidas.

Aristocratia, ἀριστοκρατία, optimatum principatus: quaſi ἡ τῶν ἀρίστων κράτησις.

Aristolochia, ἀριστολοχία, herba etiam hodie nomen ſeruans, cuius duæ ſunt ſpecies, alia longa, alia rotunda. aurium ſordes emundat, & cum melle miſta in aures inſtillata fuerit, auditum iuuat.

Aristodemus, pen. prod. ἀριστόδημος, nobilis grammaticus fuit, Pompeii liberorum præceptor. Strab.

Aristogenes, ἀριστογένης, medici Thaſii nomen, qui uarios de re medica libros conſcripſit ad Antigonum Macedoniæ regem. Ariſtogenes alter Gnidius, itẽ medicus, ſeruus Cryſippi philoſophi, famam adeptus ex curatione Antigoni Gonatæ. Suidas.

Aristogiton, ἀριστογείτων, nomen eſt ciuis cuiuſdam Athenienſis, qui adiutus ab Harmodio Piſiſtratum tyrannum interemit. unde utrique ab Athenienſibus in foro poſitæ ſtatuæ. Fuit etiam hoc nomine Orator Athenienſis, Canis dictus, quòd optimo cuique allatraret. ſcripſit enim inuectiuas aduerſus Timotheum, Timarchum, & alios complures. Suidas.

Aristolaus, ἀριστόλαος, pictor, Pauſiæ diſcipulus, è ſeueriſſimis pictoribus fuit. Plin. lib. 35. cap. 11.

Aristomachus, pen. cor. ἀριστόμαχος, Solenſis quidam fuit, qui librum de apum cura, & ratione mellificii edidit. Fuit & alter Ariſtomachus, qui de arte uini apparandi uolumen conſcripſit. Plinius lib. 11. cap. 9. & lib. 15. cap. 19.

Aristomenes, pen. corr. ἀριστομένης, nomen Meſſenii uiri. hic Lacedæmoniis quodam tempore nocturna ſacra celebrantibus, quæ uocabantur Hyacinthia, rapuit de choris ludentium uirgines duodecim, & tota nocte gradu concitato fugiens, exceſſit de finibus Spartanorum, cumq; eas comites eius uellẽt uiolare, monuit quãtum potuit, ne hoc facerent, & ad extremum quoſdam non parcẽtes interfecit, ceteris metu coercitis. Redemptæ poſtea à cognatis puellæ, cum Ariſtomenem uiderent cædis reum fieri, tandiu ad patriam non ſunt reuerſæ, quandiu iudicum aduolutæ genibus defenſorem pudicitiæ ſuæ cernerẽt abſolutum. Hic dux tanta calliditate fuiſſe fertur, ut ſæpe Lacedæmonios deciperet: quorum ſæpe urbem ingreſſus eſt, & aliquãdo captus, atque in uincula coniectus, calliditate ſua aufugit. quod cum ſemel atque iterum & tertio feciſſet, tandem occiſus eſt a Lacedæmoniis, & execto corpore inuentum eſt cor eius piloſum fuiſſe.

Ariston, ſtonis, pen. corr. ἀρίστων, ſculptor. Pli. lib. 34. cap. 8. Et iuriſconſultus doctiſſimus apud Gel. lib. 11. cap. 18.

Aristonicus, ἀριστόνικος, eunuchus, ſummus belli dux, cuius fidelis opera Ptolemæo plurimum in bello profuit. Fuit etiam hoc nomine Grammaticus, qui in Heſiodi Theogoniam commentarios conſcripſit. Suidas.

Aristonides, ἀριστονίδης, ſtatuarii inſignis nomẽ, Pli. li. 34. cap. 14.

Aristonymus, ἀριστώνυμος, inſignis comœdiarum ſcriptor Ptole. Philadelphi temporibus: cuius etiã Bibliothecæ præfuit. Suidas.

Aristophanes, pe. co. ἀριστοφάνης, poeta comicus ex Lindo Rhodi oppido, lege uero Athenienſis, patre Philippo: maledicus, & in carpẽdis hominum uitiis liberrimus, inuentor tetrametri & octometri uerſus: filios habuit Ararota, Philippum, Philetærum, Comicos omnes. edidit fabulas 54. Suidas. Socratis æmulus fuit, quẽ exagitat, & inſectatur in Nubibus. Ariſtophanes alter, Bizantinus Grammaticus, Apellis filius, dux etiam exercitus, diſcipulus Callimachi, Zenodoti & Dionyſii. Suidas. Ariſtophanis grammatici Quinct. lib. 1. meminit.

Aristophon, ἀριστοφῶν, pictoris nomen apud Pli. lib. 35. cap. 11.

Aristoteles, pen. cor. ἀριστοτέλης, nomen Stagiritæ philoſophi. Peripateticorum principis. Hic habuit patrem Nicomachum medicum, matrem uero Phæſtiadem. Fuit paruus, gibboſus, & difformis, balbutiés, ſed diues, ut qui ſocius, & præceptor, & ſecretarius Alexandri eſſet. ſeptendecim annos natus, Athenas profectus eſt, ubi uiginti annis Platonis ſe auditorem præbuit. deinde à Philippo in Macedoniam euocatus, decem annis Alexandrum inſtituit: cui quam fuerit carus, uel illud unum abunde magno eſt argumẽto, quòd Stagiram patriã eius, quam diruerat, in gratiam eius inſtaurauerit. Alexandro deinde in Aſiam profecto, Athenas rediit, & in Lyceo 13. annis Philoſophiam profeſſus eſt. poſtea accuſatus, quòd de Diis non rectè ſentiret, cedens inuidiæ, abiit in Chalcidem, ibiq; reliquum uitæ tranſegit. Exceſſit ætatis anno 63. ſub idem ferè tẽpus quo & Demoſthenes extremum uitæ diẽ clauſit.

Aristotelicus, a, um. Cic. Att. Ariſtotelica pigmenta.

Aristotelius, a, um, Cic de Orat. illa Ariſtotelia uis.

Aristoxenus, ἀριστόξενος, Tarentinus, Mantineæ tamen agens, philoſophus & medicus nobiliſſimus, audiuit patrem & Lamprum philoſophum Erithræum: dein Zenophilum Pythagoreum: poſtremo Ariſtotelem, cui morienti conuitium dixit, quòd Theophraſtum ſibi in ſcholæ ſucceſſione præponeret. Scripſit omnis generis libros, muſicos præſertim. Suid. Hic animã dixit harmoniam eſſe, ut tradit Cic. in Tuſcul. Ariſtoxenus alter Cyrenæus, qui adeo delicatus fuiſſe dicitur in hortorum cura, ut ueſperi lactucas mulſo irrigaret, ut luxurioſius ſuccreſcerent, & saporis eſſent præſtantioris. Suidas.

Arithmetica, [*Aritmetica*] ἀριθμητική, numeralis ſcientia, quæ tractat de numeris & ſupputandi ratione. hæc inter diſciplinas mathematicas prima eſſe dicitur, quoniam ipſa nulla alia indiget diſciplina: muſica autem & geometria, & aſtronomia iſtius auxilio egent. Pli. li. 35. ca. 10. in pictura omnibus litteris eruditus, præcipue arithmeticẽ & geometricẽ. Dicta arithmetica ἀπὸ τοῦ ἀριθμεῖν, id eſt, à numerando.

Arithmeticus, a, um. Cic. Att. in arithmeticis ſatis exercitatus.

Aritudo, [*Aridità, ſiccità*] ἀβροχία, pro ariditate. Var. Frigus calore atque humore aritudinem miſcet. Vide Ariditas.

Arius, ἄρειος, fluuius qui Ariam regionem irrigat, quæ eſt inter Parthos & Indos: à quo Arii populi. De hoc Pli. lib. 6. cap. 23.

Arma, [*Arme, & armi*] ὅπλα, ab armis dicuntur, id eſt humeris à quibus dependens, ut inquit Feſt. ut ſcutum, gladius, tela, & ea quibus prœliamur. Seruius docet arma eſſe, quæ armos tegunt. Varr. ab arcendo arma dicta exiſtimat, quòd his arceamus hoſteis: ut fuſtes, lapides, & huiuſmodi. Quidam à uerbo Græco deriuant

ἁρμόζειν, id eſt conuenire. Inutilia enim ſunt arma, niſi ita quadrēt corpori, ut neque ampliora ſint, neque anguſtiora, ut neque corpus lædatur anguſtia, neque amplitudine impediatur. Sed reuera non ſolum hoc nomine bellica, ſed etiam omnium fere artium inſtrumenta intelliguntur. Vnde ruſticorum arma, uocamus raſtra, ligones, & huiuſmodi. Virg. 2. Geor. Dicendum, & quæ ſint duris agreſtibus arma. Arma coquinaria ſunt, lebes, Patella, tripos, olla. Plau. Quam eleganter inſtructum coquinariis armis. Arma ſtudioſorum ſtilus, pugillares, libri. Pli. Cuius arma erant, non uenabulum & lancea, ſed ſtilus & pugillares. Nautarum quoque & piſtorum inſtrumenta arma dicuntur. Virg. li. 5. Æn. Colligere arma iubet, ualidiſq; incumbere remis. Et lib. 1. Cerealiq; arma Expediunt. Quandoque arma capiuntur pro bello, ſicut toga pro pace: ut, Cedant arma togæ. Fraudes quoque & conſilia, arma dicuntur. Virg. 2. Æn. Et quærere conſcius arma.

Armamenta, [*Luogo di munitione*] ἱππικεῖα σκεύη, armorum congregatio. Vnde nauium inſtrumenta, uel munimenta, ſicut funes & uela. Cic. in Orat. Omnia caute armamenta locans. Dicuntur tamen etiam de aliis rebus. Nam Plin. etiam uinitorum inſtrumenta armamenta uocat.

Armamentaria, [*Luogo da ripor l'armi, arſenale*] ὁπλοθήκαι, σκευοθήκαι, repoſitoria armorum ſunt, & fere naualium. Armamentum inſigne Athenis Philon fabricauit mille, teſte Plin. capax nauium. Liu. de Bello Mace. Conflagrauit, armamentarium cum ingenti apparatu machinarum & tormentorum. Viſitur etiam hodie ampliſſimum armamentarium Venetiis, quod illi Arſenale uocant.

Armarium, rii, [*Armaro*] ab armis, locus, ubi cibaria, & libri, & ſimilia reconduntur. ἀβαξ. Plaut. in Cap. recluſit armarium. Diminutiuum eſt armariolum, ἀβάκιον, paruum armarium. Pla. in Truc.

Armatura, [*Armatura*] ὁπλισμὸς, ὅπλα, παροπλία, σκευή, habitum armorum, uel ipſa arma ſignificat. Ci. Habet cohortes noſtra armatura 30. id eſt, ſimilibus, quibus nos armati armis. Veget. lib. 3. cap. 14. Tertius ordo diſponitur de armaturis uelociſſimis, de ſagittariis iuuenibus.

Armatus, huius armatus, idem quod armatura. Liu. 7. Bel. Mace. eodem armatu Cretes & Cilices mille & quingenti.

Armenia, ἀρμενία, regio Aſiæ inter Taurum & Caucaſum montes ſita, & à Cappadocia ad Caſpium uſque mare protenſa: ab Armeno quodam Rhodio (ut ex Antipatri ſententia tradit Steph.) ita appellata. &(ut Plin. lib. 6. auctor eſt duplex eſt, maior ſcilicet, & minor. Maior poſt Mediam ad occidentem occurrit. Ea (ut ait Ptolem.) à ſeptentrione Colchidem habet, Iberiam, & Albaniam: ab occaſu magnum Euphratis curſum, qui Cappadociam, minorem Armeniam, & Syriam Comagenem relinquit à dextris: ab oriente partem Hyrcani maris ac Mediam, quà montes Caſpii aſſurgunt: à meridie Meſopotamiam atque Aſſyriam. Montes in Armenia ſunt Moſchici, qui ſupra partem Ponti ad Cappadociam ſe efferunt; Pariedrus, in quo fontes habent Euphrates & Araxes fluuii: Antitaurus, qui ab Euphrate ſciſſus & Mediam percurrens, poſtremo Abus appellatur. Gordiæus ex quo Tigris oritur. Taurus, ac Niphates, qui Meſopotamiam atque Aſſyriam ab Armeniis diſterminant: Caſpii, qui uergunt ad Medos: & Caucaſii, qui ſeptentrionalia, Iberiam uerſus, Albaniamq; concludunt. Flumina ſex, Cyrus, qui monte ortus Caucaſo, à ſiniſtris Iberiam Albaniamq; dimittens, Armeniam à dextris, in Hyrcanum defertur pelagus: Araxes, Phaſis, Lycus, Tigris, Euphratesq;. In Armenia pretioſum inter reliqua aromata naſcitur amomum. Armeniam Hæbræi Arab uocant. In ea ciuitas inſignis Artaxata.

Armeniaca mala, [*Armelino, muniaga*] μῆλα ἀρμενιακὰ, poma ſunt medium quendam locum obtinentia inter Perſica & pruna. Sunt enim minora perſicis, ſed citius matureſcunt. Oſſibus ad prunum, carne ad Perſicum quam proximè accedunt. Dioſcorides alio nomine Præcocia uocari teſtatur. Galenus uero lib. 2. de Aliment. facult. & lib 7. Simplicium medica. armeniaca diſcernit à præcocibus: hæcq; illis multo præſtantiora eſſe teſtatur. Illud tamen fatetur, uetus armeniacorum nomen ſua etiam ætate in uſu eſſe deſiiſſe. & utranque ſpeciem nullo diſcrimine præcocium nomine appellari cœpiſſe.

Armenius, a, um, adiect. quod eſt ex Armenia. Horat. 1. Epod. Claudi uirtute Neronis Armenius cecidit. Vir. 5. Ecl. Armenias curru ſubiungere tigres. Pro eodem etiam dicimus Armeniacus, a, um: ut, Milum Armeniacum.

Armentarius, rii, [*Cuſtode de l'Armento*] ἀγελάρχης, armenti cuſtos. Virg. li. 3. Geor. Omnia ſecum armentarius Apher agit. Lucretius libro ſexto Paſtor, & armentarius omnis.

Armentalis, le, ἀγελαῖος, ex armento. Vir. 11. Æn. Armentalis equæ mammis, & lacte ferino Nutribat, teneris immulgens ubera labris.

Armentosus, ἀγελώδης, armentis abundans, Gel. lib. 11. cap. 1.

Armentinus, na, num, ex armento, ἀγελαῖος, Plin. lib. 28. cap. 17.

Armentitius, a, um, idem ſignificat. Varro lib. 2. de re ruſti. cap. 10. Armentitium pecus.

Armentum, [*Armento*] ἀγέλη, inquit Feſtus, id genus pecoris dicitur, quod eſt idoneum ad opus armorū. ut ſunt equi & boues. nam equis in bellum curritur, clypei uero boum coriis armantur. Varro autem boues, armenta uocari uoluit, quaſi aramenta, tertia litera ſublata, quòd eorum præcipuè opera in arādis agris utamur. Vnde Col. lib. 7. Iumenta & armenta nomen à re traxere, quod noſtrum laborum, uel onera ſubuectando, uel arando, iuuarēt. Proprie itaque armenta boues dicuntur & equi: quamuis etiam alia maiora animalia eo nomine dici poſſint, quamuis ſint ad arandū, ut ad geſtanda arma inutilia. Nam cerui, qui ad hoc non ſunt idonei, inter armenta computantur à Virgilio lib. 1. cum ait, Hos tota armenta ſequuntur. De hoc uide plura in dictione Grex.

Armiagrion, ἀρμιάγριον, a quibuſdam uocatur herba ea, quam Dioſcorides Dracunculum maiorem appellat.

Armifera, a, um, adiect. ὁπλοφόρος, arma ferens. Sil. li. 6. Queis cedat toga, & armiferi gens ſacra Quirini. armifera dea, periphraſis Mineruæ, Ouid. ad Liuiam. Armiferum aurum. Sen. Medea.

Armiger, pen. cor. [*Seruitore di lancia, ſcudiere*] ὁπλοφόρος, ὑπασπιστής, qui lanceam, ſcutum, galeamq; ferens, armatum equitem in prælio ſequitur. apud antiquos Armigeri fuerunt ſummi uiri, ut Patroclus Achillis, Achates Æneæ. Pli. li. 35. Pinxit Apelles Clytum equo ad bellū feſtinantē, & ei galeā poſcēti armigerū porrigentē.

Armillae, [*Abbigliamenti militari*] ornamenta in circulorum modum quæ uiri militares ab imperatoribus donata in ſiniſtris brachiis gerere conſueuerunt. Dicuntur Armillæ ab armis, quòd antiqui humeros cum brachiis Armos uocabant. unde arma ab his dependentia ſunt uocata. Liui. lib. 1. Sabini aureas armillas magni ponderis brachio læuo habuerunt. inde Armillati curſores, quos poſtas dicimus: uidelicet quia id inſigne gerunt, quod poteſt armilla, aut ſpinter dici.

Armillatus, qui armillas habet, ψελλιοφόρος. Proper. Atque armillatos colla Moloſſa canes.

Armille, neutri generis, inſtrumentum, & apparatus uerſutiarum ab armis, pro dolis & fraudibus. Apuleius lib. 6. Ad armille redit.

Armillum, uas uinarium in ſacris: quòd ab armo, id eſt, humero, deportaretur. Varro de uita populi Roma. lib. 1. Armillum, quod eſt urceoli genus uinarii.

Armilustrum, feſtum apud Romanos, quo res diuinas armati faciebant, & ſacrificātes canebant tubis. Item locus, in quo huiuſmodi ludi fiebant. Varro hoc nomen ab ambitu luſtri dictum exiſtimat, quòd ibi circunferretur pompa, & equi currerent.

Armipotens, [*Potente nell'armi*] κρατερὸς, αἰχμητὴς, armis ualens, unde & Pallas ſiue Bellona, armipotens dicitur. Virg. 2. Æn. Peneleì dextra diuæ armipotentis ad aram Procumbit.

Armisonus, ut Pallas armiſona. Virg. 3. Æn. numina ſancta precamur Palladis armiſonæ.

Armo, mas, [*Armare*] ὁπλίζω, armis induo, ſeu munio. Virg. 8. Æn. Tunc quoque fas nobis Teucros armare fuiſſet. Plancus ad Cice. cum in fraudem ſe deductum uideret, manus, quas iuſtius in Lepidi perniciē armaſſet, ſibi afferre conatus eſt. Liu. li. 2. de bello Pun. muri reficiebantur & propugnaculis armabantur. Hinc, Dearmo, armis exuo, ἀφοπλίζω. Idem li. 4. triūphans in urbem rediit, prælatis ſpoliis, quibus dearmatum exercitum hoſtiū ſub iugo miſit. Exarmo idem ſignificat. Sue. in Domitia. Exarmatas autem feras, quibus & dentes, & ungues, earum arma, exempti erant, dixit Lampridius in Æliogabalo. quem locum, uir alioqui eruditus, perperam expoſuit Io. Baptiſta Egnatius. Lampridius de Heliogabalo. Obarmo, circumarmo. Horat. lib. 3. Carm. Amazonia ſecuri Dextras obarmet. Perarmo, pfecte uel pulchre armo. Curt. Hoc modo inſtructo exercitu, ac perarmato, Babylone copias mouit.

Armoricae, ciuitates, à Cæſare appellantur ciuitates Galliæ ad Oceanum occidentalem ſitæ.

Armoracea, ceæ, ἀρμορακία, teſte Palladio, agreſtis rhaphanus eſt Pli. Armoracium uocat, ſic ſcribens li. 19. cap. 5. Etiamnum unum ſilueſtre, Græci ἄγριον uocant, Pontici Armon, alii Leuce, noſtris Armoracion, fronde copioſius, quàm corpore. Eſt & hoc nomine fluuius, qui de montibus Arabiæ deſcendens in ſtagnum Aſphaltiten erumpit, diuidens Moabitidem & Amonitidem. Ioſeph. lib. 4.

Armus, [*Homero, ſpalla*] ὦμος, humerus. Virg. lib. 3. Georg. dextero iactata recumbit in armo. Differt tamen Armus ab humero. nam humeri proprie eorum ſunt, qui recti in cælum ſpectant; unde homini ſoli humeros eſſe dicimus. Virg. 4. Æn. Os humeroſq; deo ſimilis. Armi uero ſunt brutorum: quamuis & de hominibus quandoque dicant. Hora. Sat. 4. Fœcūdi leporis ſapiens ſectabit armos.

Arnates, apud Plin. lib. 3. cap. 14. populi ſunt in ſexta regione Italię ab Arna Vmbrorum ciuitate ita dicti.

ARNE, es, ἄρνη, ciuitas juxta ſinum Maliacum, primum à Bœotiis habitata, deinde à Theſſalis. Thucydides lib. 1. Bel. Pelop. Sunt & aliæ eiuſdem nominis ciuitates, de quibus Stephanus.

ARNOBA, ut habet Plinius, Abnoba, ut Ptolem. Arbona, ut Cornelius Tacitus, mons eſt ex aduerſo Raurici, Galliæ oppidi, ex quo Danubium oriri ferunt. Plin. lib. 4. cap. 12.

ARNVS, [*Arno*] ἄρνος, fluuius Etruriæ, Florentiam alluens, etiam hodie nomen ſeruans.

ARO, as, [*Arare*] ἀρόω, proprie ſignificat terram iam proſciſſam rurſus uomere euerto. Plinius: In arando magnopere ſeruandum eſt Catonis oraculum. Quid eſt primum? agrum bene colere. Quid ſecũdum? bene arare. Per tranſlationem ponitur pro coire. Plaut. Fundum alienum Arat incultum, familiarem deſerit. id eſt, alienas mulieres ſubagitat, uxorem ſuam deſerit. Hinc, Dearo, Exaro, Peraro, Inaro, & Subaro. Pli. Sunt qui iam natas inarant ſegetes.

AROMA, pen. cor. ἄρωμα, Lydiæ, ſiue Mæoniæ oppidum. Strab. li. 14.

AROMATA, ἀρώματα, uulgo ſpecies dicuntur, uel alia etiam odoramenta. Colum. lib. 12. cap. 20.

AROMATITES, ἀρωματίτης, gemma, quæ in Arabia gignitur, dicta quòd myrrhæ odorem habet. Pli. lib. 37. ca. 10. Aromatites & ipſa in Arabia traditur gigni, ſed & in Ægypto circa Piſas, ubique lapidoſa, & myrrhæ coloris, & odoris, ob hoc reginis frequentata. Eſt item Aromatites, uinum aromatibus conditum. Pli. li. 14. cap. 13. hoc uini genus quo pacto confici ſoleat, docet Dioſc. lib. 5.

ARON, ἄρον, herba eſt è bulborum genere, teſte Pli. li. 19. ca. 15. ſcillæ proximum amplitudine, foliis lapathi, caule recto duorum cubitorum, baculi craſſitudine, radice mollioris naturæ, quę & cruda editur. Folia quoque eius in aceto decocta manduntur. officinæ corrupto, ut ſolent, nomine Iarum appellant. quidam ex uulgo Pedem uituli, alii Serpentariam minorem uocant.

ARPINAS, atis, modo ſubſtantiuum, is, qui Arpini natus eſt. Modo adiectiuum, quæ ad id oppidum aliquo modo pertineant. Cic. pro lege agr. Meus paternus fundus Arpinas.

ARPINVM pen. p. ἄρπινον, ciuitas inter Foram & Aquinum, porrecta in monte, ex qua orti M. Cicero, Plautus comicus, C. Marius, qui ſepties conſul fuit.

ARQVATVS, a, um, ſiue Arcuatus, [*Coſa torta, c'ha figura d'arco*] adiectiuum ab Arcus, dicitur quicquid arcus figuram ullo modo imitatur. Ouid. 11. Met. dixit Et arquato cælũ curuamine ſignans. Vnde opera illa quibus aqua duci ſolet, Arcuata dicũtur, quòd multis arcubus æqualiter diſtantibus fulciantur. Dicuntur etiam Arquati, quos Gręci ἰκτερικοὺς uocant, quòd uirentibus oculis arqui cæleſtis colore imitentur. Hic morbus à Varrone Morbus regius dicitur: unde Arcuatum pecus, quod morbo icterico, id eſt, regio, laborat. Col. lib. 7. humana urina remedio eſt etiam pecori arcuato.

ARQVITES, [*Sagittari, arcieri*] τοξόται, dicebant antiqui arcu prœliantes, quos nunc ſagittarios uocant. Vide Arcus.

ARRECTARIVS, [*Dritto*] adiectiuum, à participio Arrectus: quod eſt arrectum: ut aſſer arrectarius in Craticio pariete, qui arrectus eſt: ſicut Tranſuerſarius, qui in tranſuerſum ponitur. Vitr. lib. 2. cap. 8. rimas in ijs faciũt arrectariorum & tranſuerſariorũ diſpoſitione.

ARREPO, is, pen. cor. Cic. in Ver. Arrepere ad amicitiam alicuius.

ARREPTICIVS, qui à dæmone rapitur, ἀρπαγαστὲς. Veteres Arreptitium dicebant laruatum, quaſi à laruis arreptum.

ARRHA, rhæ, & Arrhabo, onis, pen. cor. [*Arra, caparra. Diede per arra à lui d'eterna pace*] ἀῤῥαβὼν, utrunque ſumitur pro eo quod dari ſolet ad confirmationem contractus. Plin. lib. 33. cap. 1. Argumento eſt conſuetudo uulgi, ad ſponſiones etiamnum anulo exiliente, ab eo tempore quo nondum erat arrha uelocior. Teren. Ea relicta arrhaboni eſt.

ARRIANVS, ἀῤῥιανὸς, philoſophus Nicomedienſis, qui Romæ Adriani temporibus floruit. à quo etiam ſummis honoribus eruditionis nomine eſt affectus. Scripſit Epicteti philoſophi uitam, & Alexandri Magni hiſtoriam, quæ opera etiam hodie in bibliotheca Vaticana aſſeruantur. Fuit & poeta quidam hoc nomine, cuius uerſibus Tiberium Cæſarem unice delectatum ferunt.

ARRIDEO, es, [*Ridere di coſa che piaccia*] προσγελάω, ridendo applaudo, uel riſu lætitiam oſtendo. Cic. de Somnio Scipionis: Hic leniter arridens Scipio. Accipitur & pro placeo. Idem Attico: Inhibere illud tuum, quod ualde mihi arriſerat, uehementer diſplicet.

ARRIPIO, is, [*Tor per forza*] προσαρπάζω, ad me rapio, attraho, apprehendo. Cice. 2. de Orato. Si quemcunque patremfamilias arripuiſſetis ex aliquo circulo. Idem 2. de Nat. Deo. Quærit apud Xenophontem Socrates, unde animum arripuerimus.

ARRIVS, ἄῤῥιος, philoſophus Alexãdrinus fuit, tanto in honore apud Auguſtum habitus, ut aliqua ex parte Alexandrinorum ſalutem illi debere fateretur. Plutarchus in Antonio. Fuit hoc etiam nomine hæreſiarcha quidam, à quo Arriana ſecta originem cepit.

ARROGANTER, ἀλαζονικῶς, aduerb. ſuperbe, Cic. 2. de Orat. Si aſpere, ſi arroganter, ſi turpiter dictum aliquid uideatur.

ARROGANTIA, ἀλαζονεία, cum ea nobis, quæ non debemus, attribuimus, aut appetimus. Cæſ. 3. bel. ci. Accidiſſe iis, quod plerunque hominibus nimia pertinacia atque arrogantia accidere ſolet.

ARROGATIO, quæ eſt, cum is, qui aſciſcit aliquem in filium, interrogatur an uelit illum iuſtum ſibi filium eſſe, & is, qui aſciſcitur, rogatur, an id fieri patiatur. uide Gel. lib. 5. cap. 19.

ARROGO, as penul. corr. [*Attribuirſi troppo*] ἀντιποιεῖν, ἑαυτῷ, ἀλαζονεύεσθαι, aſſumo, uendico, plus ſatis mihi tribuo: cui opponitur Derogo. Cice. pro Sext. Roſc. Non enim tantum mihi derogo, tametſi nihil arrogo, ut te copioſius putem, quam me, poſſe dicere. Vnde Arrogans, ἀλαζὼν, qui ſibi temere atque inſolenter tribuit, quæ in eo non ſunt. Cæſ. 3. bel. ci. ne aut ingratus in referenda gratia, aut arrogans in præripiendo populi beneficio uideretur. Ariſt. in Ethicis: Arrogans præclara, & ea, quæ non inſunt, & maiora, quàm inſint, ſibi fingit: diſſimulator uero aut ineſſe ſibi negat, aut imminuit. Item arrogare, εἰσποιοῦμαι, eſt in filium ac familiarem aſciſcere.

ARRVGIA [*Foſſa donde ſi caua l'oro*] χρυσωρυχία, uinculus ſubterraneus, ex quo effoditur aurum. uide Plin. lib. 33. cap. 4.

ARS, [*Arte*] τέχνη, multipliciter dicitur. nam quędam eſt ars, quę in ſpeculatione tatum conſiſtit, ut aſtrologia, & hæc theorice, id eſt, ſpeculatiua dicitur, nullum exigens actum, ſed ipſo rei, cuius ſtudium habet, intellectu contenta. Quędã in agendo, quæ actu perficitur, & practice, id eſt, actiua dicitur: ut ſaltatio. Quædam in effecto, quæ operis, quod oculis ſubiicitur, cõſummationem, finem accipit: qualis eſt pictura: & ſic definitur: ars, eſt recta ratio rerum faciendarum. Dicta ars ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, id eſt, à uirtute quam Græci uniuſcuiuſque ſcientiam uocant. Eſt etiam ars, quæ conſtat ex præceptorum collectione, ab Arcto, as, quod arctis præceptis, id eſt, anguſtis & breuibus concludatur: ut eſt ars Seruii, ars Donati, ars Priſciani. Ars etiam aſtutia, ſiue ſit in uirtute, ſiue in uitio, dicitur, qua quis non facile falli, ſed magis alios fallere poteſt, quæ græce quoque dicitur τέχνη. Virg. 2. Aene. Dolis inſtructus & arte Pelaſga. Hinc Iners, Solers, Artifex.

ARSACES, pen. cor. ἀρσάκης, nomen proprium Parthorum regis, cuius memoriæ hunc honorem Parthi tribuerunt propter quæſitum, conſtitutumq́; ab eo regnum, ut omneis deinde reges ſuos Arſaces appellauerint, quemadmodum Ægyptij reges ſuos uocauerunt Ptolemæos. quin & Parthi ipſi, ab eo dicti Arſacidæ.

ARSACIA, ἀρσακία, prius uocata Europus, urbs eſt in Media, ſic à Parthis appellata. Strabo lib. 11.

ARSANIAS, ἀρσανίας, fluuius Armeniæ, qui cum Tigri circiter quatuor paſſuum millia fluit, deinde diuiſus in Euphratem illabitur. Plin. lib. 4. cap. 24.

ARSENICVM, ci, ἀρσενικὸν, genus coloris lutei, quod à Plin. auripigmentum uocatur, eo quòd in picturis auri colorem referat. Duo eius ſunt genera, natiuum, & factitiũ. natiuum rurſus eſt duplex: alterum cruſtoſum & in ſquamas ſciſſile, aureo colore micãs, nulliq́; materiæ permiſtum. hoc à nonnullis uocatur foliatum. Huius generis magnam uim Caius princeps, auri auidiſſimus, excoqui iuſſit, & fecit plane aurum excellens. ſed tam exiguum, ut detrimentum ſentiret. Alterum genus glandis effigie, pallidius, & colore ſandaracham referens. hoc ignobilius eſt. nullumq́; ex eo excoquitur aurum. ſæpe in eadem inuenitur gleba cum ſandaracha: à qua ſolo colore differt & coctione, uim alioqui eandem habens. Ex hac ſpecie fit arſenicum factitium: quod quo pacto fiat, uide apud Dioſcor. lib. 5.

ARSENOCONON, ἀρσενόγονον, herba ferentes ſemen teſtibus ſimile: dicta, quòd uino, in quo macerata eſt, epoto, mares generari credantur. Pli. lib. 26. cap. ult.

ARSENARIA, ἀρσεναρία Ptolem. Mauritaniæ Cæſarienſis colonia, tribus paſſuum millibus à mari. Plin. libro. 5. cap. 2. & à Ptolem. lib. 4. cap. 2.

ARSENIVM, ἀρσένιον, Germaniæ oppidum. Ptol. lib. 2. ca. 11.

ARSIA, Hetruſcorum ſilua, Romanorum cum Veientibus & Hetruſcis pugna celebris.

ARSICORAS, Sardorum rex tempore Annibalis. Liuius.

ARSINOE, ἀρσινόη, fuit filia Ptolem. Lagi filij, qui Ægyptum poſt Alexandrum tenuit, & uxor Lyſimachi regis Macedoniæ, forma præſtantiſſima: à cuius nomine Ptolem. Philadelphus eius frater urbem condidit in Cyrenaica regione.

ARTABANVS, pe. cor. ἀρτάβανος, ultimus Arſacidarum fuit Parthorum rex, quem Artaxerxes miles Perſa interemit, ſuisq́; regnum reſtituit, quod poſt Darium regem ab Alexandro uictum ſemper penes Parthos fuerat. Fuit & alter Artabanus, Hyſtaſpis filius, & patruus Xerxis, quem expeditionem in Græciam parantem fruſtra conatus eſt ab inſtituto reuocare. in ipſa quoq; expeditione cum regis cõſilia identidem improbare uideretur, ueluti militiæ

inutilis,ad regni adminiſtrationem in Perſidem remiſſus eſt: ubi poſtea Xerxem obtruncauit.Herod.lib.7.& Iuſtin.lib.2.

Artabazvs,ἀρταβάζης,Armeniæ rex,filius Mithridatis,uir in tam remota barbarie omnium tamen litterarum peritiſſimus. Hic quod exercitum Antonij Parthis prodidiſſet,ab eo Alexandriæ ad ludibrium per urbem circumductus,tandem in carcere necatus eſt.

Artabri, orum,ἀρταβροι,Hiſpaniæ populi in extremis finibus Luſitaniæ, ad Septentrionem & Occaſum, auro, argento, & ſtanno abundantes:dicti ab artabro uicino promontorio.Strab.lib.3.

Artaca,ſiue Artace ἀρτάκη,in Cyzicenorum inſula,mons eſt arboribus plenus, in fronte habens quandam paruam inſulam eodem nomine. Strabo lib.12.& 13.Eſt etiam Stephano Phrygiæ oppidum,Mileſiorum colonia:quod tamen Ptole.lib.5.cap.1.uillam appellat,Plinius portum.

Artacena,æ,ἀρτακηνή,regio Syriæ, Lyco & Capro fluuiis irrigata,in qua Darium ab Alexãdro uictũ, tradit Strabo in princ.li.16.

Artaxata,tum, ἀρτάξατα, clariſſima Armeniæ urbs,ad Araxem amnem ſita,quam Annibal Artaxiæ regi condidit,à quo & nomen accepit:alio nomine Artaxiaſata,ἀρταξιάσατα,Strab.lib.11.

Artaphernes,ἀρταφέρνης,Hyſtaſpis filius, & frater Darii, & primus Sardium præfectus, qui apud Marathoma debellatus fuit. Herod.lib.7.

Artaxerses,ἀρταξέρξης, nomen proprium Xerxis filii, Longimanus dictus,quoniam manum alteram haberet longiorem. Hic ex concubinis 115.filios ſuſcepiſſe traditur,& ex legitimo matrimonio tres,Darium,Ochum,& Ariarathen: quorum Darius à patre rex declaratus,leuem ob cauſſam cum quinquaginta ex fratribus aduerſus eum rebellauit:qui poſtea ſuperati,ad unum omnes cum uxoribus & liberis iuſſu regis interfecti. Fuit & alius Artaxerxes, Cyri iunioris frater,cognomento Memor.

Artaictes,ἀρταΐκτης,Perſa fuit,Seſti præfectus ſub Xerxe, qui cũ multa contra deos hominesq́; nefarie perpetraſſet, tandem à Xãthippo Athenienſium duce captus,palo ſuffixus eſt. Herod.lib.7.

Arteatae,ἀρτεᾶται,gens Perſica,dicta ab Artea Perſidis regione. Stephanus,& Herodot.lib.1.

Artemis,ἄρτεμις,Diana,ſiue Luna,quaſi ἀεροτόμος,aerem ſecans,ut quidam uolunt,uel quod integros faciat partus, ut exponit Str.li.14.

Artemisia,ἀρτεμισία, Mauſoli Cariæ regis uxor, inſignis pudicitiæ,quæ uirum incredibiliter amaſſe creditur. nam & mortui cineres uino commiſtos ebibit: & memoriæ eius tam ſplendidum erexit ſepulcrum,ut magnifica omnia monumenta, Mauſolea deinceps inde fuerint appellata. Eſt & artemiſia, herba inſignis,ab ſinthij modo fruticoſa,maioribus foliis pinguioribusq́;:cuius duo ſunt genera,alterum latioribus folijs,alterum minoribus. nomen accepiſſe putatur ab Artemiſia regina, cum antea Parthenis diceretur.alij ab Artemide putant, quoniam priuatim medicatur fœminarum malis.Vide Pli.lib.25.cap.7.

Artemisivm,ἀρτεμίσιον,ut Demoſthenes pro Cteſiphonte docet, promontorium Eubœæ.eſt item lucus prope Ariciam, Dianæ ſacer,quaſi Dianium dictum. Latini Nemus,& agrum uicinum Nemorenſem dixerunt.

Artemisivs, ἀρτεμίσιος, apud Macedonas menſis Maius dicitur. Quo nomine etiam uocatur mons Arcadiæ.Pli.lib.4.cap.6.

Artemite,ἀρτεμίτη,urbs 50.ſtadijs à Seleucia diſtans Stra. lib.15.

Artemon,[*Artimone*]ἀρτέμων,quid ſit,inter eruditos non ſatis cõuenit.Bayfius credit eſſe uelum maximum in naui: quòd etiam hodie Veneti maximum nauis uelum ita uocant. Alciatus, eſſe uelum addititium: quòd ſcilicet maiori uelo additur & aſſuitur dirigendæ nauis cauſſa.nam Græci ἀρτᾶν dicunt aſſuere, uel appendere,& ἄρτημα appendicem.Alij uolunt eſſe nauis antennam, ex qua uelum ſuſpenditur. Vitru.lib.10. docet artemonem eſſe, quã noſtri,trochleam,Græci ἐπάγοντα uocant. Hac autem in nauibus funes ductarij trahuntur,& armamenta explicantur: ut merito additamentum magis, quàm pars nauis eſſe uideatur. Ait idem ſcriptor,machinas id genus tractorias ad onerandas naues eſſe accommodatas, fieriq́; his trochleis nauiũ ſubductiones. Fuit & Artemon medicus,quem Pli.lib.28.cap.1.ex hominis cremati calua aquam propinaſſe ſcribit aduerſus morbum comitialem. Alius item pictor nobilis,cuius opera enumerat Pli.lib.35. cap.11. Artemon præterea Syrus quidam fuit ex infima plebe, Antiochio regi adeo ſimilis,ut Laodice,necato Antiocho, regni ſucceſſionem per eum fuerit adepta.Pli.lib.7.cap.12.

Arteria,[*Arteria,la canna de la gola,ſtrozza*]ἀρτηρία,Latine uena uitalis ſeu ſemita,in qua eſt uitalis ſpiritus. Pli.lib.11.cap.37. Inter hos latent arteriæ.id eſt,ſpiritus ſemitæ. Gell.lib.3.cap.10. & lib.17.cap.11.& lib.18.cap.10. Arteria eſt,inquit, conceptaculum ſpiritus naturalis miſti confuſiq́; cum ſanguine, in quo plus ſpiritus eſt,& minus ſanguinis,quæ motu,atque pulſu habitum & modum febrium demonſtrat, Antiqui arterias uocant pulſus. Super arterias locantur uenæ, præterquam in dorſo, in quo magna arteria eſt poſita ſuper uenam. Læduntur arteriæ, ſi ante, quam uox bene permulſa eſt,acri clamore compleantur. ergo interuallis longioribus uti conuenit.recreatur enim ſpiritu uox,& arteriæ reticendo acquieſcunt. Dicta Arteria ab eo quòd aer,i.ſpiritus in ea ſeruetur,quaſi τὸν ἀέρα τηροῦσα.Aſpera arteria,τραχεῖα ἀρτηρία, eſt fiſtula exterior colli,ab ore protenſa ad pulmonem, per quam ſpiritus attrahitur & emittitur.

Arthriticvs,ἀρθριτικὸς,ἢ ἀρθριτικός,qui laborat arthritide, hoc eſt morbo articulari.ἄρθρον,enim Græce membrum. Cicero ad Pætum.Non arbitror cocum te arthriticum habere.

Arthritis,idis,ἀρθρῖτις,morbus articularis.

Articvlaris,& hoc re,quod ad articulos pertinet,ἀρθρικὸς,ut, articularis morbus, ἀρθρῖτις, quòd per omnes artus uagetur. hoc morbo Ennius laboraſſe fertur.Serenus: Ennius ipſe pater, dum pocula ſiccat iniqua, Hoc uitio tales fertur meruiſſe dolores. Pro eodem etiam legitur Articularius,a,um.Pli.lib.21.cap.20.articularios morbos ſedat.Idem lib.20.cap.9.

Articvlarivs,rij,ſubſtantiuum,ἀρθρικὸς,qui articulari morbo laborat.Plaut.Merc.Nec podagricus,nec articularius eſt.

Articvlate,articulate pronunciare,eſt,diſtinſte,& quibuſdam uelut articulis.Cic.Att.puellæ ſalutem articulate dices.

Articvlatim,ἀρθρικῶς, per articulos.Plaut.in Epid.iſtic homo te articulatim concidit.

Articvlatio,onis.Plin.lib.16.cap.25.

Articvlosvs,ſi,[*Nodoſo*]ἀρθρώδης,plenus articulis. Plin.lib.24. cap.16.radice longa,ueluti ſignata,articuloſaq́;. Quinct.lib.4.cap. 5.Euitanda conciſa nimium,& uelut articuloſa partitio.

Articvlvs,[*Nodo,giuntura*]ἄρθρον.diminut. ab Artus, & ponitur pro iunctura ſiue nodo uel parte membri. Pli. Articulis membra diſtinxit. Sed & in uite dicuntur articuli nodi, ex quibus gemma erumpit.Cic.in Catone:exiſtit, tanquam ad articulos ſarmentorum,ea quæ gemma dicitur. Articuli etiam in montibus dicuntur. Plin.in calce operis: Aquarum copia,nemorum ſalubritate, montium articulis,ſoli fertilitate,pabuli ubertate. Vbi montium articulos uidetur accepiſſe pro colliculis, & cliuis molliter ſurgentibus. Interdum pro digito.Ouid.lib.2.de Ponto: quid ſit Vtile,ſollicitis ſupputat articulis. Interdum pro momento, καιρὸς,& tempeſtiua rerum faciendarum hora,ἀκμή.Teren.in Adel.Vide ut in ipſo articulo, ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ, oppreſſit eam. Item articulus membrum eſt periodi,quod etiam a Græcis κῶλον appellatur: de quo auctor ad Heren.lib.4.Articulus habetur, cum ſingula uerba interuallis diſtinguuntur cæſa oratione. Similiter articulus, ἄρθρον,à grammaticis dicitur particula,quæ in declinandis nominibus diſcernendi generis cauſſa præponitur: cuiuſmodi ſunt apud Latinos Hic,hæc hoc,apud Græcos ὁ,ἡ,τό.

Artifex,[*Artefice*]δημιουργὸς,τεχνίτης, qui artem aliquam exercet:dictus quòd arte quippiam faciant.Cic.4.Acad.qui diſtingues artificem ab inſcio? Feſtus: Artifices dicti, quòd ſcientiam ſuam per artus exercent:ſiue quòd apte opera inter ſe arctent: qua ex cauſſa etiam artes appellatæ ſunt.

Artificialis,[*Artificiale*]τεχνικὸς,quod arte factum eſt. Hinc antitheton Inartificialis,ἄτεχνος, qui arte caret. Quinct. li.5.c.5.

Artificialiter,aduerbium, τεχνικῶς, artificioſe: cui opponitur Inartificialiter,ἀτέχνως,Idem lib.2.cap.18.

Artificiose,[*Artificioſamente*]τεχνικῶς,aduerb.Cice.1.de Orat. qui illa artificioſe digeſta,generatim componerent.

Artificiosvs,a,um,[*Artificioſo*]ἔντεχνος,plenus artificio. Cice. 2.de Finib.Epicurus de re obſcura,ut phyſici,aut artificioſa,ut mathematici,loqui uult. & de Natu. Deo. Naturam Zeno dixit eſſe ignem artificioſum ad gignendum. Sic artificioſa eloquentia, apud eundem,uel Inuent.

Artificivm,[*Artificio*]τέχνη,ars& ſcientia.Cæſ.7.bel. Gall.uiciſſe Romanos artificio quodam,& ſcientia oppugnationis. Cic.pro Cluent.medici nihil præter artificium præſtare debent. Artificium pro fraude,dolo.Cice.Attico. Quorum artificijs effectum eſt,ut reſp.in hunc ſtatum perueniret.

Artigis,ἀρτιγὶς,Prole.Hiſpaniæ ciuitas,in tractu Bætico, alio nomine Alhama.

Artitvs,pen.pro.dicitur bonis artibus inſtructus.Feſt.

Artocreas,atis,ἀρτόκρεας,neut.gen.ſicut ſimplex κρέας, κτος, cibi genus ex pane & carne minutim conciſa confectũ.uide libell.Apicij.Perſi.Sat.6.Oleam artocreasq́; popello Largior, an prohibes?

Artocopvs,[*Piſtore,panatiere,fornaio,*]ἀρτοκόπος, pe.cor.factor panis.quanquam & pro eo accipitur, cui panis diſtribuendi cura commiſſa eſt.Iuuen.Saty.5.Salua ſit artocopi reuerentia.

Artolaganvs,ni,pe.cor. ἀρτολάγανος, panis genus delicatisſimi, quod cum puſillo uino,lacte,oleo,& pipere coquebatur.Ruel.l.2. ca.14.Pli.li.18.c.11.panes ab obſonijs appellati,ut oſtrearij, à delicijs,

licijs, ut artolagani. Cice. Pæto, lib. 9. Epiſt. Dediſcendæ ſunt tibi ſportellæ, & artolagani tui.

ARTOPTA, ἀρτόπτης, mulier, quæ coquit panem in furno: ab ὀπτάω, co quo. non enim ante bellum Perſicum, teſte Plin. lib. 18. ca. 11. Romani piſtores ſuos habuerunt. Plaut in Aul. artoptam ex proximo utendam peto. Pollux dicit eſſe inſtrumentum in quo panes torrebantur. Alii accipiunt pro uaſe in quo farina ſubigitur.

ARTOPTITIVS PANIS, qui ex fermento duriore conficitur, torreturq́; in artopta. Plin. lib. 18. cap. 9. Ruell. lib. 2. cap. 14.

ARTVO, tuas, διαρθρόω, ab Artus fit. a quo Deartuo, quod eſt per artus diuido. Maternus lib. 5. artuatis uiſcerum partibus.

ARTVS, artuum artubus. pluralis tantum num. [*Nodi*] ἄρθρα, μέλη, nodi in corpore animalis, ex duorum oſſium coeuntibus extremitatibus reſultantes: dicti ab arctandis, i. continendis, & colligandis oſſibus. Virg. lib. 5. Et magni membrorum artus. Quidam diſtinguunt artus a membris, quòd artus oſſa cum neruis & uenis, membra autem propriè uocemus carnem artus tegentem. unde membrana, ſuperior membri pars, hoc eſt pellis. ſed hæc ſæpe confunduntur. Apud Plautú in Men. Artua dicuntur, a nominatiuo Artu: Vt ego huius mēbra, atq; oſſa, atque artua comminuam illo ſcipione.

ARTYNIA, ſtagnū minoris Aſiæ, Olympo Myſiæ monti propinquum. Plin. lib 5. cap. 32.

ARVALES FRATRES, ſacerdotes, quos Romulus inſtituit, ſeq́; inter illos duodecim fratres appellauit, quorum officium erat, Cereri, & Baccho pro frugum & uini ubertate hoſtias mactare, quæ ambaruales dicebantur, quòd ante quam mactarentur, ter circum arua ducebātur. Virg. in Geor. Terq́; nouas circum felix eat hoſtia fruges. Ei ſacerdotio Acca Laurentia, Romuli nutrix, tribuit inſulas albas, & ſpiceam coronam: quæ prima apud Romanos corona fuit.

ARVERNI, ἀρούερνοι, Stepha. Galliæ populi ad Ligerim, qui multis hominum millibus contra Cæſarem profecti ſunt. Strabo lib. 4.

ARVINA, pen. pr. [*Graſſo, lardo*] λίπος, τὸ, durum pingue inter cutē, ut ait Seru Vir. li. 7. Pars lucida ſpicula tergent Aruina pingui.

ARVISIVM, Chii inſulæ promontorium. inde Aruiſia uina Virg. in Dap. Vina nouum fundam calathis Aruiſia nectar.

ARVNCVS, [*Barbetta de la capra*] ἤρυγγος, uillus, à caprarum mento pendens. Plin. lib. 8. cap. 50.

ARVNDINETVM, pen. pro. [*Luogo doue ſono molte canne*] καλαμών, locus arundinibus abundans. ſicut ſalictum & oliuetum, ubi magna copia ſalicum, & olearum. Plin. lib. 10. cap. 32.

ARVNDO, [*Canna*] κάλαμος, aquaticus frutex. Liui. 7. Bel. Pun. alia arundine texta, ſtramento intecta. Et quoniam ex arundinibus fiebant ſagittæ, quandoque Arundo ponitur pro ſagitta. Virg. lib. 6. Æn. Perq́; illa uenit arundo. Hinc Arundineus, nea, neum, καλάμινος, ex arundine.

ARVNS, uates thuſcus diuinandi ſcientia inſignis. Luc. lib. 1. Aruns incoluit deſertæ mœnia Lunæ. Eſt item nomen uiri, qui Camillam occidit, de quo Virg. lib. 11. Æn. Fuit etiam Tarquinii Superbi filius natu maximus, qui Iunium Brutum in pugna interemit, & ab illo uiciſſim haſta traiectus eſt. Liu. lib. 1.

ARVNDINACEVS, a, um, [*Coſa che ha forma di canna*] καλαμοειδὴς, ſimilis arundini: ut folium arundinaceum. Pli. li. 18. cap. 7. Frumentis folium arundinaceum, fabæ rotundum, & magnæ leguminū partis.

ARVNDINOSVS, a, um, adiect. καλαμώδης, abundans arundinibus. Catull. Quæq́; Ancona, Cnidumq́; arundinoſum Colis.

ARVNDIFER, adiect. ferens arundines. Ouid. 5. Faſt. Tybris arundiferum medio caput extulit alueo.

ARVPENVM, Iapodū oppidū i cōfinio Iſtriæ, & Illyrici. Stra. li. 4. & 7.

ARVVM, ui, [*Campo*] ἄρουρα, ab arando ager aratus, Var. 1. de re ruſti. cap. 29. Aruum quod aratum, nec ſatum eſt. Saluſt. Numidæ pabulo pecoris magis, quam aruo, ſtudent. Pro eodem, Ager aruus dixit Plaut. Truc. Nō aruus hic, quod arari ſoleat. ſed paſcuus eſt ager.

ARX, ἀκρόπολις ἄκρα, ab arceo, quia arcet, i. prohibet hoſtes accedere. Eſt enim locus urbis in monte ſitus, natura munitus. Inde loca omnia, unde facile poſſunt depelli hoſtes, Arces dicuntur. Vel (ut Solin. inquit) ab Arcadibus dicta eſt arx, qui municiſſimos quoſque colles ſub Euandro tenuerunt. Virg. 2. Æn. Quo res ſumma loco Panthu? quam prendimus arcem? Cice. in Parado. Hoc opus tale non eſt, ut in arce poni poſſit.

A ANTE S

AS, aſſis, ἀσσάριον, libra, à Græcis Mna. Mina a noſtris, interpoſitione i litteræ, quæ ex 96. drachm. conficitur, ſiue 12. uncijs. Vncia, οὐγγία, uero ab uno dicitur. Sextans, ἑξημόριον, unciæ duæ, quaſi ſexta pars aſſis. Quadrans τετραστημόριον, unciæ tres, quarta pars aſſis, qui & Triuncium dicitur. Triens, τριτημόριον, quatuor unciæ, tertia pars aſſis. Quincunx, unciæ quinque. Semis, ἡμιλίτριον, unciæ ſex, dimidium aſſis, ſiue ſelibra: id eſt, media pars libræ, quaſi ſemias. Septunx, unciæ ſeptem. Bes, διμοιρία, unciæ octo, dempto triente ab aſſe, quaſi Des. Dodrans, τριμοιρία, unciæ 9. ab aſſe dempto quadrante, quem & Nouuncium dicimus. Dextans, unciæ 10. dictus, quòd aſſi deſit ſextans, hoc eſt unciæ duæ. Deunx, unciæ 11. quaſi unica dempta ex aſſe uncia. Æris autem minima pars Sextula dicitur, quod ſit ſexta pars unciæ. Semuncia, dimidia pars unciæ. Sicilicum, ſemunciæ dimidium, ita dictum, quòd ſemunciam ſecet. Sicilire enim antiqui dicebant, quod nos Diuidere: unde etiam Siciliæ nomen manſit. Et ſciendum, quod uolentes aliquid diuidere in partes æquales, ut hæreditatem, & quid his ſimile, id Aſſem appellauerunt, & parteis uncias. Vnde illud Pli. de luna li. 2. c. 14. Haud dubium eſt lucere dodranteis ſemuncias horarum ab ſecunda abicientem uſque ad plenum orbem. Vnde etiam habemus: Ex aſſe hæredem fecit, ἐξ ὅλου κλήρου, id eſt, totius hæreditatis. Suet. in Cæſa. inſtituit hæredes, Octauium ex dodrante, Pinarium & Pædium ex quadrante. Interdum As dicitur nūmus æreus libralis, quòd eſſet unius libræ, ita dictus ab ære. Hor. uilem redigatur ad aſſem. Valebat autem as (inquit Budæus) quaternos denariolos noſtros, paulo pluris. Inde dupondius, ex duabus libris. Et ſeſtertius, duarum librarum & ſemiſſis. Interdū triens, quadrans, quincunx, & ſimiles partes aſſis apud poetas accipiuntur pro calicibus, aut menſura poculorum. Propert. Cū fuerit multis exacta trientibus hora. Marti. Te conuiua leget mixto quincunce. Componitur as cum eo quod eſt, tres, & fit treſſis. Perſius: Hic Dama eſt, non treſſis agaſo. Ex octo, & as, fit octuſſis. Horat. Quanti emptæ? octuſſibus. Et ſic per omnes numeros uſque ad 100. ut cētuſſis. Perſ. & centū græcos curto cētuſſe licet.

ASACHAE, populi in montibus Æthiopiæ, uiuentes elephantorum uenatu. Plin. lib. 8.

ASACVS, fluuius Heracleam alluens, ſitam ad radices montis Oetæ, teſte Liu. li. 3. de Bel. Ma. Pli. lib. 4. cap. 10. Apilam uocat.

ASALA, ἄσαλα, nomen proprium montis. Suidas.

ASANDER, dri, ἄσανδρος, uiri proprium apud Stra. li. 7. qui Tauricam Cherrhoneſum a continente ſeparauit, ducto per eius Iſthmū muro, à ſinu Carcinitico uſque ad Mæotim paludem.

ASARVM, pen. cor. ἄσαρον, teſte Plin. lib. 12. cap. 13. herba folia habens ſimilia hederæ, rotundioribus tamē & mollioribus, flore purpureo, radice Gallici nardi, ſemen acinoſum, ſaporis calidi, & uinoſi. Hec herba etiam hodie (ut Ruellio credimus) Gallorum lingua Aſarum appellatur, Baccara, & Cabara. Id certū eſt uel Dioſc. teſtimonio, eandē herbā eſſe cū ea, quæ alio nomine Baccar dicit.

ASAROTVM, pen. pro. ἀσάρωτον, pauimentum picturæ, arte elaboratum, a Græcis inuentum: ſic dictum, quod uerri non debeat. deducitur ab α priuatiua particula, & σαίρω, uerro, ſcopo. ſolebāt quippe purgamenta cœnarum, quæ σύρματα uocantur, è pauimento euerri, dum ſubtegulanea pauimenta in uſu erant. poſtea aſarotis inuentis, ceſſauit uſus ſcoparū, manibusq́; colligi purgamenta cœperunt, pauimenta uero ſpongiis mundari. Papin. li. Siluarum, Superantq́; nouis aſarota figuris. uide Pli. lib. 36. cap. 25.

ASBESTINVM, ἀσβέστινον genus lini, quod ignibus non abſumitur. Plin. lib. 16. cap. 1.

ASBESTVS, ἄσβεστος, nomen lapidis ferrei coloris, in montibus Arcadiæ naſcentis, qui ſic ardet. ut nō poſſit extingui. Pli. li. 36. ca. 10.

ASBOSTVS, pen. prod. ἄσβωστος. urbs Theſſaliæ. Stephano.

ASCA, oppidum eſt Arabiæ, apud Strabonem lib. ulti.

ASCALABOTES, ἀσκαλαβώτης, aial ueuenatū, ex genere ſtellionum, diuerſum ab eo, quod Itali ſua lingua Tarātulum uocant. Pli. li. 20 ca. 4. παρὰ τὸ ἀσκαλαβώτης, ... τὸ ...

ASCALINGIVM, Ptolomæo urbs Germaniæ, hodie Hildesheym.

ASCALONIVM, ἀσκαλώνιον κρόμμυον, cæpe genus. Pli. lib. 19. cap. 6.

ASCANIA, æ, ἀσκανία, inſula una Sporadū, non procul ab Anaphe, & Aſtypalæa. Pli. li. 4. ca. 11. Eſt & Aſcania, Phrygiæ locus: de quo Plin. li. 5. cap. ult. Item alius ſuperiori Myſia, ſiue Bithynia, iuxta Aſcanium lacum. ad differentiam ſuperioris, quam Phrygiam appellat. Vide Strab. lib. 12. & 14.

ASCANIVS, ἀσκάνιος, Æneæ filius, teſte Virg. ex Creuſa regis Priami filia, & fugæ laborumq́; in quærendis ſedibus ſocius. Liuius libro primo. dubitat, Creuſæne, an Lauiniæ filius fuerit. ſed poetæ omnes & ceteri hiſtorici cum Virgilio Creuſæ filium fuiſſe affirmāt. Dictus eſt autem primum Aſcanius ab Aſcanio Troiæ fluuio, deinde Ilus ab Ilo Troianorum rege, poſtea Iulus a prima barbæ lanugine. Vnde Virg. 1. Æn. At puer Aſcanius, cui nunc cognomen Iulo additur, Ilus erat, dum res ſtetit Ilia regno, & c. Troia diruta, cum patre poſt multos errores in Italiam uenit, ubi, Turno occiſo, & patre etiam mortuo, cum apud Lauinium 30. annis regnaſſet. Albam longam condidit, annos 38. regnauit: & cum uideret filium Iulum Syluium regno non ſatis aptum, Syluium Poſthumum fratrem, ſed ex diuerſa matre, pietate & iuſtitia præſtantem, regni hæredem reliquit. Eſt præterea Aſcanius, Myſiæ ſuperioris, ſiue Bithyniæ lacus, fluuium emittens eiuſdem nominis, qui

circa Eribœam in Propontidem illabitur. Virg.3. Georg. Trans Gargara,tranſq; ſonantem Aſcanium.Vide Stra.li.12.&.14.

ASCARIDES, ἀσκαρίδες, uermes exigui ex genere lumbricorum. Gal.li.ulti.Meth.

ASCENDO,dis,[*Aſcendere,ſalire,montare*] ἀναβαίνω, ex Ad & Scando,ſed abiicitur d, ſignificat ſurſum,ſiue ad aliquid ſcando. Ter. in Adel. Nauem aſcendit. Aſcendere in concionem, eſt, in eum locum,unde oratio ſolet haberi ad populum. Ci.Att. in concionem aſcendit.

ASCENSVS, ἀνάβασις,pro aſcendendi actu.Ci.pro Domo: Homines audaces ab eius templi aditu, atque aſcenſu prohibuiſti.

ASCIA,æ,[*Aſcia*] ἀξίνη, fabri lignarii inſtrumentum quo fabricæ materiæ dolantur. Pli.lib.16.cap.40.Diminutiuum eſt Aſciola.

ASCIBVRGIVM, urbs inter Germanos. ſua lingua Emerich uocant.

ASCIO,as,[*Aſciare,polire*] λαξεύω, aſcia cædo. Vitru. lib.7.cap.2. calx in lacu macerata aſcietur.Exaſciatum opus apud Plau.pro polito,perfecto.

ASCISCO,ſcis, ſciui,aſcitum: uel etiam(ut quibuſdam placet)Aſcio, aſcis,[*Attribuire*] ἐπάγομαι, προσάγομαι, εἰσδέχομαι, προσκαλοῦμαι, aliunde ſumo, expeto,aſcribo.Accuſatiuum poſt datiuum ſemper ferme poſtulat.Quinct. li.8.id cuſtodiendum,ne,quod ſimilitudinis gratia aſciuimus,aut obſcurum ſit,aut ignotum. Cic.pro Domo: Iſtam ſapientiam mihi non aſciſco.Cice.pro Arch.perficiam, ut Licinium, ſi ciuis non eſſet, putetis aſciſcendum fuiſſe:id eſt, donandum ciuitate. Contrarium eſt Deſciſco , ἀφίσταμαι,quod cum ablatiuo ſemper conſtruitur cum a, uel ab : & ultra ablatiuum aliquando habet accuſatiuum cum ad. ſignificat,ab imperio alterius ſubtrahere , ut milites à duce, populi a domino,ad alterius imperium tranſire.Liu.lib.2.Præneſte à Latinis ad Romanos deſciuit.Lactan. li.4.Deſciuerunt à te, & abiecerunt legem tuam.

ASCITAE, Arabes dicti ab utribus, quos Græci ἀσκοὺς uocant: quia bubulos utres binos ſternentes,piraticam exercent.Pli.li.6.c.29.

ASCITES, ἀσκίτης, hydropis ſpecies, in qua plus ſeſe humoris promit,ſpiritus autem minus.Cui opponitur Tympanites,in quo plus ſpiritus,quàm aquæ.Celſus lib.3.cap.21.

ASCLEPIAS,adis, ἀσκληπιάς,herba,ramos oblongos, & hederæ folia habens:dicta ab Aſclepio inuentore.Dioſc. li.3.& Pli.li.26.c.5.

ASCLEPIADES, ἀσκληπιάδης, nomen hiſtorici Cyprii. floruit quo tempore Pygmalion regnabat in oriente. Alius fuit philoſophus cæcus,quem ferunt(ut Cice.lib.5.Tuſc.)cum quidam quæreret, quid ei cæcitas attuliſſet, reſpondiſſe ut puero uno eſſet comitatior. Fuit & alius Aſclepiades Pruſienſis medicus, qui lapſu ſcalarum interiit. Fuit & alius Aſclepiades poeta : unde carmen Aſclepiadeum.

ASCLEPIODORVS, ἀσκληπιόδωρος, nobilis pictor, quo nemo felicius ſymmetriam membrorum obſeruauit.Pli.lib.35.cap.10.Fuit & Aſclepiodorus Alexandrinus, ſingulari ingenio ad omnia mathematica, ad inquiſitionem cognitionemq; herbarum & lapidum.Suidas.

ASCONIVS Pædianus, grammaticus & hiſtoricus, ſub Nerone clariſſimus,qui in Ciceronis orationes reliquit commentarios. uixit annos 85.& Euſebius.

ASCOPERA,[*Sacchetto,borſa di cuoio*] ἀσκοπήρα, ſacculus pelliceus ab ἀσκὸς πήρα.Suet.in Nerone:Collo aſcopera deligata.

ASCRA, ἄσκρη,uicus Bœotiæ in aſpero & ſterili loco , in dextra parte Heliconis,Heſiodi patria. Inde Aſcræus, a,um, ἀσκραῖος,adiectiuum, Virg.2.Geor.Aſcræumq; cano Romana per oppida carmen. Et Ouid.6.Faſt.

ASCRIBO,pſi,ptum[*Sottoſcriuere,attribuire*] προσγράφω, προστίθημι, ex Ad & Scribo,ſignificat ſubſcribo, hoc eſt, ad ſcriptum aliquod, nomen uel ſententiam meam ſubiungo . Cicer.de Leg.1. Aſcribito me fratris ſententiæ.Idem ad Att.ſalutem utrinque aſcribito. Significat & aſciſco.Cic.pro Archia: aſcribi ſe in eam ciuitatem uoluit.id eſt,ciuis fieri uoluit. Dicimus Aſcribere ciuitati, in ciuitatem,uel in ciuitate. Item Aſcribere eſt attribuere, adiungere, uel aſſignare.Cic.Dolabellę.hominum opinio ſocium me aſcribit tuis laudibus. Cũ datiuo.Cum præpoſitione uero in uel,ad,idem Offic.lib.3. petiuit, ut ſe in amicitiam tertium aſcriberent , & ad Q.fratr. Hunc ad tuum numerum aſcribito.Et in malam partem, pro imputare, προστιθέναι, ἀνατιθέναι. Ci.neque mihi negligentiam uelim aſcribas.Ab aſcribo aſcripti dicebantur, qui in colonias nomina dediſſent, ut ceteris colonis adderentur. Item aſcripti milites, qui ſupplendis legionibus aſcribebantur.

ASCRIPTICIVS,[*Colui che è ordinato à qualche coſa*] προσέγγραπτος, προσεγγεγραμμένος, ad aliquam rem aſcriptus. & dii aſcripticii , qui diis maiorum gentium opponũtur,de quibus Bud.in Pan. item ciues aſcripticii, ꝙ natis ciuibus adiuncti, ſe iã in alterius imperiũ dediderunt.Aſcriptiuus idẽ quod aſcripticius, apud.Pla. in Men.

ASCRIPTOR,ris, προσγραφεύς, qui rei alicui nomen ſuum aſcribit, alteriuſue acta approbat. Cic. pro domo: Ille nouitius Ligur,uenalis aſcriptor,& ſubſcriptor tuus. Idẽ ad Quir.poſt red. Itaque is fuit non mõ ſalutis defenſor,uerũ etiã aſcriptor dignitatis meæ.

ASCRVIVM, ἄσκρουιον,urbs Liburnię Ptol.Pl.l.3.c.22.Aſcriuũ uocat.

ASCVLVM, ἄσκουλον,oppidum Piceni: unde Aſculanus. uide Plutar. in uita Pyrrhi.

ASCYRON, ἄσκυρον,herba hyperico ſimilis, comas habens,quæ manibus tritæ,ſucco ſanguineo manant. Pli.lib.26.cap.4.

ASDRVBAL, ἀσδρούβας, gener Amilcaris patris Annibalis, qui poſt eius mortem ſeptem annos imperium tenuit:demum à ſeruo barbaro,cuius dominũ occiderat,interfectus eſt. Liu.li. 21. Aſdrubal alius fuit Annibalis frater, qui cum in Italiam traiecilſet cum magnis copiis, ut fratri ſuppetias ferret, iuxta Thraſimenum lacum à Claudio Nerone, & Liuio Salinatore conſulibus uictus eſt, & occiſus.uide Liu.li.22.& Plutarchum in Annibale. Fuit præterea Aſdrubal,cui Caluo cognomen erat, qui in Sardiniam dux claſſis miſſus.Liu.Aſdrubal præter hos alius fuit dux bello tertio Punico, à Scipione Æmiliano tanta clade ſuperatus, ut ciuitatis ſecuta ſit deditio. Liu.lib.35. Aſdrubal item, Giſconis filius: de quo Plutarchus in Scipione.

ASELLA,[*Aſinella*] ὀνίσκη,diminut.ab aſina:ut aſellus, ὀνάριον, ab Aſinus.Ouid.3.de Arte:ut rudit à ſcabra turpis aſella mola.

ASELLVS,[*Aſinello*] ὀνάριον,dimin.ab Aſinus.Mart.l.6.auribus lõgis quæ ſic mouentur,ut ſolent aſellorum. Aſellus etiam eſt nomen piſcis,quòd ſit colore cinericio,ſicut aſinus.Pli.li.9.cap.17.Eſt & nomen duarum ſtellarum in ſigno Cancri. Pli.li.18.cap.35.

ASIA,pe.co. ἀσία, nomen tertiæ partis orbis, quo ad numerum:nam quo ad magnitudinem, dimidia reperitur. Eſt autem duplex Aſia, maior,ſcilicet , & minor.Aſia minor in quatuor partes diuiditur, in Phrygiam, Lydiam, Myſiam, & Cariam. Maior autem Aſia diſtinguitur ab Europa Tanaide fluuio,ab Aphrica autem Nilo. Dicta eſt autem Aſia ab Aſiæ nympha, Oceani, & Tetyos filia, Iapeti coniuge,ex qua Prometheum ortum ferunt: ſiue, ut quidam uolunt,ab Aſio Manei Lydi filio. Ab Aſia fit Aſius,ſia, ſium,Aſiacus, Aſiaticus, Aſianus, & Aſis,idis: de quibus infra.Eſt & Aſia, ἀσία λίμνη, nomen paludis in Myſia,prope Cayſtrum fluuium,à quo uicinos campos Aſia prata uocauit Virg.1.Geor.In hac autem ſignificatione Aſia primam ſyllabam producit, aliter eandem corripit.

ASIANVS, a, um, ἀσιανός, unde Aſiani oratores dicti qui redundanti orationis genere utebantur:qualis oratio eorum, qui in Aſia nati erant,aut inſtituti.

ASIACVS,a,um, ἀσιακός, poſſeſſiuum ab Aſia. Ouid.12.Met.Ecquid, ubi Aſiacas caſuras aſpicis arces,Ingemis?

ASIATICVS,a,um, ἀσιατικός,Aſianus.Cic.de Cl.Ora. Genera Aſiaticæ orationis duo ſunt.Sic aſiaticæ pecuniæ, idẽ pro lege Manilia.

ASIDA,æ,oppidum mediterraneum in Bætica,Pli.lib.3.cap.1.

ASILAS, ἀσίλας,auguris nomen,qui Æneæ in auxilium uenit contra Turnum.Virg.lib.10.hominum diuumq; interpres Aſilas,&c.

ASILVS, οἶστρος,pen.prod.muſcæ genus, gregibus maxime infeſtum: unde etiam à Græcis œſtros appellatur.hoc Iuno pellicem Io mutatam in iuuencam adegit ad inſaniam.de hoc Virg.3.Geor.

Eſt lucos Silari circa,ilicibusq; uirentem
Plurimus Alburnum uolitans, cui nomen Aſilo
Romanum eſt,œſtrum Graii uertere uocantes,
Aſper,acerba ſonans,quo tota exterrita ſiluis
Diffugiunt armenta. Naſcitur è latiuſculis quibuſdam beſtiolis quæ in fluuiis ſupernatant. unde circa aquas magna aſilorũ copia.

ASINARIVS, ὀνικός,adiect.quod ad aſinos pertinet:ut Aſinaria Plauti comœdia,quòd de aſinorum uenditione tractet.

ASINARIVS,rii,[*Aſinaio*] ὀνηλάτης, qui aſinas paſcit,uel cuſtodit.Cato de re ruſt.cap.10.

ASINE,es, ἀσίνη,oppidum Peloponneſi in ſinu Meſſenio. Lucan.li.8. Quas Aſine cautes, & quas Chios aſperat undas. Hinc ſinus Aſinæus,Straboni lib.8. & Pomp.Mel.lib.2.Aſine item inſula una ex Sporadibus,in mari Adriatico. Pomp.lib.2.

ASINIVS, ἀσίνιος, Romæ familia fuit, ab aſinis dicta, ut Porciorum à porcis.ex hac erat Aſinius Pollio, Auguſti familiaris , cui Quinctilianus multam tribuit inuentionem.huius filius Aſinius Gallus librum conſcripſit:de comparatione patris ſui & Ciceronis uide Gellium lib.17.cap.1.

ASINVS,[*Aſino*] ὄνος,animal notum.M.Varr.de re ruſt. lib. 2.cap.8. ex equa & aſino fit mulus:ex equo & aſina hinnus. Aſini in Achaia optimi Arcadi,in Italia Reatini.Pli.lib.8.cap.43.

*ASINVM uidetur Catullus dixiſſe, non animal, quod uulgo notum eſt ; ſed lapidem molarem,in epigrammate, quo exagitauit Æmilii cuiuſdam deformitatem, quem ait piſtrino atque Aſino tradi oportere. Græci certè & beſtiam illam & molam eodem nomine appellant. Itaque Heſychius ὄνον ait eſſe ſuperiorem in piſtrino lapidem.

ASINIRVS,

ASINIVS, a, um, [*Aſinino*] ὄνειος, adiect. quod eſt aſini: ut, Pullus aſininus, Var. 2. de re ruſt. cap. 8. Lac aſininum, Pli. lib. 28. cap. 10.

ASIO, onis, ὦτις, auis, ex genere nocturnarum, minor bubone, plumas erectas habens aurium modo. Pli. lib. 10. cap. 24.

ASIS, dis, ἀσίς, ἀσιάτις, ab Aſia. Oui. 9. Met. celeriq; carina Ægeas metiris aquas, & Aſide terra mœnia conſtituis.

ASIVS, ἄσιος, filius fuit Dymantis, & frater Hecubæ, ſed ex diuerſis patribus. Homerus. 2. Il. Eſt & Aſius, Ptolemæo, Sennonum fluuius iuxta Senogalliam in mare Adriaticum influens, idem (ut opinor) cum eo, quem Plinius Æſim appellat.

ASOPIS, idis, ἀσωπίς, regiuncula Peloponneſi, in tractu Achaiæ: dicta ab Aſopo fluuio, cui adiacet. Ab Homero Arœthyrea dicitur teſte Pli. lib. 4. cap. 5. Strabo lib. 8. etiam Aſopiam appellat.

ASOPIADES, ἀσωπιάδης, patronymicum maſculinum, quod apud poetas accipitur pro Aeaco, Aſopi nepote, qui pater fuit Æginæ matris Æaci. Oui. li. 7. Meta. Pauſaniæ & Hippodrumi, qui Romæ docuit ſub Alexādro Seuero. Scripſit Aſopiades, petis irrita dixit.

ASOPVS, ἄσωπος, fluuius Peloponneſi, qui è Chronio monte Mediā præterfluēs Corinthi regionem, in ſinum labitur Corinthiacum. Eſt & alius eiuſdem nominis fluuius in Bœotia, qui Thebas, Plateas, & Tanagram præterfluit. Item alius in Aſia proprie dicta, qui una cum Capro fluuio Laodicen urbem celeberrimam alluit, Lyco flumini impoſitam. Eſt & quartus in Paro inſula. Horum omnium meminit Strabo lib. 8. Hinc Aſopis, idis, ἀσωπίς, patronymicum fœmininum, quo poetæ utuntur pro Ægina Aſopi filia.

ASOTVS, [*Laſciuo, prodigo*] ἄσωτος, pe. pro. laſciuus, helluo. Cic. 2. de Nat. Deo. aſotos ex Ariſtippi, acerbos ex Zenonis ſchola exire.

ASPALATHVS, ἀσπάλαθος, ſpina candida, teſte Pli. lib. 12. cap. 24. magnitudine arboris modicæ, flore roſæ, cuius radix unguentis expetitur. putatur eſſe quod hodie Lignum Rhodium appellant. Ruel. lib. 1. cap. 38.

ASPHALTION, ἀσφάλτιον, ſpecies trifolii, apud Dioſc. lib. 3.

ASPARAGVS, gi. pe. cor. [*Sparagi*] ἀσπάραγος, herba eſt fœniculi folio, bacciſq;, cum maturuerint, rubris. Duo eius ſunt genera, alterum ſatiuum, alterum ſilueſtre, quod peculiare uocabulo Corrudam uocauerunt. Pli. lib. 19. cap. 4. Silueſtres fecerat natura corrudas, ut quiſque demeteret paſſim. ecce altiles ſpectantur aſparagi.

ASPASIA, ἀσπασία, mulier Mileſia, acutiſſima ſophiſtria, rhetorices peritiſſima. hanc ab Athenienſibus captā Pericles duxit uxorem.

ASPASIVS, ἀσπάσιος, ſophiſta Rauennas, Demetriani filius. de hoc multa Philoſtratus. Fuit item Aſpaſius cognomento Byblius, qui de Byblo patria ſua librum cōdidit, atq; artem rhetoricam ſcripſit & panegyricum in Adrianum principem. Suid. Præterea Aſpaſius Tyrius hiſtoricus, qui de Epiro uariā hiſtoriā ſcripſit. idē Suidas.

ASPECTABILIS, le, [*Coſa che merita d'eſſer ueduta*] dignum quod aſpiciatur. Cic. de uniuerſ. Deus animal aſpectabile, in quo omnia animalia continerentur, effecit. Interdum id, quod uideri poteſt. Idem de uniuerſitate, aſpectabile, itemq; tractabile omne neceſſe eſt eſſe quod natum eſt.

ASPECTO, as [*Guardar fiſſo*] ἐφορᾶν, ſæpe, aut fixe aliquem intueor. Virg. 1. Æn. Aduerſaſq; aſpectat deſuper arces.

ASPECTVS, [*Aſpetto, ueduta*] ὄψις, ἐπίφασις, uiſus & intuitus. Virg. 1. Æn. Teq; aſpectu ne ſubtrahe noſtro.

ASPELIA, unum ex Cypri inſulæ nominibus, apud Pli. lib. 5. cap. 31.

ASPELLO, is, [*Rimouere*] ἀπωθέω, abigo, arceo. Cic. 3. Tuſc. longe à lecto numine aſpellor Iouis. Plaut. in cap. Neque ſpes eſt, quæ mihi hunc aſpellat.

ASPENDIVS, citharœdus, ἀσπένδιος, κιθαριστής, prouerbio dici ſolet in eos, qui rei nullius, quā priuati ſui compendii rationem habēt. tractum ab artifice quodam Aſpendio, qui tam leuiter ſiniſtra manu citharæ ſuæ chordas mouebat, ut ſonus ad ipſum tantum citharœdum, aut certe ad proxime aſtantes perueniret. Cic. in. 3. Verr. Aſpendium cithariſtam, de quo eſt Græcis hominibus in prouerbio, quem omnia intus canere dicebāt, ſuſtulit. In quo Ciceronis exemplo, Intus canere, prouerbialiter dictum eſt, pro, omnia priuato met iri emolumento.

ASPENDVS, ἄσπενδος, Steph. Pamphiliæ urbs, Argiuorum ædificiū, teſte Pomponio lib. 1. Hic Veneri ſuibus ſacrificabant: quòd auctor eius generis Mopſo, ex Argis huc proficiſcenti, occurrit ſus.

ASPER, ra, rum, [*Aſpro, inſoaue*] τραχύς, quod uiſu, uel guſtu, uel tactu, alio'ue ſenſu inſuaue eſt. uidetur deductum à Græco ἄσπορος. Lene, & aſperum contraria. Cice. 2. de Fin. Senſus iudicat dulce amarum, lene aſperum. Læuis & aſper contraria: Cice. in Part. orat. in locis & illa naturalia, læues an aſperi. ſalubres an peſtilentes. Aſpera ſignis pocula. Virg. 5. Æneid. Transfertur & ad alia quæ dura ſunt. Terent. Aſperum pater hoc eſt. Vnde & pro nocente quandoque capitur. Virg. 3. Geor. Aſper, acerba ſonans. Et pro iniquo Idem. 1. Æn. Quin aſpera Iuno. Cic. pro Cn. Plan. quos natura putes aſperos, atque omnibus iniquos. Pro faſtidioſo, & ingrato. Virg. 8. Æn. Rebuſq; ueni non aſper egenis. Aſpera & horrida oratio. Cic. in Orat. aſpera, triſti, horrida oratione, neque perfecta, neque concluſa. Aſpri, pro aſperi, ſyncreſis uſitata poetis. Virg. 2. Æn. Improuiſum aſpris preſſit qui ſentibus anguen.

ASPERE, aduerb. dure, & inſolenter. Cic. de Amic. monere, & moneri, proprium eſt ueræ amicitiæ, & alterum libere facere, non aſpere, alterum patienter accipere.

ASPERITAS, atis, contraria lenitati. Cice. 4. de Fini. Quam illorum triſtitiam atque aſperitatem fugiens Panætius, nec acerbitatem ſententiarum, nec diſſerendi ſpina probauit. Aſperitas animi, ſiue animæ, pro difficultate ſpirandi. Pli. lib. 22. cap. 24. Ergo & hæc animi aſperitas, ſeu potius animæ, dulciore ſucco mitigatur.

ASPERITER, pro eodem apud Næuium in pullis. Vbi tu nequaquam cubares aſperiter. Nonius.

ASPREDO, pen. pro. idem quod aſperitas. Celſus lib. 5. cap. 26.

ASPRITVDO, inis. Celſ. lib. 6. cap. 6.

ASPER NVMMVS, qui recenter cuſus ſignatuſq; eſt, quòd pluſculum habeat aſperitatis, quam qui iam manibus tritus eſt. Perſius: Quid aſper Vtile nummus habet. Suet. in Ner. Exegit nummum aſperū.

ASPERGO, gis, ſi, ſum, [*Spergere, ſpruzzare*] ἐπιπάσσω, ῥαίνω, βρέχω, διυγραίνω, ex ad & Spargo, quaſi ad aliquid ſpargo, uel aliquantulum madefacio. Regit autem uel accuſatiuum ſolum. Plautus. Aſperſiſti aquam. Vel accuſatiuum cum datiuo. Virg. lib. 3. Geor. Pecoriq; aſpergere uirus. Vel accuſatiuum cum ablatiuo. Plautus in Epiſt. Guttula pectus mihi aſperſiſti. Vel ablatiuum cum præpoſitione. Ex Cic. Fam. 6. eodem fonte ſe hauſturum intelligit laudes tuas, è quo ſit leuiter aſperſus.

ASPERSIO, onis, ῥαντισμὸς, Ci. 2. de Leg. aſperſione aquæ tollitur.

ASPERSVS, huius aſperſus, nomen. Plin. lib. 11. cap. 53. inſecta olei aſperſu necantur.

ASPERGO, inis, [*Spruzzo*] ῥαντισμὸς, aſperſio. Virg. Æneid. lib. 3. Salſa ſpumant aſpergine cautes.

ASPERNABILIS, [*Degno d'eſſere ſprezzato*] εὐκαταφρόνητος, dignus ut ſpernatur. Gellius.

ASPERNATIO, καταφρόνησις, contemptus. Cic. 4. Tuſc. perturbationes ex aſpernatione rationis eueniunt.

ASPERNOR, aris, [*Sprezzare*] καταφρονέω, à Sperno recuſo, auerſor faſtidio. Ter. in Phor. Quam is aſpernatur nunc tam illiberaliter.

ASPERO, as, pe. c. [*Inaſprire*] τραχύνω, aſperū facio. Col. li. 9. aſſerculi paulū formatis gradibus aſpantur, ne ſint lubrici. Virg. pro Coagulo poſuit. lib. 3. Et glacialis hyems Aquilonibus aſperat undas.

ASPHALTITES, ἀσφαλτίτης, lacus Iudææ bitumen gignens: unde & nomen habent. ἄσφαλτος, enim bitumen. nullum corpus uiuum in eo ſubmergitur: unde & Mare mortuum dicitur. Plin. lib. 5. cap. 15. & 16. & Iuſti. lib. 36.

ASPHODELVS, li, ἀσφόδελος, herba alio nomine Anthericon. eius duæ ſunt ſpecies, ſexu diſcretæ. marem Albucum nominant, fœminam Haſtulam regiam, quòd dum floret, regii ſceptri effigiem referat. Pli. lib. 20. cap. 17. & Ruell. lib. 2. cap. 99.

ASPICIO, is, ex Ad & Specio, antiquo uerbo (teſte Var.) e in i mutata: [*Vedere, guardare*] ἐφορᾶν, ἐμβλέπειν, intueri, oculos in rem aliqua intendere. Ter. in An. inter mulieres unā aſpicio adoleſcētulā.

ASPIDISCI, ἀσπιδίσκοι, breuia ſcuta, & in ſcuti modum orbicularia ornamenta. Cœl. lib. 13. cap. 61.

ASPILATES, ἀσπιλάτης, gemma ignei coloris, quam Democritus tradit in Arabia gigni, & in auium quarundam nido inueniri; eamq; ex cameli pilo ſpleneticis alligatam, malo iliorum mederi. Eſt & altera eodem nomine, argentei coloris, lymphatis utilis. utriuſq; meminit Pli. li. 37. cap. 10.

ASPIRATIO, tionis, uerbale, ἐπίπνοια, actus aſpirandi, i. inſpirandi, nempe dum aerem in corpus intromittimus Cic. 2. de Nat. Deo. Animantes aſpiratione aeris ſuſtinentur. Eſt item, δασεῖα, ſpiritus aſper, quo litteras quaſdam uegetiore ſono efferimus. Cic. 3. de Orat. Maiores nuſquam, niſi in uocali, aſpiratione utebantur.

ASPIRO, ras, pe. pr. [*Spirare, fauorire*] ἐπιπνέω, afflo: ex Ad & Spiro, ſed, d, abiicitur. Virg. Aſpirant auræ in noctem. Habet autem uel datiuum, uel accuſatiuum cum Ad. per metaphoram ponitur interdum pro auxilum præbere, ἐπικουρεῖν, ἐπαρήγειν. Virg. 2. Æn. Aſpirat primo fortuna labori. Tractū à nauigantibus, quibus ſpirantes auræ fauent. Interdum pro incumbere, & quaſi toto ſpiritu intentum eſſe, ἐφίεσθαι, ut Scipio aſpirat ad conſulatum. Interdum pro iuxta accedere, ἐπιέναι. Cic. Trebatio: Vltro etiam accerſitum ab eo, ad quem ceteri aſpirare non poſſunt.

ASPIS, idis, [*Aſpe, aſpide*] ἀσπὶς, ſerpens paruus, tardi uiſus, tam præſens habens uenenum, ut nullū ſit morſis remediū, niſi ut partes læſæ cōfeſtim amputētur. huic animali tantus eſt amoris affectus, ut uix unquam ſine compare uagetur. Hæc Pli. li. 8. ca. 28. Aſpis, ſi Lucano credimus, in ſola Africa naſcitur. ait enim lib. 9. Gelidum nō tranſit in orbē Sponte ſua, Niloq; tenus metitur arenas. Sed

quis erit nobis lucri pudor? inde petuntur Huc Libycæ mortes, & fecimus Aſpida merces. Sunt autem plures aſpidum ſpecies, de quibus uide Ælianum lib. 9. à ca. 20. uſque ad cap. 29. Eſt & Aſpis, inſula in mari Lycio, de qua Plin. lib. 5. ca. 31. Eſt item promontorium in littore Africæ, à forma clypei dictum, urbem habens eiuſdem nominis, quæ à Latinis Clypea dicitur. Silius: In clypei ſpeciem curuatis turribus Aſpis. Stra. li. 6. Coſura inſula eſt ante Aſpidem ſita, quam Clypeam uocant.

Aſpledon, pen. pro. ἀσπληδών, Phocenſium urbs, ut tradit Pauſanias. Euſtathius uocatam Apricam, dicit, quod hybernationi locus amœnus ſit, uel ad differentiam alterius, cuius meminit Homerus in catal. lib. 2. Il.

Aſplenum, ni, pen. pro. ἄσπληνον, herba dicta, quòd lienem imminuat. Pli. lib. 27. cap. 5. Hanc alii Scolopendrion, uel Scolopendriã uocant. Arabes, Ceterach: quod nomen uulgus pharmacopolarum adhuc retinet.

Aſporenus, ἀσπορηνός, mons eſt prope Pergamum Aſiæ urbem, ab aſperitate & ſterilitate dictus. habet celebre Cybeles templum, quòd ab eo etiam Aſporenum, & dea ipſa Aſporena dicitur.

Aſportatio, onis, aportandi actus. Cic. 6. Ver.

Aſportare, [*Portar da un luogo in un' altro*] ἐκφέρειν, hinc alió portare. Cic. in Parad. Multa de ſuis rebus ſecum aſportarét. Virg. 2. Æn. Nec comitem hinc aſportare Creuſam. Contrariũ Importare, εἰσφέρειν, aliũde huc portare. Ceſar, utũtur fruméto importato.

Aſpretum, ti, pen. [*Luogo aſpro*] τραχὺ, locus aſper, & abruptus. Liui. 9. ab. urb. ſaxa temere iacentia, ut ſit. in aſpretis.

Aſſa uox, (ut Nonius ſcribit) ore tantum prolata, nullis tibiarum, aut aliorum organorum uocibus admiſtis. Cato de Liberis educandis: Melos unũ in aſſa uoce: alterum, quod uocant organicum.

Aſſa, ὀπτὰ, ὀπτηλία, in neu. gen. uel aſſæ carnes ea ratione dictæ, qua uox aſſa. aſſum enim apud ueteres ſolum ſignificat: uel quòd ſolo igni ſine aliquo liquore coctæ eſſent, uel quòd ſine condimento aliquo ſoleant edi. Sic uox aſſa, quæ nulla organorum ſymphonia adiuuatur.

Aſſacani, Indiæ regio, in qua Magoſa regionis totius caput. Strabo. lib. 15.

Aſſamenta, torum, [*Tauole da ſegare*] tabulæ ſectiles, quæ & aſſes ſiue potius aſſeres dicuntur, non abſimiles ſcandulis, quibus tecta tegularum uice aliquando tegi ſolent. Pli. lib. 16. cap. 4.

Aſſaracus, ἀσσάρακος, Trois filius, auus Anchiſæ, pater Capyos. Virg. 3. Georg. Aſſaraci proles.

Aſſaratum, auctore Feſto, potionis genus erat ex uino & ſanguine temperatum, quod Latini priſci Sanguinem Aſſir uocabant.

Aſſarius, a, um, ὀπτὸς, ὀπτηλὸς, aſſus, ſiue aſſatus. Cato de re ruſt. cap. 132. Daps Ioui aſſaria pecuina, urna uini Iunoni caſtæ.

Aſſatura, pen. pro. [*Arroſto*] ὄπτημα, carnes aſſæ. Flauius Voſpicus ſcribit Aurelianum imp. conuiuium de aſſaturis maxime dediſſe.

Aſſecla, [*Seguitatore*] ἀκόλουθος, ab aſſequendo nomen deductum ſignificat eum, qui alicuius commodi ſpe alterum aſſectatur. Liu. lib. 5. ut patriciorum aſſeclæ habendi trib. plebis ſint. Cicer. in Saluſt. omnium menſarum aſſecla, omnium cubiculorum pellex.

Aſſectatio, onis, παρακολούθησις. Cic. pro Mur.

Aſſectator, oris, ἀκόλουθος, qui aſſidue comitatum præſtat. Ci. 7. Ver. uetus quidam aſſectator ex numero amicorum.

Aſſector, aris, [*Seguire, ſeguitare*] παρακολουθῶ, alterum honoris gratia aſſidue comitor. Cice. de Orat. Cum ædilitatem Craſſus peteret, eumq́; maior natu & conſularis Sergius Galba aſſectaretur.

Aſſenſio, onis, eiuſdem ſignificationis. Cic. 4. Acad.

Aſſenſor, qui alicui aſſentit, σύμψηφος. Cicero: Quotidie commemorabam, te in tãto exercitu mihi fuiſſe aſſenſoré, & me tibi.

Aſſenſus, us, uerbale, συγκατάθεσις, approbatio, conſenſus. Cic. 4. Acad. qui aſſenſum tollit, is omnem actionem tollit è uita.

Aſſentio, tis, ſenſi, ſenſum, & Aſſentior, tiris, [*Conſentire*] συναινῶ, συγκατατίθεμαι, συναινῶ, ἀρέσκομαι, conſentio, ſiue in eadem ſum ſententia. Cic. Lentulo. Aduertabatur, Pompeii familiares Volcatio aſſentire. Idem 2. de Orat. tibi ſenatus maximis eſt de rebus aſſenſus.

Aſſentatio, onis, κολακεία. Ci. de Amic. Semper auget aſſentatio id, quod is, cuius ad uoluntatem dicitur uult eſſe magnum.

Aſſentatiuncula, dimin. Cic. ad Lucceium: Vereor ne aſſentatiuncula quadam aucupari tuam gratiam uidear.

Aſſentator, oris, κόλαξ, qui aſſentatur. Cic. 1. Offi.

Aſſentatorie, aduerb. κολακευτικῶς. Cic. ad Q. fratrem.

Aſſentor, aris, [*Adulare*] κολακεύω, conciliandæ alicuius utilitatis gratia, eſſuſius, & plerunque falſo, quempiam laudo. aſſentamur autem uoce, adulamur geſtu, blandimur tactu. Ponitur autem aliquando abſolute. Cic. Ne aſſentari uiderere. Aliquando cum datiuo. Idem in Bruto. Ne me tibi aſſentari putes. Aliquando cum accuſatiuo: Ter. in Eun. Imperaui egomet mihi omnia aſſentari.

Aſſequor, eris, ἐπικαταλαμβάνω, ad eum, quem ſequor, peruenio. Cic. Att. lib. 1. Si es Romæ, iam me aſſequi non potes: ſin es in uia, cum me fueris aſſecutus, coram agemus. Per tranſlationem accipitur pro æquare. Cic. 3. de leg. Quem imitaris, nunquam aſſequere. Idem Lentulo: Nullam enim partem tuorum erga me meritorum uidear aſſequutus. Quandoque pro acquiro, ἐπιτυγχάνω. Idem poſt reditum ab exilio. Veſtros honores, quos eramus gradatim ſingulos aſſequuti.

Aſſeres, [*Tauole da ſegare*] ἀσσίδες, tabulæ ſectiles, dicti ab aſſidendo, quòd admouerantur, hæreantq́; parietibus, trabibusq́;. Huius nominatiuus ſingularis eſt Aſſis, aſſeris, ſicut puluis, ſiue etiam Aſſer. Plin. Vernisq́; aſſeribus contabulare pauimenta oportet. Hinc Aſſo, as, de quo infra. Palladius aſſeres quernas dixit. Aſſerũ ſtructuram, coaſſationem uocamus, ut à tabulis tabulationem. Interdum accipiuntur pro lignis, quibus utebantur lecticarii. Suet. in Cali. lecticarii cum aſſeribus accurrerunt. Dicitur & Aſſis is, pro eodem: unde & diminut. aſſiculus. Colum. lib. 6. cap. 18. Aſſibus roboreis compingitur ſolum. Et paulo poſt: prohibentibus aduerſis aſſiculis.

Aſſula dimin. Aſſerculus autem, ἀσσίδιον, diminut. eſt ab aſſer, ris. Colum. lib. 12. cap. 50. aſſerculos inter ſe diſtantes.

Aſſero, ris, aſſeui, aſſitum, [*Seminar appreſſo*] προσφυτεύω, iuxta ſemino, uel iuxta planto. Cato de re ruſt. Arbores multæ aſſerantur.

Aſſero, ris, aſſerui, aſſertũ, [*Affermare, approuare*] διαβεβαιόομαι, affirmo, approbo. Cic. Off. 3. uillam bonam, ut ipſi aſſerunt, beneq́; ædificatam. Aſſerere item iuris uerbum eſt, idem ſignificans, quod uendicare, ſuumq́; eſſe dicere, προσποιεῖσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι. unde aſſerere in libertatem. eſt affirmare aliquem, qui ſeruus credi tur, eſſe liberum. contra aſſerere in ſeruitutem, eſt aliquem, qui pro libero ſe geſſit, tanquam ſeruum ſuum uindicare. Liui. lib. 3. Clodio negocium dedit, ut uirginem in ſeruitutem aſſereret: hoc eſt, uindiciarum iudicio pro ſerua uindicaret. Frequens etiam locutio eſt apud ueteres, Aſſerere manu pro, in libertatem uindicare. Teren. in Ad. ego illam liberali cauſſa manu aſſero. Vbi Donatus. uerba, inquit, ſunt iuris. nam & aſſertores dicuntur uindices alienæ libertatis: & ipſa cauſſa Liberalis dicitur, quòd actioné in ſe continet libertatis. Item Pla. in Cur. Si quiſquam hanc liberali cauſſa manu aſſereret. Legimus etiam aſſerere ſe, abſolute, pro uindicare ſe in libertatem. Ouid. lib. 3. Am. Scilicet aſſerui iam me, fugiq́; Catenas.

Aſſertio, διαβεβαίωσις, affirmatio. Cic. 1. Ac. nihil oportere aſſertione approbare. Inuenitur nonnunquam pro ipſis uindiciis, ſine liberali iudicio. Fab. li. 3. c. 8. Sit ne liber, qui in aſſertione eſt.

Aſſertor, qui aliquem in ſeruitutem, aut etiam in libertatem uindicat. Prioris exemplum eſt apud Liuium libro 3. Aſſertor nihil opus multitudine concitata ait. Vbi Aſſertorem intelligit Clodium, qui ab Ap. Claudio ſubmiſſus, uirginem in ſeruitutem petebat. Poſterioris exempla paſſim occurrunt. Mar. Qui Curios loquitur, aſſertoresq́; Camillos. Vocat Camillum aſſertorem, hoc eſt, publicæ libertatis uindicem, quòd populum R. à Gallorum ſeruitute in libertatem uidicauerit.

Aſſeruio, is, ire [*Seruire*] ὑπηρετῶ, inſeruio. Ci. 4. Tuſc. Qui uolũt exclamare magis, toto corpore contentioni uocis aſſeruiunt.

Aſſeruo, [*Conſeruare, cuſtodire*] φυλάττω, ſeruo, cuſtodio. Cic. 3. Ver. imperat, hominem ut aſſeruarent.

Aſſeſſio, onis. Cic. Matio: Quæ tua fuerit aſſeſſio, oratio.

Aſſeſſor, oris, &

Aſſeſtrix, icis, uide infra ſuis locis.

Aſſeſſura, ræ. Vlpian. de proxenetis: ſi quis conditionis, uel amicitiæ, uel aſſeſſuræ proxeneta fuerit.

Aſſeſſor, [*Aſſeſſore*] πάρεδρος, ab aſſideo: qui aſſidet alicui, ſimulq́; conſulit. Cice. 1. de Diuin. Lacedæmonii regibus ſuis augurem aſſeſſorem dederunt.

Aſſeſtrix, fœm. παρέδρος, ἡ, quæ iuxta ſedet. Afranius. Dimittit aſſeſtricem: me ad ſi ſe uocat.

Aſſeuerate, aduerb. Gel. li. 7. ca. 6. Tragœdias poetarum nobilium ſcite, atque aſſeuerate actitauit.

Aſſeueranter, βεβαίως. Cic. Att. Statius ſcripſit, locutũ ſecũ eſſe Q. Cic. ualde aſſeueranter. Idem 4. Acad. Multo aſſeuerãtius.

Aſſeueratio, βεβαίωσις, affirmatio. Quinct. lib. 4. ca. 2. Quum quorundam probatio ſola ſit in aſſeueratione, & perſeuerantia.

Aſſeuero, as, [*Affermare, approuare*] διισχυρίζομαι, διαβεβαιόομαι, conſtanter & ſeuere affirmo. Cic. 1. Aca. Nemo ulla de re poteſt aſſeuerare, ſine certa aliqua eius rei nota. Aſſeueror, paſſiuum. Ci. 4. Ver. utrum aſſeueratur in hoc, aut tentatur?

Aſſicceſco, is, ſiccum fieri. ξηραίνεσθαι. Col. lib. 12. ca. 9.

Aſſicco, as, [*Seccare*] ξηραίνω, diligenter ſiccare. Col. 12. c. 15. Tũ rurſum in ſole aſſiccauit.

Aſſideلæ, menſæ ad quas ſedentes flamines ſacra faciebant. Feſt.

Aſſideo

Assideo, aſſides, penul. corre. [*Sedere, aſsidere*] παρεδρεύω, ex ad & ſedeo, idem quod iuxta ſedeo. Verbum eſt neutrum. Cic. pro Planc. Huic aſſident, pro hoc laborant. Habet etiam interdum accuſatiuum uirtute præpoſitionis, ex qua componitur. Saluſt. in Iugur. Adherbalem dextra aſſedit. Quanquam hoc aliqui uelint eſſe ab Aſſido. Saluſtius, teſte Priſciano, paſſiue protulit, Oppidum amiſſum aſſideri, eodem modo, ſicut dicimus, obſideri, & circunſideri. Pro ſimilis ſum, dixit Horatius: Aſſide: inſano.

Assido, dis, idem pene quod aſsideo, ſed cum motu quodam: ut ſit quaſi, ad aſsidendum me demitto. caret propri præterito & ſupino. capit autem præteritum à uerbo aſſideo propter ſignificationum affinitatem, & temporum ſimilitudinem: quæ uix alia ratione, quàm accentu, dignoſcas. unde in illo Saluſtiano: Adherbalem dextera aſſedit, Priſcianus uult eſſe præteritum ab aſsido: non proprium tamen, ſed mutuatum à uerbo aſsideo. Penultimam habet, longam, ut & ſuum ſimplex, & cetera compoſita. Virg. 6. Æne. Sedibus optatis geminæ ſuper arbore ſidunt. Ouid. li. 1. Metam. Iuſſit & extendi campos, ſubſidere ualles.

Assiduus, ab aſſideo, [*Aßiduo, continuo, frequente*] προσκαρτερῶν, συνεχής, iugis, continuus. Liu. lib. 33. Aſſiduus in oculis hominum fuerat. Vnde Aſſiduitas, τὸ συνεχές, diligentia. Cicero 2. de Natu. Deo. Aſſiduitate quotidiana, & conſuetudine oculorum aſſueſcunt animi. Aſſidue, frequenter. Virg. 2. Eclog. Inter denſas, umbroſa cacumina, fagos Aſſidue ueniebat. Cic. de Clar. Orat. Aſſiduiſſime mecum fuit. Aſſiduo, idem quod aſſidue. Plau. Mil. Dum tale facias, quales aſſiduo edes. Aſſidui etiam dicebantur, qui locupletes erant. Cic. in Top. Lex Ælia iubet uindicem aſſiduum eſſe. Vide Gell. lib. 16. cap. 10. Et aſſiduus, qui aſſe ſuo, i. ſine ſtipendio militabat. & tunc ab eſſe, id eſt, ære deducitur.

Assignatio, idem quod attributio. Cic. Rutil. Cum Cæſar Syllanas uenditiones & aſſignationes ratas eſſe uellet.

Assigno, as, [*Aſſegnare*] παραδίδωμι, attribuo. Cice. pro domo. Interiorem ædium partem aſſignauit genti ſuæ Clodiæ. Interdum idem quod tribuere. Auctor ad Heren. lib. 1. Si tardius, occupationibus aſſignare debebis.

Assilio, lis, pe. corr. aſſilui, & aſſiliui, aſſultum, ex ad & ſalio, [*Aſſalire, aſſaltare*] ἐπιπηδάω, ſaltu ad rem aliquam me confero. Cice. 3. de Orat. Nec aſſiliendum eſt ſtatim ad illud genus. Accipitur pro oppugno, inuado. Ouid. lib. 11. Metam. Cum ſæpe aſſiluit defenſæ mœnibus urbis. Etiam Aſſilire dicitur de animalibus maribus, cũ fœminas ineunt. Col. li. 7. Ea marem conciuit aſſilientem.

Assimilis, le, ex ad, & ſimilis, [*Simile*] ὅμοιος, prorſus ſimilis. Cice. de Natu. Deo. In pulmonibus ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongijs mollitudo, ad hauriendum ſpiritum aptiſſima.

Assimiliter, aduerb. ὁμοίως, ſimiliter. Plaut. Bacchid.

Assimilo, las, [*Aßimigliare*] ὁμοιόω, ſimilem facio, uel comparo. Cice. 4. Verr. Litteræ, lituræq́; omnes aſſimilatæ, & expreſſæ. Ouid. 1. de Triſt. Grandia ſi paruis aſſimilare uelis.

Assimulatio, uerbale. Plin. lib. 11. cap. 43

Assimulo, las, [*Simulare, fingere*] ὑποκρίνω προσποιοῦμαι, fingo aliquid eſſe, quod re uera non eſt. Teren. in And. tuum eſt officium has bene ut aſſimules nuptias. Cic. 3. Offi. Vlyſſes furorem aſſimulauit. Aſſimulari paſſiue. Ter. Eun. is eſſem uere, qui aſſimulabar.

Assipondium, λίτρα, pondus unius aſsis. Varr. de Ling. Latin. quod unum pondo, aſſipondium dicebatur: quòd as erat, libræ pondus.

Assis, is, [*Tauola, aſſe*] σανίς, tabula ſectilis. Pli. quernis aſſibus contabulare pauimenta oportet. Vide aſſeres.

Assisium, Vmbriæ urbs, diui Franciſci patria. Ptol. Æſiſium uocat.

Assisto, is, [*Stare, eſſere preſente*] παρίσταμαι, παρίσταμαι, adſto præſentem me exhibeo. Teren. in Ad. propter hunc aſſiſte. Aliquando patrocinari, quod priſci ad eſſe dicebant. ſic enim eleganter dicimus: Tibi adſum: tibi aſſiſto: pro, aduocatus ſum, cauſſam tuam defendo. Vide Siſto.

Assius, a, um, ἄσσιος, adiect. ab Aſſo, Troadis urbe, deductum, unde Aſſius lapis, ſarcophagi genus, in quo condita cadauera intra dies 40. cum oſſibus, ſolis dentibus exceptis, conſumuntur. Plin. libro 36. cap. 17.

Asso, as, [*Intauolare*] σανιδόω, tabulis ſterno, uel operio: à quo Coaſſo, pro contabulo. Vitru. Cum aſſatum fuerit, ſuper altera coaſſatio ſtruatur. Aſſare etiam utimur pro, cibum ad ignem torrere. unde Inaſſare. Pli. lib. 30. cap. 10. in ligneis uerubus inaſſatum.

Associo, as, are, [*Accompagnare*] ſocium ſe adiungere. Stat. 1. Theb. Amythaone cretus aſſociat paſſus. Eſt etiam coniungere. Claudianus: Cornua ſummis aſſociant malis.

Assolet, pen. prod. [*Suole*] εἴωθε, ſolet, in tertijs tantum perſonis. Cice. de Amic. Cum in hortos. Bruti commentandi cauſſa (ut aſſolet) ueniſſemus. Nonnunquam etiam perſonaliter. Teren. in And. quæ aſſolent, quæq́; oportet, Signa ad ſalutem eſſe, omnia huic eſſe uideo.

Assono, as, pen. cor. [*Ribombare*] [ἐπηχῶ, uel ſono reſpondeo, Oui. 3. Metam. plangentibus aſſonat Echo.

Assuefacio, cis [*Aſſuefarſi, auezzarſi*] ἐθίζω, ex ad; & duobus uerbis, ſueo, ſues, & facio: eſt uſu docere. Cic. de Prou. conſ. Imperio populi R. parere aſſuefecit.

Assuefio. Cic. 3. de Orato. Quorum ſermoni aſſuefacti qui erunt, non poterunt non laute loqui.

Assuerus Cyrus, Xerxis filius, qui poſt Darium patruum Perſidis rexit imperium. hunc Artaxerxem quoq; apud Græcos uocatum, cognomento Longimanum, qui regnauit annis 40. Ioſeph. tradit

Assuesco, is, ex ad, & ſueſco, [*Auezzarſi*] ἐθίζομαι, eſt uſu diſcere. Cice. 5. de Finib. ad fluctum aiunt declamare ſolitum Demoſthenem, ut fremitum aſſueſceret uoce uincere. Virg. 9. Æne. tua cernere facta aſſueſcat.

Assuetudo, [*Vſanza, conſuetudine*] συνήθεια, conſuetudo. Ouid. 1. Triſtib. Aſſimilemq; ſui longa aſſuetudine fecit.

Assuetus, [*Aſſuefatto, auezzo*] συντεθραμμένος, συνήθης, uſitatus, ab aſſueſco. Cic. pro Planc. Vicinitas non aſſueta mendacijs.

Assula, dimi. ab Aſſis, [*Tauoletta, aßicella*] σανιδίσκος, tabella. Pla. in Merc. ceſſo foribus facere his aſſulas. A quo fit Aſſulatim, minutatim, κατὰ σχινδαλμούς, Pla. i Men. dedolabo aſſulatim uiſcera.

Assulose, aduerb. aſſulatim. Plin. calamus aſſuloſe frangitur.

Assulto, as, are, frequent. ab Aſſilio. [*Aſſaltare*] ἐπιπηδάω. Plin. li. 9. cap. 42. Aſſultant illi protinus. Idem lib. 8. cap. 40.

Assultus, us, ui, uerbale ab Aſſilio, actus aſſiliendi. Virg. 5. Æneid. Nunc hos, nunc illos aditus, omnemq; pererrat Arte locum, & uarijs aſſultibus irritus urget.

Assultim, aduerb. per ſaltus, uel more ſalientium. Plin. lib. 11. c. 24. quorum corpus uarium, acuminatum, aſſultim ingredientium.

Assumptio, onis. Cic. 3. de Fin. Artes aſſumendas putamus, quia ſit in his aliquid dignum aſſumptione.

Assumptivus, quod aſſumit. Cic. lib. 1. de Inuent. Ac iuridicialis in duas diſtribuitur partes, abſolutam, & aſſumptiuam.

Assum, uide Adſum.

Assumo, mis, pen. pro. [*Prendere*] accipio, προσλαμβάνω, Cic. Neque id onus inuitus aſſumpſit. Modo attribuo, arrogo, προσποιοῦμαι, ἀφιστίζομαι. Idem 1. Offic. Si id mihi aſſumo, uideor id meo iure quodammodo uendicare.

Assurgo, gis, rexi, [*Leuarſi*] παρίσταμαι, ἐξανίσταμαι, eſt honoris uel beneuolentiæ cauſſa ſurgo. Virg. 6. Eclo. Vtq; uiro Phœbi chorus aſſurrexerit omnis. Ponitur figurate pro cedere. Vir. 2. Geor. Tmolus & aſſurgit quibus, & rex ipſe Phanæus. Accipitur item pro exceſcere, & altum fieri. Virg. 3. Georg. Septemq; aſſurgit in ulnas. Sic etiam plantas dicimus aſſurgere, cum creſcunt. Colles quoque aſſurgere dicuntur, qui non ardui ſunt, ſed accliues, paulatimq; in altitudinem tendunt. Colum. lib. 2. Collem molliter aſſurgentem probauerunt.

Assus, aſſi, ἄσσος, urbs eſt Troadis, teſte Strab. lib. 13. & natura, & arte munita, ab ea parte, qua mare ſpectat, arduum, & erectum aſcenſum habens. uide Pli. lib. 36. cap. 17. Ex hac urbe ortum traxit Cleantes Stoicus philoſophus, qui Zenoni in ſchola ſucceſsit.

Assus, a, um, [*Arroſto, arroſtito*] ὀπτός, torrefactum, quòd igni aſſudeſcit, (ut Varroni placet lib. 4. de Ling. Lat.) ſudando enim aſſum diſtillat ob calorem. Vel dicitur Aſſum (ut Nonius mauult) quaſi ſolum: ut Merum, ſolum dicimus, quia in obſonijs ſine pigmentis ſaporis alieni aſſæ carnes inferebantur.

Assyria, ἀσσυρία, regio maioris Aſiæ, quã Ptolemæus ab ortu Mediæ parte terminat, ab occaſu Meſopotamia, a Septentrione parte minoris Armeniæ, iuxta Niphaten montem, a meridie Suſiana. Plin. lib. 5. cap. 12. Aſſyriam docet Syriæ partem eſſe, quæ poſtea uocata eſt Adiabene. Strabo autem longe latiores Aſſyriæ fines aſſignat, eo nomine comprehendens Babyloniam, & maximam circumiacentium regionum partem. Eadem & Syria à Græcis uocata eſt, teſte Iuſtino lib. 1. & Herodoto lib. 7. quanquam multo latiores Syriæ fines fuerunt, quàm Aſſyriæ. Dicta eſt autem Aſſyria, teſte Auguſtino lib. 15. de Ciuit. ab Aſſur, filio Sem.

Assyrus, a, um, [*Huomo, donna, coſa di Soria*]

Ast, [*Ma*] ἀτάρ, coniunctio eſt, qua poetæ carminis gratia utuntur pro at, ſiue ſed. Virg. 1 Æne. Aſt ego, quæ diuũ incedo regina.

Asta, ἄστα, ciuitas Bœticæ, inter ſacrum promontorium & Herculeas columnas, de qua Plin. lib. 3. ca. 1. Eſt & Aſta, Inſubriæ urbs, non longe à Nouaria, De hac Claudianus: Nec plus Pollentia rebus Contulit Auſonijs, aut mœnia uindicis Aſtæ. & Pli. li. 35. c. 12.

Astaboras, uel Aſtabores, teſte Plin. lib. 5. cap. 9. alter eſt ex alueis Nili, qui Meroen inſulam à ſiniſtra alluit. Strabo uero Aſtaboram fluuium eſſe docet diuerſum à Nilo, circa Meroen inſulam in Nilum influentem.

Astaces, ἀστάκης, fluuius in Ponto, Aſiæ regione, cuius aquis irrigati campi oues paſcunt nigro lacte accolas alentes. Plin. li. 2. c. 103

Astaci, ἀστακοὶ, ex genere ſunt cancrorum. Pli. lib. 9. cap. 31.

Astacvm, Plinio, ſiue Aſtacus, ἀστακὸς Stephano, & Straboni, Bithyniæ oppidum, dictum ab Aſtaco quodam, Neptuni, & Olbiæ nymphæ filio. à quo uici-us ſinus Aſtaceus appellatus eſt, teſtibus. Pli. lib. 5. cap. ult. & Strab. lib. 12. Fuit & altera eiuſdem nominis urbs in Acarnania. Strab. lib. 10.

Astapvs, Straboni fluuius eſt circa Meroen, in Nilum influens. qua in re à Plinio nonnihil uidetur diſſentire. Plin. enim Nilum ipſum ſupra Meroen Aſtapum aſſerit uocari, quòd ſæpe terra receptus, ueluti e tenebris in lucem erumpat. (ſic enim uocant Ægyptij aquas è tenebris emergentes) Nili autem nomen ante non aſſumere, quàm ſe concordibus aquis iunxerit. uide Strab. lib. 17. & Plin. lib. 5. cap. 9.

Astaphis, idis, [*Vua paſſa*] ἀσταφὶς, à nobis uua paſſa uocatur. Pli. li. 23. ca. 1. Vua paſſa, quam Aſtaphida uocant, ſtomachum, uentrem, interanea tentaret, niſi pro remedio in ipſis acinis nuclei eſſent.

Astaphis agria, ἀσταφὶς ἀγρία, herba cauliculis nigris rectis, folijs labruſcæ: fert folliculos uerius, quàm acinos, uirides, ſimiles ciceri. hæc à Romanis, teſte Dioſc. Pedicularis herba dicebatur, quòd nucleos haberet Phthiriaſi curandæ utiles. Vocatur & Staphis agria, prima uocali à capite ſublata. nam quam ἀσταφίδα Attici, reliqui Græci σταφίδα appellant. hodie quoque ab officinis Staphis agria dicitur.

Astarvth, antiqua ciuitas Og regis Baſan, in qua habitauerunt gigantes, & poſtea cecidit in ſortem tribus Manaſſes, regionis Bethaniæ. Sunt autem duo caſtella in Bethania hoc uocabulo, nouem inter ſe millibus ſeparata, inter Aderam & Abellam urbeis.

Astarte, ἀστάρτη, Syriorum numen erat, quam alio nomine Atergatim aut Derceto nominatam uolunt. Cic. 3. de Nat. Deo. uult fuiſſe Venerem, quæ Adonidi nupſit. hanc ſacræ litteræ Aſtartem Sidoniorum deam uocant.

Aster, & aſtrum, ἀστὴρ, καὶ ἄστρον, inter ſe differunt. aſtrum congregationem ſignificat ſtellarum, uel ſignum ex ſtellis coactum, ut eſt Leo, Libra: aſter unam tantum ſtellam. apud Græcos etiam eadem obſeruatur differentia. Suidas: Ἀστὴρ ἄστρου διαφέρει. ὁ μὲν ἀστὴρ ἕν τι ἐστι· τὸ δὲ ἄστρον ἐκ πολλῶν συνέστηκε. Cic. in Verr. initium iſte non à Fauonio, neque ab aliquo aſtro notabat. Idem de Vniuerſi. Has igitur ob cauſſas nata ſunt aſtra. Aſtrifer, ri, ἀστροφόρος, ferens aſtrum. Mart. lib. 8. Quem prius aſtrifero Cyllarus ore bibit.

Aster samivs, ἀστὴρ σάμιος, ſpecies terræ ad multos medicinæ uſus conducentis, quæ in Samo inſula effoditur: dicta à ſtellæ imagine. quæ illi imprimi ſigillo conſueuit. Gal. lib. 9. Simplic.

Aster atticvs, ἀστὴρ ἀττικὸς, herba, quæ quòd præſens eſt inguinum remedium, à Romanis Bubonum dicitur, uulgo Inguinalis. Plin. lib. 26. cap. 5.

Asteria, Aſteriæ, uel Aſterie, es, ἀστερία, nomẽ Latonæ ſororis proprium. Eſt & Aſteria Deli, & Rhodi inſularum nomen. Pli. lib. 4. ca. 12, & lib. 5. cap. 31. Significat & gemmam, incluſam quandam lucem pupillæ modo continentem. Pli. lib. 37. cap. 9.

Asterias, ἀστερίας, auis ex genere ardeolarum, à fulgore aſtrorum. Pli. lib. 10. cap. 60.

Astericvm, ci, ἀστερικόν, herba ocymi folio, quæ & Helxine dicitur, & Vrceolaris herba, quòd uitreis urceolis detergendis in primis ſit idonea. naſcitur in tegulis, parietinisq́; : unde & Parietaria, & Muralis herba uulgo dicitur. Plin. li. 22. c. 17.

Asteriscvs, ἀστερίσκος, diminut. ab Aſter, ſignum paruæ ſtellæ, quo utimur cũ aliquid in ſcribendo omiſſum eſt, uel deprauatũ Hiero. Editioni antiquæ Theodotionis miſcuit aſteriſcos & obelos.

Asteriscvs, ſci, ἀστερίσκος, herba, & Aſter Atticus, & Bubonium dicta Dioſcor.

Asterion, ἀστέριον, ciuitas Theſſaliæ, dicta, quòd in alto ſita monte uelut aſtrum quoddã procul aſpicientibus fulgere uideatur, ut tradit Stephanus, qui eam ſua ætate Pireſiam uocatam aſſerit. Eſt & altera urbs eius nominis in Syria. Eſt & fluuius Achaiæ, in Nemæa ſilua leniter fluens, & fructuum iuxta ripam abundãtiſſimus, ut teſtis eſt Lactantius. Item mons Peloponneſi, ad ſinum Argolicum, de quo Plin. li. 4. c. 5. Eſt & herba quædã hoc nomine apud Pauſaniam, in agro Argiuo naſcens ad ripam fluuij eiuſdem nominis cuius folia Iunoni ſacra accolæ in coronas nectunt. Aſterion item ἀστερίων, Cometæ filius, qui Iaſonem Colchos nauigantem ſecutus eſt: ut habet Apollonius. Valer. li. 1. Argon. Aſterion, quẽ matre carentem Clenæus gemino fouit pater amne Cometes.

Asterion, rii, ἀστέριον, ſpecies eſt aranei, cuius morſo genua labefactantur. Plin. lib. 29. cap. 4. Eſt & Aſterion herba, quæ & Spondylium dicitur, quòd ſemen habeat aſterij animalculi figura. Dioſc. lib. 3. in deſcriptione Spondylij.

Asteris, ἀστερὶς, inſula in medio Sami, & Ithacæ ſita. Strab. lib. 1.

Asterno, is, ere, aſtraui, aſtratum, [*Diſtendere*] προσκαταβάλλω, iuxta ſterno. Oui. utitꝰ eius paſſiuo. 2. Met. Aſternunturq́; ſepulcro.

Astervsia, ἀστερουσία, mons Cretæ ad meridiem, mare aſpiciens: à quo & Aſteruſia Indiæ urbs nomen habet, quòd illic Cretenſes coloniam collocarint. incolæ Aſteruſiani uocantur & Aſteruſiæ, ἀστερουσιεῖς Steph.

Asthmaticvs, ἀσθματικὸς, anhelus, & ſuſpirioſus dicitur: cum ſcilicet ſpirare ſine ſono & difficultate quiſpiam non poteſt. Id autem morbi genus Aſthma, ἄσθμα, uocatur. i. ſpirandi difficultas.

Astigi, ciuitas Bæticæ, à qua Aſtigitanus ager. Pli. lib. 3. cap. 1.

Astice, ἀστικὴ, regio eſt Thraciæ, ſupra Boſphorum, Ponto Euxino imminens. Plin. lib. 4. cap. 11.

Astipvlatio, aſſenſus. Pli. lib. 29. ca. 1. extat Senecæ aſtipulatio.

Astipvlator, oris, qui aſſentitur. Cic. 4. Acad. Stoicorum aſtipulator Antiochus.

Astipvlatvs, us, atteſtatio, uel aſſenſus. Pli. lib. 7. cap. 47. Iouis deorum ſummi aſtipulatu.

Astipvlor, pen. cor. [*Conſentire*] προσσυντίθεμαι, ἐπιψηφίζω, συγκατατίθεμαι, aſſentior. Liu. 6. Bel. Maced. aſtipulari irato conſuli tribuni pl.

Astituo, tis, ui, ſtitutũ, [*Collocare*] παρίστημι, ex Ad, & Statuo, iuxta ſtatuo. ad Heren. lib. 1. Ægrotum in lecto cubantem faciemus, & reum ad lectum eius aſtituemus. Eſt item, ſuo in loco colloco. Plaut. in Capt. Iuben' aſtitui aulas?

Asto, as, aſtiti, aſtitum, [*Eſſere preſente, ſtar fermo in piede*] παρίστημι, firmiter, ſeu erectus ſto. Ponitur interdum abſolute. Plaut. in Capt. Vix aſto præ formidine. Idem in Ciſt. Adoleſcens aſta, atque audi. Interdum cum datiuo. Idem in Caſſ. contriui diem, dum aſto aduocatus cuidam cognato meo. Interdum cum præpoſitione In. Idem: Continuo in genua aſtanti. Et cum Ad. Cic. pro Arch. Cum in Sigeo ad Achillis tumulum aſtitiſſet. Aliquando ſimpliciter ſto. Virg. arrectis auribus aſtant.

Astomi, ἄστομοι, Indiæ populi ſine ore, anhelitu tantum uiuentes, & odore. ab α, priuatiua, & στόμα, os. Plin. lib. 7. cap. 2.

Astraea, ἀστραία, Aſtræi & Auroræ, ſiue (ut alij malunt) Iouis & Themidos filia, Iuſtitiæ antiſtita, quam poetæ fabulantur aureo illo ſeculo è cælo in terram migraſſe, & tandem mortalium ſceleribus offenſam cælum repetiuiſſe. Ouid. 1. Metam. Vltima cæleſtum terras Aſtræa reliquit.

Astraevs, ἀστραῖος, unus ex Titanibus, qui contra deos arma ſumpſerunt. Hic cum Aurora fertur concubuiſſe, & ex ea uentos generaſſe: qui ab eo Aſtræi fratres dicti ſunt. Ouid. 14. Metam. Aeraq́; & tumidum ſubitis concurſibus æquor Aſtræi turbant, & eunt in prœlia fratres.

Astragalizo, [*Giuocare à dadi*] ἀστραγαλίζω, Græcum uerbum: quod talis ludo. unde Aſtragalizontes, opus nobiliſſimum Polycleti ex ære, quòd duos habebat pueros, talis ludentes. Plinius libro 34. cap. 8.

Astragalvs, pen. cor. ἀστράγαλος, os pedis in animalibus quibuſdam ſupra calcaneum, quod à Latinis Talus dicitur. item ludi genus erat, in quo aſtragalis, i. talis utebantur. Aſtragali quoque dicuntur ſeptem ſpinæ uertebræ, quibus collum incumbit, quos σπονδύλους τοῦ τραχήλου Suidas appellat. Eſt item Aſtragalus, (ut ex Dioſcor. colligit Ruellius) herba quam montanum uel ruſticum cicer appellamus. In ædificiorum quoque columnis Aſtragalus erat cælaturæ quoddam genus, ab herbæ fortaſſe huius ſimilitudine dictum: cuius meminit Vitruuius.

Astrapias, ἀστραπίας, gemma colore partim albo, partim cyaneo, fulminis radios in medio habens diſcurrentes: unde & nomen accepit. Pli. lib. ult. cap. 11.

Astrapaevs, ἀστραπαῖος, dictus Iupiter, ab Aſtrape, quæ eſt coruſcatio. Item Aſtrapæus uentus, qui fulgetras excitat.

Astricte, aduerbium. arcte. Cic. 3. de Orat. Qui putat orationem non aſtricte, ſed remiſſius numeroſam eſſe oportere.

Astrictio, σύνψις, στυφότης, actus aſtringendi. Plin. Guſtus amari cum aſtrictione.

Astrictorivs, a, um, quod aſtringit, στυπτικός. Pli. lib. 24. cap. 13.

Astringo, [*Stringere, legare*] προσσφίγγω, coniungo, contraho, coarcto. Colum. lib. 3. libro uimi uel uimine arborem aſtringito. Virg. lib. 1. Georg. uenas aſtringit hiantes. Per tranſlationẽ pro obligare, ἐνέχειν, & ſic genitiuo iungitur, ſicut Gellius notauit Sabinum ſcripſiſſe: Qui alienum tacens lucrifaciendi cauſſa ſuſtulit, furti aſtringitur. Quandoque pro promittere, quia promiſſa, uincula fidei dicuntur. Teren. in Eun. Meam aſtringo fidem.

Astrios, otis, gemma cryſtallo propinqua, quæ ſi aſtris opponitur, fulgorem eorum rapit, & regerit. Plin. lib. 37. cap. 9.

Astroites, ἀστροΐτης, gemma quæ oculis piſcium ſimilis eſſe perhibetur. Plin lib. 37. cap. 9.

Astrolabivm, ἀστρολάβιον, inſtrumentum ex quo aſtrorum motus colliguntur.

Astrologia, ἀστρολογία, ſcientia tractans de cognitione & motu aſtrorum, quæ & Aſtronomia dicitur.

Astro-

ASTROLOGVS,ſiue Aſtronomus,ἀστρολόγος,ἢ ἀστρονόμος, qui aſtrologiæ,ſiue aſtronomiæ gnarus eſt.

ASTRVO,is,[*Fabricare appreſſo,fortificare*]προσκατασκευάζω, iuxta ædifico.Col.lib.1.cum ueteri aſtruitur recens ædificium.Per tráſlationem pro affirmare.Pli.li.12.c.18.Periti rerum aſtruxerunt.

ASTV,generis neutri,ut cornu,pro ciuitate Athenienſi, quam ἄστυ uocabant:ſed à Latinis mutatur y in u,& fit Aſtu, ut inquit Priſcianus.Teren.in Eun.An in aſtu uenit? Probus Æmilius in Alcibiade:Poſtquã in aſtu uenit,concione aduocata uerba ſic fecit. Apud Latinos uero Aſtu,ſiue Aſtus,idem eſt,quod calliditas, πανουργία, quæ & Aſtutia dicitur.Feſtus Pompeius:Aſtu apud poetas aſtutiã ſignificat:cuius origo à Græco ἄστυ,hoc eſt, ab oppido, deducitur,in quo qui uerſati aſſidue ſint,cauti & acuti eſſe uidentur. Interdum pro aſtute ponitur,πανούργως. Teren. in Eun. aſtu rem tractauit. Aſtus adiect.uidetur finxiſſe Plau.Truc.aſtis fallaciis.Cice. in 2. de leg.& in aſtu,quod appellatur,omnes ſe conferre iuſſit.

ASTVR,is,ἀστύριος,ortus ex Aſturia,Tarraconenſis Hiſpaniæ regione.Martialis Aſturem equum dixit,pro Aſturcio, ſiue Aſturicenſi.Venit ab armiferis gentibus Aſtur equus.

ASTVRIA,æ,ἀστυρία,regio Hiſpaniæ in tractu Tarraconenſi, equis tolutarijs nobilitata,qui ab ea Aſturcones uocati ſunt.

ASTVRA,ἄστυρα,flumen Latij,& inſula in fluuij oſtio.Pli.li.3.cap.5. & lib.33.Ab aliquibus Stura dicitur. Vnde Feſtus: Stura, flumen in agro Laurenti eſt,quod quidam Aſturam uocant.

ASTVRES,ἀστύρoι,uide Aſtur,& Aſturia.

ASTVRICA AVGVSTA,Hiſpaniæ Tarraconenſis urbs,Ptolemæo.

ASTVRCONES,equi,[*Giannetti*]ab Aſturia regione Hiſpaniæ ita appellati, quibus non uulgaris in curſu gradus, ſed mollis alterno crurum explicatu glomeratio eſt.Plin.lib.8.cap.42.Sil.lib.3. Aut inconcuſſo glomerat ueſtigia dorſo, Aut molli pacata celer trahit eſſeda collo. Latini dicunt tolutarios equos, à pedibus tolutim glomerandis.

ASTVS,us,maſc.ge. πανουργία,aſtutia.Silius li.16.Seneca in Troade.

ASTVTE,aduerbium, πανούργως,callide,uerſute.Cic.ad Q. Fr.

ASTVTIA,tiæ,πανουργία,calliditas,malitia. Cic. 5. de Fin.

ASTVTVS,ta,tum,[*Aſtuto,malitioſo*] πανοῦργος,adiect.uerſutus,cautus. Seruius:Proprie Aſtutos malitioſos uocamus.Cic.3.Offi.aſtuti,fallacis, malitioſi, callidi. Plau.Caſ. Nec fallaciam aſtutiorem ullus fecit poeta.

ASTYAGES, ἀστυάγης, Cyaxaris filius, Perſarum & medorum rex, pater Mandanæ,quæ Cambyſi,mediocris dignitatis Perſæ nupta, Cyrum peperit.

ASTYANAX.ἀστυάναξ, unicus filius Hectoris ex Andromache, natus poſt inchoatum bellum inter Troianos & Græcos, quem Vlyſſes, antequam naues è Sigeo ſoluerent, è turri deiecit, ne quid reliquiarum ſupereſſet, quod excidium Troiæ ulciſceretur. Virg. 2. Aen. Paruumq; manu Aſtyanacta trahebat.Latine principem ciuitatis ſonat,quaſi ἄναξ τοῦ ἄστεος.

ASTYANASSA,ἀστυάνασσα,Helenæ, Menelai uxoris,ancilla laſciuiſſima, dominum prorſus ſe dignam nacta,quæ prima de uariis concubitus modis librum conſcripſit:cuius exemplum poſtea imitatæ Philænis,& Elephantine, idem argumentum tractarũt.Suidas.

ASTYDAMAS,ἀστυδάμας,Athenienſis,& filius eiuſdem nominis,ambo tragici poetæ fuerunt, pater etiam ſummus philoſophus,& Socratis auditor. Suidas.

ASTYDAMIA,ἀστυδάμεια.Ormeni filia,quam Hercules, patre prius occiſo, rapuit.Ouid. Nec referam partus Ormeni nympha tuos.

ASTYLIS,ἀστυλὶς,lactucæ latioris genus ſine caule.quæ ob inſignem frigiditatem Veneri maxime creditur reſiſtere.Rell.li. 1. cap.20.

ASTYLVS, ἄστυλος, unus ex Centauris. qui futura prænoſcens, fratres monuerat,ne bellum aduerſus Lapithas aſſumerent,ſed,exorto in nuptiis bello, ipſe ſibi timens, una cum Neſſo Centauro fugam arripuit. Ouid.12.Met.

ASTYLVS, ἄστυλος, Crotoniata curſor tribus Olympicis continuis uicit, ſtadio, diaulo, & dolicho. quod autem in ultimo ſe Hieronis magiſtrum, ac Syracuſanum à præcone declarari fecerit, Crotoniatæ irati ſtatuam eius fregerunt, bona publicauerunt. Pauſanias.Meminit eius Plato in legibus,qui eum non. tam curſu, quam perpetua uirginitate clarum prædicat.

ASTYMEDVSA,ἀστυμέδουσα, Oedipi uxor (hanc enim, repudiata matre, quam prius matrimonio ſibi coniunxerat,ſed incognitam,in uxorem duxit) quæ ut liberis prioris coniugis infenſum parẽtem faceret,apud patrem eius accuſauit, tanquam qui ſe de ſtupro appellaſſent, quapropter Oedipus iratus regnum cruẽtum reliquit.

ASTYPALAEA,ἀστυπάλαια,inſula in mari Carpathio, aut certe Icario, è regione Cnidi,oppidum habens eiuſdem nominis. Pli.lib.4.ca. 12. Eſt item in Co inſula.Strab.lib.14.

ASVS,ſiue ASOS,ἄσος Steph.ſiue(ut apud Plinium legitur)Aſum oppidum eſt Cretæ inſulæ mediterraneum.Pli.lib.4.cap.12.

ASYCHIS,ἄσυχις,Ægyptiorum rex, poſt Mycerinũ, cuius opus fuit latericia pyramis apud Memphim.Herodot.lib.2.

ASYLA,herba,qua ſibi pecora medentur, ſiquando anagallidem fœminam imprudenter guſtauerint. Latini Ferum oculum uocant. Pli.lib.26.cap.13.

ASYLVM,ἄσυλον,templum alius'ue quiuis locus inuiolabilis, & conſecrationis lege tutus,ad quem confugientes ſine ſummo piaculo auelli non poterant. Dictum Aſylum ab α,priuatiuo, & uerbo, συλάω,rapio,prædor. Seruius tamen Aſylum dictum mauult, quaſi ἄσυρον,à uerbo σύρω,quod eſt traho: propterea, quòd inde auelli quempiam nefas eſſet. Aſylum autem primum Athenis ſibi conſtituerunt Herculis poſteri,ueriti uim eorum, qui ab illo fuerant uexati. Stat.12. Theb. Fama eſt, defeſſos acie poſt buſta paterni Numinis Herculeos ſedem fundaſſe colonos. Hos deinde imitatus Romulus, & ipſe Romæ Aſylum conſtituit inter Capitolium & Palatium in ſacro luco,quod Quercetum dicitur. Vnde Pedianus:Totus populus R.à principio tres fuerunt Tribus: Tatienſes una a Tatio rege:Ramnes altera,à Romulo:Luceres tertia, à Lucomone, ſiue à luco, quem Lucum Aſylum uocauerat Romulus. De hoc Virg.li.8. Hinc lucum quem Romulus acer Aſylum Rettulit.Scribit Liu.lib.38.templum Apollinis Delij fuiſſe Aſylum, atque ſacra templa à Græcis uocari Aſyla.

ASYMBOLVS,ἀσύμβολος,qui ſymbolum non dedit. Terent.in Phor. Te ne aſymbolum uenire unctum, atque lautum è balneis.

A ANTE T

A T,[*Ma*]ἀλλὰ, particula principijs apta,præſertim cum aut indignationem,aut dolorem exprimere uolumus, ut iræ æſtum, aut querelas ſignificantius oſtendere ualeamus. Virg.2. Æneid. At tibi pro ſcelere,exclamat, pro talibus auſis Dij (ſiqua eſt cælo pietas,quæ talia curet)Perſoluant grates dignas. Terent. At tibi dij dignum factis exitium duint. Quandoque ſuperiorum dictorum diuertiuum eſt,ut apud eundem in And. At mihi ſcrupulus unus reſtat. Quandoque rerum differentiam denotat: ut, Scipio eſt bellator, at Cato orator. Quandoque ponitur pro ſaltem, γέ. Ouid.Crudeles ſomni quid me tenuiſtis inertem, At ſemel æterna nocte premenda fui.Et apud Virg.1.Ænei.Si genus humanum, & mortalia temnitis arma,At ſperate deos memores fandi atque nefandi. Quandoque aduerſatiuum.Virg.4. Æne. At regina graui iandudum ſaucia cura.nam cum Æneas quieſceret, regina turbabatur,quod eſt cõtrarium.Componitur cum Enim, ut Atenim, ἀλλὰ γάρ,καὶ δὴ ἀλλὰ.Eſt autem hæc particula anthypophoris in primis accommodata.Ci.2.de Nat.Deo. Atenim minora dij negligunt.Cic.in Diuin. in Ver. Atenim iſtum ſoli Siculi perſequũtur.

ATABYRIA,æ,ἀταβυρία, unum eſt ex uetuſtis Rhodi inſulæ nominibus,ductum ab Atabyro rege,ut Plinio placet lib.5.ca.31.ſiue (ut alij malunt)ab Atabyri,editiſſimo totius inſulæ monte.

ATABYRIS,ἀτάβυρις,uentus Apuliæ peculiaris: qui & Apulus, appellatur.Horat.1.Serm.Sat.5.Incipit ex illo monteis Apulia notos Oſtentare mihi,quos torret Atabulus. Quem locum explicans Porphyrion, Atabulum dictum ait παρὰ τὸ τὴν ἄτην βάλλειν.hoc eſt,à noxa,detrimentoq; inferendo. Eſt enim frigidiſſimus,teſte Plin.lib.17.cap.24. & ſi flauerit circa brumam, omnia exurit,frigore areſaciens.

ATACINI,orum,ἀτακῖνοι,populi Narbonenſis prouinciæ, Atacis amnis accolæ.à quo & nomen acceperunt. Pomponius lib.2. & Hermolaus in Plin.

ATALANTA,ἀταλάντη,Schenei,uel,ut alij malunt, Iaſij Argiuorum regis filia,uirago & forma,& uiribus corporis præſtans, quæ prima aprum Calydonium ſagitta uulnerauit. Hæc cum mira corporis uelocitate præſtaret,& a nuptijs omnino abhorreret, ſiluis tãtum & uenatu ſeſe oblectabat,prociſq; ſuis curſus certamen propoſuit, in quo uictum mortis pœna, uictorem coniugij ſui præmium ſequeretur.Multis itaque ſuperatis, tandem ab Hippomene Veneris conſilio uicta nupſit uictori:cumq; in æde Magnæ matris,nulla numinis habita reuerentia,cum illo cõcubuiſſet, in leænam conuerſa eſt,& Hippomenes in leonem. Oui.lib.10. Metam. Fuit & Atalanta,uxor Acaſti,regis Iolci, quæ Pelei amore capta, cum ab eo repulſam tuliſſet,amore in odium commutato,Peleum apud uirum detulit,quòd uim ſibi inferre conatus eſſet. Quamobrem Acaſtus uxoris delationi temere fidem habens Peleo bellum intulit:qui Tyndaridis in auxilium uocatis, Acaſtum prœlio ſuperauit,captaq; Iolco,Atalantam ſupplicio affecit.Ex Suida. Eſt & Atalanta,fons in portu Cyphantarum:dictus quòd ibi uenatrix fœmina ſiti & æſtu languida conſederit, & petra uenabulo eius percuſſa,laticem præbuerit,ſicut ſcribit Pauſanias.

ATALANTE,es,ἀταλάντη,exigua eſt inſula Eubœæ adiacens,è regione Opuntiorum:cuius meminit Thucydides lib.2.

ATARGATA,apud Strabonem lib.16.deæ cuiuſdam nomen eſt, quæ apud Aſſyrios colebatur.Ab alijs atergatis dicitur. Vide infra.

Atarna, æ, ἀτάρνα, Ste. urbs fuit in ora Myſiæ, è regione Lesbi.

Atarnes, ἀτάρνης, Darij perſarum regis frater, filius Hyſtaſpis, cuius filiam unica Phrataguname Darius uxorē duxit. Herod. li. 7.

Atat, ἀτὰ, ἆ, interiectio eſt paulatim percepti atque intellecti mali. Terent. in Eun. Atat dicta hercule uerba mihi ſunt. Seruius in Arte, Atat, eſt aliquid de improuiſo deprehendentis. Quandoque eſt interiectio timoris. Terent. in Eunuch. Atat mi homo formidoloſus es?

Atavus, pen. cor. ὁ, πάππου πρόπαππος, abaui, uel abauię pater. Terent. Phor. Memoriter Progeniem ueſtram uſque ab auo atque atauo proferens. Cice. pro Cœlio: Non auum, proauum, atauum audieras conſules fuiſſe?

Atax, ἄταξ, fluuius & Galliæ Narbonenſis, ortum habens ex Pyrenæo monte, qui infunditur in mare Tyrrhenum. Lucan. li. 1.

Atellanius, a, um: Ci. de Diui. Atellanio uerſu iure irriſū uideat.

Ater, a, um, (Nero, oſcuro) μέλας, obſcurum, nigrum, ab atterendo dictum, quòd quæ atteruntur, liuorem contrahant. Ci. 5. Tuſc. Alba & atra diſcernere nō poterat Democritus luminibus amiſſis. Atra bilis, ſuccus eſt, frigidus & ſiccus, qui ex multa aduſtione atrū colorem contraxit: Græci μελαγχολίαν uocant. Cic. 3. Tuſc. Græci, quem nos furorem, μελαγχολίαν ipſi uocant. Quaſi uero atra bili ſolum mens, ac non ſæpe uel iracundia, uel timore, moueatur. Interdum capitur pro funeſto: unde Atri dies, aduerſi, & infelices uocabantur, quibus Romani inſignem aliquam cladem acceperant. Gell. lib. 5. cap. 17.

Aternus, fluuius eſt Italiæ, in ora Frentanorum, per agrum Adrianum in mare Adriaticum illabens. Plin. li. 3. c. 12.

Ateste, ciuitas regionis Venetæ, ut tradit Pli. lib. 3. cap. 10.

Athamanes, ἀθαμᾶνες, populi ſunt Ætoliæ: de quibus Plin. lib. 4. cap. 2.

Athamas, ἀθάμας, Suidæ. Æoli fuit filius & Thebarum rex, qui Nephelen in uxorem duxit, & ex ea Hellen & Phryxum genuit. Sed cum Nephele furore Liberi patris concitata, in ſiluas abiiſſet, Athamas liberis ſuis Ino Cadmi filiā ſuperinduxit nouercam: quę priuignos identidem apud patrem accuſans, eò illos compulit, ut conſcenſo aureo ariete (quem quidam ex Neptuno & Theophane genitum tradunt, & cius uellus à Phryxo Marti conſecratum, poſtremo inter ſidera relatum) fuga ſibi conſulerent. Quapropter Iuno irata Furias in Athamantem immiſit, quæ in tantam rabiem eum duxerunt, ut cum Ino ad ſe euntem uideret, hanc leænam, & filios ſuos eiuſdem catulos arbitratus raptum Learchum ex filiis alterum ſaxo illiſerit. Vide Ino. Hinc Athamantis, id eſt, Helle eiuſdem filia. Athamantiades, id eſt, Phryxus, Melicertes, uel Learchus Athamantis filius. Athamas etiam eſt Theſſaliæ mons ut habet Plin. lib. 4. cap. 8. Eſt etiam fluuij nomen, qui decreſcente luna ligna ſibi admota incendit. Ouid. 15. Metam.

Athara, ἀθάρα, medicamentum ex olyra, ſiue ſiligine infantibus utiliſſimum: quo tamen & adultos illinunt. Vide Pli. lib. 22. ca. 25.

Athenae, arum, ἀθῆναι, ciuitas Græciæ totius celeberrima, diſciplinarum omnium altrix, in ea Achaiæ parte ſita, quæ quod magna ſui parte littoralis eſt, olim Acte, & deinde Attica uocata fuit, quaſi Actica. Hanc Cecrops primus condidit, unde & Cecropia dicta eſt: poſtea à Mopſo Mopſopia, & ab Ione Xuthi filio Ionia, & à Minerua Athenæ. Græci enim Mineruam ἀθηνᾶν dicunt. Cice. 1. de Ora. Vt omittam illas omnium doctrinarum inuentrices Athenas, in quibus ſumma dicendi uis & inuenta eſt, & perfecta. Tres autem (ut quidam aſtruunt) fuere Athenæ, ab unis Athenæi: ab alteris Athenienſes, ab alijs Athenopolitæ dicti ſunt.

Athenaeum, ἀθήναιον, locus erat Mineruæ dicatus ad quem poetæ, alijq; ſcriptores Græci ſcripta ſua deferebant, quemadmodū poetæ Latini ad Apollinis templum. Accipitur item pro auditorio publico, ad quem conueniebant ſtudioſi, ut aut poetas recitantes, aut rhetores declamantes, aut philoſophos aliarum'ue diſciplinarum profeſſores audirent. Dictum ἀπὸ τῆς ἀθηνᾶς, hoc eſt, à Minerua ſtudiorum antiſtita. Iul. Cap. ubi adoleuit, in Athenæo controuerſijs declamauit. Lampr. Ad Athenæum audiendorum & Græcorū & Latinorū rhetorū cauſſa proceſſit. Eſt & Athenæum promontorium Campaniæ, non procul à Pōpeiis, in extrema ſui parte Mineruæ ſacellum habens, ab Vlyſſe conditum. Strabo li. 5.

Athenaeus, ἀθήναιος, Cilix Peripateticæ ſectæ philoſophus fuit tempore Auguſti. Fuit etiam Grammaticus Naucratites, qui ſub M. Antonio claruit, qui libros Dipnoſophiſtarum uaria eruditione refertos conſcripſit: quos Hermolaus Byſantius in Epitomen contraxit. uide Suidam.

Atheniensis, ſe. Cic. & alij.

Athenion, ἀθηνίων, pictor inſignis fuit, Glauconis Corinthii diſcipulus. Plin. lib. 35. cap. 11.

Athenodorus, ἀθηνόδωρος, philoſophus fuit Auguſti familiaris, quem cum natura ad iram procliuiorem uideret, hoc illum præcepto inſtruxit. Cum ira, Cæſar, te ceperit, nihil prius neque dixeris, neque feceris, quam ipſa quatuor & 20. elementa litterarum Græcarum tecum ipſe percurreris: ut ita concitatio illa, quæ momentoſa eſt, parui temporis interiectu langueſcat. Hic fuit diſcipulus Dionyſij Areopagitæ. Compoſuit opus uarium, quod πέπλον inſcripſit. Fuit & Athenodorus ſculptor eximius. Pli. li. 36. c. 5.

Athenopolis, ἀθηνόπολις, oppidum Maſſilienſium. Plinius libro 3. cap. 4.

Athesinus, pen. p. ἀθεσινός, fluuius effluens è lacu, qui in Apennino eſt, ſupra Carnos incumbente, & labitur in Iſtrum. Strab. lib. 4.

Athesis, pen. cor. ἄθεσις, fluuius qui ex Tridentinis alpibus Tridentum alluit, & Veronam diuidit: deinde per latas Padi paludes gradiens, non longe à Brundulo portu in Adriaticum mare influit. Pli. lib. 3. cap. 16.

Athleta, pen. pro. ἀθλητής, pugil & luctator: ab ἆθλον, certo. Pollux hoc nomine gymnicos omnes intelligit, id eſt, luctatores, curſores, pugiles, item diſco, & ſaltu certantes.

Athletica, ἀθλητική, ars certandi: unde apud iuriſconſultum legitur, ignominioſos non eſſe, qui athleticā uirtutis gratia exerceat.

Athleticus, ca, cum, ἀθλητικός, quod athletarum eſt: ut Athletica certamina. Valere Athletice, optime. Plaut. in Bacchid. Bene ualuit athletice.

Athlothetes, ἀθλοθέτης, certaminum iudex. Suet. Athlothetæ in gymnicis ludis erant: curatores, conſtitutoreſq; certaminis.

Athos, ἄθως Steph. mons inter Macedoniam & Thraciam tantæ altitudinis, ut uſque ad inſulam Lemnon umbram porrigere dicatur. dictus à Gigante eiuſdem nominis. Situs eſt hic mōs in Cherroneſo, quæ Chalcidicæ regioni anguſto iſthmo annectitur: quē Xerxes bellum Græciæ inferens, perforauit, monteſq; ipſum à cōtinente abſcidit. Ser. in illud Virg. 12. Æneid. Quantus Athos, aut quantus Eryx: Athon metri neceſſitate, non Athos legendum precipit: exiſtimans poſteriorem ſyllabam corripi. in quo fallitur: cum apud Græcos ἄθως ſcribatur per ω magnum.

Atina, pen. pro. ἀτίνα, ciuitas iuxta Pontinas paludes: dicta à morbis, qui Græce ἄται dicuntur, quos paludis uicinitas creat.

Atinates populi, quorum meminit Pli. lib. 3. cap. 5.

Atinia, genus ulmi, rariſſimam ferens ſamaram. ita enim ulmi ſemen uocant. Colum. lib. 5. cap. 15.

Atizoes, ἀτίζωες, gemma argenteo nitore fulgens, magnitudine trium digitorum, ad lenticulæ figuram, odoris iucundi. Plinius lib. 37. cap. 10.

Atlanticae insulae, ἀτλαντίδες νῆσοι, quas Beatas uocant, ſeptem ſunt, paruo inter ſe diuiſæ mari, decem millibus ſtadiorum ab Atlante diſtantes. Imbres illic rari mediocreſq;, uenti ſuaues ac roriferi, ſolum pingue: nec arari ullo modo, plantari'ue deſiderat, ſed ex ſe abſque ullo humano ſtudio fructum producit, dulcē, & uberem. Aer ſincerus, ac temperatus, mediocri mutatione per tēpora cōtentus: adeo ut apud Barbaros increbuerit fides, ibi Elyſios campos eſſe, & beatorum domicilia ab Homero decantata.

Atlanticum mare, ἀτλαντικὸν θάλασσα, ea pars Oceani, quæ Mauritaniam ab occidente alluit: dictum ab Atlante monte, qui eam Oceani partem reſpicit. Cic. de Somnio Scip. Omnis terra, parua quædam inſula eſt, circunfuſa illo mari, quod Atlanticum appellatis.

Atlantides, ἀτλαντίδες, uergiliæ dictæ ſunt: Atlas enim ex Pleione Oceani filia, ut ait Higinus: ut alij, Deucalionis, habuit quindecim filias quæ uno uocabulo Atlantides dicuntur. Verum quinque ex his Hyades ſunt nominatę, à fratre Hyante à ſororibus plurimum dilecto: reliquæ Pleiades à matre dictæ. Virgilianæ dicuntur, quia cum Vere exoriuntur. Et ſunt ſeptem, quarum ſex clariſſime apparent: ſeptima uero, quia Siſypho nupſit, non uidetur. Cicero ait Hyadas à pluendo dictas. Noſtri Suculas uocant à ſuibus, quoniam ſues luto gaudent. Indicant enim pluuias.

Atlas, tis, ἄτλας, Mauritaniæ rex fuit, qui humeris cælum ſuſtinuiſſe dicitur, quòd primus curſum Solis & Lunæ, ſiderumq; omnium uerſationum rationes, uigore animi, ſolertiaq; deprehēderit. Hic fuit Promethei frater qui cum monitus eſſet oraculo, ut caueret à Iouis filio, nullum hoſpitio ſuſcipiebat: quod Perſeus Iouis ex Danae filius indigne ferens, oſtendit ei caput Gorgonis, quo conſpecto Atlas in montem conuerſus eſt tam excelſum, ut eius cacumē cerni nequeat. Hinc factus eſt locus fabulæ, ut Atlas rex Mauritaniæ cælum humeris ſuis fulcire dicatur. Fere è medio monte nubes incipiunt: hieme & æſtate niuem habent. Columnam cæli indigenæ appellant. Ab eo populi incolentes Atlantes dicuntur: qui ſoli ſunt anonymi, hoc eſt, ſine nominibus. nam in uniuerſum Atlantes nominantur: ſingulis nullum proprium nomen imponitur. Plin. Solin. Herod. Ex Atlante ingentia flumina oriuntur, inter quæ Nilus. Diod. lib. 4. Ferunt Atlantem aſtrologiæ fuiſſe periſſimum, deq; ſphæra primum inter homines diſputaſſe. q ua ex

re uiſus

re uiſus eſt cælum ſuis humeris ſuſtinere. Scribunt quidam duos eſſe montes in Mauritania Atlantes dictos, alterum columnis Herculis uiciniorem, alterum in interiore Libya, remotior ab Atlante rege in eum conuerſo dictus eſt, quem cæli columnam nominant. Tres autem Atlantes fuiſſe memorantur. unus rex Italiæ, & pater Electræ uxoris Coryti. alter rex Arcadiæ, & pater Maiæ, ex qua natus eſt Mercurius. tertius Maurus, qui dictus eſt Maximus. hic primus nauim conſtruxit nauigauitq́;. Eſt & Atlas fluuius ex Hæmi monte naſcens, Aquilonem uerſus in Iſtrũ defluens. Hero.li.4.

ATLANTICVS, a, um, ἀτλαντικὸς: ut, Atlanticum mare.

ATLANTEVS, a, um, p.p. Hora.1.Car. Atlanteuſq́; finis Concutitur. Pleiades Atlanteæ, apud Oui.3.Faſt. Atlantides, æ, & per epentheſim Atlãtiades, ἀτλαντίδης, ἢ ἀτλαντιάδης, patronymicum maſculinum: quo poetæ utuntur pro Mercurio Maiæ filio, & nepote Atlantis. Oui.8.Met. Venit Atlantiades poſitis caducifer alis. Atlantis idis, ſiue Atlantias, adis, ἀτλαντὶς, ἢ ἀτλαντιὰς, patronymicum fœmin. filias Atlantis. Virg.8.Æn. Electra Atlantide cretus.

ATLANTIVS NODVS, primus ſpinæ articulus uocatur à Pli.li.28.c.8.

ATNEPOS, otis, filius abnepotis, uel abneptis. Atneptis, filia abnepotis, uel abneptis. Inſtitut.lib.3.

ATOCION, ἀτόκιον, medicina, quæ conceptum abigit, i. ſpem partus intercipit. Pli.lib.29.cap.4. Vis ea annua eſt: quam ſolam ex omni atocio dixiſſe fas ſit.

ATOMVS, [*Atomo, indiuiſibile*] ἄτομος, gen. fœm. corpuſculum minutiſſimum, quæ τομὴν, id eſt, ſectionem non recipit. ab ἀ, & τέμνω, diuido. Vnde & Atomi dictæ ſunt, quas Lucr. minutiores dixit eſſe illis corpuſculis, quæ, infuſis per feneſtram radiis Solis, uidemus. unde Epicurus ex atomis mundum ſtruit, & earundem diſſolutione diſſoluit. Dicitur eadem ratione Atomus, minimum, & inſecabile temporis momentum. Similiter in numeris unitas.

ATOSSA, filia Cyri, quæ primum Cambyſi, & poſt eius mortem Dario nupſit. Herod.lib.3.

ATQVE, καὶ, coniunctio connexiua eſt: ut, Albaniq́; patres, atque altæ mœnia Romæ. Quandoque aduerbium, pro Quàm, ἤ, ut Perſius: Qui tu impunitior exis, Atque hic? Sueton. in Cæſ. Velut grauius, atque ipſe ſenſiſſet. Cic. in Cato. Simulacrum Iouis contra, atque antea fuerat ad Orientem conuerſum. Quandoque pro celeriter & ſtatim, καὶ δή. Vir. Atque illum in præceps prono rapit alueus amni. Quandoque pro feſtine, & intrepide geminatum inuenitur. Ennius. Atque atque aſcendit muros Troiana iuuentus. Atque adeo, particula eſt augmentatiua: qua utimur, cum ſignificantius grauiuſque uerbum leuiori ſubiungimus. Cice. pro Sext. Roſcio: Hoc conſilio, atque adeo hac amentia impulſi.

ATQVI, ἀμέλει, ἀλλὰ μὴν, τοίνυν, ſed, ſedenim, atenim. Ter. in Adel. At qui ex me hic non eſt natus. Cice. pro Mil. Atqui excelſo loco ſuperiorem ſe fore putabat Milo. [*Ma certamente, percioche*]

ATRACES, pen. corr. ἀτρακεῖς, populi Ætoliæ, ab Atrace fluuio per agrum eorum in mare Ionium illabente. Pli. li.4. cap.2.

ATRACIS, idis, ἀτρακὶς, gentile fœmininum, ab Atracibus deductum Ætoliæ populis, aut etiã ab Atrace Theſſaliæ ciuitate. Vnde Oui. Hippodamiam Pirithoi uxorem Atracidem uocauit.

ATRACIVS, a, um, ἀτράκιος, deductum ab Atracia Ætoliæ regione, ſiue ab Atrace Theſſaliæ oppido. unde Atraciam artem Stat. lib.1. Theb. appellauit Magiam, quæ apud Theſſalos plurimum uiguit.

ATRACTYLIS, ἀτρακτυλὶς, ſpina, ex qua mulieres colus faciebant, unde & nomen habet. duæ ſunt ſpecies: unam Cartamum agreſtem, alteram Carduum benedictum uocant officinæ. Pli. lib.21. cap.17. & Ruel.lib.3. cap.55.

ATRAMENTARIVM, [*Calamaro doue ſi tien l'inchioſtro*] μελανοδοχεῖον, uaſculum, quo atramentum continetur.

ATRAMENTVM, [*Inchioſtro*] μέλαν, τό, ab atro colore dicitur: cuius duo ſunt genera, ſcilicet, Scriptorium, μέλαν γραφικὸν, Herm. quod & Librarium dicitur, quod librarii in tranſcribendis libris eo uterentur: & Tectorium, à tectoriis, quo pictores utebantur. Cic. ad Quinct. Frat. Calamo, & atramento temperato res agitur. Eſt & Sutorium atramentũ, χάλκανθον, quod in inficiendis pellibus ſutores coriarii uſurpant. uulgo hoc à uitri ſimilitudine Vitriolum nominant. Plin. lib. 34. cap.12. Atramentum pro ſanguine eſt ſepiis. Plin.lib.9.cap.29.

ATRAMITAE, populi Arabiæ felicis. Plin.li.6. cap.28.

ATRANI, populi Hirpinorum in Italia, apud Plin.li.3.cap.11.

ATRATVS, a, um, [*Fatto nero*] μελανωμένος, adiect. ab Ater: ueſte lugubri indutus. Cice. in Vatin. quis unquam cœnauit atratus?

ATRAX, ἄτραξ, fluuius Ætoliæ: à quo Atraces populi Pli. lib. 4. Eſt item Atrax, Theſſaliæ oppidum: à quo Hippodamia Pirithoi uxor Atracis Ouidio dicta eſt.

ATREBATES, populi inter Belgas, quos hodie Arteſienſes uocamus.

ATREBATICAE VESTES, χιτῶνες ἀτρεβατικοί, erant coloris Xerampelini, hoc eſt, ſiccitatis uitium frondibus ſimiles: quæ apud Atrebates optimæ fiebant. Suidas Atrabaticas uocat, alii Atrabapticas, à coloris ſcilicet nigredine. Cœl.Rhod.lib.16.cap.10.

ATRIA, oppidum fuit inſigne Tuſcorum, portum habens nobilem non procul à Padi oſtiis: à quo uicinum mare Atriaticum uocatum, & poſtea Adriaticum. Plin.lib.3. cap.16.

ATREVS, diſſyllabum, Ἀτρεὺς, Pelops, & Hippodamiæ filius, pater Agamemnonis & Menelai. Fratrẽ habuit Thyeſtẽ, qui fratris uxori ſtuprũ intulit. Atreus uero fratri filiũ epulãdũ appoſuit. ob quæ facinora, Sol, ne pollueretur, curſum retrorſum dicitur cõuertiſſe.

ATREVS, a, um, ἀτρεῖος, adiectiuum eſt, triũ ſyllabarum. Stat.8.Theb. Imprecor, Atrei ſi quid tibi ſanguinis unquam.

ATRIDES, æ, ἀτρείδης, pluraliter Atridæ, arum, Atrei filii, Agamemnon & Menelaus. Vir. 1. Æn. Atridas, Priamũq́;, & ſæuũ ambobus Achillẽ. Oui.12.Met. Nõ minor Atrides, nõ bello maior, & æuo.

ATRICAPILLA, [*Capo nero*] μελαγκόρυφος, auis ex ficedularum genere: ita dicta, quòd ſumma earum capita nigra ſint. Feſtus.

ATRICI, [*Portieri*] αὐλαῖοι, à Iureconſultis dicuntur, qui excubant ad atrium, qui & Ad limina uocantur, & Atrienſes.

ATRIENSIS, αὐλιος, is, erat, cui credebatur cura atrii: eſt autem ſeruus præcipuus in familia. Cic. in Piſ. idem coquus, idem atrienſis. Col.lib.12. cap.3. ut ſuppellectilem atrienſes exponant.

ATRIOLVM, αὐλίδιον, paruum atrium. Cice. ad Q. Fr. te in porticu ſcribere aiunt ut atriolum fiat.

ATRIPLEX, ἀτράφαξις, Dioſcoridi, herba eſt ſilueſtris & hortenſis, frigidæ & humidæ ſubſtantiæ. Aluum mollit & ictericis prodeſt. ab atro colore, ut quidam aiunt, quòd homines liuidos, & decolores faciat. Macer: Atriplicem tritam cum nitro, melle, & aceto, Dicunt appoſitam calidam ſedare podagram. Accuſatur hæc herba à Pythagora, quòd hydropicos homines faciat, & regium morbum inducat. Atreplexum ueteres dixere, teſte Feſto.

ATRITAS, atis, [*Nerezza, negrezza*] μελασμὸς, nigredo. Plaut. in Pœ. Ita replebo atritate, ut atrior multo fiet, Quàm Ægyptii. Aliquando pro immunitate. Gell. Atrorem dicere maluit, lib.2.c.26.

ATRIVM, trii, [*Cortile, corte de la caſa*] αὐλή, prima pars domus, quę continet mediam aream in quam collecta ex omni tecto pluuia deſcendit, & in qua priſci (ut ait Cato) aperto oſtio epulabãtur, ubi etiã pecunias & cętera precioſiora ſeruabant: ſeruoſq́; quibus tanquam honoratioribus earum cuſtodiam committebant, Atrienſes appellabant. Vitru. lib.6. In urbe atria proxima ianuis eſſe debẽt. Gell.lib. 16.cap.5. Adnimaduerti quoſdam opinari, ueſtibulum eſſe partem domus priorem, quam uulgus Atrium uocat. Dictum Atrium ab Atriatibus Hetruriæ populis, ut inquit Varro lib.1. de lingua latina: quia id genus ædificii Atriæ primum in Hetruria ſit inſtitutum: uel quòd à terra oriatur, quaſi Aterrium: uel quòd atrum eſſet ex fumo culinæ. in atrio enim tria erant habitacula, ueſtibulum, locus ſportularum, qui & ipſe Sportula dicebatur: ubi proponebantur eo die, quæ dono danda erant: & culina. quanquam ueſtibulum proprie locus ſit ante ædes. Vide ſuo loco.

ATROPATIA, ἀτροπατία Stepha. altera eſt ex partibus Mediæ. ab Atropato duce, qui eam à Macedonum ui tutatus eſt.

ATROPOS, pen.cor. ἄτροπος, una ex tribus Parcis, dicta quaſi immutabilis, quòd ad nullius preces conuertatur. uide Parcæ.

ATROCITAS, is, [*Atrocità, crudeltà*] ὠμότης, σκληρότης, crudelitas. Cic 6.Ver. multitudo, atrocitate rei cõmota, ſenatũ clamore coegit.

ATROCITER, aduerb, [*Crudelmente*] ὠμῶς, crudeliter. Cic. pro Roſc. Am. omnibus horis aliquid atrociter fieri uidemus.

ATROX [*Atroce, crudele, aſpro*] ἀγριώδης, aſper, crudelis, quòd, qui atro uultu ſunt, aſperitatem & ſæuitiam præ ſe ferunt. Ter. in Hec. Incredibili re, atque atroci percitus. Virg. 1. Geor. Ecce inimicus atrox magno ſtridore per auras Inſequitur Niſus. Feſtus à Græco nomen hoc deriuat: quòd illi ἀτρωκτα appellant, quæ cruda ſunt: ſiue ab eo, quòd atroces nihil de ſe timeant: τρεῖν enim ſignificat timere. unde & pro conſtanti quandoque ponitur. Horat. lib.2. Car. Ode 1. Atrocem animum Catonis.

ATRVMOLVS: herba, ſatiuo apio multo maior. Græci propter magnitudinem ἱπποσέλινον uocant.

ATTACVM ἄττακον, Hiſpaniæ oppidum. Ptol.lib.2.cap.6.

ATTA, ἄττα, ciuitas Arabiæ felicis. Ptol.lib.6.cap.8.

ATTABAS, & Numenius latrones famoſiſſimi, ut Prouerbio locum fecerint: Conuenerunt Attabas & Numenius.

ATTAE, teſte Feſto, dicti ſunt, qui per uitium crurum, aut pedũ, plantas à terra non ſubleuant, & atterunt magis terram, quam ambulant. quod cognomen fuit Quinctio poetæ. Horat. li.2. epi. Recte, necne crocum, floreſq́; perambulet, Attæ Fabula.

ATTAGEN, pe.c. ἀτταγῆς, Suidæ, gen. maſ. & Attagena, æ, auis Aſiatica inter nobiliſſimas, maxime uero, quæ in Ionia naſcitur; & inter eſculentiores aues præcipuo ſapore. Plin.li.10.c.48. Mar. Inter ſapores fertur alitum primus Ionicarum guſtus attagenarum.

ATTALIA, æ, ἀττάλεια Ste. oppidum eſt Æolidis, Pli.li.5. c. 30. Item

alteram in Pamphylia. Pto. lib. 5. cap. 5. & Strabo lib. 14.

ATTALVS, ἄτταλος, nomen Pergami regis pecunia ditiſſimi, & ſplendida ſupellectile, à quo omnia magnifica, Attalica dicta, ut inquit Pli. li. 8. ca. 48. Prop. Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro. hic cum liberis careret, populum R. teſtaméto ſuo hæredem inſtituit. Fuit & Attalus nomen medici, de quo Pli. lib. 32. cap. 8.

ATTAMEN, [*Nondimeno*] ἀλλ᾽ ὅμως, coniunctio, ex Ad & tamen, ueruntamen, Ci. in epiſt. Attamen ne mirere, unde hoc acciderit. Aliquando etiam legitur diuiſa. Idem 3. de Ora. ſi nequaquam parem eius ingenio, at pro noſtro tamen ſtudio, meritam gratiam referre debemus.

ATTEGIAE, arum, [*Capanne*] καλύβαι, ἄττεγιαι, mapalia, & tuguria.

ATTEGRARE, ueteres dixerunt pro integrare, ſiue augere. Feſtus.

ATTEIVS PHILOLOGVS, libertinus, Athenis natus, quem Capito Atteius iuriſcóſultus, eius patronus, inter grãmaticos rhetorem, inter rhetores grammaticum fuiſſe ait. eum iuuiſſe Saluſtium in componendo, auctor eſt Pollio. coluit familiariſſime Saluſtium, eoq; mortuo Pollionem. Tranquillus.

ATTELABVS, ἀττέλαβος, paruæ locuſtæ ſpecies, ſine alis. Pli. lib. 29. cap. 4.

ATTELLANAE, ἀττελλανικὰ δράματα, Latinæ ſunt fabulæ, ab Attella Oſcorum ciuitate ſumptæ, in quibus ridiculæ perſonæ inducebantur, & argumentis dictiſq; iocularibus reſpondebant ſatyricis fabulis Græcis. Proprie autem Attellanicum dicebatur exordium, Liuius 7. Iuuentus ipſa inter ſe ridicula intexta uerſibus factitare cœpit, quæ exordia poſtea appellata, conſertaq; fabellis potiſſimum Attellanis ſunt, quod genus ludorum ab Oſcis acceptum tenuit iuuentus.

ATTELLA, ἄττελλα, oppidum Campaniæ, inter Capuam, & Neapolim. nunc Auerſam dicimus. Hinc Attellanus, a, um. Cice. Cluuio. De agro uectigali municipii Attellani. Et, Attelanius, a, um, Ci. 2. de Diu. Fatum Attellania uerſu irriſum uidetur.

ATTEMPERO, as, [*Accommodare*] προσάπτω, adapto. inde Attéperate tempeſtiue. Ter. in And. attemperate uenit hodie in ipſis nuptiis

ATTENDO, is, [*Attendere, auertire, conſiderare*] προσέχω, aduerto, conſidero, & quaſi animum intendo. Ponitur interdum abſolute, Cice. 2. de Inue. Si diligenter attendimus, hæc apta eſſe inter ſe intelligemus. Nonnunquam cum accuſatiuo. Ibidem: Hoc oportebit attendere. Suet. iunxit datiuo: Inter liberales diſciplinas attendit iuri ciuili operam dedit. Cum præpoſitione Ad. Ter. in Ad. Nimiũ ad rem in ſenecta attenti ſumus. Animum attendere, pro intendere. Ci. 3. Offi. Cũ animum attenderis, turpitudinem uideas adiunctam. Hinc Attentos dicimus auditores, qui ad ea, quæ dicuntur, intendunt animum. Cic. 3. de Nat. Deo. Præbebo me tibi attẽtum contra Stoicos auditorem. Attentum patremfamilias, conſideratum, prudentem. Ci. pro Quinctio paterfamilias & prudens, & attentus. Attentam uitam, pro diligẽte & curioſa. Ci. Pro Roſc. Am. Hæc attenta uita, & ruſticana.

ATTENTE, aduerb. [*Attentamente*] φιλόνως, animo intento. Cic. ad Catonem. Scis, quam attente te audire ſoleam.

ATTENTIO, [*Attentione*] προσοχὴ, intentio animi ad diſcendum, Ci. 3. de Orat. quæ ſunt in cura, attentione animi, cogitatione.

ATTENTO, as, [*Tentare*] πειράω, frequent. tento. Pli. in præfa. lib. 6. Qui attentauerit. Cic. in Orat. Melius præterire, quam attentatum deſerere.

ATTENVATE, aduerb. Cic. de Cla. Ora. Oratorum bonorum duo genera, unũ attenuate, preſſeq;, alterum ſublate, ampleq; dicẽtium.

ATTENVATIO, onis, ad Heren. lib. 4. attenuatio ſuſpicionis.

ATTENVO, as, [*Aſſottigliare*] λεπτύνω, ſubtilem facio, minuo. Ouid. 4. Triſt. Curas attenuare meas.

ATTERO, atteriui, atteritum, [*Fregare*] προστρίβω, eſt ré aliquam ad aliam terere. Plin. lib. 9. ca. 5. Anguillæ atterunt ſe ſcopulis. Eſt & comminuere, frangere. Colum. li. 5. cap. 6. Demiſſum palmitem inferior atteret. Vir. 4. Geor. Surgentes atterat herbas.

ATTESTOR, aris, [*Accettar per teſtimonio*] μαρτύρομαι, teſtem uoco. Cic. pro Mil. te Magne tamen atteſtaretur. Idem eſt Anteſtor. uide ſuo loco. Ponitur etiam pro teſtimonio affirmare. Plin. in Præfat. lib. 4 Hoc atteſtabatur uel inimico iudici ſe approbari poſſe.

ATTEXO, is, ere, attexui, attexum, [*Teſſere appreſſo, aggiugnere*] προστίθημι, adiungo. Cic. de Vniu. ad immortale partem attexito mortalem. Cæſar: Pinnæ ex cratibus attexuntur.

ATTHIS, idis, ἀτθὶς, Cranai filia, à qua regio Attica, ut quidam putant, dicta, cum prius Actica ab Actæone diceretur, ſiue ab Actæo rege, ut Fauorino & Lycophroni placet: ſiue ab ἀκτὴ, littus: quòd ea regio, ut ait Strabo, magna ex parte littoralis. Præcipuæ regionis huius ciuitates fuerunt Athenæ, Eleuſis, Marathon. Atthidem præterea poetæ luſciniam appellant, ad fabulam reſpicientes, qua Philomela, Pandionis Athenienſium regis filia, in hanc auem dicitur conuerſa. Martialis: Multiſona feruet ſacer Atthide lucus.

ATTICA, æ, ἀττική, regio Achaiæ. uide Atthi. nam eadem eſt.

ATTICE, ἀττικῶς. Cic. de Opt. Orat. gen. Bene dicere eſt Attice dicere.

ATTICISMVS, ἀττικισμὸς, Attici ſermonis elegantia. Cice. de Cla. Ora. Ille Latinus Atticiſmus ex interuallo reguſtandus.

ATTICISSO, as, ἀττικίζω, Attice loquor. Plaut. Non Atticiſſat, ſed Siciliſſat. nam ut Attici inter Græcos omnes ornatiſſime loquebantur, ita Siculi omnium peſſime. unde Cic. Cæcilium irridet, quod linguam Græcam non Athenis, ſed in Sicilia didiciſſet.

ATTICVS, a, um, ἀττικός. Cic. de Nat. Scito ſermone, & Attico loqui.

ATTIGO, [*Attingere, toccare*] ſine n, idem quod attingo. nam & Tango, & Tago dicimus. Plau. in Muſt. Abſcedite, telis ne attigant.

ATTIGVVS, [*Proſſimo*] προσεχής, proximus, ab attingẽdo. Apul. li. 4.

ATTILIVS REGVLVS, conſul Romanus, qui primo bello Punico cum Carthaginienſes ſæpe uiciſſet, tandem per inſidias captus, & Romã miſſus pro permutandis captiuis, ipſe uetet permutationem diſſuaſit, Carthaginẽq; rediẽs, crudeliſſime eſt necatus. Ci. l. 3. Of.

ATTILVS, penul. prod. piſcis, qui in Pado inertia pingueſcens, ad mille aliquando libras captus eſt, nec niſi boum iugis extractus. Pli. lib. 9. cap. 15.

ATTINERE, [*Appartenere*] προσήκειν, ἀφήκειν, pertinere. Teren. in Ad. Quod ad te attinet. Aliquando eſt in manibus tenere. Plau. in Cap. Cultros attinet.

ATTINGO, is, attigi, attactum, [*Toccare leggiermente*] ἅπτομαι, ἐπιψαύω, leuiter tango. Ter. in Ad. Tetigi ne tui aliquid: Si attigiſſes, ferres infortunium. Hinc Attactus, us, uerbale. Vir. 7. Æn. Ille inter ueſtes, & læuia pectora lapſus Voluitur, attactu nullo.

ATTOLLO, is, eleuo, erigo, [*Inalzare*] ἐπαίρω: Liu. Cum ſe quiſque attollere uellet. Aliquando pro Aufero. Pacu. Cuſtodite iſtum, ne, cum quis attollat. Aliquando pro affero. Plau. in Caſi. Quid ſi propius attollamus ſigna? Facit præteritum attuli.

ATTONITVS, [*Stupefatto, attonito*] ἐμβρόντητος, ἐμβρόντητος, conſternatus fulmine, aut morbo ſubita ue re ſtupefactus. Seruius: Attonitus dicitur, cui caſus uicini fulminis, & ſonitus tonitruum dant ſtuporem. Vir. 3. Æn. Talibus attonitus uiſis ac uoce deorum. Deductum à uerbo attono: quo uſus eſt Ouid. in epiſt. Phædræ ad Hippolitum: Numine contactas attonuere ſuo. Attonite, aduerb. Plin. lib. 30. cap. 1.

ATTRAHO, his, [*Allettare*] ἐπισύρω, ad me traho. Ci. Att. Malum, quod imitare poteras, acceſſis, atque attrahis.

ATTRECTATVS, us, uerbale, Cic. 2. Tuſc.

ATTRECTO, [*Maneggiare*] μεταχειρίζομαι, ψηλαφάω, manibus tracto. Ci. de Aruſ. reſ. Attrectare contaminatis manibus. Et Vir. 2. Æneidos.

ATTREMO, is, ere, ad uocem alicuius contremiſcere. Sta. 8. The.

ATTRIBVO, is [*Aſſegnare, attribuire*] προσνέμω, ἀνατίθημι, aſſigno, aſcribo, tribuo. Liuius: Ceterorum curam tuendorum Quæſtori attribuit. Cæſ. lib. ult. ut cuique erat locus attributus, ad munitionem accedunt. Vnde attributæ pecuniæ, quas nunc aſſignationes dicimus. Varr. de lin. lat. Tributum dictum à tribubus, quòd pecunia, populo imperata, tributim à ſingulis exigebatur. Ab hoc ea quæ aſſignata erat, attributum dictum, & quibus attributa erat pecunia ut militi redderent, tribuni ærarii dicti. quod attributum erat, æs militare dictum.

ATTRIBVTIO, nis. Cic. Att. at enim attributionem in idus.

ATTRITVS, tior, tiſſimus, nomen ex partic. Cic. 6. Ver. ut eius mentum paulo ſit attritius. Atterite opes, apud Liuium pro imminutæ.

ATTRITVS, us, uerbale Plin. li. 9. cap. 45. attritu petræ.

ATTYLA, ἀττίλας, Hunnorum rex ex Scytharum genere qui ſubacta Pannonia, Italiam ingreſſus, Aquileiam ſubuertit, domum reuerſus, dum nouis nuptiis operam dat, uino plenus, effuſo è naribus multo ſanguine interiit. hic tot cladibus rem Chriſtianam afflixit, ut flagellum dei fuerit appellatus.

ATVACVTVM, ἀτουάκουτον Ptolemæo, urbs inter Tungros. ſunt qui Antuerpiam eſſe credant. ſed refelluntur à Ptolemæo. Antuerpia enim ſita eſt ad Scaldem fluuium, Oceaniq; ſinu alluitur: Tungri uero in mediterraneo ſunt, multum à Scalde diſſiti.

ATYS, ἄτυς, apud poetas pueri formoſiſſimi nomen, quem Cybele ſacris ſuis præfecit ea lege, ut perpetuo caſtitatem conſeruaret ſed cum poſtea Sangaritidem nympham compreſſiſſet, ab irata dea in furorem actus: cumq; manus ſibi afferre conaretur, miſeratione Cybeles in pinum arborem mutatus eſt. Oui. lib. 10. Met.

Atys alius fuit Crœſi, Lydiæ regis filius, qui cum antea ſemper mutus fuiſſet, in eo tandem prœlio, quod Lydiæ ſeruitutem attulit, cum Cyri militem uideret ſublato enſe patri ſuo cædem illaturũ, linguæ uinculum abrupit, claraq; uoce patris ſui interitum deprecatus eſt. Hero. li. 1. Atys alius fuit ex Hercule & Omphale prognatus, qui filios habuit Lydum, à quo Lydia dicta eſt: & Tyrrhenum, à quo Tyrrheni appellati ſunt, de quibus Strabo lib. 5.

Digitized b

ATYS SILVIVS, Albæ Siluii filius, Capys pater. Euſebius Ægyptum: Syluium uocat 29. annos regnauit.

ATYPVS, pi, ἄτυπος, qui non ſatis expedito plectro linguæ utitur quaſi aerem non feriens. Gel. li. 4. cap. 2. Balbus autem & atypus uitioſi magis, quàm morboſi. & Iuriſconſulti de Ædilit. edict.

A ANTE V

AV, interiectio conturbatæ mentis. Teren. in And. Dictura ne quod rogo? M. Au. Au, interiectionem eſſe ſilentium iniungentis, docet Linacer ex Terentii Eunucho. Au, ne comparandus hic quidem ad illum eſt. Quod tamen rectius Hau, per aſpirationem legitur.

AVANTICI, Ἀὐαντικοὶ Ptol. populi Heluetiis finitimi. Ptol. li. 2. ca. 9.

AVARE, πλεονεκτικῶς, tenaciter. Cic. 3. Offi. auare, iniuſte, libidinoſe.

AVARITER, nonnunquam auare. pro auide. Plaut. Curc. ingurgitat merum auiter.

AVARITIA, φιλαργυρία. Cic. 4. Tuſc. Auaritia eſt opinatio uehemens de pecunia, quaſi ualde expetenda ſit.

AVARITIES, tiei, idem Lucr. auarities, & honorum cæca cupido.

AVARICVM, oppidum fuit Biturigum, flumine & paludibus cinctum.

AVARVS, [*Auaro, auido, ingordo*] φιλάργυρος, quaſi auidus æris, dictio, ut Gellio placet, ab auendo dicta. Et ſemper in reprehenſione eſt. Auidus uero ab auẽdo, etiam in laude ponitur. Salu. Laudis audi, pecuniæ liberales erant. Hor. 1. epiſt. Semper auarus eget.

AVCEPS, cupis [*Vccellatore*] ὀρνιθοθήρας, qui uel quæ aues capit. Col. lib. 8. cap. 10. Plaut. Aſin.

AVCTARIVM, rij, [*Accreſcimento*] ἐπίμετρον, προσθήκη, quod ſuper mẽſuram, uel pondus iuſtum, uel iuſtum precium adiicitur. Plautus: Actuarium adiicito uel mille nummum plus, quàm poſcet.

AVCTIFICVS, pe. cor. adiect. [*Quello ch'accreſce*] αὐξημός, αὐξητικός, quod auget. Luc. lib. 2. auctifici motus.

AVCTIO, onis, [*Aumento, accreſcimento, uendita all'incanto*] αὔξησις, ab augeo, ſignificat augmentum, Vnde etiam ponitur pro uenditione, quæ fit per augmentum precii, πρᾶσις, cum fit publica rerum priuatarum uenditio, & res traditur plus offerenti. Iuuen. Si coniugis auctio fiat. Plaut. in Stich. Auctionem facere decretum eſt mihi, ἐνεχύριον, προγράφειν. Auctio uero haſtæ, eſt uenditio publica bonorum eorum, qui damnati, proſcripti'ue fuerunt. nam haſtæ ſubiiciebant ea, quæ publice uenundabant.

AVCTIONARIVS, adiect. ut, Auctionaria atria, in quibus auctio fiebat. Cic. de Lege Agr. Vt in atrijs auctionarijs auctionentur.

AVCTIONOR, pen. pro. [*Vendere all'incanto*] ἐνεχύριον, προγράφω, λαφυροπωλῶ, per auctionem uendo. Cice. pro Quinctio: hominem deterret, ne auctionetur.

AVCTITO, as, frequentatiuum ab aucto: ut, Auctitare pecunias fœnore. Tacitus.

AVCTO, as, [*Accreſcere*] αὐξάνω, frequent. ab augeo. Plau. in Amph. auctare perpetuo lucro. compoſitum eſt Adaucto. Accius: Quibus rem ſuam adauctauit pater.

AVCTOR, [*Autore*] ab augeo. fœmininum eſt auctrix. Cice. 2. Offic. Apud Homerum, optimum auctorem, nulla talis eſt de Vlyſſe ſuſpicio. Legitur & in fœminino genere. Ouid. lib. 4. Faſt. Optima tu proprij nominis auctor eris. Figurate per obliquos, ſicut alia uerbalia in or deſinentia, ueutris adiungitur. Virg. lib. 3. Italiam petiit fatis auctoribus, eſto. Neque ſolum qui opus aliquod facit, ſed qui princeps eſt, & primus iubet, ut aliquid fiat, aut inductor, perſuaſor'ue, Auctor uocatur: ut ſi quis populum ad bella concitauit, uel qui concordiam perſuaſit, belli, uel concordiæ auctor fuit. Cicero. lib. 3. Offic. huius deditionis ipſe Poſtumus ſuaſor & auctor fuit: quaſi dixiſſet, ſuaſor & perſuaſor. Significat & promiſſorem. Liuius lib. 2. Auctores ſumus tutam ibi maieſtatem Romani nominis fore. Item defenſorem. Idem: Lectorius legis auctor acrior erat. Item denunciatorem. Idem: Iiſdem auctoribus cognitum eſt Æquos bellum apparare. Similiter approbatorem. Idem lib. 3. legum latarum patres auctores.

AVCTORITAS, αὐθεντία, poteſtas rebus geſtis, aut uirtutis opinione comparata. Cic. & alij.

* AVCTORITATEM defugere. Vide Defugere.

AVCTORARE, [*Obligarſi alcuno con ſacramento*] ὑποτίθεσθαι, δουλοῦσθαι, eſt aliquem aut ſacramento aut præmio obligare: & habet o, productum. Sueto. De legendo, uel auctorando milite. Aſinius Ciceroni lib. 10. Fam. Quia, cum bis gratis depugnaſſet, auctorari ſe ſe nolebat. Hinc Auctoramentum, obligatio. Cic. lib. 1. Offi.

AVCTORATVS, [*Obligato, mercenario*] ἐνκομισθείς, auctoramẽto obligatus, mercede conductus. Huic opponitur Exauctoratus, auctoramento ſolutus. Hinc Exauctorati milites, ſoluti militari ſacramento, & obligatione. Plin. lib. 14. uindemiatorem auctoratum dixit, hoc eſt, mercede conductum. Idem lib. 36. Populum R. auctoratum appellat, in ſpectaculis periclitantem, inſtar gladiatorum. A Liuio Auctoratus proditor dictus, quaſi obligatus. Manilius lib. 5. Aſtronomicõn, miniſtros perpetuo quaſi epitheto Auctoratos uocat, tanquam perpetuos mercenarios, obligatos dominis, à quibus mercede comparantur. Sic Seruius dixit ſolos parentes habere poteſtatem auctorandi.

AVCTVM, uocabatur ſpatium circi, quod ſuper definitum modum uictoriæ adiungebatur. Feſtus.

AVCTVS, us, uerbale, [*Accreſcimento*] αὔξησις, Liu. 4. ab urb. Cuius rei premium ſit in ciuitate, eã maximis ſemper auctibus creſcere.

AVCVPATORIVS, a, um, [*Coſa che appartiene a pigliar uccelli*] ἰξευτικός, quod ad aucupium pertinet. Vnde Aucupatorij calami uiſcati, quibus utimur ad capiendas aues. Plin. lib. 16. cap. 36.

AVCVPATIO, &

AVCVPIVM, [*Vccellagione*] ὀρνιθοθηρία, auium captio, Plau. in Aſin. Hic quæſtus aucupij ſimillimus eſt. Per tranſlationem accipitur pro illecebris. Cic. de Orat. delectationis aucupium.

AVCVPOR, pen. cor. depon. [*Vccellare*] ὀρνιθοθηρῶ, ἰξεύω, aues capio. tranſlate artificio quodam quæro, θηρῶμαι ut, Aucupari gratiam alicuius. Cice. ad Luceium lib. 5. Aucupari ramuſculos imperitorum hominum. Cic. lib. 3. de Leg. Reperitur etiam Aucupo, as, uoce actiua. Plaut. Moſt. nunquis ſermonem noſtrum aucupet.

AVDACIA, [*Audacia, ardire*] θράσος, ſecuritas qua quis malum neq; futurum neque præſens horreſcit. Et fere accipitur in malam partem pro nimia confidentia. Cic. Nec uires eis, nec audacia, nec tela deſuere. Saluſtius: Audacia pro muro habetur.

AVDACITER, & AVDACTER, per ſyncopen. [*Audacemente*] θρασέως. Cic. pro Roſcio. multa audaciter feciſti. Idem de Clar. Ora. audacter ueniebat ad dicendum.

AVDACVLVS, diminut. Gell. reprehenſor audaculus uerborum.

AVDAX, [*Audace, ardito*] modo fidens dicitur, τολμηρός. Virg. 5. Æn. Quiq; pedum curſu ualet. & qui uiribus audax. Modo temerarius. Plaut. Pergin' audax hoc facinus perſequi?

AVDENTER, aduerb. [*Audacemente*] θρασέως, audacter. Tacitus lib. 4.

AVDEO, des, auſus ſum, [*Ardire, eſſere audace*] τολμᾶν. Plaut. Vix domo egredi audet. Iungitur aliquando cum accuſatiuo. Ouid. lib. 6. Metam. nihil eſt, quod non effræno captus amore Auſit. Aliquando temere præſumere. Virg. 12. Æneid. qui me Ferro auſi tentare. Audens participium. Virg. 10. Æneid. Audentes fortuna iuuat. Audens, nomen ex participio. Quinctil. lib. 9. Illa audentiora, & maiorum laterum. Virg. 6. Æneid. Tu contra audentior ito. Audendum, Tibul. 1. Eleg. Audendum eſt: fortes adiuuat ipſa Venus. Auſus, a, um, participium. Liui. Exules, obærati, auſi capitalia. Ouidius 3. Triſt. Auſa, atque auſura multa nefanda manu. Auſum, auſi, nomen ſubſtantiuum. Virg. 6. Æne. Auſi omnes immane nephas, auſoq; potiti.

AVDIENTIA, æ. Cic. de ſen. facit ſibi audientiam diſerti ſenis oratio.

AVDIO, dis, audiui, auditum, [*Vdire*] ἀκούω. Virg. audiendi uocabulum etiam ad ea trãſtulit, quæ auribus & ſenſu carent. lib. 1. Geor. Fertur equis auriga, neque audit currus habenas. Interdum eſt audita petenti concedere. Virg. 9. Æneid. Audijt, & genitor cæli de parte ſiniſtra Intonuit læuum. Interdum credere. Cice. in Tuſc. Nec Homerum audio, qui Ganymedem à dijs raptum ait. Interdum præcipienti parere. ὑπακούειν, ἀκούειν: & hoc tam cum accuſatiuo, quàm cum datiuo. Cice. Curioni. Audies te. nam audire præcepta alicuius dicimur, cum eis paremus. Cum datiuo. Idem: Et audiens eſſet huic ordini, id eſt, obediens. Inuenitur & cum aduerbio bene, pro laudor. Teren. Benedictis ſi certaſſet, audiſſet bene. Hinc Exaudio, perfecte audio: Obaudio, non obedio; quaſi monentem non audio: Inaudio, Latenter aliquid arcanum audio. Cic. Pæto: Quæ te uideo inaudiſſe. Idem Panſæ: De quo ego ex te primum inaudieram. Inauditum tamen dicitur pro eo quod nunquam auditum eſt, ἀνήκουστος, ἄπιστος: ut, Res inaudita. Cic. pro Ligario: Rem nouam & ante hanc diem inauditam. Et Inauditum quandoque dicitur, quod non audit, ἀνήκοος. Varro: Animalium quædam à natura gignuntur aut inodorata, aut inaudita.

AVDITIO, ipſe audiendi actus, ἀκρόασις. Cice. 5 de Finib. fabellarum auditione ducuntur. Dicitur & audientia pro eodem. Plau. Exurge præco, fac populo audientiam. i. fac ut populus audiat. Cic. 1. Ver. Quantam audientiam orationi meæ improbitas illius factura ſit. Hinc Auditiuncula, dimin. Gell. lib. 13. ca. 18.

AVDITOR, ris, [*Auditore*] ἀκροατής, qui audit, ut rhetorem declamantem, aut poetam carmina ſua recitantem. Cice. Attic. lib. 10. quod Saluius, bonos auditores nactus, in conuiuio legat.

AVDITORIVM [*Auditorio*] ἀκροατήριον, locus ubi auditur præceptor, aut orator. Quinctil. lib. 2. cap. 11. Sed cuius rei gratia plenum ſit auditorium. Per metonymiam accipitur pro ipſa auditorum turba. Plin. in epiſt. frequenti auditorio inter ſe coram multi iocabantur. Etiam pro foro & tribunali ponitur. Paulus in. l. contra. de re iud. Is qui ad maius auditorium uocatus eſt, ſi litem inchoatam deſeruerit, contumax non uidetur. Et pro ſchola rhetorum, grammaticorum, philoſophorum, in qua diſcipuli præceptorem

Quinct.lib.10.cap.1. alia ratio eſt fori & auditorij.

Avditvs,us,[*Vdito*] ἀκοή, ſenſum audiendi ſignificat. Ci. pro Marc. Vereor ut hoc quod dicam, non perinde intelligi auditu poſſit, at que ego ipſe cogitans ſentio.

Ave, χαῖρε, uerbum defectiuum: in ſecunda perſona ſingulari Aue, & plurali Auete: in infinitiuo Auere, teſte Diomede lib.1.

Aveho,is,[*Condurre altroue*] ἀπάγω, abduco, abò ueho. Teren. in Adelph.

Avellana,næ,[*Nocciuole*] λεπτοκάρυον, nux corylí arboris, alio nomine nux Pontica, quòd in Aſiam, Græciamq́; primo e Ponto uenerit. eadem & Præneſtina dicitur, quòd Præneſtini his abundẽt, ſiue (ut Macrobio placet) quòd Præneſtini ab Annibale obſidione cincti, his nucibus famem tolerauerint. Primum autem dictæ ſunt Abellinæ ab Abellino Campaniæ oppido, quod a Virgilio appellatur Abella, à Silio Auella. Plin.lib.15.cap.22.

Avello,lis,auelli, & auulſi, auulſum, [*Sbarbicare, ſtirpare à forza*] ἀποσπάω, a loco uello, abſtraho. Ci. de Sen. poma ex arboribus, ſi cruda ſunt, ui auelluntur. Virg.2.Æn. Fatale aggreſſi ſacrato auellere templo Palladium. Hinc Auulſor, ἀποσπαστής, & Auulſio, ἀπόσπασμα. Plin.lib.17.cap.10. Et lib.9. cap.45.

Avena,æ,pen.pr. βρῶμος, herba nota ex frumentaceo genere, equorum præcipue pabulis naſcens, tritico folijs & culmo ſimilis, ſemen habens eiuſdem nominis, e ſummo pendens culmo. Nomen accepiſſe putatur ab eo, quòd ad fructum non ueniat. numeratur enim inter uitia ſegetis, ueluti quidam frumenti abortus, uel cœli uitio, uel ſeminis, uel ſoli. Pli.lib.15.ca.17. Eſt & alterum auenæ genus, quæ Auena Græca à Plinio uocatur, & à Græcis αἰγίλωψ, quòd morbum curet eiuſdem nominis. Hæc in hordeo naſci gaudet, ut lolium in tritico, multiplicíq; radice, ſolum emacians, illi præripit alimentum. Ponitur interdum auena pro calamo, ſiue culmo ſegetis, ex quo paſtores ſibi fiſtulas conficere ſolent: quo fit, ut & pro ſtylo, ſiue charactere bucolico accipiatur. Virg.1.Eclog. Silueſtrem tenui Muſam meditaris auena. Hinc Auenaceus,a, um, quod ex auena confectum eſt. Pli.lib.30.

Avenaria, cicadæ ſpecies. nonnulli frumentariam uocant, quia ſimul cum frumentis areſcentibus apparet. Pli.lib.11.cap.27.

Avenio,onis, Αὐενίων Steph. oppidum Narbonenſis Galliæ, ad Rhodanum, Pontificiæ ditionis. Plin.

Aventinvs,ni,pen.pro. Αὐεντῖνος, unus è ſeptem urbis Romæ mõtibus, cuius radicem Tyberis præterlabitur, dictus ab auibus (ut ex ſententia Næuij refert Varro) quarum ob ſitus opportunitatẽ, amniſq; uicinitatem maxima ibi copia erat. Vel ab Auentino Albanorum rege, qui in eo extinctus eſt, & ſepultus. Vel ab aduentu hominum, qui ad Dianæ templum, quod eo in monte à communi Latio conditum fuit, commeabant. Vel ab aduectu: quod Varroni magis probatur. erat enim hic mons à reliquis paludibus diſcretus. unde ratibus ad eum aduehebantur, quadrantem pro naulo perſoluentes. Fuit item Auentinus, cognomento Siluius, Albanorum rex, Romuli Siluij filius, & pater Procæ, à quo nonnulli Auẽtino monti (in quo ſepultus eſt) nomen factum exiſtimant. Eſt & adiectiuum Auentinus,a,um, ut, Arx auentina, apud Ouid.6.Faſt. Et Auentinum iugum apud eundem lib.3.

Aveo,es,[*Deſiderare, appetire*] γλίχομαι, ſine præterito, & ſupino, concupiſco. Cice. Attic.lib.1. Valde aueo ſcire, quid agas. Auere etiam à nimia cupiditate pro gaudere ponitur. unde ſalutantes Aue, χαῖρε, dicimus, id eſt, lætare. Auens, particip. Horat.2.Serm.

Avernalis,le, adiect. ut, Aquæ auernales. Hora.5.Epod. Auernales nymphæ, Ouid.5.Metam.

Avernvs, ἄορνος, gen. maſc. in plurali Auerna, orum, lacus Campaniæ, prope Baias, quem locum Plutoni dicatum, & inferorum limẽ eſſe rudis uetuſtas credidit. unde & pro inferorum ſede à poetis uſurpatus. Dictus Auernus, quaſi ἄορνος, hoc eſt, auibus carẽs, ſiue quòd aues ſuperuolantes graui eius odore enecentur, ſiue quòd ſulphureæ exhalationes aerem uſque adeo extenuent, ut aues ſuſtinere non poſſit. Luc.lib.6. Principio quod auerna uocant, non nomen id ab re Impoſitum eſt, quia ſunt auibus contraria cunctis. Strabo.libr.6. Contiguus Baiis Lucrinus adeſt ſinus, intra quem Auernus eſt. Auernus,a,um, adiectiuum. Virg.2.Georg.

Averrvncare,[*Rimouere ſcacciare*] ἀποτρέπειν, ἀποπέμπειν, auerto, depello, putatur a runcando deductũ: qđ eſt, herbas, uel frutices noxios, ex agro euellere. Liu.8. Placuit ad auerruncandã deũ iram uictimas cedi. Inde Auerruncaſſo, pro eodem. Lucil.lib.26. Dij monuerint meliora, atque amentiam auerruncaſſint tuam.

Averrvncvs,ci, ἀποπομπαῖος, dei nomen erat apud Romanos, qui mala auerruncare, hoc eſt, depellere, atque auertere putabatur. Cuiuſmodi apud Græcos habebantur Hercules & Apollo, quos idcirco ἀλεξικάκους, ἀποπομπαίους, καὶ ἀποτροπαίους, appellabant. Pacuuius apud Varr. libro 6. de Ling. Latin. Deus qui meis rebus præeſt Auerruncus.

Aversa venvs, κατὰ πυγοσύνην, dicitur præpoſterus coitus, qui intandus eſt & execrandus. Iul. Cap. de Clodio Albino: Mulierarius fuit inter primos amatores, auerſæ ueneris ſemper ignarus.

Aversor,aris,[*Abominare, uolgere il uolto in altra parte*] ἀποστρέφομαι, ἀποτροπιάζομαι, deteſtor, abominor, ab aliqua re, qua odio habeo, uultum auerto. Ouid. in Triſt. Officioq́; leuem non auerſatus honorem. Colum. nec rubos auerſatur capra. Auerſatio, uerbale. Quinctil.lib.8.cap.3.

Aversvs,a,um[*Quello che uolge le ſpalle uer noi*] ἀπεστραμμένος, qui faciem a nobis auertit, tergumq; oſtendit: cuius antitheton eſt Aduerſus, ἀντίος, qui faciem, anterioremq; corporis part. in nobis obiectam habet. Cice.3. de Orat. Aduerſus, & auerſus impudicus es. hoc eſt, ab anteriore parte, & a poſteriore. Sic hoſtes aduerſos aggredi dicimus, cum eos a fronte inuadimus. auerſos autem, cũ fugientes à tergo adorimur. Per metaphoram Auerſum uocamus iratum, iniquum, contrarium, & male cupientem. Cic. Attic. lib.8. Deos auerſos eſſe a ſalute populi Romani. Virg.4.Æn. Talia dicentem iamdudum auerſa tuetur. Vbi Ser. Auerſa, inquit, hoc eſt, irata. nam ſi intueretur, quomodo auerſa, niſi irata?

Avertae,tarum, ſunt lora (ut Bud. ſcribit in Annot. Poſt.) latiora, quæ per terga equi iugalis excurrunt, ſub alis eius ſuccincta. Accurſius Auertã, equorũ pectorale uult eſſe, ita dictum quòd auerſum collocetur. Alciato placet, hoc uocabulo ornamentum capitis intelligi, quo habenæ figuntur: & id quoque ab auertendo, quòd equi per eam uertantur, prout ſeſſori uiſum eſt.

Averto,tis,[*Rimouere, uolgere altroue*] ἀποτρέπω, aliò uerto, amoueo. Virg.1.Æne. Nec poſſe Italia Teucrorum auertere regem? Huius antitheton eſt Aduerto. Vnde Aduertere oculos, uel mentem, dicimus, pro, ad rem aliquam aciem oculorum uel mentis intendere. Auertere autem eſt remouere, & aliorſum flectere. Cic. de Amic. Tu uelim animum parumper à me auertas, Lælium loqui ipſum putes. Eſt item Auerto nonnunquam, quod interuerto, hoc eſt, efficio, ne res ad eum perueniat, cuius eſt. Cic.3.Verr. Is auerſa pecunia publica aufugit. Idem in Frumentaria: Frumentum auerſum a rep. abreptum ab aratoribus.

Avfeia aqva, olim dicta, quæ poſtea Martia dici cœpit, omnium aquarum toto orbe, Plinio teſte, clariſſima, frigoris ſalubritatiſq; laude ceteris prælata. oritur in ultimis montibus Pelignorum, tranſit Marſos & Fucinum lacum: mox ſpecu merſa, in Tyburtino ſe aperit, nouem paſſuum millium fornicibus perducta. Primus eam in urbem ducere auſpicatus eſt Ancus Martius, unus è regibus: poſtea Q. Martius rex in prætura: à quibus Martia aqua nomen accepit, cum antea Aufeia diceretur. Hæc fere Plinius lib.31.cap.3.

Avfero, aufers, abſtuli, ablatũ, [*Togliere*] ἀποφέρω, ἀφαιρέω, ex Ab, & Fero, ſignificat tollere. Ter. in And. Vos iſthæc intro auferte. Cice.3. de Fi. Cõmentarios quoſdã Ariſtotelicos ueni ut auferrem.

Avfidena,æ,pen.pro. Αὐφίδηνα, oppidum eſt in quarta regione Italiæ. Ptol.lib.3.cap.1. Hinc Aufidenates populi Pli.lib.3.cap.12.

Avfidvs,di,p.c. Αὔφιδος Stra. fluuius in Hirpinorum montibus naſcens, & præter Canuſium in mare Adriaticum influens.

Avfvgio,is,pen.cor.[*Fuggire altroue*] ἀποφεύγω, aliò fugio. Terẽt. Hecy. aufugerim potius, quàm redeam. Inuenitur aliquando accuſatiuo iunctum. Cic.1. de Nat. Deo. Andromeda aufugiens conſpectum mæſta parentis. Sæpe etiam abſolute, & ſine caſu. Idem in epiſt. ad Vatinium: Dionyſius, cum multos libros ſurripuiſſet, aufugit. Interdum cum ablatiuo mediante præpoſitione A, Ab, uel Ex. Liu. ex eo loco, ubi pugnatum eſt, aufugerat.

Avgasii, Αὐγάσιοι, populi ſunt inter Maſſagetas, apud Steph.

Avga,æ, uel Auge,es, uel Augea, Αὔγη, uel Αὐγεία, mater fuit Telephi, quam Euripides dicit ab Alæo patre (cum ab Hercule corrupta deprehenderetur) in urna quadam cum Telepho filio impoſitam, & in mari demerſam eſſe: ſed Palladis prouidentia urnam ad Caici oſtia tranſmiſſam euaſiſſe, & Augen à Tenthrante exceptam, eidem nupſiſſe, illumq; Telephum pro filio educaſſe, & regni ſucceſſorem inſtituiſſe. Strabo lib.13. Aliter Diodorus lib.5. Auge (inquit) mater Telephi fuit ex Hercule, quæ à patre grauida deprehenſa, nauclero cuidam tradita eſt ſubmergenda, ſed antequam ad mare perueniret, urgente tempore partus, Telephũ peperit, quem inter uirgulta abdidit, qui poſtea inuentus à paſtoribus Coritho regi datus eſt, & Telephi nomine appellatus, quòd à paſtoribus inuentus eſſet pendens uberibus ceruæ. Auge uero à mercatoribus, qui illam à nauclero dono acceperant, in Cariam ad Teuthrantem regem delata eſt, ubi poſtea à Telepho filio fuit agnita.

Avgeas, Αὐγέας Suidæ, Athenienſis comicus, ut ait Athenæus. Fuit & Augeas Eleorum rex, quem Hercules ſuſtulit. unde Er. in prouerbio, Augeæ ſtabulum.

Avgeo,es,xi,auctum,[*Accreſcere far maggiore*] αὔξω, αὐξάνω, amplifico

pliſico addo, acceſſionem facio, & tum ad res, tum ad perſonas refertur. Ad perſonas. Cic. Bruto: Auctus Antonii beneficio eſt. Ad res, Idem in Verr. locupletiſſimi cuiuſque cenſus extenuarant, te nuiſſimi auxerant. Hinc Adaugeo & Exaugeo, quæ uehementiam ſignificant. Teren. in Heaut. Hoc timet ne tua duritia antiqua illa etiam adaucta ſiet. idem: Ibi concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant. Ab Augeo fiunt Aucto, as: Auctus, a, um, αὐξηθείς, Auctus, us, Auctor, & Augeſco ſcis.

AVGESCO, cis, [*Accreſcere, aumentare, ingroſſare*] αὐξάνομαι, creſco, incrementum accipit. Sumitur enim paſſiue, & ſemper intranſitiue ponit. Pli. li. 11. Augeſcunt corpora dulcib. atq; pinguibus, minuuntur ſiccis, & aridis. Ci. in Cat. Quę & ſucco terrę, & calore ſolis augeſcēs, primo ē pacerba guſtatu, deinde maturata dulceſcit.

AVGIA, ſiue Augea, pen. prod. αὐγεία Steph. nomen duarum urbium, unius in Locride, cuius in Catalogo nauium meminit Homerus, alterius in Laconia.

AVGIFICO, Ennius: Et tabes numeros augificabit ſuos.

AVGMEN, inis, [*Accreſcimento*] αὔξησις, augmentū. Lucr. lib. 3. Perfectum corporis augmen. Augmine donare, pro augere. Idem lib. 2.

AVGVR, auguris, οἰωνοσκόπος, οἰωνοπόλος, ὁ ἐπ' οἰωνοῖς μαντευόμενος, qui ex uolatu, paſtu, aut cantu auium futura diuinat: ita dictus, teſte Feſto, ab auium garritu, ſiue à geſtu earum, quem augures ſolent obſeruare. Cic. in Cat. Augurq; cum eſſet, dicere auſus eſt, optimis auſpiciis ea geri, quæ pro reip. ſalute gererentur. Hinc Augurium, οἰωνοσκοπία, pro ipſa diuinatione, quaſi Auigerium dictum, uel Auigarrium: pro quo antiquiſſimi etiam Augurum dixerunt per tres ſyllabas, ut Accii teſtimonio confirmat Nonius. Erant autem tria diuinationis genera in auibus. nam aliæ uolatu, aliæ cantu futura prædicebant: & illæ quidem præpetes, hæ oſcines dicebantur. Erat & tertium genus ex illarum paſtu, cum pullis gallinaceis è cauea depromptis eſca porrigebatur. Si enim ita auide ederent, ut cibus ore excidens terram pauiret, hoc eſt, feriret, tum auſpicanti tripudium ſoliſtimum nunciabatur, & feliciter ceſſurum quicquid ille animo concepiſſet: contra, omnia infauſta portendebantur, ſi eſcam non caperent. Sumitur etiam latius Augurii nomen pro quauis diuinatione. Cic. 4. Phil. O mea fruſtra ueriſſima auguria rerum futurarum.

AVGVRACVLVM, raculi, οἰωνοσκοπεῖον, ueteres dicebant, quam nos arcem uocamus, quòd ibi aues publice auſpicarentur.

AVGVRALIS, le, οἰωνοσκοπικός, ad augurem pertinēs, ut, Auguralis cœna, quæ & Adiicialis dicitur. Varr. 3. de Re ruſt. cap. 6. & Cice. ad Gallum. Augurales libri, Auguralia inſignia. Porta auguralis, Tacitus lib. 2. Nocte porta egreſſus augurali. Augurale, inſigne augurum. Seneca de Tranquil. uitæ. cap. 11. Vir auguralis. Cic. de clar. orat. Auguralis uirga, οἰωνοσκοπικὴ ῥάβδος, baculus erat breuis, qui & lituus appellatus eſt.

AVGVRATIO, onis, οἰωνοσκοπία, ipſe augurandi actus. Cic. 3. de Diui. Quæ iſta auguratio eſt ex paſſeribus?

AVGVRATO, aduerb. per augurium: ut Auſpicato, per auſpicium. Liu. lib. 1. Accitus Numa, ſicut Romulus, augurato in urbe condenda.

AVGVRATVS, us, οἰωνοσκοπία, dignitas auguris. Cice. 1. de Diui. cum tentaret ſcientiam auguratus. Ibidem: Lituus iſte ueſter, quod eſt inſigne auguratus.

AVGVRIVS, a, um, οἰωνοσκοπικός, idem quod auguralis. Ci. Epi. lib. 2.

AVGVRO, as, auguror, [*Agurare, indouinare*] οἰωνίζομαι. Virg. lib. 8. ſi quid ueri mens augurat opto. Hinc Inauguro, & Exauguro, contraria. nam inaugurare eſt per augurium conſecrare: exaugurare, quod inauguratum erat, profanum facere. Cicero de Antonio Cæſaris Flamine: cur non inaugurare? ſume diem: uide, qui te inauguret. Liu. 1. ab urbe: exaugurare fana, ſacellaq; ſtatuit.

AVGVROR, p. c. μαντεύομαι, οἰωνοσκοπῶ, ex auium cantu, geſtu, uel paſtu futura diuino. latius accipitur, pro quouis modo conjicio. Regit, uel accuſatiuum. Cic. 1. de Diui. 1. Calchas ex paſſerum numero belli Troiani annos auguratus eſt. Vel ablatiuum. Idē Att. quātum coniectura auguramur. Itē cū præpoſitione De. Idē in Brut. quid de illo augurer, lubet dicere. Et cum Ex. Idem Cecin. Non igitur ex alitis uolatu, nec ex cantu ſiniſtro oſcinis tibi auguror.

AVGVSTA CAESAREA, αὐγοῦστα καισάρεια, urbs ſupra Iberum. Diſtat à Numantia ad 80. ſtadia. uulgus Hiſpanorum Saragoſſam uocat.

AVGVSTA Emerita, ciuitas Luſitaniæ, à militibus emeritis conditoribus, & Auguſto nomen ſortita. nam, ut Diomedes refert, cum Auguſtus, Cantabris & Aſturibus deuictis, in Italiam rediret, reliquit milites emeritos, iisq;, ut in Luſitania Auguſtam Emeritam conderent, permiſit.

AVGVSTA Vindelicorum, Germaniæ urbs celeberrima, ad Lycum amnem ſita, quam Germani ſua lingua Augſpurg uocant. Auguſta Treuirorum, eſt Metropolis Treuirorum ad Moſellam flumen ſita. Vulgo Triere à Germanis dicitur, à Gallis Treues.

AVGVSTALE, is, [*Palazzo di magiſtrati*] πραιτώριον, domus principis, uel magiſtratus, à recētiorib. appellata, q̃ à ueterib. Prætoriū.

AVGVSTALES, teſte Vegetio lib. 2. Rei militaris dicebantur, qui primos in bello ordines ducebant: quòd ab Auguſto ad id munus eſſent delecti.

AVGVSTE, aduerb. σεβασμίως, ſancte, pie, religioſe. Cice. 2. de Natu. Deo. quem noſtri maiores auguſte, ſanctėq; Liberum cum Cerere & libera conſecrauerunt. Dicere de religione auguſtius, Cic. de Clar. Orat.

AVGVSTODVNVM, Heduorum metropolis, Gallice auſtum.

AVGVSTORITVM, αὐγουστόριτον Ptol. urbs Pictonū, Gallice Poictiers.

AVGVSTVS, a, um, [*Auguſto, degno di riuerenza*] σεβάσμιος, σεμνός, iſ pis, ſanctus, dignus, quem religioſa quadā obſeruatione colimus. unde Auguſta templa, auguſta forma. Ouid. 1. Faſt. Auguſta uocantur Templa, ſacerdotum rite dicata manu. Cic. 5. Tuſc. Ex hoc Platonis quaſi quodam ſancto, auguſtoq; fonte, noſtra manabit oratio. Sed & Octauius Cæſar primum, indeq; reliqui ab illo Cæſares, Auguſti, σεβαστοί, cognominati, cum ob ſingularem eorum uirtutem, meritaq; in remp. maxima, tum ut ceteri tam auguſto, ſplēdidoq; nomine ad eaſdem uirtutes imitarentur. Item, quia menſe Sextili Octauius Cæſar primum conſulatum iniit, triumphos in urbem intulit; Ægyptus quoque hoc menſe in poteſtatem populi R. redacta, & finis ciuilibus bellis impoſitus; placuit ſenatui, ut qui ante Sextilis', deinde Auguſtus appellaretur, ut qui imperio feliciſſimus fuiſſet.

AVGVSTAE, coniuges dicebantur imperatorum: Diuæ autem, poſt mortem tantum. Auguſtarum nomina hæc ſunt, Liuia Auguſti, Agrippina Agrippæ filia, uxor Germanici, Lepida Galbæ, & aliæ.

*AVGVSTEI termini dicebātur in locis montanis poſiti, rotundi: q̃ Auguſtus eos recenſuit, &, ubi fuerunt, lapides aliquos cōſtituit, & omnem terram ſuis temporibus remenſurari uoluit, ac ueteranis aſſignari.

AVIA, æ, μάμμη, patris uel matris mater. Hinc Proauia, Abauia, Atauia, Tritauia.

AVIARIVM, rii, ὀρνιθών, locus, in quo aues nutriuntur, uel quo ſe aues recipiunt. Cic. 5. Fratr. Nihil reſtabat, præter balnearia, & ambulationem, & auiarium. Colu. lib. 8. cap. 1. appellamus apum cubilia apiaria, uel nantium uolucrum auiaria, uel pecudum ſiluestrium uiuaria. Auiaria quoque a Virgilio lib. 2. Georg. dicuntur loca nemoroſa, quæ auibus abundant.

AVIARIVS, [*Colui che tiene cura d'uccelli*] ὀρνιθοκόμος, qui curam auium gerit. Colu. lib. 9. Dicitur & & Auicularius.

AVICVLA, diminut. [*Vccellino, augellino*] ὀρνίθιον, parua auis. Gell. lib. 2.

AVIDE, aduerb. Cice. de Sen. Græcas litteras ſenex ſic auide arripui, quaſi diuturnam ſitim explere cupiens.

AVIDITAS, tatis, πλεονεξία, Cic. de Sen. Habeo ſenectuti magnā gratiam, quæ mihi ſermonis auiditatē auxit, potionis & cibi ſuſtulit.

AVIDVS, cupidus, [*Auido, deſideroſo*] πλεονέκτης, bibendo, i. cupiendo. Teren. in Heaut. patrem auidum, miſerum, atque aridum.

AVILLA, [*Agnellino, pecorino*] quaſi ouilla, agnus recētis partus. Feſt.

AVIS, is, [*Vccello, augello*] ὄρνιον, uolucris omnis, quæ oua parit, & pēnis decorata eſt: dicta (ut quibuſdam uidetur) ab auiis, i. locis ſecretioribus, quibus aues delectantur. ad Heren. li. 1. Auium dulcedo ducit ad auium. Volucres autem, πτηνά, dicuntur, quæcūque uolare poſſunt. unde apes, ueſpæ, muſcæ, papiliones, uolucres ſunt, non tamen aues. ueſpertilio quoque a quibuſdam inter aues non numeratur, q̃ pennata non ſit, ſed pennarum loco alas habeat membranaceas, & quatuor pedes contra auium naturam. ut media quædam ſpecies inter auem, & murem eſſe uideatur.

AVITVS, a, um, p. p. παππῷος, προγονικός, quod ab auo, aut auia ad nos peruenerit. Cic. in Verr. act. 1. res patria, atque auita.

AVIVS, a, um, [*Senza uia, diſuiato*] ἄβατος, quod diſtat à uia, aut qđ eſt ſine uia. Vir. li. 2. Geor. Auia tum reſonāt auibus uirgulta canoris. Sal. in Iug. nocturnis auiis itineribus repente Romanos aggreditur. Lucr. Auia Pieridum peragro loca, nullius ante trita ſolo.

AVLA [*Regia, palazzo, corte di prencipe*] αὐλή, proprie eſt principiū domus, uenteis perflabile, ut annotauit Athenæus. uerum quoniā principum ædes habere ſolent ampliſſima hypetra, factum eſt, ut aula pro regia ponatur. Seneca. cū quidā illum interrogaret, quo modo rariſſimam rem in aula conſecutus eſſet ſenectutem? Iniurias (inquit) accipiendo, & gratias ſæpe agendo. Antiqui Aulas dicebant, quas nos ollas, id eſt, uaſa figulina, quibus cibaria coquuntur. Plaut. in Amphy. infringatur aula cineris in caput. Diminut. Aulula (à qua Plauti comœdia Aulularia uocata) hoc eſt, parua olla. A quo rurſus fit aliud diminutiuum Auxilla: ut ait Feſtus. Ab Aula fit Aulicus, a, um, denominatiuum, Aulicus apparatus. Et Aulicus ſubſtantiue, cui aulæ ſectator eſt aſſiduus. Suet. in Ner.

AVLEVM, aulei, uel Aulæa, orū. pluraliter [*Panno d'arazzo, Razzi*] αὐλαῖα, uela picturata, uerſicolori textura ſpectabilia, Græce παρα-

παραπετάσματα,& περιστρώματα,quibus in ſplendido aliquo apparatu parietes obtenduntur. Dicta Aulæa, ab aula Attali Aſiæ regis, in qua primum inuenta. unde & Attalica aulæa uocantur. Propert. Nobilis auleis porticus Attalicis. Beluata tapetia, ζωωτά, dixit Plaut. à textura beluarum, quę in aulæis intexuntur. Singularis numerus legitur apud Cic. in Orat. pro Cælio: Scabella concrepant, auleum tollitur. Legitur & Aulæa fœm. gen. apud Curtium: Cum poſt aulæam, quæ lectos obduxerat, ſtaret.

AVLERCI, apud Cæſarem, Galliæ Celticæ populi, ad Oceanum ſiti. Orontius credit eſſe, quos hodie uocamus Rhotomagenſes.

AVLETES, pen. pro. [*Trombetta*] αὐλητής, cognomen Ptolemæi, patris Cleopatræ, qui choraulam exercuit: unde & nomẽ nactus eſt. Hic ab Alexandrinis, regno exactus, cum Romam confugiſſet, à Gabinio in regnum reductus. Strabo lib. 17. & Dio.

AVLETICVS, a, um. pen. cor. αὐλητικὸς τοῖς αὐλοῖς, tibiis, idoneus, ut Auleticus calamus. Pli. lib. 16. cap. 36. Orchomenius eſt continuo foramine peruius, quem Auleticon uocant.

AVLICOQVA, antiqui dicebant, quæ in aulis, hoc eſt, ollis coquuntur. Vnde Aulicoqua exta dicuntur, in ollis elixa. Feſtus.

AVLIS, lidis, αὐλίς, regiuncula eſt ſaxoſa Bœotiæ, è regione Chalcidis oppidi Eubœæ, una cum oppido eiuſdem nominis, quod portũ habet exiguum, quinquaginta non amplius nauium capacem. huc Græcorum claſſem conueniſſe ferunt, Troianis bellum illaturam: ibidemq; maris tempeſtate retentum Agamemnonem, filiam ſuã Iphigeniam Dianæ ſacrificaſſe. Straboni tamen lib. 9. placet, non in hunc portum tam anguſtum Græcorum claſſem coactam, ſed in alterum maiorem, qui Tanagræorum uico proximior eſt.

AVLOEDVS, αὐλῳδός, qui tibiis canit. Græci αὐλωδὸς uocant. Cic. pro Mur. Aulœdos eſſe aiunt, qui citharœdi fieri non poſſent.

AVLOCRENE, nes, pen. prod. regiuncula minoris Aſiæ, in conuentu Apameno. ibi platanus oſtenditur, ex qua pependit Marſya uictus ab Apolline. Pli. lib. 16. cap. 14. & lib. 5. cap. 29.

AVLON, αὐλών, mons Calabriæ, ferax uini. Martial. lib. 13. Et Baccho fertilis Aulon. In eo eſt oppidum eiuſdem nominis. Eſt & nomen duarum urbium, quarum una in Macedonia, alia in Cilicia.

AVO, Pomponio, Auus Ptolemæo, fluuius Hiſpaniæ citerioris, qui Celerinorum populorum agrum alluit. Mela li. 3. & Ptol. lib 2. cap. 6.

AVOCAMENTA, negocia iucundiora, animum à mœrore auocantia. Plin. in epiſt.

AVOCO, as, pen. cor. [*Chiamare altroue*] ἀποκαλέω, alio uoco: & per tranſlationem abſtraho, diſiungo, ἀποτρέπω. Lactan. lib. 1. ad ſtudia pacis a rebus bellicis auocauit. Cicero pro Roſc. Amer. quos ætas a prœliis auocabat.

AVOLO, as, pen. cor. [*Volare altroue*] ἀποπέταμαι, alio uolo, ſiue alio ſubito diſcedo. Cic. ad Atti. Experiar, ut hinc auolem.

AVRA, [*Aura, uento piaceuole*] αὔρα, uẽtus lenior, teſte Seneca in Natura. quæſt. Virg. lib. 4. Æne. Dulcis compoſitis ſpirabat crinib. aura. Interdum ponitur pro ſplendore. Idem in 6. Diſcolor unde auri per ramos aura refulſit. Interdum pro fauore, quia cum flat aura æſtate, uidetur æſtuantibus fauere. Idem ibidem: Nimium gaudens popularibus auris, Horat. lib. 2. Carm. tranſlate poſuit pro uenuſtate, & illecebris mulierum. Fit autem (ut quidam uolunt) Aura ab aere: quòd motus aer & ſplendorem facit & uentum: & procul dubio Græcũ eſt. Suid. αὔρα, ἤτοι πνοή. Aura inquit, i. ſpiritus.

AVRAMENTVM, χρύσωμα, inſtrumentum effodiendo, aut purgãdo auro accõmodatum. Pli. lib. 33. c. 3. Hiſpania ſtrigiles uocat auri paruulas maſſas, quę ſuper omnia ſolum in maſſa auramento capitur.

AVRARIA fodina [*Minera d'oro*] χρυσωρυχεῖα, ubi foditur aurum: quę & Aurifodina dicitur.

AVRARIVS, a, um, adiect. ut Auraria metalla, Pli. lib. 37. cap. 12. Aurarium negocium, Plaut. Bacchid.

AVRARII [*Orefici*] χρυσοχόοι, aurifices, qui aliquid ex auro conficiũt, aut inaurant. Aurarii etiam fautores dicuntur, teſte Seruio, à nomine aura, quod nonnunquam pro fauore accipitur.

AVRAS, αὔρας, fluuius ab Hæmo in Iſtrum defluens. Hero. lib. 4.

AVRATA, χρυσόφρυς, piſcis, qui ab auri colore nomen accepit: cuius amator Sergius, Orata cognominatus eſt, ut refert Macrobius, quaſi Aurata: ſicut ploſtrum pro plauſtrum. Mart. lib. 13.

AVRATVS, a, um, [*Dorato, indorato*] διάχρυσος, χρυσοβαφής, quod in ſuperficiem habet aurum. Cicero poſt red. in ſen. Lentuli beneficio reducti ſumus in patriam, equis inſignibus, & curru aurato reportati. Suet. in Ner. Piſcatus eſt reti aurato. Abuſiue tamen Auream domum, & Auream portam dicimus pro aurata. Milites aurati. Liu. lib. 9. Tunicæ auratis militibus uerſicolores.

AVREAE, παραώτια, fræni, qui circa aures equorum religantur. Feſt.

AVRELIA, æ, αὐρηλία, familia Romæ in primis celebris à Sabinis (ut Feſto credimus) oriunda, cui locus publice deſignatus erat, in quo Soli ſacra faceret. Ex hac Aurelij, primum Auſelii dicti, ſicuti Papiſij, qui poſtea Papirij.

AVREOLVS, a, um, dimin. ab adiect. Aureus. Aureolum collum, auri colorem referens, Var. 3. de re ruſt. cap. 9. Aureolus libellus, Cic. 4. Acad. Malum aureolum, Catullo. Aureolus, ſubſtantiuum, diminut. ab aureo nummo. Mart. lib. 5. & lib. 10.

AVRES, [*Orecchio, orecchia*] ὦτα, ab hauriendis ſonis dictæ ſunt, detracta aſpiratione. Virg. 3. Æne. Vocemq; his auribus hauſi. Alij à Græco αὐδή deduci malunt, quod uocem ſignificat, quæ ſolo aurium inſtrumento percipitur: aut certe à uerbo audio: ut aures dictæ ſint, quaſi audes. Intelliguntur autem hoc nomine tam cartilagines foris prominentes, quàm ipſa foramina. Lucre. li. 6. Plenæq; ſonoribus aures. Aures item dicuntur in rebus inanimatis, quibus rem aliquam apprehendimus, quas alio nomine anſas uocamus. Virg. 1. Georg. Binæ aures, duplici aptantur dentalia dorſo. Hinc Inauris, ἐλλόβιον, & Auritus, ὠτώεις: de quibus infra.

AVREVS, ſubſtant. [*Moneta d'oro*] χρυσεῖον, nummus ex auro. Pli. lib. 35. cap. 10. tabulæ precium accepit, aureos menſura, non numero.

AVREVS, a, um, [*Coſa fatta d'oro*] χρυσοῦς, χρύσειος, ex auro. Cice. 4. Phil. Sedebat in ſella aurea. Item, quod auri colorem habet. Virg. 3. Eclo. Aurea mala decem miſi. Interdum idem quod pulchrum. Idem 10. Æne. Venus aurea contra Pauca refert.

AVRICOMVS, pe. cor. [*Biondo*] χρυσόκομος, qui aureos crines habet. unde Phœbus uocatus Auricomus. Silius lib. 3.

AVRICVLA, λοβός, ὠτίον, quamuis diminutiui formam habeat, non tamen paruam aurem ſignificat, ſed mollem illam particulam, quæ etiam infima, uel ima auris appellatur. Cic. Q. Fratri: Auriculam fortaſſe mordicus abſtuliſſet. Martialis tamen pro tota aure poſuiſſe uidetur, cum ait lib. 5. Garris Neſtor in auriculam.

AVRICVLARIVS, a, um, ὠτικός, unde Auricularium ſpecillum, chirurgorum inſtrumentum, quod curandis auribus adhibetur. Pro eodem Auricularis, & hoc re: ut, Vermiculatio auricularis, cum putridæ aures uermibus ſcatent. Et auricularis digitus, paruus, quo aures mundantur.

AVRIFERVM, χρυσοφόρος, quod fert aurum: unde Aurifera flumina, Tagus in Hiſpania, Padus in Italia, Hebreus in Thracia, Pactolus in Aſia, Ganges in India. Aurifera arbor. Cice. 2. Tuſc. Auriferum nemus. Pli. lib. 15. cap. 1. Aurifera terra, Marti. lib. 10.

AVRIFEX, ficis, [*Orefice, oraſo*] χρυσοχόος, faber aurarius, auri laborandi artifex. Cic. 2. de Orato. quæ non aurificis ſtatera, ſed quadã populari trutina examinantur. Pli. aurificum arte alternis inter folia candicantibus margaritis. Hinc Aurificina, aurificis officina.

AVRIFVR, [*Rubator d'oro*] χρυσοκλέπτης, qui furatur aurum. Plautus Hic aurifur eſt.

AVRIGA, p. p. & gen. com. ſecundũ Priſcianũ, [*Carrattiere*] ἡνίοχος, q cursum regit. quæ uox ab aureis agendis dicta uidetur. Sunt autẽ Aureæ (ut ſupra ex Feſto docuimus) lora quædam, quæ circa equi iugalis aures religantur. Virg. 12. Æne. Circunſtant properi aurigæ. Hinc Aurigo, as, ἡνιοχῶ, currum regere. Suet. in Calig.

AVRIGARIVS, uidetur uſurpari a Suet. in Ner. pro eo qui curam habet inſtruendi aurigas in ſpectaculis. Mercede palmarum aurigarios fraudauit.

AVRIGATIO, onis, ἡνιοχεία, ἡνιόχησις, uerbale. Gell. lib. 7. cap. 8.

AVRIGO, ginis, pe. p. ἴκτερος, morbus regius: à colore auri, quem bilis refert, per totum corpus diffuſa. Hinc Auriginoſus, ἰκτερικός, qui eo morbo laborat.

AVRIGOR, aris, [*Guidare, reggere*] ἡνιοχέω, moderor, rego. Var. Modio: Natura aurigatur.

AVRILEGVS, χρυσολόγος, χρυσοκλέπτης, qui aurum legit, i. furatur.

AVRIPIGMENTVM, ti, [*Orpimento*] ἀρσενικόν, genus coloris quod in Syria inuenitur. auri ſplendore, ſed fragili lapidum ſpecularium ſimilitudine. Pli. lib. 33. cap. 4. Duo autem ſunt auripigmenti genera, quæ uide in dictione Arſenicum.

AVRISCALPIVM, ὠτογλυφίς, inſtrumentum quo aures purgantur.

AVRITVS, a, um, pe. pr. [*Orecchiuto*] ὠτώεις, qui magnas habet aures. Vir. 3. Æn. Auritosq; ſequi lepores. Auritus item, qui bene audit. Hora. lib 1. Car. Doctus auritas fidibus canoris Ducere quercus. Auritus populus, apud Plaut. in Aſin. aures intentas habens.

AVRORA, æ, p. p. [*Aurora*] ἠώς, prima diei lux, qua ſub Solis aduentum aer illuſtratur. Item tempus ipſum, hoc eſt, prima pars diei, qua lux quædam dubia in Oriente cernitur, adueniente Sole. Var. de Ling. Latin. Aurora dicitur ante Solis ortum, ab eo, quòd ab igne Solis auro aer aureſcit. Poetæ fingunt Auroram eſſe Tithoni coniugem: quæ quòd maritum habeat ſenem, relicto eius cubili, ortum Solis anteuertit.

AVRVM, ri, [*Oro*] χρυσός, precioſiſſimum omnium metallorum, ab aura, hoc eſt, à ſplendore ita appellatum: aut certe à Græco αὔρος, quod diuitem & potentem ſignificat. Pli. li. 33. ca. 1. Vtinam poſſet è uita in totum abdicari aurum, ſacra fames, ut celeberrimi auctores prodidere, ad perniciem uitæ repertum. Aurum factum χρυσὸς εἰργασμένος, dicitur, quod artificis manu aliquem in uſum eſt laboratum.

boratum. Vlpian. l. Q. Mutius. ff. de auro & arg. leg. Cui aurum uel argentum factum legatum eſt, ſi fractum, uel colliſum fuerit, non continetur. Seruius enim exiſtimat, aurum, uel argentum factum id uideri, quo commode uti poſſumus. Huic opponitur aurum infectum, hoc eſt, rude, & non laboratum. Virg. 10. Æneid. Sunt auri pondera facti, infectiq; mihi. Aurum ſignatum eſt, pecunia ex auro cuſa. In eadem ſignificatione legimus aurum, abſolute, & ſine ulla adiectione poſitum. Plau. in Aul. Effodio aulam auri plenam. Ponitur item aurum pro ornamentis muliebribus, ex auro confectis. Teren. in Eunuch. aurum ſibi clam mulier demit, dat mihi ut auferam. Aurum coronarium, quod imperatori triumphaturo in coronam decernebatur. Triumphalis enim corona, quæ antiquitus ex lauro fiebat, poſtea ex auro fieri cœpit.

AVRVNCA, Latij ciuitas fuit, ab Auſone Vlyſſis & Calypſus filio condita: à qua Aurunci dicti fuerunt, uetuſtiſſimi Latii populi. Pli. lib. 3. cap. 6. Virg. lib. 7. Æn. Auruncos ita ferre ſenes. & lib. 10. Auruncæq; manus.

AVSCARIPEDAM, dixerunt ueteres pro uermiculo piloſo, qui ſolet in fronde naſci cum multis pedibus. Var. lib. 4. de Ling. Lat.

AVSCI, populi Aquitaniæ in Gallia. Pli. lib. 4. cap. 19.

AVSCVLARI, [*Baſciare*] ueteres pro oſculari dicebant. Et ab oſculo, hoc eſt, paruo ore, deducitur, quod auſculum dicebant. Feſtus.

AVSCVLTATOR, Cicero in part.

AVSCVLTO, as, [*Aſcoltare, udire, ſtar attento*] ἀκροάομαι, cum accuſatiuo ſignificat diligenter attendo. Hinc illud Catonianum: Auditis, non auſcultatis, tanquam pharmacopolam. Aliquando obedio, πείθομαι, πειθαρχῶ, cum datiuo. Teren. in And. Pamphilum ne adiutem, an auſcultem ſeni. Item aſpicio, cerno. Afran. Priuigno, ut citat Nonius. Ludos hinc auſcultaui procul.

AVSER, uel AVSERIS, fluuius Etruriæ, non procul a Luca. Strabo lib. 5. Aeſarem uocat.

AVSIM, auſis, auſit, [*Habbia ardire*] τολμώην, ponitur pro Audeam, audeas, audeat. Liu. in proœm. lib. 1. Nec ſi ſciam, dicere auſim. Virg. 1. Georg. Auſim uel tenui uitem committere ſulco

AVSONIVM MARE, αὐσόνιος πόντος, ἢ αὐσόνιον πέλαγος, Ionii maris pars eſt, quæ ab orientali Siciliæ parte uſque ad Salentinos extenditur, in tres diuiſa ſinus, ut ex Polybii ſententia tradit Pli. li. 3. c. 5. & 10. Strab. lib. 5. alio nomine Siculum mare uocari teſtatur. Auſonium autem dictũ putatur, ab Auſonibus populis, qui eo in tractu primum habitarunt, auctore Pli. lib. 3. cap. 10. quod tamen loco iam citato negat Strabo. Feſtus ab Auſone quodam Vlyſſis & Calypſus filio mari huic nomen factum exiſtimat.

AVSONIA, αὐσονία, olim pars Italiæ dicebatur, in qua ſunt Beneuentum, & Cales: ita dicta, teſte Feſto, ab Auſone quodam Vlyſſis & Calypſus filio, qui & Auruncam traditur condidiſſe. incolæ.

AVSONES, αὔσονες, dicti, & Auſonii: quanquam id nomen poſtea toti Italiæ fuerit communicatum.

AVSPEX, icis, [*Pronoſticatore*] οἰωνίσκοπος, qui ex auium uolatu, cantu, aut paſtu futura diuinat: quem & augurem appellari, ſupra oſtẽdimus. Cic. Atti. lib. 1. Latores, & auſpices legis curiatæ. Auſpices etiam dicebantur, νυμφοστόλοι, παράνυμφοι, qui nuptiis contrahendis præerant, à parte ſponſi adhibiti, quemadmodum pronubæ à parte ſponſæ. ita dicti ab auſpicando, quòd de nuptiarum ſucceſſu auſpicia ſumerent. Vnde apud Suetonium legimus, Sporum puerum Neroni nupſiſſe, dote inter auſpices conſignata. Auſpice præterea uocamus, cuius ductu, & auctoritate rei aliqd gerimus. Hora. li. 1. Car. Nil deſperãdum eſt Teucro duce, & auſpice Teucro.

AVSPICATO, aduerb. idem quod augurato, bono auſpicio, auibus addicentibus. Cic. 2. de Diuin. Romulus urbem auſpicato condidit. Sumitur nõnunquã pro feliciter. Ter. in And. Haud auſpicato me huc appuli. Hinc Inauſpicato, infeliciter, nullo auſpicio præuio.

AVSPICALIS, le. [*Augurale*] οἰωνοσκοπικός, quod ad auſpicium pertinet: ut Auſpicalis piſciculus, qui aliquid ſignificat futurum. Pli. lib. 32. cap. 1.

AVSPICIVM, cii, [*Auſpicio*] οἰωνισμός, οἰωνοσκοπία, augurium, diuinatio ſumpta ex geſtu uel cantu auium: cuius inuentionem Tireſiæ Thebano aſſignat Plin. lib. 7. cap. 56. Dictum Auſpicium, quaſi auiſpecium, ab auibus ſpectandis: quemadmodum augurium, quaſi auigarrium, ab auium ſcilicet garritu, quem auſpicantes obſeruabant. Cice. 2. de Diuinat. Nihil publice ſine auſpiciis neque domi, neque militiæ gerebatur. Sumitur etiam latius, ut ad alia diuinandi genera extendatur. Cice. 3. de Diuinat. Fulmen optimum auſpicium habetur, ſi ſiniſtrum fuerit. Ponitur & pro ductu, fortuna. Virg. 6. Æneid. En huius, nate, auſpiciis illa inclyta Roma Imperium terris, animos æquabit Olympo. Nonnunquam pro imperio, & poteſtate. Idem 4. Æneid. Communem hunc ergo populum, paribusq; regamus Auſpiciis.

AVSPICIA. duo fuiſſe auſpiciorum genera, Dio narrat, unũ ſine obnunciatione, alterum cum obnunciatione. utroque genere poteſtas agendi cum populo tollebatur: primo, uel ſi nulla omnino ſigna de cælo monſtrarentur, nec obnunciaretur quidquam: altero, cum cæleſti aliquo ſigno uiſo, quod publicam calamitatem portendere uideretur, obnunciaret is, qui auſpicabatur, ei, qui agere cum populo uellet. utrunque genus, lege lata, ſuſtulit P. Clodius, Ciceronis inimicus. de quo ſic in oratione pro Sextio. Iiſdem conſulibus ſedentibus, atque inſpectantibus, lata lex eſt, ne auſpicia ualerent, ne quis obnunciaret, ne quis legi intercederet.

AVSPICOR, aris. [*Augurare, cominciare*] οἰωνίζομαι, auſpicia ſumo, de cælo ſeruo, ex auium cantu geſtuq; futura diuino. Cic. 1. de Natu. Deo. Gracchus cum pomerium tranſiret, auſpicari eſt oblitus. Et quia ueteres nihil, niſi auſpicato, gerebant, ſit, ut auſpicari dicamus pro incipere. Suet. in Aug. Militiam auſpicantibus præfecturas alarum dedit. Col. lib. 2. Ab idibus auſpicari officia.

AVSPICO, as, antiqui dixerunt pro auſpicor. Plaut. in Perſa: Ego auſpicaui in hunc diẽ. Idẽ in Rud. Non hodie iſti auſpicaui rei. Non-

AVSTER, [*Vento Oſtro*] νότος, uentus meridionalis: ab hauriendis aquis dictus, licet non aſpiretur in principio. nam nebuloſus atq; humectus eſt: unde etiam Græce eadem ratione νότος appellatur, quoniam νοτὶς Latine humor dicitur. Virg. 4. Georg. Frigidus ut quondam ſiluis immurmurat Auſter.

AVSTERE. Cic. pro Mur. Agit mecum auſtere & Stoice Cato.

AVSTERITAS, atis, contraria, ſuauitati στυφότης. Quinct. lib. 2. cap. 2.

AVSTERVS, a, um, pen. pro. [*Acerbo, aſpro*] αὐστηρός, immitis, ſubacerbus, qualis eſt ſapor fructuum, qui nondum plenam maturitatem ſunt conſequuti. Differt autem ab acerbo (ut docet Plato in Timæo, & Gal lib. 3. de Facult. Simpl.) tanquam minus à maiore. utraque enim guſtata aſtringunt & contrahunt linguam: minus tamen eam exaſperant quæ auſtera ſunt. Hinc Auſterum uinum dicimus. Per tranſlationem accipitur pro duro, aſpero. Horat. in Ser. Molliter auſterum ſtudio fallente laborem. Propert. lib. 3. Eleg. Qui uolet auſteros arte ferire uiros.

AVSTRALIS, Cic. de Som. Scip. Auſtralis ille habitabilis.

AVSTRINVS, νότιος, Pli. li. 16. c. 26. ſi fiat auſtrinũ cælũ, atq; nubilum.

AVSTRANIA, inſula in Oceano Septentrionali, alias Gleſſaria dicta. Plin. lib. 4. cap. 13.

AVSTRIA, regio Germaniæ ad Danubium, olim Pannonia ſuperior dicta, metropolim habens Viennam, frequentibus Turcarum oppugnationibus nobilitatam.

AVSTRO, as, [*Bagnare*] νοτίζω, humecto. Plau. Auſtrati ad ignẽ ſedẽt.

AVSVM, ſi, τόλμημα, audax, temerarius conatus. Virg. 6. Æneid. Auſi omnes immane nefas, auſoq; potiti.

AVT, [*Ouero, oueramente*] ἤ, coniunctio ſeparatiua. Virg. 1. Æne. Aut onera accipiunt uenientem, aut agmine facto Ignauum fucos pecus à præſepibus arcent. Aliquando dubitatiua: ut, Aut librum uolo, aut precium. Si ſemel ſubiiciatur, diminutiua eſt: ut apud Virg. 1. Æne. Aut age diuerſas. Quod enim grauiſſimum erat, Iuno primum optabat, ut ſcilicet ſubmerſas puppes obrueret: aut, ſi id grauius uideretur, ut ſaltem in partes diuerſas eas diſiiceret. Aliquando coniunctiua: ut apud Virg. 9. Æne. Me primam abſumite ferro: Aut tu magne pater diuum miſerere.

AVTARIATAE, αὐταριάται Stephano, populi in Illyrico bellicoſiſſimi, qui cum Triballos, & Ardiæos uicinos ſuos debellaſſent, poſtea à Scordiſcis attriti, tandem à Romanis penitus deleti ſunt. Strabo lib. 7.

AVTEM, [*Ma*] δέ, pro, ſed, ſiue uerùm, coniunctio tantum ſubſtantiua. Cice. de Orat. Poeta numeris aſtrictior paulo, uerborum autem licentia liberior.

AVTHEPSA, αὐθέψη, ollæ æneæ fuit genus, ita dictum, quaſi per ſe ipſum coquens, quòd tam artificioſe factum eſſet, ut minimo ſuppoſito igne facile bulliret. Meminit huiuſmodi ollæ Cicero. pro Sext. Roſc. Amer. Cuius tantum precium fuiſſe dicit, ut prætereuntes audito precio totum fundum uenire arbitrarentur.

AVTINI, αὔτινοι, Hyberniæ populi ſunt. Ptolemæo.

AVTOGRAPHA, epiſtola apud Suetonium in Auguſto, ipſius manu ſcripta ſignificatur.

AVTOLOLES, pen. cor. αὐτόλολες, populi Africæ ad Atlantem montem. Pli. lib. 5. ca. 1. & 2. Sil. lib. 3. Necnon Autololes, leuibus gens ignea plantis, Cui ſonipes curſu, cui ceſſerit incitus amnis.

AVTORARE. Vide Auctorare.

AVTVMNALE, adiect. ὀπωρινόν, ut, tempus autumnale. Var. lib. 1. ca. 3.

AVTVMNITAS, autumni tempeſtiuitas: ſicut obliuitas, quando olea legitur. Cato de re ruſt. cap. 5.

AVTVMNVS, [*Autunno*] ὀπώρα, φθινόπωρον, una ex quatuor anni partibus, inter æſtatem & hyemem media, qua uindemia fit, & arborum fructus colliguntur. Vnde etiam ab augendo quidam autumnum dictum putant, quòd eo tempore coactis fructibus agricolarum opes maxime augeantur. Virg. 1. Georg. Quid tempeſtates autumni ſidera dicam?

AVTVMO,as,pen.cor.[*Eſtimare,affermare*] ὑπολαμβάνω, exiſtimo, cenſeo. Cic.in Top. Bene quam meritam eſſe autumas, dicis male mereri, Plaut. Niſi hoc ita factum eſt, ut factum eſſe autumo. Vide Gell.lib.15.cap.3.

AVVNCVLVS, [*Zio da lato di madre*] θεῖος πρὸς μητρὸς, μητρὸς ἀδελφὸς, non eſt diminutiuum, quia non ſeruat ſignificationem integri, ſed eſt matris meæ frater. ſic dictus, quòd æque tertius a me, ut auus eſt, ſed non eiuſdem iuris: ideoq; uocabuli facta diminutio eſt, perinde ac minor auus. Vel dicitur auûculus, quòd aui locum teneat, & proximitate tueatur ſororis filios: quemadmodum frater patris, à patre patruus, πατρὸς ἀδελφὸς, θεῖος πρὸς πατρὸς, appellatur, quòd ſit quaſi alter pater. Cice.3.de Finib. Quæ mihi controuerſia fuit cum auunculo tuo, diuino, ac ſingulari uiro. Auunculus maior, θεῖος ὁ μείζων, Theophilo, eſt auiæ maternæ frater. Perſ. Maior auunculus exit:

AVVS, [*Auolo*] πάππος, patris, uel matris pater, ab æuo nominatus, quòd patre antiquior ſit: uel à Græco αὖος, quod ſiccum eſt & aridum: aut à uerbo αὔω, quod inter cetera ſignificat clamo, ſtrepo. eſt enim ætas illa clamoſa, & impendio loquacior. Hinc Proauus, πρόπαππος, aui paterni pater: quòd ſit prope auum. Abauus, ἐπίπαππος, pro aui paterni, uel materni pater, quòd ſit iam procul ab auo. Atauus, qui eſt abaui, uel abauiæ pater. Tritauus, quaſi Tetrauus, quòd quartus ſit ab auo. Poſt tritauum maiores, πρόγονοι, προγεγενημένοι, dicuntur.

AVXILIOR,aris,[*Aiutare,aitare*] βοηθῶ, adiuuo. datiuo conſtruitur. Teren.in Adel. Si omnes cuperent, nihil tibi poſſent auxiliari.

AVXILIARIS, & Auxiliarius [*Aiutatore d'altri*] βοηθητικὸς, ἐπικουρικὸς, συμμαχικὸς, ſuppetias ferens. Pli.lib.23.cap.1. Vinum & acetum ex his factum, auxiliarem contra eandem uim habent. Aſinius Cice. Militem non modo legionarium, ſed ne auxiliarium quidem ullum quoquam miſi. Auxiliaria cohors, apud Cic.de prouinc.conſ.

AVXILIVM,lii,[*Aiuto*] βοήθεια, ſubſidium, adiumentum, quam & opẽ Latine dicimus. Accipitur & pro ipſis militibus, qui auxilio mittebantur, plurali tamen num. Cicero pro Deiotaro: Imperatoribus noſtris auxilia mitteret. Dictum putatur Auxilium ab augendo, quòd uires eius augeat, cui accedit.

AVXILLAM, ollam paruulam dicebant, ut inquit Feſtus.

AVXIMVM,e, αὔξιμον, pen.pro. Piceni urbs: à qua Auximates populi. Pli.lib.3.cap.13. uulgo Oſimum.

A ANTE X

AXAMENTA, carmina quæ à Saliis in uniuerſos homines componebantur. Feſtus.

AXANTOS, inſula in Oceano ſeptentrionali poſt Hiberniam. Plin.lib.4.cap.10.

AXARE, [*Nominare*] antiqui pro nominare poſuerunt. Feſtus.

AXENVM mare, ἄξενος πόντος, olim dicebatur quod hodie Ponticũ & Euxinum dicitur: ſic à tinici accolarum barbarie appellatum, ἄξενος, enim inhoſpitalis eſt. Nam, ut Strabo li.7. tradit, ſolebant. Scythæ, maris huius accolæ, hoſpites immolare, eorumq; carnibus ueſci. Ouidius de Ponto: Frigida me cohibent Euxini littora Ponti. Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.

AXIACAE, ἀξιάκαι, populi Sarmatiæ Europeæ, inter Tyran & Boryſthenem amnes, Peucinis & Carpianis proximi. Ita dicti ab Axiace fluuio, ex Peucinis iugis naſcente, qui Carpatho monti adhærent. Hos populos iuſtiſſimos fuiſſe tradit Mela lib. 2. ut qui furti omnes ignari nec ſua cuſtodirent, nec aliena contingerent. Meminit horum & Plin.lib.4.cap.12. & Ptol.lib.3.cap.5.

AXIACES, ἀξιάκης, fluuius Sarmatiæ, Europææ, in Peucinis iugis naſcens, qui Carpatho monti cohæret quo uicini populi Axiacæ nominati: ut docet Mela libro 2. Ptolem. lib.3. cap.5. & Plin. lib.4.cap.12.

AXIES, mulieres dicebantur, ſiue dii una agentes. Feſt.

AXILLA, [*Aſcella*] μασχάλη, locus concauus ſubter brachium, ubi naſcuntur pili. Quidam putauerunt diminutiuum eſſe ab Ala. Cicero tamen in Oratore auctor eſt, Alam potius ex Axilla contrahi ſublata aſperitate litteræ x: ut ex Maxilla Malam, & ex Paxillo Palum.

AXIOCHVS, ἀξίοχος, nomen philoſophi, cui Plato lib. de morte ſcripſit.

AXIM, pro egerim. Pacuuius Peribœa: quæ egi, ago, uel axim, uerruncent bene. Nonius.

AXIOMA, pen.pro.[*Sentenza, parlar perfetto*] ἀξίωμα. Axiomata in plu.numero dialecticis dicuntur diſciplinarum principia, & propoſitiones quædam indemonſtrabiles, quæ in communi ſenſu uerſantur, neque ulla egent probatione, ſed per ſe ipſas fidem faciunt: cuiuſmodi eſt illud: quæ ſunt æqualia eidem, inter ſe quoq; æqualia eſſe neceſſe eſt. Accipitur item Axioma pro oratione perfecta, ueri aut falſi ſignificatiua, quam Cicero Pronunciatum. Varro profatum & proloquium appellat: nonnulli ex recentioribus Propoſitionem nominant: cuiuſmodi ſunt. Annibal Pœnus fuit: Scipio Carthaginem deleuit. Gell.lib.6.ca.8. quicquid ita dicitur plena atque perfecta uerborum ſententia, ut id neceſſe ſit aut uerum aut falſum eſſe, id a Dialecticis ἀξίωμα appellatum eſt. Præterea Axioma, quod alii adiunctum, alii Connexum, συνημμένον ἀξίωμα, nonnulli ex recentioribus Propoſitionem Hypotheticam appellauere. Cuius generis ſunt hæc, Si Plato ambulat, Plato mouetur: Si dies eſt, ſol eſt ſuper terram.

*AXIOMATA, inepte faciunt, qui ἀξιώματα dignitates uocant. cuius prauæ conſuetudinis Hermolaus Barbarus auctor fuit. neq; negamus ἀξίωμα interdum idem ualere, quod dignitatẽ, ſed nihil hoc ad ea, de quibus agimus, axiomata. neq; minus ineptiunt, qui proloquia uocant, aut pronunciata: in quorum tamen poſteriore Ciceronem ſe habere auctorem putant. ſed falluntur. Nam Cicero hanc uocem, ita ut à Stoicis accipiebatur, interpretatus eſt; qui axioma uocabant quamlibet enunciationem, id eſt ἀπόφανσιν. id quod Laertius docet. ac ſi quis eo modo ἀξίωμα accipiat, tum ſane uel pronunciatum, uel, ſi uolet, proloquium dicat. Apud Ariſtotelem quidem & mathematicos alia huius uocabuli uis eſt. qui, ut notum eſt, axiomata uocant cõmunes quaſdam ſententias, quæ nõ tantum ueræ ſunt, ſed etiam ueræ omnibus uidentur. Verbum autem ἀξιοῦν, ſæpe apud Græcos, ſine ulla dignitatis, aut indignitatis ſignificatione, idem ualet, quod exiſtimare ac ſentire. Inde igitur ἀξιώματα, ὅτι πᾶσιν οὕτως ἀξιοῦται. unde & κοιναὶ ἔννοιαι uocantur. Aut igitur uox Græca retinenda; aut ſententiæ potius, quam uel pronunciata, uel proloquia, uel dignitates ſunt dicendæ.

AXIS, [*Aſſe, cardine, polo*] ἄξων, proprie ſignificat lignũ illud teres, circa quod rota currus uertitur: ita dictum ab agendo, q; rota circa illud agatur, hoc eſt, moueatur. Virg.3.Georg. Poſt ualido nitẽs ſub pondere faginus axis. Nonnunquam tamen figurate pro toto curru ponitur: ut apud Iuuenalem, Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes. In cælo item, Axem uocant mundi diametron, hoc eſt, lineam quandam imaginariam, quæ ab uno mundi cardine in alterum tendit. Alio modo pro ipſis polis accipitur, qui & Cardines dicuntur, quòd circa eos rotari orbis uideatur. Vnus Auſtralis ſiue Antarcticus, ἀνταρκτικὸς, appellatur Arctico oppoſitus, q, terræ obiectu à nobis cerni non poteſt: alter Septentrionalis, ſiue Arcticus, ſiue Arctous, aut Boreus, ἀρκτικὸς, βόρειος, qui nunquam occidens, ſemper conſpicitur. Virg.1.Georg. Hic uertex nobis ſemper ſublimis, at illum Sub pedibus Styx atra uidet, maneſq; profundi. Cic.1.Tuſc. quam nos incolimus, ſub axe poſita ad ſtellas ſeptem. Item Axis dicitur totum cælum. Virg.4.Æne. Vbi maximus Atlas Axem humero torquet, id eſt, cælum ſuſtinet. Item Axes, tabulæ ſectiles ſunt, inquit Feſtus, quæ & a Græcis Axones appellantur: cuiuſmodi erant Athenis, quę leges Solonis habebãt inſculptas. Gell.lib.2.ca.12. In legibus Solonis illis antiquiſſimis, quæ Athenis axibus ligneis inciſæ ſunt. Axis quoque fera eſt in India, hinnuli pelle, pluribus candidioribuſq; maculis, ſacra Libero patri. Plin.lib.8.cap.21.

AXITIOSI, [*Fattioſi*] à ueteribus dicti factioſi, cum plures una quid agerent, facerentq;. Auctor Feſtus.

AXIVM, ἄξιον, urbs in Myſia inferiori, Ptolemæo.

AXIVS, ἄξιος, fluuius Macedoniæ, in ſinum Thermaicum influens: de quo Plin.lib.4.cap.10.

AXON, ἄξων, Ionum fluuius in minore Aſia. Pli.lib.5.cap.27.

AXONA, æ, p.c. ἄξωνα, fluuius in extremis finibus Rhemorum. Auſo. in Moſella: Non tibi ſe Liger anteferet, non Axona præceps.

AXVNGIA, [*Sugnia*] στέαρ ὕειον Dioſcor. ὀξύγγιον Æginetæ, interior porci pinguedo inueterata: ab axe plauſtrorum ungendo dicta, ut facilius circa eum rota uertatur. Hæc quanto uetuſtior, tanto utilior eſt, & multas uires habere creditur, quoniam id animal herbarum radicibus ueſcitur. Plin.lib.28.cap.9.

A ANTE Z

AZA, æ, ἄζα, oppidum Armeniæ minoris. Plin.lib.6.cap.9.

AZAN, anis, ἀζὰν, mons Arcadiæ, Cybele deorum matri ſacer, à quo nonnulli uicinam regionem Azaniam uocatam uolunt: quam tamen Stephan. ab Arcadica quadam muliere nominatam mauult, cui Azano nomen erat. Statius Venit & Idæis ululatibus æmulus Azan.

AZANI, norum, ἀζανοὶ Stephano, oppidum in ea parte Phrygiæ, quæ Epictetica cognominatur. Strabo lib.12.

AZANIA, æ, ἀζανία Stephano, regio eſt Arcadiæ, ita dicta, à monte Azan, ſiue (ut Stephano placet) ab Arcadica quadam muliere, quæ Azano dicebatur. incolæ.

AZANES, ἀζανεῖς, dicti. Arcades enim, eodem Stephano teſte, olim in tres præcipuos diuiſi erãt populos, Parrhaſios, Azanes, & hiſce recentiores Trapezuntios. In hac regione fons fuit, cuius aquam guſtantibus tantum deinceps aquarum oboriebatur faſtidium, ut ne odorem quidem earum ferre poſſent. non me latet, pleroſque

in ea

in ea fuiſſe ſententia, Azanii fontis aquas, uini, non aquæ faſtidiũ generare. ſed Eudoxum ſequi malo. cuius uerba ex ſexto de terræ circuitu libro refert Steph. hunc in modũ: Ἐν κρήνη τῆς Ἀζανίας, ἡ τοὺς γευσαμένους τοῦ ὕδατος, ποιεῖ μηδὲ τὴν ὀσμὴν τοῦ ὕδατος ἀνέχεσθαι. Huic fonti contrariam uim obtinet, qui in agro Clitorio eſt, cuius aquas qui guſtauerit, abſtemius redditur, ut tradit Plin. lib. 31. cap. 2. & Ouid. 15. Metam.

AZIRIS, Ἄζιρις, Ptolemæo ciuitas Armeniæ minoris.

AZOTVS, Ἄζωτος, pen. prod. urbs Syriæ, inter Aſcalonem & Ioppen, quam ut ait Stephanus, condidit quidam è mari rubro profugus, ex nomine uxoris ſuæ Azæ. hæc eſt una è quinque Philiſtinorum urbibus, quondam clariſſima. Eſt & Azotus, urbs Achaiæ: cuius meminit idem Stephanus.

AZYMVS, ma, mum, ἄζυμος, ſine fermento: unde azymi panes, infermentati.

DE LITTERA B.

B LITTERA muta eſt, quæ non in ſonum ſuum, ſed in ſonum e litteræ finitur. Hanc Græci βῆτα nominant. Gerit uirtutem & poteſtatem mediam inter p, & ph. Quare nos ob litteram affinitatem dictiones Græcas traducentes, nonnunquam p, & ph, in illam conuertimus, ut cum apud Græcos πύξος ſcribatur, apud nos buxus: & quod illi ἄμπω, nos ambo tranſcribimus. At è contrario, quod illi per b ſcribunt, nos in ph, commutamus: ut θρίαμβος, triumphus. Conuertitur quandoque b in u, euphoniæ uel differentiæ cauſſa, idq; in duobus tantum uerbis, teſte Cicerone, Auſero pro abſero, Auſugio pro abſugio. Tranſit etiam in f, ut Suſficio: in c, ut Occurro: in g, ut Suggero: in m, ut Summitto: in p, ut Nubo, pſi.

B ANTE A.

BAAL, Βαάλ Suidæ, ait Aug. eſt nomen apud Tyrios, quod datur Ioui. Nam Baal Punici uidentur dicere dominũ, unde Baalſamen, quaſi dominũ cæli dicunt: Samen quippe apud eos cælum appellatur.

BABACTES, Βαβάκτης, nomen Bacchi, ἀπὸ τοῦ βαβάζειν, uociferari. Bacchæ enim in Liberi patris Orgiis inconditos quoſdam ululatus edebant.

BABAE, βαβαί, aduerbium Græcum: pro quo nos Papæ utimur. Plau. Pſeu. Babæ, nunc demum mihi animus in tuto eſt loco.

BABBA, Plinio, Βάββα Steph. Africæ oppidum, ad Atlantem montem. Huc ab Auguſto colonia tranſlata eſt, & à nomine auunculi Iulia campeſtris appellata. Pli. lib. 5. cap. 1.

BABYLON, pen. cor. Βαβυλών, urbs nobiliſſima, ad Euphratem fluuiũ ſita, olim Chaldææ totius caput, à qua magna Meſopotamia, Aſſyriæq; pars Babylonia appellata eſt: ut ſcribit Plin. lib. 6. ca. 26. Hanc Strab. lib. 16. à Semiramide conditam tradidit. Hebræorum uero litteræ originem eius ad Nembroth gigantem referunt, & a linguarum confuſione ita nominatam uolunt. Hæc poſtea à Nino uel Semiramide inſtaurata, mœnibus ac hortis penſilibus, temploq; & arce maxime fuit admirabilis: campi planitie undique ſpeciosa, natura loci lætiſſima, caſtrorũ facie, mœnibus paribus per quadrum diſpoſita. Murorum eius uix credibilis relatu, firmitas & magnitudo: utpote qui in latitudinem cubitos 50. habuerint, in altitudinem ducenos. Ambitus eius quadringentorum octoginta ſtadiorum fuiſſe traditur: Euphrate fluuio mediam eam interfluente. Murus coctili latere atque interfuſo bitumine cõpactus. Quem tam latum fuiſſe, quidam ſcribunt, ut quadrigæ ſibi inuicé occurrentes, facile pertranſire poſſent. Vnde & inter ſeptem ſpectacula orbis numeratur. Foſſa extrinſecus late patens, uice amnis circunfluit. A' fronte murorum centum portæ æreæ. Eſt & Babylon Ægypti caſtellum, ut ait Strabo lib. 17. natura munitum, à Babyloniis quibuſdam conditum. A' Ptolemæo Babulis, Βαβῦλις, appellatur. Non procul diſtat à Delta Nili inſula.

BABYLONIA, æ, Βαβυλωνία, regio eſt maioris Aſiæ à Septentrione Meſopotamiæ partem ſpectans, ab Ortu Suſianam, a Meridie ſinus Perſici partem, & ab occaſu Arabiam deſertam: ita dicta à Babylone, quæ olim Aſſyriorum regia fuit.

BABYLONICVS, a, um, [*Veli teſſuti di uarii colori*] Βαβυλωνικός, poſſeſſiuum a Babylone: unde Babylonicæ ueſtes, & Babylonica ſtragula quæ diuerſos colores habebant intextos. Pli. lib. 8. cap. 48. Eadem & Babylonica ſubſtantiue dicuntur. Pli. loco iam citato: Metellus Scipio Babylonica triclinaria ſeſtertium octingenteis millibus ueniſſe, in criminibus Capitonis poſuit.

BABYLONIVS, Βαβυλώνιος, gentile nomen à Babylone. Cic. 2. de Diuin. Lucr. lib. 6.

BABYRSA, caſtellum munitiſſimum Atropatiæ regionis Mediæ, prope Artaxata urbem. Strabo lib. 11.

BACCAE, geminato cc, & ſine aſpiratione, τὰ ἀκρόδρυα, continent intra ſui nominis ambitum fructus diuerſorum generum, lauri, oliuæ, corni, myrti, & aliorum huiuſmodi. Differunt ab Acinis, quòd Acini denſius naſcantur, ut in uuis: Baccæ diſperſius, & rarius. Vide Pli. lib. 15. cap. 14. Cic. 1. Tuſcu. arbores ſeret diligens agricola, quarum aſpiciet baccam ipſe nunquam. Idem 1. de Diuin. Vt agricola cum florem oleæ uidet, baccam quoque ſe uiſurum putat. Eſt & Bacca, μαργαρίτης, gemma candida, & baccæ more rotunda quam & unionem dicimus. Virg. in Culice: Nec Indi Conchea bacca maris precio eſt.

BACCATVS, a, um, διάλιθος, gemmatus, unionibus, ſeu margaritis ornatus. Virg. 1. Æne. Colloq; monile Baccatum.

BACCIFER, ferens baccas. Pli. lib. 16. cap. 10. Ex omnibus ſola baccifera. Senec. in Oedip. Hedera baccifera.

BACCALIA, lauri ſpecies, à baccarum fertilitate dicta. Pli. li. 15. c. 30.

BACCHA, Bacchæ, βάκχη, μαινάς, Bacchi ſacrificula, quæ & Mænas, & Thyas, & Baſſaris appellatur. Mulieres quoque tertio quoque anno ad Cithæronem montem cateruatim cum thyrſis conuenientes, ut ibi Bacchi Orgia magno cum ululatu celebrarent, Bacchæ dicebantur. Ouid. 9. Meta. Vtq; tuo motæ, proles Semeleia, thyrſo Iſmariæ celebrant repetita triennia Bacchæ. Cic. Fabio lib. 7. Bacchis ubi eſt apud me locus?

BACCHANAL, uel Bacchanale, διονύσιον, βακχεῖον, locus in quo Bacchi feſta celebrãtur. Plaut. in Aul. Ad Bacchas ueni in Bacchanal.

BACCHANALIA, quæ & Dionyſia, διονύσια, Bacchi feſta, in quibus uiri per noctem fœminis, & teneræ ætati turpiter miſcebantur per dolũ. unde illud apud Iuue. Sat. 2. Qui Curios ſimulat, & Bacchanalia uiuũt. Hæc à multis Græciæ urbib. triẽnio quoq; celebrabant.

BACCHARIS, is, βάκχαρις Dioſcoridi, herba eſt radice odorata, folio aſpero, magnitudine inter uiolam & uerbaſcum, anguloſo caule, quæ coronis admiſceri ſolet. Ruſtici in Gallia Diuæ Mariæ chirothecas appellant, ut tradit Ruellius lib. 3. cap. 37.

BACCHATIO, onis, βάκχευσις. Cic. 3. Verr. Sileatur de nocturnis eius bacchationibus. Compoſitum eſt Debacchor.

BACCHARI, [*Impazzire, furiare*] βακχεύειν, proprie eſt Bacchari, quod magnis clamoribus Liberi patris Orgia celebrabant: quanquam & latius ſumitur pro furere, inſanire. Virg. 4. Æne. Sæuit inops animi, totamq; incenſa per urbem Bacchatur. Hinc Bacchatus participium. Virg. 10. Æn. Medias Italum bacchata per urbes. Legitur & Bacchatus, in paſſiua ſignificatione, pro eo quod eſt, a bacchantibus frequentatus. Virg. 2. Georg. Virginibus bacchata Lacænis Taygeta. Item Bacchans, antis, aliud participiũ. Cic. 4. in Cat. Verſatur mihi ante oculos Cethegi furor in ueſtra cæde bacchantis.

BACCHATIM, βακχικῶς, aduerb. more bacchantium. Apul.

BACCHEIS, idos, βακχηΐς, denominatiuum fœmininum à Baccho. Stat. 2. Sil. Qualis ſi ſubeas Ephyres Baccheidos altum Culmen.

BACCHEVS, a, um, per tres ſyllabas, quarũ pen. producitur, βακχεῖος, poſſeſſiuum a Baccho deductum. Colum. lib. 10. Bacchea uoce frementem. Virg. et diphthongum diuidens, per quatuor ſyllabas extulit, lib. 2. Georg. Quid memorãdũ æq; Baccheia dona tulerunt.

BACCHIADAE, βακχιάδαι, dicti, qui è Corintho exules in Siciliã deuenerunt, & urbẽ inter Pachinum & Pelorum ædificantes Siculi facti ſunt. Hi a Bacchia Dionyſii filia originem duxerunt. Strab. lib. 8. de Corintho loquens, Bacchiadæ, inquit, ferme annis 200. urbẽ dominationẽ tenuerant. Oui. 5. Met. Et quã Bacchiadæ bimari gens orta Corintho Inter inæquales poſuerunt mœnia portus.

BACCHICVS, a, um, βακχικός, poſſeſſiuum a nomine Bacchus. Ouid. 1. Triſt. Deme meis hedras Bacchica ſerta comis.

BACCHIDES, βακχίδης, pen. cor. patronymicum à Baccho, Bacchi filius uel nepos.

BACCHIVS, βακχεῖος, genus pedis ex tribus ſyllabis conſtans, quarũ prima breuis, reliquæ duæ longæ, ut Honeſtas. hoc pedis genere utebantur in carminibus ſacrorum Bacchi. contrarius eſt Antebacchius, ex duabus longis & ultima breui: ut Fortuna.

BACCHVS, [*Bacco, Dio del uino*] βάκχος, Iouis ex Semele filius, putatur eſſe Deus uini, & pro ipſo uino poni conſueuit. Hic multi nominis fuit. nam primum Dionyſius, deinde Liber pater dictus eſt, & poſtremo Bacchus à Bacchis, mulieribus, quas in Indiam expiditionem parans, multas ſecum habuiſſe fertur. Idem & Oſiris dicitur, & Bromius, & Lenæus. A Græcis etiam διμήτωρ, quod bis natus fuiſſe, & duas quaſi matres habuiſſe fingatur. Ferunt enim Semelen ex Ioue iam grauidam, cum ab amatore Deo (qui ſe illi daturum, quicquid petiiſſet, per Stygiam paludem iurauerat) Iunonis dolo hoc ſibi munus rogaſſet, ut talis ſecum, qualis cũ Iunone ſolebat, nocte una concumberet, fulmine fuiſſe exuſtam, puerumq; utero exemptum, Iouis femori fuiſſe inſertum: quem illi poſtea maturo partus tempore, more grauidæ mulieris eſt enixus. Hic orbem fere terrarum peragrauit: multas nationes domuit: Indos debellauit, & primus omniũ triumphauit uectus Indico elephan-

to,ut ſcribit Diod. Primus emere ac uendere inſtituit, & diadema regum ac triumphum inuenit. Dictus Bacchus, ut Diodoro placet, à Bacchis mulieribus, quæ illum βακχεύουσαι, hoc eſt, inſanientes, & immodeſte ſe gerentes in Indiam ſunt ſequutæ: ſiue (ut Euſtathio placet) ἀπὸ τοῦ βακχεῖν, hoc eſt, à uociferando & ululando, adiecta littera κ, quo uaſtior ille Menadum ſonus in ipſo Dei nomine redderetur.

Baccula, diminut. parua bacca. Plin. lib. 25. ferunt bacculas paruas.

Baceli, βάκηλοι, ab Auguſto dicti ſunt ſtulti, teſte Sueton. à Bacelo quodam eunucho (ut Alciatus credit) qui corpore quidem procero fuit, ſed adeo ſtolidus, ut ceſſerit in prouerbium.

Bacrionem, genus uaſis longioris manubrii, quod alii trullam appellant, Feſtus. uide Trulla.

Bactra, orum, βάκτρα, Scythiæ prouincia, ultra Aſſyriam, à flumine Bactro cognominata. Virg. lib. 2. Georg. Non Bactra, neque Indi Laudibus Italiæ certent. Eius prouinciæ populi Bactri, Bactrii, & Bactriani, βάκτροι, βάκτριοι, καὶ βακτριανοί, uocati ſunt, quorum rex fuit Zoroaſtes, magicæ artis inuentor. Bactrianum regnum olim mille urbibus fuiſſe inclitum ferunt. Bactra item, ſiue Bactrum (ut apud Plin. legitur lib. 6. ca. 16.) oppidum eſt eiuſdem regionis, Bactrianorum regum regia, & totius regni caput, ita dictum à Bactro fluuio, cum antea Ariaſpe appellaretur. De Bactrianorum moribus memoriæ proditum eſt ab Oneſicrito, canes apud illos ali, quos Sepulcrales uocant, quibus parentes morbo, ætate'ue confectos obiiciunt dilacerandos.

Bactros, fluuius in finibus Scythiæ Aſiaticæ, à quo Bactra regio, & Bactrum urbs nomen ſumpſit. Lucan. lib. 3.

Baculus, li, maſc. ge. [*Baſtone*] βάκτρον, βακτηρία, fuſtis, ſcipio: & Baculum neu. gen. Ouid. lib. 15. Meta. Baculumq; tenens agreſte ſiniſtra. Hinc dimin. Bacillum neu. ge. Cic. lib. 2. de Fini. Bacillum inflexum & incuruatum. Bacillus maſc. gen. in uſu non eſt: à quo tamen uidetur manaſſe, Imbecillus, a, um, Imbecillis, imbecille.

Bacuntius, Pannoniæ fluuius in Saum influens. Pli. lib. 3. ca. 25.

Badas, Syriæ fluuius, Memnonis ſepulcro nobilitatus. Stra. lib. 15.

Badacum, ci, βάδακον, ciuitas Norici, apud Ptol. lib. 2. cap. 14. quam nonnulli putant eſſe, quam hodie Satzburgum uocant.

Badizare, [*Andare*] βαδίζειν, eſt ire. Plaut. in Aſi.

Baenis, βαῖνις, fluuius Luſitaniæ, omnium eius regionis fluuiorum maximus: cuius fons apud Cantabros alio noie Minius. Stra. lib. 3.

Baeterae, βαιτέραι, urbs Galliæ Narbonenſis Ptol. lib. 2. cap. 10.

Baetica, βαιτική, Hiſpaniæ regio Auſtralis, à Luſitania Ana fluuio diſcreta: ita dicta à Bæti amne, qui eam mediam perfluit. Pli. lib. 3. cap. 1. 2. Hodie bona huius regionis pars Granata dicitur, à grani tinctorii copia, quod Græci Coccum appellamus.

Baetis, is, βαῖτις, fluuius ulterioris Hiſpaniæ, qui ex Tarraconenſis agri finibus labens, Auſtralemq; Hiſpaniæ regionem, quæ ab eo Bætica appellatur, mediam percurrens, tandem non procul à Gadibus in Oceanum Occidentalem illabitur. Huius fluuii aquis lanas optime tingi, Martialis ait.

Baeticus, a, um, adiect. βαιτικός, ut, Bæticus color obſcurus, qui & pullus dicitur, & Hiſpanus, & Natiuus. nam in Bætica Hiſpaniæ regione uellera natura pulla ſunt.

Baeticatus, a, um, aliud adiect. pullatus. Mart. lib. 1.

Baeticola, læ, pen. cor. accola Bætis fluuii. Silius lib. 1.

Baetulo, βαιτύλων, Hiſpaniæ fluuius eſt in Tarraconenſi tractu, circa montem Iouis, non procul à Barcinone in mare influēs. Hiſpani hodie ſua lingua Beſonem uocant. Mela. lib. 2. Eſt item Bætulon oppidi nomen in eodem tractu. Pli. li. 3. ca. 3. & Ptol. lib. 2. cap. 6.

Bagoas, βαγώας, teſte Curtio, eunuchus fuit, Alexandro Magno turpiter adamatus.

Bagrada, βαγράδας, p. c. fluuius Africæ, qui iuxta Vticam labitur, apud quem à toto Atilij Reguli exercitu ſerpens centum & uiginti pedes longus occiſus eſt. Plin. lib. 8. cap. 14. Gell. lib. 6. cap. 3. & Strab. li. ult. Lucan. li. 4. Qua ſe Bagrada lentus agit ſiccæ ſulcator arenæ. Silius Ital. lib. 6. Lentus arenoſo ſpumabat Bagrada cāpo.

Bahal, βαάλ, numero ſing. inquit Hieronymus, Tyriorum Deus.

Baiae, arum, βαῖαι, ciuitas Campaniæ, ſitus amœnitate, & aquarum ſalubritate celeberrima: dicta, à Baio Vlyſsis ſocio illic ſepulto. Silius: Docet ille, tepentes Vnde ferant nomen Baiæ, comitemq; dediſſe Dulichiæ puppis ſtagno ſua nomina monſtrat. Hinc fit Baianus, a, um: ut Sinus Baianus, hinc Miſeno monte, illinc Puteolis clauſus. Baiana littora, & Oræ Baianæ, apud Statium.

Baiulo, as, [*Portare*] βαστάζω, porto. Plaut. in Aſin. Ego baiulabo: ante me ito inanis. Quinct. li. 6. ca. 1. Ego te baiulare non poſſum.

Baiulus, p. c. [*Facchino, baiulo*] φορτηγός, φόρταξ qui onera corpore ſuo, uictus quærendi gratia, portat. Cic. in Parad. Verum potius quærendum, quid baiuli, an quid homines doctiſsimi ſenſerint?

Baius, Seruio, βαῖος, uel Baias Straboni, βαΐας, unus ex ſociis Vlyſsis fuit, à cuius nomine Baiæ appellatæ creduntur.

Baius color, [*Baio*] φοινίκιον χρῶμα, idem eſt cum ſpadiceo, ſiue badio, in equis laudatus: παρὰ τὸ βαΐον, quo nomine Græci appellant palmæ termitem cum fructu auulſum, qui huius eſt coloris.

Balaena, æ, uaſtiſsima maris belua, ex genere cetorum, quam Plin. tradit in Oceano Indico ad quaternum iugerum magnitudinem excreſcere. Græcis φάλαινα dicitur, παρὰ τὸ ἐς φῶς ἐλλάσθαι. Latinis Balæna β aſpirata in φ mediā ſuā conuerſa. Pli. lib. 9. ca. 3. 4 6.

Balanea, Plinio, βαλανεία Stephano, oppidum in confinio Syriæ & Phœnices: Plin. lib. 5. cap. 20.

Balani Sardiani, βάλανοι σαρδιανοί, à Græcis olim dicti, quas nos caſtaneas uocamus: quòd Sardibus primum creduntur proueniſſe. Plin. lib. 15. cap. 23.

Balanitis, idis, βαλανῖτις, genus caſtaneæ rotundius, & maxime purgabile: à rotunda glandis effigie ita appellatū. Pli. li. 15. ca. 23.

Balanites, huius balanitæ, βαλανίτης, gemma ſubuiridis, Corinthio ſimilis æri, ſecante mediam flammea uena. Plin. lib. 37. ca. 10.

Balanus, ni, p. cor. gen. fœm. βάλανος, generale nomen, omnia continens, quæ apud nos glandis uocabulo comprehenduntur, præcipue tamen dactylos, oliuas, & alia nucleos intus habentia.

Balanus myrepſice, βάλανος μυρεψική, Dioſcoridi, fructus eſt arbuſculæ, myricæ ſimilis, magnitudine nucis auellanæ, ex cuius cortice odoriferus liquor exprimitur, quem uocant oleum balaninū. Sunt qui credant eſſe glandem eam, quam uulgo nucem muſcatā uocant: quibus tamen non arbitror adhibendam fidem, cum deſcriptio ei non conueniat. conſtat enim, glandem myrepſicam lignoſo intus eſſe oſſe, quod nux odorata non habet. libentius itaq; Ruellio crediderim, nucem odoratam, quam nos Muſcatam uocamus, ueteribus fuiſſe incognitam. Glandem autem myrepſicam Pli. uno nomine uocat Myrobalanum, quaſi dicas glandem unguētariam. ita enim ſcribit lib. 12. cap. 21. Myrobalanum naſcitur unguento, ut ipſo nomine apparet. quo item indicatur, glandem eſſe arboris, heliotropio ſimili folio. Fructus, magnitudine auellanæ nucis. Hactenus ille. Myrobalanum Celſus lib. 4. cap. 9. uidetur accepiſſe pro unguento ipſo, quod ex glandis myrepſicæ commiſto liquore conficitur. Ad hanc etiam ſignificationem alluſiſſe uidetur. Marti. lib. 14. Quod nec Virgilius nec carmine dixit Homerus, Hoc ex unguento conſtat, & ex Balano. Nam ſi de glande ipſa intelligas, non uideo, quomodo dicat Myrobalanum conſtare ex balano & unguento. A' balanus fit Balanatus, balanino oleo perfuſus. Perſius Saty. 4. Tu cùm maxillis balanatum gauſape pectas. Balaninus, a, um, aliud adiect. ex balano factum: ut, Balaninum oleum. Pli. lib. 23. Balaninum oleum repurgat uaros.

Balare, βληχᾶσθαι, proprium uocis ouis, aut hœdi. Quinct. li. 1. ca. 5. Iam ne balare quidem, aut hinnire diceremus, niſi iudicio uetuſtatis niteremur. Ouid. 4. Faſt. Tactaq; fumanti ſulfure balet ouis. Hinc frequent. Balito, as. Plaut. in Bacch.

Balatus, us, nomen, βληχή, βλήχημα. Plin. Guſtatum à pecore, capriſq; balatum concitat.

Balatrones, (inquit Feſtus) & Blateas, antiqui appellabant, bullas luti ex itineribus, aut quod de calceamentorum ſoleis raditur. Balatrones pro nullius precij hominibus uidetur accepiſſe Varro de re ruſt. lib. 2. cap. 5. cum inquit: Videbo iam uos balatrones, & huc afferam flagra. Dicti putantur à balatu & uaniloquentia, ut annotauit Porphyrion in illud Horat. 1. Serm. Saty. 2. Mendici, mimæ, balatrones.

Balaustium, [*Fior di mela granata*] βαλαύστιον, flos mali punici, utilis nō modo medicinis, ſed etiā tingendis ueſtibus. Proprie eſt ſilueſtris punicæ flos: nam ſatiuæ Cytinus dicitur. Hinc Balauſtinus, a, um, pen. cor. ut Balauſtinus color, à floris huius ſimilitudine.

Balbucinari, ψελλίζω, ψελλίζεσθαι, eſt lingua balba loqui.

Balbus, [*Balbo*] ψελλός, qui uitio linguæ non bene poteſt exprimere uerba. Cic. 1. de Orato. Cum ita balbus eſſet, ut eius ipſius artis, cui ſtuderet, primam litteram non poſſet dicere. Balbe, aduer. obſcure, imperfecte, blæſe.

Balbutio, tis, [*Balbettare*] ψελλίζω, ψελλομαι. imperfecte loquor, quadam linguæ hæſitatione trepido. Cic. 5. Tuſc.

Baleares, βαλεαρίδες, duæ inſulæ ante Hiſpaniam, 30000. paſſuum interuallo à ſe inuicem diſtantes. quarum maior, quæ Orientem ſpectat, 100000. paſſuum longitudinem habet, circuitum autem paſſuum, 480000. alterius in 60000. tantum paſſuum millia longitudo extenditur, circuitus autem in paſſuum 150000. Dictæ Baleares, ut quidam uolunt, à Baleo quodam Herculis comite ibi relicto: aut ἀπὸ τοῦ βάλλειν, i. à iaculando: quòd fundæ iaculatione Baleares peritiſſimi habiti ſunt. tradit enim Lycophron, & poſt eum Florus lib. 3. ca. 8. eam hiſce in inſulis obſeruatam conſuetudinem, ut eſurientibus filiis à matribus ientaculum in ſublimi trabe proponeretur: quod illi contingere non poterant, niſi prius funda deieciſſent. In hiſce inſulis tantus olim cuniculorum prouentus fuit, teſte Pli. lib. 8. cap. 55. ut in eos præſidium militare ab Auguſto

guſto petere ſint coacti. Hodie ab Hiſpanis,quorum imperio parent, Maiorica,& Minorica appellantur. Baleares etiam dicuntur incolæ harum inſularum. Inde

Balearicvs,ca,cum:ut,Balearica funda. Ouid.2. Meta. Balearica plumbum Funda iacit. Balearica uina,Pli.lib.1.cap.7.

Balearis, & are. Virg. lib 1.Geor. Balearis uerbera fundæ.

Balinevm,[*Bagno*]βαλανεῖον, & Balineæ,arum, idem quod Balneū & Balneæ,arum.Cic. Att.lib.2.Balineum calefieri iubebo. Dictū Balineum, ἀπὸ τῶν βαλάνων,i. à glandibus,quæ in balneis ſuccendi ſolent. ſcribit enim Suidas glandes hominibus apud antiquiſſimos,cortices uero earum igni,alimenta præbuiſſe.

Balinanses,populi in Latio,alias Trebulani.Plin.lib.3. cap.5.

Balesivm, Apuliæ oppidum maritimum. Plin.lib.3.cap.11.

Ballaria,æ,herba,quæ a Dioſcoride λυχνὶς στεφανωματική,i.Lychnis coronaria.& a Gallorū uulgo Cādelaria dicit.Ruel.lib.3.c.57.

Ballista, [*Baleſtra*]à βάλλω, iacio: machina eſt, qua ſaxa torquentur,uel ſagittæ. De ſaxa iaciente(quæ & maior balliſta appellari poteſt.)Val. Maxi.lib. 1.ſerpentem balliſtarum tormentis undique petitam, ſilicum crebris & ponderoſis uerberibus procubuiſſe. De ſagittas iaciente(quæ & minor)Lucanus lib. 2. Tortaq; per tenebras ualidis balliſta lacertis Multifidas iaculata faces. Hanc Græci βαλλίστραν dicunt,quam & Phœnicas inueniſſe Plin. tradit lib.7.cap.56. aliis Saturnum à Ioue pulſum & in Græciam profugum balliſtarum uſum docuiſſe ſcribentibus.

Ballistarivm,locus ubi ſita eſt balliſta. Plaut. balliſta,quam emittam è balliſtario. Vbi balliſtam accipere uidetur pro telo.

Ballote, βαλλωτή,herba eſt marrubio ſimilis. Officinæ Marrubiaſtrum uocant aut Marrubium nigrum Dioſc.lib.3. Plin. lib.27.ca. 7.Ruellius lib.3.cap.58.

Balnea,orum.M.Varro: Balnea erant bina ædificia coniuncta:alterum ubi uiri,alterum ubi mulieres publice lauabantur.

Balneae,arum.Cic.pro Sext.Roſc.Occiditur ad balneas Palatinas.

Balnearia,orum,ea pars ædium,in qua balneæ ſunt. Cic. ad Quinctum Fr. lib.3.nihil ei reſtabat, præter balnearia. Ibidē: in balneariis aſſa in alterum apodyterii angulum promoui.

Balnearivs,a,um,ſiue Balnearis, re, [*Coſa appartenenti à bagni*] quod ad balneum pertinet:ut, Seruus balnearius, Balnearia inſtrumenta, ut ſtrigiles,ampulla olearia,lintea,Pro quibus etiam Balnearia abſolute dixit Apul.lib.3.

Balneator,βαλανεύς,qui curam habet balnearum.Cic. pro Cœl. Familiaris facta erat balneatori. Plaut. Truc. Omnes amatores balneatores fiunt. Balneatrix,βαλανίς, balneum curans.

Balneatorivs,a,um,quod ad balneum pertinet. Marc. Iureconſ. Inſtrumento balneatorio legato balneatores continentur.

Balneolvm,diminutiuum.Iuuen.Sat.7.

Balnevm,[*Bagno*]βαλανεῖον.Cic. Terentiæ uxori:Labrum ſi in balneo non eſt, fac ut ſit. Illud autem fere obſeruatur a ſcriptoribus, ut balneæ,uel balnea in plurali num.de publicis tantum dicantur, balneum in ſingulari,locus in domo noſtra,ubi priuatim lauamur. Ratio huius diuerſitatis uidetur,quòd in publicis balneis plura ad lauandum fuerint loca. Habebant enim mulieres Lauationes ſuas uiris ſeparatas.erant præterea in balneis tria:ueluti cœnacula,(niſi regiones malis appellare) quorum ſummum plenum erat aeris calidi,qualia hodie ſunt Germanorum hypocauſta. Hæc balneorū pars Laconicum uocabatur. in medio cœnaculo erāt aquæ calidæ,in imo frigidæ. Ex his facile oſtendi poteſt quid ſit diſcriminis inter Balneas, & Thermas.balnea enim tantum dicuntur, in quibus lauamur.unde ſumma illa balneorum pars,quam Laconicum uocari diximus, & cryptæ quædam ſiccæ in littore Baiano calidi aeris plenæ,balneorum appellatione non ueniunt, quæ tamen thermæ apte dici poſſunt. thermæ enim dicuntur quæcunque loca calida, ſiue illa ſicca ſint, ſiue calidis lotionibus accommodata.frigidum itaque balneum ſub thermarum appellationem non uenit.nam θέρμη calorem ſignificat. Valla in Raudenſem huiuſmodi ponit differentiam, ut thermæ dicantur, quæ natura calidæ ſunt: balnea etiam, quæ calefiunt igni. quod non omnino uerum eſſe conſtat multis tum Martialis, tum aliorum teſtimoniis, qui Neronis & Titi balnea thermas uocant,quæ certe igni calefiebant. Vnde autem dicatur balneum,uide in dictione balineum.

Balsa,βάλσα,à Pli.lib.5.cap.item.5.Cyrenaicæ regionis oppidum. Eſt etiam urbs Luſitaniæ, non procul à Sacro promontorio, & Anæ fluuii oſtiis,quæ uulgo nunc Tauila dici creditur.Plin.lib.4. cap.21.Ptolemæo lib.2.cap.5.

Balsamvm,[*Balſamo*]βάλσαμον,neu. gen. arbuſcula uni terrarum Iudææ quondā conceſſa uiti ſimilior, quam myrto.Virg.2. Geor. Quid tibi odorato referam ſudantia ligno Balſama? Seritur malleolis.ut uitis,& colles implet uinearum modo. Intra tertium annum eſt fructifera.Præfertur omnibus odoribus. ſuccum emittit eximiæ ſuauitatis,quem Opobalſamum dicunt. nam ὀπὸς Græcis ſuccus eſt. Summa Opobalſami probatio eſt, ut lac coagulet.& in ueſte maculas non faciat.Plin.lib.12. cap.25.

Balsaminvs,a,um, adiect.pe.c.ut,Balſaminū oleū.Pli.li.23.cap.13. Balſaminū longe precioſiſſimum omniū contra ſerpentes efficax.

Baltevs,& Balteum in ſingulari, in plurali neutrum,[*Cinta da ſpada*]ζωστήρ,militare cingulum. Virg.12. Æn.Humero cum apparuit alto Balteus. Liu.lib.9. Auratæ uaginæ,aurata baltea illis erant.

Baltia,inſula in mari Germanico,unde Baltheū mare.Pli.li.4.c.13.

Balvx,ucis,minutior auri particula ab Hiſpanis dicit.Pli.li. 33. c.4.

Bambacion,[*Bambagia*]βαμβάκιον,βάμβαξ, καὶ βαμβακίς.Suidæ, lanæ genus candidiſſimū,in exiguo naſcens frutice,quem nonnulli Coſſipion, plures Xylon appellant, teſte Pli.lib.19.cap.1.Fert hic frutex fructum barbatæ nuci nō diſſimilem,quæ dehiſcens uelut inculcatum lanæ glomum detegit, ex qua deinde ueſtes fiunt, quæ à nonnullis Bambacinæ appellantur, à peritioribus Xylinæ, uel Goſſipinæ. uulgus cotonū uocat,à ſimilitudine fortaſſe illius lanuginis,quæ foris in malo cotoneo gignit. Ruellius. l. 2.c.150.

Bamborvm,flumen Mauritaniæ, crocodilis & hippopotamis refertum.Plin.lib.5.cap.1.

Bambyce,βαμβύκη,Straboni. Meſopotamiæ ciuitas eſt,ſiue(ut Plinio placet)Syriæ Cœles,in qua Atergatis dea colebatur. alio nomine Hieropolis,appellatur, & Edeſſa. Vide Edeſſa.

Banas,apud Plin. lib.3.cap.1. Romanorum colonia eſt in Mauritania Tingitana, Valentia cognominata.

Banchvs,βάγχος,piſcis marini genus,quem & Myxona uocari auctor eſt Pli.lib.32. cap. 7. Eſt & Banchus inter mugiles minimus, quem Ariſtoteles Chelonem uocat.

Banvrri,Getuli,incolæ Tingitanæ prouinciæ.Plin.lib.5.cap.2.

Baptae,βάπται, Athenis erant ſacerdotes Cotyttus,impudicitiæ deæ,cui nocturna ſacra peragebant,ſaltationibus, & omni uoluptatum generi indulgentes. Dicti Baptæ, ἀπὸ τοῦ βάπτειν,quòd qui ſacris illis initiabantur,aqua calida tingerentur. Iuuen.Sat.2. Cecropiam ſoliti Baptæ laſſare Cotytto. In hos Eupolis Comœdiam conſcripſit,quam ab illorum nomine Baptas appellauit, in qua mollitiē eorū & libidinem depinxit. quā ob cauſſam ab illis in mare præcipitatus eſt. uide Suidā,& Politianū Miſcella.ca.10.

Baptes,βάπτης,gemma mollis,præſtantiſſimi odoris. Pli.37.ca.10.

Baptismvs,& Baptiſmū,[*Batteſimo*]βαπτισμός, & baptiſma,atis,βάπτισμα,Latine immerſio dicitur,a βάπτω, immergo. Greg. βάπτισμα; dicitur,Latine tinctio:quia ibi homo ſpiritu gratiæ in melius immutatur.primum enim fœdi eramus deformitate peccatorum, in ipſa tinctione reddimur pulchri dealbatione uirtutum.

Baptisterivm,[*Lauatoio*]βαπτιστήριον,eſt ueluti lacus quidam ex ligno, aut lapide ædificatus,in quo lauandi gratia mergi ſolēt.hoc in cellis,id eſt, in locis ſecretioribus ſolet conſtitui:quarum aliæ Caldariæ ſunt, in quibus calida lauamur: aliæ Frigidariæ, in quibus lauamur frigida: aliæ Tepidariæ, in quibus tepida aqua abluimur.Pli.ad Apollinarem:Cella frigidaria,in qua baptiſterium amplum atque opacum.

Baracvm,βάρακον,oppidū Africæ in tractu Cyrenaico.Pli.li.5.c.5.

Baracvra,βαράκουρα,emptorium Indiæ extra Gangem,hodie Bangella,ciuitas fœcundiſſima,& regnum latiſſimum.

Baragaba,Æthiopiæ oppidum, de quo Pli.li.6.ca.29.Ptol.li.7.ca.2.

Baramalacvm,Nabathæorum oppidum. Pli.lib.6.cap.28.

Barathrvm,[*Abiſſo,profondità*]βάραθρον, locus Athenis immenſæ profunditatis,in imo mollis & cœnoſus, in quē noxios,& damnatos deturbabant.hinc factum eſt,ut loca omnia profunda,unde quis emergere non poſſit, ab illius ſimilitudine Barathra dicantur.Hoc etiam nomine appellantur terræ cauitates, quæ fluuios hauriunt,aliis in locis rurſus emerſuros. Transfertur quoque ad alia.Mart.Barathrū fœmineum,pro locis mulieribus dixit. Idem ſtomachi imum hiatum Barathrum appellauit, cum ait:Extremo ructus ſi uenit à barathro.Horat.in Sermon.uſurpat pro ingluuie & uoragine.

Barathro, guloſus,qui ī barathrū gulę inſumit totū patrimoniū.

Barba,[*Barba*]πώγων,utroque numero, non ſolum hominum, ſed & brutorum quadrupedum eſt.Plau.Bacch.Cano capite,atque alba barba. Vir.2.Æn.Squallentem barbam.& concretos ſanguine crines.Silius numero plurali etiā de homine dici poſſe oſtendit lib.12. Indociles nunc propexis in pectora barbis Verrere humū.Hic Imberbis,& hoc imberbe,& imberbus,a,um,ſine barba.

Barbvla, læ,dimin. Cic. pro Cœl.Aliquis mihi ab inferis excitandus ex barbatis illis,non hac barbula,qua iſta delectatur.

Barbare,aduerb.ut,Barbare loqui.Ci.2.Tuſc.

Barbarivm,βαρβάριον,apud Strab.li. 3.promontorium Luſitaniæ.

Barbari[*Barbari*]βάρβαροι,factitio nomine, inquit Strab.l.14.dicti ſunt ab initio,qui difficulter,aſpere,atque duriter loquebātur à βάρβαρ,abſona uoce,in quam peregini homines,Athenas aduētantes,cum primum Græce loqui conarentur,identidem incide.

bant. omnes igitur qui craſſe loquuntur, Barbari dicuntur: quales olim habiti ſunt omnes gentes, præter Græcos. unde Plautus Næuium, poetam Latinum, Barbarum dixit. Nunc etiam ab hoc nomine exempti ſunt Latini, quòd hi mitiorem linguam habeant ac magis cultam. Quinetiam inter hos, ſi quis non recte proferat, barbare loqui dicitur. In ſumma, Barbari dicũtur illitterati, malis moribus, feri, crudeles, Cicero pro Fonteio, Immanis, ac barbara conſuetudo hominum immolandorum.

BARBARIA, βαρβαρία, p.c. Barbarorum regio, & gens fera. Cic. 3. in Catil. Quale bellum ulla nunquam barbaria cum ſua gente geſſit.

BARBARICVM, neutri generis, clamor exercitus dicitur: quòd eo uociferandi genere barbari utantur. Feſtus.

BARBARICVS, a, um, pe. co. βαρβαρικός, Barbarus, ferus, & malis moribus. Apul. Feris ac barbaricis moribus. Virg. Barbaricum aurum dixit, pro multo. Æn. 2. Barbarico poſtes auro, ſpoliisq; ſuperbi Procubuere. Barbarica pauimenta, quæ & Subtegulanea dicebantur, ex teſtis tuſis, rudere, & calce cõſtãtia: de quib. Pl. li. 36. c. 25.

BARBARIES, βαρβαρότης, feritas quædam, Cic. pro Cor. Balbo: Inueteratam quandam barbariem ex Gaditanorum moribus disciplinaq; deleuit. Accipitur etiam pro ipſis barbaris. Idem 1. de Nat. Deo. Ægyptii, & Syri, & fere cuncta babaries. Item pro uitioſo, & inquinato ſermone. Idem. de Clar. Orat. Quos nulla barbaries domeſtica infuſcauerat, recte loquebantur.

BARBARISMVS, βαρβαρισμός, eſt contra Romani ſermonis legem, aut ſcripta, aut pronunciata uitioſe dictio. fitq; duobus modis, ſcripto & pronunciatione, & hoc quadrifariam, adiectione, detractione, mutatione, tranſpoſitione litteræ, ſyllabæ, temporis. Adiectione litteræ, ut Relliquias Danaum, pro reliquias: ſyllabæ, ut Mauors pro Mars temporis, ut, Italiam fato profugus. ubi prima ſyllaba cum corripi debeat, producitur. Detractione litteræ, ut Agyrippa, pro Argyrippa, apud Vir. 11. Æn. ſyllabæ, ut Salmentum, pro Salſamentum: temporis: ut, Feruere Leucaten, auroq; effulgere fluctus. Mutatione litteræ fit barbariſmus, ut Olli pro illi: ſyllabæ, ut Pernucies, pro pernicies: tempore, ut Vnius ob noxam. Tranſpoſitione litteræ, ut Tymbre, pro Tymber: Temporis, ut dominus, penul. prod.

BARBARVS, a, um, immanis. Ci. pro Mur. Gẽtes immanitate barbaræ.

BARBATVLVS, dimin. Cic. in Para. Barbatulos mullos exceptare de piſcinis. Idem ad Att. li. 1. Concurſabant barbatuli iuuenes.

BARBATVS, [*Barbuto*] πωγωνίας, qui barbam habet. Cice. 1. de Natu. de. Dicere licebit, Iouem ſemper barbatum.

BARBESVLA, Hiſpaniæ Bæticæ oppidum, in conuentu Gaditano: & fluuius, qui urbi nomen fecit. Plin. cap. 1. lib. 3.

BARBIGER, a, um, adiect. πωγωνοφόρος, qui barbam gerit: ut, Barbigeræ pecudes. Lucr. l. 5. ingueſcere ſæpe cicuta Barbigeras pecudes.

BARBITIVM, pro barba poſuit Apul.

BARBITOS, [*Cetera*] βάρβιτος, pe. cor. gen. maſc. inſtrumentum muſicum, quod pulſatur plectro uel calamo. Horat. lib. 1. car. Dic Latinum Barbite carmen. Fœminino genere uſus eſt Ouid. in epiſt. Sapphus ad Phaonem. Nec facit ad lacrymas barbitos ulla meas. Dicimus etiam Barbiton in neutro gen. Auſonius in Philomuſum: Hoc genere & chordas, & plectra, & barbita conde.

BARCE, βάρκη, una eſt ex quinque Lybiæ Cyrenaicæ urbibus, quem Pentapolim efficiunt: ita primum dicta a Barce regina: poſtea Ptolemais appellata: ut teſtantur Strabo lib. ult. & Plin. lib. 5. cap. 5. Hinc Barcæi, βαρκαῖοι, incolæ. Virg. 4. Æn. Lateq; furentes Barcæi. Eſt item promontorium in occidua Africæ parte. Pli. l. 5. c. 1.

BARCENIS, ſilua Germaniæ, Sueuos à Cheruſcis diuidens. Volaterranus credit eſſe, quæ hodie Silua nigra uocatur.

BARCHA, cognomen nobiliſſimæ apud Carthaginienſes familiæ, ex qua fuerunt Annibal & pater eius Amilcar. inde Barchina factio dicta quæ Barcharum potentiæ fauebat. Liui. lib. 22.

BARCINO pe. cor. βαρκινών, Ptol. urbs apud Hiſpanos, totius tractus Tarraconenſis celeberrima, uulgo Barcelona dicitur. Auſonius ad Paul. Tarraco, & oſtrifero ſuperaddita Barcino ponto.

BARDERATE, urbs Galliæ Togatæ ad Apenninum. Pli. lib. 3. cap. 5.

BARDOCVCVLLVS, genus ueſtis omni tempore commodæ, Martia. Gallia Santonico ueſtit te bardocucullo. Sunt qui dicant Bardocucullum eſſe tegmen capitis uilloſum, tranſlatum à populis Galliæ, qui dicuntur Bardi.

BARDVS, [*Stolto*] βλάξ, ſtultus, tardi ingenii. Cic. de Fato: Stupidum eſſe Socratem dixit & bardum, quòd iugula cõcaua non haberet. Bardi apud Gallos uates erant, aut philoſophi, qui uirorum fortiũ laudes decantabãt. Lucan. Plurima ſecuri fudiſtis carmina Bardi.

BARRA, oppidum, Hiſpaniæ citerioris. Bæticæ tamen adſcriptum, ait Plin. lib. 3. cap. 3.

BARGENI, populi Africæ, ex Troglodytis. Plin. lib. 6. cap. 29.

BARGVS, Thraciæ fluuius in Hebrum cadens. Plin. lib. 4. cap. 11.

BARGILVS, mons Syriæ, in confinio Phœnices. Pli. lib. 5. cap. 20.

BARGILLA, orum, βαργύλια τὰ Steph. oppidum Caryæ, à Bargyllo Bellerophontis comite. Bargilliticos capos noiat Pli. li. 5. cap. 29.

BARIS, βᾶρις, apud Ægyptios dicebatur cymba, qua cadauera uectabant ad ſepulturam. Propert. lib. 3. Baridos & contis roſtra Liburna ſequi. Eſt item Pamphyliæ oppidum, in præfectura Piſidica. Ptolemæus lib. 5. cap. 5.

BARIVM, βάριον Ptol. Apuliæ oppidũ, teſte Pli. lib. 3. c. 11. uulgo Bari uocatur. Hor. Sat. 5. Bari mœnia piſcoſi. Vbi bari dixit, pro Barii.

BARNICHIVS, βαρνίχιος, fluuius Peloponneſi in Alpheum influens. qui & Enipeus appellatur a Strabone lib. 8.

BARONES, [*Baroni*] uiros molles uidetur appellaſſe Cic. ad Att. li. 5. Apud Patronem, & reliquos Barones te in maxima gratia poſui. De Epicureis loquit, quos philoſophorum nomine non dignatur.

BAROPTENVS, Plin. lib. 37. cap. 10. gemma nigri coloris.

BARRITVS, us, pen. pro. uox elephantis. Item Romanorum clamor militum, cum utræque acies ſe iunxerint. Vegetius.

BARRVS, ri, [*Elefante*] ἐλέφας, elephas. Horat. in Epod. mulier nigris digniſſima barris.

BASABOCATES, Galliæ populi. Plin. lib. 4. cap. 19.

BASALTES, æ, βασάλτης, genus eſt marmoris ferrei coloris, & duritiæ, ab Ægyptiis in uicina Æthiopia inuentum. Pli. li. 36. cap. 7.

BASANISAE, uel Baniſæ, βασανίσαι, ἢ βανίσαι, populi Thraciæ Ste.

BASANITES, tis, βασανίτης, lapis ex quo fiunt cotes. Pli. lib. 36. c. 20. Dictus Baſanites, ἀπὸ τοῦ βασανίζειν, quod eſt explorare, uel examinare.

BASCAVDA, uas Britannicum, poſt in Romanorum uſum receptum. Iuuen. Saty. 12. Adde & Baſcaudas, & mille eſcaria. Mart. lib. 14. Barbara de pictis uenit baſcauda Britannis.

BASERA, pen. pro βάσηρα, oppidum Phœnices. Stephano.

BASILEA, æ, p. p. βασιλεία, Rauracorum urbs, ad Rhenum fluuiũ, eadẽ, aut certe proxima ei, quã Auguſta Rauracorum appellat. Ptol.

BASILEI, orum, βασίλειοι, Straboni, populi Sarmatiæ Europææ, ad utranque Iſtri ripam incolentes.

BASILIA, βασιλεία, inſula in Oceano ſeptentrionali, immenſæ magnitudinis, alio nomine Baltia. Plin. lib. 4. cap. 13.

BASILICA, cæ, [*Luogo publico doue ſi fanno le facende d'importanza*] βασιλική, principio dicta fuit domus ampla & ſpacioſa, cauſſarum cognitioni deſtinata: dicta ab eo, quòd principes eò ad ius dicendum conuenirẽt, aut quòd Græci τοῦ βασιλέως appellatione etiam iudicem intelligerent, aſtipulante etiam Heſiodo, qui δωροφάγους appellat βασιλῆας. hoc eſt, doniuoros iudices, interprete Budæo. Plinius in Epiſt. Deſcenderam in baſilicam Iuliam, auditurus quibus proxima comperendinatione reſpondere deberem. Erat autem Baſilica templo perſimilis, ambulationibus ampliſſimis inſtructa, ad quam multi tota ex urbe, alii cauſſas agendi, alii conſultandi, alii aliud agendi gratia confluebant. Cic. ad Att. lib. 2. baſilicam habeo nõ uillam, frequentia Formianorum. Poſtea etiam baſilicæ ædificatæ in uſum negociorum, exq; in locis foro proximis. Vide Vitruuium lib. 5.

BASILICE, aduerbium, [*Splendidamente*] βασιλικῶς, regie, magnifice, ſplendide. Plaut. in Pœn. Baſilice ornatus incedit.

BASILICVS, a, um, βασιλικός, regalis. Plau. in Cap. Baſilicas edictiones, atque imperioſas habet. Et in Pſeu. Baſilicus ſtatus, baſilicus uictus, regalis & excellẽs: & Baſilica facinora, regia. Baſilica nux βασιλικὸν κάρυον, iuglandis genus optimum, quod & Perſicum dicitur. dictum Baſilicon, à præſtantia, quòd inter nuces principatum obtinere uideatur: uel à regibus, qui eas primi è Perſide in Græciam tranſtulerunt: ut non obſcure innuit Pli. lib. 15. cap. 22.

BASILICVS SINVS, βασιλικὸς κόλπος, qui Ioniam alluit. Plinius lib. 5. cap. 29.

BASILIDAE, βασιλίδαι, populi Sarmatiæ Europææ, Gerrho amne à Nomadibus diſcreti. Pomponius lib. 2. Pli. lib. 4. cap. 12.

BASILIS, βασιλίς, ciuitas Arcadiæ, Stephano.

BASILISCVS, [*Baſiliſco*] βασιλίσκος, genus ſerpentis, quod (teſte Pli. lib. 8. cap. 21.) in ſolitudinibus Africæ habitat, candida in capite macula. Acutiſſimum habet caput, rubeos oculos, colorem ad nigredinem uergentem. reliquos ſerpentes ſibilo fugat. Luca. lib. 9. Sibilaq; effundens cunctas terrentia peſtes.

BASILIVS MAGNVS, βασίλειος ὁ μέγας, Cæſarienſis fuit, qui una cũ Gregorio Nazianzeno, & Ioanne Chryſoſtomo, ſub Valente, indefeſſus chriſtianę religionis cõtra Arrianos extitit ꝓpugnator.

BASILIVS, βασίλιος, fluuius inter Euphratẽ & Tigrim fluẽs. Stra. l. 16.

BASINNI, βασιννοί, populi Arabiæ, Stephano.

BASIATIO, tiis, Catul. Da mihi mille baſiationes.

BASIO, as, Mart. lib. 6. & bis, terq;, quaterq; baſiauit.

BASIS, [*Baſi, ſoſtegno*] βάσις, à noſtris dici poteſt ſuſtentamentũ. ſunt enim baſes quidã ueluti pedes columnarum, ſeu fabricarum, quæ à fundamento conſurgunt, & ſuperpoſitæ fabricæ ſuſtinent pondus. Cic. 5. Tuſc. ad columnæ baſim acceſſimus. Eſt & Baſis, figura in

ra in narrationibus, cum omnia pedetentim proferuntur, ut apud Teren. in Eunu. Matri mercator dono dedit: mater ubi accepit.

Basium, ij. [*Bacio*] φίλημα, oſculum, ſuauium. Donatus oſculum, baſium, & ſuauium ſic diſtinguit, ut oſcula ſint officiorum, baſia pudicorum affectuum, ſuauia libidinum uel amorum. quæ differentia non obſeruatur: ut latius infra oſtendemus in dictione oſculum. Hic ſatis fuerit oſtēdere, baſia ſæpe impudicorum affectuum eſſe. Catullus ad Lesbiam: Da mi baſia mille.

Bassaris, is, uel idis, βασσαρίς, Baſſarei, i. Bacchi ſacrificulæ. Perſius Saty. 1. Et ſectum uitulo caput ablatura ſuperbo Baſſaris. Eſt etiam ueſtis genus ad talos uſque demiſſæ, qua in Bacchi ſacrificiis utebantur ſacerdotes. Dictus autem Bacchus Baſſareus a Baſſara Lydiæ oppido, ubi præcipue colebatur: uel ἀπὸ τοῦ βάζειν, clamo, quòd eius ſacra maximis clamoribus à Bacchis celebrarētur. Horat. lib. 2. Car. Non ego te candide Baſſareu Inuitum quatiam.

Basitani, Straboni lib. 3. populi Hiſpaniæ, in tractu Bætico, qui & aſtuli dicuntur.

Basoropeda, regio Medorum, Armeniæ tributa. Strabo lib. 11.

Bastarnae, Βαστάρναι Stepha. populi Sarmatiæ Europææ, ad Boryſthenem amnem. Ptol. lib. 3. c. 5. Pli. lib. 4. cap. 13. & Strab. lib. 7.

Bastuli, Beticæ Hiſpaniæ populi prope Turdulos. Vide Strabonem lib. 3. Ptol. lib. 2. cap. 5. & Plin. lib. 3. cap. 1.

Bat, uox, qua utimur, cum quempiam iubemus tacere. Plaut. Pœn.

Bata, orum, Βατά, τά, uicus, & portus in Sarmatia Aſiatica, ſupra Boſphorum Cimmerium. Ptol. lib. 5. cap. 9. & Strab. lib. 11.

Batala, antiquiſſimum Sidicinorum in Italia oppidum. Liuius.

Batalus, li, Βάταλος, Epheſius tibicen, teſte Libanio, primus in ſcena calceamentis fœmineis uſus, qui & fractis cantibus artem tibiarum emolliuit. unde factum, ut effœminati Batali a Græcis dicantur. ut cognomento Demoſthenes ab inimicis notatus, ut ipſe teſtatur in oratione pro Cteſiphonte.

Batavia, Germaniæ prouincia, duobus Rheni alueis bona ex parte incluſa. hodie Hollandia appellatur.

Batavodurum, Βαταυόδουρον Ptole. Batauorum oppidum ad Rhenum fluuium, de quo Tacitus annal. lib. 21. Creditur eſſe quod in agro Traiectino hodie uicum appellant.

Batavus, a, um, pen. indifferente. Lucan. lib. 1. Vangiones, Batauiq́; truces. Corn. Taci. de ſitu Germaniæ. Omnium harum gentium uirtute præcipui Bataui, non multum a ripa inſulam Rheni colūt. Fuerunt Bataui olim ſtupiditatis notati: quo fit, ut Auris Batava, dicatur de ſtupido, & nullius iudicij homine. uide Er. Adag.

Bathyllus, li, Βάθυλλος, poeta tragicus inſignis. Fuit item Samius adoleſcens, Anacreontis Poetæ amaſius. Horat. in Epod.

Batiae, Βατίαι, ciuitas eſt mediterranea Epiri. Strabo lib. 7.

Batiola, Βάτιον, uaſis genus, quo uinum è cado hauſtum ad menſam ferebatur. Plau. in Col. ut citat Nonius: Batiolam aureā habebat.

Batiea, penul. prod. Βατίεια, Steph. locus editus in agro Troiano. Strab. lib. 13.

Batillum, [*Badile*] ferreum inſtrumentum, ſimilitudine palæ, quo pruna colligitur: primum Batulum dictum, quaſi patulum: deinde, diminutiua forma, Batillum. Pli. lib. 33. cap. 8. Batillis ferreis candentibus ramento argenti impoſito. Apicius de petaſone: Et armillam illius candenti Batillo uris, & melle contegis. Batillum ruſticum inſtrumentum, quo ad ſulcos, ilices, folliaq́; in agris facundas utuntur. Varro 3. de re ruſt. cap. 6. paſtorem cum batillo circuire oportet, ac ſtercus tollere. Eſt item meſſorium inſtrumentum, quo Picentes utebantur. Idem 1. de re ruſt. cap. 50. In Piceno ligneum habent incuruum batillum, in quo extremo ſit ſerrula ferrea. hæc cum comprehendit faſcem ſpicarum, deſecat.

Batis, κρίθμον, herba eſt fruticoſa, pingui folio in modum Portulacæ, ſed craſſiore, latiuſculo, & guſtu ſalſo, floribus candidis, & ſemine libanotidis, quam Dioſcorides κρίθμον, ſiue κρίθαμον appellat. Eius duo ſunt genera, quorum alterum in locis petroſis & maritimis naſcens, ad nos defertur ſale & aceto conditum. hoc officinæ Cretam marinam appellant. alterum in hortis naſcitur, quod Plin. à quibuſdam Aſparagum Gallicum uocari tradit. Col. Olus chordum appellauit, quaſi ſerotinum, quemadmodum & Fœnum cordum dixit Varro, quod autumnali demum tempore colligitur. uulgus Bacilias uocat, quaſi baticulas. Vide Dioſcor. lib. 2. Ruellium lib. 2. cap. 61.

Batos, βάτος, frutex ſpinoſus, lenta habens flagella per terram ſparſa: Latini Rubum appellant. Dioſc. lib. 4. ca. 40. Ruell. lib. 3. cap. 93.

Batrachites, βατραχίτης, lapis ranæ uiridi ſimilis colore, & effigie. Pli. lib. 37. cap. 10.

Batrachus, chi, pen. cor. βάτραχος, piſcis mari peculiaris, apud Pli. lib. 32. cap. 11. Fuit præterea nobilis ſtatuarius ex regione Laconica, qui Octauiæ templa Romæ extruxit. i. lib. 36. cap. 5.

Battiades, dictus Callimachus poeta elegiographus, à Batto patre. Ouid. in Ibin: Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin.

Battis, Βαττίς, puella formoſiſſima, quam Philetas poeta elegiographus adamauit, ſuisq́; carminibus celebrauit. Ouid. lib. 1. Triſt.

Batuo, is, [*Battere*] κόπτω, uerbero. Plau. in Caſi. batuatur tibi os, ſenex nequiſſime. Suet. in Cali. Mirmillonem è ludo rudibus ſecū batuentem, & ſponte proſtratum, confodit ferrea ſica. Cic. Pæto, tranſtulit ad rem obſcœnam, cum inquit. Batuit impudenter.

Baubari, deponens, βαΰζω, factitium uerbum à uoce canum cum latrant. Lucil. lib. 5. Et cum deſerti baubantur in ædibus omnes.

Bauli, uillæ nomen inter promontorium Miſenum Baiarumq́; lacum. Seruius ductum inde nomen ait, quod olim Hercules iuxta Baias fecit caulam bobus, & eam ſepſit: qui locus primo Baulia dictus, mox Bauli.

Baxeae, [*Pianelle, zoccoli*] proprie calcei philoſophorū. Apul. in li. de Aſino aur. Qui pallio, baculo, baxeis, & hircino barbitio philoſophum fingeret. Plau. in Men. peniculus, qui extergentur baxeæ.

B ANTE D ET E

Bdellium, βδέλλιον, arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici, gummi genus exudans. Maxime commendatur, quod in Bactriana naſcitur: quanquam & in Arabia, & India, & Media, & Babylonia proueniat. Gale. lib. 6. Simpl. duo bdellii conſtituit genera, Scythicum & Arabicum: quorum Scythicum nigrius eſt, magisq́; reſinoſum, Arabicum tranſlucidius, & ſiccius. Vide plura apud Plin. lib. 12. cap. 9. & Dioſc. lib. 1. cap. 69.

Beate, [*Beatamente*] aduerb. feliciter. Cic. 1. de Finib. Omnis ſumma philoſophiæ ad beate uiuendum refertur.

Beatitas, et Beatitudo, [*Beatitudine*] μακαριότης, Ciceronis ſeculo uocabula fuerunt dura, quę tamen ille putauit uſu fieri poſſe molliora. ſic enim ſcribit lib. 1. de Nat. Deo. At iſta ſiue beatitas, ſiue beatitudo dicenda ſit, (utrunque enim durum, ſed uſu molliēda uerba ſunt) uerum ea quęcūque eſt, cur aut in Solem illum, &c.

Beatulus. Perſius Sat. 3. Beatulus alto Compoſitus lecto.

Beatus, a, um, [*Beato*] μακάριος, felix, fortunatus. Qui ſint dicendi beati, Sen. lib. 6. Epiſt. declarat his uerbis: Hoc nos docet beatū nō eum eſſe, quem uulgus appellat, &c. Cic. lib. 5. Tuſc. Hos exiſtimo beatos, qui ſint in bonis nullo adiuncto malo. Accipitur & pro diuite. Iuuen. Saty. 1. uetulæ ueſica beatæ. Horat. lib. 2. Carm. Neſcias, an te generum beati Phyllidis flauæ decorent parentes.

Bebriacum, ci, uicus inter Cremonam & Veronam, apud quem Vitellius Othonem ſuperauit. Tacitus annal. lib. 18. Eo die, quo Bebriaci certabatur, auem inuſitata facie apud Regium Lepidi celebri luco conſediſſe in colle memorant. Hunc uicum hodie Labinam uocant. Hinc Bebriacenſis, ſe. Plin. lib. 10. cap. 49. Venere in Italiam Bebriacenſes bellis ciuilibus trans Padum, externæ & nouæ aues, turdorum ſpecie.

Bebryces, Βέβρυκες Stephano uel Bebrycij, populi à Thracibus oriundi, qui eam partē Aſiæ incoluerunt quæ, poſtea Bithynia, aliquando Mygdonia dicta. Strabo lib. 7. & 12. Hos Arrianus originem a Bebryce trahere, una filiarum Danai, ſcribit, quæ cum Hypermneſtra præter iuſſa patris uiro pepercit. quare fugiens parētem, una cum uiro in hæc loca peruenit, incolasq́; ritus docuit Ægyptios: pro quibus meritis regionem ab eius nomine Bebryciam ferunt appellatam. De his & Volater.

Bebrycia, Βεβρυκία, regio minoris Aſiæ ad Propontidem, poſtea Mygodnia, & Bithynia appellata.

Bebrycius, a, um, βεβρύκιος, poſſeſſiuum à Bebrycia. Virg. 5. Æne.

Bebryx, ycis, βέβρυξ, rex fuit in montibus Pyrenæis, teſte Silio. Eſt item nomen gentile, eum ſignificans, qui ex Bebrycia ortus: de quo uide dictione Bebryces. Huius autem nominis ſecundam ſyllabam producunt, modo corripiunt poetæ. Val. Flaccus 2. Argon. Bebrycis, & Scythici procul inclementia ſaxi. Silius lib. 3. Poſſeſſus Baccho ſæua Bebrycis in aula.

Bechires, Plinio. Βέχειρες Steph. populi Themiſcyræ. Pli. lib. 6. c. 4.

Beelzebub, Βεελζεβούβ, idolum Accaronitarum; Idolum muſcæ ſignificatur. Bel (inquit Hieron.) & Beel & Baal. Hebræis idolum. Zebub autem muſcam ſignat: unde Beelzebub, tanquam muſca dicatur idolum. Sed & pro dæmoniorum principe ponitur.

Belbina, Βέλβινα, Stra. lib. 9. inſula è regione Anaphlyſtiorum.

Belbus, quæ & hyæna. ὕαινα, ferarum omnium aſtutiſſima, quæ imitatur ſub noctem humanos gemitus, ut homines pietate motos, & ad ſuccurrendum egredientes deuoret.

Belgae, arum, Βέλγαι, populi Galliæ comatæ, inter Sequanam, & Scaldem fluuios ſiti, in quindecim olim populos diuiſi. Plin. libro 4. cap. 17.

Belgicus, a, um: ut, eſſedum Belgicum, currus genus, apud Belgas primum inuentum. Virg. 3. Georg. Belgica uel molli melius feret eſſeda collo.

Belgites, Pannoniæ populi apud Plin. lib. 3. cap. 25.

Belgium, gij, apud Cæſarem 2. Bel. Gal. oppidum eſt inter Belgas.

Belides, huius Belidæ. pe. lon. Βηλίδης, patronymicum maſc. filius,

ſeu aliquis de genere Beli. Vir. 2. Æne. Belidæ nomen Palamedis.

Bellis, huius Belidis, βηλὶς, patronymicum fœmininum, filia uel neptis Beli, unde Belides dictæ, quinquaginta filiæ Danai, Beli filii: quas cum Ægiſthus Danai frater totidem filiis ſuis peteret uxores, Danaus deſpondere noluit: didicerat enim ex oraculo, ſe a genero interfectum iri. ſed coactus a fratre promiſit. in nuptiarum autem nocte filias ſubornauit, ut clam ſe cultris armarent, & uiros uino luxuriaq́; ſopitos iugularent. Virgines patri obedientes captato tempore necarunt uiros, unaquæque ſuum, excepta ſola Hypermneſtra, quæ Linceo, ſeu Lino uiro ſuo pepercit, qui poſtea occiſo Danao regnum apud Argos inuaſit.

Belion, βέλιον, herba, quæ a Dioſcor. πόλιον ὀρεινὸς, hoc eſt, Polium montanum appellatur.

Belippo, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ in conuentu Gaditano. Plin. lib. 3. cap. 1.

Bellisarivs, Βελισάριος Suidæ, pro Iuſtiniano principe belli dux, qui Perſas in Oriente, Gothos in Italia, Vuandalos in Africa prœlio ſuperauit, eorum rege Gliſmere in triumphum ducto. Hic tam ſtrenuus belli dux & in hoſtibus perdomandis feliciſſimus, inuidiam uincere non potuit. nimia eius potentia eum apud Iuſtinianum in ſuſpicionẽ affectati imperij adduxit, qui utrunque ei eruit oculum. quare cum aliter ulciſci non poſſet, exiguum extra urbem tuguriolum extruxit, ubi per omnem uitam, a prætereuntibus ſtipem emendicauit, illud identidẽ repetens: Da obolũ Beliſario uiator, quẽ inuidia nõ culpa excæcauit. Vide Crinit. & Volaterr.

Bellaria, ruinpl. num. τραγήματα, ἐπιδόρπισμα, πέμματα, cibi ſaccharo aut melle cõditi, aut alia id genus gulæ irritamenta, quæ & ſecundæ menſæ appellantur. Macr. in Sat. dicente Furio, ſecundæ menſæ illata bellaria. Vina quoq; dulciora in comœdijs antiquioribus eſt inuenire, dictaq́; eſſe Liberi bellaria. Gel. lib. 13. cap. 11.

Bellator, oris, [*Combattitore, guerriere*] πολεμιστὴς, bellicoſus. Cic. 4. Tuſc. An accuſatori maiores noſtri maiora præmia, quàm bellatori eſſe uoluerunt? Dicitur & de brutis animalibus, unde Virg. li. 10. equum animoſum & ad prœlium incitatum bellatorem uocat.

Bellatrix, icis, [*Guerriera*] πολεμιστρὶς, mulier bellicoſa. Virg. lib. 1. Æne. Aurea ſubnectens exertæ cingula mammæ Bellatrix.

Bellatvlvs, a, um, uocabulum blandientis. idem quod Bellulus. Plaut. Cur. Cur ergo non imus cubitum bella bellatula?

Bellax, acis, adiect. [*Armigero*] πολεμικὸς, μαχητικὸς, bellicoſus.

Belle, aduerb. [*Bellamente*] καλῶς, benè, pulchre. Pla. Truc. buccas belle purpuriſſatas habens. Dol. ib. Ciceroni: Terentia minus belle habuit. Cic. Terentiæ: belliſſime in noſtris prædijs eſſe poteris.

Bellerophontes, tæ, βελλεροφόντης, ſeu Bellerophon, tis, fuit Glauci regis Ephyræ filius, inclyto decore conſpicuus, & uirtutis maximæ. Hic cum a Sthenobœa uxore Prœti de coitu interpellatus eſſet, ueritus hoſpitalis Iouis iram, laſciuam fœminam repulit. unde exardens repulſa mulier, apud uirum innocentem hoſpitem accuſauit, qui hoſpitij iure motus illum domi interficere non ſuſtinuit, ſed datis codicillis ad Iobatem ſocerum in Lyciam miſit. lectis ergo codicillis Iobates in ultionem criminis ad Solymos domandos Bellerophontem miſit, ut ſub prætextu memorabilis pugnæ interiret. Verum cum & Solymos facile uiciſſet Bellerophõtes, & aliis plerîſque periculis obiectus, ſemper uictor rediſſet, Chimæram etiam ſuperaſſet, nactus Neptuni beneficio Pegaſum equum, Iobates iuuenis uirtutem admiratus, alteram illi ex filiabus cum regni parte uxorem dedit: ex qua Iſandrum, Hippolochum, & Laodamiam ſuſcepit, ut lib. 6. Iliad. refert Hom. quod cum audiſſet Sthenobœa, ſibi ipſi mortem conſciuit. Bellerophontes autem felici rerum ſucceſſu elatus, cum in cælum euolare cũ Pegaſo conaretur, immiſſo a Ioue cœſtro, equo excuſſus eſt, deciditq; in eum campum, qui poſtea Aleius appellatus eſt. Pegaſus autem a Ioue inter ſidera relatus. Hic primum Hipponous dictus, Bellerophontes poſtea a Bellero quodã Corinthio, quẽ occidit.

Bellica, cæ, dicebatur columnella illa ante templum Bellonæ, ſuper quam iaciebant haſtam cum bellum indicerent. Feſtus.

Bellicose, aduerb. [*Ferocemente*] πολεμικῶς, fortiter, ferociter.

Bellicosvs, a, um, [*Feroce*] πολεμικὸς, ad bella gerenda aptus. Sal. in Iug. Lybies, quã Getuli, minus bellicoſi erãt. Liu. 9. Cepiſſe eos non Romã, ſed, quod multo bellicoſius fuerit, Romanã uirtutem.

Bellicvm, ci, ſubſtant. ſonus tubæ, quo ſignum dabatur militibus ineundæ pugnæ. unde Bellicum canere, proprie eſt milites tubæ cantu ad prœlium animare. Per metaphoram accipitur pro inſtigare ad diſſidium. Cice. 6. Philip. Atque iidem bellicum me cecinisse dicunt. Idem 3. de Orat. Thucydides de bellicis rebus canit quodammodo bellicum.

Bellicrepa, genus ueteris ſaltationis a Romulo inſtitutæ, in qua cum armis ſaltabant.

Bellicvs, a, um, adie. πολεμικὸς, quod ad bellũ pertinet: ut, Bellica diſciplina, Cic. 2. de Nat. Deo. Bellica corona, quæ bellatoribus ui-

ctoribus dabatur. Pli. lib. 16. ca. 4. Ouid. 3. Faſt. Dea bellica Pallas.

Bellifer, a, um, [*Bellicoſo*] πολεμικὸς, bellicoſus. Claudianus in Ruffinum: Quid belliferam communibus urunt Italiam maculis?

Belliger, a, um, idẽ quod Mart. lib. 5. Hermes belligera ſuperbus haſta.

Belligero, as, [*Guerreggiare*] πολεμῶ, bello, bellum gero. Cice. pro Fonteio.

Bellipotens, breui pe. [*Poſſente in guerra*] ὀβριμόθυμος, ἀρήιφατος, qui bello pollet. Cic. 3. de Diui. Æacidæ belli potens ſunt.

Bellitani, populi Edetaniæ, citerioris Hiſpaniæ. Pli. lib. 3. cap. 3.

Bellitvdo, inis, [*Bellezza*] κάλλος, τὸ, ornatus, pulchritudo. Feſt.

Bello, as, [*Combattere, guerreggiare*] πολεμῶ, bellum gero. Pli. lib. 5. ca. 1. Romana arma Claudio principe in Mauritania bellauere. Cice. pro lege Man. longe a domo bellare. Eſt & bellor, is, deponens. Virg. 11. Æneid. pictis bellantur Amazones armis. Hinc debello & rebello.

Bellona, æ, pen. prod. [*Bellona*] ἐνυὼ, bellorum dea, Martis ſoror. Vir. 9. Æne. Quam cum ſanguineo ſequitur Bellona flagello. Huic proprio ſanguine ſacerdotes ſacrificabant. unde Feſtum:

Bellonarii, ſacerdotes Bellonæ. Acron.

Bellosvs, a, um, [*Bellicoſo*] πολεμικὸς, uetuſtum nomen, idem quod bellicoſus, Cœlius apud Nonium: Tantum bellum ſuſcitare conari aduerſarios contra belloſum genus.

Bellovaci, Βελλόακοι, populi Galliæ, qui belli gloria Belgas omnes ſuperarunt. Bellouacum, pen. corre. oppidum Bellouacorum. Vulgo Beauuais.

Bellva, æ. Cic. in Acad. ut fera, immaniſq; bellua.

Bellvlvs, a, um, dimin. a Bellus, idem quod pulchellus. Plaut. in Mil. bellula es. A quo aduerb. Bellule. Plaut. bellule ſe habet.

Bellvm, [*Guerra*] πόλεμος, diſcordia hoſtium, arma ſibi mutuo inferẽtium: item totum illud tempus, quo hoſtes in armis ſunt. Prœlium autem eſt conflictus ipſe, & hoſtium congreſſio, quæ & pugna dicitur, & certamen. hæc differentia nõ obſcure colligitur ex Liuio, cum ait, Populum R. nullo bello, multis uero prœliis fuiſſe ſuperatum. Item ex loco Vir. 11. Æne. Infantem fugiens media inter prœlia belli Extulit. Aliquãdo tamen bellum capitur pro prœlio. Saluſt. In eo bello trecenti milites deſiderati. Dictum bellum (ut Priſcianus ſentit) per antiphraſim, quod minime bonum ſit. Alii a Duello deriuant, adiecto d. & digamma in b conuerſo. Feſtus a belluis, quòd belluarum ſit mutuo ſe laniatu conficere.

Bellvs, a, um, per duplex ll, [*Bello*] ὡραῖος, dimin. a Bonus. Varro: ita cum eis bellum geras, ut bella omnia domum auferas. id eſt, bonã omnia. Idem in quo Græci belliores, q̃ Romani noſtri. Interdum pro lepido, & eleganti. Martialis; Bella es, nouimus. & puella, uerum eſt. Hinc Bellior compar. atiuum, de quo paulo ante citatimus ex Varr. teſtimonium, & belliſſimus ſuperlatiuum. Terent. in Ad. proſpiciam mihi, atque unumquodque belliſſimum carpam.

Bellvtvs, ſiue belutus. beſtiæ ſimilis. Feſtu.

Belon, βελὼν, nomen urbis, & fluuii in Hiſpania Bætica. Strab. li. 3.

Belva, æ, ſiue (ut alii malũt) Bellua geminato ll. [*Beſtia*] θηρ, θηρίον, immanis fera, a bello, i. pulchro, κατ' ἀντίφρασιν (ut quidam exiſtimant) dicta: aut (ut alis placet) a ſubſtantiuo bellum, quod beſtiarum ſit, bellum ſibi mutuo inferre. Teren. in Eun. Eo ne es ferox, quia habes imperium in beluas? Belua etiam per conuicium dicitur in hominem. Teren. in Phor. quid pertimuiſti autem belua?

Belvata tapetia, θηρωτὰ, dicta a Plaut. in Pſeud. beluarum figuris picta, intextaq́;.

Belvinvm, Venetiarum oppidum in Italia, ut Patauinum, Opitergium, Altinum, Concordia, Colonia. Pli. lib. 3. cap. 19.

Belvosvs, a, um, ſiue Bellnoſus, θηριώδης, quod abundat beluis. Ho. 4. Carm. Te beluoſus qui remotis Obſtrepit Oceanus Britannis.

Belvs, βῆλος, per ſimplex l, nomen proprium primi regis Aſſyriorum, & patris Nini, a ſole deductum, qui Aſſyriorum lingua Bel dicitur. Huic uita functo templum erexerunt Babylonij, diuiniſq; eum honoribus ſunt proſecuti. Fuit item Belus, cognomento Priſcus, Epaphi, uel (ut alii malunt) Neptuni, & Libyes filius, cui Iſis poſt Apidis mortem nupſit regnante Athenis Cecrope. Huius filii fuerunt Danaus, & Ægyptus, quem alij Ægiſthum uocant: a cuius etiam nomine quinquaginta Danai filiæ Belides appellatæ ſunt. Hoc etiam nomine dictus fluuius Syriæ, ubi primo repertum fuiſſe uitrum Pli. ſcribit lib. 5. cap. 19. Ioſeph. li. 1. belli Iudaici, Stadijs, ait, duobus a Ptolemaide Belum amnem diſtare.

Belvs, alius fuit Phœnices rex, & pater Didus, uir militaris ſciẽtiæ periciſſimus, qui Cyprios Phœnicum littus infeſtantes piratica ſubegit, ut eſt apud Virg. lib. 1. Æn. Genitor tũ Belus opimã Vaſtabat Cyprũ &c. Alio nomine dicebat Metres, ut ait Seruius. Hinc patronymicũ Belides, æ, βηλίδης, hoc eſt, Pygmalion Beli filius. Itẽ poſſeſſiuũ Belieus, a, um. ut Beliaca Cyprus, apud Calẽtiũ. Belus præterea Stephano, oppidũ eſt Hiſpaniæ, nõ procul ab Herculis columnis, idẽ fortaſſis cum eo quod a Plinio Belõ appellatur.

Belvs,

BELVS, gemma eſt uitrea ſpecie, magitudine nucis iuglandis, in Arbelis naſcens, ut ex Democriti ſententia refert Pli. lib. 37. ca. 10.

BEMARCHIVS, Βημάρχιος, ex Cæſarea Cappadociæ ſophiſta, qui ſcripſit res geſtas Conſtantini Magni. Suidas.

BEMBINA, Βέμβινα, Ste. Nemeæ uicus, quem Hellamachus Bembinon, Βέμβινον, appellat. unde Nemæus leo à poetis Bembinates dicitur. Plaut. in Mil. Bembinatidis Beluæ inſtar. hoc eſt, Nemæi leonis inſtar.

BEMBINADIA, regio Arcadiæ inter Clitorium & Cleonem oppida. Pli. lib. 4. cap. 7. Clitorium, Cleone, inter quæ duo oppida regio Nemæa, Bembinadia uocitata.

BENACVS, pen. pr. [*Lago di Garda*] Βήνακος, lacus ciſalpinæ Galliæ, non procul a Brixia Venetorum oppido, quem aiũt aureas arenas euoluere, & ex eis nutrire piſces, quos indigenæ Carpiones uocant, nuſquam alibi repertos. Ex hoc Mincius fluuius excurrit in Padum. De hoc lacu Virg. lib. 2. Geor. Fluctibus, & fremitu aſſurgens Benace marino.

BENDIDIA, Βενδίδεια, ſacra fuiſſe apud Thraces narrat Str. ex quibus Orphica originem ſumpſere. uide Cœl. Rhod. lib. 18. ca. 23.

BENE, [*Bene*] εὖ, aduerbium, à Bonus formatum. Teren. in And. O factum bene. Aliquando ponitur pro commode: ut, Bene habito. Cic. 2. Offic. Domus bene, & ratione ædificata. Interdum feliciter, ſiue proſpere. Cic. 3. de Diuin. Quæ autem deorum inconſtantia eſt, ut primis minentur extis, bene promittant ſecundis? Nonnunquam pro ualde. Idem 3. de Orat. Habetis ſermonem bene longum. Bene cogitare, εὖ φρονεῖν, uel male cogitare, κακῶς φρονεῖν, referuntur ad alterum, ſignificantq́; beneficiũ, aut perniciem. Plin. lib. Hoc tuo ſtudio bene de te cogitantem liberaliorem reddes. Cic. de Sen. Carthaginem diu male cogitantem non prius timere deſinam, quam exciſam cognouero. Bene de te mereor. εὐποιεῖν, id eſt, bonum in te confero, aut bene tracto. Bene uertere, καλῶς φέρεσθαι, eſt in utilitatem uertere, ſicut male uertere, eſt in perniciem. Bene uolo tibi, εὐνοϊκῶς ἔχω, εὐνοῶ, amo.

BENEDICE, pen. cor. aduerb. εὐφήμως. Plau. in Aſina. illiciebas blande ad te & benedice.

BENEDICO, [*Laudare, benedire*] εὐλογέω, εὐφημῶ, bene loquor. cum datiuo. Cic. pro Seſt. Cui bene dixit unquam bono?

BENEDICTA, εὔφημα, bona uerba, & beneuolentia plena. quibus opponuntur Maledicta. Ter. in Phor. Benedictis ſi certaſſet, audiſſet bene. Bene dicta etiã diuiſis dictionibus, quæ prudenter, & appoſite dicta ſunt. Cic. de Nat. Deo. lib. 2. Bene dicta, male interpretari.

BENEDICTVS, patria Nurſinus, qui primo Sublacum ſeceſſit, ubi ordinem monachorum inſtituit, in Italia primum, quem antea Baſilius in Oriente conſtituerat. Deinde cum à frequentibus adiretur, uitandæ gloriæ gratia, Caſinum uenit, ubi templum Apollinis Ioanni Baptiſtæ dedicauit. Ad quem Totilas rex Gothorum experiundi uaticinii gratia dicitur incognitus uenisse, ſeruo præmiſſo cultu regio, ab eoq; patefactus fuiſſe. Deceſſit Caſini Benedictus, ubi & ſepultus cum Scholaſtica ſorore, imperante Iuſtino ſeniore. Fuit & alter eiuſdem nominis, eodem fere tempore, quo ſuperior Benedictus, qui à Gregorio tertio memoratur in dialogis, Viuebat monachus in Latio, xl. ab urbe lapide.

BENEDICVS, p. c. [*Benedicente*] εὔφημος, χρηστολόγος, qui uerbis beneuolentiam præ ſe fert. A quo aduerbium benedice.

BENE FACIO, καλῶς πράττω. Terent. in Eunuch. Bene facis. merito te amo. Vbi Donatus: Bene facis, non iudicantis, ſed gratias agentis eſt. Bene facio cum datiuo, eſt beneficium in aliquem confero, de aliquo bene mereor. Cice. 2. de Inuent. Ab iis quibus bene fecerimus, male tractari.

BENEFACTVM, ſubſtãt. [*Ben fatto*] εὐεργέτημα, beneficium Liu. 5. bel. Pun. benefacta Hieronis. Cic. 2. Offi. Benefacta male collocata, malefacta arbitror. Bene facta item diuiſis dictionibus dicuntur. Idem 4. Tuſc. Omnia bene facta in luce ſe collocari uolunt.

BENEFICENTIA, æ, [*Beneficenza*] εὐεργεσία, benignitas, beneficiorum collatio. Cice. 1. de Nat. Deo. Quid præſtantius bonitate, aut beneficentia?

BENEFICIVM, [*Beneficio*] εὐεργέτημα, meritum. Teren. in Eunuch. ſolidum beneficium.

BENEFICIARIVS, [*Quelli che hanno riceuuto beneficio*] εὐπαθών, qui beneficium accepit. unde à ueteribus Beneficiarii dicti, quos imperator ſuo beneficio promouiſſet in militia. Cæſar lib. 1. Bel. Hiſp. Petreius certamen init cum barbaris equitibus paucis, beneficiariis ſuis.

BENEFICVS, [*Beneficio, chi fa beneficio*] εὐεργετικός, liberalis, qui beneficium præſtat. Cic. 2. de Nat. Deo. ne homines quidem cenſeris, niſi imbecilli eſſent, futuros beneficioſo & benignos fuiſſe. Cõparatiuum Beneficientior, ſuperlatiuum Beneficentiſſimus. Cic. ibidem. Iupiter optimus, id eſt, beneficentiſſimus. Legitur tamen & Beneficiſſimus apud antiquos: ut apud M. Catonem, De Ptolemæo, rege optimo, & beneficiſſimo.

BENEMEREOR, [*Ben meritare*] εὐεργετῶ, beneficium in aliquem confero. Cic. in Lælio: Ciues de patria bene merentes.

BENEMERITVS, a, um. Cic. benemeritus de rep. ciuis.

BENEVENTVM, Βενεουεντόν Ptol. Βενίβεντος Suidæ, & Stepha. Hirpinorum urbs, quę cum eò colonia deduceretur, boni ominis gratia ita uocari cœpit. nam antea Maleuentum uocabatur. Hæc urbs à Diomede condita fertur. Plin. li. 3. cap. 11.

BENEVOLE, aduerb. p. c. [*Benignamente*] εὐμενῶς, benigne, amice, Cic. de Amic. hæc accipienda amice, cum beneuole fiunt.

BENEVOLENS, beneuolus. Pla. in Cap. Ecquam beneuolentẽ uideris.

BENEVOLENTIA, æ, [*Beniuolenza*] εὐμένεια, ſtudium, amor. Cic. 1. Offi. Beneuolentia beneficus capitur maxime.

BENEVOLENTIOR, oris, comparatiuum a Beneuolens. Ci. lib. 1. epi. Beneuolentior tibi quam fueram, nihilo ſum factus.

BENEVOLVS, a, um, adiect. [*Beniuolo*] εὐμενής, bene cupiens alicui. Ci. 2. Ver. beneuolo animo me, ut cauerem, præmonebat.

BENIGNE, aduerbium, [*Benignamente*] φιλανθρώπως, εὐμενῶς, liberaliter amice, beneuole. Cic. 1. Offi. aut opera benigne fit indigentibus, aut pecunia. Idem pro Flacco: Iſta ciuitas neque ſeuere Flaccum oppugnauit, neque benigne defendit.

BENIGNITAS, tis, [*Benignità*] εὐεργεσία, φιλανθρωπία, liberalitas, munificentia. Ter. in Eun. Nuncubi meam benignitatem ſenſiſti in te claudier? Cic. 1. Offi. Ne maior benignitas ſit, quàm facultas.

BENIGNITER, benigne. Titinius in Geminis: patrocinari benigniter. Nonius.

BENIGNVS, [*Benigno*] εὐεργετικός, φιλάνθρωπος, ἐπιεικής, liberalis, munificus: à bene gignendo, ut quibuſdam uidetur. unde Benignã terram dicimus, fructus abunde reddentem. Plin. de Aegypto: Nulla eſt benignior tellus, nullus ager feracior. Cic. 1. de nat. de. Ne homines quidem futuros benignos fuiſſe. Plaut. Rud. Quando ergo tibi benignus fuit.

BENNA, æ, teſte Feſto, lingua Gallica genus uehiculi, Vnde combennones, in eadem benna ſedentes. Cato de re ruſt. cap. 23.

BEO, as, [*Beatificare, beare*] μακαρίζω, beatum facio, tranſlate, conſolor. Plau. in Truc. Hoc me beat. Teren. in An. O factũ bene, beaſti.

BERECYNTIA, Βερεκυντία, (inquit Seruius) mater deum, a monte Phrygiæ Berecynto: cuius ultima ſyllaba caret aſpiratione, quam addimus, quoties montẽ Deli Cynthum dicimus. Hæc Seruius in illud Virg. lib. Æn. 9. Ipſa deum fertur genitrix Berecyntia.

BERECYNTVS, Βερέκυντος, Ste. mons Phrygiæ, & nomen oppidi, in quo Cybele mater deũ colebatur unde Berecyntia dicta. Pli. li. 16.

BERECYNTIVS, a, um, adiect. Βερεκύντιος, ut, Cornu Berecyntium, apud Horat. 1. Car. quo excitantur ad furorem Cybeles Berecyntiæ ſacerdotes. Tibia Berecyntia, Idem 3. Carm.

BERENICE, es, pen. pro. Βερενίκη, Ptolemæi Lagi uxor, regina Ægypti, à cuius nomine Ptolemæus Philadelphus, eius filius, inſignem urbem in ſinu Arabico condidit. Plin. li. 6. c. 29. Fuit & alia, Ptolemæi Philadelphi & Arſinoes filia, quæ Ptolemæo Euergetæ fratri nupſit: qui cum in Aſiam expeditionem ſuſcepiſſet. Berenice crinem ſe detonſuram uouit, ſi ſaluus reuerteretur: reuerſo, ab ſciſſam comam in templo Veneris conſecrauit: quæ cum poſtridie non appáruiſſet, ægre id ferenti regi, Conon Mathematicus, regis gratiam per adulationem captans, inter ſidera collocatã affirmauit, ſeptem ei figura uacuas ad caudam leonis oſtendens ſtellas, in quas Berenices crinem mutatum aſſerebat.

BERENICE, es, Βερενίκη, multarum urbium nomen. prima in Libya Cyrenaica eſt, in extimo maioris Syrtis. cornu ſita. Plin. li. 5. ca. 5: Secunda, ad ſinum Arabicum, a Ptolemæo Philadelpho condita, & à nomine matris ita appellata. Plin. li. 6. cap. 29. Tertiam cognomento Panchryſon, & quartam Epiridem dictam, enumerat idem Plin. loco iam citato. Duæ præterea recenſentur a Stephano, una in Cicilia, altera Chius olim uocata.

BERENICES COMA, κόμη Βερενίκης, ſidus ad caudam Leonis ſitum, ex ſeptem conſtãs ſtellis, trigoni figura collocatis. uide Berenice.

BERENICIS, idis, Βερενικίς, tractus Africæ Cyrenaicæ, circa Berenicen urbem. Lucan. lib. 9.

BERGION, & ALBION, gigantes filii Neptuni, ab Hercule occiſi. Mela libro 2.

BERGOMVM, [*Bergamo*] oppidum Italiæ, trans Padum, etiam hodie nomen retinens. Bergomates incolæ.

BERNAVA, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis. Ptol. lib. 2. ca. 6.

BEROE, Βερόη, Epidauria fuit anus, nutrix Semeles. in quam ſe mutauit Iuno, Semele perſuaſura, ut à Ioue ueram illius formam peteret, qua cum Iunone congredi ſoleret. Oui. Met. 3. Ipſaq́; erat Beroe, Semeles Epidauria nutrix. Eſt item Stephano, urbis nomen in Macedonia, non procul a Pella.

BEROEA, ſiue BERRHOEA, Βέροια Stephano, Βέῤῥοια Suidę, urbs Macedoniæ ad Haliacmonem fluuium ſita, non procul a Pella. Plin. lib.

4.cap.10. Eſt etiam in Ciua Syriæ oppidum. à quo dicti Beroeates, Βεροιεῖς. Plin.lib.5.cap.23.

Berosvs, collis Taurorum, tres habens fontes. Pli.li.2.cap.103.

Berosvs, Chaldæus, cui, ob admirandam prædicendi futura ſcientiam, Athenienſes in Gymnaſio poſuerunt ſtatuam lingua maurata, Plin.lib.7.cap.37.

Bersabe, urbs Iudææ, terminus terræ promiſſionis, poſſeſſa à populo Iudæorum, poſtquam reuerſus eſt ex Ægypto. tenditur uſque ad Dan, ſpatio in longum clx. millium. Hieron. ad Dardanum.

Bersane, uidua Damaſcena, ab Alexandro Magno adamata, Diod.

Beryllvs, li, βήρυλλος, gêma ſubuiridis, perlucida, uix alibi, quam in India reperta: cuius nouem enumerat ſpecies Plin. li.37.cap.5. Probatiſſimi ſunt, qui uiriditatem puri maris imitantur. Propert. lib.3. Et ſolitum digito beryllon adederat ignis.

Berytos, p.p. Βηρυτὸς, urbs Phœnices, in ora Libano môti ſubiecta, Iuſtiniani têporibus legũ ſtudiis celeberrima. uulgo Barutum uocât. hic Berytia uua, hodie quoque nominata. Plin. lib. 15. cap.17.

Bes, beſſis, δίμοιρον, maſ. gen. compoſitum à beſſe, octo ſignificans uncias. Feſtus. Bes appellatus, quod bis triens ſit. Cic. ad Atti. Fœnus ex triente factum erat beſſibus. Pli.li.18.c.11. Legitur & nominatiuus Beſſis apud Feſtum, modo emendata ſit lectio. Beſſis (inquit) unciæ octo triens quatuor. Bes etiã eſt, geometrarũ menſura, continens octo partes iugeri in duodecim partes diuiſi. Colu.li.5.c.1.

Besa, ſimplici ſ, Βῆσα, fons Theſſaliæ inter Oſſam & Olympum, iuxta Cyceſium oppidum. Strabo lib.8. Eſt & tribus nomen in agro Attico. idem lib.9.

Bessa, geminato ſſ, Βῆσσα, Stephano, campus Locridis, denſis arbuſtis refertus: unde & nomen accepit. Βῆσσαι enim ſaltus. Strab.li. 9. Eſt & eiuſdem regionis oppidum apud Steph.

Besbicvs, Βέσβικος Steph. inſula exigua Propontidis, xviii. M. paſſ. circuitu, è regione oſtii Rhyndaci fluuii. Pli.5.cap.ult.

Besippo, Βεσιππὼ Ptol. Hiſpaniæ Bæticæ portus, & oppidum non procul à Mellaria urbe, patria Pôponii Melæ, ut ipſe teſtatur li.2.

Bessara, Βέσσαρα, ciuitas eſt Aſſyriæ apud Ptol. lib.6.cap.1.

Bessi, Βέσσοι, populi Thracum. Ouid.li.6. Triſt. Viuere quàm miſerum eſt inter Beſſoſq́; Getaſq́;. Plin.lib.4.cap.11.

Bessyga, p.c. Βεσσύγα, τά, emporiũ in India, ubi & amnis Beſſygas: unde Beſſygitæ populi, qui humana carne ueſcuntur. Steph.

Bestia, [*Beſtia*] θηρίον, crudelitatem uidetur exprimere: belua magnitudinem: fera opponitur cicuri. Vlpi. Beſtias accipere debemus magis ex feritate, quam ex animalis genere, quæ proprio morſu uel unguibus ſæuiunt: ut pardi, leones, tigrides: uaſtando. Beſtiæ Ciceroni etiam piſces & uolucres appellatur 5. Tuſc. Beſtia quoque Romæ Calpurniorum cognomen.

Bestiarii, θηριομάχοντες, ad pugnandum cum beſtiis damnati. Ci. pro Sex. Vnus leo, ducenti beſtiarii. Idem in Vat. Milonem gladiatoribus & beſtiariis obſeciſſe remp.

Bestiola, læ, dimin. [*Beſtiola*] Plin.lib.11.cap.6.

Beta, æ, σεῦτλον, herba notiſſima, quæ quòd inſipida ſit, fatua peculiari epitheto appellatur. Mart. lib.13. Vt ſapiant fatuæ, fabrorum prandia, betæ. Betæ à Diogene uocantur homines molles, & cinædi. unde betizare dixit Auguſtus, pro languere, & effœminari. Cœl.lib.15.cap.11.

Bethania, Βηθανία, uilla ſecundo millario ab Hieruſalê, in latere môtis Oliueti, Marthæ, ac Magdalenæ memoria inſignis. Eſt & altera trans Iordanê, ubi Ioannes quondam baptizabat. Volater.

Bethel, urbs Samariæ, q̃ Iebuſæi côdiderût. prius uocabatur Luza.

Bethlehem, Βηθλεέμ, nomê ciuitatis Dauid, quæ alio uocabulo dicitur Euphrata, Chriſti Seruatoris noſtri natalibus inſignis: nunc uiculus eſſe dicitur, qui ab Ioppe quadraginta millibus diſtat. In hac ciuitate ortus, atque extinctus eſt Dauid. ibi Rachel occubuit: & ſepulchrum Ieſſe patris Dauid oſtenditur. Eſt autem hic locus in tribu Iuda, ſexto ab Hieruſalem milliario, contra meridiem. quando autem Iacob ibi pecora ſua pauit, loco Bethlehem nomen impoſuit, quod domus panis interpretatur, propter eum panem, qui ibi de cælo deſcendit. A Stepha. Βηθλεέμ, appellatur neutro gen. & plurali num.

Bethlehemitae, pen.prod. dicti incolæ.

Bethphage, pe.pr. Βηθφαγή, uici nomen eſt in Iudæa, non procul ab Hieroſolymis: quod Syris domum oris, uel maxillæ ſonat.

Bethsaida, Βηθσαϊδά, Galilææ ciuitas. Petri, Andreæ, & Philippi patria, ad lacum Tyberiadis ſita.

Bethsemvs, nomen urbis Galilææ, ubi Dominus perhibetur multa ſigna feciſſe: à qua Bethſamitæ populi.

Bethsvra, & Bethsvrae, tantum plur. pen.pro. munitum Iudæorum præſidium: de quo multa lib. 2. Machabæorum.

Betis, fluuius Hiſpaniæ ulterioris, uide Bætis.

Beto, is, [*Andare*] uado, quaſi bene ito. Varro: Mulierê q̃ parere ea non poterat, foras betere iuſſit. Plaut. in Curc. Si illa ad me betet.

Betonica, κέστρον, Dioſcoridi, herba Gallis dicitur, quæ ab Italis Serratula, teſte Pli.lib.5.cap.8. Eſt & altera Betonicæ ſpecies teſte Ægineta, herba unicaulis, ramulos habês pulegii, ſed tenuiores & guſtu fatuos: quæ a ſuperiore ſpecie differt, non effectu.

Betvlla, σημύδα, arbor uirgis aptiſſima, cortice candidiſſimo: quàm Romani ex Gallia in Italiam tranſtulerunt, & ex ea faſces conficiebant, qui magiſtratibus ſolent præferri. Pli.lib.25. cap.8.

B ANTE I

Bias, Biantis, Βίας, philoſophus Prienenſis, unus ex ſeptem ſapientibus. hic, capta patria, cum uniuerſi fugerent, rerum precioſiſſimarum ſarcinulis onuſti, ipſeq́; rogaretur, cur ex bonis ſuis ſolus nihil ſecum ferret reſpondit, Omnia bona mea mecum porto. fortuita enim inter bona ſua non numerabat. Laertius.

Biatia, Ptolemæo, oppidum eſt Hiſpaniæ Tarraconenſis.

Bibacitas, atis, φιλοποσία, naturalis propẽſio ad largius bibendum.

Bibacvlvs, dimin. à bibax, [*Beuitorello*] φιλοπότης, qui largius, & frequentius bibit. Item nomê poetæ, quê Hier. in Chronicis Cremonæ natum ſcribit, paulo minorem Cicerone.

Bibaca, inſulæ nomen ante Indiam ſitæ, conchyliis præcipue abundans. Plin.lib.6.cap.21.

Bibax, & Bibosvs, [*Beuitore*] πότης, ποτικὸς, bibendi auidus, nimius potator. Gel.li.3.ca.12. Bibendi auidum, Nigidius in Cômentariis grammaticis bibacem & biboſum dicit. Laberius: Non annoſa, non biboſa, non procax. Biboſus tamen, ſi Gellio credimus, uocabulum eſt nouum, & a Laberio uocum innouatore confictum. Nomina enim in oſus, potius fiunt à nominibus, quam à uerbis.

Biberivs, Tib. Cæſa. agnomê p̃ deriſum, ob nimiã uini auiditatem.

Bibesia, æ, φιλοποσία, uocabulum a Plauto confictum pro nimia bibendi auiditate. Feſtus.

Biblia, bibliorum, βιβλία, plur. num. libri. quo nomine libri ſacri per excellentiam appellantur.

Biblina, æ, Βιβλίνη, Thraciæ regio, uino inſignis, quod Biblinũ appellatur. alii a biblia appellatum malunt. unde Steph.

Biblio, is, uerbum facticium, à ſimilitudine ſoni, qui fit in uaſe. Neuius. Biblit amphora. Feſtus.

Bibliopola, pe.co. [*Libraio, uenditore di libri*] βιβλιοπώλης, qui libros uendit. ex βιβλίον, liber, & πωλῶ uendo.

Bibliotheca, pe.p. [*Libraria*] βιβλιοθήκη, tam librorum per ſe magnus numerus, quàm locus ubi libri ſunt, appellatur, ut lib.32. Digeſtorum ſcribit Vlpia. Ci. ad Sulp. Dionyſius ſeruus meus meam bibliothecam multorum nummorum tractauit. Latinis libraria dicitur. Gel. Forte in libraria ego, & L. Paulus conſederamus. Eſt & Bibliotheca, inſcriptio, qua Diodorus hiſtoriam ſuam nominauit. Plin. in proœmio operis: Diodorus, Bibliothecas, hiſtoriam ſuam inſcripſit. Bibliothecæ, ut ſcribit Vitruuius, ad orientem ſpectare debent. uſus enim librorum matutinum expoſtulat lumen.

Biblos, βίβλος, fœm. gen. iuncus, item Ægypti arbor, quæ & Papyrus, cuius cortice ad chartas, ligno ad nauigia utebantur. Lucr. li. 3. Nondum flumineas Memphis contexere biblos Nouerat.

Bibo, bibis, bibi, bibitum, [*Bere*] πίνω, potum haurio, humorem attraho. Plau. in Stic. Vide quot cyathos hos bibimus. Virg. lib.11. etiã iis iunxit, quæ uim attrahendi humoris nullam habent. Haſta ſub exertam donec perlata papillam Hæſit, uirgineumq́; altè bibit acta cruorem. Bibere etiam accipitur pro ſtudioſe audire. Hor. lib. Car.2. Pugnas, & exactos tyrannos Denſum humeris bibit aure uulgus. Hinc Adbibo, præbibo, προπίνω, uel ualde bibo. Terent. in Heaut. Is mihi ubi adbibit plus paulo, ſua quæ narrat facinora? Combibo, ſimiliter bibo. Cic.2. de Fin. Infici debet iis artibus, quas ſi combiberit, dum tener eſt ad maiora ueniet paratior. unde Combibones dicuntur compotores. Cic. Pæto. Quas controuerſias habeo cum tuis combibonibus Epicureis. Exbibo, extra bibo, ἐκπίνω, Plau. in Amph. Vt ego illic uini cirneam ebiberim meri. Per tranſlationem ebibere ponitur pro conſumere. Idem: Non ego cum uino ſimul ebibi imperium tuum. Præbibo, ante bibo, προπίνω, Hieron. Nec uenena iam metuam, cum antidotum præbibero. Imbibo, humorem attraho. Cice. in Verr. An unquam iſte bonam de ſe ſpem habuiſſet, niſi de nobis opinionem imbibiſſet. Perbibo, totum bibo, διαπίνω, Lact.li.2. Eorum mentes ſuccum ſtultitiæ perbiberunt. Subbibo, parum bibo. ὑποπίνω. Suet. in Ner. Si paulum ſubbibiſſet. Et hæc omnia habent pen. co. Paſſiuum poſuit Iuuen. Sed nulla aconita bibuntur.

Bibracte, Heduorum oppidum eſt apud Gallos, auctore Cæſare: hodie Sequanis, hoc eſt Burgundis annumeratur.

Bibvlvs, a, um, ποτὸς, ποτικὸς, quod facile ſorbet. Virg. ad Meſſalam: Inuerſo bibulum reſtinguens lumen oliuo. Lumen enim bibit oleum, id eſt, ardendo conſumit. Vnde & bibulorum cognomen dictum eſt, & Bibula papyrus, quæ ſorbet atramentum. Lucan. conficitur bibula Memphitis charta papyro. Hinc fit Meribibulus de quo alibi. Horat. paſſiue dixit bibulum Falernum: Potores bibuli me-

li media de nocte Falerni.

BICEPS,itis,[*Coſa che ha due capi*] δικέφαλος,qui habet duo capita. Pli.li.10.cap.62.Serpentes adeo circumuolutæ, ut una exiſtimari biceps poſſit.Cic.1.de Diuin. ſi puella nata biceps eſſet.

BICLINIVM,[*Luogo doue ſtanno due letti*] δίκλινον, locus ubi duo lecti ſunt.ex Latino & Græco.nam bis Latinum eſt,κλίνη, Græcum, quod lectum ſignificat. Plau.in Bac. In biclinio cubitum eatis.

BICOLOR,adiect.[*Di due colori*] δίχροος, duorum colorum . Ouid. 11.Met.Myrtea ſilua ſubeſt, bicoloribus obſita baccis.

BICORNIS,ne,[*Di due corna*] δίκερως,quod habet duo cornua:ut,Bicorne ferramentum,Col.li.10.c.5.Bicornes furcæ, Virg.1.Geor.

BICORPORIS,[*Di due corpi*]duorum corporum. Cic.2.Tuſc.Hæc bicorporem affixit manum.a nominatiuo Bicorpor.

BICVBITALIS,e,[*Di due cubiti*] δίπηχυς , duorum cubitorum. Plin. lib.30.cap.23.

BICVRGIVM,Βικούργιον Ptole.Germaniæ urbs Erfordiã hodie uocãt.

BIDENTAL,locus , aut ædificium fulmine tactum , dictum ab oue bidente , quæ ad prodigii procurationem à ſacerdote immolata ibi ſepeliebatur. Horat. an triſte bidental Mouerit inceſtus.Nonius Bidental dici uult,quòd binæ pecudes mactarentur.

BIDENTES,quidam intelligunt oues, quæ per ætatem duos dentes altiores habent.nam Higinus dicit: quæ bidens hoſtia, oportet dentes habeat octo,ſed ex his duos ceteris altiores, per quos appareat ex minore ætate in maiorem tranſcendiſſe. Alii hoſtias Bimas,id eſt,duos annos habentes, hoc nomine intelligunt,quòd in commentariis ad ius pontificum pertinentibus legatur , Bientes primo dictas,d littera ex ſuperfluo interiecta (ſicut in Redeo)ad hiatum duarum uocalium cauendum. Ergo bidentes primo dictæ ſunt quaſi Biennes , poſtea autem uocabulo longo uſu loquendi corrupto,quæ prius Biennes dicebantur,poſtea bidentes ſunt dictæ. Vide Gellium lib.10. cap.4. Virg.6.Æn. lectas de more bidentes. Item bidens,σμινύη,inſtrumentum ruſticum foſſorium , quòd duos dentes habet.Iuue. Viue bidentis amans.

BIDINI,populi Siciliæ, Citariis,& Cacirinis uicini. Pli.lib.3.ca.8.

BIDVVM,[*Il ſpatio di due giorni*] δύο ἡμέραι ſpatium duorũ dierum. Ter. in Eun.impetrare nequeo hoc abs te biduum. Biduo continenti,duobus diebus continentibus.Suet.in Cal. ultro citro commeauit biduo continenti.

BIENDIVM,citerioris Hiſpaniæ portus.Pli.lib.4.

BIENNIS,[*Di due anni*] διετής,duorum annorum,ut Triennis trium.

BIENNIVM,[*Il ſpatio di due anni*] διετία,ſpatium duorum annorum.

BIFARIAM,[*In due parti*] διχῶς,aduerbiũ,duobus modis.Ci.3.Tuſ. Bifariam quatuor perturbationes æqualiter diſtributæ. Sic multifariam,plurifariam, multorum generum, plurium generum,ſiue in multas,in plures partes.

BIFERVS,a,um,δίφορος,δικαρπος,quod bis quotannis fructũ fert. Vir.4.Geor.Biferiq; roſaria Pæſti.Biferæ ficus,Colu.li.5.c.10.Fabulantur poetæ Alcinoi Phæacum regis pomaria fuiſſe bifera.

BIFIDVS,a,um,pe.pr.[*Feſſo in due parti*] δίχηλος,in duas partes fiſſum.Ouid.4.Met.Bifidoſq; relinquit Rima pedes. Bifidatus,a,um, adiect.Bifidus,Pli.li.13.c.4.Folia lateribus in ſeſe bifidatis.

BIFORIS,re,[*Che ha due porte*] δίθυρος, quod habet duas ianuas, Oui.3.de Ponto:biforeſ intrabat Luna feneſtras.Vir.9. Æn.biforem dat tibia cantum.Vbi Seruius:Biforem,biſonum, imparem.

BIFORMATVS,a,um,adiect.[*Di due forme*]biformis. Cic.2.Tuſc.

BIFORMIS,is,& hoc Biforme,δίμορφος,duas habens formas,Vir.6.

BIFRONS,tis,[*Di due fronti*] διμέτωπος,qui duas frontes habet.Iani epithetõ:quòd præterita ſcíuerit,& futura præuiderit:uel quia ſuperum, & inferum ianitor eſt Vir. 12.Æn.Ianumq; bifrontem.

BIFVRCVS,[*Biforcato*] διχαλωφος, geminas furcas habens, ut,Bifurcum ferramentum,Col.li.3.c.18.Bifurci ramuſculi,li.5. ca.11.

BIGAE , [*Carretta di due caualli*] συνωρὶς,ζεῦγος,currus duobus equis uecti quaſi Biiugi,quòd duorũ equorũ iugo agantur . Equi uero ipſi Biiugi,Biiuges ue dicuntur.Virg.5.Æn.Et nox atra polum bigis ſubuecta tenebat.Apud ueteres tamen Bigam,& Tigã, & Quadrigam inuenimus. Sueto. in Tyb.Vix unius bigæ adiectione honorari paſſus eſt.Pap.in Theb.tenuauerat aera biga Bigas primũ iunxerunt Phrygii,quadrigas Erichthonius, teſte Pli.li.7.ca.56.

BIGARGITANI,populi Hiſpaniæ, in tractu Tarraconẽſi.Pli.li. 3.ca.3.

BIGATI,nũmi bigas impreſſas habentes.Pli.li.33.c.3.Tac.de Germ.

BIGEMMIS,me,quod habet duas gemmas. Col. lib.6.

BIGENERA,δίγενῆ,animalia ex diuerſo genere nata , ut Leopardus ex leæna & pardo. Var.li.2.de re ruſt. mulli bigeneri,atq; inſiticii.

BIGERONES,Aquitaniæ populi,apud Cæſarem.

BIGERRA,Βίγερρα Ptol.urbs Hiſpaniæ ciuitas hodie Beiar.

BIGNAE,geminæ dicuntur,quia bis una die natæ ſunt Feſtus.

BIIVGI,[*Due caualli ad un giogo*] δίζυγοι,equi dicuntur,cum bini ad unũ iugum nexi ſunt. Vir.10.Æn.biiugis infert ſe Leucagus albis.

BILAEVS,Βιλλαῖος,fluuius Ponti,in finibus Paphlagoniæ.Pl.l.16.c.1.

BILANX,is,ζυγὸς,ſtatera,quæ duas habet lances:alio nomine Libra.

BILBILIS,is,Βίλβιλις,oppidum Celtiberorum in Hiſpania Tarraconenſi,ad Salonem fluuium, optima ferri temperatura nobilẽ. ex hoc oppido Martial.poeta originem traxit:ut ipſe multis in locis teſtatur.

BILIBRIS,bre,[*Di due libre*] δίλιτρος,duarum librarum. Mart. lib. 11.Nunc mulum bilibrem.

BILINGVIS,[*Bilingue, fallace*] δίγλωσσος, qui duas habet linguas, hoc eſt,qui aliud dicit,aliud cogitat. Vnde etiã pro fallaci poſuit, Vir.1.Æn.Quippe domum timet ambiguam, Tyrioſq; bilingues.

BILIS,is,[*Colera*] χολὴ,nomen eſt commune duobus præcipue humani corporis humoribus:quorum alter,qui calidus,eſt & ſiccus, ab aureo colore Flaua bilis appellatur.Alter , qui frigidus & ſiccus,quoniam nigræ fauillæ colorem imitatur, Atra bilis dicitur. Vtrunque genus rurſus in duas primarias ſpecies ſingitur , in naturalẽ.ſ.& non naturalẽ.Bilis flaua naturalis(quæ Bilis appellationẽ ſibi peculiariter uendicauit)rurſus duplex eſt: Quædam enim apta eſt nutritioni,quæ una cũ ſanguine miſcetur in uenis,partim ut ille hoc ueluti uehiculo commodius penetret in uenas exiliores,partim ut alat partes naturæ ſuæ affines,hoc eſt calidas & ſiccas. Deinde munere ſuo functa,quod reliquum eſt,una cum ſudoribus foras effluxit per poros, tenuis humoris permiſtione mutatur in bilem pallidam,& quæ & ipſa à naturali quam minimum recedit. Altera excrementitia eſt,& inepta nutritioni quæ à ſanguine expurgata,recipitur in ueſiculam bilis , quam χοληδόχον Græci appellant:& inde proprio meatu in inteſtina delabens , deiectionem ſtimulat, & tingit excrementa. Non naturalis iterum in quatuor diſtinguitur ſpecies, in Vitellinam, λεκυθώδη,quæ fit ex bile pallida, acrimonia caloris non naturalis uſta. in Porraceam, πρασώδη,in æruginoſam, ἰώδη,& in eam quæ cæruleo colore glaſtum imitatur: unde ἰσατώδης, à Græcis appellatur. Atra bilis & ipſa in Naturalem diuiditur, quam propriè μέλαιναν χυμὸν, id eſt, atrum ſuccum,ſiue ſuccum melancholicum medici appellant, & non Naturalem, & Naturalis rurſus in Aptam nutritioni, quæ miſcetur ſanguini in uenis,aliti; partes frigidas & ſiccas,oſſa.ſ.& cartilagines:& in Excrementiam,quæ nihil aliud eſt, quàm excrementum ſanguinis,quod à iecore lien ad ſe allicit,eiuſq; tenuiſſima parte alitur, reliquum per proprium meatum(quem & Stomachum uocant)in uentriculum regurgitans, ut illum affringat & roboret:ubi munere ſuo functo, una cum excrementis per inteſtina deiicitur. Accipitur item Bilis pro ira, quæ à Bile excitatur. Horat.2.Ser.Sat.2.

BILIOSVS,a,um,[*Coleroſo*] χολώδης,in quo bilis abundat: ut, Sanguis Bilioſus, Sputum bilioſum apud Celſum.

BILIX,adie.à liciis.[*Maglia à due licci*]ut,bilix lorica à Virg. dicta, quæ duo licia & fila in ſummitate haberet ad ornatum, li.2. Æn.

BILVSTRIS,ſtre,[*Di due luſtri*] διπενταετὴς,ut,Bellũ biluſtre,quod duo luſtra,hoc eſt decem annos durauit.Ouid.2.Amor.

BIMARIS,re,adiect.pe.cor.[*Coſa poſta tra due mari*]quod inter duo maria ſitum eſt:ut,Bimaris Corinthus.Horat.1.Carm.

BIMATVS.Pli.li.11.cap.21.Vita ueſparum bimatum non tranſit.

BIMEMBRIS,διμελὴς, duarum partium quaſi membrorum. Ouid. confuſum pedibus, formaq; bimembri. Et Bimembres , ſubſtantiue, Centauri. Ouid. 12. Metam. uaſto trepidi clamore Bimembres. Virg.8.Æn.

BIMENSIS,huius bimẽſis[*Spatio di due meſi*]tempus duorũ menſiũ. Liu.Dec.5.li.3.anni & bimenſis tempus prorogaretur.

BIMESTRIS,ſtre,[*Chi ha due meſi*] δίμηνος,duos menſes habẽs Horat.li.Car.& porco bimeſtri Cum famulis operum ſolutis.

BIMVLVS,pe.co.[*Di due anni*] διετὴς , qui duos annos ætatis habet.

BIMVS,διετὴς,qui ætatem habet duorum annorũ.Varr.2.de re ruſt. cap.5.Vnum anniculum,alterum bimum. Cic.ad App.de hac ſententia bima decedat, id eſt,qua cenſuit ut per duos annos remanerem in prouincia.

BINI,æ,a,[*Duetti*] δισσοί. diſtributiui numeri uox eſt,ſignificãs,duo per ſingula. Cic.4.Ver.D. ſcribebat cenſores binos per ſingulas ciuitates.i. duos in ſingulis ciuitatibus.Idem Att. Pompeius diſtribuit binos ſingulis partibus familiarium,hoc eſt,unicuique duos. Sic.Binos,ternos,quaternos, aut quinos dicimus milites incedere,hoc eſt,duos,tres,quatuor, aut quinque,in ſingulis lineis, aut ordinibus.Nonnunquam etiam ſimpliciter accipitur pro duobus: & ſic frequentius iis iungitur,quæ ſingulari numero deſtituũtur. Sic binas litteras dicimus,& bina caſtra,non duas litteras aut duo caſtra.Cic.6.Verr.Pompeius cum.Vectio intra bina caſtra collocutus eſt.Idem 2.Verr.Vt dies 45.inter binos ludos tollerentur. nam Caſtra pro militũ tentoriis: & Ludi pro magnificis & ſplendidis ſpectaculis,ſingularem numerum non agnoſcunt. Aliquando tamen etiam in hac ſignificatione iis coniungitur, quæ utrunque habent numerum:ſed hoc frequentius apud poetas Virg.1.Æne.

Bina manu lato criſpans haſtilia ferro. Idem 8. Æn. Frænaq; bina meus quæ nunc habet aurea Pallas. Interdum etiam in oratione ſoluta. Plin. lib. 9. cap. 30. In noſtro mari loligines capiuntur cubitorum ſæpe binum. Cic. 3. de Orat. Demoſthenes una contentione uerborũ, binas contentiones uocis & remiſſiones continebat.

Binarivs, δυικός, numerum duorum denotat.

Binominis, [*Di due nomi*] διώνυμος, qui geminum habet nomẽ, ut Iſter, & Danubius. Iulius, & Aſcanius. Ouid. 14. Met. Inde ſub Aſcanii ditione binominis Alba Resq; Latina fuit.

Bion, Βίων, Boryſthenites philoſophus, & ſophiſta, qui philoſophiam uario orationis flore ueſtiuit. huc Cratetis Cynici, philoſophi, auditor fuit: a quo ſeſe ad Theodorum contulit. Fuerunt & alii eiuſdem nominis philoſophi, quos uide apud Laertium.

Bipalivm, [*Vanga*] inſtrumentum ruſticum, quo terra foditur. Varro: id prius bipalio uortito. Liu. 3. foſſam fodiens bipalio innixus.

Bipalmis, me, [*Di due palmi*] duorum palmorum. Varr. 3. de re ruſt. cap. 7. tabulæ fixæ ſint bipalmes.

Bipartito, dupliciter. Cic. pro Flac. bipartito claſſis diſtributa.

Biparvs, a, um, qui uel quæ bis peperit, δίτοκος.

Bipatens, pe. c. [*Che s'apre da due parti*] δίθυρον, quod ex utraque parte aperitur. Virg. 2. Æn. Portis alii bipatentibus adſunt.

Bipedalis, le, [*Di due piedi*] quod habet longitudinem duorum pedum: Cæſar Bel. Gal. li. 4. bipedalibus trabibus immiſſis.

Bipedanvs, a, um, ſiue Bipedaneus, bipedalis. Col. lib. 2. ca. 2. Frumentis ſat erit, ſi æque bona ſuberit bipedana humus.

Bipedimvi, Galliæ in Aquitania populi. Pli. cap. 19. lib. 4.

Bipennifer, a, um, πελεκυφόρος, ferens bipennem. Oui. 8. Met.

Bipennis, ne, [*Bipenne*] δίπτερος, qđ duas habent pennas. Pli. li. 11. cap. 28. nullum, cui aculeus in aluo eſt, bipenne eſt. Bibenne itẽ, teſte Nonio, quod utrinque eſt acutum, Virg. li. 11. Ferro ſonat acta bipenni Fraxinus. Eſt & Bipennis, πέλεκυς, ſubſtant. ſecuris. Virg. 3. Geor. ualidam in uites molire bippennem.

Bipertio, is, & Bipertior, iris, [*Diuidere in due parti*] διχάζω, in duas partes diuido. Col. li. 11. c. 2. Ver bipertitur. Cic. in Ca. in proximis uillis ita bipertiti fuerunt. Hinc Bipertito, δίχα, διχῆ, bifariam, dupliciter. Cic. 2. de Inuen. id fit bipertito. Cæſ. 1. Bel. Gal. Romani ſigna bipertito intulerunt. Hoc eſt duobus locis.

Bipes, bipedis, adie. [*Che ha due piedi*] δίπους, quod habet duos pedes. Iuuen. bipedem ſibi quæras aſellum. Cic. pro domo: omnium non modo bipedum, ſed etiam quadrupedum impuriſſimo.

Biracellvm, Tuſciæ oppidum eſt Ptolemæo, hodie Vicarellum.

Biremis, [*Fuſta*] δίκροτος, nauis duobus remorum ordinibus acta: ab Erythræis primum inuenta. Pli. lib. 7. cap. 57. Virg. 8. Æn. Geminasq; legit de claſſe biremes.

Bis, aduerb. [*Due fiate*] δίς, Cic. de Ami. Bis una conſules.

Bisaltae, Βισάλται Steph. populi liberi Thraciæ ad Strymonem amnem, teſte Plin. lib 4. cap. 11. qui famen in bello lacte concreto, & ſanguine equino tolerant. Virg. 3. Geor. Biſaltæ, quo more ſolent, acerq; Gelonus.

Bisaltia, Βισαλτία Steph. regio Thraciæ libera, ad Strymonẽ amnem, dicta à Biſalte Solis & Terræ filio, aut a Biſalte uicino fluuio.

Bisaltis, idis, Βισαλτίς, gẽtile fœm. à Biſaltia regione Oui. 6. Met.

Bisanthe, Βισάνθη Steph. oppidum Thraciæ. Pli. lib. 4. cap. 1.

Bisargis, Βισαργίς, oppidum Hiſpaniæ in tractu Tarraconenſi. Ptolem. lib. 2.

Bisellivm, lii, δίεδρον, ſubſellium duorũ capax. Var. 4. de Lin. Lat.

Biseta, porca dicitur, à cuius ceruice ſetæ bifariã diuiduntur. Feſt.

Bisextvs, ſiue Biſſextus, [*Biſeſto*] ἐμβόλιμος, πάρεξ, dies intercalaris, qui quarto quoque anno interſeritur, ut anni ratio cum curſu Solis conueniat. Inuenta eſt autem hæc intercalandi ratio à Cæſare dictatore. qui cum animaduertiſſet, Solem curſum ſuum conficere diebus 365. & horis circiter ſex; quarto quoque anno diem unum curauit adiiciendum. Dictus eſt autem Biſſextus, quòd bis, i. duobus diebus continuis numerarent Sext. cal. Mart. duos uidelicet dies pro uno computantes. unde qui eſt natus biſexto Calendas, nihil refert (ut inquit Celſus de uerb. ſig. l. Cum Biſextus,) utrum priore, an poſteriore die natus ſit, cum illud biduũ pro uno tantum die habeatur. Erat autem huic intercalationi conſtitutus dies certus, qui eſt poſt 23. Februarii diem inter Terminalia iam peracta, & Regifugium. Februarius uero duabus de cauſis huic rei aptiſſimus uſus eſt, tum quòd pauciſſimos haberet dies, tum etiam quod inter menſes ultimum haberet locum. nam cum antea decem tantum eſſet menſes, quorum primus erat Martius, duo poſtea in fine ſunt adiecti, Ianuarius, & Februarius.

Bison, tis, Βίσων Pauſaniæ, animal ferum, & deforme prolixitate iubarum, & reliquo corpore, cerui figura, media fronte inter aures unũ cornu habẽs. Mar. i Am. Illi ceſſit atrox buballus, atque biſon.

Bistones, Βίστονες, populi Thraciæ. à Biſtonide lacu, ſiue (ut Steph. placet) à Biſtone rege. Inde Biſtonis, Βιστονίς, patronymicum fœmgen. quod ſæpe tamen accipitur adiectiue & poſſeſſiue. Ouid. in epiſt. Paridis ad Helenam: Tuta tamen bello Biſtonis ora fuit.

Bistonia, æ, Βιστονία, regio Thraciæ, a lacu Biſtonide, ſiue a Biſtone, rege. Biſtonia præterea Steph. oppidum eiuſdem regionis.

Bistonis, Βιστονίς, ſiue Biſtonius lacus, in Biſtonia Thraciæ regione: in quo natantia omnia demerguntur: unde & nomen accepit, à βυθίζω, demergo. unde & Byſtonis per y ſcribendum uidetur. Stepha, tamen & Suidas ſcribunt per i.

Bistonivs, a, um, Βιστόνιος, poetæ accipiunt pro Thracio. Oui. Brachia Biſtonia candidiora niue. Idem Biſtonia, mẽbra lauabis aqua.

Bisvlcvs, [*Chi ha l'ugne feſſe*] δίχηλος, qui ungulas habet ſed ſciſſas. Ouid. 7. Met. Puluereuq; ſolũ pede pulſauere biſulco. Accipit pro omni, quod in duas cuſpides diuiſum eſt. unde Biſulcã caudam dixit Pli. li. 29. ca. 20. Biſulcos arborũ ſurculos, Colu. de Arb. ca. 6.

Bisvltor, Martis cognomen, à bis ulciſcendo. Auguſtus enim, cum Brutum & Caſſium uiciſſet, & ſigna a Parthis recepiſſet, Marti templum dedicauit, quem Biſultorem cognominauit, quòd primum C. Cæſaris, deinde Craſſorum necem ultus eſſet. Ouid. 5. Faſt. Rite deo templumq; datum, nomenq; Biſultor.

Bisvrgis, Strab. lib. 7. Germaniæ fluuius. Mela uiſurgim uocat. li. 3.

Bithia, Pharaonis filia, quæ Moſen adoptauit.

Bithyae, Βιθύαι, populi Thraciæ, apud Steph. quorum auctor fuit Bithys, Martis, & Setæ filius. Bithyæ quoque mulieres in Scythia, in ſingulis oculis binas habentes pupillas, ideoq; uiſu eſtaſcinantes. Pli. li. 7. cap. 2.

Bithynia, Βιθυνία, regio minoris Aſiæ, aduerſa Thraciæ: quæ, ut Solinus ſcribit & Seru. primum Bebrycia, poſtea Mygdonia, deinde Bithynia dicta. Sũt qui ſcribant Thynos populos tranſiſſe ex Thracia, qui deinde Bithyni dicti, & regio Bithynia. Clau. Thyni Thraces erant, quæ nunc Bithynia fertur. Ex Bithynia fuerunt Xenocrates philoſophus, Dionyſius dialecticus, Hipparchus, Theodoſius, Cleophanes orator, Aſclepiades medicus.

Bithynivm, Βιθύνιον Stephano, ciuitas in Bithynia.

Bithynicvs, a, um, aliud adie. Βιθυνικός, quod Romanorum quibuſdam in cognomen ceſſit, à deuicta Bithynia. Mart. Iam te rem factam Bithynice credis habere. De origine Bithynorum Stra. li. 12. Herod. li. 7. Dionyſ. de ſitu orbis.

Bithynvs, a, um, Βιθυνός, Steph. Iuuen. Cappadoces faciant, equitesq; Bithyni. Vbi illud animaduertẽdũ eſt, à Iuuenale corripi primam nominis huius ſyllabam, quæ a ceteris omnibus producitur.

Biton, Βίτων, alter ex filiis Argiæ ſacerdotis, frater Cleobis: de quibus Cic. 3. Tuſc.

Bitvmen, inis, [*Bitume*] ἄσφαλτος, limus quidam tenax, ſulphurei odoris, in Iudææ lacu emergens, qui inde Aſphaltites dicitur. Inuenitur & durum in Syria, non procul a Sidone. Eſt & liquidum bitumẽ, in Zacyntho inſula, & circa Babylonem naſcens, & in agro Apolloniatarum. Gignitur & pingue, liquoris oleacii, in Sicilia. Apud Babylonios bitumẽ calcis uſum præbet. Vide Pli. li. 35. c. 15.

Bitvminevs, a, um, ut Bitumineæ uires, Oui. 5. Met.

Bitvmino, as, ἀσφαλτόω, bitumine linio. unde aqua bituminata, apud Plin. lib. 31. cap. 6. cui admiſtum eſt bitumen.

Bitvrgia, æ, Βιτουργία, oppidum Tuſciæ, teſte Ptolemæo lib. 3. ca. 1. non procul à Manliana, hodie Pontificum uilla.

Bitvriges, populi Galliæ Aquitanicæ, teſte Pli. lib. 4. ca. 19. Horũ metropolis Auaricum erat, hodie Bourges en Berry. Singularis nominatiuus eſt Biturix, quo uſus eſt Lucanus lib. 1.

Bivivm, [*Di due uie*] ἀμφοδος, quod duas uias habet. Virg. 9. Æn. Locum inſidiis conſpeximus ipſi, Qui patet in biuio portæ.

Bivmbres, ἀμφίσκιοι, populi, quicunque inter Tropicos habitant, ad meridiem. quandoque. n. incidentes habent umbras. cum a meridie ſol ad gnomonem accedit rectũ ad ſubiacens planum: quandoque autem in aduerſum, cum ſol in aduerſum cõſiſtit. Stra. li. 2.

Bizen, urbs Thraciæ. Steph. Βιζύη, πόλις Θρᾴκης, τὸ τοῦ Τηρέως βασίλειον. Pli. li. 4. ca. 11. Bizian uocauit.

Bizon, Thraciæ oppidum. Plin. lib. 4. cap. 11. & Strab. lib. 7.

B ANTE L

Blabervra, Βλαβέρυρα, oppidum Tarraconenſis Hiſpaniæ Steph.

Blaena, triſſyllabum, Ponti regio ferax. Strab. lib. 12.

Blaesvs, [*Balbo*] βλαισός, τραυλός, qui linguã habet impeditã. quo uitii genere Demoſthenem laboraſſe accepimus: qui aliquandiu primam artis ſuæ litterã enunciare non potuit. Iuuc. Blæſis, atque mero titubantibus. Mart. lib. 10. Os blæſum tibi, debiliſq; lingua.

Blanda, æ, Italiæ oppidũ in agro Brutio. Pli. li. 3. ca. 5. Eſt & Blãda, ſiue Blande, oppidũ Hiſpaniæ Tarraconẽſis, in agro Barcinonenſi.

Blande, fluuius Hiſpaniæ Tarraconenſis, in agro Barcinonenſi. Plin. lib. & cap. 3.

Blandicvlvs, dimin. à Blandus: Blandicella uerba. Feſtus.

Blandidicvs [*Chi da belle parole*] χρυσολόγος qui blande loquitur Plau. in Pæn. Nunc mihi blandidicus es,

Blandiloqvens, pe.co. Laberius apud Macr.li.2.Sat.
Blandiloqventia, æ, χρηϛολογία, ſuauis oratio. Ci.4.de Nat.Deo.
Blandiloqventvlvs, Plaut. Trinum.
Blandiloqvvs, pe.p. [*Luſinghiere*] χρηϛολόγος, qui blanda uerba loquitur: ut, Vox blandiloqua, Senec. in Agam.
Blandimentvm, ti, χρηϛολογία, ἐπῳδή, blanditiæ, illecebræ. Cice. pro Cœlio: Multa blandimenta nobis natura ipſa genuit.
Blandior, iris, [*Luſingare*] σαίνω, ἀρέσκομαι, χαρίζομαι, adulor, Blanditias dico, Cic. de Ami. Qui aduerſario aſſentatur, & litigare ſe ſimulans, blanditur. Refertur & ad ſenſus interiores. Cic.1. Acad. Vide quàm ſuauiter uoluptas ſenſibus blandiatur. Blandior calamitatibus meis, dixit Quintilianus pro, mitigo, calamitates. Hinc Eblandior, blanditiis extorqueo. Liu.7.cap.3. Bel.Pun. Neque omnia emebat, aut eblandiebatur; ſed uim adhibebat. Vnde Ebládita ſuffragia, quæ precibus & blanditiis impetrantur, apud Ci. pro Plan.
Blanditia, æ, & Blanditiæ, tiarum, [*Carezza*] χρηϛολογία, ἐπῳδή, adulatio, illecebræ. Ci. pro Plan. Facilis illa occurſatio, & blanditia popularis. Idē 1. de Fin. Blanditiis præſentiū uoluptatum deliniti.
Blanditvs, us, ui, [*Il luſingare*] χρηϛολογία, ἐπῳδή, blanditiæ. Luc. lib.2. Vtres per Veneris blanditum ſecla propagent. Eſt & blanditus, a, um, particip. à Blandior. Plin. lib.10. cap.23. blandita peregrinatione auide profectam.
Blandvlvs, a, um, dimin. ab adiectiuo Blandus.
Blandvs, adiect. [*Piaceuole*] χρηϛολόγος, ἡ προσήγορος, qui bláditur. in ſermone. Cic. ad Att. Scis me minime eſſe blandum. Blande aduerb. Cic. Att. Vides ne, quàm blande? Idem pro Clu. appellat hilari uultu hominem Bulbus ut blandiſſime poteſt. Blanditer, blande. Plau. Pſeu. Cogito, ſæuiter, blanditer'ue alloquar.
Blandvsia, in agro Sabino regio, in qua Horatius habuit uillam, & in ea fontem: unde illud: O fons Blanduſiæ ſplendidior uitro.
Blascon, Βλάσκων, inſula in Rhodani oſtio. Plin.li.2.c.5. & Stra.li.4.
Blatero, as, & Blatio, is, [*Parlar goffamente*] ϑρυλλέω, ψελλίζομαι ueteres dicebant, pro incondite & inaniter loqui: ut ſunt, qui extra propoſitum loquuntur, uel uerba immoderata emittunt. Plau. in Amph. nugas blatis. Idem in Aul. blaterauiſti uicinis omnibus, me meæ filiæ daturum dotem. Quidam à Græco deducunt. βλὰξ enim dicitur, qui ſe inaniter iactat. Horat. in Serm. Audit, cum magno blateras clamore, furiſq;.
Blatero, onis, [*Cicalone ciarlone*] βλὰξ, immoderate loqués. Gell. lib.1. cap.15. homines in uerba prouectos, locululeios, blaterones, linguaces dixerunt.
Blatta, [*Tarma*] σίλφη, uermis, qui aluearia lædit, à βλάπτω, noceo. Colu. li.10. appellat Lucifugas blattas. Mart. tamen poſuit pro uerme libros & ueſtes rodente. Conſtrictos (inquit) niſi das mihi libellos, Admittam tineas, truceſq; blattas. Hor. Ser. ſtragula ueſtis, Blattarum ac tinearum epulæ. Blatta etiam ponitur pro purpura. Sidonius in Paneg. Pontus caſtorea, blattam Tyrus, æra Corinthus. Blattam recentiores ſcriptores uermiculum Bombycem intellexerunt, cuius textu ueſtes Sericæ conficerentur: unde Blattea ueſtis, & Blatteum paludamentum apud Lamprid. Capitolinumq; pro ſerico & precioſo: uel (ut Paulus Æg.) pro purpura: quoniam Indicum conchylium uulgo Blatta dicitur. Sic Caſſiodo. in epiſtolis Blatteum pro purpureo cepit: Chamæleon (inquiens) modo praſina, modo cyanea, modo blattea uarietate ſe commutat. Eutropius ſcribit Neronem ſolitum piſcari reti aureo blatteis funibus annexo: cum ab Oroſio & Sue. dicatur purpureis. A quo colore Blatta etiam frumentum dicitur, quod rubidum ſit, ſementi accommodatius, in purpuram declinans.
Blattaria, herba, uerbaſco ſimilis, foliis minus candidis, flore luteo. hæc abiecta blattas in ſe contrahit: unde nomen accepit. Plin. lib.25. cap.9.
Blattevs, a, um, [*Roſſo*] πορφύρεος, purpureus. Eutropius in Ner. Nero hamis aureis argéteiſq; piſcabatur, quæ blatteis funibus extrahebantur. Suet. uocat purpureos: Piſcatus eſt (inquit) reti aurato, purpura, coccoq; funibus nexis. Oroſius: Nero, inquit, retibus aureis piſcabatur, quæ purpureis funibus extrahebantur. Caſſio. in epiſt. Chamæleon modo praſina, modo cyanea, modo blattea uarietate ſe commutat.
Blax, [*Troppo delicato, ſtolto*] βλὰξ, mollis, laſciuus, qui neſcit res diſcernere, & qui ſe inaniter iactat. Feſtus.
Blechnon, βλῆχνον, Dioſc. herba eſt notiſſima, quam Græci πτερίδα, Latini Filicem marem appellant. Plin. lib.27. ca.9.
Blechon, βλῆχον, ſilueſtre pulegium, ſimile origano. quod à pecore guſtatum balatum excitat: unde, littera una cómutata βλῆχον, dictum, ἀπὸ τῆ γλήχω, ſic enim. Græci pulegium uocant. Plin. lib.20. cap.14.
Blemmyes, Plin. lib.5. cap.8. ſiue Blemyes, Βλέμυες Steph. populi in Æthiopia, capitibus carentes, ore, & oculis pectori affixis: & dicti, Stephano teſte, à Blemye, uno ex tribus ducibus, qui ſub Dionyſio in iis regionibus militarunt. alio nomine Bleptæ uocantur.
Blenni, ſtulti. Pla. in Bacch. ſtolidi, fatui, bardi, blenni. Feſtus.
Blepharo, βλεφαρώνας, qui habet ſupercilia magna. Pla. i Amph.
Blerani, Italiæ populi in tractu Hetruriæ. Pli. lib.3. cap.5.
Bliterae, oppidum prouinciæ Narbonenſis. Pli. lib.3. cap.5.
Blitvm, βλίτον, Dioſc. βλίτος, Suidæ, olus eſt betæ foliis, teſte Hermolao, iners, nullius ſaporis. inde Bliteū dicitur, quod eſt nullius precii. unde apud Menādrū, teſte Pli. li.20. c.21. uxores per cōuiciū Blitæ uocatur a maritis. & apud Pla. in Tru. meretrix blitea.

B ANTE O

Boa, æ, ſerpentis genus, quod in miram magnitudinem exereſcit: dictum, quód lactis bubuli ſucco primum alatur. Plin. lib.8. c.14. Eſt etiam Boa morbi genus, cum corpora papularum multitudine rubent, a fimo bubulo, cuius litu maxime tollitur, ita dictum. Pli. li.28. ca.18. Idem li.26. c.11. Ebuli folia contrita boam ſanant.
Boagrivs, Locrentiū amnis, Thronion urbem præterfluēs. Str. li.9.
Boalia, βοαφόνια, quæ & bubetiæ, ludi boum gratia inſtituti.
Boaria, lappa, herba nota, cuius radix è uino pota, articulis prodeſt.
Boarivm, iorum, βοῶν ἀγορά, Romæ locus, in quo boues uendebantur. Plin. li.28. cap.2. & lib.34. cap.2.
Bobivm, oppidum ad Apœnini iuga ſitum, ubi nobile cœnobium uiſitur, a Theodolinda regina Longobardorum extructum.
Bocalivm, Arcadiæ oppidum. Pli. lib.4. cap.6.
Bocas, inquit Feſtus, genus piſcis, à boando, i. clamando appellatum. hæc ille. βῶκες, (ut ex Speuſippo annotauit. Hermolaus) ſunt mænæ candidiores, quas nos Girros, ſiue Girrulos uocamus.
Bocchvs, rex Mauritaniæ, qui Iugurtham Syllæ tradidit. Sal. in Iug.
Bocchiana, oppidi nomen Troglodytarum. Pli. li.6. cap.29.
Boccori, qui & Concordienſes, populi Luſitaniæ. Pli. li.4. cap.22.
Bocenses, Sardiniæ populi, teſte Plin. lib.3. cap.7.
Boderia, Ptolemæo, æſtuarium maris Britannici, Tacito Bodotria dictum in uita Agricolæ.
Bodincomagvm, oppidum ad Padum, alio nomine Induſtria: dictum à Pado, qui Ligurum lingua Bodincus, quaſi fundo carens, uocabatur. Pli. li.3. cap.16.
Bodotria, æſtuarium maris Britannici, apud Tacit. in uita Agric.
Boea, oppidum Peloponnenſi, in ſinu Argolico. Pli. lib.4. cap.5.
Boebe, es, Βοίβη, oppidum eſt Cretæ, non procul à Gortyne. Steph. Eſt & Bœbe Theſſaliæ oppidum. Strab. lib.9.
Boebis, id.s, ſiue Bœbias, adis, ſiue Bœbeis, idis, Βοίβη, ἡ Βοιβηΐς, ἡ Βοιβηῒς λίμνη, Steph. lacus in Theſſalia ad radices Oſſæ. Lucr. li.7. Ire per Oſſeam rapidus Bœbcida ſangnis. & Val. Flac.
Boemia, regio Germaniæ, trium fere dierum longitudine, & totidem latitudine, Hercynia ſilua undique cincta, Albi fluuio irrigata. ab oriente ſpectans Morauos, ab arcto Saxones, ab occidente Noricum, à meridie ſuperiorem Pannoniam, quæ Auſtria dicitur. incolæ Boemi, dicuntur, lingua & moribus a Germanis omnibus diſtincti. uide Æneam Siluium, qui Boemorum hiſtoriam conſcripſit.
Boeotia, Βοιωτία regio in finibus Græciæ, Eubœæ inſulæ obiecta, ab Attica autem Cithærone monte diſcreta: dicta a boue, cuius ductu Cadmus peruenit ad eum locum, ubi poſtea Thebas Bœotias condidit. Oui.3. Met. Alii alias afferunt nominis huius rationes: quas uide apud Stepha. Olim. Aonia dicta eſt, & Ogygia, & Hyātis, & Meſſapia, & Cadmeis Thucydidi. Hinc Bœoti, Βοιωτοί, dicti regionis incolæ: qui ſtupiditatis, & craſſi ingenii nomine male audierunt. Hinc illud Horatii lib.2. epiſt. Bœotum in craſſo iurares aere natum.
Boeotivs, a, um, adiect. Cic.1. de Diuin.
Boeotvs, a, um, adiect. Oui. 12. Met. Bœotaq; tellus.
Boetvs, Hiſpaniæ fluuius, naſcens unde Tagus. Strab.
Bogadivm, Ptolemæo oppidum Germaniæ, hodie Forſtleiſz.
Bogvd, udis, pen. genitiui corr. rex Mauritaniæ, Tingitanæ, quæ ab eo Bogudiana uocata eſt, teſte Pli. l.5. c.2. fuerunt plures eiuſdem nominis. poſtremus fuit, qui Actiaco bello Antonii partes ſecutus, ab Agrippa ſupplicio affectus eſt. A Str. Bogus appellatur li.8.
Boiae, arum, πέδαι, uincula tā lignea, quàm ferrea, teſte Feſto, ſeu torquis damnatorum, quód quaſi iugum in boue ſit. Plau. in Aſ.
Boianvm, hodie Bouianum, oppidi nomen inter Samnites. Ptol.
Boii, Βόιοι, Straboni populi Galliæ Lugdunēſis, teſte Pli. li.4. ca.18. qui putantur agri Borbonienſis tractum incoluiſſe. hi poſtea Alpes transgreſſi, iuxta Padum conſederunt, ubi Laudem Pompeiam urbem condiderunt, teſte eodem, li.3. ca.17. Iidem a Romanis expulſi, in Germaniam ſe contulerunt, teſte Str. l.7. ubi Herciniæ ſiluæ partem incoluerunt: quæ regio ab eis primum Boiohemia, poſt, abiectis aliquot litteris, Boemia uocata.
Boin, oppidum Africæ, in tractu Cyrenaico, Plin. lib.5. cap.5.
Boion, Βοῖον Stephano, Doridis oppidum in Græcia. Plin. li.4. cap.7.
Boion, Βοῖον Stephano: oppidum agri Campani in Italia. unde Bo-

alio nomine Olbia dicitur, teſte Strab. lib. 7. & Ptol. lib. 3. cap. 5. Mela Boryſthenidem apppellat lib. 2. Eſt & inſula eiuſdem nominis, ante fluuii huius oſtia ſita: cuius etiam meminit Ptol. loco iam citato. Lacus quoque eiuſdem regionis, qui & ipſe Boryſthenes appellatur, teſte Plin. lib. 4. cap. 12. Boryſthenius, a, um, adiect. Oui. 4. de Pōt. Cumq́; Boryſthenio liquidiſſimus amne Dyaſpes.

BORYSTHENIDAE, Βορυσθενῖται, Ste. populi ad Boryſthenem amnem. Propertius: Gloria ad hibernos lata Borithenidas.

BOS, bouis, [*Bue*] βοῦς, gen. communis. datiuum & ablatiuum plur. bobus per ſyncopam facit more ueterum Bubus. Cic. de Nat. Deo. Quid de bubus loquar? Hinc Bouinus, a, um: & dimin. Bouillus, Bubulus, Buce rus, a, um. & Boarius, a, um. unde Forum boarium ubi uendebantur boues. Dictus bos κατὰ τὸ βόσκω, paſco, quòd homines paſcat laboribus ſuis.

BOSCHIS, idis uolucris eſt, de qua Col. lib. 8. cap. 15.

BOSGOEDARIZA, locus in confinibus maioris Armeniæ. Stra. lib. 12.

BOSMORVS, teſte Strabone lib. 15. frumenti religioſi genus, tritico minus, apud Indos inter amnes proueniens, quod excuſſum protinus torretur: iuramentoq́; adiguntur meſſores, non aſportaturos prius, quam coxerint, ne ſemẽ in alias terras transferri poſſit.

BOSPHORVS, pen. cor. Βόσπορος, Græce, ſine aſpiratione: & ita ratio uera poſtulat, anguſtias maris fauces ſignificat, a meabili bouis trãſitu impoſito nomine: ut teſtatur Plin. lib. 6. cap. 1. quaſi τὸς βοὸς πόρος. Sunt autem duo Boſphori, Thracius & Cimmerius, tanta uterque anguſtia, ut & alitum cantus, & canum latratus ab ulteriori littore inuicem audiantur. Thracius Boſphorus iuxta Bizantium eſt, quingentorum non amplius paſſuum freto Aſiam dirimens ab Europa, qua Darius pater Xerxis copias ponte tranſuexit. Flaccus lib. 4. Argon. fabulatur Io puellam in uaccam commutatam per haſce anguſtias in Aſiam tranſiuiſſe: inde fretum illud Boſphori nomen traxiſſe. Alter in introitu eſt Mæotidos paludis, iuxta Tauricam Cherſoneſum, duorum millium paſſ. latitudine, per quem palus Mæotica in Pontum defluit. Hinc Cimmerius Boſphorus dicitur à Cimmeriis populis, qui partem eius frigidiſſimam incolunt. Vnde qui terras frigoribus occupatas habitant, Cimmerii appellantur. Inter Boſphorum Thracium & Cimmerium, ut ex Polybii ſententia ſcribit Plin. lib. 4. cap. 12. interiacent millia quingenta. Hinc Boſphoranus, & Boſphorius. Cic. pro leg. Man. Boſphoranis finitimis ſuis bellum inferre ſimulaſſet. Ouid. 2. Triſt. Egerit Ionio, Boſphorioq́; mari. Eſt item Boſphorus Ste. duarum urbium nomen: quarum alteram ad ſinum Cimmerium, & fretum eiuſdem nominis collocat, quæ & Boſphoropolis dicitur: alteram in India conſtituit.

BOSTAR, *Stalla da buoi* βουστάσιον, locus, ubi boues ſtare cõſueuerũt.

BOSTRA, Βόστρα, Phœnices ciuitas eſt, ad mare ſita. Strab. lib. 16.

BOSTRICHYTES, Βοστρυχίτης, gemma crinibus mulierum ſimilis. Plin. lib. 37. cap. 10.

BOSTRYCHVS, [*Zazzera*] βόστρυχος, cæſaries in modũ muliebris comæ ornata. Firmicus lib. 3. Venus criſpos crinium facit, boſtrychis comatos.

BOTIAEI, ſiue Botixi, Βοττιαῖοι, populi Thraciæ. Pli. lib. 4. cap. 11.

BOTIEVM, Βοτίειον Stephano, oppidum Phrygiæ.

BOTRODIVS, uicus non longe à Segobria. Polybius.

BOTRYO, Βοτρύων, uua, præſertim condititia. Martial. lib. 11. Nec toto dignatus ſe botryone putat.

BOTRYS, Βότρυς, Dioſcoridi, herbæ genus, quod alio nomine Ambroſia, & à quibuſdam Artemiſia uocatur: dictũ, quòd circa imum caulem ſemen habeat in ramulis, uuarum modo dependens, odore uinoſo. βότρυν, enim Græci racemum uocant. Pli. lib. 26. cap. 4.

BOTRYS, Βότρυς, Stepha. oppidum eſt Phœnices, cuius mentionem facit Pli. li. 5. cap. 20. in deſcriptione montis Libani.

BOTRYTES, Βοτρυΐτης, gemma, incipienti uuæ ſimilis. Pli. li. 37. ca. 10

BOTVLVS, ſiue Botellus, [*Salcicia*] farciminis genus, ex carne ſuilla: à bolis, i. fruſtulis carnis appellatus. Mart. li. 5. Et pultẽ niueam premens botellus. Idem li. 14. Qui uenit botulus medio tibi tempore brumæ.

BOVATIM, ad ſimilitudinem bouis. Nigidius Figulus apud Non.

BOVIANVM, Samnitium colonia uetus. Pli. lib. 3. cap. 12.

BOVICIDA, [*Mazza i buoi*] βουφόνος, qui bouem cædit.

BOVILIA, [*Stalle da buoi*] βουσταθμοὶ, loca, in quibus boues morantur, Ouilia in quibus oues. Col. lib. 2. duplicia bouilia ſunt, hiberna, æſtiua. Eadem Bubilia dicuntur. Pla. Perſa. metuo, ne poſſim in bubile reiicere, ne uagētur. Cato c. 5. Bubilia bona, beneq́; ædificata.

BOVILLAE, arum, Βοΐλλαι Steph. oppidum fuit in Latio, haud procul ab urbe Roma, uia quæ Ariciam ducebat, ut inquit Aſcon. Bouillæ, quaſi bouis hillæ, quòd eò uulnerata bos ſua trahens inteſtina deuenerit.

BOVILLVS, a, um, [*Di bue*] bouinus, licet ſit diminutiuum. Pli. Bouillæ carnis iure facile curatur.

BOX, ocis, Βὸξ, genus piſcis marini, à boando. Pli. lib. 32. cap. ult.

B ANTE R

BRABASTHENES, mons x. mil. paſſ. à Lacedæmone diſtans. Liu. li. 34.

BRABEVTAE, βραβευταί, a Græcis dicuntur iudices ſpectaculorum, qui uictoribus in certamine exhibēt præmium. Suet. de Ner. Nec aliter certamina gymnica ſpectauerat, quàm Brabeutarum more in ſtadio humi aſſidens.

BRACHAE, περισκελῆ, ἀναξυρίδες, à quibuſdam accipiuntur ueſtes fluxæ, intonſæq́;, ac uarii coloris quibus utebantur frigidioris plagæ gentes, ut inquit Diodo. lib. 6. & a quibus Brachata Gallia uocata eſt Narbonenſis prouincia, quod ueſtes ferret intonſas, & uarii coloris. Brachis uſos fuiſſe Scythas docet Ouid. ſcribens: Pellibus & laxis arcent mala frigora brachis. Vide Gel. li. 10. cap. 21. Mela, Brachati ſunt, inquit, totum corpus Sarmatæ. Suet. in Cæſ. in curia Galli brachas depoſuerunt, latum clauum ſumpſerunt.

BRACARI, ſiue Bracares, populi Hiſpaniæ Tarraconēſis ad Minium fluuium: unde Bracarus conuentus: de quo Pli. lib. 3. cap. 3. Ptol. lib. 2. cap. 6. Bræcaros appellat, eorumq́; metropolim Bræcarum Auguſtam uocat.

BRACHARII, Brachar um ueſtium confectores. Lampri.

BRACHATVS, bracha indutus: Cic. pro Font. ſagatos, brachatosq́;.

BRACHATAM, Galliam, conſtat dictam Galliam Narbonenſem, Romanorum prouinciam, à brachis genere ueſtis, quo eius regionis homines utebantur. Hæc alpibus ab Italia diſcernitur, & Varo amne.

BRACHIALE, [*Manile*] καρπὶς, Theod. Brachialia, περιβραχιόνια, brachiorum ornamenta, ut uentralia uentris, frontalia frontis, tibialia tibiarum. Plin. lib. 28. tertias, quartanasq́; febres aiunt leniri, menſtruo in lana arietis nigri, & argenteo brachiali incluſo.

BRACHIATVS, ta, tum, quod eſt ad brachiorum modum factum. Col. lib. 6. Alii capitatas uineas, alii brachiatas magis probant.

BRACHIVM, [*Braccio*] βραχίων, ὄνος, aliquando totum membrum cum manu. Virg. lib. 5. euinctis attollit brachia palmis. Aliquando ab humero cubitum. a cubito uero uſque ad uertebram manus, Lacertus nuncupatur. Ouid. lib. 1. Meta. Brachiaq́;, & nudos media plus parte lacertos. Transfertur ad maris, & montium ſinuoſos flexus. Ouid. 1. Meta. Nec brachia longo Margines terrarum porrexerat Amphitrite. Brachiolum, li, diminutiuum. Catul. Mitte brachiolum teres.

BRACHMANES, uel Brachmanæ. Βραχμᾶνες Stephano, Indiæ ſapientes, diligentiſſimi ſiderum obſeruatores. Bardeſanes Babilonius gymnoſophiſtarum duo tradit genera. qui ex generis ſucceſſione ueluti hæreditariam ſapientiæ poſſeſſionem amplectebantur, Brachmanes dicti: qui uero electione ad philoſophiæ profeſſionem aſſumebantur, Samanei. Ad hos profectus eſt Apollonius Thyaneus, ut Iarcham in ſolio aureo ſedentem de ſiderum motu audiret diſſerentem: ut teſtatur Hieronymus in præfationem Bibliorum.

BRACHODIS, Βραχώδης, promontorium eſt Africæ. Ptol. lib. 4. cap. 3.

BRACTEA, & Lamina, ſic differunt, quòd Lamina craſſior eſt, ex qua armatura conficitur: Bractea tenuis, & ſua ſponte plicabilis, quæ crepitat. Virg. lib. 6. leni crepitabat bractea uento. Bracteis inaurari ſimulacra ſolebant, ſed unguibus plerunque auferebantur. Mart. aſtuti deraſa eſt ungue miniſtri Bractea. Et ſeruus qui Bracteam deraſerat, apud Suetonium, damnatus. Dicta Bractea κατὰ τοῦ βράχειν, à reſonando.

BRACTEATOR, qui bracteas facit. Firmi. Quicunque habuerit horoſcopum in 17. parte Scorpii, erit aurifex, inaurator, bracteator.

BRACTEOLA, dimin. foliolum auri, alteriusue metalli. Iuue.

BRAECARA, Auguſta, uide Bracari.

BRANA, Turdulorum oppidum in Hiſpania. Plin. lib. 3. cap. 1.

BRANCHIDAE, Apollinis Didymei ſacerdotes, apud Poſideum oppidum, & promontorium Ioniæ. Vide Strabo. lib. 14.

BRANCHIAE, arum, βράγχια, in piſcibus, ſecundum ceruicem, follium more hiantes, partes, quibus anhelitũ reddere ac per uices recipere exiſtimãtur, balnæis, & delphinis exceptis. Pli. li. 9. c. 18.

BRANCHVS, βράγχος, raucedo, & aſperæ arteriæ paſſio. dum humor ad guttur deſcēdit. Cõtingit interdũ citra humoris defluxũ, nimia uociferatione, uel frigidi aeris inſpiratione, ut experiētia docet.

BRANCHAS, ut ſcribit Lactantius, filius fuit Apollinis: qui cũ Apollinis malas deoſculatus eſſet, cœpit uaticinari, & ſubito nuſquam apparuit. poſt ei templum eſt ædificatum, quod Branchiadon nominarunt. Idem alibi dicit Branchum, quendam Theſſalum fuiſſe, ab Apolline maxime dilectum, cui poſt mortem in ſuo templo ſacra fieri idem iuſſit. Hinc Apollo Branchiades dictus, & Branchiadæ communes Apollinis & Branchi ſacerdotes, qui Apollinis Didymei oraculo præfuerunt. Branchi meminit Statius lib. 3. The. Strabo lib. 14.

BRANCOSI, populi Indiæ. Pli. lib. 6 cap. 20.

Digitiz

Braſida, Βρασίδας, Lacedæmoniorum dux, qui circa Amphipolim cum pauciſſimis cinctus Athenienſibus, ſibi ferro iter aperuit. Suidas.

Braſſica, pen. cor. [*Cauoli*] κράμβη, herba uulgo caulis nomine nota: dicta quaſi Præſeca, teſte Varrone, quia ex eius ſcapo, quẽ maximum habet, folia minuatim præſecantur. Cat. de re ruſt. cap. 156. & 157. Braſſicarum tria facit genera: unum extenſis foliis, caule magno: alterum criſpo folio, quam Apianam uocant & Selinada: tertium minutis caulibus. Huic herbæ tantum traditur eſſe cum uite diſſidi, ut uitis, ſi prope ſata ſit braſſica, in diuerſam refugiat partem. Cic. de Nat. Deo. uites à caulibus, braſſicisq́;, ſi prope ſata ſint, ut à peſtiferis, & nocentibus refugere dicuntur.

Brattia, inſula, una ex iis, quæ Illyrico adiacent. Pli. lib. 3. cap. ult.

Brauron, Βραυρὼν, Atticæ oppidum. Strab. lib. 9. & Pli. lib. 4. cap. 7.

Brauum, Βραῦον, urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis, ſub Cantabris ſita. Ptol. creditur eſſe quæ hodie Burgos dicitur.

Brenda, à poetis appellatur Brunduſium. uide ſuo loco.

Brennus, Βρέννος, dux Gallorum, qui Brenonam Venetiæ urbem ædificauit: quæ poſtea, litterarum mutatione, Verona dicta. Hic cum trecentis armatorum millibus in Italiam irrumpẽs, primum Romanos apud Alliam fluuium profligauit: deinde ad urbem pergens, eam cepit, totamq́; exuſſit præter Capitolium, in quo nobilior iuuentus confugerat: ſed cum & illud aggrederetur, Romani cum illo conuenerunt, ut, acceptis aliquot auri talentis, obſidionem relinqueret. Cum aurum penderetur, ipſe dux gladium ſuum uagina educens, & hunc penſari imperauit: ſed, cum hoc Romani, ut rem iniuſtam, recuſarent, atque ita inuicem contenderent, Camillus exul, qui abſens dictator creatus erat, collectis iis, qui Roma profugerant, Gallos, ex improuiſo adortus, fudit, fugauitq́; eosq́; continuo perſequens ex Italia expulit. Poſtremo Brennus Appollinis Delphici templum prædæ cauſſa ingreſſus, ira numinis ſe interfecit.

Brepium, promontorium Achaiæ. Pli. lib. 4.

Bretena, urbs Italiæ ſub Venetia Ptolemæo, Brincum hodie.

Bretolaeum, Ptol. Luſitaniæ oppidum, hodie Britium.

Breuci, teſte Pli. lib. 4. ca. 35. Pannoniæ populi ad Saum fluuium.

Breuni Plinio inter Alphinas gentes numerantur lib. 3. cap. 20.

Breue, [*Breue, corto, picciolo*] βραχὺ, opponitur longo. Cic. pro Archia. Quid eſt, quod in hoc uitæ curriculo tam breui tantis nos laboribus exerceamus? Horat. 4. Carm. Cynaræ breues Annos fata dederunt.

Breui, aduerb. breuiter, uel breui tempore. Cic. Curionis: Breui ſic habeto, in eum ſtatum temporum tuum reditum incidere. Poteſt eſſe & ablatiuus, ut ſubintelligatur Tempore. Cic. in Verr. Breui poſtea mortuus eſt. Gell. lib. 13. cap. 17. Fuit Aeſchylus non breui antiquior Euripide.

Breuiloquens, tis. Cic. ad Att. lib. 7.

Breuiloquentia, βραχυλογία. Cic. de rep. ex Gel. li. 12. ca. 1. Breuiloquentiam in dicendo colat.

Breuio, as, are, βραχύνω, Quinctil. lib. 1. cap. 9.

Breuis item, & Breue, maſc. & neu. generis à quibuſdam dicuntur in eo ſignificato, ſed forte minus latine, quo uulgus uſurpat Breue apoſtolicum, ἐπιτομή. Lamprid. Milites ſuos ſic ubique ſciuit, ut in cubiculo haberet breues, & numerum, & tempora militantium. Flauius Vopiſc. in Aurel. Breue nominum conſcripſit.

Breuiſſime. Cic. 7. Ver. Tantum breuiſſime dico.

Breuitas, Cic. Offic. lib. 2. Breuitatis cauſſa uno exemplo contenti erimus.

Breuiter, aduerb. Cic. de Amic. multa ab eo prudenter diſputata, multa breuiter & commode dicta, memoriæ mandabam.

Breuia, um, βραχέα, Thucydidi, uadoſa loca in mari, nauibus inſidioſa. Virg. Æn. 1. In breuia & Syrtes urget.

Breuiarium, [*sommario*] ἐπιτομή, compendium, ſummarium. Suet. in Aug. Fecit breuiarium totius imperii, quantum militum ſub ſignis ubique eſſet, quantum pecuniæ in ærario. Pli. lib. 18.

Briareus, Βριάρεως, gigas, Cæli & Terræ filius, quem poetæ finxerunt centum habuiſſe brachia, & quinquaginta uentres. Hunc fingit Homerus, cum Pallas, Iuno, Neptunus, aliiq́; ex diis nonnulli aduerſus Iouem coniuraſſent, perſuaſum à Thetide in cælũ aſcẽdiſſe, ut Ioui ſuppetias ferret, deosq́; coniuratos illius aduentu territos à cœptis deſtitiſſe, & cum Ioue in gratiam rediiſſe. Hæc Homerus 1. Il. ubi etiam hoc addit, à ſuperis Briareum dictum fuiſſe ab hominibus Ægæonem. Alii Briareum inter eos numerant gigantes, qui aduerſus Iouem conſpirarunt. unde à Virg. lib. 6. cum aliis monſtris in ueſtibulo inferorũ collocatur. Dictus Briareus à βριαρὸν forte, robuſtum.

Brias, Briadis, Βριάς, urbs Piſidiæ regionis in Aſia. Stra. lib. 12.

Brigantes, Βρίγαντες, Hyberniæ populi. Ptol. lib. 2. cap. 2.

Brigantium, oppidum Rhætiæ, ad lacum Acronium, ſiue Podamicum, qui & Brigantinus ab oppidi huius nomine appellatum.

Brigiani, populi inter Alpinas gentes. Pli. lib. 3. ca. 20.

Brilettus, Atticæ mons, in quo bina leporibus ſunt iocinora, ceruis renes quaterni. uide Pli. lib. 11. cap. 37. Suſpicor eſſe, quem idẽ lib. 4. cap. 7. Brileſſum uocat: unde Brilettus ſcribendum uidetur Atticorum more, qui dictiones, quæ per duplex σσ ſcribi ſolent, geminato ττ efferunt.

Briſa, æ, promontorium Lesbi, in quo Dionyſius colitur. Steph.

Briſa, æ, uinaceorum maſſa, ex qua uini uel aquę affuſione fit uinum ſecundarium. Colum. lib. 12. cap. 39.

Briſabritae, Indiæ populi tran Indum fluuium. Pli. lib. 6. cap. 20.

Briſeis, pen. pro. Βρισηΐς, Lyrneſſia puella, à patre Briſea ita appellata, cum uero nomine Hippodamia uocaretur. Hæc capta Lyrneſſo urbe, Achilli uictori in ſortem ceſſit, & poſtea ab Agamemnone erepta, implacabilis inter eos diſſidii cauſſa fuit, neque unquam adduci potuit Achilles, ut arma ſumeret, donec Patrocli mors nunciata eum ad uindictam impulit. Extat huius Briſeidos ad Achillem epiſtola, apud Ouid. in Epiſt.

Britannia, Βρεταννική, Straboni per duplex nn, inſula in Oceano ſeptentrionali, omnium, quæ Europæ adiacent, maxima: unde & orbem alterum quidam ex poetis appellauere, à Britone rege Britanniæ dicta: cum prius Albion diceretur, ab albis montibus, qui ad eam nauigantibus primo apparent. Hodie in duas diuiſa eſt partes, quarum alteram, quæ in ſeptentrionem uergit, Scoti incolunt, Caledoniæ ſiluæ nomine cognitam: alteram, quæ cultior eſt, & Belgis uicinior, Angli tenent Saxoniæ populi, prioribus incolis, qui Britones dicebantur, inde expulſis. Hæc ab ortu, Germanico, ab occaſu, Hybernico, à ſeptentrione, Caledonio oceano abluitur: ad meridiem uero anguſto freto à Belgis dirimitur. Porrigitur in longum octingentis millibus paſſuum. In ea Gagates lapis inuenitur, qui ardet in aqua, & oleo reſtinguitur. Vrbem habet Londinum, nunc Londram, copia negociatorum celebrem. Inter ſeptentrionem & occidentem (ut celebres Geographi tradunt) duæ ſitæ ſunt inſulæ, Britannia, & Hibernia paulo minor Britannia. ultra quas ſunt quadraginta inſulæ Orcades appellatæ, modicis ſpatiis inter ſe diſtinctæ. Apud Britannos longiſſimus dies 17. horarum deprehẽditur, & æſtate lucidæ ſunt noctes, auctore Pli.

Britannica, Pli. lib. 25. cap. 3. herba foliis oblongis & nigris, radice item nigra, neruis, & dentibus ſalutaris, & contra anginas, & ſerpentium morſus efficax remedium habens. Huius flores Vibones uocantur, quibus ante tonitrua deguſtatis, milites aduerſus fulminum ictus prorſus ſecuri reddebantur. Scribit Plin. loco iam citato promotis à Germanico trans Rhenum caſtris: in maritimo tractu fontem fuiſſe inuentum aquæ dulcis, qua pota intra biennium dentes deciderunt: ei malo Britannicam herbam auxilio fuiſſe, à Friſijs Romano militi commonſtratam.

Britannicus, a, um, Βρεταννικὸς, poſſeſſiuum eſt à Britannia deductum. Iuue. Sat. 7. Quantũ delphinis balæna Britannica maior. Cic. 3. de. Nat. Deo. æſtus maritimi, uel Hiſpanięſes, uel Britãnici.

Britannicus, nomen filii Claudii Cæſaris ex Meſſalina, quem primo Germanicum, mox Britannicum appellauit: qui quamuis adhuc infans à patre in caſtris ſæpe circunlatus fuiſſet, & militibus commendatus, Neronis tamen opera ueneno ſublatus eſt. Tacitus. lib. 13.

Britannus, ni, Βρεταννὸς, gentile, à Britannia inſula Vir. Ecl. 1.

Britium, Luſitaniæ oppidum, apud Pli. lib. 4. cap. 21.

Britomartis, puella ex Gortyne Cretæ ciuitate, Iouis & Charmes filia, Dianæ in primis cara, alio nomine Dictynna, ἀπὸ τῶν δικτύων, i. à retibus, quorum uſum in uenatione traditur inueniſſe hanc Minos Cretę rex fertur adamaſſe; cuius uim cum effugere non poſſet, ex alta ſeſe rupe in mare præcipitauit. Virg. in Ciri, & Diodo. lib. 5.

Britones, populi minoris Britanniæ, quæ eſt Galliæ Celticæ regio, ad mare oceanum. Iuuena. Quam nec terribiles Cimbri, nec Britones unquam.

Briuates, Lugdunenſis Galliæ portus apud Ptol. lib. 2. cap. 8.

Brixentes, populi Alpini Lepontiis finitimi. Plin. lib. 3. cap. 20.

Brixia, urbs Tranſpadanæ regionis, opus Cenomanorum, qui poſt Inſubres in Italiam uenerunt, Liuio, & Polybio teſtibus. Eſt item Brixia fluuius Elymaidis: quæ eſt regio Perſidi finitima.

Brixillum, oppidum Etruriæ apud Mutinam. Plin. lib. 3. cap. 15.

Brochon, arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici. aliqui Malachram, alii Maldacon appellant. Pli. lib. 12. ca. 9.

Bromius, Βρόμιος, Bacchi cognomen, ἀπὸ τοῦ βρέμειν, à fremendo, uel ἀπὸ τῆς βροντῆς, à tonitru, quòd natus ſit cum tonitru, genitrice fulmine perempta.

Bronci, (ut Nonius ſcribit) dicuntur qui producto ore, & dentibus prominentibus ſunt. Pli. lib. 11. cap. 37. Labra, à quibus bronci Labeones dicti. Luc. in Saty. Broncus nouit Lanius dente eminulo.

Hic eſt Rhinoceros. Varro de re ruſt. lib. 1. non Broncos. ſed Brochos canes uocat. Hinc Brochitas dentium. Plin. lib. 11. cap. 37.

BRONGVS, gi, Βρόγγος, fluuius ex Illyrico Borea uerſus fluens, & excepto Angro, in Iſtrum influens. Herod. lib. 4.

BRONTES, unus ex miniſtris Vulcani, qui Ioui cudunt fulmina, παρὰ τὴν βροντὴν, à tonitu dictus. Tres autem præcipue à Virg. numerantur Vulcani miniſtri, Brontes, Steropes, Pyracmon, quem Ouid. 4. Faſt. Acmonidem appellat. Hos Heſiodus in Theogonia Cæli, & Terræ filios facit. quanquam alii ex Neptuno, & Amphitrite natos malint. Virg. 8. Æn. Brontesq́; , Steropesq́; , & nudus membra Pyracmon.

BRONTEVM, pen. pro. βροντεῖον, machina erat ſub ſcena, æneum habens uas, in quod decidentes calculi, tonitru ſonum imitabantur: quod genus Claudiana tonitrua Feſtus uocauit, à Claudio Pulchro inuentore.

BRONTIA, æ, βροντία, gemmæ nomen, quæ cum tonitruis cadere creditur, teſtudinis capiti ſimilis. Plin. lib. 37. cap. 10.

BROTEAS, ET AMMON, gemini fratres fuerunt, cæſtibus clari, qui à Phineo occiſi ſunt in aula regis Cephenorum. Ouid. lib. 5. Meta.

BROTHEVS, per duas ſyllabas, Vulcani filius fuit, qui irriſus propter oris deformitatem coniecit ſe in ignem, & uitam incendio finire maluit, quam omnium ludibrio eſſe expoſitus. Ouid. in Ibin.

BRVCHVS, βροῦχος, genus uermis, è locuſtarũ genere, herbas, & arborum frõdes erodẽs: unde nomẽ accepit, παρὰ τὸ βρύκειν, τὸ ἐσθίειν.

BRVLLITAE, populi Aſiæ, ex Epheſiorum conuentu. Pli. lib. 5. c. 29.

BRVMA, χειμερινὴ τροπὴ, dicitur dies ſolſtitii hyemalis, qui eſt ad 18. Calen. Ian. quo die ſit in Capricorno hyemali ſolſtitium. Cic. 2. de Diuinat. Muſculorum iecuſcula bruma dicuntur augeri. Ponitur quandoque pro hyeme, aut pro frigidiſſima illa hiemis parte, qua dies breuiſſimi ſunt. Vir. 2. Geor. Frigida ſub terra tumidum, quẽ bruma tegebat. Dicta bruma, quaſi βραχύημερον, breuis dies.

BRVMALIA, διονύσια, à Romanis dicebantur Bacchi ſacra, quæ & liberalia dicebantur: quæ bis quotannis celebrabantur, ſemel 11. cal. Mart. iterum 17. cal. Sept. Pli. Priora & poſteriora uinalia appellat. Brumalia autem à Brumo dicebantur. unde quo nomine Romani Bacchum appellabant. uide Cœl. Rhod. lib. 28. ca. 25. apud Cicero. 2. de Diuin.

BRVMALIS, le, Sol accedens ad brumale ſignum. Cic. de Orat.

BRVNDVLVM, portus, quem Atheſis amnis facit. Pli. lib. 3. cap. 16.

BRVNDVSIVM, Βρεντέσιον Stephano, urbs Calabriæ, ad mare Adriaticum ſita, uia Appia euſque perducta, & portu inſigni nobilis, ex quo Romanis tritiſſimus olim fuit in Græciam tranſitus: ita dicta à ceruini capitis ſimilitudine, quod Brunduſium Meſſapii ſua lingua appelabãt. Græci Βρεντέσιον appellabant, à Brento quodam (ſi Stephano credimus) Herculis filio. Ex hac urbe Pacuuius poeta ortum traxit.

BRVSCVM, tuber aceris arboris intortius criſpum. Pli. li. & cap. 19.

BRVTA, arbor ſoli orienti cognita, cupreſſo fuſæ ſimilis, albicãtibus ramis, odore cedri, uide Pli. lib. 12. cap. 17. Sunt qui eam hodie in Europa paſſim naſci exiſtiment, eandemq́; eſſe cum ſecundo ſabinæ genere. uide Ruel. li. 1. ca. 59.

BRVTIA PIX, ſecundus liquor, qui ex tæda excoquitur, & aceto coagulatur, doliis, aliisq́; uaſis illinendis utilis. uide Pl. lib. 16. cap. 11. Dicta Brutia, quòd optima in agro Brutio excoquebatur: unde & nomen accepit.

BRVTIANI, à Romanis dicebantur, qui officia ſeruilia magiſtratibus præſtabant. nomine tracto à Brutiis, qui quòd primi Annibali adhæſiſſent, & cum eo perſeueraſſent, donec ex Italia diſcederet, hac ignominia à Romanis notati ſunt ut uiliſſima quæque munia per illos obirent.

BRVTIANAE PARMAE, ſcuta, quibus Brutii utebantur.

BRVTII, [*Abruzzeſi*] Βρέττιοι, Italiæ populi in eo tractu, qui hodie Calabria dicitur, poſt Laum fluuium incipientes, & in fretum Siculũ in modum peninſulæ procurrentes: dicti quaſi bruti & obſcœni. fuerunt enim Brutii, ſerui & paſtores Lucanorum, qui inde aufugere & furtim in regione conſederunt, ubi Conſentia eſt. Hæc regio, teſte Stra. lib. 6. Oenotria quondam dicta fuit.

BRVTIVM, promontorium Italiæ extimum. ubi Sicilia olim agro Brutio adhæſit. Plin. li. 3. Ptol. Scylleum appellat.

BRVTOBRIA, æ, Βρουτοβρία Steph. oppidum Hiſpaniæ in tractu Bætico, quod & Brutina dicitur. Brutobria quaſi Bruti ciuitas, ut Selymbria, & Poltyobria: in quibus Bria ciuitatem ſignificat.

BRVTVS, a, um. adiect. [*Graue, tardo, inſenſato*] ἀναίσθητος, ſtupidus, grauis, tardus, hebes. Hor. lib. Carm. Brutam tellurem dixit pro graui & tarda Inde bruta animalia pro tardis, & irrationalibus. Plin. li. 11. ca. 37. Bruta exiſtimantur animalia, quibus cor durum riget. unde Iunii Bruti cognomen, qui ſe ſtolidum ſimulauit.

* BRVTVS. & Bruti, & Scæuæ, & Bubulci, cognomina gentis Iuniæ fuerunt. Brutorum præcipue nominantur, Lucius ille Brutus, qui reges eiecit; & M. Brutus, qui Cæſarem occidit. Lucius patricius fuit: de Marco, patricius fuerit, an plebeius, poteſt ambigi. patricium fuiſſe, Poſidonius philoſophus, eumq́; ſecutus Plutarchus affirmat: Brutum enim eum, qui reges expulit, tres filios habuiſſe, duos, quos participes coniurationis in remp. ultimo ſupplicio, patre conſule ſpectante, affectos, hiſtoriæ narrant; tertium, unde Iunia gens propagata eſt, & a quo Marcus Brutus originem duxit. Contra, plebeium ut fuiſſe credamus, Dionyſii Halicarnaſſei facit auctoritas. nam, etſi Plutarchum, pro eo, ac debeo, plurimi facio: tamen Halicarnaſſeum, qui nititur argumentis, libentius, hac quidem in re, auctorem ſequor. Plutarchi eſt ſimplex & nuda narratio. nam illud neſcio, quid, quod affert ex Poſidonio; ipſius Poſidonii ætate fuiſſe Romæ præſtantes ex ea gente uiros, quorum forma ad ſimilitudinem imaginis accederet illius Bruti, qui ciuitatem dominatu regio liberauit, ita plane nihil eſt, ut refellendum non exiſtimem. Noſter autem Cicero, cum in Philippicis orationibus, & in libro de claris oratoribus dixit idem, quod poſtea Poſidonius, & Plutarchus; potuit id Bruto gratificari; quem tum unice diligebat, tum ad ſtudium libertatis recuperandæ facilius impelli poſſe exiſtimabat, ſi ab illo Bruto, qui primus Romæ iugum ſeruitutis uirtute depulerat, progenitum oſtenderet. Dionyſii ratio hæc eſt, eaq́;, ut mihi uidetur, admodum firma. Si Lucius ille Brutus, qui libertatem Romæ conſtituit, uirilem ſtirpem reliquiſſet, eius poſteri patricii fuiſſent. quòd ſi patricii; conſulatum ſine dubio multi geſſiſſent. at per annos c c, quod faſti declarant, conſul Romæ Iunius nemo fuit. nam, quòd Scæuas, & Bubulcos, qui, ut diximus, Iunii fuere, conſules uideas, c c poſt reges exactos annis; hoc potius docemur argumento, plebeios fuiſſe, quàm patricios: cum in conſulatu collegas habuerint de gente patricia: eo porro tempore conſules fuerint, cum, eum magiſtratum duobus patriciis mandari, lex Licinia uetaret. Præterea, in eiuſdem Dionyſii hiſtoria tribunum pl. uideo Brutum quendam, plebeiæ partis defenſorem acerrimum; item alterum in oratione pro Quinctio; alios etiam alibi. quos, ut opinor, de gente Iunia fuiſſe, nemo negabit; &, plebeios fuiſſe, ideo putandum eſt, quod tribunatum pl. plebeiis tantum hominibus deferri, leges iuberent. Liuius ſane duos tantum nominat Bruti filios: in quos, coniurationis crimine conuictos, animaduerſum eſt, ſed uerbum addit nullum, unde, ullum præterea Bruti filium fuiſſe, poſſit intelligi. Apud Dionem eadem fere, quæ apud Liuium, leguntur: ut non facile, utrum ſenſerit, diiudicare liceat. itaque dubitatio ex Dionyſio, Plutarcho, Poſidonio tota naſcitur; quanquam ego quidem, cum argumenta illa duo, quæ poſui, cum animo meo conſidero, unum, de nullo Iunio per c c annos, poſt reges eiectos, conſule; alterum, de Brutis tribunis ple. quos Dionyſius, & Cicero nominant: non admodum eſſe uideo, cur dubitem. et ab eo Bruto, quem contra patres multa pro plebe geſſiſſe Dionyſius memorat, potuit M. Brutus, Seruiliæ filius, ceteriq́; Bruti eius ætatis ortum trahere: is porro ab aliquo L. Bruti patricii liberto. nam liberti ita familiæ nomen aſſumebant, ut patricii, licet ab homine patricio manumiſſi, tamen eſſe non poſſent.

BRYA, bryæ, pumillus quidã frutex in Achaia appellatur, quem Dioſcorides μυρίκην, Romani Tamaricen appellant. Pli. lib. 13. cap. 21.

BRYANION, Βρυάνιον, Theſprotiæ ciuitas Stephano.

BRYAZON, amnis Aſiæ in Bithynia. Plin. lib. 5. cap. 32.

BRYGES, populi Thraciæ, poſtea Phryges dicti, unde Phryges Aſiæ populi originem traxerunt: Strabo. lib. 7. Brygas in Macedonia collocat. Stephanus.

BRILLIVM, Βρύλλιον, Propontidis oppidum Stephano.

BRYGION, inter urbes Macedoniæ Plinio ponitur lib. 4. cap. 10.

BRYON, uilloſum quiddam in quercu præcipuæ, in cedro, & in populo naſcens, quod Latini Muſcum arborum appellarunt. Dioſc. li. 1. cap. 20. Eſt & herba quædam, quam Plinius Lupum ſalictarium, officinæ Lupum appellant. Ruell. lib. 2. cap. 141.

BRYON MARINVM, βρύον θαλάσσιον, herba marina, lactucæ foliis, rugoſa, ueluti contracta ſine caule, exeuntibus e radice foliis. naſcitur in ſcopulis maxime. Plin. lib. 27. cap. 8.

BRYONIA, herba, ſarmenta, capreolos, & folia habens ſatiuæ uiti non diſſimilia, omnia tamen hirſutiora. alio nomine Vitis alba, à nonnullis Pſilothrum, quòd acinos ferat rubentes. Plin. lib. 23. cap. 1. & Dioſcori. lib. 4. cap. 163.

BRYSAE, Thraciæ populi. lib. 4. cap. 11.

BRYSANI, inter Scythicas gentes a Pli. referuntur lib. 6. cap. 17.

BRYSEA, urbs Laconiæ, à qua Bacchus Bryſeus cognominatus eſt, quòd ibi coleretur. Quidam tamen Bacchum Bryſeum dici putãt ab antiquo uerbo βρύω, ſcaturio: quoniã ex aluearibus mella, uel ex uuis muſta exprimere primus docuit.

BRYSIAE, Βρυσιαί, urbs Elidis Stephano.

B ANTE V

Bva, βρῦ, Ariſtoph. puerorum infantium potio eſt. Varro, cũ cibum ac potionem Pappas, & Buas uocent. Luci. lib. 8. Cum uinulentas, diceret, uini buas deſignauit.

Bvbalinvs, a, um: ut, Thorax bubalinus, Bubalina ſtragula à Iureconſulto dicta, quæ equis inſterni ſolebant ex pellibus enim bubalinis fiebant antiquitus ſtragula ad equos. Bayfius.

Bvbalvs, pen. cor. [*Bufolo*] βούβαλις, animal ſimile boui, colore nigro fortiſſimis cruribus, & breuibus, cornua habet longa, inflexa nigra. Plinii ætate bubali Romæ erant ſolo nomine noti. unde nõ mirum uideri debet, ſi cerui, aut uituli figura eſſe dixerit. Primi autem bubali creduntur ex Africa eſſe aduecti: nunc in Italia ſumma copia eſt. Itali unica littera immutata Bufalum uocant.

Bvbastis, βούβαστις, Herodoto, ſiue Bubaſtus (βούβαστος Stephano) Ægypti urbs, in qua quotannis conuentus celebrabatur in honorem Dianæ: quæ & ipſa Bubaſtis appellata Oui. 9. Met. Cum qua latrator Anubis, Sanctaq; Bubaſtis. Plin. lib. 5. cap. 9.

Bvbasvs, Cariæ regio, mulieres Bubaſides. Ouid. lib. 4. Met.

Bvbeivm, natio eſt, uel oppidum Cyrenes. Plin. lib. 5. cap. 5.

Bvbetani, Campaniæ populi, Coriolanis uicini. Pli. lib. 3, cap. 5.

Bvbile, is, pe. pro. [*Stalla da buoi, bouile*] βουστασία, βούσταθμον, boum ſtabulum; quod & Bouile dicitur. Col. lib. 2. Lata bubilia eſſe oportet pedes decem. Plau. Perſa: Metuo ut poſſim in bubile reijcere, ne uagentur.

Bvbinda, fluuius in Orientali latere Hiberniæ. Ptol. lib. & cap. 2.

Bvbino, as, pen. pro. menſtruo mulierum ſanguine inquino: unde Imbubino. Lucil. apud Non. Hæc te imbubinat. at hic contra te imbulbitat. nam Imbulbitare eſt pueri ſtercore fœdare.

Bvbo, nis, βύας, gen. maſc. & fœm. ſecundum Priſcianum, auis ferialis, debilis ad uolandum in cauernis commorans, à bouis mugitu, quem imitari uidetur, ita appellata. Virg lib. 4. Solaq; culminibus ferali carmine bubo. Bubones, βουβῶνες, tumores quidam ſunt præter naturam, in quacunque corporis parte prouenientes, ſed maxime circa inguina.

Bvbon, βουβών, ciuitas eſt Cabaliæ, quæ Lyciæ eſt regiuncula, tribus oppidis habitata, Onoanda, Balbura, & Bubone: Pli. li. 5. ca. 27. Stephanus Bubonem à Bubone latrone appellatam tradit.

Bvbona, boum dea habita eſt: ut Pomona pomorum.

Bvbonivm, βουβώνιον, herba eſt, quæ alio nomine Aſter Atticus dicitur, à capitulis quibuſdam, quæ in cacumine habet, ſtellæ in modum radiata. Latinis Inguinalis appellatur. Pli. lib. 27. cap. 5.

Bvbseqva, pen. cor. bubulcus, qui boues ſequitur. Sidon. ad Eutropium. Si relinquare inter bubſequas ruſticanos.

Bvbvlcitor, aris, βουκολῶ, bubulci officium facio. Plau. in Moſt.

Bvbvlcvs, [*Biſolco*] qui bobus arat. Cic. 1. de Nat. Deo.

Bvbvlvs, a, um, [*Bouino*] βόειος, Bouinus. Plin. Stomachum exulceratum lactis aſinini ac bubuli potus reficit. Colum. lib. 7.

Bvca, oppidum Ferẽtanorum in quarta Italiæ regione. Pli. l. 3. c. 12.

Bvcardia, βουκαρδία, lapillus bubulo cordi ſimilis. Pli. li. 37. c. 10.

Bvcca, cæ, [*Bocca*] κοιλία, γνάθος, oris concauitas intra malas à mento ad oculos, quæ ſpiritu à pulmone reuocato & oppreſſis labiis recto inflatur. Hor. li. 1. Ser. Quid cauſſæ eſt, merito quin illis Iuppiter ambas Iratus buccas inflet? Plau. in Trucul. pro maxillis exterioribus poſuit: Quæ iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes: Et ſonus ille qui ex inflatione buccarum erumpitur, fictitio nomine Scloppus dicitur. Perſius: Nec ſcloppo tumidas intendis rumpere buccas. Cic. ad Atti. Si rem nullam habebis, quod in buccam uenerit ſcribito. Item Bucca tuba dicitur. Iuue. Saty. 6. Et Phrygia ueſtitur bucca tiara. Hinc Buccina.

Bvccea, cæ, [*Boccone*] ἐνθεσις, ψωμός, βλωμός, à bucca fit pro ore, & ſignificat fruſtulum alicuius rei eſui aptæ, quantum ſcilicet bucca commode capit. Augu. ad Tiberium: duas bucceas manducaui prinſquam ungi inciperem. Mart. lib. 17. buccas dixit pro Bucceas uel Buccellas.

Bvccella, ψώμιον, diminutiuum à Buccea.

Bvccellarivs, Suidas buccellarios Gallogræcos fuiſſe ſcribit: & eorum regionẽ, Gallogræciã. Copioſius Alciatus libro Diſpunc.

Bvccellatvm, ἡ ψωμισμένη, panis caſtrenſis genus, de quo Spart. ſcripſit, Peſceniũ Imperatorẽ iuſſiſſe milites buccellato in locis pacatis accepto eſſe cõtẽtos. Ammianus uero buccellatũ accipere uidetur pro pane nautico, quẽ uulgus Bis coctũ appellat. Dictũ ex eo, quòd in buccellas, & quaſi teſſellata fruſta confectum ſit.

Bvccina, næ, pe. cor. [*Corno, trombo*] σάλπιγξ, βουκανιστήριον, proprie eſt cornu recuruum, quod tubæ modo inflatur: ita dictum à Bucca cum tubam ſignificat. Ouid. Caua buccina ſumitur illi. Eſt quoque Buccina paſtoralis, qua oues & porci appellantur. Col. lib. 7. ad ſonum buccinæ, pecus ſepta repetere conſueſcat. Buccinas à tubis nonnullis ſic diſtinguunt, quod illæ ex recuruis animalium cornibus, tubæ ex ære, argento'ue confici ſoleant, ad animos militum & equorum inflammandos. Apuleius certe lib. 3. Florid. Buccinam manifeſte a tuba ſecernit, cum ait: Siquidem uox hominis & tuba rudiore toruior, & tibiæ quæſtu delectabilior, & fiſtulæ ſuſurro iucundior, & buccinæ ſignificatu longinquior. Sæpe tamen Buccinam pro tuba poſitam inuenimus. Ci. pro Mur. illum buccinarum cantus exuſcitat. Buccina etiam nomen oppidi in Sicilia, cuius meminit Dionyſius.

Bvccinator, σαλπιγκτής, βουκανιστής, qui buccina canit, ad incitandos ad prœlium militum animos. Cæſ. 2. belli ciui. buccinatore in caſtris, & paucis ad ſpeciem caſtrorum in tabernaculis relictis, de tertia uigilia ſilentio exercitum in oppidum reducit. Per tranſlationem pro laudatore ponimus. Cic. Tironi: Polliceris te buccinatorem fore exiſtimationis meæ.

Bvccino, [*Sonare di cornetto*] σαλπίζω, buccina cano. Varro 2. de re ruſt. cum buccinatum eſt, aperiunt, ut exire poſſint.

Bvccinvm, ni, σάλπιγξ, βουκανιστήριον, buccina, cornu recuruum Buccinum item conchæ genus, purpura minus, quod circa ſcopulos legitur. Plin. libro. 9. cap. 36. uno in loco utranque ſignificationem expreſſit: Buccinum eſt, inquit, minor concha, ad ſimilitudinem eius bucini, quo ſonus edatur.

Bvccones, [*Sciocchi*] qui tumidioribus ſunt buccis. pro ineptis & ſtultis uſurpauit Pla. in Bacch. Stulti, ſtolidi, buccones.

Bvccvla, [*Bocchina*] dimin. à Bucca. i. puſilla bucca. Apul. li. 6. de Aſino: Iuppiter perpellã Cupidinis buccula. Quandoque pro parte caſſidis, per quam mittitur ſpiritus dicta, quòd buccam tegat: unde & buccarum tegmen à Cæſare appellatur. aut certe pro ſummo galeæ cono, in quo defiguntur criſtæ, quòd buccæ paruæ habeat ſimilitudinem. Iuue. fracta de caſſide buccula pendens.

Bvccvlentvs, qui magnam habet buccam. Plau. in Merc.

Bvcea, per ſimplex c, folliculus grani fabæ interior, qui albus eſt.

Bvcentavrvs, βουκένταυρος, compoſita dictio à βοῦ, quod magnum quiddã ſignat, & Cẽtaurus: id eſt, magna nauis Centauro inſignita.

Bvcentes, [*Taffano*] tabanus, a pungẽdis bobus. κεντεῖν enim pungere ſignificat. Latini Aſilum uocant, Græci alio nomine οἶστρον.

Bvcephalvs, quaſi bouis caput: quo nomine dictus equus Alexandri, ab aſpectu toruo, ſeu ab inſigni taurini capitis armo impreſſi. in cuius demortui memoriã Bucephalam Indiæ urbem condidit.

Bvcephalvs, βουκέφαλος, herba, eadem cum tribulo, dicta, quod bubuli capitis imaginem referat. Vide Marcellum in Dioſc.

Bvcephala, Plinio, βουκεφάλεια, Stephano Indiæ oppidum eſt ad Hydaſpem fluuium, ab Alexandro Magno conditum, & à nomine Bucephali equi ita appellatum. Pli. lib. 6. cap. 20.

Bvcephalas, βουκεφάλας, portus in ſinu Saronico. Pli. lib. 4. cap. 5.

Bvceria, ceriæ, bubuli generis grex. Lucr. li. 2. Buceriæq; greges.

Bvcervs, a, um, bubuli generis epitheton, bubula habens cornua: ἀπὸ τῆς βοός, καὶ τῶν κεράτων, Ouid. in Met. Armentaq; bucera pauit.

Bvceras, βούκερας, herba eſt Teophraſto, quæ notiori nomine Fœnograecum appellatur. Plin. lib. 24. cap. ult.

Bvccina, inſula exigua Siciliæ adiacens. Plin. lib. 3. cap. 8.

Bvcolica, orum, βουκολικά, paſtorale carmen, dictum ἀπὸ τῶν βουκόλων, hoc eſt à bubulcis.

Bvcolicon, βουκολικόν, genus eſt Panacis Plin. lib. 25. cap. 4.

Bvcranivm, βουκράνιον, herba. Vide Ruel. lib. 3. cap. 131.

Bvcvla, [*Vacchetta*] βοΐδιον, diminut. à boue, uaccam iuuenem & adhuc teneram ſignificans. Virg. lib. 1. Geor. Aut bucula cælum Suſpiciens. Item buculus paruus bos. Col. lib. 6. cap. 2.

Bvda, Vngariæ Metropolis, non ita procul à Danubii ripa.

Bvdea, pen. long. βούδεια, Stephano Magneſia ciuitas, à Budæo quodam conditore: à qua etiam Minerua, quæ in ea ciuitate colebatur, Budæa dicta. Homer. βούδειον, appellata. Eſt & Budæa Phrygiæ oppidum Stephano.

Bvdei, βούδειοι Mediæ populi Stephano.

Bvdini, βουδινοί, Scythiæ Europææ populi. Plin. lib. 4. cap. 12.

Bvdorae, inſulæ duæ prope Cretam inſulam. Pli. lib. 4. cap. 12.

Bvdorgis, à Ptolemæo dicta creditur, Germaniæ ciuitas in Schleſiæ tractu, quæ hodie Vratiſlauia dicitur, uulgo Breſzlau.

Bvdoris, Germaniæ urbs, uulgo Heydelberg.

Bvdorvm, βούδωρον, promontorium apud Salaminem. Stephanus.

Bvfo, [*Botta, roſpo*] φρῦνος, rana terreſtis uenenata. Vir. 1. Georg. Inuentusq; cauis bufo.

Bvges, amnis Scythiæ Europææ, qui flexum Mæotidis ſecat. Plin. lib. 4. cap. 12. Buges lacus eſt, non fluuius.

Bvglossvm, ſiue Bugloſſos, [*Borrana*] βούγλωσσον, herba eſt officinis & herbariis Borraginis nomine nota, diuerſa ab ea, quã uulgus hodie bugloſſam uocat. nam ea Cirſion eſt, ſiue Bugloſſum maius. Dictũ aũt Bugloſſum à linguæ bubulæ ſimilitudine. Pli. li. 25. c. 8.

Bvlapathvm, herba ex Lapathi generibus, ab oxylapatho ſola radicis altitudine differens. Pli. lib. 20. cap. 21. & Ruel. lib. 2. cap. 49.

Bvlbine, es teſte Pli. lib. 20. cap. 9. herba, porraceis foliis, rubicundo bul-

do bulbo. Officinæ Maurorum uocabulo Bubigerim appellant. Ruellius libro 2.cap.100.

Bvlbito,as,βολβιτίζω,pueriliſtercore fœdo. Vide Bubino.

Bvlbosvs,ut radix bulboſa,in qua bulbi cõſpiciũtur.Pli.li.21.ca.17.

Bvlbvs,[*Cipolla maligia*,]βολβὸς,caulem & folia habens lilio ſimilia,cæparũ; genus eſt non abſimile Aſcaloniæ, quod Venerem impendio excitat. Col.li.10. Iam Megaris ueniant genitalia ſemina bulbi.Generaliter uero apud idoneos auctores bulbi ſunt radices rotũdæ,membranis ſuis tunicatæ, ſiue pluribus capitulis coagmẽtentur,uno folliculo omnes ambiente,ſiue quadantenus diſtinctæ ſeparentur. Pallad.lilia ſarriemus ſumma diligentia , ne minores bulbos ſauciemus, qui a matre ſubtracti,atque in alios digeſti ordines,noua lilieta formabunt. Idem:Violarum plantæ,& croci bulbi ſerendi ſunt. Varro & Apicius ita ſcribunt:Aqua decoquant bulbos,qui Veneris uſum quærunt. Ex bulborum genere Cato maxime celebrauit Megaricos,ita dictos,quod è Megaride Attici agri regiuncula mittebantur. Alii Scillam nobiliſſimam faciunt,medicamenti,& aceto exacuendo natam.Vide Pli.lib.19.cap.5.

Bvlevterion,Græci uocant ædificium amplum, conſiliis publicis deſtinatum.Ci.4.Verr.In curia Syracuſis,quem locum illi Buleuterion uocant.Pli.li.36.c.15.inſigne buleuterion Cyzici fuiſſe tradit,ſine ferreo clauo,ita diſpoſita contignatione, ut eximerentur trabes ſine fulturis,ac reponerentur.

Bvlgae,arum,[*Bolgie,biſaccie*]auctore Feſto,ſacculi erant ex corio aut alia materia confecti,quibus circunferebãt peregrinantes pecuniam,aut aliæ uitæ neceſſaria.Lucil. Sat.lib.6.Bulgam, & quicquid habet nummorum, ſecum habet ipſe: Cum bulga cœnat,dormit,lauat:omnis in una Spes hominis bulga.

Bvlgari,populi Mœſiæ oriundi.

Bvlgaria,à recentioribus appellatur , Europæ regio ſupra Thraciam,inter Danubium & Pontum Euxinum.

Bvlis,Βοῦλις,Phocidis oppidum inter Parnaſſum , & Heliconem ſitum:à Bulone conditore.Hinc Bulii & Bulienſes . Cic.in Piſ.

Bvlla,βοῦλλα, inſigne erat triumphantium,quam in triumpho præ gerebant,incluſis intra eam remediis , quæ crederent aduerſus inuidiam ualentiſſima. Hinc deductus mos, ut prætexta,quæ magiſtratuum erat,etiam in uſu puerorum nobilium uſurparetur ad omen & uota concilianda uirtutis, ei ſimilis, cui primis in annis munera iſta ceſſerunt. Erat hæc bulla rotunda (ut Macrob.ſcribit)in cordis figuram formata, quam ante pectus annectebant in collo,ut bullam inſpicientes, ita demum ſe homines eſſe cogitarent,ſi corde præſtarent. Romani depoſita adoleſcentia eam exuebant.Dicta eſt autem Bulla, teſte Macrob.παρὰ τῶν βουλῶν,id eſt, à conſilio: quod effrænis illius ætatis impetus,conſilio præcipue eſſet regendus. Primus autem Tarquinii priſci filius,quòd ſe in bello uiriliter geſſiſſet,bulla aurea donatus, & toga prætexta. deinde omnibus pueris facta communis, quorum parentes curulem magiſtratum geſſiſſent. Libertinorum uero filii,lorũ in collo pro bullæ decore geſtabant.Aſcon.Bulla ſuſpendi in collo infantibus ingenuis ſolet aurea,libertinis ſcortea. A cuius rei ſpecie,Plutarcho auctore in Problem.dicta bulla, πομφόλυξ,tumor quidam exceſcens tam in aqua cum bullit, quàm urina cum ſpumam facit, & repente euaneſcit.Ex quo etiam prouerbialiter apud Var. dicitur,Homo bulla , quòd ſcilicet ſimilis bullæ uita hominis ſit fluxa,& momento caduca.Plaut.in Aſin. accepit bullam pro capite clauorum. Iuſſiſti dari bullas has foribus noſtris? Nam clauorum capita more bullæ quaſi turgentia formata ſunt . Sic Cic. tradit Verrem bullas aureas ex ualuis templi abſtuliſſe.Bullæ etiam dicuntur ornamenta,quibus cingula decorantur.

Bvlla regia, liberum eſt Numidiæ oppidum, teſte Pli.li.5.cap.3.

Bvllatvs,a,um,bulla inſignitus.Accipitur pro tumido.Perſi. Non equidem hoc ſtudeo bullatis, ut mihi nugis Pagina turgeſcat.

Bvlleum,βούλλαιον,Britanniæ oppidum,apud Ptol.li.2.cap.3.

Bvllio,is,iui,itum,[*Bollire*]ἀναβράζω,ἀναζέω,ſignificat feruere, dictũ a bullis,quas in aqua feruida uidemus. Celſ.li.5.c.19.ſpumæ argenti ſelibra,cocta donec bullire deſierit.Hinc ebullire,efferueſcere,& inter bulliendum effundi.Accipitur pro iactare,uel oſtentare. Cic.3.de Fin. Dixerit Epicurus, ſemper beatum eſſe ſapientem,quod quidem ſolet ebullire nonnunquam.

Bvllis,idis, βουλλὶς,oppidum in ea parte Macedoniæ , quæ mari Adriatico adiacet. Ptol. lib. 3.cap.13.Plin.Bullidenſem coloniam uocat,lib.4.cap.10.& populos ipſos Bulliones lib.3. cap.23.

Bvllo,as,ἐκφυσάω,Bullio. Cato de re ruſt . ubi bullabit uinum, ignem ſubducito.Pli.Magna ſigna ſunt urinæ bullantis. Sic Ebullo,erumpo. Perſius, O ſi Ebullet patrui præclarum funus.

Bvllvla,parua bulla.Celſ.lib. 2.de urina ſi bullulas excitet.

Bvlva,βούλβα,oppidum Liburniæ.Ptolemæus lib. 2. cap.17.

Bvlvba,Libyæ Cirenaicæ oppidum,apud Pli.lib.& cap.5.

Bvmastos,βούμαστος,fœm.gen.uuæ genus craſſioris,mammæ cuiuſdã modo intumeſcentis:à βοῦ & μαστὸς mamma:quaſi magnam mammam dixeris .Plin.lib.14.cap.1.

Bvmelia,βουμελία,fraxini ſpecies in Macedonia.Plin.lib.16.ca.13.

Bvnias,adis,napi ſpecies,diuerſa a Bunio. Plin. lib.2.cap.4.duas napi ſpecies facit,quarum altera Bunion,altera Bunias uocatur.Bunion autem anguloſis foliorum cauliculis eſſe tradit, eiuſq; decoctum purgationibus fœmininum,& ueſicæ,& urinæ utile eſſe:idq; Dioſcorides a Romanis Scopam regiam uocari aſſerit. Buniada autem idem Plinius rhaphano, & rapo ſimilem facit, Vtriuſque autem generis appellatio a tumente radicis figura tracta uidetur.

Bvnitivm,urbs Germaniæ in climate ſeptentrionali.Ptol.li.2.c.11.

Bvnnvs,βοῦννος,Illyridis oppidum.gentile Bunnius. Stephanus.

Bvphia,æ,βουφία,Sicyoniæ uicus apud Stephanum.

Bvplevron herbæ nomen,quam deſcribit Plin.lib.22.cap.22.

Bvprasivm,βουπράσιον,Epæorum oppidum, Elidi finitimum:cuius meminit,Homerus in Catalo. nauium, Pli.lib. 4.cap.5.

Bvprestis,ut ſcribit.Pli.lib.30.cap.4.animal ex genere cantharidum:ſcarabeo longipedi ſimile, uenenatum,rarum in Italia.Apud Iureſconſ.Titulo ad legem Corneliam ſcribitur:Si cui temere pigmentarii dederit pityiocampas,aut bupreſtes,quæ ambo uenena ſunt,teneri pœna legis Corneliæ de ſicariis & ueneficiis.Eſt & Bupreſtis herbæ genus, quam in laudibus ciborum habuere.Vide Ruel.lib.2.cap.127.

Bvra,sive bvris,ἐχέτλη, pars aratri poſterior,quæ manu bubulci tenetur:ita dicta,quaſi βοὸς οὐρα,quod ad ſimilitudinem bubulæ caudæ ſit incuruata. Varro lib.1.de re ruſt. Et ſæpe fracta bura relinquunt uomeres in aruo,Virgil.li.1.Geor.Continuo in ſiluis magna ui flexa domatur In burim.Fuit item Bura, βοῦρα,Achaiæ proprie dictæ urbs,ad ſinum Corinthium ſita, olim florentiſſima,nũc una cum Elice uicina urbe maris impetu hauſta: de qua Ouid.lib. 15.Met.Si quæras Elicen,& Buran,Achaidas urbes,Inuenies ſub aquis.de qua etiam Pli. lib.2.cap.92.

Bvrchana, inſula(ut li. 3.c. 13.Pli.docet.)in Oceano Germanico,à Romanis Fabaria,a frugis ſimilitudine ſpõte prouenietis appellata.

Bvrdegala, ſiue(ut apud Suidam legitur) Burdigala, βουρδίγαλα, Galliæ Aquitanicæ urbs clariſſima, Auſonii poetæ patria. Strabo Burdigalliam appellat.

Bvrdo,ἡμίονος,dicitur qui ex equo & aſina natus eſt.Vtitur hac uoce Vlpianus Iureſconſ.de Leg.3.L.item legato.

Bvrgvndia,[*Borgogna*]Galliæ prouincia Celticæ, ducatus titulo inſignis,cum antea ſub regibus fuerit,à qua Burgundi,& Burgundiones.Eam olim Sequani ac Hedui tenuerunt.Burgundiones.Pli. lib.4.cap.14.inter genera Germanorum ponit.

Bvrnistae,Plin.lib.3.cap.21. populi Illyrici ſunt.

Bvrrhanicvm,genus uaſis.ex Feſto.

Bvrrhanina,genus potionis,lac ſapa miſtum. Feſtus.

Bvrtina Ptol.li.2.ca.6.Ilergetum ciuitas in Hiſpania Tarraconẽſi.

Bvrsaonenses, Hiſpaniæ citerioris populi.Pli.lib.3. ca.item.3.

Bvsae,Βοῦσαι.Herod.lib.1.populi Medorum.

Bvselinvm,βουσέλινον,herba eſt ſatiuo apio ſimilis,ſolaq; caulis breuitate,& rufa radice ab eo differens.Pli.lib.20.cap.12.

Bvsicon,βούσυκον,ficus erat præcipuæ magnitudinis, ſed fatuo ſapore,quæ alio nomine Mariſca dicitur.ex Feſto.

Bvsiris,pen.pe.Βούσιρις,Neptuni & Libyes filiæ Epaphi filius, crudeliſſimus Ægyptiorum tyrannus fuit, quo tempore Danaus Argiuis imperauit. Hic cum hoſpites omnes Ioui immolaret,ab Hercule in Ægyptum delato,cum eaſdem illi inſidias pararet , una cũ Amphidamante filio,& præcone Chalbe,& miniſtris aræ,interfectus eſt.Huius dictionis media ſyllaba producitur.Virg.3. Georg. Quis aut Euryſthea durum,Aut illaudati neſcit Buſiridis aras?Statius tamen lib.12.Theba.(ſi modo emendata ſit lectio) corripuit. Sic enim,ibi legitur. Non trucibus monſtris Buſirim,infandumq; dediſti Cercyona Eſt & Buſiris nomen urbis in Ægypto,ad Nilum fluuium,à Buſiride condita: in qua fuit templum magnum Iſidis. Hinc Buſiritica præfectura,apud Strabo lib.17.

Bvstvarii,gladiatores,qui ante ſepulchra in honorem defuncti digladiabantur.Cic.in Piſ.Si mihi cum illo buſtuario gladiatore, decertandum fuiſſet.

Bvstvm,[*Tomba,ſepolchro*]τύμβος, proprie dicitur locus . in quo mortui cadauer combuſtum eſt, & ſepultum:diciturq; Buſtũ quaſi bene uſtum.Hæc Feſtus.Seruius uero in.12.Æn.Pyra,inquit,eſt lignorum congeries:Rogus,cum ardere cœperit,dicitur buſtum uero iam exuſtũ uocatur.Quem ordinem ſeruat poeta,dicens:Conſtituere pyras. Item:Subiectisq; ignibus atris,Ter circum accenſos cincti fulgẽtibus armis Decurrere rogos.Item poſtea,Semiuſtaq; ſeruant Buſta. Liui. quoque lib.5. ſcribit locum fuiſſe iuxta Æquimelium,nomine Buſta Gallica,quoniam illic aceruatos cumulos ſuorum defunctorum ex peſtilentia uſſerant Galli. Cice. uero lib.2.de Legib. Buſtum appellauit tumbam, aut monumen-

tum.Pœna(inquit)fuit Solonis lege conſtituta,ſi quis buſtum aut uiolaſſet,aut deieciſſet.

BVTADAE,βουτάδαι,populi Attici ex Ægeide tribu: apud Steph.

BVTEO,ex accipitrum genere auis eſt,quam Græci à numero teſtiũ τριόρχην uocant. ὄρχις, enim teſticulus dicitur. Huic aui Phœmonoe Apollinis filia in auguriis principatum dedit. Buteonũ item nobilis Romæ familia fuit, ita dicta a buteone aue,quæ proſpero auſpicio in Fabii ducis naue conſedit:referente Plin.lib.10.cap.8.

BVTES,βούτης,filius fuit Amyci, Bebryciorum regis, qui ob ſæuitiam patris ab Argonautis cæſi,regno pulſus,paruo nauigio Drepanum in Siciliam confugit, ubi a Lycaſte nobili meretrice hoſpitio ſuſceptus eſt:à qua cum ob formæ, morumq; & ętatis elegãtiam diligeretur , eius concubitu uſus, Erycem filium ex ea ſuſcepit: & quoniam Lycaſte ob eximiam pulchritudinem Venus uocabatur, datus eſt locus fabulæ, Buten ex Venere filium Erycem ſuſcepiſſe.Contra Virg.lib.5.Æn.Buten a Darete iuxta tumulum Hectoris occiſum tradit. Eſt & Butes, Scytharum fluuius,cui propinqui ſunt Agathyrſi,& Samatæ.

BVTHIA,βουθία,Ioniæ oppidum,teſte Stephano,aut certe regiuncula,ut idem refert ex ſententia Theopompi.

BVTHROTVM, ſiue BVTHROTOS,pen.prod.Romanorum colonia(teſte.Pli.lib.4.cap.1.)in finibus Epiri, ad ſinum Ambracium . Ouid. lib.13. Met.Epiros ab his,regnataq; uati Buthrotos Phrygio.Ci. ad Tironem.Quinctus autẽ pater & filius Buthroti.Seruius explicans illud Vir.3.Æn.Portuq; ſubimus Chaonio,& celſam Buthroti aſcendimus arcem,inquit, Buthroti,id eſt, Buthrotium. Ex quo loco,ſi emendata eſſet lectio,uideretur Buthroti, genitiuum eſſe conciſum per Synæzeſin a nominatiuo Buthrotium: quem tamen nuſquam arbitror reperiri.Quo fit, ut apud Serui. Buthrotum legendum putem: & ita in uetuſtiſſimis quibuſdam exemplaribus ſcriptum inuenimus.

BVTHYSIAM,βουθυσίαν, magnum ſacrificium appellauere.Sueto.in Ner.Inter Buthyſiæ apparatum barbam primã poſuit. Deducitur à βου augmentatiua particula, & θυσία, quod hoſtiam, uel ſacrificium ſignificat.Plut.Buthytas appellat ſacerdotes.

BVTOS,oppidum eſt Ægypti apud Ptol.li.4.cap.5.& Pli.l.5.c.10. Stephanus alterum eiuſdem nominis oppidum in Gedroſia collocat.

BVTOMVM,βούτομον.frutex eſt in paludibus naſcens,folia ferens irinis proxima, ex una radice non ſingulos ſcapos,ſed plures ueluti uirgas mittens,ad uitilium nexus utiles.Frondibus autem boues maxime oblectantur:unde & nomen accepit. Vulgus hodie Iuncũ cabacinũ appellat: quod ex foliis eius ſportulæ texantur , quibus ficus & uuæ paſſæ ad nos afferuntur. Vide Ruel.lib.2.cap.127.

BVTRIVM,trii,oppidum Italiæ,non procul a Rauenna.Strab. lib.5.

BVTVA,à Plinio inter oppida Liburniæ recenſetur. lib.4. cap.12.

BVTVNTINENSES,populi Calabriæ in Italia,Pli. lib.3.cap.11.

BVTVBATA,ueteres uſurpauerunt pro eo,quod nugatorium eſt, & nullius ualoris.Feſtus ex Næuio.

BVTYRVM,[*Butiro*]βούτυρον,portio lactis pinguior, quæ frequenti agitatione,a ſero ſeparatur, dictum Butyrum,quaſi βοὸς τυρός,hoc eſt bubulus caſeus.Fit enim.teſte Pli. li.28.c.9.ex lacte bubulo ut plurimum. Habet aũt penultimã ſyllabam indifferentem,quamuis apud ueteres poetas non temere inuenias . Macer & Serenus corripuerunt: Sidonius uero,aliiq; nonnulli produxerunt.

BVXENTVM,πυξοῦς,oppidum Lucaniæ,quod Græci Pyxunta uocant, à buxo arbore,quæ copioſa illic prouenit.Plin.lib.3.cap.5.

BVXETVM,[*Luogo doue ſono molti boſſi*]locus buxis conſitus,πυξεών.

BVXEVS,a,um,[*Di boſſo*]πύξινος,quod ex buxo uel quod buxi colorem imitatur.Mart.dentes piceiq;, buxeiq;.

BVXIFER,πυξοφόρος,ferens buxum:ut Buxifer Cytorus, Catullo.

BVXOSVS,a,um,buxo ſimile,πυξοειδής,lignũ buxoſum.Pli.l.12.c.25

BVXVS,[*Boſſo*]πύξος,arbor exigua,ſemper uirens.producit ex ſe uiſcũ & ſemen,ſeu granum,omnibus animalibus intriſum.Lignum habet adeo durum,ut cariem non ſentiat; tã ponderoſum,ut in aqua ſubſidat.Hoc Buxum appellatur, nam in pleriſque nominibus arbores ſunt fœmin.generis,fructus uero & ligna neutri Virg.Volubile buxũ,Quandoq; tñ Buxus dicitur pro ligno. Vir.l.9.Buxosq; uocat Berecynthia mater. Ex buxo fiunt tibiæ multiforatiles,& pectines ad capillos explicandos, & pyxides ad uſus plurimos.

BVZAR.Plinio inter Indicas gentes ponuntur, lib.6.cap. 20.

BVZERI,gens Themiſcvræ regionis in Aſia. Vide Byzeres.

BVZIGEVS,mons eſt Theſſaliæ.Plin.lib.4.cap. 8.

A ANTE Y

BYBASSVS,Cariæ oppidũ Stephano, à Bybaſſo paſtore, qui Æſculapium maris tempeſtate in Cariam delatum ſeruauit.

BYBE,βύβη,Thraciæ oppidum apud Stephanum . cuius incolæ Bybi.

BYBLESIA,Cariæ regio.Herodotus lib.1.

BYBLIS,idis, filia Mileti. ex Cyanee nympha.Ouid.9.Met.

BYBLIS,βύβλις,parua maris mediterranei inſula eſt cum oppido, alio nomine Melos dicta. Ariſtoteles Zephyriam , Callimachus Mimallida,Heraclides Siphnum & Acyton uocant. Pli.li. 4.c.12.

BYBLVS,eſt Phœnices urbs,Beryto uicina, in qua Adonidis olim inſigne fuit templum.

BYCVS,Sarmatiæ Europæ fluuius,Ptol.Pomponius Buges.

BYLLIS.Illyrici oppidum,quod à Ptol.βουλλὶς appellatur.

BYMAZVS.βύμαζος,urbs Pæoniæ,Stephano.

BYRSA,[*Cuoio*]βύρσα,corium,ac tergus Græcis dicitur. Hinc arx in media Carthaginienſium urbe Byrſa appellata . Dido enim cum fratrem fugiens in Africam perueniſſet,emit ab Iarba rege tantũ ſoli,quantum taurino tergore poſſet circundare.diſſecto deinde tergore in minutiſſimas laminas, tantum loci eo circundedit, quantum arci extruendæ ſat eſſet. Ad hanc fabulam alludit Virg. li.1.Æneid.cum ait,Mercatiq; ſolum facti de nomine Byrſam,Taurino quantum poſſent circundare tergo.

BYSSVS,[*Biſſo*]βύσσος,tenuiſſimi lini genus, proximam ab asbeſto dignitatem obtinens, ex quo ſubtiliſſimæ fiunt ueſtes,quæ mulieribus olim præcipue in deliciis erant.Plin.circa Elim Achaiæ naſci credidit.Pollux uero ex India & Ægypto gigni prodidit.Philoſtratus auctor eſt,byſſum ex quadam arbore naſci , quæ altitudine populos æquat,foliis autem ſalicibus æquiparatur.Hine Byſſinus,a,um.βύσσινος, ut, Byſſinæ ueſtes, quæ lutei coloris erant,& fulgore aurum imitabantur: quandam Poſtea inuenta eſt ratio byſſum quouis colore inficiendi.

BYZANTIVM,[*Conſtantinopoli*]βυζάντιον, urbs Thraciæ,ad ipſum ſita Boſphorum,primum a Pauſania Spartanorum rege condita.poſtea à Conſtantino in maius aucta,& ſacri Imperii ſede eo tranſlata,ab illius nomine Conſtantinopolis dicta. Byzantius,a,um,adiectiuum,ut Littora Byzantia.Ouid.1.Triſt.Byzantii exules.Ci.pro domo ſua. Eſt item Byzantium, Libyphœnicum regio in Africa. quam ſic deſcribit Plin. lib.5. cap.4. Libyphœnices appellantur, qui Byzantium incolunt.

BYZERES,pe.pr.βύζηρες, Stephano, populi in Ponto,qui Strab. Byzares uocantur,olim Chalibes,deinde Chaldæi dicti. Val.Flac.5. Arg. Byzeresq; uagi. Pli.lib.6.cap. 4.Buzeros uocat.Ab his portus quidam ponti, Buzericus appellatur. Sephanus.

DE LITERA C

C LITTERA muta eſt,quæ ante n.ſequẽte uocali in eadem ſyllaba ponitur, ſed profertur ſub uoce g. ob cognationem litterarũ, ut Cnidius,Cneus. Tranſit etiam per compoſitiones , & deriuationes in g, ut quadringenti, pro quadrincenti . In ſ.ut Parco parſi. In x,Duco duxi,Nocco,noxa.

CABALACA , Albanię in Aſia oppidũ. Plin.lib.6.cap.10.

CABALES,καβαλεῖς,populi Lyciæ regionis Aſiæ.quorum regio Cabalia appellatur.Plin.lib.5. cap. 27.& Herod.lib.4.

CABALIS,κάβαλις,oppidum eſt Cabaliæ regionis Aſiæ,cuius meminit Steph.Eſt autem Cabalia Lyciæ pars.

CABALLVS,equus,*Cauallo* ἵππος,Lucil.l.2.Succuſſator terri,tardiq; caballi.Hinc Caballinus,a,um,ut caballina caro.Pli.li.28.ca.20.

CABALLINVS fons,ἱπποκρήνη,eſt in monte Helicone Bœotiæ , quẽ Pegaſus,in eo loco ſaxum feriens , aperuit. Vide Helicon.

CABASSVS,καβασσός,uel Cabeſſus,καβησσός Homero,oppidũ Cappadociæ : quod tamen alij trás Hæmum montem collocant.Appion uero uicum eſſe ait inter Tarſum,& Mazacam . Vide Steph.

CABELLIO,Narbonẽſis prouinciæ,oppidum prope Druentiã fluuiũ, & Carpentoracte.à Strabo. Caballio uocatur , uulgo Cauaillon.

CABERON,Aſiæ fluuius eſt,ut tradit Plin.lib.6.cap.23.

CABIRIA,καβειρία,oppidum citerioris Aſiæ , quod Cabirii inhabitabant.Sunt & Cabirii Bœoti populi. Vtriuſque autor Steph.

CABVLLINVM,καβύλλινον Ptol.Sequanorum oppidum ad Ararim.

CABVRA,æ,fons Meſopotamiæ.Pli.lib.31.cap.3.

CABYLE,καβύλη,urbs in Thacia.ut inquit Polybius.

CACABVS,uas æneum,in quo pulmentarium coquimus.Pl.l.23.c.6. Paulus iurecon.Inter ahenum,quod ſupra focum pendet,& cacabum non multum intereſt.nam hoc pulmentarium coquitur , in illo aqua ad potandũ caleſcit. Antiqui enim calidam & frigidam cœnis adhibebant.Apicius : Capita porrorum elixabis in cacabo nouo.

CACALIA,κακαλία,herba eſt,quæ & Leontide uocatur,in mõtibus fere naſcens,folia ferens candida,& magna.Pli.l.25.c.11.& Dioſ. lib.4.cap.108.Officinis Carui agreſte uocatur.Ruel.lib.3.c.128.

CACATVRIO,*Deſiderare di cacare*,χεζητιῶ,cacare cᷓſidero: Mar.l.11.

CACABE,es,olim appellata urbs totius Africæ celeberrima notiore

ti nomine Carthago. Vide Stepha. in dictione καρχηδών.

Cachinnor, aris, deponens, & Cachinno, as, neu. [*Ridere immoderatamente*] καγχάζω, immoderate rideo. Cic. 5. Verr. Ridere conuiuæ, cachinnari ipſe Apronius. Dicitur & de alio quouis ſono uehementiore. Accius: Sæua ſonando crepitu clanquentes cachinnant.

Cachinnatio, *Riſo diſſoluto* καγχασμὸς, diſſolutior riſus. Ci. 4. Tuſ.

Cachinnus, ſolutus riſus, καγχασμὸς, à ſono riſus fictum uocabulum. Hinc Seneca præcipit, ut riſus ſit ſine cachinno. Apud antiquos non de riſu tantum dicitur, ſed & de quouis alio ſono uehementiore. Catul. Procedunt, leuiterq́; ſonant clangore cachinni.

Cachla, Plinio lib. 25. cap. 8. herba alio nomine Buphthalmus. Vide ſupra.

Cacidiri, inter Scytharum gentes à Pli. ponuntur lib. 6. cap. 17.

Cacirini, Siciliæ populi, Latinæ conditionis, ut ſcribit Pli. li. 3. c. 8.

Caco, as, aluum exonero. Mart. Baſſe bibis uitro, carius ergo cacas. Cacatus, a, um, excrementis fœdatus. Catul. Annales Voluſi cacata charta.

Cacoethes, neutrius generis, & pen. pro. mala & præpoſtera conſuetudo. nam κακὸν malum, & ἦθος morem ſonat Iuuen. pro ambitione aſſumpſiſſe uidetur. Tenet (inquit) inſanabile multos Scribendi cacoethes. Herm. in Caſtig. Bud. in Pandec. Polit. Miſcel. ca. 49.

Cactos, κάκτος, herba teſte Pli. lib. 21. ca. 16. in ſola Sicilia naſcens. Athenæus eam eſſe credit, quæ Latinis Carduus uocatur.

Cacubalum, herba acinos ferens nigros, quæ a Latinis quòd ſtrumis medeatur, ab effectu Strumum appellat. Vide Pli. lib. 27. ca. 8.

Cacula, militis ſeruus, fuſtibus, clauisq́; ligneis armatus ad tutelam dominorum: ἀπὸ τῶν κάλων, a lignis. Plau. Video caculã militarẽ.

Cacumen, pe. pr. [*Cima, ſommità*] κορυφὴ, ſummitas cuiuſque rei: ut, Cacumina montium, Cacumina arborum. Cæſar. 7. Bel. Gal. Ramorum delibratis atque præacutis cacuminibus, perpetuæ foſſæ quinos pedes altæ ducebantur. Virg. 8. Æn. Dehinc ſumma cacumina linquunt. Cacuminare, acutum reddere. Ouid. 3. Met. ſummasq́; cacuminat aures. Hinc cacuminatus, a, um, Plin. lib. 10. cap. 52. faſtigio cacuminata.

Cacus, κάκος, filius Vulcani, qui Latium undiq; latrociniis, & incendiis infeſtabat: demum Herculis quoque ex Hiſpania, occiſo Geryone, redeuntis, & apud Euandrum hoſpitantis boues noctu cauda traxit in antrum ſuum: quas cum mane diminutas cerneret Hercules, nec quorſum erraſſent, ſcire poſſet, forte fortuna ad hoc antrum peruenit: ſed cum ueſtigia omnia foras uerſa uideret, cum reliquis abiit. abeũtibus autem ceteris, occluſæ boues aliarum deſiderio mugierunt. Hercules, audito mugitu, Caci fraudem cognouit, raptaq́; claua iratus recurrit, ſed Cacus ſpelunca fretus, in eadem ſe abſcondit, clauſis foribus ingenti ſaxo. quod Hercules uidens, ad montis cacumẽ tendit, & ad extremum deiecto ſilice, qui antri ori ſummo incumbebat, intrepide deſiliens, Cacum ſtrangulauit, bouesq; ſuas recepit. Virg. lib. 8. Sunt qui affirment hunc Cacum Euandri fuiſſe ſeruum, qui in eo loco Italiæ omnia latrocinio & incendio uaſtauerit, & ob id Vulcani filium appellatum. Ouidius fabulatur illum tricipitem fuiſſe, cum inquit: Menalio iacuit fuſus tria tempora ramo, Cacus. Veritas tamen ſecundum philologos & hiſtoricos hoc habet, hunc fuiſſe Euandri nequiſſimum ſeruum, ac furem. Ignem autẽ dictus eſt uomere, quod agros igne populabatur. Hunc ſoror ſua eiuſdem nominis prodidit, Vnde etiam ſacrum meruit, in quo ei per uirgines Veſtæ ſacrificabatur. Hæc Serui. enarrans eum Virg. locum lib. Æn. 8. Hic ſpelunca fuit uaſto ſummota receſſu, Semihominis Caci.

Cadaver, p. pr. [*Corpo morto*] τὸ νεκρὸν, καὶ νεκρὸς, corpus mortuum, à cadendo, quòd poſt mortem ceciderit. Cæſ. 7. Bel. Gal. Quid animi fore exiſtimatis, ſi penè in ipſis cadaueribus prœlio decertare cogentur? Transfertur & ad alia, ut etiam de oppidis ſolo æquatis quandoque dicatur. Sulp. Ciceroni: Tot oppidorum cadauera proiecta iacent. Seruius à cadendo deducit. Cadauerosus, a, um, quod cadaueris ſimilitudinem habet. Tere. in Hec.

Cadusii, Stra. li. 11. populi Mediæ, prope Albanos & Caſpios.

Cadena, regia fuit in urbis modum inſtructa in montibus Lycaoniæ, ut auctor eſt Stra. lib. 12.

Cadi, orum, apud Stra. li. 12. Phrigiæ urbs eſt.

Cadiscus, uaſculum quo ſuffragia colliguntur. Græce καδίσκος, diminut. à cadus. Eſt etiam Cadiſcus mons Cretæ. Pli. lib. 4. ca. 12.

Cadiuus, pe. pr. quod per ſe cecidit. Vnde Cadiua poma dicuntur, quæ non manu collecta, ſed ſua ſponte in terram cecidere, & Cadiua folia, quæ per ſe ex arboribus cadunt. Plin.

Cadmites, gemma, quam cæruleæ interdum bullæ cingunt.

Cadmea, καδμεία, auctore Plutarcho in uita Pelopidæ, arx fuit Thebana, licet nonnunquam pro ipſa ſumatur urbe. Hinc Cadmeus, a, um, idem eſt quod Thebanus: & Cadmea uictoria, καδμεία νίκη, hoc eſt Thebanorum uictoria, quod prouerbii uim habet, quoties ſignificare uolumus, tam magno conſtitiſſe uictoriam, ut non ita multum interſit inter uictoris ſortem, & uicti. Tractum eſt adagium à bello Thebano. Vide Er. in Adag. Stephanus auctor eſt, ipſam etiam Carthaginem, olim Cadmeam fuiſſe appellatam.

Cadmeis, idis, pe. pr. καδμηίς, regio eſt Achaiæ, è regione Eubœæ ſita, quæ poſtea dicta eſt Bœotia. Thucid. belli Pelop. l. 1.

Cadmia, καδμεία, corpus eſt metallicum, cuius duo ſunt genera, alterum, quod in ruinis, & montibus reperitur earum regionum, in quibus æris ſunt metalla: idq́; Cadmiam lapidoſam uocat Gale. lib. 9. Simpli. Nam reuera nihil aliud eſt, quam pyrites ærosus, ex quo excoquitur æs. Atque hoc quidem cadmiæ genus etiam Plinio cognitum fuit, qui eius ſic meminit lib. 34. cap. 1. Fit & æs e lapide æroſo, quem uocant Cadmiam. Item cap. 10. eiuſdem libri. Nanque ipſe lapis, ex quo fit æs, Cadmia uocatur. Alterum eſt genus cadmiæ, quod in ærariis officinis inuenitur, idq́; rurſus duplex. Nam quod eſt fuligine, ſiue fauilla, quæ ex fornace perpetuo egeritur, ſenſim colligitur, altioribusq́; ædium partibus, in quibus æs excoquitur, adhæreſcit, Botryitis appellatur, quòd uuæ quandam imaginem repræſentet. Alterum in fornacibus ipſis inuenitur ſupra diphryges, cruſtæ ſimilitudine, unde & Placitin appellauere. Vide Gal. lib. 9. Simpl. & Agricolam de re Metallica.

Cadmus, κάδμος, Agenoris Phœnicum regis filius, qui à patre miſſus ad quærendam Europam ſororem, iuſſusq́; ſine ea non reuerti, deſperato reditu, Thebas in Bœotia condidit. Ab huius nomine ipſæ etiam Thebæ Cadmeæ dicuntur, a Cadmo conditore. Properti. Cum tibi Cadmeæ dicuntur Pontice Thebæ. Poſtea autem a Zetho, & Amphione regno pulſus, ad Illyrios ſe contulit, ubi deorum miſeratione, & ipſe, & uxor in ſerpentis mutati ſunt. Filias habuit Semelen, Agauen, Ino, & Autonoen. Ferunt Cadmũ decem & ſex litteras è Phœnicia in Græciam detuliſſe, α β γ δ ε ι κ λ μ ν ο π ρ σ τ υ. His Palamedem Troiano bello quatuor adiecisse ξ θ φ χ. Et totidem poſt eum Simonidem Melicum, ζ η ψ ω. Aiunt quoque Cadmum hiſtoriam inueniſſe, & primum proſaicam orationem inſtituiſſe. Paulo iunior fuit Orpheo. Hæc Suidas. Apuleius uero hoc aſcripſit Pherecidi. Fertur item inueniſſe auri metalla, atque conflaturam. Hinc fit Cadmeius, a, um, per quatuor ſyllabas, καδμεῖος, ut Æmon Cadmeius. Stat. Theba. 8. Leuius Cadmeius Æmon tela rotat. Item Cadmeus, a, um, per tres ſyllabas, & pen. pro. καδμεῖος. Stat. 8. Theb. Pudeat Cadmea iuuentus. Item Cadmeis, idis, καδμηίς, fœm. gen. patronymicum à Cadmo. Ouid. 4. Met. Æquore diſtringunt ſummis Cadmeides alis. Eſt & Cadmus mons qui Laodiceæ imminet, ex quo Lycus fluuius fluit. Strab. lib. 12. & Plin. lib. 5. cap. 26.

Cado, is, [*Cadere, caſcare*] πίπτω, cecidi, caſum, proprie ſignificat corruere, uel labi. Cic. in Orat. Si ſemel conſtiterit, nunquam cadet. ponitur cum datiuo. Plau. in Men. tum dentes mihi cadebant primulum. Cum Ab. Pli. li. 16. c. 18. Impingi putes aliquas, aut rurſus ab alto cadere. Cic. per aduerbium dixit: alte enim cadere non poteſt. Cum De. Cic. de Fato: Si Daphitæ fatum fuit de equo cadere. Cum Ex. Plin. li. 17. c. 20. ſponte cadunt ex arbore. Tranſlate dixit Teren. in Ad. homini illico lacrimæ cadunt. Vir. eclo. 1. Maioresq́; cadunt altis de montibus umbræ. Idem: Cadit & Ripheus iuſtiſſimus unus, pro moritur. Item Cadere commode, opportune, pro euenire, contingere. Cadere in ſuſpicionem, in cogitationem in deliberationem, in offenſionem, pro uenire. Cadere cauſſa, uel à cauſſa: pro amittere litem. Cadere formula, pro rem ipſam per formulas non recte explicare. Cadere animum, cadere oculos, uultus, uerba, pro frangi, debilitari, opprimi. Et Ci. in Orat. uerba melius in ſyllabas longiores cadunt, pro deſinunt. Idem ad Att. cadendum in unius poteſtatem. Hinc res nobis feliciter cadere dicuntur. Ci. ad Att. Nihil mihi felicius cadere potuit, accido, decido, excido, incido, intercido, occido, concido, procido, recido, & ſuccido ſuis locis.

Caduceatores, κήρυκες, dicuntur legati pacem petentes: à caduceo quem manu geſtabant. Cato, Caduceatori nemo homo nocet. Liui. 6. Bell. Pun. Aſdrubal caduceatorem miſit.

Caduceum, κηρύκειον, Mercurii uirga fuiſſe fertur, qua ille ad diſſidia & diſcordias tollendas utebatur, à cadendo dicta, quod contentiones & bella cadere faciat. nam quẽadmodum per Feciales bella indicebantur, ita per Caduceatores finiebantur. Caduceum Ægyptii in ſpeciem duorum draconum maris & fœminæ figurauerunt, qui parte media ſui uoluminis, nodo, quem Herculeum uocant, ſibi alligantur, primisq́; partibus reflexi, in modum circuli oſcula iungunt.

Caducifer, nomen quo Mercurius uocitatus eſt. Cum enim Mercurius lyram in Cyllene monte Arcadiæ ſeptichordem ad Atlantidum numerum inſtituiſſet, quòd Maia mater eius ex illarum numero eſſet, ac non multo poſt deprehenſus fuiſſet ab Apolline boues ſuas abigere, quo facilius ueniam ab eo impetraret, Apollini

traditur conceſſiſſe,ut lyram à ſe primo inuentã prædicaret.Quã obrem Apollinem ferunt uirgam quandam Mercurio dediſſe,quã cum manu tenens in Arcadia proficiſceretur, inuentos ab eo fuiſſe dracones, duos ſimul ligatos & inter ſe mutuo pugnantes;quo uiſo,uirgam interpoſuiſſe, & dicto citius prœlium diremiſſe.Quare conſpecta,huiuſmodi uirgam pacis gratia creditum eſt eſſe cõſtitutam.Vnde factum eſt,ut legati pacis Caduceatores dicerentur,poſteriq́; eius rei exemplo Mercurio uirgam deinceps duorum draconum ſimilitudine ubique affinxerint.Huius uirgæ poteſtatem deſcribit Virg.Æneid.4.

Tum uirgam capit,hac animas ille euocat Orco,&c.

CADVCITER,aduerbium antiquum,teſte Nonio, præcipitanter.Varro:Frigidos nimbos aqua iſta caduciter ruentes.

CADVCVS,a,um,[*Caduco,mortale,fragile*] πτώσιμος, non ſolum momentaneum ſignificat,quod facile cadit, ſed & id quod cadere facit.Vnde caducus morbus,quòd correptũ faciat cadere.Firmicus lib.7.Si luna in horoſcopo fuerit inuenta,ſtultos,lentos, fatuos,& caducos efficiet.Quandoque caducus mortuus dicitur.Virg.li.6. Hinc multum fleti ad ſuperos,belloq́; caduci Dardanidæ.Caduca hæreditas dicitur, cum hæredes ceciderunt, hoc eſt, quæ legitimum hæredem non habet:& Caducarii, qui huiuſmodi hæreditatem accipiunt.Caducum,quod ſub aliqua cõditione legatum eſt. Iuuen.Legatum omne capis,nec non & dulce Caducum. Caduca auſpicia ueteres dicebant,cum aliquid in templo excidit, ueluti de manu uirgæ . Caducæ litteræ quæ obſcuriores ſunt, & uiſum prope fugiunt.Plin.lib. 13.cap. 12.

CADVENI, Sardianæ iuriſdictionis in Caria populi. Pli. lib.5.ca.39.

CADVRCVM,tentorium,ſiue culcitra,qua merces teguntur,à Cadurcis Galliæ populis,ut inquit Plinius,apud quos lini præſtantia palmam obtinet in culcitris.Iuuenalis Inſtitor hybernæ tegetis,niueiq́; cadurci. Sunt qui putent eſſe uela illa penſilia, quæ lecto obtenduntur:aut etiam tegmen quoddam quadratum,quale eſt illud ſub quo & ſacroſanctam hoſtiam geſtari, & principes in ſolennioribus pompis uehi uidemus.Iuuenalis:Violato pœna cadurco.

CADVRCI,Galliæ Aquitanicæ populi. Plin.lib.4.cap.19.

CADVS,[*Barile,botte*] κάδος,uas uinarium,quo uinum conditur,ut uult Acron.cuius prima corripitur.Mart.in Vaticanis condita muſta cadis.Continet congios decem, uel(ut alii uolunt(duodecim.

CADVSII,Aſiæ populi,inter mare Caſpium,& Pontum. Stra.li. 11.

CADYTIS,urbs Syriæ maxima. Herodoto lib.2.

CAECATVS,a,um,[*Accecato*] cæcus factus. Cice. de Cla.Ora.Rabida,& celeritate cæcata oratio.Cæcatus uitiis,Idem 4.Tuſc.

CAECIAS, καικίας,uentus qui ita flare dicitur ab Ariſtotele, non ut nubes ꝓpellat,ſed ut ad ſe uocet.Pli.l.2.c.47.uide Er. in Adagiis.

CAECILIA,genus ſerpẽtis cæci,uñ nomen accepiſſe uidet̃. Col.li.7

CAECILIVS, Epirota,libertus Attici equitis Romani,ludum grammaticæ Romæ aperuit. Primus dicitur Vir.& alios poetas nouos prælegere cœpiſſe:quod etiam Domitii Marſi uerſiculus indicat, Epirota tenellorum nutricula uatum.Ex Tranquillo.Huius etiam meminit Macrob.Cæcilius itẽ Statius,poeta comicus,quem Cic. ad Att.malum Latinitatis auctorem uocat.Volcatius tamen Comicorum palmam ei concedit.fuit natione Gallus , & Ennii contubernalis:quidam Mediolanenſem faciunt . Deceſſit anno poſt Ennium,ſepultus in Ianiculo.Euſebius.

CAECINVM,καίκινον,Stephano,oppidum in finibus Italiæ , inter Locros,& Rheginos,à Cæcino uicino amne ita appellatum.

CAECINOS,καίκινος,fluuius in finibus Italiæ,qui Rheginum agrum à Locrenſi diuidit.Plin.lib.3.cap.10.

CAECITAS,atis[*Eſſer cieco,cecità*] τυφλότης,tam ad corpus,quam ad animum refertur.Ci. de Ar.reſp. An tibi luminis obeſſet cæcitas plus,quàm libidinis?

CAECIGENVS,i,[*Nato cieco*] τυφλογενής,q cæcus natus eſt. Luc.l.2.

CAECO,as,[*Accecare*] τυφλόω,cæcum facio.Cic.4.Phil. ſpes rapiendi cæcat animos eorum.Hinc Excæco, ualde cæco,Plinius:ſi oculos attingat,excæcet.

CAECVBVM,καίκουβον, Straboni, uinum generoſiſſimum , ſic dictum à Cæcubis Campaniæ populis,apud quos naſcitur,Pli.l.4. Mart. lib.13.Cæcuba fundanis generoſa coquuntur Amyclis.

CAECVLVS, dimin. à cæcus . Eſt & nomen proprium filij Vulcani; cuius mater cum iuxta ignem ſederet,forte fortuna ſcintilla quædam in eiuſdem gremium euolauit,ex qua mulier concepit,peperitq́; filium, quem poſtea ob oculorum paruitatem,Cæculum uocauit, à quo Cæcilios ortos putant,quorum familia Romæ nobiliſſima fuit. Hic collecta multitudine poſtquam diu latrocinatus eſſet, Præneſtinam ciuitatem in montibus condidit, & cum ad ludos uicinos populos inuitaſſet, cœpit eos admonere,ut ſecum habitarent,& pro gloria iactare ſe filium Vulcani. quod cum illi nõ crederent,inuocato Vulcano ut ſe filium comprobaret,omnis illius multitudinis chorus eſt flamma circundatus. quo facto commoti omnes ſimul habitauerunt , & Vulcani filium eſſe crediderunt.Hæc Seruius in illud Virg.lib.Æn.7.Nec Præneſtinæ fundator deſuit urbis.&c.

CAECVLTO,as, ἀμβλυώττω, cæco ſimilis ſum.Feſtus: Cæcultare,eſt cæcos imitari.Pla.Numnam mihi oculi cæcultant?

CAECVM uallum,in quo præacuti pali affixi herbis uel frondibus occuluntur.Item cæcum inteſtinũ,quod inter ileon,& colon ſitum, paruo oblongoq́; uentri ſimile eſt:cæcum appellatum ab eo,quòd ingreſſum exitus aduerſum non acceperit, ſed hos tam uicinos habeat,ut plerunque in unum coire, & exitu carere uideatur.

CAECVS,[*Cieco*] τυφλός,oculorũ uſu carẽs,quaſi oculis captus.Quandoque idem eſt quod inſidioſus, tacitus,qui uideri nõ poteſt.Col. lib.1.Ex quibus ſæpe contrahuntur cęci morbi,quorum cauſas ne medici quidem perſpicere queunt. Cic. contra Rullum: Cur hoc eſt tam obſcurum, atque cæcum? Idem de Orat Res cæcæ,& ab aſpectus iudicio remotæ.Sic Virg. etiam uada cæca,& cæcos ſcopulos uocat,qui ita ſub aquis occultantur,ut oculos fallat.Transfertur etiam ad animum: ut cum aliquem cæcum eſſe auaritia,furore,amore, aut odio dicimus.Cic.pro Sext.Roſ.ipſos cæcos reddit cupiditas, atque auaritia. Sic dicimus Cæcam noctem,in qua non uidemus. Veſtigia quoque cæca dicuntur,quæ in obſcura aut incognita uia uerſantur. Virg. 6. Æn. Cæca regens filo ueſtigia. Item locus cæcus dicitur, in quo non uidemus. Cæcæ foſſæ,cæci aditus,qui ſunt obſepti.Hinc Cæcitas oculorum,tam animi,quam corporis orbitas.

CAECVTIO,[*Veder poco,eſſer bornio*] ἀμβλυώττω,parum uideo , & cæcutiẽs,quaſi ſemicæcus. Var. Verum oculi mihi cæcutiunt?

CAEDES,dis,[*Vccisione*] φόνος, mors ferro, aut alia ui illata,præſertim ab eo,qui occidere, aut ferire uolebat. Cic.in Bruto:Nã cum in ſilua Scantia facta cædes eſſet. Oui.8.Met. Modo uulnera fratrum Ante oculos mihi ſunt,& tantæ cædis imago.Inde dicimus aliquem commiſiſſe cædem.

CAEDITIAE TABERNAE,dictæ ſunt à Cæditio quodam, qui eas in uia Appia ædificauit.

CAEDO,is,cecidi,cæſum,uerbum actiuum,p.pro. [*Percuotere*] πλήττω,τύπτω,μαστιγόω,percutio,ferio,uerbero.Ter. And. Verberibus te cæſum in piſtrinum, Daue,dedam. Interdum idem quod amputo uel abſcindo.Cic.3.de Diuin.Arbores ſimul cum luna ſeneſcentes tempeſtiue cædi. Et paulo poſt:Qui robur illud cecidit, dolauit,inſcripſit.Item occido.Virg.2.Æn.Cæduntur uigiles.Ponitur quandoque pro immolare, ut apud eundem:Cædunt binas de more bidentes.Item pro frangere.Cice.3.Ver.Cædere ianuam ſaxis inſtare ferro. Cædi teſtibus, apud eundem ad Q. fratrem,eſt teſtium multitudine urgeri, premi, conuici. Huius compoſita ſunt, Abſcido,Concido,Circũcido,περιτέμνω, Decido, Excido, Incido, Intercido,Occido,Præcido, Recido,& Succido,quorum pen. producitur.At Cedo ſine diphtongo,χωρέω, ceſſi præteritũ,& ſupinũ ceſſum facit,multaq́; ſignificat . Nam quandoque Cedere ſignificat abire,& locũ uictori dare.εἴκειν.Cic.Cũ quidẽ exercitus noſtri,imperatoreſq́; ceſſerunt.Quandoq; diſcedere, euitare atq; ſubtrahere. Plaut.Cedamus imbri. Hinc Cedere iræ , ὑπείκειν τῷ θυμῷ,dicimus dare locum iræ, & quaſi ab ira diſcedere. Cedere bonis,diſcedere à bonis,& quicquid noſtrũ erat tradere creditori.ἐξίστασθαι τῶν ὄντων.Cedere iuri, diſcedere à iure,ius quod habemus alteri tradere:quod & de iure cedere,dicimus. Cedere item eſt in ius alicuius uenire:ut, Cedũt mihi ea bona,id eſt,in ius meum ueniunt. Et cum accuſatiuo mediante in. Hieronymus ſuper Matt.Ita fiebat,ut oblatio liberorum ſub occaſione templi & Dei in ſacerdotum lucra cederet.Rurſus cedere ponitur pro dare.cedite manus ueſtras,meaſq; accipite.Pro concedere, obſequi,non repugnare,παραχωρεῖν.Virg.2.Æn. Cedo equitem,nec nate tibi comes ire recuſo.Pro ſuccedere, ſeu in ſortem contingere. Idem Ceſſerit Auſonio ſi fors uictoria Turno.Pro incidere.Plaut. Aul. In hoſtem abſolutus cedas. Inuenitur & cedo imperatiuum, dic, φέρε εἰπέ,nec habet aliam perſonam , niſi tantum Cedite pluraliter,habetq́; primam correptam. Ter.in And.Cedo,cuium puerum appoſuiſti hic ante ianuam.Ci. in Cato. Cedo, qui ueſtram remp. tantam amiſiſtis? ideſt dic.Teren.in Phorm. poſuit pro da. Quin tu mihi argentum cedo. Phor.Imo uxori tu cedo. Cedere diem.χωρεῖν τὴν ἡμέραν,inquit Vlpianus ſignificat incipere deberi pecuniam:ſicut uenire diem,ſignificat cum diẽ ueniſſe,quo pecunia peti poſſit.Cedere è uita,eſt mori.Cic.de Clar.Ora.Hortenſius è uita ceſſit. Hinc Abſcedo, Accedo, Cõcedo, Decedo,Diſcedo,Excedo, Incedo, Intercedo,Præcedo,Procedo, Recedo,Retrocedo,Secedo,& Succedo.

CAEDVA SILVA,[*Selua da tagliare*] κειρομένη ὕλη, à cædendo dicta, quæ ſcilicet religioſa nõ eſt,ſed quoties opus eſt,ad ignis,uel ædificiorum uſum cæditur.Plin.lib.13. cap.4. Cæduæ palmarũ ſiluæ. Contra incidua ſilua dicitur,quæ non cæditur. Eiuſmodi erant lu-

ci religioſi,quos uiolare nefas erat,qualē deſcribit Lucanus Pharſaliæ ſuæ lib.3.Lucus erat longo nunquam uiolatus ab æuo.

CAELAMEN,inis,[*Intaglio*]γλυφὴ,cælatura.Ouid.13. Metam. Neque enim clypei cælamina nouit.

CAELATOR,oris,γλυπτὴς.Quinct.lib.2.cap.4. Cælator cælum deſiderat,& pictor penicilla.Argenti cælatores.Pli.lib.34.cap.8.

CAELATVRA,[*Intaglio*]γλυφὴ,ars cælandi,aut ipſa ſcalptura & inciſio.Plin.lib.35.cap.12.

CAELEBS,[*Huomo,ouer donna non maritati*]ἄγαμος, ἤθεος, generis communis,uir ſine uxore,aut mulier ſine marito uiuēs.dictus cælebs(ut inquit Hieronymus)quòd cælo dignam uitam agat, qui coitu careat.Auguſt.Cælebs qui non habet uxorem, uel quæ non habet maritum,qualia ſunt numina in cælo, quæ abſque coniuge ſunt,ſi agapetas non attendamus. hi accipiunt cælibes non tā pro uxore carentibus,quam pro caſtis.& omni Venere abſtinentibus. Sed proprie dicitur cælebs, qui uxorem non habet, etiam ſi concubinas habeat.nam cælebs & maritus contraria ſunt. Martial. lib.12.Corrumpis ſine talione cælebs.Hoc eſt,corrumpis alienas uxores,cum ipſe uiuas in cælibatu,nec habeas uxorem, quam illi uiciſſim poſſint corrumpere.Cic.de Legib.Cælibes eſſe prohibeto.Inde dicimus torum cælibem,& uitam cælibem, actam in cælibatu.Ouid.Quæ ſi non fuerat,cælebs te uita deceret.

CAELESTIS,ſte,[*Celeſte*]οὐράνιος, diuus, diuinus, è cælo exiſtens. Virg.1.Æne.Tantæ'ne animis cæleſtibus iræ?Liu.4.ab urb. Siccitate eo anno plurimum laboratum eſt: nec cæleſtes modo defuerunt aquæ, ſed terra quoque ingenito humore egens. Cæleſtes etiam ſubſtantiue dicimus pro cælitibus,& diis ſuperis.Cic.6.Philip.Quid eſt,quod de uoluntate cæleſtium dubitare poſſimus?

CAELESTINI,populi Vmbriæ ſunt,qui à Plinio lib.3.ca.14. in ſexta Italiæ regione collocantur.

CAELIA,potus genus ex frugibus confecti: cuius meminit Plinius lib 22.cap.25.

CAELIBARIS HASTA,dicebatur qua caput nubentis comebatur, q̃ in corpore gladiatoris occiſi ſteriſſet,ut ſicut illa cōiuncta fuerat cū corpore gladiatoris,ſic cū uiro noua nupta eſſet copulata.Feſt.

CAELIBATVS,us,ἀγαμία,pro uita,quæ agitur ſine uxore.Suet. Verū amiſſa uxore Lepida,duobusq; ex ea liberis,manſit in cælibatu.

CAELICOLA,[*Habitatore del cielo*]οὐράνιος,qui uel quæ cælum habitat.Virg.2.Æne.Me ſi cælicolæ uoluiſſent ducere uitam.

CAELIFER,οὐρανοφόρος,Atlantis epithet on eſt,quem poetæ ob inſignem aſtrologiæ peritiā finxerunt ſuſtinere cælum.Virg.6. Æne.

CAELITES,cælitum,pe.cor.[*Dei celeſti*]οὐράνιοι,dii cæleſtes,qui cælum inhabitant. Cælum autem appellabant ueteres,illam mundi partem quam nos æthera,ſiue æthereum mundum uocamus: hoc eſt omne illud,quod eſt ſupra elemētum ignis,unde Solem & Lunam,& ceteros planetas inter deos cæleſtes numerabāt: Ci.2.de Diuin.Ego deum genus eſſe ſemper dixi,& dicam,cælitum. Legitur:& apud Ouid.5.de Ponto,ſingulare Cælite: Quale tamen potui de cælite, Brute, recenti Veſtra procul poſitus carmen in ora dedi. Vbi uocat Auguſtum cælitem.

CAELITVS,pen.cor.[*Dal cielo*]οὐρανόθεν,aduerbium ſignificat è cęlo:ſicut diuinitus à Deo.Hierony.Tandem cælitus inſpiratus.

CAELIVS,mons urbis Romæ ex ſeptem:à Cælio Vibeno, nobiliſſimo duce Thuſco,dictus, quòd Romulo aduerſus Latinum regem cum auxiliaribus uenerit: à quo Cælimontia, aut Cælimontana porta.Hunc montem Tul.Hoſtil.urbi addidit,ibiq; ipſe habitauit, quò frequentius habitaretur,ut inquit Liuius. Fuit & Cælius nomen patris Saturni.

CAELIVM,oppidum Calabriæ,non procul à Brunduſio.Pli.li.3.c.11.

CAELIVS, orator acerrimo ingenio fuit, diſcipulus Ciceronis, de quo extat illud Quinctiliani elogium, Longiore illum uita,& meliori mente dignum fuiſſe. hic poſtea ab Atratino quodam accuſatus, quòd cum Catilina conſpiraſſet in perniciem reip. quodq; aurum à Clodia Clodii ſorore extorſiſſet,eiq; uenenum propinaſſet,defenſus eſt à Cicerone elegantiſſima illa oratione, quæ hodie quoque habetur in manibus.

CAELO,as,[*Scolpire,intagliare*]γλύφω,ſculpo, aliqui tamen ſcribūt ſine diphthongo.Cic.1.de Diu. Hanc ſpeciem Praxiteles cælauit argento.Virg.Cælataq; in auro fortia facta uirum. A quo Cælata uaſa dicuntur, quæ ueteres Ancæſa uocabant, quòd circuncidendo fiant:& Cælum.γλυπτήριον,ipſum inſtrumentum, quo quippiam cælatur. Plin.lib.33. conſtruxit hoc uerbum inſtar eorum, quæ precium ſignant.L.Craſſus(inquit)orator duos ſcyphos habuit Mentoris artificis manu cælatos.

CAELLO,cællis,[*Percuotere,rompere*]πλήσσω, τύπτω,diphthongo,& gemino ll,ſcriptum uerbum antiquum, & quo ſolum in compoſitis utimur,ſignificat percutio,aut frango. Præteritum facit Ceculi,uel Culſi.& ſupinum Culſum.Hinc Percello,Procello, & Recællo.Percællo idem quod percutio, pulſo, & frequenter ad animum transfertur. Terent.in And.Perculſit illico animum. Procællo,idem eſt,quod Propello,uel euerto. Inde Procella. Item Recællo idem quod reclino.Eſt & Cello,de quo uide infra.

CAELOS,Thraciæ portus apud Plin.lib.4.cap.11.

CAELVM,[*Scalpello*]γλυπτήριον,γλύφανον,inſtrumentum quo utuntur argentarij,dum uaſa ſculpunt,aut quo ſcalptores,aut ſtatuarij utūtur in ligneis,aut lapideis ſimulachris ſcalpendis. Vnde eſt illud: Cælo fabricata Myronis. Cælum item [*Cielo,*] οὐρανὸς, uno nomine dicitur,tota illa mundi pars, quæ eſt ſupra elemētum ignis, quam philoſophi Æthera appellant:ita dictum à celando, hoc eſt, occultando:quod inferiora omnia celet, & tegat: ſiue a ſtellarum imagine, quæ in eo quodammodo cælata apparent. Ambro. lib. Hexa.Cælum,quòd impreſſa ſtellarum lumina habeat, quaſi Cælatum appellatur:ſicut argentum, quod ſignis eminentibus refulget,cælatum dicimus.Varro Cœlum,quaſi κοῖλον, hoc eſt cauum, dictum putat: & ſic per œ, diphthongum ſcribendum uideretur. Cic.pro Pompeio:Pompeium omnes,ſicut aliquem non ex hac urbe miſſum,ſed de cælo lapſum intuentur. In cælo eſſe metaphoricωs dicitur, pro eo quod eſt, numeris omnibus felicem eſſe, & ſummis laudibus celebrari, ὑπερευδαιμονεῖν. Item in cælum ferre, uel tollere,eſt ſummis honoribus afficere.Cic.Atti.lib.3. Salaminij nos in cælum decretis ſuis ſuſtulerunt.De cælo detrahere, eſt de ſummo honoris gradu deturbare.Cic.6. Phil.Collegam de cælo detraxiſti. Philoſophi decem cælos eſſe dixerunt, quorum ſeptem à planetis appellauere:octauum,ſidereum,ſeu ſtellatum :nonum uero,cum neſcirent cuius conditionis eſſet, uocauerunt cælum aqueum cryſtallinum'ue,non à frigiditate, ſed tranſparentia, quòd per illud ſidera appareant,& pelluceant. Decimum locum ſibi uendicat cælum illud,quod ultimum philoſophi putantes, Primum mobile uocauerunt. Vndecimum Cælum beatorum ſedes ab Ethnicis philoſophis ignoratum: quod iccirco Theologi Empyreum uocauerunt,non quòd colore, ſed ſplendore, & claritate ceteris antecellat. Sunt igitur undecim cæli, ſcilicet cælum empyreum,primum mobile,cælum cryſtallinum,cælum ſtellatū, cælum Saturni,cælum Iouis,cælum Martis,cælum Solis, cælum Veneris,cælum Mercurij, & cælum Lunæ. Hæc fuſius tractantur in li.de cælo ab Ariſtotele. Cice.4.Tuſc.Cælum hoc,in quo nubes, imbres,uentiq; coguntur, quod & humidum, & caliginoſum eſt propter exhalationes terræ. De cælo ici,eſt fulmine afflari. Cic. lib.2.de Diuin.Summanus de cælo ictus. De cælo ſeruare,eſt cæli ſtatu obſeruato,auſpicia nunciare. Auſpicia enim non niſi ſereno cælo,rata erant:contrà fulmine,aut pluuia turbabantur. Cice. in Vatin.Quod eo die ſcires de cælo eſſe ſeruatum. Pl.li.11.c.37. Cælum capitis,cranium uidetur appellaſſe, eo quòd caput totum eo tegatur,ut inferiora hæc cælo. Hoc(inquit) eſt uiſcerum excelſiſſimū,proximumq; cælo capitis,ſine carne,ſine cruore, ſine ſordibus. Interdum Cælum ſumitur pro aere. Virg. Vbi Serui. Cæli: id eſt aeris.Lucret.In hoc cœlo,qui dicitur Aer.Pli.lib.2. Et hoc cælum appellauere maiores,quod alio nomine Aera. Hinc grandines ſunt,& pruinæ,imbres,procellæ,turbines uentorum.

CAELVM, antiquiſſimum deorum fingunt poetæ, qui, terra ſorore in matrimonium ducta, Saturnum, Bætillum, Dogana, & Atlanta genuit. A cuius nomine ſupremum corpus Cælum dicunt fuiſſe appellatum.

CAEMENTARII,[*Muratori*]cæmentorum,hoc eſt,ædificiorum,quæ ex lapidibus ſunt ſtructores,quos fabros murarios appellant.

CAEMENTITIVS,a,um,ex cæmento.ut parietes cæmentitii. Vitru. lib.2.cap.8.parietibus cæmentitijs altitudines extructæ.

CAEMENTVM,χάλιξ,à cædo,ut quidam putant. Sunt enim cæmenta,omnis rudior materia, qua ædificia conſurgunt, quales ſunt rudes lapides nulla arte ad ædificium accommodati, aut politi, ſed quales inueniuntur temere congeſti. Fodinas quoque ruſtici Campaniæ Cæmentarias appellant.Liui. cæmenta non calce durata erant,ſed interlita luto. Aliquando ponitur pro ipſo opere: id eſt ædificio,quod ſtructo lapide erigitur. Pli. Pallidius lapis in cæmento raro utilis.

CAENE,κατὰ Ptolemæo,ſinus Laconici oppidum, non procul à Tænaro promontorio.Hinc Cænites portus, apud Pli.lib.4. Cæneus Iupiter.Ouid.Cæne item parua quædam inſula in mari Siculo, in Africam uerſa.Pli.lib.3.cap.8.

CAENEVM,promontorium Eubœæ ad Septentrionem.Pli.li.4.c.12.

CAENEVS,Elati filius,à prima ætate puella fuit forma uenuſtiſſima. adeo ut Neptunus illius forma tractus, cum ea concubuerit, in mercedem autē concubitus petiit illa,ut in uirū mutaretur,& eſſet inuulnerabilis: quod factum eſt. Ceterum cū poſtea Cæneus ſuperbia elatus contemptis diis,iuberet Lapithas,quibus imperabat,per haſtam ſuam iurare, Iupiter illius ſuperbiam ultus eſt. nā pugnans cum centauris,cum ferro uiolari non poſſet,tanta arborum mole oppreſſus eſt,ut uiuus ſub terram detruderetur, atque

hoc modo interiit. Poſt mortem autem in auem mutatum dicit Ouid.lib.2. Meta.uir quondam,ſed auis nunc unica Cæneu.Virg. lib.6.Æneidos.Poſt mortem in ſexum rediiſſe dicit.

CAENICA,Thraciæ regio,Plin.auctore lib.4.cap.11.

CAENINA,à Pli.inter Latii oppida nominatur,lib.3.cap.5. Liu.lib.1.

CAENITES,Achaiæ portus non procul à Saronico ſinu.Pli.li.4.ca.5.

CAENIS,καινὶς,Italiæ promontorium, quod aduerſum habet Pelorum in Sicilia.xij.ſtadiorum interuallo.Pli.lib.3.cap.6.

CAEPE,gen.neu.& indeclinabile,[*Cipolla*]κρόμμυον,à capitis magnitudine dicitur.Pli.lib.19.cap.6.Ergo omnibus annis ſeparatim ſemen cæpe cauſſa ſeritur,ſeparatim cæpe ſeminis. Dicitur & Cæpa,cæpæ.Ouid.4. Faſt. Cædenda eſt hortis eruta cæpa meis. Inuenitur etiam ſecundum Priſcia.Cæpitius,a,um, & Cæpitium ſubſtantiuum,pro ex genere cæparum. Cæparum plura ſunt genera, nobiliſſima Aſcalonia,ab Aſcalone oppido Iudææ.Nam(ut refert Strab.lib.16.Aſcalonenſium regio præcipue fert cæpas.Col.Pompeiam,uel Aſcaloniam cæpam eligito.Cæpa oculos mordet:unde à Græcis nomen impoſitum κρόμμυον, quaſi pupillam oculi comprimi cogeret, ſicut ſcribit Ariſtot. in Problem. ideo Lacrymoſa dicitur à Columella.

CAEPORI,Hiſpaniæ citerioris populi ſunt,Pli.lib.4.cap.20.

CAEPVLA,diminutiuum à cæpa.Pallad.Hoc menſe cæpulas ſeris.

CAERE,καιρὴ Stephano,neutro genere, & indeclinabile, urbis inſignis nomen in Etruria,quæ olim regionis totius caput fuit. Hanc quondam Agyllam nominatam,& à pelaſgis è Theſſalia profectis conditam ferunt.Deinde uero Lydis,quos poſtea Tyrrhenos nominauerunt,aduerſus Agyllinos bellum gerentibus, cum quidam murum ſubiens,urbis eius nomen percontatus fuiſſet, eiq; à Theſſalo quodam de muro χαῖρε reſponſum eſſet eo ueluti omine à Tuſcis accepto,captam poſtea urbem,mutato priori nomine, Cære uocauere. Verum tam ſplendidæ,tamq; glorioſæ ciuitatis, Strabo lib.5.aſſerit,uix ulla ſua ætate extitiſſe ueſtigia: & ſolo uicinorum balneorum nomine,quę Ceretena dicebantur,fuiſſe celebratam. Feſtus:Cæremoniarum cauſſam aliqui ab oppido Cære dictã exiſtimant. Declinatur & Cæres,itis,pen.obliquorum cor. Virg. Eſt ingẽs gelidum lucus prope Cæritis amnem. Legitur & ablatiuus Cærete,pen.pro.tanquam à nominatiuo Cæres,etis.Virg.10. Æne. Qui Cærete domo, qui ſunt Minionis in aruis. Quanquam non deſunt,qui Cærete ibi adiectiuum eſſe contendant. Ab hoc oppido Cærites tabulæ appellatæ ſunt,in quas Cenſores referri iubebant,quos notæ cauſſa ſuffragijs priuabant. nam urbe à Gallis capta, cum Cæretani eos, qui una cum ſacris, æternoq; Veſtæ igne ad ſe profugerant,comiter hoſpitio ſuſcepiſſent, Romani deinde reſtituta in ſtatum meliorem urbe, ſatis malignam illis gratiam retulerunt.nam ciuitate quidem eos donauerunt, ſuffragij autem ius eis non conceſſerunt.hinc factum eſt,ut cum aliquem ignominia & contumelia dignum uolumus ſignificare, Cærite cera cum dignum eſſe dicamus.

CAEREMONIAE,pen.cor.[*Cerimonie*] θρησκεία τελεταί,uel ab oppido Cære,uel à carendo dictæ ſunt.nam urbe à Gallis capta, cum Veſtales uirgines ſimulacra deorum ex hoſtibus erepta traducerent, in oppidum Cære potiſſimum conuenere,ubi benigne fuerũt hoſpitio ſuſceptæ, donec à Gallis ciuitas p Camillum liberata fuit. In cuius beneficij memoriam Romani præſtiterunt, ut omnis diuinus cultus Cæremoniæ,à Cære diceretur. Liu.lib.5.ſcribit, L. Albinũ de plebe uirum,uirgines ſacerdotes, ſacraq; plauſtro Cęre inuexiſſe,unde Cæremonijs ſit enatum nomen. Macrob.lib.2. cap.3.innuit Cæremonias à carendo dictas. Seruius Sulpicius(inquit)Religionem eſſe dictã tradidit,quæ propter ſanctitatem aliquam remota & ſepoſita à nobis ſit. quaſi à relinquendo dicta, ut à carendo Cæremonia. In quo exemplo illud notandum eſt, dici etiam Cæremonia in ſingulari.Cęſ.7.bel.Gal.Quod more eorum grauiſſima cæremonia continetur.

CAERETVM, Vmbriæ oppidum inter Spoletum ac Nurſiam, à quo Cæretani appellantur, totum orbem uano quodam ac turpi ſuperſtitionis genere ludificantes: ob quam cauſſam fere continue peregrinantur.

CAERVLEVS,a,um,κυάνεος, quod cæli puri, & nubibus uacui colorem imitatur:quaſi cæluleus. unde & mare, quod à cælo colorem ſuum accipit,proprie Cæruleum dicimus.Virg.12.Æne. Quæ cæruleo ſunt numina ponto.Sic etiam Cic.lib.1.de Nat.Deo. Neptuni oculos dixit eſſe cæruleos,ad maris colorem reſpiciens.

CAERVLEVM,arenæ genus eſt, quæ in auri atque argenti metallis naſcitur pictorum uſui.Plin.lib.34.cap.12.& 13.

CAERVLVS,a,um, pe. cor. θαλασσινὸς,Cæruleus.Catul.Cærula uerrentes abiegnis æquora palmis.& apud Virg.lib.10. Æneid.Freta cærula.Cærulum ſubſt.ſeu potius in plu.num.Cærula,pro mari accipitur apud poetas.Virg.3.Æne.& Cærula uerrunt.

CAESA,quæ & inciſa uocantur,ſunt particulæ orationis, quas Græci κόμματα uocant:differuntq; à membris, quæ Græci dicunt κῶλα. Membrum enim eſt pars periodi ex pluribus uerbis abſolute aliquid ſignificans,hoc modo: Etſi uereor iudices, ne turpe ſit pro fortiſſimo uiro dicere incipientem timere. Cæſum autem pars orationis eſt,ex duobus,aut pluribus uerbis, nondum quicquam abſolute ſignificans,hoc modo: Etſi uereor iudices, ne turpe ſit. Cæſa oratio dicitur, cum non efficiuntur membra ex connexione uerborum,ſed ſingula uerba aliquid ſignificantia proferũtur, hoc modo:Quis eſt ille Gellius?armiger Catilinę,ſtipator tui corporis,concitator tabernariorum,latrator fori.Veteres etiam cæſa uocabant,quæ poſtea geſſa dicta ſunt:quæ erant tela Gallis peculiaria,ſicuti Romanis pila,& Macedonibus ſariſſæ. Varro: Qui gladijs cincti ſine ſcutis,cum binis cæſis eſſent.

CAESAR,καῖσαρ,cognomen Iuliorum eſt.ille enim, qui primus Cæſaris nomen adeptus eſt,ab eo dictus fertur,quòd cęſo matris utero fuerit natus:uel ab elephanto in pugna occiſo,qui linguæ Maurorum Cæſar appellatur: uel quod oculis cæſijs, hoc eſt, glaucis fuerit:uel à cæſarie,cum qua natus proditur.Iulius autem Cæſar, qui primus dictaturam perpetuam inuaſit, omnem Galliam quæ à ſaltu Pyreneo,alpibusq; & monte Gebenna, fluminibusq; Rhodano & Rheno continetur,nouem annis in prouinciæ formam redegit.Germanos,qui trans Rhenum incolunt, primus Romanorũ ponte fabricato aggreſſus,maximis affecit cladibus.Aggreſſus eſt & Britannos,ignotos antea,ſuperatisq; pecunias & obſides imperauit,Deinde cum obtinere non potuiſſet, ut ſui abſentis in conſularibus comitijs ratio haberetur,arma in patriam conuertit:Põpeioq; Italia pulſo,in Hiſpaniam tranſgreſſus, ualidiſſimas Pompeii copias,quæ ſub tribus legatis,M. Petreio, L. Afranio, & M. Varrone erant,ſuperauit.Pompeium in campis Pharſalicis prœlio ſuperauit.Ptolemæum in Ægypto ſubegit. In Africa deuicit Scipionem & Iubam,in Hiſpania liberos Pompeii. Triũphauit quinquies,primum de Gallia,poſtea de Alexandria, deinde de Ponto, de Africa,& de Hiſpania.Liberatiſſimus fuit omnium, & maxime poſt hos triumphos.de quibus Sueto.

CAESAREA,pen.pro.καισάρεια Stephano, urbs Palæſtinæ in littore maris magni,quæ turris Stratonis uocabatur:ſed poſtea ab Herode in honorem Cæſaris nobilius ædificata,Cæſarea eſt appellata: Altera Cæſarea Philippi, à Philippo Herodis filio in honorem Cæſaris ad radices montis Lybani ædificata.Tertia Cappadociæ, ſic à Tiberio nominata, pulſo Archelao, cum ante Maza diceretur.Euſe.Quarta Mauritaniæ,nobili portu inſignis, ante Iol uocitata:quam cum Iuba Ptolemæi pater muniret, Cæſaream appellauit.Strabo lib.17.

CAESARAVGVSTA,καισαραυγοῦστα,urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis: quã Strabo Auguſtam Cæſaream nominat:antea Numantia dicta, teſte Pomponio. Vulgus Hiſpanorum Saragoſſam uocat.

CAESAREVS,a,um,ut,domus Cæſarea,Ouid.1.Triſt.Eleg.1. Vultus Cæſarei,idem 2.de Pont.Ele.8.Et Cæſarianus,a,um.Ci.ad Att.l.16.

CAESARIES,riei,coma,κόμη,à crebra cæſione: ideoq; proprie uirorum eſt.Plaut.in Mil. Vide Cæſaries quàm decet. Cæſaries promiſſa,id eſt longa,Liui.lib.28. Vnde cæſariati, comati dicuntur. Plautus in Mil.

CAESARIENSES,Ioniæ populi,in Epheſiorũ cõuentu. Pli.li.5.c.29.

CAESARIVM,Ægypti emporium eſt.& receſſus quidam.Strab.li.17.

CAESAROBRICENSES,Luſitanicæ Hiſpaniæ populi.lib.4.cap.22.

CAESENNA,urbs Flaminiæ prouinciæ: quòd exiguo amne cæſa, i. diuiſa ſit:uel quòd ager eius duobus fluminibus, Sapi, & Rubicone diuiſus.

CAESENNATES dicti ſunt,Cæſennã habitantes, & Cæſennaria uina.

CAESIM,κοπτικῶς, τμητικῶς, ſignificat cædendo, ſiue per inciſionem gladij:ut Punctim pungendo. Liuius lib.22. Hiſpano punctim magis,quam cæſim aſſueto petere hoſtem.Col.lib.5.Maior pars operis ductim potius,quam cæſim facienda:id eſt,cum maturitate potius,quàm uno impetu. [*A pezzi,à minuto,di taglio*]

CAESITIVM,tij, linteolum erat purum & candidum: dictum quòd oras circunciſas haberet.Plau.in Epid. Linteolũ cæſitiũ. Ex Non.

CAESIO,onis,[*Tagliatura*]inciſio.Colu.lib.4.cap.33.

CAESIVS COLOR,γλαυκὸν χρῶμα,oculorum proprius eſt, quem & Felineum à felium oculis nonnulli appellauerunt. Eſt autem hic color ſubuiridis,igneo quodam ſplendore intermicans: qualem in leonis oculis potiſſimum conſpicimus.Cic.1.de Nat.Deo.Cæſios oculos Mineruæ,cæruleos Neptuni.

CAESONES,qui cæſo matris utero nati ſunt.Plin.lib.7.cap.9.

CAESPES,[*Ceſpite,ceſpuglio*]βῶλος,gen.maſc. à cædo, & ſignificat terram cum herba auulſam,Virg.1.Eclo.Pauperis,& tuguri congeſtum cæſpite culmen.Ex cæſpite agger caſtrenſis fit. Luca.lib. 1.Et ſubitus rapti munimine cæſpitis agger Præbet ſecuros intra tentoria ſomnos.Docet Veget.lib.3.Qua altitudine, ac latitudine caſpes circumcidi debeat.

CAESPI-

CAESPITICIVS, a, um, ex cęſpitibus, unde tribunal cæſpiticium ſuggeſtum ex cæſpitibus factum. Flauius Vopiſcus: Concurſus ad cæſpiticiũ tribunal. Aræ cæſpiticiæ, ex ceſpite cõgeſtę. Iulius Capit.

CAESPITO, as, [*Scapucciare*] pen. corr. πταρχάφορος βαδίζω, pede aliquid percutio, quo quaſi ruere cogaris: ut ſit cæſpitare, quaſi ad cæſpitem offendere. Vnde cæſpitatores equi, qui ſæpe in cæſpitem uel lapidem impingunt.

CAESTRVM, inſtrumentum, quo ebur cauatur. Plin. lib. 35. cap. 11.

CAESVLLAE, à uetuſtiſſimis dicti ſunt, qui cæſis ſunt oculis. Feſtus.

CAESVRA, ræ, [*Taglio*] διακοπή, propriè inciſura. Plin. lib. 17. tempeſtiuam ha bet cæſuram. Cæſura item in carmine dicitur, quum in medio uerſu uox pronũciantis quaſi inciditur, pedis alicuius principio finem dictionis terminante. Hæc quadriſariam diuiditur, alia Penthemimeris dicitur, ſiue ſemiquinaria: alia Hepthemimeris, ſiue ſemiſeptenaria: tertia Trochaica: quarta Bucolica. Penthemimeris eſt, cum poſt duos primos pedes ſuperans ſyllaba inuenitur, quæ dictionem terminet: ut, Arma, uirumq; cano: & Italiam fato: habet enim ex quinque dimidium. Hepthemimeris eſt, cum poſt tres pedes ſimiliter ſyllaba dictionem terminans inuenitur: ut, Arma, uirumq; cano Troiæ. Continet enim ſeptenarij medietatem. Trochaica eſt, cum poſt duos pedes trochæus partem orationis perficitur, Nil noſtri miſerere. Bucolica, cum poſt quatuor pedes ſyllaba ſuperat in partem orationis deſinens, & inuenitur trochæus partem orationis terminans: ut, Omnia uincit amor, & nos cedamus amori.

CAESVRATIM, [*Breuemente*] συντόμως, breuiter, per cæſuras commata, utitur hac uoce Sidonius in epiſtola ad Claudianum.

CAESTVS, us, πυγμή, genus clauæ pilas plumbeas loris bubulis appenſas habens, quo Daretem, & Entellum pugnaſſe legimus, à cædendo dictum. Virg. lib. 5. Sin crudo fidit pugnam committere cæſtu. Ceſtus uero ceſti, ſine diphthongo ſumitur pro cingulo, & zona illa uirginea, quam maritus prima nocte diſſoluebat, & eſt ſecũ. gen. quamuis & maſc. reperiatur: à uariis punctis ſic dicta. κεντεῖν enim pungere eſt, & picturare. unde cingulum illud Veneris, quo ipſa Martem, & Iuno Iouem conciliabant, à poetis ceſtus, κεστὸς, dicitur. Mart. Vt Martis reuocetur amor, ſummiq; tonantis, A te Iuno petit ceſton, & ipſa Venus. Sed & lorum, aut opus interpunctum, acu'ue pictum, communè ornamentum fœminarum, ceſton Græci uocant. Proinde Celſus Africanus, contra quem ſcripſit Orige. 24. libros edidit, quos à rerum uarietate κεστοὺς appellauit. Hinc inceſtus: & ceſtillus diminutiuum. De Veneris ceſto uide multa apud Homer. lib. 14. & eius interpretem Euſtathium.

CAESVS, a, um, Cic. pro Cluen. hoſtia cæſa.

* CAETERA, Cæterum. Vide cetera, ceterum; nam multis uſos diphthongis ueteres, præter eas, quibus hodie utimur, conſtat. Cur autem hæ nunc uſurpari deſierint, hic commemorare non libet.

CAETOBRIX, Luſitaniæ urbs, alio nomine Cezimbria. Ptol. li. 2. c. 5.

CAIANVS, a, um. Stat. lib. 4. Sylu. Emptum plus minus aſſe Caiano.

CAICVS, fluuius Myſiæ, in Theutrania naſcens, & per campum ſui nominis in Elaiticum ſinum defluens. Vir 4. Georg. Myſuſq; Caicus.

CAIETA, nomen mulieris Troianæ, quam alii Æneæ, alii Aſcanii, alii Creuſæ nutricem faciunt. hanc Æneas ab inferis reuerſus fato ceſſiſſe inuenies, eam non longe à Baiano ſinu ſepeliit: ibiq; & urbem condidit, quam una cum adiacenti portu Caietam dixit. Virg. lib. 7. Tu quoque littoribus noſtris Æneia nutrix Æternam moriens famam Caieta dediſti. Strabo autem lib. 5. Caietam à ſinus curuitate appellatam exiſtimat, Laconum idiomate, qui curua omnia ita ſolent nominare.

CAINAS, Indiæ fluuius, Brachmanarum agrum irrigans. Pl. li. 6. c. 17.

CAIVS, γάϊος, prænomen à parentum gaudio ſumptum. Et eſt dictio diſſyllaba, niſi per diæreſim ex i, conſonante facias uocalem, ut apud Martial. Peruigil in pluma Caius ecce iacet. Profertur per G, & notatur per C, quæ inuerſa Ↄ, mulierem Caiam declarat, Quinctiliano auctore lib. 2. ca. 13. Cic. pro Mur. Putarunt omnes mulieres, quæ coemptionem facerent, Caias uocari. apud priſcos autem pro domino ponebatur, ſicut & Caia, γαία, pro domina. Vide Plutarchum.

CALA, [*Baſtone*] teſte Seruio, à maioribus dicebantur fuſtes, quos portabant ſerui ſequentes dominos ad prœlium, unde etiam calones dicebantur. nam conſuetudo erat militis Romani, ut ipſe ſibi arma portaret, & uallum: uallum autem dicebant Calas. Lucil. Scinde calam ut caleas: id eſt, ſcinde lignum, & focum accende, ut caleſias.

CALABRA curia, Romæ erat proxima caſæ Romuli, à calando, id eſt, uocando dicta, quòd ibi ante faſtorum cognitionem pontifex conuocata plebe pronunciabat, quos dies inter calendas & nonas intercederent. Hinc curia ipſa, teſte Macrob. lib. 1. ca. 15. Calabra dicta eſt, quod in ipſam populus calaretur.

CALABRIA, pen. cor. [*Calauria*] καλαβρία, extrema Italiæ regio eſt, peninſulæ formam referens, cuius Iſthmus eſt, unius diei uia, quæ à Tarento Brunduſium ducit. alijs nominibus Meſſapia, & Salentina, & Peucetia dicta eſt, teſte Strab. lib. 6. & Pli. lib. 3. cap. 11 Oppida eius præcipua ſunt Brunduſium. & Hydrus totius Italiæ extremum Hor. 1. Carm. Ode 31. Non æſtuoſa grata Calabriæ Armenta. Inde Calaber, ri. Calabriam incolens. Et Calaber, a, um. Ouid. lib. 3. de Ar. Ennius emeruit Calabris in montibus hortos. Dicitur ἀπὸ τοῦ καλῶς, καὶ βρίθω, quòd ſit regio in primis fertilis. Hinc Calabri populi, &

CALABRICVS, a, um, ut Calabrica olea. Col. lib. 12. cap. 49.

CALAENVS, καλαινός, fons Lyciæ, apud Ste. Qui & Calbius dicitur.

CALAGVRITANI, Hiſpaniæ citerioris populi in cõuẽtu Cæſarauguſtano: quorum alii Naſcici, alii Fibularenſes cognominati ſunt.

CALAIS, Boreæ ex Orithya coniuge filius alatus, qui una cũ Zethe fratre ſimiliter alato cũ Argonautis Colchos profectus eſt. Qua in expeditione, cum a Phineo rege humaniter eſſent accepti, Harpyias, quæ regnum illius infeſtabant, perſequi cõſtituerunt: quas & alarum auxilio, & ſagittandi peritia in Plotas uſque inſulas fugaſſent, ab Iride admoniti ſunt, ne Iouis canes ulterius perſequerentur. Inde itaque retrorſum conuerſi, duabus illis inſulis, in quibus Harpyias reliquerunt, à conuerſione ſua Strophadas appellarunt, cum antea Plotæ dicerentur. Poſtremo ab Hercule occiſi dicuntur, & in uentos commutati, qui Caniculæ exortum dies fere octo præcedunt: unde πρόδρομοι. i. præcurrentes appellantur. Eſt etiam Calais gemma ſapphiro ſimilis, candidior tamen, & littoroſo mari ſimilis. Hanc plerique eandem eſſe exiſtimant cum Augite.

CALAMARIVM, [*Pennaiuolo*] καλαμοθήκη, repoſitorium calamorum.

CALAMETHA, pen. pro. apud Col. lib. 4. ca. 27. ponuntur pro fragmentis ueterum calamorum. i. pedamentorum, quæ ex calamis, hoc eſt, ex arundine fiebant.

CALAMINTHA, æ, καλαμίνθη, herba eſt montibus familiaris, folia habens ocymi incana, ſurculos aridos, caules anguloſos, & florem purpureum. Hoc autem calaminthæ genus officinæ ſeruata propemodum antiqua appellatione Calamentum uocant. Sunt & aliæ duæ Calaminthæ ſpecies: quarum altera pulegio eſt ſimilis, & figura & odore: licet aliquando maior ſit: unde & Pulegium ſilueſtre à uulgo appellatur. Altera mentaſtro ſimilis, foliis oblongioribus, caule, & ramulis maioribus, quàm ſuperior. Vide Dioſc. lib. 3. cap. 34. & Ruel. lib. 3. cap. 30.

CALAMISTRATVS, puer, καλαμιστρωτός, pro criſpulo, cirratoq;, qui anulatos capillos habet. Ci. poſt Red. Varr. refert calamiſtrũ parari ob ornatum, quod calefactum in cinere capillos ornet. Qui auté calamiſtrum adminiſtrat, à cinere Cinerarius, & Ciniflo uocatur.

CALAMISTRVM, [*Ferro da increſpare i capegli*] acus maior, qua calefacta criſpantur capilli. Cic. poſt Red. frons calamiſtri notata ueſtigiis.

CALAMISVS, Locorum oppidum. Plin. lib. 4. cap. 3.

CALAMITAE, [*Ranocchi piccioli*] καλαμίται, ranæ minimæ ſunt, & uiridiſſimæ, quæ à quibuſdam Driopetæ uocantur. Pli. lib. 32. cap. 7.

CALAMITAS, tis, [*Calamità, miſeria*] καλάζα, grando, quòd comminuat calamos, i. culmos, & ſegetes. Pla. Ciſ. Quicquid erat, calamitatis profecto attigerat nunquam. Ter. in Eun. Ipſa egreditur noſtri fundi calamitas. Sed tranſlatio in hoc exemplo eſt. Ibi enim calamitas pro infortunio, accipitur, ſiue ærumna.

CALAMITES, gemma, à calamo nomen non habens. Pli. l. 37. cap. 10.

CALAMITOSE, miſere. Cic. 3. Offic.

CALAMITOSVM, δύστυχον, miſerum. Cic. & alii.

CALAMOCHNVS, ſalſa quædam lanugo in locis paluſtribus calamis tenuioribus adnaſcens. Vide Pli. lib. 22. cap. 10.

CALAMOS, Phœniciæ oppido. in ora ſubiecta Libano monti. Plin. lib. 5. cap. 20.

CALAMVS, pen. cor. [*Canna ſottile, penna da ſcriuere*] κάλαμος, arundo magis minuta, habens internodia longa, & recta, ex qua ſagittæ apud & diuerſas gentes fiebant. Vir. 3. Eclo. Quum Daphnidis arcum Fregiſti, & calamos. Pli. lib. 16. Calamis populi orientis bella conficiunt. Eſt & Calamus, quo ſcribi ſolet. Primi enim calami ex arundine conficiebantur. Mart. in diſt. Dat chartis calamos habiles Memphitica tellus. Eſt & Calami genus concauum, & fiſtulis, quas Syringas uocant, conficiendis accommodatum. Ad quod uidetur alludere. Vir. 6. Ecl. Nec calamis ſolum æquiparas, ſed uoce magiſtratum. Huius primum inuentorem fuiſſe Pana uolunt poetæ Idem 2. Eclo. Pan. primus calamos cera coniungere plures inſtituit. Calamus item. eſt uirga, cui hamus filo longo alligatur ad capiendos piſces, ſimiliter uirga ad capiendas aues uiſco illita. Mart. Galbula decipitur calamis, & retibus ales. Aliquando accipitur pro ſtipula, & pro quacunque re tereti, ac fiſtuloſa ad ſimilitudinem arundinis. Vnde arborum quoque ac uitium calamos dicimus: id eſt teretes particulas, & uirgas ad ſerendum in

terra aptas.Pli.Qui ſi longius efferantur pomorum calami, rapis infixos optime cuſtodire ſuccum arbitrantur,Eſt etiam Calamus menſura ſex cubitorum,& palmi.

CALAMVS ODORATVS,κάλαμος μυρεψικὸς Dioſcor. arundini ſimilis eſt aſpectu,multis geniculatus nodis,caſiæ ſapore,tactu mollis, & cum frangitur,ſciſſilis,intus araneoſus,locum in quo naſcitur,ſua uiſſimo replens odore.Pli.lib.12.cap.20.

CALANTICA,[*Cuffia da donna,*]tegmen muliebre quod capiti inne ctitur.Cic.in Clod.Tu ne,cum uincirentur pedes faſciis, cum ca lanticam capiti accommodares.

CALAPIS,Pannoniæ amnis eſt,in Saum influens iuxta Siſciam , duobus alueis inſulam efficiens,quæ Segeſtica uocatur.Pli.l.3. ca.25.

CALARIS,ciuitas in Sardinia apud Pli.lib,2.cap.108.

CALARITANI,Sardiniæ populi,ad Meridiem ſiti.Plin.lib.2. cap.108.

CALARITANVM,Sardiniæ promontorium Africam ſpectans. Pli. lib. 3.cap.7.

CALASSIS,auctore Feſto,ueſtis genus fuit apud ueteres,quod Græci καλάσιριν uocant.Sunt qui dicant , tunicæ muliebris nodum eſſe,quo circa ceruicem connectitur.

CALATHE,quam alii Calathuſam uocant , nomen urbis ad Herculis columnas ſitæ.Steph.Pli.uero lib.4.cap.12. Calathuſam inſulam eſſe aſſerit in mari Aegæo,non procul a Cherroneſo.

CALATHIANA VIOLA,flos eſt præter uiolarum naturam autumno proueniens lutei coloris,foliis minutis,ſine odore.Pli.lib.21.c.6.

CALATHVS,pen.cor.[*Ceſto,paniere,*]κάλαθος,τάλαρος , ab aliquibus Qualus,& Quaſillus:ab aliquibus Fiſcella,uas uimineum , ſecundum Porphyrionem,in quo mulieres penſa, uel tramam reuol uuntaut in quo flores,uel fructus, aut aliquid id genus ferunt. Virg.in Alexi:Tibi lilia plenis Ecce ferunt Nymphæ calathis. Accipitur interdum pro calice ad ſacrificium apto. Virg. in Daphnide: Vina nouum fundam calathis aruiſia nectar.Seruius ait eſſe uas æneum,in quo lac,uel recens caſeus diſtrahitur. Calathiſcus , dimin.καλαθίσκος,paruus calathus.Catul.Vellera uirgati cuſtodiebant calathiſci.

CALATHVSA,καλάθουσα,à Plin.lib.4.cap.11. numeratur inter inſulas deſertas,quæ inter Cherſoneſon, & Samothracem interiacét.

CALATIS,κάλατις Steph. Thraciæ ciuitas,non procul à Tomis,Ponto Euxino imminens.Pli.lib.4.cap.11.& Stra.lib.7.

CALATIAE,Indiæ populi,apud Steph.Calatiæ præterea inter urbes Italiæ ponuntur à Pli.lib.3.c.5.non procul a Bouillis,& Caſino.

CALATORES , [*Schiaui,*] κλήτορες, dicebantur ſerui ἀπὸ τοῦ καλεῖν, quod eſt uocare,quòd ſemper uocari poſſent ob neceſſitatem ſeruitutis .

CALAVREA,ſiue Calauria,καλαύρεια Steph.inſula eſt in ſinu Argolico contra Trœzenem,nulla alia re , quàm morte Demoſthenis nobilior. In hac etenim inſula templum erat Neptuni,quo Demoſthenes,audito Archiæ ſatellitis Antipatri aduentu , confugit , & ne uiuus in Antipatri poteſtatem perueniret , hauſto ueneno ex calamo,uitam finiuit.

CALBEI, auctore Feſto , dicebantur apud ueteres armillæ , quibus triumphantes utebantur,& milites ob uirtutem donabantur.

CALBIS,Cariæ amnis,ut ſcribit Pomp.Mela.lib.1.

CALCANEVS, & Calcaneum, [*Calcagno*] pars poſterior pedis imi. Virg. in Moreto:Continuis rimis calcanea ſciſſa rigebant.

CALCAR,aris,pen.prod.[*Sprone*]πλῆκτρον,κέντρον, ferreus ſtimulus ad urgendos equos:ſic dictus,quod ad calcem alligetur . Cicer.3.de Orat.dicebat Iſocrates,ſe calcaribus in Ephoro egere, contra in Theopompo frænis uti ſolere.Currenti calcar addere, prouerbialis metaphora,pro,eum,qui ſua ſponte ad rem aliquam ſatis incitatus eſt,uehementius adhuc inflammare.

CALCARIA FORNAX,[*Fornace da calcina*]in qua calx coquitur. Pli. lib.17.cap.9.Eſt autem adiectiuum Calcarius,a,um.Calcarius uero ſubſtantiue,qui præeſt fornaci calcariæ.Cato de re ruſt.

CALCATA,ædificia,dicuntur calce contecta,quam artem Loricationem,& Tectoria appellant,& præcipue ſi læue,politum'ue fuerit.

CALCATORIVM,apud Palladium libr.1. cap.18. uidetur eſſe ſemita quædam editior in cella uinaria,inter duos lacus.

CALCE,à Strab.lib.5.numeratur inter campaniæ ciuitates.

CALCEAMEN,& Calceamentum pro ipſo calceo,[*Scarpe,*] ὑπόδημα.Plin.lib.19.Hinc calceamina,& paſtorum ueſtis.Cic. 5. Tuſc.

CALCEATVS,us,idem quod calceamen . Pli. longo itinere ſine calceatu atteruntur pedes.Idem lib.11.cap.45.

CALCEOLARIVS,[*Calzolaio,*]qui calceos conficit.Plau.in Aul.

CALCEOLVS,dimin.à calceus,ὑποδημάτιον:Cic.1.de Nat.Deo.

CALCEARIVM,ii,ὑποδήματα,ὑποδέσεις, in ſingulari nume. pluralis uim habet.nam cum alicui calcearium,legatum dicimus, non calceum unum,ſignificamus,ſed tantum calceorum,quantum illi corpori honeſte tegendo pedibusq; armandis fuerit ſatis. Vlpi. de ali. leg,Diariis,uel cibariis relictis,neque habitationem , neque ueſtiarum,neque calcearium deberi palam eſt.

CALCEVS,à calce,[*Scarpa*]ὑπόδημα,κάττυμα,pedis indumentum, quod fit ex pellibus animalium.Cic.lib.1.de Inuen.

CALCENDIX,Feſto,conchæ genus eſt.

CALCHAS,antis,κάλχας,proprium nomen Græci auguris , Theſtoris filii(a quo Theſtorides a poetis appellatur)qui cum Græcis ad expeditionem Troiæ profectus eſt:& quoniam diuinandi arte plurimum præſtabat,eius conſilio multa geſta ſunt. Nam in Aulide oſtendit quomodo placata Diana,uenti ſedari poſſent:& apud Troiam in caſtris docuit,quæ ratio Apollinis , ut peſtilentia ceſſaret, foret:& ex paſſere,quæ cum nouem pullis a Dracone uorabatur, indicauit decennalem obſidionem Troiæ futuram . Diruta autem Troia reuerſus cum Amphiloco Amphiarai filio terreſtri itinere Colophonem,cum in luco Apollinis Clarii extra urbem apud fanum in Mopſum præſtantiſſimum augurem incidiſſet , artis peritia ab illo ſuperatus,dolore contabuit,quod propoſita ſibi a Mopſo caprifico(ut refert Heſiodus)aut(ut Pherecydes mauult) ſue grauida,conicere non potuiſſet,quot in illa ficus eſſent , quot'ue hæc utero ſuculas gereret:quod tamen Mopſus ſine ullo errore diuinauit.Vide Hom.lib.1.Iliad.& Virg.2.Aeneid.

CALCIFRAGA,ἔμπετρον,herba eſt in maritimis petris fere naſcens,à calculis frangendis ita dicta.Pli.lib.27.cap.9.& Ruel.lib.2.c.129.

CALCIO,& CALCEO,as,[*Calzare*]ὑποδέω,calceos induo.Et modo accuſatiuum habet eius rei,quam quis calceatur, modo ablatiuũ. Accuſatiuo iunxit.Plin.lib.36.cap.5.Ablatiuo idem lib.7. cap.20. Calciari item equi dicuntur,cum pedes eorum aduerſus ſaxorum iniuriam ferramentis muniuntur . Teſtimonium uide apud Suet. in Veſ.Hinc Excalcio.Suet.in Vit.Pro maximo munere a Meſſalina petiit,ut pedes præberet ſibi excalciandos.

CALCITRO,as,pen.cor.[*Trarre de calzi,*]λακτίζω , pede percutio. Pli.lib.30. cap.6.Mulas non calcitrare cum uinum biberint.Hinc Calcitrones equi,qui calcibus infeſtant.Gel.lib.4. cap.2.

CALCITRATVS, us,λακτισμὸς,actus ipſe calcitrandi. Pli.li.8. cap.44.

CALCITROSVS,λακτιστής,qui ſæpe calcibus ferit. Colu.li.2.

CALCO,as,[*Premere co'l piè,calcare*]πατέω,pede comprimo. Virg. 12.Æn.Miſtaq; cruor calcatur arena.

CALCVLATOR,λογιστής, à calculis.i.lapidibus minutis, quos antiqui in manum tenentes,numeros componebant. Martial.lib.10.Nec calculator,nec notarius uelox.

CALCVLOSVS,a,um,calculis plenus. Colu. Loca aprica, calculoſaq; glareoſa amat.Et apud Pli.lib.35. cap.14. Calculoſum ſolum

CALCVLVS,[*Saſſo picciolo*]ψῆφις,λιθίδιον,lapis breuis terræ admiſtus:ſic dictus,quòd moleſtiam calcátibus exhibebat: uel quòd calcem,hoc eſt pedem oſtendat. Virg. 2.Geor.Dumoſis calculus aruis.Cic.3.de Ora.Demoſthenes coniectis in os calculis ſumma uoce aduerſus multos uno ſpiritu pronunciabat. Eſt item Calculus,lapillus in renibus,aut ueſica generatus,meatum urinæ prohibens aſperrimumq; gignens cruciatum: quod morbi genus Græci λιθίασιν appellant.Pli.li.11.cap. 37.Sed hominum quibuſdam diro cruciatu ſubinde naſcentes calculi.Qui autem eo morbo laborant,calculoſi dicuntur.Pli.lib.20.cap. 21. Hic & calculoſis, & inflationi,& torminibus illinitur. Celſus lib.7.cap. 26. de curatione calculoſorum.Item Calculus, ψῆφος, dicitur , quem , Latronem,ſeu Latrunculum antiqui appellauerunt, uulgus Scacum uocat.Mart. Hic mihi biſſeno numeratur teſſera puncto , Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.Quoniam autem calculis ſubducere rationes ſolemus, Calculus pro ipſis rationibus ponit.Hinc reuocare,ſiue reducere ad calculum,eſt aliquid exactius ſupputare. Cic.de Amici. Hoc eſt quidem nimis exigue,& exiliter ad calculum reuocare amicitiam,ut par ſit ratio acceptorum , & datorum.Calculis item olim ſuffragia colligebant, candidis abſolutionem,nigris condemnationem ſignificantibus.Vnde factum eſt,ut Calculum pro ſuffragio,ſemina,& iudicio ponamus.

CALDARIVM,[*Caldaia*]λέβης, ἰπνολέβης, ahenum quo aqua calida hauritur:uel in quo aqua igni admouetur. In balneis item Caldarium erat,locus in quo calida lauabantur.

CALDARIVS,a,um,[*Stuffa*]ut caldaria cella,in qua calida lauabãtur. Plin.lib.5.epiſt. Caldarium æs,ex quo caldaria,i. ahena fiebant. Plin.lib.34.cap.8.

CALDOR,oris,[*Calore*]calor.Var.lib.1.de re ruſt.cap.55.

CALEDONIA,ſilua,in ea parte Britanniæ fuiſſe putatur , quæ hodie Scotia dicitur,ſæuiſſimis olim urſis nobilitata.Marti.Nuda Caledonio ſic uiſcera præbuit urſo.

CALEFACIO,& Calfacio,[*Scaldare,*] θερμαίνω, calidum reddo. Cic. 2.de Nat.Deo.ad calefaciendum corpus igni adhibito.Transfertur & ad animum . Cic. ad Q. Fra. lib. 3. Gabinium ad populum calefecerat Memmius. i. uexarat, exagitarat. Calefactus partic. Ouid.in Ibin:Nondum calefacti uelitis haſta ſolum. Calfactus-ſtus,nomen.Pli.lib.29.cap.3.

CALEFIO

CALEFIO, θάλπομαι, calidus fio, ſub uoce neutrali paſſiuam habet ſignificationem. Cic. ad Atti. lib. 2. Balneum calefieri iubebo.

CALEGIA, Ptolemæo Germaniæ ciuitas putatur inter Saxones, quam uulgo Vuittenbergam uocant.

CALENA, apud Ptolemæum ciuitas in Anglia eſſe creditur, quæ hodie Oxonia appellatur.

CALENDAE, καλάνδαι, Plutarch. primus dies menſis: à καλέω uoco. Tunc enim pontifex calato, i. uocato populo, quot dies à calendis ad nonas ſupereſſent, pronunciabat. confluere autem nonarum die in urbem populus ſolebat, ut addiſcerent, quid eo menſe in diuinis, humaniſq; rebus facto opus eſſet.

CALENDARIS, re, quod ad calendas pertinet: ut, Iuno calendaris dicta, quòd calendarum dies ei ſacer eſſet. Macr. lib. 1. cap. 14.

CALENDARIVS, a, um, idem eſt: ut, Calendarius liber, [*Calendario*] ἐπημερίς. Calendaria dicebantur tabulæ, ab obſeruatione ſingulorum menſium; ut diaria, à ſingulorum dierum ratione obſeruata. Accipitur etiam Calendarium apud iuriſconſultos pro negociatione nominum faciendorum.

CALENVM, teſte Plinio, Campaniæ oppidum, non procul à Capua, in cuius agro generoſum uinum naſcitur. inde Caleni populi. Pli. lib. 3. cap. 5. Hoc etiam oppidum Cales, ium, in num. plur. appellatum inuenitur. Virg. 7. Æne. Item Horat. lib. 4. Carm.

CALENVS, a, um, poſſeſſiuum à Calibus, ſiue Caleno. Hora. li. 1. Car. Ode. 20. prælo domitam Caleno Tu bibes uuam.

CALEO, les, lui, [*Scaldarſi*] θέρομαι, ferueo, calidus ſum. Virg. 1. Æne. Ture calent aræ. Calere dicitur res, per tranſlationem dum adhuc recens eſt. Plaut. Pœn. Nihil eſt, niſi dum calet, hoc agitur. Tracta eſt metaphora à ferrariis fabris, qui ferrum candens ſimulac igni exemerunt, ſtatim cudunt. ne mora interpoſita durum fiat, & intractabile. Cice. 3. Verr. Poſteaquam ſatis calere res Rubrio uiſa eſt. Id eſt, ubi uidit eos inflammatos multa compotatione.

CALEPIVM, καλέπιον, oppidum in Cenomanis, ad xiiij. lapidem à Bergomo Brixiam uerſus.

CALES, ium, Campaniæ oppidum. uide Calenum.

CALESCO, ſcis, θερμαίνομαι, calidus fio. Plin. lib. 20. cap. 21. Succus caleſcit in ſole modice. Ouid. 6. Faſt. Eſt deus in nobis, agitante caleſcimus illo.

CALESTRA, oppidum eſt Theſſaliæ ad mare ſitum. Herod. lib. 7.

CALETE, inſula inter Samothracem, & Cherſonneſum. Pli. li. 4. c. 12.

CALETI, populi Galliæ Belgicæ ad mare, contra Britanniam, quorum urbs à Ptole. Geſoriacum nauale uocatur. hodie Caletz. Pli. lib. 19. cap. 1.

CALETRANVS ager, non longe à Vadis Volaterranis in Tuſcia. Plin.

CALFACIO, cis, Cic. in epiſt. calface hominem.

CALFACTO, as, are. Hor. 2. epiſ. Lignis calfactat ahenum. Hinc excalfacio: à quo Excalfactorius, a, um. Idem: Excalfactorias habet uires. Concalfacio, calidū reddo. Ci. Cum brachium concalfecerit.

CALICVLVS, li, [*Calicetto*] κυλίκιον, dimin. à calice, uas potorium. Cato de re ruſt. cap. 108.

CALIDVS, a, um, [*Caldo*] modo feruentem ſignificat. Virg. 9. Æn. Vomens calidum de pectore flumen. Modo ferocem, incōſultum. Pacu. ne nimis calide loquaris, & turbam concites. Modo uelocem. Varro: Ecce calidis pedibus quidam irrumpit in curiam. Dicitur & Caldus per ſyncopam. Mart. Frigida non deerit calda petenti.

CALIENDRVM, ornatus eſt muliebris capitis, ut interpretatur Acró in illud Horat. 1. Serm. Altum Saganæ caliendrum Excidere.

CALIGA, [*Calza*] καλίγα, tegumentum tibiarum. Ci. 2. Phil. Cum caligis & lacerna cucurriſti. A caliga fit Caligatus. ut, miles caligatus. Iuuen. Veniam caligatus in agros. Dicebantur autem milites caligati, poſtremarum claſſium milites. nam primæ & ſecundæ claſſis milites ocreas æneas geſtabant. Liu. lib. 1.

CALIGARIVS, a, um, ut Caligarius clauus. Pli. lib. 10. ca. 18. Piſces clauorum caligariorum effigie. Idem lib. 34. cap. 14.

CALIGARIS, & hoc caligare. Pli. lib. 22. cap. 22. Caligaris clauus.

CALIGATIO, onis. Plin. lib. 20. ca. 6. Aquilæ miſto felle cū melle Attico iunguntur nubeculæ, & caligationes, ſuffoſioneſq; oculorum.

CALIGINOSVS, a, um, γνοφώδης, ζοφώδης, pro obſcuro. Cice. 1. Tuſc.

CALIGO, nen. pr. [*Nebbia folta*] ζόφος, tenebræ, opacitas, aeris ſpiſſitudo. Virg. 4. Æne. Qui globus, ò ciues, caligine uoluitur atra?

CALIGO, as, ἀμβλυώττω, cæcutio. Pli. lib. 10. ca. 22. Inungunt caligantes oculos cum melle. Caligans participium. Virg. 4. Geor.

CALIGVLA, dictus Caius Imperator: à caliga militari, qua frequenter in exercitu utebatur ad conciliādos ſibi militū animos. Auſo. Ca. cognomē caligæ cui caſtra dederūt. In exercitu. n. natus erat.

CALIM, ueteres pro clam uſurparunt. Feſtus.

CALINGAE, populi Indiæ maritimæ, quorum fœminæ quinquennes feruntur concipere, octauum uitæ annum non excedere. Plin. lib. 6. cap. 26.

CALINGII, Arabiæ populi. Pli. lib. 6. cap. 26.

CALINIPAXA, indorum oppidum, non procul à Gange fluuio. Plin lib. 6. cap. 17.

CALIX, [*Calice*] κύλιξ, genus poculi, quo bibimus, ita dictū quòd eo calidam bibebant. nam & calidam, & frigidam conuiuiis ueteres adhibebant. Plau. in Cap. Aulas, caliceſq; omnes confregit. Quandoque pro maiori uaſe. Cic. 1. Tuſ. Huic calix mulſi impingendus eſt, ut plorare deſinat. Quādoq; pro uaſe in quo legumina, & olera coquuntur. Oui. lib. 5. Faſt. Stant calices, minor inde fabas, olus alter habebat. Varro: Calix, à caldo, quòd in ea calida puls apponebatur.

CALLA, herbæ genus eſt aro ſimilis, in arationibus naſcēs, uſuſq; eoſdem habens, quos aron. Eſt & altera callæ ſpecies, quam Anchuſam nonnulli, alii Rhinocliſiam appellant. Pli. lib. 28. cap. 9.

CALLAEI, gallinaceorum barbæ, quòd colorem purpureum, quem κάλλαιον Græci dicunt, imitantur. Cœl. Rhodi. lib. 11. cap. 16.

CALLAIS, idis, καλλαΐς, gemma ex uiridi palleſcens, oculi figura extuberans. Vide. Pli. lib. 37. cap. 8.

CALLAICI, καλλαϊκοί, à Ptol. lib. 2. cap. 6. Appellantur Hiſpaniæ Tarraconenſis populi, à Plinio Galleci appellantur.

CALLARIAS, piſcis mari peculiaris, ex aſellorum genere. Plin. lib. 32. cap. ult.

CALLEO, les, lui, [*Fare il callo*] τυλλόω, calloſus ſum. Plaut. in Pſeu. Plagis coſtę callent. Transfertur & ad animum. Sulpi. Cic. In illis rebus exercitatus animus callere iam debet. Interdum Callere, eſt perfecte ſcire, quòd ut pes, uel manus ex longo labore callum acquirit, ita mens longa experientia colligit habitum quendam rerum, in quibus uerſatur. Perſius: Dicenda, tacendaq; calles. Hor. in Arte: Legitimumq; ſonum digitis callemus, & aure. Hinc Occalleo: à quo Occalleſco. Plaut. in Aſin. Qui latera conteram tua, quæ occalluere plagis. Occalluit animus, apud eundem per tranſlationem, pro obduruit. Callens, nomen. Plin. lib. 21. cap. 31. Sunt uaticinandi callentes.

CALLET, oppidum ulterioris Hiſpaniæ. Pli. lib. 3. cap. 1.

CALLIAE, καλλίαι, una ex tribus Ætoliæ urbibus, teſte Stephano.

CALLIARVS, ri, καλλίαρος, Locrorum oppidum. Steph. & Str.

CALLICIA, herba, qua Pythagoras aquam conglaciari tradidit. Plin. lib. 24. cap. 17.

CALLIDE, [*Aſtutamente*] πανούργως, aſtute. Cice. 3. de Orato. Callide, arguteq; dicere. Idem 2. de Finib. omnia callide referentem ad utilitatem.

CALLIDITAS, atis, [*Aſtutia*] πανουργία, aſtutia. Cice. 1. Offi. Scientia, quæ eſt remota ab iuſtitia, calliditas potius, quàm ſapientia, appellanda.

CALLIDROMVS, καλλίδρομος, mons iuxta Thermopylas. Plin. lib. 4. cap. 7.

CALLIDVS, [*Scaltrito*] differt à uerſuto, quòd callidus ſit ille (ut ſcribit Cice.) cuius animus uſu, ut manus opera, concalluit: uerſutus, cuius mens celeriter uerſetur. Cic. 4. Acad. ut agitator callidus equos ſuſtinebo.

CALLIELAEA, καλλιέλαια, olea ſatiua. Vide Ruellium lib. 1. ca. 104.

CALLIGONON, καλλίγονον, herba quam nōnulli Sanguinariam dicūt: à multitudine ſeminis, & denſitate fruticis dicta. Pli. lib. 27. c. 32.

CALLIMACHVS, pe. cor. καλλίμαχος, nomen poetæ Cyrenenſis, qui apud Græcos princeps inter elegiacos habetur. Fuit & alius hiſtoricus Ægyptius, filius Batti, & Meſatmæ, diſcipulus Hermocratis Iaſei grammatici. Vixit apud Ptolemæum Philadelphum uſq; ad Euergetem, bibliothecæ regiæ præfectus. Omne poematis genus attigit. In aduerſarium poema acerbiſſimum ſcripſit, quē ficto nomine Ibin appellat: unde Ouid. poeta, nomen, & argumentum mutuatus eſt. Edidit elegias quoque, & epigrammata, & hymnos, aliaq; complura. Ex Suida. Callimachus alius ſculptor fuit, qui primus lapidem perforauit. Pauſanias.

CALLIMVS, κάλλιμος, lapis eſt ex genere aetitarum. Pli. lib. 36. ca. 2.

CALLION κάλλιον, herba, quam aliis nominibus Solanum ſomniferum, Halicacabum, & Veſicariam appellant. Pli. lib. 21. cap. 31.

CALLIONYMVS, genus piſcis, cuius fel cicatrices ſanat. Pli. li. 32. c. 7.

CALLIOPE, una Muſarum, quæ etiam Calliopeia, dicitur. Eſt item Calliope, oppidum Parthorum, Steph.

CALLIPPIA, καλλιππία, fons Epheſiorum. Pli. lib. 5. cap. 29.

CALLIPIDAE, populi Scythici, Hypanim fluuium accolētes. Herod.

CALLIPOLIS, urbs Thraciæ in extremo Helleſponti. Strab. li. 13. Eſt item Peloponneſi ciuitas, in tractu occidentali, non procul ab Araxo promontorio. Mela lib. 2. Callipolis præterea inſula eſt maris Ægæi, una cycladum notiori nomine Naxus. Pli. lib. 4. cap. 12.

CALLIROE, καλλιρόη, fons apud Athenas. Papinius li. 12. Theb. Et quos Calliroe nouies errantibus undis Implicat. Martianus de hoc fonte, Fontes multi Atticæ, inter quos Calliroe prædicatur.

CALLIS, is, [*Calle, ſtrada*] τρίβος, uia callo perdurata. Virg. lib. 8. Rara per occultos ducebat ſemita calles.

CALLISCERE, ἀποτυλλοῦσθαι, ueteres dixerunt pro calleſcere, ſiue

occalleſcere. Cato. Aures nobis calliſcunt ad iniurias .i. occallue runt. Nonius.

CALLISTE, inſula maris Aegæi, una Sporadum, alio nomine Thera. Plin. li. 4. c. 12.

CALLISTHENES, philoſophus Olynthius, Alexādro magno familiaris, eiuſdemq; ſub Ariſtotele cōdiſcipulus, quem ille poſtea in Aſiam acceſsiuit, ut res ſuas memoriæ proderet. huic nocuit immodica libertas. Nam cum Alexander ex Perſico bello arrogantior factus regio more adorari uellet. Calliſthenem, ob adoratio nis Perſicæ interpellatum morem, cum truncatis membris, abſciſſisq; auribus, ac naſo labijsq; deformatum, cum cane in cauea clauſum circunferri iuſſit, diuq; tortum tandem necauit. Curtius de Geſtis Alexandri.

CALISTO, us, καλλιςώ, Lycaonis Arcadiæ regis filia, quæ à Ioue compreſſa, grauidaq; effecta, cū ſimul cū Pallade lauaret, tumore uteri prodita, & ab ea repulſa, Arcadē filiū in ſiluis peperit, a quo poſtea Arcadia dicta eſt. Hæc poſtea à Iunone in urſam commutata, & Iouis miſeratione in cælo collocata, maiorē efficit urſam, quæ & Arctos à Græcis dicitur. Propert. l. 2. Caliſto Arcadios errauerat urſa per agros: Hæc nocturna ſuo ſidere uela regit.

CALLISTRATVS, nomen ſtatuarii. Pli. lib. 24. cap. 8.

CALLISTRVTHIAE, ficorum omnium frigidiſſimæ. Pli. l. 15. c. 18.

CALLISTRICHON, herba, alio nomine Polytrichon quòd multos, & pulchros crines nutriat. nam in uino cocta cum ſemine apii, adiecto oleo copioſe, & fluere capillum prohibet, & criſpum, denſumq; facit. Dioſcorides Adiantum appellat, quo nomine & Plinius utitur. l. 22. c. 21. Legitur & nominatiuus Callitrix. Idem lib. 26. c. 14. humidis ulceribus prodeſt callitrix decocta in aqua.

CALLITRIX, icis, καλλίτριξ, animal eſt ex genere ſimiarum, à pili pulchritudine ita dictum. Pli. l. 8. c. 54.

CALLON, ſtatuarius nobilis. Pli. l. 34. c. 8. Et Quinct. l. 12. c. 10.

CALLVS, in maſ. genere, & Callum, li, (utroque enim modo dicitur) [*Callo*] τύλλος, τύλη, ē cutis labore uix pedibus, aut alio ope in manibus, parte'ue alia corporis dēſior facta, cuiuſmodi eſt in ſuis roſtro, ceruice bouis, animalium plantis, & duritia illa, quæ in manibus ex labore naſcitur. Plautus in Perſa: plus calleo quam aprugnum callum callet. Eſt autem Callum aprugnum caro apri callo ſior, & ob id ſaporis iucundioris. Et in Capt. Quanta ſumini abſumedo? quanta callo calamitas? Vnde Callum obducere dolori, dicimus, pro longa aſſuetudine ità nos comparare, ut doloris moleſtiam non ſentiamus. Cic. 9. Fam. Conſuetudo diuturna callum iam obduxit ſtomacho meo.

CALLOSVS, [*Pieno di calli*] τυλλώδης, durus, callis plenus. Col. l. 3. c. 1. Fructus acini calloſi, & anguſti.

CALO, as, [*Chiamare*] καλέω, καλῶ, uoco. Hinc comitia calata, quæ pro collegio Pontificum haberi ſolent. Dicta Calata comitia, ꝙ claſſes per ordinem calarentur .i. uocarentur.

CALONES, calcei ex ligno: quo etiam nomine ſerui militum caſtra ſequentes dicuntur, qui clauas ligneas, & fuſtes gerebant, uel qui militibus ligna ſubminiſtrabant. Horatius. Hunc perminxerunt calones, atque caballi. Liu. lib. 23. iuſſit calones, uallum ferre. Quidam Calones à calando deriuant, quòd ad miniſterium aduocarentur: alii à Calendis, quod Calendarum die cibaria caperent pro toto menſe?

CALOPHANTA, deriſor. Plau. in Cur.

CALOPVS, καλόπους, animal Syriæ, iuxta Euphratem habitans, auſterum ac uelox, cornibus longis, quibus arbores deiicere fertur.

CALOR, & CALIDITAS, [*Caldo*] θέρμη, καῦμα, à calendo. Plau. in Mil. Nam mihi nimius calor Comburebat gutturem.

CALPAS, (κάλπας Step.) Bithyniæ portus eſt prope Rheſum fluuium, & Sangarium. Pli. lib. 6. cap. 1. Straboni tamen amnis eſt.

CALPE, κάλπη, Hiſpaniæ mons, circuitu non magnus, altitudine ingens, oppoſitus Abylæ monti Aphricæ, altera ex columnis Herculis, in cuius radicibus urbs eſt nomine Calpe, ut inquit Strabo. Quo etiam nomine dicta eſt inſula in occaſu poſt Gades, anguſto diſcreta freto.

CALPAR, dolium. & uini genus, quod ſacrificii cauſſa è dolio emittebatur, prius quam deguſtaretur. Var. lib. 1. de Vita popu. R. antequam nomen dolii prolatum eſſet, cum id genus uaſorum Calpar diceretur, id uinum Calpar appellatum. Feſtus docet eſſe genus uaſis fictilis.

CALTHA, κάλθα, uiola eſt lutei coloris. Virg. in Buc. Mollia luteola pingit uaccinia caltha. Vide Pli. lib. 21. cap. 6.

CALTHVLA, læ ueſtis, à caltha uiola coloris lutei Plau.

CALVA, æ, κρανίον, os capitis, ubi capilli eſſe conſueuere. Mart.

CALVARIA, τὸ βρέγμα, totum caput carne nudum: & tam de brutis, quàm de hominibus dicitur. Caper Caluam uocat. Palladius: Equæ caluaria intra hortum ponenda eſt. Vide Celſ. lib. 8. cap. 1.

CALVATA VINEA, φαλακρά, in qua uites quidem ſint, uerum paucę, ut in caluitio capilli. Pli. lib. 17. cap. 22. Cato de re ruſt. cap. 33.

CALVCVLA, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ ex ſtipendiariis. Pli. l. 3. ca. 1.

CALVEO, es [*Eſſere caluo*] φαλακρόω, caluus ſum. Pli. l. 11. c. 37. Hinc Recalueo, in caluitiem reuertor.

CALVESIO, fis [*Diuenir caluo*] caluus fio. Varro de re ruſt. l. 1. c. 37. Ego ſeruo, ne decreſcente luna tondens caluefiam.

CALVESCERE, eſt caluum fieri. Pli. l. 11. Proprium huic calueſcere omnibus annis. Dicitur & de agris. Col. l. 5. Caſtaneta calueſcunt.

CALVITIVM, [*Caluezza*] defluuium capillorū a capite. Sue. in Cæſ. Caluitii deformitatem iniquiſſime ferebat. Cic. 3. Tuſ. quaſi caluitio mæror leuaretur.

CALVMNIA [*Calunnia*] διαβολή, uexatio alicuius i litibus ꝑ fraudē aut rei alicuius malitioſa interpretatio. Nonius malitioſam, & mēdacem infamationem interpretatur. Cic. & alij.

CALVMNIATOR, συκοφάντης, qui falſum crimen obijcit. Vnde in lege: xij. tab. Calumniator idem patiatur, quod reus, ſi conuictus fuerit. Cic. pro Clu. Eſt hic Ennius egens quidam calumniator.

CALVMNIOR, aris, [*Calunniare*] διαβάλλω, συκοφαντέω, ſignificat ꝑ fraudem, alios uexo, uel falſa crimina intendo. Cic. ad Varr. Nam quòd antea calumniatus ſum, indicabo malitiam meam.

CALVO, as, caluum facio, a quo Decaluo, & Recaluo. primum ſignificat Valde caluo: ſecundum, ab anteriori capitis parte caluo.

CALVO, is, [*Ingannare*] decipio. paſſiuum eſt Caluor. tractum à caluis militibus, qui omnibus ſolent eſſe fruſtratui. Sal. in 3. hiſt. contra ille calui ratus. Hoc eſt, decipi. Inuenitur etiam Caluor deponens. Plaut. in Caſſ. ſopor manus caluitur. id eſt, decipit.

CALVVS, [*Caluo*] φαλακρός, dicitur à cuius capite capilli defluxerūt, ſiue qui ſine capillis natus eſt. Vnde Pli. lib. 11. docet eſſe gentes naturaliter caluas. Suet. in Cæſ. mœchum caluum adducimus.

CALX, [*Calcagno*] πτέρνα, σφυρόν, pro calcaneo, extrema pedis parte ponitur qui & pes imus appellatur, à calcando dictus. Vir. 5. Æne. Calcemq; terit iam calce Diores. Vnde & pro fine metaphorice ponitur: ut, A uertice ad calcem. Cic. Quoniam ſumus ab ipſa calce eius interpellatione reuocati. Aliquando pro ictu calcis, & percuſſione pedum λάκτισμα, plagaq;. Teren. in Phor. Nam quæ inſcitia eſt, Aduorſum ſtimulos calces. Et tam pro calcaneo, quam percuſſione, modo maſc. modo fœm. gen. uſurpari ſolet. Virg. Cornipedemq; cito ferrato calce fatigat.

CALX, [*Calcina*] χάλιξ, τίτανος, fœm. ge. lapis uſtus, ex quo arenæ admiſtione fit intrita: ita dictus a calcando. nam ita lapides ſimul aſtringit, ut calcati uideantur. Palladius: Calx, quæ erit ex ſpiſſo, & duro ſaxo, ſtructuris conuenit. Pli. lib. 36. cap. 23.

CALYBA, Thraciæ urbs, à Philippo Alexandri patre condita. Str. l. 7.

CALYCADNVS, Ciliciæ fluuius eſt, Seleuciam præterlabens. Str. l. 14.

CALYDIVM, Italiæ oppidum in uia Appia, qua Brunduſium itur. Strab. lib. 5.

CALYDNA, κάλυδνα, inſula eſt una Sporadum, Calymnis proxima, teſte Plin. lib. 4. cap. 12. Homerus Iliad. 2. duas facit Calydnas inſulas. Vide Strab. ad finem lib. 10. Eſt etiam teſte Stephano, Calydna oppidum Cariæ. Pli. lib. 5. cap. 27:

CALYDON, pen. cor. καλυδών Steph. Ætolorum ciuitas, regia Oenæi patris Meleagri: à qua regio uicina Calydonia, καλυδωνία, dicitur. Diſtat à mari, ſeptem millium quingentorum paſſuum ſpatio, per quam Euenus fluit. Luc. Et Meleagream maculatus ſanguine Neſſi Euenos Calydona ſecat. Hinc Calydonius, a, um, & Calydonis, dis. Ouid. 8. Metam. Plangunt ſe matres Calydonides. Ab hac etiam urbe uicina ſilua Calydonia dicta eſt.

CALYMNA, inſularum duarum nomen inter Sporadas. Pli. lib. 4. c. 12.

CALYPSO, nympha Oceani, & Tethyos filia: uel (ut aliquibus placet) Atlantis. Regnauit in Ogygia inſula, quam poſtea a nomine ipſius Calypſus inſulam nominarūt, ubi Vlyſſem naufragum humaniter excepit, & in ſeptimum uſque annum apud ſe retinuit, coniugium illi ſuum, & immortalitatem offerens quæ tamen ille patriæ, & Penelopes ſuæ amori omnia poſthabuit. Vide Hom. Odyſ. li. 5. Cic. in Offi. Quam multa paſſus Vlyſſes in illo errore diuturno, cū mulieri (ſic Circe, & Calypſo mulieres appellandæ ſunt) inſeruiret.

CALYX, ſignificat folliculum, quo primum flos, & deinde ſemen herbarum, uel fructus arborum cooperitur. Pli. lib. 15. cap. 22.

CAMACAE, populi inter Scythicas gentes. Pli. lib. 6. cap. 17.

CAMAE, populi inter Scythicas gentes. Pli. lib. 6. cap. 17.

CAMALDVNVM. Pli. oppidum eſt Britanniæ. lib. 2. cap. 75.

CAMARICA, Ptolemæo, eſt urbs Hiſpaniæ, alio nomine Victoria.

CAMARA, καμάρα Steph.) urbs Cretæ eſt, Lato prius dicta.

CAMARINA, (καμαρίνη Step.) teſte Seruio. Palus eſt Siciliæ iuxta oppidum eiuſdem nominis, cuius aquæ cum fœtore ſuo peſtem generarent, conſuluerunt Apollinem, expediret ne ipſis Camarinam exiccari. quibus ab Apolline reſponſum, Camarinam non eſſe mouendam. neglecto tamen oraculo ſiccauerunt paludem: per quam mox ingreſſis hoſtibus contempti oraculi pœnas dederunt. Hinc

manauit

manauit prouerbium, Camarinam mouere, pro, ſibi malum accerſere. Alii dicunt Camarinam fruticem eſſe, cuius ramos ſiquis commoueat quatiatq; , tetrum quendam edere odorem. Vide Er. Adagia.

CAMBALA, lorum, Aſiæ locus in Cypſpiretide regione, ubi auri metalla effodiuntur. Strab. lib. 11.

CAMBALIDVI, mons, Caucaſi ramus in Suſianis. Pli. lib. 6. cap. 27.

CAMBIO, is, pſi, [*Cambiare*] commuto. Apud antiquos Cambire accipitur pro pugnare, iter inchoare, flectere: à quo campſo, as, iter flecto.

CAMBODVNVM, Vindelicorũ urbs in Germania, hodie Monachum.

CAMBOLECTRI populi inter Galliæ Narbonenſis gentes Plin. commemorantur lib. 3. cap. 4. & lib. 4. cap. 19.

CAMBVSIS, Æthiopiæ urbs eſt. Plin. lib. 6. cap. 29.

CAMBYSES, καμβύσης, mediocris dignitatis Perſa fuit, cui Aſtyages, Perſarum, & Medorum rex, Mandanen filiam ſuam collocauit, ex qua natus eſt Cyrus, qui poſtea uicto auo regnum inuaſit. Cambyſes item alius fuit, Perſarum, & Medorum rex, Cyri filius, & ſuperioris Cambyſæ nepos: qui patriis regnis Ægyptum adiecit: ſed offenſus illorum ſuperſtitionibus, Apidis, ceterorumq; deorum ædes dirui iuſſit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum miſit: qui in Libya deſerta arenis obrutus, uniuerſus interiit. Herodot. lib. 1. & 2. Eſt etiam hoc nomine fluuius Hyrcaniæ, ortum habens in montibus Caucaſijs, Septentrionem uerſus per Iberos, & Albanos defluens. Plin. lib. 6. cap. 13.

CAMELANI, Italiæ populi. Pli. lib. 3. cap. 14.

CAMELLA, genus uaſis apud Ouid. lib. 4. Faſt.

CAMELOPARDALIS, καμηλοπάρδαλις, animal eſt cameli proceritate, colore pantheræ, maculis ueluti florentibus uariegatum.

CAMELVS, ſimplici l, κάμηλος, animal quadrupes, quod cirura prolixa, collum oblongum habet. Sitim per triduum tolerat, ſed cum inuenit aquam, tantum bibit, ut & præteritæ, & futuræ ſiti ſatisfaciat. Bectri camelos mittunt & Arabes, ut ſcribit Diod. ſed in hoc differunt, ꝙ Arabici in dorſo bina habent tubercula (hos Dromedarios uocant.) Bactriani ſingula. De camelis multa Pli. lib. 8. c. 18. Cic. 2. de Nat. Deo. Cameli adiuuantur proceritate collorum. Horat. 2. Epiſt. Diuerſum confuſa genus panthera camelo. Hinc Camelinus, a, um, ut, Camelinum lac. Pli. lib. 28. cap. 9. Dulciſſimum camelinum, efficaciſſimum ex aſinis. Eſt & Camelus funis nauticus, quo anchoræ religantur.

CAMELIDES, inſulæ duæ ſunt, Ioniæ adiacentes. Pli. lib. 5. cap. 31.

CAMELOPODION, herba, quam Latini Marrubium uocant.

CAMERA, [*Volto*] καμάρα, arcus ædificium ſuſtinens, tectumq; deuexum, & incuruatum: quod & fornix, & teſtudo à Latinis appellatur. Seruius deductum exiſtimat ab adiectiuo Camurus, quod curuum ſignificat, & inflexum. Cic. ad Q. F. Cameras quaſdam non ꝓbaui, mutariq; iuſſi. Sal. in Catil. muniunt undiq; parietes, atque inſuper camera lapideis fornicibus iuncta, ſed inculta tenebris.

CAMERARIVS, a, um, Pli. lib. 19. ca. 5 Camerarium, genus cucurbitę uocat, quod in pergulas arrepit in hortis, non quod humi ſerpit.

CAMERO, as, are, [*Edificare in uolto*] καμαρῶ, cameram. i. fornicem, & teſtudinem facio, à quo Concamero, Plin. lib. 24. Dinocrates Arſinoes tẽplum cõcamerare inchoauerat. Inde Concamerata loca, quæ fornicibus conſtant. Camerata uehicula, qualia ſunt penſilia, quibus matronæ geſtãtur: cuiuſmodi etiam hodie fiũt corio cõtecta.

CAMERINVM, Piceni urbs, à curuitate ſitus ita appellata. Hinc Camertes pop. Pli. lib. 3. cap 14. & Stat. lib. 5. Cice. pro Balbo: Neque Fulginatium, neque Camertium fœdere eſſe exceptum. Rectus ſingularis eſt Camers. Silius lib. 8. Et armis, Vel caſtris laudandæ Camers. Cic. pro Syl. In agro Camerti. Hinc Camertinus, a, um, Ci. pro Balbo. cũ camertinũ fœdus ſanctiſſ. atq; æquiſſ. ſciret eſſe.

CAMERIVM, Latii oppidum iuxta Collatiam apud Pli. lib. 3. cap. 5.

CAMILLA, regina Volſcorum, Metabi, & Caſmillæ filia. Turno aduerſus Æneam in auxilium uenit, & poſt multas res præclare geſtas, ab Arunte occiſa eſt. Virg. lib. 11.

CAMILLVS, κάμιλλος, proprie puer ingenuus, qui flamini Diali ad ſacrificia miniſtrabat. Antiqui enim Camillos, & Camillas uocabant miniſtros, & miniſtras impuberes in ſacris.

CAMILLVS, qui & alter Romulus dictus eſt, Romanorum ſuæ ætatis clariſsimus fuit, qui Veios toto decennio obſeſſos per cuniculos cepit. nec multo poſt, cum crimini illi daretur, ꝙ albis equis triũphaſſet, & prædam inique diuiſiſſet, die dicta ab Apuleio trib. pl. damnatus Ardeam conceſſit. mox cum Galli Senones urbem diripuiſſent, ipſumq; Capitolium arctiſsima premerent obſidione, abſens dictator factus, collectis ex fuga Romanorum reliquiis, Gallos pendendo auro intentos, incautos oppreſsit. Poſt hæc pop. Romanum Veios migrare uolentem, elegantiſsima illa, quæ apud Liuium legitur, concione retinuit. Tertium deinde dictator creatus, Satricum, ſociam po. Romani urbem, ab impetu Latinorum tutatus eſt. Quartum dictator ad ſedandam populi ſeditionem factus, ualetudinem excuſauit, aliumq; ſibi ſurrogandum curauit. Quintũm dictator Gallos iterum Romam petentes, & ad flumen Aniené caſtrametatos, ſuperauit. Poſtremo Romæ octogenarius peſtilentia interiit. Vide Plutarchum, & Liuium.

CAMINO, as, are, facere in modum fornacis. Pli. l. 16. c. 6. Acerui luto caminantur. Idem l. 17. c. 15. caminata foſſura.

CAMINVS, ni, [*Fornace, camino*] Latine fornax dicitur. Virg. l. 3. Ruptis flammam expirare caminis. Eſt etiam locus, in quo ignis ſtruitur. Cic. ad Att. Luculento camino utendum cenſeo. Sueto. in Vitel. flagrante Triclinio ex conceptu camini.

CAMIRVS, κάμειρος, urbs in Rhodo, a Camiro Herculis filio.

CAMMARVS, piſcis ex cacrorum genere. Pli. l. 31. c. 8. Mart. l. 2. Concolor in noſtra cammare lance rubes.

CAMOENAE, Muſæ, Iouis, & Memoriæ filiæ, à cãtus amœnitate ita dictæ. Varro auctor eſt ab antiquis Carmœnas, & Caſmœnas dictas fuiſſe, quæ poſtea abiecto r, uel ſ, Camœnæ appellatæ ſunt. Aliter Feſtus: Camœnæ (inquit) à carminibus ſunt dictæ, uel ꝙ canunt antiquorum laudes, uel ꝙ ſint caſtæ mentis præſides. Virg. 3. Eclog. Alternis dicetis, amant alterna Camœnę. Dicimus & Camœna numero ſingulari. Per. Sat. 5. Tibi nunc hortante Camœna excutienda damus præcordia. Sene. in Med. Ille uocali genitus Camœna.

CAMPANA, κώδων, inſtrumentum notum populo ad concionem, aut ſacrum conuocando idoneum, à quo campanula. Hiero. ad Euſto. Quouſque campanula in clauſtro pulſabitur.

CAMPANIA, regio Italiæ fertiliſsima, in qua ſummum eſt Liberi patris (ut uenuſte à Plinio dictum eſt) & Cereris certamen: ſic dicta ꝙ campeſtris ſit. Iuuenalis: Prouida Pompeio dederat Campania febres. à qua Campani, qui in ea habitant. urbes præcipuas olim habuit Capuam, Neapolim, Cumas, Puteolos, Nolam.

CAMPANVS, a, um, Virg. 10. Æne. hinc nomen Campanæ ducitur urbi. Littus Campanum, Stat. 3. Syl. Morbus Campanus, Hor. 1. Ser.

CAMPE, plur. num. tantum & neu. gen. uermis genus hortenſis, herbas, & arborum frõdes infeſtans, à κάμπτειν, flectere: ꝙ flexo obliquis tractibus corpore progrediatur. Col. li. 10. Hiſutaq; campe.

CAMPESTRIA, loca plana, [*Campagna*] à campo deductum nomen. Campeſtria item dicuntur genitalium ſuccinctoria, ꝙ ludentes in campo ueſtibus omnibus exuebantur, ſolis campeſtribus tecti uirilia. Horat. Penula ſolſtitio, campeſtre niualibus auris.

CAMPESTRIS, tre, ut campeſtres operarij, qui in campo Martio ſeruilem operam candidato impertiebantur.

CAMPI Diomedis, in Apulia ſunt.

CAMPONI, populi inter Aquitanicas gentes. Pli. lib. 4. cap. 19.

CAMPSIANI, Germaniæ populi indigentia laborantes. Strab. lib. 7.

CAMPVS, [*Campo*] πεδίον, eſt grande, atque amplum ſpatium terræ planæ, ut Plateæ, areæq;. Oppius. 3. Bel. Ciu. Cum eſſet inter bina caſtra campus, circiter millium paſſuum ſex. Virg. 7. Æne. Æquore campi Exercebat equos. Dictus Campus à capiendo, ꝙ animalium, ſeu rerum aliarum multitudinem facile capiat. ſolet tamen accipi pro qualibet re, in qua quis ſtudium habeat. Cice. 4. Acad. cum ſit campus, in quo poſſit exultare oratio. Latiſſimum dicendi campum alio loco dixit.

CAMPVS lapideus, Galliæ Narbonenſis campus, lapidibus, qui ſinguli manum impleant, pleniſsimus: ſub quibus gramen exoritur, à quo pecoribus pabuli ſuppeditatur ubertas. In medio ſalſę ſcatent aquæ, ſaliſq; uis magna. Strab. lib. 4.

CAMVRA, ræ, pen. pr. uaſis genus, quod opertum in nuptiis ferebant, in quo erant nubentis utenſilia. Feſtus.

CAMVRVS, a, um, [*Torto, piegato*] inflexus curuus. Virg. 3. Georg. Camuris hirtæ ſub cornibus aures.

CAMVS, mi, [*Laccio, fune*] κημός, φιμὸς, genus uinculi. Plau. in Caſ. poſuit pro fune, quo damnati alligãtur furcæ. Item equorum retinaculum, frænum, & muliebre ornamentũ. Eſt & genus tibiæ, pabuli, & lilii, & quædã herba. Itẽ mechanicum inſtrumentũ igniferũ.

CANA, ſiue Canæ, Straboni lib. 13. promontorium Aſiæ. Sunt & Canæ, eidem, Locrorum oppidulũ ſitum in agro Canæo. Cana præterea uicus Galilææ eſt, & urbs Lycaoniæ, κανά.

CANACE, Æoli filia, quæ cum fratre Macareo corpore miſto, puerum peperit: qui Æolo proditus, eius iuſſu canibus eſt obiectus. filiæ autem pater enſem per ſatellitem miſit, ut illo pro meritis uteretur, eoq; ſibi necem illa traditur conſciuiſſe. Extat epiſtola Canaces ad Macareum fratrem inter Ouidianas.

CANAIVS, amnis Æolidis. Pli lib. 5. cap. 30.

CANALICOLAE, homines pauperes: quòd circa canales fori conſiſterent. Feſt.

CANALICVLA, dimin. [*Canaletto*] parua canalis. Gell. lib. 7. cap. 11. Duas eſſe quaſi canaliculas quaſdam, ſeu fiſtulas.

CANALICVLATVS, a, um, [*A ſimilitudine di canale*] σωληνοειδής, quod eſt in Canalis modum factum. Plin. lib. 19. Quibuſdam anguſta, &

canaliculata,ut cumino:paucis foliacea,& lata,ut atriplici.

CANALICVLVS,dimin.a Canalis in maſc.ge.Col.lib.9. canaliculi milio repleti apponuntur.

CANALIS,lis,pen.pro.& tam maſc. quàm fœm. gen. αὐλὼν, a canna ſit, ut littera detracta. lignum eſt ad cannæ ſimilitudinem cauatum, quo aqua deducitur. Feſtus: Canales, per quos aqua confluit in uiis lapide ſtratis,Virg.3.Georg.Ilignis potare canalibus undam. Dicitur & hoc canale.Stat.lib.1.Syl.Flumina demerſo trahit intemerata canali.

CANALITIVM aurum,dicitur in puteis effoſſum, quod uenarum canalibus per ſaxa uagatur huc,atque illuc, & per latera puteorum. Pli.lib.33.cap.4.Quod puteis foditur,canalitium uocant.

CANAN,dicta eſt Arabia à Cam,qui in ea conſedit: à qua Cananæi. Hæc fuit prima gens quæ Deum ignorauit,quia princeps eius, & conditor cultum à patre non accepit,maledictus ab eo.

CANANAEA,Syriæ regio à Canaam filio Cam, qui eam regionem, q̃ nunc Iudæa nuncupatur,inhabitans, à ſe Cananæam nuncupauit.

CANARIA, herba eſt, quam uernacula noſtra lingua etiam Herbam canis uocamus, quòd canes ægroti ea præſentem uomitum eliciant.Pli.li.25.c.8.Ruellius humilē eſſe herbulā oſtēdit,foliis tritici multo minorib.calamulo tenui,geniculis pyxidatim cohærentibus articulato,internodiis tibiarum modo in ſe inſertis,q̃ tracta ſuis ex uaginulis exeruntur:euenidā ſpicæ loco paniculam habēs, denique folio,& culmo triticum,cacum ne arundinem imitans.

CANARIA,inſula Atlantici Oceani, ad læuam Mauritaniæ. Canaria dicta a multitudine canum, ut ex Iubæ ſententia tradit. Plin.lib. 6.cap.32.Hodie omnes illæ inſulæ, quas ueteres Fortunatas dixere, uno nomine Canariæ appellantur,ſaccharo, quod Canarium uocant,inſignes.

CANARII,Africæ populi circa Atlantem dicti, quòd canum uictus ipſis promiſcuus ſit.Vide Plin.lib.5.cap.1.

CANARIVS,a,um,[Cagneſco]quod ad canem pertinet,ut, augurium canarium.Pli.li.18.c.3.Augurio canario agendo dies cōſtituatur.

CANAS,oppidum Lyciæ regionis Aſiaticæ.Plinius.

CANASTRAEVM,promontorium Macedoniæ.Pli.li.4.cap.10.

CANATHA,(κάναθα Steph.) oppidum eſt in Decapolitana regione, quæ Syriæ iungitur.Pli.lib.5.ca.18.

CANATIM,[Cagneſcamente,in cagneſco]κυνωδῶς, ad ſimilitudinem canis,ut Bouatim,ad ſimilitudinem bouis. Nigidius Figulus in Com. gramm.ut citat Nonius:Canatim, Suatim, Bouatim, ab animalibus ſumuntur.

CANCANOS,κάγκανος,herba eſt Galeno,quæ Dioſcoridi & Pli.Cacalia dicitur,& Leontice.Vide Ruel.lib.3.cap.128.

CANCELLARII,[Scriuani,cancellieri]γραμματεῖς, degenerante iam tum paulatim lingua Latina,dicti ſunt ſcribæ principum, quorum opera illi in conficiendis, examinandis'ue diplomatibus utebantur.Vtitur hac uoce Flauius Vopiſcus.

CANCELLATIM,ad ſimilitudinem cancelli.Pli.lib.11.cap.37.

CANCELLI,lorum,κιγκλίδες,δρύφακτοι,ligna,aut ferramenta, modicis interuallis in tranſuerſum inſtar retis inuicem annexa,quibus ſcenæ,& tribunalia,atque feneſtræ muniri ſolent,aditusq́; eorum præcludi.Cice.pro Sext.tantus eſt à fori cancellis plauſus excitatus. Cancellos alicui circundare, per tranſlationem dicitur pro, limites quoſdam anguſtos cuipiam præſcribere, extra quos non liceat euagari. Idem pro Quinctio: Si extra hos cancellos,quos mihi ipſe circundedi,declinauero. Sunt & Cancelli loca cancellatim,i.teſſellatim facta tranſuerſariis lignis, accommodata ſeſſui. Ouid.Cancellis primos impoſuiſſe pedes. In ſacris litteris Cancelli uocantur ſpecilla foraminibus plena, & tranſuerſim plagulis feneſtrata,quas uulgus zelotypias uocitat. Hos cancellos delicioſos. Cice.lib.1.de perfecto genere dicendi, appellat Tranſennas, ab oculorum uidelicet,& foraminum tranſitu:ait enim:Quaſi per tranſennam prætereuntes ſtrictim aſpicimus.

CANCELLATVS,a,um,quod cancellorū figurā imitatur.Pli.li.3.c.10. cancellatam cutem appellat,quibuſdam cancellis diſtinctam.

CANCELLO,as,[Cancellare]deleo,apud iureconſ.

CANCER,cri, [Gambaro]καρκίνος, piſcis genus eſt mollem teſtam habens pro tegumento:cuius multæ ſunt ſpecies, quas uide apud Plin.lib.9.cap.31.Eſt item Cancer unum ex duodecim Zodiaci ſignis,à quadam canceri piſcis ſimilitudine ita dictum, quòd Sol mē ſe Iunio ſignum hoc perambulans, paulatim incipit à nobis recedere,& curſu retrogrado ferri,in modum cācri. Refert Higinus, hunc fuiſſe cancrum,qui à Iunone in Herculem,cum hydra Lernæa pugnātem,immiſſus fuit. qui cum pedem eius momordiſſet, ab Hercule occiſus eſt,& à Iunone inter ſidera collocatus.Cic.in Arat.& claro collucens lumine cancer.In quo conſiſtens conuertit curriculum ſol. Cancer item καρκίνος,καρκίνωμα,morbus eſt ab atra bile efferueſcente proficiſcens,cum alias corporis partes, tum mulierum mammas in primis infeſtans, quæ menſtruo non purgantur.Dictus Cancer,uel quod paulatim ſerpat canceri piſcis ſimilitudine,uel quòd uenas circa ſe habeat extenſas, inſtar brachiorum cancri,uel quod pertinaciter hæreat,ut ſolet cancer, ſi quid chelis apprehenderit.Cato de re ruſt.Eadem braſſica ulnera putrida, cancroſq; purgabit. Cancros Orci, dixit Apuleius, pro faucibus,& tenacibus ſtationibus,quaſi cancellos.

CANCHLEI,Arabiæ populi,Nabathæis finitimi.Pli.lib.5.ca.11.

CANCHRYS,κάγχρυς,Libanotidis fœcundæ ſemen.Dioſc.li.3.ca.70.

CANDACE,es,(κανδάκη Suidæ) Æthiopum regina, tempore Auguſti. quæ tanti in ſuos meriti fuit, ut omnes deinceps Æthiopum reginæ,eius nomine fuerint appellatæ.Str.lib.17. Pli.lib.6.ca.29.

CANDARA,κάνδαρα,Paphlagoniæ oppidum.Steph.

CANDARIA,promontorium in Coo inſula.Auctor Strab.lib.14.

CANDAVIA,mons in ea parte Macedoniæ, quæ in mare Adriaticum uergit.Pli.Candauias montes,multitudinis numero appellat, lib. 3.cap.23.Cic.ad Atti.ex caſtris,ad imam Candauiam.

CANDAVLES,Lydorum rex,qui cum uxorem haberet formoſiſſimā, eam Gygi amico nudam oſtendit:quo facto ſodalem forma reginæ captum,ex amico hoſtem fecit,& in necem ſuam pellexit,uxoremq́; & regnum dotale ueluti in manum tradidit.

CANDAVLIS,κανδαύλης,obſonii genus ex carne elixa, pane, & caſeo Phrygio,cum anetho,& pingui iure.Cæl. Rhod.li.20.ca.14.

CANDEBOEA,palus Phœnices,in radicibus Carmeli montis. Pli.lib. 36.cap.26.

CANDEFACIO,[Imbiancare]λευκαίνω,candidum facio.Plaut.in Moſt. Vna opera ebur atramento candefacere poſtules. Aliquando etiā Candefacere,ἐμπυρίζειν,eſt candentem.i. ignitum reddere. Plin. lib.34.cap.8.Vbi inter lapides candefactos funditur.Hinc Excandefacio,candens,& ignitum facio: unde Ferrum Excandefactum. Per tranſlationem accipitur pro ira inflammare.

CANDEI,populi in ſinu Arabico.Pli.lib.9.cap.29.Pomp.lib.3.

CANDELA,[Candela]λύχνος,à candore luminis dicitur.Iuue. Sat.9.

CANDELABRVM,λυχνεῖον,λυχνία,in quo candelæ figuntur. Cice.6. Verr.lectos æratos,& candelabra ænea.Var. Candelabra a candela.in his enim funiculi ardentes figebantur.

CANDEO,es,ui,[Eſſer bianco]λευκός εἰμι,candidus ſum.Ouid.11.Metam.Candida de nigris,& de cādentibus atra.Significat etiā ignitum eſſe.Cic.1.Offi.candente carbone ſibi adurebat capillum. A candeo Candeſco,ignitus fio,igneſco. Ouid.2. Metam. Curruſq́; ſuos candeſcere ſentit. Candeſcere etiam album fieri ſignificat. Tib.lib.1.Liceatq́; caput candeſcere canis.Hinc Excandeo,& Incandeo,à quibus Excandeſco,proprie uehementer incendor, inflammorq;.Cato de re ruſt.cùm bitumen, & ſulphur additum eſt, excandeſcet.i.incendetur.Transferuntur etiam ad iram, θυμός, quòd ea eſt, uelut ignis animum incendens, & uultum hominis quodam candore perfundens.Cælius Cic.Id poſtquam reſciit,excanduit,& me cauſſam inimicitiarum quærere clamitauit.i.uehementer incenſus eſt.Hinc Excandeſcentia,quæ eſt (ut Cic.4.Tuſ. inquit)ira naſcens,& ſine modo exiſtens. Incandeſco, candens, & ignitus fio.Ouid.Meta.lib.7.incandeſcit eundo. Eſt & Recandeo,a quo Recandeſco,rurſus candeſco: & accipitur pro calefio. Ouid.lib.1.Meta.Solibus æthereis,altoq; recanduit æſtu.

* CANDETVM Galli appellant in areis urbanis ſpatium centum pedum,quaſi centeatum:in agreſtibus autem, pedum centum quinquaginta quadratorum iuſtum candetum uocant.

CANDICO,as,ὑπολευκαίνω,candorem habeo. Pli.li.8. candicans macula.Hinc Candicantia,æ,pro albedine.λευκασμός.Pli.lib.37.

CANDIDATORIVS,a,um, Cice.ad Attic.lib.1. Nos in omni munere candidatorio fungendo ſummam adhibebimus diligentiam.

CANDIDATVS,qui luce quadam nitente perfuſus eſt. unde Lact. immortalitate nos ueluti candidatos eſſe,eleganter dixit. Candidati etiam dicebantur,qui ad alicuius magiſtratus petitionem aſpirabant à toga candida,quam induebant, ſiue ad denotandum integritatem,quòd ſolus hic color purus,& minime inquinatus eſt:ſiue ut perſpici ab omnibus poſſet,eos pecuniam non habere, qua ciues corrumperent. Ire autem candidati per comitia ſolebant, ſuadendo,rogando,ſubmittendo ſe omnibus,& nudato etiam corpore,cicatrices oſtendendo.Cic.pro Mur.Nec candidatis iſta benignitas adimenda eſt.Inde aliarum quoq; rerum petitores, Candidati dicuntur,ſicut à Quinct.Candidatus eloquentiæ,à Pli.in Paneg.Candidatus gloriæ,& immortalitatis.

CANDIDE,pure,ſincere. Cælius Ciceroni: Cauendum tibi erit, ne parum ſimpliciter,& candide poſuiſſe inimicitias uidearis.

CANDIDO,as,[Imbiancare]λευκαίνω,candidum facio. Pomp.ueſtem lixiuio cādidās.Pli.Cuius radice utuntur ad candidandos capillos.

CANDIDVLVS,a,um.Cic.5.Tuſ.Canduli dentes,uenuſti oculi.

CANDIDVM,λευκόν,Zeugitanæ regionis,promontorium. Plin.lib.5. cap.4. Interdum Candidus ponitur pro felici,tractum à Thracibus,qui diem fortunatum,albo;aduerſum, nigro lapillo deſignarunt.

runt. Catul. Fulſere uere candidi tibi ſoles. Horat. lib. 2. Ser. Hunc cine ſolem. Tam nigrum eſſe mihi?

Candidus, da, dũ, [*Candido, bianco*] qđ lucentẽ quãdã hẽt albedinẽ: unde niuẽ candidã, & cygnũ cãdidũ magis proprie dixeris, q̃ albũ. Seruius in 3. Ge. Aliud eſt candidũ eſſe, i. quadã nitenti luce perfuſum: aliud albũ, qđ pallori conſtat eſſe uicinũ. Sumitur etiã ꝓ igni to: unde terrũ candidũ uocamus, cum accẽſum eſt. Et quia inter colores candidus puriſſimus eſt, accipitur Cãdidũ pro puro, & mini me fucato. Hor. 1. epiſt. Albi noſtrorũ ſermonum candide iudex.

Candifico, as, λευκόω, candidum facio. Næuius. Poliens ſeſe, & ſuccis herbarum candificans cutem.

Candyba, (καρδύβα, τὰ Steph.) Lyciæ regionis urbs. Pli. li. 5. ca. 27.

Candor, oris, [*Biancbezza*] λευκότης, albedo ſplendori coniuncta. Cic. 2. de Nat. Deo. ſolis candor illuſtrior eſt, quàm ullius ignis.

Candosoccus, in uitibus quis dicatur, docet Colu. lib. 5. cap. 4.

Cane, oppidum Æolidis regionis. Pli. lib. 5. ca. 30.

Canentas, capitis ornamenta ueteres dixere. Feſt.

Caneo, es, ui, [*Venir canuto*] πολιόω, de capillis dicit in ſenibus, cũ albeſcunt: per tranſlationem de aliis etiam rebus, quæ capillorũ canitiẽ imitantur. Canent herbæ, matutino rore aſperſæ. Virg. 3. Ge. dũ gramina canent. Idem 2. Ge. Et glauca canentia fronde ſalicta.

Canesco, is, canus fio, & proprie de ſenibus dicitur, cum capilli eorum in albedinem uergunt. Pro ſeneſcere, Ci. 1. de Leg. Caneſcet ſeclis innumerabilibus. de quercu.

Canephora, uirgo dicitur quæ more Attico ſacra in ciſtulis repoſita capite ſuſtinebat. Cic. in 6. Verr. Habe Canephoras, deorum ſimulacra reſtitue.

Cani, orum, capilli albi in capitibus ſenum. Cice. 2. de Sen. Non cani, non rugæ, repente auctoritatem afferre poſſunt.

Cania, æ, urticæ ſilueſtris genus. Pli. lib. 21 cap. 15.

Canicae, [*Semola, cruſca*] furfures ab antiquis dicebantur, teſte Feſto, eo q̃ canes ijs paſcerẽtur. Vnde Canicaceũ panem furfureum dicimus. Pacuuius. Qui apud ●, quaſi ſeruus, eſt canicaceum panẽ.

Caniceps, genus animalis faciem caninam habens. Pli. lib. 7. cap. 2.

Canicula, κυνίδιον, dimi. a cane, cũ eſt fœ. ge. Ci. 3. de Na. Deo. prudentis eſt, intelligere ſe habere ſenſum, & rationẽ. hæc eadẽ & caniculam non habere. Accipitur & pro ſigno cæleſti, σείριος. Colu. li. 10. Peracto ſolſtitio, uſq; ad ortũ Caniculæ, q fere dies triginta ſunt. Dicebatur præterea, hoc nomine tali latus, qđ unitatẽ oſtendebat, in qđ conuerſo talo, deponebatur ab eo, qui iactauerat, nũmus unus, aut quantum inter ſe pacti fuerant, ſine aliquo lucro. idcirco dãnoſa canicula uocabatur. Perſius: Damnoſa canicula quantum raderet. Canicula item genus piſcis marini. Pli. li. 32. cap. 11.

Caniculares dies appellamus, eo q̃ ſidus hoc ijs diebus in medio cæli centro ſit, coniunctumq; cum Sole duplicet calorem. Dicta canis, quod corpora nimio calore mordere uideatur.

Caninus, a, um, ex cane. Pli. Sanguine canino nihil contra toxica præſtantius eſt. Caninum prandium, abſtemium, in quo nihil uini potatur, quoniam canis uinum non bibit. Gell. lib. 13. ca. 29. Canina cœna, idem. Plau. in Caſi. caninam cœnam ſpero meliorem fore.

Canis, [*Cane*] κύων, ge. cõ. aial latrabile: piſcis marinus, & ludi talaris ſignũ, qđ unũ duntaxat punctũ continebat: ideo dãnoſus canis appellatur. Propert. Sẽper dãnoſi ſubſiluere canes. Canis animal à canendo dicitur, q̃ nocte in cuſtodia, & in uenando ſignum uocedet. Ter. in Phor. Introiit in ędes ater alienus canis. Col. li. 7. c. 12. Pli. li. 10. ca. 63. & Xenophon de Venatione. Sunt autem duo canes in cælo, maior ſcilicet, & minor: ſed Canẽ dicendo, maiorem intelligimus. minor. n. canis Canicula dicit. Hæc etiã Antecanis, & Sirius dicit. Cic. Antecanẽ, Procyon Graio, qui nomine fertur. Oritur xvij. Cal. Augu. Occidit, ſed non tota, poſt dies quadraginta.

Canistrum, & caniſter [*Canestro, ceſto, paniere*] κανίσκιον, fiſcella, ciſta uiminea: à Græco κάνιστρον, α, in ũ, mutato. Virg. Cererẽq; caniſtris Expediunt. Palla. Salignis caniſtros fieri debere uirgultis: quia genus hoc oleum dicitur adiuuare. Hinc Caniſtellũ, & Caniſtellus.

Canities, & canitudo, [*Biancbezza, canutezza*] πολιότης, capillorum albedo. Pli. li. 11. c. 37. Canities homini tantum, & equis. Plau. Stultus eſt aduerſus ætatem, & capitis canitudinem.

Canna, [*Canna*] κάννα, δόναξ, arundo, licet minor ſit, & maior calamo. Ouid. Et pigram uelabat canna paludem. Hinc fit Canneus, a, um, quod ex cannis conficitur. Vnde Col. l. 12. c. 50. Canneas tegetes uocat, ſtorias ex cannis confectas, quæ ad excipiendam oliuam arboribus ſubſterni ſolebat. Stra. ſcribit in Africa ad cubitos quinos longas, craſſitudine uero digiti minoris cannas naſci.

Cannabis, p. c. [*Canapa*] κάνναβις, herba eſt, ex qua fiũt chordæ. Perſius: tibi torta cannabe fulto Cœna ſit in tranſtro? Dicitur & Cannabum. Pallad. li. 3. c. 5. Hoc tempore cannabum ſeris. Hinc Cannabaceus, a, um, & Cannabinus, a, um, ex cannabe. Col. lib. 7.

Cannae, arum, uicus in Apulia, Romanorum clade clarus. Pugna Cannenſis, Prop. lib. 3. Cannenſis calamitas, Cic. de Cla. Ora.

Cannenufates, populi ſunt inſulani, Batauis finitimi. Pli. l. 4. c. 15

Cannetum, [*Canneto*] καννών, ubi cannarum copia eſt. Pallad.

Cannitiae cameræ, dicuntur in agreſtibus ædificiis ex cannis conſtructæ, καλαμίνοι καμάραι, ut eſt apud Pall. d. l. 1 c. 13.

Cano, is, cecini, cãtũ, [*Cantare*] ᾄδω, ſed eius cõpoſita faciunt præteritũ in ui, diuiſis ſyllabis: ſignificatq; ꝓprie canere, uoce modulari. Pli. li. 10. c. 29. Merula canit æſtate, hyeme balbutit. Ci. 4. Aca. Cũ cornix cecinerit. Hinc canere poetæ dicuntur: quoniã uerſus rhythmica ratione cõpoſita cãtãdo ꝓnunciare cõſueuerunt. Vir. 1. Æn. Arma, uirũq; cano. Canere etiã is dicit, qui fides, organa ue pulſat, aut qui tibias inflat. Cic. 1. Tuſc. Epaminundas, fidibus præclare cecinifſe dicitur. Idẽ 2. de Ora. Queãdmodum tibicẽ ſine tibiis canere, ſic Orator ſine multitudine audiente eloquens eẽ nõ põt. Canere receptui, ſignificat poſt conflictũ milites à pugna reuocare, qđ fit cantu tubarum, & clangore. Liu. li. 26. Flaccus receptui cani iuſſit. Cõtra Canere bellicũ, eſt milites tubæ clãgore ad bellũ accendere. Cic. in Ora. Alter incitatior fertur, & de bellicis rebus canit etiã quodãmodo bellicũ. Sed quia ueteres laudare, & uaticinari uerſib. ſolebant, f. ẽtũ eſt, ut Canere ꝓ laudare capiatur. Vir. 7. Æn. Regẽq; canebãt. Et pro uaticinari. Idẽ 6. Æn. Ipſa canas oro. Et ꝓ prædicare, & cũ quodã, ut exaudiri poſſit, canore proferre: Martia. Quicquid fama canit, donat arena tibi. Canere eandẽ cantilenã, dicitur is, qui moleſtus eſt, ſæpius eadẽ inculcans. Ter. in Phor. Cantilenã eandẽ canis. Intus canere, dici ſolebat is, q priuati cõmodi ſtudioſus, quicquid agit, id omne ad domeſticã fert utilitatẽ. Cic. in Rull. hoc carmen hic tribunus pl. non nobis, ſed ſibi intus canit. Hinc Accino, qđ eſt ad aliquid, uel iuxta cano. Concino, ſimul cano. Intercino, inter agendum cano. Occino, ſiue Occano, cõuitium facio. Procino, canendo perſeuero. Porcino, canendo protero. Præcino, prædico, prædiuino, & antecano. Recino, rurſus cano. Hora. li. 1. Carm. Quem Deum cuius recinit iocoſa Nomẽ imago. Interdum ſignificat in contrarium cano. Inde Recantare, quod ſemel à nobis male, aut dictum, aut ſcriptũ eſt, reuocare, & corrigere: παλινῳδεῖν. Idem li. 1. Carm. dum mihi Fias recantatis amica Opprobrijs. Eſt & Succino, ſummiſſa uoce cano.

Canon, κανών, tributum erat frumentarium, quod Ægyptus, Africa, & Sicilia ſtatum populo Romano quotannis pendebant. Aſconius Pedianus tria facit tributorum genera, Canonem, ut in portoriis, & uectigalibus: Oblationem, ut in uini diſtractione: & Indictionẽ, quæ & Collatio, & Collecta dicitur à Cic. lib. 2. de Orat.

Canopicum, Zeugitanæ regionis oppidum. Pli. lib. 5. ca. 4. Eſt item unum ex Nili oſtiis Africæ proximum. Idem lib. 5. cap. 30.

Canopitanum, oppidum liberũ Zeugitanæ regionis. Pli. li. 5. ca. 4.

Canopus, κάνωπος Suid. pen. pro. ciuitas Ægypti diſtans ab Alexandria cxx. ſtad. ex qua ortum ferunt Claudianum poetam: dicta, quaſi Canobus, à Canobo Amyclæo Menelai nauis gubernatore, ibi ſepulto. nam deuicta Troia, in Ægyptum ui uentorum delatus cũ Helena, gubernatorem ictu ſerpentis, quem Hæmorrhoida uocant, amiſit, in eiuſq; memoriam urbem condidit. Iuu. Sat. 15. Barbara famoſo nõ cedit turba Canopo. Eſt ibi Nili oſtium, quod Canopicum, uocant. Stra. lib. ult. Pli. li. 5. ca. 10. Pomp. l. 1. Ammianus li. 22. Hinc Canopitæ, qui Canopum habitant.

Canor, oris, [*Canto, concento*] μέλος, cantus. Ouid. lib. 5. Met. Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aureis. Virg. 4. Geor. Martius ille æris rauci canor increpat.

Canorus, a, um, [*Sonoro, canoro*] λιγυρός, φωνήεις, μεγαλόφωνος uocalis, ſonorus. Cic. de Sene. Canorum illud in uoce ſplendeſcit. Vir. 6. Ænei. Threicia fretus cithara, fidibuſq; canoris.

Canorosus, a, um, idem. Gel. claros, canoroſoſq; ſonitus.

Canta, pro cantata ueteres uſi ſunt. Feſtus.

Cantabri, κάνταβροι, pen. corr. Hiſpaniæ Tarraconenſis populi efferi, & nulla uitã ſine armis eſſe exiſtimãtes. Sil. Ital. Cãtaber ante omneis hyemiſq;, æſtuſq;, famiſq; Inuictus. regio Cãtabria dicitur. Cãtabrius, a, um, ut, Cantabria gens. Cantabricus, a, um, ut, Cantabricum bellum, & Cantabrica herba: de qua Pl. lib. 25. c. 8.

Cantamen, inis, γοητεία, pro incantatione accipitur. Proper.

Cantes, pluralis numeri tantũ, & fœm. ge. fiſtulæ ſunt organorum.

Cannthariae, gemmæ ſpecies, ſcarabæorum effigie. Pli. l. 37. c. 11.

Cantharis, dis, uermis terrenus uiridis, auri colore ſuperlucẽs: cuius ſuccus in uenas ingreſſus, ut uenenum interimit. Oui. Cantharidum ſuccos dante parente bibas. Cic. ad Pætum, l. 9. Caius cantharidas ſumpſiſſe dicitur.

Cantharis, idis, κανθαρίς, à quibuſdam appellatur herba, quæ καπνὸς Dioſcoridi, Latinis Fumaria, & Officinis Fumus terræ dicitur.

Cantharus, κάνθαρος, poculũ, qđ Baccho tribuitur: à cantharo, nauigii genere. Pli. li. 33. c. 11. Marius poſt uictoriã Cimbricã cãtharis potaſſe Liberi patris exẽplo traditur. Vir. Ecl. 6. attrita pendebat cantharus anſa. Vlp. ſcribit canthari eſſe per quos aquæ ſaliunt. Et Cantharus piſcis nomen apud Pli. li. 32. c. 11. Col. li. 8. Eſt

itẽ Græcis,quẽ Latini Scarabæũ uocant,ex genere inſectorũ. De hoc Pli.li.11.ca.28.& Ariſtophanes in Cantharo. Eſt item Cantharus,cæleſte ſignũ in Aquario,ex tribus conſtans ſtellis.

CANTHERINVS,a,um Pla.in Mæn.Hæc mulier cantharino ritu aſtãs ſomniat.Solẽt.n.equi ſtantes ſomniare,auctore Pli.li.10.c.ult.Cãtharinũ hordeũ,Col.li.2.c.9. Cantherinum lapathum Latini Rumicẽ appellant.Pl.li.20.c.21.Itẽ Cantherii tigna dicuntur,Vitru.lib.5.Item Cantherius,ut auctor eſt Varro,mons eſt in Sabinis.

CANTHERIOLVS,pro paruo pedamento.Col.li.11.c.3.

CANTHERIVM,κανθήριον,uehiculi genus,de quo Sen.epiſt.87.

CANTHERIVS,genus iugi in uinea:de quo Col.lib.4.cap.12.Cantheriatus,a,um.Idem lib.5.

CANTHERIVS,[*Cauallo caſtrato*] κανθήλιος,equus, cui teſtes amputati ſunt,ut fiat mãſuetior.Cãtherii itẽ dicũtur,qui ſubiici ſolent à fabris materiariis,dũ moles arborũ ſecãt.uulgus Caballos uocat.

CANTHVS, thi, κανθός, ferrum, quo rotæ extremitates uinciuntur. Perſius:Vertentem ſeſe fruſtra ſectabere canthum.

CANTIOBRIS,Ptol.lib.2.cap.11.urbs Germaniæ ad Albim fluuium, uulgo Hamberga.

CANTICVM,elegans,cantus.Cic.Pæto:noſti canticum.

CANTILENA,[*Canzone*] μελῳδία ᾆσμα,carmen,canticum. Ci.1.de Ora.Neq; ex ſcholis cantilenam requirunt. Accipitur & pro uerborum iactatione.Brutus ad Cic.lib.11. Crede mihi, totam iſtam cantilenam ex hoc pendere:ut quàm plurimum lucri faciant.

CANTIO,nis,cantus.Plau.in Sticho.Suauem cantionem.

CANTITO,as,frequen.à Canto.Ter.And. ut habeas qui cũ cantites. Cic.de Cla.Orat.Carmina in epulis cantitata à conuiuis.

CANTIVM,Ptol.li.2.ca.3. Britanniæ promontorium,à quo regio ipſa Cantia dicta,& ciuitas Cantuaria,uulgo Cantelberghen.

CANTIVNCVLA,dimin.ᾀσμάτιον.Cic.5.de Fin.Vidit Hom. probari fabulam non poſſe,ſi cantiunculis tantus uir irretitus teneretur.

CANTO,as,[*Cantare*] ᾄδω,freq.à cano. Pl.li.11.c.26. Mares cãtãt in utroq; genere. Itẽ Cantãre,pro incãtare.Virg.in Pharmaceutria: Frigidus in pratis cãtãdo rũpitur anguis. Vbi Seruius, Cãtãdo,dũ incãtatur.Nã gerũdiuus modus ab omni uerbo ſimiliter ꝓcreat. unde modo Cãtãdo à Paſſiuo,ait,cũ ſupra ab actiuo dixerit, Cãtãdo tu illũ.Cãtare itẽ ꝓ celebrare,tollere laudibus.Cic.ad Atti.iã pridẽ iſtũ cãto Cæſarẽ.Cãtator,qui conſueuit canere. Marti.li.13. Cãtator cygnus funeris ipſe ſui.Cantatrix, ψάλτρια. Claudianus: Imploret citharas,cantatricesq; choreas. Cantatus partic.totam cantata per urbem.Hinc Accanto,Excanto,Incanto, & Recanto.

CANTATOR,& Cantatrix,[*Cantore*] qui,uel quę cantus exercet.Pla. in Trin.Cantatrices,ciſtellatrices. Cic.1. de Orat. cantor formularum,auceps ſyllabarum.

CANTVS,us,à Cano,[*Canto,canzone*] μέλος, eſt inflexio uocis, & ꝓ cantatione cuiuſcunque rei dicitur.Virg.8.Æne.Tum Salii ad cãtus inceſa altaria circum Populeis adſunt euincti tempora ramis. Cic.de Orat.2. Qui cantus moderata pronunciatione dulcior inueniri poteſt? Cantus etiã pro incantatione accipitur. Tib. Nẽpe hæc eadem dixit amores Cãtibus,aut herbis ſoluere poſſe meos.

CANVS,a, um, [*Canuto,bianco*] πολιός, cui canent,ſiue albent capilli præ ſenectute. Plaut.Transfertur & ad alia:ut Cani montes,albi ex niue.Cana fides.Virg.1.Æn.Cana fides, & Veſta. Vbi Nonius, Canam fidem,ueterem,& antiquam interpretatur. Cana ueritas. Varro in Eudœ.ecce de improuiſo ad nos accedit cana ueritas. Cani,orum,ſubſtantiue, capilli albi in capitibus ſenum. Cice.de Sen.Non cani,non rugæ repente auctoritatem afferre poſſunt.

CANVSIVM,κανύσιον,Apuliæ oppidum,ad Aufidum fluuium,laudatiſſimæ lanæ ferax,quę Canuſina dicitur.Vnde Canuſinatus dicitur, indutus Canuſina ueſte.Marti.lib.9.

CAPACITAS,atis,[*Capacità*] locus, qui capere, & continere poteſt. Cic.1.Tuſc.Vtrum capacitatem aliquam in animo putamus eſſe.

CAPANEVS.p tres ſyllabas,καπανεύς,p.c.Argiuus fuit,qui una cũ Polynice ad bellũ Thebanũ ꝓfectus,cũ ſcalas muris admouere uellet,à Thebanis lapidib.fuit obrutus. Hinc factus eſt locus fabulæ Capaneũ,cũ deorũ cõtẽptor eẽt,à Ioue fulmine eẽ ꝑcuſſũ.Veget.lib.4.de re militari.Qui ſcalis(inqt)in obſidione urbiũ utũtur,frequẽter periculũ ſuſtinẽt,exẽplo Capanei,à quo primũ ſcalarũ oppugnatio ꝓhibetur inuẽta:q tãta mole lapidũ fuit obrutus à Thebanis,ut fulminib.dicatur extinctus.Vnde Oui.li.4.Triſt.Cũ cecidit Capaneus ſubito temerarius ictu.Capaneus,a,um.p.p. adiectiuũ tetraſyllabũ.& p.p.ut Capanea pinus apud Stat.8.Theb.Capaneaſq; pinus.Iã ꝑcul Aoniis.uolet agnoſcẽda cateruis.Capaneus a,um,aliud adiect.Stat.12.Theb.ante alias Capaneia coniunx.

CAPARA,καπάρα,urbs Hiſpaniæ in tractu Luſitaniæ. Ptol.lib.2.ca.5.

CAPAX,acis,δεκτικός,δεκτὸς,ois generis qđ capit,ſeu cõtinet,aut continere põt.Pli.li.10.c.33.Hirundines utero capaci. Idẽ li.12.ca.1. Capax quindecim cõuiuarũ tricliniũ.Ci.in Ora.aures meæ ſunt auidæ,& capaces, & ſemꝑ aliquid immẽſum, infinitumq; deſiderant.

CAPEDVNCVLA,dimin.Cic.3.de Nat.Deo.capedunculis, quas Numa nobis reliquit.

CAPEDO, inis,ἀρυχωσία,uas amplum,& capax,à capiendo.Ci.in Par. capedines,ac fictiles urnulas.

CAPENA,pro.pen.oppidum uicinum Romæ.Hinc Capenas,atis,gentile. Capena porta Romæ,a Capena urbe,quam Italus rex ædificauit,ut inquit Solinus.Hæc etiam porta Appia dicta eſt, per quã Capuam itur,ut Frontinus lib.de aquædu.hodie portam Diui Sebaſtiani uocant.Dicta eſt & triumphalis, quod triumphantes per eam potiſſimum in urbem inuehi ſoleant.

CAPER,pri,[*Caprone*] τράγος,mas caſtratus in genere caprino.Mar. Dũ iugulas hircũ,factus es ipſe caper. Nam Virg. improprie Caprũ pro hirco poſuit,cum dixit:Vir gregis ipſe caper.Dicitur Caper,ſiue Capra à Carpendis uirgultis. rodit.n.omne uirgultũ, & in primis uites,ꝓpter quod Baccho immolari caper ſolebat.A Capra fit Capella.Eſt & Caper nomen proprium Grammatici.

CAPER,Strab.lib.12.fluuius eſt, qui Laodiceam Cariæ urbem cum Lyco,& Aſopo alluit.Plinio Caprus dicitur.

CAPERO,as,[*Creſpare la fronte*] frõtẽ rugis contraho, & aſperitatẽ uultus oſtendo:quod a criſpis caprorum frõtibus, uel à cornuum caprinorum ſimilitudine tractum eſt.unde & caperatum rugoſum dicitur,Plaut.Quid illud eſt,quòd illi caperat frons ſeueritudine?

CAPESSO,is,iui,itũ,ſecũdũ Priſ.uerbũ actiuũ, [*Capiſco,piglio*] ad capiẽdum eo.Salu.li.2.hiſto.Diuerſa,uti ſolet, rebus perditis capeſſiuit. Cice.ad Atti.ad rempublicam capeſſendam uenio.Virg.poſuit pro Exequendum ſuſcipio:Mihi iuſſa capeſſere fas eſt.Plau.in Aſin.pro immitto, recipio. Quò magis te in altum capeſſis,tam æſtus te in portum refert.Idem in Amph.me domum capeſſam.

CAPETVS,p.c.Albæ rex fuit,Capyos filius,& Tyberini pater.

CAPHAREVS,triſſyllabum,pen.pro.καφαρεύς,Eubœæ mons altiſſimus uerſus Helleſpontum,ad quem Græcorum claſſis à Troia rediens magna ex parte alliſa,naufragium fecit.

CAPHAREVS,a,um,tetraſyllabum.ut, Saxa Capharea. Proper.lib.3. Saxa triumphales fregere Capharea puppes.

CAPHARNAVM,ſeu potius Capernaum, totius Galilææ metropolis fuit,multis Chriſti ſeruatoris miraculis nobilitata.

CAPHERIS,inter deſertas inſulas,quæ inter Cherſonneſum, & Samothracem ſunt,numeratur à Pli.lib.4.cap.12.

CAPIDVLVM,genus ueſtimenti,quo caput tegebatur.Feſtus.

CAPILLAMENTA,[*Crini*] τριχώματα,ipſi capilli.Pl.li.21. Herba croci eſt folio anguſto,pene in capillamenti modũ. Transfertur quoque ad herbas,& arbores.Col.lib.5.capillamenta ſeminum.

CAPILLARE,huius capillaris,ne.ge.reticulũ muliebre,quo capillos inuoluũt.Mar.li.3.mœchæ pauperis capillare.Capillaris.& Capillata arbor appellabat,in qua tonſum capillũ adoleſcẽtes ſuſpendebant,quando deponebant comã,deo eã ſacrantes. Erãt & in urbe Roma,teſte Feſto,arbor antiquiſſima,q́ capillata appellabatur. q uirginũ Veſtalium capillos ad eã deferre mos erat.Pli.li.16.c.44.

CAPILLATVS,a,um,qui crines longiores habet,τριχωτός.Cic. de lege Agr.Non minus bene nummatus,quàm bene capillatus.

CAPILLO,as,are,[*Mettere capegli*] τριχόω,eſt capillos facere. Pli.li.37.cap.11.Polythrix in uiridi capillatur.

CAPILLITIVM,κόμη,capillamentum. Sic enim à capillo capillitium dicitur,ut à famulo famulitium.Capillitium flauum.Apul.

CAPILLVS,[*Capello*] κόμη,quaſi capitis pilus.Cice.in Piſo. Erant illi compti capilli.Quamuis & pro omni pilo ſumitur.θρίξ. Pli.li.7.c.3.Omnibus humanorũ capitum bibere, cutibusq; cum capillo pro mantilibus ante pectora uti.Mar. Quot ſunt,mentula quos habet capillos?Gellius.Capillum pro hœdino pilo poſuit, cum ait Nam ſi ouium lacte hœdi,aut caprarum agni alerentur, conſtat ferme in his lanam duriorem,in illis capillum gigni teneriorem.

CAPILLVS Veneris,ἀδίαντος,herba ſic dicta,q delapſos poſt alopeciã capillos recreat.Pl.Adiãtũ,Polytricũ,& Callitricũ appellat.

CAPILLATI,populi inter Alpinas gentes.Pli.li.3.cap.20.

CAPIO,is,[*Pigliare*] λαμβάνω,cepi,captum ſignificat accipio. Virg.li.4.Geor.Cape ſaxa manu,cape robora paſtor.Sed differunt:quia Capere eſt cum affectu:Accipere cum quis non ſic accipit,ut habeat. Ideo ut Vlpi.ſcribit,non uidetur quis capere,quod eſt reſtituturus.Et capere eſt ſponte,uel non ſponte, Accipere tantũ ſpõte.Vnde dicimus,Cepi labores, Cepi moleſtiam, Cepi uel ſuſcepi inimicitias:Accepi calamitatem, cladem, contumeliã, uulnus. Vale.Maxi.ut non coactus enſem accipere, ſed ſua ſponte ſumere uideretur.Habet interdum reciprocum uſum:ut idem ſit,Cepi uoluptatem:&.Cepit me uoluptas,Cepiſti dolorem.Cepit te dolor, ἔδακεν ἡ λύπη. Quandoq; ſignificat facere. Ter.in And. Nõ ſic capiendos mihi ſciã inimicos homines oẽs. Quandoq; delectare τέρπειν,ineſcare.irretire, ex trãſlatione ferarũ.uenatus.Hor.2. Ser. Te coniunx aliena capit.Quãdoq; propitiari.Lucr.li.2.Nec bene pro meritis,capitur,nec tangitur ira.Quãdoq;decipere,πλανᾶν.

Virg

Virg.2.Æn.Captiq; dolis, lacrymiſq; coactis. Quandoq; eligere, αἱρεῖν. Terēt.in Hec.cum illum gnatū cepimus. Quandoque perpeti.ut apud eundem in Heu. Dum abs te abſum,omnes mihi labores,quos cepi,fuere leues. Quandoq; tenere,ut in Eunu.Di boni, quid turbæ ædes noſtræ uix capient. Quandoque inuadere,occupare, χειροῦν,Cic. Nauem quandam piratarum præda honeſtam cepere. Varro.Quid hic uenator nō capit?Hinc uincti,Captiui dicuntur,ꝗ non ſui iuris ſint,ſed in poteſtatem aliorum redacti, αἰχμάλωτοι. Quoniam autem qui ita capti ſunt, non ſunt amplius ſui iuris,ſed libertate priuati,ideo Captos quandoque pro priuatis, ſiue impeditis accipimus. Mente capti,amentes, hoc eſt,qui mentis compotes non ſunt. Capti oculis,qui officio oculorum priuati ſunt. Aliquando capere,eſt amore accendere:unde Capti,amātes dicuntur, Luci.Ne aſpectu,& forma capiare aliena. In ſumma hoc uerbū ſua habet ſignificata pro diuerſitate rerum,cum quibus iungitur:ut,Capere manu,eſt Comprehēdere,Capere oculis,uidere Capere auribus audire:Capere mente,intelligere: Capere conſilio,eligere:Capere aſtu,uel dolis, decipere:Capere cantu,aut uoluptate,delectare. Vir.4.Geo.Carmine quo captæ dum fuſis mollia penſa.Deuoluunt,Capere conſilium, eſt deliberare,συμβουλεύεσθαι,λαμβάνειν.Cic.Cum autem conſilium hoc princeps cepiſſet. Capere rōnem,eſt modū iuenire.μέθοδον εὑρεῖν. Pla. Rationē cepi, ut & amanti obſequerer,& patrē non offenderē,Hinc Accipio,a quo Præaccipio,Concipio. Decipio, Excipio,Incipio,Intercipio,Percipio,Præcipio,Recipio,Suſcipio,& Vſucapio,quę antep.c.habēt.

Capis,dis,poculi genus a capiēdo.Li.li.10.ſi cōſpiciatur cū capide, & lituo, capite uelato uictimā cædat.diminutiuum eſt Capidula.

Capissenai,Aſiæ populi.Pli.lib.6.cap.33.

Capisterivm,genus uaſis ruſtici,quod tamē(ut Georgius Merula inquit)ſcaphiſterium,σκαφίς,melius dicitur.Colu.li.2. cap.9.

Capistro,as,[*Incapeſtrare*]κημόω,capiſtrum impono.Pli.li.18.ca.19.fiſcellis capiſtrari boues oportet.Colu. li.11.cap.2.

Capistrvm,[*Capeſtro,legame,fune*]κημός, capitis uinculum, quod eqs & huiōi animalibus adhiberi ſolet,ne fugiant.Mar.Pater pur pureis aper capiſtris.Col.lib.5.Vitibus attribuit, cū inquit.Cū ad ſummū palū recta uitis extenta eſt capiſtro, conſtringitur. Et Capiſtrū dicitur,ꝗ circa os brutorū inuoluitur, ne cibos decerpant.

Capita deorvm,dicebantur,faſciculi facti de uerbenis.Feſtus.

Capitale,& per Apocopen Capital,ἀμάρτημα θανάσιμον,dicitur facinus, quod capitis pœna luitur.Pla.in Men.Tametſi capital fecerit, facile aſſeruabis. Nonius docet Capital eſſe capitis periculum: Varro uerò faſciolam,qua capillos nectimus.

Capitalia,mons eſt totius Indiæ altiſſimus. Pli.li.6.cap.20.

Capitalis,le,adiect.[*Capitale,mortale*]quod capitis ſupliciū meretur,ut capitale crimen. Cic.7.Ver.inſimulatio repētina,capitalis,atque inuidioſi criminis.Capitalis homo, non ſolū ꝓ ſceleſto, qui eſt dignus puniri capite. ſed etiā,qui promptus eſt ad cædem. Cic.in Antonium:Capitalem, & peſtiferum M. Antonii reditum à Brunduſio expectabamus. Capitalis oratio δεινὸς λόγος.Cic. lib. 1. Officio. Capitalis oratio eſt ad æquationem bonorum pertinens. Capitalis ira ab Horatio dicitur pro mortifera. Capitale odium,ἔχθος θανάσιμον,Capitalis morbus,quòd caput, & uitam hominis petat. Capitalis locus dicebatur, ubi ſi quid uiolatum erat capite uiolatoris expiabatur. Capitale pactum, capitale uitium: id eſt,propter quod debeat quis ad pœnam capitis peti.

*Capitale crimen non ita plane eſt intelligendum, quòd ita priuaretur is, qui crimine capitali damnatus erat, ſed ideo capitale, quòd eum,qui damnatus erat,capitis pœna ſequeretur. capitis autem pœna uel libertatis,uel ciuitatis amiſſio dicebatur. quā utranque capitis diminutionem uocabant. at capitis diminutio cum triplex eſſet,maxima,media,minima;non omnis tamen pœna fuit, ſed tantum duæ priores,maxima,quæ libertatis ademptione fiebat; & media, quæ ciuitatis. minima, cum familia mutaretur, beneficium potius, quàm pœna,fuit. quòd ſi cui magiſtratus adimeretur; capitis ea diminutio non fuit; ut inſtit. lib. 1 legimus. ſicuti capitis diminutio fuit manente magiſtratu.ut in emancipatione filii:quod lib.xlviii de capite minutis traditum eſt. quocunq; autem in crimine uel maxima, uel media capitis diminutio ſequeretur,capitale illud eſſe crimen dicebatur.

*Capitales interdum à ueteribus ingenioſi dicti ſunt. id autem ualuiſſe uocabulum illud apud eos,docet Ouidius lib.3.faſtorum, qui de Mineurua capta diſſerens,multaſq; eius appellationis cauſſas proferens hanc primam ponit,dictam uideri poſſe captam,quā ſi capitalem;quòd ingenioſa ſit. Verſus,quibus ea ſententia continetur, hi ſunt.

Parua licet uideas captæ delubra Mineruæ,
Quæ dea Natali cœpit habere ſuo.
Nominis in dubio cauſſa eſt.capitale uocamus
Ingenium ſolers.ingenioſa dea eſt.

Cicero etiam in epiſt.quadam ad Q. fratrem.Siculus ille capitalis,creber,acutus,breuis,penè puſillus Thucydides.

Capitaliter,Plin.epiſt.5.

Capitatvs,a,um, quod in caput latius creſcit,κεφαλωτός.unde Capitatum porrum Col.lib. 11.Cultus autem porri capitati aſſidua ſarritio,& ſtercoratio eſt. Item capitata uinea ab eodem dicitur, ſicut & Brachiata,lib.5.cap.4.

Capitatio,onis,tributum,quod in capita ita diſtributū erat,ut Iugatio in iuga boū. l.immunitates & l. ſeq. C.de Agri.& cenſ.li.11. Capitatio item pro Annona,in tit.C.de Annonis, & capitatione.

Capite censi,dicebātur eiuſmodi,qui in plebe Romana per quā pauco,aut nullo ære cenſebātur,πενέστατοι πλῆθος: à cēſione capitū,ꝗ ſolis capitibus cēſerentur.Horū opera Romani in bello non utebantur:ꝗ opes ciuiū obſidum loco ducerent, metuerētq; ne in ſimę ſortis hoies, ꝗ nihil, qđ amittere poſſent, in urbe reliquiſſent,aut ſegniter pugnarēt,aut facile ſpe lucri ad hoſtes deficerēt.

Capitellvm,[*Capitello*]κιφαλίς,κεφάλιον,diminutiuū eſt a Capitulum,quod ſignificat paruum caput, id eſt craſſiorem ſummitatem cuiuſcunque rei.Pli.Inde ramuli aſſurgunt ſua capitella gerētes.Item Capitellum dicitur Epiſtylium: id eſt caput columnarū.

Capitis diminvtio,κατάστασις ἐναλλαγή,eſt prioris ſtatus permutatio:cuius tria ſunt genera(ut ſcribit Pau.)maxima minima. media.tria enim ſunt quæ habemus,libertatē, ciuitatem, familiā. igitur cum hæc omnia amittimus,maximā eſſe capitis diminutionē,ut eſt deportatio: cum uero amittimus ciuitatem, & libertatē retinemus,mediam eſſe capitis diminutionē,ut eſt in colonias Latinas tranſportatio:cum libertas, & ciuitas retinetur, & familia tantum mutatur,minimam eſſe capitis diminutionem conſtat,uelut eſt adoptatio.Cice.pro domo.Qui me ſubuenire olim impendentibus periculis maximis cum diminutione capitis coegit.

Capitivm,interprete Nonio,capitis tegumētū eſt.κάλυμμα τῆς κεφαλῆς.contra Varro non obſcure innuit muliebre tegumētū fuiſſe,quo illæ pectus uinciebant:& a capiendo.i.cōprehendēdo,nō à capite,eſſe deductū.Capitiū(inquit lib.4. de Ling. Lat.) quod pectus capit,i.cōprehēdit. Idē l.4.de Vita Po.Roma.ut citat Nonius. Neque id ad orbita matrumfamilias inſtitutum,quòd eæ pectore, ac lacertis eſſent apertis,nec capitia habebant. Vlp.P.Veſtis.ff.de au.& argen.leg.Muliebria ſunt ueluti ſtolæ, pallia, capitia, zonæ.

Capitolivm,[*Campidoglio*]καπιτώλιον, καπιτώλιον, templum erat Iouis in cliuo Tarpeio,dictum à capite hominis ibi reperto,dum foderent fundamenta.ante enim Tarpeia arx dicebatur, à uirgine Veſtali Tarpeia,quæ ibi a Sabinis necata,atque ſepulta fuit.

Capitones,[*Teſtarecci,di ſuo capo,oſtinati*]κεφαλωτοί, qui nunquā de ſua ſententia mutantur: ut apud Plautū in Perſa. Dicitur & Capito,qui magnū habet caput. Ci.1. de Nat.De.flaccos, frontones, capitones. Eſt item capito piſcis apud Catonem de re ruſt.c.158.

Capitvlatim per capita.Pli.lib.2.cap.12.

Capitvlatvm,dicitur,ꝗ in ſummo craſſium quiddā habet in morē capitelli.Pli.Folia bouis linguæ ſimilia in cacumine capitulata.

Capitvlvm,κεφάλαιον,paruū caput.Plau.Curc. operto capitulo caldū bibūt,Eſt & uox blandiētis.Ter.O lepidū capitulū. Aliqn̄ dicit initiū ſentētiæ,qđ per metaphorā et caput uocatur. Ci.1.de Leg. Nec uero ferent.ſi audierint te primum capitulū optimum prodidiſſe. Item Capitulum dicitur caput columnarum. Pli.lib.36.Eſt præterea Capitulum urbs Italiæ prope Bouillas,& Calatias.

Capnias,capniæ,gemma ex Iaſpidum generibus. Pli. li.37.ca.9.

Capnitis,καπνῖτις, herba eadē cū fumo terræ. Eſt item Capnitis Cadmiæ ſpecies tenuiſſima,quę è fornacibus flāma,atq; flatu egeſta,cameris,lateribuſq; fornacum adhæret. Plin.lib.34.cap.10.

Capnobatae,pen.cor.καπνοβάται,Myſiæ populi.Stra.lib.7.

Capote,Aſiæ mōs,ex quo Euphratē oriri crediderūt Pli.li.5.ca.24.

Cappadocia,Pōtica regio,ut ſcribit Solinus,quę læuo latere utraſque Armenias,Comagenēq; tāgēt,dextro multis Aſiæ populis circunfuſa,ad Tauri iuga,& ſolis ortus, attollitur. Euphrates eā ab Armenia maiore diuidit. Appia.minoris Armeniæ partem, Ptolemæus uero minorē Armeniā eſſe ſcribit. Dicta Cappadocia à Cappadoce amne,ante Leucoſyria uocata,unde Cappadoces Leucoſyrii.& Cappadox Cappadocus,Cappadocius.Perſius, Mart.Apul.

Cappagvm,Hiſpaniæ oppidum in Bœtica prouincia. Pli.lib.3.ca. 1.

Capparis,pen.co.[*Cappari*]κάππαρις,frutex eſt firmioris ligni, ſenticoſus,& humilis.baccis oleæ;ſed minoribus,quibus fatiſcētibus emicat flos roſeus, candidus,odoratuſq;: qui poſtquā decidit,glans extuberat oblonga,ſeminis acinoſi plena. Naſcitur præcipue in parietinis,& ſplenicis prodeſt: ſeritur quoque in locis ſiccis,area circū effoſſa,parieteq; ex lapidibus circunducto. ne latius euagata,ſteriles reddat agros.Flos,& baccæ in ciborū cōdimētis laudātur, eo ꝗ & expetētiā excitent,& lienē laxent, & pituitā per aluum exigant. Colu. Capparis.& triſtes inulæ, ferulæq; minaces. Dicitur & cappar.Pal.thymum,origanum, & cappar.

Capra,[*Capra*] αἴξ,quaſi carpa, quòd uirgulta carpat: uel quod capeſt aſpera:uel à crurum crepitu.unde & Crepas eas antiqui uocabant.de re ruſt.lib.2.cap.3. Eſt etiam Capra ſignum cæleſte, quæ (ut poetis placet) Amaltheæ capra fuit, cuius lacte educatus eſt Iupiter. quare poſtea rerum potitus inter aſtra eam collocauit. Colu.lib.11.cap.2.Decimo calen.Ianuar.Capra occidit.Capella, æ,diminu.à capra.Colu.lib.7. cap.6. Anniculæ, uel bimæ capellæ ſubmitti hœdum non oportet. Vir.3.Eclo.Tityre paſcentes à flumine reiice capellas.

Caprarivs,[*Capraio*] αἰπόλος,cuſtos caprarum . Varr . 2. de re ruſt.cap.3.Col.li.3.cap.10.

Capraria, inſula in mari Tuſco,ſeu Liguſtico,capris abundans.Pli. lib.3.cap.6.

Caprasia,apud Pli.lib.3.cap.16.unum eſt ex oſtiis Padi.fluuii.

Caprea, animal ſiluestre, non ſolum uidens, ſeu perſpiciens acerrime,ſed & aliis uiſum præbens,aſſerunt enim medici huic animali intra uiſcera humorem quendam ineſſe,qui caliginem depellat oculorum,& obtuſiores quoſque uiſus exacuat. Mart.in diſtichis: Pendentem ſumma capream de rupe uidebis. Caprearum genera uide apud Pli.Eſt & Caprea uitis,dicta(ut inquit Var.) quòd pariat capreolum.

Capreae,καπρίαι,ἢ καπρίη Ste.inſula ultra Surrentum Campaniæ urbem,circiter octo millia paſſuum,teſte Pli.lib.3.cap. 6.

Capreolvs,li,[*Capriolo*] δορκάδιον,diminutiuum a caprea. Virg. 2.Ecl.Præterea duo,nec tuta mihi ualle reperti Capreoli. Sunt etiā Capreoli,claviculi intorti in uitibus,& ueluti quidā cincinni in tenerioribus pampinis apparētes. quibus uitis, ueluti manibus quibuſdam,adminicula complectitur.Præterea Capreolus,inſtrumentum ruſticum eſt bicorne.Col.li. 11. cap.3.

Capria, lacus eſt apud Strab. in deſcriptione Pamphyliæ lib.14.

Capricornvs,αἰγόκερως, cæleſte ſignum, quod Pana fuiſſe exiſtimant,qui in Ægypto repentino aduentu Typhonis gigantis perterritus,poſteriorem partem in effigiem piſcis, priorem uero in formam hirci commutauit: cuius ingenium admiratum Iouem, ferunt hanc figuram in cælum tranſtuliſſe. Alii uolunt Capricornum Iouis fuiſſe collectaneum . Amalthea enim, cui Iupiter nutriendus datus erat,cum ipſa lac non haberet, aluit eum lacte capræ:quæ duos habebat hœdos,quos Iupiter una cum matre in cęlum tranſtulit. Stellam habet in naſo unam,in pectore duas,in pede duas,inter ſcapulas ſeptem, in uentre ſex, in cauda duas.Cic.2. de Nat.Deo.Tum gelidum ualido de pectore frigus anhelans Corpore ſemifero magno Capricornus in orbe.

Caprificari,ficuum proprium , cum culices ex caprifici fructu (quas groſſos appellant) ad ipſas aduolantes , lacteum humorem in eis contentum abſumunt , eaſq́; ad maturitatem perducunt. Pli.lib.19.cap.27.

Caprificatio,onis, ἐρινασμός, συκασμός, quid ſit, docet his uerbis.Pli.lib.15.ca.19.Caprificus culices parit:hi fraudati alimento in matre,putri eius tabe ad cognatam uolāt,morſuq́; ficorum crebro,hoc eſt,auidiore paſtu,aperientes ora earum,atque ita penetrantes,intus ſolem primo ſecum inducunt, cerealeſq́; auras immittunt foribus apertis.mox lacteum humorē, hoc eſt infantiam pomi abſumunt. quod fit & ſponte . ideoq́; ficetis caprificus permittitur ad rationem uenti,ut flatus euolantes in ficus ferat. Inde repertum,ut illatæ quoque aliunde,& inter ſe colligatæ, inicerētur fico:quod in macro ſolo & Aquilonio non deſideratur,quoniā ſponte areſcunt loci ſitu,rimiſq́; eadem,quæ culicum opera,cauſſa perficit,nec nō ubi multus puluis,quod euenit maxime frequēti uia appoſita.nanque & pulueri uis ſiccandi, ſuccumq́; lacti, abſorbendi:quæ ratio puluere, & caprificatione hoc quod præſtat, ne decidant,abſumpto humore tenero,& cum quadam fragilitate ponderoſo. Ex quibus Pli. uerbis conſtat , caprificationem nihil aliud eſſe quam rationem quandam perficiendi , ut culices è groſſis enati,ad ficus aduolent, humoreq́: earum lacteo conſumpto,ad maturitatem eas perducant.

Caprificvs,fici,pen.prod.[*Ficaia ſeluatica*] ἐρινεὸς,ficus eſt ex ſiluestrium genere nunquam matureſcens,ſed quod ipſa non habet, alii tribuens.gignit enim culices, qui ad ficus alias aduolantes, ipſis maturitatem conferunt. Plin.lib. 15.cap.19. Dictam autem uolunt Caprificum à carpendo,quòd parietes, & maceries,atque adeo ſaxa ipſa ſibi obſtantia diſcrepat. Mart. Marmora Meſſalæ ſcindit caprificus.

Caprificialis dies,Vulcano ſacer fuit, quo Attici æſtiui mellis uindemias auſpicabantur.Pli.lib.11.cap.15.

Caprigenvs,a,um.[*Caprigno*] αἰγογενής,ex caprarum genere.Pla. in Epi.Caprigenum hominum genus.non placet mihi.

Caprile,αἰγών,locus ubi capræ ſeruantur, ut Ouile ubi boues. Pli. li.28.cap.10.in caprilibus optime conualeſcunt.

Caprillvs,a,um.[*Caprigno*] αἴγειος,idem quod caprinus.

Caprimvlgi,aues ſunt merulæ aſpectu:interdiu non uidentur,nec ipſi uident:intra paſtorum ſtabula,caprarumq́; uberibus propter ſuccum lactis aduolant, qua iniuria emoriuntur ubera. Plin.lib. 10.cap.40.

Caprimvlgvs,[*Quello che molge capre*] αἰγοβόσκος, αἰγονόμος, dicitur,q capras mulget.Catu.Suffenus unus caprimulgus,aut foſſor.

Caprinvs,a,um, ut Caprinus grex, Liu.li.22.Caprina pellis . Cic. 1.de Natu.Deo.

Capronae,arum,προκόμιον,iubæ, ſeu comæ in fronte deuexę,quaſi à capite pronæ.Lucil.lib.7. Saty.(ut citat Nonius) Aptari caput, atque comas fluitare capronas . alio nomine dicuntur Antiæ.Ex Feſto,& Nonio.

Caprotinam,Iunonem ueteres dixerunt , quod illi Nonis Caprotinis ſub Caprifico ſacra fierent ab ancillis ſimul, & liberis . Nam poſt urbem captam,cum ſedatus eſſet Gallicus tumultus, exhauſta Rep.finitimi opportunitatem inuadendi Romani Imperii aucupati prę́fecerūt ſibi Poſtumium Liuium Fidenatium Dictatorem, qui feciale ad Senatum miſſo poſtulauit , ut ſi uellent reliquias ſuæ urbis non deleri,matresfamilias & uirgines omnes ſibi dederentur.Cumq́; patres eſſent in ancipiti deliberatione ancilla nomine Phylotis,uel (ut alii malunt)Tutela, abſumptis ceteris omnibus ancillis,matrumfamilias uirginumq́; habitu ſumpto, nomine dominarum ad hoſtes tranſiit, proſequentibus ceteris ad rei fidem.Quæ cum à Liuio in caſtris diſtributæ eſſent,hoſtes plurimo uino prouocauerunt,diem feſtum apud ſe eſſe ſimulantes,qui bus ſomno obrutis,ex caprifico dato ſigno hoſtes trucidati ſunt. Memor itaque popu.Rom.accepti ab ancillis beneficii,omnes iuſſit manumitti,dotemq́; eis ex publico aſſignauit : diemq́; ipſum Nonas Caprotinas appellauit, ab illa caprifico ex qua ſignum acceperat:ſacrificiumq́; annuum Iunoni Caprotinæ ſub caprifico inſtituit:cui etiam lac ex caprifico ad rei memoriam adhibetur.

Capvncvlvm,uas fictile,ſic dictum quòd capax ſit. Feſtus.

Capsa,[*Caſſa*] ciſta,& repoſitorium,à capio, quod res in ſe reconditas capiat. Cic.in Diui.in Verr.ad meas capſas admiſero.

Capsaces,pen.cor.λήκυθος, uas olearium. Cyprianus lib. 2.epiſt.

Capsarivs,[*Caſsiere*] qui mercedis gratia ſeruanda in balneis ueſtimenta ſuſcipit,cuſtos capſarum.Suet.in Nero.

Capsis,[*Piglia ſe uuoi*] antiqui dicebant pro , Cape ſi uis , Capſit, prehenderit,teſte Feſto.Obſoletum uerbum a capio.Cic.in Ora.

Capsitani,populi ſunt Zeugitanæ regionis.Pli.li.5.cap.4.

Capsvla,à quo Capſella . Plin. lib. 30. cap. 11. Stellionem incluſum capſulis ſubiiciunt capiti. Catull. Hæc una è multis capſula me ſequitur.

Capsvs,carruca undique tecta.

Captio,actus,capiendi,deceptio.Ci.de Clar. Ora.Quanta eſſet in uerbis captio.Plau.Epi.nulla in ea re captio eſt.

Captiose.Ci.4.Acad. nec captioſe interroganti reſpondebo . Ci. Att.Videtur omnes captiunculas pertimeſcere.

Captiosvs,a,um,[*Pieno d'inganni*] σοφιστικός,decipit.Cic. pro Q. Roſc.Quo nihil captioſius,neque indignius dici poteſt.

Captivitas,ipſa detentio, αἰχμαλωσία. Tacitus.

Captivvs[*Cattiuo, prigione*] αἰχμάλωτος,in bello captus.Ci.8.Phil. captiui frugi,& diligentes.Vir.9. Æn. Corpora, captiuoſq́; dabit.

Captatio,uenatio, θήρα.Plin.in Pro. li.14. captatio in quæſtu ferti liſſimo.Aliquando eſt conari decipere. Ter.in Hecy.Iniurium eſt qua uia captent te,eadem ipſos capi? Mart.li.9.Dum me captares, mittebas munera nobis:Poſtquam cepiſti,das mihi Rufe nihil.

Captator,uenator, θηρευτής.Cic.Captator ille popularis auræ.

Capto,θηρεύειν, frequent.à Capio. blanditiis aliquid uenor. Cic.in Piſo. Inania ſunt iſta, captare plauſus, uehi per urbem,conſpici uelle.

Captvra,ræ,[*Preſaglia*] ἄγρα,λῆψις,actus capiendi Pli.li.19.ca.1. Ad piſcium, & alitum capturam. Interdum præda , quæ capitur. Idem.lib.10.ca.10.capita earum morſu corripientis,donec capturam extorqueat. Accipitur & pro quæſtu.Sueto. Calig. ex capturis proſtitutarum.

Captvs,us,[*Capacità*] κατάληψις, comprehenſio , intelligendi facultas.Cic.li.2.Tuſc.Græci prudentes. ut eſt captus hominū,quaſi diceret,ut hominum natura fert.Apul.dixit,ſupra captum cogitationis:pro,ſupra quām quiſquam cogitatione capere,& cōplecti poſſet.Accipitur item captus pro ſorte,& conditione. Teren. in Ad.Præterea(ut captus eſt ſeruorum)non malus:hoc eſt, ut ſe habet ſeruorum conditio, ſicut exponit Donatus.

Capva,καπύη Steph.) totius olim Campaniæ urbs præſtantiſſima, quam Vulturnus amnis interfluit:à camporum latitudine in quibus ſita eſt, ita dicta,ut inquit Cic. Liu.à Capy, Samnitium duce, dictam exiſtimat. Alii à falcone,ſub cuius augurio condita eſt,qui priſca Thuſcorum lingua Capys dicebatur. Virg. à Capy Æneæ commilitone,qui eam condidit.Strabo,quòd eſſet xii urbium caput:hoc

caput:hoc eſt, ipſa duodecima reliqs undecim præeſſet, dictã exiſtimat. Quidam a capacitate, quòd omnem uitæ fructum capiat. Euſtathius etiam ab urbe, cui nomen Campus eſſet, uel a camporum planitie, & abundantia, ut Diodorus, qui M. Genutio, & Agrippa Curtio Chilone cos. exædificatam eam tradit. Sueto. certe in Cæſare dictatore, ubi is huius originem, & nomenclaturam ad Capyn conditorem refert: in cuius ſepulchro æneam tabulam inuentam tradit, quæ Cæſari necem denunciabat.

CAPVLA, uas uinarium, quòd facile capi poſſet. Var. Capis & minores capulæ a capiendo nominantur, quòd anſatæ ſint: uel a Græco, quòd Calpim & Calpium, digitatos, anſatosq; crateras, Erythris fingi ſolitos Philemon, & Pamphilus ſcripſere. unde & uerbum Capulare manauit.

CAPVLARIS, re, adiect. ut, Capularis ſenex, τυμβογέρων, id eſt, morti contiguus, & mox capulo offerendus. Reum item capularem dicebant, quòd capulo dignus eſſet. Stamen capulare, pro uita breui, etiam capulo uicina. Pla. in Aſi. Tam capulari ſtamine tibi diu uideor uiuere.

CAPVLATOR, qui capulis oleum deplet. Colu. li. 12. cap. 50.

CAPVLO, as, are, dolia olearia capulis deplere. Cato de re ruſt. ca. 67.

CAPVLVS, & CAPVLVM, a capiendo, [*Cateletto, manico di ſpada, ouer pugnale,*] id quo mortui efferuntur. Et Capulus itẽ manubriũ gladii, quòd manu capiatur. Virg. 2. Æn. Capulo tenus abdidit enſem.

CAPVS, pi, Capo, onis, [*Capone*] gallus cui teſtes ſunt auulſi. Var. 3. de re ruſt. Ex gallo gallinaceo caſtrato fit capus.

CAPVT, [*Capo, teſta*] κεφαλή, dicitur totum illud quod collo ſuſtentatur. inde dictum quòd ab eo initium capiunt nerui, per quos totum in corpus diſtribuitur ſenſus & motus. in ſummo enim a natura collocatum eſt, quòd in eo regimen totius animantis reſideret. Alii ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, quod eſt caput, uel ἀπὸ τῆς καρας, eiuſdẽ ſignificationis. Terent. in Adel. Colaphis tuber eſt totum caput. Partes capitis diſtinguuntur: nam eminentior pars Vertex appellatur. Tum corona capitis diuiditur in Frontem anteriorem, & Occiput poſteriorem partem: media uero ſunt Tempora, quibus aures inhærent. Aliquando Caput, ἀρχή, dicitur & origo, & principium. Cic. pro Flac. Caput eſt omnium Græcorum concitandorum Heraclides. Aliquando pro uita ponitur: ut Capitis res eſt: id eſt, de uita periculum eſt. Pla. in Tru. cui ſi capitis res ſiet, nummum nunquam credam plumbeum. Aliquando pro ſumma prima in pecunia, a qua fœnus, aut alius quæſtus ſit, ueluti rei principium. quam & ſortem, ἀρχαῖον, dicunt. Capita item initia parua in libris, quæ capitula, apud uulgares dicũtur. Gel. Quòd in capite ſuperiori à Critolao ſcriptum eſſe diximus. Caput facere, dicitur de ſuppurationibus, cum apoſtemata franguntur. Pli. de Furunculis: Remedio ſunt folia trita cum polenta, ſi non caput fecerint.

CAPYS, κάπυς, nomen Troiani cuiuſdam, qui Capuam ædificauit. Vir. li. 10. Et Capys, hinc nomen Capuanæ ducitur urbi. Fuit item Capys, filius Aſſaraci & pater Anchiſæ. Oui. in Faſt. Tros eſt generatus ab illo: Aſſaracum creat hic, Aſſaracusq; Capyn. Capys item Syluius, Albanorum rex, & Capeti pater.

CARA, radix herbæ eiuſdem nominis, qua lacti admiſta Hircius ſcribit Cæſaris exercitum diu inopiam leuaſſe.

CARABIS, κάραβις, fluuius apud Seras, Scythiæ populos. Pl. l. 6. c. 17.

CARABVS, κάραβος, genus cancri. Pli. li. 9. c. 31. Carabi a ceteris cancris cauda diſtant: tantæ uelocitatis, ut conſequi non ſit.

CARACALLA, læ, indumenti genus ad talos uſque demiſſum, ab Antonino Imperatore populo datũ, unde & Caracallæ agnomẽ inuenit.

CARAMBIS, promontorium magnum Paphlagoniæ ad Septentrionem porrectum, quòd longo ſpatio pelago incumbens, Scythicæ obiectum peninſulæ, Euxinum Pontũ bimarem uidetur efficere.

CARAMBVCIS, fluuius eſt Scythiæ ad montes Riphæos. Pli. l. 6. c. 13.

CARANA, Ponti oppidum, à quo Caranenſis regio. Str. li. 12.

CARANITIS, præfectura eſt Armeniæ maioris. Pli. lib. 5. cap. 24.

CARANVS, Macedoniæ rex, cuius hiſtoriam pluribus perſequitur Iuſtinus lib. 7. Solinus cap. 12.

CARASENI, populi Tauricæ regionis. Pli. lib. 4. cap. 12.

CARASTASCI, Pli. lib. 6. cap. 7. populi ſunt circa Mæotin.

CARBANA, æ. κάρβανα, urbs Lyciæ eſt apud Stephanum.

CARBANIA, inſula Tyrrheni maris. Mela. li. 2.

CARBAS, λίψ, à Vitruuio appellatur uentus ab occaſu brumali flans, quem uſitatiori nomine Africum uocamus. Itali Garbinũ uocãt.

CARBASEVS, a, um, ex carbaſo. Cic. 7. Ver. Tabernacula carbaſeis intenta uelis collocabat. Carbaſei uenti, Tibul. lib. 3.

CARBASINEVS, a, um, idem. Varro. de uita pop. Rom. lib. 4.

CARBASINVS, a, um, ut Carbaſina uela, apud Pli. li. 19. ca. 2. Q. Curtius. Carbaſinis ueſtibus Indi, & Arabes corpora uelant.

CARBASVS, κάρβασος, in ſingulari frequentius fœm. gen. interdum etiam maſc. in plurali uero neutri. Propertius: Exhibuit uiuo carbaſus alba focos. Apud Valer. Maximum in maſc. genere inuenitur. ita enim ait lib. 1. Cum carbaſum, quem optimum habebat, foculo impoſuiſſet, ſubito ignis emicuit. Eſt autem Carbaſus genus lini miræ tenuitatis in Hiſpania primum repertum, ut ſcribit Pli. li. 19. ca. 1. Ex carbaſo fiebant uela nauium, quę & ipſa a Carbaſa κάρβασα, dicuntur. Virg. 3. Æn. Et auræ Vela uocant, tumidoq; inflatur carbaſus Auſtro. Nonius docet Carbaſum eſſe palliũ, quo fœminæ amiciuntur opulentiæ cauſſa, ut ſerico, aut tenui lino. Virg. 8. Æn. glauco uelabat amictu Carbaſus.

CARBATINAE, calceamenti ruſtici genus, ex recentiore corio bubulo: unde Carbatinæ crepidæ, apud Catull. Ariſt. li. 2. de animal. ſcribit camelos calciari carbatinis, ne ſcilicet in exercitu longiori itinere fatiſcant.

CARBO, onis, [*Carbone*] ἄνθραξ, propriè dicitur, cum extincta fuerit pruna. Perſ. Illa prius creta, mox hæc carbone notaſti. Aliqñ dicitur Carbo, cũ eſt ignitus. Pli. l. 18. cũ Carbo uehemẽter perlucet.

CARBONARIVS, [*Carbonaio*] ἀνθρακεύς, qui carbones conficit. Pla. in Caſin. Carbonarius, a, um. ut, Fornax carbonaria Carbonariũ negocium exercere, Pli. de Viris illuſt.

CARBVLO, Plin. li. 3. cap. 3. oppidum Bæticæ prope Cordubam.

CARBVNCVLVS, dimin. ἀνθράκιον, paruus carbo. Plau. in Moſt. Amburetur miſero ei corculum, ut carbunculus. Ad Heren. li. 4. Ipſe à uicinis cũ teſta ambulans carbunculos corrogaret. Eſt item Carbunculus tumor præter naturam, ſiue ulceris genus celeriter cruſtam faciens, cum uehementi partis inflammatione: ita dictus à carbonis igniti ſimilitudine. Eſt item Carbunculus, gemma igniti carbonis ſimilitudinem referens, ipſisq; etiam noctibus lucens. Pli. lib. 37. cap. 7. Principatum habent carbunculi, à ſimilitudine ignium appellati. Sumitur quandoque Carbunculus, pro terra, ubi teſſellæ lapideæ, & nigræ reperiuntur. Palladius: In Ianuario menſe carbunculus, niſi ſtercoretur, macras uineas reddit. Hinc Carbunculoſus ager dicitur, in quo id genus carbunculi abundat. Colu. lib. 3. cap. 11. Nam carbunculoſum agrũ, niſi ſtercore iuues macras uineas efficere dixerunt. Carbunculus præterea, σφακελισμὸς in uitibus, & arboribus dicitur, cum earum flores aduruntur, & ad carbonis ſiccitatem nigredinemq; rediguntur. Pli. lib. 17. cap. 24. Hinc deducuntur Carbunculo, as, neu. abſolutum, & Carbunculor, aris, deponens, carbonis ſimilitudine aduro, ſeu inflammo. Pli. lib. 12. cap. 7. cæli intemperie carbunculantur, fiuntq; ſemina caſſa, & inania. Idem lib. 18. ca. 28.

CARCASES, populi ſunt Narbonenſis Galliæ. Pli. lib. 3. cap. 4.

CARCASVM, oppidum Galliæ Narbonenſis, hodie Carcaſſona. Plin.

CARCATHIOCERTA, Armeniæ maioris urbs Tigri proxima. Plin. lib. 6. cap. 11.

CARCER, ceris, [*Carcere, prigione*] δεσμωτήριον, φυλακή, locus, in quo ſeruantur noxiis uel undecunque quis exire prohibetur, quaſi Coarcer: à coercendo, ut docet Varro: quod uincti in eo cuſtoditi prohibeantur exire. Cic. 7. Ver. Cur carcer ædificatus? unde & in circo, unde emittebantur equi, Carceres, βαλβῖδες, ἀφετήρια, ſunt appellati, quòd coercentur equi ne inde exeant, antequam magiſtratus ſignum miſerit. Terminum autem ad campi finem, ubi curſum ſiſtunt, Metam dicimus. Hinc Metaphoricῶs Carceres pro principio, Metam pro fine ponimus. Et licet quidam dicant in ſingulari tantum ſignificare cuſtodiam publicam, in plurali currentium equorum repagula, uel funes, qui equis ad metam currere uolentibus opponuntur: Cicero tamen utrunque indifferenter poſuit. Nam in Catone ſic inquit: Nec uero uelim quaſi decurſo ſpatio, ad carceres à calce reuocari: Et lib. 4. ad Heren. Quaſi ſi quis ad Olympiacum curſum uenerit, & ſteterit ut emittatur, impudentesq; illos dicat eſſe, qui currere cœperint, ipſe intra carcerem ſtet.

CARCERARIVS, a, um, εἱρκτικός, quod ad cacerem pertinet. Plaut. in Capti.

CARCHEDON, pe. pro. καρχηδών, à Græcis appellata eſt urbs Africæ totius olim potentiſſima: infeſtiſſimaq; Romani imperii æmula. Vnde Carthaginienſes ipſi ab iiſdem Carchedonii, καρχηδόνιοι, appellantur. Hinc etiã Plau. Comœdiam ſuam Pœnulum, Carchedoniam nominauit. Dicta Carchedon à Carchedone conditore, cuius meminit Appianus. Vulgatior fama eſt, conditam fuiſſe a Didone. De hac multa Euſtrathius in Dionyſium.

CARCHEDONIVS genus inter metalla æris repertum, uiliſſimum, minimumq;. Pli. li. 37. cap. 5.

CARCHESIVM, καρχήσιον, poculi genus. Virgil. 5. Æn. Hic duo rite mero libans carcheſia Baccho. Eſt autem id uaſis genus procerum, ac circa mediam partem compreſſum, anſatũ, mediocriter, anſis à ſummo ad infimum pertingentibus. Eſt præterea Carcheſium in nauibus ſuprema pars mali, à qua ueli latera, quæ Cornua uocantur: utrinque diffunduntur: cuius figura Aſclepiades, referente Macrobio, uaſcula eiuſdem nominis dicta arbitratur.

CARCINA, καρκίνη, ciuitas eſt Scythiæ Europææ, à qua ſinus Carcinites, Pli.lib.4.cap.12.& Pomp. lib.2.

CARCINETHRON, genus herbæ, cuius ſuccus naribus infuſus ſupprimit ſanguinem. Geniculatam Latini uocant. Pli.li.27.ca.12.

CARCINIAS, καρκινίας, gemma marini cancri colore. Pli.li.37.ca.11.

CARCINODES, neu.gen. morbus, cancri naturam imitans. Pli.li.20.ca.17. Narium carcinodes conſumit illitum ex aqua.

CARCINOMA, atis, pen.pro. cancer morbus. Pli.lib.20.ca.9. Cato de Re Ruſt. ſi quid in mammis ulceris natum, & carcinoma, braſſicá tritam apponito, ſanum faciet. Vide Cancer.

CARCINVS, pe.cor. καρκίνος, cancer animal, & ſignum cœleſte. uide Cancer. Luca.9. Carcinus ardens, Humidus Ægoceros.

CARDAMOMVM, καρδάμωμον, frutex eſt amomo ſimilis, odoratus, oblongo ſemine & anguloſo. Pli.lib.12.cap.13.

CARDAMYLA, καρδάμυλη, urbs fuit Peloponneſi propinqua Pylo.

CARDIA nomen urbis in Thraciæ, ad Melanem ſinum. Pli.li.4.ca.11.

CARDIACVS, ci, pro illo, qui cardiaco morbo tẽtatur Ci.1.de Diuin. Iuuen. Cardiaco nunquam cyathum, miſſurus amico.

CARDINATVS, a, um. Vitruui.li.10.ca.21. coniuncta capitibus tranſuerſario cardinato tigno.

CARDO, inis, [*Gangbero*] γίγγλυμος, στρόφιγξ, στροφεύς, ferramentum, circa quod fores uertuntur. Virg.6.Æn. foribus cardo ſtridebat ahenis. Hinc apud Romanos fuit dea Cardea, ſiue Cardinea, quæ cardinibus præerat, quaſi Cardina. Cardines etiam dicuntur duæ cæli partes immobiles ſibi mutuo oppoſitæ, quarum altera eſt ad ſeptentrionem, altera ad auſtrum, Græci πόλους, uocant: unde etiam ſtella boreali polo proxima, quæ eſt in cauda minoris Vrſæ, Polaris ſtella uocatur, non quòd ſit polus ipſe: ſed quòd ſua circumuolutione circulum minimum efficiat, cuius polus eſt centrum. Linea autem illa recta, quam aſtronomi ab uno cardine ad alterum imaginantur: proprie Axis appellatur. Sæpe tamen Coſmographi Cardinum nomine quatuor præcipuas cæli regiones intelligunt, Ortum, Occaſum, Septentrionem, & Meridiem. Cardo etiam in agrorum limitatione appellatur limes, qui per agrum currit à Meridie ad Septentrionem: ſicut Decumanus uocatur limes ille, qui ſecat agrum ab Exortu ad Occaſum, ut inquit Pli. & Colum. Ponitur interdum cardo pro opportunitate, ἀκμὴ καιρός. Virgil.1. Æneid. Haud tanto ceſſabit cardine rerum. Quod Seruius inde tractum exiſtimat, quòd in prouerbio dicitur, Res in cardine eſt. Et circa id uerti cardinem dicimus, in quo ſumma rei eſt.

* CARDO à ueteribus dictus eſt limes, qui à meridiano ad ſeptẽtrionẽ dirigeret: à mũdi cardine. Hoc Agenus, & Hygenus tradiderũt.

CARDVCHI, καρδοῦχοι, Steph. Parthorum populi. Strabo. lib.16.

CARDVELIS, [*Gardelino*] ἀκανθίς, auis parua, capite rubro, alis luteis albo nigroq́; diſtinctis. dicta quòd carduorum ſemine paſcatur. Pli.lib.10.cap.42.

CARDVVS, [*Cardo*] σκόλυμος, herba uulgo nota, à qua Carduelis auis appellata. Virg.1.Geor. Segniſq́; horreret in aruis Carduus.

CARE, aduerbium à Carus, magno precio, & pluris, quàm pro rei ualore: ut, Care æſtimare, Care uenire. Ci. ad Bru. Valde care æſtimas tot annos, quot iſta ætas recipit. Varro: Quæ pingues, ueneunt care.

CARECTVM, cti, σχοινών, locus carícibus plenus. Virg.3.Eclog. Tu poſt carecta latebas. Colu.li.7.ca.12. Melius nemoribus herbidis & frutetis, & carectis, quàm lapidoſis locis durantur ungulæ.

CARENSES, Hiſpaniæ Tarraconenſis populi. Pli.li.3.cap.3.

CARENTANI, Italiæ populi. Pli.li.3.cap.12.

CAREO, es, carui, & caſſus ſum, & caritum, & caſſum, ſecundum Priſcianum, [*Mancare, eſſer ſenza*] στέρομαι, eſt rem deſideratam non habere. & proprie de eo dicitur, teſte Cicerone, quod aliquando habuimus, & quo nunc indigemus. Ita enim ait Tuſc.1. Triſte eſt nomen ipſum carendi, quia ſubiicitur hæc uis, Habuit quis, non habet, deſiderat, requirit, indiget. Et mox: Carere igitur hoc ſignificat, egere eo quod habere uelis. ineſt enim uelle in carendo, niſi cum tanquam in febri dicitur, alia quadam notione uerbi. Dicitur, enim alio modo etiam carere, cum aliquid non habeas, & non habere te ſentias: etiamſi id facile patiare. Hactenus nicero. Ex quo patet Carere non modo de iis rebus dici, quæ ad Coſtrum uſum, naturamq́; accommodatæ ſint, ſed etiam de aliis, ut, Carere febri, Carere dolore, Carere moleſtia, & his ſimilia. Conſtruitur autem hoc uerbum aliquando cum genitiuo. Teren. in Heaut. Nam dum abs te abſum, omnes mihi labores fuere, quos cepi, leues, prætquam tui, carẽdum quòd erat. Aliquando cum accuſatiuo. Plaut. in Curcu. id, quod amo, careo. Sæpius uero cum ablatiuo: ut, Carere domo, patria. Cic. pro Mil. Caruit foro poſtea Pompeius, id eſt, in forum non uenit. Idem Fam. li.6. mihi nunciauit te plane febri carere. Quod autem Plau. in Curc. dixit: Caruit ne febris te heri, uel nudius tertius? hypallage quædam eſt, & præpoſtera omnino locutio. Aliquando ponitur pro abeſſe. Cic. Att. li.9. Roma caremus.

CARES, κᾶρες, numero plurali, populi Cariæ, qui ſub Minoe Leleges dicebãtur, & inſulas habitabant. Poſtea Aſiæ minoris partem meridionalem occupauerunt, quæ Rhodum ſpectat, ab eaq́; Cares appellati ſunt. Ea enim regio Caria dicebatur, à Cara eius oræ rege. Deſpectiſſimam olim fuiſſe hanc nationem clariſſime oſtendit Cice. in Orat. pro L. Flacco: hoc ueſtra uoce uulgatum eſt, ſi quid cum periculo experiri uelis, in Caria id potiſſimum eſſe faciundum.

CARETHA, inſula in mari Lycio, poſtea Dionyſia dicta. Pli.li.5.ca.31.

CAREVM, ſiue Carium Pli. κάρος Dioſcoridi, herbæ genus eſt, gentis ſuæ cognomento ita appellatum, ſemen habẽs eiuſdem nominis. Athæneus Paſtinacam maiorem interpretatur, uulgata paſtinaca multo præſtãtiorẽ, Officinæ Carui appellant. Vide Ruel.l.3.c.43.

CAREX, fœm.gener. σχοῖνος, herba & acuta, & duriſſima, ſimilis ſpartho: uliginoſis & paluſtribus locis plurima naſcens. Virg.4.Geor. Et carice paſtus acuta. Colum.lib.11.cap.2.

CARIA, καρία, regio minoris Aſiæ inter Lyciam & Ioniam. Strabo Cariam à Borea Mæandro flumine clauſit, ab occidente Icario, & Myrtoo pelago, à meridie Rhodienſis, ab ortu Lyciis. Dicta Caria à Cara rege, qui primus auguria auium dicitur inueniſſe.

CARICA, æ, genus fici, à loco dictum. Pli.lib.13.cap.5. Syria peculiares habet arbores in ficorum genere, caricas.

CARICON, locus in Memphide, a reliquis ſeparatus, in quo Cares habitarunt, qui affinitate cum Memphitis contracta, Caro Memphitæ appellati. Stephanus.

CARICVS, a, um, ex Caria, ut, Carica charta. Stati.4.Syl.

CARIES, riei, [*Tarlo*] θρίψ, putrilago ex uetuſtate. Lucil.li.4. Ne auriculam obſidat caries. Proprie autẽ Caries in lignis dicitur, cum à uermiculo eroduntur. Colu. lib.12. Materia ſic cæſa iudicatur carie anno ibfeſtari.

CARIOSVS, a, um, carie plenum. Oui.2.Am. carioſa ſenectus.

CARILLÆ, arum, Piceni oppidum fuit, à Romanis. 2. Bello Pun. deletum. Silius lib.8. Et exhauſtæ mox Pœno Marte Carillæ.

CARINA, næ, pe.pr. τρόπις, στεῖρα, pars nauis eſt, quam aluum, aut uentrem uocant, hoc eſt ipſa nauis concauitas. Eſt & infima trabs, cui inædificatur nauis, quæq́; illis eſt pro fundamento. Ouid.14.Met. Mediiſq́; carina Subdita nauigiis. Poetæ Carinam pro tota accipiunt naui. Ci. de Orat. in nauigio, latera, carinæ, prora, puppis.

CARINÆ, arum, nomen uici Romani ad pedem cliui Capitolini, in quo fuit domus Pompeii. Varro Carinas dici putat ab eo, quòd hinc oriretur caput ſacræ uiæ καρά, Latine caput. Cic. in Parad. Manlius habuit ædiculas in carinis.

CARINARE, eſt in modum carinæ formare. Pli.lib.9. Saliunt pectines, & extra uolitant, ſeq́; & ipſi carinant. i. ceu carinam quandam ex teſta efficiunt.

CARINATVS, a, um, [*Concauo*] concauus, & in carinæ modum incuruatus. Pli.lib.11.cap.37. Pectus homini latum, reliquis carinatum.

CARINI, Germaniæ populi, Pli.lib.4.cap.14.

CARIOSVELITES, Galliæ Lugdunenſis populi apud Pli.li.4. ca.18.

CARISA Aurelia, ciuitas Hiſpaniæ, ad Bætim fluuium. Pli.lib.3.ca.1.

CARITAS, [*Careſtia, inopia*] à Careo, exuberans rei alicuius preciũ, ex penuria proueniens. Ci.5. Alter annus in utilitate, alter in ſumma caritate fuit. Liui.li.11. Caritas erat annonæ. Differunt autem Caritas & Inopia, quòd Caritas ſit rerum penuria, quæ adhuc extant: Inopia earum, quæ non extant. Ci. pro domo: Qua ex re primum caritas nata eſt, deinde inopia.

CARMANIA, regio Indis contermina, quam duplicem eſſe Ptolemæus tradit, cultam alteram, alteram deſertam. Pompo.li.3. Carmani ſine ueſte, & fruge, ſine pecore, ac ſedibus piſcium cute ſe uelant, carne ueſcuntur, præter capita toto corpore hirſuti.

CARMELVS, pen.pro. κάρμηλος, duorum montium nomen, teſte Hieronymo, quorum alter eſt in Galilæa, alter Phœnices, iuxta Ptolemaidem mari imminens. Poſterioris meminit & Pli.li.5.ca.19.

CARMEN, [*Verſo*] ἔπος, quaſi canimẽ à canẽdo, dici poteſt, quicquid eſt metrice ſcriptum. Vnde Virg.3.Æn. uerſum unum Carmen dixit, Et rem carmine ſigno: Æneas hæc de Danais uictoribus arma. Et duos ſimiliter, in Daphnide: Tumulo ſuperaddite carmen: Daphnis ego in ſiluis, &c. Tota inſuper Æneis, heroicum carmen dicitur: item Eclogæ uniuerſæ, carmen bucolicum. Quandoque Carmen dicitur incantatio, ἐπῳδή, ut, Carmina de cælo poſſunt deducere lunam. Dicebantur etiã Carmina apud ueteres formulæ quædam conceptis uerbis ad ſolennitatem aliquam compoſitæ. unde Iuriſconſulti illi uetuſtiſſimi dicuntur habuiſſe carmina quædam excogitata, à quibus non licebat recedere. Ci. pro Mur. Erãt & Saliis ſua carmina, quæ Saliaria uocabant, Marti peculiariter dedicata. Habebant & Feciales ſuum quoddam carmen ad res repetendas, & bellum indicendum deſtinatum. Habebant

bant & Patres patrati ſua carmina, quibus ad ferienda fœdera utebantur: quorum formulam depingit Liui. li. 1. Erat aliud carminis genus in urbium obſidionibus ſolenne, quo Dii tutelares, ne cum illis quoque bellum ſuſceptũ uideretur, ſolent euocari. Hoc Macrobius exponit. Erat & aliud carminis genus, quo hoſtium exercitus ſolent deuoueri, cuius formam idem Macrob. tradit Sat. lib. 3. cap. 9.

CARMENTA, & Carmentis, Euandri mater: ita cognominata à Carminibus, quibus dabat reſponſa, (erat enim fatidica mulier) cum proprie Nicoſtrata uocaretur. Hinc Carmentalis porta, quæ poſtea Scelerata dicta eſt, quòd per eam ſex & trecenti Fabii cum cliẽtum quinque millibus egreſſi, aduerſus Hetruſcos ad amnem Cremeram omnes interfecti ſint. Ouid. 2. Faſt. Carmentis portæ dextro eſt uia proxima Iano. Ire per hanc noli quiſquis es, omen habet.

CARMINATIO, Pli. li. 11. Hanc ab his gigni, ſubigiq; unguium carminatione, & Carminatores, qui lanas pectunt.

CARMINO, as, are, [*Pettinare, carminare*] eſt pectere, & lanas ab immunditiis repurgare. Pli. li. 19. c. 1. Iuſtum eſt, quinas denas carminari. Idem lib. 9. cap. 38. lana mergitur carminata, donec omnem ebibat ſaniem.

CARNA, κάρνα, ſiue Cardinea, dea quæ uitalibus humanis ſeu cardinibus præeſſe exiſtimabatur. Ouid. lib. 6. Faſto. Prima dies tibi Carna datur: dea cardinis hæc eſt. Hæc ſtriges nocturnas, puerorum, ut dicebant, cunas infeſtantes, a limine ſummouebat.

CARNAPAE, populi ſunt circa Meotin. Pli. li. 6. cap. 7.

CARNARIVM, [*Carnaio*] proprie locus, ubi caro ſalſa ſuſpenditur, ſeu reponitur. Pli. Quippe è macello, aut carnario uiuendum eſt. Pla. in Capti. deturbauit totum cum carne carnarium. Quandoque etiam dicitur locus, ubi carnes tantũmodo uenduntur. κρεοπώλιον. Plaut. Cœnam è carnario emit, iam factus ſatur. Varro Tabernam carnariam uocat. Interdum Carnarium accipitur pro ipſa carne, Plau. Qui mihi carnarium parauit. Carnarium item inſtrumentum dicitur, cum pluribus uncis, quibus ſuccidiæ, hoc eſt, carnes ſalitæ appenduntur.

CARNARIVS, [*Beccaio*] κρεοπώλης, qui carne delectatur. Mart. lib. 11. Carnarius ſum, pinguiarius non ſum. i. carnoſa muliere delector, non pingui.

CARNARIVS, a, um, ut Carnaria taberna, ubi carnes uenduntur.

CARNEADES, Καρνεάδης, Cyrenæus nouæ academiæ princeps fuit, qui aduerſus Zenonem Stoicæ ſectæ principem ſcripturus Cerebrum helleboro candido purgauit, ne quid ex corruptis ſtomachi humoribus ad cerebrum redundaret, & conſtantiam, uigoremq; mentis labefactaret. Hic tanta eloquentia præditus fuiſſe perhibetur, ut cum Romam cum Diogene Stoico, & Crytolao Peripatetico legatus ueniſſet, M. Catoni reddiderit legationem ſuſpectam, qui identidem ſenatum monuit, ut ab illorum eloquentia cauerent, qua quicquid uellent, etiam ab inuitis poſſent extorquere. Gel. li. 16. Quincti. li. 12. ca. 1. Fuit & alter Carneades, Philoſophus Athenienſis, Anaxagoræ diſcipulus: cuius meminit Suidas. Cic. de Ora. Diuina quadam celeritate ingenii, dicendiq; copia Carneades.

CARNE, Phœnices oppidum ad montem Libanum, à Carno Phœnicis filio ita appellatum. Plin. lib. 5. cap. 20. Eſt item Carne Stephano, Æolidis ciuitas: à qua gentile Carnæus, à ſuperiori uero Carnites.

CARNEVS, a, um, ex carne. Gallus. carnea membra placent.

CARNI, κάρνοι, populi Iſtris finitimi, ab ea parte, qua Alpes Iuliæ Aquileiæ incumbunt, à Pli. collocantur in decima regione Italiæ.

CARNIFEX, [*Boia, manegoldo*] qui carnes ex hominibus facit. Cic. 7. Verr. carnifex Prætoris, mors, terrorq; ſociorum. Hinc Excarnifico, as, pro excrucio. Teren. in Heaut.

CARNIFICINA, æ, pen. prod. [*Luogo de la giuſtitia*] κολαστήριον, locus publicus, in quo iuſſu magiſtratus homines ſontes è carnificibus occiduntur. Sueto. de Tyberio: Carnificinæ eius oſtenditur locus Capreis, unde damnatos præcipitari coram ſe in mare iubebat. Carnificina item dicitur ipſa excarnificatio & cruciatus. Plau. in Cap. Vel carnificinam hanc facile poſſum perpeti. Cic. pro Seſtio: Non ea eſt medicina, ſed carnificina, atque crudelitas. Cato Carnificinas dixit plurali num. pro tormentis, eos dolores atque carnificinas per dedecus atque ignominiam te facere auſum eſſe? Plau. in Ciſt. ſingulari uſus eſt. Credo ego amorem primum apud homines carnificinam commentum. Cic. 1. Tuſc. per tranſlationem uſus eſt. cum omnis perturbatio miſeria eſt, tum carnifica eſt ægritudo, quia inſtar carnificis cruciat, laniat præcordia, lacerat animum.

CARNIFICIVM, actus carnificis. Carnificium cribrum, legitur apud Plaut. in Moſt. O carnificium cribrum.

CARNIFICO, as, corpus humanum in fruſtra diſſeco, more carnificis. Liui. li. 24. Quod ubi tribuni militum Graccho nunciauerunt, neminem ſtantem iam uulnerari hoſtem, carnificari iacentes.

CARNIVORVS, [*Deuoratore de carni*] σαρκοφάγος, carnes uorans. unde dicimus aquilã carniuoram, quòd carnibus ueſcatur. Pli. li. 10.

CARNODVNVM, oppidum Vindeliciæ, ad Danubium. Ptol. li. 2. ca. 13.

CARNOSVS, a, um, [*Carnoſo, graſſo, pieno di carne*] πολύσαρκος, carne, ſeu muſculis abundans: ut Carnoſum palatum. Pli. li. 11. cap. 37.

CARNVNTI, populi Germaniæ inter Danubium, & ſiluam Hercyniã, in confinio Pannoniæ. Pli. li. 4.

CARNVNTVM, oppidum in confinio Germaniæ & Pannoniæ, inter Danubium & Hercynium ſaltum. Pli. li. ult.

CARNVTES, ſiue Carnuti, καρνοῦτοι, Galliæ Lugdunenſis populi.

CARO, nis, [*Carne*] κρέας, σάρξ, proprie mortuorum animalium eſt, quòd careat anima, inquit Dona. Cic. in Piſ. Multa carne ſubrancida. Et non ſolum de animalibus, ſed etiam de piſcibus, pomiſq; caro dicitur. Plin. lib. 9. cap. 17. De mullis piſcibus: & aliorum piſcium carne. Idem lib. 16. cap. 38. Atque in toto corpore arborum cutis, ſangui , caro, nerui.

CARONIVM, καρώνιον, oppidum eſt Tarraconenſis Hiſpaniæ, in tractu Callaicorum, non procul à Nerio promontorio. Ptol. li. 2. c. 6.

CAROS, κάρος, Dioſcoridi lib. 3. ſemen eſt exiguum, aniſo proportione reſpondens, cuius radix paſtinacæ modo eſtur. Pli.

CARPASIVM, Cypri inſulæ oppidum, apud Pli. lib. 5. ca. 31. Stephanus Carpaſiam uocat. Carbaſiam etiam nonnulli appellarunt inſulam inter Cretam & Rhodum ſitam, quæ notiori nomine Carpathus appellatur. Demetrius Salaminius Carbaſiam maluit appellare, quòd ad uentum καρβάς, i. Africum ſita uideatur.

CARPATHVS, κάρπαθος, pen. cor. inſula contra Ægyptum, media inter Rhodum & Cretam, ducentorum ſtadiorum circuitum habẽs, qua uicinum mare ad Ægyptum uergens, Carpathium dictum.

CARPATHVS, mons Iaxygibus Metanaſtis, & Dacis imminens, & in Myſiam inferiorem ad ipſa pene Danubii oſtia excurrens. Ptol.

CARPENTARIVS, [*Legnaiuolo*] faber qui carpenta facit. Hieron. Carpentarius artifex fecit ſcamnum. Carpentarius equus, qui carpentum ducit.

CARPENTORACTE. Pli. lib. 3. cap. 4. ciuitas Galliæ Narbonenſis. Vulgo Carpentras.

CARPENTVM, [*Cocchio, carretta*] ὄχημα, uehiculi genus, ita dictum quaſi carmentum, à Carmenta Euandri matre. Ouid. lib. 1. Faſt. Nam prius Auſonias matres carpenta uehebant.

CARPETANOS, populos Plin. lib. 3. cap. 3. in Hiſpania collocat ad Tagum fluuium.

CARPHEOTVM, thuris genus puriſſimũ & candidũ. Pli. lib. 12. ca. 14.

CARPI. populi Africæ in Zeugitana regiõne. Pli. lib. 5.

CARPINEVS, a, um, ex carpino. Pli. li. 16. cap. 43.

CARPINVS, ζυγία, pen. cor. arbor nota de acerum genere. Col. lib. 6. carpinus, & ornus. Palladius: Carpinus ultima arbor.

CARPIO, onis, [*Carpione*] à Benaci lacus accolis appellatur piſcis uni huic lacui peculiaris, quem aureis arenulis uictitare tradunt. Caue autem accipias pro piſce, quem Carpam uulgo dicimus. nam longe diuerſus eſt.

CARPIS, κάρπις, Scythiæ fluuius eſt. Herod. lib. 4.

CARPO, pis, carpſi, tum, [*Torre, carpire, pigliar con uiolenza*] δρέπομαι, decerpo. Virg. Eclo. 9. carpent tua poma nepotes. Item eligere. Teren. in Ad. Vnumquodque, quod erit belliſſimum, carpam. Item reprehendere. Martia. Carpere uel noli noſtra, uel ede tua. Item: lædere: ut, Carpit enim uires paulatim, uritq; uidendo Fœmina. Carpere uiam eſt ambulare. Carpere uitales auras, eſt haurire ſpiritum. Carpere lanam, eſt pectere, & attenuare. Virg. lib. 1. Georg. Nec nocturna quidem carpentes penſa puellæ. Carpere linum, eſt euellere. Carpere cibum eſt paſci. Carptor, oris, qui reprehendit. Gel. li. 19. cap. 7.

CARPOBALSAMVM, καρποβάλσαμον, balſami fructus. Pli. li. 12. c. 25.

CARPTIM, hinc atque illinc carpendo. Sal. in Catil. Statui res geſtas populi R. carptim, ut quæque memoria digna uidebuntur, perſcribere.

CARPTVS, huius carptus, & Captura, ræ. decerpendi actus, & nonnunquam id quod decerpitur. Pli. li. 24. ca. 10. Flos cuiuſque generis trium digitorum carptu, dyſenterias emendat. Varr. 2. de re ruſt. cap. 16. Necnon etiam aliud diſcrimen ſequantur in captura.

CARIOPHYLLON, li, genus lauri, in montibus naſcens, foliis mollioribus. Pli. li. 15. cap. 30.

CARRHA, ræ, κάῤῥα, ciuitas Arabiæ ad rubrũ mare, à qua Carrhæi dicti populi. Pli. l. 6. c. 28. Carrhæis latiſſimos & fertiliſſimos agros. Sed Carrhæ, arum, κάῤῥαι Stephano ciuitas Meſopotamiæ trans Bdellam, Craſſi & Romani exercitus cruore nobilis.

CARRVCA, pen. co. [*Carruccola*] ἐπίοχον, genus uehiculi duas habẽs rotas. Mart. li. 5. Nec ferratus ibat ante carrucam. Pli. li. 33. ca. 11. carrucas ex argento cælare inuenimus. Hinc Carrucarius, qui car

rucā regit. Vlpian.in l. item quæritur.in prin.ff.loca.Si ciſiarius, id eſt carrucarius,dum ceteros tranſire contendit,ciſium euertit.

Carrucarius,a,um, quod ad carrucam pertinet. Pomponius:pleraſque mulas carrucarias tales eſſe,ut tranſiungi non poſſint.

Carrus,& Carrum,[*Carro*] ἅμαξα,currus quatuor rotarū, cuiuſmodi erant,quibus exercituum impedimenta uehebantur à ſono,ut quidam putant, & rotarum ſtridore dictus. Hircius lib.6.Pompeius eo die per uiarum anguſtias carra complura, multoſq; lanistas retraxit.Cæſ. Bel.Gal.lib.1.alteri ad impedimenta, & carros, ſuos ſe contulerunt.

Carseoli, oppidum eſt in uia Valeria, non procul à Pelignis, à quo ipſi etiam incolæ Carſeoli dicuntur. Ouid. 4. Faſt. Frigida Carſeolis,nec oliuis apta ſerendi Terra, ſed ad ſegetes ingenioſus ager.Carſeolanus,a,um.Ouid.4.Faſt.

Carteia,καρτηία,Ptolomæo,oppidum eſt Hiſpaniæ Bæticæ,in tractu Baſtulorum,ad radicem Calpes promontorii. Tartiſſos à Græcis dictum.Vnde Carteſius,a,um.

Cartenna,Auguſti colonia i Mauritania Tingitana. Pli.lib.5.ca.2.

Carthaea,καρθαία,Steph.urbs. in Cea inſula. Hæc apud Pli.lib.4.ca.12.corrupte(ut ſuſpicor)Cartheia appellatur:certe apud Stephanum per αι diphthongum ſcribitur. Hinc fit Carthæius,a,um. Ouid.lib.12. Metam. Tranſit & antiquæ Carthæia mœnia Ceæ. Et Carthæus,adiect.Idem. 10. Meta.ſacer nymphis Carthæa, tenentibus arua.

Carthaginiensis,dictio ſex ſyllabarum. nam auctore Priſciano inter n,& e,interponitur i. Ennius: Hoſtem qui feriet, mihi erit Carthaginienſis.

Carthago,καρχηδών,urbs Aphricæ totius celeberrima, poſt Troianum bellum(ut docet Euſebius) à Didone condita,& tertio bello Punico a Scipione Æmiliano penitus euerſa. eſt & alia Carthago in Hiſpania,quam Aſdrubal condidit, quæ Noua perpetuo epithetho dicitur, ad differentiam Carthaginis Libycæ. Hæc etiam à ſparti copia,quod in eius agro copioſiſſimè prouenit.Spartaria appellata eſt.Carthaginis autem nomen quidam à Cartha oppido,haud procul à Tyro dici putant. Cic.uero lib.2.de Natu. Deo. ſcribit dictam à Carthagine Herculis filia,cum Byrſa prius diceretur.

Carthegon,buxi granum eſt, Pli.lib.16.cap.30.

Cartii,populi Perſiæ,ut ſcribit Strabo.li.Geographi.11.

Cartilago, inis, χόνδρος,pars ſimilaris corporis ex ſpermate genita,quæ tamen neque os eſt,neque caro, ſed quoddam intermedium,qualis eſt tota auris,& extremę partes oſſium motoriorum. Plin.lib.9.cap.24.

Cartilagineus,a,um,quod ex Cartilagine cōſtat. Pli.li.11.c.37.

Cartilaginosus,a, um.Plin. lib.12.cap. 25. Quod laudant,cartilaginoſum.

Caruncula, [*Carnicina*] κρεάδιον, à Caro dimin. carnicula uero à Carnis nominatiuo antiquo.Cic.2.de Diui.carunculæ uitulinæ.

Carus,a,um,[*Caro*] προσφιλής,quod gratus, iucundus, ſuauis. Vir. 4.Eclo.Cara Deum ſoboles. Cice.poſt reditum ad Quirites: Mihi uero & propter indulgentiam meam,& propter excellens eorum ingenium,uita ſunt mea cariores. Et quia, quod omnibus gratum eſt,magno precio ſolet uendi;Hinc factum,ut carum etiam ſignificet,quod magno conſtat.Cic.2.de Diuin. Putarem annonam in macello cariorem fore.

Carusii,populi Troglodytis finitimi, & Æthiopibus, in finibus Africæ.

Caria,καρύα,ciuitas Peloponneſi, quæ cum Perſis hoſtibus contra Græciam conſenſit: unde poſtea à Græcis deleta fuit. Vitru.li.1.

Caryanda,καρύανδα,lacus eſt & inſula eodem nomine Cariæ regionis non procul à Myndo.Ex Strabo.Georg.lib.14.

Caryca,genus edulii ex ſanguine & uariis condimentis. Cœlius. Rhod.lib.27.cap.23.

Caryites,media producta,tithymali ſpecies.Plin.lib.26. cap.8.

Caryon,ii,neu.gene.quamuis Græcis generale ſit ad omne nucis genus uocabulum,unde κάρυον ποντικὸν auellanam,& κάρυον βασιλικὸν iuglandem appellant. peculiariter tamen hoc ſibi nomen iuglandes uendicarunt.Plin.lib.15.cap.22. Caryon, à capitis grauedine,propter odoris grauitatem conuenit dictum. Hinc Carynus,a,um.ut,Carynum oleum.Idem l.23.c.4.E nuce uero iuglāde oleum,quod carynum appellauimus,alopeciis utile eſt.

Caryopos,pi,genus cinnami,quod in Syria gignitur.Plin.li.3.c.28.

Caryotae,ſiue Caryotides,καρυωτίδες,palmulæ genus, à capitis, grauedine,quam gignit.Pli.li.13.ca.4. Var.li.2.Non ſcitis palmulas caryotas Syriam parere,inuectas in Italiam non poſſe.

Carystos,ſiue Caryſtus,κάρυστος,Eubϧæ inſulæ oppidum,in littore ſitum,ad radicem Ochæ montis Pli.lib.4. ca. 12.& Pomponius li.2.Str.li.10.& Pli.l.36.cap.6.Luca.lib.5.Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa Caryſtos.Hinc Caryſtius,a,um.Pli.Epiſt.101. Item Caryſteus,a,um,pen.prod.Ouid.3.F. ſt.Quaque Caryſteis frangitur unda uadis.

Casa,æ,[*Caſa*]καλύβη,domus ruſtica,quaſi caua, ut nonnulli exiſtimant,quòd primi agricolæ in cauis montium, ideſt in antris ſolebant habitare. Alii à caſu, i.ruina deductum malunt: quòd ruſtica ædificia,cum ex leuiore materia conficiantur, magis ruinæ ſint obnoxia.Cic. in Tuſc. Ptolemæo peragranti Ægyptum cibarius in caſa panis datus eſt.Virg.2.Eclog.Atque humiles habitare caſas.Diminutiuum eſt Caſula.

Casabundus,πτώσιμος,crebro cadens.

Casandra, inſula in Oceano meridiolani, contra Perſidem. Plin. lib.6 cap.25.

Casaria,[*Guardiana di caſa*]dicit mulier,quæ caſam cuſtodit.Feſt.

Cascandrus,inſula deſerta in Oceano Indiā uerſus.Pli.li.6.ca.25.

Cascus,a,um,[*Vecchio*]κάσμος,ſignificat uetus, cuius uerbi origo Sabina eſt.Ennius: Quam primum caſci populi genuere Latini. Refert Varr.Manilii nomine celebratam fuiſſe hanc ſententiam: Caſcum duxiſſe caſcam,non mirabile eſt.id eſt uetulam nupſiſſe ſeni.Vide Er.Adagia.

Caseus,[*Formagio,Caſcio*] τυρός,à coeundo,uel(ut inquit Varro) à lacte coacto dicitur.nam fit ex lacte coagulato,hœdino in primis, uitulino'ue coagulo.Virg.in Buco.Pinguis & ingratæ premeretur caſeus urbi.Cice.de Sen.Villa abundat,agno,gallina,lacte, caſeo, melle.Caſeorum uaria genera.uide apud Pli.lib.11.cap.42.

Caseale,lis,neu.ge.locus aluo exonerandæ deſtinatus, quam Sellam familiarem uocat Varro.Col. li.2.cap.15.quædam quotidie, ut culina,& caſeale:debent emundari.

Casearius,a, um, à caſeo formatum:ut Taberna caſearia. Vlpia.l. ſicuti.6.Ariſt.ff.ſi ſeruit.uend.Ariſto.

Casia, quamuis apud Græcos κασσία, gemino σσ,ſcribatur, frutex eſt Theophraſto ſalicis Amerinæ magnitudine, multis ſurculoſiſque brachiatus ramis,craſſiore quam cinnamomum,ſarmentoſoloque cortice commēdatus.Virg.2.Geor. Nec caſiæ liquidi corrumpitur uſus oliui. Dioſcor.li. 1.tria facit præcipua caſiæ genera,unum ex nigro purpuraſcens,& roſæ odorem referens,Zyger appellatum:alterum longius & anguſtius, & fiſtulis plenum, aromatum & uini miſtum odorem repreſentans: quod Arabum lingua Lada, ab Alexandrinis autem mercatoribus D phnitis dicitur. Tertium genus ſuperioribus paulo uilius, quod Rubum moſylicum uocitarunt.Hyginus auctor eſt, à Latinis Caſiam appellari,cocci Cnidii fruticem,quem Græci Cneorum uocant & Thymelæam: cuius folia & in coronamenta ueniunt. Vnde eſt illud apud Virg. 2.Eclo. Tum caſia, atque aliis intexens ſuauibus herbis. quanquam ibi caſiam herbam quandam, non fruticem uidetur deſignare.[*Caſſia*]

Casia fistularis,κασσία συριγγώδης, à recētioribus medicis appellatur,quam ex doctioribus nonnulli Siliquam Ægyptiam malunt nominare. Eſt autem ſiliqua oblonga & teres,concretum intus atramentum continens, non una coaleſcens ſerie,ſed ex interuallis lignoſis tenuibuſq; membranis ſeptum, oſſaq; quædam habens immerſa,non diſſimilia iis,quæ noſtra profert ſiliqua.

Casignete,κασιγνήτη,herbæ genus eſt,apud Pli.lib.24.cap.17.ita dictum quòd cum ſui generis herbis, tantum naſcatur.

Casilini,Italiæ populi,in agro Campano, quorum oppidum Caſilinum appellabatur.Pli.lib.3.cap.5.

Casinum,pe.pro.Campaniæ oppidum in Italia.Pli.li.3.ca.5.

Casiotis,κασιῶτις,Ptolemæo, regiuncula Arabiæ Petrææ, Peloſio oſtio ab Ægypto diuiſa.

Casius mons,κάσιον ὄρος,trans Peluſium eſt,extremum Nili oſtiū in ea Arabiæ Petrææ parte,quæ ab hoc monte Caſiotis Ptolemeo appellatur:in quo & Iouis Caſii templum erat,& Magni Pompeii tumulus ab Adriano inſtauratus,ut in Adriano teſtatur Capitolinus.Hinc Caſius,a,um. Luca.li.10. Lucifer à Caſia proſpexit rupe.Eſt & in Syria Antiochena Caſius mons ſupra Seleuciam, cognomine Pieriam.Pli.li.5. ca.22.Ptolemæus præterea.li.5.ca.18. Caſium quendam montem collocat in Meſopotamia.

Casmar,ſenex dicitur Oſcorum lingua. Feſtus.

Casito,as,Paul.Iureconſ. de ſeruit.urb.præd.l.ſeruitutes. Si antea ex tegula caſitauerit ſtillicidium.

Casos,inſula iuxta mare Carpathium.Pli.lib.4.cap.12.& li.5.c.31.

Caspiae portæ,κάσπιαι πύλαι,anguſtiæ ſunt circa mare Caſpium, quod alio nomine Hyrcanum dicitur,ad octo millia paſſuum, teſte Solino,in longitudinem extenſæ,latitudine tam exigua,ut uix plauſtro ſint peruiæ.Non ſatis tamen conuenit inter auctores ad quam maris partem coniungantur.Quidam Amazones,portis Caſpiis egreſſas, ad Alexandrum ueniſſe in Hyrcaniam prodidere. ſed illæ Caucaſiæ fuerunt,per quas tranſitus eſt ex Hybernia in Scythiam.Neronis quoque principis comminatio ad Caſpias portas (ut inquit Plin.)ad eum tranſitum reſpiciebat. Verum mons Taurus tri

rus tribus in locis interruptus, quaſi portis quibuſdam pertranſitur in Armeniam, in Ciliciam, & in Mediam. Sed illæ tantum Caſpiæ portæ appellantur, quæ apud Medos exiſtunt, ſicut ex Ptolemæo, Plinio, & Strabone licet intelligere. Per has tranſitus eſt ex Babylone, & Perſide ad mare Caſpium. Vnde etiam Caſpiæ dictæ ſunt. Iuga uero Caſpia procul hinc abſunt, & ad Armenios, ulterioresq; populos pertinent.

CASPII, populi Scythiæ ad Caſpium mare. Pomp. lib. 3.

CASPIVM mare, κασπία θάλασσα, immenſæ magnitudinis lacus inter Caſpios & Hyrcanos montes, à quibus nomen accepit.

CASPERIA, oppidum in Sabinis. Virg. 7. Æne. Caſperiamq; colunt.

CASPERVLA, Sabinorum oppidum eſt, apud Silium.

CASPIRVS, pen. pro. urbs Parthorum, finitima Indiæ. Steph.

CASSANDRA, κασσάνδρα, Priami & Hecubæ filia, quæ cũ ob formæ elegantiam ab Apolline amaretur, idem corporis ſui copiam promiſit, ſi uates ab illo fieret. quod Apollo ſe facturum iuraméto firmauit. ſed cum illa promiſſis non ſtaret, iratus deus fecit, ut eiuſdem uaticiniis nulla fides adhiberetur, cum ex Helenæ raptu futura incommoda prædiceret. poſtea deſponſata fuit Chorœbo, ut ait Maro: (Homerus uero Orthryon eum nominat) qui in auxiliũ Troianis ueniens in poſtrema nocte periit. Hanc Aiax Oilei in Mineruæ téplo uitiauit, ut ſuperius auditum eſt. Tandem, deuaſtata Troia, Agamemnoni in ſorté contigit: cui omnia fata, quæ à côiuge ſeruarentur, prædixit nihil ei creditũ eſt. ueniés igitur cũ Agamemnone domum, cum eodem in conuiuio iuſſu Clytemneſtræ occiſa eſt. Virg. 3. Æne. Tales Caſus Caſſandra canenti, canebat.

CASSANITAE, κασσανῖται, populi in littore maris rubri incolentes. Stephan.

CASSERA, Macedoniæ oppidum. Pli. lib. 4. cap. 10.

CASSIS, caſſis maſc. ge. [*Rete*] δίκτυον, rete, præſertim uenatorum: quòd caſſum. i. rarum ſit: unde & à raritate Rete dictum. Virg. 4. Georg. In foribus laxos ſuſpendit aranea caſſes.

CASSIS, huius caſſidis, fœm. ge. [*Elmo, elmetto*] κόρυς, galea, quòd uacua ſit ad caput recipiendũ. Cæſ. 7. bel. Gall. Muliones cũ caſſidib.

CASSICVLVS, δικτύον, dimin. à Caſſis, pro reti. Hiero. Nequaquam aranearum mihi opponas caſſiculos. Dicitur & Caſſiculum neu. ge. Feſtus. Caſſiculum, reticulum, à caſſibus per diminutionem dictũ.

CASSIDA, æ, idem quod galea, κόρυς: Proper. Aurea cui poſtquam nudauit caſſida frontem. Virg. 11. Æne. Aurea uati Caſſida. Vbi Seruí. Caſſida, accuſatiuus Græcus pro nominatiuo Latino Caſſis.

CASSINVM, teſte Var. lib. 6. de Ling. Lat. oppidum Samnitiũ fuit, quod à Sabinis ortum traxerãt: dictum à uetuſto nomine Caſcus, quod Sabinorum lingua antiquum ſignificabat: unde & forum uetus, Caſſinũ appellatum.

CASSIOPE, κασσιόπη, ſiue Caſſiopea, Cephei regis Æthiopum uxor, & Andromedes mater: quæ, quòd gloriaretur Nereidibus ſeſe corporis pulchritudine præſtare, illarum indignationem incurrit. nymphæ enim iactantia eius irritatæ, incredibilis magnitudinis cetum immiſerunt, filiamq; eius unicam, nomine Andromedem, ſaxo alligarunt, cetoq; deuorandam propoſuerunt: quæ tamen Perſei uirtute liberata, eidem nupſit. Caſſiope uero tandem generi meritis in cælum tranſlata traditur. Eſt item Caſſiope, oppidum Epiri mediterraneum, à quo Caſſiopæi populi dicti ſunt. Plin. in Proœm. lib. 4. Stephanus Caſſopam, appellat. Item oppidi nomen in Corcyra inſula, apud eundem lib. 4. cap. 12. quod Ptolemæo Caſſiopolis dicitur.

CASSITA, pen. pro. [*Lodola*] κορυδαλλίς, auis, quam alij Alaudam, alii Galleritam dicunt. Pli. lib. 10. cap. 37. Gell. lib. 2. cap. 29.

CASSIVS, κάσσιος, proprium nomen uiri, à quo uia ſtrata Caſſia dicitur. Fuit & alter Caſſius unus ex interfectoribus Cæſaris: qui poſtea ab Auguſto & Antonio in campis Philippicis uictus, ſibi manus intulit. Fuit & Caſſius Longinus, tanta in iure reddendo ſeueritate, ut eius tribunal reorum ſcopulus diceretur.

CASSVS, a, um, [*Caſſo, uacuo, uoto*] ψοφός, quod eſt inane & uacuũ, fragile, atque omni re carens: ut, Caſſa nux à Plauto, & Horatio dicta. Lucan. Caſſa fraude parat. Plaut. in Aul. Virginem habeo grandem, dote caſſam, atque illocabilem. Ver. lumine caſſum: & Æthere caſſos, dixit pro uita priuatos & uacuus. Vnde & Caſſis, & per diminutionem Caſſiculus.

CASTABALA, καστάβαλα Steph. Ciliciæ oppidum. Pli. lib. 5. cap. 27.

CASTALIVS, κασταλία, in Phocide ad radices Parnaſi montis, fons nõ procul à Delphis: unde & Apollini, & Muſis ſacer creditur: ita dictus à uirgine Caſtalia, quæ Apollinem fugitans præcipitata, & in fontem uerſa eſt: unde Muſæ ipſæ Caſtalides appellantur.

CASTA, mola ſacrificii genus, quod Veſtales uirgines faciebant.

CASTANEA, [*Caſtagna*] κάσταρα, à Caſtano Magneſiæ urbe dicta: tam fructum, quàm ipſam arborem ſignificat. Virg. 2. Eclog. Caſtaneæ molles. Pli. li. 17. c. 20. Caſtanea pedamentis omnibus præfertur.

CASTANETVM, locus caſtaneis conſitus. Col. lib. 4. cap. 33.

CASTANINVM, oleum ex caſtaneis factum.

CASTELLANVS, a, um: ut, Caſtellanus triumphus, de caſtello capto actus. Cic. de Clar. orat. Malim mihi L. Craſſi unam pro Curio dictionem, quam caſtellanos triumphos duos.

CASTELLANI, [*Caſtellani*] κωμῖται, qui caſtellum habitant: Liu. lib. 34. Decem millia populatrium cum caſtellanis agreſtibus in armis habuit. Saluſt. in Iugurtha: Iter caſtellanorum anguſtum.

CASTELLATIM, quaſi turmatim per caſtella. Liu. lib. 7. Vt hoſteis, circa collem caſtellatim diſſipatos, aggrederentur.

CASTELLVM, li, [*Caſtello*] dimin. à caſtro, paruus uicus muris circũdatus. ἐπιτείχισμα, φρούριον, Cic. pro Cec. Ebutius in caſtellum Venit. Cæſar: oppidis, caſtelliſq; deſertis. Dicebantur etiam Caſtella quædam in aquæductibus receptacula, ex quibus ad omnes uiarũ anfractus aqua per uncias & digitos diuidebatur. Frontinus. Qui autem huiuſmodi caſtellis præerant, caſtellarii dicti ſunt.

CASTERIA, locus, ubi, cum nauigatio conquieſcit, remi & gubernacula reponuntur. Plaut. Repoſui remum ſola ego in caſteria.

CASTHENES, Thraciæ ſinus iuxta Byzantium. Pli. lib. 4.

CASTIFICVS, a, um, Senec. in Hippol. Expelle facinus mente caſtifica.

CASTIGATIO, onis, κόλασις, actus caſtigandi. Cice. 1. Offi. caſtigatio omnis contumelia uacare debet.

CASTIGATOR, oris, qui reprehendit. Plaut. in Trin. Ibo ad meum caſtigatorem. Hor. in Arte. Cenſor, caſtigatorq; minorum.

CASTIGO, as, pen. pro. proprie uerbis reprehendo: quaſi caſtum, id eſt, honeſtum ago. παιδεύω, σωφρονίζω. Virg. 5. Æne. Hic grauis Entellum dictis caſtigat Aceſtes. Quandoque Caſtigare eſt uindicare, punire, κολάζειν. Idem lib. 6. Caſtigatq; dolos. Hinc caſtigatus dicitur correctus, emendatus. Cic. 1. Tuſcu. non ſedatus corporis, ſed caſtigatus animi dolor.

CASTITAS, [*Caſtitade, pudicitia*] σωφροσύνη, ἁγνότης, & pudicitia, paria putantur: cum ſit pudicitia ab iniuria turpium libidinum libera: caſtitas & ab his continens eſt, & remota. præterea & religioſa munditia, & puritas. Cice. 2. de Leg. ſentiant mulieres in natura fœminarum omnem caſtitatem pati.

CASTIMONIA, caſtitudo, ἁγνότης, caſtitas. Liu. libr. 29. Decem dierũ caſtimonia opus eſſe. Accius: antiquam caſtitudinem. Dicebant etiam ueteres pro eodem Caſtus, huius Caſtus, per quartam declinationem. Varro: Et religiones & caſtus id poſſunt.

CASTALOGI, à Plin. numerantur inter Belgas, lib. 4. cap. 17.

CASTOLVS, pen. pro. Lydiæ urbs, dicta à Doribus conditoribus, quos Lydi καστώλους appellant. Hinc Caſtoli campus, καστωλοῦ πεδίον, apud Xenophontem. Vide Stephanum.

CASTOR, [*Caſtore*] κάστωρ, animal ex genere amphibio, quod Latine fiber Ponticus appellatur: ex cuius teſticulis medicamentum cõficitur, quòd Caſtorium, καστόριον medici appellant. Hic comprehenſa hominis parte, non ante, quàm fracta concrepuerint oſſa, morſum reſoluit. Habet caudam piſcium, cetera ſpecies lutræ, pilus mollior pluma. Pli. lib. 32. cap. 3.

CASTOR, & Pollux, κάστωρ καὶ πολυδεύκης, fratres gemini fuerunt, Iouis ex Leda filii, qui & Tyndaridæ paſſim à poetis appellantur, quemadmodum Helena ſoror ipſorum, Tyndaris. Hi, ubi primum, adoleuerunt, mare piratis liberauerunt, & ob id dij maris habiti ſunt, quos in tempeſtate nautæ ſolent implorare. Poſt hæc Colchos cum Argonautis profecti ſunt: qua in expeditione Pollux Amycum Bebryciorum regem, inſidias ſibi ſtruentem, interfecit. Deinde domum reuerſi, Helenam ſororem à Theſeo raptam, receperunt, Aphidna urbe, Theſeo abſente, expugnata. Tandem cum Caſtor diem ſuum obiiſſet, ferunt Pollucem (qui eodem cum Helena ouo natus, immortalis erat) fratris deſiderio à Ioue petiiſſe, ut immortalitatem ſuam cum fratre poſſet partiri: quare impetrata alternis eos & mortem oppetiiſſe & reuixiſſe. cui fabulæ occaſionem dedit Geminorum natura, quorum altero oriente, alter occidit. & econuerſo. Hinc Æcaſtor aduerbium iurandi, quaſi per ædem Caſtoris, quo ſolæ mulieres utebantur, quemadmodum uiri ſoli per Herculem iurabant. Aedepol uero erat iuſiurandum tam uiris, quàm mulieribus commune.

CASTOREVS, a, um, ut Caſtoreus odor. Pli. lib. 12. cap. 24. Caſtorea, orum, auctore Pli. lib. 32. cap. 3. Vocantur teſtes caſtoris. Caſtoreum item appellatur, pharmaci genus, ex caſtoris auulſis teſticulis (ut creditur) compoſitum. Idem lib. 26. cap. 1.

CASTRA, plurali numero, [*Campo, alloggiamento, steccato*] στρατόπεδον, appellantur loca in quibus milites tentoria fixerunt. uel ipſa tentoria, in quibus milites diuerſantur. Ci. ad Atti. cum Cæſar ad oppidum caſtra haberet. Vnde & de nauibus Virg. dixit. Nos caſtramouemus, quoniam in illis milites eſſent. Cæſ. 5. Bell. Gall. imperat, ut caſtra naualia adoriantur. Dicta à caſti ſimilitudine, quod foſſa, ualloq; quaſi muro circundari ſolent.

CASTRA Cornelia, locus Zeugitanæ Africæ. Pli. lib. 5. cap. 4.

CASTRAMETOR, pen. pro. [*Accampare, attendare*] Liuius ſæpe.
CASTRATA, ſiliginis genus eſt apud Pli. lib. 18. cap. 9.
CASTRATIO, uirilium amputatio. Col. lib. 26. cap. 26.
CASTRATVRA, ræ, idem, Pli. lib. 18, cap. 9.
CASTRENSIS, & hoc caſtrenſe, στρατικός, quod ad caſtra pertinet. Vnde Caſtrenſes uigiliæ, quæ in caſtris diſponuntur. Caſtrenſe peculium, eſt quòd a parentibus uel cognatis in militia agenti donatum eſt: uel quod ipſe filius familias in militia acquiſiuit, quod niſi militaret, non acquiſiturus fuiſſet. Et Caſtrenſia bona dicuntur, quæ licet in militia filio familias non acquiruntur, ita tamen ſunt ipſius, ac ſi acquiſita in militia fuiſſent, ut ſunt ea, quæ ex officiis acquiruntur.
CASTRO, as, are, [*Caſtrare*] uirilia amputare. ἐκτέμνειν, θλαδίζειν. Iuuen. Nullus ephebum Deformem ſæua caſtrauit in arce tyrannus. Licet & de quacunque truncatione, ſiue priuatione quandoq; dicatur. Pacuuius. Vt eſſet aliquis qui linguam eius caſtraret. Caſtrare aluearia, eſt alueos fauis ſpoliare. Caſtratam remp. Cice. 2. de Orato Col. lib. 9. cap. 15.
CASTRIMONIENSES, Italiæ populi. Pli. lib. 3. cap. 5.
CASTRVM, ϛρῶμα, numero ſingulari, locus in muris munitus, dictus à caſa, quòd ſit coniunctio quædam caſarum. Cic. ad Caton. li. 15. Epiſt. oppidum ſex caſtellis, caſtriſq; maximis ſepſi.
CASTRVM NOVVM, Italiæ oppidum eſt, non procul ab oſtiis Tyberis, apud Pompon. lib. 2. & Pli. lib. 3. cap. 5.
CASTVLA, læ, palliolum quo puellæ nudæ infra papillas præcingebantur. Varro. Caſtulam mulier ſumpſerat pro ſuccula.
CASTVLONENSES, populi Hiſpaniæ in conuentu Carthaginienſi, apud Pli. lib. 3. cap. 2. Quorum oppidum Caſtulon in Bætica eſt regione, ad Anam fluuium. Vulgo Caſſona.
CASTVS, a, um, [*Caſto, immaculato*] ἁγνὸς, σώφρων, purus, continens, & à libidinis labe immunis. Plaut. in Pæn. Eo ſumus gnatæ genere, ut deceat nos eſſe à culpa caſtas. Virg. 2. Georg. Caſta pudicitiam ſeruat domus. Item pro pio & religioſo. Virg. 6. Æne. Quique ſacerdotes caſti, dum uita maneret.
CASVENTILLANI, Italiæ populi in ſexta regione. Pli. lib. 3. cap. 14.
CASVENTVM, fluuius in ſinu Tarentino. Pli. lib. 3. cap. 11.
CASVLA, [*Caduta*] caſus Hieron. Totum amiſit in caſura.
CASVRBIS, Ptolem. lib. 2. cap. 11. oppidum in Septentrionali parte Germaniæ.
CASVS, us, [*Caſo, fortuna, ruina*] πτῶσις, ruina à cadendo. Curtius: Inopinato rhedæ caſu oppreſſus. Interdum idem quod fortuna, uel inopinatus euentus. Cic. de Amic. Si in eiuſmodi amicitias ignari caſu aliquo inciderint. Modo calamitas. Virg. 2. Æne. Sed ſi tantus amor caſus cognoſcere noſtros. Item Caſus dicuntur uocabulorum formæ, quibus in aliam, atque aliam cadunt effigiem.
CATABANES, populi Arabiæ deſertæ. Pli. lib. 5. cap. 11. Strab. lib. 16.
CATABATHMVS, uallis & oppidum in finibus Cyrenaicæ regionis, ea in parte, qua Cyrenaica à Mareotide dirimitur, Catabathmi autem a re ipſa nomen accepit, quòd in ea parte, qua Mareotidem contingit admodum decliuis fit. nam καταβαίνειν, deſcendere eſt. Pli. lib. 5. cap. 5.
CATACETI, Aſiæ populi, circa Mæotin, ut docet Pli. lib. 6. cap. 7.
CATACLYSMVS, [*Diluuio*] κατακλυσμός, diluuium & inundatio. Var. 3. de re ruſt. Thebæ ante cataclyſmum Ogygi conditæ dicuntur.
CATADROMVS, [*Corſo*] Suet. in Ner. eques Romanus elephanto ſuperſedēs, per catadromum decurrit. i. per ſtadium, in quo equites decurrere ſolebant. Eſt etiam, teſte Vitruuiò, machinæ genus hoc nomine, qua architecti utuntur ad ſubleuanda uel demittēda onera: quæ apud Iuriſconſultos, catadromus γέρανος, uocatur. quaſi dicas Decurſorium gruis, à figura fortaſſis, quòd collum haberet extenſum more gruis: quales machinas etiam hodie uidemus in maritimis emporiis, ad exoneranda nauigia accommodatas, quas etiam hodie Grues uocamus. Fuit & alius catadromi uſus cuius meminit Iulius Pollux lib. 4. cap. 19. cum ex ſublimi theatri parte per machinam quis dilapſus aliquem rapit, & ſecum ſurſum aſportat, ut cum Aurora Memnonem rapiebat, aut Iupiter Ganymedem, aut Diana Endimionem. De hoc machinæ genere uidentur intelligenda eſſe uerba Pauli Iuriſconſulti lege penult. de Actione empti.
CATADVPI, Æthiopum populi ad nouiſſimum Nili cataractem, ubi inter occurſantes ſcopulos tanto fragore Nili aquæ ruunt, ut nimia ſoni uehementia accolas plane ſurdos reddant. Pli. lib. 5 ca. 9.
CATALECTICVM metrum, dicitur, cui una tantum deeſt ſyllaba, ut apud Horat. Mea renidet in domo lacunar. eſt enim ſenarium Iambicum perfectum, una ſyllaba minus. Acatalecticum, quod legitimo fine clauditur, cuiq; ad perfectionem nihil deeſt. ut, Nec fonte labra prolui caballino. eſt enim Iambicum ſenarium perfectum.
CATALOGVS, pen. cor. [*Catalogo, tauola*] κατάλογος, ſermo uel ſcriptura, quæ numerum, uel ordinem recenſet, Plaut. in Milite.

CATAMIDIARE, [*Beffare, dileggiare*] Spartianus de conſtitutionibus Adriani loquens: Decoctores bonorum ſuorum, catamidiari in amphiteatro iuſſit, i. deridendos omnibus per theatrum præbere Græco κατωμιδίζειν, deridere.
CATAMITVS, pen. pro. πόρνος, puer, quo quis ad præpoſteram Venerem abutitur, quaſi κατὰ μισθὸν, i. pro precio Ergo ut Ci. 2. Philip. te catamitum necinopinato cum oſtendiſſes, præter ſpem mulier aſpiceret. Auſon. Aut Iouis elyſii tu catamitus eris.
CATANA, pen. corr. κατάνη Stephano, Siciliæ oppidum, ad radicem Aetnæ montis ſitum, patria Charondæ, inter Athenienſium legiſlatores in primis celebrati. Legitur & Catina per tertiam uocalem in ſecunda ſyllaba. Silius lib. 13. Tum Catina ardenti nimium uicina Tiphoeo.
CATANANCE, κατανάγκη Dioſcoridi, herba eſt, qua ad amorum ueneficia Theſſaliæ mulieres utebantur.
CATAONIA, Cappadociæ pars Comagenæ prætenta. Plin. lib. 6. cap. 2. & 3.
CATAPHRACTA, καταφράκτη, lorica, ſiue thorax militaris. Vnde Vegetius ſcribit exercitum Romanum pedeſtrem cataphractis & galeis fuiſſe munitum. Et Liu. lib. 37. Pedites loricatos, cataphractos uocat.
CATAPHRACTARII, qui Cataphractis muniti ſunt. Lampridius de Alexandro: Cataphractarios decem millia in bello interemimus.
CATAPHRACTVS, [*Armato d'ogni parte*] κατάφρακτος, undiq; munitus, à καταφράττω, munio. Vnde Cataphractæ naues, quas nos conſtratas, aut tectas dicimus. Seru. in. 11. Æne. Cataphracti equites, qui & ferro muniti ſunt, & equos ſimiliter munitos habent. Salu. ſequebantur equites cataphracti.
CATAPOTIA, καταπότια, pilulæ, ἀπὸ τοῦ καταπιεῖν, deuorare. Plin. lib. 26. cap. 8.
CATAPVLTA, tæ, καταπέλτης, machina bellica, qua tela, aut ſaxa excuti ſolent. Plaut. in Curc. Ita te neruo torquebo, ut catapultæ ſolēt. Cæſar. 2. Bel. Ciu. Centones iniecerunt, ne ſaxa ex catapultis latericium diſcuterent. Catapultarium pilum, iaculū, quod catapulta emittitur. Plaut. Cur. Ex te hodie faciam pilum catapultarium.
CATARACTA, ſiue Cataractes, ſiue etiam geminato r. Catarrhacta, uel Catarrhactes, καταρράκτης, ἢ καταρράκτης, locus eſt abruptus, & præceps in flumine, unde aqua ruit potius, quàm fluit. Pli. lib. 5. cap. 9. de Nilo flumine: Vectus aquis properantibus ad locum Æthiopum, qui Catadupi uocantur, nouiſſimo cataracte inter occurſantes ſcopulos, non fluere immenſo fragore creditur, ſed ruere. Dictæ autem ſunt Cataractæ ἀπὸ τοῦ καταρρήσσειν, ſiue καταῤῥάσσειν, cum impetu decido. Dicuntur item Cataractæ, portæ quædam ex funibus aut catenis pēdentes, quæ attolli, & demitti poſſunt, cuiuſmodi in urbium portis uidemus, ad hoſtium irruptionem propulſandam accommodatas: item in fluminibus quibuſdam emittēdæ uel retinendæ aquæ idoneas. Liuius: Pendulas & recidenteis portas cataractas. Idem: Porta cataracta deiecta clauſa erat. Eſt item Catarrhactes, Pamphyliæ fluuius poſt Olbiam ita dictus, quod magno cum impetu defluat: Stra. lib. 12. & Mela lib. 1. Sunt præterea Cataractæ, aues quædam fulicis ſimiles, ſed dentatæ, oculoſq; habentes colori igneі, cetero corpore candido, quæ nuſquam terrarū apparent, niſi in inſula Apuliæ adiacenti. Vide Pli. li. 10. cap. 24.
CATARI, Pannoniæ populi ſunt. Pli. lib. 4. cap. 25.
CATARRHVS, [*Catarro, ſceſa, diſceſa*] κατάρρους, ῥοῦς, Latine fluxio, ſiue deſtillatio. Differt a Coryza, & Brancho. κόρυζα enim dicitur, cum pituita nares tantum obſidet, Grauedo Latine dicta: Catarrhus uero, cum fauces, palatumq; at βράγχος cum & guttur, & arteria corrumpitur, ob id & Artericum quandoque id uitium appellant. Omnia hæc tamen Hippocrates Coryzas uocat, noſtri Deſtillationes, quia Græce κατάῤῥοι, nominantur in commune. Dictus Catarrhus à καταῤῥέω defluo.
CATASTA, τὰ βάθρα Luciano, locus erat, ubi uenales ſerui exponebantur, ἀπὸ τοῦ καθίστημι expono. Tib. lib. 2. Eleg. 3. regnum ipſe tenet, quem ſæpe coegit Barbara gypſatos ferre catasta pedes. Eſt & Cataſta, machina lignea, longæ & magnæ compedis forma, qua ſerui uindicti tenebantur. Pli. lib. 35. cap. 18.
CATAX, [*Zoppo*] à ueteribus dictus, teſte Feſto, qui hodie claudus.
CATEGORIA, [*Accuſa*] κατηγορία, æs, accuſatio. à κατηγορέω, accuſo. Categoriæ item ſiue Categoremata Ariſtotelis dicuntur prædicamenta. Quin & poſitiones quædam à dialecticis Categoriæ nominantur. Sunt autem decem prædicamenta, circa quæ uerſari uidetur omnis quæſtio, οὐσία. id eſt, Eſſentia, Qualitas, Quantitas, ad aliquid, Agere, Pati, Vbi, Quando, Situs, & Habitus. Appellatas uero Categorias conſtat, ut inquit Auguſt. in Dialecti. propterea quòd non poſſunt, niſi a ſubiectis agnoſci. quis enim, quid ſit homo, poſſit agnoſcere, niſi ſibi hominem ponat ante oculos, quaſi ſubiectum homini?
CATELLVS, & Catella, [*Cagnolino, cagnoletto*] κυνίδιον, dimin. à Catulus,

tulus,paruus canis,uel canicula.Plaut.in Stic. Tantillum loci, ubi catellus cubet.Cic.de Diui.Erat mortuus catellus eo nomine.

CATENA,[*Catena*]σειρὰ,uinculum eſt ferreum, quo uel ſeruos , uel captiuos,uel animalia irretimus,ne effugiant:ita dicta, quòd ſe capiendo teneat,quia in ea anulus anulum capit. Cice.7.Verr.Iſte hominibus innocentibus inijci catenas imperat. Tranſumitur & ad incorporea. Seneca ad Luci.Vna eſt catena , quæ nos alligatos tenet,amor uitæ.Cic.pro Sext.Hanc terram immanemq́; beluam, conſtrictam legum ſacrarum catenis.

CATENARIVS,a,um.Senec.lib.3.de ira:Iraſceris catenario cani. Canis catenarius,qui ad fores domus alligatur cauſſa cuſtodiæ.

CATENATVS,a,um,[*Catenato*]ἐνδετὰ, Catenati labores , per tranſlationem,id eſt, ſeſe uiciſſim ſequentes. Martial.lib.1. Catenatio pro coniunctione & arctatione ſtricta trabium uel aliarum rerum inter ſe.Vitruu.lib.2.cap.9.

CATENVLA,[*Catenella*]a catena.Catella,uel Catellum, aliud diminutiuum.Liu.lib.39.Quintius ſuos equites catellis & fibulis donauit.Plaut.Curc.cum catello ut accubes ferreo . Horat.1. Epiſt. Nota refer meretricis acumina,ſæpe catellam.

CATERVA,στῖφος,proprie Gallorum legio,ut phalanx Macedonum. auctore Veget.lib.2.cap.2.in caterua erant ſena militum millia. Horat.1.Epiſt.equitum turmæ,peditumq́; cateruæ. Plerunque tamen pro quauis multitudine ſumitur.Cice.1.Tuſc.Cateruæ contradicentium.Virg.2.Æneid.Magna comitante caterua.

CATERVARII,[*Vniti in frotta*] cateruatim conglobati. Sue.in Aug.

CATERVATIM,[*In frotta*]ἰλαδὸν,per uarias cateruas . Liu.lib.23. cum alii cateruatim currerent.Col.lib.3.cap. 19. uites ſeparatæ, & diſtinctæ,an confuſæ & miſtæ cateruatim.

CATHEDRA,dræ,[*Sedia*]καθέδρα,ſella ſublimior recitatorum , aut declamatorum. Iuuen. Cuius apud molles minima eſt iactura cathedras.Horat.1.Sermo.Saty.10.Diſcipulorum inter iubeo plorare cathedras.Cathedrarios philoſophos uocat Seneca,quibus ſatis eſt de uirtute in cathedris garrire.

CATHEDRALICIVS,a, um , ut cathedralicius ſeruus,qui in cathedra herũ defert. Mart. cũ cathedralicios portet tibi rheda miniſtros.

CATHOLICVS, [*Catolico,uniuerſale*] uniuerſalis , quaſi circa omnia uerſetur. inde etiam catholicon medicamentum , quod omnibus humoribus ſimul uacuandis utile eſt. Item præcepta uniuerſalia, uel perpetua,catholica uocant,ait Quinct.lib.2.cap.13.

CATHON , inſula à Pomponio inter Cycladas numerata , à Plin. tamen præterita .

CATILLO,as, are,[*Leccare i piatti*]λιχνεύω,catinos lingere, Plaut. in Caſſ.

CATILLATIO,λιχνεία, graue opprobrium obiiciebatur hominibus generoſis,ſi qui prouincias amicas popu.R.expoliaſſent , quòd eorum bona liguriſſe uiderentur.Feſtus.

CATILLONES,[*Lecca piatti*]λίχνοι,qui catillos lingunt, guloſi. Catillones etiam dicebantur lupi Tiberini , inter duos pontes capti, ꝗ ſtercora circa ripas catillarent.i.deuorarent.Macr.lib.3.Sat.

CATILLV , [*Macigno forano*] pars ſuperior molæ . ſicut Meta pars inferior. Paul.in.l.cum de lanionis .§. idem conſultus. ff. de fundo inſtructo .

CATINVS,[*Catino,conca*]τρύβλιον,quod & Catinum dicitur ,pe. pro. uas immenſum eſcarium,quo pultem aut iurulenti quid ponebãt: à capiendo appellatum. Perſ. Saty.3. Poſitum eſt algente catino Durum olus. Catinus item dicebatur uas , in quo metalla purgabantur.Plin.lib.33.cap.44. Quæ è catino iactatur ſpurcitia,in omni metallo uocatur ſcoria . A catinus fit catillus : à catinum catillum,uel catinulum.Col.lib.12.cap.57.Hanc miſturam cum in catillo compoſueris.Vide Bayſ.de Vaſe.

CATIZI,teſte Pli.li.4.ca.11.Pygmæi dicti ſunt, qui circa Geraniam Thraciæ urbem incoluerunt,à gruibus,ut creditur,fugati.

CATONVM familia ex Tuſculano municipio ortum traxit: ex qua primus Romam ſeſe contulit M. Porcius Cato, poſtea cenſorius appellatus,perſuaſione atque amicitia Valerii Flacci adductus . Hic tribunus militum in Cilicia fuit:prætor Sardiniam ſubegit,ubi ab Ennio fuit Græcis litteris inſtitutus , cum iam natu grandior eſſet.conſul deinde cum eodem Flacco creatus , citeriorem Hiſpaniam ſortitus eſt, ubi rebus feliciter geſtis urbium omnium muros, quæ intra Bœtim erant,uno die ſolo æquari iuſſit . Polybius. Hunc Plinius ſummis laudibus extollit, abſolutum eum imperatorem,ſenatorem,& oratorem appellans. Scripſit librum de re ruſt. item alium de Originibus urbium Latii . & orationes quaſdam. Huius duo fuerunt filii , quorum alter ſub Paulo Æmilio magna cum laude in Macedonia militauit:alter, qui ex nomine matris Saloninus fuit cognominatus,patre adhuc ſuperſtite, iam prætor deſignatus , extinctus eſt , egregiis de iure ciuili uoluminibus relictis.Gell.lib.2.cap.14.Fuere & alii Catones: quorum ille celeberrimus,qui ſe ipſe Vticæ interfecit,de quo uide Plut.

CATOBLEPAS,κατωβλέπας,feræ genus eſt, ſolis Æthiopibus cognitum,ſolo uiſu hominem interficiens.Pli.lib.8.cap.21. [*Baſiliſco*]

CATVLARIA,porta Romæ dicta eſt,quia non longe,ab ea ad placandum Caniculæ ſidus,frugibus inimicum, ruſæ canes immolabantur,ut fruges flaueſcentes ad maturitatem perducerentur.Feſtus.

CATVLINVS,a,um[*Di cagnolino*]σκυλάκινος,ex catulo: unde Plautus Catulinam carnem eſitauiſſe Romanos oſtendit. Pli.lib.29.cap.4. In cœnis deum etiamnum ponitur catulina.

CATVLIRE,σκυζᾶν,eſt coitum maris appetere : & proprie de canibus,quamuis & ad alia transferatur.Varro . tum dicuntur catulire.i.naturæ inſtinctu in uenerem rapi. Plautus: meam uxorem uidi catulientem.

CATVLITIO,σκυζηθμὸς,proprie de canibus , cum ſtatis anni temporibus ad Venerem incitantur.Plin.lib.15.ca.25. ad terram tranſlulit.Catulionẽ(inquit)uocãt,geſtiente natura ſemina accipere.

CATVLLVS,poeta Veronenſis,natus Syllæ, Mariiq́; temporibus , in poematis cum laſciuus,tum mordax,quippe qui Cæſari, maximo tunc uiro,minime pepercit,iambis eum criminatus:reconciliatus nihilominus,ac eodem die ab eo cœnæ adhibitus eſt. Trãquillus. Scripſit de paſſere ſuæ Lesbiæ : & alia multa.mortuus eſt Romæ. Oui.li.2.Tri.Sic ſua laſciua cantata eſt ſæpe Catullo Fœmina.

CATVLVS,pen.cor.[*Cagnolo,picciol cane*]σκύμνος,minor canis: ab antiquo nomine catus,quod ſagacem ſignificat.Varro : Catulus à ſagaci ſenſu & acuto.Cic.2.de Nat.Deo. Omnia in perfectis & maturis meliora,ut in equo,quàm in equulo;in cane , quàm in catulo. Ponitur large pro fœtu omnium animalium , præterquã auiũ, ſiue immanium,ſiue mitiũ:unde de colubro . Virg. Catulos tectis atque oua relinquens.Et de leonibus Plin. Abiicit unum ex catulis.Idem:Simiæ geſtant catulos . Idem murium quoque catuli oſtentum faciunt.Idem delphinum catulos nominat . Lacertarum quoque & ceterorum ſerpentium ſoboles catuli dicuntur . Hinc Catellus. Interdum pro quodam uinculi genere,quod etiam canis dicitur.Plaut.catulo ut accubes ferreo.

CATVLORVM , familia , Romę nobiliſſima fuit:ex qua Q.Luctatius Catulus,ꝗ Pœnos apud Ægades inſula nauali pręlio ſuperauit.Fuit & alter Catulus C.Marii in quarto conſulatu collega , & in Cimbris profligandis adiutor,à quo poſtea rerum potito mori iuſſus, hauſtis uiuis carbonibus ſe præfocauit.

CATVRACTONIVM,Britanniæ inſulæ oppidum.Ptol lib.2.cap.3.

CATVRIGES,Italiæ populi,trans Padum.Pli.lib.3.cap.16.

CATVS,a,um,[*Accorto,ſagace*]ueteribus idẽ erat quod callidus: unde & Catuli dicti,teſte Varrone:Hora.in Ser. Poſt hæc ille catus.

CAVARES,Narbonenſis Galliæ populi,quorum metropolis eſt Aueniio.Pli.lib.3.cap.4.& Mela lib.2.

CAVAEDIVM,dii,[*Corte,chioſtro*]ut Pli.Iunior in Epiſt. dictione mutilata:ſiue Cauum ædium,ut Varro duabus integris dictionibus, locus eſt ſub dio uacuus,cinctus undique porticibus , ad communem omnium uſum . Huius tria ſunt genera Tuſcanicum, Corinthium,Tetraſtylon diſpluuiatum,& teſtudinatum . Plin. Epiſt.41. A tergo cauædium,porticum,aream,&c.

CAVCALIS,lis, genus herbæ fœniculo ſimiles , flore candido . Plin. lib.22.cap.22.

CAVCASVS,Καύκασος,pen.corr. mons Indiæ editiſſimus ad ſeptentrionem uerſus Scythas, Indiam à Scythia dirimens, aſper & inhoſpitalis.Virg.4.Æneid.Sed duris genuit te cautibus horrens Caucaſus. Hic fertur tantæ altitudinis eſſe, ut ab eo aſtra maiora uiſantur,& eorum ortus occaſusq́; diligenter perſpiciantur: quo fit, ut Scythæ , eius montis accolæ , rei aſtronomicæ peritiſſimi ſint habiti.A Caucaſo fit Caucaſius,a,um.καυκάσιος.Virg.6.Eclo.Caucaſiasq́; refert uolucres.

CAVCHAE,campi ſunt,quos Tigris fluuius ſeptentrionem uerſus flexus ſecat.Pli.lib.6.cap.27.

CAVCON,καύκων,herba,quæ etiam Ephedra,& Anabaſis appellatur. Pli.lib.26.cap.7. Vulgus Prelam appellat: qua mulierculæ utuntur ad purganda uaſa culinaria.

CAVCON,onis,Triphyliæ fluuius.uicini populi Caucones. Str.lib.8.

CAVDA,[*Coda*]οὐρά,quam ueteres etiam Codam dicebant . Cice.3. de Orat.Oculos natura nobis,ut equo & leoni ſetas,caudam , aures,ad motus animorum declarandos dedit.Virg.3.Georg. Extremæq́; agmina caudæ ſoluuntur.Vnde caudati,& Codati,dicuntur, qui caudas habent.Interdum ponitur Cauda pro uirili membro. Horat.in Serm:caudamq́; ſalacem Demeteret ferro.

CAVDECAE,ciſtellæ appellatæ ſunt ex iunco , ad ſimilitudinem caudæ equinæ factæ Feſtus.

CAVDEX,uel Codex,[*Corteccia,ſcorza*]κορμὸς, dicitur in fruticibus & arboribus id,quod à radice ſupra terram ſimplex aſſurgit : ſiue in quod fruticis uel arboris à radice defertur alimentũ: differtq́; in hoc à caule,ut caulis ad herbas,caudex uero ad frutices, & arbores pertineat.Virg.2.Geor.Quin & caudicibus ſectis(mirabile

dictu)Tunditur è ſicco radix oleagina ligno. Eſt præterea Caudex plurium tabularum contextus. unde tabulæ Codices dicũtur, qua ſi caudices:& naues quibus commeatus ſubuehuntur, Caudicariæ appellantur. Sic etiam Appius Claudius Caudex cognominatus eſt, quoniam primus Romanis perſuaſit nauem conſcendere. Seneca de Breuitæ. Claudius is Caudex fuit ob hoc ipſum appellatus, quia plurium tabularum contextus, caudex apud antiquos uocatur. Ponitur & pro duro ſedili, ſeu pro ſede meretricia, quæ plerunque ex truncis fieri ſolent. Iuue. Horrida quale facit reſidens in codice pellex. Hominem præterea ſtultum, metaphoricῶs, Caudicem appellamus. Terent. in Heaut. Quæ ſunt dicta in ſtultum, Caudex, ſtipes, aſinus, plumbeus. Apud ueteres Caudex & codex pro eodem leguntur, ſicut Plauſtrum & Ploſtrum. Et certe utriuſque eadem debet eſſe ſignificatio, quamuis hodie Codicem frequentius pro libro, Caudicem pro trunco accipiamus.

Cavdevs, a, um, ex caudice. Plaut. in Rud.

Cavdicalis, [*Coſa atta à fender legna*]ad caudices ſcindendos idoneus. Plau. in Pſeu. Te cum ſecuri caudicali præficio prouinciæ.

Cavdicarivs, a, um: ut, Caudicariæ naues, quæ commeatus per Tyberim ſubuehunt, quòd ex lignis craſſioribus cauatis fierent. Fitq; à caudice, dum pro trunco ſeu tabula ponitur: quæ & Codicariæ dicuntur.

Cavdis, uel Caudium, oppidum Samnitium: unde Caudinæ furcæ, & Caudinæ fauces, nobilitatæ, inſigni ignominia, quam Romani exercitus ſub Sp. Poſthumio à Samnitibus acceperunt. Lucan. libro. 1. Vltra caudinas ſperauit uulnera furcas. Caudinæ fauces, apud Silium lib. 8.

Cavea, [*Cauà ſotterra, gabbia*] σπήλαιον, à cauo fit, ſignificatq; ſpecum, uel antrum ſubterraneum: ſed quoniam in huiuſmodi locis eſſe cõſueuerunt ferarum cubilia, caueas, pro ipſis ferarum receptaculis uſurpamus. Apul. Beſtiam immittimus caueæ. Suetonius: Beſtiarũ more quadrupedes cauea coercuit. Et ab harum ſimilitudine pro ſeptis ex ligno, ſiue ex ebore, alia'ue materia factis, in quibus auiculas tenemus. ὀρνιθοτροφεῖον, οἰκίδιον. Plaut. in Curc. Quia enim cauea ſi forent concluſi, itidem ut pulli gallinacei. Item Cauea, eſt area in medio theatri, in qua equitum ſubſellia conſtituta eſſe conſueuerunt, quòd uelis tecta caueæ ſimilitudinem haberent. Plaut. in Amph. Vt conquiſitores ſinguli in ſubſellia eant per totam caueã ſpectatoribus. Quandoque ponitur pro populi conſeſſu. Virg. 5. Æneid. Hic totum caueæ conſeſſum ingentis.

Caveo, es, cautũ, [*Schifare, prouedere, cautamente*] εὐλαβοῦμαι, cautionem adhibeo, prouideo, proſpicio, ne aliquid præter ſpem accidat. Interdum abſolute ponitur. Plaut. Caue nemo id intelligat. Interdum cum datiuo. Cic. Fam. lib. 7. Tu qui ceteris cauere didiciſti, in Britannia ab eſſedariis ne decipiaris, caueto. quo in loco Cauere uerbum eſt proprium Iuriſconſultis & patronis. Illi enim dicebantur Cauere ſuis clientibus, cum proſpiciebant, ne quid illis damni inferretur. Cice. in Proœm. Topic. ad Treb. cum tu mihi, meiſq; multa ſæpe cauiſſes. Terent. in Eunuch. Iſtuc eſt ſapere: ut hoſce inſtruxit, ipſe ſibi cauit loco. Cum datiuo & accuſatiuo: Cato de re ruſt. cap. 5 Scabiem pecori & iumentis caueto. id eſt, uideto ne ſcabie inficiantur. Cum datiuo & ablatiuo mediãte Ab. Plaut. in Pſeud. Cauendum eſt mihi abs te irato. Cum accuſatiuo. Cic. Atti. Bibulus Pompeium fecerat certiorem, ut caueret inſidias. Sunt aliæ quoque in hoc genere loquendi formæ: ut Caue facias, pro Caue ne facias, Caue faxis, pro Caue ne feceris. Caue reſponderis, pro Caue ne reſpondeas. Quæ omnia ſine Vt, aut Ne, Latine dixeris, aut etiam cum illis. Terent. in Andr. Tum id cauit, ne unquam infamiæ ea res ſibi eſſet. Cum Vt, Plaut. in Bacchid. Quid iſti caueam? ut &c. Quin & in iure uſus eſt huius uerbi, cum ſcilicet (ut tradit Alciatus) ſignificat ſecurum facere. Is autem ſecurus eſt, cui uel pignore, uel fideiuſſione conſultum eſt. Ad hanc ſignificationem huiuſmodi locutiones genera referuntur: ut, Cauere capite, pro Capitis periculo ſe obligare, & alium ſibi eodem uinculo obſtringere. Cauere teſtamento. Cic. de Finib. lib. 2. Idq; teſtamento cauebitis. Idem in Bruto: tibi ego, Brute, non ſoluam, niſi prius à te cauero, amplius eo nomine neminem, cuius petitio, ſit petiturum: id eſt, niſi à te ſpondente ſatis accepero. Sic, Cauere obſidibus de pecunia, eſt dare obſides, quoad pecunia diſſoluatur. Cauere ſibi obſidibus ab aliquo, pro acceptis obſidibus ſe ſecurum facere. Et, Cauere alicui obſidibus, pro obſides dare. Inuenitur & Cauo it, in eadem ſignificatione. Horat. in Ser. Vade, uale, caue, ne titubes, mandataq; frangas. Vbi, ue, ſyllabæ breuitas ſatis arguit tertiæ coniugationis imperatiuum eſſe, non ſecundæ, qui neceſſario produceretur. Hinc componitur Præcaueo, quod eſt diligenter caueo. Terent. Hoc tempus præcauere mihi me monet.

Caverna, næ, [*Spelonca, cauerna*] ſpecus uel antrum ſubterraneum. Virg. 2. Ænei. Gemitumq; dedere cauernæ.

Cavernosvs, a, um, σηραγγώδης, pro loco cauernis pleno.

Cavernvla, læ, diminutiuum. Pli. lib. 17. cap. 11.

Caviares, hoſtiæ, quæ & Cauæ, erant partes hoſtiæ caudatenus, quæ in ſacrificio pro collegio Pontificium quotannis ponebantur. Feſtus.

Cavilla, læ, & Cauillus, li, [*Scherzo*] σκῶμμα, irriſio iocoſa. Plaut. in Truc.

Cavillatio, ſubdola (ut Caius iuriſconſultus definit) ratio, quam conſcii nobis, mendacii, uincendi tamen cauſſa proferimus. Vnde Boethus ſuper Topic. ſcribit, cauillationem partem quandam Logices eſſe. Sic Seneca & Cic. Cauillationes dixerunt. quæ Græce σοφίσματα nuncupantur. Vlpian. in l. natur. ff. de uerb. & rer. ſignific. Cauillationis natura, quam Græci σωρίτην appellauerũt, hæc eſt, ut ab euidenter ueris, per breuiſſimas mutationes diſputatio perducatur. Eſt item Cauillatio arguta irriſio. Cic. 2. de Orato. facetiarum genera duo alterum æqualiter in omni ſermone fuſum, alterum peracutum & breue, ſuperior Cauillatio, altera dicacitas nominata eſt. Sueton. in Veſpa. dicacitatem in deformibus lucris affectabat, ut inuidiam aliqua cauillatione dilueret.

Cavillator, φιλοκέρτομος, Cic. ad Atti. lib. 1. Conſul cauillator, &c. Plaut. Cauillator facetus.

Cavillor, aris, [*Scherzare, beffare*] σκώπτω, κερτομῶ, deponens, à Caluo, is, teſte Nonio, ſignificat iocari, ſiue etiam irridere. Cice. 2. de Orato. In Gorgia Socrates cauillatur. Idem 4. de Nat. Deo. Atque etiam in eo cauillatus eſt, æſtate graue eſſe aureum amiculum, hyeme frigidum. Eſt & Cauillari in diſceptationibus fallacia & dolo uti.

Cavla, læ, [*Stalla*] ἔπαυλις, Latine ſtabulum, in quo oues recondũtur. Feſtus à Cauo Caulam deriuat: quòd antiqui ante uſum tectorum, oues in antra ducebant. Sed uerius ἀπὸ τῶν καυλῶν. nam etiam nunc fiunt ex uiminibus ſepta. Virg. 9. Ænei. lupus inſidiatus ouili, cum fremit ad caulas. A ueteribus Caula pro quocunq; receptaculo accipiebatur. Lucret. lib. 6. Diſpergunt animas per caulas corporis omnes. Cice. pro Sext. caulas, & paſtorum ſtabula præclara cæpiſſet.

Cavlias, liæ, καυλίας, ſuccus ex caule laſerpitii. Pli. lib. 19. cap. 3.

Cavlicvlvs, καυλίον, diminutiuum à Caulis. Plin.

Cavlinvm uinum, iuxta Capuam proueniens, ab agro ita nominatum Pli. lib. 14. cap. 6.

Cavlis, huius Caulis, maſc. gen. [*Il gambo dell'herbe*] καυλός, in herbis dicitur ipſum robur, ſiue ſtipes: id eſt, ea herbæ pars, unde ſe producunt folia aut ramuſculi. Cice. de Natu. Deo. Vites à caulibus, braſſiciſq; refugere dicuntur. Plin. lib. 18. cap. 7. Fabæ caulem emittunt nullis diſtinctum internodiis. Similiter in arboribus & in uite Caulis dicitur, ad quem alimentum defertur, quique ſupra terram exurgit. Radix autem plantæ eſt, unde alimentum attrahitur à terra. Ramus, quòd à caudice exit. Surculus, qui è ramis oritur. Varro: Ex ſarmento caules qui nati ſunt, de his plurimum ualent. Virg. lib. 12. Puberibus caulem foliis. Ponitur & pro quibuſcunque oleribus, Iuuen. Saty. 1. Caulas miſeris, atque ignis emendus. Caulis item in uolucrum pennis dicitur calamus extra cutem eminens, è quo plumea illa lanugo erumpit. Pli. lib. 11. ca. 39. Pennarum, caules omnium auium præciſi non creſcunt, uulſi autem renaſcuntur. In animalium quoque caudis Caulis dicitur illud, unde pili naſcuntur. Idem lib. 11. Boum caudis longiſſimus, caulis, atque in ima parte hirtus. Quandoq; (ſicut docet Seruius) ſumitur pro uirili membro quandoque pro ferro & pro quolibet haſtili. A Caulis fiunt Vnicaulis, & Multicaulis. Idem lib. 12. quædam in his multicaulia ſunt, ut carduus.

Cavlodes, καυλώδης, braſſicæ ſpecies. Pli. lib. 20. cap. 9.

Cavlon, onis καυλών, oppidum eſt in prima Italiæ fronte apud Locros. Pli. lib. 3. cap. 10. Virg. 3. Æneid. Cauloniſq; arces & nauifragum Scylaceum. Quanquam ibi poeta non tam de oppido, quàm de promontorio loqui uidetur. Hanc urbem Strab. lib. 6. Pomponius lib. 2. & Steph. de urbibus Cauloniam appellant.

Cavniae, καυνίαι, ſiue Cauneæ, fici genus minutum, quod è cauno maritima Cariæ urbe aduehebatur. Cic. 2. de Diui. quidam in portu caricas Cauno adiectas uendens, Cauneas clamitabat.

Cavnvs, καῦνος, Cariæ oppidum maritimum, è regione Rhodi non procul ab oſtiis Calbis fluuii, æſtate & autumno ad inhabitandum graue, ob calorem & pomorum copiam: ut ſcribit Strab. lib. 14.

Cavo, as, [*Cauare, uotare*] κοιλόω, κοιλαίνω, euacuo, cauum, facio. Liu. 1. Bell. Pun. Naues cauabant ex ſingulis arboribus. Ouid. 1. de arte: Saxa cauantur aqua. Virg. 3. Georg. Cauatq; Tellurem, & ſolido grauiter ſonat ungula cornu. Cauator, oris, ut, Cauator arborum picus Martius. Pli. lib. 10. cap. 18.

Cavpo, nis, ge. maſc. [*Hoſte, hoſtiere*] κάπηλος, οἰνοπώλης, eſculentorum poculentorumq; uẽditor. Vlp. in l. 1. §. caupones autem. ff. nau. cau. ſtab. Caupones autem & ſtabularios æquè nos accipiemus,

qui

qui caupónam uel ſtabulum exercent, inſtitores'ue eorum. Mart. lib. 1. Non potes, ut cuperes, uendere caupo merum. Cice. 1. de Diuin. alterum ad cauponem diuertiſſe, ad hoſpitem alterum.

CAVPONVLA, dimin. Cic. 2. Phil. Delituit in quadam cauponula.

CAVPONA, pe. pro. [*Hoſteria, tauerna*] καπηλὶς, uocatur tam mulier, quæ uinum & eſculenta uendit, quàm ipſa taberna uinaria. Cic. in Piſ. Nonne tibi nox erat pro die? caupona pro oppido?

CAVPONIVS, a, um, [*Caſa che appartenga à l'hoſte*] καπηλικός, quod ad cauponem pertinet, ut ars cauponia. Iuſtin. l. 1. Iuſſitq; cauponias, & ludicras arteis, & lenocinia exercere. Martianus de fund. inſtr. & inſtr. lega. l. pictoris. & inſtrumento cauponio inſtitorum.

CAVPONOR, cauponaris, pen. prod. [*Vendere à l'hoſteria*] καπηλεύω, Cauponariam exerceo, uel re aliqua lucri cauſſa ad quæſtum abutor. Ennius apud Cic. de Offi. lib. 1. Nec cauponantes bellum, ſed belligerantes.

CAVRIVM Ptolemæo Luſitaniæ oppidum, alio nomine Caura, uulgo Corra.

CAVROS καῦρος, inſula erat, quæ poſtea dicta eſt Andros, deinde Antandros. Pli. lib. 4. cap. 12.

CAVRVS, ἀργέστης, uentus ab occaſu ſolſtitiali flans, qui & Corus dicitur. Virg. 3. Georg. Semper hyems, ſemper ſpirantes frigora Cauri.

CAVSIA, καυσία, regium capitis tegmen apud Macedones. Valerius Maxi. lib. 5. Quemadmodum Antigonus caput Pyrrhi texit cauſia, qua uelatum caput, more Macedonum, habebat. Alibi etiam te nuiores cauſia uſos legimus. Plaut. Perſa: Tunicam, atque zonam, & chlamidem afferto, & cauſiam.

CAVSON, uel Cauſos, [*Ardore, calore eccesſiuo*] καῦσος, ἢ καῦσων, æſtus ſeu ardor. Inde ab Hippo. Cauſon febris æſtuans appellatur.

CAVSA, [*Cauſa, cagione*] αἰτία, proprie dicitur id, ex quo, uel propter quod, uel per quod, uel a quo aliquid fit. Cice. de Fato: Cauſſa eſt, quæ id efficit, cuius eſt cauſſa: ut uulnus, mortis: cruditas, morbi: ignis, ardoris. Et paulo poſt. Nulla igitur earum eſt cauſſa, nulla earum rerum ſua ui efficit id, cuius dicitur cauſſa. Differt autem Cauſſa à Ratione: quod cauſſa eſt impulſus ipſe ad aliquid agendum Ratio uero ordo gerendorum ex cauſſa uenientium. Eſt & illud frequens bonis auctoribus. Quid cauſſæ eſt? πῶς οὐκ, id eſt negare ne quiſquam poteſt, uel cauſſam aliquam afferre? &, Cauſſam haud dicam: id eſt, per me licet, non recuſabo. Quatuor autem cauſſarum genera ſcripſit Ariſtot. Materialem, ex qua aliquid fit: Formalem, per quam aliquid tale fit: Efficientem, à qua aliquid fit: Finalem, cuius gratia aliquid fit. Hinc rerum omnium opificem Deum, cauſſam cauſſarum eſſe affirmat. Per tranſlationem tamen cauſſa dicitur omnis actio, quam in ſenatu uel in foro habemus, δίκη. Vnde tria eſſe cauſſarum genera ſcribit Cice. Demonſtratiuum, τὸ ἐπιδεικτικὸν εἶδος. Deliberatiuum, τὸ συμβουλευτικόν. & Iudiciale, τὸ δικανικόν. Ex his tamen magis proprie cauſſa dicitur, quæ iudicialis eſt: unde & cauſſam pro lite ac controuerſia ponimus: ut, Cicero diligenter egit cauſſam Milonis. Cic. 2. de Orato. atque in ciuium cauſis, diſceptationibusq; diuerſantur. Hinc Cauſidici, ῥήτορες, dicuntur patroni, qui in cauſis iudiciiſq; uerſantur. Interdum Cauſſa dicitur occaſio, ἀφορμή. Teren. in Eunuc. Iam diu aliquam cauſſam quærebat, quamobrem aliquid inſigne faceret. Interdum dicitur excuſatio, ἀπολογία: ut Honeſta eſt cauſſa mei diſceſſus: Interdum ratio, λόγος. Ouid. 1. Faſt. Tempora cum cauſis Latium digeſta per annum. Interdum origo, ἀρχή. unde & quidam cauſſam à caſu dictam exiſtimant, quòd initia & origines rerum, quæ cauſſæ ſunt, caſu eueniant. Nonnulli à chaos detracta aſpiratione, quòd confuſa illa materia prima omnium cauſſa fuerit. Alii à Græco καῦσις, quod ardorem, ſeu incendium ſignificat, quòd cauſſa ſit, quæ nos accendit ad aliquid agendum. Alii à cauēdo, quòd ea ſit, quæ cauet ut aliquid agatur, aut non agatur. Cauſſa item pro partibus accipitur. Lucan. lib. 1. Victrix cauſſa deis placuit, ſed uicta Catoni. Diminut. à cauſſa eſt Cauſula. Cic. in Orat. Sed quia & priuatas ille pleraſque, & eas ipſas aliis, & paruorum rerum cauſulas ſcripſit, uidetur eſſe ieiunior.

CAVSARII MILITES, ἀπόμαχοι, οἱ ἐξ αἰτίας τινὸς ἀπολυόμενοι, dicunt à Liu. libr. 7. qui propter honeſtam cauſſam, puta ualetudinem, à militia ſoluuntur, quaſi ualetudinarii, ſiue ſcontici, aut qui omnino cauſſam & miſſionem habebant ex morbo, ſenectute'ue. Tertius, inquit, exercitus ex cauſariis, ſenioribusq; à L. Quinctio conſcribatur, qui urbi mœnibusq; præſidio ſit. Sic Cauſſaria miſſio dicitur, per quam milites ſoluuntur à ſacramento militari. Vlp. Cauſſaria, inquit, miſſio eſt, quæ propter ualetudinem à laboribus militiæ ſoluit. Cauſſarie, aduerb. Martian. in. l. milites agrum. §. is etiam. ff. de re mil. Ideo & ad eum, qui cauſſarie miſſus eſt, poteſt dici pertinere, cum huic quoque præmium præſtetur.

CAVSATIO, [*Eſcuſatione*] πρόφασις. prætextus, excuſatio, uel color: quidoq; ponit̃ pro uitio interiore, & ægritudine. Pallad. l. 1. Si ſalno capite in pulmonib. ac thorace, aut bilis eſt, aut rara cauſſatio.

CAVSATIVVS, a, um [*Quello che dà cagione di far qualche coſa*] αἴτιος, quod eſt cauſa ut aliquid fiat, ut, Nimia repletio eſt cauſatiua infirmitatis, quamuis etiam aliquando Cauſatiuum uocetur, quod antecedentem cauſſam ſignificat: ſicut & Cauſale, αἰτιολογικόν, ut Coniunctiones Cauſales, ſeu Cauſatiuæ.

CAVSIDICVS, pe. cor. [*Auocato*] δικολόγος, dicitur patronus, qui in cauſis iudiciiſq; uerſatur. Cic. 1. de Orato. Non enim cauſidicū neſcio quem neque proclamatorem, aut tabulam conquirimus.

CAVSIFICOR, [*Eſcuſarſi*] cauſſam dico, excuſationem affero, recuſo. αἰτιολογοῦμαι, σκήπτομαι. Plaut in Aul. Non cauſificor, quin ego illam habeam potiſſimum.

CAVSOR, aris, deponens, [*Eſcuſarſi, narrare il fatto*] προφασίζομαι, ſignificat rei geſtæ cauſſam affero ſeu reperio, & excuſationem adduco. Suet. in Ner. Cauſatus nondum eſſe fatalem horam. Gell. Negocium ſibi eſſe cauſatur, Virg. Eclog. 9. Cauſando noſtros in longum ducis amores. Cauſari etiam culpare eſt, αἰτιᾶσθαι.

CAVSTICVM, quod urit. Pli. lib. 2. ca. 9. Stirpium braſſicæ aridorum cinis inter cauſtica intelligitur.

CAVSTON, καυστόν, Vſtile. Pli. Quartum cauſtum ad ellychnia.

CAVSVLA, læ, parua cauſſæ. Cic. de opt. Cor. Lyſias paruarum rerum cauſulas ſcripſit.

CAVTE, [*Cautamente, prudentemente*] περιφρόνως, πεφυλαγμένως, prudenter, callide. Plaut. in Curc. Caute incedas uia. Cic. pro Cluen. a me omnia caute, pedetentimq; dicentur.

CAVTELA, læ, [*Cautela*] pro cautione. Paulus in. l. ſi defunctus. §. qui ad communi. ff. de procur. Qui ad communi diuidundo iudicium datus eſt, ad agendum idem, & defendendum uidebitur datus, duplici cautela interponenda.

CAVTERES, καυτῆρες, iidem cum cauteriis.

CAVTERIVM, rii, καυτήριον, inſtrumentum, quo notæ imprimuntur, & morbi alioqui inſanabiles inuri ſolent. Pli. lib. 22. cap. 23. Præterea Cauterium in pictorum inſtrumentis continetur. Martianus Titulo de fundo inſtructo, ſic refert: Pictoris inſtrumento legato, ceræ, colores, ſimiliaq; horum legato cedunt: item penicili, & cauteria, & conchæ.

CAVTES, huius cautis, [*Saſſi aſperi, & grandi*] ῥαχία, fœm. gen. ſaxū aſperum & abruptum. Virg. 6. Æn. Quam ſi dura ſilex, aut ſtet Marpeſia cautes. Cæſ. 3. Bel. Gall. nihil ſaxa & cautes timerent.

CAVTIO, onis, [*Cautione, ſigurtà*] prouidentia quædam, qua auertimus & uitamus ne quid mali nobis accidat. Cic. 4. Tuſcul. ut bona natura appetimus, ſic a malis natura declinamus: quæ declinatio cum ratione fiet, cautio appellatur Cautio eſt, locutio frequens eſt apud Comicos, pro cautione eſt opus, ſiue, cauendum eſt. Terent. in And. Puerum autem ne reſciſcat mihi eſſe ab illa, cautio eſt. Cautiones etiam à Iuriſconſultis uocantur fideiuſſiones, ἐγγύαι, aut aliæ etiam ſtipulationes quibus nouis cauemus, id eſt, ſecuros nos reddimus. Vlpian. l. ita autem. §. Iulian. ff. de adminiſtratione tutelæ.

CAVTIONALIS, le, adiect. ut, Cautionales ſtipulationes Prætoriæ, apud Vlpia. de Præt. ſtip. l. 46. ff. totum. Prætoriarum ſtipulationum tres uidentur eſſe ſpecies, Iudiciales, Cautionales, Communes.

CAVTOR, [*Quello che difende gli altri*] qui cauet & prouidet aliis: quales erant Iuriſconſulti & patroni, qui conſultoribus, aut clientibus ſuis cauere ſolent. Plaut. in Epi. Cautor ipſe captus eſt. Cic. pro Seſt. parum ſe fœdus uiolaturum arbitratus, niſi ipſum cautorem alieni periculi ſuis propriis periculis terruiſſet, &c.

CAVTVM eſt, ſignificat prouiſum eſt. προείρηται, διείρηται.

CAVTVS, [*Cauto, prudente, ſicuro, ſcaltrito, accorto*] prudēs, & qui ſibi ſcit cauere. Ter. in Phor. Vt cautus eſt, ubi nihil opus eſt. Nonnū quā pro re cui cauetur. Ci. p Cec. Quo res mulieri eſſet cautior.

CAVVS, a, um, [*Voto, cauato, concauo*] κοῖλος, concauum, uacuum. Vir. 3. Æne. Dat ſignum ſpecula Miſenus ab alta Aere cauo.

CAVVS, [*Luogo cauato, buco*] κοίλωμα, ſiue Cauum, locus cauatus, ſeu concauus. Varr. Facere cauos oportet laxiores, ubi pullos parere poſſint. Col. ſcribit Cauum eſſe locum, qui inter ædium parietes relinquebatur. Horat. 1. Epi. Macra cauum repetes arctum, quem macra ſubiſti. Pli. lib. 10. cap. 18. Pullos in cauis educant.

CAVATICVS, a, um: ut Cauaticæ cochleæ. Pli. lib. 30. cap. 6.

CAYSTER, καΰστρος Steph. fluuius Lydiæ, Sardibus proximus, cygnis abundans. Dicitur ἀπὸ τοῦ καίεσθαι, amburi, quoniam propinquus ſit Catacecaumenæ: quæ pars eſt Epheſiæ prætorridæ & deuſtæ, fertilis nulla, præter uitem, arbore, ſed uino præſtantiſſimo, quod Vitru. & Pli. Catacecaumeniten ex hac origine denominant. Hinc Cayſtranus campus, Strab. lib. 13. Virg. 1. Georg. Dulcibus in ſtagnis rimantur prata Cayſtri.

CAYSTRI CAMPI, καΰστρια πεδία Stephan. campi ſunt fœcundiſſimi ſub Sardibus, Lydorum urbe. ita dicti à Cayſtro uicino fluuio. Virg. Cayſtri prata uocat, lib. 1. Georg. Vide Strab. lib. 13.

CAYSTRVS, καΰστρος, oppidum Ciliciæ mediterraneum, Ptol.li.5.c.8.

C A N T E E

CE, ſyllabica adiectio eſt: de qua uide infra in particula Met.

CEA, ſiue Ceos, (utroque enim modo appellari auctor eſt Plin.lib.4. cap.12.) inſula eſt ſub Eubœa, bombycinarum ueſtium textrinis olim nobilitata. In hac enim inſula Pamphila Latoi filia prima adorta eſt bombycum telas retorquere, casq; rurſus texere, ut teſtatur idem Pli.lib.11.ca.22. Hinc Ceæ ueſtes dictæ ſunt, quæ in hac inſula ex bombycæ tenuiſſimæ texebantur in uſum fœminarum. Propert. Et tenues Cea ueſte mouere ſinus: Ptolem. hanc inſulam Ciam appellat, ut hodie quoque uulgus nautarum. Vrbes olim habuit tres Carthæam, Iulidem, & Careſſum.

CEBES, ebetis, κέβης, Theſianus philoſophus, cuius hodie extant dialogi, quibus duplicem humanæ uitæ ſpeciem in tabula quadam ob oculos ponit. Vide Suidam, & Laertium.

CEBRENIA, κεβρηνία, regiuncula eſt Troadis cum oppido eiuſdem nominis, non procul a Scepſi. Pli.lib.5.cap.30. Sunt & Cebrenii in Thracia, dicente Strab.lib.13. Eſt fluuius quidam Ariſtus in Thracia, prope quem Cebrenii Thraces habitant. Dicta eſt autem Cebrenia uel ab amne Cebrine (ut ex ſentẽtia Herodiani refert Stepha.) uel, ut alii malunt, à Cebrione Priami Notho: quãquam Straboni magis placet, Cebrionem potius à Cebrenia, uel (ut apud eũ legitur) Cebrinia urbe nomen accepiſſe. Cebrenis, huius Cebrenidis, κεβρηνίς, fœm. Patronym. Oui.11. Metam. Aſpicit Heſperien pati la Cebrenida ripa. Cebrenus, p.p. nomen gentile. Auſonius: qui uenalis tam longa ætate Cebrenius Non habet emptorem.

CECINNA, fluuius Tuſciæ, ad Volaterras. Mela lib.2. Pli.lib.3.cap.5.

CECROPS, primus Athenienſium rex, qui annis 50. regnauit. Hinc.

CECROPIVS, a, um, κεκρόπιος, Virg.lib.4. Georg. Cecropias innatus opes amor urget habendi. Et Cecropia, oppidum à Cecrope conditore: nunc eſt arx Athenis. Pli.lib.7.cap.56.

CECROPIS, idis, κεκροπίς, patronym. fœmin.

CECROPIDAE, Athenienſes dicti, à Cecrope rege. Ouid.7.Meta.

CECRYPHALEA, pen.prod. κεκρυφάλεια, promontorium, ſeu inſula Peloponneſi, iuxta quam Athenienſes ab Æginetis prœlio ſuperati. Steph.

CEDO. Cic. in V. cedo mihi ipſius Verris teſtimonium recita.

CEDRATVS, a, um, cedrino oleo perunctus. Plj.lib.13.cap.13.

CEDREAE, κέδρεαι, Cariæ oppidum incolæ Cedreatæ, & Cedrei. Ste.

CEDREI, Arabiæ populi ſunt Canchleis finitimi. Pli.lib.5.cap.11.

CEDRELATE, tes, fœm.gen. κεδρελάτη, genus cedri. Pli.lib.24.cap.5.

CEDRIVM, pix liquida, & primaria quæ ex teda excoquitur. Plin.lib.16.cap.11.

CEDRIA, κεδρία, pix eſt, quæ cedrelate defluit. Pli.lib.29. cap.3. Scabiem corporum, ac pruritum oleo & cedria miſtis tollunt. Ruell. lib.1.cap.62.

CEDRIDES, p.c. κεδρίδες, fructus cedri. Pli.lib.24.cap.5.

CEDRINVS, a, um, κέδρινος, ex cedro. Pli.lib.13.cap.5.

CEDROPOLIS, κεδρόπολις, oppidum in Caria: à quo Cedropolitæ.

CEDROSTIS, κέδρωστις, uitis alba, quam nonnulli Ampeloleucẽ uocant. Pli.lib.23.cap.1. Hæc & Brionia à Dioſcoride appellatur.

CEDRVS, κέδρος, arbor eſt perpetuo uirens, iunipero non abſimilis, radicibus raris, per ſumma terræ diſperſis, folio, duro, acuto, mucrone capillato, & ſpinoſo, ligno contorto, nodoſo, medulla rubente odorata, baccis myrti flauis, odoratis & eſculentis, nouo fructu per autumnum cum anniculo pendenti. Laudatiſſima in Creta naſcitur, item in Africa & Syriæ montibus. Cedro æterna materies, cariem non ſentiens: unde claſſibus & domorum tectis ædificandis in primis eſt idonea. Pli.lib.13.cap.5. Cice. Cedrum incendamus: demus ſcutellam dulciculæ potionis, in Tuſc. Vitru.lib.1. Auctor eſt, ex cedro oleum naſci, quo libri, aliæue res perunctæ, à tineis & carie non læduntur. ad quod pertinere uidetur illud Perſij Saty.1. Et cedro digna locutus. Item illud Ouid.1.Triſt. Nec titulus minio, nec cedro charta notetur.

CELADON, penul.corr. κελάδων, amnis eſt ignobilis, in Alpheum influens apud Strabonem lib.8.

CELADONE, nes, p.p. κελαδώνη, oppidum Locridis, apud Steph.

CELADVSA, κελάδουσα, exigua inſula maris Ægæi, Delo proxima, tam anguſto freto ab ea diuiſa, ut catena aliquando ei fuerit annexa. Aliis nominibus Rhene, & Artemire dicitur. Sunt item Celaduſæ, paruæ aliquot maris Adriatici inſulæ, Liburniæ adiacentes. Pli.lib.4.cap.26.

CELAENAE, κελαιναί, collis eſt Aſiæ proprie dictæ, in quo urbs fuit eiuſdem nominis, ex qua Antiochus Soter incolas tranſtulit in eam, quam à nomine matris Apamiam appellauit. Stra.lib.12. Pli. uero lib.5.cap.29. Celænas eaſdem facit cum Apamia. Cælenas item alias collocat Pli.li.5.cap.32. in ea parte Aſiæ, quæ Phrygiæ ſuperiecta eſt, iuxta Andriam, Ancyram, & Coloſſas.

CELATIM, [*Aſcoſamente, celatamente*] clam. Siſenna apud Gell. li.14. cap.15. Quam maxime celatim poterat, in inſidiis duo diſponit.

CELASTRVS, Theophraſto, arbor eſt æterna, frondens coma, cultura degenerans, & omnium tardiſſime fructus ſuos perficiens: uſus eius ad baculos & ſcipiones accommodatus. Vide Ruell. lib. 1. cap.63. & 138.

CELEBRATIO, nis. Cic. Att. De celebratione ludorũ tibi aſſentior.

CELEBRESCO, celebris fio, ἐνδοξοῦμαι. Accius: Et qualiſcunque fama celebreſcat tua. Ex Nonio.

CELEBRIS, & hoc celebre, uel Celeber, bris, bre, [*Famoſo, celebre*] διάσημος, περιβόητος, εὐδόκιμος, pen. cor. diſtinguitur a frequenti, quod frequens dicatur creber, ſiue de loco, ſiue de re animata: ut frequens miles, frequens ſenatus. i. creber, copioſus, multus: frequentes domus. i. crebræ, multæ. Aliquando dicitur quod ab aliis frequentatur: ut, Frequens templum, in quod multi conueniunt. Celebris uero idem eſt quod clarus, & qui in omnium ore uerſatur. Cice. de Diuin. Nunquam illud oraculum tam celebre, aut tam clarum fuit. Sæpe accipitur pro frequenti. ad Heren.li.2. Locus quæritur, celebris ne ſit, an deſertus. i. qui celebratur.

CELEBRITAS, frequentia, hominum cœtus. Cic. Att. Odi celebritatem, fugio homines. Interdum idem eſt quod famæ claritas. Idem pro Archia. Hac tãta famæ celebritate cũ eſſet abſentibus notus.

CELEBRO, as, [*Celebrare*] φοιτάω, frequento. Cic.3. de Orat. Q. Mutii ianua maxima quotidie ciuium frequentia celebratur. Eſt itẽ prædicare, & illuſtrare. Cic. pro Rab. Hæc mira laus eſt, quæ non poetarum carminibus, non annalium monimentis celebratur, ſed prudentium iudicio expenditur. Hinc celebrare laudibus: & Virtutum celebritas. Item Celebriorem, & Celeberrimum, pro illuſtriore, & illuſtriſſimo. Celebrare ludos, eſt cum celebritate quadam ludos facere. Cice.6. Philip. Ludi Apollinares celebrati. Celebrare diem feſtum, ἑορτάζειν, eſt feriari. Idem in Catil. Celebratote illos dies cum coniugibus & liberis ueſtris.

CELEBRATVS, nomen ex participio. Cic.2. Phil.

CELEGERI, Mœſiæ, quæ Pannoniæ iungitur, populi. Pli.li.4.cap.26.

CELENDRAE, arum. oppidum Ciliciæ, cum portu eiuſdem nominis, apud Str.lib.14. & Pomponium Melam lib.1. Luca.lib.8.

CELEIA, Norici oppidum, Pli.lib.4.cap.24. uulgo Cilia.

CELER, celeris, [*Preſto, ueloce*] ταχύς, uelox. Cic. ad Octauium. O miſeram, & in breui tam celerem reip. commutationem. Hor.lib.1. Epiſt. Oderunt hilarem triſtes, triſtemq; iocoſi, Sedatum celeres. Hinc Celerrimus, pro quo uetuſtiſſimi dicebant Celeriſſimus. Manil. in Iliade apud Priſc. Celeriſſimus aduolat Hector.

CELERINI, citerioris Hiſpaniæ populi. Ptol.li.2.c.6. Mela lib.3.

CELERITAS, atis, [*Preſtezza, uelocità*] ταχύτης, uelocitas. Cice.7. Verr.

CELERITVDO, idem Var.3. de re ruſt. Lucius Aelius putabat dictum leporem, à celeritudine, quod leuipes eſſet.

CELERIPES, pedis, [*Veloce*] ὠκύπους, qui leuis eſt pedibus. Cicero ad Atti.lib.9.

CELERITER, celerius, celerrime, [*Velocemente*] uelociter. Cæſar.5. Bel.Gal. Imperata celeriter fecerunt. Cice.2. de Fin. Celerrimeq; multa ſimul agitantẽ. Celeranter, celeriter. Accius apud Nonium.

CELERO, celeras, [*Affrettare*] ταχύνω, celeriter aliquid facio. Vir.9. Æneid. Dum celerare fugam, patriaq; excedere ſuadet.

CELETES, κέλητες, p.p. equi, qui ad curſum ſoli adhibentur, ſine bigis, uel quadrigis. Latine Deſultorii: quod ex his facile deſiliatur. Pli. lib.34.cap.5. Videtur Celetas poſuiſſe pro ſtatuis equeſtribus.

CELETIZONTES, à Græcis dicuntur equum celetem regentes. Pli. lib.35.cap.8. Celetizontes pueri.

CELEVSMA, [*Grido unito di piu perſone*] clamor nautarum & aliorũ, cum, uno aliquid iubente, omnes uniformiter reſpondent. Martia. lib.3. Lentos figitis ad celeuſma remos.

CELIA, potus ex frugibus confectus, qui Hiſpanis præcipue in uſu erat, ſicut ceruiſia Gallis. Pli.lib.22.cap.ult. Eſt item Celia Apuliæ oppidum, in tractu Peucetiorum. Strab. lib.4. & Ptol.li.3.ca.2.

CELLA, [*Cella*] dicta eſt, quòd in ea celentur, quæ eſſe uolumus occulta. Cic. Atti.lib.14. Cui quidem ego totam uillam, cellamq; tradidi. Capit autem Cella ſignificationem, pro ratione adiectiuorũ, quæ illi iunguntur: ut Cella uinaria, οἰνών. Cella olearia, ἐλαιών: Cella farinaria, Cella pomaria, Cella lignaria, Cella libraria, Cella caſearia. Denique omnis locus, in quo quid reponitur, Cella dicitur. Cic. de Senec. Semper boni aſſiduiq; domini referta eſt Cella uinaria, olearia, mellaria, & pomaria. Teren. Ad. Nam me in cellam aliquam cum illa concludam. Virg. item 4. Georg. fauorum cauernas, cellas uocauit, cum ait: Diſtendunt nectare cellas. Item loca in quibus lauamur, aut ungimur in balneis, cellæ dicuntur. unde caldariam cellam, frigidariam, & tepidariam dicimus. Cella item pars templi erat ſacratior, in quam ingredi cuiuis fas non erat, ἄδυτον. unde apud Gell. legitur, Scipionem in Capitolium ſæpe ueniſſe, iuſſiſſeq; cellam Iouis aperiri, ibiq; ſolum demoratum fuiſſe.

rum fuiſſe. Liu. lib. 3. In cella Iouis Optimi Max. habitaret exul.

CELLARIA, [*Cantina, canoua del uino*] locus ubi conditur uinum. Pla. in Milo. euiciar cellaria. Et Cellaria, ταμία, quæ præeſt cellæ. Idem in Milo.

CELLARIVM, rii, [*Ripoſtiglio*] ταμεῖον, uidetur ea figura dici, qua Granarium, Penarium, ut pro cella ac repoſitorio accipiatur. Hác & Cellam promptuariam, ſeu Promptuarium appellant, in quo códuntur, & ex quo promuntur, ad uictum neceſſaria. Pli. li. 36. ca. 15. Idem & Penarium, & Penaria, ſeu penuaria cella à penu nuncupatur. Cic. in Verr. M. Cato ſapiens cellam penuariam reip. noſtræ, nutricem plebis Romanæ, Siciliam nominauit. Diminutiuum eſt Cellariolum.

CELLARIVS, [*Prepoſto ala menſa*] ταμίας, qui in cella præpoſitus eſt penui promendo uel condendo. Colu. Vt cibus & potus ſine fraude a cellariis præbeatur. Plau. in Cap. Prome quoduis, te facio cellarium. Hunc etiam Promum condum appellabant. Plaut. in Pſeu. Promus & condus ſum, procurator peni. Auſo. Promusq́; , quàm condus, magis.

CELLARIS, re, adiect. ut columbi cellares. Col. li. 8. cap. 8.

CELLO, is, Antiquiſſimis in uſu fuit pro cedo. Vide Cælo.

CELO, as [*Aſcondere*] κρύπτω, λανθάνω, abſcódo, clam habeo. Conſtruitur modo cú uno duntaxat accuſatiuo. Ci. 1. de Nat. Deo. Nec tu me celas. Modo cum duobus. Plau. in Bacch. Iſthæc flagitia me celauiſti. Interdum loco unius accuſatiui habet datiuum. Ter. in Phor. Si hoc celetur patri. Modo cum ablatiuo mediante præpoſitione. Cic. Treb. Baſſus noſter de hoc me libro celauit. At cum paſſiue ponitur, res ſiue perſona, quam quis aliquem celauit, ponitur in nominatiuo. Ter. in Eun. Diu celari nó poteſt. Celatus, partic. Cic. pro Cluen. Non eſt de illo ueneno celata mater.

CELOX, [*Fregata*] κέλης, κελήτιον, nauigii exigui genus, quod uno remorum ordine agebatur: è celeritate nomen habens. Plau. in Aſi. Quò hanc celocem conferam.

CELSENSES, populi citerioris Hiſpaniæ, apud Pli. li. 3. cap. 3.

CELSITAS, tatis, [*Altezza*] ὑπεροχή, altitudo. Cicero in Offi. Celſitas animi.

CORNELIVS Celſus, uariæ eruditionis nomine à Quintiliano commendatus: qui & rhetoricam multo quàm antea, diligentius explicauit, & de re militari diligentiſſime ſcripſit: nullumq́; pene diſciplinæ genus intactum reliquit: ex quibus ad noſtra tempora nihil peruenit præter octo elegantiſſimos de re medica libros, qui omnium manibus teruntur.

CELSVS, celſa, ſum, [*Alto, eccellente*] ὑψηλός, altus, excellés. Pli. li. 13. cap. 24. Firmiores, celſioresq́; infantes fore. Cic. 2. de Natu. Deo. Quæ primum eos humo excitatos, celſos, & erectos conſtituit. Feſtus deducit nomen à Græco κέλης, quòd qui equo uehuntur, ſublimes ſint.

CELTAE, κελτοί, populi Galliæ Comatæ, inter Garumnam & Sequanam fluuios, ita dicti à Celto Polyphemi filio, ſi Appiano credimus. Pomponius Mela li. 3. Populorum Comatæ Galliæ tria ſumma ſunt: terminaturq́; fluuiis ingétibus. nam a Pyrenæo ad Garumnam Aquitania, ab eo ad Sequanam Celtæ. inde ad Rhenum pertinent Belgæ. A Celtis etiam Celtiberi Hiſpanie populi originem traxiſſe credútur: qui cum ueniſſent ad Iberum Hiſpaniæ fluuium, ibiq́; conſediſſent, aſſumpto ad nomen ſuum fluuii nomine, iuxta quem conſederant, Celtiberi, κελτίβηρες, dicti ſunt, & regio eorú Celtiberia. Luca. lib. 3. Profugiq́; à gente uetuſta Gallorum Celtæ miſcentes nomen Iberi. Inde Celtibericus, a, um.

CELTIACA, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ, in conuentu Hiſpalenſi. Plin. lib. 3. cap. 1.

CELTICA, κελτική, tertia pars Galliæ Comatæ, inter Sequaná & Garumnam fluuios ſita. Pli. lib. 4. cap. 17.

CELTICVM, promontorium Hiſpaniæ citerioris, in Gallecorum tractu, idem cum eo quod Ptolemæus Nerium, & uulgus nautarum hodie Finem terræ appellat. Vide Pomp. Mel. lib. 3.

CEMA, Narbonenſis prouinciæ fluuius.

CEMELION, oppidum Liguriæ. Pli. li. 3. cap. 5.

CEMENVS, κέμμενος ὄρος, mons Narbonenſis Galliæ, non procul à Varo fluuio, ex quo Cema amnis profunditur. Pli. li. 3. cap. 4.

CEMVS, κημός, herba eſt apud Pli. lib. 27. c. 8. cuius deſcriptionem ſe idcirco prætermittere ait: quòd ſolis in amatoriis uſum habeat. Dioſ. li. 4. eádem eſſe oſtendit cum leontopodio. Cemus autem uidetur appellata ex floris, ſiue calycis figura. quoniam pyxidicula Athenis ita nominabatur, per quam ſuffragia in ſubiectú uaſculú, quod Cadiſcum uocabant, demitti conſueuerant. Vide Ruel. li. 3. c. 130.

CENCHREAE, arum, portus Corinthiorum, ad ſinum Saronicum. Pli. li. 4. ca. 4.

CENCHRIS, huius cenchridis, κεγχρὶς, auis ex accipitrum genere, quam Ariſt. li. 6. de animalib. ſolam ex adunco genere quaterna, & eo plura oua parere dicit. Pli. li. 10. ca. 6. Dicta Cenchris, quaſi miliaria. Latinià tinnitu uocis Tinnunculum appellant. Eſt item Cenchris ſerpens maculis plenus. Thebano marmori ſimilis. Luc. lib. 9. Et ſemper recto lapſurus limite Cenchris, Pluribus ille notis. Pli. lib. 20. cap. 22. Serpyllum aduerſus ſerpentes efficax, maxime cenchrin, & ſcolopendras.

CENCHRITES, κεγχρίτης, gemmæ ſpecies. Pli. li. 37. cap. 11.

CENCHRIVS, fluuius eſt Ioniæ, non procul ab Epheſo, lucum Ortygiam irrigans, ubi Latona Dianam & Apollinem creditur peperiſſe. Tacit. lib. 3.

CENCHRON, adamantis genus, quòd ſit milii magnitudine. κέγχρος enim milium dicitur. Pli. li. 37. cap. 4.

CENOMANI, κενομανοί, populi Galliæ Ciſalpinæ, teſte Pli. li. 3. ca. 19. quorum caput Brixia fuit. Sunt etiam Galliæ Celticæ populi, Andegauis finitimi: quorum etiam meminit Pli. lib. 4. c. 18. regio ipſa Cenomania.

CENOTAPHIVM, [*Sepolcro, auello, depoſito uacuo*] κενοτάφιον, uacuú ſepulcrum. κενὸς enim uacuus, & τάφος ſepulcrum, à θάπτειν ſepelire. eſt enim ut capſa, quæ ponitur in templo in exequiis mortuorum. Vir. 3. Æn. deſcribit Cenotaphium ſic: Solennes tú forte dapes, & triſtia dona Libabat cineri Andromache, maneſq́; uocabat Hectoreum ad tumulum: uiridi qué ceſpite inanem, Et geminas, cauſſam lacrymis, ſacrauerat aras. Quo loco Seruius tumulum inanem cenotaphium eſſe dicit. Cenotaphiorum autem uſum adinuenit ſuperſtitioſa ueterum opinio, qui credebant defunctorum animas, ſi honore ſepulcri carerent, ſtygiam paludem tranare nó poſſe. unde a ſacerdotibus inuétum eſt exequiarú genus, quod terræ iniectionem uocabant, ut etiam iis, qui naufragio periiſſent, aut quorum corpora haberi non poſſent, iuſta perſoluerétur. tumulú itaque ex ceſpitibus, aut alia materia congerebát, ubi abſente defuncti cadauere, tanquam præſente, ſolenni quodam ritu exequiæ peragebantur. Huiuſmodi autem ſepulcrum, in quod nullæ illatæ erant reliquiæ, Cenotaphium, hoc eſt, inane ſepulcrum uocabatur. Suet. Honorarium tumulum appellat. in Claud.

CENSEO, ſes, ſui, ſum, p. c. [*Eſtimare, penſare, giudicare*] ἀξιόω, τιμάω, ſignificat exiſtimo, puto, arbitror. Ter. Eun Céſent poſſe me obfirmare, &c. Liu. li. 6. Bel. Pun. Cenſent eo uenturum obuiam Pœnú. conſtituere, deliberare, ſententiam dicere, ἀποφαίνομαι γνώμην. Nam ſenator cenſet, cum ſententiam dicit de eo, quod ſibi uidetur: aſſentitur, cum alienam approbat. Cic. in Catil. Quid ſenatus cenſuerit, exponam. Idem pro Fla. Cuius patrem armis pellédum a ſuis mœnibus cenſuiſſent. Item Cenſere, ſuccenſere ſignificat. Var. Ne uobis cenſeá, ſi ad me referretis. Eſt item Cenſeri τιμᾶσθαι, æſtimatis facultatibus in cenſum redigi. Boe. in Top. Quoniam faciendi liberi tres ſunt partes: una quidem, ut cenſu liber fiat. Céſebantur enim antiquitus ſoli ciues Romani. Cenſeri autem dicebantur, cum bonorum ſuorum cenſum hoc eſt, ualorem apud Cenſores profitebantur: quorum etiam nomen à cenſu deductum eſt. Cic. pro Fla. noluiſſi magnum agri modum cenſeri non poteſt. Legitur & Cenſus ſum, uel fui, in actiua ſignificatione, táquam a deponente Cenſeor. Idem ibidé: Cenſus es mancipia Amyntæ. Hinc Accenſeo, Percenſeo, perfecte cenſeo, numero. Col. Ruſticationis partes ſi uelimus percenſere, uix numero comprehendemus.

CENSIO, onis, [*Caſtigatione, correttione*] τίμησις, caſtigatio: unde Céſionem facere dicebantur Cenſores, cum mulctam cuipiam irrogabant. Pla. in Rud. ne cenſionem ſemper facias.

CENSIO HASTARIA, uocabatur cum militi mulctæ nomine ob delictum militare indicebatur, ut haſtas daret.

CENSITOR, oris, uerbale ab antiquo uerbo Cenſio, is. quartæ decli. idem quod cenſor. Vlp. in l. forma §. illá æquitatem. ff. de cenſib. illam æquitatem debet admittere cenſitor, ut officio eius cógruat.

CENSOR, oris, [*Cenſore, correggitore*] τιμητὴς, qui cenſuram gerit. Céſores magiſtri morum erant, a cenſendo. i. arbitrando dicti, quòd illis ſummum arbitrium erat aliorum morum. Vel à Cenſu, quòd quinto quoque anno pop. R. cenſum agerent. Varr. Cenſor ad cuius cenſionem. i. arbitrium cenſeretur populus. Ci. 3. de Leg. Cenſores, populi æuitates, ſoboles, familias, pecuniasq́; cẽſento: urbis templa, uias, aquas, ærarium, uectigalia tuento. Feſt. Cenſores dicti, quiſque tanti ſua æſtimaret, quantum illi cenſuiſſent: quod nó abſurdum uidetur: quia & rerum & morum cenſores erant. Vnde Plut. in Æmil. Cenſura ſenatores a ſenatu remouere poteſt, equitibus equos adimere, ex plebeiis ærarios facere, notare infamia. cenſum agere, luſtrum condere. Erát autem duo Céſores, qui quinto quoque anno creabantur. Vide Liu. li. 4. ubi docet Céſores ab agendo populi cenſu nomen fuiſſe ſortitos.

*CENSOR. quinquennne primum fuit cenſorum imperium, ea lege, quæ Geganio Macrino II, Quinctio Capitolino V coſ. lata eſt: Qua ſimul illud ſancitum, ut è gente patricia crearentur. ſed eam legem ſexennio poſt Mam. Æmilius dictator correxit, lege lata, ne plus quàm annua ac ſemeſtris cenſura eſſet. grauis enim om-

ris diuturna poteſtas in libera ciuitate. Cenſorum erat munus, ciuitatem cenſere, uectigalia locare, uitia notare. notatio autem, & animaduerſio in improbos ciues non eiuſdem erat generis. ſenator ſenatu mouebatur: eques equum publicum perdebat: plebeius in Cæritum tabulas referebatur, & ærarius fiebat, hoc eſt, ferendi ſuffragiis, & capiendi muneris publici poteſtate omni priuabatur, ut tantum ad æra pro ſuo capite, tributi nomine, pendenda ciuis eſſet. Cærites enim, inquit Gellius, pro ſacris bello Gallico receptis, cuſtoditiſq;, municipes ſine ſuffragii iure facti: conceſſumq; illis, ut ciuitatis Romanæ honorem quidem caperent, negociis tamen atque oneribus uacarent. hinc tabulæ Cærites appellatæ, in quas cenſores referri iubebant, quos notæ cauſſa ſuffragiis priuabant. adimebant igitur cenſores quod cuique ordini ſummum erat, ſenatori, ne in ſenatu eſſet: equiti, ne equitis inſigne, publicum equum, & anulum aureum, haberet: plebeio, ne ſuffragium ferret. quod enim præterea poſſet adimi, nihil erat. ſuffragii porro amiſſionem ſequebatur amiſſio ſimul omnium munerum publicorum, ſicuti, ſuffragii iure conceſſo, ſcimus honorum ſimul ac munerum omnium partem eſſe datam. Erat ne ciui Romano ſenatori, dicet, aliquis, præter ordinis amiſſionem, alia pœna? erat. nam interdum non modo aditu curiæ prohibebatur, uerum etiam tribu mouebatur, in ærarioſq; referebatur. moueri, autem tribu, eſt, in tribum ignobiliorem transferri, ut ex ruſtica in urbanam, uel in aliam ruſticam minus honoratam. Æmilium quidem Mamercinum, quòd cenſuræ tempus minuiſſet, à cenſoribus & ſenatu eiectum, & tribu motum, ærariumq; etiam, cenſu octuplicato, eſſe factum, Liuius lib. XXIX. ſcriptum reliquit. eodemq; modo ciues Romanos ordinis equeſtris non modo equo publico priuatos, uerum etiam in ærarios relatos eſſe, ex Valerio Maximo, aliiſq; didicimus. Cenſoriam autem notam, atque ignominiam ii, qui ſuccedebant, cenſores plerunque ſoluebant. atque etiam, quod cenſor unus ſtatuerat, id alter ſæpe mutabat. præterea, notatos à cenſoribus priſtinum in locum reſtituere uel iudices, re cognita, & iudicata, ſuis ſententiis, uel populus ipſe ſuffragiis & poterat, & ſolebat. quòd ſi quis, è ſenatu eiectus, neque à cenſoribus ſequẽtibus, neque à iudicibus, neque à populo in integrum reſtitutus eſſet: unam habebat in ſenatum redeundi uiam, ſi honores illos denuo populi ſuffragiis conſequeretur, quos qui geſſerant, iis, etiam ſi lecti in ſenatum à cenſoribus non eſſent, patere tamen curiã leges iubebant. Cauſſæ, quibus ciues Romani à cenſoribus notarentur, multæ traduntur, ut ſi, quis cõceptis uerbis peieraſſet; ſi, cum eſſet in prouincia, ſocios diripuiſſet, ſi pecuniam accepiſſe ob rem iudicandam putaretur, ſi propter æris magnitudinem prædia mancipaſſet. ſi paulo eſſet inſolentior in ſumptu. qua de re uerba ſunt hæc apud Gellium lib. IIII. Cornelium Rufinum, bis conſulatu & dictatura functum, cenſor Fabricius ſenatu mouit ob luxuriæ notam, quòd decem pondo argenti facti haberet notabantur etiam qui ſtrigoſiores equos haberent, quibus equus publicus adimebatur. omnium denique rerum nomine male audientes, ut furti, peculatus, captarum pecuniarum, pro ſocio, quorum criminum turpia iudicia uocabantur, à cenſoribus notabantur: ut tamen iidem illarum ipſarum rerum poſtea iudiciis abſoluti, ius ſuum, cenſorum animaduerſione ademptum, ſæpe recuperauerint. neque unquam iis, in quos animaduertiſſent cenſores, propterea uel magiſtratum capere, uel iudicem legi, uel alterum accuſare non licuit. In cenſis pœna fuit grauiſſima, bonorum, & libertatis amiſſio. eamque ſignificat quidem Liuius, cum ait lib. I, Seruius cenſum maturauit metu legis de incenſis latæ: narrat autem aperte Dionyſius. τῷ δὲ, inquit, [illegible]

Cᴇɴsᴏʀɪᴀᴇ ᴠᴇsᴛᴇs, dicebantur, quibus Cenſores merito uti poſſent.

Cᴇɴsᴏʀɪᴠs, τιμητικὸς, ad hominem relatum, cum ſignificat, qui aliquando cenſura fuerit functus. Ci. 2. de Ora. Conſularem ſe eſſe hominem & cenſorium. Et paulo poſt: Id commitere, uide quã ſit homini turpe Cenſorio. Frequenter tamen iungitur rebus, ut Cenſorium dictum, quod eſt cenſoris, ſeu quod ad cẽſorem pertinet, & Cenſoria uirgula. Quinct. li. I. ca. 2. Cenſorium non eſt. Cic. pro Clu. Hominum delictum fortunæ iudicio committere, minime cenſorium eſt.

Cᴇɴsᴠᴀʟɪs, le, Vlp. l. forma. ff. de cenſib. Forma cenſuali cauetur, ut agri ſic in cenſum referantur. Vincula cenſualia. Idem ea. l. §. ſi quis inquit. Si quis inquilinum non fuerit profeſſus, uinculis cenſualibus tenetur.

Cᴇɴsᴠɪ ᴀɢʀɪ, dicebantur, qui emi & uænire iure ciuili poterant. Feſtus.

Cᴇɴsᴠʀᴀ, æ, [*Cenſura, riprenſione*] τιμητεία, τιμητικὴ ἀρχὴ, Cenſoris dignitas. Liu. li. 4. Alios magiſtratus annuos eſſe, quinquennalem cenſuram grauem eſſe. etiam pro correctione decreto, & lege. Pli. in Paneg. Nam uita principis, cenſura eſt, eaq; perpetua.

Cᴇɴsᴠs, us, [*Cenſo, intrata, rendita*] dicebatur æſtimatio rerum & bonorum facta, ſecundum quam tributa pendebantur. Vnde, cenſum agere, eſt recenſere hominum facultates. Liu. I. Cenſum inſtituit, rẽ ſaluberrimam tanto futuro imperio. Cenſus item annuus reditus, & quicquid fortunarum quis habet. Iuuen. Protinus ad cenſum de moribus ultima fiet Quæſtio. Ci. 2. de Leg. A quo iterum ſunt rum ſumptus præfinitur ex cenſibus. Vnde qui centũ millia æris in profeſſionem detuliſſent, Cenſi dicebantur.

*Cᴇɴsᴠs. egregia multa ſunt, nec a multis animaduerſa, quæ de cenſu ciuium Romanorum à ueteribus tradita licet colligere. Cenſebantur ciues Romani, non ubi ad ætatem ferendis armis idoneam, hoc eſt ad annos XVII, peruenerant; quod uideo quoſdam exiſtimaſſe; ſed a quo primum die nati erant. nam ſi robuſtiores tantum cenſi eſſent; Ser. Tullio regnante, qui cenſum inſtituit. Romæ fuiſſent hominum ducenta millia, ſiquidem Liuius octuaginta millia, Dionyſius etiam plures in primo cenſu commemorat. ut neceſſe ſit, eos, qui nondum per ætatem geſtare arma poſſent, (omitto ſenes affecta iam ætate ob infirmitatem uirium domi ſedentes, aut in lectulis cubantes) haud fere pauciores ducentis millibus fuiſſe. tantoq; maritum numero parem fuiſſe numerum feminarum, æque neceſſarium uidetur. quod certe, ad æſtimationem quidem iudicii mei, uix eſt ut credi poſſit. demus, id quod uerum eſt, urbem Romã quinque regum uirtute, ac ſapientia rebus omnibus uehementer eſſe auctam. annorum uero CLXXIII ſpatio (in ipſo enim regni principio Seruius, ſextus rex, cenſum inſtituit) incrementa fuiſſe tanta, ut capitum ducenta millia, quam hodie multitudinem in una aut altera Europæ urbe uix, aut fortaſſe ne uix quidem inuenias, numerata ſint, ita ſimile ueri non eſt, ut monſtri ſimile uideatur. ipſe etiam Liuius lib. IIII, cum ait; Q. Fabio T. Quinctio cos. cenſa ciuium capita CXXIIII millia, CCXIIII, præter orbos, orbaſq;; nullam ætatem, orbis exceptis, nullumq; ſexum cenſu excluſum, ſatis indicat, idemq; lib. LIX ſignificat, cum inquit. Cenſa ſunt capita CCCLXVIII, millia, DXIII, præter orbos, & uiduas. Quæ ſi cui dubia uidentur argumenta, Dionyſii Alicarnaſſei legat hiſtoriam. nam ex eius uerbis, quæ ſunt lib. I, non modo cuiuſque rem eſſe æſtimatam, quod unum Liuius, ſcriptor quandoque parum diligens, tradidit, uerum etiam ætates omniũ, uxores, liberos, locum ubi habitarent uel in urbe uel in agro, publicis in tabulis notatum, planiſſime oſtenditur. Quod autem ad libertinos attinet; eos item una cum ingenuis eſſe cenſos, idem Dionyſius eodem in loco ſignificat. Vtrum uero, qui extra pomœrium, an ſoli qui intra pomœrium habitabant, cenſerentur, dubitare non licet, cum ab eodem & de agro Romano fieri mentionem uideamus. Et ut de ruſticis Romanis cenſis ex Dionyſio, ſic de municipibus, poſtea quam communicari cœpta ciuitas eſt, plane conſtat ex eo Pediani loco: Conuenerat ex municipiis cuiuſcunque modi multitudo, aut, propter comitia, ſuffragiorum cauſſa, aut ludorum, aut, ut cenſeretur. nec tamen obſcure idem ſignificant illa uerba pro Cluentio: Illum tabulas publicas Latini cenſorias corrupiſſe, decuriones uniuerſi iudicauerunt. certe enim de tabulis iis intelligit, in quas cenſores, cum ciuium Romanorum cenſum agerent, municipium nomina retulerant. Coloni ante bellum Punicum ſecundum non cenſebantur. ait enim Liuius ſic li. XXIX: Duodecim coloniarum quod nunquam antea factum erat, deferentibus cenſoribus, cenſum acceperunt: ut, quantum numero militum, quantum pecunia ualerent, in publicis tabulis monumenta extarent. Cenſebantur quinto quoque anno, luſtro ſcilicet confecto, quod integrum quatuor annorum ſpatium fuit. tametſi, ultra quadriennii interuallum, uel bello, uel domeſticis diſcordiis, uel alio caſu, ſæpe productum eſſe cenſum, obſeruauimus. Magiſtratus huic muneri præfuit, primum, qui ſummus in urbe fuit, reges duo poſtremi, Seruius, & Superbus; eiectiſq; regibus, conſules; deinde, cum conſules bellis impedirentur, cenſores; qui ab re nomen acceperunt. Cenſus in foro fiebat: luſtrum in campo Martio condebatur, cæſis ſue, oue, tauro: quod ſacrificium & ſolitaurilia, & ſuouetaurilia uocabant. de luſtro Liuius, Dionyſius, omnes hiſtoriæ narrant. de cenſu inde coniicio, quòd, equites trabeatos per medium forum idibus quinctilibus ante cenſores ſua manu equum traduxiſſe, Liuius, Valerius, Suetonius, Plutarchus affirmant. qua in re ſignificanda, uerbum, tranſuehere, ueteres hiſtorici libenter uſurparunt. Cicero, traducere dixit. quòd ſi equites in foro cenſebantur: de ceteris, nihil obſtat, quin idem putemus. A principio, è Seruii regis inſtituto, in ſua quiſque claſſe, quę in centurias diſpertitæ erant, hoc eſt, ex ſuo quiſque cenſu, quæ rei familiaris erat æſtimatio, cenſebatur; qui centum millia, eo'ue amplius poſſideret, in prima claſſe; qui infra centum uſque ad

ſeptuaginta

ſeptuaginta quinque,in ſecunda, inde ad quinquaginta millia, in tertia;inde ad uiginti millia,in quarta;ab eo ad undecim millia,in quinta;infra uero,in ſexta.ex quo ſequitur, ut decuriones, equites,ſenatores omnes in prima claſſe cenſerentur: quandoquidem neque decurio poterat eſſe,qui centum millia non haberet; neq; eques,qui quadringenta millia;neque ſenator,qui octingenta millia.Poſt expletas.uero x x x v tribus, non in centuriis,ſed in ſua quemque tribu cenſum eſſe crediderim.ſenatores enim, clariſſimos uiros,ſummis honoribus functos,ipſos,inquam,cenſores,M. Liuium Salinatorem,C.Claudium Neronem,in ſuis utrunque tribubus,nulla facta claſſium mentione, cenſum eſſe, Liuius libro x x i x perſpicue demonſtrat his uerbis: Equitum deinde cenſus agi cœptus eſt.& ambo forte cenſores equum publicum habebãt. cum ad tribum Polliam uentum eſt,in qua M. Liuii nomen erat;& præco cunctaretur citare ipſum cenſorem: cita, inquit Nero, M. Liuium;& ſiue ex reſidua & uetere ſimultate, ſiue intempeſtiua iactatione ſeueritatis inflatus,M. Liuium, quia populi iudicio eſſet condemnatus,equum uendere iuſſit. item M. Liuius, cum ad tribum Narnienſem,& nomen collegę uentum eſt,uendere equũ C.Claudium iuſſit.Feſtus tamen uidetur ſignificare,poſt expletas etiam x x x v tribus cenſos eſſe ciues Romanos in centuriis:att.n. ſic.Niquiſciuit centuria eſt,quæ dicitur a Ser. Tullio rege conſtituta,in qua liceret ei ſuffragium ferre, qui non tuliſſet in ſua; ne quis ciuis ſuffragii iure priuaretur.nam,ſciſcito,ſignificat,ſententiam dicito,ac ſuffragium ferto:unde ſcita plebis. ſed in ea centuria neque cenſetur quiſquam, neque centuriæ præficitur, neque centurialis poteſt eſſe:quia nemo certus eſt eius centuriæ. eſt autem,Niquiſciuit,niſi quis ſciuit.Pedianus etiam,cuiuſque ciuis nomen in albo ſuæ centuriæ ſcriptum fuiſſe,tradit; indeq; exemptos qui à cenſore ærarii fierent. itaque hanc ueterum quaſi controuerſiam ita dirimemus,ut nominatas quidem & recognitas in cenſu ſingulas tribus;nomina tamen ciuium in ſua cuiuſque centuria ſcripta eſſe dicamus. Et quoniam tria genera ciuium fuiſſe, conſtat,ſenatores,equites,plebem,&,plebi equites,equitibus ſenatores dignitate præſtitiſſe,conſtat:ratio poſtulat, id quod etiam ueterum exempla teſtantur,ut in cenſu primus ordinis ſenatorii locus,equitum ſecundus, plebis uero fuerit poſtremus. primum igitur recitabantur omnium ſenatorum nomina.erat autem,inter ipſos ſenatores primum recitari,perhonorificum:isq; princeps ſenatus uocabatur.id in arbitrio cenſorum poſitum erat: à quibus tamen neminem,niſi de conſularibus, principem ſenatus eſſe lectũ, animaduertimus. eodem modo princeps equeſtris ordinis dicebatur is,quem cenſores primo loco ſcripſiſſent in iis tabulis, quæ equitum nomina continebant.

CENSVS, τιμηθεὶς,ſignificat eum de cuius bonis factus eſt cenſus. Cice.pro Arch.Eum,qui ſit cenſus,ita ſe geſſiſſe iam tum pro ciue.

CENTAVREA,æ,ſiue Centaurion,rii,κενταύριον Dioſcor.herba eſt, quã à Chirone Centauro nomen accepit,qui ea curatus dicitur, cum Herculis hoſpitis ſui arma pertractanti, ſagitta decidiſſet in pedem. Virg.4.Geor.Centaureum appellauit,p.p.Cecropiumq; thymum,& graue olentia Centaurea. Vide Pli.lib.25.cap.6.

CENTAVRIS,centaurii ſpecies,cognomento Triorches.Pl.l.25.c.7.

CENTAVRI,[*Centauri*]κένταυροι,Theſſaliæ populi,ſecus Pelion mõtem habitantes.qui primi equos domare,& ex iis pugnare cœperunt:quo factum eſt,ut à uicinis populis primum conſpecti,membra partim humana,partim equina habuiſſe crederentur. Eſt etiã Centaurus nauis nomen apud Virg. 5. Æneid. Centauro inuehitur magna.

CENTAVRVS, Εὔηνος, fluuius Ætoliæ eſt, qui prius Euenus dicebatur, poſt Neſſi Centauri mortem ab Hercule interfecti, a poetis Centaurus uocitatur.

CENTENVS,a,um.Pli.li.33.c. 10. Non erat apud antiquos numerus ultra centum millia.itaque & hodie multiplicantur hęc,ut decies centena millia dicantur.Vir.10.Æn.Cẽtenaq; arbore fluctũ Verberat.Hoc eſt,centum ingentibus remis. Ci.in par. cẽtena ſeſtertia.

CENTENARIVS,& ſimilia in arius, denotant non multiplicationem ſui,ſed numerum aliarum rerum, quæ non nominantur: ut Lapis centenarius,non quòd centuplus ſit,ſed centum librarum. Centenarius numerus gregum. Var.2.de Re ruſt.cap.5.

CENTENARIAE COENAE, dicebantur, in quibus lege Licinia non plus centuſſibus,hoc eſt,centum aſſibus impendebatur.Feſt.

CENTESIMVS,a,um,poſtremus,uel unus ex centenario.Plau. in milite:Haud centeſimam partem dixi. Interdum multiplicandi uim habet,& pro centuplo accipitur:ut cum dicimus, Cẽteſimum fructum ager attulit:hoc eſt,centies tantum,quantum ſementis acceperat. Centeſima fruges,idem Pli.lib.5.cap.4.

CENTESIMAS CALENDAS, Iuriſconſ. uocant centeſimum menſem: unde Centeſimis Calendis aliud dare, hoc eſt,intra annos octo, & menſes quatuor:ut annotauit Alciatus in parerg.

CENTESIMARE,exercitum,pro,centeſimum, militem ſupplicio afficere.Solent enim Imperatores,cum grauius quippiam milites deliquiſſent,eam moderationem adhibere,ut neq; uniuerſum exercitum delerent,neque facilitate ueniæ alios ad ſimilia inuitarẽt. Conuocatis itaque uniuerſis,centeſimum,aut, ſi uideretur, decimum quenque ſorte proditum ſecuri percutiebant.

CENTESIMA,æ.ἑκατοστή,genus uſuræ, quæ centeſimo menſe explet ſortem,utpote cum centum librarum ſors ſingulis menſibus librã unam uſuræ parit.Vide Budæum de Aſſe.Cic.Atti.lib.1.à Cecilio propinqui minore centeſimis nummum mouere non poſſunt.

CENTICEPS,itis[*Di cento capi*]qui centũ habet capita. Hor.2.Car.

CENTIES,Cic.in Piſ.H-S.centies,& octogies.Romæ reliquiſti.

CENTIFOLIA,roſæ genus, in Campania potiſſimum proueniens: à foliorum multitudine ita appellatum.Pli.lib.21.cap.4.

CENTIGRANVM,genus tritici:ꝙ ferat centum grana. Pli.li.18.c.10.

CENTIMANVS,[*Di cento mani*]ἑκατόγχειρ,qui centum habet manus: qualem fuiſſe Briareum gigantem.Virg.6.Æne.refert.

CENTIPEDA.ἴουλος,uermis eſt piloſus,multis pedibus arcuatim repẽs,ab aliquibus Multipeda,ab aliis Millepeda dictus.Pl.l.29.c.6.

CENTIPELLIO,onis.Pli.lib.28.cap.9.de ceruis:ſalutariter dantur in uino uentres,qui centipelliones uocantur.

CENTIPES,ἑκατόμπους,piſcis,alio nomine Scolopendra, à terreſtris ſcolopendræ ſimilitudine.Pli lib.9.cap.43.

CENTO,nis,κέντρων,ἐπίσαγμα,σύῤῥαμμα,uelum laneum, lana aut tomento conſertum,qualibus olim in bello uti ſolent, ad machinas obtegendas,ne tormentorum miſſilibus perfringerentur.Cæſar: Centonesq; iniecerunt,ne aut tela tormentis miſſa tabulationem perſtringerent,aut ſaxa ex catapultis lateritium diſcuterent.Siſen. lib.3.Hiſto. Aceto madefactis centonibus teguntur. Quidam Centonem capiunt pro ſtraguli genere,quod cubantibus inſterni ſolet.Cato de re Ruſt ca.10.& 11.Culcitras octo, inſtragula octo centones pueris ſex.Similiter & Macr.Dum ſcropham ſub centonibus iacere ſcribit,ruſticum ſtragulum eſſe declarat. Fieri autẽ centones conſtat ex pannis diuerſorum colorum, uellanis in unũ condenſatis,atque conſutis. Vnde ad earum ſimilitudinem, Centonem uocant carminis genus ex diuerſis carminum fragmentis hinc atque illinc acceſſitis,contextum,quaſiq; conſutum. Extant adhuc Homerocentones, Ὁμηροκέντρωνες, & Virgiliocentones, à Proba Falconia conſuti.

CENTRALIS adiectiuum.Pli.lib.2.Terra centralis interueniat.

CENTRONES,populi Alpin.Plin.lib.3.cap.20.

CENTROSVS,a,um:ut,Centroſa ſcobs.i.limatura admodum dura,ueluti centrum quod in marmore,uel iunipero inuenitur. Pli.li.37. cap.7.Gemmæ factitiæ centroſa ſcobe deprehenduntur.

CENTRVM,tri,[*Il centro*]κέντρον,punctum ſphæræ,aut orbis mediũ. Apuleius in Coſmographia:Cardinem,inquit,mundi (ſic enim dixerim centrum)habet tellus.Cic.1.Tuſc.Perſuadent enim Mathematici terram in medio mundo ſitam ad uniuerſi cæli complexũ, quaſi puncti inſtar,obtinere,quod Centrum illi uocant.Centra in marmore,ſunt quidam ueluti duriores nodi, ad claui ſimilitudinem,inimica ferris:qui in intima etiam lignorũ parte inuenitur. Plin.lib.6.cap.39.Inueniuntur & in quibuſdam arboribus,ſicut in marmore, centra: eſt duritia clauo ſimilis, inimica ferris. Eſt item centron cryſtalli quoddam uitium,durum & fragile, quod & Salem appellant.Pli.lib.37.cap.2.

CENTVM,ἑκατόν,nomen numerale & indeclinabile. Cice. pro Milo. Hi centum dies penes accuſatorem cum fuiſſent. Accipitur aliquando Centum indefinite pro pluribus.Sic,Cẽtum greges apud Horat.2.Car.Ode. 16. & Centum iuuenci apud eundem. l.Epod. Centum puer artium.4.Carm.Hinc Centenus,a,um:ut, Centena millia.Sic Ducentenus, Trecentenus, Quadringentenus, Quingentenus,Sexcentenus,Septingentenus,Octingentenus, Noningentenus,Centuplus, Ducentuplus, Trecentuplus,& reliqua. Cẽteſimus,& deinceps. Centies quoque aduerbium, [*Cento uolte*] ἑκατοντάκις,Ducenties,Trecenties, Quadringenties, Quingenties,Sexcenties,Septingenties,Octingenties,Noningenties.Centenarius,Ducentenarius.

CENTVMCAPITA,herba eſt ex aculeatarum genere. Pli.li.22.c.28.

CENTVMPONDIVM, pro immani pondere, etiam ſi centum pondo excedat.Plau.in Aſin.Ad pedes quando alligatus es, æquum centumpondium.Cato.cap.13.Centumpondium incertum unum, & pondera certa.

CENTVMVIR,[*Il magiſtrato di cent'huomini*]magiſtratus Romæ, qui res iudicabãt.Nã cum eſſent Romæ triginta quinq; tribus,quæ & Curiæ ſunt dictæ,terni ex ſingulis tribubus ſunt electi ad iudicandum.& Centumuiri appellati,qui licet quinq; ſupra centum fuerint,tñ quo facilius nominarent,Centũuiri dicti ſunt. Feſtus Cic. pro Cecin.Scæuolã dixiſti cauſſam apud Centũuiros nõ tenuiſſe.

CENTVMVIRALIS, le, quod ad centumuiros pertinet: ut Iudicium

centumuirale. Cic. 1. de Orato.

CENTVNCVLVS, κεντωνάριον, diminutiuũ à Cento, pro uili ac ſordido ſtragulo. Sen. lib. 11. epiſt. Diurnum accipit, in centunculo dormit. Accipitur & pro uiliori operimenti genere quod clitellis ſubſterni ſolet. Liu. 7. Mulis ſtrata detrahi iubet, binis tantum centunculis relictis. Centunculus item, teſte Dioſcoride, a Romanis uocatur herba, quam Græci Gnaphalion, & Chamæzelum uocãt. Ratio nominis tracta uidetur à molli foliorum lanugine, qua ad inferciendos centones tomenti inopia ſuppleri poſſet. Vide Dioſ. lib. 3. ca. 112. Pli. autem li. 24. ca. 15. auctor eſt, Centunculum Italis appellatum fuiſſe teſtium clematidis genus, roſtratis foliis, ad ſimilitudinem capitis penularum iacens in aruis.

CENTVPLEX, icis, [*A cento doppi*] ἑκατονταπλάσιον, Plau. in Perſa. Cẽtuplex murus rebus ſeruandis paruus eſt.

CENTVPLICATO, [*Raddoppiato cento uolte*] aduerbium. Pli. lib. 6. ca. 23. Quæ apud nos centuplicato uæneunt.

CENTVPLVS, a, um, idem quod centuplex.

CENTVRIA, riæ, [*Compagnia di cent'huomini*] ἑκατοντάς, τάξις, ἑκατονταρχία, in re militari centum continet homines, qui ſub uno Centurione ſunt, quorum centenarius iuſtus eſt numerus. Ci. 2. de Diui. Primũ uide, ne in eum dixerint, qui rogator centuriæ fuiſſet. Centuriæ in agris, dicebantur ducenta iugera. Centuria a centum iugeribus uocabãtur, ſed mox duplicata nomẽ retinuit, inquit Col. li. 6. Sicut Tribus dictæ, primum à partibus populi tripartito diuiſi, quæ tamen nunc multiplicatæ, priſtinum nomen poſſident.

*CENTVRIA. uocabulum centuriis, ut ait Siculus Flaccus, ex eo datũ eſt. cum antiqui Romani agrum ex hoſte captum uictori populo per bina iugera partiti ſunt, centenis hominibus ducentena iugera dederunt: & ex hoc facto centuria iuſte appellata eſt.

CENTVRIATVS, us, dignitas & officiũ centurionis Cic. pro. l. Mani.

CENTVRIATIM, κατὰ τάξεις, per centurias, ut tributim, per tribus. Cic. pro Flac. Tributim, & centuriatim deſcriptis ordinibus.

CENTVRIO, [*Centurione, capitano di cento ſoldati*] ἑκατόνταρχος, ταξίαρχος, dicitur, qui centum peditibus præeſt. Ci. pro Mar. Nihil tibi ex iſta laude Centurio, nihil cohors, nihil turma decerpit. Cẽturio autem primę cohortis dicebatur Primipilus teſte Plinio. Veteres cum uiderent commiſſo prœlio, acies facile turbari, ut hoc incommodum euitarent, cohortes in cẽturias diuiſere, & ſingulis centuriis ſingulos centuriones præfecerunt. Prima centuria primipilum uocabatur, quòd circa ſigna grauis armatura conſtituta erat. Centurio ipſe primipili Centurio dicebatur, & Primipilus. Hic non modo aquilæ præerat, ſed quatuor cẽturias, hoc eſt, quadringentos milites in prima acie gubernabat, & tãquam princeps totius legionis merita conſequebatur.

CENTVRIO, centurias, [*Ordinare ſoldati à cento à cento*] κατατάττω, καταγράφω, καταριθμῶ, in centurias ordino. Ci. ad Quir. poſt reditũ. Ego cum homines in tribunali Aurelio palam conſcribi, centuriariq; uidiſſem. Ager centuriatus, qui in ducenta iugera definitus erat. Romulus. n. cẽtenis ciuibus ducenta iugera diſtribuit. Et milites centuriati, qui in ipſas centurias ordinabãtur, τεταγμένοι. Liu. lib. 29. Scipio poſtquã in Siciliam traiecit, uolũtarios milites ordinauit, cẽturiauitq;. Cẽturiata comitia, ut Aſconius ſcribit. dicuntur, cum ab omni ſexu, & ætate fertur ſuffragium, quod per cẽtenas turmas diuiſus erat pop. Ro. Hinc Succenturio, à quo Succẽturiati dicuntur milites, nõ primæ, ſed ſecundæ centuriæ, ubi ad inſidiãdum maxime collocabantur. Vnde Succenturiatus dicitur, quaſi inſidiis poſitus. Ter. in Phor. Ego in inſidiis ero hic ſuccenturiatus. Proprie autem Succenturiare ſignificat, explendæ centuriæ gratia militũ numerum ſupplere, uel in locum occiſorum, uel exauctoratorũ militũ alios ſubſtituere. Gel. eleganter ad cibos trãſtulit, cũ in locum ciborũ qui auferũtur, alii ſtatim ſubſtituuntur.

CENTVRIONVS, ab antiquis dicebatur, teſte Feſto, qui poſtea Centurio appellatus eſt.

CENTVRIPES, es. ſiue Centuripæ, arũ, Κεντούριπαι Ptolemæo, oppidũ eſt Siciliæ ſub Aetna monte. Hinc Centuripini populi. Pl. li. 3. c. 8.

CENTVSSIS, pecuniæ genus fuit apud Romanos, centum aſſes, ualens. Perſius: Et centum Græcos curto centuſſe licetur.

CEPAEA. Pli. herba eſt ſimilis portulacæ, nigriori radice.

CEPAE, Pli. Κῆποι Suidæ. urbs ad Boſphorũ Cimmerium. Mela lib. 1.

CEPHALAS, promontoriũ altum, maioris Syrtis initium. Str. li. ult.

CEPHALEDIVM, Straboni, Cephaledis Pli. oppidum eſt Siciliæ, non procul ab Himera fluuio. Pli. li. 3. ca. 8. & Strab. lib. 6.

CEPHALOTOMI, κεφαλότομοι, Colchicæ regionis populi. Pl. li. 6. ca. 5.

CEPHALEA, κεφαλαία, diuturnus, & inueteratus capitis dolor. Pli. lib. 20. cap. 13. & Celſus.

CEPHALENE, [*Cefalonia*] Κεφαλλήνη, Cephalenia, Κεφαλληνία, inſula Ionii maris, a Cephalo Amphytrionis ſocio: uel à Cephalo Deionei filio dicta. Strab. lib. 10. Hinc populi Cephalenes.

CEPHALVS, κέφαλος, piſcis dictus à capitis magnitudine. Hinc Cephaleus, cephalea, um. Luci. lib. 1. Sat. Thynnia uenientibus priua Dabo, cephaleamq; caruem. Gell. lib. 10. cap. 20.

CEPHALVS, Κέφαλος. Æoli filius, ſiue ut alii tradunt Deionei, & Æoli nepos. Ouid. 7. Meta.

CEPHENES, [*Calauroni*] recentes fucorum fœtus. Pli. lib. 11. cap. 16. Cephenes item fuerunt Aſiæ populi, qui poſtea a Perſe Iouis & Andromedes filio Perſæ appellati ſunt. Herod. lib. 7.

CEPHEVS, Κηφεύς, teſte Ouidio, Æthiopum rex, Andromedæ pater, quã Perſeus uxorẽ duxit. Hic poſtea cum uxore, & Andromede filia, & genero Perſe, in cælũ tranſlatus dicitur. Oritur Cepheus in 15. parte Capricorni. Hoc ſidere nati, erunt ſeueri, ſicut Catones. Cepheius, a, um, Ouid. 4. Meta. Cephei a conſpicit arua.

CEPHIS, ſtatuarius nobilis, cuius meminit Pli. lib. 34. cap. 8.

CEPHISIA, Κηφισία, Attica regio, à Cephiſo amne. Eſt & Cephiſa fons Atticæ.

CEPHISIS, Κηφισίς, lacus eſt iuxta Atlãticum Mare, quem Mauri Electrum uocant, quòd ſole feruefactum electrum e limo dare creditus ſit. Pli. lib. 37. cap. 2.

CEPHISODORVS, Athenienſis Tragicus, antiquæ tragœdiæ ſcriptor, cuius fabulas enumerat Suidas. Cephiſodorus itẽ ſtatuarius, Praxitelis filius. Alius præterea inter præcipuos pictores. Pl. l. 35. c. 9.

CEPHISODOTVS, ſtatuarius apud Plin. lib. 34. Fuit item Cephiſodotus Athenienſium dux, qui res male geſtæ damnatus, in obſidione Alopeconneſi, quinque talentis mulctatus eſt. Suidas.

CEPHISVS, pen. prod. Κηφισσός, fluuius, per Bœotiam fluens. Cephiſi aquas fatidicas dicit. Luca. li. 3. ob. Themidis oraculum uicinum, à quo Deucalioni, & Pyrrhæ, ratio oſtenſa eſt, qua genus humanum poſſet reparari. Cephiſides undæ, & Cephiſia ora, apud Ouidium. Plin. lib. 4. cap. 7.

CEPHVS, animal eſt apud Æthiopes, pedes poſteriores humanis pedibus, & priores hominis manibus ſimiles habens. Pli. lib. 8. c. 19.

CEPINA, ſiue potius Cæpina, κρόμμυον, Colu. lib. 11. cap. 3. Herba eſt hortenſis, eadem cum cæpa.

CEPIONIDES, gemmæ cryſtallini nitoris. Pli. lib. 37. cap. 10.

CEPITES, ſiue Cepocapites, gemma candida eſt. Pli. lib. 37. cap. 10.

CERA, [*Cera*] κηρός, ſatis notæ ſignificationis eſt, nempe illud, quod melle ex fauis expreſſo, remanet. Pli. li. 21. ca. 14. Cera fit expreſſis fauis, ſed ante purificatis aqua. & triduo in tenebris ſiccatis, quarto die liquatis igni in nouo fictili. Cera etiam ueteres, ante inuentum papyri uſum pugillares ſuos obducere ſolebant: unde etiam pro epiſtolis & pugillaribus poſitum inuenitur. Iuu. Nõ ne libet medio ceras implere capaces Quadriuio? Hinc illæ loquendi formulæ, In prima cera, In ſecunda cera, Ima cera, & extrema cera. Ro. enim ſua teſtamenta in tabulis ceratis perſcribebant. Suet. in Cæſ. Q. Pedium ex quadrante heredem inſtituit, reliquos in ima cera, hoc eſt in ultima parte teſtamenti. Inter ceras optima creditur Punica candidiſſima.

CERVLA, læ, diminutiuum. Cic. ad Attic. lib. 16.

CERACHATES, gemma ex achatæ generibus. Pli. lib. 37. cap. 20.

CERAMICVS, Κεραμεικός, Cariæ ſinus eſt non longe ab Halicarnaſſo nobiliſſima urbe. Pompon. lib. 1. & Plin. lib. 5. cap. 29. Ceramici item duo fuerunt Athenis, de quibus Suidas ſcribit, his uerbis. Athenis Ceramici. loci duo erant, unus in ciuitate, alter extra ciuitatem: in quo qui in bello cecidiſſent, publico ſumptu ſepeliebantur, funebriq; oratione ornabantur. Qui uero in urbe erat, locus erat; & certa conſtitutaq; ſedes meretricibus. Fuit præterea Ceramicus, Atticæ regionis locus præaltus, eodem Suida auctore. in quo lampadum certamina peragebantur: de quibus uide Er. in Prou. Lampadem tibi curſu trado.

CERAMITES, gemma eſt teſtæ colorem habens, unde & nomen accepit: nam κέραμος teſtam, ſonat. Pli. lib. 37. cap. 10.

CERAMVS, oppidum Cariæ, in conuentu Alabandico. Pli. lib. 5. c. 29.

CERARIVM. apud Cic. in Ver. uidetur accipi pro eo quod ceræ nomine penditur.

CERASTES, æ, genus ſerpentis, quod teſte Pli. li. 8. c. 23. quadrigemina cornua præfert ſimillima arietum. unde & nomen habet.

CERASTAE, inſulæ ſunt in latere Arabiæ prope Syenen. Pli. li. 5. c. 9.

CERASTIS, dicta Cyprus, quòd procurrentibus promontoriis, uelut in ſeſtis cornibus aſſurgat. Steph.

CERASVS, ſi, p. c. [*Ciregio, arbore*] κέρασος, arbor nota, à Ceraſunte Ponti ciuitate ſic dicta, quam cum Lucullus deleuiſſet. inde illam Romam tranſtulit, & à ciuitate Ceraſum appellauit. Sane arbor Ceraſus dicitur, fructus uero Ceraſum. Oui. de nuce: Audiat hæc ceraſus, ſtipes inanis erit. Pli. lib. 15. ca. 25. Ceraſorum Aproniana maxime rubent. Et paulo poſt inter ceraſa principatum obtinent Duracina. Dicitur & Ceraſum pro arbore. Col. Ceraſa, & amygdalæ, quæ primæ florent. poſſunt inſeri commode.

CERASVS, untis, Κερασοῦς, urbs Ponti, à Lucullo expugnata: unde ceraſa primum in Italiam tranſlata ſunt.

CERATHVS, fluuius Cretæ, Gnoſſum urbem præterlabens: à quo & Gnoſſus ipſa aliquando Cerathus uocata, teſte Strab. lib. 10. Hinc Ceratheus, a, um. Virg. in Ciri.

CERATIA, æ, genus herbæ, de qua Pli. lib. 26. cap. 8.

CERATIAS, cometæ genus, ἀπὸ τοῦ κέρατος, a cornu, cuius ſpeciem habet. Pli. lib. 2. cap. 25.

CERATVM, ſiue cerotum, κήρωτον, malagmatis genus, quod uulneribus ſolet ſuper imponi. Dictum uidetur à cera, quæ fere omnibus ceratis adhiberi ſolet. Pli. lib. 13. cap. 22.

CERATVRA, æ, κήρωσις, ipſa ceratio. Col. lib. 12. cap. 50.

CERAVNIA, æ, gemma candida. Pli. lib. 37. cap. 9.

CERAVNII, ſiue Ceraunia, κεραύνια, montes ſunt Epiri, in mare uſq; extenſi: ἀπὸ τῶν κεραυνῶν, a fulminibus, quibus ſæpe impetuntur. Ouid. 2. de Pont. Eleg. 6. Cum poteram recto tranſire Ceraunia uelo. Pro iiſdem etiam Acroceraunia, uel Acroceraunios montes dicimus. Horat. lib. 1. Car. Od. 3. infames ſcopulos Acroceraunia. Plin. in Proœm. lib. 4. Tertius Europæ ſinus Acroceraunis incipit montibus. Sunt & Ceraunii montes in Aſia, in Caſpium pelagus obuerſi. Pomp. lib. 1. Quin & Taurus mons in uniuerſum Ceraunius appellatus, teſte Pli. lib. 5. cap. 27.

CERAVNI, populi ſunt Dalmatiæ, apud Pli. lib. 3. cap. 22.

CERAVNOS, Cappadociæ fluuius. Pli. lib. 6. cap. 3.

CERAVNIVM, tuberis genus, in Thracia naſcens. Pli. lib. 19. cap. 3.

CERBALVS, Apuliæ amnis. Pli. lib. 3. cap. 11.

CERBERVS, pe. cor. [*Cerbero*] κέρβερος, à Poetis fingitur eſſe canis triceps, inferorum cuſtos: quem ab Hercule catena ab inferis tractum eſſe iiſdem fabulantur. Mythologici terram interpretãtur, dictumq; uolunt Cerberum, quaſi κρεοβόρον, hoc eſt, carnem uorantem, quod terræ proprium eſt, quæ ſibi credita corpora omnia cõſumit. Alij ſerpentem fuiſſe uolunt in Tænaro Laconiæ promontorio, cuius ueneno mortales extinguebantur. Et quoniam in Tænaro ad inferos dicitur eſſe aditus, Ditis canem dixerunt, quẽ cũ Hercules trucidaſſet, nata eſt fabula, Canẽ tricipitem interemiſſe: quanquam hoc alii ad uirtutem eius, & animi magnitudinẽ maliunt referre, qua omnes cupiditates, & cuncta uitia terrena contempſit ac domuit. Cerberus etiam dictus eſt canis Alexandri Epirotæ, leonibus congrediens.

CERCASI, Ægypti populi, iuxta quos ſcinditur Nilus, in Peluſium fluens, & Canopum. Herod. lib. 2.

CERCETII, populi ad Pontum Euxinum, Heniochis & Colchis finitimi. Pli. lib. 6. ca. 5. & Stra. lib. 11. Pomp. li. 1. Cerceticos uocat.

CERCETI, montes Theſſaliæ. Pli. lib. 4. cap. 8.

CERCINA, inſula eſt maris Lybici cum urbe eiuſdem nominis, ex aduerſo minoris Syrtis ſita. Pomp. & Pli. lib. 5. cap. 7.

CERCINITIS, parua inſula maris Lybici, quæ Cercine Carthaginem uerſus ponte iungitur. Pli. lib. 5.

CERCIVS, qui & Circius dicitur, uentus eſt uiolentiſſimus Galliæ Narbonenſi peculiaris. Gel. lib. 2. ca. 22. & Pli. lib. 2. cap. 47.

CERCOPES, p. p. κέρκωπες, populi Pithecuſæ inſulæ. Ouid. 4. Met.

CERCOPITHECVS, p. p. [*Gatto mammone*] κερκοπίθηκος, nomẽ cõpoſitum ex κέρκος cauda, & πίθηκος, ſimia, quaſi ſimia caudata, quam Marmonẽ uulgo dicimus. Pli. li. 8. Cercopitheci nigris capitibus, pilo aſinino. Mart. li. 13. Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

CERCYRA, κέρκυρα, inſula eſt maris Ionii, quæ à Latinis littera una immutata Corcyra dicitur. Vulgo [*Corfu.*]

CERDANITAE, κερδανῖται, populi felicis Arabiæ, Steph.

CERDONES, [*Artifici uili che ſolamente attendono al guadagno*] βαναύσοι, artifices ſordidi, & qui artes illiberaleis, quæſtus gratia exercent, quales ſunt ſutores ueterum calceorum, qui à Suetonio Veteramentarii appellantur. Marti. lib. 3. Vt uelles corio ludere cerdo tuo. Ci. 1. de Nat. Deo. Carmen Pythagorei ferunt cuiuſdã fuiſſe cerdonis. Dicti autem ſunt Cerdones, à Græco κέρδος, quod lucrum ſignificat: unde & Lucriones a Latinis appellantur.

CEREALIS, quæ alio nomine Ebura dicitur. Pli. commemoratur inter Hiſpaniæ Bæticæ urbes lib. 3. cap. 1.

CEREALIS, le, [*Ciò che s'appartiene à Cerere*] quod ad Cererẽ pertinet: unde Cereales ædiles, qui rei frumentariæ apud Romanos præerant. Cereales ludi, in honorem Cereris facti. Liu. li. 30. Cœna Cerealis, Plau. Men. Cereales cœnas dat, ita mẽſas extruit, &c. Cereale papauer. Virg. 1. Geor. Necnon & lini ſegetem, & cereale papauer. Vbi Ser. Cereale papauer, uel quòd eſt uſui, ſicut frumentum: uel quo Ceres uſa eſt ad obliuionem doloris.

CEREALIA, orum, [*Sacrifici di Cerere*] δημήτρια, τὰ, ſacra Cereris à Triptolemo inſtituta: quæ tanta religione celebrantur, ut feriæ pollutæ crederentur, ſiquis eo tempore cum uxore concubuiſſet. Præterea in ſacrificiis Cereris uinum nõ adhibebatur. Vnde Plau. in Aul. iocandi anſam ſumpſit, Megadorum Cereri nuptias eſſe facturum, quòd nihil uini ad nuptias eſſet allatum.

CEREBELLVM, Pli. lib. 29. ca. 5. Morſis à cane rabido, ne rabioſi fiãt, cerebello gallinaceo occurritur. Medici cerebelli nomine intelligunt poſteriorem cerebri partem.

CEREBRVM, [*Ceruello*] ἐγκέφαλος, inquit Pli. eſt uiſcerum excellentiſſimum, proximumq; cælo capitis, ſine carne, ſine cruore, ſine ſordibus. Hic habet ſenſus arcem, hic culmen altiſſimum, hic mentis eſt regimen. Cice. 1. Tuſcu. Aliis pars quædam cerebri uiſa eſt animi principatum tenere, Aliis nec cor ipſum placet, nec cerebri quandam partem eſſe animum: ſed alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi eſſe ſedem & locum.

CEREBROSVS, [*Ceruellino, ceruello leggiero*] αὐθάδης, παράλογος, cui uitiatum eſt cerebrum, quique præceps fertur in iram. Hora. lib. 1. Ser. Donec cerebroſus proſilit unus. Dicitur & de brutis. Col. lib. 2. pabulo ſuo cerebroſos reddit boues.

CERES, [*Cerere*] δημήτηρ, dea frugum putabatur, à creando dicta, Saturni & Opis filia, quæ peculiari epitheto Alma dicitur, quia nos alit: uel (ut Cic. lib. 4. de Natu. Deo. ſcribit) dicta eſt, tanquam geres. a gerendis frugibus, caſu prima littera immutata. Hæc quandoq; Luna dicitur, ſicut Liber pro Sole ponitur. Virg. lib. 1. Geor. Vos ô clariſſima mundi Lumina, labentem cælo quæ ducitis annum, Liber & alma Ceres. * Hinc etiam Æcerè aduerbium iurandi, ac ſi diceres per ædem Cereris; ut Æcaſtor, per ædẽ Caſtoris; Ædepol, per ædẽ Pollucis. eo uſus eſt Plautus, & Teren. ut in And. Act. 5. CHRE. Andrium ego Critonem uideo? æcerè is eſt. Ponitur interdum Ceres pro ipſo pane, ſicut liber pro uino. Teren. Eunu. Sine Cerere & Baccho friget Venus.

CEREVS, a, um, [*Di cera*] κήρινος, ex cera. Cic. 3. de Na. deo. Si omnis cera cõmutabilis eſſet, nihil cereum qđ commutari non poſſet. Sumitur quandoque pro molli, facili, & flexibili. Hor. Cereus in uitium flecti. Item pro flauo. Virg. 2. Ecl. Addam cerea pruna. à ceræ uidelicet colore. Inde ficedulæ pingues ab Accio Cereæ uocãtur, tranſlucente nimirum per cutem flaua pinguedine. Quandoque pro uncto. Mart. Cerea ſi pendet lumbis & trita lacerta.

CEREVS, [*Cereo, torchio*] κηρὸς, eſt funale, uel candela ex cera confecta. Mart. Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes. Cic. in Offi. Omnibus uicis ſtatuæ factæ ſunt, ad eas thus, & cerei.

CERIA, æ, potionis genus ex frugibus confectum. Pli. lib. 22. cap. 25.

CERINTHE, es, uel Cerintha, æ, κηρίνθη, genus herbæ, mollis cũ cera miſti ſaporem habens. Virg. 4. Geor. Cerinthæ ignobile gramen. Dicitur & Cerinthus, κήρινθος, & a Dioſc. Ceranthe, ab Ariſt. Erithace. Vulgo eam uocare ſolent Carbinam, in Hetruria præſertim & Liguria: quia flatu Africi naſci creditur, quem, ut inquit Vitruuius, Carbam nautæ, uel Carbinum cognominant.

CERINTHVS, κήρινθος, oppidum in Eubœa inſula. Pli. lib. 4. cap. 12.

CERINVS, a, um, [*Simile à la cera*] ceræ ſimilis: ut, Cerinus color. Pli. laudatiora cerina, atq; purpurea. Cerini ſmaragdi, apud eundẽ lib. 37. c. 5. Pla. in Epi. Plumatile, aut cerinum. ſubintellige ueſtimẽtũ.

CERION, ulceris genus, achoribus ſimile. Pli. lib. 20. c. 2. Sanat ulcera concreta in modum faui, quem Cerion appellant. Idem li. 23. c. 7.

CERITES, p. p. κηρίτης, gemma eſt cerei coloris. Pli. lib. 37. cap. 10.

CERITVS, p. p. quaſi cereritus. nam in Cereris ſacris furore corripiebantur. Hor. in Ser. Ceritus fuit, aut commotæ crimine mentis. i. inſanus & furioſus. Plau. in Amph. Tu certe laruatus es, aut ceritus. Idem: Iube hanc pro cerita circumferri.

CERMORVM, oppidum Macedoniæ. Pli. lib. 4. cap. 10.

CERNA, uel CERNE, inſula eſt Æthiopici maris, de qua Pli. ca. 31. li. 6.

CERNETANI, qui & Mariani dicti, Italiæ populi, iuxta Caſinum & Bouillas: ita dicti a Cerneto oppido, cuius meminit Pli. lib. 3. c. 5.

CERNO, is, creui, cretum, [*Vedere*] βλέπω, uideo. Vir. 3. Æne. Cernimus aſtantes nequicquam lumine toruo Ætnæos fratres. Transfertur & ad ſenſus interiores, ut idẽ ſit quod animaduertere, ſiue conſiderare. Ci. li. 1. Epi. Cerno iã animo, quando omnia uberiora futura ſint. Quandoq; iudicare, ſtatuere, deliberare, τάττειν. Cic. de Leg. Quotcunq; Senatus creuerit, populus'ue iuſſerit, tot ſunto. Lucil. Poſtquã præſidiũ caſtris educere creuit. Quãdoq; diuidere, ſecernere, cribrare: q. & Incernere dicitur: unde & Incerniculã cribros uocamus. Pl. l. 18. c. 11. Rurſus q̃ tranſit, arctiore cernit. Vnde & Crines dicti ſunt, q. ſint diſcreti. Quãque dimicare. Plaut. Pro patria Amph. dum cernit. Quandoque adire, unde cernere hæreditatem filii parentum dicti. Cice. ad Dolabellam: A te peto, ut me hanc quaſi falſam hæreditatẽ alienæ gloriæ ſinas cernere. Cretio, onis, ſolennitates, quæ adhibentur in adeũdis hæreditatibus, Cic. ad Atti. li. 11. Galeonis hæreditatem creui. duco enim cretionem fuiſſe ſimplicem. Varro 5. de Ling. Lat. Facito uideant te hæredem: itaque in cretione adhibere iubent teſtes. Theodoſius impe. l. 6. Cod. tit. de iure deli. Cretionum ſcrupuloſam ſolennitatem hac lege penitus amputare decreuimus.

CERNVVS, a, um, [*Chino, inchinato*] ἐπινεύτης, proprie inclinatus quaſi qui terram cernat. Virg. lib. 10. Erectoq; incumbit cernuus armo. Vbi Seru. Cernuus equus dicitur, qui cadit in faciem, quaſi

in eam partem, quæ cernimus.

Ceroferarivm, inſtrumentum, quo cereus fixus continetur. unde illud in Decr.diſtin.23. Acolythus accipiat ceroferariũ cũ cereo.

Cero, as, [*Incerare*] κηρόω, cera obduco. Col.lib.12.cap.50. Sexta oliuitate dolia cerari oportere, antiqui dixerunt. Hinc tabulæ ceratæ dicebantur, cera ſuperinductæ.

Ceroma, κήρωμα, oleum quo ſeſe athletæ perungere ſolent, adhibito quodam terræ genere. Cœl.lib.4.cap.26. uocat πηλὸν.

Cerosvs, a, um, [*Che ha de la cera meſchia*] κηρώεις, quod ceram admixtam habet: unde Mel ceroſum, nondum ſatis expurgatum. Pli.

Ceromaticvs, a, um, ceromate perunctum. Iuu.Sat.3.

Ceretani, populi citerioris Hiſpaniæ, in montibus Pyrenæis. Plin. lib.3.cap.3.

Cerostrotvm, pen.pr. [*Tarſia, intarſiamento*] à κέρας cornu, & στρωτὸς ſtratus: picturæ genus, cum ex cornibus ramenta tinguntur uarijs coloribus, deinde uermiculatim ligno inſeruntur. Plin.lib.11. Nunc tincta, nunc ſublita, nunc quæ ceroſtrota, à picturæ genere, dicuntur. Proprie tamen dicuntur Ceroſtrota, cornibus ſtrata: ut lithoſtrota, lapidibus ſtrata.

Cerrevs, a, um, Cerrea glans. Pli.lib.16.cap.6.

Cerrinvs, a, um: Cerrinus calix. Pli.lib.30.cap.10.

Cerrvs, αἰγίλωψ, arboris glandiferæ ſpecies eſt, cuius glande ſuilla caro firmior redditur. Pli.lib.16.cap.6.

Certamen, [*Battaglia, abbattimento, contraſto*] ἀγών, ἆθλος, conflictus, qui fit inter duos aut plures. Oui.10. Met. Ea lex certaminis eſto. Interdum res ipſa, de qua certatur. ſ. uter columbam ſagitta feriat, uter prior decurrat ad metas. Virg.2. Georg. Velocis iaculi certamina ponit in ulmo. Græca certamina celebratiſſima hæc fuerũt, Olympia, Pythia, Iſthmia, & Nemea. Certamẽ ſignificat & priuatam contentionem. Sal. Diu magnum inter mortales certamen fuit, ui ne corporis, an uirtute animi res militaris magis procederet. Certamẽ, prœlium. Ci.4. de Fin. Magnũ, & difficile certamen. Plau. A certamine belli tam neceſſarij me remouiſſem.

Certatim, [*A gara*] cũ certamine, & æmulatione. Vir.li.8. Tũc le cti iuuenes certatim araq; ſacerdos Viſcera toſta ferũt taurorum.

Certatio, onis [*Conteſa*] φιλονεικία, actus contentioq; certantium. Ci.2. de Leg. Quòd ſine curriculo, & ſine certatione corporũ fiat.

Certatvs, us, ui, nomen, certamen. Stat.lib.3. Syl. Ridetq; benigna Parthenope gentile ſacrum, nudoſq; uirorum Certatus.

Certe, [*Certo*] πάνυ δή, aduerbium affirmantis. Ci. de Fin.3. Satis ne hoc concluſum uidetur? certe. Interdum idem quod certo, clare, & manifeſte. Cic. Quin.fr. Certe enim ſcio, te feciſſe cum cauſſa.

Certo. Ter.Eun. Hoc certo ſcio, Rhamnuſium ſe eſſe aiebat.

Certisso, as, certus fio. Pacu. apud Noni. Vocant cocos, unde certiſſent.

Certo, as, [*Contendere, combattere*] ἀγωνίζομαι, aliquando rei bellicæ conuenit, pro pugna, ſeu prœlio. Tacit.libr.21. Miſſus in eos eques cum expeditis cohortibus ambigue certauit. Aliquãdo eſt omni re contendo: & tam in bonam partem, quàm in malam accipitur. Cum datiuo. Virg.Eclo.5. Montibus in noſtris ſolus tibi certet Amyntas. Cum ablatiuo. Ter. Benedictis ſi certaſſet, audiuiſſet bene. Cum ablatiuo & præpoſitione De. Liui. Aricini atque Ardeates de ambiguo agro cum ſæpe bello certaſſent. Cum præpoſitione Cum. Sal. Iaculari, curſu cum æqualibus certare. Cum præpoſitione Inter. Cic. Reliquum eſt, ut officiis certemus inter nos. Et cum aduerbijs mecum, tecum, ſecum. Plin. Iun. Nam mihi ſatis eſt certare mecum.

Certvs, a, um, [*Certo, chiaro*] ἀληθής, δῆλος, clarus, & indubitatus, à Cerno pro uideo: quia ea, q̃ cernimus, clara & indubitata ſunt. Plau. Mer. Quid illud ſit negocii, lubet ſcire me ex hoc, ut ſim certus metu. Interdum Certus, qui non errauit. Mart. O quam certa fuit librato dextera ferro? Hinc certos fere plurali numero dicimus pro, Quoſdam, quaſi à ceteris diſcretos. Cice. Is cum certis alus ad Cæſarem miſſus, paulo ante diſceſſerat. Sal. Apud latera certos locauit. Et certum dicimus deliberatum. Vir. in Gallo: Certum eſt, in ſiluis inter ſpelæa ferarum Malle pati. Hinc certior, & Certius comparatiua, pro exploratiore, & peritiore. Sen. in Hippol. loquens de Cupidine: Figit ſagitta certior miſſa puer. Facere certiorem, δηλοῦν πληροφορεῖν, eſt indicare. Cic.6. Ver. certiorem te faciunt, Africanum Carthagine deleta, &c. Plau. in Caſi. Face me certiorem, quid meus uir me uelit. Terent. in Phor. Quantum potes, me certiorem face.

Cervaria, locus eſt in Galliæ, & Hiſpaniæ confinio. Pomp.li.2.

Cervarivs, a, um, à ceruo deductum: unde Lupus ceruarius, dicta eſt fera, lupi effigiem habens, & pantheræ maculas, nomine, ut opinor, à ceruina pernicitate impoſito. Pli.lib.8.c.22. Sunt in eo genere qui Ceruarij uocantur, qualem è Gallia in Pompeij Magni arena ſpectatum diximus. Ceruarium uenenum. Pli.lib.27.c.11.

Cervi. Pli.lib.8.ca.32. Ceruis quoque eſt ſua malignitas.

Cervinvs, a, um, [*Di ceruo*] ἐλάφειος, quod ad ceruum pertinet, ut Ceruinum cornu. Var.3. de re ruſt. Ceruinus color, qualis eſt pellis cerui, uel caſtaneæ. Pallad.lib.4.cap.13.

Cervicale, & Ceruical, [*Guanciale*] id, cui dormiẽtis caput, & ceruix innituntur. Iuu. Conducit comites, ſellam, ceruical, amicas.

Cervicvla. Cice.5. Verr. Tamen ne putamus patronum tuum in hoc crimine ceruiculam iactaturum?

Cervisia, [*Ceruogia*] potus ex aqua & frugibus confectus, & præcipue ex hordeo madefacto, & rurſus clibanis ſiccato, addito lupi ſalictarij flore: quo potus genere etiam hodie pleraque Galliæ, & Germaniæ loca, Britanniaq; uniuerſa, uini inopiam ſupplent. Plin. lib.22.cap.25.

Cervix, [*Coppa*] ἰνίον, poſterior colli pars, quæ ab occipitio incipit, & tendit ad ſpinam. Antiqui (ut Quinctil. ait) Ceruices pluraliter dicebant, primuſq; Hortenſius Ceruicem dixit. Cic. in Vat. inflato collo, tumidis ceruicibus intuliſti: Cato: Si caput, aut ceruices dolent, ea lotio caldo lauito.

Cervssa, pen.pro. [*Biacca*] ψιμμύθιον, plumbo in acuto aceto ſoluto comparatur. Vitru. docet, quomodo fiat, dicens, Rhodij in dolijs ſarmenta collocantes, aceto ſuffuſo ſupra ſarmenta collocant plũbeas maſſas, deinde ea operculis obturant, ne ſpiramentum obturata emittant: poſt certum tempus aperientes, inueniunt e maſſis plumbeis ceruſſam. Eadem ratione lamellas æreas collocantes efficiunt æruginem. Ceruſſa uero cum in fornace coquitur, mutato colore, ad ignis incendium efficitur Sandaracha. Vide Gale.lib.9. Simpl, & Pli.lib.34.cap.ult.

Cervssatvs, a, um, [*Imbiaccato*] ut Ceruſſatæ mulieres, quæ candoris cõparandi gratia ceruſſa utũtur. Mart.lib.2. Ceruſſata timet Sabella ſolẽ. Ceruſſatæ cutis, Ceruſſatæ buccæ, Mart.l.7. Ci. in Piſ.

Cesena, oppidum Piceni non procul à Cliterna. Pli.li.3.ca.15.

Cessatio, onis, uerbale, [*Indugio*] μέλλησις, σχολασμός, Cice.1. de Nat. Deo. Epicurus nihil ceſſatione melius exiſtimat.

Cessator, oris, [*Indugiatore ocioſo*] μελλητὴς, σχολαστής, ocioſus, qui ceſſat & nihil agit. Cic. Pæto lib.9. non quo ceſſator eſſe ſolerem.

Cessatvs, a, um, partic. ſine uerbi origine, ut Regnatus, & ſimilia: nam regnor, aut ceſſor non dicimus. Hinc ceſſata arua. i. neglecta, & non culta. Ouid.4. Largaq; prouenit ceſſatis meſſis in aruis.

Cessero, Narbonenſis Galliæ oppidum. Pli.lib.3.cap.4.

Cessim ire, [*Ritrarſi, tornare in dietro*] ἀναχωρεῖν, ſignificat regredi, recedere. Iuſti.li.2. Ire ceſſim, inhibere remos. Et apud legum conſultos tit. ad legem Aquiliam, Interim ſuperius plauſtrum ceſſim ire cœpit. Fit autem à Cedo.

Cessio, onis, eſt iuris noſtri in alium transfuſio. Cicero in Topic. Abalienatio, eſt eius rei, quæ mancipi eſt, aut traditio nexu, aut in iure ceſſio.

Cesso, as, [*Ceſſare, aſtenere*] παύομαι, abſtineo, ab opere uaco. Ver. 7. Eclo. Et ſi quid ceſſare potes, requieſce ſub umbra: id eſt (inquit Seru.) ſi potes breue ocium tibi perſuadere. Dicimus autem Ceſſare in re aliqua, & Ceſſare à re. Cic. Neque unquam in ſuo ſtudio atque opere ceſſauit. Liu. Nec ex quo caſtris caſtra collata ſunt, ceſſatum à leuibus prœlijs eſt. Item Ceſſare, ὀκνεῖν, ῥᾳθυμεῖν, tardare, remorari, diutius immorari in re aliqua facienda, & eam negligentius agere. Virg.6. Æneid. Ceſſas in uota, preceſq;? id eſt, tardus es in uota facienda. Teren. in Eunu. Paululum ſi ceſſaſſem, Pythia, Domi non offendiſſem. Cic. de Nat. Deo. Cur tam multos deos nihil agere, & ceſſare patitur? & apud Teren. in Eunu. & Ad. ut dictum eſt. Cũ uero pro deſinere, uel finem facere ponitur, habet alium ſecum infinitiuum. Cic. ad Q.fr. Si te inimici uexare cœperint, ne ceſſaris me certiorem facere, ut accurram. Te. And. Ceſſas alloqui. Et in Phorm. Abſenti tibi contumelias nunquam ceſſauit hodie dicere. Conceſſo. Plautus in Pœn. Poſtquam aurora eſt, nunquam conceſſauimus lauari, aut fricari.

Cesticillvs, auctore Feſto, circulus eſt, quem mulieres imponunt capiti, quo commodius onera ferant.

Cestrevs, duabus tantum ſyllabis, κεστρεύς, piſcis genus, qui & Cephalus, & Mugil uocatur. Vide Cœl. Rhod.lib.27.cap.4.

Cestria, Epiri oppidum. Pli.lib.4.cap.1.

Cestrvs, κέστρος, fluuius eſt Pamphiliæ, apud Strab.lib.14.

Cetariae, arum, loca iuxta mare ſtagnante lacu, in quibus thynni & alij huiuſmodi piſces capiuntur, & ſaliuntur. Pli.lib.37.cap.5.

Cetarii, κητοθῆραι, qui cetos, marinos piſces maiores, capiunt, aut uendunt. Col.lib.9. Salſamentorum omnium purgamenta, quæ cetariorum officinis euerruntur. Ci. in Offi. Cetarij, lanij, coqui.

Cetera, ceterum, abſque recto maſculino in ſingulari numero uſitato, ex Græco, καὶ ἕτερος, id eſt, & alius. Terent. in Hecy. Quàm fortunatus ceteris ſum rebus. Cice.4. Acad. Cetera ſeries deinde ſequetur. Idem 6. Verr. Argentum illi ceterum purum appoſuerat. Cetera doctus, figurata locutio, deriuata à Græcis, qui κατὰ præpoſitionem frequenter ſubaudiunt. Ci.1. de Nat. Deo. Nõ ſolum

Digitized by Google

lum poeta ſuauis, uerum etiam cetera doctus, ſapienſq́; traditur. Nominatiuo ſingulari ceterus in maſ.ge.uſus eſt Cato de re ruſt. cap.22.ubi ſic habet:Ceterus ornatus domi emptus eſt.

CETERO, aduerb. Pli.lib.10.c.58. Palumbes fœmina incubat poſt meridiana in matutinum, cetero mas: hoc eſt, quod reliquum eſt temporis. Cetero quin, pro alioquin. Cic. de Orat. Quem, niſi quod ſolum, c. teroquin recte quidem uocant Atticum.

CETERVM, [*Ma quanto al reſto*] μὲν, coniunctio, ſiue aduerbium, pro ſed. Plaut. Pœn. ceterum ualete. Cetera etiam, quandoque ad uerbialiter, τ' ἄλλα, capitur pro deinceps. Virg. 9. Æne. Cetera parce puer bello. Cur. Cetera opimam prædam fore.

CETII, populi ſunt Aſiæ, Cilicibus finitimi. Strab. lib. 13.

CETIVS, mons eſt in Norico, Germaniæ regione. Ptolem. lib. 2. cap. 14. Vulgo Calenberg.

CETRA, træ, ſcutum breue loreum, quo utuntur Afri, & Hiſpani. Vir. 7. Æne. Læuas cetra t git. Liu. lib. 21. Hiſpani cetris ſuperpoſitis incubantes, flumen tranſnatauere. Hinc Cetrati dicti, milites cetris muniti, quos peltaſtas uocant. Hircius Bel. ciu. lib. 1. Erant cetratæ ulterioris Hiſpaniæ cohortes circiter octoginta. Liu. li. 31. Nocte cetratos inter bina caſtra in inſidiis abdiderat.

CETVS, ti, κῆτος, nomen maioribus omnibus marinis piſcibus commune, iis præſertim, qui animal pariunt, non ouū: cuiuſmodi ſunt balænæ, orcæ, priſtes, thynni, & ſimiles. Vnde Cetarij appellātur, teſte Nonio, qui maiores in mari piſces capiunt. Pli. li. 32. c. 1. Cetos ſexcentorum pedum longitudinis, & trecentorum ſexaginta latitudinis in flumen Arabiæ intraſſe, tradit Iuba. Dicimus & Cete plurali tantum numero, nulla caſuum inflexione. Virg. 5. Ænei. Immania cete. Cic. de Natu. Deo. properans ſubiungere cetis.

CEV, [*Come*] οἷον, ὡσεὶ, tanquam, uel quaſi: magisq́; eſt poetarum, q̄ oratorum, ſed quo multi, & præſertim Pli. utuntur. Virg. 2. Æn. Aduerſi rupto ceu quodam turbine uenti Confligunt. Pli. li. 8. ca. 16. Incremento terga, ceu quodam incitamento flagellantur.

CEVCI, populi citerioris Hiſpaniæ, in cōuentu Lucenſi. Pli. li. 3. c. 3.

CEVERE, eſt clunes mouere, ut in re uenerea, & proprie de maribus dicitur, criſſare uero de mulieribus. Perſius: An Romule ceues?

CEYX, ycis, p. genitiui p. rex fuit Thraciniæ, Luciferi filius, & maritus Alcyones filiæ Æoli, qui cum ob caſum fratris in accipitrem mutati, ad Clarium oraculum cōſulendum nauigaret, tempeſtate deprehenſus eſt & ſubmerſus. uide illius fabulā in Oui. li. 11. Met.

C ANTE H

CHAA, Peloponneſi urbs eſt, Lepræo proxima. Strab. lib. 8.

CHABARENI, Χαβαρηνοί, populi Scythici. Steph.

CHABRIA, uicus Ægypti. Strab. lib. 17.

CHADISIA, Χαδισία, fluuius, & oppidum eiuſdem nominis in Cappadocia, ſiue Leucoſyria. Pli. lib. 6. cap. 3.

CHADRAMONTITAE, Χαδραμωτῖται, populi Arabiæ. Pli. li. 6. ca. 28.

CHAERONEA, æ, Χαιρώνεια, uicus Bœotiæ, Plutar. patria. Pli. li. 4. ca. 7.

CHAEROPHYLLON, herba paſtinacæ erraticæ, ſiue dauci folio, radiculā candicante, ſubamara. Veteres Gingidion appellarunt. nam chærephylli nomen recentius eſt, à comæ luxuria, & aſpectus iucunditate impoſitum. Hodie à uulgo herbariorum Chæreſolium appellatur, Græca, & Latina uoce in unam coaleſcentibus.

CHALAEON, teſte Pli. lib. 4. cap. 3. Locrorum portus.

CHALASTRA, urbs Macedon. Hinc Calaſtricus, a, um. Pli. li. 31. ca. 10.

CHALCE, Χάλκη, inſula cum oppido circa Rhodum. Pli. li. 5. ca. 31.

CHALCEDON, Χαλκηδών, urbs Bithyniæ, iuxta Boſphorū Thracium, ex oppoſito Byzantii. Hanc Megarenſes condidere, Cæci idcirco appellati, ꝙ non potius oppoſitum littus elegiſſent, in quo poſtea conditum eſt Byzantium, tanto feliciore modis omnibus ſede.

CHALCEOS, herbæ genus, apud Pli. lib. 21. cap. 18.

CHALCERITIS, idis, inſula in Ponto Marti ſacra. Pli. lib. 6. cap. 13.

CHALCETVM, herbæ genus apud eundem lib. 26. cap. 7.

CHALCIA, inſula maris Ægæi. Pli. li. 4. cap. 12.

CHALCIDENE, Syriæ fertiliſſima regio. Pli. lib. 5.

CHALCIS, idis, ſerpentis genus è genere lacertarum, quaſdam æreí coloris lineas in tergo habens. unde & nomen habet. Pli. li. 32. ca. 4. Eſt & Chalcis Homero, auis nocturna, ex genere accipitrum, bellum internecinum cum aquila gerens. Pli. lib. 10. cap. 8. Cymindin uocat. Eſt & Chalcis, piſcis. Pli. lib. 32. cap. 11.

CHALCIS, dis, [*Negroponte*] Χαλκίς, Eubϩæ urbs præcipua, ab Aulide, Bœotiæ portu, exiguo Euripo diuiſa, uetus Athenienſium colonia: ita dicta (ſi Stephano credimus) à Chalcide filia Aſopi: aut certe, quòd ærariæ fabricæ ibi primum fuerint repertæ. Eſt & alia Chalcis, agri Corinthii oppidum. Tertia Ætoliæ Acheloo fluuio irrigata. Quarta Syriæ, à Monico Arabe condita. Sunt & aliæ eiuſdem nominis urbes, quæ enumerantur à Stephano. A Chalcis Chalcidicus, a, um, Virg. 6. Æne. Chalcidicaq́; leuis tandem ſuper adſtitit arce.

CHALCITIS, inſula è regione oſtij Rhyndaci.

CHALCITES, Χαλκίτης, gemma ærei coloris. Pli. li. 37. cap. 10.

CHALCOPHONOS, gēma, q̄ illiſa, æris, tinnitū reddit. Pli. lib. 37. ca. 10.

CHALCOSMARAGDOS, gemma ex genere ſmaragdorū. Pli. lib. 37. c. 5.

CHALDAEA, Aſiæ maioris regio, Arabiæ contermina.

CHALDAEOS Arphaxat inſtituit, & a ſe Arphaxatos nominauit, ut inquit Ioſephus. Chaldæi Aſſyriorum magi ex gentis uocabulo dicti ſunt. Ci. pro Mur. a quibus dies tāquam à Chaldæis petebātur.

CHALISIA, Χαλισία, urbs Libyæ, & alia Pōti, tertia Amazonū. Steph.

CHALYBES, populi in Ponto iuxta Thermodoontem fluuium, qui & Alizones Homero dicti ſunt, & poſtea Chaldæi, teſte Str. li. 13. Hi ferrum nudi effodiunt, dicente Virg. At Chalybes nud ferrū. Ponitur tamen quandoque Chalybs, pro ipſa ferri materia. Virg. 8. Æne. Vulnificusq́; chalybs uaſta fornace liqueſcit. Eſt & Chalybs fluuius in Hiſpania, in quo ferrū optime temperatur. iuxta quem & Chalybas pupulos collocat. Iuſtin. l. ult.

CHAMAECERASI, ex ceraſorum genere humillimæ. Pli. lib. 15. ca. 25.

CHAMAELAEA, Χαμαιλαία, herba quæ ſimilitudinem foliorum oleæ habet. Plin. lib. 25. cap. 7. Multum infra hunc ſuccum eſt, qui fit ex herba Chamælæa. Idem lib. 4. cap. 15.

CHAMAELEON, onis, Χαμαιλέων, herba ex genere aculeatarum ita dicta à uarietate foliorum. Mutat enim cum terra colorem, hic niger, illic uiridis, alibi cyaneus, alibi croceus. Pli. lib. 22. cap. 18.

CHAMAELEON, tis, [*Cameleonte*] Χαμαιλέων, quaſi paruus leo, animal eſt diuerſa uarietate conſperſum, ut pardus, & ad colores quos uidet, cōuerſione facillima uariatur. Naſcitur in India, figura & magnitudine lacertæ, niſi quod crura habet recta & exceliiora. Latera uentri iunguntur, ut piſcibus, & ſpina ſimili modo. Eminet roſtrum ſimile ſuillo, cauda prælonga in tenuitatem deſinens, & implicans ſe uiperinis orbibus: ungues adunci, motus tardior, ut teſtudini; aſperum corpus, ut crocodilo; habet oculos corpori concolores, nunquam eos operit. Solus animalium, nec cibo, nec potu alitur, nec alio, quam aeris alimento: latet hyeme, ut lacerta. Vide plura apud Pli. lib. 28. cap. 8.

CHAMAELEVCE, Χαμαιλεύκη, herba, q̄ Tuſſilago dicitur. Pli. li. 24. ca. 15. Vulgus uocat Vngulam caballinam. Barbarus Populaginem.

CHAMAEMELON, [*Camamilla*] Χαμαίμηλον, herba eſt uulgo nota, ab odore mali ſic dicta, quæ alio nomine Anthemis appellatur. Medici recentiores Chamomillam barbare uocant.

CHAMAEMYRSINE, frutex ex quo ſcopę fiūt, alias ruſcus. Pl. l. 23. c. 9.

CHAMAEPEVCE, Χαμαιπεύκη, herba eſt folia habens laricis foliis ſimilia, lumborum & ſpinæ doloribus propria. Pli. lib. 24. cap. 15.

CHAMAEROPS, opis, herba myrteis circa caulem geminis foliis, capitulis Græculæ roſæ. Pli. lib. 26. cap. 8. Ruellius eandem eſſe exiſtimat, quam à Mithridate inuentore Mithridation appellant.

CHAMAESICAE, herba eſt lentis folia habens. Pli. li. 24. ca. 15.

CHAMBADES, pars eſt Tauri montis, apud Pli. lib. 5. cap. 27.

CHAONIA, pars montana Epiri; licet quandoque ſumatur pro tota Epiro. Hinc Chaones, populi, à Troiani Heleni fratre Chaone. Vir. 3. Æne. Chaoniamq́; omnem Troiano à Chaone dixit. Iidem poſtea & Moloſſi dicti à Moloſſo Pyrrhi filio. Strab. lib. 7.

CHAONIDES, Χαονίδες, canum genus ex chais. i. ex lupis ceruariis cōceptum, ut uidetur ſentire Hermol. in Plin. Veriſimilius tamen, à Chaonia regione dictos, uti Moloſſos à Moloſſia. Chaonidum canū originē refert Pollux ad æneū canem à Vulcano fabricatum.

CHAOS, [*Confuſione, Chaos*] Χάος, Heſiodus in Theog. omnium rerū initium uocat, ꝙ ante omnes deos, deaſq́; natum ſit: de quo & Orpheus initio Argonau. Alii appellant materiam cæli & terræ confuſam atque informem, quæ primum ex nihilo facta eſt, de qua poſtmodum omnia ſingillatim per ſpecies uarias, formaſq́; proprias prodierunt. Eſt autem nomen Græcum. Apud Latinos tantum in uſu eſt Chaos, & ablatiuus Chao. quamuis Priſcianus per ſecundam declinationem declinauerit Chaus, Chai Virg. libro. 4. Georg. Aq́; Chao denſos diuum narrabat amores. Dictum Chaos à χέω fundo, quòd fuerit fuſio. i. confuſio elementorum omnium.

CHARACIAS, Pli. lib. 26. cap. 8. Tithymali genus, ramos habens digitali craſſitudine. Alia quoque Characias eſt (uulgo Charancia,) quæ in hortis feneſtriſq́; per cancellos topiario opere digeritur. Sed de his ueteres nihil. Hermol. Corol.

CHARACTER, [*Carattere, ſegno, figura, forma*] Χαρακτὴρ, Latine dicitur ſignum, inſigne, forma. Colu. lib. 11. cap. 2. Nec minus maiora quadrupedia charactere ſignari debent.

CHARADRA, æ, urbs Phocidis, non procul à Lilæa. Steph.

CHARADRVS, Ciliciæ fluuius, à quo & lacus, & ſtatio propinqua nomen ſumpſerunt. Papinius l. 4. Theb. longa ſpumantem ualle Charadron. Eſt item Charadrus, oppidi nomen, in Syria. Pl. li. 5. c. 20.

CHARAX, Χάραξ, oppidum in intimo ſinu felicis Arabiæ. Pl. l. 6. c. 27. Eſt etiam hoc nomine emporium in Africa. Strab. lib. 17.

CHARISIAE, urbs Arcadiæ, à Chariſio Lycaonis filio. Steph.

CHARISTIA, Χαριστήρια, neu. gen. & nu. plu. feſta uocabantur, quibus

cognati conueniebant. Ouid.libr.2.Faſt.Proxima cognati dixere Chariſtia cari. Val.libro.2. Conuiuium ſolenne maiores inſtituerunt, idq; Chariſtia appellauere, cui pręter cognatos & affines nemo interponebatur.

CHARITES, [*Le gratie*] χάριτες, Gratię tres finguntur: Aglaia, Thalia, & Euphroſynæ, Iouis & Eurynomes, (ut in Theogonia tradit Heſiodus) aut Veneris & Liberi filiæ: quas ueteres nudas pinxerunt, quòd gratias inter amicos minime deceat eſſe fucatas. Tres autem ea ratione dicuntur, quòd una beneficium det, altera accipiat, tertia reddat. Pinguntur iuuenes ne beneficii memoria ſeneſcat. ridentes, quòd hilariter dandum ſit. & cum duę nos aſpiciant, una pingitur aduerſa: quo ſignificari uolunt, quòd pro accepto beneficio duplex a nobis gratia debeat reuerti.

CHARMANDE, des, urbs trans Euphratem, iuxta portas Babylonias. Steph.

CHARMIS, χάρμις, Sardiniæ oppidum, Carthaginienſiũ opus. Steph.

CHARON, Lampſacenus hiſtoricus, qui tempore primi Darii floruit: ſcripſit Æthiopica libris duobus, item Cretenſia, Græcanica, & alia. Charon item Carthaginienſis hiſtoricus, qui Tyrannorum quot quot in Aſia, Europaq; fuerunt, item illuſtrium, uirorum & mulierum uitas conſcripſit. Tertius Naucratica fuit, qui de ſacerdotibus, regibus, & geſtis Ægyptiorum hiſtoriam ſcripſit. Suid.

CHARON, tis, a poetis dicitur, qui animas mortuorum per tria inferni flumina, Acherontem, Stygem, & Cocytum, ad aliam ripam tranſuehit. Virg. lib.6. Æne.

CHARONEA, orum, χαρώνεια, regio Aſiæ eſt, ad Meandrum fluuium uicina Hierapoli, Characi, Magneſiæ, & Myunti. Strab. lib.11.

CHARONIVM, antrum inter Trallis & Nyſam. Strab. lib.14.

CHARONDAS, cognomẽto Thurius, patria Catanæus, Athenienſibus leges quaſdam tulit, quibus cũ capitis pœnã ſtatuiſſet in eos, qui gladiis armati concioni intereſſent, imprudẽter, ut rure ueniebat, gladio accinctus in concionem prodijt: monitus deinde ab eo, qui proxime aſſidebat, cũ culpã diſſimulare poſſet, gladio quo accinctus erat incumbens, uiolatæ legis à ſe pœnas exegit. Val. li.6.c.5.

CHARTA, [*Carta*] χάρτης, cũ ch aſpirato, papyrus, in qua ſcribimus: proprieq; ea, quam ueteres ex papyri arboris cortice, & glutino præparabant: cuius ſpecies, uariaq; nomina, & præparandi rationem uide apud Pli. lib.13. ca.11.12. & 13. Quãquam etiam latius chartæ nomen poſtea cœpit extendi, ut etiam de ijs dicatur, quæ ex membranis, linteis, aut alia quacunque materia conficiuntur. Sueton. in Nerone, Plumbeam chartam ſupino pectore ſuſtinuit. Pli. lib.13. c.11. Chartam Alexandri Magni uictoria repertam, auctor eſt M. Varro, condita in Ægypto Alexandria; ante non fuiſſe chartarum uſum, palmarum foliis primo ſcriptitatum. deinde quarundam arborum in libris, poſtea publica monumenta plumbeis uoluminibus, mox & priuata linteis confici cæpta, aut ceris.

CHARTARIVS, a, um. Pli. li.18. c.10. Hoc officinæ chartariæ utuntur. Charta uirgo, quæ nondum tranſcripta eſt, dicitur à Martia. parere enim dicuntur chartæ, cum ex ijs exempla ſumuntur. Itẽ Charta urbs Tyri dicta eſt, ex qua & Dido orta fertur, & ab eius nomine à ſeſe conditam urbem Charthaginem appellaſſe.

CHARYBDIS, χάρυβδις, & Scylla, duo monſtra ſunt in freto Siculo, de quibus Virg.3. Æneí. Dextrum Scylla latus, læuum implacata Charybdis Obſidet. Eſt autem Charybdis locus, ſicuti ſcribit Saluſtius iuxta Taurominitanum littus: extatq; fabula Charybdim mulierem fuiſſe rapaciſſimam, quæ cum Herculis uaccas rapuiſſet, à Ioue fulminata eſt, & in hoc monſtrum conuerſa. Eſt igitur Charybdis mare periculoſum nautis, quod contrarijs fluctuũ curſibus colliſionem facit, & rapta quæque abſorbet & reiicit. Ouid. Et uomit epòtas ſæua Charybdis aquas. Seneca ad Lucilium: Scyllam ſaxum eſſe, & quidem terribile nauigãtibus, optime ſcio: Charybdis an reſpondeat fabulis, perſcribi mihi deſidero. Fac nos certiores, utrum uno tantum uento agatur in uertices, an omnis tempeſtas mare illud contorqueat: & an uerum ſit, quicquid illo freti turbine arreptum eſt, per multa millia trahi. Thucyd. lib.4. ſcribit eſſe fretum inter Regium mare, & Meſſanam, à quo breui ſpatio Sicilia à continente diſtet, & Charybdim appellatum.

CHATTI, populi Germaniæ, non procul à Rheno. Pli. li.4. cap.14.

CHAVS, lupi ſpecies, pardorum maculas habentis, quem alio nomine lupum ceruarium uocant. Pli. lib.8. cap.19. Ita ſcribit.

CHELAE, arum, [*Branche di gambari, e di granchi*] ſcorpiorum & cãcrorũ brachia, dicta à forſiculis dẽticulatis, quos Græci χηλὰς uocant. Vir.1. Geor. Qua locus Erigonem inter, chelaſq; ſequentes.

CHELIDONIA, ſiue Chelidonium, herba, ab hirundinibus, quæ Græce χελιδόνες dicuntur. Eo enim auium genere adueniente, naſcit, & diſcedente extinguitur. Pli. li.8. c.27. & li.25. c.8. Chelidonia itẽ uocatur Fauonius uentus, à die ſexto ante Feb. idus, uſque ad vij. cal. Marti. ꝙ ijs diebus hirundines primum conſpici incipiant. Pli. lib.2. cap.47. Eſt etiam Chelidonia, gemmæ nomen. Pli. li.7. ca.10. Item genus aſpidis, ut Galenus auctor eſt. Chelidonia præterea inter ficorum genera recenſetur. Pli. li.15. c.18. & Col. lib.10.

CHELIDONIAE, χελιδόνιαι νῆσοι Stephano, duæ inſulæ contra Chelidonium Tauri promontorium. Pli.

CHELIDONIVM, unum ex Tauri montis promõtorijs. Pli. li.5. ca.27.

CHELONIA, gemma Indicæ teſtudinis oculo ſimilis. Pli. li.37. ca.10.

CHELONITIS, χελωνῖτις, inſula in ſinu Arabico. Pli. lib.6. cap.28.

CHELONOPHAGI, populi in Carmaniæ angulo, non alia, quam teſtudinum carne ueſcentes, earumq; teſtis caſas tegentes. Plin. lib.6. cap.25. Strab. lib.16.

CHELYDROS, χέλυδρος, eſt teſtudo marina. Nam χέλυς teſtudinem Græcis, & ὕδωρ aquam ſignificat; quaſi teſtudinem aquaticam dixeris. ſunt, qui etiam pro ornamento muliebri accipi putent, citantes illud Iuuenalis, Donant arcana chelydros. Quo tamen in loco alij cylindros legere malunt. * Chelydros etiam eſt uenenatus ſerpens, qui alio nomine ἀφοίνας (Nicand. interp.) appellatur. Virg.3. Georg.

Diſce, & odoratam ſtabulis accendere cedrum,
Galbaneoq; agitare graues nidore chelydros.

CHELYS, χέλυς, proprie teſtudo animal: quamuis etiam pro inſtrumento muſico accipiatur.

CHERAMIDES, genus lapilli precioſi. Strab. lib. ult. Pli. li.37. cap.10.

CHERNITES, χερνίτης, lapidis genus eſt ebori ſimillimus, in quo defunctorum cadauera condebantur. Pli. lib.36. cap.17.

CHERRHONESVS, ἀπὸ τῆς χέρσου, καὶ νήσου, terra eſt in inſulæ modũ mari cincta, uno tantum, eoq; anguſto ſpatio continenti adiuncta.

CHERSINA, æ, genus eſt teſtudinis terreſtris. Pli. lib.9. cap.10.

CHILO, χίλων, philoſophus Lacedæmonius, unus ex ſeptem ſapientibus Græciæ. Eius, Pli. teſte lib.7. cap.32. tria hæc aurea præcepta fuerunt: Delphis in templo Apollinis conſecrata. ſ. Noſce, teipſum, Nihil nimiùm cupias, Comes æris alieni atque litis, eſt miſeria. Quin & funus eius, quum, uictore Olympiæ filio, gaudio expiraſſet, tota Græcia proſecuta eſt.

CHIMAERA mons Lyciæ igniuomus, in cuius cacumine leones habitant: in medio autem, ubi paſcuis abundat, capræ: in radicibus autem ſerpentes: Hinc factus locus fabulæ, Chimæram monſtrum eſſe, quod flammas euomat, caput & pectus leonis habens, uentrẽ autem capræ, & caudam draconis, Lucr. Prima leo, poſtrema draco, media ipſa chimæra. Et quoniam Bellerophontes montem hunc habitabilem reddidit, Chimæram fingitur occidiſſe. Hæc ferè Ser. in illud Vir.6. Æn. Flãmiſq; armata Chimæra. Pl. l.2. c.106.

CHIOS, χῖος, inſula in Ægæo noningentorum circiter ſtadiorum ambitu, Ioniæ adiacens. Montem habet Pellenæum, & Marmor Chium: item templum Apollinis, qui inde Chius appellatur, & promontorium Aruiſium, a quo Aruiſia uina. Habet autem hoc nomen cum primitiuum eſt pen. cor. Luc. lib.8. Quas Aſine cautes, & quas Chios aſperat undas. Hinc Chius, a, um. Tib. li.3. Chio ſoluite uincla cado.

CHIRAGRA, [*Gotta di mano*] pen. cor. morbus articularis manum infeſtans. Marti. Sed nil patrono porrigit, hæc chiragra eſt.

CHIRIDOTA, tunica prolixa manus operiens. unde Scipio Gallo obiecit, quòd cum chiridota tunica accubuerit. Dicta chiridota, ἀπὸ τῶν χειρῶν, à manibus quas tegebat.

CHIROGRAPHVM, [*Scritto di mano*] quod noſtra manu perſcripſimus. Aſco. ſcribit Chirographa dici, in quibus tantum quæ geſta ſunt, ſcribi ſolent. Cic.3. de Natu. Deo. Labienus chirographum ſex primorum imitatus eſt.

CHIROGYLIVM, inſula ante Lyciam. Pli. lib.5. cap.31.

CHIROMANTIA, diuinatio ex linearum, quæ in manibus ſunt, inſpectione.

CHIRONION, tertium panacis genus, ab inuentore Chirone Centauro. Pli. lib.25. cap.4. Eſt præterea herba eadem cum centaurio maiore. uide Centaurea.

CHIRON, onis, Centaurus, Saturni & Phillyræ filius, dimidia ſui parte equus, reliqua homo. Fabulantur enim poetæ, Saturnum, cum Phillyram Oceani filiam adamaret, eiuſq; frueretur concubitu, Opis uxoris interuentu turbatum, ſubito ſe in equum conuertiſſe. Phillyram autem ex eo grauidam effectam, fœtum peperiſſe, cuius anterior pars hominem, poſterior equum referret, eiq; Chironem nominaſſe, qui ubi primum adoleuit in ſiluas ſeſe contulit, ibiq; herbarum uires edoctus, in præſtantiſſimum medicum euaſit. à quo etiam Centaurion herba nomen accepit, & Chironium ulcus, quod maxime fit in pedibus & cruribus, duas habens oras calentes, tumenteſq; dolore modico, ſic dictum, quòd Chironis opem exigat. Hic poſtea à Peleo & Thetide accitus, propter probitatẽ, peritiam, & iuſtitiam, quibus ceteris multum antecellebat, Achillis pædagogus conſtitutus eſt, quem & citharæ artem & herbarum uſum docuit. Ab eodem & medicinam Æſculapius, & Aſtrologiam Hercules dicuntur accepiſſe. Poſtremo cum Herculem

culem hoſpitio ſuſcepiſſet,armaq; eius pertractaret, euenit,ut ſagitta quædam hidræ Lernææ ueneno imbuta, illi in pedes decideret.quod malum cum nulla ope ſanari poſſet, mori tamen non potuit,quòd utroque paréte immortali natus eſſet. tandem cum a ſuperis,impetraſſet,ut immortalitatem ſibi morte liceret commutare,in cælum tranſlatus eſt:ubi & Sagittarii ſignum efficit.

Chironia uitis, herba ſmilacis foliis, clauiculis ſuis arbores uitis modo conſcendens.Pli.li.23.cap.1.

Chironomvs,qui inter ſaltandum manibus geſticulatur : quamuis etiam ad reliqui corporis geſtus transferatur.Iuu.Sat.6.Chironomen Ledam molli ſaltante Batillo.

Chirvrgia,χειρουργία,licet nomen generale ſit ad omnem artem, quæ actionem habet manuum cognitione coniunctam: proprie tamen dicitur de ea parte medicinæ, quæ ſectione, uel uſtione, aut alia quauis ratione, quæ manu adminiſtretur, morbos curat. Cic.ad Att.Diæta curari incipio,chirurgiæ tædet.. Eadem & Chirurgice appellatur. Celſ. in Proœ. li.1.In tres partes medicina diducta eſt,ut una uictu,altera medicamentis, tertia manu mederetur.primam diæteticen,ſecundam pharmaceuticem, tertiam chirurgicen Græci nominauerunt.

Chirvrgvs,χειρουργὸς,medicus uulnerarius, à manuum operatione dictus.Mart.li.2.Chirurgus fuerat,nunc eſt ueſpillo Diaulus.

Chlamydatvs,chlamyde indutus.Cic.pro Rab.Poſt. L.Sylla imperator chlamydatus.Plau.in Pſeu. Quis hic non chlamydatus eſt.

Chlamydvla,dimin.χλαμύδιον,Plau.Sume chlamydulam.

Chlamys,ydis,[*Sopraueſta militare*]χλαμὺς,proprie ueſtis militaris pallio breuior multò,ac ſtrictior. Virg.8.Æn. Ipſe agmine Pallas In medio,chlamyde & pictis conſpectus in armis. Pla.Puer cape clamydem,& da pallium.Idem ad ornatum militis ait opus eſſe chlamyde,machæra,& petaſo.Similiter Iul. Pollux inter apparatus militares numerat chlamyda.Iureconſulti uero inter ueſtimẽta puerilia numerant chlamydes.A Numa Romano rege chlamydem repertam,Suidas auctor eſt.

Chlamydia,æ,inſula maris,Ægæi,una Cycladum. Plin. li.4.ca.12.

Chlorion,χλώριον,auis lutei coloris.Pli.li.10.ca.29.& 74.

Chloris,florum dea,à Romanis Flora dicta , quæ cum Zephyro nupſiſſet, à marito muneris loco impetrauit , ut florum omnium haberet poteſtatem. Oui.4.Faſt.Chloris eram,quæ Flora uocor. Fuit & Chloris Amphionis & Niobes filia, Apollinis & Dianæ telis interfecta.uide fabulam in Ouid.6. Meta.

Chlorites,χλωρίτης,gemma herbacei coloris,quæ in Scyllæ auis uentre inueniri creditur.Pli.li.ult. cap.10.

Chlorvs,fluuius eſt Ciliciæ prouinciæ.Plin.lib.5. cap. 27.

Choaspites, gẽma uiridis,auri fulgore intermicante.Pl.l.37.c.10.

Choaspis,χοάσπης,Medorum fluuius, ad fines Perſidis in Tigrim defluens.Tibul. lib.4.Nec qua uel Nilus,uel regia lympha Choaſpis profluit.

Choatrae,populi ſunt ad Mæotin.Plin.lib.6.cap.7.

Choerilvs, χοίριλος, poeta Samius.Scripſit Atheniẽſium uictoriã contra Xerxem:geſta Lyſandri Lacedæmoniorum ducis.Hor. auctor eſt,etiam Alexandri Magni geſta ſcripſiſſe & pro ſingulis uerſibus ſingulis Philippeis donatum. Sunt qui tradant,Alexandrum cum Chœrilo pepigiſſe.ut pro ſingulis bonis uerſibus ſingulos acciperet Philippeos,pro ſingulis malis ſingulos colaphos:opere autem perfecto uix ſeptem fuiſſe inuentos,qui poſſent probari.Fuit & alter Chœrilus,poeta Tragicus.Suid.

Cholas,lapis ex genere ſmaragdorum.Plin.li.37.cap.5.

Cholera,choleræ,[*Colera*]χολέρα,morbi genus præcipitis,in quo & uomitus,& deiectio ſimul fiunt,Corn.Celſ.li.4.cap.11.

Cholobetene,Armeniæ pars,quæ Tigrani paruit. Steph.

Choma,atis,agger,ſiue tumulus.Budæ. in Pand. Chomata ſunt aggeres terra aggeſta facti.Vlpia.de extraor.crim. Lege Saccularii.

Choragivm,gii,χορήγιον, ædificium amplum poſt ſcenam: unde promebantur omnia ad ludos neceſſaria.Vitru.li.5.Feſtus Choragium interpretatur,ipſum ſcenicum inſtrumentum, quo ſcena inſtruitur,& apparatur:cuius præfectus dicitur Choragus.Plau. in Trin.ornamenta à chorago ſumpſit . Transfertur item Choragiũ ad quẽlibet alterius rei apparatum.Ad Her.li.4. Aut aliquod fragile falſæ choragium gloriæ comparetur.Apul.li.5.de Aſino.Iam feralium nuptiarũ miſerrimæ uirgini choragium ſtruitur.Dictum Choragium à χορηγῶ, ſubminiſtro.

Choragvs,gi,ſuppeditator inſtrumenti ludicri, & expẽſarum Suet. in Aug.conduxit menſa choragum.

Choravla,ars tibicinum. unde Strabo culpat Ptolemæum Ægypti regem,quòd præter alia flagitia etiam choraulam exercuerit.

Choravles,uel etiam Choraula, à choro & tibiis dicti qui modulantur ad choros,uel qui in choro fiſtulas inflant. χορὸς,tripudiũ, αὐλὸς,fiſtula,ſeu tibia: unde Choraulæ dicti , quod tibiis ad choros canunt.Mart.lib.11. Non ſit cum citharœdus aut choraules. Plin.lib.37.cap.1.

Chorda,dæ,[*Le corde de gli inſtrumenti muſicali*]funiculus in inſtrumento muſico,qui Latine fides dicit.Ci.3.de Ora.uoces , ut chordæ,ſunt intentæ,quæ ad quenque tactum reſpondeant.

Chordvs,a,um,ὄψιγονος,quod ſerotina fœtura natum eſt.Var. lib. 2.de re ruſt.cap.1.Dicuntur agni chordi,qui poſt tempus naſcuntur.uocant χορίον,inde Chordi dicti.Pli.lib.8. ca.47.de ouibus loquens:Gerunt partum diebus 150.poſtea concepti inualidi,Chordos uocabant antiqui poſt id tempus natos.Dicitur & de hominibus:unde plerique ſerius nati Chordorum cognomen traxerunt. Transfertur & ad inanimata,unde Chordum fœnum dicitur,quod autumno ſecatur. Colum.lib.7.cap.3. Aluntur autumnali fœno, quod Chordum uocatur.Sic & Chorda frumenta dicuntur , quæ ſero matureſcunt.

Chorea,reæ.[*Ballo*]à χορεία,ſalto , pro ipſa ſaltatione uſurpatur. Virg.6.Æn.Pars pedibus plaudunt choreas,& carmina dicunt.

Choriambvs,pes ex prima & ultima productis,duabus mediis breuibus:ut,filiolis.Dictus Choriambus, quòd ex choreo. i.conſtet.

Chorivs,ſiue Choreus,pes,qui alio nomine dicitur Trochæus conſtans ex duabus ſyllabis,prima longa,& ſecunda breui:ut,Muſa.

Chorobates, regula longa circa pedes xx. quæ habet tranſuerſaria aquarum liberationibus dicata, ut eſt uidere apud Vitru. lib.8.cap.6.

Chorocitharistae,[*Quelli che cantano & ſuonano in coro*] qui in choro citharizant.Suet.in Domi.

Chorographia,χωρογραφία,regionis alicuius particularis deſcriptio.Geographia uero eſt,totius terrarum orbis deſcriptio.

Chorvs,ri,[*Coro,moltitudine di quelli che cantano, ouero ſaltano*]χορὸς,proprie multitudo eſt canentium,aut ſaltantium . Nam multorum uocibus,& concentu conſtat,ut Seneca & Macro.tradunt. Et apud priſcos ex ſeruis ſymphoniacis comparabatur.Vnde apud Iureconſ.libro.3. de lega.Si chorus legetur, perinde eſt,ac quaſi ſinguli homines legati ſint. Et à χαρὰ(ſecundum Pla.lib.2.De leg.) quæ eſt lætitia, deducitur. Feſtus à corona deriuat : habetq; primam corr.Virg.6.Æn. Illa chorum ſimulans , ouantes orgia circum Ducebat Phrygias . Vbi Seruius Chorum,hoc eſt,multitudinem in ſacra collectam. Idem 1. Geor.Omnis quam chorus & ſocii comitantur ouantes . Vbi rurſus Serui.Chorus proprie eſt coæuorum cantus,atque ſaltatio.Transſumitur & ad res incorporeas, ſumiturq; pro conſentienti rerum aliquarum multitudine. Cic.3.Offi.Poteſt igitur quicquam utile eſſe,quod ſit huic talium uirtutum choro contrarium . Hierony. ad Dardanum ſcribit Chorum eſſe muſicum inſtrumentum ex ſimplici, pelle, cum duabus cicutis æreis,quod per primam inſpiratur,& per ſecundam ſonus emittitur.

Chreston,χρηστὸν,intubi erratici ſpecies.Pli.li.20.cap.8.

Chria,χρεία,eſt commemoratio alicuius dicti , uel facti, uel utriuſque ſimul celebrem habens demonſtrationẽ: ut Iſocrates dicebat.Virtutum radices amaras,fructus uero dulces.Eſt autem una ex quatuor exercitationibus , quas Fabius Grammatico tractandas præcipit.Chriæ uſum, & genera latius exequitur Cœl. Rhodi.li.26.cap.27.Dicta Chria, quòd maxime ſit utilis.χρεία enim uſum ſignificat.

Chrisma,atis,unguentum,ſiue unctio:à χρίω, unguo.

Chromata,accipiuntur pro ornamentis & luminibus artium. Vnde Chromaticum melos ab antiquis dicebatur una ex tribus Muſicæ partibus,quæ ob nimiam mollitiem infamiæ nota nõ caruit.

Chrombvs,genus piſcis.Pli.li.32.cap.11.

Chromis,apud Pli.li.32.cap.11.piſcis in aqua nidificans.

Chronica,orum,[*Cronica*] τὰ χρονικὰ.generis neutri annales,ſiue hiſtoriæ,temporum memoriam conſeruantes,quibus ſcilicet res geſtæ,ſeruato temporum ordine,digeruntur.Inuenitur,& Chronicus,a,um.Gel.lib.17.cap.21.Excerpebamus ex libris,qui Chronici appellantur.Pli.li.35.

Chronisso,as,ſubſiſto,& ex itinere identidem quieſco. Lucr. li.2. Et ſatiati agni ludunt,blandeq; chroniſſant.

Chrysa,æ,ſiue Chryſe,es,oppidum Troadis. Pli.li. 5.ca.30.Str.lib. 13.& Hom.Il.1.Oui.3.Met.Chryſenq;,& Cillam Apollinis urbes. Stephanus item Chryſen quandam collocat circa Lemnum . Eſt item Chryſen inſula,de qua paulo poſt.

Chrysalis,dis,χρυσαλὶς,erucæ genus ex rore naſcẽs.Pl.l.11.c.32.

Chrysaoris,dis,χρυσαορὶς,Cariæ ciuitas à Lyciis condita. Steph.

Chryse(χρυσῆ Steph.)inſula ante oſtium Indi fluuii, ferax auri,argentiq; metallis.Pli.lib.6.cap. 21.

Chryselectrvm,χρυσηλέκτρον,electri ſpecies. Pli.li.37.cap.4.

Chrysendeton,uaſis genus aureis cruſtis illigatum. Mart. l.5.

Chryses,æ,χρύσης,Apollinis ſacerdos,pater Aſtinomes,quæ à nomine eius Chryſeis cognominata fuit.quam cum Græci, expugnatis Thebis Ciliciis,urbe Eetionis,abduxiſſent,& Agamemnoni in

prædæ diuiſione tradidiſſent, Chryſes, Apollinis inſignibus exornatus, ad Græcorum caſtra acceſſit, filiamq́; ſibi petiit reſtitui. quod cum impetrare non potuiſſet, Apollinis auxilium implorauit, qui tam grauem Græcis peſtilentiam immiſit, ut Agamemnon patri puellam reſtituere fuerit coactus. Cuius loco cum Achilli Bryſeidem eripuiſſet, indigne id ferens Achilles, in poſterum a prœlio omni abſtinuit, donec morte Patrocli nunciata, in ternuſſa arma recepit. Home. 1. Iliad. Eſt & Chryſes amnis Siciliæ. Cice. in Ver.

CHRYSEIS, p.p. χρυσηΐς, Chryſæ Apollinis ſacerdotis filia.

CHRYSIPPEA, æ, herba à Chryſippo inuentore dicta. Pli. li. 26. ca. 9.

CHRYSIPPVS, χρύσιππος, Apollonii filius, patria Solenſis, ſiue, ut alii malunt, Tarſenſis, Stoicæ ſectæ philoſophus, auditor Zenonis & Cleantis: poſt quos etiam ſcholæ præfuit. Ingenii acumine plurimum ualuit, ut qui in multis etiam à præceptoribus diſſenſerit. In dialectica clariſſimus fuit. Scripſit librorum uolumina ſupra quinque & ſeptuaginta. De exitu eius uaria traduntur. Quidã uolũt a diſcipulis ad ſacrificium uocatum, cum uinum dulce affatim hauſiſſet, anhelitus difficultate laborare cœpiſſe, atque ita quinto demum die fato conceſſiſſe, annos iam natum circiter tres & ſeptuaginta. Alii ferunt, nimio riſu expiraſſe. nam cum ficus rure allatos aſinum comedentem uideret, ancillæ iuſſiſſe aiunt, ut & uinum aſino bibendum daret, eiusq́; dicti urbanitate tantopere ſibi placuiſſe, ut nimio riſu fuerit ſuffocatus. Mortuo Athenienſes ſtatuam poſuerunt in Ciramico.

CHRYSITES, gemma in Ægypto naſcens, alio nomine Phylogynos oſtreæ ſimilis Atticæ. Pli. lib. 37. cap. 10. Item genus lapidis mortariorum. Pli. lib. 36. cap. 22.

CHRYSITIS, Pli. li. 33. cap. 6. Fuit in iiſdem metallis & quæ uocatur ſpuma argenti. genera eius tria optima, quam Chryſitin uocant. Eſt item herbæ genus, alio nomine Chryſocome.

CHRYSOBERYLLI, [Brilli] χρυσοβήρυλλοι, berylli pallidiores. colore aureum fulgore præ ſe ferentes. Pli. lib. 37. cap. 5.

CHRYSOCARPVM, χρυσόκαρπον, hederæ ſpecies. Pli. lib. 16. cap. 34.

CHRYSOCERAS, promontorium Thraciæ ad Boſphorum ſitum: in quo ſitum eſt oppidum Byzantium. Pl. li. 4. ca. 11. Dictum partim à figura, quę ceruino cornu ſimillima eſt. partim à prouentu, quòd maxima ibi pelamidum copia capiatur.

CHRYSOCOLLA, [Boraſo] χρυσόκολλα, humor qui in metallis per uenas defluit, craſſeſcēte humore, rigoribus hybernis uſque in duritiam pumicis. Laudatiſſima eſt in ærariis metallis: proxima in argētariis: tertia in aurariis: deterrima in plũbariis. Vide Pl. l. 33. c. 5.

CHRYSOCOME, herba, alio nomine Chryſitis, palmi altitudine, comantibus fulgore auri corymbis, radice nigra.

CHRYSOGONVM, χρυσόγονον, herba folio querno flore coronarii uerbaſci, radice rapi, uehementer intus rubente, foris nigra. Dioſc. lib. 4. cap. 46. Nomen autem accepit ab aurei ſeminis colore.

CHRYSOLAMPIS, lapillus in Æthiopia naſcens. Pli. lib. 37. cap. 10.

CHRYSOLITHVS, lapis precioſus, aureo nitore trãſlucens. Ou. 2. Meta. Per iuga chryſolithi, poſitæq́; ex ordine gemmæ. Pli. li. 37. ca. 9.

CHRYSOMELA, χρυσόμηλα, mala ſunt ex genere cydoniorum. Virg. Aurea mala appellat. Pli. li. 15. cap. 11.

CHRYSOS, piſcis, aurei coloris. Pli. li. 32. cap. 11.

CHRYSOPOLIS, teſte Pli. lib. 5. cap. ult. oppidum Bithyniæ. Eſt & altera Chryſopolis in Cilicia. Steph.

CHRYSOPRASVS, gemma ex genere topaziorum. Pli. lib. 37. cap. 8.

CHRYSORRHOAS, fluuius Syriæ. Stra. lib. 16. Pli. li. 5. cap. 18.

CHRYSORRHOAE, populi ad Phaſim fluuium, quòd ibi, ut inquit Strabo, auriferi torrentes ſint.

C ANTE I

CIA, κία, Ptolemæo) inſula eſt ſub Eubœo, nõ procul ab Attico, quæ à Plinio & Strabone Ceos, & Cea appellatur.

CIBARCI, Hiſpaniæ citerioris populi. Pli. lib. 4. ca. 20.

CIBARIA, orum [Nodrimento, cibo] alimenta. Ci. ad Atti. li. 6. Reſpondi, me non inſtituiſſe iis dare cibaria.

CIBARIVS, a, um, quod ad cibum pertinet. Macr. lib. 3. Sat. Lepidus. legem tulit cibariam. Cibarius panis, qui fit ex, farina ſecundaria, ex qua flos ante excuſſus eſt. Celſus lib. 2. cap. 17. Firmius eſt triticum, quàm milium: id ipſum, quàm hordeum, infirmiſſimus cibarius panis. Ci. lib. 1. Tuſc. cibarius in capſa panis datus. Cibarium uinum. pro ignobili. Varr. Potus meus uinum cibarium. Sic Cibarius homo. ab eodem dicitur pro ſordido, & plebeio. Cibarium oleum. Col. lib. 12. cap. 50.

CIBATVS, huius cibatus [Cibo, reficiamento] σιτίον, βίος, cibus. Plin. Trũcus gratiſſimo in cibatu habēt. Plau. in Mil. tibi muni uiã, Qua cibatus ad te & legiones tuis tuto poſſit peruenire.

CIBILLA, æ, teſte Varr. li. 4. de Lin. Lat. menſa erat eſcaria, à cibis dicta. Feſtus item Cillibam interpretatur menſæ rotundæ genus, apud quem Cillibam corrupte legi putauerim, pro cibilla.

CIBOS, as, [Nodrire, cibare] alo, nutrio. Col. lib. 9.

CIBORIVM, κιβώριον, Dioſcorides interpretatur uentriculos quoſdam in faba Ægyptia, (quam & Colocaſiam uocat Pli.) ueſparum fauis ſimiles, in quibus fabæ ſunt bullarum modo emergentes. Idẽ & Cibotium appellari teſtatur, quaſi ſcriniolum: propterea quod feratur faba hæc indito in madentem glebam ſemine, ſicq́; in aquam proiecto. Pli. li. 20. c. 15. & Str. li. 17. Vſus eſt hac uoce. Hor. li. 2. Car. Ode. 7. Obliuioſo læuia Maſſico Ciboria exple.

CIBOTVS, Aſiæ ciuitas, eadem cum Apamia, Pli. lib. 5. cap. 29.

CIBVS, [Cibo] σιτίον, omne quo ueſcimur. Donatus cibum diſtinguit à uictu, quòd cibus etiam delicatis præbeatur: uictus in paruis, aridisq́; alimoniis conſtitutus ſit. Ter. in An. Lana ac tela uictum quæritans. Idem in Eu. Viden ocium & cibus quid faciat alienus?

CIBYRA, æ, κίβυρα Ptol. oppidum Aſiæ proprie dictæ, non procul à Meandro fluuio. Ci. 6. Ver. Inde Cibyrates, uel Cibyrata. Cic. ibidem: fratres illi Cibyratæ inambulabant. Item Cibyraticus, a, um. Ibidem: Cibyratici illi canes.

CICADA, dæ, [Cicala] τέττιξ, inſecti genus canorum, unde & Cicindã quidam dictam uolunt, quaſi cito cadentem, id eſt euaneſcentem. Virg. 3. Ge. Et cantu querulæ rumpent arbuſta cicadæ. Pli. l. 11. ca. 26. auctor eſt, cicadam ex omnibus quæ uiuunt, ſine ore eſſe, pro eo aculeatum quiddam in pectore habere linguæ ſimile, quo rorem lambit, & pectus ipſum fiſtuloſum, quo uocem emittit.

CICATRICARE, teſte Feſto, pro eo quod eſt cicatricem ducere.

CICATRICOSVS, [Pieno di ſegni di ferite] οὐλώδης, cicatricibus plenus. Colu. de arb. cap. 11. Quint. lib. 4. cap. 1.

CICATRIX, cis, [Il ſegno de la ferita] οὐλή, proprie eſt ſignum uulneris obducti, quaſi circa cutem, uel quaſi obcæcatrix. Teren. in Eunu. neque cicatrices ſuas Oſtentat. Ci. 7. Phil. Luculentam plagam accepit, ut docet cicatrix.

CICCVM, dicebant antiqui membranam tenuem, quæ eſt in malo punico, uelut cellularum diſcrimen. Feſtus.

CICER, ris, [Cece] ἐρέβινθος, genus leguminis. Pli. li. 18. cap. 12. Ciceris natura eſt, gigni cum ſalſilagine. Vide ibidem plura ciceris genera. Hora. 2. Ser. Sat. 6.

CICERA, æ, leguminis genus, à Col. inter pabula annumeratum, à cicerculo ſolo differens colore. eſt. n. obſoletior & nigro propior.

CICERCVLA, æ, [Cicerchia] λάθυρον, leguminis genus ciceri non diſſimile, ſed minutius, inæquales angulos habens. Pli. li. 18. cap. 12. Col. li. 2. cap. 10.

CICERCVLVM, neutro, genere, genus ſinopidis. Pli. lib. 35. cap. 6.

CICERO, κικέρων, cuius uitam Tyro Tullius eius libertus tribus uoluminibus ſcripſit, teſte Pediano: præceptores ſe habuiſſe fatetur, in philoſophia quidem Philonem Academicum tunc Romæ commorantem: In iure ciuili, Scęuolam: in Dialectica, Diodorum Stoicum: in dicendo Apollonium Molonem. S. Roſcium Amerinum parricidii reum, natus annos xxiii. ut tradit Nepos, ut alii, xxvii. defendit. Metuens deinde Syllam, quem in ea cauſſa offenderat, in Græciam abiit, Aſiamq́; ſimulata ualetudinis cauſſa adiit: ubi ſe, ut ipſe ait, recoquendum præceptoribus dicendi dedit. Xenoclẽq́; Adramittenum, Dionyſium Magneſium, & Menippum Carem audiuit, Rhodi uero Appollonium Molonem magiſtrum dicendi habuit: feruntq́; Poſidonium tunc Athenis eum Græce declamantem audiuiſſe, ac protinus exclamaſſe, quòd ſolam Græcis dicendi relictam gloriam uideret ad Latinos per eum transferri. Cuius uitam omnem uide apud Plutarchum.

CICHORIVM, pen. pro. [Cicoria, radicchio] κιχώριον Dioſcoridi, herba eſt, quam alio nomine Intubum erraticum uocant. Pli. li. 20. ca. 8. Cichorium refrigerat in cibo ſumptum. Idem li. 19. ca. 8. Eſt & erraticum intubum, quod in Ægypto Cichorium uocant. Horatius dictionis huius penult. ſyllabam produxit, corripuit autem antepenultimam, perinde ac ſi apud Græcos κιχόρειον, ſcriberetur: Me, inquit, paſcunt oliuæ, Me cichoria, leuesq́; maluæ.

CICI, κίκι, ἢ κρότων, frutex paruæ fici magnitudine, folia habens platano ſimilia. Ab huius ſeminis ſimilitudine Romani ipſum etiam fruticem Ricinum appellant. Dioſc. li. 4. ca. 145. & Pli. lib. 15. ca. 7. Vulgus herbariorum hodie Cataputiam minorem uocat. Hinc Cicinus, a, um, ut, Oleum cicinum, quod & Ricinum appellari, paulo ante docuimus. Pli. lib. 23. cap. 4.

CICIMENI, populi ex Iaxamatarum genere. Pli. lib. 6. cap. 7.

CICINDELA, pen. prod. [Lucciola] πυγολαμπίς, Ariſt. genus muſcarũ, quod noctu lucet igniũ modo. Quidam Noctilucam, alii Nitedulam uocant. Ab hac lychnus penſilis, quẽ uulgo Lampadẽ uocant Cicindela appellatur, quæ nocte tota ſeruatur accenſa.

CICONES, pe. co. κίκονες, populi Thraciæ, iuxta Hebrum fluuiũ inhabitantes. Tibu. Nam Ciconũ ille manus aduerſis reppulit undis.

CICONIA, [Cicogna], πελαργός, auis quæ ſerpẽtibus pullos nutrit, teſte Pli. l. 10. c. 13. Iuue. Saty. 14. Serpente ciconia pullos Nutrit, & inuenta per deuia rura lacerta. Quo etiam nomine ab Hiſpanis uocatur

uocatur lignum roſtratum, quo è puteis hauriri aqua ſolet: quod & Telonem agricolæ uocant. Item Ciconia menſuræ genus eſt, ſiue inſtrumenti, quo ruſtici uti ſolent in ſulcis & foſſis ducendis, ne qua pars aliis aut profundior eſſet, aut latior. Colu. lib. 4.

Cicvr, cicuris, penul. corr. [*Animal di ſeluatico fatto domeſtico*] τιθασὸς, quod ex fera factum eſt manſuetum. quod enim a fero diſcretum eſt, id cicur dicitur. Cice. 5. Tuſc. immanes alias, quaſdam autem cicures. Cicur ingenium dicitur mite, ac manſuetum. Var. de Ling. Lat. lib. 6.

Cicvta, pen. pro. κώνειον, herba uenenoſa, teſte Pli. lib. 5. ca. 13. caule uiridi & geniculato, altior ſæpe binis cubitis, in cacuminibusq; ramoſa, foliis coriandri tenuioribus, graui odoratu. Cicutæ famam Athenienſes auxerunt, ſucco eius capitali iudicio damnatis necé inferentes. Iuue. Sat. 7. Hunc inopem uidiſtis Athenæ, Nil præter gelidas auſæ conferre cicutas. Eſt item Cicuta (ut Ser. docet) in cannis, calamis'ue, quod interceptum eſt inter duos nodos. Vir. 2. Eclog. ſeptem compacta cicutis Fiſtula.

Cieo, es, Cio, is, ambo ciui, citum faciunt: ſed à Cieo, es, fit Citum penult. correp. à Cio uero producitur. Ouid. lib. 1. Metam. Nec fruitur ſomno uigilantibus excita curis. Idem lib. 1. Triſt. Accitus toties in genus omne ioci. [*Mouere turbare,*] Et Cieo quidem ſignificat turbare, commouere, ἐξορμάω, κινέω. Virg. 4. Æne. Tonitru cælum omne ciebo. Cicero. cuius orbis ſemper eodem modo ciebatur. Cio uerò, uoco proprie. Proprie autem dixi, quoniam Cire aliquando mouere eſt. ſicut & Ciere uocare, adeo ut alterum pro altero quandoque ſumi poſſe uideatur. Virg. 6. Æne. Miſenum Æolidem, quo non præſtantior alter Aere ciere uiros. Col. lib. 7. c. 5. Cio, is, poſuit pro commoueo. ea res inquit, cit aluum Liu. libr. 1. Principes utrinque pugnam ciebant. A Cieo, pro moueo, fit Citus. i. uelox. & Percitus, in furorem, iracundiam'ue motus.

Cilicia, κιλικία, regio eſt in minori Aſia, Syriæ proxima, tota fere campeſtris, Tauro monti ſubiecta: à Cilice nomen ſortita. ab Oriente Amano clauditur, a Septentrione Tauri iugis, ab Occidente Pamphylia. Huius metropolis eſt Tarſos, quam interſecat Cydnus amnis.

* Cilicii termini dicti ſunt à Cilicio Saturnino, centurione cohortis ſeptimæ & uiceſimæ, qui terminationem fecit.

Cilicivm, cii, [*Cilicio, ueſtimento teſſuto di peli di diuerſi animali*] κιλίκιον, τρίχινον, à Cilicibus populis dictum eſt, apud quos (ut inquit Var. 2. de re ruſti. c. 11.) Cilicia primum confecta ſunt. Ci. 3. Verr. Cum ille ciuitatibus frumentum, coria, cilicia, ſaccos imperaret. Fiunt autem ex uillis hircorum, atque caprarum. adhibenturq; (ut Veget. inquit) ad excipiendum impetum ſagittarum.

Cilicivs, a, um, ut Ciliciæ portæ. i. Amani montis anguſtiæ.

Cilivm, [*Ciglio*] teſte Pli. lib. 9. cap. 37. antiqui uocauerunt extremum ſuperioris genæ ambitum: unde & ſupercilia. Alii cilicia intelligunt folliculos ipſos, quibus oculus integitur. nam quas Græci uocant βλεφαρίδας, Theodorus cilia uertit. Lactantius quoque de Opific. oculos ciliorum tegminibus occultatos ſcribit. Cilium (inquit Feſtus) follicu'us, quo oculus tegitur: unde & ſupercilium. Idem alibi. Supercilium dicitur quod ſuper cilium ſit. i. integumentum oculi ſuperius.

Cilix, cis, κίλιξ, nomen proprium Phœnicis filii: à quo dicta Cilicia. Cilix etiam gentile eſt, ſignificans eũ, qui a Cilicia ortus eſt. Luc. li. 3. Itq; Cilix iuſta, iam non pirata, carina. Crocus Cilix, pro Cilicio. Lucre. lib. 2. Et cum ſcena croco Cilici perfuſa recens eſt.

Cilleo, antiqui uſurparunt pro moueo: unde furcillæ dictæ. Seru. in lib. 2. Georg.

Cilla, κίλλα, urbs prope Thebas Aetioneas. Strab. lib. 13. Ouid. 13. Metam. Chryſenq; & Cillan Apollinis urbes.

Cilones, quorum capita oblonga, & compreſſa ſunt: uel quibus frons eminentior. Cic. in Sal. Quicquid impudicorum, cilonum. fuit in urbe.

Cimbri, κίμβροι, populi Septentrionales, Saxonici maris peninſulam incolentes, quæ ab ipſis Cimbrica Cherroneſus dicta Hodie Dani appellantur. & qui ipſum peninſulæ Iſthmum inhabitant Holſatii.

Cimmerii, populi à Scytis oriundi, dexteram Ponti partem habitãtes non procul à Boſphoro, qui à nomine ipſorum Cimmerius appellatus fuit: ubi & oppidum fuit nomine Cimmerion. Hi aerem craſſum habuiſſe feruntur, & denſis exhalationibus nebuloſum: quod & ipſum Homerus teſtatur Od. lib. 11.
Hinc Cimmeriæ tenebræ prouerbio celebrantur, pro denſiſſima caligine. Lactant. libro. 4. ò mentem Cimmeriis, ut aiunt, umbris atriorem. Ephorus ſcribit Cimmerios in Italia quoque fuiſſe iuxta lacum Auernum, eoſq; in ſubterraneis habitaſſe domiciliis: quorum morem patrium eſſe, ut nemo ſolem aſpiciat: noctu uero egrediantur. Eorundem meminit & Feſtus. Cimmerij (inquit) dicuntur homines, qui frigoribus habitatas terras incolunt, quales fuerunt inter Baias & Cumas. Cimmericus Boſphorus, inde nominatur, cuius longitudo eſt ducentorum & uiginti ſtadiorum. Cic. in Aca. 8. Cimmerijs, quibus aſpectum ſolis ſiue deus aliquis, ſiue natura ademerat.

Cimmeris, urbs Phrygiæ, à ueteribus Edonis dicta. Pli. li. 5. cap. 30.

Cimex, [*Cimice*] κόρις, uermiculus odore fœdus, ex ligno naſcens, chartisq; & paleis. Martial. lib. 11. nec tutus cimice lectus.

Cimolis, pen. pro. Paphlagoniæ oppidum, teſtibus Pompon. lib. 2. & Plin. lib. 6. cap. 2. Eſt etiam urbs eiuſdem nominis in Galatia. Ptol. lib. 5. cap. 4.

Cimolivs, a, um: ut Cimola creta. Plin. lib. 6. cap. 17. Dioſcor. lib. 5. cap. 94.

Cimolvs, inſula in mari Cretico, unde optima creta aduehitur. Ouid. 7. Meta. Hinc humilem Myconem, cretoſaq; rura Cimoli.

Cimon, Athenienſis, Miltiadis filius mira erga ciues munificentia. Vide Plutar. qui eum cum Lucullo comparat.

Cinaediae, lapilli, qui inueniuntur in cerebro cinædi piſcis. Plin. lib. 37. cap. 10.

Cinaedicvs, a, um, à Cinædus. Plautus in Sticho.

Cinaedvs, κίναιδοι, qui muliebria patiuntur, παρὰ τὸ κινεῖν τὰ αἰδοῖα. Catul. epigr. 22. Cinædus mollior cuniculi capillo. Alii Cinædos, quaſi pudore uacuos appellant, κενὸς enim uacuus, αἰδὼς pudor. Plaut. in Aul. In fuſtibus ſum mollior magis quam ullus cinædus. Cinædus etiam piſcis, de quo Pli. lib. 32.

Cinara, [*Carcioſi*] σκόλυμος, cardui ſunt maiores, quos uulgus Articocalos uocat, inter præcipuas menſarum delicias habiti. Col. li. 10. Hiſpida ponatur cinara, quæ dulcis Iaccho Potanti ueniat, nec Phœbeo grata canenti. Nominis originem referunt ad Cinaram puellam in herbam ſui nominis mutatam. Alii a cinere deductum putant, quod cinere primis hæc herba gaudeat ſtercorari.

Cincia, locus Romæ ubi Cinciorum monumentum fuit Feſtus.

Cincinnati dicti, qui capillos intortos geſtant. Ci. poſt reditum in Senat. Plau. Capt. Hoc cognomen fuit L. Quinctio, qui ab aratro ad Dictaturam uocatus, Æquos uinctos ſub iugum egit.

Cincinni, [*Capelli creſpi*] cinires intorti, qui etiam Calamiſtrati dicuntur, Iuue. Altior hic quare cincinnus? Mart. Anulos uocat: Vnus de toto peccauerat orbe comarum Anulus. Varro: colıculus uiteus intortus, ut cincinnus. Solent autem cincinni oleo perungi. Ci. in Piſ. Erant illi madentes cincinnorum fimbriæ.

Cincticvlvs, [*Cintola*] διάζωμα, dimin. a Cinctus, amiculi genus, quòd fere ſub umbilico præcingitur, & ad dimidium crus porrigitur. Plau. in Bacchi. Cincticulo præcinctus.

Cinctvs, us, [*Cinto, cintola*] διάζωμα, à Cingo, ſicut cingulũ. Varro de Lin. Lat. Cinctus, & Cingulum a Cingendo, alterum uiris, alterum mulieribus attributũ. Quamuis & pro ueſtitu ſumatur. Virg. 7. Æne. Ipſe Quirinali trabea, cinctuq; Gabino Inſignis. Porphyrio docet Cinctum tunicæ genus eſſe infra pectus aptatæ, à quo Cinctutos Cethegos Horatius nominauit. Cinctum Gabinũ eſſe dicunt, togam ſic in tergum reiectam, ut una eius lacinia reuocata hominem cingat.

Cinctvtvs, a, um, [*Cinto*] cinctu indutus: quod ueſtis genus antiquiſſimis Romanis in uſu fuit. Vnde Horat. in Arte, cũ antiquiſſimos illos denotare uellet, Cinctutos Cethegos dixit.

Cineas, uir Theſſalus, Pyrrho amiciſſimus, & perpetuus illius in omnibus expeditionibus comes: cuius tanta fuit eloquentia, ut Pyrrhus fateretur, plures à Cinea oratione, quã à ſe armis ſubactos. Hic memoria tantum ualuit, ut poſtridie, quàm Romam aduenıaſſet, ſine ullius nomenclatoris ope ſenatui, equeſtriq; ordini ſua nomina reddiderit. Pli. li. 7. cap. 24.

Cinefactvm, [*Ridotto in cenere*] τεφρωθέν, in cinerem diſſolutum à Cinefacio, in cinerem reduco. Figuratio eſt (inquit Nonius) ut Tepefactum, & Labefactum. Lucil. li. 3. Horrifico cinefactum te prope buſto.

Cinga, Hiſpaniæ fluuius in Iberum influens. Luca. li. 1.

Cingo, is, xi, ctum, [*Cingere*] ζώννυμι, notæ ſignificationi eſt: & cum accuſatiuo, ablatiuum habet. Ouid. 5. Faſt. cinxitq; decentibus armis. Cic. 3. de Na. Deo. Diligentius urbem religione, quàm ipſis mœnibus, cingitis. Per tranſlationem pro circundare. Liu. li. 1. muro lapideo urbem cingere parat. Aliquando accuſatiuo ſolo contentum eſt. Pli. Cum eum ſaltum uenatores cinxiſſent. Dictum Cingo, quaſi circum ago. Cinctus, participium. Cic. pro Flac. prouincia mari cincta. Incinctus, idem quod cinctus. Liu. lib. 10. Incinctum Gabino cinctu. Præcingo, idem quod cingo. Plau. in Bacchi. Cincticulo præcinctus, in ſella apud magiſtrum aſſideres. Interdum eſt præparare unde Præcinctos ſtrenuos, & expeditos dicimus. Procingo, cingo, apparo: a quo Procinctus, apparatus bellicus. Vnde dicimus, aliquid nos feciſſe in procinctu, cum ad expeditionem aut ad iter eſſemus parati & accincti. Oui. Hæc in procinctu carmina facta puta. Et procincta claſſis uocabatur cum

exercitus cinctus erat confeſtim pugnaturus.Recingo, quod cinctum erat, diſcingo.Oui.li.1,Met.Velantq; caput,tunicaſq; recingunt.Succingo, ſubtus cingo, & ad cingulum alligo. Cice. 12. Phil.Galbam eodem pugione ſuccinctum.Et Succingere, eſt cinctu ueſte,ita colligere, ut breuiores uideantur, fiatq; homo ad agendum promptior.

CINGRIAE,tibiæ breuiores,ſubtilioribus tamen modis inſonantes.

CINGVLA,æ,[*Cigna*]ζῶμα,qua cinguntur iumenta.Oui.de Rem.

CINGVLVM,[*Cintolo,cintura*]ζώνη,proprie mulierum.Var.4.de Lin. Lat.Cinctus & cingulum à cingendo,alterum uiris, alterum mulieribus attributum.Feſtus.Cingulo noua nupta præcingebatur, quod uir in lecto ſoluebat Cic.in Som.Scip.Cernis autem terram eandem,quaſi quibuſdam redimitam & circundatam cingulis.

CINGVLVM,ciuitas eſt inter Picentes.Pli.li.3.cap.13.

CINIFLONES, qui calamiſtris in cinere calefactis capillos criſpabant.Hora.Ciniflones paraſiti.

CINIS,eris,ab antiquo nominatiuo Ciner, hodie maſ. ge. olim etiã fœm.[*Cenere*]τέφρα,puluis in quem materia uſta reſoluitur.Vir. 6.Æn. poſtquam collapſi cineres,& flamma quieuit.Cic.in Verr. cur hunc dolorem cineri eius atque oſſibus inuſſiſti?fœmin.genere.Caluus apud Nonium.Cum iam fulua cinis fueris.

CINERACEVS,a,um,cineris colorem referens.Pli.li.33.

CINEREVS,a,um,è cinere:uel quod cinereum refert colorem.

CINERARIVS,cinerarii, pro ciniflone. Catullus : tuum cinerarius condet os.

CINERICIVS,a,um,ut Panis cinericius,coctus ſub cinere.

CINNA,ciuitas Theſſaliæ, à Cinno gigante, & Cœi fratre dicta.Eſt etiam Cinna ciuitas Hiſpaniæ in regno Caſtellæ: à qua Cinnenſes populi,quos commemorat Pli.li. & ca.3. Fuit item Cinna Marianis & Syllanis temporibus , Romanorum omnium crudeliſſimus,quatuor Conſulatibus functus,qui ob nimiam crudelitatem, lapidibus ab exercitu occiſus eſt. Fuit etiam poeta eruditiſſimus hoc nomine,cuius meminit Virg.in Bucol. Nam neque adhuc Vario uideor,neque dicere Cinna Digna,ſed argutos inter ſtrepere anſer olores.

CINNABARI,κιννάβαρι,Pli.li.33.cap.7. ſaniem putauit eſſe draconis eliſi elephantorum morientium pondere, permiſto animalis utriuſque ſanguine.quod falſum uidetur. Dioſcorides à minio diuerſum eſſe oſtendit,quòd Cynnabari ex Libya, minium ex Hiſpania afferretur: quid tamen reuera eſſet, non indicauit.Quod autem hodie Cinnabrium uocant,ex ſulphure & argento uiuo ſimul uſtis conficitur.

CINNAMOMVM,κιννάμωμον, frutex in Æthiopia Troglodytis contermina,humilis,& ſurculoſus,duorum cubitorum altitudine.Cinnamomum etiam hodie in officinis nomen retinet , uulgus,à quadam canalium figura Canellam appellat.Pli.li.12.cap. 19.

CINNAMVM,κίνναμον,frutex ſiue arbuſcula naſcens apud Gebanitas, in finibus Troglodytarum,prӕſtantiſſimũ exudans odoramentum,quod & ipſum Cinnamum dicitur.Pli.li. 12. cap.19.

CINNARIS,herba,ceruis remedium aduerſus uenenata pabula. Pli. lib.8.cap.27

CINNVS,plurimarum rerum,præſertim liquidarum, commiſtio. Cice.de Ora.Cinnus utriuſque particeps.

CINXIA,Iuno dicebatur quòd nuptiis præeſſet.Inito enim cõiugio ſoluebatur cingulum,quo noua nupta erat cincta.Feſtus.

CINYRAS,Cypri rex fuit,qui cum filia Myrrha,aſtu nutricis deceptus,concubuit:ex qua Adonin ſuſcepit.

CIOS,Phrygiæ emporium fuit.Pli.li.5cap.32.

CIPPVS,ϛήλη,columna,quæ cum inſcriptione ad conſeruandã rei alicuius memoriam ſoleat erigi.Hor.1.Ser.Sat. 8. Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum . Cippus item inſtrumentum erat ligneum,quo ſeruorum,& captiuorum pedes colligabantur.

CIRCA,[*Intorno*]περὶ,præpoſitio accuſatiuo ſeruiens caſui, idem ſignificans,quod iuxta.Cic.de l. agr. Cum Rullus urbes circa Capuam occuparit.Ponitur & pro circiter,ut tempus denotet.Pli.li. 9.cap.18.Nec amplius,quàm circa eum menſem uiſuntur.

CIRCANEA,auis dicitur quæ uolando circuitumfacit.Feſt.

CIRCE,κίρκη,Solis & Perſes nymphæ filia, Æetæ Colchorum regis ſoror,ueneficiorum peritiſſima:quæ Sarmatarum rege,cui nupſerat,ueneno ſublato,regnoq; per ſcelus parto,cũ crudelius imperaret,ab incolis pulſa,in Italiam profugit,& in Circæo monte. qui efficaciſſimis herbis abundabat,ſedem ſibi delegit : ubi cum Glaucum marinum deum adamaret, Scyllam puellam, quam ille deperibat,infectis fontibus,in monſtrum marinum commutauit. Vlyſſem item ui tempeſtatis ad ſe delatum hoſpitio ſuſcepit, cui & Thelegonum filium peperit Poſtremo & Picum Latinorum regem,quòd uxorem ſuam nomine Canentem ſibi præferret,in auẽ ſui nominis commutauit.

CIRCAEENSES,populi.Liu.li.6,Cic.l.3.de Nat. Deo.Circeen coloni noſtri Circæenſes colunt.Circæi uero quondam inſula fuit , immenſo mari circundata(ſi Homero creditur) ubi Latiũ antiquum terminabatur.Str.li.5.Poſt Antium Circæum eſt, ſtadiorum ducentorum & nonaginta.Vir.li.7.Æn. Hom.10.Od.

CIRCAEA,herba ſtrichno ſatiuo ſimilis.Pli.li.25.cap.13.

CIRCEIVM,herba,quæ & Mandragora dicitur.Pli.li.25.cap. 13.

CIRCENSES LVDI,ἱπποδρομίαι,uel Circenſes,ſine adiectione,certaminis curulis genus erat,in honorem Conſiliorum dei inſtitutum,ita dictum,quòd in circo perageretur,non autem ab enſibus, (ut Seruius nugatur)in circuitu diſpoſitis. Liu.lib.1.Tum primum circo,qui nunc maximus dicitur,deſignatus eſt locus , diuiſa loca patribus,equitibusq; urbis,ut ſpectacula ſibi quiſque faceret.Vir. 8.Æn.magnis Circenſibus actis Circenſium ludorũ ſeptem erant curricula ſolennia,Gell.li.3.ca.10.ex Varrone.

CIRCENSE TOMENTVM , dicitur quod fit ex ſummitatibus arundinum mollibus,lanæ ſimilibus. Mart. lib.14.

CIRCERVS,pe.pr.nauis Aſiana prægrandis, ut ait Non.Plaut. in Sti.

CIRCINO,as,pen.cor.[*Ritondare,circuire*]rotundum facio,uel circino circulum facio.Pli.li.16.ca.38.circinantur in pulpam.Significat etiam circumire:ut,Circinare auras apud Oui.2. Met.

CIRCINVS,ni,pe.cor.[*Seſto,compaſſo*]διαβήτης,inſtrumentum,quo circuli uertendo deſignantur.Pli.li.2.cap.15.

CIRCITER,[*Intorno,circa*]περὶ, ὅπερ ὡς à Circa fit, idemq; ſignificat, & refertur modo ad tempus. Plaut.in Moſtel.Redito huc circiter meridiem.Cęſar.1.Bel. Gall.Ita dies circiter. 15. iter fecerunt. Modo ad numerum.Sal. in Catil.ex omni copia circiter pars quarta erat militaribus armis inſtructa.Modo ad locum.Plau.in Ciſtel. Loca hæc circiter excedit mihi.Circiter aduerbium. Caſſius Hemina: Lapidem fuiſſe quadratum circiter in media arce iunctum.

CIRCITES,circuli ex ære facti,teſte Feſto. Eſt & genus oleæ . Col. lib.5.cap.7.

CIRCIVS,uentus nulli uiolentia inferior,ſic dictus, quòd omnia turbet,ac circumuertat . Gellius:Galli uentum ex ſua terra flantem, quem ſæuiſſimum patiuntur, Circium appellant, à turbine , opinor,eius ac uertigine. Lucanus: Solus ſua littora turbat Circius. Cato Cercium, non Circium appellat. Eſt item Circius Tauri montis pars apud Pli.li.5.cap.27.

CIRCOS,κίρκος,auis ex accipitrum genere, altero pede clauda,proſperrimi augurii in nuptialibus negociis,& re pecuaria. Plin. lib. 10.cap.8.

CIRCVLATIM,per circulos.Sueto.in Cæſ.externarum gentium multitudo circulatim ſuo quæque more lamentata eſt.

CIRCVLATOR,ἀγύρτης,ἀπατεών, qui hominum cœtu circundatus, fabulis eos aut præſtigiis oblectat.Cic.li.5.Epiſt. Circulator auctionum notiſſimus.Apul.l.1.de Aſino.Circulatorem aſpexi equeſtrem,ſpatham præacutam mucrone infeſto deuoraſſe. Paul. Iureconſul.ff de Extraord.crim.In circulatores qui ſerpentes circunferunt,& proponunt,ſi cui ob eorum metum damnum datum eſt, pro modo admiſſi actio dabitur.Dictus Circulator à circulo.i.hominum corona.

CIRCVLATORIVS,ria,a,um.Quincti.præcipit nobis parandam uim orandi,non circulatoriam uoluptatem ſpectandam. i. garrulam illam circulatorum feſtiuitatem non eſſe aucupandam. Idem li.2. cap.4.Extemporalis garrulitas,circulatoriæ iactationis eſt.

CIRCVLATRIX,icis,quæ in foro, hominumq; circulis uerſatur,ſpectatores aut ſaltando, aut canendo, aut laſciuioribus fabulis remorans.Mart.lib.10.Linguam circulatricem dixit pro petulanti, & maledica.

CIRCVLOR,aris,[*Circondare*]περιβάλλω,pro circundare. Col. lib. 12.Is debebit ante circulari foſſula.Cic.de Claris oratoribus poſuit pro in circulum caput circunferre.Videt oſcitantem iudicem, colloquentem cum altero,nonnunquam etiam circulantem.

CIRCVLVS,diminutiuum à Circus,[*Cerchio*]κύκλος,figura eſt anularis.Cic.2.de Nat.Deo.Cumq; duæ formæ præſtantes ſint,ex ſolidis globus,ex planis autem circulus,aut orbis . A mathematicis definitur eſſe figura plana,una tantum linea contenta,in cuius medio punctus eſt , a quo omnes lineæ ad circunferentiam ductæ, ſunt æquales. Hæc omnium planarum figurarum eſt perfectiſſima.unde Circularem ſcientiam dicimus , pro abſoluta omnium ſcientiarum cognitione,quã Græci ἐγκυκλοπαιδείαν uocant. Circulus per tranſlationem pro cœtu hominum in orbem collectorum ſumitur.Liui.li.44.In omnibus circulis ſunt qui exercitus in Macedoniam ducant.

*CIRCVLVS.quinque circulis hæc nomina aſſignant.ſummum frigidiſſimæ partis finem,ſeptentrionalem appellant:ſecundum ab eo, ſolſtitialem:ab hoc deinde,qui medium polum diuidit.æquinoctialem;quod in eo ſol diei & noctis horas æquet:ab hoc deinde , qui eſt æquinoctiali proximus, brumalem.nam & ſolſtitialis eſt ordinatus.ſeptentrionalis deinde ſeſcontrarium auſtralem appellant.

circulus autem zodiacus, cuius fines ſol negatur excedere, ex circulo ſolſtitiali ad brumalem per diagonum oſtenditur, ita ut ex utraque parte meridianum circulum medium ſecet, per hunc ſol ire fertur, & orbem terrarum uiginti & quatuor horis circũ ire.

CIRCVM, [*Intorno*] περὶ, præpoſitio, & componi ſolet, & ſeparari. Separata locum tantum ſignificat, ſicut & compoſita: ut, Circũ theatrum. Quandoque loco aduerbii ponitur. Virg. 4. Æn. An ne uides toto properari littore circum? Componitur cum dictionibus ab a incipientibus, ut circumago: c, ut, circuncido: d, ut circũduco: e, ut circumeo: f, ut circunfluo: i, ut circumiacio. à quo circumiectus: l, ut circumlinio: m, ut circummunio: n, ut circumnaſco. p, ut circumpono: q, ut circunquaque. ſ, ut circumſcribo: t, ut circumtuli: u, ut circumuenio. uerum iuncta uocalibus integra ſcribi, ſed non proferri debet, ut circumago, circumeo ſcribantur, ſed proferantur circuago, circueo. Vnde Priſcianus ait, Circumeo & Circumago, & ſimilia non paterentur eliſionem in pronunciatione, ſi tranſiret in ſequentem ſyllabã m. Si uerò iungatur cum c d f q t, mutatur m in n: ut, circuncido, circundo, circunfero, circunquaque, Circuntuli. cum aliis remanet m integra: ut circumſcribo, circumuolo.

CIRCVMAGGERO, as, Pli. li. 19. ca. 5. fimo circumaggeratas radices.

CIRCVMAGO, gis, [*Menare intorno*] περιάγω, circũduco. Liui. 1. Prius quàm equites circumagerentur. Interdũ inſequor, fugo. Curtius. Nec uulneratum, & fere ſeminecem circumagere deſtiterunt. Inde Circumactus conuerſio, ſiue motus in gyrum. Pli. in ponte duabus capellis obuiis ediuerſo, circumactum anguſtiæ nõ caperent.

CIRCVMAMBVLO, as, in circuitu ambulare, περισοβεῖν. Paul. in l. poſſideri. in princ. ff. de acquiren. poſſeſſ. Fundi glebas circumãbulet.

CIRCVMASPICIO, cis, περισκέπτομαι, Pli. li. 8. cap. 33.

CIRCVNCIDANEVS, a, um, ut uinum circumcidaneum, quod poſtremo exprimitur, uinaceis, ubi fluere deſierint, circunquaque acciſis. Cato cap. 23.

CIRCVNCIDO, dis, περιτέμνω, circum, uel per circulum incidere & amputare. Col. li. 3. corticem circuncidito. Circuncidere uinum, pro uini uſu intercidere Celſ. lib. 4. cap. 20. & lib. 6. cap. 9. Cic. 5. de Finib. Quæ ſit ars agricolarum, quæ circuncidat, amputet. Cic. 1. de Finib. ſapiens amputata, circunciſaq; inanitate, naturæ finibus contentus.

CIRCVNCINGO, gis, [*Circondare*] περιζώννυμι, circũdo. Sil. li. 10. Ceu fera quæ telis circuncingentibus ultro Aſſilit in ferrum.

CIRCVNCIRCA, [*D'intorno*] ab omni parte: ut, Circuncirca proſpicere. Plaut. in Aul. Occœpit ſcalpturire ungulis Circuncirca.

CIRCVNCISE, Suet. de Clar. Rhet.

CIRCVNCISIO, onis, περιτομή. Lact. li. 4. cap. 17.

CIRCVNCISITIVS, a, um. Var. de re ruſt. li. 1. ca. 54. cum deſiit ſub prælo fluere, circuncidunt extrema, & rurſus premunt, expreſſum circumciſitium appellant.

CIRCVNCISVRA, ræ, inciſio in orbem facta. Pli. li. 19. cap. 40.

CIRCVNCLVDO, dis, cluſi, cluſum, [*Serrar d'intorno*] περικλείω, undique claudo. Cic. in Catil. 5. Num inficiari potes, te meis præſidiis mea diligentia circuncluſum, commouere te contra rempu. non potuiſſe?

CIRCVNCOLO, lis, [*Habitare intorno*] περιοικέω, circum habito, Liu. l. 31. omnes, qui circuncolunt Bœbem paludem.

CIRCVNCVLCARE, circuncirca conculcare, Col. li. 5. ca. 6.

CIRCVNCVRRO, is, [*Correre intorno*] περιτρέχω, Quinct. li. 2. cap. 22. Artẽ circuncurrentẽ, uocauerunt, quòd in omni materia doceret.

CIRCVNCVRSO, as, re, frequentatiuum à circuncurro. Terent. Heau.

CIRCVNDO [*Circondare*] περιβάλλω, περιλαμβάνω, Circũeo, περίειμι, inter ſe differunt: quoniam dicimus. Hercules circuiuit terrã. non Circundedit; & Annulus circundat digitum, nõ circumit. Circuitus nomen utrunque complectitur. Cic. Catoni. Vallo & foſſa circundedi. Plau. in Aſin. Circundato me brachiis. Cæſar. 3. Bel. Cic. Octauius quinis caſtris oppidum circundedit. Horat. 1. Ser. Sat. 2. circundata palla plurima. Armis circundatus. i. armatus, Virg. 9. Æn.

CIRCVNDOLO, as are, [*Polire intorno*] eſt circunquaque dolare, ſeu polire Pli. li. 16. ca. 32. Sed maxime mirum, Antandri Platanus etiã circundolatis lateribus reſtibilis ſponte facta.

CIRCVNDVCO, cis, pen. pro. [*Menare intorno*] περιάγω, in orbem duco. Ci. 2. Philip. ut uexillum uideres, & aratrum circũduceres. Circũducere apud Iureconſultos metaphoricos pro abolere, delere, & abrogare accipitur. Paul. l. acta. ff. de re iu. Vlp. l. & poſt edictũ. ff. de iudi. Circunducere aliquem per dolos, eſt decipere. Plau. Pſe. Per dolos eam circunducam Circunducere argento, idem: Plaut. Te uelle amantem argento circunducere. Idem Bacch. Quadringentis Philippeis me circunduxerunt.

CIRCVNDVCTIO, deceptio. Plau. in Cap. Nec argenti circũductio.

CIRCVMEO, is, it, [*Andare intorno circondare*] περίειμι, ambio, Liu. 1. Romulus circumbibat, docebatq; patrum id ſuperbia factum. Prædia circumire, Ci. pro Cec. Circuitus, Circunductus. Seneca in Med. Orbem circuitis cornibus alligat. i. circunductis, & totũ globũ cingentibus. Circuitus, us, ui, περίοδος, Ci. 2. de Nat. Deo. Circuitus ſolis. Celſus li. 3. ca. 5. quartanarum certus circuitus eſt.

CIRCVMITIO, uel Circuitio, Liu. 3. Circuitio, ac cura Ædilium plebis erat. Ter. And. aperte ipſam rem locutus, nihil circuitione uſus es. Cic. 2. de Diui. circuitione quadam deos tollens.

CIRCVMEQVITO, as, are [*Caualcare intorno*] περιιππεύω, equo circũeo. Liui. 10. duas turmas ſociorum circumequitare mœnia iubet.

CIRCVNFERO. pen. cor. [*Portare intorno*] περιφέρω, circumporto, circunduco. Sal. Fuere, qui dicerent, Catilinã ſanguine uinum permiſtum pateris circuntuliſſe. Per tranſlationem ponitur pro luſtrare, ſeu purgare. Virg. li. 6. Idẽ ter ſocios pura circuntulit unda.

CIRCVNFIRMARE, [*Fermare intorno, fortificare*] περιφράττειν, circũſepire. Colum. lib. 4. cap. 17. Vitis quaſi quadrato circunfirmanda eſt agmine.

CIRCVNFLECTO, ctis [*Piegare intorno*] περικάμπτω in gyrum flecto. Virg. 5. Æn. Conſtituit ſignum nauris pater, unde reuerti Scirent, & longos ubi circunflectere curſus. Circunflexus, participiũ, undique flexus. Inde accentus circunflexus, ex acuto graui factus.

CIRCVNFLEXVS, us, ui, nomen, περικαμπής, Pli. li. 8. cap. 17.

CIRCVNFLO, as, are, [*Soffiare intorno*] περιπνέω, undique afflare. Ci. 5. Ver. hic ordo quaſi editus in altum, ut ab omnibus uentis inuidiæ circunflari poſſe uideatur. Circunflantibus Auſtris Stat. lib. 11. Theb.

CIRCVNFLVO, [*Scorrere intorno*] abundo. Ci. in Læl. circunfluere omnibus bonis, Proprie tamen eſt circum aliquid fluere, decurrere. Pli. Id oppidum circunfluit amnis.

CIRCVNFLVVS, a, um, περίρροος, quod circunfluit. Ouid. 15. Meta. Scinditur in geminas partes circunfluus amnis. Item Inſula circunflua, quam aqua circunfluit. Oui. 15. Met. circunflua Tybridis alti Inſula.

CIRCVNFORANEA domus facilis ad circunferendum. Apul.

CIRCONFORANEAE Hoſtiæ, non tam quæ circum fora, quàm quæ circum agros & urbes in ambaruali ſacrificio circunferuntur.

CIRCVNFORANEI, qui circa fora crebro uerſari ſolent, qui fucis & nugis captant quæſtum. Ci. pro Clu. Clodium pharmacopolam circunforaneum, aggreditur. Aes circunforaneum, quòd a fœneratoribus in foro tractatur. Ci. Att. li. 1. Tuſculanum & Pompeianum me ære, non Corinthio, ſed hoc circunforaneo obruerunt. Hoc eſt, ære alieno, quòd è foro fœnori ſumpſi.

CIRCVNFODIO, fodis, [*Cauare intorno*] in gyrũ fodio Pli. li. 17. c. 18.

CIRCVNFOSSOR, uerbale. Pli. li. 17. cap. 26.

CIRCVNFOSSVRA, ræ, Plin. Ibidem: Cupreſſus aſpernatur circunfoſſuram.

CIRCVNFORO, as, περιτρέω, Pli. lib. 17. cap. 27. Stipite circunforato.

CIRCVNFRICO, as, [*Fregare intorno*] περιτρίβω, Cato. cap. 26.

CIRCVNFVLGEO, ges. [*Splendere intorno*] περιφαίνομαι, Pli. li. 2. c. 37.

CIRCVNFVNDO, dis, Cic. 2. de Nat. De. terra circunfuſa hac animabili natura, cui nomen eſt aer.

CIRCVNGELATVS [*Gelato intorno*] participium Pli. lib. 13. cap. 12.

CIRCVNGEMO, mis, Hor. Ep. 16. circungemit urſus ouile.

CIRCVNGESTARE, [*Portare intorno*] περιφέρειν, Ci. ad Q. fr. li. 1.

CIRCVNGLOBO, as, περισφαιρόω, Pli. li. 9. ca. 47.

CIRCVNIACEO, cui, [*Giacere intorno*] περίκειμαι, in circuitu iaceo. Liui. Quæ circuniacent Europæ, in ueſtra ſunt poteſtate.

CIRCVNIICIO, cis, ieci, iectũ, [*Gettare intorno*] περιβάλλειν. Liui. li. 33. circuniicere haſtas in uenientẽ ex tranſuerſo hoſtẽ conati ſunt. Circuniicere uallum. apud eundem, pro circumædificare. Et Circuniicere ambitu extrema cæli. Ci. de Vniuer. Extremitatem cæli rotundo ambitu circuniecit. i. circumamplexus eſt. Vnde Circuniectus, a, um. ut, Circuniecta urbi loca. Liuius.

CIRCVNLAMBO, bis, [*Leccare intorno*] περιλείχω, Pli. lib. 11. cap. 37.

CIRCVNLIGO, as, [*Ligare intorno*] περιδέω. Liu. li. 21. Stuppa circunligabant. Cic. 3. de Diuina. poteſt eſſe falſum, ut circunligatus fuerit angui.

CIRCVNLINIO, linis, circum ungere, uel aliquid leuiter alicui rei circuminducere, Pli. li. 8. Nec pictura, in qua nihil circunlinitum, eſt, eminet.

CIRCVNLINO, in præterito, circunliui, uel circunleui, circuncirca leuiter induco. Pli. Circunlinoi aluearia fimo bibulo, utiliſſimum. Vnde Circunlitio, onis. In picturis item Circunlitiones dicebantur ſupremæ operis expolitiones. Plin. li. 35. ca. 11. dicebat. Praxiteles interrogatus, quæ maxime opera probaret ſua in marmoribus, Quibus Nicias cum manum admouiſſet, tantum circunlitioni eius tribuebat.

CIRCVNCLVO, luis, lui, [*Scorrere intorno*] περιρρέω, circumfluo. Liui. lib. 25.

CIRCVNLVVIO,onis.Cic.1.de Orat. alluuionum,circunluuionum.

CIRCVMMITTO,[*Mandare intorno*] περιπέμπω,Liu.4.

CIRCVMMVLCERE,περιψηλαφᾶν,molli attractu circumcirca abblādiri.Pli.li.28.ca.3.Hexagon in dolium ſerpentium coniectus,experimenti cauſſa,circummulcentibus linguis miraculum præbuit.

CIRCVMMVNIO,[*Fortificare intorno*] περιφράττω,circũſepio.Col.li.3.circummunito materie aut foſſa.Plau. Cap. uinclis cuſtodiiſq; circummuniti ſumus. Circummunitio.Cæſar: Id ne fieri poſſet, obſidione,oppidiq; circummunitione fiebat.

CIRCVMNASCOR,[*Naſcere intorno*] περιφύομαι,Pli.li.2.cap. 103.

CIRCVMOBRVERE,περικατέχειν,Pli.li.19.cap.5.

CIRCVMPADANVS,a,um,qui habitat in circuitu Padi.Liu.li.21. Pl. lib.14.cap.20. Liguriæ circumpadaniſq; multis utilitas.

CIRCVMPANGO,περιφυτεύω,Pli.li.17.cap.13.

CIRCVMPAVIO,uis,circumpauire.Pli.lib.12.cap.14.

CIRCVMPEDES,ii,qui & A pedibus dicuntur.Ci.3.Ver.Seruos artifices pupilli,circũpedes autẽ homines litteratos, ſuos eẽ dicebat.

CIRCVMPLECTOR, eris,[*Abbracciare intorno*] Cic. de Vniu.

CIRCVMPLEXVS,us,nomen περιπλοκή,Pli.li.10.ca.63.

CIRCVMPLICO,as,p.c.περιπλέκω,circumnecto.Cic.1. de Diu.

CIRCVMPONO,nis,[*Mettere intorno*] περιτίθημι,Hora.2. Ser.Sat.4.

CIRCVMPOTATIO,onis,ἐγκυκλοποσία,à circumpoto. Cic.2.de Leg.

CIRCVNRADO,dis,[*Radere intorno*] περιψάω,Pli.li.17.cap. 26.

CIRCVNRETIO,tis,περιπλέκω,impedio,& implico. Lucre.li.5. Circunretit enim ius,atque iniuria quenque. Ci.7. Ver. implicatum ſeueritate iudicum,circunretitum frequentia populi Ro.

CIRCVNRODO,dis,p.p.[*Rodere intorno*] Pli.li.32.ca.2.Accipitur pro meditari,&quodammodo ruminare.Cic.ad Att.li.4. dudum circunrodo,quod deuorandum eſt.Item pro detraho,obtrecto.Hor. 1.epi.Dente Theonio cum circunroditur.

CIRCVNSCALPO,περικνίζω,Pli.li.20. cap.5.

CIRCVNSCARIFICO,as,περιαμύσσω, Pli.li.22. cap.23.

CIRCVNSCINDO,dis,περικατασχίζομαι,Liu.2.

CIRCVNSCRIBO,bis,[*Circonſcriuere*] περιγράφω,comprehendo, intra finem quendam cõplector,definio.Ci.6.Philipp.Virgula ſtantem circunſcripſit.In Parad.Exilium terribile eſt illis , quibus circunſcriptus eſt habitandi locus. Per tranſlationem accipitur pro circumuenio & decipio. παρακρούομαι. Idem. 1. Acad.captioſis & fallacibus, interrogatiunculis circunſcripti & decepti quidam.

CIRCVNSCRIPTE,aduerb.Cic.2.de Nat.Deo.

CIRCVNSCRIPTIO,onis. Cic.1.Tuſc. terræ ſitum, formam, circunſcriptionem. Verborum quadam circunſcriptione comprehendere ſententiam, Ci.de Clar. Orat . Circunſcriptio , παράκρουσις, pro deceptione.Ci.pro Cluent.Cum ab his omnes inſidiæ, circunſcriptioneſq; adoleſcentum naſcerentur.

CIRCVNSCRIPTOR,qui fraude priuat aliquem bonis.Cic.in Cat.

CIRCVNSECO,cas,[*Tagliare intorno*] περικόπτω, circuncido, Colu. lib.7.cap.5.

CIRCVNSEDEO, des, & Circunſideo, des, circunſedi,circunſeſſum, [*Aſſediare d'ogni intorno*] περικάθημαι, πολιορκέω,ſignificat circundare,obſidere.Ci.ad Att.li.9.Populi R.exercitus Cn.Pompeium circunſidet.Circunſedent item,quia aſſident utrinque alicui . Cic. 4.in Catil.Nec tamen ego ſum ille ferreus, qui non moueat horũ omnium lachrymis,à quibus me circunſeſſum uidetis.

CIRCVNSEPIO,pis, περικλείω , περιφράττω , Cic. ad Auguſt. cohortibus armatis circunſeptus Senatus. Liui. 1. armatis corpus circunſepſit.

CIRCVNSERO,ris,περιφυτεύω. Pli.lib.21.ca.12.

CIRCVNSESSIO,Ci.3.Ver.

CIRCVNSIDO,idis,circunſedeo, niſi quod motum quendam habeat coniunctum:ut circunſidere dicantur,qui ſe iam ad ſedendum cõponunt,uel qui ipſo actu oppidum uel arcem caſtris uel exercitu circundant. Liu.9.Pliſtiam circunſidunt.

CIRCVNSIGNARE,Col. l.de Arbor. cap.26.

CIRCVNSISTO,[*Stare intorno,circondare*] περιΐστημι,circundo, circũſto.Liui. li. 1.Centuriones Metium circunſiſtunt. Cæſar : Si quis grauiori uulnere accepto deciderat, circunſiſtebant. Vir. furentem Armati circunſiſtunt.

CIRCVNSONO,as,are,[*Sonare d'ogn' intorno*] περιηχέω,undique ſono, Cice.in Off. conducere arbitror,talibus aures tuas uocibus circunſonare.

CIRCVNSPECTATRIX,cis.uerbale.Plau. in Aul.

CIRCVNSPECTE,Quintil. lib. 9. cap. 2. Parcius, & circunſpectius faciendum.

CIRCVNSPECTIO,nis. Ci.4. Acad.

CIRCVNSPECTO,as.Ci de Nat.beſtiæ in paſtu circunſpectant.

CIRCVNSPECTVS,ctus.Ci.12.Phil. facilis eſt circunſpectus.

CIRCVNSPICIENTIA,æ.Gell.lib. 14.cap.2.

CIRCVNSPERGO , gis , [*Spargere d'ogn' intorno*] περιῤῥαίνω,Colu. lib.11.cap.2.

CIRCVNSPICIO,cis, [*Guardare d'ogn' intorno*] περισκοπέω, ex Circũ & Specio,uerbo antiquo,quod aſpicio ſignificat.Eſtq; Circunſpicio,huc atque illuc oculos uerto,& circuntero:omnia oculis colluſtro. Iuſtin.li.1.Primo latebras circunſpicit.Ci.pro Roſcio:Circunſpicit, æſtuat.Teren.in Andr.Circunſpicio, nuſquam. Significat etiam animaduertere,& diligenter uidere ſiue cõſiderare.Ci. 4.Acad. cum omnia fecerit,diligentiſſimeq; circunſpexerit. Circunſpicere ſe, pro Gloriari, & ſeipſum admirari, ſibi placere. Cicero:Vſque eo ne te diligis,& magnifice circunſpicis.Circunſpectus,ſignificat eum,qui in omnem partem circunſpectat.i.qui prudens eſt Col.illa ſolennia ſunt omnibus circunſpectis , ut ergaſtuli mancipia cognoſcant. Hinc Circunſpecto, as. Cic. 2. de Natu. de.quanto ſe opere cuſtodiant beſtiæ,ut in paſtu circunſpectent, ut in cubilibus delitеſcant.Circunſpectus,paſſiue,qui circunſpicitur: ut, Verba non circunſpecta .i. non perpenſa,& conſiderata. Ouid. 5.Faſt.Verba mouent iras non circunſpecta deorum. Vires non circunſpectæ.Ouid.5.Met. Non circunſpectis exactum uiribus enſem Fregit.

CIRCVNSTANTIA,æ,actus circunſtandi. Gel. lib. 3. cap. 7. Circunſtantiæ item quæ in unaquaque controuerſia quæri ſolent.Quintil.lib.5.cap.10.

CIRCVNSTATIO,onis.Gel.li.7.cap.4.

CIRCVNSTIPO,as,comitum agmine cingo. Claud.2.Paneg.

CIRCVNSTO,tas,ſtiti,[*Stare intorno,circondare*] περιΐστημι, Circundare.Ci.in Cat.Fortiſſimi ciues,qui circunſtant ſenatum.

CIRCVNSTREPO,pis,περιψοφέω, in circuitu ſtrepitum facio . Tacit.

CIRCVNSTRVO,uis,[*Edificare intorno*] περιοικοδομέω.Pli.li.11.cap.6.

CIRCVNCIDO,as,Pli.li.14.cap.1.

CIRCVNSVO,ſuis,περιῤῥάπτω,Pli.lib.4.cap.16.

CIRCVNTEGO,gis,[*Coprire intorno*] περικαλύπτω. Pla.Mil.

CIRCVNTEXO,is,[*Teſſere intorno*] Vir.1.Æn. Et circuntextum croceo uelamen acantho.Circuntextum,ti,amictus genus,quod purpuram circum habeat.Feſtus.

CIRCVNTONDEO,des,περικείρω,Suet.in Aug.cap.45.in puerilem habitum circuntonſam matronam.

CIRCVNTONO,as.Hora. 2.Ser.Sat.3. Hunc circuntonuit gaudens, Bellona cruentis.

CIRCVNTREMO,mis,Lucr.l.1.circuntremere æthera ſignis.

CIRCVMVADO,p.p.[*Aſſalire d'ogni intorno*] περιπολέω,Liu.li.32.Repente anceps terror barbaros circumuaſit.

CIRCVMVAGVS,gi,ut,Oceanus circumuagus.Hor . Epo.16.

CIRCVMVALLARE,uallo munio.Cæſ.7.Bel.Gal.Oppidum biduo circumuallauit.Ci.Att.li.9.circumuallatum eſſe Pompeium.

CIRCVMVECTIO,onis.Att.lib.2.

CIRCVMVECTO,as.Virg.3.Georg.

CIRCVMVEHO,his,here[*Menare intorno*] περιελαύνω, circumporto, Liui.3.Dictator equo circumuectus.Circumuehi claſſe. Liu.8.

CIRCVMVECTVS,us,Cic.de Nat.Deo.

CIRCVMVENIO,[*Circondare, circonuenire*] κυκλόω,circundo. Liu.li. 1.ut hoſtibus,circũuenire ſe à tergo ratis , terror ac fuga inciperetur,Sal.hominem familiarem,& omnibus neceſſitudinibus circumuentum.Aliquando decipere,tractum à uenatoribus , qui feras laqueis,retibus canibus circumuenire ſolẽt.Cic.li.2.Offi.Suũ quiſque teneat,neque tenuiores propter humilitatem circumueniantur. Aliquando opprimere. Salu. in Catil.ſe falſis criminibus circumuentum.

CIRCVMVERTERE,περιστρέφω, Plau. Perſa: in curſu rotula circumuertitur.Circumuertere aliquem argento.Pla. Pſe.Qui me argento circumuertant.Id eſt,dolis auferant à me argentum.

CIRCVMVERSARI,Lucr.li.6.Quærenteſq; uiam, circumuerſantur.

CIRCVMVESTIO,[*Veſtire d'intorno*] περιενδύω.Ci.3.de Ora.

CIRCVMVINCIO,cis,Plau.Rud.uos uirgis circumuinciam.

CIRCVMVISO,ſis,frequent.à circumuideo.Plau.

CIRCVMVOLO,las,[*Volare intorno*] περιπέτομαι,Hora. 2. Ser. Sat. 1. Mors atris circumuolat alis.Circumuolatus partic.paſſiuum. Pli. lib.10.cap.32.Halcionem uidere rariſſimum eſt,naue aliquando circumuolata.

CIRCVMVOLITO,iterum atque iterum circumuolo.Virgi.li.1.Geo. Aut arguta locus circumuolitauit hirundo. Col.per tranſlationẽ pro Crebro uſo,uſus eſt: mercenarii ſalutatoris mendaciſſimũ aucupium,circumuolitantis limina potentiorum.

CIRCVMVOLVO, [*Volgere intorno*] περιελεῖν.Vir.Interea magnum ſol circumuoluitur annum.

CIRCVO,is,Cic.pro Cec.Cecina cum circuiret fundum.

CIRCVS,ci,maſ.ge.[*Cerchio,circolo*] κύκλος, omnis in gyrum ambitus,à circumeundo, ſecũdum Seruium.Mathematici definiunt eũ, figuram planam,una tantum linea contentam,in cuius medio pũctus ſit,è quo omnes lineæ ad circunferentiam ductæ inter ſe ſint æquales.

æquales. Et differt Circus à Globo, quòd circus eſt planities rotunda, ut circuitus: Globus ſoliditas undique rotunda, ut eſt ſphæra, & ſtaminum glomera. Circus etiam dicitur locus muris ſeptus, in quo curulia certamina peragebãtur. Virg. li.5. Mediaq; in ualle theatri Circus erat. Ci.3.Philip. Neſci heri quartum in Circo diem ludorum Romanorum fuiſſe? Vide Circenſes ludi, quòd in Circo fierent. Fuerunt tres Circi Romæ, Circus maximus inter Palatium & Auentinum: Circus Flaminius, qui & Apollinaris: & Circus Neron. in Vaticano. Candens Circus, γαλαξίας, id eſt, orbis lacteus. Cicero in Arato: Vidiſti magnum candentem ſerpere Circum, Lacteus hic nimio fulgens candore notatur. In ſomnio Scip. Erat is ſplendidiſſimo candore inter flammas Circus elucens, quem uos orbem lacteum nuncupatis.

* CIRCVS Soli principaliter conſecratus eſt a paganis, cui ædes medio ſpatio, & effigies de faſtigio ædis emicat: quod non nulli putauerunt ſub tecto conſecrandum: quem in aperto habent. Eſt autem circus omne illud ſpatium, quod circuire equi ſolent. hunc Romani dictum putant a circuitu equorum, eo quòd ibi circum metas equi currãt: Græci uero à Circe filia Solis, quæ patri ſuo genus hoc certaminis inſtituit. Ornamenta Circi, oua, meta, obeliſcus, carcer. Oua honori Caſtoris & Pollucis ſcribunt, qui, illos ouo editos credendo, de cygno & Ioue non erubeſcunt. Metarum appellatione proprie terminum ac finem mundi deſignare uolunt, ab eo quod aliquis emenſus finis eſt, ſiue ad teſtimonium orientis occidentisq; ſolis. Obeliſcum Meſſeres rex Ægypti primus feciſſe fertur tali ex cauſſa. Cum quodam tempore Nilus uiolenta inundatione Ægyptum uaſtaſſet, indignatus rex, tanquam pœnas a flumine exigeret, ſagittam in undas miſit. non multo poſt graui ualetudine correptus, lumen amiſit: qui, poſt cæcitatem uiſu recepto duos obeliſcos Soli conſecrauit. obeliſcus enim ſagitta dicitur. qui ideo in medio circo ponitur, quia medium mundum ſol currit. medio autem ſpatio ab utraque meta conſtitutus obeliſcus, faſtigium ſummitatemq; cæli ſignificat; cum Sol ab utroque ſpatio medio horarum diſcrimine tranſcendit. ſummo obeliſco ſuperpoſitum eſt quiddam auratum, in modum flammæ formatum; quoniam Sol plurimum caloris atque ignis habet. In circo, unde emittuntur equi, carceres dixerunt, a carcere, qui eſt in ciuitate: quòd, ut ibi homines damnati, atque incluſi, ita hic equi coercentur, ne exeant ante quam ſignum emittant. Ars Circi, auriga, & currus, equites uel pedites. aurigæ autem duobus coloribus ſunt, praſinus & uenetus. praſinus terræ, uenetus cælo & mari dedicatus eſt à paganis. Erichthonius autem, qui regnauit Athenis primus, quatuor equos iunxiſſe fertur, ſicut Virgilius auctor eſt, dicens:

Primus Erichthonius currus & quatuor auſus
Iungere equos, rapidiſq; rotis inſiſtere uictor.

Currus autem à curſu dictus, uel quia rotas habere uidetur; unde & carrum, quaſi currum, quadrigarum uero currus duplici temone olim erant, perpetuoq;, & qui omnibus equis iniceretur. iugo primus Ciriſtenes Sicyonius tantum medios iugauit, eosq; ſingulos ex utraq; parte ſimplici uinculo applicauit. Quadrigæ, bigæ, trigæ, ſeiugæ à numero equorũ & iugo dictæ. ex quibus quadrigas Soli, bigas Lunæ, trigas inferis, ſeiugas Ioui. deſultores Lucifero & Heſpero ſacrauerunt. Quadrigas ideo Soli iugunt, quia per quatuor tempora annus uertitur, uer, æſtatem, autumnum, & hiememq; bigas Lunæ; quoniam gemino curſu cum Sole contendit; ſiue quia & nocte uidetur, & die. iungunt enim unum equum nigrum, alterum candidum, Trigas diis inferis: quia hi per tres ætates homines ad ſe rapiunt, id eſt per infantiam, iuuentutem, ſenectutem: Seiugæ, maximus currus, Ioui: propterea quod maximum deorũ ſuorum eũ eſſe credunt. Septem ſpatia quadrigæ currunt, referentes hoc ad curſum ſeptem ſtellarum, quibus mundum regi dicunt, ſiue ad curſum ſeptem dierum præſentium, quibus peractis uitæ terminus conſũmatur. Porro equites ſingulares ideo currere dicunt, quia ſingulariter unuſquiſque curſum uitæ huius peragit, atque tranſit, alius alio tempore ſequens alium, per unam tamen uiam mortalitatis uſque ad propriam metam mortis. Deſultores nominati, quòd olim, prout quiſque ad finem curſus uenerat, deſiliebat, & currebat, ſiue de equo in equum iterum tranſiliebat. Pedites autem aiunt propterea pede currere, quia pedibus curritur mortalitati. ob hoc a ſuperiore parte currunt ad inferiora. id eſt ab oriente ad occidentem, quia mortales oriuntur, & occidunt. Nudi currunt, quia & homini in ſæculo nullæ reliquiæ ſunt. recto ſpatio currunt, quia inter uitam & mortem nihil diſtat.

Circa cauſſas quoque elementorum iidem gentiles etiam colores equorum iunxerunt, roſeos Soli, id eſt igni, albos aeri, praſinos terræ, uenetos mari aſſimilantes, item roſeos æſtati currere uoluerunt, quòd ignei coloris ſint, & cuncta tunc flaueſcant: albos hiemi, quòd ſit glacialis, & ſi rigoribus uniuerſa caneſcant: ueri praſinos uiridi colore, quia tum pampinus denſatur. Item roſeos currere Marti ſacrauerunt, à quo Romani exoriuntur, & quia uexilla Romanorum cocco decorantur, ſiue quod Mars gaudeat ſanguine. abs Zephiris, & ſerenis tempeſtatibus, praſinos flori & terræ, uenetos aquis uel aeri, qui ceruleo ſunt colore: luteos, id eſt croceos, igni & ſoli: purpureos iri ſacrificauerunt, quem arcum dicimus, quòd is plurimos colores habeat.

CIRIS eſt auis, alio nomine Alauda. hanc poetæ fabulantur fuiſſe Scyllam Niſi regis filiam, quæ cum patrem fatali crine ſpoliatum Minoi prodidiſſet, mutata eſt in auem Cirim. Ouidius deducit à κείρω, tondeo alludens ad fabulam, qua Scylla purpureum Niſi patris crinem fertur totondiſſe. ſic. n. ait li.7. Met. Plumis in auem mutata uocatur Ciris, & a tonſo eſt hoc nomen adepta capillo.

CIRNEA, æ, uas uinarium. nam κιρνῶ miſceo. Plau. in Amphy.

CIRRI, capilli capitis attonſi, à κείρω, attondeo. Cato de liberis educandis. cirros ad Appollinem ponere ſolent. Inde Perſius Cirratos, uocat pueros, qui comam nutriunt, quam Veneri conſecrent detonſam. Oſtreorum etiam capillamenta dicuntur. Cirri Mart. lib.7. Et oſtreorum rapere liuidos cirros.

CIRTA, Numidiæ urbs munitiſſima Sal. in Iug. & Str. li. ult.

CIS, κὶς, uermiculus, in tritico præcipue & ordeo naſcens, ſeminaq; illa cuſpide ſua exiguis foraminibus penetrans.

CIS, & Citra, [*Di qua*] ἐντὸς ἐπὶ τάδε, ἐπὶ θάτερα μερῆ, differunt, quòd cis magis propriis nominibus fluminum uel montium præponi ſolet: reliquis magis Citra. ut Cis Rhenum, Cis Padum, Cis Alpes: ἐπὶ τάδε τῶν ἄλπεων. Citra forum, citra templum, hoc eſt, ab hac parte templi, aut fori. Harum duarum præpoſitionum ſignificationi opponitur ultra, quod ſignificat Trans, uel ab alia parte: ut, ultra Appennium, ultra Padum. Hæ autem particulæ, citra, intra, ultra, ut docet Gellius, apud ueteres ſingulis ſyllabis appellabantur. Cis & uls. Dicebaturq; cis Tyberim: & uls Tyberim: mox dici cœptum eſt, citra Tyberim, & ultra Tyberim: & intra Calendas, citra Calendas. Cis etiam per compoſitioſiem nominibus montium, uel fluuiorum coniungitur, ut Ciſalpinus, Ciſpadanus, Et quamuis habeat uim localem, per tranſlationẽ tamẽ, & in tempore, & in aliis rebus uti poſſumus: ut, cis definitum tempus ueniſti: ſicut, Vltra tempus a nobis datum ueniſti. Cis naturæ leges hoc eſt, minus, quam patiantur naturæ leges, Citra etiã quandoque pro ſine χωρὶς, ponitur. Colu. In agricultura uoluntas facultasq; citra ſcientiam ſæpe magnam dominis afferunt iacturam. Suet. in Cæſ. citra ſenatus, populiq; auctoritatem. Quinct. li.1. Neque citra Muſicen Grammatice poteſt eſſe perfecta. Quandoque ponitur pro Ante: ut, Citra Calendas .i. ante Calendas. Suet. in Aug. Citra ſpectaculorum dies. Fit autem citra à cis, a citra Citer, Citerior, Citimus.

CISALPINA, Gallia, [*Lombardia*] Cis alpes, fluuio Rubicone finitur. Ci. pro lege Man. Gallia Ciſalpina præſidiis confirmata.

CISAMVS, κίσαμος, urbs Cretæ apud Ptol. hodie Ephiſſa.

CISAPENNINA Italia à Catone in Orig. dicitur, cis Appenninum montem: ut Tranſapennina, quæ trans Apenninum eſt.

CISIANTHI, populi inter Scythas, qui Oceanum accolũt. Pli. lib. 6. cap.13.

CISIVM, δίτροχον, genus uehiculi, duas habens rotas: à quo Ciſiarii, qui ciſium regunt. Ci. Ciſio celeriter ad urbem uectus. Ciſiarius, ciſii auriga. Iurecon. li.20. Digeſ. Si ciſiarius, dum cæteros tranſire contendit, ciſium euertit, & ſeruum quaſſauit uel occidit: puto, ex locato eſſe in eum actionem.

CISPELLO, as, are, apud uetuſtiſſimos inuenitur pro, citeriorẽ partem pellere. Plau. in Amph. Inde optime ciſpellam uirum.

CISPIVS, mons in urbe Roma, Exquilina in regione, de nomine Ciſpii dictus, ut inquit Feſt. Var. lib.1. de Ling. Lat.

CISSA, Ptol. fluuius eſt Ponti, in ea parte, qua Cappadociæ cohæret.

CISSITES κισσῖτις, gemma ad ſimilitudinem folii hederæ candicans. Pli. lib.37. cap.10. & 11.

CISSVS, κισσός, hederæ genus, quæ ſola ſine adminiculo ſubſiſtit, neque arboris, aut muri, alteriuſue pedamenti eget ſuſtentaculo.

CISTA, [*Ceſta, paniera, caneſtra*] genus uaſis uiminei apud Co. l.12. ca.52. Ouid.2. Met. texta de uimine ciſta. Fit etiam Ciſta ex aſſeribus, in qua conduntur & pecuniæ, & alia uſui noſtro neceſſaria Ci.5. Ver. Quaternos H-S, in ciſtam transferram ex fiſco.

CISTELLA. Ter. Eun. Ciſtellam domo effer cum monumentis.

CISTELLATRIX, cis. Plau. Trin. Cantrices, ciſtellatrices. Videtur ſignificare ancillam quæ caniſtrum fert hederæ.

CISTELLVLA, Plau. Rud. Vbinam ea fuit ciſtellula? Ad Her. li.1. Ciſtella pro uaſe eſt, quo ſuffragia populi in legibus ferẽdis colligebantur, cum ait: Saturninius legẽ ferre cœpit, collegæ intercedere: ille nihilominus ciſtellam detulit.

CISTENA, Pompo. li.1. urbs Æolidis in Iſthmo, qui eſt inter Elaiti-

cum ſinum & Idæum. A Pli. Ciſthene uocatur. li. 5. cap. 30.

Ciſterna, [*Ciſterna*] δεξαμενή, locus in quo colligitur aqua pluuia per euripos & canaliculos ſub ſtillicidio poſitos, ad imbres ſuſcipiendos. Vlp. l. 1. ff. de fonte. Ciſterna aquam uiuam non habet, Et quidem ciſternæ imbribus concipiunt, ſed per glaream immiſſam in ſpongias purificatis.

Ciſterninus, a, um, Col. li. 13. c. 43. Aqua fontana uel ciſternina.

Ciſtula, Mart. li. 1. Parcæ ciſtula non capax oliuæ.

Ciſthus, κίσθος, quem, & Cittaron uocant, ſiue Ciſtaron, eſt frutex, maior thymo, folijs ocymi. Pli. lib. 24. cap. 10. Vulgus Roſaginem, ſiue Roſam caninam appellat.

Ciſtifer, a, um, qui fert ciſtam. Mart. Nupſiſti Gellia ciſtifero.

Ciſtophorus, nummi ſpes, ſic dicti à Canephoris Paladis Atticæ uirginibus miniſtris, quarum imaginem habebat impreſſam. Cic. Att. li. 11. Ego in ciſtophoro in Aſia habeo ad ſeſtertia bis & uicies. Idem pro Domo ſua: Vt ſi in Aſia ciſtophorum flagitaret.

Citarii, populi Siciliæ. Pli. li. 3. cap. 8.

Citatus, a, um partic. [*Citato, chiamato, ueloce*] προσκεκλημένος, Citatus nomen: acceleratus, citus, uelox Apul. Citato, nō teſtudineo greſſu. Liu. li. 28. Citato gradu in hoſtem ducebant. Idem Citato uadere equo. Liui. lib. 27. Nero citatiore, quàm inde uenerat, agmine, die ſexta ad hoſtem peruenit, Ibidem. lib. 22. Quàm citatiſſimo poterant agmine ſe ſe abripuerunt.

Citatim, aduerbium, ταχύ, celeriter. Hircius de Bel. Afr.

Citeria, effigies quædam arguta & loquax ridiculi gratia, quæ in pompa uehi Romæ ſolebat. Cato in M. Cælium: Quid ego cum illo decertem, quem credo in pompa ueſtitatum iri ludis pro citeria? Feſtus.

Citerior, & Citimus, [*Vltimo*] à Citra, uel à Citer uocabulo obſoleto. Ci. ad Att. li. 12. Hirtius ad me ſcripſit, Sextum fugiſſe in Hiſpaniam citeriorem, Ætas citerior. Valer. li. 8.

Cithara, æ, [*Cetera*] κιθάρα, inſtrumentum muſicum, alio nomine Lyra, quam Hieron. ſcribit effici in modum Δ litteræ, cum chordis uigintiquatuor. Pli. li. 7. ca. 56. Citharam Amphion, ut alij Orpheus, ut alij, Linus inuenit. Citharam Vir. pro ipſa muſica & harmonia accepit. 12. Æn. Augurium, citharamq́; dabat, celeresq́; ſagittas. Quinct. li. 2. ca. 8. Vt cithara, ita oratio perfecta non eſt, niſi ab imo ad ſummum omnibus intenta neruis conſentiat.

Chitariſta, ſiue Citharíſtes, κιθαριστής, promontorium Galliæ Narbonenſis: teſtibus Ptol. li. 2. ca. 10. & Antonio. Eſt etiam Citharista, qui citharam tantum pulſat, non etiam accinit. Ci. 3. Verr. etiam Aſpendium citharistam ſuſtulit.

Citharistria, κιθαρίστρια, [*Quella che canta in ſu la cetera*] quæ cithara canit. Ter. Phor. nactus eſt pellulam Citharistriam. Ibidem eandem uocat fidicinam: Ille, qui illam amabat fidicinam.

Citharoedicus, a, um, κιθαρῳδικός, ut Citharœdica ars, Pli. li. 9. cap. 8. & Citharœdicus habitus, Suet. in Nerus.

Citharoedus, [*Che canta ſu la cetera, citariſta*] κιθαρῳδός, qui cithara canit: & proprium (ut Moſcopulus annotauit) qui & citharam pulſat, & ore accinit. Ci. 5. Tuſc.

Cithaeron, κιθαιρών, mons Bœotiæ, teſte Strabone, cuius radicem Aſopus amnis alluit. Seruius falſo credidit alterum eſſe ex iugis Parnaſi. Eſt enim cithæron mons à Parnaſo plus quàm triginta paſſuum millibus diſſitus. Hic mons libero patri ſacer erat: unde etiam ibi eius Orgia celebrabant. Ouid. 3. Met. feſtus facienda ad ſacra Cithæron.

Citimus, pen. cor. [*Vltimo*] ſuperlatiuum à Cis uel Citra, uel potius ab antiquo nomine Citer, idem eſt, quod proximus nobis. Vnde Citima uocantur, quę in cęlo infima ſunt, & nobis proxima. Ci. in Somnio. ultima cælo, citima terris luce lucebat aliena.

Cito, aduer. [*Subito, toſto, preſto*] ἀξέως, ταχέως, Ci. Varr. li. 4. Quid potiſſimum ſcribam? cito me ad te eſſe uenturum. Citius, comparatiuum. Virg. Æn. 1. dicto citius tumida æquora placat. Citiſſime Pli. li. 16. cap. 40.

Cito, as, [*Citare chiamare*] προσκαλέομαι, προσφέρω, frequēt. à Cieo, uoco: & modo eſt iudiciale uerbum, pro In ius uocare, iubere adeſſe, & diem alicui dicere: modo extra forum, pro, fidem auctoritatemq́; alicuius obteſtari. Ci. Ver. 4. Citat reum, non reſpondet. Idem de Na. Deo. li. 1. cum tanquam ſenatum philoſophorum citares, ſummos uiros deſipere dicebas.

Citrea, malus, [*Cedro*] arbor toto anno pomifera. Folia habet lauri, fructum aureo colore, & odore gratiſſimo, quā Vir. 2. Geo. miris, laudibus celebrauit. ibi, Media fert triſtes ſuccos, tardumq́; ſaporem Felicis mali. Oris graueolentiam emendat, & ueſtes à tineis illæſas conſeruat. Varia citrii mali genera uide apud Ruellium lib. 1. cap. 69.

Citrus, arbos eſt duorum generum: quarum altera lauri folio perpetuo uirens, eadem eſt cum malo medica, quæ citrium malum gignit, oris graueolentiam emēdans, & ueſtes à tineis conſeruās: altera ſilueſtri cupreſſo ſimilis eſt & caudice, & folio, & odoratu, in Mauritania præcipue naſcens: unde in Italiam ad pretioſiſſimarum menſarum materiam aduehebatur, quæ & Cedrinę appellatur à Pli. li. 13. ca. 15. Hæc arbor ab Homero Trogete, à quibuſdam etiam Thyia appellatur. Citrum, neutri generis, citri arboris lignum. Varro. 3. de Re ruſt. ca. 3. Nuncubi hic uides citrum aut aurum? Mart. lib. 10. Et citrum uetus, Indicosq́; dentes. Hinc Citreus, a, um, ex citro Ci. 6. Ver. Tu pulcherrimam menſam citream, à Q. Lutacio abſtuliſti.

Citrinus color, a citri ſimilitudine. Pli. li. 19. cap. 5.

Cittium, oppidum Cypri: unde Cittieus Zeno. Laertius lib. 7.

Citus, [*Veloce*] ὀξύς, celer, uelox. Liui. li. 26. Eques citus ab Roma uenit. Hinc Citior, citiſſimus. Plaut. Nullam ego rem citiorem apud homines eſſe, quàm famam reor. Eſt & Citus participium à Cieo, pro citatus, agitatus. Virg. lib. 8. Citæ Metium in diuerſa quadrigæ Diſtulerant.

Ciuicus, a, um, [*Cittadineſco*] ciuilis: ut, Ciuica corona, quam ciuis ciui, à quo ſeruatus fuiſſet in prœlio, teſtem uitæ dare ſolebat. Cic. pro Planc. ut coronam dent ciuicam, & ſe ab aliquo ſeruatos eſſe fateantur.

Ciuilis, & hoc ciuile, [*Ciuile*] πολιτικός, quod eſt ciuium, ſeu quod ad ciues pertinet. Ciuilis homo, qui eſt peritus eorum quæ ad adminiſtrandam remp. pertinent. Ci. 7. Phili. Cui Pax, præſertim ciuilis, in primis fuit optabilis. Hora. 1. Epiſt. Nunc agilis fio, & uerſor ciuilibus undis. Studia ciuilia. Cic. pro Font. Inimicior Fimbriæ Scaurus, ex ciuilibus ſtudijs, atque obtrectatione domeſtica, quàm huic Galli. Ciuilior, & Ciuilius, comparatiua. Ouid. 4. Triſt. El. 4. ipſe pater patriæ: quid enim ciuilius illo?

Ciuilitas, [*Ciuilta*] τὸ πολιτικόν, facilitas, modeſtia, magis ciui, quàm imperatori conueniens: quam Auguſto tribuit Suet. cap. 51. Clementiæ ciuilitatiſq́;, inquit, eius multa & magna documenta ſunt. Iulius Capitolinus laudat Antonium Pium, quòd Imperatorium faſtigium ad ſummam ciuilitatem deduxerit.

Ciuiliter, [*Ciuilmente*] πολιτικῶς, Cic. 1. Offi. cum ciuiliter contendimus, aliter ſi eſt inimicus, aliter ſi competitor. Iuuen. Saty. 5. Poſcimus ut cœnes ciuiliter. Id eſt, ut tibi ſit panis idem qui alijs conuiuis.

Ciuis, huius ciuis, [*Cittadino*] πολίτης, ἀστός, urbis colonus, à coeundo (ut Ciceroni probatur) quòd uinculo quodam ſocietatis ciues in unum coeant cœtum, & ſub iiſdem legibus uiuant. Cicero in Catil. Serui mehercule mei ſi me iſto pacto metuerent, ut te metuunt omnes ciues tui; domum meam relinquendam putarem. Ciues & Peregrinus opponuntur. Cic. 6. Verr. neque liberum, neque ſeruum, neque ciuem, neque peregrinum. Idem. Colebatur à ciuibus, ab omnibus aduenis uiſebatur.

Ciuitas, [*Citta*] πόλις, collecta ciuium multitudo, ad eodem iure uiuendum. Ci. de Somn. Scip. Nihil eſt illi principi Deo acceptius, quam conſilia, cœtusq́; hominum iure ſociati, quæ ciuitates appellantur. Idem pro Sextio. Tum conuenticula hominum, quæ poſtea ciuitates nominatæ ſunt. Ciuitas, & urbs in hoc differunt, quòd incolæ dicuntur ciuitas: urbs uero complectitur ædificia. Cicero 4. Acad. non dubitaſſent, quin & Roma urbs eſſet, & eam ciuitas incoleret. Idem pro P. Sylla. In qua ciuitate res tantas geſſerim. memini: & in qua urbe, intelligo. Aliquando Ciuitas dicitur ius ciuium: unde, Ciuitate donare.

Cius, fluuius Thraciæ ex Rhodope monte profluens. Herod. lib. 4. Fuit item Cius Bithyniæ oppidum, poſtea Pruſias appellatum. Strab. lib. 12.

C ANTE L

Clades, dis, [*Calamita uccisione*] ἧττα, ὄλεθρος, cædes multorum, calamitas, ſiue detrimentum, παρὰ τὸ κλάω, amputo, frango, aut certe, ἀπὸ τοῦ κλαίειν, à flendo ſiue lugendo: quanquam non deſunt, qui à cadendo cladem dictam exiſtimant, aut à calamis comminuendis, quaſi calamidem. Pli. li. 16. cap. 32. maieſtas populi R. reſurrexit, quę ante uaſtata cladibus fuerat. Ci. de Cla. Ora. Cur ſum ingenii tui Brute premit hæc importuna clades ciuitatis. Virg. 12. Æn. Et ſubita turbaret clade Latinos.

Clam, [*Celatamente di naſcoſo*] λάθρα, κρύφα, prepoſitio ablatiuo caſui ſeruiens, idem ſignificans, quod latenter. Plaut. Amphy. amare occœpit Alcumenam clam uiro. Iungitur aliquando & Accuſatiuo. In Sal. Timens ne facinora eius clam uos eſſent. Quandoque loco aduerbii. Virg. 1. Æn. Clam ferro incautum ſuperat.

Clamator, ris. Ci. de Ora. Clamatores odioſi, & moleſti.

Clamatorius, a, um, ut, Clamatoria auis, quæ à Labeone prohibitoria dicitur. Pli. lib. 20. cap. 14.

Clamito, as, re, frequentatiuum. Cic. 2. Tuſc.

Clamo, as, are, [*Chiamare, gridare,*] βοᾶν, καλεῖν, eſt uociferari, Ci. ad Att. li. 5. clamare omnes qui aderant, nihil impudentius. Terent. Ad. Clamant omnes, indigniſſime factum. Quandoque uocare.

Digitized by Google

uocare. Virg. 4. Æn. Per medios ruit, ac morientem nomine clamat. clamare, conqueri. Ter. Ad. Mihi quidem non placent: Et clamo ſæpe. Liuius. 5. Clamant, fraude fieri, quòd foris teneantur exercitus. Cic. pro Clu. Cum & de ſuo, & de uxoris interitu clamaret.

Clamor, [*Grido*] κραυγή, βοή, uox intenſa, & maiore cum impetu prolata. Cic. 6. Ver. ex clamore fama tota urbe percrebuit, expugnari deos patrios. Virg. 5. Æne. Reſonat clamoribus æther.

Clamosvs, a, um, κραυγαστικός, ad Heren.

Clampetiae, locus Italiæ, in Brutiis, apud Pli. li. 3. cap. 5.

Clancvlvm, diminutiuum a clam, [*Di naſcoſo*] λαθραίως, Terent. in Eun. Ad te patris penum omne congerebam clanculum. Accuſatiuo iunxit. Ter. in Adel. Alii clanculum Patres quæ faciunt.

Clancvlarivs, a, um, κρυπτός, κρύφιος, occultus, latens Mar. li. 10.

Clandestino, [*Secretamente, occultamente*] κρύβδα κρυφίως, occulte, latenter. Plaut. in Mil. hoc negocii clandeſtino ut agerem.

Clandestinvs, a, um, pe. pro. [*Occulto, ſecreto*] κρυφαῖος, occultus, ſecretus. Cic. in or. cur clandeſtinis conſiliis nos oppugnant?

Clango, is, xi, uel gui, [*Trombettare*] κλάζω, tuba cano, uel increpo. Val. Flac. Luctificum clangente tuba. Aquilis item clangorem tribuit auctor Philomelæ apud Ouidium: Dum clangunt aquilæ.

Clangor, [*Il ſuono de le trombe*] κλαγγή, ſonus tubarum eſt. Virg. 2. Æne. Exoritur clamorq́; uirum, clangorq́; tubarum. Licet etiam dicatur de ſono anſerum, & aliarum rerum clare ſtrepentium. Ci. 2. Tuſc. Iouis ſatelles (intelligit aquilam) clangorem fundit uaſtum. Col. de anſeribus li. 8. cap. 13. anſer ſolertiorem cuſtodiam præbet, quam canis. nam clangore prodit inſidiantem.

Clanivs, κλάνιος Steph.) fluuius Campaniæ iuxta Acerras urbem. Vir. 2. Geor. Vacuis Clanius non æquus Acerris. Pli. lib. 3. cap. 5. Glanicum uocat, eundemq́; eſſe teſtatur cum Lyri, Minturnas interſecante. Stephanus Glanim appellant. Plinio tamé Glanis Thuſciæ fluuius eſt iuxta Aretium: de quo infra ſuo loco.

Clareo, res, rui, [*Eſſere chiaro, illuſtre, noto*] εὐδοκιμέω, φαίνομαι, clarus ſum, uel manifeſtus. Ennius apud Cic. 3. Offic. Ergo magisq́; magisq́; uiri nunc gloria claret. Idem de Sen. Cuius aduentu inſula hodie claret Cypros. Claret lumen. Ennius Telamone, ut citat Nonius: Hoc lumen cádidum claret mihi. Clarere. i. apparere. Ci. in Arato: primordia clarent. Claret, pro claru'm eſt. Lucret. lib. 6. Quod in primo quoq; carmine claret. Claret mihi. i. patet. Clau. in Paneg. Ventura poteſtas Claruit Aſcanio, ſubita cum luce comarum Innocuus flagraret apex.

Claresco, ſcis, clarus uel clarior fio. Quinctil. li. 6. ca. 4. Neque tantum hoc ipſis monitoribus clareſcit. Virgili. 2. Æn. Clareſcunt ſonitus, armorumq́; ingruit horror. Hinc fit Inclareo, ualde clareo: a quo inclareſco, ualde clarus fio.

Clariae, populi Thraciæ, apud Pli. lib. 4. cap. 11.

Clarifico, as. [*Far chiaro*] λαμπρύνω, illuſtro. Pli. lib. 20. cap. 13.

Clarigatio, belli denunciatio, exactio numeraria. Liu. lib. 8.

Clarigo, as, p. c. res clare repeto, bellum indico, συμφώνω τὸν πόλεμον, à uocis claritate dictum, quaſi clare ago, ſicut litigo, litem ago Læuigo, læue ago. Pli. lib. 22. Hæc ſemper & legati cum ad hoſtes, clarigatumq́; mitterentur, uſi. i. res raptas clare repetitum.

Clarisonvs, a, um, ὀξύφωνος, Catull. Clariſonas imo fudiſſe è pectore uoces. Cic. in Arato: à clariſonis auris Aquilonis ad Auſtrū.

Claritas, [*Chiarezza ſplendore*] λαμπρότης, luciditas. Pli. li. 2. cap. 8. Claritatis tantæ eſt ueſper. Aliquando ſplendor accipitur, Claritas generis, Claritas rerum geſtarum, Cic. 1. Offic. Ad claritatem, amplitudinemq́; aptior uita eorum, qui ſe ad rémp. & ad res magnas gerendas commodauerunt. Idem ad Sulp. Quæ, quanquam ex multis pro tua claritate audiam, tamen libentiſſime ex tuis litteris cognoſcam. Interdum facilitas perſpicuitas, ut Claritas orationis.

Claritvdo, dinis, claritas, Feſto, ac Nonio teſtibus. Sal. Cum tam multæ, uariæq́; ſint artes animi, quibus ſumma claritudo paratur. Claritudo uocis, ὀξυφωνία. Gel. li. 7. cap. 5.

Clarivm, oraculum, κλάριον μαντεῖον, in Ionia fuit iuxta Clarum oppidum: à quo Clarius Apollo dictus. Pli. li. 2. cap. 103.

Claro, as, [*Far chiaro*] δηλόω, clarum facio. Auſonius: Pollet Ariſtides, ueteres qui clarat Athenas. Ci. 1. de Diu. ex antiquo poeta: Iuppiter excelſa clarabat ſceptra columna. Hor. Illum non labor Iſthmius Clarabit pugilem. Lucr. lib. 4. Multaq; nobis Clarandú eſt, plane ſi res exponere auemus.

Claros, κλάρος, Ioniæ ciuitas, Apollinis oraculo nobilis, iuxta Colophonem. hanc Manto Tireſiæ filia condidit. Nearchus uero auctor eſt, inde urbi huic nomen factum, quòd Apollini per ſortem Claros obtigit. nam ſortem, κλῆρον Græci nominant. Hinc Apollo Clarius dictus eſt, qui illic & fanum habuit, in quo reſponſa, epota aqua, edebantur. Eſt & Clarus inſula in mari Myrtoo, & ipſa Apollini ſacra: de qua nonnulli intelligunt illud Ouid. 1. Metam. Mihi Delphica tellus, & Claros, & Tenedos, Patareq; regia ſeruit.

Clarvs, a, um, [*Chiaro, lucente*] εὐφεγγής, λαμπρός, quod eſt lucidum, non obſcurū: ut, Clara dies. Cic. in Som. Scip. Oſtendebat Carthaginem de excelſo, & pleno ſtellarum, illuſtri, & claro quodam loco. Vir. 1. Georg. Et claro ſiluas cernes Aquilone moueri. Figurate pro inſigni atque excellenti accipitur. Cic. 1. de Fin. Claris, & fortibus uiris commemorabilis. Item, quoniam quæ clara ſunt ab omnibus cernuntur, clarum pro aperto, & manifeſto ſumitur. Cic. 7. Ver. Res erat clara, neque ſolum argumentis, ſed etiam certis teſtibus iſtius audacia tenebatur. Interdum pro audibili. Cic. pro Sylla: Vt omnes exaudiant, clariſſima uoce dicam. Clare, σαφῶς. Ter. in And. unde eſt, dic clare. Cic. ad Att. li. 2. Apertéq; loquantur, & clare gemant. Cælius Cic. lib. 8. Eo clarius id periculum apparet.

Classiarii, ἐπιβάται, claſſis milites. Hirc. lib. 3. Bel. ciu. aqua prohibere claſſiarios inſtituit. Suet. in Galba: Cum claſſiarios ad priſtinum ſtatum redire cogeret. Apuleius uſurpauit pro tubicine, Et laudum eius claſſiarius, atque aſſiduus præco.

Classicvla, æ. Cic. Att. Caſſius cum Claſſicula ſua uenerat.

Classicvs, a, um, ναυτικός, quod eſt claſſis. Propert. li. 2. Et canerem Siculæ claſſica bella fugæ. Et Claſſici, primæ tantum claſſis homines. Etiam. Claſſici dicebantur præcones, qui tuba uel cornu iuſſu magiſtratuum ex arce, uel circum muros populum ad concitium uocabant, dicti à Calando, ſiue a clangore, unde claſſica pro ipſis tubis. Virg. li. 7. Claſſica nanque ſonant. Vbi Seruius: Claſſicum dicimus, & ipſam tubam, & ſonum. Claſſicum autem eſt flexilis tuba. Liu. li. 5. Vocati claſſico ad concilium militibus. Claſſicū dicimus, & ſonum. Claſſicum item ineundæ pugnæ ſignum appellatur, quod tuba dari ſolet: unde Claſſicum canere, ſignum dare, quo milites pugnam ineant. Contra Canere receptui, ἀνακαλεῖν, eſt a pugna reuocare. Accipitur etiam latius Claſſici uocabulum pro quouis tubæ ſono, qui prodeunte Imperatore, aut eius iuſſu in caſtris fieri ſolent. Cæſar. 3. Bel. Ciu. Pompeius cum Scipione honorem partitur, claſſicumq́; apud eum cani, & alterum illi iubet prætorium tendi. Virg. 2. Geor. Nec dum etiam audierant inflari claſſica.

Classis, nauium multitudo: quamuis abuſiue pro una tantum naui ponatur. Virg. li. 6. Lyciæ ductorem claſſis Orontem. Significat & ciuium partes, pro cenſus ratione diſtributas. Nam Liu. de Ser. Tul. rebus geſtis ſcribit, urbem in quinque claſſes diuiſam, cenſumq́; ab eo inſtitutum, rem, ſaluberrimam tanto futuram imperio, quò pacis belliq́; munia, non uiritim, ut antea, ſed pro habitu pecuniarum fierent. tum claſſes centuriasq́; ad hunc ordinem ex cenſu deſcripſit. Qui centum millia æris, aut maiorem cenſum haberent, inter primarios numerabantur, & ſub primæ claſſis titulo. Ex his octoginta fecit centurias, quadraginta ſenum quadraginta iuuenum. Seniores ad urbis cuſtodiam: iuniores, ut foris bellum gererent. Arma his, galea, clypeus, ocreæ, lorica, omnia ex ære hæc, ut tegumenta corporis eſſent. Præterea tela in hoſtem, haſtæ, & gladius. Additæ ſunt fabrorum duæ centuriæ, quæ ſine armis ſtipendia facerent: datum munus, ut machinas in bello ferrent. Hinc Claſſici, huius primæ tantum claſſis, homines dicebantur, qui (ut docet Gel. li. 7. ca. 13.) centum & uiginti quinque millia æris, ampliusue, cenſi erāt. Hinc etiam Claſſici teſtes, hoc eſt aſſidui, & locupletes, qui (ut inquit Feſtus) ſignandis teſtamentis adhibebantur, hoc eſt, primæ claſſis homines, quaſi primæ auctoritatis, & idonei ueritati cenſores. Et metaphoricos claſſicos auctores uocat Gellius li. 19. ca. 8. Quaſi primæ notæ ſcriptores, Latinæq́; elegantiæ teſtes idoneos, cuiuſmodi ſunt, Cice. Cæſar, Saluſtius, Virg. Ouid. Horat. T. Liu. Ex iis uero, qui intra centum ad ſeptuagintaquinque millia erant, cenſi, uiginti ſeniorum, & totidem iuniorum, centurias cōſcripſit, quibus pro ſcuto clypeus & reliqua omnia arma, præter loricam, ſunt imperata. Tertia claſſis à ſeptuagintaquinque ad quinquaginta millia. Arma, ut in ſuperiore, præter ocreas. In quarta claſſe à quinquaginta ad uigintiquinque millia. centuriæ uiginti ſeniorum, uiginti iuniorum. Arma mutata, nihil præter haſtam, & uerutum datum. Quinta claſſis centurias triginta habuit, fundas, lapidesq́; miſſiles gerentes. & homines quintæ claſſis, pro tenuibus & minimæ auctoritatis dicuntur, ἀπὸ τῶν πέντε τελούντες. In his erant accenſi, cornicines, tibicines in tres centurias digeſti, qui non ultra undecim millia cenſebātur. Creata eſt præterea una cēturia quæ fuit immunis militia. Intra claſſem autem eſſe dicebantur ſecundæ claſſis, ceterarumq́; omnium claſſium, qui minore ſumma æris, quàm claſſici illi, cenſebantur. Significat & Claſſis, equitum ordines. Virg. 3. Æn. Scio me Danais è claſſibus unum. Vnde & Claſſis procincta: παρὰ τὸ ἐκ τῆς κλήσεως, dicitur exercitus inſtructus. Apud antiquos Claſſes clypeatæ dicebantur, quos non exercitus uoca-

mus.Claſſes quoque in ſcholis ſunt ordines diſcipulorum. Quin. lib.1.cap.2.auctor eſt:à præceptoribus ſuis pueros olim in claſſes diſtributos,ordinemq; diſcendi ſecundum uires ingenii datum.

LATERNA,à Pomponio Mela lib.2 numeratur inter oppida Piceni.

LATHRO,as,[*Stangare,mettere la ſtanga*]ſignificat clathris claudere.Col.lib.9. Satis eſt ſeris tranſuerſis ita clathrare,ne ſpatiorum laxitas,pecudi præbeat fugam.Hinc Feneſtra clathrata apud Pla. in Mili.

CLATHRVS,& CLATHRVM,utroque modo, [*Stanga*] claudo. Sunt Clathra,ligna quibus tranſuerſis aliquid munimus, ſedimus'ue,ut feneſtræ,quæ uulgo ferratæ dicuntur.Hora. Obiectos caueæ ualuit ſi frangere clathros. Col. poſuit pro lignis cancellatim compactis:quibus glebæ contunduntur:Hirpicem Varro appellat.

CLAVA,[*Mazza*]fuſtis,teres ad claui ſimilitudinem capitatus. κάλον κορύνη,ῥόπαλον,Ci,de Sene.Sibi habeant alii arma , ſibi haſtas, ſibi clauam.

CLAVARIVS appellatus Suetonii pater, quòd præfectus fuerit donatiuo Imperatorio inter milites diſpertiendo . unde Corn. Tacit.ſcribit Clauarium,donatiui nomen eſſe.

CLAVATOR,inquit Feſtus, ſeruus,qui claua armatus dominum comitabatur. Plaut. Merc. Egomet mihi comes, clauator,armiger. Idem Rud.

CLAVDIA,Pli.lib.3.cap.24.Norici oppidum,Ptol. Claudiuium.

CLAVDIA,familia, ab Appio Clauſo Sabino cognomen accepit,qui poſt exactos reges cum quinque millibus clientum Romam uenit,partemq; urbis habitandam accepit.Ex hac familia fuit Appius Claudius Cæcus,qui uiam Appiam ſtrauit,& aquam Appiam in urbe duxit.Pyrrhumq; intra urbem non eſſe recipiendum, ſua ſententia obtinuit.Patricia gens fuit,& Plebeia: patricia Pulchrorum,plebeia Marcellorum.

*CLAVDIA GENS,tribus maxime cognominibus uſa eſt.Nam & Pulchri,& Nerones,& Marcelli nominantur. patricii fuere Pulchri & Nerones,plebeii Marcelli.nec minus multos ex plebeiis, quam ex patriciis,uirtute præſtantes,meritisq; claros in remp. licet inuenire.

CLAVDIANVS,κλαυδιανὸς,poeta Ægyptius,ut Græci & Latini affirmant,& ipſe de ſe teſtatur.Floruit ſub Theodoſio,& Honorio Auguſtis.Scripſit de Raptu proſerpinæ lib.3. & alia.

CLAVDICATIO,χώλανσις.Cic.1.de Nat.Deo.

CLAVDICO,as,are,[*Zoppicare,andar zoppo*]χωλαίνω, altero tantum pede incedo,uel alterum pedem infirmum, & inſtabilem, aut curtum habeo ac uacillo.Cic.lib.2.de Orat. grauiter claudicanti ex uulnere ob remp.accepto.Tranſlate dicitur de eo , quod ſuis partibus rectum non eſt.Cic.1. de Fin. Qui uerentur, ne ſi amicitiam propter noſtram uoluptatem expetendam putemus , tota amicitia quaſi claudicare uideatur . Liu. lib. 22. Si altera parte claudicet reſp.

CLAVDITAS,χωλεία,claudicandi uitium.Pli. Claudiatem affert.

CLAVDIOPOLIS,κλαυδιόπολις,Cappadociæ urbs. Pli. lib.5.cap.24.

CLAVDIVS,κλαύδιος,nomen Romani Imperatoris, & Caligulæ patrui.Hic Britanniam inſulam in deditionem accepit, & Orcadas Romano adiecit Imperio. Poſtremo ab Agrippina uxore uenenato boleto ſublatus eſt.Fuit & alius Claudius Romanorum item Imperator , qui Gothos Illyricum uaſtantes incredibili clade ſuperauit.

CLAVDO,is,ſi,ſum,[*Chiudere,ſerrare*]κλείω,obſero,includo.Virg.li. 3. Georg. Aut intus clauſos nunc ad præſepia ſeruant . Interdum pro circundare.ita enim inrerpretatur Nonius illud Virgilii Ecl. 6.Dictææ Nymphæ nemorum iam claudite ſaltus.Interdum pro obſiſtere,arcere,ut apud eundem lib.10. Ecce maris magna claudit nos obiice pontus.

CLAVDVS,[*Zoppo*]χωλὸς,quaſi pedibus clauſus.i.impeditus. Vnde Appius Claudius,à quo Claudia familia originem traxit,primum Appius Clauſus dicebatur. Plaut. in Aul. Quaſi claudus ſutor domi ſedet totos dies.

CLAVICVLA,læ,κλειδίον,dimin. à claui,uel à claua uirga . Dicitur quoque Clauicula,capreolus, ſiue pampinus in uite. Cic.de Sen. Vitis clauiculis ſuis, quaſi manibus , quicquid eſt nacta , complectitur.

CLAVIGER,κορυνηφόρος,qui clauam fert.Ouid.7.Meta.

CLAVIS,[*Chiaue*]κλεὶς,eſt qua oſtia, arculæ, & id genus multa, & clauduntur,& aperiuntur:à clam, quòd quæ celare uolumus, hac claudere ſoleamus. Cic. pro domo tu heluoni ſpurciſſimo, omnes horreorum claues lege tua tradidiſti. Habet & clauim in accuſatiuo.Plaut. in Moſt. Clauim haruńce ædium iube afferri.Vnde Conclauia, loca quæ ſub una eademq; claue clauſa ſunt:& Conclauatus locus,una claue clauſus Clauem Theodorus Samius primo monſtrauit.

CLAVOLA,læ,ſurculus arboris uel fruticis:plantationi aptus:quam & Taleam uocant Latini.Varro lib. 1.de re ruſt.cap.40.

CLAVSTRVM,[*Chioſtro,clauſtro*]κλεῖθρον, clauſura, ſiue quo aliquid clauditur. Ver.7. Æn. Portarum ingentia clauſtra. Cic.pro Flac. Omnes inſulas urbes maritimas clauſtris imperii noſtri contineri.In plurali tam maſculini,quàm neutri generis eſt.

CLAVSVLA,dicitur id quod aliquid claudit,hoc eſt finit. Pli. li.11.ca. 45.Vngues,qui clauſulæ neruorum ſummæ exiſtimantur.Item pro exitu.Cic. pro Cœlio: cum clauſula non inuenitur, fugit aliquis è manibus. Nonnunquam accipitur pro ſententia, quæ epiſtolam uel carmen claudit.Cic.Famil.2. utar ea clauſula,qua ſoleo.

CLAVSVM,ſubſtantiuum,[*Serrato*]κλεῖθρον,pro tecto, ſiue loco concluſo.Colu.lib.9.cap.8.infundendi grati apibus liquores, quibus intra clauſum alantur.Virg.4.Geor.in clauſo linquunt.

CLAVVS,[*Chiodo*]ἧλος, dictus eſt, quòd claudat,figat,atque contineat.a claudendo.nam ideo clauum figimus,ut claudat i. ut contineat aliquid. Cæſar.3. Bell.Gall. Tranſtra confixa clauis ferreis, craſſitudine. Liu. ait Dictatorem creatum figendi tantum claui cauſſa,ad peſtilentiam ſedandam.Clauus item,πηδάλιον,nauis eſt gubernaculum,ſiue temo,quòd eam dirigat,rectamq; teneat.Ci. in Catil. Ille autem clauum tenens, quietus ſedet in puppi. Item Clauus genus tuberculi , rotunda ſpecie , coloris albi: fit in plantis digitisq; pedum maxime: ſic appellatum , quia ita pungit , ut quaſi clauus ferreus infixus uideatur . Alii Clauum intelligunt, quem Celſus Foruncolum appellat,ſola durine à phymate differentem.Ægineta definit,eſſe tumorem cum abſceſſu, à craſſis humoribus genitum , qui in carnoſis præcipue locis conſiſtit .Plin. Epiſt.51.Erat illi natus inſanabilis clauus. Fiunt & calloſa quædam in candido oculi tubercula,quæ claui nominantur oculorum. Arbores quoque clauum huiuſmodi patiuntur, qui & Fungus,& Patella dicitur,ut inquit Pli.li.17.ca.24.Idem ſcribit clauos inna ſci naribus, & purgari ſucco pyxacanthi. Sunt & Claui caligares, à caligis militaribus,quibus ſuffigebantur.Idem li.9.cap.8. In quibus piſces omnibus annis Vergiliarum exortu exiſtunt, ſquamis conſpicui crebris atque præacutis,clauorum caligarium effigie. Præterea Clauus eſt ueſtimenti genus , ueluti quibuſdam clauis aureis diſtinctum . quòd & à palmarum ſimilitudine Palmatum uocabatur, & à uerrucis clauo ſimilibus Verrucata ueſtis,quòd ſi latior ipſa ueſtis erat, Latuſclauus dicebatur.Hor.lib.1.Ser.Et latum demiſit pectore clauum.Vnde Laticlauos appellari ſenatores legimus.Sue.de Ner.A laticlauo,cuius uxorem attrectauerat,cæſus.Ab Ouidio Clauus ſimpliciter dicitur pro ſenatoria dignitate.Curia reſtabat,claui menſura coacta eſt.Sue.de Aug. Clauo nec lato,nec anguſto.Hinc etiam Clauata,dicuntur ueſtimenta clauis intexta, uel calceamenta clauis confixa. Et clauati ſocci,quòd ſoleas habebant clauis intertextas. Clauata uero ueſtimenta, quæ ex auro,aut ex cocco, aut aliis coloribus clauos & uerrucas habent.Lamp.in Ale.Pura mantilia,cocco clauata.Præclauium,pars ueſtis,quæ ante clauum texitur. Afran.apud Non. Tertium diem præclauium unum texere.

CLAZOMENAE,p.c.κλαζομεναὶ,urbs Ioniæ Aſiaticæ, quam condidit Paralus.Hæc prius Gryna nominabatur, unde & Apollo Gryneus dictus eſt apud Virg.quòd ibi eſſet eius oraculum.

CLAZOMENIA,inſula ante Ioniam quæ & Marathuſa dicitur.

CLEANTHES,κλεάνθης, nomen philoſophi, qui Zenonis Cittienſis ſcholam ſucceſſor excepit. Hic Phani Aſii filius, egregius pugil, cum Athenas ueniſſet, Zenoni adhærens generoſe philoſophatus eſt,& in eiuſdem permanſit dogmatibus.Hic cum ualde pauper eſſet,mercenariam uitam agebat.Noctu quidem in hortis aquam hauriebat,per diem uero in ſtudiis exercitabatur.unde Phreantes appellatus eſt,quaſi puteos hauriens. Tradũt illum quæ à Zenone audierat,oſſibus boum & teſtis fictilibus perſcribere ſolitum,cũ pecunia non ſuppeteret ad chartas emendas. Huius inſignis diligentia & acerrima cenſura abiit in prouerbium.nam cum aliquid ſumma cura,induſtriaq; elaboratum uolumus ſignificare,dicimus illud ad Cleanthis lucernam eſſe euigilatum.

CLEMA,κλῆμα,herba eſt tithymali generibus aſſignata. Cypariſſiæ non abſimilis,quæ Dioſcoridi Pityuſa.Officinis Eſula dicitur.Vide Dioſc.li.3.cap. 148.& Ruel. lib.3.cap.146.Clema item Plin.

CLEMENS,tis,[*Clemente,pio*]πρᾶος,ἐπιεικὴς, lenis, mitis, manſuetus.Ci.2.de Fin.Et ſi ſatis clemens ſum in diſputando, tamen interdum ſoleo ſubiraſci.Differt à Placido:quod Clemens ſit circa recte agentes,Placidus circa delinquentes: & clementis eſt nullos lædere,placidi arridere omnibus:clemens animo,placidus uultu.Ter.in Ad.Clemẽs,placidus nulli lædere os,arridere omnibus.

CLEMENTER,πρᾴως,moderate. Ci.6.Ver. Leniter hominem clementerq; accepit. Clementer, & moderate ius dicere , Cæſ. 3. Bell.Ciuili.

CLEMENTIA,πραότης.Ci.de Inu.Clementia eſt,per quam animi temere in odium alicuius inuectionis concitati comitate retinẽtur.

Teren.

Ter. Ad. Facilitate nihil homini melius, neque clementia.

Cleobvlvs, li, Lydius, Euagoræ filius, unus ex ſeptem ſapientibus.

Cleombrotvs, Pauſaniæ filius, Lacedæmoniorum dux. qui timens ne uideretur cum Epaminunda hoſte ſentire, temere cum eo pugnauit. nam & ipſe uulneratus occubuit, & exercitus deletus eſt. Fuit & alter Academicæ ſectæ Philoſophus: qui lecto Platonis libro de animæ immortalitate, ſeipſum ex ſublimi ſaxo præcipitauit, ut citius ad beatorum cœtum præueniret.

Cleonae, mediocre oppidum, diſtans ab Argis ſtadiis centum uiginti, à Corintho nonaginta, non procul à Nemæa ſilua. Ouid. 6. Met. Humileſq; Cleonæ. Vnde Cleonæus, a, um. Lucan. Cleonæi proiecit terga leonis.

Cleonicion, κλεονίκιον, herba eadē cū clinopodio. Pli. li. 24. cap. 15.

Cleopatra, Ægypti regina, Auletæ filia, ſoror & uxor Ptolemæi ultimi, mulier impudiciſſima, a Cæſare primum adamata: cui filium Cæſarionem peperit: deinde ab Antonio iuſtæ uxoris loco habita. Poſtea, uicto apud Actium Antonio, admotis corpori aſpidibus ſeſe interemit.

Clepo, is, pſi, ptum, [Rubbare, furare] furor, furto ſurripio: tractum à κλέπτω. unde Cleptū, furto ſubtractum. Liu. Si quis clepſit, ne populo ſcelus eſto, ne'ue cui cleptum erit. Plaut. Rape, clepe, harpaga. Cic. de Rep. ut Spartæ rapere, ubi & pueri clepere diſcunt.

Clepsydra, p. c. κλεψύδρα, uas uitreum graciliter fiſtulatum, quod æqualibus dimenſionibus ſignatas horas oſtēdebat. Ad cuius etiā fundum erat foramē quod aquam guttatim emitteret, & ita horæ per aquæ diminutionem, quot eſſent, uideri poterant. Dicta eſt Clepſydra ab aquæ furto, ꝙ aquam aut celet, aut furetur. Ci. 3. de Ora. ad clepſydrā latrare. Marti. lib. 6. Septem clepſydras magna tibi uoce petenti Arbiter inuitus, Ceciliane, dedit. Conſimilia ſunt hoc tempore clepſydris uaſcula illa apud nos uſitatiſſima, quæ in medio inſtar duorū turbinū coarctātur: ex quibus puluiſculus per foramen minutū ſenſim delabitur ex parte ſuperiori in inferiorē, atq; ita legitimum tempus horæ metitur. Apud ueteres oratoribus acturis cauſſas forenſes præſcribebatur tempus dicendi datis clepſydris, quibus exhauſtis, amplius dicere uetabantur. Plin. in Epiſt. Dixeram horis pene quinque: nam tribus clepſydris, quas ſpatioſiſſime acceperam, ſunt additæ quatuor. Eſt item Clepſydra aſtronomicum organum, ſidera dimetiens, Martianus: Clepſydris lunæ magnitudo cognoſcitur. Eſt itē nomen fontis, in arce Meſſeniorū. Fuit & Athenis in arce fons, ita dictus, ꝙ flore incipientib. Eteſiis abūdet, iiſdē deſinētib. exareſcat. uide Cœl. Rho. l. 18. c. 39.

Clervs, ri, uermiculus, teſte Ariſt. in alueorum pauimentis naſcēs, quo execreſcente, uelut aranea obducitur alueus, & faui carie pereūt. Pl. li. 11. c. 16. clerum interpretatur apum abortum, cum inde fœtum apes non eduxerint, morbo impeditæ.

Clibanvs, ni, κλίβανος, inſtrumentum placentis potius, & id genus cibis, quam pani coquendo, dicatum, quod antiquitus ex teſta, ſeu opere figulino fieri ſolebat, poſtea etiam ex ferro, uel ære. Colu. lib. 3. Pli. lib. 19. Differt autem Clibanus à furno, quod hic maior ſit, & immobilis: clibanus autem minor, ut quocunque uiſum fuerit, poſſit transferri.

Clibanvs, ni, mons, in extremis Italiæ finibus, nō procul à Lacinio promontorio. Pli. li. 3. c. 10. Eſt itē oppidum Iſauricæ. Pli. li. 5. c. 27.

Clibanarivs, qui bene ferro & armis munitus certamen init. Nazarius in Panegyrico ad Conſtant. Operimento ferri, equi, atque homines obſepti: clibanariis in exercitu nomen eſt. Dicti Clibanarii, quoniam more teſtudinis arcuatis armis (quæ clibani forma eſt) utebantur. Ammianus Marcellinus Clibanarios eoſdem eſſe tradit, cum iis, qui Græco nomine appellantur Cataphracti.

Clidivm, κλείδιον, thynni iugulus eſt. Pli. lib. 9. cap. 15.

Cliens, πελάτης, ὑπήκοος, q sub tutela & patricinio alterius eſt: & eſt correlatiuum patroni. nam Patronus defenſor cauſſæ eſt dictus, quaſi pater: Cliens autem defenſione indigens, id eſt, litigator, qui patronum colit, & ſequitur: ut ab eo defendatur. moris. n. fuit apud antiquos, ut prouinciales & ſocii populi R. in clientelā ſeſe darent proceribus Ro. quos patronos ſibi adoptabant, nō modo publice, ſed etiam priuatim: iiq; ut clientes eorum dicerentur: inter ſe uero hoſpites. Ferebat autem id huiuſmodi neceſſitudo, ut clientes perpetuo patronum ſuorum patrocinio caput ac fortunas ſuas tuerentur: uiciſſimq; ipſi patronos ſuos omni obſeruantia, atq; obſequio colerent, & uenerarentur. Cic. in Diuin. in Verrem: Clariſſimi uiri noſtræ ciuitatis hoc ſibi, pulcherrimumq; ducebant, ab hoſpitibus, clientibus'ue ſuis, iniurias propulſare.

Clienta, tæ. Pla. in Mil. Clienta meā. Idē in Rud. Clientas repperi.

Clientela, πελατεία, clientum multitudo. Cic. ad Atti. li. 14. Scis q̄ diligam Siculos, & illam clientelam honeſtā iudicē. Item Cliētela dicitur clientum officium erga patronos. unde Committere, ſe in clientelam alicuius, eſt ſeſe alterius clientē profiteri, & eius patrocinio dedere. Terē. in Eunu. Thais patri ſe cōmendauit in cliētelā.

Clima, atis, [Clima] Græca dictio, quæ ſpatium ſignificat duobus reſpondens parallelis, quo diei longitudo ad dimidiam horam uariatur. Vitru. lib. 1. cap. 1.

Climactericvs, a, um, Latine dici pōt Scalaris, ἀπὸ τῶν κλιμακτήρων, a ſcalarū gradib. Vnde numerus climactericus dicitur, ad quē per gradus, & ueluti ſcalas quaſdā paulatim aſcēdimus: qualis eſt numerus, qui ex nouem nouenariis reſultat: na unitas ter ſumpta conficit ternarium: ternarius in ſe ductus, nouenarium: nouenarius autem nouies ſumptus conficit 81. qui eſt numerus Climactericus. Hunc autem numerum in humanæ uitæ annis maxime formidabilem eſſe, à ueteribus proditum eſt, quippe qui raro ſine uitæ, aut fortunarum periculo ſoleat tranſmitti. Hoc enim anno ætatis Plato philoſophus, Diogenes Cynicus, Dionyſius Heracleotes, Erathoſtenes geometra diem ſuum obierunt. Alii annum ætatis 63. in primis periculoſum iudicarunt, qui conſtat ex ſepties tribus ter multiplicatis, quē etiam Climactera uocabant. Vnde Auguſtus Caium nepotē lætum natalem diem ſuum celebrare iubet, quòd annum illum omnibus ſenibus periculoſiſſimum euaſerat.

Clymenos, herba fabæ caulem ferens, quadratum, folia plātaginis. Pli. lib. 25. ca. 7. Vulgus partim Cypriā, partim Saponalē appellat.

Clinamen, inis, neu. gen. [Inchinatione] inclinatio. Lucr. Id facit exiguum clinamen principiorum.

Clingo, ueteres pro cingo uſurparunt: à Græco κλείειν. Feſt.

Clino, as, [Chinare] inclino. & licet non ſit in uſu, eius tamen compoſita uſurpantur, Acclino, Declino, Inclino, & Reclino, p. p. Vitr. lib. 12. Defigunt telluri haſtas, & ſcuta reclinant.

Clinopodion, herba ſerpyllo ſimilis, ſurculoſa, palmi altitudine. Plin. lib. 24. cap. 15. Putatur eſſe, quam officinæ Pulegium montanum appellant.

Clitellae, arum, [Basti] σάγματα, ἐπισάγματα, κανθήλια, ... dicuntur, quibus ſarcinæ colligatæ mulis, & id genus ueterinis, portantur, qui uulgò Basti uocantur. Horat. in Saty. Hinc muli clitellas tempore ponunt. Cic. ad Atti. lib. 5. Clitellæ boui ſunt impoſitæ: hoc eſt, homini nequaquam idoneo, delegata eſt prouincia. Vide Er. in Adagia. Hoc etiam nomine ſignificatur locus Romæ, teſte Feſto, propter ſimilitudinem clitellarum, & in uia Flaminia loca quædam deuexa ſubinde, & accliuia. Item quoddam tormenti genus, teſte eodem.

Clitellarivs, qui clitellis utitur. Vnde Clitellarii muli dicūtur, qui neque ephippiati ſunt, neque deſultorii: nec bigas, aut quadrigas, aut currus ducunt, ſed clitellati ferunt onera. Pla. in Muſt. Muliones mulos clitellarios habent, ego habeo homines clitellarios.

Cliternia, Pompo. lib. 2. Italiæ oppidum eſt, in tractu Apuliæ, ad Garganum montem. Vulgo Celano. Ptol. Cliternum.

Clitomachvs, p. p. philoſophus Carthaginienſis, qui Athenas uenit, annos natus quadraginta, audiuitq; Carneadē, cuius & ſucceſſor fuit, tres ſectas ſectatus, Academicorum, Peripateticorum, & Stoicorum. Supra quadraginta uolumina conſcripſit. Cic. li. 3. Tuſ.

Clitor, oris, oppidum mediterraneum Arcadiæ. Ptol. lib. 5. ca. 16.

Clitorivs, fons Arcadiæ, qui perpetuum uini odiū inducit. Ouid. li. 15. Met. Clitorio quicunque ſitim de fonte leuauit, Vina fugit.

Clitvmnvs, agri Faliſci fluuius, cuius aquæ potatæ cādidos faciūt boues. Pli. li. 2. ca. 103. Virg. 3. Æne. Hinc albi Clitumnæ greges.

Clitvs, κλεῖτος, Mantii fuit filius, qui ab Aurora raptus nunquā poſtea apparet. Fuit præterea Clitus (κλεῖτος) inter præcipuos Alexandri Macedonis familiares, idemq; clariſſimus, tum ꝙ filius eſſet nutricis ipſius, tum ꝙ ab illo in dubio uitæ diſcrimine fuiſſet ſeruatus. Hunc tamen ipſum in conuiuio quodam liberius in Perſicos mores inuectum, rex iā temulentus ſpiculo traiecit. cuius facti eū poſtridie tanta cœpit penitentia, diſcuſſa iā ebrietate, ut totum triduū cibo abſtinuerit, decreueritq; omnino inedia ſibi necē cōſciſcere. tandē, ægre admiſſa amicorum conſolatione, qui Clitum iure occiſum aſſerebant, ſumptuoſiſſimo eum funere ſepeliuit. uide Arrianum, Q. Curtium, & Plutarchum in uita Alexandri.

Clivia, auſpicia, quæ aliquid (inquit Feſtus) fieri prohibebant. nam & omnia difficilia & ardua nominabantur Cliuia: unde & Cliui.

Clivina, auis, in auguriis dicebatur, quæ alio nomine uocabatur Prohibitoria: & à cliuiis auſpiciis dicta, quæ, teſte Feſto, dicebantur aduerſa, quibuſq; aliquid fieri prohibebatur. Pli. li. 9. cap. 15.

Clivvs, ui, [Collina] γεώλοφος, eſt locus molliter arduus, & pro colle ponitur. Virg. 9. Eclo. Qua ſe ſubducere colles Incipiunt, molliq; iugum demittere cliuo. Cliuus Capitolinus. Ci. ad Att. li. 2. Quem ego in cliuo Capitolino, te ſignifero ac principe, collocaram.

Clivvlvs, li, diminutiuum a Cliuus. Col. lib. 6. cap. 36.

Clivosvs, a, um, adiect. βουνώδης, frequentes habens cliuos. ut Cliuoſa loca. Col. de Arborib. c. 4. Curandum eſt, ut locis aridis & cliuoſis altius uites deponantur. Virg. 2. Ge. Cliuoſis glarea ruris.

Cloacae, pen. pr. ὑπόνομοι, loca caua, ſiue ea publica ſint, ſiue priuata, quò ſordes confluunt. unde arcem facere ex cloaca, dixit, Ci

ce.in Ora.Pro Plancio,pro,rem humilem & nullius ferè momenti ſupra modum extollere.Fiſtulæ quoq; foſſæ, & uix illæ ſubterraneæ parietibus in modum aquæ ductus munitæ, per quas aquæ pluuię extra urbem,uel in fluuium dilabentes,urbis ſordes ſecum rapiunt,Cloacæ dicuntur.Dicta eſt Cloaca,ut putatur, à colluendo,quaſi colluaca.Feſtus à cloacando,hoc eſt inquinãdo, deriuat: cũ tamen potius contra Cloacare uerbũ à cloaca deductum uideatur.Ci.pro Cecin.Qui de foſſis,de cloacis interdicit. Plaut.uero in Curc.ſtomachũ immundæ uetulæ & aluũ,Cloacã nominauit.

CLOACALE flumẽ Cato dixit,pro cloacarũ omnium colluuie.Feſt.

CLOACARE,[*Imbrattare*]inquinare:unde Cloacã dictam putat.Feſt.

CLODII forum,Italiæ oppidum in octaua regione. Pli.lib.3.cap.13.

CLODIORVM familiam, à Clodio Aeneæ ſocio dictam pu auit Feſtus.Verius tamen eſt, Clodios (qui & Claudii dicuntur) à Sabinis ortum traxiſſe, nominisq; originem cepiſſe ab Appio illo Clauſo,qui primus ex ea familia cum quinque clientum millibus ſe Romam contulit,

CLODIVS,prænomine Publius,adoleſcens fuit nobilis ex antiquiſſima Claudiorum familia,ſed ciuis factioſus & notiſſimæ libidinis: ut qui & tres ſorores per inceſtum polluerit, & in ſacris Bonæ deæ muliebri ueſte deprehenſus ſit. Hic grauiſſima cum Cicerone inimicitias exercuit:cui, ut maius negocium faceſſere poſſet, tribunatum plebis petiit: quem cum per leges obtinere non poſſet,ꝙ patricius eſſet,Fonteio cuidam ex plebe ſe adoptandum dedit:atque ita tribunatum nactus, non quieuit, donec Ciceronem per uim ciuitate expelleret.

CLOELIA,nobilis uirgo Romana, quæ cũ aliis uirginibus Porſenæ Hetruſcorum regi obſes data,deceptis cuſtodibus una cum reliquis uirginibus incolumis ad ſuos per Tiberim renauit. quare Romani nouam in fœmina uirtutem nouo honoris genere ornandã rati,ſtatuam ei equeſtrem in ſumma ſacra uia poſuerunt. Liu.1.

CLOSTRVM,[*Chioſtro,clauſtro*] clauſtrum.Cato de re ruſt.cap.53.

CLOTHO,una parcarum,quæ humanæ uitæ ſtamina diſpenſant. Heſiodus in Theog.Themidos filias facit,& Iouis, Clotho, Lacheſin,& Atropon.

CLVDO,is,[*Chiudere,ſerrare*]κλείω,claudo. Cic.2.de Nat.Deo. Ipſum mare ſic terram appetens littoribus cludi. Martia.lib.11.Sed mors uocis iter properauit cludere blande. In ueteribus quoque numiſmatibus legibus,Ianum cluſit.

CLVEO,es,ere,[*Eſſere ſtimato,nominato*]perhiberi, putari, nominari.Plau.in Trin.Ita ſis,ut nomen cluet.Idem in Epid.Senati qui columen cluent.i.habentur,& putantur columen ſenatus. Idem in Pœn.Si quod agit, cluet uictoria.i. uictoriæ tribuatur. Dicimus etiam Cluo,is,per tertiam inflexionem, quod ſæpe pro ſplendeo accipitur.Prudent. Qui patria uirtute cluis. Cice.Interdum pro pugnare.Pli.lib.15.cap.29.

CLVMAE,ἴλυτρα,ἄχυρα,ſunt folliculi hordei.Feſtus.

CLVNADVM,culter ſanguinarius,quòd ad clunes dependeat. Feſtus.

CLVNICVLAE,dimin.eſt Clunis.Gellius.

CLVNIS,nis, ſæpius in plurali Clunes, clunium, πυγαί, nates: tam maſc.quã fœm.gen.Iuu.Tremulo deſcendunt clune puellæ. Plau. clunes infractos gero.Hor.Quòd pulchrę clunes,breue ꝙ caput. Hinc ſimias Clunas appellatas uolunt,ꝙ clunes tritas gerant.

CLVNIA oppidũ Hiſpaniæ in extremis Celtiberorum finibus. unde unus ex Hiſpaniæ citerioris cõuentibus Clunienſis dictus.Pl.li.3.

CLVPEA,quæ & Clypea dicitur,ciuitas Africæ proprie dictæ, in ꝓmontorio Mercurii ſita,ita dicta à clypei figura: unde & Aſpis dicitur,teſte Solino:quod etiam annotauit Hermol.in Plin.& Vadianus in Melam.Sil.li.3. In clypei ſpeciem curuatis turribus Aſpis. Luca.lib.4.Et Clupeam tenuit ſtationis littora notæ. Ptolemæus uero duas urbes propinquas collocat in Hermæo promontorio, quarum unam Clypeam,alteram Aſpidem appellat.Clupea etiam exiguus piſciculus eſt apud Pli.lib.9.cap.15.

CLVSINVS,dictus Ianus, quòd pace templi eius portæ clauderentur.Virg.1.Æneid.

CLVSINVM far,adorei,ſiue farris genus candidius, dictum à Cluſio Etruriæ urbe.Col.lib.2.cap.6.

CLVSIOLVM,oppidum Vmbriæ.Pli.lib.3.cap.14.

CLVSIVM,oppidum Thuſc ium mediterraneum, ubi Porſena Hetruſcorum rex ſepultus creditur.Pli.lib.36.cap.13.

CLYMENE,κλυμένη,pen.cor.Oceani & Tethyos filia, Iapeti uxor,teſte Heſiodo in Theogonia,de qua Virg. lib. Georg.4. Inter quas Clymene curam narrabat inanem. Fuit & altera Clymene, quæ quum forma ualeret,Soli placuit, qui concubitu eius potitus, ex ea Phaethontem,& ſorores genuit.Ouid.lib.1.Meta.

CLYPEVS,& clypeum,[*Scudo*]ἀσπίς,ſcutum maius, & tantum peditum,ſicuti Scutum equitum,Seruio auctore. Liu.lib.6. Clypeis ante Romani uſi ſunt deinde poſtquam ſtipendiarii facti ſunt, ſcuta pro Clypeis fecere.dicti Clypei,ἀπὸ τοῦ καλύπτειν,quòd celent totum corpus,uel à clepere,quod eſt furari ab ictibus. Pli.li.35.c.3. ἀπὸ τοῦ γλύφειν,hoc eſt,ſculpendo cælandoq; deduxit, ut dicatur clypeus,quaſi γλυπτός,i.ſculptus,g in c mutata.

CLYPEATVS,clypeo munitus.Plau.in Curc.Sic apud Virg.7. Æneid. Clypeata agmina.

CLYPEVM quoque (ut Feſt. ſcribit) antiqui ob rotunditatem etiam corium bouis appellarunt.

CLYTEMNESTRA, uxor Agamemnonis, quæ ob amorem Ægiſthi adulteri utrum occidit.Vnde etiam ab Oreſte filio in patris ultionem fuit occiſa,Euripides in Oreſte,& Hom.in Od.

CLYSTER,eris,p.p.[*Criſtero,ouero,ſeruitiale*]ἀπὸ τοῦ κλύζειν, abluere.nam clyſtere aluum ægrotantium lauare,ſeu purgare ſolemus. Pli.Cucurbita infuſa clyſteribus inteſtinorum omnium uitiis medetur.Macer tamen huius nominis pen. corripit: Appoſitis digitis,aut intus clyſtere fuſis.Oricularius clyſter.Celſ.li.7.c.27. Idẽ humor roſa mixtus in ipſum uulnus oriculario clyſtere agẽdus eſt.

CLYTIA,æ,uel Clytie,es,una ex Oceani nymphis,aliquãdiu Apolline adamata.donec illa Apollinis cum Leucothoe concubitũ Orchamo patri eius indicauit.quare iratus Apollo,Clytien grauiſſimo odio proſequutus eſt. Illa uero amoris impatientia cibo & potu abſtinens,mane orientẽ,& ueſperi occidentẽ ſpectabat Apollinẽ,& quacunq; ille iter faciebat,oculis ſequebatur.unde tandẽ fame,& dolore conſumpta mutata eſt in heliotropium. Oui.4.Met.

C ANTE N & O.

CNEMIDES,oppidum Locrorum,ad ſinum Opuntium. Strab.li.9.& Pomp.lib.2.Plinio Cnemis dicitur ſing.num.lib.4.cap.7.

CNEORON,frutex coronarius.Hyginus Caſiam interpretatur. Vide Pli.lib.21.ca.9. Dioſc. item thymelæã herbã Cneorum appellat.

CNEVS per c ſcribitur,ſed profertur per g,prænomen Romanis peculiare : à neuo(ut uolunt)tractum.Feſtus à γίγνεσθαι,deducit.

CNIDOS,κνίδος,eſt urbs,in extremo cornu peninſulæ Cariæ adhærentis,in qua Venus colebatur:unde Cnidia dicta eſt. Poteſt etiã ſcribi Gnidos per g.Eſt & herbæ nomen,de qua Pli.lib.21.ca.16.

CNOPVPOLIS,Ioniæ ciuitas,alio nomine Erythra.Steph.

COA ueſtis,βομβύκινον,ἱμάτιον, ſiue ſubſtantiue Coa, in plurali num. ſubtiliſſimum erat ueſtis genus ex bombyce,adeo tenue, ut corpus pelluceret.Dictum à Co inſula, in qua & bombycem naſci ſolere,ſicut in Cea inſula,auctor eſt Pli.lib.11.cap.23. Ouid.de arte Amandi:Siue erit in Tyriis,Tyrios laudabis amictus: Siue erit in Cois,Coa decere puta.Eadem & Ceæ ueſtes dicuntur, à Cea inſula.Plin.lib.11.cap.22.

COACCEDO,dis,[*Accoſtarſi inſieme*]ſimul accedo.Plaut.Curc.

COACERVATIO,onis.Cic.in Parti.

COACERVO,uas,[*Ammaſſare,radunare*]ἐπισωρεύω,συμφορέω,congrego,addo.Liu.5.Armorum tumulos coaceruare. Cæſ.2.Bell. Gall. Coaceruatis cadaueribus.Ci.2.pro lege Agr. Pecuniæ coguntur, & coaceruantur.

COACESCO[*Inacetire,diuenire,acido*]συνοξύνω,ex cõ & Aceſco,ſignificat ſimul ſeu totum acidum fieri. Cice.de Sen.Vt non omne uinum,ſic non omnis ætas naturæ uetuſtate coaceſcit.

COACTILIA,inuolucra,ueſtibus inuoluendis,circunferendiſq; idonea.Vlp.l.Argumento.de Auro,& argen.leg.

COACTIO,onis. Cice.de aruſp.reſp. Nocturnis uigiliis,& coactione hominum iuſtitium illud conceptum,ac meditatum eſt.

COACTOR ris,Cic.pro Rab.Poſt.Vt noſtri coactores facere ſolent.

COACTVS,ctus.Cic.Atti.quoniam eſt lapitas,coactu tuo ſcribam.

COADDO,[*Aggiungere inſieme*]προστίθημι,ſimul addo. Cato ca.40.

COADVNO,[*Adunare*]ἑνόω,συνάγω,in unum cogo.Pli.de uiris illuſt. Coadunatis paſtoribus,ciuitatem condiderunt.

COAEDIFICOR,ut.Coædificatus locus,cui opponitur uaſtus. Cic.in Partit.Celebres,an deſerti;coædificati,an uaſti.

COAEQVALIS,le,æqualis.ἴσος,ὁμαλός.Col.lib.8.cap.14.

COAEQVO,as,are,[*Agguagliare*]ὁμαλίζω,æquare. Saluſt. Coæquare gratiam omnium difficile eſt.Col.lib.3.ca.12. Cetera coæquant.

COAEVVS,[*D'una iſteſſa età*]ἡλιξ,eiuſdem æui.Cic.in Vat.

COAGMENTA,[*Congiuntioni*]συναφαί,συνέχεις, cõiunctiones arctæ, & cõpareſia cogẽdo,i.ſtringẽdo.Plau.Moſt. coagmẽta in foribus.

COAGMENTATIO.Cic.1.de Nat.Deo.

COAGMENTO,as,[*Congiungere*]ζεύγνυμι,συναρμόζω,coniungo,& cõpares coniunctiones cogo,ac ſtringo.Cice.in Catil.Viuendi finis eſt optimus,cum integra mente,certiſq; ſenſibus,opus ipſa ſuum, eadem quæ coagmentauit,natura diſſoluit.Et tranſlate, apud eundem de Orat.Verba uerbis quaſi coagmentare negligat. i. ne nimium diligens ſit in uerbis coniungendis. Pli.paſſiuum protulit: pluribus coagmentatur nucleis.

COAGVLO,as,cogo,πήγνυμι.Gell.Semen in utero mulieris primis ſeptem diebus coagulatur.Pli.lib.12.cap.25. Summa probatio eſt, ut lac coaguler.Coagulatio,Pli.lib.18.cap.10.

COAGVLVM,[*Cagliarino,coagolo*]πυτία, à cogendo,i.denſando, ſiue ſtringendo,

ſtringendo, dicitur illud quo ad denſandum lac utimur. Ouid. 13. Met. Lac mihi ſemper adeſt niueum; pars inde bibenda Seruatur, partem liquefacta coagula durant. Per metaphoram, quicquid ac coniungit, Coagulū dicitur. Gel. Vinculum illud coagulum animi.

COALEO, les, συνίστημι, συμφύομαι, increſco. Plin. lib. 15. cap. 1. Vt niſi pinguiſſimo ſolo coalere non poſſit. Gell. lib. 12. cap. 1. Cuius in corpore concretus homo & coalitus ſit. Tacit. Vetuſtate imperij coalita audacia.

COALESCO, is, ui, [*Creſcere, aumentare*] συνίστημι, συμφύομαι, concreſco. Colum. de Arboribus. Sic interpoſito triennio coaleſcet ficus oliuæ. Sal. Incredibile memoratu eſt, quàm facile coaluerunt. Eius ſimplex protulit Varr. libro. 1. de re ruſt. Seri, aut aleſcere, aut meti.

COANGVSTO, as, [*Stringere*] στενοχωρέω, Cic. 3. de Leg.

COANGVSTOR, aris, paſſiuum. Celſ. lib. 7. cap. 27.

COARCTO, [*Stringere, comprimere*] συμπιέζω, σφίγγω, comprimo, intro cohibeo. Cic. 1. de Orat. quæ coarctauit, & peranguſte referſit in oratione ſua dilatet nobis, atque explicet. Hinc coarctatio, & compreſſio. Liu. lib. 27. Coarctatio plurium in anguſto.

COARGVO, is, [*Riprendere, manifeſtare*] ἐλέγχω, reprehendo, redarguo, indico. Cice. de Inuen. aliis conſtitutionibus factum coarguetur. Liu. 2. ut litteræ legatis darentur, quæ deprehenſæ rem coarguere poſſent. Plin. lib. 11. cap. 16. Quam ſententia futurorum euentus coarguit.

COASSO, as, [*Intauolare*] quod & Coaxo dicitur, pro cōtabulo: unde Coaſſatio contabulatio ab aſſibus: quamuis reuera aſſeres tabulæ non ſint, teſte Vitru. ſed craſſior & anguſta in modum paruæ trabis materia. Pl. li. 36. c. 15. Neceſſariū binas coaſſatione ſubſterni.

COASTRAE, ſiue potius Choatræ, Indiæ populi, apud quos arbores in tantam altitudinem excreſcunt, ut ne ſagittis quidem queant adæquari. Pli. lib. 7. cap. 2. Lucan. lib. 1. Aethera tangentes ſiluas liquere Choatræ.

COAXARE, proprium uocis ranarum, κοάζειν. Auctor Carminis de Philomela: Garrula limoſis rana coaxat aquis.

COBIO, piſcis quidam ex genere Chromborum. Pli. lib. 32. ca. ult.

COBION, ſeptima tithymali ſpecies eſt apud Pli. lib. 26. cap. 8.

COBORIS, inſula eſt in ſinu Arabico, apud Pli. lib. 6. cap. 28.

COBRYS, Κώβρυς, urbs Thraciæ gentile Cobrytes. Steph.

COCANICVS, Siciliæ lacus, ex quo ſal Cocanicus. Pli. lib. 31. cap. 7.

COCCEVS, [*Digrana*] quod cocci colorem habet. Lampridius.

COCCINATI, coccineis ueſtibus ſunt induti. Marti. lib. 5.

COCCINEVS, a, um, ut, Coccinei acini. Pli. lib. 21. cap. 31. Coccineum autem colorem non eundem eſſe cum purpureo, oſtendit Vlp. l. Sicut lana. de leg. 3. Purpuræ appellatione omnis generis purpuram contineri puto: ſed coccum non continebitur.

COCCINVM, ſubſtant. pen. cor. ueſtis coccinea, κόκκινος χιτών. Mart. Coccina famoſæ donas & ianthina mœchæ.

COCCINVS, a, um, p. cor. κόκκινος, cocco tinctum, ſiue cocci colorem referens. Hic Color exuberantiam quandam ac ſplendorem rubo ris oſtendit. Coccina ueſtis, cocco infecta.

COCCVM, ci, uel etiam Coccus, [*Grana, cocco*] κόκκος, granum ex arbuſcula ilici ſimili, quod ad purpuram tingendam adhibetur. Pli. lib. 21. cap. 8. Animaduerto tres eſſe colores principales, unum in cocco, qui in roſis micat: gratius nihil traditur aſpectu. Frutex eſt fullonius, cui adhærent grana, quibus fit color lanarum præcipuus: cuius copia ſumma in ea parte Hiſpaniæ, quæ Tudertana appellatur. Strab. lib. 10.

COCCYS, ycis, κόκκυξ, auis eſt ex genere accipitrum, quamuis aduncis unguibus careat, uerno tempore procedens, & ſub Caniculæ exortum ſeſe occultans. Latini Cuculum appellant. Vide Plin. lib. 10. cap. 9. Eſt & Coccys, piſcis nomen apud Græcos, quem Latinorum nonnulli Cuculum uertunt.

COCHLEACAE, lapides ex flumine rotundi ad cochlearum ſimilitudinem. Feſt.

COCHLEA, κόχλος, κοχλίας, ex genere eſt limacum, & proprie is, q teſtam habet. nam limax, quamuis aliquando generis nomen ſit, proprie tamen de iis dicitur, qui teſta carent. Cochleæ autem nomen iis proprium eſt, quæ domicilium ſuum circunferunt (ſiue eæ terreſtres ſint, ſiue aquatiles) bina prætendentes cornua, quibus iter explorant, quòd oculis ſint deſtitutæ. Plau. in Pœn. Viciſti cochleam tarditudine. Plin. lib. 18. cap. 17. Limaces naſcuntur in uicia, & aliquando è terra cochleæ minutæ erodētes eam. Cochlea etiam in torculari uocatur lignum erectum ſtrias habens paulatim aſcendentes, quod dum uertitur, attollit trabem preli, aut demittit. Eſt præterea Cochlea hauſtorium organum, ꝙ uulgo Pōpam uocant: cuius machinæ conficiendæ rationem Vitru. lib. 10. cap. 11. deſcribit, ſic inquiens: Eſt autem etiam cochleæ ratio, quę magnam uim haurit aquæ, ſed non tam alte tollit, q̃ rota. Cochlea etiam eſt genus oſtii. Varr. 2. de re ruſt. Oſtium habere humile, & anguſtum, & potiſſimum eius generis, quod Cochleam appellant. Cochleæ etiam lapides ſunt ex flumine, rotundi ad cochlearum ſimilitudinem, quæ & Cochlacæ dicuntur. Similiter Cochlea, ſiue Cochlis, idis, turris dicitur, ſiue ſcalæ rotundæ, ad cochlearum ſimilitudinem, quibus in editiorem partem ædium per circuitū cōſcendimus: quemadmodum & torcularia inſtar cochlearum facta, Cochleæ nominantur. Cic. de Diu. Vt ſi quis medicus ægroto imperet, ut ſumat terrigenam, tardigradam, domiportam, ſanguine caſſam, potius quam hominum more cochleam diceret.

COCHLEARE, κοχλιάριον, & Cochlear, inſtrumentum quo cochleæ, & alia huiuſmodi ueſcendo ſumuntur. Mart. in Diſt.

COCHLEARIVM, rii, menſura minima rerum liquidarum, quæ duodecies ſumpta explet cyathum. Pli. lib. 21. cap. 27. Hydropicis datur in aqua, cochlearii menſura. Eſt & Cochlearium, cochlearum uiuarium, in quo cochleæ propagationis ergo aſſeruantur. Varr. 3. de re ruſt. cap. 14.

COCHLES, uir Romanus, qui Porſenæ regi, ut docet Liu. lib. 2. Per ſublicium pontem tranſire conanti, ſolus hoſtiū impetū ſuſtinuit, donec a tergo pons a ſociis frangeretur. quo fracto, ſe cū armis præcipitauit in Tyberim Et licet læſus in coxa fuerit, Tyberim tamē tranando ad ſuos peruenit. Val. lib. 3. cap. 2. Virg. quoque Æne. 8.

COCHLITES, gemmæ, quæ in Arabia naſcuntur. Pli. lib. 37. cap. 12.

COCHLITES, p. c. [*Loſchi, c'hanno un'occhio ſolo*] luſcos dixerunt antiqui, i. qui unum tantum haberent oculum, quaſi Oclites. Plaut. in Curc. Vnocule ſalue. ex coclitum proſapia te eſſe arbitror.

COCOLOBIS, Hiſpaniæ uuæ genus. Pli. lib. 14. cap. 2.

COCTILIS, & hoc le, [*Coſa cotta*] ἑφθός, res cocta, & non cruda: ut fictile, quod factum a figulo. Pli. lib. 7. Coctilibus laterculis.

COCTIBILIS, le, [*Facile da cuocere*] εὐέψητος, quod facile coquitur: ut Coctibilis caro. Pli. lib. 16. cap. 6.

COCTILITIA TABERNA, apud Iul. Capit. in Pertinace, à quibuſdam exponitur, in qua ligna uendebantur cocta, ne fumum emitterent. Solere autem ligna coqui, auctor eſt Vlp. l. Ligni appel. de uer. ſi.

COCTITO, ἑφθόω, frequent. quo Plau. ſæpe utitur.

COCTIVVS, a, um, p. p. [*Che facilmente ſi cuoce*] εὐέψητος, quod facile coquitur, uel maturatur: ut, Coctiuum legumen, Coctiuæ caſtaneæ. i. nigræ, quæ magis in uſu ſunt. Pli. lib. 15. cap. 23.

COCTVRA, æ, ἕψησις, Coctio, aut id quod coquitur. Col. li. 12. c. 18. Si quinta pars picis Brutię in uniuerſam cocturam adiciatur. Coctura dicitur etiam cęli temperies, a perfecta fructuum coctione. Pli. lib. 14. cap. 4. Ea cæli temperies fuiſſit, quam Cocturam uocant.

COCTVS, a, um, [*Cotto*] ἑφθός, à coquendo, quod crudum nō eſt, ſed aſſum, elixum, aut frixum. Mart lib. 3. Eſſe negas coctum leporem.

COCVLVM, uas æneum coctionibus aptum, χαλκίον. Plau. Æneis coculis excocta eſt mihi omnis materia. Alii Cocula accipiunt pro lignis minutis quibus facile decoquuntur obſonia. Feſt.

COCVLVS, p. c. dimin. paruus Cocus, μαγειρίσκος.

COCVS, ſiue coquus, a coquo, is, [*Cuoco, cuciniere*] μάγειρος, q cibos coquit. Mar. Nanq; coquus domini debet habere gulā. Cic. in Piſ. In ea cœna cocus meus, præter ius feruens, nihil potuit imitari.

COCYNTHVM, Italiæ promontorium, quod Ionium, & Siculum mare diſcriminat. Polib. lib. 2. & Pli. lib. 3. cap. 10.

COCYTIA, κωκύτια, ſacra erant: quæ fiebant in honorem Proſerpinæ, quam Pluto rapuit: à Cocyto inferorum fluuio nominata. Auctor Porphyrius in illud Hor. in Epod. Inultus ut tu riſeris Cocytia.

COCYTVS, κωκυτός, pen. pro. Latine dicitur luctus: Inferorum fluuius à Styge profluens. κωκύειν enim gemere. Virg. 6. Æne. Cocyti ſtagna alta uides, Stygiamq; paludem. Ci. in Tuſc. Cocyti fremitus.

CODAM, [*Coda*] ueteres dicebant, pro caudam. Nonius.

CODANVS, ſinus maris ante Albim fluuium, totius Germaniæ maximus. Pli. lib. 4. cap. 13.

CODANONIA, Pomponio inſula eſt una ex Hemodibus, earum, quæ in Codano ſinu ſunt, longe maxima.

CODEX, qui & Caudex, [*Tronco*] κορμός, truncus, uel ſtipes arboris, cui cortex detrahitur. Colu. lib. 4. cap. 8. Nec tam celeriter radiculæ inueterato iam codice enaſcuntur. Codex robuſtus, pro ſupplicii genere apud Plaut. in Pœnu. detrudam ad molas, inde ad puteum, atq; robuſtum codicem. Locus dicitur Feſto Pompeio, quo præcipitabatur malefactorum genus. Codex etiam dicitur liber. Cic. 3. Verr. L. Piſo multos codices impleuit earum rerum, in quibus &c. Codex item in negociatorum rationibus, dicitur præcipuus liber, data continens & accepta. Cic. pro Q. Roſc. Non habere ſe hoc nomen in codice accepti & expenſi relatum confitetur, ſed in aduerſariis patere contendit. Litura codicis, Cic. 5. Ver. Legere codicem, Cic. in Vatin. Referre in Codicem, Cice. pro Sylla. Scribere codicem, Cic. pro Roſc. Com.

CODIAMINON, Pli. lib. 21. cap. 11. herba bis quotannis florens, uere & autumno. Ruell. lib. 11. cap. 100. Bulbi genus exiſtimat, cuius flos Codion appellatur.

Codicariæ naues erãt naues grauiores & firmiores, è codicibus, i. craſſioribus truncis confectæ. Varro: Antiqui plures tabulas cõiunctas codices dicebant: à quo naues codicarias in Tyberi appellamus. Sal. Naues codicariæ aderant.

Codicilli, ſunt litteræ, i. epiſtolæ. Cice. ad Q. Fr. lib. 2. Epiſtolam hanc efflagitarunt codicilli tui. Idem Leptæ lib. 6. Quæſiui è Balbo per codicillos, quid eſſet in lege. Codicillaris, re, ut, Poteſtas codicillaris Lampridio, eſt poteſtas conficiendi codicillos, quæ beneficio principis & diplomate regio obtinetur.

Codrus, nomen proprium regis Athenienſis, qui pro patriæ ſalute certiſſimæ ſe morti obiectauit. reſponſum enim acceperant Peloponnenſes, ita demum ſe ſuperaturos, ſi hoſtium regem non occidiſſent. fefellit ergo eos habitu pauperis, eoſq; in ſuam necem per iurgia prouocando, à nullo cognitus, fecit fidem oraculo. unde Virg. 5. Ecl. Si quos aut Phyllidis ignes, Aut Alconis habes laudes, aut iurgia Codri.

Coela, æ, κοίλα, Atticæ regiũcula eſt, Miltiadę, & Thucididis ſepulchris nobilitata: cuius meminit Marcellinus in uita Thucydidis.

Coeleſyria, ſiue Syria cœle, κοιλησυρία, ea Syriæ pars eſt, teſte Strab. lib. 16. quæ ultra Seleucidem in Ægyptum & Arabiam recedit, proprieq; ea, quæ Libano & Antilibano includitur: ita dicta à cauitate, quam Græci κοιλώματα nominant. Mela. lib. 1.

Coeliacus morbus, κοιλιακὴ νόσος, qui inferius ſtomachi orificium infeſtat. hunc morbum Celſ. lib. 4. cap. 12. deſcribit his uerbis: In ipſius uentriculi porta conſiſtit is, qui & longus eſſe conſueuit, κοιλιακὸς à Græcis nominatur. ſub hoc uẽter indureſcit, dolorq; eius eſt. aluus nihil reddit, ac ne ſpiritum quidem tranſmittit: extremæ partes frigeſcunt, difficulter ſpiritus redditur. Qui hoc morbo laborant, etiam cœliaci appellantur. Plin. lib. 23. cap. 1. Decoctum eorum ueteres dyſentericos & cœliacos iuuat. Medicinæ etiam, quibus huic malo occurritur, cœliacæ dicuntur. Varro: Quin ex floribus nucis Græcæ & cornu cœliacas fieri, atque urina pota refici. Pl. lib. 20. cap. 18.

Coelos, Thraciæ portus, ubi Lacedæmonii ab Athenienſibus nauali prœlio ſuperati ſunt. Mela lib. 2. Plaut. & Iuſt.

Coemeterium, [*Cimiterio*] à κοιμάω ſopio, idem eſt, quod dormitorium. unde locum ſepulturæ deſtinatũ uocant Cœmeterium, quia ibi mortui dormire dicuntur, quaſi mortuorum dormitorium.

Coemo, mis, [*Comperare*] emo. Ter. Coemiſſe, hinc quæ illuc ueheres, multa. Cic. 5. Verr. Ipſos ſibi frumentum coemiſſe.

Coemptio, quo iuriſconſulti fere utuntur, pro imaginario uenditionis genere, quo uxor ueniebat in ius mancipiũq; mariti, aut filius adoptiuus in ius mancipiumq; adoptantis. Cic. 1. de Ora. Neq; illud eſt mirandum, qui, quibus uerbis coemptio fiat, neſciat eundẽ eum mulieris, quæ coemptionẽ fecerit, cauſſam poſſe defendere.

Coena, næ, [*Cena*] δεῖπνος, apud antiquos dicebatur (auctore Feſto) quod nunc eſt prandium. ueſperna autem dicebatur, quã nunc cœnam dicimus: à κοινὸς, quod eſt communis, quia multi in commune cœnare conſueuerunt. Cic. 5. Tuſc. Negauit ſe iure illo nigro, quod cœnæ caput erat, delectatum. Quæ ſit cœna recta, uide in dictione Recta. Marti. lib. 6. Et triſti domicœnio labora. Plau. Incœnem, dixit, ſine cœna, ſiue incœnatum.

Coenicularia, æ, quæſtus qui fit ex cœnaculorum ablocatione. unde cœnicularíam facere dicebantur, qui domus totas conductas per ſingula cœnacula inquilinis locabant, ut inde quæſtum facerent. Vlp. l. ſi uero. §. ſed & ſi quis. ff. de his qui deie. uel effu.

Coenicularius homo, qui cœnaculum conduxit. Idem. l. ſolutum §. planc. ff. de pignorat. actio.

Coenaculum, [*Cenacolo*] à cœnando nomen aſſumpſit, locus ad cœnandum idoneus. Varro: Sicut Penarium, ubi penus: ubi cubabant, Cubiculum: ita ubi cœnabant, Cœnaculum. ſed poſtquam in ſuperiori parte cœnitare cœperunt, ſuperior domus uniuerſi Cœnaculum dicta eſt, ut ſcribit Feſtus. Hæc autem incolebant tenuiores & inquilini, ut Iuuen. Saty. 10. Docuit: Lateranorum obſidet ædes Tota cohors, rarus uenit in cœnacula miles. i. ad inquilinos & pauperes, qui in conducto habitant. Cice. de Leg. Agr. Romam in montibus poſitam, & cœnaculis ſublatam, atq; ſuſpenſam, &c. Solet tamen cœnatio, & cœnaculum, & dieta accipi pro loco, in quo æſtate cœnatur.

Coenaticus, a, um, quod ad cœnam pertinet. Var. Cœna cœnatica, & ſpes cœnatica, id eſt ſpes cœnandi. Plaut. Capi. Eſt illic mihi ſpes cœnatica.

Coenatio, δειπνητήριον, locus ad cœnandum aptus, in imo domus. & hortis potentiorum. unde Iuuen. Algentem rapiet cœnatio ſolem. Suet. in Ner. Præcipua cœnationum rotunda.

Coenatiuncula, dimin. Pli. in epiſt. Fons oritur in monte, per ſaxa decurrit, excipitur cœnatiuncula manu facta.

Coenatoria, orum, pro ueſte cœnatoria, cum qua diſcumbere in conuiuiis ſolebant. Martia. lib. 10. Cœnatoria mittat aduocato.

Coenaturio, [*Diſiderar di cenare*] δειπνησείω, cupio cœnare. Martial. Vacerra cœnaturit, non cacaturit.

Coenatus, [*Quello che ha cenato*] qui cœnauit, ut Pranſus, Potus, Lotus, qui prandit, potauit, lauit. Cice. pro Deio. Quid igitur cauſſæ excogitari poteſt, cur te lautum uoluerit occidere? Cœnatum eſt. Liu. 2. Cum cœnatum forte apud Vitellios eſſet.

Coenipeta, pen. cor, δειπνολόχος, qui ambit alienas cœnas.

Coenito, as, frequent. Cic. in epiſt. Ego ſi foris cœnitarem.

Coeno, as, aui, & cœnatus ſum, [*Cenare*] δειπνεῖν, cœnam ſumo. Cic. ad Q. Fr. Eo die cœnaui apud Craſſipedem.

Coenobium, [*Cõuento de frati, doue ſi uiue à commune*] κοινόβιον, locus ubi communis uita ducitur, κοινὸς, communis, βίος uita.

Coenocnum, Ptol. urbs Germaniæ. uulgo Loubenberg uocatur.

Coenoſus, a, um, βορβορώδης, plenus cœno. Colum. lib. 7. cap. 10. Cœnoſo lacu.

Coenula, diminutiuum, δειπνίδιον. Cic. 5. Tuſcul. Heſterna cœnula non intellexiſtis me pecunia non egere?

Coenum, [*Fango*] βόρβορος, lutum. Cice. 4. Tuſc. Male olere omne cœnum. Per metaphoram ponitur pro nullius dignitatis homine. Cic. pro Sex. Habeo quem opponam labi illi atque cœno.

Coeo, cois, coiui, coitum, ex con, & eo: & eſt tam actiuum, quam neutrum: [*Congiungerſi, eſſere inſieme*] ſignificatq; conuenio, coniungo, contraho, colligo, συνάπτω, συνέρχομαι. Ter. Eunu. Heri aliquot adoleſcentuli coimus in Piræo. Virg. lib. 11. Coeant in fœdera dextræ. Lact. de ira: Denique ſi atomorum & coitio & conglobatio efficeret omnia. Cic. cum accuſatiuo uſus eſt pro inire. 2. Phil. Vtinam Cn. Pompei cum C. Cęſare ſocietatem aut nunquam coiſſes, aut nunquam diremiſſes. Gel. protulit paſſiuum: Coibatur ſocietas inſeparabilis. Sic ab Vlpiano, Societas coita, pro contracta & collecta accipitur. Coire etiam aliquando concumbere dicitur, ὀχεύειν. Lact. lib. 3. Cynicis in propatulo coire cũ coniugibus mos fuit. Hinc coitus, pro concubitu, ὀχεία. Gell. lib. 19. cap. 2. Hippocrates coitu Venereo ita exiſtimabat. Eſt item congregari, & fere ad facinoris aliquid perpetrandum. Cice. pro Cluen. Qui eorum coit, coierit, conuenit, conuenerit. Inde Coitio, pro eiuſmodi conuentu. Cic. pro Planc. Dubitatis, an coitio facta ſit?

Coepi, [*Cominciai*] ἐνηρξάμην, ἠρξάμην, uerbum defectiuum, à Cœpio pro incipio, quod apud antiquos in uſu erat. Cato. Cœpiam ſe ditioſa uerba loqui. nunc tantum præterito utimur cum deriuatis, cœperam, cœpiſſem, cœpero, cœpiſſe, cœptum ire. Teren. Ad. Prius olfeciſſem, quã ille quicquam cœperit. Sal. in Cat. Cœpere ſe quiſq; magis extollere. Virg. 3. Ge. Cœpit crudeſcere morbus.

Coepto, as, incipio. Ter. in Eunu. Quid cœptas Thraſo?

Coeptum, ti, pro principio. Oui. 1. Met. Dii cœptus Apirate meis.

Coerceo, es [*Riſtringere, conſtringere*] κατέχω, ex con, & Arceo: ſignificat reſtringere. Cice. in Læl. Quem ſerpentem multiplici lapſu, coercet ars agricolarum. Item continere. Lact. lib. 3. Illuſatis eſt ad coercendum furioſi hominis errorem. Itẽ ſimul ſtringere, circundare. Oui. li. 1. Met. Vitta coercebat poſitos ſine lege capillos. Luca. lib. 4. Campoſq; coercet Cinga rapax, i. circundat. Idem compellere. li. 3. ad Heren. Alterum ſequi, alterum uitare coercemur. Alii ita ſignificationem huius uerbi diſtinguunt, ut aliquando uim in ſe contineat, & reprehenſionem, atque animaduerſionem, & pro repellere, ſiue punire ponatur: aliquando ſimpliciter ſine ui, pro continere, comprehendere: proprie tamen de iis, quæ aut effluunt, aut præter modum erumpunt.

Coercitio, [*Caſtigo*] κάθειρξις, à coerceo, idem eſt quod cohibitio, uel caſtigatio. Liu. lib. 4. Damnum, aliam'ue coercitionem. Fit autem a ſupino coercitum: unde coercitus. Ouid. in epiſt. Heroid. Clauſa domo teneor, grauibuſq; coercita uinclis.

Coertio, & fortaſſe ſæpius quam coercitio: quod dici poteſt aut per ſyncopem factum eſſe à uerbali coercitio, abiecta media ſyllaba, aut, quod uerisimilius uidetur, ab antiquo uerbo arcio: quod etiam apud Feſtum legitur, quod ratione analogiæ facere debet ſupinum artum: ſicut farcio, fartum, ſarcio, ſartum. Inde compoſitum Coertio mutatione primę uocalis in ſecundam, ſicut à farcio refercio, & ſupinum Coertum, ſicut à refercio refertum. itaque inueniemus regularẽ uerbale Coertio: quanquam arcio, & coertio nunc non ſunt in uſu. poterimus itaque utrouis modo ſcribere coercitio, ſiue coertio.

Coetus, [*Conuento, congregatione*] σύνοδος, σύστημα, conuentus, congregatio, à coeundo in unum. Cice. de Sen. O præclarum diem, cum ad illud diuinum animorum concilium cœtumq; proficiſcar.

Coexercitatus, Quinct. lib. 2. cap. 17.

Cogamus, fluuius Mæoniæ, ad radicẽ Tmoli montis. Pli. li. 5. ca. 29.

Coggygria, arbor adrachnæ non abſimilis. Pli. li. 13. cap. 22.

Cogitatim, [*Penſatamente*] ἐσκεμμένως, pro cogitate.

Cogito, as, [*Penſare*] ἐννοέω, διανοοῦμαι, freq. à Cogo: q; mens plura in unum cogit, unde, quæ ſibi uidentur optima, elicere poſſit.

nam

nam cogo & cogito,ſic ſe habent,ut ago & agito,facio & factito. Cogitare itaq; eſt ſenſus interiores ad originem ſuam reuocare, ſiue mente agitare. Cice.2.de Legib. Illo loco libentiſſime ſoleo uti,ſiue quid mecum ipſe cogito,ſiue ſcribo,aut lego. Vnde Cogitatio,uelut coagitatio,i.longa cōſilii explicandi agitatio. Hinc cogitatò, cogitate,& cogitatim aduerbia,pro cōſulto,accurate.Ci. pro Archi. Quæ uero accurate,cogitateq; ſcripſiſſet,ea ſic uidi ꝓbari,ut ad ueterū ſcriptorū laudē perueniret. Cogitabilis,le, Sen. epiſt.59. Cogitabile eſt,quod eſt generale. Cogitatum,ti, ſubſtantiuum.Cic.1.de Leg.Agr. Verū cogitata ſapientū, an optata furioſorū uidentur? A Cogito fiunt Excogito,ἐπιφροντίζω,κατανοέω, per ſecte cogito:licet pro inuenio ſumatur: quod idcirco fit, ꝗ cū quis perfecte cogitat,aliquid inuenit.Cic.1.Tuſc. Illa uis, quæ inueſtigat occulta,quæ inuentio atque excogitatio dicitur. Præcogito, προνοέω,prius cogito. Quint.li.12. Licet præcogitare plura.

COGNATI,[*Parenti*]συγγενεῖς,ab eo dicti putantur, quaſi una,cōmuniter'ue nati.Cic.poſt Reditum. Pro reditu Pompilii nulli cognati & affines deprecati ſunt. Pli.per tranſlationem poſuit pro ſimili. Eadem(inquit) cauſſa eſt, ut pleræque aliuum oculos hominum potiſſimùm appetant,quòd effigiem ſuam in iis cernentes, uelut ad cognata ſua deſideria tendant.i.ſuæ naturæ quodammodo ſimilia. Cognatorum autem ſignificatio latius extenditur,quàm Agnatorum. In cognatis enim agnati continentur, non autem contra cognati in agnatis. Conſobrini cognati quidem dicuntur, cum agnati tamen non ſint.illi enim ſoli,qui paterna linea nobis coniunguntur,agnati uocantur: cognati etiam illi, qui materno genere nobis ſunt coniuncti.

COGNATIO,onis,[*Parentela*]συγγένεια, modo naturæ eſt,& ſanguinis.Cic.4.Ver. Vt quiſque te cognatione,affinitate,neceſſitudine aliqua attingebat. Modo aliarum rerum etiam Cognatio dicitur, i.coniunctio,& ſimilitudo.Ci.pro Arch. Omnes artes, quæ ad humanitatem pertinent,cognatione quadam inter ſe continentur.

COGNITIO,iudicatio,γνῶσις.Cice.1.Aca. Cæleſtia uel procul eſſe à naturæ cognitione cenſeret. Idem 2.de Na.deo. Celſos & erectos cōſtituit,ut deorū cognitionē,cælum intuentes, capere poſſent.

COGNITOR,oris,[*Conoſcitore*]qui cognoſcit. Cic.de Aruſp.reſp. Cū in me cognitorem flamma conìiciebatur. Eſt & cognitor forenſe uerbum.Cic.pro Sext.Roſ. Quid intereſt inter eum qui per ſe litigat,& qui cognitorem dat? Quamuis proprie Cognitor is dicatur,qui litem alterius coram eo,cui datus eſt,tractat: Procurator autem abſentis nomine actor eſt.Aſcon.

COGNITVS,ti,[*Conoſciuto*]γνωστός,notus.Cic.1.Offi. Incognita ꝓ cognitis ne habeamus,uitandum. Cognitior,magis notus.Ouid.4. Triſ. Sed magis hæc,duo ſunt cognitiora,grauant. Cognitiſſimus. Catul. Tibi hæc fuiſſe,& eſſe cognitiſſima. Ait Phaſelus.

COGNOBILIS,[*Che ſi conoſce*]γνωστός,qui cognoſcitur.Gell.

COGNOMEN,[*Cognome*]quod ab euētu imponitur alicui.Ci.7.Verr. Cui Gemino cognomen eſt, Liu.1. Manſit Syluius poſtea omnibus cognomen,qui Albæ regnarunt. Dicitur & Cognomentum. Cice.pro Mil. Caſinius cognomento Schola. Vnde Cognomines, eiuſdem nominis,ſicut à Plauto duæ ſorores Bacchides nominatæ, uocantur cognomines.declinaturq; hic & hæc Cognominis, huius cognominis.nam apud Plau.legitur: Illa mei cognominis fuit. Idem Bacch. Germanæ duæ meretrices cognomines. Ph.li.6.c.2. Quo loco Henetos adiicit Nepos Cornelius, a quibus in Italia ortos cognomines eorum Venetos credi poſtulat.

*COGNOMEN,neceſſitas primum excogitauit,cum prænomen,& nomen quandoque non ſatis eſſe uiderentur ad homines diſtinguendos.poſt uſus,& commoditas cuſtodiuit,& propagauit. Qui uero agnomen aliud eſſe a cognomine tradiderunt, ii mihi ſatis, quod ſentiunt,non probāt.ex eorum uero numero grammatici ueteres exiſtunt;qui cognomina appellant ea,quæ tertio loco ;quæ uero præterea adiiciuntur,ea omnia agnomina nuncupant, ut Africanum,& Aſiaticum.eiuſmodi uero opinio facile locupletiſſimi auctoris Ciceronis uerbis refellitur:apud quem animaduertere poſſumus,ea omnia cognomina dici,quæ etiam quarto loco ponuntur. Sic enim ait pro Murena: Quam laudem ille Africa oppreſſa, cognomine ipſo præferebat, eandem hic ſibi ex Aſia cognomen aſſumpſit.& in ſomnio: Eritq; cognomen id tibi per te partum, qđ nunc habes à me hæreditarium. idem Diuitem cognomen uocat libro.11. de officiis in M. Licinio Craſſo, quod tamen quarto loco erat.

COGNOMINO,as,cognomen impono. Plin.lib.21.cap.3. Suario cognominabatur.

COGNOSCO,is,[*Conoſcere,intendere*]γινώσκω, Virg.4.Ecl. Incipe parue puer riſu cognoſcere matrem. Var. Vereor,ne me quoq; , dum reuerteror,præter canem agnoſcat nemo. Donatus: Cognoſcere, eſt diligenter,attenteq; conſiderare. Ter. in Hecy. Poſtquam ipſe ſeſe,& illam,& hanc quæ domi erat,cognouit ſatis. Cognoſcere ex litteris,nunciis,idem eſt,quod certiorē fieri.Cic.Atti.li.2. De me Imperatore,ſcribis te ex Philotimi litteris cognouiſſe. Interdum intelligere. Cice.in Horte. Vnde facilius,quam ex annalium monumentis,aut bellicæ res,aut omnis reip. diſciplina cognoſcitur? Aliquando ad forum pertinet:ut cognoſcere de hæreditate, eſt iudiciū de hæreditate exercere. Cognoſcere de actis alicuius, eſt de actis eius inquirere. Cognoſcere cauſſas, eſt in cauſis iudicis officio fungi. Cic.lib.2.Offi. Cum quibus cauſſas cognouit.

COGO,is,coegi,coactum,[*Conſtringere,sforzare*]συνάγω,ex con,& ago in unum colligo. Cic.1.Tuſc. Cælum hoc,in quo nubes, uentiq; coguntur. Ter.in Heaut. Talenta ad quindecim coegi. Quandoque urgere. Idem lib.3.Offi. Num te emere coegit? Quandoq; mulgere.ſic enim interpretatur Nonius illud Virg.3. Ecl. Cogite oues pueri. Quandoque coagulare. Idem lib.4.Geor. Frigore mella Cogit hyems. Quandoq; imprimere. Idem: Quadrifidam quercum cuneis tum forte coactis Scindebant. Quandoque in ordinem ponere.ut,omnes arbores in ſulcum cogendæ ſunt.

COHAERARIVS,rii.Cic.3.de Leg. Si qd erit,ꝗ extra magiſtratus coherario uſus ſit,q coheret,populus creato,eiq; ius cohęrēdi dato

COHAEREO,res,[*Accoſtarſi*]adhæreo. Ci.1.Aca. Neq; materiam ipſam cohærere potuiſſe,ſi nulla ui contineretur. Cohærere dicitur res aliqua,quādo negocio conuenit. Ter.And. Ipſus triſtis,de improuiſo nuptiæ:non cohærent. Cohæreſco,ſcis. Ci.de Na.deo. Interiecto inani,cohæreſcunt tamen inter ſe. Cohærentia,æ. Cice. de Nat.deo. Circuitus ſiderum ad mundi cohærentiam pertinent.

COHAERES,cohæredis,[*Herede inſieme*]συγκληρονόμος,ſimul hæres inſtitutus. Ci.Att.l.3. Dolabella uideo cū cohæredib. eē in triēte.

COHIBEO,es,[*Conſtringere,reprimere*]ἐπέχω,καταστέλλω,ex Cō,& Habeo,quaſi mecum habeo,& retineo apud me,conſtringo. Plin. Et impetum furentis blanda oratione cohibuit. Plau.in Milit. Cohibete intra limen etiam uos parumper.i.continete.

COHIBITIO,cohibendi actus. Cic.5.Ver.

COHONESTO,as,are[*Fare honore,honorare*]ἐπικοσμέω,honeſtare,decorare. Cice.antequā iret in exiliū. Quē ſæpe ueſtra laude cohoneſtaſtis, eundē in dubiis uitę periculis ueſtra uirtute cōſeruetis.

COHORREO,es,horrore afficior. Ci.in Som.Sci. Equidem cohorrui.

COHORS,[*Compagnia di fanti à piedi*]σπεῖρα,τάγμα,à cohortādo dicta eſt,qđ Tribunus eam,ut ſequatur,hortari ſoleat,ſeu quòd ipſa ſe mutuo frequenter ad pugnam hortetur. Cæſ.3.bel. Gall. eductis quatuor cohortibus, quæ integræ ab labore erant. Eſt autem proprie Cohors peditum,ut turma equitum. Cice.pro Marcello: Huius gloriæ,Cæſar,ſocium habes neminem:nihil tibi cohors,nihil turma decerpit. Cohors etiam pro congregatione quorumcunque hominum ponitur. Suet.in Galba: receptus in cohortem amicorum, magnæ dignationis eſt habitus. Horat.1. Epiſt. Quid ſtudioſa cohors operum ſtruit? Item pro comitatu, & familia magiſtratus,qui ibat in prouinciam unde cohors prætoria, quæ conſuli aut prætori in prouincia præſto ſemp erat, quaſiq; latus eius cingebat. Cic.in Verr. Quæ cohors,& qui comitatus fuerit, meminiſtis. Horat. Laudat Brutum,laudatq; cohortem. Erant autem duæ Prætoriæ cohortes una euocatorum, altera uoluntariorum, qui proconſules in expeditionem comitabantur,ut uſu rerum peritiores domum redirent. Eſt & Cohors ἐπαυλις,locus cinctus parietibus,quo gallinas,anates, & id genus reliqua habere in uilla ſolemus. Ouid. abſtulerat multas illa cohortis aues. Vnde etiam militares cohortes dictæ uidentur. Var.4.de Ling. Lati. Cohors, quòd ut in uilla ex pluribus tectis coniungitur, ac quiddam fit unum,ſic ex manipulis pluribus copulatur cohors. In uilla uero, cohors dicitur,quòd circa eum locum pecus cohercetur. Poſſunt etiam dici Cohortes ab horto, nam cum ueteres Hortos, uicos dicerent,quòd qui arma ferre poſſent, ibi naſcerentur.inde cohortem dixerunt, manum hominum ex eodem uico ad pugnam exeuntium,quod illi eſſent ex eodem horto. i. uico geniti. nam & Galli, ut eſt apud Cæſarem, hoc modo pugnabant. Quiſque enim pagus per ſe pugnam capiebat. Dicitur & Cors pro auium ſepto. Varro: In urbana quoque domo, cortem facere poterimus in qua paſcere ciconias,grues,pauones,dabitur. Mart. Raucæ cortis aues. Cortalis,le,ut Gallina cortalis,in corte nutrita. Colu.in Præfat.totius operis.

COHORTATIO,onis. Cic.ad Brut.

COHORTOR,[*Eſſortare*]παρεγγυάω,hortor. Cice.ad Teren. libr.14. Eum per litteras cohortatus ſum.

COHVM,lorum,quo temo buris cum iugo colligatur: à cauo dictū, inquit Varro,ſiue(ut Feſtus)à cohibendo. Cohum etiā poetæ cælum dixerunt,à chao, ex quo putabant cælum formatum. Feſt.

COINQVINO,as,p.c.[*Imbrattare*]μολύνω,inquino. Hor. Merdiſq; coinquinet albis. Cic.de Nat.deo. Matres coinquinare regias.

COIX,cis,genus ſtirpis,folio ad textum utili. Strab.

COLAICVM,promontorium Taprobanæ inſulæ. Pli.lib.6.cap.21.

Colaphus,& Colaphū,[*Guanciata,moſtaccione, punzone*] κόλαφος, eſt alapa. Teren.in Ad. Colaphis tuber eſt totum caput.

Colapis, Pannoniæ fluuius, in Saum influens iuxta Siſciam, gemino alueo inſulam efficiens, quæ Segeſtica appellatur. Pli.lib.3.ca.25.

Colapiani, Pannoniæ populi, à Colapi fluuio. Pli.lib.3.cap.25.

Colchicum, κολχικὸν, bulbus eſt agreſtis, exitu autumni croceum edens florem. maxima eius copia in Colchide naſcitur: unde & nomen accepit. Officinæ Hermodactylon appellant. Dioſ.li.4.c.72.

Colchis, idis, κολχὶς, regio Aſiæ iuxta Pontum, regnum Æetæ regis, & Medeæ patria, Corace monte à Septentrione, ab Ortu Iberia, à Meridie Phaſide, ab Occidente Euxino ponto clauſa. Huc ferunt Iaſonem cum Argonautis nauigaſſe, Medeæq; artibus adiutum, aureum uellus retuliſſe. Incolæ dicũtur Colchi, κόλχοι. Hinc Colchicus, a, um. Horat.2.Car. Ille & uenena Colchica, Et quicquid uſquam concipitur nefas, Tractauit. Item Colchiacus, a, um. Prop. Colchis Colchiacis urat ahena focis.

Colis, huius colis, unico l, καυλὸς, κλῆμα, eſt tener in uite, uel in herba ramuſculus, quem in uite etiam Pampinum uocant. Varro de re ruſt.lib.1.cap.31. Inde fit Coliculus. Col.lib.11.cap.2.

Coleus teſtis, ſiue teſticulus per diminutionem, ὄρχις, à colo, is, quòd colat mulieris pubem: unde illud in Priap. Stamus ſub Ioue coleis apertis. Cic. Pæto, lib.9. Teſtes, uerbum honeſtiſſimum in iudicio, alio loco non nimis: at honeſti colei Lanuuini, Cliternini non honeſti. Dicitur etiam Culeus apud Poetas quinta uocali pro quarta ſuppoſita ratione Carminis. Mar. Cum depilatos Chreſte culeos portas.

Coliphium, [*Focaccia, ſchiacciata ſotto la cenere cotta*] κωλίφιον, panis genus, quo athletæ utebantur: ἀπὸ τοῦ κώλου, καὶ ἶφι, à robore membrorum. Plautus: Coliphia mihi ne incocta detis. Iuuenal. Saty.2. Comedunt coliphia paucæ. Martial. lib. 7. Cum coliphia ſexdecim comedit.

Collabasco, ſcis, ruinam minitor. Plau. Stich.

Collabefacto, as, are, labefactare. Ouid.1.Faſt. Et factum motu collabefactat opus.

Collabefio, fis, collabefieri Cæſ.2.Bel. Ciu. Adeo grauiter incitatæ conflixerunt, ut altera perfracto roſtro tota collabefieret.

Collabor, beris, [*Cadere*] πίπτω, labi, uel ſimul cum alio labi. Plaut. Tru. Collapſus eſt in corruptelam ſuam. Ouid.6. Metam. Fugiens collabitur. Collapſus dicitur is, cui præ dolore concidit animus. Virg.8.Æne. Famuli collapſum in tecta ferebant.

Collabello, [*Giungere labbra à labbra*] labra adiungo. Laberius apud Nonium. Collabella oſculum. i. iunctis labris oſculare.

Collacrymatio. Cic.2.de Ora. Voce, uultu, collacrymatione.

Collacrymo, & collacrymor, [*Lagrimare, piangere*] προσεπικλαίειν, dicit. Cic.in Som.Scip. Cõplexus me ſenex collacrymauit.

Collare, collaris, [*Collare*] περιτραχήλιον, uinculi genus, quo canum colla aſtringuntur, ex corio firmo cum clauis capitatis. Var. 2.de re ruſt. Ne uulnerentur à beſtiis, imponuntur his collaria.

Collaria, riæ, fœm.ge. pro ferro rotundo, quo conſtringuntur colla malefactorum. Plaut.in Capt. Collus collaria caret.

Collactaneus, [*Fratello di latte*] ὁμογάλακτος, eiſdẽ mãmis nutritus. Iu.Sat.6. Notæ collactea Mauræ Martian. Amica & collactea.

Collatia, ciuitas in prima regione Italiæ. Serui. enarrans illud Vir.6.Æne. Hi Collatinas imponent montibus arces.

Collatina porta Romæ, à Collatia oppido dicta prope Romam, ad quod per eam portam fiebat iter. Feſtus.

Collatina dea, quæ collibus præſidebat.

Collatinus, a, um, Virg.6. Collatinas imponent montibus arces.

Collatio, dicitur, quod in unum confertur, [*Comparatione, ſimilitudine*] ἔρανος, εἰσφορά. Budæ. Collationem antiqui uocabant, quæ Indictio alias Latine dicitur. Plin.in Panegy. Te collationes remiſiſſe, donatiuũ reddidiſſe, Liu.4. Patres conferre ipſi primi: & quia nondum argentum ſignatum erat, æs graue plauſtris quidam ad ærarium conuehentes, ſpatioſam etiam coll tionem faciebãt. Eſt item Collatio, comparatio. Plau.in Mil. Vbi facta erit collatio noſtrarum malitiarum, Collatio (inquit Cice.2. de Inuent.) eſt oratio rem cum re conferens.

Collaticius, a, um, ἐρανιζόμενος, quod collatum eſt. Apul.lib.4. Collaticia ſtipe de menſa. Collaticia inſtrumenta, Seneca in conſolatione ad Martiã, uocat ea, q̃ à pluribus commodantur. Quinct. Decla.6. Collaticiam uocat ſepulturam, quæ à pluribus cõfertur.

Collatiuus, a, um. Collatiuum uentrem uocat Plautus, magnum & turgidum, quò edulia multa conferantur.

Collato, as, are, [*Ampliare, dilatare*] πλατύνω, διατείνω, ampliare. Cic.in Orat. Alia eſt collata & diffuſa oratio.

Collator, oris, à Confero Plau. Curc. Symbolorum collatores.

Collatus, us, ui. Hirc. de bel. Hiſpania.lib.6. In collatu pari erant conditione.

Collaudatio, onis. Cic.2.de Inu. Scriptoris collaudatione.

Collaudo, das, [*Lodare*] ἐπαινέω, laudo, approbo. Cic. Lentulo.

Collecta, æ, [*Raccolta*] συμβολὴ, quæ a pluribus colligitur: Symbolum alias dicitur. Cic.3.de Ora. collectam a conuiuis exigis.

Collectaneus, a, um, συλλογιμαῖος, miſtum, & ex diuerſo uſu conflatum: ut Aes collectaneum. Pli.lib.24.cap.9.

Collectio, onis, συλλογή. Cice. pro Pomp. Vt eorum collectio diſperſa celeritatem perſequendi retardaret. Collectiones et dicuntur tumores præter naturam ex humoribus collecti. Pli.li.20.c.8.

Collecticius, a, um. Cic. Mario: Collecticio exercitu.

Collectiuus, a, um, quod colligit. Quinct.lib.7.cap.2.

Collegae, rum [*Compagni in ufficio*] συνάρχοντες, in dignitate & honore ſocii dicti, teſte Varr. quòd ſimul lecti ſint. unde conſules & prætores collegæ erant, teſte Gell.li.13.c.14. q̃ iiſdem comitiis creabantur. Cic.4.Verr. Qui ſe Verris collegam eſſe dicebat.

Collegium, συνέδριον, συναρχοντες, collegarum ſocietas. Tres numero collegium facere exiſtimauit Hor. Priſcus. Cic.6. Verr. Tum ex ampliſſimo collegio decemuirali. Collegium item congregatio, & ſocietas quorumcunque hominum. Pli. in epiſt. Tu domine diſpice, an inſtituendum putes collegium fabrorum.

* Collegia, hoc eſt infimorum hominũ, certas artes pariter exercentium, conuentus, iam inde a Numa rege eſſe inſtituta, in Plinij naturali hiſtoria, & in Plutarcho ſcriptum eſt. poſtea, cum horum collegiorum numerus eſſet auctus; omnia, præter pauca atque certa, ut fabrorum fictorumq́; quæ ciuitatis utilitas deſiderabat, pluribus legibus ſublata ſunt, neque ſolum legibus, ſed etiam ſenatus conſultis, ut L. Cæcilio Q. Marcio cos. nec enim hominum humilium coitiones in ciuitate ſatis atutæ uidebantur. Clodius autem, ut inopem plebem, quæ paruo negocio ad facinus impellitur, ſibi conciliaret, utpote qui nouitatem & uim meditaretur, collegia non ſolum uetera reſtituit, ſed etiam noua innumerabilia conſtituit. de quo & in oratione pro Sextio, & in Piſonem Cicero meminit, præterea Dio libro XXXVIII, Pedianus in commentario Cornelianæ. Hæc autem collegia non è ſolis peregrinis, aut è ſeruis, ſed è peregrinis, qui poſtea ciues fiebant; è nouis ciuibus, ex ueteribus Romanis inopia laborantibus, e ſeruis conſtabant. eſt enim ridiculum, eos putare fuiſſe peregrinos, quorum patres & maiores multis ante annis artem aliquam ſedentariam adminiſtraſſent. peregrini quidem & erant, & dicebantur, ante quam eſſent cenſi: ſed, cum Romæ domicilium iam per aliquot annos habuiſſent, profeſſi apud prætorem, ciuium Romanorum iura conſequebantur; & uel eaſdem, quas antea, artes adminiſtrabant, uel in militiam proficiſcebantur. in qua cum nonnulli fortem fidelemq; operam reip. nauaſſent; equeſtris loci dignitatem, ſi modo H-S quadraginta millia poſſiderent, conſequebantur; uel tribuni militum fiebant: ex quo poſtea tribuni pl. facile creabantur: unde ad alios magiſtratus erat aſcenſus. Romanos autem ciues, alios magiſtratibus, alios militiæ, alios mechanicis artibus operam dediſſe, facile mihi & Plinius perſuadet, qui de collegiis ærariorum, fabrum, & figulorum a Numa rege inſtitutis mentionem facit; & L. Florus idem aperte demonſtrat. cuius hæc ſunt uerba: A Ser. Tullio rege populus Romanus relatus in cenſum, digeſtus in claſſes, decuriis atque collegiis diſtributus: ſummaq; regis ſolertia ita eſt ordinata reſp. ut omnia patrimonii, dignitatis, ætatis, artium, officiorumq; diſcrimina in tabulas referrentur, ac ſi maxima ciuitas minimæ domus diligentia contineretur. collegia, nominat, & artes: quæ duæ dictiones manifeſto declarant, contra quam Dionyſius Halicarnaſſeus quodam in loco affirmat, artes illas, quæ in officinis tractantur, etiam ab iis, qui multis ante annis iure ciuium Romanorum utebantur, eſſe cultas. hoc & Cicero demonſtrat in oratione pro domo ſua: ait enim ſic: Nullum eſt in hac urbe collegium, nulli pagani, aut montani, (quoniam plebi quoque urbanæ maiores conuenticula, & quaſi concilia quædam eſſe uoluerunt) qui non ampliſsime non modo de ſalute mea, ſed etiam de d gnitate decreuerit. Præterea lib. v I epiſt. ad Att. Iudicem eſſe Romæ ſignificat Turpionem ſutorium. quid autem? Pedianus, qui fuit antiquitatum Romanorum bene peritus, non ne in orationis pro Milone commentario & concionem, & populum nominat, cum de iis, qui mechanicas artes tractarent, manifeſte loquatur? nam, cum exponit illud, contra heſternam concionem illam; ſubiungit hæc: Idem T. Munatius Plancus, ut ſæpe diximus, poſt audita, & obſignata teſtium uerba, dimiſſoſq;, interim iudices, uocata concione cohortatus erat populum, ut, clauſis tabernis, poſtero die ad iudicium adeſſet, nec pateretur elabi Milonẽ. Erant igitur opificũ collegia ex quatuor hominũ generibus, è ſeruis, ex inopi ueterũ ciuium Romanorũ plebe, ex nouis ciuibus, ex ijs, qui cum proxime in urbem ueniſſent, cenſi nondum erant. ſed illa, quæ P. Clodius reſtituit, qui etiã, ut ait Cicero in Piſonem, noua quædam è ſeruitiorũ fece cõſtituit. Dio hiſtoriæ ſuæ li. XXXIIII. τὰ ἑταιρικὰ κολλήγια nominat: quòd nihil aliud eſſent,

quam

quàm opificum ſodalitates, quales Venetiis uidemus eſſe quàm plurimas. quod etſi ita ſit,ad aliam tamen ſententiam conuertendum eſt illud,quod in lib.de ſenectu. ex perſona Catonis Cic.pronunciat: ſolidítates paulo ante me quæſtorem conſtitutæ ſunt. non enim de collegiis opificum eſt intelligendum,ſed de ſodalitatibus honeſtorum ciuium , animi cauſſa conſtitutis.& quemadmodum ſodalitatem,item collegia non ſemper de artificum cœtibus dicuntur,non enim,quod lib.11. ad Quintum Fratrem ſcriptum eſt,M. Furium Flaccum , equitem Romanum C ipicolini & Mercuriales de collegio eiecerunt,ſic exponendum eſt, ut, de collegio eorum,qui mechanicas artes exercerent,ſed de collegio aliquo ſacerdotum eiectum eſſe Flaccum,intelligamus.non enim ſuſpicari aliter poſſimus; cum eques Romanus eſſet ; artes autem quæſtuariæ ab infima plebe tractarentur , argentaria tamen excepta;quàm à Q.Cæcilio,equite Romano,Pomponii Attici auunculo,eſſe adminiſtratam,lib.1 ad Atticum Cicero ſignificat: ſi modo fœnerator,& argentarius idem fuit. erat igitur inter quæſtuarias artes paulo honeſtior,uel,ut dicam uerius, paulo minus turpis argentaria:cui tamen operam dare,probro ducebatur.itaque Octauio,qui poſtea eſt Auguſtus appellatus , auum argentarium M.Antonius & Caſſius Parmenſis exprobrare ſoliti ſunt.

Colleuo,as,[*Mitigar,far lieue*]συνεπικουφίζω,mitigo. Pli.li.23.cap.1.Prodeſt renibus,& interaneis ueſicæ:colleuat enim ea.

Colliberti,συναπελεύθεροι,ab eodem domino,cuius ſerui fuerũt, libertate donati. Plau. in Pœn. Collibertus meus eris.

Collibet,in tertiis tantum perſonis,idem quod Libet.Sal. in Cice.Ita à pueritia uixiſti,ut nihil flagitioſum putares, quod alteri collibuiſſet.Hor.1.Ser.Si Collibuiſſet,ab ouo Vſque ad mala.Ci. ad Caſſium li.15.Simul ac mihi collibitum ſit de te cogitare.

Colliciae,interprete Feſto, tegulæ ſunt, per quas aqua, in uas defluere poteſt.Solent & in agris humidioribus colliciæ conſtitui per quas aqua in foſſas eliceretur.Pli.l.18.ca.19.In uſu eſt ,& collicias interponere,ſi ita locus poſcat , ampliore ſulco, quæ in foſſas aquam deducant.Colu.Colliquias uocat,lib.2. cap. 8.

Colliculus,[*Collina picciola*]λόφος,paruus collis. Apul. li.1.Flo.

Collido,is,pen.pro.[*Percuotere inſieme*]συμβάλλω,συγκρούω,ſimul percutio,Ci.3.de Nat.Deo.Humor ita mollis,ut facile premi collidiq; poſſit.Lact. de Ira: Si ictu uehementiore collidantur, ignis excutitur.Colliſus huius colliſus,Pli. li.9.cap.35.

Colligatio,σύνδεσμος,Cic.1. de Or.

Colligatum,ſubſtantiuum: ut, omne colligatum ſolui poteſt,Cicero de Vniu.

Colligo,is,pen.pro.[*Cogliere,ridurre ad uno*]συγκομίζομαι, συλλέγω,in unum redigo,Virg. 5. Æn. Colligere arma iubet , ualidisq; incumbere remis. Quandoque aufero. Lucil. Ruis huc, & colligis omnia furtim.Quandoque lego,decerpo. Virg.in Roſis:Collige uirgo roſas.Cum uero dicimus: Colligo me , colligis te,tunc pro reficere,& quaſi dilapſum ſpiritum recipere,ponitur.Cice.2. de Orat.Craſſus colligendi ſui cauſſa ſe in Tuſculanum contulit. Idem 4. Tuſcul . Quid eſt ſe ipſum colligere,niſi diſſipatas animi partes rurſus in ſuum locum cogere ? Quòd ſi alium caſum addamus,ut, Collegit ſe in arma, idem eſt, quod parauit , muniuitq;.Collegit ſe in iram,excitauit. Vir.12.Ænei.Subſtitit Æneas, & ſe collegit in arma.

Colligere rationem,λογίζεσθαι,dicitur recte computare,ita ut quæ colligenda ſunt,colligantur,quæ detrahenda , detrahantur.

Colligo,as,ſimul ligo. Teren. Eun. Colligauit eum miſeris modis.Cic.pro Rab.perduel. I lictor, colliga manus. Colligare ſe cũ aliis,tranſlate. Cic.ad Pœtum, lib. 9. Ita ſe cum multis colligauit. Cic.in Orat. Annorum 700. memoriam uno libro colligauit, id eſt complexus eſt.

Collimare , [*Trarre à mira*] στοχάζεσθαι , ἐπιμύειν , oculorum proprium eſt,cum eos in angulum retorquentes,obliq; aliquid aſpicimus,penitusq; in rem aliquam defigimus: quemadmodum ſagittarii ſolent, cum aliquid ſibi ad ictum deſignant.Plaut . Collimatis oculis ad umbram meam. Cice. li.2.de Diuin. uidetur poſuiſſe pro,ſignum oculis deſtinatum ferire.Quis eſt(inquit) qui totum diem iaculans,non aliquando collimet? Et li.3.de Fin.

Collina porta, Romæ in colle Quirinali ſita: unde & nomen accepit.Ouid.Templa frequentari Collinæ proxima portæ. Eadem nunc Salaria uocatur: quod nomen quoque uiæ eſt,in quam exit. Cornel. Tacitus: Tertium agmen per Salariam Collinæ portæ appropinquabat. per eam ſalem Sabini deferebant, ideo Salaria uocitata .

Collinus,a,um,pen.pro.ut, Collina uinea, quæ in colle plantata eſt.Col.lib.12.cap.21.Collina aqua, Idem lib.1.cap.5.

Colliquefio,συντήκω,Cic. pro Clu. Colliquefactum in potione.

Colliquesco,ſcis,[*Diuenir liquido*]συντήκομαι,liqueſco.

Collis,[*Colle,collina,monticelio*]βουνός,λόφος,minor mons, à colendo dictus.Var.Poſtea quàm ſuperiora loca colere cœperunt,à colendo colles appellauerunt.Cic.5.Ver.Quos ego antea colles nitidiſſimos,uiridiſſimosq; uidiſſem.

Collocatio, uerb. θέσις, τάξις.Cic. 3.de Or. Continuatio uerborum duas res,collocationem primum, deinde formam deſiderat.

Colloco,as,are, [*Collocare,riponere*] τίθημι, pono. Cice. 7.Verr. Vbi ille caſtra luxuriæ collocarat. Idem 1.Offic.Melius apud bonos, quam apud fortunatos, beneficium collocari puto.

Collocupleto,as,are[*Arricchire*]πλουτίζω, locupleto.Teren.Heaut.Collocupletaſti te Antiphila. Ad Heren.lib.2.Exornatio eſt, qua utimur rei honeſtandæ & collocupletandæ cauſſa.

Collocutio,uerbale.Cic.1.Tuſc.

Collodis,inſula Sardiniæ adiacens. Pli.lib.3.cap.7.

Colloquium.[*Ragionamento*]Cic.2.Phil.amicorum colloquia.

Colloquor,eris,colloqui,[*Ragionare*]συνομιλεῖν,ſimul loqui.Ci. 1.de Or.Hoc uno præſtamus feris,quòd colloquimur inter nos.

Colluceo,ces,cere,[*Lucere,riſplendere*]λάμπω, φαίνω,luceo.Vir. 5.Æn. Infelicis Eliſæ Collucent flammis. Cic.2.de Nat.Deo.Sol immenſo mundo longe lateq; collucet.

Colluco,as,pe.p.[*Tagliare i rami di ſelua ombroſa*]κλαδεύειν,κλάδοτομεῖν,apud Catonem ſignificat, profanæ ſiluæ ramos decido,officientes lumini.Colum.lib.2.cap.22. Neque arborem feriis collucare permittitur.

Colluctatio.Col.lib.6.cap.2.

Colluctor,aris,συμπαλαίω,ſimul luctor.Pli.lib. 27. cap.2.

Colludo,dis,dere[*Scherzare,burlare*]συμπαίζειν,ſimul ludere.Ci. 4.Verr.Niſi tecum colluſiſſet.Virg.1.Geor.Aut ſumma nantes in aqua colludere plumas . Hinc Colluſor, oris, qui una cũ altero ludit.Cice.2.Phil. Lenticulam, de alea condemnatum, colluſorem ſuum reſtituit.Colludere apud iureconſultos dicuntur inter ſe litigantes,cum actor & reus litem inter ſe ſimulant, alterq; ſe patitur ſuperari,ut tertio cuipiam præiudicium afferatur: uel cum alter ex procuratoribus cauſſam domini prodit,&,cum uincere poſſet,patitur tamen ſeſe condemnari. Vlpia. l. Et eleganter. ff.de Dolo malo.

Collum,[*Collo*]τράχηλος,pars corporis caput ſuſtentans.Cice.5. Ver.Hæc ciuitas mulieri præbeat in collum, hæc in crines. Legitur & Collus apud Plau. in Capt. Collus collaria caret.Collum obſtrictum,uerbum iuris:nam in ius collo conſtricto rei trahebantur.Plau.in Cur.Collum obſtringe:abduce iſtũ in malam crucem.

Colluo,is,[*Lauare*]νίπτω,lauo:ut,Colluere dẽtes,& Colluere guttur apud Perſium.Item colluere amphoram, apud Catonem de re ruſt.ca.88.Amphoram defricato, colluitoq; Pli.li.20.cap.6.

Collusio,onis,colludendi actus. Cic. 5.Verr . Tuorum comitum colluſio cum decumanis ſociis tuis.

Collusor,oris,qui cum altero ludit.Cic.2.Phil.

Collusorie,aduer.Vlp.l.ſi ſeruus plurium. ff. de lega.1.

Collustro, as , are, [*Guardare interno*]περισκοπῶ, circumſpicio. Vir.3. Æn. Omnia colluſtrans, hanc primum in littore claſſem Conſpexi uenientem.Cic.5.Tuſc. Cum omnia colluſtrarem oculis,animaduerti columellam.Idem in Ora.In picturis alios horrida,& opaca,contrà alios nitida, colluſtrata delectant.

Collutulo,p.co.[*Sporcare*] πηλόω,fœdo,dedecoro.Plau. in Tri.

Colluuiaria,orum,ὀχετοί,dicta ſunt in ductibus aquarum , per quæ colluuies,& immunditiæ eiectantur.Vitruu.li.8.

Colluuiaris, porcus dicitur, in colluuie nutritus , cibo permiſto. Feſtus.

Colluuies,ei,συγχλύς, ſordes, immunditiæ, ex concurſu alicuius rei.Plin.lib.24.cap.19.Per tranſlationem apud Cice.ad Att.lib.9. Cum hoc in ea,quæ perſpicitur futura, colluuie regnare.

Colluuio, onis. Cic. pro Sex. Ex omniũ ſcelerũ colluuione natus.

Collybus,bi,pen.corr. [*Il cambio. perdita de saggi*] id detrimentum pecuniæ , quod in ratiociniis emptio auri , uulgo cambium dicitur,cum pecunia ad exteras nationes exportanda eſt, & apud nummularios aliis ſpeciebus commutanda. Vt ſi argentea moneta aurea mutetur,aut genera quædam pecuniæ repudiata in una prouincia,alio quo genere permutãda ſint,rato,receptoq;, & promulgato in ea prouincia:id, quod ex ſumma apud nummularium deciditur,& ueluti deperit, collybus uerbo Græco appellatur, Cic.5. Verr. Ex omni pecunia deductiones fieri ſolebant : pro ſpectatione,& collybo, pro neſcio quo cerario . hæc furtorum improbiſſimorum ſunt uocabula. nam collybus eſſe qui poteſt cum utantur omnes uno genere nummorum ? Collybum appellat pecuniæ permutationem,& nummorum quaſi intertrimentum Cice.ad Attic.uide ne qua lacuna ſit in auro . in collybo eſt detrimenti ſatis.

Collyra.p.c.κολλύρα,panis triangulus, & modicus. Plau.in Perſa: Collyræ facite ut madeant. Cœl.li.2.cap. 30.

Collyrium,κολλύριον,medicamentum oculorum.Hor.1.Ser.Sat.5.

Hic oculis ego nigra meis collyria lyppus Illinere. Celſ.libro.5. Nec ignoro multis placuiſſe linamentum in modum collyrii compoſitum. Non tamen ſolis oculis collyrium adhibetur, ſed aluo quoque ſubiicitur in cura equorum & boum. Col. li.6. ca.6. Hoc etiam nomine uocatur quoddam terræ Samiæ genus, quòd præcipuus eius uſus ſit in collyriis. Vide Dioſc.lib.5.

Colo, as, p.p. [*Colare*] ἠθέω, Manilius: Et colare uagos inductis retibus amnes. Eſt autem Colare, pauxillatim liquorem aliquem, ſtillatimq; emittere, uel rem aliquam per colum purgare. Apul. lib. Flor. de gymnoſophiſtis: Non illi norunt aruum colere, uel aurum colare, uel equum donare. Vnde & Cola, per quæ liquor emittitur. Virgil. in Georgico. Colaq; prælorum fumoſis diripe tectis.

Colo, is, lui, tum, [*Adorare, amare con honore, lauorare, habitare*] σέβομαι, λατρεύω, θεραπεύω, adoro, ueneror, Vir.li.9. Sancti cuſtos Soractis Apollo, Quem colimus. Colimus item pares amore, & officio, ut minores humanitate & beneficiis: hoc eſt, proſequimur amore, officio, & ſimilibus. Pla. Ciſ. Quia me colitis, & magnificatis. Ter. Ad. Et nos coluit maxime. Item Colere, exercere. Liu.li.1. Rem militarem colant. Idem habitare. Vir. 2. Ecl. Pallas, quas condidit, arces Ipſa colat. unde & Cælicolas dicimus, quòd cælũ colant. Item diligere. Ter. in Heau. forma impulſi noſtra, nos amatores colunt. Item ducere. Vir.lib.3. Geor. Hanc olim ueteres uitam coluere Sabini. Item arare. Col.li.1. Vbi ſedulo colitur ager. Itẽ ornare. Pla. Quin tu te colis antequam exeas domum. Cic. Elegans & faceta, & culta oratio. Cultum, ti, ſubſtantiuum: ut, Pinguia culta, Claud. in laude Serenæ. Cultor, oris, uerbale. Liu.4. Famem cultoribus agrorum timentes. Cic.2. de Nat. Deo. Quid iam de hominum genere dicam, qui quaſi cultores terræ conſtitui, &c. Cultrix, fœmininum. Cic.5. de Finib. Eorum alendorum quandam cultricem eſſe, quæ ſit ſcientia. Cultio, onis, cultus. Cic. 5. Verr. Quid eſt Sicilia, ſi ei agri cultionem ſuſtuleris?

Colobona, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ. Pli.li.3. cap.1.

Colocasia, κολοκασία, faba Ægyptia, latiſſima habens folia. Pallad. Hoc menſe colocaſiæ bulbos ponemus: Amant humidum locum, pinguem, irriguum. Colocaſium neutro ge. dixit Vir. in Pollione: Miſtaq; ridenti colocaſia fundit acantho.

Colocynthis, colocynthidis, ſilueſtris cucurbitæ genus, ſatiua minus. Plin.lib. 20. cap. 3. Vulgus herbariorum Coloquinthidam uocat.

Colon, pen.pro. κῶλον, eſt craſſius inteſtinum, tabulatum, ex quo excrementa eum accipiunt colorem, quo egeruntur, plurimas cellulas, atque cauernas habens, ad renem ſiniſtrum religatum. Gel. lib.17. cap.11. aluum uocat. Celſ.lib.1. cap.8. Laxius inteſtinum, uertit. Eſt autem Colon, quintum in ordine inteſtinorum, mediũ inter Cæcum, & Rectum locum obtinens. Serenus dictionis huius priorem ſyllabam contra artem corripuit, cum ait: Cum colon inuiſum morbi genus intima carpit, Mande galeritam uolucrem. Colon etiam eſt membrorum in oratione. Cic. de Clar. Orat. In membra quædam, quæ κῶλα Græci uocant, diſpertiebat orationem libentius.

Colicus, ca, cum: ut Colicus dolor, qui in colo generatur, & colici, qui hoc morbo laborant. Plinius libr. 20. cap. 4. Celſus lib. 1. cap. 14.

Colonae, Troadis locus, Mileſiorum colonia. Str.li.13.

Colonia Agrippinensis, Vbiorum ciuitas, cis Rhenum fluuiũ, dicta ab Agrippina Neronis matre, quæ ut ſociis quoque nationibus potentiam ſuam oſtentaret, in hoc oppidum, ubi genita erat, coloniam ex ueteranis deduci imperauit. Tacit.lib.12.

Colonia, [*Colonia*] ἀποικία, gens ad habitandum aliquam terram miſſa, ab incolendo, i. inhabitando terram dicta. Cæſ.8. Bell. Gall. In togatam Galliam mittit ad colonias ciuium Romanorum tuendas. Ci. de lege Agr. Maiores noſtri colonias ſic idoneis in locis contra ſuſpicionem periculi collocarunt, ut non oppida Italiæ, ſed propugnacula imperii eſſe uiderentur. Coloniarum aliæ Latinæ, aliæ ciuium Romanorum dictæ. Bononia Latina colonia eſt, Mutina & Parma Rom. ciuium. Erat & aliud genus coloniarum, quales olim Pompeius Strabo trans Padum traduxerat. non enim nouis colonis eas conſtituit, ſed ueteribus incolis manentibus ius dedit Latii. Erãt præterea coloniæ, quibus ius Italiæ dabatur. Coloniarum autem huiuſmodi ratio erat. Cum, in urbe Roma multos ex ueteribus nouiſq; incolis paupertate premi, intellectum erat, adeo ut cenſui ſoluendo non ſufficerent; triumuiri à ſenatu creabantur, qui, locis primum conſideratis, in quibus reip. expediret propugnaculum conſtitui, noua edicta proponebant, danda eſſe nomina ab illis, qui nouam coloniam deduci uellẽt: ſicq; urbs pauperibus exonerabatur, & rei familiaris pondere grauati, ad nouas, quibus indigerent, diuitias gratis datas cum familia accedebant. accipiebant, enim duo, quatuor, ſex, aut ſeptem agri iugera, & quandoque plura. Colonia etiam dicitur agricolationis locus, & aratoris officium, a colenda terra. Pau. Seruus qui coloniæ aſcriptus eſt, ad periculum coloni pertinebit. Plau. in Pſeu. Det nomen ad molariam coloniam.

* Colonia. duo genera coloniarum fuere, Romanæ, & Latinæ. omnes conſtabant è ciuibus Romanis, in colonias exeuntibus. Romanæ dicebantur ex, q̃ iura ciuitatis Romanæ poſſiderent. itaq; ciues Romani erant, & ferendi ſuffragii poteſtatem habebant. cuius generis erant coloniæ multæ in Gallia togata: proptereaq; dixit Cicero in epiſt. 1. ad Att. Videtur in ſuffragiis multum poſſe Gallia. Latinæ uero coloniæ dicebantur ex, quæ ius Latii haberent: quod intra ius Romanæ ciuitatis erat. itaque & in oratione pro Balbo, & alibi legimus: multos ex coloniis latinis ciues eſſe factos. quod item non legitur de coloniis Romanis. nec enim eis dari oportebat, quod habebant. Coloniarum his uerbis mentio fit apud Hygenum de limitibus, Finitis bellorum operibus. augendæ reip. cauſſa, illuſtres Romanorum uiri urbes conſtituerunt, quas aut uictoribus populi Romani ciuibus, aut emeritis militibus aſſignauerunt, & ab agrorum nouæ dedicatione culturæ colonias appellauerunt. uictoribus autem aſſignatæ coloniæ iis, qui temporis cauſſa arma acceperant. non enim tantum militum incremento reſp. populi Romani habuit. erat tunc præmium terra, & pro emerito habebatur. multis legionibus contingit bellum feliciter tranſigere, & ad laborioſam agriculturæ requiem primo tirocinii gradu peruenire. nam cum ſignis, & aquila, & primis ordinibus, ac tribunis deducebantur. modus agri pro portione officii dabatur.

Colonicus, a, um, γεωργικός, quod eſt coloni, ſeu, quod ad colonum pertinet. Var. Atque etiam leges colonicas tollis. Colonicum pecus, dicitur hirſutum, cum molle dicatur tectum. Pli.li.8. ca.47. Cohortes colonicæ. Cæſar. Cohortes duas, quæ Colonicæ appellabantur, tuendi oppidi cauſſa apud ſe retinent. Decuriones colonici. Suet. in Auguſt.

Colonus, ni, [*Contadino, habitatore*] ἄποικος, à colendo, ſiue ab agrorum cultura, duo ſignificat. nam aliquando coloni dicuntur, qui à metropoli (ſic enim ciuitas dicebatur, quæ coloniam emittebat) in alium locum habitandi cauſſa deducebantur: iiq; non propriis, ſed metropolitarum uiuebant legibus. Cic.3. de Natu. de. Circen coloni noſtri Circeienſes colunt. Virg.1. Æn. Vrbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni. Aſcribere colonos nouos, Cic.2. Phil. Aſſignare agros colonis, 1. de lege Agr. Deducere colonos, 2. de leg. Agr. Quandoque Coloni, agrorum cultores dicuntur. Ci. pro Cæcin. Qui colonus habuit conductum de Ceſennia fundum. Virg.1. Æn. Vt quamuis auido parerent arua colono.

Colona, æ, coloni uxor. Oui. de Nuce.

Colonis, inſula in ſinu Argolico. Pli.li. 4. cap.12.

Colonos, agger fuit, non procul ab Athenis, in quẽ Oedipus Thebis exulans dicitur commigraſſe: unde Sophocles tragœdiam de Oedipi calamitatibus conſcriptam, Oedipum Coloneum appellauit. Erat hic locus Neptuno ſacer, ubi etiam equeſtris eius ſtatua fuit, item Theſei, Pirithoi, Adraſti, & Oedipodis. Hæc Pauſanias in Atticis. Pollux uero lib. 7. auctor eſt, duo huius nominis loca in Attica fuiſſe, alterum ἵππειον appellatum, in quem confugit Oedipus: alterum in foro iuxta Euryſacium ἀγοραῖον cognominatum.

Colonus, a, um, γεωργικόν, culturæ idoneum. Cic.5. Phil. Vti conſules cognoſcerent, qui ager colonus eſſet.

Colopena, æ, κολοπηνή, Cappadociæ pars. Pli.lib. 6. cap.3.

Colophon, p.c. κολοφών, urbs Ioniæ. nobilis oraculo Apollinis. Colophonii in equeſtribus certaminibus tantum excelluere, ut uictoriam ſibi certam pollicerentur, quibus Colophonius acceſſiſſet equitatus. hinc factus locus prouerbio, Colophonem addidit. cũ ſumma operi manus imponebatur. Ex Colophone originem duxerunt Mimnermus tibicen, & poeta elegiacus. Xenophanes phyſicus, Polymaſtus muſicus: quibus nonnulli adiiciunt Homerum. Virg. in Ciri. Quæ Colophoniaco Scyllæ dicuntur Homero.

Colophonia, æ, herba, notiori nomine Scammonia: dicta à Colophone Ioniæ urbe, unde laudatiſſima aduehebatur. Dioſco.lib. 4. cap.152.

Colophonius, a, um. Cic. pro Arch.

Colops magnus, Ptolomæo, Zeugitaniæ prouinciæ urbs, hodie Giger.

Color, oris, [*Colore*] χρῶμα, obiectum uiſus, corpora omnia nobis cõſpicua reddens. Ci.2. de legib. Color albus præcipue decorus deo eſt. Duo ſunt principales colores, albus, & niger: alii non dicũtur colores, niſi per participationẽ. Colores item appellantur pigmenta, quibus pictores rerum imagines delineant: cuiuſmodi ſunt purpuriſſum, cæruleum, auripigmentum, ceruſſa. Pli.l.35. c.6. Sũt colore auſteri, aut floridi. floridi ſunt, quos dominus pingenti,

præſtat,

præſtat, minium, Armenium, cinnabaris. Colores etiam apud rhetores, dicuntur ornamenta orationis, quæ à Græcis σχήματα dicuntur, & τρόποι. Cic. ad Atti. lib. 5. Hunc omnibus a me pictum artis coloribus, ſubito deformatum, non ſine magno dolore uidi. Accipitur item Color pro uelamento, quo ueritas obſcuratur, aut culpa excuſatur. Iuu. Saty. 6. Dic aliquem, ſodes, dic Quinctiliane colorem.

COLORO, ras, p. p. [*Colorare, dar colore*] colorē induco, σχηματοποιῶ, ἐπιχρωματίζω. Cic. 1. de Nat. Deo. Formare, fucare, colorare, animare non poſſent. Colorare, pro inducere prætextum. Val. lib. 8. cap. 2. Libidinoſam liberalitatem debiti nomine colorando. Coloratæ uuæ. Colum. lib. 11. cap. 2. Cum coloratas & perlucidas uuas animaduertiſſent. Colorata oratio, coloribus oratoriis ornata. Cice. de Clar. Orato. Vrbanitate quadam quaſi colorata oratio. Coloratus pro fucato, Seneca epiſt. 16. Coloratior, Plinius li. 16. cap. 12. Item Celſ. lib. 1.

COLOSSAE, arum, oppidum Phrygiæ. Pli. lib. 5. cap. 35.

COLOSSEVS, ad coloſſi formam. Pli. lib. 33. cap. 7. Nero princeps iuſſerat ſe coloſſeum pingi, cxx. pedum, in linteo.

COLOSSICVS. Pli. lib. 34. cap. 8. Signum coloſſicum nudum.

COLOSSINVS color, a Coloſſe Troadis urbe, ubi lana tingebatur, inter candorem, & purpuram. Thyleſius de coloribus.

COLOSSVS [*Statua grande*] κολοσσός, ſtatua immodicæ proceritatis, qualis Rhodi facta fuit a Charete Lyſippi diſcipulo ex ære, altitudine lxx. cubitorum. unde inter ſeptē orbis miracula numeratur.

COLOSTRVM, & Coloſtra, æ [*Fior di latte*] Palladius: Coloſtrā uocāt paſtores illud exiguū lactis, in quo eſt ſpiſſior natura. Marti. li. 13.

COLOSTRATIO, morbus quo lactentes tentantur, ſi biduo à partu maternum lac guſtauerint denſato in caſei ſpeciem lacte. Pli. lib. 11. cap. 41.

COLOVS, κολωὸς, lacus eſt Lydiæ. Strab. lib. 13.

COLOPHE, es, κολόφη, Ioniæ ciuitas. Pli. lib. 5. cap. 39.

COLVBAE, populi Plinio inter gentes Indicas numerantur, libro 6. cap. 19.

COLVBER, pen. cor. [*Serpe, ſerpente, biſcia*] ὄφις, ſerpens qui umbras nemorum incolit: Anguis & Hydrus, qui in aqua: Serpens, qui in terra ſerpit: Draco, templi: ſed ſæpe confunduntur. Pli. lib. 32. c. 5. Coluber eſt in aqua uiuens. Ouid. 15. Met. Niueiſq; frequens Sinueſſa colubris. Colubram fœm. ge. dici probat Nonius ex Lucilio lib. 20. Sat. Vt Marſus colubras Diſrumpit cantu.

COLVBRARIA, inſula in mari Ligustico, a ſerpentum noxiorum multitudine, quibus tota inſula infeſtatur. Pli. lib. 3. cap. 5.

COLVM, pen. pro. [*Colatoio*] ἠθμός, uas ex uiminibus contextum, ad uinum colandum aptum. Virg. 2. Geor. Colaq; prelorum fumoſis deripe tectis. Colum niuarium, uas ex lapide ſpongioſo factum, ad colandas niues. Colum etiam genus morbi. Pli. lib. 26. cap. 1.

COLVMBAR, genus uinculi. Plau. in Rud. In columbari collus erit.

COLVMBARIS, & re, [*Di colombo*] περιστερικός, columbinus: ut columbare ſtercus. Colu. lib. 9. Partes hæ columbari carent ſtercore.

COLVMBARIVM, ii, [*Columbaia*] περιστερεών, περιστεροτροφεῖον, locus ubi habitant columbæ. Pallad. Columbarium poteſt accipere ſublimis una turricula. Proprie tamen Columbarium, loculamentū in periſterotrophio, ſingulis columbarum paribus præparatum. Var. lib. 3. cap. 7. Singulis paribus columbaria fiunt rotunda. Columbaria ſingula eſſe oportet, ut os habeant quo introire & exire poſſint. Col. lib. & cap. 8. Paxillis adactis tabulæ ſuperponantur, quibus nidificent aues, uel fictilia columbaria recipiant.

COLVMBARIVS, rii [*Chi ha cura di colombi*] περιστεροτρόφος, qui columbas curat. Var. 3. de re ruſt. cap. 7.

COLVMBATIM, περιστεροειδῶς, ad ſimilitudinem columbæ. unde Columbatim oſcula iungere, frequens apud Catullum.

COLVMBINVS, a, um, [*Di colombo*] περιστεροειδής, quod eſt columborum. Pli. Columbinus fimus in aqua decoctus. Columbinum ouum, Hor. 2. Ser. Sat. 4. Pulli columbini, Cic. in epiſt.

COLVMBVS, & Columba, [*Colombo, colomba*] περιστερά, auis nota. Vir. 2. Æne. Præcipites atra ceu tempeſtate columbæ. Varr. li. 3. cap. 7. duo facit columbarum genera: unum agreſte, quod habetur in turribus ac columinibus uillæ, à quo appellatæ columbe, quę propter timorem naturalem ſumma loca in tectis captant: alterum columbarum genus clementius, quod cibo domeſtico intra limina paſcitur. Columbæ agreſtes à colore Liuiæ dicuntur, quaſi liuidæ: domeſticæ uero, Cellares. Ex columbo agreſti, & columba domeſtica, uel econtrario, naſcitur genus tertium columbarum: à noſtris Miſcellæ dicuntur, ob duorum generum commiſtionem. Columbos eſſe in tutela Veneris ideo fictum putāt, qui fœtui ſemper indulgent. Diſtinguuntur autem columbæ à palumbis, quòd hi feri, & maiores ſint, & in arboribus aut ſepibus nidificent: columbæ minores, & manſuetiores, ut quæ cibo domeſtico intra limina paſcantur. Pli. lib. 10. cap. 34. & 35. Cic. de Finib.

COLVMELLA, [*Colonella*] diminut. à columna. Cice. 2. de Leg. Columellam tribus digitis altam. Eſt & cognomen L. Moderati, qui de agricultura tam uerſu, quàm proſa elegantiſſime ſcripſit. Appellatur præterea columella a medicis quædam ueluti pellicula, in fine palati dependens, ut in hiante homine conſpicitur: quæ ſi inflammetur, & teretem nacta fuerit figuram, columella, ſi uero rotundam, uua appellatur.

COLVMELLARES dentes, caninis proximi. Var. li. 2. de re ruſt. cap. 7. Quarto anno incipiunt naſci, quos uocant columellares.

COLVMEN, στύλος, ἔρεισμα, a columus, id eſt, culmus, ſignificat culmen, uel columnam. Var. 3. de re ruſt. cap. 7. In turribus, ac columinibus uillæ. Tranſlate dixit. Teren. in Phor. Bone cuſtos ſalue, columen uero noſtræ familiæ. Vbi Dona. Columen familiæ, ſuſtētatio, decus: unde columinæ dictæ. Plautus in Caſ. Egreditur ſenati columen, præſidium populi. Cic. in Anton. Columen amicorum Antonii Cotyla.

COLVMIS, me, & Incolumis me, [*Sano, ſaluo*] σῶος, ſanus, integer. Lib. 1. ad Heren. Nauis in portum incolumis delata.

COLVMNA regia, ciuitas in agro Brutio. Pompo. lib. 2.

COLVMNA, [*Colonna*] dicta, quòd culmina ſuſtineat. Cic. in Antoniū Euerſio illius execratæ columnæ. Inter Columnas & Pilas hanc differentiam eſſe uolunt, quòd columnæ uno ſcapo conſtant, i. lapide oblongo perpetuo: Pilæ autem ſtructura conſtant, aut lapidea, aut cæmentitia, aut latericia: non raro tamen etiam ſtructiles columnas apud ueteres legimus. Columnarum tria ſunt genera: teretes, quadrangulæ, ſtriatæ. Antiqui, teſte Quinctiliano, Columam dicebant, detracta n. littera. unde columella dicitur, pro Columnella. Cæſ. 2. bel. ciu. Columellæ pedū in altitudinem quinq;.

COLVMNATVS, columna ſuſtentatus. Var. 3. de re ruſt. cap. 5.

COLVMNAE Herculis, [*Colonne d'Hercule*] duæ eſſe perhibentur in occidente: quia ex Oceano mare noſtrū intrantibus duo montes occurrunt, quorum alterum in Africa Abylam uocant, alterum in Europa Calpen. Aliqui hos montes procul ſpectantibus geminas columnas uideri dicunt. Alii dicunt columnas Herculis in Gaditana inſula fuiſſe ex ære octo cubitorum, ad quas proficiſci ſolebant qui nauigationem abſoluiſſent, tanquam Herculi ſacra facientes.

COLVMNATIO, στήλωσις, columnarum extructio. Apul. lib. 3. Flor.

COLVMVS, à ueteribus dicebatur, qui nunc culmus.

COLVRNVS, a, um, ex materia coryli, teſte Ser. in illud Virg. In ueribus torrebimus exta colurnis. Feſtus tamen à corno arbore deduci ait.

COLVRI, duo ſunt circuli in ſphæra, ſeſe mutuo ad angulos rectos ſphærales diſpeſcentes circa polos mundi, Zodiacumq; ita interſecantes, ut unus eorum per principia Arietis & Libræ feratur, alter per principia Cancri & Capricorni: ita dicti ab imperfecta ſui conuerſione. quippe Græci κόλουρον imperfectum uocant. nunquā enim integri apparent. nam pars in Antarcticum uergens, noſtris ſe non ingerit obtutibus. Boe. de Arith. li. 2. Et Macr. in Somnium Scip. Colura quoque animalia ſunt caudam non habentia, uel mutilam caudam habentia, quæ in ſacrificiis non offerebantur.

COLVS, li, maſc. gen. tormenti genus, quod fit ex corio. Feſtus.

COLVS, li, [*Rocca da filare, conocchia*] ἠλακάτη, ἀτρακτυλίς, fœm. gen. tam quartæ, quàm ſecundæ declinationis, inſtrumentum quod penſa continet, à quo fuſo fila ducuntur, habetq; pen. cor. Ouid. lib. 4. Met. Et colus, & fuſus digitis cecidere remiſſis. Cice. 2. de Orat. Quando ad me uenis cum tua colu, & lana?

COLVTEA, κολουτέα Theophraſto, arbor ſilueſtris apud Theophraſtū 3. de Plantis, fructum ferens in ſiliqua, magnitudine lentis. Vide Ruell. lib. 1. cap. 70. Coluteum autem neu. gen. Plau. in Perſa uidetur appellaſſe quoddam mali genus.

COLYCAE, arum, ſpecus in quibus aphronitum inuenitur. Plin. libro 31. cap. 10.

COLYMBADES, κολυμβάδες, uocabantur oliuæ quædam conditiciæ, ἀπὸ τοῦ κολυμβᾶν, innatare: quòd ob ſuam leuitatem ſalſilagini innatabant. Pli. lib. 23. cap. 3. Colymbades ſordida ulcera purgant. Vide Ruell. lib. 1. cap. 104.

COMA, æ, [*Chioma, zazzera*] κόμη, capillus, interprete Feſto, aliqua cum cura compoſitus: ἀπὸ τοῦ κοσμεῖν, ab ornando: unde & comere Latini deduxerunt. Ci. 3. Tuſc. Scindens dolore intonſam comam. Ouid. 2. Meta. Permulcetq; comas. Coma metaphoricōs etiam de fruticibus dicitur. Virg. 4. Georg. Ille comam mollis iam tum tondebat acanthi.

COMANS, tis, partic. ſine uerbo: qui longiorem habet comam. Virg. 2. Æneid. Comantem Androgei galeam. Equorum colla comantia, idem 12. Ænei.

COMAGENA, pen. pro. κομμαγηνή, pars Syriæ, ſupra Ciliciam, excurrēs uſque in Meſopotamiam, à qua Euphrate fluuio dirimitur. Hinc Comagenum medicamentum dictum eſt, quod fiebat ex adipe anſerino, in uaſe æreo cum cinnamo multa niue obruto, addita etiā

herba quæ Comagena appellabatur. Pli.li.10.ca.22. & li.29.ca.4.

Comagenvs,a,um,Iuue.Saty.6.Vel Comagenus aruſpex.

Comana,orum,ciuitas in conuallibus Antitauri montis,inſigni Bellonæ fano celebris. Inde Comani dicuntur ſacri ſerui Bellonæ: quorum Strabo ſua ætate ſupra ſex millia fuiſſe tradit: qui omnes ſacerdotis imperio parebant. Fuere & Comana Pontica, eidem deæ conſecrata.Strab.lib.12.

Comari,populi inter Scythas,ad Caſpium mare.Mela lib.1.

Comarvs,ri,κόμαρος,portus ad ſinum Ambracium.Strab.lib.7.

Comatvs,a,um,partícip.ſine uerbo, qui longiorem habet comam. Martial.lib.1.Caluus cum fueris eris comatus. Silua comata. Catul.epigram.4.

Comata Gallia,uno nomine appellata omnis Gallia Tranſalpina, à ſtudio nutriendæ comæ.Pli.lib.4.ca.17.Galliam Comatam in tres partes diuidit,omnibus diſtinctas.inter Scaldam & Sequanam Belgas ponit:inter Sequanam,& Garumnam, Galliam Celticam collocat,quam etiam Lugdunenſem Galliam appellat. inde ad Pyrenæi montis excurſum Aquitaniam uocat.

Combe,es,κόμβη,Aſopi filia,quæ prima æneam armaturam traditur inueniſſe:unde & Chalcis eſt cognominata: à qua etiam Chalcidi urbi nomen factum putatur.de hac nõnulli intelligunt illud Oui. 7.Metam.Effugit natorum uulnera Combe.

Combennones,in eadem benna,i.uehiculo,ſedentes.Feſt.

Combibo,bis,[*Beuere in compagnia*] συμπίνω,ſimul bibo.Oui.epiſt. 11.Et cogor lacrymas cõbibere ipſa meas. Combibere artes, per tranſlationem.Cic.3.de Fin.Infici debet ijs artibus, quas ſi, dum eſt tener,combiberit,ad maiora ueniet paratior.

Combibo,combibonis,maſc.gen.compotor.Cic.Pæto lib.9.

Combretvm,herba eſt baccari ſimilis,ſed procerior. Pli.li.21.c.6.

Combvro,is,pen.pro.ex con,& uro,b interpoſita,[*Abbruſciare,conſumare*] ἐμπρήθω,πυρπολέω,ſimul cum aliis uro: uel, ut ſuum ſimplex,uro.Cic.pro Cluen.Antequam luceret,combuſtus. Tranſlate,Plan.Mil.Mihi nimis calor Comburebat gutturem.

Come,τραγοπώγων,herba quam Barbam hircinam uocant:à comæ ſimilitudine.Pli.lib.21.cap.15.& lib.17.cap.13.

Comedvm,pro Comedam ſcripſerunt Veteres: quod & Nonius obſeruauit.Plau.in Bacchid.Quod in luſtris comediam.Cice.ad Pætum:Curа,ut ualeas:ne ego te iacente bona tua comedim.

Comedo,is.pen.cor.& Comedo,comes,comeſt,in infinitiuo Comedere,uel Copieſſe,[*Mangiare*] φάγω, ἐσθίω, idem ſignificat quod Edo.Martialis. Scæuola tu comedis apud omnes, nullus apud te. Cicero.Pollicetur prolaturum ſe, quæ comeſt. Supinum,comeſum,& comeſtum.Sal.Comeſa patrimonia,Comeſa patina. Tranſlate,pro conſumere.

Comedo,onis,& Comedus,di,p.cor. qui bona ſua conſumit, ut ait Feſtus.Varro apud Nonium.Quòd comedonibus uenit uſu.

Comes,itis,com.g.[*Compagno*] ἀκόλουθος,συνοδοιπόρος, qui uel quæ ſequendo aliquem ſe maiorem comitatur.Cic.de Amic. Neque ſe comitem illius furoris,ſed ducem præbuit: Lucan.lib.6. Scire ſenatus auet,miles te Magne ſequatur,An comes. Aliquando tamẽ comitum appellatio paribus conuenit.Plau. Epid. Argentum numera; ne comites morer.ad Heren. Qui cum ante lucem ſurrexiſſet, comitem ſuum inclamauit.Differt autem comes à ſocio, & ſodali, quòd comes dicatur, qui quouis modo alterius ſequitur ductum: ſocius plerunque in negociis ſeriisq́; rebus, & fortunæ arbitrio ſubiectis: ſodalis in leuioribus, ac ſæpe uoluptuoſis, ut pote qui eiuſdem erant collegii,unaq́; epulabantur.unde Cice.Norbanum quæſtorem ſuum appellat ſodalem. Idem de Sen. Epulabar cum ſodalibus.Comes uero pro dignitate,gen.comm.eſt. Ab Ammiano largitionum comes dictus eſt, qui præerat largitionibus imperatoriis.

Comessabvndvs,a,um,Liu.lib.9.agmine comeſſabundus inceſſit,

Comessationes,ἀδηφαγίαι,κῶμοι, conuiuia nocturna poſt cœnam, & alia intempeſtiua:ſicut Merenda cibus, qui ante cœnam ſumitur, & Ientaculum ante prandium. Comeſſari uerbum à Como deducitur,compotationum nocturnarum deo.Suet.in Vitel. Epulas diſpertiebat in ientacula,prandia,cœnas,comeſſationes.

Comessans,tis,ἐπικωμάζων,κωμαστής,κωμαστὴν Comeſſator. Curt.lib. 9.Si quid uictis ſaltem aduerſus comeſſantes animi fuiſſet. Modo comeſſantium aliquid agere. Liuius.3.

Comessatores,qui comeſſationibus indulgent.Cic.pro Cœlio.

Comesso,comeſſas.Ter.Phædriam intromittamus comeſſatum.

Cometes,uel Cometa,[*Comete*] κομήτης, gene. maſc. ſtella crinita. Lucan.lib.1.Terris minitantem regna cometen.Cice.2.de Natu. Deo.Tum ſtellis,quas Græci cometes,noſtri cincinnatas uocant: quæ nuper bello Octauiano magnarum fuerunt calamitatum prænunciæ.Virg.1.Geor.Nec diri toties arſere cometæ.

Comini,populi Italiæ,in tractu Æquicolarum.Pli.lib.3.cap.12.

Cominvs,aduerbium,[*Da preſſo*] ἐκ τοῦ σύνεγγυς, non eſt idem, quod prope,ſed(ut ita dicam,)à prope:ſicut eminus, à longe: ut, cominus te inceſſebant lapidibus.i.e propinquo loco. Cic.2.de Diuin. Nunc cominus agamus.Significat etiam ſtatim. Virg.lib.1. Geor. Iacto qui ſemine cominus arua Inſequitur.

Cominia,genus oliuæ,apud Pli.lib.15.cap.3.

Comis,[*benigno, piaceuole,humano*] εὐπροσήγορος, humanus, benignus,facilis.Cic.2.de Fin.Quaſi quis illũ neget comẽ, & humanũ fuiſſe.Idẽ pro Balbo:Comes,benigni,faciles homines dicuntur.

Comitas,morum ſuauitas,φιλοφροσύνη, Cic.de Amic. Amicitia debet eſſe ad omnem comitatem facilitatemq́; procliuior.

Comitatvs,partic.Comitor,[*Accompagnato*] παραπεμφθείς, καὶ παραπεμφθεὶς,actiue & paſſiue accipitur.actiue.Plin.Quicunque eũ comitati fuerant.Paſſiue.Cic.2.in Catil.Illud moleſte fero, quòd ex urbe parum comitatus exierit. Virg.1.Æne. Ipſe uno graditur comitatus Achate.

Comitatvs,comitatior.Ci.5.Tuſc. puero ut uno eſſet comitatior.

Comitatvs,us[*La compagnia*] ἡ παραπομπή,πομπή, comites, aliquem officii uel honoris gratia ſubſequentes.Cic.ad Lepidum: ſi modo tecti ſatis eſt ad comitatum noſtrum recipiendum. Sal. in Catil. Prætoribus imperat,ut Allobrogum comitatus deprehendant.

Comiter,ſuauiter,manſuete, φιλοφρόνως, Comiter ac benigne appellare aliquem.Liu.2.Ouid.2.Faſt.Comiter excipitur.

Comitialis,le.ἀρχαιρεσιακός,quod ad comitium pertinet: ut Dies comitialis,qui comitiis gerendis aptus, quo cum populo agi licebat,ut inquit Macrob. & quo populus Romanus conuenire ſolebat ad ſuffragium ferendum. Cic.ad Q.Fr. Conſecuti ſunt dies comitiales,per quos ſenatus haberi non poterat.

Comitialis morbus,ἐπιληψία, qui cum totius corporis conuulſione principales cerebri operationes tollit, toto cerebro, uel duobus eius uentriculis affectis. Gignitur ex craſſis humoribus, ſpiritus meatum in cerebri uentriculis obſtruentibus, neruorum principio ſeipſum concutiente,ut quod noxium eſt,excutiat. Dictus Comitialis,quòd comitia uitiare diceretur. interrumpebantur enim comitia, quoties aliquis ex hoc morbo concidiſſet. Cato:Quod comitia prohibere ſolet,nec id quidem mihi uitiũ fuit. Serenus: Eſt ſubiti ſpecies morbi, cui nomen ab illo, Quod fieri nobis ſuffragia iuſta recuſat. Hic morbus alio nomine dicitur ſacer,& morbus maior, propter grauitatem, quoniam homo ſubito concidit,& ſpumæ ore mouentur. Docet etiam Ariſtot. hunc morbum à priſcis Herculeum fuiſſe nominatum, quia Hercules eo laboraſſe fertur:idq́; ex atra bile pleriſque contingere tradit. Plato & Apul.diuinum nuncuparunt:quod animi partem rationalem,quæ longe ſanctiſſima eſſe uidetur,obſideat. Comitialis homo,qui hunc morbum patitur.Pli. Fel teſtudinum naribus illitum comitiales erigit,attollitq́;. Plaut. tamen Comitiales homines in Pœnulo appellat litigioſos,qui in Comitio propter lites quaſi habitare uidentur.

Comitialiter aduerbium,ἐπιληπτικῶς.Pli.li.22.ca.21. Folia heliotropii contractionibus medentur,etiam ſi id comitialiter accidat: id eſt,etiam ſi contractiones fiant ex morbo comitiali.

Comitiarivs: ut, Comitiaria ſtatio,quæ in modũ comitiorum celebrabatur. Liu.lib.23.Comitiaria duorum exercituum ſtatione.

Comitia,orum,plurali nume.[*Congregatione,conſiglio,ragunanza*] ἐκκλησίαι καὶ τὰ ἀρχαιρέσια.conuentus populi,qui fiebat, quando magiſtratus creabatur,à ſimul itando ſic appellata.Ex comitiis autem alia erant conſularia,alia prætoria,alia quæſtoria. alia tribunitia,alia ædilitia:quibus.ſ.conſules, prætores, quæſtores, tribuni,ædiles creabantur.illæ enim coitiones populi ad creandos magiſtratus & ad leges ferendas dicebantur Comitia: eorũ alia Calata erant,alia centuriata,alia Curiata. Calata comitia uocabantur,quæ pro collegio pontificum haberi ſolebant, aut regis ſacrorum,aut flaminum inaugurandorum cauſſa. Curiata (ſimile eſt apud Græcos,κατὰ φυλὰς)qui ex curiis, erãnt. & ex cenſu & ætate per lictorem curiarum procalari,i.conuocari ſolebant. Centuriata.cum centuriatim.i.per ſingulas centurias calculus unus pro ſuffragio ferebatur. Et hæc per cornicinem ex regionibus & locis diuulgabantur. Dion.lib.7.hiſt.ſcribit in comitiis curiatis omnem poteſtatem creandi magiſtratus fuiſſe penes populum, in centuriatis penes diuites.

* Comitia. comitiorum tria genera Romæ diuerſis temporibus inſtituta,curiata primum à Romulo,centuriata deinde à Ser. Tullio,ſexto Romanorum rege; poſtremo tributa, à tribunis pl. De curiatis comitiis illa ſignificant, quæ ſcripta ſunt apud Pomponium iuriſconſultum.Romulus,inquit, populo in triginta partes diuiſo, quas curias appellauit, quod tunc reip. curam per ſententias earum expediebat, leges quaſdam curiatas ad populum tulit: tulerunt & ſequentes reges. Centuriata Seruius rex, ut diximus, maiorum rerum,patriciorumq́; magiſtratuum cauſſa induxit:iisq́; comitiis ad extrema reip.tempora patricios magiſtratus creatos

eſſe

eſſe legimus. Tributa, regibus eiectis, tum primum inſtituta, cum Coriolanus in iudicium populi uocatus eſt. poſteaq; cum Volerone Publilio Lætorius legem tulerunt, ut tributis comitiis plebeii magiſtratus fierent, qui antea curiatis fieri ſolebant. Tributorum autem comitiorum aucta maxime uis eſt ea lege, qua L. Valerius, & M. Horatius coſ. tulerunt, ut, quod tributis comitiis plebs ſanxiſſet, eo Quirites omnes æque tenerentur, ac ſi centuriatis comitiis perlata lex eſſet, ita centuriatis tributa ſunt æquata, & quod ait Liuius, tribuniciis rogationibus acerrimum telum hac lege datum eſt: cum, quidquid tribuni pl. ferrent, id deinde ab omnibus ciuibus ſeruari neceſſe eſſet. Quàquam & Publilius dictator, lege lata, centuriata, quæ patriciorum cauſſa inſtituta diximus, imminuit: ſanxit enim, ut omnium legum, quæ comitiis centuriatis ferrentur, ante initum ſuffragium patres auctores fierent: ne ſcilicet roboris minus haberet, ſi quid populare, patribus inuitis, latum eſſet. De iure autem, & tempore comitioru ita cognoſci poterit, ſi, quæ duarum legum, Æliæ, & Fuſiæ, fuerit ſententia, conſideretur. quare loca ipſa proponemus. ac primum, quod ait in ea pro Sextio: Iiſdem conſulibus ſedentibus, atque inſpectantibus, lata eſt lex, ne auſpicia ualerent, ne quis obnunciaret, ne quis legi intercederet, ut omnibus faſtis diebus legem ferre liceret, ut lex Ælia, lex Fuſia ne ualeret: dicendum eſt, quatuor illas partes, de auſpiciis, de obnunciatione: de interceſſione, de faſtis diebus; omnes duabus legibus, quæ ſubiiciuntur, Ælia, & Fuſia, comprehendi, ſed tres priores Ælia, poſteriorem auté Fuſia: rurſus; è tribus prioribus, eiuſdem generis, & quaſi naturæ duas eſſe; tertiam ſeparatam, & tanquam alienam. nam auſpicia ideo erant, ut eſſet obnunciatio. cum enim de cælo ſeruatum eſſet tum ferentibus legem obnunciabatur. itaque auſpiciorum quaſi partus quidam erat obnunciatio, nec unquam ſeruatũ eſt de cælo, quin obnunciatum, ſit ſiue proſpera, ſiue aduerſa ſigna eſſent: cum proſpera confirmarent id, quod cum populo ageretur, aduerſa impedirent. propterea ſublatum eſſe a Clodio morem de cælo ſeruandi, ſcripſit Dio lib. XXXVIII: cum tamen antea ita diligenter auſpicia ſeruata eſſent, ut M. Druſi legibus, quia contra auſpicia latæ iudicarentur, ſenatus decreuerit populum non teneri. quod Cicero libro II de legibus, & Pedianus in commentario Cornelianæ tradidit. ergo cum hoc auſpiciorum genere quaſi cognatione quadã cohæret obnunciatio. at interceſſio nihil habet commune cum auſpiciis. auſpicia enim ad religionem referebantur; quòd à cælo, id eſt, à deorum numine, pendere uiderentur. intereceſſio autem humanæ poteſtatis erat; & cum à uoluntate ſemper, nulla religionis obſeruatione, manabat, tum ab ea uoluntate non nunquam, quæ ab omni religione diſſentiret, & cum ipſa quaſi deorum uoluntate pugnaret. præterea, ſeruare de cælo, augurum, atque omnium plane magiſtratuum fuit; quod ſupra notauimus: intercedere uero, duntaxat ad tribunos ple. tum ueteri ſacratarum legum iure, tum, ut ego exiſtimo, legis Æliæ iuſſu pertinuit. loquor autem de interceſſione ad populum, cum lex ferretur. nam in ſenatu, cum S.C. fieret, non tribunos ple. tantum, ſed omnes, qui eadem poteſtate, qua ii, qui S.C. facerent, maioreue eſſent, intercedendi facultatem habuiſſe, diximus, in libro de ſenatu. atque etiam, quod in eo libro non diximus, forenſis, ut ita dicam, erat interceſſio, cum prætori de priuata controuerſia decernenti prætor intercedebat. cuius generis idoneus locus erit in libro de iudiciis. nunc perſequamur inſtitutum. Dixi, legis Æliæ fuiſſe tria illa membra, de auſpiciis, de obnunciatione, de interceſſione; quæ Clodius ſua lege ſuſtulit; quartum de faſtis diebus Fuſia lege ſancitum. itaque in oratione de prouinciis conſularibus, in extremo, paulo diſtinctius locutus eſt Cicero, cum caput illud, de faſtis diebus, ſeparatim à reliquis poſuit, reliqua uero tria ſeparatim quidem & ipſa ab eo capite, ſed ipſa tamen inter ſe coniuncta. ut dubitandum minime ſit, quin hæc in una lege ſimul fuerunt, ſicuti ſimul ſunt à Cicerone pronunciata. quòd ſi in una lege: ne illud quidem dubitandum de duabus legibus, Ælia ſcilicet, & Fuſia, utrum intelligamus. nam ſi de tribus coniunctis unum aliquod in Ælia lege fuiſſe docuero; Æliæ legi & reliqua duo tribui debere, concedendum, ut opinor, erit. docebo autem Pediani uerbis obnunciationem Æliæ legis fuiſſe. nam illud in Piſonem, Ap. Clodio, fatali portento prodigioq; reip. lex Ælia, & Fuſia euerſa eſt, ipſe ſic interpretatur: legem tulit P. Clodius tribunus ple. ne quis per eos dies, quibus cum populo agi liceret, de cælo ſeruaret. propter quam rogationem, ait legem Fuſiam, & Æliam propugnacula & muros tranquillitatis, atque otii, euerſam eſſe. obnunciatio enim quæ pernicioſis legibus reſiſtebat, quam Ælia lex cõfirmauerat, erat ſublata. miror autem, cur eo loco nihil de ſententia Fuſiæ legis addiderit Pedianus; cũ tamen ipſam legem ſimul cum Ælia nominarit. non enim tantum tulit Clodius, ne quis per eos dies, quibus cum populo agi liceret, de cælo ſeruaret, quod contra lex Ælia iubebat, ſed etiam, ut omnibus faſtis legem ferri liceret: ut aperte demonſtrant illa, quæ ſunt a nobis ex oratione pro Sextio recitata, & hæc in ea de prouinciis: Aut ſtatuendum nobis eſt, legem Æliam manere; legem Fuſiam non eſſe abrogatam non omnibus faſtis legem ferri licere; cum lex feratur, de cælo ſeruari, obnunciari. intercedi licere. Verum, ut fortaſſe mutilus Pedianus, quia prætermiſerit id, quod Fuſia lege ſ[illegible]tum Clodius abrogauit; non item mendoſus in eo, quod de lege Ælia poſuimus. ſatis enim plane loquitur atque ita, ut cur de mendo ſuſpicemur, cauſſam eſſe nullam uideamus, quare habemus quod uolumus, obnunciationem ad legem Æliam pertinere. quòd ſi hoc; ergo & illud, auſpicia quoque, a quibus obnunciatio deriuatur, & interceſſionem ad eandem legem pertinere. &, ſi hæc tria ad legem Æliam; unum illud. quod reliquum eſt de faſtis diebus, ad Fuſiam pertineat, neceſſe erit. eandem utrinſque legis ſententiam, niſi fallor, attigit in epiſtola Quæris, lib. I ad Att. cum ait: Lurco autem tribunus pleb. qui magiſtratum ſimul cum lege Ælia iniit, ſolutus eſt & Ælia, & Fuſia: ut legem de ambitu ferret. inibant enim ueteres Romani magiſtratum auſpicato: neque omnino quidquam publice, nec domi, nec militiæ, ſine auſpiciis gerebatur. quod autem in tribunatu ple. Lurconi mandando tactum erat, ut auſpicia ſeruarentur, id ut ipſe in lege de ambitu ferenda ne ſeruaret, neque auſpiciorum ullam omnino rationem haberet, decretum eſt a ſenatu; neque hoc ſolum, ſed illud ſimul, ut omnibus faſtis legem ferre poſſet. quod lex Fuſia uetabat. ideo enim ſoluit eum ſenatus & Ælia lege, & Fuſia. ut neque auſpiciorum religio, neque dierum ratio impedimento eſſet, quo minus primo quoque tempore perferri lex de ambitu poſſet. Has ipſas leges & in Orat. pro Sextio lege Clodia ſignificat abrogatas, cum ait: Mitto eam legem, quæ omnia iura religionum, auſpiciorum, poteſtatum, omnes leges, quæ ſunt de iure, & de tempore legum rogandarum, una rogatione ſuſtulit. Nam & ſi non nominat legem tamen Æliam ſignificari certum eſt, cum ait, Quæ ſunt de iure; Fuſiam autem, cum ſubiicit, Et de tempore ius enim intelligit auſpicandi, obnunciandi, intercedendi, quæ ſanxerat Aelia lex: tempus autem, quo legem perferri non liceret, faſtos uidelicet dies, de quibus cauerat Fuſia lex. nec dubito, quin, cum dixit, Omnia iura religionum, auſpiciorum, poteſtatum, ad ſententiam potius Aeliæ legis, quam Fuſiæ, ſpectauerit. nihil enim horum uideo, quod ad Fuſiam referri poſſit, nam ego quidem, in uerbo, Poteſtatum, obnunciationem & interceſſionem ſignificari puto; quæ legis Aeliæ fuiſſe, iam diximus. & quanquam, Auſpiciorum, poteſtatum, dixit, ad interpretationem antecedentis uerbi, Religionum; quod ſæpe facit; & in dictione, poteſtatum, & obnũciatio, & interceſſio ſimul includuntur: ſolam tamen obnunciationem ad religionem refero. nam interceſſioni cum religione nihil erat: quod paulo ante demonſtraui. Ex iis, quæ attulimus, ſatis opinor conſtat, auſpicandi, obnunciandi, intercedendi morem apud Romanos fuiſſe; quæ pertinent ad ius comitiorum. quo de genere lex Aelia loquebatur. conſtat illud quoque, faſtis diebus non licuiſſe haberi comitia legum ferendarum cauſſa, ſed comitialibus tantum. quod Fuſia lege ſancitum erat, Impediebantur autem comitia multis modis, primum Ioue fulgente tonante: deinde, ſi ſiniſtrum fulmen eſſet: tũ ſi quis eo morbo, qui inſputatur, corruiſſet; ex quo comitialis morbus dictus eſt. poſtremo ſi tribunus ple. interceſſiſſet: quod fiebat hac uoce prolata, Veto. Notauimus etiam illud apud Gellium, lege cautum eſſe, ut, quo die auſpicia capta eſſent, eodem ea de re, cuius rei cauſſa, auſpicatum eſſe comitia abſoluerentur. alioqui infirmum & inane populi iuſſum erat.

COMITIATVS, us, populi in Comitio cõgregatio. Ci. 3. de Leg. Lex de capite ciuis rogari, niſi maximo comitiatu, uetat.

COMITIATI TRIBVNI MILITARES, qui dicantur, docet his uerbis Aſco. Pædianus in 2. contra Ver. Tribunorũ militarium duo genera: primum eorum, qui Ruſuli dicuntur: hi in exercitu creari ſolẽt. alii ſunt Comitiati, qui Romæ comitiis deſignantur.

COMITIVM, tii, locus Romæ iuxta forum & curiam. dictus à coeundo, teſte Varrone, quod populus tum litium, tum curiatorum comitiorum cauſſa eò ſolebat coire. Cice. 4. Verr. hoc ferendum cuiquam putas? huius ſignis & tabulis forum, Comitium ornari?

COMITOR, [*Accompagnare*] συμπαραμαρτάνω, comitem me exhibeo: & proprie eſt minorum erga maiores. Pli. quicunque eum comitati fuerant. Comito, as, actiuo. Oui. li. 2. de Pont. Quem pia nobiſcum proles comitauit euntem, Comitatus tam eum ſignificat, qui alterum honoris, aut officii cauſſa deducit, quam eum, qui deducitur. Ci. de Inu. In itinere quendam eſt comitatus. Idem in Cati. Moleſte fero, quòd parum exierit ab urbe comitatus.

COMMA, matis, κόμμα, inciſio, à κόπτω, incido, minutiſſimæ diſtinctionis genus eſt, quod Inciſum à Latinis dicitur, Cicerone etiam Cæſum, quòd incidat cola & periodos. conſtat enim periodus om

mis ex commatibus & colis,tanquam partibus.ex his cola dicuntur partes maiores periodi cum ſcilicet oratio pene eſt perfecta, ita tamen ut animus audienti nondum conquieſcat. commata uero dicuntur minimæ periodi particulæ,inquas cola rurſus, uelut in partes,diſſecantur. Commata etiam dicuntur aquarum emiſſoria,primum in Ægypto ad hoc ſtructa,ut pro arbitratu accolarum Nilus admittatur in campos aruales, aut intra alueum contineatur. Vlpian.de extraordinar.crimin.lege,Saccularii.

Commacvlo,las, [*Macchiare*] ῥυπαίνω, maculo. Commaculare ſe ambitu,metaphoricῶs. Cic. pro Cælio: Nunquam, ſi ſe iſto ambitu commaculaſſet, ambitus alterum accuſaret. Commaculare manus ſanguine alicuius. Virg.de Medea.Eclog.8.

Commadeo,des,[*Eſſere humido*]madeo.Cato ca.156. Coquito uſque dum commadebit.

Commandvcari [*Mangiare, maſticare*] μασάομαι,dentibus molere, quod Cicero mandere dicit. Pli.li.29.ca.8. Cum priores ob religionem eam minime commanducarent.Vale.Dentibus abſciſſam & commanducatam linguam in eum expuit. unde Commanducatus cibus dicitur a Pli.li.20. cap.3. multa iteratione molitus, ac prope liquefactus,quem manſum. Quinct. uocat. Commanducatur deponens, apud Lucil.lib.4.legitur pro comedit,uel deuorat: Aſſequitur (inquit) nec opinantem, in caput inſilit, ipſum commanducatur.

Commandvcatvs, tus. Plin. lib.24. cap. 4. Vlcera commanducatu ſanari.

Commanipvlo,pulonis,miles eiuſdem manipuli, apud Spart.

Commeatvs,us,[*Licenza,ſaluo condotto*] ἄφεσις, facultas abeundi, ad Heren. Ille, qui ad diem commeatus non uenit, quòd eum aquæ intercluſiſſent.Liu.li.23.Magna pars ſine commeatibus dilabebatur. Aliquando accipitur pro cibariis ad alimoniam.Cice. pro leg.Manil. Iam commeatu & priuato,& publico prohibemur. Cæſar 1.Bell. Ciuil. Reliquas merces commeatusq; ad obſidionē urbis reſeruant. Aliquando pro tranſitu multitudinis.Apu.li.6.

Commeditor,aris,[*Penſare,imaginare*] μελετῶ,meditor. ad Here. li.3.Locos egregie commeditari oportebit. Lucr.li.6.Et fragiles ſonitus chartarum commeditatur.i.facit.

Commemini,idem quod memini.Cic.1.Tuſc.

Commemorabilis,le,dignus qui commemoretur.Ci.de Nat.De.

Commemoratio,[*Ricordanza*] ὑπόμνησις,Teren.in And.

Commemoro.[*Ridurre in memoria*] in memoriam reduco. Cic. in Catone. Quid quoque die dixerim, audiuerim, egerim,commemoro ueſperi.

Commendabilis,le.dignum,quod laudetur Col.lib. 5. cap.6.

Commendatio,onis,[*Raccommandatione*] Cice. ad Lent.lib. 1.Noſtra commendatione gratiſſimus in prouincia fuit. Idem:Magna eſt hominum opinio de te,magna commendatio liberalitatis.

Commendaticivs, a,um,συστατικός, in quo commendatur. Cice. Antonio ſtatueram nullas ad te litteras mittere, niſi commendaticias.

Commendatrix,quæ commendat.Ci.1.de leg. uitiorum emendatricem legem eſſe oportet,commendatricem uirtutum.

Commendo,as, [*Lodare,raccommandare*] ἐπαινῶ, ex Con, & mando:idem quod laudo.quandoque accuſatiuum tantum habet. Ci. Poſt reditum. Cum eum, præter ſimulatam triſtitiam, nulla res commendaret.Quandoque poſt accuſatiuum iungitur datiuus,& ſignificat quaſi carum quid committo.Cice.Q.Frat. Quàm multos mecum egiſſe putas,ut ſe Statio commendarem? Teren. Eun. Ego me tuæ commendo & committo fidei.

Commendatvs,a,um,participium, commiſſus, fidei alicuius concreditus. Cice. pro Roſc. Amer. Cui fama mortui, fortunæ uiui commendatæ ſunt. Plan. Cice. Meam dignitatem commendatam habeas.

Commendatvs,nomen ex particip.Ci.pro Balb.Quis eſt noſtrum, cui non illa ciuitas ſit huius ſtudio,cura, diligentia, commendatior? Idem ad Bru.Cum tibi commendatiſſimi ſint.

Commentacvlvm,li,(inquit Feſt.)uirga qua in ſacris utebantur ad ſacrificia euntes,ut à ſe obuios homines amouerent.

Commentari,frequent.à Comminiſcor, [*Trattare,diſputare,commentare,eſporre*] διαλογίζεσθαι,cogitare,agitare,tractare. Ci.ad Att.li.4.Mecum in his locis commentor, ut iſta improbem.Idem in Lel.Cum in hortos. D.Bruti commentandi cauſſa ueniſſemus. i.tractandi uel diſputandi. Interdum ſignificat comminiſci,confingere fallaciam.Pla. in Caſin.Vt cito commentatus eſt.Interdum ſcribendo aliquid componere. Pli.li. 18.ca.25. Id eo ipſo anno, cum commenteremur hæc,notatum eſt. Commentatus, partic. modo paſſiue.Cic. ad Tironem li. 16.Iſq; diu commentata oratio ne uide ut probare poſſit te non peccaſſe.Modo actiue Ci. Att.li. 5.Cum in uilla Metelli commentatus eſſet.

Commentariensis,qui commētarios,cuſtodiarum, i. eorum qui in cuſtodia detinentur,conficit.Budæus.

Commentariolvm,ὑπομνημάτιον, Ci.4.de Fin.

Commentarivm, Commentarius, & Commentarii, orum. plur. num. ἀπομνημονεύματα, ὑπομνήματα, libri, in quibus non late res,ſed quam breuiſſime poterant,explicantur, ſimpliciterq; deſcribuntur.Cic.in Bruto,Non eſt oratio, ſed quaſi capita rerum, & orationis commentarium. Sic Cæſaris commentarii dicuntur, quos Plutar. ἐφημερίδας,appellat. in quibus ad exequendam hiſtoriam aliis uidetur materiam ſubieciſſe. Vnde Sene.li.3. Decla. Nec hoc commentario contentus erat, in quo nudæ res ponuntur.Gellius: Probi grammatici commentarius ſatis curioſe factus. Et iterum. Nonnulli, qui commentaria in Virg. compoſuerunt.Præterea Commentarius quandoque dicitur qui commentarium compoſuit.Seruius ſuper primo Geor.Superfluam mouēt quæſtionem commentarii.

Commentatio,σκέψις,meditatio, atque contemplatio. Ci.1.Tuſc. Tota philoſophorum uita commentatio mortis eſt.

Commenticivs, a,um,[*Finto*] πλασματώδης, fictum, & ad tempus commentum.Cic.1.de Ora.Illa commenticia Platonis ciuitas.

Commentor,oris,[*Inuentore*] qui aliquid excogitauit, Vnæ commentor dicitur Bacchus ab Ouid. li.3.Faſt.i.inuentor.

Commentor,aris,inueſtigo. Ci. de Clar.Ora.

Commentvm,[*Commento,fittione*] σκέψις, fictio, uel aliquid ingenioſe excogitatum.Ter. in And.ipſis commentum placet. Cic.de Clar.Orat. Vt ſua commenta,& ſcripta meminiſſet.quod facit uſpiam commentum.

Commeo,as,ex Con,& Meo, φοιτᾶν, aliquo ſe conferre, ultro citroq; ire.Plaut. Rud. hum ad carnificem eſt æquius,quam ad uenerem, commeare. Inde Commeatus dari dicitur. i.tempus quo ire & redire commode poſſis. Lact.li.3. Philoſophus ad meretricem commeabat.Ter.in Hecy.Senex raro in urbem commeat.

Commercor,aris, [*Comprare*] ἀγοράζω, multas res ſimul mercari.Plaut.Capt.Pater captiuos commercatur alios.

Commercivm,ἐμπορία, libera commeandi contrahendiq; facultas.Pli.in Paneg.Diuerſas gentes ita commercio miſcuit,ut,quod genitum eſſet uſquam,id apud omnes gentes natum eſſe uideretur.Accipitur & pro conſuetudine. Cic.de Sen.Nec habet ullum cum uirtute commercium.

Commereo,res,uel Commereor, reris,ἁμαρτάνω, grauiter pecco.Ter. in And.Quid commerui, aut peccaui pater? Vbi Donat. Commerui,maioris culpæ eſt: peccaui,multo minoris,uel leuioris.Idem in Phor.ſi te ſenſerit timidum,arbitrabitur commeruiſſe culpam.i.(inquit Donatus) commiſiſſe.Idē in Hecy.Quæ nunquam erga me commerita eſt:quod nollem:& ſæpe,quod uellem, meritam ſcio. Vbi Donatus, Aduerte,(inquit)proprietatem Cōmerendi,& Merendi mereri bona dicimus,commereri mala,Ci. de Orat.Interrogabatur reus, quam quaſi æſtimationem commeruiſſe ſe maxime diceret. Interdum in bonam partem accipitur. Plaut.in Moſt.Quid grauaris? quaſi gratiam non commeream.

Commetior,tiris,[*Miſurare*] μετρέω,metiri.Cic.1.de Inuen. oportet commetiri cum tempore negocium.

Commensvs,us,ui,Vitruu. lib.3.cap.1. Reliqua quoque membra ſuos habent commenſus proportionis.

Commeto,as,pen.cor. uetuſtiſſimi dixerunt pro aliquò me conſero. Næuius: Cum ad lupam noſtram tam multi crebro commetant lupi.

Commigro,as,[*Andare ad habitare altroue*] μετοικῶ, migro habitationem aliò transfero. Ter. in And. Mulier quædam commigrauit huic uicinæ. Cic.ad Q. Fra.li.2.In tuam commigrabis.

Commiles,tis.Cæſ.bell.Ciuil.Commilites nonnulli.

Commilitones,[*Compagni à la guerra*] συστρατιῶται,qui ſimul militant.Suet.in Cæſ. Milites ſuos blandiori nomine commilitones appellabat.Ci.pro Deiot.Meus in Græcia commilito fuit.

Commilitivm,συμμαχία,ipſa belli ſocietas. Iuſtin. lib. 5. Cogitatione uetuſti per tot bella commilitii.Tacitus lib.1.Chauci in commilitium adſciti ſunt. Apud Apuleium Commilitia legitur fœm.gen.

Comminatio,ἀπειλή,Cic.3.de Orato.

Comminiscor.[*Fingere,imaginarſi*] συμπλάττω, πλάττομαι, fingo. uel excogito:ab antiquo uerbo Meniſcor: unde & Reminiſcor. Ter.in Hec.Aliquid tuliſſe comminiſcentur mali.Ci.4.de Finib. Occurrentia neſcio quæ comminiſcebatur. Cice.2.de Nat.Deo. Deos nihil agentes commentus eſt Epicurus, Cōmentus paſſiue. Ouid.6.Met. Dat gemitus fictos,commentaq; funera narrat.

Comministro,as, are, [*Miniſtrare*] ὑπηρετῶ, miniſtrare. Plin. lib.28.cap.8.

Comminor,aris,ari,[*Minacciare*] ἀπειλέω,minor. Suet.in Cæſ.

Comminvo,nuis,[*Minuire*] συντρίβω, διαθρύπτω,Ci. in Piſ.illi ſtatuam iſtius deturbant,affligunt,comminuunt, diſſipant.

Com-

COMMISCEO,ſces,ſcere,[*Meſchiare,meſcolare*]συμμίγνυμι,permiſce re.Plaut.Perſa. Commiſce mulſum.Cic.2.de Nat. Deo. In mare, & in fœmina commiſcendorum corporum miræ libidines. Commiſtus,partic.Virg.2.Geor.Magnus alit magno commiſtus corpore fœtus.

COMMISENA,κομμισηνή,Armeniæ pars eſt apud Strab.lib.11.

COMMISERATIO,Cic.1.de Orat.

COMMISERESCO,ſcis,ſcere,[*Hauer miſericordia*]οἰκτίζω, miſereſce re.Ter.Hecy.Ipſam Bacchidem,credo, ibi eius miſereſceret.

COMMISEROR,raris,rari,οἰκτείρω, miſericordiam mouere. Cic.1. Verr.Commiſerari,conqueri.

COMMISSVM,ἁμάρτημα,delictum,peccatum. Cic. pro Sylla.

COMMISSVRAE,[*Commiſſure, gionture*]ἐφαρμογαί, ἀλληλουχίαι,iuncturæ,quales ſunt tabularum & aliarum rerum. Cic. de Vniuerſ. Vt inter ſe ex commiſſura iungerentur.

COMMITIGO,as,[*Mitigare*]καταμαλάσσω.Teren. in Eun.Commitigari caput.Vbi Donat.Commitigari, tundendo deprimi.

COMMITTO,tis,[*Commettere,imponere*]ἐπιτρέπω,πιστεύω, alicuius fidei Trado.Teren.in Eun.Ouem lupo commiſiſti.Quandoque eſt iniungere aliquid faciendum,& quaſi commendare.Ci.pro domo. Cn.Pompeio plurima bella extra ordinem ſunt commiſſa. Quandoque peccare.Ci.1.Verr.Quæ tu ſine Verre commiſiſti.Virg.1. Æn.Quid meus Æneas in te committere tantum, Quid Troes potuere?Inde commiſſa,peccata. Quandoque coniungere. Virg. 3.Æn.Delphinum caudas utero commiſſa luporum. Quandoque perpetrare.Salu.in Catil. Sempronia, quæ multa ſæpe uirilis audaciæ commiſerat.Quandoque,incipere. Virg.li.5. Et tuba commiſſos medio canit aggere ludos. Salu.Quibus dictis mox prœlium commiſere.Quandoque occaſionem præbere.Cic. Att.li.1. Non committam poſthac, ut me accuſare de epiſtolarum negligentia poſſis.Idem li. 2.Offi.Sordidum eſt ad famam,committere ut accuſator nominetur.Quandoque in contentionem deducere.Suet.in Cal.Nec ceſſauit inter ſe omnes committere. Committere prœlium,prœliari. Cic.li.4.Epiſt. Fam.Quo die prœlium Panſa commiſit. Proprie tamen, ratione præpoſitionis Con, ſignificat ſimul iungere.Gellius. Niſi tenue diſcrimen obiiceret, maria,quæ nunc diuidit,committeret.Vide Vallam lib.2.ca.38.& lib.3.cap.62.Commiſſus.Cic. pro Fonteio, commiſſus fidei,permiſſus poteſtati. Commmittendus. Cic.Att.lib.10. Fortunæ ſunt committenda omnia.

COMMISSIO,binorum uel pugilum, uel muſicorum,uel poetarum, uel rhetorum exhibitio, ad artis aut uirium oſtentationem.Suet. in Aug.Pli.Epiſt. lib.144.

COMMISSORIVS,a,um:uide Vlpian.in l.ſi fundus. ff.de leg. cõmiſſo.

COMMODITAS,[*Commodità*]ἐπιτηδειότης.Cic.4. de Fin. non ſunt in eo genere tantæ commoditates corporis, tamq; multæ. Ouid. Epiſt.15.Cogimur ipſius commoditate frui.

COMMODO,as,[*Commodare,impreſtare*]συνωφελέω,commoditati alicuius inſeruio. Cic.ad filium:Cui ego,quibuſcunque rebus potero,libentiſſime commodabo. Cic. Cæſari: Quicquid ei commodaueris, erit mihi gratum.Contra Incommodo,moleſtus ſum,noceo.Ter.in And.Magis adeo,ut mihi incommodet, quàm ut obſequatur gnato. Commodare item, eſt utẽdum dare,i.alicuius rei uſum ad tempus concedere.Cic.Mutuandis facultatibus, ac commodandis nulla re egemus.Nec rei tantum mobilis commodatio dicitur, ut Vlpianus exiſtimauit,ſed etiam ſoli. Lib. 4. ad Heren. Ait cuidam ædes maximas ad nuptias commodaſſe. Et licet (ut multi aſſerunt) commodentur, quæ redduntur in eodem numero,& ſpecie,ut ueſtis,equus,liber;mutuentur quæ non reddũtur eodem numero,ſed ſpecie,ut uinum,frumentum,numi. Cicero,tamen in Verr. Act.6.uſus eſt etiam de iis, quæ non eadem redduntur,ſed ſimilia.Publice commodaſti tritici modios ſexaginta.

COMMODVLE,aduerb.Plaut.in Sticho.Satis commodule.

COMMODVM,κατὰ τοῦτο, aduerb. id temporis, eo momento. Apul. Commodum limen euaſerant.Gell.li.2.Taurus,ſectatoribus commodum dimiſſis, ſedebat pro cubiculi foribus. Commodum, ſequente Cum,ſignificat tantùm. Cic.Att.Commodum diſceſſeras heri,cum Trebatius uenit. Item pro opportune. Plautus Merc. Commodum obuiam uenies patri.

COMMODVM,di,pe. cor. [*Commodo,commodità*]ὠφέλεια, εὐχρήστημα, emolumentum,opportunitas.li.2. ad Heren.Cauſſa eſt,qua induxit eum commodorum ſpe. Et infra. Accuſator in ſpe commodi cupiditatem oſtendet aduerſari.Ter.in Hec.Multa ex quo fuerint commoda,eius incommoda æquum eſt ferre.

COMMODVS,a,um,[*Commodo,utile*]πρόσφορος,ἐπιτήδειος,δεξιός, utile,aptum,tempeſtiuum, opportunum. Teren. And. Commodiorem hominem, non uidi.Pli.in Epiſt. Viuere filium, atque etiam commodiorem eſſe ſimulabat. id eſt,paululum iam à morbo eſſe confirmatum. Celſus. Maxime commodum eſt,modice exercere.

COMMODVS,M.Antonini philoſophi filius fuit, patris diſſimilimus, cui etiam in imperio ſucceſſit. uide Herodianum lib.1.

COMMOERREO,[*Contriſtarſi*]κατακλαίω,totus triſtor.Plaut.in Epid.

COMMONE,inſula eſt adiacens Epheſo urbi. Pli. lib. 5.cap.31.

COMMOLIOR,iris,iri,μηχανῶμαι,molior. Ci.3. de Natu. Deo.Nec, quem dolum ad eum,aut machinam commoliar, ſcio.

COMMOLO,lis,lere,συναλήθω,mola contero.Col.lib.12. cap. 50.

COMMONEFACIO, cis, [*Ammonire*] ὑπομιμνήσκω, commoneo. Salu. in Cic. Vt nos commonefacias, quam conuerſa ſit reſpub. Commonefio.Cic.7. Ver.Nemo,eſt,quin tui ſceleris, ex illa oratione commonefiat.

COMMONEO, es,p.cor.[*Ammonire*]ὑπομιμνήσκω, admoneo, & conſtruitur cum genitiuo.Ter.in And. Aliorum exempla commonẽt. ad Her.li.4.Non illæ te nuptiales tibiæ eius matrimonii commonebant.Commonitus,partic. Liu.li.34.Commonitosq́; in quo ſtatu rerum accepiſſet eos,& in quo relinqueret,dimiſit.

COMMONITIO,ὑπόμνησις,Quinct.lib.4.cap.2.

COMMONSTRO,as,are,[*Moſtrare*]δείκνυμι,monſtro.Cic.2.de Ora.

COMMORATIO,interdum pro habitatione.Ci.ad Leptam li.6.amœnitas illa commorationis eſt, non diuerſorii. Interdum pro tarditate.Ci.Q.Frat. lib.3.Multos dies epiſtolam in manibus habui, propter commorationem tabellariorum. Commoratio, figura rhetorica.ad Here.li.4.Commoratio eſt,cum in loco firmiſſimo, quo tota cauſſa continetur,manetur diutius.

COMMORDERE,[*Mordere*]δάκνειν,mordere. Pli.lib.24.cap.11.

COMMORIENTES,nomen fabulæ Plautinæ.Ter.in Prol.Ad.

COMMORIOR,reris, συναποθνήσκω, ſimul morior. Pli.lib.27.cap.2.

COMMOROR,aris,[*Tardare, indugiare*]Moror.Cic.ad App.li.3.Triduum.Epheſi commoratus ſum.Commorari aliquem,eſt detinere.Plau.Merc.Properantem me commorare.

COMMORTALIS,le,ut,Commortalis natura.Col.li.3.cap.20.

COMMOTIO,perturbatio:ut,Commotio animi. Cic. 3.Tuſc.

COMMOTIVNCVLA,diminutiuum,Ci.ad Att. lib. 12.

COMMOVEO,es,pen.cor.[*Perturbare,commouere*]διαταράττω, perturbo.Ter.An.Commoui hominem.Interdum,quod uolo,perſuadeo.Cic.li.1.Epiſt. Viſi ſumus ſenatum commouere. Interdum lædere.Col.li.2. Ne in radicem uomis impactus colla commoueat Interdum,recedere.Ci.Tyroni: Te iſtinc ne temere commoueas. Commotus,partic.Commotæ columnæ,apud Cic. 3.Ver. Tripodes commoti,Sen. in Medea. Nonnunquam perturbatus. Teren. Phor.Quidnam ille commotus uenit? Commotior, Comparatiuus.Cic.de Cla. Orat.Aſper: maledicus,genere toto paulo feruidior,atque commotior.

COMMVLCEO,ces,[*Placare*]καταψάω, mollire. Gell. lib. 7. cap. 3. Qui pro reis dicunt,iudices debent ſententiis commulcere.

COMMVNICATIO,onis,Cic.pro Balbo.Communicatio ciuitatis.

COMMVNICO,as,[*Communicare,conferire*]κοινόω, κοινόω, participare,impartiri.Cic.de Amic.Secundas res ſplendidiores facit amicitia,& aduerſas partiens,communicansq́; leuiores.Cum accuſatiuo & ablatiuo habente Cum, Cic. pro Balbo: Qui uelint cum periculis noſtris ſua communicare. Idem Fam. 16.Cùm mecum inimicitias communicaſti: id eſt, quando oſtendiſti te eſſe inimicum inimicorum meorum. Idem ad Att. Nihil mihi ſcito nunc tam deeſſe,quàm hominem: qui cum omnia communicem,id eſt cum quo omnia loquar. Cum accuſatiuo, & Inter. Cicero. Hæc breui inter nos communicabimus.Interdum habet De.Cic.Fam. 15.Vt quibus de rebus uellemus, inter nos communicaremus. Idem Lentulo Fam. 1. Pompeius mecum de te communicare ſolet.

COMMVNIO,is,nire,[*Fortificare intorno*]περιφράττειν,circum munire.Plaut.Rud.Oppidum communibo. Cæſar:Caſtella communit. Communitus partic.Cic.3.Ver.Situs urbis communitus. Idem pro Cecinna.Quid refert habere fundum, ſi parum ſit communitum ius?

COMMVNES DIES,κοιναὶ ἡμέραι, apud ueteres erant, qui alio nomine uocabantur Interciſi:quòd diis,hominibusq́; eſſent communes.erant enim medii inter feſtos,& profeſtos: & quibuſdam horis fas erat ius dicere,quibuſdam non.nam cum hoſtia cædebatur fari nefas erat: cæſa autem & porrecta fari licebat:rurſus cum adolebatur hoſtia,non licebat.

COMMVNIS,ne,[*Commune*]κοινός,quod multorum eſt:ab iiſdem muniis,ſiue muneribus:unde & Immunis deducitur.Interdum ponitur ſine caſu.Ci.Off.1.Magnũ eſt, eiſdem uti ſacris, ſepulchra habere communia. Interdum cum datiuo. Plau. in Rud. Mare quidem commune certum eſt omnibus eſſe.Cum datiuo.& ablatiuo, præeunte Cum.Cic.Fam.13.Cum Patrone Epicureo mihi omnia communia ſunt. Sine datiuo. Cic. de Sen. Quod illud eſt crimen ſenectutis, cum illud uideatis cum adoleſcentia eſſe commune? Cum genitiuo.Terent.in Adel.Commune omnium uitium quòd

pimium ad rem attenti ſunt ſenes. Cic. in Verr. Commune omnium inimicus. Cum inte. . Ter. in Adel. Vetus hoc eſt, Communia eſſe amicorum inter ſe omnia.

Commvne, nis, [*Commune*] κοινὸν, pro cõmuni rep, inquit Aſconius, Cic. 3. Ver. Quomodo iſte commune Myliadum uexarit.

Commvnitas, κοινωνία. Cice. 6. Philip. Quæ uobis poteſt cum hoc gladiatore legationis eſſe communitas? Conſociatio hominum atque communitas. 1. Offi. Communitas homini cum Deo, 1. de Natu. Deo.

Commvniter, [*Communemente*] κοινῶς. Cic. de Sen.

Commvnio, onis, communitas. Cic. 1. de Leg. communio iuris.

Commvrmvro, ras, muro. Plin. lib. 10. cap. 23. Congregatæ inter ſe commurmurant. Silius lib. 15. Clauſo commurmurat ore.

Commvrmvror, raris, deponens. Cic. in Piſ.

Commvtabilis, le, μεταβλητὸς, quod facile mutatur. Ci. de Ami.

Commvtatio, tionis, Cæſar 5. Bell. Gall. Crebras commutationes æſtuum.

Commvtatvs, us, ui, uerbale, μεταβολή. Lucr. lib. 1.

Commvto, as, [*Mutare, commutare*] ἀλλάττομαι, muto, permuto. Ci. 5. Ver. Vt ne uendendis decumis tempus, aut locum commutarét. Commutare uerba, in ſermone diſcrepare. Ter. in And. Nunquam hodie tecum commutaturum patrem unum eſſe uerbum. Idem in And. Tria non commutabitis uerba inter uos.

Como, is, pſi, ptum, κομῶ, comam compono. Ter. Heau. Dum comuntur, annus eſt. Ouid. 2. Am. Comere ſed ſolas digna Cypaſſi deas. Tibul. lib. 1. Nec nitidum parca compſerit arte caput.

Comptvs, a, um. Virg. 10. Æn. Comptos de more capillos.

Comoedia, [*Comedia*] κωμῳδία, fabulæ genus, ciuilis priuatæq; uitæ imaginem uelut in ſpeculo repræſentans. In comœdia non niſi humiles, aut ſaltem priuatæ perſonæ, in tragœdia principes, heroes, atque adeo dii ipſi introducuntur. quòd ſi in comœdia deorum aut principium perſonas cõtingat admiſceri, eæ non propriæ comœdiæ, ſed tragicomœdiæ appellantur. Dicta eſt comœdia ἀπὸ τῶν κωμῶν, à uicis, ut quidam uolunt: quòd, Athenienſibus nondũ in urbem coactis, & adhuc per uicos diſperſis, prima poematis huius rudimenta à iuuentute inuenta credantur: ſiue, ut alii malunt, à Como, laſciuiæ & comeſſationis Deo: cui iuuẽtus indulgens, rudia & inculta carmina profundebat, quibus, quos uidebatur, nominatim perſtringebat. uerum cum eo genere licentiæ poetæ nimis petulanter abuterentur, atque optimi cuiuſque nomen inuaderẽt, lege cautum eſt, ne hoc poematis genere cuiquam in poſterũ uti liceret. uertere ergo ſtylum (ut inquit Horatius) formidine fuſtis & in ueteris comœdiæ locum noua ſucceſſit, in qua ficta argumenta tractare cœperunt, & humanæ uitæ ſimilitudinem ueluti penicillo quodam exprimere. Cic. 1. Offi. Duplex omnino eſt iocandi genus. alterum elegans, urbanum, ingenioſum, facetum; quo genere Plautus noſter, & Atticorũ antiqua comœdia referta eſt. Idem de Clar. Orat. Eius improbitatem ueteres Atticorum comœdiæ notauerunt.

Comoedice, [*Manſuetudine, ſuauemente*] κωμῳδικῶς, κατὰ κωμῳδίαν manſuete, ſuauiter. Pla. Aſtitiſtis & dulce, & comœdice. Feſt.

Comoedvs, di, [*Chi recita le comedie*] κωμῳδὸς, qui repræſentat comœdias, ſiue comœdiarum actor. Facere Comœdum in pronunciãdo, Quinct. li. 1. cap. 12. Fieri comœdum ex peſſimo hiſtrione, Cic. pro Roſc. Com. Comicus, qui comœdias exponit, ut Terentius, Plautus, & ſimiles. Pli. li. 13. ca. 1. Menandri poetæ comici ætate.

Comicvs, a, um, ut, Comicus uerſus. Pli. li. 14. cap. 14. Artificium comicum, Cic. pro Roſc. Com. Res comica, Hor. in Arte.

Comosvs, a, um, [*Zazzeruto*] Pli. lib. 16. cap. 6. & lib. 29. cap. 26.

Compactvm, συνθήκη, quod inter aliquos conuenit. Plau. Capt. Rem de compacto geris, i. ex pacto. & à Liu. lib. 5.

Compago, ginis, & Compages, compagis, pe. pr. [*Congiuntione*] ἁλλήλουχία, coniunctio & compoſitio. Ouid. 1. Meta. Atque ita diſparibus calamis compagine ceræ. Cic. de Sen. Dum ſumus in his incluſi compagibus corporis. Pacuuius: Saluete gemini mei compages ſanguinis. Virgi. 1. Æne. Compagibus arctis claudentur belli portæ.

Compar, par, [*Pari, uguale*] ἴσος, Liuius: Comparem cladem ad Ægates inſulas prœlio nauali acceptam, qua fracti Sicilia ceſſere. Inuenitur & Compar ſubſtantiuum pro ſocio, ſeu coniuge. Plau. in Caſſ. Meus ſocer, compar, commaritus. i. ſocius, uel æqualis Pli. lib. 18. cap. 23. Coniuga ferme, uagantur, nec niſi cum compare uita eſt. Rhetores Compar id eſſe dicunt, quod duabus aut pluribus ſententiis breuibus, & inter ſe paribus exigitur.

Comparabilis, le, παραβλητὸς. Cic. 1. de inu. Comparabile eſt, quod in rebus diuerſis ſimilem aliquam orationem continet.

Comparativvs, a, um, quod per comparationem adhibetur. Cic. de Inu. oportebit illam ipſam comparatiuam iudicationem exponere. Hinc etiam Grammatici comparatiuum gradum appellarunt, cuius proprium eſt ſuperare poſitiuum in ea qualitate quam obtinet, licet quandoque pro poſitiuo ponatur. Eſt autem Comparatio, ut docet Priſcianus, ad unum uel ad plures, tam ſui generis. Comparatiua & ſuperlatiua, quæ a præpoſitionibus ueniunt, præter ſuam conſtructionem ablatiui & genitiui, aliquando accuſatiuo iunguntur. Epiſt. ad Octauium: Proprius urbem. Saluſt. Proxime Hiſpaniam Mauri ſunt.

Comparate, alterius comparatione. Cicero in Top. Cum quæritur quale quid ſit, aut ſimpliciter quæritur, aut comparate: ſimpliciter, expetenda ne ſit gloria: comparate, præponenda ne ſit diuitiis gloria.

Comparatio, [*Comparatione*] παρασκευὴ, apparatus: ut, Comparatio noui belli, Cic. pro lege Man. Item acquiſitio, ut, Comparatio uoluptatis, 2. de Fin. Item conſtitutio. Liuius: His ſine ſorte, ſine comparatione prouincia data eſt. Eſt etiam id, quod analogia Græce dicitur, Cic. de Vniuerſ. Item rei unius cum alia ex aliqua ſimilitudine collatio. Cic. 1. Offi. Primum de honeſto, tum de utili, poſt de comparatione eorum diſſerendum.

Compareo, res, [*Comparere*] φαίνομαι, Appareo. Cic. 7. Ver. Quærite nunc ueſtigia, quibus exitus illorum ex illo loco compareant. Liuius: Nec auctor, nec cauſſa terroris comparuit. Comparere pro Extare. Liuius: Quorum exigua pars comparet.

Comparo, comparas, pe. cor. [*Comparare, aſſimigliare*] multiplicis uſus eſt. Significat enim aliquando comparationem facere, & tunc habet uel datiuum. Ci. de Ami. Hi nec comparantur Catoni. Vel ablatiuum cum præpoſitione. Cum. Idem de Sen. Quæ ſunt uoluptates corporis cum auctoritatis præmiis comparandæ? Vel accuſatiuum cum Inter. Idem Offici. 3. Hæc etiam inter ſe comparare, & in his dubitare, turpiſſimum eſt. Vel cum Ad. Teren. in Eun. Ne comparandus hic quidem ad illam eſt. Vel accuſatiuum ſolum. Cic. in Bruto: Vt comparent contraria. Sæpe pro conſtituo. Cic. de Nat. Deo. Ego me ita comparaui. Et, Natura ita comparatum eſt, i. conſtitutum. Ter. in Phor. Quàm inique comparatum eſt, ii qui minus habent, Vt ſemper aliquid addant diuitioribus. Item paro, Cic. Ver. 2. Conuiuium comparabat. Sic comparare exercitum: & per tranſlationem, Comparare riſum, dolum, inſidias, malum alicui. Item coniungo. Plaut. in Aſi. compara labella labellis. Item compono. Siſen. li. 4. hiſt. Qui hoc malum publicum clandeſtinis conſiliis comparauerint. Et comparare, emere, Cato de Re ruſt. Prædium cum comparare cogitabis, ſic in animo habeto. Liui. libro. 2. Ad frumentum comparandũ miſſi. Cumas. Accipitur & pro acquirere. Ci. Offi. 2. Prima adoleſcenti commendatio ad gloriam, ſi qua ex bellicis rebus comparari poteſt. Idem de Orat. Mihi hoc ſubſidium iam ab adoleſcentia comparaui.

Compasco, is, [*Paſcere con gli altri*] συμβόσκομαι, ſimul paſco. Varr. Colonus in agro ſurculario ne capras compeſcat. Pli. lib. 9. cap. 54. Nuper excogitatum, compaſcere in Lucrino. Cõpaſcor, paſſiuum. Varr. 1. de Re ruſt. cap. 1. Meſſe facta, ſpicilegium uenire oportet, aut ſi ſunt ſpicæ raræ, & operæ caræ, compaſci.

Compascvvs, ager, apud Cic. in Top. relictus ad paſcendum communiter uicinis. Val. lib. 6. ca. 7. Ius compaſcuum, pro compaſcendi.

Compedes, fœmi. gen. [*Ceppi*] πέδαι, ποδοκάκη, a Compes, qui non eſt in uſu, uinculi genus, quo captorum pedes conſtringũtur. Ter. Phorm. Molendum in piſtrino, habendæ compedes. Cic. Att. lib. 8. Age iam has compedes, faſces (inquam) hos laureatos, efferre ex Italia, quam moleſtum eſt. Compeda, dæ, antique. Var. Parm. Rete nexile, ac uiſcum fugo, lineam compedam. Legitur & ablatiuus compede. Hor. Niuali compede uinctus. Iuuen. Sat. 4. Squallidus in magna faſtidit compede foſſor. Genera compedum ſunt Numellæ, Boiæ, Pedicæ, Neruus.

Compedio, dis, ui, tum, pedes ligo. Var. pedes corrigiis compedio.

Compeditvs, πεπεδημένος, compedibus ligatus. Plaut. in Capt.

Compellatio, Ci. ad Cornifici.

Compello, is, compuli, compulſum, συνελαύνειν, συναθροίζειν, propriè ſignificat (inquit Seruius) diuerſa, uel diuerſorum generũ animalia eodem cogere. Virg. lib. 7. Compulerantq; greges Corydon & Thyrſis in unum. De hominibus. Cic. de Inu. Diſperſos homines in agris, ratione quadam compulit in unum locum. Liu. 3. Compulſis in oppida Æquis. Accipitur & pro cogo, adigo. Pli. li. 36. ca. 5. Creditur aliquibus ad laqueum eos compuliſſe. Tranſlate. Pla. in Aſi. Noſtros amores diſpulſos compulit. Cic. Ac. 4. Cur orationem in tantas anguſtias compellimus?

Compello, as, [*Fauellare*] προσαγορεύω, alloquor. Virg. lib. 2. Vltro flens ipſe uidebar Compellare uirum. Cic. poſt red. in ſen. Neque ſolum id dixit, ſed, quos ei commodum fuit, compellauit. Aliquando accuſo, Suet. in Cæſ. quòd compellari ad ſe maiorem poteſtatem paſſus eſſet. Cic. ad Att. li. 2. Nigidium minari in concione, ſe iudicem qui non adfuerit, compellaturum.

COMPELLVCEO,ces,cere,διαφαίνομαι,unde compellucidus. Plaut. Perſa:Nihil eſt e nigro compellucidum.

COMPENDIARIO, aduerbium,συντόμως,Senec.Epiſt.120. Ad maximas diuitias te compendiario uoco.

COMPENDIARIVS,a,um,[*Breue.ſuccinto*]σύντομος,breuis, & ueluti ad certam metam per compendium ducens. Cic.li.2. Offi.Præclare Socrates hanc uiam ad gloriam quaſi compendiariam dicebat eſſe,ſi quis ita ageret,ut qualis haberi uellet, talis eſſet.

COMPENDIFACIO,cis,συντέμνω,orationis compendio utor. Plaut. in Moſt.Orationis operam compendifacito. Nonnunquam lucrifacio.Plaut.in Perſa:hodie compendifeci duos panes in dies.

COMPENDIOSVS,a,um, [*Molto utile*]λυσιτελὴς, ualde utilis. Columel. lib. 1.

COMPENDIVM,φειδωλὶς, eſt id quod parſimonia quadam ſeruamus: ſicut e contrario Diſpendium quod uel incuria,uel immoderatione profundimus,aut perdimus. Pli.Bubulas carnes,magno lignorum compendio percoquunt. Compendium etiam lucrum. Tibul.Nec uagus ignotis repetens compendia terris, Preſſerat externa nauita merce ratem. Item lib.4.ad Her.Duæ res poſſunt homines ad turpe compendium commouere,inopia, atque auaritia. Compendium pro uia compendiaria, & breui. Plin. lib. 5. cap.5. Compendium uiæ quatridui deprehenſum eſt. Item Compendium,quæ uis breuitas dicitur. Plaut. in Mil. Verba confer ad compendium.

COMPENSATIO,ἀμοιβὴ,auctore Modeſtino.lib.1. ff.de compenſ. debiti. & crediti inter ſe contributio.Cic. 5.Tuſc. hac uſurum compenſatione ſapientem,ut uoluptatem fugiat.Ad Here.lib.4..Fortitudo eſt contemptio periculi,cum ratione utilitatis & compenſatione commodorum.

COMPENSO,as, [*Compenſare, remunerare*] ἀντ᾽αμείβομαι , ἀντικαλλάσσομαι,ex æquo retributo,quaſi pari pondere rependo.Cic.pro Mur. Neque ulla re alia, quæ a nobis conſequuntur , niſi opera ſua,compenſari putant poſſe.Ouid.Epiſt 3.Tot tamen amiſſis te compenſauimus unum . Val. Tarditatem ſupplicii grauitate compenſat.

COMPERENDINATIO,cum reus in tertium diem reiiciebatur. Gel. lib.14.cap.2.Accipitur tamen pro longa iudiciali dilatione. Cic. Ver.3.Vt his ludorum diebus interpoſitis,nemo illum comperendinatum iudicaret.

COMPERENDINATVS, us, ui, Cice. 3. Verr. Adimo comperendinatum. Vbi Aſconius: comperendinatum, pro comperendinatione poſuit.

COMPERENDINI,dies,κύριαι , ἡμέραι , quibus uadimonium iuberi licet Macrob. Val.lib.2.cap.33.

COMPERENDINO,as,pe. cor.[*Prolongare di di in di*] ἀναβάλλομαι, ὑπερημερίζω, de die in diem differo.Cic.1. Ver. Tua ratio eſt , ut ſecundum binos ludos mihi reſpondere incipias : mea , ut ante primos ludos comperendinem.Vnde comperendinatio, quæ eſt (ſicut docet Aſconius)ab utriſque litigatoribus inuicē ſibi denunciatio in perendinum diem.Comperendinari autem reus dicebatur,cum iudices adhuc incerti,quid deberent pronunciare, cauſſam in aliud tempus differebant.Comperendinare enim in diem perendinum differre.

COMPERIO,[*Trouare*]& Comperior deponens differunt , auctore Diomede, quòd Comperiri eſt ex opinione colligere. Sal.in Iug. Comperior,Bocchum Punica fide Romanos,& Numidam ſpe pacis detinuiſſe.Comperire uero ab alio cognoſcere. Ter. Andr. Quærebam: comperiebam nihil ad Pamphilum attinere. Ea tamen differentia non ſeruatur.

COMPERTO,abſolute, cum compertum eſſet. Tac. li. 3.Neque dum comperto,quos illi uis perculiſſet. Iabolenus in. l. Pantomimus. §. pro hærede. ff.de acqui.hær.comperto matrem ſuam inteſtatam deceſſiſſe.

COMPERTVM eſt mihi, pro comperi. Compertus, deprehenſus. Sueto. in Tib. Vt uxorem, in ſtupro generi compertam , dimitteret.Compertus ſtupri. Liu.lib.22.Duæ Veſtales eo anno ſtupri compertæ.

COMPERNES , dicuntur homines genibus plus iuſto coniunctis, ut Feſto placet, uel qui longos habent pedes, ut Nonio . Lucil. lib.17.Sat. Compernem, aut uaram fuiſſe Amphytrionis coniugem Alcmenam.

COMPESCO,is,[*Raffrenare,contenerſi*]συστέλλω,cohibeo,contineo: quaſi ab eodem(ut Feſto placet)paſcuo contineo. Plin.lib.20.cap. 7. Libidinum imagines in ſomno compeſci. Pli. in Epiſt.ad incendia compeſcenda.Iuuen.Digito compeſce labellum.

COMPETENTER , mediocriter. Vlpian. Solut. matrimon. l. ſi cum dotem.

COMPETENTIA,ἀναλογία,pro conuenientia.Gell.lib.2.

COMPETITORES,συμμετιόντες, qui in honoribus petendis concurrunt. Cic. ad Att. lib.1. Competitores certi uidebantur. Galba & Antonius.

COMPETITRIX,icis, Cic. pro Mur. habuimus ſcenam competitricem.Aliquando competere, teſte Nonio,eſt parem eſſe,uel conuenire.Vnde in æſtimatione rerum dicimus , hæc illi competit. Sene.Nihil ei magis competebat. Col.lib.2. Si non competet,ut in ullam fœnum portetur,certe in metas extrui conueniet.

COMPETO,is,[*Competere*]συμμετιέναι,ſimul peto. Plin. de Viris ill. Vnam ſpecioſam duobus competentibus, pater puellæ conditionem tulit.Item, pro conſtanter ualere, ut ait Nonius : Sal.lib. 1. hiſt.Si neque animo,neque lingua competeret.

COMPILATIO,furtum. Cic. Cœlio.lib.2.Tu me hoc tibi mandaſſe exiſtimas,ut mihi Chreſti compilationem mitteres ? Compilatus,qui furtum paſſus.

COMPILO,as,pe.pro.[*Pigliar d'ogni parte*] ἐκσυλλέγομαι,περισυλάω, undique ſurripio. Dictum à πιλῶ, complano, non à pilis uellendis,cuius prima corripitur. unde compilare,& Expilare hæreditatem,id eſt, fraudare, diripere. Cic.1.de Nat. Deo. Omnia,quæ poſſunt, fana compilant.Hora. Ne me Compilaſſe putes Criſpini ſcrinia lippi.

COMPINGO,gis,pegi,pactum,[*Cacciare,congiungere*]à Con, & Pango,Contrudo,compello.Plau.in Amph. Quid faciam ſi tres uiri me in carcerem compegerint?Cic.1.de Ora.Tanquam in aliquod piſtrinum detrudi,& compingi uidebam.Interdum compono. Vir. 2.Ecl.Septem compacta cicutis Fiſtula. Cic. 3. de Fin. Quid tam compactum & coagmentatum inueniri poteſt?

COMPACTIO,coniunctio:ut,Compactio membrorum. Cic.5.de fin.

COMPACTILIS,le,compactum Pli.lib.11.cap.18. Optimæ apes breues,uariæ,in rotunditatem compactiles. Vitru.lib.4.cap.7.appellat trabes compactiles, ſubſcudibus compactas. Et lib. 10.ca.17. Compactiles poſtes.

COMPITA,ἄμφοδα,loca,quæ petuntur,i.adeuntur,per diuerſas uias cuiuſmodi ſunt triuia & quadriuia, in quæ plures coeunt uiæ. Oui.In ternas compita ſecta uias.Virg.2.Geor.Pagos,& compita circum.Antiquis in uſu erat & Compitus, maſc.ge. ut annotauit Non.Var.de Scenicis originibus li.3.Vbi Compitus erat aliquis. Ci.contra Rul.In compitis auctionari.

COMPITALIA, orum, ἀμφόδια,feſta , quæ in compitis peragebantur,à Ser.Tullio diis Laribus inſtituta, Plin.lib. 37. cap. ulti.Cato de re ruſt. cap. 5. Rem diuinam, niſi Compitalibus , in compito ne faciat.

COMPITALIS,le,Suet. in Aug. Compitales lares.

COMPITALICIVS,a,um:ut, Dies compitalicius, quo compitalia celebrabantur.Compitaliciæ ambulationes. Cic.ad Att.lib.7. IIII. Non.Ian.Compitalicius dies eſt. Et lib.2. Hoc ambulationibus compitaliciis reſeruamus. Compitalicia,orum, ſubſtantiue. Cic. in Piſon.Cum in Cal.Ian.compitaliciorum dies incidiſſent. Vide Gell.lib.10.cap. 24.

COMPLACEO,[*Piacere ſommamente*]ualde placeo. Ter. in And. Tibi complacita eſt. Præteritum Complacui , uel Complacitus ſum: ut in ſuperiore exemplo:& Plaut.in Rud.Hoc deo complacitū eſt.

COMPLACO,as , [*Placare*] ἐξιλάσκομαι, ἱλάσκομαι , placo. Gell. libr.7. cap.3.

COMPLANO, as, [*Spianare*] χθαμαλόω,ὁμαλόω,planum reddo. Cato cap. 151. Id bene manibus , aut pedibus complanato . Cice. pro domo. Melii regnum appetentis domus eſt complanata. i. ſolo æquata.

COMPLAVDO,dis,dere, plauſu certatim comprobare. Cic.de Ami.

COMPLECTOR,cōplexus ſum, [*Abbracciare,comprendere*] περιπλέκομαι,amplector,comprehendo.Tere. in And. Mediam mulierem complectitur.Complector te amore.i. amo te ,quod & ſine ablatiuo dicitur. Cice. Curioni: De ipſo T. Annio tantum tibi polliceor,te maioris animi erga te, ſi complecti hominem uolueris, habiturum eſſe neminem. Complector cogitatione,cogito:Complector animo.Cicero in Catone . Cum complector animo, quatuor reperio cauſſas,cur ſenectus miſera eſſe uideatur. Complector,etiam paſſiue legitur.Scæuola in.l.ſi ſic ſtipulatus ſim. ff. de uerb. obli . Ipſius uis & hæredis uel ſæpius facta complectitur. Complexus,partic.paſſiuum.Cic. pro Roſc.Am.Quo uno maleficio ſcelera omnia complexa eſſe uideantur.i. comprehenſa.

COMPLEO,ex Con,& Pleo.[*Empire pienamente, compire,finire*] συναμπιπλῆμι,συμπληρόω,penitus impleo. Gell. Ventus nauem undis compleuerat.Sine ablatiuo.Cic.Somn.Scip.Quis eſt, qui complet aures meas,tantus & tam dulcis ſonus?Per tranſlationem pro finire.Idem in Catone:Leontinus Gorgias centum & ſeptem compleuit annos.Interdum pro ſupplere,perficere. Sal.in Cat. Cohortes pro numero militum complet.

COMPLEMENTVM,πλήρωμα,completio.Ci. in Orat. Inculcata reperias inania quædam uerba,quaſi complementa numerorum.

Completus,a,um,[*Fornito*] πλειος,abſolutus. Cic.in Ora. Aures perfecto,completoq; uerborum ambitu gaudent.

Complexus,us,[*Abbracciamento*] συμπλοκή, nomen. Cic.pro Font. Num etiam de matris hunc complexu auellet, atque abſtrahet? complexus, comprehenſio. Cice. 5. de Fin. Totius complexu gentis humanæ.

Complexio, σύμπλεξις, συμπλοκή, complexus. Cice. in Orat. Nec aceruatim multa frequentans,una complexione deuinciet. Complexiones,compulationes,& adhæſiones. Cic.1.de Fin.

Complico,[*Piegare inſieme*] συμπλέκω, ſimul plico. Plaut. in Rud. Dum tibi hanc rudentem complico. Complicare epiſtolam, pro claudere. Cic.ad Atti. Cum complicarem hanc epiſtolam. Significat etiam contrahere: ut cum dicimus, complicare uela. Eius contrarium eſt Euoluo, quod. ſ. implicatum & inuolutum erat, expedio. Cice. 3. Offic. Si quis uoluerit animi ſui complicatam notionem euoluere.

Complodo,is, συγκρούω, concutio, collido:ut, Complodere manus, Complodere pedes,eſt manuum uel pedum colliſione ſtrepitum edere. Quinct.lib.11. Complodere manus, ſcenicum eſt.

Comploratio,lamentatio. Liu.lib.26.

Comploratus,tus, tui, ut. Comploratu iuſto proſequi mortuos, Liu.lib.25.

Comploro,ras,[*Piangere inſieme*] defleo. Liu. 5. Complorati omnes pariter uiui mortuiq;. Cic.pro domo. Inimicos, nondum morte complorata,arbitria petentes funeris.

Complures,Complura,& Compluria,[*Molti*] πολλοί, συχνοί, fine numero ſingulari,idem quod multi. Gellius poſitiui eſſe gradus,non comparatiui,lib.5.cap.21.docet. Cæſar 8.bel.Gal. Quod ubi accidit, complures hoſtium, magno noſtrorum impetu pulſi, uulnerantur. Cice.4.Verr. Scyphorum paria complura. Terent. Phor. Noua hic compluria. Vbi Donatus. Secundum regulam locutus eſt Terentius.nam hoc complure, & hæc complurіa dicitur. Sic ueteres,quod noſtri, dempta ſyllaba,complura dicunt. ſic Cato Originum 2. Fana hoc loco compluria. Cice. in Orat. Confirmandi genera compluria. Credo, quia ueteres hoc plure, non hoc plus,dicebant.

Compluries,[*Piu e piu uolte*] πλειστάκις,aduerb.ſæpe. Cato: Contumelias mihi dixiſti compluries. Plau. Perſ. Senſi compluries.

Complusculi,orum, dimin. Ter. Hec. Dies Compluſculos.

Complutenses, Hiſpaniæ populi, à Compluto urbe. Pli.li.3.ca.3.

Compluuium,uuii,à pluuia dicitur,locus in ædibus,quo de diuerſis tectis aqua pluuialis defluit. Col.lib.4.cap.24.

Compluuius,a,um,ut, Compluuius lacus,qui ex pluuia aqua colligitur. Var.1.de re ruſt.ca.13. Interius compluuium habeat lacum.

Compluuiatus,ad compluuii modum factum. Plin.lib. 17.cap.21. Compluuiata copioſior uino eſt,dicta à cauis ædium compluuiis. Varr.1.de re ruſtic. cap. 8. Iugationis ſpecies duæ, una directa, altera compluuiata.

Compono,is,[*Componere,mettere inſieme*] συντίθημι,ſimul pono,coniungo. Virg.8.Æn. Componens manibusq; manus, atque oribus ora. Item diſponere,conſtituere. Cic. pro Deiot. Locus erat quidam,in quo erant ea compoſita,quibus te rex munerare conſtituerat. Idem 3.de Ora. Collocationis eſt componere, & ſtruere uerba. Pro ædificare. Virg.3. Æn. Quàm tuta poſſis urbem componere terra. Item comparare, Sal.in Iug. Vbi Metelli dicta cum factis componit. Virg.1. Eclog Sic paruis componere magna ſolebam. Quandoque ornare:nam compoſitio apta ornatum affert. Idem 4. Geor. Dulcis compoſitis ſpirauit crinibus aura. Quandoque colligere. Cic.in Diu.in Verr. Si ab iſto libro,quem tibi, neſcio quis, ex alienis orationibus compoſitum, dedit. Quandoque reficere, recreare. Vir.4.Geo. Vix defeſſa ſenem paſſus componere membra. Quandoque finire, claudere. Virg. 1. Æn. Ante diem clauſo componet ueſper olympo. Quandoque ſedare. Virgi.Eclo.3. Non noſtrum inter uos tantas componere lites.

Composito aliquid agere, ἐκ συνθήκης,pro,ut, inter nos conuenit. Plinius. Nihil non compoſitò fecimus: pactum ſeruamus. Quandoque ſimulare. Salu. Non ſunt compoſita mea uerba. Vnde Compoſito aliquid agere, hoc eſt, ſimulare, & data opera. Terent.in Phor. Compoſito factum, quo modo hanc amans habere poſſit ſine dote. Compoſitus, Compoſitior, Compoſitiſſimus,nomen ex partic. Cic.2.Verr. Perficiam,ut nemo unquam poſt hominum memoriam paratior,uigilantior,compoſitior ad iudicium ueniſſe uideatur. Idem ad Attic.lib.6. Solent tuæ litterulæ compoſitiſſimæ & clariſſimæ eſſe.

Comporto,as,[*Portare in un luogo*] συμφορέω, in unum locum porto. Cice.in Piſ. Cum arma in templo Caſtoris comportarentur. Comportare frumentum ex agris in loca tuta, Cic. Att.lib.5.

Compos,[*Colui che ha ottenuto qualche coſa*] ἐγκρατής, ἐπίβολος, ἐπιτυχής,qui aſſecutus eſt aliquid. Val.li.1. Imperatore compotes uictoriarum. Compos animi, ἐγκρατής, ἔμφρων, qui animum ſuum habet in poteſtate. Teren. in Adel. Vix ſum compos animi: ita ardeo iracundia. Huic opponitur Impos: ut, Impos animi, pro inſano, amente,qui animo ſanus non eſt. Plaut. in Capt. Eripite iſti gladium,quæ ſui eſt impos animi. Sic Compos Voti,& Impos uoti. Cic.nam ut uictores dicimus uoti compotes,qui quicquid uolunt faciunt,ſic uictos e contrario uoti impotes,qui non poſſunt facere quod uolunt. Legimus etiam Compos miſeriarum, in malam partem. Plaut.in Epid. Manum nulli accipe ærumnarum, & miſeriarum compotem. Sunt autem Compos & Impos gen. commu. ab antiqua & inuſitata uoce Pos, potis: unde & poſſum,& poſſideo. pos autem idem eſt, quod potes, cuius genitiuo potis nunc loco nominatiui utimur. Virg. 3. Æn. Nec potis Ionios fluctus æquare ſequendo. Ter.in Phor. Si tibi placere potis eſt. Hoc eſt,ſi poteſt. Quod autem Perſius dicit, Qui pote? uis dicam? Pote pro potis accipitur metri cauſſa. Iungitur quandoque Compos cum ablat uo. Sal. Neque animo,aut lingua ſatis compos.

Composite,apte. Ci.1.de Ora. Compoſite,ornate,copioſe eloqui.

Compositio,nis,[*Compoſitione*] σύνθεσις,compoſitio,ſtructura. Ci. 1.Offi. Apta compoſitio membrorum. Interdum diſpoſitio. Idem 1.Offi. Ordo eſt compoſitio rerum aptis atque accommodatis locis. Nonnunquam conuentio,tranſactio. Idem 5.Phil. Pacis,concordiæ,compoſitionis auctor eſſe non deſtiti. Dicitur & compoſitio unguentorum. Pli.li.20.ca.24. Iuris compoſitio, Cic.2. de leg.

Compostus, per ſyncopen. Virg. 1. Æneid. Placida compoſtus pace quieſcit.

Compositor,oris, Cic.in Ora. Non inuentor, aut compoſitor hæc complexus eſt. Oui.2.Triſt. Plus ſibi permiſit compoſitore ſuo.

Compositura,æ,uel Compoſtura. Cato de re ruſt.ca.25. Gel. li.5. cap.20. Solœciſmus eſt impar compoſitura partium orationis.

Compoto,tas,pe.pr.[*Beuere con gli altri*] συμπίνω,ſimul poto. Compotatio,conuiuium. Cice. de Sene. Conuiuium Græci, compotationem uocant.

Compotor,oris, συμπότης, Cic.2.Phili.

Compotrix,cis, συμπότις, fœm. Teren.And. compotrix eius eſt.

Compraedes, συνέγγυοι, eiuſdem rei ſponſores. Feſtus.

Compransor,oris,qui ſimul prandet. Cic.2.Phil.

Comprecatio,genus precationis, quæ ſolenni quodam ritu fiebat apud Romanos. Gelli.lib.13.cap.21. Liu.lib.39. Nulli unquam concioni, Quirites, tam neceſſaria hæc ſolennis deorum comprecatio fuit.

Comprecor,is,[*Pregare*] εὔχομαι, idem quod ſimplex. Tere.in Ad. Deos comprecare, ut uxorem acceſſas. Comprecaui cæleſtium fidem,dixit Catullus, pro Deorum auxilium implorare.

Comprehendo,is,hendi,henſum,[*Pigliare, comprendere, intendere*] λαμβάνω, συλλαμβάνω,manu capio. Cic.de Na.1. Quid opus manibus,ſi nihil comprehendatur? Sic comprehendere hoſtem,& comprehendere aliquem in fuga,apud Cæſarem,& Comprehendere arma,apud eundem,pro capere. Tranſlate,ponitur pro percipere,uel intelligere. Cic.Famil. li.6. Quæ à ſapientiſſimis uiris tradita,memoria & ſcientia cõprehendiſtis,iis hoc tempore utare. Cõprehendere animo, mente,ratione, ſenſibus, intelligentia, &c. Aliquando pro concludere,complecti. Cic.de Orat. Ac ne plura,quæ ſunt pene innumerabilia,conſecter, comprehendã breui. Aliquando pro complecti. Cic. Fam. 13. uehementer mihi gratũ feceris,ſi hunc adoleſcentem humanitate tua comprehenderis.

Comprehensio, κατάληψις, Cic.3. de Finib. Cogitationes, comprehenſionesq; rerum, pro ipſo comprehendendi actu. Cic. 2. Philip. comprehenſio ſontium mea,animaduerſio ſenatus fuit.

Comprehensum, ſubſt. κατάληπτον, Cic.4. Ac. Nihil haberet comprehẽſi,percepti,cogniti,cõſtituti. Cõprehenſibilis,le. Cic.1.Ac.

Compresse, συντόμως, arcte. Ci.de fin. Latius loquuntur rhetores, dialectici compreſſius.

Compressio,nis, Cic.de cla. compreſſione rerum breues.

Compressiuncula,læ, Plau. Dulces amantum compreſſiunculæ.

Compressus,ſus,coitus Plaut. compreſſu grauidam reliquit.

Comprimis,in primis. Ci.pro Quin. Vir comprimis honeſtus.

Comprimo,is, [*Strengere,premere*] συμπιέζω, premo. Plau. Pſeu. Comprimere dentes uideor poſſe. Item cohibeo. Ter.in Heaut. Iſtas poſthac comprimito manus. Comprimere audaciã alicuius. Cic.ad Catonem. Comprimere aluum.i. ſiſtere, Celſus.lib.6.cap. 18. Comprimere,ſupprimere. Ci. Att.li.3. Scripſi equidem:ſed ita compreſſeram,ut nunquam emanaturum putarem. Comprimere uirginem,pro uitiare. Liu.1.

Comprobatio,onis, ἔπαινος, Cic.5.de Fin.

Comprobator,oris, Ci.1.de Inu. Inuentionis comprobatores.

Comprobo,bas,[*Affermare,approuare.*] Cæſ.5.Bell. Gal. Comprobat hominis conſilium fortuna. Cic.pro leg.Man.

Compromissum, poteſtas decidendi controuerſiam, data abitro à litiga-

à litigatoribus promittentibus, ſe eius iudicio mulctam perſoluturos. Cic. ad Curiuſ. li. 12. probat uni mihi, ſeſe, quo minus id faceret, compromiſſo & iureiurando impediri. Compromiſſum facere. Cic. pro Roſc. Com. Quæro abs te, quid ita de hac pecunia, compromiſſum feceris. Ex compromiſſo ad arbitrum ire, Proculus in l. ſocietatem. ff. pro ſocio. Compromiſſarius iudex. Calliſtratus in l. cum lege Iulian. ff. de recep. arb.

Compromitto, [*Compromettere, far compromeſſo*] ἐπιτρέπω, eſt præeunte utriuſque litigatoris promiſſione litem arbitrio boni uiri ſubmitto. Cice. ad Q. Frat. lib. 2. Candidati compromiſerunt, petere Catonis arbitratu, ut qui contra feciſſet, ab eo condemnaretur.

Compsacus, fluuius Thraciæ, non procul ab Abderis. Herod. lib. 7.

Compsani, Hirpinorum populi in Italia. Plin. lib. 3. cap. 11.

Comptus, us, ὁ ornatu, [*Ornamento*] καλλώπισμα, Donatus in Eun. Ter. Magis amanda, quæ naturæ beneficio, non factis comptibus, aut induſtria, eſt pulchra. Et Lucr. lib. 1. Virginei comptus.

Compugno, pugnas, [*Contendere*] ἀμφισβητῶ, ſimul pugno, & per metaphoram uerbis contendo. Gell. li. 14. cap. 15.

Compulso, as, συνωθῶ, colliſdo. Col. lib. 1.

Compunctio, Pli. lib. 21 ca. 19. Laterum compunctiones tollit.

Compunctus, [*Segnato*] ἐστιγμένος, ſignatus. Cic. lib. 2. Orat. Barbarum compunctum notis Threiciis.

Compungo, xi, ctũ, [*Pungere*] idem quod pungere. Col. lib. 8. ca. 14. Cauendum, ne aculeis urticæ compungantur. Senſum compungere dicuntur, quæ ſenſus offendunt, ut ſplendor oculos, guſtum amaritudo. Luc. lib. 2.

Compusa, κόμπουσα, Bithyniæ oppidum. Plin. li. 5. cap. ult.

Computatio, Plin. lib. 17. cap. 22. Operarum iſta computatio eſt.

Computo, as, pen. cor. [*Potare, bruſcare, eſtimare, computare, numerare*] κλαδεύω, λογίζομαι, idem quod putare, ſiue ramos ſuperfluos abſcindere. Frequentius ad mentem refertur, pro exiſtimo, iudico. Pl. lib. 9. ca. 15. computet aliquis, quantum Curius in triumphum tulerit. Lact. lib. 3. Eam hominum ſapientiam pro ſumma ſtultitia computat. Item connumero, ſiue ratione ſubduco. Cic. in Lælio dixit, Ad calculum reuocare. Plin. in Epiſt. Si computes annos, exiguum tempus. Interdum Imputo. Plaut. in Merc. Computat uxor. id eſt, imputat.

Computresco, ſcis, putreſco. Pli. li. 13. ca. 13. Eos nõ computruiſſe. Col. li. 5. cap. 10. Mutuo contactu computreſcent.

Comum, κῶμον, Ptolemæo, ciuitas Galliæ ciſalpinæ iuxta Larium lacum, Colonia primũ à L. Scip. deducta, deinde à Põpeio inſtaurata, poſtremo à Cæſare aucta, quo tempore pro como Nouum comum cœpit appellari, & incolæ Nouo comenſes. Pli. lib. 3. ca. 17.

Comus, deus apud ueteres commeſſationum, nocturnarumq; ſaltationum præſes: Philoſtratus Imagine tertia. Hinc Comeſſari.

Conamen, conaminis, [*Forza*] πεῖρα, conatus, niſus. Ouid. 2. Met.

Conamentum, ti, [*Sforzo*] Pli. lib. 19. cap. 2. conuolutum ligneis conamentis. i. fulcimentis ligneis.

Conaros, ab Alexandrinis appellatur frutex quidam aculeatus, qui à Dioſcoride Paliurus uocatur. Vide Ruel. lib. 1. cap. 107.

Conatus, us, ui, [*Sforzo*] πεῖρα, niſus. Ci. 2. de Na. De. Dedit natura belluis appetitum, ut conatum haberent ad naturales paſtus capeſſendos. Idẽ de Cla. Or. Conatũ iracundiæ ſuæ morte ſedauit.

Concaco, as, μετ... Seneca, omnia concacauit.

Concaedes, plu. num. ſepimenta, ex arboribus. Tacit. lib. 1. Romanus frontem ad tergum uallo, latera concædibus munitus. Cœl. Rhodig. lib. 5.

Concaleo, les, [*Scaldarſi*] caleo. Plau. Amph. Concaluit locus.

Concalefacio, cis, uel Concalfacio, cis, calidum reddo. Cice. 2. de Orat.

Concalefactorius, a, um. Pli. li. 21. ca. 10. Vis ei concalefactoria.

Concalefactus, a, um. Cic. 1. Tuſc.

Concalefio, fis. Varr. 3. de re ruſt. cap. 9. ut æquabiliter oua concalefiant.

Concalesco, ſcis. Cic. 1. Tuſ. Ardore animi concaleſcunt.

Concalleo, les, [*Fare il callo*] calleo, callis obducor. Ci. 3. de Nat. Deo. Callidos appello, quorum, ut manus opere, ſic animus uſu concalluit.

Concamerare, [*Fabricare in uolto*] καμαροῦν, eſt ad fornicis formam & arcuato opere ædificare. Pli. lib. 11. cap. 24. Architectura. Concameratio. ædificium, arcuato opere fiunt. Idem. lib. 6. Concamerationes etiam dicuntur pergularum hortenſium tecta, ad arcuati operis ſimilitudinem facta.

Concastigo, gas [*Caſtigare*] σωφρονίζω, παιδεύω, caſtigo. Plau. Tri.

Concavo, uas, uare, κοιλοῦν, Cauare. Concauare brachia in duos arcus. i. ſinuare, ut formam imitentur duorum arcuum. Oui. 2. Met. In geminos, ubi brachia concauat arcus Scorpius.

Concavus, [*Concauo*] κοῖλος, ſinuoſus. antithetõ eſt cõuexus. Ci. de Fato. Stupidũ eſſe Socratẽ dixit, quòd iugula concaua nõ haberet.

Concedo, dis, [*Dar licenza*] παραχωρέω, permitto. Cice. de Diuin. in Ver. Concede quod facile eſt. Item recedere. Ter. in Hec. Tempus eſt aliò concedere. Aliquando credere. Terent. Phor. Nunquam ne hodie concedes.

Concelebro, bras, celebro, frequento. Concelebrare diem feſtum eſt feriari. Concelebrare conuiuium, cũ quadam celebritate exhibere. Cic. de pet. Conſ. conuiuia amicis tuis concelebrentur.

Concelo, as, are, [*Celare*] ἀποκρύπτομαι, ἀποκρύπτω, celo. Gell. lib. 11. cap. 9.

Concentio, onis, Ci. pro Sextio: clariſſima concentione in ore impuri nominis imminens concionata eſt.

Concenturio, as, dictum à Plau. in Pſeu. pro colligere. Nonius.

Concentus, us, [*Concẽto, conſonãza*] συμφωνία, harmonia ex diuerſis reſultans uocibus. Virg. lib. 1. Geo auium concentus in agris.

Conceptaculum aut Conceptabulum, ὑποδοχὴ, ἐκδοχεῖον, quod aliquid cõtinet, ut uena eſt conceptaculũ ſanguinis. Pli. l. 11. c. 37.

Concepta verba, certa uerborum formula, quæ uti præſcribitur, concipitur'ue, ita enunciatur. Plau. in Aſin. Vbi uerbis conceptis, aliquid ſciens periuraris. Vide Concipere uerba.

Conceptivae feriae, πεπαγμέναι ἑορταί, quæ quotannis à magiſtratibus uel ſacerdotibus in dies certos, uel incertos concipi conſueuerunt. Erant autem apud ueteres quatuor publicarum feriarum genera. Statiuæ, quæ certis diebus quotannis obſeruabantur: Conceptiuæ: quæ quotannis quidem fiebant, ſed modo hoc modo illo tempore, ut magiſtratui uidebatur, quales erant Latinæ Sementinæ: Imperatiuæ uero, quæ quotannis fieri non conſueuerant, ſed ob ualetudinem Principis, aut inſignem uictoriam, aut etiam imminens periculum à magiſtratu imperabantur. Nundinæ feriæ erant ruſticorum cauſſa, ut ad emenda neceſſaria nono die in urbem conuenirent. Vide Macr. li. 1. Sat. 1.

Conceptio, onis, [*Concettione, generatione*] σύλληψις, conceptus. Pli. li. 21. cap. 22. Chryſippus conceptionibus eam putat conferre multum. Contra naturam conceptio, Ci. 2. de Diui. Formularum conceptio, Paul. in l. actio negociorum. ff. de neg. geſt.

Conceptus, a, um, συνειλημμένος, apprehenſus, deſtinatus, ac cõtractus. Cice. de Aruſp. Reſp. Ex uirginis furtiuo ſtupro conceptus. Concepta æſtu peſtis, Col. lib. 7. c. 5. Conceptus, us, ui, pro ipſo fœtu. Pli. li. 20. ca. 22. Non edendum grauidis niſi mortuo conceptu. Conceptus, conceptio. Cice. 1. de Diuin. ex hominum pecudum ue conceptu, & ſatu.

Concerno, is, Cerno. Q. Cic. de Petit. conſ.

Concerpo, is, [*Squarciare*] διασπάω, Diſcerpo. Liui. li. 38. Librum rationis eius, cum Lucium inſpectante ſenatu, ſuis ipſum manibus concerpſiſſe.

Concertatio, onis, uerbale. Plin. lib. 20. cap. 8.

Concertativus, a, um, Quinct. lib. 7. cap. 3.

Concerto, tas, [*Contendere*] ἀμφισβητῶ, ſimul certo, contendo.

Concertatorius, a, um. Cic. de claris Orat. Concertatorium genus dicendi.

Concessatio, ceſſatio, quies: Col. lib. 11. cap. 1.

Concessio, nis. συγχώρησις, Cic. ad Att. lib. 3.

Concesso, as, Ceſſo. Plaut. Pœn. Nunquam conceſſauimus.

Concessum, ſi. Cic. pro Cœlio. Abhorret à maiorum conceſſis.

Concessus, us. Ci. pro Cœlio: Conceſſu omnium.

Concha, æ, omne genus piſcis firmiorem habens teſtam. Ouid. Oſtrea quæ in conchis tuta fuere ſuis. unde Plin. li. 9. ca. 33. & 35. Vaſis quoque genus quoddam concauum Concham uocamus. Plin. Lauatur in conchis, ſiccaturq;. Item genus uaſis uinarii, in quod è dolio hauritur uinum. Iuue. Cum bibitur concha. Aliquando pro tuba. Ouid. lib. 1. Meta. Concaq; ſonanti Inſpirare iubet. Conchæ Cytheriacæ dicebantur, quæ margaritas producebãt, & ob id Cytheriacæ, quia Veneri gratæ. Martia. Læuior ò conchis Galle Cytheriacis.

Conchis, liutus conchis, κόγχις, fabæ genus, ſiue edulium ex fabis. Iuuen. Sat. 3. Mart. lib. 13.

Conchyle, lis, pen. prod. uel Conchylium, lii, [*Cocchiglia*] κογχύλη, κογχύλιον, genus conchæ, idem cum murice, cuius ſanie precioſiſſimæ lanæ tingebantur, auſterum in glauco colorem, & iraſcenti mari ſimilem referentes. Eſt autem diuerſum à purpura, teſte Pli. li. 9. ca. 35. Ponitur quandoque pro ipſo colore. Plin. lib. 9. cap. 36. Concharum ad purpuras & conchylia eadem eſt materia. Alio nomine Oſtrum dicitur, quod eſt marinarum concharum teſtis eximatur. Conchylium itaque Muricem, & oſtrum, in eadem ſignificatione accipimus, Virg. 4. Æneid. Tyrioq; ardebat murice læna. Idem 2. Georg. Vt gemma bibat, & Sarrano dormiat oſtro. Iuuen. Sat. 3. Horum ego non fugiam conchylia? i. ueſtes murice infectas. Conchylium nonnunquam generale nomen ad omnes conchas. Plin. li. 9. ca. 36. Lingua purpuræ longitudine digita-

li, qua paſcitur perforando reliqua conchylia.

CONCHYLIATVS, a, um, κογχυλιατὶς, ut, Conchyliata ueſtis, murice tincta. Pli. lib. 9. cap. 39. In conchyliata ueſte cetera eadem ſine buccino. Cic. 2. Phil. Conchyliatis Cn. Pompeii periſtromatis.

CONCHYTA, tæ, qui conchylia quærit in mari. Plau. in Ruden. Salute fures maritimi, conchytæ. Dicuntur & Conchyliarii.

CONCIDO, is, pen. prod. concidi, conciſum, [*Tagliare minutamente*] συγκόπτω, κατακόπτω, ſimul uel minutatim cædo. Plin. Caro eius conciſa. Item frangere Plin. Nucleus dentibus conciſus ſuper uulnus imponitur. Ab hoc conciſa oratio, ueluti membratim cæſa eſt.

CONCISE, συντόμως, aduer. Quinct. minute ac conciſe.

CONCISVRA, ræ, Seneca epiſt. 101.

CONCIDO, is, pe. cor. concidi concaſum, [*Cadere, rouinare*] καταπίπτω, corruo. Ci. 3. Tuſ. ſi cui ſimul animus cum re concidit.

CONCIEO, es, ere, uel Concio is, ire, [*Conuocare, commouere, concitare.*] Nam modo ſignificant conuocare. Liu. li. 25. Galli, quos ſpes prædæ conciuerat. Modo commouere. Ter. Hecy. Verbum inter eas iram hanc conciuerit, Concitus, partic. à Concio. Lucan. li. 5. Inde ruunt toto concita pericula mundo.

CONCITOR, oris, κινητὴς, uerbale. ut, Belli concitores, Tacit. li. 4.

CONCILIABVLVM, [*Luogo doue ſi fa conſiglio*] σύλλογος, locus in quẽ cõcilium conuenit. Liui. Nundinas & conciliabula obire ſolent.

* CONCILIABVLA quæ primum fuerunt, non nulla poſtea in municipii ius relata. de quo ſic Frontinus in lib. de limitibus agrorum. Quarum urbium ex uoluntate conditoris maxima pars finium coloniæ eſt attributa aliqua portio mœnium extremæ perticæ aſſignationis incluſa, ſicut in Piceno fertur, inter montium Præcutianorum quandam oppidi partem Aſculanorum ſine circundari. quòd ſi ad hæc reuertamur, hoc conciliabulum fuiſſe fertur & poſtea in municipii ius relatum. nam omnia antiqua municipia habent ſuum priuilegium. quidquid enim ad coloniæ municipii'ue priuilegium pertinet, territorii iuris appellant.

CONCILIATIO, conciliandi actus. Ci. 4. Acad. Honeſtum ducitur à conciliatione naturæ. Pro conuentione. Pla. Extat conciliatio.

CONCILIATRICVLA, læ, diminutiuum. Cic. pro Sext.

CONCILIATOR, oris, Conciliator ſuillæ carnis lanius, Varrro lib. 2. cap. 5.

CONCILIATVRA, ræ, pro conciliatione. Seneca. epiſt. 98.

CONCILIATVS, us, Lucr. li. 2. Necquicquam commutari ſine conciliatu. id eſt congregatione ſeminum.

CONCILIATRIX, mulier, quæ uiros mulieribus, & uxores uiris conciliat, inquit Feſtus. Cic. 1. de Leg. Oratio cõciliatrix humanæ ſocietatis.

CONCILIO, as, [*Pacificare*] προσάγομαι, beneuolum facio. Liui. lib. 1. Æneas animos Aboriginum ſibi conciliaret. Reconciliare uero quis dicitur, cum poſt inimicitias rurſus aliquem in gratiam reducit. Item contrahere. Teren. in Heaut. Exeo, ut pacem conciliem. Sic dicimus, concilio mihi odium, inimicitias, quaſi comparo, acquiro. Sic & Reconcilio. Quin. Hinc conciliatus participium. Fœmina conciliata uiro. Catullus. Teren. Prodi male conciliate: id eſt, magno precio empte, ut interpretatur Donatu.

CONCILIVM, concilii, a conciendo, conuocando, συνέδριον, ſenatus, uel cœtus conſiliariorum. Virg. 10. Æn. Conciliumq; uocat diuum pater. Concilium etiam pro coagmentatione ponitur. Lucr. lib. 1. Corpora concilio quæ conſtant principiorum. Eſt etiam Concilium flos Iaſiones herbæ. Plin. lib. 22. cap. 22.

CONCINNATICIVS, a, um, eleganter inſtructus. Apul. li. 2.

CONCINNE, [*Ornatamente*] ornate. Cic. 2. de Orato. concinne diſtributa, ſed non perite. Idem pro Quinctio: rogabat blande, & concinne.

CONCINNITAS, tis, [*Ornato, eleganza*] κοσμιότης, elegantia. Cic. de Clar. Orato.

CONCINNITVDO, cõuenientia, ὁμολογία, ἁρμονία, Ci. lib. 2. de Inuen.

CONCINNO, as, [*Adornare, acconciare*] συντίθημι, συναρμόζω, apte compono. Plau. Auceps quando concinnauit aream. Concinnare ueſtem, Concinnare uiam, Concinnare lutum, apud eundem Plautum. Concinnare uinum, Pli. lib. 14. cap. 20. Concinnare pelles, pro perpolire, apud eundem. Cõcinnatores cauſſarum. Vlpia. in l. nec quicquam. ff. de offi. procon.

CONCINNVS, a, um, [*Conciato, adorno*] ἐμμελής, κομψός. compoſitus; ornatus. ex Con, & Cinnus. Pla. in Perſ: ſit concinna facie.

CONCINO, nis, nui, centum. [*Cantare in compagnia*] συμφωνέω, ſimul cano. Cic. 4. Tuſc. Hæc cum flebilibus modis concinuntur. Per tranſlationem pro conuenio. Idem 1. de Nat. Deo. Stoici cum peripateticis re concinere uidentur, uerbis diſcrepare. Accipitur & pro prædicere. Idem pro Sextio: Hæc tum à me, tanquam fata, concinebantur.

CONCIO, is, conciui, [*Conuocare, commouere*] conuoco, ut, Concire multitudinem, Liuius. Item commouere, ut, Concire iram Teren. in Hecy.

CONCIO, onis, ἐκκλησία, à Concio, is, tria ſignificat: ſuggeſtum, unde uerba fiunt. Liui. lib. 1. ſummiſſis faſcibus in concionem aſcendit. Item multitudinem populi conuocatam. Tertio orationem ipſam, quæ ad populum habetur. Cice. Dolabellæ. Legi concionem tuam.

CONCIONABVNDVS, concionatorem agens. Liui. 5.

CONCIONALIS clamor. Cic. ad Q. fra. lib. 2.

CONCIONARIVS, ria, rium, Concionatorius Cic. ad Q. fratrem lib. 2. concionario illo populo a ſe alienato.

CONCIONATOR, δημηγόρος, Ci. in Catil.

CONCIONATORIVS, a, um, δημηγορικὸς, quod ad concionem pertinet. Gell.

CONCIONOR, pen. pro. [*Fare oratione*] δημηγορέω, orationem habeo. Aſinius Cic. lib. 11. fam. Cum Lepidus concionaretur.

CONCIPILO, as, apud Neuium pro corripio, & inuoluo: ut annotauit Feſtus. Qua uoce uſus eſt & Plau. in Trucul.

CONCIPIO, is, pe. cor. ſimul capio, apprehendo, [*Pigliare, apprendere, ingenerare*] συλλαμβάνω. unde Concipere mulieres dicuntur, κυΐσκεσθαι, κυεῖν, cum genitale ſemen apprehenditur ad fœtum faciendum. Lactant. lib. 3. Quid, quòd uxor poteſt eſſe communis, filius non poteſt. quoniam concipi non niſi ex uno neceſſe eſt. Inde Conceptus, & Conceptio. Transfertur ad animum. Quinctil. Nec tantum concipere animo ſcelus potui. Hinc conceptus mentis, dicuntur, quæ comprehendimus & imaginamur. Interdum eſt deliberare. Virg. 12. Æ. ei. Aut tu bella cie, conceptumq; excute fœdus. Interdum cõgregare, Col. l. 1. Torrens imbribus cõceptus.

CONCIPERE VERBA, frequens eſt apud ueteres, pro, certam quandam uerborum formulam alicui dictare, quam ille totidem uerbis referat. unde Concipere uerba iuramenti, eſt præſcribere, & dictare iuraturo, quibus uerbis uelimus fieri iuramentum. Liui. l. 7. & ſuper lectum ſtans, ferro intento, niſi in, quæ ipſe concepiſſet uerba iuraret. Conceptis itaque uerbis iurare, eſt iuramentum præſtare certa quadam uerborum formula ab eo, qui iuramentum defert, præſcripta. Ad hunc etiam modum ueteres dixerunt Concipere uadimonium, hoc eſt, dictare formulam uadimonii. Ci. ad Q. Fratrem: Negat quenquam fuiſſe, qui uadimonium concipere poſſet.

CONCITATIO, commotio: ut, concitatio multitudinis, Cic. pro Clu.

CONCITATOR, oris, Cæſ. 8. bel. Gal. concitator multitudinis.

CONCITATRIX, fœm. ut, Concitatrix uis, apud Pli. lib. 26. cap. 10.

CONCITO, as, pen. cor. [*Concitare, commouere*] παρορμάω, παροξύνω, frequent. a Concieo, commoueo, extimulo. Ci. 4. Acad. Quò ſpectat, niſi ut opifices concitentur? Sic Concitare diſcordiam, apud eundem. Et Concitare equum contra aliquem, Liuius 1. Hinc Concitatus, partic. Cic. 2. de Fin. Admirabili quodam ad philoſophiam ſtudio concitatus. Ci. de Clar. Ora. Concitatus nomen: ut, Concitatior curſus. i. celerior, Liu. li. 34. Concitatiſſimi equi, Idé. li. 35.

CONCIVNCVLA, læ, dimin. Cic. ad Att. lib. 2.

CONCLAMO, as, are, [*Gridare inſieme*] ſimul clamare. Cic. 6. Phil. A me conſeruatam remp. conclamaſtis. Conclamare pro clamare. Cæſ. 1. Bel. Gal. conclamauit, quid ad ſe uenirent? Conclamare uaſa militaris locutio, pro denunciare inter milites, ut uaſa colligant: quod fiebat cũ exercitus moturus erat caſtra. Cæſ. l. 1. Bel. Ci.

CONCLAMATIO, onis, uerbale, clamor multorum. Sene.

CONCLAMITO, tas, frequent. Plaut. Merc.

CONCLAMATVM EST, [*Egli è finito*] tranſactum & finitum eſt. ab iis tractum, qui morientibus aſſiſtunt. ſolent enim illi cadauerum faciem identidem frigida abluere, nomenq; eorum clara uoce inclamare, ne fortè ſyncope correptos pro mortuis funerarent. nã qui animi deliquium patiuntur, mortuis ſimillimi ſunt: unde & nonnullos pro mortuis elatos, & à rogo relatos accepimus. cum itaque, affuſa ſubinde frigida, nomineq; ſæpius inclamato, nihil proficeretur, poſt ultimam conclamationem comburebatur. Hinc Corpora conclamata, quibus extremum hoc conclamationis præſtitum eſt officium. Luc. Corpora nondũ conlamata iacent.

CONCLAVATE RES, inquit Feſtus, quæ ſunt ſub eadem claue.

CONCLAVE, uis, neu. gene. [*Luogo appartato*] μυχὸς, locus ſecretior in interioribus tectis. unam habens clauem communem domeſticis, intra quẽ multa loca clauſa ſunt adhærentia triclinio. Cic. 3. de Orat. Hoc interim ſpatio conclaue, ubi epulabatur Scopas, concidit. Quinctil. eandem referens hiſtoriam, Triclinium appellat. Conclauium, idem Pla. in Aul. conclauium mihi peruium facitis.

CONCLVDO, is, [*Conchiudere*] συγκλείω, κατακλείω, ſimul claudo. Cic. de uniu. Animum in corpore concluſit deus, Item orationem terminare. Ci. 6. Verr. Vt aliquando orationẽ concludam, ac definiam.

CONCLVSE, aduerbium. Cice. in Orato. apte, & concluſe aliquid dicere.

CONCLV-

Concluſio dicitur, quam Græci ἐπίλογον, noſtri modo Perorationem, modo Cumulum uocant. nam Cumulus proprie aceruus eſt, & in concluſione omnia, quaſi in unum aceruum, colliguntur. Vocis moderatio & uerborum concluſio, Cic.3. de Orat.

Concluſiuncula, diminutiuum, apud Cic.4. Acad.

Concolor, loris, omn. gene. [*D'un medeſimo colore*] ὁμόχροος, eiuſdem coloris. Pli. lib.28. cap.9. Virg.8. Æn. Fœtu concolor albo.

Concoquo, quis, pen. cor. [*Cuocere, padire*] πέπτω, Coquo. Varr. de re ruſt. li.2. cap.10. Ad focum ligna afferre & cibum concoquere. Concoquere etiam frequentiſſime accipitur pro mutare cibum in qualitatem corpori noſtro conuenientem. Mart. li.1. Bene concoquit Charinus, & tamen pallet. Interdum pro æquo animo ferre. Liu. li.4. Quem ſenatorem concoquere ciuitas uix poſſet, Tracta tranſlatio a concoctione, quæ fit in ſtomacho Concoquere odium. Cice. ad Q. Frat. lib.3. Eius iſta odia non ſorbeo ſolum, ſed etiam concoquo.

Concoctio, πέψις, una ex naturalis animæ facultatibus, qua cibus mutatur in qualitatem parti nutriendæ conuenientem. Concoctionis autem partes ſunt tres, quarum prima in uentriculo, ſecunda in iecore, & uenis conficitur, tertia in ipſis, partibus nutriẽdis.

Concordia, æ, Venetiæ oppidum, non procul ab Altino. Pli. lib.3. ca.18. Eſt item Concordia cognomento Iulia, Hiſpaniæ Bæticæ oppidum. Pli. lib.3. cap.1. Cõcordia item dea apud Romanos. Liu. li.9. Ci. pro domo. Cella concordiæ. Cic.2. Phil.

Concordare [*Concordare, eſſer d'accordo*] concordẽ eſſe. Ouid. 10. Met. Et ſenſit uarios, quamuis diuerſa ſonarẽt, cõcordare modos.

Concordia, [*Concordia, accordo*] ὁμόνοια, unanimitas, & cõſenſus, diſcordiæ contrarius. Sal. Concordia paruæ res creſcunt, diſcordia maximæ dilabuntur. Dicitur Concordia à corde congruente. Diſcors concordia, dicitur rerum, quæ cum inter ſe diuerſæ ſint, tamen commixtæ unum quoddam corpus conficiunt, dum una alterius uires temperat & coercet. Ouid. Met. Diſcors concordia fœtibus apta eſt. Diſcordem concordiam uocat. Lucanus li.1. Simulatam amicitiam: ut cum illum amplecti & colere uidemur, quem tamen tacito odio proſequimur.

Concorditas, atis, [*Concordia*] ὁμόνοια, pro concordia apud Pacu.

Concorporo, [*Incorporare*] in unum corpus redigo. Pli. li.22. c.24.

Concors, [*Concorde, d'accordo*] ὁμόφρων. Cic.1. Tuſ. Aliis cor ipſum animus uidetur: ex quo Excordes, Vecordes, Concordesq; dicuntur. Parcæ concordes, Virg.4 Eclo. Concordes ſtabili fatorum numine Parcæ. Hinc concordiſſime, Cic. pro Rab.

Concratitius, a, um, qđ ex confertis cratibus fit. Inde Paries concratitius, qui infertis cratibus cõſtruitur. Papinian. in l. ſi fratres.

Concredo, is, [*Credere, commettere a la fede*] ἐμπιστεύω, fidei alicuius trado. Cic. pro Quinctio: cui tu rem tuam commendare, & concredere ſolebas. Ventis aliquid concredere, Catullus. Cice. pro Roſc. Am. Cui fama mortui, fortunæ uiui commendatæ ſunt, atque concreditæ.

Concreduo, duis, dixere ueteres. Plau. in Aul. ſi hoc concreduo.

Concremo, as, pen. cor. [*Abbruſciare*] καίω, cremo. Pl. l.12. c.18. Periti rerũ aſſeuerant, non ferre tantum Arabiam annuo fœtu, quantum Nero princeps nouiſſimo pompæ ſuæ die concremauit. Concremare igni, Liu.6. Vrbs concremetur, Seneca Theb.

Concrepo, as, p. cor. [*Fare ſtrepito, riſonare*] ἐπικτυπέω, perſono. Et plus eſt, quàm ſono. Teren. Oſtium concrepuit. Concrepare digitis, Ci.3. Offi. concrepare gladiis ad ſcuta, Liui. li.28. Cõcrepare actiue poſitum. Ouid.1. Faſt. Temeſæaq; concrepat æra.

Concreſco, concreui, concretum, [*Creſcere inſieme*] συμφύομαι, ſimul creſcere. Non raro tamen accipitur pro coagulari. Virg.3. Geor. Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ. Sic dicimus Lac, uel aerem concreſcere, pro condenſari. Concretus, partic. Ci.1. Tuſ. Craſſus hic, & concretus aer. Aer concretus in nubem cogitur, Idem.2. de Nat. Deo. Cælum craſſum atque concretum, & Aer purus & tenuis, uelut oppoſita ponit. Cic.1. de Nat. Deo.

Concretio, onis. Cic.1. de Nat. Deo.

Concretum, ti, coniunctum. Cic.1. de Nat. Deo. Quæ nil concreti libeat.

Concretus, us, ui, Pli. li.12. ca.16. in concretu albicantis ſucci.

Concriminor, naris, [*Incolpare*] criminor. Plautus. Mil.

Concrucior, aris, [*Eſſere cruciato*] ἀχθέω, doleo. Lucr. lib.3.

Concupienſes, populi ſunt in Vmbria. Pli. cap.14. lib.3.

Concubinatus, us, ui. Suet. in Nero. cap.18.

Concubinus, & Concubina quòd ſimul cubent. Quinct. lib.1. ca.3. Cic.1. de Orat.

Concubitus, us, ſυνουσία, μίξις, coitus. Pli. lib.10. cap.63.

Concubium, noctis primus ſomnus: quòd eo tẽpore fere omnes cubent: hoc eſt, illa pars noctis, quæ eſt inter Primam facem, & noctem intempeſtam. uide nox. Nox concubia. Siſen. lib.4. Hiſto. legati concubia nocte oppido digreſſi. Cic.1. de Diuin. Concubia nocte uiſum eſſe in ſomnis.

Concubo, as, pen. co. ſiue, quod uſitatius eſt, Concũbo, is, [*Dormire in compagnia*] συγκαθεύδω, ſimul dormio, ſimul quieſco: & per tranſlationẽ coeo, ὀχεύω. Oui.3. de Arte. cum ueſtris cõcubuiſſe uiris.

Conculcatio, onis. Pli. li.8. Obturbata cõculcatione prius aqua.

Conculco, [*Conculcare, premere*] καταπατέω, ἐκθλίβομαι, idẽ quod calco calcibus premo. Cic. ad Atti. li.8. Conculcari miſerã Italiã uidebis. Proterere & Conculcare aliquem. Cic. pro Flac.

Concumbo, bis. Ci. de Inuen. Si peperit, cum uiro concubuit.

Concupio, pis, [*Deſiderare*] ἐπιθυμέω, cupio. Ci. pro Quinctio: Sicut tu ſemper ſumme concupiſti. Concupiſco, ſcis, eiuſdem ſignificationis. Idem.2. Acade. Nihil deſiderabile concupiſcant. Concupiſcor, paſſiuum. Pli. li.11. ca.6. Id ſe facturas, quod concupiſci poſſit. Ci.4. Tuſ. ut adepturiam aliquid concupitum.

Concuro, as, [*Hauer cura*] idem quod Curo. Plau. Bacchi.

Concurro, ris, [*Concorrere*] ὁμοῦ τρέχω, συνθέω, ſimul curro. Cic.4. Ver. Tantus in curia clamor factus, ut omnes concurrerent. Concurrere dicuntur milites, cũ irruunt in hoſtẽ. Virg.1. Æn. Audetq; uiris concurrere uirgo. Transfertur ad inanimata. Teren. Heaut. Cõcurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant. Concurrere, cõfluere. Celſus. li.1. ca.12. Si in ſtomachum quædam biliosa concurrunt. Concurritur, imperſonale: ut, Cõcurri ut undique ad commmunem incendium reſtinguendum, Cic.10. Phil. Concurritur, pro committitur prœlium, Horat.1. Ser. Sat.1.

Concurſatio, onis. Ci. pro leg. Agr.

Concurſator, oris. Liu. lib.32.

Concurſio, onis. Cic.1. de Fin.

Concurſo, as, Cic. pro Sex. Roſc. Armati noctes dieſq; concurſabant. Huc, illuc caſu, & temere concurſare, idem 2. de Nat. Deo. Lucre. lib.2.

Concurſus, us, συνδρομή, Ci. ad Brut. Concurſus ad me factus.

Concuſſura, pro Concuſſione utitur Tertullianus.

Concuſſus, us, ui, commotio. Plin. lib.35. cap.16.

Concutio, tis, [*Commouere, crollare*] διασείω, cõmoueo. Ci. in Ant. leges Cæſaris, ut remp. concuteret, euerterit.

Condalium, δακτυλίδιον, anuli genus, teſte Feſto. Plaut. in Trin. Dictum Condalium, ἀπὸ τῶν κονδύλων, a digitorum articulis, qui anulis exornantur.

Condate, Ptolemæo lib.2. cap.8. Rhedonum urbs eſt in Gallia.

Condecentia, εὐσχημοσύνη. Cic.3. de Orato.

Condecenter, πρεπόντως. Gel. lib.6. cap.12.

Condecet, pe. cor. [*Conuenire, ſtar bene*] πρέπει, à Decet compoſitum, idem. Plau. Pſeud. Sed uide an ornatus hic me ſatis condecet.

Condecore, aduerb. Gel. lib.14. cap.4.

Condecoro, pe. co. [*Ornare*] κοσμέω, τιμάω, orno, honeſto. Tere. in Prol. Hecy. Vobis datur poteſtas condecorandi ludos ſcenicos.

Condemno, as, ex Con, & Damno, [*Condannare*] καταγινώσκω, κατακρίνω, proprie iudicis eſt, cum mulctã reo, uel pœnam per ſententiam irrogat. Et conſtruitur cum ablatiuo, uel genitiuo, Cic. 3. de Orat. Capitis hominem innocentiſſimum condemnarunt. Idem pro Flacco: Scæuola aliis multis criminibus condemnatus. Extenditur etiam ad accuſatorem, ut idem ſit quod reum peragere, uel efficere, ut quis damnetur. Cic.2. Verri. Illum condẽnem neceſſe eſt. Item extra forum: ut, Condemnare aliquem negligentiæ, impudentiæ, hoc eſt neglĩgẽtiæ, impudentiæ uitio eum affinẽ iudicare. Ci.2. de Ora. Ceteros non dubitabo primũ inertiæ condemnare, poſt etiam impudentiæ.

Condenſeo, ſes, ſet. Lucret. li.1. Quia ſe condenſeat aer.

Condenſo, as, are, [*Inſpeſſire*] συμπυκνόω, ſpiſſare. Col. li.7.

Condenſus, a, um. Pli. lib.10. cap.37. Condenſa arbore, Condenſa acies, Condenſa turma, Liu. li.26. & Hircius lib.5. Condenſæ Columbæ. Virg.2. Æn. Condenſa arboribus uallis, Liui. li.25.

Condepſo, is, ere, [*Meſcolare*] commiſcere, à Græco δέψω. Nonius. Cato ca.76. Conſpergito, condepſitoq;.

Condico, is, pe. pr. [*Determinare*] διομολογοῦμαι, cõſtituo. Iuſtin. li.3. Inducias condixerant. Item pacificor, ineo. Liui. l.2. Hoc anno induciæ, cum Latinis condictæ ſunt. Dicimus etiam Condicere cœnam pro prædicere, ſeu promittere. Suet. in Tib. Sex. Claudio cœnam ea lege condixit, ne quid ex conſuetudine immutaret. Cõdicere rem aliquam, Iurecõſultis uſitatiſſimum eſt, pro repetere. Iul. l. ſi alienum. ff. de mortis cauſſa don. Plau. Hic ſcit poſſe ſibi cõdici, ſi conualuerit, donator. Condicere rerum, aut litium, antiqui dixerunt, pro denunciare res, aut lites. Liu. lib.1. Quarum rerum, litium, cauſſarum condixit Paterpatratus. i. quas res, lites, cauſſas paterpatratus denunciauit.

Condictio, (ut docet Feſtus) in diem certum eius rei, de qua agitur denunciatio eſt. Condicere priſca lingua, eſt dicendo denunciare. Actio in perſonam Condictio appellatur. Vlpian. in l. actionum genera. ff. de act. & obl. Actionum genera duo ſunt.

CONDICTITIVS,a,um: ut Actio condictitia, qua aliquid condicimus,& repetimus.in iure ciuili Condictio uocatur. Vlpian. in.l.ſi duo.§.idem Iulianus.ff.de iureiur.

CONDICTVM,in commune dictum,i.promiſſio. Feſtus.

CONDIGRAMMA, Carmaniæ oppidum.Pli.cap.23.lib.6.

CONDIGNVM,pro digno uſurpatur.Plaut.in Amphi.condignum donum,qualis eſt,qui donum dedit.Condigne.Plau.Caſi.

CONDIMENTA,ἀρτύματα,ἡδύσματα, gulæ irritamenta,quæ ad condienda obſonia ſiunt.Ci.li.3.Offi.Cõdiméti fortaſſe nonnihil, utilitatis certe nihil habebit.Facetiæ ſermonũ cõdiméta.3.de Orat.

CONDIMENTARIVS,qui condimenta conficit, aut uendit.Eſt & condimentarius,a,um,quod ad condimenta pertinet. Pli.li.19.cap.8.

CONDIO,is,condiui,uel condii,tum,pe.pr.[*Far ſaporito*] ταριχεύω ſapidum facio,cum epularum ſapor ſale, aut pinguedine,ſeu aromatibus cõmẽdatur.Iuu.Et quadringentis nummis condire gulo, ſum Fictile.Transla.Condire triſtitiam hilaritate. Cic.ad Att.Hilaritatem illam,qua hanc triſtitiam temporum condiebamus.

CONDITIO,onis,ſecunda ſyllaba pro.actus condiendi. Cic.1.de Nat. Deo.Compoſitiones unguentorum: quo ciborum conditiones

CONDITOR,oris.Cic.poſt reditum:Hi ſunt conditores conuiuii.

CONDITVS,us,pe.pro.idem quod conditura.Col.li.2. cap.22.

CONDITVS,pe.pro. nomen ex partic. ut, Condita oratio, per metaphoram,ſalibus quibuſdam aſperſa. Cic.2. de Orat.Nec enim unquam fuit oratio,lepore & feſtiuitate conditior.

CONDISCO,is,ere,συμμανθάνω,idem quod diſco. Cic. pro Plan.

CONDISCIPVLVS,li,[*Compagno ad imparare*]συμμαθητὴς, qui cum alio diſcit.Ci.1.Tuſ.Cum Ariſtoxeno æquali & condiſcipulo ſuo. Condiſcipulatus,us,Iuſtin.li.12.Condiſcipula,læ,apud Mar.li.10.

CONDITANEVS,modo à condendo:ſiue reponendo,modo à condiendo ſit:& ſignificat quod condi,uel conditi poteſt. Vnde apud Varr. Conditaneam oleam in agro craſſo.

CONDITIO,[*Conditione*]κατάστασις,à Condo,is,ſit:& pro fortuna,ſiue ſorte,aut qualitate fortunarum, temporum, & rerum poni ſolet.Cic.O miſeram conditionem adminiſtrandi Conſulatus.Conditiones pacis,hoc eſt, pacta,leges,Cic. in Epiſt.Feruntur conditiones pacis ab illo,ut Pompeius eat in Hiſpaniam. Homo bonæ conditionis,qui in bona fortuna eſt.Aliquando electionem ſignificat.ſic apud Terentium in And.Chryſis accepit conditionẽ,id eſt, pactioni,promiſſioniq; amatorum conſenſit. Heaut. Harum duarum conditionum nunc utram malis uide. Conditionalis, le.Martianus i n.l.cum hæres.ff.de acquir.hæred.

CONDITITIVS,a,um,[*Coſa condita*]quod conditum eſt, & ſeruatũ. Col.li.9.Duobus menſibus acceptant conditicia cibaria.

• CONDITIVVM,ui,ſubſtantiuum,pro ſepulcro. Seneca epiſt. 61.

CONDITIVVS,a,um,[*Ciò che è atto à condirſi*]quod apte condi,& ſeruari poteſt.Varro li.1.de Re ruſt.Conditiua mala,ſtruthea, cotonia,ſcãtiana,ſuperpoſita paleæ,ſeruari recte putant.Col.li.8.Conditiuis cibis ſuſtinendæ ſunt, ne immaturis herbis citetur aluus.

CONDITOR,pe.co.[*Fattore*]δημιουργὸς,κτίστης,à Condo, qui aliquid facit,ut,Conditor legum,Plau.in Epid.Conditor diſciplinæ militaris,Pli.in epiſt.Conditor uero pen.pro. à Condio, is,qui fercula condit.Cic.poſt red. Conditor,inſtructorq; conuiuii.

CONDITORIVM,à condendo,ἀποθήκη, locus in quo aliquid reponitur,Vnde & pro ſepulcro ponitur. Petronius Arbiter: In conditorium etiam proſecuta eſt defunctum,& Pli.epiſt.96.Sueto.accipit pro ipſa capſa,in qua mortui reconduntur,cum ait,Alexandri magni conditorium aureum fuiſſe. Conditorium muralium tormentorum,apud Ammianum pro repoſitorio machinarum.

CONDITVRA,æ,condimentum.Pli.epiſt. 96. Inuentæ mille condituræ, quibus auiditas excitaretur.

CONDO,dis,didi,[*Aſcondere,riporre*] ἀποτίθημι, ἀποκρύπτομαι, ταμιεύω,repono,recondo,Vir.2. Æn.nota conduntur in aluo.Plin.Ve ſub una ficu turmæ condantur equitum. Quandoque conſtituo, ædifico,quaſi ſimul do:ut,Troiani Romam condiderunt. Et, Cic. multos libros condidit:id eſt,compoſuit. Vir.2.eclo. Pallas quas condidit arces Ipſa colat.Quandoque potior: ſic enim interpretatur Non.illud Virg.li.7.Optato conduntur Tybridis alueo.

CONDOCEFACIO,[*Inſtruire,ammaeſtrare*]συνεθίζω,ἐθίζω,inſtruo aſſuefacio.Cic.5.Tuſ.Nemo eſt qui animum condocefaciat,ut ea, quæ bona,mala'ue audiantur,poſſit contemnere.

CONDOCEFIO,is. Cic. de Nat.Belluæ domitæ, & condocefactæ.

CONDOCEO,ces,idem. Hircius li.5.Equo frænato, ut condocuerat.

CONDOLEO,les,[*Dolerſi*] Cic.3.de Ora.latus ei dicenti condoluiſſe.

CONDOLESCO,is.Cice.1.Acad.

CONDONO,as,[*Donare*]Dono.Ci.ad Philip.Vt eius filios, qui in tua poteſtate ſunt,mihi condones.Condonare peccatum, ignoſcere. Sal.Haud facile alterius libidini malefacta condonabam. Condonatio.Cic.2.Verr.bonorum addictio,& condonatio.

CONDORMIO,mis, [*Dormire inſieme*]συγκαθεύδω,ſimul dormio.Pla. Moſtel,condormiuimus.Condormiſco,is,ere.Plaut. Rud. Da mihi aliquid loci,ubi condormiſcam.

CONDRILLON,ſiue Condrilla, Plinio, κονδρίλλη, Dioſc. herba caule & flore agreſti intubo ſimilis. Eſt & alterum condrillæ genus, folium habens ueluti circumroſum, oblongum, per terram ſtratum,caulem liquore lactis madentem. Dioſc.lib.2.cap.125.

CONDRIS, ſiue Chondris, herba nonnullis Pſeudodictamus Plin. lib.25.cap.8.

CONDVCIBILE,utile,Plau.in Bacch.facinus conducibile.

CONDVCO,is,penult.product.[*Congregare, condurre*] συνάγω, ſimul duco,congero.Cic.2.de Inuent.Crotoniatæ uirgines in unum locum conduxerunt.Interdum conuerto.Lucil.Et uirtute tua,& claris conducere chartis.Interdum precio utendum accipio. Ci.pro Cœlio:Domum conduxit in Palatio. Conducere etiam dicitur, qui precium accipit pro re aliqua faciẽda: quod & Redimere dicitur.Cice.de Diuin.Qui columnam illam conduxerat faciendam. Conducit,in tertia perſona,uel cõducere in infinito.ſignificat utile eſſe.Col.li.1.Id minime conducit agricolæ.Plau.in Capt.Quod in rem recte conducat tuam,id petam.Cice.Len.Reip.rationibus conducere. A Conduco, fit partic.Conductus, a, um. Plaut.Epid. ſidicinam,nummo conducta quæ ſit.Cic.pro Sext. Erat contentio non cum uictore exercitu,ſed cum operis conductis.

CONDVCTIO,onis,μίσθωσις.Cic. pro Cecin. habuit conductum de Ceſennia fundum,cum idem ex eadem conductione fuerit in fundo.Conductio,pro collectione.Cic.1.de Inuen.

CONDVCTITIVS,a,um,[*Che è ſolito à condurſi*]μισθωτὸς,quod conduci ſolet,ſiue ex eorum numero eſt,quæ conducũtur.Plaut.in Epid. ſidicinam aliquam conductitiam. Conductitia domus,tamen dicitur,quæ conducta eſt.Sic conductitia opera, mercenaria,quæ conducta eſt. Varro:mercenariis & conductitiis operis liberorum.

CONDVCTOR,oris, μισθωτὴς, qui precio opus aliquod faciendum ſuſcipit.Cice.ad Q. Fra.lib.3.Mihi reſpondit, ſeipſum eius operis HS.XVI,conductorem fuiſſe.

CONDVCTVM,ſubſt.ut,Habere aliquid conducti.Ci.pro Clu.

CONDVPLICATIO,onis,διπλασιασμὸς.Plau. Pœn.Quid hoc eſt conduplicationis?Eſt & Conduplicatio,figura rhetorum. Ad Heren. li.4.Conduplicatio eſt unius uerbi uel plurium iteratio.

CONDVPLICO,as,are,[*Raddoppiare*]διπλόω,duplico.Teren.Phor. Idem hoc tibi,conduplicauit.Diuitias conduplicare, Lucre.li.3. Cic.1.de Diuin.Tenebræ conduplicantur.

CONDVRDON,herba eſt ſolſtitialis, flore rubro.Pli.li.26.cap.5.

CONDVS,q cõdẽdis, cibis præpoſitus eſt:ut Promus, q cibũ promit.

CONDYLOMA,atis,pe.pro.κονδύλωμα,tuberculum inſanabile(ut Iulius Pollux inquit)quod naſcitur circa coronam ani, ſiue podicis, ſanguinem iugiter profundens.Cel.li.6.cap.18.

CONDYLVS,pen.cor.[*Nodo de le dita*]κόνδυλος,nodus articulorum in digitis eminẽs,ſtricta in pugnum palma.nam quatuor digiti,ut ſcribit Ariſtoteles, ternos habẽt cõdylos,pollex uero duos. Mar. lib.1.Complicatis in condylos digitis uulnerabat.

CONE,inſula eſt ad oſtium Iſtri.Lucan.li.3.Et barbara Cone.

CONFABVLO,as,are,συνομιλῶ,colloquor.Plau. Moſtel.

CONFARREATIO,genus erat ſacrificii inter uirum & uxorem, in ſignum firmiſſimæ coniunctionis: ſicut Diffarreatio ſimile erat ſacrificium, quo coniuges per confarreationem coniuncti diſſoluebantur.Boet.in Top.Ci.Pli.lib.19.cap.3.In ſacris nihil religioſius confarreationis uinculo erat:Tacit.li.4 patritios, confarreatis parentibus genitos,tres ſimul nominari.

CONFATALIS,le, eodem fato obſtrictum. Cic.de Fato:Copulata res eſt,& confatalis.

CONFERCIO,is[*Impire*]ἐμφράττω,ex con,& farcio,ſignificat cõpleo.. Pli.li.12.ca.15.Myrrham in folles confercciunt.Confertus,partic condenſatus.Cic.in Catil.Vino languidi, conferti cibo.

CONFERTVS,a,um,à quo confertior. Liui.9.confertiores ſteterant.

CONFERTIM,denſe.Liui.non ſemel.

CONFERO,cõfers,[*Portare in un luogo,paragonare*]συμφορέω,in unũ fero,congero.Cic.li.3.Offi.Omnes curas,meas conferebam.Pro confero,id eſt coniungo,unde cõferre pedem,eſt pedem pedi conferere,& loco non cedere.Conferre manum, eſt pugnare. Vir.9. Æn.Et conferre manum,& procedere lõgius audet. Cõferre gradũ eſt,& æquis paſſibus incedere.Idem 3.Geor.Iũge pares,& coge gradum conferre iuuencos.onfCerre ſigna,eſt duorum exercituũ ſigna in eũdẽ locum ferre.Liui.li.1.Aliquoties Latinus exercitus cominus cum Romanis ſigna cõtulerat. Conferre etiã cum accuſatiuo idem quod Eo.Cice. in epiſto. Dolabella Laodiceam ſe contulit.Quandoque pro in comparationem deduco. Et dicimus.Confero te illi,& cum illo.Ouid. Cõfer Amyclæis medicatũ uellus ahenis Murice cum Tyrio.Quãdoq; pro diſpono. Plau. in Cur.Ita tuũ cõferto amorẽ ſemper,ſi ſapis, Ne,id, quod ames populus ſi ſciat,tibi ſit probro.Pro transfero.Idem in Amphi. Ne

poſterius

poſterius in me culpam conferas.Pro communico.Ter.in Heaut. Conferunt conſilia adoleſcentes. Pro coniungo, epiſt. ad Octa. Vt nouiſſima cōferā primis.Conferre uerba in pauca,pro reducere.Plau.Verba in pauca cōferā. Pro trāſfero.Ter.in Eun.Metuet, quem ipſa nunc capit fructū,ne quādo iratus tu alio conferas. Pro utilitatē affero.Col.l.1.ad æſtiuos temperandos calores, plurimū cōferunt ſalientes riui.Cōferre beneficium in aliquem, eſt aliquē beneficio afficere.Exempla paſſim occurrunt apud Cic.

CONSERVA,quid ſit,declarat Plin.l.27.c.9.his uerbis: Peculiaris eſt Alpinis fluminibus cōferua,appellata à conferruminando,ſpongia aquarum dulciū uerius,quam muſcus,aut herba,uilloſæ dēſitatis.

CONFERVEO,es,ſimul ferueo,[*Bollire*]& p trāſlationē pro quouis modo incaleſco.Hora.1.Serm.Sat.2.Mea cum conferbuit ira.Accipitur itē,pro coeo,conſolidor.Celſus lib.8.ca.10.Siquando oſſa non conferbuerint.Conferueſco,cis. Col.li.12.Nec poſtea tangitur,donec conferueſcat.

CONFESSIO,Liu.1.Ea erat confeſſio,caput rerum Romam eſſe.

CONFESTIM[*Incōtanēte,ſubito*] παραχρῆμα, παραυτίκα,ſtatim,e ueſtigio.Cæſ.5.bel.Gal.Cæſar confeſtim legiones ſubſequi iuſſit.

CŌFIBVLA,læ,à Cato.ca.12.de re ruſt.numeratur inter inſtrumēta torculari neceſſaria.uerba Catonis ſunt hæc: Confibulas ligneas,queis arbores comprimat,ſi dehiſcent,cuneos ſex.

CONFICIO,confeci,confectum,compoſitum ex Con,& Facio,[*Finire,eſpedire,fornire*] περαίνω, διαπράττομαι,facio, pficio, exequor. Cic.fam.5.de Dionyſio,ſi me amas,confice.Huc pertinent uariæ loquendi formæ,Conficere officium legationis, Cæſ.Bel. Ci.3. Conficere nuptias,Ter.in And. Conficere negociū, Plau.in Ciſt. Conficere pacem.Cic.pro Flac.Conficere iter, ad Atti.Sic Conficere annos.uitæ curſum,curriculum.Ci. de Nat.Deo.Sol curſus annuos conficit.Conficere annales,pro componere. Conficere pecuniam,pro curare.Cic.pro Syl.Duæ rationes conficiendæ pecuniæ,aut uerſura, aut tributo, Cōficere exercitum Ci.pro leg. Manil.Conficere bibliothecam,Cic.Att.1. Conficere bellum,Cic.fam.5.Admittit quoque in hoc genere præpoſitionem. Cic. ad Att.12.Cum Appella confice de columnis. Conficere cibum, eſt mandere,& dentibus molere.Ci.de Nat.De.Conficere argētum, pro decoquere, ſeu male abſumere,Ter.in Phor. Sic patrimoniū conficere, Cic. pro Flac.Conficere hominem,interficere.Cic.in Piſ.Plagis confectum ante oculos tuos cecidiſſe. Transfertur ad moleſtiarum,dolorumq; magnitudinem, & idem fere eſt, quod excruciare.Cic.Att.11.Me conficit ſolicitudo. Ci.Offi.3. Si Phalarim crudelem tyrannum & immanem,uir bonus, ne ipſe frigore conficiatur,ueſtitu ſpoliare poſſit.Interdum abſolute.Idē:Conficior ueniſſe tēpus.* Dicitur quoq; Conficere famam, quod etiā Græcè ποιεῖν ὄνομα.Cic.in dialogo de claris Ora.Catulus erat ille quidem minime indoctus,ut à te paulò eſt antè dictum: ſed tamen ſuauitas uocis & lenis appellatio litterarum beneloquendi famā confecerat.Videtur autem hoc loquendi genus,quo res quæpiam alicui famam conficere dicitur,à Græcis manaſſe.Socrates quidē certe apud Platonem in apologia eo utitur, Verba,quibus hoc dicit,hæc ſunt. ἐγὼ γὰρ ὑμῖν πειράσομαι ἀποδεῖξαι, τί ποτ' ἐστὶ τοῦτο, ὅ ἐμοὶ πεποίηκε τό, τ' ὄνομα, καὶ τὴν διαβολήν.id eſt,& ego uobis tentabo demonſtrare,quid tandem ſit id,quod mihi & famam & calumniam confecit.

CONFECTIO.Ci.pro Flac.Nec tributi confectio ulla recitatur. Belli confectio,Ci.14.Phil.Annaliū confectio.Idem.2.de Orat.o Eſcarū confectio à lingua adiuuari uidetur, apud eundē 3.de Nat.De.

CONFECTOR,oris,Ci.2.de Nat.Deo.Hic noſter ignis confector eſt & conſumptor omnium.

CONFECTVRA,ræ.Pli.li.13.ca.12.Proximum amphitheatricæ datum fuerat à confecturæ loco.Col.li.9.cap.14. Confectura mellis.

CONFICTIO,nis.Cic.pro Roſc.Am.Criminis confictionē ſuſcepit.

CONFIDENTER,conſtanter. Plau. Quæ non deliquit, decet audacē eſſe confidenter.Quādoque temerarie.Accius:Qui in puellæ domum tam confidenter irrupit. Confidentiloquius,comparatiuum à Confidentiloquus. Plau.in Trin.Nihil eſt mendaciloquius, neque confidentiloquius. Confiſus, participium. Virgil. 5. Æneid. O nimium cælo & pelago confiſe ſereno. Copia & facultate cauſæ confiſus,Cic.pro Roſcio.Com.

CONFIDO,is,pen.pro.[*Confidare.ſperare*] πέποιθα, θαῤῥῶ, nihil ad dubito,pro certo duco.iungiturq; uerbis tā præſentis, quam præteriti,& futuri temporis.Cic.Atti.Confido rem, ut uolumus eſſe. Idem 6.Ver.Ego mei officii rationem confido omnibus probatā Idem 4.Tuſc.Quem te & opto eſſe, & confido futurum.Confidere arcæ alicuius.Ci.Att.lib.1.Arcæ noſtræ confidito.i. confide futurum,ut precium tibi ex arca noſtra perſoluatur.Sibi confidere, eſt ſeipſo niti.& aliunde non pendere.Cic.3. de Leg. Vir excellēs & fortis confidere ſibi debet,& ſuæ uitæ:& actæ, & conſequenti. Hinc Confidens,entis,quod fere in malam partem accipitur,pro audaci,impudenti.Terent. in Phor.Homo confidens.qui illum dii omnes perdant.Hinc confidentia,audacia cum improbitate coniuncta.Tere.And.O ingentem confidentiam.Aliquando pro conſtanti,& graui.Idem ibidem: Confidens,catus. Vbi Donatus.Confidentem pro conſtanti non in mala ſignificatione poſuit. Sæpius tamen in deteriorem partem accipitur.Cic.Tuſcul.3. Qui fortis eſt,idem eſt fidens.quoniam confidens mala cōſuetudine loquendi in uitio ponitur.

CONFIGO,xi,xum,[*Conficcare*] διηλόω,fere idem quod figo.ut,Cōfigere tabulam aculeis,Col.li.7.cap.3.Configere ſagittis,Cic.4.Ac.Configere tabulas inter ſeſe,Cato ca.21. Configere curas omnes in ſalute reip. per metaphoram dixit Cic. 7. Phil. pro,omnes cogitationes ad ſalutem reip.dirigere. Confixus.Cic. 12.Phil.Meminerant,eius ſententia confixum. Antonium. Configere cornicum oculos prouerbialiter dicitur,teſte Er.in Adagiis,pro,ueterum ſcientiam nouo inuento obſcurare: aut(ut interpretatur Budæ.)callidos homines & uerſutos aſtutia & calliditate ſuperare. Cic.pro Mur. Inuentus eſt ſcriba quidam, Cn. Flauius,qui cornicum oculos confixit.

CONFIGVRO,as,are,συσχηματίζω.Col.li.1.cap.20.

CONFINGO,gis,[*Fare,fingere*] πλάττω, fingo. Plin.lib. 10. cap.33. Hirundines eademq; materia nidos confingunt. Pro comminiſci:ut, confingere dolum inter ſeſe. Plaut. Cap.Cic.5.Verr.Concedes, non hoc crimen nos in te confingere Confictus: ut,confictæ lacrymæ,Terent.And.

CONFINE,Per trāſlationem,idem fere quod ſimile. Quinct. l. 6.c.4.

CONFINIS,[*Confinante*] ὅμορος,eoſdem habens fines: unde Cōfines agri,quorum fines coniuncti ſunt. Liu.4. Excurſiones in cōfinem agrum Labicanum factæ. Confinis meus etiam dicitur,qui agrū, aut uillam habet meæ contiguam,uel uicinam. Mart.lib.2.

CONFINIVM,nii,[*Confine*] μεθόριον,finis agri, ubi cum altero coniūgitur. Cic.2. Offi. Conuenit in dando munificum eſſe,in omniq; re cōtrahenda,uicinitatibus & confiniis æquū,& facilē.Tranſlate pro quauis uicinitate. Lact.Ex quorū confinio naſus exoriens.Cōfinia, nium. plur.nu.l.1.de Ira: In confinibus hoſtis arcēdus eſt.

CONFIO,is, [*Eſſer fatto*] συμπλήττομαι, idem quod fio. Virg.4.Æn.

CONFIRMATIO,onis. orationis rhetoricæ pars, argumenta continens,quibus cauſſæ noſtræ fidem quærimus.Cic.1.de Inu.

CONFIRMITAS,tis.Plau. Mili. confidentiam, confirmitatem.

CONFIRMO,as,are,[*Affermare*] κρατύνω, στηρίζω,firmum facere.Ci. pro lege Man.Mithridates ſuam manum iam cōfirmarat.Aliquando aſſeuerare. Cic.de Amic. Nemo unquam erit,&(ut confirmare poſſum)nemo certe fuit.Vnde Confirmator. pro Clu.Confirmator pecuniæ deſiderabantur.

CONFISCARE,eſt in fiſci ius reducere. Aſc. Quia maior ſumma eſt pecuniæ publicæ,quàm priuatæ, factum eſt,ut Fiſcus pro publica pecunia, & inde Confiſcare dicatur. Suet. in Aug. Confiſcatam ſemper pecuniam, repoſitamq; habuerat. Hæreditates confiſcare.Suet.in Domitiano: Confiſcare item non ſolum de bonis, ſed etiam de hominibus dicitur. Suet. in Calig.Cum duos equites R. locupletes corripi,confiſcariq; iuſſiſſet. Vide Fiſcus.

CONFISIO,onis.Cic.4.Tuſcu.Fidentia,id eſt, firma animi confiſio.

CONFITEOR,eris,ſus, [*Confeſſare*] ὁμολογῶ, fateor. Lacta.l.5.Qui ſe cultores Dei confiterentur. Ter.Heaut. Ego ne confitear meum non eſſe filium, qui ſit meus? Hinc confeſſus, a,um,modo actiue. ut,Reus confeſſus.Ouid.2. de Ponte:Non eſt confeſſi cauſſa tuenda rei. Aliquando paſſiue:ut, Confeſſa res, clara, Cic. 5. Verr. Ex confeſſo.Quinctil.li.3.ca.11.In confeſſo eſt,Sen.de Benefi.li.3.c. 11.In confeſſum uenire.Plin.epiſt.302. Res in confeſſum uenit.

CONFLAGES,p.p.loca,in quæ diuerſi conflant uenti.à Conflo. Feſt.

CONFLAGRARE,[*Ardere,abbruſciare*] συμφλέγεσθαι, ardere, aut flammis conſumi. Cic. in Catil. Inuidiæ incendio conflagrare. Pli. de uiris ill.Fulmine ictus cum regia conflagrauit. Conflagrare inuidia,eleganter, pro inuidioſum eſſe. Liu.li.40. Si innocens ſum,ne inuidia conflagrem.

CONFLARE,ſimul flare,[*Soffiare,gonfiare*] συμπνεῖν, cum. ſ. diuerſi uenti ſimul ſpirant.Itē flando, congerere. Stat.9. Theb.Cōflataq; uentis Tempeſtas.Interdum eſt ſufflare. Plin.li.35.c.11.Philiſcus officinam pinxit pictoris, ignem conflante puero. Interdū liquefacere,& ſignare.unde conflare argenteam ſupellectilē,eſt liquefacere,& in maſſam redigere, & conflata pecunia, ſignata. Interdum ex compoſito,& conſenſu multorum adorno.Cic.Ver.3.Vnde hoc totum ductum & conflatum mendacium eſt. Interdum cōtrahere.& ut plurimū de malis dicitur. Dicimus enim,Tu tibi hodie conflaſti inuidiam,inimicitias,odium. Sal.Magnā illi inuidiam conflauerant. Item: Mihi conflaui æs alienum. Cui reſpondet. Diſſoluo æs alienum:quod eſt.æs alienum reſtituo.Cic. 11. Phil Patri perſuaſi,ut æs alienum filii diſſolueret.Interdū congregare. Lact.li.2.Conflauit ex iis omnibus populum. Interdum creare.Idē

li.7.Quicquid eſt in hoc opere mūdi,cōflauit,ac perfecit ex nihilo.Vir.li.1.Ge.Rigidum falces conflantur in enſem,i.fabricātur.

CONFLACTILE,pen.prod. χωνευτὸν,quod conflando factum eſt.

CONFLATVRA,re,χώνευσις,conflandi ratio.Pli.li.7.cap.56.

CONFLICTATIO,Gel.li.6.cap.3.Totius exercitus conflictatione.

CONFLICTIO,onis,contentio,colliſio.Ci.1.de Inu. Conſtitutio eſt prima conflictio cauſſarum ex depulſione intentionis profecta. Idem de parti.Rerum inter ſe pugnantium conflictio. Quinct.lib. 3.cap.6.Sonus eſt duorum inter ſe corporum conflictio.

CONFLICTO,as,are,& Conflictor,aris, deponens, [*Combattere,far giornata*] διαμάχομαι,pugno,percutio,affligo.Ter. Phor. Nec cū huiuſmodi unquā uſus uenit u: conflictares malo.Taci.li.5. Plura per ſcelera remp.conflictauiſſet.Ad Her.li.2.Homines magnis,& multis incommodis conflictantur.Conflictatus,agitatus,uexatus. Pli.li.23.ca.1.Agrippa conflictatus graui morbo pedum. Conflictatæ ſæuiſſima hyeme uolucres,lib.18.cap.25.

CONFLICTVS,us,ui,σύγκρουσις,colliſio. Cic.2.de Diui.Si nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit.

CONFLIGO,igis,*Far fatto d'arme*,συμβάλλω,συῤῥήγνυμι,dimico,acie decerno.Cæſ.7.bel.Gal.Fore uti pars cū ciuitatis parte cōfligat.

CONFLVCTVARI,imperſonale.Sen.Medea.Metu confluctuatur.

CONFLVERE,ſimul fluere,[*Concorrere inſieme*]Pli.l.13.c.22.Tráſlate pro cōuenire.Ci.2.Tuſc. Si ad hæc ſtudia plures confluxerint.

CONFLVENS[*Congiungimento di due fiumi*]σύῤῥοια, alueus,in quē duo flumina conueniunt.Liu.1.Ad confluentes collocat caſtra.

CONFLVGES.p.p.loca, in quæ riui diuerſi defluunt.Nonius.

CONFLVXVS,& Confluuium,σύῤῥους,quo multi riui ſimul fluunt.

CONFODIO,is,[*Cauare*]σκάπτω,idem quod fodio.Pli.li.17.ca 10.Cōfodiri iubent menſe Aprili. Interdum idem quod transfigo,διελαύνω.unde Confoſſus participium, hoc eſt, transfixus.Virg. 9.Æne. Tum ſuper exanimem ſeſe proiecit amicum Confoſſus &c.

CONFOEDVSTI,apud ueteres dicebantur fœdere coniuncti. Feſt.

CONFORTASVS,quæ cū omni fœtu adhibebatur ad ſacrificium. Feſ.

CONFORE,[*Hauere ad eſſere*]ἔσεσθαι, futurum eſſe: à uerbo defectiuo Fore.Ter.And.Qui mihi exorandus eſt: & ſpero confore.

CONFORIRE,ueteres uſurparunt pro fœdare. Pomp.Conforiſti me.

CONFORMATIO.Cice.1. Tuſ.Quæ cōformatio, quæ magnitudo,qui locus.Eſt etiam color rhetoricus, de quo Priſc.in præexercitamentis rhetorices. Conformatus, Mundus à natura conformatus,Cic.lib.3.de Nat.Deo.

CONFORMIS,conforme,[*Conforme,ſimile,uguale*]σύμμορφον, eiuſdē formæ.Per tranſlationem pro conuenienti,& cōgruo,Vnde Conformo,as,proprie ſignificat in formam redigere. Cice.1.de Fini. Genuit & Conformauit nos natura ad maiora.Col. li.9.oua in ſpeciem uolucrum conformantur. aſſimulare ponitur.Ci.Lentu.ipſe me conformo ad eius uoluntatē. Idem pro Archia poeta: Animū & mentem meā ipſa cogitatione hominū excellētiū cōformabā.

CONFORNICO,as,are[*Fare in uolta*]in fornicē formare. Vitr.l.4.c.5.

CONFOVEO,ues, ere, ſimul fouere. Ca.c.5.oleas ſtercore cōfoueto.

CONFRAGOSVS,præruptus,aſper,durus, Liui.8. Confragoſa loca.

CONFRAGVS,confragi, à Confringo. Lucan.li.6. Et confraga denſis Arboribus dumeta tegunt. Id eſt,aſpera & inaceſſa.

CONFREMO,is,[*Fremere*] φρυάττω, συμφρυάττω, ſimul fremo Cælum confremit,Silius lib.16.Omnes confremuere, Ouid.1.Meta.

CONFRICO,as,are,[*Fregare inſieme*]συντρίβω, ſimul fricare: Interdum Frico.Plau.Aſin.Ni genua confricantur.

CONFRINGO,is,[*Rompere.ſpezzare*] διαῤῥήγνυμι, frango Plaut. Capt.Aulas,caliceſq; omnes confregit.Confringere conſilia.Ci. 3.Verr.Confringat iſte conſilia ſenatoria. Confringere nauē,pro naufragium facere,Teren.And.Confractus,participium:ut,Confracta nauis eſt illis,id eſt naufragium fecerunt. Pla.Rud.

CONFVGIO,is,ere,[*Fuggire*]καταφεύγω,fugere.Cic.4.Ver.Quo cōfugies?In agros confugere,Ci.Att.lib.3.Confugere in arcem, 2. Tuſ.Confugere ad aliquem auxilii gratia,Ver.1.Æn.Cic.1.Tuſc. Cum in aram confugiſſet,Confugium, gii. Ouidius.4.Triſt.Commune confugium ægris animantibus,Stat.12.Theb.

CONFVLCIO,is,ire,ἐρείδω,σκηρίζω,fulcio.Lucre.lib.2.

CONFVLGEO,es,ere,[*Riſplendere*]διαλάμπω, ſplendeo. Plau.Amphi.Totæ ædes conſulgebat tuæ,quaſi eſſent aureæ.

CONFVNDO,dis,[*Confondere*]συγχέω,perturbo,& omnia in unū miſceo.Plau.Moſt.Multa iura cōfundit coquus. Venerē confundere cū multo uino,i.libidinē cū ebrietate cōfundere,Oui.2. Triſt.Cōfuſus,perturbatus.Liui.6.Cōfuſam ex recēti morſu animi cū patrem uidiſſet.Migrat & in nomen:unde confuſio,pauor,apud Pli. li. 7.Confuſurus,a,um,Oui.6.Met.Sed faſq;,nefaſq; Confuſura ruit.

CONFVSE,aduerb.Cice.1.de Inuen.

CONFVSIM,aliud,aduerb.Pli.lib.18. cap.16.

CONFVSIO,onis,σύγχυσις,perturbatio. Confuſio omnium rerū,Cic. 2.de Fin.Perturbatio uitæ,& magna confuſio, Idē 1.de Nat.Deo.

CONFVTATIO,contrariorum locorum diſſolutio.

CONFVTO,as,pen.pr.[*Confutare, conuincere,riprouare*] ἀπελέγχω, refello,redarguo;ab antiquo uerbo, Futo,ſi Feſto credimus, quo antiquos uſos ait pro arguo.Cic.2.de Diui. Cotta ſic diſputat, ut Stoicorum argumenta confutet.Interdum cōuincere: ſic enim exponit Nonius illud Ter.in Phor.Confutauit uerbis iratum patrē. Pro commouere, & pro committere , apud ueteres.Nonius.

CONGEDVS,amnis,Celtiberorum,erūpēs circa Bilbilim.Mart.lib.1.

CONGELATIO,Pli.lib.31.cap.5.

CONGELO,as,p.co.[*Agghiacciare*]κρυσταλλόομαι, conglacio.Tráſlate accipitur pro in ocio degere:quod Erigere dixit Ter.Cic.Cœlio lib.2.ep.ſt.congelaſſe amicum noſtrum lætabar ocio. Congelor paſſiuum.Col.lib.1.Oleum ſi congelatur,flaceſcit.

CONGEMINATIO,uerbale.Plau.Pœn.Quæ hæc congeminatio?

CONGEMINO,as,are,[*Raddoppiare*]duplico.Plau.Amph.omnes cōgeminauimus.Pro multiplicare.Ver.l.12.Æn. ictus congeminat.

CONGEMO,is,ere,[*Gemere inſieme*]ſimul gemo,Cice. pro Mur.congemuit ſenatus frequēs,Lucr.Quid mortem cōgemis? Vir.2.Æn. tranſtulit ad fragorem cadentis arboris.ſupremum Congemuit.

CONGENER,pe.cor.congeneris, ut Degéner. ὁμογενὴς, eiuſdem uel conſimilis generis.Pli.lib.15 cap. 24.

CONGENERO,as,are[*Accompagnare*]adiūgere,Accius apud Noniū.

CONGENVLARE,[*Inginocchiarſi*]γονατίζω, genibus flecti. Cęcilius; Ipſe regis ferit pectus aduerſum congenulat.

CONGERMINASCO. Quadrigarius apud Nonium. Facite exemplo eorum,ut uos cum illis congerminaſcere ſciatur.

CONGERMINO,as,are,συμφύω, coaleſcere conſociari. Var. rerum hum.lib.3.Vnam remp.coniuncti,& congerminati tenuere.

CONGERRO,onis,συσσιμ... ,cum quo familiariter & facete confabulamur.Plau.inTruc.Nequam ueniunt ad ſcorta congerrones.

CONGERIES,ei,coadunatio,cumulus.Pli.lib.10.ca. 43.Pulueris congeries,Luc.lib.8.Syluæ congeries,Ouid.9. Met.

CONGERO,is,pe.cor.[*Congregare,adunare*]συμφορέω, congrego. Tibul.Diuitias alius fuluo ſibi congerat auro.Congeſtus,partic.Ci. 2.de Diuin.Grana tritici in os pueri Midæ congeſta.

CONGESTITIVS,a,um,συγχωσ..., quod congeſtum eſt.Col. li.2.ca. 10.Non deterius congeſtitia humo proueniunt.Locus congeſtitius,non ſolidus,ad faciendā fundamenta, Vitruu.li.3.cap.3.

CONGESTVS,us,ui.Col.li.9. Congeſtu culmorum & frondiū ſuper tegemus.Cōgeſtus arenæ, Luc.li.6.Copiarū cōgeſtus,Tac. li.18.

CONGIARIVM,rii, [*Dono imperiale*] munus imperatoriū(ut ſcribit Sen.li.4.de Benefi.)quo donabat populus, ſicut donatiuo milites. Sic Pli.in Paneg.laudat Traianū,ꝙ congiariū populo dediſſet,quo locupletatæ ſunt tribus.Tiberius enim congiariū populo trecentos nummos uiritim dedit;Caligula populo bis dedit, tricenis ſeſtertiis.Nero quadragenos nummos populo diuiſit.Eſt & congiarium menſuræ genus apud Paul.Iureſconſ. Quinct. lib.6.

CONGIVS,gii,χοῦς,χοὶ,mēſuræ liquidæ genus , capiēs ſex ſextarios. Pli.li.14.ca.10. Libram & quadrantem in congios duos muſti macerant.Fidelia congialis,quæ congium capit. Plau. Aul. Congiarius cadus,qui congium continet.Pli.

CONGLACIARE,[*Agghiacciare*]κρυσταλλοῦσθαι, eſt glaciem conuerti. Cic.2.de Na.De.Neque conglaciaret frigoribus. Cœlius Ci.li.8. Curioni tribunatus conglaciat,id eſt, prorſus nihil agit Curio.

CONGLOBATIM,aduerb.per globos,ἀθρόως,σφαιρηδὸν.

CONGLOBATIO,onis.Sen.Nat.quæſt.1.Multa cōglobatione ignium indigens.Conglobatus.partici.Pli.lib.9.cap.46.

CONGLOBO,as,pe.co.[*Adunare,ammaſſare*]εἰλέω,coaduno . Liui.8. cum ſe in unum conglobaſſent.

CONGLOMERO,as,are,[*Inuolgere*]à glomus, eris, inuoluere. Ennius Thyeſte.Omnia in me conglomeras mala.Paſſiue,Lucr.li.3.Si poſſit conglomerari.

CONGLVTINATIO,nis.Ci.in Orat.conglutinatio uerborum.

CONGLVTINO,as,συγκολλῶ,coniungo , Cice. de Sen. Hominem eadem,quæ conglutinauit, natura diſſoluit.

CONGRATVLATIO,Cic.ad Brutum.Omniū ordinū congratulatio.

CONGRATVTOR,aris,[*Rallegrarſi*]συνήδομαι,συγχαίρω, ob felicitatē alicuius,uel honorem lætitiam uerbis,uel ſcriptis teſtari. Cic. pro Sex.Mihi homines præcipue congratulabantur.

CONGREDIOR,[*Ridurſi in compagnia, andare inſieme à contendere*] συνδιατρίβω,συνέρχομαι,ſimul gradior,coeo, Varro in unam domū congreſſi ſimul diſcubuere. Item ad pugnādum,uel diſputandum ire.Gel.ter cum hoſte congreſſus. Virg.12.Æn. Vix hoſtem alterni, ſi congrediamur,habemus.Cic. 2.de Nat. Deo.Cum Academico,& eodem rhetore congredi conatus ſum.

CONGRESSVS,us,ui,Cice.de Amic. Vt congreſſu hominum fugiat. Congreſſus pro prœlio.Sal.Multi in eo congreſſus perierūt Congreſſio.Cic.2.Phil.Eum à tua congreſſione prohiberet.

CONGRAECOR,aris,depon.& Congræco,as, neutrum, [*Tauernare ſbeuac-*

sbenacchiare]κωμάζω,compotationibus indulgere.Plaut. in Bacc. Quodque in luſtris comedam,& congræcem pater. Tractum eſt ex more Græcorum , qui compotationibus ac delicijs plus æquo indulgebant.

CONGREGABILIS,le,quod facile congregari poteſt.Ci.2.Offi.

CONGREGATIO,uerbale.Cic.4.de Fin.

CONGREGO,as,are,a grege deriuatū,[*Adunare*] συναγείρω,contraho, cogo.Cic.14.Phil.Ciues unum ſe in locum ad curiam congregabant.Cōgregatur,particip. Cic.pro domo, Multitudo cōgregata.

CONGREX,[*Aggiunto al gregge*]συναγελος,gregi copulatus. Apul.li. 7.Met.congregē rector egregius permiſit.Sic Segrex,à grege ſegregatus, ob excellentiā.Sen.in Hipp.Segreges ſparſi per agros.

CONGRVENTER,conuenienter.Cic.3. de Orat.

CONGRVENTIA,tiæ,ſimilitudo.Suet.in Othone: Cōgruentia morū.

CONGRVO,is,grui,[*Confarſi,conuenire*]συμπίπτω,conuenio,conſentio.a gruibus,teſte Feſto:quæ non ſe ſegregant,ſiue cū uolant,ſiue cū paſcunt.Ci.4.Ver.Duos dies congruere uolunt cū ſolis lunæq; ratione.Congruens,tis.Pli.in Paneg.Congruens tenor uitæ.

CONGRVS,ſiue Conger,γόγγρος,piſcis eſt oblongus & lubricus, magnæ anguillæ non diſſimilis,etiam hodie nomen retinens.Teren. Et congrum iſtum maximum in aqua ſinito ludere paulisper.

CONIECTARIVM,efficax,perfectum.Cic. de Fin. Non.

CONIECTIO,nis,uerb.pro Cecin.coniectione telorum.

CONIECTO,as[*Far congiettura*]τεκμαίρομαι,exiſtimo.Ter.in.Eu.Neque ſcio quid coniectem.Liu.5.Euentu rem cōiectantibus uiſum .

CONIECTOR,[*Spianatore de ſogni*]interpres ſomniorum,à coniectura.Cic.2.de Diui.

CONIBRICA,Luſitaniæ oppidum.Pli.cap.21.lib.4.

CONIECTVRA,[*Congiettura*]στοχασμός,ut ait Speuſip.eſt rei latentis iudiciū,quod quis per rationes,& ſigna,& tempora, & huiuſmodi coniicit.Cic.Cornifi.Quantū copiarum haberes, cōiectura conſequi poteram.Quinct.li 3.Coniectura dicta eſt à coniectu.i.directione quadam rationis ad ueritatem. Coniecturo, ras,rare,idem quod coniicere.Seneca.li.9.de Natu.Quæſt.

CONIECTVRALIS,le, [*Coſa che ſi giudica per conjettura*] στοχαστικόν, quod per coniecturā colligit.unde coniecturalē ſtatum uocat rhetores,cum coniecturis quæritur an aliquid factum ſit.ad Her.li.1.

CONIECTVS,us,[*Il gettare*]βολή,iactus.coniectio.Pl.lib.26.cap.4. Æthiopide herba amnes ac ſtagna ſiccari coniectu.Sic coniectus radiorum,apud eundem:&,coniectus oculorum,Ci.pro Plan.

CONIFERA,arbor,quæ conos fert, Oui.Coniferæ cypariſſi.

CONIICIO,is,[*Gettare,congietturare*]ῥίπτω,βάλλω,iacio,iaculor,ſimul iacio.Liu.2.In hoſtē tela coniiciunt.Ter.Heaut.Hæc ubi aperuit oſtiū,cōtinuo hic ſe coniecit intro.i. cū impetu introiuit. coniicere ſe in pedes,uel in fugam,id eſt fugere.Ter.Phor.Hinc me coniicerem protinus in pedes.Coniicere in uincula: Saluſt. complures Q.Metellus in uincula coniecerat . Coniicere ueſtem in collum:Plaut.in Epid.Palliolum tuum in collum coniicere.Coniicere aliquem in lætitiam,eſt lætitia afficere.Ter.in Heaut.Obſecro ne me in lætitiam fruſtra coniicias.Per tranſlationē ſignificat interpretari,colligere,Ter.in Phor.Tu coniicito cetera. Et Plaut. in Curc. Hinc coniicio ſomnium.Cic.2.de Diuin.Num igitur aut aruſpex , aut augur , aut uates quis melius coniecerit, ex morbo euaſurum ægrotum,quàm medicus?

CONIECTVS,partic.Ci.de Ami.Omniū oculos in te eſſe coniectos.

CONILA,æ,ſiue Conile,es,olus,à Dioſcoride Myrrhis dictum.

CONISCO,as.[*Aſſaltar con le corna*]eſt cornu petere.Lucr. lib.2.

CONISIVM Teuthraniæ oppidum. Pli.lib.5. cap.30.

CONISTICAE,aues,à nonnullis Puluerarrices dictæ.Cæl.li.7.ca.26.

CONISTORSIS, urbs Hiſpaniæ citerioris in tractu Celtico.Str.li.3.

CONIVGALIS,le,[*Matrimoniale*]γαμήλιος,quod ad coniugiū pertinet.Dii coniugales dicuntur,qui coniugiis præſunt:Iuno, Venus, Hymen.Seneca in Medea. Dii coniugales,tuq; genialis tori Lucina cuſtos. Legitur & coniugialis,in eadem ſignificatione.Oui.5. Metam.Fœdus coniugiale,11.Met. Iura coniugialia, 6.Met.

CONIVGATIO,συζυγία,Ci.in Cat.Capitum coniugatio, & religatio, Boni amoris coniugator,de Hymenæo dixit Catul.in Epith.

CONIVGO,as,pe.cor.[*Congiungere*]συζεύγνυμι, coniungo. Ci.1.Offi. Ea iucundiſſima amicitia,quam ſimilitudo morum coniugauit.

CONIVGVS,pe.cor.σύζυγος,quod coniugatum eſt Pli. lib. 8.cap.23.

CONIVGVLVS,a,um:ut,Coniugula myrtus, apud Cat.cap.133.Plin. lib. 15. cap. 19. Cato tria genera myrti prodidit candidam, nigram,coniugulam.

CONIVGIVM, συζυγία, matrimonium. Vir. 1. Æne. Coniungio iungam ſtabili. Coniugium pro coitu. Virg. 3.Geor.Sine ullis Coniugiis uento grauidæ.

CONIVNGO,is,xi,ctum,[*Congiungere*]συνάπτω,ſimul iūgo:ut,Coniūgere boues feriis,apud Ca.de re ruſt.c.138.Vir.2.ecl.Pan primus calamos cera coniungere plures Inſtituit.Cōiunctus, participiū ut,Homines beneuolentia coniuncti.Cic.in Ver. Vitam uitiis,flagitiisq; coniunctam.Coniunctus,nomen. Cice. de Amic. Inter ſe coniunctiſſimos, Curium, & Coruncanium. Coniunctio , uerbale,σύζευξις.Pli.li.15.ca.29.Cōiunctioni & huic arbori Venus præeſt.Coniunctio, pro mutua amicitia. Cic. ad Brutum:Coniunctio tua cum collega,concordiaq; ueſtra. Societas coniunctionis humanæ,Cic.5.de fin. Coniuncte aduerb.Cic.2.de Orat.Si coniuncte ſit elatum.Pli epiſt. 94.Quem & ipſe amo, ſed coniunctius tu. Cōiunctiſſime & amātiſſime cū aliquo uiuere.Cic.de Ami.Coniunctim.Cæſ.6.bel.Gal.Huius pecuniæ cōiunctim ratio habetur.

CONIVNX,[*Moglie,ouero marito*]ſecundum Priſc. a Coniūgo, is,ſiue coniux , ſecundum Phocam,à coniugo, as uxor,ſeu maritus.Oui. 2.Met.Hoc certe factum cōiux mea neſciet. Debita coniux,id eſt promiſſa.Ouid. epiſt.7.Quondam ſibi debita coniux. Deiectam coniuge eſſe,maritum amiſiſſe.Virg. 3. Æn.

CONIVRATIO.Ter.in Hecy.Quæ hæc coniuratio?

CONIVRATI,orum,οἱ συνώμοται,qui inter ſe coniurarunt. Cice. in Catil.Quanta manus eſt coniuratorum, tantam me inimicorum multitudinem ſuſcepiſſe uideo. Interdum cum genitiuo:ut Coniuratus Getarum,qui cum Getis conſpirauit.Claud.1.in.Ruf.

CONIVRO,as,pen.pro.[*Congiurare*]συνίστημι, συνόμνυμι,ſimul iurare, cum ſcilicet multi in alicuius perniciem iurant.Sal.Coniurauere pauci,in quibus Catilina fuerat.Liu.li.1. Trecenti coniurauimus principes iuuētutis Romanæ. Hor.de arte.poe. poſuit pro cōſentire.Alterius ſic Altera poſcit opem res,& coniurat amice.Eſt etiā Cōiurare ſimpliciter iurare Gell.Verbis cōceptis cōiuraſti ſciēs.

CONLATRO,as, are, [*Abbaiare*] καθυλακτέω , latratu infeſto, obloquor Seneca de uita beata:Ex iis,qui philoſophiam conlatrant.

CONNATO,pen.prod.[*Notare inſieme*]συννήχομαι, ſimul nato.Connatat nobiſcum,dixit Plau.per tranſlationem,pro,riualis eſt.

CONNECTO,ctis,[*Annodare inſieme*]συμπλέκω,ſimul necto.Quinct. li.5.ca.ult.Quæ Græci inexplicabili ſerie connectunt.Falces, ſcalasq; cōnectere.Tacit.lib.19.Connexus,partic.Cic.2.de Nat.De.

CONNEXIO,onis,connectendi actus,concluſio.Quinct.li.5.ca.14.

CONNEXIVVS,a,um,quod aptum eſt connectere.Gell.li.10.ca.29.

CONNEXVM,xi,pro concluſione.Cic.4.Acad.

CONNEXVS,us,ui,συμπλοκή.Lucr.lib.3.

CONNITOR,eris,[*Sforzarſi,partorire*]συντείνομαι, ſimul uel uehementer niti.Cic.5.de fin. Connituntur ut ſeſe erigant. Conniti, pro parere.Virg.eclo.1.Silice in nuda connixa.

CONNIVENTIA,æ,diſſimulatio.Aſconius.

CONNIVEO,ui,uel,xi,ctum,καταμύω,oculos genis intego,oculos claudo.Pli.lib.11.Grauiores alitum inferiore gena conniuent.Transfertur ad alia:unde Gel. lib. 15. dixit Conniuere caua uentris,pro claudi,& contrahi.Conniuere item eſt clauſis oculis aliquid diſſimulare.Cic.4.Phil. Quibuſdam in rebus etiam conniueo.Suet.in Cæſ.Cōniuebat in ceteris.i. reliqua uitia oculis ueluti clauſis prætenibat.Perſi.Sat.6.Væ, niſi conniues.

CONNVBIVM,[*Legge del matrimonio*]συγγαμία , ius legitimi matrimonii a Nubo,cuius prima producitur,cum in cōnubio quandoq; corripiatur.Virg.1.Æn. Connubio iungam ſtabili. Cic.1.Offi.Sequuntur connubia,& affinitates.Connubialis, le, ut, Carmen connubiale,Claud.7.Paneg.Vincla connubialia.Stat.5.Theb.

CONNVDO,as,are,[*Nudare*]γυμνόω,nudo.Plin.li.28. cap.7.

CONON,κόνων,Athenienſium dux fuit, qui prœlio uictus à Lyſandro Lacedæmoniorum duce,ſponte abiit in exilium ad Artaxerſem Perſarum regem , cuius auxilio patriam , in libertatem reſtituit, Plutar.Fuit & alius Conon Samius aſtrologus,de quo Prop.lib.4. El.1.Hic ſeptem libros de aſtrologia edidit.

CONONIENSES,apud Pli.li.3.ca.4.Galliæ Narbonenſis populi.

CONOPE,es,pe.pr.κωνώπη, Acarnaniæ urbs eſt,teſte Stephano.

CONOPEVM,[*Padiglione da letto*]tentorium, & papilio ille lineus, uel laneus,ſeu bombycinus, qui toro circundatur ad arcendum culices quo maxime utuntur Alexandrini, quòd ex Nilo culices confluant,quos κώνωπας dicunt.inde κωνωπεῖον,poetæ tamē Latini abiiciunt uocalem ſubiunctiuam, & penultimam corripiunt. Proper.Fœdaq; Tarpeio conopea tendere ſaxo. Et Hor. li. Epod. Et inter ſigna turpe militaria Sol aſpici conopeum. Poſterius carmen eſt Iambicum dimetrum,cuius ultima ſedes poſcit Iambum.

CONOPION,κωνώπιον,oppidum ad Mæotin.Steph.

CONOPON diabaſis,inſula iuxta quartum Iſtri oſtium.Pli.li. 4.c.12.

CONOR,aris,[*Sforzarſi*]πειράομαι,dare operam, ut aliquid fiat.Ter. in And.Debeo conari manibus,pedibus.

CONQVADRARE,in quadratam figuram redigere. Col.lib.8.cap.3.

CONQVASSATIO.Cic.4.Tuſc.

CONQVASSO,[*Conquaſſare*]συσείω,concutere eſt.Cato ca.52.Si uero calix erit,conquaſſato.Corpus conquaſſatum, Luc. lib.3.Conquaſſari terræ motibus,Cic.1.de Diui.Conquaſſare nationes,pro uaſtare.Cice.pro Sex. Etiam exteras nationes illius anni furore

conquaſſatas uidebamus.

CONQVEROR,reris,[*Lamentarſi*]μέμφομαι,Cic.Metello,lib.5.epiſt.

CONQVESTIO.Cic.ad Q.Frat. lib.1.

CONQVESTVS,us,ui,μέμψις,μεμψιμοιρία, querela.Liu.8.

CONQVIESCO,[*Acquetarſi*]ἡσυχάζω,ἡσυχίαν ἄγω, quieſco. Cic. 5. de Fin.Conquieſcere ne infantes quidem poſſunt.Cōquieſcere in re aliqua,eleganter,pro re aliqua delectari. Ci.Curioni:Ætas noſtra ia ingraueſcēs in amore,atque in adoleſcentia tua cōquieſcat.

CONQVINISCO,is, [*Chinare il capo*]caput inclino.Plaut. Conquiniſcam ad ciſtulam.

CONQVIRO,is,[*Cercare con diligenza*] ζητέω , eſt diligenter quærere.Cic.5.Ver.Cum undique homines nequiſſimos conquiſiſſet.

CONQVISITE,aduerb.pro docte, & diligenter. Gel.lib.3.cap.10.

CONQVISITIO militum,eſt militum delectus: cum conſul , aut dux quos ei uiſum fuerit, ad militiam conſcribit etiam inuitos : quod in maioribus tantum reipublicæ periculis fieri conſueuit.alioqui enim contenti erant iis, qui ultro nomina dabant. Cice.de Prou. conſ. exercitus ille noſter, duriſſima conquiſitione coactus , omnis interiit. Homines autem illi , per quos milites conquirebantur,conquiſitores dicti.Cic.ad Att.

CONQVISITVS,nomen:ut,conquiſitiſſimæ epulæ.Cic.5.Tuſc.

CONREI,ſimul rei.dictio frequens apud iuriſconſ.

CONREGIONE,ueteres pro,è regione dixerunt.Feſt.

CONSABVRENSES,populi Hiſpaniæ citerioris. Pli.lib.3.cap.3.

CONSALVTATIO,Cic.ad Att.li.2.Conſalutatio forenſis.

CONSALVTARE,[*Salutare inſieme*]προσαγορεύειν,eſt ultro,citroq; ſalutationem dare.Cic.li.2.de Orat.

CONSANGVINEI,rum,[*Parenti*]συγγενεῖς,ὁμαίμονες, ὀγχίσσοροι, qui ſanguine inter ſe connexi ſunt. Cic.ad Att. li. 2. βοώπιδος, noſtri conſanguineus.Conſanguineorū appellatione continentur etiam fratres ex eodem patre nati li.3.Inſtit.tit.de legit. agn.ſucceſſ.§.5. Arma conſanguinea,Clau.in Bel.Gild.Turba cōſanguinea, Ouid. epiſt.14.Sopor conſanguineus lethi, Virg.6.Æn.

CONSANGVINITAS,[*Parentado*]ipſa ſanguinis cōiunctio.Liu.7.Propinquus conſanguinitate alicui, Virg.2. Æn.

CONSANESCO,is,ſanus fio. Cic.Sulp.lib.4.

CONSANO,as,[*Sanare*]ſano.Col.li.4.ca.24. Plagæ conſanentur.

CONSARCINO,[*Cucire inſieme*]συῤῥάπτειν,ſimul ſarcire ſignificat. & nullo delectu coniungere. Gel.li.13.cap.23. uerbum conſarcinatum.Fit à Sarcino,quod apud ueteres iuriſconſultos frequentiſſime legitur pro ſarcire.

CONSARRIO,is,ire,σκαλεύω,idem quod ſarrio. Col.lib.11.cap.3.

CONSAVCIO,as,actiuum,[*Ferire*]κατατραυματίζω, à quo Conſaucior,paſſiuum.Ad Heren.li.4.Vulnere corpus conſauciari.

CONSCELERO,[*Sporcare di ſceleraggine*]μιαίνειν,eſt ſcelere cōſpurcare.Liu.lib.40.Conſcelerate aures paternas.Conſcelerare oculos dicuntur,qui nefandum aliquod facinus aſpiciunt . Ouid. lib. 7.Met.Cur non & ſpecto pereuntem , oculoſq; uidendo Conſcelero?Hinc Conſceleratus,a,um,ut Conſcelerata mens Cic. in Catil.Conſceleratus uultus,ibidem.Filii conſceleratiſſimi, Cice.pro Roſc . Amer.

CONSCENDO,is,[*Entrare in mare per nauigare,aſcendere*] ἐπιβαίνω, nauim ingredior, nauigandi cauſſa. Virg. 1. Æn . Bis denis Phrygium conſcendi nauibus æquor. Aliquando abſolute . Cic. Attic. lib.9.Idibus Martiis Pompeium conſcendiſſe.Scopulum conſcendere,Virg.1.Æn.Currum, Liu.li.38. Equum. Liu.li.25.In equum. Ouid.6.Metam.

CONSCENSIO,Ci.1.de Diu.Conſcenſionem in naues cum fuga.

CONSCIENTIA,[*Conſcienza*]συνείδησις,ſui ſcientia,notitia eius rei, quæ animo noſtro ineſt.In bonam partem accepit. Cic.5.Phil. In ipſa conſcientia recte factorum magnus laborum fructus eſt. In deteriorem,3.in Catil.Inuecti. conſcientia conuictus conticuit.

CONSCINDO,dis,dere[*Lacerare,ſpezzare,ſquarzare*]διαῤῥήγνυμι in multas partes ſcindere.Ter.Eun. Ipſam capillo conſcidit.Curę cōſcidunt hominem ſolicitum. Lucr.li.5. Conſcindere ſibilis,per tranſlationem,pro exibilare.Ci.ad Att.li.2. Conſcindere aliquē. pro.accuſare.Cic.ad Att.lib.8.Is me ab optimatibus ait conſcindi.

CONSCIO,συνοίδα,Horat. in epiſt. Hic murus aheneus eſto , Nihil conſcire ſibi,i.nullius rei ſibi conſcium eſſe.

CONSCISCO,is,cōſciui,itum,[*Conſentire*]συμψηφίζω, cōmuni conſilio ſtatuo,decerno, Liui.li.1. Cenſuit,conſenſit,conſciuit, ut bellum cum priſcis Latinis fieret.Valla lib.5.cap.39.ſcribit hoc uerbum ad mortem fere perinere:ut,Conſciſcere ſibi mortem . Cic. de Cla.Orat.Themiſtocles ſibi mortem conſciuit.Tranſlate ponitur pro contrahere,Col.li.8.Diligens paſtor ſtabulum quotidie conuertit,nec patitur ſtercus humorem conſciſcere.

CONSCISSVRA,ræ,ipſa ruptio.Pli.li.34.cap.8.

CONSCIVS,[*Conſapeuole*]συνειδώς,qui rem ſcit.Ci. Rutilio: Cū mihi conſcius eſſem,quanti te facerem. Nonius de uerb . differen. Scius(inquit)ſecum,conſcius cum altero:quam tamen differentiā fatetur n n obſeruari. nam poſtquam Scius in uſu eſſe deſiit,Conſcius utriuſq; locum occupauit. Saluſt. Populares conſcios ſceleris ſui.Cic.3.Offi.Sibi autem nullius eſſent conſcii culpæ.

CONSCRIBILLO,Pro conſcribo,ueteres dixerunt. Var. apud Non.

CONSCRIBO,[*Scriuere*]συγγράφω,ſimul ſcribo,aut ſimpliciter ſcribo.Ci.ad Att.li.12.De Antonio quoque Balbus ad me cum Oppio conſcripſit.Idem:Legem Conſules conſcripſerunt.Conſcribere milites,eſt cogere, & in certum numerū ac ſcriptum redigere. Conſcripti,qui in ſenatu ſcriptis annotati erant,qui per inopiam ſenatorum ex equeſtri ordine in ſenatorum numerum recipiebantur.Liu.li.2.Traditum inde fertur, ut in ſenatum uocarentur,qui patres, quiq; conſcripti eſſent . conſcriptos uidelicet in nouum ſenatum appellabant lectos.

CONSCRIPTIO,onis,σύγγραφή,compoſitio.Cic. pro Cluen.

CONSECO,as,re,[*Tagliare*]τέμνω,διατέμνω,ſeco. Oui.3.Tri. Inde Tomos dictus locus hic,quia fertur in illo Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui.Conſecare in tenues membranas,Pli.lib.30.ca.4.

CONSECRANEVM,[*Che è conſacrato*]ἀφιερωμένον, conſecratum , uocabulum in caſtris repertum, ut conterraneum, commilitaneum, ſuffarraneū,Iulius Capit. in concione Maximini Cæſ.Commilitones(inquit)ſacrati,imò uere conſecranei.Alio loco,Nullam ciuitatem æque militaneam,dixit. Tertullianus Conſecraneos uocat, qui quaſi uni ſectæ mancipati ſunt.

CONSECRATIO,onis,[*Conſacratione*]καθιέρωσις, dedicatio. Cice.pro domo:Conſecrationes fiebant à pontificibus,aut à tribunis ple.

CONSECRO,as,καθιερόω.Ci.2.Tuſc. Quaſi addicti, & conſecrati.

CONSECTARIVM,rii,ἀκόλουθον,eſt argumentum breuiter aſtrictū, in quo concluſio neceſſario ſequitur antecedēs. Ci.4. de Fin.Nūc uenio ad illa tua breuia, quæ Conſectaria eſſe dicebas . Bonum omne laudabile:laudabile autem omne honeſtum:omne igitur bonum honeſtum.Conſectarius,adiect. Ci.4. de Fin. Illud uero minime conſectarium,ſed in primis hebes.

CONSECTATIO.Ci.in Ora.In huius concinnitatis conſectatione.

CONSECTATRIX.Ci.3.Offi. Libidines conſectatrices uoluptatis.

CONSECTIO,ἀμπτομή.Ci.2.de Nat.Deo.Arborum conſectione.

CONSECVTIO,nis.Cic.in partit. Conſecutio uerborum.

CONSECTOR,aris,[*Seguitare auidamente*]ἀκολουθέω, συνακολουθέω,auide inſequor,uel frequenter ſequor.Cæſ.6.bel.Gal.Equites cōſectātur,atq; occidunt.Cic.ad Att.li.2.Fuſiū clamoribus, & ſibilis conſectantur.Per metaphoram,pro aucupari.Ci.in Piſ.Leuitatis eſt,inanem aucupari rumorem, & omnes umbras etiam falſæ gloriæ conſectari.Ci.1.Offi.Alexander beneuolentiam Macedonum largitione conſectabātur.Conſectari paſſiue.Laberius apud Non.Vxorem tuam,à populo lapidibus conſectari uideo.

CONSEMINEVS,a,um,dicitur de re , in qua uaria ſemina commiſta ſunt. Vt Cōſemineæ uineæ,in quibus diuerſi uitiū ſemina aceruatim cōfuſa ſunt.Col.li.3.ca.21.Sic Silua cōſeminea ex uariis arborum generibus confuſe conſita.Idem.li.12. ca.46. Conſeminalis. Col.li.12.ca.45.Cōſeminalium uinearum non eſt firmum uinum.

CONSENESCO.Cic.de Sen. Conſenuerunt uires, atque defecerint.

CONSENSIO,[*Conſentimento*]ὁμόνοια, συμφωνία,ut Speuſippus,ait cogitationum concordia.Ci. ad Caſſ.Totius Italiæ mira conſenſio.

CONSENSVS,us,nomen,ὁμόνοια,concordia. Ci. 3.de Nat.Deo.

CONSENTANEVS,a,um,[*Conſentaneo*]σύμφωνος,ὁμολογούμενος,conueniens.Ci.5.de Fin. Actiones uirtutis conſentaneas.

CONSENTIA,ciuitas in agro Brutio.Pli.li.3.ca.5. Cōſentini incolæ.

CONSENTIA SACRA,quæ ex conſenſu multorum ſunt ſtatuta. Feſt.

CONSENTIO,is, [*Conſentire*]ὁμολογέω,ὁμοδοξέω,συμφωνέω,idem ſentio,Ci.3.de Fin.Ratio noſtra conſentit , oratio pugnat. Conſentiens.Ci.2.de Diu.Animorum conſentientium multitudine completum eſſe mundum. Conſenſus,partic. ὁμολογούμενον, conſeſſus. Gell.li.15.ca.26.Syllogiſmus eſt oratio, in qua conſenſis quibuſdam & confeſſis,aliud quid neceſſario conficitur.

CONSEPIO,pis,ire,[*Circondare di ſiepe*]περιφράττω,ſepire.Cice.de Sen.Conſeptum agrum,& diligenter conſitum . Conſeptum, pti, quod undique clauſum eſt.Col.lib.1.cap.4 . Difficiliora conſepta Conſeptum, fori,dixit.Quinct.li.8.pro ipſis cancellis.

CONSEQVENTIA,æ,[*Conſeguenza*]ἀκολουθία, conſecutio.Cic.1.de Diu.Qui euentorū conſequentiā notauerunt.Eſt & Conſequētia neceſſitas concluſionis ex præcedentibus.Ci.ad Treb. in Top.

CONSEQVIAE,ſequelæ,à conſequendo,ut ab exequendo exequiæ. Apul.lib.10.

CONSEQVOR,p.c.[*Seguitare di fatto*]ἀκολουθέω,ſtatim ſequor. Vir. li.5.Æn.Quem deinde Cloanthus conſequitur.Itē obtineo,adipiſcor.Ci.in Ver.Act..1.Quod ego meo labore.& uigiliis conſecutus ſum.Item exprimere.Idem Cæſari Iuniori,Extrema quāta & qualia ſint,uerbis conſequi non poſſum. Conſequens,tis,participium.Cic . de Sen . Memoriam illius uiri excipient omnes anni conſe-

conſequentes.Conſequens,nomen argumenti concluſio. Cice.4. de Fin.Cum conſequens aliquod falſum ſit, illud, cuius id conſequens ſit,non poſſe eſſe uerum.

CONSEQVENTER, ἀκολούθως. Vlpia.l.ſed & ſi quid.§.ult.ff.de uſufr.& quemadmodum quis uta.& fru.

CONSERO,pe.cor.ſerui,tum,[*Meſcolare,meſchiare*] συμπλέκω,cóiungo,connecto. Virg.3.Æneid.Loricam conſertam hamis,auroq; trilicem.Conſerere manus,eſt manus coniungere,& dextras mutuo apprehendere. Vnde manum conſerere dicebantur litigantes, cũ in agrum,aut aliam rem,de qua controuerſia erat,profecti, rem litigioſam, aut aliquam eius particulam manu apprehendebant, iusq; ſuum in re præſenti uindicabant. poſtea tamen, propagatis Italiæ finibus,prætoribusq; aliis negociis diſtentis,placuit, ut litigantes ſine prætore in agrum proficiſcerentur, glebamq; inde in ius ad prætorem deferrent;& in ea tanquam in toto agro uindicarent,aduerſariumq; ex iure manu conſertum(id enim formulæ nomen erat)ad prætorem uocarent. Pugnantes ita manum conſerere,dicuntur,cum cominus rem gerunt,& quaſi manum manui admouent. Cice.ad Atti.Illum rure nunciant,non ut manum conſerat,ſed ut fugam intercludat.Pro eodem etiam dicimus, pugnam conſerere. Virg.2.Æne. Multaq; per cæcam congreſſi prœlia noctem Conſerimus.Conſertus,connexus,contextus.Fab.lib.5.cap.10.ordo rerum tribus momentis conſertus eſt.

CONSERO,pen.cor.ſeui,ſitum,[*Piantare,ſeminare,inſetare*] φυτεύω, locum aliquem ſeminibus, ſeu plantis oppleo. agri enim conſeri dicuntur, ſemina uel plantæ ſeri. Virg.1.Eclog. En queis conſeuimus agros.Inde Conſitio,Ci.in Cato. Nec conſitiones modo delectant,ſed etiam inſitiones,Conſitus, pen. cor. ut, Cæca mentis caligine conſitus,Catul.

CONSERTE,aduerb.Ci.de Fato:omnia conſerte,contexteq; fiunt.

CONSERTOR,oris.Pli.lib.33.cap.1.

CONSESSVS,συνέδριον,non eſt conſeſſio,ſed homines in uno loco ſedentes: ſicut conuentus, non eſt conuentio, ſed homines qui in unum locum conueniunt.Cic.de Sen. Quibus cum à cuncto conſeſſu plauſus eſſet multiplex datus.

CONSERRATVS,a,um[*Che ha i denti à guiſa di ſega*] πριονοειδὴς,ſerræ in modum denticulatum.Pli.lib.11.cap.37.

CONSERVA,uæ.Teren.in Eunu.conſeruam domi uidebit.

CONSERVITIVM,tii.Plaut.Capt.Perq; conſeruitium commune.

CONSERVATIO,Ci.1.Offi.attétos animos ad decori cóſeruationem.

CONSERVATOR,oris.σωτὴρ,Ci.pro Sext.& conſeruatores ciuitatis.

CONSERVATRIX,cis,Ci.4.de Fini.natura uult eſſe conſeruatrix, ſui.

CONSERVO,as,are,[*Conſeruare*] φυλάττω,tueor,cuſtodio, obſeruo. Cic.ad Atti.lib.6.Ordinem conſeruabo tuum.Idem Att.lib.5.Vt nos eam neceſſitudinem,quæ eſt nobis cum publicanis, obtinere & conſeruare patiantur.Idem Metello:Beneuolentiam certo iudicio ſuſceptam,quoad uoles,conſeruabo. Interdum idem quod incolumem ſeruare,& à certiſſimo periculo eripere,Ci.in Catil.Nõ minus iucundi ſunt dies illi quibus conſeruamur, quàm quibus naſcimur.Conſeruatus,partic.Cice.Lent.lib.1.Illud noſtrum conſilium iure laudandum eſt,quod meos ciues, & à me conſeruatos, ſeruis armatis obiici noluerim.

CONSERVVS,ui, [*Conſeruo*] σύνδουλος, qui cum alio idem domino ſeruit.Cic.ad Caſſium:conſeruo ſeruimus.

CONSIDEO,es, ante pen. corr.[*Sedere inſieme*] συνεδρεύω,ſimul ſedeo. Cice.in Brut.In pratulo conſedimus. Aliquando ſignificat manere.Cice. de Finib.Cuius in mente conſedit iuſtitia. Aliquando rei humilitatem habet,& quaſi denegatam altius euolandi facultatem Cice.Conſedit utriuſque nomen in quæſtura. Pro conquieſcere.ut Conſidere in ocio.Pro ſedari. Liui.ira conſedit.Pro commorari,uel conſiſtere,Cice. Philip.13.Martiam legionem Albæ conſediſſe ſciebat.

CONSESSOR, oris, σύνεδρος, una cum alio ſedens. Cice. ad Attic. lib.2. Præclarum ſpectaculum mihi propono, modo te conſeſſore ſpectare liceat.

CONSIDERATE,aduerb.Cic.pro Quint.Prætores ut conſiderate fieret comparauerunt.Ibidem:Quid feci non conſideratiſſime?

CONSIDERATIO,nis,σκέψις. Cice.4.Aca.Conſideratio,cótéplatioq; naturæ, animorũ, ingeniorumq; naturale quoddam quaſi pabulũ.

CONSIDERO,as,are,[*Conſiderare*] σκέπτομαι,diſpicio, iudico: cogito.à ſiderum contemplatione,ut Feſto placet,dictum.Cic. Terentiæ,Reliquum eſt,quod ipſæ optimæ conſiderabitis.Teren.Heau. cum mecum in animo uitam tuam conſidero.Conſideratus, particip.Cic.de Aruſp.Reſp.Nihil feci non diu conſideratum,ac multo ante meditatum.Conſideratus homo,qui agenda conſiderat. Cic. pro Cecin.Illud conſiderati hominis eſſe putauit.

CONSIDO,dis,conſedi,conſeſſum,[*Aſſermarſi in uiaggio*] συγκαθίζω, ſimul aſſido:differtq; à Conſideo,quòd illud quietem,Conſido motum afferat.Cic.ad Atti.lib.5.Antequam conſedero.Accipitur interdum pro,ſedes aliquo in loco figere. Virg.1.Æneid. Vultis & his mecum pariter conſidere regnis?Interdum deſidere,uel dehiſcere. Liu.lib.33. In Veliterno agro terra ingentibus cauernis, conſedit.Conſiditur,impersonale. Cic.3.de Orat.In ſiluam uenitur,& ibi conſiditur.

CONSIGNATIO ſigilli impreſſio.Conſignationes item dicũtur, quas uocamus documenta,uel chirographa. Quinct.lib.12.cap.8.Promittit litigator,teſtem,populum,paratiſſimas conſignationes.

CONSIGNO,[*Sugellare*] σημειόω, σφραγίζω,eſt,ſigno notare, uel ſignum rei alicui clauſæ imprimere.Conſignare epiſtolas, eſt, cum illis complicatis anulum noſtrum imprimimus. Plaut.in Curc.Eamus intro,ut tabulas conſignemus. Conſignare pecuniam inter aliquos,eſt deponere.Suet. in Claud. Dote inter aruſpices conſignata. Laudatio alicuius conſignata,Cic.pro Flac.

CONSILEO,es,ere,[*Tacere*]pro côticere poſuit Ennius,teſte Feſt.

CONSILESCO,is.Gell.lib.12.cap.1. Omnis ſtrepitus conſileſcit.

CONSILIARIVS,[*Conſigliero*] βουλευτὴς, σύμβουλος, qui ab aliquo in conſilium adhibetur.Cic.3.de Leg.& Plau.in Epid.

CONSILIATOR dicitur,qui alicui dat conſilium.Pli.in epiſt.

CONSILIGO,inis,διάπυρον Dioſco.herba eſt, quæ uocatur ab herbariis Pata leonis.Pli.lib.25.ca.8.& Ruel.lib.2.cap.134.

CONSILINVM,Apuliæ oppidum Mela lib.2.

CONSILIO,as,[*Conſigliare,deliberare*] βουλεύομαι, delibero conſulto.Tacit.lib.18.Et rediere Bononiam omnes ſimul conſiliaturi.

CONSILIO,is,lui,uel liui,conſultum,ſimul ſalio:unde conſulto,as.

CONSILIOSVS,à Catone dictum,teſte Gell.lib.5.c.9.pro ſapiente.

CONSILIVM,[*Conſiglio*] βουλὴ, βούλευμα,definitur à Cice. libro.1.de Inu.aliquid faciendi,non faciendi'ue ratio excogitata.Cic. Terentiæ:Veſtrum iam conſilium eſt,non ſolum meum,quid ſit uobis faciendum.Quandoq; ſumitur pro iudicibus conſtitutis. Cice.pro Roſc.Qui ex ſenatu in hoc conſilium delecti eſtis propter ſanctitatem.Et infra:Dii prohibeant iudices,ut hoc, quod maiores conſiliũ publicum uocari uoluerũt,præſidium, ſectorum exiſtimetur.

CONSIMILIS,le,[*Simile*] ὅμοιος,idem quod ſimilis.Plau.Amph. Ain tu alterum te reperiſſe conſimilem Soſiam domi?Ter.Eun.Conſimilem luſerat ludum.Cic.2. Phili. Cum rem geſſiſſet conſimilem rebus iis,quas ipſe geſſeram.

CONSISTO,is,conſtiti,[*Fermarſi*] ἐφίσταμαι, proprie eſt iter inceptum mora interrumpere:Terentius:Illico hic conſiſte. Vbi Donatus:Conſiſtere eſt audacter,& conſtanter ſtare. Sic Conſiſtere in anchoris,uel ad anchoram,apud Cæſar.Sed transfertur,ut, Cõſiſtere in ſententia.Cic.ad Q.Frat. 2. Tantus clamor à noſtris, ut neque mente,neque lingua, neque ore conſiſteret. Cato de re ruſtic.cap.125.Et ſi aluus non conſiſtet.i.non deſinat fluere. Var. Vt ſi plueris,aqua non conſiſtat. Dicimus item, ſalutem noſtram, aut ſpem in hoc aut illo conſiſtere,i.ab illo pendere. Cic.pro Marcel.Salus reip.in mortalis unius anima conſiſtit. Conſiſtimus quoque,cum,recuperatis uiribus,firmiores incipimus eſſe,ut ſine ulla corporis imbecillitate poſſimus ingredi. Cic.Fam.7.Tanta me διάῤῥοια arripuit,ut hodie primum uidear conſiſtere.Vir. pro erigor poſuit.Conſtitit in digitos.

CONSITOR,oris.Oui.4.Met.Et cum Lenæo genialis conſitor uuæ.

CONSITVRA,ræ,Cic.de rep.ex Nonio.Ex agri conſitura.

CONSOBRINA,æ,ἀνεψιά,maternæ meæ filia,Cic.pro Quinct.

CONSOBRINI,[*Cugini*] ἀνεψιοὶ,ex duabus ſororibus ſunt editi,quaſi Conſororini.Patrueles autem,qui ex duobus fratribus. Sed fere uulgus omnes iſtos communi appellatione Conſobrinos uocat, quemadmodum & eos, qui ex fratribus, patruelibus, aut conſobrinis propagantur,uel amitinis.Cic. ad Cœlium lib. 2. Curius conſobrinus tuus.

CONSOCER,ri,Conſoceri dicuntur,quorum alter filium alterius filiæ maritum dedit.Suet.in Claudio.

CONSOCIATIO,uerbale,κοινωνία,συνεταιρισμὸς.Cic.1.Offi.

CONSOCIO,as,are[*Accompagnare*] κοινωνέω,συνεταιρίζω, ſocietatem ineo,communico. Plau.Rud. Vel conſociare mihi quidem tecum licet. Liu.li.8.Sed ꝙ cum Gallis arma quondã conſociaſſent.Conſociatus.Cic.in Para.Accuſatorum atq; iudicũ cóſociatos greges

CONSOLABILIS,le.Cic.Sulpi.eſt omnino uix conſolabilis dolor.

CONSOLIDATIO,onis,uerbale,cuius propriam ſignificationem dignoſces ex.§.Item finitur.Inſtitu.de uſufru.

CONSOLIDO, as, are, [*Saldare*] συμπωρόω,redintegrare,& in unum congerere,quod prius ruptum aut diuiſum fuerat. Vſuſfructus cóſolidatus,i.confirmatus.Vlp.l.idem Nerarius. ff. de uſufr.accreſc.

CONSOLATIO,onis, [*Conſolatione*] παραμυθία,leuatio doloris.Cice.pro Mil.

COSOLATOR,ris,παράκλητος.Cic.in Tuſc.

CONSOLATORIVS,a,um.Cic.Atti. Litteras accepi conſolatorias.

CONSOLOR,pen.pr.[*Conſolare*] παραμυθέομαι, παρηγορέω,ſolatium præſto,mærorem leuo,ſiue id re fiat,ſiue uerbis. Cic epiſt.51.Var

tuti tuæ magis gratulari debeo, quàm conſolari dolorem. Cic. Sulpi. Dices, quid me ita res conſolatur Paſſiue. Aſinius: Cum ob ea quæ ſperaueram dolebam, conſolabor ob ea, quæ timui. Reperitur & conſolo actiuum apud Var. in Oedipo Thyeſta: Oedipus Athenas exul uenire dicebatur, qui conſolaret.

CONSONANTIA, tiæ, uocum concordantia, *Græce* συμφωνία.

CONSONO, pen. cor. [*Conſonare*] συμφωνέω, ſimul ſono. Varro de Apibus, Conſonat uehementer, perinde ut milites faciunt, cũ caſtra mouent. Vir. 5. Æn. Tum plauſu, fremituq; uirum ſtudijſq; fauentũ Conſonat omne nemus. Conſonare ſibi, pro conſtare. Sene. epiſt. 31. Vt perfecta uirtus ſit, æqualitas ac tenor uitæ, per omnia cõſonans ſibi. Conſonans, nomen adiectiuum ex participio. Cic. in Parti. Atque etiam eſt hæc diſtinctio in uerbis: altera natura, tractatione altera: natura, ut ſint alia conſonantiora, grauiora, &c. Conſonantes litteræ à grammaticis dicuntur, σύμφωνα, quòd cum uocalibus, non per ſe ſonent.

CONSONVS, a, um, Silius lib. 17. Vox conſona linguæ. Cic. ad Att. lib. 4. Credo Platonem uix putaſſe ſatis conſonum fore, ſi &c.

CONSOPIO, pis, pire, [*Indurre in ſonno*] κατακοιμάω, in ſomnium inducere. Cic. 1. Tuſc. A luna conſopitus putatur.

CONSORANNI, populi ſunt Galliæ Aquitanicæ. Pli. lib. 4.

CONSORS, tis, [*Di una iſteſſa ſorte & conditione*] κοινωνός, ὁμότιμος, eiuſdẽ ſortis, i. cõditionis. Sappho ad Phaonem: Alcæus conſors patriæq; lyræq; Laudis habet. Cic. 5. Ver. Cum ex agris tres fratres conſortes profugiſſent, quibus plus frumẽti imperabatur. Conſors, particeps: ut, conſors conſilii publici, Pli. epiſt. 167. Generis cõſortes conſanguinei, & propinqui, Ouid. epiſt. 3. Socius & conſors laboris, Cic. de Clar. Ora. Thalami conſors, Oui. 10. Met. Thalami conſorte carebat. Conſortem Propertius poſuit pro ſimili, cum inquit: Tu qui conſortem properas euadere caſum.

CONSORTIVM, tii, [*Compagnia*] κοινωνία, ἑταιρία, ſocietas. Papin. l. ſi inter fratres. ß. idem Papi. ff. pro ſocio. Dicitur & conſortio, nis. Cic. 3. Offi. Diſſoluatur neceſſe eſt omnis humana conſortio.

CONSPECTVS, pro aſpectu, ὄψις, πρόσωπον. Vir. 1. Æn. Vix e conſpectu Siculæ telluris in altum Vela dabant læti. Dicitur & de mente. Cic. pro Bal. Vt Conſpiciatis eum mentibus, quem oculis non poteſtis. Conſpicere pro attendere. Ci. pro Mur. Debes M. Cato cõſpicere, quibus uitiis affectum eſſe neceſſe ſit eum, cui uere illud obiici poſſit. Conſpicere ſibi, quæ ſint in rem ſuã. Plau. Trin. Conſpicior, eris, paſſiuum. Cice. in Cati. Carere me aſpectu ciuium, quàm infeſtis oculis omnium conſpici mallem. Conſpectus, nomen ex participio. Liu. lib. 22. Turba, quàm dignitate, conſpectior.

CONSPERGO, gis [*Spargere*] καταπάσσω, aſpergo. Plau. Curc. Vbi uino has cõſperſi fores. Cic. 3. de Or. Vt conſperſa ſit quaſi uerborũ, ſententiarũq; florib. Conſperſum ſtellis caput. Cic. 1. de Na. Deo.

CONSPICIENDVS, a, um, [*Illuſtre, degno d'eſſer guardato*] περίβλεπτος, dignus qui conſpiciatur, illuſtris, inſignis. Ad Her. lib. 1. In geſtu nec uenuſtas conſpicienda nec turpitudo ſit. Tibul. lib. 1. Eleg. 2: Inſideat celeri conſpiciendus equo.

CONSPICIO, is, p. c. [*Guardare, mirare*] ἀφορῶ, uideo, cerno. Plaut. in Amph. Qui ipſius equidẽ nunc primũ iſtanc tecũ conſpicio ſimul.

CONSPICILLVM, [*Occhiale*] διόπτρα, dicitur, unde clanculum conſpicere poſſis: Plau. In conſpicilio aſſeruabam. Item quæ uulgo ocularia dicuntur. Idem neceſſe eſt conſpicilio uti. Sunt qui utrobiq; legant Conſpicillum.

CONSPICOR, aris. [*Vedere*] ἰδεῖν, ὁράω, à præpoſitione con, & antiquo uerbo Specio, idem quod conſpicere. Teren. in Eun. Cur ego te in his conſpicor regionibus? Cæſ. 2. Bell. Ciu. Hunc conſpicatæ naues, ſublatis anchoris ſequi ceperunt.

CONSPICVVS, a, um, [*Sagace, accorto*] à cõſpicio, ut Perſpicuus à Perſpicio, modo ſignificat ſagacem, acutum, ἔμφρων. Quinti. Conſpicuus, ſagax, callidus. Modo clarum. Vnde Mart. Conſpicuum amphiteatrum appellat, li. 1. Hic ubi conſpicui uenerabilis amphiteatri Erigitur moles. Conſpicuus homo, qui in ſe omnium oculos conuertit. Liu. 1. Romanis conſpicuum eum diuitiæq; faciebant.

CONSPIRATIO, ὁμόνοια, pro concordia & conſenſu. Cice. lib. 2. Offic. magnas utilitates adipiſcimur conſpiratione hominum, atque conſenſu. Et pro domo ſua: hanc noſtram conſpirationem in rep. bene gerenda certi homines fictis ſermonibus diremerunt. Accipitur item in deteriorem partem pro cõiurare, & (ut Cicero loquitur) coire. Cic. pro Deiot. Conſpiratio certorum hominum contra dignitatem tuam. Conſpiratus, us, quo Gell. utitur lib. 1. ca. 11. Conſpirare quoque ponitur pro conuoluere, dictum à ſpiris, quæ ſunt circuli, qui in ſeipſos recurrunt. unde conſpirare ſerpentes dicimus. cum ſe in orbem conuoluunt. Plin. de uiris illuſt. Anguis ſe in Volumnii tabernaculo conſpirauit. Coſpirati, orum, οἱ συνώμοται, qui coniurarunt. Suet. in Cæſ. Aſſidentem conſpirati ſpecie officii circunſteterunt. Conſpiratæ res, uelut conflatæ in unum corpus, Senec. epiſt. 85.

CONSPIRO, ras, pen. pro. [*Spirare inſieme, congiurare*] συμπνέω, συμφρονέω, ſimul ſpiro, conflo. Colu. lib. 4. Cæleſtes admittat imbres, ac ſuis omnibus partibus ad educandam prolem nouam conſpiret. Sumitur pro conſentio. Cice. contra Rullum: Conſentire nobiſcum, conſpirare cum bonis. Col. lib. 12.

CONSPISSO, as, are, condenſo. Pli. li. 35. cap. 6. Col. lib. 2. cap. 18.

CONSPONSORES, qui de eadem re ſpopondeo. Cice. Attic. lib. 5. Inueſtiges ex conſponſorum tabulis. Idem Epiſt. Fam. 92. Conſponſor es pro Pompeio.

CONSPVO, is, ere, καταπτύω, ſputo aliquem, fœdo, paſſiuum Conſpuor, Plaut. Ab omnibus deriſus atque conſputus.

CONSPVRCO, as, are, [*Sporcare*] μιαίνω, commaculare. Col. lib. 8. c. 3. Sapore tetro conſpurcare omnia. Lucr. lib. 6.

CONSPVTO, as, are, frequent. Plaut. Curc. Conſputatur, uituperatur. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Clodiani noſtros conſputare cœperunt.

CONSTABILIO, is, ire, [*Fermare*] καθίστημι, firmum facio. Plau. Capt. Rem meam conſtabiliui. Teren. Ad. Tuam rem conſtabiliſſes.

CONSTANTER, σταθερῶς, βεβαίως, Ci. de Amic. Multa eius uel prouiſa prudenter, uel acta conſtanter ferebantur.

CONSTANTIA, κωνσταντία, Steph. Cypri urbs alias Salamis. Eſt item Germaniæ oppidum, quod a Ptolemæo Gannodorum appellatur. Conſtantia Iulia, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ. Pli. lib. 3. cap. 1.

CONSTANTIA, εὐστάθεια, Cic. ad Attic. O conſtantiam promiſſi, & fidem miram.

CONSTANTINOPOLIS, urbs à Conſtantino aucta, in finibus Thraciæ. uide Byzantium.

CONSTERNATIO, σύσταλσις, ἔκπληξις, concitatio quædam ſubita, ex aliquo metu deduci uidetur, à Sterno, quod ſignificat deiicere. illi. n. qui ictu aliquo humi ſternuntur, maxime perturbantur.

CONSTERNIVM, locus prope thermas, ubi ueſtes deponebantur.

CONSTERNO, as, aui, atum, [*Sbigottire, perdere animo*] συστέλλω, ἐκπλήσσω, perturbo, & proprie de animo dicitur teſte Vall. lib. 5. Salu. Qua uictoria elati hoſtes, noſtri territi, atque animis conſternati diſceſſere. Idem: Equi exterriti, aut ſaucii conſternantur.

CONSTERNO, is, ſtraui, [*Diſtendere*] καταστρώννυμι, καταβάλλω, ſterno, uel ſternendo operio. Virg. 3. Æn. Alte conſternunt terram cõcuſſo ſtipite frondes. Sic Conſternere aream ſilicibus & lapide, quod Galli dicunt Pauer. Col. li. 1. Area optima eſt ſilice conſtrata. Cõſtratus, a, um, à Cõſternor, eris, στρωτὸς, καταστρωτὸς, tectus. Ci. pro Sext. Forum corporibus ciuium Romanorum conſtratum. Inde naues conſtratæ dicuntur, quæ ab aliquibus uocatur tectæ, quæ. ſ. ſua habebãt cataſtromata, in quibus propugnatores conſiſtebãt. Cic. 5. Ver. Erat ſola illa nauis conſtrata. Quæ autem carebant cataſtromatibus, Naues apertæ dicebantur. Hircius de bello Alex. Quatuor ad eas conſtratæ naues, & cõplures apertæ contenderũt.

CONSTIPO, as, [*Condenſare, ſpeſſire*] πιλέω, condenſo, & in unum cogo. Cice. de Leg. Agr. Sed ne conſtipari quidem tantum hominum numerum poſſe in agrum Campanum intelligetis. Cæſar. 5. Bel. Gall. Vt ſe ſub ipſo uallo conſtipauerant.

CONSTITVO, [*Deliberare, conſtituire*] βουλεύομαι, ſtatuo, propono, decerno. Ter. Phor. Mihi dotem conſtituerunt dare. Virg. 1. Æn. Qui teneant (nam inculta uidet) homines ne, feræ ne, Quærere conſtituit. Item locum, ſiue tempus determino. Ter. Eunu. Dati anuli, locus, tempus conſtitutum eſt. Ad cõſtitutum uenire: ſubaudi, diẽ, uel tempus. Cice. pro Cec. Homines inermes, qui ad conſtitutum experiendi iuris gratia ueniſſent. Cice. Mar. Si quid conſtitutum cum podagra habes, in aliam differas diem. Quandoque conuenire, & pactum facere. Teren. Hec. Conſtitui cum quodam hoſpite, me eſſe illum conuenturum. Ci. 1. Offi. Si conſtitueris te cuipiam aduocatum in rem præſentem eſſe uenturum. Conſtituere pecuniam, eſt aſſignare. Aliquando gubernare, moderari, regere, Cic. Infettia, ſenium conſtituenda, & regenda eſt prudentia. Interdum decernere. Nonnunquam parare. Cic. Erat ignarus quantum ſibi ac liberis ſuis iam tum mali conſtitueretur.

CONSTITVTIO, onis [*Conſtitutione, ordinatione, ſtatuto*] διάταξις, ſtatutum, decretũ à uerbo Conſtituo, qđ inter cetera ſignificat decerno, ſancio, præſcribo. Interdum idem quod inſtitutio: ut, Religionum conſtitutio, apud Ci. 3. de leg. Idem Brut. li. 3. Illud neceſſe me ad te ſcribere, quid ſentirem tota de cõſtitutione huius belli. Eſt item Cõſtitutio rhetoribus prima cauſſarum cõflictio, quæ alio nomine ſtatus appellatur. ad Her. li. 1. Hæc exoratio in coniecturali conſtitutione cauſſæ formæ ſemper neceſſaria eſt. Ci. 1. de Inuen. Conſtitutiones apud rhetores ſunt quatuor, coniecturalis, definitiua, generalis, tranſlatiua: qui ſtatus etiam dicuntur.

CONSTITVTVS, a, um, [*Ordinato, determinato*] διατεταγμένος, decretus, propoſitus. Conſtituta in menſem Ian. auctio, Cic. de leg. Agr. Corpus bene conſtitutum bono præditum habitu.

CONSTITVTVS. tus, multitudo eſt hominũ ſimul conſiſtentium. Feſ.

CONSTO, as, conſtiti, ſtitum, & ſtatum, [*Conſtare, perſeuerare, eſſer manifeſto*]

manifeſto] Lucan.lib.7.Conſtatura fides ſuperum. Marti. Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum. Eſt autem Conſtare, conſtanter permanere,perſeuerare,ratum habere,Cic.Epiſt.13.Qua in ſententia ſi conſtare uoluiſſent. Conſtare ſibi,eſt, & in eadem opinione conſtanter permanere. Idem 1.Tuſc.Si tibi quidem conſtare uis.Conſtare mente,uel animo, eſt animi uel mentis compotem eſſe. Magno uel paruo aliquid conſtare dicimus, magno uel exiguo precio comparatum. Cice.6.Ver.ſi H-S.VIM.tibi conſtarent ea,quæ tu facile poſſes uendere H-S.CC.millibus?Idem Attico. Id propter dimidio minoris conſtabit.Cic.1.de Na.Deo. Homo,qui ex animo conſtat & corpore.Interdum ſimul ſtare. Siſen. lib.4.hiſt.Multitudinem procul hoſtium conſtare uiderunt. Interdum ſuppetere, Iuuen.Sat.6.Quis feret uxorem, cui conſtent omnia?i.cui nihil deſit.In tertia perſona ſumitur pro manifeſtum eſt, Cic.in Epiſt.moleſte Pompeium id ferre conſtabat. Pro cõuenit, ut,Hoc mihi tecum conſtat.li.1.ad Her.quæ dicta ſunt. arbitror mihi conſtare cum ceteris ſcriptoribus.Rationem conſtare eſt,legitimamq; rationem aut oſtendi,aut apparere oſtendi poſſe. Vlpi. Plane ſi defendendi gratia aliquid fecerit, rationem ei conſtare oportet. A Conſto, fit Conſtans,pro eo,qui firmus eſt, & tenax propoſiti,ἔμπεδος. Cice.ad Len. Magiſtratorum hominum ſtudium,quàm conſtantis ſenatus conſilium uidetur.

CONSTREPO,is,ere,[*Fare ſtrepito*] κτυπεῖν, idem quod Strepere. Gel.lib.4.cap.1.

CONSTRINGO,is,ere,[*Stringere*] συσφίγγω,ſignificat arctare:ut,Cõſtringere ſarcinam,Plaut.Trin.Cice.1.de Orat. Quæ rem diſſolutam ratione quadam conſtringeret. Conſtringendum ſe tradere libidinibus.Cic.1.de Fin. Victi ſpecie uoluptatis, tradunt ſe libidinibus conſtringendos.apud Quinctil.lib.2.cap.4. Aptis uerbis conſtricta oratio,Cice.de Clar.Orato.

CONSTRVCTIO,nis,uerb.Cic.in Acad.

CONSTRVERE, [*Conſtruire, ordinare,fabricare*] συντιθέναι, κατασκευάζειν.ſimul ſtruere,fabricare. Cic.in Cato. Vt ædificium idem deſtruit facillime qui cõſtruxit,ſic hominem eadem optime, quæ conglutinauit,natura diſſoluit. Cice.2.Phil.Tanti aceruí nummorum apud iſtum conſtruuntur,ut iam appendantur, non numerentur pecuniæ.Conſtructus partic.Cic.2.de Nat.Deo. Dentibus in ore conſtructis manditur,atq; extenuatur & molitur cibus. Conſtructior domus.Cice.1.de Inuent.Domus ea, quæ ratione regitur,omnibus conſtructior eſt rebus & apparatior, quam ea, quæ temere & nullo conſilio adminiſtratur.

CONSTVPRO,as,are,μοιχεύω,ſtupro.Liu.li.29.Q.Cice.de petit.conſ. Prope in parentum gremiis prætextatos liberos conſtuprauit. Idem ad Attic.lib.1.Afflicta reſp.eſt conſtuprato iudicio.

CONSVADEO,es,ere,[*Perſuadere*] πείθω, idẽ qđ Suadeo.Plau.Merc.

CONSVANATES,Vindeliciæ populi.Plin.lib.3.cap.20.

CONSVARANI,populi in ora Narbonenſis prouinciæ.Pli.li.3.ca.4.

CONSVASOR,oris,Cic.pro Quin.Hæc agebat conſuaſore Næuio.

CONSVDO,as,re,[*Sudare*] ἱδρόω,ſudo.Plau. Pſeu. beatus ſi conſudaueris.Col.lib.12.cap.7.Dum conſudant,reponuntur. Cato ca.96. Sinito biduum conſudent.Conſudaſco,is,ere, idem Colu. lib. 12. cap.48.Sicq; triginta dies pati conſudaſcere.

CONSVESCO,cis,eui,& conſuetus ſum, [*Auezzarſi.eſſere conſueto*] ἐθίζομαι,ſoleo. Virg.2.Geor.Adeo in teneris conſueſcere multum eſt.Col.lib.9.Nec magis humo,quàm ſtagno conſueuerunt. Cic.2.de Orato. Poteſt facere id,quod requiris,& conſueuit.Interdum eſt familiaritate alicuius utor. Vnde & Conſuetudo pro uſu & familiaritate.Cice.pro Sext.Roſ. Erat mihi cum eo non modo hoſpitium,uerumetiam conſuetudo.Dicitur item Conſueſco de re uenerea. Cic.6.Verr.Mulieres,quibus iſte conſueuerat.

CONSVEFACIO,is,[*Aſſuefare*] uſu doceo.Ter.in Adel. Nihil prætermitto, conſuefacio. Ibidem:conſuefeci filium.

CONSVETIONEM.Plau.pro Conſuetudine dixit teſte Feſto. Conſuetus. Teren.And.Vt conſuetum facile amorem cerneres. Ouid.12. Metam.Et ueſtes,& Conſuetiſſima quæq; Verba.

CONSVETVDO,dinis,[*Conſuetudine,uſo,conuerſatione, prattica*] συνήθεια.Pla.in Mi.Hoc adeo fieri credo conſuetudine. Cato ad Cic. Contra Conſuetudinem meam hæc ad te pluribus ſcripſi. Et pro familiaritate,Ter.in And.neq; me cõſuetudo,neq; amor, neque pudor.Ci.ad Curionem.Carui fructu iucundiſſime conſuetudinis.

CONSVL,is,ὕπατος,πρόβουλος, Plutarc.ſummũ erat apud Romanos dignitatis faſtigium, poſt exactos reges à Iunio Bruto primũ introductum.Dicti conſules à Conſulendo,ſiue quod reipublicæ conſulerent.ſiue quod à ciuibus conſulebantur.De eorum officio uide Feneſtellam de Rom.Magiſt. Cic.in Piſ.Animo conſulem eſſe oportet,conſilio,fide,uigilantia,toto deniq; munere Conſulatus.

CONSVLARIS,qui Conſulatum geſſit.Cic.Lentulo: filium Conſularem amiſit,Conſularis ætas,in qua Conſulẽ eſſe licebat: quæ erat annorum trium & quadraginta. Cice.5.Phil.Alexander, tertio & tricesimo anno mortem obiit:quæ eſt ætas noſtris legibus decem annis minor,quàm conſularis.Conſulariter.Liuius.4.

CONSVLATVS,us,dignitas ſiue tẽpus,quo Cõſul in officio eſt. Ci.pro Mur.Vt ei iã exploratus & domi conditus conſulatus uideretur.

CONSVLO,is,ſului,ſultum,cum accuſ.[*Dimandare conſiglio*] προσχρηματίζομαι,conſilium peto.Quinct.Ego aures conſulens meas. Inuenitur etiam apud uetuſtiſſimos in hac ſignificatione habere duos accuſatiuos.conſulam hanc rem amicos,quid faciundum cenſent. Conſulo autem cum genitiuo Æqui uel Boni, ſignificat in meliorem partem interpretari. Pli.lib.33. Quærebat argentum auaritia,boni conſuluit interim inueniſſe minium. Cum datiuo neutrum eſt,& ſignificat conſilium do.Medicus conſuluit mihi. Interdum proſpicio,& præſidium fero:ut,Conſule honori tuo, Conſule rebus tuis.Conſule ſaluti tuæ.i.prouide. Interdum etiam de rebus animatis.Cic.Treb.Conſuli quidem te à Cæſare ſcribis, ſed ego tibi ab illo conſuli mallem:hoc eſt, mallem ut Cæſar prouideret tibi quàm te interrogaret. Aliquando poſt datiuum iungimus accuſatiuum:ut,Conſulo tibi commodum tuum. Quandoq; cum In,pro contra.Teren.Peſſime in te, atque illum conſulit. Interdum eſt deliberare,ſed in plurali tantum, & abſolute. ut, Conſulunt ſenatores.Cæſ.7.Bel.Gal.Bis magno cum detrimento repulſi Galli,quid agant conſulunt. Et grauiter de ſe conſulere, eſt aliquod pernicioſum ſibi conſilium capere. Liu. Vt quicquam de ſe grauius conſulerent,conſcientia impulerat.Conſulor,eris, paſſiuum.Cic.3.Verr.Qui de iure ciuili conſuli ſolent. Senatus nihil conſulitur.Cic.Octauio.

CONSVLTATIO,uerbale,Ter.Nulla tibi Pãphile hic iam conſultatio eſt.Cic.3.Offi. De eius deliberatione & conſultatione quærimus.

CONSVLTE,aduerb.[*Prudentemente*] prudenter.Plau.Rud.

CONSVLTO,as,[*Conſultare,deliberare*] βουλεύομαι,delibero.Ci.2.Offi.In quibus deliberare homines,& conſultare de officio ſolent.

CONSVLTO,aduerbium deliberate.Plau.Pœn.Conſulto hoc factum eſt.Cic.1.de leg.Vt ea,quæ gignuntur conſulto nobis, non fortuito,nata uideantur.

CONSVLTOR,oris[*Conſultore,conſigliere*] qui alium conſulit.i. qui cõſilium ab aliis inquirit. Cice.pro Mur.Vigilas tu de nocte,ut conſultoribus tuis reſpondeas. Quandoque pro eo, qui alii conſulit. Sal.in Iug.Ab eo petiit,ut fautor,conſultorq; ſibi adſit.

CONSVLTORIA Hoſtia,erat qua diuina uoluntas per exta diſquirebatur.De hac Virg.Mactat lectas de more bidentes.uide Macr.

CONSVLTRIX.fœm.Cic.2.de Nat.Deo.Natura conſultrix.

CONSVLTVS,σοφὸς,quãdo participium eſt,ſignificat eum,à quo conſilium petitur: ut, Medicus conſultus dixit te febri laborare. Cic.pro Mil.Nihil de eius morte populus conſultus.Quandoque nomen,& ponitur pro prudenti & ſapienti.Ouid.lib.1.de arte: Sit tibi credibilis ſermo,conſultaq; uerba.Hor.Eris tu,qui modo miles,Mercator:tu conſultus modo,ruſticus. Liu.10. Callidos,ſolertesq; iuris,atque eloquentiæ conſultos. Hinc dicimus conſultus iuris,& iuris conſultior,& conſultiſſimus. Idem li 1. Conſultiſſimus iuris,ut illa quiſquam ætate eſſe poterat.Et cõſultum, in neutro gen.idem quod ſtatutum, ſiue decretum. hinc ſenatuſconſultum,pro eo quod ſenatus decreuit.Hor.in epiſt. Qui conſulta patrum,qui leges iuraq; ſeruat. Dicimus etiam, Opus eſt conſulto, id eſt opus eſt conſulere:ut illud Sal. Priuſquam incipias, conſulto,poſtquam conſulueris,mature facto opus eſt.

CONSVMMO,as,[*Finire,condurre à fine*] ἐπιτελεῖν,perficio. Cice.6. Phil,Bella,a conſulibus geſta & conſummata.Idem 1.Offi. Latiſſime uidẽtur patere ea,quæ de officiis tradita à philoſophis,& cõſummata.Pli.epi.256·Quoquo modo conſummare opera,ut inchoata ſunt.Sacrum conſummare,peragere ſacrum,Sen.Hippol.Conſummatus,a,um,perfectus.Mar.Conſummatiq; Catonis.Colum.Conſummatæ ſapientiæ.Conſummatio,perfectio,Col.lib.2.

CONSVMPTIO,nis,Cic.de Vniuer.Conſumptione & ſenio.

CONSVMPTOR,oris.Cic.2.de Na.Deo.Ignis conſumptor omnium.

CONSVMO,is,p.pr. [*Conſumare,diſtruggere*] ἀποδαπανῶ,in nihilum redigo.Cic.1.de Leg.Cum ea uetuſtas conſumpſerit.Sal.Rem familiarem conſumpſi.Conſumor,abſumor,ut Conſumor ſiti. Cæſar 8.Bel.Gal.Conſumi incendio,Liu.li.24. Conſumi ſenio & mærore,Liu.lib.40.Conſumptus,abſumptus: ut, Conſumptus peſte, Pli.lib.11.cap.28.Morte conſumptus,Tib.lib.1. Conſumpta oratio,Saluſt.in Iug.Conſumpta & exhauſta actio,Cic.de Orat.

CONSVO,is,ſimul ſuo,[*Cuſcire inſieme,congiungere*] συρράπτω, compono:Plau.in Amph.Conſutis dolis.

CONSVRGO,is,ere,[*Leuarſi inſieme*] συνανίσταμαι,ſimul ſurgere. Saluſ. Conſurrexere omnes.Cice.ad Q.Fra.lib.3.Conſurrexit ſenatus. Conſurgitur,imperſonale.Cic.6.Ver.Honorifice conſurgitur.

CONSVRRECTIO,onis.Cic.de aruſp.reſp.

CONSVS,conſiliorum deus putabatur: qui templum ſub tecto circo habebat,ut oſtenderetur tectum eſſe debere cõſilium. Cõſualia,

ludi, qui ſiebant in honorem conſi. Liu. li. 1. Ludos ex induſtria parat Neptuno equeſtri ſolennes, Conſualia uocant. Pli. de uiris il luſt. Quibus negatis, ludos conſualia ſimulauit. Varro 4. de Ling. Lati. Conſualia dicta a Conſo, quòd tum feriæ publicæ ei Deo, & in circo ad aram eius ab ſacerdotibus fiunt ludi illi, quibus uirgines Sabinæ raptæ.

CONSVTVRA, ræ, Suet. in Vitel. cap. 2. Sectionibus & conſuturis.

CONTABEO, es, uel Contabeſco, is, [*Ammarcirſi*] μαραίνομαι, συντήκομαι, in tabem conuertor. Cic. 3. Tuſc. Luctu confecta contabuit. Plaut. Merc. Cor meum guttatim contabeſcit.

CONTABVLATIO. Cæſ. 2. Bell. Ciu. Turris altitudo perducta ad contabulationem.

CONTABVLO, [*Intauolare*] ἐπιδῶν, eſt tabulis aliquid tegere. Suet. in Cal. Xerxes Helleſpontum contabulauerat. Plin. lib. 36. cap. 25. Quernis axibus contabulare. Contabulare murum turribus, Cæſar 7. Bel. Gall. Contabulare turres, idem 5. Bel. Gal.

CONTACTVS, ctus. Col. lib. 13. cap. 3. Contactu eius langueſcunt.

CONTAGIVM, & Contagio, & Contages, pen. pr. [*Male attaccaticcio*] morbus qui ex contactu contrahitur: ex con, & tago, is, quod eſt tango. Virg. Dira per incautum ſerpant contagia uulgus. Lucret lib. 4. Quæ contage ſua palloribus omnia pingunt. Contagioſus, a, um, ut, Contagioſus morbus, quo qui laborat, ſolo contactu alios inficit.

CONTAMINO, as, pen. cor. [*Contaminare, macchiare*] μιαίνω, ex Con, & Tamino, & eſt fœdo, maculo. Teren. in prol. An. Contaminari non decere fabulas. & Liu. lib. 4. Contaminari ſanguinem ſuum patres rebantur. Hinc contaminatus, a, um. Ibidem: An eſſe maior contumelia poteſt, quàm partem ciuitatis, uelut contaminatam, indignam connubio haberi?

CONTECHNOR, aris, [*Macchinare*] μηχανῶμαι, fallaciam compono. Plaut. Pſeud.

CONTEGO, pen. cor. [*Coprire*] περιστέλλω, καλύπτω, cooperio. Cice. pro Sext. Meſſoria ſe corbe contexit. Contectus, participium, Cæſa contecta ſtramine.

CONTEMERO, as, are, [*Macchiare, ſporcare*] καταμιαίνω, cõtaminare, fœdare, polluere. Mart. l. 1. Auſus tam notas contemerare manus.

CONTEMNO, is, pſi, ptum, ſperno, uilipendo, [*Sprezzare, diſprezzare*] ὑπερορῶ, ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἔχω, ὀλιγωρέω, Plau. in Aſin. Imperium meum contempſiſti. Et eſt minus, quàm deſpicio. Cice. de Sen. Contemni ſe putant, deſpici, illudi. Componitur ex Con & Temno.

CONTEMPTIM. Plau. in Pœn. Ne nos tam contemptim conteras.

CONTEMPTIO, Fortunæ contemptio, Cic. in Parad.

CONTEMPTOR, aris, frequent. à contemno. Plau. Mirari noli, neque me contemptarier, Contemptus, partic. ſpretus. Cic. pro Sex. Nullo præmio propoſito, præter hoc, quod iam contritum & contemptum putatur, iudicium bonorum. Contẽptus, nomen. Plaut. Pœn. Contemptiores mage erũt, atq; auidi minus. Tenuiſſimus uictus, atq; cõtẽptiſſimæ eſcæ, Cic. 2. de Fin. Contẽnendus. de Clar. Ora.

CONTEMPTOR, ris, deum contemptor Mezentius, Virg. 8. Æne.

CONTEMPTRIX, Pli. lib. 19. cap. 8.

CONTEMPLATIO, [*Contemplatione*] σκέψις, θεωρία, ἐνθυμησις, conſideratio rerum occultiorum. Cic. 4. de Fin. Idem 1. Ac. animorum naturale quoddã quaſi pabulum, conſideratio, cõtemplatioq; naturæ.

CONTEMPLATIVVS, a, um, θεωρητικός, contemplationi deditum. Sen. epiſt. 95. Philoſophia contemplatiua ſimul eſt & actiua.

CONTEMPLATOR, oris, ut, Contemplator cæli. Cic. 1. Tuſc.

CONTEMPLATVS, us, ui. Ouidius 5. Triſt. A contemplatu ſummo u eoq; mali.

CONTEMPLOR, aris, [*Conſiderare coſe occulte*] καταθεωρέω, ἐποπτεύω, diligenter intueor, & res abditas conſidero a templo, i. à loco qui ab omni parte aſpici poteſt, uel ex quo omnis pars poteſt uideri, quem augures Templum nominabant. Cic. pro Deiot. Animo cõtemplare, quod oculis non potes. Lact. lib. 6. Si ſolem contemplari uelint. Inuenitur & contemplo. Plau. in Aſi. Meum caput contempla. Ennius: Contempla, & templum Cereris ad læuam aſpice.

CONTENDO, [*Andare, contendere, domandare affaticoſamente*] στέλλομαι, proficiſcor, iter inſtituo, quaſi contra tendo. Cæſ. li. 1. Eodem itinere, quo hoſtes ierant, ad eos contendit. Item certare. Virgil. lib. 4. Quis talia demens Abnuat, aut tecum malit contendere bello? Item cum conatu, ac nixu aliquid agere. Cic. 1. Tuſc. Onera cõtentis corporibus facilius feruntur, remiſſis opprimunt. Item feſtinare. Virg. 1. Æn. Quæ littora proxima, curſu contendunt petere. Item aſtringere, intorquere, ut li. 4. Georg. Contende tenacia uincla. Item comparare: à quo contentio, Lib. 1. ad Her. Si noſtrã cauſſam laudando extollemus, & aduerſariorum per contentionẽ deprimemus. Item extorquere. Cice. de Ami. Extremum præceptum in beneficiis operaq; danda, ne quid contra æquitatem contendas. Item iacere, dirigere. Vir. 5. Æn. Qui tamen aerias telum contendit in auras. Item intendere. Hinc contendere arcum uel citharam, cum chordas intendimus. Et contendere neruos ingenii, corporis, ſiue induſtriæ, pro uires omnes in re aliqua explicare. Cic. 2. Verr. Magnum onus, ſed dignum, in quo omnes neruos ætatis induſtriæq; meæ contenderem.

CONTENEBRARE, [*Farſi ſera*] σκοτάζομαι, uerbum neutrum, pro aduesperaſcere. Var. de re ruſt. Paſcunt, quoad contenebrauit.

CONTENTE, contentius, contentiſſime. Cic. 5. Tuſ. Socratem ferũt cum uſque ad ueſperam cõtentius ambularet. Idem 2. Tuſc. Genu Antonium uidi, cum contente ipſe pro ſe diceret, terram tãgere.

CONTENTIO, διατάσις, pro impetu. Cic. pro Sext. Antiochus magna belli contentione ſuperatus. Et 3. de Orat. Permulta magna animi contentione dicta.

CONTENTIOSE, aduer. ut, Contentioſe agere, pertinaciter.

CONTENTIOSVS, a, um, Pli. epiſt. 19. Oratio pugnax & contentioſa.

CONTENTVS, a, um, [*Contenuto, contento*] cum eſt partic. a contineor ſignificat illud, quod ab alio continetur. cum uero ſignificat eum, qui ſatiatus eſt, neq; quicquã præterea deſiderat, nomen eſt. Ter. in Eun. Neque te uno contenta eras. Cõtentus pro extenſus. Cic. Tuſc. Tormenta telorum contenta, atque adducta uehementius.

CONTERMINVS, ni, [*Vicino, confinante*] ὅμορος, finitimus, quaſi eundẽ terminum inhabitans. Col. lib. 1. cap. 3. Pli. lib. 12. cap. 8. Contermina Indis gens Ariana. Stabula ripæ contermina, Ouid. 8. Meta.

CONTERO, is, ere, [*Ridurre in poluere, conſumare*] συντρίβω, in puluerem redigere. Varr. de re ruſt. cap. 7. Scillæ modicum conterunt cum aqua, Conterere radicem in puluerem, Pli. lib. 26. ca. 11. Diẽ conterere. i. conſumere, Plau. Caſ. Conterere ætatem in litibus, Cic. 1. de Leg. Contritus. Pli. lib. 20. ca. 13. Datur dyſentericis in uino Contrita. Cic. 2. de Fin. Vetuſtate contritum prouerbium.

CONTRITOR, oris, uerbale. Plau. Perſa: Contritor compedum.

CONTERRANEVS, [*Di una medeſima terra*] ὁμόχωρος, ex eadem terra eſt unde. Catullum conterraneum ſuum Pli. in Præfa. prima uocat, qui non Veronæ, ſed in Benaci inſula natus erat. Verbum in caſtris natum, ut pleraque eodem fine deſinentia.

CONTERREO, es, ere, ἐκπλήττω, Liu. 1. Nouum pugnæ conterruit genus. Conterret latratu canis aduenientem. Col. lib. 7. ca. 12. Conterrere uultu loquacitatem alicuius, Cic. de Orat.

CONTESTANIA, regio citerioris Hiſpaniæ. Pli. li. & cap. 3.

CONTESTATVS, ut Conteſtata uirtus. Cice. pro Flacc. Cum ab hac perenni, conteſtataq; uirtute maiorum non degenerauit Flaccus.

CONTESTOR, aris, [*Chiamare in aiuto*] ἐπιθειάζω, obteſtor, imploro. Ci. 6. Verr. Deos homineſq; conteſtans. Conteſtari litem, inquit Feſtus, dicuntur aduerſarii, utraque pars dicere ſolet teſtes eſtote. Cice. ad Atti. lib. 16. Litem conteſtabuntur. Cum, iudicio parato. Vnde conteſtatio.

CONTEXO, is, ere, [*Teſſere inſieme, congiungere*] συνυφαίνω, ſimul texere: Cic. de Nat. Deo. Villis ouium confectis atque contextis homines ueſtiuntur. Contexère, coniungere. Plin. epiſt. 101. Vineæ porriguntur, unamq; faciem longe lateq; contexunt. Contexere amores, Catul. Contexere interrupta, Cice. 1. de leg. Contexere carmẽ, pro Cœlio. Contexere crimen, pro Deiotaro. Contextus, Argento & auro contextus, Tibul. lib. 1.

CONTEXTE. Cic. de fato. Conſerte, contexteq;.

CONTEXTIM, Pli. lib. 10. cap. 53. Nidificantes pene contextim.

CONTEXTVS, us, συμπλοκή, Cic. de Fin. Pennarum contextu.

CONTICEO, es, pe. co. [*Tacere inſieme*] κατασιγάω, ſimul taceo. Virg. 2. Æne. Conticuere omnes. Cic. in Catil. Repente conticuit.

CONTICESCO, is, cum aliis tacitus fio, κατασιγάω, Pli. lib. 11. ca. 10.

CONTICINIVM noctis, πρώτη νύξ, νυκτὸς ἀρχή, Poll. primum tempus, quo omnia quieſcendi gratia conticeſcunt. Plaut. in Aſin. Redito huc conticinio. Macrobius tamen & Cenſorinus Conticinium uocant, eam partem noctis, quæ media eſt inter gallicinium, & diluculum: & inde dictum uolunt, quòd galli tum conticeſcant.

CONTIGNATIO, ἐπίδωμα, ſolarium domus, ſiue ſtratum ſit gypſo, lateribus'ue, ſiue non ſtratum. Plin. Seſquipedalis paries non plus, quàm unam contignationem tolerat.

CONTIGNO, as, ἐπιδέω, quaſi tigna coniungo, uide Tignus.

CONTINENS, participium, [*Che contiene, continente, terra ferma*] τὸ περιέχον, ea poteſt ſignificare, quæ continent. Continens etiam ille dicitur, qui ſe ab omni turpitudine continet. Terẽ. in Eun. Hoc nemo fuit, nec magis continens. Continens uerò fœm. gen. ſumitur pro terra, quæ non eſt inſula, quam uulgo terram firmant appellant, qualis eſt Italia. Continens ne. gen. à rhetoribus accipitur pro firmamento orationis. Cic. in Top. Quibus hoc, qua de re agitur, continetur, hæc continentia uocentur, quaſi firmamenta defenſionis, latis defenſio nulla ſit. Pro continuo, ſeu propinquo. Vnde Vlpianus ſcribit, continentes prouincias accipi debere, que Italiæ coniunctæ ſint.

CONTINENTER, [*Continentemente, del continouo*] ἐγκρατῶς parce, & pudice. Plaut. Illum pater arcte & continenter habet. Quandoque

que coniunctę. Idem: Trium dierum ſeim continenter tulit. Cæſar: Belgæ cum Germanis bellum continenter gerunt.

CONTINENTIA, [*Continenza, temperanza*] ἐγκράτεια, Cic. 2. Offi. ua letudo ſuſtentatur continentia in omni uictu, omni cultu.

CONTINEO, es, p. c. nui, tum, [*Tenere, contenere*] λαμβάνομαι, idem quod tenere. Plaut. Rud. Animo male fit: contine quæſo caput. Idē Caſina. Contine pectus, face uentulum amabo pallio. Aliquando pro mederi, coercere. unde continens, pro abſtinente & integro. Lactan. lib. 3. Sobrium, caſtum, continentem uidebis. Item continuare, unde & continens, dicitur continuatum. Liu. Continens imperium uſque ad nos habebitis. Sueto. in Cal. Per hunc pontem ultro citroq; commeauit. biduo continenti. i. continuo. Curtius: Omnia uelut continenti incendio ardere uiſa. Cicero. 1. Tuſcul. Nihil te interpellabo: continentem orationem audire malo. Item lib. 2. Offic. Pro ſimul tenere. Nulla res tam uehementer remp. continet, quàm fides.

CONTINGO, gis, tigi, tactum, [*Toccare, accadere*] καταλαμβάνω, tango. Colum. lib. 1. feneſtris à terra ſic editis, ne manu contingi poſſint. Vir. 2. Æne. Funemq; manu contingere gaudent. Pro accidere, dun taxat in tertiis perſonis. Cic. 5. Tuſcul. Quod philoſophis quoque contingit. Imperſonale cum infinito, ut, Contigit mihi eſſe felici, uel felicem. Quandoque abſolute, ut apud Ter. Hanc mihi expetiui, contigit. Contingens, partic. Cice. 2. de Diuin. Docet ratio mathematicorum, quanta humilitate luna feratur, terram pene contingens. Contingens, nomen: unde à dialecticis contingentia dicuntur, quæ in utranque partem accidere poſſunt. Hinc Contactus, partic. ut, Contactus religione dies. Liu. Si diem contactum religione, timeant Romani.

CONTINVO, as, [*Continuare, perſeuerare*] διατελέω, perſeuero, perago, Apul. Scaphas aſcendere, mari iter continuare. Sic Continuare ſermonem. Et Continuare per potationem. Pli. li. 14. ca. 22. unde Continuatio, Cic. 1. de Nat. Deo. Eſt mirabilis quædam continuatio rerum, Continuitas, atis, continuatio. Pli. lib. 18. cap. 30.

CONTINVO, aduerbium, [*Di ſubito, incontanente*] παραυτίκα, ſtatim, confeſtim. Teren. in Eunu. Continuo accurrit ad me. Cic. pro Roſ Ame. Non continuo, ſi me in gregem ſicariorum contuli, ſum ſicarius. Hoc eſt, Si me in gregem ſicariorum contulerim, non ideo ſequitur, me eſſe ſicarium. Interrogatiue apud eundem 2. de Ora. ſi illæ ſeditiones ſaluti huic ciuitati fuiſſent, num continuo, ſi quis populi motus factus eſſet. id Norbano in nefario crimine eſſet ponendum? pro, Num ideo.

CONTINVVS, a, um, [*Continuo, ſenza interuallo*] συνεχής, ſine interuallo. Plaut. in Mil. triduum continuum. Plin. in Epi. Litus ornant nunc continua, nunc intermiſſa tecta uillarum.

CONTINVSA, inſula Hiſpaniæ adiacens, in freto Gaditano, aliis nominibus Gadira, & Tarteſſus appellata. Pli. lib. 4. cap. 22.

CONTOR, aris, [*Scandagliare*] ἐξετάζω, à conto nautarum pertica, qua maris profunditatem explorant, idem ſignificans inquiro, & tanquam conto exploro. Ci. ad Attic. li. 11. Cum ex eo de me contaretur, eum ſibi ita dixiſſe narrabat.

CONTORQVEO, es, ere, [*Lanciare, trarre*] λυγίζω, περιάγω, συστρέφω, in ambitum & gyrum torquere. Plin. lib. 11. cap. 37. Erecta autem, rugarumq; ambitu contorta. Cic. 2. de Nat. Deo. Non eſt ætheris ea natura, ut ui ſua ſtellas complexa contorqueat. Ibidem libro 3. quas ſententias colligit? quæ uerba contorquet? Contortulus, dimin. à contortus. Cic. 2. Tuſc. Stoici contortulis quibuſdam ac minutis concluſiunculis, effici uolunt, non eſſe malum dolorem.

CONTORTE, Cic. 1. de Inuē. ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur. Contorquendus. Cic. 2. de Orat. Iudex tum ad ſeueritatem, tum ad remiſſionem animi contorquendus.

CONTORTIO, onis. Cic. de Fato.

CONTORTVPLICARE, contorte inuoluere, quaſi contorte plicare. Plaut. in Perſ. Ita ſunt Perſarum mores, longa nomina, Contortuplicata habemus. Hoc eſt, adeo, dura, ut uix efferri poſſint.

CONTORTVM, [*Torto*] & Contortæ res, perplexæ, & ſibiipſis minime cohærentes. Cic. lib. 1. de Orat. Contortas res, & difficiles.

CONTRA, [*Contro*] ἀντικρύ, cum genitiuo, aduerſum, locumq; uel perſonam deſignat. Virg. Contra Neptunum, & Venerem, cōtraq; Mineruam. Inuenitur etiā pro è regione, ſiue ex oppoſito, & hoc tam cum caſu, quàm ſine caſu. Virg. 1. Æenei. Italiam contra. Iuue. Stat contrà, ſtariq; iubet. Pro uiciſſim. Teren. in Ad. charum ille ut item contrà me habeat, facio ſedulo.

CONTRACTIO, nis, Cic. 3. de Ora. contractione breuius fieret.

CONTRACTIVNCVLA, læ, Ci. 3. Tuſc. contractiunculæ quædā animi.

CONTRADICO, [*Contradire*] ἀντιλέγω, Cic. 1. Tuſcul. V: cum is dixiſſet, quid ſibi uideretur, tum ego contradicerem. Contradictum, Quinct. in Proœm. lib. 4. Diſſoluere contradicta. Contradictio, Quinct. lib. 2. cap. 18.

CONTRAHO, is, cōtraxi, contractum, [*Riſtringere, ramare*] συστέλλω, συλλέγω, colligo, in unum congrego. Virg. 3. Æn. Contrahimusq; uiros. Pompeius Lentulo & Marcel. epi. ad Att. lib. 8. quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. Contrahere auxilia, apud Liu. Contrahere pecuniam, Pli. Epiſt. 311. Contrahere amicitiam, Cic. de Amic. compono, confio, ut, Æs alienum contraxi. Cic. 5. Q. fratri, lib. 1. Conſtare inter omnes uideo, nullum æs alienum nouum contrahi ciuitatibus. Quandoque committo. Cic. ad Q. Fr. Ea moleſtiſſime homines ferre debent, quæ ipſorum culpa contracta ſunt. Quandoq; tranſigo, Idē lib. 1. Offi. Nulla uitæ pars neq; ſi tecum agas quid, neq; ſi cum altero contrahas, uacare officio poteſt. i. ſi negocii aliquid cum alio geras. Quandoque cōſtringo: unde contractio, idem 1. Tuſc. omnis animi contractio ex metu mortis. Quandoq; conquiro, Lib. 1. ad Her. A noſtra perſona beneuolentiam contrahemus. Contrahere frontem, eſt fronti rugas inducere. Plau. in Prol. in Amph. Qui contraxiſtis frōtem, quia tragœdiam dixi hanc. Contractus, partic. ut, Contractus exercitus, Liu. lib. 27. Contracta breuitas, Cic. 3. de Ora. Contractæ res, Idē 1. Offi. Paupertas contracta, Horatius Contractus, nomen, Cic. in Parad. opuſculum lucubratum contractioribus noctibus. Col. lib. 5. cap. 5. neque contractiora, quam quatuor. Contracta & aſtricta eloquentia putanda eſt dialectica, Cic. de Cla. Orat.

CONTRALICEOR, eris, [*Mettere à l'incanto contra alcuno*] ex aduerſo liceor. Cæſ. bell. Gall. quòd illo licente cōtra liceri audeat nemo.

CONTRAPOSITVS, [*Contrapoſito*] ἀντιθετ[illegible], pro oppoſito. Quincti. de iis, quæ ſunt contrapoſita, diſputat.

CONTRARIE, aduerbium, ἐναντίως, Cic. 1. de Orat.

CONTRARIVM eſt, quod poſitum in genere diuerſo, ab eodem, cui contrarium eſſe dicitur, plurimum diſtat.

CONTRARIVS, [*Contrario*] ἐναντίος, repugnans, Cic. de Vniu. qui cōtraria regione, aut pone quos, aut ante labantur, & Ci. 1. de Inuēt.

CONTRASTO, as, ἀνθίσταμαι, reſiſto. Næuius: Contraſtat mihi.

CONTRAVENIO, is [*Contraporre*] ἀπαντάω, ex aduerſo occurro, Cæſ. 7. Bel. Gall. Hoc animo, ut ſi qua ex parte contraueniretur, depugnarent. Ci. li. 1. Tuſc. ne in mentem mihi aliquid contraueniret.

CONTRECTABILITER. Lucret. lib. 4. Contrectabiliter caulas intrare palati.

CONTRECTATIO, onis, Cic. 1. de Nat. Deo.

CONTRECTO, as, are, [*Maneggiare*] καταψηλαφάω, frequenter tango. Col. l. 12. c. 4. Ne contrectentur pocula. Oculis contrectare, Tacit. li. 3. Nudare corpus, & contrectādum uulgi oculis permittere.

CONTREMISCO, is, ere, Cic. 1. de Orato. tota mente, atque omnibus artubus contremiſcā. Sen. epiſt. 66. Nō contremiſcamus iniurias.

CONTREMO, is, ere [*Tremare*] τρέμω, Tremo. Cic. 3. de Ora. Cælum tonitru contremuit. Idē pro Sext. Cuius nunquam fides cōtremuit.

CONTRIBVO, is, ere, [*Dare inſieme*] συμφορέω, ſimul tribuere & conferre. Cice. 14. Philip. pecuniam dare, contribuere, ſoluere. Ouid. 7. Metamor.

CONTRIBVTA Iulia, Bæturiæ oppidū, in tractu Celtico. Pl. lib. 3. c. 1.

CONTRIBVTIO, uerbale. Pap in. l. 1. ff. ad leg. Rhod. de iactu.

CONTRISTO, as, are, triſtitia afficio. Cœlius. Cice. lib. 8. Contriſtauit hæc ſententia Balbum.

CONTROVERSIA, [*Litigio, conteſa*] ἀμφισβήτησις, lis, contentio. Cice. Ælio. Nullam arbitramur de ea hæreditate controuerſiam eum habiturum. Sine controuerſia, ſine dubio. Idem li. 3. Offic. Panætius ſine controuerſia de officiis accuratiſſime diſputauit.

CONTROVERSIOSVS, [*Litigioſo*] ἀμφισβητήσιμος, litigioſus, Liu. 3.

CONTROVERSOR, aris, [*Contendere, litigare*] ἀμφισβητέω, ex cōtra & uerſor, ſignificat contendo. Cic. in Protagora: à uobis ò Protagora & Socrates poſtulo, ut inter uos non controuerſemini.

CONTROVERSVS, a, um, [*Litigioſo, dubbio*] ἀμφισβήτησιμος, litigioſum, quod eſt in controuerſia. Cic. de Diu. Sumunt pro certo, quod dubium, controuerſumq; eſt. Gellius: Argumenta perſpicua, & minime controuerſa. Cice. de Legi. Res controuerſa, & plena diſſenſionis.

CONTRVCIDO, as, pen. prod. [*Tagliare à pezzi*] κατακόπτω, trucido. Cic. pro Seſt. Debilitato corpore, & contrucidato.

CONTRVDO, is, p. p. [*Spinger per forza*] συνωθῶ, ſimul trudo. Ci. 7. Verr Eodem ceteros piratas contrudi imperarat. Contrudi in naues. Cic. in Sal. Contrudi in dolia, Var. 1. de Re ruſt.

CONTRVNCARE, [*Troncare*] κολοβόω, mutilum reddo. Plau. in Sticho: Dum quod edant addas, meum, ne contruncet cibum.

CONTVBERNALES, συσκηνίται, σύσσιτοι, σύσκηνοι, qui iiſdem contubernii utuntur. Cic. ad Papyrum, lib. 9. Habuiſſes non hoſpitem ſed contubernalem Col. lib. 1.

CONTVBERNIVM, [*Alloggiamento*] συσκηνία, uerbum caſtrenſe, ſicut ſcribit li. 1. de Re Milit. decurio, qui caput erat contubernii. Cæſ. 3. Bell. Ciu. Depoſitis in contubernio armis, Pro conuictu. Cic. 7. Verr. contubernium muliebris militiæ.

CONTVEOR, eris, pen. p. [*Guardar fiſſo*] ἐμβλέπω, ἀφορῶ, fixo obtutu

aſpicio. Ci. 4. de Na. deo. Si me roges, cur te duob. cõtuear oculis.

Contvitvs, us, Cic. pro Sext.

Contvmacia, αὐθάδεια, Cicero. pro Roſc. Eſt tuæ contumaciæ uitæq; uniuerſa uox. Aliquando in bonum. Cice. 1. Tuſc. Adhibuit liberam contumaciam, a magnitudine animi inductam, non à ſuperbia.

Contvmaciter, αὐθαδῶς, inobedienter. Liu. 2. negligenter, contumaciter omnia agere. Contumaciter repudiare morem patrium, Cic. 2. de Diuin.

Contvmax, pen. cor. [*Contumace, diſubidiente*] αὐθάδης, ἀπειθής, contumax, propoſiti tenax. Et proprie inferiorum eſt in ſuperiores, Ci. Atti. nefarium cognoui hominem, præterea in me contumacem. Ad Heren. lib. 4. In ſuperiores contumax, in æquos & pares faſtidioſus. Dictum uolunt Contumacem à contemnendo, ſiue, ut alijs placet, a tumore. i. ſuperbia. Contumax (inquit Donatus) dicitur contemptor potiorum. Mart. lib. 2. Me ne dixeris eſſe contumacem. Quandoque in bonam partem. Tacitus: Contumax etiam aduerſus tormenta ſeruorum fides.

Contvmelia, [*Ingiuria, villania di parole*] ὕβρις, cõuicium, uel iniuria. tractũ (ut Vlpianus & Seneca aiunt) a cõtemptu. Ter. in Eunuc. Hanccine ego ut contumeliam in me accipiam? Ci. 5. Verr. Solitus erat ab aratoribus non modo per iniuriã, ſed etiam per contumeliam tantum exprimere frumenti, quantum Apronius imperaſſet.

Contvmeliose. Cic. 1. de Orat.

Contvmeliosvs, ὑβριστής, qui contumeliam infert. Cic. Phil. 3.

Contvmvlo, as, [*Sepelire*] θάπτω, tumulo tegere. Marti. li. 8. Humo patria contumulati, Ouid. 3.

Contvndo, is, contudi, p. præteriti cor. contuſum, [*Peſtare*] συντρίβω, ſimul, tundo, comminuo. Hora. lib. 1. Epi. Duram qui contudit hydram. Inde Contuſum, confractum. Col. lib. 7.

Contvor, eris, [*Guardare*] ἐμβλέπω, aſpicio. Plau. Aſi. Ipſũ cõtuor.

Contvoli, oculi, ſunt in anguſtum coacti, continentibus palpebris: à contuendo, id eſt, ſimul aſpiciendo dicti. Feſtus.

Contvrbatio, Enn. apud Cic. 4. Tuſc.

Contvrbo, [*Turbare, conturbare*] συγχεῖν, συγκλονεῖν, eſt cõfundere res aliquas, & inter ſe commiſcere. Vnde Catullus elegãter dixit, conturbare baſia, pro, Baſiorum numerum confundere. Transfertur ad animum, & ſignificat turbationem afferre. Cic. pro Cluen. Vnum me maxime conturbat. Conturbare abſolute, uel Conturbare rationes, frequens eſt apud ueteres pro decoquere. Vlpian. l. quicunque. Digeſt. de Inſtito. act. Cic. pro Plancio: utrum me conturbare oportet, an ceteris, cum cuiuſque dies uenerit, hoc nomen, quod urget, nunc, cum petitur, diſſoluere. Sic etiam accipiendum eſt illud, apud Mart. 9. Epig. lib. 4. Conturbabit Atlas.

Contvs, ti, [*Haſta lunga, picca, lancia*] κοντός, Suidæ. haſta longior, durior q; ad percutiendum apta. Virg. 9. Æneid. Duris detrudere contis. Vnde Contatos milites Vegetius appellat. Accipitur & pro pertica ferrum in capite habente, qua nautæ utuntur ad loca nauibus opportuna exploranda. Virg. 6. Ænei. Ipſe ratem conto ſubigit.

Convador, pen. corr. aris, [*Conſtringere, à far ſigurtà*] idem quod Vadari, id eſt uadimonio obſtringere. Plaut. in Curc. Qui me con uadatus es.

Convaleo, es, uel Cõualeſco, [*Guarire, riſanarſi*] ῥώννυμι, eſt ualetudinem, & robur recipere. Cice. ad Cornifi. lib. 12. Hircius tardius conualeſcit. Mart. li. 10. Hæredem ſcripſit me Numa, conualuit.

Convallis, [*Valle*] συνάγκεια, planities ex omni parte comprehenſa montibus, collibusq; Liu. 1. Romani Sabiniq; in media conualle duorum montium redintegrant prœlium.

Convaso, as, pen. pro. [*Far fardello per rubbare*] σκευάζομαι, ſignificat furto omnia colligo. Teren. in Phor. Aliquid conuaſaſſem. Nonius: Conuaſare, dicitur furtim omnia colligere.

Convecto, as, frequent. Virg. 9. Æne. Conuectare iuuat prædas.

Convector, oris, qui in eadem nauigat naui. Cic. ad Attic. lib. 11.

Conveho, is, ere, [*Portare inſieme*] συγκομίζομαι, comportare. Pli. li. 12. Tus Sabotam camelis conuehitur. Cice. pro Mil. Lyntribus, in eam inſulam, materiam, calcem, cæmenta atq; arma conuexit.

Convello, is, [*Suellere*] κατασπαράττω, uello, uel auello. Plin. epiſt. 139. Ac domus conuulſa ſedibus ſuis ruitura ſupra uidetur. Id eſt, emota. Conuellere, pro auferre, deſtruere. Ci. pro Balbo. Cur ea, quæ mutare non poſſumus, conuellere malumus, quàm tueri? Cõuellere pro Confutare. Cic. 1. de Diuin. Hæc ſi tenemus, quæ mihi quidem non uidentur poſſe conuelli. Conuulſi nerui, & Conuulſi tendones. i. contracti, & uelut complicati. Plin. lib. 20. cap. 7. Conuulſa, & luxata leniunt.

Convelo, as, are, [*Velare*] συγκαλύπτω, uelo. Pli. li. 17. cap. 22.

Convenae, p. c. [*Foreſtieri, che inſieme ſi ragunano in un luogo*] συνήλυδες, qui ex diuerſis populis gentibusq; in una mœnia conuenerant, ſimulq; coaleſcunt. Cic. 1. de Orat. An uero tibi Romulus ille, paſtores & conuenas conſilio & ſapientia congregauit?

Conveniens, entis, πρέπων, congruens, conſentaneus. Cicero 2. de Finib. Nihil ſcriptum ab eo conueniens congruensq; decretis eius reperies.

Convenienter, apte, conſentanee. Cic. 2. Offi. Conuenienter naturæ uiuere. Horat. Viuere naturæ ſi conuenienter oportet.

Convenientia, æ, [*Conuenienza, conueneuolezza*] ὁμολογία, ἁρμονία, congruentia, conſenſus. Ci. 2. de Nat. de. Hanc tantam, tam uariis curſibus in omni æternitate cõuenientiam temporum. Apud Antiquos pro conuentu. Plau. Mili. Facerent conuenientias.

Convenire, [*Venire inſieme, conuenire, concordare*] συνιέναι, ſimul uenire, congregari, coire. Sal. Poſtquam unum in locum omnes conuenere. Hinc conuentus. Quandoq; concordare, ὁμολογεῖν. Ouid. Non bene cõueniunt, nec in una ſede morantur Maieſtas & amor. Conuenire item pro in iudicium uocare, ſiue actionem aduerſus aliquem inſtituere. Statuere. Apuleius: Conuenimus, ad portum quam primum ire. alloqui. Ter. And. Conueni quendam mei ordinis hominem. Cic. 2. Verr. Quin ſi ipſe Verrem conueniat. Quandoque aptum, & decens eſſe. Cic. in Hortenſ. Quid uereris, ne nõ conueniat noſtris ætatibus iſta oratio. Conſentire. Cice. lib. 1. de Fin. Hoc mihi cum tuo fratre conuenit. i. ſine controuerſia eſt. Nõ nunquam ſine nominatiuo. Iuuen. Sæuis inter ſe conuenit urſis. Item Terẽ. in Ad. Hæc fratri mecum non conueniunt, neque placent. i. diſſentimus, & diſſimiles ſumus. Plaut. in Capt. Ita conuenit inter me, atque hunc. Et iterum: Dicito patri, quo pacto mihi conuenit de huius filio. Conuenire in manu, uel in manum uenire, uxores dicebantur, cum per coemptionem in familiam & mancipium uiri & omnium bonorum conſortium ueniebant. uide Boetium in Top. Cic.

Conventa, conditio dicebatur, cum primo ſermo de nuptiis, & earum conditione habebatur. Feſtus.

Conventicvlvm, [*Adunanza, maſſa*] plerunq; in malam partem, pro conuentu improborum. Nonnunquam in meliorem. Cic. pro Sext. Conuenticula hominum, quæ ciuitates nominantur.

Conventio, [*Conuentione, congregatione, patto, accordo*] τὸ συμφωνηθέν, ὁμολογία, συνθήκη, nomen generale ad omnia pertinens, (ut ſcribit Vlpian. l. 1. de pactis.) de quibus negocii contrahendi, tranſigendiq; cauſſa conſentiunt, qui inter ſe agunt.

Conventvm, neutri gen. [*Patto, accordo*] συνθήκη, conuentionem ſignificat. Cic. 2. de Ora. in foro tabulæ, teſtimonia, pacta, conuenta, cognoſcenda. Vlpian. l. iuris gentium. §. quinimo. ff. de pactis. Silius lib. 1. Ter. Conuentaq; patrum Sidonii fregere duces.

Conventvs, us, [*Conuento, ridotto*] σύνοδος, dicitur, cum homines ſimul uenerint, uel ad iudicium, unde Plin. lib. 3. Scribit in Bætica fuiſſe iuridicos conuentus, quatuor, Gaditanum, Cordubenſem, Aſtygitanum, Hiſpalenſem uel quacunque de cauſſa.

Converbero, as, [*Battere*] μαστιγόω, Verbero. Pli. lib. 13. cap. 22.

Converritor, apud Apuleium in Apologia pro Magia, Conuerritorem pridianæ reliquiæ: ac ſi ſupinum eſſe conuerritum.

Converro, ris, rere, ſimul uerro. Plaut. Sticho: capiam ſcopas, atq; hoc conuerram. Ibidem: Reuerram hoc, quod conuerri. Col. lib. 7. cap. 6. Diligens paſtor quotidie ſtabulum conuerrit.

Conversatio, pro conuerſione. Seneca epiſt. 75. Sciatq; illa, quibus lædi uidetur, ad conuerſationem uniuerſi pertinere.

Converse, nitide. Cato. c. 143. Villam conuerſe, mundeq; habeat.

Conversio, onis, ut, Conuerſio ueſicæ. i. inuerſio. Plin. lib. 8. cap. 42. Vuluarum conuerſio, apud eundem. lib. 20. cap. 22. Cice. 3. de Orato. Neque ſemper utendum eſt perpetuitate, & quaſi conuerſione uerborum.

Converso, as, are, [*Volgere ſpeſſo*] περιάγω, frequẽ. à Conuerto Ci. de Vniu. ſe ipſe Conuerſans, cũ materiam mutabilem arripuiſſet.

Conversor, conſuetudine utor. Hinc conuerſatio. Plin. lib. 10. cap. 33. Frequentior conuerſatio ſuſpecta. Tutior conuerſatio, Quin. lib. 1. cap. 2.

Converto, [*Volgere*] στρέφω, uerto. Ter. in Ad. Tranſacta re conuertam me domum. Plin. de uiris illuſtr. Veientes ad dolos conuerſi. Cice. de Orato. Quocunque te animo & cogitatione conuerteris. Liu. li. 22. In admirationem omnes conuerterunt. Cic. Appio, lib. 4. Gratulabor tibi prius, deinde ad me conuertar. Conuertere, pro ex una lingua in aliam uertere. Cice. de opt. genere Ora. Conuerti duorum eloquentiſſimorum nobiliſſimas orationes. Ibidem: Quod eſt eorum in orationibus è Græco conuerſis faſtidium? Conuerſus participium. Cic. in Som. Scip. Huius anni nondum uigeſimam partem eſſe conuerſam.

Convertor, teris, deponens [*Volgere*] στρέφω, pro Conuerto. Plau. Amphy. In fugam ſe nemo conuertitur.

Convestio, is, ire [*Veſtire, ornare*] ἱματίζω, κοσμέω, περιβάλλω, ueſtire, & exornare: ut, Conueſtiuntur herbis prata, Cice. 1. Tuſcul. Idem Qu. Fra. lib. 3. Omnia conueſtiuit hedera. Idem pro domo, eius

eius domum euerſam duobus lucis conueſtitam uidetis.

Convexo,as,uexo.Gell.lib.10.cap.6.Quæ me male conuexauit.

Convexvm,[*Piegato in arco,in uolta*]ex omni parte declinatũ, qualis natura cæli,quod ex omni parte ad terram uerſus declinatum eſt.Virg.4.Æne.Tedet cæli conuexa tueri.Hinc Conuexitas, ipſa porrectio aduerſus nos.Pli.lib.18.ca.25.Mundi conuexitatis, ter rarumq; globi differentia.Idem lib.31.cap.3.

Conviciator,λοιδορος,qui conuiciũ dicit,uel facit.Cic.pro Mur.

Convicior,aris,[*Dir uillania*]contumeliam dico.Quint.lib.3.

Convicivm,[*Ingiuria di parole*]λοιδορία,cõtumelia,inqt Labeo, quaſi conuocium,mutata littera: cum enim in unum cõplures uoces conferunt,conuicium dicitur.Feſtus tamen à uicis, in quibus primo habitatum eſt,deriuat.Cic.pro Cœlio : contumeliam ſi petulantius iactatur,Conuicium;ſin facetius,urbanitas nominatur

Convictor,[*Che uiue inſieme*]συμβιωτὴς,quotidianus cõuiua,& q. nobiſcum uiuit familiariter.Horatius:Nunc quia ſum tibi Mecœnas conuictor. Suet.in Tib. Nihilo lenior in conuictores Græculos.Ouid.4. de Pont. Ille ego conuictor, denſoq; domeſticus uſu. Cic.Tironi.Vtor quotidianis conuictoribus hominibus doctis.

Convictvs,us,ui,[*Conuerſatione,commercio*] συμβίωσις, cõmerciũ: quod qui una uerſantur,ſæpe etiam una epulentur. Col.li.11.c.1. Conuictum domeſticum uitet. Conuictus humanus,& ſocietas. Cic.3.Offi.Luceius Cic. lib.5. Vt ad conuictum noſtrum redeas.

Convinco,is,[*Conuincere*]κρατέω,Vinco:ut, Conuincere aduerſarium teſtibus.Cic.7.Verr.Idem de Ami.Læuitatis pleroſque con uincunt.Idem 2.in Catil.Conſcientia conuictus reticuit.

Conviso,is.Cic.in Arat.& loca conuiſit cauda tenus infera piſcis.

Convivae,muitati ad conuiuium,Ter.Heaut.conuiuas moror.

Convivalis,[*Coſa che appartiene à conuiuio*] συμποσιακὸν, quod ad conuiuium pertinet. Liu. Multaq; conuiualia ex auro, & argento uaſa.Conuiualia oblectamenta. Liu. lib.39. Fabulæ conuiuales, Tacit.lib.5.

Convivari,[*Mangiare inſieme*]ſimul cibum ſumere.Ter.Heaut.

Convivator,ἑστιάτωρ,qui parat conuiuium.Liu.5.lib.35.

Convivivm,[*Conuito*]συμπόσιον,συνδειπνον,à uiuo fit,de quo Cic. de Sene.Bene maiores noſtri accubationem epularem amicorum quia uitæ coniunctionem haberet,conuiuium nominarunt.

Convivo,is, ere, [*Mangiare in compagnia*] συνεστιάομαι, ſimul comeſſari. Plaut.in Amph. Miſiſti ad nauim Soſiam, ut hodie tecum conuiueret.

Convocatio,onis.Cic.poſt reditum in Sen.

Convoco,cas,care.[*Connocare*]συγκαλεῖν,ſimul uocare.Cic.3. Offic.Piſcatores,ad ſe conuocauit.

Convolo,as,are,[*Volare inſieme*]συμπέτομαι,ſimul uolare, p tranſlationem concurrere.Cic.3.Tuſ.Multi ſunt qui ſtatim conuolent.

Convolvo,is,ere,[*Volgere inſieme*]συμπλέκω,ſimul uoluo. Cice.1.

Convolvolvs,p.c.ἴψ,uermiculus minor eruca, erodens pubeſcentes uuas, à conuoluendo,quia ſe inuoluit in pampino,à Plauto Inuoluulus,à Col.Inuoluola,à Suida ἴλλος appellatur. Pli.li.17. ca. 29.Ne conuoluolus fiat in uinea. Conuoluolus, item herba per frutet anaſcens,florem ferens nullo odore, dictus, quòd ſeſe rei cui adhæret,inuoluat.Pli.li.21.c.4.Vulgus campanellam uocat.

Convoti,[*Obligati à medeſimi uoti*]iiſdem uotis obligati.Feſtus.

Convs,ni,[*Pigna*]κῶνος, nux pinea, & cognatarum arborum fructus,pineæ nucis ſimilitudinem referens. Col.li.7. Remedio ſunt cupreſſini quindecim coni. Hinc Coniferæ arbores dictæ quæ co nos ferunt.i.nuces pineis ſimiles.Virg.3.Æne. Coniferæ cypariſſi. A nucis huius ſimilitudine Geometræ conum nominarunt,figu ram ex lato in acutum deſinentem,quæ turbini contraria eſt. Serenus:Donec in anguſtum conſcendat littera conum. In galea item conus appellatur, ſummus apex in acuminatam deſinens figuram,cui criſtæ inſeri conſueuerunt.Virg.3.Æne.Et conum inſi gnis galeæ,criſtaſq; comantes.

Convvlnero,as,[*Ferire*]multis uulneribus afficere. Pl.l.11.c.37.

Convvlsio,nis.[*Spaſmo*]σπασμὸς,Pli.lib.20.c.15. Vtile eſt conuul ſionibus,& inflammationibus.

Coniza,æ,herba,quæ alio nomine Cunilago,uulgo à necandis pulicibus.& cimicibus,Pulicaria, & Cimicaria. Plin. lib.21. cap.9. Ruell.lib.3.cap.63.

Cooperio,is,ire,[*Coprire*]καλύπτω,tego. Cooperire lapidibus ali quem,lapidare. Cice.3. Verr. Lapidibus coopertus eſſet in foro. Coopertus ſceleribus. Cice.3.Verr.Coopertus miſeriis.Sal.in Iug. Extorrem patria,domo inopem,coopertum miſeriis.

Coopercvlvm,li,[*Copercbio*]quo quid operitur. Pli.lib.14.ca.21.

Cooptatio,onis.Cic.3.de leg.Sublata cooptatione cenſoria.

Coopto,as,are,[*Eleggere*]ἐπιλέγομαι,eſt eligere inter pares,aut ſe re pares.Cic.pro lege agr.Is à collegio cooptaretur.

Coorior,iris,iri,p.p.uel cooreris, pen.c.[*Naſcere*]συνίσταμαι,ſimul exiſtit,Coorta,tempeſtas,Cæſar.1.Bell.Ciu.Ci.3.Verr.

Coos,ſiue Cos,ſiue Coa,inſula in mari Icario,Rhodo proxima. Eſt item urbs eiuſdem nominis,inſulæ huius caput. Eadem & Meropis dicta eſt,à Merope quodam terrigena, ſi Stephano credimus. quanquam hoc nomen & Strabo agnoſcit, qui in principio li. 15. Indiam deſcribens Macedonas ait in India quinque millia & nouem urbes tenuiſſe,quarum nulla minor fuerit Co Meropide. Ex hac inſula orti ſunt uiri illuſtres non pauci,& in primis Hippocrates medicorum clariſſimus.Apelles pictor eximius, Simus medicus,Philætas poeta,ac orator,Nicias Coorum tyrannus, Ariſton Peripateticus.Hinc Cous,a,um, p.p. in Co oppido ſiue inſula natus.Ouid.Si Venerem Cous nunquam pinxiſſet Apelles. In primi tiuo prima corripitur.Pap.in Syluis. Hũc ipſe Coo plaudente Philetas.Solent in hac inſula fieri ueſtes tenuiſſimæ ex bombyce ad fœminarum ornamentum,quæ Coa uocabantur.Ouid.de Arte:Si ue erit in Cois,Coa decere puta.

Copes,ſiue Copis,[*Copioſo*] ueteres, teſte Nonio, pro Copioſus poſuerunt.Plaut.Pie.Vt glorioſum faciam, & copi pectore. Hinc Copona,uel Caupona,taberna uinaria,ob copiam rerum, quæ ibi ueneunt,& ipſa etiam Cauponis uxor.

Cophinvs,pe.c.[*Coffino,corba*]κόφινος,Latine corbis,uas eſt ruſticum è uimine contextum.Iuuen.Cum dedit ille locum cophino.

Copia,[*Copia,abondanza*]εὐπορία, ab antiquo Copes, ſiue Copis, quod copioſum ſignificabat. Pacuu.Peribœa, ut citat Nonius:O proſpere copem diem.Inde Copia,abundantia. Cic.in Parad.diuitiarum eſt fructus in copia: copiam autem declarat ſacietas rerum.Copia pro Commeatu,ſeu annona. Tacit.li.15. Parthos inopes copiarum.Copia,pro facultate aliquid faciendi. Virg.1.Æne. Poſtquam introgreſſi,& coram data copia fandi.

Copiolae,Brut.Cic.Epiſt.11.Recurri ad copiolas meas.

Copiae,copiarum.exercitus multitudo, [*Gente d'arme*] δυνάμεις, ut Copiæ Pompeij.Cice.1.Tuſcul.Copias maximas duxit ad Troiam. Aliquando etiam ſing.num.Cice.ad Attic. lib.8. Vt Brunduſium ducerem hanc copiam. Contra etiam inuenimus Copias in plurali pro abundantia,ſiue facultatibus. Cice.de Amic. Copiis, facultatibus,opibus.

Copior,aris,[*Adunare genti*]Caſtrenſe uerbum pro copia inſtrui, & augeri.Gell.lib.12.cap.2.Romani multis armis,& magno commeatu,prædaq; ingenti copiantur. Quod uerbum ex eadem figura eſt,qua Lignantur,Pabulantur,& Aquantur.

Copiose,Cic.de Sen.Quam copioſe ab eo agricultura laudatur.

Copiosvs,a,um,εὔπορος,Cic.3.Verr.Erat in primis copioſus.

Copo,onis,[*Hoſte,hoſtiere*] apud ueteres nonnunquam inuenitur pro Caupo,& Copona,pro Caupona.Feſtus.

Copta,Panis duriſſimi genus, quod è Rhodo aduehebatur: quantum conijcere licet ex Martia.libro. 14. Clara Rhodos coptam, quam tibi miſit,edat.

Coptvs,Pli.li.37.c.3.Oppidum Thebaidis commune Ægyptiorum & Arabum emporiũ.Iuu.Sat.16.calidæ referemus mœnia Copti.

Copvla,læ,[*Legame,lacciuolo,congiontione*]ἅμμα, συνδεσμὸς, uinculum,quod aliquid copulatur.Qui copula detrahitur canibus.i.uinculum colli.Plaut.in Epid. poſuit Copulas pro loris ad colligandum accommodatis,cum ait,Quæritant me, in manibus geſtant copulas.Hinc grammatici coniunctiones Et,Que,cum ſimilibus, copulas uocauere, quòd earum nexu uerba uerbis, & orationes orationibus coniungantur. Dicitur & Copula cuiuſlibet rei duplex numerus:unde Copula matrimonij.

Copvlate,Gell.l.10.c.24.Die quinti,pro aduerbio: copulate dictũ.

Copvlatio,onis,σύνδεσις,σύναψις,cõnexio,cõiunctio. Cic.1.de Fini.

Copvlo,as,are, [*Congiongere*] συνδέω, συνδέσμω, colligare, uincire,coniungere. Cice. in Partit. Conſtructio uerborum tum coniunctionibus copuletur,tum diſſolutionibus relaxetur. Copulor, aris,deponens, idem ſignificat. Plaut. in Epid. Caueſis cum filia mea Hanc copulari.Copulatus,partic.Cice.4. Tuſc.Cogitatione quidem inter ſe differunt,re uero copulata ſunt. Copulatus, nomen.Cic 1.Offic.Nihil amabilius, nec copulatius, quam morum ſimilitudo bonorum.

Copvlativvs,a,um,[*Congiontiuo*]συνδετικὸς.quod copulat.

Coqvina,[*Cocina*]μαγειρεῖον,ὀπτανεῖον,p.p. locus in quo dapes coquuntur.Nonius:Culinam ueteres coquinam dixerunt.

Coqvinari,[*Eſſercitare l'arte del cuoco,cucinare*]μαγειρεύειν,eſt co quinariam artem exercere.Plaut.Aulul.

Coqvinaria,æ,[*Cucineria*]μαγειρικὴ,ars coquendi,quæ ad uictum ſpectant.

Coqvinarivs,a,um,[*Ciò che à cucina s'appartiene*]μαγειρικὸς, quod ad coquinã pertinet:unde Vaſa coquinaria dicta à Pli.li.33.ca.11.

Coqvito,as,p.cor.[*Cucinare ſpeſſo*] frequentatiuum eſt a Coquo: quod Plautum uſum eſſe pro coctitare,auctor eſt Feſtus.

Coqvo,is,xi ctum,[*Cuocere,cucinare*]ἕψω,ὀπτάω.eſt cibũ eſui aptũ reddo. Inde carnes coctæ dicũtur carnes elixæ,ſiue aſſæ, ſiue alio

modo ad edendum paratæ. Coquere cœnam, prandium, cibum. Plau. Aſin. & Rud. Pli. li. 3. c. 1. Huius proprietas, ut uentiletur in coquendo, donec deſinat olere. Coquere bellū, & cōſilia per tranſlationem, i. parare, & moliri clanculum. Liu. 8. ab urb. occulte Romanum coquebant bellum. Coquit me cura, Cic. de Sen. Fructus etiā coqui dicuntur, cum Solis calore ad maturitatem perducuntur. Virg. 2. Georg. Mitis in apricis coquitur uindemia ſaxis.

Coctio, nis, πέψις, ipſe coquēdi actus: unde Coctionem facere, pro concoquere, & conficere cibum in uentriculo. Pli. lib. 20. ca. 9.

Cor, dis, [*Cuore, coraggio*] καρδία, præcipuum inter uiſcera, & uitæ ſedes, & arteriarum, ac coloris natiui, quo animal regitur, quaſi fons quidam & domicilium. Vide Gal. li. 6. de uſu partium, & li. 7. de Anat. adminiſt. Cic. 3. de Diuin. Nullum animal quod ſanguinē habet, ſine corde eſſe poteſt. Et quoniam ex ueteribus nonnulli mentis ſedem in corde collocauerunt, (quod tamen ſecus ſe habet) factum eſt, ut Cor, pro animo ſiue mēte poſitum inueniamus. Cic. 4. Tuſc. Aliis cor ipſum animus uidetur: ex quo excordes, uecordes, & concordes dicti. Hinc etiam dicimus Cordi eſt, i. placet animo meo. Cic. de Amic. Is mihi eo magis cordi eſt.

Coracinus, pen. pro. κορακῖνος, coruinus. Eſt item Coracinus, piſcis Nilo familiaris. Pli. lib. 32. cap. 5. Martia. lib. 13.

Coralium, [*Corallo*] fru. ex ſub aqua naſcens, colore uiridi, baccas ferens candidas (teſte Theophraſto in tractatu de gemmis) qui ex aqua exemptus, confeſtim lapideſcit, ruboremq́; contrahit. naſcitur in mari rubro, ſed laudatius in Oceano Septentrionali iuxta Orchadas inſulas: item in mari Siculo circa Heliam & Drepanū. Ouid. lib. 4. Metam. Nunc quoque coraliis eadem natura remanſit. Idem 15. Metam. Sic & Coralium quo primum contigit auras. Claudianus geminauit l, litteram, ut ſyllabam breuem extenderet: uellitq́; corallia Clotho.

Coralius, Phrygiæ fluuius, alio nomine Sangarius. Pli. lib. 6. cap. 1.

Coralli, populi Pontici, immanitate inſignes. Ouid. lib. 4. de Pon.

Coraloachates, gemma ex Achatæ generibus. Pli. lib. 37. cap. 10.

Coram, [*In preſenza*] ut Coram ſenatu orationem habui. Differt à palam, quòd coram magis ad perſonas certas, palam ad omnes refertur: coram indiget adiectione, palam non indiget. & ab ante, quòd Ante oculos, longe intelligi poteſt: Coram proximitatem ſignificat. Terent. in Eunuc. Quæ mihi ante oculos coram amatorem adduxti tuum.

Corambe, es, herba nota, quam braſſicam uocamus.

Corax, acis, rhetoris antiquiſſimi nomen, qui primus in Sicilia poſt Hieronis mortem artem dicendi conſcripſit. Cic. in Bruto. Eſt itē Corax, Sarmatiæ Aſiaticæ mons. Ptol. lib. 5. cap. 9. Pli. Coraxicum appellat lib. 5. cap. 17. Eſt item Ætoliæ mons. Ptol. lib. 3. cap. 15.

Corbis, [*Corbe, corba*] uas ex uiminibus. Cice. pro Sext. Meſſoria ſe corbe contexit. Dicta, quòd ſpicas aliud'ue quid eò corruebant. olim enim ſpicas meſſas in corbes conicciebant. Varr. de Re ruſt. lib. 1. cap. 5.

Corbitae, pen. prod. naues onerariæ: dictæ quòd in earum malum ſummo corbes ſolerent ſuſpendi. Cic. ad Atti. lib. 16.

orbito, as, are, in corbitam immittere. Plau. in Caſſ. Corbitant,
C Vbi comeſſe poſſunt. Tranſlate, pro, uentrem implent, quaſi nauigium onerent.

Corbula, unde Cato de Re ruſt. cap. 11. Scribit uillicum habere oportere corbulas. Amerinas quatuor.

Corchorus, herba humilis, alio nomine Anagallis, uulgo Morgelina, ſeu Gallinæ morſus. Numeratur inter uiliſſima olera: unde locus factus eſt prouerbio, Corchorus inter olera: quod de iis dici ſolet, qui fortuna ſua ampliores uenantur honores. Er. in Adagiis.

Corculum, [*Cuore picciolo*] diminut. à Cor. Plau. Meum corculum, meus molliculus caſeus. Fuit etiam hoc P. Naſicæ cognomen. Cice. 1. Tuſcul. Naſica ille prudens, Corculum appellatus. Corculum enim, teſte Feſto, dicebant antiqui ſolertem, & acutum. Plin. lib. 7. cap. 31. Catos, Corculos apud Rom. cognominatos ait, qui ſapientia præſtiterunt.

Corcyra, pen. pro. Κόρκυρα, inſula in Ionio mari, Vlyſſis naufragio, & Alcinoi hortis claræ olim Phæacia a Phæace dicta. Lucan. li. 2. Hinc late patet omne fretum, ſeu uela ferantur In portus Corcyra tuos, ſeu læua petatur Illyris. Pli. lib. 4. ca. 12. Inſula ex aduerſo Theſprotiæ Corcyra, a Buthroto XII. M. paſſ. Homero dicta Scheria & Phæacia. Hæc Plin. Eſt & altera inſula, cognomento Melæna, quam Pompo. li. 2. inter Electridas numerat. Pli. lib. 3. ca. ult. Hinc Corcyreus, a, um. Cic. Atti.

Cordate, [*Coraggioſamente*] σοφῶς, συνετῶς, μετὰ φρονήσεως, ſapienter, prudenter. Plaut. Pœn. Docte, & cordate, & cate.

Cordatus, homo, [*Huomo prudente, coraggioſo*] ἔμφρων, συνετὸς, prudens. Cic. 1. Tuſc. Egregie cordatus homo.

Cordax, menſura metrica, alio nomine appellatur trochæus. Ci. 3. de Orat. Trochæus, cordax ab Ariſtotele appellatur.

Cordolium, [*Cordoglio*] dolor cordis. Plau. Mihi cordolium eſt.

Corduba, æ, pen. cor. Κορδύβα, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ, utriuſque Senecæ, & Lucani patria: ut teſtatur Martia. li. 1. ad Licianum. Hinc Cordubenſis conuentus dictus. Pli. lib. 3. cap. 1.

Cordus, a, um, [*Tardo, che naſce dopo il tempo debito*] ὀψίγονος, quod ſerotina fœtura natum eſt: ut Cordum fœnum, autumnale, quod. ſ. autumno ſecatur. Col. lib. 7. cap. 3. Aluntur autumnali fœno, quod Cordum uocatur. Sic corda frumenta dicta ſunt, quæ ſero matureſcunt. Et cordi agni, ſerotini, qui poſt tempus debitum naſcuntur. Plin. lib. 8. cap. 47. Gerunt partus diebus CL. (Cordos uocabant antiqui,) poſt id tempus natos. Dicitur & de hominibus, ultra tempus legitimum in utero geſtatis. Vnde apud Suet. Cordi Cremutii nomen legitur. Quinetiam Quinct. lib. 1. præcipit ſcrutandas eſſe à ſubtili præceptore origines nominum, unde Agrippa, & Opiter, & cordus, & Poſtumus dicantur. Varr. de Re ruſt. lib. 2. ca. 1. Per aſpirationem ſcribit Chordum, ἀπὸ τοῦ χορίου, deriuat, quod ſignificat inuolucrum, quo fœtus in utero matris inuoluitur. Latini Secundas uocant.

Corſinium, oppidum in Pelignis, quod belli ciuilis tēpore Domitius, cum pro Pompeio occupaſſet, obſidione coactus Cæſari dedidit. Hanc Marſi poſtea Italicam appellauere. Stra. li. 5. Pl. l. 3. c. 12.

Corgo, aduerb. Apud ueteres, pro certe, quaſi ex corde ago. Feſt.

Coriacaſia, herba, qua Magi tradidere aquam conglaciari. Plin. lib. 24. cap. 17.

Coriago, infeſta (ut Colum. inquit li. 6.) Peſtis bubulo pecori, cum ſcilicet pellis ita tergo adhæret, ut apprehenſa manibus deduci a coſtis non poſſit. Vide Col. lib. 6. cap. 12.

Coriandrum, κόριον Dioſcoridi, herbæ genus etiam hodie nomen retinens. Pli. lib. 20. cap. 20.

Coriarius, [*Cuoiaio*] βυρσοδέψης, qui coria concinnat, præſertim craſſiora. Pli. li. 17. ca. 9. In coriariorum officinis pilo madefacto. Coriarius præterea eſt frutex, ſiue herba ſilueſtris, foliis myrti cauliculis breuibus, uenena, & tineas pellens. Pli. lib. 24. cap. 11.

Coricae, inſulæ, duæ, ante Peloponneſum. Pli. lib. 4. cap. 11.

Corigia, æ, Cic. de Diuin. Abruptio corigiæ.

Corinium, κορίνιον, Liburniæ urbs, Ptol. libro. 2. cap. 17. Curninium Plin. Eſt etiam apud Ptol. urbs Britanniæ, uulgo Claudioceſtria.

Corinna, doctiſſimarum aliquot poetridum nomen: quarum prima Thebana, ſeu Tanagræa, quæ lyricorum principē Pindarum quinquies uiciſſe fertur. Secunda Theſbia, ueterum monumentis celebrata. Tertia Ouidij temporibus, ipſi poetæ cariſſima.

Corinnus, Ilienſis poeta, qui primus Iliada conſcripſiſſe creditur, & Homero maioris operis argumentum ſuppeditaſſe. Suidas.

Corinthas, adis, herba, alio nomine Menais. Pli. lib. 24. cap. 17.

Corinthiarius, amator Corinthiorum uaſorum. Suet.

Corinthia vasa, κορίνθια σκεύη, ex ære Corinthio, quæ tanto olim in precio habita ſunt, ut ſæpe argenti, nonnunquam etiam auri æſtimationem excederent. Aeris autem Corinthii non naturalis erat, ſed artificio quæſita nobilitas, auro, argento æri permiſto. Hæc autem metallorum commiſtio caſu primum eſt adinuenta, confuſis ex Corinthii incendio metallis. Pli. lib. 34. cap. 2.

Corinthus, κόρινθος, urbs Achaiæ, fere in medio Iſthmi Peloponneſiaci ſita: ab ortu Saronicum, ab occaſu Criſſæum ſinum habēs, qui & Corinthiacus dicitur: duobus inclyta portubus, quorū Lechæum Ionio, Schænus Ægæo imminet mari: Vnde & Bimarem Corinthum poetæ peculiari epitheto appellarunt. Ouid. 4. Faſt. Fertur autem Corinthus primo a Siſypho latrone Æoli filio condita fuiſſe, & Corcyra nominata, auctore Strabone: poſtea Ephyre, deinde euerſa, & inſtaurata à Corintho Marathonis, ſeu Pelopis (ut Suidæ placet) ſiue, ut alij malunt. Oreſtis ſeu Iouis filio, Corinthus appellata. Habuit autem hæc urbs montem præruptum, iiſdem mœnibus concluſum, in quo arx fuit nomine Acrocorinthus, & Pirene fons Muſis ſacer. Hāc urbem Cicero pro lege Manilia, Græciæ totius limen appellat. Eo enim potentiæ propter ſitus opportunitatem excreuit, ut uix Romanæ urbi concederet: tantumq́; in faſtum euaſit, ut populi Ro. legatos iniurioſius appellare, & (ſi Straboni credimus) etiam ſordibus perfundere non dubitaret. Qua re commoti patres, cum etiam antea creſcentem in dies urbis potentiam ſuſpectam haberent, bellum illi inferendum cenſuerunt. Miſſus itaque in Græciam L. Mummius, Corinthum obſedit, tandemq́; captam incendit, ſoloq́; æquauit. Apollodorus auctor eſt, fuiſſe & alias hoc nomine ciuitates: quarum una in Theſſalia, altera in Epiro, tertia in Elide. A Corinthus fiunt Corinthius, & Corinthiacus, & Corinthienſis.

Coriolana pyra, quæ dicantur. uide Pli. lib. & cap. 15.

Coriolanus, Martii, ciuis Romani nobiliſſimi, cognomen fuit, ab eo in memoriam Coriolorum urbis à ſe expugnatæ uſurpatum. Hic plebis odio in exilium actus, Volſcis pop. Roma. hoſtibus

ſtibus ſe coniunxit,patriæq; infeſtiſſimum bellum intulit: neque a quoquam aut precibus aut minis flecti potuit,niſi a Veturia matre & Volumnia uxore. Liu.lib. 2.& Plut.in eius uita.

Corioli, κοριόλλαι Steph. Latii oppidum, à Cn.Martio expugnatum. Vnde & ipſe Coriolanus dictus. Coriolani incolæ. Pli.lib.3.ca.4.

Corion, herba oleraceo frutice. In officinis Hyperici nomen retinet. Vulgus perforatā, & D.Ioannis herbā appellat. Pl. li.26.ca.8.

Coris, κόρις Dioſc. frutex folio ericæ, ſed minore, & pinguiore, quidam Hypericum appellant. Plin.lib.26.cap.8. Eſt & aliud hypericon, quod alii Corin appellant, folio tamaricis, ſed pinguioribus foliis, & rubentibus.

Corium, [*Cuoio, pelle*] βύρσα, χιτών, δέρμα, animalium eſt præſertim eorum quæ craſſiorem pellem habent, ac duriorem: quamuis quandoque de quacunque pelle dicatum, etiam rerum inanimatarum, Cæſa.2.Bel.Ciui. Super lateres coria inducuntur, ne canalibus aqua immiſſa lateres diluere poſſet. Cice.1.de Nat.Deo. aliæ coriis tectæ ſunt, aliæ uillis ueſtitæ, aliæ ſpinis hirſutæ. Apud Plin. Corium terræ eſt, non tam cutis eius, facieſq; ſumma, quam tectorium, & ſtatumen quoddam craſſius, cui & aliud quoque ſubeſſe poteſt corium. nam in parietibus ſtruendis, ordines ipſi laterum Coria à Vitruuio dicuntur, i. quæ uulgo turba opificum appellat Curſus. Dicitur & Corius maſc.gen. Plaut.in Pœn. In tergo meo tres facile corios contriuiſti bubulos.

Corneates, populi ſunt Pannoniæ, apud Pli.li. 3.cap.25.

Cornelia, Sempronii Gracchi uxor & Tiberii & Caii Gracchorū mater, & maioris Africani filia, quæ à Valerio laudatur, quòd matronæ Campanæ ornamenta ſua pulcherrima oſtentanti non aurum, non gemmas, non denique ueſtes oppoſuerit, ſed liberos, qui maxima ſunt matronarum ornamenta. Fuit doctiſſima, & Latinæ puritatis diligentiſſima obſeruatrix: quæ etiam epiſtolas terſiſſime ſcriptas reliquit: quarum meminit & Ci.in Bruto. Quinctilianus item Corneliæ eloquentiam commendat his uerbis: Magni intereſt quos quiſque audiat quotidie, quibuſcum loquatur à puero, quemadmodum patres, pædagogi, matres loquantur. Eloquentiæ Gracchorum mater Cornelia pro illo tempore plurimum contulit.

Corneliorum, familia Romæ fuit in primis illuſtris, ex qua non minimi nominis fuit Cornelius ille Coſſus, qui cum Tribunus eſſet militum in exercitu, Volumnium Lartem Veientum regem occidit, ſecundaq; opima ſpolia Ioui Feretrio retulit, Coſſus cognominatus à corporis rugoſitate. Coſſos enim eos, qui rugoſi ſunt, & aſpera facie à ſimilitudine uermium, qui in ligno nutriuntur, Feſtus dicit uocari.

Corneolus, a, um. Cic. de Nat. Aures duros & quaſi corneolos habent introitus.

Corneus, a, um, κεράτινος, quod ex corno eſt. Plaut. Duram ac corneam uirgam. Cornea pyxis, Pli.li. 21.cap. 20. Venabula cornea, Ouid.epiſt.4. Virgulta cornea, Virg.3.Æn Poteſt etiam eſſe a cornu deductum nomen, unde hybernæ coronæ Corneæ dictæ quoniam, negante tum flores terra, laminis è cornu tinctis fieri ſolebant. Vnde Corneum roſtrum, Cic.2.de Nat. De. Corneus color, qui corni ſimilitudinem refert. Pli.

Cornicen, pen.cor. κερατάυλης, qui cornu canit. Iuuen. Quadraginta dedit Gracchus ſeſtertia dotem Cornicini. His olim etiam in prœliis utebantur. Liu.2. Cornicines, tubicineſq; canere iubet.

Cornicor, aris, pen. prod. deponens, [*Gracchiare*] κρώζω, more cornicum garrio: Perſius Sat. 5. Neſcio quid tecum graue cornicaris inepte.

Cornicularius, nomen ordinis in militia, ut commentarienſis, & Accenſus. Docet Aſcon. Cornicularium à corniculo ſic inclinari, ut à corno Cornicinē. nam qui corniculo militabat, is & cornicularius dicebatur. Maternus uidetur oſtendere Cornicularium officium fuiſſe ſuper ſententiis damnatorum, li.2.

Corniculum, dimin. à cornu, κεράτιον, Pli.lib.11. cap.28. Aliis cornicula ante oculos prætenduntur. Idem.lib.9.cap.32.de cochleis, corniculis prætentant iter. Hoc etiam nomine uocatum oppidum iuxta Tarquinios, κόρνικλος Steph. Et Corniculum, ornamenti genus, quo donabantur milites ab imperatoribus pro re bene geſta. Liui.lib. 10.

Corniger, [*Cornuto*] κερατοφόρος, gerens cornua: ut, Cerui corni-geri. Ouid.7.Met. Caput cornigerum, Oui. Epiſt.5. Fluuius corniger, Virg.8.Æne. Taurus corniger, Cice.2.de Natu.Deo. Bacchus etiam corniger dictus, quia ſimulacro Liberi patris cornua adiiciebantur, quòd uini inuentor fuerit. homines enim nimio uini potu truces redduntur.

Cornipes, pe.cor. κερατόπους, animal corneos habens calceos, ſicut equus & capra, & huiuſmodi unguium aut pedum animalia. Ouid. lib.2.Faſt. Cornipedi Fauno cæſa de more capella.

Cornix, [*Cornice, cornacchia*] κορώνη, auis uiuaciſſima, minor coruo, quæ ceterarum auium dux eſſe dicitur. Annoſa cornix, Hora.3. Carmi. Improba cornix, Virg.1. Geor. Idem. 9.eclo. Ante ſiniſtra caua monuiſſet ab ilice cornix. Cornices etiam accipi ſolent pro iis, qui ſe ſapientiores ac duces aliorum uideri uolunt: unde Cornicum oculos configere, prouerbio dicimus, pro, ueterum ſcientiam nouo inuento obſcurare. Cic. pro Mur. Inuentus eſt ſcriba quidam Cn. Flauius, qui cornicum oculos confixerit, & a prudentibus iuris ſapientiam ipſorum compilarit. Diminutiuum cornicula. Hor. in epiſt. Ne, ſi repetitum uenerit olim Grex auium pennas, moueat cornicula riſum Furtiuis nudata coloribus. Eſt etiam Cornix annulus ferreus, quo oſtium pulſatur, a figura, aut potius a garrulitate ſic dictus.

Cornu, & hic Cornus, [*Corno*] κέρας, ſecundum Priſcia. à curuore (ut ſcribit Varro) nominatur. Plin.li.8.ca.31. Dentes mobiles confirmat ceruini cornus cinis. Hinc Vnicornis, Bicornis, Tricornis, Quadricornis. Per tranſlationem Cornua, fluminum dicuntur flexus, & curuitates alueorum quòd multis in locis ad cornuum ſimilitudinem flectantur. Cic. Att.li.9. Ab utroque portus cornu moles iacimus. Item cornua antennarum ſignificant utranque partem antennæ. Virg.3.Æn. Cornua uelatarum obuertimus antennarum. Similiter in prœlio Cornua dicuntur aciei partes ab utroque latere prominentes. In exercitu enim eſt dextrum & ſiniſtrum cornu, & quod inter utrunque eſt, dicitur Media acies. Ter. in Eun. Tu Sim. hic in ſiniſtrum cornu, tu Syriſce in dextrum. Item Cornu, genus tubæ obtortæ, a quo Cornicines dicti.

Cornucopiae, κέρας ἀμαλθείας, cornu fuiſſe exiſtimatur, quod Hercules cum Acheloo in ſpeciem tauri mutato congreſſus ei detraxit: hoc Naiades acceptum, & omnium fructuum primitiis refertum, copiæ conſecrarunt: apud Ouid. Achelous: Rigidum fera dextera cornu Cum tenet, infregit. truncaq; à fronte reuellit: Naiades hoc pomis & odore flore repletum Sacrarunt, diueſq; meo bona Copia cornu eſt.

Cornupeta, pe.cor. κερατιστής, animal quod cornibus petit. i. ferit.

Cornus, [*Corniolo*] κρανεία, fœ.ge. tam quartæ, quàm ſecundæ declinationis, ſecundum Priſc. arbor ramos habens duritie & rigiditate cornibus ſimiles, fructum circa ſolſtitia ferens, primo candidum, poſtea ſanguineum. Virgil. 2. Georg. Et bona bello Cornus ideſt, apta haſtilibus. lib. 9. uolat Itala cornus ideſt, telum ex corno factum. Cornum. gen. neut. fructus. Idem.3. Æne. Bacchas, lapidoſaq; corna.

Cornutus, a, um, [*Cornuto*] κερατώδης, κεράτινος, quod habet cornua. Var.2.de Re ruſt.ca.7. Ætas cognoſcitur equorum, & etiā cornutorum. Poteſt etiam dici Cornutum, quod procedit ex cornu. Mart. Occubuit tandem cornuto ardore potitus. Cornutæ quadrupedes, à Veteribus dicebantur elephanti. nam quos in his dentes multi dicunt, cornua ſunt.

Corolla, [*Coronetta*] στεφάνιον, dimin. parua corona. Prop. Me iuuat externis poſitum languere corollis.

Corollarium, ἐπιφορά, προσκατάβλημα, ἐπίρρυσις, ἐπίμετρον, auctore Varr.lib.1. ſignificat id, quod additum eſt ſupra menſuram, præter quam quod debitum eſt, tanquam auctarium quoddam: à corollis nomen deductum, quòd hæ, cum placuerant actores, in ſcena dari ſolitæ ſint: unde, & Corollaria, dicuntur ipſæ coronæ. Sueto.in Auguſt. Itaque corollaria & præmia alienis quoque muneribus ac ludis, crebra, & grandia de ſuo offerebat. Pli.li.21. Paulatim & Romæ ſubrepſit appellatio Corollis, inter initia propter gracilitatem nominatis, mox & Corollariis poſtquam è lamina ærea tenui inaurata aut inargentata dabantur. Cic. in frumētaria. Nolo hic colligere, qui nummulis corrogatis de nepotum bonis, ac de ſcenicorum corollariis decimam emerunt. Hæc autem, cum precii parui forent, factum eſt, ut Corollarium, pro re leuiori accipiatur. Pli.lib.9.cap.35. At illa corollarium id eſſe, ſumptuumq; ea in cœna taxationem confirmans.

Coron, κόρον, Dioſc. herba eſt eadem cum ſilueſtri ruta.

Corona, [*Corona, diadema, cerchio d'huomini*] olim Strophium, ἀπὸ τοῦ στρέφειν, uertere. poſtea per diminutionem Strophiolum eſt appellatum: deinde etiam Serta in plurali numero à ſerendo. Et cum uideatur corona à choro dici, caret tamen aſpiratione. Ci. 6. Ver. Vnxiſſe unguentis, compleſſe coronis & floribus. Fuerunt autem apud Romanos diuerſorum generum Coronæ in magno precio habitæ: ſcilicet Triumphalis, quæ Imperatoribus poſt uictoriam ad urbem redeuntibus ad triumphū mittebatur. Hæc antiquitus ex lauro fiebat: poſtea etiam ex puriſſimo auro fieri cœpta: quod etiam inde aurum coronarium uocatur. Cice.de lege Agr. Obſidionalis, quam liberati ab obſidione dabant ei, qui ipſos liberauerat, ex gramine decerpto inde, ubi obſeſſos ille ſeruaſſet. nam (ut ait Pli.) ſummum apud antiquos ſignum uictoriæ erat, uictos porrigere herbam è terra. Ciuica, quam ciuis ciui, à quo ſeruatus eſt in prœlio, teſtem uitæ, ſalutiſq; perceptæ dat: & hæc erat primo i-

ligneā, poſtea magis placuit ex quercu, quòd ante inuētas fruges arboris eius glandibus homines uictitarunt. Muralis erat, quæ donabatur ab Imperatore, qui primus murum ſubiiſſet, inq; oppidum hoſtium per uim aſcendiſſet. Hæc corona, ad incitandos ad oppugnationem militum animos, ex auro fiebat. Vallaris, quæ & Caſtrenſis dicitur, ſimiliter aurea, habens inſigne ualli. Hac donabatur qui primus hoſtium caſtra pugna introiſſet. Nauālis quoque aurea, quibuſdam quaſi roſtris nauium inſignita, qua donari conſueuerat, qui primus maritimo prœlio, in nauem hoſtium ui tranſiliiſſet. Oualis myrtea erat qua utebātur Imperatores, qui ouantes introibant ciuitatem. Ouantes autem Imperatores poſt uictoriam urbem introibant, quoties bellum non rite indictum, erat, neque cum iuſto hoſte geſtum, utpote ſubactis ſeruis, aut piratis, aut humili alio quouis hoſte: aut etiam quoties facta repente deditione, uictoria citra puluerem (quod dici ſolet) obtigerat. His itaque mittebatur corona ex myrto, quæ eſt arbor Veneri ſacra, quòd huiuſmodi uictorias Venereas magis iudicarent, quàm Martias. Corona etiam dicitur ornamentum muliebre. Hora. lib. 1. Carm. Et ſcindit hærentem coronam crinibus. Item ponitur pro conuentu hominum circunſtante. Cice. pro Mil. Non corona ueſter conſeſſus cinctus eſt, ut ſolebat. Item pro circulo circa lunam ἅλως. Item pro ſigno cæleſti ſupra humerum Artophilacis. Virgil. lib. 1. Georg. Gnoſiaque ardentis decedat ſtella Coronæ. Ferunt Ariadnam coronam dono accepiſſe à Theſeo, inde nupſiſſe Libero patri: & poſt eius mortem coronam a Libero in cælo fuiſſe collocatam. Alii dicunt hanc coronam dediſſe Bacchum Ariadnæ, cum ad Minoem in Cretam ueniſſet. Alii dicunt coronam fuiſſe Baccho datam à Venere, cum Ariadnem uxorē duceret. Hæc Cancro, & Leone exoriente occidit: exoritur cū Scorpione Nonis Octobris: habet ſtellas nouem in orbem diſpoſitas.

CORONAMENTVM, ti, coronarum materia, id eſt, flores, aut frondes coloris aut odoris gratia coronarum confectionis congruentes. Plin. lib. 21. cap. 1. In hortis ſeri & coronamenta iuſſit Cato. Idem lib. eodem, cap. 9.

CORONARIVS, rii, qui coronas nectit. fœmininum, Coronaria mulier coronas conficiens. Plin. lib. 21. cap. 2. Glyceræ coronariæ, dilectæ illi.

CORONARIVM, opus, in modum coronæ factum. Pli. li. 15. cap. 30. coronarii operis.

CORONE, es, pe. pr. ſiue Corona, æ, κορώνη, Peloponneſi oppidum eſt, ad ſinum Meſſenaicum, etiam hodie nomen ſeruans.

CORONAEVS, a, um, ut, Sinus Coronæus, qui & Meſſenaicus, ab Acrita promontorio, ad Tænarum uſque extenſus. Plin. lib. 4. cap. 5. & Strab. lib. 8.

CORONEA, κορώνεια, urbs eſt Bœotiæ, non procul ab Helicone, in colle ſita: dicta (ut Stephano placet,) à Corono Therſandri filio. Eſt & altera eiuſdem nominis urbs in Phthiotide, non procul à Pagaſis. Stra. lib. 9. Pli. lib. 4. cap. 7. Stephanus & alias eiuſdem nominis urbes commemorat.

CORONEOLA, genus roſæ autumni tempore proueniēs. Pli. li. 21. c. 4.

CORONIS, coronidis. pen. pro. fœm. ge. [*Sommità, cima, altezza*] κορωνίς, ſummitas, ſeu apex alicuius rei. Significat & extremam nauis partem, i. incuruum quiddam ſupra puppim, in roſtri modum eminens. Denique Coronidem per tranſlationem accipimus pro quocunque fine, & ultima manu rei alicui impoſita, ſiue etiā pro eo quod rei abſolutæ ornatus magis, quàm neceſſitatis ergo accedit. Mart. lib. 10. Sed nimius uideor, ſeraq; coronide longus Eſſe liber. Poſtremo grammatici, quoties perſona actoris eodem metri genere finit, quo cœperat, Coronidem uocant, eamq; notant ueluti roſtri figuram exprimentibus lineis.

CORONO, as, [*Incoronare*] στεφανόω, Vir. 1. Æn. & uina coronant. Coronatus, Cic. 2. de leg. Epulas inibant propinqui coronati.

CORONVLA, diminutiuum, στεμμάτιον, στεφάνιον, parua corona.

CORONOPVS, κορωνόπους, oblonga herba, fiſſis foliis, per terram repens. Plin. lib. 22. cap. 19. & lib. 21. cap. 16. Vulgo Dens canis appellatur. Ruellius.

COROPHIVM, piſcis de genere cancrorum. Pli. lib. 32. cap. 11.

CORPILLI, populi Thraciæ, Hebrum accolentes. Plin. lib. 4. cap. 11.

CORPORALE, [*Corporale, corporeo*] σωματικόν, quod eſt, uel habet corpus. Sen. epiſt. 59. Dicimus quædam corporalia eſſe, quædā incorporalia. Aliquando pro eo quod eſt corporis: unde Corporalia bona, apud Gel. li. 18. ca. 1. & Corporalia uitia apud Sen. epiſt. 54. Corporalis poſſeſſio pignoris, quam habemus de pignore corporeo. Papin. l. Debitor. ff. de pign. act.

CORPORATIO, [*Corporatura*] σωμάτωσις, habitus corporis. Col. li. 7. Cuſtodiendum, ne in corporatione uiribus impar cum uiolentiore iungatur.

CORPORATVRA, [*Quantità del corpo*] habitus & ſtatus ipſius corporis. Vege. lib. 1. Scribit corporaturam bona tyronis implere ſex pedum longitudinem. Colum. lib. 7. Modica corporatura, pecoris operarii debet eſſe. Vitruu. lib. 6. Roſcidus aer efficit ampliores corporaturas.

CORPORATVS, a, um, σωματικός, corporeus, ſiue corpus habens. Ci. de uniuerſ. Cernitur, & tangitur, & eſt undique corporatus.

CORPOREVS, a, um, [*Corporeo*] σωματικός, è ſubſtantia corporis. Ci. 2. de Nat. Deo.

CORPORO, as, [*Incorporare, unire in un corpo, uccidere*] σωματοποιῶ, cogo, coagmento, & in unum corpus redigo. Pli. li. 6. cap. 15. Tempore ipſo animatur, corporaturq;. Apud antiquos Corporare, pro interficere, quaſi corpus, ſine anima relinquere. Ennius apud Non. Corpus, contemplatur, unde corporet uulnere. Accius: Corporare abs te ergo es auſus.

CORPVLENTVS, [*Graſſo*] μεγαλόσωμος, homo obeſi corporis. Plau. in Epid. Corpulentior uidere, quàm agilior. Sic corpulentum pecus apud Col. li. 6. c. 3. Hinc Corpulentia, carnoſitas. Pli. l. 11. c. 53.

CORPVS, poris, [*Corpo*] σῶμα, generaliter dicitur ſubſtantia omnis uiſu tactu'ue perceptibilis. Cic. 2. de Orat. Corpus intelligi ſine loco non poteſt. Aliquando Corpus accipitur pro maſſa totius animalis ex partibus ſimilaribus & organicis compacta, quæ una cū anima totum conſtituit animal. Cic. pro Marcello: Vita corpore & ſpiritu continetur. Aliquando pro ſola carne. Cic. Gallo. Vires & corpus amiſi. Martia utranque ſignificationem uno uerſu complexus eſt. Viuebant laceri membris ſtillantibus artus, Inq; omni nuſquam corpore corpus erat. Corpus, pro uolumine. Cice. ad Luceium, libr. 5. A principio coniurationis uſque ad reditum noſtrum, uidetur mihi modicum quoddam corpus confici poſſe. Corpus pro parte populi. Liuius. 1. Sui corporis Creari regem uolebant. Corpus ciuitatis. Liu. 26. Corpus nullum ciuitatis, nec ſenatum, nec plebis conſilium, nec magiſtratus eſſe. Collegiorum corpus. Caius in l. i. §. in collegia. ff. quod cuiuſque uniuerſ. Corpuſculum, paruum corpus: unde tomos Corpuſcula uocat. Cic. 1. Acad. & 1. Tuſc. Iuuen. Saty. 10. Mors ſola fatetur Quantula ſint hominum corpuſcula.

CORRADO, is, pen. pr. συνάγω, ſimul rado, & in unum contraho. Ter. in Ad. Minas decem corradet alicunde.

CORREPO, is, [*Rampare, rampegare*] ἕρπω, ex Repo. Lucil. lib. 8. Exiguam uector pauidus correpit in alnum.

CORRIDEO, es, ere, συγγελάω, ſimul rideo. Lucr. lib. 4. oīa corrident.

CORRIGIA, giæ, [*Correggia, cinta, cintolo*] ζώνη, cingulum, quo cingimur. Cic. 2. de Diuin. Abruptio corrigiæ. Quidam hoc nomen à corrigendo deducunt, uoluntq; lori quoddam genus fuiſſe, quo ſerui corrigebantur.

CORRIGO, is, pen. co. rexi, rectum, [*Correggere, emendare*] διορθόω, ex con, & rego. Cic. ad Q. Fra. lib. 1. Curſu corrigam tarditatem.

CORRECTIO, onis, [*Correttione*] διόρθωσις, emendatio. Ci. 4. de Fin. Hæc eſt correctio philoſophiæ ueteris, & emendatio. Correctio etiam figura eſt apud rhetores, quæ tollit id quod dictū eſt, & magis idoneum reponit. Exemplum eius eſt in rhet. ad Her. Poſtquā iſti uicerunt, atque adeo uicti ſunt. quo modo enim uictoriam appellem, quæ uictoribus plus calamitatis, quàm boni dederit?

CORRECTOR, Ci. pro Balbo, Hor. epi. 1.

CORREPO, is. Cic. Att. Occulte in aliquam onerariam corrependum.

CORREPTOR, oris, Sene. 2. de ira: Non hoſtis, ſed correptor peccantium.

CORRIPIO, is, p. c. [*Riprendere, ammonire*] ἐπιτιμάω, ἐπιλαμβάνομαι, reprehendo, arguo, obiurgo. Pli. in epiſt. Repeto me correptum ab eo, cur ambularē. Corripimus uero magis uerbis, quàm uerberibus. Proprie autē eſt aliquid celeriter rapere. Virg. 1. Æn. Arcumq; manu, celereſq; ſagittas Corripuit. Corripitur ſomno, Corripitur febribus, i. inuaditur, & alia huiuſmodi. Corripere item contrahere: unde correptas ſyllabas dicimus.

CORRIVARE, per riuos aquam eundem in locum ducere. Pli. li. 6. ca. 14. Anguſtias impedit corriuatus ſalis è cautibus liquor. Hoc eſt, multis ueluti riuis eundem in locum fluens. Idem li. 3. cap. 7. Albula ex finibus Aretinorum profluit, tenuis primo, nec niſi piſcinis corriuatus.

CORRIVALES, [*Riuali*] ἀντεραστάς, qui duo, aut plures eandem amicā habent, quòd eundē riuum accedere uideantur. Quin. 14. Declam.

CORRIVATIO, onis, σύρροια, aquæ eundem aliquē in locū deductio, ſiue confluxus. Pli. li. 31. cap. 3.

CORROBORO, as, pen. co. [*Confermare, fortificare*] κρατύνω, κρατύνω, ἐνισχυρίζω, robuſtum & fortem reddo. Cice. 5. de Finib. ad quorū uſum iā corroborati, natura ipſa præeunte deducimur. Tranſlate. Ci. in Catil. Qui ſpem Coniurationem naſcentem non credendo corroborauerunt. Idem Craſſio, l. 12. Manabat illud malum, & corroborabatur quotidie.

CORRODO, is, ere, [*Rodere, conſumare rodendo*] κατατρώγω, rodēdo cōſumo, uel idē quod ſimplex rodo. Cic. 2. de Diuina. Si mures corroſerint

roſerint aliquid, monſtrum putamus. Var. 3. de Re ruſt. ca. 17. Inſulas Lydiorum corroſas. Oſſa corroſa, Iuue. Saty. 15.

CORROGO, as, ἐρανίζω, idem eſt, quod rogando corradere, ſiue multis precibus contrahere. Liu. li. 33. Vela cum antennis ex nauibus corrogari iuſſit, ut umbra cœnantibus in littore fieret. Cice. pro Quintio: Ipſe ſuos neceſſarios ab atriis Liciniis corrogat. Corrogata ad neceſſarios uſus pecunia, Cæſ. 3. Bel. Ciui.

CORRUDA, p. p. ἀσπάραγος ἄγριος, ſilueſtris aſparagus. Cato: In arũdineto corrudam ſerito. Col. li. 10. Prodit & aſparagi curruda ſimillima filo. Plin. lib. 20. cap. 10. Silueſtrem aſparagum aliqui Corrudam uocant.

CORRUGO, as, are, pen. pro. [*Creſpare*] ſυρρυτιδῶ, in rugas contrahere. ut, Corrugare frontem, apud Plaut. Eſt præ indignatione frontem in rugas contrahere. Hor. 1. epiſt. 5. Ne ſordida nappa Corruget nares.

CORRUGI, aquæ ex montium iugis ductæ ad lauandum aurum, dictæ a corriuatione, auctor Plin. lib. 33. cap. 4.

CORRUMPO, is, [*Corrompere, guaſtare*] διαφθείρω, cõtamino, uitio. Pli. lib. 3. ca. 22. Quæ nec aqua, nec igni poſſet corrumpi. Teren. in Ad. Piſces ex ſententia nactus ſum: hi mihi ne corrumpantur, cautio eſt. Transfertur ad animũ. Cic. 1. Offic. Corrupti mores ſunt, deprauatiq; admiratione diuitiarum. Animus largitione corruptus apud eundem ad Att. li. 8. Aliquando eſt inuitare, & illicere muneribus, Cic. pro Planc. Doce, quo diuiſore tribus corrupta ſit. Et paulo ante. Quam quiſque tribum turpi largitione corrumperet. Hinc corruptus, a, um, quod modo participum eſt: ut, Iudicium corruptum. i. pecunia à iure, & æquitate abductum: apud Cic. pro Cluen. Modo nomen ex participio, unde Corruptior, & Corruptiſſimus. Pli. li. 15. ca. 17. Demptis forcipe corruptioribus acinis. Idem li. 13. ca. 3. Corruptiſſimo in genere.

CORRUO, is, pe. cor. [*Cadere, rouinare*] συμπίπτω, concido, ſimul ruo. Cic. ad Q. Fra. li. 2. Ille pene timore, ego riſu corrui. Corruere, pro labi, & errare. Cice. de Senect. Nec in extremo actu corruiſſe uideantur.

CORRUPTE. aduerb. Cic. 1. de Finib.

CORRUPTELA, corruptio. Ter. in Ad. corruptela noſtrum. liberum.

CORRUPTOR, φθορεύς, qui corrumpit. Cic. in Cati. Iuue. Sat. 1.

CORRUPTRIX, fœmininũ, Ci. ad Q. fra. li. 1. corruptrice prouincia.

CORSEAE, κόρσεαι Stephano, inſulæ Ioniæ adiacentes. Pli. li. 5. ca. 31.

CORSICA, pe. cor, κύρνος Ptolemæo, inſula eſt maris Liguſtici, longa paſſuum 150. M. lata autem quinquaginta, ſexaginta circiter ſtadiis diſtans à Sardinia. Tota maligne colitur, quòd aſpera ſit, & multis in locis inacceſſibilis. Corſicam autem appellatam uolunt, à quadam bubulci ancilla, cui Corſe nomen erat, ut refert Stephan. Incolæ Corſi appellantur. Vide Str. li. 5. & Pli. l. 4. ca. 6.

CORSOIDES, κορσοειδής, lapis canitiei hominis ſimilis. Pli. li. 37. c. 10.

CORTEX, [*Scorza, corteccia*] φλοιός, κέλυφος, tam maſc. quàm fœm. gen. eſt ueluti corium cuiuſque rei: ut in arboribus liber, & in ceteris rebus cruſta quædam ad tegendum data. nã corium proprie animalium eſt. Ouid. lib. 1. Met. Sentit adhuc trepidare nouo ſub cortice pectus. Vir. 7. Æn. Raptus de ſubere cotex. Diminutiuum. Corticula. Col. li. 12. cap. 47.

CORTICATUS, a, um, quod corticem habet. Colum. lib. 12. cap. 23. Pix Corticata.

CORTICOSUS, a, um, [*Pieno di ſcorza*] corticibus plenum. Plin. lib. 12. cap. 14.

CORTINA, pen. prod. multa ſignificat. Nam Cortinæ ſunt uaſa, in quibus pigmenta, coloreſq; coquuntur, quibus lanæ intinguntur, & uela pinguntur immerſa. Pli. li. 35. ca. 6. Fit etiam apud infectores ex flore nigro, qui adhæreſcit æreis cortinis. Ser. in illud Virg. 6. Æneid. Neque te Phebi cortina feſellit: Cortinam interpretatur tripodem Apollinis, unde oracula reddebantur: uel quod Apollinis tripus corio Pythonis ſerpentis tectus eſſet, uel quòd certa illic reſponſa funderentur: quaſi Certina: uel quòd illic cor uatis teneretur. Illuc enim raptæ Phœbades uaticinabantur. Hæ alio nomine Delphicæ dicebantur, quòd in eum potiſſimum uſum fierent, ut Apollini Delphico dicarentur. Plin. lib. 34. cap. 3. Ex ære factitauere & cortinas tripodum, nomine Delphicas, quoniã donis maxime Apollinis Delphici dicabantur. Cato cortinam plumbeam accipit pro uaſe, quo oleum fluit, cum in torculari à factoribus premitur. Item Cortinæ, παραπετάσματα, dicuntur aulæa, & uela ad locum aliquem contegendum, Vnde Hierony. in Exod. Decem cortinas facito de byſſo retorta. Hæc etiam Velaria à uelis dicta. nã uelum, plagæ, & ſtragula, inter ſe germana ſunt. Item locus uelatus in theatro, ex quo egrediuntur hiſtriones & mimi, Cortina dicitur. Virg. Magni cortina theatri.

CORTINALE, à cortina, ſumitur pro loco in quo ſunt cortinæ, i. uaſa quibus ſapa decoquitur. Col. lib. 1. cap. 6.

CORTON, κόρτων, Theſſaliæ ciuitas. Stephanus ex Strabone.

CORTONA, æ, ſiue Corton, onis, Tuſciæ oppidum. Pli. li. 3. ca. 5.

CORTYNA, ſiue GORTYNA, γόρτυς, Steph. γόρτυνα Strab. inſignis urbs Cretæ fuit, quam præter labitur Lethæus amnis. Pli. li. 4. cap. 12. & Pompo. Mela lib. 2. Circa hanc urbem calami naſcebantur ſagittis conficiendis in primis idonei. Vnde Cortynia tela, dixit Silius li. 1. Item, Eois quamuis certet Cortyna ſagittis. Cortynia ueſtis, pro uenatoria, apud Clau. li. 2. de Rap. Proſer.

CORUNCANIUS, primus Romæ Pontifex max. de plebe, quem Cic. pro domo, pontificii iuris peritiſſimum fuiſſe teſtatur. Coruncanius, qui aduerſus Amylcarem Barcham in Siciliam miſſus eſt.

CORUS, pen. pro. ἀργέστης, uentus flans ab Occaſu ſolſtitiali Aquiloni oppoſitus: teſte Pli. li. 2. ca. 47. Iuuen. Atque habites Coro ſemper tollẽdus & auſtro. Quandoque mutantes, o, in au, Caurum dicimus. Vir. 3. Geor. Semper hyems, ſemper ſpirantes frigore Cauri. Eſt item Corus, κόρος, menſuræ genus, quadragintaquinque modios continens, tum prior huius dictionis ſyllaba corripitur.

CORUSCO, [*Riſplendere à guiſa di baleno*] ἀστράπτειν, σέλβειν, reſplendeo, ſplendeo: & proprie cæli eſt, cum in eo ignis oſtenditur ſine tonitru. Ci. 3. de Ora. Flamma inter nubes coruſca. Virg. 4. Geor. Elucent aliæ, & fulgore coruſcant, Interdum pro uibrare, habetq; accuſatiuum. Virg. 10. Æn. Haſtamq; coruſcat. Interdum abſolute pro uibrari. Iuue. Satyr. 3. Lõga coruſcat Sarraco ueniẽte abies.

CORUSCUS, a, um, ſplendens, Virg. 2. Æn. Stat ferri acies mucrone coruſco. Ignis coruſcus, Hor. 1. Car. Auro coruſcus, Virg. 9. Æn. Radii coruſci, Ouid. 1. Met. Syluæ coruſcæ, i. criſpæ. Vir. 11. Æn.

CORUUS, [*Coruo*] κόραξ, nota bellum auis omnium nigerrima. Cic. 1. de Nat. Deo. Miluo eſt quoddam quaſi naturale cum coruis. Græcis κόραξ dicitur, quo uerbo aliquando & Latini utuntur. Cice. Quare Coracem iſtum ueſtrum patiamur nos, quòd pullos excludat ſuos.

CORYBANTES, κορύβαντες, Cybeles ſacerdotes, qui ſacro correpti furore cymbala pulſabant, capitaq; ſaltando iactantes: alios in ſimilem rabiem augebant. Hinc (inquit Strab. lib. 10.) qui capita ſaltando iactant, & numinis aſpiratione, furiiſq; agitantur, Corybantas dicimus. Hi primum Idam Phrygiæ montem tenuiſſe dicuntur: poſtea in Cretam nauigaſſe, monteſq; quendam incoluiſſe, quem à nomine relictæ ſedis, etiam Idam appellantur: ubi & Iouem infantem aluerunt: tympana iugiter pulſantes, ne Saturnus (qui cum Titano fratre conuenerat, ut ſobolem omnem maſculã interficeret) puerum uagientem audiret. Sunt qui Curetas & Cõrybantas, & Caberos & Idæos dactylos eoſdem eſſe putent. Dictos uolũt à κορύπτειν, i. caput ſaltãdo iactare: uel (ut Herm. in Caſt. ſentit) à pupillis oculorum, & genis, quas Græci κόρας uocãt, quippe cum Iouis cuſtodes eſſent, non modo excubare, ſed etiam apertis oculis dormire cogerentur. Diodorus Corybantũ ſcribit Iaſonis & Cybeles filium fuiſſe, ac ſimul cum Dardano ſacra matris deum in Phrygiam detuliſſe, eoſq;, qui in ſacrificia eius deę incumbere uoluerunt, de ſuo nomine Corybantas appellaſſe.

CORYCAEI, [*Curioſi, ſpie*] κωρυκαῖοι, dicũtur exploratores. Cic. ad Att. Omnes Corycæi ſubauſcultare uidentur, nam tota Coryci montis Aſiatici, ſeu (ut quidam dicunt) promontorii in Creta præter nauigatio latronibus plena fuit, qui diſperſi per portus ad mercatores furtim accedebant, & ſubauſcultabant quid rerum ferrent, & quo nauigarent. ut poſtea diſcedentes adorirẽtur, ac diriperẽt. ex quo factum, ut omnes curioſi ſecreta auſcultantes, Corycæi dicerentur, & in prouerbium ceſſent. Hunc Corycæus auſcultauit. quod de eo dici ſolet, cuius conſilia ſecreta patefacta ſunt.

CORYCIUM, [*Bolgia, biſaccia da caualcare*] κωρύκιον, θυλάκιον, dimin. à κώρυκος, quod ſignificat peram, qua equites utuntur ad circunferendum uiaticum, uel aliud quiduis Suidas.

CORYCUS, pen. cor. κώρυκος, nomen urbis, & montis excelſi in Cilicia, optimum crocum ferentis: à quo Corycius, a, um: ut Crocum corycium. Mart. li. 11. Vltima Corycio quæ cadit aura croco. Specus Corycius non longe abeſt ab urbe Coryco: à quo Corycides nymphæ dictæ. Ouid. li. 1. Met.

CORYDALUS, pe. c. [*Lodola*] κορύδαλος, auis habens in uertice capitis pennas aliquot erectas, quæ coni galeæ ſpeciem præbent. unde & nomen accepit. nam κορύς, galea, Latini Galeritam appellãt, & Gallico uocabulo Alaudam.

CORYLUS, pen. cor. κόρυλος Theophraſto, arbor ferens auellanas. Virg. li. 2. Geor. Plantis edure coryli naſcuntur. Hinc Colurnus, a, um: ut, Colurna opera, ex corylo arbore facta.

CORYLETUM, locus frequentibus corylis conſitus. Ouid. 2. Faſt.

CORYMBI, [*Coccole d'ellera*] κόρυμβοι, uuæ hederarum, quibus coronabatur Bacchus. Tibul. Sed uarii flores, & frons redimita corymbis. Pli. lib. 16. cap. 34. Racemis in orbem circumactis, qui uocantur Corymbi, Eſt etiam Corymbus fructus chryſocomæ, ſiue chryſitidis herbæ, & aliarum, quæ uuas ferunt hederaceis ſimiles. Plin. lib. 2. cap. 8.

Corymbia, æ, ferulæ caulis, decoctus, muriſq; & melle conditus. Plinius. libr.9.

Corymbion, herba, quam Dioſc. λαγχίδα τεφρωτικὴν, appellat.

Corymbifer, qui fert corymbos, Ouid.

Corymbites, κορυμβίτης, tithymali ſpecies. Pl. lib.26.cap.8.

Coryneta, κορυνήτης, Suidæ latro famoſiſſimus, Vulcani filius qui iuxta Epidaurum hoſpites claua, quæ coryna dicebatur, peremit: unde & hoc nominis ſibi ſumpſit, hunc Theſeus interfecit.

Coryphaeus, eſt cuiuſcunque ordinis caput. & præcipuus, παρὰ τὴν κορυφὴν, id eſt à uertice capitis. Cic.1.de Nat.De. Zenonem. Philo noſter Coryphæum appellare Epicureorum ſolebat.

Coryphaeus, κορυφαῖον, mõs circa Epidaurũ, Dianæ ſacer. Steph.

Coryphasium, regiuncula agri Laconici, circa Pylũ. Stepha.

Corythia, quæ & Colycia, ex genere muricum ſunt. Pli.li.32.c.7.

Coryti, pen.pro.[Carcaſſo, turcaſſo] γωρυτοί, thecæ, arcuum, ſiue ſagittarum. Sta.lib.9.Theb. Cæleſtibus implet Coryton telis. Vir. lib.10. Corytūq; leues humeris, & letifer arcus.

Corythus, κόρυθος, pen.cor. oppidum Tuſciæ, à Corytho rege appellatum, Virg.li.9. extremas Corythi penetrauit ad urbes.

Coryza, æ, corruptæ naturæ defluxio, nares obturans, & uocem obtundens: quam Latini grauedinem appellant. Celſus li.6.ca.6. Grauedo nares claudit, uocem obtundit, tuſſim ſiccam mouet: ſub eadem ſalſa eſt ſaliua: ſonant aures: uenæ mouentur in capite.

Cos, cotis, fœm.ge.[Cote] ἀκόνη, lapis quo cultri acuunt. Liui.1. nouacula cotẽ diſciſſurum. Hinc Cotes, olearias & aquaticas dicimus. quòd illas ad ferrum acuendum oleo, has aqua madefacimus. Cic. in Tuſc. tanquam è ſcrupuloſis cotibus enauigauit oratio.

Cos, κῶς, inſulæ, & ciuitatis nomen: ut docuimus in dictione Coos.

Cosmeta, [Cameriere] κοσμητής, pen.prod. ſeruus in familia, cui dominæ, dominiue exornandi cura incumbit. Iuuen.Saty.6. Ponunt Coſmetæ tunicas, tarde ueniſſe liburnus Dicitur.

Cosmicus, [Mondano] mundanus. Mart.li.7. Coſmicus eſſe tibi Semproni Tucca uideris: Coſmica Semproni tã mala, quã bona ſunt.

Cosmitto, [Commettere, imporre] pro committo, m, litteram in s uertentes ueteres dixere, teſte Feſto.

Cosmographia, mũdi deſcriptio. differt à Geographia, tanquã totũ à parte. geographi.n. ſolius terræ ſitũ deſcribunt. coſmographi mundi totius tam elementaris, quã ætherii cognitionẽ inquirunt.

Cossa, κόσσα Stephano. oppidum eſt in Vmbria Italiæ regione. Plin. lib.3.cap.5. Hodie Orbitellum uocant.

Cosses, à Pli. uocantur uermiculi in ligno naſcentes. li.30.cap.13.

Cossi, σκώληκες ἐκ τῶν δένδρων, uermes in ligno editi, qui apud Phryges & in Ponto pro delicatiſſimis cibis ſumuntur. Plin.lib. 17.& lib.11.cap.33. A ſimilitudine horum uermium homines rugoſi corporis, ab antiquis Coſſi dicti ſunt. unde & Coſſutiorum familia apud Romanos.

Costae, arum, [Coſte] πλευραὶ, ſunt oſſa illa ſpinæ cohærentia, inteſtinaq; ſuo complexu coercentia. Vir.3.Ge. Fricat arbore coſtas.

Costus, fœm.gen. ſiue Coſtum, neu. κόστος Dioſc κοστακὸν Stra. frutex in Arabia, India, Syria naſcens, radicem ferens eximii odoris. Plin.lib.& cap.12.

Costra, pen.pro. inſulæ nomen in mari Libyco, cuius incolæ Coſyrei dicũtur. Ouid.3.Faſt. Fertilis eſt Melite, ſterili uicina Coſyre.

Cotaria, æ, Luogo onde ſi cauano le coti, locus unde eruũtur cotes. Alphenus.l. Cæſar.ff.de pub. Cæſ.cũ inſulæ Cretæ cotarias locaret.

Cothon, onis, κώθων, inſulæ exiguæ nomen, quæ Byrſæ Carthaginienſium arci ſubiacebat. Strabo li. 17. Seruius uero in illud Vir. 1.Æen. Hic portus alii effodiunt, portus manu factos Cothonas uocari afferit. Eſt & Cothon, genus poculi fictilis, militum uſui ac commodatiſſimum. Suidas & Athenæus lib.11.

Cothurnatus, a, um, Mart. Grãde cothurnati pone Maronis opus.

Cothurnus, [Borzacchino, coturno] κόθορνος, calciamenti genus ſubere ſubleuatum, quo tragœdiarum actores in ſcena utebantur ut proceriores uiderentur. Erat autem calciamentum tam dextero, quã ſiniſtro pedi conueniens, & de ſuris ſolet religari. Vnde illud apud Vir.1.Æn. Purpureoq; alte ſuras uincire cothurno. Iuu. breuiorq; uidetur Virgine Pygmæa nullis adiuta cothurnis. Aliquando pro ſublimiori dicendi genere. Vir.ecl.7. Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.

Cotinus, pe.co. oleaſtri genus, quo Olympionicæ coronabantur. Ariſtoteles Philoſthephanon appellat. Eſt & frutex in Apennino, ad liniamenta modo conchylii colore inſignis. Pli.li.16.cap.18.

Coticula, læ, [Paragone, tocca] βάσανος, diminutiuum à cote. Pli. lib. 31. cap.9. Accipitur item pro lapide, quo fit, auri. uel argenti, experimentum, qui alio modo Index, uel Lapis Lydius uocatur. Plin.lib.32.cap.8.

Cotidie, [Ogni giorno] ὁσημέραι, καθημερινῶς, quamuis à quoto & die componatur, per c, & non per q, ſcribendum eſſe quidam (ut Victorin: de ortographia) exiſtimant, quia tanta eſt affinitas inter c & q, ut q in c mutari facile patiatur, ut ſequor ſecutus, loquor locutus.

Cotonea, æ, σύμφυτον πετραῖον, à Venetis dicta herba, quã Galli Hilum appellant, ſimilis cunilæ bubulæ, tota odorata. Pli.li.26.ca.7.

Cotoneum, nei, [Pomo codogno] mali genus, primum à Cydone Cretæ urbe aductum: unde & Cydonion à Græcis appellatur. nã Cotoneorum nomen à Catone profectum putatur. Pli.li.15.cap.11.

Cottabus, bi, æ. ea phiala, quam peracto conuiuio, menſæ imponere ſolebant uino plenam, deinde in minora pocula ab alto miſcentes, ſonum edere, qui ſi illiſu maior ederetur, ab amaſiis amari ſe augurabatur. Plau. in Trin. Cottabum uidetur appellaſſe, ſonum flagrorum, qui inter uerberandum redditur. Caue iis, (inquit) ne cottabi bubuli crebri in te crepent.

Cottana, κόττανα, ficus exiguæ, uerũm ſuauiſſimæ. Plin.lib.14.ca.5.

Cottiae alpes, pars Alpium, Lepontiis proxima, duodecim olim ciuitatibus inſignis, nomine accepto à Cottio rege, Auguſti Cæſaris amico, qui eum tractum ſtructis molibus tranſitu commodiorem reddidit.

Coturnix, [Starna, coturnice] ὄρτυξ, auis aduena, terreſtris magis, quam ſublimis: noſtri Qualeam dicunt. uide Pli.lib.10,cap.23.

Cotyledum, herbæ genus, quæ, teſte Ruellio, umbilicus Veneris à Romanis dicitur. quod nomen etiam hodie ſeruant Officinæ.

Cotytto, us, κοτυττὼ, dea impudentiæ habita eſt, cui Athenis à Baptis nocturna ſacra fiebant, quæ uocabantur Cotyttia. Hanc Probus ſaltatricem fuiſſe exiſtimat: unde etiam ſacerdotes eius laſciuis ſaltationibus mores eius referebant. Iuue.Saty.2. Cecropiam ſoliti Baptæ laſſare Cotytto. uide Polytiani Miſc. cap. 10.

Covinus, [Carretta] uehiculi falcati genus fuit, quo Britanni, & Galli in prœliis utebantur. Mela. Inde Couinarius dicitur auriga, qui couinũ regit, aut q ex couino pugnat. Tacit. in uita Agric. Media campi couinarius, & eques ſtrepitu ac diſcurſu complebat.

Covs, κῷος, denominatiuum eſt à Co inſula, Hippocratis patria. Vnde Coum uinum, Coi populi, Cic.1.Verr.

Coxa, & coxendix, [Coſcia] ἰσχίον, pro eodem accipiuntur. Sunt enim Coxendices, ſiue Coxæ, oſſa duo, ſacro oſſi utrinque aſtricta cauáq; quædam habentia acetabula, quibus fæmium femoris capitula inſeruntur. Plin.lib. 25. Coxendicibus & articulis omnibus cum axungia utiliſſima. Cato incantamentum docet ad ſaniandas coxendices luxas, hoc eſt, loco ſuo motas. Suet. de Auguſto: Coxendice, & femore, & crure ſiniſtro, non perinde ualebat. Plin. in epiſt. Coxam fregit, quæ parum apte collocata, reluctante ætate, male coiit.

C ANTE R

Crabrones, [Calauroni] ἀνθρῆναι, inſecta uolucria, ueſpis ſimilia. Pli.lib.11.cap.22.& lib.20.cap.13.& lib.29.cap.4. Spicula crabronum. Ouid.11.Met. Aſper crabro, Virg.4.Georg. Irritare crabrones, Plaut.Amph.

Cragvs, κράγος, Stephano, mons Lyciæ, Tauri pars, ut ſcribit Pomponius lib.1.& Pli.cap.27.lib.5. Dictus à Crago Tremiletis filio. Hora.li.1.Carm. Syluis aut uiridis Cragus, &c. Oui.Met.li.9. Iam Cragon, & Lymirẽ, Xanthiq; reliquerat undas.

Crambe, es, fœmi.gener. κράμβη, braſſicæ ſpecies eſt apud Pli.li.20. cap.9. amari ſaporis, tenuioribus foliis, & ſimplicibus, non ingrato guſtu, ſed quæ recocta faſtidium pariat & nauſeam. unde prouerbium, Crambe recocta mors eſt, Græcis tamen Crambe generale nomen eſt, ad ea omnia extenſum, quæ Latinis braſſicæ appellatione continentur. Crabe dicta, quaſi κορύμβη, παρὰ τὸ τὰς κόρας ἀμβλύνειν, i. quod oculorum pupillas obtondat, hebetetq;. Vnde & κορύμβη ab Atticis appellatur. quanquam ſunt, qui uocis huius etymon ad aliam eius herbæ naturã malint referre. ut Crãbe dicta ſit, quaſi κάρα ἀμβλύνει, ſeu potius ἀντιβῆ, i. quaſi crapulæ occurrat, ſeu reſiſtat. Nam uino aduerſatur, ut inimica uitibus: unde ſumpta in cibis ebrietatem arcet, & crapulam iam contractam diſcutit.

Crambvsa, κράμβουσα, inſula circa Seleuciam Iſauriæ. Stra. lib.14.

Cranea, p.p. κράνεια, exigua regio Ambraciotarum. Steph.

Cranion, nii, κράνιον, Cephalleniæ ciuitas. Thucydi. lib.5. κρανίους, uocat.

Cranon, onis, κράνων, urbs Theſſaliæ Pelaſgiotidis. Stephano. ex Strabo.

Cranivm, calua capitis, & poculi genus, caluæ figuram referens.

Crantor, κράντωρ, Solenſis, Academicus philoſophus fuit, Platonis auditor, & condiſcipulus Xenocratis, & Palæmonis, qui nouis opinionibus Academiam Platonicam repleuerunt. hic ſcripſit librum de Conſolatione, quem Cice. æmulatus eſt Hor.lib.1.

Crapvla, [Crapula] κραιπάλη, luctatio capitis, & omnis noxa à uinoſitate proficiſcens. Ci.2.Phil. Edormi crapulam, & exhala. Pli.li.23. cap.1. Nouitium reſinatum nulli conducit, capitis dolorem & uertigines facit: ab hoc dicta Crapula eſt. Vbi hoc uidetur innuere,

Crapulam dici ἀπὸ τοῦ τὸ κάρηνον πάλλειν, i. ab eo quod caput uertigine concutiat. Ariſto. in Problemat. in eo diſtinguit Crapulam ab ebrietate, quòd ebrietas una cum mente adimit & ſenſum doloris: crapula uero cõſtante mente caput affligat.

CRAPVLOR, aris, deponẽs, κραιπαλᾶν, eſt cibo, & uino ſe ingurgitare.

CRAS, [*Domani*] αὔριον, die proximo futuro. Horat. Quid ſit futurum cras, fuge quærere. Mart. Cras te uicturum, cras dicis Poſthume ſemper: Neſcio cras illud Poſthume quando uenit. Nonnunquam ponitur indefinite pro quouis tempore futuro. Plau. in Aul. Quæ cras ueniet, perendie feratur foras.

CRASSAMENTVM, πάχος, craſſities. Gell. Surculi duo erant teretes, oblonguli, pari craſſamento, eiuſdem longitudinis. Sic Colum. Craſſamentum uini fæculenti dixit, & lib. 12. cap. 25. Craſſamen, pro ſedimento.

CRASSATOR, ris, Cic. de Fato. Viator bene ueſtitus cauſſa craſſatori fuiſſe diceretur, cur ab eo ſpoliaretur.

CRASSE, aduerb. [*Groſſamente*] παχυλῶς, Col. lib. 12. ca. 43. uaſa iubebat intrinſecus, & extrinſecus craſſe picari.

CRASSESCERE, [*Diuentar groſſo, ingraſſare*] παχύνεσθαι, eſt craſſum fieri, uel pingue. Plinius libr. 1. Qui neque in nebulam denſetur, nec craſſeſcat.

CRASSITVDO, nis, [*Groſſezza*] σύστασις, παχύτης. Cæſ. 2. Bel. Ciui. Craſſitudo parietum quinque pedum. Cice. de Diui. Craſſitudinem aeris.

CRASSIVENIVM, aceris, arboris genus, à uenarum craſſitudine. Pli. lib. 16. cap. 15.

CRASSVS, [*Graſſo*] παχυλὸς, ſpiſſus, denſus, pinguis. Teren. in Hecy. Magnus, rubicũdus, criſpus, craſſus. Ci. 1. Tuſ. Craſſus, & cõcretus aer. Pla. in Pſeu. Scias eũ poſſe gerere craſſas cõpedes. Craſſa Minerua dicitur aliquid fieri, quod indoctius fit, non exquiſita arte. Horat. 2. Sermo. Ruſticus, abnormis, ſapiens, craſſaq; Minerua.

CRASSVS, prænomine Marcus, Romanorum omnium ditiſſimus, qui negabat quempiam habẽdum eſſe diuitem, niſi qui exercitum annuo reditu poſſet alere. Hic cũ Pompeio & Cæſare triumuir factus, cupiditate auri, ut fertur, in Parthos expeditionẽ ſuſcepit: à quibus ipſe cũ filio adoleſcẽte & uniuerſo exercitu deletus eſt.

CRASTINO, aduerb. [*Domani*] αὔριον, idem quod cras. Gelli.

CRASTINO, as, [*Allungare di di in di*] ἀμβλύνειν, ſignificat de die in diẽ traho, & differo. Hinc procraſtino, & Recraſtino.

CRASTINVS, na, num, à Cras fitur, dies craſtinus, proxime adueniẽs. Vir. 1. Geor. Nunquam te craſtina fallet Hora.

CRATER, eris, pen. pro. [*Coppa*] κρατὴρ, uaſis genus capacius, quo in libationibus, & ſolennioribus epulis uti ſolent. Virg. 9. Æne. Sed magnum metuens ſe poſt cratera tegebat. Ab huius uaſis ſimilitudine, Crater in monte Ætna appellatus eſt, foramen illud, per quod ignis euomitur. Et crater in fontibus dicitur receptaculum, quod & Labrum dicitur, in quod fiſtulis aqua decurrit. Item ſignũ cæleſte, quod oritur 16. cal. Martii, ueſpere. Item ſinus in littore Campano à Miſeno Athenæum uſque extenſus, duobusq; pene coeuntibus promontoriis incuruatus. Strab. lib. 8.

CRATERA, æ, p. p. crater. Hor. in Ser. Crateræ limus adhæſit.

CRATERRA, ab antiquis dicta eſt, teſte Nonio, quã nos Situlã uocamus. Cic. 2. de Natu. de. In medioq; ſinu fulgens craterra relucet.

CRATERITES, gemma prædura naturæ, inter chryſolithi & electri colorem. Pli. lib. 37. cap. 10.

CRATIS, [*Graticcio*] ταρσὸς, rara quædam lignorum, uel uiminũ uel ferramẽtorũ connexio. Cæſ. 7. bel. Gal. foſſam cratibus cõtegunt.

CRATITIVS, a, um, [*Coſa fatta di graticcio*] ex cratibus, ut Craticii parietes, qui cratibus inſertis fiebant. Vitru. li. 2. Craticiis parietes uelim ne inuenti quidem eſſent: Quantum enim celeritate & loci laxamento proſunt, tanto maiori & cõmuni ſunt calamitati, quòd ad incendia, uti faſces, ſint parati.

CRATES, κράτης, nomen philoſophi Thebani: qui, ut philoſophiæ uacare poſſet, proiecto in mare non paruo auri pondere, Abite (inquit) peſſum malæ cupiditates: Ego uos mergam, ne ipſe mergar à uobis. Suidas autem tradit, Cratetem omnem pecuniam in ſubſtãtiam redegiſſe, & apud trapezitam depoſuiſſe ea lege, ut, ſi filii philoſophi eſſent, eam egenæ plebi diuideret: ſin idiotæ, ei, quod acceperat, bona fide reſtitueret. ita enim iudicabat uir ſapientiſſimus, homini philoſopho, ſapientiæ ſectatori nihil deeſſe ad beate uiuendum. Fuit & Poeta Comicus hoc nomine, auditor Polemonis. Item & grãmaticus, qui ſub Ptolemæo Philometore claruit, æqualis Ariſtophanis Grãmatici, Criticus, ſiue Homericus cognominatus. Scripſit in Iliada & Odyſſ. li. 9. Cõmen. Auctor Suidas.

CRATHIS, κρᾶθις, nomẽ duorũ fluuiorum, quorum unus eſt in Achaia proprie dicta, prope Ægas oppidum in ſinum Corinthiacũ influens; cuius meminit Stra. li. 8. Alter in magna Græcia, iuxta Sybarim oppidum, cuius aqua barbis comisq; flauum colorem inducere tradit Stra. li. 6. Oui. l. Faſt. 3. lapidoſi Crathidis amnes.

CRATICVLA, [*Gratella, graticola*] à cratis dimin. In qua cibi torrentur. Mart. lib. 14. Parua tibi curua craticula ſudet oſella.

CRATINVS, poeta comicus, qui primus in Dionyſiis Athenis, ſatyricam fabulam induxit. Horat. Eupolis, atque Cratinus, Ariſtophaneſq; poetæ. Hic ſupra modũ gulę ac omni uoluptatũ generi deditus, fuit præcipue ebrietati: ad quod alludit Horat. in epiſt. Priſco ſi credis Mecœnas docte Cratino, Nulla placere diu, nec uiuere carmina poſſunt, Quæ ſcribuntur aquæ potoribus.

CRATIO, is, ire, [*Arpegare*] ταρρόω, idem quod occo, Pli. lib. 18. ca. 28. Vtiliſſimum ſimul & herbæ arare, deinde cratire.

CRATIPPVS, Mityleneus philoſophus, Ciceronis filii.

CRATIS, Africæ fluuius. Pli. lib. 37. cap. 2.

CREBER, bra, brum [*Speſſo*] πυκνὸς, frequẽs, quaſi creſcens numero. Virg. 3. Geor. Non tam creber, agens hyemẽ, ruit æquore turbo.

CREBRO, frequenter. Cice. Attic. lib. 2. Litteras omnibus de rebus crebro mittas.

CREBESCO, is, brui, [*Eſſer fatto celebre, diuulgare*] διαθρυλλοῦμαι, celeber fio, & diuulgor. A quo Percrebreſco. Pli. epiſt. 147. Tum crebreſcere fragor. Optatę auræ crebreſcunt. Vir. 3. Æn. Sermonem crebreſcere. Idem. 12. Æne.

CREBRISVRVS, uallum crebris ſuris, i. pallis munitum. Feſtus.

CREBRITAS, tis, frequentia, Cice. de Clar. Oratoribus. Crebritas litterarum.

CREDIBILE, [*Credibile*] πιστὸν, quod facile credi poſſit. Cic. 4. Verr.

CREDIBILITER, Cic. pro Deiot.

CREDITOR, oris, [*Creditore*] χρήστης, δανειστὴς, cui debetur. Caius de uerb. ſign. Creditorum, appellatione, non hi tantum accipiuntur, qui pecuniam crediderunt, ſed omnes, quibus ex qualibet cauſſa debetur. Hor. 2. Ser. Integer eſt mentis Damaſippi creditor?

CREDITVM, [*Credito*] quod debetur: ut Publicum creditum, Quinctil. lib. 5. cap. 10. Senec. de Benefic. lib. 2. Accipiam, tanquam creditum, non beneficium.

CREDO, is, credidi, creditum, [*Credere, commettere ala fede d'alcuno dare in preſtito, penſare*] πιστεύω, dictis, uel factis fidem habeo. Et ponitur uel abſolute. Cic. in Bruto: Audiui equidem iſta de maioribus natu: ſed nunquam ſum adductus, ut crederem. Vel cum accuſatiuo. Cic. Att. 7. Omnia facilius credere poſſum, quàm quod ſcribitis. Vel cum accuſatiuo, & datiuo. Idem. Fam. 13. Hoc mihi uelim credas. Vel cum datiuo ſolo. Idem Fam. 5. Non ſatis credidi homini pudenti. Virg. 2. ecl. Nimium ne crede colori. Vel cũ præpoſitione De. Idem Fam. 3. Bis ad te ſcripſit te leuiter accuſans, quòd de me cito credidiſſes. Aliquando fidei committere. Plaut. in Aul. Mihi id aurum credidit. Lact. l. 4. Iudæis ſolis arcanum Dei creditũ fuerat. Interdum mandare. Col. li. 2. Ea, quæ terræ credidimus. Quandoque mutuũ dare. Mart. Dimidium donare Lino quàm credere totum Qui mauult, mauult perdere dimidium. Cum accuſatiuo mediante In, ſignificat immittere, iniicere. Virg. li. 2. Georg. Inq; nouos ſoles audent ſe gramina tuto Credere. Interdum pro puto. Cic. Fam. 9. Tu, omnia, credo, uidiſti. Idem Fam. 13. Quod ad te de decem legatis ſcripſi, parum intellexiſti, credo.

CREDVAS pro credas dicebant ueteres. Plaut. Nec tu creduas. Creditur, impersonale. Cic. pro Sext. Roſc. Non temere creditur,

CREDVLITAS, tis, πιστευτικότης, credendi facilitas. Cicero in Epiſto. Famili.

CREDVLVS, a, um, [*Facile al credere*] εὐπειθὴς, qui facile credit. Cic. de Amic. In fabulis ſtultiſſima perſona eſt credulorum ſenum.

CREME, es, κρήμη, urbs Ponti, à qua gentile Cremeſius.

CREMENTVM, [*Accreſcimento*] αὔξησις, à creſco. id eſt, augmentum.

CREMERA, fluuius Tuſciæ, apud quẽ Fabii a Veientibus occiſi. Liui. li. 2. Ouid. 2. Faſt. Vt celeri paſſu Cremeram tenuere capacem.

CREMIVM, [*Carne fritta ne la padella*] caro frixa in frixorio. Vtitur hac uoce Pſalmorũ interpres. Oſſa mea ſicut cremium aruerunt.

CREMMYON, κρομμυὼν Stephano, oppidum non procul à Corintho. Oui. li. 7. Quodq; ſuam ſecurum arat Cremyona colonus. Vbi alterum m, uerſus gratia, eſt eliſum.

CREMO, as, [*Abbruſciare*] comburo. Pli. li. 17. ca. 1. Neronis incẽdia, quibus cremauit urbẽ. Hinc concremo. Liu. Domos cõcremarunt.

CREMONA, urbs Galliæ, Ciſalpinæ, non procul à Mantua. Stra. lib. 5.

CREMOR, oris, [*Amido*] apud Catonem accipitur pro lacte expreſſo ex grano aqua macerato. Celſus. Cremor ptiſanæ ſumendus eſt.

CRENAE, [*Tagli, tagliature*] γλυφίδες, ſunt inciſuræ, quibus Crenata herbarum folia uocantur. i. ſecta per ambitum. In ſagitta quoque partis extremæ ſectio in quã neruus inſeritur, Crena dicitur. Sed & in ipſo arcu ſumma cornua crenas ſuas habent, in quibus collocatur, ſedetq; neruus. Crenæ item dicuntur aſperitates quædam œſophagi, in rubi modum denticulæ. Pli. li. 11. cap. 37.

CREATIO, onis, creandi actus. ut, Creatio magiſtratuũ, Ci. 3. de leg.

CREATRIX, icis, ut, Rerum creatrix natura, Lucr. li. 2.

CREO [*Creare*] κτίζειν, δημιουργεῖν, producere, gignere. Ci. 5. de Fin.

Omnium rerum, quas & creat natura, & tuetur. Creare ſaudem alicui, cædes, lites. Magiſtratus creari, Cæſ. 7. Bel. Gal. Cum magiſtratus antiquitus creari, conſueſſent. Creator, effector, conditor. Cic. pro Balbo. Creator huius urbis Romulus. Idé. 2. de Diu. Nobis hæc portenta deum dedit ipſe creator.

CREON, ontis, κρέων, nomen Corinthiorum regis, qui Creuſam filiam Iaſoni deſponſauit, de quo Seneca in Medea. Alter fuit Thebanus, Oedipi regis Thebanorum ſocer, & pater Iocaſtæ.

CREON, onis, κρέων, mons Lesbi inſulæ. Plin. lib. 5. cap. 31.

CREPAX, acis, à crepando, ut ab edendo Edax. Vnde. Crepacem malam, quodã in Carmine dixit Mecœnas, referente Sen. epiſt. 115.

CREPAE, à principio capræ ſunt appellatæ, ꝙ cruribus crepẽt. Feſt.

CREPERVS, a, um, pe. cor. [*Dubbio*] dubius: unde Creperum bellum, anceps, & dubium. Lucr. lib. 5. Sunt creperi certamina belli. Hinc crepuſculum dicitur, tempus medium inter diem & noctem.

CREPI, luperci dicti ſunt, à crepitu pellicularum, quem faciunt uerberantes. Mos enim erat Romanis, nudos diſcurrere in Lupercalibus, & obuias quaſque fœminas pellibus ferire. Feſtus.

CREPICVLVM, li, ornamentum capitis, crepitum faciens. Feſtus.

CREPIDA, æ, pen. cor. [*Pianella*] κρηπὶς, Tuſcum calciamentum, teſte Seruio, quòd corrigiis ligabatur. Apud Latinos poetas corripit primam, quamuis apud Græcos ſcribatur per uocalem lõgam η. Perſius: Non hic, qui in crepidis Graiorum ludere geſtit. Cic. pro Rab. Poſthu. Scipionis non ſolum chlamyde, ſed etiam cum crepidis in Capitolio ſtatuam uideris. Hor. in Ser. Sapiens crepidas ſibi nunquam, Aut ſoleas fecit. Græca uox eſt, Gellio, & Perſio auctoribus.

CREPIDATVS, a, um, [*Chi ha le pianelle*] crepidis inductus. Ci. in Piſ.

CREPIDO, dinis [*Riuiera bagnata dall'acqua, la bocca del pozzo*] κρηπὶς, pen. pro. ſignificat oram terræ, quam aqua alluit: ex hoc appellata quòd ibi aqua alluens crepitat cum currit, aut undas appellit. Col. li. 9. Maris atrocitas obiectu crepidinis frãgitur. Per tranſlationem uero & putei extremam oram, quæ ad ipſum puteum reſpicit, quæ uulgo dicitur Os putei, & editioris cuiuſque loci extremitatem ſolemus Crepidinem appellare, ut apud Hieron. In crepidine uix. Seneca: Quis crederet iacentem ſuper crepidinem Marium, aut fuiſſe, aut futurum Conſulem? Pro abrupti ſaxi altitudine. Virg. li. 10. Forte ratis celſi coniuncta crepidine ſaxi Expoſitis ſtabat ſcalis.

CREPIDVLA, læ, κρηπίδιον, Gel. lib. 13. cap. 12.

CREPITACILLVM, diminutiuum à crepitaculo. Lucr. lib. 5.

CREPITACVLVM, [*Cembalo*] σεῖστρον, κρόταλον, ſiſtrum, æreum inſtrumentum quod manibus percuſſum reddit ſonum, in Iſidis ſacris ſolenne, teſte Val. li. 4. cap. 29. Col. li. 9. ca. 12. Quinctil. li. 9. cap. 4.

CREPITO, as, [*Far ſtrepito*] ψοφῶ, crepitum edo. Plin. li. 12. cap. 17. Myrtacæ crepitant in igne.

CREPITVS, tus, [*Strepito*] ψόφος, κορκορυγὴ, ſonitus qui eſt concuſſione & impulſu reſultat: unde pedentis ſonum Crepitum uentris dicimus. Plau. in Curc. Ex unoquoque eorum eiiciam crepitum polentarium. Et Crepitus plagarum dixit Ci. in Ver. 7. Crepitus dentium, Cic. 4. Tuſc. Crepitus armorum. Pli. lib. 2. cap. 57. Crepitus forium, Plaut. in Curc. Crepitus frænorum, Var. li. 2. ca. 7. Crepitius gladiorum, Hirtius lib. 6. Crepitus imbrium, Plin. lib. 12. cap. 1. Crepitus pedum, Cic. in Top.

CREPO, as, pui, pitum, [*Fare ſtrepito, ſonare*] λακεῖν, ſignificat ſonare. Oui. Et crepat ad medios laurus aduſta focos. Per tranſlationem pro queri, accuſare. Hor. li. 1. Car. Quis poſt uina, grauem pauperiem crepat? Hinc Concrepo. i. perſono. unde Concrepare digitis, eſt digitis ſonum edere. Cice. Offic. 3. Si uir bonus digitis concrepuerit.

CREPVNDIA, orum, [*Ornamenti de bambini*] dicuntur prima munuſcula quæ dantur pueris: ut ſunt faſciolæ, linteoli, bullæ, coralia. à crepando, i. tinniendo dicta, quoniam infantes crepitaculis maxime gaudent. Plaut. in Rud. Sunt crepundia, enſiculus aureolus, ſecuricula anceps, ſicula argenteola. Pli. l. 11. Semeſtris locutus eſt Crœſi filius in crepundiis. Cic. de Clar. Ora. Totum aliquem non næuo aliquo, aut crepundiis, ſed corpore omni uelle cognoſcere.

CREPVSCVLVM, [*Quando ſi fa ſera, ouero giorno*] δείλη, lux dubia, ante ſolis ortum, & ante occaſum: à crepero, i. dubio: quia tunc multis dubium eſt, dies ſit iam, an nox. Hinc Crepuſci apud Sabinos nominati, qui eo tempore erant nati.

CRESCO, s, creui, cretum, [*Creſcere, aumentare*] αὐξάνω, προκόπτω, φύομαι, augeor. Iuuen. Creſcit amor nummi, quantum ipſa pecunia creſcit.

CRESSA, oppidum Paphlagoniæ, teſte Stephano, poſt excidiũ Troianum à Merione conditum. Eſt & portus Cariæ. Rhodo inſulæ oppoſitus. Pli. li. 5. ca. 28. Creſſa etiam, mulier ex Creta inſula.

CRESSAE, Herod. lib. 7. regio Pallenæ uicina.

CRESTON, oppidum, de quo Herod. lib. 1.

CRETA, tæ, & Crete, tes, [*Creta, Candia*] κρήτη, inſula in medio ponto: centum urbiũ fama clara, quæ (ut ſcribit Strabo) à Septentrione Ægeo alluitur ſimul & Cretico pelago, ab Auſtro Libyco. ad Occidẽtẽ Ægilam & Cythera ſpectat ad Orientem Carpathon. Habet in longitudine ducenta ſeptuaginta millia paſſuum, in latitudine quinquaginta millia. Circuitus eius quingenta octoginta nouem millia paſſuum complectitur. Hodie Candiam uocant. Inſignes in ea urbes ſunt Gortyna, Cydon, Gnoſſus Minois regia, & Strabonis coſmophraphi patria. Nullum in Creta animal noxiũ eſt, optimiq́; uini fertiliſſima eſt, de qua Virg. 3. Æneid. Creta Iouis magni medio iacet inſula ponto, Mons Idæus ubi, & gentis cunabula noſtræ, Centum urbes habitant magnas, uberrima regna. Primum dicta eſt Cureta, ab habitantibus Curetibus, & per ſincopam Creta. Alii dicunt Cretam dictam, à Crete quodam Iouis filio Curetum rege. Alii a Crete nympha Heſperidis filia. Arrianus non a Crete nominatiuo, ſed à Cres, Cretis genitiuum faciente, nominatam dicit: ſic enim uocatum ait eum, qui Iouem abſcondit in monte Lycæo. A quo etiam eius inſulæ populi Cretes uocantur, & mulieres Cræſſæ, ſimiliter Creſſeus, & Creſſius, κρήσσιος, Sunt autem hæc nomina quæ ex maſculino fœmininum ad ſimilem formam mittunt: ſcilicet Cres Creſſa, Libys Libyſſa, Phœnix Phœniſſa, Thrax Threiſſa. Tibullus: Phœbo gratiſſima dona Cres tulit. A Crete uero fiunt Creticus, Cretenſis, & Cretæus. Eſt & Cræta oppidum Scythiæ.

CRETA, æ, terra tenax, [*Creta*] κιμωλία γῆ, uel à Creta inſula, in qua optima prouenit; uel à creſcendo, quoniam proprietas eius eſt, ut macerando creſcat. Cimoliæ cretæ duo genera, candidum unum; alterum ad purpuriſſum inclinans, utrunque ueſtibus aptum. Laudatur & Theſſalica. Item quæ argentaria appellatur, nitorem argenteum reddens. Creta Aſiatica. Cic. pro Fla. Hæc laudatio obſignata erat creta illa Aſiatica, quæ eſt fere omnibus nota nobis. Tenax creta. Virg. 1. Geor.

CRETACEVS, a, um, adiectiuum: ut, Cretacea ſiligo, quę creuit in loco cretoſo. Pli. lib. 18. cap. 9.

CRETATVS, ta, tum, [*Cretato, incretato*] creta inſperſum: unde cretati pedes, creta dealbati, quales ſolent eſſe ſeruorum pedes, qui tranſmare uænales aduehebantur.

CRETICVS, a, um, [*Di Candia*] à Creta inſula: ut, Creticum mare, Horat. 1. Carm.

CRETICVS, ſubſtantiuum, κρητικὸς, genus pedis eſt, qui conſtat prima & tertia longis & media breui: ut Sanitas. Alio nomine Amphimacrus. obtinet locum principem in oratione ſoluta.

CRETIO, onis, iuriſconſultorum uerbum eſt: quod pro aditione hæreditatis accipitur. Cice. ad Attic. Ex eo cognoui cretionem Cretio (inquit) Alciatus lib. 3. Diſpun. cap. 7. eſt certus dierum numerus, in quo inſtitutus hæres aut adit hæreditatem, aut finito tempore excluditur. Cretio dicta à decernendo, quòd eo tempore hæres debeat decernere.

CRETOSVS, a, um, creta plenum. ut Ager cretoſus.

CRETVLA, dimin. Cic. 6. Verr.

CREVSA, κρέουσα, Creontis Corinthiorum regis filia fuit, quam Iaſon, repudiata Medea, uxorem accepit: quamobrem Medea indignata, carminibus ſuis ignem inextinguibilem ſcriniolo incluſum per filios ſuos Creuſæ muneris loco miſit, filios uero præmonuit, ut ſtatim oblato munere diſcederent. Creuſa igitur uidendi cupida, nihilq́; mali ſuſpicans, ſcriniolum aperuit, & continuo euolauit ignis, Creuſamq́; & totam Creontis regiam exuſſit. Ouid. lib. 1. de Arte, Cui non deſleta eſt Ephyrææ nata Creuſæ.

CREVSIS, κρεῦσις, oppidum eſt in cõfinio Bœotię, Locrorum, & Ætolorum: ut annotauit Vadianus in Pomponium lib. 2.

CRIBRO, as, [*Criuellare*] σήθω, purgo. cribramus enim triticum, & huiuſmodi, ut à puluere, & rebus immundis ſecernatur. Pli. li. 25. cap. 5. Cribarius, ria, rium, quod ad cribra pertinet. Pli. lib. 17. Itẽ cribaria, quæ ſimili modo in tertio remanſit cribro.

CRIBRVM, [*Cribo, uaglio*] κόσκινος, ἠθμὸς, inſtrumentum ex pellibus ſuillis, ut plurimum, crebris pertuſum foraminibus, ad frumenta purganda. Ouid. 12. Met. Rari ſubſpondere cribri. Cribro aquam haurire, uel gerere, prouerbium in eos qui operam perdunt. Plau. Pſeu. Non pluris refert, quàm ſi imbrem in cribrum geras. Sunt & Cribra, quæ è ſetis equorum, farinæ furfuribus ſeparandæ gratia, facta ſunt, quæ Farinaria, Setacea, & Subcernicula dicuntur. Sunt & Excuſſoria è lino, & Pollinaria à polline, quæ à nonnullis ab incernendo, Incernicula dicta ſunt.

CRIMEN, [*Delitto, mancamento, colpa*] αἰτία, proprie dicitur delictũ. Eodem ego te condemnabo crimine. Item appellatur id, quod per contentionem alicui obiicitur. Cic. in Phil. Hæreditatem mihi negaſti obueniſſe. utinam hoc tuum uerum crimen eſſet. Et ſic dicitur, à Cerno, ſicut à Diſcerno Diſcrimen. Virg. 7. Æne. Sere crimina belli. i. contentiones, ex quibus bellum oriatur. Ali-

quando

quando ponitur pro falſa ſuſpicione. Idem. 11. Æneid. Formidine crimen acerbat.

• Crimen. publica ſunt crimina, & priuata. publica capitalia, & non capitalia. priuata aut cum infamia, aut ſine infamia. Capitalia crimina publicis iudiciis omnia cognoſcebantur: non item publica iudicia de capitalibus omnia criminibus fiebant. nam, ut inſtit. libr. IIII traditum eſt, ſi quam infamiam irrogabant publica iudicia cum damno pecuniario, publica quidem erant, non tamen capitalia. quod quidem ſi de cauſſis publicis, in quibus cum detrimento rei familiaris famæ iactura coniungeretur, uerum eſt multo magis de priuatis. & hoc ipſum declarat Cicero ſatis aperte in epiſtola ad Petum, his uerbis. Iudicia nō ſolemus omnia tractare uno modo. priuatas cauſſas, & eas tenues, agimus ſubtilius, capitis, aut famæ, ſcilicet ornatius. ſeiunxit enim a cauſſis capitalibus cauſſas famæ, ſiue publicas, ſiue priuatas. ſed ipſe me in dubitationem reuoco. Si c. uſſe famę capitales non ſunt: cur Quinctii cauſſam, quæ famæ eſt, capitalem Cicero ſignificat? ait enim in exordio. Quid hoc iniquius, aut indignius, quam me, qui caput alterius, famam, fortunasq; defendam, priore loco cauſſam dicere? & infra. Clamabat Quinctius; ſeſe idcirco nolle ſatiſdare, ne uideretur iudicaſſe bona ſua ex edicto poſſeſſa eſſe: ſponſionem porro ſi iſtiuſmodi faceret, ſe, id quod nunc euenit, de capite ſuo priorem cauſſam eſſe dicturum. & in extrema oratione: Horribile eſt. cauſſam capitis dicere: horribilius, priore loco dicere. ſane non leuiter aliquandiu hæc me loca, & alia huiuſmodi in ea oratione perturbarunt, eoq; magis, quòd cauſſa Quinctii ad recuperatorem agitur. ex quo ſequitur, ut priuata ſit. recuperatores enim, & centum uiri, & arbitri, iudices ſunt, (liceat hic arbitros inter iudices, uocabulo minime proprio, nominare) ciuilibus in controuerſiis ab urbano prætore dati. cauſſam porro capitalem ad recuperatorem agi ita mihi abſurdum, ita non rationi conſentaneum uidebatur, ut perſuaderi nullo modo poſſet. ſed fortaſſe, ut ſæpe diſtinctione ueritas illuceſcit, idem hic quoque poteſt euenire. cogitaui, nunquid, cauſſam eſſe capitalem, &, agi de capite, ſiue, capitis eſſe cauſſam, idem ſit. non enim dubito, quin, cauſſæ capitales quæ uocantur, eædem cauſſæ capitis uocari omnes poſſint. quæ uero capitis, fortaſſe non omnes item capitales. nam cauſſa capitis Quinctiana dicitur: quam tamen nullo modo capitalem fuiſſe concedo: cum in ea neque de libertate, neque de ciuitate adimenda, quæ capitalia fuiſſe iudicia notum eſt, agatur. et cauſſa Mancini, quem, ut Cicero, & alii prodiderunt, a patre patrato ex S.C. Numātinis deditum. Numantini non receperunt, cauſſa quidē capitis eſt. (agitur enim in ea de ciuitate, de libertate, de capite) capitalis tamen non eſt. in capitalibus enim quæritur de crimine, & damnatos diminutio capitis ex iudicum ſententia ſequitur: in aliis autem capitis cauſſis agitur quidem de capite; non tamen quæritur de crimine, capitisq; diminutio uel nulla ſequitur, ut in cauſſa Quinctii, uel, ſi ſequitur, ut in cauſſa Mancini, non ſequitur uti pœna à iudicibus irrogata, ſed ideo ſequitur, quia is, qui iam deditus erat ex S.C. Numantinis, capite fuiſſe diminutus oſtenditur. ita ut iudex non iudicet, ſit, nec ne, capite minuendus; quod fit in cauſſis capitalibus; ſed, fuerit ne antea, an non fuerit, capite diminutus, & ſtatus hominis non tunc mutatur, ſed, qualis ſit, cognoſcitur. itaque, cum de eo dixit Cicero lib. 1. de oratore, Quam poſſumus reperire ex omnibus rebus ciuilibus cauſſam, contentionemq; maiorem, quam de ordine, de ciuitate, de libertate, de capite hominis conſularis? crimen nullum ſignificauit, cuius criminis cauſſa uocatus in iudicium Mancinus, periculum amittendæ ciuitatis, aut libertatis in eo iudicio ſubiret; ſed facultatem iudicibus cognoſcendi, ac ſtatuendi datam intellexit, eas ne res æque Mancinus poſſideret, atque antea quàm à patre patrato eſſet deditus, an uero, quia deditus eſſet, amiſiſſet, etiam ſi receptus à Numantinis non eſſet, quare capitalis cauſſa non fuit: actum tamen eſſe de capite, ob eam, quam expoſui, cauſſam recte Cicero dixit. At, quod ad Mancini cauſſam attinet, ferri poteſt. extat enim ratio, cur, in ea de capite agi, dicatur. in cauſſa uero Quinctii, in qua nullo modo neque de ciuitate, neque de libertate agebatur. mentio capitis unde ducta? an ex eo, quia caput pro exiſtimatione uſurpari poſſe uideatur? repugnat uetus loquendi conſuetudo: nec huius generis exempla licet inuenire. potius igitur, ex orationis licentia, crediderim: ut exaggeretur res, ad inuidiam aduerſus Neuium ex eius crudelitate. & miſericordiam erga Quinctium ex eius periculo quærendam. atque hoc eo magis conſtat, quò Cicero nec in eo uere ac proprie loquitur, cum eam uocat accuſationem, quæ ſponſi cauſſa eſt: nec, cum ait, Quem nunc interficere nefarie cupis. quandoquidem ciuibus Romanis eripi nullo crimine uita poſſet. cauſſam uero non eſſe capitalem, propriis ipſe uerbis clare demonſtrat in eo loco, iudicium, C. Aquilli, non de re pecuniaria, ſed de fama, fortunisq́ P. Quinctii uides. & cum dixit: Hortenſius partes accuſatoris obtinet. oratorie loquitur. nec enim re uera accuſabat Hortenſius, ſed accuſare uidebatur, nec eſt, niſi capitalibus in cauſſis, accuſator. Redeo unde diuerti. Publicorum criminum alia capitalia, alia non capitalia. quodq; notandum magis eſt, ne maieſtatis quidem iudicium capitale ſemper fuit, cum tamen publicum ſemper eſſet. nam Claudiæ Veſtalis, Appii Cæci filiæ, C. Fundanius, & Ti. Sempronius ædiles ple. quòd populo R. calamitatem eſſet imprecata, multam dixerunt æris grauis XXV millia. quæ capitalis pœna non fuit. iudicium autem illud & publicum fuiſſe, inde patet, quòd ad populum factum eſt; idq́; etiam Ateius Capito propterea inter publica iudicia retulit; & maieſtatis nomine notatum, Suetonius in Tiberio ſignificat his uerbis: Claudia nouo more iudicium maieſtatis apud populum mulier ſubiit, quòd in conferta multitudine, ægre procedente carpento, palam optauerit, ut frater ſuus Pulcher reuiuiſceret, atque iterum claſſem amitteret, quo minor turba Romæ foret. Publica uero capitalia crimina, hæc erant, inceſtus, maieſtas, repetundæ, uis publica duplex, ea, quæ in remp. ac magiſtratus inferebatur, de qua lex Lutatia fuit, & ea, quæ in priuatos ciues, de qua Plotia, & aliæ leges: tum, peculatus, de reſiduis inter ſicarios, parricidium, ueneficium ambitus, pecuniæ ob iudicandum captæ, adulterium, de falſis, de plagiariis, de tutorum fraude, de famoſis libellis, de furto, clandeſtina coitio. quibus de criminibus aut ad prætorem, aut ad iudicem quæſtionis, aut ad populum notio pertinebat. de maieſtate, perduellione excepto, de ui, de repetundis, de crimine inter ſicarios, de ambitu prætor quærebat: de inceſtu, & perduellione populus, ſed tributis comitiis de inceſtu, tribuno ple. populum per tribus in forum cogente; centuriatis autem de perduellione, cum in campum conſul centuriatim populum aduocaſſet. de ueneficio autem, & prætor, qui iudex quæſtionis idem dicebatur, & iudex quæſtionis, etiam ſi prætor non eſſet, cognoſcebat. Prætores, quæ cuiuſque futura eſſet quæſtio, ante ſortiebantur. ut deinde ſingulis de criminibus ſinguli, prout ſors tuliſſet, cum conſilio quærerent. unum excipio prætorem urb. qui nullo de crimine publico quærebat, itaque nec quæſitor dicebatur; tantum, ciuilibus controuerſiis ad eum delatis, ius dicebat, hoc eſt iudices, & iudicii formulam, quam ſequerentur, dabat. nec enim prætor ipſe iudicare ſolitus erat, ſed, cum iudices, ab ipſo dati, de controuerſia cognouiſſent, ac iudicaſſent, exequebatur. ideo in omnibus ferme edictis prætorum legitur, Iudicium dabo. in quo poſteriores lapſi ſunt. eſt igitur aliud, ius dicere: aliud, iudicare: contra quam, qui ueterum iuriſconſultorum libros ignorant, opinantur. & quemadmodum ciuilibus in rebus prætor non cognoſcit, neque iudicat, ſed ius dicit: ſic, qui ab ipſo iudices dati ſunt, non ius dicunt, ſed cognoſcunt, ac iudicant. Verum & hæc ipſa, & alia paulo plenius in dictione prætor. de criminibus autem, quæ erant eiuſmodi, ut cognitione digna uiderentur, ea fere diximus. ſingula autem crimina tractare, ut inceſtum, maieſtatem, repetundas, non uidetur eſſe proprium huius loci.

Criminalis, ἐγκληματικός, quod eſt criminis: ut criminalis cauſſa.

Criminatio, ipſa contentioſa contumelia. Cic. pro lege agr. Illa criminatione, qua in me abſentem uſus eſt.

Criminor, [*Incolpare, accuſare*] ἐγκαλεῖν, διαβάλλειν, accuſo, cō tumelioſe reprehendo. Cic. ad Att. Me comperiſſe omnia criminabatur. Et dicimus, Criminor te furti illi, uel apud illum. Ter. Hoc metui, ne me criminaretur tibi. Cic. 3. Off. C. Marius, Q. Metellū apud populum R. criminatus eſt, bellum illum ducere. Criminat, pro Criminatur, apud Enni. li. 3. Sat. Falſo criminat apud te.

Crimnose, aduerbium. Cic. pro Roſc. Amer.

Criminosvs, a, um, [*Ingiurioſo, che ha difetto in ſe*] qui crimē infert. Cic. pro Clu. Tribunus ple. criminoſus, popularis homo, ac turbulentus. Criminoſum, quod in ſe crimen habet. Col. li. 1. Criminoſum ſenatori fuit, ſupra quinquaginta iugera poſſediſſe.

Crimissa, æ, Κρίμισσα, oppidum in extremis Italiæ finibus, iuxta Thurium & Crotonem: ita dictum à Crimiſſa nympha. Stra. li. 7

Crinalis, le, ad e. quod pertinet ad crines: ut, Vitta crinalis. Ouid. 9. Met. Crinalem capiti uittam natæ; ſibiq́; Detrahit. Crinale, ſubſt. neu. gen. Ouid. 5. Met. Ornabant aurata monilia collum, Et madidos myrrha curuum crinale capillos.

Crines, [*Crini, capelli*] τρίχες, capilli, ἀπὸ τοῦ κρίνειν, i. à diſcernendo dicti. Virg. 4. Æn. Et crines flauos. Crinis etiam piſcium dicitur. Pli. li. 9. c. 30. de Polypo piſce: Afflatu terribili canes agebat, nunc extremis crinibus flagellatos. Crinis etiam uidetur eſſe genus unculi ex crine æquinæ caudæ confecto. Plin. lib. 17. cap. 21.

Criniger, ra, rum, qui multos habet crines. Luca. lib. 1.

Crinire [*Mettere i capelli*] τριχοῦν, eſt crines emittere: quod uerbū legitur apud Stat. 4. Theb. Frondenti crinitur caſſis oliua.

Crinisus, κρίνισος, Siciliæ fluuius, Segeſtæ urbi uicinus: de quo Seruius huiuſmodi refert fabulam. Cum Laomedon Neptuno & Apollini mercedem pro ædificatione, murorũ Ilij recuſaret, Neptunus iratus Troiæ cetum immiſit, ut eam uaſtaret. Conſultus Apollo ſiniſtra dedit reſponſa, puellas ſcilicet, beluæ eſſe obiiciẽdas. Hippotes igitur nobilis Troianus timens, ne & Hegeſta filia ſua ceto, ut Heſiona exponeretur, naui eam impoſuit, ut potius ſe non uidente mergeretur fluctibus, quam coram deuoraretur. Sed illa caſu in Siciliam delata, Criniſo placuit, qui in canem, ſeu urſum mutatus eam oppreſſit, ſuſcepitq; ex eo concubitu Aceſtem, Siciliæ regem. Virg. lib. 5. Æn. Troia Criniſo conceptum flumine mater, quem genuit, &c.

Crinitus, a, um, [*Che ha capelli*] κομήτης, quod crines habet. Virg. Æneid. Crinitus Iopas. Crinita Stella. Cic. 2. de Nat. Deo. Tum ſtellis iis, quas Græci cometas, noſtri Crinitas uocant. Idem 6. Ver. Gorgonis os pulcherrimum, crinitum anguib. Galea crinita triplici iuba, Virg. 1. Æn. Male crinita mulier, Ouid. 3. de Arte.

Crinon, Plin. li. 21. ca. 5. Lilium rubens appellat: quod alio nomine Cynorrhodon. Græci tamen fere omnes τῦ κρίνυ appellatione omnia lilii genera intelligunt. Theophraſtus quatuor ponit liliorum genera, ex quibus quod Vere erumpit mox poſt uiolam albã, peculiari nomine κρίνον appellat.

Crispatus, a, um. ut, Buxus criſpata cacumine. Cla. 2. de raptu pro.

Crispisulcans, adiectiuum: ut Criſpiſulcans fulmen. Cic. in Topi. Cum in Aiacis nauim criſpiſulcans igneum fulmen iniectum eſt.

Crispo, as, are, [*Increſpare*] criſpum reddere. Pli. li. 28. ca. 8. Fimi cinere criſpari capillum. Criſpari terra herbis, dicitur per trãſlationem. Col. li. 10. Nunc apio uiridi criſpetur florida tellus. Criſpans, tis, partic. Virg. 1. Æn. Bina manu lato criſpans haſtilia ferro.

Crispus, a, um, [*Creſpo, torto, intorto*] ut Criſpus capillis, i. intortus. Plaut. in Tru. Compoſitos, criſpos cincinnos tuos unguentatos. Criſpum folium, Pli. li. 12. ca. 15. Folium oliuæ, uerũ criſpius, aculeatum. Criſpiſſimum folium, apud Col. li. 11. cap. 3. Criſpa abies, Ci. 3. Tuſ. Criſpioris elegantiæ materies, Pli. lib. 13. cap. 9.

Crispus Saluſtius, Latinæ hiſtoriæ princeps, teſte Martiale, cuius hoc de illo extat elogium. Criſpus Romana primus in hiſtoria. Thucydidi, ex Græcis opponitur à Quinctiliano elegantia dicẽdi, Attica breuitate, ſententiarum crebritate. Taxatur autem à Pollione, ut nimis antiquarius, & ex Cat. originibus uerba mutuatus.

Crispulus, dimin. à Criſpus. Mart. lib. 5. Criſpulus iſte quis eſt?

Crissa, æ, κρίσσα, oppidum maritimũ Phocidis, à Criſſo Phoci filio conditũ: unde Criſſæus ſinus, qui & Corinthiacus appellatur.

Crissare, κιρυγίζειν, & Ceuere, nõ niſi poſito pudore exponi poſſunt. Eſt. n. primum mulierum apte ſe motantium, dum in re Venerea ſunt. Iuu. Frictum criſſantis adorat. Alterũ maſculorum, dum pædicant. Mar. Sed pædicaris, ſed pulchre Næuole ceues. Ceuere etiam adulantium geſtus ſignificat. Perſius: An Romule ceues?

Crista, [*Pennacchio*] λόφος, conus ille in uertice galli, & aliarum quarũdam auiũ. Pli. li. 10. ca. 29. Vpupa criſta uiſenda plicatili. Ad huius ſimilitudinem etiam Criſtam uocamus, conum galeę. Virg. Æn. Tum galeam Meſſapi habilem, criſtiſq; decorã Induit. Criſta etiã herbæ ſpecies, cuius meminit Pli. li. 27. ca. 5. Ruellius eandem eſſe credit cum ea, quæ Gallice Veruena dicitur.

Cristatus, a, um, qui criſtas habet. ut, Criſtatæ aues: eſtq; periphraſis gallorum gallinaceorum. Mart. li. 14. Criſtatæq; ſonant undiq; lucis aues. Criſtata Galea, Liuius.

Cristula, læ, dimin. Col. li. 8. ca. 2. Rectis, rutiliſq; criſtulis.

Crithote, es, κριθωτή Stephan. urbs Thraciæ ad Helleſpontum. Pli. lib. 4. cap. 11.

Criticus, a, um. [*Giudiciale, che fa giudicio*] pen. corr. κριτικός, idem quod iudicialis, uel iudicem agens: ἀπὸ τῦ κρίνειν, a iudicando. unde & poematum cenſores, & iudices alienorum operum, olim Critici dicti. Hor. 2. epiſt. Ennius & ſapiens, & fortis, & alter Homer. Vt Critici dicunt. Critici dies uocantur, qui à medicis iudiciarii, dicuntur, in quibus de morbis ratione ferri iudicium poteſt.

Critolaus, Peripateticæ ſectæ philoſophus, qui cum Carneade, & Diogene Stoico Romã miſſus legatus. Ci. li. 2. de Orat. De Critolai libra idem Cic. Tuſc. quæſt. li. 9. Quæro, quam uim habeat libra illa Critolai, qui quum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis & externa, tantum propendere illam boni lancem putet, ut terram & maria deprimat.

Crobyzi, κρόβυζοι Stephano, populi Iſtri accolæ. Pli. li. 4. cap. 12.

Crocallis, gemma ceraſum repræſentans, teſte Pli. lib. 37. ca. 10.

Crocatus, a, um. Pli. li. 16. cap. 34. Semen nigrum, alii crocatum.

Crocea, æ, urbs Laconiæ. incolæ Croceatæ. Step.

Croceus, a, um, κρόκινος, κρόκεος, ut, Veſtis crocea. Virg. 1. Æn. Et circumtextum croceo uelamen acantho.

Crocias, κροκίας, gẽma ſpecies, à croci ſimilitudine. Pli. li. 37. ca. 11.

Crocinum unguentum, quod exprimebatur ex aromatibus, & croco in oleo macerato: ut docet Dioſ. li. 1. Prop. li. 3. Et crocino nares murrheus ungat onyx. Pli. li. 13. ca. item 13. & li. 21. c. 19.

Crocinus, na, num [*Che è di color di zafferano*] κρόκινος, quod eſt lutei coloris. Pli. li. 21. cap. 19. Semen his optimum crocinum.

Crocis herba, cuius contactu phalãgia emoriuntur. Pli. li. 27. c. 17.

Crocito, tas, frequentatiuum. Plau. Voce crocitabat ſua.

Crocodilinus, na, num, quod ad crocodilum pertinet: ut, Crocodilinæ ambiguitates. Quinct. li. 5. cap. 10.

Crocodilon, ſiue Crocodilorum oppidum, κροκοδείλων πόλις. oppidum Phœnices ad Carmelum montem. Strabo. li. 16. & Plin. li. 5. ca. 19. Eſt & alterum oppidũ in Arſinoitica præfectura, ad Nilum fluuium: ita dictum, quod in eo crocodili pro diis colerentur. Hãc urbem poſtea Arſinoen appellarunt. Strab. lib. 17.

Crocodilus, [*Coccodrillo*] pe. pr. animal quadrupes, ex genere amphibiorum, tam in terra quam in aqua uiuens, figura lacertæ non admodum diſſimile, incredibili magnitudine, armatum unguibus, ſoli Ægypto & iis regionibus, quæ Nilo alluuntur, cognitum, cute ita dura, ut in ſolo uentre, penetrari poſſit. Conſpecto homine emittit lacrymas, mox appropinquãtem deuorat. unde factus locus prouerbio, Crocodili lacrymæ, quod de iis dici ſolet, qui ſub ſpecie pietatis alios fallunt. Cic. de Nat. Crocodili beſtiæ ſunt aquatiles, quæ in terra tamen gignuntur. Eſt & mons Ciliciæ. Plin. lib. 5. cap. 27.

Crocodilaea, κροκοδείλεια, fimus crocodili terreſtris, quo mulieres faciem illinebant ad coloris commendationem. Crocodilorũ enim duo commemorantur genera: quorum alterum aquaticum eſt, Nilo tantum familiare, & lacubus Nilo uicinis: alterum terreſtre, odoratis tantum ueſcens herbis, quẽ Scincũ Dioſc. appellat. huius excremẽta inprimis odorata ſunt, mulierumq; fucis expetita. Hor. in Epod. Colorq; Stercore fucatus crocodili. Pli. li. 28. c. 8.

Crocodilium herbæ ſpecies, chamæleontis figura, radice longa, guſtu naſturtii, ſemine rotundo. Pli. li. 27. cap. 8.

Crocota, ueſtis muliebris crocei coloris. Cic. de Aruſp. reſp. Clodius à crocota, à mitra, à muliebribus ſoleis, eſt factus repente popularis. Crocotula, dimin. Plau. in Epid. Crocotularius, crocotarũ ueſtium infector. Idem in Aul.

Crocotilum, ueteres ualde exile dicebant. Plau. Extortis talis cũ crocotilis cruſculis. Feſtus.

Crocus, [*Zafferano* κρόκος] uel Crocum, flos qui Safraneum uulgo dicitur, à Croco puero (ut poetæ fabulantur) dictus, qui cum Smilacem puellã tenerrime deperiret, amoris impatientia uerſus eſt in florem ſui nominis. Ouid. 4. Meta. Et Crocon in paruos uerſum cum Smilace flores. Salu. Paſtus nemore, in quo crocum gignitur. Præſtantiſſimum naſcitur circa Corycum Ciliciæ montem.

Crocuta, fera Æthiopiæ familiaris, ex hyæna, & leæna Æthiopica naſcens, quæ & ipſa hyænæ more humanas uoces imitatur. Pli. lib. 8. cap. 30.

Croesus, κροῖσος, rex Lydorum, Alyattæ filius, omnium, quos hominum memoria celebrat, ditiſſimus. Hic cum ſe omnium mortalium feliciſſimum credere, monitus eſt à Solone, Neminem ante cineres beatum dicendum, quod quoad uiuimus periculum ſit, ne inſtabilis huius mundi felicitas, dolore aliquo contaminetur. quam Solonis ſententiam ueriſſimam eſſe, Crœſi calamitas poſtea declarauit. uictus enim à Cyro, pyræq; impoſitus, tandem ſalubre Solonis conſilium agnouit, eiusq; nomen ſæpius inclamauit. Vnde admiratus Cyrus, quiſnam eſſet deorum, hominumue, quem ille in extremo periculo ſolum inuocaret, remq; totã edoctus, humanæ uiciſſitudinis memor, Crœſum ab incendio liberauit, ſummoq; ſemper apud ſe in honore habuit. Plut. in uita Solonis, & Her. li. 1.

Crommyon, onis, κρομμύων, urbs Palæſtinæ non procul ab Aſcalone. Item alia in Libya. Gentile eſt Crommyonius. Stephanus.

Crommyonnesus, inſula Aſiæ adiacens. Pli. li. 5. cap. 31.

Cromna, Paphlagoniæ oppidum Strabo li. 12. & Val. Fl. li. 5.

Crotalia, κροτάλια, à Pli. li. 9. ca. 35. dicuntur margaritæ, ita in ornamentis collocatæ, ut ex colliſione ſonum generent.

Crotalum, [*Campanella, naccara*] crepitaculũ ex ligno, ære, aliaue materia, unde & Ægyptiorum ſacerdotum ſiſtra, quibus in Iſidis ſacris utebantur, à nonnullis Crotala appellantur, ἀπὸ τῦ κροτεῖν, à percutiendo. Quidam putant fuiſſe annulum æreum, qui ferreo baculo quateretur. Alii circulum æneum multas habentem annexas laminulas, ſiue orbiculos mobiles, qui colliſi ſonũ edebant. Virg. in Copa, Criſpum ſub crotalo docta mouere latus.

Croto, urbs maritima in ea parte Italiæ, quæ olim magna Græcia dicta eſt, tanta ſalubritate aeris, ut inde ortum ſit prouerbiũ, Crotone ſalubrius. A' Diomede condita creditur. Incolæ Crotoniatæ dicti, eo nomine celeberrimi, quòd maximam in exercendis corporibus curam ponerent. Vnde Milo ille Crotoniates, qui integrum uno die bouem fertur abſumpſiſſe.

Croton, onis, κρότων, frutex ad magnitudinem paruæ ficus aſſurgens,

gens,folio platani,ſed leuiore,ac nigriore, ramis ac caudice arun dinum modo concauis,ſemine uuarum aſpero: quod purgatum effigiem ricini animalis repræſentat:unde & nomen accepit.

Crotopus,rex Argiuorum,pater Pſamathes, quæ ab Apolline compreſſa Linum peperit:quem cum inter uepres abſcondiſſet,canes extractum dilacerarunt. Hinc Crotopiades patronymicum maſc. Ouid.in Ibin.Quiq; Crotopiadem diripuere Linum.

Cruciabilis,le,Apul.de aſi.aur.li.10.

Cruciabilitas,tati. Pl.in Ciſt.

Cruciabiliter,Hircius.5.bel.Afric.cruciabiliter interfecti.

Cruciamentum.Cic.Phil.6.cruciamenta morborum.

Cruciarius,a,rium,cruce dignus, apud Apul. de Aſino aureo l.10.

Cruciatus,tus,λύπη,tormentum,afflictio.Cic.ad Attic.

Crucifigo,is,σταυρόω,σταυρῶ,in crucem tollo.Suet.in Domi.

Crucio,as,torqueo,affligo,σφίγγω.Teren.in Eunu.

Crudaria,argenti uena,quæ in ſumma fodina reperitur. Plin. lib. 34.cap.6.

Crudelis[*Crudele,aſpro*]ὠμὸς,immitis,& aſper.Ci.pro Deio.Crudelis Caſtor.qui nepos auum in diſcrimen capitis induxerit.Quidam a Cruore dictum uolunt,quem crudeles effundunt: ego malim à Cruditate deriuare.Nam quemadmodum in pomis, quæ mitia non ſunt,cruda dicuntur, ita & homines immites Crudeles dicuntur.Virg.6.Æne. Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas.

Crudelitas,tatis. Cice. pro Roſc.Am.populus R.qui quondam in hoſtes leniſſimus exiſtimabatur, hoc tempore domeſtica crudelitate laborat.

Crudeliter,aduerb.ὠμῶς,atrociter,inclementer.Ci.1.Offic.

Crudeſcere,[*Incrudire,incrudelire*]ὠμόω, eſt crudum, uel crudius fieri,à Crudeo,es,Virg.3.Geor. Cœpit crudeſcere morbus.

Cruditas,tatis.ἀπεψία, uentriculi uitium cibū ægre concoquentis.

Crudus,a,um,[*Crudo,non cotto*]ὠμὸς,quod coctum non eſt: unde carnes crudæ dicuntur quæ neq; elixæ ſunt,neq; aſſæ.Fructus itē crudos appellamus,qui iuſtam coctionem, id eſt maturitatē non ſunt aſſecuti.Cic.de Sen.Poma,quæ cruda ſunt,ui euelluntur. Itē crudi cibi,qui nondum concocti ſunt in uentriculo. Iuue.Et crudum pauonem in balnea portas.Crudum item hominem dicimus, cuius uentriculus probo coctionis officio nō fungitur. Ci.2.de Fin. Aſoti,qui in menſam uomant, crudiq; poſtridie ſe rurſus ingurgitent.Cice.de Sen.Caret uinolentia,cruditate,inſomniis. Colum. lib.7.Cruditatis ſigna ſunt,crebri ructus,uentris ſonitus, faſtidia cibi.Crudum uulnus,recens,& adhuc cruentum. Plin.epiſt.111. crudum adhuc uulnus medentium manus reformidat.

Cruento,as,[*Inſanguinare*]αἱμάττω,cruore inficio.Cice de Aruſp. Reſp.Secures ſuas cruentari ſcelere noluit.Cruentari oculi. Plin. lib.28.cap.7.

Cruentus,a,um[*Sanguinoſo*]αἱματηρὸς,αἱματώδης, quod cum cruore eſt: ut Cruenta uictoria.Sal.in Catil.Cruentam, atque luctuoſam uictoriam hoſtibus relinquatis.Aliquando pro crudeli:ut, Cruenta nox,& Cruenta oratio. Cic.in Ant. Antonius cruentus ſanguine ciuium Romanorum.

Crumena,p.ct[*Borſa*]βαλάντιον,loculus,à κρεμάω ſuſpendo:quod plerunque ſuſpenſa geſtetur.Hora.1.epiſt.Non deficiente crumena.

Cruni, orum,κρουνοὶ Steph.Thraciæ urbs maritima, teſte Pli.lib.4. c.11.poſtea Dionyſiopolis dicta eſt:nomen habet à fontium ſcaturiginibus,quibus abundat.eas enim Græci κρουνοὺς appellant.

Cruor,oris.[*Sangue*]αἷμα,ἰχὼρ,ſanguis,qui ex aliquo uulnere ſpargitur.Vir.8.Æn.Tepidusq; cruor fumabat ad aras.Idem li.4.uſurpauit in num.plu.ſiccabat ueſte cruores, quod Seruius tanquam nouè dictum annotauit:cum neq; Sanguines dicamus, neq; Cruores.C.c.pro Sext.Roſc.Cruorem inimici quàm recentiſſimum.

Crupellarii,qui ſint,docet Tacit.lib.3.his uerbis:adduntur è ſeruitiis gladiaturæ deſtinati, quibus more Gallico continuum ferri tegmen(Crupellarios uocant)inferendis ictibus inhabiles, accipiendis impenetrabiles.

Crurigrepidae,arum.Pla.in Tri.quibus crura crepuerunt ferro.

Crus,cruris,[*Gamba*]σκέλος,à currendo, quod crurum miniſterio in curſu utamur:ſiue(ut aliis placet) à κρούειν, quod inter ingrediendū huc atq; illuc feriant. Sunt autem Crura à genibus uſq; ad imum pedem.Celſus:Crus ex duobus oſſibus conſtat ex tibia & ſura.

Crusculum,σκελίδιον.Mart.Pectus cicadæ,cruſculumq; formice.

Crusma,atis,[*Cembalo*]κροῦσμα,ſiſtrum,& uelut cymbalum quoddā tintinnabulis refertū,quo geſtientes mulieres oblectabātur: ἀπὸ τοῦ κρούειν,à pulſando,quòd ſonum emitteret,dum pulſaretur.Mar. li.6.Edere laſciuos ad Bætica cruſmata geſtus.Bætica autem cruſmata uocat,quod ijs mulieres Hiſpanæ uti ſolerent.

Crusta,æ,[*Croſta*]πλάξ,ὄστρακον, excrementum, quod uel ob putredinem, uel concretionem ſuper alicuius rei ſuperficie naſcitur.Virg.lib.4. Georg. Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ.Item Cruſta,qua quid integitur,ut Cruſta locuſtæ.Pli.lib. 19.cap.30.In parietibus item, a que in pauimentis Cruſtæ dicuntur,tenuia marmoris,uitri,alterius'ue materiæ ſegmenta, quibus illa integebantur.Pli.li.36.ca.6. In uaſis item aureis argenteis'ue Cruſtæ dicebantur, quæ ex diuerſi generis materia illis illigabantur.Cic.5.Verr.Vaſis cruſtæ,aut emblemata detrahebantur. Cruſtas item medici appellant, duros quoſdam ueluti cortices, quibus uulnera ulcera'ue obducuntur.

Crusto,[*Incroſtare*]κονιᾶν,cruſtam inducere,& materia aliqua dura integere.Plin.lib.15.cap.17. Mala generoſiſſima eadem ratione cruſtant gypſo uel cera. V. de Cruſtati parietes, cruſta marmoris intecti. Secabantur enim marmora in laminas, & parieti apponebantur. Plin.lib.36.cap.6.Item uaſa argentea, quæ auro illigabantur, etiam Cruſtata dicebantur. Et Cruſtata animalia, cruſtis intecta.Pli.lib.11.cap.37.

Crustarius,κονιατὴς,qui incruſtat.Pli.lib.33.cap.12.

Crustosus,a,um,quod cruſtam habet.Pli.lib.12.cap.9.

Crustula,æ,πλακούντιον,diminutiuum a Cruſta.Apul.

Crustulata,æ,placentæ genus,quod & Cruſtulum.Spartianus.

Crustulum.Hor.li.1.epi.Pueris dant cruſtula blādi Doctores,elementa uelint ut diſcere prima.Genus dulciarij putat Porphyrio.

Crustulum,a cruſta pultis,eo quod ut corium exuritur, Cruſta dicta.

Crustum,ψώμιον,fruſtum eorum,quæ comeduntur. Virg.7.Ænei. Patulis nec parcere quadris Fatalis cruſti.

Crustumerium,κρουστομερία Stephano,oppidum in Latio,Albanorum colonia.Pli.lib.3.cap.5.Virg.lib.7.Æne.

Crustumina pira,[*Pere ghiacciuole*] ex parte rubentia, Glaciola nunc dicta,à Cruſtumino agro appellata.Pli.lib.15.& lib.23.ca.7. Col.lib.5.cap.10.& lib.12.cap.10. Virg.2.Geor.

Crustumium, oppidum Tuſciæ, à quo & Cruſtumina tribus, & Cruſtumina pira.

Crustumium,apud Lucan.li.2.fluuius eſt, ex Apennino ortum trahens,Ariminumq; præterlabens.Pli.lib.3.cap.15.

Crux,[*Croce forca*]σταυρὸς,furca,ſiue patibulum, in quo damnati figuntur:à κρούειν,ferire.Cic.7.Ver.In crucem eſſe ſublatum. Crux etiam quicquid nos cruciat. Ter.in Eunu. Illis crucibus,quæ noſtram adoleſcentiam habent deſpicatam.Hanc Veteres Gabalum uocauere.Var.Innocentes in gabalum ſuffigimus.

Crya,ἡ κρύα Stephano,urbs Lyciæ.

Cryassus,ſi,κρυασσὸς,urbs Cariæ,à Cryaſſo Caretis filio Steph.

Crypta,κρύπτη,cauerna,uel teſtudo ſubterranea, uel in monte exca uata:à κρύπτω,occulto.Iuue. Medium cryptā penetrare Suburræ.

Cryptoporticus, nomen compoſitum ex Græco Latinoq;, & ſignificat ſubterraneum porticum.Pli.in epiſt. Subeſt cryptoporticus ſubterraneæ ſimilis,æſtate incluſo frigore riget.

Crystallus,fœm.ge.[*Creſtallo*]κρύσταλλος,& Cryſtallum neutri, gemma candida, & pellucida, παρὰ τὸ στέλλεσθαι ὑπὸ τοῦ κρύους,ab eo quòd gelu contrahatur.Pli.li.37.c.2. Cryſtallum non alibi reperitur, quàm ubi maxime hybernæ niues rigent: glaciemq; eſſe certū eſt: unde & Græci nomen dedere. Hæc ille. Inde Cryſtallinus, a, um.

C ANTE T

Ctesiphon,nomen architecti,qui templum Dianæ Epheſiæ traditur extruxiſſe,opus mirabile & toto orbe celebratum. Fuit & locus Parthorum.Strab.lib.15.

C ANTE V

Cuba,Sabinis uocatur,quam militares Lecticam: unde uidetur deriuatum eſſe Cubiculum.Feſtus.

Cubiculare,ris,θαλαμικὸς,quod ad cubiculum pertinet:ut cubicularis lectus,apud Cice.5.Tuſcul.Cubicularis pro cubiculario,Sueto.in Nerone.

Cubicularius.[*Cameriere*]qui in cubiculo miniſtrat. Cic.5.Ver.

Cubiculum,[*Camera*]locus uno uel plurib.cubilibus inſtratus,nocturnæq; quieti deſtinatus.Cic.5.Ver.In cubiculum introductus.

Cubile,p.p.[*Letto*]κοίτη,εὐνὴ,lectus,quod in eo cubetur.Ci.5.Tuſ.Terra cubile erat Anacharſi.Cubilia item dicuntur loca,in quibus feræ cubant.Cic.2.de Nat.Deo.Deliteſcunt cubilibus beſtiæ. Dicitur & de ſtructura.Pli.li.35.Ea,inquit,maxima moles fuit, nec ſedit in cubili.Vtitur hac uoce & Vitru.lib.2. in eadem ſignificatione.Cubile ſalutatorium, dicitur in quo ſimulacra deorum imponi ſolent:quod & Lararium alio nomine dicitur. Pli.lib.15.cap.11. Omnia iam & uirorum ſalutatoriis cubilibus incluſa.

Cubitale,lis,uel Cubital,cubiti ornamentum.Hor.in Ser.

Cubitalis,πηχυαῖος,ut,herba cubitabilis apud Plin.Cauea cubitalis apud Liu.id eſt,uno cubitu alta.

Cubito,as,frequent.[*Dormire uel letto*]κοιτάζω. Cic. pro Cæl.Propter nocturnos metus puſio cum maiore ſorore cubitauit.

Cubitus,ti,& Cubitum, [*Gomito,braccio da miſurare*] πῆχυς, ἀγκών,curuatura brachii,ubi lacerto iungitur.Plau.Stic. Cubitis depulſa de uia. Inniti cubito, Virg.4.Æneid. Offi ingentis cubiti. Ouid.12.Metam.Cic.de Leg. Columellam tribus cubitis non al-

tiorem. A medicis tamen Cubitus uocatur os illud brachii, cui innitimur, quod ab ima manu ad brachii curuaturam extenditur. Accipitur & pro menſura cubiti. Plin.lib.7. cap. 16. Conſtat autem cubitum ex ſex palmis, i.digitis uigintiquatuor: ut auctor eſt Vitru.lib.3. Eſt præterea cubitus regius, qui maior eſt communi cubito tribus digitis, ut refert Herod. lib.1. Eſt & Cubitus geometricus, qui tantum ualet, quantum ſex noſtra cubita, ut Origenes, Auguſtinusq; tradiderunt.

CVBO, as, bui, bitum [*Giacere, riposarſi*] quamuis Cubatio, non Cubitio. eſt autem Cubare, iacere, ut, Cubare in lecto, Plaut. Cubare in faciem, eſt, cubare ſupinum, apud Iuuen. Et abſolute apud Cic. 5. Verr. cum iſte etiam cubaret. Sic ire cubitũ, & Surgere cubitu, Cel. Dicitur & de ægrotis. Hor. Cubat hic in ualle. Quirini, id eſt ægrotat. Cic.4. Tuſc. Narrabat eum grauiter & copioſe, nihil eſſe bonum, niſi quod honeſtum, cubantẽ diſputaſſe. Col.lib 7. Cubitorem bouem appellat, qui ſæpe decumbit ex pertinaci cõtumacia.

CVBVS, κύβος, eſt figura ex omni latere quadrata: quales ſunt teſſeræ, quibus in alueolo luditur. In numeris etiam Cubus dicitur, cũ omne latus eiuſdem numeri æqualiter in ſe ſoluitur: ut ſit, quando ter terna dicuntur, atque idem ipſe numerus triplicatur.

CVCVBO, as, pen.cor. ὀλολύζω, proprium eſt uocis noctuæ. Vt in carmine de Philomela, Noctua lucifuga cucubat in tenebris.

CVCVLIO, eſt (ut Capitolinus docet) genus pilei uiatorum. Cato de re ruſt. cap.2. Videtur oſtendere ueſtis ruſticæ genus fuiſſe, qua operæ aduerſus tempeſtatum iniuriam tegebantur.

CVCVLVS, κόκκυξ, Hor. in Ser. Magna compellans uoce cuculũ. Mart. tamen penultimam corripuit: Quamuis per plures cuculus cantauerit annos. Eſt autem Cuculus auis notiſſima, quæ in aliarum auium nidis oua parit. Plau. certe in Aſin. Cuculum uocat adulterum, quòd ſcilicet ex alienis uxoribus liberos gignat, quos mariti pro ſuis educent. Plau. in Aſina. At etiam cubat cuculus.

CVCVLATVS, a, um. qui cucullo indutus eſt. apud Col.lib.1.

CVCVLLVS, [*Veſte che ha il capuzzino, ſcartozzo*] genus ueſtis eſt, Iuuen. Saty.6. Sumere nocturnos meretrix Auguſta cucullos. Colum. Quæ prohibentur pellibus manicatis, centonibus confectis, uel ſagis, aut cucullis. Iuuen. Contentusq; illic Veneto, duroq; cucullo. Cucullus etiam pro tegmento papyraceo, quo pigmentarii utuntur, ſumitur. Marti.lib.3.

CVCVMA, æ, pen.corr. [*Bronzini, cucome*] uas æneum calefaciendæ aquæ idoneum, Petronius Arbiter in Sat. Frangitur ceruix cucumæ, ignemq; ualeſcentem reſtinguit. Cucuma item taguriolum exiguum, in quo pauperiores habitabant. Mart.lib.10. Cucumam fecit Otacilius. Budæus ſcribit Cucumam eſſe genus baculi, ferrati. Iuriſcon. ad legem Iul. de ſicariis.

CVCVMELA, dimin. Alphonſus. l. ſi quando. ff. ſi ſerui. uendi.

CVCVMER, ſiue Cucumis, p.p. cucumeris, ſiue cucumis in genitiuo, [*Cocomero*] σίκυος, ὁ σίκυος, herba eſt ſarmentis prælongis humi repentibus, & in ramos uitio modo ſe diffundentibus, folio rotũdo, cucurbita aliquando minore, flore luteo, fructu oblongo. Var.l 4. de Ling. Lat. auctor eſt, Cucumeres à curuitate dictos, quaſi curuimeres. Vnde & Tortum cucumerẽ uocat Vir.li.4. Ge. Tortusq; per herbam Creſceret in uentrem cucumis. Vide Pli.lib.19.ca.5.

CVCVMERARIVM, σικυήλατον, locus cucumeribus conſitus. Cyprianus pro tugurio cuſtodiarum poſuit.

CVCVMIS anguinus, ſiue ſilueſtris, herba ſolo fructu à ſatiuo cucumere diſtans, quem multo minorem habet, glandibusq; longiuſculis ſimilem. officinæ cucumerem aſininum appellant. Pli.li.20.c.2.

CVCVMIS, genus piſcis, ex genere concharum. Pli.lib.33.cap.11.

CVCVRBITA, æ, [*Zucca*] κολοκύνθη, herba hortenſis eſt notiſſima, etiam hodie in Officinis nomen retinens, fructus magnitudine omnes tum herbarum, tum arborum fœtus exuperans. Plin.libro 19.cap.5. Duo eius facit genera, Plebeium, quod humi repit: & Camerarium, facili, flexibiliq; ramorum curuitate tecta, pergulas & teſtudines operiens.

CVCVRBITINA [*Pere zuccole*] κολοκυνθῖνα, pyra diximus, & Cucurbitinas ficus, ob cucurbitæ ſimilitudinem. Cato de re ruſt. cap.7.

CVCVRBITARIVM, rii, κολοκυνθών, locus in quo ſeruntur cucurbitæ.

CVCVRBITVLA, æ, nunc uulgo Ventoſa dicitur. Prima enim huiuſmodi naſcula ex cucurbitis fiebant. Celſus li.2.c.11. Vſus cucurbitulæ præcipuus eſt, ubi non in toto corpore, ſed in parte aliqua uitiũ eſt. Iuue. Sat.4. Iampridem caput hoc uentoſa cucurbita quærat.

CVCVRIO, ris, p.p. κοκκύζω, gallorum proprium eſt, Auctor carminis de Philomela. Cucurire ſolet Gallus, gallina gracillat.

CVDO, is, cudi, [*Battere, ſtampare, improntare, coniare*] non cuſi, ut quibuſdam uidetur, ſupinum facit cuſum, ut, excudo, excudi, excuſum: nam excuſſum, eſt ab excutiò. Virg.1. Æneì. Silicis ſcintillam excudit Achates. Vbi Seruius; excudit. i. feriendo elicit. nam cudere ferire eſt, unde & Incus dicitur, quòd illic aliquid cudamus. i. feriamus. Cudi pecunia dicitur, cum illi ſignum principis, uel reip. imprimitur Teren. in Heaut. Argentum cudo quod tibi dem. Pallium protulit idem in Eunu. In me iſtæc cudetur faba. quod eſt, in me hoc malum recidet. Metaphora ducta ab area, in qua fabæ triturantur. Ibi enim quamuis faba præcipue cudatur, tamen omnes ictus in aream recidunt.

CVDO, onis. maſc.gen. capitis tegumentum ex corio confectum quo uice galeæ uti ſolent. Silius li.16. Cudone comãtes disiecit crines.

CVIAS, cuiatis [*Di qual patria, di qual natione, di qual ſetta*] ποδαπός, ſignificat unde, & non tantũ patria, gentem, nationemq; innuit, ut apud Ci.5. Tuſc. Socrates quidem cum rogaretur, cuiatem ſe eſſe diceret, Mundanum inquit: ſed etiam partes & ſectam: ut, Cuiates philoſophi uos eſtis: Stoici ne, an Epicurei? Sic noſtras & ueſtras. Cic. Cæl. Non ſolũ etiam iſta ueſtra oratoria, ſed hæc etiam leuia noſtratia. Dicitur & Cuiatis cõmuni gen. unde apud Plau. frequenter legitur Cuiatis eſt? i. cuius patriæ, & gentis? Accius Telepho: ut citat Noni. Qui neq; cuiatis eſſet, unquam potuimus, ſcire.

CVIVS, cuia, cuium, [*Di chi*] adiectiuum eſt, per tria genera declinabilia, ut, Meus, mea, meum: Refertur autem ad perſonam poſſeſſoris. Virg. Ecl.3. Dic mihi Damœta, cuium pecus? an Melibœi? Proeodẽ interrogamus per cuius, genitiuum à Quis, quæ, quod, uel quid ad quem reſpondetur etiam in eodem caſu præterquã in poſſeſſiuis tam pronominibus, q̃ nominibus. Vt cum quærimus, Cuius eſt hæc ueſtis? reſpondemus, mea, uel herilis. Cuia res eſt. Cic. 3. Ver. Vt optima cõditione ſit is, cuia res ſit, cuiũ periculum. Cuia intereſt. Cic. pro Mur. Cædes criminis datur ei, cuia interfuit.

CVIVSMODI, [*Di qual maniera*] uox indeclinabilis, cõpoſita ex duobus genitiuis Cuius, & Modi. Ponitur relatiue, infinite, interrogatiue, admiratiue. Plaut. in Men. Cuiuſmodi homines erunt? E. Ego, & Menæhmus. Et aliter apud Cic.2. de Inuen. Legem, cuiuſmodi ſit, in præſentia cõſeruari à iudicibus. Pro eodem dicimus, Cuiuſmodicunq;. Cic. pro Cluen. Cuiuſmodicũq; mater ſit. Sal. diuiſim enunciauit: Neq; ſolũ ciues, ſed cuiuſcunq; modi genus hominũ.

CVLCITRA, pen.cor. [*Letto, matarazzo*] ὑπόστρωμα, non ſtragulum eſt, quo dormientes integimur, ſed id, quod plumis, tomento, floccis, aliaue materia fultum dormituris ſubſternitur. nomen autem habet à calcando, quòd calcibus. i. pedibus interciatur. Cic. 4. Tuſcul. Collocemus in culcitra plumea, pſaltriam adducamus. Culcitula, dimin. Plau. Moſt.

CVLCITVLA, faſciculus quidam ligneus in ſacris dicebatur. Feſtus.

CVLEOLA, ſunt cortices nucum uiridium. Feſtus.

CVLEVS, [*Sacco*] κωλεός, uel etiam Culeum, neu.ge. uel Culleum, ſaccus ex lino, uel canabe, uel corio factus, ab occulendo. i. claudẽdo. Eo utimur ad portanda frumenta. Pli.li.7.ca.20. Vehicula cum culeis, donec exinanirẽtur, ſuſtinere ſolitus. Eſt etiam Culeus pœna parricidarum. Nã parricidæ ſanguineis uirgis uerberati, in culeo cum cane, ſimia, gallo, & ſerpente incluſi mari iniciebãtur. Cice. Q.fr. inſuere aliquem in culeum. Iuue. Cuius ſupplicio nõ debuit una parari Simia, nec ſerpens unus, nec culeus unus. Eſt & nomen menſuræ uiginti amphorarum capacis: ut eſt apud Pli.li.14.ca.4. & Colu.lib.3.cap.3. Hinc Seſquiculeare dolium, apud Col.

CVLEX, [*Zanzara*] uermiculus paruus, alatus. Pl.lib.11.ca.2. Plaut. in Curc.

CVLIGNA, potoriũ uas, teſte Feſto. Cato ca.132. Ioui dapali culignã uini, quantum uis polluceto. Idẽ. Culignã in fœno Græco ponito.

CVLINA, pen.pro. [*Cucina*] μαγειρεῖον, (ut Varro de uita Pop. R. ſcribit) dicta, quòd ibi colebant ignem locupletiorem domus. Plau. in Caſ. Senex in culina clamat. Iuuen. continens pro contento poſuit, ſcilicet pro cibis coctis, cum inquit: Sequitur ſua quemq; culina. Cic. in epiſt. Ingentium culinarum.

*CVLINAE loca quædam publica in ſuburbanis dicebantur, inopum deſtinata funeribus: ut ait Aggenus in libro de limitibus agrorũ.

CVLVLLVS, cadus fictilis, quo in ſacris utebantur pontifices, & Veſtales uirgines, teſtibus Porphyrione & Acrone. Accipitur & pro urceolo. Hora. in Arte: Reges dicuntur multis urgere culullis.

CVLMEN, [*Colmo, tetto, ſommita d'alcuna coſa*] στέγος, τὸ, uertex, uel faſtigiũ domus, uel alterius rei. Ab antiquis culmina dicta ſunt tecta quia ædificia è culmo. i. paleis à meſſibus collectis, contegebant. Vir.1. Eclo. Pauperis & tuguri congeſtum ceſpite culmen. culmen ſummitas alicuius rei. Pli.li.9.c.35. Culmen omnium rerũ precij margaritæ tenent. Culmen pro culmo, ſiue ſtipula. Ouid.4. Faſt.

CVLMVS, [*Gamba del frumento*] κάλαμος, καλάμη, ἀνθέριξ, frumenti calamus à radice uſque ad ſpicam: dictus, quod colatur: unde olim & Columus dicebatur. Virg.1. Georg. Procumbat culmus ariſtis. Vbi Seruius: Culmus dicitur ipſe calamus: ſtipulæ uero, folia quæ ambiunt culmum.

CVLPA, [*Colpa*] αἰτία, ut ſcribit Donatus, eſt eius, qui inſciens aliquem læſit. Cic.1. Offi. Ne maior pœna, quam culpa ſit.

CVLPATIO, uerbale. Gell.lib.10.cap.12.

CVLPITO, as, are, frequent. Plaut. in Ciſt.

CVLPO,

CVLPIVO, as, Plaut. Bacch. Illum laudabunt boni, hunc ipſi culpabunt mali.

* CVLTELLARE uerbum antiquum fuit, de quo ſic Frontinus in libro de limitibus. Cultellandi ratio quæ ſit, ſæpe quæritur cuius prætenſi ſoli ſpatium conſumamus, & illam cliuorum inæqualitatem planam eſſe cogimus, dum menſuræ lateribus inſerimus. cultellamus ergo agrum eminentiorem, & ad planiciem redigimus. Cultellatus etiam lapis dicitur, ut eſt apud Hygenum, qui pentagoni recipit rationem.

CVLTELLATVS, a, um, formam cultelli habens. Pli. lib. 32. cap. 2.

CVLTELLVS, Iuue. Hor. 1. epiſt.

CVLTER, [*Coltello*] μάχαιρα, dicitur omne inſtrumentum, quo aliquid ſcinditur. Plau. Epid. acutum cultrum habeo. Vnde culter Tõſorius, dicitur nouacula, qua tonſores barbas radunt. Cic. 2. Offi. Cultros tonſorios metuens, ſibi candente carbone adurebat capillum. Item Culter uenatorius, uenabulum uel potius ferramentũ uenabuli. Culter etiam dicitur uomer aratri, quo terra priuſquam proſcindatur, ſecatur, futuriſq; ſulcis ueſtigia præſcribuntur. Pli. lib. 18. cap. 18. Veteres etiam in nominatiuo Cultrum dixerunt. Prop. Cum ſullenda meo pollice cultra forent.

CVLTIO, onis, Cic. de Sen: Qui ſe agri cultione oblectabant.

CVLTOR, oris, Cic. Offi. ueritatis cultores, fraudis inimici.

CVLTRARIVS, miniſter qui uictimam cultro immolat. Suet. in Cali.

CVLTRATVS, a, um: ut, Cultratus mucro, qui ſcindit, ut culter. Plin. lib. 13. cap. 4.

CVLTVRA, ræ, idem quod cultus: ut, Cultura agri. Cic. 5. Verr.

CVLTVS, us, [*Il culto, il colto*] a Colo: unde etiam totidẽ pene habet ſignificata, quot ſuum primitiuum. Interdum. n. Cultus, eſt terræ præparatio. Cic. 2. de leg. Nullius agricolæ cultu ſtirpes tam diuturnæ ſeminantur. Alias ornatus: ut, Cultus corporis, Cultus animi. Cic. 1. Offi. Studeat parare ea, quæ ſuppeditent & ad cultũ, & ad uictum. Item Cultus deorum. i. ueneratio, Ci. 1. Tuſc. Hæc nos primum ad illorum cultum, deinde ad ius hominum erudiuit.

CVLTVS, cultior, cultiſſimus, quanto eſt cultior, tanto lætior auis conſpicitur. Idem lib. 1. cap. 1. Is demum cultiſſimum rus habebit animus cultus, Cic. 2. Tuſcu.

CVM, [*Con, conciosia*] σὺν, μετά, cum genitiuo, præpoſitio copulatiua, quæ ablatiuo ſolet coniungi: ut, Cum Socrate profectus ſum. Aliquando pro contra, πρός: ut, Cum hoſte pugno. In compoſitione uero poſtpoſita inuenitur: ut, Mecum, Tecum, Secum, Quicum, Quibuſcum. Aliquando aduerbium eſt, pro quando. Virg. 3. Eclog. Cum faciam uitulam pro frugibus, ipſe uenito. Iungitur modo indicatiuo, ut, cum dico: modo ſubiunctiuo, ut Cum dicerem. Interdum accipitur pro dum. Cic. Cum me in Africam contuliſſem. Interdum pro Quamuis, & exigit poſt ſe Tamen, iungitur ſubiunctiuo. Cice. pro Deiot. Cum in omnibus cauſis grauioribus initio dicendi commoueri ſoleam, tamen in hac multa ita me perturbant. Aliquando pro Quoniam, ut cauſſam denotet: & ſimiliter ſubiunctiuo iungitur: ut. Cum inueniam Latinos proprios ſermone hæc parum attigiſſe, conatus ſum pro uiribus. Iungitur quandoque Cum, & Tum, quæ licet idem fere ſignificent, diuerſo tamen modo ordinantur. nam in cum eſt quiddam minus, in tum quiddam maius: & hoc duobus modis fit: ut aut generale præcedat, & ſequatur ſpeciale: aut ambo ſint ſpecialia. Primo modo ſic: Quinct. Quod cum omnibus confitendum eſt, tum nobis præcipue, qui rationem dicendi à bono uiro non ſeparamus, id eſt omnibus multum, mihi autem maxime. Altero modo. Idem: Quod opus Marcelle Victori tibi dicamus, quem cum amiciſſimum nobis, tum eximio litterarum amore flagrantem, digniſſimum hoc mutuæ in nos charitatis pignore iudicamus. i. multum propter amorem tuum in nos, plus tamen propter amorem litterarum. Aliquando etiam Cum & Tum coniunctiuo iunguntur. Cice. Curioni lib. 2. epiſt. Qui cum ſuis uirtutibus, tum uero te filio ſuperaſſet omnium fortunas. Quando autem fit ſub duobus uerbis, fieri debet ſub eodem modo & tempore. Cice. Attic. lib. 1. Cum meus me mæror conficit, tum uero hæc addita cura uix uitam mihi reliquam facit. Quanquam etiam interdum diuerſorum modorum & temporum uerbis iuncta inueniuntur. Idem eidem libro. 3. Quod cum ſemper antea intelligerem, tum uero proxime iudicaui. Idem in princ. l. 1. de Nat. Deo. Cum multæ res in philoſophia nequaquam ſatis adhuc ſint explicatæ, tum difficilis Brute quæſtio eſt de natura deorum. Ponitur quandoque Tum ſine Cum, geminatum uel triplicatum in rebus paribus. Quinct. Ti. Liuium, tum in narrando miræ iucunditatis, tum in concionibus eloquentem: ita dicuntur omnia, cum rebus, tum perſonis accommodata. Ponitur nonnunquam Tum pro aliquando, ſic fere geminatum. Cice. Tum hoc, tum i lud argue. i. modo hoc, modo illud. Quandoque pro tunc. Virg. 8. Ænei. Tum primum noſtri Cacum uidere trementem. Quandoque eſt aduerbium ordinis pro deinde. Idem 6. Æne. Tum Stygio regi nocturnas inchoat aras. Quandoque pro præterea. Teren. in Prol. Eunu. Tum ſi quis eſt, qui dictum in ſe inclementius Exiſtimet eſſe.

CVM ALTER, una particula, antiqui pro cum altero uſurpabant breuitatis gratia: ut annotauit Feſtus.

CVM DICTO, [*Subito detto*] ἅμα λέγων, σὺν τῷ λόγῳ, ſtatim poſt uerba, & uix dum finito ſermone. Apul.

CVM IMPERIO eſſe, cui nominatim mandabatur à populo imperiũ.

CVM MAXIME, [*Grandiſſimamente*] uehementiſſime. Cic. pro Cluẽ.

CVM PARTIM, uide Partim.

CVM POTESTATE eſſe, dicebatur qui à populo alicui præficiebatur negocio. Cic. lib. 2. de Inuen. Priuatus, an cum poteſtate.

COMPRIMIS, in primis. Cice. 3. Verr. Homo domi ſuæ cumprimis locuples. Cumprime, olim dicebatur pro Comprimis. Q. Quadrigarius, cuius operam apud Gallos cumprime fortem reſp. ſenſit.

CVM STOMACHO aliquid facere, cum indignatione.

CVMA, κύμη, urbs Æolidis ex aduerſo Lesbi ſita, Æolicarum urbium maxima. Patria fuit Ephori, uiri doctrina clari, & Iſocrati oratori familiaris: præterea & Heſiodi poetæ, qui patrẽ ſuum, relicta Æolica Cuma, in Bœotiam migraſſe dicit. Incolæ Cumæi dicti ſunt, qui ſtupiditatis nomine male audierunt. Vide Strab. li. 13. Sunt & aliæ eiuſdem nominis urbes: quas uide apud Steph.

CVMAE, arum, ciuitas Lucaniæ ad mare, iuxta Puteolos. Seruius in illud Virg. lib. 3. Æne. Cumæam acceſſeris urbem. Eubœa, (inquit) inſula eſt, ex cuius ciuitate Chalcide coloni profecti ſunt ad nouas ſedes quærendas, & haud longe à Baiis inuenerunt uacuum littus: ubi uiſa muliere grauida (quod illi fœcunditatis augurium interpretabantur) ciuitatem condiderunt, quam Cumas appellarunt, ſiue ἀπὸ τοῦ κύοντος, a pregnante, ſiue ab undis, quas Græci κύματα appellant. Inde Cumani & Cumæi.

CVMATILIS color, a fluctuum ſimilitudine appellatus, qui & Cæruleus alio nomine dicitur. κύματα, fluctus. Plaut. Cumatilem togam, aut plumatilem. Hunc colorem periphraſticῶs deſignat Ouid. lib. 3. Suæ artis, cum ait, Hic undas imitatur: habet quoque nomen ab undis.

CVMERA, pen. cor. [*Buguola*] uas ingens uimineum, uel etiam fictile, quo frumenta conduntur, ut inquit Acron. Feſtus uero auctor eſt, Cumeras ex ſparto, palmarumue foliis confici ſolere. Horat. lib. 1. Ser. Cur tua plus cumeris laudes granaria noſtris?

CVMERVM, antiquis uaſis genus erat, quod opertum in nuptiis ferebatur, in quo erat nubentis ſupellex. Feſtus.

CVMINVM, ſiue Cyminum, pen. pro. κύμινον, herba notiſſima, folio fœniculo non diſſimilis, in uino epotum pallorem fertur generare. unde Hor. lib. 1. epiſt. Biberent exangue cuminum. Perſ. Saty. 5. Pallentis grana cumini. Eſt item Cuminum agreſte, ſatiuo multo efficacius. Dioſc.

CVMVLATVS, a, um, Ci. de Or. Omni rerũ genere cumulata oratio?

CVMVLATE, abundanter. Ci. 2. de Diui. Bene, cumulateq; perfecta.

CVMVLATIM, aceruatim, σωρηδόν, Varro de Re ruſt. lib. 3. cap. 15.

CVMVLO, as, are, [*Accumulare, amaſſare*] σωρεύειν, ἐπιτιθέναι, coaceruare, & quaſi ad cumulum addere. Virg. 11. Æn. Cumulatq; altaria donis. Tractum à menſuris, quibus nonnihil ſolet addi. Ci. ad Atti. lib. 14. Non poſſum non confiteri, cumulari me maximo gaudio.

CVMVLVS, pe. cor. [*Cumulo, mucchio, maſſa*] σωρός, maiorum rerũ ueluti aceruus quidam. Liu. 10. Conſulis corpus obrutum ſuper ſtratis Gallorum cumulis. Virg. Cumulum pro magna aquæ mole poſuit. 1. Æne. Inſequitur cumulo præruptus aquæ mons. Cumulus item eſt, qui additur menſuræ plenæ, ut inquit Feſtus, & accipitur pro quauis acceſſione. Cic. pro Sext. Roſcio: Vt ad illam opimam prædam damnatio Roſcii, uelut cumulus accedat.

CVNAE, arum, & Cunabula, orum, [*Cuna, culla*] κοιτίδες, lectuli, in quibus infantes ſolent iacere. Cice. 1. Tuſcu. Si puer paruus occidit in cunis, ne querendum quidem. Dicuntur & Incunabula: nã In, præpoſitio hoc loco nihil ſignificat. Sunt qui Cunabula, & Incunabula à cunis diſtinguant, & ea proprie dici exiſtiment, quæ ad cunas inſtruendas, & ornandas pertinent: cunas uero exiguum illud fulcrum, ex ligno aliaue materia, in quo infantis lectulus ſternitur. Plaut. in Amph. Nec eum puerum quiſpiam colligare quiuit in cunabulis. Et in Tru. Faſciis opus eſt, puluinis, cunis, incunabilis. Per tranſlationem idem in Pſeudolo: Sapit uſque à cunabulis. i. uſque ab ea ætate, quæ in cunabulis agitur. Liu. libro. 4. Ab incunabulis imbutum odio tribunorum. Virg. lib. 3. Cunabula pro initiis poſuit: Mons Idæus, ubi & gentis cunabula noſtræ. In Sal. Quandoque Incunabula uocamus nutritionem puerilem: unde locum incunabulorum uocamus eum, in quo ab ipſa ſtatim infantia educati ſumus. Sueton. in Veſpa. Locum incunabulorum aſſidue frequentauit.

CVNCTATIO, onis. Cic. Att. Audio hanc cunctationem non probari.

CVNCTABVNDVS. Liu. 6. Cunctabundos egreſſos caſtris eſſe.

CVNCTANTER,aduerbium,σχολαίως,cum mora.Liu.1.

CVNCTATOR,μελλητὴς,dilator,pro craſtinator. Cœlius Ci. Noſti Seruium,quam cunctator.Hoc cognomen ab æmulis Fabio Maximo inditum:qui cunctabunda quadam prudentia uires Annibalis fregit.Vnde illud Ennii . Vnus homo nobis cunctando reſtituit rem.

CVNCTI,[*Tutti*]σύμπαντες, ſignificat quidem omnes , ſed qui ſunt coniuncti: Omnes uero, etiam ſi diſiuncti . Virg.1.Georg. Cuncta tibi Cererem pubes agreſtis adoret . Cice. in epiſt. cunctus populus,cuncta gratia .

CVNCTOR,aris,atus,[*Indugiare,differire di di in di*]μέλλω,ὀκνῶ,uerbum deponens,moror,procraſtinor,de die in diem differo . Virg. 4.Æneid. Reginam thalamo cunctantem ad limine primi Pœnorum expectant , Cæſ.1.Bel. Ciu. Si cunctetur, atque agat leuius. Cunctans,cunctantior,cunctantiſſimus.Liu.li.30.Vt dubites,utrũ ingenio cunctatior fuerit.Cunctatio tarditio mora.Ci.1.Offi.

CVNEARE,[*Puntellare*]σφηνῶν,eſt cuneis adactis firmare. Pli.libro 16.cap.40.Si quid cuneandum ſit in ligno,clauiſq́; figendum. Cuneari item eſt in cunei formam coarctari. unde Plin. lib.3. ſcribit Hiſpaniam anguſtiis quibuſdam cuneari.

CVNEATIM,per cuneos.Ammian.Imperator cuneatim ſtipatus Cæſar.7.bel.Gall.Hoſtes in foro cuneatim conſtiterunt.

CVNEATVS,a,um[*Puntellato*]σφηνοειδὴς, in formam cunei factum. unde à Liuio forma ſcuti Cuneatior appellatur,cuius ſummum latius,imum ſtrictius erat.Item Cuneatus ager,apud Col.li.5.ca.2. Vtputa cum:eſt longus pedes centum,latus ex altera parte pedes uiginti,ex altera pedes non amplius decem . Ouid.13. Meta.Prominet in pontum cuneatus acumine longo Collis.

CVNEOLVS,li,dimin.à Cuneus,i.clauus ligneus , quo duo uel plura tigna connectuntur.Cic.de Vniu.Crebris quaſi cuneolis iniectis.

CVNEVS,[*Conio*]σφὴν,inſtrumentum ferreum,aut ligneum, quo finduntur ligna:prima pars acutior,ſequens latior,& amplior. Virg. 1.Geor.Cuneis ſcindebant fiſſile lignum . eſt & Ciceronis uox in Tuſc.Per tranſlationem ſumitur pro peditum multitudine , in cunei formam redacta,teſte Vegetio lib.2. Hinc & Cunei dicti loca in theatro,in quibus uulgus ſpectatorum ſtabat inter ſedentium ſubſellia.Iuu.Cuneis an habent ſpectacula totis . Virg.li.2.Geor. Vitru.li.7.Cunei ſpectaculorum in theatro ita diuidãtur, ut anguli trigonorum,qui currũt circa curuaturam circinationis, dirigãt aſcenſus.Inde theatrum à Virg.Cuneatum dicitur.Excuneati , ab Apul.dicti quibus ſedendi locus non fuit in cuneis confertis.

CVNEVS,promontorium Luſitaniæ , nomen habens à figura cunei, quo ligna finduntur,cuius extrema pars acuminata eſt , paulatim in latitudinem procedens . Pomp. lib.3 .Luſitania trans Anam, in tria promontoria diſpergitur.Anæ proximum,quia lata ſede procurrens,paulatim ſe ac ſua latera faſtigiat,Cuneus ager dicitur:ſequens,Sacrum uocant:Magnum,quod ulterius eſt.Hæc ille.Ptolemæus non læui errore hoc promontorium Sacrum eſſe exiſtimauit:ut docet Vadianus in locum Pomponii iam citatum.

CVNICVLVS,[*Coniglio*]δασύπους,animal lepori ſimile,quod ſub terra effoſſa latere ſolitum eſt:Mart. Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris.Varr. 3.de re ruſt.c.12.Cuniculi dicti,quòd ſub terra cuniculos ipſi facere ſoleant,ubi lateant. Eſt & foramen ſub terra occultum,ad ſuffodiendas urbes inuentum.Pli.Tentata per cuniculum fuga.Vnde Cuniculis oppugnare , dolo & fraude aliquid contra aliquem moliri.Et agere cuniculos , quod uulgus minare dicit.Cæſ.8.bel.Gall.Tectos cuniculos agunt ad caput fontis. Cuniculus inſuper pro canali accipitur.Pli.lib.9.cap.38.

CVNICVLATIM , cuniculi modo . Plin. libro 9. cap. 33. Cuniculatim,pectinatim .

CVNICVLARIAE,inſulæ in mari Liguſtico.Pli.lib.3.cap.6.

CVNICVLARIVS,rij,qui ſub terris cuniculos fodit. Veget.li.2.c.11.

CVNICVLOSVS,a,um,plenus cuniculis.Catullus.

CVNILA,κόνυζα Dioſcoridi , herba , quam uulgus à necandis pulicibus,Pulicariam appellat:Latini Cunilaginem.uide Pli.li.20.c.16.

CVNILAGO,inis,tertium genus cunilæ , quam Græci Maſculam appellant,odore fœdo,radice lignoſa,folio aſpero. Pli.lib.20.ca.16.

CVNINA,dea quæ cunis infantium præſidere putabatur.

CVNIRE , ſtercus facere . à cunis infantium , ſæpe ſtercore fœdatis. Feſtus .

CVNNILINGI , dicebantur homines ſordidiſſimi,à cunnis lingẽdis.

CVNNVS,pars mulieris pudenda.uox Martiali familiaris.

CVNYZAMIS,midis,herba alio nomine Cunilago . Pli.li.19.ca.8.

CVPA, ſiue , Cuppa , [*Botta*]uas uinarium amplum,in quo uinum in apotheca conditum ſeruabatur.Vlpianus de Legat.3.l. Cuius.Cupis etiam utebantur ad naues , quæ reficiendæ erant , ſuſtinendas Luc mus:Nanque ratem uacuæ ſuſtentant undique cupæ.

CVPEDIA,orum.[*Cibi delicati*] à Romanis appellabantur lautiores cibi , ſiue à Cupedine Romano equite , cuius ædes ſolo æquatæ aream foro cupedinario extruendo præbuerunt:ſiue quòd delicatiores eiuſmodi cibi rebus Cupidinis alimenta præbeant.Plaut.in Stic.Nihil moror cupedia.Cupedia,cupediæ. Cic.4.Tuſc.Liguritio,temulentia,cupedia. Vbi Cupediam uidetur poſuiſſe pro uitioſo cupediorum appetitu.Cupedula,æ, dimin. Gel.li.6.c.13.Nõ cupedulas ciborum,ſed argutias quæſtionum.Eſt etiam Cupes , qui lautiores cibos frequentat.Plau.in Tri Mendax,cupes,auarus.

CVPEDINARII,[*Viuanderi*] qui eſculenta & poculenta cocta uendunt.Teren.in Eunu.Cupedinarii,Cetarii,lanii,coqui.

CVPEDINARIVM forum , & Cupedinis forum , in quo delicatiores epulæ coctæ uendebantur,quòd ibi fuerit domus Cupedinis Romani equitis. Var.lib.1.

CVPEDO,dinis,ἐπιθυμία,idem quod cupido.Lucret. lib. 6. Et finem ſtatuit cupedinis atque timoris.

CVPIDE,Cic.pro Roſc.Cupide & libenter metiar.Cupidiſſimus.Cice.ad Atti.lib.4. Cupidiſſimus mei . Cupidiſſimus pacis , Aſinius ad Cic.lib.10.epiſt.

CVPIDINEVS,a,um,ἐρωτικὸς,Ouid.1.de rem.am.ſagittæ. cupidineæ.

CVPIDITAS,atis,[*Cupidità,cupidigia*]ἐπιθυμία , auiditas appetitus. ut Cupiditas cibi,Celſ.lib.8.& Cic.4. Aca. Cice.in Par.Nunquam expletur cupiditatis ſitis.Temeraria dominatrix animi cupiditas, Cic.1.de Inuen.

CVPIDO,dinis,maſc.gen.[*Cupido, Amore, Dio*]ἔρως, amoris Deus , quem Heſiodus natum uult ex Chao & Terra:Simonides & Cicero ex Marte & Venere : Arceſilaus ex Nocte & Æthere : Alcæus, ex lite & Zephyro : Sappho ex Venere & Cœlo : Sene. ex Venere & Vulcano. Duplex autem eſt,Ouidio dicente,Alma faue,dixi,geminorum mater Amorum.Honeſtus uidelicet & turpis:illumq́; ex Venere & Ioue patre natum uolunt : hunc autem Erebi & Noctis filium eſſe,quod & ipſum refert . Cice.3.de Nat.Deo. Fingitur à poetis armatus flammis,& telis aureo uidelicet & plumbeo, (ut patet ex Ouid.lib.1. Metam. De Daphne & Apolline ,) item cæcus,nudus,alatus,arcitenens,uolatilis. Eius quoque formæ deſcriptio extat multis uerbis apud Apul.de Aſino aureo . Vir.de Vino & amore:Bellum ſæpe petit ferus exitiale Cupido . Cupido uero fœm.gen.φιλονεικία,ἐπιθυμία , pro cupiditate accipitur : quamuis cupiditas leuior ſit,quàm cupido. Lucil.lib.19.Cupiditas ex homine,cupido ex ſtulto nunquam tollitur, quòd cupiditas pars ſit tẽperatior defluens à cupidine.Eſt autem animi affectio , à libidine, & cupiditate proficiſcens:qualis eſt auaritia, qua opes cupiuntur: qualis iracundia,qua ultionem appetimus,& ſimilia. Virg.6.Æne. Quæ lucis miſeris tam dira cupido? Plaut. Pœn. Cupido uerſatur in corde. Mortis cupido, Ouid.in Ibin. Inuenitur etiam nonnunquam in maſc.ge.Hor.2.Carm.Nec leues ſomnos timor,aut Cupido Sordidus aufert.

CVPIDVS,[*Auido,ingordo,bramoſo*]ἐπιθυμῶν,auidus, qui rei alicuius deſiderio tenetur. Teren.in Hecy.Eius uidendi cupidus.

CVPIENTER,Plau.in Pſeu.Cum quid cupienter dari Petimus nobis.

CVPIO,is,cupiui,cupitum,[*Deſiderare*]ἐπιθυμῶ,opto,deſidero.Cice.de Ora. Neque uero nobis cupientibus atque optantibus fructus ocii datus eſt.Cupere alicui,pro bene uelle. Cic.Q.Fr.lib.1. Ego Fundanio non cupio?non amicus ſum ? Cupire in quarta coniugatione apud antiquos legitur. Lucr.lib.1. Perfringere ut arcta naturæ primus poi tarũ clauſtra cupiret. Cupiẽs,nomen, idem qđ cupidus.Plau.in Mil.Huius cupiens corporis eſt . Cupiẽtiſſimus, Sal.Marius cupientiſſima plebe conſul factus . Cupitus p.p.parti. Ouid.3.Faſt.Mars uidet hanc,uiſamq; cupit,potiturq́; cupita.

CVPITOR,oris.Tacit.lib.12.Matrimonij cupitor.

CVPRA,Piceni ciuitas eſt,non procul ab Aſculo.Pli.lib.3.cap.13.

CVPRESSVS,ſi,[*Cipreſſo*]κυπάρισσος,arbor procera,caudice oblõgo & recto,folio pini,ſed carnoſiore , mollioreq́;. Duo eius ſunt genera:Fœmina,quæ ſterilis eſt:ad metæ formam in faſtigio cõuoluta:& Mas,latius ſpargens ramos,conosq́; proferens pineæ nuci non abſimiles. Mira huius eſt inter arbores fœcunditas , quippe quæ trifera eſt, fructusq́; habet & Ianuario,& Maio , & Septembri maturos.Numeratur inter arbores funeſtas, eo quòd & tarde creſcat,& ſucciſa non repullulet , ideo funebri ſigno ante defunctorum ædes eam poſuere maiores . Legitur & Cupreſſus, us. Ouid.3.Tri.Funeris ara mihi ferali cincta cupreſſu.

CVPRESSINVS,a,um,pen:cor.[*Di cipreſſo*]κυπαρίσσινος, ex cupreſſo.Plin.lib.23.cap.4.Cupreſſinum oleum.

CVPRESSEVS,κυπαρίσσινος,ex cupreſſu confectum. Liu.7.

CVPRESSETVM,ti,p.p.[*Luogo che ha molti cipreſſi*] κυπαρισσών, locus cupreſſis conſitus.Cic.1.de Leg. In cupreſſetis Gnoſiorum.

CVPRESSIFER,a,um,ferens cupreſſos.Ouid.epiſt.9.

CVPRVM,κύπριος χαλκὸς , genus quoddam æris , quod à Plinio Aes Cyprium uocatur.unde apud Palladium Cuprini claui dicuntur: Cupreus,a,um,ut.Cupreum uas.Pli.lib.23.cap.3.

CVR,[*Perche*]interrogandi aduerbium.Teren.in And. Cur me excrucio?cur me macero ? Aliquando relatiue accipitur . Cice.pro Roſc.

Roſc.Com.Non fuit cauſſa,cur tantum laborem caperes.

CVRA,[*Cura,penſiero,trauaglio*] φροντίς,ſolicitudo, quòd cor edat, & excruciet.Ter.Phorm.Cura & ſumptu abſumitur.Virg.1.Æne. Quando hæc te cura remordet. Quandoque pro ſtudio:ut,Salus tua eſt mihi curæ,id eſt ad ſalutem tuam ſtudiũ adhibeo. Pro opere quod adhibita cura fit.Martial. Teq; piget curæ præmia ferre tuæ.i.præmia operis abs te facti Pro amore.Virg.4.Æne.At regina graui iandudum ſaucia cura. Pro munere, quo curator fungitur.Vlp.l.6.ſiqui. tutelam.ff.de iudic.

CVRANTIA.Cic.ad Q.fr Quod me admones de non curantia.

CVRATIO,[*Cura*]θεραπεία,ut docet Donatus,medicorum eſt, Cura mentis Curatura diligentiæ. Cic.ad Tiron. Curationes eius non probo.Pro iniunctione muneris.Cic.in Orat.pro Rab. Poſth. Rabirius curationem & quaſi diſpenſationem regiam ſuſcepit. Curatio,onis,pro cura.Cic.1.de Nat.Deo.Ab omni curatione & adminiſtratione rerum uacent.

CVRATOR,[*Curatore,tutore*]ἐπίτροπος, κύριος, καὶ ἐφόρος, generali nomine dicitur præpoſitus alicui negocio:ut, Reficiendis muris curator Demoſthenes fuit.Cice.de Opt.gen. r. Curatores urbis & annonæ ædiles. Idem 2.de Leg.Inſtit.de curatorib.§.Maſculi quidem puberes & fœminæ uiripotentes,uſque ad uiceſimumquintũ annum completum curatores accipiunt. Feſtus ſcribit Curatoré eſſe,qui pupillis loco tutoris,datur,quaſi qui pupillarium bonorũ curã gerat.Sic curator,qui rei frumétariæ & agris diuidũdis præpoſitus eſt.Suet.in Calig.Curatorem munerũ ac uenationum occidit.Sal.de rep.ueſtra,cuius huc curator miſſus es,paucis accipe.

CVRATORIA,æ,curatores pupillorum munus. Heren.lib.1. ff. de excuſat.tutel. Librum excuſationum tutelæ, & curatoriæ. Ibidem l. ij.Excuſantur à tutela,& curatoria.

CVRATVS,cum cura factus.Bene curata cute nitidus, Horat.1.epiſt. Pli.lib.18.cap.6.Filiam ualidam,bene curatam,ac ueſtitam.Curate,pro accurate. Tacit.lib.2. Eius negocii initium, finem curatius ediſſeram.

CVRCVLIO,curculionis,maſc.gen.[*Tignuola*] τρώξ, animal paruum frumentum corrodẽs:quaſi gurgulio, quòd nihil in eo pene aliud quàm guttur uideatur. Virg.1. Georg. Poſtulatq; ingentem farris aceruum Curculio.Eſt etiam Curculio,γαργαρεών, fiſtula colli exterior per quam ſpiritus attrahitur, atque emittitur. Dicitur etiam ſpiritalis fiſtula, quæ ſemper patet, ut ſpiritus liberum habeat exitum, qui ad pulmonem corq; defertur. Trachiam arteriam medici appellant: Plin.Arteriam aſperam: cuius operculum eſt Epiglottis. Scribitur autem Curculio, per c, non Gurgulio per g, ut conſtat ex argumento Plautinæ Comœdiæ, quam Curculionem inſcripſit: in qua primæ uerſuum litteræ Curculionis nomen exprimunt.

CVRES,plur.num.Sabinorum oppidum:cui imperabat T.Tatius.

CVRETES,κουρῆτες,populi Cretæ inſulę,qui & Corybantes,& Dactyli Idæi appellati ſunt: ex Ida Phrygiæ monte (ut quidam uolunt) oriundi:à cuius etiam nomine,Cretæ montem, quem primum inſedere,Idam appellarunt.Dicti κουρῆτες,teſte Strab. lib.10. ἀπὸ τῆς κουρᾶς,à tonſura.anteriorem enim capitis partem detonſam geſtabant,ne hoſtes eos cæſarie apprehenderent. Alii Curetas dictos putant,ἀπὸ τοῦ κουροτροφεῖν,quòd Iouem aluiſſe dicantur. Auctor eſt idem Strabo,loco iam citato,Curetas in Græciam quoque traieciſſe,tandemq; conſediſſe trans Acheloum fluuium: ibiq; cum intonſa ſeruarent capita,Acarnanas uocari cœpiſſe.

CVRIA,[*Corte*]βουλευτήριον,ἀρχεῖον,à cura dicta. Curia, inquit Feſt. locus eſt,ubi publicas curas gerebant: item ſedes ac templum publici conſilii.Cic de Sen.Non curia uires meas deſiderat. Eſt autem Curia duplex,ſacrorum ſcilicet & ſenatus. In curiis enim uel ſacerdotes res diuinas,uel magiſtratus humanas curabant.Et non ſolum pro loco,ſed etiam pro hominibus ſumitur.βουλή. Lucan.Victo iure minax iactatis curia Gracchis.Curiæ etiam nominantur, populi partes,quales fuerunt ex,in quas Romulus populum diſtribuit,numero triginta:quas, quoniam tunc reip. curam per earum partium ſentẽtiam expediebat, Curias appellauit.Curia in qua habebatur ſenatus,Templum erat.Curia Calabra,à calando,i. à uocando,dicta eſt,quòd calata, i.uocata in Capitolium plebe, iuxta hanc curiam pontifices pronunciare ſolent, quot dies à calendis ad nonas ſupereſſent.Curia Hoſtilia,quam primum ædificauit Hoſtilius rex Romanorum.

CVRIALES,qui ſunt eiuſdem curiæ,ut tribules,eiuſdem tribus. Curiales flamines,curiarum ſacerdotes. Curiales menſæ, in quibus immolabatur Iunoni,quæ curis eſt appellata.Plaut.in Aul.Neque quiſquam curialium Venit.diuidere argentum oportuit. Cice.2. Officio.Cimonem Athenis etiam in ſuos curiales Laciadas hoſpitalem fuiſſe.

CVRIATVS,a,um.ut Curiata lex,à curiatis comitiis dicta. Cice.ad Attic.Qui ſe affuiſſe dicerent,cum lex curiata ferretur. Et Curiata comitia conuentus qui curiatim cogebantur. Gell.lib.15.cap. 27.Curiata comitia erant, quæ curiatim per lictorem calabantur,id eſt conuocabantur.

CVRIO,nis,ſacerdos curiæ.in curiis enim ſacerdotes ita res diuinas curabant,ut ſenatus res humanas in curia Hoſtilia curare ſolebat: ut ſcribit Varro.Curio maximus,dicebatur,cuius auctoritate curia,omnesq; Curiones regebantur.Curiones quoque dicti pręcones.Iul.Capitolinus.Ille per curionem dici iuſſit. Plaut. uero in Aul.Agnum curionem appellat macilentum, tanquam ob curam maceratum,confectumq;.Item cognomen Scriboniæ gentis.

CVRIONA ſacra,quæ a Curionibus in curiis fiebant.Feſtus.

CVRIONIVM, æs, quod dabatur Curioni ob ſacerdotium curionatus. Feſtus.

CVRIOSE,ἐπιμελῶς, Cic.ad Attic. lib.9. Cum de eo curioſe quæſiſſet.Dionyſius.

CVRIOSITAS,nimia,diligentia.Cic.ad Atti.lib.2.

CVRIOSVS,[*Curioſo*]περίεργος,πολυπράγμων,à multa cura dicitur, ſiue in bonum, ſiue in malum. in malum, quoties plus diligentiæ, quàm oporteat,adhibetur.in bonum.cum cura ſupra modum utimur ad res bene gerendas.Eſt igitur curioſus,qui multum, ſiue diligenter aliquid curat. Cice.Appio Pulc.Homo,non modo prudens,uerumetiam curioſus.In bonam quoque partem, Col.lib.3. Vſus eſt aduerbio.Curioſe,inquit,fodito.

CVRIS,[*Haſta*]lingua Sabinorum haſta dicitur:unde Romulus Quirinus,qui eam ferebat,eſt dictus.Et Iuno Curitis, quæ & ipſa haſtam ferre putabatur.Macr.lib.1.Sat.cap.9.& Ser.in 1.Æne.

CVRIVM,rii,κούριον,urbs Cypri inſulæ, à Curio Cicyniræ filio. Eſt item eiuſdem nominis oppidum Ætolia.Stephanus.

CVRIVS,nomen Romani ciuis,ſummæ frugalitatis, & fortitudinis. Hic cum rapas in foco torreret, & Samnitum legati magnum auri pondus publice miſſum attuliſſent,inuitarẽtq;, ut eo uti uellet, reſpõdit,M.Curium malle imperare locupletibus,quàm locupletem fieri,& qui acie uinci non potuit,eum pecunia corrumpi non poſſe.Hũc omnium primum de Sabinis triũphaſſe, auctor eſt Liu. Idem Pyrrhum Epirotarum regem,acie uictum, Italia expulit.

CVRO,as,are,[*Hauer cura,por cura,affaticarſi*]σπουδάζειν, operam dare,in re aliqua elaborare,rei alicui ſtudere, diligentiam curãq; adhibere.in qua ſignificatione ponitur interdum abſolute.Teren. in And.Obſerues filium Quid agat.sos.Curabo. Et hoc aliquando cum Vt.Cic.fam 16. Cura igitur nil aliud, niſi ut ualeas. Aliquando cum Ne.Idem fam.2.Cures, ne quid mihi ad hoc negocii aut oneris accedat,aut temporis.Interdum cum accuſatiuo.Cice. Atti.8.Tu faſciculum,uelim cures ad eum perferendum. Et fam. 7.Mandatum tuum curabo diligenter.Sic Curare pecuniam,pecuniam ad diſſoluendũ conficere. Idem:L.Cincio H-S.DCCC.pro ſignis Megaricis,curaui.Et Curare ſe,uel curare corpus,pro reficere.Cic.fam.16.Cura igitur te,& confirma. Virg. Corpora curamus.Pro mederi,curationem adhibere.Cic.de Senec. Adoleſcentes grauius ægrotant,& triſtius curantur. In paſſiua ſignificatione ſic uſus eſt.Cic.Tuſc.3.An cum corpora curari poſſint, animorum nulla medicina ſit? Et cum ablatiuo addita præpoſitione Ab. Idem pro Clu.Mulier, exclamat ſe ab eo nullo modo curari uelle,quo curante omnes ſuos perdidiſſet.

CVRRICVLO, [*Correndo, preſtamente*] δρομαίως, curſim, ſtatim. Plaut.in Epi.Curriculo occœpi ſequi. Teren. in Heaut. Curriculo percurrere.

CVRRICVLVM,breuiſſimum uehiculi genus,quo ueteres ad curſum in ludis circenſibus uterentur.Plau.Merc. Quin pedes uos in curriculum conicitis? Eſt etiam curriculũ curſus. Ci.2.de leg. Quod ſine curriculo & ſine certatione corporum fiat.Curriculum uitæ. Cic.pro Rab.Exiguum nobis uitæ curriculum natura circumſcripſit,immenſum gloriæ.Item Curriculum ſignificat tempus. Virg. lib.8. Inde ubi prima quies medio iam noctis abactæ Curriculo expulerat ſomnum.i.medio tempore. Curriculum item locum ſiue interuallum,ubi curritur à carceribus ad calcem.Hora.1.Car. Sunt quos curriculo puluerem olympicum Collegiſſe iuuat.

CVRRO,ris,cucurri,curſum,[*Correre*]τρέχω.Cic.Att.10.Curio: cucurrit Puteolos,ut ibi concionaretur.Sic,currere curſum, Currere ſpatium,dicimus.Interdum accipitur pro fluere.Virg. 3.Geor. Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ.Plin.li. 11.ca. 51. Doliis etiam inanibus currit.Sic & Cicero,currere orationem,dixit 2.de Fin.Currens.Vnde Currentem incitare, dicimus, pro incitatũ iam.& in rem aliquã incumbenté,inſtantius hortari,uel impellere.Cic.Att.Quod me hortaris,ut eos dies conſumam in philoſophia explicanda:currentem tu quidem.Curritur imperſonaliter.Ter.in prolo.Heaut.Si qua laborioſa eſt,ad me curritur.

CVRRVCA,ἐπιλαΐς,ὑπολαΐς,parua auis, quæ alienos pullos pro ſuis educat.Iuu.Sat.6.Tu tibi nunc curruca places.

CVRRVS,us,uehiculi genus,[*Carretta*] Vir. 12. Æne. Quadriiugo

uehitur curru. Hoc nomine bigæ etiam & quadrigę continentur. Pro triumpho. Ci. ad Catonem, li. 5. Quem ego currum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem?

CVRSIM, δρομαίως, currendo. Cic. 11. Phil. In Aſiam irrupit curſim.

CVRSO, [*Correre ſpeſſo*] ἀμφιτρέχω, multum curro. Cic. 1. de Diu.

CVRSITO, frequent. à curſo. Teren. in Hecy. Curſitando totum hunc contriui diem.

CVRSOR, [*Curſore*] δρομεύς, qui currit. Cic. 2. Tuſ. in ſtadio curſores exclamant. Curſor item tabellarius, à celeritate eundi. Mart.

CVRSORIVS, a, um, qđ ad curſum pertinet: ut nauis curſoria. Sido.

CVRSVRA, ſuræ, curſus. Varr. Equi alii ſunt idonei ad rem militarem, alii ad uecturam, alii ad admiſſuram, alii ad curſuram.

CVRSVS, us, & Curſio, [*Corſo*] δρόμος, tam de nauigante, & equitante, q̃ pedibus iter faciente. Pli. li. 12. ca. 19. Recto curſu per ſinus impellunt. Cic. ad Call. Omnis hominum curſus eſt ad uos.

CVRTIVS fons, inſigni aquæductu memorabilis. Pli. lib. 36. cap. 15.

CVRTO, as, diminuo. Hor. 1. Ser. Sat. 3.

CVRTVS, a, um, [*Corto, breue*] breuis, paruus, mutilus. Hor. Nunc mihi curto Ire licet mulo. Sic Curtum calicẽ dixit Mart. pro fracto: & Perſius Curtam ſupellectilem, pro exigua: & Cicero Curtã ſententiam, i. decurtatam. Celſus quoque lib. 7. cap. 9. Partium corporis deformitates, particulæ alicuius defectu: curta uocat.

CVRVAMEN, [*Piegatura*] ἐπικαμπή, κλίμα, curuatio, ſiue curuitas. Oui. lib. 2. Metam. Sectus in obliquum eſt lato curuamine limes. Gel. Sub alio atque alio cæli curuamine.

CVRVATIO, uerbale, ἐπικαμπή, Pli. li. 17. c. 23. Col. lib. 4. cap. 12.

CVRVATVRA, æ, Plin. lib. 17. cap. 19. Ne curuatura fugiat. Ouid. 2. Metam. Aurea ſummæ Curuatura rotæ. Accuruo, iuxta Curuo, Colum. lib. 4.

CVRVESCO, κυρτοῦμαι, curuus fio. Incurueſco: Cic. 3. Tuſc.

CVRVIPES, ἀγκυλόπους, qui curuos habet pedes.

CVRVLIS, & hoc Curule, ut ædilis curulis, & apud Horat. Ebur curule. nam ſenatores, qui curuleum magiſtratum gerebant, honoris gratia in curiam uehi ſoliti erant curru, in quo ſella erat eburnea, ſupra quam conſiderent. Curulis etiam in fœm. gen. accipitur pro ipſa ſella. Lucan. lib. 3. Vacuæq́; loco ceſſere curules.

CVRVO, as, [*Piegare, torcere*] καμπυλίζω, κάμπτω, κυρτόω, flecto, uel curuum efficio. Virg. 2. Georg. Ituræos taxi curuantur in arcus. Lactan. lib. 2. Curuant cæleſte animal ad ueneranda terrena. Curuatus, participium. Stat. 5. Syl. Et ſimulant feſſos curuata cacumina ſomnos.

CVRVVS, ua, uum, [*Torto, piegato*] ἐπικαμπής, καμπύλος, inflexus, tortus. Virg. 2. Ge. Et curuæ rigidum falces conflantur in enſem.

CVSPIS, pidis, fœm. gene. [*Punta*] ἐπιδορατίς, αἰχμή, acuta pars gladii, haſtæ, claui, & huiuſmodi. Mart. Ætola cuſpide fixit aprum. Cuſpis longa pro ueru. Mart. li. 14. Spumeus in longa cuſpide fumet aper. Cuſpides, pro tubulis fictilibus. Varr. 1. de Re ruſt. cap. 8.

CVSPIDO, as, [*Far la punta à qualche coſa*] ἐπιδορατίζω, cuſpidem rei alicui induco. Pli. l. 11. Alii præfixa his pila cuſpidant. Cuſpidatus, qui Cuſpidem habet. Pli. lib. 18. cap. 19. Stimulus cuſpidatus.

CVSPIDATIM, [*Acutamente*] acute, & ad ſimilitudinem cuſpidis. Pli. li. 17. ca. 14. Cuſpidatim deciſus deſcendat in rimam calamus.

CVSTODELA, à ueteribus cuſtodia dicebatur. Feſtus.

CVSTODIA, ſtodiæ, [*Guardia*] φυλακή, ipſe cuſtodiendi actus. Horat. lib. 2. epiſt. Vt piger annus Pupillis, quos dura premit cuſtodia matrum. Celſus lib. 2. cap. 2. Qui iſta nunquam ſine cuſtodia ſui tuta habuit. Sæpe etiam inuenitur pro ipſo loco, in quo quis cuſtoditur. Cic. in Cati. Tu te ipſe in cuſtodiam dediſti. Col. lib. 1. Explorentan ipſæ ſedes cuſtodiæ ſatis tutæ munitæq́; ſint. Quandoque pro eo, qui cuſtodit. Tibul. Sed precium ſi grande feras, cuſtodia uicta eſt. Pro eo, qui cuſtoditur. Suet. in Domi. Pleraſq́; cuſtodias audiebat. Et Digeſt. de reorum cuſtodia ſcribitur. Ne quis receptam cuſtodiam ſine cauſſa dimittat. Et alibi: Et ſi cuſtodia ſe interfecerit, milites culpæ aſcribitur.

CVSTODIO, is, iui, itum, [*Cuſtodire, guardare*] φυλάττω, σώζω, ſeruo obſeruo. Cic. Dolabellæ: Fac ut diligentiſſime te ipſum mi Dolabella cuſtodias. Cuſtodio, pro obſeruo, Q. Cic. de petit. conſ. Fac ut ſe abs te cuſtodiri atque obſeruari ſciant. Cic. 1. in Catil. Oculi & aures omnium te ſpeculantur & cuſtodiunt.

CVSTODITE, aduerb. Pli. epi. 111. Parce, cuſtoditeq́; ludebat.

CVSTOS, odis, [*Cuſtode, guardiano*] φύλαξ, qui rem aliquam tuetur & curat. Teren. in Eunu. Num tu hic relictus es cuſtos. Interdum ſignificat prohibitorem: ut apud Virg. de Priapo: Et cuſtos furum atque auium. Ibi enim Cuſtos furum non dicitur, qui eos cuſtodit, ſed qui eos arcet. Virg. 8. Æne. At domus Herculei cuſtos Pinaria ſacri. Cic. lib. 2. Offi. Malus cuſtos eſt diuturnitatis, metus. Cuſtos etiam dictus in iudicio, cui curæ erat accuſatorem obſeruare, ne à reo corrumperetur. Cice. in Diuin. in Verr. Cuſtodem, inquit, Tullio me apponite. Quid mihi quam multis cuſtodibus opus erit, ſi te ſemel ad capſas meas admiſero? Cuſtodes etiam in uitibus dicuntur, nouelli palmites, duarum, uel trium, non amplius gemmarum. Pli. lib. 17. cap. 12.

CVTICVLA, δερμάτιον, Iuuen. Saty. 11.

CVTILIA, agri Reatini lacus, in quo ſiluoſa inſula innatat, quæ nunquam die & nocte eodem permanet loco. Pli. l. 2. c. 95. & li. 3. c. 12.

CVTIS, pellis, ſiue corium, [*Cotenna, pelle, cuoio*] χρὼς, δέρμα, Iuuen. Saty. 6. Et ſe cutis arida laxet. Cic. in Epi. ſiquid intra cutem ſubeſt uulneris.

C ANTE Y

CYAMEA, gemma quæ fracta fabæ ſimilitudinem præfert. Pli. lib. 37. cap. 11.

CYAMOS, κύαμος, herba Ægypto peculiaris, latiſſimis foliis, quæ & Colocaſia dicitur, & Faba Alexandrina. Pli. lib. 21. cap. 15.

CYAMVS, κύαμος, faba genus leguminis.

CYANE, es, nympha Sicula, quæ in fontem ſui nominis conuerſa fertur. Ouid. lib. 5. Metam. Corripit hoc nomen tam penultimam, quam primam ſyllabam. Ouid. lib. 5. Metam. Inter Sicelides Cyane pulcherrima Nymphas. Et Paulo poſt: Venit & ad Cyanen. Nimis fœde itaque lapſi ſunt, qui mediam indifferentem eſſe affirmant, freti corrupta Ouidii auctoritate lib. 9. Metam. ubi ſic legunt: Cognita Cyane præſtanti corpore nympha. Ibi enim germana lectio non habet Cyane, ſed Cyanee per quatuor ſyllabas. Neque ibi poeta de Cyane Siciliæ nympha loquitur, Sed de Cyanee Mæandri fluminis filia, quæ a Mileto compreſſa Caunum & Byblida genuit.

CYANE, es, κυανή, oppidum Lyciæ. Pli. li. 15. c. 27. Eſt item fontis nomen in agro Syracuſano. hic Anapo mixtus in mare illabitur. Ouidi. de Ponto: Quaq́; ſuis Cyanen miſcet Anapus aquis.

CYANEAE, ſiue Cyaniæ, inſulæ, ſeu magis ſcopuli ſub Thracio Boſphoro, modico ſpatio inter ſe diſtantes. Vnde factus eſt locus poetarum fabulis, qui Cyaneas inter ſe concurrere tradiderunt, q ex aduerſo intrantibus geminæ cernebantur, naue uero paululum in alterum latus deflexa, una tantum uidebatur. Val. Flac. lib. 4. Arg.

CYANEE, per quatuor ſyllabas, Mæandri Phrygii fluminis filia fuiſſe fertur, quæ à Mileto compreſſa Caunum & Byblida genuit. Ouid. l. 9. Met. Producit autem hæc dictio primam ſyllabam & ultimam, duas autem medias corripit, ut conficiat Choriambum. Cyane uero pro Siciliæ Nympha tres tantum habet ſyllabas, quarum ultima longa eſt, duæ priores corripiuntur ut ſit Anapæſtus.

CYANEVS, adiect. Ceruleus, quòd ſcilicet cyani gemmę colorem refert. Varro: Cyanea penula amictus graſſatur. Cyanos etiam flos eſt cærulei coloris in ſegetibus naſcens. Pli. lib. 21. cap. 11.

CYANOS, fluuius Colchidis, qui in Phaſim influit. Pli. lib. 6. cap. 4.

CYANOS, [*Turchina*] κύανος, auctore Pli. lib. 37. ca. 9. Gemma eſt ex iaſpidum genere, colore ceruleo. unde quibuſdam eadem eſſe creditur, quæ hodie ab Italis Turchina uocatur. Alii hoc nomine Lazuli lapidem malunt ſignificari. Quorum opinio idcirco mihi uериſimilior uidetur, quòd Plin. loco iam citato prodiderit, cyanum ſæpe aureo puluiſculo intermicare: quod in lazuli lapide frequenter uſu uenit, ut qui fere in auri fodinis inueniatur in ea uero gemma, quam uulgus Turchinam uocat, (nos Eranum eſſe credimus) id nunquam compertum eſt.

CYARAXES, κυαξάρης, Phraortis regis Perſarum & Medorum filius, cui ſucceſſit in regno. Hic primus Aſiæ populos in prouincias diſtinxit, primusq́; in ſuum quoſque ordinem diſtribuit, haſtatos, ſagittarios, equites. Omnem trans Halym flumen Aſiam ſibi ſubiecit. Herod. lib. 1.

CYATHISSO, hyſſas, [*Dar da bere*] κυαθίζω, potum ſubminiſtro. Plau. Tibi ſæpiſſime Cyathiſſo, apud nos quando potas.

CYATHVS, [*Bicchiere*] κύαθος, calicis genus, à χύειν, fundere, mutatione litteræ aſpiratæ in tenuem. Succeſſit autem in ſympoſij locum in conuiuijs, ut docet Varro. Iuue. Saty. 5. Cardiaco nunquã cyathum miſſurus amico. Inde tranſlatus eſt ad menſuram, quorũ duodecim ſextarium complent. Ad cyathum ſtare, uel à Cyathis eſſe κυαθίζειν, dicebatur qui potus mẽſuram cyathis, metiebatur. Apuleius Pocillatorem dixit, alij Pincernam. Pli. li. 22. ſcribit, Cyathum per ſe pendere drachmas decem. Cyathus etiam fluuij nomen in Ætolia, apud Polybium, ut notat Cœl. Rhod. lib. 15.

CYBELES, es, pe. cor. κυβέλη, nam, ut docet Seruius, anapæſtus eſt in hac dictione Cybele, fuit uxor Saturni, ita dicta à Cybelo Phrygiæ monte ſeu oppido, ubi eius ſacra primo ſunt inſtituta. Scribit Feſtus. Cybelem a nonnullis ideo appellatam, quia ageret homines in furorem, quippe Græci κυβιστᾶν, in caput ſaltare dicũt: qua uoce etiam utitur Homer. 16. Iliad. Sacerdotum autem Cybeles proprium erat caput rotare. Suidas ſcribit. Rheam quoque uocari, & montanam eſſe deam: ideo uehi leonum iugo. Hæc primum Ops, & Terra dicta fuit, quòd ſit dea telluris, quæ & Veſta dicitur, propter quod curru uehi à poetis fingitur, quia terra pendet in aere:

in aere:& totis ſuſtineri, quia rotatur ſemper & uoluitur múdus.
Mater deum,quia omnia gignit.Et mater alma,ab alendo. Et ma-
ter Phrygia,a monte Phrygię,quem plurali numero Dindyma uo
cant.In eo ſacra ſibi per Corybantes inſtituit:a quo Dindyme , &
Dindymene a nónullis uocatur. Item Berecynthia, a monte Phry
giæ,qui βερέκυντος appellatur. Et Pales, quòd ſit pabulorum dea.
Rhea, ἀπὸ τοῦ ῥέω , fluo , quod terra affluens ſit omnium rerum .
Idæa & Phrygia, & Peſſinuntia a Peſſinunte Phrygiæ emporio .
Claud. Turrigenamq; petit Cybelen. Mart.Et Cybeles picto ſtat
Corybanthe tholus. Ex Apuleij ſententia eadem erat dea Cybe-
le, Bellona,& Iſis.Quandoq; tamen metri gratia ſcribitur per du
plex ll,& ſit Cybelle,ut ſit Bacchius pes, ex prima breui , & duab.
longis. Propertius : Vertice turrigero iuxta dea magna Cybelle.
Lucan.lib.1.Et lotam paruo reuocant Almone Cybellen.Hác Ci.
de aruſp.reſp.appellat matrem magnam,matrem Idæam de leg.

Cybelea,æ,pen.pro.κυβέλεια urbs Ioniæ,teſte Stephano.

Cybira, oppidum Lycaoniæ , non procul a Mæandro fluuio. Cice.
6.Verg.

Cybirates,uel Cybirata,nomen gentile.Cic.Ibidem.

Cybiraticus,a,um.Ibidem.

Cybium,bii,κύβιον,piſcis genus,ita ſciſſum,ut medium æque pateat
in omnes partes ad ſimilitudinem teſſerarum.Mart.lib.5.

Cychramus,auis, quæ coturnices trans mare redeuntes comita-
tur.Pli.lib.10.cap.23.

Cyclades,inſulæ maris Ægæi,teſte Strab.li.10. circa Delum in or
bem ſitæ:unde & nomen acceperunt . Ouid.1.Triſt. Cycladas Æ-
geas obſtupuiſſe reor.Alij dicunt uocari Cyclades,non quia in ro
tunditatem ſitæ ſint,ſed quòd lógo ordine eas circuire neceſſe ſit
propter promontoria.Vnde & Virg.3.Ænei. Sparſasq; per æquor
(dixit)Cyclades.Sunt autem numero quinquaginta tres.

Cyclaminus,fœm.gene.κυκλάμινος ,uel Cyclaminum, herba eſt,
quam noſtræ ætatis ruſtici Panem porcinum uocant , quod eius
pabulum porcis in primis iucundum eſſe , ſubulci experiantur.
Plin.lib.21.cap.9.

Cyclas,dis,ueſtis fœminea rotunda.Iuu.Hæ ſunt,quę tenui ſudant
ex cyclade.Prop.Et cyclade longa Verrit humum.

Cyclopes,pen.pro.κύκλωπες , gigantes , ſeu populi antiquiſſimi in
Sicilia,iuxta Æthnam,uno oculo in frõte: qui omnium primi æris
fabricam inueniſſe traduntur,hinc factus locus fabulæ , ut Vulca-
ni miniſtri credantur,& Ioui fulmina fabricare. Virg.lib.8. Ænei.
Ferrum exercebant uaſto Cyclopes in antro . Dicti putantur ab
eo, quòd oculum unum orbicularem in fronte haberent . κύκλος
enim circulus,ὢψ lumen. Cic.in Verg.Cyclops Æthnam ſolam , &
eam partem Siciliæ tenuiſſe dicitur.

Cydippe,κυδίππη,puella quædam pomo decepta ab Acontio, ut ſu
perius traditum.Ouid.Littera Cydippem pomo prælata fefellit.

Cydna,æ,κύδνα , olim dicta Macedoniæ ciuitas quæ poſtea corru-
pto nomine Pydna appellata eſt.Stephanus.

Cydnus,κύδνος, Ciliciæ fluuius , non ſpatio aquarum , ſed liquore
memorabilis:quippe leni tractu è fontibus labens: puro ſolo exci
pitur,nec torrentes incurrunt.lib.11. Iuſtinus. Tibullus l.1.At te
Cydne canam,tacitis qui leniter undis Cæruleus placidis per ua
da ſerpis aquis.Solinus ſcribit amnem à candore,Syrorum lingua
nomen ſortitum. Vitru.li.8.ca.3. Cydni aquas podagra laboranti-
bus apprime ſalubres eſſe,cruribus in eis merſis.Pli.lib.13.

Cydonia,κυδωνία,inſula eſt ante Lesbon.Pli.lib.2.cap.103.

Cydon,κυδωνία, inſigne Cretæ oppidum : à quo Cydonius, a , um.
Ouid.2.Metam.Cydonio fundebat ſpicula cornu.Virg.Eclog.19.
Ire libet,Partho torquere Cydonia cornu Spicula. Malum Cydo
nium,quod Cato primus omnium Cotoneum appellauit.Plin.lib.
15.cap.11. His proxima amplitudine mala , quæ uocamus Coto-
nea,& Græci Cydonia,ex Creta inſula aduecta . Seren. Aut quæ
poma Cydon Cretæis miſit ab oris. Inde Cydoniten appellat Pal-
ladius cibum ex Cydoniis decoctis,& melle confectum. Cotonea
tum uulgo dicitur.Cydones item dicuntur urbis huius incolæ, ſa-
gittandi peritia inſignes.

Cygneus,a,um,media producta,κύκνειος , ut, Vox cygnea , quæ eſt
cygni:cygnea cantio,Prouerbium cóueniens in eos qui ſupremo
uitæ tempore facunde diſſerunt. Vide Er.Chiliades.Ci.3.de Ora
to.Illa tanquam cygnea fuit diuini hominis uox & oratio.

Cygnus,uel potius Cycnus,[*Cigno*]κύκνος, Latine olor, auis candi-
da,anſere maior,argutam uocem habens , præſertim imminente
iam morte.Ci.1.Tuſc.Cycni nõ ſine cauſſa Apollini dicati ſunt.ſ.
quòd ab eo diuinationem habere uideantur , qua prouidentes qd
in morte boni ſit,cum cantu & uoluptate moriantur,Mart.lib.13.
Dulcia defecta modulatur carmina lingua Cantator Cycnus fu-
neris ipſe ſui.Rauci cycni. Virg.11.Æne. Dant ſonitum rauci per
ſtagna loquacia cycni.Fuit autem Cycnus (ut poetæ fabulantur)
Ligurum dux,Phaethontis amator,qui poſt illius interitum diuti-
no fletu in hanc alitem mutatus eſſe fertur.

Cylbiani montes,κυλβιανὰ ὄρη , maioris Phrygiæ colles . Plin.
lib.5.cap.29.

Cylindraceus,a,um,κυλινδροειδής,factum ad ſimilitudinem Cy-
lindri,i.teres & oblongum . Plin.ſcribit ſiliquas ipſi, quod genus
leguminis eſt,cylindraceas eſſe . Anaximander item dixit terram
eſſe formæ cylindraceæ.

Cylindrites,κυλινδρίτης , lapis eſt oblongus & teres , ex gene-
re pyritarum , colorem æris referens : ita dictus , quòd cylindri
figuram habeat .

Cylindrus,[*Pietra lunga e tonda*] κύλινδρος , columnula lapidea
rotatilis, qua rei ruſticæ ſcriptores aream æquari iubent. Virg.2.
Georg.Area tum primum ingenti eſt æquanda cylindro . ἀπὸ τοῦ
κυλίνδειν,a uoluendo . Neque uero ſolum de hoc ruſtico inſtru-
mento Cylindrus dicitur,uerum etiam de eo omni,quod figuram
habet abſolute teretem ita,ut facile uolui poſſit. Cice.de Fato.Et
cylindrum uolui.& uerſari turbinem putat. In gemmarum quo-
que generibus cylindri dicuntur teretes, & columellæ formam
imitantes, quos mulieres ex auribus ſolent ſuſpendere. Iuuen.Sa-
ty.2. Donant arcana cylindros . Plin. libro 37.cap.5.De beryllis
loquens: Ideo cylindros quidam ex his facere malunt , quam
gemmas, quoniam eſt ſumma commendatio in longitudine . Ex
quibus uerbis colligitur cylindros oblongos eſſe , gemmas uero
quadratas,anguloſas,aut rotundas.Solinus ſimiliter ſcribit , Indi-
cos reges gemmas in longiſſimos cylindros fingere conſueuiſſe.

Cyllene , mons Arcadiæ , in quo Maia à Ioue compreſſa , Mercu-
rium peperit.Virg.lib.8.Æne.Hinc Cyllenis,idos,patronym.

Cyllenius,pen.pro. Mercurius dicitur , quòd in Cyllene Archa-
diæ monte fuerit genitus : quam opinionem ipſe etiam Virg. ſe-
quitur lib.8.Æne.Lucan.lib.1.Motuq; celer Cyllenius hæret.Ci-
ce.in Arat.Cedit clara fides Cyllenia.

Cyllo,nis,uidetur idem ſignificare, quod mutilus,debilis . In Sal.
Quicquid impudicorum cyllonum , parricidarum , ſacrilegorum
fuit in urbe .

Cyma,[*Cima*]κῦμα, tenerior delicatiorq; cum aliarum herbarum,
tum præcipue braſſicæ cauliculus qui in prima germinatione in
ſumma ſtirpe prouenit.Pli.lib.19.cap.8.& lib.20.ca.9.Celſus:Ma
li eſt ſucci braſſica,magisq; etiã cyma eius . Col.Maior pars eius
braſſica in Cymã proſilit.Pro eodem etiam dicimus Cyma , atis.
Colum.lib.10.Frigoribus caules,& ueri cymata mitti.

Cymba,[*Barca*] πορθμεῖον, κύμβη,genus nauis piſcatoriæ. Cic.3.Of
fi.Cymbarum ante hortulos multitudo.Eſt item Cymba, portito
rum nauicula, qua amnes aut lacus traiiciuntur: unde etiam poe-
tæ Charonti Cymbam aſſignarunt . Virg. 6. Æneid. Gemuit ſub
pondere cymba .

Cymbaliſtae,κυμβαλισταὶ,qui pulſant cymbala . Apul.de Deo So-
cratis:Strepitu cymbaliſtarum,& tympaniſtarum , & chorauları́.

Cymbalum,[*Cembalo*]κύμβαλον,inſtrumentum muſicum , in ſacris
matris deum.Cic.in Piſ. Neque collegæ tui cymbala , ac crotola
fugi. Vnde Cymbaliſſare,cymbala quatere. Caſſius. Hemina li.4.
Mulier cantabat tibiis Phrygiis,& altera cymbaliſſabat.

Cymbula,æ,dimin.Pli.in epi.Cymbulæ onerariis adhæreſcunt.

Cyminum,pen.pro.[*Comino*]herbæ genus,cum ſemine eiuſdem no
minis,quod nos y,in u uertentes,Cuminum dicimus.

Cyminus,Hætruriæ lacus,ad ſex millia paſſuum ab urbe Viterbio,
Cymino monti ſuppoſitus:ut Appianus oſtendit . De huius lacus
origine talia refert Seruius:Aliquãdo Herculem ad hos populos
ueniſſe:& quum a ſingulis prouocaretur,ad uirium oſtentationẽ,
uectem ferreum,quo exercebatur humi defixiſſe, quem cũ nemo
illorum poſſet euellere, Herculem tandẽ eum ſuſtuliſſe : tantamq;
repente aquæ uim erupiſſe,ut Cyminũ effecerit lacum . Hæc Ser
uius illud Virg.explicans Æne.7.Et Cymini cum monte lacum.

Cymothoe,pen.corr nympha marina, Nerei & Doridis filia dicta,
quod per fluctus diſcurrat. Virg.1.Æne.Cymothoe , ſimul & Tri-
ton adnixus . Eſt itẽ Cymothoe,fons notiſſimus Achaiæ proprie
dictæ,inter Patras & Pheras urbes.Pli.lib.4.cap.5.

Cyna,æ,arbor eſt in Arabia,folio palmæ ſimili , ex quo Arabes ue-
ſtes ſibi conficiunt.Pli.lib.12.cap.11.

Cynaetha,oppidum Arcadiæ iuxta Lepreon: ita dictum ab Æneæ
ſocio uita functo,& ſepulto.ut placet Dionyſ.lib.1. Antiq. aut(ut
Steph.mauult)à Cynetho Lycaonis filio.Plin.lib.4.cap.6.

Cynamolgus, auis Arabiæ peculiaris , ex cinnami ſurculis nidum
conſtruens . Plin.lib.10.cap.33. Apud Ælianum non Cynamol-
gos, ſed Cinnamomus appellatur & ita nonnulli apud Plin. legen
dum ſuſpicantur.

Cynici,philoſophi quidam fuerunt,ſectatores Antiſthenis,qui pri
mus nouum hoc philoſophiæ genus introduxit.ita dicti ſiue à Cy
noſarge gymnaſio,in quo Antiſthenes profitebatur : ſiue à canina
mordacitate,qua in hominum uitas nullo diſcrimine inueheban-

tur: aut (ut alij uolūt) ab eo, quòd canum more in propatulo coire non dubitarent: Laertius. Ex hac ſecta fuit Diogenes ille Cynicus. Philoſophiam cynici naturalem & rationalem tollebant, ſoliq; morali innitebatur, repudiabant liberales artes, maxime geometriam & muſicam. placebat eis, finem eſſe, ſecundum uirtutem uiuere. nobilitatem & diuitias abijciebant. uide Cic. 1. lib. Offi.

CYNIPHIVS, ut grex hircorum. Martia. Cyniphio poterit planta latere ſinu.

CYNOCEPHALEA, pen. prod. κυνοκεφαλεία, herba, quæ ab Ægyptiis Oſirites appellatur, diuina prorſus, & ad omnia uenena efficax. Plin. lib. 30. cap. 2.

CYNOCEPHALI, p.c. homines, uel feræ in Æthiopia, canina habentes capita, cetera homini ſimiles. Auguſt. lib. 16. de Ciui. Dei: Quid dicam de Cynocephalis, quorum canina capita, atque ipſe latratus magis beſtias, quàm homines, confitentur? Pli. lib. 7. Gens, quam Cynocephalos uocamus, lacte uiuunt. Gel. lib. 1. cap. 5.

CYNOCEPHALION, κυνοκεφάλιον, Dioſcoridi herba eſt quam Græci notiore nomine ψύλλιον, nos Publicarem appellamus.

CYNOGLOSSOS, [*Lingua di cane*] Dioſcor. herba eſt in locis ſabuloſis naſcens, folijs, latifoliæ plantagini ſimillimis. Latinis Lingua canina dicitur, diuerſa tamen ab ea, quam officinæ canis linguam uocant. Plin. lib. 25. cap. 8. Iungitur & cynogloſſos, caninas imitans linguas.

CYNOMAZON, herba, eadem cum chamæleonte nigro. Pli.

CYNOMORION, κυνομόριον, herba, alio nomine Orobanche, inimica eruis, ceteriſq; leguminibus. nomen habet à ſimilitudine genitalis canis, teſte Pli. lib. 22. cap. 25.

CYNOPOLIS, κυνόπολις, oppidum ad occidentalem Nili ripam, inter Oxyrinchum, & Hermopolim, in quo Anubis colitur, canibuſq; cibaria publica ſunt aſſignata. Strab. lib. 17. Pli. lib. 5. cap. 9.

CYNORRHODON, rubentis lilij flos, teſte Pli. li. 21. ca. 5. Dictus, Quòd à cane rabido morſis medeatur. Eadem & Roſa ſilueſtris appellatur. Pli. lib. 25. cap. 2.

CYNOSVRA, æ, pen. prod. κυνόσουρα, ſidus ſeptentrionale, ex ſeptem conſtans ſtellis, quod & Vrſam minorem appellamus. Alio nomine etiam Phœnice appellatur, teſte Higino, eo quod à Phœnicibus inter nauigandum potiſſimum ſoleat obſeruari, quemadmodum & Elice, hoc eſt, Vrſa maior, à Græcis nautis. Ouid. de Triſt. Eſſe duas Arctos, quarum Cynoſura notatur Sidonijs, Elicem Graia carina notet.

CYNTHIA, Diana à Cyntho monte in Delo inſula, in quo nata cum Phœbo eſt: unde & Apollo Cynthius appellatur.

CYNTHVS, κύνθος, Deli mons uſque adeo editus, ut totam inſulam dicatur obumbrare. In hoc monte Apollo & Diana nati traduntur, quorum alter Cynthius, altera Cynthia ab eo appellati ſunt. Vir. 1. Æneid. Qualis in Eurotæ ripis, aut per iuga Cynthi Exercet Diana choros.

CYNVS, κῦνος Stepha. Locrorum Epicnemediorum oppidum eſt: ſiue, ut quibuſdam placet, nauale. Pli. lib. 4. cap. 7. & Liu. 28.

CYONNESVS, Nili fluuii inſula, non procul à maiori Delta, è regione oppidi, quod Cynopolis appellatur. Ptol. lib. 4. cap. 5.

CYPARISSIAS, κυπαρισσίας, tithymali ſpecies. Pli. lib. 26. cap. 8.

CYPARISSA, κυπάρισσα, oppidum agri Meſſeniaci, ad mare ſitum. Plin. lib. 4. cap. 5. Strab. lib. 8. Cypariſſiam uocat, Ptol. Cypariſſas plur. num.

CYPARISSVS, nomen pueri, Telephi filij, quem Apollo amauit, poſtea in ſui nominis arborem conuerſi. dicitur & per ſynæreſim Cypreſſus: deinde, conuerſione y in u, Cupreſſus. Dicta Cypariſſus, ut Didymo placet, ἀπὸ τοῦ ἴσως παρίσειν, ab æqualiter pariendo: quòd æqualiter & ramos perdat, & fructus. Fructus eius à figura Coni appellantur. Vnde ipſa arbor perpetuo epitheto Conifera appellatur. Vir. gi. Æriæ quercus, aut coniferæ cypariſſi. Vide cupreſſus.

CYPEROS, κύπειρος, iunci genus anguloſum. Plin. libro 21. cap. 18. Legitur & in neutro genere Cyperum apud Varro. lib. 3. de Re ruſt. cap. 16.

CYPIRVS, ξίφιον, herba, folia habens ad iridis ſimilitudinem mucronata, quæ à Latinis Gladiolus dicitur. Eſt & per ſe Indica herba quæ Cyperis uocatur, gingiberis effigie. Pli. lib. 21. cap. 18.

CYPRINVS, κυπρῖνος, piſcis ex genere chombrorum. Plin. libro 32. cap. 11.

CYPRIVM, æs, quod uulgari uſu nominatur Cuprum. unde Cuprini claui. Pli. Teritur cyprio ære in cypro mortario. Cyprium abſolute, pro ære cyprio, ex Cypro inſula aduecto. Pli. lib. 36. cap. 26.

CYPRIVS, a, um: unde tres paruæ inſulæ huic propinquæ Cypriæ nominantur, & Venus Cypria, ſiue quod in Cypro genita fuerit, ſiue quòd ei primum in Cypro templum ſit conſtitutum. Cyprus etiam dicitur arbuſcula, quæ à Latinis Liguſtrum uocatur, ſemine atro non abſimili ſambucino acino. Pli. lib. 12. cap. 24.

CYPRVS, κύπρος, inſula in Pamphylio mari, in ſinu maximo, qui & Iſſicus dicitur, inter Ciliciam & Syriam, diues, & miræ fertilitatis. unde & macaria, i. beata, olim uocata: maxime etiam luxui dedita, unde & Veneri ſacra. Hora. lib. 1. Car. Sic te diua potens Cypri. Ea quondam nouem erat regnorum ſedes. Vrbes illius præclaræ, Cythera, à quibus Venus dicta eſt Cytherea, Paphos, Palæpaphos, & Salamina. Hæc inter maiores noſtri maris inſulas locum ſibi uendicat: a Septentrione Ciliciæ oppoſita, à meridie Ægyptum ſpectat, ab Oriente Syriam, ab Occidente Pamphyliam. Ambitus inſulæ trium millium, quadringentorum ac uiginti ſtadiorum, teſte Strab. lib. 14.

CYPSELI, κύψελοι, aues ex hirundinum genere, Pli. lib. 10. cap. 39.

CYPSELVS, Corynthiorum tyrannus, pater Periandri. Herod. lib. 5. & Plutar.

CYRENE, es, & Cyrenæ, arum, inſigne Libyæ oppidum, inter Mareotidem, & Zeugitanam prouinciam ſitum. à Batto Theræo conditum, & a Cyrene, Penei amnis, filia, quam Apollo adamatam in eā Libyæ partem tranſtulit, ita nominatum. Ab hac urbe totus ille Libyæ tractus, inter Africam propriæ dictam & Libyam Marmaricam, ſiue Mareotidem intermedius, uno nomine Cyrenaica regio dicitur. Adiectiua Cyrenæus, Cyrenaicus, Cyrenenſis.

CYRENAICI PHILOSOPHI, ab Ariſtippo Cyreneo, primo ſectæ eius auctore, nomen traxerunt, qui ſummum bonum corporis uoluptate metiebantur. Cic. Tuſc. lib. 3. & Laertius in uita Ariſtippi.

CYRNAEVS, a, um. Virgil. Eclog. 9. Sic tua Cyrnæas fugiant examina taxos.

CYRNVS, inſula in mari Liguſtico, Latine Corſica, longa paſſuum centum quinquaginta millia, lata maiore ex parte quinquaginta, circuitu trecentorum uiginti duorum millium. dicta Cyrnus à Cyrno rege.

CYRNEA, æ, uaſis uinarij genus, teſte Non. Plaut. Amphi. Impleui cyrneam.

CYRRHVS, κύρρος Stephan. Siriæ oppidum, incolæ Cyrrheſtæ & Diana Cyrrheſtis, & regio ipſa Cyrrheſtica. Plin. lib. 5. cap. 23. Sunt item Cyrrheſtæ, Macedoniæ populi, non procul à Pella. Pli. lib. 4. 4. cap. 10.

CYRTAEA, æ, κυρταία, oppidum ad mare rubrum. Stephanus.

CYRVS, nomen duorum fluuiorum, quorum unus Armeniæ & Hiberiæ fines interluit, & per Albaniam labitur: alter iuxta Paſagardas per cauam Perſidem: à quo Cyro maiori, qui iuxta hunc amnem expoſitus fuit, nomen inditum. Strab. lib. 15.

CYRVS, κῦρος, Cambyſis, filius ex Mandane Aſtiagis regis filia, & Perſarum Medorumq; rex, qui primus, deuicto Aſtyage, ultimo Medorum rege imperium tranſtulit in Perſas, & ſubacta Aſia, totum Orientem in poteſtatem redegit. poſtremo, cum bellum Scythis intuliſſet, eoſq; clade magna affeciſſet. Tomyris eo tempore Scytharum regina, compoſitis inſidijs, ducenta millia Perſarum cum ipſo rege trucidauit, ita ut neque nuncius tantæ cladis ſuperfuerit. Caput Cyri amputatum, in utrem humano ſanguine plenum coniectum, cum hac exprobratione: Satia te ſanguine, quem ſitiſti. Res eius geſtas uide latius apud Xenoph. in Pædia, Herod. & Iuſtin. lib. 1.

CYTE, es, ſiue Cyta, æ, κύτα Stephano, oppidum Colchidis, Medeæ patria, teſte Stephano, herbis ueneficis famoſa. Hinc Cytæus, a, um, unde Virgo Cytæa appellatur Medea a Val. Flacc. lib. 6. Item Cytæis, idis, Prop. libro 2. Non hic herba ualet, non hic nocturna Cytæis.

CYTHERA, orum, inſula, quinque millia à Maleæ promontorio diſtans: in quam ferunt Venerē primū uectam concha marina: unde

CYTHEREA, κυθέρεια, dicta eſt. Virg. li. 10. Eſt Paphos, Idaliumq; mihi, ſunt alta Cythera. Idem: Parce metu Cytherea. Degenerat tamen hoc deriuatiuum à natura ſui primitiui. Corripit enim ſecundam ſyllabam, quæ in primitiuo producitur.

CYTINVS, κύτινος, flos mali Punicæ ſatiuæ. Dioſ. Pli.

CYTIS inſula Arabiæ, ubi Topazius lapis inuenitur. Plin. libro 6. cap. 39.

CYTISVS, pen. cor. genus fruticis incani. Plin. libr. 13. cap. 24 Colu. lib. 13. cap. 28.

CYTORVS, mons Paphlagoniæ, in quo buxus plurima naſcebatur: unde & buxifer à Catullo dicitur. Virg. 2. Georg. Vndantem buxo ſpectare Cytorum. Ab hoc, quæ buxea ſunt, Cytoriaca dicuntur. Ouid. 4. Metam. Sæpe cytoriaco deducit pectine crines. Fuit & Cytorus, Sinopenſium emporium, à Cythoro Phryxi filio conditum. Strab. lib. 12.

CYZICVS, κύζικος, ſiue Cyzicum, inſula in Propontide, duobus pontibus iuncta continenti, habens urbem eiuſdem nominis: cui nomen indidit Cyzicus rex, quem Iaſon per imprudentiam interemit. Oui. lib. 1. Faſt. Hinc Propontiacis hærentem Cyzicon oris, Cyzicon Æmoniæ nobile gentis opus. Incolæ Cyziceni.

DE LITTERA D

DAAE, Daarum, δάαι Stepha. populi ſunt Scythiæ, ex genere Nomadum, ut auctor eſt Seruius in illud Virg. 8. Æne. Indomitiq; Daæ.

DACIA, per c, δακία, regio Scythiæ, Europææ, quam quidam Thraciæ partem, quidam conterminam dicunt. Hæc (ut Ptole. ſcribit lib. 3. ca. 8.) ad Septentrionem Carpato monte a Sarmatia diuiditur, ad Occaſum autem Tibiſco fluuio ab Iazygibus Metanaſtis: ad Meridiem & ad Ortum uſque ad Danubium extenditur. Huius regionis populi Daci (δακοὶ) dicuntur, olim etiam Daui teſte Strab. lib. 7. Getis proximi ad Ortum. Vnde & in Comedijs ſerui introduci ſolent, Daui, & Getæ nominati. Hodie tota hæc regio Valachiæ nomine cognita eſt.

DACTYLICVS, a, um. Cic. in Orat. ille dactylicus numerus.

DACTYLIS, dactylidis, δακτυλὶς, uitis genus, dictum à gracilitate digitali. Pli. lib. 14. cap. 3. Has etiam Dactylos uocat Col. lib. 3. cap. 2.

DACTYLVS, pes metricus, quum ſyllabam longam duæ breues ſubſequuntur, Herous Ciceroni dictus, lib. 3. de Orat. quod eo ſcribantur facta heroum & principum. Item Dactyli, fructus palmæ. Apicius: Et croci drachmæ ſingulæ dactylorum oſſibus torridis quinque. Dactylus præterea graminis genus, de quo Pli. lib. 24. ca. 19. Dactylus item piſcis è genere concharum. Plin. lib. 9. cap. 6. Dactylus Idæus, gemma. Pli. lib. 37. cap. 10.

DACVS, a, um, δάκος, è Dacia. Spartianus: Ad bellum Dacum.

DADICAE, populi Scythiæ Aſiaticæ apud Herodotum lib. 3.

DAEDALA, δαίδαλα, τὰ, neu. gen. urbs Lyciæ, appellata a monte uicino, ſeu à Dædalo ibi ſepulto.

DAEDALVS, pe. cor. δαίδαλος, Athenienſis faber egregius, Icari pater, qui ſerram, aſciam, perpendiculum, terebram, glutinum, lithocollam inuenit, malumq; & antennam naui impoſuit. Hic accuſatus quòd Perdicem, ſororis filium, interemiſſet, iudicii metu in Cretam fugit, ubi Labyrinthum fabricauit, cui Minotaurus includeretur, opus portentoſiſſimum humani ingenij. Dictus Dædalus (ut quidam exiſtimant) ἀπὸ τοῦ δαιδάλλειν, uariare, ſeu ornare. Alij hoc uerbum à Dædalo deriuatum putant, ob multiplex, uariumq; ingenium hominis, propter quod Græci δαίδαλον, uarium dicūt, & ingenioſum. Lucretius quoq; terram ob rerum artificiorumq; uarietatemq;, Dædalam nominat. Ennius ſimili módo Mineruam, Vir. Circen. Plautus Logodædalos uocauit, qui dolum celant ſermonis ornatu.

DAEMOGORGON, δαιμογοργὼν, Latine dicitur deus terræ: quo nomine ueteres intelligebant naturā rerum omnium matrē & altricē.

DAEMON, [*Demonio*] δαίμων, Deus, ſiue ſapiens, ἀπὸ τοῦ δαίειν. Auguſt. lib. 9. de Ci. Dei: Dæmones dicuntur, quoniam Græcum uocabulum eſt, ab ſcientiam nominati. Noſtræ religionis homines appellant ſpiritus in cælo à deo creatos, qui de cælo deiecti, partim in terræ infimo, partim in hoc aere damnati ſunt. Dæmon etiam animus humanus in corpore ſitus uocatur.

DAEMONION. Cic. de Diui. quod Dæmonīon appellat.

DAEMONICVS, a, um, Lact. lib. 4. Dæmonicis fraudibus irretiti.

DAEMONIVM, δαιμόνιον, idem quod dæmon, numen, deus.

DALMATA, æ, δαλμάτης, qui ex Dalmatia eſt. Cice. Vatinio. lib. 5. epiſt. Dalmatis dij male faciant.

DALMATIA, δαλματία, regio Illyrici contermina Liburniæ.

DALMATICATVS, Dalmaticarū ueſtibus indutus. Lamp. in Cōmodo.

DALMATICVS, a, um. Cic. Vatinio lib. 5. epiſt.

DAMA, πρὸξ, genus capræ ſilueſtris, tam malc. quàm fœm. ge. Vir. in Pharmaceutria: Cū canibus timidi uenient ad pocula damæ. Mart. Imbelles damæ quid niſi præda ſumus? Diminutiuum damula.

DAMASCIVS, Sigæus hiſtoricus, Herodoti tempore ſcripſit de rebus in Græcia geſtis: præterea de maioribus eorum qui ad Troiam profecti ſunt, & de poetis & ſophiſtis.

DAMASCVS, urbs nobiliſſima, caput Syriæ: unde Damaſcena pruna, auctore Pli. lib. 15. dicta: & regio ipſa Damaſcene, quæ totam illam Syriæ partem complectitur, quæ adiacet Libano monti.

DAMASSONIVM, δαμασώνιον, herba eſt, plantaginis folia habēs, anguſtiora tamen & in terram reflexa. A Dioſcoride Aliſma appellatur. Nonnulli putant eam eſſe, quàm uulgus Plantaginem aquaticam uocat: alij illam, quæ ab officinis Fiſtula paſtoralis, dicitur.

DAMIVM, teſte Feſto, ſacrificij genus erat.

DAMNAS, [*Condennato*] ἔνοχος, ὑπόδικος, pro damnatus apud Iureconſultos. Vtebantur autem hoc uerbo cum teſtator ſuo teſtamento damnabat hæredem ad præſtandum alicui aliquod legatum. Quintil. lib. 7. Hæres meus uxori meæ damnas eſto dare argenti.

DAMNATIO, onis, κατάκρισις, damnandi actus, reorum acerbiſſimæ damnationes, Cic. in Piſ.

DAMNATORIVS, a, um, Cic. 5. Ver. Verres in Xenonem iudicium dabat illud ſuū damnatorium. Damnatoria tabella, Suet. in Auguſto.

DAMNIFICO, [*Danneggiare, far danno*] ζημιόω, danū infero. Damnificus, qui infert damnum. Plaut. in Ciſt. nequa beſtiam, & damnificam. Damnigerulus, idem in Truc.

DAMNO, as, [*Condennare*] καταγινώσκω, condemno, quandoq; ablatiuo, quādoq; genitiuo iungitur. li. 4. ad Herē. Maiores noſtri ſi quā unius peccati mulierem damnabant, ſimplici iudicio maleficiorū multorum conuictam putabant. Cic. 1. Tuſcu. Animos quaſi capite damnatos morte mulctant. Quando uero non apponitur precium, uel peccatum, pœna'ue peccati, accuſatiuo tātum iungitur, & ſignificat culpo. Cic. 4. Tuſcul. Rerum naturam potius, quam errorem, damnare uolumus. Interdum accipitur pro exhæredare: unde è duobus filiis alterum hæredem inſtitutum, alterum damnatum legimus. Interdum pro obligare, & neceſſitate obſtringere, Ter. in Phor. Tuus eſt damnatus gnatus, non tu. Hinc Damnatus: ut Damnatus capitis, uel capite. Interdum idem quod obligatus, uel aſtrictus. Vnde hæredes dicebantur Damnati ad præſtandum legatum, id eſt aſtricti & obligati. pro quo ueteres etiam dicebāt damnas. Item, Damnatus uoti, uel uoto, dicitur is, qui iam eius, cuius gratia uotum fecerat, factus eſt compos. Et damnare aliquem uoto dicebantur dij, cum alicui tribuebant id, cuius gratia uotum ſuſceperat: contra Macrobij ſententiam: qui arbitratur eum dici damnatum uotis, qui iam uota perſoluit. Hoc autem uerum non eſſe, apertiſſime conuincitur uno Liuij teſtimonio lib. 7. Dictator (inquit) inter ipſam dimicationem ædem Iunoni Monetæ uouit: cuius damnatus uoti, cum uictor Romam reuertiſſet, Dictatura ſe abdicauit. Et paulo poſt: Anno poſtquam uota erat, ædes Monetæ dedicatur. Audis'ne Dictatorem protinus parta uictoria fuiſſe damnatum uoti, cum tamen uotum adhuc non perſoluiſſet? quod ſubſequenti demum anno fuit perſolutum?

DAMNOSE, aduerb. ut, Damnoſe bibere. Hora. 2. Ser. Sat. 8.

DAMNOSVS, a, um, [*Dannoſo*] ζημιώδης, βλαβερὸς, damnum, uel detrimentum habet coniunctum. Colu. lib. 2. per partes nonnunquam damnoſum eſt, in ſumma tamen compendioſum. Aliquando ſumitur actiue, pro eo quod damnum infert. Plaut. in Bacch. Quid tibi commerci cum dijs damnoſiſſimis? Aliquando paſſiue, idem in Epid. Damnoſū ſene, pro eo qui damnum ſubeat. Damnōſus, pro ſuſus. Suet. in Nero. Non in alia re damnoſior, quàm in ædificādo.

DAMNVM, [*Danno*] βλάβη, a demendo, cum diminutione res deterior fit. Cic. Damni nihil facis.

DAMON, δάμων, nomen philoſophi Pythagorici, qui cum Pythia arctiſſimo amicitiæ uinculo conſtrictus fuit. De quo ita Cice. lib. 3. Offi. Damon & Pythias Pythagorei, hoc animo inter ſe fuerunt, ut cum eorum alteri Dionyſius diem necis deſtinauiſſet, & is qui morti addictus eſſet paucos ſibi dies commendandorum ſuorum cauſſa poſtulauiſſet, uas factus eſt alter ſiſtendi eius, ut, ſi ille non reuertiſſet, moriendum eſſet ipſi, qui cum ad diem ſe recepiſſet, admiratus eorum fidem Tyrannus, petiuit, ut ſe ad amicitiam tertium aſcriberent.

DAMOPHILA, δαμοφίλα, Lesbia Poetria fuit, Sapphus coætanea, cuius meminit Philoſtratus in uita Apollonij.

DAMOXENVS, δαμόξενος, Athenienſis comicus, cuius fabulæ nonnullæ memorantur ab Athenæo in Dipnoſophiſtis.

DANAE, per tres ſyllabas, δανάη, nomen Acriſij filiæ, quæ à Ioue in aurei imbris effigiem conuerſo compreſſa, Perſeum peperit, qui auum ſuum occidit. Ouid. lib. 2. de Triſt. Qui Danaen Danaesq; nurus, matremq; Lyæi.

DANAVS, Ægypti frater, Arginorum rex, qui Sthenelo rege expulſo, Argós tenuit, ibiq; quinquaginta annos regnauit, genuit quinquaginta filias, quæ una nocte uiros ſuos, Ægypti filios, interfecerūt, preter unam Hypermneſtram, quæ Linum maritum ſeruauit. unde apud inferos ſupplicii loco illis præſcriptum eſt dolium perfuſum aqua implere, è quo tantundem effluat, quantum infundatur. Inde originem traxit prouerbium Dolium Danaidū: quod in auaros competit, quorum auaritiæ nihil eſt ſatis: aut in prodigos, quorum profuſioni ne ipſe quidem Pactolus ſatisfacit: aut in homines futiles, qui arcana fidei ſuæ credita non queunt continere.

DANIA, κιμβρικὴ χερρόνησος, Septentrionalis Oceani peninſula eſt, maritimæ Saxoniæ lateri adhærēs: quam olim Cimbri habitarunt.

DANISTA, [*Vſuraio, creditore*] δανειστὴς, fœnerator, creditur. Plaut. Morigerus eſt mihi daniſta, qui de me argentum non petit.

DANTISCVM, nobile Poloniæ emporiū eſt, ad mare ſitū, ubi Viſtula amnis in Oceanum influit. Germani ſua lingua uocant Dītzſuich.

DANVBIVS, ἴστρος, maximus Europæ fluuius, qui ortus in iugis Arnobæ montis Germaniæ, ex aduerſo Raurici Galliæ oppidi, multis ultra Alpes millibus, ac per innumeras lapſus gentes Danubii nomine, immēſo aquarum auctu, ubi primum Illyricum alluit, Iſter appellatus, ſexaginta amnibus receptis, medio ferme numero eo-

rum nauigabili, in pontum uaſtis ſex fluminibus euoluitur. Hæc Plin.lib.4.cap.12. Ammianus quoque lib.22. Amnis (inquit) Danubius oriens prope Rauracos montes, limitibus Rheticis per latiorem orbem protenſus, ac ſexaginta nauigabiles pene recipiẽs fluuios, ſeptem oſtiis per hoc Scythicum latus erumpit in mare. Hunc ſecundum poſt Nilum facit Auſonius, & Ouid.lib.4. de Ponto, ubi de Scythiæ fluminibus.

DANVNT, quandoq; à ueteribus dicebatur pro dant: & Duis pro dederis. Plau. Cui ſeruitutem Dij danunt lenoniam. Nonius.

DAPALIS cœna, [*Cena ſontuoſa*] λιπαρὸς, δαψιλὴς, quæ diuerſis & amplis dapibus conſtat. Plin.lib.10.cap.10.

DAPATICE, aduerbium, λιπαρῶς, id eſt, laute, Feſtus.

DAPATICVS, a, um, [*Ampio, magnifico*] amplum, magnificum. Feſtus.

DAPHNE, δάφνη, Penei fluuii filia, quæ cum uim Apollinis non poſſet effugere, implorato paterno nomine, conuerſa eſt in Laurum. Ouid. lib.1. Metam.6. Eſt item Daphne, ingens lucus, & opacus. Srab.lib.15.

DAPHNIA, gemma comitialibus morbis utilis exiſtimata. Plin.lib. 37.cap.10.

DAPHNIS, teſte Seruio, Mercurii filius, in Sicilia natus, iuuenis formoſiſſimus, qui primus Bucolicum carmen inueniſſe dicitur. Suidas.

DAPHNOIDES, Lauri ſpecies, baccas habens è nigro rufeſcentes. Pli.lib.15.cap.ult.

DAPHNON, [*Luogo oue ſono molti lauri*] lauretũ, locus multis cõſitum lauris. Marti.libr.10. Diſpoſuit daphnona ſuo Torquatus in agro.

DAPINO, as, pen.pro. ſignificat dapes parare. Plau.in Cap.

DAPS, dapis, [*Viuanda*] inquit Feſtus, apud antiquos dicebatur res diuina, a Græco δαὶς. Liu.1. Adhibitis ad miniſterium dapemque Potitiis ac Pinariis. Quomodo uero dapes cõſtruantur, uide Cato de Re ruſt.ca.132. Ceterum dapes non ſolum, deorum, uel noſtræ in ſacrificiis deorum, ſed etiã magnifici & opipari apparatus ſunt. Mart. Dapibusq; inſtructa ſuperbis. Virg.4. Æne. Diripiuntq; dapes. Præterea & cibos uitabiles & infandos Dapes uocari, Nonius ex duobus Virgilii locis affirmat, quorum alter eſt Æneid.3. de Cyclope: Nam ſimul expletus dapibus, uinoq; ſepultus: Alter in Buco. Quas illi Philomela dapes, quæ dona pararit.

DAPSILE, δαψιλῶς, aduerb. abundanter. Suet.in Veſp.

DAPSILIS, le, pen.cor. [*Abondante, liberale*] δαψιλὴς, abundans, liberalis, largus. Plaut.Moſt. Dapſiles, ſumptus facit. Col.libro.4. At ſpionia dapſilis, muſto & amplitudine magis uuarum, quàm numero fertilis. Plau.in Aul. Dotes dapſiles nihil moror. id eſt, affluentes, & largas.

DARADVS, Ptolemæo fluuius eſt Africæ. Plinius Darai uocat lib. 5.cap.1.

DARDANARII, [*Riuendaiuoli*] προπῶλαι, qui omnia præemunt, uti carius uendant: dicti à Dardano quodam mago, a quo etiam Dardaniæ artes magicæ. unde Columella: Dardaniæ ueniunt artes.

DARDANIVM, genus ornamenti, quod lacertis adhibebatur. Plin. lib.33. cap.3.

DARDANVS, Electræ, Iouisq; filii nomen, qui cum Iaſium fratrem interemiſſet, inde fugiẽs in Samothraciã primum, deinde, in Aſiã uenit, locaq; tenuit Helleſponto proxima, urbemq; ibi Dardanum condidit, regionemq; totam Dardaniam appellauit, quam poſtea Tros Ericthonii filius Troiam appellauit. Virg.3. Ænei. Dardanus Iliacæ primus pater urbis, & auctor.

DARES, etis, δάρης, Hiſtoricus Phrygius, qui primus bellum Troianum, cui ipſe interfuerat, Græce conſcripſit: quod poſtea à Cornelio Nepote in Latinam linguam uerſum.

DARIORITVM, δαριόριτον, oppidum Venetorum in Gallia Lugdunenſi ad Oceanum ſitum. Ptol.lib.2.cap.7.

DARIVS, nomen regis Perſarum, qui triginta ſex annos regnauit: cui Xerxes filius ſucceſſit in regnum. Darius etiam ultimus Perſarum rex: quem Alexander exiguis copiis facile profligauit. Darius uero inſtaurato exercitu, prœlio iterum congreſſus, ægre fuga ſibi ſalutem quæſiuit: poſt hæc, de pacis conditionibus cum Alexandro agens, cum nihil impetraſſet, redintegratis copiis tertio congreditur, tandemq; uictus, cum ſe fuga uictori eripere conaretur, à ſuis comprehenſus eſt, & trucidatus. Claud. in epiſt. ad Adrianum: Darium famuli manibus doluiſſe peremptum.

DARVERNVM, δαρούερνον, portus Britanniæ inſulæ, Ptol.li. 2.cap.3.

DARVS, Ptolemæo, eſt fluuius Pannoniæ inferioris, quem Plin.lib.3. cap.25. Drauum appellat. Hodie Moram uocant.

DASCYLOS, Bithyniæ oppidum, Plin.& Pomponio lib.1. Ptolemæus, Strabo, & Steph. Daſcylium nominant.

DASSARETAE, δασσαρῆται, Thraciæ populi. Mela lib.2.& Pli.

DASYPVS, huius daſypodis, [*Coniglio*] δασύπους, animal, quod nos leporem, aut (ut aliis placet) cuniculum uocamus. Pli.lib.10.ca.63. Daſypodes omni menſe pariũt, & ſuperfœtant, ſicut lepores. A partu ſtatim implentur: concipiunt, quamuis ubera ſiccante fœtu: pariunt non cæcos. ex quo loco ſatis conſtat, Plin. daſypodem a lepore diſtinxiſſe, contra Budæum, qui putat Plin. ea in re deceptum, eo præcipue argumento, nixus, quòd Ariſtoteles plerisque in locis daſypodem a lepore non uideatur diſtinguere. Si tamen diligentius ſcriptorem illum excuſſiſſet, inueniſſet locum manifeſtiſſimum, ubi ille duo hæc indubie ſecernit. Locus is eſt li.1. de Hiſtoria animali. ubi ſic habet. Animantium aliæ mites, ut boues: aliæ peruicaces, brutæ omnino, ut ſues ſiluestres: aliæ timidæ, οἷον, ἔλαφος, καὶ λαγὼς, καὶ δασύπους. i. interprete Theodoro, ut cerui, lepores, cuniculi.

DATARIVS, a, um, gratuitum. Plaut. Nulla eſt mihi ſalus dataria.

DATATIM, in uicem dando. Plau. Tum iſti, qui pila ludunt ſerui ſcurrarũ datatim in uia. Pomp. Adelphis: ut citat Nonius. In lecto datatim luſi tecũ. i. coeundo. Nã datatim ludere, eſt mutuo coitu uti.

DATO, as, frequentatiuum. Plaut.in Moſt. Fenore argentum datas.

DATOR, ris. Virg.1. Æne. Adſit lætitiæ Bacchus dator.

DATVM, ti. Cic.de Amic. Vt par ſit ratio acceptorum & datorum.

DATVS, us. Plau.in Trin. Aurum meo datu tibi ferre.

DAVLIA, uel Daulis, δαυλὶς, Ptolemæo, oppidũ Phocidis, olim ſub ditione Terei regis Thracum. unde Philomela ab Ouid. Daulias dicitur, quòd in Daulide urbe in auem ſui nominis fuerit cõuerſa.

DAVCVS, herba ſimilitudine fœniculi, candidioribus tamen foliis, & minoribus, hirſutisq;, caule pedali recto, Pli.lib.25.cap.9.

DAVNVS, filius Pilumni, & Danaes, auus Turni, qui in Apulia regnauit, à quo etiã regio illa Daunia dicta eſt. Alter fuit Daunus prioris filius qui ex Venilia ſorore Amata, Turnum ſuſcepit. Virg.lib. 12. Dauni miſerere ſenectæ. Eſt quoque fluuii nomen in Apulia, unde Hora.lib.3. Car. Ode.33. Pauper aquæ Daunus.

DAVNI, Italiæ populi, à Dauno duce, Diomedis ſocero. Pli.li.3.c.11.

DAVTIA, q & Lautia, munuſcula, legatis data hoſpitii gratia. Feſt.

D ANTE E

DE, [*De, di, da*] παρὰ, prępoſitio eſt, quę ſeparata ſignificat à uel, ab, uel ex: ut, Audiui de patre meo. Item propter. Ter.in Eun. Quantum me amas de fidicina hac? Item deorſum, ſicut Sus ſurſum: unde Susq; deq; fero, ueteres dicebant: i. ſurſum, an deorſum res feratur, parui facio. Compoſita ■ro aliquando detractionem notat, ut Decortico, Delibro. In aliquibus deorſum, ut Deſcendo, Deſduo. Interdum non, ut Delumbe, non habens lumbos. Interdum actiua eſt, ſiue intenſiua, ut Deamo, Deprauo. Interdum diminutiua, ut decreſco, Deferueſco. Interdum priuatiua, ſiue negatiua, ut Deſperatus, Demens, Dedecet. Interdum deficientem uim ſui ſimplicis indicat, ut diſco dediſco: Tego, Detego: Doceo, Dedoceo. Significat quandoque omnino: ut Demando. Quandoq; aperte, ſeu palam: ut Demonſtro.

DEA, deæ, Virg.1. Æne. Nec uox hominem ſonat, ò dea certe. Auxiliaris dea, Ouid.9. Met. Vltrices deæ, Sen.in Octauia. Ci.pro Rab. Diis, deabusq; immortalibus pacem, ac ueniam peto.

DEACINATVS, adiectiuum: ut Deacinata dolia, a quibus abſterſi ſunt acini. Cato de Re ruſt.cap.26.

DEALBO, [*Biancheggiare*] λευκαίνω, album reddo. ut Dealbare parietem. Curius ad Cic.epiſt.lib.7.

DEAMBVLO, [*Paſſeggio*] περιπατέω, de loco ad locum ambulo. Ter. in Ad. Deambulare huc libitum eſt. Deambulatio, Ter. Heaut.

DEAMO, [*Amar di cuore*] ualde amo. Ter. in Heau. Deamo te Syre.

DEARMATVS EXERCITVS, [*Eſſercito diſarmato*] exarmatus, & ſpoliatus. Liui.4. Conſul triumphans in urbem redit, prælatis ſpoliis, quibus dearmatum exercitum hoſtium ſub iugum miſerat.

DEARTVO, as, [*Smembrare*] ἀπαρθρῶ, quaſi per artus incido. Plau.in Capt. Deartuatus ſum miſer ſceleſti huius technis.

DEBACCHARI, [*Furiare per ebriezza*] παροινεῖν, proprie eſt præ ebrietate ualde furere: quãquam etiam debacchari dicimus eum, qui præ furore mentis ſuæ non ſatis compos, nihil conſiderate agit. Ter.in Ad. Si ſatis debacchatus iam es leno.

DEBELLARE, [*Vincere in guerra*] καταπολεμεῖν, bello uincere, & proprie debellamus homines: expugnamus caſtra, urbes, naues, & huiuſmodi. Pli.li.6. Dariũ Alexander debellauit. Liu.li.8. Debellatum eſt cum Græcis. i. finitum bellum. Virg.6. Æn. Parcere ſubiectis, & debellare ſuperbos. Debellato, uice aduerbii. Liu.li.3. Scipionem, uelut iam debellato, auertit fama redintegrandi belli.

DEBELLATOR, uerbale: ut, Cruenti gurgitis debellator, Statius lib. 9. Thebaid.

DEBEO, es, debui, debitum, [*Deuere, eſſere debitore, tenuto obligato*] ὀφείλω, ptinet ad omnia, quibus deuincti ſumus. Ci. Plãco: Perfice, ut ne minus reſpu. tibi, quàm tu reip. debeas. Sæpiſſime uero pro oportet. Cic.ad Att. Debebunt Pompeium hortari, ut ſit amicus.

DEBILIS, le, ἀσθενὴς, ex de, & habilis, quaſi parum habilis. Cice. in Catil. Infirmos, ac debiles fore putabam. Imbecillis ac debilis ſenex, pro Sext.

Debilitas,atis,ἀσθένεια,infirmitas. Cic.1.de Fin.Ob eam debilitatem animi multi parentes reliquerunt.

Debilitatio. Cice.in Piſo. Quid debilitatio atque abiectio animi tui?

Debilito,as,are,ἐξασθενίζω,debilem reddo. Cice.in Vatin. Quæ leges ſæpe tribunicios furores debilitarunt & repreſſerunt. Debilitari paſſiue.Cice.2.de Finib.Turpe eſſe uiro debilitari, dolere, frangi.

Debitio.Cic.pro Plan.Diſſimilis eſt pecuniæ debitio & gratiæ.

Debitor,χρέστης,ὀφειλέτης,teſte Modeſtino, dicitur is a quo inuito exigi pecunia poteſt.Cic.Atti.lib.3. Titinnius debitoribus ſuis renunciauit,ut eodem fœnore uterentur.

Debitum,ſubſtantiuum,[Debito]χρέος,ὀφείλημα,æs,alienum, qđ debetur.Debitus,a,um,partic.quod debetur. Idem in Phil.O fortunata mors,quæ naturæ debita, pro patria eſt potiſſimum reddita.Frequenter apud Ciceronē accipitur pro Meritus,ſiue Iuſtus. in epiſt.ad Atti. Huic habiti à me honores,nulli,niſi debiti. Idem 9.Phil. Iuſtum ac debitum honorem alicui decernere.

Deblatero,as,are[Parlare ſtoltamente]μωρολογέω, eſt ſtulte loqui, inquit Feſt.nam βλάκας ſtultos uocant Græci. Nonius uero deblaterare,obloqui,& confingere interpretatur. Plaut.Aul. Deblateraſti iam uicinis omnibus.Gel.lib.9.ca.15. Deblateratus uerſuum multis millibus.

Debacchinnari,[Beffare]ἐκκαγχάζω,deridere.Tertullianus.

Decacumino,as,[Tagliare la cima]ἀκρωτηριάζω,βλαστολογέω, cacumen præcido.Col.lib 6.Adhuc ſeuera decacuminetur.

Decacuminatio, Plin.lib.17. Similem & decacuminatio rationem habet.

Decanto,as,[Diuulgare,celebrare]ἐπιφημίζω,laudo,celebro,diuulgo.Interdum,iterum atque iterum repeto. Cic. Attic.lib.5.Hæc decantata erat fabula.Idem 3.de Ora. Qui alicui peruulgata præcepta decantet.Idem 3.de Fin.Quæ quidem res efficit,ne neceſſe ſit iiſdem de rebus ſemper quaſi dictata decantare.

Decapulo,as,pen.pro.[Votare,euacuare]depleo,euacuo: à capulis deductum,quæ ſunt uaſa anſata,quibus oleum depleri ſolet. Plin. lib.15.cap.6.Sæpius die decapulandum.

Decaulesco,ſcis,ἀποκαυλόομαι,caules,amitto,Pli.lib.19.cap.7.

Deceates,populi Liguriæ.Pli.lib.3.cap.5.

Decedo,is,[Partire]ἀποχωρέω,abeo,diſcedo.Cœl.Ciceroni: Qđ tibi decedenti pollicitus ſum. proprie uero a mādato cuſtodiæ loco recedo:ut Conſules de prouincia dicuntur decedere. Cice.ad Atti.Non putet nos ſenatus ante oportere decedere, quàm nobis ſucceſſum ſit. Decedere de ſumma, eſt de ſumma aliquid detrahi. Ter.Ad.De ſumma nihil decedet.Item decedere, eſt, detrahi, ſiue minui. Lact.li.2.In ſolidum exiſtimandum, cui nihil decedere: id perfectum,cui nihil poſſit accedere.Decedere uia, eſt per errorem ſiue honoris gratia digredi.Sueto.in Cæſar. Cum,luminibus extinctis,deceſſiſſet uia.Decedere de ſuo iure, eſt non ſummo iure agere,ſed aliquid ſui iuris condonare,Cic.2. Offi. Eſt liberale, paululum nonnunquam de ſuo iure decedere. Rurſus ponitur pro mori.Cic.ad Atti.lib.1.Pater nobis deceſſit. Decedere de ſtatione uitæ,figurate,apud eundem in Catone: Vetat Pythagoras iniuſſu imperatoris de præſidio,& ſtatione uitæ decedere.

Decem,indeclinabile,a δέκα.Ter.in Heaut.Decem dierum, uix mihi eſt familia.

December,δεκέμβριος,nomen menſis, q decimum locum teneret, antequam additi eſſent Ianuarius,& Februarius. Legitur & Decembris,adiect.Hor.2.Ser.Age libertate Decembri Vtere.

Decemiugis, currus quem decem equi iuncti trahunt. Sueton. in Nero.

Decempeda,δεκάπους,pertica qua menſuratur terra,à numero pedum dicta.Cic.17.Phil.

Decempedator.Idem 13.Phil.Agri publici decempedator.

Decemprimi,dicūtur à Cicerone,qui δέκα πρῶτοι Græce. pro Roſcio Am.Decretum,ſit ut Decemprimi proficiſcantur ad L. Syllā.

Decemscalmus,actuariolum,quod decem ſcalmis agebatur. Cic. Attic.lib.16.

Decemuiri,ſummus magiſtratus Romæ fuit,in cōſulum locum ſuffectus. Liu.3.Anno trecēteſimo altero, quàm condita Roma erat, iterum mutatur forma ciuitatis ab conſulibus ad decemuiros.

Decemuiralis,le:ut,decemuirales leges,quæ ſunt leges xii.tabularum, quibus perferendis decemuiri conſulari poteſtate creati ſunt. Liuius lib.3.Prius quàm urbem egrederentur,leges decemuirales,in æs inciſas publice propoſuerunt. Decemuirale collegium,Cic.6.Verr.

Decemuiratus,tus,dignitas & officium Decemuirorum.Cice.de leg.Agr.Vt ii decemuiratum habeant,quos plebs deſignauerit.

Decennale,δεκαετές,decem annorum:ut,Bellum decennale.

Decennis,ne,[Di dieci anni]δεκαετής, decem annorum: à quo Decennium.Decennis fœmina.Pli.lib.8.cap.5.& cap.44.

Decenter,καθηκόντως,pulchre,apte,conuenienter. Cic.pro Cæci. Decentiſſime deſcripta a maioribus iura finium, poſſeſſionum aquarum.Hinc,Decus,Decor,Decorus,Decorum,& Decoro.

Decentia,εὐκοσμία,conuenientia,pulchritudo. Cice. 2. de Natu. Deo. Venuſtatem atque ordinem,&, ut ita dicam,decentiam oculi iudicant.

Decermina,teſte Feſto,quæ purgandi cauſſa decerpuntur: cuiuſmodi ſunt frondes ſacræ, quibus in luſtrationibus uti ſolent.

Decerno,is,creui,cretum,[Determinare]ψηφίζομαι,conſtituo,ſiue de magnis rebus certam ſententiam profero: ut, ſenatus decreuit. Cic.lib.1.Offi.Expectanda magis decernendi ratio, quam decertandi fortitudo.Ter.in An.Quicquid peperiſſet, decreuerunt tollere:i.deliberarunt.Interdum eſt, ex poteſtate conſtituere: unde decreta ſiderum.ſcribit Firmic.ſidera decernere felicitates infelicitatesq; mortalibus. Per tranſlationem pro dimicare. Virg.11. Æne.Ipſumq; iubet decernere ferro.

Decerpo,is,pſi,ptum, [Carpire,tor uia]ἀπολέγω,ἀποδρέπομαι, ex de,& carpo,detraho,ſiue a re aliqua carpo:ut,decerpere uuas.Pli. in epiſt.Decerpere fœtus arborum, Pli.lib.4.cap.12. Decerpere folia,Col.lib.5.ca.10.Hor.1.Ser.Saty. 2. Ex re decerpere fructus. Cic.5.Tuſc.Humanus animus decerptus ex mente diuina.

Decertatio,Cic.11.Phil.

Decertatorius,a,um,ut,Pugna decertatoria, Quinct.lib.6.ca.4.

Decerto,as,frequent.[Combattere,guerreggiare]ἀμιλλάομαι. Cic. pro Planc.Erat non iure, non legibus decertandum, Decertatur imperſonale.Ci.1.Offi.Cum de imperio decertatur. Decertatus, particip. Stat.lib.1. Theb. Alternaq; regna prophanis Decertata odiis.Labores decertati,certando peracti. Claud.1.Paneg.

Decessio,nis,[Partita].Cic.Q.Fra.Spem maturæ deceſſionis.

Decessor,ris,qui iam magiſtratu defunctus decedit de prouincia, & ſucceſſori ſuo eam tradit. Vlpian.in.l. obſeruare. ff. de offic. proconſ.

Decessus,us,[Partita].Cæſar 3.bell.Gall.

Decet,[Conuenirſi]πρέπει,conuenit aptum eſt, conſentaneum eſt. Et modo,perſonale eſt, in tertiis tamen duntaxat perſonis declinatum.Ouid.de Rem.Lude,decet animos mollia regna tuos.Modo imperſonale, habetq; fere accuſatiuum.Cic.5.Tuſc.Oratorem iraſci non decet, ſimulare non dedecet. Nonnunquam datiuum. Teren.Ad.Facite ita ut uobis decet.

Decies,aduerb.δεκάκις,Plaut.Stic.Decies in die mutat locum.

Decido,pen.prod.[Tagliare]ἀποκόπτω,abſcindo,amputo. Plaut.in Merc.Decide mihi collum,ſi falſum de te loquar. Per tranſlationem deliberare. Horat.Et poſt deciſa negocia campo. Eleganter ponitur pro litem conſenſu mutuo dirimere. tranſigere, iuriſconſulti uocant.Cice.4. Verr.Res ad iſtum defertur, & iſtius more deciditur.

Decido,is,pen.cor.[Cadere in giu]καταπίπτω, deorſum cado. Cic. 2.Offic.Ficta omnia celeriter tanquam floſculi decidunt.Decide re equo,uel ex equo.Cæſ.1.Bel. Gall.& Plin.lib.28.cap.8.Sic per metaphoram,Decidere ſpe, uel à ſpe, ſpem amittere. Terent.in Heaut.Quanta ſpe decidi.Deciduus,a,um.Pli.lib.11.cap.37. Ceruis tantum Cornua ſolida,& omnibus annis decidua. Decidium, pro occaſu.Sen.epiſt.30.Baſſus noſter uidebatur mihi fortiter ſerre decidium ſui.

Decimae,arum,ſiue Decumæ,[Decime]δεκάτη, decima pars quarūcunq; rerum,quæ ſoluitur principibus & ſacerdotibus. Plaut. Vt decimas ſolueret Herculi.Legitur & Decuma in ſingulari nu. Cice.5.Verr. Affirmante ſe plus decuma non daturum.Idem de Nat. Deo.Neque Herculi quiſquam Decumam uouit unquam.

Decimanus,ſiue decumanus, δέκατος, idem fere quod decimus, quia tamen ita uſuuenire ſolet in rerum natura, ut decima quæq; ſint maxima,factum eſt ut decumanus accipiatur pro Magno. unde decumana porta caſtrorum,quæ in his maxima eſt,eratq; in poſtica caſtrorum parte,ut ex Cæſ.lib.3.Bel.Gall.intelligitur. Decumana oua,quæ ceteris maiora ſunt: & decumani fluctus, qui reliquos magnitudine ſuperant.Nam & ouum decimum maius naſcitur,& fluctus decimus fieri maximus dicit,ut ſcribit Feſtus. Ouid. 11.Meta.Vaſtius inſurgens decimæ ruit impetus undæ. Decumanus accipenſer,apud Cice.2.de Fin.ex Lucilio.Decumanus ager, ex quo decimæ recipiuntur, Cice.5.Verr.Et Decumanus limes, in limitatione agrorum,à magnitudine & longitudine dictus putatur,qui agrum ab exortu æquinoctiali ad occaſum æquinoctialem ſecat.nam alter ex tranſuerſo occurrens, cardo appellatur, à Septentrione in Meridiem ductus.Pli.lib.18.Decumani etiam(ut Aſconius Pedianus docet) uocantur publicanorum principes, à quibus decumæ,ſiue decimæ exigebantur.Cic.4.Verr.

Decimo,as,are,[Decimare,torre la decima]ἀποδεκατεύειν, δεκατεύειν, eſt decimā partē detrahere.unde decimari legiones dicūtur,quā-

do dicimus quiſque ſupplicio afficitur ab imperatore. Liu.lib.2. Sorte decimus quiſque ad ſupplicium lecti.

DECIMVM, aduerb. Liu.6.ab urb. Nos reficietis decimùm tribunos.

DECIMVS, ultimus ex denario, uel unus ex decem. Plau.in Amph.

DECIMODIA, uaſis genus decem capiens modios. Col.lib.12.ca.18.

DECIPIO, is, pen.cor. [*Ingannare*] ἐξαπατάω, defraudo, deludo, à capio. Ouid.epiſt.11. Vltimus eſt aliqua decipere arte labor. Cic.1. Offi. Quæ coactus quis metu, aut deceptus dolo promiſerit?

DECIPVLA, æ, παγίς, inſtrumentum aliquod decipiendis, uel auibus, uel muribus idoneum. Pro quo & Decipulum neu. gen. dixit Apul. lib. 8.

DECIRCINO, as, contrarium ſuo ſimplici Circino, quod eſt rotundum facio. Manil.libro.3. Quem teretis natura ſoli decircinat orbem.

DECIREMIS, fœmi.gen. nauigii genus, habens decem remorum ordines. Pli.lib.7.cap.56.

DECISIO, onis, determinatio, uel diremptio litium mutuo conſenſu. Cic.pro Cecin. Quid noſtra deciſio de æquitate.

DECIVS, Decii tres, pater, filius, & nepos dicti, qui pro patria ſe deuouerunt, pater bello Gallico, filius bello Hetruſco, nepos eo, q̃d Pyrrhus geſſit pro Tarentinis. Ci.1.Tuſc. Si mors timeretur, non cum Latinis decertans pater Decius, cum Hetruſcis etiam filius, cum Pyrrho nepos, ſe hoſtium telis obieciſſent.

DECLAMATIO, onis, μελέτη, domeſtica exercitatio, qua oratores ſeriis cauſis ſolent præludere, parandæ eloquentiæ cauſſa. Pueris quoque in ludis ficta quædam themata ſolent præſcribi, quibus ad eloquentiam ſibi uiam ſternerent. Cic.pro Mur. Non placet mihi declamatio potius, quàm perſalutatio. Idem pro Planc. peruulgata declamatio.

DECLAMATOR, oris, qui domeſticis, ſcholaſticis'ue meditationibus ſe exercet, ut poſtea ſeriis in cauſis ſit paratior. Cicer. in Orato. Non declamatorem aliquo de ludo, ſed perfectiſſimum oratorem quærimus.

DECLAMATORIE, aduerb. μελετητικῶς, more declamãtium. Hieron.

DECLAMATORIVS, a, um, ut, Genus dicendi declamatorium, declamationibus magis, quàm ſeriis orationibus accommodatum. Cice.Q.Fratri lib.3. Puer magis illo declamatorio genere delectari uidetur.

DECLAMITO, as, are, frequent. Cic. Filius ad Tironem: declamitare Græce apud Caſſium inſtitui.

DECLAMO, as, are [*Eſſercitarſi dicendo*] μελετᾷν, eſt ficto themate ſe exercere. Oui.2.de Arte: Sed neq; declament medio ſermone diſerti. Contra aliquem uehementiſſime declamare. Cic.6.Ver. Ille inſanus, qui pro iſto contra me uehementiſſime declamaſſet.

DECLARATIO, Cic.ad Planc.lib.10. Rurſus declaratio animi tui.

DECLARO, [*Dichiarare, moſtrare apertamente*] ἐμφανίζειν, δηλοῦν, eſt aperte monſtrare. plus enim eſt quàm ſignificare. Cic.Luceio: hoc ſæpius dicendum, tibiq; non ſignificandum ſolum, ſed etiam declarandum arbitror. Declarare conſulem, ueteres dixerũt pro renunciare, cum.ſ.is, qui conſulatu decedebat collectis, tribuqum ſuffragiis pronunciabat, quis futurus eſſet conſul. Ci.pro Mur. Vt eiuſdem hominis uoce & declaratus conſul eſſet, & defenſus.

DECLINATIO, Curt.lib.7. Macedo lanceam omiſit, quam Dioxippus cum exigua corporis declinatione uitaſſet.

DECLINO, as, p.p. [*Declinare, abbaſſare*] ἀποκλίνω, ἐκκλίνω, ὑπεξίσταμαι, ſignificat deorſum aliquid flectere. ſed quoniam ſæpius caput, aut etiam totum corpus declinando, periculum deuitatur, conſuetudo inualuit, ut pro uitare poneretur: ut in gladiatorib. uidemus: qui ut petitiones aduerſariorum facilius declinare poſſint, modo ſe huc, modo illuc flectunt. Ponitur uel abſolute. Ci.pro Sext. Magna rerum permutatione impẽdente, declinaſſe me paululum. Vel cum accuſatiuo. Cic.Offic.1. Declinet ea, quæ ei nocitura uideantur. Vel cum ablatiuo & præpoſitione. Idẽ Tuſc.4. Quomodo, quę bona natura appetimus, ſic à malis natura declinamus. Aliquando cum præpoſitione A. Ci.Atti. Non arbitratur eum, à Capua declinaturum. Vel cum De. Idem de Fin.5. Paululum ad dextram de uia declinaui. Tranſlate. Idem de Amic. Declinandum eſt de uia, modo ne ſumma turpitudo ſequatur, id eſt. de ſummo iure decedendum eſt, & aliquid amicitiæ condonandum. Plaut.in Aul. Declinaui paululum me extra uiam. Pro deduco. Liu.1. Si quo inde agmen declinare uoluiſſem. Pro eximo. Teren.in Hecy. Neq; declinatam quicquam ab aliarum ingenio ullam reperias.

DECLIVIS, ue, [*Inchinato, piegato, chino*] deorſum inclinatus. Cæſ.2. bel.Gal. Collis à ſummo æqualiter decliuis. Pli.in epiſ. Mulier, ętate decliuis, diuidua, mater. Decliuitas, atis, inclinatio. Cæſ.7. Bel. Gall. Exiguũ loci ad decliuitatis faſtigiũ magnum habet momẽtũ.

DECOCTOR, oris, qui patrimonio abſumpto ad inopiam redactus eſt. Cice. in Catil. exercitum collectum ex ruſticis mendiculis, & decoctoribus.

DECOCTVM, cti, ſubſt. ius, in quo aliquid coctum eſt. Pli.lib.24. ca.9 Ad dentium dolorem, auriumq; decoctum eorum ſalutare.

DECOCTVS, us. Pli.lib.37.cap.12. Gemmæ mellis decoctu niteſcunt.

DECOCTVRA, ræ, Pli.lib.23.cap.1. Decoctura cæliacos iuuat.

DECOLLO, as, are, [*Por giu del collo, tagliar il collo*] de collo deponere. ut interpretatur. Non. citans illud Cæcilij. In tuo collo eſt: decolles caue. Significat etiam caput alicui auferre. Feneſtella li.2. Cæſar a piratis captus; poſtea cepit eos, & decollauit. Per metaphorã pro deſtituere, ſiue decipere. Plaut. in Capt. Illic mihi una ſpes cœnatica: Si ea decollabit, redibo huc ad ſenem ad cœnã aſperam. i. ſi fefellerit ea ſpes, quaſi collum fregerit. Quin etiam, q̃d Varro lib.1.de Re ruſt.cap.2. Decollare dixit, Columella eandem rem tractans, deeſſe ſcripſit lib.1.cap.3.

DECOLORATIO, Cic.2.de Diuin. Decoloratio ex contagione.

DECOLOR, p.c. [*Senza colore, ſcolorito*] κακόχροος, δυσειδής, q̃d colore uitiato eſt, uel male coloratum. Tibul. Quæ feret à celeri decolor Indus aqua. Nonnunquam pro turpi & inhoneſto accipitur. Ouid.in epiſt. Deianiræ ad Herculem: Fama Pelaſgiades ſubito peruenit ad urbes Decolor, & factis inficianda tuis. Ætas decolor. Virg.8.Æne. Deterior donec paulatim ac decolor ætas, Et belli rabies, & amor ſucceſſit habendi. Vbi Seruius: Decolor ętas, uitioſa: in omni enim uitioſo corpore ineſt peſſimus color.

DECOLORO, as, pe.pro. [*Diſcolorare*] τὸ χρῶμα διαφθείρω, ἀχρειόω, colore priſtino priuo, aut colorem uitio. Lib.2.ad Her. Si tumore aut liuore decoloratum eſt corpus mortui, ſignificat eum ueneno necatum. Col.lib.12.cap.16. Vuas in ahenum feruens demitti, & exiguum pati, dum decolorentur.

DECOQVO, is, pen.co. [*Conſumare, ſcemare cocendo*] ἀφέψειν, paulatim diminuere & coquendo abſumere. Pli.lib.31.cap.3. Neronis principis inuẽtum eſt decoquere aquam. Ita Decoquere muſtum, uel aliud, ad tertias, & quartas, Columellæ, & Pli. ſæpe. Vnde decocta aqua, & Decoctum, ἀφέψημα, Pli.lib.22. Decoquere pro conuertere accipere uidetur. Omnem, ait ſuccum alienum in uenenũ decoquit. Interdum eſt, ſubſtantiam conſumere, & creditores ſolutione defraudare, quod ſæpe euenit iis, qui gulæ omnia dedunt, aut qui ſcorta ſectantur: tranſlatione ſumpta ab ijs rebus, quæ ad ignem diutius commoratæ ad nihilum redigi ſolent. Et fere intrãſitiue ponitur. Cic.2.Phil. Tenes ne memoria, prætextatum te decoxiſſe? Interdum etiam tranſitiue dicimus decoquere patrimonium. Ita uſus eſt Spartianus, cum ſcribit Adrianum ſenatoribus, qui non uitio ſuo decoxerant patrimonium, pro modo ſenatoriæ profeſſionis expleuiſſe. Colum.lib.12. Res ipſa iam domino decoxit, i. detrimentum dedit. Tale quid in ſe habet Defrigo: ut, Hic defrixit: id eſt bona conſumpſit.

DECOR, oris, p.p. [*Bellezza, beltà, ornamento*] κάλλος, maſ. gen. pulchritudo quædam ex decentia rerum, perſonarumq; in locis, temporibus, ſiue in agendo, ſiue in loquendo. Virg. lib.5. Diuini ſigna decoris, Ardenteſq; notate oculos. Cic.1.Aca. Spoliauit uirtutem ſuo decore. Hinc Decorum, ri, quod non tam ipſum honeſtum ſignificat, quàm quod hominibus, & communi opinioni honeſtum uidetur, & pulchrum, & probabile. Cic.1.Offi. Quæ autem pars ſubiecta eſt eius generi, eam ſic definiunt, ut id decorum uelint eſſe, quod ita naturæ conſentaneum ſit, ut in eo moderatio & temperantia appareat cum ſpecie quadam liberali. Ibidem: Hoc loco continetur id, quod dici Latine Decorum poteſt. Græce enim πρέπον dicitur. Decore, aduerb. pulchre, decenter. Cice.1.Offic. Verentur, ne, ſi quo caſu euenerint, ut corporis partes quædam aperiantur, aſpiciantur non decore. Decor uero decoris, pen.cor. eſt adiectiuum à decus, pro Decorus, a, um. Sal. Equis & armis decoribus multis.

DECORE, πρεπόντως, decenter. Cice.1.Offic. Omnis adhibenda erit cura, meditatio, diligentia, ut ea ſi non decore, at quàm minime indecore facere poſſimus.

DECORO, as, pen.cor. [*Adornare*] ἐπικοσμέω, τιμάω, orno, honeſto. Hora. At bene numatum decorat Suadela, Venuſq;. Cice.1.Tuſc. Ex Ennii Epitaphio: Nemo me lacrymis decoret, nec funera fletu Faxit. Cice.de Clar. Orato. Hæc omnia uitæ decorabat grauitas & integritas.

DECORTICO, as, [*Scorticare, ſcoiare*] ἀπολέπω, περιφλοιόω, corticem detraho. Pli.lib.6.cap.39. Decorticatio. Pli.lib.17.cap.24.

DECORVS, a, um, [*Bello, adorno*] [εὐσχήμων, πρεπώδης, pulcher, decens, honeſtus. Pli.lib.12.cap.5. Sepes munita uallo arboris decora ſpecie ſubter intuenti. Cic.2.de Nat.Deo. Auri uenas penitus abditas inuenimus, & ad uſum aptas, & ad ornatum decoras. Virg.1.Æne. Decoram Cæſariem nato genitrix.

DECOTES, dictæ togæ attritæ, quaſi cotibus detritæ. Feſtus.

DECREPITI, ἐσχατόγηροι, παρήλικες, extremæ ætatis ſenes: à crepando dicti (ut quidam uolunt). i. clamando, & conquerendo: aut à decreſcendo, quòd incuruati, & contracti, minores fieri uideantur.

tur, aut certe ab adiectiuo creperus, quod anceps & dubium ſignificat: quod uita eorum id ætatis in dubio ſit conſtituta. Terent. in Eunu. Cum meo decrepito hoc eunucho. Cic. pro Cæl. Triſtis ac decrepitus ſenex.

DECRESCO, [*Sminuire, ſcemare*] μειοῦσθαι, Cice. de Diuin. Oſtreis, & conchyliis omnibus contingit, ut cum Luna creſcant, pariterq́; decreſcant.

DECRETORIVS, a, um, [*Giudiciario*] κρίσιμος, ponitur pro iudiciario, in quo iudicium ferri poteſt: ut Dies decretorius, qui & Criticus & Criſimus. Decretorium ſidus, uel tempus dicitur id, ex quo de prouentu aliquarum rerum futuro ſumitur iudicium. Plin. lib. 18. Res ſumma uitium agitur, decretorio uuis ſidere illo, quod Caniculam appellamus. Idem: Aquila exoritur ueſperi decretorio die, florentibus oleis. Aliquando dicitur, quod eſt decretum, firmatum. Quinct. Quidam pugnam illam decretoriam imperitis, ac ſæpe pullatæ turbæ relinquunt.

DECRETVM, ti, [*Conſtitutione, deliberatione*] δόγμα, ψήφισμα, ſtatutum, ſententia. Cice. 4. Aca. Sapientia neq; de ſeipſa dubitare debet, neq; de ſuis decretis. Vnde decreta pontificum, conſtitutiones. Decreta ſenatus, a conſultis ſic diſtinguuntur ab aliquibus, ut decretum dicant particulam quandam eſſe ſenatuſconſulti, ut cum prouincia alicui decernitur: tanquam decreta ſint ſpecialia, conſulta generalia.

DECRETVS, a, um, partic. à decernor, conſtitutus. Cic. de Pro. Conſ. Prouinciam deſponſam, non decretam, habere uidetur.

DECVBO, as, [*Giacere*] iaceo, quaſi deorſum cubo. Apul.

DECVLCO, as, [*Calcare*] πατέω, Calco. Plin. lib. 17. cap. 10.

DECVLTO, as, ex de, & occulto, abiecto o & altera c, ualde occulto. Feſtus.

DECVMA, & DECVMANVS, uide Decimæ, arum, & Decimanus.

DECVMBO, is [*Giacere*] κατάκειμαι, decubo, iaceo, recubo. Ci. 3. Ver. Cum Apronius in triclinio recubuiſſet. Hieron. Quintum iam diem decumbens lectulo. Colum. lib. 7. cap. 9. Si quem mater decumbens oppreſſerit. Significat etiam ad menſam ſedere. Plaut. in Merc. Ad cœnam uocat: uenio, decumbo. Terc. in Phorm. Prior bibas, prior decumbas. Aliquando mori. Cice. 2. Tuſc. Si ſatis factum iis ſit, ſe uelle decumbere.

DECVPA, æ, quid ſit, à uiris etiam doctis dubitatur, legitur tamẽ apud Ciceronem in Piſ. Panis & uinum à propola atq; decupa. Quo loco legendum putat Budæus De cupa duabus dictionibus: ut ſit ſenſus, Piſonem non uiuere frugaliter, ſed uinum à propolis emere, atque id è cupa, i. non diffuſum aut aſſeruatum, ſed ut è cupa affertur, i. pene muſteum. non enim futuris annis prouidebat.

DECVPLVS, a, um, qđ rei alicuius quãtitatẽ decies in ſe cõtinet. Liu. lib. 39. Vti decuplo tanto pluris, q̃ quanti eſſent, æſtimarentur.

DECVRES, antiqui pro decurionibus uſurparunt. Feſtus.

DECVRIA, æ, δεκάς, manipulus decem militum, uel aliorum hominũ: cui qui præeſt, Decurio nominatur. Col. Claſſes etiam non maiores, quàm denum hominum, faciundæ, quas Decurias appellauerunt antiqui. Decuria ſenatoria. Cic. 4. Verr. Hic alteram decuriam ſenatoriam iudex obtinebit? Decuria iudicum. Cic. 5. Phil.

DECVRIARE, eſt milites conſcriptos in decurias diſtinguere. Ci. pro domo: Cũ decuriatos ac ſcriptos haberes exercitus perditorum.

DECVRIATIO. Cic. pro Plan. Decuriatio tribuũ, deſcriptio populi.

DECVRIATVS, us, ui, διάταξις, ipſa decuriatio. Liu. lib. 21. Vbi ad decuriatum & centuriatum conueniſſent, ſua uoluntate ipſi inter ſeſe decuriati equites, centuriati pedites coniurabant.

DECVRIO, onis, [*Decurione*] λοχαγὸς, δεκαδάρχος, δεκαδάρχης, dictus eſt, auctore Vlpia. quòd initio cum deducerentur coloniæ conſilij publici gratia, decima pars deductorum conſcribi ſolita ſit. unde Cic. in orationibus citat Decreta decurionum. Erant tamen alij urbani, alij municipales decuriones. Vrbanus decurio turmæ præerat, quæ duobus & triginta equitibus conſtabat. Varro autẽ tradit in ſingulis turmis equitum decuriones eſſe ternos. itaque cum turma in tres decurias diuidatur, ſingularum decuriarũ præfecti, decuriones dicti ſunt, quod denis equitibus præſint. Eſt autem decurionis militaris officium, conto ſcienter uti, turmales ſub ſua cura poſitos erudire ad omnia quæ equeſtris pugna depoſcit. Neque uero belli ſolum, ſed domi quoque hac uoce utimur, pro eò qui præeſt cubiculariis. Sueto. in Domi. Saturius decurio cubiculariorum. Decurio quoq; palatij dictus eſt ab Ammiano, qui præpoſitus erat palatio, qui eſt ordo dignitatis. In municipijs decurio idem creditur, qui eſt ſenator Romæ. Cic. pro Sext. Recita quæſo Sexti, quid decreuerint Capuæ decuriones. Plinius Iunior in epiſ. Eſſe autem tibi centum millia nummum, ſatis indicat, quòd apud nos decurio es. igitur ut te non decurione ſolum, uerum etiam equite Romano perfruamur, offero tibi ad implendas equitis Romani facultates trecenta millia nummum.

DECVRRO, is, decurri, & interdum decucurri, decurſum, [*Correre in giù*] κατατρέχω, deorſum curro. Vir. 2. Ae. Laocoon ardẽs ſumma decurrit ab arce. Item Decurrere, currẽdo accelerare, & feſtinare. Liu. Cum citatos decurrere hoſtes uidiſſet. Interdum confugere. Cic. pro Quinct. Ad hæc extrema & minutiſſima iura tam cupide decurrebas. Decurritur, imperſonaliter, pro confugitur. Cæſar. 1. Bel. Ciui. Decurritur ad illud extremum atq; ultimũ S. C. Decurrere etiam milites dicuntur, cum propoſito certamine exercent ſeſe. Virg. 11. Ter circum accenſos cincti fulgentibus armis Decurrere rogos. Interdum, ad finem uſq; currere. Cic. de Sen. Nec uero uelim, quaſi decurſo uitæ ſpatio, a carcere ad calces reuocari. Idem pro Quinct. Prope acta iam ætate, decurſaq́;.

DECVRSIO, Ci. 5. de Fin. Tiberina decurſio feſto illo die regem Perſen captum adduceret eodem flumine inuectum.

DECVRSVS, us, decurſio. Liu. 1. Ne ſubito ex collibus decurſu Albanorum intercluderentur ab oppido. Decurſus pro ſimulacro prœliorum. Gell. 7. Vt in decurſibus ludicris fieri uidemus.

DECVRTATVS, partic. a Decurto, [*Accorciato, troncato*] κολοβὸς, κολοβωμένος, mutilatus. Ci. Mutila ſentit quædã & quaſi decurtata.

DECVS, oris, p. cor. & gen. neu. [*Honore, laude, dignità*] τιμή, κόσμος, honor, laus, ornamentum. Virg. li. 5. Oblitus decoriſq; ſui, ſociumq́; ſalutis. unde decora militiæ, Coronæ, armillæ, & haſtæ puræ, quibus milites donabantur. Contrarium dedecus, pro ignauia in tanta turpitudinis genere. Hinc Decoro, as, pen. corr. honeſto. Hor. At bene nummatum decorat ſuadela, Venuſq́;.

DECVSSATIM, per decuſſe. Col. li. ult.

DECVSSIS, ut ex ipſa ſtatim compoſitione apparet, decem aſſes ualebat. Vitruuius pro numero denario, quem δεκάδα uocant Græci, non ſemel uſurpauit. Ita enim ſcribit l. 2. c. 3. Platoni placuit denarium numerum ea re eſſe perfectum, quòd ex ſingularibus rebus, quæ Monades apud Græcos dicuntur, perficitur decuſſis.

DECVSSO, as, are, eſt ad decuſſis figurã redigere, hoc eſt, res aliquas eo ordine collocare, ut inter ſe litteræ Græcæ χ, aut Latinæ X, ſpeciem præbeant. ea enim figura apud Latinos uocatur Decuſſis: quia, ut nos hodie, ita ueteres quoq; hac figura numerum denariũ ſignificabant. Quod ſi litteram X, per medium ſeces, relinquetur V, quæ figura denarij dimidium, hoc eſt, quinarium numerum cõmonſtrat. Vnde etiam Latini eam figuram Quincuncem uocauerunt: & eas arbores quæ ita erant collocatæ, ut huius figuræ V, ſpeciem referrent, dicebantur in Quincuncem digeſtæ. Sed de hoc plura ſuo loco. Decuſſis uero, ut diximus, conſtabat ex duob. quincuncibus ita collocatis, ut X, litteræ imaginem exprimerẽt. Inde Decuſſare, eſt aliquid ad eius figuræ imaginẽ redigere. Cic. de Vniuerſ. Hanc coniunctionem duplicem in longitudinem diffidit, mediæq́; accommodans mediam, quaſi decuſſauit. Colu. lib. 4. Duas regulas eius latitudinis, quo paſtinator ſulcum facturus eſt, in ſpeciem Græcæ litteræ χ decuſſabimus.

DECVSSVS, us, ui, decutiendi actus. Pli. lib. 11. cap. 37.

DECVTIO, is, p. co. ſſi, ſſum, ex De, & Quatio, [*Crollare, gettare à terra*] ἀποσείομαι, quatiendo, deiicio, demeto, decido. Liu. lib. 1. Summa capita papauerum dicitur baculo decuſſiſſe.

DEDECET, p. cor. [*Diſconuienſi*] ἀπρεπές ἐστι, indecorum eſt, non decet. Modo perſonale eſt. Cic. 1. Officio. Si quid dedecet in illis, uitemus & ipſi. Ouid. 6. Metamor. Admouique preces, quarum me dedecet uſus.

DEDECORO, coras, corare. Ter. Hec. Et me, & te dedecoras.

DEDECORVS, a, um, p. c. Tacit. lib. 3. Sext. Pompeius M. Lepidum, ut ſocordem inopem, & maioribus ſuis dedecorum.

DEDECVS, [*Infamia, dishonore*] αἰσχύνη, ἀτιμία, ignominia ex re turpiter geſta, probrum, turpitudo. Ci. 2. Tuſ. Dolorem exiſtimo maximum malorum omnium. M. Etiamne maius, quam dedecus?

DEDICATIO: Cic. pro domo: ſuperſtitioſa dedicatio.

DEDICO, as, p. c. [*Conſacrare*] ἱεροποιέω, ἀφιερόω, conſecro, religioſum facio. Liu. 1. Multa loca ſacris faciendis dedicauit. Apud antiquos etiam legitur pro exponere. Cæcil. lib. 1. Annal. ut citat Nonius: Legati, quo miſſi ſunt, ueniunt, dedicant mandata.

DEDIGNOR, aris, [*Sprezzare, ſdegnare*] ἀπαξιόω, indignum reputo, contemno: Virg. 4. Æne. Quos ego ſum toties iam dedignata maritos. Ouid. 1. de Ponto: Is me nec comitem, nec dedignatus amicum eſt. Dedignatio, uerbale. Plin. in Paneg. Contumacia, & dedignatione parendi.

DEDISCO, is, dici [*Deſimparare*] μεταμανθάνω, ἀπομανθάνω, quod didici, obliuiſcor. Cic. 3. de Orato. Iuuentus noſtra dediſceret pene diſcendo.

DEDITIO, dedendi actus. Cic. pro lege Manil.

DEDITITIVS, a, um, à deditus, ἔκδοτος, qui ſe in alterius imperium dedidit. Cic. ad Brut. Id S. C. Pleriq; interpretantur ad tuos dedititios pertinere.

DEDO, is, didi, ditum, [*Darſi in tutto*] ἐκδίδωμι, in perpetuum do, uel totũ ſubdo: ſiue in manus, poteſtatem ue, & arbitriũ do. unde De-

dere ſe hoſtibus dicitur, qui ſe in hoſtium poteſtatẽ tradit. Et traditio ipſa Deditio dicitur, Et qui ita ſe dedunt, Deditij uocantur. Liuius lib. 1. Sic ad ſupplicium Numitori Remus deditur. Cæſ. lib. 1. Heluetij legatos de deditione miſerunt. Forma deditionis deſcribitur apud Liuium in deditione Collatiæ. Ita enim rex interrogauit eſtis'ne uos legati oratoresq; miſſi à populo Collatino, ut uos populumq; Collatinum dederetis? Sumus. Eſt'ne populus Collatinus in ſua poteſtate? Eſt. Deditis'ne uos populumq; Collatinum, urbem, agros, terminos, aquam, delubra, utenſilia, diuina, humanaq; omnia, in meam, populiq; Romani deditionem? Dedimus. Et ego recipio. Aliquando dedere eſt ſimpliciter dare. Ter. And. Verberibus te cæſum in piſtrinum Daue dedam, Dedere ſe angoribus, aut uoluptatibus. Cice. 2. Offic. Dedere ſe libidinibus, idem 1: Tuſcul. Dedere ſe languori & deſidiæ, Idem 1. Offi. Dedere autes ſuas poetis, idem pro Archia. Deditus, particip. addictus: ut, Deditus amori animus. Teren. in Hecy. Deditus amatorijs leuitatibus, Cicero 1. De Finib. Deditus uoluptatibus. Deditus litteris à pueritia, ad Lentulum lib. 1. Dedita opera, data opera, pro Roſcio Ame.

DEDOCEO, [*Inſegnare il falſo*] μεταδιδάσκειν, eſt ſecus, atque quis doctus eſt, docere. Quinctil. lib. 2. Dedocendi onus plus quàm docendi eſt. Propter quod Timotheum, clarum in arte tibiarum, ferũt duplices ab his, quos alius inſtituiſſet: ſolitum exigere mercedes, quam ſi rudes traderentur. Cic. 1. de Fin.

DEDOLEO, les, [*Non dolerſi*] ἀπαλγέω, non doleo, uel dolore me priuo. Ouid. lib. 3. Faſt. Potui dedoluiſſe ſemel.

DEDOLO, as, [*Polire*] ἀπωξέω, dolabra uel eiuſmodi ferramento, quę ſcabra atque impolita ſunt, læuigo. Colu. lib. 5. Partes eorum putres dedolandæ, A uerbo dolo: unde mediam habet breuem. Mart. lib. 11. Fractaq; fabrili dedolat oſſa manu. nam ſyllaba prior in uerbo Dolo corripitur.

DEDVCO, cis, pen. prod. xi, ctum, [*Scorgere, tirare, condurre al baſſo*] Proprie ex ſuperiori loco in inferiorem ducere: & tunc modo habet ablatiuum ſine præpoſitione. Virg. in Pharm. Carmina uel cælo poſſunt deducere Lunam. Modo cum præpoſitione A, De, Ex. Cæſar Bell. 3. Deducere de roſtris conantem concionari. Cato de Re ruſt. c. 157. De capite, & de oculis omnia deducet, & ſanum faciet. Aliqñ de loco ad locum, ſiue de re ad rem ducere. Cic. Att. 7. De ijs oppidis præſidia deduceret. Sic Deducere ex præſidijs, & aliis locis cohortes, Cæſ. 3. de Bell. Gall. Deducere ex hortulis in Academiam. Cic. 2. de Nat. Deo. Hircius de Bel. Alex. li. 4. Deducere ex regno, pro auferre regnum, poſuit. Deducere de fundo, Ci. pro Cecin. Deducere de uia, idem de fato. Atq; hæc quidẽ magis, proprie dici uidentur, q̃ quæ ſequitur, quæ tranſlata potius ſunt. Ci. Fam. 1. Quod inſtituit referre de religione, ab eo deduci non põt: id eſt, abduci, reuocari. Q. Ci. de Pet. cõſ. Vt de illa animi prauitate deducas Lact. li. 4. Nomẽ religionis à uinculo pietatis deductum. Rem aliquam deducere in controuerſiã, in iudicium, in ius, in fraudem, in diſcrimen, in periculum. Item cum Ad. Cic. ꝑ Flacco: Qui ad hoc iudicium deducti non ſunt. Interdum ſubtrahere. Ter. in Eun. Si qua eſt habitior paulo, pugilem eſſe aiunt, deducũt cibum. Vbi proprie (inquit Donatus) deducunt, pro ſubtrahunt, uel ſubducunt. Cic. Aca. lib. 1. Vt dies pleroſque deduceret. i. proferret. Pompo. Vocem deducas oportet, ut mulieris uideantur uerba. Pro tenuiorem facias. unde Hora. Tenui deducta poemata filo. Metaphora ſumpta à lana, quæ purgata in fila trahitur. Deducere riuos, cum ex maioribus fluminibus aquã per riuulos in prata deriuamus. Virg. 1. Georg. Riuos deducere nulla Relligio uetuit. Item, de ſumma aliquid demere. Cic. Offic. lib. 1. Conſuetudo exercitatioq; capienda, ut boni ratiocinatores officiorum eſſe poſſimus: & addendo, deducẽdoq; uidere, quæ reliqui ſumma fiat. Deducere etiam dicitur, qui alicui officij gratia uel honoris comitatur. Liuius: Frequentes eum domum deduxerunt. Deducimus ſpõſam marito, uel ad maritum, uel amicam ad amantem. Cic. Ver. 4. Ad quem iſte deduxerat Tertiam, Iſidori mimi filiam. Tibull. Vt iuueni primum uirgo eſt deducta marito.

DEDVCTIO, onis, [*Sottrattione, condotto*] actus deducẽdi, unde aquarum deductiones dicimus, cum ex fonte aut flumine per riuos aqua deducitur. Cic. pro lege Agra. Quæ erit in iſtos agros deductio. Idem de Diuin. 1. Albanæ aquæ facta deductio. Pro detractione minoris ſummæ à maiori. Cic. in Verr. Certis nominibus deductiones fieri ſolebant.

DEDVCTOR, oris. Q. Cic. ad M. Fratrem. Huius rei tres ſunt partes, una ſalutatorum, altera deductorum, tertia aſſectatorum.

DEERRO, [*Errare, uagare*] ἐξαμαρτάνειν, ἀποπλανᾶσθαι, eſt de uia, ſiue ratione declinare. Vir. 7. ec. Vir gregis ipſe caper deerrauerat. Ad Her. li. 1. Si non deerrabimus ab eo, quod cœpimus exponere.

DEFAMO, as, [*Vituperare, infamare*] βλασφημέω, fama priuo, ſicut Diffamo. Gell. Vocabula eorum defamata atque deformia.

DEFAECO, [*Purgare, leuar la fece*] ἀποτρυγόω, διαβλύζω, à fece purgo. Pli. li. 18. Vina defæcari, etia diffundi, Higinus ſuadet. Hinc Viuum defæcatum, à fece repurgatum. Col. li. ult. Plaut. in Aul. Nũc defæcato demum animo egredior domo. i. ab angore purgato.

DEFATIGATIO. Cice. de Sen. Corpora exercitationum defatigatione ingraueſcunt, animi autem ſe exercendo leuantur.

DEFATIGO, as, [*Affaticarſi, ſtancarſi*] καταπονῶ, κατακαμάτω, laſſum reddo. Cic. pro Marcel. Noli in conſeruandis bonis uiris defatigari. Defatigare aliquem aſſiduo labore, Cæſ. 7. Bell. Gall. Cice. 3. de leg. Ille non modo cenſores, ſed etiam iudices omnes poteſt defatigare. Defatigatus, labore confectus. Teren. in And. Deceptus ſum, non defatigatus.

DEFECTIO, [*Debolezza, rebellione*] κάματος, λειποθυμία, à deficio: debilitas, laſſitudo. Suet. in Calig. Ita patiens laborum erat, ut tamen nonnunquam, ſubita defectione, ingredi, ſtare uix poſſet. Defectio, etiam eſt rebellio militum ab imperatore, uel ciuitatis à domino. Liu. li. 1. Ad defectionem uoluntarios traxere. Cic. 4. Tuſ. Intemperantia eſt à tota mente, ac recta ratione defectio. Idem in Catone: Defectiones Solis & Lunæ: id eſt obſcurationes.

DEFECTIVVS, a, um, [*Manco*] ἐλλειπτικός, mancum, & imperfectum. unde Defectiua uerba apud grammaticos.

DEFECTOR, oris, ἀποστάτης, qui de uno exercitu ad alium tranſit. Suet. in Ner. Reuocatis ad penitentiam defectoribus.

DEFECTVS, a, um, particip. Deficior, habet ſignificationem actiuam in uoce paſſiua. Marti. Dulcia defecta modulatur carmina lingua, Hinc defectior, & defectiſſimus. Colu. in præfat. Defectiſſimum quenque annis & uiribus in agrum relegat. Sic defectus robore animi, defectus uſu aurium, pro deſtitutus. Quinctil. lib. 5. Aqua ciboq; defecti.

DEFECTVS, us, nomen, [*Diſagio*] ἔλλειμμα, penuria. Liu. lib. 4. Defectus aquarũ circa torridos fontes. Defectus Solis aut Lunæ, ἔκλειψις, eſt eorum corporum obſcuratio: non quod reuera lumine deſtituantur, ſed quòd ita nobis appareat, corpore aliquo opaco eorum conſpectum nobis auferente, terra uidelicet inter Solem & Lunam interueniente, aut Luna inter Solem & terram: quorum hoc Solis, illud Lunæ eclipſim generat. Virg. 2. Georg. Defectus Solis uarios, Lunæq; labores. Gell. lib. 2. De Lunæ motibus, Solisq; defectibus. Defectus animi, ſiue defectus animæ, (ut Celſo moris eſt loqui) animi deliquiũ uocatur. Defecti uero ſunt, quos Græci παρειτοὺς, quaſi elangueſcentes, ſiue extabeſcentes dicunt. Plinius: Prodeſt prægnantibus, & defectis.

DEFENDO, is, di, ſum, [*Difendere*] ἀπείργω, ἀμύνω, tueor, auerto, ꝓhibeo. Duobus autem modis ab aliquo defendi dicimur: à patrono noſtro, uel defenſore: ut cum dicimus Sext. Roſc. fuiſſe defenſum à Cic. altero modo dicimur defendi ab aduerſario, i. ab iniuria, uel contra iniuriam aduerſarii. Cic. 1. Offic. Qui non defendit, non obſiſtit, iniuriæ, tam eſt in uitio, quàm qui, &c. Differt tamen defendere à propugnare: quia defenſio eſt, quocunq; modo fiat, propugnatio non niſi per contentionem. Dicimus autem, Defendo frigus tibi: &, defendo te à frigore. Virg. Eclo. 7. Solſtitium pecori defendite. Et paulo ante: Dum teneras defendo à frigore myrtos. Interdum pro arceo. Gell. Q. Claudius defendebat hoſtes à pinnis facillime.

DEFENSIO, onis. Cic. 4. Acad. Vt ea pars defenſionis relinquatur. Idem pro Cluen. Innocentiæ defenſio reſpirat.

DEFENSO, as, are, frequent. Saluſt. Alios ab hoſtibus defenſabant.

DEFENSOR. Cic. 3. Verr. Defenſorem in mea perſona, non accuſatorem, laudari uolo. Paterni iuris defenſor, & quaſi patrimonii propugnator ſui, 1. de Orato. Cuſtos defenſorq; iuris & libertatis, pro Rab.

DEFENSITO, tas. Cic. lib. 1. Offic. Si non poterit cauſſas defenſitare. Idem de Clar. Orat.

DEFERO, p. cor. detuli, delatum, [*Conferire, portare*] φέρω, προσφέρω, affero. Plaut. in Amph. Nauis huc nos dormientes detulit? Regit ſemper accuſatiuum caſum, & hoc aliquando cum datiuo. Plau. in Trin. Quibus me oportet has deferre epiſtolas. Aliqñ cum prępoſitione Ad. Idem in Aſin. Egon' ut non domo uxori meæ Surripiam in deliciis pallam quam habet, atq; ad te deferam? Aliquando cum In. Pli. lib. 12. c. 19. Deferunt in portum Gebanitarum. Sic Deferri in errorem, deferri in præceps. Pronunciare. Cic. Fam. 15. Quæ ad me delata eſſent, ſcribenda ad uos putaui. Idẽ Fam. 5. ſcito à me tribunos mil. & contubernales duntaxat meos delatos eſſe: Solebant autem prouinciis præfecti decedentes, cum rationes ſuas deponerent, etiam eorum nomina, qui ſe cum illis præclare geſſiſſent, deferre, quo & ipſi aliquando pro meritis ſuis aliquid beneficiorum à ſenatu conſequerẽtur. Cic. in Verr. Serui cuiuſdam nomẽ defertur: is accuſatur: ficti teſtes in eum dantur. Vbi ſciendum, deferre nomen alicuius, non eſſe proprie accuſare, ſed ante accuſationem apud iudicem uel magiſtratum aliquẽ

de

de aliquo crimine denunciare. Deferre quoque cauſſam dicitur cliens ad patronum, cum eum conſulit. Cice. in Verr. Ad me hanc querimoniam Sicilia detulit. Pertinet etiã ad dignitatem. Liu. li. 1. Omnes Numæ Pompilio regnum deferendum decernunt. Cice. Trebatio: Vniuerſum ſtudium & beneuolentiam ad te defero. i. tibi attribuo Hinc Delatus, a, um, ut nauis in portum delata, deuecta: delatus lectica, deportatus.

DELATOR, occultus accuſator. Martial. Et delator habet, quod dabat, exilium.

DELATIO, onis, ἔνδειξις, Cic. pro Clu. Qui ſibi delationem nominis oſtentarat. Cœl. Cic. lib. 8. inter poſtulationem, & nominis delationem uxor a Dolabella diſceſſit.

DEFERVEO, [*Ceſſar di bollire*] ἀποζέω, feruere deſino. Gell. Olla deferbuerat. Tranſlate, miteſco. Cic. pro Cœlio. Ætas deferbuerit.

DEFERVEFACIO, [*Far bollire forte*] θερμαίνω, ualde feruere facio. Plin. lib. 23. cap. 7. Radix caprifici, deferuefacta in uino, dentium dolores ſedat.

DEFERVESCO, ἀποζεῖν, feruorem amittere: & per tranſlationem ardorẽ animi iniuria ratione excitatũ, deponere. Cice. 4. Tuſc. Si quã habent ulciſcẽdi uim, differãt in tẽpus, dũ deferueſcat ira. Per trãſlationẽ. Col. proprie pro refrigerari poſuit, lib. 2. de fœno loquẽs: Prudentes agricolæ non ante componunt, quam per paucos dies temere congeſtum in ſe concoqui, & deferueſcere patiantur.

DEFESSVS, a, um, Ci. pro Arch. Aures cõuicio defeſſæ cõquieſcunt.

DEFETISCOR, [*Stancarſi, ſtraccarſi*] κάμνω, κοπιῶ, deponens, ab antiquo uerbo Fatiſcor per mutationem a, litteræ in e, ſignificat labore deficio. Ter. in Phor. Neq; defetiſcar unquam experier, Donec, quod pollicitus ſum, effecero. De huius uerbi præterito inter grammaticos non conuenit. Priſcianus enim uult eius præteritum eſſe Defeſſus ſum, ſicuti à fatiſcor feſſus ſum. Diomedes Feſſus, & Defeſſus nomina eſſe uult, non participia, cuius ſententia uidetur ueriſimilior. neque enim feſſus, aut defeſſus tempus ullum importat more participiorum, neque actionem aut paſſionem, ſed idem omnino ſignificat quod laſſus, quod certe nomen eſſe nemo dubitat. Differunt autem hæc duo a participio fatigatus, ſicut calidus & calefactus: quorum hoc & tempus & paſſionem ſignificat, illud ſolam qualitatem. ſic fatigatus dicitur ille, quem res aliqua fatigauit: feſſus autem & defeſſus ſimpliciter, qui labore deficit. Verba autem hæc Fatiſcor, & Defetiſcor in uſu non ſunt, ſed eorum loco utimur uerbo neutro Fatiſco. Colum. lib. 2. Omni ſolo, quod prædictorum leguminam ſegetibus fatiſcit.

DEFICIO, deficis, [*Mancare*] ἐπιλείπω, ἐκλείπω, ex De, & Facio, ſignificat deeſſe, uel nõ ſufficere & iungitur fere datiuo. Ci. in Verr. 3. Vererer ne oratio deeſſet, ne uox uireſq; deficerent. Et more ſuo hic fecit Cic. ut per deſum, deficio expoſuerit. Deficere abſolute poſitum pro deeſſe. Hircius. Neque tanti ſum animi, ut ſine ſpe caſtra oppugnanda cenſeam: neq; tanti timoris, ut ipſe deficiam. Deficere animo: Idem: Martius Rufus cohortatus ſuos ne animo deficiant, i. terreantur. Cum accuſatiuo, pro deſtituere poſitum. Cic. 4. Verr. Iam me uires deficere cœperunt. Lact. li. 7. Nõ enim uerẽdum, ne in tam bona cauſſa deficiat oratio. Cæſar li. 2. Ipſos res frumentaria deficere cœpit. Non recte autem dicas per nominatiuum rei animatæ, Vxor me deficit: ſed à me deficit. Item deficere cum accuſatiuo ſignificat non ſuggerere. Virg. 1. Georg. Cum iam glandes atq; arbuta ſacræ Deficerent ſiluæ. Interdum abſolute ꝓ finire, deſinere: ut, Hic præ mœrore defecit. Martianus: Tũ demũ id agere conſilium erat, cum uita defecit. Conſtruitur quandoq; cum ablatiuo pro carere. Col. li. 3. uide ne uitis priſtino alimento deficiat. Capitur & pro rebellare, deſciſcere. Sal. in Iug. Quod oppidum primum omnium: ab rege defecerat. Cic. in Lælio. Difficile eſt amicitiam manere, ſi a uirtute defeceris. Liu. lib. 2. Eodem anno duæ coloniæ, Pometia & Cora ad Aruncos deficiunt. Inde Defectores, qui tranſeunt de uno exercitu ad alium.

DEFIGO, is, pen. pro. defixi, [*Piantare, ficcare*] καταπήγνυμι, deorſum figo, immitto. Virg. lib. 2. Georg. Altius & penitus terræ defigitur arbos. Defigere ſicam in corpore, apud Cice. Defigere gladium iugulo, apud Liuium. Ex hac uerbi ſignificatione, elegantes ſimul ac uariæ tranſlationes exiſtunt: ut cum aliquem dicimus, Pauore defixum eſſe, aut ſtupore, mœſtitia'ue. Cic. Aca. 4. Aduerſantur primum, quòd parum defigunt animos. Idem pro domo: Sententiam dixi eam, quam populi ſermo in animis ueſtris iam ante defixerat. Cic. Phil. 11. In cuius poſſeſſiones atq; fortunas non impudentiſſimos oculos ſpe & mente defigere? Plin. lib. 8. cap. 26. Oculorum aciem traditur defigere in terram. Ci. in Ver. Act. 2. Vt non modo in auribus ueſtris, ſed in oculis omnium ſua furta atque flagitia defixurus ſim. hoc eſt, Vt non modo in auribus ueſtris, ſed in oculis poni uideantur.

DEFINIO, is, [*Diffinire*] ὁρίζω, ὁρῶ, decerno, & quaſi finiendo certos rei, de qua agitur, terminos præſcribo. Cice. de Som. Scip. Sic habeto: omnibus, qui patriam conſeruauerint, adiuuerint, auxerint, certum eſſe in cælo, ac definitum locum, ubi beati æuo ſempiterno fruantur. Idem de Amic. Altera ſententia eſt, quæ definit amicitiam paribus officiis ac uoluntatibus. Sic Definire imperium, prædia, hortos: pro, dimenſa inter ſe diuidere. Definitum eſt, pro decreui, conſtitui. Plau. in Ciſt. Non remittam, definitum eſt. Definire præterea eſt uocabuli alicuius uim deſcribere. Cic. lib. 1. de Inuen. Cum nominis controuerſia eſt, quia uis uocabuli definienda uerbis eſt, conſtitutio definitiua nominatur.

DEFINITE, expreſſe, manifeſte. Cic. pro Balb. Lex Gellia & Cornelia definite poteſtatem Pompeio ciuitatem donandi dederat.

DEFINITIO, onis, quæ & Finitio dicitur [*Diffinitione*] ὅρος, ὁριſμός, eſt oratio explicãs quid ſit id, de quo diſputatur, ut Homo eſt animal rationale & mortale. Quinctil. Finitio, eſt rei propoſitæ propria & dilucida & breuiter comprehenſa uerbis enunciatio. Cic. 1. Offi. Omnis, quę a ratione ſuſcipitur de aliqua re inſtitutio, debet à definitione proficiſci: ut intelligatur quid ſit id, de quo diſputatur.

DEFINITIVVS, a, um, ὁριστικός, ut Definitiua conſtitutio. Cic. 1. de Inuen. Cum nominis controuerſia eſt, quia uis uocabuli definienda eſt, Conſtitutio definitiua nominatur.

DEFINITVS, a, um, aſſignatus. Cic. de Som. Certus in cælo, ac definitus locus.

DEFIOCVLVS, [*Senza un' occhio*] ἑτερόφθαλμος, captus uno oculo. Martial. lib. 12. Hinc defioculus, & inde lippus.

DEFIT, [*Manca*] λείπει, deeſt, cũ datiuo. Vir. ecl. 2. Lac mihi nõ æſtate nouum, nec frigore defit. Vbi Priſcia. Deficio loco paſſiui de fio facit. Cic. in Tuſc. Mihi fortuna magis nunc defit, quam genus.

DEFLACCARE, [*Fiaccare*] uetus & prorſus obſoletum uerbum eſt, quo antiquiſſimi uſi ſunt pro atterere. Nonius. niſi forte Defloccare quis malit legere, & à flocco eius originẽ trahere: ut, deflocare, proprie ſit, floccos conſumere: quod fit, cum ueſtes nimio uſu atteruntur. Huic coniecturæ illud fidem poteſt aſtruere, quod apud Plau. in Epid. uocantur Defloccati ſenes, qui decrepiti ſunt, & ita attriti, ut ueſtis, quæ floccos ſuo nimio uſu amiſit.

DEFLAGRATIO, onis, ἐμπρησις, combuſtio. Cic. 3. de Fin. negant ſe recuſare, quo minus, ipſis mortuis, terrarum omnium deflagratio conſequatur.

DEFLAGRO, as, [*Ardere, abbruſciare fortemente*] καταφλέγομαι, ἐμπίπραμαι, comburor, igne conſumor: & ſemper ablatiuum poſtulat. Cic. 4. Aca. Fore aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret. Per tranſlationem, langueſcere. Liu. lib. 40. Spes animum ſubibat, deflagrare iras ueſtras poſſe.

DEFLECTO, is, [*Torcere, piegare*] κατακάμπτω, ἀποκλίνω, torqueo, curuo. Col. li. 3. ramũ oliuæ deflecte. Ci. li. 3. Offi. pro declino per tranſlationẽ poſuit: In quo uerbo lapſa cõſuetudo de uia deflexit.

DEFLEO, es, ere, [*Piangere*] καταδακρύω, deploro. Aſinius Cice. lib. 10. Illud initium ciuilis belli defleui.

DEFLEXVS, us, nomen, curuatio. Col. Ne deflexu frangatur.

DEFLO, as, are, χέω, πνέω, idem quod flare. Pli. lib. 28. cap. 2.

DEFLOCCATI ſenes, οἱ γέροντες, παρακμάζοντες, q. florẽ uiriũ depoſuere, quaſi attriti. metaphora tracta a ueſtibus, quæ multo uſu floccos ſuos amittunt. Plau. in Epid. Defloccati ſenes quæritant me.

DEFLORESCERE, [*Sfiorire*] ἀπανθεῖν, ἀπανθίζεσθαι, flores amittere. Plin. lib. 17. Defloreſcentem uitem, & oleam percutit imber. Ad Her. poſuit, pro uigorem amitto. Formæ, (inquit) dignitas morbo defloreſcit. Apud Col. lib. 2. cap. 12. Accipi uidetur pro flores acquirere, & eoſdem amittere.

DEFLORO, [*Sporcare, macchiare, ſsfiorare*] μιαίνω, idem quod contaminare, uitiare, quaſi floribus & ornatu ſpoliare. Liu. lib. 37. Gloriam eius uictoriæ defloratam ad Thermopylas eſſe.

DEFLVO, deorſum fluere, [*Scorrere à l'ingiù*] καταρρέειν, proprie de fluminibus. Pli. li. 6. c. 7. Defluit in Rhenum Moganus. Per tranſlationẽ decurrere, delabi. Cic. in Lælio: Ad leues amicitias defluxit oratio. Sal. in Iug. Vbi per ſocordiam uires, tempus, ingenium defluxere: id eſt, quaſi cecidere, & periere. Lact. li. 3. pro in nihilũ redigere poſuit: Corpus relictum ab anima defluit. Quandoq; Defluere eſt ſecundo amne fluere. Vir. li. 3. Georg. Miſſusq; ſecundo defluit amni. Defluere etiam dicitur, quod ætate morbo'ue ſoluitur. unde defluere capillus dicitur, & capillus, qui defluit, defluus.

DEFLVVIVM, capillorum fluxus. Plin. lib. 11. cap. 39. Defluuia comarum facere dicitur. Idem lib. 22. cap. 13.

DEFLVXVS, us, κατάῤῥου, idem quod defluuium.

DEFODIO, is, pen. corr. [*Sepelire*] κατορύττω, ſepelio, obruo. Liu. Defoſſi annis quindecim ſupra quingentos. loquitur de libris Numæ. Col. lib. 8. Pro fodiendo plantare, cum dixit, Scrobem defodimus in limine ſtabuli. Item eſt, deorſum fodere. Idem lib. 2. Solum in altitudinem trium pedum defodiatur. Defoſſus, us, ui. Plin. lib. 19. cap. 8.

DEFORMO, is, [*Far brutto, diformare*] ἀμορφόω, ἀμαυρόω, quaſi de.

forma deiicio, ab integra forma ad corruptam traduco. Ad Her. lib.1. Qui ſunt qui Italiam deformauerunt? Cice.de Aruſp.reſp. In qua Pompeium ornat, an potius deformat? Item eſt figurare, & delinare, & noua forma inſignire. Vitruu.lib.6. Tragicæ ſcenæ deformantur columnis, ſignis, & regalibus rebus. Idem; Architectus graphidis peritus, ut deformare poſſit lineis imitationem, quam uelit, ædificiorum. Hinc deformatio, onis. Liu.9. Vt ſuæ quiſque conditionis oblitus, ab illa deformatione tantæ maieſtatis auerteret oculos.

DEFOMICATVM lignum, dixerunt antiqui, quod à fomitibus, quibus confoueri ſolet, erat ſuccifum. Feſtus.

DEFORE, compoſitum à Fore, idem ſignificãs quod defuturum eſſe. Cic.de Leg.agr. Arbitrantur non defore, qui illam reſtituerent.

DEFORMIS, & hoc Deforme, [*Diforme, ſozzo, brutto*] αἰσχρός, turpis, fœdus. Cic.pro Cœlio: Id nunquam tam acerbe feret M. Cœlius, ut eum peniteat non deformem eſſe natum. Cic.pro Marcel. lib.4. Nec eam diligere minus debes, quòd deformior eſt.

DEFORMITAS, atis, [*Bruttezza*] ἀμορφία, αἰσχρότης, turpitudo. Cice. 1.de Leg. Deformitas animi, & corporis prauitas. Idem in Offic. Turpitudine ſi in deformitate corporis aliquid habeat offenſionis, quanta illa fœditas turpificati animi debet uideri.

DEFORMITER, aduerbium, αἰσχρῶς. Quinct.lib.8.cap.3.

DEFRAVDO, as, [*Ingannare*] παρακρούομαι, uel per ſincopen defraudare, eſt per fraudem circumuenire aliquem. Plau.in Aſin. D. Me defraudato. Defraudem te ego? Defraudare genium, eſt, naturæ, quod appetit, negare. Ter.in Phor. Quod ille unciatim uix de demenſo ſuo, Suum defraudans genium, comparſit miſer. Contra, Indulgere genio, eſt uoluptati operam dare. quæ loquendi formulæ inde tractæ ſunt, quòd antiqui Genium uocabant naturæ deum, hoſpitalitatis, & ſplendido apparatui aſſuetus.

DEFRAENATVS, a, um, [*Sfrenato*] ἀχάλινος, effrænatus, quaſi ſine fræno. Ouid.1.Metam. Et defrænato uoluuntur in æquora curſu.

DEFRICO, as, p.c. [*Fregare*] κατατρίβω, idem quod fricare. ad Her. Vt in balneas uenit, cœpit, poſtquam perfuſus eſt, defricari.

DEFRIGESCERE, καταψύχεσθαι, frigeſcere. Col.lib.12.cap.20.

DEFRINGO, is, [*Rompere, frangere*] ἀποῤῥήγνυμι, frãgo. Col.li.6. Plerunque fit, ut aut crure aut cornibus boum ramuli uitium defringantur. Virg.2.Georg. Summas defringe ex arbore plantas. Cice. pro Cec. Qui prætereuntes ramum defringerent arboris.

DEFRVGO, as, pen.pro. [*Tor uia tutti i frutti*] καρπίζομαι, ἐκκαρπίζομαι, omnem fructum exhaurio. & agricola agrum defrugare dicitur, cũ nimia fœtura exinanit agros, uel per inſcitiam, aut negligẽtiã perdit laceſſit'ue fruges: ut cũ uel feſtinata ſemẽtis eſt, uel ſerotina. Pli.li.18. Oraculum illud magnopere cuſtodiendum, Segetẽ ne defruges. Colu. Cõſtat ſegetẽ nimia defrugatione exinaniri.

DEFRVTARE [*Far uin cotto*] ἑψεῖν, muſtum decoquere, ut inde defrutum fiat. Col.li.2. Defrutum quoq; facere & defrutare unũ licet.

DEFRVTARIVS, a, um, ut, Vaſa defrutaria apud Colu.lib.12.cap.19. Quæ ad defrutum idonea ſunt. Sic cella defrutaria, apud eundem lib.1.cap.6.

DEFRVTVM, [*Vin cotto*] ἕψημα, παρέχυμα, Hippocrati, à deferuendo (ut inquit Pallad.) uinum decoctum, Plinio auctore, uſque ad mediam partem. Sapa uero à ſapiditate, muſtum ad tertiam partem decoctum. At Col. aliter, Muſtum, inquit, quam dulciſſimum decoquitur ad tertias, & decoctum Defrutum uocatur. Sic Nonius: Sapa, quod nunc Mellacium dicimus, muſtum ad mediam partem decoctum: Defrutum, ſi ex duabus partibus ad tertiam redigatur deferuefaciendo.

DEFVGERE, [*Recuſare*] recuſare, in totum fugere. Cæſ.6.bel.Gall. Aditum eorum, ſermonemq; defugiunt.

*DEFVGERE auctoritatem, quid ſit, non ſatis omnibus conſtare arbitror. ualet autem, cùm rei alicuius faciũdæ auctor fueris, eiuſq; euentum in te receperis, id inficiari poſtea, & fateri nolle, eam auctore te factam. liquido conſtare hoc, propoſitis exemplis, poteſt. Plautus

Suſpende, uinci, uerbera: auctor ſum, ſino.
M. Si auctoritatem poſtea defugeris;
Vbi diſſolutus tu ſies, ego pendeam.

hoc enim ſignificat: ſi tu poſtea inficiari uolueris, te harum mihi rerum auctorem fuiſſe. Cic.pro Sylla: Itaq; attende iam Torquate, quàm ego non defugiam auctoritatem conſulatus mei. id eſt, quàm non recuſem, quo minus ea, quæ me conſule, in opprimenda coniuratione geſta ſunt, ea me auctore omnia geſta eſſe dicantur. hæc illius orationis cùm ſit uis, quidam putant, illud Terẽ. in Eunu. nunquam defugiam auctoritatem, non à Parmenone, ſed à Cherea dici, perſonarumq; nomina ita diſtingui oportere.

P. Iubes'ne? C. iubeo, cogo, atque impero.
Nũquam defugiam auctoritatem. P. Sequ re. Diuortant benè.

Vt interroganti ſeruo, ita reſpondeat Cherea: Ego uerò iubeo, cogo, atq; impero: neq; unquam recuſabo, quo minus tu, quicquid huius factum erit, auctore atque impulſore me factum eſſe dicas.

DEFVNCTORIE, πρὸς ἀφοσίωσιν, languide, & remiſſe. Vlpian.li.11.ad Senatuſconſult. Tertul. Quæ defunctorie petiit.

DEFVNDO, [*Verſare*] καταχέω, effundo, & interdum ſundo. Cato de Re ruſt. Aquam defundito. Col. Cum refrixerit, in uaſa defundas.

DEGENER, [*Traligno, baſtardo*] ἀγεννής, qui maiorum ſuorũ uirtuti non reſpondet. Virg.2.Æne. Degeneremq; Neoptolemum narrare memento. Quandoque pro ignobili & uili. Virg.4.Æne. Degeneres animos timor arguit. Eſt adiectiuum generis omnis. tertiæ declinationis facit in ablatiuo Degenere, uel Degeneri. Luc.li.4. Si me degeneri ſtrauiſſent fata ſub hoſte.

DEGENERO, ras, [*Degenerare, tralignare*] ἐξίσταμαι, μεταπίπτειν, ἐκπίπτειν, a genere decidere. Ci.de Prou. Conſ. Cuius utinam filii non degeneraſſent a grauitate paterna. Virg.lib.2.Georg. Pomaq; degenerãt ſuccos oblita priores, id eſt, deterioris fiunt ſaporis. Prop. Dii mihi ſunt teſtes non degeneraſſe propinquis. Dicimus autem degenerare tam à malo, quàm à bono. Liu.lib.9. Ne degeneraueris à familia imperioſiſſima, & ſuperbiſſima.

DEGERO, is, ere [*Portare*] gero. Plau.in Men. Mea ornamenta ad meretrices degerit. i. defert. Quidam legunt Apud meretrices, & Degerit pro abſumit exponunt. Idem: illud tuæ degeris amicæ.

DEGLABRARE, [*Pelare*] ἀποτίλλειν, depilare, & glabrum facere.

DEGLVBO, is, ere, deglubi, deglubitum, [*Sgranare, ſcorticare*] ἀποδέρω, ξυρέω, corticẽ eximere, ſiliquã aut folliculum excutere, & granum ſua nudare tunica. Varr.1.de re ruſt.c.48. Quod eo folliculo deglubitur granum. Item excoriare. Vnde prouerbiali ſententia dici ſolet Boni paſtoris eſt tondere pecus, non deglubere.

DEGLVTINARE, [*Diſſoluere, diſcollare*] ἀποκολλᾶν, eſt diſſoluere, quod glutinatum erat. Pli.li.25.ca.13. Palpebras deglutinat.

DEGO, is, [*Condurre, menare*] ἄγω, ex de, & ago, abiecto à præteritũ facit Degi, ſine ſupino: idem quod ago, duco, perago. Et fere habet poſt ſe accuſatiuum tempus denotantem: ut, Degere uitam, ætatem, annum. Cic.de Sen. Degere omne tempus ætatis ſine moleſtia. Ter. Hunc diem cupio perpetuum in lætitia degere. Interdum abſolute, ſine aliquo accuſatiuo, pro uiuere. Lact.li.5. Eũ uoluit ſub aliena ditione, atque imperio degere. Legitur & paſſiuũ Degitur, in tertiis tantum perſonis. Cic.1.de Nat.Deo. Quæ uita deorum ſit, quæq; ab iis degatur ætas. Degere pro detrahere, Plaut.in Aul. Iſtum ſoror laborem degam, & diminuam. Idem in Epid. Degitur corium de tergo meo.

DEGRAVO, as, are, [*Aggrauare, premere*] βρίθειν, καταβαρύνειν, deprimere. Liu.4. Etiam peritos nandi laſſitudo, & uulnera degrauant. Labore operis degrauari, Col.lib.6.cap.2.

DEGRVMARI. εὐθύνειν κατὰ γνώμονα, ad grumæ menſuram dirigere. Eſt autem Gruma, teſte Nonio, menſura quædam, qua flexæ uiæ ad lineam diriguntur. Lucilius: Viamq; degrumari uis.

DEGVLO, as, pen.corr. [*Ingiottire*] καταλαιμάω, καταλαχίζω. obligurio, quaſi gulæ trado. Pla. Degulato patrimonio pauper factus.

DEGVSTO, [*Guſtare, aſſaggiare*] γεύομαι, ἀπογεύομαι, idem quod guſtare, ſeu delibare. Plin.lib.18.cap.2. Ne deguſtabant quidem nouas fruges, aut uina. Deguſtare pabulum, Varr.2.de Re ruſt.cap.5. Per tranſlationem accipitur pro leuiter aliquid attingere. Cic. 5.Tuſcul. Vis'ne igitur, quoniam hæc te uita delectat, ipſe eandem deguſtare? Huc etiam referendum illud Lucr.li.1. Ignes deguſtant tigna celeri flamma: i. leuiter attingunt. Deguſtare conuiuam, dixit Cic.lib.4.ad Atticum, pro, ſententiam eius expiſcari.

DEHAVRIO, is, ire, haurio. Cat.cap.66. Amurcam dehaurito.

DEHINC, [*Dipoi, per lo innanzi*] τοὐντεῦθεν, ἀπὸ τούτου, i. poſthac. Terent.in And. Dehinc ut quieſcant porro moneo. Item ſignificat deinde, ut ſit aduerbium ordinis. Sal. Arduum uidetur res geſtas ſcribere: primum quòd facta dictis exæquanda ſunt: dehinc, quia plerique delicta, quæ reprehenderis, maleuolentia putant eſſe dicta.

DEHISCERE [*Aprire forte, ſpalancare*] χαίνειν, aperiri. Pli.li.8. Acus unus piſcium dehiſcente propter multitudinem utero, parit.

DEHONESTAMENTVM, [*Guaſtamento*] αἶσχος, quod honeſtatem alicui rei adimit. unde uultus dehoneſtamentum dicitur cicatrix, uultum hominis dedecorans. Gell.lib.2. Quo dehoneſtamento corporis maxime lætabantur. Pro contumelia uſus eſt Tacit. lib.12. Auribus deciſis uiuere iubet, oſtentui clementiæ ſuæ, & in nos dehoneſtamento.

DEHONESTO, as [*Diſhonorare*] ἀτιμάζω, contrarium uerbi honeſto.

DEHONESTVS, a, um ualde honeſtum. Gell.lib.19.cap.10. Dehoneſtum, deculpatumq; uerbum.

DEHORTOR, aris, [*Sconfortare*] ἀποτρέπω, diſſuadeo. Cice. in Piſo. reip. tẽpus aut me ipſum, aut aliũ aut inuitabit, aut dehortabitur.

DEIANIRA, Δηιάνειρα, filia fuit Oeneі Ætoliæ regis, Acheloo deſponſata eſt primo, deinde Herculi. itaque nuptiarum gratia cer

tum

tum eſt inter eos certamẽ: ſed, Acheloo uicto, Herculi ceſſit. porro cum Hercules tranſiturus eſſet Euenum Ætoliæ fluuium, qui tũ temporis maxime excreuerat, Neſſus Centaurus ſeipſum ultro obtulit ad tranſuehendam Deianiram: quam quum Neſſo commiſiſſet, ipſe primus intrepide tranauit fluuium. Neſſus autem adhuc in altera ripa ſtans, nouam nuptam uitiare uoluit: quod uidens Hercules ſagittis Hydræ ſanguine infectis Centaurum tranſfixit. qui ſe moriturum ſentiens, ut hoſtem ulciſceretur, Deianiræ ueſtem ſuam proprio ſanguine perfuſam dono dedit, aſſerens ei uim amatoriam ineſſe, & ſi hac maritus indueretur, ipſum ab aliarum mulierum amore iri auocatum. Mulier itaque nimis credula munus accepit, & cum audiſſet maritum ſuum in Eubœa amore Ioles Euryti filiæ detineri, Neſſi ueſtem uiro perferẽdam Lychæ famulo tradidit. Hercules igitur nihil mali ſuſpicans, quum ſacrificaturus eam induiſſet, tantis cruciatibus affectus, eſt, ut in furorem uerſus, Lycham à Cæneo mõte in Euboicum mare deiecerit. ipſe autem, arcu & ſagittis Phyloctetæ commiſſis, ſe in ardentem pyram, in Oeta monte conſtructam, coniecit. quod Deianira audiens, dolore percita, Herculis claua ſe interfecit. Ouid. 9. Met.

DEIDAMIA, δηϊδάμια, filia fuit Licomedis, regis Scyri inſulæ, quam Achilles, cum inter regis huius filias ſub muliebri habitu lateret, grauidam fecit, & ex ea Pyrrhum genuit. Stat. in Achill.

DEIECTIO, nis. Ci. pro Cæc. Quis illam uim deiectionẽq; fecerit.

DEIECTVS, us, pro deiectione, καταβολή. Liui. 9. Anguſtias ſeptas deiectu arborum inuenere.

DEIERO, p.c. [*Giurare ſantamente*] ἐπομόω, διόμνυμι, ſancte iuro, iure iurãdo affirmo. Gell. li. 1. Cum amicus eum rogaret, ut pro re cau ſaq; eius falſum deieraret Ter. in Eun. Illum, liquet mihi deierare, his, menſibus ſex prorſum non uidiſſe.

DEIICIO, is, pe.c. [*Gettare abbaſſo*] καταβάλλω, deorſum iacio. Vir. 8. Æn. Toto genitor quæ plurima cælo Deiicit in terras. Liu. li. 1. Pro iaciendo defigo poſuit. Alter elatam ſecurim in caput deiecit. Per tranſlationem pro auerto. Ci. in Phil. Nec uero uſquam, nec à rep. oculos deiiciebam. Item pro deturbare. Item 2. Verr. Pollicitus eſt quantum uellent pecuniæ, ſi me ædilitate deieciſſent. Idem pro Mur. Q. Tubero prætura deiectus eſt. Deiicere de gradu, i. dignitate. Cic. Att. li. 16. Ex quo mihi uidetur ſρατήγηξ il le deiectus de gradu. Deiicere de gradu, pro de conſtantia deducere. Cic 1. Offi. Fortis & conſtantis eſt, non perturbari in rebus aſperis, nec tumultuantem de gradu deiici, ut dicitur. Sic deiicere de poſſeſſione, de ſententia, de dignitate.

DEIN, [*Dopo, poſcia*] ἔπειτα, per apocopen dictum à deinde, ut exin, ab exinde, proin à proinde, ſubin pro ſubinde. ſignificat autẽ idem quod deinde. & eſt poetis familiarius, quàm oratoribus. Teren. in And. Accepit conditionem, dein quæſtum occipit.

DEINDE, ἔπειτα, ordinem, ſiue tempus importat. & eſt idem quod poſtea. Componitur ex de, & inde. Ci. ad Q. Fra. lib. 3. Quas ad te deinde litteras mittemus. In carmine fere ſemper contractionem patitur, fitq; dictio diſſyllaba. Virg. 3. ecl. Incipe Damœta, tu deinde ſequere Menalca.

DEINCEPS [*Ordinatamente, dipoi*] ἐφεξῆς, per ordinem, per uices, ſiue, quod uulgo dicere ſolemus, unus poſt aliũ. Liui. li. 1. Duo deinceps reges, alius alia uia, ille bello, hic pace, ciuitatẽ auxerũt. Ci. Thermo: Tres fratres, quos uideo deinceps tribunos pl. per triennium fore, te nolo habere iratos. Col. 6. Quod quomodo faciendũ ſit, nõ pigebit deinceps præcipere. Interdũ pro poſthac, ſiue in poſterũ. Ci. Att. li. 7. Velim deinceps meliora ſint. Interdũ pro præterea. Liu. 1. Aduocato cõcilio, originẽ nepotũ, ut geniti, ut educati, ut cogniti eſſent, cædẽ deinceps tyranni, ſeq; eius auctore oſtẽdit.

DEINSVPER, pen. cor. [*Diſopra*] ἄνωθεν, deſuper. Saluſt. lib. 1. Hiſt. ut citatur à Nonio: Ad medium deinſuper aſtantium manibus in murum attollitur.

DEINTEGRO, [*Di nuouo*] ἐξ ὑπαρχῆς, denuo. Ter. in And. Quas faciet deintegro comœdias. Deintegro incidere in morbum, Ci. ad Cornifi. lib. 12. Gratulari alicui deintegro, idem Attico.

DEIOPEIA, pe.c. una ex nymphis Iunonis, quã illa apud Virg. 1. Æn. Æolo uxorem pollicetur. Deiopeiam Connubio iungam ſtabili, propriamq; dicabo.

DEIOTARVS, Galatiæ rex fuit populo R. amiciſſimus, qui tempore belli Pharſalici Pompeii partes ſecutus eſt, eoq; profligato ad Cæſaris uictoris clementiam confugit, à quo regis quidem nomen retinuit, parte tamen regni mulctatus eſt.

DEIPHOBE, es, Δηϊφόβη, nomen proprium ſibyllæ Cumanæ, Glauci filiæ, quæ Æneam ad inferos duxit. Virg. 6. Æn.

DEIPHOBVS, p.c. Δηΐφοβος, nomen filii Priami ex Hecuba, qui interempto Paride Helenam duxit uxorem: cuius tamen proditione interfectus eſt à Græcis. Virg. lib. 6.

DEIVGO, gas, p.c. diſiungo, ἀποζυγόω: Pacuuius Chryſe, ut citat Nonius: Per noſtram egregiam unanimitatẽ, quã memoria deiugas.

DEIVNGO, is, [*Diſgiungere*] ἀποζεύγνυμι, diſiungo. Cic. de Vniuerſ.

DEIVRIVM, ὁρκισμός, ſanctum iuſiurandum. Gel. li. 7. cap. 8.

DEIVRO, as, are, ἐπομόω, διόμνυμι, deiero, i. ſancte iuro. Plau. in Caſ. Per deos omnes, & deas deiurauit. Idem in Rud.

DEIVVO, as, antiqui dicebant pro non iuuare. Plau. in Trin. deſerere illum, & deiuuare in rebus aduerſis, pudet.

DELABOR, eris, delapſus ſum, [*Scorrere abbaſſo, cadere abbaſſo*] καταπίπτω, καταλισθαίνω, ſignificat deorſum labi, decidere. Vir. in Sileno. Serta procul capiti tantum delapſa iacebant. Liui. Cælo repente delapſus. Et cum præpoſitione. Cic. Offi. 1. De manibus audaciſſimorum ciuium delapſa arma ceciderunt. Tranſl. te, Cic. de Orat. Inſperanti mihi cecidit, ut in iſtum ſermonem delaberer. Idem in Lælio. Iam a ſapientum familiaritatibus, ad uulgares amicitias oratio noſtra delabitur. Et de Orat. li. 2. In hoc uitium ſcurrile delabitur. Fami. lib. 6. Quotidie mihi delabi ad equitatem uidetur. i. paulatim ad æquitatem propius accidere. Offi. lib. 2. Habenda eſt ratio rei familiaris: quam quidem delabi ſinere, flagitioſum eſt. Id eſt, ad nihilum redigi.

DELACERO, as, [*Stracciare*] διασπαράσσω, διασπαράττω, in partes lacero, cõſcindo. Pla. Cap. Qui me tuis ſceleſtis fallaciis delacerauiſti.

DELACRYMATIO. Plin. lib. 37. cap. 11. Vis eius delacrymationibus mordendo proficit.

DELACRYMARE, [*Lagrimare*] ἀποδακρύειν, eſt lacrymas, uel aquam more lacrymantis demittere. Colum. lib. 5. de uite. Vt interdum delacrymet.

DELAEVO, as, λεαίνω, læuo. Colu. de Arb. cap. 6. Plagam acutiſſimo ferro delæuato.

DELAMBO, is, ere, lambo. Stat. 2. Theb. delambit uellera lingua.

DELAMENTOR, aris, κατοδύρομαι, defleo. Ouid. 11. Met.

DELANIO, as, p.c. διασπάω, diſcindo, & quaſi lanam traho, unde Lanius, qui pecus diſcindit. Feſtus.

DELAPIDATA [*Salicata, laſtricata*] λιθόστρωτα, lapide ſtrata, cuiuſmodi eſt uia Appia, quam à porta Capena Brunduſium uſque quadratis ſaxis ſtrauit Appius ille Cæcus. Ex Feſto.

DELASCO, as, [*Stancare*] καμπτω, laſſo. Horat. 1. Serm. Sat. 1.

DELATORES, [*Accuſatori occulti*] συκοφάνται, occulti accuſatores.

DELEBILE, [*Che ſi puo cancellare*] ἐξαλειπτόν, quod deleri poteſt. Mart. lib. 7. Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis Viuet.

DELECTAMENTVM, ti, [*Diletto*] τέρψις, τερπνόν, oblectatio. Ci. de Sen. Poſſem perſequi permulta delectamẽta rerũ ruſticarum.

DELECTATIO, [*Dilettatione*] τέρψις, iucũditas, quã ex re aliqua percipimus: quam ſic definit Ci. li. 4. Tuſ. Delectatio, eſt uoluptas ſuauitate auditus animum deliniens: & qualis hæc eſt aurium, tales ſunt oculorum, & tactuum, & odorationum, & ſaporum.

DELECTO, [*Dilettar, dar piacere*] τέρπω, & Oblecto, cõpoſita ſunt à Lacto, frequentatiuũ ab antiquo uerbo Lacio. Cic. Rufo: Me ſuperiores litteræ tuæ admodum delectauerunt. Cic. Pæto. Tu te iſtic Atheriano iure delectato, ego me hic Hirtiano. A Delecto fit Delectatio, Delectamen, & Delectamentum. Proprie eſt attrahere, ducere. Ennius. Et me Apollo ipſe delectat ac ducit Delphicus. Quadrigarius: Fabius de nocte cœpit hoſtium caſtra oppugnare, hoſtium delectare. Et quoniam quæ grata ac iucunda ſunt, nos attrahere ſolent, factum eſt ut delectare ſit, iucunditate afficere. Delector, eſt, delectatione, uel iucunditate afficior. Col. lib. 1. Matrona amœnitate aliqua delectanda erit, quo patientius moretur cum uiro. Sic oblector, & huiuſmodi, quæ ſignificationem paſſiuam innatam habent. Lact. lib. 2. Auro, & gemmis, & ebore delectantur. Cic. Cœlio. In cõmunibus miſeriis hac tamẽ oblectabar ſpecula.

DELECTVS, us, [*Elettione*] ἐκλογή, electio. inde delectus militũ, cum imperator, quos ei uiſum fuerit ad militiam conſcribit, etiam inuitos: quod in maioribus tantum reip. periculis fieri conſueuit: alioqui contenti erant iis, qui ultro nomina dabant. Ci. ad Atti. Nullus uſquam delectus. Idem de Prouin. conſ. Exercitus ille noſter, ſuperbiſſimo delectu, & duriſſima conquiſitione coactus, omnis interiit. Hinc dicimus, in uſu uerborum & ſententiarum adhibẽdum eſſe delectum: id eſt, iudicium. Cic. de Cla. Ora. Verborum delectum originem eſſe eloquentiæ.

DELEGATIO debiti, niſi conſentiente & ſtipulaui promittente debitore, iure perfici non poteſt. Cic. Attic. Delegatio in mancipe, annua die.

DELEGO, as, [*Diputare, aſſignare*] ἐπιτρέπω, cum quempiam meo loco, officio, negotio'ue exequendo præficio. Colum. lib. 4. Quis non imprudentiſſimum quemque, huic negocio delegat? Cice. Poſt delegatam mihi hanc prouinciam: id eſt, poſt onus mihi impoſitum. Interdum legatos mittere. Liu. Decernunt, ut duodecim delegarentur ad regem. Veteres pro diſcedere & diſpertire poſuerunt. Plau. in Amph. Si cui fautores delegatos uiderit. Et Delegata, dixerunt diis conſecrata, quæ nunc dedicata dicimus. Delegare etiam frequens eſt apud iuriſconſultos pro aſſignare, i. alium

pro ſe debitorem dare, quo recepto à creditore, prior debitor liberatur. Iuſtian. C. de Nouationibus & delegat.

DELENIFICVS, blandiloquus. Plau. in Mil. Delenifica uerba.

DELENIO, is, ire, [*Addolcire*] πραΰνω, à Lenio demulceo, uel manſuetũ reddo. Col. li. 10. Iracundia notæ melioris apũ facile delenit.

DELEO, les, deleui, deletũ, [*Cancellare*] ἐξαλείφω, περιγράφω, ex de, & leo (ut inquit Priſc.) proprie eſt ſcripturam, picturam, uel aliquid ſimile induco, ſiue extero. Cic. pro Clu. Digito legata deleuit: Per metaphoram pro euertere. Cæſ. 2. Bel. Ci. Spe prædæ in urbem irrumperent urbemq; delerent. Tollere, remouere. Cic. pro lege Man. Delenda eſt uobis illa macula Mithridatico bello ſuſce pta. Hinc Deletus, a, um.

DELETILIS, le, quod delet. Varr. Sumã ſpõgiam deletilem. Interdũ paſſiue, pro eo, quod deleri ſolet: ut, charta, ſeu tabula deletitia.

DELIACVS, a, um, δήλιακός, ex Delo. Plin. lib. 34. Antiquiſſima æris gloria Deliaci fuit. Cice. pro Roſc. Domus Chryſogoni referta uaſis Corinthiis & Deliacis.

DELIBERANDVS, a, um, deliberans. Liu. 2. Conſules uelut deliberabundi capita conferunt, diu colloquuntur. Idem lib. 1. Rex uelut deliberandus, in hortum ædium tranſit.

DELIBERATIO, Ci. 1. Offi. Triplex conſilii capiendi deliberatio.

DELIBERATIVVS, a, um, συμβουλευτικός, genus eſt, quod in conſultatione poſitum, habet in ſe ſuaſionem & diſſuaſionem. Ci. 1. de inu.

DELIBERATVM, ſubſtãtiuũ. Cæſ. 1. Bel. Ci. Illi deliberata reſpõdent.

DELIBERATOR, oris. Ci. p Sext. Illi deliberatori merces duplicata.

DELIBERO, as, [*Deliberare*] διαγνώσκω, à libella, qua quid ponderatur: & ſignificat conſultare, decernere, perpendere. Ci. Poſtquã reuerſus ab exilio: Noctem ſibi ad deliberandum poſtulauit. Idem in Ver. Deliberatum eſt. i. fixum, & decretum eſt. Aliquando dubitare. Cic. lib. 3. Offi. Deliberant, utrum id ſequantur, quòd honeſtum eſſe uideant. Deliberatur, imperſonale. Cæſ. 7. Bel. Gall. Deliberatur de Auarico in communi conſilio. Deliberatus, partic. Hor. at. 1. Car. Combiberet uenenum Deliberata morte. Deliberatus, nomen ex partic. Cic. Me. lib. 5. Neque illi quicquam deliberatius fuit, quàm me, quacunque ratione poſſet euertere.

DELIBO, as, pen. prod. [*Menomare, guſtando ſaggiare*] ἀπολείβω, decerpo, quaſi libando minuo. Cic. pro Sext. Non ſum tam inſolens in dicendo, ut omni ex genere orationem aucuper, & omnes undique floſculos carpam, atque delibem. Nonnunquam pro leuiter attingere, & quaſi ſummis labris deguſtare. Idem Famil. 10. Putabam, poſſe me nec de laude ieiuni hominis delibare quicquam. Interdum uiolo. Gel. libro 1. Compenſatur leue damnum delibatæ honeſtatis. Compoſitum à uerbo, Libo, Græce λείβω, quod idẽ ſignificat, quòd rigo, uel humecto: unde cum ſumma tantum labra rigamus, & leuiter deguſtamus, proprie libare dicimur.

DELIBRO, as, pe. c. [*Scorzare, leuar uia la ſcorza*] ἀπολεπίζω, decortico librum, i. corticem arbori detraho. Col. lib. 3. Corticem circuncidito, & materiam delibrato. Eſt etiam Delibro, à libra deductum, & a libro, as, cuius pen. producitur. uide Libro.

DELIBVTVS, [*Onto*] ἀλειμμένος, unctus, quaſi oleo aut alio liquore imbutus. Ci. de Cla. Orat. Multis medicamentis propter dolorem artuum delibutus. Transfertur ad animũ. Ter. in Phor. Si te delibutum gaudio reddo. Sal. Vxor ſacrilega, ac periuriis delibuta. Eſt autem participium ſine uerbo.

DELICATE, Col. Cultam, ueſtitamq; familiã utiliter magis habeat, quàm delicate. Cic. de Offic. delicate, ac molliter uiuere.

DELICATVS, a, um, [*Delicato, pulito*] τρυφερός, ἁβρός, ἁβροδίαιτος, à Delicium fit, & idẽ eſt, ut qui in deliciis uiuere aſſuetus eſt. Ci. 6. Ver. Tam delicati eſſe non poſſumus. Per metaphoram mollis ac tener dicitur: ut Molles, & delicatæ uoluptates. 1. de Natu. Deo.

DELICIAS facere, τρυφᾶν, καταπαίζειν, laſciuire, ac luſitare: quod aliter dicitur deliciari. Pla. Eia delicias facis mi Menæhme intro.

DELICIA, æ, auctore Feſto, tigni genus, quod è culmine ad tegulas angulares infimas uerſus faſtigiatũ collocatur. unde & tectum ipſum deliciatũ & tegulæ deliciares appellãtur. Cato de re ru. c. 14.

DELICIVM, cii, in ſingulari, & Deliciæ, arum, in plurali, [*Delicie, delicatezze*] τρυφή, παιδικά, oblectamentum, quæ nobis uoluptati ſunt: à delicio, quod ex de, & lacio, componitur. Mart. lib. 13. Delicium paruo donabis Dorcada nato. Cic. 6. Verr. Incipiam ab ea ciuitate, quæ tibi una in amore atque in deliciis fuit. Suet. Titus amor, ac deliciæ generis humani. Legitur & Delicia, fœm. gen. Plaut. Mea uoluptas, mea delicia.

DELICO, as, p. c. [*Moſtrare*] δηλόω, explico, interpretor Titinnius li. 5. ut citat Nonius. Quid iſte uult ſermo? mater delica. Veteres etiam delicare, pro dedicare, quandoque dicebant.

DELICVS porcus, qui dicatur, exponit Var. 1. de Re ruſt. cap. 15. His uerbis: Cum porci depulſi ſunt à mamma, à quibuſdam Delici appellantur.

DELICTVM, [*Diletto, peccato*] ἁμάρτημα, peccatũ, à delinquo, is: q; qui peccat, delinquat officiũ ſuũ. Ci. Pro Cec. Iniuriarũ delictũ eſſe.

DELIGO, gis, [*Eleggere*] ἐκλέγομαι, ex de, & lego. deligere & eligere ſic differunt, ut deligere ſit, quid magis idoneũ ad rem agendã eſt, cernere, eligere uero, uel ad noſtrum emolumentum, uel ad illius qui eligitur, dignitatẽ. Cæſ. 3. bel. Gal. Duces deliguntur. Ci. 2. Offi. Opinionem afferunt populo, eorũ ſe fore ſimiles, quos ſibi ipſi delegerunt ad imitandum. Deligere pro colligere. Tenui prima deligere angue roſam, Oui. epiſt. 4. Delectus, particip. Cic. pro Roſc. Am. Ad eam'ne rem eſtis, delecti, ut eos condemnaretis.

DELIGO, as, are, [*Legare*] δέω, δεσμεύω, ligo, uincio. Var. 1. de re ruſt. ca. 47. Integenda binis tabellis, dextra ac ſiniſtra deligatis. Deligare ad palũ, Ci. 7. Verr. Deligatis omnibus membris, idem 6. Verr.

DELIMO, pe. pro. [*Limare*] ἀποῤῥινάω, a uerbo limo, idem quod lima abrado. Pli. li. 34. c. 11. Alii delimatam æris ſcobem aceto ſpargũt.

DELINEO, as, [*Deſignare*] διαγράφω, καταγράφω, ex De & Linea, deſigno & ruditer depingo. Pli. de Apelle: Abrepto carbone extincto è foculo, imaginem in pariete delineauit.

DELINGERE, [*Leccare*] Plau. in Cur. Delinges ſaltem. Vide Lingo.

DELINIMENTVM, oblectamentum, θέλγητρον. Liu. 4. Aptiſſimum tempus erat, delinimentum animis Nolani agri diuiſionem obiici.

DELINIO, is, ire, [*Vngere, placare, mitigare*] ſi partium compoſitionẽ ſpectes, idem erit quod perungo, frequentius tamen accipitur pro placo, & illecebris quibuſdã allicio. Plaut. Stic. Vt eũ aduenientem meis dictis deliniam. Ci. pro Mil. Vt non modo uirtute flecteret, ſed etiam tribus ſuis patrimoniis deliniret. Delinitus, partic. Ci. in epi. Virtuti nunciũ remiſiſti, delinitus illecebris uoluptatis.

DELINITIO. Cic. 2. Offi. Delinitio multitudinis ad breue ſit tẽpus.

DELINITOR, Ci. de Cla. Ora. Iudiciis delinitor eſſe debet orator.

DELINO, is, p. c. [*Cancellare*] καταχρίω, deleui, & deliui, delitũ, pe. c. fœdare. Ci. Caluo: Litteræ delitæ mihi à te redditæ ſunt. Priſ. li. 9.

DELINQVO, is, deliqui, delictũ, [*Fallire, peccare*] πλημμελέω, pprie nõ prætereunda prætermitto. Plaut. in Amph. Ex me quæris quid deliquerit? Quoniam uero prætermittere ea, quæ præteriri non debent, peccare eſt, delinquere pro peccare ponitur. Cice. de Na. Deo. Ferret'ne ciuitas ulla latorem iſtiuſmodi legis, ut condemnaretur filius, ſi pater deliquiſſet? Delinquor, paſſiuum, Ci. 1. Offi. Siquid delinquit, magis in aliis cernimus, quàm in nobiſmetipſis.

DELIQVEO, es, ere, delicui, [*Riſoluerſi, diuenir liquido*] τήκομαι, συντήκομαι, in totum reſolui, & diſſolui. Ouid. 4. Meta. Protinus imbutũ cæleſti nectare corpus Delicuit. Col. lib. 12. cap. 4.

DELIQVIVM, defectũ, [*Difetto, mancamento*] ἔκλειψις. Plau. in Capt. Nullam cauſſam dico, quin mihi & parentum, & libertatis, apud te deliquium ſit. Deliquium ſolis, cum Luna inter Solem terramq; interpoſita, lumen eius noſtro eripit conſpectu. Plin. li. 2. cap. 12. Deliquium animi cum animus linquitur, & quis animo deficit.

DELIQVVM, deliqui, [*Meno, manco*] ἔλαττον, idem quod minus, interprete Feſto. Plau. in Caſ. Tibi nil domi deliquum eſt.

DELIQVESCO, is. Col. li. 12. ca. 41. Vt omnia poma deliqueſcãt cum muſto. Per tranſlationem. Cic. Tuſc. Nec ſitienter quid expetens, ardeat deſiderio, nec alacritate futili deliqueat.

DELIRATIO, onis, [*Pazzia ſenile*] παραφροσύνη, παραλήρημα, ſenilis ſtultitia, alienatio mentis, ab ætate uel morbo proueniens, quę ſignificatio ſumpta eſt ab ineptis aratoribus, à lira. i. ſulco, aberrantibus. Pli. li. 18. ca. 20. Cic. de Sen. Iſta ſenilis ſtultitia (quæ deliratio appellari ſolet) ſenum leuium eſt, non omnium.

DELIRIVM, [*Pazzia*] παραφροσύνη, eſt alienatio mentis, ex intemperie cerebri uitiante actiones principis facultatis, qualem & in ſenibus uidemus, & in iis qui morbis ardentiſſimis infeſtantur.

DELIRO, as, p. p. [*Partirſi dal dritto*] παραφρονέω, παρακπαίω, παραληρέω, à recto decedo. Tranſlatio ab aratore. nam lira eſt recta foſſa, quæ in agris ducitur, ut in eã aqua pluuia & terræ uligo defluat. & quia rectus eſt ſulcus, delirare dicunt, qui extra ſulcũ, i. à recta uia declinant. Ci. 1. Tuſc. Adeo ne me delirare cenſes, ut iſta eſſe credam? Hora. lib. 1. epiſt. ad Lollium: Quicquid delirant reges, plectuntur Achiui. Compoſitum ex de, & liro, quaſi deorſum liro. lirare uero, eſt agros in ſulcos dirigere. Alii delirare à Græco ληρεῖν, quod ineptire eſt, trahunt.

DELIRAMENTVM, deliratio. Plau. in Amph. Hæc quidem deliramenta loquitur. Idem Men. audin tu ut deliramenta loquitur?

DELIRITAS, pro deliratione. Laberius: Quoniam mens quæ deliritas uos ſuppilatores facit. Nonius.

DELIRVS, pen. pro. [*Pazzo, quelli che ſi parte da la ragione*] παράπληξ, παράφρων, qui inſanit, & qui à ratione diſcedit. ratio enim eſt uia recta, per quam omnes ducuntur. Ci. de Orat. Tum Annibal reſpondiſſe fertur, multos ſe deliros ſenes uidiſſe, ſed, qui magis deliraret, quàm Phormio, uidiſſe neminẽ. Idẽ 2. de Diui. An tu cenſes ullã anum tam deliram futuram fuiſſe, ut ſomniis crederet?

DELITEO, tes, ex de, & lateo [*Occultarſi, naſcõderſi*] ἐγκρύπτω, φωλεύω, occultari, latere. Vir. 2. Æn. Per noctem obſcurus in uluа Delitui.

DELITESCO,

Delitesco, eiuſdem ſignificati. Var. 3. de re ruſt. c. 12. Lepores delitefcunt in uirgultis. Transfertur ad alia. Cic. pro Cecin. Caue in iſta tam frigida, tam ieiuna calumnia deliteſcas. Delitens. partic. Pli. li. 35. ca. 2. Non placent ſpatia montis in cubiculo delitentia.

Delivs, Δήλιος, qui ex Delo inſula. unde Apollo Delius. ferunt enim Latonam, ex Ioue grauidam, metu Pythonis ſerpentis, qui eam toto terrarum orbe Iunonis iuſſu perſequebatur, in Delum inſulam fugiſſe, ibiq; Dianam & Apollinem eodem partu edidiſſe. etiam apud Cic.

Delminivm, Δελμίνιον, Dalmatiæ oppidum. Ptol. lib. 2 cap. ulti.

Delos, Δῆλος, inſula maris Ægæi, Cycladum omnium clariſſima, in qua Latona Apollinem & Dianam dicitur eſſe enixa. Ci. 3. Ver. Proditum eſt litteris, Latonam ex longo errore & fuga grauidam, temporibus exactis fugiſſe Delum, atq; ibi Apollinem Dianamq; peperiſſe. Ariſtoteles Delum appellatam exiſtimat ἀπὸ τοῦ δῆλον, quòd, cum antea mari operta eſſet, repẽte ſeſe oſtẽderit. Aliis nominibus & Ortygia appellata eſt Aſteria, Cinthia, Lagia, Chlamidia, Cynethus, & Pyrpile, ab igne ibi reperto. Pli. lib. 4. cap. 12.

Delphi, Δελφοί, tam pro oppido, quàm pro oppidanis, plurali tantum numero ciuitas in Bœotia iuxta Parnaſſum, dicta à Delpho Neptuni filio. Delphis Apollinis erat oraculum toti terrarum orbi celeberrimũ. unde Apollo Delphicus dictus eſt. Hora. 2. l. Car. Vel Bacco Thebas, uel Apolline Delphos. Macro. in Sat. Apollinẽ Delphicum appellatũ exiſtimatur à priſca Græcorũ uoce δῆλον, quæ ſolẽ ſignificat, quod interdiu, ſtellis omnibus obſcuratis, ſolus luceat: qua ratione etiam Sol à Latinis appellatus eſt etiam.

Delphicvs, ca, cum, unde Delphica laurus.

Delphin, ſiue delphis, [*Delfino*] δελφίν, δελφίς, & delphinus, genus piſcis, uel potius maris bellua. parit catulos decimo menſe, interdum & binos nutrit uberibus, ſicut balæna, & decem annis ad ſummã magnitudinẽ peruenit uide. Plin. li. 9. cap. 8. Eſt etiam ſideris nomen. Varr. 2. de re ruſti. cap. 5. Maxime idoneum tempus ad concipiendum à delphini exortu, uſque ad dies quadraginta.

Delphinivm, δελφίνιον, herba florem habens purpureũ uiolæ non diſſimilem, ſeſquipedales ex una radice ſurculos emittẽs: folia autem diuiſa & prælonga, quæ delphinorũ effigiem repræſentãt: Vnde tractum eſt nomẽ. Alterum præterea eſt delphinii genus, quod Romani Buccinum uocant; ſuperiori non diſſimile, ſed ramis longe gracilioribus. Vtriuſque meminit Dioſcorides.

Delta, inſula in Nilo Ægypti fluuio, non procul ab Alexãdria, ita dicta, quòd litteræ Græcæ Δ imaginẽ referat. Hirtius li. 4. Bell. Ci. Locus eſt illarum fere regionum nobiliſſimus, non longe ab Alexandria, qui nominatur Delta, quod nomen à ſimilitudine litteræ cepit. Eſt item Delta nomen urbis non procul à Syria. Steph.

Delvbrvm [*Delubro, tẽpio, chieſa*] ναὸς, ἱερὸν, locus in quo Dei ſimulacrum dedicatum eſt. ita dictum, quod in eo dii ponantur. Varro, & Macrob. Sat. lib. 3. cap. 4. Virg. 2. Æne. At gemini lapſu delubra ad ſumma dracones Effugiunt. Alii accipiunt pro loco ante aras, ubi aqua curritẽ diluẽdo. religio enim ſacrificii apud antiquos exigebat, ut ante ſacrum ſacrificulus manus ablueret. Alii delubrum Dei ſimulacrũ accipiunt, à delibrato ligno dictum. Cic. pro Arch. Delubra muſarum colere.

Delvctor, aris, παλαίω, luctor. Plau. Perſa: Cum Anteo deluctari mauelim.

Delvdo, is, [*Beffare*] irrideo. Plau. in Aſi. Furcifer etiã me deluſiſti.

Delvmbo, as [*Indebolire*] ἐξασθενίζω, debilito, quaſi lumbos frango. Pli. lib. 28. cap. 4. Hoc ſæpe, delumbata quadrupede, approbatur. Ci. in Ora. Nec minutos numeros concidat, delumbetq; omnes.

Delvmbis, be, quod lumbis caret, & ideo debile, ἀσθενής, in lumbis enim uires corporis ſitæ ſunt. Pli. li. 10. ca. 33. Perdix prægrauem, aut delumbem ſeſe ſimulans. Delumbis, mollis & effœminatus. Perſius Sat. 1. Summa delumbe ſaliua.

Delvo, deluis, delui, utum [*Lauare*] ἀπολούομαι, depurgo, diligẽter lauo. Cato. Laſerpitium aceto deluito. Item eſt madefaciendo aliquid delere Var. Obortæ inter legẽdũ lacrymæ litteras deluebãt.

Delvto, pen. corr. as, are, [*Smaltare, lutare*] καταπηλόω, eſt luto aliquid obducere. Cato. de Re ruſtic. cap. 128. Habitationem delutare cum uolueris.

Demadeo, es, pe. cor. [*Eſſere humido*] βρέχομαι, madeo. Oui. 5. Triſt. Et te flente ſuos demaduiſſe ſinus.

Demades, Δημάδης, Athenienſis orator, Demoſthenis æmulus, eiq; aduerſas in rep. partes fouẽs. nihil enim aliud Demoſthenes quam patriæ libertatem ſpectabat: ille ex Macedonum gratia potentiam quærebat & opes. Plutar. in uita Demoſthenis.

Demagis, [*Molto più*] ualde magis, ex de, & magis Lucill. lib. 16. Rex ſolos demagis iſtos ex nimbo Auſtellos. Item Demagis antiqui pro minus dicebant, ait Feſtus.

Demando, andas, [*Commettere*] ἐπιτρέπω, cõmitto. Liu. 8. Curam eorum nominatim legatis, tribuniſq; demandabant.

Demano, as, μεταχετεύομαι, mano. Catu. Ligna ſed torquet, tenueis ſub artus Flamma demanat, ſonitu ſuopte.

Demaratvs, Lacedæmoniorum dux, qui cum Athenienſes, apud quos exulabat, ingens aduerſus Lacedæmonios bellum parare animaduertiſſet, plus ſe patriæ, quamuis ingratæ, debere ratus, quàm priuatæ amicitiæ, omniũ, quæ agebãtur, ciues ſuos fecit certiores. Vixit tempore Philippi regis Macedonum. Alius fuit (ut ſcribit Liui. li. 1.) Corinthius negociator diues, qui ob ſeditiones domo profugus, tyrannidem Cypſeli fugiẽs, in Hetruriã commigrauit: & a Tarquinienſibus, Hetruriæ populis, exceptus, Tarquinium Priſcum, regẽ populi Ro. ex illuſtri Hetruſca uxore genuit.

Demeacvlvm, κατάβασις, deſcenſio ad loca ſubterranea. Apul. lib. 6. Proſerpinæ nuptiarum demeacula.

Demeare, καταβαίνω, eſt deorſum penetrare, deſcendere. Apul.

Demens, [*Pazzo, ſtolto, fuor di mente*] παράφρων, παράφρων, Cic. in Off. In tranquillo tempeſtatem. duerſam optare, dementis.

Demensvs, a, um, [*Meſurato*] partic. à demetior, idem quod menſuratus, διαμετρηθείς, διαμετρούμενος. Cic. de Orat. Vt uerba uerbis quaſi demenſa & paria reſpondeant. Demenſum uero ſubſt. menſura erat frumenti, quam ſeruis admetiebantur ſingulis menſibus domini, ad totius mẽſis uictum. Ter. in Phor. Quod ille unciatim ux de demenſo ſuo, Suũ defraudas geniũ, cõparſit miſer. Serui. n. quaternos modios accipiebant frumenti in mẽſem, ait Donatus.

Dementer, inſane. Cic. 3. in Catil. Tam a res tã dementer credita.

Dementia, παραφροσύνη. Cic. 3. Tuſc. Animi affectionem, lumine mentis carentem, nominauerunt amentiam, eandemq; dementiam.

Dementio, tis, [*Impazzire, uſcir di mente*] παραφρονέω, de mẽte exeo, deliro, inſanio. Lact. li. 4. Inſtinctu dæmonis percitus, demẽtit.

Demento, as, deſipio, inſanio, [*Impazzire*] ἐξίστημι, μωραίνω. Apul. in Magia, Cõfeſſa eſt ſeſe mea Magia in amorẽ deductã dementare. Dementare pro impellere ad inſaniã: ſed in ſacris tantum litteris.

Demereo, res, rui, ritum, quaſi lucror, [*Guadagnare, meritare, obligare alcuno per meriti*] περιποιέομαι. Plau. Pſeud. Quid mercedis Petaſus hodie domino demeret. Gell. Thais Corinthia ob elegantiã uenuſtatemq; grãdem pecuniam demerebat. Eſt etiam Demereo præcipue cum accuſatiuo perſonæ iunctum, idem quòd ſuo ſibi merito aliquem deuincire. Ouid. in epiſt. Herod. Crimine te potui demeruiſſe meo. Suet. de Auguſto: Auunculum in Hiſpanias, aduerſus Cn. Pompeii liberos, ſubſecutus, magnopere demeruit.

Demereor, ἀντευεργετέω, de aliquo bene mereor, cõcilio. Quinct. Vt pleniori obſequio demererer amantiſſimos mei. Colum. li. 1. Amœnitate aliqua demerẽda erit, quò patiẽtius moretur cũ uiro.

Demergo, is, [*Affondare*] καταδύω, aqua obruo. Ouid. epi. 5. Obſcœnam ponto demergite puppim. Demerſus ære alieno. Liui. 2. Totam plebem ære alieno demerſam eſſe. Cice. pro Sylla: Patriam demerſam extuli. Demerſæ leges opibus. Idem 2. Offi.

Demetior, iris [*Miſurare con ragione*] διαμετρέω, diligenter, & quadam ratione metior. Ci. 3. de Ora. Laborat, ut uerba uerbis, quaſi demenſa, & paria reſpondeant. Cic. 2. de Nat. De. Atque ita demetita ſigna ſunt, ut in tãtis deſcriptionibus diuina ſolertia appareat.

Demeto, tis, meto. Catul. Sole ſub ardenti flauentia demetit arua.

Demetrias, Δημητριάς, Theſſaliæ oppidum eſt, quod prius pagaſa dicebatur. Plin. li. 4. ca. 8. Stephanus à Demetrio rege dictam putat, qui ea in ora regnauit. Idem alteram eiuſdem nominis urbem in Macedonia collocat, tertiam in Perſide iuxta Arbelum.

Demetrivm, locus in finibus Theſſaliæ circa campum Crocotum, & Amphryſum fluuium. Eſt præterea urbs in Æolide. Steph.

Demetrivs, Antigoni Macedonum regis filius, & patris in regno ſucceſſor, qui, ob inſignem in expugnandis urbibus uirtutem, πολιορκητής, i. urbium expugnator dictus. Hic poſt Alexandrum præter alios Macedonas nomine ac uirtute clarus, trãſmiſſo Euphrate, Babyloniam occupauit: Athenas Caſſandri Ptolemæiq; imperio liberauit: Cyprum, uicto Ptolemæo nauali prœlio, recepit: Poſtremo, cum bellum aduerſus Antiochum ſuſcepiſſet, acie uictus, uiuus in illius poteſtatem peruenit; & in Cherſoneſo liberæ cuſtodiæ permiſſus morbo ex incontinentia correptus, periit. Hunc Plutar. in Parallelis cum Antonio triumuiro in contentionem adducit. Fuit & alius Demetrius Phalereus, Theophraſti diſcipulus, qui ob eximias uirtutes Athenienſibus præfuit annis decem, trecentiſq; ſexaginta ſtatuis æreis honoratus eſt. Ci. in Bruto. Demetrius Phalereus, eruditiſſimus quidem ille omnium horum, ſed non tam armis, inſtitutus, quàm palæſtra. Itaque delectabat magis Athenienſes, quàm inflammabat. Hic primus inflexit orationem, eamq; mollem teneramq; reddidit: & ſuauis, ſicuti fuit, uideri maluit, quàm grauis. Fuit & Demetrius Syrus, dicendi magiſter non ignobilis: cuius meminit idem in Bruto.

Demigro, [*Andar di luogo in luogo*] μετοικίζω, eſt de uno loco in aliũ domicilium transferre. Cic. 1. Tuſc. Vetat Deus iniuſſu hinc nos ſuo demigrare. Sic dicimus, Demigrare è uita, pro mori. Cice. pro

Rabirio:fortiſſimorum ciuium mentes,quæ mihi uidentur ex hominum uia ad deorum religionem,& ſanctimoniam demigraſſe.

Deminvo,is,ere,[*Sminuire, ſcemare*]ἐλαττόω,idem quod diminuere.Plau.in Truc.Iam de hoc obſonio deminui quinque nummos.

Demiror,p.p.[*Marauigliarſi forte*]ὑπερθαυμάζω,ὑπεράγαμαι,ualde miror.Cice.ad Attic.lib.14.Etſi addis Lamiam : quod demiror equidē.Aliquando eſt neſcire:quoniam(ut Donatus inquit)admirationem ignorantia facit.Ter.Quam cauſſam reperiet,demiror.

Demisse.Cic.5.Tuſc.Non eſt auſus elate & ample loqui,cum humiliter demiſſeq; ſentiret. Cæſ.2.Bel. Ciu. Hæc quàm poteſt demiſſime atque ſubiectiſſime exponit. Volare demiſſus,Oui.3.Tri.

Demitigo,as,mitigo.Cic.ad Att.li.1. Quotidie demitigamur.

Demitto[*Mandar giu*]καθίημι,deorſum mitto.Vir.ecl.4.Iam noua progenies cælo demittitur alto. Inde demiſſiciæ tunicæ , longæ & demiſſæ ad talos, & nulla zona ſuccinctæ. Pla. in Pœn. Sane genus hoc mulieroſum eſt, tunicis demiſſitiis. Idem Demittere animum,eſt humiliare. Ita dicimus eſſe demiſſo animo , qui eſt deiectis ſpiritibus. Cic. in epi. Timido animo, humili, demiſſo. Idem de Fin. Si uincunt, efferunt ſe: uicti debilitantur, animoſq; demittunt. Cæſ.1.Bel.Gal. Triſtes capite demiſſo terram intueri. Item demittere ſignificat defodere. Idem Geo.2. Alteq; iubebis in ſolido puteum demitti. Demittere mentes. Virg. li.12.Æn. Demittūt mentes,it ſciſſa ueſte Latinus. Id eſt,deſperant,interprete Seruio ut contra ſperantes aliquid, Erigunt mentes. Demiſſio, uerbale. Ci.3.Tuſc. Veriſimile eſt, in quē cadit ægritudo,cadere in eūdem infractionem quandam animi,& demiſſionem.

Demivrgvs, δημιουργὸς, ſummus erat magiſtratus in quibuſdam Græciæ ciuitatibus. Liu.li.32.

Demo,is[*Ditrarre. ſcemare*]ex de,& emo abiecta e,detraho, ἀφαιρέω.Ter.in Eun. Aurum mulier ſibi clam demit. Demptus. Plin.li.15.cap.17.Demptis forcipe corruptioribus acinis. Ouid.2. Metam. Paulatimq; metu dempto.

Demivm, δήμιον, gemma, à pinguedine dicta. δημὸν enim pingue.nec fuit in uſu antiquorum gemma ulla frequentior . Plin. lib. 37.cap.7.

Democritvs,nomen philoſophi Abderitæ, qui , accepta à fratribus natu maioribus paternæ hæreditatis portione, cognoſcendarum rerum cupiditate accenſus, bonam orbis partem peragrauit. poſtea in patriam reuerſus, cum ſumma inopia, in hortulo iuxta ſuæ urbis muros, ſe ad ſolas rerum naturas contemplandas contulit. Hic quotcunque, fortunæ caſu,& mutabilium rerum auditu,in riſum ſoluebatur,ut Heraclitus in fletum:unde Gelaſinus nominatus eſt. tandem teſte Cic. lib.5.Tuſc.Se occæcauit,ut naturæ ſecreta ſubtilius rimaretur Agebat centeſimum & nonum annum, cum mortuus eſt. Dixit omnia ex atomis fieri, ac plures eſſe mundos & corruptibiles. In omni philoſophiæ genere adeo profecit, ut Pentathlos dici poſſet.nanque naturalia,mortalia,mathematica,liberales diſciplinas,artiumq; omnium peritiam callebat. Conſtat patre locupletiſſimo natum fuiſſe, ut qui totis Xerxis copiis epulum dederit.

Demolior,[*Disfare, ſtruggere*]καταστρέφομαι,à molle: diruo, deiicio. Plau.in Amphi. Haſce illico toto demolior cardine . Cice. 3. Offi. Demoliri ea quorum altitudo efficeret auſpiciis.

Demolitio,ut,Demolitio ſtatuarum, Cice.4.& 6.Ver.

Demonesvs, Δημόνησος, inſula circa Chalcedonem. Steph.

Demonstratio, rhetoribus, τὸ ἐπιδεικτικὸν , cauſſæ genus , quod in laude,uel uituperio uerſatur. Cice.1. de Inuent. Deliberatio & demonſtratio genera ſunt cauſſarum.

Demonstrator,oris. Col.lib.3.cap.10.

Demonstrativvs,a,um,ἐπιδεικτικὸς, ut , genus demonſtratiuum cauſſæ,in quo orator demonſtrat,quod fit in alicuius perſonæ laudem,uel uituperium. Cic.1. de Inuent. Ariſtoteles tribus in generibus rerum uerſari rhetoris officium putauit, demonſtratiuo, deliberatiuo, iudiciali.

Demonstro,as, [*Dimoſtrare*] δείκνυμι, indico , oſtendo , declaro. Pla.in Aſin. Ædes demōſtraui noſtras. Ter. Heaut. Audiſtin' homo iſte modo quam uiam demonſtrauit? Cic.4. Ver. Qui cum leges docean, conſuetudinemq; omnium annorum demonſtrent. Interdum eſt argumentis notiſſimus ad rei alicuius cognitionem perduco. unde Demonſtratio, argumentum firmiſſimum, per ſe rei dubiæ faciens fidem. Cic.3.de Orat. Definit eſſe rationem , quæ ex rebus perceptis ad id,quod non percipiebatur, adducit.

Demophoon,ontis,uel Demophon per contractionem, Theſei ex Phædra filius,& rex Athenarum.uide Phyllis.

Demorior,ἀποθνήσκω,prorſus morior. Colu. lib. 5. caput demortuum eſt. Demoritur te,i.te deperit, ardet amore tui. Plaut. Mil. Demortuus. Cic. Att.li.16. Noſtri familiares demortui.

Demoror,[*Indugiare molto, aſpettare*]multum moror. Lact.li.4. Cū Moſes 40. diebus demoraretur . Accipitur pro detineo. Cic.3.de Orato. Ne diutius uos demoret. Pro expectare. Virg. 10 . Æne. Mortalia demoror arma. Demoratus palliue. Gel. lib. 10. cap. 8. Demoratos uos uideo.

Demosthenes,orator Græcorum omnium oratorum princeps. hic natus patre, qui Cultellarius cognominatus eſt , quòd domi haberet officinam & operarios cultellorum. relictus puer in hæreditate locupleti, tutorum fraude,& negligentia direptis bonis, uix habuit,unde præceptoribus mercedem ſolueret. grauiſſimis concionibus Philippum inſectatus eſt, utpote publicæ libertatis inſidiatorem. poſt cuius mortem patria pulſus, tandem reuocatus eſt. ſed, iam mortuo Alexandro,& Antipatro rebus Græcis præpoſito, cum manifeſtam ſibi necem imminentem uideret, ueneno ſumpto uitam finiuit. Plutarchus.

Demoveo,es,ere,[*Mouere di luogo*]ἀποκινέω,de loco mouere Ci.4. de Fin. Tantam uim eſſe honeſtatis , ut nullis nec ſuppliciis, nec præmiis demoueri poſſit ex eo,quod rectum eſſe decreuerit.

Demvgio,is,ire,καταμυκάομαι,mugitu implere. Ouid.11. Meta. Sanguine litus, Vndaq; prima rubet,demugitaq; paludes.

Demvlceo,ces,[*Toccare gentilmente*]καταψήχω, leniter mulceo:ut cum catulos blande & molliter attrectamus. Ter.in Heaut. Non poſſum pati, quin tibi caput demulceam. Liui.9. Ne dorſum demulceatis, cum ex equis deſcendetis.

Demvm, τὸ πλέον, τὸ τελευταῖον,tandem,uel ad poſtremum. Teren.in Ad. Ego nouus maritus anno demū quinto & ſexageſimo fiā? Pro omnino,præſertim quando iungitur cum Is ea,id,uel cum Ita. In Sal. Ea demum magna uoluptas,æqualem uerbis uitam agere.

Demvssata,contumelia, [*Ingiuria diſſimulata*]diſſimulata, Apul. li.3. Muſſit. re enim proprie eſt diſſimulandi cauſſa tacere. Ter.in Adel. Accipienda & muſſitanda iniuria adoleſcentium eſt.

Demvtilo,as,are,[*Mozzare*]κολοβόω,mutilo. col. de Arboribus.

Demvto,as,are,διαλλάττω,μεταβάλλω, muto. Plaut. Trin. Demutem mores I genium tuum. Demutatio,onis. Pli. li.28.ca.8.

Denarivs,ria,rium,decenarius,quod decem continet. Plin.lib.36. cap.6.de ratione aquæ ducendæ. Fiſtulas denum pedum longitudinis eſſe legitimum eſt,& ſi quinariæ erunt,ſexagena pondo pendere:ſi denariæ,centena uicena. Cice.de offic.en.ere denario, quod ſit mille denarium.

Denarivs,denarii,apud Romanos nummus erat argēteus, quatuor ualēs ſeſtertios,ita dictus quòd pro decem aſſibus in ſolutionem cedebat, quoad, perpetuis bellis exhauſto ærario, placuit denariū ſexdecim aſſibus permutari:quod contigit, cum Annibal perpetuos ſedecim annos totam Italiam crudeliſſime uexabat. Pendebat autem argenti ſiliquas xxiiij. Siliquæ autē duodeuiginti conſiciebant drachmā, tres itaque denarii pēdebāt drachmas quatuor: octo drachmæ conficiunt unciam. uncia, ſex conſtat denariis. Hæc ex Priſciano. Bud. autem in libro de Aſſe oſtendit drachmam Atticam & Romanum denarium eiuſdē fuiſſe ponderis & precii. Quod & ipſum non obſcure indicat Pli. li.21. cap.ulti. Drachma(inquit) Attica denarii argentei habet pondus:eademq; ſex obolos pondere efficit. Denarii dimidium Quinarium appellabant, quinarii autem dimidium Seſtertium, qui & Nummus uocabatur . Veteres etiam pro eodem denarium dixerunt in neut. gen. Plau. in Rud. Centum denaria Philippea.

Denarro, [*Narrare per ordine*] καταλέγω , per ordinem narro. Gell. lib. 2.

Denascor,eris,pro mori,[*Morire*]θνήσκω, Caſſius Hem. Quæ nata ſunt,ea omnia denaſci aiunt. Ex Nonio.

Denaso,as,pe.p.[*Leuare il naſo*][ἀπορρινόω, naſum aufero. Plautus in Capt. Os denaſabit tibi mordicus.

Dendrachates,gemma ex Achatæ generibus. Pli. lib. 37.ca. 10.

Dendritis,δενδρῖτις,gemma, de qua Pli. li.18.cap.13.

Denego,as,pen.cor. [*Denegare, negare*] ἀπαρνέομαι, recuſo. Ter.in And. Denegarat ſe commiſſurum mihi gnatam ſuam. Interdū non do. Ci. in Verr. Quæ iucunda uidentur eſſe, naturæ denegarem.

Deni,denæ,dena,pro decem. Pli.li.10. ca. 63. Viuunt Laconici annis denis. Cæſ.5. Bell.Gall. Vxores habent deni inter ſe cōmunes.

Denicales feriæ,quibus hominis mortui cauſſa familia purgabatur. Col.lib.2.cap.22.legimus,feriis tantum Denicalibus mulos iungere non licere.

Denigro,as,[*Far nero*]nigrum facio. Pli. Capillū denigrat ſuffitu.

Deniqve,[*Finalmente*]πλὴν,cum plura ſunt enumerata, ſubiungitur Denique. Cic. Cum ibi non multitudinem militum, non idoneos imperatores, non pecuniam ſibi præſto uiderent , non denique ullam rem, quæ pertineat ad bellum adminiſtrandum. Pro omnino. Ouid. Si qua metu dempto caſta eſt, ea denique caſta eſt.

Denominativa,παρώνυμα,dicuntur quæcūque ab aliquo ſolo caſu hoc eſt,ſolo fine ſunt differentia, & ſecundum illud nomen habent appellationem. cuiuſmodi ſunt adiectiua a ſubſtantiuis deducta:ut a ſtudio ſtudioſus, à robore robuſtus. Nomen enim denomina-

minatiuum, habet communicare cum nomine uniuoco in principio, ſed differre in fine. In denominatione autem tria requiruntur: ſcilicet denominans, denominatum & denominatiuum. Denominans eſt forma accidentalis, quæ importatur per nomen abſtractum: & dicitur Denominans, quaſi de ſe aliud nominans, quia de ſe dat concreto ut prædicetur, & denominet ſubiectum. Denominatum autem eſt res ipſa, ſiue ſubiectum, cui accidens inhæret. Sed denominatiuum eſt accidens quod prædicatur denominatiue de ſuo ſubiecto, ut album uel nigrum.

DENOMINO, as, [*Dar nome*] ὀνομάζω, nomen impono. Quinct. lib. 1. cap. 10. Propria ſunt uerba, cum id ſignificant, in quod primo denominata ſunt.

DENORMARE, [*Disformare, diſuguagliare*] ἀμορφοῦν, eſt deturpare & inæqualem facere, ut interpretatur Acron illud Hor. 2. Serm. O ſi angulus iſte Proximus accedat, qui nunc denormat agellum.

DENOTO, as, pen. cor. [*Denotare*] σημειόομαι, noto. Liui. 4. Haud dubie Icilios denotante ſenatu. Ci. pro lege Man. Vno die tota Aſia ciues Romanos necandos, denotauit.

DENS, dentis, ab edēdo: ſicut Græci, [*Dente*] ὀδούς, ἀπὸ τοῦ ἔδω, notæ ſignificationis. Cic. 3. de Natu. Deo. Primus dentis euulſionem inuenit. Sed & omne, quo aliquid teneri uel diſſecari poteſt, ſolet dens appellari. Vir. li. 6. Tum dente tenaci Anchora fundabat naues. Dentes diuerſa ſortiuntur nomina. Qui enim primum apparent, apertis labiis, primores uocantur, lati & acuti, quibus cibus inciditur. Ipſi enim non cibo tantum & alimentis neceſſarii, uocis etiam & ſermonisq; regimen tenent, concentu quodam excipientes ictum linguæ. Qui uero ſequuntur quaſi rotunda ſpecie acuti in modum ferræ, Serrati dicuntur, ab antiquis Canini appellantur in quocunq; animali. Pli. li. 11. Lupi dexter caninus in magnis habetur operib. Sequuntur Maxillares, qui duplices ſunt, cibumq; conficiunt, ob id Molares dicti. Iuuen. Interq; molares Difficili creſcente cibo. Genuini, nouiſſimi naſcuntur homini, ut ait Plin. Animalium aliis ſunt dentes continui, ut homini & equo, aliis exerti, id eſt, extra os producti, ut apro & elephanto.

DENSATIO, onis. Pli. li. 31. ca. 7. Prima denſatio Babylone.

DENSE, aduerb. Plin. lib. 16. cap. 37. Cæſeq; denſius innumero hærede proſit. Ouid. de Pon. Nulla tamen ſubeunt mihi tempora denſius iſtis.

DENSEO, es, ere, πυκνοῦσθαι, coire, coagulari. Pli. li. 20. ca. 14. Ipſa coire, denſereq; lac non patitur. Legitur & in actiua ſignificatione pro denſare. Virg. 7. Æn. Agmina denſentur campis. Hinc Condenſeo, & ipſum actiuum. Lucre. lib. 1. Quia ſe condenſeat aer.

DENSITAS, πυκνότης, Pli. li. 11. ca. 3. Arcente ſpiritum denſitate.

DENSO, as, [*Speſſire, condenſare*] πυκνόω, σωματοποιῶ, cogo, ſpiſſo. Virg. 1. Geor. Et Iuppiter humidus Auſtris Denſat.

DENSVS, a, um, [*Speſſo, denſo*] πυκνός, δασύς, firmum, compactum. Cic. de Nat. loca ſiluestribus ſepibus denſa. Pli. lib. 10. cap. 69.

DENTALE, ις, lignum, cui uomer arandi cauſſa inducitur: ſed pro uomere poni ſolet. Virg. 2. Geor. Duplici aptantur dentalia dorſo. Dicitur à Dens, (ut Varro. ſcribit) quòd eo quaſi dente moleretur terra.

DENTATVS, [*Dentato, dentoſo*] ὀδοντώδης, qui magnos habet dētes, qui & Dētoſus dicitur. Plau. Pſeu. Non ego te ad illum duco dentatū uirum. Idem, quod dētes habet, ſiue magni, ſiue parui ſint. Mar. li. 1. Sic dentata ſibi uidetur Ægle, emptis oſſibus Indicoq; cornu. Dentata charta. Ci. ad Q. fra. li. 2. Charta dentata: res agetur. Dentatus Curii cognomen fuit, quòd cum dentibus natus. Pli. lib. 7.

DENTEX, icis, piſcis, in cuius cerebro inuenitur gemma, quæ Synodontites uocatur. Pli. lib. 37. cap. 10. Æliarum lib. 11. cap. 40.

DENTICVLATVS, a, um, [*Fatto à denti*] ὀδοντωμένον, quod ſerræ modo Dentatum eſt. Pli. Bina brachia denticulatis forcipibus, Denticulatæ falces, Col. li. 2. cap. 21. Denticulatum olus, Pli. li. 26. ca. 15.

DENTICVLVS, li, ὀδόντιον, paruus dens: à quo Denticulo, uerbum, denticulos rei alicui induco: unde Serra denticulata, & herbæ denticulatæ, quæ foliorum ambitum quibuſdam quaſi denticulis habent inciſum.

DENTIFRANGIBVLVM, uox à Plauto cōficta pro quauis re, qua dentes confringi poſſunt. Plau. in Bacc. Dētifrangibula hæc meis manibus geſtiunt. Reperitur & in gen. maſc. apud eundem in Bacch.

DENTIFRICIVM, [*Nettadenti*] ὀδοντότριμμα, medicamentum quo dentes fricantur, ut fiant candidi. Plin. lib. 28. cap. 11.

DENTIO, is, ire, [*Fare i denti*] ὀδοντιάω, ὀδοντοφυῶ, dentes emitto. Pli. li. 30. ca. 3. Cinis eorum pueros tarde dentientes adiuuat cum melle. Plau. in Mil. Auribus peraudienda ſunt, ne dentes dentiant. Id eſt, ne inuicem atterantur & concutiantur fame.

DENTISCALPIVM, [*Scalzadenti*] ὀδοντογλυφίς, inſtrumentum quo ſcalpuntur dentes: Mart. lib. 7. Et dentiſcalpia ſeptem.

DENTITIO, dentium emiſſio. Pli. lib. 28. cap. 19.

DENVBO, is [*Maritarſi*] γαμέω, coniungi matrimonio. Tacit. li. 5. Druſi filia denupſit in domum Rubellii Blandi. Per tranſlationē etiam uites Nubere dicūtur, infirmioresq; Plantæ, cū arboribus firmioribus aſſociant. Col. li. 10. Semina depoſitis cupiūt denubere plātis.

DENVDO, [*Spogliare, nudare*] γυμνόω, nudum reddo. Cic. 7. Verr. Ne denudetur à pectore, ne cicatrices populus Romanus aſpiciat.

DENVNCIATIO, onis, prædictio, παραγγελία. Cic. 2. de Diuin. Quæ eſt iſta à Diis profecta quaſi denunciatio calamitatum?

DENVNCIATIO, minæ. Cæſar. 3. Bel. Ciui. Cum neque polliciationibus, neque denunciatione periculi permouere poſſet.

DENVNCIO, as, [*Dinontiare, far noto*] ἐπαγγέλλω, παραγγέλλω, futurum aliquid nuntio. Cic. de Sen. Quomodo Carthagini bellum inferatur, multo ante denuncio. Pro ſignificare. Cic. 1. Tuſ. Si quid tale acciderit, ut a Deo denunciatum uideatur ut exeamus è uita, læti pareamus. Denunciare alicui teſtimonium, eſt aliquem ad iudicium uocare ferendi teſtimonium gratia. Cic. pro Sex. Roſc. Nō putaſti me familiariſſimis tuis teſtimonia denunciaturum.

DENVO, aduer. [*Di nuouo, un'altra fiata*] ἐξ ἀρχῆς, quaſi de nouo, de integro. Liu. lib. 30. Hetruria rebellante denuo.

DEOCCO, as, are, [*Sarchiare*] βωλοκοπεῖν, occo. Pli. li. 18. ca. 15.

DEONERO, as, are, [*Scaricare*] ἀποφορτίζω, Onus adimo. Cic. 1. Verr. Cū ex illius inuidia deonerare aliquid, & in te traiicere cœperit.

DEORO, ἐπιλέγω, pro peroro nonnulli uſurparunt. Feſtus.

DEORSVM, [*In giu, di ſotto*] κάτω, Ci. 1. de Nat. De. Cū pōdere & grauitate directo deorſum feratur. Ter. in Eun. Ego te Parmeno quietum reddam, ne ſurſum deorſum curſites. Nam Athenarum portus in imo, urbs in editiore loco ſita erat.

DEOSCVLOR, [*Baſciare*] oſculor. Mart. li. 8. Hos deoſculatur.

DEPACISCOR, eris, ſiue Depeciſcor, [*Far patto*] συντίθεμαι, Paciſcor. Cic. pro Sex. Roſc. Ipſe ſibi tria prædia depactus eſt. Idem. 3. Verr. Nec ante dimiſſus, quàm ad conditiones eius depactus eſt.

DEPALMARE, eſt palma percutere, [*Dar guanciate*] κολαφίζειν. Gell.

DEPANGO, is, [*Piantare, ficcare in terra*] καταπήγνυμι, planto, inſero, humi defigo. Col. li. 4. Inde depactus. Pli. lib. 16. cap. 16.

DEPARCVS, a, um. φειδωλός, nimis parcus. Suet. in Nerone.

DEPASCO, is, [*Paſcere, conſumare paſcendo*] καταβόσκομαι, paſcendo abſumo, Col. lib. 7. ca. 15. Si hœdi roſcidas herbas depauerint. Ci. de Ora. Luxuries ſtylo depaſcenda. Depaſcor, uerbum deponens. Pli. li. 11. cap. 19. Papilio ceras depaſcitur.

DEPASTIO, onis. Pli. li. 17. cap. 28. Depaſtio animalium.

DEPASTVS, a, um, paſſiue, Plin. lib. 17. cap. 24. Depaſtam arborem relinquunt. Actiue, ut, Apis depaſta florem thymi, Claud. 2. de Rap. Proſ.

DEPAVPERO, as, are [*Far pouero*] πένητα ποιῶ, facere pauperem. Varro: prius quàm domum depauperaſſet ſumptu ſuo.

DEPECISCOR, depectus, συντίθεμαι, pro Depaciſcor.

DEPECTO, tis, xui, uel, xi, xum, [*Pettinare diligentemente*] κτενίζω, diligenter pecto. Ouid. lib. 3. Faſt. Depexos crinibus Indos Vicit. Interdum pectendo aufero. Virg. 2. Geor. Velleraq; ut foliis depectant tenuia Seres. Depectere, uel depexum reddere, frequens apud comicos, pro demulcere uerberibus, ſiue molle reddere.

DEPECVLOR, pe. pro. [*Spogliare, rubbare*] ex de, & peculor: Sunt qui dicant, depeculari proprie eſſe furari, quæ ad remp. ſiue principē, ſiue ad ſacra pertinent. Auctor certe ad Herennium docet aliud eſſe furtum, aliud peculatum. Cice. in Diuin. in Verrem: Quibus in prouinciis multas domos, plurimas urbes, omnia fana depeculatus. Idem 6. Verr. Apollonium Drepanitanum omni argento ſpoliaſti, ac depeculatus es. Transfertur ad incorporea. Ibidem. Qui laudem, honoremq; familiæ ueſtræ depeculatus eſt.

DEPELLO, is, depulſi, depulſum, [*Diſcacciare, rimouere*] ἀπελαύνω, ἀπάγομαι, abigo, auerto. Cic. 3. de Leg. Quos ne depellere quidem à ſe ſine ferro potuit reſp. Idem in Catil. Non facile tantam molē mali à ceruicibus noſtris depuliſſem. Depellere agnos à lacte, eſt à lacte remouere. Virg. 7. ecl. Depulſos a lacte domi quæ clauderet agnos. Pro eodem, Depellere à matre. Var. 2. de re ru. Cū depulſi ſunt à matribus agni, adhibenda diligentia, ne deſiderio ſeneſcant. Item depellere, abſolute. Virg. 1. ecl. Quo ſæpe ſolemus Paſtores ouium teneros depellere fretus. Depulſus. Cic. 2. de Natu. Deo. Cum depulſum & quaſi detruſum cibum accepit. Interdum pro ablactato. Virg. 3. ecl. Dulce ſatis humor, depulſis arbutus hœdis. Depulſo, as, are, frequent. Plau. Stic. Cubitis depulſa de uia. Depultus, partic. antiquum, pro Depulſus: ut Pultare pro pulſare. ad Heren. Si præceps in Neptunias depultus erit lacunas.

DEPVLSIO, onis, actus ipſe depellendi. Cic. 4. Ac. Omnium deinde inanium uiſorum una depulſio eſt. Depulſor. Cic. in Ant. Depulſor dominatus, quàm particeps, eſſe maluit.

DEPENDEO, des, [*Pendere, dipendere*] ἀποκρέμαμαι, de re aliqua pendeo. Col. li. 4. Si per unumquemque pāpinum maior numerus uuarū depēdeat. Aliquādo eſt ſuſtētari, cū ſalus noſtra in manu alicuius eſt ſita. Ci. Omnis illorum ſalus à noſtra ſalute dependebat.

Dependo, dis, [*Peſare, nouerare*] ... Pondero. Et quoniam Romani eo tempore, quo ære graui utebantur, nõ numerabant pecuniã ſed ponderabant ſtateris: factum, ut adhuc manſerint hæ loquendi formulæ, Pendere uectigal, Pẽdere tributum, i. ſoluere. Eodem modo, Dependere precium, Dependere pœnam. Cice. lib. 1 epiſt. Dependendum tibi eſt, quod mihi pro illo ſpopondiſti. Idem Att. li. 1. Mihi abiurare certius eſt, quam depẽdere. Dependere caput felicibus armis, dixit Lucanus li. 8. Pro, uictoriæ adipiſcendæ cauſſa uitam profundere. Dependere pœnas, eſt ſoluere. Ci. in Cati. Latorem legis Semproniæ iuſſu populi pœnas reip. dependiſſe.

Deperdo, is, ἀπόλλυμι, Caius ſcribit deperditum dici, quod in natura rerum eſſe deſiit: diminutum, quod uſu raptum eſt. Ci. 5. Tuſ. Qui timebit, nequid ex his deperdat; beatus eſſe non poterit. Cæſ. 1. Bell. Gall. Populi R. hanc eſſe conſuetudinem, ut ſocios non modo ſui nihil deperdere, ſed gratia, dignitate, honore auctiores uelit eſſe. Cic. pro Cec. Cum de iure ciuitatis nihil potuerit deperdere.

Depereo, ris, ex, de, & pereo [*Morire, perire*] παραπόλλυμι, pereo. Deperierunt naues, Cæſ. 5. Bell. Gall. Scheda ne qua depereat, Ci. Att. lib. 1. Decor lacrymis deperit, Oui. Epi. 12. Deperire pro mori, Ci. in Topi. Quandoque impatienter amare, Plaut. in Caſ. Hic Caſinam deperit.

Depesta, uaſa uinaria erant, quæ ſacris Sabinis in deorum menſa collocari ſolent. Varro lib. 4. de Ling. Lat.

Depexo, as, frequent. Teren. in Heau. Adeo exornatum dabo, Adeo depexum, ut dum uiuet, meminerit ſemper mei.

Depeculator, oris. Cic. 2. Verr. depeculatorem ærarii, uexatorem Aſiæ atque Pamphyliæ, prædonem iuris urbani.

Depiles, p. c. [*Senza peli*] ἄτριχες, ψιλοί, qui ſunt ſine pilis. Varr. li. 1. de Vita Popu. Ro. pueri glabri ac depiles.

Depilo, las, pen. cor. [*Spelare, trar uia i peli*] ψιλόω, pilos detraho. Marti. Cum depilatos Chreſte coleos portes. Item rarefacio. Lucil. li. 29. Omnes depilati ſumus rarefacti, ut exponit Nonius.

Depingo, is, ere, [*Depingere*] καταγράφω, eſt perfecte pingere, Ci. 3. de Ora. Pamphilum ſinamus in inſulis tantam rem, depingere. Manus, obſcœnas depinxit tabellas, Prop. lib. 2. Depingere uerbis rem aliquam. Cic. 2. de Finib. Illius tabulæ, quam Cleantes ſane commode uerbis depingere ſolebat. Depingere facta alicuius. Ter. in Phor. eorum facta imprudens depinxit ſenex depingere cogitatione. Cic. 4. Ac. quæ cogitatione depingimus.

Deplango, is, [*Percotere*] plango, uel uehementer plango. Ouid. 4. Met. Cadmeida palmis Deplanxere domum.

Deplano, as, pe. pro. [*Spianare*] ἐξομαλόω, complano, planum facio. Lact. lib. 4. Montes deplanabo.

Deplanto, as, [*Suellere, piantare*] ἀποφυτεύω, quod plantatum erat euello. Pli. Quæ cortice nitũtur, uellem aura ocyſſime deplãtanĕ.

Depleo, ples, [*Votare*] καταντλέω, exhaurio. Papinius: Da mihi ſi ueteres digno depleuimus hauſtu, Da fontes mihi Phœbe nouos.

Deploro, ras, [*Lamentarſi piangendo*] ἀποδύρομαι, plorando lamentor. Cic. in Cato. Non libet deplorare uitam. Et li. 2. Offic. Admonebat me res, ut hanc intermiſſionem eloquentiæ deplorarem. Aliquando eſt plorandi finem facere. unde deplorata cadauera quibus ultimus luctus perſolutus erat. Liui. 4. Ante omnia deplorati erant equites. Remp. item dicimus deploratam, de qua nihil melioris ſpei ſupereſt. Ægroti deplorati, quibus nullo remedio poteſt ſuccurri. Pli. li. 28. ca. 8. Prodeſt deploratis in phthiſi. Idem. li. 26. ca. 6. Deplorata aurium uitia eo remedio ſanantur.

Deplumis, me, [*Senza piume, ſenza penne, ſpennacchiato*] ἄπτερος, Implumis, ſine pennis. Plin. 30. cap. 24. Deplumes.

Depluo, is, ere, καταβρέχω, deorſum pluo, Tibul. lib. 2. Hæ fore dixerũt belli mala ſigna cometẽ, Multus ut in terras deplueret{q;} lapis.

Depolio, is, ire, [*Polire, finire*] auctore Feſto ꝓ perficere, ἐξεργάζομαι, qua in omni opere politio ultimum ſibi uendicat locum. Inde depolitum, perfectum. pro ſimplici poſuit. Pli. li. 36. cap. 25. Si cote depolitum eſt, nigri pauimenti uſum obtinet.

Deponens, uerbum, ideo dicitur, quia deponit aliquid de quantitate communis uerbi, ſcilicet paſſiuam ſignificationem, & futurum participium in dus, quod eſt ſignificationis paſſiuæ. nam cum participia quatuor habeat uerbum commune, ut criminas, criminaturus, criminatus, & criminandus, deponens tantum habet tria, ut minor, minans, minaturus, & minatus: non autem minandus.

Deponere, [*Diporre, por giu*] κατατίθεσθαι, eſt deorſum ponere, ut deponere ſarcinã. Pla. in Cur. Caput deponit cũ dormiſcit, ei ſubduco anulũ. De rebus incorporeis: ut, Deponere dolorem, deponere moleſtias. Cic. Atti. Exiſtimaui honeſtiſſime moleſtias poſſe deponi, ſi me ad philoſophiam retuliſſem. Sic Deponere inuidiam, curas, ſimultatem, inimicitias. Item Deponere memoriam, uel ex memoria, uel memoria, pro obliuiſci. Deponere ædificationem eſt abiicere animum ædificandi. Cic. Fam. 3. Si audieris te ædificationem depoſuiſſe. Deponere prouinciam, Ci. ad Att. 2. Cum aliquis ſponte ſua ante legitimum tempus eam recuſat, non, cum, exacto prouinciali tempore, magiſtratu decedit. Pro priuare. Pla. Vt me deponat uino, eam affectat uiam. Deponere etiam aliquid dicuntur certantes pignore, cum aliquid apud arbitrum deponũt, quod futurum ſit uictoris. Virg. in Buc. Pro fidei alicuius committere. Cic. 3. Offi. Si gladium quis apud te ſana mente depoſuerit. Depoſitus, ad cuſtodiendum traditus: ut, Depoſitam pecuniam recuperare, Cic. pro lege agr. Depoſitus pro deſperato. Cic. 3. in Ver. Mihi uideor maxime ægram, & prope depoſitam reip. partem ſuſcepiſſe. Virg. 12. Æn. Vt depoſiti perferri et fata parentis.

Depontani, auctore Feſto, dicuntur ſenes ſexagenarii, qui de ponte deiiciebantur, hoc eſt, ſuffragio quod per pontem ferebatur, priuabãtur. Vide Er. in Adagio, Sexagenariũ de ponte deiicere.

Depopulatio, onis [*Saccho, diſtruttione*] πόρθησις, uaſtatio direptio, Cicero pro Fonteio: Prouincia a Thracum depopulatione defenſa. Idẽ de Aru. reſ. Qui exciſionẽ, inflãmationẽ, euerſionẽ, depopulationem, uaſtitatem meis omnibus tectis atque agris intulerunt.

Depopulator, oris, πορθητής, uaſtator, direptor. Cic. pro domo ſua: Depopulator fori, obſeſſor patriæ.

Depopulor, aris, ari [*Saccheggiare, guaſtare, predare*] καταπολεμεῖν, διαπορθεῖν, eſt deſtruere, hoc deprædari, uaſtare, & diripere. Pli. lib. 18. capite uigeſimo. Salaſſi cùm ſubiectos Alpibus depopularentur agros. Cicero 5. Verr. Qui cum agros maximos ac feraciſſimos per ſeipſum, hoc eſt, per Apronium, Verrem alterum, depopularetur. Legitur etiam Depopulo actiue apud Hircium lib. 6. de Bello Hiſpanienſi: Agros (inquit) ueſtram{q;} prouinciam, uestro impulſu depopulauit.

Deportatio, uide Deporto.

Deporto, deportas, deportare, [*Portare qualche coſa di luogo in luogo, confinare*] ἀπανακομίζω, μετακομίζω, reportare, de loco quopiam aliquid afferre. Cic. pro domo: Hoc ſimulacrum ad ornatum ædilitatis ſuæ deportauit. Idem pro Pompeio: uictorem exercitum deportauit. Deportare in inſulam, eſt quempiam inſulæ alicuius finibus circunſcribere. unde deportati, exules certæ alicuius inſulæ aut alterius loci limitibus circunſcripti, quos niſi apto uitæ diſcrimine, egredi non liceat. Vlp. Hæc eſt differentia inter deportatos & relegatos, quod in inſulam relegari ad tempus, & perpetuũ quis poteſt: deportatos autem eos accipere debemũs, quibus princeps inſulas adnotauit, uel de quibus deportandis ſcripſit. Transfertur ad ea, quæ laudem, & uituperationem habent. Cic. Trebatio: Nihil ex iſta prouincia poteſt, quod iucundius ſit, deportare. Transfertur & ad uerba. Virg. 2. Æn. Adytis hæc triſtitia dicta reportat.

Deposco, is, ere, depopoſci, ἐξαιτεῖν, inſtanter petere, & quodam quaſi iure exigere. Cic. 6. Verr. Non quæ deleret Iouis Opt. Max. templum, ſed quæ præclarius magnificentius{q;} depoſceret. Cæſ. 8. Bell. Gall. Cõcitatorem belli Gutruatum ad ſupplicium depoſcit.

Depositarius, qui depoſitum accipit. li. 6. Digeſt. tit. Depoſiti.

Depositum, ti, ſubſt. [*Il depoſito, quello che ſi dà in ſaluo*] παρακαταθήκη, quod alicui ſub fide traditur. Ci. 3. Off. Si, qui apud te pecuniam depoſuerit, bellum patriæ inferat, reddes ne depoſitum? Nõ reddere depoſitum, maxima iniuſtitia eſt.

Depostulo, as, [*Domandare con iſtanza*] uehementer poſtulo. Hirc. 6. bel. Hiſp. Ciuitates auxilia ſibi depoſtulabant.

Deprædor, populor. [*Saccheggiare.*]

Deprælior, ris, [*Combattere*] Prœlior. Hor. 1. Car.

Deprauate. Ci. 1. de Fin. Deprauate iudicant.

Deprauatio, onis, Ci. partit. Deprauatio uerbi.

Deprauo, pe. pro. [*Falſare, corrompere*] λυμαίνω, διαστρέφω, prauum facio, corrumpo. Ter. in Phorm. Nihil tam bene dictum, quin male narrando poſſit deprauarier. Ci. 1. de Fin. Quæ corrigere uult, deprauare mihi uidetur.

Deprecatio, onis, ἐξαίτησις, poſtulatio ueniæ, Cice. 2. de Inuen. Deprecatio eſt, in qua ignoſcendi poſtulatio continetur.

Deprecator, oris [*Interceſſore*] interceſſor, depulſor. Ci. li. 1. epiſt. deprecatorem me pro illius periculo præbeo. Idem pro Flacco. Sperabam honoris potius L. Flacci me auditorem futurũ, quam miſeriarum deprecatorem.

Deprecor, [*Pregare grandemente*] δέομαι, εὔχομαι, ualde precor. Suet. in Cæſ. Cum deprecantibus amicis aliquandiu denegaſſet. Ci. in Lælio: Bloſius Cumanus, cũ ad me deprecatũ ueniſſet. Et li. 1. ad Her. Deprecatio, cũ & peccaſſe & conſultò feciſſe reus confitetur, & tamen poſtulat, ut ſui miſereatur. Quandoque præcis negationem importat, ut in Deceder, & ſignificat recuſare, & precibus contendere ne quid fiat. Aſinius Cice. Nec periculum eſtullum, quod pro libertate aut refugiam, aut deprecer. Virg. 12. Æn. Equidem merui, nec deprecor, inquit. Oui. li. 1. de Põto, Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem. Liui. de Bell. Macedo. utranque ſignificationem cõplexus eſt: Ego ſi quid ſcelerate in

fratrem

fratrem admiſi,nullam deprecor pœnam: ſi innocens ſum,ne inuidia conflagrem,deprecor. Horum prius pro recuſo ſumitur, poſterius pro uehementer precor. Suet.in Auguſt. Cum Lectorius in deprecanda grauiore adulterii pœna, allegaret ſe eſſe profeſſo ſê. Ad Heren.li.4.Audes ſupplicium deprecari? Interdum depellere,uel à ſe remouere,ut deprecari inuidiam,ignominiam,Quinct. li.3.ſcribit deprecationem depulſionem eſſe. Item Cic. in Catil. li.1.ut a me quandam prope iſtam querimoniam deteſter atq; deprecer,percipite,quæ dicam.Et li.2.de rep.Claudii inuidiâ Gracchi charitas deprecabatur:id eſt,propulſabat, & defendebat. Sal. in Iug.Imperium inimici,& cruciatus corporis deprecor.Quandoque eſt precibus eximere.Cice.de lege agr. Si quid deliquero, nullæ mihi ſunt imagines,quæ me à uobis deprecētur. Pro Syllæ. Multorum hic uitam eſt a L.Sylla deprecatus.

DEPREHENDO,is,[*Cogliere, trouare in mancamento*] φωρῶ, καταλαμβάνω,incautum quempiam capio.ut,Deprehēſus ſum in adulterio,in ſcelere.Cic.5.Ver.Quod in altero uitium reprehendit,in eo ipſe deprehenditur. Deprehenſus ab hoſtibus, à tempeſtate. Virg.4.Geor. Deprehenſus olim ſtatio tutiſſima nautis.Vnde & Deprehenſa,genus animaduerſionis in milites, qui certo in errore deprehenſi fuiſſent,caſtigatione maior,ignominia minor.Interdum eſt cognoſcere,Cic. pro Cœlio: Cum ego facinora oculis prius,quàm opinione,manibus ante, quàm ſuſpicione deprehēdi. Lact.lib.1.de Ioue loquens:Nonne à ſua prima pueritia impius & pene parricida deprehenditur?

DEPREHENSIO, onis, comprehenſio. Cice. pro Clu.Subita ueneni deprehenſio.

DEPRIMO,is,depreſſi,[*Abbaſſare,humiliare*] ταπεινόω, conculco,in inferiorem partem demitto.Varro:Ab eo depreſſus, à quo erigi, extolliq; ſperabam.Lact.lib.6.Altera quæ ad inferos deprimat.i. deorſum mittat.Lib.3.ad Her.Quàm maxime ſedata & depreſſa uoce principia dicemus.i. ſubmiſſa. Depreſſus,nomen ex participio,humilis,ut Depreſſior locus.Col.li.1.cap.12.Cum ex depreſſiore loco fuerint orſa fundamenta.Idem lib.2.cap.9.

DEPROMO, profero. Cice. 2. Offi. Altera ex arca,altera ex uirtute depromitur.

DEPSO,is,ſubigendo manibus aliquid molle & tenerum reddo. Cato de Re ruſt.cap.76.Manibus bene depſito. Depſiticus,a,um,ſubigendo confectus.Cato ca. 74. Panem depſiticum ſic facito.

DEPVBER,uel Depubis,qui ad pubertatis annos non potuit peruenire.Hinc Depuber porcus, quem lactentem occidimus. Feſtus.

DEPVDERE,[*Gittare la uergogna,diuenire sfacciato*] ἀπομυθριᾶν,pudorē abiicere.Oui.Depuduit,profuguſq; pudor ſua ſigna reliquit.

DEPVDESCO,ſcis,quo uſus eſt Hieronymus ad Euſtochium.

DEPVDICO, as, penul. prod. [*Tor l'honore*] διαφθείρω, uiolo, pudicitiam aufero,uſus eſt Laberius in Mimis, teſte Gell.lib.16.ca. 7. in principio.

DEPVGNO,as,are,[*Contendere,combattere*] διαμάχομαι, decerto,dimico.Cic.de Sen.Depugnauit apud Thermopylas. Depugnatur imperſonale.ad Att.lib.16.Ante depugnabitur. Depugnatus,partic.Plau.Men.Metuo,ne ueniam, depugnato prœlio.

DEPVRGO,as,[*Purgare*] ἐκκαθαίρω,purgo,Cato de re ruſt.Terrā depurgato ab herba. Depurgare crimina, pro excuſare, & diluere. Liu.li.39.Filium mittere,Romam ad depurganda crimina,ſtatuit.

DEPVRO,as,pen.pro. extergo. unde depuratum dicimus,mūdatum.

DEPVTO,as,pen.pro. κατατέμνω,,reſeco, ramis, ſarmentis'ue ſuperfluis arborem uitem'ue libero, Col. lib.3. Vineam imbecillam in brumam amputato,quàm partem non deputaueris,circa cal.Feb. deputato.Item exiſtimare,cenſere,quod uulgo dicitur Reputare, non,ut multi putant,delegare.Ter.in Hecy. Meam herus operam deputat parui precii. Plaut. in Amph. Nec quicquam ſit,quin me omnes eſſe dignum deputent. Deputare ſecum rationes. Ter. in Ad.Fruſtra egomet mecū has rationes deputo. Cic.de Diuin. Vide ne quem tu eſſe hebetem deputes.

DEPVVIO,is,*Battere, percuotere*] τύπτω μαστιγόω,ex De & Pauio:hoc eſt,cædo.Lucil.Palmiſq; miſellā Depuuit me: id eſt, uerberauit.

DEQVEROR,[*Lamentarſi,querelarſi*] μέμφομαι, Quæror. Val. Flac.li. 5.Arg. Ante omnes ſecum dequeſta labores.

DERADO,is,ἀποξέω,radendo aufero. Pli.Quod deraſum eſt, teritur.

DERBICES,populi Aſiæ,auctore Plin. proximi Hyrcano mari, quo leuiſſimum quodq́ue delictum capite puniunt.Str. lib.2.

DERCETO,nomen fabuloſæ deæ, quæ apud Ioppen, auctore Plinio. iuxta Aſcalonem colitur,filiam habuit Semiramidem,quàm à columbis educatam ferunt.Ob id ſacras genti aues eas eſſe oſtendit Tibull. alba Palæſtino ſancta columba Syro.

DERELICTIO,onis,Cic.3. Offi.communis utilitatis derelictio contra naturam eſt. Derelictus,ad Her.li.4.Commodius eſt in derelicta,quàm in celebri regione locos comparare.Pro derelicto habere.Cic.ad Atti.Hæc oppida illum pro derelicto habere.

DERELICTVS,us,ui.Gell.lib.14. cap.12.

DERELINQVO, is,ere,[*Abbandonare*] prorſus relinquere,Cic. pro Cec.Derelinquo iam communem cauſſam.

DEREPENTE,[*Diſubito*] ἐξαίφνης,Cic. pro Ligar. Si, cum hoc domi faceremus,tu derepente irrupiſſes.

DERIDEO,des,pe.pro. [*Beffare*] καταγελῶ,cum alterius cōtemptu rideo.Plaut.in Aulul.Neque ædepol ego te derideo.

DERIPIO,pis,[*Rapire,pigliare preſtamente*] κατασπάω,abſtraho, auello.Virg.li.2.Geor.Colaq; prælorum fumoſis deripe tectis:i. properanter tectis effer. Plaut. in Men. Quis eſt, qui capillo me huc de curru deripit? Diripere uero, ſignificat diuerſa rapere,ut in urbium expugnatione. Gellius: Cum oppidum Cœpio conſul diripuiſſet.Domus direpta.Virg. 2.Æn.Membra direpta manibus nefandis,Ouid.3.Meta. Opes direptæ,Claudianus.Direptio,Ci. 2.Offi.Expilatio, direptioq; ſociorum. Direptor.3.Verr.

DERISOR,καταγελαστής.Plin.lib. 11. cap. 52. Supercilia, quibus iuxta tempora inflexa, deriſores ſignificant. Deridiculum, irriſio, Plau in Pſeu.

DERIDICVLVS, a, um, deriſione dignus, καταγέλαστος,καταγέλαστος. Varr.1. de Re ruſt.Sequeretur ut duos uillicos,& duas uillicas habere debeat,quod eſt deridiculum.Deridicula uanitas,apud Gell. lib.10.cap.11.

DERIVATIO,inflexio criminis ab eo,ad,quem pertineat,ad eum,ad quem non pertinet.Cice. pro Mil.Dicam,non deriuandi criminis cauſa,ſed ut factum eſt.

DERIVO,as,pe.pro.[*Deriuare*] παροχετεύω,riui more aquam deduco,alio'ue deflecto.Col.li.1.Humore in cloacas, atque inde extra ſegetes deriuemus, Per tranſlationem pro deflecto. Terent. in Phor. ex crimine hoc Antiphonem eripiam, atque omnem in me deriuem iram ſenis.

DERODO,is,deroſi,deroſum,[*Rodere*[Rodo. Pli.li.11.ca.37.

DEROGITO,as,are, rogito.Plau. in Aſin.Vnumquodque derogita.

DEROGO,as,pe.cor.[*Leuar uia qualche parte*] eſt alicui rei aliquid detraho.Vnde derogare legi,eſt aliquid de lege detrahere.Abrogare autem legem, eſt omnino tollere. Ad Her.Cum duæ leges inter ſe diſcrepant, uidendum eſt primum, num quæ abrogatio aut derogatio ſit.Cic.lib.2.de Inu.Indignū eſt de lege aliquid derogari, uel legem abrogari. Dicimus autem Derogo legi,uel de lege,& Abrogo legi uel legem.Ad Her.Cum oſtenditur id factum eſſe, quod ea lex ſanciat,cui legi abrogatum, uel derogatū ſit.Item Derogare legem. Cic.pro Fonteio: Quorum uirtuti fidē in teſtimonio inimicitiarum ſuſpicio derogauit.

DERTONA,æ,p.p.Δέρτων Stephano, Inſubriæ oppidum ad Padum fluuium,quod à Ptolemæo Taurinis annumeratur. hodie Tortona.

DERVMPO,is,abrumpo.unde collis arduus,& deruptus, i. abruptus, ſiue præruptus.Tacit.li.2.Idem li.9.Per inuia,& rupes deruptas.

DERVNCINO,diſſipare, à runcinis,i.ferris maioribus,quibus fabri lignarii maiora ligna ſecāt.Plau.in Mil.lapide derūcinauit militem.

DERVO,is,[*Ruinare à baſſo*] decido.Apul.Prolapſus deruiſſem.Cic. ad Att.li.16.pro aufero,de laudibus Dolabellæ deruā cumulum.

DESACRO,as,[*Conſacrare*] ἀφιερόω,idem quod ſacrare: ut, deſacrare aliquid Triuiæ, apud Stat.9.Theb.

DESAEVIO,is,ualde ſæuio.Col.li.6.c.2.Vnū diem noctēq; deſæuiāt. Item ſæuire deſino. Virg.4.Æn.Dum pelago deſæuit hyems.

DESCENDO,is,[*Diſcendere*] καταβαίνω,κατέρχομαι, ex loco ſuperiore in inferiorē me confero.Cic.4.Tuſc.Vt in inferiorem ambulationem deſcendimus.Tranſlate, deſcendo in prœlium, deſcendo in campum,deſcendo in forum, & huiuſmodi alia. Perſius Deſcendere in ſeſe poſuit,pro,ſuam infirmitatem agnoſcere: Vt nemo in ſeſe tentat deſcendere,nemo.

DESCENSIO,onis,Liui.lib.22.

DESCENSVS,us,κατάβασις.Virg.6.Æn.Facilis deſcenſus Auerni.

DESCISCO,is,ſciui,ſcitum,[*Mancare di fede*] ἀφίσταμαι, rebello Liu. 2.Præneſte a Latinis ad Romanos deſciuit.

DESCOBINATVS,[*Ferito,tagliato*] ἀποξυρημένος, ſaucius, abraſus: Var.in Melea.Satius eſt,ſaluis crucibus,in circo expectare, quàm his deſcobinatis in ſilua,curare.Nonius.

DESCRIBO, is, ere, [*Traſcriuere,deſcriuere, ricopiare,depingere*] ἀπογράφειν.proprie ſignificat de exemplari ſcribere.Ci.Corni.Dicam tuis,ut eū deſcribant.Pro diſponere.Idem in Lælio.Mei ſunt ordines,mea deſcriptio. Item pro depingere Plaut.in Aſina.Non potuit pictor rectius deſcribere eius formam.Pro ſimplici ſcribo. Vir.in Daphnide:In uiridi nuper quæ cortice fagi Carmina deſcripſi.Lact.lib.5.Quid eſt,cur illam uel in carminibus,uel in omni ſermone deſcribant.Deſcriptus,partic.Cic. 2. in Catil. Ratio totius belli deſcripta.

DESCRIPTIO,onis.Deſcriptio equitum,peditumq;, Cic. 4. Tuſc.

DESCRIPTVS,a,um.Ci.3.Fi.Natura nihil aptius,nihil deſcriptius.

DESECO,as,ἀποτέμνω,abſcindo,amputo.Ci.Att. Tu illud deſecabis.

DESECRO,as,[*Diſſagrare*]quod ſacrum erat, profanum facio:unde ſacerdotes ſceleris alicuius damnati, antequam ſupremo ſupplicio afficiantur,conſueuerunt deſecrari:quod uulgus uocat degradari.

DESERO,is,eui,deſitum,[*Inestare,piantare*]ſero,ſiue planto. Var.l. 1.de Re ruſt.cap.23. In recentibus pomariis,deſitis ſeminibus.

DESERO,is,p.c.rui,tum,[*Abbandonare*]ἀπολείπω,derelinquo. Ter. in Heaut. Mulier telam deſerit continuo. Deſerere item ſigna milites dicuntur, Deſerere patriam, Deſerere Imperatorem.

DESERTO,as,frequent.à deſero. Accius: Cum me ſolũ deſertaſſent.

DESERTORES dicuntur,proditores,qui eos,quos maxime defenſos oportebat,in diſcrimine relinquunt. Cæſ. 6. Bell. Gall. In deſertorum ac proditorum numero ducuntur.

DESERTVM,ti,[*Diſhonorato,ſolitario*]ἔρημος, locus ſolitarius,ac inhabitatus. Vir. 1. Æn. Ipſe ignotus,egẽs, Libyæ deſerta peragro.

DESERTVS,a,um,partici. ἀπολελειμμένος, deſtitutus. Cic. pro Clu. Locus à uoce tribuni deſertus. Idem in Parc. Ora. Ager deſertus à plebe. Migrat etiam in nomen. Idem in Piſ. Vt nullius unquam reditus fuerit deſertior. In deſertiſſima ſolitudine. 6. Verr.

DESERVIO,[*Seruire humilmente*]θεραπεύειν, ὑπάρχειν, eſt humiliter ſeruire. Cice. Tironi. Valetudini, dum mihi deſeruis, ſeruiſti non ſatis.

DESES,deſidis,[*Ocioſo*]νωθρὸς,ocioſus, Liui.li.1. Deſidem Romanũ regem inter ſacella & aras acturum eſſe regnũ rati. Vnde Deſidioſus,qui totus deſidet,& nihil agit. Ouid.de Rem. Quæritur, Ægyſthus quare ſit factus adulter. In promptu cauſſa eſt,deſidioſus erat. Inertiſſimum,& deſidioſiſſimum ocium, Cic.2.de leg. agra.

DESIDEO,des,deſedi,deſidere,[*Stare ocioſo*]ocioſum ſedere. Terent. in Hecy. Fruſtra ubi totum deſedi diem. Cice. de Diui. Cum ad infimam altitudinem terram deſediſſet.

DESIDIOSE,aduerb. ῥᾳθύμως. Agere ætatem deſidioſe. Lucre.li.4.

DESIDO,dis,deſedi:nam præteritum à ſedeo mutuatur, teſte Valla li.5. [*Deſcendere à ſedere,ſtare al baſſo*]ad ſedendum deſcendo. Sæpe pro dehiſco Ci.1. de Diuin. Tãtos terremotus in Liguribus,factos eſſe,ut multa oppida corruerint,terræq; deſederint.

DESIDERABILIS,le,ἐπιθυμητὸς,expetendus. Cic. de Fin.

DESIDERATIO,uerbale,ἐπιθύμησις. Cic.de Sen.

DESIDERATIVA uerba terminãtur in rio,ut eſurio, parturio:& deſiderium ſignificant. Cice.2. Phil. Vtinã aliquando dolor populi R. pariat,quod iandiu parturit. Parturio itaque ſignificat cupio parere:eſurio,cupio edere:ſcaturio autẽ pro primitiuo capitur ſcateo.non enim deſideratiuum eſt ſignificatione, ſed uoce tantum.

DESIDERIVM,[*Diſio*]ἐπιθυμία. Cur Deſiderio Bibulæ Sertorius ardet. Cice.4. Tuſcu. Deſiderium eſt libido eius, qui nondum, adſit, uidendi.

DESIDERO,as,ἐπιποθέω,à Sidus deducitur, ut placet Feſto: idem eſt quod cupere,optare. Cic.de Sen. Non caret is,qui non deſiderat. Idem Att.lib.3. Sin erit bellum,partes meæ non deſiderabuntur. i.non requirentur. Deſiderari in acie milites dicuntur,qui in prœlio ceciderunt:quòd in recenſione, quæ à prœlio fieri ſolet, non compareant. Curtius. In eo prœlio quinquaginta millia deſiderata ſunt. Deſiderare in aliquo integritatem, eſt huiuſmodi uirtutẽ in aliquo requirere. Cic. de clar. Orat. In Catone perfectiſſimo Stoico,ſummam eloquentiam non deſiderem. Deſideratus particip. Ci.poſt red.ad Quir. omnia deſiderata magis, quam aſſidue perſpecta,delectant.

DESIDIA,æ,[*Pigritia, poltroneria*]ῥᾳθυμία,ignauia, inertia. Ci.de leg.agr. Qui propter deſidiam in ocio uiuunt.

DESIGNATORES dicebãtur,qui conſtituendæ funebri pompæ præerant,unicuique incedendi locum,ordinemq; præſcribentes. Cice. ad Att.li.4. Deſertus a ſuis,uix iam Decimum deſignatorẽ retinet. Vlpian.l.athletas.ff.de his qui not.infa. Deſignatores artem ludicram non facere, Celſus probat. Bud.in Annot.

DESIGNO,[*Diſegnare,dinotare*]ὑποτυποῦν,σημειοῦν,quaſi per ſigna demonſtrare. Cic.1.in Catil. Notat & deſignat oculis ad cædem unumquemque noſtrum. Aliquando deligo, ut,deſignare conſulẽ. Sal. Sperans,ſi deſignatus foret,facile ſe ex uoluntate Antonio uſurum. Interdum deſtinare. Col.li.3. Ipſum agrũm, quem ſeminario deſignaueris,planum & ſuccoſum. Aliquãdo rem aliquam inſignẽ patrare.& accipitur in utranque partem. Ter.in Ad. Modo quid deſignauit? Deſignatio. Cic.1. de Orat. orationẽ de infinitæ rei quæſtione ſine deſignatione perſonarum & temporum.

DESILIO,is,ſecunda cor.[*Diſcendere di ſalto*]καταπηδάω, deſiliui, deſultum,ſaltu deſcendo. Pli.de uitis illuſt. Dum à Templo Dianæ deſilit,talum intorſit. Deſilire ab equo, Virg. 11.Æn. Deſilire de nauibus, Cæſar.2.Bell.Gall. Deſilire de rheda, Cic.pro Mil.

DESINO,is,p.c.ex de.& ſino,[*Ceſſare,laſciare*]παύομαι,καταλήγω,finio,ceſſo. Ter. in Phor. Haud deſinam, donec perfecero. Idem in prol. And. Deſinant maledicere. Cic. Mario. Libẽter me hercle artem deſinerem. Eſt autem deſinere artem relinquere. Aliquando pro terminare. Pli in Paneg. Incipimus inde, deſinimus ibi, à quo incipi,in quo deſini ſub alio principe non poſſet. Idem in Epiſt. Deſinit ibi triclinium. Deſinitur,imperſonale,& deſitum eſt. Oui. 1.de Arte. Tunc bene deſinitur. Cice.2.de Fin. Deſitum eſt contra eos Diſputari. Deſitus,pen.corr.particip. Ci. ad Pætum lib.9. Qui primus Papiſius eſt uocari deſitus.

DESIPIO,is,[*Eſſere pazzo fuor di mente*]παραφρονῶ,ἀφραίνω,deſipui,deſipiui,& deſipii,ex de,& ſapio ſignificat inſipienter ago,ſiue deliro:& conſtruitur cum ablatiuo. Cice. Cælio: In quo cũ obiurgarer,quòd nimio gaudio pene deſiperem. Plau. in Epid. genitiuo iunxit: Deſipiebam mentis, cum illa ſcripta mitterem.

DESISTO,is,[*Ceſſare,laſciare*]ἀφίσταμαι,ceſſo. Virg.1. Æn. Mene incepto deſiſtere uictam? Plau.in Men. Quid ille abs te iratus Deſtitit? Deſiſtere etiam, ſubſiſtere, uel in loco aliquo morari, ſignificat. Plaut.in Moſt. Quid illic deſtitiſti,obſecro, tandiu? Deſiſtere, inquit Vlpianus eſt a negocio abſtinere, quod calumniandi animo inſtituerat.

DESITIATES,Δεσιτιᾶται,Liburniæ populi Plin.lib.3.cap.22.

DESOLO,as,pen.longa,[*Diſtruggere*]ἐρημόω, ſolum & deſertum facio,a Solus,a,um, Virg.11. Æn. ingentes & deſolauimus agros.

DESPECTIO,[*Diſprezzo*]contemptus. Cic.in Hortenſ. Conſolabitur eam humanarum opionionum alta quædam deſpectio.

DESPECTO,as,κατασκοπέω, ſæpe,deorſum aſpicio. Virg. 1. Æneid. Nunc terras ordine longo Aut capere, aut captas iam deſpectare uidentur.

DESPECTVS,a,um,[*Sprezzato*]περιορασθεὶς, Contemptus. Cic.in Piſ. abiectus,contemptus,deſpectus ab omnibus.

DESPECTVS,us,[*Il proſpetto d'un luogo inferiore,il diſpregio*]κάθορμα,ſignificat proſpectũ ex ſuperiori loco in inferiorem. Cæſ. li.7. Bell.Gall. Erat ex oppido deſpectus in campum. Pro contemptu, περίοψις,ad Her. ludibrio,& deſpectui paternis inimicis erunt.

DESPERANTER. Cic. Att. Deſperanter tecum locutus eſt.

DESPERATIO,[*Diſperatione*]ἀπόγνωσις, ut inquit Cic. li. 4. Tuſc. Deſperatio eſt ægritudo ſine ulla rerum expectatione meliorum.

DESPERATVS. Cic.in Catil. Exercitus eſt ſenibus deſperatis.

DESPERO,as,pe.pro.[*Diſperare*]ἀπογινώσκω,ἀπελπίζω, ſperare deſino,omni ſpe deſtitutus ſum. Ci.1. Offi. Conſiderandum eſt, ne temere deſperet propter ignauiam. Idem in Piſ. Diffidens ac deſperans rebus tuis, in lamentis, luctuq; iacuiſti? Idem in Læl. Huius ſalus deſperanda eſt. Dicimus autem, Deſperare ſaluti, uel ſalutem, uel de ſalute. Deſperatus in morbo, de quo nulla ſalutis ſpes habetur.

DESPICATIO,uerbale,καταφρόνησις,contemptus. Cic.1.de Fin.

DESPICATVS,us,ui,contemptus. Deſpicatui duci,eſt contemni. Ci. pro Flacco: Siquis deſpicatui ducitur.

DESPICIENTIA,[*Diſpregio*]deſpectio. Cic.lib.1. Tuſc. Totam uim bene uiuẽdi in omni rerum humanarũ contẽptione,ac deſpicientia ponamus. Cic.in Catone: Contemni ſe putant,deſpici, illudi.

DESPICIO,is,[*Guardare à l'ingiu,diſprezzare*]καθοράω, deorſum aſpicio. Col.li.1. Area ita conſtituenda eſt,ut deſpici poſſit. Tranſlate pro contemno. Cic.li.2. Offi. Deſpiciunt autem eos, & contemnunt,in quibus nihil uirtutis putant.

DESPICOR,aris,atus, contemno. Ter. in Eun. Quæ nos, noſtramq; adoleſcentiam habent deſpicatam. Dona. Deſpicatam, contemptam:a Deſpicor. Deſpicatus,pro contemnendo. Ci.pro Sex. Ceſſi tribuni pl.deſpicatiſſimi hominis furori.

DESPOLIO, as, are, eſt exuere,[*Spogliare*]ἀποσυλάω, Cic. Att. lib.7. deſpoliatus eſt.

DESPONDEO,es,[*Promettere,ſpoſare*]ex de,& ſpondeo:ſpondeo, autem ueteres pro dico uſurpabant.unde reſpondeo factũ eſt, quod eſt poſteriore loco dico.poſtea uero ſpondere, ului pari cœptum eſt,pro promittere,ἐγγυᾶν. unde qui puellã ſpondet, ſponſor:quæ ſpondetur,ſponſa: cui ſpondetur, ſponſus: ſtipulatio, qua rogatur pecunia dotis a ſponſo, ſponſio,hoc eſt, promiſſio appellatur & dies qua puella promittitur, ſponſalis dies dicitur, & ſponſalia, mentio & promiſſio futurarum nuptiarum. Eſt autem deſpondere,promittere:quod ad nuptias proprie pertinet,& ad eum præcipue,cuius intereſt locare mulierem uiro,ſiue uirũ mulieri. Sulpitius in periocha Andriæ: Nam aliam pater ei deſponderat gnatam Chremetis. Deſpondebitur. Ter.An. Ne expectetis dũ exeat huc, intus deſpondebitur. Deſponſus, participium. ut, Thalamo alicuius deſponſa puella, Stat.10. Theb. Connubia deſponſa, Catul. Deſponſa & deſtinata laus. Cic.de Aruſ.reſpon. Deſpondere animum ille dicitur. Liuius li.3. Nec ipſi ſolum deſponderant animos,ſed contemni cœpti erant a finitimis. Apud Col. abſolute legitur pro mori. Nam de turdis ſic ait: Difficulter in aliam regionẽ transferuntur,quia caueis clauſi,plurimi deſpondent. Deſpondere ſapientiam,idem lib.12. Quam probabilis ratio eſt, in ſocordiã compelli,quia deſponderis ſapientiam?

DESPONSO,as,μνηστεύω,uxorem promitto. Deſponſatus, Suet. in Cæſ. Coſſutia prætextato deſponſata fuerat.

DESPVMO,as,[Schiumare] ἀπαφρίζω, ſpumam aufero. Vir. li. 1. Geor. Et foliis undam tepidi deſpumat aheni. Tráſlate pro decoquere, Perſ. Stertimus, indomitum, quod deſpumare Falernum ſufficiat.

DESPVO,is,[Sputare in giu] καταπτύω, deorſum ſuo, cretioné demóſtro. Perſius: acres Deſpuat in mores. Deſpui, paſſiuum, Pli. lib. 10. cap. 23. comitialem propter morbum deſpui ſuetum. Deſpuitur, imperſonale. Liu. 5. Vbi nunc deſpui religio eſt.

DESQVAMO,[Scagliare] λεπίζω, ſquamis exuo. Pla. in Aul. Deſquama piſces. Deſquamare etiam de aliis rebus dicitur. Pli. li. 17. cap. 24. Subarator imprudens luxauit radices, corpusq; deſquamauit. Idē lib. 23. cap. 7. Summo cortice deſquamato. Idem li. 35. ca. 17.

DESTICO,as, pen. cor. apud auctorem Philomelæ legitur, pro, ſonū edere, qualé reddunt ſorices. Et grillus grillat; deſticat inde ſorex.

DESTICO, inſula exigua, Thraciæ adiacens. Pli. lib. 4. cap. 12.

DESTINATIO, pro deliberatione. Pli. li. 7. ca. 35. deſtinatio expirādi.

DESTINATVS, p definito. Quint. l. 3. c. 8. Certis deſtinatisq; pſonis.

DESTINO,as, pen. corr. προορίζειν, τάττειν, deliberare, conſtituere. Col. li. 2. Solum quod excolere deſtinamus, pingue ſit. Cic. 1. Tuſ. Præſto fuit ad horam morti deſtinatam. Suet. de Cæſ. De amplian do imperio maiora in dies deſtinabat. Pro alligare. Apul. lib. 4. de Aſin. Arreptum me loro quam ualido, ad anſulam quandam deſtinato. Quandoque mittere. Iuuen. Deſtinat hoc monſtrum cymbæliniq; magiſter Pontifici ſummo. Aliquando emere. Plaut. in Rud. Minis triginta ſibi puellam deſtinat. Deſtinare etiam aliquādo inuenitur pro notare. Q. Curtius lib. 9. Dioxippus coniectum oculorum, quibus, ut fur, deſtinabatur, ferre non potuit.

DESTITVO,is,[Abbandonare, laſciare in pericolo] μεθίημι, καταλείπω, ex de, & ſtatuo, ſignificat derelinquo, in periculo deſero. Virg. 1. ecl. Et freta deſtituent nudos in littore piſces. Cic. 4. Phil. Quidā eundem in decemuiratu non deſtituiſti? Interdum eſt priuare, & conſtruitur cum ablatiuo. Col. lib. 9. Nimiam ſiccitatem deſtituere plantas naturali aliméto. Interdum diſſoluere. Næuius: Nauem iubet deſtitui anchoris. Interdum ſtatuere. Cæcilius: Deſtituit omnes ſeruos ad menſam ante ſe. Plaut. in Rud. Duo deſtituit ſigna ſenex. Deſtitutio. Cic. pro Quinctio.

DESTRINGO,gis,[Spiccare, ſtreppare] κατασφίγγω, decerpo, colligo. unde deſtringere oleā dicimus, pro, oliuas manibus colligere, Et oleas ſtrictiuas, ſiue deſtrictiuas, quæ opponūtur caducis. Col. li. 12. Tum & oleo deſtringenda eſt. Eſt item deſtringere, ſudores, aliaſue ſordes cuti adhærentes abradere. Mart. lib. 14. Pergamus has miſit: curuo deſtringere ferro. Per metaphoram apud Cice. pro Rab. Nec amicum prudentem corruere patitur, nec illius animi aciem deſtringit ſplendor ſui nominis.

DESTRVCTILE, ἀφανιστόν, quòd deſtrui poteſt. Lact. l. de Ira Dei.

DESTRVO, is, xi, ctum, [Diſtruggere] ἀποικοδομοῦμαι, ἀφανίζω, quod ſtructum erat, corrumpo. Cic. de Sen. Vt nauem idem deſtruit facillime, qui conſtruxit. Quinctil. lib. 5. cap. 7. Singulos ut exornare, ita deſtruere contingit.

DESVBITO, aduerb. idem quod ſubito. Plaut. in Moſt.

DESVBVLO,as, à ſubula, eſt perfodere, ut interpretatur Nonius, citans illud Var. ex Seſquiulyſſe. Alteram Carneadem deſubulaſſe. Deſudaſcitur imperſonale. Plau. Vbi damnis deſudaſcitur.

DESVDO,as,[Sudar grandemente] καθιδρόω, ualde ſudo. Per tranſlationem ponitur pro laborare. Cic. de Senect.

DESVEFACIO,is, ere, feci, factum, [Diſuſare] a conſuetudine abſtrahere. Ci. pro Clu. Multitudinem iam deſuefactam à concionibus ad ueteris conſuetudinis ſimilitudinem reuocauerat?

DESVEFIO, deſuefis, deſuefieri, [Laſciare l'uſanza] à conſuetudine abducor. Varr. 2. de re ruſt. cap. 9. Minutatim deſuefiunt.

DESVESCO,is, deſueui, deſuetum, [Diſuſare] ἀηθίζω, & Deſueo, es, eui, deſuetum, prius neutrum, ſecundum actiuum, unde Nonius. Deſueui illum, pro Deſuefeci illum, i. conſuetudinem illi abſtulit. Titi. Deſueui, ne quò ad cœnam iret extra cōſilium meum. Vbi Deſueui, dixit pro, in deſuetudinem adduxi. Deſueo tamen hodie raro eſt in uſu, quemadmodum & ſimplex Sueo. Quandoque Deſueſcere, accipitur pro conſueſcere, ut de præpoſitio augeat. Plautus in Aſin. Aues deſueſcunt.

DESVETVDO,[Diſuſanza] ἀήθεια, à deſueſco. Liuius lib. 1. Mitigandum ferocem populum armorum deſuetudine ratus.

DESVLTORES, dicuntur, quorum ars eſt binos trahere equos, & alternatim ex uno in alterum mira celeritate tranſultare. Liui. lib. 23. Quibus, deſultorum in modum, binos trahentibus equos inter acerrimam pugnam in recentem equum ex feſſo armatis tranſultare mos erat. Var. lib. 2. de re ruſt. Equos eligit aliter quadrigarius ac deſultor.

DESVLTORII uero ipſi equi ſine ephippiis, κέλητες, dicti, quòd ex his facile deſiliant deſultores, qui duo ſingulis equitibus præſto erant. Suet. in Cæſ. Equos deſultorios agitauerunt nobiliſſimi iuuenes. Caſſiod. uero in epiſt. diuerſum ab hoc genus fuiſſe docet in ludis Circenſibus. Equi (inquit) deſultorii ſunt, per quos Circenſium miniſtri miſſos denuncient exituros, ut luciferi quadam in aſtris ſimilitudine præcurſorias uelocitates imitari uideantur.

Per tranſlationem deſultorius inſtabilis, dicitur. Cic. pro Mur. Qui neſcio quo pacto mihi uidetur prætorius candidatus in conſularem, quaſi deſultorius in quadrigarum curriculum, incurrere. Apul. 1. de Aſin. Hæc ipſa uocis immutatio deſultoriæ ſcientiæ ſtylo reſpondet. Martian. de nuptiis philologiæ: Leuitate pernix deſultoria geſtiebat.

DESVM, dees, deeſt, [Mancare] quod deficio. Seneca: Felix eſt, cui nihil deeſt ad bene beateq; uiuendum. Deeſſe officio ſuo, eſt officio ſuo non ſatiſfacere. Deeſſe occaſioni, eſt occaſionem ſeſe offerentem non arripere. Pli. li. 11, ca. 25. Nullo momento meditari ceſſat ne quādo deſit occaſioni. Pro eodem fere uſurpamus, Sibi ipſe deeſſe. Ci. pro Roſ. Am. Vide ne tibi deſis. Deeſſe amici periculo, eſt amico in periculo nō opitulari. Nōnunq̃ pro abeſſe accipitur.

DESVMO,is,[Pigliare, prendere] λαμβάνω, Sumo. Liui. lib. 4.

DESVPER, ἄνωθεν, à ſuperiore loco. Cæſ. Bel. Gal. Reperti ſunt noſtri milites, qui in phalangas inſilirent, & deſuper uulnerarent.

DETEGO,is, p. co. [Scoprire] ἐκκαλύπτομαι, ἀποκαλύπτω, quod tectum erat aperio, nudo. Plaut. in Moſt. Texit, detexitq; me illico. Tranſla. e. Liu. 10. Detegant nequicquam conditas inſidias.

DETER ſiue Deterus, a, um, adiectiuum inuſitatum, uilis, prauus, quaſi detritus, a quo deterior, deterrimus. Ter. Heaut. Deteriores omnes ſumus licentia. Plau. Moſt. Hominum omnium deterrime.

DETERGEO, deterges, deterſi, deterſum, & Detergo, is, [Forbire, nettare, purgare] ἀποψάω, ἐκκαθαίρω, purgo, ſordibus libero. Col. li. 3. Quoties falcē acueris, ea pelle aciem detergito. Aliquando tranſlate: ut, Detergere faſtidia, pro auferre. Col. li. 8. c. 10. Detergere ſpurcitias, idē li. 1. ca. 5. Detergere remos, remos confringere. Cæſar Bel. Ci. l. 1. Remos ſi detergere poſſent, cōtédebāt. Detergere palmites, ē ſupuacuos palmites decerpere. Col. l. 4. c. 27.

DETERGO,is. Cic. in Arat. Caligans detergit ſidera nubes.

DETERMINATIO, onis Cic. 2. de Nat. Deo.

DETERMINO,[Porre i termini, diffinire] ὁρίζω, terminis, & uelut limitibus quibuſdam deſigno. Liui. 1. Deos precatus, regiones ab Oriente ad Occaſum determinauit. Plau. in Pœn. Eius nunc regiones, limites, confinia Determinabo. Tranſlate pro Definio. Cic. de Ora. Id, quod dicis, ſpiritu, non arte determinat.

DETERO,is, detriui, detritum, [Tritare, conſumare] uſu conſumo, deterius reddo: unde toga detrita longo iam uſu deterior reddita. Lænam æſtate deteris, prouerbio in eos dici conſueuit, qui rebus neceſſariis alieno tempore abutuntur. Accipitur & pro triturare. Col. li. 1. c. 6. Area optima eſt ſilice conſtrata, quò & celeriter frumenta deterantur. Nonnunquam deſtruo, corrumpo, imminuo. Pli. Nimia cura deterit magis, quam emendat. Deterere laudes alicuius, pro Laudes eius imminuere. Hor. lib. 1. Carminum: Laudes egregii Cæſaris culpa deterere ingeni.

DETERREO, es, deterrui, [Spauentare, sbigottire] καταπλήττω, ἀποτρέπω, ualde terreo, quaſi terrore quodam prohibeo. Ci. li. 1. Tuſ. Non deterret ſapientem mors. Deterritus, partic. deterritus pudore, Ci. ad Att. lib. 10. Deterritus ab officio.

DETESTABILIS, le, ἐναγής, abominabile. Cic. in Offi. Nulla tam deteſtabilis peſtis eſt, quæ non homini ab homine naſcatur.

DETESTATIO, onis, μῦσος, abominatio, execratio. Cice. pro domo. Pro deteſtatione tot ſcelerum. Iuriſconſultis Deteſtatio eſt annunciatio, quæ fit abſenti adhibitis teſtibus. Apul. lib. 7. deteſtationem poſuit pro teſtium abſciſſione.

DETESTOR, aris, [Maledire] μυσάττομαι, abominor, execror. Ci. in Vat. Omnes te tanquam malum auſpicium deteſtantur. Paſſiue. Hora. lib. 1. Car. Bellaq; matribus deteſtata. Pro ſimplici teſtor. Plaut. Men. Summum Iouem, deosq; deteſtor.

DETEXO,is, [Teſſere] ὑφαίνω, texo, perficio. Vir. ecl. Viminibus molliq; paras detexere iunco. Cic. in Arat.

DETINEO, es, [Trattenere, ritardare] ἐπιλαμβάνομαι, κατέχω, teneo, ſiue remoror. Cic. Att. li. 4. Conſiliū tuum etſi non in longinquū tēpus differs, tamē ſuſpenſum detines. Ter. in Eun. Detineo te fortaſſe. Per tranſlationem. Ter. in Phor. Pol me detinuit morbus. Sal. Me ambitio mala detinuerat. Seruare, & cuſtodire. Sal. Imperium facile iis artibus retinetur, quibus initio partum eſt.

DETONDEO, es, detōdi, [Toſare] ἀποκείρω, penitus tondeo. Col. l. 8.

DETONO, as, ἀποβροντάω, tonare deſino. Quinctil. li. 12. cap. 9.

DETORNO, as, [Lauorare al torno] ex materia quapiam torno aliquid efficio. Pli. lib. 13. Ex quo ligno uelares detornant anulos.

DETORQVEO, es, ſi, tū, [Torcere, piegare] κατακάμπτω, deflecto, curuo. Col. li. 4. Malleolū eſt neceſſe longiorem facere, ſi uolumus detortum pangere. Per tranſlationem pro abſtraho, aliorſum tor-

queo.Ci.1.Offi.Voluptates maiores partes animi à uirtute detor quent.Pro deprauo,ſiue in alium ſenſum,quàm dictum aut factum ſit,aliquid interpretor.Col.lib.3.cap.10.Praue detorta & inueterata opinio ruſticorum.

DETRACTO,as,[*Dir male dell' abſente*]clàculum abſenti obloquor.

DETRACTOR,oris,qui abſentis famæ detrahit.

DETRACTIO,onis,ablatio.Cic.3.Offi. Non magis eſt contra naturam morbus,quàm detractio,aut appetitio alieni.

DETRAHO,is,xi,ctum,[*Tor uia*]ἀποσύρω,trahendo aufero.Terent. in Heaut.Occurrunt ſerui,ſoccos detrahunt. Interdum adimere ſiue derogare.Cic.3.Offi.Nunquam committit,ut quod alteri detraxerit,ſibi aſſumat.Tranſlate, Detrahere famæ, honori,opinioni alicuius,pro,famā alicuius,honorē,exiſtimationē lędere.& tūc cū datiuo.Ouid.de Triſt.Detrahat auctori multū fortuna licebit.

DETRECTO,as, frequent.[*Rifiutare, ricuſare*]διακρούομαι, defugio, deuito,recuſo.Virg.3.Geor.Nec mihi diſpliceat maculis inſignis & albo, Aut iuga detrectans. Detrectare militiam, Cæſar. lib.7. pugnam. Liuius lib.24.

DETRIMENTOSVS,a,um,quod adfert detrimentum.Cæſ.7.bel.Gal.

DETRIMENTVM,[*Danno*]βλάβη,βλάμμα,damnum dictum ſecundum Varronem à detritu,quod ea, quæ trita ſunt, minoris precii ſunt.Horat.2.Epi.Detrimenta,fugas ſeruorum,incendia ridet.

DETRVDO,is,pen.cor.[*Cacciare in giu*]κατωθέω, deorſum trudo, ſiue trudendo deiicio.Liui.li.2.Iam impetu conabantur detrudere uirum.Per tranſlationem pro compello Cic.lib.1. Offi. Si neceſſitas nos ad ea detruſerit,quæ noſtri ingenii non erunt.

DETRVLLARE,eſt,detrulla in trullam transfundere:quo uerbo uſus eſt Apicius,quod ipſum & diffundere ſecundum Pli.uocatur.

DETRVNCO,as,[*Troncare*]ἀποκόπτω,κολοβόω,truncando deiicio,amputo,quaſi à trunco abſcindo.Liui.li.31.Detruncata corpora,brachiis abſciſſis.Diſtrunco autem,in diuerſas partes trunco.Plaut. in Truc.Iam ego te hic agnum faciam, & medium diſtruncabo. Detruncatio ramorum.Pli.lib.24.cap.9.

DETVMEO,es,ἀποιδαίνομαι,eſt tumorem amitto. Vnde Papinius lib.5. Theb.Cum uellet ſignificare,mare pacatius factum eſſe,dixit mare detumuiſſe.Detumere(inquit)animi maris.

DETVRBO,as[*Gittare à baſſo con uiolenza*]ἀπαράσσω,καταράσσω, cum uiolentia deiicio. Virg.5.Æn.Puppi deturbat ab alta.Col.uero li.5.ad pampinationem tranſtulit:Vinitor(inquit) ſuperuacuos pampinos deturbet.Cic.ad Cn.Pomp.ad animum tranſtulit:Scito, tuos ueteres hoſtes litteris tuis perculſos,atque è ſpe deturbatos iacere.Deturbare de mente dixit Cic.in Piſ. pro, mente ſpoliare: Sua quenque fraus, ſuum facinus, ſua audacia, de ſanitate & mente deturbat.

DETVRGEO,es,deturſi,[*Sgonfiare*]ἀποιδαίνομαι,turgere deſino,tumorem pono,decreſco.Pli.Deturgente Nilo,mures inueniuntur.

DETVRPO,[*Disformare,imbrattare*]μολύνω,αἰσχύνω, turpem ac deformem reddo.Suet.in Calig.Pulchros & comatos occipitio raſo deturpabat.Cic.Simplici uſus eſt;Iouis aram ſanguine turpari.

DEVA,Δηοῦα,Britanniæ oppidum in tractu. Orientali.Ptol.li.2.ca.3.

DEVANA,æ,Δηοῦανα, oppidum Tazælorum, in Orientali tractu Britanniæ,qui hodie Scotia,dicitur.Ptol.lib.2.cap.3.

DEVASTO,as,are,καταπορθέω,depopulor, profligo.Liu. li.22.Marrucinos,& Pelignos deuaſtat. Agmina ferro deuaſtata.Oui.13.Met.

DEVCALION,filius Promethei,cui Epimetheus patruus Pyrrham filiam coniugio iunxit. Porro cum hic apud Theſſalos regnaret,ingens diluuium contigit,quapropter arrepta naui ſolus Deucalion cum Pyrrha ſeruatus,in Parnaſſum montem delatus eſt. ceſſantibus uero aquis Themiſtos oraculum adiit,conſulturus de humani generis reſtitutione:quæ reſpondit,.ut oſſa magnæ matris poſt tergum iaceret.coniectis igitur poſt tergum lapidibus,quos Deucalion iecerat,in mares; quos Pyrrha , in fœminas uertebantur. Iuu.Sat.1.Paulatimq; anima caluerunt mollia ſaxa. Oui.li.1.Met.

DEVCALIONEVS,a,um,ut, Deucalionei imbres, q pro maximis ponūtur à poetis.Lucan.l.1.Deucalioneos fudiſſet aquarius imbres.

DEVEHO,*Portare al baſſo*,καταφέρω,deorſū ueho,defero.Pli.in epiſ. Fruges deuehit in urbem.Cic.Att.Celeriter Veliā deuectus ſum.

DEVELLO,is,[*Suellere*]ἀποτίλλω,ἀποσπάω,uello.Pli.li.21.cap.11.

DEVELO,as,[*Scoprire,leuare il uelo*]ἀποκαλύπτω,uelum aufero,detego.Ouid.6 Met.Oraq; deuelat miſeræ pudibunda ſororis.

DEVELTON,Δεβελτός,Ptol.oppidum Thraciæ.Pli.lib.4.cap.11.

DEVENEROR,aris,[*Riuerire*]σεβάζομαι,idē q ueneror.Ouid.Epi.2.

DEVENIO,is,pe.co.[*Scendere di luogo alto*]κατέρχομαι, de loco editiore deſcendo.Vir.li.4.Æn.Speluncam Dido, dux & Troianus eandem Deueniunt.Aliquando pro uenio. Cic. ad Att. Nolebam noſtrum familiarem ſermonem in alienas manus deuenire.Lib 4.ad Her.Videtur eſſe arrogantia, illa relinquere , & ad ſua deuenire Plaut.in Aſin.Quid ſi forte in inſidias deuenero?

DEVENVSTO,as,[*Imbrattare*]λυμαίνομαι,deturpo,Gel.li.12.

DEVERBERO,as,[*Percuotere grandemente*]ualde uerbero, Tere.in Phor.Quot me cenſes homines iam deuerberaſſe uſque ad necé.

DEVERRO,is, [*Spazzare*]κατασαίρω, euerro, uerrendo purgo. Col.li.8.Stabula frequenter deuerrenda & purganda.

DEVERSVS,Veteres dicebant quaſi deorſum uerſus.Feſtus.

DEVESTIO,ueſte exuo, Apul.li.3.Omnibus laciniis ſe deueſtit.

DEVEXITAS,atis,decliuitas. Plin.in epiſt.Inde non loci deuexitate, ſed ipſa ſui copia,& quaſi pondere impellitur.

DEVEXO,as,καταπονέω, ualde uexo,Lact.lib.4. Animos deuexant.

DEVEXVS,a,um,[*Chino*]κατάντης,decliuis,ſiue deflexus. Col.li.1.

DEVINCIO,is,[*Ligare,obligare*]ἀναγκάζομαι,ἐξάπτω,καταδέω, ligo, conſtringo.Plaut.in Capt. Iſtas maiores catenas, quibus ſunt deuincti,demitto. Per tranſlationem.Ter. in Hea.Vbi ſemel animus ſe cupiditate deuinxit mala.Aliquando pro obligo.Cic. Lentulo, lib.1.epiſt.Hic tibi præſtāti tua in eum liberalitate deuinctus eſt. Deuinctus,particip.deuinctus colla catenis, Silius lib.11 Deuinctus,nomen ex participio.Hor.1.Ser.Sat.5.Animæ,quales neque candidiores Terra tulit,neque queis me ſit deuinctior alter.

DEVINCO,is,[*Vincere*]καταγωνίζω, uinco, ſupero.Cic. de Sen. Qui Pœnos claſſe primus deuicerat.Deuictus animus.Ter.in And.Animus uirginis miſericordia deuictus.

DEVIRGINO,as,[*Suerginare*]διακορέω,uitio uirginem. Nonius.

DEVITATIO,onis. Cic. Att.lib. 16.Facilior deuitatio legionum fore uidetur,quàm piratarum.

DEVITO,as,pen.pro [*Schifare*] ὑποστέλλομαι,ἐκτρέπω, declino.Cic. 2.Verr.Vt procellam temporis deuitaret.

DEVIVS,a,um,[*Sviato,tolto da la buona uia*]à recta uia remotum:unde Ci.Anagninos uocat deuios,quòd eſſent extra uiam militarem collocati.Et Horat. ſcortum deuium,quaſi à recta uia remotum. Propert.Lætor quòd ſine me, deuia rura colis. Cice. in Læli.Per tranſlationem:Quid poteſt eſſe tam deuium, quàm animus eius, quid ad alterius non modo ſenſum,ſed ēt uultū atq; nutū cōuertit.

DEVNX,menſuræ,uel ponderis ſpecies,cui duodecima deeſt uncia. i.quæ undecim conſtat unciis: dictus enim,deunx,quaſi una uncia dempta de aſſe.Mart.lib.6.Miſceri ſibi protinus deunces,ſed crebros iubet. Erat etiam Deunx menſura, qua ueteres agros ſuos metiebantur.Col.lib.5.ca.1.Ex deunce aliquem hæredem facere eſt alicui totam hæreditatem unica uncia detracta relinquere.Ci. pro Cec.Facit hæredem ex deunce & ſemūcia Cecinnam, ex duabus ſextulis M.Fulcinium, Æbutio ſextulam aſpergit.

DEVOCO,as,pen.cor.[*Chiamare in dietro*]μετακαλέω, uocando deduco Liui.li.4.Lætus à tumulo ſuos deuocat. Cic.lib.Tuſc.Socrates primus philoſophiam deuocauit è cælo.

DEVOLO,as,pen.cor.[*Volare d'alto*]καθίπταμαι,ex loco ſuperiori in inferiorem uolo.Plau.in Amph.Angues iubati deorſum in impluuium.Tranſlate pro decurro.Liui.li.3. Præcipites pauore in foſſum deuolant. Idem lib.2.pro deſilio:Deuolant de tribunali,ut lictori auxilio eſſent. Aliquando diſcedere. Auctor ad Her. Falſi amici ſerenā utæ in tempore præſto ſunt: ſimulatq; homini fortuna inuiderit,deuolant omnes.

DEVOLVO,uis,κατακυλίω, ex loco ſuperiori uoluo. Col. lib.1.Aqua per ſaxa præceps deuoluitur. Liu.lib.22. Saxa ingentia in agmen deuoluunt.Per tranſlationem, Deuoluta eſt res. i.tranſlata.Idem lib.5. Eo deuolui rem,ut aut patricii, aut particiorum aſſeclæ habendi trib.plebis ſint.

DEVORO,as,pen.cor.[*Diuorare*]κατεσθίω,uorando abſumo.Cato de re ruſt.Bos ſi ægrotare cœperit ouum gallinaceum crudum,& integrum deuoret.Refertur & ad alios ſenſus.Mart.Oculis deuorātibus draucos,i.auide aſpicientibus. Plaut.Auſcultate, & mea dicta deuorare.Pro concoquere.Cic.6.Phil. Paucorum diem moleſtiam deuorare.

DEVOTIO,execratio.Suet.in Calig. Piſoni non prius ſuccenſere in animum induxit, quam ueneficiis & deuotionibus impugnari ſe comperit.Hæ deuotiones erant,quales diræ apud priſcos.

DEVOTO,as,frequēt.ex deuoueo. Cic. Quæ uis quæ Decium deuotauit,ac immiſit in armatas hoſtium copias?

DEVOTORIVS,a,um,adiectiuum:ut Carmina deuotoria, apud Liu.& Macrobium,quibus homines,urbesq; deuouentur.

DEVOTVS,[*Deſtinato,deuoto*]προσδεδεμένος,καταρασμένος, deſtinatus.Vir.4.Æn.Peſti deuota futuræ.Accipitur & pro diro & execrando.Ouid.in epiſt.Medeæ:Viuite deuoto fœmina uirq; toro. Deuoti,item dicuntur,qui mutuæ amicitiæ legibus ita ſe aſtrinxerunt,ut iiſdem caſibus obnoxii ſint.Cæſ.3.Bel.Gal.Cum ſexcentis deuotis:quorum hæc eſt conditio, ut omnibus in uita commodis una cum iis fruantur quorum ſe amicitiæ dediderunt.

DEVOVEO,es,pē.co.[*Far uoto,uotare*]καταράομαι,ſolenniter uoueo. Vouere autem eſt,aliquid ſancte promittere. Cic.3. Offi. Quid Agamemnon?cum deuouiſſet Dianæ,quod in ſuo regno pulcherrimum natum eſſet illo anno, immolauit Iphigeniam. Interdum idem

idem eſt quod præuio uoto morti ſeſe dedere, Virg. 12. Æn. Quorum ſe deuouet aris. Liu. lib. 9. Me deuouere pro populo R. uel in medios me mittere hoſtes paratus ſum. Item eſt diris imprecationibus malum alicui optare. Ouid. in Ibin. Illum ego deuoueo, quem mens intelligit, Ibin. Inter carmina magica duo erãt apud maiores maximæ religionis: quorum altero dii tutelares urbium euocabantur ab hoſte uictore, ne deos captiuos ducere uiderentur: altero deuouebant, i. morti dedebant hoſtium exercitus, & ſingula interdum.

Devro, is, ere, [*Abbruſciare*] καίω, ἐκπυρόω, idem quod urere. Liu. li. 39. Alter Conſul agros Ligurum deuſſit, depopulatusq; eſt. Deurere morſu dicitur ſerpens, uel afflatu, cum inflammat. Mons deuſtus, Tacit. lib. 4. Pars Circi deuſta, ibidem.

Devs, [*Dio*] à θεὸς, alii ἀπὸ τοῦ δέους, i. à timore: quòd primos in orbem deos timorem credebant inuexiſſe. In qua etiam ſententia Papinius fuiſſe uidetur, cum ait: Primus in orbe deos fecit timor. Cic. de Aruſp. reſp. Quis eſt tam uecors, qui cum ſuſpexit in cælum, deos eſſe non ſentiat? Idem 1. de Legib. Nulla gens eſt neque tam immanſueta, neque tam fera, quæ non, etiam ſi ignoret qualẽ habere deum deceat, tamen habendum ſciat. Deus autem, & ſi definiri nequeat, tamen ita deſcribi poteſt: Deus eſt mens uniuerſi. uel, Deus eſt animus per immenſas mundi partes omnemq; naturam commeans, atque diffuſus, ex quo omnia quæ naſcuntur animalia uitam capiunt.

Deximontani, Carmaniæ populi. Pli. lib. 6. cap. 23.

Dextans, dextãtis, decẽ unciæ, cũ. ſ. aſſi deeſt ſextans: ſicut Deunx, cum aſſi una deeſt uncia. Feſt. Col. li. 4. ca. 1. Pars dimidia & tertia uigintiquatuor millia, hoc eſt dextans, in quo ſunt ſcrupula ccxl.

Dexter, dextri, uel Dexteri, [*Deſtro, atto*] δεξιός, Virg. 5. Æn. Quo tandẽ mihi dexter abis? Dextrum cornu, & ſiniſtrum in acie tenere Liui. 3. Oui. 2. Met. Signaq; ſex foribus dextris, totidemq; ſiniſtris. Dexterior, comparatiuus. Oui. 2. Met. Nec te dexterior tortum declinet ad anguem. Interdum aptus, conueniens: quòd dextera manus agilior ſit & promptior ſiniſtra. Stat. li. 3. Syl. Signa fraternæ moderatus alæ Caſtore dextro. Antiqui Deximum & Siniſtimum, dicebãt. Varro περὶ λέξεων, Primo compto deximam uiã munit Epicurus. Sal. in Iug. Scylla cum equitatu apud dextimos. Aliquando proſper, propitius. Quinctil. in proœ. li. 4. Adſit Domitianus dexter ac uolens. Oui. 1. Faſt. Dexter ades ducibus.

Dextera, uel Dextra manus [*Man deſtra*] δεξιά, Vir. 2. Æn. Si pergama dextra Defendi poſſent, etiam hac defenſa fuiſſet. Dare dextram, auxilium præſtare. Vir. 6. Æn. Da dextram miſero. Antiqui per dextram iurabant, tanquam fidei ſedem & uirtutis miniſtram. Dextrã (inquit Seruius) Numa Pompilius Fidei conſecrauit. Cic. 11. Phil. Dextræ, quæ fidei teſtes eſſe ſolebant, perfidia & ſcelere uiolatæ. Dextella, læ, diminutiuum. Cic. Att. lib. 4.

Dextere, [*Attentamente, felicemente*] δεξιῶς, feliciter, apte, cũ quadam dexteritate. Liui. 1. Liberaliter, dextereq; obeundo officia: Hor. 1. Ser. Sat. 9. Nemo dexterius fortuna eſt uſus.

Dexteritas, tis, [*Deſtrezza*] δεξιότης, aptitudo. Liui. li. 37. Multa in eo & dexteritas, & humanitas uiſa.

Dextratio, Solinus: Tarpeium Iouẽ terna dextratione luſtrauit.

Dextrorsvm, uerſus dextram partem. Cic. de Diuin.

Dextroversvm, Idem. Plau. in Curc.

D ANTE I.

Di. & Dis, præpoſitiones eiuſdem ſignificationis ſunt: quæ ambæ in ſeparabiles ſunt, & in compoſitione ſolum reperiuntur.

Dia, Δία, inſula eſt maris Ægæi, una Cycladum, Naxos etiam dicta & Sicilia minor, & Dionyſias à uini fertilitate. Pli. li. 4. ca. 12. Oui. in Triſt. Quà breuis æquoreis Dia feritur aquis. Eſt item Dia Theſſaliæ urbs ab Æaco condita. Alia item Thraciæ, ad Athon montem. Tertia, Eubœæ. Quarta inſula iuxta Scyllæum peloponneſi promontorium, oppidum habens eiuſdem nominis. Quinta Luſitaniæ ad Oceanum. Sexta, Italiæ iuxta Alpes. Septima, Scythiæ, circa phaſim. Octaua, Cariæ. Nona, Bithyniæ iuxta Pontum. Stephanus.

Diabathra, æ, διαβάθρα, genus ſolearũ Græcarum, inquit Feſtus. Diabathrarius, qui ſoleas huiuſmodi conficiebat. Plaut. in Aul.

Diabetae, διαβῆται, Step. inſulæ in Mari Darpathio. Pli. li. 5. ca. 31.

Diabolvs, διάβολος, Latine Calumniator. διαβολή, calumnia.

Diacheton, ſpina magnitudine arboris modicæ, flore roſæ, cuius radix unguentis expetitur: alio nomine Aſpalathus. Pli. li. 24. c. 13.

Diacodion, medicamentum ex capitibus papaueris. Pli. li. 20. c. 18.

Diaconvs, [*Miniſtro*] διάκονος, eſt miniſter, à διακονέω, miniſtro. quo cognomine, Mercurius appellatus fuit, quẽ commune eſſe uoluerunt deorum tum ſuperorum, tum inferorum miniſtrum.

Diacopene, es, Cappadociæ regio ad Halym fluuium. Str. lib. 12.

Diadema, pen. pro. [*Diadema*] διάδημα gestamen capitis, regnum inſigne, ἀπὸ τοῦ διαδεῖν, hoc eſt à circunligando. Erat enim faſcia quædam, qua caput circunligabatur. Cic. 2. Phil. Diadema oſtendis, gemitus toto foro. Pli. lib. 11. cap. 16. Regibus apum in fronte macula, quodam diademate candicans.

Diadematvs, diademate ornatus. ut Diadematus Apollo, Plin. lib. 34. cap. 8.

Diaeta, cœnaculum, in quo æſtate cœnatur ad umbram, hyeme ad ſolem. Plin. in Epiſt. Eſt triclinio in diætam tranſitus. Dicta Diæta ἀπὸ τῶν διαιτῶν, à conuiuiis, quæ in ea peragebantur. quanquam Varro Latinam uocem exiſtimat, ita dictam, quòd in ea per diem ederetur. Sumitur item Diæta, pro uictus ratione, & præſcripta uiuendi formula. Cic. Att. lib. 14. Diæta curari incipio.

Diaetarii, διαιτητικοί, uocantur miniſtri diætæ ſeruientes, quorum meminit Vlpianus de Fundo inſtructo.

Diaglavcion, genus collyrii, ex glaucio herba temperatum. Plin. lib. 17. cap. 10.

Diagonios, linea: genus, quàm Latini nonnulli Angularem uocaue runt, quod ab uno angulo ad alterum perducatur. Vitru. li. 6. ca. 3.

Diagoras, nomen philoſophi, qui ἄθεος, cognominatus eſt, quod nullos deos eſſe putaret. Suidas. Cic. lib. 1. de Nat. Deo.

Dialectice, διαλεκτικῶς, aduerb. Cic. 1. Acad.

Dialecticvs, a, um, quod pertinet ad Dialecticam: ut Dialecticæ captiones. Ci. 2. de Fin. Diſputationes dialecticæ, Quint. l. 5. c. 14.

Dialecticvs, tici, ſubſt. qui tractat dialecticam. Cic. in Orat.

Dialectica, διαλεκτική ars diſſerendi cuius finis eſt uerum à falſo diſcernere: ἀπὸ τοῦ διαλέγεσθαι, à diſputando. Cic. in Topic. Iudicandi uias diligenter perſecuti ſunt ea ſcientia, quam dialecticen appellant. Idem 4. Ac. Dialectica ueri & falſi quaſi diſcrepatrix & iudex. Dialectica, orum, plu. nu. gen. neu. Cic. Att. li. 12. Hominem remotum a dialecticis, in arithmeticis ſatis exercitatum.

Dialevcon, croci ſatiui genus. Plin. lib. 21. cap. 6.

Dialis, le, [*Di Gioue*] quod Iouis eſt, quem Δία uocant Greci. unde Flamẽ Dialis. Iouis miniſterio aſſignatus a Numa, ut docet Li. li. 1. Dialem conſulem dixit Cic. pro conſule unius diei, ludens nimirum in uoce ambigua, non ſecus ac ſi à die dialis diceretur.

Dialogvs, gi, [*Dialogo*] διάλογος, diſputatio, duorum uel plurium interrogationem mutuamq; reſponſionem continens, ἀπὸ τοῦ διαλέγεσθαι, diſputare. Quinctil. definit eſſe ſermonem ex interrogatione reſponſioneq; compoſitum, de ea re, quæ uel philoſophiam, uel reipub. partes attingat, diſceptans. Cic. de Clar. Ora. Cum diſputatio eſt inter eos, ut eſt conſuetudo dialogorum.

Dialogismvs, διαλογισμός, à Rufiniano refertur inter ſchemata διανοίας, cum ſcilicet quis ſecum rem aliquam uolutans, tanquam cum altero colloquens, interrogat & reſpondet. Exemplum inſigne eſt illud in Eunucho Terentii. Quid igitur faciam? non eam, ne nunc quidem Cum accerſor ultro? an potius ita me comparem, Non perpeti meretricum contumelias? Excluſit, reuocat. redeam? non ſi me obſecret.

Diameter, pen. cor. διάμετρος, eſt recta linea, figuram qua longiſſime patet ex æquo ſecans. ueluti diameter orbis eſt linea quæ ſic à ſummo ad imum tenditur circulum, ut per centrum eat, definitore Macrobio in Somnio Scipionis lib. 2. Sic in quadrangulo Diameter uocatur. linea a ſuperiori lateris dextri angulo ad inferiorem lateris ſiniſtri perducta, hoc diſſentit Euclidis definitio. Latini Dimetientem uocant. nam Græcis διάμετρος παρὰ τὸ διαμετρεῖν, id eſt, a dimetiendo, dicitur. Col. lib. 6. Eſt area rotunda, cuius diametros habeat pedes ſeptuaginta.

Diana ἄρτεμις, Iouis filia ex Latona, eodem cum Appolline partu edita. Eadem & Luna dicitur, ſiue quod noctu una, hoc eſt, ſola, & ſine fratre luceat. ſiue quod lumen a Sole accipiat, quaſi lucẽs aliena. Præterea & Noctiluca dicta eſt: ſub quo nomine etiam templum in Palatio dedicatum habuit. Hanc parturientes Iunonis Lucinæ nomine inuocabant: Iunonem quidem appellantes à iuuando: Lucinam uero, quod partum in lucem proferre putaretur. Virg. 4. ecl. Caſta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo. Alii Lucinam dictam putãt, quod oculis & luci præſit: alii a luco, quem Romæ in Exquiliis habebat. Eadem & Proſerpina dicta eſt. & Dictynna. Apud inferos Hecate dicitur, uel quod centum uictimis placetur, uel quod centum annos errare faciat inſepultos. Dicta eſt & Pergea (περγαία) à Perga Pamphyliæ oppido, in quo templum habuit inſigne. Plures tamen Dianas fuiſſe Ci. li. ult. de Na. Deo. ſcribit: ſed illa nominatiſſima eſt, quæ eodem partu cũ Apolline ex Ioue & Latona nata eſt. Hæc ob uirginitatis amorem, fertur hominum conſortia fugiſſe, & ut à ſe libidinis pruritum amoueret, uenando ſiluas incoluiſſe, paucarum uirginũ comitatu contenta. Arcum ferebat & pharetram, ſuccincta ſemper incedens, & cothurno induta. Ob hanc cauſſam ſiluarum & nemorum dea putabatur. Dicta eſt Faſcelis, à faſce lignorum, ubi eius ſimulacrũ abditũ erat, quod occiſo Thoante Tauricæ regionis rege, ab Iphigenia Agamemnonis filia in Italiam delatum eſt. Laudatiſſimum

templum habuit apud Epheſios: aliud item in Taurica regione, ubi carne tantum humana litabatur. De hac Luc.lib.1. Et Tauro ſcythicæ non mitior ara Dianæ. Dianam autem dictam putant, quaſi Iouianam, ἀπὸ τοῦ διός. fuit enim, (ut iam diximus) Iouis filia ex Latona.

Dianium, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis, in ora mari Balearici. Ptolemæus inter Edetanorum oppida enumerat. lib.2.cap.6.

Diapente, διαπέντε, muſicæ menſuræ genus, tribus conſtans tonis, & hemitonio minore. Vide Macrobium in Somnium Scipionis.

Diaphragma, atis, διάφραγμα, quamuis ex ui uocabuli omne illud ſignificet, quod in re aliqua medium eſt, unde & cartilaginem illam, quæ nares dirimit, Græci, διάφραγμα appellant, peculiariter tamen medici hac uoce utuntur pro muſculo quodam rotũdo, qui ſpiritalia uiſcera a naturalibus, hoc eſt, cor, & pulmones a iecore & liene, uelut paries quidam interiectus, interſepit & dirimit.

Diarium, rii, [*Il uiuer d'ogni giorno*] uictus quotidianus. is quod in unius diei cibum datur. Mart.lib.11. Puerięq; diaria poſcunt. Accipitur & pro libello, in quo acta quotidiana perſcribuntur. Iuuenalis Diurna, Plurali tantum numero.

Diarius, a, um, ἐφήμερος: ut, Diaria febris, hoc eſt, febris unius diei.

Dibapha, [*Porpora tinta due fiate*] purpura Tyria bis tincta. Plin.lib.9.cap.39.

Dica, iudicium. Ter. in Phor. En unquam iniuriarum audiſti mihi ſcriptam dicam? Cic.4.Ver. Scribitur Heraclio dica.

Dicacitas, φιλολοιδορία, ſermo cum riſu alios inceſſens, inquit Quinct.li.6.ca.4. Ci.in Orat. Sales in dicendo mirum quantum ualent: quorũ duo genera ſunt, unum facetiarum, alterũ dicacitatis.

Dicatio. Cic. pro Balbo. Dicatione poteſt fieri ciuitatis mutatio.

Dicaculus, & Dicacula, dimin. Plau. in Aſin. Satis dicacula es.

Dicaea, Δικαία, urbs Macedoniæ in Thermaico ſinu. Pli.li.4.ca.10.

Dicaearchia, urbs olim celeberrima in ora Lucaniæ, quæ nunc Puteoli. Sunt qui Dicarchiam uocent hanc urbem per quatuor ſyllabas. Vnde poſſeſſiuum Dicarchæus apud Sidonium Apollinarem legitur: Nanque Dicarcheæ tranſlatus puluis arenæ.

Dicaearchus, philoſophus Siculus, ex Meſſana ciuitate, Ariſtotelis auditor: philoſophus, orator & geometra. ſcripſit de republica Spartiatarum. Suidas.

Dicax, [*Dicace, maldicente*] φιλοσκώμμων, qui malignis ſalibus male dicit. Ci. in Orat. Demoſthenes non tam dicax fuit quàm facetus.

Dichoreus, pedis genus ex duobus cõſtãs trocheis: ut Audiamus.

Dico, as, prima cor. [*Dedicare, conſecrare*] ἀφιερῶ, καθιερόω, conſecro, dedico. Cic.1.Tuſc. Dicati Apollini cygni. Pro addicere, & ſe totum alicui tradere. Cice.Cœl.lib.2. Balbum quanti faciam, quamq; me ei totum dicauerim, ex ipſo ſcies. Idẽ 3. de Orat. Qui tum adoleſcentes Craſſo ſe dicarant. Dicare ſe in aliquam ciuitatem, & Dicare ſe ciuitati, Cic. pro Balbo.

Dico, is, pe.pr. dixi, dictum, [*Dire, parlare*] λέγω, loquor, eloquor. Cic. pro Quinctio. Quid hoc iniquius dici aut commemorari poteſt? Apud Oratores uero loqui eſt, qualiacunque uerba proferre: dicere uero eleganter & facunde. Quinct.li.10. Nam mihi ne dicere quidem uidetur, niſi qui diſpoſite, ornate, copioſe dicit. Cic.in Orat. Aliud uidetur oratio eſſe, aliud diſputatio: nec idem loqui eſſe, quod dicere: diſputandi ratio, & loquendi, dialecticorum ſit, oratorum autem dicendi, & ornandi. Dicere etiã uocare eſt. Virg. 1.Æneid. Eſt locus, Heſperiam Graii cognomine dicunt. Quandoque indicare. Vir.3.ecl. Dic mihi Damœta, cuium pecus? an Melibœi? Quandoque denunciare: Ter.in And. Sed dico, ne temere facias. Quandoque promittere. Pompo. in Piſtoribus: Nummos certos dico quinquaginta millia. Sal.li.2. Hiſt. Curio quibus potuit pecunias dictas coegit. Pro dicare. Vir.6.Æn. Iunoni infernæ dictus ſacer. Pro ſignificare. Tere. in Eun. At neſciebam id dicere illam. Pro cantare. Virg.3.ecl. Alternis dicetis, amant alterna Camœnæ. Pro pronunciare hinc dicere ſententiam, cum tanquam conſiliarii, quid nobis uidetur, pronunciamus. Quinct. apud iudices quidem ſecundum legem dicturos ſentẽtiam de cõfeſſis præcipue ridiculum eſt. Dicere leges, nihil aliud eſt, quàm ferre leges, feruntur enim leges apud ſuos, dicuntur autem uictis. Liuius: Quandoque perinde ac uicto iam ſibi leges dicerentur. Dicere Diem, eſt citare, uel in ius uocare, & diem præfigere, quo ad cauſam dicendam præſto ſit. Liui.3. Cum diem Appio Virginius dixiſſet. Interdum etiam extra iudicium Dicere diem, eſt certum diem conſtituere. Ter.And. Hic nuptiis dictus eſt dies. Dicere cauſam, dicitur reus, cum accuſationibus reſpondere cogitur. Liui.de Bel.Maced. Scipio iuſſus dicere cauſſam. Dicere dotem, eſt promittere in dotem. Teren.Heaut. Quid dotis dicam te dixiſſe filio? Dicere cœnam, Plaut.Stic. Ius dicere, eſt magiſtratuum. Cic.de Prouinc.Conſ. Emiſti grandi pecunia: ut tibi de pecuniis creditis ius in liberos populos dicere liceret. Idem pro Flac. Qui anno ante Romæ ius dixeras. Dicere, magiſtrum equitum, pro, creare. Liu.5. Is ſibi magiſtrum equitum Poſtumium Æbutium dicit. Dicere multam, antiqui tum dicebant, cum ad populum & in comitiis multa diſcrepanda irrogabatur, quod ipſi, Certare multa, dicebant. Liu.li.25. Duo trib.pl. Ducentũ milium æris multã Poſtumio dixerunt. Dicere multationem, ſiue multã pecoris, Pli. li.18. ca.3. Varro. Cum eiuſmodi multa pecoris armentiq; à magiſtratibus dicta erat, abigebantur oues, bouesq;. Dicere repudium, Tacitus li.3. Dicere ſacramentum dicebantur milites, cum ad iuſiurandum adigebantur, remp. ſe non deſerturos. Liu.li.25. & lib.24. Hodie Conſules creatis, quibus ſacramenta liberi noſtri dicant. Hor. 2. Car. Ode 17. Non ego perfidum Dixi ſacramentum. Dicere de ſcripto. Cic. pro Planc. Recitetur oratio, quæ propter eius magnitudinem dicta de ſcripto eſt. Dicere ſententiam, quis dicitur, cum iudicium ſuum ea de re explicat. Cic.6.Ver. Mos eſt Syracuſis, ut, ſi qua de re ad ſenatum referatur, dicat ſentẽtiam qui uelit. Cœlius Ciceroni: Conſulem deſignatum primum ſententiam dicentem. Dicere pro ſententia, idem quod dicere ſententiam. Liu. lib.32. Nemo ueſtrum, pro ſententia quicquam dicere uult, aut audet. Dicere ex tempore. Pli.epiſt. 27. Dicit ſemper ex tempore, ſed tanquam diu ſcripſerit. Quinct.l.6.ca.3. Dicere teſtimonium, & teſtimonia, eſt, teſtificari & probare. Cic. ad Q. Frat.li.3. Cum teſtimonium ſecundum fidem & religionem grauiſſime dixiſſem. Idem pro Sylla: Qui in illum teſtimonia grauia dixerunt. Dicere pro teſtimonio, quod nunc dicimus Deponere. Cic.7.Ver. Dicet is pro teſtimonio de miſſione nautarum. Dicere ad uoluntatem alicuius, eſt, aſſentari, adulari. Cic.de Ami. Diceret: pro, dicere poſſet. Terent.And. Diceret, Quid feci, quid commerui, pater? Dicaſſis, pro dicas: Dice, pro dic. apud comicos frequentia. Plau. Curc. idem Rud.

Dictamnum, ſiue Dictamus, δίκταμνος, Dioſc. herba in Creta præcipue naſcens, acris, læuis pulegio ſimilis. Produnt in Creta capras ſagittis perculſas, huius herbæ paſtu eas excutere. Vir.12. Æn.

Dictator, δικτάτωρ, apud Romanos erat, cui periculoſiſſimo reip. tempore ſumma poteſtas permittebatur, quam dictaturam uocabant. ita dictus ſiue à dictando iure quod à conſule diceretur, cuius dicto audientes omnes eſſent. creabatur enim una uoce, non per ſuffragia, nec durabat ultra ſex menſes. Et quia ſumma poteſtas erat dictatoris in populum, is quoque Magiſter populi appellatus eſt, ut ſcribit Var. Cic. de Fin. Rectius magiſter populi (is enim eſt dictator) quàm Sylla. Erat autem extraordinarius magiſtratus, habens ius animaduertendi in cuiuſcunque ciuis Romani caput, nec ab eo prouocandi ius erat: nec alio pacto creari ſolebat, quam cum uis aliqua maior repente oborta in gentem ubi cladem minitari uideretur. Liu.lib. 9. Fabius L. Papirium Dictatorem dixit. Dictatrix, icis, quæ dicit agenda. Plaut. Perſa: Tu hic eris dictatrix nobis.

* Dictator, cuius in urbe Roma ſummum ius, ac plane regia poteſtas fuit lege lata, ut opinor T. Lartio Flauo II. Q. Clœlio cos. ſine prouocatione creatus, & de conſularibus lectus. Porro, cum de conſularibus eum legi lex iuberet, ſequebatur, ut de patriciis crearetur. conſules enim tunc, & per annos deinde multos, patricii fuerunt: nec prius de patriciis legi dictator deſiit, quàm creari duo conſules patricii deſierunt. non enim conſul patricius dictatorem quenquam de plebe dixiſſet. itaque qui primus de plebe dictator fuit, C. Marcius Rutilus, is à M. Popillio Lænate conſule plebeio dictus eſt. ita communicata plebi dictatura, anno ab urbe condita CCCIC. idq; contra ueterem conſuetudinem, non tamen contra legem factum eſt. non enim lex dictatorẽ de plebe fieri uetuerat, ſed de cõſularibus iuſſerat: at C. Marcius conſularis. ſatisfecit igitur legi Popillius, cũ conſularẽ hominem dictatorem dixit; patriciis non ſatisfecit, quia conſularem de plebe dixit; cum omnes antea de patriciis dici conſueuiſſent. Eadem fortaſſe lege ſancitum eſt, (legem certe, quæ hoc ſanxerit, nominat Plutarchus in Fabio) ne dictator equo poſſet uti, idq; uel ob eam cauſſam, quòd, cum plus ineſſe roboris in pedeſtribus copiis putaretur, propterea in legione permanere, nec locum deſerere deberet imperator; uel quòd, cum ad alia omnia dictatoris eſſet ſingularis poteſtas, in hoc uno uoluerunt eum populo inferiorem uideri ſenatus tamen petenti Fabio Maximo Verrucoſſo contra ueterem legem conceſſit, ut equo uehi poſſet: datumq; id hominis uirtuti, ac tempori, cum cæſis ad Cannas Romanis, in uno Fabio, dictatore creato, melioris fortunæ ſpes repoſita uideretur. Dictaturæ ſpatium ſemeſtre fuiſſe, nec longius eſſe per leges potuiſſe, ſatis conſtat. duo tamen, propriam potentiam legibus ac libertati anteponentes, L. Sylla, & C. Cæſar, uterque patricius, perpetuam dictaturam armis inuaſere uerum Sylla modeſtior dictaturam enim ſponte depoſuit, ſolusq;, aut cum paucis comitibus in publico uerſari ſolitus eſt: eumq; à quodam ingenii ſatis liberi adoleſcente conuiciis acerbiſſimis

uexatum,

uexatum,hiſtoriæ produnt,Syllamq́; tum dixiſſe: hic adoleſcens, ne quis unquam poſt hac in deponenda dictatura me imitetur,efficiet. Cæſar etiam illud ſæpe in ore habuit: Sylla neſciuit litteras:cũ eius inſcitiã imprudẽtiãq́; in omittenda dictatura notaret.

DICTATORIVS,a,um,quod eſt dictatoris. Liu.6. Dictatorium fulmẽ in ſe intentatum. Dictatorius gladius, Cic. pro Clu. lib. 7.

DICTATVRA,δικτατωρία, Liu. Dictaturæ ſemper altius faſtigium fuit. Dictaturam gerere. Cic.2. Offi.

DICTE,Ptol.lib.3.Mons Cretæ,a Dicte nympha,quæ in eo colebatur:unde Dictæus,Cretenſis. Virg.4.Geo.

DICTERIA,orum,[*Motti che pungono*]σκώμματα, dicta ſalſa & acuta Mart. Dicteria dicis in omnes.

DICTIO,[*Voce*] λέξις,φράσις,λόγος,pars minima orationis ſignificatiua,ex qua inſtruitur oratio, & in quam reſoluitur. Aliquando ponitur pro enunciatione. Cice.2. de Inuent. Aliud enim ſententiæ dictio,aliud accuſatio aut recuſatio conficere debet. Item pro facunda & oratoria oratione. Cic.lib.2. Tuſc. Cum ante meridiem dictioni operam dediſſemus. Idem de Clar. Orat. Malim mihi L. Craſſi unam pro Curio dictionem, quàm caſtellanos triumphos duos. Dictio pro oraculo. Liu. 8. Data dictio erat,caueret Acheruſiam aquam.

DICTITO,as,à Dicto, ſecundum à Dico frequentatiuum,paſſim,& frequenter dico. Ci.3. Verr. Vt hoc iam palam dictitent. Idem ad Lẽtulum:Quem poſt reditum dictitant fracto animo fuiſſe. Idem 3. Offi. Dictitabat ſe hortulos aliquos emere uelle.

DICTO,as,[*Dettare*]ἀποστοματίζω,frequent.à Dico.eſt autẽ Dictare,aliquid tractim pronunciare,ut calamo excipi poſſit, unde dictata dicuntur ueluti themata atq; præſcripta, quæ magiſter ludi pueris præbere conſueuit. Cic.ad Att.13. Non modo Tironi dictare,ſed ne ipſe quidem auderem ſcribere. Horat. Vt puerum ſæuo credas dictata magiſtro. Nec in litteris tatum, ſed in aliis quoque artibus dictata dicũtur. Iuuen. Peragit dictata magiſtri Omnia. Sue. in Cæſ. Vt diſciplinã ſingulorũ ſuſciperent, ipſiq; dictata exercentibus darent. Vbi per Dictata gladiatoria præcepta ſignificantur. Accipitur etiam Dictare,pro ſuggerere: ut Ratio dictat. Dictare,pro edicere, ſeu polliceri. Quinct.li.11.ca.ult. Nõnunquam ad libarios ſuos ita reſpiciunt,ut ſportulam dictare uideantur.

DICTVM,[*Detto*] ῥῆμα,ἀπόφθεγμα, & nomen eſſe poteſt, & participium,ῥηθέν. Terentius utrunque cõplexus eſt, cum dixit:Nullum eſt iam dictum, quod non dictum ſit prius. nam prius eſt nomen,ſecundum participium. Dictum nomen accipitur pro quouis ſermone. Ouid.13. Met. Neq; abeſt facundis gratia dictis. Vernile dictum,ſcurrile,& procax. Tacit.li.18. Vernule dictũ omnem inuidiam in eum uertit. Dicto audiens, obediens. Cic.6. Verr. reſpondit,dicto audientem fuiſſe prætor. Dictis aliquem aggredi; Virg.4.Æn. Talibus aggreditur Venerẽ Saturnia dictis. Et quamuis dicta generaliter de quouis ſermone dicantur,apud ueteres tamen pro facetiis,& iocis poni ſolent. Cic.lib.2. ad Att. noſtri,cum eſſent facete,& breuiter,& accurate iocati,ea proprio nomine appellari Dicta uoluerunt. Tere. Eun. Tuum obſecro ne hoc dictum erat? Vbi Donatus. Dictũ id,quod facetis hominibus adſcribitur.

DICTVRIO,is,dicere cupio. Macr. Ne dicturientem retardem.

DICTYNNA,cognomen Dianæ. Callimachus ait, Dictynnam à retibus piſcatoriis,quæ δίκτυα,dicunt,denominatã, intra quæ fugiẽs euaſerit à uiolentia Minois regis,eã libidinis cauſſa inſequẽtis.

DICTYNNEVM,dictynnæ templum,in monte Cretæ. Strab.lib.10.

DIDO,us,quæ & Eliſa,filia Beli,Tyriorum regis,quæ primis nuptiis Sichæo Herculis ſacerdoti iuncta fuit. quem cũ Pygmalion Eliſæ frater,theſauris eius inhians, ante arã obtrũcaſſet, illa in ſomnis monita,cũ iis,quibus Pygmalionem inuiſum eſſe ſciebat,effoſſis clam theſauris,nauim conſcendit, & in eam Africæ partem, quæ Zeugitana appellata eſt,delata,tãtum ſibi ſoli emit, quantum Taurino corio poſſet circundare. quo in loco, cum corium in tenuiſſimas partes diſſecuiſſet,locumq́; ſatis amplum complexa eſſet,urbem condidit,quam Carthaginem appellauit, arcemq́; in medio urbis,quam à corio bubulo Byrſam uocauit. Deinde cum Iarbas Getuliæ rex nuptias eius ambiret,recuſantemq́; ui armiſq́; cogeret, ſibi ipſi manus intulit,præferens honeſta morte occumbere, quam prioris lecti iura ſecundis nuptiis polluere. Virg.lib.1.& 4. Æn. Fabulatur Æneam, capta Troia,profugum, ui tẽpeſtatis Carthaginem fuiſſe delatum,Eliſam q; amore eius captam, cum præter ſpem deſereretur,mortem ſibi conſciuiſſe. Quæ tamen res grauiſsimorum hiſtoricorum fide facile refellitur, qui Carthaginem tradunt ſeptuageſimo demum anno poſt Romam conditam ab Eliſa condi cœpiſſe. ab Æneæ uero in Italiam aduentu uſque ad urbem conditam numerantur anni amplius quàm trecenti. Hac de re extat elegans apud Auſonium epigramma, quo illa ſe ab impudicitiæ nota uindicat.

DIDO,didis, didi,diditum,[*Diſtribuire,diuidere*] διαμέρομαι, diſtribuere ſignificat,& digerere:dictumq́; uidetur Dido, quaſi diuido, ablata media ſyllaba. Horat. 2. Ser. Sat.2. Albuti ſenis exemplo dũ munia didit. Frequenter accipitur pro diuulgo,ſiue diſpergo. Vir. 7. Æneid. Diditur hic ſubito Troiana per agmina rumor. Idem.8. Æneid. Tua terris didita fama. Eſt autem hoc uerbum Lucretio in primis familiare.

DIDVCO,is,p.p.[*Dipartire,guidare in diuerſe parti*] διαφέρω,διελκύω,in diuerſas partes, & diuerſa loca duco, diſtraho, dirimo Cæſ.6. Bel. Gal. Diducendi erant milites. Col. li.6. de bobus domãdis: Diductis malis educito linguã. Idẽ li.6. Validã uitem in ramos diducere cenſeo. Perſius. Vir.li.1. Geor. Collectũ humorem bibula diducit arena. Ci. de Orat. Riuus eſt diducta oratio,nõ fontibus.

DIDYME,es,pen.cor.δίδυμη,inſula in mari Siculo. Mela lib.2.

DIDYMAEVS,διδυμαῖος,Apollo dictus,eſt, quod geminã ſpeciẽ ſui numinis præferat. Ex uno enim fonte lucis gemino ſidere ſpatia diei & noctis illuſtrat, interdiu per ſeipſum lumẽ præbens, noctu uero Lunam illuminans. Vnde & Romani (ut inquit Macrob.) Solẽ Didymæi Apollinis appellatione uenerantur. Dictum eſt & Didymæum templum Apollini dicatum apud Miletum Strabo.lib.4.

DIECVLA,ἡμερίδιον,diminutiuum à die, Teren. in And. Non ſatis habes,quod dieculam addo? Id eſt aliquam temporis dilationẽ. Cic. Attic. Quid mali C. Iulius fecerit, cum dieculam duxerit.

DIERECTI,teſte Nonio,à die uocati ſunt crucifixi, quaſi ad diem erecti. Feſtus ſcribit directum per antiphraſim dici apud ueteres, uolentes ſignificare malum diem.unde,dierecta,aduerbialiter dicimus. Pla. Quin tu dierecta cũ ſucula & cum porculis. Dierecta, (inquit)quaſi in malam diem.

DIES,[*Di giorno*]ἡμέρα,tã maſc.quàm fœ.g.eſt in numero ſingu.plurali uero tantũ maſculinũ. Illud tamen intereſt,ꝙ dies in fœ. gen. denotat tẽpus indeterminatum: & ideo diminutiuũ eius eſt Diecula,quod ſignificat breue tempus & moram. Dies uero cum tempus ſignificat uigintiquatuor horarum,uel etiam ſpatium illud ab oriente Sole ad Solem occidentem, gen.maſc. eſt. nam illud tempus eſt determinatum. Sic diem heſternum, & diem hodiernum, potius dicimus,quam heſternam, uel hodiernam:contra pro tempore incerto dicimus Longa dies,pro longo tempore,non autem longus dies. Iuue. Longa dies igitur quid contulit?id eſt, longum tempus. Vir.11.Æn. Multa dies,uariuſq́; labor mutabilis æui Rettulit in melius. Iureconſulti item bima,trima,quadrima die,uſurpant pro tempore biennii,triennii,quadriennii. ſed confunditur quandoque hæc differentia. Vir.2.Æneid. Iamq́; dies infanda aderat. Cice. ad Q.F. antiquior dies in tuis fuiſſet adſcripta litteris. quàm in Cæſaris. Pli.lib.13.cap.24. Eadem die germinat. Dies qui ciuilis dici ſolet,a media ſ.nocte in ſequentem(ut Macrob. lib.1. ca.3. tradit)ita diuiditur. Primum diei tempus dicitur mediæ noctis inclinatio:deinde Gallicinium, ſiue Gallicantus, quod tum galli cantent. inde conticinium cum & Galli conticeſcunt, & homines quieſcunt:deinde diluculum,cum incipit dignoſci dies. inde mane,πρωΐ,cum dies eſt clarus:inde Meridies,diei medium. inde iam ſupra uocatur occiduum tempus. quod & Serum diei uocatur, & Mox ſuprema tempeſtas,hoc eſt,diei nouiſſimum tempus:ſicut eſt expreſſum in duodecim tabulis: Solis occaſus ſuprema tempeſtas eſto.deinde Veſpera,ſeu Veſper,à ſtella quam Græci heſperam,Plautus Veſperubiginem, Ennius ueſperum, Martialis Phoſphorum,Virg. Heſperon appellant.inde crepuſculum ueſpertinum,à crepero,quod dubium ſignificat,tanquam lux dubia, quod incertum ſit, id tempus noctis an diei exiſtat. Ab hoc tempore prima fax noctis, quod tum primũ faces,hoc eſt, lumina inferri incipiant.deinde nox concubia, à cubando:deinde intempeſta,quæ non habet idoneum tempus rebus agendis. In has partes diſtribuebant diem,qui conſtat ex uigintiquatuor horis,& lucem tenebraſq́; cõtinet,eumq́; Diem Ciuilem uocabant,quòd in aliis atque aliis ciuitatibus & regionibus alio atque alio modo obſeruaretur. Athenienſes enim Diem Ciuilem auſpicabantur à Sole occidente ad ſolem iterum occidentem. Babyloni ab ortu Solis ad Solem ſecundò exoriẽtem: Vmbri à meridie ad meridiem ſubſequentem: Romani autem à media nocte, ad mediam noctem. quorum à nobis quoque conſuetudo obſeruatur: adeo, ut ſi quid ante mediam noctem geſtum ſit,id præcedenti diei aſcribatur.ꝙ à media nocte,ſubſequenti diei annumeretur. Interdum Diem dicimus,ut ſolam Lucem intelligamus: tenebras uero ſub noctis nomine. Virg.6.Æn. Noctes atque dies patet atri ianua Ditis. Eſt & Dies naturalis,ab ortu ad occaſum Solis. Dies totius anni ex inſtitutione Numæ,aut Feſti erant, aut Profeſti, aut interciſi, de quibus uide Macrob.1.Sat.

DIESCIT,[*Si fa giorno*]ἡμέρα γίνεται,dies fit,ſicut Noteſcit,nox fit.

DIESPITER,dieſpitris,Ζεύς,dies pater.id eſt,iupiter. Horat.li.1. Car. Nanque dieſpiter Igni coruſco nubila diuidens. Macrob. Ipſi quoque Romani Dieſpitrem Iouem appellant.

DIFFAMO,pen.pro.[*Diuulgare mala fama*] διαφημίζω, malam famã ſpargo. Tacitus: A Nerone probroſis carmine diffamatus, contumelijs ultum ibat. Adulterium diffamatum, Ouid.4.Met.

DIFFARREATIO, ſacrifici genus inter uirum & uxorem, quo coniugium diſſoluebãt, per confarreationem contractum.

DIFFERCIO, a Farcio, [*Empiere, diſtendere*] συμπληρόω, impleo. Horat. lib.1.Sat.5. Inde forum Appi Differtum nautis.

DIFFERENTIA, διαφορά. Cic.4. Acad.

DIFFERITAS, pro differentia antiqui utebantur. Lucr. li.4. Nonius.

DIFFERO,[*Differire, prolongare*] ἀμβάλλομαι, ſpatium temporis extendo. Vir.li.6. Diſtulit in ſeram commiſſa picula mortem. unde dilatio temporis prorogatio, Pli.li.18.ca.10. Nec ulla ſegetum minus dilationem p titur. Cic.3. Phil. Quæ eſt igitur expectatio, aut quæ minima dilatio temporis? Dilator, oris, cunctator. Hor. in Arte. Dilator, ſpe longus, iners. Dilatus, partic. Cic.4. Verr. Priuato illo iudicio tranſacto, aut dilato. Pœna dilata in tempus mortis. Ouid.3. Triſt. Interdum eſt in diuerſa loca ferre. Plaut. in Rud. Nos cum ſcapha tempeſtas dextrouerſum differt ab illis. Interdũ diffamare. Lucil. Gaudes, cum me de iſta foris ſermonibus differs. Interdum ſcindere. Ter. in And. Differeor doloribus. Interdum in ordinem ponere. Virg.li.4. Geor. Ille etiam ſeras in uerſum diſtulit ulmos. Interdum diſtare. Cic. Diuin. in Ver. At uide quid differat inter meam opinionem & tuam.

DIFFIBVLO,[*Diſfibbiare*] ἀποπορπεῖν, aperire, diſcingere, fibulam reſoluere, Papin. Emicat, & torue chlamidem diffibulat aura.

DIFFICILE, Pli.li.27.ca.12. Semen durũ, & quod difficile euellatur.

DIFFICVL, pro difficili apud Antiquos ex Varronis teſtimonio. Quod utrum ſit magnum, an paruum, facul, an difficul.

DIFFICVLTER, Cic. de Inuent. Quid difficulter fieri & quid facile fieri poſſit.

DIFFICILIS, le,[*Malageuole*] δύσκολον, Ter. in Heaut. Nihil tam difficile, quin quærendo inueſtigari poſſit. Si de homine dicatur. idẽ erit quod moroſum. Cic. de Sen. Moderati, nec difficiles ſenes. Inde difficultas. Cice. pro Clu. proſpicio quantum in agendo difficultatis, & quantum laboris ſit habitura. Eleganter pro inopia: ut difficultas rei nummariæ. Cice.1. Verr. Oſtendit ſe in ſumma difficultate eſſe nummaria.

DIFFIDENTER, Cic. pro Cluent.

DIFFIDANTIA, æ, Cic.4. Tuſc. Metus eſt diffidentia expectati & impendentis mali. Idem 1. de Inuent. Quod genus fidentiæ contrarium eſt diffidentia. Ouid.2. de Rem. Fit quoque longus amor, quem diffidentia nutrit.

DIFFIDO, is, pen. pro.[*Diffidarſi, non hauere ſperanza*] ἀπιστέω, ἀμηχανέω, in re aliqua non ſatis præſidii mihi poſitum eſſe iudico. Cic. 2. de Diuin. Dubitans plerunque, & mihi ipſe diffidens. Ibidem: Eudemus ita grauiter ægrotus fuit, ut omnes medici diffiderent. Dicimus autem diffido tibi, & diffido de te. Ser. Sul. Ciceroni: Plura de hac re ſcribere pudet, ne uidear prudentiæ tuæ diffidere. Ad Her. De nobis non diffidimus. Diffiſus, particip. Ci. pro Mur. Fatebor me quoque in adoleſcentia, diffiſum ingenio meo, quæſiſſe adiumenta doctrinæ.

DIFFINDO, diffidi, pen. præteriti correpta diffiſum,[*Fendere, tagliare in piu pezzi*] διασχίζω, in partes findo. Virg.9. Æn. Et media ad uerſi liquefacto tempora plumbo Diffidit. Diffindere diem, teſte Budæo, eſt Rem in craſtinum remittere. Tria enim, inquit, idem erant apud antiquos pronunciandi genera: aut enim dies diffindebatur, hoc eſt, res in poſterum diem reiciebatur: aut comperendinabatur, i. in tertium diem differebatur: aut iudex non liquere pronunciabat. Vlpia. l.ii. ſi quis caution. Et ideo etiam lex XII. tabul. ſi iudex, uel alteruter ex litigatoribus morbo ſontico impediatur, iubet diem iudicii eſſe diffiſum. Ci. de Vniu. Hanc omnem coniunctionem duplicem in longitudinem diffidit.

DIFFINGO, is, ere,[*Guaſtare, rompere*] διαφθείρω, deſtruo quod fictũ, & formatum eſt. Horat. li.3. Car. Neque diffinget, infectumq́; reddet. Vbi Acron: Diffinget. i. cõfundet, immutabit. Idẽ Car. Diffingas retuſum in Maſſagetas. Arabasq́; ferrum. Vbi Acron: Diffingas, contuſum reformes. nam ſicut fingere, formare dicitur: ſic & diffingere, eſt quaſſatum reformare. Idem 2. Ser. Nihil hinc diffingere poſſum. i. non poſſum negare, rem ſic non ſe habere.

DIFFINIO, diffinis, pen. pro. ex Dis, & Finio,[*Diffinire, terminare*] ὁρίζω, diſpertiendo diſtinguo. Vnde Diffinitio, ὅρος, ὁρισμός, quæ & Definitio, & Finitio appellatur, conſtans ex genere & differentiis. ut, Homo eſt animal rationale, mortale. Quinct. Finitio, eſt rei propoſitæ propria & dilucida, & breuiter comprehenſa uerbis enunciatio. Dicta autem eſt diffinitio ſumpta tranſlatione ab his, qui fundos prædiaq́; diuidunt alia ab aliis. nam ut illi agrum ab agro diffiniunt, atque habitam de finibus controuerſiam diſtinguunt, ſic, per diffinitionem res à rebus diſtinguuntur, & ueluti certis quibuſdam finibus circunſcribuntur.

DIFFITEOR, ex dis, & fateor, nego Aſinius. Cic. Nunquam diffitebor, multa me, & timui. Ile inuitum & diſſimulaſſe cum dolore.

DIFFLO, as,[*Gettare à terra ſoffiando*] eſt flatu proſterno. Plaut. in Mil. Cuius tu legiones diffl tu ſpiritu, quaſi uentus folia.

DIFFLVO,[*Scorrere in piu parti*] διαῤῥέω, eſt in diuerſas partes fluo. Diffluere luxuria, eſt immodicæ luxuriæ indulgeo. Ter. in Heaut. Vt eius animum, qui nunc luxuria & laſciuia Diffluit, retundam.

DIFFRINGO, is,[*Frangere in piu parti*] διαθρύπτομαι, in uarias partes frango. Plaut. Aſin. Crura hercle diffringentur.

DIFFVGIO, is, pe. co.[*Fuggire in diuerſe parti*] διαφεύγω, in diuerſas partes fugio. Virg. li.3. Geor. Quò tota exterrita ſiluis Diffugiunt armenta. Ci.5. Ver. Diffugerunt permulti. Item pro refugere, renuere. Var.2. de re ruſt. Nec tamen diffugio quin dicam.

DIFFVGIVM, gii, Tacitus: Proximorum diffugia.

DIFFVNDO, diffundi, diffuſum,[*Verſare, ſpargere in piu parti*] διαχέω, uarie fundo, hinc inde ſpargo. Col. li.2. Dens aratri, ſi qua parte penetrauit, non minute diffundit humum. Pro dilatare. Cic. li. 1. de Orat. Diffuſa ramis patulis platanus. Diffundere animum alicuius, eſt exhilarare aliquem. Oui.1. de Arte. Diffunderetq́; animos omnibus iſta dies. Diffuſus, particip. Cic.2. de Ora. Pollicitus, ſe ius ciuile, quod nunc diffuſum, & diſſipatum eſt, in certa genera coarctaturum.

DIFFVSE, aduerb. Cic.2. de Inuent. Enumeratio eſt, per quam res diſperſe & diffuſe dictæ, unum in locum coguntur.

DIFFVSIO, onis, dilatatio: ut, Diffuſio animi. Sen. de uita beata.

DIGAMMA, Æolicum, dicta eſt F. littera, quòd duplicis F. imaginem referre uideatur. Ci. ad Att. li.9. Fundum ſuum Formiarum uocat digamma, quod nomen eius ab F. littera initium ſumeret. Delicium (inquit) digamma uenderem.

DIGERIES,[*Diſpoſitione,*] διακόσμησις, διάταξις, digeſtio, diſpoſitio. Macrobius.

DIGERO, is, p.c. digeſſi, digeſtum,[*Ordinare, diſporre*] διατάττω, διαθετῶ, διακοσμῶ, ordino, diſpono. Virg.3. Æn. Digerit in numerũ. Quandoque dilucido, interpretor. Idẽ lib.2. Ita digerit omnia Calchas. Quãdoq; diuido, diſtinguo. Pli. li.18. Quãdoq; cõcoquo.

DIGESTIO, Cic. ad Att. lib.4. Stomachus concaluit, ut digerat multa cruda facilius. Quatuor autem in quoque corpore fiunt digeſtiones: prima in uentriculo, ſecunda ab hepate, tertia in uenis, quarta in ſingulis membris, dum, quod unicuique membro utile eſt, ipſi membro fit nutrimentun, inutile autem per poros & meatus excernitur. Macrob. lib.7. cap.4.

DIGITALE.[*Di miſura d'un dito*] δακτυλιαῖος, quod habet menſurã digiti. Pli. li.22. Anchuſæ radix in uſu eſt digitali craſſitudine. Digitalia, ſubſtantiuũ digitorum tegmenta dicũtur. Var. li.1. de re ruſt. Olea, quæ digitis nudis legitur, laudabilior, quàm illa, quæ cum digitalibus.

DIGITATVS, qui digitos habet, Pli. li.11. c.47. Au ũ quædã digitatę.

DIGITVS,[*Dito*] δάκτυλος, Plau. in Perſa: Si me uno digito attigeris, te ad terram affligam ſcelus.

DIGITORVM nomina ſunt hæc: Pollex. ἀντίχειρ, ὁ μέγας. Index, λιχανός, δεικτικός: Infamis, ſiue famoſus, μέσος, σφάκελος: Medicus. παράμεσος, δακτυλιώτης, id eſt, medicinalis, ſeu anularis. quod in eo anuli primum geſtari conſueuerunt. Minimus, μικρός qui & Auricularis, ὠτίτης. Indicem qui pollici proximus eſt, alio nomine Salutarem ueteres uocauerunt. Mart. lib. de Nup. Phil. Quidam redimitus puer ad os compreſſo digito ſalutari, ſilentiũ commonebat. Medius digitus alia habet nomina. nam dictus eſt Verpus, à uerrẽdo podice. ob quam etiam cauſſam Impudicus, & Infamis uocatus eſt. & quando porrigebatur, ſignum deriſionis & contumeliæ erat. Mart. Oſtendas digitum, ſed impudicum: Iuue. Mediumq́; oſtenderet unguem. Perſius: Frontem atque uda labella Infami digito, & luſtralibus ante ſaliuis Expiat.

DIGITVLVS, δακτυλίσκος, Ter. in Eun. Qui mihi nunc uno Digitulo fores aperis fortunatus. Digitũ tollere, fauere, ſuffragari: Hor. Vulgus utroque ſuum laudabat pollice ludum.

DIGITELLVS, ſiue Digitellum, ἀείζωον, herba eſt, quæ alio nomine Sedum ſiue Semperuiuum maius appellatur. Pli. lib.25. cap.13.

DIGITVS, in aquæductibus certus quidam aquæ modulus, quo ex caſtello in uicos, aut regiones, aut etiam in nobiliorum ædes aqua diuidebatur Frontinus.

DIGLADIOR,[*Fare a le coltellate*] διαξιφίζομαι, διαμάχομαι, gladiis certo. Ci. Per tranſlationẽ pro diſſentire, & cõtẽdere poſuit. Quid (inquit) Antipater digladiatur cum Carneade tot uoluminibus?

DIGNATIO, onis[*Ampiezza, honore*] ἀξίωσις, amplitudo propter honores geſtos, aut magiſtratũ, uel ob oris, morumq́; maieſtatẽ Cic. Att. li.4. Nec quicquam, niſi de dignatione, laborat. Suet. in Veſp. Africam integerrime, nec ſine dignatione adminiſtrauit. Liui.2. Appius, haud ita multo poſt in principum dignationem peruenit.

DIGNE, honeſte, uti decet. Plaut. Cic. de Sen. Nunquam ſatis laudari di-

ri digne poterit philoſophia.

DIGNITAS, ἀξία, amplitudo quædam, ob honores geſtos, uitæ integritatem, uel rerum geſtarum magnitudinem. Cic. Thermo: Vt omnibus in rebus ei te commodes, quoad fides dignitasq; tua patietur. Interdum pro uirili pulchritudine. Idem. lib. 1. Offi. Pulchritudinis duo ſunt genera unum muliebre, quam uenuſtatem appellamus: alterum uirile, quam dignitatem dicimus. Eſt etiam dignitas in ſermone, cum ſ. oratio eſt grauis. ad Heren.

DIGNO, as, [*Giudicar degno, deguare*] ἀξιῶ, dignũ iudico. Pacuuius: Quis deos inferos, quibus cæleſtes, dignet decorare honoribus? Huius paſſiuum eſt Dignor, quod eſt dignus habeor Virg. 3. Æn. Coniugio Anchiſa Veneris dignite ſuperbo. Cic. Oecon. Homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignamur. i. digni habentur. In frequentiore tamen uſu eſt Dignor deponens pro dignum iudico. Virg. 1. Æn. Haud equidem tali me dignor honore. Suet. in Aug. Vniuerſum genus operas publico ſpectaculo præbentium etiam cura ſua dignatus eſt. Dignandus. Cic. 1. Acad. Quæ ſecũdũ naturã eſſent, ea quadã æſtimatiõe dignãda docebat.

DIGNOSCO, [*Conoſcere*] διαγινώσκω, diſcerno. Lact. li. 6. Inuicemq; ſe dignoſcunt. Suet. in Othone. Gallericulo capiti adaptato, ut nemo dignoſceret. Col. li. 2. cap. 2. Dignoſcere terram ſapore. Plin. li. 1. cap. 17. Dignoſci uix poteſt à maſtiche uera.

DIGNVS, a, um. ἄξιος, cui aliquid merito debetur: ut, dignus laude, dignus caſtigatione. Plau. in Rud. Neque digniorem cenſeo uidiſſe me quenquam, cui deos, atque homines cenſeam benefacere magis decere. Teren. in Heaut. Ego te mecum eſſe dici tantiſper uolo, Dum quod te dignum eſt facias.

DIGREDIOR, eris, [*Partirſi*] ἀπαλλάττομαι, diſcedo. Virg. 3. Æn.

DIGRESSIO, ἀπαλλαγή, pro diſceſſu. Cic. ad Q. Frat. lib. 1. Tum congreſſio, tum digreſſio noſtra. Digreſſio, à propoſito. Cic. de Ora.

DIGRESSVS, us, ui, digreſſio. Cic. 2. Tuſc. Tenuiſſimum lumen facit proximus acceſſus ad Solem, digreſſus autem longiſſimum. Idem ad Q. Frat. lib. 1. Digreſſum noſtrum non tuliſſem.

DIGRESSVS, particip. Digreſſa dicitur, quæ diuortium cum marito fecit. Suet. in Cæſ. Digreſſam à marito poſt biduũ ſtatim duxerat.

DIIAMBVS, διΐαμβος, pes metricus ex duobus iambis conſtans.

DII MANES, ab antiquis crediti ſunt eſſe animæ hominum, quæ e corpore emigrauerãt: unde etiam uetuſta ſepulcrorum monumenta Dijs Manibus uidemus eſſe inſcripta. Alii manes eoſdem eſſe putant, quos in uita Genios appellamus: uoluntq; homini duos aſſignatos eſſe Genios, qui ne mortuorum quidem corpora deſerant, ſed una cum iis ſepulcra inhabitent. Apuleius de Dæmonio Socratis: Manes animæ dicuntur melioris meriti, quæ in corpore noſtro Genii, & à corpore ſeparatæ Lemures uocabantur. Quòd ſi domos infeſtarent, Lauræ dicebantur: contra, ſi boni fuerint. Lares familiares. Seruius arbitratur Manes per antiphraſim quaſi minime manos dictos. Sabinorum enim lingua Manum bonum dicebatur: unde & immanis. numerantur etenim manes inter noxia numina: unde ſubindè inferiis erant placandi, ne nocerent. Vide Manes.

DIIOVIS, Iupiter appellatus eſt, Vide Dieſpiter.

DIIVDICATIO, Cic. 1. de Leg. Iſta quidem magna diiudicatio eſt.

DIIVDICO, [*Giudicare diſtintamente*] διαδικάζω, diligenter aut diuiſim iudico. Cic. in Tuſc. Verum igitur inter has ſententias diiudicare malumus, an ad propoſitum redire? Ter. in Heaut. Ego dicam quod mihi uenit in mentẽ, tu diiudica. Ibidem: Pergin' iſtuc prius diiudicare, quam ſcis, quid ueri ſiet? Pro decernere. Cic. 3. in Cati. Illæ diſſenſiones eiuſmodi fuerunt, ut non recõciliatione concordiæ, ſed internecione ciuium diiudicatæ ſint.

DIIVNGO, is, [*Seperare*] διαζεύγνυμι, ſeparo, diuido. Cic. Att. lib. 7. Diiungere me ab illo uolo.

DILABIDVS, adiectiuum, quod facile diffluit. Pli. lib. 8. ca. 55. Veſtes leporino pilo propter breuitatem pili dilabidas.

DILABOR, pen. pro. [*Partirſi aſcoſamente*] παραλύομαι, diffugio, ſeu clam diſcedo. Cic. 1. Tuſc. Cum de immortalitate animarum cœpi cogitare, aſſentio illa omnis dilabitur. Proprie uero dilabi, eſt deorſum labi, corruere. Lact. li. 3. Domus ab habitatore deſerta dilabitur, Cice. in Læl. Iam a ſapientium familiaritatibus ad uulgares amicitias oratio noſtra dilabitur. i. decurrit. Aliquãdo pro deficere. Lact. li. 7. Dilabentis mundi ſenectutẽ. i. deficientis. Dilapſus partic. Ad Her. li. 4. Hi ſimulac fortuna dilapſa eſt deuolãt oẽs.

DILACERO, as, [*Lacerare*] διασπαράττω, lacero. Lact. li. 1. In quibus dilaceratus eſt. Metaphorice ſignificat perdere. Cic. pro Mil. Annum integrum ad dilacerandam remp. Dilacerantur, opes, Ouid. epiſt. 1. Dilacerandus, Catull.

DILANIO, a, *Stracciare*, διασπαράττω, in diuerſas partes lanio. Ci. pro Mil. Nocturnis canibus dilaniandũ. Comas dilaniare. Ouid. 3. Am.

DILAPIDO, as, [*Conſumare*] diſperdo. Cice. ad Auguſtum: Publicam dilapidabat pecuniam. Proprie tamen Dilapidare, eſt lapidibus purgare. Cato de re ruſt. cap. 46. Locum bipalio dilapidato. i. Rectius tamen, Delapidato.

DILAPSVS, rapide fluuius, Ci. 2. de Leg. Dilapſa aqua. 2. de Nat. De.

DILARGIOR, iris, [*Donare à diuerſi*] διαδίδωμι, uarie largior. Cic. de. Lege Agr. Sylla omnia, quibus uoluit, eſt dilargitus.

DILATO, as, [*Allargare*] Cic. pro Flac. Nõ dilatabo orationem meã.

DILAVDO, [*Lodare*] ἐπαινέω, ualde laudo. Cice. Atti. lib. 6. Audebo legere unquã eos libros, quos tu dilaudas, ſi tale quid fecero?

DILEMMA, atis, argumentum quod utrinque aduerſarium capit. Cicero complexionem uocat.

DILIGENTER, Ter. in Eun. Curato iſtam diligenter uirginem.

DILIGENTIA, Plau. in Rud. Curate hæc magna diligentia. Diligentia ad corpus, & ad aium refertur: cura, ad aium: opera, ad corpus.

DILIGENS, [*Diligente, aſſiduo*] ἐπιμελής, gnauus, ſolers, minime ſegnis a diligendo, quod ea quæ diligimus, ſtudioſo obeamus. Ci. 6. in Ver. Diodorus, homo frugi, ac diligens, qui ſua ſeruare uellet. Idẽ de Amicitia: Scipio querebatur: quòd in omnibus rebus homines diligentiores eſſent, ut capras, & oues quot quiſque haberet dicere poſſet; amicos quod haberet, dicere non poſſet.

DILIGO, is, dilexi: dilectum, [*Amare, diuidere*] φιλεῖν, amo, minoris tamen uis fit. Cic. ad Brutũ. Me aut amabis, aut, quo cõtentus ſum, diliges. Ouid. 2. de Ponto. Diligitur nemo, niſi cui fortuna ſecunda eſt. Quandoque diligere ſignificat diuidere. Plaut. in Curc. Clypeatus elephantum machæra diligit. Titin. apud Nonium: Pernam totam diligit.

DILOGIA, διλογία, figura cũ ambiguum dictum duas res ſignificat.

DILORICO, as, pen. pro. [*Squarciare*] [διασχίζω], diſcindo. Cic. 2. de Ora. Non dubitauit rei diloricare tunicam, & iudicibus cicatrices aduerſas oſtendere. Egeſippus lib. 3 quemcunque reperiebãt, diloricabant, i. loricam diſſoluebant, ut diſfibulare, eſt diſcingegere, & fibulam ſoluere.

DILVCEO, es, ere, diluxi, διαλάμπω, perfecte lucere Gel. libr. 2. Eo die, qui poſt eam noctem diluxerit. Hora. in epiſt. Omnem crede diem tibi diluxiſſe ſupremum. Tranſlate pro patere. Liui. 3. Dilucere res magis patribus.

DILVCESCIT, ἡμέρα γίνεται, dies fit. Cice. in Catil. Cum iam dileceſceret.

DILVCIDE, clare, perſpicue. Terent. in Phor. Dilucide expediui iudicibus.

DILVCIDO, as [*Dichiarire*] ἐμφανίζω, σαφηνίζω, declaro, clarũ facio. Ad Her. lib. 3. In docẽdo rei dilucidãdæ cauſſa dolũ appellauimus.

DILVCIDVS, clarus, [*Chiaro*] Cic. 3. de Fin. Dilucida oratio.

DILVCVLASCIT, ὄρθρος γίνεται, diluceſcere incipit.

DILVCVLO, aduerbium, [*Al far del giorno*] λυκόφως, ſummo mane. Cic. ad Att. lib. 16. Cum ueniſſem diluculo ad pontem Tiretium.

DILVCVLO, [*Farſi giorno, aggiornare*] ὀρθρίζω, ſignificat diluculum fieri. Gell. Die craſtino, ubi primum diluculabit.

DILVCVLVM, li, [*L'alba*] ante ſolis ortum, aurora, quaſi parua diei lux. Ci. pro Roſc. primo diluculo nuncius Ameriam uenit.

DILVDIA, orum [*Intermiſſione de giuochi*, ludorum intermiſſio. Horatius lib. 1. epiſt. Diſplicet iſte locus, clamo, & diludia poſco. Vbi Acron. Diludia ſunt tẽpora, quo gladiatoribus cõcedũtur, ut intra quinq; dies pugnẽt. Porphyrion. Diludio intermiſſio ludorũ.

DILVO, is, lui, lutum, [*Lauare*] ex di, & antiquo uerbo luo, lauo: purgo. Cæſ. 2. Bel. Ci. Ne canalibus aqua immiſſa lateres diluere poſſet. Item aquam, uel alium liquorem miſcere. Vir. 4. Geo. Cui tu lacte fauos, & miti dilue Baccho. Perſius: Diluis helleborũ, pro, medicamentis temperas. Tranſlate. Cic. 3. Tuſc. Quæ cogitatio omnes moleſtias extenuat. & diluit. diluere crimina. i. refellere: ut oratores, quando refellunt obiectiones aduerſarii. Cic. 7. Verr. Quo facilius crimen inimicorum diluere poſſim. Pro explicare. Plaut. in Rud. Abſtine maledictis, & mihi, quod rogaui, dilue.

DILVTVM, uocatur id liquidum, in quo aliquid certo tempore fuit maceratum. Pli. li. 27. c. 7. Bibitur & madefacti abſinthii dilutum. Diluti ratio eſt, ut quiſquis ſerit modus aquæ, rogatur p triduũ.

DILVTVS, a, um, [*Miſto, temperato*] κεκραμένος, διαιμένος, tẽperatũ. unde uinũ aqua miſtũ dicitur dilutũ. Mart. Diluti bibis unciã Falerni. A quo Dilutius, & Dilutiſsimũ. unde Celſus præcipit hyeme meracius eſſe bibendum, æſtate dilutius. Dilutus color, ueluti aqua adhibita minus intẽſus. Gel. Luteus color rufus eſt dilutior.

DILVVIVM, [*Diluuio*] κατακλυσμός, terræ inũdatio ab immodicis imbribus, uel maris fluuii'ue incremento proficiſcens. Plin. in epiſt. Hic aſſiduæ tempeſtates, & crebra diluuia. Diluuium metaphorice pro euerſione Troiæ dixit Vir. Diluuio ex illo diuerſa p æquora uecti. Dicitur & Diluuies, diluuei, fœm. gen. Lucr. lib. 6. Pars etiam glebarum ad diluuiem reuocatur Imbribus. Diluuio, uias, are, aquis obruere. Lucr. lib. 5.

DIMANO, [*Diriuare in diuerſe parti*] διαῤῥέω, diuerſe mano. Ci. pro Cœlio: Meus hic forenſis labor, uitæq; ratio dimanauit ad exiſti-

mationem hominum commendatione meorum.

Dimenſio, διαμέτρησις, Cic. 1. Tuſc. De dimenſione quadrati.

Dimetiens, tis, fœm. gen. διάμετρος, linea recta, figuram, qua longiſſime patet, ex æquo ſecans. Pli. lib. 2. ca. 23. Quantas dimetiens habeat ſeptimas.

Dimetior, ris, menſus ſum, διαμετρέω, metior. Cice. de Sen. Mori uidebamus in ſtudio dimetiendi pene cæli atque terræ C. Gallū. Idem in Orat. De ſyllabis prope dinumerandis & Dimetiendis loquemur. Dimenſus, partic. Cic. de Sen. Iſta ſum omnia dimenſus.

Dimetor, pen. pro. aris, atus, ſum metor. Cice. 2. de Nat. Deo. Eorum curſus dimetati, temporum, uarietates cognouimus.

Dimicatio, Cæſar. 7. Omnium ſuperiorum dimicationum fructum in eo die, docet conſiſtere. Cic. pro Sylla: Subeunda dimicatio.

Dimico, as, pen. corr. [*Combattere*] ἀγωνίζομαι, pugno. Cæſar. 7. Bel. Gal. Ne contra ſuam uoluntatem dimicare cogeretur. Cic. de na. Cum Poſthumius cum Octauio dimicaret.

Dimidius, a, um, [*Partito per mezzo*] ἡμίτομος, quaſi per medium diuiſus. Cice. de Nat. Maior, quàm dimidia pars terræ. Gell. lib. 3. cap. 14. Dimidiatum eſt', non quod ipſum dimidiatum, ſed quæ ex dimidiato pars altera eſt. Mart. Dimidium donare Lino, quàm credere totum.

Dimidiatus, a, um, [*Partito in due parti uguali*] dicitur de rebus quæ continuæ ſunt, & non ſeparantur, quaſi diſmediatus, & in partes duas pares diuiſus. Cic. in Ver. Exemit ex anno unum dimidiatumq; menſem. Idem 5. Tuſc. Epigramma exeſis poſterioribus partibus uerſi colorum, dimidiatis fere. ut autem qui ex mille denariis, qui ei debebantur, quingentos recepit, dimidium ſe recepiſſe dicet, non dimidiatum: ita ſi ſcyphus argēteus cum alio communis, in partes duas diuiſus ſit, dimidiatum dicemus, non dimidium ſcyphum. Gell. lib. 3. cap. 14.

Dimidiatim, aduerbium, [*Per mezzo*] Plaut. in Mil. Dimidiatim dum appetunt. i. dum ſibi uolunt dari dimidiam partem.

Diminuo, nuis, [*Diminuire*] minuo. Cic. de Clar. Interitu talis auguris dignitatem noſtri collegii diminutam dolebam.

Diminutio capitis, apud iuriſconſultos eſt prioris ſtatus permutatio, cum ſ. aut libertatem, aut ciuitatem amittimus, aut per adoptionem, alterius nos poteſtati ſubmittimus. Eſt autem triplex capitis diminutio, maxima, media, & minima. uide li. 1. de Capt. diminut. Cic. 1. Tuſ. Solem, Lunáq; accretione, & diminutione luminis.

Dimitto, is, [*Mandare, in diuerſe parti, laſciare*] διαπέμπω, diuerſa in loca mitto. Virg. 1. Æn. Per littora certos dimittam. Aliquando abire permittere, abeundi poteſtatem facere. Cic. lib. 1. Offi. Cum Pompilio uideretur unam dimittere legionem. Sal. Ei pollicitus operam ſuam, domum dimittit. Aliquando permittere. Cic. lib. 1. de rep. Tum annui conſules, tum dimiſſi populo faſces. Aliquando derelinquo. Cic. lib. 12. epiſt. Nō idcirco eorum uſum dimiſeram, quòd iis ſuccenſerem Dimiſſus, omiſſus. Cic. in 4. Acad. In iſta philoſophia, quæ nunc prope dimiſſa reuocatur. Hinc Dimiſſio. Cicero in Parad.

Dimoveo, ues, remoueo, & de propoſito deduco, ἀποκινέω, Virg. li. 1. Geo. Agricola incuruo terrā dimouit aratro. Cic. pro Cecinna: Dimoueri, & depelli de loco neceſſe eſt eum, qui deiiciatur. Idem in Parad. Voluptas, quo eſt maior, eo magis mentem ex ſua ſede, & ſtatu dimouet. Plau. Perſa. De hac ſententia non dimouebor.

Dindymene, & Dindyme, Cybele: quòd in Dindymo eius ſacra fierent. Mar. li. 8. Non per myſtica ſacra Dindymenes Iurat Gellia.

Dindymus, Δίνδυμα τά, in ſingulari maſc. gen. in plurali neutri: iuga montis Idæ, matri deum dicata. Prop. Dindymus & ſacræ fabricata inuenta Cybellæ. Virg. li. 9. Æn. Ite per alta Dindyma.

Dinocrates, Meſſenius, luxuria, uitæq; incontinentia inſignis, cui tamen alioqui in arduis negociis ſuſcipiendis nō deeſſet animus.

Dinumeratio, onis, exornatio quædam uerborum. Cic. de Orat.

Dinumero, as, numero. Plau. Rud. Mille nummos dinumeraui. Ter. Adel. Iube nunc iam dinumeret illi uiginti minas.

Diobolares, meretrices dicuntur, quæ duobus obolis conducuntur, inquit Feſtus. Plaut. in Pœn.

Diocles, Athenienſis, antiquæ comœdiæ ſcriptor Athenæus.

Dioecetes, διοικητής, qui procurationem ſuſcepit. Ci. pro Rab.

Diodorus, p. pro. Διόδωρος, cognomento Chronus, dialecticus, ex Iaſſo Aſiæ ciuitate qui Platonis tempore Euclidem audiuit. dictus Chronus ab Apollonio Chrono eius præceptore, cuius ut famam obſcurauit, ita & cognomen uſurpauit. dialecticus etiam appellatus, quòd (ut ait Laertius) primus inuolutum differendi genus inuenerit. Str. li. 14. Et Laertius. Diodorus comicus poeta, cuius comœdias enumerat Athenæus. Diodorus Alexandrinus, filius Pollionis philoſophi, eius, qui compoſuit Dictionarium Atticum. floruit Adriani temporibus. Suidas. Diodoros præterea duos è Lydia Tiberii tempore Strabo cōmemorat, ambos oratores. Præterea fuit & Diodorus Siculus nobiliſſimus hiſtoricus, qui uariam hiſtoriam libris quadraginta conſcripſit, quàm Bibliothecam nominauit. floruit Auguſti temporibus.

Diogenes, nomen philoſophi Cynici celeberrimi, Antiſthenis diſcipuli, de quo ſcribitur, quòd cum Antiſthenes nullum diſcipulorum reciperet, & perſeuerantem Diogenem remouere non poſſet, nouiſſime claua minatus eſt, niſi abiret. cui ille ſubieciſſe dicitur caput, atque dixiſſe. nullus tam durus baculus erit, qui me a tuo poſſet obſequio ſeparare. Habitauit in portarum ueſtibulis, & porticibus ciuitatum: cumq; ſe contorqueret in dolio, uolubilem ſe habere domum iocabatur, & ſe cum temporibus immutantem: frigore enim os dolii uertebat in Meridiē, æſtate ad Septentrionem: & utcunque Sol ſe inclinauerat, Diogenis dolium uertebatur. Ferūt accedentem Alexandrum rogaſſe, ne ſibi apricanti à Sole obſtaret. Obiit ferme nonagenarius.

Diomedes, rex Ætoliæ, Tydei & Deiphyles filius, qui cum reliquis Græcis ad Troiam profectus adeo ſtrenue ſe geſſit, ut poſt Achillem & Aiacem Telamonium fortiſſimus haberetur. Hom. In Il. In apulia Arpos condidit. Hor. li. 1. Ser. Qui locus à forti Diomede conditus olim. Diomedes alter, rex Thraciæ, qui dum equos ſuos humana carne aleret in Tyrida oppido, ab Hercule equis ipſis ad deuorandum obiectus eſt. Ouid. in Ibin. &. 9. Meta.

Dion Syracuſanus nobilis, qui adeo Platonem amauit, ut ſe eidem totum traderet. Hic patriam aſſeruit in libertatem, expulſo Dionyſio tyranno. Plutarchus, & alii Dio Caſſius, patria Nicæus hiſtoricus, ſcripſit Romanam hiſtoriam libris LXXX. præterea res geſtas Traiani principis, uitam Arriani philoſophi. Suidas.

Dion Pruſieus, ſophiſta & philoſophus, cognomento Chryſoſtomus. Traiani familiaris fuit, eodemq; curru dignatus. ſcripſit pro Homero contra Platonem. & alia. Suidas.

Dionysia, orum, feſta Athenis in honorem Dionyſii inſtituta.

Dionysias, inſula, quam aliter Naxum uocant, à uinearum fertilitate dicta. Eſt & gemma, quæ ebrietati reſiſtere exiſtimatur. Plin. lib. 37. cap. 10.

Dionysius, Bacchus: & Dionyſia, Bacchanalia, Bacchi feſta. Fuit. & hoc nomine philoſophus Heracleotes, Zenonis Stoici auditor. Fuerunt præterea hoc nomine duo Syracuſanorum tyranni, pater, & filius, uterque Platonis auditor. Dionyſius Halicarnaſſeus, Auguſti temporibus Romanam ſcripſit hiſtoriam, ut Suidas teſtatur: ſcripſit etiam & de characteribus antiquorum oratorum præterea de compoſitione orationis. & elocutione.

Dionysius Areopagita, præſul Athenienſis, Pauli diſcipulus, ſolus Paulo concionante è philoſophis, qui aderant, credidit. Hic quū eſſet in Ægypto, quo ſe diſciplinæ cauſſa contulerat, uideretq; eclipſim nulla ratione, cum Chriſtus paſſus eſt, una cum Apollophane ſophiſta præceptore ſuo dixit: Aut Deus naturæ patitur, aut mundi machina diſſoluetur. Scripſit ad Timotheū Præſulē, Epheſi de diuinis nominibus li. XII. de hierarchia cæleſti, de cæleſtibus ordinibus: præterea alia complura opuſcula. Suidas.

Dionysiopolis, Thraciæ urbs. Pli. lib. 4. cap. 11. & Mela lib. 2.

Dioryctus, Pli. lib. 4. cap. 1. locus Acarnaniæ.

Dioryges, foſſæ manu factæ in Ægypto, ad Nili aquas in agros deriuandas. Mela, & Strabo.

Dioscorides, Anazarbeus medicus. M. Antonii & Cleopatræ familiaris, cuius extant de materia medica lib. 6. & alia.

Dioscoron, inſula in finibus Italiæ. Pli. lib. 3. cap. 10.

Dioscuri, Διόσκουροι, & Διόσκοροι, à Græcis dicuntur Caſtor & Pollux, quaſi Iouis filii. Antiquitas credidit hos ſalutares eſſe nauigātibus, ſi gemini apparent, (apparent autem ignis ſpecie, antennæ aut malo inſidentes) contra triſtes, ſi ſinguli apparent. Διόσκουροι, apud Græcos (inquit Ci. li. 3. de Nat. Deo.) multis modis nominantur. Primi tres qui appellantur Anaces, Athenis ex rege Ioue antiquiſſimo & Proſerpina nati, Tritopatreus, Eubuleus, Dionyſius: ſecundi Ioue tertio nati ex Leda, Caſtor & Pollux: tertii dicuntur à nonnullis Aleo & Melampus, Emolus, atreii filii, qui Pelope natus fuit.

Dioscurias, urbs in Conlchide nunc deſerta, quondam adeo clara ut nonnulli prodiderint, in eam trecentas nationes, quæ diſſimilibus linguis uterentur, deſcendiſſe. Pli. lib. 6. cap. 5.

Diospolis, Διὸς πόλις, Ægypii ciuitas, Hecatompylos quandoque dicta, ab oſiri, & Iſide cōdita. Stephanus alias duas commemorat, quarum alteram in Lydia, altera in Palæſtina collocat.

Diotae, [*Vaſi da due manichi*] διώτη, ſunt uaſa, ſeu dolia fictilia, duas anſas habentia, ad ſeruanda uina accommodata. Hora. Deprome quadrimū Sabina, O Thaliarche, merū, diota. Dictę diotæ à binis auribus, ſiue anſis, quæ Græci ὦτα appellant.

Diphilus, architectus adeo Tardus, ut locum fecerit prouerbio, Diphilus Diphilo tardior, Cic. ad Q. Frat. li 3. In Manliano offendi Diphilum Diphilo tardiorem.

Diphris, gemma duorum generum, candida & nigra, mas & fœmina, geni-

na,genitale utriuſque ſexus diſtinguente linea.Pli.lib.37.ca.10.

DIPHRYGES,materia quædam terrea, quæ in metallis æris inueni tur,aut in ipſis etiam conchis,in quibus æs expurgatur. Dioſ.li.5.

DIPHTHONGVS, conglutinatio duarum uocalium in eadem ſyllaba uim ſuã ſeruantium:dicta ꝙ duarum in ea uocaliũ ſonus audiatur.

DIPLOMATA,litteræ principum ſign s obſignatæ: quales ſunt, quas litteras patentes,aut bullas pontificias uocant. Cice.ad Balbum: Diploma non eſt datum.Suet. in Augu.In diplomatibus,libellis ſi gnandis ſphinge uſus eſt.

DIPONDIARIVS,a,um,Pli.lib.34.cap.2.

DIPONDIVM,& Dipondius, ſiue dupondium & Dupondius, à duobus ponderibus,nam(ut Varro docet)duos aſſes pendebat. Plin. lib.33 cap.3.Libralis,unde etiam nunc libella dicitur, & dupondius appendebatur aſſis.

DIPSAS,adis, ſerpentis genus uiperæ ſimile: à διψῶ, ſitio, morſu enim humorem omnem conſumens,ſitim maximam inducit. Vide Lucan.lib.9.

DIPSON,ontis,fluuius eſt Ciliciæ ex Tauro profluens Lucan. lib.8.

DIRADIO,as,eſt ad radiorum figuram componere.Col. Validam uitem in ramos diducere cenſeo,atque diradiare.

DIRAE,[*Maledittioni*] ἀραὶ, execrationes,& imprecationes: quibus quiſquis deuotus erat,credebatur maximo affici infortunio. Cic. de Diui.M.Craſſo quid acciderit,uidemus,dirarum obnunciatione neglecta.Diræ,inferorum furiæ.Virg.li.12.Æn.Diræ,Quas & Tartaream Nox intempeſta Megæram Vno, eodemq; tulit partu. Dicuntur aũt in cælo Diræ, Furiæ in terris,Eumenides in inferis.

DIRCAEVS,Thebanus.nam pars Bœotię,in qua fons Dirce, Dircæa dicta.Et apud Virg.Amphion Dircæus,id eſt Thebanus.

DIRCAE,Lyci Thebarum regis uxor,quã ille duxerat repudiata Antiopa.ſed hæc uerita,ne Antiopam reuocaret, impetrauit à marito,ut poſſet illam in uinculis detinere.Antiopa uero tempore partus ſoluta,gemellos,quos ex Ioue conceperat, peperit Amphionem,& Zethum,qui Lycum interfecerunt,Dircen caudæ indomiti equi alligarunt.quæ diu ita per terram raptata, tãdem deorum commiſeratione in ſui nominis fontem conuerſa eſt. Propert.l.3. Lucan.li.3.Dircæ.Ab hoc fonte Thebani dicti Dircæi. Alia fuit Dirce Babylonia,quæ ſua forma tumens cum Palladi comiciaretur,inter lauandum in piſcem conuerſa eſt.Ouid.lib.4.Metam.

DIRCENNA,fons gelidiſſimus,in Hiſpania Tarraconenſi. Mart.lib.1.

DIRECTE,ſiue Directo,ἐπ' εὐθείας, Cice.in Para.Alterum ad finem directo ſpectat.Ibidem:Vt cum ſemel dictum ſit directe,

DIREPTIO,onis.Cic.epiſt.Vrbs relicta direptioni atque incendijs.

DIREPTOR,Cic.in An.Direptor & uexator urbis.

* DIRIBERE,& dirimere, illud tabellarum,hoc ſuffragiorum uideo proprium uerbum fuiſſe.neutrum autem, ſatis fuiſſe manifeſtum. diribere tabellas ſignificat, diſtribuere. diribebantur autem iis, qui ſuffragium laturi eſſent. de quo ſic in oratione in Piſonem. Hoc certe uideo,uos rogatores,uos diribitores,uos cuſtodes fuiſſe tabellarum.& in ea poſt reditum in ſenatu. Quando illa dignitate tot rogatores,diribitores,cuſtodesq; uidiſtis? loquitur autem Cice.de lege pro ipſius reditu comitiis centuriatis lata. Nec dubito,quin legendum ſit, Diribeantur,non diripiantur. in ea in Piſonem,in eo loco;An expectas,dum de te LXXV. tabellæ diripiantur?ita hoc uerbum non in comitiis ſolum, uerum etiam in iudiciis uſurpatum patebit.nam hoc proximum exemplum ſatis plane iudicium,quod Piſoni Cicero minatur, ſignificat. Plinius autem ad alias res tranſtulit hoc uerbum.ait enim ſic lib. XXXVI, ca.XV. Hic eſt ille domitor orbis populus, qui gentes & regna diribet. Quod autem in orat.pro Plancio uir diligens & eruditus legendum putat,pro direptio,diribitio:rectius opinor ſenſiſſet, ſi, diremptio,reponere maluiſſet.cum enim populus, aut iudices tabellas, uoluntatis indices, in ciſtas diſpoſuerant; tum ut intelligeretur, quæ tabellæ legem probarent,quæ reiicerent, aut quæ reum abſoluerent,quæ condemnarent, omnes dinumerari, & ſeparari neceſſe erat.id autem,dirimere,eaq; actio,diremptio,uocabatur. id ita eſſe, plane demonſtrat Varro de re ruſt.lib.III.Comitiis, inquit,ædiliciis,cum ego atque Axius ſuffragium tuliſſemus, Axius mihi.dum dirimuntur,inquit, ſuffragia, uis potius Villæ publicæ utamur umbra,quàm priuati candidati tabella? ſic enim ſcriptum eſt in ueteribus libris,non,ut à quibuſdam,huius uerbi uim ignorantibus,nimis temere eſt intruſum, diribentur. In epiſtola quoque IIII.lib.III.ad Q.fr.Cato,inquit, diruptis tabellis de circulo ſe ſubduxit.ubi, diremptis, legi malim. perſpicue autem huius uerbi ſententiam demonſtrat Lucanus lib.v, in illo uerſu, Et non admiſſæ dirimit ſuffragia plebis,pro dinumerat & diſcernit.

DIRIBITORES,diſtribitores.Cic.poſt Reditum,ad ſenatum:Quando illa dignitate tot diribitores,cuſtodesq; uidiſtis?

DIRIBITORIVM, [*Luogo doue ſi pagauano gli eſſerciti*] locus in quo recenſebatur exercitus,& ſtipendia numerabantur:à diribendo,i. diſtribuendo,item locus,in quo miniſtri uerſabantur: & diribitores miniſtri. Apul.libro.2. de Aſin.Diribitores ſplendide amicti, fercula ſcitule miniſtrata.

DIRIGEO,ges,gui,[*Diuenir rigido*] πήγνυμαι, præ frigore, aut timore,aut alio caſu uiribus deſtituor. Virg.lib.8.Æne.Diriguit uiſu in medio,calor oſſa reliquit. Idem 3.Æneid. Gelidus formidine ſanguis diriguit.

DIRIGO,gis,[*Drizzare*] εὐθύνω,ex di & rego, ſignificat obliquum emendo,& rectum facio, Cice.3.de Orato.Nec ſunt hæc muſicorum acerrima norma dirigenda.Planc.Cice. Ad Mutinam iter dirigerem.Virg.7.Æneid.Direxere acies. Hinc Directus.Cato ca. 18.Arbores ad ſtipitem directos pedes ſedecim. Cice.de Natu. Deo.Simplex & directum. Idem pro Cec.Fundi extremam partem oleæ directo ordine definiunt.

DIRIMO,is,iremi,iremptum,[*Spartire*] διαλύομαι, ex dis, & Emo, s,in r,mutata,ſignificat ſeparare. Virg.5.Æne.Et prœlia uoce diremit.Sic dirimere litem, i. diſſoluere: dirimere tempus, differre, Cic.de Diui.Quid habet aruſpex, cur pulmo inciſus etiam in bonis extis dirimat tempus,& proferat diem? Inde Diremptio, productio temporis uel magiſtratus in aliud tempus.Cice.pro Planc. iam eſt quod populo ſupplicetur, nihil quod diremptio expectetur.Aliquando pro deſtruere.Sal.Ea res conſilium diremit.Diremptus,us,ui,ſeparatio.Cice.1.Tuſcula.Eſt interitus quaſi diſceſſus, ac diremptus earum partium, quæ ante interitum iunctione aliqua tenebantur. Vide etiam Diribere.

DIRIPIO,pis,[*Tor per forza*] ἐξωθῶ καὶ φέρω, in diuerſas partes rapio.Cic.Attic.lib.3.Patriam diripiendam reliquimus.

DIRITAS,crudelitas.Cic.in Vatin.

DIRVS,a,um,[*Crudele, empio*] ἐπικατάρατος, παλαμναῖος,crudelis, ſæuus,quaſi deorum ira immiſſus.Virg.3. Geor. Dira per incautum ſerpant contagia uulgus.Cic.de Diuin. In dira & uitioſa excurrimus.Hinc Diræ,furiæ,quaſi deorum iræ. Aliquando pro magno. Idem:Iam tum relligio pauidos terrebat agreſtes Dira loci.

DIRVMPO,pis,[*Rompere a forza*] διαῤῥήγνυμαι,uarie rumpo,ſeu uiolenter ſcindo. Plaut.in Cur. Nihil metuo, niſi medius dirumpar miſer.Refertur quandoque ad animum. Cice.ad Attic.lib.7.Dirumpor dolore.

DIRVNCIO,teſte Feſto,i.depurgo.uerbum agriculturæ antiquum,à runca deductum inſtrumento excidendis dumetis idoneo.

DIRVO,is,καταβάλλω,euerto.Cic.ad Q.Fr.Multas dirutas urbes.

DIS,ditis,deus diuitiarum,qui à Luciano claudus fingitur in acceſſu,in recedendo alatus,quòd diuitiæ longiſſimo tempore partæ, niſi caute diſpenſes,uelociſsime elabantur.Fingitur etiam cæcus, quòd nullo prorſus iudicio indigniſsimum quemque maxime opibus oneret,digniores pretereat.Dis etiam creditur eſſe inferorũ Deus,quod diuitiæ ex intimis terræ uiſceribus effodiantur.Ponitur & pro diuite.Ter.in Adel.Dis quidẽ eſſes Demea.Hinc ditiſſimus.Cice.de Diuin.Midam ditiſſimum fore creditum eſt.

DISCALCEO,as,[*Diſcalzare*] ἐξυποδύω,eſt calceos exuere. Sueto.in Nerone:Prodiit in publicum ſine cinctu,& diſcalceatus.

DISCAPEDINO,as,[*Aprire*] à capedine fit aperio.Apuleius.

DISCAVEO,à Plauto in Men.uſurpatum eſt pro diligenter cauere.

DISCEDO,dis,[*Partirſi*] ἀποχωρέω,Plin.Faceſsite hinc, atque à nobis diſcedite. Interdum pro excipere:ut,Cum diſceſsi à parentibus,nemo eſt mihi te charior:id eſt,parentibus exceptis. Cice. Lent. Cũ a uobis diſceſſerim,nemo eſt,cuius officiis me tam eſſe deuinctum confitear. Interdum pro diuidi.Idem lib.3. Offic.Cũ terra diſceſsiſſet,magis quibuſdam imbribus. Diſcedere in ſentẽtiam,eſt alterius ſentẽtiã probare.Mos enim fuit antiquorum, cũ in tanto ſenatorum numero,longum foret ſingulorum ſententias audire,eos tantum,qui ceteris dignitate antecellebant, ſententiã rogare:deinde duabus tribus'ue iam dictis ſententiis, reliqui in illorum,quorum iudicio ſubſcribebant,ſedilia tranſibant.

* DISCEDERE,non eſt ſemper,de loco abire.nam lib. 11. ad Attic. Si poſſum,inquit,diſcedere,ne cauſſa optima in ſenatu pereat.id eſt:ſi poſſum conſequi,ſi hunc exitum res habere poteſt.idem uerbum ad eandem ſententiam tranſtulit Terentius: apud quem ita loquitur Geta ſeruus in Phormione: Modo ut hoc conſilio poſſit diſcedi,ut iſtam ducat.

DISCESSIO,Cice.2.Offic Eorum neque acceſsione melior uita ſit, neque diſceſsione peior.Interdum pro diuortio.Terent.in Adel. Incommoditas huc omnis redit,Si eueniat diſceſsio. In foro quoque dicimus diſceſsionem fieri in ſententiam alicuius, cum ſenatores è ſua ſede ad eum tranſeunt, cuius ſententiam approbant. Cice.6.Verr,Cum iam non ſolum diſceſsio facta eſſet, ſed etiam perſcriptum,atque in tabulas relatum.

DISCESSVS,us,ui.[*La partita*] ἀποχώρησις, Cice.5.de Fin. Diſceſſu à ſuis,atque ipſa relinquenda luce non moueatur. Diſceſſum è uita,pro morte poſuit idem lib.1.de Diuin. O præclarũ diſceſſum è

uita. Diſceſſus terræ, pro terræ hiatu. Item Diſceſſus cæli, pro ſubita cæli diruptione, qualem nobis uidemur uidere, cum fulgura, aut coruſcationes apparent. Cic. 2. de Diui. Nec cæli diſceſſus, nec lapideus, aut ſanguineus imber, nec faces uiſæ terrebunt?

DISCEPTATIO, διαχεπτικη, lis. Cice. 2. de Diuin. Cum quibus omnis fere nobis diſceptatio contentioq; eſt. etiam pro arbitratu. Vlpian. l. cum ij. §. ſi cui. ff. de tranſact. Hæc habent diſceptationem prætoris.

DISCEPTATOR, rei, ſententiæq; moderator, arbiter. Cice. in Partit. Aut auſcultator eſt (inquit) qui audit, aut diſceptator, i. rei, ſententiæq; moderator. Cic. ad Sulpit. lib. 13. Vt omnibus in rebus, quæ in aliquam controuerſiam uocarentur, te arbitro, & diſceptatore uterentur.

DISCEPTATRIX. Cice. 4. Acad. Dialecticam eſſe dicitis ueri & falſi quaſi diſceptatricem & iudicem.

DISCEPTO, tas, [*Diſputare contendere*] διακρίνομαι, ἀμφισβητεῖν, diſputo, contendo, Cice. Fam. 4. Poſtquam armis diſceptari cæptum eſt de iure publico. Aliquando moderor, iudico. Cic. pro Mil. Iſti eſt præpoſitus quæſtioni, qui hæc iuſte, ſapienterq; diſceptet. Eſt etiã alius huius uerbi elegans uſus apud Cice. Fam. 10. ad Plancum. In prœlio omnis fortuna reip. diſceptat. i. de tui prœlii exitu pendet.

DISCERNICVLVM, [*Scriminale*] καλαμίς, Varr. lib. 4. de Lin. Lat. Diſcerniculum eſt, quo diſcernitur capillus. Nonius: Diſcerniculum, acus quæ capillos mulierum ante frontem diuidit: à diſcernendo. Tranſumitur & ad quamuis differentiam. Gellius: Duas ſpecies hellebori, diſcerniculo coloris inſignes, candidi & nigri.

DISCERNO, is, diſcreui, diſcretum [*Diuidere, ſeperare*] διακλίνω, διακρίνω, ſeparo, diuido. Cic. 3. Tuſc. Democritus alba & nigra diſcernere non potuit. Quandoque diſtincte cognoſco. Terent. in Ad. Nequeo ſatis diſcernere. Diſcernere litem. Virg. 12. Æne.

DISERPO, pis, pſi, ptum, [*Sbranare, ſquarciare*] διασπαράττω, ex Dis, & Carpo, in partes diſtraho. Cic. in Topic. Cum res quaſi in membra diſcerpitur. Diſcerptus, partic. Ci. 3. de Orat. Quæ complecti tota nequeunt, hęc facilius diuulſa & quaſi diſcerpta contrectant.

DISCEVS, à Plinio lib. 2. cap. 25. Accipi uidetur pro cometa.

DISCINCTVS, [*Diſcinto*] ἄζωστος, participium à diſcingo. Liuius Diſtrictis gladijs diſcinctos deſtituit. Antiqui negligentes & deſides appellabant Diſcinctos & intemperantes, contra accinctos, ſolertes, ſtrenuos, quod à re ipſa deductũ eſt. molles enim demiſſis, diſcinctiſq; ueſtibus uti ſolent: ſtrenui uero atq; induſtrij, quo ſint ad res exequendas promptiores, ſuccincti incedunt. Perſius Sat. 3. Non pudet ad morem diſcincti uiuere Nacæ? Nepos diſcinctus, i. omni luxuria diffluens, Hor. Epod. Ode 1. Ouid. 1. Am. Ipſe ego ſegnis eram diſcinctaq; in ocia natus. Liu. lib. 35. Diſcinctus & inermis eques. Seruius: Diſcincti inhabiles ſunt militię. omnes enim qui militant, cincti ſunt. unde diſcinctos, inertes ac ignauos: præcincti, ſtrenui uocamus.

DISCINDO, dis, diſcidi, p. cor. à Dis, & ſcindo, [*Fendere*] κατασχίζομαι, διασχίζω. Diſcidi uero, pen. pro. fit à diſcido, quod eſt compoſitum à dis, & cædo. Ter. in Ad. Vide ut diſcidit mihi labrum. Idem in Eunuc. Veſtem omnem miſere diſcidit. Diſcindere amicitias. Cic. de Amic. Tales igitur amicitiæ diſſuendæ magis, quàm diſcindendæ. Diſciſſus, partic. Virg. 3. Georg. Diſciſſos nudis laniabant dentibus artus.

DISCINGO, is, xi, ctum, [*Scingere*] διαζώννυμι, quod cinctum eſt diſſoluo. Cic. ad Q. Fr. Cæſar mihi in ſinu eſt, neque diſcingor. Mart. lib. 9. Peltatam Scythico diſcinxit Amazona nodo. Tranſlate pro confutare, uel retundere. Vnde Diſcingere dolos ratione, dixit Silius lib. 7.

DISCIPLINABILIS, le: Ad Herenn. lib. 3.

DISCIPLINA, μάθημα, μάθησις, accipitur & in malam partem. Plaut. in Bacc. Eadem'ne erat hæc diſciplina olim: Et in bonam. unde Cice. queritur ſe incidiſſe in perturbationem ueteris diſciplinæ. Sic apud Vale. Max. caput eſt de militari diſciplina. i. de obſeruatione bonorum morum inter milites. Pro inſtituto. Plaut. in Aſin. Eadẽ nos diſciplina utimur. Pro ſecta philoſophorum, Cic. 5. Tuſc. Omnes fere philoſophi omnium diſciplinarum hoc animo eſſe potuerunt. Doctus ex diſciplina Stoicorum, de Cla. Ora. Diſciplina pro bene uiuendi exemplo, Plaut. in Moſtel.

DISCIPLINOSVS, qui tam bonas, q̃ malas artes facile diſcit. hinc in reprehenſione dictus diſciplinoſus gladiator à Catone.

DISCIPVLVS, [*Diſcepolo*] φοιτητής, μαθητής, qui diſciplinam ab alio percipit. Cice. 2. Offic. Orator dulcis, ut Theophraſti diſcipulum poſſis agnoſcere. Pli. l. 10. ca. 29. Audit diſcipula intentione magna.

DISCLVDO, dis, [*Seperare*] διακλείω, ſeparo. Cic. 3. Tuſc. Perturbationes ſemotas à mente, & diſcluſas. Significat & ſeparatim includere. Cic. 1. Tuſc. Iram & cupiditatem locis ſuis diſcluſit. Varr. 3. de re ruſt. cap. 17. In Piſcinis diſpares diſcluſos habent piſces.

DISCO, didici, μανθάνω, Cic. 4. Aca. Ab eo Dialecticam didicerat.

DISCOBOLVS, qui diſcum iaculatur. Quinct. lib. 2.

DISCOLOR, [*Di diuerſi colori*] ποικίλος, diuerſorum colorum. Marti. libro. 14. Diſcolor hic gemino calculus hoſte perit. Pro diſſimili: Horat. lib. 1. epiſt. Vt matrona meretrici diſpar erit, atque Diſcolor. Cice. in Val. Diſcoloribus ſignis ſententiæ iuratorum hominum notarentur.

DISCONVENIO, Hor. 1. epiſt. Vitæ diſconuenit ordine toto.

DISCOQVO, is, ere, [*Cuocere*] καθέψω, ualde decoquo. Pli. lib. 22. c. 25. Noſtri præcipiunt arietinum in aqua cum ſale decoquere.

DISCORDIA, diſſidium, quaſi cordium diſſenſio. Cic. 4. Tuſc. Diſcordia eſt ira acerbior, intimo odio & corde concepta. Veteres pro Diſcordia dixere Diſcorditas, & Diſcorditer. Diſcordabilis, le, quod diſcordat. Plaut. in Capt. Dicito inter nos fuiſſe ingenio haud diſcordabili.

DISCORDIALIS, qui lites generat, & parit. Pli. lib. 37. cap. 10.

DISCORDIOSVS, qui diſcordias ſeminat. Sal. in Iug. Vulgus Numidarum ſeditioſum, atque diſcordioſum erat.

DISCORDO, as, are, ἀφιστημονέω, στασιάζω, diſſidere, diſſentire. Ci. 1. de Finib. In animis incluſæ, inter ſe diſſident atque diſcordant.

DISCORS, diſcordis, [*Diſcorde*] ex Dis, & cor, qui corde. i. animo, diſſidet: Secum ipſa diſcors, apud Liu. 2. Oui. 3. Am. Quid tibi diſcordes addere inarma uiros. Antiqui dicebant Diſcordis, huius diſcordis. Pompe. Blanda, fallax, ſuperba, diſcordis.

DISCREPANTIA, tiæ, Cic. Offic.

DISCREPITO, as, frequen. Luc. lib. 2. Poſitura diſcrepitant res.

DISCREPO, pas, [*Diſcordare*] διαφωνέω, non conuenio, quaſi diuerſi mode crepo. Cic. li. 1. Offi. Vt in fidibus, aut in tibijs, quamuis paulum diſcrepent, tamen id à ſciente animaduerti ſolet. Pro diſſidere, uel differre. Cic. Rufo: A meis rationibus tuæ diſcrepant. Liu. lib. 38. Poſuit imperſonale. Inter ſcriptores rerum diſcrepat.

DISCRETIO, à diſcerno, [*Seperatione*] διάκρισις, ſeparatio. Lact. lib. 7. Quæ diſcretio mors uocatur. ad Heren. lib. 4. Diſcretio nominatur, quæ rerum conſequentium continet perſpicuam cum grauitate expoſitionem.

DISCRETVS, ta, tum, [*Seperato*] διακεχωρισμένος: ut diſcreta ſemina, apud. Colum. 1. ſeparata. Plin. lib. 15. cap. 30. Diſcretæ ſuis nominibus ſiluæ.

DISCRETE, [*Seperatamente*] ſeparatim. Cice. lib. 1. de Inuen. Diſcrete & electe in genus quodque cauſſæ, quid cuique conueniat, ex copia hac digeremus. Pro eodem legimus Diſcretim. Varr. 3. de re ruſt. lib. 1. cap. 3.

DISCRIMEN, [*Differenza, ſeperatione, pericolo*] διαφορά, ſeparatio, differentia. Cice. Totum diſcrimen ſummi boni in ea rerum comparatione poſitum putat. Sal. Inter bonos & malos nullum diſcrimen. Accipitur & pro interuallo. Cice. de lege agr. Duo maria pertenui diſcrimine ſeparata. Item pro diuiſione capillorum, quæ fit diſcerniculo. Diſcrimen, certamen. Virg. 5. Æne. Æquo diſcrimine Piſtrix Centauruſq; locum tendunt ſuperare priorem. Diſcrimen, periculum. Idem lib. 1. Per tot diſcrimina rerum Tendimus in Latium.

DISCRIMINALE, [*Scriminale*] acus quæ crines diuidit.

DISCRIMINATIM, differenter. Varr. lib. 1. de re ruſt.

DISCRIMINO, nas, [*Diuidere, dipartire*] διορίζομαι, διαχωρίζω, diuido. Lucr. lib. 2. Quædam ratio diſcriminat omnes. Cic. in Att. Etruriam diſcriminat Caſſia. Diſcriminatus, diſtinctus, Liu. li. 21. Vigiliarum ſomniq; nec die nec nocte diſcriminata tempora.

DISCRVCIOR, aris, [*Affligerſi*] ἀγωνιάω, tam ad animum, quàm ad corpus refertur. Cic. 11. Phil. Vt Trebonium, & Brutum diſcruciatos necaret. Plaut. in Aul. Diſcrucior animi cum genitiuo. Idem in Caſ. cum ablatiuo: Diſcrucior amore.

DISCVLVS, li, diminutiuum à diſco. Cicero Attic. Cœnam paraui diſculo.

DISCVMBO, is, [*Sedere à menſa*] κατάκειμαι, ἀνάκειμαι, eſt menſæ accũbo. Gellius: Apud cœnam Fauorini, cum diſcubitum fuerat. Cice. Atti. diſcubuimus omnes. unde diſcubitorius lectus apud Plin. Super quo diſcumbebant antiqui cœnaturi.

DISCVNEATVS, quaſi immiſſo cuneo apertus ac patens, ut ligna adactis cuneis. Plin. libro. 9. cap. 30. Conchæ ſe contrahunt, ſed fruſtra, diſcuneatæ.

DISCVPIO, [*Diſiderar, grandemente*] ἐπιθυμῶ, ualde cupio. Cœlius Cic. lib. 8. Fam. Te uidere, & omnia intima conferre diſcupio.

DISCVRRO, ris, [*Correre in diuerſe parti*] διατρέχω, in diuerſas partes curro. Liu. libro. 1. Iuuentus Romana ad rapiendas uirgines diſcurrit.

DISCVRSIO. Lact. de Opiſ. Totos dies in diſcurſione conſumunt.

DISCVRSVS, us, [*Diſcorſo*] Cæſ. 8. Bel. Gal. Magno clamore diſcurſuq; paſſim ſe fugæ mandant. Pl. lib. 2. ca. 36. Diſcurſus ſtellarum.

DISCVS, [*Piatto grande*] δίσκος, uas latum (ut Iulius Pollux) ad portandas carnes aptum, forte lanx. Cice. de O. 2. Quorum auditores diſcum

diſcum audire malunt quàm philoſophum. Eſt & Diſcus, rotundaquædam moles ſaxea uel plumbea, ſiue ferrea, cuius iactu iuuenes inter ſe certabant, uictorq; euadebat, qui aut altius in ſublime, aut longius in tractu ultra deſignatum ſpatium proieciſſet. Mart. lib. 14. Splendida cum uolitent Spartani pondera diſci. Diſci autem figura uidetur fuiſſe plana & rotunda.

DISCVTIO, tis, pen. cor. cuſſi, cuſſum, [*Scuotere, dibattere*] διασείω, ex dis, & quatio, proprie in diuerſas partes quatio, & deijcio. Liu. Tribus arietibus aliquantum muri diſcuſſit. Ouid. 2. Met. Tempora diſcuſſit claro caua malleus ictu. Tranſl. modo pro remoueo. Cic. 12. Phil. Diſcuſſa eſt illa caligo: uidemus omnia. Diſcutere, medicis eſt ulcus citra ſuppurationem diſijcere.

DISCVSSORIA medicamenta, & uis diſcuſſoria. Pli. lib. 30. cap. 10. Cinis inanium cochlearum diſcuſſoriam uim habet. Modo refello. Cic. 4. Acad. Vt occurrere poſſimus interrogationibus eorum, captionesq; diſcutere.

DISERTE, [*Facondamente*] modo facunde, ut Cic. lib. 1. de Orato. ut prudentibus diſerte, ſtultis etiam uere dicere uidearis. Modo diſtincte, & expreſſe. Liu. lib. 31. In fœdere Luctatij diſerte adſcriptum, ita ratum fore, ſi populus cenſuiſſet.

DISIECTO, as, Luc. libro. 2. Diſiectare ſolet manum mare, tranſtra, carinas.

DISIVNCTIO, ſeparatio, Cic. Moleſtiſſima diſiunctio noſtra.

DISERTVS, a, um, [*Bel parlatore*] λόγιος, à diſſero: qui prudenter diſputat: unde M. Antonius apud Cice. Ait, a ſe diſertos uiſos eſſe multos, eloquentem uero neminem. Cice. ad Attic. lib. 19. Celer tuus diſertus eſt magis, quàm ſapiens. Hor. Fœcundi calices quem non fecere diſertum?

DISIICIO, cis, [*Gettare in diuerſe parti*] διασκορπίζω, in diuerſas partes iacio. Virg. 1. Æn. Diſiecitq; rates. Hinc Diſiectus, diſperſus. Hora. 1. Carm. Tectaq; Penthei Diſiecta non leui ruina.

DISIVNGO, [*Diſgiungere, ſeparare*] διαζεύγνυμι, διΐστημι, ſeparo. Cic. Lent. Ab orationibus diſiungo me, referoq; ad manſuetiores Muſas. Diſiunctus, partic. Cic. pro Roſc. Am. Vita diſiuncta à cupiditate, & cum officio coniuncta. Diſiunctus, nomen ex partic. Cice. 4. Acad. Nihil ab ea cogitatione, quam habemus de grauitate ſapientis, errore, leuitate, temeritate diſiunctius.

DISPALESCERE, eſt palam omnibus innoteſcere. Plau. in Bacc.

DISPALO, as, p. pro. [*Andare errando*] διαζεύγνυμι, ſeparo, teſte Nonio: a præpoſitione dis, & uerbo palare: quod eſt uagari. Diſpalor. Siſenna lib. 3. Hiſt. ut citat Nonius: Tanto paſſu diſpalantur. Et apud eundem: Diſpalati, ab ſignis digreſſi omnes, ac diſſipati. Gel. lib. 1. Ne ſparſi diſpalatiq; prorueret.

DISPANDO, is, ere, [*Spandere*] διατείνειν, extendere. Luc. lib. 1. De nique fluctifrago ſuſpenſæ in littore ueſtes Vueſcunt, eædem diſpanſæ in ſole sereſcunt. Plau. in Milite diſpeſſis per e, ſcribit, Eundum actutum extra portam diſpeſſis manibus.

DISPAR, is, [*Diſpari*] ἀνώμαλος, ἀνόμοιος, inæqualis, diſſimilis. Cice. de Amic. Diſpares enim mores, diſparia ſtudia ſequuntur. Virg. 2. Eclo. Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis Fiſtula.

DISPARILIS, le, diſpar. Cic. 1. de Diui.

DISPARO, as, are, [*Seperare*] διαζεύγνυμι, ſeparare, & ſeiungere. Plau. Rud. Iupiter nos per gentes alium in alia diſparat. Hinc Diſparata uocant Dialectici, quæ negatiue opponuntur. Cic. 1. de Inuen. Diſparatum eſt id, quod ab aliqua re per appoſitionem negationis ſeparatur, hoc modo, ſapere, non ſapere.

DISPARTIOR, iris. Cic. de Leg. quod poſitum eſt in una cognitione, in infinita diſpartiuntur.

DISPELLO, lis, diſpuli, diſpulſum, [*Scacciare in diuerſe parti*] διελαύνω, in uarias loca pello. Liu. lib. 5. Cum equitem paſſim liberi frænis diſpuliſſent equi. Cic. lib. 1. Tuſc. Ab animo tanquam ab oculis caliginem diſpulit. Virg. 1. Æne. Acer quos æquore turbo Diſpulerat: id eſt, diſiecerat.

DISPENDIOSVS, ſa, ſum, damnoſus. Colum. libro. 2. Diſpendioſa eſt cunctatio.

DISPENDIVM, dij, [*Speſa, danno*] ſumptus, negligentia, aut immoderatione factus. Plin. Magno lignorum diſpendio fit. Aliquando damnum. Teren. in Hecy. Vt gratiam ineat ſine ſuo diſpendio. Virg. 3. Æneid. Hic tibi ne qua moræ fuerint diſpendia tanti. Diſpendium uia obliqua. Lucan. lib. 8. Æmoniæ deſerta petens diſpendia ſiluæ.

DISPENDO, dis, [*Tenere occupato*] διακατέχω, diſtineo. Colum. li. 8. c. 2. Quæ paſtoris unius diſpendant curam. Aliquando expendo, erogo: unde diſpendium, & diſpenſo, diſtribuo. Colu. lib. 4. Cæleſtes imbres alendis ſeminibus diſpenſet. Aliquando expando, & tunc non à pendo, ſed à pando componitur. Plautus: Diſpendite hominem diuorſum, atque diſtendite.

DISPENSATIO. Cic. ad Attic. 15. Profectionem meam Erotis diſpenſatio impedit.

DISPERDO, dis, diſperdi, [*Conſumare*] conſumo. Cice. pro lege agr. A maioribus noſtris poſſeſſiones relictas diſperdit, & diſſipat.

DISPENSATOR, [*Diſpenſatore*] οἰκονόμος, qui familiæ neceſſaria diſpenſat. Marti. lib. 6. Diſpenſatoris nobile cernis opus.

DISPENSO, as, [illegible], frequent. Diſpendo. Cice. Attic. libro. 11. De domeſticis rebus affligor, quod, qui eas diſpenſauit, ubi terrarum ſit, neſcio.

DISPEREO, ris, [*Perire à fatto*] ἀπόλλυμαι, ἔῤῥω, ex dis, & pereo: uario modo pereo. Var. 1. de re ruſt. Fructus ſolent diſperire. Diſperream, iurantis uox. Plau. in Amph. Diſperéam, ſi intus adhuc ſui.

DISPERDITIO. Ci. 3. Phil. Ad diſperditionem urbis uenire conatus.

DISPERGO, gis, diſperſi, ſum, [*Spargere in diuerſe parti*] διασκεδάννυμι, in diuerſas partes ſpargo. Cic. 4. Aca. Cum mortifera tam multa terra mariq; diſperſerit. Diſperſus, Cic. 1. de Ora. Quæ ſunt conclusa nunc auribus, diſperſa, & diſſipata quondam fuerunt.

DISPERSE. Cic. 6. Ve. Quæ diſperſe a me multis locis dicentur.

DISPERSIM. Varro de re ruſt. lib. 1. c. 1. Scripſerunt, diſperſim alius de alia re.

DISPERSVS, us, ui. Cice. Attic. lib. 9. Diſperſu illorum actio de pace ſublata.

DISPERTIO, tis, & Diſpertior, tiris, [*Partire*] διαμερίζομαι, deponés, ex dis, & partior: in diuerſas partes diuido. Plaut. in Aul. Iniuria diſpertiuiſti. Sic Diſpertire exercitum per oppida, Liu. lib. 29. Diſpertire tyrones inter legiones. Hirc. 5. Bel. Afr. Cice. 6. Verr. A quibus legum, morum exempla hominibus, & ciuitatibus data, ac diſpertita dicuntur.

DISPESCO, ſcis, cui, [*Seperare*] διείργω, διαλαμβάνω, diſiungo, quaſi pecus à paſtione arceo. Plin. lib. 5. cap. 9. Africam ab Æthiopia diſpeſcens. Diſpeſcere (inquit Feſtus) proprie eſt pecus à paſtione deducere.

DISPESSVS, a, um, διαπεπτασμένος, expanſus, à Diſpando. Plau. in Mil. Diſpeſſis manibus.

DISPECTVS, us, ui, pro delectu. Sen. 2. de Ira: pueri, neglecto diſpectu officiorum, ad luſus & ineptos æqualium iocos ſpectent.

DISPICIO, cis, [*Diſcernere*] διακρίνω, diſcerno. Quinct. libr. 2. Proprietates ingeniorum diſpicere prorſus neceſſarium. Item conſiderare, & tanquam in omnem partem lumina mentis intendere. Cic. lib. 1. Tuſc. Acie mentis diſpicere cupiebant. Colu. in Præfat. operis: Cum magnitudinem totius rei diſpicio.

DISPLICENTIA, uſus eſt Sen. de Tranquil. uitæ. Hinc illud tædium diſplicentia ſui. Diſplicina, æ, apud Plau. in Ciſt.

DISPLICEO, ces. Cice. Attic. lib. 2. Diſpliceo mihi, nec ſcribo ſine ſummo dolore.

DISPLICO, as, [*Spiegare*] pene idem, quod explico. Diſplicatæ uolucres, diſgregatæ, latius diſperſæ. Var. de re ruſt. lib. 3. Si quando diſplicatæ ſunt, cymbalis, & plauſibus reducunt in eundem locum.

DISPLODO, is, διαῤῥήγνυμι, cum crepitu rumpo. Horat. in Epod. Et, ue ſica ſonat quantum diſploſa, pepedi. Diſploſus, partic. Lucr. lib. 6. Sæpe ita dat pariter ſonitum diſploſa repente. i. dirupta.

DISPLVVIATVM, à Vitruuio dicitur figura quædam cauædii, lib. 6. cap. 1. Diſpluuiata ſunt, in quibus deliquiæ arcam ſuſtinentes ſtillicidia reiiciunt.

DISPOLIABVLVM, Plau. in Bacc. Vſus eſt pro diſpoliatione.

DISPOLIO, ἀποδύω. Teren. in And. Ipſam diſpoliare non licet.

DISPONDEVS, διςπόνδειος, pes qui conſtat ex duobus ſpondeis.

DISPONO, nis, διατίθημι, ordino. Plin. ad Fuſcum epiſt. lib. 9. Quæris ut in Tuſcis diem æſtate diſponam. Diſponere ſuo quidq; ordine, Col. lib. 11. cap. 1. Quinctus Cice. de Peti. conſ. Fac ut ijs hominibus deſcriptum ac diſpoſitum ſuum cuique munus ſit. Idem Atti. lib. 4. Tyrannio mihi libros diſpoſuit. Diſpoſitus, us, diſpoſitio. Tacit. lib. 18. Diſpoſitu, prouiſuq; rerum ciuilium peritus.

DISPOSITE, diſtincte. Cicero 6. Verr. Non poſſum diſpoſite iſtum accuſare.

DISPOSITIO, onis, διάταξις, οἰκονομία, ordinatio. Columel. libro. 12. cap. 2. Nihil pulchrius in omni ratione uitæ, diſpoſitione atque ordine? Diſpoſitor, oris. Sen. lib. 5. Nat. quæſt. Diſpoſitor ille mundi Deus.

DISPVDET, diſpuduit, uel diſpuditum eſt, [*Vergognarſi grandemente*] imperſonale pro ſimplici, cum quodam augmento: ut diſpudet ſit, quod multis modis pudet. Terent. in Eunuch. Diſpudet, mihi ſic data eſſe uerba.

DISPVLVERO, as, [*Ridurre in poluere*] κονιορτόω, in puluerem redigo. Næuius: Saxa, ſiluas, lapides, montes, diſiicis, diſpulueras. Nonius.

DISPVNCTIO, onis, [*Il cancellare*] ἐξάλειψις, uerbale à Diſpungo, interdum eſt deletio, interdum ſupputatio, i. datorum & acceptorum collatio. Vlp. l. cum plures. ff. de bon. auctor. iud. poſſ.

DISPVNGO, gis, diſpunxi, diſpunctum, [*Cancellare*] ἐξαλείφειν, eſt delere. Accipitur pro numerare, λογίζεσθαι, quaſi púcto notare. Se-

neca de breuit.uitæ: Diſpunge,& recenſe uitæ tuæ dies. Inde Diſpungere rationes,pro,examinare calculum. Papinianus digeſtis de uerb.ſignifi.

Dispvto,tas,pen.cor.[*Diſputare*]διαλέγομαι,ex Dis,& Puto,quod ualet purum facere:unde Diſputare (inquit Varro) ualde purum facere:& per tranſlationé,pro diſceptare,diſſerere.Plau. in Moſt. Eam rem uolutam,& diu diſputaui. Item Diſputare rationem cũ aliquo,idem in Aul.dixit:Vbi diſputata eſt ratio cum argentario, Etiam plus ipſus debet argentario.Diſputare,rem aliquam agitare,ita ut uerum tandem cognoſcatur.Cic.de Ami.Catonem induxi ſenem diſputantem.Lact.lib.7.Immortales eſſe animas Pherecydes & Plato diſputauerunt.

Dispvtatio,διάλεξις,λόγος.Cice. Lentulo: Scripſi Ariſtoteleo more tres libros in diſputatione ac dialogo de oratore.

Dispvtator. Cicero.1. Offic. Diſputator ſubtilis, orator parum uehemens.

Dispvtatrix,à Quinctiliano Dialectica dicitur. Diſputabilis,le, Sen.de Lucil.

Disqviro,ris[*Inueſtigare,cercare diligentemente*]ἐξετάζω, per omnes partes quæro.Hor.2.Ser.Impranſi mecum diſquirite.

Disqvisitio,ἐξέτασις,pene idem quod Diſceptatio. Suet.in Cæſ. Q.Catulum de refectione Capitolij ad diſquiſitionem populi uocauit.Pertinet etiam ad forum.Liu.Sed non,quid ego fecerim, in diſquiſitionem uenit.Cic.de Aruſp. reſp. Ad facinoris diſquiſitionem intereſt adeſſe quamplurimos.

Disraro,as,caſtro,& diuerſis modis,quod denſum erat, rarum facio.Colu.lib.5.Poteſt intercidi & diſrarari: quod opus ruſtici Caſtrationem uocant.

Dissectvs,a,um,per anatomen exenteratum.Pli.& Celſus.

Disseco,cas.pen.corr.diſſecui,diſſectum,[*Tagliare in pezzi,*] in uarias partes diuido,σχίζω. Plin.lib.11.cap.37.Lacedæmonij pectus diſſecuere.

Dissemino,as, Cice. in Catil. Latius opinione diſſeminatum eſt malum.

Dissensio,διχοστασία.Cic.pro Sylla: Vt hoc diſſidio ac diſſenſione facta oppidum in ſua poteſtate poſſet,& Pompeianos habere.

Dissentanevm[*Non corriſpondente*]ἀσύμφωνον,ἀπεικὸς,diſſentiens. Cic.in Partit.Aut conſentanea,aut diſſentanea.

Dissentio,is, uel Diſſentior, iris, [*Non accordarſi,non conſentire*] ἀσυγκατανεύω,διαλλάττω,diuerſum ab aliis ſentio. Cice.de Amic. Ab iis, qui pecudum ritu ad uoluptatem omnia referunt, longe diſſentimus.

Dissepimentvm, ti, quo res illa diſſepitur, & diuiditur: unde membranulam illam in nuce intermediam, diſſepimentum uocari, ait Feſtus.

Dissepio,diſſepſi,diſſeptum,[*Guaſtare*] quod ſeptum erat dirimere.& diſijcere.Stat.10.Theb.Diſſeptoq; aggere rurſum Vtitur.

Dissereno,as,ſerenum fieri.Liu.li.39.Cum undiq; diſſerenaſſet.

Dissero,ris,p.c.diſſeui,diſſitum,[*Seminare*]κατασπείρω, idem qđ ſimplex ſero.Col.lib.11.cap.3.Panax,leni & ſubacta terra, rariſſime diſſeritur. Diſſero uero diſſerui,diſſertum,eſt diſputare.Cice. de Amic.Lælii perſona uiſa eſt idonea, quæ de amicitia ea ipſa diſſereret,quæ diſputata ab eo meminiſſet Scæuola. Ibidem: Audite quæ inter me & Scipionem de amicitia diſſerebantur.

Disserto,as,frequent.à diſſero.Gel.Cum de antiquitate quorundam uerborum diſſertaremus:i. diſſertationibus contenderemus. Tacit.lib.12.Vbi hæc,atque talia diſſertauere. Diſſertatio,Plin. lib.10.cap.68.Diſſertabundus.Gell.In corona aſtantium diſſertabundum inuenimus.

Dissideo,des,p.c.[*Diſcordare*]στασιάζω,διαφέρομαι,diſcordo.Cic. in Læl.Cum is capitali odio à Q.Pompeio diſſideret. Transfertur ad inanimata,Pli.lib.37.Adamas diſſidet cum magnete lapide.

Dissidivm,[*Seperatione,diſcordia*]στάσις,διάστασις, diſcordia. Ter. And. Valeant, qui inter nos diſſidium quærunt. Ouid.libro.14. Metamorph. Pro diſceſſu poſuit: Non bene diſſidium Phrygii latura mariti.

Dissidentia,[*Diſcordanza*]διάστασις,diſcordia.Pli.lib.29.cap.4.

Dissilio,lis,pen.cor.[*Saltare*]ἀποπηδάω, ex dis, & ſalio, ſignificat loco moueor.Apul.Veſtibulo oſſa diſſilierant. Proprie autem eſt in diuerſas partes ſalire. Plin.libro.36. Silicem Tuſculanum diſſilire igni. Aliquando pro frangi.Virg.3.Georg. Aeraq; diſſiliunt uulgo.

Dissimilares partes, à medicis appellantur partes corporis compoſitæ,quæ è ſimilaribus conſtitutæ,in eas poſſunt reſolui.

Dissimilis,le,[*Diſsimile*] ἀνόμοιος.Cic.2.de Diuin.

Dissimiliter,Cic.4.Tuſc.Ceteriq; diſſimiliter morbi naſcuntur.

Dissimilitvdo.Cic.5.Ver.

Dissimvlabilis,unde indiſſimulabilis apud Gel.lib.10.ca.22.

Dissimvlatio.Ci.4.Aca.Libẽter uti ſolitus eſt ea diſſimulatione.

Dissimvlator.Cic.2.de Orat.Diſſimulatores ſtudiorum.

Dissimvlo,las,aſtute celo,ne quid noſci poſſit,uel intelligi.Cice. pro Cluen.Neque id obſcure ferebat, nec diſſimulare ullo modo poterat.Ouid.lib.5.Faſt.Iam ſatis eſt uirtus diſſimulata diu.

Dissimvlanter. Cicero de Orato. Id diſſimulanter facere,prudentia eſt.

Dissimvlantia,tiæ,[*Simulatione*]Diſſimulatio. Cic.2.de Orato. Socratem opinor in hac diſſimulantia longe omnibus præſtitiſſe.

Dissimvlatim, Quinctil. libro. 10. cap. 1. Præparat diſſimulatim inſidias.

Dissipabilis,le,quod ſeparari facile poteſt. Cic.3.de Natu.Deo. Aer natura cedens eſt maxime,& diſſipabilis.

Dissipatio, onis, Cicero.1 de Natu.Deo. Interitus & diſſipatio corporum.

Dissipo,pas,pe.cor.[*Diſsipare,diſpergere*]διασπείρω,διασκεδάννυμι,diſpergo,diuulgo.Col.lib.2. Quatuor & uiginti uehes ſtercoris in iugerum diſponemus,diſſipabimusq;.Cic.pro lege Man.Medeam prædicant in fuga fratris ſui membra in ijs locis, qua ſe parens perſequeretur, diſſipauiſſe. Diſſipare rumorem, diſſipare ſermones,diuulgare.Cic.pro Flac.ſermo eſt tota Aſia diſſipatus. Cic.Cæl.lib.2.Multi occiſi,capti:reliqui diſſipati.

Dissitvs,pen.cor.[*Diſtante*]ἀπέχων,ἀποσταθεὶς, diſtans,remotus,quaſi procul ſitus.Apul.in Flor.Neque longule diſſita, neque proxime adſita.

Dissociabilis, le, quod ſociari, coniungiq; non poteſt. Tacit. in uita Agricolæ. Res olim diſſociabiles miſcuit, principatum, & libertatem.

Dissociatio.Pli.lib.22.cap.21. Tanta diſſociatio deprehenditur.

Dissocio,as,are,[*Scompagnare*]διαζεύγνυμι, & a ſocietate disiungere.Cic.de Amic.Morum diſſimilitudo diſſociat amicitias.

Dissolvbilis,le,εὔλυτος,quod facile diſſolui poteſt.Ci.2.de Nat. Deo.Animal diſſolubile.Coagmentatio diſſolubilis,idem lib.1.

Dissolvo,[*Sciorre*]διαλύω,quod ligatum erat ſoluo. Plaut.Pœn. Vbi diſſolutus tu ſies,ego pendeam.Cice.de Sen.Opus ipſa ſuum eadem,quæ coagmentauit,natura diſſoluit. Diſſoluere amicitias, Cic.de Amic.Diſſoluere interrogationes,4. Acad. Eſt etiam expedire.Teren.in Heaut.Diſſolui me ocyus,operam ut tibi darem. Diſſoluere aliquem, non diu ſuſpenſum tenere,paucis,quod uolumus,dicere.Plau.Merc.Diſſolue iam me: nimis enim diu pendeo. Item diuerſis perſonis,ſoluere.Cic.lib.2.Offic.Nunquam nec maius æs alienum fuit,nec facilius.

Dissolvte,Cic.pro Cæcin.Ius ſuum diſſolute relinquere.

Dissolvtio,διάλυσις, Cice.in Partit.Conſtructio uerborum tum coniunctionibus copuletur,tum diſſolutionibus relaxetur.

Dissolvtvs,a,um,[*Sciolto*]διάλυτος,quod ligatum non eſt. Plin. lib.28.cap.7.Capillo,cinctuq; diſſoluto.Diſſoluti, qui moribus,legibusq; ſoluti,luxum uitæ ſequuntur.Cic.6.Verr.Negligentes ac diſſoluti ſi cupiamus eſſe.

Dissonvs,a,um,[*Diſcordante*]διάφωνος,diſſimiliter ſonans. Liu. 4.Dictator circumagenti ſe ad diſſonos clamores hoſti undiq; obiecerat uictorem peditem, equitemq;. Vnde Diſſono,as,diſcordo.Col.lib.1.cap.1.An uniuerſa,quæ maiores prodiderunt, huius temporis culturæ reſpondeant,an aliqua diſſonent.

Dissvasor,qui diſſuadet.Cice.ad Brut.Eteſiarũ diebus Auſter me in Italiam,quaſi diſſuaſor mei conſilij,retulit. Sic Luc.lib.4.Gladiũ uocat Diſſuaſorẽ iuſti, ꝙ nos mortis metu à iuſto deterreat.

Dissvadeo,des,[*Sconfortare*]μεταπείθω.Cic.de Offi. Cum de captiuis diſſuaſurus eſſet.Ouid.1.Meta.Pudor eſt,qui ſuadeat illinc, Hinc diſſuadet amor.Diſſuaſio.Cic.pro Cluen.

Dissvavior,aris.[*Baſciare grandemente*]καταφιλέω,cum uoluptate quadam exoſculor.Cic.Tiron.Tuos oculos diſſuauiabor.

Dissvlto,tas.[*Saltare in diuerſe parti*]διαθρώσκω, frequent.à diſſilio,in diuerſas partes ſalio.Pli.lib.37. Ferrum utrinque diſſultat.

Dissvo,[*Diſcuſire*]ἀπορράπτω, quod ſutum erat,diſſoluo.unde diſſuere amicitias per tranſlationem dixit Cic.1.Offic.

Dissabesco,is,tabeſco.Cato de re ruſt.cap.24.Sinito cum muſto diſtabeſcat.

Distantia, διάστημα, differentia, interuallum Cicerc. de Amic. Tanta eſt inter eos quanta maxima poteſt eſſe, morum ſtudiorumq; diſtantia.

Distaedet,ualde tædet.Ter.in Phor. Me cum hoc diſtædet loqui.

Distare,[*Eſſere differente*]διαφέρειν,differre.Cice.2.Offic.Quibus rebus exculta hominum uita tantum diſtat à uictu, & cultu beſtiarũ.Proprie ſignificat abeſſe.Hir.4. Bel.Alex. Cũ hi tã paruo ſpatio diſtarent ab ipſis.Pli.Quinq; millia paſſuum diſtat ab urbe.

Distendo,dis, [*Diſtendere*] διατείνω, in diuerſas partes tendo. Colu.lib.5.Stabilior eſt uinea, quæ uelut anchoris quibuſdam diſtenditur.Eſt & implere tractum ab utre, qui cum plenus eſt,tenditur.Virg.4.Georg.Dulci diſtendunt nectare cellas.

Distentvs,

DISTENTVS, [*Pieno, occupato*] διατεταμένος, repletus. Pli. Diſtentus ſolitaria cœna. Nonnunquã occupatus. Cic. ad Att. Breuitate epiſtolæ ſcire poteris eum ualde eſſe diſtentum. Diſtentiſſimus, pro occupatiſſimo, apud eundem lib. 3. de Na. Deo. & ad Att. l. 13.

DISTERMINO, ὁρίζω, ſeparo, uel diuerſas res termino. Luc. libr. 1. Et Gallica certus Limes ab Auſoniis diſterminat arua colonis.

DISTERO, ris, pen. cor. [*Tritare ſottilmente*] κατατρίβω, multum ſiue crebro tero. Cato de re ruſtica cap. 75. Caſei pondo duo bene diſtere in mortario.

DISTICHON. carmen duorum uerſuum, στίχος, enim uerſus.

DISTILLARIVS, rii, cócinnator, ſiue uéditor diſtillationum. Seneca.

DISTILLATIO, quam Græci catarrhum, coryzam, branchum uocát. Pli. lib. 20. cap. 6. Phthiſicis diſtillationibus ex ipſo cibus prodeſt.

DISTINCTE, Cic. 2. Tuſc. Profitentur ſe neque diſtincte, neque diſtribute, neque eleganter ſcribere.

DISTINCTVS, us, ui. Tacit. lib. 5. Diſtinctu pennatum à ceteris auibus diuerſum.

DISTILLO, las, [*Diſtillare*] καταστάζω, κατασταλάζω, paulatim fluo, Vir. 3. Georg.

DISTINCTIO, Cic. 1. de Leg. Lex eſt diſtinctio iuſtorũ & iniuſtorũ.

DISTINEO, es. [*Tenere impedito*] περιέχω, diuerſis rebus, impeditũ teneo. Cic. Mario: Nos hic multitudine & celebritate iudiciorũ, & nouis legibus diſtinemur. Lucr. lib. 5. Et mare, quod late terrarum diſtinet oras. i. occupat. Item arcere. Virg. lib. 11. Dum diſtinet hoſtem Agger murorum.

DISTINGVO, guis, [*Diſtinguere*] διορίζω, καταποικίλλω, diſcerno. Cic. in Par. Cauſſa hæc, non natura diſtinguit. Diſtinctus. Cice. 2. de Natu. Deo. Littora collucent, diſtincta tectis & urbibus.

DISTITO, as, frequent. à Diſto, διΐσταμαι. Colu. lib. 7. Diſtitent inter ſe aliquando ſpatio.

DISTORQVEO, es, [*Diſtorcere*] διαστρέφω, in diuerſum torqueo. Teren. Eunu. Ah, illud uide os ut ſibi carnifex diſtorſit.

DISTORTIO, onis, διαστροφή, Cic. 4. Tuſc. & 5. de Fin. Si peccetur diſtorſione, & deprauatione, aut motu deformi.

DISTRACTIO, διασπασμός, ſeparatio. Cic. 3. Offic. Nulla nobis cum tyrannis ſocietas eſt, ſed potius ſumma diſtractio.

DISTRAHO, [*Tirare in diuerſe parti*] περισπάω, διέλκω, diuerſe traho, diuido. Teren. Phor. Quod ſi eo meæ fortunæ redeunt, Phanium, abs te ut diſtrahar. Virg. lib. 6. Turbatis diſtractus equis. Refertur plerunque ad animum. Cic. 3. Offi. Diſtrahitur in deliberãdo animus. Pro uendo. Vlpia. de Tranſ. Si uni pluribus'ue fundus ad alimenta fuerit relictus, uelintq́; eum diſtrahere, neceſſe eſt Prætorem de eius diſtractione & tranſactione arbitrari. Apul. lib. 1. Caſeus recens erat, & ſciti ſaporis, admodum commodus precio diſtrahi. Pro compono, ſedo. Cice. pro Cec. Omnia iudicia aut diſtrahendarum controuerſiarum, aut puniendorum maleficiorum cauſſa reperta ſunt.

DISTRIBVO, is, διανέμομαι, diuido, quaſi diuerſis tribuo. Ter. in Ad. Dedit in ſumptũ dimidium minæ: id diſtributum ſane ex ſentẽtia.

DISTRIBVTE. Cic. 2. Tuſc. Profitentur, ſe neque diſtincte, neque diſtribute, neque eleganter, ſcribere. de Inu. 2. Sin diſtributius tractare quis uolet.

DISTRIBVTIO. Cic. pro Clu. Diſtributionem inuidiæ & criminum.

DISTRICTE, Pli. lib. 9. epiſt. ad Sabinianum: Diſtricte minatus, nunquam me poſtea rogaturum.

DISTRINGO, [*Stringere ſtrettamente*] διακρατέω, διασφίγγω, arcte ſtringo. Cic. lib. 3. Offic. Fraus diſtringit, non diſſoluit periu ium. Quandoque radendo ſordes detergo. unde diſtringere ſeſe dicuntur, qui in balneis ſudores, & ſordes à corpore abradunt. Martial. li. 14. Pergamus has miſit, curuo diſtringere ferro. Pli. lib. 34. cap. 8, de Lyſippo: Plurima ſigna fecit fœcundiſſimæ artis, inter quæ diſtringentem ſe. Diſtringere gladium, eſt nudare & uagina eximere. Cice. lib. 3. Offic. Gladium diſtrinxit, iurauitq́; ſe illum ſtatim interfecturum. Quandoque colligere. Col. lib. ult. Sereno cælo manibus diſtringi oliuam oportet. Quandoque impeditum teneo. Quinctil. Quibus componendis, biennium, tot alioqui negociis diſtrictis, impendi.

DISTRVNCO, as, [*Troncare*] κολοβόω, mutilo, & in partes diſſeco. Plau. Trucu. Ego te hic medium diſtruncabo.

DISTRVO, is. διακατασκευάζω, ſeparatim ſtruo. Sueto. in Calig. Diſtructis, ac inſtructis, pro loci dignitate, compluribus cellis.

DISTVRBATIO. Cic. 3. Offi. In Corinthi diſturbatione peccatum.

DISTVRBO, [*Diſturbare*] διαταράττω, ἀνασκευάζω, diſiicio, euerto. Cic. pro domo: Diſtrahi à complexu ſuorum. Idem pro Sext. Roſcio. Qui fidem læſerit, diſturbat humanæ uitæ ſocietatem.

DISVLCVS, à ueteribus porcus dicebatur, diuiſis in ceruice ſetas habens. Feſt.

DITESCO, [*Arricchire*] πλουτέω, dites fio: augmentatiuum ab inuſitato uerbo Diteo. Lucr. lib. 4. Partu poſſunt diteſcere dulci.

DITHYRAMBVS, διθύραμβος, uiri Thebani nomẽ, qui primus hymnos inueniſſe creditur, qui in honorem Bacchi ſolent decantari: à cuius nomine ipſi etiam hymni Dithyrambi creduntur appellati. Hor. li. 4. Car. Seu per audaces noua dithyrambos Verba deuoluit.

DITIO, ditionis, [*Giuriſditione, imperio, ſignoria*] ἐπικράτεια, imperium, dominium. Cic. 2. de Leg. Ditione atque numine deorum geruntur res. Hoc nomen quamuis à Dis, Ditis, deriuari uideatur, at tamen contra naturam primitiui corripit primam.

DITIOR, oris. Cic. de Amic. Ditior mihi uidetur eſſe uera amicitia

DITO, as, [*Arricchire*] πλουτίζω, à dis, ditis, diuitem facio. Liu. 21. Caſtra militem ditauere.

DITROCHAEVS, διτρόχαιος, pes conſtans ex duobus trochæis.

DIV, [*Lungamente, di giorno*] μεθ' ἡμέραν, aduerb. pro die. Plau. Nec noctu, nec diu quietus. Interdum ſignificat longo tempore, δηρόν. Cic. de Sen. Quid eſt in hominis uita diu. Hor. in epiſt. Quo ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odorem Teſta diu. Habet autem diu frequenter poſt ſe particulam Cum. Plaut. in Merc. Haud ſane diu eſt, cum illi dentes exciderunt.

DIVAGOR, pen. corr. [*Andare uagabondo*] oberro, huc illuc uagor. Lact. lib. 5. Animus in multa diſperſus, huc atque illuc diuagatur.

DIVARICO, as, pen. corr. διατείνω, extendo, diuido. unde & tibias diuaricatas dicimus, in diuerſas partes diſcretas. Ad ramos tranſtulit Cato: Arbores, hoc modo putentur, rami diuaricẽtur. Nonius: Diuaricari dictum eſt diſtendi, ab iis, qui uitio naturæ ita ſunt pedibus diſcretis, ut eos in diuerſum habeant ſeparatos. Simplex eſt Varico: quo uſus eſt Quinctil. Varicare (inquit) ſupra modum in ſtando deforme eſt.

DIVELLO, diuellis, diuulſi, diuulſum, ἀποσπάω, κατασπάω, abſtraho. Sal. Diuelli liberos à complexu parentum. Membra diuulſa, Ouid. 3. Triſt. eleg. 9. Vnde diuulſa remis, 8. Met.

DIVENDO, διαπιπράσκω, uarie uendo. Cice. de lege agr. Vt Decemuiri bona populi R. poſſint diuendere.

DIVERBERO, ras, [*Percuotere*] διακόπτω, Virg. 5. Æn. Verberando ſagitta Hirtacidæ iuuenis uolucres diuerberat auras.

DIVERBIA, ἐπιρρήματα, partes comœdiarũ, ubi plures perſonæ uerſantur. Liuius: Inde ad manum cãtari hiſtrionibus cœptum, diuerbiaq́; tantum ipſorum uoci relicta. Seruius aliter, Diuerbium, inquit, primus acts comœdiæ, Græce Protaſis.

DIVERSITO, as, [*Piegare ſpeſſo*] τρέπομαι, frequen. à diuerto. Gel. Nec ad uerborum uenuſtates diuerſitandum.

DIVERSOR, ſaris, [*Albergare*] ἐπιξενοῦμαι, καταλύομαι, hoſpitio alicuius utor, ad hoſpitium diuerto. Cic. 2. in Ver. Rubrium parum laute diuerſari dicit. Idem 5. Tuſcu. Cum Athenis apud eum diuerſaret. Idem 2. Verrem. Domus, in qua iſte diuerſabatur. Accipitur & pro conuerſor. Valer. lib. 1. Tabernam, in qua is diuerſabatur, petere conatus.

DIVERSOR, [*Albergatore*] qui in caupona hoſpitatur. Cice. lib. 2. de Inuen. Caupo cum quibuſdam diuerſoribus, &c.

DIVERSORIOLVM. Cic. ad Cornif. Sinueſſanum diuerſoriolum.

DIVERSORIVM, [*Albergo, alloggiamento*] καταγώγιον, à diuertendo, hoſpitium, caupona, locus, ad quem non habitandi, ſed ad tempus commorandi cauſſa diuertimus. Cic. in Catil. Commorandi natura diuerſorium nobis, non habitandi dedit.

DIVERSORIVS, a, um, ut taberna diuerſoria, i. caupona. Plau. Truc.

DIVERSVS, ſa, ſum, [*Seperato*] κεχωρισμένος, ſeparatus. Hirc. 2. Bel. Afr. Numidas diuerſos, diſſipatosq́; in omnes partes fugere.

DIVERSVS item aduerſarius. Sueto. de Clar. Gramma. Interrogatus à Varrone diuerſæ partis aduocato. Interdum uel diſſimilis. Cice. 4. Acad. Qui à te totus diuerſus eſt.

DIVERSITAS, atis [*Diuerſità*] διαφορά, ἐναντίωσις, diſſimilitudo. Pli in epiſt. Imitarer, quantum diuerſitas ingeniorum pateretur.

DIVERSE, [*In diuerſe parti*] κεχωρισμένως, in diuerſas partes. Tere. in And. Curæ meum animum diuerſe trahunt.

DIVERSVM, pro diuerſe. Plaut. Mil. Diſpendite hominem diuerſum.

DIVERTICVLVM, [*Diuolgimento*] ἐκτροπή, eſt uia, per quam de itinere noſtro alio diuertimus. Ter. in Eun. Vbi ad ipſum ueni diuerticulum, conſtiti. Seruius: Diuerticula ſunt ſemitæ tranſuerſæ, quæ ſunt à latere uiæ militaris. Diuerticula etiam domicilia in uia, ad quæ diuertendum ſit. Liu. 1. Cum gladii abditi ex omnibus locis diuerticuli protraherentur. Fraudis & inſidiarum diuerticulum. Cic. pro Roſc. Com.

DIVERTO, is, & Diuertor, eris, [*Diuertire, torcere*] ἐκτρέπομαι, ab itinere deflecto. Cic. 6. Phil. Nunciant ſe, Pompeii conueniendi cauſſa diuertiſſe Maſſiliam. Per tranſlationem pro digredi. Cice. lib. 12. epiſt. Redeamus ad illud unde diuertimus. Lact. lib. 9. Huc neceſſario diuertendum erat. Eſt item in diuerſorium, uel hoſpitium ſe recipere. Cice. Cum Alter ad cauponem diuertit, alter ad hoſpitem. Idem pro Mil. Clodium ſuſpicari debuit ad uillam ſuam diuerſurum. Idem 1. Offic. Quicunque Laciades in uillam

ſuam diuertiſſet. Pro Deiot. Cum domum regis diuertiſſes. Diuertor Cic. Atti. Itineris cauſſa ut diuertar, eſt deuium.

DIVES, diuitis, [*Ricco*] πλούσιος, χρηματικός. Cice. in Parad. Quem intelligimus diuitem, aut hoc uerbum in quo homine ponimus? opinor in eo, cui tanta poſſeſſio eſt, ut ad liberaliter uiuendum facile contentus ſit. Et modo conſtruitur cum genitiuo. Virg. 2. Ge. Diues opum uariarum. Modo cum ablatiuo. Cic. li. 2. Offi. P. Craſſus, tum cognomine Diues, tum copiis. Eſt autem generis omnis: facit enim accuſatiuum diuitem, & hoc diues. Ouid. lib. 1. de Arte: Addidit externo marmore diues opus. Hinc Diuitior comparatiuum. Cic. de Orat. Licentior & diuitior dithyrambus.

DIVEXO, xas, [*Affliggere in uarii modi*] ἄγχω, καὶ φέρω, ἐλαύνω, uariis modis affligo. Cic. in Phil. Omnia diuexare, atq; diripere cupiés.

DIVIDIA, æ, tædium, & moleſtia: ſic enim exponit. Non. Plau. Bacch. Illæc res magnæ diuidiæ eſt mihi. Feſtus diuidiam, diſcordiam interpretatur.

DIVIDICVLA, teſte Feſto, dicuntur caſtella, ex quibus à riuo communi aquam quiſque in ſuum fundum ducit.

DIVIDO, dis, pen. cor. diuiſi, diuiſum, [*Seperare*] διαιρεῖν, ſeparare. Virg. in epigr. quodam: Diuiſum imperium cum Ioue Cæſar habet. Ponitur & pro prædicare. Plaut. in Aul. Me non diuides. Diuidere ſententiam, διαιρεῖν τὴν γνώμην, forenſis eſt locutio, quam Aſconius Pædianus interpretatur his uerbis: Cũ aliquis (inquit) in dicenda ſententia duas, plures'ue partes complectitur, ſi non omnes probantur, poſtulatur ut diuidantur, i. ut de ſingulis rebus ſeorſum referatur, ut pars altera, ſi ita opus fuerit, approbetur, altera repudietur. Cic. lib. 1. epiſt. 2. Poſtulatum eſt, ut Bibuli ſententia diuideretur.

DIVIDVE, Idem in Caſ. Quod tibi ægre eſt, idem mihi eſt diuidue.

DIVINATIO, μαντεία, μαντική, prudentia futurorum. Cice. 1. & 11. de Diu. Verſari quendam inter homines diuinationem. uim. ſ. cognoſcentem, & uidentem, & explicantem ſigna, quæ a diis hominibus portendantur. Dicitur etiam Diuinatio, iudicium, ſiue cognitio, quæ circa conſtitutionem accuſatoris, uel ſubſcriptoris conſiſtit: cum ſcilicet ex duobus, pluris'ue accuſationem ambientibus, diligendus eſt qui maxime ſit idoneus. Ratio nominis hæc eſt, quia in aliis iudiciis iudex ea, quæ teſtibus, tabulis, uel argumentis probata ſunt, ſequi debet. cum autem accuſator eſt eligendus, ex leuibus quibuſdam & exilibus iudiciis & coniecturis, iudicare debet, & pene diuinare, qui ad accuſandum maxime ſit idoneus. Aſconius.

DIVINATVS, participium paſſiuum. Ouid. de nuce: Vt diuinatas auferat augur opes.

DIVIDVVS, a, um, [*Seperabile*] διχότομον, διαιρετόν, quod ſeparabile aut ſeparatum eſt. Cic. de Vniu. Ex ea materia, quæ indiuidua eſt, & ex ea quæ corporibus diuidua gignitur. Ter. in Ad. Totum diuiduum face. Ouid. 1. Faſt. Inſula, diuidua quam premit amnis aqua. id eſt, quam ambit fluuius ab utraque parte.

DIVINIPOTENS, θεοκρατής, qui in diuinis poteſtatem habet. Apul.

DIVINE, θείως, ad deorum ſimilitudinem. deorum more. Quinti. lib. 1. cap. 10. Quæ Tullius in Oratore diuine exequitur.

DIVINITVS, [*Da Dio, diuinamente*] θεόθεν, à Deo, ſiue à diuis. Virg. 4. Georg. Haud equidem credo, quia ſit diuinitus illis Ingenium. Interdum idem eſt, quod diuine, i. humanis uiribus excellentius Cic. 2. de Orat. Ille locus inductus eſt a me diuinitus.

DIVINITAS, atis, [*Diuinità*] θειότης, ſors, uel poteſtas diuina. Plin. l. 19. cap. 12. Opus ingens, occultumq; diuinitatis. Cic. de Orat. Ariſtoteles menti tribuit omnem diuinitatem.

DIVINO, nas, [*Indouinare*] μαντεύομαι, futura præſagio. Dictum uidetur à diuinus, quia diuinum quiddam futura prædicere, aut occulta in lucem proferre. Terentius in Hecyr. Plane hic diuinatio. Cicero Attic. Non equidem hoc diuinaui, ſed aliquid tale putaui fore.

DIVINVS, a, um, [*Diuino*] θεῖος, quod ad Deum pertinet. Plaut. in Curc. Rei diuinæ operam dabo. Diuinæ rei operam dare, & Rem diuinam facere, eſt diis ſacrificare. Cice. 6. Verr. Res illum diuinas apud eos deos in ſuo ſacrario facere uidiſti. Diuina uerba, pro pro piacularibus quibuſdam uerbis, quibus prodigia ſolent procurari Cato de re ruſt. Si de cælo uilla tacta ſiet, de ea re uerba diuina uti fiant, procuret. Cice. 1. de Diui. Ariſtoteles eos, qui ualetudinis uitio furerent, & melancholici dicerentur, cenſebat habere aliquid in animis præſagiens atque diuinum. Diuinum interdum eximium, & humana ſorte maius. Virg. eclog. 3. Diuini opus Alcimedontis. Item qui diuinat, prædicit. Mart. Non ſum diuinus, ſed ſcio quid facias. Auis diuina imbrium, id eſt, diuinatrix & prænuncia, Horat. 3. Carm.

DIVISIO, [*Seperatione*] διαίρεσις. partitio. Cice. 1. de Natu. Deo. Diuiſio trium regnorum, cæli, maris, & inferorum. Apud Rhetores Diuiſio eſt, (ut ſcribit auctor ad Herennium) per quam aperimus quid conueniat, quid in controuerſia ſit: uel per quam exponimus, quibus de rebus dicturi ſumus. Quint. lib. 7. Diuiſio rerum plurium in ſingulas: partitio, ſingularum rerum in partes diſcretus ordo. Cice. 3. de Natu. Deor. Quadripartita, inquit, fuit diuiſio tua.

DIVISOR, ſis, [*Partitore*] διαδότης, uocabatur, qui pecunias inter tribus uiritim candidatorum nomine diuidebat in creandis magiſtratibus. conſueuerant enim petitores magiſtratuum apud Romanos, pecunia ſibi ſtudia conciliare ſuffragatorum, & per centurias tribusq; diuidere nummos. Cice. pro Plancio: Doce, uel una tribus per quem ſequeſtrem, quo diuiſore corrupta ſit. Eſt & Diuiſor, qui præpoſtera Venere pueros corrumpit. Cice. Pæto: Num honeſtum eſt uerbum diuiſor? at ineſt obſcœnum. cui reſpondet intercapedo. Plau. in Aul. Me quidem non diuides.

DIVISVRA, ræ. [*Diuiſione*] διακοπή, diuiſio. Plin. lib. 12. cap. 26. Ab hac ferula differt, foliis tantum & platani diuiſura. Idem lib. 14. cap. 3. Folio paruo & rotundo, ſine diuiſuris. quas inciſuras multis aliis locis appellat.

DIVISVS, us, ui, διαμερισμός, diuiſio, i. partitio. Liu. lib. 33. Vectigalia publica prædæ, ac diuiſui quibuſdam magiſtratibus erant.

DIVITIAE, arum, [*Ricchezze*] πλοῦτος, numero tantum multitudinis, opes amplæ fortunæ. Cicero diſcrimen uidetur facere inter diuitias & opes: Sunt ergo diuitiæ ad neceſſarium uſum, opes ad magnificentiam. expetuntur autem diuitiæ tum ad uſus uitæ neceſſarios, tum ad perfruendas uoluptates. 1. de Offi.

DIVITO, tas, pen. cor. πλουτίζω, diuitem facio, Accius: Augures uerbis aures diuitant alienas, ſuas ut auro locupletent domos.

DIVM, ſubſtantiuum, formatum a genitiuo Græco διός, à nominatiuo ζεύς. unde Sub dio aliquid fieri, dicimus, id eſt, ſub Ioue, ſub cælo, non ſub tecto. Horat. lib. 3. Carm. Nec te candide Baſſareu Sub dium rapiam. Idem: Vitamq; ſub dio, Et trepidis agat in rebus.

DIVORTIVM, [*Diuortio, partimento*] χωρισμός, à diuertendo, ſiue (ut ueteres loquebantur) à diuortendo. idem eſt quod diuerticulum, id eſt, ſemita tranſuerſa, qua à uia regia deflectimus. Virg. 9. Æneid. Obijciunt equites ſeſe ad diuortia nota. Frequenter accipitur pro diſtractione matrimonii, quam Terent. Diſceſſionem uocat. nam diuerto apud iuriſconſult. ſæpe uſurpatur pro diſcedere a coniugio. Fiebat autem diuortium hiſce fere uerbis: Res tuas tibi habe, Res tuas tibi agé. Cice. in Philipp. Antonius cum Mima fecit diuortium. Et paulo poſt: Ille uxorem ſuam ſuas ſibi res habere iuſſit. Diuortium etiam ſeparatio dicitur. Cice. ad Cæl. libro. 2. Mons diuiſus aquarum diuortiis. Pro Cluen. Nouis inter propinquos ſuſceptis inimicitijs ſæpe fieri diuortia atque affinitatum diſſidia uidimus.

DIVRNO, as, diu uiuo à die: ut Perennare ab anno. Nonius.

DIVRNVS, a, um, [*Digiorno*] ἡμερήσιος, à die, ſicut nocturnus à nocte. Cice. de Sen. An cenſes, me tantos labores, diurnos, nocturnosq; ſuſcepturum fuiſſe.

DIVRNVM, ni, [*Giornale*] ἐφημερίς, liber continens acta ſingulorum dierum. Iuuen. Longi relegit tranſacta diurni. Alias accipitur pro uictu atque mercede unius diei. Seneca: Diurnum accipit.

DIVS, [*Diuino*] diuinus, tanquam ἀπὸ τοῦ διός, i. ab Ioue genus ducens. Virg. lib. 11. Quas ipſa decus ſibi dia Camilla Delegit.

DIVTINE, aduerbium, δηρόν, diu. Plaut. Rud.

DIVTINVS, na, num, [*Continuo*] διηνεκής, longus, ſeu continuus. Cic. lib. 10. epiſt. Libertatis deſiderio, tædioq; diutinæ ſeruitutis. Sic Cæſar, Diutinus labor: & Liuius. Diutinum bellum.

DIVTVLE, [*Vn pochetto di tempo*] ἐπ' ὀλίγον, aliquandiu. Gell.

DIVTIVS, comparatiuum ab aduerbio diu, Cice. 7. Verr. Potero hoc ego onus tantum diutius tacitus ſuſtinere.

DIVTISSIME, admodum diu. Cic. de Amic. Diutiſſime ſenex.

DIVTVRNITAS, tatis, πολυχρονία, ut diuturnitas belli. Cæl. diuturnitas temporum, Cic. de Sen.

DIVTVRNVS, na, num, χρόνιος, diutinus, à diu. Cice. de Sen. Græcas litteras ſic auide arripui, quaſi diuturnam ſitim explere cupiens.

DIVVLGO, as, [*Diuulgare*] in uulgus ſpargere. Cice. Balbo: Viſum eſt occultius agendum, neque ullo modo diuulgandum.

DIVVLGATVS, nomen ex participio. Cic. Furnio lib. 10. Magiſtratus leuiſſimus & diuulgatiſſimus.

DIVVS, a, um. [*Diuo, diuino*] θεῖος, diuinus, quia ueteres in ſingulari dium dicebant, quem nos deum. unde nunc quoque in plurali dicimus dij. dijs: unde illud frequens Ciceroni, Si dijs placet. Seru. deos & diuos ita diſtinguit, ut dij dicantur æterni, diui autem qui ex hominibus fiũt. unde etiam hac appellatione quidam Romanorum Imperatores poſt mortem decorati. Diuum, pro aere. Hora. Sub diuo morieris, Pli li. 14. c. 21. Vina expoſita ſub diuo in cadis.

D ANTE O

Do, das, dare, dedi, datum, [*Dare*] δίδωμι, uariam habet conſtructionem. Quandoque duos datiuos exigit, pro aſcribere, imputare:

quamuis

quamuis alter eorum non ſemper ponatur, ſed nonnunquam ſubintelligatur. Cic. lib. 2. Offi. Nec Marco quidem Seio uitio datum quod in caritate annonæ aſſe modium dedit populo. Teren. Vnum tantum expreſſit: Nunc quam rem uitio dent, quæſo animaduertite, ſubintelligitur poetæ. Plaut. in Amph. Nunc tibi hanc pateram, quæ dono mihi ob uirtutem data eſt, Alcumena tibi condono. Aliquando ultra datiuum ponitur accuſatiuus cum Ad. Cice. Corn. Litteras ad te nunquam habui cui darem, quin dederim. Aliquando præter datiuum ponitur accuſatiuus cum In. Teren. in Phor. Dic, quid uelis dari tibi in manum, ut herus his deſiſtat litibus. Nonnunquam loco datiui ponitur accuſatiuus cum Ad. Cic. 2. Phil. Ad ſepulturam corpus uitrici ſui negat à me datum. Interdum accuſatiuus cum In. Cic. Terentiæ: In uiam quòd te des hoc tempore, nihil eſt, Dare cuipiam pecuniam à trapezita, eſt pecuniam à trapezita ſumere, & alteri dare. Plau. in Capt. Sequere me hac, uiaticum ut dem à trapezita tibi. Quandoq; plures habet accuſatiuos, à diuerſis pendentes præpoſitionibus. Col. lib. 9. Aſcenſus deinde auibus ad tabulata per utranque cellam datur. Sæpius tamen poſt accuſatiuum datiuum, regit. Plau. in epi. Dederim uobis conſilium cautum, quod laudetis. Pro uendo, ut in loco illo Cic. quem paulo ante ex 2. lib. Offic. citauimus. In caritate annonæ aſſe modium populo dederit. Item pro offerre. Teren. in Hec. Vt res dant ſeſe, ita magni, atque humiles ſumus. Item dicere. Terent. in Heaut. Quamobrem has partes didicerim, paucis dabo. Item obtemperare. Idem in Ad. Date mihi. i. accommodate meæ uoluntati. Dare etiam mulieres dicuntur, cum copiam ſui faciũt. Mart. Caſta fuit, non dat, non tamen illa negat. Idem: Non ſolet accipere. quid ſolet ergo? dare. Item concitare, ut apud eundem in Eunu. Ludum iocumq; dices fuiſſe illum alterum, præut huius rabies quæ dabit. Dare manus, eſt ſe uictum fateri, τὰς χεῖρας προσέχεσθαι. Dare pœnas, eſt ſuſtinere, δίκην ὑπέχειν. Lact. lib. 8. Sed tamen docent nos ſanctæ litteræ, quemadmodum pœnas impij ſunt daturi. Dare ueniam, interdum eſt agnoſcere, interdum concedere quod petitur. Ter. Da ueniam quæſo filio tuo. Cic. de Orato. Dabis hanc ueniam mi frater. Dare operam, eſt adiuuare, inſeruire. Teren. in Phor. Nos operam dabamus Phædriæ. Dare poteſtatem, eſt rem in alterius arbitrio permittere. Plin. Suarum omnium rerum poteſtatem auunculo dederat. Dare fidem, eſt aliquid ſanctè promittere. Dare actionem uel iudicium, eſt actorẽ ad intendendam actionem admittere. Cic. 4. Verr. Dare linamentum in plagam, eſt feſtucas lintei in uulnus inſerere, Cœl. li. 7. c. 9. Dare in manum, de manu in manu tradere. Teren. in And. Hanc mihi in manum dat. Dare ſe in diſciplinam, eſt ſe alicui inſtituendum permittere. Gell. lib. 5. cap. 10. Dare uerba alicui, eſt decipere. Plaut. Aul. Datum eſt, id eſt fato conceſſum. Teren. in Eunuch. Eſt iſtuc datum profectò, ut grata mihi ſint, quæ facio omnia. Sic Virg. 7. Æneid. Non dabitur regnis (eſto) prohibere Latinis. Datur cernere, i. poteſt cerni, uel licet cernere. Plin. epiſt. 10. Quantum mihi cernere datur, multa in Euphrate ſic eminent. Datus, participium ut, Reddere data. Ouid. de Ar. Multa rogant tradenda ſibi, data reddere nolunt.

DOCEO, doces, docui, doctum, [*Inſegnare*] παιδεύω, διδάσκω, alicuius rei cognitionem alteri trado. Cum duobus accuſatiuis: ut, Doceo te litteras. aliquando cum uno tantum, licet alter poſſit intelligi. precium autem, quòd à diſcipulo exoluitur doctori, ponitur in ablatiuo. excipiuntur hi quatuor genitiui, tanti, quanti, pluris, & minoris, cum ipſorum compoſitis. Cic. 2. Phil. Iam inuideo magiſtro tuo, qui te tanta mercede nihil ſapere docuit. Iuu. Chryſogonus quanti doceat. Aliquando cum ablatiuo. Ci. Pæto: Socratem fidibus docuit. Vbi nonnulli uolunt intelligi uerbum Canere, uel aliquod ſimile. Interdum oſtendere. Virg. 5. Æneid. Docuit poſt exitus ingens. Interdum certiorem reddere. Sal. in Iug. Si legatos miſerat, qui ſenatum de cæde fratris docerent. Cic. Appio Pul. Ne litteras quidem ullas accepi, quæ me docerent quid ageres.

DOCHIMVS, mi, pedis genus in numeris oratoriis: de quo Cicero in Orat. Dochimus è quinque conſtat ſyllabis, breui, duabus longis, breui, longa: ut eſt hoc, Amicos tenes, item hoc, reipublicæ.

DOCILIS, qui facile diſcit. Cice. Treb. lib. 7. epiſt. O medicum ſuauem, meq; docilem ad hanc diſciplinam.

DOCILITAS, εὐμάθεια, apprehendendæ doctrinæ facilitas. Cicero pro Sext.

DOCTRINA, [*Dottrina*] διδασκαλία, eruditio. Cice. pro Arch. poeta: Ego multos homines ſine doctrina, per ſeipſos & moderatos, & graues extitiſſe fateor: etiam illud adiungo, ſæpius ad laudem atque uirtutem naturam ſine doctrina, quàm ſine natura ualuiſſe doctrinam.

DOCTE, ἐπιστημόνως. Cic. 3. de Orat. Docte & delicate. Docte & perite facere, in Sal.

DOCTOR, διδάσκαλος, qui docet. Plin. in Panegy.

DOCTVS, a, um, ὁ ἐν τοῖς λόγοις ἐξησκημένος, πεπαιδευμένος. Cice. libr. 2. Offic. Nec me dedidi, indignis docto homine uoluptatibus. Artes doctæ, Ouid. 9. Metam. Dicta docta, Lucr. libr. 2. Docti doli, Plaut. Mil. Facies docta, Ouid. 2. Am. Dicitur autem Doctus, qui rationem rei tantum tenet: peritus, qui cum ratione experientiam. Cicero lib. 3. Offi. Cum ſint docti à peritis, facile deſciſcunt à ſententia.

DOCVMENTVM, [*Ammaeſtramento*] admonitio. Cice. 6. Philip. Ex quo nos documentum capere fortuna uoluit, quid eſſet uictis extimeſcendum.

DODONA, pen. pro. Δωδώνη, ciuitas in Chaonia, regione Epiri, iuxta quam propinquum erat nemus Iouis ſacrum, querneum totum, ubi Iouis Dodonæi templum fuiſſe narratur.

DODONAEVS, a, um, Δωδωναῖος, ut Dodonæus Iupiter, qui in Dodonæo nemore colebatur. Item Dodonæum æs, tintinnabuli quoddam genus die noctuq; continuo crepitans. Auſonius: Nec Dodonæi ceſſat tinnitus aheni. Dictam uolunt Dodonam à nympha quadam marina eius nominis, aut, ut aliis placet, à Dodone quodam Iouis & Europæ filio. Vide Stephanum.

DODRA, potionis genus, ex nouem rebus. Auſonius.

DODRANS, τριμοιρία, pondus, uel menſura conſtans ex nouem unciis: ita dictum, quòd ad conficiendum aſſem deſit quadrans. Mar. li. 8. Soluere dodrantem nuper tibi Quinte uolebat.

DODRANTALIS, le: ut Dodrantalis ſtirps. apud Col. lib. 11. cap. 3. hoc eſt, trium palmarum, ſeu digitorum duodecim, cui ad perficiendam pedis menſuram deſit quadrans.

DOGMA, atis, i. noſtri modo decretum, modo ſcitum, modo placitum appellant. ſunt enim dogmata uniuſcuiuſq; ſectæ decreta, quæ (ut inquit Cicero) prodere ſcelus eſt, non minus quàm patriam, ſine quibus nec ſectæ philoſophorum, nec religionum uires conſtare poſſunt. unde Laertius ait, ſectam eam non appellari, quæ dogmata non habet. Cic. 4. Tuſcul. Quoniam id haberent Academici decretum (ſentitis enim iam hoc me dogma dicere) nihil poſſe percipi. Idem 4. Acad. Sapientiæ quid futurum eſt, quæ neque dubitare debet de ſuis decretis, quæ philoſophi dogmata uocant? Habent & ceteræ artes ſua dogmata: ut in re medica alia Hippocratis, alia Aſclepiadis dogmata fuerunt. à Pli. frequenter placita appellantur: ut, placita magorum, placita Babyloniorum lib. 2. Dicitur autem dogma ἀπὸ τοῦ δοκεῖν, opinari.

DOGMATISTES, qui aliis dogmata præſcribit. Hieronymus.

DOLABRA, bræ, pen. corr. [*L'Aſcia*] ἀξίνη, inſtrumentum fabrorum, quo ligna dolant. Col. lib. 3. Quæ falce amputari non poſſunt, acuta dolabra abradito.

DOLABELLA, diminut. à dolabra. Colu. lib. 5. Circa crus dolabella dimouenda eſt terra. Hoc etiam cognomine uſa eſt Cornelia gens Romanorum.

DOLABELLIANA PIRA, ab inſitore Dolabella ſic dicta. Plin. libro & cap. 15.

DOLENTER, Plau. Cice. libr. 10. Quicquid tibi ſcribo, dolenter magis, quàm inimice facio. Oui. 4. Met. Nil illo fertur uolucrum moderator equorum Poſt Phaethontæos uidiſſe dolentius ignes.

DOLEO, es, dolui, dolitum, [*Dolere*] ἀλγέω, Teren. in Eunu. Dolet dictum imprudenti adoleſcenti. Hoc uerbum, ſi ad corpus referatur, neutrum acquiſitiuum eſt: ut, Oculi dolent uiro tuo. Plaut. in Amph. Mihi etiam miſero nunc malæ dolent. Sin de rebus alienis, eſt actiuum eſt: ut, Doleo tuis rebus aduerſis. Aliquando etiam cum accuſatiuo: ut Doleo tuam miſeriam. Doleo tuam uicem, σοῦ χάριν ἄχθομαι. Doleo Vicem Reip. ὑπεραλγῶ τῶν κοινῶν. Saluſt. Quaſi dolens eius caſum.

DOLIA, orum, [*Botte*] πίθοι, uaſa maiora, uino ſeruando idonea. Ter. in Heaut. Releui omnia dolia. Cic. de Cla. Orato. Num igitur qui hoc ſentiat, ſi is potare uelit, de dolio ſibi hauriendum putet?

DOLIARIS, & hoc doliare, quod ad dolii magnitudinem accedit, unde Plau. in Pſeu. Feſtiuiter appellat anum uentricoſam, doliarem.

DOLIARIVM, rii, apud iureconſ. poni uidetur pro ipſis doliis, uel cella in qua dolia uinaria ſunt. Si (inquit) ex doliario pars uini uenierit.

DOLIARIVS ſignificat eum, qui dolia facit, & componit. Plinius lib. 3. cap. 6.

DOLICHE, inſula XVII. M. paſſuum à Naxo diſtans, tantundem ipſa in longitudinem patens, prius Icaros dicebatur: unde nonnulli nomen mari inditum putant potius, quàm ab Icaro Dædalio filio. Macris etiam & Ichthoeſſa aliquando uocata eſt. Pli. lib. 4. cap. 12.

DOLICHISTE, Δολιχίστη Ptol. inſula in mari Lycio. Pli. li. 5. cap. 31.

DOLIO, lis, liui, litum. Varro in Agathone. Cælatus in manu dextera ſcyphus, cælo dolitus, artem oſtentat Mentoris. Nonius.

DOLIOLA, [*Botticini*] πιθίσκοι, diminut. à doliis. unde & locus in urbe ſic uocatus, quòd poſt Allienſem cladem Gallis urbem inuadentibus, doliola, in quibus ſacra pontifices condiderãt, eo in loco fuerint defoſſa à flamine Quirinali, ut Liu. li. 5. ſcribit. qua de cauſſa

in eodem loco ne deſpuere quidem alicui licebat. Feſtus.

DOLO, as [*Pulire*] πελεκάω, ἀποξέω, dolabra, ſiue aſcia leuigo. Proper. Properanti falce dolatus. Cic. de Diu. Quis robur illud dolauit?

DOLONES, δόλωνες, ita dicti a fallendo quod ingentes conti, ferro breuiſſimo cum ſpeciem præferant ligni, intus ferrum acutum habeant. Virg. lib. 7. Sæuosq; gerunt in bella dolones. Vbi Seruius ait. Dolonē flagellum eſſe, intra cuius uirgā lateat pugio. Plutar. in Tiberio interpretatur ſicam latronum. In inſtrumento autem nauali Dolones dicuntur uela minora, quæ celeritatis cauſſa ſolent erigi. Liu. lib. 46. Dolonibus erectis altum petere contendit. Ibidem: Sublatis dolonibus effuſe effugere contendit.

DOLONCI, populi Thraciæ, à Doloneo fratre Bithyni. Stephanus.

DOLOPES, populi Theſſaliæ, in extremis finibus Phthiotidis. Str. lib. 9. Virg. li. 2. Æn. Quis talia fando Myrmidonum, Dolopum'ue. Pli. li. 4. c. 2. Dolopas in Ætolia cōſtituit. Dolopeius, a, um, Val. 2. arg.

DOLOR, ἄλγος, τό, animi uel corporis cruciatus. Cic. 2. Tuſcu. Dolor eſt motus aſper in corpore, à ſenſibus alienis. Ter. in And. Eius labore, atque eius dolore gnato ut medicarer tuo. Ci. Sulpicio li. 4. Eſt omnino uix conſolabilis dolor.

DOLOSE. Cic. 3. Offi. Quicquam agi doloſe aut malitioſe patet?

DOLOSVS, a, um. Fraudulentus, Cic. pro Rab. Doloſis conſilijs.

DOLVS, doli, [*Inganno, frode*] δόλος, Græca dictio, quæ apud Latinos accipitur pro fraude, quæ fit ad fallendum aliquem. Plaut. in Capt. Doli non doli ſunt, ni aſtu colas. Teren. in And. Siquid conſilij habet, ut conſumat nunc, cum nihil obſint doli. Cic. pro domo: Ne qua calumnia, ne qua fraus, ne quis dolus adhibeatur. Veteres tamen etiam in bonam partem accipiebant, pro ſolertia & calliditate, quæ aduerſus hoſtes adhibebatur. unde dolum malum dixerunt diſcriminis cauſſa, quòd & bonus quidam dolus diceretur. Ter. in Eun. Erat ſuſpicio, dolo malo hæc fieri omnia. Vlp. de Dolo malo, l. 1. Dolum malum Seruius ita definit, machinationem quandam alterius decipiendi cauſſa, cum aliquid ſimulatur, & aliud agitur. Cice. 3. Offic. Cum ex Aquillio quæreretur, quid eſſet dolus malus, reſpondebat, cum aliud ſimulatum eſt, aliud actum.

DOMABILIS, le, Hor. 4. Car. Ode 14. Te Cantaber non ante domabilis Miratur. Ouid. 9. Met. Nullaq; domabile, flamma.

DOMESTICATIM, per uarias domos. Suet. in Cæſ.

DOMESTICVS, ca, cum [*Dimeſtico di caſa*] οἰκεῖος, quod ad domum pertinet, ut domeſticus uſus, & conſuetudo, apud Cic. Aliquando manſuetus, ac mitis. Pli. Mite animal, atque domeſticum. Domeſticus qui in eadem domo nobiſcum habitat.

DOMICILIVM, [*Habitatione di lungo tempo*] οἰκητήριον, habitatio longi temporis, unde mutare domicilium dicuntur, qui migrant, ut aliā urbem habitent, tanquam illius ciues futuri. Cic. 7. Ver. Diuinum domicilium nocturno latrocinio compilauit.

DOMICOENIVM, οἰκοσιτία, cœna quæ fit domi. Mart. lib. 5.

DOMINA, næ, δέσποινα, hera domini uxor, quæ in familiam, aliam'ue rem imperiū habet. Ci. in Para. Cupiditas honoris, dura domina.

DOMINIVM, nii, [*Dominio*] imperium. Var. 2. de re ruſt. ca. 6. In mercando, emptionibus, traditionibus, dominium mutant.

DOMINATIO, δεσποτεία, imperium. Cic. 5. Verr.

DOMINATOR. Cic. 2. de Nat. Deo.

DOMINATRIX. Cicero. 1. de Inuent. Temeraria dominatrix animi cupiditas.

DOMINATVS, principatus, τυραννίς. Cic. 4. de Fin.

DOMINOR, ris, [*Signoreggiare*] ius & imperium in rem aliquam habeo: & frequentiſſime habet datiuum. Virg. 1. Æn. Victis dominabitur Argis. Modo accuſatiuum, cum In. Ouid. li. 1. Met. Quod dominari in cetera poſſet. Modo ablatiuum cum In. Sulpicius Cice. Caſus & natura in bonis dominatur. Dominor aliquando paſſiue. Cic. 3. Offi. O domus antiqua, quàm diſpari domino dominaris.

DOMINVS, [*Padrone*] δεσπότης, qui domui præeſt, & in familiam imperium habet. Teren. in Eunuc. Apparet ſeruum hunc eſſe domini pauperis. Item dominus uocatur, qui in regnum uel ciuitatem imperium habet, & cui populi ſubſunt. Virg. 1. Æneid. Romanos rerum dominos. Dominus, maritus. Idem libro. 4. Connubia noſtra repulit, ac dominum Æneam in regna recepit. Domina, blandiciis apta uox. Ouidius: Hæc tibi ſub domino eſt Pirrhe puella ſuo. Et iterum: Nam furor in dominam temeraria brachia mouit. Item ponitur pro conuiuij exhibitore. Cicero in Vatin. Cum ipſe epuli dominus albatus eſſet. Dominus quoq; & domina ſumi ſolent pro Deo ac Dea. Ouid. Et domino ſoluere uota Ioui.

DOMINICVS, κυριακὸς: ut. dominicus dies, qui antea dies ſolis diceba tur, quòd Chriſti domini noſtri reſurrectione ſit inſignis. Dominicæ habitationes apud Col. lib. 9. cap. 1. Et. Rationes dominicas pecuarias conficere, apud Var. 2. de re ruſt. cap. 10.

DOMIPORTA, cochlea, quòd domum ſuam perpetuo circunferat. Cice. 2. de Diu. Domiportam, ſanguine caſſam.

DOMITOR, oris, δαμαστής, qui domat. Ouid. 2. Triſt. Quid tibi de tetrico referam domitore Chimæræ? Domator. Tibull. Conuerſus terga domator.

DOMITVRA, ræ, domandi actus, δάμασις. Pli. lib. 8. cap. 45.

DOMITVS, us, ui, idem. Cic. de Nat. de Domitu noſtro.

DOMITRIX, cis. Virg. 3. Georg. Domitrixq; Epidaurus equorum.

DOMITO, as, are, frequent. à domo, as. Virg. 1. Ge. Domitare boues.

DOMNVS, per ſyncopen, apud uetuſtos poetas pro Dominus. Lucr. At cum membra domnus præſentit frigida ſeruis.

DOMO, domas, domui, domitum, & domaui domatum, καταπονῶ, δαμάζω, olim tertiæ coniugationis fuit, (ſi Priſciano credimus) ut & cetera omnia primæ coniugationis uerba, quæ præteritum faciūt per ui, diuiſas ſyllabas. Eſt autem Domare, manſuefacere. Virg. 3. Georg. Talis Amyclei domitus Pollucis habenis Cyllarus. Hinc domitos populos. Cic. de Prouin. conſ. Atque hanc Macedoniam domitis iam gentibus finitimis, pacatam, & quietam. Equorum domitor. Virg. 7. Æne.

DOMVITIO, ex domo & itio, quaſi reuerſio ad domum. Cic. lib. 1. de Diuin. Rhodiorum claſſi domuitionem dari.

DOMVS, [*Caſa*] οἶκος, δόμος, proprie ædificium ad habitandum factum, quod ex tecto & parietibus conſtat: improprie pro quocunque habitaculo. unde & templa, & auium nidi, domus dicuntur. Virg. Oſtia iamq; domus patuere ingentia centum. Idem 8. Æne. Antiquasq; domos auium. Aliquando familia. Idem lib. 5. Sergeſtusq; domus tenet à quo Sergia nomen. Aliquando pro tota aliqua gente. Idem 1. Æneid. Cum Domus Aſſaraci. Aliquando pro patria. Idem 3. Æneid. Da propriam Tymbræe domum, da mœnia feſſis. Facit genitiuum domus, & domi, datiuum domui, accuſatiuum domum, uocatiuum domus, ablatiuum domo. differunt tamē duo hi genitiui domi, & domus, ut domus, ædificium ipſum ſignificet, quod ex tecto, & parietibus conſtat. apte itaque dicemus, Partem domus ſum demolitus: non, partem domi. Pro eodem etiā apud ueteres legitur domuis. Varro: Porrexit in interiorem partem domuis. ſed cum dicimus domi, οἴκοι, locum ſignificamus in quo quis habitat: ut, domi maneo. Teren. in Ad. Quid ais bone uir, eſt frater domi? Inuenitur tamen nonnunquam apud antiquos genitiuus domi, pro domus. Plau. in Tri. Commeminit domi. In num. plu. facit nominatiuum domus, datiuum & ablatiuum domibus, accuſatiuum domos, uel domus, genitiuum domorum, & nonnunquam domuum domum. Plin. lib. 8. cap. 57. Multi & hos incolas domum poſuere mures. Legitur nonnunquam in ablatiuo ſingulari domu. Plau. in Mil. Ait ſeſe Athenas fugere cupere ex hac domu. Domi, & In domo, idem ſignificant. Quinct. In domo furtum factum ab eo, qui domi non fuit. Dicimus etiam, Reuertor domum, & ad domum. Exeo domo, uel à domo, οἴκοθεν. Admittunt autem obliqui huius nominis aduerbialiter poſiti ſex tantum adiectiua mea, tua, ſua, noſtra, ueſtra, & aliena: ut, Eram domi meæ. Tu eras domi tuæ. Cic. pro domo: Quid tibi neceſſe fuit, ſacrificium, quod alienæ domi fieret, inuiſere?

DONA, orum, [*Preſenti*] δῶρα. Ouid. 1. de Arte. Munera, crede mihi, placant hominesq; deosq;. Differt donum a præmio: ut præmium ſit quod datur ex præcedēti merito; donum', quoduis munus quocunque modo datum. Donatus in illud Teren. in Eunuc. Quoduis donum & præmium à me optato: id optatum feres: diſtinguit donum a munere, ut donum deorum ſit, munus hominum: quæ tamen differentia nullo modo obſeruatur. Aliquando Donum dicitur de rebus pernicioſis. Virg. eclo. 6. Quas illi Philomela dapes, quæ dona pararit. Donum honorarium, id eſt, quod datur patrono: ab honore dictum, quòd huiuſmodi muneribus clientes patronos ſuos ſoleant honorare.

DONARIA, [*Doni che s'offeriſcono à Dio*] ἀναθήματα, dona, quæ Deo offeruntur. Macrobius: Clypei, coronæ, & huiuſmodi donaria. Nōnunquam pro loco, in quo dona reponuntur. Virg. lib. 3. Georg. Ductos alta ad donaria currus. Gell. lib. 2. cap. 10 Vbi reponi ſolerent ſigna uetera, & alia quædam religioſe donariis conſecrata. Apul. Donarium deæ perquam opulentum.

DONATICAE coronæ, quibus uictores in ludis donabantur. Feſtus.

DONATIVVM, munus quod a principe uel imperatore militibus donatur. Suet. in Domit. An duplum donatiuum militi donaret.

DONATIVVS, creditor, qui donationem facit. Paulus Iureconſult.

DONATVS particip. δωρηθείς, munere affectus. Virg. 5. Æne. Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit.

DONAX, calamus craſſiore ligno, & tenui foramine, quem totum fungoſa replet medulla, in aquaticis naſcens, ſagittis aptiſſimus. Pli. lib. 6. cap. 36.

DONEC, [*Finche, mentre che*] ἕως, ἕως ἄν, quoad, uel quouſque. Terē. in Ant. Nunquam deſtitit orare uſque adeo, donec perpulit. Iungitur autem tam indicatiuo, quam ſubiunctiuo, & cuiuis etiam tempori. De præſenti exemplum eſt apud Plaut. in Ciſt. Non deſtiti Inſtare uſque adeo donec adiurat ſe anus, De præterito ſupra poſitum

ſtum eſt exemplum ex Terentio. Exempla futuri nuſquam non occurrunt. Virg. 1. Æn. Donec regina ſacerdos Marte grauis geminam partu dabit Ilia prolem. Sic cum omnibus ſubiũctiui temporibus iungitur. Col. Donec ea aqua, quam adieceris, decoquatur. Cato de re ruſt. Donec pecunia ſatisfecerit, pecus & familia, pignori ſunto. Ter. in Phor. Donec tibi, quod pollicitus ſum, effecero. Pro quam diu. Ouid. de Pon. li. 3. Donec eris felix, multos numerabis amicos. Veteres pro donec dixerunt donicum. Cato de re ruſt. Vſque licebit uellas, donicum ſemen uideris ire.

DONATIO, δόσις, δωρεά, Ci. in Ora. Vt corona aurea donaretur, eaq; donatio fieret in theatro. Dicimus autem, dono tibi munus, & dono te munere. Donare ciuitatem, eſt efficere ciues, & iura ciuium dare. Cic. pro Arch. poeta: Qui ciuitate multos donauit.

DONO, nas, Cic. in Piſ. Mihi populus R. Immortalitatem donauit.

DONYSA, Δόνυσα, inſula in mari Ægæo, una Sporadum. Virg. 3. Æn.

DORCAS, adis, dama, ſeu caprea. Pli. lib. 28. ca. 8. Dorcadis pelle collo ſuſpenſa. Mart. lib. 13. donabis dorcada nato.

DORICVS, ut lingua Dorica, qua regionis eius populi utebãtur. Dories ante Achiui, poſtea Dories dicti à Dorico quodam (ut Plato ait. 3. de leg.) qui eius regionis exules reſtituit: aut (ut Seruio placet) à Doro Neptuni filio, aut à Doride Oceani & Tethyos filia.

DORII, Dorienſes, ſiue Dories, populi Achaiæ, à Doride regione Græciæ, iuxta Meleacum ſinum. Sunt & Dorii in Aſia, Caribus uicini, à ſuperioribus oriundi. Herod. lib. 1.

DORION, oppidum Peloponneſi, iuxta quod Thamyras citharœdus Muſas ad cantus certamen prouocauit. Pli. lib. 4. ca. 5. Eſt & oppidũ in Magneſia, apud idem li 4. ca. 10. Tertium in Ionia, li. 5. ca. 29.

DORIS, idis, δωρίς, herba eſt, anchuſæ ſimilis. Plin. lib. 22. cap. 20.

DORIS, Oceani & Tethios filia, quæ Nereo fratri nupta immenſam uim marinarũ nympharum peperit quæ Nereides dictæ. Non nunquam pro mari. Virg. in Gallo: Doris amara ſuam non intermiſceat undam.

DORMIO, is, κοιμάομαι, καθεύδω, Plaut. in Trin. Dormibo Placide in tabernaculo. Cice. Att. Mane dormiit ad horas tres. Aliquando cum accuſatiuo, & in Plin. in epiſt. Nihil eſt, quod in dextram aurem, fiducia mei, dormias: Dormire in utramuis aurem, eſt animo ſecuro, uacuoq; eſſe. Teren. in Heau. Ademptum tibi iam faxo omnem metum, In aurem utramuis otioſe ut dormias. Dormire in utrumuis oculum, idem. Plau. in Pſeu. De iſta re in oculum utrumuis conquieſco.

DORMISCO, is, dormio. Plau. Cur. Cũ dormiſcit, ei ſubduco anulum.

DORMITO, as, [*Hauer ſonno*] νυστάζω, frequentatiuum eſt: quamuis diminutionem ſignificati habeat. Horat. Quandoque bonus dormitat Homerus. Plaut. in Amph. Te dormitare aiebas. Cic. Varroni lib. 9. fam. Cœnato mihi, & iam dormitanti.

DORMITATOR, qui ſolet dormire, & omnia negligentius agere. Pla. in Trin. Homo eſt aut dormitator, aut ſector Zonarius.

DORMITORIVS, a, um, ut, Cubiculum dormitorium, ubi dormitur. Plin. Iunior in epiſt.

DORMITORIVM, idem quod dormitorium cubiculum. Pli. li. 30. c. 6.

DORSVALIA, [*Coperte de caualli*] ἐπινώτια, tegumenta, quibus equi & boues teguntur. Iul. Cap.

DORSVM, ſi, [*Dorſo. ſchiena*] tota poſterior corporis pars, à collo uſque ad os ſacrũ. & dorſus maſc. gen. Plau. Mil. Dorſus totus prurit. Nõ ſolũ autẽ dicitur de animalibus, ſed etiam de inanimatis. Virg. 1. Æn. Dorſum immane mari in ſummo. Idem 10. Æn. Dorſo dum pendet iniquo. Antiqui Doſſum dicebãt, ꝙ nũc Dorſum dicimus. unde doſſuaria iumenta à Varr. Dicta li. 20. c. 10. quæ doſſo uehũt.

DORTIVM, Δόρτιον, Ptol. cap. 9. lib. 3. Mœſiæ ſuperioris ciuitas.

DORVS, Neptuni filius, qui in Doridæ Græciæ regione regnauit, à quo ipſi etiam populi Dorii appellati putantur. Seru. in illud Virgilii. 2. Æn. Iuuat ire, & Dorica caſtra, deſertosq; uidere locos. Eſt etiam urbs quædam Phœnices, apud Ioſephum: cuius ciues Doritæ appellantur, teſte Stephano.

DORYLAEVM, oppidum Phrygiæ, Plin. lib. 5. cap. 29.

DOS, dotis, προίξ, proprie dicitur quod marito cum uxore datur. Ter. in And. Dos eſt Pamphile decem talenta. Duo autem dotium genera enumerantur à Iuriſconſul. Profectitia ſcilicet, & Aduentitia. Profectitia dos eſt, q̃ à parentibus profecta eſt de bonis eorum: aduentitia uero, quæ aliunde aduenerit: ut ſi quis patri certãm pecuniam dederit, quam nubenti filiæ reddat. Sumitur pro omni, quod alicui datum eſt uel à natura, uel ab hominibus. unde Dotes animi dicuntur, prudentia, iuſtitia, fortitudo, & huiuſmodi: Dotes corporis, pulchritudo, robur, incolumitas, & his ſimilia. Ouid. 3. Triſt. Nam tibi cum facilis mores natura pudicos, Et raras dotes, ingeniumq; dedit.

DOTALIS, le, [*Dotale*] quod ad dotem pertinet. Pla. in Aſin. Dotalem ſeruum uxor tua adduxit. Idem in Mil. Haſce ædes dicas dotales tuas. Liu. lib. 26. Hæc tibi à me dotalia dona accedent.

DOTO, as, dotem do. Suet. in Veſpa. Vitellii hoſtis ſui filiam dotauit, & inſtruxit. unde dotatam mulierem dicimus, quę dotem habet: in dotatam, quæ dotis ad maritum nihil attulit. Plau. in Aſi. Hæ ſunt, atque aliæ multæ in magnis dotibus incommoditates, abiles. Nã quæ indotata eſt, ea in poteſtate eſt uiri. dotatæ mulctãt & damno & malo uiros. Dotatum etiam latius intelligimus eum, qui bonis quibuſdam animi, corporis, aut fortunæ præditus eſt. Oui. 11. Me. Quæ dotatiſſima forma Mille procis placuit.

D ANTE R

DRACHMA, δραχμή, genus ponderis ex decem & octo ſiliquis: id eſt, tribus ſcrupulis conſtans. Eſt & genus numiſmatis, denarium ualens Romanum Ter. in And. Vix drachmis obſonatus eſt decem: Cic. 1. de Diuin. Ab iis drachmas ipſi petunt.

DRACO, onis, [*Drago*] δράκων, ſerpens annoſus, qui multa ætate in inſolitam magnitudinem excreuit: ita dictus ἀπὸ τοῦ δέρκειν, quòd hoc animal acutiſſimi uiſus eſſe credatur: unde etiam à poetis theſaurorum cuſtodiis fingitur præeſſe. Dracones etiam dicuntur à Pli. lib. 17. cap. 23. a tortuoſitatis ſimilitudine palmites emeriti, pluribusq; annis indurati.

DRACO, antiquiſſimus Athenienſium legiſlator, cuius leges Solon, præter quam quæ de cæde erant conſtitutæ, abrogandas curauit ob ſeueritatem. nam una omnibus pœna conſtituta erat, ut etiam qui deſidiæ damnati eſſent, aut qui olera ſurripuiſſent, capite plecterentur. Gell. cap. 18. lib. 12.

DRACONTIVM, herba hortenſis folio hederæ, magno, & candidis notis inſigni Dioſc. Offic. Serpentariam, & Colubrinam appellant. Eſt etiam hoc nomine genus uitis apud Col. li. 3. cap. 2. quod uini generoſitate cum Amminiis conferri poſſit.

DRACVNCVLVS, paruus draco Eſt & herbæ genus, quod Pharmacopolæ Serpentariam appellant: Vide Dracontion. Eſt etiam piſcis ex concharum genere. Pli. li. 32. cap. 11.

DREPANVM, urbs Siciliæ trans Lilybæum promontorium, non procul ab Eryce monte. Virg. 3. Æn. Hinc Drepani portus.

DRILON, Δρίλων, fluuius Dalmatiæ. Ptol. lib. 2. ca. 17. & Pli. li. 3. c. 22.

DROMAS, adis, cameli ſpecies, à uelocitate curſus. Liu. li. 37.

DROMONES, δρομάδες, genus piſcis Pli. li. 32. cap. ult.

DROPAX, acis, unguenti genus, ad euellendos è corpore pilos. Mar. li. 3. Pſilothro faciemq; lauas, & dropace caluam. Idem lib. 10.

DRVENTIA, æ, fluuius prouinciæ Narbonenſis. Pli. lib. 3. cap. 4.

DRVSOMAGVS, Rhætorum oppidum. Ptol. lib. 2. cap. 12.

DRYADES, δρυάδες, nymphæ ſiluarum præſides, à δρῦς, quod quamuis proprie quercum ſignificet, accipitur tamen pro quauis arbore. Virg. 1. Geor. Ferte ſimul Faunıq; pedem, Dryadesq; puellæ.

DRYIDAE, δρυίδαι, Gallorum magi. nomen habere creduntur à dictione δρῦς, quæ olim quamuis arborem, hodie uero peculiariter quercum ſignificat, quòd maxime in lucis uerſabantur. Pli. li. 16. cap. 44. Cæſ. lib. 6. Com. Druidæ rebus diuinis interſunt, ſacrificia publica ac priuata procurant, religiones interpretantur. ad hos magnus adoleſcentium numerus diſciplinæ cauſſa concurrit, magnoq; ſunt apud eos in honore: nam fere de omnibus controuerſiis publicis priuatisq; conſtituunt. Hanc religionem (inquit Suetonius) ſub Auguſto interdictam. Claudius Imperator quintus penitus aboleuit, Pro iiſdem etiam dicimus Druides, Druidũm. Cæſar Bel. Gal. li. 6. De his duobus generibus alterum eſt Druidum, alterum equitũ. Et paulo poſt: Omnibus Druidibus præeſt unus.

DRYMODIS, Peloponneſi regio mediterranea, poſtea Pelaſgis, nouiſſime Arcadia dicta. Pli. lib. 4. cap. 6

DRYOPES, Δρύοπες, populi Epirotici. Stra. li. 8. & 13. & Virg. lib. 4.

DRYOPTERIS, herba filici ſimilis. Plin. li. 27. cap. 9.

D ANTE V

DVAS, pro des. Plaut. in Aul.

DVBENVS, teſte Feſto, pro domino ueteres dixerunt.

DVBIE, [*Dubbioſamente*] Ci. 1. de Diu. Poteſt accidere ut aliquod ſignum dubie dictum, pro certo ſit acceptum.

DVBIO. as, apud antiquos legitur pro dubito. Pla. Dubiat quid agat.

DVBITABILIS, le. Ouid. li. 10. Met. Nec erit dubitabile uerum.

DVBITANTER, Cæcil. Imperator clamat, ut milites à ſiniſtro cornu remoueant, & Gallis non dubitanter immittant. Nonius.

DVBITATIM, Siſenna apud Nonium. Hoſtem non dubitatim cum ſcalis iter facere cernebat.

DVBITATIO, onis, ἀπορία, Cic. 2. de Ora.

DVBIS, Galliæ fluuius. Veſuntionem Sequanorum oppidum medium ſecans, Dolamq; alluens. Cæſ. 1. Bell. Gall.

DVBITO, as, [*Dubitare*] ἀμφιβάλλω, ἀπορῶ, Cic. 4. Ac. Dubitant, hæſitant, reuocant ſe interdum. Pro uereri, cunctari. Plaut. in Epiſt. Quid iſtuc dubitas dicere?

DVBITANS, Cic. pro domo: Identidẽ ſe ipſe reuocãdo dubitãs, hæſitans. Dubitatus. Oui. 2. Met. Intrauit dubitati tecta parẽtis. Dubitatus amor, apud eũdẽ ad Liuiã. Dubitatur, impſonale. Ci. 4. Ver.

DVBIVM,ii.Ci.de nat.homo ſine dubio uerſutus,& callidus.

DVBIOSVS,a,um,dubius.Gell.li.3.cap.3.Dubioſæ non erant.

DVBIVS,qui duas uias habet,& utrá eligat, neſcit. Virg. 2. Æn. Nec dubiis ea ſigna dedit. Nõnunquam accipitur pro ancipiti periculo. unde in dubiũ uenire,pro in diſcrimen adduci.Ter.in And.Tua fama & gnatæ uita in dubiũ ueniet.Sic ſalutẽ dubiá dixit in epiſt. ad Ligarium,quæ in periculo uerſatur. Cœna autem dubia dicitur, cum tanta opponi ut ciborum copia,ut cogaris dubitare,quid potiſſimum ſumas.Ter.in Phor.Cœna dubia apponitur.

DVCATVS, us,ἡγεμονία, præfectura, quod uulgus capitaneatum appellat.Sue. in. Ner.Rufinum, quia ferebatur ducatus & imperia ludere,mergendum mari demandauit. Scribit Lampridius,Heliogabalum præpoſituras, & ducatus,& officia palatina uendidiſſe.

DVCENARIVS,[*Capitano di ducento ſoldati*] διακοσιάρχης, qui ducentos milites ducebat in acie ſecunda.apud Suet. legitur quartam iudicum decuriam ab Auguſto additam eſſe,quæ ducenariorum diceretur. Ducenarii autem uidentur nominati, á cenſu ducentorum ſeſtertiorum.Ducenarius,a,um,ut,ducenaria pondera, i.ducentarum librarum,apud Pli.li.7.ca.20.

DVCO,is,duxi,ductum,[*Condurre*]ἄγω.Seneca. fata uolentem ducunt,nolentem trahunt.Quandoque ſignificat reſpicere,exiſtimare.Ci.Trebat.Ego ſi mei commodi rationem ducerem,te mecum eſſe maxime uellem. Virg.li.10.Tanton' me crimine dignum.Duxiſti?Quandoque allicere, delectari.Cic.in Ver.Act.2.Si quis honore aut gloria ducitur.Quãdoque uoluere,cogitare.Vir.li.6.Sic equidem ducebam animo,rebarq; futurum.Nudare,ducere.Idem li.12.Auxilium ducto mucrone,petebat.Contrahere.Idem 9.ecl. Aſtrum,quo ſegetes gauderent frugibus, & quo Duceret apricis in collibus uua colorem.Ducere ſomnos, eſt dormire.Vir.4.Æn. Nate dea,potes hoc ſub caſu ducere ſomnos?Ducere muros,ſtruere.Idem 1. Æne.Pars ducere muros,Moliriq; arcem.Quandoque contraho.Mart.Qui ducis uultus,& non legis iſta libenter.In longum protrahere.Ci.ad Cæſ.li. 1.Ne res duceretur.Demittere,deſcendere.Plaut.in Aul.Ego me duco ab arbore. Gerere.Virg.li.9. Hi bellum aſſidue ducunt cum gente Latina. Ad ſupplicium ducere,Curtius Dicitur & de re obſcena, pro,uirilia ſua turpiter contrectare.Plau.Si tendetis, ducite,ne diſrumpamini.

* DVCO.uetus locutio fuit,ducere ſe pro latenter abire, ac diſcedere.Terentius in H. cyra,Vxor,inquit,ubi me ad filiam ire ſenſit,ſe duxit foras.& Plaut. in Aulularia: Ego me deorſum duco de arbore.& in Bacchidib. Duc te ab arbore. & Aſinius in epiſtola ad Ciceronem: Balbus quæſtor, magno pondere auri, maiore argenti coacto de publicis exactionibus, ne ſtipendio quidem militibus reddito,duxit ſe á Gadibus.

* DVCERE familiam,prouerbium eſt,quo utitur Cicero, cùm præcipuum aliquid ſignificat, quodq; principem in re quapiam obtineat locum.ut in epiſtola,qua C. Trebatium Teſtam commendat Cæſari.nam cùm eum multis laudibus affeciſſet, ad poſtremum addit,Accedit etiã, quod familiã ducit,in iure ciuili ſingularis memoria,ſumma ſcientia.quibus uerbis ſignificauit, hanc primam & præcipuam Trebatii eſſe laudem.ceteras ei cum multis fortaſſe communes,hoc eſſe ipſius penè proprium. etiam in lib.4.de finibus,& quinta orat.in Ant.

DVCTARIVS,a,um,ἑλκτὸς,ductilis. Inde ductarius funis, teſte Vitr. lib.10.cap.2.qui per orbiculos trochleæ traiicitur.

DVCTILIS,le,[*Che facilmente ſi guida doue ſi uuole*]ἑλκτὸς,εὐάγωγον, quod facile ducitur, atte nuaturq;. unde Æs ductile,quod malleis attenuatur in laminas. Pli.lib.34.cap.8.Ductilis ſcena dicebatur, cum,tractis tabulatis,hac atq; illac ſpecies picturæ interior uidebatur.Ductile flumen,Mart.lib.12.

DVCTIM,paulatim, & cum mora. Plau . in Curc. Immergere in me liquores tuos ſino ductim.Colum.lib.5.cap.25.Maior pars operis in uineam ductim potius,quàm cæſim facienda eſt.i.potius ductu facilis, quam ictu.

DVCTITO,as,περιάγω,ſæpe circunduco. Ter.in Adel.

DVCTO,as,[*Menar in queſta e'n quella parte*] ἄγω,huc illuc duco.Sal. Exercitum,quem in Aſia ductauerat.Ductare etiam eſt rem uene ream exercere. unde Plaut.ludens in uoce ambigua. Errabo potius,inquit,quàm qui me ductet. Ter. Phor . phaleratis dictis ducas me,& meam ductes gratis.Huc reſpicit Quinti.cum ait,Ductare exercitum,non ſine rubore dici.

DVCTOR.ris,[*Conduttiere*]ἡγεμὼν,στρατηγὸς, qui præeſt exercitui. Vir.2.Æn.Fracti bello,fatiſq; repulſi Ductores Danaum.

DVCTVS,us,nomẽ[*Condutta*]ἀγωγὴ,ductio.Liu.4.Ductu Fabii nihil dignum memoratu actũ.Ductus aquarum,Ci.2.Offi.& 2. de Leg.

DVDVM,[*Poco fa pur hora*]πάλαι,de exiguo tẽpore dicit,teſte Valla dimidię ſcilicet horæ,uel horæ unius,duarũ,uel trium,ita tamẽ ut tempus unius diei raro excedat : ut , dudum intraui , dudum te expectoi.hora eſt, ut duæ, uel tres , ex quo intraui, & ex quo te expecto. Quandoque etiam tranſcendit diem. Ter. in And. Oro Chreme, Vt beneficium,uerbis initum dudum,nunc re cõprobes.

DVELLA,duæ ſextulæ,hoc eſt,tertia pars unciæ.

DVELLO,as,[*Combattere*]μάχομαι,bello,unde Duellator,qui duellum peragit. Plau.in Capt. Duellatores optimi. Duellicus,a,um,i. bellicus.nam Duellum ueteres dixerunt,quod nos bellum:Plaut. in Epid.Quem memorant apud reges armis, arte duellica, diuitias magnas ſibi adeptum.

DVELLONAM,Bellonam antiqui appellabant. Var.li. 4.de lin.lat.

DVELLVM,elli,[*Guerra*]ab antiquis dicebatur, quod nos per duas ſyllabas bellum efferimus:cum a duabus partibus de uictoria contendentibus dimicatur;non tantum duorum, ut quidam exiſtimauerunt,ſed multorum,& ipſorum exercituum.alioqui non diceretur a Plauto,duellum inter Thebanos & Teleboas:& ab Horatio, Græcia barbariæ lento colliſa duello. Liui. lib. 36. Quod popu. R.eo tempore duellum iuſſiſſet cum rege Antiocho eſſe.Cic.2. de leg.Æs atque ferrum duelli inſtrumenta.

DVEONA,urbs Cadurcorum in Gallia Aquitanica.Ptol.2.ca.8.

DVICENSVS,(inquit Feſtus)cum altero,hoc eſt,cum filio cenſus.

DVIDENS, hoſtia ab antiquis appellata eſt,quam nos bidentem dicimus.Feſtus.

DVINT,antiqui dixere,pro dederint,&

DVIS,pro dederis,Pla. Libellum pro eo argento ne duis.Ter.in An. Tibi dii dignum factis exitium duint.

DVLCACIDVS,a,um,uox eſt Q. Sereno admodum familiaris,pro eo quod miſtum quendam ſaporem habet ex acido & dulci.

DVLCE,[*Dolcemente*]γλυκερῶς,aduerb. Plau. in Mil. Aſtitit & dulce & comœdice.Cic.de Cla.Or.Hiſtoria ſcripta dulciſſime.

DVLCEDO,[*Dolcezza*]γλυκύτης. Ouid. 1.de Ponto:Neſcio qua nata le ſolum dulcedine cunctos Ducit.

DVLCEO,ces,dulcui,[*Addolcire*]γλυκαίνομαι,à quo dulceſco,is,dulcis fio.Cic.in Catone: Vua maturata dulceſcit.

DVLCIARIVS,a,um, ut dulciarius panis, qui conficitur ex ſaccharo & nucibus pineis,uel amygdalis. Piſtor dulciarius, qui panes,& mellita concinnat edulia:de quo Mart. li.14.Mille tibi dulces operum manus iſta figuras Extruit: huic uni parca laborat apis. Lamprid.de Heliogabalo. Dulciarios habuit, qui de dulcibus exhiberent,quæcunque coqui de diuerſis edulis exhibuiſſent.

DVLCICVLVS,a,um, dimin. à dulci: ut,dulciculus caſeus,Plau.Dulcicula potio.Cic.3.Tuſc.

DVLCIFLVVS,a,um,quod dulciter fluit. Dulciloquus, qui ſuauiter loquitur. Dulciſonus,ſuauiter ſonans.

DVLCIS,[*Dolce ſoaue*]γλυκερὸν,γλυκύ,ſuaue,quod quidam à delicio deducunt,quòd dulcia maxime alliciant.Ci.3.Nat.De. Omne animal ſentit calida & frigida,dulcia & amara.

DVLCITAS,tis.Næuius. ò ſuauis linguæ ſonitus,ò dulcitas.

DVLCITVDO,nis.Accius.Tanta huic inuaſit in corda dulcitudo.Ci. 3.de Or.Guſtatus dulcitudine præter ceteros ſenſus cõmouetur.

DVLCOR,ris.Pli.contractata dulcorem amittit.

DVLCO,as,[*Addolcire*]γλυκαίνω,dulce efficio. Sidon.Apollinaris ad Agricolam:Vitæ tam dulcatæ ingenuitatem.

DVLICHIVM,Δουλίχιον, inſula eſt in mari Ionio,non procul ab Itacha.Vir.3.Æn.Dulichiumq;,Sameq;.Hinc Dulichius,a,um.Prop. Dulichias Pallas ſpatiatur ad aras.

DVM,[*Mentreche.finche*]aduerbiũ tẽporale, & modo pro qñ,ὅταν, ponitur.Pli.li.7.ca.53.Nullis euidẽtibus cauſis obiere,dũ calceantur matutinò,duo Cæſares.Modo pro donec,ἕως.Ter.in Eun. Expectabo dũ ueniat.i.donec ueniat.Modo pro poſtquam, ἐπεὶ.Mar. Audieris dũ grande ſophos.Quando autẽ in cõpoſitione ponitur poſt nec,uel non,uel haud,πω,ſemper aduerb. tẽporis eſt,ut Nec dum,Nondum,Hauddum,μήπω,οὔπω,pro nõ adhuc.Eſt etiam coniunctio,& ſignificat modo,uel dũmodo.Sal. in Iug.Neque,id quibus modis aſſequeretur,dum ſibi regnũ pararet, quicquam penſi habebat. Interdum eſt adiectio.Ter.Adeſdum, paucis te uolo.

DVMETVM,ti,[*Spineto,ſpineta*]φρυγανώδης,locus dumis,i. ſpinis obſitus.huiuſmodi loca, auctore Feſto, antiqui appellabãt Dumecta, quaſi dumiceta,quæ poſtea,ſublatis per ſyncopen duabus litteris, dicta ſunt dumeta.Ci.6.Tuſc.Septum undique & ueſtitum uepribus & dumetis.Idem 4.Acad.Cum ſit campus,in quo exultare poſſit oratio,cur eam in Stoicorum dumeta compellimus?

DVMVS,gen.maſc. [*Spino.ſpina*]φρύγανον,dicitur omnis ſpina.Ouid. 12.Met.Solidoq; reuellere dumo Annoſam pinum magno molimine tentat.A quo dumoſus,a,um, ueprib us plenus. Virg.1. eclog. Dumoſa pendere procul de rupe uidebo.

DVNIVM,Δούνιον,Ptolemæo,urbs eſt Britanniæ

DVNTAXAT[*Solamente*]componitur ex Dum,&,taxo,as,pro æſtimo & ſignificat ſolum.Ci. pro Deiot. Quod ipſum etſi non iniquum eſt,in tuo duntaxat periculo.Interdum habet ante negationem & poſt,Sed etiã. Liu.li.46.Nec animum nobis duntaxat fidelem præſtitit.

ſtitit,ſed omnibus interfuit bellis.

DVO, [*Due*,] δύο, & δύω, Attice, & Ambo, ut docet Priſcianus, genitiuos & accuſatiuos ſecundum ſecundam declinationem proferunt, duorum, amborum, duos, ambos. Datiuus autem & ablatiuus tertiam inflexionem ſequuntur. In genitiuo frequens eſt ſyncopa Duum, pro duorum. Inuenitur etiam accuſatiuus maſculinorum quandoque ſimilis nominatiuo, profertur.q; in o, more Græco. Horatius Duo ſi diſcordia uexet inertes. Vir. 11. Æneid. Si duo præterea tales Idæa tuliſſet Terra uiros. A duo fiunt Duodecim. Cic. 2. de leg. Diſcebamus pueri duodecim.

DVODENVS. Cæſ. 5. Bel. Gal. Vxores habent duodeni inter ſe cómunes. duodenarius, duodeuiginti, δυοῖν δέοντα εἴκοσι. & huiuſmodi. ducenties, ducentenus, duodecies. Liu. l. 38. Tiberis duodecies cá pũ Martiũ, inũdauit. duodeuicies, duodeuigeſimus, ducéteſimus.

DVONVM, Veteres pro bono dixerunt, ut duellum pro bello. Feſt.

DVPLARIS NVMERVS, διπλοῦς, dicitur in quo minor bis numeratur. Duplariæ ſiue duplares actiones, dicuntur, a iuriſcóſultis, quę in duplum dabantur, ſicut quadruplariæ, quæ in quadruplum. Duplares milites, in ueteri militia dicebantur, qui torque aureo ob uirtutem donati, duplam annonam accipiebant amplius, quàm cæteri: quemadmodum Simplarii, qui annonam ſimplam accipiebát, præter eam, quæ in ſingula militum capita diſtribuebatur. Ita dicti, quod duplam & ſimplam annonam extra ordinem accipiebant. Vegetius lib. 2. Torquati, inquit, duplares & torquati ſimplares ees erant, quibus torquis aureus ſolidus uirtutis præmium fuit, quem qui meruiſſet, præter laudem interdum duas cóſequebatur annonas, Duplares duas, Simplares unam.

DVPLEX, huius plicis, [*Doppio*] διπλοῦς, διπλῆς, cuius duæ ſunt partes. Vir. 1. Æ 1. Duplicem gemmis, auroq; coronam. Nonnunquam etiam pro duobus accipitur: ut apud Cice. 1. Tuſc. Diſſeruit duas eſſe uias, duplicesq; curſus animorum è corpore deſcendentium. Quandoque latum. Virg. 1. Georg. Duplici aptantur dentalia dorſo. Idem 3. Georg. At duplex agitur per lumbos ſpina. Vbi Seruius: Au: reuera duplex, aut lata. Duplices tantum numero plurali generis maſcul. tabellarum genus eſt, in quibus, litteræ ſecretiores & amatoriæ ſcribi ſolebant: quæ quidem aliquando etiam triplices erant. Mart. Tunc triplices noſtros, non uilia dona putabis, cum ſe uenturam ſcribet amica tibi. Sic duplices, triplices, quadruplices, & quintuplices porticus dicũtur. in quibus ordines columnarum duplicati, triplicati, quadruplicati, & quintuplicati ſunt. Vitruuius lib. 5. In duplici palæſtrarum porticu collocanda compluramembra.

DVPLICARII, uel (ut aliis placet) Dupliciarii, [*Soldati che hanno doppia paga*] milites erant: qui duplum accipiebant ſtipẽdium. Liu. 2.

DVPLICITER, duobus modis. Cice. ad Pætum. Dupliciter delectatus ſum tuis litteris.

DVPLICO, plicas, [*Raddoppiare*] διπλόω, duplicé facio, gemino. Ci. 1. de Nat. De. Cum ſæpius duplicaret numerũ dierum. Vnde & ꝓ augere. Virg. in Buc. Et ſol creſcentes decedens duplicat umbras.

DVPLICATO. Plinius lib. 2. cap. 17. Saturni & Iouis ſtellæ duplicato digrediuntur.

DVPLVM, dupli, ſubſt. ut condemnari dupli. Cato de re ruſt. in Præf. Maiores noſtri ſic habuere, furem dupli condemnari, fœneratorem quadrupli. i. u: bis tantum reddebat, quantum furatus eſt. Pœna dupli, Cic. lib. 4. Offic.

DVPLVS, dupli, duplum, [*Doppio*] διπλάσιος, bis tãtum. Pla. in Pœ. Duplum pro furto mihi opus eſt. Idem in Capt. Qui locant cædundos agnos: & duplam agninam dabunt. i. qui ſub nomine agninæ carnis ouillam quoque uendunt, & ita duplum, i. duplicatam & duorum generum agninam præbent, mentientes agninam eſſe.

DVPLIONEM, ζημίαν τοῦ διπλασίου, ueteres dixerunt mulctam dupli. Pli. l. 18. c. 3. Noxam'ue, duplionem'ue prætoris arbitratu decerni.

DVRA, æ, Δοῦρα, Steph. oppidum Meſopotamiæ. incolæ Dureni.

DVRABILIS, le, Ouid. Quod caret alterna requie, durabile non eſt.

DVRACINA, PERSICA, [*Perſichi che non ſi ſpiccano da l'oſſo*] quorum, corpus ligno adhæret auelliq; nequit. Pli. li. 15. ca. 12. Perſicorum palma duracinis. Idem lib. 15. cap. 28.

DVRACINAE VVAE dicũtur, quæ duram & firmam corticem habẽt, à duritie, uel à duris acinis. Plin. lib. 14. cap. 1.

DVRAMEN, & duramentum, [*Ramo de la uite*] brachium uitis. Col. l. 5. cap. 21. Duramentum etiam pro firmitate. Sen. de Tranquil. uitæ: Dices tenera eſſe uirtutum principia, tempore duramentum & robur accedere.

DVRATEVS, a, um, [*Di legno*] ligneus. Lucr. li. 1. Nec cum durateus Troianis Pergama partu Inflammaſſet equus, nocturno Graiugenarum. Adiectiuum eſt Græcum. Illi enim δούρατα uocant, quæ nos ligna. Durius, a, um, durateus, i. ligneus. Inde Nox duria, apud Val. Flac. 2. Arg. pro ea nocte, qua durius equus à Troianis exceptus, & in urbem admiſſus.

DVRE, & Duriter, σκληρῶς, aduerbia inter ſe differunt, ſecundum Donatum, quòd Duriter fit, ſine ſenſu laboris: Dure crudeliter: præterea Dure in alterum, duriter in nos aliquid facimus. Ter. in An. Primum hæc pudice uitam, parce, ac duriter agebat. Sed hæc differentia a ſcriptoribus nullo pacto obſeruatur. Ter. in Ad. Factum à uobis duriter. Verba ſunt Æſchinis ad Mitionem patrem, quibus cum illo expoſtulat, quod ipſe, & ſimulatus ille hoſpes Mileſius, nimis duriter conſuluiſſent, non de ſe ipſis, ſed de uirgine illa, & eius amatore.

DVREO, es, durui, [*Indurire, indurare*] σκληρύνομαι, durus ſum, à quo dureſco, durus fio, Cic. 2. de Nat. de. Aquilonibus dureſcit humor. Ouid. 2. Met. Oraq; duruerant, ſignumq; exangue ſedebat.

DVRIA, ſiue Durias, ὁ Δουρίας, Straboni, fluuius Edetanorum, in tractu Tarraconenſis Hiſpaniæ. Pli. li. & ca. 3. & Mela li. 2. Sal. Turiam uocat, de eo ſic ſcribens lib. 4. Hiſt. Inter læua mœnium dextrum flumen Turia, quod Valentiam paruo interuallo præterfluit. Quam ſcripturæ rationem in Claudiano quoque obſeruauimus: qui ſic habet Floribus, & roſeis formoſus Turia ripis. Phocas, aliiq; nonnulli non obſcuri grammatici, nomen hoc neutro genere efferendum contendunt, ut & Mulucha, pro Africæ fluuio. Eſt & alter eiuſdem nominis fluuius in latere occidentali Hiſpaniæ, per Vetiones, & Vaccæos in Oceanum influens, teſte Str. li. 3. Ptol. lib. 2. ca. 6. Doriam appellat. Plin. item li. 3. ca. 16. Durias duos commemorat ex Appennino ortos, & in Padum influentes: item alium in finibus Germanos, Suenos à Carnuntis dirimentem li. 4. ca. 12.

DVRITAS, atis, σκληρότης, duritia. Cic. in Orat.

DVRITIA, tiæ, & Durities, tiei [*Durezza, aſprezza*] σκληρότης, firmitas. Plin. lib. 9. cap. 36. Tanta duritia aculeo eſt. Accipitur & pro aſperitate. Cic. in Partit. Fortitudinem audacia imitatur, patientiam duritia immanis.

DVRITIES, ei. Cic. in Catone. Quanta in altero comitas, in altero durities.

DVRICORIA, [*Che hanno il cuoio duro*] σκληρόδερμα, quæ ſunt duri corii. unde ficus duricoriæ, quæ habent durum corticem. Plin. lib. 15. cap. 18.

DVRO, [*Far duro, fermo, durare, tolerare*] σκληρύνω, durum facio, firmo, ſolido. Col. li. 7. Annicula mula feris locis paſcitur, ut ungulas duret. Cæſar 5. Bel. gal. Hoc ſe labore durát adoleſcentes. Mart. li. 13. Sorba ſumus molles nimiũ durantia uenteres. Liu. li. 21. Cæmenta nó calce durata erant. Quinct. li. 1. Per tranſlationem poſuit ꝓ confirmare. Multa (inquit) linguæ uitia, niſi primis eximuntur annis, inemendabili in poſterum prauitate durantur. Aliquando tolerare, καρτερεῖν. Virg. 1. Æn. Durate, & uoſmet rebus ſeruate ſecundis. In qua ſignificatione quandoque iungitur accuſatiuus, maxime apud poetas. Hor. li. 1. Car. Vix durare carinæ Poſſunt imperioſius æquor. Vbi Durare æquor, dixit poeta, pro, ferre. Item per ſeuerare, permanere. Ter. Ad. Non hic durare quiſquam poteſt.

DVROCOTTORVM, Galliæ Belgicæ urbs. Ptol. li. 2. cap. 9.

DVRVS, ra, rum, [*Duro*] σκληρός, ἀντίτυπος, ſolidus, firmus. Virg. 4. Æn. Sed duris te cautibus horrens Caucaſus. Per tráſlationem capitur modo pro patiente, ac tolerante laborum. Idem 2. Geo. Scipiadas duros bello. Et 6. Æn. Gens dura atque aſpera cultu. Modo pro ſæuo, crudeli aſpero. Idem 3. Geo, Magnum cui uerſat in oſſibus ignem Durus amor. Idem 7. Ver. Quis tam fuit illo tempore durus, & ferreus. Accipitur item pro noxio. Vir. 4. Ge. Aut durum tinea genus. Durus ad ſtudia, qui ſtudiorum delectatione non capitur. Cic. pro Archia: C. Mario, qui durior ad hæc ſtudia uidebatur, iucundus fuit. Duriuſculus, diminut. Pli. in Præfat. Ille, permutatis prioribus ſyllabis, duriuſculum ſe fecit.

DVVMVIR, duumuiri, eadem forma, qua triumuir, quòd ſcilicet duo tantum in eo officio eſſent. De eorum officio tradit Alciatus, Duumuiros primos in albo deſcribi ſolere, & faſcibus uti. Præterea etiam carceribus, & uectigalibus, in ſuo municipio locandis. Liu. 1. Hac lege Duumuiri creati. Cic. in Orat. Duumuirorum iudiciũ, aut triumuirorũ dico nunquá. Duumuiri nauales, apud Liu. 9.

DVVMVIRALIS, le, quod ad duumuiratus munus ptinet, ut, Dignitas Duumuiralis. Quando uero de homine dicitur, eum ſignificat, qui aliquando Duumuiratum geſſit: ut conſularem uocamus, qui conſulatu perfunctus eſt, & triumphalem, qui triumphum peregit. Vlp. l. 1. ff. de albo ſcrib. Inter duumuirales antiquiſſimus.

DVVMVIRATVS, us, dignitas duumuirorum. Plin. li. 4. epiſt. ad Sempronium. Paul. lege honores. ff. de decur. Is qui non ſit decurio, Duumuiratu, uel aliis honoribus ciuilibus fungi non poteſt.

DVX, ducis, communis generis [*Duca, guida*] ἡγεμών, ἀγωγός, qui, uel quæ ducit. Virg. 1. Æn. Portantur auari Pygmalionis opes pelago: dux fœmina facti. Ci. in Ver. Relicti à duce, præfectoq; claſſis.

D ANTE Y

DYNASTES, huius dynaſtæ, qui in magiſtratu eſt, aut qui in ciuitate plurimum pollet: à Græco δυνάστης, poſſe. Cic. ad Att. Erit nebu-

lo iſte cum iſtis dynaſtis in gratia.

DYRRHACHIVM, Δυῤῥάχιον, urbs eſt in ea parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico incumbit, diſtans a Brundiſio CCXX. M. paſſ. traiectu. Dictum uolunt Dyrrhachium à nomine eius, qui urbi portum adiecit: nam antea Epidamnus uocabatur, teſte Pli.li.3.ca.23.

DE LITTERA E.

E ET EX, ἐκ, ἐξ, præpoſitiones ſunt, quæ & ſeparantur, & componuntur. Separatæ, modo temporales ſunt: ut, Ex illo celebratus honos, hoc eſt, poſt illud tempus. Modo locales: ut, E cælo. Modo ponuntur pro à, uel ab: ut Audiui è patre meo. Modo ſignificant pro, uel ad, (πρὸς, cum genitiuo) ut, Ex dignitate, Ex uſu, Ex utilitate: hoc eſt, pro dignitate, uel ad dignitatem. E repub. pro rep. Modo ſecundum, κατὰ, ut, Ex Platonis ſententia: id eſt, ſecundum Platonis ſententiam. Modo in. Cicero: E renibus laborabat: i. morbum patiebatur in renibus. Compoſitæ quandoque priuationem indicant, ut Elinguis, Exanguis: quandoque uehementiam uel perfectionem, ut Eludo, Exoro. Quandoque extra, ut Educo, Excludo. Componitur autem E, cum b, ut Ebibo: d, ut Educo: g, ut Egredior. i, ut Eiicio: l, ut Eludo: m, ut Emitto: n, ut Enitor: r, ut Erigo: u, ut Euclo. Ex uero componitur cum a, ut Exaudio: c, ut Excurro: e, ut Exeo: f, ut Efficio. o, ut Exoleo: p, ut Expello, q, ut Exquiro: s, ut Exſequor: t, ut Extendo: u, ut Exuro. Verum quando poſt ex ſequitur f, mutatur x, in f, ut Effundo. Cum uero ſequitur ſ, ut Exequor, & Exicco. in aliis integra, manet.

E ANTE A ET B.

EALE, fera eſt in Æthiopia naſcens, de qua uide Plin.li.8.ca.21.

EANVS, à ueteribus dictus eſt, qui poſtea Ianus, qui ineunti anno credebatur præſidere. Quinctil.li.5.cap.6.

EASO, onis, promontorium Pyrenæi montis: item oppidum Vaſconum. Ptol.lib.2.cap.6.

EATENVS, pe.cor. [*Fin' à tanto*] καθ' ὅσον, τοῦτο, ſignificat uſque eo, uel ad eum modum: cui reſpondent quatenus, uſque quo, quoad, ut, qua, nequid. Caius de Inſtitoria actione, Eatenus dabitur in eum actio, quatenus ex ea re locupletior factus eſt. Cic.1.de Leg. Hoc ciuile, quod uocant: eatenus exercuerunt, quoad populo præſtare uoluerunt. Idem de Opt.gen.or. Verba perſequens eatenus, ut ea non abhorreant à more noſtro. Col.li.12.ca.9. Caules lactucę ab imo depurgatos, eatenus, quà tenera folia uidebuntur. Suet. in Tib. Eatenus interueniebat, ne quid perperam fieret.

EBENVS, uel Ebenum, pe.co. [*Ebeno*] ἔβενος, καὶ ἔβιλος, Suid. lignũ intus nigrum, foris buxi aſpectu, adeo ſolidum & ponderoſum, ut in aqua non ſuperfluitet. creditur tamen tenuis eſſe (ut Aetius tradit) ſubſtantiæ, & abſtergentis uirtutis. unde oculorum caliginem diſcutere creditur. Hæc arbor naſcitur in India, & cæſa, dureſcit in lapidem, uriturq; odore iucũdo. Vir.li.2.Geor. Sola India nigrũ Fert ebenum. Vbi Seruius: Atqui & in Ægypto naſcitur. ſed Indiam, omnem plagam Æthiopiæ accipimus. Pli.lib.12.cap.4.

EBIBO, is, pe.cor. ἐκπίνω, bibendo euacuo. Plau. Amph.

EBLANDIOR, diris, [*Togliere per luſinghe*] eſt blanditiis aliquid extorquere. Liu.li.27. Neque omnia emebat, aut eblandiebatur. unde eblandita ſuffragia, quæ precibus & blanditiis impetrantur, apud Ci. pro Planc.

EBORACVM, Ἐβόρακον, Ptolemæo, Britanniæ ciuitas.

EBORATVS, a, um, quod extrinſecus ex ebore eſt, quod & Eburatum dicitur. Plaut in Perſa: Lectos eburatos, auratos.

EBVRNEVS uero, & eburnus, ab ebur: quod eſt ſolido ebore. Quinct. li.6. Quum in triumpho Cæſaris eborea oppida eſſent tranſlata.

EBRIACVS, a, um, [*Ebriaco*] μεθύων, μετυστικός, antiquis, teſte Nonio, in uſu erat pro Ebrio, uel Inebriato. Plau. in Aul. Homo ebriacus ſomno ſanari ſolet. Ita enim legit Nonius. Alii tamen ibi Ebriatus legendum contendunt: ut ſit a uerbo Ebrio, cuius compoſitum eſt Inebrio.

EBRIETAS, μέθη, quam Cato dicebant nihil aliud eſſe, quàm inſaniã uoluntariã. Pli.li.3.c.14. Ebrietatem arcet pecudum aſſus pulmo.

EBRIOLVS, ab ebrius, Plau. Curc. Triſtes atque ebrioli incedunt.

EBRIVLO, as, pe.co. μεθύσκω, ebrium facio Laberius: Ebriulati mentem hilarem accipiunt. Nonius.

EBRIOSITAS, propenſio in ebrietatem. Cic.4. Tuſc. Inter ebrietatẽ & ebrioſitatem intereſt, aliudq; eſt eſſe amatorem, aliud amãtem.

EBRIOSVS, [*Chi ſpeſſo è ebriaco*] οἰνόφλυξ, q. ſæpe fit ebrius. Ci. de Fato Hũc ſcribũt ipſius familiares & ebrioſum. & mulieroſum fuiſſe.

EBRIVS, a, um, [*Ebro, ebriaco*] μεθύων, μεθυσθεὶς, μέθυσος, qui nimio potu alienatus eſt mente. Plaut. Amphi. Homo hic ebrius eſt. Cic. Pęto li.9. Habuiſti in tua poteſtate, ex quo uel ex ſobrio, uel certe ex ebrio ſcire poſſes. Vnde, Non ſobrius, pro ebrio ſumitur. Mar. Et non ſobria uerba ſubnotaſti. Inter Ebrius & ebrioſus hoc intereſt, quod ebrius actum præſentem deſignat, ebrioſus habitum & procliuitatem.

EBRON, Ἐβρών, mõs Palæſtinorũ, haud longe à Gaza Syriæ ciuitate.

EBVDES, inſulæ ſunt quinque numero, in oceano Britannico, anguſto freto diuiſæ. a Plinio Hæbudes dicuntur, à Stephano, Αἰβοῦδαι.

EBVLLIO, is, [*Bollire*] ἐκφυσῶμαι, ὑπερζέω, inter bulliendum effundor. Per metaphoram pro iactabunde aliquid oſtento. Cic.3.de Fin. Dixerit Epicurus, ſemper Beatum eſſe ſapientem: quod ſolet ebullire nonnunquam.

EBVLVM, frutex ex ſambuco foliis & baccis ſimillimus, in tantã tamen altitudinem non aſſurgens, neq; arboreſcens. Virg. in Sileno: Sanguineis ebuli baccis. Col. Et rutilas ebuli creat uuida baccas.

EBVR, eboris, [*Auorio*] ἐλέφας, dens elephanti, quaſi e barro: ſic enim elephantum uocabant ueteres, à barritu. Ci.5. Acad. Non eſt è ſaxo ſcalptus, aut ebore dolatus. Ebur pro uaſis, aut aliis rebus ex ebore dolatis. Hor. lib.2. Car. Ode 18. Non ebur neque aureum Mea renidet in domo lacunar. Antiquis in uſu fuit nominatiuus Ebor: à quo remanſit genitiuus Eboris, & adiectiuum Eboreus.

EBVRA, Ἔβουρα Ptol. Ἔβορα, Step. oppidũ Hiſpaniæ Bæticæ. Pli.li.3.c.1.

EBVRNEOLVS, dimin. Cic.3.de Orat. Cum eburneola fiſtula.

EBVRNEVS, a, um, [*D'auorio*] ἐλεφάντινος, ex ebore. Pli.li.36.c.5. Iouẽ fecit eburneũ in Metelli æde. Aut quod inſtar eboris albũ eſt: ut Eburnea facies. Oui.3.Me. Impubeſq; genas, & eburnea colla.

EBVRNVS, a, um, eburneus. Tibul. Plectro modulatus eburno.

EBVRONES, Ἐβουρῶνοι, populi Galliæ Belgicæ. hodie Leodienſes.

EBVRONICES, populi ſunt inter Celtas Aulercis uicini.

EBVRVM, Ἔβουρον, Ptol. Morauiæ oppidum. Germani uocãt Olmuntz.

EBVSVS, Ἔβυσος, inſula in mari. [illegible]alearico altera Pityuſarum, nullum animal noxium gignens. Pli.lib.3 cap.5.

E ANTE C

ECASTOR, aduerb. iurandi. Donatus: Ecaſtor, per Caſtorem & Pollucem. Plaut. in Amphi. Ecaſtor te experior quanti facias uxorem tuam. Ter. in And. Perecaſtor ſcitus puer natus eſt Pamphilo. Sunt qui per diphthongum malint ſcribere: ut Æcaſtor dictum ſit, quaſi per ædem Caſtoris. Hoc iuramento (ut ait Macro.) uiri non utebantur, nec mulieres per Herculem: Ædepol autem iuramentum erat tam mulieribus, quam uiris commune.

ECBATANA, num. plur. pe.cor. ἐκβάτανα, metropolis eſt maioris Mediæ, à Seleuco condita, teſte Pli.li.6.ca.14. Str.li.11. Media in duas partes diuiſa, quarum alteram maiorem uocant, cuius metropolis fuit Ecbatana ciuitas, & Medici imperii caput, nunc etiam Parthi regia utuntur. Fuit & in ora Syriæ eiuſdem nominis oppidum, in monte ſitum, poſtea Carmelum appellatum. Pli.li.5. cap.19.

ECCE, [*Ecco*] ἰδού, aduerbium demonſtrandi: quod apud Virg. aliquid repentinum, inſperatumq; ſignificat: ut, Ecce autem gemini à Tenedo tranquilla per alta. Scribit Aſconius etiam hoc propriũ eſſe Ciceronis, ut in rebus improuiſis hac particula utatur: ut in oratione pro Clu. Ecce tibi eiuſmodi ſortitio, ut in primis Balbo eſſet iudicandum. Nonnunquam etiam in rebus lætis hac particula utimur. Oui.3.Am. Ecce Corinna uenit. Habet autem modo nominatiuum, modo accuſatiuũ. Cic. Att.li.1. Ecce aliæ deliciæ equitum. Idẽ 2.de Fin. Ecce miſerũ hominẽ, ſi dolor ſummũ malũ eſt.

ECCERE, iuſiurandum, ac ſi dicatur, per Cererem, ut Æcaſtor, Ædepol. Alii Eccere accipiunt pro ecce. Plau. in Amphi. Eccere, iam tu autem facis, ut tuis nulla apud te ſit fides.

ECCLESIA, [*Adunanza*] ἐκκλησία, Latine cœtus, concilium, concio. Inde a Chriſtianis Eccleſia dicitur: & Chriſtus caput Eccleſiæ.

ECCVM, eccam, eccos, eccas, aduerbia ſunt demonſtrandi. Eccum, ecce hic, ſubintellige uirum, de quo agebamus. Eccam, ecce hic, ſubintellige fœminam, de qua agebamus. Ellum, ecce illum. ſ. uirum, reſoluendo per aduerbia, nõ per nomina. Ex his itaque non obſcurum eſt, quid diſcriminis ſit inter Eccum & Ellum: quòd. ſ. Eccum demonſtrat hominem, qui non procul abeſt à loco in quo ſumus: ut Eccum Parmenonem. i. Ecce hic Parmenonem: contra, Ellum. eum qui longius abeſt.

ECDICVS, Latine interpretatur defenſor, uel uindex. Erant autem Ecdici, teſte Budæo, in municipiis, qui Romæ tribuni plebis, qui, ſ. plebis cauſſam aduerſus iniuriam optimatum tuebantur. Cic. ad Thermum, lib.13. epiſt. Fam. Dixerat mihi Euthydemus, ſe curaturum ut ecdici Mileſii Romam mitterentur.

ECHENEIS, ἐχενηίς, genus piſciculi, quem Latini Remoram appellant. Pli.li.9. Eſt paruus admodum piſcis aſſuetus petris, Echeneis appellatus, hoc carinis adhærente, naues tardius ire creduntur. inde nomine impoſito. Luca.lib.6. Non puppim retinens, Euro tendente rudentes, In mediis echeneis aquis.

ECHIDNA, ἔχιδνα, idem ſerpens eſſe creditur, qui à Latinis Vipera dicitur. A poetis accipitur pro quouis ſerpente, & præcipue pro hydra illa Lernæa, quæ ab Hercule interfecta eſt. Ouid.li.3.Faſt.

Sangui

Sanguine Centauri Lernææ ſanguis echidnæ Miſtus.

ECHINADES, exiguæ inſulæ, Acarnaniæ adiacentes. Plin. li. 2. c. 85.

ECHINOMETRA, ἐχινομήτρα, echinorum genus. Plin. lib. 9. cap. 31.

ECHINVS, ἐχῖνος, ἐχινοῦς St. ph. oppidum Acarnaniæ, nõ procul ab oſtio Acheloi. Pli. li. 4. ca. 1. Eſt item oppidum in ora Phthiotidis. Cic. in Aratro. recenſetur & Ptol. li. 3. cap. 13.

ECHINVS, pen. pro. [*La coperta ſpinoſa de le caſtagne*] ἐχῖνος, tegmen ſpinoſum, quo ſeruantur caſtaneæ. unde caſtaneæ echinatæ dicuntur. Pli. li. 15. ca. 23. Caſtaneis, armatum echinato cortice uallum eſt. Ab huius tegminis ſimilitudine dictus eſt echinus piſcis quidam, quem Pli. li. 9. ca. 31. ſcribit eſſe ex cancrorum genere, cui ſpinæ pro pedibus ſunt, cui ingredi, eſt in orbem uolui. capitur ſere inter ſaxa, ubi ſe continet, ne a fluctibus iactetur. Mart. li. 13. Iſte licet digitos teſtudine pungata cuta, Cortice depoſito mollis echinus erit. Eſt & Echinus apud Græcos terreſtre animal. cui eſt apud noſtros nomen Hericio ſiue Herinaceo, aut etiam Herici; Præterea echinus genus uaſis ænei: in quo calyces lauantur: quam alii Ampullam dicũt eſſe uitream. Hor. li. 1. Ser. Sat. 6. Pocula cum cyatho dum ſuſtinet, aſtat echinus.

ECHINOPHORA, genus conchæ. Pli. li. 32. cap. 11.

ECHITES, ἐχίτης, gemma eſt colore uiridi ſuboſcuro. Pli. li. 37. ca. 11.

ECHITE, tes, ἐχῖτα, herba eſt ſimilis ſcammonio. Pli. li. 24. ca. 15.

ECHO, [*Echo*] ἠχὼ, ſoni uel uocis repercuſſio à uerbo Græco ἠχῶ, quòd eſt reſono. Oui. li. 3. Met. Planxerunt Dryades, plangentibus aſſonat Echo. Fit præcipue in conuallibus, & locis concameratis, ubi ſcinditur reſultans aer, & acceptæ uoces numeroſiores repercuſſu multiplicantur: nomenq; echo eiuſmodi uoci à Græcis datũ eſt, ut Pli. ſcribit, quoniam nõ eſt uagandi liberrimus campus, ſed obiectu reflectitur. Quæ cauſſa etiam multas uoces, multis in locis reciprocas facit, ſicut in urbe Cyzico turres ſeptem acceptas uoces multiplicant. Et Olympiæ porticus fuit, quam Heptaphonon appellabant, quoniam ſepties eadem uox ibi reddebantur. In hanc ſententiam ait Lucr. Sex. etiam ac ſeptem loca uidi reddere uoces, unã cum faceres. Eadem a Latinis dicitur Imago. Val. Fl. li. 3. Arg. Rurſus Hylam, & rurſus Hylã per longa reclamat Auia, reſponſant ſiluæ, & uaga certat imago. Horatius Quem Deum cuius recinit iocoſa Nomen imago. Vbi Porphy. Imaginem interpretatur uocis reflexionem: itaq; dictam uult, quaſi imitaginẽ. Scribit. Ouid. lib. 3. Met. Echo nympham fuiſſe, quæ cum à Narciſſo, cuius amore deperibat, ſperneretur longo mærore contabuit, & corpora demum in ſaxum conuerſo nihil, niſi uocem, retinuit.

ECLIPSIS, figura qua in oratione aliquid reticemus, quod ad perfectionem eius ſit neceſſarium. Latine defectio ἀπὸ τοῦ ἐκλείπειν, deficere. Ter. in And. Verbum unum caue de nuptiis. deeſt, dicas. Eclipſis Lunæ, defectus Lunæ: cum Sol per interpoſitionem terræ, ita Lunæ opponitur, ut illam illuminare non queat. Eclipticus, a, um, ἐκλειπτικός, defectiuus. Pli. lib. 2. cap. 16.

ECLOGA, electio, explanatio: ab, ἐκλέγω, eligo. Dicitur & ſermocinatio, ſeu colloquium. unde eclogæ Virgilii. & eclogarii apud Cice. ad Att. lib. 16.

ECONTRARIO, [*Allo'ncontro*] contra. Cic. 3. de Finib. Econtrario moderati habitus.

ECQVANDO, [*Quando mai*] an aliquãdo. Cic. de leg. Agr. Quæro à populari tribuno pl. ecquando niſi per triginta tribus creati ſint.

ECQVIS? [*E chi?*] ἄ τις, nunquis: ex En pro ecce, & Quis: ubi En, ratione q, ſequentis, mutatur in c. Ter. in Eun. Ecquid nos amas de fidicina. i. non ne me amas ob fidicinam? Ouid. lib. 2. Faſt. Ecquid in officio torus eſt ſocialis?

ECTYPA, ἔκτυπα, opera à typis formata. Pli. lib. 37. cap. 10.

E ANTE D

EDACITAS, ἀδδηφαγία, pro uoracitate. Cic. ad Q. Frat. Edacitatem pueri pertimeſco. unde edax currus, qui multum unguinis abſumit. edaces triremes, quòd magnis conſtent impendiis. tempus edax rerum, quòd omnia ſpatii longitudine conſumat.

EDAX, *Ingordo, manicatore*, ἀδδηφάγος, uorax. Ci. p. Fl. Edax hoſpes.

EDDANA, Ἔδδανα, urbs ad Euphraté, à Phœnicibus habitata Steph.

EDERA, æ, Cic. Q. Fr. Topiarium omnia conueſtiuit edera.

EDENTATVS, [*Sdentato*] dentibus priuatus. ut Edentare, edentulum facere. Plau. in Rud. Improbiſſimo homini malas edentauerunt.

EDENTVLVS, [*Senza denti*] νωδός, qui ſine dentibus eſt. Pla. in Caſi.

EDESSA, ciuitas Meſopotamiæ, ſiue (ut Plin. mauult) Syriæ Cœles, olim Rages dicta, teſte Hiero. de traditionibus Hebraicis. In hac Abagarus Torpachus regnauit: cuius extat ad Chriſtum epiſtola, & Chriſti ad eundem reſponſio. ut uidere eſt apud Euſebium hiſt. Eccleſiaſt. li. 1. Hæc olim & Bambyce dicta Strabo.

EDICO, cis, pen. pro. edixi, edictum, [*Comandare*] παραγγέλλω, iubeo. decerno: & eſt proprie magiſtratuum.

EDICTA, διατάγματα, προστάγματα, διαγράμματα, quæ ſunt conſulum, prætorum, & ædilium litteræ, quibus aliquid imperatur. Ci. pro Quinctio: Quod prætor non fieri, ſed ex edicto ſuo fieri iubet. Eſt etiam Edictum priuati hominis. Ter. in Heaut. Primum hoc te oro, ne quid credas me aduerſus edictum tuum Facere eſſe auſam. Item Edicere pro denunciare, ſiue præmonere. Plau. in Truc. Edico prius, ne duplices habeatis Linguas. Teren. in Hec. Edicam ſeruis, ne quoquam efferri ſinant, Cic. 2. de Fin. Eſt tibi edicẽdum, quæ ſis obſeruaturus in iure dicendo. Vnde & Edicere diem ad cõueniendum, edicere conuentum, edicere militibus prædam, apud Liuium. Ponitur etiam ſimpliciter pro dicere. Plaut. Truc. Sanus ſi uidear, edicam.

* EDICTVM. duo genera edictorum fuiſſe uideo, unum, quod, inito magiſtratu, publice proponebat prætor urb. ex quo toto anno ius diceret; alterum, quod ad ſingulas cauſſas pro re nata accommodaretur: quale fuit Alfii prætoris, quo Gabinium maieſtatis reum adeſſe iuſſit; cuius mentio fit à Cicerone lib. III. ad Q. Frat. fuit autem proprium prætoris urb. edictum illud annuum. nam reliqui ſeptem prætores, qui de criminibus quærebant, factis pro tempore edictis utebantur.

EDICTIO, onis, πρόσταγμα, edictum mandatũ, imperium. Plau. Capt.

EDICTO, as, are, [*Dire*] ἀποφαίνω, eloquor, enuncio: frequent. ab edico: quod interdum pro ſimplici accipi, ſupra oſtendimus. Plaut. Epi. Amorum ſummã edictaui tibi. Idem Amph. ædictas facta tua.

EDILIS, le, pen. pro. pluraliter Edilia: uel Edulis, & Edulia, per quintam uocalem, [*Coſe mangiatiue*] ἐδέσματα, βρώματα, dicuntur omnia, quæ ad eſum pertinent. Gel. li. 17. c. 11. Quòd ex ſalutis uſu foret, ut edilia defenderet ab arteria, depelleretq; in ſtomachum. Hora. li. 2. Ser. Sat. 4. Vinea ſubmittit capreas non ſemper edules.

EDISCO, is, [*Imparare à mente*] κατατίθημι τῇ μνήμῃ, memoria complector. Cic. 2. Tuſc. Ita dulces, ut non legantur modo, ſed etiam ediſcantur. Ediſcendus ad uerbum libellus. Cic. 4. Acad.

EDISSERO, diſſeris, pe. co. [*Dichiarare*] διέξειμι, ἐπέξειμι, explano, declaro. Pacu. Ediſſere fabulam hanc. Vir. li. 2. Æn. Mihiq; ediſſere uera roganti. Plau. in Capt. Hæc mihi ediſſere. Cic. de Cla. Orat. Quis docendo, ediſſerendoq; ſubtilior.

EDISSERTO, as, frequentat. Plaut. in Amph. Ordine omne, ut quicquid actum eſt, ediſſertauit.

EDITIO, ἔκδοσις, ut, editio librorum. Quinctil. in Procem. lib. 1.

EDITIO, traditio. Liui. 4. Antias & Tubero Manlium, & Sulpitium coſs. in eum annum edunt. ceterum in tam diſcrepanti editione & Tubero & Macer libros linteos auctores profitentur.

EDITITIVS, iudex, quem altera pars elegerit. Cic. pro Planc.

EDITVS, a, um, [*Alto*] ὑψηλός, altus, à uerbo edo. ut, edita loca dicuntur alta, & ſeſe edentia, i. oſtendentia. Liuius li. 28. Tumulo editiſſimo. Editi colles, Cæſ. 7. Bel. Ci. Horatius metaphorice pro fortius uſurpauit li. 1. Ser. Sat. 3. Viribus editior cedebat.

EDO, es, eſt, edi, eſum, uel eſtum, [*Mangiare*] uel edo, edis, correpta prima ſyllaba ab ἔδω, ueſcor. Virg. 4. Æn. Eſt mollis flamma medullas. Ci. ad Att. li. 13. Edit, & bibit ἀδεῶς. Infinitiuum facit duplicẽ, Eſſe, ab edo, es: edere uero, ab edo, edis. Cic. 2. de Orat. Quem cum Catulus nuper audiſſet, fœnum alios aiebat eſſe oportere.

EDOR, ederis, eſtur, præteritum eſus ſum. Plin. lib. 20. cap. 9. In Ægypto propter eius amaritudinem non eſtur.

ESTVR, imperſonale. Plaut. Moſt. Dies noctesq; eſtur, bibitur. Edendus, partic. Cic. de Amic. Multos modios ſalis ſimul edendos eſſe, ut amicitiæ munus expletum ſit. Quandoque ſignificat conſumo. Hor. li. 1. epiſt. Quæ lædunt oculos feſtinas demere, ſi, quod eſt animum, differs curandi tempus in annum.

EDO, edis, edit, pri. pr. edidi, editum, [*Mandar fuori, dare in luce*] ἐκδίδωμι, eſt emittere, & quaſi extra dare. unde edere librum eſt, librũ publice legendum emittere. Cic. Nec ſe tenuit, quin cõtra doctorem ſuum librum ederet. Et quoniam, quæ generantur, ex utero in lucem prodeũt. Edi etiam pro naſci accipitur. Hor. li. 1. Car. Mecœnas atauis edite regibus. Sæpe ſignificat exhibere: ut Edere munus gladiatorium. Plaut. Edit quiſq; quod poteſt. Edere animam, pro mori. Cic. pro Sext. Si tum P. Sextius animã, quam uix retinuit, edidiſſet. Sic Edere uitam: Edere frondem, ſiue fructum dicitur arbor apud Col. Edere herbas campi dicuntur. Edere leges, eſt conſcribere, & promulgare. Edere nomen, pro imponere. Liui. lib. 1. L. Tarquinium Priſcum edidere nomen. Eſt etiam Edere nomen, proferre uel efferre nomen ſuum, ut deſcribatur. Quin etiam, Edere nomina, hodie dicere poſſumus quod procuratores apud acta curiæ præſentare dicunt. Edere oraculum, eſt diuinare. Edere rationes, facere computum cum aliquo. Cic. ad Att. lib. 7. Non rationes expectabam, quas tibi edidit. Edere ſcelus, committere. Edere teſtes, proferre.

EDITVS, partic. ut Editus Iouis ſatu apud Cic. Off. 1.

EDO, edonis, [*Mangione*] idem quod edax, qui & mãduco dicitur. Nonius: Edones, & phagones, ab edacitate: unum Latinum, & aliud Græcum. Varro. Edones Romã, ut turba intendat annona. ſed pro

pter phagones ficedulam pinguem,aut turdum non uideo.

Edonis,idis,ἠδωνίς, ciuitas Phrygiæ, Cimmeriorum olim ſedes, poſtea Antandros dicta.Stephanus.

Edoceo,ces,[*Inſeguare con diligenza*]διδάσκω, diligenter doceo. Stat.3.Theb. Nō te cæleſtia truſtra edocuit, lauroq; ſua dignatus Apollo eſt.Cic. in Tuſc. Edocuit tamen ratio.

Edolo,as,pen.cor.[*Polire perfettamente*]κατα;έω, perfecte dolo, polio. Nonius: Edolare fabrorum eſt uerbum,cum materiarum complanatur aſperitas.Tranſlate Varro: Vnum ego libellum non edolem?Cic.Att.lib.13.Quod iuſſeras, edolaui.

Edomo,as,[*Domare*]δαμάζω,domo.Cic.pro Sylla.Improbi ac perditi ciues,edomiti,atque uicti.

Edon,ἠδωνόν,teſte Seruio mons Thraciæ,aut certe Macedoniæ, quæ Thraciæ proxima eſt,qui à Pli.li.4.cap.11.appellatur Edonus. Vicini populi Edonii,uel Edoni,pen.longa. Hor.li.2. Car.Non ego ſanius Bacchabor Edonis.

Edonides,ἠδωνίδες,mulieres bacchantes,quæ furore diuino agitatæ myſteria Bacchi celebrabant.Ouid. Protinus in ſiluis matres Edonidas omnes Quæ uidere nefas,torta radice ligauit.

Edonius,&Edonus,Thracius.Vir.12.Æne.Ac uelut doni Boreæ cū ſpiritus alto Inſonat Ægæo.Sic Statius dixit,Edonas hyemes,pro frigore acerrimo,quale eſt in finibus Thraciæ.

Edor,ab antiquis appellatum far,quod poſtea Ador,teſte Feſto.dictum ab edendo, quòd populus R. trecentis prope annis ex omni frumenti genere ſolo farre uſus fuerit.Pli.li.18.cap.7.

Edormio,is,[*Dormire à ſatietà*]dormire ad ſatietatem. Cic.4. Aca. Cum edormiuerūt,illa uiſa,quàm leuia fuerint, intelligunt.Edormire uinum,ſiue crapulā,eſt dormiendo cōcoquere. Cic.2. Phil.

Edormiſco,ſcis,edormio.Tere.in Ad.Edormiſcam hoc uilli.

Edvcatio,tam inſtitutionem,quàm nutritionem complectitur. Cic.3.de Fin.Beſtiarum in fœtu & educatione laborem cum cernimus,naturæ ipſius uocem uidemur audire.

Edvcator,oris,τροφεύς,nutritor.Cic.2.de Nat.de. Omniū, rerum, parens,(ut ita dicam)atque educator,& altor eſt mundus.

Edvcatrix,fœminini gen.τροφός,ἡ.Cic.1.de Legib.

Edvco,cis,pen.pro.eduxi,eductum,[*Menar fuori*]ἐξάγω, extra duco. Liu.li.1.In aciem copias eduxit. Virg.pro extraho, poſuit lib. 10.Eduxit corpore telum.Aliquando erigere.Idem lib.6.Aramq; ſepulcri Congerere arboribus, cæloq; educere certant.Aliquando nutrire.Ter. in Ad.Hunc maiorem adoptaui mihi,eduxi à paruulo amaui pro meo. Educere,uerbū eſt forenſe apud Cic.5.Ver. Aditum eſt ad Metellum:eductus eſt Apronius:eduxit C.Gallius.

Edvco,as,are,pen.cor.[*Alleuare*]ἀγαγεῖν,ἀνάγειν, nutrire. Terent. Ad.Vna à pueris paruoli Sumus educati.

Edvlco,as, are, [*Addolcire*] γλυκαίνω, dulce facere. Cn. Matius, apud Non. Edulcare conuenit uitam, Curasq; acerbas ſenibus gubernare.

Edvlivm,[*Companatico*]ἔδεσμα,ἐδωδή,quicquid ad prandium,cœnamq; edendi gratia apponitur,præter panem.

Edvre,dure.Oui.3.de Arte.Nec tamē edure,quod petit ille,nega.

Edvro,as,are,[*Indurare*]σκληρόω,σκληραγωγῶ,ad laborem aſſuefacio.Col.lib.11.cap.1.A pueritia ruſticis operibus edurandus futurus uillicus.Edurare,neutrum,pro Perdurare.Sen.de Breui.uitæ: Quina aut dena ſecula edurant.

Edvrvm,[*Molle,non duro*]ἀπόσκληρον, non durum, quaſi extra durum.Vir.li.2.Geor.Plantis eduræ coryli Naſcuntur. Quanquam uetuſta quædam exemplaria habent,Plantis & duræ. utranque lectionem Seruius agnoſcit.Pli.lib.14. cap. 3.In pergulis ſeruntur eſcariæ appellatæ eduræ.Interdum Edurum pro ualde duro. Vir. 4.Georg.Eduramq; pyrum. Seruius.

E ANTE E ET F

Eetionea,æ,ἠετιωνεία,alterum ex Piræei promontoriis. Steph.

Effari,[*Parlare,proferire*]ἐκφαίνειν,ἀποφάσκειν,proprie eſt loqui. Cic.pro domo. Neque uerbum ullum ſolenne potuit effari.Virg. 2.Æn.Sic ore effata recepit ad ſeſe.Effari etiam Augures dicebantur,cum ultimas augurii ſui preces proferebant.unde effata ſunt, ultimæ præcationes augurum, quas poſt fines auſpiciorum extra urbem effabantur,ut Var.& Seruius aiunt.Et ager poſt pomœria, ubi captabantur auguria, dicebatur effatus.Cice.2.de Legib.Interpretatur fatidicorum & uatum effata incognita. Effari templum,Cic.ad Att.lib.13.

Effatvm,Cic.4.Ac. Fundamentum dialecticæ eſt, quicquid enuntietur(id appellant ἀξίωμα, quod eſt quaſi effatum)aut uerum eſſe,aut falſum.

Effarcio,is,effarſi,effartū,[*Empir bene*]ἐκπληρόω,maxime impleo Cæſ.li.7.Hæc interualla grandibus in fronte ſaxis effarciuntur.

Effaſcino,nas,[*Ammaliare*]καταγοητεύω Faſcino.Solinus: Quædā in Africa hominū familiæ ſunt, uoce atque lingua effaſcinātes. Eſt itaque Effaſcinare,noxio uiſu, & fictis laudationibus exitium afferre.Plinius refert ex Cicerone mulieres,quæ duplices habēt pupillas, oculis faſcinum circumferre.

Effaxillo,as,exero,quòd exerto brachio, axilla oſtendatur.Feſt.

Efficienter,Cic.de Fato:Nō ſic cauſa intelligi debet,ut quod cuique antecedat,idem cauſſa ſit; ſed quod cuique efficiēter antecedat.

Effectio,de Fin.Effectio creſcendi acceſſionem nullam habet.

Effectvs,us,nomen.Pli.in Paneg.Vim effectumq; cenſuræ tuum.

Effector.Cic.de Diuin.

Effectrix.Cic.de Fin.Pecunia eſt effectrix multarū uoluptatum.

Effero,effers,[*Portar fuori,inalzare*]ἐκφέρω,extra fero. Terent.in Adel.Nunquid nam effert? occidi.Efferre pedem, egredi.Virg.li. 2.Me’ne efferre pedem genitor? Hinc Efferri cadauer dicitur,ἐκκομίζεσθαι,ἐκφέρεσθαι,dum ſepeliebatur,quaſi extra urbem ferri.ſiquidem apud ueteres ſolebant extra urbem ſepeliri,niſi qui geſſiſſent magiſtratus: honeſtiores tamen circa uias. Liui. Depugnabunt pro te ipſi,ac morientur,ac ſe ultro efferrent.Interdum eſt proue here,extollere.Virg.Extulit hæc Decios. Nonnunquam pro in altum eleuare.Virg.5.Æn.Oſtendit dextram inſurgens.Entellus,& alte Extulit.Interdum proferre,ut apud eundem:Vt belli ſignum Laurenti Turnus ab arce Extulit Interdum eleuare,minuereq;, quaſi extra ferre, i.euacuare.Cic.li.2.de Ora.Illa,quæ aut conciliationis cauſa leniter,aut permotionis uehementer aguntur,contrariis commotionibus efferenda ſunt,ut odio beneuolentia,miſericordia inuidia tollantur.Aliquando pro manifeſtum facere.Ter. in Phor.Vides tuum peccatum elatum eſſe foras.

Elatvs,particip.Liu.7.Coruus è conſpectu elatus.

Effero,as,pen.corr.[*Incrudelire*]ἀγριόω,ἀποθηριόω,efferum, i.crudelem,inſtar feræ,facio.Cic.1.de Nat.de.Arbitror multa eſſe gentes immanitate efferatas.

Efferus,a,um,[*Crudele*]θηριώδης,ualde ferus. Virgil.8.Æneid.Sæuitq; iuuentus Effera.

Efferveſco.Col.li. 12.cap.25.Vt in efferueſcendo uinum ſe bene purget.Tranſlate pro uehementer commoueri.Cic.pro Planc.Illæ undæ comitiorum,ut mare profundum, & immenſum,ſic efferueſcunt quodam quaſi æſtu.Nonnunquam pro erumpere.Cic.de prou.Conſ.Totum Pontum armatum efferuentem in Aſiam,atq; erumpentem,ægre repulſum. Legitur & Efferueo in tertia declinatione.Vir.4.Ge.Stridere apes utero,& ruptis efferuere coſtis.

Efficaciter.Pli.li.28.ca. 51. Capitis ulcera manantia,urina tauri efficiter ſanat. Idem lib.18. ca.6.Efficaciſſime contingit.

Efficax,cacis,[*Efficace*]ἐνεργής,δεινός,quod ad agendum aliquid uim habet.Pli.li.24.cap.15. Efficacibus docuit exemplis.Ibidem: Aduerſus ſerpentes ex aceto pota efficax. Cœlius ad Cic. Noſti Marcellum,quàm tardus,& parum efficax ſit.

Efficacia,ἐνέργεια,id eſt uis ad aliquid efficiendum.Pli.li.11. ca.5. Efficaciæ,induſtriæq; neruos.

Efficacitas,idem Cice.4.Tuſc.Neruis, & efficacitati ſimiles.Q. Cice.de peti. conſul. Qui tantum habet in libidine artis, & efficacitatis,ut &c.

Efficientia,æ,idem quod effectus. Cic.2.de Natu.Deo.

Efficio,is,[*Far con effetto*]διαπράττω,perficio,faciendo aſſequor, præſto.Ter.An.Quid eſt,quod tibi mea ars efficere hoc poſſit amplius?Pro eodem dicimus Effectum dare,uel reddere. Ter.in An. Hoc ego tibi effectum reddam.

Effigies,giei,[*Effigie.ſembianza*]εἰκών,ἐκμαγεῖον,ſignū ad alterius ſimilitudinem,ueram ue imaginem factū.Pli.li.10.ca.44.Vnde origo fabulæ,Diomedis ſocios in earū effigies mutatos.Effigies humanitatis & probitatis patris filius, apud Cice. 2. de Fin.Dicitur etiam Effigia.Plau. in Rud.Veneris effigia hæc quidem eſt.

Effigio,as,[*Figurare*]εἰκονίζω,ad effigiem formo.Auguſt.lib.7.de Ciu.De materiis,licet à fabro effigiatis.

Effingo,is,[*Figurare,ritrarre*]διατυπῶ,ἀπεικάζω, effigiē rei alicuius ad uiuum exprimo.Cic.1. Tuſc. Quæ tam immenſa magnitudo,quæ illa multa poſſit effingere?Quincti.Mihi uidetur M.Tullius,cum ſe totum ad imitationem Græcorum cōtuliſſet, effinxiſſe uim Demoſthenis,copiam Platonis,iucunditatem Iſocratis.

Effictvs,Cic.pro Roſc. hæc conficta arbitror à poetis,ut effictos noſtros mores in aliis perſonis uideremus.

Effictio,ad Her.li.4.Effictio eſt,cum exprimitur & effingitur uerbis corporis cuiuſpiam forma,quoad ſatis ſit ad intelligendum.

Efflagitatio,Ci.ad Brut.Neminem magis decet, quàm te,remp. amare,uel rebus geſtis,uel ſtudio,atq; efflagitatione omnium.

Efflagitatvs,us,nomen,[*Domanda con inſtanza*] pro uehementi poſtulatione.Cic.7.Verr.Coactu,atque efflagitatu meo.

Efflagito,as,[*Domandare con inſtanza*]λιπαρῶ, uehementer flagito.Vir.12.Æn.Notumq; efflagitat enſem.

Effleo,es,ere,[*Conſumar piangendo*]flendo conſumo. unde efflere oculos dixit Quinct. 6.declam.pro nimio fletu ſe excæcare.

Effligo,gis,pe.p.efflixi,efflictum,[*Affligere*]affligo. Plau.in Aſin.

Quam

Quam tu propediem effiges ſcio.

EFFLICTIM,uehementer. Plau.in Amphi. Efflictim amare.

EFFLO,as,[*Cacciar col fiato*]ἐκφυσάω,flatu abigo,expiro. Var.lib.1. de Re ruſt.Beſtiolæ,ſi quæ prope naſcuntur,aut inferuntur,afflantur,aut ariditudine cito pereunt. Inde efflare animam, pro mori. Suet.Prius quam efflaret animam,pro mortuo deferri iuſſit.Efflauit extremum halitum,i.mortuus eſt.Cic. 2. Tuſc.

EFFLORESCO,[*Fiorire grandemente*]ἐξανθέω, ualde floreo, & per tranſlationem uigeo,excello.Cic. in Lælio:Effloreſcit amicitia.

EFFLVO,[*Spargerſi fuori*]ἀποῤῥέομαι,ἐκρέω,extra fluo;effundor.Cato de Re ruſt.ca.1.Vinum effluet,aqua manebit. Cic.2.Tuſ.Nũ tu ingemuiſſe Epaminundam putas, cum una cum ſanguine uitam effluere ſentiret? Tranſlate. Pro diuulgari.Ter.in Eun. Vtrunque ſaltum eſt,effluet.i.non tacebitur. Effluere etiam dicitur,quòd è memoria excidit.Cic. 2.de Fin. Bona præterita non effluere ſapienti,mala meminiſſe non oportet.

EFFLVENTIA,æ,[*Spandimento*]ἐκροή,effluxus. Pli. li.26.cap.10.

EFFLVVIVM,uii,ἔκρευσις,effluendis actus,Pli.li.8.cap.51.

EFFOCO,as,are,[*Soffocare*]πνίγω,ἄγχω, ſuffoco. Sen.de Breu.uitæ.

EFFODIO,dis,pe.pro.[*Far foſſe,cauare*]κατασκάπτω ἐξορύττω,fodiendo eruo.Plau.in Caſ.Ex ſterquilinio effoſſa tua illæc præda eſt.

EFFOEMINATE.Cic.Caue ne quid indecore effœminateq; faciat.

EFFOEMINO,as,p.c.[*Effeminare*]ἀποθηλύνω, in muliebrem mollitiem conuerto.Sal.Corpus animumq; uirilem effœminat.

EFFOEMINATI,ἐκτεθηλυμένοι,θηλυδρίαι,molles & laſciui dicuntur. Ci.3.Phil.Intolerabile eſt ſeruire impuro,impudico,effœminato.

EFFOETVS,a, um, [*Quella coſa c'ha gia mandato fuori il ſuo parto*] quod iam fœtũ edidit.Col.li.7.ca.12.Primus effœtæ partus amouendus eſt.Item pro fœtu qui emiſſus eſt. Idem li. 8.cap.5.Cum grex fuerit effœtus,hoc modo deponatur.Effœta,quoque dicitur quæ parere deſiit,quaſi frequenti partu laſſata.Pli.li.10.ca.53.Eſt tanta gallinis fœcunditas,ut aliquæ ſex agena pariant oua,aliquæ quotidie,aliquæ in tantum, ut effœtæ moriantur.Quo in loco effœtas dixit gallinas,fœtu deſtitutas,eneruatas. Effœtæ uires,quæ uigore priſtino amiſſo elanguerunt.Virg.5.Æn.Frigent effœtæ in corpore uires.Similiter effœtam tellurem dicimus,ut idem lib.1. Geor.Effœtos cinerem immũdum iactare per agros.Vbi Seruius: Continua fertilitate laſſatos:ut etiam frequenti partu effœta dicitur mulier.Col.in Præfat.2.l.Quod exiſtimẽt ubertate nimia prioris æui fatigatum, & effœtum ſolum, nequire priſtina benignitate præbere mortalibus alimenta.Ci.in Cato.Libidinoſa & intemperans adoleſcentia effœtum corpus,tradit ſenectuti.i.debile & infirmum.Effœte,aduerbium,Mart.lib.2.

EFFORO,as,p.c.[*Forare*]τιτρώω,τιτράω,perforo.Col.ca.1.lib.9.

EFFRAENATVS,[*Sfrenato*]qui frænum detractat, nec regi poteſt. tranſlate dicitur de re, quæ omnem egreditur modum. Cice. de Aruſp.reſp. Cuius ego de effrænato & præcipiti furore quid dicam?Idem.3.de Fin.Libido effrænatam appetentiam efficit.

EFFRAENATE,diſſolute.Cic.4.Tuſc.An propter infinitum odium tyranni effrænatius in Arũtem inuaſerit. Idem de Sen.Cuius uoluptatis auidæ libidines temere & effrænate ad potiundũ incitãtur.

EFFRAENATIO,onis.Cic 5.Phil.Quæ effrenatio impotentis animi?

EFFRAENVS,a, um, uel effrænis, & hoc effræne;[*Che non ha freno*] ἀχάλινος,carens freno. Liu.4.Frænos ut detrahãt equis,imperat. Et ipſe calcaribus ſubditis euectus,effræno equo effertur.

EFFRICO,as,fricãdo excutio.Sen.epi.96.Rubigo animorũ effricãda.

EFFRINGO,gis,[*Frangere*]διαῤῥήγνυμι, eſt ui quadam, & impetu frango.Ter.in Ad.Fores effregit,atque in alienas ædes irruit.

EFFRACTOR,qui fracto oſtio,aut ſera in ædes, uel arcam alienam irrumpit Plau.in.l.iij.de offi.præfe.uigil.Cognoſcit Præfectus uigilum de incendiariis,effractoribus, furibus.& Vlp.l.i.de effract.

EFFRACTARIVS,rii,qui effringit. Sen. epiſt. 69.

EFFRACTVS,partic.Ci.pro Mur. Eamq; urbẽ ſibi Mithridates Aſiæ ianuã fore putaſſet,qua effracta,& reuulſa,tota pateret prouĩcia.

EFFVGIO,is,διαφεύγω, fugio,euado.Virg.3. ecl. Nunquam hodie effugies. Interdum celeriter tranſeo.Virg.3.Æn.Effugimus ſcopulos Ithacæ.Cic.pro Pomp.rex ipſe è manibus effugit.

EFFVGIVM,gii,[*Lo ſcampo*]ἀποφυγή,euaſio.Liui.li. 24. Si effugium patuiſſet.i.uia euadendi.Cic. de Nat.Quaſdam animantes habere effugia pennarum.

EFFVLCIO,is,fulcio.unde effultus,partic.Virg.7. Æn.Atque harum effultus tergo,ſtratiſq; iacebat Velleribus.

EFFVLGEO, es,ἀποστίλβω,uehementer fulgeo. Virg. 8. Æn. Inſtructo Marte uideres Feruere Leucaten,auroq; effulgere fluctus.

EFFVNDO,is,[*Spargere,ſpandere fuori*]προΐεμαι,ἐκχέω, extra ſpargo.Plaut.in Aſin.Totamq; effudit fideliam.Per tranſlationem conſumere.Cic.li.2.Offi.Mult patrimonia effuderunt, inconſulte largiendo.Sic effundere ærarium dixit Cic. 3. Tuſc. pro euacuare. Nonnunquam pro erumpere, & magna cupiditate egredi.Cic.ad Brutum:Timore perculſa ciuitas, tota ad te ſe cum coniugibus & liberis effundebat. Quandoque emittere.Vir.3.Geor.Ruuntq; effuſi carcere currus.Quandoque profligare.Saluſt.Effuſo,ac profligato peditatu.

EFFVSIO,Cic.2.de Nat.Deo.Aquæ etiam admixtum eſſe calorem, primum ipſe liquor,tum aquæ declarat effuſio.Interdũ prodigalitas.Cic.pro Roſ.Am.Quos ſumptus,quas effuſiones fieri putatis.

EFFVSE.Cic.pro Sext.Rab. Large,effuſeq; donare alicui.

EFFVTIO,effutis,pe.pr.[*Parlare imprudentemente*] ἀνοηταίνω, ἐξαγορεύω,inepte,& inconſulte loquor.Tranſlatio ſumpta à uaſe futili, quod patulo ore, fundo acuto, nihil in ſe continet. Ter. in Phor. Ne uos forte imprudentes foris Effutiretis. Hor.in Art. Effutire leues indigna tragœdia uerſus. Varro. Euax uerbum nihil ſignificat,ſed effutitum naturaliter eſt.Nonius Effutire exponit pro dicere cum mendacio,adducitq; Cic.5.Tuſc. Vbi ſic ait:Nec hoc ſic agit,ut ex tempore quaſi effutire uideatur. Effutitus partic. Cic. 2.de Di. Quorum partim ficta aperte,partim effutita temere.

E ANTE G

EGELASTA,æ,ἐγέλαστα,oppidum citerioris Hiſpaniæ. Pli.li.31.ca.7.

EGELIDO,[*Diſgbiacciare*]quod gelatum eſt diſſoluo.Sidonius.

EGELIDVS,a,um,[*Tepido*]quod de ſummo gelu aliquid remiſit. Oui.Sed gelidũ Boreã,egelidũq; Notum.Col.li.10.Nunc uer egelidum,nunc eſt molliſſimus annus. Seruius ualde gelidũ interpretatur,explicans locũ illum.Virg. 8. Æn.Egelido ſecretũ flumine.

EGENVS,pen.pr.[*Biſognoſo*]ἄπορος,cui deſunt uitæ neceſſaria.Liui. 9.Omnium egena corpora humi proſtrauerunt.Virg.8.Ænei.Rebuſq; ueni non aſper egenis.

EGEO,es,egui,alicuius rei inopia laboro[*Hauer biſogno*]ἀπορῶ, ἀπορέομαι, & tam genitiuo, quàm datiuo iungitur. Cic.2.de Fin.Conſumptis patrimoniis egeant.Idem 2.de Diuin. Illud Romanis hominibus glorioſum,ut Græcis de philoſophia litteris non egeãt. Hinc egens. Cic.de Amic.Egentes abundant,& imbecilli ualent. Egẽtior,us.Cic.Att.li.6.Nihil rege egentius.Egeſtas,Vir.& Cic.

EGERO,is,egeſſi egeſtum.Col.li.2.Stercus ex colũbariis egeritur.

EGERMINO,as,[*Germogliare*]βλαστάνω,germino.Col.li.5.ca.5.Malleolus cũ egerminauerit,ad unã materiã reuocato. Idẽ li. 4.c.17.

EGESTA,urbs in Sicilia,quam Æneas condidit, & ab Aceſtis matre Egeſta eam nominauit.Erat autem Egeſta filia Hippotæ Troiani quam pater ne marinæ beluæ traderetur, impoſitã nauiculæ diis & uẽtis commiſit, quæ tandem in Siciliam delata à Crimniſo amne compreſſa, Aceſtem edidit. hæc poſtea Segeſta dicta,& Segeſtani,incolæ.Plin.lib.3.cap.8.

EGESTIO,nis.Pli.Epiſt.159.Publicarum opum egeſtione.

EGESTVS,us.Sen.3.de Nat.Corpora ad egeſtum uenter exhaurit.

EGNATIA,ἐγνατία,Ptol.urbs Apuliæ.Hodie Iuuenatium.

EGRA,ἔγρα,Stephano,oppidum Arabiæ, ad ſinum Elaniticum.

EGREDIOR,eris,extra gradior,exeo[*Vſcir fuori*] ἐκβαίνω,ἐξέρχομαι. Ter.in And.Vnde egreditur?Ibidem. Egreditur ab ea, de domo eius.Dicimuſq; Egredior templo, & e templo,& templum.

EGREGIE,excellenter.uſurpãtur pro ualde.Ter.in And.Horum ille nihil egregie præter cætera ſtudebat.Cic.ad Att.

EGREGIVS,a,um,[*Egregio,ſcielto*]ἐξαίρετος,ἐπίλεκτος,quaſi ex toto grege electus, excellens. Ter. in And.Forma egregia, & ætate integra.Proprium comparatiuum nõ habet:quo tamen uſi ſunt ueteres.Lucr.li.4.Nam nihil egregius,quàm res ſecernere apertas A dubiis.Iuuen.Etiam Lucretium imitatus ab Egregie aduerbio formauit comparatiuum Egregius,pro magis egregie.Egregius, inquit,cœnat,meliuſq;, miſerrimus.

EGRESSVS,Cic.in Piſ.Frequentia ſua ueſtrum egreſſum ornando.

EGVLA,ſulfur,lanis ſuffitu,mollitiẽ,cãdoreq; inducẽs.Pli.li.35.c. 25.

EGVRGITO,as,exhaurio.Pla.in Epid.Atq; egurgitem domo prorſus.

E ANTE H ET I

EHEM,[*Oh,eh*]ἆ,interiectio ſubito aliquid deprehendentis.Terent. in Eun.Quis hic loquitur?ehem,tu ne eras hic mi Phædria?Idem in Ad.Ehem oportune,te ipſum quærito.

EHEV,[*Ah,ahi*]αἰ,interiectio dolentis.Vir.2.eclog. Eheu, quid uolui miſero mihi?

EHO,[*O la*]ὦ,εἶα,interiectio ad ſe uocantis.Interdum etiam excitatiua particula eſt,qua attentionem nobis paramus eius,cũ quo loquimur.Tere.Eho, dic mihi,ſi omnes coniectum hunc in nuptias Inimici uellent,quod,niſi hoc,conſilium darent? Idem in Eunuc. Ehodum,dic mihi,eſt ne, ut fertur, forma? Alias interiectio admirantis, ut apud eundem in And. Eho, an tute intellexiſti hoc aſſimularier.

EI,οἱ αὐτῷ.datiuus ab Is,ea,id,aliquando habet qualitatis uim.Ter. in And.Ei ne ego ut aduerſer? i.tali, tam bono. In metro plerunque monoſyllaba dictio eſt,ut Cui,& Huic:licet quandoque etiã duarum ſyllabarum reperiatur:ubi e.modo corripitur, modo producitur.Iuuen.Ite quam pergant,& eidem incumbere lectæ.Luc-

lib.6.Scilicet & fluuius qui uiſus maximus ei.

Eia,[*Horſu,hor uia*]εἶα,modo adhortantis eſt.Mart. lib.2.Eia age, rumpe moras.Interdum corripientis.Ter.in Eun. Eia,haud ſic decet.Varios præterea uſus habet.

Eiaculor,aris,deponens,& Eiaculo actiuũ, [*Lanciare*] ἐκβάλλω, longe iaculor.Ouid.4.Met.Foramine longas Eiaculatur aquas.

Eiectamentum,ti,pro excremento. Tacit.de morib. Germanic.

Eiectio,Cic.Att.li.2.Mortem & eiectionem timemus.

Eiectiuus,a,um,ἐκβολιμ⁊.Pli.li.11.Vulua eiectitia uocatur.

Eiecto,as,are,frequent.Plaut.Merc.Ne hic te opprimeret imprudentem,atque eiectaret. Fauilla eiectata.Ouid.2.Met.

Eiicio,is,expello.Cic. Terentiæ. li.14.Eiicere nos,magnum fuit. Pro extendo.Idem.10. Æn.Eiectoq; incumbit cernuus armo.Pro naufrago idem poſuit 4. Æne. Eiectum, littore egentem Excepi. Eiicere pro abortiri,ut intelligas accuſatiuum partum.Vlpia.l.ſi ſeruum.ff.ad legem Aquil.Si mulier pugno percuſſa eiecerit.

Eiulatio,ὀλολυγμὸς,clarus,& ſonorus planctus.Plaut.Capt.

Eiulatus,Cic.de Aruſp.reſp.Eiulatus & gemitus Philoctetæ.

Eiulo,as,are,uoce in altum ſublata plorare.Cic.2.Tuſc.Herculem uiderat in Oeta magnitudine dolorum eiulantem.

Eiuro,as,are.[*Giurare*] ἐξομνύω,ἀπόμνυμαι,idem eſt quod præſtito ante iuramento, ſe re aliqua liberare. unde, Eiurare iudicem iniquum,eſt,interpoſito iuramento ſibi iudicem ſuſpectum eſſe nomine iniquitatis,eius iuriſdictionem declinare.Cice.12.Phil. Sic me iniquum eiurabant , de me querebantur. Eiurare forũ iniquũ eſt iuriſdictionem fori alicuius detrectare, interpoſito prius iuramento,ſe in eo foro ius ſuum tueri non poſſe.Cic.5. Verr.Negociatores putant eſſe turpe id forum ſibi, in quo negociantur,iniquum eiurare.Cic.in Epiſt.ad Pætum:Quod mihi bonam copiam eiures,nihil eſt.i.quod iures tibi nõ ſuppetere facultates ad faciẽdum impendium cœnæ: quam Cic. per iocum ab eo petebat.Pro eodem legitur Eierare. Cic.2.de Orat.Eiero,inquit,iniquus eſt.

Eiuſmodi,[*Di cotal maniera*] τοιοῦτ⁊,& Eiuſcemodi , nomina ſunt indeclinabilia,ex duobus genitiuis compoſita, idem ſignificantia quod Talis.Ter.in And. Qui cum ingeniis conflictatur eiuſmodi Cic.pro Pomp.Genus belli eſt eiuſmodi.

E ANTE L

Elabor,pen.pro.[*Fuggire,ſdrucciolare*]διαφεύγω, effugio ut anguilla manu cõprehenſa lapſu fugit.Vir.1.Æn.Antenor potuit mediis elapſus Achiuis Illyricos penetrare ſinus. Cum uellet ſignificare eum e manibus pene Græcorum ipſum cõprehendentiũ euaſiſſe. Sic Plau.in Capt. Et ſpes elapſa eſt.Plãc.ad Cice. Elapſus ſum iis.

Elapſus. Cic.in Som.Scip.Eorum animi qui ſe corporis uoluptatibus dediderũt,corporibus elapſi circum terrã ipſam uolutãtur.

Elaboratio,ad Her.Hęc nõ uidẽtur fieri poſſe ſine elaboratione.

Elaboro,as,are,[*Affaticarſi grandemente*] ἐξεργάζομαι, ἐκπονέω,eſt ſummo labore niti.Cic.Capi.Enitere, elabora, effice.Elaboratus amor,Horat.Epod.14.

Elacata,genus ſalſamenti, uulgo Malandrea.Col.li.8.ca.17.

Elacatæum,ἐλακάταιον,mons Theſſaliæ. Stephanus.

Elacteſco,ſcis,eſt album fieri ad modum lactis.Pli.li.20.ca.21.

Elæa,urbis nomen in Creta inſula.Pli.li.4.cap.12.Eſt etiam inſula in Propontide,contra Rhyndaci amnis oſtium: idem. ca.ult.lib.5. Eſt item Elæa,Æolidis oppidũ,non procul a Caico fluuio . Pomp. lib.1.& Pli.lib.5.cap.30.

Elangueo,gues,ἐκλύομαι,languore conficior. Plin.de Vir.Illuſt.Cãpaniæ deliciis elanguit.Liu.23.Neque tamen elanguit cura hominum ea mora.Idem 5. Differendo elanguit res.

Elangueſco,ſcis,ualde infirmus fio. Gel.li.2. Omnis uigor animi, corporiſq; elangueſcit. Liu.1.Vt elangueſcendum aliena ignauia eſſet. Cornus elangueſcens,& iam caſura, Silius lib. 4.

Elape,genus ſerpentis.Plin.lib.32.ca.5.

Elapido,lapidibus purgo.Pli.li.17.cap.4.Elapidato luto.

Elargior,giris,[*Donare*]διαδίδωμι,δωρέομαι,largior.Liu.Elargiendo de alieno,popularem fieri querentes.

Elaſſeſco,is,ere,καταπονοῦμαι,ἐκλύομαι, laſſum fieri.Pli.li.16.c.15.

Elate,es,Plin.lib.12.ca. ult.Species abietis,quam alii Palmam,alii Spathen appellant. Dioſc.uero, Galenus, Æginera, & Heſychius Elaten uocant tenerum palmæ germen. quorum ſententia uidetur ueriſimilior.

Elate,aduerb.Cic.in Orat.ut Demoſthenes certe poſſit ſummiſſe dicere,elate Lyſias fortaſſe non poſſit.i.grauiter, & ample.

Elaterium,ἐλατήριον, medicamenti genus ex ſilueſtri cucumero cõfectum,ad purgandũ aluum accommodatum.Pli.li.20.cap.1.

Elatio,Ci.de Fin.Lætitia quaſi geſtiẽtis animi elatio uoluptaria.

Elatro,as,quaſi quodã cũ latratu eloquor.Hor.li. 1.epi. ad Lolliũ.

Elatus.καταφρονητικ⁊,μετέωρ⁊,ſuperbus, arrogans:a uerbo effero.Cic.contra legem agr. Quibus illi rebus elati, & inflati.Elatus arrogantia,ſuperbia,inſolentia,Cæſar.3. Bel. Ciu.

Elauo,pen.cor.[*Lauare*] ἐκπλύνω,elauo,luo.Colu.lib.12.cap.50. Cum fuerit oliua elota.Elauare ſe bonis , per tranſlationem pro ſpoliare.Plaut.in Aſin.

Eldana,ἐλδάνα,oppidum Vacczorum.Ptol.li.2.cap.6.

Elea,ἐλέα,Str.li.6.Ciuitas eſt Lucaniæ,a Phocenſibus condita,Parmenidis,& Zenonis Pythagoricorum patria. qui ab ea Eleatæ dicuntur.

Electio,nis,[*Elettione,eletta*]ἐκλογὴ,αἵρεσις, ſelectio, & approbatio.Cic.in Orat.Iudicium,electioq; uerborum.

Electo,as,frequentatiuum ab elicio. Plaut. in Aſin.Electabo,quid illud ſit,id eſt,eliciam.

Elector,oris,[*Elettore*]qui eligit.auctor ad Heren.

Electra, teſte Heſiodo, nympha Oceani & Thetyos filia, uxor Atlantis: cuius filia quædam etiam Electra dicta,quæ Ioui Dardanum peperit:dicente Virg.lib.8.Dardanus Iliacæ primus pater urbis & auctor,Electra,ut Graii perhibent, Atlantide cretus. Et ſubdit:Electram maximus Atlas Edidit, æthereos humero qui ſuſtinet orbes.

Electrides,ἠλεκτρίδες,inſulæ in mari Adriatico, ad oſtium padi, ita dictæ a Græcis,quod electrum in illis ex arboribus defluere putabant,quod falſiſſimum eſſe,hodie notum eſt.unde Electrum.

Electrius,a,um,ut Electria tellus,id eſt,Samos: fortita nomen ab Electra Dardani matre,filia Atlantis. Val. Flac . Arg.2.

Electrum,ἤλεκτρον,gummi ſiue lacryma,ſuccus'ue creditus eſt ex arboribus pinei generis profluens. A Latinis ſuccinum dicitur. Multum laborarunt ueteres,ubinam electrum naſceretur:aliis dicentibus ad Padũ fluuium eſſe populos arbores,ex quibus defluere t:aliis credentibus in inſulis quibuſdam maris Adriatici gigni quas idcirco Electridas uocauerunt. hodie uero notiſſimum eſt, electrum prouenire in inſula maris Germanici nõ procul a litore Prutenico, quam Germani ſua lingua Sudauu appellant.ex cuius inſulæ ſcopulis in mare delapſum, partim Oceani æſtu ad litus eiicitur,partim ruſticorum opera in ipſo mari colligitur.Neq; tamen uerum eſt,ex arboribus defluere,ſed e ſaxis. Primo autem cum emanat,liquidum eſt,ſed maris aeriſq; frigiditate in eã,quã uidemus,duritiam concreſcit.Eſt itaque electrum,nihil aliud quã bituminis genus,maris regioniſq; frigore ex liquida conſiſtentia in duritiam commutatum.Ab huius ſimilitudine ueriſimile eſt dictum eſſe quoddam metalli genus,quod ex parte quadam auri & argenti commiſtione conficitur. dicente Plin. lib.33.ca.4.Aurum quo quinta argenti portio eſt,electrum uocatur.

Electus,us, Ouid 2.epiſt.In necis electu parua futura mora eſt.

Eleemoſyna,[*Limoſina*]ἐλεημοσύνη,quod inopi datur:ab ἐλε⁊,miſeratio.Spartianus de Caracalla, Non lentus in eleemoſynam.

Elegans,pen.cor.[*Elegante,polito*]a uerbo Eligo, ut Cic. li.21.de optimo dic.gen.innuere uidetur,cum inquit:Nam ſi elegantem ſe uideri uolet,eliget quibus utitur. Eſt igitur Elegans, idem quod cultus,ornatus,φιλόκαλ⁊,κομψός.Cic.2.de Fin. Mundos, elegantes, optimis cocis,piſtoribus. Ter. in Eun.Cum ipſum me noris, quam elegans formarum ſpectator ſiem. Vbi Donatus : Elegans ſpectator eſt, qui ſit cunctantis & faſtidioſi iudicii, cui non quid placet facile.Cic.6.Ver.Iſtos,qui ſe elegantes dici uolunt. Gel. lib.11.cap.2.Elegans homo non dicebatur cum laude,ſed id fere uerbum ad ætatem M.Catonis,uitii non laudis fuit.Cato l.de Moribus:Auaritiam omnia uitia habere putabant,ſumptuoſus,cupidus,elegans qui habebatur is laudabatur.

Eleganter,κομψῶς,Idem 2. de Fin, Hoc ipſum elegantius poni, meliuſq; potuit.Idem ad Brutum: Tibi is exponet,qui & optime omnia nouit,& elegantiſſime expedire, & deferre ad te poteſt.

Elegantia,[*Eleganza.pulitezza, nettezza*] φιλοκαλία, κομψότης, munditia,lautitia,ornatus.Cic.in Orat.Fucati medicamenta candoris & ruboris omnia repellentur: elegantia modo & munditia remanebit.2.de Fin.Contemnit diſſerendi elegantiam.Idem 3.de Fin.Agricultura abhorret ab omni politiore elegantia. Elegantia in oratione uirtus eſt. huius duæ ſunt partes, Latinitas,& explanatio.Latinitas,quæ ſermonem purum ſeruat ab omni uitio:explanatio,quæ reddit apertam & dilucidam orationem.

Elegia,pen.pro.[*Elegia,uerſo miſerabile*]ἐλεγεία, ἐλεγεῖον, ſiue Elegeia per quinq; ſyllabas. Latine ſonat,carmẽ miſerabile,ab ἐλεέω, miſereor,quòd hoc potiſſimum genere carminis miſerabiles hominum ærumnæ, & amoris querimoniæ ſoleant decantari. quanquam poſtea etiam rebus etiam lætis ſeruire didicerit,ut teſtatur Hor. de Arte Poet. Verſibus,(inq̃t)impariter iunctis querimonia primum,Poſt etiam incluſa eſt uoti ſententia compos . Ad huius uocis etymologiam alludit. Ouid. in epicedio Tibulli his uerſibus:Flebilis indignos Elegeia ſolue capillos: Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.

Elegia,elegiorum,pro carminibus elegis. Plaut. Merc. Meæ impleantur carbonibus elegiorum fores.

Elegi-

Elegidion, ἐλεγείδιον, Perſius Satyra. 1. Si qua elegidia crudi Dictarunt.

Elegus,a,um,ut elegus uerſus, flexilis. Hor. lib. 1. Car. Ode. 33.

Elegus,gi, ἔλεγος, ἐλεγεῖς, idem quod elegia, ſiue carmen elegiacum. Ouid. 1. F. ſt. Nunc primum uelis elegi maioribus ítis.

Elei, pen. pro. ἠλεῖοι, populi in Peloponneſo. Elidem incolentes, clariſſimi propter ludos Olympiacos, quorum præfecturam Elei habuerunt. unde Elei equi. Lucan. lib. 1.

Eliades, equæ dicuntur, quæ ex Olympico certamine palmam referunt. Seruius in illud Virg. 1. Georg. Eliadum palmas Epirus equarum.

Eleleis, idis, mulieres bacchantes: ἀπὸ τοῦ ἐλελίζειν, à uociferando. Ouid. 14. epiſt. Nunc feror, ut Bacchi furiis Eleleides actæ.

Elementa, orum, [*Elementi*] στοιχεῖα, ſunt principia omnium rerũ, ex quibus reliqua omnia cõponuntur, & in quæ reſoluuntur, ignis aer, aqua, & terra. Cic. 2. de Nat. Deo. Omne corpus aut aqua, aut ignis, aut aer, aut terra, aut quæ ex iis componuntur. Horum ſimilitudine etiam notas litterarum elementa uocamus: quòd ex ijs primum ſyllabæ, deinde ex ſyllabis dictiones conſtituantur. ſicut enim illa coeuntia omne corpus efficiunt: ſic hæ coniunctæ litteralem uocem quaſi corpus aliquod componunt. Sic lex Moyſi, & omne uetus teſtamentum, elementum dicitur ab Apoſtolo: è quibus quaſi ex elementis & religionis exordiis Deum diſcimus.

Elementarius,a,um, Sen. lib. 5. Ridicula res elementarius ſenex. Iul. Capitol. Puer litteris elementariis imbutus.

Elenchus, chi, Latine argumentum, ab ἐλέγχομαι, argumentor. plerunque tamen pro argumento ſophiſtico. Sunt etiam Elenchi margaritæ. Pli. lib. 9. cap. 35. Iuuen. Saty. 6. Auribus extenſis magnos commiſit elenchos.

Eleo, es, μολύνω, maculo. Lucil. lib. 6. Si ueſtimenta eleuit luto.

Elephas, elephantis, & elephãtus, ti, animal, eſt omnium terreſtriũ maximum, duos habet dentes, ex quibus fiunt opera eburnea. Vires tauri, aut elephantis. Idem 2. de Natu. Deo. Manus data elephantis, quia propter magnitudinem corporis difficiles aditus habebant ad paſtum. Poetæ nonnunquam Elephantum pro ebore poſuerunt. Virg. lib. 3. Georg. In foribus pugnam ex auro, ſolidoq; elephanto. Elephanti biennio utero grauefcunt, nec amplius quã ſemel gignunt, nec plures quàm ſingulos: uiuunt annos trecentos. Hos primum uidit Italia, Pyrrhi regis bello in Lucanis: unde & boues Lucas nominauit: quoniam Itali maximam quadrupedem, quam haberent, uocarent Bouem.

Elephantia, ſiue Elephantiaſis, ἐλεφαντίασις, morbus eſt, quem uulgus medicorum Lepram uocat: ita tamen ut alium eſſe intelligamus à Lepra Græcorum, quæ ſcabiei ſpecies eſt, cutem manifeſtis cruſtis obducens. Oritur Elephantiaſis à ſanguine atræ bilis naturam habente, qui temporis proceſſu in perfectam atram bilem conuertitur. Rationem huius nominis referunt ad elephanti naturam, cuius cutis ulceroſis quibuſdam uallibus inſ ſtatur. Plin. libr. 26. Auctor eſt, elephantiaſim in Italia ante Cn. Pompeij tempora non fuiſſe.

Elephantiacus, ἐλεφαντιῶν, ἐλεφαντιακός, qui morbo elephantiæ laborat.

Elephantini libri, apud priſcos fuerunt, in quibus S. C. ſcribebantur.

Elephantinus,a,um, p. c. Elephãtinum emplaſtrum deſcribit Celſus lib. 5. cap. 19. Sic dictum, quòd ſit percandidum, quaſi eburneũ.

Elephantis, tidis, poeta, qui libellos ſcripſit, quibus uaria genera concubitus complexus eſt. Mart. lib. 12. Nec Molles Elephantidis libelli. Eſt etiam Nili inſula infra ultimam eius fluuij cataractam. Pli. lib. 5. cap. 9. Strabo Elephantinam appellat.

Eleuo, as, pen. cor. [*Leuare, alzare*] μετεωρίζω, ἐπαίρω, ſurſum leuo, in altum tollo, Plaut. Cape dum lapidem hunc, atque eleua. Item rem aliquam minuo, extenuo. Liu. lib. 3. Si uana noſtra auctoritas ad plebem eſt, uos eleuatis eam. Cic. in Tuſc. Nihil eſt, quod tam eleuet ægritudinem.

Eleus, untis, ſiue potius Elæus, ἐλαιοῦς, Stepha. oppidum in Thracia Cherrhoneſo. Pli. li. 4. c. 11. Incolæ Elæuntij, ſiue Eleuſii, ἐλαιούσιοι.

Eleusa, ſiue potius Elæuſa, inſula Ciliciæ adiacens. Pli. lib. 5. ca. 31.

Eleusis, & Eleuſin, ciuitas in Attica prouincia, in qua regnauit Eleuſius, qui cum Cererem filiam quærentem liberaliſſime hoſpicio ſuſcepiſſet, illa pro munere oſtendit ei omne genus agriculturæ, filium etiam eius Triptolemum, recens natum, per noctem igne fouit, per diem diuino lacte nutriuit: cumq; grandiuſculus factus eſſet, currui ſuo impoſitum per totum orbem miſit ad uſum frumentorum hominibus indicandum. ex quo, Eleuſini Cereri ſolennia ſacra inſtituerunt. Strabo lib. 8.

Eleusinus,a,um, Virg. 1. Georg. Tardaq; Eleuſinæ matris uoluentia plauſtra.

Elices, p. c. [*Foſſi d'intorno à i campi*] ὀχετοί, ſulci aquarii, per quos aqua collecta ex agro educitur: ab eliciendo dicti. Col. li. 2. c. 8.

Elicio, is, pen. cor. cui, citum, [*Elicere*] ἐξάγω, educo. Ouid. Credibile eſt lacrymas elicuiſſe deo. Cice. 1. de Orat. Verbum ex eo nunquam elicere potui de ratione dicendi.

Elicius, Iupiter in Auentino colebatur: ab eliciendis fulminibus. Ouid. 3. Faſt. Nunc quoque te celebrant, Eliciumq; uocant.

Elido, dis, pen. pro. eliſi, eliſum, [*Fracaſſare*] ἐκθλίβω, eſtringo excludo, occido. Cic. 3. Tuſc. ægritudines, ipſo trunco euerſo, omnes elidendæ ſunt. Plaut. in Rud. Iubeo oculos elidere. Virg. 8. Æneid. Geminosq; premens eliſerit angues. Pli. lib. 11. cap. 37. Ceteris oſſibus leonis eſt tanta duritia, ut ignis elidatur, uelut è ſilice. Suet. in Cæſare: Præ turba eliſi, exanimatiq; ſunt.

Eligo, gis, pen. cor. [*Eleggere, fare elettione*] ἐκλέγω, αἱροῦμαι, è quouis numero, ex omni copia. Cic. 4. Acad. Quam potiſſimum ſententiam & diſciplinam melius eliget? Idem 1. Verr. Quoties ille tibi poteſtatem optionemq; facturus ſit, ut eligas utrum uelis. Electus. Cic. 1. de Fin. Electis uerbis dictatæ res. Deligo uero ſignificat ex magis idoneis aliquem legere ad aliquid agendum.

Elimino, as, pen. c. [*Cacciare di caſa, mandar fuori*] ἐξωθέω, ἐκβάλλω, extra limen eijcio, excludo. Pompo. ad Nonium: Eliminabo extra ædes coniugem. Ennius Medea: Antiqui herilis fida cuſtos corporis quid ſic extra ædeis eliminatur? Eliminare dicta, dixit Horat. lib. epiſt. pro enunciare, quaſi extra limen efferre.

Elimo, as, [*Limare*] ἐκλεπτύνω, ῥινῶ, proprie eſt lima conficere. Ouid. 4. Metam. Retiaq; & laqueos, quæ lumina fallere poſſent, Elimat. Inde Elimare opus, pro ornate, & abſolute conficere. Cice. ad Attic. lib. 16. Velim σχόλιον, aliquod elimes ad me. Interdum pro lima abradere. Plin. lib. 34. cap. 18. Elimatam ſcobem in fictili crudo coquunt in caminis.

Elinguis, gue, ἄγλωττος, ſine lingua. Item qui loqui non poteſt, etiamſi linguã habeat. Cice. pro Flac. Cõuicit, & elinguẽ reddidit.

Elinguo, as. [*Priuare de la lingua*] ἀπογλωττίζω, linguam extraho. Plaut. in Aul. Si ego te non elinguandam dedero uſq; à radicibus.

Eliquamen, quod eliquatum eſt ex re aliqua, ut ea carnibus, aut piſcibus uulgus Salmuriam uocat. Col. lib. 9. cap. 14.

Eliquesco, is, liquidum fieri. Varr. 1. de Re ruſt. de olea loquens. Alia ad cibum eligitur, alia ut eliqueſcat.

Eliquo, as, pen. corr. [*Far liquido*] τήκω, ἐκτήκω, liquidum facio, ut cum aurum igni diſſoluimus. Eſt etiam liquide purgare. Sen. li. 3. Nat. quæſt.

Elis, ἦλις, oppidum in Occidentali tractu Peloponneſi, non procul ab Alpheo fluuio. iuxta quod certamen olympicum celebrari ſolet. Plin. lib 5. Ptol. quoque lib. 3. cap. 16. Regionem omnem circumiacentem Elidem appellat. Hinc Eleus, a, um. Virg. li. 3. Geor. Hic uel ad Elei metas & maxima campi ſudabit ſpatia. Item patrony. fœm. Elias, adis, ut, equæ Eliades, quæ apud Elidem certami e curruli palmas merentur. Seruius in illud Virg. 1. Georg. Eliadum palmas Epirus equarum.

Elisa. ἔλισσα. Beli Phœnicum regis filia, Dido cognominata, quòd complura ſupra animi muliebris fortitudinem geſſerit. nam & fratris inſidias fugiens Carthaginem condidit: cumq; à ſuis ciuibus cogeretur Iarbæ nubere, morte ſpontanea ſe a ſecundis nuptijs liberauit. Seruius.

Elixo, as, [*Leſſare, cuocere à leſſo*] ἕψω, ἑψέω, aqua coquo.

Elixus,a,um, [*Leſſo*] aqua coctum. Elixum (inquit Nonius) eſt quicquid aqua mollitur, uel decoquitur. nam lixam, aquam ueteres dixerunt: unde & Lixæ dicti, qui militibus aquã ad caſtra, uel ad tentoria ſolent referre. Hor. 2. Ser. Saty. 2. At ſimul aſſis Miſcueris elixa. Varro p tranſlationẽ Calceos elixos ſcribit, quaſi madefactos.

Elleborine, herba exiguis foliis, alio nomine Epipactis. Plin. lib. 7. cap. 2.

Elleborum. herba inſignem purgandi uim habens Latini Veratrũ appellant. Eius duo ſunt ſpecies, album, & nigrum. Elleborum album folia habet plantaginis, aut betæ ſilueſtris. ſed breuiora nigrioraq;, & canalium dorſo rubentia. Præſtantiſſimum naſcitur in Anticyra inſula, ubi & tutiſſime ſumebatur, cerebri purgandi gratia. Vnde factum eſt, ut quos cerebro minus ſano eſſe uelimus, ſignificare, Anticyram nauigare iubeamus. Elleborum nigrum, Romanis Veratrum nigrum dicitur. Folia habet platani, ſed minora & ſpondylio proxima, pluribus inciſuris, nigrioraq; & ſubaſpera.

Ellychnium [*Stopino*] ἐλλύχνιον, funiculus ille papyraceus, ſeu ſparteus, cannabinus'ue, aut ſtupeus, in lychno, qui oleo affuſo lumen præbet. Plin. lib. 23. cap. 4. Et è medulla eius elegantium lucernarum ellychnia fiunt.

Eloco, as, are, [*Affittare*], ἐκμισθόω, ut elocare fundum, eſt certo precio eius uſum alicui concedere. Cice. 5. Verr. Xenon fundum elocatum eſſe dicebat. Elocare boues, Col. lib. 1. cap. 7. Elocare ſe ſe curandum. Pli. lib. 26. cap. 1. Elocare funus, Pli. lib. 21. Elocare filiam, eſt eam uiro tradere.

Eʟᴏᴄᴠᴛɪᴏ,pars rhetoricæ,quæ à Cic.1.de Inuen.definitur, idoneorum uerborum ac ſententiarum ad inuentionem accommodatio.

Eʟᴏɢɪᴠᴍ,[*Teſtimonio,teſtimonianza*] ἐλογεῖον,teſtificatio de aliquo honoris uel uituperationis cauſſa. Vituperationis, Quinct. Non eſt iudices, quod putetis ideo nullum adiectum ad exhæredationem iuuenis elogium,quia de ſcelere conſtaret. Honoris. Cic.in Cato. In Calatinum illud elogium unicum complurimæ conſentiunt gentes, populi primarium fuiſſe uirum. Aliquando accipitur pro ſimplici teſtificatione ſententiæ. Cice. in Cato. Solonis quidem ſapientis elogium eſt. Quidam aſſerunt elogium nihil neque Græcis,neque Latinis ſignificare.de hoc autem alibi dicetur.

Eʟᴏɴɢᴏ,as,[*Prolungare*]protraho.Pli.Quo tẽpore dies elongãtur.

Eʟᴏᴘs,piſcis apud antiquos nobiliſſimus,unus omnium ſquamis ad os uerſis contra aquam nando meat: à nonnullis Acipenſer dictus.Plin.lib.9.cap.17.

Eʟᴏǫᴠᴇɴᴛɪᴀ,dictio ex omni parte perfecta. Cice.in Partit.Nihil aliud eſt eloquentia,quàm copioſe loquens ſapientia.Ter.in Eun. Dixi'ne ego in hoc eſſe uobis Atticam eloquentiam?

Eʟᴏǫᴠɪᴠᴍ,modo ſermonẽ,modo facundiã, modo elogium ſignificat.Plau.Dulci ac blando eloquio amicam ſolatus. Apul. Platonis eloquio munitus.Oui.2.de Pont.Eloquij nitor ille domeſticus.

Eʟᴏǫᴠᴏʀ,[*Parlare apertamente*] ἀποφαίνω, clare & aperte animi ſenſa explico.Quinctil.Eloquor cum omnia quæ mente conceperim,promo,atque ad audientes profero.Virg.Eloquar, an ſileam? Aliquando eloqui,eſt dicere:quod proprium eſt oratoris. Cice.1. de Orato.Oratoris eſt compoſite, ornate, copioſe eloqui. Hinc Eloquentes,qui in dicendi ratione perfecti ſunt: unde Antonius apud Ciceronem dicit ſe diſertos uidiſſe plurimos, eloquentem neminem:quaſi dicat,ſe plurimos eximios oratores uidiſſe,perfectum autem,in quo nihil deſideraretur,neminem.Cic.1.de Orat. Mirari deſinamus,quæ cauſſa ſit eloquentium paucitatis: cum ex ijs rebus uniuerſis eloquentia conſtet quibus in ſingulis elaborare permagnum eſt.Idem in Orat.ad Brut.Is erit eloquens,qui poterit parua ſubmiſſe,modica temperate,magna grauiter dicere.

Eʟᴏʀᴠs,p.p.Ἔλωρος,Siciliæ urbs, Pachyno promontorio proxima: ita dicta,ab Eloro amne,qui adiacentibus campis ſuperfunditur. Pli.l.32.c.2.Vir.li.3.Exupero præpingue ſolum ſtagnantis Elori.

Eʟᴠᴄᴇᴏ,ces,[*Rilucere,eſſer lucido,manifeſto*] ἐκφαίνομαι,lucidum eſſe,& per tranſlationem manifeſtum.Virg.4.Georg. Elucent aliæ, & fulgore coruſcant. Cice.1. de Diuin. Vt illa tertia pars orationis & mentis eluceat. Elucet animi excellentia in deſpiciendis opibus.Cice.1.Offic.

Eʟᴠᴄᴇsᴄᴇʀᴇ,magis lucidũ fieri.Hieron.Qđ ut clarius euceſcat.

Eʟᴠᴄɪꜰɪᴄᴏ,as,[*Priuar di luce*] ζοφόω, luce priuo: quamuis Nonius interpretetur lucidare. Laberius apud Gell.lib. 10. cap.17.Volo elucificare exitum ætatis meæ.

Eʟᴠᴄᴛᴏʀ,aris,[*Vincere à lotta*] luctando uinco,euado. Plin.lib.34. cap.10.In ore fornacium,quà flammæ eluctantur.i.luctando exeunt.Liu.li.24.Tenentibusq;,cum tot,ac tam ualide eluctandæ muitus eſſent,ſeſe eripuerunt.Virg.2.Geor.Aqua eluctabitur omnis. Locorum difficultates eluctans, Tacitus in uita Agricolæ. Niues eluctari,Idem li.19.Lucan.li.2.Tyrrhenas uix eluctatus in undas.

Eʟᴠᴄᴠʙʀᴏ,as,& Elucubror deponens,[*Vegghiare per operar qualche coſa*] νυκτογραφῶ,eſt lucubrationibus,i.uigilijs,conficio. Cice. Attic.lib.7.Epiſtolam eram elucubratus.

Eʟᴠᴄᴠᴍ,pen.pro.ueteres languidum,uel allucinatorem, aut nugarum amatorem. Varro de Lin.Lati.lib.5.

Eʟᴠᴅᴏ,is,pen. prod.[*Beffare,ingannare*] διαχλευάζω, manifeſte derideo,decipio.Cice.4.Acad.Illum eludit is.Teren.in Eunu. Eludet, ubi te uictum ſenſerit. Cice.in Catil. Quamdiu nos etiam furor iſte tuus eludet?

Eʟᴠɢᴇᴏ,es,[*Laſciare il pianto*]lugere deſino. Liu.li.34. Quid aliud in luctu,quàm purpuram,atque aurum deponunt?quid aliud, cum eluxerunt,ſumunt?Accipitur pro Lugeo. Cice.ad Papirium: Patriam eluxi iam grauius,quàm mater unicum filium.

Eʟᴠɪɴᴀ,dicta Ceres ab Eluio oppido,ubi colebatur. Iuuen.Sat.3.

Eʟʏᴍᴇᴠs,& Elumbis,qui euulſum habet lumbum, uel qui præ lumbi debilitate ſeſe erigere non poteſt Accipitur pro molli.

Eʟᴠᴏ,is,elui, elutum, [*Leuare, purgare lauando*] ἐκπλύνω, lauando purgo. Eluo,is. Cice.pro Sextio.Macula,quam nemo iam poſſet eluere.Ouid.11.Metam.Corpusq; ſimul,ſimul elue crimen. Elutus,ut Eluta,& ſiccata uinaria uaſa.apud Col.lib.6.cap.34. Hor.2. Ser.Sat.4. Irriguo nihil eſt elutius horto.

Eʟᴠsᴄᴀʀᴇ,[*Far loſco*] πηρῶν τὴν ὄψιν,eſt luſcũ facere.i.alterius oculi lumine ſpoliare. Apud iureconſultos ad legem Aquiliam ſcribitur, Aquilia eum teneri,qui eluſcauerit diſcipulum in diſciplina.

Eʟᴠᴛɪᴀ,orum,teſte Pli.lib.34.cap.16.Dicuntur metalla auraria, in quibus aqua immiſſa elutis ſordibus metallum oſtendit.

Eʟᴠᴛʀɪᴏ,as,[*Tramutare di uno in un'altro uaſe*] μεταγγίζω,de uaſe in uas transfero.Pli.li.4.c.17. Sufferuefactis decies,mox elutriatis.

Eʟᴠᴠɪᴇs,ei,uel eluuio,onis,[*Vorragine,ingbiattimento*] βάραθρον, διαχώρημα,eſt uorago,uel terra aquarum impetu hauſta.Curtius lib.6.Torrentesq; atque eluuies iter morabantur. Cice.in Offic. Eluuionis, & peſtilentiæ. Ponitur etiam pro quauis calamitate. Cice.pro domo: Tu ad iſtam labem, atque eluuiem ciuitatis ſine ſumma ui peruenire potuiſti?

Eʟᴠxᴀᴛᴠs,[*Dislocato*] ἐξαρθρωτὸς,Luxatus.Pli.lib.20.cap.9.Fiſtulas eluxatas & tumores reuocari.

Eʟʏsɪᴠᴍ,locus ubi piorum animæ habitant, ἀπὸ τοῦ λύσεως,a ſolutione.Virg.5.Æneid. Sed Amœna piorum Concilia, Elyſiumq; colo. Sunt & Elyſij campi in Bœotia circa Thebas,ut inquit Lycophrõ: de quibus ſenſiſſe uidetur. Virg.lib.1. Georg. Cum ait:Quamuis Elyſios miretur Græcia campos.

E ANTE M

Eᴍᴀᴄɪᴏ,as,are,[*Smagrare,dimagrare*] ἰσχναίνω,macrum,ſiue aridũ reddo.Col.lib.2.cap.14.Saſerna putat alijs iuuari agros,alijs emaciari.Hinc Emaciatus,ut emaciatæ uites, apud Col.lib.2.cap.10.

Eᴍᴀᴄɪᴛᴀs,τὸ ὠνητικὸν,inclinatio uoluntaria emendi.Col.li.5.Quoſdam emacitas in armentis exercet.

Eᴍᴀᴄʀᴏʀ,pen. corr.macrum fieri.Plin.lib.18.cap.10.Terram emacrari exiſtimantes.

Eᴍᴀᴄᴠʟᴏ,as,[*Leuar le macchie*]eſt maculas auferre. Pli.li.21.c.19.

Eᴍᴀɴᴄɪᴘᴏ,as,pen.cor.eſt eum, quem in poteſtate habeo,ſui iuris efficio, quaſi extra mancipium.i.extra dominium meum pono. unde pater dicitur emancipare filium,cum eum paterno iure liberat & ſui iuris efficit.quod quibus modis fieri ſoleat, uide Inſtitut.de Adopt.& emancip.Pli.epiſt.67. Hunc pater emancipauit, ut hæres matris exiſteret. Liberos proprie Emancipari,ſeruos manumitti dicimus.

Eᴍᴀɴᴄɪᴘᴀᴛɪ,(inquit Feſtus)duobus modis intelliguntur,aut ii,qui ex patris iure exierunt:aut ii, qui aliorum fiunt dominij: quorum utrunque fit emancipatione.Emancipare ſe alicui,ſiue(ut ueteres loquebantur,emancupare,eſt ſe totum alicui tradere, & ueluti in mancipium illius transferre.Plaut.in Bacchid. Nunc mulier tibi me emancupo:tuus ſum.Cic.in Catone. Ita ſenectus nimis honeſta eſt,ſi ius ſuum retinet,ſi nemini emancipata eſt.

Eᴍᴀɴᴄɪᴘᴀᴛᴠs ad omne facinus.Apul.lib.10. Aſſumpto nequiſſimo & ad omne facinus emancipato ſeruulo.Emancipare agrum, eſt è mancipio,i.poſſeſſione ſua emittere,& alteri poſſidendum tradere,ita tamen ut inde ad nos ſingulis annis redeat prouentus. Plin. lib.7.epiſt.Agrum ex meis actori,publico emancipaui. Vbi Plin. emancipare non pro uendere poſuit, ſed pro alienare: cum enim uellet uectigal publice donare in alimẽta puerorum, fundum ſuũ imaginaria uenditione reip.donauit, & ſubinde uectigalẽ recepit.

Eᴍᴀɴᴇᴏ,uerbum militare. Proprie enim dicũtur emanere milites, qui diutius ſine legitimo Imperatoris cõmeatu abſunt à caſtris. Modeſt.l.deſertorem.Digeſt.de re militari: Is qui in exploratione emanet hoſtibus inſiſtentibus,capite puniendus eſt.

Eᴍᴀɴᴏ,as, ἀποῤῥέομαι, ἐκβρύω,extra mano,effluo, Col.lib.5.Sale cũ adipe defricatur,dum ſanies uis emanet.Pli.lib.20.ca.6.In angulo oculi humor emanans.Interdum actiue ponitur.Idem li.23.ca.3. Vtilis & ſaniem emanantibus,i.emittentibus. Emanare res aliqua dicitur,cum ſpargitur in uulgus. Liu.li.29.Periculum erat, ne magis emanarent. Emanare in,uel ad uulgus.Cic.pro Roſc.Am.Nequaquam oratio mea exire,atque in uulgus emanare poterit.

Eᴍᴀɴsᴏʀ,proprie(ut inquit Modeſtinus.l.3.§.deſertorẽ.ff.de re milita.)dicitur miles,qui ultra tempus commeatus,ab imperatore impetrati,abeſt à caſtris. Deſertor autem, qui per tempus longum uagatus reducitur. Erroneus, qui frequenter ſine cauſſa uagatur.

Eᴍᴀʀᴄᴠᴍ,teſte Col.li.3.ca.2. eſt genus uuæ à Gallis ſic appellatæ.

Eᴍᴀʀɢɪɴᴏ,nas,pen.cor. [*Scroſtare*] ſignificat cruſtas & puluillos, & margines ulcerum adimo.Pli.lib.28.cap.9.

Eᴍᴀsᴄᴠʟᴏ,as,caſtro.Seruius ait, apud quoſdam populos ſacerdotes ſolitos ſe quibuſdam herbis emaſculare, ut Venerem arcerẽt.

Eᴍᴀᴛʜ,nomen duarum Syriæ urbium:quarum maior, Antiochia:minor appellatur Epiphania. unde etiam hodie proficiſcentibus in Meſopotamiam prima manſio Emas dicitur, corrupto uocabulo, ſed priſtinĩ nominis ueſtigia retinente.

Eᴍᴀᴛʜɪᴀ,Ἠμαθία,Stephano, & Suidæ Macedonia, ab Emathio rege.Pli.lib.4.ca.10.Macedonia centum quinquaginta populorum, duobus inclyta regibus,quondam terrarum imperio, Emathia ante dicta. Poetæ Emathiam aliquando uſurpant pro Theſſalia, ſuo quodam iure uicinorum locorum appellationes confundentes. Virg.1.Georg. Non fuit indignum ſuperi, bis ſanguine noſtro Emathiam,& latos Hæmi pingueſcere campos. Lucan.lib.1. Bella per Emathios plus quam ciuilia campos.i. per campos Pharſalicos,qui in Theſſalia ſunt,teſte Pli.lib.4.cap.8.

Eᴍᴀᴛᴠʀᴇsᴄᴏ,is,ere,maturum fieri. Plin. lib. 25. cap. 4. Nonnun-

quam

quam ante candidum ruſeſcit,ſi non ematuruit.Ouid.Triſt. Ematuruerit Cæſaris ira.

EMAX,gen.com.ὠνητικός,qui uel quæ facile inclinatur ad emendum. Cic.in Parad.Non eſſe cupidum pecuniæ,non emacē,uectigal eſt.

EMBAMMA,atis,[*Guazzetto,ſapore*]ἔμβαμμα,condimentum, quod ad condienda obſonia fit.Col.lib.12.cap.55.

EMBLEMATA,[*Opra di muſaico,opra intarſiata*]ἐμβλήματα, dicūtur opera elegantiora,ex teſſellis, ſegmentisq; ita coagmentatis, ut rei alicuius imaginem,tanquam penicillo depictam, repræſentēt: cuiuſmodi ſunt,quæ in parietibus camerisq; Muſeata, ſiue Vermiculata,in pauimentis Teſſellata,in lignis Segmentata dicuntur.Dicta Emblemata ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλειν,ab inſerendo: quòd ex teſſellis, ſiue ſegmentis inſititiis conſtarent. Budæus in Annotationibus, Emblemata,inquit,uermiculatū opus ſignificant,ex teſſellis inſititiis aptatum. Inde illud Ciceronis in Bruto de Calidij oratione: Nullum niſi loco poſitum, & tanquam in uermiculato emblemate(ut ait Lucilius) ſtructum uerbum uideres. Et in Oratore de collocatione uerborum loquens,ex Lucilio:Quàm lepide λέξεις, compoſtæ,ut teſſerulæ omnes Arte,pauimento, atque emblemate uermiculato. Emblemata etiam in uaſis argenteis, aut eisq; & Corinthiis ornamenta erant apud antiquos exemptilia, cum libitum erat:cuiuſmodi ætas iſta non nouit,ut arbitror. Id autem ex Tullio intelligi facile poteſt in Verr. act.5. in qua Verrem Siciliæ prætorem refert Haluntinos uaſa omnia, in unum aceruum conferre coegiſſe:quo facto, Verrem ex omnibus uaſculis emblemata,i.pretioſiſſimam partem,retuliſſe,ita ut Haluntini domum pura,nudaq; uaſa referrēt.Quoniam uero emblema, inſertum quid, & inſitum ſignificat:ideo Quinctil. lib.2. poſuit emblema pro ornatu temporario & exemptili.

EMBOLIVM,lii,[*Argomento,entrata de la comedia*]ἐμβόλιον,à ueteribus dicebatur argumentum & ingreſſus ſcenicus, ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλειν, i. ingredi. Huiuſmodi ſunt illud argumentum de Paſiphae à tauro compreſſa,quod Domitiani temporibus in ſcena repræſentatum fuit,ut teſtatur Martialis his uerſibus: Iunctam Paſiphaen Dictæo credite tauro.Cic.ad Atti.Embolium nouum cogito. Idē pro Sextio:Qui omnia ſororis embolia nouit? Ergo ſaltatores & & pſaltrias quos introduci ſolitos in ſcenā, Polybius Athenæusq; teſtantur,& alia ridiculorum genera Embolia dici poſſunt.

EMBRYO,nis,uel Embryon,brii,ἔμβρυον,ἔμβρυον, fœtus eſt in utero conceptus,antequam lineamenta ſuæ ſpeciei accipiat: quod ſere ſolet accidere circa quadrageſimum ſecundum à cōceptu diē.

EMEDVLLO,as,ἐκμυελίζω,medullam eximo. Pli.de limonio:Alarum graueolentiam emendat radicis emedullatæ uncia.Per tranſlationem pro declaro.Plau.Narra rem,atq; emedulla.

EMENDATE,Cic.de opt.gen.Ora.Pure & emendate loquentes.

EMENDATIO,Cic.4.de Fin.Hæc eſt philoſophiæ ueteris emendatio.

EMENDATOR, Cice.pro Bal.O præclarum interpretem iuris,correctorem,atque emendatorem noſtræ ciuitatis.

EMENDATRIX.Cic.1.de Leg.Lex uitiorum emendatrix.

EMENDICO,cas,pen.pr.[*Mendicare*] ἐρανίζω,ὁμαι,ἐπαιτέω. ſignificat more mendicantium aliquid peto. Sueto.in Cæſare: In Hiſpania à ſocijs pecunias accepit,emendicatas in auxilium æris alieni.Inde Emendicata ſuffragia dicunt,quæ ab electis & humilibus precibus extorquentur.l.ſinguli.C.de Accuſat. Singuli, uniuerſiq; iudices cognoſcant,in pluribus criminibus non oportere emēdicatis ſuffragiis decretorum,aut relationibus à publicis perſonis deſtinandis credere.Honos emēdicatus.l.j.C. ubi quis de curiali uel coh.

EMENDO,as,corrigo,quaſi à menda purgo. Cice.Attic.lib.2.Me rogat,ut annales ſuos emendem. Hinc mores emendari dicuntur à Cice.de Amic.

EMENTIOR,[*Dir bugie*]mendacium aliquod effingo. Cice.in Parti. Alij ementiti ſunt in eos,quos oderant. Accipitur non ineleganter pro ſimulare.Cice.pro domo: Qui ne ementiendo quidem potueris auctorem adumbrare meliorem? Ouid.5. Meta.At Nileus, qui ſe genitū ſeptemplici Nilo ementitus erat.Sic dicimus Ementiri uocem,uel manum alicuius pro aſſimulare & effingere.Ementiri auctoritatem alicuius ordinis. Cic.pro domo ſua:Satis'ne tibi uidetur a ſenatu iudicatum, me non ementitum eſſe auctoritatem eius ordinis: Ementiens,particip. Cice.1.de Diuin. Videmus hæc ſigna nunquam fere ementientia. Ementitus,partici.Cice.3. Tuſc.Vt quantum ſit ementita opinio,appareat.

EMEREO,res,emerui,emereor:& tam in bonā, quàm in malam partem accipitur.Plaut.in Aul.Quid ego emerui mali, Quamobrem ita faceres?Prop.lib.4.Emerui generoſos ueſtis honores.

EMEREOR,reris,emeritus,[*Meritare*] ἀφοσιόομαι,μισθοφορέω,mereor. Lactan.lib.4.Oportet ſpiritum iuſtitiæ operibus emereri, ut fiat æternus.unde Emeriti milites nominantur, qui militia perfuncti, ab eaq; abſoluti uacationem iam habent. Luc.li.1. Quæ ſedes erit emeritis?Emerita arma.Ouid.4.Triſt.Miles ut emeritus non eſt ſatis utilis armis. Emeritum ſtipendium, paſſiue, quod peractum eſt,cum iam milites miſſionem,ut ueterani,impetrauerunt. Emeritos boues,Virgilius per tranſlationem appellat, pro defeſſis, & opere ac labore ſolutis. Emeriti ſenes uocantur à Valerio lib.5. qui ſolent habere alios qui pro ſe laborent. Emeritæ apes, Pli.lib.11.cap.11.Emeriti anni, iam effœti. Mart.lib.7. Emeritæ ſunt annuæ operæ,pro abſolutæ,Cic.Attic.

EMERGO,is,[*Sorgere*] ἀναδύομαι,emergere dicitur, q ſubter aquā merſus,rurſus in lucem redit.Cic.2.de Nat.Deo.Aduolantem ad eas aues,quæ ſe in mari mergerent:quæ cum emerſiſſent, piſcēq; cepiſſent,uſque eo premere eorum capita mordicus &c. Tranſlate dicimus Emergere ex calamitate,aut morbo,pro expedire ſe à morbo aut calamitate. Liu.25.Emerſura uirtus ex omni ſæuitia fortunæ.Cic.pro Cluen. Multorum improbitate depreſſa ueritas emergit.Emergi,imperſonale.Teren.Ad.Tot res repente circumuallant,unde emergi non poteſt.

EMERITA,orum,pro commodis militum ueteranorum.Modeſt.in.l. deſertorem.Digeſt.de re militari.

EMETIOR,tiris,emenſus ſum,[*Miſurare*] διαμετρέω,idem quod metiri:Hinc Emetiri iter,per trāſlationē,pro conficere iter:& Emetiri labores,qđ alio modo dicimus Exātlare uel deuorare labores. Liu.li.25.Aliquantum emenſus eſt iter. Cic.de Clar.Ora.Ego autem uoluntatem tibi profectò emetiar, ſed rem ipſam nōdum poſſe uideor.Emenſus,paſſiue.Liu.lib.21.Poſtquam multo maiorem partem itineris emenſam cernant. Virg.1. Georg. Emenſo cum iam decedet Olympo.

EMERITA Auguſta Hiſpaniæ oppidum,ad Luſitaniam ſpectans. Plinius lib.9.cap.41.

EMETO,tis,meto.Hor.in epi.Emetit Orcus Grandia cum paruis.

EMICO,as,ἐκλάμπω,effulgeo,reſplendeo. Plaut. Ex oculis quaſi radii emicant ſolis. Emicare,extra ſalire,exilire. Virg.6.Æneí.Iuuenū manus emicat ardens Littus in Heſperium.Plin.lib.11.cap.37.Cecinnæ Volaterrano dracones emicuiſſe de extis traditur. Emicare in iugum,pro attollere ſeſe,& erigere. Col.lib.4.cap.20. Emicare,pro excellere.Pli.lib.35.cap.11. Poſt eum emicuit longe ante omnes Euphranor Iſthmius. Præ omnibus emicat Niſus, Virg.5.Æneid.

EMIGRO,as,pen.cor.[*Andare ad habitare altroue*] μετοικίζω, idem qđ migro.Cic.4.Verr.Ex illa domo ſic emigrabat,ut &c.Emigrare è uita,eſt mori.Cic.2.de Legib.

EMINATIO,ἀπειλή,Plaut.Capt.Quæ illæc eminatio eſt?

EMINENTIA,ἰσχύς,excellentia.Cic.de Nat.1.

EMINEO,nes,pen.cor.nui,[*Soprastare*] προκύπτω,excello:ab è & maneo.Pli.lib.26.cap.31.Eſculus,quantum corpore eminet, tantum radice deſcendit.Cæſar Bel.Ciu.lib.2. Ita ut capita tignorum extrema parietum ſtructura tegerentur,ne quid emineret,ubi ignis hoſtium adhæreſceret. Interdum adiunctam habet præpoſitionē e uel ex.Cice.Tuſc.1.Globus terræ eminens è mari. Nonnunquā. Extrà.Pli.lib.17.cap.21.Duo oculi extra terram emineant.Interdum Per.Liu. Eminet ferrum per coſtas. Per tranſlationem pro conſpicuum eſſe. Cice.3.Verr.Toto ex ore crudelitas eminebat. Sic Eminere aliquis dicitur,qui ceteris antecellit. Cic.in Orato. Demoſthenes unus eminet inter omnes in omni genere dicendi. Eminens.Cæſ.Bel.Ci.2.Trabes eminentiores, quam extremi parietum.Cic.Tuſc.3.Eminens effigies uirtutis.

EMINOR,naris,ἀπειλέω,idem quod minari.Plaut.Cap.

EMINVLVS,[*Non troppo alto*] ὑπερέχων μικρόν,parum eminens. Varr. lib.2.cap.5.

EMINVS,pe.cor.[*Da lungi*] πόῤῥωθεν,μακρόθεν, ſignificat à longinquo loco,& differt a longe:quod non rectè dixeris,Eminus habito, ut Longe habito: ſed, Eminus iaculor. importat enim eminus tacitum quendam motum de loco.Cæſ.lib.1.Bel.Ciu. Vtrinque eminus fundis,ſagittis,reliquiſq; telis pugnabatur.

EMISSARIVM[*Condutto d'acqua*]locus per quem aqua è lacu,aut ſtagno emittitur.Cic.ad Tiro.Nullo aprico horto,nullo emiſſario.

EMISSARIVS,rij,[*Spia*] προσκοπεύς,qui ante exercitum emittitur, uel ad explorandum,uel ad prœlium laceſſendum, uel qui dominum circunſtat,& præſto eſt,ut emitti poſſit.Cic.Mario: Perſuaſerat nonnullis inuidis meis,in me emiſſarium ſemper fore. Item furtorum conciliator(ut Aſconius docet) qui ſcilicet emittitur, ut exploret res furto opportunas. Cice.3.Verr. Turpio quidam, iſtius excurſor,& emiſſarius.Emiſſarius item uocatur equus, qui ad generandam ſobolem emittitur.Sed uidetur ratio uelle, ut dicatur Admiſſarius, quòd ad ſobolem procreandam, fœminæ adiungatur. unde admiſſura, quando mares brutorum ad fœminas admittuntur.Plin.lib.17. cap.23. Emiſſarium appellat palmitem, qui emiſſus ex deputatione inſertur imis ſcamnis, ut per ſingulos annos ad ſuperiora ſcandat.

EMISSITIVS,a,um,[*Spione*]qui ad explorandum emittitur. Et oc-

li emiſſitij, extra educti,& foras porrecti. Plaut.in Aul. Exeundum tibi hinc eſt foras, Circunſpectatrix cum oculis emiſſitiis. Et Cice.de Legib.

EMISSIO,onis. Cic.2.Tuſc. Tormenta telorum eo grauiores emiſſiones habent, quo ſunt contenta, atque adducta uehementius.

EMITTO,tis,emiſi,emiſſum,[*Mandar fuori*] ἐκπέμπω, foras mitto. Cice.3.Catil. Vt abs te non emiſſus ex urbe, ſed in urbem immiſſus uideatur. Emittere aquam ex piſcina, uel lacu. Cic. Atti.lib.4. Lacus Velinus a Curio emiſſus. Varii præterea ſunt uerbi huius uſus, qui ſubiectis patebunt exemplis. Plaut.in Merc. Emittit oculos, circunfert ſe. ad Her.4. Quòd ſi nunc hæc urbs inuictiſſima uocem emittat, non hoc pacto loquantur? Idem de Diui.2. Si nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit, id eſſe fulmẽ. Sic emittere arcu ſagittas, aut tela. Plin.lib.9.cap.8.de Delphinis: Vt arcu emiſſi ad reſpirandum emicant. Idem lib.10.cap.33.de hirundinibus. Pullos adultiores circumagi docẽt,& foris ſaturitatem emittere, i.uentrem purgare. Admittit quoque & præpoſitiones. Cic. pro Plan. Emiſſus aliquis è carcere. Et lib.2.ad Att. Emittat ad me Publius, qui obſignent. Cæſ.Bel.Ciu.1. Emittunt noctu per uallũ. Liu.24. Primos equites clamore ſublato in hoſtem emiſit. Emittere manu aliquem, pro libertate donare. Plaut.in Capt. Non erit tã auarus, quin te gratis emittat manu. Terẽt. Ad. Haud dubium eſt, quin emitti æquum ſiet, i.liberum fieri. Aliquando pro edere. Ci. Fam.lib.7. Si quando aliquid dignum noſtro nomine emiſimus.

EMODVLOR, μελῳδέω, idem quod modulor. Ouid.lib.1. Amorum.

EMO,emis,emi,emptum,[*Comperare*] ὠνοῦμαι, ἀγοράζω, aliquid mihi cõparo: conſtruitur cum ablatiuo, uel genitiuo horum nominũ, tanti, quanti, pluris, minoris,& huiuſmodi. Cic.li.3.Offi. Emit tanti, quanti Pythius uoluit. Gel. libros plurimos ære pauco emi. Emptus, partic. Hora.1.epiſt. Nocet empta dolore uoluptas.

EMOLIOR,iris,iri, ἐκβάλλω, eiicio, expello. Celſus lib.4.c.6.de pleuritide. Sicca tuſſis, quæ nihil emolitur. Col.lib.8.cap.5.

EMOLLIO,lis,[*Far molle*] μαλάσσω, mollio, molle facio. Liu.37. Humor arcus, fundas,& iaculorum amenta emollierat. Vnde emollire aluum eſt laxare. Pli.lib.20.cap.9. Aluum leuiter emollit lapſana. Cum ad hominem transfertur, ſignificat effœminatum reddo. Liu.27. Metuens, ne ſuum exercitum nimia urbis amœnitas emolliret. Idem 1. Emollitus amœnitate Aſiæ hoſtis.

EMOLLIDVS,a,um, ab Emollio,[*Molle*] μαλθακός, μαλακός, mollis. Liu.24. Labor & æſtus emollida & fluida corpora Gallorũ reddit.

EMOLVMENTVM,ti, ὠφέλημα, utilitas. Ci.in epiſt. Si id tibi eſſe emolumento ſciam.

EMORIOR, ἀποθνήσκω. Plaut.in Men. Tarentini emortuus eſt. Legitur & infinitiuus Emoriri. Terent.in Eunuc. Riſu omnes, qui aderant, emoriri.

EMORTVALIS dies, quo quis mortuus eſt. Plau.in Pſeu.

EMOVEO,es,[*Mouere*] ἐκκινέω, παρωθέω, eſt è loco mouere. Virg. 2.Æneid.

EMPANDA, Paganorum dea fuit, ꝙ patentibus pagis præeſſet. Feſtus.

EMPEDOCLES, philoſophus Agrigẽtinus, quem neſcias utrum inter poetas, an inter philoſophos annumeres, quippe qui rerum naturam elegantiſſimo carmine explicuit.

EMPHASIS, ἔμφασις, figura, cum tacita uerbis ſubeſt ſignificãtia eius duo ſunt genera: unum quod plus ſignificatur, quàm dicitur: ut, Cantando tu illum? quaſi dicat, indoctus peritiſſimum: Alterum, quo etiam illud ſignificatur, quod non dicitur. Virg.lib.1.Georg. Cum iam glandes atque arbuta ſacræ Deficerent ſiluæ. i. non ſolum aliis ſiluis, ſed etiam ſacræ.

EMPIRICE, medicinæ pars, quæ ſola experientia curat. Pli.li.29.c.1.

EMPIRICVS, qui ſola experientia medetur. Cic.in Acad.

EMPLASTRATIO,onis, ἐμφύλλισις, in arboribus dicitur, cum cortex eximitur inoculationis gratia, ut aptari queat cortex par ex altera arbore. Colu.lib.6.de Arboribus cap.26. Eſt autem Emplaſtratio uerbale, à uerbo Emplaſtro, cuius paſſiuum uſurpauit Col.lib.11.cap.2. Poſſunt, inquit, oleæ emplaſtrari lib.5.cap.11.

EMPLASTRVM,ſtri,[*Impiastro*] medicamentum ex uariis rebus cõſtans, à uerbo ἐμπλάσσω, ſubigo,& uerſando mollio. Pli.lib.21.c.4. Imponuntur emplaſtra uulneribus: malagmata ſuper integram cutem iniciuntur: paſtilli illinuntur. Celſ.lib.5.cap.17.

EMPORIVM,[*Mercato*] ἐμπόριον, locus ubi res uænales exponuntur. Plaut.in Amph. Cice. Attic.lib.5. Cum per emporium Puteolanorum iter facerem. ἀπὸ τοῦ ἐμπορεύειν, à negociando.

EMPTITIVS, qui eſt de numero eorũ qui empti ſunt, ſiue emi ſolent. Var.li.3.de re ruſ. Aprũ glãs ẽmptitia facit pinguẽ, gratuita exilẽ.

EMPTITO,tas, pen.cor. frequenter emo. Plin.lib.33.cap.1. Colum. lib.8.cap.10.

EMPTIO, Cic. Atti.lib.12. Emptione ab haſta.

EMPTIONALIS,le, ὠνητικός, qui frequens eſt in emptionibus. Curtius ad Cice.

EMPTVRIO,is, cupio emere. Var.in prœmio lib.

EMPVSA, genus laruæ,& terriculamenti, dicatum Hecatæ, uno pede incedens: unde & nomen. Euſtathius. Cœl.Rhod. lib.6.ca.38.lect. ant.& Er.in prouerbio, Proteo mutabilior.

EMPYRIVM cælum, appellatur a theologis (nam philoſophi cæli huius nuſquam meminerunt) decimum cælum, primum mobile ambitu ſuo complectens, Dei & beatorum ſedes: ita dictum quaſi ignitum, quòd puritate ſua reliquis cælis, ut ignis ceteris elementis, antecellat.

EMVNCTIO,onis. Quinct.lib.11.cap.3.

EMVNGO,gis, emunxi, emunctum,[*Nettarſi il naſo, ſoffiare il naſo, moccare*] ἀπομύσσω, nares purgo. quod fit, cum mucus ex eis detrahitur. mucus uero eſt cerebri excrementum ex naribus profluens. Emungere lucernam, uel candelam, eſt extremam ellychnii partem, quæ iam exuſta lumini officit, digitis aut inſtrumento alio auferre. Per tranſlationem. Emungere pro, fraude auferre. Teren.in Phor. Emunxi argento ſenes. Cubito ſe emungere, ſcommã eſt prouerbiale, quod in eos dici conſueuit, qui artem aliquam immũdam exercent: illi enim cum manus ſemper habeant inquinatas, cubito digitorum loco utuntur. Emunctus particip. exhauſtus,& pecunia denudatus. Plau.in Bacch. Miſerum me auro eſſe emunctum. Emunctæ naris homo (ut docet Er.in Adagiis) dicitur is, qui acri eſt iudicio. Hor.1.Ser.Sat.4. Ad Her. Quieſce tu, cuius pater cubito ſe emungere ſolebat.

EMVNIO,is,iui,itum, κατασφραγίζω, munio: ut, Emunitus in modum arcis, Liu. 2. Tacit.in uita Agri. Manus, ſiluis, ac paludibus emuniendis, conterunt. Emunire uites ab iniuria pecoris, Col.lib.5.cap.6.

EMVSCO,as, muſcum adimo. Col.lib.11.cap.2. Oleæ emuſcantur.

EMVTIO,tis,tiui,titum, pen.prod.[*Mutire*] γρύζω, minimam uocem emitto, uel ſtrepitum. Plaut.in Merc. Etiam emutis?

E ANTE N

EN,[*Ecco,*] ἰδού, ἠνί, ecce,& tam nominatiuo, quàm accuſatiuo iungitur: ut, En, Priamus: En agros,& quam bello Troiane petiſti, Heſperiam metire iacens. Oratores per nominatiuum frequentius. Cic.pro Deiot. En crimen, en cauſſa.

ENARRO,as, ἐξηγοῦμαι, διηγέομαι, perfecte, narro. Cic.pro Marcel. Nulla dicendi tanta uis aut copia, quæ, non dicam exornare, ſed enarrare res tuas geſtas poſſit. Teren.in Ad. Omnem rem ſeni enarrauimus ordine. Enarratio. Quinctil.lib.1.ca.9. Enarrabilis,le, quod enarrari poteſt. Quinct.lib.6.cap.4.

ENASCOR,eris,[*Naſcere*] φύομαι, ἐκφύομαι, naſcor, ſiue ex alio naſcor. Varro.1.de Re ruſt.cap.41. Idem lib.2.cap.9. Cice. Atti. Ex multis curis eſt una enata.

ENATO,as,are, ἐκνήχομαι, natando euado. Hircius lib.4. Ad oppidum enatauerunt.

ENAVIGO,as,are, nauigando euadere. Pli.lib.6. cap.17. Cice.4.Tuſc. Tanquam è ſcopuloſis cotibus enauigauit oratio.

ENAVO,as, idem quod nauare: unde opera enauata. Tacit.lib.19.

ENCELADVS, ἐγκέλαδος, Gigantum maximus, Titanis & Terræ filius, quem Iupiter fulmine ictum Aetnæ monti ſuppoſuit. Virg. lib.3.Æneid.

ENCOMIVM,mii, laus alicuius. Solent autem encomia cani, uel dici uictoribus, & in eo repeti ſolet, quicquid illi in uita laude dignum geſſiere.

ENDOPLORO,ras, pe.pr. antiqui dixerunt, teſte Feſto, pro imploro.

ENDOPROCINCTV, ueteres dixerunt, teſte Feſto, pro in procinctu.

ENDROMIS,idis, ἐνδρομίς, ueſtis genus hirſutum. Martia.libro.4. Iuuen.Saty.6.

ENDYMION, ἐνδυμίων, nomen proprium eius, qui primus lunæ curſum inuenit. Cic.1.Tuſc. Vide Er.in Adagia.

ENECO,as,cui,ctum, ἀποκναίω, ἀποκτείνω, perimo. Hora.lib.1. Bos eſt enectus arando. Cic.3.de Diuin. Auis fame enecta. Pro moleſtum eſſe, apud comicos.

ENERGIA, pen.pro.[*Efficacia*] Latine efficacia. Hieron. Vnde ἐνεργάζομαι. i.efficio, operor. Energia igitur eſt quædam quaſi actio & operatio interior, quæ eſt ueluti uia ac dux ad exteriorem corporis actum. Ariſt.in definitione motus.

ENERVIS,ue. Quinctil.lib.9.cap.4.& Plin.in Paneg.

ENERVO,uas,[*Indebolire, ſneruare*] debilito, quaſi neruis & robore ſpolio. Cic.de Sen. Non plane me eneruauit ſenectus. Eneruatus, particip. ut, Eneruati,& exangues homines, Cice. pro Sext. Languidus & eneruatus philoſophus, primo de Orat. Eneruata & muliebris ſententia, 2.Tuſc.

ENERVVS,a,um, debilis, quaſi ſine neruo. unde Eneruа ſaltatio apud Apul. quaſi effœminata.

ENHYDRIS, coluber in aqua uiuens, unde nomen accepit. Pli.li.30. cap.3. Herod.in Melpomene pro lutra accepiſſe uidetur.

ENIM, γάρ, cauſalis coniunctio eſt, ſecũdum fere locum in oratione obtinens: ut, Cole pudicitiã: hæc enim hominẽ uindicat à ſcelere.

ENIPEVS,

ENIPEVS, fluuius Theſſaliæ, iuxta quē Cæſar uicit Pompeium. Luc. lib.7. Sanguine Romano quam turbidus ibit Enipeus. eſt & alter fluuius in Elide, in Alpheum illabens. Strab. lib.8.

ENITEO, es, [*Riſplendere*] ἐκλάμπω, καλλωπίζομαι, ualde niteo.

ENITESCO, ſcis, nitidior, & clarior fio. Ad Heren. lib.1.

ENITOR, eris, eniſus, uel enixus, [*Partorire, ſforzarſi*] ἀποτίκτω, pario. Plaut. in Amphi. Geminos Alcmena enititur. Interdum eſt conari, laborare. Sal. in Iug. Ab adoleſcentia ita ſe enixum, ut ab optimo quoque probaretur.

ENIXE, [*Studioſamente*] φιλοτίμως, ſtudioſe, & cum magno conatu. Plau. in Trin. Cice. pro Sext. Pro eodem legitur & Enixim. Idem: Enixim cōtra fortunas atq; honores huius ordinis omnia feciſſe.

ENNA, ciuitas Siciliæ edito in loco & undique præcipiti ſita, à Syracuſanis (Stephano teſte) condita, umbilicus Siciliæ dicta, ꝙ in medio inſulæ conſtituta ſit. Olim templum Cereris habuit uetuſtiſſimum. unde Ennæa Ceres. Strabo, & Cic.7. in Verr. Vulgus hodie Annam appellat, ubi qui regis locum tenet, ob loci commoditatem, totius inſulæ ſolet conuentum habere.

ENNAM, ἀλλά, antiqui dixerunt pro etiam ne, teſte Feſto.

ENNIVS, ἔννιος, poeta antiquiſſimus, apud Romanos, Q. Valerio & C. Manilio Conſ. natus. Hic Tarentinus (ſi Euſebio credimus) fuit. At Pompon. Mela ſcribit, Rudias Apuliæ, ſeu Calabriæ oppidum, Ennio ciue eſſe nobile. Cui aſtipulatur Silius, cum ait, Miſerunt Calabri, Rudiæ genuere uetuſtæ. quin ipſe Cice. pro Archia, Rudium hominem uocat. Euſebius dicit Ennium à Catone quæſtore Romam tranſlatum. Scipionis etiam Africani familiaris erat: unde & in ſepulcro Scipionum putatur eſſe conſtitutus. Sequutus eſt M. Fuluium Nobiliorem ad bellum Ætolicum, cuius filium erudiit. ab hoc & Cato iam ſenex dicitur Græcas litteras didiciſſe. Scripſit plurima, inter quæ annales, Bellum Punicum ſecundum hexametris, quæ omnia penitus interciderunt, exceptis uerſibus aliquot, quos Macrobius oſtendit ab eo ſumpſiſſe Virgilium, & paucis immutatis in opus ſuum tranſtuliſſe. Sententiarum grauitate imprimis excelluit, ſed cui uerborum cultus minime reſponderet. unde interrogatus aliquando Virg. quid ageret, aurum ſe ex Ennij ſtercore colligere reſpondit. Periit articulari morbo, quem ex immodico uini uſu contraxerat. Hora. Ennius ipſe pater nunquam, niſi potus, ad arma Proſiluit dicenda.

ENO, as, are, natatione euado. Liu. li.33. Naues multæ ita hauſtæ mari, ut nemo ad terram enauerit. Virg.6. Æne. Gelidas enauit ad Arctos. Cic. de Fin. Qui enat è concha, pinoteres dicitur.

ENODIS, de, p.p. ἀφίλμματος, ſine nodo. Virg.2. Geor. Enodes trunci. Per Metaphoram, quod ſine difficultate eſt. Plin. in epiſt.

ENODATE, [*Chiaramente*] δήλως, clare, perſpicue. Cic.3. de Fin. Hæc nobis explicanda ſunt: ſed ſi enodatius, uos ignoſcetis.

ENODATIO, δήλωσις, explicatio, expoſitio. Cic. in Top.

ENODO, das, [*Snodare*] ἐξαμμματίζω, nodis purgare. Colu. lib.5. cap.5. Vlmi ſummæ uirgæ falce debent enodari. Per metaphoram accipitur pro explicare. ad Heren. lib.2. Contrariæ legis enodabimus uoluntatem. Hinc enodatus particip. Cice.2. de Inuen. Perſpicue conſcripſit, atque enodata diligenter expoſuit.

ENONA, æ, oppidum in ora Liburniæ apud Plin. lib.3. cap.21.

ENOPE, ἐνόπη Stephano, urbs Peloponneſi. Hom. lib.9. Iliad.

ENORCHIS, ἐνορχις, gemma candida, quæ diuiſa fragmentis teſtium effigiem repræſentat. Pli. lib.37. cap.10.

ENORMIS, me, [*Enormo, ſmiſurato*] ἄμετρον, dicitur magnum, ſine mēſura, nimium, quòd normam & menſuram excedat. Plin. in epiſt. Diiudicandum eſt, immodicum ſit, an grande: altum, an enorme. Pli. lib.17. cap.12. Eædem enormes ceraſis, lauris.

ENORMITER. Pli. lib.37. cap.9.

ENOTESCO, is, [*Farſi noto*] γνωρίζομαι, notus fio. Pli. in epiſt.

ENS τὸ ὄν, & Entia, τὰ ὄντα, [*Ciò che è, quelle coſe che ſono*] à uerbo Sū deducta, uoces ſunt ſolis pene philoſophis uſurpatæ. Quinct. lib.8. ca.3. Multa ex Græco formata noua, ac plurima à Ser. Flauio, quorum dura quædam admodum uidentur, ut Ens, & Eſſentia.

ENSIS, [*Spada*] ξίφος, gladius, mucro, ſpatha. Virg.

ENSICVLVS, ξιφίδιον, Plautus in Ruden. In eo enſiculo litterarum quid eſt.

ENSIFER, ri. Ouid.2. de art. Enſifer Orion aſpiciendus erit.

ENTELECHIA, ἐντελέχεια, perfectio, uix ex ſe mouens, agitatio. Ariſtoteles ipſam animam ita appellauit libro.2. de Anima. Cice. 1. Tuſculan. Continuatam quandam & perennem motionem interpretatur.

ENTELLA, ἔντελλα, Siciliæ urbs à Campanis habitata. Stephanus.

ENTHEOS, a, um, ἔνθεος, numine diuino plenus. Stat. Syl.2. Hic thyrſos, hic plectra ferit, hic enthea lauro Tempora, Minoa crinem premit ille corona.

ENTHEATVS, a, um, diuino numine afflatus Martia. lib.6.

ENTHYMEMA, atis, pen. pro. & Enthymematum, ti, commentum uel commētationem Quinctilianus interpretatur, quòd mentis actio omnis atque ſententia Enthymema nominatur, ut docet Cicero in Topicis, inquiens: Ex hoc illa rhetorum ſunt ex contrarijs concluſa, quæ ipſi Enthymema appellant. Enthymema (inquit Rufinianus) dicitur, cum periodus orationis ex contrarijs ſententiis aſtringitur: quale eſt illud Ciceronis in Diuinat. Tamen his operam tuam pollicebere, qui te neque uelle ſua cauſſa, nec, ſi uelis, poſſe arbitrantur? Dialecticis Enthymema eſt ſyllogiſmus imperfectus, in quo ex unico enunciato infertur concluſio: ut, Caſtitas uirtus eſt, ergo amplectenda. Vbi ad perfectionem ſyllogiſmi deeſt prior enunciatio, quam maiorem uocant, Virtus omnis eſt amplectenda. Iuuen. Saty.3. Aut Curtum ſermonem rotato Torqueat enthymema.

ENTRIBAE, ἐντριβαί, populi Thraciæ, Steph.

ENVBO, is, pen. prod. [*Maritare fuori de l'ordine & grado ſuo*] eſt extra ſuum ordinem nubere. Liuius libro.10. Virginiam, plebeio nuptam, quòd è patribus enupſiſſet, ſacris arcuerunt. Enuptio. idem lib.39. Vt, Hyſpalæ gentis enuptio eſſet.

ENVCLEATE, exquiſite, clare. Cic. lib.4. Tuſc. Enucleate diſputant.

ENVCLEO, as, [*Aprire*] aperio, & nucleum è calyce extraho. Per trāſlationem Enucleare ſignificat declarare, & explanare. Cic. in Par.

ENVCLEATVS partic. Cic. pro Plan. Illud debes putare: eblandita illa, non enucleata eſſe ſuffragia.

ENVDO, as, are, per tranſlationem exponere. Cice.1. de Leg. Rerum plurimarum obſcuras intelligentias enudauit.

ENVMERATIO, κατάλογος, argumenti genus frequens apud oratores, cum, plurimis rebus expoſitis, & ceteris infirmatis, una reliqua neceſſario confirmatur, hoc pacto: Neceſſe eſt aut inimicitiarum cauſſa ab hoc eſſe occiſum, aut metus, aut ſpei, aut alicuius amici gratia: aut, ſi horum nihil eſt, ab hoc non eſſe occiſum. Eſt etiam Enumeratio pars epilogi, cum argumenta aut omnia, aut præcipua per totam orationem ſparſa, in fine repetuntur. ad Herennium.

ENVMERO, as, are, Propert. libro.2. Eleg. Enumerat miles uulnera, paſtor oues.

ENVNCIATIO, onis, ἀξίωμα, enunciatum, effatum, pronunciatum, id eſt oratio ueri aut falſi ſignificatiua. Cicero de Fato: Omnis enunciatio, aut uera, aut falſa eſt. Ibidem. Explicanda uis eſt, ratioq; enunciationum.

ENVNCIO, as, [*Proferire, eſprimere*] ἀποφαίνω, ἀποφθέγγομαι, eloquor, effero, exprimo. Cic.2. de Finib. Ad beate uiuendum breuiter enunciatæ ſententiæ. Ponitur & pro ſimplici nunciare, uel ſignificare. Cic. epiſt. ad Atti. li.1. Coſſinius mihi uiſus talis eſt, qualem eſſe cum tuæ litteræ enunciarant. Pro diuulgare, &, quod arcanum erat, retegere: ut, Enunciare aduerſarijs amicorum conſilia, Cic. pro Roſc. Am. Enunciare myſteria dicendi, idem 1. de Or.

ENVNCIATVS, Quinctilia. libro.2. cap.5. Sermo ſecundum naturam enunciatus.

ENVNCIATIVVS, a, um, Senec. epiſt.118. Motus animorum, enunciatiui corporum.

ENVNCIATRIX, cis. Quinctilian. libro.2 cap.15. Ars iudicatrix, & enunciatrix.

ENVNCIATVM, ti, ἀξίωμα, oratio perfecta, ueri aut falſi ſignificatiua, quæ & effatum, & Pronunciatum dicitur. Cice. de Fato: Nec, ſi omne enunciatum aut uerum eſt, aut falſum, ſequitur illico, cauſſas eſſe immutabiles.

ENYO, ἐνυώ, Bellona dea, bellorum præſes: quanquam etiam figurate pro ipſo bello, ſiue prœlio accipitur. Martial. in 1. Nec te decipiat ratibus naualis Enyo. hoc eſt, prœlium nauale.

E ANTE O

EO, is, iui, uel ii, itum, [*Andare*] πορεύομαι, εἶμι, notæ ſignificationis eſt. Ire, redire, contraria. Martial. libr.6. Et Capitolinas itq; reditq; uias. Interdum ſignificat uenire in Terent. in Ad. Quæſo ut una mecum ad matrem uirginis eas. Ire pedibus. Plaut. Stic. Pedibus ire non queo. Ire autem in ſententiam pedibus, eſt alterius ſententię non uerbo, ſed corpore accedere. Liuius lib.7. Qui hoc ſentitis, in dexteram partem pedibus tranſite. deinde frequentes in dexteram pedibus tranſierunt. Hæc ratio inuenta eſt, quòd nonnunquam longum eſſet audire ſingulos. Aliquando ne pedibus quidem, præ multitudine ad ſententiam ire poterant, ideoq; manu ſententiam ſignificabant: quod Quinctilianus intelligit, ubi ait: Manibus pedibusq; imus in ſententiam neceſſitatis. Huic contrarium eſt ire in alia omnia, hoc eſt, ab auctore ſententiæ alicuius diſſentire. Cic. epiſt. Fam. lib.1. epiſt.2. De tribus legatis, frequentes ierunt in alia omnia. Nauibus inſtructis ire, Virg. 2. Æneid. Cic. Attic. lib.10 Nauigio eſſe iturum trans mare, credere non poſſum. Ire rectis ſenſibus, Cic.13. Phil. Si me rectis ſenſibus euntem dij immortales, adiuuerint. Ire inficias, negare. Ter. in Ad. Si inficias ibit, teſtis mecum eſt annulus quem amiſerat,

Ire in aciem, pro militare. Quinctil. lib. 9. cap. 2. Ire in articulum dicitur ſeges, cum nodos, ueluti articulos quoſdam acquirit. Plin. lib. 18. cap. 17. It dies, pro præterit, & elabitur. Plaut. Rud. It res, pro ſuccedit, Cic. Attic. lib. 14. Itur impersonale, Terent. in And. Hoc uerbum, præter naturam aliorum uerborum quartæ coniugationis, facit futurum in Bo: ut, Eo, Ibo.

EO [*Tanto*] τοσόυτῳ, pro tanto: ut Eo magis, Quo magis. Sal. in Proœ. Belli Cat. Statui res geſtas populi Romani perſcribere, eo magis, quòd mihi à partibus reip. animus liber erat. Quandoque ponitur pro ideo. Terent. in Eunuch. Eo ne es ferox, quia habes imperium in beluas. Aliquando Vſque illuc. Liuius lib. 2. Ipſa ueſtigia quærentem dominum eò deductura erant. Aliquando uſque ad id, ut apud eundem in proœmio operis. Quæ ab exiguis profecta initijs, eo creuit, ut iam magnitudine laboret ſua. Sic dicimus, eo magnitudinis, pro, ad eam magnitudinem: Eò ſapientiæ, ad eam ſapientiam.

EOVS, oa, um, [*Orientale*] Orientalis: habetq́; primam ſyllabam indifferentem. deriuatur enim ab ἠώς, quod eſt, Aurora: & ſcribitur quandoque per ι. Productionis exempla nuſquam non occurrunt. Reliquum eſt, ut aliquot exemplis doceamus poſſe breuiari. Virg. 2. Æneid. Confligunt Zephyruſq́;, Notuſq́;, & lætus Eois Eurus equis. Ouid. 2. Amor. Gallus & Heſperiis & Gallus notus Eois.

EOVSQVE, ἐπὶ τοσοῦτον, in tantum. Val. lib. 1. Natam uitem eouſque creuiſſe, donec cunctas dominationis ſuæ partes inumbraret.

E ANTE P

EPAGRIS, ἔπαγρις, inſula una ex Cycladibus, quæ notiori nomine Andros appellatur, teſte Pli. lib. 4. cap. 12.

EPAMINONDAS, ἐπαμινώνδας, nobilis fuit Thebanus, Polymni filius, ſingulari modeſtia, prudentia, & grauitate præditus, rei militaris peritus, manu ſtrenuus, animo maximo: adeo autem amans ueritatis, ut ne ioco quidem mentiretur. ad hæc multiplici artium cognitione eximius. nam & fidibus nouit, & ad earum ſonum accinere: qua in re præceptorem habuit Dionyſium. Tibiarum autem artem ab Olympiodoro hauſit, quemadmodum ſaltationem à Calliphrone. In Philoſophia uero Lyſiæ Pythagoræo operam dedit: Hic cum apud Leuctra Lacedæmonios plaga peſtifera adeo affeciſſet, ut ex eo tempore Lacedæmoniorum opes corruerint, & principatum Græciæ amiſſum ultra reparare nequiuerint, dicere ſolebat, orbum ſe, non tamen ſine liberis mori, & ex ſe natam relinquere pugnam Leuctricam. Hic poſt clariſſima facinora, edita, extremo tempore apud Nantineam, cum acie inſtructa, & ducis optimi, & militis fortiſſimi officio fungitur, ſparo agreſti telo, percuſſus ictu mortifero, relatuſq́; in caſtra ſemianimis, requiſiuit à circunſtantibus, ſaluus ne eſſet clypeus: cum ſaluum eſſe flentes ſui reſpódiſſent, allatum, ueluti ſocium laborum gloriæq́; oſculatus eſt. Iterum quæſiuit, eſſent ne fuſi hoſtes: cum id quoque, ut cupiebat, audiuiſſet, euelli tum denique ſpiculum iuſſit: atque ita multo ſanguine profuſo, in lætitia & in uictoria mortuus eſt. Cuius morte Thebanorum uires hebetatæ ſunt, ut non tam illum amiſiſſe: quàm cum illo interiiſſe omnes uiderentur. nam ante Epaminondam Thebani alieno imperio paruerunt, & poſt interitum eiuſdem in ſeruitutem priſtinam reuoluti ſunt: ut manifeſtum ſit, gloriam Thebanam cum illo natam, & cum illo extinctam fuiſſe. Vide Xenophontem lib. ult. Rer. Græcarum

EPHEBIVM, ἐφηβεῖον, dictum palæſtræ membrum, in quo ephebi exercentur: de quo Vitru. lib. 5. ſic inquit: In duplici porticu collocentur hæc membra, ephebium in medio: hoc autem eſt exedra ampliſſima, &c.

EPHEBVS, pen. pro. [*Giouanetto di prima barba*] ἔφηβος, dicitur, qui iam ad annos pubertatis peruenit: ex ἐπὶ & ἥβη, pubertas. Iuue. Armenius Zelotes cũctis narratur ephebis. Ter. in An. Poſtquam exceſſit ex ephebis. Cic. pro Flacco: Quem tu ephebum cognouiſti,

EPHEDRA, æ, ἐφεδρὶς Dioſcoridi, herba, aliis nominibus Caucon, & Anabaſis. Pli. lib. 26. cap. 13.

EPHEMERIS, pen. corr. [*Giornale*] ἐφημερὶς, in quo res geſtæ per ſingulos dies ſcribuntur. Latine Acta diurna, & Diarium dicitur: ab ἐπὶ & ἡμέρα, dies. Propertius pro libro fœneratoris poſuit. Me miſerum, his aliquis rationé ſcribit auari, Et ponit duras inter ephemeridas. Cic. pro Quinct. Quinctius ad ephemeridem reuertitur, inuenitur dies perfectionis. Calendarium à Seneca dicitur, à Cicerone Aduerſaria, orum.

EPHEMERON, ἐφήμερον, duarum herbarum nomen Dioſcoridi, quarum alteri folia tribuit lilii, ſed tenuiora, caulem parem, florem candidum, amarum, ſemen, molle, radicem unam digitali craſſitudine, odore non iniucundo. Dictum autem Ephemeron putatur, quòd florem habeat fugaciſſimum, qui unico die marceſcat. Alterum ephemeri genus ab eodem Colchicum appellatur, à quibuſdam etiam bulbus agreſtis, ſub autumni exitum florem fundens croceo ſimilem, folia habens pinguiora, quàm bulbus, caulem ſemipedalem, ſemen rufum, radicem ex nigra rufeſcentem, quæ deſquamata intus albicet, ſuccumq́; lacteum fundat. Vulgus Caninecam appellat, quòd guſtatum canes enecet.

EPHESVS, urbs Ioniæ, celeberrimo Dianæ templo clara, ab Amazonibus condita. hoc templum ducentis uiginti annis à tota Aſia factum fuit, in ſolo paluſtri, ne terræ motus ſentiret. in eo centum uiginti ſeptem columnæ fuerunt, ſingulæ a ſingulis regibus factę, ſexaginta pedum altitudine: inter quas triginta ſex cælatæ miro artificio.

EPHIALTES, à noſtris dicitur Incubus, morbus quieſcentes in lecto infeſtans, cum uelut ingenti pondere nobis ſuperincumbente premi, uidemur. ἀπὸ τοῦ ἐφάλλεσθαι, i. à conſcendendo, ſiue inſiliendo.

EPHIPPIA, orum. [*Selle di caualli*] ἐφίππια, ἀπὸ τοῦ ἐπὶ ἵππου, proprie tegmina, ſeu ſtragula, quibus equi ſternuntur, uel ſellæ equis ad inſidendum impoſitæ. Cice. de Finib. Ne hoc ephippiis, & anatophoris. Horat. in epiſt. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. Hinc equites ephippiati, qui ephippia habent in equis. Cæſ. libro. 4.

EPHORVS, hiſtoricus Cumæus, Iſocratis auditor. Ephori item apud Lacedæmonios magiſtratus eiuſmodi, quales apud Romanos tribuni pl. qui à Theopompo ſic appoſiti regibus ſunt, ut apud Romanos conſulibus tribuni. ut enim a Conſulibus ad Tribunos prouocare quiſque poterat, ſic Lacedæmonij à Regibus ad Ephoros. Olim pro miniſtris regum fuerunt, paulatim deinde eò peruenerunt, ut ſenſim a rege magiſtratum proprium conſtituerint, nomine Ephoriam. Ita dicti ἀπὸ τοῦ ἐφορᾶν, intueri, quòd ad ciuitatis ſalutem oculos intentos haberent.

EPHYRA, yræ, urbs Peloponneſi, in ipſo ſita Iſthmo, alio nomine Corinthus. Ephyrę nomé accepiſſe uolunt ab Ephyra nympha, Oceani & Tethyos filia. Vir. 4. Geor. Lucan. lib. 6. Hinc Ephyræus, ræa, ræum, Corinthius. Propertius: Non ita complebant Ephyrææ Laidos ædes. Luca. li. 6. Inſedit caſtris, Ephyræaq́; mœnia ſeruat. Vir. 2. Georg. Ephyræius per quinque ſyllabas extulit. Illuſas auro ueſtes, Ephyræiaq́; æra. Fuit & alia eiuſdem nominis urbs in Epiro, alia rurſus in finibus Theſſaliæ: item aliæ apud Steph.

EPICHARMVS, philoſophus Syracuſanus, Pythagoræ auditor, comœdiæ auctor. Horat. lib. 2. Epiſt. Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi. Scripſit de natura rerum, & medicina. Cic. lib. 1. Tuſc.

EPICEDIVM, ἐπικήδειον, carmen, quod in laudem defuncti, corpore nondum humato, cani ſolet: aliter Nænia dictum.

EPICROCVM, genus ueſtimenti, croceo colore infectum. Feſtus.

EPICTETVS, pen. prod. ἐπίκτητος, nomen philoſophi Stoici, qui ex Hierapoli Phrygiæ urbe originem ducens, Romæ epaphrodito cuidam Neroni familiari ſeruiuit, atque ad Marci uſque Antonini tempora peruenit. Domitiano autem imperante eius dominatu offenſus, Roma Hierapolim migrauit, ratus uerum eſſe, quod eſt apud Tragicum, patriam eſſe cuiuſque, ubi quis recte ageret. Tanta uero apud omnes homines eius uitæ admiratio extitit, ut Lucianus Syrus Epicteti lucerná fictilé tribus drachmarũ millibus, ob eius auctoritaté ueniſſe tradat. Scripſit Enchiridió, opus utile.

EPICVRVS, eius ſectæ auctor. quæ ab eo Epicurea dicta. Summum bonum in uoluptate ponebat, nó tamen in uoluptate corporis, ut Ariſtippus, ſed animi: id eſt, in abſentia omnium dolorum. Deorũ prouidentiam è rebus humanis tollebat. Traditur fuiſſe continentiſſimæ uitæ: nomen tamen illud uoluptatis, in qua ſummum bonum ponebat, effecit, ut homines uoluptarii Epicurei dicantur.

EPICVS, a, um, ab ἔπος, carmen, & proprie Hexametrum: unde Epicus poeta, carminis heroici ſcriptor. Cic. de Opt. gen. Orat. Licet dicere Ennium ſummum epicum poetam. Epicum poema, Cic. ibidem. Vide Cæl. Rhod. lib. 17. cap. 20.

EPIDAMNVS, [*Durazzo*] oppidum in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari incumbit. Dictum ab Epidamno rege barbororum. ſed Romani eo coloniam deducentes (inquit Plin. lib. 4. cap. 27.) Dyrrhachium dicere maluerunt, propter inauſpicatum nomen Epidamni, tanquam à damno dicatur Epidamnum. Appianus ſic habet. Epidamnus rex urbem condidit, quæ ab ipſo nomen aſſumpſit. huius ex filia nepos Dyrrhachus portum urbi adiecit, quod Dyrrhachium appellatur.

EPIDAPHNE, ἐπιδάφνη, urbs inſignis Syriæ, ad Orótem fluuium, una earum, quæ Tetrapolim efficiunt: alio nomine Antiochia, ab Antiocho, Seleuci Nicatoris patre. Epidaphne uero dicta à Daphne uicino ſuburbano, quod lucum habebat amœniſſimum, octoginta ſtadiorum. & fanum Apollinis, cum Dianæ delubro.

EPIDAVRVS. ἐπίδαυρος, ſiue Epidaurũ, ciuitas in Pelopóneſo, Æſculapij téplo celeberrima. Pli. Hoc etiam nomine dicta urbs Dalmatiæ, ad Illyricũ mare ſita: de qua Luc. l. 2. Illyris Ionias uergés Epidaurus in undas. Pauſaniæ & Straboni Lymira cognominata, quòd ſit portuoſa: diruta à Gothis, è cuius ruinis Raguſia iuxta ædificata.

EPIGRAMMA,tis,ἐπίγραμμα,ſeu epigrammatum,ti,inſcriptio,ἀπὸ τοῦ ἐπιγράφειν. Cice.pro Archi. Quòd epigramma in eum feciſſet, tantummodo alternis uerſibus longiuſculis. Idem ad Att.li.1.Epi. 11. Epigrammatis tuis.

EPILOGVS,pen.corr. [*Concluſione*] ἐπίλογος,poſtrema pars orationis,quam Latine concluſionem,ſiue Perorationem dicere poſſumus. Cic.4.Tuſc. Num etiam Rhetorum epilogum deſideramus? Rhetores tripartitum epilogum faciunt,conſtantem enumeratione,amplificatione,& commiſeratione.

EPIMELAS,gemma candida, nigricante ſuperne colore. Plin.libro 37.cap.10.

EPIMENIDES,p.c.Ἐπιμενίδης,poeta Epicus fuit,patria Cretenſis, teſte Apuleio lib.2.Florido.qui à patre Agiaſarcho in agrum ad cuſtodiendum pecus miſſus, in quodam antro obdormiuit annos LXXV.unde emanauit prouerbium,Epimenidis ſomnum dormire.

EPINICIA,orum,[*Giuochi,& feste per le uittorie*] Græci uocant celebritates pro parta uictoria:ab ἐπὶ & νίκη:Suet.uero accipit pro carminibus in laudem uictoris compoſitis, cum in Nerone ſcribit:Sequenti die lætum inter lætos cantaturum epinicia.

EPINYCTIDES,puſtulæ minutæ. Iulius Pollux:Epinyctis,puſtula ſub liuida,modice tumeſcens,& plenas ſanguinis in tibiis & pedibus. Accipitur etiam pro oculorum morbo. Pli.lib.20.cap.6. Illitis foliis ſanantur epinyctides, ita uocatur hulcus aciem hebetans, & in angulo oculi perpetuo humore manans.

EPIPHANIA,ἐπιφάνεια,apparitio,ſeu manifeſtatio, ἀπὸ τοῦ ἐπιφαίνεσθαι,ab apparendo. Inde Epiphania, orum, a Chriſtianis dicuntur feſta quædam,quæ nos Apparitionem domini uocare poſſumus.

EPIPHORA,pen.cor.ἐπιφορά,morbus oculorum,quem uulgo Lacrymam uocant,cum deſcenſus humoris cuiuſdam mordacis oculos angit:ἀπὸ τοῦ ἐπιφέρειν,ab inferendo.Pli.lib.20.cap.2. Caro peponum epiphoris oculorum imponitur. Dicitur & de aliis membris. Pli.li.20.c.13.Teſtium epiphoris peculiaris eſt. Ci.in epiſt.Balbus ad me ſcripſit tanta ſe epiphora oppreſſum,ut loqui non poſſit.

EPIRHEDIVM,uehiculi genus,non diſſimile bennæ: compoſitum nomen ex ἐπὶ & rheda. Iuue.Sat.8.Tritoq; trahunt epirhedia collo.

EPIROTICA mala,ἠπειρωτικὰ μῆλα,dicuntur, quæ in Epiro Græciæ regione naſcuntur.à noſtris dicuntur Orbiculata,à figura orbis.

EPIROTICVS,a,um,ἠπειρωτικός.Cic.Atti.li.12.Niſi te Epiroticæ literæ impedient. Epirotici boues,ex Epiro. Var.2.de Re ruſt.ca.5. Epirotici non ſolum meliores totius Græciæ,ſed etiam Italiæ.

EPIRVS,pen.pro.Ἤπειρος,regio Græciæ,in qua olim Pyrrhus regnauit:hæc primũ Moloſſia dicta eſt,& à Chaone Heleni fratre Chaonia,nunc uero Albania uocatur. Strab.lib.8. Oui.li.8. Miſit apros, quanto maiores herbida tauros Non habet Epirus. Terminatur Epirus à Septentrione Macedonia,ab Oriente Achaia,ab Occidẽte Ionio mari. Hinc Epirota,qui eſt ex Epiro. Liu.5.lib.42.

EPISCOPVS,[*Veſcouo*] magiſtratus nomen apud ueteres: cuius officium erat,panis & ceterarum rerum,quæ ad cibum pertinent curam habere:ut colligi poteſt ex uerbis Arcadii.ff.de Mune.& Hono. Latine ſpeculator,ab ἐπισκοπεῖν,ſpeculor,conſidero. unde ad Antiſtites tranſlatum eſt:quod illorum præcipue munus ſit, gregis ſibi commiſſi uitam explorare.

EPISTOLA,læ,ἀπὸ τοῦ ἐπιστέλλειν,mittere,quia ad abſentes mittitur. Cic.Q.Fr.lib.1.Eſt epiſtolæ proprium,ut is ad quem ſcribitur,de iis rebus,quas ignorat,certior fiat. [*Piſtola,lettera*]

EPISTYLIVM,[*Capitello*] ἐπιστύλιον, capitellum quod ſuper columnam ponitur. Corpus enim columnæ Scapum uocant, fundamentum Baſim:illud uero,quod columnæ ſuperponitur, Epiſtylium appellant. Vide multa de Epiſtyliis apud Vitruuium.

EPITAPHIVM,phii,[*Epitafio*] ἐπιτάφιον, inſcriptio, quam ſepulcris incidi uidemus in laudem defunctorum:quale eſt illud apud Virg. in Daphnide:Daphnis ego in ſiluis,hinc uſq; ad ſidera notus,Formoſi pecoris cuſtos,formoſior ipſe. Dictum Epitaphium,quòd humato iam corpore, ἐπὶ & τάφῳ,i.in ſepulcro ſoleat inſcribi.

EPITHETON,pen.cor.ἐπίθετον,à Quintiliano dicitur appoſitum, ab aliis adiectiuum:παρὰ τὸ ἐπιτίθεσθαι ὑποκειμένῳ, ab eo quod ſubſtantiuo apponatur. Epitheta tribus de cauſis nominibus adduntur: Diſcretionis:ut,Phrygiæ molimur montibus Idæ. Eſt enim & Ida Cretæ mons. Proprietatis: ut, Terribili implexum ſetaq;, & dentibus atris. Ornatus:ut, Alma Venus. Differt autem Epitheton ab Antonomaſia,quod illud nunquam ſolum ponitur, ſed nomini proprio alicuius adiicitur: Antonomaſia autem per ſe proprii nominis uice ponitur.

EPITOGIVM,ii,quod ſupra togam ferebatur. Quinct.lib.1.cap.5.

EPITOME,mes,& Epitoma,mæ,pen.cor.ἐπιτομή.breuiarium, abbreuiatio.uel compendium:à uerbo Græco ἐπιτέμνω, abbreuio. Cic. ad Attic.lib.13.Epitomen Bruti Cælianorum mittas.

EPITRITVS,pen.cor.ἐπίτριτος,pes ex quatuor ſyllabis conſtans,quarum una ſemper ab aliis tribus diſcrepat. Eſt autem in quadruplici differentia Primus conſtat ex iambo & ſpondeo:i. ex prima breui & tribus longis:ut Sacerdotes. Secundus ex trochæo & ſpondeo.i.ex ſecunda breui,aliis longis,ut Conditores. Tertius ex ſpondeo & iambo.i.tertia breui,aliis lõgis:ut,Hæreditas. Quartus ex ſpondeo & trochæo,i.ex quarta breui,ceteris longis:ut, Cæleſtinus. Epitritus etiam proportio dicitur, continens aliquem numerum,& eius partem tertiam:ut quatuor epitriti proportionem habet ad tria,Duodecim ad nouem,Quadraginta ad triginta.

EPITYRVM, genus edulii, Siciliæ frequentius quàm Italiæ, teſte Varr.lib.6.de Ling.Latin. Plaut. in Mil. Si unum epityrum edam. Quidam exiſtimarunt cibi caſeati genus eſſe: quòd Græci τυρὸν caſeum appellant. quibus aperte refragatur Columellæ auctoritas,qui Epityrum in oliuis conditurę genus eſſe docet. Idem ſentit & Cato.qui de re ruſt.cap. 119. Eius confectionem perſcribit his uerbis:Epityrum album,nigrum,uariumq; ſic facito: Ex oleis albis,nigris,uariiſq; nucleos eiicito:ſic condito: Concidito ipſas: addito oleum,acetum,coryandrum,cyminum,fœniculum,rutam, mentam. In orculam condito:oleum ſupra ſiet:ita utitor. Sunt qui hoc conditurę genus Pityrum uocare malint:itaque tam apud Catonem,quam Columellam legendum cenſeant:uocis originem repetentes a Pityri oliuæ genere, conditurę huiuſmodi aptiſſimo. Verum hi parum diligentes Catonis uerba uidentur expendiſſe,qui non ex certo quopiam oliuæ genere,cui Pityris nomẽ fuerit,Epityrum,ſiue Pityrum fieri docuit,ſed ex quauis oliua, tã alba,quàm nigra,aut uaria. Columella quoque ex pauſia uel orchite ante maturitatem decerpta conficiendum præcipit,nulla pityris facta mẽtione. Potius itaque iis accedendum putauerim, qui genus hoc conditurę ἀπὸ τοῦ πιτύρου,à furfure dictum exiſtimant.

EPIZEPHYRII,populi in extrema ora Italiæ, quæ olim Magna Græcia dicta eſt. Strab.lib.6.

EPODVS,epodi,pen.pr.ἐπῳδός,genus carminis,in quo ſingulis uerſibus ſingulæ clauſulæ ſubiiciuntur,& ueluti accinuntur, idq; fere alio genere carminis,& plerunque breuiori:cuiuſmodi ſunt pleraque apud Hor. Iambico dimetro poſt heroicum, aut trimetrum Iambicum ſtatim ſuccedente. Quinct.lib.10.cap.1. Iambus non ſane a Romanis celebratus eſt,ut proprium opus à quibuſdam interpoſitus,cuius acerbitas in Catullo, Bibaculo, Horatio: quanquam illi epodos interuenire non reperiatur.

EPOREDIA,æ,Ἐπορεδία Ptol. Salaſſiorum oppidum in Gallia tranſpadana. Plin.lib.3.cap.17.

EPOTO,as,potando exhaurio. Cic.pro Clu. Epoto poculo mortuum.

EPOS,carmen eſt,ut ait Diomedes,pro carmine hexametron, diuinarum rerum & heroicarum,humanarumq; comprehenſio. Mart. Scribebamus epos,cœpiſti ſcribere,ceſſi. Horat.1.Serm.Saty.10. Forte epos acer,Vt nemo,Varius ducit.

EPVLAE,arum,[*Viuande*] δαῖτες,quaſi edipulæ, cibi in quotidianum hominum uſum comparati. Cice.3. Phil. Vino,& epulis retentus eſt:ſi epulæ potius,quàm popinæ nominandæ ſunt. Epulæ,etiam beſtiarum cibus. Virg.5.Æneid. Epulaſq; draconi Quæ dabat. Epulum uero ſignificat ſolenniores cibos:& proprie publicum conuiuium in propatulo ciuibus exhibitum,ſiue in dedicatione templi, ſiue in triumpho,ſiue in funere,ſiue ludorum cauſſa. Ci. pro Mur. Cum epulum Q. Maximus Africani patrui ſui nomine populo R. daret. Sed confunduntur quandoque.nam Epulum pro priuato cõuiuio inuenitur,& Epulæ pro conuiuio publico. Cic. pro Plancio: Sepulcrum L. Catilinæ hominum audaciſſimorum conuentu epuliſq; celebratum eſt. Idem de Cla. Orato. Carmina in epulis cantata à ſingulis conuiuis de clarorum uirorum laudibus. Epulam quoque in ſingulari numero Veteres dixere,teſte Feſto.

EPVLARIS,re,θοινικός,quod ad epulas pertinet:ut, Epulare ſacrificium. Cic.3.de Orato. Cum eſſent ipſi à Numa, ut etiam illud ludorum epulare ſacrificium facerent,inſtituti. Epulares etiam uocabantur,qui in ſacris epulabantur. Varr. Dum epulares nocte epularentur.

EPVLATIO, Col.lib.12.ca.3. Quæ ad epulationem pertinerent.

EPVLARI,εὐωχεῖσθαι,eſt conuiuari, Liu.libr.25. Vulgo apertis ianuis in propatulo epulati ſunt. Cice.2.de Fini. Cũ in uoluptate ſint,qui epulentur. Idem de Sen. Epulabar cum ſodalibus. Epulatus. Cice. 2.Tuſc. Epulatos cum matre adoleſcentes ſomno ſe dediſſe.

EPVLONES,δαιτυμόνες,de his Liu.libro.33.Romæ (inquit) eo anno primum triumuiri epulones facti:hi epulas Ioui,ceteriſq; diis inſtituendi poteſtatem habebant. Cice.de Aruſp.Reſp. Voſq; Pontifices,ad quos epulones Iouis opt. Max. ſi quid eſt prætermiſſum, aut commiſſum,afferunt. Auguſt.l ad Ci. aſſeruit epulones perpetuos fuiſſe,qui ad auream Iouis menſam ſtatuæ appoſitam perpetui erant conuiuæ ut mimorum potius & paraſitorum contubernia,quàm Dei ſacra celebrarentur. Dicuntur etiam Epulones qualeſcunque epulis interſunt, quos etiam ueteres Epulonos dixerunt per ſecundam inflexionem. Inde Cœpulones, iiſdem epulis

ueſcens.Plau.Perſa:O mi Iupiter terreſtris & coepulonus.

E ANTE Q

Eqva,æ,in datiuo & ablatiuo pluralibus Equabus, ἵππος ἡ, Oui.2. Meta.Nobiliumq́; greges cuſtos ſeruabat equarum.

Eqvaria ſubſt.equorum grex.Varr.in Proœ.2.de re ruſt.

Eqves,ἱππεύς,Virg.lib.8.Præmiſſi equites ex urbe Latina.Sumitur quandoq; pro ipſo equo.Idem 3.Georg.Impoſiti dorſo atq; equitem docuere ſub armis inſultare ſolo,& greſſus glomerare ſuperbos.Equites etiam dicebantur à Romanis qui equeſtrem dignitatem erant adepti aut ex equeſtri ordine prognati: quorum ordo, quamuis dignitate ſenatoria aliquanto erat inferior,proximam tamen obtinebat dignitatem.neque ſolum dignitate, uerumetiam cenſu diſtinguebantur equites à ſenatoribus. cenſus.n.ſenatorius duplo maior erat. nam ante Auguſti tempora cenſus ſenatorius erat octingentorum millium, i. Coronatorum xx. m. Cenſus autem equeſtris quadringentorum millium.i.Coronatorum x.m.

*Eqves. tria genera loquendi Latini ſcriptores uſurpant, eques, equeſtris ordinis, equeſtri loco natus. quæ utrum idem ſignificent, an uero differant, & quatenus differant, conſiderandum, eques & equeſtris ordinis, idem ſunt. nam &, eques quicunque eſt, & dicitur, idem equeſtris ordinis, & eſt,& dicitur: & contra. quòd ſi eques patre natus eſt equite, qui nunquam ſenator fuerit; is equeſtri loco natus dicitur. ſin patre natus eſt ſenatore; eques quidem,ſed non equeſtri loco natus. qui porro,cum eques fuiſſet,in ſenatum eſt allectus; eques non amplius dicitur, ſed aſſumpto nobilioris ordinis nomine, ſenator; ornamenta tamen retinet equeſtria, anulum aureum, & equum publicum. itaque M. Cicero, cum equite R.natus eſſet, nunquam, poſtea quàm in ſenatum peruenit, eques appellatur, ſed ſenator. atque ipſe ſuis in ſcriptis, cum de ordine ſenatorio loquitur, noſtrum appellat, cum de equeſtri, non item. it igitur non eques, neque equeſtris ordinis, ſed ſenator, & ſenatorii ordinis iure dicebatur. Ac mihi uenit in mentem, quod in quadam epiſtola ſcripſit Cœlius ad Cice.Noſtri,inquit,equites niſi acutius uidiſſent.noſtri,ob eam cauſſam dixit,quia uterque patre equite R. natus erat. Poteſt igitur eſſe eques equeſtri loco natus,& eques non equeſtri loco natus. itemq́; poteſt eſſe ſenator equeſtri loco natus, & ſenator non equeſtri loco natus. cuius uero pater eques fuit,is, ſi ſenator factus eſt, deſinit appellari eques, & equeſtris ordinis; eadem tamen retinet inſignia, niſi ſi ea, ignominiæ cauſſa, notatus à cenſoribus amiſit.

Eqvester,huius equeſtris, & hic & hæc Equeſtris, & hoc Equeſtre,ἱππικός,quod pertinet ad equitem:ut,Equeſtres copiæ,Cice. 2.de Fin.Equeſtris diſciplina,Idem 6.Verr.Equeſtris ordo,Idem ad Brutum.Equeſtrem uero ordinem,ἱππικὸν τάγμα, medium fuiſſe cóſtat inter patricios & plebem:hi olim ſub Romulo regibusq́; Celeres dicebantur, teſte Plin.lib.33.cap.2.à Celere (ut quidam putant)Remi interfectore:deinde à flectendis equis, Flexumines uocitati:poſtea Troſſuli,à Troſſulo oppido Tuſciæ,quod id ſine ullo peditum adiumento equites cepiſſent.

Eqvestria,orum,ἱππικά,quatuordecim ordines graduum in Orcheſtra,in quibus ſedebant equites. Sene.lib.7.de Ben.Equeſtria omnia equitum Romanorum ſunt. Sic Popularia dicebantur, ubi plebs ipſa in theatro ſedebat. Sueto.in Domi.Et quia pars maior intra popularia deciderat, quinquagenas teſſeras in ſingulos cuneos equeſtris ac ſenatorii ordinis pronunciauit.

Eqvestris,colonia,Galliæ Belgicæ oppidum.Pli.lib.4.cap.17.

Eqvidem,[*In uero,certamente*]γι,καὶ δή τοι, affirmatiua coniunctio eſt,idem ſignificans, quod certe. Cice.de Amic.Equidem ex omnibus rebus,quas mihi aut fortuna,aut natura tribuit,nihil habeo quod cum amicitia Scipionis poſſit comparari. Sunt qui exiſtiment compoſitum ab Ego & Quidem: ſed cum inueniatur coniunctum cum uerbis cuiuſuis perſonæ in utroque numero, conſtat, ubique non poſſe exponi per Ego. Perſius Saty.5.Non equidem hoc dubites amborum fœdere certo Conſentire dies. Cum uerbo tertiæ perſonæ idem poſuit Sat.1. Per me equidem ſint omnia protinus alba.Satius itaque erit dicere, Equidem nihil aliud ſignificare,quam Quidem.

Eqviferus,ri,equus ferus.Pli.lib.8.cap.15.& lib.28 cap.6.

Eqvile,[*Stalla de caualli*]ἱπποστάσιον,ἱπποστασία,ſtabulum equorum, unde Varr.lib.2.cap.7.Suadet,frænos in equili ſuſpendere.

Eqvimentvm,merces quæ datur pro admiſſura equi.Varro.

Eqvinvs,a,um.Hor.de ar. Humano capiti ceruicem pictor equinam Iungere ſi uelit.Cic.Tuſc.gladius ſeta equina appenſus.

Eqvio.is,de equis dicitur,cum coitum appetunt.Col.lib.7.Equienti mulæ cruda braſſica datur.Pli.lib.80.cap.63.

Eqviria.ludi curules,à Romulo in honorem Martis inſtituti. hi in campo Martio celebrabantur 3.cal.Mart.Ouid.2.Faſt.

Eqviso,onis,[*Cozzone da caualli*]qui equorum curam gerit,eosq́; inſtituit.Varro:equus traditur magiſtro,ut equiſo docet tollutim incedere. Veteres autem (ut Noni.annotauit) non modo equorũ magiſtrum,ſed aliarum etiam rerum gubernatorem Equiſonẽ uocabant.Ut Equiſones nautici dicebantur, qui nauim exercebant.

Eqvitabilis,le,ut,Locus equitabilis, in quo equi facile inambulari poſſunt.Liu.Equitabilis,& uaſta planities.

Eqvitatvs,us,modo equitum turmam ſignificat.Tacit.lib.19.Nutantem exercitum equitatus incurſat. Modo actum ipſum equitandi.Pli.lib.33.Feminæ equitatu atteri & aduri ſolent. Cic.Att. Sed iam quid opus equitatu.

Eqvitivm,tii,[*Mandra de caualli*]ἱπποφόρβιον, equorum armentũ. Vlp.l.plenum.§.equitii.ff.de uſufru.legato.Tacit.de German.Mos eſt ciuitatibus ultrò equitium conferre principibus.

Eqvitatio,Pli.lib.28.c.4.Equitatio ſtomacho & coxis utiliſſima.

Eqvitari,paſſiue.Pli.lib.8.cap.18.Etiam equitantur in prœliis.

Eqvito,as,[*Caualcare*]ἱππεύω,ἱππεύομαι,equo iter facio.Horat.2. Ser.Sat.3.Equitare in arundine longa.Macrob.Sat.lib.6.cap.9.auctor eſt, ueteres etiam equitare de ipſo equo dixiſſe, & equitem pro equo nonnunquam acceptum inueniri. Lucil. Nempe hunc currere equum nos,atque equitare uidemus. Quanquam alij diſtinctionem poſt dictionem Equum faciant: ut, Nos, ſit accuſatiuus,ad hũc modum.Nempe hunc currere equum, nos atq; equitare uidemus:ut ſit ſenſus, Videmus equũ currere,& nos equitare.

Eqvvla,læ[*Caualllina*]parua equa. Varro:Nemo eſt tam negligens, quin ſumma diligentia eligat aſinum,qui ſaliat equulam.

Eqvvlevs,lei,[*Poledro,ronzino*]ἱππάριον,pullus equinus.Cice.in Hort.Domitores equorum cibum ſæpe ſubtrahunt, ut fame debilitetur equuleorum nimis efferænata uis. Eſt & tormenti genus, quo ad exprimendam è noxiis, conſciis ue ueritatem Romani utebantur:dictum(ut quibuſdam placet). b equi forma:tametſi alij ardentem laminam malunt interpretari. Cice.pro Deiotaro: Facti enim in equuleo quæſtio,iuris in iudicio.Idem 7.Phil. Ponite ante oculos uincula,uerbera, equuleum. Sed in hac ſignificatione alii malunt ſcribere Eculeus per c.

Eqvvlvs,[*Caualllino*]diminut.ab equus. Cice.lib.2.de Nat.Omnia in maturis meliora:ut in equo,quam equulo: in cane, quàm catulo.Varr.2.de Re ruſt.ca.7.ſcribit equulum poſt annum & ſex menſes domari poſſe.

Eqvvs,ἵππος,Cic.de Amic.Nemo eſt, qui non equo, quo conſueuit,libentius utatur,quàm intractato, & nouo. Equorum alij Gradarij,qui molli gradu,& ſine ſuccuſſura incedunt:contra Succuſſatores feſſorem frequenter inquietant.Alij dicuntur Veredi, in curſu uelociſſimi, quibus maiores uſi ſunt in uenatione. Equus Troianus,prouerbiali ſchemate,de occultis latebris,cóſpirationibusq́; ad perniciem alicuius tendentibus.Cice.pro Mur.Intus,intus inquam,eſt equus Troianus, à quo nunquam me conſule dormientes opprimemini. Equis & quadrigis,i.omni conatu.Cic.ad Q.Fr. lib.2.Curſu corrigam tarditatem,cum equis,tum uero quadrigis poeticis. Viris equiſq;.Cic.2.Offic.Cum his uelis equiſq́;(ut dicitur)ſi honeſtatem tueri ſententia eſt,decertandum eſt.

E ANTE R

Eradico,as,pen.longa, ἐκριζόω, una cum radice euello. Tranſlate pro funditus perdo. Teren.in And.Dii te eradicent.

Erado,is,ere,[*Radere,leuare uia*]ἀποξύω,idem quod expungere. Colu.libr.3.Surculos, eradito tam alte,quam cuneum inmiſiſti. unde eradere aliquem ex albo Senatorum,eſt eum ex Senatorum numero expungere. Tacit.lib.4.Merulam, ſenatorio albo eraſit. Eraſus,particip. Plin. in Paneg. Datum eſt iis, qui poſt edictum tuum in locum eraſorum ſubditi fuerant.

Erasinvs,fluuius ex Stymphalidæ Arcadiæ lacu profluens. Eſt & alius iuxta Buræ ruinas in ſinum Corinthium illabens. Item alius in Eubœa inſula.Rurſu. alius in Attica.Strabo lib.8.

Erasistratvs,nomen medici eximii,ex Ariſtotelis familia nati.

Eratosthenes,Cyrenæus,Ariſtonis Chii,& Callimachi poetæ diſcipulus,Plato minor ob doctrinam uocitatus.Suidas.

Erciscere, [*Diuidere,partire*] priſca lingua ſignificat diuidere. Apud Cice.1.de Orato.Erciſceri in ſecunda coniug. legitur.Inde Iudicium familiæ erciſcundæ.i.rei familiaris diuidendæ.

Erebvs,ἔρεβος,fluuius inferorum.Virg.6.Æne. Magnos Erebi tranauimus amnes. Quandoque pro obſcuriori inferni parte: ut, Imas Erebi deſcendit ad umbras. Varro ex Erebo natam Noctem ait. Vnde & illud: Erebo creata fuſcis crinibus Nox te inuoco. Hæc Feſtus. Alij malunt Noctem Erebi uxorem fuiſſe: ex quibus eſt Cice.de Nat.Deo.Frequentiſsime autem Erebus pro ipſa inferorum ſede accipitur.unde Proſerpina ab Ouid.lib.5.Meta Regina Erebi uocatur.

Erechthevs,Athenienſium rex,cuius filiæ mortem pro patria contempſerunt.Cic.pro Sextio,& Demoſthenes.

Ere nata,ἐκ τοῦ πράγματος,ἀπὸ τῆς παρουσίας,ex occaſione rei præſentis.

Eremigo,

Eremigo,as,are, enauigare, emetiri. Pli.lib.2.cap.67.

Eremus,ſpe.pro gen.ſœm.[*Luogo ſolitario*] ἔρημος, ſolitudo.

E republica, ex utilitate reip. Sue. in Cæſ.

Erepo,is,ere,[*Salir coſa alta & difficile*] ἐξέρπω, ex loco abdito in lucem repo. Plau.Aul. Foras lumbrici, qui ſub terras erepſiſſet modo. Interdum, ad loca alta, & prærupta uado. Sue. Tib. Territus, quòd is a tergo inſulæ erepſiſſet ad ſe.

Eretria,æ, oppidum Eubœæ inſulæ. Pli. li.3.cap.6. & Hom.2.Il.

Erga,[*Verſo*] πρὸς, licet eandem uim habere uideatur cum Contra beneuolentiæ tamen plena eſt. Cic. ad Lentulum epiſt.1. Ego omni officio, ac potius pietate erga te, ceteris ſatisfacio omnibus.

Ergastulum,li, ſeruus, qui ergaſtulo incluſus, uel ex uinculis, aut compedibus opus facit. Plin. Cola rura ergaſtulis peſſimum eſt. In epiſt. Cic. Quæcunque fuit, ergaſtula ſoluit.

Ergastularius,rii, qui præeſt ergaſtulis. Col.li.1.cap.8.

Ergo, aliquando particula inceptiua eſt, conueniens maxime indignationi, ut in carmine illo Auguſti Cæſaris, quo Virgilii poema uetat aboleri, Ergo ne ſupremis potuit uox improba uerbis Tam dirum mandare nephas? Aliquando hortatiua. Virg.2. Æne. Ergo age care pater. Aliquando uim nominis habet, accipiturq; pro ablatiuo cauſſa, in qua ſignificatione poſteriorem producit: quam aliàs habet indifferentem. Virg.lib.6. Illius ergo Venimus.

Erichthonius, Athenienſium rex, è ſemine Vulcani in terram proiecto editus, unde & nomen habet, ἀπὸ τῆς ἔριδος καὶ χθονός, i. ex certamine, atque humo. Nam cum Vulcanus diis arma feciſſet, eiq; Iupiter optionem dediſſet præmii, quod uellet, poſtulandi iuraſſetq; per infernam paludem ſe nihil negaturum, tum ille Mineruæ nuptias poſtulauit: quas cum Iupiter iuramento aſtrictus, ei negare non poſſet, Mineruam tamen monuit repugnare, pudicitiamq; defendere. tum in illa colluctatione Vulcanum in terram profudiſſe aiunt ſemen, atque inde editum eſſe puerum draconum pedibus, nomine Erichthonium: qui cum adoleuiſſet, ut pedū deformitatem tegeret, primus currus uſum adinuenit. Hanc fabulam refert Ser. in illud Virg.lib.3. Geor. Primus Erichthonius currus, & quattuor auſus Iungere equos. Ab eo populus Athenienſis Erichthonius dictus eſt.

Eridanus,[*Pò*] Ἠριδανός, Italiæ fluuius in Veſulo monte naſcens, & per agrum Gallicum in mare Adriaticum influens. Hodie notiori nomine Padus appellatur. Eridanum autem dictum uolunt ab Eridano Apollinis & Clymenes filio, qui à luce illius incēdii, quo bonam terrarum partem exuſſit, Phaeton cognominatus eſt. Virgilius regem fluuiorum appellat. Eſt item Eridanus, cæleſte ſignum Arieti proximum. Cic. ex Arato.

Erigone, Icari filia, teſte Hygino, quæ ex dolore paternæ necis, quem ruſtici temulenti occiderant, ſe ipſam ſuſpendit, Deorumq; miſeratione in cælum tranſlata, Virginis nomen obtinuit. Virg.2. Georg. Qua locus Erigonem inter, Chelasq; ſequentes Panditur.

Erigoneius, Ouid.lib.5.Fſt. Nocte ſequente diem Canis Erigoneius exit. Id eſt, oritur Canis, ſydus cæleſte.

Erigo,is, erexi, erectum,[*Drizzare, inalzare*] ἀνίστημι, ab è, & rego ſignificat attollere. Cic. pro Roſ.Am. Homo ſe erexit. Per tranſlationem pro conſolari. Idem pro lege Man. afflictum erexit, perditum recreauit. Erectus. Ego uos Erectos ad libertatem recuperandam adhortabor. Idem ad Brutum: Erectior ſenatus erat, noſtris cohortationibus excitatus.

Eriphia, ἐριφία, herba ſeptem lanuginoſis ramulis apii modo folia ta purpureo flore, & perenni, ſemine fabaceo. Pli.li.24.cap.18.

Eriphyle, uel Eriphyla, uxor Amphiarai, quæ, accepto à Polynice aureo monili, maritum latentem, ne ad bellum Thebanum, ubi ſe moriturum ſciebat, proficiſci cogeretur, Polynici prodidit. Virg. lib.6. Mæſtamq; Eriphylen. Cic.6.Verr. Eriphylam accepimus in fabulis ea fuiſſe cupiditate, ut, cum uidiſſet monile ex auro, ut opinor, & gemmis, pulchritudine eius incenſi, ſalutem uiri proderet.

Eriphusa, ἐριφοῦσα, inſula una ex Æoliis. Strab.lib.6.

Eripio,pis,p.c.[*Rapire, torre per forza*] ἐξαρπάζω, ἐξαιρέω, ui tollo. &, ut ait Pomponius Iuriſconſultus, per raptum è manibus auferro. Ter. in Heaut. Crucior bolum tantum mihi ereptum de faucibus. Virg.12. Æn. Accelera & fratrē, ſi quis modus, eripe morti. Cice. De Diui. Eripe aliquem à morte.

Erithacus,ci, ἐρίθακος, auis ſolitaria, formam & colorem mutans cum nomine. nam hyeme tantum Erithacus; æſtate Phœnicurus appellatur, à puniceo caudæ colore. Pli.li.10.cap.29.

Erithales, herba ſemper uirens, alio nomine Sedū. Pli.li.25.c.13.

Ero, puella, è Seſto Thraciæ urbe, cuius mutuo amore correptus Leander abydenus adoleſcens, noctu eius cauſſa Helleſpontum ſolebat traiicere. uerum cum aliquando mari tempeſtatibus agitato ſe commiſiſſet, uiribus deſtitutus, ſubmerſus eſt. Cuius cadauer cū fluctuū impulſu Seſtum eſſet delatum, Ero doloris impatientia ex editiſſima ſeſe ſpecula in mare præcipitauit. Ouid. & Muſæus.

Erodius, ἐρῳδιός, Homero, auis eſt, quæ in coitu ſanguinē exudat. Suidas, Ciconiam putat eſſe, putatq; Erodion dictā quaſi Elodion, quòd in paludib. uerſetur. Auguſtinus fulicam eſſe credit, Theodorus Ardeolam.

Erodo,is,ere,[*Rodere*] idē quod rodere. Pli.l.11.ca.29.& li.12.c.6.

Erogo,as,[*Spendere*] expendo. Ci.7.Verr. Multas pecunias iſti erogatas in operum locationes falſas. Inuenitur & Exrogare, quod eſt (ut Feſtus inquit) ex lege uetere per nouam legem eximere.

Errabundus,di, πλανώμενος, ualde errans. Virg.6. Ecl. Si qua forte ferant oculis ſeſe obuia noſtris Errabunda bouis ueſtigia.

Erraticus, qui errat. Cic. de Sen. Vitem ſerpentem multiplici lapſu & erratico. Pli.lib.19.cap.8. Eſt & erraticum intubum. Sic, Erratica, braſſica, apud Col.

Erratio, Cic. de Vni. Deus motū cæli ab omni erratione liberauit.

Erratum,ti, peccatum, ἁμάρτημα, πταῖσμα. Cic. Tironi. Tantum mihi dolorem cruciatumq; attulerit ſine errata meæ ætatis, ut &c.

Erro,as, σφάλλομαι, eſt putare, uerū eſſe, quod falſum eſt: uel falſum eſſe, quod uerū eſt. Cic.12. Phil. Cuiuſuis eſt hominis errare: nullius, niſi inſipiētis, perſeuerare in errore. Idem.5.Verr. Errauit, an potius inſaniuit Apronius? Tere. Eun. Tota erras uia. Proprie autē Error, eſt deflexio à uia, cum, ſ. uia, ignari extra inſtitutum iter deflectimus. Et Errare eſt huc illuc, quò nos fortuna feret, diuagari. Virg.1.Æn. Monſtrate mearum Vidiſtis ſiquam hic errantem forte ſororum. Sed quoniam pecudes errando, i. uagando paſcuntur, Errare ponitur pro paſcere. Virg.3.Ecl. Mille meæ Siculis errant in montibus agnæ. Inter Errorem & Errationem hoc intereſſe Donatus exiſtimat, quòd Error animi ſit, Erratio pedum. Ter. in Ad. Minor eſt erratio: id eſt, minus eſt ſpatii per quod erretur.

Errones,[*Vagabondi, uaghi, erranti*] πλανῆται, qui incertis ſedibus uagantur. Sappho apud Oui. in epiſt. Nec nos erronem telluri ad mittere noſtrum. Vlp. Errones appellantur ſerui, qui non quidem fugiunt, ſed frequenter ſine cauſſa uagantur.

Error,ris, πλάνη, approbatio ueri pro falſo, & certi pro incerto, uel è conuerſo. Hor. in arte: Quo uirtus, quo ferat error.

Erubesco,ſcis, a rubore ſuffundor. Ouid.2. Am.El.8. Totis erubuiſſe genis. Ci.1. de Leg. Erubeſcunt pudici etiā loqui de pudicitia.

Eruca,cæ, κάμπη, genus uermis, qui in olerum folia repit, abroditq; unde ab erodendo Eruca appellata. Col.li.12. Eſt etiā herba, Venerē excitās. Oui. de Reme. Nec minus erucas iubeo uitare ſalaces.

Eructo,as,[*Ruttare, ruttaggiare*] ἐξερεύγω, eſt frequentatiuum uerbi Erugo, is. Erugere enim (ut Feſtus docet) ſemel factum ſignificat, Eructare ſæpius. Eſt autem Eructare, ructādo aliquid eiicere. Horum omniū primitiuum eſt uetus uerbum Rugo, is, ruxi, ructū. unde fit Ructus, us, quod crudi ſtomachi ſonitum ſignificat, quem edere ſolent, qui plus æquo onerant uentriculum. Itē Ructo, ctas, ſonitum eiuſmodi edo. Iuue. Si bene ructauit, ſi recte minxit amicus. Pro eodem nonnunquam inuenimus, Ructor deponens. Horat. Hic dum ſublimes uerſus ructatur. Ructatio, Col.li.7. Eructare autem proprie ſignificat, ructando aliquid emittere. Virg.3.Æn. de Polyphemo: Saniē eructās. Per trāſlationē accipitur pro quouis modo eiicere. Vir.6.Æn. de Acherōte. Cocyto eructat Arenā.

Erudero,as,[*Purgare, nettare*] ἐξερειπόω, ruderibus expurgo. Sūt autem rudera purgamenta, puta cæmētum, lapides confracti, arena, calx. Var.2. de re ruſt.cap.2. Solum oportet eſſe eruderatum.

Erudio,is,[*Ammaeſtrare*] παιδεύω, καὶ διδάσκω, ex rudi doctum facio. Cice.1.Tuſc. Philoſophia ad modeſtiam, magnitudinemq; animi nos erudiuit. Hinc Eruditio, doctrina. Cic.1. Acad. Sine eruditione Græca intelligi non poſſunt. Eruditulus, li, dimi. Catul. in Mamurram in & Cæſ. Vno in lectulo, erudituli ambo. Eruditus, edoctus. Cic. Q.fra.l.1. Diuturna ſeruitute ad nimiam aſſentationem eruditi. Plin.li.11.cap.24. Tertium araneorum genus erudita operatione conſpicuum. Diſciplina iuris ciuilis eruditiſſimus, Cic.1. de Ora. Quint.li.1.cap.5. Hoc eruditius quæritur.

Erugatio. Plin.li.28.cap.12.

Erugo,as,are,[*Diſtendere, diſcreſpare*] ἐκρυτιδόω, ex cutem extendere, & rugas tollere. Pli.li.21.cap.19. Erugant corpora.

Eruilia,æ, genus leguminis, folio, quàm faba, longiore. Col.lib.1.

Erumpo,is,[*Vſcir fuori con empito*] ἐξορμάω, cum impetu egredior. Cæſ.1.Bel.Ciu. Quo paratiores eſſent ad inſequendum, ſiue noctu, ſiue interdiu erūperent. Inuenitur interdū actiue poſitum cū accuſatiuo. Ter. in Eun. Iam ne erumpere hoc licet mihi gaudiū?

Erunco,as,[*Purgare l'herbe*] ἐκβοτανίζω, herbas noxias, & ſpinas, frutetaq; extirpo. antiqui enim, teſte Feſto, runcā dicebant, quæ deinde runcina cœpit uocari, inſtrumentum ferratū, quo radices ſpinæq; in agris ſolent excindi. Hinc Runcare. & Eruncare.

Eruo,is, ἐξερύω, extraho. Pli.lib.11.ca.37. Nulli ſine redūdantia eius eruitur oculus. Lact.l.4. Ipſe ſibi oculos eruat, ut omnes cæci ſint. Interdum eſt in totum deſtruere. Virg.2.Aen. Troianas ut opes, & lamentabile regnum Eruerint Danai. Eſt etiam perſcrutando

inuenire,& ueluti ex latebris in lucem proferre.Cic.pro Mur.Ex annalium uetuſtate eruenda eſt memoria nobilitatis ſuæ.

ERVPTIO,cum milites ex urbe uel caſtris impetum in hoſtes faciũt Cæſ.1.Bel.Ci.ab eruptionibus caueant.

ERVVM,genus leguminis , ſiliqua cylindracea,fructu lignoſo.Colu. Eruum lætatur loco macro,nec humido:quia plerunque corrumpitur.Virg.1.ecl.Eheu qua pingui macer eſt mihi taurus in eruo. Dictum Eruum ab eruendo,carpitur enim,& manu uellitur.

ERYCINA,ἐρυκίνη,Veneris cognomentum eſt, ab Eryce Siciliæ monte,in quo religioſiſſime colebatur.

ERYMANTHEVS,a,um.Val.1.Argo. Erymanthei ſudantem pondere monſtri Amphitryoniaden.Erymanthius,a,um.ut, Aper Erymanthius:Cice.6.Ver.Aiebant in labores Herculis non minus hunc humaniſſimum Verrem,quàm illum aprum Erymanthium referri oportere.Erymanthis,idos,patronymicum fœmi. quod aliquando legitur pro ipſa Arcadia.Ouid.2. Met. Nexilibusq; plagis ſiluas Erymanthidos ambit.Erymanthis urſa, dicta eſt Caliſto Lycaonis uxor,quæ uerſa eſt in urſam. Ouid. lib.2. Metam. Cuſtos Erymanthidos urſę,Arctophylax.Idem 2.Triſt.el.3.Tingitur oceano cuſtos Erymanthidos urſæ.

ERYMANTHVS,mons Arcadiæ,in quo aprum agrorum uaſtatorem Hercules domuit.Virg.li.8.Æn. Fixerit æripedem ceruam licet, aut erymanthi Placari nemora . Eſt & fluuius in Alpheum defluens.Plin.lib.4.cap.6.

ERYNGION,ſiue Erynge,herba,ex genere aculeatarum , alio nomine Centum capita.Pli.li.22.cap.7.& lib.21.cap. 15. & 16.

ERYSIPELAS,atis,[*Riſipila*]neu.gen.à Celſo dicitur eſſe ulceris genus,cum ſuper inflãmationem rubor ulcus ambit, iſq; cũ dolore.

ERYTHACE,ἐρυθάκη, herba, quam alii ſandaracham , alii corinthum nominant.Hic eſt apum,dum operantur, cibus, ſaporis amari, ſed plenus humoris. Varr.3. de re ruſt.cap.16.Erythacen uocant,qua fauos extremos inter ſe conglutinant.

ERYTHIA,ἐρύθεια,inſula in Oceano , proxima Gadib . in qua olim Geryones regnaſſe creduntur.Str.li.5.& Plin.lib.4. cap.ult.

ERYTHRAE,ἐρυθραί,ciuitas Aſiæ, non longe à Chio , ex qua Sibylla fuit,quam à patria Erythream nominauerunt.

ERYTHRAEVM mare,ἐρυθρὰ θάλασσα,pars Oceani, Arabiam à Meridie alluens,ad Occidentem Arabico ad Ortum Perſico ſinu terminata.Ratio nominis uarie traditur à ſcriptoribus. Proxime tamen ad ueritatem uidentur acceſſiſſe,qui ab Erythra rege Perſei & Andromedes filio dictum putant:cui etiam opinioni ſubſcribit Arrianus Geſtorum Alexandri lib.8. Reliquas opiniones lector poterit uidere apud Str.lib.16.

ERYTHROS,frutex,alio nomine Rhus appellatus. Pli.li.24. cap.11.

ERYX,mons in Sicilia, ab Eryce ibi ſepulto , & nomen ciuitatis in quo templum Veneri conſtruxit Eryx eius filius.Ouid.2.de Arte. Colle ſub umbroſo,quam tenet altus Eryx.

E ANTE S

ESCA,[*Eſca,cibo*]ab edendo cibus omnium animalium.Ouid.2.Am, el.6.Nux erat eſca tibi.Accipitur pro eo,quod datur auibus piſcibus'ue decipiendi gratia.Cic.de Sen.Plato eſcam malorum uoluptatẽ appellat:ꝗ ea uidelicet homines capiantur,ut hamo piſces.

ESCARIVS,a,um,στιπρός,quod ad eſcam pertinet.Pli.li.36.ca.36.Ad eſcaria uaſa totum rubens uitrum,non tranſlucens. Eſcaria menſa,teſte Feſto,dicitur quadrata,in qua homines epulantur. Vincula eſcaria.Plau.Men.Iſthæc nimis lenta uincla ſunt eſcaria.

ESCVLENTVS,a,um,πρώξιμος,quod eſui aptum eſt.Cic.2.de Na.de.

ESCVLVS,arbor ex genere glandiferarum, eadem cum illa , quam Theophraſtus πλατύφυλλον,i.latifoliam appellat. Dicta Eſculus, teſte Seruio, quòd primi mortales, nondum inuentis frugibus, glande eius pro eſca uterẽtur. Idem tamen auctor eſt principium huius uocis diphthongo ſcribi conſueuiſſe. cui conſuetudini hodie doctiores non obtemperant, plus originis rationi,quàm Seruii auctoritati,tribuentes. De hac arbore uide Pli.lib.12.cap.1.& lib.16.cap.4.& lib.17.cap.20.

ESITO,as,κατατρώγω,frequent.à ſupino Eſum formatum. Gel.lib.4. ca.11.Pythagoram philoſophum non eſitauiſſe ex animalibus.

ESSEDARII,qui eſſeda regunt,aut qui ex eſſedis pugnant. Ci. Treb.

ESSEDVM,di,pe.c.uehiculum Gallorum,Britannorumq;, apud Belgas primo repertum.Vir.3 Geo.Belgica uel molli melius feret eſſeda collo.Legitur etiam Eſſeda genere fœminino. Sen. epiſt.57.

ESSEDONES,ἰσσηδόνες,teſte Pli.lib.4. cap.12. populi Aſiæ,utranque Scythiam incolentes,ſuper Mæotim lacum.

ESTO,ἔστω,ἴσθι,futuri temporis imperatiui.Interdũ concedentis aduerbium eſt. Vir.4.Æn.Eſto,ægram nulli quondã flexere mariti.

ESTRIX,eſtricis,gen.fœm.ab Edo,es,eſt.Plau.Caſ.

ESVRIALES feriæ,dicuntur à Plau. in Cap.quib. ab edẽdo feriamur.

ESVRIES,ei,Eſuritio,onis,& Eſurigo,inis,[*Fame*]πεῖνα,idem quod fames,edendi auiditas. Varro.Eſurigo findebat coſtas.Catul.20, Epigr.Aureli pater Eſuritionum.

ESVRIO,is,ire,p.c.Eſuriui, itum, [*Hauer fame*] πεινάω , πεινῶ,fameo, cibum appeto. Eſt autem abſolutum:quanquam & cum accuſatiuo inueniatur.Plau.in Curc. Niſi pecuniam mature parit,mature eſurit.Ter.in Heaut.Eſt ſpes,nos eſurituros ſatis.

ESVRITOR,uerbale,Mart.li.3.Romam petebat eſuritor Thurius.

ESVRIO,onis,qui eſurit. Plaut.in Perſ.:O Saturio,opportune aduenisti.S.Mendacium dicis. nam eſurio uenio,non ſaturio.

ESVS,us,ui,[*Il mangiare*]actus edendi.Pli.li.20.cap.7.

E ANTE T

ET,coniunctio copulatiua:ut,Cic.eloquẽs fuit,& philoſophus. Duplicatur interdum,ac completiua eſt in diuerſis reb.Virg.1.Æne. Multum ille & terris iactatur, & alto.Modo accipitur pro etiam. Idem 2.Æn. Quorũ Iphitus æuo Iam grauior,Pelias & uulnere tardus Vlyſſi.Modo interrogatiua.Vir.1.ecl.Et quæ tanta fuit Romam tibi cauſſa uidendi?Modo indignatiua. Idem 1. Æn.Et quiſquam numen Iunonis adoret Præterea? Ponitur interdũ pro,hoc eſt.Plau.Annos natus iam ſexaginta, & ſenex. Plerunque ſententiarum initiis competit.Quinct.Et finitæ quidem ſunt partes duæ quas hæc profeſſio pollicetur.Interdum ponitur pro aduerbio ordinandi,ut,Corpusq; lauant frigentis, & ungunt.i. deinde ungũt.

ETENIM,[*Percioche*]καὶ γάρ,idem ualet quod,enim, quia:& fere primum in oratione locum uendicat.Ci.4.Ver.Etenim quoniam numerum iniuriarũ uobis nõ poſſum exponere, genera ipſa cognoſcite.Idem 2.de Diui.Etenim ex diuiſione hoc ſecundum eſt. Inuenitur & ſecundo loco, ut,Vos etenim iuuenes animos geritis muliebres:Cic. de Off. ex uetere poet. Accipitur aliquando pro quippe.Cic.pro Flacc.Neque in toto Æmonenſium teſtimonio commouebor:etenim quibus ego iſtam laudationem remittam.i. quippe quibus,&c.Nonnunquam diuiſa compoſitione per duas dictiones effertur.Ci.de Cl.Or. Et dicere enim bene nemo poteſt.

ETEOCLES,pe.c.ἐτεοκλῆς, Oedipi filius, ex nefando Iocaſtæ matris concubitu editus,cui cum fratre Polynice ita cõuenerat,ut alternis annis regnarẽt.Exacto deinde primo anno, cum Eteocles,qui, quòd maior natu eſſet, primo anno regnarat, renueret fratri regno cedere: Polynices adiutus à Tydeo & Adraſto ſocero, fratri bellum intulit,in quo ambo mutuis uulneribus ceciderunt.

ETESIAE,ἐτησίαι,uenti, quos Str. li.3. Subſolanos uocat,i. Euros.Hi quotãnis in uigore æſtatis perflant XL.diebus poſt caniculæ exortum.Dicti Eteſiæ.i.annui. ἔτος enim annus,ἐτήσιος annuus:quod ex omnibus uentis hi maxime ſtati ſint , & ſingulis annis eodem tempore redeant.Plin. libro.37.cap.5.& Gell. li.2. cap. 18.

ETHECVSA,inſula i ora Cariæ,nõ ꝓcul ab Argiis iſulis.Pli.l.5.c.31.

ETHELEVM,fluuius minoris Aſiæ. Pli.lib.5.cap.ult.

ETHICE,es,uel Ethica,æ, pars philoſophiæ ad mores pertinens.Ci. de Fato:Quia pertinet ad mores,quos ἤθη Græci uocãt, nos eam partem philoſophiæ de moribus apppellare ſolemus:ſed decet augentem linguam Latinam, nominare Moralem.

ETHINI,Africæ populi,apud Pli.li.5.cap.4.

ETHOLOGVS,qui geſtu ipſo corporis, & ſono uocis ita exprimit mores hominum,ut geſtibus loqui uideatur. Cic. 2. de Orat.Mimorum eſt,& ethologorum,ſi nimia eſt imitatio,ſicut obſcœnitas.

ETHVSA,olim inſula in mari Myrtoo,deinde continẽti.Pli.li.6.c.80.

ETIAM,[*Anchora,etiandio*]Pla.Tu'ne etiam id reſciſti?Aliquando ſignificat Adhuc.Ter. in And.Nihil ſuſpicans etiam mali.Aliquando præterea.Idem in An.Etiam puerũ conueni Chremis.Etiam, reſponſio affirmatiua. Plin. ad Tacit. Studes? inquam. Reſpondit, etiam.Aliquando & affirmandi uim habet nulla præeunte interrogatione.Cic.pro Roſc.Si nõ,quomodo tabulas conficis?Si etiã, quamobrem hoc nomen triennio amplius in diuerſariis relinquebas . Accipitur & pro Quinpotius. Plin.in Paneg. Nullius ab eo auctoritas imminuta,aucta etiam. Etiam atque etiam , pro ualde. Cic.de Fin.6.Iſte locus eſt Piſo tibi etiam atque etiam confirmãdus.Etiamdum,pro Adhuc, Ter. Hoc ego mali non pridem inueni,neque Etiamdum ſit pater. Etiam ne.Plau.in Aſin.Age excrea, D.Etiam ne?L.Age quæſo hercle uſq; ex penitis faucibus.Cice. Atti.10.Etiam ne Balbus in Senatum uenire cogitet?Etiamnum idem quod adhuc,uel ad hoc uſq; tempus.Pla.Trucul. Mihi etiam nũ quid ſit negocii,falſus incertusq; ſum:Pro eodẽ legimus Etiãnunc.Idẽ in Amph.Etiãnunc nauſeo. Ponitur & pro ſtatim,illico, uel extẽplo.Idẽ in Aul.Abſcede hinc etiãnũc.Etiamtum,pro uſq; tunc uſq; ad id tẽpus.Ter.Hecy.Narrat ut uirgo ab ſe integra etiãtum ſiet.Ci.de Or. Omnes etiã tũ retinebant illũ Periclis ſuccũ.

ETSI,[*Benche,tutto che,anchor che*]καίτοι,Ci.pro Milone:Etſi uereor Iudices.Interdum etiam cũ ſubiunctiuo inuenitur. Cic.de Amic. Etſi illis plane orbatus eſſem. Nonnunquam interrogatiue profertur.Cic.Att.Etſi quæ fuit illa temeritas ? Interdum inuenitur iunctum cum Quamuis.Cic.ad Att. lib.16.Etſi, quamuis non fueris ſuaſor profectionis meæ,approbator certe fuiſti.

ETYMOLOGIA, Cice.1.Ac.Verborum Explicatio probabatur.i.qua de cauſſa quæq; eſſent ita nominata, quam Etymologia appellant.

ETYMON, mi, idem quod Etymologia. Varr.1.de re ruſt.

E ANTE V

EVACVARE, [*Votare*] κενόω, unde euacuare aluum. Pli.li.20.cap.6.

EVADO, dis, ſi, ſum, [*Scampare, fuggire, diuentare*] διαφεύγω, ἐκφεύγω, effugio, exeo. Vir.Æn.9. Noſtras ne euadere demens ſperaſti te poſſe manus? Cic.pro Cœlio: Si euaſiſſent ſubito ex balneis mulieris amici, Liciniumq; comprehendiſſent.i.ſi è balneis erupiſſent. Cæſar: Reliquos equites conſectati, paucos, qui ex fuga euaſerát, reliquerunt. Sic Euadere è manibus hoſtium, apud Liuium, & Euadere ex iudicio aliquo apud Cic. Sal. In Iug. At ni Marius ſigna inferre, atq; euadere oppido properauiſſet, profecto cuncti, fidé mutauiſſent. Cic. Tuſc.1. Accedit, ut eo facilius animus euadat ex hoc aere. Idem de Sen. Mihi quidam nunquam perſuaderi potuit, tum animum eſſe inſipientem, cum ex inſipienti corpore euaſiſſet. Ponitur etiam pro, ad finé perduci, Ter. in And. Qua, timeo quorſum euadas.i.ad quem finem perueniat oratio tua. Item pro fieri. Cic. in Verr. Tu eiuſmodi euaſiſti, in turis ac diuiſoris diſciplina educatus. Euadere in muros, uel in cacumen montis, eſt aſcendere. Vir. lib.2. Euado ad ſummi faſtigia culminis. Euadere ardua, apud Liuium. Euadere ante oculos, pro apparere. Virg.2.Æn. Vt tandem ante oculos euaſit, & ora parentis. Euadere ad coniecturam, conſequi coniectura. Pla. Nunquam hodie quiui ad coniecturam euadere. Euadere in malum. Ter. in Ad. Nimia illæc licentia Profecto euadet in aliquot magnum malum.

EVAGATIO, uerbale. Pli.lib.2.cap.17.

EVAGOR, aris, [*Vagare*] περιπλανάω, latius uagor, expatior. Liu.22. Frontibus aduerſis concurrendum erat, quippe nullo circa ad euagandum relicto ſpatio. Per metaphoram eſt extra propoſitum dicere. Cic. in Offi. Nam qui appetitus longius euagantur.

EVALEO, es, pe.co. [*Ingagliardirſi*] ualidior fio unde Eualeſco, robur & uires acquiro. Pli.lib.15. Quæ poſtquam eualuit.

EVAN, unum eſt ex Bacchi cognominibus. Ouid. lib.4. Meta.

EVANTES, dictæ Bacchæ, quæ liberi patris Orgia celebrantes, Euantis nomen identidem acclamabant. Virg.5.Æn.

EVANDER, Carmentis filius qui cum patrem imprudens occidiſſet, relicta Arcadia, in Latium ſeſe contulit, atq; pulſis Aboriginibus in Palatino monte conſedit, ubi oppidum Pallanteum fundauit, à nomine Pallantis (ut Virgilio placet) proaui ſui. Virg. 8. Æn. Arcades his oris, genus à Pallante profectum, qui regem Euandrum comites, qui ſigna ſequuti Delegere locũ, & poſuere in montibus urbé, Pallantis proaui de nomine Pallanteũ. Legitur & nominatiuus Euandrus. Idé 8. Æn. Tũ pater Euádrus dextrá cóplexus eũtis.

EVANEO, es, & euaneſco ſcis, ſecunda ſyllaba prod. [*Suanire, ſparire*] ἀφανίζομαι, è conſpectu abeo. Pli.l.9.c.51. Eodem tempore euaneſcunt. Cic. de Cla. Or. Iſq; & orationes reliquit, quæ iam euanuerunt. Idem ad Att.li.3. Extenuari, & euaneſcere ſpem noſtrá uidi.

EVANIDVS, a, um, inanis, caducus. Col. de Arb.c.17. Ná quæ in proceritatem extenduntur, euanidæ fiunt, parum fructus ferunt. Pli. li.37.ca.5. Quædam ex iis ſeneſcunt, paulatim uiriditate euanida. Ouid.5. Met. Pectoraq; in tenues abeunt euanida riuos.

EVANGELIA, orum, ſacrificia & ſupplicationes, pro iucundo nuncio decerni ſolita, uel etiam merces allati iucundi nuncii. Ci. Att.li.2. O ſuaues duas epiſtolas, quibus euangelia deberi fateor. Idem ad eundem: Ita ne nunciat Brutus, illum ad bonos uiros euangelia?

EVANGELIVM, [*Buona nuoua*] bonũ nuncium: ab εὖ bonum, & ἀγγέλλω, nuncio: unde non immerito à Chriſtianis Euangelium appellatum eſt, ſalutiferum illud nuncium, à Chriſto, ueraciſſimo patris nuncio, nobis allatum, quod omnibus ad dominum redeuntibus æternæ felicitatis hæreditatem promiſit.

EVANNO, as, are, [*Sventolare*] uanni motu euentilo. Varr.1. de Re ruſt. Quod leuiſſimum eſt in eo, euannetur foras. Per tranſlationé pro amouere, ut annotauit Nonius, citans illud Pomponii ex Panniceatis. Euannetur: &, mea ocyus opera ut fiat, fecero.

EVAPORATIO, ἐξατμισμὸς, uaporis expiratio. Sen.li.1. Nat.quæſt.

EVASTO, as, are, [*Dare il guaſto*] ἐκδῃόω, idem quod uaſtare. Liu.10. Exercitus omnia quinque menſium ſpatio euaſtauerunt.

EVAX, εὐάξ, interiectio exultantis. Plaut. in Men. Euax, iurgio uxorem tandem abegi.

EVBOEA, Εὔβοια, nomen inſulæ in mari Ægeo, tam anguſto euripo à Bœotia diuiſa, ut ponte illi coniungatur. Hodie uocát Nigropontum. Hinc Euboicum mare: quod duplex eſſe dicitur: alterum in Ægæo mari, alterum in Campano, ſeu Tuſco: quod in Ægæo, Eubœæ adiacet, à qua denominatũ: quod in Tuſco, Cumarũ, Baiarũq; alluit orá, ab Euboicis aduenis & Cumarũ códitorib. nuncupatũ.

EVBOICVS, a, um: ut, Carmen Euboicum, Ouid.4. Faſt.

EVCLIDES, philoſophus Megarenſis, Socratis auditor, ſcripſit dialogos plurimos, quorum nomina recenſent Suidas, & Laertius. Fuit & alter, Platonicus philoſophus, & geometra inſignis tempore primi Ptolemæi, poſterior aliquanto his, qui Platonis temporibus uixerunt, antiquior uero Eratoſthene, & Archimede. hic multa de geometria, & muſica conſcripſit, quæ extant.

EVDOXVS, peritiſſimus aſtrologus fuit & geometra, patria Gnidius, qui primus apud Græcos annum ad Lunæ curſum ordinauit. Luc. lib.10. Nec meus Eudoxi concedet faſtibus annus. Scripſit leges, & de geometria atque aſtrologia libros edidit. Cic.l.de Diuin.2. Eudoxus, Platonis auditor, in aſtrologia facile princeps.

EVECTIO, teſte Budæo, diploma, ſiue chartula, ſigno principis obſignata, qua poteſtas permittitur aliquid euehendi. unde C. de Cur ſu publ. cauetur, ut euectiones ab omnibus poſtulentur.

EVECTVS, tus, euectio, quæ fit uel nauibus, uel curribus. Plin.lib.18. cap.5. Cato ſpectari iubet, ut operariorum copia prope ſit, ut nauigiorum euectus.

EVEHO, is, ἐξάγω, extra ueho. Cic. de Clar. Or. ut ſemel è Piræo eloquentia euecta eſt. Per tranſlationem extollo. Virg.6. Æn. Pauci, quos æquus amauit Iuppiter, aut ardens euexit ad æthera uirtus.

EVELATVM, [*Sventolato*] ueteres dixere pro euentilato. Feſtus.

EVELLO, lis, euelli, & euulſi, euulſum, [*Sterpare*] ἀποτίλλω, extraho extirpo: ut, Euellere ſibi capillum præ luctu. Cic.3. Tuſc. Idem ad Att.5. Exciſa eſt arbor, non euulſa. Sic, Euellere ſe è complexu, apud eundem. Tranſlate, Euellere ſibi ſcrupulum ex animo, Cice. pro Roſc. & pro Ciu. Euellere opinionem ex animis hominum. Euulſio, Ci. de Nat. Deo. Euulſione dentis Æſculapius inuenit.

EVENIO, euenis, pe.cor. eueni, euentum, [*Venire, accadere, auenire*] uenire, accidere. Plaut. Caſ. Sine modo rus eueniat, remittá ad te uitum. Nónunquam etiam ſignificat euadere, id eſt, per quamcunque difficultaté ad aliquid peruenire, exitũ habere. Plau. in Moſt. Hæc blanda dicta quo eueniant, madeo metu. Sæpius tamen ponitur pro contingere, accidere, συμβαίνειν, ἀποβαίνειν, & tá in malam, quám in bonam partem accipi ſolet. Ci. Offi.3. Quod in poematibus, & in picturis uſu euenit Idem Fam.2. Ex quo uereor, ne idé eueniat in meas litteras Quádoq; eſt obuenire, & ſorte alicui obtingere. Sal. i Iug. Metello, Numidia euenit. Euenit, imperſonaliter, pro ita cecidit. Ter. in An. Quid tu Athenas inſolés. C. Euenit.

EVENTILO, as, [*Criuellare, ſuentolare*] λικμάω, uentilatione purgo. Col.lib.1. Frumenta euentilata mundiora ſunt.

EVENTVM, ti, neu.gen. Lucr.li.1. Euentum dici poterit, quodcunque erit actum. Cic. in Parti. Cuiuſq; facti, & uenti cauſſa ponetur.

EVENTVS, [*Accidente, caſo*] τὸ συμβὰν, ἀπόβημα, g.maſ. & quarti ordinis, quod caſu aut fortuna nobis euenit, tam bonũ, quàm malum. Cic.li.1. de Or. Vt enim quis optime dicit, ita maxime uarios euentus orationis pertimeſcit. Virg.6. Æn. Cæcoſq; uolutat Euẽtus animo ſecũ.

EVENVS, p.pr. Εὔηνος, fluuius Ætoliæ, in Callidromo móte naſcés, & iuxta Calydonem in mare Ionium influens. ita dictus ab Eueno Martis filio, qui ſe in hunc fluuium præcipitauit. Ouid.lib.9. Met.

EVENVS, Εὔηνος, philoſophus, qui ignem optimum ciborum condimentum eſſe dicere ſolebat, ut refert Plutarchus.

EVERBERO, uerbero. Ouid.14. Met. Cineres pulſis euerberat alis.

EVERGETES, cognomen Ptolomæi, Ægyptiorum regis, qui Philadelpho ſucceſſit, à maximis eius in ciuitates meritis impoſitum. Εὐεργέτης, enim beneficus. Euergetæ ité populi Scythiæ, qꝫ benefici fuerint in Argonautas, tépeſtate ad eorũ littora delatos. Steph.

EVERGO, is, [*Mandar fuori*] προχέω, emitto. Liu. Mentes ſpem faciebant, eo magis, quod nullos euergerent riuos.

EVERRICVLVM, li, [*Rete da peſcare*] σαγήνη, rete piſcatoriũ à Græcis dictum & à uerrenda aqua ſic appellatũ. Varr.3. de Re ruſt.ca. 17. Cũ neq; euerriculo in litus educere poſſent piſces. Ci.6. Verr. Expilatorem Siciliæ Verrem, Euerriculum appellat. Idem li.3. de Nat. De. Doli mali actioné Euerriculũ appellat omnium malitiarũ: qꝫ ſcilicet ea euerrátur omnes fraudes è uita hominum ciuili.

EVERRO, is, ri, ſum, [*Spazzare*] ſcopis expurgo. Col. lib.8. Stabula frequenter euerrenda & purganda. Tranſl. pro expilare. Cice.3. Ver. Quam domum, quam urbem, quod fanum denique non euerſum, atque exterſum reliquiſti?

EVERSIONES, ἀνατροπαί, ἀνατάσεις. Pli.li.22.ca.17. Præcipitia, uehiculorum euerſiones. Cic. de Sen. Rerum publicarum euerſiones:

EVERSOR, oris. Cic. pro domo: Euerſor huius imperii. Virg.12. Æn. Priami regnorum euerſor Achilles.

EVERTO, tis, ti, ſum, [*Ruinare*] καθαιρέω, ἀνατρέπω, excindo, diruo. Ci. li.1. Off. De euertendis diripiendiſq; urbibus ualde illud conſiderandum eſt. Virg.3. Æn. Priamiq; euertere gentem.

EVESTIGIO, aduerb. [*Incontanente, ſubito*] αὐτίκα, confeſtim, ſtatim. Ser. Sulpicius Cic. li.4. fa. Eueſtigio eo ſum profectus prima luce.

EVGANEI, Εὐγάνεοι, populi fuerunt ad intimum maris Adriatici ſinum, Alpes uerſus, qui deinde à Troianis & Henetis, qui Antenore duce in eam Italiæ partem uenerunt, ſedibus ſuis pulſi, Alpes Graias tenuerunt. Liu.lib.1. Dicti Euganei ἀπὸ τῆς εὐγενείας, à ge-

neris nobilitate, teſte. Pli.l.3.ca.20. Hinc Euganeus,a,um. Iuuen. Euganea quantumuis mollior agna.

EVGE, interiectio aſſentientis, & gratulantis. Plaut. in Epid. Euge, corpulentior uidere atque agilior. Idem in Merc. Eugeni Demipho, ſalue.

EVGENIAE, p.pr. uuæ quædam, à generoſitate ſic dictæ. nam εὐγένεια nobilitas. Col.lib.3.cap.2.

EVGIVM, ὑμήν, pellicula quædam in pudendo muliebri, quam primo coitu rumpi nonnulli ex antiquis putauerunt. Nonius: Eugium, pars media inter naturalia muliebria. Næuius: Sine eugio puellam inuenit. Laberius. An concupiſcis eugium ſcindere?

EVHYVS, Bacchi cognomine, a Ioue illi inditum eo in bello, quod gigantes cum diis geſſerunt. fabulantur enim poetæ, Liberum patrem ſe in leonem conuertiſſe, unumq; è gigantibus occidiſſe. & ob rem tam ſtrenue geſtam, Euhyon, i. bonum filium a Ioue ſalutatum. Sta.li.2. Inde fœmininum Euhyas, quod Bacchi ſacerdotem ſignificat. Hor.3.li.Car.

EVIDENTER, perſpicue. Liui. 6. Cum tam euidenter pœnituerit.

EVIDENS, [*Euidente, manifeſto*] quod apperte uidetur, Cic. de Vniu.

EVIGILO, as, [*Deſtarſi, ſuegliarſi*] ἐγείρομαι, expergiſcor. Pli.epi.5. Euigilaueram, nuncius a Spurina. Stat.5.Syl. Excidit, & mediis miſer euigilauit in undis. Nonnunquam elucubro, & per uigilias aliquid conficio. Cic. Att.li.9. At quàm expedita tua conſilia, quàm euigilata tuis cogitationibus.

EVINCIO, is, ire, corono. Virg.8.Æn. Euincti tempora ramis.

EVINCO, ἐκνικάω, uinco, uincendo extorqueo. Liui. 2. Euincunt inſtando, ut litteræ ſibi ad Tarquinios darentur. Hor. 2. Serm. Sat. 3. Sic puerilius his ratio eſſe euincet amare. Inde Euictus, uictus, conuictus. Cice. 2. Ver. Tam multis teſtibus euictus, ora iudicum aſpicere auderet. Virg.4.Æn. Tu lacrymis euicta meis.

EVIRATVS, [*Caſtrato*] ἐξευνουχισμένος, caſtratus. Tranſlate pro effœminato. Plau. Adoleſcens euiratus ac mollis.

EVIRO, as, cultro, uirilitatem execo: tranſlate, effœminatum reddo, Var. Marcip. Euirauit omnes Veneri uaga pueros. Nonius.

EVIRATIO, uirilium exectio: unde Euirationem pilorum, dixit Plin. li.29.cap.1. pro depilatione.

EVISCERO, as, [*Sventrare*] uiſceribus ſpolio. Virg. 11. Æn. Pedibusq; euiſcerat uncis.

EVITABILIS, le: ut non euitabile telum. Ouid.6.Met.

EVITO, as, [*Schifare*] ἐκκλίνω, Vito. Cic. de Amic. Quas tum euitare, tum eleuare, tum ferre ſapientis eſt. Eſt & Euito, à uita, pro, uitam eripio. Cic.3. Tuſc. è uetuſto poeta: Vidi Priamo uitam euitari. Euitatio malorum, Quinctil.

EVMENIDES, [*Furie infernali*] furiæ infernales, κατ' ἀντίφρασιν, dictæ, quòd minime beneuolæ ſint. εὐμενὴς enim beneuolus. Has tres ferunt fuiſſe, Acherontis & Noctis filias, uno partu editas. Et apud inferos uocantur Canes: unde Lucan. Iam uos ego nomine uero Eliciam, Stygiasq; canes in luce ſuperna deſtituam. Apud mortales Furiæ, ab effectu. Ci.2.de legib. Agitant & inſectantur impios Furiæ non ardentibus tedis, ut eſt in fabulis, ſed angore conſcientiæ, & fraudis cruciatu. Apud ſuperos dicuntur Diræ. Virg.lib.12. Æn. At procul ut Diræ ſtridorem agnouit, & alas.

EVMOLPIDAE, Εὐμολπίδαι, ſacerdotes, ſeu magiſtratus Athenis, in memoriam & honorem Eumolpi regis. Diodorus. Cic.

EVMOLPVS, Athenienſis, quem Suidas Muſæi poetæ filium fuiſſe ſcribit, & Pythiorum uictorem. Alii Orphei uatis filium, qui poeta fuit Homero antiquior. Ab hoc Eumolpidas, ſacrorum quorundam præſides, dictos uolunt. Æſchynes contra Cteſiphontem.

EVNVCHO, as, εὐνουχίζω, caſtro. Var. in lege Mæuia apud Nonium. Qui ſe eunuchat, aut alibi liberos producit.

EVNVCHVS, [*Caſtrato*] caſtratus: εὐνή, cubile, & ἔχω cuſtodio: quia id hominum genus adhibebatur ſeruandis cubilibus regum. Cic. in Orat. Eunuchi à Syria Ægyptoq;. Iuuen. Sat. 12. Qui ſe Eunuchum ipſe facit.

EVOCATI, qui repentina aliqua neceſſitate in bellum tumultuarie uocantur. Sueto. in Galb. Delegit equeſtris ordinis iuuenes, qui Euocati appellarentur. Cice. ad Appium: Antonium præfectum Euocatorum miſi ad te.

EVOCO, as, ἐκκαλέω, extra uoco. Ter. in Eun. Num quē euocari hinc uis foras? Cic. Att.2. Sic te iis litteris euocabā, ut nihil acrius fieri poſſet. Sic qui in prouinciis erāt, ſæpe ad dicendā cauſſam Romā euocabantur. Cic. in Ver.3. Pericles Romam euocatus eſt, quòd auctor iniuriæ illius fuiſſe argueretur. Euocare item, eſt ad ſubitā tumultuariamq; militiam uocare. Cæſ. Bel. Ciuil. 1. Magnus numerus equitum, quos ex municipiis Domitius euocauerat. Euocare deos, ut ueteres dicebant pro precibus elicere numina illa, in quorum eſſe tutela urbs obſeſſa putabatur, ut ea relicta, in eorū, qui obſidebant, urbem tranſirent. uide Macrob. Sat. lib.3.cap.9. Hinc Euocator, & Euocatio: Cic. in Catone, Euocator ſeruorum: Ad Heren. Euocationes hominum.

EVOE, interiectio bacchantis, quam in Liberi patris Orgiis identidem inculcabant Bacchæ. Oui.6.Met. Exululant, Euœq; ſonant.

EVOLATICVS, tica, ticum: ut, Euolatici homines. Plau. Mil.

EVOLITO, as, are, frequent. Extra uolo: Col.li.8.cap.8.

EVOLO, as, are, [*Volar fuori*] ἐκπέτομαι, extra uolo. Cic. 1. de Le. Glandifera illa quercus: ex qua olim euolauit Nuncia fulua Iouis miranda uiſa figura. Tranſlate eſt eripere ſe Cic. 3. Verr. Ille cupere aliqua euolare, ſi poſſet. Euolare pœnam. Cice. de prouinc. conſ. Quam pœnā ſi tum euolarunt, at aliam multo grauiorē ſubierūt.

EVOLO, as, are, [*Rubbare, rapire*] ἀφαρπάζω, furari, rapere, quaſi in uolam recipere. Plau. Ciſtel. Ciſtellam hic mihi Euolauit.

EVOLVO, is, ere, de loco uoluere. Lucr. li. 3. Nudis euoluunt ſaxa lacertis. Euoluere librum, Cic.1. Tuſc. Euoluere, meditari. Virg.4. Geor. Gelidis hæc euoluiſſe ſub antris. Euolutus. Li. 26. Interuentu hominum euolutam repente, atque ex oculis elapſam.

EVOLVTIO. Cic. 1. de Fi. Quid poetarum euolutio uoluptatis aſſert.

EVOMO, is, ere, ἐξεμέω, uomendo eiicio. Cic. 2. de Nat. de.

EVPALIA, Εὐπαλία, nomen urbis in Locride, apud Pli. lib.4.cap.3.

EVPATORIVM, herba, uulgo Agrimonia. Plin. lib.25.cap.6.

EVPETALOS, εὐπέταλος, gemma, quatuor habens colores. Plin. lib.37.cap.10.

EVPHORBIVM, bii, εὐφόρβιον Dioſ. ſiue Euphorbia, biæ, arbor in Mauritania naſcens, non Procul ab Atlante monte. Pli. li.25. cap.8.

EVPHRANOR, ſtatuarius laudatiſſimus Iſthmius, qui de ſymmetria & coloribus aliquot uolumina conſcripſit. Pli.li.34. ca.8. Idem & pictor, & marmorarius fuit, in uno quoque genere excellens. Idem lib.35.ca. 11. Quinctil.lib.12. Inſtitut. Iuue. Sat.3.

EVPHRATES, is, fluuius Meſopotamiæ, quem Strabo ſcribit ex Niphate monte Armeniæ, magnum profundum, & celerem naſci: in fluere autem in mare rubrum, prius tamen Babylonem per medium diuidere, & Tigri coniunctum Meſopotamiam facere. Saluſt. quoque aſſerit, tam Tigris, quàm Euphratis in Armenia fontes demonſtrari. Cui etiā aſtipulatur Pli. li.6.ca. 24. ubi Euphratē in Charanitide, Armeniæ maioris præfectura, naſci tradit. Dictus putatur Euphrates, ἀπὸ τοῦ εὐφραίνειν, à lætificando: quòd circumiacētem agrum reſtagnationibus adeo lætum fœcundūq; reddat, ut ſequente anno ſponte reſtibilis fiat ſeges. Pli.li.18.ca.15. & 16.

EVPOLIS, priſcæ comœdiæ ſcriptor, in reprehendendis hominum uitiis liberrimus. ſcripſit Comœdias ſeptemdecim, ex quibus nouem uictoriam meruerunt. periit in prœlio nauali, inter Lacedæmonios, & Athenienſes commiſſo. cuius mors quantum ciuitati luctum attulerit, illud unum documento eſſe poteſt, quod publico edicto cautum eſt, ne poetæ in poſterum militare liceret.

EVPOMPVS, pictor nobilis, patria Sicyonius, Parrhaſii, & Zeuxidis æqualis, tātæ inter ętatis ſuę artifices auctoritatis, ut genus quoddam picturæ ab eo Sicyonium fuerit appellatum.

EVRANIVM, nii, Εὐράνιον, Cariæ oppidum. Pli.lib.5.cap.29.

EVREOS, gemma nucleo oliuæ ſimilis. Pli. lib.37.cap.10.

EVRIPIDES, inſignis poeta tragicus, natus eo die, quo numeroſus ille Xerxis exercitus ab Athenienſibus fuſus eſt. Floruit tempore Archelai Macedonum regis, à quo etiam ſummo in honore eſt habitus. Scripſit fabulas lxxv. ex quibus quinque tantum uictoriam meruerunt. Caſtitate uitæ tanta fuit, ut uulgo μισογύνης, mulierum oſor fuerit cognominatus. Periit, noctu ab Archelai canibus, ut fertur, diſcerptus. Oſſa eius regis iuſſu Pellam ſunt tranſlata, repulſis Athenienſium precibus, qui ſæpe per legatos tentauerant, ut ciuis ſui reliquias ſibi in patriam referre liceret. Cice.

EVRIPIDIVS, numerus in talis ab Euripide inuentus. Cæl. Rhod. lib.20.cap.27.

EVRIPVS, fretum, i. mare anguſtum inter Aulidem Bœotiæ portum, & Eubœam inſulam, quod unius diei & noctis ſpatio ſepties recurrit eo impetu, ut nauigia, repugnantibus uentis, plena ſecum rapiat. Mela. Sunt item Euripi, canales, ſeu ductus aquarum alium de deductarum in ſublime ſalientium qui ſi maiuſculi ſunt, Nili dicuntur. Cic.li. 1. de Leg. Ductus aquarum, quos iſti Nilos, Euriposq; uocant, quis non irriſerit? Euripi quoque ſunt foſſæ in ludis circundatæ pro ſeptis, quorum loca temporaria prius cloſtra fuerunt Plinius.

EVROMVS, es, pen. pro. oppidum Cariæ. Pli. li.5.cap.29.

EVRONOTOS, uentus inter Eurum & Notum flans. Pli. li.2. cap.27.

EVROPA, tertia pars orbis, ab Aſia Tanaide fluuio, ab Africa Mediterraneo mari diſcreta: dicta ab Europa, Agenoris Phœnicum regis filia, quam Iupiter (ut poetæ fabulantur) in bouem transformatus, raptam abduxit in Cretam. Habet quatuor ſinus magnos. primus eſt à Gaditano freto ad Lacinium uſque promontorium Italiæ in Locris. Secundus à Licinio ad ipſa Epiri Acroceraunia. Tertius inde ad Helleſpontum. Quartus ab Helleſponto ad Mæotidis oſtia.

Evropvs,pi,pe.pr.oppidum Macedoniæ.Pli.li.4.ca.10.& Steph.

Evropvm,pi,Syriæ urbs.Pli.li.5.ca.24.Eſt item oppidum, apud Parthos cognomento Nomadas.idem li.6.ca.25.

Evrotas,fluuius Laconiæ, Spartam præterlabens, teſte Liuio 34. Virg.in Sileno: Quæ Phœbo quondam meditante beatus Audiit Eurotas.

Evrvs,uentus ſpirans ab Ortu brumali: Latine Vulturnus. Pli.li.3. ca.47.Ouid.1.Met.Eurus ad Auroră,Nabathæaq; regna receſſit.

Evryale,pen.corr. Εὐρυάλη, fuit regis Minois filia, quæ Neptuno Orionem peperit. Alia fuit Prœti Argiuorum regis filia. Tertia ex Gorgonibus una,quæ tres fuerunt in extrema Africa,circa Atlantem montem:quæ omnes unum oculum habebant, quo inuicem utentes,quoſcunque aſpiciebant, conuertebant in ſaxa.Seruius enarrans illud Virg.li Æn.7.Gorgones,Harpyæq;.

Evrydice,uxor Orphei,cuius amore captus Ariſtæus, cum uim ei inferre pararet,illa per auia fugiens, incidit in colubrum in herba deliteſcentem,cuius morſu interiit. Orpheus autem,accepta cithara inferos adiit,ubi Plutonem Proſerpinamq; tam ſuaui carmine demulſit,ut ei uxorem ab inferis reducendam permitteret, ea tamen conditione,ne prius eam,quàm ad ſuperos rediiſſet,intueretur.Quam legem cum ille amoris impatientia non ſeruaſſet. Eurydice denuo ad inferos eſt retracta.Vir.li.4.Geo. Reſtitit,Eurydicenq; ſuam iam luce ſub ipſa, Immemor, heu, uictusq; animi, reſpexit.

Evrylochvs,Εὐρύλοχος,Phlegyarum rex,& conditor Thebarum.

Evrypylvs,Herculis filius,qui regnauit in Co inſula, & cunctorũ Græcorum augur peritiſſimus eſt habitus.Virg.2. Æn.

Evrystevs,Εὐρυσθεύς,Suidæ,Steneli Mycenarum regis filius, qui Iunonis inſtinctu imperabat Herculi,ut uaria monſtra ſuperaret, quo poſſet perire.Vnde durus Euryſtheus uocatur à Virg .lib.1. Geo.quòd nullis Herculis laboribus potuerit mitigari.

Evstathivs,grammaticus Conſtantinopolitani, cuius extant commentaria in Homerum.Euſtathius alius fuit Epiphanæus,qui temporum epitomen ab Ænea Troiano uſque ad Anaſtaſium principem,ſub quo uixit, ſeptem uoluminibus conſcripſit.Suid.

Evterpe, Εὐτέρπη, una ex muſis, quæ tibias inuenit, à concentus ſuauitate nomen trahens. eſt enim εὖ bene, & τέρπειν, delectare.

Evthymvs,Εὔθυμος,pycta,in Locris Italiæ,qui Epizephiri cognominantur,ortus.Hunc tradit Pauſanias perpetuum fuiſſe Olympiorum uictorem, ſemelq; tantum fuiſſe ſuperatum à Theagene Thaſio,non iuſto quidem certamine,ſed circumuentum dolo:unde nec Theageni decretus honor: inſuper damnatus, ut mulctæ nomine talentum Euthymo repræſentaret. Suidas,Ælianus Variæ hiſtoriæ li.8 Pli.lib.7.cap.47.

Evvlgo,gas,are,ἐξάγω,in uulgus edo. Liu.li.9.Ciuile ius,repoſitum in penetralibus Pontificum,euulgauit.

Evxinvs pontvs,mare illud quod incipiens à Boſphoro Thracio uergit in orientem & ſeptentrionem, prius Pontus Axenus dictus,i.inhoſpitalis,propter immanitatem eorum, qui eius maris littora incolebant. Illi enim hoſpites immolare ſolebant.Strabo li.7.Ouid. de Pon.Frigida me cohibent Euxini littora ponti: Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.

E ANTE X

Ex,præpoſitio, interdum enim ſignificat locum: ut, Ex cælo, apud Catullum:Spectatum ex cælo Mars pater ipſe ueni. Interdum tempus,ut idem ſit,quod poſt.Cic.1.Phil.Ex eo die,quo in ædem Telluris conuocati ſumus. Ex illo,i. poſt illud tempus. Virg. 2. Æn.Ex illo fluere, & retro ſublapſa referri Spes Danaum. Nonnunquam perſonam:ut, Audiui hoc ex patre meo. Aliquando cauſſam.Sen.de Benefic.Si quis patriæ meæ pecuniam crediderit,non dicam me illius debitorem, nec ex hoc æs alienum profitebor.i. non propterea profitebor æs alienum. Nonnunquam etiam accipitur pro Cum. Plau. in Mercu. Reſinam ex melle Ægyptiam uorato.Ex æquo,idemeſt, quod æqualiter. Tacit.li.18.Diſcrimen ac periculum ex æquo patiemur. Liu.li.42. In animum inducerent, ut ex æquo fœdus fieret. Ex animo, hoc eſt, non ſimulate. Ter.in Eun. Vtinam iſtuc uerbum ex animo, & uere diceres.Ex animi ſententia, pro uoto. Ex ante diem Nonarum, hoc eſt, ante diem Nonarum finitum.Ci.Att.li.3.De Quincto fratre nuncii triſtes,uenerant,ex ante diem Nonarum Iuniarum, uſque ad pridie Cal.Sept. Ex compoſito,ut conuenerat, uel dedita opera, Liui. li.1.Tum ex compoſito orta uis.Ex conſuetudine. Pli. Epiſt. lib.2. Hunc oro ex conſuetudine tua legas, & relegas. Ex continenti, ſtatim.Iuſtinus li.1.Ex continenti, ne dato in pœnitentiam ſpatio res per quenquam enarretur &c.Ex dignitate, pro dignitate, ut dignitas poſtulat.Cic. Licinio Epiſt li.5. Vt ſpero,ſtatues ex noſtra dignitate. Ex facili,facile.Pli.li.22.ca.15. Hippocrates ſorbitionis gratia laudauit,quoniam lubrica ex facili hauriretur. Ex fide,fideliter. Suet. in Galba:Nũmulario,non ex fide uerſanti pecunias,manus amputauit. Ex induſtria,i.dedita opera.Liuius li.1. Ex induſtria factus ad imitationem ſtultitiæ.Ex inſperato,præter ſpem.Liui.li.28.Ex inſperato repente miſſis nobis huc P.Scipionem.Ex integro, uel Deintegro,quod barbari dicunt.De nouo. Plin. in epiſt. Sciebam datum à ſenatu ius exintegro agendi. Ex profeſſo, i.ſerio, non diſſimulate, & quaſi ex profeſſione. Quinct.li.12.ca.1. Ex profeſſo philoſophiam oſtentantibus parũ decori ſunt plerique orationis ornatus.Ex præſcripto,ſecundum id,quod nobis præſcriptum eſt.Col.li.1.c.1.Neque enim ſemper eundē,uelut ex præſcripto, habitum gerunt. Ex quo,i.poſtquam. Liui.li.1.Duodequadrageſimo ferme anno,ex quo regnare cœperat.Ex tempore aliquid agere, abſque ulla præmeditatione.Pli.in Epiſt.Dicit ſemper ex tempore,ſed tanquam diu ſcripſerit.

Exacerbo,as,ad iracundiam prouoco. Liui.8. Cum omnes affirmarent, infeſtius Papirium exarſurum,agitatum contentione ipſa, exacerbatumq;.Suet.in Galba:Eo nomine omnes,exacerbauit.

Exacerbesco,ſcis[*Inacerbire,farſi aſpro*]ualde acerbus fio.Apul. in Apolog.Quis eſt tam mitis quin exacerbeſcat?

Exacesco,is,ere,[*Inacitire*]ὀξύνομαι,acidum fieri.Col.li.12.ca.17.

Exactio,onis, εἴσπραξις, acerba & imperioſa petitio, cuiuſmodi eſt uectigalium & tributorum collectio. Ci.2. de Leg.Eaque pecunia non minor eſſet facta ſuperiore exactione.Exactio operis dicitur,cũ certum penſum in ſingulos dies exigitur.Col.l.1.c.8.

Exactor,oris,qui aliquid exigit. Cæſ. 3. Bel. Ci. Erat plena lictorum,& imperiorum prouincia, confecta præfectis, & exactoribus. Nonnunquam expulſor, Liui.9.ab Vrbe. Regum exactores Iunii,Valeriique.

Exactvs,a,um, [*Paſſato,traſcorſo*]παρεληλυθώς, præteritus, elapſus.Virg.li.3.Ge.At tribus exactis, ubi quarta acceſſerit æſtas. Exacti menſes,in grauidis dicuntur,qui partui ſunt uicini.Virg.3. Geor.Exactis grauidæ cum menſibus errant.Nonnunquam expulſus.ut, Exactis regibus,apud Ci. de Orat.Exactus uero nomen,ualet abſolutus,& ad unguem factus.Pli. Epiſt. 176.Quod ille obſequium Seruiano, exactiſſimo uiro,præſtitit. Mart. lib.4.Nil exactius,eruditiusque.

Exactvs,us,exactio.Quinctil.Inuenit mercis exactum.

Exacvo,[*Aguzzare*]ὀξύνω, Acuo, acutum facio, Cic.Attic.Velim cohortere, & exacuas Clodium. Virg.3. Geo. Denteſq; Sabellicus exacuit ſus. Ad hominem tranſlatum, idem fere eſt,quod incitare. Claudian.de Bello Getico: At iuuenem ſtimulis immanibus æmula uirtus Exacuit. Exacuere animum, eſt acutiorem, & perſpicaciorem reddere.Plin. Naſturtium Venerem inhibet,animum exacuit.Exacutus.Pli.li.18. cap.18. Latior, ſed exacutior in mucronem faſtigiata. Exacutio. Pli. li.17. ca.14.Calami exacutio medullam ne nudet.

Exadversvm,ex oppoſito, e regione.Terent.in Phor. Exaduerſum ei loco Toſtrina erat. Pro eodem etiam legimus Exaduerſo.Pla. in Merc.non ne exaduerſo uides?

Exaedifico,as,are,[*Fabricare compiutamente*] ἐξοικοδομέω, ædificium abſoluere.Cæſ.1.Bel.Ci.Quod oppidum Labienus ſua pecunia exædificauerat. Cic. 1.de Orat. Non grauare exædificare id opus quod inſtituiſti.Aliquando,domo eiicio.Plau.in Trin.Exædificaſſet me ex his ædibus. Exædificare inchoatam ignauiam, per tranſlationem,i.perficere,& ad ſummum perducere.Pla.ibidem: Quid intereſt,dare te argentum amanti adoleſcentulo,animi impoti,Qui exædificaret ſuam inchoatam ignauiam. Hinc exædificatio,Cic.de Orat.

Exaeqvo,as,[*Fare uguale*]æqualē facio.Cæſ.1.Bel.Cic.Pompeius neminem dignitate ſecum exæquari uolebat. Exæquatus,ta,tum, Lucr.Exæquataq; ſunt crepeti certamina belli.

Exaevio,[*Laſciar la crudelta*]Deſæuio, ſæuire deſino. Liui. Stetit ibi,dum reliquum tempeſtatis exæuire.

Exaggeratio,nis,[*Accreſcimento,amplificatione*] coaceruatio:ponitur pro excellentia,tranſlatione ſumpta à terra,quæ in aggerem erecta,ſuſtollitur in faſtigium.Cic.lib.2.Tuſc.Hoc tibi propone, amplitudinem, & quaſi quandam exaggerationem, quam altiſſimam animi,qui maxime eminet in contemnendis doloribus,unã eſſe omnium rem pulcherrimam.Oratoris Exaggeratio dicitur, quando pluribus uerbis una eademque re uehementer offertur. Apud Catonem luculenta illa exaggeratio eſt.Succidas humanas facis,decem funera facis,decem capita libera interficis, decem hominibus uitam eripis,indicta cauſſa,iniudicatis, indemnatis.

Exaggero,as,[*Accreſcere,amplificare*]συσσωρεύω, in unum ueluti aggerem congero.Pli.li.19.c1.8.Exaggerando aliam accumules. Eſt præterea amplificare,& uerbis extollere. Cic.5.Tuſc.Xenocratem exaggerantem uirtutem,& extenuantem cetera.Exaggeratus uirtutibus animus.Cic.in Parad.

Exagito,tas,[*Turbare*]διαρπάζω, uexo.Pla.in Merca.Mala bilis

cruciat me, atque exagitat. Nonnunquam, ad iram prouoco. Sal. in Cati. Tanta uis hominis magis lenienda, quàm exagitanda uidebatur. Ponitur & pro excutere. Ci. pro Cluent. Exagitabantur omnes eius fraudes, atque fallaciæ. Exagitator rhetorum. Plato. Cic. Orat.

Exagoga, æ, qui exportat. Plau. in Truc. & Rud.

Exalbesco, is, ere, [*Diuentar bianco*] palleſcere, & colorem priſtinum in album commutare. Exalbeſcere metu, Cic. 3. de Orat.

Exalbidus, a, um, [*Bianchigno*] Albidus, niſi, Ex, aliquid minuat de ſignificatione. Pli. li. 24. ca. 19. Folia urticæ in medio exalbida.

Exalburno, as, are, eſt alburnum detrahere. Eſt autem Alburnum ea arborum pars, quæ proxima eſt cortici Pli. lib. 16. cap 40.

Exalto, as [*Eſſaltare, inalzare*] μετεωρίζω, i. altū eleuo. Co. l. 3. c. 13.

Exaluminatus, ta, tum, ad colorē aluminis accedens. Pli. lj. 9. c. 35.

Examen, inis, [*Schiera d'api*] ἑσμὸς, σμῆνος, noua apum ſoboles, quā parentes ex ſuis alueari bus ad nouas ſedes quærendas exire cogunt. Cic. de Sen. Res ruſticæ latæ ſunt hortis, pomariis, pecudum paſtu, apum examinibus. Examina piſcium, Plin. lib. 31. ca. 1. Examina infantium, Plin. in Paneg. Examina ſeruorum, Ci. De Aruſp. reſp. Rurſus examen, ſtylus eſt in lance ſiue ſtatera, qui, quo pondus ſe uergit, exit.

Examino, ἐξετάζω, perpendo, ueluti trutina quadam expendo, Plin. in Epiſt. Examina ſingula uerba, & expende. Ci. 2. de Orat. Quæ non aurificis ſtatera, ſed quadam populari trutina examinantur. Examinare dicuntur apes, i. uernare. Col. li. 11. cap. 14.

Examurcari, oleum, [*Leuar la fece de l'oglio*] ἀπαμοργεῖσθαι, dicitur, quando ſublata amurca defæcatum fit. Apul. lib. 4.

Exanguis, gue [*Senza ſangue*] ἄναιμος, ſine ſanguine. Ci. 7. Ver. Exanguium corpora mortuorum. Accipitur etiam pro pallido, quòd pallentes uideantur ſanguine carere. Ouid. 3. Triſt. Aſpicis exangui chartam pallere colore. Hor. epiſt. 1. Cuminum dixit exangue, quòd ſemen illius epotum pallidos reddat bibentes.

Exanimalis, [*Senza anima*] ἄψυχος, quod eſt ſine anima. Plaut. in Bacch. Neque Bellona mihi unquam, neque Mars creduat, ni illum exanimalem ſaxo. Idem in Rud. Poſuit pro eo, quod animam eripit: Ita (inquit) multæ in pectore ſunt curæ exanimales.

Exanimatio, ſubſequitur metum, & eſt comes pauoris. ut ait Cic. 4. Tuſc. Idem 1. Offi. Ne in exanimationes incidamus.

Exanimo, as, [*Spauentare, sbigottire*] συστέλλω, ἀποπνίγω, quando ab animo fit, ſignificat perterreo. Ter. in An. Oratio hęc me miſeram exanimauit metu. Quando uero ab anima eſt, anima priuo, neco. Curtius: Multos exanimauit rigor inſolitus niuis. Cic. Att. Aduentus Philotimi exanimauit omnes.

Exanimus, ma, mum, & Exanimis, me, & Exanimatus, ata, atū, [*Sbigottito, ſpauentato*] ἄψυχος, idem ſignificant: licet Seruius uoluerit hæc inter ſe differre. Nam ut Exanimus, ſiue Exanimis, modo idem eſt quod mortuus, ut apud Liu. lib. 8. Vt uno ictu exanimem equo præcipitaret. Virg. 6. Æn. Exanimumq; auro corpus uendebat Achilles. modo exterritus. Idem lib. 4. Audiit exanimis, trepidoq; exterrita curſu. Per medios ruit. Sic Exanimatus, non ſolum pro exterrito, ſiue perturbato, (ut apud Ter. in And. Ibi tū exanimatus Pamphilus Bene diſſimulatum amorem & celatum indicat) ſed etiam pro mortuo accipitur, ut apud Liui. lib. 22. Cui mors filii falſo nunciata erat, ad primum conſpectum redeuntis filii gaudio nimio exanimatam.

Exanio, nias, ſaniem, uel alium inutilem liquorem exprimo. Colu. lib. ult. Vt omnem amaritudinem eius & pallorem exaniet.

Exantlo, las, [*Cauar fuori*] uerbum Græcum eſt, ſignificans exhaurio. Plaut. in Stich. Vinum populo pauxillulo ſæpe exantlauit. Inde accipitur pro perpeti, Cic. l. 1. Tuſ. Cum exantlauiſſet omnes labores. Lucil. li. 30. Quantas ærumnas, quantos labores exantlaris. Aliquando perficere. Pacu. in Peribœa, ut Nonius citat: Non poteſt hic ſine tua opera exantlari clauus.

Exaptus, [*Atto*] antiqui dixerunt pro Aptus. Luc. li. 4. Brachia nec potro ualidis exapta Lacertis Eſſe.

Exardeo, es, [*Ardere grandemente*] ἐκφλέγομαι, ualde inflammatum eſſe. Transfertur ad multas res. Exardere in iras, apud Mart. Veluti excandeſcere. Ci. 5. Tuſ. Contra quorum diſciplinam ingenium eius exarſerat. Idem 4. Verr. Exarſit iracundia. Idē pro Rab. Poſt. Ad innocentium periculum tempus illud exarſerat.

Exardesco, is, ere, Cic. 2. de Orat. Nulla materies tam facilis ad exardeſcendum. Transfertur ad animum, Cic. 3. Verr. Vt hæc audiuit, exarſit ad id, quod ipſe nunquam uiderat. Idem de Amic. Ex quo eorum exardeſcit amor.

Exarefio, [*Seccarſi*] μαραίνομαι, exareſco, niſi quòd Exarefio, paſſionem quādam uidetur importare. ut Exareſcere dicatur quod ſponte ſua aridum fit: Exarefieri, quod ui aliqua externa redditur aridum. Sed hæ differentiæ à doctis ridentur magis quàm obſeruantur. Pli. li. 26. Articulus morborum impoſitis, antequam exarefiat.

Exareno, as, purgo, & ueluti arenas aufero. Pli. lib. 33. cap. 3.

Exaresco, Col. li. 4. Sole ſiccari, atque exareſcere. Ci. Pæto. Si qua fuit in me facultas orationis, niſi me ad has exercitationes retuliſſem, exaruiſſet.

Exarmo, as, ἀφοπλίζω, armis ſpolio. Sueto. in Domi. Mineruam ſomniauit excedere, negantē ultra ſe eum tueri poſſe, quòd exarmata eſſet à Ioue. Exarmare feras, dentes, ungues eis adimere. Lapri. in Heliog. Habuit leones exarmatos in deliciis. Exarmare accuſationē, Pli. l. 3. epiſt. metaphorice dixit, pro debilitare, & infirmare.

Exaro, pe. c. [*Cauar fuori arando*] arando eruo. Ci. de Diui. 2. Eſt ne quiſquam ita deſipiens, qui credat exaratum eſſe, deum, dicam, an hominē? Loquitur de Tage, quem antiquitas fabulata eſt, in agro Tarquinienſi, aratro altius impacto, repente è ſulco emerſiſſe. Eſt etiam Exaro, ex aratione percipio. Cice. 5. Verr. Iis plus frumenti imperabatur, quam quantum exararat. Tranſl. ſignificat ſcribo: qui enim ſtylo ſcribunt in codicillis, hi quaſi ſulcos more aratorū ducere uidentur. Ineſt autem in hoc uerbo tacita quædam feſtinationis, & breuitatis ſignificatio, cū ſcilicet paucis & obiter aliquid ſcribimus. Cic. Cornif. Hæc, cum eſſem in ſenatu, exaraui.

Exascio, as, are, dedolare. Tranſlatio à fabris lignariis ſumpta, qui ligna prius aſcia dolant, deinde poliunt. Plaut. in Aſi. Iam hoc opus eſt exaſciatum: id eſt, dolatum, nondum tamen expolitum.

Exaspero, as, [*Inaſprire, incrudelire*] ἀγριόω, exacuo, ualde aſperum facio. Sil. Saxoq; exaſperat enſem. Tacit. Saxo exaſperatur ferrum. Exaſperare fauces, eſt aſpera reddere. Pli. lib. 23. cap. 4. Per metaphoram pro irritare, Col. lib. 9. cap. 15. Non conuenit æſtu medio exaſperatas apes laceſſiri. Liu. 28. Ad quorum primum aduentum exaſperati animo, mox leniti ſunt.

Exatio, as, ſatio. Liui. lib. 38. Populum R. Ne morte quidem Scipionis exatiari.

Exauctoro, as, pe. p. [*Diſobligare*] ἀφίημι, ab auctoramento, i. obligatione militari, & iuramento libero.

Exauctorati, ἀφειμένοι, milites dicuntur, qui miſſionem habuerunt. Liu. lib. 25. Volonum exercitus, qui uiuo Graccho ſumma fide ſtipendia fecerat, uelut exauctoratus morte ducis, ab ſignis diſceſſit. Lamprid. Scribit Alexandrum tumultuantes legiones exauctorauiſſe. i. militaribus inſignibus priuaſſe.

Exaturo, as, ſaturo. Ouid. 5. Met. Sed quæ uiſceribus ueniebat bellua ponti Exaturanda meis. Tranſlate apud Cic. 7. Verr. Cum eius cruciatu atq; ſupplicio paſcere oculos, animūq; exaturare uellent.

Exaudio, dis, ἐξακούω, modo eſt, quod petimus, impetrare. Virg. 1. Æn. Nulli exaudita deorum Vota, preceſq; meæ. Modo, perfecte audire. Liu. lib. 1. Equitem clara increpans uoce, ut hoſtes exaudirent. Cic. in Cat. Quæ exaudio, diſſimulare non poſſum.

Exaugeo, es, ualde augeo. Ter. Heaut. Concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant.

Exauguro, as, ex ſacro profanum facio. Contrarium eius eſt Inauguro, per augurium ſacrum facio. Liui. 1. Vt libera à ceteris religionibus area eſſet, exaugurare fana ſacellaq; ſtatuit.

Exauspico, exauſpicas. Plau. Cap. Exauſpicaui ex Vinculis.

Exballisto, balliſta proſterno. Plaut. in Pſeu. Hunc exballiſtabo lapide.

Excaeco, as, [*Accìecare*] τυφλόω, luminibus orbo. Cic. 1. Ac.

Excalceo, ceas, calceos detraho. Suet. in Vitel. Pro maximo munere a Meſſalina petiit, ut ſibi pedes præberet excalceandos.

Excalefacio, aut Excalfacio [*Riſcaldare*] Plin. lib. 21. cap. 20.

Excalefactorius, θερμαντικός, Excalfactoria uis apud Plinium.

Excalpo, pis, [*Scalpire*] ſcalpro excauo. Cato. cap. 18.

Excandefacio, [*Infocare*] candens & ignitum reddo. Excandefacere frumentum, uel annonam, eſt caritatem eius augere. Var. 3. de Re ruſt. cap. 2. Collegiorum cœnæ excandefaciebant annonam. Excandefacere annonam dixit pro eo, quod paulo dixit, Incendere annonam.

Excandescentia, æ, [*Infiammatione per ira*] θύμωσις, ab Apul. li. de Dogmatibus Platonis, appellatur ea animæ pars, quæ irritabilis eſt, habens domicilium in corde, quam alio nomine Iraſcentiā nom nat. Ci. 4. Tuſc. Excandeſcentia fit ira modo naſcens, & modo deſiſtens: odium, ira inueteratæ inimicitia, ira ulciſcendi tempus obſeruans.

Excandesco, is, excandui, ab Excandeo, ſignificat incendor. Cato de Re ruſt. cap. 95. Si in tecto coquas, excandeſcet. Tranſlate accipitur pro iraſci, quòd ira, uelut igne quodam, animus ſoleat incendi. Cælius Cic. lib 8. epiſt. Id poſtquam reſciit, excanduit.

Excanto, [*Incantare, ammaliare*] incanto. Pli. lib. 28. cap. 2. Qui fruges excantaſſet. Aliquando pro Incantatione è loco aliquo euocare. Prop. lib. 3. El. 3. Sciat excantare puellas. Hor. Epod. 5. Quæ ſidera, excantata uoce Theſſala, Lunamq; cælo deripit.

Excarnifico [*Stracciare, tagliare in pezzi*] dilanio, carnē diſſeco. Cic. 3. de Nat. Anaxarchum à Cyprio tyranno excarnificatum accepimus

cepimus. Tranſlate pro excruciare ponitur. Ter. in Heaut. Huiuſmodi mihi res ſemper comminiſcere, ubi me excarnifices.

EXCAVO, as, [Cauare] cauo. Ci. 6. Verr. Vas uinarium, trulla excauata, cum manubrio aureo.

EXCEDO, dis, [Partirſi] ἀπέρχομαι, diſcedo. Cæſ. 4. Bel. Gal. Cũ omnibus ſuis domo exceſſerant. Ibidem: Aurigæ è prœlio excedunt. Excedere e uita, eſt mori. Cic. de Cla. Or. Ad eos, qui è uita exceſſerunt, reuertamur. Excedere abſolute. Cic. poſt reditum in ſenatu. Cum is exceſſiſſet, qui cædi & flammæ reſtiterat.

EXCELLENTER, Cic. 1. Offi. Quæ fortiter, excellenterq; geſta.

EXCELLENTIA, præſtantia. Cic. 1. Offic. Nobis perſonam impoſuit natura magna cum excellentia, præſtantiaq; animãtiũ reliquorũ.

EXCELSE, Cice. in Orat. Omnia excelſius, magnificentiusq; dicet, & ſentiet.

EXCELSITAS, altitudo. Cic. 3. Offi. Excelſitas animi, & magnitudo.

EXCELSVS, quod altus. Cic. 2. Tuſc. Te natura excelſum quendam uidelicet, & altum, & humana deſpicientem genuit.

EXCELLO, is, uel Excelleo, les, lui, ſum, [Soprananzare] ὑπερέχω, ſupero. Conſtruitur tã cum datiuo, quàm cum accuſatiuo. Cice. pro Pomp. Vt is, qui dignitate principibus excellit, facilitate infimis par eſſe uideat. Lact. li. 7. Qui omnes licet eloquẽtia excelluerit.

EXCEPTIO, onis, παραγραφή, exemptio. Cice. de Amic. Sit inter eos omnium rerum ſine ulla exceptione communitas. Exceptio, item dicitur, quæ à reo opponitur aduerſus petitionem actoris. Cice. 2. de Inu. Prætoris exceptionibus multæ excluduntur actiones. Vlpian. l. 1. ff. de Excepti. Exceptio dicta eſt quaſi quædam excluſio, quæ interponitur actioni cuiuſlibet rei, ad excludendum id, quod in intentionem, condemnationemq; deductum eſt.

EXCEPTICIVS, a, um, qui excipitur. Pli. li. 18. ca. 10. uocat ſiliginem excepticiam, quæ ab alia ſiligine excipitur, quod ſine ariſta creſcit.

EXCEPTO, as, ἐξαιρέω, ἐκλαμβάνω, excipio. Cic. in Parad. Barbatulos mullulos exceptantem de piſcina, & pertrectantem. Vir. li. 3. Ge. Exceptantq; leues auras, i. frequenter ad ſe trahũt & capiunt. Cæſ. 8. Bel. Gal. Singulos exceptans, in murum extulit.

EXCERNO, nis, excreui, tum, [Purgare] ἐκκρίνω, purgo. Col. lib. 2. In area frumẽta ſic aggerenda, ut omni flatu poſſint excerni. Ita dicimus Excernere, pro, onus uentris deiicere. Celſ. li. 4. In inferiores partes ea, quæ excreturi ſumus, emittit. Hinc Excremẽtũ, purgamẽtum & ſtercus. Pli. l. 10. c. 43. Scribit coruũ, quod excrementis calceamenta fœdaſſet, à mancipe proximæ ſutrinæ fuiſſe exanimatũ.

EXCERPO, pis, pſi, ptum, [Cauar fuori cernendo] ἀπολέγω, ſecernendo extraho. Teren. in Phor. Tu id, quod boni eſt, excerpis: dicis, quod mali eſt. Eſt etiam eximere. Hor. 1. Ser. Sat. 4. Ego me illorum, dederim quibus eſſe poetas, Excerpam numero. Cic. in Offic. Ex malis oportet excerpere, ſi quid ineſt boni.

EXCRETVM, purgamentum, quod excerniculo à frumento ſeparatur. Col. lib. 8. cap. 4.

EXCESSVS, us, ui, ab excedo. Cic. 1. Tuſc. neq; exceſſu uitæ ſic deleri hominem. Ponitur aliquando etiam abſolute pro morte. Idem de Legi. Poſt exceſſum ſuum Romulus Proculo dixit, ſe eſſe deum.

EXCETRA, træ, ἔχιδνα, hydra Lernæa, quod uno cæſo capite tria excreſcebant. Plaut. in Perſ. Nam cum leone, cum excetra, deluctari mauelim, Quàm cum amore. Ouid. Pars quota Lernææ ſerpens eris unus Echidnæ? Scribit Diodorus, Herculem debellaſſe hydrã non ſolum ferro, ſed etiam flammis, adhibito Iolao, qui inciſam ceruicem ardente face e ueſtigio inureret. Conſtat (ſecundum hiſtoricos) Hydram in Lerna Argiuorum regione paludẽ extitiſſe, aquas euomentem, quæ uaſtabant uicinas ciuitates, in qua, uno meatu clauſo, multi erumpebant. quod Hercules uidens, loca ipſa exuſſit, & ſic aquæ meatus clauſit. nam hydra, ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ab aqua nomen accepit. Plato aſſerit in Euthydemo, Hydram fuiſſe calidiſſimum ſophiſtam, cui propter ſapientiam, pro uno ſermonis capite amputato, multa repullulabant.

EXCHALCIO, exchalcias, uerbum nõ illepide à dictione Græca Chalcos formatum à quibuſdam: ſignificat autẽ ære ſpoliare, & auferre nummos. unde Porphyrio in Horat. lib. 1. Ser. Sat. 8. Inquit. Voranus Q. Catuli libertus omni loco, omni tempore furaciſſimus fuiſſe dicitur. de quo etiam illud traditur, cum deprehenſus à nummulario eſſet, de cuius menſa nummos ſubtractos in calceos ſibi infarcierat: quidam iocans, Belle, inquit, te nummularius ille exchalciauit, cum aſpiratione ſcilicet ſecundæ ſyllabæ: ſimul ut chalcon id eſt, æs ſablatum ex calceamento obiiceret. Vide etiam Cœl. Rho. lib. 19. cap. 9.

EXCIDIVM, dii, [Rouina] ἀφάνισις, ἅλωσις, ab excido deduci manifeſtum eſt, pro euerſione. Liu. 27. Magnum ſe excidio eius urbis terrorem ceteris iniecturum.

EXCIDO, dis, pe. cor. [Cadere] ἐκπίπτω, ab Ex & cado, a, in i, mutata præteritum Excidi, ſupinũ Excaſum facit: ſignificatq; ex loco, uel e aliqua cado. Vir. li. 3. Geo. Incautis paſtoribus excidit ignis. Per tranſlationem, Excidere animo, eſt obliuiſci. Idem. 1. Æn. Nec dũ etiam cauſſæ irarum, ſæuiq; dolores Exciderant animo. Interdum diſſentire. Lucil. lib. 27. Ego ab Archilocho excido. Excidere nobis aliquod uerbum dicitur, cum imprudentes proferimus Cice. pro Sylla: Verbum ecquod unquã ex huius ore excidit, unde quiſquam poſſet offendi? Cic. ad Brut. Ita multa peccata, ut uictoria excideret e manibus. Excidere uxore, eſt ambitæ uxoris ſpem amittere. Ter. And. Herus uxore excidit.

EXCIDO, dis, excidi, pen. lon. exciſum, a Cædo, [Fendere, incidere] exſcindo, uel eruo. Cic. lib. 2. Offic. Nec lapides ex terra exciderentur. Itẽ penitus deſtruo. Idem in Catone. De Carthagine nõ ante deſinã, quàm exciſam cognouero. Exciſio tectorũ, Cic. pro domo.

EXCINDO, dis, [Rouinare] diruo. Ci. pro Planc. Vrbem declinaui, quæ ſe uel potius excindi, quàm è ſuo complexu ut eriperet, facile pateretur.

EXCIO, cis, exciui, excitum, p. p. uel Excieo, es, exciui, excitum, pe. c. ἐκκαλέω, [Chiamare, incitare] euoco. Plaut. in Epid. Quid eſt pater, quòd me exciuiſti ante ædes? Aliquando expergefacere. Liu. li. 1. Hercules ad primam auroram ſomno excitus. Idem lib. 4. Dictatorem ex ſomno exciuit. Sic Excire cubilibus, Liui 5. Excire animas ſepulcris, Virg. 4. Æn. Aliquando commouere, uel elicere. Plaut. in Ciſt. Et mihi exciuiſti lacrymas. Ita Excire tumulum, Excire aliquem ad cupiditatem diſcendi, Liu. 1.

EXCIPIO, pis, p. c. [Eccettuare, riceuere] ἐκλαμβάνω, eximio, ſiue ad me traho Pla. Rud. Sum ne ego ſceleſtus, qui illuc hodie excepi uidulum? Aliquando eximo numero. Cic. 1. Tuſc. Si ſolum eos diceres, miſeros, quibus moriendũ eſſet, neminem eorum, qui uiuerẽt, exciperes. Aliquando idem eſt quod recipio. Virg. li. 3. Heu quis te caſus deiectam coniuge tanto Excipit? Aliquando inquirere. Cic. lib. de Orat. Quæd. m dari ex hac uita ad pertrahendos animos hominum, & ad excipiendas eorum uoluntates. Aliquando ſe parare. Virg. lib. 9. Criſtaſq; rubentes Excipiam forti. Aliquando per dolum capere, intercipere. Cic. Att. li. 8. Admoniti ſumus, ut caueremus, ne exciperemur à Cæſare. Cæſ. 6. Bel. Gal. Multos ex fuga diſperſos excipiunt. Virg. 1. Æn. Excipit incautum. Aliquando colligere, Mart. Ventris onus miſero (nec te pudet) excipi auro. Aliquando abſcondere. Plau. in Aul. Neque furem excipies. Excipere brachiis, Col. li. 9. cap. 15. Excipere clamoribus, pro applaudere, Pli. epiſt. 28. Gremio alicuius excipi, Claud. Paneg. 6. Excipere oſculo, Pli. in Paneg. Excipere pro audire. Plau. Amph. Quid memorem, hinc excipiam. Excipere auribus, Plin. epiſt. 84. Subire & excipere tela, Cic. de prouin. Conſ. Excipere cicatrices aduerſo corpore, 7. Verr. Excipere gladio, Q. Cur. lib. 9. Excipere item dicuntur, qui alio dictante aliquid deſcribunt. Suet. de Tito. Comperi, notis excipere uelociſſime ſolitum. Excipere ſe in genua, pro erigere, Sen. epiſt. 67.

EXCIPVLVS, li, ὑποδοχεῖον, inſtrumentum, quo aliquid excipitur, i. intercipitur, ut eſt ſeptum ex uiminibus alia'ue materia contextum, ad capiendos piſces. Pli. li. 9. c. 22. Idem li. 25. ca. 7. Videtur accipere pro genere uaſis. ſubditur excipulus uentriculo hœdino: humor lactis uidetur effluere.

EXCIPVVS, a, um, quod excipitur: ut præcipuum, quod ante capitur. Feſtus.

EXCISO, ſas, κατακόπτω, lanio, uulnero. Nonius: Exciſatum, laniatũ, uulneratum. Plau. in Ciſt. Capillo ſciſſo, atque exciſatis auribus.

EXCISORIVS, a, um, ab Excido, ut Exciſorius ſcalper, quo carioſa exciditur caro. Apud Celſ. lib. 8. cap. 3.

EXCITATE, aduerb. uehementer, lucide. Pli. li. 37. cap. 7. mares excitatius fulgent: fœminæ craſſius nitent.

EXCITATVS nomen ex particip. Pli. li. 20. ca. 17. Optimum quàm excitatiſſimi odoris. i. odoris uehementiſſimi. Excitatus humo. Ci. 2. de Nat. de. Humo excitatos, celſos, & erectos conſtituit, ut deorum cognitionem, cælum intuentes, capere poſſent. Excitare aliquem de ſpectaculis, eſt aliquem ludos ſpectantem loco ſuo depellere: quod decoctoribus accidere ſolet, qui quòd equeſtrem cenſum habere deſiiſſent, à 14. gradibus arcebantur. Quinct. lib. 3. cap. 6. Si excitatus fuerit de ſpectaculis, & iniuriarum aget, depulſio actoris erit.

EXCITO, tas, p. c. frequent. ab Excieo, [Eccitare, ſtimolare] aliquando eſt commouere: ut Excitare aliquem ad uirtutem, Cæſ. 7. Bel. Gal. Excitare ad arma ciuitatem, Cic. 1. de Diuin. Ter. in Heaut. Vides quantum mali ex ea re excitet? Aliquando expergefacere. Liui. 25: Scipiones me ambo excitant ſæpe ſomno. Mortuos ab inferis excitare, Cic. in Orat. & in Top. Excitare ædificium, pro erigere. Senec. epiſt. 53. Duo ædificia excitata, ambo Excelſa, ac magnifica. Excitari, paſſiue. Cic. 5. de Finib. Excitantur ſpe gloriæ. Miles truci excitatur claſſico, Hor. Epod. 1.

EXCLAMATIO, ad Heren. li. 3. Acutas uocis exclamationes uitare debemus: ictus n. fit & uulnerantur arteriæ. Eſt & Exclamatio, ſche

ma rhetoricum. Heren. lib. 4. Exclamatio eſt, quæ conficit ſignificati- nem doloris, aut indignationis alicuius per hominis, aut urbis, aut loci, aut rei cuiuſpiam compellationem, hoc modo: Te nunc alloquor Africane, cuius mortui quoque nomen decori ciuitati.

Excludo, dis, pe. pr. excluſi, ſum [*Eſcludere, ſerrar fuori*] ἐκκλείω, extra claudo, eiicio. Per tranſlationem pro liberare. Accius apud Noni. Qua uirtute hic ſe ſeruitute excluſit? Item pro incubando pullū emittere. Col. li. 9. Autum oportebit mores prænoſci, quia aliæ melius excludant, aliæ editos pullos commodius educent. Interdum pro cælare, & in rudi materia alicuius rei figuram inducere. unde dicuntur & in arte argentaria excluſores. i. ex quadam cō fuſione maſſæ ad ſuam formam expreſſores. Excludi tempore, aut temporis ſpatiis, eſt impediri, ne quis quid poſſit agi ob temporis anguſtiam. Cic. in Ver. Anguſtiis temporis excluduntur omnes. Excludere, etiam, quod petitur, reiicere. Ci. de Aruſp. reſp. Quod Metellus excluſerat, acerrimeq; una uoce ac mente reſtiterat. Excluſus. Ci. 2. Phil. Excluſit tuis uocibus, ad prædes tuos milites miſit. Excluſiſſimus. Plau. Men. Nunc ego ſum excluſiſſimus.

Excogito, as, cogitando inuenio. Cice. 6. Ver. Nouum ſupplicii genus excogitauit. Cic. Att. li. 9. Cogita, mi Attice, uel potius excogita. Excogitatus. Suet. in Calig. Templum, ſacerdotes, & excogitatiſſimas hoſtias inſtituit. i. exquiſitas. Excogitatio. Cic. 2. de Ora. Quæ ab oratore pariuntur, excogitationem non habent difficilem. Excogitator. Quinct. Decla. 10. Excogitator huic mortis alterius aduocat.

Excolo, lis, excolui, excultum, [*Ornare, polire*] ἐπικοσμῶ, ἐξεργάζομαι, orno, polio. Cic. in Parad. Nihil tam horridum, tam incultum, quod non ſplendeſcat oratione, & tanquam excolatur. Excultus. Cice. 2. de Legi. Ex Agreſti, immaniq; uita exculti ad humanitatem ſumus.

Exconſul, & exquæſtor in Cod. Iuſtiniani leguntur pro conſulari, & quæſtorio, qui. ſ. aliquando conſulatus, aut quæſturæ honore functus.

Excoquo, is, ere, ualde coquo, [*Cuocere molto*] Vir. 1. Geo. Siue illis omne per ignem Excoquitur uitium. atq; exudat inutilis humor. Plau. Perſ. Vſque dum domi ero, dum excoxero lenoni malum. Id eſt, excogitauero, & ad tempus præparauero.

Excors, dis. [*Pazzo, ſciocco*] ἄφρων, ſtultus, amens, quaſi ſine corde Non defuerunt enim qui cor in homine mentis domicilium eſſe putauerint. Cic. de Nat. quæ anus tam excors, quæ extimeſcat?

Excreo, ἐκπτύω, quadam ui expuo. Plau. in Amph. Hac tegula tuum diminuam caput, ut cum dentibus linguam excrees. Excreabilis, le, quod excreari poteſt. Pli. lib. 20. cap. 14.

Excrementum, quod egeritur è cibo potuq;. Tacit. lib. 20. Præcabatur principem, ut genas, & oculorum orbes dignaretur reſpergere oris excremento.

Excreſco, is, [*Creſcere in alto*] ἐκφύομαι, in altum creſcere. Lucan. lib. 4. Colle tumet modico, leniq; excreuit in altum Pingue ſolum tumulo.

Excretum, [*Eſpurgato, creſciuto*] ἐκκριτόν, ἀπόκριτον, egeſtum, expurgatum, ab Excernor. Col. lib. 8. Furfures à farina excreti. Vnde Excreta tritici, dicuntur uulgo grana, quæ ex incerniculo pro immundis ſeponuntur. Col. lib. 8. Excreta tritici minuta commode dantur gallinis. Excretus, a, um, abſque uerbi origine: nam, excreſcor, Latinum non eſt. habet autem actiuam ſignificationem, aut certe neutralem. idem enim pene eſt quod adultus. Virg. lib. 1. Geor. Excretos prohibent à matribus hœdos.

Excruciabilis, le, dignus qui excrucietur. Plau. Ciſtel.

Excrucio. Ter. Heaut. Solicitudinē iſtam, quæ te excruciat, omittas. Excruciare animi. Ter. Phor. Me antipho excruciat animi.

Excubiæ, arum, [*Vigilie, ueggbie*] φρουρά, uigiliæ: licet Vigiliæ tantum nocturnæ dicatur. Excubiæ, & diurnæ & nocturnæ. Pli. li. 10. cap. 23. Excubias habent nocturnis temporibus. de gruibus loquens. Ci. pro Marcel. Non modo excubias & cuſtodias, ſed etiam laterum noſtrum oppoſitus pollicemur.

Excubitus, us, ui, pro excubiis. Hirtius de Bel. Hiſpa.

Excubitor, [*Suegliatore*] προκοιτής, φρουρός, qui excubat. Cæſ. 7. Bel. Gal. Hæc noctu excubitoribus ac firmis præſidiis tenebātur.

Excubo, as, pen. co. excubui, bitum, [*Veggbiare, far guardia*] προκοιτῶ, ἐκκοιτῶ, φυλάττομαι, uigilio, quaſi foris cubo, ut milites extra caſtra, uel extra tentorium ad Imperatoris cuſtodiam noctu armati conſidunt. Sal. in Iug. Caſtra munire, excubitum in porta cohortes ex legionibus mittere. Cic. de Diuin. Ab Anaximandro phyſico moniti Lacedæmonii ſunt, ut urbem & tecta linquerent, armatiq; in agro excubarent, quòd terræmotus inſtaret. Excubare animo, pro uigilare. Ci. 4. Tuſc. Qui ſemper animo ſic excubat, ut ei nihil improuiſum accidere poſſit. Excubatio. Val. Max. li. 4. de Amic. Pro ſalute amicorum perpetuam excubationem

Excudo, is, p. p. excudi, excuſum, [*Percotendo, trar fuori*] ἐκχαλκεύω, ἐκτυπόω, cudendo elicio. Virg. li. 1. Æn. At primum ſilicis ſcintillam excudit Achates. Accipitur etiam pro cudendo conficio. Virg. 6. Æn. Excudent alii ſpirantia mollius æra. Hinc excudere opus, pro componere. Ci. Att. li. 15. De Gloria excudam aliquid. Virg. 1. Geo. Vt uaria uſus meditando excuderet artes. Vbi Seru. Excuderet, i. ſtudioſe inueniret Proui, uel precibus aliquid extorquere. Col. li. 11. ca. 1. Excudit mihi, cultus hortorum proſa, ut oratione conſcriberem. Id eſt, uehementi flagitatione impetrauit. Excudere etiam dicuntur gallinæ oua, quādo ex illis pulli naſcuntur: quod & Excludere dicimus. Col. li. 9. Negatur anſer aliena excudere oua, niſi ſubiecta ſua quoque habuerit. Varr. de Re ruſt. li. 3. ca. 9. de gallinis loquens. Diebus fere 20. excudunt.

Exculco, as, are, [*Calpeſtrare*] calcando exprimo. Plaut. in Cap. Pugnis exculcabo fur ures. Et pro explodo, ſiue pedū plauſu eiicio. Inde Exculcatus, quod pro obſoleto uſurpauit Gell. li. 21. cap. 7.

Exculpo, is, uel (ut alii legunt) Excalpo, [*Sculpire, ſcalpellare*] ἐκγλύφω, perfecte ſcalpo, uel calpendo conficio. Ci. Att. lib. 13. Neſcio quid è quercu exculpſeram. Quinct. li. 2. cap. 19. Si Praxiteles ſignum aliquod ex molari lapide conatus eſſet exculpere. Exculpere alicui oculum, eſt oculum eruere. Ter. in Phor. Vel oculum exculpe. Nonnunquam accipitur pro extorquere. Ter. in Eun. Poſſum ne hodie ex te exculpere uerum?

Excuratus, a, um, ab inuſitato uerbo Excuro, [*Eſquiſito ſcielto*] exquiſitus, quaſi cū cura paratus. Vnde uictus excuratus. Pla. in Pſe. Ita excurato uictu, ita magnis deliciis. Excuratus homo, Idē Caſ.

Excurio, as, curia eiicio. Varro: Appollonium excuriauit. Nonius.

Excurro, is, excurri, uel interdum etiam apud antiquos excucurri, [*Scorrere, traſcorrere*] ἐκτρέχω, extra curro. Plau. in Moſt. Dabo ei talentum, qui primus excurrerit. Liu 2. Cum plures igni, quàm ferro, armati excucurriſſent. Tranſlate Excurrere dicitur, quicquid ordinē aut modum. i. menſuram, numerum'ue egreditur. Vnde ſumma aliqua dicitur excurrere, quādo ad maiorē ſummam accedit paruula quædam ſumma minoris numeri, uel monetæ: ut ſi dicamus, Centum aureos & quindecim ſolidos, uel Decem talenta, & aliquot drachmas. Pau. l. Publia Meuia. ff. Depoſit. uel contra: Debetis mihi decem, quos apud Titium depoſuiſtis. Item κεροτοπικόν decem: item ex ratione patris ueſtri decem, & quod excurrit. Summa autem in qua nihil excurrit, Quadrans uocatur: & uerbum Quadrare cōtrarium eſt uerbo excurrere. Quo uerbo ſemel, atque iterum utitur. Ci. in 3. Verr. Sic etiam excurrere dicitur litus uel peninſula, cùm aliqua ſui parte in mare protēditur. Liuius 26. Ab intimo ſinu peninſula excurrit. Excurrere etiam dicuntur milites, quando non iuſto prœlio, ſed latrocinantium more, agrum hoſtium populantur. Liu. 1. In fines Romanos excurrerunt populabundi magis, quàm iuſti more belli. unde etiā eiuſmodi ſubitæ irruptiones, Excurſiones dicuntur. Cic. pro Leg. Manil. Cum una excurſio equitatus totius anni uectigal auferre poſſet. Excurſor, qui excurrit. Ci. 4. Ver. Turpio quidam, iſtius excurſor, & emiſſarius. Excurſus, particip. Tere. Ad. Prope iam excurſo ſpatio. Excurſus, us, ui, excurſio, uel digreſſio. Plin. epiſt. 101. Aratus minutiſſima etiam ſidera colligit: modum tamen ſeruat. non enim excurſus hic eius, ſed opus ipſum eſt. Virg. 4. Georg. excurſuſq; breues tentant.

Excuſabile, excuſatione dignum. Oui. 1. de Pon. Eleg. 8.

Excuſo, as, [*Eſcuſare*] ἀπολογοῦμαι, obiectum crimen purgo, & à me repello. Cic. Bru. Collegæ mandaſti, ut te mihi per litteras excuſaret. Quandoque idem eſt quod afferre in excuſationem id quod peccandi cauſſam præbuit. Quinctil. Si interpellatus tempeſtatibus ſerius ueniſſes, excuſares mare. Liui. de Torquato: Oculorū ualetudinem excuſauit. Excuſatio. Ci. de Ami. Nulla excuſatio peccati, ſi amici cauſſa peccaueris. Excuſate, aduerb. Quinct. Fieri id uidetur excuſate. i. citra culpam, ait Budæ. Plin. epiſt. 198. Exoratus excuſatius facies.

Excuſor, qui aliquid excudit. Quinctil. pro uaſculario uidetur poſuiſſe, qui ex metallo aliquo uaſcula excudit. li. 2. c. 21. Excuſores uocare poſſumus, qui omne genus librorum ſuis typis excudant.

Excuſſe, aduer. Senec. de Benef. li. 2. ca. 17. Si cū tyrone & indocto non tam rigide, nec tam excuſſe, ſed languidius occurremus.

Excuſſorius, a, um, quod ad excutiendum pertinet: ut, Excuſſoriū cribrum, quod excutit, & tranſmittit farinam ignobiliorem, ex qua fit panis ſecundarius. Pli. lib. 18. c. 11. Criborum genera Galli ex ſetis equorū inuenere. Hiſpani è lino excuſſoria & pollinaria.

Excutio, tis, pen. co. excuſſi, ſum, [*Scuotere, ſcoſſare*] ἐκσείω, ab Ex, & Quatio, proprie eſt quatiendo deiicere. Iungitur hoc uerbū fere accuſatiuo modo rei inanimatæ, modo perſonæ. De accuſatiuo rei inanimatæ hæc erunt exempla. Ci. de Na. De. 2. Nō intelligo cur non idem putet, ſi innumerabiles unius & uiginti formæ litterarum aliquo coniiciantur, poſſe ex his in terram excuſſis, anna-

les

les Ennii, ut deinceps legi poſſit, effici. Plin. lib. 16. cap. 40. Ad excutiendum ignem non ſemper lapidis occaſio eſt. Pro eodem Vir. 1. Æneid. dixit excutere ignem: Excutere oculos, apud Plaut. pro eruere. Et Excutere clauum lapide, apud eundem, pro expellere. Idem in Aul. Quia mihi miſero cerebrum excutiunt tua dicta. Idē dixit. Nauem malleo excuſſam: id eſt, percuſſam. Terent. in Heauton. Lacrymas excuſſit miſeri. fecit ut ſubito excidant. Cice. pro Syl. Noli aculeos orationis meæ, qui reconditi ſunt, excuſſos arbitrari. i. eiectos. Excutere metum pro deponere. Excutere iugum, pro nolle parere. Cum accuſatiuo perſonæ etiam non iniucundas habet tranſlationes. Pli. Excuſſo Circēſibus auriga, i. de curru deiecto. Virg. 7. Æneid. Quinetiam patria excuſſos infeſta per undas Auſa ſequi. Vbi Excuſſos, dixit pro expulſos. Cice. de Aruſp. Non ignouit, mihi crede, non: niſi forte ignotum putas, quod te iudices dimiſerunt excuſſum & exhauſtum. i. ſpoliatum pecuniis, quibus eos corrupiſti. Paul. Iurecconſ. Non prius pupillus ad magiſtratus reuerti poteſt, quam omnes tutores excuſſi fuerint. i. quam actione tutelæ expertus ſit, an ab eis ſuum ius ſeruare poſſit. Aliquando ineſt in hoc uerbo diligens quædam inquiſitio. Quinct. libr. 7. cap. 2. Excuſſerunt illi patrem, & aurum in ſinu eius inuenerunt. Cice. pro Roſc. Nihil eſt Glaucia, quod metuas: non excutio te, i. non inquiro qua poſſem diligentia. Vlp. l. ſi mandauero. ff. mand. Si tibi mandauero, ut uires excuteres hæreditatis. i. diligentius æſtimares, exactius expenderes. Cic. 2. Offi. Explica atque excute intelligentiam tuam. Idem 12. Phil. Iuuentutem omnem ex tota Italia excuſſimus. i. elegimus, ut docet Nonius. Excutere debitorem frequens eſt apud Iuriſconſultos, pro auctionem bonorum eius facere, & experiri, an ſit ſoluendo. unde iure nouiſſimo ſancitum eſt, ne fideiuſſori moleſti ſimus, niſi prius excuſſo debitore. Excuſſus, particip. ut, Excuſſus pectore noſtro, is dicitur, cuius obliti ſimus. Virg. 5. Æneid. Excuſſaq; pectore Iuno eſt.

EXDECIMATVS, electus, interprete Feſto: à uerbo Decimo.

EXDORSVO, as, ἀποῤῥαχίζω, dorſum confringo. Plaut. in Aul. Tu Machærio, congrum, murænam exdorſua, quantum potes.

EXECO, cas, pen. corr. [*Tagliar uia*] ἀποτέμνω, ab ex, & ſeco, ſignificat excido. Colu. lib. 3. Arborem quam inſerere uoles, diligenter execato ea parte, quæ maxime nitida, & ſine cicatrice eſt. Sic Execare linguam, excidere. Cic. pro Cluen. Stratonem Iudices in crucem actum execta ſcitote lingua. Execare teſtes, eſt uirilia amputare. unde Execti, quibus detracti ſunt colei. Cice. 2. de Nat. deo. Vetus hæc opinio Græciam oppleuit, exectum Cœlum à filio Saturno. Exectio idem pro Clu. Cum illa exectio fundi in armario animaduerteretur.

EXECRATIO, κατάρα, βδέλυγμα: aliquando ſumitur pro ſacramenti genere, quo quis diras capiti ſuo imprecatur, ſi periurauerit. Sal. in Catil. Fuere, qui Catilinam dicerent, cum ad iuſiurandum populares ſceleris ſui addiceret, humani corporis ſanguinem uino permiſtum, in pateris circuntuliſſe: inde cum poſt execrationem omnes deguſtauiſſent, aperuiſſe conſilium ſuum. Execrabilis & Execrandus, idem ſignificat, quod deteſtandus. Cice. 2. Philip. Non te execrandum populo R. non deteſtabilem, non omnes tibi deos, omnes homines tibi inimicos eſſe & futuros ſciebas? Liu. 2. Odij execrabilis indicium eſt. Execratus. Horat. Epod. 16. Phocæorum Execrata ciuitas.

EXECROR, aris, deponens, [*Maledire*] καταρῶμαι, deteſtor, & alicui dirum exitium imprecor. Virg. 3. Æneid. Terram altricem ſæui execramur Vlyſsis.

EXEDO, exedis, uel exes, [*Mangiare*] κατέδω, κατεσθίω, erodo, conſumo, Lucre. lib. 3. Sed Tityus nobis hic eſt, in amore iacentem Quē uolucres lacerant, atque exeſt anxius angor. Exeſus. Cic. 5. Tuſc. Epigramma exeſis poſterioribus partibus uerſiculorum. Exeſor, oris, Lucr. lib. 4. Æſtus ab undis Æquoris exeſor murorum littora circum. Aliquando pro peredere, & totum abſumere. Terent. in Phor. Tu tibi hoc in triſti: tibi omne eſt exedendum.

EXEDRA, ἐξέδρα, apud ueteres locus erat in porticibus patens, & ſoli peruius. Vitru. lib. 5. Conſtituantur in tribus porticibus exedrę ſpacioſæ, habentes ſedes, in quibus philoſophi, rhetoresq;, & qui ſtudiis delectantur, ſedentes diſputare poſſint: Bud. in Annot. in Pand. oſtendit Exedras hodie non inepte dici poſſe loca illa in monachorum periſtyliis, quæ illi barbare Capitula uocant. Dicta eſt autem Exedra à ſedium frequentia, & ſedēdi commoditate: q huiuſmodi loca, circumquaque ſuas habebant ſedes. Cic. li. 3. de Or. Cum in eam exedram ueniſſem, in qua Craſſus poſito lectulo requieuiſſet. Exedrium, gen. neut. Cic. Gallo, Fam. lib. 7.

EXEMPLVM, [*Eſſempio*] eſt uirtus, uel uitium, uel aliud quibus, quod in alio nobis imitandum, uel uitandum proponitur. Ille autem in quo ſunt huiuſmodi uirtutes, uel uitia, dicitur Exemplar. Cice. 7. Verr. Vetus eſt, quod dicam, & propter ſeueritatem exempli nemini fortaſſe ueſtrum inauditum. Idem pro Cæcin. Falcula, exemplar antiquæ religionis. Nonnunquam tamen confunduntur. Oui. ad Liuiam, de Druſo: Occidit exemplum iuuenis uenerabile morum. Teren. in Ad. Exemplum omnibus curarem ut eſſes: Cic. pro Mur. pro eodem dixit Exemplum & Exemplar. nam cum dixiſſet. Domeſticum te exemplum habere dixi ad imitandum: ſubdit Ad imitandum uero tam mihi propoſitum eſt exemplar illud, quam tibi. Feſtus ita diſtinxit Exemplar ab Exemplo, ut Exemplum ſit illud, quod nobis proponimus, ut ſequamur aut uitemus. Exemplar, ex quo ſimile faciamus. Pli. lib. 35. Sunt, qui Venerem illo pictam exemplari putant. Sed ſæpe confunduntur, ut Exemplum ſit, ex quo ſimile faciamus. Quinctil. lib. 10. ſic Muſici uocem dicentium, ruſtici probatam experimento culturam in exemplum intuentur. Ponitur aliquando Exemplum pro exſcriptione. Cic. Appio: Ex litteris, quarum ad me exemplum miſiſti. Oui. de Tri. Pluribus exemplis ſcripta fuiſſe reor. Rurſus dicitur illud, quod adhibetur rei aut probandæ, aut ornandæ cauſſa. unde pars probationis uocatur ab exemplis: & in elocutione Exemplum inter ornamenta numeratur, pro quo Exemplar dici non poteſt. Quinct. lib. 10. cap. 2. Iis quæ in exemplum aſſumimus, ſubeſt natura & uera uis. Similiter exemplum dicimus ſpecimen alicuius rei, quam uænalem habemus. Auctor ad Heren. lib. 1. Si quis purpuram uendens dicat, Sume à me, ſed huius exemplum aliunde rogabo, tibi quod oſtendam. Exempli cauſſa: &, Exempli gratia. Cice. in Offic. Exempli cauſſa ponatur aliquid quod pateat latius: Pli. lib. 2. c. 17. Multa promi poſſunt ſecreta naturæ: Exempli gratia, In Martis ſidere, &c. Exemplar, pro eo quod exſcribitur. Aſinius Ci. li. 10. Ex litteris, quas Panſæ miſi, cognoſces omnia: nam tibi earum exemplar miſi. Exemplare, huius exemplaris pro Exemplar. Lucr. li. 2.

EXEO, exis, [*Vſcire*] ἐξέρχομαι, ἔξειμι, extra eo, egredior. Terē. in Ad. Fieri potis eſt, ut ne qua exeat. Et conſtruitur tam cum accuſ. q cum ablatiuo: ut Exeo domum, & Exeo domo. Per tranſlationem eſt liberari. Cice. Vt tandem ex tot ærumnis atque miſeriis exeamus. Item uitare. Virg. 5. Æneid. Corpore tela modo, atque oculis uigilantibus exit. Item erumpere, ut apud eundem lib. 2. Non ſic aggeribus ruptis cum ſpumeus amnis Exit. Lactantius. Potuerunt libri aboleri, & tamen res in memoriam exire. i. fieri memorabiles. Plin. lib. 7. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quē dam. Exire in tertium diem, Pli. iunior dixit pro differri. Exire de poteſtate, mentis impotem fieri. Cic. lib. 4. Tuſc. Iratos proprie dicimus exiſſe de poteſtate, i. de conſilio, de ratione, de mente. Exire in altitudinem dicitur arbor. Pli. lib. 13. cap. 4. Religant comas, ut in altitudinem exeant. Virg. 2. Georg. Exiit ad cælum ramis felicibus arbos. Exiit dies, pro præteriit, Liu. lib. 5. Exeunt libri pro editi ſunt. Cice. ad Attic. lib. 13. Exire è uita, pro mori. Cice. 1. de Finib. Exire in eaſdem litteras, i. terminari. Quinct. lib. 1. cap. 5. Sors exit. Cic. Attic. lib. 1. Cum de Conſularibus mea prima ſors exiſſet. Ex re de patriciis, eſt, ex patricio plebeium fieri. Cic. pro domo. Exiens, exeuntis, particip. Cice. 1. de Diuin. Quinto anno exeunte. Exitus, aliud particip. apud antiquos: unde apud Feſtum, Ad exitam ætatem, ad ultimam ætatem. Exitus, us, ui, euentus, finis, Cice. Sulp. lib. 4. Perſpicis, qui curſus rerum, qui exitus futurus ſit. Idem Tuſc. 1. Initium nobis rerum omnium ortus noſter affert, exitum mors. Idem pro leg. Man. Huius orationis, difficilius eſt exitum, quam principium inuenire. Felix exitus. Cice. Cælio libro. 2. Hæc æſtas habuit hunc exitum ſatis felicem. Incertus exitus, & anceps fortuna belli pro Marcello. Horat. 4. Carm. Fortuna luſtro proſpera tertio belli ſecundos reddidit exitus.

EXENTERO, ras, [*Sventrare*] ἐξεντερίζω, interiora auferre. tranſlate, dixit Plau. in Epi. Acutum cultrum habeo, qui ſeni exēterem marſupium. Exenteror, pro crucior. Plaut. Epid.

EXEQVIAE, arum, [*Eſſequie, pompe funerali*] ἐκκομιδὴ, ἐπικήδεια, funebre officium, quod. ſ. in funere exequimur: dictæ, quòd homines pompam pòſt ſequuntur. Cice. 2. de Leg. Sepultura, ac iuſtiſ exequiarum caruerunt. Terent. in Phorm. Exequias Chremeti. Exequias celebrare, apud Liu. 2. Cohoneſtare exequias, Cice. pro Quinct. Ducere exequias, Plin. lib. 8. cap. 42. Proſequi exequias funeris, Cice. pro Cluen.

EXEQVIALIS, ut carmen exequiale. Ouid. 14. Meta.

EXEQVIOR, exequias facio. Varro: Semiatrati exequiantur.

EXEQVOR, pen. cor. [*Eſſequire, fornire, mandare ad eſſecutione*] ἐκτελέω, perficio. Plaut. in Truc. Nullam rem oportet aggredi doloſe, niſi aſtute, accurateq; exequare. Apul. In propatulo iuſſa domini exequebar. Accipitur nonnunquam pro perſequi: unde Exequor iniurias, ulciſcor. Plin. lib. 3. epiſt. Hoſpitum iniurias accuſationibus uariis executos. Sic exequi uerbis, exprimere. Cice. Varroni: Habeo multò occultiora, quæ uix uerbis exequi poſſum. Exequens, Gell. lib. 10. cap. 12.

EXECVTIO, Tacit. lib. 3. Executionem eius negocij lubens ſuſcepit.

EXECVTOR, Suet. in Veſp. offenſarum minime memor, Executor'ue.

EXERCEO,ces,cui,citum, [*Eſſercitare*] κατατρύχω , ab ex & arceo, quaſi extra arceo,premo,fatigo.Terent.in Ad. Ego te exercebo, hodie,ut dignus es. Quandoque eſt in opus cogere . Virg.3.Ge. Exercete uiri tauros. Quandoque tractare. Col.lib.4.Qui urbanas & delicatas artes exercuerit. Quandoq; habere. Sal.in Proœ. Iug. Diſcordias,ſimultates cum hoſtibus exercebat. Quandoque lucrari.Terent.in Heau..Qui opere ruſtico Faciundo facile ſumptum exercent ſuum.Quandoque pro terram colere.Virg.libr.1. Georg.Exercetq; frequens tellurem . Quandoque inſequi. Virg. libro.4.Æneid. Tu n uos,ò Tyrii,ſtirpem & genus omne futurum Exercete odijs.A ſupino Exercitum fit Exercitor,qui alterum in re aliqua exercet. Plaut.in Trin. Hic quiſquis eſt, Curculio eſt Exercitor.Eſt etiam Exercitor , teſte Vlp.l 1.ff.de Exer.actio.ad quem reditus & obuentiones nauis perueniunt.

EXERCITIVM,γυμνασία,ἄσκησις,uſus exercendi.Gel.lib.17.cap.2.

EXERCITO,tas [*Eſſercitare*]γυμνάζω,frequent.ab exerceo.Cic.pro Clu.Homo ingenioſus,& in dicendo exercitatus. Ter. Hec.Prior amor me ad hanc rem exercitatum reddidit. Liu.5. Non promptus ingenio tantum,ſed uſu etiam exercitatus. Exercitatior , Exercitatiſſimus.Ci.2.Offi.Paratiores, & tanquam exercitatiores ad bene de multis promerendum.Idem pro leg.Man. Carthaginienſes in maritimis rebus exercitatiſſimos.Exercitator, Pli.li.35.ca.11. Exercitatrix.Quinct.lib.2.ca.15.Exercitatio lib.1. ad Her.Exercitatio eſt aſſiduus uſus,conſuetudoq; dicendi.Cic.2. de Nat.deo. Motu & exercitatione recaleſcunt corpora. Quinct.li.1.ca.2.Memoria præcipue firmatur atque alitur exercitatione.

EXERCITVS,a,um,particip.ab Exerceo:ut Homo exercitus, multis negociis & experientia doctus , Plin.in epiſt. Vidiſti ne unquam quenquam tam laborioſum , tam exercitum , q̄ Varenum meum? Aliquando pro,in laboribus perferendis aſſueto.Virg.lib.3.Æne. Nate, Iliacis exercite fatis.

EXERCITVS,tus,στρατὸς,στρατιά,militum copiæ,ab exercendo , quia (ut inquit Var.)exercendo fit melior.Veget.lib.2. Numerus militum exercitatur,unde & re ipſa atq; opere Exercitus nomen accepit.Virg.9.Æne.Iamq; omnis campis exercitus ibat apertis.

EXERO,is,ui,tum,extraho.Statius:Fulgentemq; exerit enſem.

EXERTI dentes,extra os producti.Pli.lib.11.cap.37.

EXERTO,tas,frequent.ab Exero,προφαίνω,Virg.3.Æne. At Scyllam cæcis cohibet ſpelunca latebris Ora exertantem.

EXFODIO,quod foſſum erat,extraho. Plaut. Aul. Exfodio aulam auri plenam .

EXGRVMO,as,are,dicuntur cochleæ grumos eruentes, & ex grumis exilientes.grumus enim terræ collectio . Var.3.de Re ruſt.ca.14. Ipſæ exgrumantes ad propalam uitam diu producunt.

EXGVRGITARE , extra gurgitem eiicere . Vnde per metaphoram , Plau.in Epid.dixit Exgurgitare pecuniam domo.

EXHAEREDO,as,are,ἀποκληρῶ,hæreditate ſpoliare . Cice. pro Clu. Cum filium exhæredaret.Marti. lib.3. Exhæredauit te Philomuſe pater. Ad Heren.lib.4.A neceſſariis exhæredatus . Quinct.lib.7. cap.2.Exhæredationem meruiſti.

EXHAERES,dis, com.gen.priuatus hæreditate . Cicero.1.de Orato. Quæſitum eſt , poſſet ne paternorum bonorum exhæres eſſe filius, quem pater teſtamento neque hæredem neque ex hæredem ſcripſiſſet nominatim.

EXHAERESIMVS dies,exemptilis : dictus, q̃ ex menſe eximi ſolebat, ut annus cum Solis ac Lunæ ratione congrueret.Cic.4.Verr.

EXHALATIO,expiratio,ἀποφορά,ἀτμός. Plin.lib.31. cap.3. Certior multo nebuloſa exhalatio eſt. Vnde Exhalationes terræ ſunt tenues ſpiritus , qui per æſtum maximum terra diffuſa exhalantur. Ci.1.Tuſ.Quod & humidũ & caliginoſum eſt exhalationes terræ.

EXHALO,as,[*Eſſalare*]ἐξατμίζω,expiro, & ueluti per halitum aerem emitto.Lact.lib.7.Quos morbus interimit,ſpiritum diutius exhalant. Virg.lib.7,Sæuamq; exhalat opaca Mephitin. Plin.lib.17.c.4. Quæ tenues exhalat nebulas.Cic.5. Verr. Qui nondum conuiuij crapulam exhalaſſent.Exhalare animam,eſt mori.Ouid.11.Meta. Pro eodem,Exhalare uitam,Virg.2.Æneid.

EXHAVRIO,is,ire, ſi, ſtum, [*Vacuare.trar fuora*]ἐξαντλέω,humorẽ euacuo.diciturq; exhauriri tam ipſe humor , quàm id, quo humor continetur.æque enim dicitur uſitate Exhaurire uinum, & Exhaurire dolium . Cice.2.Phil. Tantum uini exhauſeras,ut tibi neceſſe eſſet in populi R.conſpectu uomere poſtridie. Exhaurire poculũ. Cice.pro Cluen.Is,exhauſto illo poculo,eſt mortuus . Idem pro Sext.Craſſus eadem ſibi manu uitam exhauſit, qua mortem ſæpe obtulit hoſtibus . Ad Attic.2.Tantus fuit amor,ut exhauriri nulla poſſet iniuria.i.deleri.Ad Q.Fr.1.Exhauſtus eſt ſermo hominum. id eſt,de ea re iam loqui eſt deſitum.Et ad Atti.1.Multa ſunt, quæ me angunt:quæ mihi uideor,aures nactus tuas , unius ambulationis ſermone exhaurire poſſe.i.deponere. Ad eũdem 5. Reliquum eſt,ut,antequam proficiſcare,mandata noſtra exhaurias.i.exequaris.Virg.4.Æne.Quæ bella exhauſta canebat:id eſt finita.

EXHAVSTVM,ſti,ſubſt.Virg.2.Geor.Eſt etiam ille labor curandis uitibus alter,Cui nunquam exhauſti ſatis eſt. Exhauſti,id eſt(inquit Ser.)exhauſtionis:quod quia aſperum uiſum eſt,ſe ad figuram tráſtulit,& ait,Exhauſti: ut, Seruantiſſimus æqui , pro æquitatis .

EXHEBENVS,ni,ἐξέβενος,gemma ſpecioſa,& candida. Pli.li.37.c.10.

EXHERBARE,[*Sterpare l'herbe*]ἐκβοτανίζειν , eſt herbas extirpare. Columella lib.5.

EXHIBEO,es,[*Dare in publico*]profero,& in publicum deduco, & uidendi,tangendiq; hominis facultatem præbeo . Paulus : Exhibere eſt facere in publicum poteſtatem,ut ei, qui agit , experiundi ſit copia.Cic.7.Verr.Is omnino ſeruus in familia non erat , cum ſtatim exhiberi iubet. Exhibere reum,locutio eſt Iuriſconſultis familiaris,pro,ſiſtere,&(ut uocant)perſonaliter præſentare. Vtuntur etiam Iuriſconſulti hoc uerbo in alia ſignificatione, pro , uitæ neceſſaria ſuppeditare.Paul.in,l.Neſennius.ff.de Nego.geſt. Exhibere negocium eſt moleſtiam afficere.Cic.lib.3.Offi. Cum audiſſet adoleſcens negocium exhiberi patri. Sic Exhibere moleſtiam.

EXHIBITIO,Gel.Pecuniam datam chirographi exhibitionibus.

EXHILARO,as,εὐφραίνω,lætum & hilarem facio.Pli.lib.16.ca.25.Neque ilex,picea,larix,ullo flore exhilarantur.Exhilaratus,particip. Cic.Pæto lib.1.

EXHORREO,es,[*Tremare di paura*]φρίττω , à quo Exhorreſco , pro expaueſco,præ timore horreo.Planc.Cic.Non poſſum non exhorreſcere,ſi quid intra cutem ſubeſt uulneris. Nonnunquam actiue, cum accuſatiuo.Virg.7.Æne.Vultus ne'ue exhorreſcat amicos.

EXHORTOR,aris,[*Eſſortare*]προτρέπω,προτρέπομαι,uehemẽter hortor.Ouid.13.Meta.Trepidos ciues exhortor in hoſtem.Exhortatus.Virg.12.Æn.Sic exhortata reliquit Incertam.

EXHIBILO,as,[*Sibillare*]ἐκσυρίττω,cum ſono uocis, tumultuariaq; ſibilatione expello.Cic.in Parad.Hiſtrio,ſi uerſus pronunciatus eſt una ſyllaba breuior,aut longior,exhibilatur atque exploditur.

EXIGO, is, exigi, exactum, [*Eſcludere,ſerrar fuori, riſcuotere*] ἐξωθέω,ἐξάγω,excludo,eiicio,expello,quaſi extra ago : Plaut.in Aul. omnes exegit foras . Eſt præterea,rem aliquam iure mihi debitam peto. Cice.Caſſio: Longiores expectabo,uel potius exigam. Hinc Exigere pecuniam dicimur, quæ nobis debetur : & Exactores,qui pecunias publicas exigunt. Interdum eſt poſtulare . Lact. lib.4.Sapientia ſpectat ad filios , quæ exigit amorem . Interdum agere,ſeu traducere.Teren.in Hecy. Exopto , ut reliquam exigat uitam.Interdum inquirere.Virg.1.Æneid.Quærere conſtituit, ſocijsq; exacta referre.Suet.in Cæſ.Britanniam petiiſſe ſpe margaritarum,quarum amplitudinem conferentem , interdum ſua manu exegiſſe pondus.Interdum facere.Virg.6. Æneid.Quos improba uentris Exegit cæcos rabies. Interdum definire , conſtituere. Idem lib.4.Decreuitq; mori,tempus ſecum ipſa , modumq; Exigit.Interdum complere. Plau.in Amph. Menſes iam tibi exactos eſſe uides.Aliquando extorquere.Cic.pro Font.Titurium quaternos denarios in ſingulas uini amphoras portorij nomine exegiſſe.Exigere pœnam,eſt ſumere pœnam.Ouid.4.Metam.Exigit indicij memorem Cythereia pœnam.

EXIGVE,parce,& tenuiter.Cic.3.de Orat.Cum Exiguè dixiſſes.

EXIGVVS,a,um,[*Picciolo*]ὀλίγος,paruus.Cic.pro Deiot.Copias exiguas uix tueri poteſt . Virg.4.Georg.Pulueris exigui iactu compreſſa conquieſcent.Exiguus animi. Claud.in Eutrop. Abundans Corporis,exiguusq; animi.Exiguum, ſubſt.Ouid.5.Triſt. Exiguũ pleno de mare demat aquæ.Exiguum aliquando pro exigue.Plin. epi.50.Fortaſſe in omni re,in hac certe perquam exiguum ſapio.

EXIGVITAS,atis,ὀλιγότης,ut Exiguitas copiarum receſſum, non dimicationem,mihi præſagiebat.Exiguitas lactis,Var.Exiguitas cibi,Col.Exiguitas temporis , Liu.Exiguitas corporis , Cæſ.5.Exigue ſcripta epiſtola,Cic.Attic.lib.11.

EXILIVM,lii,[*Eſſilio,bando*]φυγή,φυλακή,patriæ priuatio , & natalis ſoli mutatio,legibus,principis'ue imperio indicta. Cice.5. Tuſc.Exilium,ſi rerum naturam,non ignominiam nominis quærimus,quantum demum à perpetua peregrinatione differt? Et in orat pro Cæc.Triplex autem numeratur exilij genus. nã aut certorum locorum interdictio eſt:aut lata fuga , ut omnium præter certum locum,aut relegatio in inſulam . Erat autem Exilium pœna capitalis:& Exilio mulctatus,capite damnatus dicebatur. exulis enim caput de ciuitate eximi dicitur.quoties uero ciuitas retinetur,relegatio proprie,non exilium dicitur.

*EXILIVM. mentionem ciuium Romanorum exulantium ſæpe fieri uidemus; cum tamen nulla lege damnatis ciuibus exilium ſit irrogatum.quod ne uocari poſsit in dubium, ponam uerba Ciceronis in oratione pro Cecinna.Exilium,inquit, non ſupplicium eſt , ſed perfugium , portusque ſupplicij . nam , qui uolunt pœnam aliquam ſubterfugere , aut calamitatem , eo ſolum uertunt , hoc eſt,ſedem,ac locum mutant. itaque nulla in lege noſtra reperietur,

tur,ut apud ceteras ciuitates, maleficium ullum exilio eſſe multatum.ſed,cum homines uincula,neces,ignominiasq; uitant, quæ ſunt legibus conſtituta,confugiunt,quaſi ad aram,in exilium. qui ſi in ciuitate legis uim ſubire uellent,non prius ciuitatem, quam uitam,amitterent.quia nolunt,non adimitur iis ciuitas, ſed ab iis relinquitur,atque deponitur.nam,cum ex noſtro iure duarum ciuitatum nemo eſſe poſſit;tùm amittitur hęc ciuitas denique,cum is,qui profugit,receptus eſt in exilium, hoc eſt, in aliam ciuitatem hæc Cicero:quæ tum,non eſſe exilium ulla in lege nominatum aperte docent:tum uero ideo multos in exilium ante damnationem ſua uoluntate profugiſſe,quia,legis pœnam,quam præſentes corpore ſubirent,ut uincula, neces, ignominiam aliquam omnino uitare uellent.nam etſi reo in exilium profecto, nihilominus cauſſa peragebatur,& ſententiæ ferebantur:(id exemplo Fabricii,de ueneficio condemnati,ex oratione pro Cluentio conſtat:qui cum,abſolutione deſperata,à ſubſellijs ſua ſponte diſceſſiſſet,cum tamen latis ſententiis, abſentem iudices condemnarunt:idemq; de Verre Pedianus ſignificat,& in commentario Milonianæ,cum ait:Multi pręſentes,& cum citati non reſpondiſſent, damnati ſunt(tamen,cum quod ad corpus attinet, aut ad præſentem ignominiam,ipſe ſibi iam reus cauerat; leuiora ducebat reliqua,ſiue ſibi abſenti aqua & igni interdiceretur, ſiue bona publicarentur, ſiue aliqua infamiæ nota inureretur. At idem Cic.ipſe ſibi quaſi repugnare in paradoxis uidetur:ubi de exilio, tanquam pœna legum,ita loquitur. Omnes ſcelerati atque impii, quorum tu te ducem eſſe profiteris,quos leges exilio affici uolunt, exules ſunt,etiam ſi ſolum non mutarunt.an,cum omnes leges exulem te eſſe iubeant,non eris tu exul?in oratione autem pro Murena, noua ambitus lege,quam ipſe tulit, ſenatores in exilium miſſos, his uerbis demonſtrat:Legem ambitus flagitaſti:quę tibi non deerat: erant enim ſeueriſſime ſcripta Calpurnia. geſtus eſt mos & uoluntati,& dignitati tuæ.ſed tota illa lex accuſationem tuam, ſi haberes nocentem reum,fortaſſe armaſſet, petitioni uero refragata eſt.pœna grauior in plebem alta uoce efflagitata eſt commoti animi tenuiorum.exilium in noſtrum ordinem: conceſſit ſenatus poſtulationi tuæ, ſed non libenter duriorem fortunæ communi conditionem te auctore conſtituit. Atque hac ipſa de lege, deq; exilio x annorum loquitur & Dio. lib. XXXVIII. nec deſunt alia de ciuibus R.exulantibus exempla:quos tamen à lege, uel à iudicibus, qui miniſtri legum ſunt, nominatim in exilium eſſe eiectos,non debemus opinari. quo modo igitur exules? Sciendum eſt,exilii duo genera fuiſſe,uoluntarium,& legitimum: & uoluntarii rurſus duo genera.unum,cum reus ante latas à iudicibus ſententias in exilium abibat,uel ut legis pœnam uitaret,quod iam diximus;uel quia, cum ſe damnatum iri perſpicue uideret, ſponte uellet eam pœnam ſubire, quam paulo poſt leges ei ſine dubio illaturæ uiderentur:quod ii,quos paulo ante nominaui, Verres,Fabriciusq;,omni prorſus abſolutionis abiecta ſpe,fecerunt. non.n. ante damnationem ideo diſceſſerunt, ut legis pœnam uitarent: quandoquidem Fabricius nihil exilio grauius timere à iudicibus poterat:cum Oppianicum,qui mox eodem crimine præſens damnatus eſt,nullam omnino, præterquam exilii,calamitatem tuliſſe conſtet. nec de repetundis, quo crimine damnatus eſt Verres, alia,præter exilium, & litis æſtimationem, nocentes reos pœna ſequebatur. quam utranque pœnam, poſt profectionem damnatus, Verres tulit. alterum exilii uoluntarii genus fuit, cum reus, poſt damnationem,quia multam à iudicibus dictam ſoluere non poſſet,ex urbe diſcedebat.quod ut putem ei legibus, ad effugiendam multæ ſolutionem,fuiſſe permiſſum,adducor iis uerbis,quæ ſunt in orat.pro Cecinna:In Colonias Latinas ſæpe noſtri ciues aut ſua uoluntate,aut legis multa profecti ſunt: quam multam ſi ſufferre uoluiſſent,tamen manere in ciuitate potuiſſent. Legitimum autem exilium erat,cum reus,non ille quidem uerbo,re tamen ipſa in exilium mittebatur.uetus enim conſuetudo fuit, inducta legibus,more confirmata,quæ non modo in rep. ſed imperatorum quoque ætate,multisq; poſt ſæculis, uiguit: ut, ſiquis exilii pœna dignus uideretur,ei,nulla exilii facta mentione,tecto,aqua, igni interdiceretur.ita earum rerum, quæ maxime ſunt ad uitam ſuſtentandam neceſſariæ,uſu priuatus cum uno aeris alimento cōtentus eſſe non poſſet,abire cogebatur.ex quo exulare ciues Romani dicebantur.patet hoc in oratione pro domo: in qua ita ſcriptum eſt. Qui erant rerum capitalium condemnati, non prius hanc ciuitatem amittebant,q̃ erant in eam recepti,quò uertendi, hoc eſt mutandi, ſoli cauſſa uenerant. id autem ut eſſet faciundū, non ademptione ciuitatis, ſed tecti,& aquæ, & ignis interdictione faciebant. Ac ne ciues quidem omnium improbiſſimi, atque audaciſſimi, cum in ſuos inimicos,acerrimo incitati odio, non leges,ſed priuilegia ferrent,exilium nominabāt. ſed iis aqua & igni interdicebant.itaque & de ipſo Cic.quod in eadem oratione legimus, P. Clodius tribunus pl. cui nihil in tota uita modeſtiæ fuit, qui in tribunatu pro ſua libidine, neglecto more maiorum, abiectis legibus,cuncta geſſit,ita populum rogauit: Velitis, iubeatis, ut M.Tullio aqua & igni interdicatur. neque ſolum Clodius, ſed antea quoque homines maxime ſeditioſi, C.Gracchus, & L. Apuleius Saturninus de ſuis inimicis eodem modo tulerunt. eſt.n. eadem in oratione ita ſcriptum:Ne tum quidem, cum aberam,negare poteras eſſe me tua lege ſenatorem.ubi enim tuleras, ut mihi aqua & igni interdiceretur?quod Gracchus dę P. Popillio, Saturninus de Metello tulit.& minorem, ſiue mediam capitis diminutionem,cum ciuitas & ſi non uerbo, re tamen adimebatur, ita fieri ſolitam, tradit Iuſtinianus inſtit.lib.1.de capitis diminutione,his uerbis:Minor,ſiue media capitis diminutio eſt, cum ciuitas quidem amittitur,libertas uero retinetur:quod accidit ei, cui aqua & igni interdictum fuerit, uel ei qui in inſulam deportatus eſt.ergo cum dixit Cic.aduerſus Clodium in Paradoxis; Familiariſſimus tuus de te priuilegium tulit, ut ſi in opertum Bonæ deæ acceſſiſſes,exulares;hoc ſignificauit;ut tibi aqua & igni interdiceretur. &,cum de ambitu damnatis x annorū exilio puniendis Dio locutus eſt, non aliud intellexit, quàm, ut iis in x annos aqua & igni interdiceretur. Erat autem, ut neque flagitia ſunt paria, ſic hoc pœnæ genus neque loci ſpatio,neque temporis æquale. quibuſdam enim tantum intra urbem, hoc eſt intra pomœrii fines, aliis longius,aqua & igni interdicebatur. crediderim tamen actū ſatis leniter ac miſericorditer cum reis, neminemq; aut certe paucos admodū extra Italiæ terminos aquæ & ignis interdictione ſummotos,qui uideam Oppianicum,de ueneficio, quod capitale crimen erat,damnatum,impune tamen ad urbem habitare potuiſſe. notauimus enim hæc in oratione pro Cluentio: Cum uagus, & exul erraret Oppianicus & huc ad urbem profectus eſſet,cecidiſſe ex equo dicitur,& latus offendiſſe uehementer,& poſtea quam ad urbem cum febri uenerit,paucis diebus eſſe mortuus. Quid, quòd Q.Pompeium Rufum,& T Plancum Burſam,utrunque de ui damnatum,quod ex Dionis hiſtoria conſtat alterum Baulis fuiſſe,alterum Rauennæ ſcribit M. Cœlius in epiſt. ad Ciceronem? nam Cic.ipſe quadringentis millibus paſſuum, non ulla communi lege,neque iudicium ſententiis,ſed iniquiſſimo P. Clodii priuilegio,per operas Clodianas lato,abeſſe iuſſus eſt, aqua & igni citra illum terminum interdictis.Milonis autem Maſſiliæ exulantis exēplum uix cum altero licet exemplo coniungere. graue enim facinus occiſo in Appia uia Clodio,à ſenatu iudicatum eſt: & fuit ſatiſfaciendum populo,Clodii cæde concitato. ideoq; noua lex perlata.& extra ordinem quæſitum. nec tamen ſatis habeo compertum,Maſſiliam ne ſedem exilii Milo delegerit,quòd citra eſſet ei interdictum aqua & igni,an uero,quod,cum propius urbem,concedente lege,poſſet habitare,Maſſiliam tamen probauerit, ac uoluerit.nec puto leges,aut iudices perſcripſiſſe cuiquam, ubi eſſe deberet,ſed ubi eſſe non poſſet. ne uero iis, de quibus & Cice.in oratione pro Balbo,& hiſtoriæ loquuntur, Q. Maximo,P. Popillio,Q.Philippo Nuceria,aut C.Catoni Tarraco, aut Q. Cæpioni & P.Rutilio Smyrna locus exilii definitus eſt: ſed ipſi, cum Romæ eſſe non liceret,eas urbes,ut iucundas, aut quietas, aut commodas,aut ſibi fortaſſe beneuolas,ad habitandum legerunt.Memorabile illud fuit, quod legimus in Polybio: capite damnatis egredi palam ex urbe licuiſſe;quòd ſi tribuum una, quæ ſcilicet ad damnationem deeſſet, ſuffragium de eo nondum tuliſſet, facultatem reo eſſe datam exilii ſuo ſibi arbitratu diligendi, exulibus autem commorari tuo licebat in qua uellęnt urbe fœderata,ut Neapoli, Præneſte, Tybure.hæc Polyb.cuius ætate populus de capitalibus criminibus iudicabat.nam poſtea prætores quæſierunt, excepto crimine perduellionis,aut ſi quando tribunus pl.diem alicui diceret,ſuffragiumq; de reo mallet à populo,quam ſententias à iudicibus,& prætore,ferri.Quòd aut exilii tempus diſparibus in culpis diuerſum fuiſſe dixi;id ita uериſimile eſt,ut exemplis probari multis non debeat.quare unum ponam,etſi minime neceſſarium.Dānatis de ambitu aqua & igni per x annos tantum interdicebatur: quod antea demonſtraui.at damnatis de corrupto iudicio, in uniuerſum uitæ tempus:quod in orat. pro Cluentio licet coniicere: huius in extremo,periturum extra patriam Cluentium. ſi damnatus erit,his uerbis ſignificat:Quid enim profectum, niſi ut huius ex mediis mortis inſidiis uita ad luctum reſeruata, mors ſepulcro patris patria eſſe uideatur?Ac de duobus exiliis, uoluntario ac legitimo,utrum fuerit grauius,uenit in mentem quæri poſſe. legitimum exiſtimo:primum quod eos, quibus aqua & igni interdictum eſt,recipi tecto intra ſpatium interdictum leges uetāt:quod iis non contigit,qui ſua ſponte in exilium profugerunt: deinde, quòd,ut ego arbitror,aliquanto turpius eſt, exulare legibus eiectum,quàm exulare non eiectum.eiicitur enim ciuitate, cui aqua & igni interdicitur.qui uero ſua uoluntate diſcedit, non is ciuita-

te pellitur,ſed eam ipſe deſerit,ac relinquit.huc adde,quòd, quibus interdicitur,ii ſenatores poſtea non ſunt;& eos legi ſuo loco à cenſore in ſenatum leges prohibent:quibus uero non interdicitur,ii,etiam ſi urbe carent,ſenatores tamen ſunt . hoc in oratione pro domo didicimus:in qua hæc ſunt . Ne tum quidem , cum aberam:negare poteras eſſe me ſenatorem?ubi enim tuleras, ut mihi aqua & igni interdiceretur?quod Gracchus de P.Popillio, Saturninus de Metello tulit.homines ſeditioſiſſimi de optimis ac fortiſſimis ciuibus non ut eſſet interdictum,quod fieri non poterat, tulerunt,ſed ut interdiceretur. ubi cauiſti , ne meo me loco cenſor in ſenatum legeret?quod de omnibus, etiam quibus damnatis interdictum eſt,ſcriptum eſt in legibus.Ergo,cum de pœnis capitalibus loquimur,aut exilium inter eas nominandum non eſt; quod lex nulla,nullum ob malefactum irrogabat: aut eo de exilio dicendum,quod & ſi non nominaretur, neceſſario tamen , cum damnatis interdiceretur aqua & igni,conſequebatur.

EXILIO,is,pen.cor.[*Saltar fuori*] ἐκπηδάω,ab Ex,& Salio, ſaltando egredior,uel erumpo.Lucan.lib.5. Sic fata , relictis Exiliuit ſtratis.Accipitur pro uehementer gaudere.Cic.Tironi : Tuis litteris perlectis,exilui gaudio.Teren.in Phor.Illico cognoui, ad te exilui i.ueluti ſaliendo & geſtiendo cucurri.

EXILIS,le,pen.pro.[*Tenue,ſottile*] λεπτός,tenuis:ut,Exilis uox . Pli. lib.11.ca.51.Bubus tantum fœminis uox grauior,omni in alio genere exilior,quam maribus. Varr.3.de Re ruſt.ca.2. Aprum glans exemptitia facit pinguem,gratuita exilem. Cice.de Diuin.Iecur nitidum,atque plenum:horridum,& exile.

EXILITAS,atis,tenuitas:ut, Foliorum exilitas.Pli.lib.21.cap.6.

EXILITER,tenuiter.Cic.1.de Orat.Ieiune & exiliter diſputare.

EXIMIE,excellenter.Pli.lib.22.ca.22.Picris tollit eximie uerrucas. Eximie ornatum templum,Liuius.Eximie diligere,Cic.

EXIMIVS,a,um,[*Eccellente,eccettuato da gli altri*] ἐξαίρετος, excellentes,egregius:ab eo quod in ſacrificiis optimum ex toto grege pecus eximebatur,ut diis offerretur.Eximii porci dicebantur maiores,qui ad ſacrificium electi erant ſignati macula , aut nota : ut Egregiæ oues,è grege electæ.& quia id , quod à ceteris eligitur & eximitur,non uulgare eſſe ſolet,factum eſt , ut Eximium ponatur pro inſigni. Virg.4.Georg. Quatuor eximios præſtanti corpore tauros.Sumitur & in malam partem.Cic.in Verr.Tam eximiam iniuriam,tam acerbam.

EXIMO,is,[*Cauar fuori,eccettuare*] ἐξαιρέω, ὑπεξαιρέομαι , ab Ex & Emo:excipio, aufero . Cato.cap.112. Vbi triduum præterierit,eximito de dolio.Plau.Nunquam omnes balneæ mihi hanc laſſitudinem eximent.Eximere reum, eſt quouis modo auferre . Pomponius Iuriſcon.Eripere,eſt de manibus auferre per raptum: eximere uero quoquo modo auferre : ut puta ſi quis non raperet aliquem,ſed moram faceret,quo minus in iudicium ueniret,ut actionis dies exiret , uel res tempore amitteretur ; uidetur exemiſſe, quamuis corpus non exemerit.Eximere diem,eſt extrahere . Ci. ad Q.Fr.Clodius diem dicendo eximere cœpit . Sic Eximere horam.Cic.5.Phil.Horam eximere nullam,in tali ciue liberando, ſine ſcelere non poſſumus.Aliquando cum datiuo: ut, Eximere noxæ,pro abſoluto habere,uel pœnam remittere . Liu.8.Non noxæ eximitur Fabius.Eximere notæ,remittere infamiam. Gel.li.4.ca. 20.Notæ iam deſtinatæ exemptus eſt à Cenſoribus. Eximere honoribus.i.priuare.Plin.in epiſt.Quid miſerius,quàm exactum , & exemptum honoribus ſenatoriis , laboribus & moleſtia non carere? Eximere numero,reiicere , & tanquam indignum ab aliorum numero excludere.Quinti.lib.1.Eximere metu,eſt metu liberare.Plaut.in Rud.Exemptus.Hor.2.epiſt.2.Quid te exempta iuuat ſpinis pluribus una.

EXEMPTILIS,le,quod eximi poteſt. Col.lib.8.cap.11.

EXEMPTIO,Col.lib.3.cap.18.

EXEMPTOR,oris,Pli.lib.36.cap.15.Exemptores affirmant, compleri ſponte illa montium ulcera.Exemptores uocat qui eximunt lapides ſub terra.

EXIN,[*Dapoi*] ἔπειτα,ſiue Exinde,ſignificant deinde . Liu.libr.1. Exin,duabus admotis quadrigis,in currus earum diſtentum illigat Metium.Cice.de Diuin.Exinde, Cic.de Diuin.

EXINANIO , is , [*Vacuare*] κενόω,ab Ex,& Inanio: euacuo , attenuo. Plin.lib.10. cap. 60. Oua ſale exinaniri creduntur . Cice.7. Verr. Nox illa tota exinanienda naui conſumitur. Exinanitio. Plin.lib. 13.cap.22.

EXINSPERATO,παρ' ἐλπίδα,aduerb.præter ſpem.Liu.lib.1.

EXISTIMATIO,δόξα,bona fama.ut Homo magnæ exiſtimationis.i. de quo omnes bene exiſtimant . Paulus Iurecõſ. Exiſtimatio eſt dignitatis illæſæ ſtatus,legibus ac moribus comprobatus. Accipitur etiam nonnunquam actiue pro opinione hominum , quam de nobis conceperunt.Cic.pro Cælio:Eſt iſta quidem noſtra exiſtimatio,ſed iudicium certe parentis.

EXISTIMATOR,Cic.in Orat.Meminerimus,nos ita auctores,ut exiſtimatores uideamur loqui,non magiſtri.

EXISTIMO,as,[*Penſare*] ὑπολαμβάνω, οἴομαι, puto, & quaſi æſtimatione ſtatuo.Quinctil. Ex præteritis exiſtimari ſolent præſentia.

EXISTO,is [*Eſſere, apparere*] ἀνακύπτω, ἀναφαίνομαι,appareo, emineo,prodeo exurgo. Valla li.5.Exiſtit,atq; Extat,quorũ uerborũ unum atque idem præteritum eſt,ſimile quiddã ſignificant: quod eſt,eminet,& ſupereſt:ſed primum cum motu,alterum ſine motu: ut illud ſit,prodit,uel exurgit:hoc uero,ſuperſtat. Cic.2.de Natu. deo.Quicquid oritur,cauſſam habeat à natura neceſſe eſt:ut etiã ſi præter conſuetudinem extiterit, præter naturam tamen nõ poſſit exiſtere.Cic.de Diuin.Summerſus equus uoraginibus non extitit.Et lib.2.Offi.Tantæ diſcordiæ ſecutæ ſunt,ut & tyranni exiſterent,& optimates exterminarentur.i.emergerent.

EXITIABILIS,le, ὀλέθριος, exitialis. Ouid.lib.6. Metam. exitiabile ferrum.

EXITIALIS,le,[*Mortifero*] θανάσιμον,mortiferum perniciofum Virg.lib.6.Æneí.Sed me fata mea,& ſcelus exitiale Lacænæ , His merſere malis.

EXITIVM,tii,[*Rouina*] ὄλεθρος,pernicies,clades: ab exeundo: ut Feſtus innuit.Antiqui enim(inquit)exitium pro exitu ponebant:nũc exitium,peſſimum exitium dicimus.Terent.in Phorm.Quod ego nunc ſubito huic exitio remedium inueniam miſer?Cic.1.in Cati. Qui de huius urbis, atque adeo orbis terrarum exitio cogitent. Exitioſus,a,um.Cic.de Aruſp.reſp.

EXITVS,us.Cic.in Orat.Nunquam ad exitum perueniri poteſt.

EXIVRO,as,[*Confermare con giuramẽto*] ὄμνυμι,pro iuramẽto aſſero, & affirmo.Plau.Amph.Quando exiuraſti,te mihi dixiſſe ꝑ iocum.

EXLEX,ἄνομος,expers legis,ſine lege. Lucil.Sat.2. Vagus exulet,erret Exlex.Var.An ne exlex ſolus uiuis.Cic.pro Clu. Non quo exlegem Syllam putarent.Horat.in Arte:Et potus,& exlex.

EXLOQVOR,ἐκλαλέω,pro Eloquor.Plau.in Mil.Exlocuta es.

EXOBSECRO,as,are,[*Pregare grandemente*] λιπαρέω, ἀντιβολῶ , pro ualde obſecro uſurpauit Plau.in Aſina.Supplicabo,exobſecrabo.

EXOCVLASSO,exoculaſſis,exoculaſſere, idem quod exoculare.Plau. Rud.Si non ei caput exoculaſſitis.

EXOCVLO as, are , effodere oculum . Exoculatus, priuatus oculis. Apul.Cæcam & prorſus exoculatam eſſe fortunam.

EXODIVM,dii, ἐξόδιον, carmen erat ridiculum , quod in exitu chori cantabatur à iuuentute in fine fabularum Attellanarum. Tractum eſt uocabulũ,ἀπὸ τοῦ ἐξόδου,ab exitu,quòd in fine fabulæ ab exeũte iuuenum choro iactabatur : unde etiam ueteres Exodium pro exitu,& fine uniuſcuiuſque rei acceperunt. Varr.Cum in uinculis publicis eſſet,& iam bibiſſet κώνειον in exodium uitæ. Iuue.Sat.6. Vrbicus exodio riſum mouet Attellanæ Geſtibus Autonoes.

EXOLETVS,a,um,puber,iuſtæ ſtaturæ altitudinem iã adeptus. Plau. Tri.Exoletam uirginem.Exoleti item, dicuntur ſcorta maſcula,q̃ iam prouectioris ſunt ætatis,quàm ut amari ſint idonea.Cice.pro Mil.Clodius ſemper ſecum ſcorta,exoletos, lupas ducebat . Aliquãdo Exoleſcere,eſt inueteraſcere,in uſu eſſe deſinere . In Salu. Ætas tua iam ad ea patienda,quæ alteri collibuiſſet , exoleuerat. Agretius:Adoleſcere augmenti,eſt,Inoleſcere coagmenti , Exoleſcere uaneſcentis . Plin.lib.37. Carchedonij neſcio an in totum exoleuerint.Col.li.2.Multa ſunt, quæ negligentia exoleſcant , & fiant ſterilia.Vnde Exoletus,uetuſtus,& ab uſu remotus. Quinct. lib.8.Exoletos ſcrutatus auctores. Liu.Exoleto iã uetuſtate odio.

EXOLVO,is,[*Sciogliere*] ἐκλύω,quod ligatum erat,ſoluo. Aliquando cum accuſatiuo ſolo.Plau.in Amph.Ego iſtã exoluam? Aliquãdo & ablatiuum.Cice.lib.3.epiſt.Si me occupationibus relaxaro: nam ut iis me plane exoluam,non poſtulo.Ter.in Hecy. Illas errore,& te ſimul ſuſpicione exoluas.Accipitur pro ſatisfacio . Cic.in Verr. Ille tantum decumanis , quantum iſte imperauit, exoluit. Exoluere aliquem religione , eſt illum omni prorſus religione liberare.Liu.lib.9.Exoluamus religione populum Ro.

EXOMIDES,ἐξωμίδες,appellantur ueſtes ſubſtrictæ,& breues , teſte. Gell.lib.7.Sine manicis,& citra humerum deſinentes.

EXONERO,as,are,[*Scaricare*] ἀποφορτίζω,onere leuo. Teren. Hecy. Ceſſo,quin hunc humerum exonerem pallio. Tranſlate accipitur pro,moleſtia quapiam aliquem libero ibidem : Nos exoneraſtis metu.Exonerare uentrem.Mart.lib.10.

EXOPTO , as,are, [*Deſiderare grandemente,bramare*] ἐπεύχομαι , expeto,ualde deſidero.Cic.1. Offi. Quæ maiori parti pulcherrima uidentur,ea maxima exoptant.Exoptatus.Virg.2.Æne. Nec dulces natos,exoptatumq; parentem . Cic. Attic.lib.5. Nihil exoptatius aduentu meo.Exoptatiſſima gratulatio,ad Attic.lib.4.

EXORABILIS,le,qui exorari poteſt, & à quo facile obtinemus quæ petimus.Cic.ad Q.fr.i.1.Iracundiæ ſi exorabiles, ſumma leuitas.

EXORATOR,qui orando impetrat.Teren.in Prol.Hecy.

EXORATVS,partic.Cic.pro Cluen.

Exorbeo,es,bui,bitum,uel exorptum,[*Sorbire*]ἐκροφέω, ſorbendo exhaurio. Iuue.Sat.6.Lacrymaſq; labellis Exorbes. Idem Saty.10. Per metaphoram in fœda ſignificatione uſus eſt:cum ait:Quot lõga uiro, exorbeat uno Maura die. Exorbere ciuilem ſanguinem, pro auide haurire,& copioſe effundere.Cic.2.Phil.

Exorbo,as,[*Orbare,accecare*] ἐξοφθαλμίζω, priuo orbe oculorũ, cæcum reddo.Exorbare animam.Plau.in Bacch.Pro occidere.

Exorbito,tas,ab eo,quod rectum eſt,aberro, quaſi exorbita recedo. Aug.lib.9.de Ci.Quod exorbiter ab itinere ſapientiæ.

Exorcismus,mi, ἐξορκισμὸς,adiuratio: cum homini, dæmoni'ue magico carmine,uel efficacibus ſacræ ſcripturę uerbis neceſſitas imponitur proloquendi ea,de quibus rogatur. Quo genere adiuratio iis qui utuntur. Exorciſtæ græco uocabulo appellantur: ἀπὸ τὸ ἐξορκίζειν,adiurare.

Exordine,ſine intermiſſione.Virg.lib.4. Georg. Septem illum totos perhibent exordine menſes Fleuiſſe.

Exordior,iris,exorſus,[*Cominciare,dar principio,*] ἄρχομαι, incipio,operis aliquid inchoo.Plau.in Aſin.Conſilia exordiar. Eſt etiã hoc uerbum rhetoribus frequens, pro orationem auſpicari, uel procemio uti.Cic.de Orat.Qui non in exordienda oratione perturbantur, uidentur impudentes.Cice.2.de Orat.Iubent exordiri ita,ut eum qui audit,beneuolum nobis faciamus. Proprie autem exordiri textores dicuntur, cum telæ futuræ ſtamen inſtruunt.quo fit ut apud Ciceronem duo hæc,Exordiri, & Pertexere,in eadem oratione ſæpe coniuncta uideamus:ut in 3. Phil.Pertexe Antoni,quod exorſus es.Exorſus.Cic.pro Cœlio: Quid clamore exorſa uerbis paruam rem magnam facis.

Exordium,dii,[*Eſſordio,principio*]ἀρχὴ,initium,principium. Cic. 1.de Inuen.Huius exordium mali explicemus. Eſt etiam Exordiũ apud rhetores,prima pars orationis,qua auditoris attentio captatur,beneuolentia,& docilitas.ad Heren.lib.1. Exordium eſt principium orationis,per quod animus auditoris uel iudicis conſtituitur,uel apparatur ad audiendum.Pro eodem etiam legitur Exorſum in neut.gen. Virg.2.Georg.Non hic te carmine ficto, Atque per ambages,& longa exorſa tenebo. Item exorſus,us, maſc. gen. Cic.pro leg.Man.Is eſt exorſus orationis meæ.

Exorior,exoriris,pen.pro.per quartam coniugationem: uel Exoreris,per tertiam,[*Naſcere,uſcir fuori*]ἀνατέλλομαι,naſcor,emergo, exurgo. Virg.11.Æne.Exoritur clamorq; uirum, clangorq; tubarum.Idem 4.Æneid.Exoriare aliquis noſtris ex oſſibus ultor. Aliquando pro recreari.Cic.ad Attic.lib.7. Nunc paulum exorior,& maxime quidem iis litteris,quæ Roma afferuntur.Exoriri item dicitur,quod repente,& præter opinionem fit. Cice. contra Rullũ. Repentinus Sylla nobis exoritur.Teren.in Hecy. Hæc ſunt à mea uxore exorta omnia.i.prouenerunt. Sidera quoque dies, & aurora exoriri dicuntur,cum in noſtro hæmiſphærio incipiunt apparere.Cice.de Diuin.Poſt ſolſtitium Canicula exoritur. Catullus: Aurora exoriente uagi ſub lumina ſolis. Exortus participium. Cice. 2.de Nat.Deo.Ex poeta quodam: Fontea tum uero proles exorta repente eſt.

Exornatio,διακόσμησις,κόσμησις, ornamentum, uel ipſe exornandi actus.rhetores duplicem conſtituunt exornationem,rerum, & uerborum.ad Heren.lib.1.Verborum exornatio eſt, quæ ſermonis inſignita continetur perpolitione:ſententiarum exornatio,quæ non in uerbis,ſed in ipſis rebus quandam habet dignitatem.

Exornator.Cic.2.de Orat.

Exorno,as,[*Apparecchiare,adornare*]διακοσμέω, ἐκκοσμέω,diligenter orno,magnifice apparo.Cic.Fabio lib.7.Epiſt.Signa emo,quæ exornent mihi in palæſtra locum.Teren.in Eun. Varia ueſte exornatus fuit.

Exoro,as,[*Impetrare pregando*]orando impetro.Teren.in Phorm. Nequeo te exorare,ut maneas triduum hoc.Cic.8.Phil. Vt ſis popularis,exorare non poſſumus.Aliquando pro uehementer orare. Plaut.in Mil.Exoro & quæſo,ut eius mihi ſit copia.

Exors,tis,ἀπόκληρος,extra ſortem.Virg.5.Ænei.Te uoluit rex magnus olympi Talibus auſpiciis exortem ducere honorem. Liu.23. Vnum eſſe exortem Punicæ amicitiæ.Sic Exors culpæ, apud eundem lib.22.

Exortus,us,ui,ut Exortus ſolis. Ad Heren.lib.3.

Exortiuus,a,um,[*Oriente*]ἀνατολικὸς,orientalis. Plin. libro.18. cap.34. A parte exortiua ſolſtitialem habebit exortum.i. orientem uerſus.Idem lib.7.cap.43. Exortiuam dixit menſuram, quæ ortus noſtri ſpatium complectitur.

Exos,exoſſis,ἄνοστος,ſine oſſe. Lucr.lib.3.Exos & exanguis.

Exosso,as,[*Cauar l'oſſa*] ἐξοστεΐζω,oſſa detraho. Terent.in Ad. Vbi ego uenero, exoſſabitur,de piſce. Interdum oſſa comminuere, uel confringere. Plaut. in Amphi. Exoſſatum eſſe oportet quem probe percuſſeris.

Exosus,a,um,actiue dicitur de eo,qui odio habet. Virg.5.Æne. Iupiter omnipotens,ſi nondum exoſus ad unum Troianos. Aliquando paſſiue,ut apud Gel.lib.2.cap.18. Epicteti duo uerſus feruntur:ex quibus latenter intelligas,non omnes modo diis exoſos eſſe.

Exoticus,a,um,ἐξωτικὸς,peregrinus, aduentitius. Plaut.in Moſt. Non omnes poſſunt olere unguenta exotica.i. aliunde apportata. Idem in Men.Mare ſuperum omne, Græciamq; exoticam ſumus circumuecti.

Expalleo,es,& expalleſco,[*Diuenir pallido*]ὠχριάω, pallidus fio. Plin.Epiſt.5.Expalluit notabiliter,quamuis palleat ſemper. Oui. 6.Metam.Horruit infelix,totoq; expalluit ore.

Expallio,pallium auferre.Plau.in Caſ.Expalliatus ſum miſer.

Expalpo,as,ἀποψηλαφάω,quaſi palpationibus elicio. Plaut.in Aulul. Nunc ſeruus argentum a patre expalpabit.

Expanditor,Pli.in Paneg. Amnem expanditorem dixit, qui ſe extra alueum ſuum expandit,& effundit.

Expando,dis,di,ſum,[*Spandere ſpiegare*] ἐκπετάννυμι, ex tendo,explico.Col.li.12.c.13.Herbæ ſub umbram expanduntur. Pro explicare. Lucr.lib.1.Et rerum naturam expandere dictis.

Expango,is,conſtituo. Plin.lib.2.cap.26. Auſus, ſtellas,ac ſidera ad normam expangere.

Expapillo,as,uſque ad papillam denudo: unde brachium expapillatum,i.exertum,inquit Feſtus.Pla.Mil. Læuo expapillato brachio.

Expatior,aris,[*Paſſeggiare,uagare*]latius egredior, quaſi ſpatium tranſeo.Ouid.15.Met.Expatiemur equis.

Expatro,as,[*Fornire*]patro perficio.Catull.in Cæſarem.

Expaveo,ues,pen.cor.expaui,pen.pro.ſiue Expaueſco,is, περιφοβέομαι,terreri. Liu.6.Cum expauiſſet minor Fabia.

Expato,as,pen.cor.in locum patentem me do, ut interpretatur Feſtus,uel in ſpatium me confero.Pacuuius:Expatant ſe omnes.

Expectatio,πόθος,πόθημα,deſiderium.Cic.ad Attic.lib.2. Quantam tu mihi moues expectationem de ſermone Bibuli. Vincere expectationem omnium, eſt, opinionem & exiſtimationem ſuperare. Cice.7.in Verrem.Expectatus.Cice. Tiro.lib. 16. Clarus omnib. expectatuſq; uenies.Idem Planco lib.10. Expectatiſſimæ litterę. Expectatus etiam pro odioſo:ut,Expectati parentes, inquit Donatus,dicuntur,odio digni,quorum mors in dies ſingulos expectanda ſit.Teren.in Ad. Vbi te expectatum eieciſſet foras.

Expecto,as,[*Aſpettare,attendere*]περιμένω,ἀναμένω, ab Ex & Specto.ſolemus enim expectantes,ſæpius exſpicere,an ueniat.Cic.de Amic. Amicorum cauſſa honeſta faciamus:ne expectemus quidẽ, dum rogemur.Teren.in Phor.Senem quo ad expectatis ueſtrum? Pro deſiderare.Cic.14.Phil.Ea res,quam auidiſſime ciuitas expectat.Pro ſperare.Virg.lib.1.Georg. Sed illos Expectata ſeges uacuis eluſit ariſtis.Expectare,metuere.Cice.de Amic. De Gracchi tribunatu quid expectem,non libet augurari.

Expectoro,ras,[*Mandar fuori del petto*] ἀποστηθίζω, extra pectus eiicio.Cic.l.3.de Orat.Pauor mihi ſapientiã omnem expectorat.

Expeculiati ſerui a Plauto dicuntur,qui peculio ſunt exhauſti.

Expedio,dis,pen.cor.[*Spedire,finire, ſciogliere*]λύω,ἀπολύω, extrico,libero,& quaſi pedum ligamenta diſſoluo. Siſen.libr.3.Hiſt. Inermes armat,impeditos expedit.Pro explico.Teren.An.Viden' tuis conſiliis Miſerum impeditum eſſe? D. At iam expediam. Pro extra fero,profero.Virg.1.Ænei. Cereremq; caniſtris Expediũt. Expedire uirgas,i.proferre. Cice.7.Verr.Virgas expediri iubet. Pro extollo.Idem 12.Æneid.Expediuntq; manus.Item,utile eſſe, ſed tantum in tertia perſona ſingularis uel plu.num. Teren.in Heaut.Expedit bonas eſſe uobis.Eſt etiam euentum habere:Plaut.in Amph.Nequiter pene expediuit.

Expedite,facile.Cice.2.de Inuen.Vt expeditius ratio tradatur,ea, quæ propoſuimus,breui nominabuntur.Col.lib.2.cap.10.

Expeditio,στρατεία,cum exeunt milites ad bellum. Curtius: Omnem expeditionem ac militarem apparatum adduxit. Et ſuſcipere expeditionem.

Expeditus,a,um,[*Spedito,pronto*]ἕτοιμος,promptus,paratus, accinctus. Cic. pro Mil. Fit ei obuiam Clodius, expeditus in equo. Expedita cœna,breuis,& ſuccincta. Pli.in Epiſt. Expeditum iter, Cic.ad Attic.lib.16.Omnibus copiis te implices,ne ad me iter expeditum tibi ſit.Idem de Amic.Reditus in cælum optimo cuique expeditiſſimus eſt.Expeditior labor,facilior,Col.lib.2. cap.4. Expediti milites,leuioris armaturæ, & ſine impedimentis. Sal.Iug. Numidas equites expeditos educit. Expedita legio, Expeditus exercitus.Liu.24.Cum legione expedita profectus.Cic.ad Catonem lib.14.epiſt.Expedito exercitu ita noctu iter feci.

Expello,lis,expuli,[*Cacciar fuori,ſcacciare*] ἐξωθέω, ἐκβάλλω, eiicio.Horat.2.epiſt.2.Expulit helleboro morbum. Expulſio,onis, ἐκβολή.Cic.Parad.Expulſiones uicinorum,latrocinia in agris.

Expendo,dis,di,ſum,[*Miſurare à peſo,peſare*]σταθμάω, pondero. Plau.in Aſi.Quot pondo te cenſes eſſe nudum?Ego, qui te expẽdi,ſcio.Quandoque examino,conſidero.Cic.li.1.Offi.Expendere

pportebit,quid quiſque habeat ſui. Quandoque luere, exoluere. Virg.2.Æne.Scelus expendiſſe merentem Laocoonta ferunt. 11. Æn.Scelerum pœnas expendimus omnes. Aliquando erogo, conſumo.unde expenſa uocamus in rationibus. i. in uſum aliquē erogata. Expenſus,ponderatus:ut, Aurum expenſum,Cice.pro Flac.

EXPENSA,æ,& Expēſum,ſi, [*Speſa*] δαπάνη, ſumptus.i. qđ in uſum aliquem erogatur.Plau.in Truc. Vſuraria accipiat illico expenſa. Expenſum ferre,eſt ſcribere ſe pecuniam dediſſe,ut ait Aſconius. Cic.3. Verr. Elapſurum te omni ſuſpicione arbitrabare,ſi quibus pecuniam credebas,iis expenſum non ferres? Neque ſolum de pecunia,ſed etiam de aliis rebus dicitur. Cœlius Cic. Mentio facta eſt de legione ea,quam expenſam tulit Cæſari Pompeius.

EXPERRECTVS,Experrecta nobilitas,Cic.pro Sext.Roſc.Col.lib.9. cap.7.Vt apes ſint experrectiores.Expergor,paſſiuum. Lucr.lib. 5.Expergitus,partic.Idem lib.3.

EXPERGEFACIO,ἀφυπνίζω,excito è ſomno.Cic.6.Ver.Si forte expergefacere te poſſes.ad Her.lib.4.Italiam tumultus hic expergefecit metu ſubito.Plau.in Curc.Magnum flagitium,expergefacis.

EXPERGISCOR,paſſiuam ſignificationem habet,[*Suegliare,deſtare*] ἀφυπνίζω,pro excitari. Cicero: Expergiſcimini aliquando, atque exurgite. Ab Expergiſcor fit Experrectus,ſecundum Diomedem: Expergitus autem ab Expergor:& Expergefactus ab Expergefio. Feſtus ita diſtinguit,ut Experrectus ſit, qui per ſe euigilare cœpit:Expergitus,ab alio excitatus. Legitur & Expergiſco,neutrum abſolutum.Pomponius Agamemnone ſuppoſito:ut citat Nonius: Cum tam clare tonuerit,ut,ſi quis dormitaret,expergiſceret.

EXPERGO,gis,rexi,rectum,διανιστάω,quaſi exporrigo, à ſomno excito.Accius in Antig.Vigiles expergite pectora tarda ſopore, exurgite.Hinc Experrectus, ut quibuſdam placet: quanquam rectius Diomedes,qui ab Expergiſcor deduci maluit:cuius etiam ſignificationem retinet.Experrectus enim dicitur,teſte Feſto, qui ſponte euigilauit.Cic.1.de Diuin.Experrectus hora ſecunda.

EXPERGO,gis,ſi,ſum,[*Bagnare,ſpruzzare*] δεύω, διασπείρω, à Spargo:eſt,madefacio.Virg.3.Æn.Sanieq; experſa natarent Limina.

EXPERIENTIA,ἐμπειρία,cognitio per uſum reperta, & proprie ſingularium:Ars uero uniuerſalium,ut ait Ariſt.1.Meta. Man.libr.1. Per uarios uſus artem experientia fecit, Exemplo monſtrante uiam.Planc.Cic.Fortuna me quæ ad hanc experiētiam excitauit.

EXPERIMENTVM,ti,[*Pruoua*] experientia.Quinct.lib.3.ca.8.

EXPERIOR, riris, expertus, [*Prouare, fare ſperienza*] ἀπόπειραν ποιοῦμαι,πειρῶμαι,probo,tento,periculum facio: à peritia deriuatum.Cic.Attic.lib.7.Omnia experiar,&,ut ſpero,aſſequar.Ab Experior fit Experiens,nomen ex participio.Hora.1.epiſt.Et decus & precium recte petit experiens uir. Item Expertus,quod fere actiue accipitur,Sen.in Thyeſte:Loquor expertus. Aliquando paſſiue.Pli.lib.16.ca.13.Experta prodimus.i.uſu cognita. Eſt etiam Experiri,actionem intendere in iudicio. Vlpi.l. Prætor ait.ff.Vi bono.rapt.In eum in anno,quo primum experiendi poteſtas fuit, in duplum actionem dabo.

EXPERS,tis,[*Senza parte,non partecipe*] ἄμοιρος, qui rei alicuius nullam habet partem. Cic.2.de Orato. Antonium omnino omnis eruditionis expertem atque ignarum fuiſſe.Plau.in Amph. Diues operis,& laboris expers.Cic.6.Ver.Vacui,expertes, ſoluti, ac liberi ab omni ſumptuum moleſtia.Sic expers doloris, qui non ſentit dolorem: expers lucis,qui non habet lucem. Iungitur etiam ablat.Plaut.Perſa:Ea res me domo expertem facit. Id eſt,me abeſſe domo facit. Sal.in Catil.Patria, fama, atque fortunis expertes ſumus.

EXPES,ſine ſpe.Horat.in Arte:Factis enatat expes Nauibus.

EXPETO,tis,ἐφίεμαι,auide,cupio,Cic.2.Offi. Expetuntur diuitiæ ad uſus uitæ neceſſarios. Expetere pœnas ab aliquo. Cice.pro lege Man.Dii immortales pœnas à populo R. ob aliquod delictum expetiuerint.Expetere preces à deo,pro,precari deum. Plaut.Rud. Qui ſunt,qui à patrona,preces mea expetentes ſunt? Supplicium expetere. Liu.26.Tanta auiditas ſupplicii expetendi. Aliquando euenire.Plau.in Amph.In ſeruitute expetunt multa iniqua.

EXPETISCO,is,uehementer deſidero. Plaut. in Mil. Expetiſcit pulchritudinem.

EXPETESSO,is,ere,[*Deſiderare,domandare*] ἐπιθυμεῖν,peto,deſidero.Plau.in Trin.Nec ſatis cogitatum,utram potius harum mihi artem expeteſſam.Idem in Aſi.Vltro amas,ultro expeteſſis.

EXPIABILIS,le,εὐκάθαρτος,purgabilis & facilis expiatu:ut,Expiabilis religio,apud Cic.4.Tuſc.Bellum expiabile,13.Phil.

EXPIATIO,ἁγνισμός,Cic.1.de Leg.Scelerum nulla expiatio.

EXPILATIO,Cic.2.Offi.Expilatio,direptioq; ſociorum.

EXPILATOR,oris,fur,prædator,direptor. Cic.ad Q.Fr.li.1.Cum domus hoſpitem,non expilatorem recepiſſe uideatur.

EXPILO,las,pen.pro.[*Rubbare*] περισυλάω,diripio:à Græco πιλῶ.i. complano,quòd qui e domo ſupellectilem detrahunt, æquare ac complanare omnia uideantur. Cice.in Part.Socios ſpolias,ærariū expilas.Oui.li.3.Met.Expilatq; genis oculos.Expilatus. Cic.3.de Orat.Sumenda ſunt nobis ab iis ipſis,à quibus expilati ſumus.

EXPINGO,is,ἐκγράφω,pingo. Cice.5.Tuſc.Ita expictus,ut, quæ ipſe non uiderit,nos ut uideremus effecerit.Pli.lib.33.cap.7.Pericula expinguimus,ne quis miretur & rogos pingi.

EXPIO,as,are,[*Purgare,mondare,nettare*] καθαίρω, ἁγνίζω, purgare, & mundum ac purum facere. Liu.lib.1. ut cædes manifeſta aliquo piaculo lueretur,imperatum patri,ut filium expiaret pecunia publica.Expiare ſcelera,punire.Cic.in Piſ. Tua ſcelera dii immortales in noſtros milites expiauerunt:i.propter te afflixerūt noſtros. Sal.de rep.conſt. ad Cæſarem:Neque barbaro ritu cæde cædem, & ſanguine ſanguinem expiandum.Expiatus. Cic.1.Phil. Expiato foro,diſſipato concurſu impiorum.

EXPIRATIO,ἐκπνευσις,Cic.2.de Nat.Deo.Expirationibus alitur.

EXPIRO,as,are[*Mandare fuori il fiato,morire*] ἐκπνέω,ſpiritum emitto,efflo.Luci.li.3.Expirans animam pulmonibus æger agebat. Expirauit,i.mortuus eſt, Liu.2.Tranſlate, Plin.in Paneg. Expirante iam libertate.i.declinante libertate.Expirans.Lucr.lib.2. Sanguinis expirans calidum de pectore flumen.

EXPISCOR,aris,[*Peſcare,inueſtigare,guadagnare*] ἐξιχνεύω, indago,diligenter inquiro:ductum à piſcatoribus, qui piſcium latebras diligenter perſcrutantur. Teren.in Phor. Perinde expiſcare, quaſi non noris. Quandoque lucrifacio,elicio.Plaut. Neſcio quid ab eo expiſcatur.

EXPISSO,as,συμπήγνυμαι,ſpiſſum facere.Pli.l.10.c.7.& 25.ca.13.

EXPLANATE,aperte,σαφῶς.Cic.in Orat.Explanatius,uberius.

EXPLANATIO.Cice.1.de Diuin.Somniis,oraculis,explanationes adhibitæ ſunt interpretum.Explanatio item figura eſt rhetorum. ad Heren.lib.4.

EXPLANATOR,oris,qui interpretatur & exponit.Cic.2.de Diuin.

EXPLANO,as,pen.pro.[*Spianare,dichiarare,manifeſtare*] καταλεαίνω,planum facio:ut,Explanatus in denos pedes cortex,Pli.lib.16. cap.8.Declarare, Terent.in Phor.Quem amicum tuum ait fuiſſe iſtum?explana mihi.Sal.in Cat.De cuius moribus hominibus pauca explananda ſunt.Cic.1.Acad.Argumentis utebantur ad concludendum id,quod explanari uolebant.Explanatus. Cic.1.Acad.In lingua explanatam uocum impreſſionem ponebant.

EXPLANTO,as,[*Spiantare*] ἀπορριζόω,plantas euello.Col.lib.4.c.14.

EXPLENDESCO,is,re,[*Riſplendere*] ἐκφαίνομαι,luceo.Sue.in Tit.Veſ. In puero ſtatim corporis animiq; dotes explenduerunt.

EXPLEBILIS,le,quod expleri poteſt.Cic.4.Tuſc.

EXPLEMENTVM,ti,ἐκπλήρωμα.Sen.epiſt.111. Explementum uentris.

EXPLENVNT,pro explent,ſcripſerunt ueteres.Feſtus.

EXPLETIO,onis,ἐκπλήρωσις,Cic.5.de Fin.

EXPLEO,ples,[*Satiare,empire,compire*] ἐμπίπλημι, ἀποπληρόω, impleo,exatio.Cic.de Orat.Neque infarciens uerba,quaſi rimas expleat.Virg.lib.4.Georg.Improbus ingluuiem ranisq; loquacibus explet.Saluſt.Neque prius iugulandi finis fuit,quàm Sylla omnes ſuos diuitiis expleuit.Interdum perficio:Virg.6. Æn Explebo numerum.Interdum exonero:nam ex,quandoque priuatiua eſt. Ennius:Nauibus explebant ſeſe.Explere animum curis, pro Exonerare.Terent.in Hecy.Exple animum,teq; hoc crimine expedi.Explere animum,ſatisfacere animo. Terent. in An. Dum tempus ad eam rem tulit,ſiue animum ut expleret ſuum.Expletus.Cice.2.de Fin.Expletam,& perfectam formam honeſtatis.

EXPLICABILIS,le:ut,Explicabilis menſura,Pli.lib.4.cap.13.

EXPLICATE,clare & aperte,δήλως,σαφῶς.Cic.3.de Orat.

EXPLICATIO,explicandi actus:ut,Rudentis explicatio, Cic.1.de Diuin.Explicatio,declaratio.Cic.3.de Finib.Multum ad ea,quæ quærimus,explicatio tua iſta profecerit.Explicatus,us,idem. Cice.de Nat.Deo.3.Alterno crurum explicatu.Idem:Natura deorum difficiles admodum explicatus haberet.

EXPLICATOR,qui aliquid explicat.Cic.in Orat. Laudatus eſt ut rerum explicator,prudens,ſeuerus,grauis.

EXPLICATRIX,Cic.1.Acad.

EXPLICITIVS,comparatium ab Explicitus.Cæl.1.Bel.Ciu.

EXPLICITVS,Cic.Att.lib.9.Eius rei à te iuſta, defenſio eſt explicita.id eſt,explanata. Explicitus liber,pro abſoluto.Mart.lib.14.

EXPLICO,as,explicui,& explicaui,explicitū,& explicatum, [*Diſuolgere,ſpiegare*] ἐκπτύσσω,extendo, euoluo, & proprie de iis rebus dicitur,quæ plicis inuolutæ ſunt:ut,Explicare ueſtes, Cic. Explicare uelum,Plaut.Explicare plagas, Mart. Dicitur & de aliis rebus.Virg.2.Geor.Sed trudit gemmas,& frondes explicat omnes. Mart.de pauone.Miraris quoties gemmantes explicat alas.Ouid. Atque explicat enſem. Explicare aciem,ordines, agmen, dicuntur imperatores,cum milites ſuos in patentem locum exponunt ad concertationem ineundam. Liu.4. Planitiem ad explicandas utrinque acies ſatis amplam. Explicare litteras, ſiue epiſtolam,

pro

pro aperire, apud Cic. ad Q. Fra. Explicare & diffundere umbram, i. reddere. Mart. Claudia diffuſas ubi porticus explicat umbras. Explicare negocium aliquod, ſiue mandatum, pro expedire, exequi. Explicare ſe laqueis, & periculis, pro liberare. Explicare annonam, i. ampliare, & faciliorem reddere. Cæſ. lib. 2. Bel. Gall. Legiones explicandæ rei frumentariæ cauſſa relictas. id eſt, ut per eas faciliorem haberent rem frumentariam. Transfertur ad res difficiles, & pro explanare ponitur. Cic. Attic. 13. Quòd me hortaris, ut eos dies conſumam in philoſophia explicanda. Ad eundem lib. 10. Meas cogitationes explicaui tibi ſuperioribus litteris.

Explodo, dis, cum ſono eiicio. Cic. 2. de Diuin. Hoc genus diuinationis uita iam communis exploſit.

Explorate, certe. Cic. ad Q. Fr. Ad te explorate ſcribo.

Exploratus, nomen ex participio, ſignificat certum: ut, Explorata ſalus: Cic. ad App. Vt exploratam ſpem ſalutis oſtenderé. Exploratum eſt mihi, uel Exploratum habeo: id eſt certo ſcio. Cic. de Sen. Quis eſt tam ſtultus, cui ſit exploratum, ſe ad ueſperam uſque eſſe uicturum? Idem Atti. Quid exploratius, quàm illius animus in remp. Idem poſt reditum: Quum mihi eſſet exploratiſſimum, P. Lentulum conſulem futurum. Idem Attic. Cæſarem hoc idem probaturum, exploratum habeo.

Explorato, ablatiuus participii abſolute poſitus, Tacit. libro. 18. Explorato, profectos amicos, inſomnem egit, i. poſtquam exploratum eſt illi.

Exploro, ras, [*Gridare, cercare con diligenza*] ἀποδύρομαι, antiqui utebantur pro exclamo, ſiue eiulo. Varro: Gemit, explorat, turbam omnem concitat. Feſtus: Exploro antiqui pro exclamare uſi ſunt, ſed poſtea, proſpicere, & certum cognoſcere, cœpit ſignificare, & ſagaciter inquirere. Virg. lib. 1. Æneí. Vt primum lux alma data eſt, exire, locoſq; Explorare nouos, quas uento acceſſerit oras, Quærere conſtituit. Interdum obſeruare. Idem 9. Æne. Trepidi Troes formidine portas explorant. Pro ſiccare. 1. Æn. Explorat robora fumus. Explorator, qui explorat. Pli. lib. 16. cap. 9.

Expolio, as, [*Spogliare*] λαφυραγωγέω, σκυλεύω. Cice. pro Deio. Filium ſuum expoliare maluit, quam tibi pecuniam non ſubminiſtrare. Expoliare honorem & dignitatem Cæſaris. lib. 8. com. Bel. Gal.

Expolio, lis, lire, [*Polire, adornare*] κατακοσμεῖν, ἀποτελεῖν, exornare, abſoluere, extremam manum imponere. Plaut. in Mil. Meum opus ita dabo expolitum, ut improbare non queas. Ci. de Inuen. lib. 2. Nihil omni ex parte perfectum natura expoliuit. Expolitus. Dens expolitior, Cat. Libellus pumice expolitus, Idem.

Expolitio, Cice. ad Q. Frat. Vrbanam expolitionem urget Philotimus.

Expono, nis, nere, pen. pro. ab Ex, & pono, [*Metter fuori, dichiarare*] ἐκτίθεμαι, emittere, & quaſi extra ponere: ut, Exponere uaſa, Cice. Exponere in ſole fœnum, ut ſicceſcat, Col. Exponere in terram copias, Liu. Exponere ex nauibus milites, Cæſ. Et Virg. 11. Socios de puppibus altis Pontibus exponunt. Plaut. in Truc. Iſtos urbanos amaſios Hoc ictu exponam. Aliquando abiicere, & forti ac fortunæ committere. unde infantes abiecti & commiſſi fortunæ Expoſiti dicuntur. Terent. in Heaut. Cum exponendam do illi, de digito anulum detraho, & eum dico, ut una cum puella exponeret. Liu. 1. In proxima alluuie, pueros exponunt. Cic. 3. Verr. Cum tibi expoſita eſſet omnis Pamphylia ad prædandum. Aliquando explicare, interpretari. ἐξηγεῖσθαι. Cic. 1. Phil. Exponam uobis conſilium profectionis, & reuerſionis meæ. Interdũ pro expendo, καταβάλλω. Solinus. Cum magnam pecuniam expoſuiſſet.

Expopulor, aris, [*Dipredare*] δηιαλοῦμαι, Populor. Hinc Expopulatio, Col. lib. 3. cap. 2.

Exporrigo, is, uel per ſincopen Exporgo, [*Sporgere*] παρατείνω, extendo quaſi porro ago. Hirc. 5. Bell. Afri. Aciem propius inſtituit exporrigere munitiones. Exporrigere frontem, eſt hilaſcere, ſicut contrahere frontem, eſt ringi. Teren. in Ad. Lætari. Da te hodie mihi exporrige frontem.

Exportatio, Cic. 2. Offic. Earum rerum exportatio nulla eſſet. Exportatio, pro exilio: Sen. de Tranquil. uitæ.

Exporto, as, ἐκφορεῖν, extra porto. Ci. 6. Ver. Per iſtos, quæ uolebat, occulte exportanda curabat. Exportare ex oppido, Cic. 6. Verr.

Expoſco, is, ἐξαιτέω, enixe aliquid peto. Virg. 3. Æne. Precibuſq; iubent expoſcere pacem. Virg. 4. Æne. Iliacoſq; iterum demens audire labores Expoſcit, pro expetit, cupiens rogat. Cic. pro Mil. Miſericordiam imploro, & expoſco.

Expoſitio, onis, ἐξήγησις, explicatio. ad Her. lib. 1. Narratio defenſoris breuem & ſimplicem expoſitionem habere debet.

Expoſtulatio, ἔγκλημα, μέμψις, querela aduerſus illum, qui peccauerit. Cic. ad Q. Fr. li. 2. expoſtulationes cum abſente Pompeio.

Expoſtulo, las, [*Domandare con iſtanza, lamentarſi*] ἐξαιτέω, uehementer peto. Cic. pro Q. Roſc. Vix medius fidius tu Fanni hoc à Ballione expoſtulare auderes. Sæpius accipitur pro conqueror cum eo, qui fecit iniuriam. Teren. in Ad. Vltro iniuriam ſi quam fecere ipſi, expoſtulant. Habet autem fere poſt ſe ablatiuum perſonæ, mediante præpoſitione cum, aut has particulas, Mecum, Tecum, Secum, Nobiſcum, Vobiſcum. Cic. lib. 1. epiſt. Locus alienus uidetur tecum expoſtulandi. Nonnunquam præter hunc ablatiuum perſonæ, habet & ablatiuum rei, de qua quis expoſtulat, mediante præpoſitione De. Cic. Metel. Lenis & à te exiſtimari debeo, qui nihil tecum de his rebus expoſtulem. Loco cuius ablatiui nonnunquã legitur accuſatiuus, dependens à præpoſitione Ob, uel Propter ſubaudita. Terent. in And. Adeam'ne, & cum eo iniuriam hanc expoſtulem? id eſt, propter hanc iniuriam.

Expotus, ueteres dixerunt pro Epotus. Plau. in Trin.

Expreſſe, manifeſte. Pli. in Epiſt.

Expreſſio, Celſus dixit, pro quo Barbari medici Colaturã uſurpãt.

Expreſſus, a, um. Cic. pro Cœl. Habuit ille permulta maximarum non expreſſa ſigna, ſed adumbrata uirtutum. Idem Lentulo: Hæc profecto uides quanto expreſſiora, quãtoq; illuſtriora futura ſint.

Exprimo, mis, [*Eſprimere*] ἐκθλίβω, ἐκπιέζω, premendo extraho: ut, Exprimere oleum, Exprimere liquorem. Plin. lib. 14. Expreſſo uino inſunditur aliqua uinaceis. Aliquando declaro. Plin. in epiſt. Illud parum expreſſiſti. Aliquando, aſſimilare, effingere. Plin. in Epiſt. Eſſe nobis curæ ſolet, ut facies noſtra ab optimo artifice exprimatur. Item, ut & neceſſitate impetrare, quod & Extorquere dicimus. Cic. pro Quin. Extorquendum eſt inuito: eripiendum atq; exprimendum eſt. Exprimere formulas, pro conficere. Cice. pro Roſc. Com. Expreſſæ ſunt enim ex uniuſcuiuſque damno, incommodo, calamitate, iniuria publicæ à prætore formulæ.

Exprobro, bras, [*Rimprouerare, gittare in occhio*] ὀνειδίζω, commemorans obiicio. Terent. in And. Iſthæc commemoratio, quaſi exprobatio eſt immemoris beneficii. Sumitur tamen pro qualemcunque culpam obiicere. Ouid. lib. 12. Metam. Trepidoq; fugam exprobrauit amico. Aliquando eſt obiicere culpã non uerbis ſed re, & aliquo facto. Cic. de Inuent. Num tibi caſus bellicos exprobrare, aut obiicere uideor.

Expromiſſor. Pompon. de uerb. oblig. Satis acceptio eſt ſtipulatio, quæ ita obligat promiſſorem, ut expromiſſores quoque ab eo petantur. Expromiſſores ſunt ij, qui pro eo promittunt, qui ipſe efficaciter obligatus non eſt: ut qui pro ſeruo promittit centum aureos domino, ſi eum manumiſerit: nec enim cum ſeruo contrahitur uera obligatio.

Expromitto, is, pro alio promitto. Vlp. de Iure dot. Debitor mulieris, iuſſu eius, pecuniam uiro ſuo expromiſit. Idem de Donat.

Expromo, mis, [*Trar fuori, pronunciare*] προφέρω, extra promere, efferre. Plaut. Mil. Neque heminas octo exprompſi in urceum. Var. 2. de Re ruſt. cap. 2. Exprompſit nummos. Interdum eſt loqui Cic. 4. Acad. Expromam illa inuidioſa. Liu. 29. Expromerent, quid ſentirent. Expromitur, paſſiue. Cic. 2. in Catil. Quorum omnis induſtria uitæ, expromitur. Expromptus, in medium prolatus, inquit Donatus. Terent. in And. Opus eſt tua Mihi ad hanc rem exprompta memoria.

Expugnabilis, le. Stat. 4. Theb. -Et nullo ruis expugnabilis aſtro.

Expugnatio, onis, ἐκπολιόρκησις, Cic. pro lege Mani.

Expugnator, πολιορκητής, ut, Expugnator pudicitiæ, Cic. 3. Verr.

Expugno, as, καταπολεμῶ, pugnando capere.

Expulſim, antiqui dixerunt, pro, expellendo, ut à cædendo fit Cæſim. Varro apud Nonium: Videbis pueros pila expulſim ludere.

Expulſo, ſas, frequent. ab expello pulſando excutio. Expulſor. Cic. pro Quinct. Bonorum poſſeſſor, expulſor, ereptor. Expultrix, Cic. 5. Tuſc O philoſophia uirtutis indagatrix, expultrix uitiorum.

Expumo, as, are, [*Schiumare*] ἐξαφρίζομαι, in modũ ſpumæ emanare.

Expungo, gis [*Cancellare*] ἐξαλείφω, quod ſcriptum eſt, deleo, Plau. in Ciſtel. Volo perſoluere: ut expungatur nomen, ne quid debeã. Vnde etiam milites expungi dicuntur à militia, cum nomina eorum ex albo eraduntur. Plaut. in Curc. Miles pulchre centuriatus eſt expuncto in manipulo. Expungi, dicuntur iudices, cum amouẽtur à iudicando, uelut eraſi ex albo iudicum. Perſius Saty. 2. per tranſlationem poſuit pro expellere, & loco mouere. Pupillum'ue utinam, quem proximus hæres Impello, expungam. Expungere rationes, eſt ultimam manum calculo imponere. Hermog. de Diuerſ. temp. præſcri. Tractum à more ſupputantium, qui ſemel atq; iterum diſpuncto calculo, ubi minores omnes ſummas in unam contraxerint, reliqua omnia ſolent expungere.

Expuo, ἐκπτύω, ſaliuam, aliud'ue quid ex ore eiicio.

Expurgo, as, ἐκκαθαίρω, perfecto purgo. expurgare ſe à criminis alicuius ſuſpicione, eſt ſe innocentem probare. Plau. in Mil.

Exputo, tas, pen. corr. [*Tagliare, potare*] ab Ex, & Puto, ſignificat ramos ex arboribus, uel ſarmenta ex uitibus reſecare. Colu. lib. 11. Palos exputatos acuere. Per tranſlationem pro excogitare. Plancus Cice. lib. 10. Fam. Quæ mens eum, aut quorum conſilia, à

tanta gloria auocarint, exputare non poſſum.

Exputresco, ἐκσήπομαι, apud Pla. in Cur. pro penitus putreſio.

Exquiliae, arum, tantum plurale, mons Romæ, dictus ab excubiis regis Tulli Hoſtilii, qui hunc collem urbi adiecit, (ut auctor eſt Liu. libro. 1.) & in eum, ut frequentius habitaretur, domicilium ſuum tranſtulit. Ouid. lib. 1. Faſt. Adde quod excubias, ubi Rex Romanus agebat, Qui nunc Exquilias, nomina collis habet. Sunt qui ab excolendo, Exquilias dictas uolunt, quod ea pars urbis, cum antea neglecta iacuiſſet, à Tullio rege fuerit exculta. Exquilinus, na, um, ut, Exquilina porta, Mons Exquilinus. Varr. Exquilinus mons ſepticeps.

Exquiro, is, [*Cercare diligentemente*] βασανίζω, ἐξετάζω, diligenter inquiro, eligo. Cic. 4. Acad. Neque ſtudium exquirendi defatigati relinquimus. Teren. in And. Ita me exquirere, iniqui patris eſt. Exquiſite, Cic. de Clar. Orat. Exquiſitius, 1. Tuſc. Exquiſitim, Varro apud Nonium. Exquiſitus, a, um, Cic. 1. de Orat. in Piſ. 1. Offi.

Exscribo, is, ἀπογράφειν, deſcribo, exemplum ſumo. Cice. 3. Verr. Exſcribere tabulas, 4. Verr. Col. lib. 12. cap. 3.

Exsicco, as. Q. Cic. Tironi, lib. 16. Fami. Furtim exſiccatæ.

Exsignare, ἐκσημαίνειν, ſignare. Liu. 1. Ei ſacra omnia exſcripta exſignataq; attribuit.

Exsordesco, ἐκρυπαίνομαι, ſordidus fio, Gell. lib. 9. cap. 2.

Exta, orum, [*L'interiora*] ἱερὰ, uiſcera in corpore animantis ex quibus aruſpices futura prænoſcebát. Exta (inquit Feſtus) dicta, quòd ea diis proſecentur, quæ maxime extant, eminentq́;. Pli. lib. 11. cap. 3. Exta homini ab inferiore uiſcerum parte ſeparantur membranis. Virg. 2. Geor. Pinguiaq; in ueribus torrebimus exta colurnis. Ci. de Inuent. Puerorum extis deos manes mactare.

Extabesco, ſcis, ἐκτήκομαι, tabe conſicior, & ueluti emarceſco. Cice. 2. Tuſc. Corpus macie extabuit. Idem 2. de Natu. Deo. Poſuit pro euaneſcere. Opiniones fictas, atq; uanas diuturnitate extabuiſſe.

Extemplo, [*Subito, incontanente*] αὐτίκα, ſtatim. Varr. lib. 4. de Ling. Lat. Extemplo. i. continuo, quòd omne templum debeat eſſe continuò ſeptum, nec plus quàm unum introitum habere. Liu. lib. 3. Secundæ belli res extemplo urbanos motus excitauerunt.

Extemporaneum, χρῆμα αὐτοσχέδιον, quod ſubitario accipimus.

Extempore, [*All'improuiſo*] ex improuiſo. Aliquando Extempore, pro temporis conditione. Cice. lib. 3. Offic. Ex tempore officium quæritur.

Extemporalis, le, [*Coſa fatta all'improuiſo*] αὐτοσχέδιος, ſubitaneum ut, Extemporalis oratio, impræmeditata, Quinct. lib. 4. c. 1. Extemporalis actio, idem lib. 10. cap. 7. Extemporalis rhetor, qui ex tempore dicit. Marti. lib. 5. Extemporalis garrulitas. Quinct.

Extemporalitas, αὐτοσχεδιασμὸς, facultas ex tempore aliquid dicendi, faciendíue. Suet. In Tito. Vel in orando, uel in fingendis poematibus promptus, faciliſq;, ad extemporalitatem uſque.

Extendo, dis, di, ſum, uel tum, [*Estendere, porgere*] ἐκτείνω, ἀποτείνω, porrigo, explico. Colu. lib. 5. Ad ſummum palum recta uitis extenta. Liu. 7. Extendere omnes imperii uires conſules delectu habendo iuſſit. Virg. 6. Æneid. Et dubitamus adhuc uirtutem extendere factis? Extenſus. Cic. 4. Acad. Cum extenſis digitis aduerſam manum oſtenderat. Extentus. Cice. 2. de Orato. Extento brachio paululum etiam de geſtu addidit.

Extento, tas, are, frequentatiuum. Plaut. in Bacchid.

Extenuatio. Cice. 3. de Orato. Diſtincte conciſa breuitas, & extenuatio.

Extenuo, as, [*Aſſottigliare, eſtenuare*] λεπτύνω, ualde tenue facio, comminuo. Cic. 2. de Nat. Deo. Dentibus extenuatur & molitur cibus. Extenuare mala ferendo, eſt fortitudine leuiora reddere. Ouid. 3. Triſt. Extenua forti mala corde ferendo. Extenuare rem aliquam uerbis, eſt minorem facere, quàm reuera ſit. Cice. 2. de Offic. Neque uerbis auget munus ſuum, ſed extenuet. Ad Heren. lib. 2. Defenſor cauſſam fuiſſe negabit, aut eam uehementer extenuabit. Extenuatus. Cice. 2. de Nat. Deo. Aer fuſus & extenuatus ſublime fertur.

Exterebro, ras, [*Triuellare, pertuggiare*] ἐκτετραίνω, terebrando ex traho. Cic. 1. de Diui. Ex eo auro, quod exterebratum eſſet, buculam curaſſe faciendam. Tranſlate, aliquid extorqueo. Plau. in Perſa. Nunquam exterebrabis, ut ſis prior, Quàm ego ſiem. Nonnunquam perſcrutari. Varro: Omnes perquirit, atq; exterebrat artes.

Extergo, gis, ſi, ſum, [*Nettare, forbire*] ἀπομόργνυμι, ἐκκαθαίρω, eſt tergendo purgare. Cato de re ruſt. Extergeo, per ſecundam inflexionem. Plaut. in Rud. Quanto magis extergeo, rutilum fit. Cato de Re ruſt. cap. 16. Die tertio extergeto ſpongia. Inde Extersus, expolitus. Plin. lib. 34. cap. 9. Aera extersa rubiginem celerius trahunt, quàm neglecta.

Exterminator, euerſor. Cic. pro domo ſua.

Extermino, nas [*Eſterminare cacciar fuori*] ἐξορίζω, extra terminos eiicio. Cic. lib. 3. Offic. Hoc omne genus peſtiferum ex hominum com munitate exterminandum. Exterminare urbe atq; agro. Cic. 1. de Nat. Deo. Exterminare morbum, abigere, depellere. Pli. lib. 31. cap. 10. Pro euertere. Cic. poſt redit. ad Quir.

Externo, nas, ab Ex, & iterno, mente exturbo, dementem facio. Catul. in Argon. Externatus. Catul. Externata malo. Equi externati, i. perterriti, Ouid. in Ibin. Ouid. 11. Metam. Externata fugam fruſtra tentabat.

Externus, na, um, [*Foreſtiere*] ἐξωτερικός, ab Extra, quicquid ab Exteriori parte eſt: cui opponitur Internus. Liu. lib. 1. Timor patres inceſſit, ne ciuitatem ſine imperio uis aliqua externa adoriretur. Cicero. 2. Offic. Homines externos non egere, ornamento eſt reip.

Extero, ris, ἐκτρίβω, ἀποσμάω, terendo excutio, ex tritura percipio. Colu. lib. 2. Cum amplior meſſis proueniret, quicquid exteretur, capiſterio expurgandum. Varro lib. 1. de Re ruſt. Agitato perticis, quoad ungulis e ſpica exteruntur grana. Exterere aciem ferri, pro acuere. Exterere litteram, expungere, & delere. Var. 2. de Re ruſt. cap. 1.

Exterus, ra, rum, ſiue Exter, ab Extra, [*Foreſtiere, d'altro paeſe*] ἐξωτερικός, alibi natum, uel quod aliunde aduenit. Cic. in Catil. Exterus hoſtis, atque longinquus. Virg. lib. 4. Extera quærere regna. Exter bonos. Statius.

Exterior, ἐξώτερος, Cice. de Vniuerſi. Cum alterum eſſet exteriorem amplexus orbem. Plau. Men. Exterior ſis. Comes exterior. i. inferiore indigniorecq; loco incedens. Hor. 2. Ser.

Exterraneus, ante tempus natus, uel potius eiectus: dictus quòd cum mater exterrita eiecerit. Feſtus.

Exterreo, res, rui, ritum, [*Spauentare*] καταφοβέω, terreo. Cice. 2. Offi. Præter modum pleriq; exterrentur. Exterreri metu. Liu. 4.

Exterritus, pauefacto. Virg. Plauſumq; exterrita pennis Dat tecto ingentem.

Extexo, ἀνυφαίνω, retexo, deſtruo quod textum eſt. Plau. in Bacch. per tranſlationem poſuit, pro auertere quempiam ab eo quod cogitauit: Extexam (inquit) ego eum ſi Di uolunt.

Extillo, as, [*Stillare*] ἐκστάλαζειν, eſt guttatim effluere. Col. lib. 12. cap. 48. Amurcam extillare. Extillare lacrymis, eſt totum in lacrymas diſſolui. Teren. in Phor.

Extimesco, περιφοβοῦμαι, ualde timeo. Et modo abſolute accipitur. Teren. in Hecy. Extimui illico. Plaut. in Ciſt. Extimuit tum illa. Modo actiue. Cice. in Catil. Quod adoleſcentes, indocti contemnunt, id docti ſenes extimeſcent? Cæſ. 3. Bel. Gal. Quarum rerum omnium noſtris nauibus caſus erat extimeſcendus.

Extimus, mi, [*Più in fuori*] ἔσχατος, ſuperlatiuum ab Exterior. Pli. lib. 2. cap. 78 Iiſdem imperia, quæ nunquam extimis gentibus fuerint. Extimum promontorium, idem lib. 6. cap. 28.

Extimulo, παροξύνω, incito. Colu. lib. 6. cap. 27. Armentum, ſi prohibeas libidines, extimulatur furiis. Tigris fame extimulata, Ouid. 6. Meta. Extimulare dictis, Ouid. 6. Faſt. Extimulator acerrimus, Tacit. lib. 3.

Extinguo, is, [*Eſtinguere, ammorzare, ſpegnere*] σβέννυμι, ἀποσβέννυμι, ab Ex, & Tinguo proprie dicitur de iis, quæ incenſa ſunt. Plaut. in Aſi. Neque illa ulli homini nuter, nictet, annuat, Poſt id. ſi lucerna extincta ſit, nequid, &c. Idem in Perſa. Da illi cantharum, extingue ignem, ſi cor uritur, Caput ne ardeſcat. Per tranſlationem uero accipitur pro opprimo, ſic tamen, ut minorem in ſe uim habeat, quàm opprimo. Cice. in Læl. Primum danda opera eſt, ne qua amicorum diſſidia fiant: ſin tale aliquid euenerit, ut extinctæ potius amicitiæ, quàm oppreſſæ uideantur. Aliquando pro occidere, deſtruere, διαφθείρειν. Lactan. lib. 3. Cæleſtes animas una cum corporibus extingunt. Teren. in Adelph. Seni animam primum extinguere ipſi, qui illud produxit ſcelus. i. auferrem. Virg. 4. Æne. Impleſſemq; foros flammis, natumq; patremq; Quum genere extinxem. Extingui, mori, Cic. de Sen. Extingui homini ſuo tẽpore optabile eſt. Aliquñ eſt perfecte diſtinguere, ἐξαλείφειν. Cic. in Horten. Quam ſi ſubtraxeris, qui extingues artificem ab inſcio?

Extinctus, Cic. pro Balbo. Quum Scipiones extincti occidiſſent.

Extinctor, oris, Belli domeſtici extinctor, Cic. de Aruſp. reſp. Extinctor incendii, in Piſon. Extinctor patriæ, pro Sylla.

Extinctio, Cice. 1. Tuſc. Si ſupremus ille dies non extinctionem, ſed commutationem affert loci, quid optabilius?

Extirpo, [*Stirpare, ſuellere*] ἀπορριζόω, proprie eſt una cum ſtirpe euello. Colu. lib. 2. cap. 2. Et extirpandis radicibus. Marti. lib. 6. Extirpare pilos corporis. Per tranſlationem accipitur pro funditus extinguo. Cic. de Amic. Quamobrem ſi cadit in ſapientem animi dolor, (qui profecto cadit, niſi ex eius animo humanitatem extirpatam arbitremur) quæ cauſſa eſt, ut amicitiam funditus tollamus è uita? Extirpare perturbationes: Cic. 4. Tuſc. Extirpare & funditus tollere uita: Idem de Fato.

Extirpatio, onis, eradicatio, Col. lib. 2. cap. 2.

Extispices,

Extispices, haruſpices, qui extis inſpectis futura prædicunt. Cic. 2. de Diu. Extiſpicium, ipſa extorum inſpectio. Accius in Medea: Extiſpicium ex prodigiis congruens ars te arguit.

Exto, tas, extiti, ſupinum Extitum, & nonnunquam Extatum, unde participium Extaturus, uel Extiturus [*Stare. ſuraſtare, eſſere emi nente*] ἐξέχω, ὑπερέχομαι, emineo, ſuperſum. Virg. 3. Geo. Summis uix cornibus extant. Extare etiam opus aliquod dicitur, quod nõ deperiit. Cic. ad Metellũ: Illud S. C. Dũ extabit, officium meum in te obſcurum eſſe non poterit. Extaturus, Pl. li. 17. ca. 22. Extantia, æ, Col. li. 5. c. 5. Capita ſine ulla extantia bubus obnoxia non ſunt.

Extollo, lis, tuli, elatum, [*Inalzare, accreſcere*] ἐξαίρω, in altum eleuo, educo, effero. Pl. Amph. Angues extollũt capita. Translate pro amplificare. Sal. Iugur. Eorũ uirtus tanta habet, quãtũ ea uerbis potuere extollere præclara ingenia. Apud antiquos etiã pro differre. Cæcilius Plotio, ut citat Nonius: Hodie extollet nuptias.

Extorqueo, ques, torſi, tum, [*Rapire per forza, tormentare per ſapere il uero*] ἐξστρέφω, βασανίζω, eſt tormentis, uel alia quauis ui, aliquid exprimo. unde extorquere ueritatem, eſt adhibitis tormentis ueram confeſſionem exprimere. Donatus: Torquemus homines, extorquemus ueritatem. Cice. in Catone. Nec mihi hunc errorem, dum uiuo, extorqueri uolo.

Exterris, ris, [*Cacciato de la patria, fuor'uſcito*] ἄπολις, ἐξόριστος, extra patriam eiectus. Cic. 4. Verr. Extorres profugerunt.

Extra, [*Fuori*] ἔξω, ἐκτὸς, Cic. 2. de Fin. Et in corpore, & extra eſſe quædã bona. Idẽ de Vniuerſ. Partes ita collocatæ, ut nulla pars excederet extra. Extra, pro præter. Ter. Phor. Neq; cognatus, extra unã aniculam, quiſquam aderat. Extra iocum. Cic. Trebatio: Extra iocum, homo bellus es. Extra quam, pro niſi, in exceptionibus concipiendis ponebatur. Ci. 1. de Inu. Poſtulat is, qui cum agitur, à Prætore exceptionem, extra quã in reum capitis præiudiciũ fiat. Vbi, ſi, particula deeſſe uidetur, Extra quãm ſi: ut Vlpian. in. l. 6. Labeo ſcribit. ff. de flumin. Sed ita excipiendum ait, extra quam ſi quid ita factum ſit, uti de lege fieri licuit. Liuius 36. Campanos Attellanos, Calatinos, extra quam qui eorum aut ipſi, aut parentes eorum apud hoſtes eſſent, liberos eſſe iuſſerunt.

* Extraclusus ager dicebatur, qui intra finitimã lineam & centurias interiacebat: ideoq; extracluſus quia ultra limites finitima linea clauderetur. & extracluſa loca ſunt æque iuris ſubſeciuorum, ultra limites, & ultra finitimam lineam. quod genus agrorũ ſi reip. populi Romani, aut ipſius coloniæ, cuius fine circundatur ſiue peregrinæ urbi, aut locis ſacris, aut religioſis, æque ad populum Romanum pertinentibus, datum non eſt, iure ſubſeciuorum in eius, qui aſſignare potuerit, remanet poteſtate.

Extraneus, [*Straniero, foreſtiero*] ἀλλότριος, alienus, quaſi exterraneus. unde Extraneus hæres, apud Sueto. in Clau. Bona extranea, i. externa, quæ & bona fortunæ dicuntur. ad Heren. li. 4.

Extraordinarius, ria, rium, præter ordinem. Brutus Cice. Tũ & facilitatem laudabo tuam, quum exploratum habere cœpero, Cæſarem honoribus, quos acceperit, extraordinariis fore contentũ.

Extrarius, a, um, [*Foreſtiere*] ἀλλότριος, qui ex ea, in qua agimus ciuitate oriũdus nõ eſt, aut qui ex noſtra familia nõ eſt. Pomp. Mirabatur, ſi extrario nupſiſſet. Canis extrarius, pro non domeſtico, Suet. in Veſpa. Extraria lux, Lucr. l. 4. Extrariũ, quicquid eſt extra rẽ, de qua agitur. ad Her. ſine ulla aſſumptiõe extraria defenſionis.

Extremitas, tatis, extremum: ut, Extremitas circuli, Pli. li. 2. cap. 17. Cæli extremitas, Cic. de Vniuerſ. Cic. 2. de Finib. Infinitasq; regiones, quarum nulla ora, nulla extremitas.

* Extremitas, in agro ita definitur ab Aggeno. Extremitas finitima linea eſt, quæ interuenit aut per iter publicum, quod tranſcendi nõ poteſt, ſecundũ legem colonicã: quia omnis limes itineri publico ſeruire debet: aut per limites ſiue terminos aliaq; ſigna, quibus territoria finiũtur: aut ubi inſoluta loca remanſerunt. hæc autẽ ſunt loca quæ inſoluta dicũtur: quæ aut in ſaxoſis & ſterilibus locis ſunt, aut in paludibus, ubi nulla potuit exerceri cultura: quia, dum non eſſet, quod excoli potuiſſet, nullis neceſſe fuit limitum regulis obligari.

Extremo, aduerbium. Cic. Att. li. 12. Quòd ſcribis extremo.

Extremus, [*Vltimo, eſtremo*] ἔσχατος, ultimus, poſtremus. Vir. 10. Ecl. Extremũ hunc Arethuſa mihi concede laborem. Ci. pro Clu. extrema parte quæſtionis. Nonnunquam pro nequiſſimo, quaſi à conſortio humanitatis remoto. Virg. 4. Æn. Extremam (ut perhibent) Cœo Enceladoq; ſororem Progenuit. Seneca: In hoc ſumma bonitas, in illo extrema malitia. i. maxima, & medici affirmant, deteriores ceteris eſſe, qui ultimi naſcuntur.

Extractorius, Pli. l. 24. ca. 11. extractoriã uim habet, i. uacuatoriã.

Extraho, is, ere, xi, ctum [*Trar fuori*] ἐξέλκειν, extra trahere, Ci. de Nat. Epicurus ex animis hominũ radicitus extraxit religionem. Cic. pro Clu. Extrahitur domo Oppianicus à Manilio. Extrahere diem, eſt, diem conſumere. Cæſ. lib. 1. Bel. Cic. Catone dicendi mora dies extrahente. Extrahere aliquẽ, pro inducere. Liu. li. 22 Vulgus extrahere ad cõſulatum nitebatur. Extrahere ſe ex aliquo negocio, Tere. in Phor. Ci. Q. Fra. li. 2. Per obtrectatores Len. uli res calumnia extracta eſt.

Extricabile, a quo quis ſe facile poteſt extricare.

Extrico, cas, pen. pro. [*Diſtricare*] ἐκλύω, a tricis, ſunt autem Tricæ, capilli, uel aliæ quæuis res tenues, quæ gallinarum pedibus nõnunquam adhærẽt, earumq; greſſum impediunt. Eſt igitur Extricare, explicare. Plaut. in Epid. Aliqua ope exoluam, extricabor aliqua. Vatinius. Cic. in epi. De Dionyſio tuo ad huc nihil extrico. Extricare locum aliquem, pro purgare. Col. li. 4. Silueſtris ager, etſi frutetis aut arboribus obſeſſus eſt, facile extricatur.

Extringo, gis, extrinxi, extrictum. [*Strignere*] Cic. 4. Ac.

Extrinsecus, ab exteriori parte. Ci. 1. de Or. Adhibita eſt ars extrinſecus. Var. li. 1. de Re ruſt. c. 41. Non denudes medullam, ne extrinſecus imbres noceant. Ci. 4. Acad. Irrumpunt extrinſecus in animos noſtros imagines nobis dormientibus.

Extro, as, antiqui dicebant pro exeo; ut nos, pro ingredi, intrare. Afranius: Simul limen intrabo, illi extrant illico.

Extrorsum, εἰς τὸ ἔξω, uerſus exteriorem partem.

Extructio, onis. Cic. 14. Philip.

Extrudo, dis, [*Cacciar fuori*] ἐξωθέω, extra trudo, per uim expello. Ter. in Hecy. Pamphilum extrudit. Pro alienare. Hor. 2. Epiſt. Laudat uænales, qui uult extrudere, merces.

Extruo, [*Edificare, fabricare*] κατασκευάζω, ædifico, cõſtruo. Cæſ. 3. Bel. Gal. Omnẽ eã materiam, quæ erat cæſa, pro uallo extruebat. Extruere ædificium in alieno. Cic. pro Mil. Extruere menſas epulis, & poculis, 3. Tuſc. Extruere thermas de marmore. Mart. lib. 9. Extructus. Cic. in Piſ.

Extuberatio, tuberculorum eruptio. Pli. lib. 31. cap. 9.

Extubero, as, [*Gonfiare, enfiare*] ἐπιφύομαι, id tumeſco excreſco, & quaſi in tuberis formam effigior. Pli. lib. 21. cap. 13. Radice folioſa, ex qua media ueluti extuberat. Idem lib. 37. Cauæ aut extuberantes uidentur uiliores æqualibus. Nonnunquam actiue, pro tuberibus inæquale reddere. Sen. li. 6. Nat. quæſt. Valles extuberat.

Extumesco, [*Gonfiare*] in tumorem redigi. Pli. li. 37. cap. 5.

Extumidus, da, dum, Var. 2. de Re ru. ca. 51. mediã paulo extumidã.

Extundo, is, tudi, tuſum, ui, uel blanditiis aliquid extorquere. Suet. Nec, ut appeteret, compelli, niſi à matre potuit: ea demum extudit magis conuicio, quàm precibus. Extundere, ſtudioſe facere. Virg. 8. Æn. Lapſa ancilia cælo Extuderat. Idem 1. Geo. Vt uarios uſus meditando extunderet artes. Ita enim legit Nonius.

Exturbo, bas, [*Scacciare, diſturbare*] παρωθέομαι, è loco deiicio, extra turbo, expello. Cic. pro Cluent. Lectũ illum genialẽ, ſibi ornari, & ſterni, expulſa atque exturbata filia, iubet. Plau. in Curc. Iſtã exturbes ex animo ægritudinem. Col. li. 8. cap. 17. Piſcis ſedibus ſuis non exturbatur. Exturbare calculos, eiicere, & expellere. Pli. li. 20. c. 10. de aſparago loquens, Radix calculos exturbat. Exturbatus. Catul. Illa procul radicibus exturbata.

Extussio, is, ἐκβήσσειν, tuſſiendo aliquid eiicere. Pli. li. 25. ca. 15.

Exubero, as, [*Abondare*] περισσεύω, abundo, ab adiectiuo Vber, quod fœcundũ ſignificat. Vir. 2. Geo. Pomiſq; exuberat arbor. Col. in præfat. li. 1. Idem lib. cap. 4. poſuit, actiue, Fauorum ceras exuberant, pro uberes reddunt.

Exuccus, a, um, ἄχυμος, ſine ſucco. Sene. in Epiſt. Scis illum infirmi ſemp & exucci corporis fuiſſe. Quinct. li. 12. c. 10. Aridi. & exucci.

Exudo, das: [*Mandar fuori con ſudore*] ἐξιδρόω, ἐξιδίω, ueluti per ſudorẽ emitto. Pli. li. 24. ca. 9. Vnum arbor ipſa exudat. Vir. li. 1. Geo. Exudat inutilis humor, dixit neutraliter, pro ſudando effluit. Col. lib. 12. cap. 48. Oliua quicquid habuit amurcæ exudauit.

Exuerrae, purgatio quædã domus, ex qua mortuus ad ſepulturam ferẽdus eſt, certo genere ſcoparũ adhibito: ab extra uerrẽdo. Feſt.

Exuerto, is, ere, ti, ſum, præuenire, præoccupare. Plau. Pœn.

Exugo, is, xi, ctum, & Exugeo, ges, [*Succhiare*] ἐκθηλάζω, ſugendo elicio. Plaut. in Epi. Eorum exugebo ſanguinem. Idẽ in Rud. Exugebo quicquid humoris tibi eſt. Tertiæ declinationis, Idem in Pœn. Ego illi ſanguinem exugam. Col. l. 4. c. 24. Ab uno latere exugitur.

Exul, lis [*Bandito, eſſule*] φυγάς, ἄπολις, ſi Nonio credimus, dicitͬ qua ſi extra ſolum eiectus. Cic. pro domo: Hunc tu exulem appellare auſus es, cum tantis ſceleribus eſſes & factis notatus? Et iterum: Quid enim exul? Ipſum per ſe nomẽ calamitatis, nõ turpitudinis. Apud Iureconſ. Exules ii proprie ſunt, quibus aqua & igni interdictũ eſt: cætera non Exilia, ſed Relegationes ſunt. Vide Exilium.

Exulceratio, ἑλκώσις, Plin. li. 20. ca. 3.

Exulceratorius, a, um, exulcerandi uim habens. Pli. li. 23. ca. 7.

Exulceratrix, cis. Pli. l. 27. c. 12. Vis ei ſtiptica: & exulceratrix.

Exulcero, as, [*Impiagare*] ἑλκόω, ulcus induco. Pli. li. 20. ca. 6. Lepras, exulcerat. Var. li. 2 de Re ruſt. c 2. de Canibus loquẽs, aures. & digitos muſcæ, ricini, & pulices ſolẽt exulcerare, Per trãſlationẽ

pro exacerbare.Cice.2.de Orat.Quæ ſanare nequeunt, exulcerant.Idem pro Deiot.Exulcerato animo.

Exvlo,las,[*Eſſer bandito*] φεύγω,patria priuatus ſum & duobus modis dicitur,ſcilicet de loco, in quo exul eſt,& de quo eiectus eſt. Ter.in.Eun.Domo exulo, Pla.in Moſt.Exulet a patria ſua.Exulis. Cic.2.de Diui.Cũ Annibali apud eũ exulãti depugnare placeret.

Exvltanter.Pli.Epiſt.62.

Exvltantia,tiæ,idem quod exultatio.Gell.lib.12.cap. 5.

Exvltim,exultando . Hor.3.Car. Ludit exultim.

Exvlto,tas,tare,[*Allegrarſi grandemente,gioire*] ἀγάλλομαι,γαυριάω,ab Ex,& Salto,a,in u,mutata,ſignificat ſupra modũ exilire,atque efferri,& quaſi geſtibus ſaltibusq; lætitiam, aut etiã alium affectũ animi oſtendere.Cic.l.de Rep.Eſt quiddam turbulentum in hominibus ſingulis,quod exultat uoluptate, aut moleſtia frangitur.Idẽ in Catone.Annibalem iuueniliter exultantem patientia ſua molliebat.Virg.li.3.Exultãtiaq; haurit. Corda pauor . Ci.li. 4.de Rep.Quæ omni crudelitate ſic exultat, ut uix hominũ acerbis uulneribus ſatietur.Quo in loco(ut Nonius interpretatur)accipitur pro ſæuire:quãuis alii malint ibi pro gaudere,& delectari accipi.Propriè uero eſt extra ſaltare.Vir.li. 3.Exultantẽq; uada,atque æſtu miſcentur arenæ.Pli.li. 8.ca.53. Quo libuerit, exultant.

Exvlvlatvs,Parti.ſub uoce paſſiua actiue ſignificans.Oui.4. Triſt. Dum ſtupet Ideis exululata iugis.

Exvlvlo,ualde ululo.Ouid.1.Met.Nactusq; ſilẽtia ruris Exululat.

Exvm,extra ſum.ſic enim lictor in quibuſdam ſacris clamitare ſolebat.Hoſtis uictus,mulier uirgo exeſto.Hoc eſt, non introito.

Exvndo,extra alueum effluo.Pli.li.2.c.103.Fons exundat. Col.li.8. ca.16.Riuis,per quos exundat piſcina,præfigantur ænei cancelli. Transfertur ad alia.Tacitus in Dial. de Orat.Exundat,atq; exuberat admirabilis illa eloquentia.Exundatio. Pli.li.19.cap.15.

Exvngo,is,ungo.Plau.in Rud.An exungare ſiccus.

Exvngvlo,ἐξονυχίζω,ungues auferre,Plau.in Truc.

Exvo,is,exui,exutum[*Spogliare*] ἀποδύω,induméta detraho,Lact. li.1.Exuuntur ueſtibus flagitanti populo.Exuere ſe fortunis paternis,ſpoliare.Liu.li.1.Se agro paterno,auitoq; exuiſſe.Sæpe pro ſoluo. Vir.2.Æn. Suſtulit exutas uinclis ad ſidera palmas. Quãdoq; pro dentido.Idem 5. Æn.-Magna oſſa,lacertosq; Exuit. Tranſfate pro depono.Cic.pro Ligario, Nonne humanitatẽ omnẽ exuiſſes?

Exvperabilis, le,qui poteſt ſuperari.Sta.1.Theb. Nec exuperabile diris ingeniũ mortale queror.Vir.3.Ge.-Nõ exuperabile ſaxũ.

Exvperantia,præſtantia.Ci.Tuſc.Exuperantia uirtutis.

Exvperatio.Ad Her.li.4.Fit per exuperationem.

Exvpero, as, ſupero,excello . Cice.4.Tuſc. Quis te exuperauit unquam impudentia?

Exvrdo,das[*Aſſordare,*] ἐκκωφόω,ſurdum reddo,paſſiuũ poſuit Val. Max.li.1.Græcis actionibus aures curiæ exurdãtur.i.obtundũtur. Pli.li.32.cap.10.Panniculæ flos,ſi aures intrauerit,exurdat.Exurdare palatum,dixit Hor.pro ſtupefacere, Ser.li.2.Sat.8.

Exvrgo,gis,ſurgo.Cic. pro Clu. Pauliſper exurge.Per tranſlationẽ pro erigere ſe,& recreare ex diutino malo.Ci.pro Lege Agr.Ne qñ recreata exurgere,atq; erigere ſe poſſent,funditus ſuſtulerũt.

Exvro,is,p.p.exuſſi,exuſtũ,[*Abbruſciare*] κατακαίω , igne prorſus cõſumo.Ci.in Piſ.Bœotii exuſti. Ex animo exuri,Idẽ 3.de Nat.de. Mihi ex animo exuri non poteſt, eſſe deos . Igni exuritur ſcelus, Virg.6.Æneid.- Exuſtus.Plin.lib.2.cap.68. Media terrarum, exuſta flammis,& cremata.

Exvscito, as, ἀφυπνίζω, Suſcito.Cice.pro Mur. Te gallorum,illum bucccinarum cantus exuſcitat. Exuſcitare ſe.Brutus ad Cic.Tu te exuſcita,ut eam ciuitatem, in qua maxima geſſiſti,liberam,atque honeſtam fore putes.

Exvstio.Cic.in Som.Scip.Eluuiones exuſtionesq; terrarum.

Exvviae,rũ,[*Spoglie*] σκῦλα, λάφυρα, ſpolia hoſti detracta:dicta ab exeũdo,ut Induuiæ,ab induẽdo.Vir.2. Æn.Exuuias indutus Achilli.Et non ſolum hominũ tegmina,aut ueſtes,dicuntur, ſed etiã ceterorũ animaliũ.Virg.li.2.Ge.De ſerpente: Cũ poſitis nouus exuuiis,nitidusq; iuuẽta Voluitur.Plau. in Moſt. Mane caſtigabit eos exuuiis bubulis.Ci.pro Pomp. Locum exuuiis nauticis ornatum.

DE LITTERA F

F LITTERA à Priſciano inter mutas numeratur, ab aliis inter ſemiuocales, eo quòd à uocali incipiat, & in ſeipſam terminetur. Hæc alio nomine dicta eſt digãma Æolicum, ꝙ duplex gamma imagine referat. Eundẽ ſonum habet,quem apud Græcos φ.unde etiam dictiones aliquot Græcæ, in Latinorum uſum receptę, quę apud illos per φ, ſcribuntur,apud Latinos ſcribuntur per F:ut,Fama,Fanum,& ſimilia.Vetuſtiſsimi hac littera loco aſpirationis uti ſolebant, Dicebãt enim Fordeum,Traſo,Veſo,pro Hordeum,Trabo, Veho.Fuerunt præterea apud antiquiſſimos qui loco F , uterentur B, Bruges dicentes pro eo,quod poſteri Fruges dicere maluerunt.Hanc Claudius Cæſar inuerſam u conſonantis uicem uoluit præſtare: quod etiam hodie in pleriſque uetuſtis monumentis conſpicitur: nunquam tamen efficere potuit ut omnium conſenſu reciperetur.

F ANTE A

Faba,æ,[*Faua*] κύαμος, genus leguminis. Ter. in Eun.Iſthæc in me cudetur faba.Faba Græca, λωτὸς dicitur.Pli.li.16.ca.30.Faba porcina,ὑοσκύαμος,herba,quam uulgus uocabulo deprauato uocat Iuſquiamum.Vide Hyoſciamus.

Fabvla,læ,[*Fauola,nouella*] μῦθος,rumor populi, & res paſſim diuulgata,etiam ſi uera ſit, a fando dicta.Iuuen. It noua,nec triſtis per cunctas fabula cœnas.Teren.Hec.Nos fabulæ ſumus,ſenex atque anus.Dicitur etiã fabula,narratio ad delectationem, & utilitatem inuẽta rerũ nec uerarũ,nec uериſimilium:ut,ꝙ Daphne uerſa ſit in laurum, & Tantalus apud inferos fugiẽtia captet flumina. Hor.in Ser. Sat.1. Mutato nomine de te Fabula narratur.Ci.3.de Nat.de.Quid uos illa delectat explicatio fabularũ. Apologus autẽ differt a Fabula,ut ſpecies à genere.Dicuntur etiã Apologi fabulæ quæ ſub tectorio ridiculæ alicuius narrationis,& inter bruta animãtia colloquii, recõdit aliquid, quod ad uitã & mores pertineat,quales ſunt fabellæ illæ,quæ Æſopi nomine circunferuntur. comœdiæ itaque & Tragœdiæ fabulæ ſunt,nõ apologi.Huiuſmodi autem fabulæ diuerſa ſortiuntur nomina pro habitu & qualitate perſonarũ,quæ in eis introducuntur.Aliæ enim Togatæ dicebantur,quarũ perſonæ togis & Romanorum cultu erant ornatæ.aliæ Palliatæ,cũ perſonæ Græco more pallis indutæ in ſcenam prodibãt.erat enim Palliũ Græcis peculiare, ut Romanis Toga.Togatarũ genera ſunt quatuor.Prætextatæ dicuntur,in quibus reges Romani,uel duces inducuntur,perſonarũ dignitate & ſublimitate tragœdiis ſimiles.Prætextatæ autem dicuntur,quia fere regũ uel magiſtratuũ prætexta utẽtũ in huiuſmodi fabulis perſonæ introducebãtur.Secundũ genus Tabernariæ dicuntur, humilitate perſonarũ, & argumentorum ſimilitudine comœdiis pares: in quibus nõ magiſtratus,ſed humiles,& priuatæ perſonæ induci ſolent:quales fere ſunt mercatores,aut inſtitores,q in tabernis merces ſuas uendere conſueuerũt.Erant præterea fabulæ Attelanæ,iocis & ſalibus quamproxime ad ſatyram accedentes : ab Attelis Cãpaniæ oppido,in qua plurimæ actitatæ ſunt,nomen ſortitæ.Planipediæ, à planis actorũ pedibus dictæ, qui ob humilitatem argumenti & utilitatem perſonarum neque cothurnis utebantur,neque ſoccis.

Fabvlae.Plaut.in Sticho: Nucibus,fabulis,ficulis.

Fabvlvm,li,faba,apud Gell.li.4.c.11.Opinio uetus falſa conualuit, Pythagoram abſtinuiſſe fabulo,quẽ κύαμον Græci appellant.Cic. de Diu.Pythagoricis interdictum putatur, ne faba ueſcerentur.

Fabacia,ciæ,κυαμίτης,genus cibi ex fabis.Plin.li.18.ca.12.

Fabaginvs,a,um,ex fabis:ut,Fabaginum acus.Cat.de re ruſt.c. 54.

Fabalia,lium, [*Stoppie di faua*] ſtipulæ fabarum, hoc eſt,culmi illi ex quibus ſiliquæ fabaceæ dependent.Pli.li.18.cap.12.

Fabalis,& hoc le,ut,Stipula fabalis.Ouid.4.Faſt. Stipulamq; fabalẽ Sæpe tuli plena februa teſta manu. Ac paulo poſt declarat,quid ſit Stipula fabalis,ſic inquiens Duræ culmen inane fabæ.

Fabaria,inſula in mari Germanico. non procul à Cymbrica Cherroneſo alio nomine Burchana. Fabaria à Romanis dicta propter ſimilitudinem frugis,ſponte ibi prouenientis. Plinius.

Fabaris,fluuius in Sabinis. Virg.li.7. Qui Tyberim, Fabarimq; bibunt. Alio nomine uocant Farfarum, auctore Seruio. Plau. Diſſipabo te tanquam folia Farfari. Ouid. Et amœnæ Farfarus umbræ.

Fabarivs,a,um,quod ad fabam pertinet: ut, Fabariæ calendæ.i.cal. Iuniæ,quia hoc menſe adultæ fabæ diuinis rebus adhibebantur, teſte Macrobio in Satur.Pilum fabarium, apud Catonem cap.12.

Fabella,diminut.eſt a fabula.Cic.pro Cœlio.

Faber,ut faber ferrarius,q aliqd ex ferro cõficit.faber tignarius,q tigna ad ędificia cõcinnat:faber aurarius,q ex auro aliqd excudit: & ſic de ceteris.Plau.in Moſt.Nequior factus eſt Vſus ædium, atque haud fabri culpa.

Faber,ra,rum,fabrilis.Ouid.8.Meta.Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis.Apul.lib.2. Flor.Faberrimo ſignaculo.

Fabianvs,a,um,à Fabio. unde arcus Fabianus,qui conſtructus eſt iuxta regiam in uia ſacra.

Fabiorvm familia, Romæ nobiliſsima, nomen ſortita ab eo tempore quo Romani pene omnes agriculturam exercebant, ꝙ prius qui hoc nomen adeptus eſt,in faba ſerenda excelleret :ut & Cicerones,Piſones, Lentuli dicti à lente,cicere, & piſis bene ſerendis.Horum tanta Romæ,potentia fuit,ut bellum aduerſus Veientes,ſoli cum ſuis clientibus & ſeruis in ſeſe receperint: cumq; ex leuibus aliquot prœliis ſæpius uictoriam reportaſſent, tandem ad Alliam fluuiũ inſidiis circumuenti,ad unum omnes cæſi ſunt. Ouid. li.2.Faſt. Vna dies Fabios ad bellũ miſerat omnes: Ad bellum miſſos

ſos abſtulit una dies. Ex tanta clade unus tantū ſuperfuit: qui nondum armis per ætatem idoneus, in urbe relictus erat: ex cuius ſanguine per longā nepotum ſeriem natus Fabius ille Maximus, qui dictator aduerſus Annibalem creatus, cunctabunda quadam prudentia rem Romanam, aliorum imperatorum temeritate labefactatam, primus reſtituit. Fuit & alius Fabius, Allobrox cognominatus, a rege Allobrogum ad Iſaram flumen interempto.

Fabivs Pictor, antiquitatis bene peritus. Cic. in Bruto.

Fabrateria, oppidum Campaniæ. Iuuen. Sat. 3. Sil. lib. 8. Cice. ad Pætum lib. 9. tam.

Fabre, artificioſe. Plau. in Pen. Exornatus fabre ad fallacias. Vſitatius eſt compoſitum eius Affabre.

Fabrefacio, is, [*Edificare, fabricare*] καλλιεργῶ, πιτσαίνομαι, ædifico artificioſe cōpono. Plau. in Capt. Nec fallaciam aſtutiorem ullus fecit poeta, atque ut hæc eſt Fabrefacta à nobis. Plin. de Viris illi. Claſſem magis ualidam, quàm decoram, fabrefecit.

Fabrica, cæ, [*Bottega di legnaiuolo, fabrica*] ἐργαστήριον, τεκτονικόν, proprie fabri lignarii officina: quamuis & de aliis officinis dicatur nam & fabricam ferream dixit Pli. li. 8. ca. 56. Ponitur etiā pro arte, & fabricatione alicuius rei. Vnde & ædificium Fabricam dicimus, & machinationem. Pla. in Pœn. Hoc conſilium capio, & hanc fabricam apparo, ut filias dicas tuas.

Fabricatio. Cic. 2. de Nat. de. Si erit tota hominis fabricatio perſpecta. Transfertur ad animū. Curtius: Multa fabricatus ingenio.

Fabricator, oris. Cic. in Ver. ille fabricator tanti operis.

Fabrico, cas, & Fabricor, aris, deponens, [*Fabricare*] τεκταίνομαι, σκευωρῶ, fabrili arte aliquid conficio. Ouid. li. 13. Met. Craterem Æneæ quem iam fabricauerat Alcon. Fabricatus. Cic. 1. de Vniuerſ. Et globoſus eſt fabricatus. Fabricator, oris. Quīnct. li. 2. c. 16. Deus ille princeps, parens rerum, fabricatorq́; mundi. Fabricor deponens. Cic. de Orat.

Fabrilis, le, pen. pro. [*Fabrile*] τεκτονικός, quod eſt fabri: ut, Opus fabrile. Horat. 2. lib. epiſt. Liu. 7. Bel. Pun. Fabrile erratum, Cic. ad Att. lib. 6. Fabrile glutinum. Plin. lib. 28. cap. 11. Fabrilis manus, Mart. lib. 11.

Fabulinus Deus, qui pueris primo fari incipientibus præeſſe putabatur: cui etiam Romani ſacrificabant, quum primum liberi eorum fari incipiebant. Nonius.

Fabularis, re, fabuloſus. μυθώδης, ut, Hiſtoria fabularis, in qua multa falſa, & minime uera ſcribuntur. Suet. in Tib. Curauit hiſtoriæ fabularis notitiam.

Fabulator, oris, facetus collocutor. Suet. in Aug.

Fabulor, laris, [*Ragionare, fauellare, fauoleggiare*] μυθολογέω, ὁμιλέω, à fando deriuatur: & ſignificat loqui. Plau. in Cap. Quid fabulabor? Idem in Ciſt. Hæc noſtram rem fabulatur. Id eſt, de re noſtra loquitur. Fabulari, pro inepte garrire. Liu. li. 25. Quid de imperatore Paulo ſenatus decreuit potius, quàm quid Sergius Galba fabuletur, audi. Confabulor. Ter. Si quando ad eum acceſſerat confabulatum. Fabulo in actiua uoce, pro eodem. Plau. in Mil.

Fabulosior. Pli. li. 33. ca. 1. Vnde fabuloſe aduerbium, falſo, uel per fabulas. Pli. li. 30. cap. 11. Fabuloſiſſime, li. 5. cap. 1.

Fabulositas, tis, hoc eſt, fabulantium uanitas. Pli. li. 36. cap. 13.

Fabulosvs, ſa, ſum [*Fauoloſo*], μυθώδης, dicitur, quod cōmentitium eſt: uel quod fabulis & figmentis celebratur: uel, de quo multa finguntur. Hor. lib. 1. Car. Vel quæ loca fabuloſus Lambit Hydaſpes.

Facesso, ſis, faceſſi, ſupinum in uſu non eſt. Legitur tamen partic. Faceſſitus tanquam ſupinum eſſet Faceſſitum. Cic. in Ver. Cum audiſſet ſibi negocium feceſſitum, [*Andare à fare*] Significat autē proprie ad faciendum eo: ut, Viſo, ad uidendum eo. Vir. continuo matris præcepta faceſſit. Interdū eſt diſcedere εἴκειν, ἀπέρχεσθαι. Nec mirum, altera. n. ſignificatio alteram gignit: nā qui ad faciendum quicquam it, diſcedit, ut id faciat. Ter. in Phor. Hæc hinc faceſſat. Donatus. Faceſſat, pro hinc ſe faciat, i. abeat. Ci. in Horten. Faceſſant igitur, qui docere nihil poſſunt, quo melius, ſapientiusq́ʒ uiuamus. Negocium faceſſere, eſt cuipiam moleſtum eſſe. Ci. Ap. Pulchro Quum eſt nobis allatum de temeritate eorum, qui tibi negocium faceſſerent. Paſſiuum protulit idem pro Clu. Si cui forte hac lege negocium faceſſetur.

Facete, pro elegāter, urbane, κομψῶς. Ci. 6. in Verr. & pro Roſ. Am.

Facetiae, arū, [*Facetie, burle, piaceuolezze*] εὐτραπελία, ſunt quaſi deliciæ quædā ſermonis, & dicta urbana ſine ſcurrilitate: quāquā etiā in factis intelligi poſſunt. Plau. in Mil. Quemuis potis es facere, ut fluat facetiis Catullus. Eſt enim Leporum Diſertus pater, & facetiarū. Ci. 1. Offi. Sale uero & facetiis Cæſar Catulli patris frater uicit omnes. Idem 2. de Ora. Duo genera facetiarum: alterum æquabiliter in omni ſermone fuſum: alterum peracutum: & breue.

Facetosvs, a, um, facetus. Cic. 2. de Fin. In quantā hominum facetoſam urbanitatem incurraris, non dico.

Facetvs, ti, [*Faceto*] εὐτράπελος, κομψός, qui ſalibus & ſermonis urbanitate, citra ſcurrilitatem tamen, abundat. Cic. ad Q. Fra. Neq; parum facetus ſcurra Sext. Næuius. Idem 2. de Legib. Facetiſſimus poeta ueteris comœdiæ Ariſtophanes. Quida à faciendo deriuant, ut is ſit qui geſtibus aut uerbis ita alium imitatur, ut ſe illum faciat. Alii à fando deducunt. Veteres etiam Facetum dixerunt, quicquid uenuſtum eſſet, & elegans.

Facies, ei, [*Faccia*] πρόσωπον, & Vultus (πρόσοψις) differunt: quod Vultus uoluntatis indicium ſit, quod pro motu animi in facie oſtenditur: unde Seruius. Vultus eſt uoluntatis indiciū, qui pro uoluntatis uarietate mutatur. Vir. 4. Æn. Spē uultu ſimulat, premit altū corde dolorē. Inde etiam cæli & terræ, Vultū appellamus, quia mutari cōtingit. Facies uero, pars anterior capitis humani, cōſtans ex frōte oculis, naſo, malis, ore, & mento. Sal. in Cat. Prorſus in facie, uultuq; uecordia inerat. Sumitur tamē Facies pro totius corporis forma. Ter. in Eu. O faciem pulchrā. Vt enim ab aſpectu Species, à fingendo Figura, ita à faciendo, uel à factura corporis, dicitur Facies. Plau. in Pœn. Sed earū nutrix qua ſit facie, mihi expedi. Neq; ſolum de hominibus dicitur, ſed etiā de rebus inanimatis: ut Egregia litterarū facies: ut Facies dicat cuiuſq; rei ſuperficies. Vt quū dicimus Faciē terræ, Faciē maris. Sal. li. 2. Hiſt. Sardinia in Aphrico mari facie ueſtigii humani. Accipitur tamē nonnunquā Vultus pro facie, præſertim apud poetas: qui pro eodē dicūt, Fœdato uultus & Fœdata facie. Ci. de Or. Quæ nobis nō poſſumus fingere facies, uultus, ſonus. Quandoq; etiā facies, pro ſpecie dicitur. Vir. 6 Æn. Quæ ſcelerum facies, ò uirgo, eſſare. Antiqui declinabant, hæc Facies, huius Facies, Vel F acii, pro Faciei, ut teſtimoniis aliquot docet Gell. li. 9. c. 14. Vertere ſe in oēs facies. Virg. li. 12. Æn.

Facile, [*Facilmente, ageuolmente*] ῥᾳδίως, εὐχερῶς, aduerbium, nullo negocio. Ci. li. 1. epi. Ceteris iniuriis facile reſiſtemus. Eſt etiā confirmantis aduerbium, ſignificans, haud dubie, certo, nullis aduerſantibus, iungiturq́; eleganter cum nomine Princeps. Cic. 3. li. epiſt. Tu qui eſſes ordinis cui facile princeps. Admittit & ſuperlatiuum, ut, Facile doctiſſimus. Facile primus. Itē adiectiua diuerſitatem importantia: ut, Facile diſſimilis. Aliquādo & uerba cū præpoſitione Præ compoſita: ut, Facile præſtat æqualibus. Nonnunquam pro libenter. Cic. 4. Tuſ. Sed te aberrare propoſito, facile patiebar, id eſt, non inuitus.

Facilis, le, Ter. in Heaut. Hæc dū incipias, grauia ſunt, dúq; ignores: ubi cognoris, facilia. Idē apud Vir. 4. Ge. Bonā atque iuſtam rē oppido imperas. & factu facilem. Aliquando facilis, dicitur exorabilis, & ad ignoſcēdum paratus: ut, faciles uenerare Napæas, Ter. in Heaut. Mihi ſi unquam filius erit, næ ille facili me utetur patre. Ex facili, pro facile. Col. li. 6. cap. 1.

Facilitas, atis, [*Facilitā, ageuolezza*] εὐκολία, Cic. 4. Tuſc. In bonis rebus, quòd alii ad alia bona ſunt aptiores, Facilitas nominetur: in malis procliuitas, ut ſignificet lapſionē. Facilitas carminis, uel orationis, eſt perſpicuitas quædam & claritas, qua mentē ſcribentis facile aſſequimur. Accipitur etiā facilitas pro lenitate illa, qua facile patimur nos exorari. Ter. in Hec. Vt facilitas mea illorum corrumpat animos. Id eſt, indulgentia.

Facinorosvs, a, um, flagitioſus, Cic. in Catil. li. 1. de Leg.

Facinvs, oris, uocabulum medium, quo tam in bonā, quàm in malam partē uti poſſumus. eſt enim facinus inſigne aliquod factū, ſiue bonū, ſiue malum. In bonā partē accipitur apud Sal. pro uirili & ſtrenuo facto. Præclari facinoris, aut bonæ artis famā quærunt. Sæpius in malam. Cic. l. 3. offi. Ab hoc nulla fraus, nullum facinus aberat.

Facio, cis, feci, factum. Interdū pro ſcribere, i. cōponere. Donatus in Terentiū: Facit, qui materiā componit, ut Menander. Pro æſtimare. Plau. in Curc. Æſculapii ita ſentio ſententiam, Vt me nihil faciat, nec me ſaluū uelit. Sic dicimus Magni facio, Parui facio, Tāti facio: quod eſt, magno precio æſtimo, nullius æſtimo, tāti æſtimo. Plau. in Curc. Reſpicio uos nihili meam gratiā facere. Idē in Rud. Minacias ego iſtas flocci non facio tuas. Cice. Cecinnæ: Pōpeium faciebā plurimi: Iungitur & cū genitiuis Lucri, & Sūpti, ut Lucri facio, idē ſit quod facio lucrū: & Sūpti facere. idē quod facere ſumptū. Plau. in Perſa. Feciſti lucri: Idē in Caſ. Trāsfertur ad innumeros propemodum uſus. nā & facere uerba, dicimus. i. loqui: facere iter, ire. facere terrorē, terrere: facere aliquē certiorē, ſignificare alicui rē aliquā: facere urinā, meiere: facere ſordes, ſordeſcere: facere pediculos, emittere: facere copiā, poteſtatē præbere: Facere lucrum, lucrari. Facere etiā, pati eſt: ut, feci iacturā, damnum, naufragium. Itē facere pro ſacrificare. Virg. 3. Ecl. Cum faciam uitula pro frugibus, ipſe uenito. Cic. pro Mur. Nolite à ſacris patriis Iunonis ſoſpitæ, cui omnes cōſules facere neceſſe eſt, cōſulem potiſſimum auellere. Plau. Plenā faciā tibi fideliam. i. implebo. Itē conuenire. Mart. Non facit ad ſæuos ceruix niſi prima leones. Itē rem obſcœnam facere. Plau. Mauult ancillæ facere, quàm libertæ. Pertinet & ad pecuniam, quæ fieri dicitur, cum cogitur, ſeu colligitur Sal. Iug. Quæ pecunia ad Hiſpanienſe bellum Metello facta erat.

quod de unaquaque arte præcipitur. eſt enim genus omnium artium, quo in omnium artium definitione uti poſſumus: ut cum dicimus. Dialectica, eſt facultas diſſerendi: rhetorica eſt facultas dicendi, & ſic de aliis. Facultates quoque in plurali tantum numero dicuntur opes, quoniam cum diues quis extitit, facile quod uult, agit. Cic. ad Att. li. 11. Si quas habuimus facultates, eas, tum Pompeio, cum id uidebamur ſapienter facere, detulimus. Facultatem a Facilitate ſic diſtinguit Pli. epiſt. 115. Nimia aſſiduitate facilitas magis, quàm facultas, nec fiducia, ſed temeritas paratur.

FACVNDVS, di, [*Facõdo, eloquẽte*] ἐλόγιμος, εὔφραδής, diſertus: à fando qui ea quæ mente conceperit, ad audientes facile atq; ornate proferat. Oui. de art. Non formoſus erat, ſed erat facundus Vlyſſes.

FACVNDE, diſerte. Li. 28. Tanta inerat Scipioni, ad omnia naturalis ingenii dexteritas, ut hoſtem etiam infeſtiſſimum facunde alloquendo ſibi conciliaret.

FACVNDIA, λογιότης, facultas diſſerendi. Pli. li. 7. cap. 30.

FACVNDIOSVS. Sempro. Aſel. referente Gellio li. 4. cap. 9.

FAECATVM Vinum, [*Il uino che ſi trahe da la feccia*] τρυγώδης οἶνος, è fæcibus expreſſum. Cato de re ruſt. ca. 154. Vinum fæcatum ſic facito: Fiſcinas olearias Cãpanicas duas illi rei habeto eas fæcis impleto, ſub prelumq; ſubdito, exprimitoq;. Pli. li. 1. cap. 10. Tertium eſt fæcibus uini preſſum, quod Fæcatum Cato appellat.

FAECINIAE Vuæ dictę, quę plus, quàm cetерę, fæcis afferũt: Alio nomine à colore Rubellinæ, & a loco Nomentanæ. Col. li. 3. cap. 2.

FAECVLENTVS, ta, tum, fæcis plenũ: ut, Fæculenta aqua. Pli. l. 31. c. 3.

FAECVTINVS, pen. pr. τρύγινος, idem quod fæcatus. Gel. li. 13. ca. 19.

FAEX, cis, [*Feccia*] τρύξ, ὑπόσταθμη, per æ, diph.) ut Apul. docet) ut differat in datiuo, à præterito uerbi facio, & eſt excrementum cuiuſcunque rei: cuius diminutiuũ eſt Fæcula. Hor. 1. Car. Ode 35 Diffugiunt cadis cum fæce ſiccatis amici. Fæces unguenti, eſt materia craſſior, ex qua expreſſum eſt unguentum. Fæcem ciuitatis, homines uiles, & abiectos aliquando uocamus: non quòd homines ſint ſordes, ſed quòd uitam agant ſordidam, & abiectã. Ci. pro Flacco: Opifices, & tabernarios, atq; illam omnem fæcem ciuitatum, quid eſt negotii concitare? Sordes & fæx urbis, Cic. Att. lib. 1. Fæx Romuli, pro plebe Romuli, turbulenta, Cic. Att. li. 2. epi. 1.

FAGVS, gi, [*Faggio*] φηγὸς, arbor glandifera, ita dicta ἀπὸ τοῦ φαγεῖν, à comedendo: quod ante inuentas fruges (ut fabulantur poetæ) homines eius arboris glandibus ſolerẽt uictitare. Inde Fagineus, Faginus & Fageus, φήγινος, quæ eiuſdem ſunt ſignificationis, quòd ſcilicet ex fago arbore eſt. Oui. 3. Faſt. Bis ſua faginea tẽpora fronde tegit. Sic faginus axis apud Virg. 3. Geo. Poſt ualido nitens ſub pondere faginus axis. Et pocula fagina apud eundem 3. ecl. Glans fagea apud Plin. li. 16. cap. 5.

FAGVTAL, Romæ ſacellum Iouis, in quo erat fagus arbor, Ioui ſacra. Plin. lib. 16. cap. 10.

FALACRIVM, φαλάκριον, Ptole. 7. Promontorium Siciliæ.

FALAE, turres ligneæ, ob altitudinem dictæ, quibus in oppidorum oppugnationibus, & in ſpectaculis utebantur. a Falando. Tuſci enim Falandum cælum uocabat.

FALARICA, cæ, φαλαρική, teli genus erat miſſile, oblongo haſtili, quo utebantur pugnantes ex falſis, hoc eſt, turribus ligneis, quæ depellendos à mœnibus propugnatores extruebantur. Virg. 9. Æn. Sed magnum ſtridens contorta falarica uenit. Li. li. 1. Bel. Pun. Falarica erat Saguntinis miſſile telum, haſtili oblongo, & cetera tereti, præterquam ad extremum, unde ferrum extabat. Vide Phalarica quanquam etymi ratio poſtulat, ut Falarica potius per F, ſcribatur, quòd Græca dictio non ſit.

FALCARII, qui falcibus utuntur. Cic. 1. contra Catil. Dico te prima nocte ueniſſe inter falcarios. quem locum Priſcianus exponens, inter falcarios, inquit, i. in eum locum, ubi ſunt falcarii.

FALCATVS, a, um, quod formam falcis habet. Pli. li. 10. c. 21. Sola, uolucrum in cælum aſpicit crebro, in ſublime caudam falcatam erigens. Amygdalæ falcatæ, apud Pli. li. 17. c. 10. Rurſus Falcatam dicitur falcibus inſtructum: unde Falcati currus, quos Mac. Currus cũ falcibus appellat, cũ ait. Inducebat etiam currus cũ falcibus, & elephantos cũ turribus. Stat. l. 10. The. Falcato luſtrãte mœnia curru.

FALCVLA, le, δρεπάνιον, δρεπανίς, parua falx. Col. li. 12. c. 18. Falculæ & ungues ferrei quamplurimi parandi. Dicuntur etiam Farculæ, pardorum & pantherarum extremitates unguium in falcis formã incuruatæ: à quibus Falcones dictos putat Feſt. Pli. li. 8. ca. 15. Mirum pardos, pantheraſq;, leones, & ſimilia, cõdito in corporis uaginas unguium mucrone, ne hebetenturq;, ingredi, auerſiſq; falculis, currere, nec niſi appetendo, protendere.

FALCIDIA Lex, φαλκίδιος νόμος, quæ amputat legata, quando ut minimum quarta pars bonorum non ſupereſt hæredibus.

FALCIFER, falcem ferens. unde Saturnus Falcifer à poetis appellatur, quòd primus in Italia agriculturæ uſum credatur indicaſſe. Mac. li. 1. Satur. Mart. li. 5. Falciferi defendere templa tonantis.

FALCO, onis, auis ex accipitrum genere, dicta (ut Feſtus innuit) quod ungues more falcis habeat introrſum flexos. Feliciſſimum omen ueteres putabant, ſi Falco à ſiniſtra uolaſſet, unde a Græcis ἱέραξ, quaſi ſacra auis uocatur. Cãpani Capyn olim uocabant, à qua nonnulli uolunt Capuæ nomen eſſe impoſitum, quòd ex uolatu falconis de ea ædificanda ſumptum fuerit augurium. Sunt autem Falcones omnes fœminæ: mares uero, quos uulgus uocat Moſcardinos.

FALERE, neu. ge. Var. de re ruſt. c. 5. Subter columnarum ſtylobatem eſt lapis a falere, pedem & dodrantem altus. ipſum falere ad duos pedes altum à ſtagno. Verbum nobis hodie incognitum.

FALERII, orum, oppidum fuit Faliſcorum in Tuſcia. Ptol. li. 3. cap. 1.

FALERNVS ager, teſte Plinio li. 14. ca. 5. Campaniæ tractus eſt, qui à ponte Campano incipiebat læua petentibus urbanam coloniam Syllanã. Vitiferos habet colles, generoſiſſimo uino nobiles, quòd à regionis nomine etiam Falernum eſt appellatum huic inter generoſa Italiæ uina ſecunda nobilitas tribuebatur. prima enim laus dabatur Pucino. Pro uino frequentisſime neu. gen. eſt. Tibullus tamen in maſc. gen. uſurpauit. Fumoſos ueteres, proferre Falernos.

FALISCI, populi Hetruſci, quorum oppidum Falerii. Ouid. Adde ſenem Tatium Iunonicolaſq; Faliſcos: Faliſcus uenter, nomen Lucanicis, inuentus primo in Faliſcis. Papin. lib. 4. Syluarum: Nõ Lucanica, non graues Faliſci. Mar. li. 1. Et Lucanica uentre cũ Faliſco.

FALLACIAE, arum. [*Inganni*] ἀπάται, technæ, doli mali: uerba ad fallendũ compoſita. Cice. 2. de Diui. Tota res inuenta fallaciis, aut ad quæſtum, aut ad ſuperſtitionem, aut ad errorem. Ter. And. Fallacia alia aliam trudit. Col. li. 11. ca. 2. Res habet aliquam fallaciam.

FALLACITER, δολίως, Ci. 1. de Diu. Fallaciter portẽta interpretari. Idem 3. Offi. Ratio poſtulat, ne quid inſidioſe, ne quid ſimulate, ne quid fallaciter. Vẽdicare ſe alicui fallacisſime, Ci. de Aruſp. reſp.

FALLAM, pro fallacia dixere ueteres, ut annotauit Nonius, Nonii antiqui poetæ locum citans, ex Decumis. Hanc feci fallam.

FALLAX, cis, [*Fallace, ingannatore*] qui conſueuit fallere. Pli. li. 22. ca. 23. In his naturã eſſe apparet, in illis coniecturãm ſæpius fallacẽ. Mart. li. 1. Sic auidis fallax indulget piſcibus hamus. Ci. de Amic. Si ſpem afferũt, ut tãquã in herbis nõ fallacibus fructus appareat.

FALLACIOSVS, a, um, ἀπατηλὸς, fallaciis plenum. Gellius.

FALLO, lis, feſelli, falſum, [*Ingannare, gabbare*] ἐξαπατάω, παρακρούω, decipio: a fando, (ut inquit Varr.) cùm contra, quàm diximus, facimus. nam. ſi quis te decipit, improprie fallere dicitur. Cice. pro Roſc. Am. Perditisſimi eſt hominis, ſimul & amicitiam diſſoluere, & fallere eum, qui læſus non eſſet, niſi credidiſſet. Ponitur & pro lateo. Liu. Speculator Carthaginienſis, qui per biennium fefellerat, Romæ deprehenſus. Fallit me, i. ignoro. Cic. de Orã. Neque hoc te Craſſe fallit. Ibidem: Quem noſtrum fefellit, Ita uos eſſe dicturos? Fallere ſpem. Ci. in Catil. Si uis improborum ſpem meã fefellerit. Falſus ſum, decipior. Plau. Aul. Quanquam Haud falſa ſum nos odioſas haberi. Ter. And. Falſus es. Id eſt erras.

FALSARIVS, μεταγραφεύς, qui ſcripta publica falſificat. Suet. in Ner.

FALSE, Pla. in Capt. Falſe faciã, ut uerus hodie reperiare Tyndarus.

FALSIDICVS, ci, & Falſiloquus, ψευδολόγος, qui falſa loqui conſueuit. Plaut. in Capt. Me meamq; rem tuis falſidicis fallaciis dilacerauiſti. Idem: quarum rerum te falſiloquum eſſe nolo.

FALSIFICVS, ψευδοποιὸς, qui facit fallacii fallacias. Plau. in Mil.

FALSIMONIVM, nii, [*Frode, fallacia*] ἐξαπάτη, fraus, fallacia. Pla. Bacchid. Quos cum cẽſeas Tibi amicos, reperiuntur falſi falſimoniis.

FALSIPARENS, tis, id eſt cuius pater is eſſe creditur, qui minime eſt. Catullus ad Manlium, epigr. 63. Falſiparens de Hercule dicit, quẽ ex Ioue & Alcumena natum, plurimi credebant Amphitryonis eſſe filium, qui uerus erat Alcmenæ maritus.

FALSITAS, ψεῦδος, cui contraria eſt ueritas. Cic. pro Clu. Parum firmamenti, & parum uirium falſitas habet.

FALSO, fas, falſum facio. Modeſt. l. penul. ff. ad l. Corn. de fal.

FALSO, nõ uere. Sal. in proœ. Iug. Falſo queritur de natura ſua genus humanum. Plau. in Bacch. Neque tu me habebis falſo ſuſpectum.

FALSVM habere, fallere Sal. in Iug. Neque ea res me falſum habuit.

FALSVS, a, um, ψευδὴς, quod fallit, quod uerum non eſt. Tere. in Eun. Quæ uera audiui, taceo: Sin falſum, aut fictum, continuo palam eſt. Falſum teſtamentum, ſuppoſiticium eſt, uel corruptum. Ter. in And. Falſus es, id eſt, deciperis, ut interpretatur Donatus. Ci. de Diui. Complexus falſæ beneuolentiæ in amore ſimulato.

FALX, δρέπανον, ἅρπη, ferramentum aduncum, quo ſegetes, & herbæ ſecantur: item illud, quo uites, & arbores putantur. Var. li. 1. de re ruſt. c. 50. In Vmbria falce ſecundum terram ſuccidũt ſtramẽtũ Virg. 3. Ecl. Vites incidere falce nouellas. Ci. 5. Tuſc. Immiſſi cum falcibus multi purgarunt, & aperuerunt locũ. Falces in Cãpania Seculæ dicuntur, à ſecando. Falciũ hæc enumerantur genera à Catone c. 110. & 111. Fœnariæ, Stramentariæ. Arborariæ, Vineaticæ, Siluaticæ, Ruſcariæ. Falx etiam appellabatur bellica machina, quæ adunco præfigebatur ferro: dicta, quòd incuruata eſſet ad ſi-

militudinem falcis,ut ex muris lapides extraherentur.Cæſ.2.Bel. Gal.Falces præacutæ,inſertæ,affixæq; longuriis,non abſimili forma muralium falcium.

FAMA,mæ,φήμη,à fando:quicquid de aliquo diuulgatur, ſiue in bonũ,ſiue in malum.Virg.li.4.Neq; enim ſpecie,fama'ue mouetur.i. infamia,ut exponit Nonius.Idẽ 4. Æn. Fama,malũ, quo non aliud uelocius ullũ,Mobilitate uiget,uireſq; acquirit eũdo.Fama etiã, de re inueterata.Mart.li.1.Quicquid fama canit,donat arena tibi. Quinctil.Fama eſt,olim Ioue in imbrẽ aureũ conuerſum, puellæ in gremiũ deſcendiſſe.Sic Fama Scipionum,laus,celebritas.Virg. 1.Æn.Sum pius Æneas,fama ſuper æthera notus . Cic. de fin. εὐδοξίαν aptius eſt bonam famam appellare,quam gloriam.

FAMELICOSVS,βουλιμώδης,frequenter famelicus.Feſtus.

FAMELICVS[Affamato]βουλιμιῶν,qui fame laborat.Ter. in Eun.

FAMELLA,diminutiuum à fama.Feſtus.

FAMEO,es,[Hauer fame]λιμώττω,& Fameſco,ſcis, fame laboro.

FAMES,famis,[Fame]λιμὸς,ὄρεξις,edendi cupiditas: à φάγω,edo.Ci. pro Aul.Clu.Beſtiæ,fame dominãte,ad eum locũ, ubi paſtæ ſint, reuertũtur.Accipit interdũ pro caritate ex annonæ penuria naſcẽte.Cic.Terentiæ:Verendũ eſt,ne breui tẽpore fames in urbe ſit.

FAMIGERABILIS,[Conoſciuto per fama]clarus fama. Apuleius.

FAMIGERATOR,qui rei alicuius famam ſpargit.Plaut.in Trin.

FAMIGERATIO,διαβόησις,famæ diſſeminatio. Plau. Trin.

FAMILIAE,[Famiglia]τῆς οἰκίας,appellatione cõprehenduntur tã liberi,quàm ſerui utriuſq; ſexus,unius,quẽ Patrẽ familias uocamus iuri ſubiecti. Apud antiquiſſimos Famelia ſcribebatur per e,litterã,tantũq; de ſeruis dicebatur:ab Oſca dictione Famel qua illi ſeruũ appellabãt, ut auctor eſt Feſtus. Poſtea cõmutata e, in i,Familia appellata eſt.Quo uocabulo Varronis etiã ſeculo ſerui ſignificabãtur ut oſtendit li. 1.c.16.Deinde tamẽ paulatim inualuit uſus ut etiã liberi Familiæ nomine, & quicunq; ſub unius patriſfamilias iure uiuerent,cõprehenderentur.Pla.Trucul. Hæc una opera circumit per familias.Poſt ad eos quoq; tranſlatũ,qui ex eadẽ ſunt cognatione:ut Cæſarum familia, Scipionũ familia. Sueto.in Ner. Ex gente Domitia duæ familiæ clarueruntClauinorũ,& Ahenobarborum.Familia pro ſecta.Cic.2.de Diu. Magnus locus,philoſophiæq; proprius,à Platone, Ariſtotele,Theophraſto,totaq; Peripateticorũ familia tractatus uberrime.Vide latius nominis huius ſignificationẽ apud Paulũ Iuriſconſ.l.Pronunciatio. ff.de uerb.ſig.

FAMILIARIS,οἰκειακὸς,quando adiect. eſt, ſignificat ꝙ ad familiam pertinet,unde Familiaria negocia, res familiaris. Ad Herennium in operis præfatione: Negociis familiaribus impediti. Gel.lib.3. Memoriæ mandatum eſt, Platonẽ philoſophum tenui admodũ pecunia familiari fuiſſe.Familiaris focus, Col.li. 11. cap.1.Sepulcra familiaria,quæ quis ſibi ac familiæ ſuæ conſtituit:Interdum neceſſarius,arctaq; familiaritate cõiunctus. Cic.Atti.Homo familiariſſimus mihi,& omnibus in rebus coniunctus. Idem de Amicitia: Vidimus P.Æmilium C.Luſcinio familiarem fuiſſe. Arbor familiaris Italiæ,i.paſſim naſcens,apud Pli.lib.23.cap.5.

FAMILIARIS Sella,χάσανον,à ueteribus appellata fuit,ſella perforata,eiiciendis alui excrementis accõmodata.Var.1.de re ruſt.c.13.

FAMILIARITAS,tatis,[Famigliarità,dimeſtichezza]συνήθεια,cõſuetudo inter familiares.Cic.de Ami. Cum accepiſſemus à patribus, maxime memorabilem C.Lælii,& P.Scipionis familiaritatem.

FAMILIARITER,συνήθως,domeſtice. Ci.6.Verr.Cũ is L.Siſenna tam familiariter uteretur.Familiariter ferre mortẽ alicuius.i.moleſte. nam quæ ſunt nobis familiaria,ea animo noſtro cara, inquit Donatus.Ter.in And.Huius mortem tam fert familiariter.

FAMOSVS,ſi,ſum[Famoſo]δύσφημος,frequentius in deteriorẽ partẽ accipitur pro infami. Sal.Largitionẽ famoſam,impudentẽq;.Inde Famoſa mulier dicitur,quæ impudicitiæ nomine male audit .Cic. 2.de Ora. Ad famoſas uetuit mater accedere.Interdũ in actiua ſignificatione.unde famoſi libelli apud Iuriſconſultos, qui alicuius famam lædunt.Interdum in bonam partem, præſertim apud Plin. Iuniorẽ,& eius ſeculi ſcriptores. nã Cic.ſeculo in malam partem ſemper.Plin.lib.6.epiſt.Cauſſam pulchram, & famoſam . Tacit.li. 21.Famoſæ urbis ſupremam diem tradituri ſumus.

FAMVLANTER,ſuppliciter, in modum famuli. Nonius Famulanter, ſuppliciter.Accius Tereo.Semela natum affare,& famulãter pete.

FAMVLARIS,re,δουλικὸς,quod pertinet ad famulũ ſiue famulã.Ci.1. Tuſc. Qui ſe in medios immiſit hoſtes famulari ueſte , ne poſſet agnoſci ſi eſſet ornatu regio.Iura famularia dare,pro imperare populo regia poteſtate.Ouid.15.Met. Manus famularis, Sene.Herc. Oetæo.Turba famularis menſas inſtruit,Sta. 2. Achil. Famulare, neutrũ pro aduerbio,ſeruiliter. Stat.3. Syl. Nec famulare timens. Id eſt,more famuli.

FAMVLATIO,famularum,famulorumq; multitudo. Apul.li.2.

FAMVLATVS,us,& Famulitium,δουλεία,pro ſeruitute. Cic. de Amic. Qui aliquandiu in famulatu fuerint.Idem. 3. Offi. Miſer uirtutis famulatus ſeruientis uoluptati.Varr.Duro famulitio aſtrictus,Dicitur & Famulitium ſeruorum copia. Macrob.

FAMVLOR,aris,ὑπηρετέω,famuli officio fungor.Pli.lib.2.ca.63.Vt alimentis noſtris famuletur.Fortuna famulante aliquid agere, i.adiuuante fortuna. Claud.de Bel.Get.Ci.de rep.Cũ hi famulantur.

FAMVLVS,li,[Seruo,famiglio]θεράπων,originẽ habet ab Oſcis Italiæ populis,apud quos ſeruus Famul dicebatur.Cice.de Amic.Parare pecunia equos,famulos.Lucr.li.3.Proinde ac famul infimus eſſet.

FAMVLVS,a,um,famularis, Ouid.2.de pont.Nec dedignata eſt abiectis Illyris armis Cæſareum famulo uertice ferre pedẽ.Famula,&q; ancilla.Virg.8.Æn.Famulaſq; ad lumina longo Exercet penſo.

FANATICVS,a,um, à fano ꝙ in templis ſacerdotes oraculum edituri,huiuſmodi furore corripiebãtur. Virg.6.Æn.& Lucanus lib.5. Liu.li.38.Matri magnæ a Peſſinunte occurrere cũ inſignibus ſuis, uaticinantes fanatico carmine, Deã Romanis uiam belli & uictoriam dare. Quinct.li.11.Caput iactare, & comas excutientẽ rotare,fanaticum eſt.Iuuen.Sat.2. Et crine ſenex fanaticus albo.Fanatico carmine uaticinari,Liu.li.38.Cice.de Diuin. Philoſophi ſuperſtitioſi,& pene fanatici.

FANDVS,a,um,θεμιστὸς, fatu dignũ, quod iuſtum,æquum eſt. Cice.1. de Diu.ex uetuſto poeta:Neque me Apollo fatis fandis inuitam ciet. Virg.1.Æn.At ſperate deos memores fandi,atque nefandi.

FANESII,populi in Oceano ſeptentrionali.Pli.li.4.cap.13.

FANESTRIS colonia, Vmbriæ oppidum.Plin.lib.3.cap.14. Fanũ Fortunæ uocat.

FANNIA Lex,ſumptuaria ad nimium conuiuiorũ luxum compeſcendum a Fannio conſule lata.Hæc ludis R.item ludis plebeiis,Saturnalibus,& aliis quibuſdam diebus in ſingulos dies centenos æris inſumi conceſſit , decemq; aliis diebus in ſingulis menſibus tricenos,ceteris omnibus diebus denos.Macr.li.2.ca.24.Gel.li.2.c.24.

FANVM,ni,[Tempio,chieſa]σηκὸς,ναὸς,templũ, à Faunis Latinorum diis,qui in dormientibus reſponſa dare ſolebant, ut ait Martianus Capella:uel a Fauno, qui(auctore Probo grãmatico)primus oraculi conditor fuit. Feſtus:Fanum a Fauno uel à fando,quod pontifex in dedicatione templi,certa uerba præfari ſoleat. Ci.2.de leg. Athenis fecerunt contumeliæ fanum, & Impudentiæ.

FANVM,Fortunę agri Gallici urbs,teſte Pli.l.3.c.14.In littore Adriatico,inter Piſaurum & Senogalliam, non longe à Metauro amne: dicta,quòd in ea pulcherrimum Fortunæ templum fuerit. Incolæ Fanenſes,& colonia ipſa Faneſtris à Pomponio appellatur.

FAR,farris,[Farro]olim generale nomen fuit ad omnia genera frumenti,ita dictum à ferẽdo,quod a terra proferatur:ſiue(ut Varroni placet) à faciẽdo,quod in piſtrino fieret, i.præpararetur, & contũderetur. Hinc Triticeũ far,pro tritico ueteres dixerunt, & Hordeaceum far pro hordeo,& Far adoreum,pro certo frumenti genere,quod alio nomine Ador appellabatur.Col.li.8.c.5.Farre hordeaceo cum aqua incocto,uel adoreo farre uino reſperſo.Et paulo poſt: Vua labruſca cum farre triticeo minuto cocta.Proprie autem Farris nomine certum quoddam frumenti genus intelligimus,quod primum ab edendo Edor,deinde litteræ primæ immutatione Ador appellatum,quod paulo ante etiam Far adoreum dici indicauimus.Pli.li.18.ca.8.Vulgatiſſima frumenti genera,Far, quod adoreum ueteres appellauere, ſiligo,& triticum.Et rurſum: Ex omni genere duriſſimum far & contra hyemes firmiſſimum: primus antiquo Latio cibus.Et iterum lib.eodem, cap.7.Populus R.farre tãtum è frumento ccc.annis uſum, Verrius tradidit. Farris quatuor genera,Cluſinum,Vermiculum duplex,& Trimeſtre, quod & Alicaſtrum uocatur.Col.lib.2.cap.6.

FARCIMEN,farciminis,[Salciccia,lucanica]ἀλλᾶς, inteſtinum uarie ac minutim conciſa carne refertum.Var.li.6.de ling. Lat.

FARCIO,is,farſi,fartum,[Ingraſſare,empire]συμπληρόω, σιτεύω,ſagino,pinguefacio,ſaturo,quaſi farre impleo.Col.li.8.c.7. Cõmunis eſt cura farcientium.Significat & quouis modo.Pli.in epiſt. Architectus,affirmat parietes impoſita onera ſuſtinere non poſſe: quia ſint cemento medii farti, nec teſtaceo opere præcincti.Farcire alicui centones.Pla.Epid. Alium quæras,cui centones farcias.i. quẽ tu glorioſis mẽdaciis,& confarcinatis fabulamentis expleas. Fartus,ſeu Farctus.Cic.7.Verr.Puluinus Melitenſi roſa farctus.

FARFARVS,ſiue Farfar,Syriæ fluuius, qui ex radicibus Libani montis emittitur,& per Anthiochiam fluens, Syriaco miſcetur mari. Farfarus etiam fluuius,per Sabinos fluens, de quo Ouid. Et amœnæ Farfarus undæ. Alio nomine Fabaris. Vir.li.7.Qui Tybrim Fabarimq; bibunt.Farfarum uocat Plau.in Pœn. arborem populum

FARFENVM,uirgulti genus eſt,inquit Feſtus.

FARFVGIVM,gii,χαμαιλεύκη,herba Nymphææ non abſimilis , circa fluuios naſcens,populi folio. Alio nomine Farfanũ.Pli.l.24.c.15

FARINA,næ,[Farina]ἄλευρον,ἄλφιτον,frumẽtum mola comminutũ & in puluerem redactum:quod nomẽ à farre deductum tradit Pli. li.18.cap.9.Scribitur tamen unico r, quamuis Far in obliquis r, gemi-

geminet.corripit enim primam ſyllabam.Martialis:Paſcitur & dulci facilis gallina farina.Ouid.de Med. faciei: Nam quæ puluereæ fuerint concuſſa farinæ.

FARINACEVS,a,um,[*Di farina*]ἀλφιτώδης,quod factũ eſt ex farina.

FARINARIVM,*Luogo da tener farina*,ἀλφιτεών,locus ubi ſeruãt farina.

FARINARIVS,a,um,quod ad farinam pertinet. Plin. lib. 18. farinario cribro.

FARIS,[*Parlare*]φάσκεις,uel fare, fatur,fatus. à Fero deductum eſt, quod inter alia ſignificat loqui.Quanquam Fari,teſte Varrone minus ſit,quàm loqui,pueri enim cum primum uocem edere incipiunt,quæ intelligi poteſt, Fari dicuntur.Pli.li.11.cap.51.Qui celerius fari cœpere, tardius ingredi incipiunt.Loqui autem nemo dicitur,niſi qui ſeruato quodam uerborum ordinis perfecte quæ ſentit efferre poteſt.unde pueri,qui nondum fari didicerunt, Infantes dicuntur.Hæc tamen Varronis differentia non obſeruatur. Vir.li.6.Sic fatur lacrymans,claſſiq; immittit habenas. Legitur & in ſignificatione paſſiua.Suet.Prætorum faſti dies ſunt,quibus ius fatur,i.dicitur:ut Nefaſti, quibus non dicitur. Huius uerbi prima perſona deberet eſſe For, ut inquit Priſci. quæ tamen non eſt in uſu.A Fari fit Fandus, a,um, de quo ſuo loco.Fando,gerundium, Cic.pro Quinctio:Poſtulatio,mitto æqua, uerum ante hoc tẽpus ne fando quidem audita.Fans participium.Proper. lib.3.El.6.Subtrahit hæc fantem torta uertigine fluctus. Fatus particip.Virg.2. Æneid.Sic fatus deinde comantem Androgei galeam,clypeiq; inſigne decorum Induitur.

FARRAGO,farraginis,[*Commiſtione di diuerſe coſe*]χιλὸς,ἄγρωστις,à farre quod ex multis ſatis ut hordeo,uicia,& leguminibus fit,pabuli cauſſa. Var.Far ferro cæſum,Farrago dictum,aut quod primum in Farracea ſegete ſeri cœptum ſit. Diuerſarum quoque rerum commiſtio Farrago dici poteſt.Iuu.Sat.19.Quicquid agunt homines, uotum,timor,ira uoluptas,Gaudia,diſcurſus,noſtri eſt farrago libelli.Perſius autem Sat.5.Farraginem pro farre,uel frumento poſuit;cum inquit:In tenui farragine mendax.

FARREATIO,genus ſacrificii erat, quo ſacedotum nuptiæ confirmabantur.nam(ut auctor eſt Boethius in Topica Ciceronis)tria erãt genera uxorum:unum cum uxor tantum in lecti partem ueniebat quam matronam uocabant: Alterum cum in manum,mancipiũq; uiri conueniebat,omniumq; eius fortunarum fiebat particeps,& marito ſuo inteſtato,ut hæres ſuccedebat,& maritus uiciſſim illi: cuiuſmodi uxores matresfamilias uocabantur. Tertium,cum adhibito libo farreo,certa ſacrificiis ſolennitate nuptiæ contrahebantur.Sed huiuſmodi ſolennitate in contrahendis nuptiis ſoli ſacerdotes utebantur.

FARREVS,a,um,quicquid ex farre confectum. Col.li.7.cap.12.

FARREVM,rei,ψαϛὸς,genus libi ex farre factũ Pli.li.18.c.3.Farreum quoque ueteres uocabãt horreum,a farre:ut Granarium à grano.

FARTILIS,& hoc,le,[*Ingraſſato*]idem quod fartus.Plin.li.10.ca.22.

FARTIM,pene idem quod aceruatim,cumulatim.Apul.

FARTORES,[*Salciccia,che fanno ſalciccie*]ἀλλαντοπῶλαι, qui farcimina faciunt,ex inſecta carne,adipe,& huiuſmodi: aut certe qui aues macras ab aucupibus emptas,lucri gratia farciunt,id eſt ſaginant. Terent.in Eun.Lanii,coqui, fartores, aucupes. Cic. in Offi.cetarii,lani,coqui,fartores. Hoc etiam uocabulo, auctore Feſto, appellati ſunt nomenclatores, quòd obuiorum nomina candidatis in aurem infarcirent.

FARTVM,ti,genus libi,à farciendo dictum: quod multis uariis rebus farciretur.Perſ.Sat.2.Extis,& optimo uincere farto Cõtendit.Veteres enim(ut Cato de re ruſt ſcribit)ſtruem farris,tritici hordei, fabæ,ſeminis rapacii, ture ac uino additis,ante meſſem parabant in porcæ præcidaneæ immolationem, Ianoq; & Ioui,ac Iunoni ſacrificabant:quæ diuerſarum rerum congeries Fartum appellabatur.Eſt item Fartum, quo quid farcitur,uel fartum eſt.Col.lib. 3. Semper proderit,ſimulac folia agere cœperit ficus, rubricam amurca diluere,& cum ſtercore humano ad radicem infundere: ea res efficit uberiorem fructum,& fartum fici ſpecioſius,& plenius. Fartum ueſtis,pro ipſo corpore poſuit Plaut.in Moſt.

FARTVRA,ræ,dicitur actus,modus'ue farcienda altilia. Col.li.9.

FAS,[*Ciò che è giuſto,lecito,& honeſto*] θέμις,ὅσιον, nomen eſt defectiuum,tres tantum caſus habens,eosq; in ſingulari numero,nominatiuum uidelicet,accuſatiuum,& uocatiuum.Eſt autem Fas idem quod pium religioſum,& fari dignum & ad Deos refertur,ut Iuſtum ad homines.Virg.1.Geor.Fas & iura ſinunt,i.diuina,& humana iura permittunt.Plau. in Aſi.Neque pol te accuſo,neque id me facere fas exiſtimo.Ci.pro Mil. Clodium nihil delectat,quod aut per naturam fas ſit,aut per leges liceat.

FASCEATIM,Quinct.li.1.ca.4.Adiicebant & aſſeuerationem,ut heu: & attractionem,ut faſceatim:qui mihi non approbantur.

FASCELIS, idis, dicta Diana,à faſce lignorum,in quo abſconditum eius ſimulacrum & Oreſtes & Iphigenia ex Taurica regione Ariciam attulerunt.

FASCEOLA,æ,Cic.de Art.muliebres ſoleæ purpureæq; faſceolæ.

FASCIA,æ,[*Faſcia*]ἐπίδεσμος,στρόφιον, genus linteoli, quo pueri uel aliud quid ligari ſolet. Cic.2. de Diuin.Defert ad coniectorẽ quidam ſomniaſſe ſe ouum pendere ex faſcia lecti ſui cubicularis. Et proprie,pro tegumento crurum pedumq; Faſciæ poni conſueuerunt,ideoq; Crurules, Pedulesq; dicuntur.Vlpian. Faſciæ crurules,pedulesq; ueſtis loco ſunt, quia partem corporis ueſtiunt. Scribit Pli.li.8. mures portendiſſe exitium Carboni imperatori, arroſis faſciis,quibus in calceatu utebatur.Col.lib.7.Recte genibus applicantur,ac faſciis circundantur.Faſcia pectoralis,qua mulieres mãmas tegunt,Mart.li.14. Item Faſciæ dicuntur ſectiones quædam orbis,quæ ab Aſtrologis zonæ,ſiue Plagæ appellantur. Martianus:Orbis terræ in quinq; zonas,ſiue melius faſcias diſcernitur.Aliquando ponitur pro nube, in modum faſciæ cælum percurrente.Iuu.Sat.24.Nil color hic cæli, nil faſcia nigra minatur.

FASCIO,as,are,[*Faſciare*]στραγγαλοῦν, eſt faſcia ligare. Spartianus de Antonio Pio:Sed cum eſſet longus & ſenex incuruatusq;,tiliaciis tabulis in pectore poſitis faſciabatur, ut rectius incederet. Martial.li.12.Nec faſciato naufragus loquax trunco.

FASCICVLVS,li,[*Faſcio picciolo*]δέσμη,paruus faſcis:ut Faſciculus litterarum.Cice.ad Q.fr.li.2.Idem ad Tironem. Faſciculus alter ad me iam ſine tuis litteris perlatus eſt. Accipitur & pro olfactoriolo.Cice.li.3.Tuſc.Faſciculum ad nares admouebis.

FASCINATIO,Pli.li.28.cap.2. Cur & faſcinationibus adoratione peculiari occurrimus?Idem lib.19.cap.4. Fit autem βασκαίνω, inuideo,indignor,iraſcor.

FASCINO,nas[*Amaliare*]eſt malefico aſpectu, uel peſtifera laudatione alicui noceo.Virg.3.ecl.Neſcio quis teneros oculus mihi faſcinat agnos.Lingua mala faſcinare aliquid, Catul. ad Lesbiam. Faſcinans,tis.Pli.li.13.cap.4.

FASCINVM,[*Malia,incantamento, ſtregamento*] βασκανία, γοητεία, quoddam incantationis genus,quo homines ita ligantur, ut liberi non ſint,nec mentis compotes, ſæpeq; ad extremã maciem deueniant.Hor.pro uirili membro poſuit in Epo.Ode.8.Illiterati num minus nerui rigent,Minus'ue languet faſcinum?In eadem etiam ſignificatione legitur in Priapea.Prædicabere faſcino pedali. Quæ loca explicans Cœl. Rhod. Antiq. lect.li.4.cap.7. Lectum eſt, inquit,apud Varronẽ,in Italiæ compitis Liberi patris ſacra ſolita celebrari tanta turpitudinis licentia,ut in eius honorem uirilia colerentur pudẽda,palam exultante nequitia.nam liberi patris membrum per dies feſtos magna celebritate ploſtellis per agros prius mox & in urbem uectabatur.Lauinii integer menſis Libero dicabatur:quibus diebus unuſquiſque ſpurciſſimis abutebatur uerbis, donec per forum id tranſueheretur membrum cui inſpectantibus omnibus,matrẽfamilias honeſtiſſimam, coronam neceſſe erat imponere.Sic deus is propitiabatur, ac ſeminum prouentus: ſic ab agris faſcinatio auerruncabatur. Vnde opinor turpi membro impoſitum nomen,ut Faſcinum ab effectu diceretur. Hæc Cœlius.

FASCIOLA,[*Picciola faſcia*]ἐπιδέσμιον,parua faſcia.Hor.2.lib. Serm. Sat.3.Inſignia morbi.Faſciolas,cubital focalia.

FASCIS,huius faſcis,maſc.ge.[*Faſcio*]δέσμη,lignorum aliarum'ue rerum colligatarum congeries.Cæſar.8.Bell.Gall. Faſces ſtramentorum ac uirgultorum. Sic Faſces calamorum, apud Mart.lib.14. Per tranſlationem quandoque ponitur pro onere,ἄχθος,nam faſces lignorum,ſeu aliarum rerum,graues ſunt portantibus.Vir.in Bucol.Ego hoc te faſce leuabo.Erant præterea Faſces apud Romanos magiſtratuum inſignia,quæ illis à Lictoribus præferebantur,conſulibus quidem duodeni, proconſulibus autem & prætoribus tantum ſeni. Cice. de Inuent.quæſtores cum faſcibus mihi preſto fuerunt.Fiebant autem ex betula arbore in eum uſum ex Gallia in Italiam tranſlata. Figura Faſcium erat huiuſmodi. Detractis ex Betula arbore uirgis, ita includebatur ſecuris, ut acies ferri in ſummitate emineret.reliqua pars circunducto loro tegeretur.Quod eo conſilio à maioribus fuit excogitatum, (ut docet Plutarchus in Problematibus)ut oſtenderent magiſtratuum iram in ſumendo ſupplicio non debere eſſe præcipitem, eosq; faſces habere,ſed tamen ligatos: quiq; ſine iuſta cauſſa non debere diſſolui.Præterea ſi ſubito in aliquẽ magiſtratus excanduiſſet, ut ea mora,dum uirgæ aut ſecuris expeditur,furor ille aliqua in Parte ſubſideret. Duo autem uidebantur eſſe facinoroſorũ genera:quorum alterum ſperatur poſſe emendari, alterum plane eſt deploratum.qui igitur corrigi poterant, uirgis caſtigabantur:malitia uero deplorata ſecuri amputabatur.Quoniam uero Faſces erant magiſtratuum inſignia; factum eſt, ut pro ipſis etiam magiſtratibus ponantur.Virg.li.2.Ge.Non illum populi faſces, non purpura regum Flexit.Hinc Summittere faſces,eſt auctoritatem uimq; Imperii,reuerentiæ alicuius ſubmittere. Sic Publicola, teſte Liuio lib.2. Cum popul.R.acturus,eius maieſtati faſce ſubmiſit.i.licto-

res,cæteraq́; magiſtratus inſignia à ſe recedere iuſſit,ut ueluti priuatus populi iudicium ſubiret. Ad hunc etiam modum intelligendum eſt illud Pli.lib.7.cap.30.Cn.Pompeius confecto Mithridatico bello,intraturus Poſidonii ſapientiæ profeſſione clari domum,fores percuti de more a lictore,uetuit,& faſces lictorios ianuæ ſubmiſit is; cui ſe oriens, occidensq́; ſubmiſerat: i. lictores ſuos ad ianuam ſubſiſtere iuſſit, ut ueluti priuatus familiariter cum Poſidonio colloqueretur.

FASELVS,pen.prod.ſiue Phaſelus,φάσηλος,Straboni & Appiano nauigii genus fuit,mutam habens formam ex oneraria,& longa triremi,quod tam uelis quam remis agi poterat. Nonius Faſelum interpretatur nauigium Campanum.Sunt tamen qui in Pamphilia primum inuentum eſſe, & à Phaſelide oppido nomen accepiſſe exiſtiment.Vir.4.Geo.Et circum pictis uehitur ſua rura phaſelis. Sal.lib.3.Hiſt.Et forte in nauigando cohors una grandi phaſelo uecta,a ceteris deerrauit.Vide latius infra in dictione Phaſelus.

FASTI DIES,αἱ δικάσιμοι, ἢ ἐκκλήσιμοι ἡμέραι,dicti ſunt, quibus ſine piaculo prætoribus licebat tria uerba fari,ſcilicet do, dico,addico,& Nefaſti,quibus non licebat fari.Ci.in Ver. eximere dies de faſtis. Ouid.li.1.Faſt.Ille nefaſtus erit,per quem tria uerba ſilentur: Faſtus erit,per quem lege licebit agi.Faſti etiam libri erant,in quibus totius anni res popu.Roma.ſcriptæ continebantur, & cauſſæ feſtiuitatum explicabantur,quales ſunt libri illi quos Ouid.ad imitationem Callimachi de cauſſis feſtorum conſcripſit: quorum argumentum ipſe explicat lib.1.Faſt. his uerſibus. Sacra recognoſces annalibus eruta priſcis,Et quo ſit merito quæq; notata dies. Inuenies illic & feſta domeſtica uobis,Sæpe tibi pater eſt,ſæpe legendus auus.Pro eodem etiam legimus Faſtus,huius Faſtus, per quartam decli.Lucan.l.10.Nec meus Eudoxi uincetur faſtibus annus.Et ut auctor eſt Priſcianus, eadem forma dicitur Faſtus, uel Faſti,qua Senatus, uel Senati, Ornatus, uel Ornati, Apparatus uel ti,Ante tempora Appii Cæci Romani faſtos non habebant, paucíq; ſciebant,poſſet lege agi,nec'ne, donec Cn.Flauius Appii ſcriba,compilatis patroni ſcriniis,faſtos populo publice legendos propoſuit:quod adeo gratum populo Ro.extitit,ut illum primum tribunum plebis,deinde etiam Ædilem cur. deſignarint. Faſtus uero pro ſuperbia,τῦφος,ſemper eſt quartæ: & eſt proprie indigna ſui ipſius per ſuperbiam exiſtimatio, cum contemptu aliorum.Plin.lib.11.cap.37.Hæc maxime indicant faſtus. Idem lib.9. cap.35.Superbo ſimul ac procaci faſtu.

FASTOSVS,a,um,qui magno faſtu alterum contemnit. Mart.lib.10.

FASTIDIO,dis,pen.pro.diui,ditum,à faſtu fit,[*Hauer infaſtidio,faſtidire.*] nam proprie faſtidire eſt, cum faſtu quodam contemnere. ὑπερόπτομαι,cum accuſatiuo,ἀηδίζω,παρορῶμαι.Virg.2.Ecl.Inuenies alium,ſi te hic faſtidit Alexis.Dicitur etiam de ſtomacho, cum cibum aliquem reſpuit:conſtruiturq́; ſæpiſſime cum accuſatiuo,interdum etiam cum genitiuo.Horat in Ser. Num eſuriens faſtidis omnia,præter Pauonem,Rhombumq́;? Plau. in Aul. faſtidit mei. Lucil.lib.7.Difficiles ſumus,faſtidimus bonorum.

FASTIDIOSE. Cice. 1. de Orat. Quàm diligenter, quàm ſæpe faſtidioſe iudicamus? Idem 2.de Ora.Nolo dicere de tam ſuaui homine faſtidioſus.

FASTIDIOSVS,qui omnia faſtidit, δύσκολος, ὑπερόπτης. Cice. de Clar. Orat. Antonius, facilis in cauſſis recipiendis erat, faſtidioſior Craſſus.

FASTIDITVS,παροφθείς,faſtidio habitus.Luca.Pars magna Senatus Faſtidita iacet.Pli.in Præf.Res ardua uetuſtis nouitatem dare,obſoletis nitorem, faſtiditis gratiam. Verba faſtidita repellere, Ouid.4.de Pon.

FASTIDIVM,dii,[*Faſtidio,tedio,ſprezzamento*] καταφρόνησις, contemptus,atque etiam tædium.Cic.12. Philipp. Si eſſent arrogantes,non poſſem ferre faſtidium.Quinct.li.9.cap. 3.Quotidiani ſermonis faſtidium leuat.Faſtidium meum, quo ego alios faſtidio: faſtidium mei,quo ab aliis faſtidior. Quinctilianus: Ceu mulier omnib.expoſita moechibus,uanitatem faſtidio mei deſpectuq́; captauit.Plin.lib.7.cap.6.Faſtidium in cibis,redundatio ſtomachi,in dicta ſunt hominis inchoati.

FASTIGIO,as [*Aguzzare,tirare in punta*] ὀξύνω, acumino,& quaſi in faſtigium erigo.Pli.li.18.ca.7.Frumenta hyeme in herba ſunt,uerno tempore faſtigiantur in ſtipulum,quæ ſunt hyberni temporis. Sic dicimus Faſtigiatum in metam:quod ſumma ſui parte acutius quam ima, metæ habet ſimilitudinem: & Faſtigatum in mucronem quod ſumma ſui parte cuſpidata mucronem refert.Liui.37. Ipſe collis eſt in modum metæ in acutum cacumen à fundo ſatis lato faſtigiatus. Pro eodem etiam legimus Faſtigo, as,Silii lib. 5.Medianq́; per aluum Senſim faſtigans. Apud Cæſarem Collis leuiter faſtigatus

FASTIGATIO.Pli.li.17.ca.14.Vt faſtigatio læui deſcendat cuneo.

FASTIGIVM,gii, [*Faſtigio, ſommità, acutezza*] κολοφών, altitudo & ſummitas operis,quæ à latitudine ſurgere incipiens, paulatim tollitur in acumen.Hinc illam formam in quacunque re,Faſtigium, κῶνον,dixere.Virg.li.1.Æn.Et faſtigia ſuſpicit urbis.Quandoque eſt,quod uulgus Statum uocat.Vide apud Liuium,Ciues eiuſdem faſtigii,i.eiuſdẽ ſtatus,ſortis,conditionis, aut dignitatis.Curtius: Humanum faſtigium exceditis: humanæ conditionis modũ.Hinc Attollere faſtigium,i.augere nomen,exiſtimationemq́;. Quandoque accipitur pro profunditate,ſiue altitudine.Vir.li.2. Geo. Forſitan & ſcrobibus quæ ſint faſtigia,quæras.Per tranſlationem pro cuiuſlibet rei fine & extrema manu,quæ operi imponitur. Cice. lib 3.Offi.Operi inchoato,prope tamen abſoluto,tanquam faſtigium imponimus. Tracta eſt metaphora à ratione ædificiorum, quibus acuminatum illud tectum, quod proprie Faſtigium uocatur ultimo loco imponitur.

FATALIS,le,πεπρωμένον, quicquid nobis ex fato debetur. Cic.3.de Diui.Si poſſunt prouideri,quia certa ſunt & fatalia:diuinatio nulla.Fatale remedium.Val.lib.1. Fatalis remedii opem impetraturam ſe credidit.Accipitur nonnunquam Fatalis pro eo, quod fatum,id eſt mortem affert.inde Fatalem enſem dicimus, & Fatale cicutæ poculum.

FATALITER aduerb. Cic.2.de Diu. Omnia quæ fiunt, quæq́; futura ſunt ex omni æternitate definita dicis eſſe fataliter.

FATEOR,teris,faſſus,[*Confeſſare*] ἀνομολογοῦμαι,σύμφημι, confiteor. Mar.lib.5.Ingenium,ſtudiumq́; tibi,moresq́;, genusq́;. Sunt equitis,fateor,cetera plebis habes.Seruius inquit,fateri eſſe coactorum,& culpabilium. Vir.4.Æn.Anna(fatebor enim) miſeri poſt fata Sichæi. Donatus item,Fateri,non teſtis eſt, ſed rei. Terent.in Eun.Non poteſt ſine malo fateri,uideo.Cic.3.Tuſc. Vt uictum ſe quandoque eſſe fateatur.

FATICANVS,ni,pen.cor.qui fata canit,id eſt futura prædicit. Oui.9. Met.Hæc ubi faticano uenturi præſcia dixit ore Themis.

FATICINVS, ni,idem.Ouid.15.Met.

FATIDICVS,ci,εἰδήμων,μάντις,λόγιος,qui nobis fata, i.decreta deorum exponit.unde Fatidici libri, qui continent fata populorum, quales erant Romæ Sibyllini libri,qui & ab hiſtoricis fatales appellantur.Fatidici uates,& Fatidica Manto nominantur, quoniam erat fatiloqua,i.futurorum uaticinatrix. Vir.8. Æn. Vatis fatidicæ,cecinit quæ prima futuros Æneadas magnos.

FATIFER,a,um,μόρσιμος,mortiferum, quaſi fatum, i. mortem afferens.Vir.8.Æn.Fatiferum enſem.

FATILOQVVS,fatidicus. Liui. 3. Venerabilior diuinitate Credita Carmentæ matris,quam fatiloquam miratæ hæ gentes fuerant.

FATIGO,gas,[*Faticare*] κατατρύχω,κάμνειν,laſſo, ſiue ad laſſitudinem perduco:quaſi fatim ago.eſt autem fatim, ualde. Vir.li.5.Veloces iaculo ceruos,curſuq́; fatigat. Aliquando percutio. Vir. 9. Æn. Verſaq́; iuuencum Terga fatigamus haſta. Aliquando perturbo,commoueo,ut Quæ mare nunc, terraſq́; metu,cælumq́; fatigat.Aliquando excito.Idem:Sociosq́; fatigat: Præcipites uigilate uiri.Aliquando cohibeo.Cic.lib.3.Offic.Qui non uerbis ſunt,ſed uinculis & carcere fatigandi.

FATIM,[*Copioſamente*] ἀφθόνως,abunde,copioſe, à quo Affatim,eiuſdem ſignificationis & Fatiſco,& Fatigo.

FATISCO,is,ere, χαίνειν, eſt abundanter aperiri,quaſi fatim hiſcere. Virg.1.Æne. Accipiunt inimicum imbrem,rimiſq́; fatiſcunt. Vbi Seruius: Fatiſcunt, abundanter aperiuntur: Fatim enim, abundanter ueteres dixerunt: unde & affatim: hiſcere autem aperiri. Fatiſcor à fateor deduci,notauit Gel.lib.17.cap.2. ex Q.Claudii Ann.lib.2.Fatiſcere etiam accipitur pro deficere. Col.li. 2.ca.14. Omni ſolo,quod prædictorum leguminum ſegetibus fatiſcit,una præſens medicina eſt,ut ſtercore adiuues. Virg.1.Geo. Ne puluere uicta fatiſcat.

FATOR,taris,multum loquor. eſt enim frequent.à uerbo Fari.Feſt.

FATVA,Deæ cuiuſdam nomen erat,cui à Romanis matronis in operto ſacra fiebant nocturno tempore: Viri autem tanta cura ab eius ſacris arcebantur,ut,uel in ædem eius inſpexiſſe,capitale haberetur.Rationem affert Macrob.lib.1.Sat.cap.12.Fatuam, dum inter homines ageret,Fauni uxorem fuiſſe tanta pudicitia,ut perpetuo gynæcio.i.mulierum conclaui incluſa,nullum unquam uirum,præter maritum aſpexerit.Varro eandem eſſe exiſtimat,quæ & Telluris,& Terræ nomine à Romanis colebatur. Fatuæ autem nomen à fando deductum uolunt:quòd infantes partu editi non prius uocem edunt,quam terram attigerint. Eadem & Bona Dea uocata eſt quòd omnium nobis ad uictum bonorum cauſſa eſt: & Fauna, ꝙ omni uſui animantium faueat:& Ops,ꝙ ipſius ope uita conſtat.

FATVITAS,atis[*Sciocchezza*] εὐήθεια,ſtultitia,ſtoliditas.Ci. ad Att.l. 11.Ego huius miſerrima fatuitate conflictor.Idem 2.de Inue.Inertiam,neglegentiam,fatuitatem nominari oportere.

FATVM,ti,[*Fato*] εἱμαρμένη,τὸ πεπρωμένον, à participio Fatus, teſte Priſciano,deducitur,quòd Fatũ nihil aliud ſit,quam dictum & iuſſum

ſum diuinum. Cic. lib. 1. de Diuin. Fieri igitur omnia à fato, ratio cogit fateri. Fatum autem id appello, quod Græci εἱμαρμένην, i. ordinem, ſeriemq́; cauſſarum, cum cauſſæ cauſſa nexa, rem ex ſe gignat. ea eſt ex omni æternitate fluens ueritas ſempiterna. Chryſippus, referente Gellio, definit Fatum eſſe, ſempiternam quandam, & indeclinabilem rerum ſeriem. Seneca in Quæſt. nat. Quid intelligis fatum? Exiſtimo neceſſitas rerum omnium actionumq́; quas nulla uis rumpat. Apud poetas Fatum quandoq; capitur pro natura, ut docet Gell. lib. 23. cap. 1. Exponens hunc locum Ciceronis ex prima Phil. Multa autem impendere uidentur præter naturã etiã, præterq; fatum. Vir. 4. Æn. Nam quia nec fato, merita, nec morte peribat. Quandoque pro oraculo quod dii fantur. Virg. l. 5. Æn. Oblitus fatorum, Italas'ne capeſſeret oras. Quãdoq; pro morte. Plin. in Paneg. In principe, qui electo ſucceſſore fato conceſſit.

Fatvvs, [*Senza ſapore. ſciocco, balordo*] ἄπυρος, idem quod inſipidus, & proprie de cibis dicitur, qui cum non ſapiunt, fatui dicuntur. Martial. in Diſtichis: Vt ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ, O quàm ſæpe petet uina piperq́; coquus. Quoties autem ad homines transfertur, idem eſt quod inſipiens, uel inſulſus. Terent. in Eunuc. Fatuus eſt, inſulſus, tardus. Vbi Donatus: Fatuus, inepta loquens: à fando fatuus dicitur. Inde Fauni fatui, & Nymphæ fatuæ dictæ ſunt. Et iterum, Fatui ſunt, qui uerbis & dictis ſtulti ſunt: Inſulſi uero corde & animo. Fatuus à fando, inquit Varro, qui fatur, quod puer primo fatur, i. qui inepta loquitur. Cice. 2. de Ora. Hoc præceptum eſt magis monitoris non fatui, quàm eruditi magiſtri.

Fatvor, aris, ἀλύω, ψυχρολογῶ, idem quod ineptire. Seneca de Morte Claudii: Audi me, & deſine fatuari. Nonnunquã idem eſt quod diuino furore corripi. Iuſtinus lib. 43. Fauno fuit uxor nomine Fatua, quæ aſſiduo diuino ſpiritu impleta, uelut per furorem futura præmonebat, unde adhuc qui inſpirari ſolent, Fatuari dicuntur.

Fatvellvs, qui & Faunus dictus eſt, Pici Latinorum regis filius fuit, cuius uxor Fatua, uel Fauna dicta fuit. Vide Seruium in illud Virg. 7. Æne. Hunc Fauno & nympha genitum Laurente.

Faventia, urbs Italiæ, hodie Faenza, incolæ Fauentini. Plin. libro 3. cap. 15.

Faveo, es, faui, fautum, [*Fauoreggiare*] προσίεμαι, συμπράττω, alicui bene cupio. Terent. in Eunuc. Illi faueo uirgini. Fauere etiam tacere eſt. Terent. in And. Fauete, adeſte æquo animo. Fauere faucibus, antiqui dixerunt pro ſilere. Cic. 2. de Diuin. Qui ſilentio noctis fauent faucibus. Loquitur de gallis. Pro eodem, Fauere linguis. Ouid. 15. Meta. Animis linguisq; fauete. Virg. 5. Æne. Ore fauete omnes. Vbi Seruius, Fauet ore quis per taciturnitatem. Fauetur, imperſonaliter. Cic. 2. de Orat. Hominum ſtudiis, ceteris commodandi, fauetur. Ventis fauentibus nauigare, Ouid. 15. Meta.

Favii, antea Fouii, à familiæ auctore dicti, qui ex ea natus, cum qua Hercules in fouea concubuit. alii putant ita uocatum, quòd primus oſtenderit, quemadmodum urſi, & lupi foueis caperentur. utcunque ſit, conſtat à fouea dictos fuiſſe. unde Fouii non Fauii primum dicti.

Favilla, læ, [*Fauilla*] αἰθάλη, proprie ſcintilla igne deſtituta, quanquam etiam indifferenter pro quouis cinere accipitur. Pli. lib. 36 ca. 25. Idem li. 18. c. 35. Conceptus ignis à ſe fauillam diſcutit. Scintilla, σπινθὴρ, uero proprie eſt, quæ è ſilice, cum is cæditur, exilire ſolet. Virg. lib. 1. Æne. Silicis ſcintillam excudit Achates.

Favissae, θησαυροὶ, cellæ quædam in area Capitolina, ubi reponi ſolebant ſigna, & theſauri, & alia quædam religioſa donariis conſecrata Gell. li. 2. ca. 10. Dictæ Fauiſſæ, quod in eis flata ſignataq́; pecunia conderetur. unde & à priſcis Latinis Flauiſſas dictas fuiſſe comperitur, quas Græci Theſauros appellant.

Favitorem, antiqui dicebant pro fautore: quod & Nonius annotauit, citans locum Lucilii ex lib. 29. Fauitorem me tibi putes.

Favni, agrorum & ſiluarum dii, qui poſt prolixum tempus moriuntur, quòd è terra geniti ſint. Ouid. 1. Meta. Sunt Fauni, Satyriq́;, & monticolæ Siluani. Ex quo loco apparet, alios eſſe Faunos, alios Satyros, & rurſus alios Siluanos.

Favnvs, φαῦνος, filius pici & pater Latini, antiquiſſimus Aboriginum rex, deus poſt mortem habitus, qui regnauit in Latio. is genuiſſe fertur Faunos, Satyros, Panes, & Siluanos, ruſticorum numina.

Favoniana, pira rubra, à Fauonio inſitore dicta. Pli. li. & ca. 15.

Favonivs, ζέφυρος, uentus ab occaſu æquinoctiali ſpirans, contra Subſolanum, teſte Pli. lib. 2. cap. 47. A fouendo dictus, quod cuncta foueat. eſt enim genitalis ſpiritus mundi. Cice. in Aca. Mare fauonio naſcente purpureum uidetur.

Favor, oris, à Faueo, eſt uoluntas, ſtudium, uel uox alicui bene cupientis. Ouid. in Ibin: Sit quoque (quod rarum eſt) ſolito defecta fauore Fortunæ facies inuidioſa tuæ. Pli. li. 14. ca. 4. Maior fauore hominum fama. Cice. pro Roſcio Com. Quam expectationem, quod ſtudium, quem fauorem ſecum in ſcenam attulit Panurgus?

Favorabilis, gratioſus, ac fauoris plenus apud omnes. Quinctil. lib. 11. cap. 1. Aliter pro alio dicendum eſt, ut quiſque honeſtus, in ſtudioſus, fauorabilis erit. Dicitur etiam Fauorabilis actiue, pro eo, qui fauet. Liu. 22. Auram fauorabilis populi ex dictatoria inuidia petit.

Favorabiliter, plauſibiliter. Quinctil. lib. 4. Pleriſque moris eſt, in aliquem plauſibilem locum quam maxime poſſint fauorabiliter excurrere.

Favorinvs, philoſophus, de quo frequens mentio apud Gell. oriundus Arelate, celebri Galliæ Narbonenſis oppido. Inde in Græciam profectus, ſub Dione Philoſophiæ operam dedit. Hic tria præcipue in ſe ſolebat admirari: quòd, Gallus cum eſſet, Græciſſaret: cumq́, eunuchus eſſet, in adulterii tamen ſuſpicionem aliquibus uenirer: & cum imperatorem inimicum haberet, adhuc tamen uiueret. erat enim Adriano Cæſari infenſiſſimus. Hæc ex Philoſtrato.

Favstianvm vinvm, quod in mediis collibus Falerni agri gignebatur. Nam quod in ſummis iugis, Gauranum uocabant: quod in mediis collibus, Fauſtianum: quod in ima radice, Falernum, Pli. lib. 14. cap. 6.

Favstvlvs, paſtor, Remi & Romuli nutritor. Liu. lib. 1.

Favste, feliciter. Cic. pro Mur. Sum precatus, ut ea res fauſte, feliciter, proſpere eueniret.

Favstitas, tatis, pro felicitate εὐτυχία, apud Horat. 4. Carmi. Ode. 5.

Favstvs, a, um, à fauore, εὐτυχὴς, proſperum ac felicem ſignificat, cui fortuna fauet. Ter. in And. O fauſtum & felicem hunc diem.

Favtor, qui alteri bene cupit. Cic. pro Planc. Multi fautores laudis tuæ. Fautrix: Cic. pro Plan. noſtra illa fautrix ſuorum regio.

Favvs, apum cellulæ: à fouendo, quòd in his ſobolem foueant. Virg. 4. Geor. Prima fauis ponunt fundamina. Plau. Meus fauulus.

Favx, cis, uel potius in plu. nume. Fauces. nam ſingularis numerus raro eſt in uſu. λάρυγξ, ſuperior pars gulæ mento propinqua, ſed interior ubi os anguſtatur. Pli. lib. 11. Summum gulæ fauces uocantur, poſtremum ſtomachus. Cic. 1. Tuſcu. Has imagines loqui uolunt: quod fieri nec ſine lingua, nec ſine palato, nec ſine faucium, laterum'ue & pulmonum ui & figura poteſt. Fauces per tranſlationem dicuntur, ſtricti ingreſſus uallium, ſeu alterius loci: ut, Fauces Orci. Virg. 6. Æneid. Veſtibulum ante ipſum, primisq́; in faucibus Orci.

Fax, cis, [*Face*] δᾷς, fuſtis inciſus, & cera, uel oleo inunctus, ac compoſitus ad lumen faciendum: fitq́; præcipue ex arundinibus aridis, & picei generis arboribus: cuiuſmodi ſunt teda, & Larix. Varro de Vita pop. Rom. lib. 2. Cum a noua nupta ignis in face afferretur, de foco eius ſumptus, fax ex pinu ablata eſſet, ut eam puer ingenuus afferret. Per tranſlationem accipitur pro incitatore, & auctore alicuius facinoris. Plin. in epiſt. Theophanes, fax accuſationis, & origo. Cice. pro Domo: Non'ne ſenatui prouidendum fuit, ne in hanc tantam materiam ſeditionis iſta funeſta fax ſeditionis adhæreſceret? Addere faces alicui, eſt eum incitare, incendere, inflammare ad aliquid agendum. Tacit. lib. 18. Flagrantibus iam militum animis ueluti faces addiderat Mæuius. Primam facem, noctis principium uocitabant, quòd tum primum uti facere incipiamus: Gel. Cum iam prima fax noctis, & denſiores eſſe tenebræ cœpiſſent, diſceſsimus. Facem in nuptiis præferre ſolebant, ſiue ad obſeruandam antiquam conſuetudinem, quòd non niſi noctu duci nouas nuptas à ſponſis mos erat: ſiue in honorem Cereris, quæ facem in quærenda Proſerpina geſtauerat: ſiue ut noua nupta ignem, & aquam, quæ duo ſunt in uita maxime neceſſaria, quæ uiro communicare uideretur. etenim aqua quoque aſpergi ſolebat, ut caſta puraq́; ad ſponſum duceretur.

Faxo, is, pro faciam. Virg. lib. 12. Ego ſidera faxo Firma manu. Verbum eſt defectiuum, quod tantum habet futurum indicatiui, nec id omnino integrum, ad hunc modum Faxo, is, it, & in numero plurali Faxunt: & in futuro optatiui, & præſenti ſubiunctiui, Faxim, is, it, faximus, itis, faxint. Terent. in Heaut. Vtinam Dii faxint. Ennius apud Cice. de Sen. Nemo me lacrymis decoret, nec funera faxit.

F ANTE E

Febricito, tas, πυρέττω, febre laboro. Col. lib. 7.

Febricvla, læ, πυρέτιον, parua febris. Plancus Cic. lib. 10. Fam. Ex labore in febriculam incidit aſſiduam, & ſatis moleſtam.

Febricvlosvs, cum multa febri. Gell. Morbus febriculoſus.

Febrilis, le, ad febrem pertinens. Apul. Ardore æſtuans febrili.

Febrio, is, iui, itum, πυρέττω, febrem patior. Celſus lib. 6. cap. 11. Potiones, ſi febriat puer, aquæ.

Febris, febris [*Febre*] πυρετὸς, à febritate morbi, uel (ut Seruius docet) à feruore: eſt intemperies calida totius corporis. Cice. ad Tironem: Is mihi nunciauit te plane febri carere. Febres periodicę,

quæ ſtati temporis periodo accedunt & recedunt, ut quotidianæ, tertianæ, quartanæ Pli. lib. 20. ca. 3. Adalligata febribus, quas Græci Periodicas uocant. Sunt & alia febrium genera, quæ ex libro Galeni, de Febribus petenda relinquimus.

FEBRVA, orum, καθάρματα, dicebantur, quæ purgamenti cauſſa in quibuſcunque ſacrificiis adhibebantur. Plin. Priſcis temporibus opinio obtinuit, Februa eſſe omnia, quibus maleſactorum conſcientiæ purgarentur. Ouid. 2. Faſt. Februa Romani dixere piamina patres.

FEBRVARIVS menſis dictus, quòd tum, i. extremo anni menſe, populus ſebruaretur, i. purgaretur. per duodecim enim dies continuos Februarii celebrabantur Februa: hisq; diebus pro impetrāda mortuorum manibus quiete, omnis populus piaculis, ſacrificiisq; circa ſepulcra accenſis facibus cæreisq; intentus erat. Et Iuno Februata, ſiue Februalis, quòd ei hoc menſe ſacra fiebant.

FEBRVO, as, luſtro, purgo, [*Purgare*] καθαρίζω, ἁγνίζω, à ferueo, hoc enim adolendo, & flammis feruentibus fieri ſolebat. uel a Sabinorum lingua, qui Febrium purgamentum dicunt. Varro de uita populi Ro. in eorum enim ſacris liba cum ſint facta, incerni ſolent farris ſemine, ac dicere, ſe ea februare, i. pura facere.

FEBRVVS, ἅδης, dictus eſt Pluto, Inferorum Deus, quòd ei menſe Februario ſacrificaretur. Macrob. lib. 1. Sat.

FECIALES, [*Araldi*] φετιαλεῖς Plut. dicti à faciendo, (ut auctor eſt Feſtus) quòd belli paciſq; faciendæ penes eos ius erat. neq; enim licebat bellum alicui inferre, niſi hi & iuſta cauſſa ſuſceptum declarauiſſent, & prius indixiſſent. Varro. itaque bella tarde, & nulla temeritate ſuſcipiebant: quòd bellum nullum, niſi pium, putabant geri oportere. Et priuſquam indiceretur bellum iis, a quibus iniurias factas ſciebant, Feciales legatos res repetitum mittebant quatuor, quos Oratores uocabant. Cice. 7. in Verr. Habemus hominem in Fecialium manibus educatum, unum præter ceteros in publicis religionibus fœderum ſanctum ac diligentem. Fecialis, & hoc ale. Cic. 1. Offi. Belli æquitas ſanctiſſime feciali populi R. iure præſcripta eſt.

FEL, fellis, [*Fiele*] χολή, humor flauus in corpore, in ſima hepatis parte, in ueſicula quadam contentus, quàm Ciſtulam fellis appellant. Humor autem ipſe à medicis Flaua bilis appellatur. Cice. de Diuin. Gallinaceum fel, Aliquando Fel, quod ſit amariſſimus humor, pro animi amaritudine ponitur. Plaut. in Truc. In melle ſunt linguæ ſitæ ueſtræ, atque orationes, Corda in felle ſunt ſita. Fel terræ genus herbæ, (quæ & Centaurion, teſte Pli. lib. 5. ca. 6.) propter amaritudinem ſummam appellatur.

FELLEVS, a, um, Pli. lib. 25. ca. 11. Sudores felleos mouent.

FELIS, huius felis, maſcul. gene. [*Gatto*] αἴλουρος, animal quadrupes, quod nobiſcum in domibus tenemus ad murium uenatum. Plin. lib. 10. cap. 73. Feles quo ſilentio, quam leuibus ueſtigiis, quam multo ſpeculatu muſculos exiliunt. Varr. li. 3. Parietes tectorio leuigantur, ne felis alia'ue beſtia introire ad nocendū poſſit. De animalis huius natura ſic ſcribit Ælia. lib. 7. cap. 40. Vt ex felibus mas eſt libidinoſiſſimus, ſic amantiſſima catulorum fœmina: quæ uenerem idcirco maris cōſuetudinem refugit, quòd is calidiſſimum, igniſq; ſimile ſemē emittat, genitale ut fœminæ aduerat. eiuſce rei mas non ignarus, communes catulos interimit. hæc autem nouorum catulorum deſiderio permota, eius libidini morem gerit. Quod autem ab omni tetro odore feles abhorreant, eò excrementa ſua, foſſa prius facta, in terra occultant. Hæc ille. Sunt & feles feræ, domeſticis aliquanto maiores, pelle nigris maculis uariegata, ex quibus domeſticum noſtrum animal uidetur propagatum.

FELICITAS, atis, εὐδαιμονία, proſperitas. Cice. pro Font. Præcipere, ex eo genere homines, quorum induſtria, uirtus, felicitas cognita in re militari ſit, diligenter uobis retinendos exiſtimetis. Felicitas terræ, fœcunditas, fertilitas, apud Plin. in epiſt. Erat & dea apud Romanos hoc nomine, cui ad impetrandum proſperos rerum inſtitutarum ſucceſſus ſacra fiebant. Auguſt. 4. Ciui. Quid felicitas? dea eſt, ædem accepit, aram meruit, ſacra ei congrua inſtituta ſunt.

FELICITER, εὐδαιμόνως, εὐτυχῶς, proſpere, beate, fortunate. Cice. 3. de Finib. Neceſſario ſequitur, omnes ſapientes ſemper feliciter, abſolute, fortunate uiuere. Virg. 1. Geor. Hic ſegetes, illic ueniunt felicius uuæ.

FELICITO, as, εὐδαιμονίζω, felicem facio. Contrarium eſt Infelicito, infelicem reddo. Plau. Pœn. Dii illum infelicitent omnes.

FELIX, icis, [*Felice, fortunato*] εὐδαίμων, μακάριος, proſper, beatus, fortunatus. Virg. 3. Æn. Viuite felices, quibus eſt fortuna peracta Iam ſua. Interdum ſignificat, qui ſcilicet alios felices reddit. Idem 1. Æne. Sis felix, noſtrumq; leues quæcunque laborem. Vbi Seruius: Felix, propitia. Felix enim dicitur, & qui habet felicitatem, & qui facit eſſe felicem. Vnde & deos felices, uel infelices dicimus, ex rebus, quas præſtant. In Daphnide: Sis bonus ò felixq; tuis. Al. quando idem quod utilis, ſiue commodus. Martial. Illa manus quondam ſtudiorum fida meorum, Et felix domino, notaq; Cæſaribus. Aliquando fœcundus, ferax, fertilis. Virg. 2. Georg. Exiit ad cælum ramis felicibus arbos. Martial. lib. 13. Hos Amiternus ager felicibus educat hortis.

FELLICO, as, [*Tettare, poppare*] θηλάζω, lac exugo. Solinus in Collect. Mater pullo præbet ubera fellicanda. Forte legendum Vellicanda.

FELLO, las, [*Succiare, poppare*] θηλάζω, lac exugo. unde etiam ad obſcœnam eorum libidinem transfertur, qui uirilia intra os recipiunt, & illa perinde ac papillas exugunt.

FELSINA, urbs Italiæ, poſtea Bononia appellata. Pli. cap. 15. lib. 3.

FEMEN, inis μηρός, Femur. Proprie tamen Femina, teſte Valla lib. 4. Sunt interiores partes, Femora exteriores: femina poſteriores, femora anteriores. Plin. lib. 11. Sic de apibus ſcribit: Prioribus pedibus femina onerant, propter id natura ſcabra. Et lib. 28. Femina atteri equitatu, notum eſt. Femina enim interiora equitando atteruntur, non exteriora. Lucr. lib. 4. Ideo faſtigia poſſe Surarum ac feminum pedibus fundata plicari. Hinc Apuleius finxit uocabulum, Interfemineum, pro pudendis muliebribus, ueluti poſitis interfemina. Colum. lib. 7. Velle ſub femina manum ſubiicere, ne ad huiuſmodi tactum poſtmodum pauefcant. Exiſtimat Seruius Femen in nominatiuo nō reperiri: Priſcianus docet eſſe in rarū uſu. Femina etiam inferiores partes ſignificant: nam à flexu dicta uidentur. ubi igitur iunctura cum flexu pedis eſt, Femina dicuntur. Plau. in Aſin. Aſinos uetulos, quibus obtritæ ad femina erant untæ. Colum. lib. 6. Femina ſecari & interdum inuri ſolent. Cice. de Nat. Redundans pedibus, feminibus, cruribus.

FEMORALIA, περιζώματα, pro uerendorū tegminibus. Suet. de Aug. hyeme thorace laneo, & femoralibus, & tibialibus muniebatur.

FEMVR, oris, μηρός, quod & Femor dicitur, ſecundum Phocam, a ferendo, quòd his præcipue partibus ſuſtineatur animal atque feratur. Vide Femen. Liu. 24. Scipionis femur tragula confixum. Cice. de Clar. Orat. Frons non percuſſa, non femur.

FENESTRA, ſtræ, θυρίς, ἀπὸ τοῦ φαίνειν, lucere. Fit enim ad lucem reddendam. Ouid. Quà lumen thalamis parua feneſtra dabat. Interdum ponitur pro aditu, & occaſione. Terent. in Heaut. Hui, quantam feneſtram ad nequitiam pateſeceris. Cice. in Tuſc. Eæ partes quaſi feneſtræ ſunt animi.

FENESTRATVS, ta, tum, apertum Plaut. Nulla feneſtratior domus.

FENESTRO, as, feneſtras aperio. Pli. lib. 11. cap. 37.

FENESTELLA, [*Fineſtretta*] θυρίδιον, & Feneſtricula, dimin. à feneſtra. Col. lib. 1. cap. 1. Granaria modicis feneſtellis Aquilonibus inſpirentur. Eſt etiam Feneſtella nomen proprium hiſtorici, ſapiens à Plinio citati, qui nouiſſimo tempore Ti. Cæſaris claruit. Feneſtella item alius, cuius de magiſtratibus Romanorum liber extat.

FERABITES, pen. pro. dicitur agreſtis. Siſenna apud Nonium: Partim ferabite, partim lauro ac pinu abundant.

FERACITAS, tatis, εὐφορία. Col. lib. 3. cap. 2.

FERAE, arum, θῆρες, à ferendo, quòd cum impetu, & ſine ratione ferantur: aut quòd naturali utantur libertate, & pro deſiderio ferantur. Proprie autem Feræ dicuntur, quæ ferocitatem habent: ut leones, pardi, lupi: quæ ubi manſuefactæ ſunt, cicures appellantur. Ouid. in Epiſt. Ariad. Mitius inueni, quàm te genus omne ferarum. Interdum Feræ ſignificatio latius extenditur, ut omnia ferè bruta terreſtria complectatur. Cice. 1. Offic. Expertes rationis & orationis feræ.

FERALIA, orum, νεκύσια, feriæ Romanorum, diis manibus ſacratæ, à ferendis ad tumulum epulis. Ouid. 2. Faſt. Hanc, quia iuſta ferunt, dixere Feralia lucem. Vltima placandis Manibus illa fuit. Cice. Attic. lib. 7.

FERALIS, le, [*Mortale, crudele*] θανάσιμος, τραγικός, ἐπιτάφιος, funeſtum, dirum, exitiale, à Feralibus diebus, quibus epulæ in mortuorum ſepulcra inferebantur. Virg. 4. Æneid. Ferali carmine bubo Viſa queri. Generaliter dicitur de omni re ad mortuos pertinente. unde Ferales uittæ, funeri accommodatæ. Feriali amicula, ueſtimenta, quibus cadauera defunctorum ueſtita ſepulcro conduntur. Feralia fœdera, Tedæ ferales, & Arma feralia, mortifera. Ferialis cultus, pro funebri & lugubri. Ferialis arbor. Plin. li. 16. ca. 10. Picea: feralis arbor, & funebri indicio ad fores poſita. Ferales præcones, quos anteambulones atratos Latine appellare poſſumus, ex quorum grege ſunt funerum inductores. Budæus.

FERAX, cis, εὔφορος, fertilis, fœcundus. Plaut. in Epid. Nullum agrum opinor in agro Attico æque feracē. Ci. de Inu. Agri ſunt feraces.

FERCVLVM, [*Viuande*] παρατιθέμενον, παραφερόμενον, teſte Nonio eſt miſſus cibi, ita dictus, quòd ad menſam inferatur. Hor. 2. Serm. Saty. 6. Multaq; de magna ſupereſſent fercula cœna. Aliquando pro geſtamine, quo pompa deferri ſolet. Suet. in Cæſare. Pontico triumpho, inter pompæ fercula trium uerborum prætulit titulum,

lum, VENI, VIDI, VICI, id eſt, inter pompæ triumphalis geſtamina quo nomine continentur ſimulacra oppidorum, ſpolia hoſtium, coronæ, machinæ, & id genus alia. Acron docet, Fercula, eſſe pulpita, in quibus deorum ſimulacra reponebantur: quia in pópa Circenſi huiuſmodi ſimulacra deorum ferebant. Cic. lib. 1. Offic. Cauendum eſt, ne tarditatibus utamur in ingreſſu mollioribus, ac ſimiles pomparum ferculis eſſe uideamur.

FERE, [*Quaſi*] παρὰ, μικρὸν, σχεδὸν, idem quod pene: ut, Fere hominé occidiſti: id eſt, parum abſuit, quin hominem occideris. Fere pro plerunque. Teren. Phorm. Pauper, cui opera uita erat, ruri fere ſe continebat. Quinctil. lib. 2. cap. 5. Fere minus ualent præcepta, q̃ experimenta. Interdum ita conſtruitur, ut intelligatur quædam uniuerſitas. Quinctil. Hæ fere ſunt emendate loquendi ſcribendiq́; partes. i. fere omnes. Cic. de Amic. Memini in eum ſermonem incidere, qui tum fere erat in ore.

FERENTARII, orum, ἀκροβολισταὶ, leuis armaturæ milites: à ferendo auxilio: excurſu leues, armis grauibus non impediti, ſed enſe & telis tantum inſtructi. Hæc Nonius. Varro autem Ferentarios uocat milites, qui fundis, lapidibusq́; pugnabant: quæ tela feruntur, non tenentur. Sal. in Catil. Poſtquam eo uentum eſt, unde à ferentariis prœlium committi poſſet. Hi & Velati uocabantur, ut inquit Feſtus: quòd ueſtiti inermes ſequerentur exercitum.

FERENTINVM, pen. pr. Φερεντία, Ptolemæo oppidum eſt Tuſcorum, iuxta Feſulas, incolæ Ferentini. Plin. libro 3. cap. 5. & Mela lib. 2. Ferentinates autem Latii populi ſunt, apud eundem Pli. loco iam citato Strab. lib. 4.

FEREOLA, læ, uitis cuiuſdam genus eſt apud Col. lib. 3. cap. 2.

FERETRIVS, dictus Iupiter, non à pace ferenda (ut quibuſdam uiſum) ſed a ferendis ſpoliis. nam Romulus, deuictis Ceninenſibus, hoſtium ſpolia ferculo ad id facto in Capitolium detulit, ibiq́; ex quercu ſuſpenſa, Ioui conſecrauit, eodemq; in loco Ioui Feretrio templum condidit, auctorq́; fuit poſteris, ut eo capta ex hoſtibus ſpolia deferrent. Bina poſtea inter tot annos, tot bella, opima parta ſunt ſpolia Liu. lib. 1.

FERETRVM, tri, pen. cor. [*Bara, cataletto*] lectus, uel aliud, quo mortuus efferri ſolet. alio nomine Capulus, à capiendo. Pli. lib. 7. c. 52. Varro quoque auctor eſt, xx. uiris agros diuidentibus Capuæ, quédam, qui efferretur feretro, domum remeaſſe pedibus. Feretra ité dicebantur, quibus fercula ſpolia'ue in pompis geſtabantur. Liu. 1. Spolia ducis ſuſpenſa, fabricato ad id apte feretro.

FERIAE, arum, [*Ferie, giorni quieti*] ἑορταὶ, πανηγύρεις, dies ceſſationum ab opere: dicti, uel à feriendis uictimis, uel ab epulis ferendis: in his enim epulæ fiebant ex pecorum, frugumq́; prouentibus. Cice. 2. de leg. Feriis iurgia amouento. Feſtus: Ferias antiqui feſta uocabant: & aliæ erant ſine die feſto, ut nundinæ: aliæ cum feſto, ut Saturnalia: quibus adiungebantur epulationes ex prouentu fœtus pecorum, frugumq́;. Feriarum apud antiquos multa erant genera, quæ pollui dicebantur, ſi in ijs aliquod opus fieret. Erant enim inter ferias, aliæ publicæ, aliæ aliis familiis quibuſdã propriæ. Feriarum publicarum quatuor erant genera, ut docet Mac. li. 1. Sat. cap. 16. Statiuæ, uniuerſo populo communes, quæ certis & conſtitutis diebus fiebant, in quibus præcipue ſeruabantur Agonalia, Carmentalia, Lupercalia. Conceptiuæ, quæ quotannis à magiſtratibus uel ſacerdotibus concipiebantur in certos dies, ut ſunt Latinæ, Sementinæ, Paganalia, Compitalia. Cic. 1. de Natu. Deo. Cum feriis Latinis ad eum ipſius rogatu accerſituq́; ueniſſem. Imperatiuæ, quas conſules, uel prætores pro arbitrio indicebant, extra ordinem, pro ſalute reip. aut principis, aut ob rem feliciter geſtam. Nundinæ, paganorum erant ac ruſticorum, quibus ad negocia & merces conueniebant. Erant præterea propriæ familiarium feriæ, quas quæque familia ex uſu domeſticæ celebritatis obſeruabat, ut Claudiæ, feriæ, & Æmiliæ. Item ſingulorum, ut natalium dierum, quæ Nataliciæ dicuntur, & fulgurum, & funerum expiationes. A feriis feſti dies dicti Feriati, i. in quibus feriæ celebrabantur. Vide Ferio, as.

FERINA, abſolute aliquando uſurpatum: & ſubintelligitur caro. Virg. 1. Æneid.

FERINVS, a, um, quod ferarum. Cic. 1. de Inuen. Fuit quoddam tempus, cum homines ſibi uictu ferino uitam propagabant.

FERIO, is, ire, [*Ferire*] παίω, τύπτω, ſine præterito aut ſupino percutio. Virg. 9. Eclog. Occurſare capro, cornu ferit ille, caueto. Ferire item eſt ſancire, firmare. unde Ferire fœdus dicimus. Virg. 10. Æneid. Tarchon Iungit opes, Fœduſq́; ferit. Cic. pro domo: Cautiones fiebant pecuniarum, fœdera feriebantur prouinciarum. Origo inde tracta eſt, quòd antiqui fœdus & pacem cum hoſtibus ineuntes porcam ſaxo ſilice feriebant: ut conſtat ex lib. 1. Liuianæ hiſtoriæ. Ferire item pulſare eſt. Plaut. in Amph. Feriam fores aperite. Ferire iugulum eſt, iugulare. Ferire munere, eſt multare munere, ſeu munus emungere. Terent. Phorm. Ferietur alio munere. Spectris feriuntur oculi, Cice. Caſſio, lib. 15. epiſt. Ferire aures pro excitare, Quinct. lib. 9. cap. 3.

FERIO, as, & Ferior, aris, deponens, [*Far ferie, far uacanza*] σχολάζω, σχολὴν ἄγω, uaco ab opere, uel ſtudio. Inde Feriatus, a, um, quietus, ocioſus, nihil agens. Trebonius Cice. Ne putes feriatum illum a ſtudiis futurum. Cic. 1. de Na. Deo. Deum ſic feriatum uolumus ceſſatione torpere. Feriati dies, ἑορταὶ, in quibus feriæ agũtur. Plin. in epiſt. Sequens menſis complures dies feriatos habet. Pli. lib. 18. ca. 6. Malum patremfamilias, quiſquis interdiu faceret, quod noctu poſſet, niſi in tempeſtate cæli: Peiorem, qui profeſtis diebus ageret, quod feriatis deberet.

FERITAS, tatis, [*Fierezza, crudeltà*] ἀγριότης, naturæ quædam aſperitas contraria manſuetudini. Cæſ. 8. Bel. Gal. Cultu & feritate non multum à Germanis differebant. Cic. pro Sext. Roſc. Eoſq́; ex feritate illa ad iuſtitiam, manſuetudinemq́; tranſtulerunt.

FERME, σχεδὸν, fere. Terent. in And. Iam ferme moriens me uocat. Id eſt, quum parum abeſſet, quin moreretur. Ponitur quandoque pro facile. Idem in An. Fidelem haud ferme mulieri inuenias uirum. Vbi Donatus: Ferme pro facile poſuit. Plau. Pœn. Facio quod manifeſte deprehenſi mœchi haud ferme ſolent.

FERMENTESCERE, ζυμοῦσθαι, eſt creſcere, & rareſcere addito fermento: & proprie de pane dicitur. Quamuis ad terram transferatur: quæ tunc fermenteſcere dicitur, cum denſitas illa glebarum rareſit, & reſoluitur. Pli. lib. 28. cap. 8. Cum teratur inter digitos, fermenteſcens. Idem lib. 17. cap. 2. Tellus illo modo fermenteſcit.

FERMENTO. tas, ζυμόω, fermento miſceo, ſeu creſcere facio. Plin. Cum fieret panis hordeaceus cicerculæ farinæ admiſtione, fermentabatur. Transfertur etiam hoc uerbum ad terræ culturam, quæ tunc fermentari dicitur, cum rareſit, & ſpiſſæ illæ glebæ reſoluuntur, & augentur, & ueluti inflantur: ut farina illa ſubacta, & in maſſam redacta, intumeſcit addito fermento. Varro lib. 1. de re ruſt. cap. 38. Præſtare columbinum ſtercus, quòd calidiſſimum ſit, & fermentare poſſit terram. Colu. lib. 2. cap. 15. Terram fermentat ſtercus columbinum. Idem lib. 4. cap. 1. Vocat terram fermento intumeſcentem, pro fermentatam.

FERMENTVM, ti, [*Fermento, leuatoio*] ζύμη, ζύμωμα, farina quæ ſubigitur prius quam addatur ſal, ad pultis modum decocta, & relicta donec aceſcat. dictum, quòd feruendo creſcat. Pli. lib. 18. ca. 7. Spuma ita concreta pro fermento utuntur. Iacere in fermento, per tranſlationem de fœmina dixit Plaut. in Merc. pro, inflata eſt, & irata. Idem in Caſ. Nunc in fermento tota eſt: ita turget mihi. Fermentum, tranſlatum ad terram, illud ſignificat, quod glebas reſoluit, tumidamq́; terram ac raram reddit. Colu. lib. 4. cap. 1. Repaſtinata humus, uelut fermento quodam intumeſcit.

FERO, fers, tuli, latum, φέρω, porto. Virg. lib. 5. Vix illam famuli Phegeus, Sagariſq́; ferebant. Aliquando tolero. Terent. in Heaut. Quem feret, ſi parentem non feret ſuum? Aliquando duco. Liu. lib. 1. Pergit ad proximam ſpeluncam: ſi forte eo ueſtigia ferrent. Virg. lib. 6. Hinc uia tartarei, quæ fert Acherontis ad undas. Sæpe etiam pro dicere, ut cum dicimus: Sic ferunt homines: idq́; tam actiue, quàm paſſiue, & tam perſonaliter quam imperſonaliter. Liu. lib. 1. Fauſtulo fuiſſe nomen ferunt. Cic. de Amic. Quod Tarquinium dixiſſe fertur. Virg. 1. Æneid. Quàm Iuno fertur terris magis omnibus unam Poſthabita coluiſſe Samo. Aliquando, exhibeo. Idem 3. Æneid. Sacra Dioneæ matri, diuiſq́; ferebam. Aliquãdo concupiſco. Lucan. li. 1. Fert animus cauſſas tantarum exponere rerum. Pro extollo. Sal. Conſulares omnes ſententiam eius laudant, uirtutem animi ad cælum ferunt. Pro gigno, produco. Virg. 11. Æneid. Si duo præterea tales Idæa tuliſſet Terra uiros. Pro habeo. Idem Ferre ſui dederat monumentum & pignus amoris. Aliquando affero. Idem: Legati reſponſa ferunt. Aliquando confero. Idem: Quibus acer Eryx in prœlia ſuetus Ferre manum. Aliquando diſturbo. Idem lib. 1. Æneid. Quippe ferant rapidi ſecum, uerrantq́; per auras. Aliquando oſtento. Idem lib. 11. Captiuo ſiue ut ſe ferret in auro Venatrix. Aliquando conſulo: ut, Pompeius tulit ad populum. Sic Ferre ad ſenatum, eſt ſenatum aliqua de re conſulere. Aliquando aufero. Virg. in Daphnide: Poſtquam te fata tulerunt. Aliquando refero, ſeu recipio. Teren. in Ad. Pro labore ab his fero odium. Aliquando aſſequor. Idem in Eunuc. Quoduis à me præmium oportet, id optatum feres. Quòd ſi cum hoc uerbo, Præ me. Præ te, uel Præ ſe, addatur, ſignificat dicto, uel facto, uel geſtu aliquid oſtendo, ut, Præ te fers iram. Cice. Qui accipit iniuriam meminit, & præ ſe fert. i. ſe mentem perſequendæ iniuriæ habere oſtendit. In eundem ſenſum accipi ſolent, Præ me duco, Præ me gero. Ferre auras, eſt aſſueſcere aeris uarietati, quæ obeſt. Virg. lib. 2. Georg. Cum ſemel hæſerunt aruis, aurasq́; tulerunt. Ferre tribum, ferre centuriam: prærogatiuam. dicitur is, qui tribum uel centuriam habuit ſibi ſuffragantem. Cice. pro Planc. Vna centuria prærogatiua tantum habet auctoritatis, ut nemo

unquam prior eam tulerit,quin renunciatus ſit?Idem 4.Philip.An
tum , unam tribu u ſine Curione ferre potuiſſes?Ferre ſuffragiū,
eſt ſuffragari.Cic.Attic.Vt uniuerſus populus ſuffragium de cæde
P.Clodii ferat.Ferre ſententiam,eſt pronunciare . Cice.pro Cu.
Vos autem iudices de hominum fortunis ſententiam fertis . Ferre fortunam,pro uti.Ferre expenſum, eſt id, quod alicui dederis,
in rationes referre . Cui opponitur Referre acceptum, quod eſt,
id,quod acceperis ab aliquo,in rationes referre inter accepta. Vide Adrianum Cardinalem,qui diligentiſſime hæc explicuit.

Ferocio,cis,ciui,uel ferocii,ferocitum,ἀγριαίνω,ἀγριαίνομαι, ferox
ſio,uel ferociam exerceo. Gell.lib.1. Ouid.Nullis aſſueta iuuentus,Mox intractati more ferocit equi.Et Gell.lib.1.

Ferocia,æ,θράσος,Ferocitas.Cic.lib.6.de rep.Qui comprimit effrænatam illam ferociam.Idem de Aruſp.reſp.Impetum gladiatoris,ferociamq́; compreſſi.

Ferocitas,tatis,[*Ferocità*]ſuperbia,ſæuitia,& (ut inquit Speuſippus)exceſſus audaciæ,haud metuens,quæ metuenda ſunt.Cice.1.
Offic. Equos ferocitate exultantes domitoribus tradere ſolent.
Idem de Sen.Infirmitas puerorum,ferocitas iuuenum.

Frociter,ſuperbe.Plaut.Amph. Superbi nimis ferociter legatos
noſtros increpant , Liui. 3. Caput Legati ferociter oſtentantes.
Idem 23.Ferocius,Cic.ad Q.Fr.

Ferocvlvs,diminutiuum . Hircius de Bel. Afr. Quid tu miles tam
feroculus es ?

Feronia,æ,φερωνία,nemorum Dea,à ferendis arboribus. Virgil.7.
Æne.Et uiridi gaudens Feronia luco.Item urbs , ſub monte Soracte,in qua eiuſdem nominis dea erat.

Ferox,cis,πολεμιστής,αὐθάδης,elatus, ſæuus, animoſus ad certandū
cum altero,& uim alteri inferendam,atque nocendum. Hora.Latium ferox.Sal.Ille animo feroci negat ſe fuſum toties Numidam
pertimeſcere.Virg.4.Æneid.Stat ſonipes, & fræna ferox ſpumantia mandit.Plau.in Mil.Animo eram ferocior.

Ferramentvm,inſtrumentum,ex ferro. und. Ferramenta fabrilia
dicimus.Cic.1.de Nat.Quæ molitio,quæ ferramenta,qui uectes.
Col.li.3.Cacumina fici acutiſſimo ferramento amputare prodeſt.

Ferraria,æ,ſubſt.[*Minera di ferro*]σιδηρωρυχεῖα, locus in quo ferrū
foditur:ut Auraria, Argentaria, Aeraria, in quibus aurum argentum,& æs effoditur.Cæſ.7.Bel.Gall. Apud eos magnæ ſunt ferrariæ. Liu.34.Vectigalia magna inſtituit ex ferrariis , argentariiſq́;.
Eſt etiam nomen urbis celeberrimæ in Italia circumpadana . Itē
promontorium in Hiſpania,non procul à Carthagine noua, ita nominatum,quòd fodinas habeat ferri feraciſſimas.Mela lib.2.

Ferrarivs,a,um,σιδηρικός,quod ad ferrum pertinet, ut Faber ferrarius,Fodina ferraria,Officinæ ferrariæ,Metalla ferraria . Plin.lib.
34.cap.14.Ferraria aqua,qua utuntur fabri ferrarii ad extinguen
dum candens ferrum.Pli.lib.28.cap.16.

Ferrevs,a,um,σιδήρεος,ex ferri materia.Plin.lib.10.ca.42. Ferreo
uerberatur radio.Ferream Fabricam inuenere Cyclopes, Pli.lib.
7.cap.56. Virg.3. Æneid. Confixum ferrea texit Telorum ſeges.
Idem 12.lib.Ferreus ingruit imber.Tranſlate pro duro, & inexorabili.Cic.ad Treb.Ferreus eſſem,ſi te non amarem. Idem Attic.
13.O te ferreum,qui illius periculis non moueris.

Ferratvs,a,um,σιδηρόδετος,id cui ferrum inductum eſt,unde Ferrata ſpicula.Virg.lib.3.Georg.Ferratos ſuſtinet orbes.

Ferrvgineus,a,um,[*Di color di ruggine,ferrigno*]quod colorem habet ferri longa rubigine exeſi:qui eſt ex ruſo & nigro commiſtus.
Sunt qui uelint Ferrugineum colorem eum eſſe, quemalio nomine uocamus Cæruleum , adducti , opinor , auctoritate Plauti in Mil. qui eundem colorem Thalaſſicum uocat & ferrugineū.
ſed certe Plau.non idcirco uocat colorem ferrugineum Thalaſſicum,quòd maris colorem referat, ſed quòd nautæ eiuſmodi colore ſoleant uti in mari.iubet enim ibi Paleſtrio,Pleuſidem, qui meretricem abducturus erat,ferruginea ueſte exornatum uenire, ut
facilius perſuadeat militi ſe eſſe nauclerum . Non abſimilis error
eſt eorum,qui ferrugineum arbitrantur eſſe colorem Hyacinthi:
quòd Virg.4. Georg. Hyacinthos uocat Ferrugineos . Conſtat
enim uel Ouidii teſtimonio,florem Hyacinthum purpurei coloris eſſe,utpote qui Hyacinthi pueri ſanguinem,ex quo enatus fertur,dicatur referre.certum eſt itaque Virgil. Hyacinthum non dixiſſe ferrugineum,quòd ferrugineum colorem imitetur , ſed eadem ratione,qua 6.Æneid.Cymbam Charontis dicit eſſe ferrugineam,quòd ſcilicet funeſta putabatur & luctuoſa . ſolent enim
lugentes ueſtibus ferruginei coloris uti: quòd is color fuſcus ſit,
& ſubobſcurus.ſic & Virg.Hyacinthum florem uocat ferrugineū,
i.lugubrem & funeſtum,alludens nimirum ad fabulam illam , qua
fertur hunc florem ex ſanguine Hyacinthi pueri ab Apolline iactu diſci occiſi,primum fuiſſe enatum. Veriſimile autem eſt hunc
colorem eum eſſe,quem ſupra diximus, qui ſcilicet ferruginis , à
qua nomen habet,colorem imitatur : huncq́; eundem eſſe , quem
ueteres appellauerunt Bæticum , ſeu Hiſpanum . quod etiam non
obſcure oſtendit, Virg.lib.9.Æneid. cum uocat Ferruginem Iberam,i.Hiſpanicam.quo coloris genere etiam hodie nautæ Hiſpani,atque adeo omnes temoniores utuntur. Conſtat autem,hunc colorem fuiſſe uiliſſimum uel eo argumento , quod Plaut.in loco iā
citato ferrugineas ueſtes piſcatoribus tribuit . nam cum iuſſiſſet
Pleuſidem aduenire exornatum cauſia & palliolo ferrugineo , ut
probe nauclerum ementiretur , ſubdit : Atque apud hunc ſenem
omnia hæc ſunt.nam is piſcatores habet.Huc accedit , quòd Plin.
lib.29.cap.6.Scribit lacertas uirides ferrugineis maculis eſſe diſtinctas.Lacertæ autem maculas eius eſſe coloris, quem iam indicauimus,nemo dubitat,qui uel ſemel lacertam uiderit.Non tamē
inficias iuerim,pro ea quæ eſt apud Latinos in diſtinguendis coloribus,uel ipſo Plinio teſte,uocabulorum inopia , colores aliqua
ex parte ad hunc accedentes etiam Ferrugines nomine fuiſſe appellatos.unde Claud.lib.2.de Raptu Proſerpinæ, uiolas etiam ferrugineas uocat.quare plurimum ab iis diſſentio, qui hūc eundem
faciunt cum colore cæruleo,quem alio nomine Venetum appellant.quorum errorem manaſſe arbitror ex loco Vegetii lib.5.ca.
37. quòd ibi Vegetius nautis uideatur tribuere colorem cæruleum,ſiue Venetum,quibus,ut ſupra oſtendimus,Plau. aſſignat ueſtes ferrugineas.arbitrati ſunt itaque eundem eſſe colorem , quē
Plau.Ferrugineum,& Vegetius Cæruleum, ſiue Venetum uocat.
Sed hoc argumentum quàm falſis innitatur fundamentis , facile
diiudicabit,qui citatum Vegetii locum non oſcitanter extuſſerit.
neque enim ibi cæruleum colorem nautis omnibus attribuit , ſed
iis tantum,qui in bello nauali ſcaphis quibuſdam exploratoris hoſtium conſilia inueſtigant:quibus etiam uelum nauis , atque ipſos
adeo rudentes cæruleo colore tinctos eſſe iubet,ut,aquæ marinæ
ſimilitudine,hoſtium oculos facilius fallant.

Ferrvgo,inis,[*Ruggine del ferro*] ἰὸς σιδήρου , rubigo ferri proprie
dicitur,ut ærugo,æris.Plin.lib.23.cap.8. Illitaq́; inde ferrugo incipientes lichenas ſanat.Tranſlate Ferrugo color rufus dicitur nigrioris rubedinis,ſimilitudine coloris ferri,rubigine exeſi : unde
Virg.lib.9.Ferrugine clarus Ibera.

Ferrvm,ri,σίδηρος,Cice.2.de Nat.Deo. Ex terræ cauernis ferrum
elicimus.Ferrum aliquando pro gladio . Cice.1.Tuſcul.In ſeruorum Ferrum & manus incidiſſet.In ferrum,atque in uincula coniecti.Cice.7.Verr.

Ferrvmen,inis,pen.pro.[*Saldatura*]κόλλα,συνάφεια,quoddam quaſi
gluten,iunctura,ſeu ligatura,qua metalla, ſiue etiam aliæ res con
ſolidari ſolent.Pli.lib.36.cap.23.Calcem uocat ferrumen cæmentorum,i.lapidum,quod illa conſolidentur & glutinentur cæmenta.Ferrumen auri,uocatur Chryſocolla.

Ferrvminatio, Pau.l. in rem actio.§. item quæcunque. ff. de rei
uen . Ferruminatio per eandem materiam facit confuſionem :
plumbatura non idem.

Ferrvmino,as , [*Saldare,congiungere*] συνάπτω, iungo , conſolido,
proprie de metallis dicitur,quamuis & ad alia transferatur. Pomponius iureconſultus:Si tuum ſcyphum alieno plumbo plumbaueris,argento ferruminaueris.Plin.pro glutinare poſuit lib. 36. Vitrum ſulfuri incoctum ferruminatur in lapides , id eſt glutinatur
in formam lapidis.

Fertilis,le,[*Fertile,abbondante,fruttuoſo*]εὔφορος ,ferax. Col.lib.
4.Ex ijs partibus trunci ſumatur,quæ ſunt fertiles.Fertiles agros
colere,Cic.1.de Diuin.Virg.2.Georg.-Hic fertilis uuæ, Hic laticis.Pli.lib.14.in Proœ.Tanto priſcorum cura fertilior , aut induſtria felicior fuit.Ouid.4.de Pont.Fertile pectus habes . Ouid. 1
de arte:Fertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris.

Fertilitas,εὐφορία,εὐθηνία,Feracitas . Cice.1.de Diui. Quæ ſit uel
ſterilitas agrorum,uel fertilitas futura.Cæſar.2.Bel.Gal.

Fervео,es,ferui,uel ferbui,[*Bollire*]ζέω,proprie eſt , ex igne ſuppoſito calere.unde aqua proprie feruere dicitur,cum ui ignis cōmouetur & agitatur . Transfertur ad ea quæ quouis modo calefiunt,ſiue aliquo æſtu agitantur.ſic Vinum feruere dicimus,quod
ex muſto tranſit in uinum . Plin.lib.14.cap.9. Mare feruere dicitur,cum æſtu & fluctibus agitatur.Ouid.11.Metam.Pontus uertigine feruet.Feruere opus dicimus,dum ſtudio & diligentia elaboratur.Hominem quoque,ira,odio feruere dicimus , dum ira , aut
odio incenſus eſt.Cic.pro Quinct.Vſque eò feruet, ferturq́; auaritia,ut &c.Hora.1.Epiſt.1.Pectus auaritia,miſeraq́; cupidine feruet.Ouid.2.Metam.Animus tumida feruebat ab ira.Martia. Fora
litibus omnia feruent. Feruens,quod bullit,aut calidum eſt. Plin.
lib.7.cap.2.Feruentis aquæ contactum fugere . Migrat interdum
in nomen.Horat.1.Serm.Saty.10.Quale fuit Caſſi rapido feruentius amni. Ingenuum . Colum.lib.12.cap.50.Aqua feruentiſſima.
Cic.1.Offi.Fortis animus & magnus in homine non ſapiente feruentior plerunque eſt.

Fervesco,is,ui,Terræ ferueſcunt ſole,Lucr.lib.6.

Ferventer,

Ferventer, Cœlius Cicero. De damnatione ferventer loqui eſt cœptum.

Fervo, uis, ui, [*Bollire*] Ferueo. Virg. 3. Georg.

Fervefacio, cis, [*Far bollire*] θερμαίνω, bullire facio. Cato de Re ruſt. Oleum feruefacito. Feruefacio, pro calefacio. Plau. Pſeud. Ipſæ ſepatinæ feruefaciunt illico. Feruefacta iacula, Cæſ. 5. Bel. Gal.

Fervidus, a, um, Feruens, & maxime calidus. Pli. lib. 13. cap. 4. Nulla eſt frugifera niſi in feruida terrarum parte. Cic. 2. de nat. Reliqua quarta pars mundi natura feruida eſt: i. ardens maxime. Ponitur & tranſlate pro uehementi, feroci. Liu. 27. Cum toto eo bello damnoſa præpropera, ac feruida ingenia imperatorũ fuiſſent. Et Cic. de Cl. Or. App. Claudii uolubilis, ſed paulo feruidior erat oratio.

Ferula, læ, [*Bacchetta*] ναρθηξ, baculus, ſiue uirga, quæ puerorum manus feriuntur, unde & nomen habet: quanquam ſint, qui a ferendo malint deducere, quòd propter leuitatem ſenes ferula pro Scipione ſolent uti. Iuuen. Saty. 1. Et nos ergo manum ferulæ ſubduximus. Martial. lib. 10. Ferulæq; triſtes ſceptra pædagogum Ceſſent. Col. Nec manibus mites ferulas. Idem: Ferulæq; minaces Plantantur. Ferula annumerata eſt inter externos frutices à Plin. lignum corticis loco habet. ligni autem loco fungoſam intus medullam, ut caulis fœniculi: quamuis in multo maiorem altitudinẽ & craſſitudinem excreſcat. Naſcitur in locis calidiſſimis: nulli fruticum leuitas maior. ob id geſtata, facilius baculorum uſum ſenectuti præbet. Col. lib. 3. In quo ſcrobe deſtinaueris nuces ſerere, ibi ſemen ferulæ iacito.

Ferulaceus, a, um, ναρθήκινος. Pli. lib. 18.

Fervor, oris, [*Bollore*] ζέσις, calor uehemens: qualis eſt ſolis æſtus. Pli. lib. 11. cap. 31. Inde furantur æſtiuo feruore aurum. Horat. 1. Carm. Ode 16. Me quoque pectoris Tentauit in dulci iuuenta feruor. Cic. de Nat. Mundi feruor ille purior.

Ferus, a, um, [*Fiero, ſeluatico*] ἄγριος, agreſtis, & indomitus, cui opponitur Cicur: & per tráſlationem atrox, ſeuerus, qui ferinum animum habet. Virg. 2. Æne. Ferus omnia Iuppiter agras Tranſtulit. Cice. ad Atti. lib. 12. O fera tempora, cum dubitet Curtius conſulatum petere. Hinc Feritas, naturæ quædam aſperitas. Perferus, ualde ferus. Var. li. 2. de re ruſt. Boues perferi multi in Dardania.

Fescennini uerſus, carminis genus obſcœnitate & opprobrio plenum: ita dictum, ex Feſcennia urbe primum allatum. Macro. lib. 2. Sat. Cum Feſcenninos in eum Auguſtus ſcripſiſſet. Feſtus.

Fescennia. Hetruriæ ciuitas. Pli. lib. 3. cap. 15.

Fescenninus, a, um, Virg. 7. Æne. Hi Feſcenninas acies.

Fessus, a, um, [*Stanco, laſſo*] κεκμηκώς, fatigatus, & tam ad animum, q̃ ad corpus refertur. Virg. 1. Æne. Cerealiaq; arma Expediunt feſſi rerum. Vbi Serui. Feſſi rerum, i. penuria fatigati. Idem 2. Eclog. Theſtylis & rapido feſſis meſſoribus æſtu. Plin. lib. 7. cap. 52. Puerum æſtu & itinere feſſum.

Festinanter, celeriter. Cic. 5. de Fin. Nimium feſtinanter dictum. Feſtinantius, Pli. lib. 17. cap. 11.

Festinatio, [*Fretta*] σπουδή, properatio. Cic. pro Mil. Quid afferebat feſtinationem?

Festinato, aduerbium, ἐπισπερχῶς. Pli. li. 18. cap. 10. Niſi feſtinato peragatur. Quinct. li. 4. c. 2. Nihil feſtinato feciſſe uidetur Milo.

Festino, as, [*Affrettare*] σπεύδω, propero. Virg. 2. Æn. Feſtinate uiri. Interdum trepidare, & turbari. Sal. Feſtinantibus in ſumma inopia patribus. Ter. in Ad. Quid feſtinas Gera? animum recipe.

Festinor, aris, paſſiuum. Tacit. de moribus Germ. Nec uirgines feſtinantur. Id eſt, cito ad coniugium abripiuntur. Feſtinatus, partic. Pli. in Paneg. Feſtinatis honoribus amplificat.

Festinus, celer. Ouid. 11. Met. Curſu feſtinus anhelo Aduolat.

Festive. Cic. ad Q. Fr. li. 2. A te actam fabellam uideo feſtiue.

Festivitas, [*Piaceuolezza*] ἀστειότης, lepor & urbanitas ſermonis. lib. 1. ad Her. Illud genus narrationis, debet habere feſtiuitatem.

Festivus, a, um [*Piaceuole, faceto*] ἀστεῖος, εὐτράπελος, lepidus, urbanus, facetus: ut, dictum feſtiuum. Cic. lib. 1. Offi. Dulcem, & facetum, feſtiuiq; ſermonis. Ter. in Ad. O mi pater feſtiuiſſime.

Festra, oſtium minuſculorum in ſacrario, ab feneſtra per detractionem mediæ ſyllabæ. Feſtus.

Festuca, cæ, [*Ramuſcello, feſtuco*] κάρφος, minima quæque res, & leuiſſima. Colu. lib. 8. cap. 15. Per quos feſtucæ, ſurculiq; in auiariis paſſim ſpargendi ſunt. Plin. lib. 9. ca. 19. Fœminam coitum fugere, donec mas feſtucam aliquam imponat auerſæ. Feſtuca uirga prætoria, qua quis fiebat liber. Plaut. in Mil. Ingenua. an feſtuca facta? ſerua, an libera eſt? Perſius Saty. 5. Non feſtuca lictor quam iactet ineptus.

Festucarius, Gel. li. 20. c. 9. Conferens uim illam ciuilem, & feſtucariam, quæ uerbo diceretur, nó quæ manu fieret, cum ui bellica.

Festus, ſta, ſtum, [*Feſta, di feſtino, di feſto*] ἑορτάσιμος, ἑορταστικός, ſolẽniter lætum, & feriatum. unde Feſti dies, in quibus uel ſacrificia diis offerebantur, uel epulationes celebrabantur, uel ludi in honorem deorum agebantur, uel feriæ obſeruabantur. Virg. 1. Georg. Feſtis quædam exercere diebus Fas & iura ſinunt. Idem: Feſtoſq; dies de nomine Phœbi. Cic. pro Clu. Quandoq; Feſtus, ad feſtum diem pertinens: ut, Feſtæ frondes, quæ feſtis adhibentur.

Fesulae, arum, olim Hetruriæ inſignis urbs, hodie modicus uicus non procul à Florentia. Conditam uolunt ab Atlante Mauritaniæ rege.

F ANTE I

Fiber, κάστωρ, animal in Ponto, ſic dictum à fibris, i. ab extremis oris amnium, quas colit, & ubi maxime ſolet uideri. effoſſis enim in ripa cuniculis, caudam intra aquas tenet, reliquo corpore in ſicco habitat. Albertus Magnus dicit, habere pedes anſerinos poſteriores, quibus facilius natet, anteriores caninos. Vide Caſtor. Eſt & Fiber, genus ueſpæ quadrupes incitatiſſimum, teſte Feſto. Plaut. Sic me ſubis quotidie, quaſi fiber ſalicem. Fibrinus, a, um. Plin. lib. 17. cap. 28.

Fibrae, arum, ἶνες, λοβοί, omnium extremitates rerum. unde & iecoris, & cordis, & cuiuſcunque uiſceris extremæ partes, Fibræ dicũtur. Virg. li. 6. Nec fibris requies datur ulla renatis. Et Celſus pulmonis fibras nominat, cum lib. 4. ca. 1. inquit: Pulmo in duas fibras ungulæ modo diuiditur. Quin, & minuta radicũ in arboribus herbiſq; capillamenta, hoc nomine appellantur. unde Pli. li. 17. ca. 10. De arborum, ſationibus ait, ſolum eligi oportere quam maxime rimoſum, ne ſol exurat fibras. Vir. 1. Geor. Et amaris intuba fibris. Cic. de Diuin. Perſius Sat. 1. Nec enim mihi cornea fibra eſt. i. non ſunt mihi ita dura præcordia, ut laudis amore non capiar. Budæ. Idem Saty. 5. Quod latet, arcana non enarrabile fibra.

Fibratus, a, um, ut, Fibrata radix cæparum modo, Pli. lib. 25. c. 5.

Fibula, læ, [*Fibbia*] πόρπη, περόνη, proprie ornamentum cinguli ad ueſtem ſubligandam. Virg. 1. Æne. Aurea purpuream ſubnectit fibula ueſtem. Quandoque pro circulo æneo, quo adoleſcentulorum uirilia ſolent coerceri, conſeruandæ uocis gratia, quæ ex Veneris uſu debilior reddi ſolet, & aſperior. Solet etiam huiuſmodi fibula comœdorum, hiſtrionumq; pudendis adhiberi, quod illi potiſſimum hominum generi uocalitas ſit neceſſaria. Martial. lib. 7. Menophili penem tam grandis fibula ueſtit, Vt ſit comœdis omnibus una ſatis. Aurea fibula donabantur antiquitus milites. Liu. 39. Quinctius ſuos equites catellis, ac fibulis donauit. Fibulæ item in ædificiis dicuntur ferramenta, quibus tigni coniunguntur. Cæſ. 4. Bell. Gall.

Fibulo, as, are, [*Affibbiare*] ἐμπορπεῖν, fulcire, coniungere. Col. li. 1. Omnes parietum iuncturæ teſtaceis puluinis fibulantur. Infibulo, ſuper glandem penis fibulam, i. circulum æneum induco. quod fiebat duabus de cauſis, uel uocis ſeruandæ gratia, uel ualetudinis. Vide Cœl. lib. 7. cap. 25.

Ficaria, riæ, locus ficis arboribus conſitus. Pallad. lib. 4.

Ficarius, a, um, σύκινος, quod ex ficu eſt. Pli. lib. 11. cap. 35. Ficarios culices caprificus generat. Cato. c. 48. Ficarias crates imponito.

Ficatum iecur, ſuillum maxime, à ſue fico paſto.

Ficedula, [*Beccafico*] συκαλὶς, auis eſt, quæ ficuum eſu pingueſcit. Martial. lib. 13. Cum me ficus alat, cum paſcar dulcibus uuis, Cur potius nomen non dedit uua mihi? Iuue. Saty. 14. Mergere ficedulas didicit nebulone parente. Vbi dictionis huius antepenultima corripitur, quæ in uerſu Martialis iam citato producitur. Plin. lib. 10. cap. 29. Alia ratio ficedulis. nam formam ſimul coloremq; mutant. Hoc nomen non niſi autumno habent, poſtea Melancoryphi uocantur. Hæc auis à Romanis habita in deliciis. unde Gell. li. 19. cap. 8. Scribit, tantam fuiſſe ueterum in cœnis inſtruẽdis luxuriá, ut negarẽt auẽ ullam, præter ficedulam totam, comeſſe oportere.

Ficetum, ti, [*Ficaretto*] συκών, locus ubi ficus conſitæ ſunt. Varro. In locis frigidis ficeta fieri non poſſint. Mart. Iocum captans ex ambiguo Ficetum poſuit pro obſcœnis partibus ficoſis, i. multis ulceribus, quæ ficos uocant, obſitis. lib. 12. Vt pueros emeret Labienus, uendidit hortum: Nil niſi ficetum nunc Labienus habet.

Ficitas, ficorum fructuum abundantia. unde ficitor. Næuius.

Ficitor, pen. cor. συκολόγος. ficorum amator, ſeu ficorum collector. Næuius apud Nonium. Ficitores omnes cupiunt ficitatem.

Ficte. Cic. Appio Pul. li. 3. Cauerem, ne cui ſuſpicionem ficte reconciliatæ gratiæ darem. Ficte, & ſimulate loqui. Cic. Q. Fr. lib. 1.

Fictilis, le, [*Di terra*] πήλινος, à figulo factum: ut Fictilia dolia, libro. 35. cap. 12. Vrna fictilis, Cice. in Parad. Pocula fictilia, Tibull. lib. 1. eleg. 1. Fictilia uaſa, Cice. Attic. lib. 6. Difficiles, Propert. lib. 4. eleg. 1. Fictile, lis, ſubſt. Iuuen. Saty. 11. Et quadringentis nummis condire guloſum Fictile. Idem Saty. 3. Fictilibus cœnare pudet. Auſonius. Fictilibus cœnaſſe ferunt Agathoclea regem. Plin. lib. 35. Fictilia pluris conſtant, quàm murrhina.

Fictor, πλάστης, qui ex creta atque argilla opera facit. Cicero. 2. de Natu. Deor. ea facie nouimus, qua pictores, fictoreſq; uoluerunt. Fictrix, icis. Cicero. de Natu. Diuina prouidentia fi-

ſtrix & moderatrix materiæ.

FICTVS, participium, a Fingor, [*Formato, finto, ſimulato*] πλαστὸς, πεπλασμένος, formatus. Cic. in Piſ. Ex argilla fictus homulus. Aliquã do ex parti. fit nomen, & tunc ſignificat falſus, ſimulatus. Teren. in Eunu. Quæ uera audiui, taceo. in falſum, aut fictum, palam eſt. Ci. de Amic. In Amicitia nihil fictum, nihil ſimulatum.

FICVLNEVS, a, um, ſiue Ficulnus, ex ficu arbore. Pli. lib. 25. ca. 28. Sũt & ficulnei caules. Horat. 1. Serm. Saty. 8. Olim truncus eram ficulnus inutile lignum. Eadem autem forma Ficulnus, & Ficulneus dicimus, qua Salignus, & Saligneus, Ilignus, & Iligneus. Cato: Fibulæ unde fiant aridæ, ilignex, ulmeæ, nuceæ, ficulneæ. Ficulnea arbor, Col. lib. 5. cap. 11. Ficulnea ligna, Pli. lib. 16.

FICVS, [*Fico*] tria omnino ſignificat, fructum ſcilicet notiſſimum, quem Græci σῦκον uocant. deinde arborem ipſam, quæ hunc fructum profert, quem illi συκῆν appellant: tertio hulceris quoddam genus in locis piloſis naſcens, à ſimilitudine fici fructus ita appellatum. pro hac itaque ſignificationum uarietate diuerſa habet genera, & declinationes. nam cum pro fructu accipitur, tam ſecũdæ declinationis eſt, quam quartæ: & eſt generis fœminini. Var. lib. 1. de re ruſt. Fici ſemen naturale intus in ea fico, quam edimus. Et paulo poſt: Reſticulas per ficos, quas edimus, maturas perferunt. Plin. lib. 15. cap. 18. E reliquo genere pomorum ficus ampliſſima eſt. De quarta declinatione etiam frequentia occurrunt exempla. Martial. Ficus non habet unus ager. Diminutiuum eſt Ficulus. συκίδιον. Plaut. in Stich. Nucibus, fabulis, ficulis.

FICVS, [*Fico*] συκῆ, pro arbore generis fœm. eſt, & ſecundæ uel quartæ declinationis. Pli. lib. 16. Fici, quarum radices longiſſimæ ſunt. Iuuen. Sterilis mala robora fici. Cic. de Orat. Secundum quartam declinationem inflexit: Cum quereretur, quòd diceret, uxorem ſuam ſuſpendiſſe ſe de ficu.

FICVS pro morbo, [*Mal del fico, porrofico*] σύκωσις, maſc. gene. & ſecundæ declinat. Martial. lib. 1. Dicemus ficos Cecilianæ tuos. Naſcitur hoc uitium fere in capite, tum in capillo, tum in barba, & locis obſcœnis, quæ pilis integuntur. Celſ. lib. 5. cap. 3. Eſt etiam ulcus, quod a fici ſimilitudine σύκωσις à Græcis nominatur. Caro excreſcit: & id quidem generale eſt: ſub eo uero ſpecies ſunt. nam alterum hulcus durum & rotundum: alterum humidum, & inæquale.

FIDEICOMMISSARIVS, habet paſſiuam ſignificationem. nam is dicitur, qui fideicommiſſionem accepit. Vlpian. l. Fideicommiſſa. de Lega. iij.

FIDEICOMMISSVM; ſpecies diſpoſitionis ultimæ uoluntatis, cum teſtator alicuius fidei alicui committit, quod alteri ſit traditurus: quod idcirco Fideicommiſſum dictum eſt, quòd ex fide eius, cui committebatur, pendebat. Poſtea fideicommiſſa, ut omnis fraudi humanæ occaſio amputaretur, ab Auguſto ad neceſſitatem iuris ſunt retracta.

FIDEICOMMISSVS, a, um, ut Libertas fideicommiſſa, i. fideicommiſſo relicta. Vlpia. l. Titius. ff. de actio. emp.

FIDEIVBEO, bes, pro alio promitto. Vlp. l. ſi dubites. §. filiusfamil. ff. de fideiuſſ. Filiusfamilias pro patre poterit fideiubere.

FIDEIVSSIO, ἐγγυή, ἐγγύησις, ſponſio pro alia facta. Iabo. l. Sed etſi. ff. de fideiuſſ. Seruus fideiuſſionis nomine obligari non poteſt.

FIDEIVSSOR, [*Malleuadore*] μεσεγγυητὴς, ἐγγυητὴς, ſponſor, qui pro alio aliquid promittit. Donatus: Fideiuſſor eſt auctor credendi, alium aliquid daturum, facturum'ue, ſua fide, ſuoq́; periculo promittens. Vlpian. in tractatu de fideiuſſor. Vbi illud obiter animaduertendum eſt, pro eodem dici, Fideiubeo, & diuiſis dictionibus, Fide mea eſſe iubeo. Paulus. l. ubi autem. ff. de Verb. obl. Si filiusfamilia ita ſtipulatus fuerit, quantam pecuniam Titio credidero, fide tua eſſe iubes.

FIDELIA, æ, κεράμιον, genus uaſis Samii, teſte Nonio, ad uſus plurimos accommodati. Perſius: Diſce, nec inuideas, quòd multa fidelia potet In locuplete penu: De eadem fidelia duos dealbare parietes, eſt eadem opera duos uelle demereri. Curius Cic. lib. 7. Fam. Tractum ab iis, qui parietibus albarium inducturi, colores habent in fictilibus præparatos.

FIDELIS, le, à, fide, [*Fedele*] πιστὸς, qui ſeruat fidem. Cic. Sulpicio lib. 4 Si quem tuorum fidelium uoles, ad me mittas. Idem Q. fratri. Græcorum familiaritates parum fideles. Teren. in Hecy. Quam fideli animo, & benigno in illam fui. Transfertur ad inanimata. Pli. lib. 16. ca. 36. de harundinum comis. Glutino tenacior, rimiſq́; explendis fidelior pice.

FIDELITAS, obſeruatio fidei. Cic. ad Q. Fr. lib. 1.

FIDELITER, πιστῶς. Hora. 1. epiſt. Nec retinent patulæ commiſſa fideliter aures. Fidele, aliud aduerb. Plau. Cap. Fac fidele ſis fideli.

FIDENA, æ, Φιδῆναι, Φιδῆναι Stephano, & Fidenæ, arum, Φιδῆναι Straboni, urbs Latinorum mediterranea. Virg. lib. 6. Vrbemq́; Fidenã. Iuu. Sat. 5. Viuat Fidenis, & agello cede paterno. Hinc Fidenates, Φιδηναῖοι, Φιδηνάτης, Stephano dicti, Fidenarũ incolæ. Pli. l. 3. c. 5.

FIDENTIA, æ, [*Fidanza*] θάρσος, firma animi confiſio, & fortitudinis pars, per quam animus multum in ſe fiduciæ cum certa ſpe collocauit. Ponitur autem in laude, ut & Fidens, unde deducitur. Cõfidens autem & Confidentia plerunq; in malam partem interpretamur. Cic. 3. Tuſc. Qui fortis eſt, idem eſt fidens: quoniam Confidens mala loquendi conſuetudine in uitio ponitur: ductum a confidendo, quod laudis eſt: qui autem eſt fidens, is profecto non extimeſcit. Idem 4. Tuſ. Si fidentia, i. firma animi confiſio, ſcientia quædam eſt, & opinio grauis, non temere aſſentiens: metus quoq; eſt diffidentia expectati & impendentis mali.

FIDENTIA, æ, oppidum Italiæ, incolæ Fidentini. Pli. li. 5. ca. 15. Eſt & Hiſpaniæ Bæticæ urbs, alio nomine Iulia. idem lib. 3. ca. 1.

FIDENTER, θαρσαλέως, intrepide, cum fiducia. Cic. 1. de Ora. Fidenter confirmare. Fidentius alicui ſcribere, ad Atti. l. 6.

FIDES, fidei, πίστις. Cic. 1. Offi. Fundamentum iuſtitiæ eſt, fides, id eſt, dictorum, cõuentorumq́; conſtantia & ueritas. ex quo credamus, quia fiat, quod dictum eſt, appellatam fidem. Ter. Heaut. O Iuppiter, ubinam fides? Conſtans fidei. Tacit. lib. 19. Neque fidei cõſtãs, neque ſtrenuus in perfidia. Fidei plenus. Cic. de Sen. Fides tabularum, i. auctoritas. Cic. pro Arch. Bonæ fidei poſſeſſor, qui ignorauit rem, quam emit, alienam eſſe: aut putauit eum, qui uendidit, jus uendendi habere. Budæus. Bona fide, i. ſerio. Plau. Aul. Dare fidem, ſancte promittere. Cic. 2. de Fin. Ob fidem, quam dederat hoſti, ex patria Carthaginem reuertiſſe. Accipere fidem, & dare. Virg. 8. Æn. Accipe, daq́; fidem. Dare fidem publicam, eſt publico nomine ſecuritatem, uel impunitatem promittere. Cice. 3. Catil. Fidem ei publicam dedi: hortatus ſum, ut ea, quæ ſciret, ſine metu indicaret? Accipere fidem publicam, eſt, quod barbari dicunt, impetrare ſaluum conductum. Sic, interponere fidem publicam, ſaluum conductum dare. Sal. in Iug. L. Caſſius Iugurtham, interpoſita fide publica, Romam duceret. Venire fide publica, Venire ſub ſaluo conductu. Sal. Ibidem. Affecta fides. Tacit. lib. 19. Et credebatur affectam eius fidem præiuiſſe. Id eſt, fidem læſam: ſicuti Liu. dicit, Res affectas li. 6. Afflictam fidem uocat li. 17. Habere fidem alicui, eſt credere. Ter. And. Propemodum habeo iam tibi fidem. Implorare fidem alicuius, i. auxilium. Ter. Ad. Ille fidem nũc neſtram implorat Demea. Ciere fidem, idem Iuue. Sat. 5. Nos hominum, diuumq́; fidem clamore ciemus. Liuius: Sagũtinis fidemq́; noſtram implorantibus. Interponere fidem. Cic. de Cla. Orat. Luſitanis à Galba contra interpoſitam fidem interfectis. Fidem liberare, eſt præſtare quod quis pollicitus eſt. Cic. pro Flac. Fuſijs ſatiſfacit abſentibus, & fidem ſuam liberat. Mutare fidem, eſt pactum reſcindere, & uiolare promiſſum. Sal. in Iug. Profecto cuncti, aut magna pars Cirthenſium fidem mutauiſſent. Fallere fidem, eſt, quod quis ſua fide promiſit, non ſeruare. Cic. 1. Offi. Ad ſupplicium redire maluit, quàm fidem hoſti datam fallere. Præſtare fidẽ. Cic. Atti. lib. 9. Meum officium, fidem, pietatem iis præſto. Oui. 3. Faſt. Bacche fidem præſta. Item Bonæ fidei homo uocatur, cui res tuto creditur. Suet. in Aug. Populo promiſſum congiarium repoſcenti, bonæ ſe fidei eſſe reſpondit. Cic. Lentu. lib. 1. epiſt. Fidem pro promiſſione, & quaſi ſponſione poſuit: Pompeii fides, quam de me Cæſari dederat. Facio fidem, eſt rem per argumenta, tabulas, aut teſtes probare. Cic. 2. de leg. Agr. Fac fidem, te nihil niſi populi utilitatem quærere. Interdum fides pro fiducia. Ter. And. Triſtis ſeueritas ineſt in uultu, in uerbis fides. Eſt item Fides, uocabulum negociatoribus proprium, pro conſtantia illa promiſſorum, quã debitores ſuo loco & tempore præſtant, quod promiſerunt: Cic. pro Pompeio: Scimus Romæ, ſolutione impedita, fidem concidiſſe. Idem Atti. li. 11. Huius pecuniæ permutatione fidem noſtram facile tuebere. Cæſ. 3. Bell. Gall. Cum fides tota Italia eſſet anguſtior, neque creditæ pecuniæ ſoluerentur.

FIDES, fidium, λύρα, κίθαρις, κιθάρα, lyra, ſiue cythara, aliud'ue inſtrumentum muſicum in chordis habens harmoniam Cic. de leg. Nec nos iuſſit in Timothei fidibus incidi. Idem de Orat. omnes uoces, ut nerui in fidibus, ita ſonant, ut à motu animi ſunt pulſæ. Legitur & in ſingulari num. Fides, fidis. quod non temere alibi reperias, quã apud poetas. Cic. in Arat. Cedit clara fides Cyllenia. Perſi. Saty. 6. Atque marem ſtrepitum fidis intendiſſe Latinæ. Ouid. in epiſt. Oenones: Me fide conſpicuus Troiæ munitor amauit.

FIDICEN, κιθαρῳδὸς, qui cythara, lyra'ue canit. Cic. Pæto: Socratem fidibus docuit nobiliſſimus fidicen. Horat. 4. Carm. Romanæ fidicen lyræ.

FIDICINVS, a, um, quod ad fidicinem pertinet. Plau. Rud.

FIDICVLA, læ, [*Citherina, Citheretta*] λύριον, dimin. à fide, ſeu fidib. cum lyra, ſiue cythara ſignificatur. Gell. lib. 1. Achæos Homerus pugnam indipiſci ait, non fidicularum tibiarumq́; concentu conſpiratam. Cic. lib. 3. de Nat. Si platani fidiculas ferrent numeroſe ſonantes. Eſt & Fidicula inter aſtra conſtituta, quæ Fides à Columella, ab Higino Lyra nominatur. Pli. lib. 18. Fidicula occaſu ſuo autum-

autumnum inchoat. Præterea Fidiculæ, κύφωνες, numero tantum plurali, ſumitur pro inſtrumento torquẽdi, ex duobus, ut putatur, obliquatis lignis compacto, ab extorquẽda ueritate ac fide, uel à nerueis funibus, quib. homines torquendi ligabantur. Sue. in Tib.

FIDIVS, Iouis filius creditus eſt, quem ut fidei præſidem colebant. Plau. Per. Deum Fidium credis iurato mihi. Vnde Medius fidius.

FIDO, is, ſus, [*Confidarſi, fidarſi*] πείθομαι, πέποιθα, fidem habeo, credo: & tam cum ablatiuo, quam cum datiuo conſtruitur. Iuue. Fidimus eloquio Ciceronis. Vir g. 9. Æne. Et fidere nocti. Pli. in epiſt. Solemus, qui ingenio parum fidimus, ſatietatis periculum fugere.

FIDVCIA, æ [*Fiducia, fede, fidanza*] θάῤῥος, θάρσος, idem pene quod fidentia, certa quædam opinio & ſpes de ſe uel de alio concepta, ſumiturq; tam in meliorem partem, quam in deteriorem. Cice. 2. Ver. Habeo hominem præpotentem, cuius fiducia prouinciã ſpolio. Idem de Amic. In uita nulla ſtabilis beneuolentię poſſit eſſe fiducia. Virg. 1. Æne. Tanta ne uos generis tenuit fiducia ueſtri? Idẽ 9. Æne. Cernis quæ Rutulos habeat fiducia rerum. Accipitur etiã Fiducia apud ueteres profundo, uel alia quauis re, ea lege uendita, ut aliquando redeat ad uenditorem. Boethius in 4. Comment. Top. Fiduciam (inquit) accepiſſe dicitur, cuicunque res aliqua ea lege mancipatur, ut mancipanti aliquando remãcipet. Veluti ſi quis tempus dubium timens, amico potentiori fundum mancipet, redditurо, cum tempus illud dubium præterierit. Cic. pro Flacc. Pecuniam adoleſcentulo grandi fœnore, fiducia tamen accepta, occupaſti. hanc fiduciam tibi commiſſam tenes hodie, atque poſſides. Inde fiduciariam mancipationem ueteres uocauerunt, quam hodie dicimus uenditionem cum regreſſu, ſiue ſub redimendi poteſtate contractam: & rem ipſam fiduciariam, quæ alteri ea lege tradatur, ut poſtea reddatur ei, qui manciparit. Liu. 32. Optimum ratus eam Nabidi Lacedæmoniorum tyranno, uelut fiduciariam, dare, ut uictori ſibi reſtitueret: ſi quid aduerſi accidiſſet, ut ipſe haberet. Fiduciarius hęres uocatur ab Iaboleno in. l. Seius. ad Trebell. quem alias uocamus Fidei commiſſarium, quòd hæreditatem uelut fiduciariam uidetur accepiſſe, quam mox alteri ſit traditurus. Cæſ. Bel. Ciu. lib. 2. operam Legati uocat fiduciariam, quia Legatus poteſtatem ſuam ab imperatore accipit, quam redeunti ad exercitum imperatori debet cedere.

FIDVS, a, um, cui fidendum eſt. Cic. de Amic. Tarquinium, dixiſſe fertur, tum, cum exul eſſet, ſe intellexiſſe, quos fidos amicos habuiſſet, & quos infidos. Idem 2. de Fin. Iuſtitiæ fida cuſtodia.

FIDE, πιστῶς, fideliter. Cic. Cœl. lib. 2. Nec me iſta terrent, quæ mihi à te ad timorem fidiſſime proponuntur.

FIGLINVM, ni, κεράμιον, opus ipſum figuli. Pli. lib. 34. cap. 10.

FIGLINVS, a, um, κεράμιος, ut, Figlina creta, qua figuli utuntur. Plin. lib. 10. cap. 21. & Var. 3. de re ruſt. cap. 9.

FIGMENTVM, quod fictum eſt. Cicero. 2. de Orato. Sine figmentis fucoq; puerili.

FIGO, is, xi, ctum, [*Ficcare*] πήγνυμι, ἐρείδω, immitto, planto, affigo. Virg. 4. Geor. Ipſe feraces Figat humi plantas. Cic. Attic. libro. 1. Scripſiſti ad me, quoddam caput legis Clodium in curiæ poſte fixiſſe. Figere per tranſlationem pro firmare. Cic. Attic. lib. 8. Scito labare meum conſilium, illud, quod iam ſatis fixum uidebatur. Interdum pro percutere, ferire. Iuuen. Saty. 1. Cum tener uxorem ducat ſpado, Mæuia Tuſcum Figat aprum. Figere arma dicebãtur gladiatores iam emeriti, cũ arma ſua ad templi parietem, aut colũnam ſuſpendebant. Hora. 1. epiſt. Veianius, armis Herculis ad poſtem fixis, latet abditus agro. Figere ſpem ſuam in aliquo, eſt omnem ſpem ſuam in eo repoſitam habere. Figere beneficium clauo trabali, prouerbialis locutio eſt, pro, operam dare, ut perpetua beneficii extet memoria. Cic. 7. Ver. Vt hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clauo figeret.

FIGVLINA, næ ſeu, Figlina, officina figuli. Plin. lib. 7. cap. 56. Figlinas primus inuenit Chorœbus Athenienſis.

FIGVLARIS, re, quod ad figulum pertinet. Plaut. Epi. Verſutiores, quàm rota figularis. Creta figularis, qua utuntur figuli, Colum. lib. 6. cap. 16.

FIGVLVS. [*Vaſaio*] κεραμεύς, qui ex creta, atque argilla opera facit. Plin. lib. 35. cap. 12.

FIGVRA, æ, [*Figura, aſpetto*] εἶδος, forma, ſpecies, à fingẽdo dicta: σχῆμα, τύπος. Cice. lib. 1. Offi. Principiò corporis noſtri magnam natura ipſa uidetur habuiſſe rationem, quæ formam noſtram, reliquamq; figuram, in qua eſſet ſpecies honeſta, eam poſuit in promptu. Idem 5. de Fin. Figura eſt forma & ſtatura corporis noſtri ad naturam apta. Ter. in Eun. Noua figura oris, color uerus, corpus ſolidum & ſucci plenum. Ouid. 2. Meta. Adimam tibi nanque figuram, Qua tibi quaque places noſtro importuna marito. Figura (inquit Aſconius) eſt circa geſtum, ſitumq; membrorum, ſtatus, circa ornatum & habitum ueſtis. Figuræ etiam apud grammaticos & rhetores uocantur floſculi quidam orationis à conſueto loquendi uſu recedentes. Quinct. lib. 9. ca. 1. Figura eſt conformatio quædã orationis, remota à communi, & primum ſe offerente ratione.

FIGVRATIO, Pli. lib. 11. ca. 37. Vt in unoquoque poſcit figuratio. Pro imaginatione. Quinct. Decl. 6. Si quiſquam figuratione quadam in hac malorum conditione iudicem ponat. id eſt, imaginetur.

FIGVRO, ras, [*Figurare, formare*] σχηματίζω, formo, & figuram induco. Cic. de Vniuerſ. Mundum deus ea forma figurauit, qua una omnes reliquæ formæ concluduntur. Lact. lib. 6. Hominem figurauit ex limo terræ. Figuratus. Cic. 2. de Nat. Deo. Quid de bubus loquar? quorum ipſa terga declarant non eſſe ſe ad onus accipiendum figurata. Oratio figurata, figurarum coloribus, ueluti floſculis, quibuſdam exornata.

FILIA, liæ, θυγάτηρ, proles fœmina. Virg. 7. Æne. Sola domum, & tantas ſeruabat filia ſedes. Cic. pro Clu. Deſpondit ei filiam ſuam.

FILICTVM, cti, locus filice herba obſitus. Col. lib. 2. cap. 2.

FILICVLA, læ, herba ſimilis filici, Græci πολυπόδιον uocant. Pli. lib. 26. cap. 28.

FILIIFAMILIAS, liberi patrisfamilias pot[...]ati ſubditi. Ci. pro Cœl. Filiumfamilias, patre parco & tenaci Filijfamiliarum. Tacit. lib. 1.

FILIVS, lij, [*Figliuolo*] τέκνον, υἱός, ἀπὸ τῆς φιλίας, ab amore: quod omnium conſtantiſſimus amor ſit parentum in filios. Cice. 2. de Fini. Effigiæ probitatis paternæ filius. Ex improbo patre probum filium naſci, Cice. pro Q. Roſc. Appellatione Filiorum (ut Iureconſulti ſentiunt) etiam filiæ continentur, ſed non econtrario. Fratris filius pro nepote. Terent. in Phor. Phædriam, mei fratris uideo filium mihi ire obuiam. Cæſ. 5. Bel. Gal. Quòd ei & filius, & fratris filius ab Cæſare remiſſi eſſent. Dicitur & de Brutis. Col. lib. 6. ca. 37. Nepotibus, quàm filiis, utilior. Terræ filii, dicuntur obſcuro, ignotoq; genere nati: ſiue quòd terra ſit omnium communis parens, ſiue quòd iuxta poetarum fabulas gigantum genus ignobiliſſimum è terra procreatum dicatur. Vnde apud Iuuenalem Fraterculus gigantum pro homine ignobili legitur. Cic. Atti. lib. 1. Huic terræ filio, neſcio cui, committere epiſtolam tantis de rebus non audebam. Fortunæ filius, cui omnia proſpero fortunæ euentu ſuccedunt, Horat. 2. Ser. Saty. 6.

FILIOLVS, li, [*Figliolino*] τεκνίον, Iuue. Saty. 4. Quod tibi filiolus, uel filia naſcitur ex me. Cic. Attic. lib. 1. Filiolo me auctum ſcito.

FILIOLA, læ, θυγάτριον, Ci. 1. de Diu. Filiolã animaduertit triſticulã.

FILIX, icis, [*Felce*] πτέρις, herba eſt ſine caule, ſine flore, ſine ſemine. Duo eius ſunt genera, mas ſcilicet & fœmina. Filix mas, quæ proprie Græcis πτέρις appellatur, folia habet cubitali longitudine, ex uno pediculo exeuntia, inciſa, & alarum auium modo explicita, odore ſubgrauia, radicem uero in terræ ſuperficie foris nigram, craſſam, oblongam, adnaſcentias appendicesue multas habentẽ. Filix fœmina, quæ Græcis θηλυπτέρις, dicitur, folia habet mari ſimilia, non tamen uno ſingulariq; pediculo hærentia, ſed adnaſcentes ramulos, multos altioresq; habentia. Radix quatuor drachmarum pondere ſumpta latos lumbricos enecat: mulieribus tamen non danda, quòd in grauidis abortum, in ceteris ſterilitatem facere credatur. Latiſſime ſeſe per agros diffundit hæc herba, & ægerrimè extirpatur. Virgil. 2. Georg. Et filicem curuis inuiſam paſcit aratris.

FILVM, li, [*Filo*] νῆμα, μίτος, quod ex lino lanaue trahendo ducitur. Ouid. 4. Meta. E quibus una leui deducens pollice filum. Deducit aranea filum pede, Idem 1. Amor. Hora. 2. Carm. Ode. 3. Dum res, & ætas, & ſororum Fila trium patiuntur atra. Id eſt, Parcarum. Aliquando ponitur pro linea fabrorum. Varro: Sumptoq; atramẽto ſutorio filum duxit. Aliquando pro lineamentis faciei, & uenuſtate formæ. Gell. lib. 14. cap. 4. Forma ac filo uirginali dixit imaginem iuſtitiæ fieri ſolitam. Idem lib. 1. cap. 9. tradit, Pythagoram explorare ſolitũ diſcipulos ex totius corporis filo, atq; habitu. Transfertur & ad phraſim orationis. Hora. 2. epiſt. 1. Tenui deducta poemata filo. Tracta eſt metaphora à textoribus, qui telam tenuiſſimo filo texentes probatiſſimam conficiunt. Cice. de Amic. Aliud quoddam expetimus filum orationis tuæ.

FIMBRIA, κράσπεδον, θύσανος, ueſtium ora dicebatur, quæ inciſuras habebat ſerræ dentibus non abſimiles. Pli. lib. 7. cap. 51. Signa letalia, fimbriarum curam, & ſtragulæ ueſtis plicaturas. Nonius cuiuſlibet rei extremitatẽ hoc nomine ſignificari tradit. unde & cincinnorum fimbrias dixit Cic. in Piſonem: Erant (inquit) illi cõpti capilli, & madentes cincinnorum fimbriæ. Inde Fimbriatus, per ambitum inciſus. Suet. in Cæſ. Vſum ferunt lato clauo ad manus fimbriato. Fimbriata urticæ folia ſcribit eſſe Plin. ex quo colligimus, qualis fuerit poſitura & flexura fimbriarum.

FIMETVM, ti, [*Ceſſo, letamaio*] κοπρών, ſterquilinium, quò fimus cõgeritur. Pli. li. 24. ca. 2. Fimeta ſub dio concauo loco. & qui humorem colligant, intecta ſtramento, ne in ſole areſcant. fieri iubet Virg.

FIMVS, mi, [*Letame*] κόπρος, ἀποπάτημα, lætamẽ dicitur. & excremẽta animalium, quibus agri ſtercorãtur. Pli. li. 19. c. 9. Varro princi-

patum dat turdorum fimo ex auiariis. Virg.1. Ge. Ne ſaturare fimo pingui pudeat ſola. Legitur & fimum neu.gen. Pli.li.29.c.6. Columbarum fimum cum aceto ad epiphoras laudatur. Et paulo poſt, Turturis fimum albugines extenuat. Apuleius & fœminino genere utitur, cum ait: Liquida fimo ſtrictum egeſta.

FINALIS,le, τελικός, τελευταῖος, quod ad finem pertinet: ut Finalis cauſſa, cuius gratia opus aliquod fit.

FINDO,dis,fiſſum,[*Spezzare,fendere*] σχίζω, ſcindo,& diuido. Oui. 1.Triſt.eleg.7. Terra ferret ſtellas, cælum findetur aratro. Findere freta claſſe, Prop.lib.3. Rura finduntur uomere, Claud.1.in Eutrop. Virg.6.Æne. Hic locus eſt, partes ubi ſe uia findit in ambas. Fiſſus, participium: ut, Lignum fiſſum, Virg.9.Æne. Paries fiſſus tenui rima. Ouid.4.Meta. Fiſſus,us,ui, σχίσμα, pro fiſſura. Cice.3.de Nat.Deo. Quis inuenit fiſſum iecoris?

FINGO,is,xi,ctum [*Fingere,formare*] πλάττω, σχηματίζω, compono, formo. unde & figuli dicuntur: & uas fictile, quod formatur ex argilla, aut creta. Sal. in Catil. Quæ natura uentri prona, atque obedientia finxit. Lact.li.1 Homines eorum ſimulacra finxerunt. Generale uocabulum eſt ad omnia, quæ ingenio manuq; artificioſe formantur, ut apud Cic.lib.1.Offi. Apium examina, non fingendorum fauorum cauſſa congregantur, ſed, cum congregabilia natura ſint, fingunt fauos. Virg.8.Æneid. Et corpora fingere lingua.i. lambendo formare. Aliquando ſimulare: quoniam ea, quæ ſimulamus, ita formamus, ut uera eſſe uideantur. Cicero.de fin. Talibus exemplis non fictæ ſolum fabulæ, ſed etiam hiſtoriæ refertæ.

FINIO,is,iui,itum[*Compire,finire*] περαίνω, τελῶ, perficio, abſoluo. Plin.de uiris illu. Cum inter Romanos & Albanos bellum fuiſſet exortum, placuit rem paucorũ certamine finire. Animam finiuit, Ouid.7.Meta. Dolores finire, Virg.12.Æneid. Gladio finire dolorem, Ouid.1.de Pon. Aliquando eſt terminum ponere, metari. Sic dicimus finire alicui prouinciam certo tempore, pro, præſcribere alicui tempus adminiſtrandæ prouinciæ, quo elapſo de prouincia debeat decedere. Cice. Attic. lib.8. Marcello conſuli, finienti prouincias Gallias Cal.Martiis, reſtitit. Sic etiam Finire regiones animo dicebantur augures, cum fines templi animo deſignabant. Liu.1. Signum, contra quod longiſſime conſpectum oculi ferebant, animo finiuit. Finire agros, eſt cuilibet agri ſui fines præſcribere. unde & Finitores, γεωμέτραι, dicuntur terræ menſores, aut etiam alii arbitri, qui lite de agrorũ finibus exorta ſuos cuiq; limites præſcribunt. Plau. in Pœn. Regiones, limites, confinia determinabo. ei rei factus finitor ſum ego. Cic. pro lege agr. Finitorem mittant: ratum ſit. Finitor rerum maximus, [illegible]t.8.Theb. Finitorem item uocant Latini, circulum, partem cæli, conſpicua nobis à non conſpicua dirimentem. Accipitur etiam Finire pro definire. Quinct.lib.2. Rhetorice finitur uarie. Sic Finis, & Definitio pro eodem accipiuntur. Quinct.li.2. cap.16. Hic frequentiſſimus finis, Rhetoricen eſſe uim perſuadendi. Finire abſolute, pro uita decedere. Tacit.lib.5. Tiberius finiuit, octauo, & ſeptuageſimo ætatis anno. Finitus, particip. pro eo quod ceſſauit, & finem fecit. Plin. lib.18.cap.27. Dabitur & aliud finiti frigoris indicium.

FINIS,is,[*Fine,termine*] τέλος, generis tam maſc. quàm fœm. Virg. 1.Æne. Quem das finem rex magne laborum? Idem lib.3. Hæc finis Priami fatorum. Eſt autem, finis, terminus, ſiue extremitas in unaquaque re. Eſt Finis intentionis, i. intentio operarii. Hinc artifices finem uocant id, q omnia referuntur, & cuius gratia cetera fiunt: ut, Finis medici, eſt curare: Finis oratoris, eſt apte ad perſuadendum dicere. Fines, finium ſæpius in plur. num. pro terminis, & limitibus. Teren. in Heau. Simus & Crito ambigunt de finibus. Plin. Iunior in epiſt. Eſt in Nicomedenſium finibus ampliſſimus lacus. Cæſar Bell.Gall. Quorum per fines ierant. Cice. pro Mur. Reges fines. Nonnunquam etiam in ſingulari num. inuenitur in hac ſignificatione. Liu.34. In Ligurum extremo fine in agmen incidunt Romanum. Idem 40. Ad extremam finem prouinciæ Galliæ. Tacit.lib.16. Apud finem Ligurum id temporis erat.

FINITE, aduerb. Cic.2.de Fin. Auarus erit, ſed finite.

FINITIMVS,ma,mum,[*Vicino*] πρόσορος, uicinus, ſeu propinquus, fines noſtros attingens. Liu.lib.1. Iam res Romana adeo erat ualida, ut cuilibet finitimarum ciuitatum bello par eſſet. Mari finitimus eſt aer, Cic.de Nat.Deo. Falſa ueris finitima ſunt, Idem 4.Ac. Inferre bellum finitimis. Idem pro leg.Man.

FINITIO,onis, ὁρισμός, ὅρος, idem quod definitio. Quinct.lib.5.c.13.

FIO,fis,factus [*Eſſere fatto,diuenire*] γίνομαι, ſignificationem paſſiuã habet, quamuis uocem habeat uerbi neutri: unde etiam inter neutra paſſiua à grammaticis numeratur. ueteres Facior dicebant uoce paſſiua. unde apud Catonem legitur: Græco ritu faciebantur Saturnalia. Hinc manſit præteritum Factus ſum. In præſenti optatiui & præterito imperfecto ſubiunctiui, contra morem aliorum uerborum quartæ coniugationis aſſumit e litteram inter i, & r, ut Fierem dicimus pro Firem, & Fieri pro Firi: in reliquis temporibus à præſenti formatis ſequitur inflexionem uerborum quartæ coniugationis. Hor.1.epiſt.1. Nunc agilis fio. Idem 4.Carm. Ode. 13. Fis anus, & tamen uis formoſa uideri. Teren. in Eunuc. Verum ne fiant Ei uiginti dies. Cic. pro domo: Quid te aut fieri, aut fingi dementius poteſt? Componitur. Fio pene cum omnibus dictionibus, cum quibus componitur Facio, exceptis præpoſitionibus, cũ quibus raro componitur. ut Calefacio, Calefio: Tepefacio, & Tepefio. Ponitur quandoque pro æſtimari. Cic. in Lælio: Ille finis teterrimus, ut, quanti quiſque ſe ipſe faciat, tanti fiat ab amicis. In tertia perſona quandoque pro euenit, contingit. Idem lib.1. Offi. Fit interdum, ut nonnulli, omiſſa imitatione maiorum, ſuum quoddã inſtitutum conſequantur. Fiet tibi acceptum, pro, referetur. Pli. in Epiſt.110. Fient in illum exempla, Teren. Eunuch. Fieri obuiam, Cic. Attic. lib.16. Fiat, particula eſt permittentis, ac concedentis, aut annuentis aliquid. Plaut. Pſeud. Meis date locum fallaciis. S. Fiat: geratur mos tibi. Fieri poteſt, pro poſſibile eſt, ab oratoribus uſurpatur. Cic. de Amic. Neque fieri poſſit, ut non ſtatim alienatio, diſiunctioq; facienda ſit.

FIRMAMENTVM,[*Fermezza*] στερέωμα, κῦρος, ſoliditas, & ſtabilimẽtum. Cic. de Amic. Conſtantiæ, quam in amicitia quærimus, firmamentum eſt fides. Gell.lib.13.cap.21. Neruos uocat firmamenta membrorum: quòd in illis conſiſtat totius corporis robur. Rhetores etiam firmamentum appellant, quod à Quinctiliano uocatur Continẽs cauſæ, à Græcis συνέχον, i. cardinem illum, circa quem totus cauſſæ deciſio uerſatur. Noſtri hodie Iuriſconſulti uocant Punctum deciſorum litis. ad Heren. lib.1. Nec ratio, quare fecerit, nec firmamentum quæritur.

FIRMAMEN,nis,[*Fermezza*] στήριγμα, firmamentum. Ouid.10.Met.

FIRMO,as, καθιστῶ, κρατύνω, ſtabilio. Liu. Firmabat eum Africis præſidiis. Tacit.lib.4. Aſylum ut firmaretur petentibus.i. confirmaretur. Firmatus. Virg.4.eclo. Vbi iam firmata uirum te fecerit ætas.

FIRMATOR, Tacit.lib.2. Druſus pacis.

FIRMVM, Pomponio, Φίρμον Ptol. Piceni oppidum. Pli.lib.3.cap.13.

FIRMVS,mi, ἐρρωμένος, βέβαιος, ſtabilis, conſtans: à ferendo, quod cõſtanter omnia ferat. Teren. in Hec. Adeon' peruicaci eſſe animo, ut puerum præoptares perire, Ex quo firmiorem poſthac inter nos amicitiam fore ſcires? Firmus cibus, ualidus, &, ut Varr. de re ruſt.lib.2.cap.12. Loquitur alibilis. Firma potio, multi nutrimenti. Cœl.lib.2.cap.18. Firmior ex frumento potio eſt, quo firmius fuit ipſum frumentum. Firma ualetudo, integra, ualida. Et qui robuſti eſt corporis. Firmus dicitur. Cic. Tironi: Ne te tam lõgæ nauigationi, niſi bene firmum committas. Item firmus, munitus. Plancus Cic.lib.10.Fam. Antonius ab equitatu firmus eſſe dicebatur. Firmum uinum, potens, & durabile. Virg.2.Georg. Sunt etiam Ammineæ uites, firmiſſima uina.

FIRME, ἐρρωμένως, βεβαίως. Plaut. Perſa. Ædepol firme ut quiſq; rem accurat ſuam, Sic ei procedit. Cic. Attic.lib.11. Satis firme animo aliquid concipere.

FIRMITAS uini, quam uulgus potentiam, & durabilitatem uocat. Plin.lib.14.ca.2. Principatus datur Ammineis propter firmitatẽ. Alioqui Firmitas idem eſt, quod conſtantia. Cic.2.de fin. Firmitatem & conſtantiam eandem cognoſces, quam reliquiſti. Firmitas, ſoliditas. Cic.2.Phil. Gladiatoria totius corporis firmitas. Plau. in Moſt. Specta poſtes, Quanta firmitate facti, & quanta craſſitudine.

FIRMITER. Plau. Pſeud. Eum promiſiſſe, firmiter dixit mihi. Varr.3. de re ruſt.cap.9. Cubilia Gallinarum affixa firmiter.

FIRMITVDO, firmitas. Cic. ad Attic.lib.10. Magni æſtimo tibi firmitudinem animi noſtri probari. Vocis firmitudo, ad Heren.lib.3.

FISCELLA,læ,[*Ceſtello*] ταλαρίσκος, diminut. à Fiſcina, uas uimineum, aut ex iuncis, quo lac coagulatur, dum caſeus exprimitur, uel in quo caſei feruntur. Tibull.lib.2. Tunc fiſcella leui detexta eſt uimine iunci. Item Fiſcella dicitur, qua boum ora fauceſq; iumentorum capiſtrantur. Pli.li.18.cap.19. Fiſcellis capiſtrari boues oportet, ne germinum tenera decerpant. Cato de re ruſt.ca.54. Boues fiſcellas habere oportet, ne herbas ſectentur, cum arabunt.

FICCELLVS,li, idem. Col.lib.11.cap.38.

FISCINA,næ,pen.cor. etſi diminut. eſſe uidetur à fiſcus, eiuſdem tamen eſt ſignificationis cum primitiuo. eius ſignificationem uide in Fiſcus. Varr. de re ruſt.lib.1.cap.22. Iſta ſunt fere, quæ ex uiminibus materiaq; ruſtica fiunt, ut corbes, fiſcinæ, tribula, mallei, raſtelli. Fiebant etiam fiſcellæ ex ſparto: quod iunci genus eſt. Col. lib.11.cap.2. Si palmæ, ſparti'ue fœcunda regio eſt, fiſcinæ, ſportæ'ue, ſeu uirgulteorum corbes ex uimine fieri debent. Denique Fiſcinæ nomine comprehenditur omne uaſis genus, ex uimine, aut iunco, aut ſimili materia contextum. unde etiam Cice. in oratione pro Flacco, poſuit pro calathis illis iunceis, in quibus ficus incluſæ in alias regiones tranſuehuntur. Homini (inquit) Phrygi fiſcinam ficorum obieciſti.

FISCVS,ci,m.g.[*Fiſco*] Aſcon. Fiſci, fiſcinæ, fiſcellæ, ſpartea, ſunt utẽ-

ſilia

ſilia ad maioris ſummæ pecunias capiendas.unde, quia maior ſum ma eſt pecuniæ publicæ,quam priuatæ,factum eſt, ut Fiſcus pro pecunia publica dicatur. Hæc Aſcon. Alii tamen malunt Fiſcum principis dici,Ærarium uero publicum. Plin.ad Traia. At fortaſſe non eadem ſeueritate fiſcum,qua ærarium cohibes , immo tanto maiore,quanto plus tibi licere de tuo , quam de publico, credis. Cic.2.Ver.Ei negocio fiſci Sicilienſes minabantur. Tacit.li.1.Cũ fiſci de imperatore rapti inter ſigna, interq; aquilas ueherentur. Inde Confiſcare dicimus,pro,in ærarium redigere. Suet.in Aug. Deuictis his,& confiſcatis,promiſſa ueteranis præmia ſoluerentur. Fiſcus item pro qualo oleario, qui ceruici torcularis ſupponitur,ne fæces in lacum cum oleo defluat. uel etiam,in quo oliuæ ponuntur,cum prelo ſupponuntur,ut amurca,i. olei fæx, aliquantiſper exanietur.i.exudet,& per uimina perfluat. Col. lib.12.cap. 47.Poſtero die cribratur, & nouo fiſco incluſa, prelo ſupponitur. Eodem li.cap.49.Intrita oliua nouo fiſco includitur,& prelo ſubiicitur,ut tota nocte exprimatur. Item ca.50.

Fissilis,le,σχιστὸν,quod findi poteſt.Colum.lib.9.cap.1.Fiſſilis ſtipes.Virg.1.Geo.Fiſſile lignum.Plau.in Aul.

Fissio,Cic.2.de nat.de.Cum terræ ſubigerẽtur fiſſione glebarum.

Fissvra,æ,σχίσμα,rima,uel diuiſio,q̃ fit findẽdo.Col.l.5.c.10.Pl.l.10. c.63. Hinc Bifidus,& Trifidus, qđ in duas, uel tres partes diuiſum unde orbis à poetis dicitur Trifidus,quòd in tres partes ſectus ſit.

Fistvca,cæ,machina,qua pauitores utuntur, utrinque anſata, qua pali magna ui in terram adiguntur.Vitru.7.Si congeſticius locus fuerit,fiſtucationibus ſolidetur. Vtitur & hac uoce Pli.li.36.Fiſtuca alia eſt magnæ molis,qua trabalis materies in terram pãgitur, aut in alueum fluminis,quæ funibus tollitur,& pondere ſuo remiſſa illiditur.cuius generis intelligendum eſt fuiſſe illud Cæſaris 3. de Bell.Gall. Hæc cum machinationibus immiſſa in flumen defixerat,fiſtucisq; adegerat.

Fistvcatvm, fiſtuca exæquatum:unde & Fiſtucatio , apud Vitruu. loco iam citato,pro exæquatione areæ.& Plin.li.17. cap.11.

Fistvla,æ[*Fiſtola*]ϛύριγξ,proprie dicitur,per quam aqua educitur fuſa à fundendo,ſiue ferendo:ut tubi à tumore,& canales à canna, quod ad earum ſimilitudinem facti ſunt. ſunt qui putent deduci à φυσάω,inflo,uel inſpiro.Ci. pro Rab.Marius fiſtulas, quibus aqua ſuppeditabatur Iouis Opt.Max.templis ac ſedibus, præcidi iuſſerat.Ita apud Var.lib.3.de re ruſt.ca.5. Ab huius ſimilitudine dictum inſtrumentum muſicum,quo flatu canitur,cuius Pan dicitur inuentor fuiſſe. Pli.li.7.cap.56.Virg.2.ecl.Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis Fiſtula. Fiſtulæ item à Medicis appellantur,hulcera manantia,anguſta,ſinuoſa,ex abſceſſibus fere male curatis ortũ trahentia. Pli.li.20.cap.6.Eſt etiam Fiſtula in homine, per quam ſpiratur ſeu cibus deiicitur. nam duas eſſe fiſtulas ſcribit Lact.de Opificio hominis,ſpiritalem, & cibalem: illa ſpiritum meare,hac cibum potumq; deſcendere.ſpiritalem Corn.Aſperam arteriam nominat.Plin.li.9.ca.7.Balenæ delphinis fiſtulis ſpirant, quæ ad pulmonem pertinent.

Fistvlator,[*Trombetta*]συριϛὴς,tibicen.Gel.& Cic.3.de Ora.

Fistvlo,as,in modum ſpongiæ cauernulas habeo. Pli.li.18.ca.11.

Fistvlosvs,a,um,κοιλώδης,ſpongiæ modo, foraminibus plenum. unde Caſeus fiſtuloſus,Col.li.7.ca.8.Fiſtuloſa terra,Plin.li.17.ca. 5.Fiſtuloſus cancer,morbus,Cato ca.157.

Fixvlam,à fingendo,pro fibula Veteres uſurparunt.Feſtus.

F ANTE L

Flabellvm,li,[*Suentolo,parmoſibe*]ῥιπίδιον, dimin.à Flabro,inſtrumentũ,quo fit uentilatio per æſtatem ad refrigerandum.Oui. de Arte:Proficit & tenui uentos mouiſſe flabello. Flabellum ſeditionis,tranſlate,Ci.pro Flac.Cuius lingua, quaſi flabello ſeditionis,illa tũ eſt egentiũ concio uẽtilata.Flabellifer adiect.Plau.Tri.

Flabilis,le.Cic.1.Tuſc.Nihil flabile.pro aerio.

Flabra,orum,πνοὴ,ῥιπαί,à Flo,as, flatus , uel flamina uentorum Prop.Neque hic Boreæ flabra,neque arma timet.Virg.2. Georg. Non hyemes illam,non flabra nec imbres Conuellunt.

Flacceo , [*Diuenir languido,flacco*]χαλάω , langueo, à quo Flacceſco,χαλῶμαι,languidus fio.Colu.li.3.Paucis horis,dum flacceſcat, in ſole habeto. Cic. de Clar.Orat.Flacceſcebat oratio . Conflacceſco,uſus eſt Gel.li.1.pro detumeſco:Fluctus (inquit) qui flante Aquilone maximi excitantur,ſimul ac uentus ſe poſuit , ſternuntur,& conflacceſcunt.

Flaccidvs,a,um,[*Languido,flacco*]χαλαρὸς,languidus .Pli.li.15.ca. 39.folio maximo,flaccido,albicante.Vnde Flaccidi,ſiue Flacci dicuntur,quorum aures pendulæ ſunt.Colu..li.8.Caper flaccidis auribus habetur optimus.Hinc cognomen familiæ Romanæ: quòd primus in ea gente aures haberet deorſum pendentes.

Flacci dicebãtur,qui aures latas haberẽt,& deorſum reflexas.Cic. de nat.de.Ecquos arbitramur deos flaccos.frontones, capitones.

Flagella,orum,[*Tralci,capi di uiti*]κλάδοι, in uitibus dicuntur teneriores palmites,ex anniculis ſarmentis enati:prius Flabella(ut quibuſdam placet)a uentorum flatu & agitatione dicta. Vir.2.Ge. Ne'ue flagella ſumma pete. Frequentiſsime autem accipitur pro loro,ſiue alio quouis uerbere,quibus ſeruos nudatos cædere ſolebãt:Marcel.l.in ſeruorũ.ff.de Pœnis: Ex quibus cauſſis liber fuſtibus cæditur,ex his ſeruus flagellis cædi,& domino reddi iubetur. Ci.pro Rab.Porcia lex uirgas a ciuiũ R.corpore amouit:hic miſericors flagella retulit. Flagella etiam ſunt, quibus hodie aurigæ utuntur,quæ excuſſa clarum reddunt ſonum. Virg.5.Æneid. Inſonuitq; flagello.

Flagello,as,[*Flagellare,battere,sferzare*]μαϛιγόω, flagello,cædo. Mar.li.1.Lumina ſideribus certent,molleſq; flagellent Colla comæ.Itẽ increpare atque perſonare.Flagellare annonam, eſt annonam duriorem facere,ut Hermol. ſcribit.Plin.lib.33.cap.13.Præualens manceps annonam flagellet.

Flagitator,qui aſsidue petit.Plaut. in Moſt.accipitur & pro credi tore repetente pecuniam ſibi debitam.Idem in Caſi.Ne quis formidet flagitatorem ſuum.

Flagitiose,inique, ſceleratæ . Cice. 2 . Verr. Patres conſcriptos iudicia male & flagitioſe tueri. Impure, ac flagitioſe uiuere,Ci. 3.de Finib.

Flagitiosissime inſeruire aliorum amori, idem in Catil.

Flagitiosvs,a,um,[*Maluagio*] ὑβριϛὴς,ſceleratus. Cice.de Amic. Flagitioſa uita,2.de Finib.Flagitioſæ libidines,4.Ver.

Flagitivm,tii,[*Sceleraggine,ribaldaria*] ὕβρις, μοχθηρία , crimen grauius: a flagitando dictum,ſiue a flagris: quod uel flagitatione. i.expoſtulatione,uel flagris dignum ſit.Cic.in Catil.Stupra,adulteria,& omne tale flagitium illecebris excitari uoluptatis.Flagitium aliquando periculum,& damnum eſſe uult Nonius. Lucilius li.29.Rectius multo, & ſine flagitio. Plautus in Epid.Flagitio cum maiore poſt reddes.

Flagito,as,[*Domandare con iſtanza*]προσαιτέω, inſtanter peto, exigo & quaſi iure quodam meo depoſco: habetq; in ſe maiorem uim,quàm Poſtulo:& quandoque accuſatiuo tantum iungitur. Cicero pro Quinctio.Hoc cauſſa poſtulat,non tamen flagitat.Quandoque habet accuſatiuũ cum ablatiuo mediante præpoſitione. Cæſ.Commen.1.Cæſar ab Heduis frumentum flagitat . Quandoque conſtruitur cum duobus accuſatiuis: ut apud Suet. in Vitel. Fœneratorum & publicanorum,qui unquam ſe aut Romæ debitum,aut in uia portiorum flagitaſſent, uix ulli pepercit.Flagitare, pro accuſare.Tacit.lib.17.Vt peculatorem flagitari iuſſit. Huius compoſita ſunt,Conflagito.Plin.lib.34.Tanta populi Romani contumacia fuit ut magnis theatri clamoribus reponi apoxyomenon conflagitauerit.

Flagranter,Taci.li.1.Si ſpecie recuſantis flagrãtiſsime cupiuerat.

Flagrantia.Gel.lib.17.cap.10.Quod de natura atque flagrantia montis eius compoſitum eſt.Flagrantia oculorum, pro impudentia,ardore quodam,Cic.pro Cœl.

Flagratores,dicebantur,qui mercede flagris cædi ſe permittebant.Feſtus.

Flagriones,dicti ſunt ſerui,quod flagris ſubiecti ſint.Nonius.

Flagro,as,[*Ardere*]φλέγομαι,ardeo:a flamma, uel à flatu, quo alitur incendium,quando flatu excitatur ignis.Virg. 1 Æn.Flagrantiſq; Dei uultus.Ouid.6.Faſt.Flagrabant ſancti ſceleratis ignibus ignes.Transfertur quandoque ad deſiderium amoris,odii,iræ,uirtutis,aut uitii. Lact.lib.1. Quid Apollo, nonne ob amorem, quo flagrabat, turpiſsime gregem pauit alienum? Et lib.7. Qui auaritia opum inexplicabili quadam ſiti flagrant. Liu.li.2 Ciuitas inteſtino flagrabat odio.Flagrans pinus,Virg.lib.9.Æn.Flagrans cupiditas,Cice.4.Tuſcu.Eximio litterarum amore flagrans, Quinct. in proœm.lib.2.

Flagrvm,gri,μάϛιξ , quo cædi conſueuerunt ſerui.Iuu. Sat.5.

Flamen,nis,ne.ge.[*Soffio,fiato*]πνεῦμα,flatus dicitur,à flo, flas.Vir. 10.Æn. Ceu flamina prima Cùm depreſſa fremunt ſiluis. Maſculino autem genere Flamen ſacerdotem ſignificat.Sumebant Flamines cognomina ab eo deo,cui ſacra faciebat:ut Flamen Dialis ἀπὸ τοῦ Διὸς,à Ioue, quaſi Iouialis: Martialis, a Marte : Quirinalis, à Quirino.i.à Romulo. Ratio autem nominis tracta eſt à filo, quo caput cinctum habebant:ut docet Seruius his uerbis.Flamines in capite habebant pileum,quod cum per æſtus ferre non poſſent,ſi lo tantum capita religare cœperunt.nam nudis penitus capitibus incedere nefas erat:unde à filo,quo utebãtur, Flamines dicti,quaſi Filamines.Pl.lib.18.cap.11. Varro flaminem faba non ueſci tradit.Cice.2.de Leg. Diuiſq; aliis alii ſacerdotes,omnibus pontificces,ſingulis Flamines ſunt.

Flaminia,flaminis domus.Gell.lib.18.cap.15.

Flaminia Via,quæ per portam Flaminiam,ad Tyberim ſitam, Ariminum uſque ducit,dicta Flaminia conſule,qui eam ſtrauit. Cice. 12.Phil.Tres uiæ,à ſupero mari Flaminia,ab infero Aurelia,me-

dia Caſſia.Ouid.1.de Pont.eleg.9.Flaminiæ Claudia iuncta uiæ.

Flaminica,Flaminis uxor.Gell.li.10.ca.15.Hoc etiam nomine appellabantur uirgines Flaminicæ,Dialis præminiſtræ Feſtus.

Flaminium,nii,Flaminis dignitas,ſiue ſacerdotium. Liu.26.Claudius,tamen Dialis, quòd exta perperam dederat, Flaminio abiit. Gel.li.10.ca.13.Vxorem ſi amiſit,flaminio decedit.Abire,& decere flaminio,eo modo dictum,quo abire magiſtratu.

Flaminius,lictor qui flamini Diali ſacrorũ cauſſa preſto erat.Feſt.

Flaminiorum nobilis fuit Romæ familia:ex qua T. Flaminius, qui ad Thraſimenum lacum ab Annibale cum uniuerſis pene copiis deletus eſt.Hic uiam Flaminiam ſtrauit à Roma Ariminum uſque.

Flaminius Camillus, puer patrimus, & matrimus, Flamini Diali in ſacrificiis præminiſtrans. Antiqui enim miniſtros Camillos dicebant.Feſtus.

Flamma,mæ,[*Fiamma*] φλόξ,fumus accenſus, à φλέγω, ardeo. Virg. 8.Ecl.Corripuit tremulis altaria flammis Sponte ſua. Interdum pro periculo. Cice.2.Tuſcu.Quid de cupiditate honorum loquar? quæ flamma eſt,per quam non concurrerint?

Flammearius,rii,infector flammei coloris. Plau.in Aul.

Flammeolus,flammæ colorem habens,dilutiorem tamen.Colum. lib.10.

Flammeſcere,φλογοῦσθαι,eſt accendi,& flamma corripi.

Flammeum,mei,κρόκιον πέπλον,Her. genus ueli lutei, ſeu crocei, quod à nouis nuptiis geſtabatur,dictum quod eo aſſidue utebatur Flaminica,i. flaminis uxor, & quia Flamini non erat permiſſum cum uxore diuortium facere,inſtitutum eſt,ut etiam nouæ nuptæ hoc amiculi genere uterentur boni ominis cauſſa,in ſignum indiſſolubilis coniugii. Lucanus de Martia iterum nubente Catoni:Lutea demiſſos uelarũt flammea uultus. Pli.li. 21.cap.8. Lutei uideo honorem antiquiſſimum in nuptialibus flammeis fœminis conceſſum.Dimin.eſt Flammeolum.Iuuen.Sat. 10.

Flammeus,a,um,[*Di fiamma,fiammeggiante*] φλογόεις,φλογώδης,ignitus,accenſus,flammæ calorem referẽs. Cice.1.de Diui. ex Accio poeta: Orbem flammeum Radiatum ſolis.Col.lib.6.Quædam partes eius regionis ſic infeſtãtur Euro,ut,niſi uites tegminibus operentur,uelut halitu flammeo fructus uratur.Cic.1. de Nat.de.Sũt ſtellæ natura flammeæ.Interdum Flammeum, quod flammæ colorem refert:i.unde Flammearii dicti,qui flammeum colorem tingebant,ut Violarii,qui uiolaceum.

Flammifer,a,um,flammam afferens,inflammans.Cice.4.Acad.Peſtem abige à me Flammiferam hanc uim quæ me excruciat.

Flammiger,a,um:ut, Sol flammiger, Vale. 5. Arg. Flammigerare, flammas emittere, Gel.lib.17.cap. 10.

Flammigena,næ,φλογογενής,è flamma genitus.

Flammiuomus,a,um,πυρίβολος,quod flammas uomit.

Flammo,mas,φλογίζω,incendo,inflammo,& per metaphoram incito.Tacitus lib. 18.Exercitus flammauerat arrogantia uenientium à Vitellio militum.Idem lib.20.Flammauere inſuper allatæ a Veſpaſiano litteræ. Hinc Flammatus, a,um,incenſus,incitatus.Virg. 1.Æn.Talia flammata ſecum dea corde uolutans. Flammatus Iupiter,i.flammam dextra manu tenens pro ſceptro ita enim apud antiquos pingebatur.Cic.1.de Diui.ætherio flammatus Iuppiter igni.Interdũ pro exardere.unde flammantia lumina,è quibus quidam quaſi flammæ color emicat:quod iratis accidere ſolet.Virg. 3.Geor.Flammantia lumina torquens.

Flammula,læ,φλόγιον, dimin. eſt à flamma.Col.lib.9.cap. 14. Papiliones circa flammulam uolitant.Cic.in Ac.

Flandria,driæ,regio eſt in finibus Belgarum,ad littora Oceani ſeptentrionalis poſita:in qua ſunt urbes inſignes Gãdauũ, & Brugæ.

Flatus,tus,πνοή,ſpiritus,uentus,flamen.Cic.in Arato: Aram,quam flatu permulcet ſpiritus Auſtri.Et paulo poſt.Validis erumpit flatibus ignes.Idem 1.Offi.Proſpero flatu iudiciorum utimur.

Flator,oris,tibicen ab inflatu. tibiarum Feſtus.

Flaueo,es,ui[*Biondeggiare,eſſere di color d'oro*] ξανθίζομαι, Flauus ſum,id eſt,eius coloris,cuius eſt aurum.Col.lib.2.Flauentibus ſatis,meſſis faciendæ. Virg.3.Geor. Torquens flauentes Iſter arenas.Idem 10.Æn.Flauentem prima lanugine malas Dum ſequeris Clitium.Id eſt habentem malas flauentes.

Flaueſcere,eſt flauum fieri.Virg.4. Ecl. Flaueſcet campus ariſta. Pli.lib.9.cap.35.Herbulæ ante meſſem flaueſcunt.

Flauia Familia,à flauedine capillorum dicta, quæ tres continuos Romano populo imperatores dedit, Veſpaſianum, Titum, Domitianum.

Flauia colonia,Paleſtinæ urbs,primum ab Herode cõdita,& in gratiam Ti. Cæſaris Cæſarea appellata. Poſtea deducta eò à Flauio Veſpaſiano colonia,Flauia appellata. Pli.li. 5.cap.13.

Flauiobriga,oppidum Vardulorum in Hiſpania citeriori. Plin. lib.4.cap.20.

Flauiopolis,Φλαβιόπολις,Thraciæ oppidum.Pli.li.4. cap. 11.

Flauium,Φλάβιον,Norici oppidum. Pli.lib.3.cap. 24.

Flauinium,locus Italiæ in Sabinis ſub Soracte monte.Seruius in illud Virg.7.Æn.Hi Soractis habent arces,Flauiniaq; arua.

Flauona,Φλαυῶνα,Ptol.oppidum Illyrici. Pli.lib.3.cap.21.

Flauus,a,um,[*Biondo,di color d'oro*] ξανθός,color ex uiridi,& ruſo, & albo concretus: hoc eſt,fuluo clarior, qualis eſt color auri, & mellis,& ariſtarum cum iam maturuerunt. Flaua mella.Martial.libro primo. Flauaq; de rubro promere mella cado. Flauus crinis. Virg.quarto Æneidos.Nondum illi flauum Proſerpina uertice crinem Abſtulerat. Flaui capilli. Ouidius libro ſecundo Faſtorum. Forma placet,niueuſq; color flauiq; capilli. Vir. lib. 1.Georg.Neque illum Flaua Ceres alto nequicquam ſpectat Olympo. Vbi Seruius.Flaua Ceres dicitur propter ariſtarum maturitatem.Sic Flauam aquam,Flauas frondes olearum dicimus.

Flebilis,flebile,[*Degno d'eſſere pianto*] πολύδακρυς. δακρυώδης. quod dignum eſt, ut defleatur,Cic.pro Planco ò flebiles uigilias. Hor.libro primo Carm.Multis ille quidem flebilis occidit.Nulli flebilior,quam tibi Virgili.

Flebiliter,aduerbium,cum fletu:Cicero .2.Tuſc.Vide, quàm flebiliter reſpondeat.

Flecto,ctis,flexi,flexum,[*Piegare, torcere*] καμπυλόω, κάμπτω, torquere,& curuare.Plin.libro undecimo, capite quadrageſimo quinto Elephantus poplites intus flectit hominis modo.Flectere iter ad locum aliquem,eſt curſum eò dirigere, uel iter inſtituere, quod barbari dicunt Capere uiam alicuius loci.Liu.3.ab Vrb.Ad Priuernum cos.flexit iter. Et per trãſlationem Flectere animum: hoc eſt,attendere,& aduertere. Teren.in Hecyr.Iſtuc eſt ſapere, qui ubicunque opus ſit,poſſit,animum flectere. Flectere aliquem precibus,eſt aliquem exorare, commouere, & in noſtram ſententiam adducere. Cicero quarto Acad.Si,te oratio Luculli flexit, quæ eſt habita memoriter. Flectere uocem de Græco.Gel. libro quarto,capite tertio.Hoc uocabulum eſt de Græco flexum. Flexus,participium. Ouidius quarto Metamorph. Flexumq; genu ſubmiſit.

Flegmina,ſiue(ut alii ſcribunt)Flemina, dicuntur à Feſto, cum ex labore uix ſanguis effluit circa talum. Plaut. in Epid.Dum te ſequor.Præ laſſitudine inuaſerunt miſerum in genua flegmina.

Fleo,fles,fleui,fletum,[*Lagrimare, piagnere*] δακρυοχέω. lacrymas emitto.Ouid.2.de Remed.amoris:Vt flerent,oculos erudiere ſuos.Fletur, imperſonale. Ter. in And.In ignem poſita eſt, fletur,Flens,participium.Ouid.1.Triſt. Vxor amans flentem, flens acrius ipſa tenebat. Fleturus.Oui.4.Triſt.Non aliter fleui, quàm me fleturus ademptum Ipſe fuit.Fletus,aliud participium,quem multis lacrymis proſequimur,δεδακρυμένος.Virg. 6.Æn.Hic multum fleti ad ſuperos, belloq; caduci. Id eſt, nobiles & conſpicui quorum mortem magna lamentatio ſequitur.

Fletus ſubſtantiuum, δακρυοκλαυθμός.Cice. ad Terent. lib. 14.Id quod ego maximo cum fletu legi. Compoſitum eſt Defleo, quod eſt flendo deploro,καταδακρύω.Cice.lib.1.Tuſcu. Non exercitu amiſſo nudus in ſeruorum ferrum & manus incidiſſet, non liberi defleti,non fortunæ omnes à uictoribus poſſiderentur.

Fleuo,Rheni fluminis oſtium, ut ſcribit Pomponius Mela.li.3.Pli. cap.15.lib.4.alterum oſtiorum Rheni,Fleuum,alterum Helinium appellatum ſcribit Corn.Tacitus libro tertio. Fleuum caſtellum eſſe ait prope Rheni in Oceanum exitum,à quo aut ſumptum nomen quod alueo daretur, aut certe prius ab alueo natum in Caſtello retentum eſt.

Flexanima oratio dicitur,quæ animum flectere poſſit,ψυχαγωγός, Cicero ſecundo de Oratore:Sed tantam uim habet illam,quæ recte à bono poeta dicta eſt flexanima atq; omnium regina rerum, oratio,ut non modo inclinantem erigere, aut ſtantem inclinare: ſed etiam aduerſantem & repugnantem, ut imperator fortis ac bonus,capere poſſit.

Flexibula,Satyræ nomen apud Varronem,aliquoties à Nonio citatæ,quæ uox ex Latino Flectere,& Græco βουλή coaluiſſe uidetur:ut ſit Flexibula,quaſi conſilium flectens.

Flexilis,le,pen.co.[*Pieghevole*] λυγώδης, λυγιστός, quod facile flecti poteſt.Plin.lib.11.cap.37.Sed quibus ceruix è multis uertebratiſq; oſſibus flexilis ad circunſpectum articulorum nodis iungitur.Cornuflexile.Ouid.5.Met.

Flexibilis,καμπύλος,λυγώδης,quod torqueri, & facile in quamuis partem curuari poteſt.Oui.3.Amor.Nobis flexibiles curuantur. Apollinis arcus. Flexibilis ætas, per tranſlationem, pro molli, & tenera,quæq; facile flecti poteſt in quancunque partem.Cice.ad Brutum.Videtur enim in eo eſſe bona indoles,ſed flexibilis ætas, multiq; ad deprauandum parati.

Flexio,uerbale,flectendi actus, ut uirilis laterum flexio, Cicero in Oratore:Idem in Piſon. Quos tu mæandros dum omnes ſolitudines perſequeris:quæ diuerticula, flexioneſq; quæſiſti? Huius

ius compoſita ſunt, Circunflecto, circundo, circumplico. περιστρέφω. Virg. 3. Æn. Præſtat Trinacrii metas luſtrare Pachini Ceſſantem longos, & circunflectere curſus Deflecto, Inflecto, Reflecto, Offlecto. Vide ſuis locis.

Flexvose, aduerb. Pli. lib. 18. cap. 35. Si flexuoſe uolitet flamma.

Flexvosvs, ſa, ſum, [*Intorcicchiato*] quod uarios, uel multos habet flexus: ut, flexuoſa uitis, Cato de Re ruſt. cap. 33. Cicero de Natu. Auditus flexuoſum iter habet. Pli. lib. 11. ca. 37. Hominiq; flexuoſiſſimus orbis.

Flexiloqvvs, qui ambigua, & obſcura loquitur. Cic. 2. de Diuin. Tuis enim oraculis Chryſippus totū uolumē impleuit, partim falſis (ut ego opinor) partim caſu ueris, ut fit i omni oratione ſæpiſſime: partim flexiloquis, & obſcuris, ut interpres egeat interprete.

Flexvmines, equites Romani erant, à flectendis equis dicti. Pli. li. 33. cap. 2. Quinetiam ipſum equitum nomen ſæpe uariatum eſt, in his quoque qui ad equitatum trahebantur, Celeres ſub Romulo, regibusq; appellati ſunt, deinde Flexumines: poſtea Truſtuli, cum oppidum in Tuſcis citra Volſinios paſſuum IX. M. ſine ullo peditum adiumento cepiſſent.

Flexvs, us, [*Piega*] λύγισμα, κάμψις, καμπή, eſt curuatio, uel ſubita conuerſio corporis. Quinct. li. 8. ca. 2. Propter flexus capillorum, pars eſt ſumma capitis, ſcilicet uertex. Idem lib. 9. cap. 2. Qui curſu parum ualent, flexu eludunt. Flexus ætatis, quum ætas uergere incipit, & inclinari. Cic. in Procem. de Orat. Si infinitus forenſium rerum labor, & ambitionis occupatio decurſu honorum etiam ætatis flexu conſtitiſſet.

Flexvra, [*Tortura, piega*] στροφή, καμπή, λύγισμα, flexus, curuatio. Col. lib. 5. cap. 5. Proxima deinde putatione, melius exiſtimat Celſus, ferro abſtineri, ipſosq; coles in modum coronæ contortos arbori circundari, ut flexura materias profundat.

Flictvs, uerbale, idem ſignificans quod ictus. Virg. 9. Æn. Dant ſonitum galeæ flictu: pugna aſpera ſurgit. Quo in loco Seruius putat dictum eſſe Flictu pro afflictu per Aphæreſin. Huius compoſita ſunt, affligo, προσαράττω, Confligo, Infligo, & Profligo, quæ habent penultimam product. Eſt autem Affligere, proprie proſternere, & in terram extendere. Cæſar: Neq; ſi quo afflictæ caſu fuerint, erigere ſeſe, atque eleuare poſſunt. Per tranſlationem ponitur pro perturbare, uexare. Sen. Vt animum uariis curis afflictum oratione lenirem. Hinc Afflicto, afflictas, τεύχω, frequentatiuum: de quo & aliis compoſitis locis ſuis.

Fligo, gis, xi, ctum, [*Percuotere*] θλίβω, antiquiſſimi uſi ſunt pro percutio. Liui. Andron. in Ægyſtho, ut citat Nonius: Ipſe ſe in terram ſaucius fligit cadens.

Flo, flas, flaui, flatum, [*Spirare, ſoffiare*] πνέω, ſpiro. Cice. Att. lib. 7. Belle nobis flauit ab Epiro leuiſſimus Auſter. Flare ſimul & ſorbere, prouerbiali metaphora dicitur pro eo quod eſt, duabus rebus diuerſiſſimis, naturaq; disiunctis eodem tempore operam dare. Plaut. Moſt. Simul flare, ſorbereq; haud factu facile eſt, ego hic eſſe, Et illic ſimul haud potui. Hinc Flatus, tus, Flator, oris. Flamen, inis. Flabellum, li, & adiectiuum Flabilis, le, quæ uide ſupra ſuis locis. Aliquando Flare, χωνεύω, ſignare eſt, quod æs ſiue argentum flando, hoc eſt, flatu calefaciendo, ſignetur. Hinc flatū æs, & Flata pecunia dicitur. Eius compoſita ſunt, Afflo, quod eſt ad aliquid ſpiro. Cic. in Cato. Cum admiraretur Lyſander, & proceritates arborum, & directos in quincūcem ordines, & humum ſubactā atque puram & ſuauitatem odorum, qui afflarentur è floribus. Per tranſlationem. Lact. lib. 7. Non uidiſſe, nec comprehendiſſe Philoſophos ueritatem, ſed ita leuiter odoratos, ut tamen unde odor ille ſapientiæ tam ſuauis, tam iucundus afflauerit, nullo modo ſenſerit, i. attigerit uel aſperſerit. Vir. lib. 1. Æn. Nanque ipſa decoram Cæſariem nato genitrix, lumenq; iuuentæ Purpureū, & lætos oculis afflarat honores. i. afflando dederat. Difflo, flatu diſpergo, diſturbo. Plaut. in Milit: Cuius tu legiones difflauiſti ſpiritu. Lucil. lib. 26. Pars difflatur uento, pars autem obrigeſcit frigore. Deflo, deorſum uel ualde flo, καταχωνεύω, Varro: Vas fictile, eo quòd eſt leuiſſimum ad ſummum deflatum, ut traiiciant in alia uaſa. Inflo, ἐμφυσάω, turgefacio, quales ſunt utres uento diſtenti. Inflare calamos, uel tibias eſt calamis, uel tibiis canere, quia huiuſmodi inſtrumenta ſonum non edunt, niſi flatu expreſſum. Vir. 6. Eclog. Tu calamos inflare leues, ego dicere uerſus. Per metaphoram Inflari accipitur pro ſuperbire & arrogantia turgeſcere. Ci. 3. Tuſc. Sic igitur inflatus, & tumens animus in uitio eſt: ſapientis autem animus ſemper uacat uitio: nunquam turgeſcit, nunquam tumet. Inflatio, ἐμφύσημα. Perflo, διαπνέω, διαφυσάω, flando percurrere, flatu implere, uel commouere. Idem. 1. Æn. Et terras turbine perflant. Reflo, contra ſpiro, ἀντιφυσάω, Cic. 1. Tuſc. Sin autē i eſſlātibus uentis reiiciemur, tum eodem paulo tardius referamur neceſſe eſt. Sufflo, ὑποφυσάω, idem quod flare, ſeu flando turgeſcere, Nonius: Sufflatum dicitur tumidum, & quaſi uento quodam latius factum. A uerbo Sufflo fiunt alia duo compoſita Inſufflo, & Exſufflo, quæ uide ſuis locis.

Floces, uini, [*Feccia di uino*] τρύγη, uuarum purgamenta: hoc eſt fæx uini ex uinaceis expreſſa ſicut fraces oliuarum. Gel. lib. 11. ca. 7. Item floces audierat priſca uoce ſignificare uini fæcem è uinaceis expreſſum, ſicuti fæces ex oleis. Cæcili. Ædepol ego neque flocem neque floces uolo mihi, uinum uolo, Gell. Apludam edit, & floces bibit Vox eſt obſoleta.

Flocci facio, Cic. Att. Totam Rempublic. Flocci non facere.

Floccvlvs, diminutiuum. Plin. lib. decimoſexto, capite ſeptimo. Naſcuntur in robore pilulæ nucibus non abſimiles, intus habentes flocculos molles, lucernarum luminibus aptos: nam & ſine oleo flagrabant.

Floccvs, flocci, [*Fiocco*] κροκίς, lanarum particula diuiſa à uelleribus inutiliter euolans. Varro: Diligētiores tegeticulis ſubiectis oues tondere ſolent, ne qui flocci intereant. In ueſtibus itē Flocci dicuntur lanæ particulæ eminentiores, quæ filum tegunt. Vnde Celſus ſigna mortiferi morbi eſſe ſcribit, ſi quis in febre & acuto morbo manibus in ueſte floccos legit, (quod Græci κροκιδίζειν appellant) fimbrias'ue deducit. Plin. lib. 10. Hirundines nidum mollibus plumis floccisq; conſternunt. Et quia floccus res eſt nullius precii, factū eſt ut dicamus Floccifacio: & Floccipendo, pro contēno, & in nulla æſtimatione habeo. περὶ οὐδενὸς ποιοῦμαι. Ter. in Eu. Inuidere omnes mihi, mordere clanculum: ego non floccipendere. Idem autem ſignificat Floccifacere aliquē, & Non facere flocci, diuiſa compoſitione. Cic. ad Att. lib. 4. Totam denique Remp. flocci non facere. Idem ad eundem li. 13. Hoc ipſum quantum acceperit, prorſus aueo ſcire: nec tamen floccifacio.

Flora, ræ, [*Flora*] dea quædam à Romanis in honore habita, quā floribus præeſſe uolebant. Hanc meretricem fuiſſe aiunt, quæ cū magnas opes corporis quæſtu quæſiuiſſet, populum Romanū ſcripſit hæredē, certamq; pecuniam reliquit, cuius ex annuo fœnore ſuus natalis dies celebraretur editione ludorum, quos appellant Floralia, ſiue ludos Florales. Quod quia ſenatui flagitioſum tractu temporis uidebatur, ab ipſo nomine argumentum ſumi placuit, ut pudendæ rei quædam dignitas adderetur: deā finxerunt eſſe, quæ floribus præſit, eamq; oportere placari, ut fruges cum arboribus aut uitibus bene proſpereq; floreſcerent. Celebrabātur illi ludi omni cum laſciuia, conuenientes memoriæ meretricis: præter uerborū licētiā nudabātur flagitante populo meretrices, quæ mimarum functæ officio, in conſpectu multitudinis ad ſatietatem uſq; impudicis motibus detinebantur. Hæc à Græcis χλωρὶς dicitur. Oui. 4. Faſtor. Chloris eram, quæ Flora uocor. etiam apud Cic.

Floralia, orum, ἀνθιστήρια, dies Feſti, ludiq; in honorem Floræ inſtituti, quæ florum dea habita fuit. Quinct. li. 1. c. 9. Quædā tamen & faciem ſolœciſmi habent, & Megaleſia. Ouid. 4. Faſt. Exit & in Maias feſtū florale Calēdas. Floralia etiam dicuntur loca, in quibus ſunt flores. Varr. li. 1. de Re ruſt. ca. 23. Nec minus ea diſcriminanda in conſerundo. quæ ſunt fructuoſa, ab iis quæ fiunt propter uoluptatem, ut quæ pomaria, aut Floralia appellantur.

Floralitivs, a, um, adiect. à Floralibus deductum, quo id ſignificatur, quod ad Floralia pertinet, aut quo in Floralibus utimur. Mart. lib. 8. Et floralitias laſſet arena feras.

Florentia, æ, [*Firēza*] urbs eſt inſignis Hetruriæ, olim Fluētia dicta, quòd ſita ſit ad fluentum Arni fluminis: & populi ipſi. Fluentini: quorum meminit Cato in Originibus. Refert Angelus Politianus in quadam Epiſtola ad Barthol. Scalam.

Floreo, res, rui, [*Fiorire*] ἀνθεῖν, eſt floridum eſſe, ſe flores producere. Ci. 1. Tuſ. Segetes largiri fruges, florere omnia, fontes ſcatere. Pli. li. 19. ca. 6. Florent uero cum fraxino ſerpillū, abrotonum, &c. Per tranſlationem, eſt uigere, aut in aliqua proſperitate eſſe, ſiue, excellere, ἀκμάζειν, εὐδαιμονεῖν. Cic. in Læl. Magnaq; Græcia, quæ nunc quidem deleta eſt, tū florebat inſtitutis & præceptis. Lact. l. 6. Iniuſti ac deum neſcientes, & diuitiis, & potentia, & honoribus florent. Ci. 11. Phil. Nihil enim ſemper, floret: ætas ſuccedit ætati. &c. Ouid. Nos quoque floruimus, ſed flos fuit ille caducus. Florentiſſima fortuna, Cice. ad Att. lib. 10. Idem 1. de Legib. Qua nihil à diis immortalibus uberius, nihil florentius, nihil præſtabilius hominum uitæ datum eſt. Huius compoſita ſunt Defloreo, Effloreo, & Refloreo, de quibus ſuo loco.

Floresco, is, ere, [*Diuenir florido, fioreggiare*] ἀνθίζω, eſt floridum fieri. Col. li. 5. Ventiq; nebulam & rorem peſtiferum celeriter aſſiccant, multumq; ad floreſcendum & ad bonitatē uini conferunt. Varr. lib. 1. de re ruſt. Pratum aqua defendi debet ante, quām floreſcere incipiat. Per metaphoram pro augeri, ſiue creſcere, αὐξάνεσθαι, ἀκμάζειν. Cice. pro Marcel: At uero hæc tua iuſtitia, & lenitas animi floreſcet quotidie magis, ita ut quātum operibus tuis diuturnitas detrahet, tantum afferat laudibus. Cice. pro Cœl. Nolite iudices hunc nunc primum floreſcentem firmata iam ſtirpe.

uirtutis,ta nquã turbine aliquo,aut ſub.ta tempeſtate peruertere.

Florevs,florea,ſloreum,[*Coſa che ſia di fiori*] ἀνθινὸς, quod eſt ex floribus:ut,Florea corona.Pla.in Men. Nô ego te modo hic ante ædes cũ corona florea Vidi aſtare?Mar.Et cingãt florea ſerta caput.

Florianvs,imperator qui Tacito ſucceſſit,dolens Probum militiæ peritum a magna exercitus parte eſſe electum, ſibiipſi uenas inci dit,effuſo.φ; ſanguine conſumptus eſt.Auctor Aurelius.

Floridvlvs,diminutiuum:ut,Ore floridulo nitens,Catullus in Epi thalamio Iuliæ.

Floridvs,a,um, [*Di fiori*] ἀνθώδης, quod floribus abundat, ſiue quod ex floribus contectum eſt.Tibul. li.1.eleg.2.Cum poſti flori da ſerta darem. Floridus homo. Cice.de Clar. Orat.At eſt floridior,ut ita dicam: quàm Hyperides, quàm Lyſias:Floridus color. Pli.li.35.cap.6.Sunt aut colores auſteri,aut floridi.

Florifertvm,ἀνθοφορία, dies erat feſtus apud Romanos , ita dictus, quòd eo die ſpicæ ad ſacrificium ferebantur . Feſtus.

Floriger,& Florifer,[*Che produce fiori*]ἀνθοφόρος,ferens florens ut,Saltus floriferi,apud Lucre.lib.3.

Florilegvs,a,um,[*Che raguna fiori*]ἀνθολόγος,qui flores legit:uel qui aliquid ex floribus colligit:ut,Apes florilegæ.Ouid.15. Met. Florilegæ naſcuntur apes.

Florvlentvs,[*Pieno di fiori*],ἀνθεμόεις, floribus plenus.

Flos,huius floris,maſcu.ge.[*Fiore*]ἄνθος,à Græco nomine φλὸξ, ut quidam putant,quia emicat,ſcintillatq;,ut flamma.Pli.li.12.ca. 10.Flos arboribus ſuauitate inenarrabili. Ouid. 9. Metam.Naiades hoc pomis,& odore flore repletum.Sacrarunt.Virg.4. eclog, Ipſa tibi blandos fundent cunabula flores.Per tranſlationem accipitur pro ornamẽto,ſiue decore.Cic.2.Philip.Nobilitatis, ac flos iuuentutis.Flos ætatis, ἀκμὴ τῆς ἡλικίας,id eſt uigor, ſiue integra ætas,qualis eſt iis,qui iam iuſtum incrementum ſunt adepti. Cic. 4.Philip.Gratia non uirtute, ſed ætatis flore collecta.Flos iuuentæ,apud Virg.5.Æn.Et primo flore iuuentæ. Nonnunquam etiam pro uirginitate. Catul. in Epithalamio: Sic uirgo dum caſta manet,tum chara ſuis: ſed Cum caſtum amiſit polluto corpore florem,Nec prius iucunda manet,nec chara puellis.Flos uini, dicitur exigua quædam quaſi ſpuma, quæ uino in doliis ſupernatare ſolet in modum pollinis farinæ, eodem fere tempore , cum in uitibus florent futuri racemi.Pli.lib.14.cap.21. Flos uini candidus probatur,rubens triſte ſignum eſt,ſi non is uini colos ſit.Aliquando etiam Flos uini accipitur pro uini odore, Plaut. in Curc.Flos ueteris uini naribus meis obiectus eſt.

Floscvlvs.Cice.2.Offic . Ficta omnia celeriter tanquam floſculi decidunt.

Flos aeris,χαλκοῦ ἄνθος,eſt portio æris tenuiſſima quæ ab ære ex puitur,cum frigida affuſa extinguitur. Solet autẽ inueniri in fundo uaſorum inſtar granorum milii,colore æris rubri. Eſt autem hoc omnino diuerſum à chalcanto.Vide Gal.lib.9.de Facult.ſimplicium medicamentorum.

Flos salis, ἁλὸς ἄνθος, portio ſalis leuiſſima & candidiſſima, fauillæ ritu effloreſcens. Hoc præterea nomine ab antiquis dicebatur res à ſuperiori diuerſiſſima . humidioreq; naturæ & coloris crocei,& ſalis quaſi quædam rubigo, odore quoque ingrato , ceu gari. Inuenitur in Ægypto,Nilo fluuio & fontibus quibuſdam innatans.Naturam habet aſperam,excalefactoriam & ſtomacho inutilem. Vide Pli.lib.31.ca.7.& Dioſc.lib.5.cap. 83.

Flvctifragvs,a,um[*Che rompe l'onde*]ut,Littus fluctifragum,hoc eſt,fluctus ipſos frangens. Lucretius,Denique fluctifrago ſuſpenſæ in littore ueſtes.

Flvctivagvs,[*Che va vagando per l'onde*]ποντοπλάνος, quod fluctibus uagatur,aut agitatur: unde Nautæ fluctiuagi, &, Vnda fluctiuaga appellatur à Papinio.

Flvctvatio uerbale:ut,Fluctuatio ſtomachi.Plin.lib.20.ca.8.Validius cocta fluctuationes ſtomachi ſiſtit,& uentris.Fluctuatio animorum.Liui.9.ab Vrb. In ea fluctuatione animorum opprimi incautos poſſe.

Flvctvo,tuas,[*Ondeggiare*]κυμαίνειν,κυματίζεσθαι, proprie eſt fluctibus agitari. Plaut. in Rud. Atque ut nunc ualide fluctuat mare, nulla nobis ſpes eſt.Cic.7.Ver.Quadriremem q; in ſalo fluctuantem reliquerat. Per metaphoram etiam tranſſumitur pro iactari, dubitare,& diuerſis cogitationum quaſi fluctibus,& ueluti marino quodam æſtu agitari. Vir.8.Æn.Magno curarum fluctuat æſtu. Liui.3.Bel.Mac.Epheſi regem eſt conſecutus,fluctuantem adhuc animo: incertumq; de Romano bello. Pro eodem etiam legitur Fluctuor deponens.Ibidem:Fluactuantur incerti animi. Curtius: Fluctuari animo rex, & modo ſuum,modo Parmenonis conſilium expendere.Hinc fit participium.Fluctuatus.Plin.lib.4.cap.12.Delos díu,fluctuata, ut proditur, ſola motum terræ non ſenſit. Accipitur etiam nonnunquam Fluctuare pro fluitare & ſupernatare. Plin.lib.36.cap.17.Lapidem è Scyro inſula integrum fluctuare tradunt,eundem comminutum mergi.

Flvctvatim,aduerbium, iactanter,ſolute. Afran. Volo fluctuatim ire ad illum.Nonius.

Flvctvosvs,[*Procelloſo,tempeſtoſo*]κυματώδης,undoſus, procelloſus,inquietus,ut,Mare fluctuoſum.Gemmæ fluctuoſæ,quæ maculas habent fluctuum quandam ſimilitudinem referentes.Plin.lib. 37.cap.5.Ii ſunt fluctuoſi,& rerum imagines complexi, ut uerbi gratia,papauerum, aut auium,pinnarumq;,uel catulorum,& ſimilium. Loquitur de ſmaragdis.

Flvctvs,ctus,ui,à fluo,[*Onda*]κῦμα,moles aquæ ui uenti concitatæ,quæ uulgo Vnda dici ſolet.Ci.6.Ver.Qui fluctu totus operiretur,niſi munitione, ac mole lapidum in mari diſiunctus eſſet.Fluctus,pro impetu.Cic. ad Att.lib.7.Fluctum enim totius Barbariæ una ferre urbs non poterat. Fluctus fortunæ.Pli. li.5.ca.17.Quos uita feſſos ad mores eorum fortunæ fluctus agitat.

Flventisonvs,a,um: ut, Littus fluentiſonum,apud Catull.in Arg.

Flventvm,ti,[*Fiumicello,torrente*]ῥεῖθρον,paruum flumen , ſiue decurſus aquæ. Virg.4.Æn.Qualis, ubi hybernam Lyciam , Xantiq; fluenta Deſerit,ac Delum maternam inuiſit Apollo.

Flvidvs,da,dum,pen.cor.[*Humido,liquido,languido*] ῥευστὸς, modo liquidum & diffluentem ſignificat. Plin.lib.9. cap. 30. Vnum hoc animal, niſi uiuum ferueuti aqua coquatur, fluida carne non habet callum . Nonnunquam tranſſumitur pro Languidus ſeu marcidus:unde Liui.lib.4. Bell.Maced.uocat corpora Gallorum emollida & fluida.

Flvito,tas,pen.co.[*Scorrere di contimo*]ἐπιῤῥέω , frequentatiuum, ſæpe ſiue continue fluo. Cice. pro Sextio. Hæc reipublicæ nauis ereptis ſenatui gubernaculis fluitans; in alto tempeſtatibus ſeditionum.Liui.li.1.Tenet fama,cum fluitantem alueum,in quo expoſiti erant pueri,tenuis in ſicco aqua deſtituiſſent . Nonnunquam etiam accipitur pro ſupernatare ἐπινεῖν,ἐπινήχεσθαι. Plin. Omnes piſces, cum ſint extincti, fluitant , exceptis anguillis. Aliquando Fluitare , eſt nutare , quod Terentius uocat Labaſcere. Tacit. lib. 18. Vnde primum creditur Cecinnæ fides fluitaſſe. Horat. Ser. 2. Saty. 3.-In amore hæc ſunt mala,bellum,Pax rurſum hæc ſi quis tempeſtatis prope ritu Mobilia, & cæca fluitantia forte,laboret,Reddere certa,ſibi nihilo plus explicet. ac ſi Inſanire re paret certaratione.

Flvmen,is,[*Fiume*]ποταμὸς,à fluo,idem quod fluuius,hoc eſt,aqua continue decurrens, & perennis :& maior,eſt quàm riuus : Torrens,contra,qui æſtate ſiccatur. Virg.4.Georg. At mater ſonitum thalamo ſub fluminis alti Senſit.Sed quando hoc nomen genitiuo iungitur,capitur pro fluxu, ſeu curſu, ῥεῦμα.Plin. Ne flumini eius riui eſſet impedimento.

Flvmentana porta Romæ, quam Tyberis urbem intrans, in ſiniſtra ripæ parte relinquit, ita dicta , quòd pars Tyberis per eam partem, ubi nunc hæc porta ſita eſt,fluxiſſe creditur.Auctor Feſtus.Cic.de Inuen.

Flvminevs,a,um,[*Di fiume*]ποτάμιος,ut,aqua flumina, quæ ex flumine eſt.Oui.4.Faſt.Ne ſua fluminea corpora mergat aqua.Idem 2.Met.Flumineæ uolucres medio caluere Cayſtro.

Flvminosvs,a,um,ποταμώδης,quod fluminibus abundat:ut,Regio fluminoſa,id eſt,fluminibus multis irrigua.

Flvo,fluis,fluxi,fluctum,[*Correre,ſcorrere*]ῥέω,ῥύω , proprie decurro. Vir.1.Geo.Hæc eadem argenti riuos,ærisq; metalla Oſtendit uenis,Atque auro plurima fluxit.Quoniam uero ea quæ fluunt,latius diffundi uidentur,Fluere quandoque capitur pro latius atque uberius excreſcere. Idem Geo.2 -Tum deniq; dura exerce imperia,& ramos compeſce fluentes.Rurſus,quia quæ decurrunt quodam modo minui uidentur,Fluere pro deficere ſumitur. Idem l.2. Æne.Ex illo fluere,ac retro ſublapſa referri Spes Danaum. Hinc fluxa diximus,quæ inſtabilia,ac momẽtanea ſunt,& cito peritura. Itẽ procedere,naſci. Lact.li.2.Ab hàc gẽte proximi quique populi multitudine increſcẽte fluxerunt. Huius cõpoſita ſunt Affluo, Cõfluo,defluo,de quibus ſupra. Circunfluo , περιῤῥεῖν , diffluo , καταῤῥέω,uarie fluo. Lact.l.7.Nã ſi terrenũ & fragile corpus,poſt ſeceſſum aiæ nõ ſtatim diffluit in terrá, tabeſcitq;,ex qua illi origo eſt.Per tranſlationẽ luxurior,corrũpor,διαλύομαι,φθείρομαι.Ter. in Hea. Vt illius animum, qui nunc luxuria & laſciuia diffluit, retundã & redigã. Influo, intro fluo,εἰσρέω.Cæſar: A lacu Lemano, qui in flumen Rhodanum influit.Cice.in Lœl. per tranſlationem dixit:Quibus blanditiis C.Papyrius conſul nuper influebat in aures.i.facile introibat, & quaſi ſenſim irrepebat. Interfluo,in medio fluo.μεσοῤῥέω.Perfluo,διαῤῥέω,& transfluo, per medium fluo, non contineo.Ter.in Eun.Plenus rimarũ ſum,hac atque illac perfluo.Profluo, de quo alibi. Præfluo, antefluo, προῤῥέω,uel præterfluo.Pli.li.4.c.5.Præterfluente Alpheo amne. Præterfluo,fluendo prætereo,uel ante fluo,παραῤῥέω.Liu.li.1. Infima ualle præterfluit Tybris.Quinctil.per trãſlationem li.11.Omnis diſciplina memo

ria

ria cõſtat, fruſtraq́; docemur, ſi quicquid audimus, præterfluat. Refluo, retro ſiue rurſus fluo, ἀμφιρρέω. Vnde Fluxus, & Refluxus, pro acceſſu, & receſſu quæ in Oceani æſtuariis. Superfluo, ſuperabundo, ὑπερρέω. A quo Superfluus, a, um, Colum. lib. 4. Per medullam tranſmittit, quicquid aquarum cæleſtium ſuperfluxit. Subterfluo, inferius fluo, ὑπορρέω.

FLVONIA, niæ, Iuno, quam mulieres colebant, quòd ſanguinis fluorem in conceptu retinere putabatur. Boca. in Genealogia Deo.

FLVSTRVM, ſtri, [*Bonaccia*] ſtatus & tranquillitas maris, cum fluctibus non agitatur. hanc Græci μαλακίαν uocant. Auctor Feſtus.

FLVTAE, arum, [*Anguille*] πλῶται, anguillæ, ſiue murenæ dicebantur in freto Siculo, propterea quod ſole torrefactæ, cum ſe curuare, aut mergere nõ poſſint, aquis ſuperfluant. Macr. li. 3. c. 15. Accerſebantur murenæ ad piſcinas noſtræ urbis abuſque freto Siculo, quod Rhegiũ à Meſſana deſpicit: Græce πλῶται uocãtur, Latine Flutæ, q. in ſummo ſupnatãtes ſole torrefactæ curuare ſe poſſe, & in aquã mergere deſinũt. Col. l. 8. c. 17. Itẽ flutas, quæ maxime probãtur, murænas, & ſiquæ ſunt ſaxatiles notæ; quarũ precia uigent.

FLVVIALIS, le [*Fluuiale, di fiume*] ποτάμιος, quod ex fluuio eſt: ut Aqua fluuialis, & Fluuialis lupus, hoc eſt, fluuiatilis, qui in fluuio uiuit, Col. l. 8. c. 16. Vir. 6. Æn. Dic corpus ꝓperet fluuiali ſpargere lympha. Idẽ. 2. Ge. Vimina per ſiluã, & ripis fluuialis arundo Cæditur.

FLVVIATILIS, le, p. c. ποτάμιον, idem quod fluuiatilis, quod in fluuio uiuit: ut, Piſcis fluuiatilis, Fluuiatilis auis, Fluuiatilis arena, quæ ĩ fluuiis eſt. Pli. l. 36. c. 23. Arenæ tria ſunt genera, foſſitia, cui quarta pars calcis addi debet: fluuiatilis, ac marina. Fluuiaticus, idem quod fluuiatilis Col. li. 8. c. 15. Vbi deliteſcentibus fluuiaticis animalibus inſidientur. Cic. de nat. ut fluuiatiles teſtudines.

FLVVIATVS, a, um, in flumine maceratus. Pli. li. 16. c. 39. Abietis quæ pars à terra fuit, enodis eſt, hacq́; quam diximus, ratione decorticatur. Sic dicere poſſumus Cannabem fluuiatam.

FLVVIVS, [*Fiume*] ποταμός, à fluo, quod fluat ſemper, idẽ quod flumen. Virg. 3. Geo. Et acri Carpere prata fuga, fluuioſq́; innare rapaces.

FLVXIO, nis, [*Fluſſo*] ῥεῦμα, actus fluendi. Cic. de Diu. aquarum fluxiones. fluxiones ſanguinis apud Pli. li. 20. ca. 54.

FLVXVS, xa, xum, [*Che ſcorre, che paſſa toſto*] ῥευστικός, quod fluit. Pl. li. 9. ca. 38. Quoniã cum fœtificauere, fluxos habent ſuccos. Per tranſlationem accipitur pro eo, quod eſt inſtabile, momẽtaneum, & cito periturum. ὀλιγοχρόνιον. tracta eſt metaphora ab aqua fluuiali, quæ nunquam in eodem loco conſiſtit, ſed cito præterfluit. Vir. li. 10. Æn. Nos ne tibi fluxas Phrygiæ res uertere fundo conamur? Sal. in Catil. Nam diuitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur. Aliquando capitur pro laxo, ac minime aſtricto. Vnde Parthorum ueſtimenta fluxa fuiſſe Luc. ſcribit: Illic & laxas ueſtes, & fluxa uirorum Velamenta uides. Sic Sue. in Cæſ. c. 45. Fluxiore cinctura cingeretur. Et Vir. 1. Æn. Veſtium ſinus fluentes dixit. Apul. li. 2. accepit paſſiue, Fontanos, inquiens, latices, de corporibus humanis fluxos. Et Fluxi, dicuntur remiſſi, ſoluti, libidinoſi, molles, effœminati. Suet. in Tyberio: Druſus animi fluxioris, remiſſioriſq́; uitæ erat. Mart. Cinædo euiratior fluxo.

FLVXE, aduerb. [*Abondantemente*] idem quod affluenter, abundanter. Var. li. 1. de re ruſt. ca. 11. Et eo magis fluxe ex herba, quæ eadem ipſa ſumpta perpurgare corpora noſtra ſolet.

F ANTE O

FODALE, lis, p. p. προσηνθίδιον, genus eſt ligaminis, & faſcia quædã collum ambiens, fauces à frigore defendens, & pronũciationi cõducẽs. Dictum Focales à Faucibus, au, in o mutata. quod etiam cõtingit in uerbis Suffoco, & Præfoco. Sene. li. 3. nat. Quæſt. Videbis quoſdam graciles, & palliolo, focaliq́; circundatos, pallentes & ægros. Quinct. li. 11. Palliolũ, ſicut faſcias, quibus crura ueſtiũtur, & focalia, & ligamina aurium, ſola excuſare poteſt ualetudo. Sunt qui putent aliquando accipi pro ferramento, quo criſpantur capilli, & à nomine Focus deriuari, eo quod uideant primam corripi apud Hor. 2. Ser. Sat. 3. ubi ſic legunt: Ponas inſignia morbi Faſciolas, cubitale, focalia. Quo tamẽ in loco doctiſſimorũ iudicio legi debet Cubital. Quod aũt attinet ad ſignificationem nullo modo aſſentio iis, quis hoc loco pro ferramento exponãt: Nam cum Hor. numerat ibi faſcias & cubital inter morbi inſignia, quo pacto, hoc de ferramento poteſt intelligi quo capilli criſpantur, quum ægri ſoleant cultũ omnem negligere? Itaq; ſiquis attentius hunc Hor. locum ſecum expendat, intelliget profecto in eadem ſignificatione accipi apud Hora. in qua accipitur apud Quinctilianum loco iam citato, quum ait, faſcias, & focalia ſola ualetudine excuſari.

FOCANEVS, palmes dicitur, qui ex fauce uitis, hoc eſt, ex biſurco medius erumpit. Col. li. 4. c. 24. Vocatur etiã Focaneus palmes, qui ſolet in biſurco medius prorepere: & idcirco eũ prædicto uocabulo ruſtici appellant, quod inter duo brachia, qua ſe diuidit uitis, enatus, uelit, fauces obſidet, ac utriuſque duramenti alimenta præripit.

FOCARIA, æ, [*Concubina*] à ueteribus dicebatur cõcubina, quã domi habebant ad curã rei domeſticæ. l. iij. C. de Donat. inter uirum & uxorem. Si ancillã nũmis tuis cõparatam eſſe, Præſidi prouinciæ probaueris, donationiſq́; cauſſa focariæ tuæ nomine inſtrumentũ emptionis eſſe conſcriptum: eam tibi reſtitui iubebit. Nam licet ceſſante iure matrimonii donatio perfici potuerit, milites tamen meos a focariis ſuis hac rõne, fictiſq́; adulationibus ſpoliari nolo.

FOCARIVS panis, [*Pane cotto ſotto la cenere*] ἐσχαρίτης ἄρτος, qui in foco coquitur: qui & ſubcinericius, ἐγκρυφίας, appellatur.

FOCILLATIONES, inqt Feſ. à fouendo dicũtur, hoc eſt, à calefaciẽdo.

FOCILLO, las, [*Riſcaldare, riſtorare*] ἀναλαμβάνω, ſignificat calefacere recreare, reſtaurare. Pli. epi. 16. li. 3. Focillata, dixerã, inqt, uobis inuenturam me quamlibet duram ad mortem uiam, quando uos, facilem negaſſetis. Suet. in Aug. c. 16. Antonii ſocietatem ſemper, dubiam, & incertam uariiſq́; reconciliationibus male focillatam abrupit. Pro eodem etiam quandoq; legitur Focillor deponens: quod & Nonius annotauit, citãs Varro. teſtimonium ex opere de uita pop. Ro. Propter ſecundas res ſublato metu. non in commune ſpectant, ſed ſuum quiſque diuerſi commodum focillatur. i. fouet. Hinc componitur Refocillo, quod eſt recreo.

FOCVLA, lorum, [*Nodrimenti*] τροφαί, dicuntur nutrimenta. Pli. in Perſ.: Nam iam intus uentris fumant focula. Ex Nonio.

FOCVLVS, li, [*Focarello*] dimin. à Focus, ἐσχάριον Vale. li. 1. Cum carbaſum, quem optimum habebat, foculo impoſuiſſet, ſubito ignis emicuit. Cic. pro Domo. C. Antinius bona Q. Metelli conſecrauit foculo poſito in roſtris.

FOCVNATES, Plinio populi ſunt in alpibus, lib. 3. cap. 20.

FOCVS, ci, [*Focolaro*] ἐσχάρα, à fouendo, dicitur id, in quo ignis ſeruatur. Oui. li. 6. Faſt. At focus a flãmis, & quod fouet omnia dictus. Ponitur etiam quandoque pro priuatis domibus, ſicut Ara pro tẽplo. Plaut. in Amph. Conuenit, uicti utri ſint eo prœlio, Vrbem, agrum, aras, focos, ſeq́; uti dederunt. Cic. de Sen.

FODICO, cas, re, p. c. [*Stimolare, pugnere, cauare*] νύττειν, ſtimulare, pũgere, peruellere, ſiue fodere. Horat. Emamus, Qui fodicet latus. Per tranſlationem accipitur pro augere, ſiue dolore afficere. Cic. 3. Tuſc. Non eſt enim in noſtra poteſtate, fodicantibus his rebus, quas malas eſſe opinamur, diſſimulatio, uel obliuio. Fodicare animum. Plau. Bacc. Quia iſthæc lepida ſunt memoratus: Eadem in uſu atque ubi periculum facias, aculeata ſunt. Animum fodicant, bona diſſimulant facta, & famam ſauciant.

FODINA, næ, p. p. [*Minera*] μέταλλον, locus ubi quid effoditur: ut, Auri fodina, ubi foditur aurum: Argenti fodina, ubi effoditur argentum. Pli. lib. 33. cap. 6. Odor ex argenti fodinis inimicus omnibus animalibus, ſed maxime canibus.

FODIO, dis, fodi, foſſum, [*Cauare, foſſare*] ὀρύττω, pala, alio'ue ferramẽto terram, aliud'ue quid eruo. Liu. 8. bel. Pun. in Meſeſſium finibus eſt ſita, Hiſpaniæ gentis, ager frugifer, argentum etiam incolæ fodiũt. Sic fodere Metallum. Pli. l. 2. c. 63. Fodere enſe iugulum, hoc eſt, percutere, ſeu ferire. Mar. l. 1. Fodere ſtimulis, eſt pũgere. Ci. 2. Philip. Fodere calcaribus. Virg. lib. 6. Seu ſpumantis equi fodere calcaribus armos. Hierony. Cerne manus Iudææ, quas fixeras, cernẽ latus Romane, quod foderas. Dicitur etiã Fodire per quartam uerborum coniugationem. Col. li. 11. c. 2. Runcari, & adhuc fodiri poſſunt. Fouea, de quo infra. Huius compoſita ſunt, Affodio, uide ſuo loco. Confodio, quod eſt cauo, ſiue in totum foro, διορύττω. Plau. in Aul. Hic apud me confodere hortum iuſſi. Interdum tranſuerbero, occido. Sal. in Catil. Inter confertiſſimos incurrit, ibiq́; pugnando cõfoditur. διελαύνειν. Circunfodio, περιορύττω, terram circũquaque erui. Col. li. 2. Arborem, quam depoſueris, ſæpius circunfodito. Defodio, κατορύττω. uide ſuo loco. Effodio, extra fodio, uel fodiendo eiicio, ἐξορύττω. Plau. in Aul. Oculos ego hercle iſtos improba effodiam tibi, ne me obſeruare poſſis, ſi quid rerum geram. Infodio, intus planto, ſeu fodiẽdo ſepelio, ἐνορύττω. Virg. li. 2. Geo. Ante ſupinatas Aquiloni oſtendere glebas, Quã lætum infodias uitis genus. i. obruas. Perfodio, rũpo, ferio, perforo, διορύττω. Plau. in Aſin. Vbi parietes perfoderis. Col li. 11. Tu granibus raſtris cunctantia perfode terga. Gel. l. 2. Quadringenti omnes tum una perfoſſi gladiis, aut miſſilibus operti cadunt. Præfodio, ante fodio. Pli. li. 7. Præfodere ſcrobes ante, ſi fieri poſſet, tanto, donec pingui cæſpite obducatur. Refodio, rurſus fodio. ἀνορύττω. Plin. Mus marinus in terras, ſcrobe effoſſa, parit oua, & rurſus obruit terra, triceſima die refoſſa aperit, fœtumq́; in aquam ducit. Suffodio, ſubtercauo, ὑπορύττω. Col. li. 2. Neq; finem uelimus impaſci, quoniam roſtro ſuffodiat. & cæſpites excitet. Transfodio, tranſuerbero, ab uno latere ad aliud fodio, διελαύνω, διορύττω. Ouid. Gemina transfodit uulnere pectus. Et hæc omnia habent ſo ſyllabam corrept. in omnibus temporibus à præſenti manantibus. Nam quæ à præterito fiunt eandem producunt.

FOECIALIS. Cic. Off. Belli quidem æquitas ſanctiſsime fœciali pop. Rom. iure perſcripta eſt.

FOECVNDE,aduerbium.Pli.li.16. cap.36.Atque etiam reciſa fœcundius reſurgit.

FOECVNDO,das,[*Far fertile,abondante*]εὐθηνίζω, abundantem,ſeu fructiferum facio.Virg. lib.4. Geor. Et uiridem Ægyptum nigra fœcundat arena.

FOECVNDVS,da,um,[*Fecondo,fertile,abondante*]εὔφορος,idẽ quod ferax ſiue fertilis,hoc eſt, quod fructum producit. Cic.de Nat. Sua nihil genuit natura fœcundius.Ouid.lib.4.Faſt. Forda ferens bos eſt,fœcundaq;,dicta ferendo.Col. li.8.ca.14.Id neque æque fœcũdum eſt,nec tã precioſum.Pla.in Ciſt.Nanq; æcaſtor amor & melle & felle eſt fœcũdiſſimus.Interdum ſumitur pro abũdanti & pleno.Horat.Fœcundi calices quem non fecere diſertũ? Huius contrariũ eſt Infœcundus,non ferax.ἄφορος.Vir.li.Geo.2.Sponte ſua,quæ ſe tollunt in luminis auras Infœcunda quidẽ. Infœcunditas, ἀφορία,ἀκαρπία,pro ſterilitate:ſicut Fœcũditas, πολυφορία, εὐτεκνία,εὐθηνία,pro abundantia. Col.in Procemio operis:Sæpenumero ciuitatis noſtræ principes audio culpantes, modo agrorum infœcunditatem, modo cæli per multa iam tempora noxiam frugib.intemperiem.Plin.li.20.c.6.Fœcunditatẽ etiam fœminarum hoc cibo augeri.Cic.1.de Natu.Deo.Aquarum inductionibus terris fœcunditatem damus.Fœcunditas animi.Plin.in Præfat.li.3.

FOETO, as,are,[*Bruttare,imbrattare*]μολύνειν,μιαίνειν, polluere, inquinare.Virg.2.Æn.Quæ cauſſa indigna ſerenos Fœdauit uultus? Per tranſlationem accipitur pro dehoneſtare.Cato apud Plin.lib.29.ca.1. Nos quoque dictitant Barbaros: & ſpurcius nos, quam alios,Opicos appellatione fœdant.hoc eſt,cõſpurcant, & dehoneſtant.Accipitur etiam pro dilacerare, frangere, uel corrumpere. Vir.2.Æn.Impulerat ferro argolicas fœdare latebras.Liu.li.3.ab Vr.Vis Sabinorum ingens prope ad mœnia urbis infeſta populatione uenit:fœdati agri,terror iniectus urbi eſt.

FOEDE,aduerb.[*Bruttamente,crudelmente*]αἰσχρῶς,turpiter, uel crudeliter.Liui. li.3.ab urb. Non minore motu animorum Siccii cædis memoria renouata,quàm quòd noua fama de Virginea adeo fœde ad libidinem petita accenderat.Fœde diuexari, Cic.1.Tuſc. Fœde interemptus.Liu.5.Bel.Pun.Admiſſum fœde,dictumq́,ſuperbe,Lucr.lib.5.Fœdiſſime cauſſam agere,Cic.Att.lib9..

FOEDERATI,[*Confederati,uniti*]ὑπόσπονδοι,σύμμαχοι,dicuntur populi, qui fœdere icto cum aliis populis in ſocietatem coiuerunt. Nanque inter ciuitates prouinciarum,aliæ ciuium Romanorum, aliæ Latinorum ueterum, aliæ Fœderatorum,συμμαχίδες,πόλεις, aliæ Stipendiariæ dicebantur.Suet.in Calig.Domi,foriſq; ciuilis, libera ac fœderata oppida ſine lictoribus adhibita.Ci.1.de Or.Si q̃s apud nos ſeruiſſet ex populo fœderato,,ſeſeq; liberaſſet, Idẽ 5. Ver.Fœderatæ ciuitates duæ ſunt,Mamertina,& Taurominitana.

FOEDIFRAGVS,pe.c.[*Che rompe patti*]παρασπονδήσας, qui fœdera fregit.Cic.1.Off.Pœni fœdifragi,crudelis Annibal.

FOEDITAS,atis,[*Bruttezza*]αἶσχος,turpitudo.Cice.3. de Fin. Niſi eos per ſe fœditate ſua turpido ipſa deterreat. Liui.1.ab Vr. Auertere omnes à tanta fœditate ſpectaculi oculos.

FOEDO,as,Ci.de aruſp.Qui togatũ domeſtici belli extinctorẽ nephario ſcelere fœdauit.Vir.in 2.& patrios fœdaſti ſanguine uultus..

FOEDVS,da,dum,[*Deforme,brutto*]αἰσχρὸς,εἰδεχθὴς,quod eſt deforme Cic.ad Att.li.15.Parũ ne fœda perſona eſt ſenectutis?Ponitur quandoque pro execrando.Virg.li.7.Auerſusq́; refugit Fœda miniſteria.Quandoque pro crudeli.Ter.in Eun.O facinus fœdũ,Donatus:Fœdũ,crudele.Ea enim quæ crudelia ſunt & nefaria, ipſa crudelitate fœda & maculoſa dici poſſunt. Sic dicimus Fœdũ exẽplum quod crudelitatis, & turpitudinis plenũ eſt.Liu.7. Bel.Pun. Qui neque magiſtratum continuari ſatis ciuile aiebant,& multo fœdioris exempli,eum ipſum creari,qui comitia haberet.

FOEDVS,ris,[*Tregua,patto,conuentione*]σπονδή,συνθήκη,τὸ ἐσπεισμένον,à ferio,ut quibuſdam placet,cum œ diphthongo, ut e,lõga ſit, quoniam Ferio e breue habeat.Proprie,enim Fœdus pacem ſignificat quæ feritur inter dimicantes.Quidam huius nominis etymologiam manaſſe putant à Fecialibus,hoc eſt ſacerdotibus per quos fiebant fœdera Alii à fide , quia in fœdere interponebatur fides. Alii à fœde cædendo,nam ad fœdera ſancienda utrinque Feciales adhibebantur,qui firmato fœdere porcam cædebãt ſilice: eiuſmodi exitium imprecantes capit illius, qui prior fœdus uiolaſſet.de qua re uide Liu.li.1.ab Vr.ubi ritum & formulam antiquiſſimi fœderis inter pop.Rom.Regem & Albanorum Dictatorem icti,latiſſime exequitur.tria autem(ut idẽ Liu.oſtendit li.4.Bel.Mac.) erãt fœderum genera , quibus populi & reges mutuas amicitias inibant.Vnum quum bello uictis dicebantur leges.Vbi enim omnia ei,qui armis plus poſſet, dedita eſſent, quæ ex iis habere uictos, quibus mulctari eos uellet,uictoris arbitrium erat.Alterum,cum pares bello æquo fœdere in pacem atque amicitiam ueniebant, redditis per conuentionem iis rebus,quarum bello turbata erat poſſeſſio.Tertium,quum qui hoſtes nunquã fuiſſent,ad amicitiam ſociali fœdere iungendam coibant.Accipitur etiam Fœdus pro neceſſitudinis alicuius uinculo:unde Fœdera amicitiæ dicimus pro neceſſitudine illa,quæ eſt inter amicos.Ouid.3.Triſt. el.6.Fœdus amicitiæ nõ uis chariſſime noſtræ,Nec ſi forte,uelis,diſſimulare potes.Fœdera lecti,pro cõiugali uinculo.Luca.li.2.Da fœdera priſci Illibata tori , da tatũ nomẽ inane Cõnubii. Fœdus coniugale, Ouid.11.Met.Accipitur etiam quandoque pro lege , ut apud Vir. 1.Æn.-Regemq́; dedit,qui fœdere certo,Et premere,& laxas ſciret dare iuſſus habenas.Facere fœdus cum aliquo.Cic.de Sen.Cũ ſententia Senatus inclinaret ad pacẽ & fœdus faciendum cum Pyrrho.Ferire fœdera.Cic.pro Cœl.Ideo ne ego pacem Pyrrhi diremi,ut tu amorum turpiſſimorum quotidie fœdera ferires? Firmare fœdera:Virg.12.Æn.Formabant fœdera dictis.

FOELIX,[*Felice*]cum ſuis deriuatis,uide ſupra in dictione Felix.

FOEMINA,næ,[*Femina*]γυνή,θήλεια,latioris ſignificationis eſt,q̃ mulier,nã nõ ſolum de hominum genere, uerumetiã de brutis,& plãtis dicitur.Pla.in Perſa:Qui Atticã hodie ciuitatẽ Maiorẽ feci,atque auxi ciui fœmina.Pli.li.9.c.50.Fœmina piſcis coitus tempore marem ſequitur.Idem li.22.c.18. de chamæleõte herba.Ex nigris aliqui marem dixere,qui flos purpureus eſſet:& fœminã,cui uiolaceus. Hinc Fœmineus, a, um.& Fœmininus,a, um,θηλυκὸς Virg. 11.Æn.Fœmineo prædæ & ſpoliorum ardebat amore.Vbi Serui. Fœmineo,impatiẽti,irrationabili.Ibidẽ:Fœmineũ cæli clamorem ad ſidera tollunt.Pli.li.2. ca.101.Fœmineum lunæ,ac molle ſidus, Quinct.li.1.c.4.Aut quæ fœminina poſitione mare, aut neutrali fœminas ſignificant.Dimin.Fœmella: & Fœminulla, γυναιον,γυναικάριον. A fœmina,etiam fit Effœmino, ἐκθηλύνω,de quo ſuo loco.

FOENARIVS,a,um,[*Ciò che à fieno s'appartiene*]quod ad fœnum pertinet:ut,Falces fœnariæ,quibus fœnum ſecamus.

FOENEBRIS,bre,p.indifferenti,δανειστικὸς,quod ad fœnus pertinet: ut,Lex fœnebris,qua fœneratorum auaritia coercetur. Liu.5.Bel. Mac.Inſtabat.n.cura alia, q̃ ciuitas fœnore laborabat,& cũ multis fœnebrib.legib.cõſtricta auaritia eſſet,uia fraudis inita erant, ut in ſocios,qui nõ tenerẽtur iis legibus, nomina trãſcriberẽt.Fœnebris res.Liu.7.ab Vrb.Inclinatis ſemel in concordiã animis,noui cõſules fœnebrẽ quoque rẽ,quæ deſtinere unanimes uidebatur leuare aggreſſi,ſolutionẽ alieni æris in publicã curam uerterunt. Malum fœnebre.Tacit.li.5.Sane uetus ubi fœnebre malum.

FOENERATITIVS,a,um,δανειστικὸς, quod datũ eſt fœnori,uel qđ ad fœnus ptinet:ut,Fœneratitia pecunia,quæ ex uſuris collecta eſt.

FOENERATO,aduerb.[*Con uſura*]id eſt,cum fœnore, Fœnerato reddere,σὺν ἐπικαρπίᾳ ἀμείβεσθαι.Plau.in Menæc. Ne illam mecaſtor fœnerato abſtuliſti. hoc eſt,ſub graui uſura, uelut à fœneratore, quàm multo cum fœnore reſtituas.

FOENERALIA,orũ,tẽpus quo fœnus ceſſabat,& finiebatur , reddebaturq́; pecunia.Liui. 5.Bel.Mac.In tali uero fœnore obruebantur debitores cuius coercẽdi cũ ratio quæreretur, diẽ finiri placuit, fœneralia,quæ pxima fuiſſent,ut qui poſt eã diẽ ſocii ciuibus Romanis credidiſſent pecunias profiterentur, & ex ea die pecuniæ creditæ,quibus debitor uellet legibus, creditori ius redderetur.

FOENERATIO,onis,uerbale,[*Vſura*] δανεισμὸς,ipſe fœnerãdi actus. Cic.pro Flac. Hæc pecunia ab honoribus tranſlata in quæſtum & fœnerationem recuperata eſt multis poſt annis.

FOENERATOR,oris,[*Vſuraio*]δανειστὴς,qui dat ad fœnus.Ci.1.Offi. Primũ improbantur hi quæſtus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum,ut fœneratorum.

FOENERATVS,us,idem quod fœneratio,[*Vſura*] δάνεισις, δανεισμὸς,id eſt,mutuatio ad uſuram.

FOENERO,as,pe.c.[*Dare & preſtare ad uſura*]& Fœneror,aris,deponens,eiuſdem ſunt ſignificationis,δανείζω,hoc eſt,ad uſurã do:& modo datiuo iunguntur,modo accuſatiuo.Pl.l.2.ca.6.Fœnerat ſol lumẽ ſuũ ceteris ſideribus.i.mutuat. Ci.Vt.n.benefici liberaleſq́; ſimus,non ut exigamus gratiã:neque enim beneficiũ fœneramur, ſed natura propenſi ad liberalitatem ſumus.i.fœnori damus.Mart. Hæc ſapit, hæc omnes fœnerat una deos.Fœneror,δανείζομαι,cũ ablatiuo,ſignificat,ad uſurã accipio:ut eſt l.Digeſt.31.Si autẽ aliquis eorũ uoluerit uendere partẽ ſuã,uel fœnerari ſuper eã poteſtatẽ habeat uendere cohæredi ſuo,& fœnerari ab eo.Beneficium fœneratum dicitur,qđ cum fœnore redditur.Ter. in Phor. Fœneratum iſtuc beneficiũ tibi pulchre dices.Et paulo poſt hoc ipſum exponens:Idẽ hoc tibi, quod bene promeritus fueris,conduplicauerit.Vbi Donat. Fœneratum, hoc eſt, cum fœnore redditum,& multiplicatum.Interdum fœnorare, eſt cum fœnore reddere,uel refundere. Ter.Ad.Metuiſti,ſi nũc de iure tuo conceſſiſſes paululum,atque adoleſcenti eſſes morigeratus,hominum homo ſtultiſſime,Ne non tibi iſtuc fœneraret.

FOENICVLVM, li,[*Finocchio*]μάραθρον, herba eſt nota,à fœnore ut quidam exiſtimant dicta,quòd ſemen hoc terræ mandatum magno fœnore reddat fructum.Plin.li.20.ca.23.Fœniculum nobilita

uere

uere ſerpentes,guſtatu ſenectam exuendo, oculorumq́; aciem ſuc co eius reficiendo. Vnde intellectum eſt hominum quoque caligi nem præcipue eo leuari.

FOENICVLARIVM,rij,(ut quidam interpretantur) eſt ipſa fœni reſe ctio,uel tempus illud,quo fœnū ſecatur. Cic. ad Att.li.12. Scribe, quæſo,quid referat Celer egiſſe Cæſarem cum candidatis,utrum ipſe in fœniculariū,an in campum Martium cogitet. Quem locum ſic exponit interpres: In fœnicularium. i.in aciem ad exercitum, quando fœnum ſucciditur à militibus ſalcularium facientibus.

FOENILE,lis,[*Fenile*] χορτῶν, locus eſt, in quo aſſeruatur fœnum. Vir.3.Geor.Nec tota clauduntur fœnilia bruma.

FOENISECIA,æ,idem,quod fœniſecium.Varr.de re ruſt.l.1.c.49.Pri mū de pratis ſummiſſis herba cū creſcere deſiit,& æſtibus areſcit ſubſecari falſibus debet,& quoad perareſcat,furcillis uerſari,cum peraruit,de ea manipulos fieri ac uehi ad uillam. Tum de pratis ſtipulam raſtellis eradi,atque addere fœniſeciæ cumulum.

FOENISECIVM, ſecii,[*La ricolta del fieno*] χορτομία, ipſa fœni ſectio & ueluti meſſis fœni. Col.li.2.ca.18. Altero tamen anno minora pecora poſt fœniſecia permittemus admitti.

FOENISEX,cis, [*Segatore da fieno,fenaiuolo*] χορτοκόπος,qui fœnum ſecat.Pli.li.18.ca.29.Igitur cornu propter oleum ad crus ligato fœniſex incedebat.Pro eodem etiam dicimus Fœniſeca,cæ,pe.co. Perſius Sat.6.Fœniſecæ craſſo uitiarunt unguine pultes.

FOENVMGRAECVM,τῆλις,genus herbæ eſt(ut inquit Pli.li.24.ca.ulti mo.)quam alii Telim uocant, alii Carphos: aliqui Buceras,alii Ægoceras, quoniam ſiliquas habet corniculis ſimiles: unde & Siliquam uocat Col.li.11.cap.2.

FOENVM,fœni,[*Fieno*] χόρτος,herba in pabulum reſecta: ita dicta à fœnore,quòd ſine cura fœnus præbeat,uel à fœtu,quòd herbæ eædem manentes quotannis nouas pariant.Hor.1.Ser.Sat.4.Fœnum habet in cornu, longe fuge.Ci.de Ora.Craſſum cum Catullus nu per audiuiſſet fœnum alios aiebat eſſe oportere.

FOENVS,oris,[*Vſura*] τόκος,(ut oſtendit Gel.ex l.3.Varronis de lin. Lat.)idem eſt quod uſura, ita dictum à fœtu. Nihil enim aliud eſt Fœnus,quàm fœtus,hoc eſt,partus pecuniæ.Quidam tamen à fun do,quòd cum o,non cum u,apud antiquos ſcribebatur,quòd prouentus proprie eſſet ex naturali terræ fructu:poſtea uero ad uſurā eſt tranſlatum,quaſi pecunia per ſe fructum producat,ſicut terra. Plau.in Aſin.Nam ſi mutuo non potero, certum eſt,ſumam fœnore.Cic.pro Cœl. parcat iuuentus pudicitiæ ſuæ: ne ſpoliet alienā, ne effundat patrimonium, ne fœnore trucidetur,ne incurrat in alterius domum atque famam.Propert.lib. 1.eleg.7.Sæpe uenit ma gno fœnore tardus amor.Ouid. 1.Faſtorum.Hordeaq́; ingenti fœ nore reddat ager.

FOENVSCVLVM,li,diminutiuum à fœnore.Plau.Ad daniſtam deueni res,Adderes fœnuſculum

FOETEO,es,[*Putire,puzzare*] δυσωδῶ,βρωμῶμαι,male oleo.Plaut. in Aſin.Dic amabo, an fœtet anima uxori tuæ?Mart.li.5.Fœtere multo Myrtale ſolet uino.

FOETIDVS,a,um,[*Fetido,puzzolente*] δυσώδης,male olens. Cic. in Piſ.Et cum iſto ore fœtido teterrimam nobis popinam inhalaſſes.

FOETIDITAS,uerbale,δυσωδία, idem ſignificans quòd fœtor.Sene. epiſt.111. At mehercule iſta ſollicite ſcrutata, uarieq́; condita, cum uentrem ſubierint,una atque eadem fœtiditas occupauit.

FOETOR,oris,[*Fetore,puzza,lezzo*] δυσωδία, malus odor. Col.li. 12 cap.18.Cella quoque uinaria omni ſtercore liberanda,& bonis odoribus ſuffienda, ne quem redoleat fœtorem , acorem'ue. Cic.in Piſ.Hic autem iacebat in ſuo græcorum fœtore.

FOETIFICO,cas,[*Partorire*] ζωοτοκῶ,fœtum facio,pario.Plin.lib.9. cap.38.Qui cum fœtificauere,fluxos habent ſuccos.

FOETIFICVS,a,um.Pli. li.9.cap.51.Nuper compertum in oſtreariis, humorem iis fœtificum lactis modo effluere.

FOETO,tas,[*Partorire*] τίκτω,fœtum emitto. Col.lib.8. Circa paludes in quibus plerunque fœtant.

FOETVOSVS,a,um,quod eſt plenū fœtu,ἔγκυος.Hier. contra Iouin.Lippientem iam deformem,atque fœtuoſum ſynagogæ typum prætu liſſe.Retinet hoc nomen u,quoniam fœtus eſt quartæ declinatio nis.Sic Sūptuoſus,Fructuoſus, Luctuoſus. Actuoſus, Quæſtuoſus. Quæ ueniunt ab aliis declinationibus,non habent u, ante o,ut Fabuloſus,Doloſus,Vicioſus.Portentoſus,& huiuſmodi.

FOETVRA,ræ,[*Tempo del partorire*] τόκος,pecoris prouentus. à fœtando dictus, Vir.ecl.7.Si fœtura gregem ſuppleuerit,aureus eſto. Var. li.2.de re ruſt.c.1.accipit pro ipſa fœtatione,ſiue pro toto illo tempore ab admiſſione uſque ad partum.Secunda (inquit) pars eſt de fœtura.Nūc appello fœturam à conceptu ad partū.Hi enim prægnationis primi & extremi fines. Transfertur etiam ad inanimata:ut,Fœtura pratorum. Plin.in Præfat. totius op.Opus natum apud me,proxima fœtura licentiore epiſtola narrare conſtitui.

FOETVS,tus,[*Il parto*] γονή,à fouendo,quoniam & dum in utero eſt, & poſt quàm eductus fœtus eſt,à matre fouetur, i.caleſit . Eſt autem Fœtus generale nomen ad omnia pene,quæ naſcuntur.Sunt enim fœtus omnium quadrupedem,ſiue feræ ſint,ſiue cicures:præ terea etiam auium & piſcium,atque adeo ipſorum etiam hominū. Pli.Legimus mulierem Ægyptiam binos fœtus quater enixam. Idem li.8.ca.18.Totus tigris fœtus, qui ſemper numeroſus eſt,ab inſidiatore rapitur equo.Cic.3. de Fin.Atque etiam in beſtiis uis naturæ inſpici poteſt,quarum in fœtu & educatione laborē cum cernimus,naturæ ipſius uocem uidemus audire Neq; animalium tantum fœtus dicuntur,uerum etiam inanimatorum.Nam & arbo rum fœtus paſſim legimus,& fœnum terræ fœtum uocamus.Cic. 2.de Ora.Edit fœtus meliores & grandiores ager, non ſemel arātus,ſed nouatus, & iteratus.Virg. li.1.Geor.Hic ſegetes,illic ueniunt felicius uuæ,Arborei fœtus alibi. i.fructus, ut poma.Idem 2.Geo.Nec minus interea fœtu nemus omne graueſcit.Vbi Seruius:Fœtu,i.utilitate:nam omnis utilitas fœtus eſt . Fœtus animi, per tranſlationem.Ci.5.Tuſc.Ex quo triplex illi animi fœtus exiſtet:unus in cogitatione rerum poſitus,& in explicatione naturæ: alter in diſcretione expetendarum,fugiendarum'ue rerum:tertius in iudicando,quid cuique rei ſit conſequens,quid repugnans.

FOETVS,ta,tum,[*Pieno,grauido,pregno*] ἔγκυος , proprie de minore pecore dicitur:ut Ouis fœta,i.grauida, & in utero ferens.Virg.1. eclo.Non inſueta graues tentabunt pabula fœtas.Dicitur & partu liberata,hoc eſt,quæ peperit.Virg.9.Æn.Fecerat & uiridi fœtam Mauortis in antro. Enixam autem fuiſſe, lac,quod pueris præbebatur,oſtendit.Transfertur & ad alia:ut, Loca fœta furentibus Auſtris,apud Vir.1.Æn.i.plena.Huius cōpoſita ſunt,Cōfœtus,Effœtus: Cōfœtus ſus dicebatur,qui cū omni fœtu adhibebatur ad ſacrificium.Defœtus,& Effœtus, de quibus alibi · Cice. de Nat. Terra fœta frugibus.

FOLIACEVS,a,um,φυλλώδης,quod ex foliis factum eſt,uel foliis ſimi le eſt.Pli.l.19.c.7.Paucis foliacea & lata,ut atriplici,ſunt ſemina.

FOLIATVM,μαλαβάθρινον, unguenti genus , quod & Nardinum uocat Plinius a nardi folio quo confectum eſt.Mar. li.11.At mea me libram foliati poſcit Amica. Hoc Plin.ſcribit cōſtare omphacio, balanino, iunco, nardo , amomo, myrrha,balſamo.Hoc unguenti genus Plaut.in Curc. Græca uoce uocat Petalion. πέταλον enim Græci uocant folium.

FOLIOSVS,a,um,[*Pieno di foglie*] φυλλώδης,foliis plenus.Plin.lib. 24.cap.15.Chamæciſſos ſpicata eſt tritici modo, ramulis quinis fere,folioſa.

FOLIVM,lii,[*Foglia*] auctore Feſto , à Græca dictione φύλλον, ſed ideo per ſimplex l,ſcribitur,quia antiqui non geminabant conſonantes. Eſt autem Folium, teſte Valla,& arborum,& herbarum,& florum:cum frondes arborum tantum dicantur.Vir.2.Geor.Folia haud ullis labentia uentis.Folia etiam appellantur chartæ librorū,quas reuoluimus,à palmarum foliis,in quibus olim ſcribi ſolebat,quæ Græca uoce φύλλα appellantur:quarū extremitas Margo dicitur:& pagina,σελίς,utraque pars folii.nam folium duas paginas habet.Hinc componuntur Trifolium τρίφυλλον, Quinquefolium,πεντάφυλλον, Latifoliū, πλατύφυλλον,quod habet lata folia.Millefolium,μυριόφυλλον,herba,& huiuſmodi multa.

FOLLICO,as,pen.co.[*Soffiare col naſo*] follium more reciproco ſpiritu nares agito. Apul.li.9.Met.Nares follicātes languidas.Eſt item follium laxitatem& cauitatem imitari.Vnde Hieronymus caligas monachorum follicantes dixit,quales hypocritas geſtare ait, ut humani cultus contemptores uideantur.

FOLLICVLARE,pars remi,quæ folliculo tecta eſt.A quo Vita folliculâris dicta eſt. Auctor Feſtus.

FOLLICVLVS,li,θυλάκιον,cum ſit diminutiuum à Follis , accipitur tamen pro omni eo,quod turgidum eſt & laxum in morem follis. Vnde frequentiſſime accipitur pro theca, ſeu ſiliqua leguminum frumenti,uel lini,uel cuiuſlibet alterius rei,quæ granum cōtinet inuolutum.ἔλυτρον,Col.li.2.ca.8.Quoniam folliculum,quo contin etur,firmum & durabilem aduerſus longioris temporis humorē habet.Accipitur item Folliculus pro maiori pilæ genere,quod ex aluta conficiebatur,ſoloq́; implebatur uento:quod & Follem frequentius inuenimus appellari. Sueto. in Aug. Poſt bella ciuilia ad pilām primo,folliculumq́; tranſiit. Quandoque pro pelle ſeu ſacculo:ut li.1.Rhet.ad Her.Malleolus iudicatus eſt matrem necaſſe eo damnato,ſtatim folliculo lupino eos obuolutum eſt, ſoleæ ligneæ pedibus indutæ.Ci.de Inuen. Os autem obuolutū eſt folliculo:Liu.9.ab urbe:Eques in caſtra folliculis frumentū ueheret. Non inuenuſte aliquādo trāsfertur ad corpus humanū, ſiue quòd ad follis ſimilitudinem ſemper attrahat,& emittat ſpiritum, ſiue quòd ad ſacci coriacei ſimilitudinem pelle ſit circundatum. Veteres enim ſaccos ex corio factos Folles appellabant.Lucil.li.26.ut citat Nonius:Et quo Folliculo nunc ſum indutus,non queo.

FOLLIS,lis,maſc.gen.[*Mantice*] φῦσα,inſtrumentum,quo attrahitur

uentus atque emittitur ad ignem excitãdum. Vir.li.8. Alii uentoſis follibus auras Accipiunt,reddunt͡q;. His utuntur ferrariæ,argẽtariæ͡q; officinæ. Vtuntur & coqui ſed paruulis,ne opus ſit ignem inſufflare buccis,quod qui faciunt, Suffitores uocantur. Primus Anacharſis philoſophus folles ignis exſuſcitatores inuenit,ut refert Strabo li.7. Eſt item Follis,pilæ genus omnium maximũ,conſtans ex aluta uento inflata:quod etiam hodie Italis plurimo eſt in uſu:puerorum præcipue & ſenum luſibus conueniens, utpote quominus fatigentur ludentes,quàm harpaſto. Nam & lentius fertur follis, magisq́; reſilit,tardiusq́; deſcendit, ueluti ex induſtria percuſſorem expectás. Mart.l.14. Ite procul iuuenes, mollis mihi conuenit ætas: Folle decet pueros ludere,folle ſenes. Quoniam uero hoc pilæ genus pugno excutitur,Pugillatorius follis quandoque uocatur. Plau.in Rud. Exemplo hercle ego te follem pugillatorium faciam. Quandoque accipitur pro marſupio,receptaculoq́; nummorum,ex pelle aut corio confecto. Iuuen. Et tenſo folle reuerti. Nam ſicut folles pilæ uento intumeſcunt, ita cum crumenæ pecunia turgent: à qua ſimilitudine inditum nomen. Vegetius auctor eſt,ex diſciplinæ militaris conſuetudine decem folles,hoc eſt,decem ſaccos,per ſingulas cohortes ſolere diſponi,in quibus militum pecunia condebatur. Cic.de Nat. Formæ, quas uos effici ſine foribus,& incudibus non putatis.

FOMENTVM,ti, πυρίαμα, καταιόνημα, à fouendo.i.calefaciendo uel nutriendo. Vnde fomenta dicuntur, applicationes rerum calidarum,& humidarum ad partes corporis læſas,medendi gratia. Pli. Iunior: Cuius grauiſſimo uulneri magno aliquo fomento medendum fuit. Fomentum per tranſlationem. Cic.2. Tuſc. Hæc ſunt ſolatia,hæc fomenta ſummorum dolorum.

FOMES,fomitis[*Eſca*] à fouendo,hoc eſt,nutriendo igne dicitur. Eſt enim aſſula ex arbore excuſſa cum cæditur. Ponitur & pro omni materia ſicca,quæ facile igni inflammatur, αὔανσμα, ζώπυρον. Virgil.1.Æne. Ac primum Silicis ſcintillam excudit Achates: Suſcepit͡q; ignem foliis,atque arida circum Nutrimenta dedit,rapuit͡q; in fomite flammam. Per tranſlationem Fomes dicitur, quicquid excitat nos,& accendit ad aliquid agendum. Gel.li.15.c.2. Fomitẽ eſſe quendam dicens, & incitabulum ingenii uirtutisq́;:ſi mens & corpus hominis uino flagraret.

FONS,fontis,[*Fonte,fontana*] κρήνη, πηγή, à fundendo, ꝙ fundat,aquã tantum maſculini:quanquam non deſunt,qui olim etiam fœmininum fuiſſe uelint:cuius tamen rei nullum proferunt teſtimoniũ. Cæſ.8.Bell.Gall. Sub ipſius enim oppidi murũ magnus fons prorumpebat. Fons per trãſlationem accipitur pro origine,& cauſſa. Cic.3.Tuſc. Non rem ipſam cauſſam atque fontem eſſe mæroris. Idem ad Brutum: Nec in ſenatu ſceleratiſſimorum conſiliorũ fontes aperire dubitaui. Fontem pro aqua fontana poſuit. Virg.12. Æn.pro parte totum uſurpans. Alii fontemq́; ignemq́; ferebant.

FONS ſolis, ἡλίου πηγή, in deſertis Lybiæ eſt, ultra Cyrenaicam regionem,iuxta Iouis Ammonis oraculum,cuius aqua mane & ueſperi tepida eſt meridiano autem tempore gelidiſſima,ſub mediam uero noctem feruidiſſima. Vnde & Fontem Solis appellarunt,quòd à Sole regi uideatur,& pro ratione diuerſorum cardinum,quos ille perlabitur,calorem tepore,teporemq́; frigore permutet. Apud Ammonios(inquit Herodo.l.4.)aqua fontana eſt,quæ ſub matutinum quidem tepet:ſub horam,qua forum frequentiſſimum eſt,frigeſcit:ſub meridiem multo frigidior eſt:eaq́; hora hortos irrigãt. Declinante iam die remittitur frigus,donec Sol occidit:tunc tepeſcit,magis ac magis caleſcens uſque ad mediam noctem, quo tẽpore feruens exæſtuat:præterita nocte media,ad auroram uſque refrigeſcit. Cognominatur autem Fons Solis. Hæc ille. Meminit huius fontis & Oui.li.15.Met. quamuis Ammonis, non Solis fontem appellat. Medio(inquit)tua corniger Ammon Vnda die gelida eſt,ortuq́; obituq; caleſcit. Silius quoque li.3. Ammonis oraculum deſcribens, Stat(inquit) fano uicina nouum & memorabile lympha,Quæ naſcente die,quæ deficiente tepeſcit,Quæq́; riget, medium cum Sol accendit Olympum. Pli.li.2.ca.103. duos huius naturæ fontes commemorat, quorum alterum à uicino oraculo Ammonis fontem appellat: alterum apud Troglodytas collocat, Æthiopiæ populos, cumq́; Solis fontem nominat. Verba eius ſunt hæc: Iouis Ammonis fons,interdiu frigidus, noctibus feruet. Deinde ſubdit: In Troglodytis fons Solis appellatus,dulcis,& circa meridiem maxime frigidus: mox paulatim tepeſcens, ad noctis media feruore & amaritudine infeſtatur.

FONTANALIA Varroni,Fontinalia Feſto,feriæ erant fontibus dicatę quibus & coronæ in fontes coniici,& putei coronari ſolent.

FONTALIS,le,[*Di fonte*] πηγαῖος, idem quod fontanus,quod ſcilicet ex fonte eſt. Plau.in Sticho: Vide. Vtram tibi lubet etiam nunc capere. Cape prouinciam. S. Quid iſtuc eſt prouincia? T. utrum fontalis, An Libero imperium te inhibere mauis? Vbi interpres: Ideſt, num uelis imperium habere an præeſſe aquæ,an uino præbendo? Fontalem,aquam dixit è fonte ſcaturientem.

FONTANVS,a,um, [*Fontano,di fonte*] πηγαῖος, quod ex fonte eſt. Pli. Fontanæ aquæ cyathos duos.

FONTEIA,uirgo Veſtalis, Fonteii ſoror, cuius meminit Cicero in oratione pro Fonteio.

FONTICVLVS,li,[*Fonticello*] κρηνίον, dimin. paruus fons:à quo Fonticellus. Pli. Vbicunque moueris humum,fonticuli ſcatent.

FONTINALIS,porta dicta eſt Romæ, quæ alio nomine Capena dicitur,ob propinquitatem ſcaturientium fontium. Iuu.Sat.2. Subſtitit ad ueteres arcus, madidamq́; Capenam. Liu. Ædiles alteram porticum ad portam Fontinalem ad Martis aram, qua in campos iter eſſet,perduxere.

FORAGO,pen.pro. filum eſt, auctore Feſto quo textrices,opus diurnum diſtinguunt à forando dictum.

FORAMEN,is,pen.pro.à forando,[*Forame,buco*] τρῆμα, ὀπή, quicquid perforatum eſt. Cic.1. Tuſc. Nam nunc quidem quanquam foramina illa,quæ patent ad animum à corpore, callidiſſimo artificio natura fabricata eſt, tamen terrenis concretisq́; corporibus ſunt interſepta quodammodo. Foramen ad excrementa corporis,apud Plin.lib.11.cap.12.

FORAMINOSVS,a,um, τρηματώδης, quod foraminibus abundat.

FORAS,[*Fuora,fuori*] ἔξω, & foris, ἔξωθεν, aduerbia loci ſunt,à foris, hoc eſt,ſpectaculis deriuata(ut Seruio uidetur)ſiue(quod ueriſimilius eſt)à foro:quòd domum exeuntes fere ad interiorẽ partem urbis,in qua forum eſt,ſoleamus accedere:in qua etiam ſententia eſt Feſtus. Differũt autem inter ſe hæc duo aduerbia,ut Foras motum importet ad locum. Plau. in Caſ. Foras tacitus exeo cum ornatu quem uides. Cic. pro Cæ. Domus in qua nihil geratur,quod foras proferendum ſit. Foris motum in loco,& de loco ſignificat. Ter.in Eun. Quæ dum foris ſum,nihil uidetur mũdius, Nec magis compoſitum quicquam. Plau. in Aſi. Ille opere foris faciundo laſſus,domum noctu aduenit. Cic. in Part. Illa uero indigent,& nec eo dicuntur ſine arte:quòd ita ſunt, ſed quòd ea non parit Oratoris ars, ſed foris ad ſe delata,tamen arte tractat.

FORATVS,tus, tui,[*Forato,bugio*] τρῆμα, τρῆσις, idem fere quod foramen,uel potius ipſa perforatio. Lact. lib.de Opifi. Oculorum orbes concauis foraminibus concluſit:à quo foratu frontem nominatam Varro exiſtimauit.

FORBEA,genus cibi à ueteribus dicebatur,quo calido ueſci ſolebant Græci φορβὴν,uocant. Feſtus.

FORCIPES,pe.c.[*Tanaglie*] πυράγρα, quaſi Foruicapes dictæ ſunt, quòd iis forua.i.calida capiantur. Virg.lib.8. Illi inter ſeſe magna ui brachia tollunt. In numerum,uerſant͡q; tenaci forcipe maſſam. Et eſt tam maſculini quàm fœminini generis,ſecundum Priſ. Oui. 12.Met. Terribilem ſtridore ſonum dedit,ut dare ferrum Igne rubens plerunque ſolet,quod forcipe curua Cum faber eduxit,lacubus demittit. Col. li.16.cap.26. Deinde prius quàm ferrum admoueas,duabus,anguſtis ligneis regulis,ueluti forcipibus,apprehendere teſtium neruos. Pli.li.6.cap.56. auctorem & inuentorem forcipis fuiſſe tradit Cinyram Cyprium Agrippæ filium.

FORDA,dæ,[*Vacca pregna*] βοῦς ἐγκύμων, ἔγκυος, bos prægnans,à ferendo. Oui. 4.Faſt. Forda ferens bos eſt,fœcundaq́;,dicta ferendo. Colum.li.6.ca.25. Poſt unum coitum forda non admittit taurum.

FORE, ἔσεσθαι, habet ſignificationem participii futuri,una cum infinito eſſe. Idem enim eſt Fore,quod futurum eſſe. Ideo iungitur cũ nomine,uel interdum cum participio,quod in nomen tranſmigrauit:ut,Spero te amicum fore:non,amaturum fore. Ci. Treba. Scribit ad me Cæſar,ſe tibi nondum familiarem eſſe ſatis propter occupationes ſuas,ſed cito fore. Cæſar: Nonnulli etiam Cæſari nunciabant,cum caſtra moueri,aut ſigna ferri iuſſiſſet,non fore dicto audientes milites. Compoſita eius ſunt Abſore. Adfore, Conſore, Defore,& Proſore:quæ ſæpius ſola ponuntur, hoc eſt, ſine nomine aut participio à tergo. Abſore quid ſignificent,quemq́; in Oratione uſum habeat, explicuimus ſupra. Adfore,idem eſt,quod adfuturum eſſe. Ouid.14.Met. Eſſe quoque in fatis reminiſcitur,adfore tempus. Adforem,adeſſem. Virg.1.Æn. Atque utinam rex ipſe Noto compulſus eodem Adforet Æneas. Cõfore, συμπλέσθαι, conuenturum eſſe. Ter.in And. Reſtat. Chremes,qui mihi exorandus eſt,& ſpero conſore.i.conuenturos eſſe. Defore, ἐλλείψειν, defuturum eſſe. Cic.contra Rul. Verum arbitrantur non defore,qui illam reſtituerem. Profore, συνοίσειν, profuturum eſſe. Hor.in epi. Quæ nocuere: ſequar: fugiam quæ profore credam.

FOREM[*Saria*] γενοίμην, Fores, Foret,& in tertia perſona pluralis numeri forent,& in futuro infinitiui Fore,pro eo quod eſt,futurum eſſe. Forem autem idem omnino ſignificat, quod eſſem. Sal. in Iugur. Nam ego quidem uellem,ut & hæc quæ ſcribo,& ea quæ antea in ſenatu queſtus ſum,uana forent.

FORENSIA,[*Veſte che s'uſauano ne le piazze*] δικανικά, ueſtes, quibus in foro utebãtur,ſicut Cœnatoria,q̃bus domi utebãtur in cœna. Suet.

na.Suet.de Aug.Forenſia autẽ & calceos nunquam non intra cubiculum habuit. Alio nomine dicuntur Togæ forenſes, uel Veſtimenta forenſia. Col. lib.12.ca.45. Arculæ faginea, uel etiam tiliaceæ: quales ſunt in quibus ueſtimenta forenſia conduntur.

Forensis,& hoc Forenſe[*Ciò che al fuor giudiciale s'appartiene*] ἀγοραῖος, adiectiuum eſt, a foro deriuatum, quo ſignificatur omne illud, quod ad forum iudiciale pertinet. Vnde Forenſes cauſſæ, dicuntur, quæ in foro iudiciali agitantur. Cic.3.de Nat. Deo. Nec ſi id facerem in cauſis forenſibus, idem facerem in hac ſubtilitate ſermonis. Forenſis homo, qui in foro uerſari & cauſſas agere conſueuit. Forenſis Rhetorica, quæ foro, iudiciiſq; eſt accommodata. Cice.2.de Fin. Sed hac rhetorica philoſophorum, non noſtra illa forenſi, quam neceſſe eſt, cum populariter loquitur, eſſe interdum paulo hebetiorem. Sic etiam Forenſia ueſtimenta dicebantur ea, quibus in foro utebantur:de quibus paulo ante.

Fores,[*Porte*] θύρα, proprie (inquit Seruius) quæ foris aperiuntur. Vnde Plutarchus memorat, primum Valerio Publicolæ fratri, cũ de Sabinis triumphaſſet, domum publice poſitam, cuius fores extra aperirentur: cum antea ceterarum ædium intro reſerando impellerentur: ut ex hac conceſſione honoris appareret, quotidie eã domum aliquid publice admiſſurum. Cice.pro Cœl. Fores effregit, reſtituentur. Valuæ autem dicuntur quæ intus reuoluuntur, quanquam uſus hodie obtinuit, ut omnia oſtia Fores appellentur. Hoc nomen etiam ſingulariter hæc foris, huius Foris, declinatur. Ouid.1.Amor. Difficilem moto cardine pande forem. Cice.pro Corn. Aperuit forem ſcalarum. Terent. Quidnam foris crepuit? Vbi Donatus. Foris, ſingularis numeri, nominatiui caſus. Plaut.in Amph. Orationem comprimam, increpuit foris. Horat. libro.1. Serm.Saty.2. Excluſus fore, cum Longarenus foret intus. Foriculæ, arum, de quo infra.

Forfices,p.c.[*Forbice*] ψαλίδες, quibus telam ſeu fila incidimus. Seruius. Forfices ſunt, quibus incidimus: Forcipes, quibus aliquid forum tenemus, quaſi Foruicapes: nam Forum eſt calidum. Col. lib.12.ca.43. Alii cum legerunt uuam, ſi qua ſunt in ea uitioſa grana forficibus amputant. Huius diminutiuum eſt.

Forficulae,arum, ψαλίδια. Pli.lib.25.cap.5.de Helleboro. Præterea mirum inuentum eſt, quod inciſum forficulis (ut diximus) cribrant, cortex remanet, hoc inaniunt, medulla cadit. Ab huius inſtrumenti ſimilitudine, etiam Forficulæ dicuntur, extremitates brachiorum, & ueluti manus cancrorum, ſcorpionum, & quarundam locuſtarum. Pli.lib.32.cap.11. Elephanti locuſtarum generis nigri, pedibus quaternis biſulcis: Præterea brachia duo, binis articulis, ſinguliſq; forficulis denticulatis. Hæ ab eodem Pli.lib.9.ca. 31. Forcipes uocantur. Fœminæ (inquit) primus pes duplex, mari ſimplex: præterea bina brachia denticularis forcipibus.

Fori,orum, καταστρώματα, ζυγά, numero plurali. ſunt tabulata nauiũ uel locus in naui apertior, qui iter nauem perambulantibus præbet: ita dicti (ut Seruio placet & Feſto) quod per eos ferantur inceſſus. Cice.in Virg.4.Æne. Faces in caſtra tuliſſem, impleſſemq; foros flammis. Item Fori dicuntur, Circenſia ſpectacula, i.loca erecta, ut ex his ſpectetur. Liu.lib.1. Tum primum Circo, qui maximus dicitur, deſignatus eſt locus: diuiſa loca patrib. equitibuſq;, ubi ſibi ſpectacula quiſque faceret, Fori appellati.

Foruli, diminutiuum, de quo uide infrà ſuo loco. Fori etiam in hortis ſunt anguſtiores quidam ſulci & oblongi, iter præbentes circum porcas (ita enim uocant terram editiorem inter duos ſulcos) quemadmodum fori in nauibus facultatem præbent nautis ultro citroq; diſcurrendi. Colu.lib.10. Anguſtoſq; foros aduerſo limite ducens, Rurſus in obliquum diſtinguat tramite paruo. Legitur etiam Forus in ſingulari numero pro uſa illa in nauibus. Ennius multa foro ponens, ageaq; longa repletur. Gell.libro.17. cap.10. Stanſq; in ſummæ puppis foro, carmen, quod Orthium dicitur, uoce ſublatiſſima cantauit.

Foria,orum,[*Sterco liquido*] ſtercora liquidiora, ſic dicta, quod facile ferantur foras. Inde Conforire uerbum, quod eſt ſtercore liquido fœdare. Auctor Nonius, citans illud Pomponii in Macco: Conforiſti me Diomedes.

Forica,æ, pen cor.[*Condutto, chiauigia*] ἀφεδρών, locus in quem alui ſtercora deiijcimus. Iuuen.Sat.3. Inde reuerſi conducunt foricas. Et proprie de publicis dicitur, Latrina de priuatis, à latendo.

Foriculae,arum,[*Porticelle*] θυρίδες, dimin. à foribus. Varr.lib.1.de Re ruſt. Et ideo oporothecas qui faciunt, ad Aquilonem ut feneſtras habeant, atque ut perflentur, curant: neque tamen ſine foriculis ne cum humorem amiſerint, pertinaci uento uieta fiant.

Foriculus, θυραῖος, deus putabatur, forium præſes: ficut Cardinea dea, quæ Cardinibus præerat: & Limentinus Deus, qui præerat limini.

Forinsecus, pen.cor.[*Eſtrinſeco, ciò che è di fuori*] ἔξωθεν, idem ſignificat quod foris, ſiue ab exteriori parte: ſicut Intrinſecus, ἔσωθεν, quod eſt intus. Pli.lib.13.cap.22. Lignum omne corticis loco habent, hoc eſt, forinſecus.

Forio,ris,riui,[*Cacar liquido*] ἀποπατῶ, uentrem deonero, forio, hoc eſt, excrementa liquida eiicio: cuius compoſitum eſt, Conforio. Pomp.in Macco: Conforiſti me Diomedes. Ex Nonio.

Foriolus,li, cum accentu in antepen. qui uentrem ſolutum habet, & foria facile emittit. Laberius: Foriolus eſſe uideris, in coleos cacas. Nonius.

Foris. Cic.in Ver. non quæram foris, lege quæras.

* Foris quandoque pro paſſim uſurpatur. Cic.ad Q.Fr. Foris ualde plauditur. id eſt, non ſolum in ſenatu, ſed apud ceteros etiam. & in epiſtola longa ad Lentulum: cum ea contentio mihi magnum etiam foris fructum tuliſſet. In uulgus, idem alibi dixit, eadem ſententia.

Forma,mæ,[*Forma, bellezza, faccia, apparenza*] σχῆμα, μορφή, τύπος, figura, ſiue facies uniuſcuiuſque rei. Cic.1.de Nat. Deo. Omnium animantium formam uincit hominum figura. Idem 2.de Diuina. In nubibus nunquam animaduertiſti leonis formam, aut hippocentauri? Cice.1.de Nat.Deo. Rotunda forma ullam negat eſſe pulchriorem. Plat. Quinct.lib.1.cap.10. Quicquid formæ quadrati detraxeris, amplitudini quoque peribit. Idem lib.1.cap.1. Neq; enim mihi illud ſaltem placet, quod fieri in plurimis uideo, ut litterarum nomina & contextam prius quàm formas paruuli diſcant. Eſt autem hoc uocabulum medium quod modo cum laude, modo cum uituperio dicitur pro ratione, adiuncti. Teren.And. Et quia erat forma præter ceteras honeſta & liberali, &c. Puer egregia forma, Cic.4.Tuſc. Sic etiam econtrario Infelicem, uitioſam, uel illaudatam formam dicimus, pro deformitate. Interdum tamen Forma abſolute ponitur pro pulchritudine. Virg.9. Æneid. Senſit læta dolis, formæ ſibi conſcia coniux. Stata forma, quæ eadem & Vxoria dicitur, eſt mediocris pulchritudo, & media inter extremam deformitatem, & ſummam pulchritudinem. Gell. lib.5.c.11. Inter enim pulcherrimam fœminam & deformiſſimã media quædam forma eſt, quæ à nimiæ pulchritudinis periculo, & à ſummo deformitatis odio uacat: qualis à Quincto Ennio in Menalippa, perquam eleganti uocabulo Stata dicitur, quæ neque κοινὴ futura ſit, neque ποινή: quam formam modicam & modeſtam Fauorinus non mehercle inſcite appellat Vxoriam. Ennius autem in iſta quã dixi, tragœdia eas fere fœminas ait incolumi pudicitia eſſe, quæ ſtata forma forent. Transfertur etiam ad incorporea pro effigie quadam & imaginatione quadam, ſeu Idea, quam de re quaque mente concipimus. Cic.lib.1. Offi. Formam quidem ipſam Marce fili, & tanquam faciem honeſti uides. Forma item apud Col. dicitur inſtrumentum in quo exprimitur caſeus lib.7.ca.8. Liquor (inquit) in fiſcellas, aut in calathos, uel formas transferendus eſt. Forma pro ſpecie frequenter accipitur apud Rhetores. Quincti. lib. 7.cap.5. Abdicationum formæ ſunt duæ, altera criminis perfecti, altera imperfecti, &c. Forma pro regula. Virg.6. Æneid. Quam pœnam, aut quæ forma uiros, fortuna ue merſit. Vbi Seruius: Forma, regula. Singulis enim ſceleribus ſtatuta ſunt ſupplicia ex more Romano, quem ſequitur. Accipere formam, id eſt modum. Virg.1.Georg. Continuo in ſiluis magna ui flexa domatur In burim, & curui formam accipit ulmis aratri. Hinc compoſita ſiunt Conformis, ὁμοιοσχήμων, Deformis, Informis, Vniformis, Multiformis, Semiformis, & huiuſmodi adiectiua. Colum. lib.9. Quæ cuncta remedia creduntur eſſe aduerſus tonitrua, quibus uitiantur oua, pulliq; ſemiformes interimuntur, antequam toti partibus ſuis conſummentur.

Formula,læ, diminutiuum, uide infra.

Formalis,le,[*Formale.*] Suet.in Domit. Pari arrogantia, cum procuratorum ſuorum nomine formalem dictaret epiſtolam ſic cœpit: Dominus & Deus noſter ſic fieri iubet. Vbi epiſtolam formalem accipit pro ea, quæ certa forma, qua dictabatur, excipiebatur à ſcribis. Pro quo prioris ſeculi homines dixiſſent Concipere epiſtolam. Plin.lib.34.cap.9. Appellatur etiamnum & formalis temperatura æris tenerrimi: quoniam nigri plumbi decima portio additur, & argentarij uiceſima, maximeq; ita colorem bibit, quem Græcanicum uocant.

Formatura,æ, μόρφωσις, μορφή, idem quod conformatio, ſiue forma uniuſcuiuſque rei. Lucret. libro.4. Formaturaq; laborum, pro parte figurat.

Formiae, arum, φορμίαι, urbs eſt campaniæ maritima iuxta Caietam Læſtrigonum quondam ſedes, à Laconibus (ut Strabo auctor eſt) condita: à quibus primum Hormiæ dictæ ſunt ſiue à frequentia, bonitateq; τῶν ὅρμων, id eſt ſtationum, ut Feſto placet: ſiue ἀπὸ τῆς ὁρμῆς. id eſt, ab impetu Læſtrigonum (ut Seruio placet) qui antropophagi fuiſſe perhibentur. Quicquid id eſt, primum Hormiæ dictæ putantur, & deinde aſpiratione in F commutata, Formiæ. Veriſimile eſt, illud eſſe oppidum, quod quinto à Caieta lapide ſi-

tum uulgo Molam uocant. Cice. Atti. Formias dico.

FORMICA, cæ, [*Formica*] μύρμηξ, à ferendis micis dicitur. Mica uero proprie eſt puluiſculus ille, qui in arena quaſi argentum fulget: à quo & panis, & omnium rerum minimæ partes, Micæ dicuntur, quaſi minutim cadentes. Vel ſimpliciter à ferendo, quod nullum animal frequentius pondera conuehat, neque ſi menſuram corporis reſpicias, maiora. Cic. 3. de Natu. Deo. Num idcirco exiſtimas formicam anteponendam eſſe huic pulcherrimæ urbi, quod in urbe ſenſus ſit nullus, in formica non modo ſenſus, ſed etiam mens, ratio, memoria?

FORMICVLA, μυρμήκιον.

FORMICAE INDICAE, μύρμηκες ἰνδικαί, animalia ſunt Ægyptii lupi magnitudine, & felium colore, ſed cornuta, aurum ex terræ cauernis eruentia, in regione ſeptentrionalium Indorum, qui Dardæ uocantur, erutumq́; ſumma cura aſſeruantia. Accolæ æſtiuos feruores maxime obſeruant, illisq́; præ æſtu in cuniculis latitantibus, aurum ſurripiunt. Sæpe tamen odore admonitæ formicæ è cauernis prouolant, crebroq́; lacerant, quamuis præuelocibus camelis fugientes. Tanta pernicitas feritasq́; eſt cum amore auri. Hæc Plin. lib. 11. cap. 31.

FORMICATIO, onis, [*Mal de la formica*] μυρμηκίασις, extuberatio quædam eſt parua & calloſa, in ſumma cute latiſſimis radicibus inhærens, ſuperne anguſtior, quæ inter ſcalpendum mordentis formicæ ſenſum præbet: unde etiam ex Græcis nonnulli hoc mali genus μυρμήκια, hoc eſt, formiculas appellarunt. Plin. lib. 8. cap. 7. Cinis muliebrium crinium, cum fuerint combuſti, addito melle ſanguinem ſiſtit illico, & formicationem corporum.

FORMICANS PVLSVS, σφυγμὸς μυρμηκίζων, exiguus eſt, debilis, & frequens omniumq́; maxime letalis: ita dictus, quod ueluti formicas per arteriam diſcurrentes tactui repræſentet. Pli. lib. 7. c. 51. Venarum inæquali aut formicante percuſſu.

FORMICINVS, a, um, pen. prod. [*Ciò che à formica s'appartiene*] μυρμήκινος, quod ad formicam pertinet. Plaut. in Menec. Nunc cogito Vtrum me dicam ducere medicum an fabrum: Atq; eccum incedit, mouet formicinum gradum. hoc eſt, incedit more formicæ.

FORMICOSVS, a, um, [*Pieno di formiche*] μυρμηκώδης, plenum formicis. Pli. lib. 10. cap. 74. Diſſident thoes & leones, & minima æque ac maxima: Formicoſam arborem ſorices cauant.

FORMIDABILIS, le, [*Formidabile, tremendo*] φρικτός, quod eſt formidandum. Ouid. 2. Metam. Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen.

FORMIDO, dinis, ſecunda ſyllaba producta, [*Paura, tema*] φόβος, δέος, metus uehementior, pauor. Cice. 4. Tuſcul. Formidinem metum permanentem definiunt. Hor. Oderunt peccare mali formidine pœnæ.

FORMIDO, das, pen. prod. [*Hauer gran paura, temer forte*] ὑποστέλλομαι, περιφοβοῦμαι, uehementer timeo. Plaut. in Capt. Nimisq́; hercle illum male formidabunt. Idem Ciſtel. Nam & intus paueo, & formido foris. Formidans, particip. Plau. Amph. Ego cunas receſſim ruſum prorſum trahere & ducere, Metuens pueris, mihi formidans. Formidatus, particip. Horat. 3. Carm. Ode 6. Pene occupatam ſeditionibus Deleuit urbem Dacus, & Æthiops, Hic claſſe formidatus, ille Miſſilibus melior ſagittis. Huius compoſita ſunt, Deformido, & Reformido, quæ ſignificant ualde formido. Col. li. 1. Si uexationem uix non reformidet.

FORMIDOLOSE, aduerb. περιδεῶς. Cic. pro Sextio: Eos qui plurimum poſſent, opponi omnibus concionibus falſò, ſed formidoloſe tamen, auctores ad perniciem meam.

FORMIDOLOSVS, a, um, [*Timoroſo, che è temuto*] modo actiue ſumitur, pro eo qui timet, περίφοβος. Teren. Eunu. Num formidoloſus obſecro es mihi homo? C. apageſis, Egon formidoloſus? i. timidus, uel meticuloſus. Modo paſſiue pro eo qui formidatur, περιδεής. Sal. Regibus boni, quàm mali ſuſpectiores ſunt, ſemperq́; his aliena uirtus formidoloſa eſt. i. quæ formidatur. Cice. 4. Tuſc. Conſeruatio ſtabilis iudicij in ijs rebus, quæ formidoloſæ uidentur.

FORMATOR, uerbale, qui inſtruit & format: ut, Formator animi Formator morum. Colu. in Præfat. lib. 1. Denique animi ſibi quiſque formatorem præceptoremq́; accerſat. Formatus, partici. Ouid. 3. Meta Vultuq́; immotus eodem Hæret, ut è pario formatum marmore ſignum.

FORMATVRA, ræ, uide ſuo loco. Huius compoſita ſunt, Conformo, Deformo, Informo, Reformo, Transformo: quorum ſignificata uide ſuis locis.

FORMO, mas, [*Formare*] σχηματίζω, κατίσημι, τυπόω, μορφόω, formam rei alicui induco. Cic. 4. Acad. Parmenides ignem, qui moueat terram, quæ ab eo formetur. Virg. 9. Æneid. Tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Æneas claſſem. Suet. in Domi. Epiſtolas, orationesq́; & edicta alieno formabat ingenio. Id eſt, in ijs componendis aliena opera utebatur, ſiue per alium componebat. Horat. 3. Carm. Eradenda Cupidinis Praui ſunt elementa: & teneræ nimis Mentes aſperioribus Formandæ ſtudiis. Formare iuuentutem, eſt inſtituere, & ueluti à rudiore ingenio ad meliorem quandam formam traducere. Plin. in Paneg. Quid uitam? quid mores iuuentutis quam principaliter formas?

FORMOSVS, a, um, [*Bello, di bella forma*] εὐειδής, εὔμορφος, pulcher, ſpecioſus, bona forma præditus: ſemper enim cum laude dicitur: quamuis Forma, unde originem ducit, medium ſit uocabulum. Cic. 1. de Nat. Eſt tanta uis naturæ, ut homo nemo uelit niſi hominis ſimilis eſſe: ſed tamen cuius hominis? quotus enim quiſque formoſus eſt. Virg. 2. Eclo. Formoſum paſtor Corydon ardebat Alexin. Cic. 6. Verr. Mulierum nobilium & formoſarum gratia.

FORMOSITAS, tatis. Cic. 1. Offi. Idq́; poſitum eſt in tribus rebus, formoſitate, ordine, ornatu ad actionem acto.

FORMOSVLVS, quo uſus eſt Hieron. contra Iouin.

FORMVLA, læ, diminutiuum eſt à forma: quod aliquando pulchritudinem ſignificat, cum quadam tamen diminutione, ſine blandimento. Plaut. in Perſa: Tempori hanc uigilare oportet formulam atque catulam: Ne ubi capillus uerſipellis fuat, fœde ſemper ſeruias. Capitur nonnunquam pro lege, & conſtitutione. Cic. lib. 3. Offic. Nondum Aquilius protulerat de dolo malo formulas. Etiam formulæ dicuntur, quæ nos inſtrumenta uocamus: ut, teſtamentorum formulæ, apud Cice. 2. de Orato. Formula dicendi, pro ſtylo & ratione loquendi. Cice. de Opt. gen. orat. Et ad quam eos dicendi formulam reuocent, intelligant. Formulam intendere, eſt dicam impingere, uel dictare actionem. Sueton. in Vitel. Cum libertino cuidam acerbius debitum repoſcenti iniuriarum formulam, quaſi calce ab eo percuſſus, intendiſſet. Cadere formula, uel excidere formula, eſt aliquid de conceptis formulæ uerbis immutare. Erant enim iuris formulæ certis quibuſdam uerbis conceptæ, à quibus ſi quis uel minimum receſſiſſet, cadebat cauſſa, hoc eſt, amittebat cauſam. Quinctil. lib. 3. Neque ignoro multa transferri cum in omnibus fere cauſis, in quibus cecidiſſe quis formula dicitur, hæ ſint quæſtiones, &c. Sunt qui pro eodem accipiant Cadere formula, & Cadere cauſſa: quibus non facile aſſentior: etiamſi unum ſequi ſolet ex altero. Nam qui Formula cadebat, idem etiam cadebat cauſſa. Quod & ipſum non obſcure oſtendit Quinctil. lib. 7. cum ait: Eſt enim certa ſeruitus ad certa ſe uerba aſtringendi: idq́; faciundum in lib. Cic. de Orat. uetat M. Antonius. Nam eſt etiam periculoſum, cum ſi uno uerbo ſit erratum, tota cauſſa cecidiſſe uideamur.

FORMVLARIVS, rij. dicebatur cauſidicus, qui ex formula iuris agere conſueuit. Quinctil. in 12. Quorum alij ad rubricas uel ad album ſe tranſtulerunt, & formularij, uel (ut ait Cicero) leguleij eſſe maluerunt.

FORNACALIA fornacaliorum, feriæ farris torrendi gratia inſtitutæ, quod ad fornacem, quæ in priſtinis erat, ſacrificium fieri ſolebat. Ouid. lib. 2. Faſt. Facta dea eſt Fornax, læti fornace coloni. & paulo poſt: Curio legitimus nunc Fornacalia uerbis Maximus incidit. nec ſtata ſacra facit, Budæus poſt Feſtum.

FORNACARIVS, fornacarii. [*Forniaio*] cui accendendæ fornacis, coquendiq́; panis cura incumbit. Vlpianus. l. Si ſeruus. ff. Ad legem Aquiliam. Si fornacarius ſeruus coloni ad fornacem obdormiſſet, & uilla fuiſſet exuſta.

FORNACEVS, a, um. factum in modum fornacis. Plin. lib. 35. cap. 14. Quid? non in Africa, Hiſpaniaq́; ex terra parietes, quos appellant fornaceos (quoniam fornaceum modo circumdati utrinque duabus tabulis, infarciuntur uerius, quàm inſtruuntur) æuis durant, incorrupti imbribus, uentis, ignibus, omniq́; cæmento firmiores?

FORNACVLA, diminutiuum eſt a fornax. Iuuen. Saty. 10. Magna eſt fornacula.

FORNAX, fornacis, [*Fornace*] κάμινος, quæ rei alicuius coquendæ, aut calefaciendæ gratia igni ſuccenditur: cuiuſmodi ſunt quibus calx, aut lateres coquuntur, quibusq́; hypocauſta caleſiunt. Cic. 2. de Natu. Deo. Sunt quædam etiam, quæ igne naſci putentur, apparentq́; in ardentibus fornacibus ſæpe uolitantes. Plin. lib. 9. cap. 8. Longinquæ fornacis cuniculo.

FORNICARIVS, rij. ſubſtantiue, proprie dicitur opifex, aut propola ſiue inſtitor, qui tabernas à fiſco conducit ſub fornicibus, ut ibi merces ſuas uænales habeat: cuiuſmodi eſſe ſolent in porticibus fori uænalium, id eſt, macelli, quas fallas appellant. In Pandectis. l. cum quidam. de Vſuris. Fiſcus ex ſuis contractibus uſuras non dat. ſed ipſe accipit, ut ſolet à fornicariis, qui tardius pecuniam inferunt. Bud. in Annot.

FORNICATIO, onis, [*Edificio in uolta. L'hauere à fare con concubine*] καμαρώσις, fornicis ſtructura. Sene. Societas noſtra lapidum fornicationi ſimilis eſt, quæ caſura, niſi inuicem obſtarent, hoc ipſo ſuſtinetur. Fornicatio item, πορνεία, accipitur pro ſcortatione, præcipue apud ſacræ ſcripturæ interpretes: à uerbo deponēte Fornicari, quod

ri, quod eſt cum ſcortis rem habere, quæ ſub fornicibus proſtare ſolebant.

FORNICO, cas, pe. cor. [*Fabricare in uolta*] καμαρόω, fornices extruo, uel fornicis figuram rei alicui induco. Pli. lib. 11. cap. 10. Ruentes ceras fulciunt pilarum intergerinis a ſolo fornicatis, ne deſit aditus ad ſarciendum. Idem lib. 16. cap. 42. Populus contra omnia inferiora panditur: palma e contrario fornicatur, hoc eſt, ſurſum incuruatur, cum fornicis cornua deorſum ſoleat inclinari. Inde Fornicatus participium, quod ad fornicis modum ædificatum eſt, quod & Concameratum opus, & Arcuatum uocamus. Cic. in Topi. Omnibus ius eſt, parietem directum ad parietem communem adiungere, uel ſolidum, uel fornicatum.

FORNICOR, aris, [*Hauere a fare con meretrici*] πορνεύω, idem eſt quod meretricor, hoc eſt, cum meretricibus rem habeo. Dictum fornicari, à fornicibus, in quibus meretrices proſtare conſueuerunt.

FORNIX, cis, pen. genitiui cor. & gen. maſc. [*Volta, arco*] καμάρα, arcus in ædificiis, & quodcunque opus cõcameratum: a Furuo, atro: nam loca in arcum ædificata ſubobſcura ſunt. Cic. in Topic. Non debebit præſtare, quod fornix uitium fecerit. Virg. 6. Ænei. Mœnia conſpicio, atque aduerſo fornice portas. Idem 10. Æneid. Aut amnis ripis, aut alti fornice ſaxi. Plin. lib. 33. cap. 4. Relinquuntur itaque fornices crebri montibus ſuſtinendis. Quoniam uero meretrices in huiuſmodi locis. i. ſub fornicibus habitare conſueuerunt, ponitur Fornix pro lupanari, ſeu meretricia cella, χαμαιτυπεῖον. Seneca lib. 1. Controuer. Rhedoles adhuc fuliginem fornicis. Et in Priapeia: Nigri fornicis oblitus fauilla. Erant etiam Fornices arcus, in memoriam rerum à triumphalibus uiris geſtarum extructi, quaſi monumenta uictoriarum. Cic. 2. de Orat. Etiam illa ridentur, quæ minuendi, aut augendi cauſſa ad incredibilem admirationem efferuntur: uelut tu Craſſe in cõcione, ita ſibiipſi magnum uideri Memmium, ut in forum deſcendens caput ad fornicem Fabij demitteret. Huiuſmodi Fornices etiam hodie Romæ extant, quos Arcus triumphales uulgo uocant: quorum antiquiſſimus eſt D. Veſpaſiani nomine erectus in triumpho Iudaico. Alii autem duo maxime inſignes quorum alter Septimij Seueri, alter Conſtantini honori erectus eſt. A Fornix deducuntur Fornico actiuum, & Fornicor deponens: item Fornicarius, & Fornicatio: de quibus ſuprà ſuis locis.

FORABILIS, le, quod perforari poteſt. Ouid. 12. Meta. Contemptor ferri, nulloq; forabilis ictu. Hinc Perforo, τρυπάω, τιτραίνω, ἀρτιτραίνω, p. co. quod eſt perterebro, & ab uno latere ad alterum foro. Idem lib. 5. Sed aliud eſt ferramentum, quo priores uitem perforabant. Liu. Vna tamen perforata naui. Inforo, de quo alibi.

FORO, ras, [*Forare, pertuggiare*] τιτραίνω, τρύω, penetro, ſiue pertundo, Colu. lib. 5. cap. 9. Amygdala ſi parum ferax erit, forata arbore lapidem adigito, & ita librũ arboris inoleſcere ſinito. Plaut. Moſt. O carnificium cribrum, quod credo fore, Ita te forabunt patibulatum per uias. Col. li. 8. c. 3. Foratis duobus aduerſis parietibus.

FORS, ô fors, à forte. fœm. gene. [*Fortuna, caſo*] caſus eſt extemporalis: Fortuna autem, ipſa dea: ut annotauit Nonius, citans locum Accii ex Andromede: Multi, quibus natura praua magis, quàm fors, aut Fortuna abfuit. Cic. Attic. lib. 14. Fors in aliquibus rebus plus quàm ratio poteſt. Interdum tamen pro ipſa Fortuna ponitur. Cice. ad Attic. 4. Sed de illa ambulatione Fors uiderit: aut ſi quis eſt, qui curet Deus. Terent. in Hecy. Fors fuat pol, id eſt, Donato expoſitore, fortuna foueat, uel bona eueniat. Idem Phorm. Dii uoſtram fidem, quam ſæpe forte temere Eueniunt, quæ non audeas optare. lege fortuna.

FORSAN, [*Forſe*] ἴσως, dubitandi aduerbium eſt. Virg. 1. Æne. Forſan & hæc olim meminiſſe iuuabit.

FORSITAN, [*Forſe*] ἴσως, dubitandi aduerbium eiuſdem ſignificationis cum Forte, Forſan, & fortaſſe. Cice. de Orato. Maior ars aliqua forſitan eſſet requirenda.

FORTASSIS, ſiue Fortaſſe, [*Forſe*] ἴσως, dubitandi aduerbium. Cice. Cœl. lib. 2. epi. Sed ego fortaſſis uaticinor, & hæc omnia meliores habebunt exitus. Ter. Eun. Tu fortaſſe, quæ facta hic ſunt, neſcis.

FORTE, aduerbium, [*Perauentura*] interdum idem ſignificans quod fortuito, τυχὸν, hoc eſt, caſu, & ueluti per ſortem. Virg. in Bucol. Forte ſub arguta conſederat illice Daphnis. Aliquando autem dubitandi aduerbium eſt. Cic. 2. de Orato. Ne forte hoc magnum ac memorabile uideatur.

FORTESCO, ſcis, [*Diuenir forte*] κρατύνομαι, fortis fio: Næuius: Creſcit annis, & forteſcunt uires. Hoc uerbum à Gellio lib. 19. cap. 7. Refertur inter antiqua & obſoleta.

FORTICVLVS, li, diminutiuum à fortis. Cic. 2. Tuſc. Quamuis idẽ Epicurus forticulum ſe in torminibus, & in ſtranguria ſua præbeat.

FORTIFICO, cas, [*Fortificare*] ἰσχυρόω, munio, roboro, quaſi fortem facio. Plad. Fortifica animum.

FORTIS, te, [*Forte, gagliardo*] ἀνδρεῖος, tam de corpore, quàm de animo dicitur. Nam & eum ſignificat, qui ualidis uiribus eſt præditus, & qui infractum in aduerſis habet animum. Cic. 2. Tuſc. Fortes Fortuna adiuuat, ut eſt in prouerbio. Idẽ de Senect. Senectus animoſior eſt, quam adoleſcentia, & fortior. Idem pro Sext. Roſc. Vir contra audaciam fortiſſimus. Idem de Orat. Inflexio laterum fortis & uirilis. Plau. in Aſin. Qui me uir eſt fortior ad ſufferendas plagas? Virg. 1. Æneid. Fortemq; Gyan, fortemq; Cloanthum. Quãdoque celer. Virg. 11. Æne. Quid tam egregium, ſi fœmina Forti Fidis equo? Quandoque formoſus Plaut. in Milit. Ecquid fortis uiſa eſt? Quandoque diues. Idem Trinummo: eum ſororem ſpopondiſſe ſuam in tam fortem familiam?

FORTITVDO, dinis, [*Fortezza*] ἰσχὺς, ἀνδρεία, eſt (ut inquit Cice. 2. de Inuent.) conſiderata periculorum ſuſceptio, & laborum perpeſsio. Vel (ut idem Tuſcul. 4. definit) eſt ſcientia rerum perferendarum, uel affectio animi in patiendo ac perferendo, ſummæ legi parens, ſine timore. Macrob. Fortitudinis eſt, animum ſupra periculi metum agere, nihilq; niſi turpia, timere, tolerare fortiter uel aduerſa uel proſpera. Fortitudo præſtat magnanimitatem, fiduciã, ſecuritatem, magnificentiam, conſtantiam, tolerantiam, firmitatem. Cic. 13. Philip. Eſt omnino fortium uirorum, quales uos eſſe debetis, uirtute præſtare tantum, ut poſſint fortunæ culpam non extimeſcere. Sed quoniam ab hoc ordine non fortitudo ſolum, uerum etiam ſapientia poſtulatur, quanquam uidentur hæc non poſſe ſeiungi, &c. Idem 1. Offi. Sunt ergo domeſticæ fortitudines non inferiores militaribus.

FORTITER, aduerbium, [*Fortemente, animoſamente*] ἀνδρείως, animoſe, infracto animo. Cic. de Senect. Quem ego meum caſum fortiter ferre uiſus ſum. Idem 4. Philip. Nec ſolum id animoſe, & fortiter, ſed conſiderate etiam, ſapienterq; fecerunt. Plaut. Merc. Non abſtulit modo, ſed in amorem coniecit fortius. Pli. lib. 16. cap. 40. Fortiſſime ulmus ſeruat rigorem.

FORTVITO, [*A caſo, per ſorte*] τυχὸν, κατὰ τύχην, caſu, temere, forte fortuna. Cic. de Lege Agr. contra Rullum. Paucas tribus non certa conditione iuris, ſed fortuito, ſortiſq; beneficio ad uſurpandam libertatem uocare. Idem 5. de Fin. Siue hoc ita fiunt fortuito.

FORTVITV. Cic. 6. Philip. Quod uerbum tibi non excidit (ut ſæpe fit) fortuitu: ſed ſcriptum, meditatum, cogitatum attuliſti.

FORTVITVS, ta, tum, pen. indifferente, [*Ciò che accade per caſo, per ſorte*] τυχηρὸς, quod caſu accidit: ut Fortuitus concurſus. Cice. 1. Tuſc. Democritum enim illum, magnum quidem uirum, ſed leuibus, & rotundis corpuſculis efficientem animum concurſu quodam fortuito, omittamus. Quintil. lib. 10. cap. 7. Nec tumultuarii, nec fortuiti ſermonis contextum mirabor.

FORTVNA, næ, [*Fortuna*] τύχη, eſt accidentium rerum ſubitus, ac inopinatus euentus. Cæſ. 7. Bell. Gall. Miſeratur communem Galliæ fortunam. Cic. 2. de Diui. Quid eſt enim aliud fors, quid fortuna, quid euentus, quid caſus, niſi cum ſic aliquid cecidit, ſic euenit, ut uel non cadere atque euenire, uel aliter cadere atque euenire potuerit. Eſt autem Fortunæ uocabulum medium: ſed cum fortunam ſolam dicimus, intelligimus felicitatem. Fortuna dea credita eſt antiquis, quæ apud Præneſtinos & Antiates præcipue colebatur. Iuuen. Saty. 10. Nullum numen abeſt, ſi ſit prudentia: ſed te Nos facimus Fortuna deam, cæloq; locamus. Terẽ. in Phor. O fortuna, ô fors fortuna, quantis commoditatibus, Quàm ſubito, hero meo Antiphoni ope ueſtra hũc onerauiſtis diem. Vbi Don. Aliud fortuna, aliud fors fortuna. Fortuna, dicta eſt incerta res: Fors fortuna, εὐτυχία, εὐπορία, euentus fortunæ bonus. Nam Fors fortuna Dea habebatur, trans Tyberim ædem habens, cuius feſtum colebant, qui ſine arte aliqua uiuebant. Cice. de Amic. Non enim ſolum ipſa fortuna cæca eſt, ſed eos etiam plerunque efficit cæcos, quos complexa eſt. Accipitur etiam Fortuna in utroque numero pro diuitiis. Cic. in Diuin. in Verr. Cur, de quibus in prouincia non optime es meritus, eos nunc plane fortunis omnibus conaris euertere? Idem de Amic. Sæpe enim quibuſdam aut animus abiectior eſt, aut ſpes amplificandæ fortunæ fractior. Horat. 1. Epiſt. 5. Quo mihi fortuna, ſi non conceditur uti? Fortunæ, arum, pluraliter pro felicitate. Terent. in Andr. Tum id mihi placebat, tum uno ore omnes omnia bona dicere, & laudare fortunas meas, qui gnatum haberem tali ingenio præditum. Cic. pro Sylla: Hic uos orat Iudices paruus, ut ſe aliquando, ſi non integra fortuna, ut afflicta patri ſuo gratulari ſinatis.

FORTVNAE, arum. Vide Fortuna.

FORTVNATAE Inſulæ, μακάρων νῆσοι, à fructuum ubertate aeriſq; temperie dictæ ſunt: de quibus Strab. lib. 3. ſic ſcribit: Fortunatæ inſulæ contra extremam Mauritaniam ad Occidentem ſunt, quã quidem ad partem & Hiſpaniæ terminus occiduus concurrit. Sũt autem partem ſex numero, ut ex Iubæ ſententia tradit Plin. libro 6. cap. 32. Quarum prima Ombrion appellari ait, ſecundam Iunoniam, tertiam eodem nomine, quartam Caprariam, quintam Ni-

uariam,perpetua niue nebuloſam,ſextam Canariam, plenam canibus ingentibus.Fortunatæ inſulæ(inquit Mela lib.3. abundant ſua ſponte genitis,& ſubinde aliis ſuper aliis innaſcentibus,nihil ſolicitos alunt,beatius,quam ullæ urbes excultæ:una ſingulari duorũ fontium ingenio maxime inſignis:alterum qui guſtauere, riſu ſoluuntur in mortẽ:ita affectis remediũ eſt ex altero bibere. Solinus magna ex parte fabuloſa eſſe ſcribit,quę de Fortunatis inſulis traduntur:unamq́; tantum eſſe,quæ nonnihil habebat fertilitatis, nimio tamen calore infeſta.Hodie omnes uno nomine Cannarię uocantur,à fertilitate cannarum,in quibus naſcitur ſaccharum.

FORTVNATE,aduer.[*Felicemente,proſperamente*] εὐτυχῶς, feliciter, proſpere.Cic.3.de Fin.Neceſſario ſequitur, omnes ſapientes ſemper feliciter,abſolute,fortunate uiuere.

FORTVNATIM,[*Aueturoſamente*] εὐδαιμόνως,aduerbium, idem ſignificans quod fortunate.Plaut.Si dederit Iupiter, ut fortunatim omnia ſuccedant.

FORTVNATVS,ta,tum[*Proſpero,felice,aueturoſo*] εὐδαίμων,εὐτυχής, proſper, felix. Terent.in Ad.Derides?fortunatus, qui iſthoc animo ſies. Vir. in Daphnide:Fortunate puer,tu nunc eris alter ab illo.Aliquando idem eſt quod propitius. Afranius: Deos ego omnes,ut fortunati ſint,precor. Cice.de Nat. Scopas fortunatus homo,& nobilis.

FORTVNO,nas,[*Felicitare,proſperare*] εὐδαιμονίζω, proſpero, ſecundo,Cic.Curioni:Tibi patrocinium dii fortunent. Idem M.Marcello:Maxima ſum lætitia affectus, cum audiui te Conſulem factum eſſe,eumq́; honorem Deos tibi fortunare uolo.

FORVLI,orum,oppidum Sabinorum,ſaxoſo in loco ſitum: unde Stra. lib.5.Petram uocat ad rebellandum, quam ad habitandum aptiorem. Virg.lib.7.Qui Tetricæ horrentes rupes,montemq́; Seuerum,Caſperiamq́; colunt,Forulos,& flumen Himellæ.

FORVM,ri,[*Foro.piazza,palazzo*] ἀγορά,proprie dicitur locus,quo res uenales afferuntur.à ferendo nomen habens. Vnde Forum ſuarium,Romæ dictum fuit, in quo ſues uendebantur. Boarium,in quo boues:Piſcarium,in quo piſces,ἰχθυοπώλειον:Olitorium, λαχανοπώλειον,in quo olera.Cupedinis forum,in quo cupediæ, hoc eſt,lautiores cibi uendebantur. Quæ omnia, teſte Varr.lib.4.de Ling.Lat.poſtea in unum locum ſunt contracta, quem Macellum appellauerunt.Eſt præterea Forum, quod Græco uocabulo uocamus Emporium,hoc eſt oppidum,uel alius quiuis locus, quo undique mercatores conuenire ſolent ad emendum,aut uẽdendum. Saluſt.in Iugur.Erat haud longe ab eo itinere, quo Metellus pergebat,oppidum Numidarum nomine Vacca, forum rerum uenalium,totius regni maxime celebratum,ubi & incolere & mercari conſueuerant.Italici generis multi mortales.Hinc pleriſq; etiam oppidis nomen à foro manſiſſe uidemus.ut Forum Cornelii,dicta eſt Æmiliæ urbs, quam nunc Imolam uulgo uocant, à nomine eius,qui eo in loco primus nundinas inſtituit.Ad hunc etiam modum Forum Liuium,Forum Iulium,Forum Aurelium, Forum Sẽpronii,inde ſua nomina acceperunt,quod à Liuio, Iulio, Aurelio, uel Sempronio in his locis inſtitutæ ſunt nundinæ, ad quas totius prouinciæ mercatores merces ſuas afferebant.Cic.in Catil.Quãquam quid ego te inuitem?à quo iam ſciam eſſe præmiſſos, qui ad Forum Aurelium præſtolarentur armati.Fora,uaſa quibus antiqui utebantur in torcularibus.Colu.lib.12.cap. 18. Tum lacus uinarii,& torcularii,& fora,omniaq́; uaſa,ſi uicinum eſt mare, aqua marina,ſi minus,dulci aluenda ſunt,& commundãda, & diligenter aſſiccanda, ne humorem habeant.Dicitur etiam Forum locus in quo iudicia exercentur.δικαστήριον. Cic.ad Atti. Quod me in forũ uocas, eo uocas, unde etiam bonis meis rebus fugiebã. Fora tria iudiciaria antiquitus Romæ fuiſſe manifeſtum eſt:Forum Latium, ſiue Romanum antiquiſſimum:Forum Cæſaris Dictatoris, in quo loricatam ſibi fieri ſtatuam paſſus eſt:Et Forum Auguſti, quod cũ æde Martis ultoris extruxit.Foro uti, eſt præſentem rerum ſtatũ boni conſulere,& utcunque ſe ſe obtulerit Fortuna,ita animum applicare.Teren.in Phor.Cœpi his omnia facere,obſequi, quæ uellent.D.Sciſti uti foro.Donatus uulgare prouerbium admonet eſſe:ductamq́; metaphoram à mercatoribus, qui non antè locum cõmercii præſcribunt,quanti uendant,quæ aduehunt: ſed ſecundum annonam fori, quam deprehenderint, conſilium de non uendendis,aut uendendis mercibus ſumunt. Seneca. Vtamur foro, & quod fors feret,æquo feramus animo.Ex Er.Agere forum. Cice. Appio lib.3.Qui te forum Tarſi agere,ſtatuere,multa decernere,iudicare dicerent.Forum à ſubſellis & iudiciis diſtinguit. Ci.de Or. Age uero ne ſemper forum, ſubſellia, roſtra, curiamq́; meditaris,&c.Id eſt,cauſſas ciuiles,publica iudicia,conciones, & ſententias in ſenatu dicendas.

FORVM Claudii,oppidum Alpinum, Centronum metropolis, apud Ptolemæum lib.3. cap. 1. Sunt qui exiſtiment idem eſſe cum eo, quod hodie Tarenteſiam uocant.

FORVM Clodii,oppidum Hetruriæ, cuius incolæ Foroclodii nominantur à Pli.lib.3.cap.5.Fuit præterea eiuſdem nominis oppidum in octaua regione Italiæ,cuius meminit idem Pli.lib.3.cap.15.

FORVM Bibalorum,Hiſpaniæ Tarraconenſis oppidum eſt, non procul à Vaccæis,cuius meminit Ptol.lib.2. cap.6. Sunt qui putent idem eſſe cum eo,quod hodie Fomillam appellant.

FORVM Cornelii,oppidum eſt in uia Æmilia, quod & Forum Syllæ appellatur:utroque nomine deducto a Cornelio Sylla dictatore, qui ibi primus forum inſtituit.Forocornelienſis agri meminit Pli. lib.3.ca.16.Hodie Imolam uocant, quaſi Æmiliam a nomine uiæ, in qua ſita eſt.

FORVM Iulii,ſiue Forum Iulium,oppidum eſt Narbonenſis prouinciæ,Octauianorum Colonia,teſte Pli.lib.3. cap.4. Hodie ſeruatis non obſcuris priſci nominis ueſtigiis Freiulium uulgo appellatur.Fuit & Carnorum ſiue Iapidum oppidum eiuſdem nominis,teſte Ptolemæo lib.3.cap.1.à quo tota regio hodie corrupto nomine Freiulium appellatur.

FORVM Seguſianorum,Galliæ Lugdunenſis oppidum eſt, apud Ptolemæum lib.2,ca.9.idem cum eo(ut putatur)quod hodie Burgum Brixiæ appellant.

FORVM Liuii,oppidum Æmiliæ, in octaua regione Italiæ, Cornelii Galli poetæ natalibus nobilitatum.Meminit huius oppidi.Plin. lib.3.cap.15.

FORVM Gigurrorum, à Ptol.lib.2. cap.5. Appellatur urbs quædam Hiſpaniæ,in tractu Tarraconenſi, quæ à nonnullis eadem eſſe creditur,quam Hiſpani ſua lingua uocant,Medina de Rioſeco.

FOSSA,ſæ.[*Foſſa*] τάφρος,βόθρος,locus eſt,unde effoſſa eſt terra.Cice.5.Tuſc.Tranſitum foſſæ ponticulo ligneo coniungere. Vlpian. ſcribit,Foſſam eſſe receptaculum aquę manufactum,ad caſtra,ſeu urbes,oppida'ue,aut alia huiuſmodi munienda. Cic.ad Atti. lib.4. Populi Romani exercitus Cn.Pompeium circunſidet, foſſa & uallo ſeptum tenet.

FOSSAE Marianæ,apud Ptol.lib.2.cap.9. Galliæ Narbonenſis oppidum eſt,ad alterum ex Rhodani oſtiis ſitum: ita dictum à propinqua foſſa, quam Marius ex Rhodano duxit in uicinum lacum(ut ſcribit Strab.lib.4.)oſtreis abundantem.

FOSSATVM,ti,idem quod foſſa. Pli.lib.17.cap.21. Foſſatum purgari & extendi,ne crudum relinquatur.

FOSSAE Papyrianæ,Tuſcorum ciuitas Ptolemæo,hodie Foſſonouũ.

FOSSILIS,le,pen.corr. [*Ciò che ſi puo cauare*] ὀρυκτός, quod foditur, ſeu quod fodi poteſt.Pli.lib.36.ca.18.Theophr.auctor eſt,& ebur foſſile candido,& nigro colore inueniri,& oſſa è terra naſci.Idem lib.33.cap.6.Tum ſalem foſſilem adiiciunt.i.qui foditur. Var.2.de re ruſt.Melior foſſilis ſal,quam marinus.

FOSSIO,[*Cauamento*] ὄρυξις,ipſa fodiendi actio Col.li.5.Deinde malleolo inter ordines poſito, crebris foſſionib. paſtinarum reſoluere.Cice.de Sen.quid agri foſſiones, repaſtinationesq́; proferam?

FOSSITIVS,a,um,ὀρυκτός,idem quod foſſilis,quod ſcilicet è terra effoditur. Plin.lib.36.cap.13.Arenæ tria genera:foſſitia,cui quarta pars calcis addi debet:fluuiatilis,aut marina.

FOSSOR,[*Zappatore*] δικελλίτης,σκαπανεύς,ὀρύκτης, qui fodit. Vir. 2.Georg.Elabefacta mouens robuſtus iugera foſſor.Rigidus foſſor,Martial.lib.7.

FOSSVLA,pen.cor.[*Foſſicella*] ὀρυγμάτιον, diminutiuum parua foſſa, Cato de re ruſt.cap.161.Deinde foſſulas facito,qua radices aſparagi demittas.

FOSSVRA,ræ,[*Cauatura*] ὄρυγμα,διορυχή,foſſio. Col.lib.5.Hanc planam foſſuram maxime nos probamus. Numerus autem foſſionis, aut idem debet eſſe qui primi anni,aut una minus.

FOTVS,ta,tum,participium à foueo,περιθαλπόμενος, καταθαλπόμενος. Cic.2.de Nat.Quinetiam anatum oua gallinis ſæpe ſupponimus, ex quibus pulli orti primum aluntur ab iis, ut à matribus, à quibus excluſi,fotiq́; ſunt.

FOTVS, huius fotus, nomen ſubſtantiuum: idem quod fomentum uel potius ipſe fouendi actus.πυρίασις,περιβολή. Plin.lib.23.ca.1. Decoctura eorum,ueteres dyſentericos, & cæliacos iuuat & potione & fotu.

FOVSA,æ,lege Fodio,is.

FOVEAE,[*Foſſe,caverne*] βόθυνοι,à fodiendo,dicuntur ſcrobes, ſiue ſpeluncæ.Plau.in Pœnulo:Ita decipiemus fouea lenonem Lycum. Pli.lib.10.cap.38.Itaque anates in foueas,quibus feras uenamur, delapſæ ſolæ euadunt.

FOVEO,ues,ui,tum[*Tener caldo,couare*] θάλπω,περιέπω,ἀλεαίνω,proprie eſt calidum tenere,aut calefacere.Plaut.in Cap.Iuben,an nõ iubes aſtitui aulas, patinas elui? Laridum, atque epulas foueri foculis feruentibus? Plin.lib.8.cap.36.Fœtus rigentes apprimendo pectori fouent,non alio incubitu,quàm oua uolucres. Aliquando ſignificat nutrire,prouehere.Plaut.in Merc. Alios enecat, extinguit,alios ſub lacte fouet & erigit.Virg.lib.3.Georg.Progeniem,

nidosq́;

nidosq́; fouent. Cic. de nat. Ex ouis pulli orti matres relinquunt, à quibus excludi fotiq́; ſunt. Eſt etiã Fouere, καταιονᾶν, πυριᾶν, medicorum uocabulum, pro eo quod eſt, partem læſam uel morboſam humidis calidis'ue fomentis foris applicatis tepefacere, humectare, & dolorem lenire. Idem lib. 12. Fouit ea uulnus lympho longæuus Iapix. Interdum conſtituo. Idem lib. 4. Georg. Sæpe etiam effoſſis (ſi uera eſt fama) latebris ſub terra fouere larem. Sic enim legit Nonius: quanquam in uulgatis exemplaribus quibuſdam legatur Fodere. Interdum tueri, ut apud eundem li. 9. Nõ obuia ferre Arma uiros, ſed caſtra fouere. Interdum amplecti, ſeu in delicijs habere. Idem 3. Eclog. Infelix o ſemper oues pecus, ipſe Neæram Dum fouet, ac ne me ſibi præferat illa, ueretur. Huius compoſita ſunt, Confoueo; Circumfoueo, Refoueo, fo ſyllaba correpta: quorum ſignificata uide ſuis locis.

F ANTE R

FRACEO, fraces, ere, [*Eſſere corrotto, guaſtarſi*] σήπεσθαι, ἀμφιλύεσθαι, ἐξίστασθαι, à quo Fraceſco, idem eſt quod corrumpor, & quaſi uetuſtate putreſio. Col. lib. 12. Oleum, quod minus prouenit, ſi congelatur, fraceſcat. Id eſt, putreſcet. Varr. lib. 1. de re ruſt. ca. 55. Hæc, de qua fit oleum, congeri ſolet aceruatim per dies ſingulos in tabulata, ut ibi mediocriter fraceſcat.

FRACIDVS, a, um, pen. cor. à fraceo, [*Che già ſi comincia à corrompere per la maturità*] σαπρὸς, plus quam maturum, & iam putreſcens. Cato de re ruſt. cap. 64. Factores uolunt, ut oliua in tabulato diu ſit, ut fracida fit, quo facilius efficiant.

FRACES olei, [*Polpa d'oliua, fece d'oglio*] dicuntur carnes & fæces oliuarum, quæ in oleo ſubſidunt. Plin. lib. 15. cap. 6. Oleum in tabulato minui, deteriusq́; fieri: item in amurca & fracibus: eæ ſunt carnes, & inde fæces: quare ſæpius die decapulandum. Colum. libr. 6. cap. 13. Quidam fraces uino, & adipe commiſcent, eoq́ue medicamenta poſt fomenta prædicta utuntur.

FRAENO, nas, [*Frenare*] χαλινόω, equo frænum iniicio. Cæſ. 8. Bell. Gall. Equites frænatis equis in ſtationib. diſponit. Liu. 1. bel. Pun. Inſtructus, frænatusq́; equus. Per tranſlationem accipitur pro cohibere, continere. Cic. 5. Verr. Cum eius animum ad perſequendum non negligentia tardaret, ſed conſcientia ſceleris auaritiæq́; ſuæ frænaret. Virg. 1. Æne. Luctantes uentos, tempeſtatesq́; ſonoras imperio premit, ac uinclis, & carcere frænat. Hinc compoſita, Defræno, & Effræno, ἀποχαλινόω, quod eſt, frænum detraho, ſiue abſque fræno rectore'ue duco. Hinc Defrænatus, & Effrænatus, participia, ſiue nomina ex participijs: quæ de iis dicuntur, qui ueluti fræno excuſſo regi non poſſunt. Ouid. lib. 1. Meta. Et defrænato uoluuntur in æquora curſu. Cic. 4. Tuſc. Vt ægritudo quaſi morſum aliquem doloris efficiat, metus receſſum quendam animi atq; fugam, lætitia perfuſam hilaritatem, libido effrænatam appetentiam. Refræno, cohibere, & quaſi fræno retinere. Lactan. lib. 6. Virtus eſt, iram cohibere, cupiditatem compeſcere, libidinem refrænare. Suffræno, arcto, conſtringo, Vnde uerbale Suffrænatio, quo ſignificatur ſtructuræ genus, cum, uelut fræno, lapides arctantur & colligantur. Pli. lib. 36. cap. 11. Sed ad ſtructuram infidelis, niſi multa ſuffrænatione deuinctus.

FRAENVM, ni, [*Freno, morſo*] χαλινὸς, cum æ, diphthongo in plurali numero tam maſc. quàm neutrius generis, inſtrumentum, quo equus coercetur: ita dictum à frangendo, quod equorum ora frãgat. Seneca: Hippolitus arctis continet frænis equos. Ouid. 1. de Art. Tempora lenta pati fræna docentur equi. Fræna Pelethronij inuenere, qui & ſtrata equorum primi monſtrauerunt. teſte Plin. lib. 7. ca. 56. Hinc componuntur, Effrænus, na, num, & Effrænis, & hoc Effræne, ἀχάλινος, idem quod indomitus, quaſi ſine fræno. Virg. lib. 3. Georg. Gens effræna uirum Rhiphæo tunditur Euro. Vbi Seruius: Gens effræna, id eſt ſæua, rectorem recuſans. Hiero. Nequaquam effræni lingua reperiaris. Infrænus, ſiue Infrænis, eiuſdem ſignificationis. Virg. 4. Æne. Hinc Numidæ infræni cingunt. Quo in loco Numidæ uocantur Infræni, quod illorum equi nullis frænis coerceãtur. Frænum mordere, πρὸς ἡνία μάχεσθαι, τὸν χαλινὸν διαδάκνειν, ſignificat obluctari, & oſtendere nos grauiter aliquid ferre, quod tamen ferendum eſt. Tranſlatio ſumpta eſt ab equis, qui cum Frænum excutere non poſſint, perpetuo tamen mordent & arrodunt oſtenduntq́; coactos & inuitos frænum ore recipere. D. Brutus ad Cicero. Si frænum momorderis, per eam, ſi te omnes, quotquot ſunt, conantem loqui ferre poterunt. Accipere frænum, per tranſlationem eſt dedere ſe alicui. Virg. 12. Ænei. Ni frænum accipere, & uicti parere fatentur.

FRAGA, orum, [*Fraga*] κόμαροι Apuleio, mora quæ in herbis humi repentibus naſcuntur. Virg. 3. Eclog. Qui legitis flores, & humi naſcentia fraga.

FRAGILIS, le, pe. cor. [*Frale, che facilmente ſi può frangere*] ψαθυρὸν, εὔθραυστον, quod facile frangi poteſt. Plin. lib. 12. cap. 8. Saccharum eſt mel in arundinibus collectum, gummium modo candidum, dentibus fragile. Idem lib. 12. cap. 7. Eſt etiamnum in India piperis grani ſimili, quod uocatur caryophyllon, grandius, fragiliusq́;. Per tranſlationem accipitur pro debili, fluxo, ſeu caduco. Ci. de Ami. Sed quoniam res humanæ fragiles, caducæq́; ſunt, ſemper aliqui acquirendi ſunt, quos diligamus, & à quibus diligamur.

FRAGILITAS, tatis, [*Fragilità*] facilitas frangendi, qua aliquid facilius frangitur, quam flectitur. Plin. lib. 34. cap. 14. Tenuiora ferramenta oleo reſtingui mos eſt, ne aqua in fragilitatem durentur. Per tranſlationem pro debilitate, ſiue imbecillitate accipitur. Cice. 5. Tuſcul. Equidem eos caſus, in quibus me fortuna uehementer exercuit, mecum ipſe conſiderans, huic incipio ſententiæ diffidere: Interdum etiam humani generis imbecillitatem, fragilitatemq́; extimeſcere.

FRAGESCO, cis, ab antiquo uerbo Frageo, es [*Eſſere franto*] χαλάω, χαλάζομαι, frangor, langueſco. Accius Ægiſto, ut citat Nonius: Neque fera hominum pectora frageſcunt, donec uim perſenſerint imperii. Idem Euryſace: Nunquam erit tam immanis, cum mea opera extinctum ſciat, quin frageſcat.

FRAGILITER, [*Debolmente, inconſtantemente*] ἀσθενῶς, ψαθυρῶς, inconſtanter, debiliter.

FRAGITIDES Venæ, (quod hic corrupte pro iugularibus legebatur) uide Sphagitides.

FRAGMEN, inis, [*Parte d'una coſa rotta*] κλάσμα, accipi ſolet pro parte rei fractæ. Virg. 11. Æneid. Mortalis mucro, glacies ceu futilis, ictu diſſiluit, fulua reſplendent fragmina arena.

FRAGMENTVM, ti. Cic. de nat. Fragmentum lapidis.

FRAGOR, oris, [*Lo ſtrepito, il romore che fa alcuna coſa che ſi frange*] κτύπος, ſonitus, qui ex arbore, aut alia re inter frangendum redditur. Accipitur tamen pro quouis magno ſonitu. Virg. lib. 1. Geor. Et horridus altis montibus audiri fragor, Seruius: Horridus fragor, ſonitus qualis fieri ſolet ex aridis cum franguntur, arboribus. Ad Heren. Fragor ciuitatis auditus eſt.

FRAGOSE, aduerb. Pli. lib. 6 cap. 10. Quippe reſpuuntur, & fragoſius ſidunt, ægrius reuelluntur.

FRAGOSVS, ſa, ſum, à frango, [*Aſpero, duro*] τραχὺς, χαλεπὸς, aſper, atque præruptus. Vnde compoſitum Confragoſus. Colu. lib. 2. Incultum igitur locum conſideremus, ſiccus an humidus: nemoroſus arboribus, an lapidibus confragoſus. Fragoſa oratio, cui contraria eſt lenis. Quinctil. lib. 9. cap. 4. Quæ connexa, & totis uiribus fluit, fragoſa atque interrupta melior oratio. Ibidem: Aures fragoſis offenduntur, & lenibus mulcentur.

FRAGRANTIA, εὐωδία.

FRAGRO, as, are, [*Rendere, odore*] ὀσφραίνομαι, redoleo, oleo, odorem emitto frangendo, quia res fractæ uehementius olent. Virg. 1. Æne. Redolentq́; thymo fragrantia mella. Marti. lib. 1. Ne grauis heſterno fragres Feſcennia uino.

FRAMEA, eæ, pen. corr. [*Haſta*] δόρυ, Germanicum eſt uocabulum, quo illi haſtam ſignificabant. Tacit. de Ger. Ne ferrum quidem ſupereſt, ſicut ex genere telorum colligitur. Rari gladiis, aut maioribus lanceis utuntur: haſtas, uel ipſorum uocabulo Frameas, gerũt anguſto & breui ferro, ſed ita acri, & ad uſum habili, ut eodem telo, prout ratio poſcit, uel cominus uel eminus pugnent: & eques quidem ſcuto frameaq́; contentus eſt. Iuuen. Saty. 13. & Martis frameam, & Cyrrhei ſpicula uatis.

FRANCONES, Germaniæ populi ſunt, quos nonnulli Francos orientales uocant à Septentrione Chattis & Cheruſcis, à Meridie Noricis finitimi: ad occaſum Rhenum fluuium, ad ortum Hercyniæ ſyluæ partem, quà Boemiam attingit, habentes. Hi bonam Galliarum partem occupauerunt, ubi hodie Lutetia Pariſiorum ſita eſt, quæ etiam Galliæ pars ab illis Francia dicta putatur. Franconum meminit Cic. in epiſt. ad Attic. lib. 14.

FRANGO, gis, fregi, fractum, [*Spezzare, rompere*] ῥήγνυμι, καταῤῥάσσω, κατάγω, rumpo. Cic. 7. Verr. Prætorem tu accuſas? frange ceruicem. Vbi illud obiter notandum eſt, Frãgere ceruicem, tam de eo dici, qui alteri per uim ceruicem rumpit, quàm de eo, qui patitur. Sic dicimus etiam: Fregit nauim, ἐναυάγησε: fregit brachium, ἐπηρώσατο τὸν βραχίονα, quaſi ipſe fregerit, & non potius paſſus ſit. Terent. in And. Is fregit nauem apud Andrum. Cice. de Orat. Gregalesq́; eum, in campum cum non ueniſſet, requirerent: excuſauit Veſpa. Terent. quod eum brachium fregiſſe diceret. hoc eſt, quod ei brachium eſſet fractum. Pli. in epiſtola. Fregit coxam. Transfertur & ad incorporea: ut, Frangere animum, pro deiicere, imminuere. Plaut. in Ciſtel. Ita meum frangit amantem animum. Cice. 3. Offic. Qua quidem re audita, fractum animum Annibalis ſcribit. Frangere audaciam hoſtis, Liu. 4. Bell. Pun. Frangere conſilia perditorum. Cic. ad Lentulum: Nec mihi aliter potuiſſe uideor hominum perditorum de me conſilia frangere. Frangi, debilitari, ſuccumbere. Cic. de Finib. Potius ergo illa dicantur, Turpe eſſe uiro, debilitari, dolere, frangi, ſuccumbere. Frangi dolore.

Cice.2.Tuſcul.Frangi metu,idem 1.Offic.Frangi pudore, Idem 2. Tuſcul.Minis frangi,Stat.9.Thebaid.

FRACTVS,particip.ſeu nomen ex participio.Cic.ad Attic.lib.2. Deformatus corpore,fractus animo,quo ſe conferat, neſcit. Calamitate fractus,& afflictus,Cice.pro Sylla. Compoſita ſunt Affringo, Confringo, Defringo, Diffringo, Effringo, Infringo, Offringo, Perfringo,Refringo,& Suffringo : quorum omnium ſignificata uide ſuis locis.

FRACTIOR.Cic.de Amic.Sæpe enim in quibuſdam aut animus abiectior eſt,aut ſpes amplificandæ fortunæ fractior.

FRACTVRA,ræ θλάσις,uide paulo ante ſuo loco.

FRATER,tris,[*Fratello,frate*] ἀδελφός, iiſdem parentibus genitus: ita dictus quaſi fere alter,ut poſt Nigidium docet Gell.lib.13.ca.10.Niſi malimus à Græco deducere.Illi enim φράτορας coniunctos appellant,& φρατρίαν contubernium. Pli,epiſt.164. Cum affectũ tuum erga fratris filiã cogito,etiam materna indulgentia molliorem,intelligo prius tibi,quod eſt poſterius,nunciandum. Frater germanus. Cice.3.Verr.dixit C.Fannius eques Romanus,frater germanus Quin.Titinnij iudicis tui,tibi ſe pecuniam dediſſe.Fratres gemini, δίδυμοι, duo eodem partu editi:quos minus recte Geminos fratres,conuerſo ordine appelles, ut docet Quinct.lib.9.cap.4.Cic.pro Cluen.C.& L.Fabricii fratres gemini fuerunt ex municipio Aletrinate, homines inter ſe cum forma,tum moribus ſimiles,municipium autem ſuorum diſſimillimi. Fratres patrueles, ἀνεψιοί, τὰ τῶν ἀδελφῶν τέκνα, ſororesq́; patrueles, ἀνεψιαί, dicuntur,qui quæ ue duobus ex fratribus progenerantur, ut docet Iuſti.lib.3.Inſtit. Sueto.in Cæſare:Qui fratri patrueli ſuo Marco in conſulatu ſucceſſerat.

FRATERCVLVS,li,[*Fratellino,fraticello*] ἀδελφίδιον, diminutiuum, id eſt paruus frater. Iuuen. Saty.4. Vnde fit,ut malim fraterculus eſſe gigantum. Vbi Fraterculus gigantum,dicitur homo obſcurus,cuius maiores ſunt incogniti: tanquam è terra ſubito fuerit enatus,quemadmodum de gigantibus poetæ fabulantur. Cice.5. Verr.Volo mihi fraterculo tuo credas.

FRATERNE,[*Fraternamente,fratellevolmente*] φιλαδέλφως, aduerb. pro amore fraterno.Cic.ad Q.Frat.lib.2.Quare facis tu quidem fraterne,quod me hortaris : ſed mehercule currentem nunc quidem,ut omnia mea ſtudia in iſtum unum conferam.

FRATERNITAS,atis,[*Fraternità*]ἀδελφότης,fraterni amoris coniunctio,neceſſitudo inter duos fratres,φιλαδελφία, Quinct.Declam.16. A primis ſtatim ætatibus in eandem coire uitam, habet aliquem fraternitatis affectum.

FRATERNVS,na,num,poſſeſſiuum,[*Fraterno*] ἀδελφικός, ut, Fraternus amor,φιλαδελφία.Fraterna inuitatio,Cic.Fraterna mors,Virgil.Sic Fraternæ acies,apud Statium.Fraternũ parricidium, apud Ciceronem pro Cluen.

FRATRICIDA,dæ,[*Vccisor del fratello*]ἀδελφοκτόνος,qui fratrem occidit.Cic.pro domo ſua ad Pont.Extra ordinem ferri nihil placet Clodio.quid?de me quod tuliſſe te dicis,parricida,fratricida,ſororicida,non extra ordinem tuliſti?

FRATILLI,κροσσοί, uilli ſordidi in tapetis,quod per terram ferantur. Auctor Feſtus.

FRATRO,as,are,de puerorum mammis dicitur,quod uelut fratres pares oriantur,quod etiam in frumento ſpica facere uidetur.pro eo dem ueteres dixerunt Fraterculare.Feſtus: Sororiare mammæ dicuntur puellarum,cum primum tumeſcunt, ut Fraterculare puerorum,Pla.Tunc mammulæ primum ſororiabant: illud uolui dicere,fraterculabant.

FRATRIA,æ,[*Moglie del fratello*]ἐνάτηρ, uxor fratris, ut Feſtus docet.contra Nonius Fratrias dici uult fratrum inter ſe uxores.

FRAVDATIO,onis.Cic.3.Offi.Inter bonos bene agier oportet, & ſine fraudatione.Idem in Catil.Ex hac enim parte pudor pugnat,illinc petulantia:hinc pudicitia,illinc ſtuprum:hinc fides,illinc fraudatio.Hinc componitur, Defraudo.

FRAVDATOR,oris,Ci.pro Flac.Nolite exiſtimare iudices, non unam & eandem omnibus in locis eſſe fraudatorum & inficiatorum impudentiam.Fraudator,& interceptor prædæ,Liu.4.ab Vrb.

FRAVDO,das,[*Fraudare,ingannare*] πλεονεκτέω, ἀποστερέω, παρακρούω, i.decipio, & rem alicuius per fraudem interuerto. Habet autem ut plurimum poſt ſe accuſatiuum perſonæ cum ablatiuo rei. Virg.4.Æneid.Quem regno Italiæ fraudo, & fatalibus aruis. Liu,2.ab urb.In magna inopia pro domeſticis copiis unuſquiſque ei aliqd, fraudans ſe ipſe uictu ſuo,contulit. Aliquando autem ſolo accuſatiuo contentum eſt omiſſa re,qua quis fraudatus dicitur. Cic.pro Roſc.Com.Æque enim perfidioſum,& nefarium eſt,fidem frangere,quæ continet uitam:& pupillum fraudare, qui in tutelam peruenit: & ſocium fallere, qui ſe in negocio coniunxit. Interdum etiam inuenitur cum accuſatiuo rei. Cæſ.3.Bell.Ciu.Fraudare ſtipendium militum, & prædam omnem domum auertere. Fraudare genium,eſt non ſatisfacere appetitui & uoluptati.Nam Genius apud ueteres habebatur naturæ & uoluptatis Deus : unde Geniales homines dicti ſunt,qui dapſiles eſſent, & ad excipiendos conuiuas liberales. Plaut.in Aulul.Perditiſſimus ego ſum omnium in terra.Nam quid mihi opus uita eſt,qui tantum auri Perdidi, quod cuſtodiui ſedulo? egomet me fraudaui, Animumq́; meum, geniumq́; meum. Cice.in Verr.Me grano quidem uno poteſt arator ſine maxima pœna fraudare decumanum. Huius contrarium eſt, Curare genium,id eſt,laute uiuere. Fraudare deſiderium alicuius,eſt,non facere quod cupit.

FRAVDVLENTER,[*Con fraude*] δολίως,i.doloſe, Col.lib.1.cap.8.Sæpe enim querendi poteſtatem faciat de iis,qui aut crudeliter eos, aut fraudulenter infeſtent:Pli.lib.30.ca.10.Quoniam nullum animal fraudulentius inuidere homini tradunt.

FRAVDVLENTVS,a,um,[*Fraudolento,pieno d'inganni*] δολερός, ἀπατηλός,doloſus,fallax. Cice.2.Offic.Nam quos improbos,maledicos, fraudulentos putant,&c.

FRAVS, fraudis,[*Fraude,inganno*]κατασκεύασμα, ἀπάτη,eſt deceptio, circumuentio,uel impoſtura. Cice.1.Offic. Vi,aut fraude fit iniuria.fraus quaſi uulpeculæ,uis leonis uidetur: utrunque ab homine alieniſſimum.ſed fraus odio digna maiore. Plaut.in Mil. Atque adeo, ut ne legi fraudem faciam talariæ, Accuratote, ut ſine talis domi agitam conuiuium. Accipitur quandoque pro periculo.Virg.libro.5.Quis Deus in fraudem,quæ dura potentia noſtra Egit? Vſurparunt etiam ueteres non raro Fraudem pro crimine. Vnde Capitalem fraudẽ admittere, teſte Vlpiano de Ædil.edict. eſt tale aliquid delinquere,propter quod capite puniendus ſit,qui deliquit Liu.3.Belli Punici:Qui capitalem fraudem auſi, quique pecuniæ indicatæ in uinclis eſſent.Inde fraudi eſſe,ueteres dixerunt,pro Crimini dari,uel culpæ aſcribi, aut uitio uerti. Cice.5. Philip.Cenſeo,q́;,ut iis, qui in exercitu Antonii ſunt, ne ſit ea res fraudi,ſi ante cal.Febr.ab eo diſceſſerint. Liu.lib.1.ab urb.Fecialis regem interrogauit,Rex,facis ne me tu regium nuncium, populiq́; Romani, Quiritium: uaſa, comitesq́; meos? Rex reſpondit: Quod ſine fraude me,populiq́; Quiritum fiat,facio, hoc eſt, quæ res ſine meo damno,crimine,aut dedecore fiat.

FRAVSVS,[*Quello che ha fatto fraude*] antiquum eſt participium actiuæ ſignificationis,quo ſignificatur is,qui fraudem commiſit,ut Feſtus,& Nonius annotauerunt. Plaut.in Aſin. Metuo in commune, ne quam fraudem frauſus ſiet.

FRAXINEVS,a,um,quod eſt ex fraxino:ut,Frondes Fraxineæ. Colu. li.11.ca.2. Iiſdem temporibus ſi ſit,fraxineam:ſin minus, orneam: ſi nec hæc ſit ilignea frondem recte præbebimus. Legitur & fraxinus,a,um,per tres ſyllabas:ut,Virga fraxina.Oui.epiſt.11. Vt quatitur tepido fraxina uirga noto.

FRAXINVS,ni,pe.cor.[*Fraſſino*] μελία, genus arboris eſt notiſſimæ, cuius umbra,teſte Pli.lib.16.cap.13. uſque adeo inuiſa eſt ſerpentibus,ut citius in ignem confugiunt,quam ad fraxini umbram.

FRAXO,as,uigilias circumeo, quod eo labore homo frangatur. Auctore Feſto.

FREGELLAE,arum,φρέγελλαι Steph.olim ciuitas fuit clariſſima inter Formias & Sinueſſam ſita non procul à Liri amne,quem nunc Garilianum uocamus. Cuius etiam hodie non obſcura extant ueſtigia,ex quibus facile poteſt æſtimari, quanta olim fuerit eius urbis amplitudo.Hæc cum à Romanis defeciſſet,diruta fuit,& ad ui cum iam uſque à Strabonis tempore redacta. Sil.lib.8. Obſeſſæ campo ſqualente Fregellæ.Idem alio loco.

FREGELLANI populi dicti,quorum meminit Pli.lib.3.cap.5.

FREGELLANVS,adiect.ut Fregellana uitis.Col.lib.3.cap.2.

FREGELLANVS, nomen proditoris, cuius meminit Cice.5. de Fini. Quis Fregellanum proditorem, quanquam reip.noſtræ profuit, non odit?

FREMITVS,tus,pen.cor.[*Strepito,romore*] ψόφος, βρόμος, ſonus fluctuum, & in populo indignante murmur & ſtrepitus. Virg.2. Georg.Fluctibus & fremitu aſſurgens Benace marino. Cic ad Attic.Qui fremitus hominum!quam irati animi?

FREMEBVNDVS,di,ualde fremens.Ouid.12.Metam. Tum uero præceps curru fremebundus ab alto.Cic.de nat. Tanta moles labitur Fremebunda ex alto ingenti ſonitu,& ſpiritu.

FREMO,mis,mui,mitũ[*Fremere,fare ſtrepito*]βρέμω, φρυάττω, βρυχάομαι, ſonitum edo,qualis fit à fluctibus maris : quanquam ſæpiſſime accipitur pro eo quod eſt, murmure, & uoce indignationem oſtendo.Virg.1.Æneid.de uentis:Circum clauſtra fremunt. Cic. ad Attic. Fremit ſibi ereptum conſulatum. Huius compoſitum eſt Infremo, ἐμβρέμω, pen.corr. ualde fremo. Idem lib.2.Si belli terror infremuit.

FRENDO,des,dui,in ſupino Preſſum auctore Feſto,[*Frangere, fremere co denti*] θλάω, ſignificat frango. Vnde Faba freſſa, κύαμος θλαστός,dicitur,quæ mola leuiter fracta eſt. Col.lib.2.cap.11.Cicera

cerabubus erui loco freſſa dantur in Hiſpania Bætica. Varr. 2. de re ruſt. cap. 4. Amiſſo nomine lactentis, dicuntur nefrendes ab eo, qđ nondum fabam frendere poſſint, i. frangere. Cic. Tuſcul. Nemeus leo frendens. Eſt etiam Frendere præ iracundia ſimul concuſſis, & ſtrictis dentibus uocem emittere, βρύχειν. Plau. in Captiuis: Nimiſq; hercle ego illum male formidabam: ita frédebat dentibus. Hinc componitur, Infrendeo, id eſt, ualde frendeo. Virg. libro. 3. Æneid. Dentibus infrendens gemitu, graditurq; per æquor Iam medium. Legitur & Frendo, frendis, tertiæ coniugationis. Plau. in Truc. Traxit ex intimo uentre ſuſpirium: hoc uide, dentibus Frendit, icit femur. Frendens, participium: ut, Frendens leo. Frendens aper. hoc eſt, ex ira dentes concutiens.

Freno, as. Cic. P. M. Ego Clodii furores quos nullis legibus frenare poteramus, &c.

Frentani, populi ſunt Italiæ, non procul à Dauniis & Picentinis, diuerſi ab iis, quos alibi Ferentinos, & ab iis, quos Ferentinates diximus appellari. Horum regionem Pli. lib. 3. cap. 11. Frentanam uocat, à Frentone uicino fluuio deducto nomine.

Frenum, ni. Cic. Attic. Frenis eget.

Frequens, tis, omnis generis, [*Frequente, ſpeſſo*] συχνός, θαμινός, denſus, creber, à multis frequentatus. Valla lib. 4. cap. 96. Frequentem locum dicimus, quem frequentare multi ſolent: ut, Vrbs frequens, Oppidum frequens, Platea frequens, ubi multi homines aut habitant, aut diuerſantur. Quando autem de perſona, aut de re animata loquimur, duobus modis dicitur. Vel de ſola ſic, Sit miles frequens ſpectator prœliorum, id eſt, creber & aſſiduus. Vel de turba ſic, Frequens populus, Frequens ſenatus, i. & copioſus, & multus. Et id quidem cum nomine collectiuo in ſingulari, cum ceteris uero in plurali: ut, Frequentes ciues, Frequentes ſenatores: hoc eſt, multi, & numeroſi. Veruntamen cum dico, Sis frequens, innuo actionem: cum dico, Frequens locus, paſſionem: ille frequentat, iſte frequentatur. Hæc ille. Cic. ad Lentul. Cauſſam enim frequenti ſenatu obtinemus. Plin. in epiſt. Proxime frequenti auditorio inter ſe coram multi ordinis noſtri clare iocabantur: intraui conticuerunt. Cic. de Senect. At caret epulis, extructiſq; menſis, & frequentibus poculis id eſt, non uerſatur inter pocula.

Frequentamentum, ti, genus eſt modulationis Muſicæ. Gell. li. 1. cap. 11. Numeros, & modos, & frequentamenta quædam uaria tibicen incineret.

Frequentarius, ria, rium, ueteres dixerunt pro frequente.

Frequentatio, onis, uerbale. Cic. de Part. Frequentatio argumentorum, & coaceruatio uniuerſa. Auctor ad Heren. lib. 1. Frequentatio eſt, cum res in tota cauſſa diſperſæ coguntur in unum locum, quo grauior, aut acrior, aut criminoſior oratio ſit.

Frequenter, aduerb. [*Frequentamente, ſpeſſo*] συχνῶς, πολλάκις, ſæpe, ſæpenumero, denſe. Ad Heren. lib. 4. Vt frequenter & aſſidue conſequamur artis rationem ſtudio, & exercitatione. Cic. in Orat. Tranſlatione fortaſſe crebrior.

Frequentiſſime ſermo omnis utitur non modo urbanorum, ſed etiam ruſticorum.

Frequentia, tiæ, [*Frequenza, concorſo, moltitudine*] πλῆθος, σύλλογος, qualiſcunque hominum multitudo. Cic. de Amic. Atque hoc maxime iudicaretur, ſi quid tale poſſet contingere, ut aliquis nos Deus ex hac hominum frequentia tolleret, & in ſolitudinem uſpiam collocaret.

Frequento, tas, [*Frequentare, continuare*] φοιτάω, ἐπιχωριάζω, frequenter adeo. Sal. in Catil. Iuuentutem, quæ domum Catilinæ frequentabat. Frequentari domus dicitur, quæ à multis aditur, uel cum multis. Cic. 1. Offi. & Liu. 7. ab urb. Frequentare, pro geminare, uel frequenter repetere apud Gel. lib. 13. cap. 23. Quæ à poetis uel oratoribus celebrandæ & ornandæ rei gratia duobus eadé pluribuſ'ue nominibus frequentantur. Nonnunquam etiam Frequentare idem eſt, quod frequens reddere. Cice. in Catil. Inuect. 4. Conueniſſe uideo tribunos ærarios fortiſſimos uiros, Scribas item uniuerſos, quos cum caſu hic dies ad ærarium frequentaſſet, uideo ab expectatione ſortis ad communem ſalutem eſſe conuerſos. Cum (inquit) hic dies frequentaſſet tribunos, i. frequétes reddidiſſet & coaceruaſſet. Idem in Officiis: Vrbes ſine cœtu hominũ non potuiſſent nec ædificari, nec frequentari. hoc eſt, frequentes & populoſe reddi. Hinc frequentatus, particip. Cic. de Cla. Orat. Alterum genus eſt non tam ſententiis frequentatum.

Freſſa Faba, uide Frendeo.

Fretum, ti, [*Mare*] πορθμός, à feruendo dictum, ut Varro inquit, à ſimilitudine feruentis aquæ, quod in fretum ſæpe concurrat æſtus, atque ferueſcat. Proprie enim ſignificat loca maris anguſtiora, quæ quod aqua minus liberum habeat fluxum, uehementius ſolét concitari. Vnde anguſtiæ illæ, quibus Athlanticum mare irrumpit terras, Latini Fretum appellant. Ad eundem etiam modum, anguſtum illud mare, quod Siciliam ab Italia dirimit, Fretum appellatur. Cic. 7. Ver. Hi ne in freto ante ſua tecta, & domos nauigarent. Ibidem: Te iubere in ea parte figere, quæ ad fretum ſpectaret. Loquitur de C. Verre, qui in Sicilia inſula iuſſit cruces figi in ea inſulæ parte, quæ fretum ſpectabat: ut qui ſe ciues Romanos eſſe dicerent, ex cruce Italiam poſſent aſpicere. Apud Veteres legitur & Fretus, genere maſculino. Ennius. Craſſa puluis oritur, omnem peruolat cæli fretum. Lucr. libro. 6. Nam fretus ipſe anni permiſcet frigus ad æſtum. Cice. in Verr. 7. Act. Vt ille in dolore cruciatuq; moriens, perangusto fretu diuiſa ſeruitutis ac libertatis iura cognoſceret. Sic enim Gellius legit. Hinc transfreto, tas, pen. cor. fretum traiicio, transfretum nauigo. διαπορθμεύομαι. Plin. in Paneg. Remiſq; transfretare obſtantia freta.

Fretus, a, um, uide Fruor.

Friabilis, le, [*Che facilmente ſi può frangere*] ψαθυρός, ψαθυρός, ἐύθλαστος, εὔθρυπτος, εὔθρυπτον, quod facile friatur, & digitis minutim teri poteſt Pli. lib. 28. Optimaq; eſt, quæ candidiſſima, & friabilis, minimeq; ponderoſa, cum teratur inter digitos.

Fricio, &

Fricius. Olim etiam Fricaui, & Fricatum.

Frico, cas, [*Fregare*] ψήχω, ψώχω, notæ ſignificationis eſt. Virg. lib. 3. Geor. Fricat arbore coſtas. Præteritum facit Fricui, & ſupinum Frictum.

Fricatio, & Fricatus. Sic etiam duo manſerunt participia præteriti temporis Frictus, & Fricatus. Iuuen. Si prurit frictus Angulus. Macer: Vrticæ folus reuocatur uulua fricata. Sed hoc in ſimplici rarum, frequens in compoſitis Cic. lib. 12. epiſt. ad Att. Quæ res for ſitan ſit refricatura uulnus meum. Pli. lib. 8. Pantheras per carnes affricatas aconito uenantur barbari.

Frictus, us, eſt ipſe fricandi actus. Iuu. Frictum criſſantis adorat.

Frictio, nis, Idem Celſ. lib. 1. In ipſo quoque itinere frequens frictio. Fricatio, idem Col. li. 6. cap. 12. Sed ſi ſanguis adhuc ſupra ungulas in cruribus eſt, fricatione aſſidua diſcutitur.

Fricatus, tus. Plin. lib. 23. cap. 7. Luſcioſos ex oleo illitus emendat, dentiumq; uitia crebro fricatu. Huius compoſita ſunt, Affrico, ad aliquid frico, προσψήχω, προστρίβω. Colu. lib. 8. Pecudes aut morſu ſcalpunt, aut cornu, aut ungula tundunt, aut arbori affricant, parietibuſ'ue detergunt. Confrico, ſimul frico συντρίβω. Plaut. in Aſin. Atqui pol hodie non feres, ni genua confricentur. Defrico, ἀποψήχω, fricando purgo. li 4. ad Heren. Nam ut forte hic in balneas uenit, cœpit, poſt quam defuſus eſt, defricari. Infrico, intus frico. Col. lib. 7. Maxime proderit fuligo ex aheno ulceri infricata. Perfrico, κατατρίβω. Idem ibidem: Deinde nares perfricato, ut homines diſcant odorari. Pli. in Prolo. Perfricui faciem, nec tamen pro feci. Mos eſt eorum qui cum pudore aliquid agunt, ut faciem perfricent, natura ipſa ad id impellente, quaſi ad abigendum ſanguinem, qui ex præcordiis ad faciei ſuperficiem confluit. Propter qđ quærit Ariſtoteles, cur pudore facies hominis erubeſcat, metu palleſcat, cum pudor nihil aliud ſit, quàm timor futuræ reprehenſionis. Hinc ergo ortum eſt prouerbium, ut quoties dicere uolumus, nos pudorem depoſuiſſe, dicamus: Perfricui faciem, hoc eſt, pudorem expuli. Refrico, ἀναψήχω, fricando aperio: ut, Refricare uulnus, uel cicatricem. Cic. contra Rull. Ne refricare iam obductam Reip. cicatricem uiderer. Per tranſlationem item dicimus, Refricare dolorem, Refricare deſiderium, pro eo quod eſt renouare, ſiue reuocare, ἀναφαίνω. Cic. li. 2. Epiſt. Verebar, ne refricarem meis litteris deſiderium, ac dolorem tuum. Habent autem omnia hæc penultimam correptam.

Frigedo, dinis, [*Freddo*] ψύχος, ψυχρότης, antiqui dicebant pro frigore. Varro: Atque in igni feruido medullitus Aquiloniam ſeruat frigedinem. Ex Nonio.

Frigefacio, [*Far freddo, raffreddare*] ψύχω, à quo Frigefio notæ ſignificationis: & Frigefacto, as, are, frequentatiuum. Plau. in Pœn. Calidum prandiſti prandium hodie? dic mihi. A. Quid iam? L. Quia hoc nunc frigefactas, cum rogas.

Frigeo, ges, frixi, teſte Priſciano, [*Raffreddarſi*] ψυχρὸς εἰμι, καταψύχομαι, frigidus ſum. Virg. lib. 11. Corpuſq; lauant frigentis, & ungunt. Fit autem Frigeo, ut quibuſdam placet, ἀπὸ τοῦ φρίττω, qđ eſt horreo. Vnde φρίκη, horror ſeu frigus dicitur. Siue (ut alii malunt) παρὰ τὸ ῥῖγος. Sic enim Græci frigus & rigorem uocant. Frigere etiam dicuntur, qui ſegnes ſunt, languidi & remiſſi. Terent. in Eun. Hiſce homines frigent. Id eſt, languidi ſunt & nequaquam feruidi: quales eſſe ſolent, quibus res parum ſuccedunt ex ſententia. Cic. 4. Verr. Cum omnia iudicia frigerent admonitu iſtius. Teren. in Eunu. Sine Cerere & Baccho friget Venus. hoc eſt, languida eſt, & remiſſa. Cic. ad Attic. lib. 1. Cum Romæ à iudiciis forum frixerit. Huius compoſitum eſt refrigeo, quod eſt calorem amitto, & ex calido frigidum fieri. Col. lib. 7. Si bos ex languore ad maciem perductus eſt, aut ſudans in opere faciundo refrixit.

Frigero, ras, pen. cor. frigefacio, καταψύχω. Compoſita eius magis

ſunt in uſu:ut,Refrigero,quod eſt,rem aliquam calidam frigidam facio.Perfrigero,διαψύχω,uehementer frigefacio. Pli.Omnium earum uis eadem perfrigerare eſt,aſtringere.

Frigesco,ſcis,[*Diuenir freddo*] ἀποψύχομαι, frigidus fio. Cato de re ruſt.ca.65.Vbi erit tam craſſum,quam uiſcum, ſinito frigeſcat. Cœlius ad Cice.Si Parthi nihil uos calefaciunt, nos hic frigore frigeſcimus. Vbi metaphorice accipitur Frigeſcere pro ocioſum eſſe, & langueſcere. Lactan.lib.7.Quos autem morbus interimit, ſpiritum diutius exhalant, ut paulatim frigeſcentibus membris anima effletur.

Frigidarium,frigidarii,[*Rifreſcatoio*] λουτήριον,ψυχρόν, ahenum in balneis,quo frigida aqua continebatur,ſicut Caldarium, quo calida,& Tepidarium,quo tepida. Frigidaria cella, locus erat in balneis,in quo frigida lauabantur. Plin.lib.5.epiſt. Frigidariæ cellæ connectitur media,cui Sol benigniſſime præſto eſt: caldariæ magis,prominet enim.

Frigidulus [*Freddarello*] ὑπόψυχρος,diminutiuũ à frigidus,idem ualens quod ſubfrigidus,hoc eſt,aliquantulum frigidus.Catul.Argon.Frigidulos udo ſingultus ore cientem.

Frigidus,frigida, frigidum, [*Freddo,che ha freddo*] ψυχρός, quod habet frigus.Ouid.Frigidius glacie pectus amantis erat. Quandoque dicitur ſegnis,languidus,& remiſſus. Virg.11. Æneid.Largus opum,& lingua melior: ſed frigida bello Dextera. Sic frigidum hominem dicimus, qui omnia nimis remiſſe agit: cui opponitur Feruidus & Vehemens.Cicero tertia in Verrem: Alii etiam frigidiores:ſed quia ſtomachabantur, ridiculi uidebantur eſſe. Ad hunc etiam modum ioci dicuntur frigidi, qui parum habent uehementiæ ad excitandum riſum. Frigidus pernicioſus, inquit Seruius in hunc Virgilij locum:Frigidus,ò pueri fugite hinc, latet anguis in herbâ.Frigida per ſe poſitum,accipitur pro aqua, quæ calida non eſt,aut tepida. Plaut.in Moſt.Iampridem mecaſtor frigida non laui magis libenter. Plin.in epiſt. Per ſolem plerunque frigida lauabatur.Vnde,Frigidam ſuffundere,prouerbio dicimus, pro eo quod eſt,rem aliquam inflammare. Tractum eſt prouerbium à fabris ferrariis,qui igni ſuo frigidam aſpergũt, quo uehementius ardeat.Frigide aduerbium,ψυχρῶς.Quinct.lib.6.cap.1.Tum ille, alioqui uir facundus, inopinatæ rei caſu obmutuit, & infantem ſuum frigidiſſime reportauit.

Frigilla,læ,σπίζα, auis ſic dicta, quòd frigore cantet & uigeat. Martial.lib.9.Nunc ſturnos inopes,frigillarumq́; querelas Audit, & arguto paſſere uernat ager.

Frigo,frigis,frixi,frictum,[*Friggere*] φρύγω, τηγανίζω, ſignificat torreo.Feſtus:Frigere,& Frictum à Græco. Inde Frictorium, & Frixorium,φρύγετρον,in quo quid frigitur,Plaut.in Bacch. Tam frictum ego illum reddam,quàm frictus eſt cicer. Idẽ in Pœn.Nil niſi laterculos,Seſamum,papaueremq́;, triticum, & frictas nuces. Plin.lib.18. cap.7. Poſtera die frigunt, & deinde molis frangunt. Corn.Celſus:Tum res eadem magis alit iurulenta,quàm aſſa: magis aſſa quàm frixa.

Frigorificus,a,um,[*Che induce freddo*] ψυχροποιός, quod frigus inducit,ſicut à Calore Calorificus.Gellius lib.17. cap.8. Acetum autem omnium maxime frigorificum eſt, atq; id tamen nunquam concreſcit.

Frigus,frigoris,penultima correpta, [*Freddo*] ψῦχος, ῥῖγος. pro horrore, qui eſt contrarius calori. Virg.lib.1.Georg.Frigusq́;,caloremq́; Inter. Aliquando ſumitur pro metu: ab eo quod præcedit, ad id quod ſequitur. Virg.1. Æneid. Extemplo Æneæ ſoluuntur frigore membra. Seruius: Frigore, id eſt, timore Reciproca tranſlatione, & Timor pro frigore, & Frigus pro timore ponitur,ut in Teren.Vxorem tuam pauitare aiunt, hoc eſt, non timere, ſed laborare frigoribus. Rurſus, Frigus dicitur ipſa aeris natura. Virg.lib.2.Georg. At ſceleratum exquirere frigus Difficile eſt.Frigus,id etiam appellatur, cum pro riſu, & gratia uel fauore ſperato, res in diuerſum exit. Cicero ad Quinctum Fratrem lib.2. Pridie idus cum Appius ſenatum infrequentem coegiſſet,tantum fuit frigus,ut populi conuicio nos coactus ſit dimittere. Quinct. lib.6.Nam & imperitia,& ruſticitas, & rigor, & deformitas afferunt interim frigus,diligenterq́; actori hæc ſunt prouidenda. Frigus his in locis (ut Budæus docet) abſurdam rei ſpeciem ſignificat,quam incommodus euentus conſequitur.

Frigutio,tis,tiui,frigutire minutim ſubſilire: quod uerbum à frigilla auicula putatur deductum. Plaut.in Caſ.Nam quid frigutis? quid iſthuc tam cupide cupis?

Frio,as,[*Fregolare*] λεπτολογέω, ſignificat tero. Plin.lib.13.cap.4. In ipſa quidem Æthiopia friatur:hæc,(tanta eſt ſiccitas) & farinæ modo ſpiſſatur in panem.Varro.1.de Re ruſt. cap.9. Si ſit terra alba;ſi nigra,ſi leuis,quæ cum fodiatur,facile frietur. Huius compoſita ſunt, Affrio. Infrio,ἐντρίβω,quod eſt terendo aliud digitis leuiter inſpergo,ſuffrio,paululum contero.

Frisii,populi ſunt ad Oceanum Septentrionalem ſiti,Batauis & Sicambris finitimi,etiam hodie nomen retinentes.

Frit,dicitur illud in ſumma ſpica iam matura, quod eſt minus quàm granum.Varro lib.1.de Re ruſt.cap.48.

Fritillus,li,πύργος,tabula luſoria,in qua teſſeræ coniectæ agitatæq́; mittuntur,inquit Porphyrius. Solent enim teſſeræ conijci in fritillum,tanquam uaſculum, quo agitatæ deinde mittuntur in alueolum.Iuuen.Saty.14.Paruoſq; eadem mouet arma fritillo. Dictus Fritillus(ut quidam putant)à crepitu ipſo teſſerarum, uel ꝙ ſuper eò teſſeræ ferantur.Martial.lib.4. Dum blanda uagus alea December Incertis ſonat hinc & hinc fritillis.

Friuolus,friuola,friuolum,p.cor. [*Leggiero,uano,di niun momento*] ψυχρολόγος,φλυαρώδης,à Frio,as,dicitur,quod eſt inane,leue, nullius'ue momenti,quaſi friabile. Plin.lib.7.cap.7. De generatione hominis loquens:Miſeret, atque etiam pudet æſtimantem, quam ſit friuola animalium ſuperbiſſimi origo,cum plerunque abortus cauſſa fiat odor a lucernarum extinctu. Friuolam originẽm pro fragili,& infirma dixit, & ueluti friabili. Ad Heren.Friuolus hic quidem iam,& illiberalis eſt ſermo.

Friuola, orum, auctore Feſto, ſunt uaſa fictilia quaſſa. In Pandectis, in.l.Solutum.de Pignora.actio. Non enim credibile eſt, hoc conueniſſe, ut ad uniuerſam penſionem inſulæ friuola mea teneantur. Vbi Friuola pro ſuppellectili tenui, & uili accipiuntur: qualis eorum eſſe ſolet, qui in cœnaculis habitant, quo modo & Satyricus uſus eſt Saty.5. Et ne te teneam Romanorum omnia regum Friuola. Quibus uerbis paupertatem regum Romanorum ſignificauit: quos etiam Samiolis uaſis uſos eſſe conſtat. Idem in tertia:Viuendum eſt illic, ubi nulla incendia, nulli nocte metus, iam poſſit aquam, iam friuola transfert Vcalegon. tabulata tibi iam tertia fumant,à Græcis γρυτοπώλια dicuntur.id eſt,τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν σκεύη λεπτά. Vnde & Grytopolæ ab eis dicuntur, qui huiuſmodi ſuppellectilia uenditant: quos Latine uocamus Friuolarios.Bud.in Annot.

Friuiculum, friuiculi(ut quibuſdam placet) eſt leuis offenſiuncula inter uirum & uxorem, quam ſequitur ſeceſsio. Vlpian.l. cum gic.de donat.inter uirum & uxorem: Quòd ſi diuortium non interceſſerit, ſed friuiculum interuenerit: donatio profectò ualebit, ſi friuiculum quieuit.Quo tamen in loco malim legere Friguſculum: ut friguſculum intelligas, quando ex coniugali amore diſſidio enato aliquid remittitur, uehemensq́; ille ardor refrigeſcit. Sunt etiam qui Fribuſculum legant, quod tamen uocabulum nuſquam credo reperiri.

Frixorium, rii, [*Padella*] φρύγετρον, dicitur ſartago, in qua quid frigitur:quæ & Frictorium appellatur, ab antiquo ſupino Frictum. Vide Frigo.

Frondarius,a,um,[*Ciò che ſi conuiene à fronde*] φύλλινος, quod ad frondes pertinet,ſiue quod ex frondibus eſt: ut, Frondariæ fiſcinæ.Pli.lib.18.cap.31.Vnus frondator quatuor frondarias fiſcinas compl re in die iuſtum habet.

Frondatio, φυλλοτομία, frondium & ramorum ſuperuacaneorum reſectio. Columella libro.5.cap.6. Atque in frondatione cauendum, ne aut prolixiores pollices fiant, qui ex amputatis uirgis relinquuntur.

Frondator, oris, [*Potatore*] φυλλοτόμος, qui arborum ramos ſuperuacuos amputat: & qui è frondibus manipulos facit hyemis tempore animalibus paſtum offerendos: & qui manibus folia uitium,uelit,quo ardor ſolis uuã maturiorem reddat, aut auis quæ in frondibus habitat.& his ueſcitur: uel etiam palumbes quæ in frondibus nidificat.Hæc Ser.Virg.Eclog.1.Hinc alta ſub rupe canet frondator ad auras.

Frondeo,des,dui,[*Infrondare,eſſere fronzuto*] φυλλοφορέω, frondes habeo. Virg.3.Eclog. Nunc frondent ſiluæ,nunc formoſiſsimus annus.Sic frondens uitis,Col.lib.3.cap.1.

Frondesco,ſcis,ſcere,φυλλίζω,eſt frondes emittere.Colum.lib.5. Nihilominus enim paucis frondeſcet pampinis.

Frondeus,a,um, [*Di fronde*] φύλλινος, quod totum ex frondibus eſt:ut,Torus frondeus,Frondea corona.Plin.lib.16.cap.4.

Frondifer,ra,rum,[*Che produce fronde*] φυλλοφόρος, frondes ferens,Lucr.lib.1. Frondiferaſq́; domos auium. Nemus frondiferum,apud eundem lib.2.

Frondo,das,[*Sfrondare,sfogliare*] φυλλοφυέω, frondes amputo, à quo Frondator,& Frondatio:& Defrõdo, quod eſt frõdes deijcio.

Frondosus,ſa,ſum,[*Frondoſo,che abonda de frondi*] πολύφυλλος, φυλλώδης,quod frondibus abundat:ut,Lucus frondoſus, Frondoſus ramus, Liu.10.ab Vrb.Et frondoſi montes. Varr.2.de Re ruſt. cap.5.Virg.4 Georg.Corporaq; ipſa boum frondoſo deferere lecto.Idem 3.Georg.Dum mox frondoſa reducitur æſtas.

Frons,tis,[*Fronte*] μέτωπον,à ferendo (ut quibuſdam placet) ꝙ indicia animi præ ſe ferat.A dextra & ſiniſtra tẽporibus, a ſuperiori capil-

ri capillorum radice, ab inferiori uero parte ſuperciliis terminata corrugatur in triſtitiam, & lætitiam dilatatur. Hinc factum eſt, ut Frons accipiatur pro uultu, & pro animi noſtri affectu, quem ex fronte perſpicimus. Mart. Nec matutina ſi mihi fronte uenis. Cic. ad Att. lib. 4. Pompeius fremit, queritur, Scauro ſtudet: ſed utrum fronte an mente dubitatur. i. uultu, an animo. Frontem explicare, uel exporrigere dicimur, cum hilareſcimus: contrahere, cum ringimur: hoc eſt, ubi quid moleſtum eſt. Frons enim (inquit Pli. lib. 11.) homini triſtitiæ, hilaritatis, clementiæ ſeueritatis index eſt. Teren. in Adel. Exporrige frontem. hoc eſt, uiue hilariter. Hor. li. 3. Car. Sollicitam explicuere frontem. Plau. in Caſ. Porrectiore frõte mecum loquaris oportet. Sic etiam dicimus, Frontem exporrectam, uel explicatam, pro hilari uultu. Contra Obductam frontem, Corrugatam frontem, Contractam frontem, Caperatam frontem, pro nubilo & mæſto uultu. Plautus. Caperata frons ſeueritudine. Nubila frons, ſerena frons, explacita frons. Frontem perfricare, pro deponere pudorem. Plin. Perfricui frontem, & nihil profeci. Clauus apud Quinct. li. 9. ca. 2. Perfrica frontem, & dic te digniorem, qui Prætor fieres, quam Catonem. Perſius: Exclamet Melicerta periſſe Frontem de rebus. Dicitur Frons etiam de rebus inanimatis pro principio, uel anteriore parte cuiuſque rei. Virg. Fronte ſub aduerſa ſcopulis pendentibus antrum. Et licet frequentiſſime generis fœminini proferatur, à Cæcilio tamé maſculino genere ponitur: Hi ſunt, inquit, inimici peſſimi, fronte hilaro, triſti corde. De quo Gel. lib. 15. cap. 9. Hinc componitur Bifrons, διμέτωπος. Cic. Attico. Ex fronte (ut aiunt) mecum erga te amorem peſpicere potuiſſes.

FRONS, dis, [*Fronda, foglia*] φύλλον, πέταλον, generis fœminini: à Fero, quòd frondes arborum huc atque illuc a uento ferantur. Proprie auté Frondes arborum dicuntur, teſte Valla: folia uero tam arborum, quam herbarum, & florũ. Varro. 1. de Re ruſt. Quod Cato ait circa fundũ ulmos & populos, unde frons ouibus, bubus ſit.

FRONTALE, lis, [*Frontale*] κεφαλόδεσμος, eſt ornamétum frontis, præcipue in equis & elephantis. Liu. 7. Bel. Mac. Ingentes ipſi erant, addebant ſpeciem frontalia, & criſtæ, & tergo impoſitæ turres.

FRONTATVS, a, um. [*Che ha la fronte*] quod frontem habet, uel quod in fronte rei alicuius eſt poſitum. Vnde Frontati lapides, a Vitruuio dicuntur, quos Græci διατόνους appellant, quia per latitudinem totam porrecti, utranque parietis frontem conficiant. Pli. lib. 35. cap. 12. Vel tecta coctilibus laterculis frontatiſq; hoc eſt, ab ea parte continuatis, qua opus latericium conſpici debebat. Budæus in Annotatio.

FRONTO, onis, [*Che ha gran fronte*] μετωπίας, qui latam habet frontem. Cic. 1. de Nat. De. Ecquos næuum habere, ecquos ſilos, flaccos frontones, capitones, quæ ſunt in nobis?

FRONTO, philoſophiæ ſimul, & dicendi præceptor M. Antonini principis, adeo ab illo dilectus, ut ille ſtatuã ei a ſenatu ſtatui peteret. Auctor Capitolinus. Frontonis alterius ſub nerone meminere Tacitus, Iuuen. Mart. Clarum militiæ Fronto togæq; decus.

FRVCTIFER, ra, rũ, [*Fruttifero, che produce frutti*] καρποφόρος, quod fert fructum, hoc eſt, fœcundũ, & fertile. Pli. lib. 12. ca. 3. Quæ ex his incolarum numero eſſe cœpere, dicentur inter fructiferas.

FRVCTIFICVS, a, um, idem quod fructuoſus, qui facit fructum: hoc eſt, utilitatem præſtat, κάρπιμος, γόνιμος.

FRVCTVARIVS, [*Fruttuario*] ὁ καρπούμενος, dicitur, cuius eſt fructus uel qui fructũ alicuius rei percipit. Fructuarius, ria, riũ, quod fert fructum, ſeu quod ad fructum pertinet, ἐπικάρπιος. Col. li. 1. Pars autem fructuaria diuiditur in cellam oleariam, torculariam, & cellam uinariam. Palladius: Deciſis male natis omnibus, & ueteribus, nouellos, & fructuarios, ſerues. Varro. 2. de Re ruſt. cap. 4. Parere tot oportet porcos, quod mammas habeat, ſi minus pariat, fructuariam idoneam non eſſe. Cic. ep. Agros, quos fructuarios habet ciuitas, uult immunes eſſe.

FRVCTVOSISSIMA ars medicina, hoc eſt, utiliſſima, & haud parum fructus atque utilitatis afferens. Plin. lib. 29. cap. 1. Cic. 2. Offic. Eſt enim non modo liberale, paulum nonnunquam de ſuo iure decedere, ſed interdum etiam fructuoſum.

FRVCTVOSVS, a, um, [*Fruttuoſo*] πολύκαρπος, idem eſt quod fœcundus, uel utilis, quaſi fructum afferens. Cic. 2. Tuſc. Ager quamuis fertilis ſine cultura fructuoſus eſſe non poteſt. Idem. 1. de Finibus Eas ergo artes perſequeretur, uiuendi artem tantam, tamq; operoſam, & perinde fructuoſam relinqueret?

FRVCTVS, ctus [*Frutto*] καρπός, & apud antiquos Fructi, & Fructuis. Teren. in Adelph. Nunc exacta ætate hoc fructi pro labore illis fero. Var. Quæro, utrum fructuis, an delectationis cauſſa uendatis. Dicuntur autem Fructus à fruendo, teſte Varrone, quia illis fruimur. Et proprie dicitur omne illud, quod in fundo naſcitur. Per tranſlationem tamen accipitur pro commodo & utilitate. Vnde Fructum, capere, ex aliquo, hoc eſt, utilitatem & commodum. Cic. de Amic. Et amicos, tanquam pecudes eos potiſſimum diligunt ex quibus ſperant ſe maximum fructum eſſe capturos.

FRVGALIOR, pro temperatior. Teren. in Heaut. Dedo me patri nunc iam, ut frugalior ſim, quam uult.

FRVGALISIMVS, quaſi experientiſſimus & prudentiſſimus. Colum. li. 1. Magiſtros pecoribus oportet præponere ſedulos, ac frugaliſſimos. Cic. 4. Ver. Nihil aliud in eo, quod reprehendi poſſit, inuenio: niſi quod homo frugaliſſimus atque integerrimus, te hominem plenum ſtupri, flagitii, ſceleris domum ſuam inuitauit.

FRVGALITAS auctore Cic. 3. Tuſc. ea uirtus dici poteſt, quam Græci σωφροσύνην, Latini tum Temperantiam, tũ Moderationé appellare conſueuerunt. Seneca: Luxurioſo frugalitas pœna eſt. Cice. pro Deiot. Hæ ſunt regiæ laudes, illa priuata eſt: ut uolet quiſque accipiat. ego tamen frugalitatem. i. modeſtiam, & temperantiam, uirtutem eſſe maximam iudico. Idem 3. Tuſc. Veriſimile etiam illud eſt, qui ſit temperans, quem Græci Σώφρονα appellant, eamq; uirtutem Σωφροσύνην uocant, quam ſoleo equidem tum temperantiã, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modeſtiam: ſed haud ſcio an recte ea uirtus frugalitas appellari poſſit. Et paulo poſt Frugalitas (ut opinor) à fruge, qua nihil melius e terra oritur.

FRVGALITER, ſobrie, & modeſte σωφρόνως. Pla. in Epid. Ille eam rem adeo ſobrie & frugaliter accurauit, ut in alias res eſt impendio improb. Cic. pro Domo ſua: Itaque omnia ſigna, tabulas, ornamentorum quod ſuperfuit in fanis & communibus locis, tota è Græcia, atque inſulis omnibus, honoris popu. Rom. cauſſa, ſane frugaliter domum ſuam deportauit.

FRVGES, gis, [*Tutti i frutti de la terra che conuertiamo in noſtro nodrimento*] καρπός, uel hæc Frux, gis, ſecundum Priſcian. dicitur generaliter, omne illud, quod ex fructu terræ in alimonia uertimus: neque ſolum quod ex frumentis & leguminibus, uerumetiam quod ex uino uel ex ſiluis cæduis, cretæ fodinis, lapicidinis capitur. Feſtus, Seruius, & Donatus, Frugis uocabulum, à frumine, eminente ſub mento gutturis, ſeu gurgulionis parte, qua cibus in aluum demittitur a ferendo cibo appellatũ dicunt. Errant igitur, qui diſcernunt legumina a frugibus. Nam Cic. ait, Olei & frugum minutarum: cum de leguminibus diceret: ut oſtenderet, etiam legumina Fruges uocari. Liu. li. 5. ab urb. Eam gentem traditur fama, dulcedine frugum, maxime uini, noua tum uoluptate captam. Virg. 3. ecl. Cum faciã uitula pro frugibus, ipſe uenito. Recipere ſe ad frugem bonam, Cice. pro Cœl. Corrigere aliquem ad frugẽ, hoc eſt, ita emendare, ut frugi homo euadat. Pla. Trin. Quin eũ reſtituis? quin ad frugem corrigis? Euadere ad frugem bona, de eo dicitur qui ante nequam fuerat. Redire ad frugé bonam. Lamprid. in Helioga. Milites ſe parſuros dixerunt, ſi ad frugem bonam rediret. Nominatiuo ſingulari Frux, uſus eſt Auſon. in Monoſyllabis: Ante equidem, campis, quàm ſpicea ſuppeteret frux.

FRVGI, [*Buono, utile, neceſſario, moderato, modeſto*] χρηστός, nomé à fruge denominatum, omnis generis & indeclinabile eſt idem ſignificans quod utilis, & neceſſarius. Quinctil. taxat eos, à quibus dicitur Frugabilis & non Frugi, tanquam Frugalis ſit dictio parũ proba, cũ tamé) quod mirum uideri poteſt) Frugalior & frugaliſſimus à Terentio & Ci. religioſiſſimis linguæ Latinæ cuſtodibus uſurpétur. Donatus illud Eun. Frugi es, Frugi, inquit, i. utilis, & neceſſarius, à frugibus quę quòd his fruamur, dictę ſunt. Vnde antiqui ſeruum laudare uolentes, Frugi dicebant, tanquam ſobrium, utile, & neceſſarium. Plau. in Amph. Ita ſeruum par uidetur frugi ſeſe inſtituere. Pro eodem etiam apud ueteres legimus Bonæ frugi ſeruus quæ quidem compoſitio etiamſi duriuſcula uidetur, frequentius tamé occurrit, quam ut mendum uideri queat. Vlp. l. Neratius ad. l. Aquil. Sed ſi frugi bonæ ſeruus intra annum, mutatis moribus occiſus ſit. Cic. Att. l. 4. Permodeſtus ac bonæ frugi homo. Pla. in Tri. Is probus eſt, quem non penitet, quam probus ſit, & frugi bonæ. Apud Gell. tamen pro eodem Frugis bonæ legitur. Huius autem uocis ſignificationem latius exprimit Cic. li. 3. Tuſc. Sed quia (inquit) nec qui propter metum præſidium relinquit, (quod eſt ignauiæ) nec qui propter auaritiam clam depoſitum non reddit, quod eſt iniuſtitiæ:) nec qui propter temeritatem male ré geſſit (quod eſt ſtultitiæ) Frugi appellari ſolet eas tres uirtutes, fortitudinem, iuſtitiam, & prudentiam Frugalitas complexa eſt. Ergo frugi hominem bonum & uirtute præditum intelligimus. Accipitur etiam frugi, pro eo qui in uictu, ueſtitu, ſimilibuſq; temperans eſt, ὁ τῆς οἰκονομίας, κατορθωτικὸς, σώφρων τε καὶ γενναῖος: ſicut a contrario. Luxurioſus, nequam, ἄσωτος. Hor. Parcius hic uiuit, frugi dicatur.

FRVGIFER, ra, rum, [*Che produce frutti*] καρποφόρος, fructus ferens: ut Arbores frugiferæ, quæcunque fructum ferunt, quæ & Fructiferæ dicuntur. Ouid. 5. Met. Frugiferas meſſes alimentaq; mitia reddat. Per tranſlationem pro eo quod utilitatem affert. Cice. 3. Offi. Sed cum tota philoſophia, mi Cicero, frugifera & fructuoſa nec ulla pars inculta ac deſerta ſit, &c.

FRVGIFERENS, frugiferentis, poeticum epitheton, pro frugifero. Lucret.lib.1. Quæ mare nauigerum, quæ terras frugiferentes Concelebras.

FRVGILEGVS, a, um, σιτολόγος, formicarum epitheton eſt, à grano rum colligendorum conſuetudine tractum, Oui.7. Meta. Hic nos frugilegas aſpeximus agmine longo Grande onus exiguo formicas ore legentes.

FRVGIPERDA ſalix, Plin. lib.16. cap.26. Ocyſſime autem ſalix amittit ſemen, antequam omnino maturitatem ſentiat: ob id dicta ab Homero Frugiperda. Nõn inuenuſte etiam hoc nomine appellari poſſunt homines nullius precii, neque alii rei, quam conſumendis frugibus nati.

FRVISCOR, eris, [*Fruire, godere*] καρποῦμαι, à Fruor deducitur, eiuſdemq; ſignificationis eſt cũ ſuo primitiuo. Metellus ad Domitios: Illi uero omni iure & honeſtate interdicti, ego neque aqua, neq; igni careo, ſed ſumma gloria fruiſcor. Plaut. in Rud. accuſatiuo iunxit. Hinc tu, niſi malum fruiſci nihil potes. Vide Gel. li.17. cap.2.

FRVMEN, inis, λαιμός, ſumma pars gulæ interior, per quam cibum lingua demittit in uentrem. Ser. in 1. Æn. Frumen eminens ſub mẽto, gutturis pars: Laryngem Græci uocant: Latini, & Celſ. Fauces.

FRVMENTACEVS, a, um, [*Di frumento*] σιτινός, quod ex frumento eſt. Hierony. Maior turba hordeaceis panibus, minor frumentaceis paſcitur.

FRVMENTARIVS, a, um, [*Ciò che à frumento ſi conuiene*] σιτηρός, quod ad frumentum pertinet: ut, frumentarius ager, Frumentarius negociator, frumentaria lex, quæ tractat de frumentis, Cic.5. Ver. Neminẽ ueſtrũ præterit iudices, omnem utilitatẽ opportunitatẽq; prouinciæ Siciliæ, quæ ad commoda pop. Rom. adiuncta, ſit cõſiſtere in re frumentaria maxime: in ceteris rebus adiuuamur ex illa prouincia, hac uero alimur, ac ſuſtinemur. Pli. li.18. ca.6. Silueſtris pirus, maluſq; frumẽtarii ſoli notæ. Sic. li.27. c.5. Frumentarius mercator, qui frumẽta comparat, ut inde lucrũ faciat. Pla. in Pſe. Que amica es frumẽtariis, Quibus cũctis mõtes maximi acerui frumenti ſunt domi. Cic.3. Off. Non enim uidetur nec frumẽtarius ille Rhod. nec hic ædium uenditor celare emptores debuiſſe.

FRVMENTATIO, [*Raccolta di frumento, distributione di frumento*] σιτολογία, uerbum caſtrenſe, quo ſignificatur egreſſio militum ad frumentum in caſtra congerendum. Cæſ.7. Bel. Gal. Omnes noſtras pabulationes, frumentationeſq; obſeruabat. Lau.1. Bel. Gal. Quia ex tã propinquis ſtatiuis parum tuta frumentatio erat. Frumentatio etiam dicebatur diſtributio frumenti, quæ Romæ fiebat, poſtquam principes receperant curã publicæ annonæ. σιτομετρία. Suet. in Auguſto: Impetum ſe cepiſſe ſcribit, frumentationes publicas in perpetuum abdendi.

FRVMENTATOR, σιτολόγος, qui frumentatum proficiſcitur. Liui.1. Bel. Maced. Improuiſo impetu Gallorum cum frumentatoribus eſt circumuentus.

FRVMENTOR, aris, [*Raccogliere formento*] σιτολογέω, frumentum colligo. Cic. ad Att. li.8. Neque ſolus cum iſta copia tanquam multitudinem ſuſtinere poteris, ut frumentatum eas. Li.1. Bel. Mac. Cũ in propinquo agro frumentarentur Romani.

FRVMENTVM, ti, [*Formento*] σῖτος, dictum eſt a fruendo. i. ueſcendo. Horat.1. epiſt.15. Maior utrum populum frumenti copia paſcat. Cic. Att. Ciues Romani, qui frumentis compreſſerant magnum numerum populis pollicentur. Frumenti genera (ut ſcribit Plin. li.18. ca.7.) hæc uulgatiſſima ſunt Far quod Adoreum dixerunt, Siligo, Triticum, Hordeum. Frumenta dici putat Seru. quæcunq; emittunt ariſtas. Varr. de re ruſti. cap.48. In ſegetibus autem frumentum quod culmus extulit. In ficis item frumenta dicuntur grana illa exigua, quibus ſunt referta. Pli. li.15. ca.19. Ficis mollis omnibus tactus, maturis frumenta intus. ſuccus mateſcenti bus lactis, percoctis mellis.

FRVNISCOR, eris, [*Fruire, godere*] pro fruor, Cato poſuit auctore Feſto & Frunitũ dixit prudentem, hoc eſt, eum quo per frui liceret: ſicut econtrario Infrunitum, κακόζηλον, ἀπειρόκαλον, Hermolaus inſipientem, ac ſtolidum, qui nulli uſui eſſet. Quamuis alii Fronitum per o, legendum putent. Nam Græci φρόνιμον prudentem dicunt, ἄφρονα uero dementem. Lucil. li.8. Æque fruniſcor ego, ac tu. Cœlius lib.2. Domus ſuas quoſque ire iubet, & ſua omnia fruniſci. Nonius in Par. Eo quòd magnopere quæſierunt, id fruniſci non quærunt. Gellius citans hoc exemplum, Fruiſci legit. Quicquid, i. Fruniſcor, niſi forte apud obſoletos illos, non legitur.

FRVOR, frueris, fructum in ſupino, ſecundum Priſcianum: ſicut ſtruo, ſtructum, [*Godere, fruire, uſare*] Cic. in Horten. Et amœnitate ſumma fructus eſt. Nonnunquam etiam Fruitum. Vlpia. l. Pomponius. ff. de uſufr. ea. rer. quæ uſu conſ. Licet proprietarius mihi penſionẽ ſoluerit, tamen uſumfructum amittit. quia non meo nomine, ſed ſuo fruitus eſt emptor. Vnde participium Fruiturus. Cic. li.3. Tuſc. Zeno Stoicorum acutiſſimus contendere, & magna uoce dicere ſolebat, eum eſſe beatum, qui præſentibus uoluptatibus frueretur, confideretq; ſeſe fruiturum. Fretus autem nomen eſt, non participium: cum uerbi originem non habeat. Nam à fruor non ducitur: diuerſitas ſignificationis oſtendit. Eſt enim Fretus omnino idem quod confiſus uel nixus Ci. de nat. Deo. Fretus intelligentia ueſtra, diſſero breuius, quam cauſſa deſiderat. Cice. App. Fretus conſcientia officii mei, beneuolentiæq; hæc ad te ſcribo liberius. Eſt autem frui: quaſi delectationem: & fructu capere, & alt, ἀπολαύω, καρποῦμαι, νέμομαι. Ter. in Adel. Agelli hic ſub urbe eſt paululum, quod locitas foras, huic demus, qui fruatur. Id eſt, unde fructum capiat, & alatur, non proprietate potiatur, inquit Don. Vir.7. Æn. Et uarias audit uoces, fruiturq; deorũ Colloquio. Vbi Ser. Fruitur, paſcitur: quod de rebus tantum bonis dicimus. Compoſita huius uerbi ſunt, Defruor, & Perfruor, quæ ſignificant in totum fruor ſeu omnem fructum percipio.

FRVSINAS, atis. Cic. Att. Fruſinates.

FRVSINO, nonis, p. co. ciuitas Campaniæ, à qua Fruſinates populi in Falernum, quorum meminit Pli. li.3. ca.5. Iuu. Sat.3. Optima Soræ Aut Fabrateriæ domus, aut Fruſinone paratur. Silius lib.12. Bellator Fruſino. Sed hic populum ſignificat. Ptolemæus Fruſinum inter Latii oppida enumerat lib.3. cap.1.

FRVSTATIM, [*A' pezzo à pezzo, à brano, à brano*] μερικῶς, κατὰ μέρη, aduerbium ſignificat, per fruſta. Pli.20. ca.19. Coquitur pluribus modis in olla, quæ coniicitur in clibanum aut furnum, uel adipe aut luto illita, aut fruſtatim in patinis.

FRVSTILLATIM, ὡς λεπτὰ κατὰ μέρη, ſignificat per fruſtilla. Plaut. in Curc. Iam ego te faciam, ut hic formicæ te ſtillatim differant.

FRVSTRA, [*In uano*] εἰκῆ, ἄλλως, μάτην, aduerbiũ, ſignificat incaſſum, nequicquam. Ci. de Sen. Nec me uixiſſe penitet: quando ita uixi, ut non fruſtra me natum exiſtimem. Fruſtra eſſe dicitur, quod exitum ſperatum non habet, quodq; non ex ſententia euenit. Sal. Cuius neque conſilium ullum, neq; incœptum fruſtra erat. Idem: Ea res fruſtra erat. i. expectationem fruſtrata eſt. Plau. in Amph. Hi iã ambo, & ſeruus, & hera fruſtra ſunt duo. hoc eſt, uterq; fallitur. Fruſtra habere aliquem, pro decipere, & circumuenire. Pla. in Amph. Is aduenientis ſeruum & dominum fruſtra habet.

FRVSTRATIO, onis, ἀπάτη, deceptio. Planc. ad Cic. li.10. Tanto maiorem his fruſtratio dolorem attulit.

FRVSTRO, as, [*Ingannare, difraudare*] ψεύδομαι, ψεύδω, ἐξαπατάω, decipio, fallo. Cæſ. Nõ fruſtrabo uos milites. Inuenitur etiam in eadem ſignificatione fruſtror, uerbum commune ſecundum Priſcia. Plau. in Amph. Neſcio quis præſtigiator hanc fruſtratur mulierẽ. Paſſiuo uſus eſt Pli. de Vir. illuſt. Et cum ad tertium ab urbe lapidẽ caſtra poſuiſſet, tempeſtatibus repulſus, primum à Fabio Maximo fruſtratus, deinde à Valerio Flacco repulſus, &c. Sic etiã Feneſtella: Fruſtratus, igitur, à ſpe deiectus, in caſtra ſe recepit. Fruſtrari item eſt fruſtra facere, ἀποτυγχάνειν. Col. li.1. c.1. Sæpe magnam dominis afferunt iacturam, quum imprudenter facta opera fruſtrantur expenſas. Idem in Præfat. li.1. Siderum ortus & occaſus memoria repetat, ne imbribus, uentiſq; imminentibus opera inchoet, laboremq; fruſtretur. i. fruſtra faciat laborem.

FRVSTVM, ſti, [*Pezzo, particella*] τμῆμα, τμῆμα, κέρμα, κερμάτιον, rei cuiuſque particula: ſic dictum, (ut quibuſdam placet) à frangendo. Vir.1. Æn. Pars in fruſta ſecant. Cic. de Diu. Neceſſe eſt offa obiecta cadere fruſtum ex pulli ore, cum paſcitur.

FRVSTVLVM, li, τμημάτιον, diminutiuum, apud Plautum, à Fruſtum: à quo Fruſtillum.

FRVSTVLENTVS, fruſtulenta, fruſtulentum, [*Pieno di pezzi*] plenus fruſtis. Plau. in Curc. Vin' aquam? C. Si fruſtulenta eſt, da obſecro, hercle abſorbem.

FRVTETOSVS, θαμνώδης, ſiue frutectoſus locus, fruticibus abũdans. Pli. li.19. c.1. Siccis hæc & ſabuloſis locis, frutetoſiſq; naſcuntur.

FRVTETVM, ti, ſeu Fruticetum, ſiue etiã frutectum, ut in uetuſtis quibuſdam codicibus legitur, θάμνον, θαμνώδης τόπος, λοχμώδης, locus fruticibus abundans. Plin. li.18. Fruteta igni optime tolluntur. Col. li.6. ca.22. Nam melius nemoribus herbidis, & frutetis, & carectis, quàm lapidoſis locis durantur ungulæ. Hor.3. Car. Ode 12. Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

FRVTEX, ticis, θάμνος, teſte Valla. li.4. dicitur, qui ad iuſtam magnitudinem arboris non aſſurgit, & ſtatura ſimilis eſt multis herbis, ſed non demoritur, neque areſcit, ut herba. Pli. li.16. cap.36. Inter ea quæ frigidis gaudent, aquaticos frutices dicere cõuenit: principatum in his tenebunt arundines. Dictus Frutex, ut quibuſdam uidetur, à fruticando, hoc eſt, pullulando, quòd ſucciſus ſemper ſuppullulet. Quanquam ueriſimilius eſt Frutico uerbum à frutice deriuari. Aliquando ponitur pro ſtirpe. Sue. de Veſpaſ. Singulos repente ramos à frutice dedit.

FRVTICATIO, in arboribus dicitur, cum multos ramos fruticantes producũt. Pli. li.17. ca.1. Ita enim appellatur in ipſis arboribus fruticatio

ficatio inutilis. Eſt & Fruticor, aris, deponens. Cice. ad Att. Eciſa eſt enim arbor, non euulſa: itaque quàm fruticetur, uides.

FRVTICESCERE, θαμνοῦσθαι, eſt frutices emittere. Plin. lib. 17. cap. 27. Vitis tantum tonſuram annuam quærit: alternam myrtus, punicæ, oleæ, quia celeriter fruticeſcunt.

FRVTICO, cas, pen. cor. [*Germogliare, pullulare*] θαμνίζω, pullulo, & quaſi frutices emitto. Pli. li. 17. Quod ſupra terram eſt, e matre radi iubetur, ne fruticet.

FRVTICOSVS, a, um, θαμνώδης, quod longe lateq́; fruticat, & multos habet fruticantes ramos. Pli. lib. 12. cap. 4. Duo genera eius: rarum, id quod melius, arboreum: alterum fruticoſum. Idem lib. 20. cap. 13. Latiora ſatiuæ folia, rami fruticoſiores. hoc eſt, foliis ac ſurculis abundantiores.

FRVTINAL, dictum eſt templum Veneris Frutæ. Feſtus.

FRVX, καρπὸς, nominatiuus eſt antiquus, à quo in uſu manſerunt obliqui Frugis, frugi, frugem, &c. Auſoni. in Monoſyllabis: Ante equidem, campis, quam ſpicea ſuppeteret frux.

F ANTE V

FVAT, [*Sia*] dixerunt antiqui pro ſit, uel fuerit, ab antiquo uerbo Fuo, quo utebantur loco uerbi ſubſtantiui Sum: unde adhuc remãſit præteritum Fui. Virg. 10. Æn. Tros Rutulus'ue fuat, nullo diſcrimine habebo. Plau. in Amph. Nec quiſquam tam audax fuat homo, qui obuiam obſiſtat mihi.

FVCINVS, pen. cor. lacus in quarta regione Italiæ, prope Albenſes Marſorum populos. Virg. 7. Æn. Te nemus Angitiæ, uitrea te Fucinus unda, Te liquidi fluere lacus.

FVCO, cas, [*Colorare, imbellettare*] φυκόω, ψιμμυθιόω, ἀγχουσίζομαι, fuco, depingo, fucum rei alicui induco. Vnde Fucatæ mulieres dicuntur, quæ medicamenti quibuſdam colorãtur, & uitia corporis inductis coloribus tegunt. Virg. li. 2. Geo. Alba neque Aſſyrio fucatur lana ueneno. Cic. 1. de nat. Quæ etiam ſi eſſent, quæ nulla ſunt, pellere ſe ipſa, & agitari inter ſe concurſu fortaſſe poſſent: formare, fucare, colorare, animare non poſſent. Cice de Cla. Orat. In qua naturalis ineſſet, non fucatus nitor. Per tranſlationem accipitur pro ficto & ſimulato. Cice. in Lælio: Secerni autem blandus amicus à uero, & internoſci tam poteſt adhibita diligentia, quam omnia fucata & ſimulata à ſinceris, atque ueris.

FVCOSVS, hoc eſt, non ſincerus, quaſi fuco tectus, & adulteratus. Ci. pro Rabir. Poſthu. Auditæ, uiſæq́; merces fallaces quidem & fucoſæ, chartis, & linteis, & uitro delatæ Fucoſæ amicitiæ, ambitioſæ, ac ſpecie ſplendidæ. Cic. ad Att. lib. 1. Nam illæ ambitioſæ noſtræ, fucoſæq́; amicitiæ ſunt in quodam ſplendore forenſi, fructum domeſticum non habent.

FVCVS, ci, κηφὴν, genus eſt inſecti apis ſimilitudine, ſed maiori corpore, quod non mellefacit, neque operam aliquam præbet in faciundo opere, niſi quòd ad fouendos fœtus concalefaciendo adiuuat: & conſumit alimenta, quæ apes congeſſerunt. Vnde etiam nõ inuenuſte transfertur ad ignauiſſimos aliquod homines, qui quum nihil egregium per ſe præſtare poſſint, alienis tamẽ laboribus inſidiantur, falcemq́; in meſſem iniiciunt, cuius ipſi ſementem non fecerint. Fucorum naturam eleganter exprimit Pli. lib. 11. cap. 10 & 11. Fuci (inquit) ſunt ſine aculeo, imperfectæ apes, nouiſſimæq́; à feſſis & iam emeritis inchoatæ, ſerotinus fœtus, & quaſi ſeruitia uerarum apium: quamobrem imperant his, primosq́; in opera expellunt, tardantes ſine clementia puniunt. Dictus Fucus, ut nonnulli putant, quaſi fur, quòd furtim mella deuoret: quanquam uerisimilius eſt Fucum dictum, quòd apibus fucum faciat, & prætextu calefaciendi aluei illorum mellificia abſumat. Sunt etiam qui à uerbo Græco φάγω, deduci putẽt, quòd apum mellificia abſumat. Fucus marinus, herba eſt, quæ & Alga marina dicitur. Plin. lib. 26. ca. 10. Præcipue uero liberat eo malo φῦκος θαλάσσιον, i. fucus marinus lactucæ ſimilis: qui conchyliis ſubſternitur. Tria autem eius ſunt genera latum, & alterum longius, quadam tenus rubens. Tertium criſpis foliis, quo in Creta ueſtes tinguntur, omnia eiuſdem uſus. Accipitur etiam Fucus pro medicamine, quo mulieres faciẽ tingunt, ut candorem aut ruborem inducant, aut ut uitia corporis occultent. Plaut. in Capt. Vetulæ, edentulæ, quæ uitio corporis fuco occultant. Vbi ſeſe ſudor cum unguentis conſociauit, illico itidem olent, quaſi cum unà multa iura confundit coquus. Tibullus: Quid fuco ſplendente comas ornare, quid ungues Artificis docta ſubſecuiſſe manu. Per tranſlationem ſumitur pro fraude, aſtutia, ſiue inſidiis, in quibus ueritas occultatur, φενακισμός. Vnde Facere fucum, idem eſt quod decipere. Cic. de Petit. Conſul. Iam illud teneto diligenter, ſi eum, qui tibi promiſerit, fucum, ut dicitur, facere uelle ſenſeris, ut te id audiſſe, aut ſcire diſſimules. Ter. in Eun. Deum ſeſe in hominem conuertiſſe, atque per alienas tegulas ueniſſe clanculum, per impluuium, fucum factum mulieri. Sine fuco idem eſt, quod ſimpliciter, & ſine fraude. Cice. lib. 1. de Orat. Sententiæ ueræ ſine pigmentis fucoq́; puerili.

FVFIDIVS, Oratoris nomen, cuius meminit Ci. in Bru. Fufidius (inquit) in aliquo patronorum numero fuit.

FVGA, gæ, [*Fuga*] ἀπόδρασις, ἀποφυγή, ipſe fugiendi actus. Ver. 3. Æn. Longumq́; fugæ ne linque laborem. Aliquando celeritas. Virg. 11. Æn. Dimitte fugam, & te cominus equo Mecum crede ſolo. Quo in loco Seruius fugam pro celeritate interpretatur. Idem fugam pro curſu poſuit, Vel qualis equos Threiſſa fatigat Harpalice, uolucremq́; fuga præuertitur Hebrũ. Et Quinctilia. Nauigationem dixit Fugam, & naues fugientes, quæ uelocem faciunt curſum. Aliquando Fuga dicitur impetus: auctor eſt Nonius, citans illud Virg. Ille uolat, ſimul arua fuga, ſimul æquora uertit. A Fuga, ſiue a fugiendo, fiunt compoſita Perfuga, Transfuga, Lucifuga, Noctifuga, Solifuga, Lucrifuga: quæ omnia exponuntur per participium Fugiens: ut, Perfugiens, Transfugiens, Lucemfugiens, & ſic de ceteris.

FVGACITAS, quod modo ſignificat inclinationem ad fugam, modo inſtabilitatem & breuitatem alicuius rei: ut, Fugacitas temporis, Fugacitas ætatis.

FVGALIA, feſta fuerunt Romæ, in memoriam exactorum regum, liberatæq́; reipublicæ inſtituta. Cenſorinus de Die geniali feſtum hoc Regifugiũ uocat, quòd eo die Tarquinius ab exercitu ad Porſenam Hetruſcorum regem fugiſſet. Celebrabantur autem Fugalia menſe Februario poſt exacta Terminalia. Auguſt. li. 2. de Ciui. Sed demonſtrentur loca talibus aliquando conuenticulis cõſecrata, non ubi ludi agerentur obſcœni, uocibus & moribus hiſtrionum: nec ubi Fugalia celebrarentur, effuſa omnium licentia turpitudinum, & uere Fugalia, ſed pudoris & honeſtatis.

FVGAX, acis, [*Fugace*] φυγικός, qui facile fugit. Huiuſmodi enim uerbalia in ax, habitum important actus per uerbum ſignificati: ut edax, & Bibax. Ci. in Saluſtium. Ego fugax Criſpe Saluſti? Sal. in Cice. pedes fugaces. Virg. 10. Æneid. Si forte fugacem Conſpexit capream. Inuenitur tamen aliquando poſitum pro fugiẽs. Vir. lib. 11. Conuerſisq́; fugax aufertur habenis. Apud eundem lib. 10. etiam legitur pro ueloci. Prolem Dolicaonis Hebrum Sternit humi, cum quo Lategum Palmumq́; fugacem. Quo in loco Seru. interpretatur Fugacem pro celeri & ueloci. Accipitur etiam Fugax pro eo, quod nõ eſt durabile, aut quod cito præterit. Sic Hor. li. 2. Carm. uocat annos fugaces, quod cito elabantur. Sic etiam Plin mala Perſica uocat Fugacia, quod durabilia non ſint, decerptaq́; facillime corrumpantur. Sic enim ait lib. 15. cap. 12. Preciumq́; ſingulis iam triceni nummi fuerunt, nullius maiore: quod miremur, quia non aliud fugacius. Longiſſima nanque decerpto bidui mora eſt cogitq́; ſe uenundari.

FVGIO, gis, fugi, fugitũ, [*Fuggire*] φεύγω, cũ curſu & celeritate diſcedo: cui opponitur Fugare, quod eſt in fugã aliquã cõuertere, & fugientẽ inſequi. Et modo abſolute ponitur. Plau. in Amph. Nã cum pugnabant illi maxime, ego fugiebam maxime. Virg. 3. Æn. Tendunt uela noti, fugimus ſpumantibus undis. Modo tranſitiue cum accuſatiuo, pro eo quod eſt fugiendo uitare. Vir. 1. Ecl. Nos patriã fugimus. Cic. pro Lege Agra. Nec quorũ oculos oſtendebat, eorum ipſorum conſpectum fugere auſus eſt. Aliquando pro neſcire, ſeu nõ recordari, ſed hoc dũtaxat in tertiis perſonis. λανθάνειν καὶ διαφεύγειν τὴν μνήμην. Cic. lib. 1. Tuſc. Niſi quæ me forte fugiunt, hæ ſunt fere omnium de animo ſententiæ. Aliquãdo pro cedere. Plin. lib. 15. Fictitiæ ſcarificationis candicãtiam fugiunt. hoc eſt, fictitias gemmas ad impreſſionem ſcarificantis cedere, quod gemmarii etiam hodie appellant fugire. Hinc ortum, ut uina quæ annis cedunt, hoc eſt, ætatem ferre non poſſunt, ἐξεστηκὼς οἶνος. &, ἐξερρυηκὼς, fugere dicantur, & Vina fugientia, quæ iam ætati cedũt, neq; diutius ſeruari poſſunt. Fugientes etiã litteræ dicuntur exoleſcentes, quæ uetuſtati cedunt, ἐξερρυηκότα γράμματα, quaſi diffluentes dilabentesq́;: quod fit etiam quum membranæ præpingues litteras non retinent. Bud. Fugiens laboris: Cæſar lib. 1. Bel. Ciuil. Nemo erat adeo tardus, aut fugiens laboris, quin, &c. Huius compoſita ſunt, Aufugio, alio fugio, ἀποφεύγω, ἀποδιδράσκω, quod ex ab, & fugio componitur, b, in u, mutata, ut fieret uox pronunciatu, audituq́; lenior. Confugio, ſimul fugio, concurro καταφεύγω, Deſugio, Diffugio, de quibus alibi. Effugio, extra fugio, diſcedo, deuito, ἐκφεύγω. Effugium, & Effugia, giæ, ſicut Lana, & Lanitium. Perfugio, quod eſt auxilii gratia ad aliquem fugio. καταφεύγω, Vnde Perfugium, καταφυγή. Perfuga, qui ad hoſtes tranſit & perfugit. Refugio, ἀναφεύγω, retro fugio. Gell. Poſteaquã prœlio uictus in ultimam regionem refugiſſet. Accipitur etiam Refugere pro confugere. Vnde Refugium. Per tranſlationem ponitur pro deuitare, recuſare, & odio habere, ἀποδιδράσκειν. Colume. li. 4. Idq́; adeo plurimi dubitant, ut multi refugiant & reformident talem poſitionem ruris. Profugio, longe fugio: ἀποφεύγω, à quo Profugus. Subterfugio, ſecreto fugio, uel euito. διαδύομαι, Cice. pro Cœlio: Qui nolunt pœnam aliquam ſubterfugere, aut calami-

tatem,eo ſolum uertunt.Suffugio, latenter fugio , ὑποϛέλλομαι. Suet.uero pro retro fugio in Tiberio poſuit, dicens.Adulationes adeo aduerſatus eſt,ut neminem Senatorum ad lecticam ſuam ad miſerit:conſularem uero ſatiſfacientem ſibi, ac per genua orare conantem ita ſuffugerit, ut caderet ſupinus. Transfugio: αὐτομολέω,tranſeundo fugio ab uno ad alium locum. Vnde Transfuga, qui ad hoſtes fugit. Liu.li.1.Sextus filius eius, qui minimus ex tribus,erat,transfugit ex compoſito Gabios.Sal.in Cic. Modo harũ, modo illarum partium,leuiſſime transfuga. Habent autem hæc omnia fu,ſyllabam in præſenti correptam.

FVGITIVARII,apud antiquos fugitiuorum ſeruorum reprehenſores erant:qui eam operam profitebantur, ut fugitiuos inueſtigatos reducerent.In Pandectis in.l.ſi apud te.Non enim ambo pecuniam,ego,& fugitiuarius depoſuimus.Varr.hoc uerbo metaphoricῶs quodam modo uſus eſt,quum inquit li.3.cap.14. Idoneus ſub dio ſumendus eſt locus cochleariis, quem totum circum aqua claudas,ne,quas ibi poſueris ad partum,non liberos,earum,ſed ipſas quæras:aquam,inquam,cludẽdæ,ne fugitiuarius ſit parandus. i.ne ſi locus fugæ pateat cochleis,cogaris poſtea tanquam fugitiuos ſeruos,ſic cochleas fugitiuas perſequi, & uti miniſterio reprehenſorum:Budæus in Annotationibus.

FVGITIVVS,a,um,[*Fuggitiuo*] δραπέτης, qui aufugit, unde Fugitiuus ſeruus dicitur,qui à domino ea mente recedit, ne ad eum redeat,etiamſi mutato conſilio ad eum reuertatur qui'ue extra domini domum fugæ cauſſa,ut ſe à domino celaret, manſit. Item qui eo ſe confert,unde cum dominus recuperare non poſſit,aut abducere.Qui autem incendium, ruinam, hoſtem,aut præceptorem,cui in diſciplinam traditus erat,quia immoderate eo utebantur,aufugit,non fugitiuus dicendus eſt.Plau.in Menæc. Homines captiuos,qui catenis uinciunt:Et qui fugitiuis ſeruis induũt compedes.Idem in Cap.Apage,haud nos deceat fugitiuos imitari.Fugitiuum argentum.Ter.in Heaut.Fugitiuus lapis.Cic. in Tuſc.Viuebat cum fugitiuis.Pli.lib.36.cap.15.Fugitiua gaudia,hoc eſt, fugacia,quæq; cito euaneſcunt,& abeunt,ac parum durant. Mar.li.7.Viue uelut rapto,fugitiuaq; gaudia carpe.

FVGITO,as,pe.c.[*Schifare, fuggire in diuerſe parti*] δραπετεύω, φυγογαρέω,, deuito,uel detrecto,uel etiam huc illuc fugio.Plau.in Aſin. Herum noſmet fugitare cenſes?Teren.in Eun.Fugitando fugi,ne quis me cognoſceret.Hinc fit participium, Fugitans, idem quod ſtudioſe fugiẽs,quo uſus eſt Ter.in Phor.pro nomine uerbali. Herus meus(inquit ibi Geta)liberalis eſt,& fugitans litium.Cic.pro Sex.Roſ.Qui quæſtionem fugitant.Fugitor uerbale, pro eo qui fugit.Plau.in Trin.Credo acrem fugitorem fore.

FVGO,as,[*Fugare,mettere in fuga*] τρέπομαι,expello,& in fugam conuerto.Plau. in Amph. Ibi nunc meus pater Memorat, legionem hoſtium ut fugauerit. Plin.lib.11.cap.53.Vultures unguento qui fugantur,alios appetunt odores.Cic. pro Cecin. Qui armis pulſus,fugatusq; eſt.

FVLCIO,is,ſi,tum,[*Soſtentare,fortificare*] ἐρείδω,ϛηρίζω, munio, ſuſtento,fortifico.Iuu.Sat.3. Nos urbem colimus tenui tibicine fultam.Mart.Fulcitur teſta fagina menſa mihi.Cic.poſt red. in ſenatu:Horum conſulum ruinas,uos conſules,ueſtra uirtutes fulciſti. Huius compoſitum eſt Suffulcio,ὑποϛη[illegible]. Varro: Vt maioribus perticis ſuffultæ uites,auras non pertimeſcant.

FVLCIMENTVM,ti,[*Soſtegno,ſoſtenimento*] ἔρισμα,ϛήριγμα, quod aliquid fulcit & ſuſtinet.Pla.in Trin.Quid ego nunc agam,niſi ut ſarcinam Conſtringam, & clypeum ad dorſum accommodem,fulcimenta,Iubeam ſuppingi ſoccos?

FVLCO,Andegauenſium princeps fuit, quintus rex Hieroſolymorum,qui equo in caput uerſo occubuit,cum regnaſſet annis undecim.Volater.

FVLCRVM,cri,[*Lettiera*] ἔρμις,quo lectus ſuſtinetur,à fulciendo dictum.Vir.6.Æn.Fulgent genialibus altis Aurea fulcra toris.Gel. li.20.ca.15.Neque apud eius lecti fulcrum capſam eſſe cum ſtrue aut ferro oportet. Suet.in Clau.Adhibebat omni cœnæ & liberos ſuos cum pueris,puellisq; nobilibus,qui more ueteri ad fulcra lectorum ſedentes ueſcerentur. Cic.de Diu. Rauca fulex.

FVLGEO,ges,ſi,ſum,[*Riſplendere*] φλὸξ,deducitur,quod apud Græcos flammam ſignificat: unde & pro lucere,& ſplendorem emittere ſumitur, ϛίλβω,ἀγλαΐζω,Lucan. lib.10.Fulget gemma toris,& iaſpide fulua ſupellex. Cic.in Cat. Qui nitent unguentis, qui fulgent purpura. Accipitur etiam Fulgere pro Fulgurare.Cic.2.de nat.Deo.Hinc etiam augures noſtri, cum dicunt, Ioue fulgente, tonante:dicunt etiam,Cælo fulgente,tonante.Fulgere,pro ferire priſci dicebant,auctore Feſto Pompeio: unde Fulgur dictum eſt. Huius compoſita ſunt:Affulgeo,alluceo.προϛίλβω. Liu. Et nauiũ ſpeciem de cælo affulſiſſe.Confulgeo,ſimul totus fulgeo.Plau.in Amph.Ardere cenſui ædes,ita tum confulgebant.Effulgeo,ſplendorem emitto,ἀποϛίλβω.Præfulgeo,uide loco ſuo.Refulgeo,ſplẽdorem reddo.Perſ.in Præf.ſui poematis:Quod ſi doloſi ſpes refulſerit nummi,Coruos poetas,&c.

FVLGETRA,træ,fœm.gen.Idem lib.27.ca.2.Fulgetras popyſmis adorare conſenſus gentium eſt.

FVLGETRVM,tri,[*Lampa,baleno,folgore*] ἀϛραπή,ϛεροπή, à fulgendo idem quod fulgur. hoc eſt,lux illa, ſeu uibratio luminis,quæ ante cernitur, quam tonitruum audiatur, cum ſimul fieri certum ſit. Plin.li.2.ca.43.Hinc naſci procellas,& ſi in nube luctetur flatus, aut uapor,tonitrua edi:ſi erumpat ardens,fulmina:ſi longiore tractu nitatur,fulgetra his findi nubem,illis perrumpi.

FVLGIDVS,a,um,p.c.[*Chiaro,ſplendido*] ϛιλπνὸς, clarus, ſplendidus.

FVLGINATES, Italiæ populi ſunt,qui in Vmbria collocantur à Plinio lib.3.cap.14.

FVLGO,is,ſum,tertiæ coniugationis,[*Riſplendere*] ϛίλβω,idẽ quod fulgeo.Vir.li.6.Illæ autem, paribus quas fulgere cernis in armis Concordes animæ, &c. Ad eundem etiam modum Effulgo dicebant pro Effulgeo.Idem li.9.Auroq; effulgere fluctus.

FVLGOR,oris,pen.pro.[*Splendore*] σέλας,ſplendor. Virg.5. Æn.Maculoſus & auro Squammam incendebat fulgor. Accipitur etiam Fulgor,pro fulgure.Ci.2. de Diu.Cum autem ſe in nubem induerint,eiusq; tenuiſſimam quanque partem cœperint diuidere, ac diſrumpere,idq; crebrius facere & uehementius,tum & fulgores & tonitrua exiſtere:ſi autem nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit,id eſſe fulmen.

FVLGVR,uris,pe.co.[*Lampa,baleno*] ἀϛραπή, idem quod fulgetrum. Differt autem à Fulmine,teſte Sene.li.2.Nat.quæſt.quod Fulmen dicatur, cum ignis emittitur. Fulgur autem, cum ignis tantum oſtenditur.Vnde domum fulmine accenſam dicimus,non fulgure.Eſt enim Fulgur nihil aliud,quàm ſplendor ipſius fulminis.Fulmen autem,ipſum telum. Vtrunque tamen ignem eſſe conſtat,illud tamen intereſt, quod fulgur tantum uirium non habet, ut ad terram poſſit deferri.Pli.lib.2.ca.49.Quòd ſi ſimul rupit nubem, exarſitq;,& ignem habuit, aut poſtea concepit, fulmen eſt. Hinc aiunt naturalium cauſſarum ſcrutatores,quòd fulgura ex nubium colliſione generentur in morem ſilicum duriorum quos cum comploſeris ſibi,medius ex his ignis extritus elabitur, atque ita cum fulgure pariter, & tonitrua mugire,tonitruum. ſ.ſonitu indicante,& fulgura excuſſi luminis claritate. Cic. de Diu. Quid de fulgurum ui dubitare poſſumus?

FVLGVRATIO,Sene.2.Nat.quæſt. Fulguratio oſtendit ignem, Fulminatio emittit.

FVLGVRATOR,fulgurum inſpector eſt, teſte Nonio.Cice.2.de Diu. Non ne intelligis eadem uti poſſe & aruſpices,& fulguratores,& interpretes oſtentorum.

FVLGVRIO,is,pe.c. [*Gittar folgore*] ἀϛράπτω, fulgur iacio. Næuius apud Nonium:Sane ſuo ſonitu claro fulguriuit Iupiter.

FVLGVRITVS locus,[*Folgorato,tocco dal folgore*] κεραυνωθεὶς, id eſt, fulmine ictus, qui ſtatim fieri religioſus putabatur, quòd eum Deus ſibi dicaſſe uideretur.Auctor Feſtus.

FVLGVRITAS,ritatis,afflatio fulminis. Lucilius apud Nonium: Luporum aciem claram, & fulguritatem arborum. Antiquum eſt, & obſoletum.

FVLGVRO,as,pen.cor.[*Folgorare,balenare*] ἀϛράπτω,fulgur emitto. Plin.lib.18.cap 35.Cum ex omnibus quatuor partibus cæli fulgurabit.Cic.de Diuinat. Ioue tonante, & fulgurante comitia populi habere nephas.

FVLGVRITASSVNT, pro fulgure percutiuntur, dixit Plaut.in Trin. Nam fulguritaſſunt Alternæ arbores, ſues moriuntur angina acerrime.

FVLGVRALIS,le,Ci.1.de Diu.Quod Hetruſcorum declarant & aruſpicini,& fulgurales,& rituales libri noſtri etiam augurales, hoc eſt,libri, qui de fulgurum inſpectionibus tractant.

FVLICA,cæ,pen.cor.[*Folica*] [illegible],nonnullis,aliis λάρος,auis eſt aquatica, magnitudinem columbæ nõ multum excedens à furuo. i.nigro,aut certe à fuliginis colore dicta.Gaudet præcipue mari, ſtagnisq; amplioribus.In ſiccum ſe recipiens,clarioreq; uoce clangens,nautas imminentis tempeſtatis admonet, Virg.li.1.Geor.In ſicco ludunt fulicæ, Plin.lib.18.cap.35.Loligo uolitans, conchæ adhæreſcentes,echini affigentes ſeſe,aut arena ſaburrantes, tempeſtatis ſigna ſunt. Ranæ quoque ultra ſolitum uocales,& fulicæ matutino clangore. Legitur & Fulex in eadem ſignificatione:ut Rauca fulex,apud Cic. 2.de Diuin.

FVLIGNOSVS,λιγνυώδης.Ci.2.Philip.Idẽ tamẽ quaſi fuligine abſterſa,reliquis diebus in Capitolio præclara ſenatuſconſulta feciſti.

FVLIGO,inis,pe.pr.[*Fuliggine*] ἄσβολη,λιγνὺς,nigrum illud excrementum,quod ex fumo caminis aut furnis adhæret: à furuo. i. nigro colore nomen habens, Plin.lib.35.cap.6.Adulteratur fornacum, balnearumq; fuligine.

FVLLO,nis,[*Purgatore*], γναφεὺς,qui purganda,poliẽda'ue ueſtimẽta accipit:

accipit:ita dictus à fouendis aqua calida ueſtibus.Plau in Aul.Stat fullo,phrygio,aurifex,lanarius.

Fullonica,cæ,ſubſtantiue acceptum modo ſignificat officinam fullonis,γναφεῖον,Vlp.li.apud Trebatium.ff.de aqua plu.arcen.Apud Trebatium relatum eſt,quum in fundo aqua oriretur,eum qui fullonicas circa fontem inſtituiſſet,& ex his aquam in fundum uicini immittere cœpiſſet.Modo etiam ipſam fullonis artem. Plaut. Aſi. Si non didiciſti fullonicam,Non mirandum eſt: in oculos inuadere optimum eſt.Pli.li.7.ca.56.Fullonicam artem Nicias Megarenſis inuenit. Legitur & Fullonica neutro genere, & plu.num. pro fullonum officinis,à nominatiuo ſing.Fulliconum.Vlpi.l.Si cuius.ff.de Vſufr.Quod(inquit)dicitur meritoria non facturum,accipe quæ diuerſoria,uel fullonica uulgo appellantur.

Fullonius,a,um,γναφευτικός,quod ad fullonem attinet.Plau.in Pſe. Cras mihi potandus fructus eſt fullonius.

Fulmen,inis,[*Fulmine*]κεραυνός,σκηπτός,ignis à nubibus erumpens: de quo uide latius paulo ante in dictione Fulgur.Li.1.ab urb.Auétino,fulmine ipſe ictus, regnum per manus tradidit.Transfertur Aliquando pro ui, & impetu. Cic.ad Papyr. Inſanire tibi uideris, quod imitere uerborum meorum,ut ſcribis,fulmina?Idem 2.Tuſ. Nam ſi omnia fugiendæ turpitudinis adipiſcendæq; honeſtatis cauſſa, faciamus , non modo ſtimulos doloris, ſed etiam fulmina fortunæ contemnamus licebit,Fulmineus, a,um, Oui.2.de Pont. Et qui fulmineo,ſæpe ſine igne tonat. Fulmineũ os apri, hoc eſt, uiolentum,& fulminis modo obuia quæque proſternẽs.Oui.2.Faſto.Sicut aper longe ſiluis latratibus actus,Fulmineo celeres diſſipat ore canes.

Fulminatus,a,um,Fulmine ictus,κεραυνωθείς, Idem lib.2.cap.54. Vulnera fulminatorum frigidiora.

Fulmino,as,are[*Fulminare.ſaettare*]κεραυνοβολέω,κεραυνόω,eſt fulmen iacere,uel fulmine afflare.Senec.Minore enim igne ad fulgurandum, quam ad fulminandum opus eſt, Plin.lib.2.cap.7.Fulminantem pererat Iouem.

Fulsinates, populi ſunt inſulani, iuxta oram Illyrici: quorum meminit.

Fultura,ræ,[*Soſtentatione,ſoſtegno*]ἔρεισμα, στήριγμα, ſuſtentatio, Pli.lib.36.cap.15.Cyzina & Buleutrion uocant ædificium amplum ſine ferreo clauo,ita diſpoſita contignatione,ut eximantur trabes ſine fulturis,ac reponatur.

Fulviana,herba quædam, urinæ ciendæ utilis, à Fuluio inuentore nomen habens.Pli.li.26.cap.8.Et herba Fuluiana trita ex uino,& hæc nomen inuentoris habet,nota tractantibus urinas ciet.

Fulviaster.Cic.Att.Solet omnino eſſe fuluiaſter.

Fulvius Flaccus cenſor,tectum marmoreum Iunonis Laciniæ ſpoliauit,ut ædem quam dedicauerat equeſtri Fortunæ,tegeret. Auctor Liuius lib.42.

Fulvus,ui,πυῤῥός,color dicitur,qui ex rufo & uiridi uidetur eſſe miſtus,in aliis plus uiridis,in aliis plus rufi habens. Nam & aquilam fuluam,dicũt poetæ,& fuluum aurum,& arenam fuluam, & leonẽ fuluum,quæ tamen res colore nonnihil differunt. Quinetiam iaſpidem fuluam uocant, quam tamen conſtat eſſe uiridis coloris. Virg.4.Æn.Atque illi ſtellatus iaſpide fulua Enſis erat. Vbi Seruius:Iaſpide fulua,pro uiridi:ut,Fuluaq; caput nectentur oliua.Cice.de Leg.Nuncia fulua Iouis miranda uiſa figura.

Fumarium,rii,καπνεῖον,locus ubi uina fumo condiebantur. Martial.libro.10. Improba Maſſiliæ quicquid fumaria cogunt,Accipit ætatem quiſquis ab igne cadus.Nam uina fumo præcocem trahunt maturitatem,& celerius uetuſteſcunt: ut docet Columella. lib.1.cap.6.

Fumeus,a,um,ut. Vinum fumeum,hoc eſt,fumo conditum.Mar.lib.13.Fumea Maſſiliæ pomere uina potes.

Fumidus,a,um,[*Fumicato,affumicato*]καπνοειδής,fumum referens. Pli.li.37.c.7.Sunt qui præferant Arabicas Indicis,fumidæq; chryſolitho illas ſimiles eſſe dicant.

Fumifer,ra,rum,[*Fumoſo*]καπνοφόρος, fumum afferens , fumoſus. Vir.9.Æneid.Parte alia(horrendum uiſu)quaſſabat Hetruſcam Pinum,& fumiferos infert Mezentius ignes.Fumoſa nox pro caligine è fumi denſitate naſcente. Idem lib.8.de Caco: Faucibus ingẽtem fumum(mirabile dictu) Euomit, inuoluitq; domum caligine cæca:Proſpectum eripiens oculis: glomeratq; ſub antro Fumiferam noctem.

Fumifico,as, [*Fumicare,ſuffomicare*]θυμιάω , idem quod fumigo, ſuffio.Plau.in. Mil.Eiq; ut Arabico fumificem odore.

Fumificus,ca,um,quod fumum emittit.Ouid.7. Meta.Fumificisq; locum mugitibus impleuere.

Fumigatio,θυμίαμα.pro ſuffitu.

Fumigo,as,p.c.[*Profumare,ſoffumicare*]θυμιάω,ſuffio,Var.3. de Re ruſt.cap.16.Verno tempore & æſtiuo fere,ter in menſe mellarius inſpicere debet,fumigans leniter.

Fumo,mas,[*Far fumo,fumare*]τύφομαι,fumum emitto. Virg.1.Ecl. Et iam ſumma procul uillarum culmina fumant.Cic.7.Verr.Cum fumantes etiam noſtras naues reliquiſſent. Fumare aper dicitur, uel urſus,cum è naribus denſum ſpiritum emittit inſtar fumi.Mar. lib.12.Fumantem uiui naſum ne læſeris urſi. Huius compoſitum eſt Infumo,pen.pro.quod eſt ad fumum ſicco.

Fumosus,a,um,quod fumum emittit.καπνώδης.Cato de Re ruſt.ca. 130.Codicillos oleaginos,& cetera ligna amurca cruda perſpergito,& in ſole ponito,pebibant bene: ita neque fumoſa erunt, & bene ardebunt.Interdum etiam Fumoſum dicitur,quod fumo tinctum eſt.Vnde Tecta fumoſa dicuntur à Virg. 2.Georg.Cum ait Colaq; prelorum fumoſis deripe tectis & Fumoſæ imagines , à Cicerone in Piſonem,pro ſtemmatibus maiorum,quæ à nobilioribus domi aſſeruabantur, iam ob uetuſtatem fumo denigrata.Sed (inquit)ne notum quidem factum aut militiæ, aut domi:obrepſiſti ad honores errore hominum, commendatione fumoſarum imaginum,quarum ſimile habes nihil præter colorem.Ad hoc etiã alludit Iuuenalis,cum ait.Fumoſos equitum cum Dictatore magiſtros.Quãquam in quibuſdam exemplaribus corrupte legebatur Famoſos.Infumibulum per quod fumus erumpit. καπνοδοχεῖον.

Fumus,mi,[*Fumo*]καπνός,uapor niger ex igni exhalans:à colore furuo,hoc eſt,nigro dictus.Virg. 2.Æneid.Miſtoq; undantem puluere fumum.Accipitur per tranſlationem Fumus pro ſplendidis & magnificis pollicitationibus,quæ ſuo tamen carent effectu, Inde, Vendere fumos, dixit Martialis, pro eo quod eſt officium ſuum, quod nullum eſt,& ſimulatam apud principem gratiam,precio uẽdere.Huiuſmodi homines Fumi uenditores dicuntur, qualis inſignis deprehenſus fuit Alexandri Seueri tempore,Thurinus quidam,qui cum nihil apud principem aut gratia, aut auctoritate ualeret,ſimulata tamen principis amicitia,non modica clientes pecunia emungebat.Sed tandem deprehenſo fuco,ut crimini reſponderet ſupplicium,alligatus palo iuſſo principis uiridum lignorum fumo eſt enectus:pronunciante præcone,Fumo periit, qui fumos uendidit. Cic.in Piſ. Pauliſper ſtetimus in illo gonearum tuarum nidore,atque fumo.

Funalia,lium,[*Torchi*]δᾶλοι,dicuntur faces ex contortis funibus cera aut pice circundatis.Cice.de Sen.Delectabantur crebrò funali,& tibicine: quæ ſibi nullo exemplo priuatus ſumpſerat:tantũ licentiæ dabat gloria.Funales uero equi ſunt,qui fune,hoc eſt,reſte iuncti,currum triumphalẽ præcedunt.σειραφόροι.Suet.in Tyb. Dehinc pubeſcens Actiaco triumpho currum Auguſti comitatus eſt ſiniſteriore funali equo, cum Marcellus Octauiæ filius dexteriore ueheretur.Funalis cereus.Vale.Max.lib.3.cap. 6. Caius autem Duellius,qui primus naualem triumphum ex Pœnis retulit, quotieſcunq; epulaturus erat,ad funalem cereum,præeunte tibicine,& fidicine,à cœna domum reuerti ſolitus eſt.

Funambulus,pe.co.[*Quello che camina ſu per le corde*] σχοινοβάτης, qui graditur per funes.Ter.in Prolo.Hecyr.Ita populus ſtudio ſtupidus,in funambulo animum occuparat.

Functio,nis,lege Fungor,ris.

Funda,dæ[*Fromba*]σφενδόνη,inſtrumentum è funiculo factum,quo funduntur,hoc eſt,iactantur lapides Vir.lib.1.Geor.Stuppea torquentem Balearis uerbera fundæ.Vocat autem Poeta fundam balearem,quòd duæ illæ inſulæ Baleares peritos in primis mittebãt funditores.Ter, in Eun. Fundam tibi nimis uellẽ dari,Vt tu illos procul hinc ex occulto cæderes.Eſt etiam retis piſcatorii genus, quod in orbẽ ſpargitur,ἀμφίβληστρον,quod & Reticulũ dici ſolet. Vir.1.Geo.Funda iam uerberat amnem.Accipitur quandoq; pro ſacculo,ſeu marſupio in modum retis facto , in quo pecuniæ & alia geruntur.Macrob. Cumq; acceſſiſſet ad ſellã, demiſſã in fundam pauperem manu , paucos denarios protulit,quos principi daret.Quod ſacculi genus etiam Reticulum uocatur.Horat.Reticulum panes uænales inter onuſto Forte uehas humero. Aliquando pro circulo ex auro,ſiue alio metallo,quo gemmæ ita nectuntur, ut aurum non niſi margines amplectatur.Plin.Funda includuntur perſpicuæ,ceteris ſubiicitur orichalcum.

Fundamentum,ti[*Fondamento*]θεμέλιον,ὑπόθεσις.βάσις, ſuper quod quid fundatur.Virg.4.Geo.Et lentum de cortice glutem Prima fauis ponunt fundamina.Idem 1. Æn.Fundamenta locant alii,pars ducere muros.Iacere fundamenta reipub.eſt quaſi dare reip.principium.Cic.Cornif. Ego mi Cornifici, quo die primum in ſpem libertatis ingreſſus ſum, & cunctantibus ceteris ad xiii.calendas Ianuarii fundamenta ieci, eo ipſo die prouidi multum,atque habui rationem dignitatis tuæ.

Fundi,orum,φόνδοι,oppidum eſt Cãpaniæ inter Taracinã & Caietam,quod intercidit:hodie ſolùm paluſtre ibi, ita tamen ut ædificiorum ruinæ ac ueſtigia cernantur:a quo Fundanus lacus appellatus eſt,& Fundarius ager.Pli.lib.3.ca.5.Inde generoſa uina Fundana ſcriptoribus commendata.Cice.Attico,pridie iduum fundis

accepi tuas litteras cœnans.

FVNDIBVLARII, σφενδονῖται, iidem qui funditores.

FVNDITO, as, p.c. [*Spargere ſpeſſo*] σπερμολογέω. Plau. in Amph. Dũ cruciatu tuo iſthæc hodie uerna uerba funditas. Idem in Pœnul. En monſtrum mulieris: tantula tanta uerba funditat. i. multum & fruſtra profert. Funditare rem, pro conſumere, Prodigere, ac profundere. Plau. in Merc. Omni quòd modo, cui iuuenis ipſe parſerit, Me rem uideret funditare, ac perdere.

FVNDITORES, σφενδονῆται, qui funda dimicant. Sal. Ipſe cum expeditis cohortibus: ad hæc funditorum & ſagittariorum delecta manu. Cæſ. 3. Bel. Gal. Numidas & Cretas ſagittarios, & funditores Baleares ſubſidio oppidanis mittit. Sic Liu. 1. Bel. Pun.

FVNDITVS, p.c. [*Dal fondo*] ἐκ βάθρων, πανώλως, aduerbium ſignificat a fundo, ſicut Cælitus a cælo. Cic. 6. Ver. Qui nó obtrulit aliqua ex parte monimenta P. Scipionis, ſed funditus ſuſtulit, ac deleuit. Hoc eſt, ab ipſo fundo, uel ab ipſis fundamentis. Cice. Torquato lib 6. Neceſſe eſt enim aut armis urgeri rempub. ſempiternis, aut his poſitis recreari aliquando, aut funditus interire.

FVNDO, fundas [*Fondare, gittare il fondamento*] καταβάλλομαι, θεμελιόω, proprie idem quod fundamentum iacio. Cic. pro Corn. Illud maxime noſtrum fundauit imperium. Virg. 8. Æn. Haud procul hinc ſaxo colitur fundata uetuſto Vrbis Agyllinæ ſedes. Transfertur & ad incorporalia: idem fere ſignificat quod firmo, ſiue ſtabilio. Quinct. Fundatam paternis auitisq; opibus domũ exhaurit. Huius compoſita ſunt Effundo, effundas, quod eſt, a fundo euerto. ἀνα θεμελιόω. Cæcilius reſpublica amiſſo & effundato pulcherrimo ſtatu, non paruam fecerat iacturam. Suffundo, pro fundamento ſubiicio. Varro: qui in domus lateritiis paululum modo lapidibus ſuffundatis, ut humorem fugerent, habitabant.

FVNDO, dis, fudi, fuſum, [*Liquefare, ſpargere, fondere*] χέω, χωνεύω, liquefacio. Vnde metalla dicuntur fuſa, cum liquefacta ſunt ui caloris. Item fundere aliquem dicuntur artifices, cum effigiem alicuius arte fuſoria exprimunt. Plin. lib. 34. cap 8. Theodorus, qui labyrinthum fecit Sami, ipſe ex ære fundit, præter ſimilitudinem mirabilem, fama magnæ ſubtilitatis celebratus. Cice. de Nat. Ouapiſcium facile aqua ſuſtinentur, factum fundunt. Fuſile, Fuſor, & Fuſorius, quæ uide ſuo loco. Quoniam uero quæ fuſa ac liquida ſunt, ſpargi ſolent, fundere pro ſpargere ponitur. Claudian. Et peſſima fudit Vina cadis. Lucta. libro ſexto, Fudendus ad ultimum cruor, omnia denique amara & grauiora patienter ferenda. Aliquando pro proſternere. ἐδαφίζειν, καταβάλλειν. Virg. 1. Æneid. Nec prius abſiſtit, quàm ſeptem ingentia uictor Corpora fundat humi. Aliquando pro profligare, uel diſpergere. Liui. lib. primo. Exercitum fundit, fuſum perſequitur. Aliquando pro abundanter præbere. Virg. 4. Eclg. Ipſa tibi blandos fundent cunabula flores. Aliquando pro large loqui. σπερμολογεῖν, εὐρεσιλογεῖν, σωρεύειν, ῥαψῳδεῖν. Idem lib. 3. Talia fundebat lacrymans. Aliquando pro demittere, ut apud eundem: Criſtisq; à uertice flammam Fundit. Huius compoſita ſunt, Affundo, ad aliquid fundo. ἐπιχέω. Plin. Exprimitur foliis ſuccus molliſſimis, in pila tuſis, affuſo paulatim uino auſtero. Confundo, perturbo, opprimo, ſiue omnia in unum miſceo, coniungo. συγχέω. Liuius libro primo. ab urb. Alterius urbis duo populi in unum confuſi ſunt. Virg. lib. 3. Qui nunc Ore Arethuſa tuo Siculis confunditur undis. i. coniungitur. Plin. Et ſi miſceantur, facile confundunt colorem. id eſt, perturbant. Circunfundo, circumcirca ſpargo. περιχέω. Apulei. Atq; eo liquore ſtabulum omne circunfundit. Virg. 2. Æn. Vndiq; uiſendi ſtudio Troiana iuuentus Circunfuſa ruit. Defundo, deorſum fundo. καταχέω. lib. 2. ad Heren. Nã ut forte hic in balneas uenit, cœpit poſtquam defuſus eſt, defricari. Diffundo, & Effundo, de quibus ſupra. Infundo. in rem aliquam quippiam fundo. ἐγχέω. Col. li. 2. Merũq; faucibus ſi eſtuauerint boues, infundet Hinc Infundibulũ, de quo ſuo loco. Quandoq; Infundere, eſt ſupra fundere. ἐπιχεῖν. Vir. 1. Geo. Certatim largos humeris infundere rores. Infuſum, idem eſt Pli. quod clyſter. τὸ ἐγκλυζόμενον. Offundo, & Perfundo ualde, ſiue per oẽs partes fundo, ſpargo. διαβρέχω, διαπάσσω. Ouid. Perfuditq; genas lacrymis. Profundo, προχέω. Refundo, ἀμείβομαι, ἀντιπαραβάλλω, repẽdo. Sen. Id erat nó tã accipere beneficiũ q̃ refundere. Interdũ reſtituo, quod ſparſum erat. Idẽ Quicquid deerit, ex meo refundã. Interdũ reiicio, ἀφαιρέομαι: ut, Omnẽ culpã in te refundã. Interdum idẽ eſt, quod euomo. Pli. Quod heſterna crapula ingurgitauerat, palã refudit, ἀπέδωκε. Suffundo, eſt ſupra fundo, aut fundẽdo iniicio. Colum. li. 7. Laſſæ & æſtuanti mulæ ad os in fauceis demittitur, utrunque in os ſuffunditur. Interdum forinſecus ſpargo, ὑποχέω cum Infundo potius de interiori parte dicatur, Virg. 1. Georg. At ſi uirgineum ſuffuderit ore ruborem. Ventus erit. Seruius. Suffuderit, forinſecus habuerit. Hinc Suffuſio, ὑπόχυσις, ὑπόχυμα, morbus eſt oculorum, quem uulgo Cataractam uocant: ortum trahens ex uitioſo humore inter duas tunicas collecto, uiſumq; deprauante. Cel. lib. 7. cap. Item 7. Suffuſionis plures ſpecies ſunt: quædam ſanabiles, quædam curationem non admittunt. nam ſi exigua Suffuſio eſt, ſi immobilis, colorem uero habeat marinæ aquæ, uel ferri nitẽtis, & a latere ſenſum aliquem fulgoris relinquit, ſpes ſupereſt. Si magna eſt, ſi nigra pars oculi, amiſſa naturali figura, in aliam uerti, ſi ſuffuſionis color cæruleus eſt, aut auro ſimilis, ſi labat atque hac & illac mouetur, uix unquam ſuccurritur. Hæc Celſus. Interdum confundo, ſiue rubore perfundo Cice. pro inſpergo poſuit, ad Lentulum ſcribens Noui animum cum mihi amiciſſimum, tum nulla in ceteros maleuolentia ſuffuſum. Suffundere frigidam, uide in dictione Frigida. Superfundo, ἐπιχέω. Lactan. lib. 6. Extinguitur protinus, tanquam igni aquam ſuperfuderis. Transfundo, de uno uaſe in aliud fundo, ſpargo, immitto'ue. διαχέω. Cato de re ruſtic. Vbi dies xxx præterierint, transfundito, ita relinquito. Ci. Dolab. Libentius omnes meas laudes (ſi modo ſunt aliquæ meæ laudes) ad te tansfuderim, quam aliquam partem exhauſerim ex tuis.

FVNDVM, di [*Fondo, profondo*] πυθμήν, ima pars cuiuſque rei, quæ aliquid liquoris in ſe continet, uel ad continendum facta eſt, ut dolii, nauis, aluei, fluminis, lacus, maris, Virg. 1. Æn. Sæuitq; tridenti Spumeus atque imo Nereus ciet æquora fundo. Largitio fundum non habet, Cic. 2. Offic. Sene. epi. 1. Sera in fundo parſimonia. Hinc Fundamentum de quo ſupra, & Profundum, quod proprie imum ſignificat. Vnde Profundum mare dictum, quòd procul habeat fundum.

FVNDVS, di, [*Fondo, poſſesſione, podere*] χωρίον, ἀγρός, eſt quæuis poſſeſſio ruſtica: ita dicta, quòd fundat quotannis multa: uel quod ſit rei familiaris fundamentum: nam pecuniarum ratio labilis eſt. Plaut. in Capt. quaſi fundum uendam, meis me addicam legibus. Fundi appellatione, (ut docet Florentinus Iureconſultus) omne ædificium, & omnis ager continetur: ſed in uſu, urbana ædificia, Ædes ruſtica, Villa dicuntur. Locus uero ſine ædificio in urbe, Area, rure autem, Ager appellatur. Idemq; ager cum ædificio, Fundus dicitur. Accipitur etiam Fundus per tranſlationem pro cuiuſuis negocii fundamento. Plautus in Trinumo: Nunc mihi is propere conueniendus eſt, ut quæ quum eius Filio egi, ei rei fundus pater ſit potior eo. Hoc eſt, fundamentum, auctor, & approbator. Sic, populum fundum fieri, teſte Feſto, eſt populum eius rei, quam alienat, fieri auctorem. Cice. pro Cornelio Balbo: quid enim dici potuit imperitius, quàm fœderatos populos fieri fundos oportere? Nam id nó magis proprium eſt fœderatorum, quàm liberorum omnium. Et paulo poſt: Potuit magis fundus populus Gaditanas fieri, ſi tum ſit fundus, quum ſcita ac iuſſa noſtra ſua ſententia comprobat.

FVNERAE, arum, apud ueteres dicebantur mulieres ad quas funus pertinet: ut ſunt mater, & ſoror defuncti. nam Præficæ ut planctus ſunt principes, ita doloris ſunt expertes. Virg. 9 Æn. Nec tua funera mater Produxi, presſiq; oculos, aut uulnera laui. Quem in locum Seruius, Funeræ, inquit, dictæ ſunt, quaſi Funereæ, ad quas partes pertinent funus.

FVNEBRIS, funebre, pen. co. [*Funebre, funeſto*] ταφήϊος, quod ad funus pertinet: ut, Funebris pompa, Funebre carmẽ, ἐπιτάφιον, ἐπικήδειον. Quinctil. quid ſibi uelit ille funebrum longus ordo pomparum. Funebres tibiæ, quibus funere canebatur. Funebris oratio, Cic. 2. de Orat. Funebre ueſtimentum, Idem 2. de Leg. Funebria iuſta. Liui 1. ab urb. Interdum accipitur pro exitiali ſeu pernicioſo, quodq; multa affert funera. Sic funebre bellum φθισήνορα πόλεμον Homero, legitur apud Horatium in Serm.

FVNERARIVS, a, um, [*Ciò che s'appartiene à funerale*] ταφήϊος, quod ad funerationem pertinet: ut, Funeraria actio. Vlpia. l. At ſi quis. ff. de reli. & ſump. fun. Qui mandatu alterius funerauit, non habet actionem funerariam.

FVNEREVS, a, um, [*Funereo*] ταφήϊος, idem quod Funebris: ut Funerea fax. Virg. 4. Æneid. Intenditq; locum ſertis, & fronde coronas Funerea.

FVNERO, ras, penult. corr. [*Sepelire, fare il funerale*] κηδεύω, καταθάπτω, iuſta mortuo perſoluo, pompam funebrem duco. Plin. lib. 33. cap. 10. Qui funerari ſe iuſſit ſeſtertiis undecim millibus. Sueto. in Dom. Cadauer eius populari ſandapila per ueſpillones exportatum, Phyllis nutrix in ſuburbano ſuo Latina uia funerauit. Horat. 3. Carmin. 8. Funeratum dixit pro occiſo, id quod ſequitur ponens pro eo quod præcedit. Prope funeratus arboris ictu.

FVNESTO, ſtas, [*Funeſtare*] μιαίνω, cæde polluo, funere inquino. Ci. pro Font. Qui etiam ſi quando aliquo metu adducti, deos placandos eſſe arbitrantur, humanis hoſtiis, eorum aras ac templa funeſtant. Idem pro Rab. Funeſtari concionem carnificis contagione uето? Vnde Domus funeſtata, quæ aliquo funere affecta eſt. Plau. Paternam domum funeſtaui.

FVNESTVS,ſta,ſtum,[*Funeſto*] ὀλέθριος, pernicioſus, exitialis. Cicero Attic. Maiores noſtri funeſtiorem eſſe uoluerunt diem Allienſis pugnæ, quàm urbis captæ. Idem in Catil. Hoc tibi pernicioſum eſſe confido, & funeſtum futurum. Item quod funeribus adhibetur: ut, Funeſta tibia, qua ad funera canebant. Funeſta arbor, dicitur à poetis Cupreſſus, cuius ramus poni ante domum funereā ſolitus ſit, ne pontifex per ignorantiam ingrediens pollueretur.

FVNETA, arcus ſunt in uitibus, cum breuiores palmites ſarmento iunguntur inter ſe funium modo. Auctor Pli. li. 17. ca. 22.

FVNGOR, eris, functus, [*Fare, eſſercitare ufficio, uſare*] τελέω, ἀπολαύειν, ſignificat officium aliquod exercere, munus obire, aut dignitatem habere: & conſtruitur cum ablatiuo: ut Fungor Prætura, Cic. 5. de Fin. Atque in ſenſibus hæc eſt ſua cuiuſque uirtus, ut ne quis impediat, quo minus ſuo quiſque ſenſus munere fungatur in his rebus celeriter, expediteq́; percipiendis. Aliquando cum accuſatiuo. Terent. in Adel. Maior filius tuus Æſchinus, Quem fratri adoptandum dediſti, neque boni, Neque liberalis functus officium eſt uiri.

FVNCTIO, onis, uerbale. Cic. 2. Tuſc. Labor eſt functio quædam uel animi uel corporis, grauioris operis, uel muneris. Huius compoſita ſunt: Defungor: id eſt, expedio, finem facio, perago, ceſſo, & liberor ab aliquo officio, uel munere. Virg. 6. Æne. O tandem magnis pelagi defuncte periclis. id eſt, qui finiuiſti & euaſiſti pericula. Liuius: Defuncta morbis corpora ſalubriora eſſe cœpere id eſt, quæ euaſerunt morbos. Terent. in Adel. Vtinam hoc ſi modo defunctum. id eſt, utinam hoc malum ultimū ſit, quo defungatur, & in quo finem faciat peccandi Æſchinus. Inde etiam Defunctos dicimus, qui mortui ſunt, eo quòd uitæ munus peregerunt: quos etiam Functos uita dicimus: quaſi illud dicamus, eos uixiſſe, nec amplius uiuere. Perfungor, perfectè fungor, ad finem uſque exequor. ἀποτελέω, ἐκτελέω. Cic. Lent. Cum & honoribus ampliſſimis, & laboribus maximis perfuncti eſſemus.

FVNGOSITAS, atis, hoc eſt, raritas & leuitas, qualis in ſpongiis apparet. Idem: tota fungoſitas deraſa.

FVNGOSVS, a, um, quod eſt rarum & leue ad ſimilitudinem fungi. μυκητώδης, Pli. Hinc totum fungoſa replet medulla.

FVNGVS, gi, [*Fungo*] μύκης, à funere (ut quidā docēt) deſcendit, quod ueſcentibus pericoloſiſſimus ſit, uel ipſo Plinio teſte, qui eos annumerat inter ea quæ temere manduntur. Tanta enim eſt fungis cum uenenis cognatio, ut ſi uel caligaris clauus, aut ferri rubigo, aut panni marcor adfuerit, aut ſi ſerpens primo pateſcentem adhalauerit, omnis ſtatim ſuccus decoquatur in uenenum. Fungi nomen generale eſt. Boleti autem dicuntur, qui in uoluis albis naſcuntur, quibus ſublatis lutei ſunt coloris. Pli. lib. 22. ca. 25. Fungorum lentior natura, & numeroſa genera: ſed origo non niſi ex pituita arborum. Tutiſſimi, qui rubent callo, minus diluto rubore, quam boleti, mox candidi. uelut apice Flaminis inſignibus pediculis. Tertium genus ſuilli, uenenis accommodatiſſimum. Fungorum diuerſa ſunt genera, nam ſunt boleti, pratenſes albi, qui in pratis naſcuntur, Spongioli, à ſimilitudine ſpongiæ, Digitelli, a digitis: à porrigine Porriginoſi, Naſcuntur & in arboribus fungi, & in ſpinarum radicibus. Fungus arborum morbus. Plin. lib. 17. cap. 24. Olea præter uermiculationem, quam æque ac ficus ſentit, clauum etiam patitur, ſiue fungum placet dici, uel patella: hæc eſt Solis exuſtio. Fungus, pro homine ſtupido, & inſulſo. Pla. in Bacch. Adeon' me fuiſſe fungum, ut qui illi crederem?

FVNGINVS, a, um, [*Funghino, di fongo*] quod eſt ex fungo. Plaut. in Trin. Pol. hic quidem Fungino genere, eſt, capite ſe totum tegit.

FVNICVLVS, li, [*Cordicella, funicella*] καλώδιον, σχοινίον, diminutiuum à fune. Cice. 2. Inue. Vſqueadeo, ut dominus nauis, cum idem gubernator eſſet, in ſcapham confugeret, & inde funiculo, qui a puppi religatus erat, ſcapham annexam trahebat, nauim quoad poſſet moderaretur. Ponitur quoque Funiculus pro menſura quadam Perſica ſexaginta continente ſtadia, ut placet Herodoto. quanquam Plin. ex Eratoſthenis ſententia quadraginta tantum ſtadiorum eſſe tradit. In hac tamen ſignificatione frequentius utimur Græco nomine Schœnus.

FVNIREPVS, pi, [*Che camina ſu per le corde*] σχοινοβάτης, idem ſignificat quòd Funambulus. Apuleius. Comœdus ſermocinatur, Tragœdus uociferatur, Funirepus periclitatur.

FVNIS, [*Corda, fune*] κάλως, σχοῖνος, μήρινθος, reſtis ex cannabe, aut alia materia contorta: Hodie tantum maſculini generis eſt, olim etiam fœmi. Vir. li. 5. Æn. Volucrem traiectam in fune columbam, Quò tendant ferrum, malo ſuſpendet ab alto. Lucr. apud Gel. li. 13. cap. 10. Haud, ut opinor, enim mortalia ſecla ſuperne Aurea de cælo demiſit funis in arua. Colum. lib. 6. cap. 2. Cannabiſq́; funibus cornua iuuencorum ligato.

FVNVS, neris, [*Funerale, pompa, funebre*] κηδεία, pompa, quæ fit in exequiis mortuorum. A funalibus dictum Funus, quod incenſi funes mortuis præferebantur: quoniam noctu efferebantur cadauera. Vel potius ab eo quod φόνος Iones dicunt Ionice, pro φόνος quod cædem, uel cladem ſignificat. Ci. de Ami. Quàm autem ciuitatis carus fuerit, mærore funeris indicatum eſt. Interdum ponitur pro cadauere, νεκρός. Terent. in And. Effertur funus, Interdum ſignificat mortem. Virg. 4. Æneid. Nec moritura tenet crudeli funere Dido. Quandoque pro ſepulchro. τάφος. Virg. 4. Æneid. Ergo inſtauramus Polydoro funus.

FVO, fuis, fuit, futum, [*Eſſere*] antiquiſſimi dixerunt pro ſum. Plau. in Amph. Ne quis tam audax fuat homo, qui obuiam obſiſtat mihi: Hinc manſit præteritum Fui. Vide ſupra Fuat.

FVR, [*Ladro, robatore*] φώρ, κλέπτης, generis communis notæ ſignificationis eſt, à ferendo (ut quidam putant) hoc eſt, ab auferendo dictus. Vel (ut docet Var. li. 14. rerum diui.) à furuo, nigro, quod furta clam fiant, & plerunque nocte. Aut certe, quod Gellio magis placet, à Græco nomine φώρ. Ita enim antiqui illi uocabant, quem nunc κλέπτην dicunt. Pla. in Aulu. Tametſi fur mihi es, moleſtus nō ero furi. Idem in Rud. Fures mihi eſtis, hoc eſt, furamini res meas. Ci. pro Mil. Nocturnum furem quoquo modo, diurnum autem ſi ſe telo defenderit, interfici impune uoluerunt. Fur item, à Varrone dicitur, qui fucus in apibus nominatur lib. 3. de re ruſt. cap. 16. Interdum fur capitur pro ſeruo. Virg. 3. Ecl. Quid domini facient, audent cum talia fures? Compoſita ſunt Bifur, & Trifur, τρίφωρ. Pla. Verberaliſſime etiam rogitas? non fur, ſed trifur. hoc eſt, ſumme fur. Aurifur, qui furatur aurum, χρυσοκλέπτης.

FVRVNCVLVS, de quo ſupra, &

FVRCVLVS ſecundum Priſcianum.

FVRACITAS, tatis, procliuitas, ſeu inclinatio ad furandum. Pli. li. 10. ca. 29. Cui ſoli auri furacitas auri argentiq́; præcipua mira eſt.

FVRACITER, aduer. Ci. in Vati. Cumq́; omnium domos, apothecas, naues, furaciſſime ſcrutarere.

FVRAX, cis, [*Furace, dato al robare*] ἐπίκλοπος, dicitur qui procliuis eſt ad furandum: ut, Furax, aleator, Furax ſeruus, Furaces manus, Cic. de Orat. Ridiculum eſt illud Neronianum uetus in furace ſeruo, ſolum eſſe: cui domi nihil ſit obſignatum & occluſum. Idem in Piſo. Nam cum tu timidus ac tremens tuis ipſe furaciſſimis manibus detractam cruentis faſcibus lauream, &c.

FVRCA, cæ, [*Forcella, forcina*] ὑποστάτη, σῦργμα, à fero inſtrumentum, quo ſtramenta feruntur. Hor. in Epi. Naturam expellas furca licet, uſque recurret, Et mala perrumpet furtim ueſtigia uictrix. Dicitur etiam Furca, omne id, quo quid ſuſtentatur in modum furcæ factum. Pli. lib. 9. cap. 8. Tunc piſcatores circundant retia, furciſq́; ſubleuant. Vnde Bifurcus, Bifurcatus, & Bifurcatim.

FVRCVLA. Liu. 8. Bel. Mac. Momento enim ad inane ſuſpenſo furculis ab hoſtibus muro peruenerunt. A quo fit aliud diminutiuum, eſt & furca, ſupplicii generis quo afficiebantur ſerui. Cicero. de Diuin. ſeruus per circum, quum uirgis cederetur, furcam ferens ductus eſt.

FVRCIFERI, ὑποσχύλοι, Plutarcho dicebantur ſerui, qui ob leue delictum cogebatur a dominis ignominiæ magis, quàm ſupplicii cauſſa circa uicinos furcam in collo ferre ſubligatis ad eam manibus, & prædicare peccatum ſuum, ſimulq́; monere ceteros, ne quid ſimile admitterent. Vnde Plutarch. in uita Coriolani: Furcifer huic nomen eſt, quod maxima pœna apud antiquos ſeruo peccāti erat, ut is plauſtri lignum, cui temo affigitur, ſpectante uicina ferens circumageret: quod ubi factum erat, infidus a domeſticis, & uicinis exiſtimatus, Furcifer appellabatur. Nam Latini lignum illud Furcam appellant. Cice. in Vatin. Quod in illo uiro & tum ferendum eſſet, & maximis rebus, quas poſtea geſſit, obliterandum, id tu tibi furcifer ſumes? Hinc Trifurcifer, ſummus furcifer dicitur: ſicut Triuenefica, ſumma uenefica.

FVRCILLA, læ, [*Forcina*] diminutiuum à diminutiuo Furcula eſt, & ſignificat inſtrumentum: quo frumēta cillentur, hoc eſt, mouētur: (nam Cillere mouere eſt) & quod fœnū, ſtramenta, & id genus reliqua iumentis miniſtrantur. Hoc ruſtici in fœno colligendo utuntur. Varr. li. 1. de re ruſt. Herba cum creſcere deſiit, & æſtibus areſcit, ſubſecari debet, & quoad perareſcat, furcillis uerſari.

FVRENTER, aduerb. [*Furioſamente*] μανικῶς, inſane, more furioſi. Ci. Attic. lib. 6. Dionyſius mihi quidem in amoribus eſt, pueri autem aiunt eum furenter iraſci.

FVRFVR, fur furis, pen. genitiui cor. [*Semola, cruſca*] πίτυρον, purgamētum farinæ. Plaut. in Cap. Tum piſtores ſcrophipaſci, qui alunt furfure ſues. Vnde Furfureus, a, um, ſiue Furfuraceus, quod ex furfure conſtat: ut, Panis furfuraceus, ſiue furfureus πιτυρίας, πιτυρίτης ἄρτος. Furfureus item Latini appellant uitiū capitis, quod & Græci πίτυρα, ſiue πιτυρίασιν uocant, cum ſcilicet quædam quaſi furfuraceæ ſquammulæ abſq; ulceratione à cute reſoluūtur, præſertim in capillo, ſiue barba, nonnunquam etiam in ſuperciliis. Celſus & Serenus porriginem nominant. Pli. lib. 20. cap. 9. de Sylla herba,

Diſcutit & foliis ſtrumas,quadrinis diebus ſoluta. Furfures capitis,& hulcera manantia illita ex oleo coct·.

FVRFVROSVS,a,um,πιτυρώδης, quod furfures habet admiſtos,aut quandam furfurum ſimilitudinem referre uidetur. Plin.lib.12.ca.25. Color,in quacunque natione præfertur rufus, & pinguiter lentus,deterior furfuroſus.

FVRIAE,arum,[*Furie*] ἐριννύς,ἀλάστορες, Cornuto, εὐμενίδες, deæ furoris Noctis, Acherontiſq; filiæ,quæ tres eſſe putabatur,Alecto, Tiſiphone,& Megera. Virg. 12. Æneid. Dicuntur geminæ peſtes cognomine Diræ,Quas & Tartaream Nox intempeſta Megæram Vno eodemq; tulit partu. Quem locum exponens Seruius, Diræ, inquit,in cælo,Furiæ in terris, Eumenides apud inferos. Vnde & tres eſſe dicuntur. Vocantur etiam canes, ut eſt apud Virg. 6.Æn. Viſæq; canes ululare per umbram Aduentante dea. Hactenus Seruius. Furiæ ab Athenienſibus κατ' εὐφημισμὸν Eumenides dicebantur,quaſi placabiles & benignæ:apud quos & fanum habebant ſolennibus ſacrificiis celebratum,quemadmodum & lucum in Latio,qui Furinæ dicebatur. Numen autem earum præcipue circa ſcelerum ſpeculationem , ultionemq; & in animorum male ſibi conſciorum exagitatione uerſari putabatur ut eſt uidere apud Euripidem in Oreſte. Cicero 3.de Natu.Deorũ. Sin hæc dea eſt, cur non Eumenides?quæ ſi deæ ſunt, quarum & Athenis fanum eſt, & apud nos(ut ego interpretor) lucus Furinæ, Furiæ deæ ſunt ſpeculatrices credo & uindices facinorum & ſcelerum. Virg. 4. Æneid. Heu furiis incenſa feror. Cice. pro Roſcio: Furiarum nomine a Poetis nihil aliud ſignificari ait,quam animum ſibi male conſcium & ſcelerum quibuſdam quaſi ſtimulis aſſidue exagitatum. Nolite(inquit)putare,quemadmodum in fabulis ſæpenumero uidetis,eos qui aliquid impie,ſcelerateque commiſerunt, agitari,& perterreri tedis ardentibus. Sua quenq; fraus & ſuus terror maxime uexat:ſuum quenq; ſcelus exagitat, amentiaq; afficit,ſuæ malæ cogitationes,conſcientiæq; animi terrent. Hæ ſunt impiis aſſiduæ domeſticæq; furiæ,quæ dies,noctesq; parentum pœnas à ſceleratiſſimis filiis repetant. Trium autem Furiarum numeros triplicem animi denotat affectum,iram,cupiditatem, & libidinem,quibus mortales in omnia facinora præcipites rapiuntur. Ira ultionem deſiderat,cupiditas opes, libido uoluptates; quod Furiarum proprium eſt,aut iis qui Furiis exagitantur.

FVRIALIS,le,[*Furiale*] Cice.2.Tuſc. Hæc me irretiuit ueſte furiali inſcium. Furaliter aduerb. Ouid.3.Faſt. Non habet exactum quid agat,furialiter odit.

FVRIATVS,a,um,[*Infuriato*] ἐκμεμηνὼς. furore concitatus. Virg.2. Æn. Nõ tulit hanc ſpeciem furiata mente Corœbus, Vbi Seruius Furiatus dicitur, qui ex cauſſa furit: Furioſus à quo Furor nunquam recedit.

FVRIBVNDVS,[*Furibondo,infuriato grandemente*] ἐξιστάμενος, παραπληκτικὸς,μανιώδης,qui uehementer furit. Cic.pro Sext. At cum ille furibundus incitata illa ſua uecordi mente ueniſſet, &c.

FVRINALIA,ſacra ſunt Furinæ deæ,cuius etiã feſta Furinales feriæ uocabantur,& ſacerdos qui hæc ſacra peragebat,Flamen Furinalis dictus eſt. Auctores Varro & Feſtus: quanquam apud Feſtum corrupte ut arbitror,legamus Furnalia.

FVRINVS,a,um,[*Ciò che appartiene à ladro*] quod ad furẽ pertinet. Plau.Pſeu. Nam non coquinum eſt,uerum furinum eſt forum.

FVRIO,as,[*Infuriare*] ἐκμαίνω,furore concito, in furorem ago. Hor. lib.1.Carm. Flagrans amor, & libido Quæ ſolet matres furiare equorum.

FVRIOSE,aduer. μανικῶς,dementer, inſane. Cice. ad Att. Etſi ſolet eum cum aliquid furioſe fecit,penitere.

FVRIOSVS,a,um,[*Furioſo*] μανιώδης,qui uehementi, iugiq; furore afficitur,uitiato,ſcilicet principis animæ facultatis inſtrumento. Differt autem Furioſus ab inſano mali magnitudine. Inſanus enim is dicitur,cui mentis ſanitas non ſatis conſtat, ita tamen ut officium tueri poſſit,& communem uitæ cultum. Furioſus autem,qui omnino mente alienatus eſt. Cic.in Catil. quo te iſta tua cupiditas eſſrænata & furioſa rapiebat? Seruius in illud Virg.2.Æn. Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Corœbus. Furiatus(inquit)dicitur,qui ex cauſſa furit. Furioſus à quo furor nũquam recedit quod tamen omnino uerum non eſt. Sunt enim furioſi,qui intermiſſionem habent,morbiq; & ſanitatis interualla, Vlp. l. Qui teſtamento.ff. Qui teſtamentum facere non poſſunt. Nec furioſus adhiberi teſtis poteſt,cum compos mentis non ſit:ſed ſi habet intermiſſionem adhiberi poteſt. In hoc autem Furioſus differt à Mẽte capto, quod Furioſus rabie quadam animi agitur: is uero qui mente captus eſt,in quiete agit,nullaq; furoris oſtendit indicia. Vnde mente captus uidetur dici,qui eo morbo laborat,quem Græci uocant μώρωσιν,cum ſcilicet,λογιστικὸν,hoc eſt, pars rationalis animæ uitiata eſt.

FVRNACEVS,a,um[*Ciò che è cotto in forno*] quod in furno coctum eſt Panis furnaceus, κλιβανίτης ἄρτος. Plinius: Nam furnaceis panibus binas adiiciunt libras.

FVRNARIA,æ,[*L'arte del fornaio*] ἀρτοποιητική, abſolute dicitur . ſicut Cœnacularia,& Sagaria. Dicitur autem quis furnariam exercere, qui ex furno,panis coctura quæſtum facit,uel qui furnos locat cõductoribus. Suet.de Vitel. Cuius filius ſectionibus , & conſuturis uberius compendium nactus,ex muliere uulgari Antiochi cuiuſdam furnariam exercentis filia, equidem Romanum genuerit.

FVRNIANVS,a,um,adiect.ut,Furniana uaſa,à Furnio inuentore fortaſſis dicta. Pli.li.33.ca.11. Vaſa ex argento mira inconſtantia humani ingenii uariat, nullum genus officinæ diu probando , nunc Furniana,nunc Clodiana, nunc Gratiana, nunc Anaglypta, &c.

FVRNVS,ni,[*Forno*] ἰπνὸς,κλίβανος,πνιγεύς, in quo panis coquitur: ita dictus a furno,i.nigro colore,propter fuliginẽ,uel propter obſcuritatẽ,quam intus habet,ut inquit Porphyrio. Differtq; a Clibano, ꝙ Clibanus mobilis eſt,& quaſi paruus furnus , teſtaq; aliquando tegitur, ſed ferè è metallo fit. Interdum etiam ex lapide conſtat,non tam pani,quam aliis dapibus coquendis ſeruiens. Furnus uero ex cæmentis,ſeu lateribus & calce conſtat,magnuſq; & immobilis eſt. Plin. cortices quoq; decuſſi ligni clibanis, & furnis præbent uſum. Pla.Caſ. Vna ædepol opera in furnum calidum condito. Os furni,Præfurnium dicitur. Sipont.

FVRO,is,ere,[*Furiare,eſſere furioſo*] μαίνομαι , furioſus ſum , furore exagitor. Cic.2.de Diuinat. Qui ualetudinis uitio furunt,& melancholici dicuntur. Idem de claris Orat. Eos furere,& bacchari arbitrabatur. Aliquando,idem quod uehementer iraſci,& præ iræ magnitudine furioſo ſimilem fieri. Cice. Quin. Fratri: Clodius furebat,à Racilio ſe contumaciter , urbaneq; uexatum. Idem in Epiſt. Nunc furit Domitius tam gauiſos homines ſuum dolorem. Transſumitur & ad alia: ut cum dicimus quempiam furere audacia,aut ſcelere,aut libidine:hoc eſt,præ audacia,ſcelere , aut libidine præcipitem ferri,& à furioſo non admodum differre. Cice. in Cati. Furens audacia,ſcelus anhelans Catilina. Idem 4. Tuſcu. Inflammatus,& furens libidinibus.

FVROR,aris,[*Furare, robare*] κλέπτω, furtum facio, clam alienum auſero. Cice.6.Ver. Tum primum intellexi ad eam rem iſtos fratres Cibyratas fuiſſe, ut iſte in furando manibus ſuis,oculis illorum uteretur. Idem tertio Verri. Verres ſolet hæc,quæ rapuit,& furatus eſt, dicere ſe emiſſe. Furari pro furtim aſſequi,& furtim obrepere ad aliquid. Cice:pro Cornel.Balb. Non enim furatus eſt ſe ciuitatem,non genus ſuum ementitus, non aliquo impudenti mendacio delituiſſe,non irrepſiſſe in cenſum dicitur.

FVROR,roris,[*Furore,impeto,pazzia*] μανία,τὸ δ' ἰσχυρὸν παραφορά,grauior,diuturniorq; mentis alienatio ex uitiato principis animæ facultatis inſtrumento originem habens. Quo modo autem differat ab inſania,docet Cice.tertio Tuſculan.his uerbis. Itaque non eſt ſcriptum ſi inſanus,ſed ſi furioſus eſſe incipit. Inſaniã enim eſſe cenſuerunt inconſtantiam ſanitate uacantem,quæ tamẽ poſſe tueri officium,& uitæ communem cultum,atque uſitatum, Furorem autem rati ſunt mentis ad omnia cæcitatem. Quod cũ maius eſſe uideatur quàm inſania,tamen eiuſmodi eſt,ut furor in ſapientem cadere poſſit, non poſſit inſania. Virg.2.Æneid. Inſtamus tamen immemores,cæciq; furore,Et monſtrum infelix ſacrata ſiſtimus arce. Cice.de Aruſ.reſp. A diis quidem immortalibus quæ poteſt homini maior eſſe pœna furore, atque dementia? Aliquando accipitur pro mente ui quadã diuin· cõcitata,qualis eſt furor poetarũ. Negabat.n. Democritus quẽpiam poetarũ magnum eſſe poſſe ſine furore, teſte Cice. 1.de Diuinat. Idem eodem,paulo ante, ineſt igitur animis præſagitio extrinſecus iniecta atque incluſa diuinitus,ea ſi exarſit acrius, Furor appellatur,cum à corpore animus abſtractus diuino inſtinctu concitatur. Dictus, furor, quod eo correptus huc atque illuc temere feratur.

FVRTIFICVS,a,um. [*Che ſuole far furto*] ἐπίκλοπος,quod furtum facere ſolet. Pla.in Perſa. Vbi illa altera eſt furtifica leæna? Idem in Pſeu. Vt prærodatis ueſtras furtificas manus.

FVRTIM,aduerbium.[*Naſcoſamente,celatamente*] λαθραίως,ſignificat latenter. Virg. lib.3.Æneid. Huc Polydorum auri quondam cum pondere magno, Infelix Priamus furtim mandarat alendum. Cic. aduerſus legem Agra. Quid Alexandria , quid cuncta Ægyptus? ut occulte latet?ut recondita eſt?ut furtim tota Decemuiris traditur? Furtim habere ſeruum alienum, eſt occultare: cui opponitur palam habere.

FVRTIVE,aduer. pro furtim. Pla:Pœnu. Certiorem eſſe te uolui Nequid furtiue,aut clam accepiſſe cenſeas.

FVRTIVVS,a,um,pen. prod.[*Furtiuo,robato*] κλοπιμαῖος , κλωπικός, quod furto ablatum eſt, Plaut.in Cur. Qui ſcias mercari furtiuas, atq; ingenuas uirgines, Ambula in ius. Quandoque Furtiuum dicitur Clandeſtinũ. Vnde & Furtiuæ litteræ & furtiua ſcripta,quæ artificio quodam fiunt,ne legi poſſint ab alio, quàm ab eo ad quem

ſcribuntur: quales erant, quas Lacedæmonii, σκυτάλας uocabant. Cic. in Piſ. Furtiuum iter per Italiam.

FVRTIVAE excurſiones, Liu. 4. Bell. Pun.

FVRTVM, ti, [*Furto*] κλοπὴ, κλέμμα, ut Paul. Iureconſult. definit, eſt contrectatio rei fraudulosa, lucri faciendi gratia, uel ipſius rei, uel etiam uſus eius, poſſeſſionis ue, quod lege naturali prohibitum eſt admittere. Cic. pro Cluen. Hoc ipſo fere tempore Strato ille medicus domi furtum fecit, & cædem eiuſmodi. Veteres tamen dicebant Furtum, quicquid clam committeretur: unde Furta pro adulteriis, coituq; clandeſtino frequenter legimus apud Poetas. Virg. 4. Georg. Inter quas curam Clymene narrabat inanem Vulcani, Martiſq; dolos, & dulcia furta. Tibul. Celari uult ſua furta Venus. Item pro Inſidiis. Virg. lib. 11. Furta paro belli conuexo in tramite ſiluæ, Armato ut binas obſidam milite fauces. Sal. li. 1. Hiſt. Metu gentis ad furta belli peridoneæ. Furta domeſtica uocantur, quæ ſerui dominis, uel liberti patronis, uel mercenarii illis apud quos degunt, ſurripuerunt.

FVRVNCVLVS [*Ladroncello*] diminutiuum à Fur. Cicero in Piſonem: Olim furunculus, nunc etiam rapax. Accipitur etiam quandoque pro muſtella ſiluestri quæ in cauernis cuniculi capiuntur. Alio nomine dicitur Viuerra, Græce ἰκτὶς. Eſt & Furunculus, δοθιὴν, tuberculum acutum, cum inflammatione, ac dolore in carnoſis maxime partibus, ut ſcribit Galenus. Prouenit ex humoribus craſſis, differtq; à phymate, quòd hoc maius eſt furunculo, rotundius atque planius. Plin. libro. 26. cap. 12. Paſſim & in quacunque parte, ac maximo incommodo naſcuntur, qui Furunculi uocantur, mortiferum aliquando malum confectis corporibus. Eſt præterea Furunculus in uitibus tuberculum in modum uerrucæ eminens: quod fit dum ex cicatrice germen procedit. Columella lib. 5. Plerunque autem germen de cicatrice procedit, quod ſiue longum proſilierit, in flagellum ſubmittitur, ſiue breuius, in pollicem, ſiue admodum exiguum in furunculum: is ex quolibet minimo capillamento fieri poteſt. Ibidem cap. 14. Sed ſi facultas non erit, circunſpiciendus eſt furunculus, qui quamuis anguſtiſſime præciſus, in modum uerrucæ proximo uere materiam exigat. Dictus Furunculus quod quaſi furtim naſcatur.

FVRVVS, a, um, [*Oſcuro, nero, bruno*] μέλας, ἀμαυρὸς, σκοτεινὸς, idem eſt, quod niger, ater, obſcurus. Oui. 5. Metam. Aſcalaphus uidit, quem quondam dicitur Orphne, Inter auernales haud ignotiſſima nymphas, Ex Acheronte ſuo furuis peperiſſe ſub antris. Vnde hoſtiæ furuæ dicebantur, quæ nigri erant coloris: quod hoſtiarum genus Diis inferis gratiſſimum putabatur.

FVSCATOR, oris, Lucan. lib. 4. Quicquid cæli fuſcator eoi Intulerat Corus. Inde compoſitum, Offuſco: quod uide ſuo loco.

FVSCINA, æ, pen. cor. [*Tridente*] δίκρανον, τρίαινα, telum tridens, ſiue triſulcum, aut biſulcum, quo piſcatores affigunt anguillas, & ea quæ in imo aquæ fundo natant. Erat autem hoc inſigne, & ueluti ſceptrum Neptuni, ut in Priap. Neptuni fuſcina telum. Cice. 1. de Nat. Dant etiam Deo arcum, haſtam, Clypeum, fuſcinam, fulmen. Hoc etiam retiarii in gladiatoriis ludis utebantur. Iuuen. Saty. 2. Vicerat hoc monſtrum tunicati fuſcina Gracchi. Martial. libro. 1. Fuſcina dente minax.

FVSCINVLA, diminutiuum, parua fuſcina, δικρανίδιον, ἰχθυόκεντρον.

FVSCVS, ca, cum, [*Foſco*] φαιὸς, color ſubniger, id eſt, non plane niger, qualis eſt Indorum meridionalium, & Æthiopum color. Fuſcus pilus. Plin. libro. 8. cap. 21. Fuſcum Falernum, Martialis. Fuſcus equus. Ouid. 2. Faſto. Heſperus & fuſco roſcidus ibat equo. Fuſca uox eſt ea quæ clara aut canora non eſt. Cic. 2. de Nat. Deo. Et uocis genera permulta canorum, fuſcum: læue, aſperum, graue, acutum, flexibile, durum. Fuſca laterna. Marti. lib. 14. cornea ſi non ſum, nunquid ſum fuſcior?

FVSCO, as, [*Infoſcare, far foſco*] ὑπομελαίνω, eſt fuſcum, hoc eſt, ſubnigrum facio. Ouid. primo de Arte amandi: Fuſcantur corpora campo.

FVSE, aduerbium, [*Sparſamente, largamente, abondeuolmente*] εὐρέως, πλατέως, hoc eſt, abundanter, & copioſe. Cic. 3. de Finib. Poteſt id quidem fuſe, & copioſe, & omnibus electiſſimis uerbis, grauiſſimiſq; ſententiis rhetorice & augeri & ornari.

FVSIDIVS, fœneratoris nomen apud Horat. 1. Sermo. Saty. 2. Fuſidius uappæ famam timet, ac nebulonis, Diues agris, diues poſitis in fœnore nummis.

FVSILIS, le, pen. cor. [*Che ſi puo liquefare*] χυτὸς, quod fundi poteſt, ſeu quod fuſum eſt, uel quod pronum eſt ad fundendum. Vnde Fuſilia uaſa dicuntur, & Fuſilia ſigna, quæ ex metallo aliquo fuſa ſunt. Ouid. 11. Meta. Fuſile per rictus aurum fluitare uideres. Col. lib. 6. cap. 33. Vel cum fuſili ſale trita ſepiæ teſta.

FVSIM, aduerb. [*Sparſamente*] χύδην. idem eſt quod ſparſim. Fuſe autem, ut ſupra diximus, ſignificat late & copioſe.

FVSIO, onis, χύσις. Cic. 1. de nat. Ipſumq; mundum Deum dicit eſſe, & eius animi fuſionem eſſe uniuerſam.

FVSIVS, pro Furius antiqui dixerunt, ut Valeſius pro Valerius. Auctor Feſtus.

FVSIVS, oratoris nomen, cuius meminit Cice. lib. 2. de Orato. Fuſius (inquit) neruos in dicendo C. Fimbriæ, quos tamen habuit ille, non adſequitur: oris prauitatem, & uerborum latitudinem imitatur, &c.

FVSORES, [*Coloro che fanno ſtatue, ò altri lauori di getto*] χωνευταὶ, à fundendo, id eſt liquefaciendo, qui ex metallo quopiam ſtatuas, alia ue opera fundunt.

FVSORIVS, a, um, χωνευτικὸς, quod ad fuſionem, hoc eſt, liquefactionem pertinet, ſeu quod funditur, aut quod fundi poteſt: ut, Opus Fuſorium. Fuſorium uas, in quo metalla liquefiunt. Ars fuſoria, χωνευτικὴ, ars fundendi, conflandi ue metalla, operiſq; alicuius ex eis conficiendi.

FVSTERNA, æ, pars abietis ſuperior, durior, & nodoſior: nam inferior, minuſque nodoſa Sapinus dicitur. Pli. lib. 16. cap. 39. Abietis quæ pars à terra fuit, enodis eſt, hacq; quam diximus, ratione fluuiata decorticatur, atque ita Sapinus uocatur, ſuperior pars nodoſa, duriorq; fuſterna.

FVSTIGO, as, are, fuſte uerbero, ξυλοκοπῶ.

FVSTIS, huius ſtis, maſc. ge. [*Baſtone*] βάκτρον, βακτηρία, baculus, ſtipes. Plin. li. 14. ca. 13. Inuenimus inter exempla, Egnatii Mecenii uxorem, quod uinum bibiſſet è dolio interemptam fuſte à marito, quamuis ſint, qui hoc in loco non legant, Fuſte, ſed fuiſſe. Cic. pro Cec. Quid igitur ſi glebis, aut ſaxis, aut Fuſtibus aliquem de fundo præcipitem egeris?

FVSTVARIVM, rii, ξυλοκοπία, pœna, quæ fuſte infligitur. Cice. 3. Phil. Nam ſi ille Conſul, fuſtuarium meruerunt legiones, quæ Conſulem reliquerunt.

FVSVRA, ræ, χύσις, fuſio, ſiue liquefactio. Plin. lib. 33. cap. 6. Chryſitis ex ipſa uena fit, Argyritis ex argento, Molybditis plumbi ipſius fuſura, quæ fit puteolis, & inde habet nomen.

FVSVS, a, um, [*Liquefatto, ſparſo*] χυθεὶς, participium à Fundo, dis, & idem eſt quod conflatus, uel liquefactus, ut cum aurum, uel argentum fuſum dicimus. Interdum idem quod fuſione confectus, ut cum ſtatuam, aliud ue quid operis ex metallo quopiam dicimus eſſe fuſum. Aliquando idem quod diſperſus. Cic. de Ora. Genus facetiarum æqualiter tota in oratione fuſum.

FVSVM, ſi, [*Fuſo*] ἄτρακτος, inſtrumentum, quod mulieres nendo digitis uoluunt: à fundendo dictum, quod dum trahitur, uoluendo quaſi liquefieri uidetur. Ouid. 4. Metamorph. Verſato ducentem ſtamina fuſo.

FVTATIM, aduerb. antiquum, idem eſt quod profuſim. Plaut. in Truc. Futatim nomen meum commemorauit.

FVTILE, ψυχρῶς, aduerb. pro futiliter. Ennius in Phœnice, ut citat Noni. ut quod factum eſt futile, amici nos feramus fortiter.

FVTILIS, le, pen. cor. χυδαῖος. à fundendo (ut Feſto uidetur) aut certe (quod Vallæ placet) ab antiquo uerbo Futio: à quo & Effutire, proprie dicitur, quod liquorem ſibi commiſſum non ſatis fideliter continet, ſed protinus effundit, χυδαῖος. Vnde Futile uaſis genus dicebatur auctore Donato, quod latiſſimi oris, ex altera parte arctum, quod ſtatim poſitum effundebatur. Vtebantur in ſacrificiis deæ Veſtæ: quia aqua ad ſacra hauſta in terra non ponitur, quod ſi fiat, piaculum eſt. Vnde excogitatum uas eſt, quod ſtare non poſſet, ſed poſitum ſtatim effunderetur. A quo Futiles, χυδαῖοι, φλύαροι, dicti ſunt, qui continere tacenda non poſſunt, ſed ea effundunt. Terent. in And. Tam iners, tam nulli conſilii ſum: ſer uon' fortunas meas me commiſiſſe futili? Accipitur etiam futilis pro uano, leui, & inutili. Cice. 1. de Natu. Deo. Futiles commentitiæq; ſententiæ. Sic Pli. lib. 33. cap. 2. Cauſſam futilem uocat, quæ leuis eſt, & nullius momenti.

FVTILITAS, atis, idem quod uanitas, leuitas, inutilitas. Cice. 2. de Nat. Hæc & dicuntur & creduntur ſtultiſſime, plena ſunt futilitatis, ſummæq; leuitatis.

FVTINVS, erat deus, in cuius ſinu pudendo nubentes præſidebant, ut illarum pudicitiam prior deus delibaſſe uideretur.

FVTIO, futis, [*Mandar fuori*] ἐκχέω, effundo: à quo componitur Effutio, de quo paulo ante in dictione.

FVTIS, uas aquarium quo aqua in triclinium infundebatur. Sipont.

FVTO, as, redarguo: à quo Confuto, & Refuto, ἐλέγχω. uide in dictione Refuto. Cato futauit uſus eſt, pro ſæpius fuit.

FVTVO, futuis, futui, fututum, ὀχεύω, βινέω, συνουσιάζω, obſcænum uerbum quod à Futio deduci uidetur. cum nihil aliud ſit futuere, quam ſemen effundere. Vide Valla lib. 1.

DE LITTERA G

G LITTERA muta eſt, quæ in uerborum præteritis mutatur in c:ut, Legor lectus, Agor actus. Aliquando in ſ, ut, Spargo ſparſi. Mergo merſi. Aliquando in x, ut Rego rexi, Pingo, pinxi. In Græcis quibuſdam dictionibus nos g, pro κ, Subſtituimus: nam quod illi, κύκνος nos cygnus, quod illi κώβιος nos gobius. uel gobio ſcribimus.

G ANTE A

GABA, per ſimplex b, γάβα, teſte Ioſepho lib. 5. Antiquitatum Iudaicarum, Galilææ oppidum eſt.

GABALE, es, γαβάλη, promontorium eſt in ora Syriæ, in quo ſita eſt Laodicea libera ciuitas. Pli. lib. 5. cap. 20.

GABALES, apud Pli. lib. 4. cap. 18. Aquitaniæ populi ſunt.

GABALES, γαβαλεῖς, populi, apud quos olim fiebat optimus caſeus.

GABALVS, Romanorum Imperator fuit, omni genere luxus effœminatiſſimus: qui cum ſe Solem appellari uellet, quem Græci ἥλιον uocant, compoſita dictione uocatus eſt Heliogabalus. Auctor Seruius.

GABALVM, γάβαλον, oppidum Auernorum, in ea parte Galliæ Aquitanicæ ſitum, quæ Narbonenſem prouinciam ſpectat.

GABALVS, p.p. σταυρὸς, apud ueteres crux, ſiue patibulum dicebatur. Var. Nos barbari, quod innocentes in gabalum ſuffigimus homines: uos non barbari, quod noxios abſoluitis? Nonius.

GABAON, γαβαών, olim metropolis & regalis ciuitas Eueorum, & nunc (ut refert Hiero.) oſtenditur uilla eodem nomine ad quartum milliarium à Bethele contra occidentalem plagam iuxta Rhama, ubi Salomon oblatis uictimis diuinum meruit oraculum.

GABAONITAE, p.p. γαβαωνῖται, ſunt populi in Gabaon habitantes.

GABATAE, arum, pe.c. γαβάται, uaſa concaua, eduliis pulmentariisq́; aptiſſima. Martial. lib. 7. Tranſcurrunt gabatæ, uolantq́; lances, Et alibi, Sic implet gabatas, paropſidesq́;.

GABBA, per duplex bb, γάββα, ſiue (ut alii ſcribunt) Gabaa, Syriæ urbs.

GABII, orum, γάβιοι, Volſcorum urbs fuit lxx. millibus paſſuum ab urbe diſtans, à Galacto & Bio fratribus Siculis condita, ſicut ſcribit Solinus fraude Sexti Tarquinii ſuperbi filii in Romanorum ditionem redacta, ut tradit. Liu. lib. 1. ab urb.

GABINI, γαβῖνοι, dicti ſunt homines Gabiis habitantes. Gabiorum meminit & Virg. lib. 6. Æneid. Hi tibi Nomentum, & Gabios, urbemq́; Fidenam, Hi Collatinas imponent montibus arces.

GABINENSIS, adiectiuum. Plin. libro. 2. cap. 94. Quædam uero terræ ad ingreſſus tremunt, ſicut in Gabinenſi agro, non procul urbe Roma.

GABINVS, a, um: ut, Gabina Iuno, Virg. 6. Æne. Vrbs Gabina, Ouid. 2. Faſt. Robore freta Gabino, Claud. 3. Paneg.

GABINIVS, Romanus, qui Ptolemæum Auleten Ægypto pulſum in regnum reduxit, præſidiumq́; illi, quo aduerſus ſuorum inſidias tutior eſſet, ex ſuis copiis reliquit. Auctor Plutarchus in uita Pompeij.

GABINVS CINCTVS, toga erat (ſicut docet Seruius) ſic in tergum reiecta, ut una eius licinia reuocata hominem cingeret: quo ueſtimenti genere utebatur conſul bella indicturus. Virg. 7. Æneid. Ipſe Quirinali trabea cinctuq́; Gabino Inſignis reſerat ſtridentia lumina conſul. Eodem etiam Decios indutos fuiſſe legimus, cum ſe pro Rep. deuouerent.

GABINVS, presbyter, ciuis Romanus, iuſſu Diocletiani Imperatoris in carcerem coniectus eſt, ibiq́; fame extinctus, quod Chriſtianam profiteretur religionem. Frater fuit Caij pontificis, pater Suſannæ uirginis & martyris, quæ nuptias filij Diocletiani recuſauit. Volaterr.

GABIENVS, fortiſſimus claſſium Cæſaris à Sext. Pōpeio captus, eiuſdem iuſſu inciſa ceruice iacuit in littore tota die: Deinde cum aduesperaſceret, petiit ut Pompeius ad ſe ueniret, teſtatus ſe ab inferis remiſſum, habere quod nunciaret. Ex Pli. cap. 52. lib. 7.

GABRIEL, γαβριήλ. uxor Hebraica, quam Latine Dei fortitudinem interpretari poſſumus.

GADAREVS, γαδαρεὺς, Sophiſta, qui prius more mendicorum peregrinabatur. Maximiani beneficio conſulatum adeptus eſt.

GADARA, γάδαρα, ciuitas eſt in Decapoli Syriæ, non longe ab Aſcalone: ex qua ortus eſt Theodorus Rhetoricæ profeſſor, quem Strabo ſua ætate floruiſſe teſtatur. Meminit huius oppidi & Plin. lib. 5. cap. 18.

GADES. dium. γάδειρα, τά, duæ inſulæ ſunt, teſte Pli. lib. 4. cap. 22. Vltra finem Bæticę prouincię, & in extremo noſtri orbis, uerſus Occidentem, ubi Europa ab Africa dirimitur. Harum maior Erytia dicta eſt à Tyriis ab Erithræo mari oriundis, qui in hac inſula urbem condiderunt: Diſtat à calpe, teſte Strabone ſeptingentorum quinquaginta ſtad. interuallo, parua quidem inſula, ſed uirorum dignitate excellens. In qua equeſtris ordinis Gaditanos, γαδειρεῖς, γαδειρίτας, γαδειτανοὺς, quingentos in uno cenſu numeratos aliquando fuiſſe compertum eſt. Inſula hæc ubi continenti eſt proxima interluitur freto DCC. non amplius pedum. Huic adiacet altera inſula minor, & ipſa Gadis appellata, unius tantum ſtadii Eurigo interlabente ab altera dirempta, in qua tanta eſt pabuli lætitia, ut pecudum ibi paſcentium lac ſerum non efficiat, neque ex eo caſeus fieri poſſit, niſi multa admiſta aqua. Quin illud etiā traditur, paſcentes in hac inſula pecudes, niſi ſubinde ſanguinem exhaurias, intra triginta dies pinguitudine ſuffocari. Quæ res poetis occaſionem uidetur miniſtraſſe eorum quæ de Geryonis armentis fabulati ſunt. Auctor eſt Strab. lib. 3. Plin. tamen uult Geryones in maiori inſula habitaſſe. Cic. pro Corn. Gades Herculis itinerum, ac laborum terminus. Declinatur autem hoc nomen in utroque numero. Dicimus enim Gadis in numero ſingulari pro alterutra harum inſularum, uel in plurali numero Gades. Plin. lib. 4. cap. 22. Gadis longa eſt XII. M. lata. III. M. paſſuum.

GADITANVS, a, um, p.p. γαδειτανὸς, ut maro Gaditanum, & Gaditanæ puellæ, quæ agilitatis, laſciuiæq́; nomine olim in precio fuerunt. Mar. de puella Gaditana: Tam tremulum criſſat, tam blandum prurit, ut ipſum Maſturbatorem fecerit Hippolytum. Gaditani oriundi ſunt à Tyriis. unde Lucan. Tyriiſq́; à Gadibus hoſpes.

GADIR, γαδειρος, unico d, ſcribendum, quemadmodum & Gades, cum utriuſque eadem ſit origo. Eſt autem Gadir urbs opulenta in Gadibus, quæ antea Tarteſſos dicebatur. Rufus Auienus, in deſcr. orb. Gadir prima fretum ſolida ſupereminet arce. Attollitq́; caput geminis inſerta columnis: Continuſa prius fuerat ſub nomine priſco, Tarteſſumq́; dehinc Tyrii dixere coloni: Barbara quin etiam Gades hanc lingua frequentant. Penus quippe locum Gadir uocat undiq́; ſeptum. Quibus in uerſibus Aueni hoc animaduertendum eſt, quod Prima Gadir dixerit, fœminino genere uſus. Sal. tamen lib. 2. Hiſto. referente Priſciano, uſus eſt in neutro genere, Tarteſſum (inquit) Hiſpaniæ ciuitatem, quam nunc Tyrii mutato nomine Gadir habent.

GADIRA, Punicum uocabulum eſt, teſte Pli. lib. 4. cap. 22. Quo illi ſeptum ſignificant. Vnde inſulæ duæ non procul ab oſtio maris mediterranei, Gades appellatæ ſunt: & inſigne in illis inſulis oppidum Gādir eſt appellatum.

GAETVLIA, γαιτουλία Stephano, Africæ interioris regio eſt, Garamantibus proxima: cuius incolæ Gætuli appellantur, qui primi omnium Africam tenuiſſe dicuntur, nullius imperio ſubiecti, nullaſq́; habentes domos, ſed ubi eos nox deprehenderat, pernoctantes, carneq́; ferina, & terræ pabulo uictitantes. Auctor Sal. in Iug. Habet autem hæc dictio duas primas ſyllabas productas, cùm & diphthongo ſcribatur apud Græcos. Virg. 4. Ænei. Quid dubitas uinctam Gætulo tradere Iarbæ.

GAGATES, γαγάτης, nomen lapidis in Gage Lyciæ fluuio primum reperti: quamuis etiam in Anglia abundet. Hic lapis, quamuis rudis & ruſticus uideatur, diuini tamen neſcio quid in ſe habet. Ignem enim alit in laternis, ſolo oleo extinguibilem. Plin. lib. 36. cap. 19. Gagates lapis, nomen loci, & amnis habet Gagis Lyciæ. Niger eſt, planus, pumicoſus, non multum à ligno differens, leuis, fragilis, odore, ſi teratur grauis. Fictilia ex eo ſcripta non delentur. Cū uritur, odorem ſulphureum reddit, mirumq́; accēditur aqua, oleo reſtinguitur. Fugat ſerpentes ita, recreatq́; uuluæ ſtrāgulationes. Deprehendit ſonticum morbum, & uirginitatem ſuffitus. Hæc Pli. cui per omnia fere conuenit cum Dioſcoride, eo tamen excepto, quod Gagatem aqua accendi tradit & oleo reſtingui: quod à Dioſcoride & Nicandro Thracio lapidi uerius tribuitur: cuius naturam Pli. cum Gagate uidetur confudiſſe.

GAGAE, γάγαι, Lyciæ oppidum ad Gagem amnem: à quo & nomen accepit. Auctor Stephanus.

GAGES, γάγης, Lyciæ fluuius eſt, Plagyopolin ciuitatem præterfluens: in quo Gagates lapis primum inuentus eſt. Auctor Dioſcorides lib. 5.

GALAAD, γαλαάδ, mons eſt, à quo ciuitas in eo condita ſortita eſt uocabulum, quam & accepit de Amorrhæorum manu. Galaad filius Machir filii Manaſſe.

GALACTOPHAGI, γαλακτοφάγοι, cognominati ſunt Myſiæ & Thraciæ populi, quod lacte alerentur: quos Hom. 13. Iliad. hominum iuſtiſſimos appellat, propterea quod tenui uictu contenti, ab omni iniuria ſeſe continerent.

GALOCTOPOTAE, arum, pe.c. γαλακτοπόται, lactis potu utentes. Quo cognomine dicti ſunt populi aliquot in Scythia Europæa ex Nomadum Getarumq́; genere. Col. lib. 7. cap. 2. Quibuſdam nationibus frumenti expertibus uictum commodat, ex quo Nomadum Getarumq́; plurimi γαλακτοπόται dicuntur.

GALANTHIS,

GALANTHIS, γαλανθίς, ut eſt in fabulis, Alcmenæ ancilla fuit, quæ, cum domina ſua partu doloribus laborans, à Iunone, ne pareret, impediretur, mira aſtutia dicitur deam eluſiſſe. Læto enim uultu egreſſa cubiculum, in quo illa parturiebat peperiſſe iam heram ſimulat, eoq; nomine palam diis gratias agit. Cuius uerbis fidem adhibens Iuno, reſolutis, quos pectinatim iunctas habebat, manibus ſurrexit, pellicię; pariendi tempus conceſſit. Verum cum Galanthis ob rem tam proſpere geſtam minimum ſibi placeret, deamq; etiam riſu & inſultatione proſequeretur, illa ancillæ procacitatē ægre ferens in γαλῆν, hoc eſt, muſtelā eam dicitur transformaſſe, hæc addita pœna, ut ore, quo præcipue peccauerat, pareret. Late exequitur hanc fabulam Ouid.9.Meta.

GALATAE, Galatiæ Aſiæ regionis incolæ ſunt, γαλάται. Vide Galatia.

GALATEA, γαλάτεια Theocrito, Nympha marina, Nerei & Doridos filia, à lactis candore ſic dicta. γάλα enim lac ſignificat. Virg.6.Eclog. Nerine Galatea, thymo mihi dulcior Hyblæ.

GALATIA, γαλατία, regio minoris Aſiæ, ab oriente Cappadociam & Halym fluuium, ab occidente Bithyniam & Aſiam, à meridie Pamphyliam, à Septentrione Pontum Euxinum habens.

GALATAE populi. Lucan. libr.7. Iſtis parce precor, uiuant Galatæq;, Syriq;. Hæc & Gallogræcia dicitur, populiq; ipſi Gallogræci. Nam cum rege Bithynio Galli ſimul & Græci in auxilium uocati uenissent, partem regni tenuerunt, & ab utriſque populis Gallogræci ſunt dicti.

GALACTITES, γαλακτίτης, gemmæ genus eſt lactei coloris, teſte Pl. lib.37.cap.10. Eſt præterea Galactites lapis cineritii coloris, qui coti madefactæ attritus, liquorem reddit colore & ſapore lacti nō diſſimilem. Hic melitiæ per omnia ſimilis eſt. hoc uno differt, quod ſuccus in quem diſſoluitur, remiſſiorem habeat dulcedinem. Vide Gal.lib.9.Simpl.& Dioſc.lib.5.

GALATA, à Pomponio Mela numeratur inter inſulas Siciliæ adiacentes, non procul à Melita.

GALAXAREA, nympha marina à lactis candore ſic dicta.

GALAXIAS, γαλαξίας, gemma eſt lactei coloris, intercurrentibus ſanguineis ueni. diſtincta. Pli.lib.37.cap.10.

GALBA Sergius, ut auctor eſt Sueton.in Galba, nobilis fuit Romanus, qui cum Hiſpaniam prouinciam prætor obtineret, conuocato populo, tanquam de commodis ipſorum acturus, xxx. Luſitanorum millia trucidauit. Eius frequens eſt mentio apud Ciceronem in Bruto.

GALBA, bæ, uermiculus miræ exilitatis, qui naſcitur in eſculis: à quo qui primus Sulpiciorum cognomen Galbæ tulit, ab exilitate ita uocitatus eſt: quem alii è cōtrario, quod præpinguis fuerit ita nominatum ſcribunt. Talem enim Galli uocant Galbam. Alij quod oppidum Hiſpaniæ fruſtra diu oppugnatum, illatis demum Galbano facibus, ſuccenderit. Nonnulli quod in diuturna ualetudine galbeo, hoc eſt, remediis lana inuolutis aſſidue uteretur.

GALBANATVS, nomen ſimile participio formauit Martialis, quod eſt Galbano indutum: accipiturq; pro homine molli & effœminato: Licet (inquit) occupato galbanatus in lecto.

GALBANEVS, a, um, adiect. à Galbanatus. Virg.3.Georg. Galbaneoq; agitare graues nidore chelydros. Idem 4.Georg. Hinc iam galbaneos ſuadebo incendere odores.

GALBANVM, ni, pen.corr. ſuccus eſt ſiue lacryma ferulæ in Syria naſcentis, quam Metopium uocant, teſte Dioſcor.lib.3. Græci χαλβάνην dicunt per ch, noſtri mutata aſpirata in ſuam mediam Galbanum uocant. Lucan.lib.9. Hic ebulum ſtridet, peregrinaq; Galbanaq; ſudant. Pli.lib.12.ca.25. Dat & Galbanum Syria, in eodem Amano monte è ferula, quam eiuſdem nominis reſinæ modo Stagonitim appellant. Eſt etiam hoc nomine genus ueſtimenti delicatorum, à colore albo, ac ſublucido, quod nullos habet pilos. Iuue. Saty.2. Cærulea indutus ſcutulata & Galbana raſa.

GALBEVM, ornamenti muliebris genus. Feſtus.

GALBINVS, a, um, pen.prod. mollis & laſciuus. Martial. Galbinos habet mores. Tunica quoque galbina à colore dicta eſt. Flauius Vopiſcus in Aurel. Inter hæc fuit tetricus chlamydæ coccea, tunica galbina. Quanquam in hoc Vopiſci loco malim legere Tunica Gabina.

GALBVLA, auicula, quæ uuis matureſcentibus, calamis & retibus capitur. Mart.lib.13. Galbula decipitur calamis & retibus ales, Turget adhuc uiridi cum rudis uua mero. Quidam eandem eſſe exiſtimant cum ea, quam Græci ἰκτερὸν appellant. Quod an uerum ſit ipſi uiderint. Plin.certe lib.33.cap.11. Auctor eſt, quem Græci ἰκτερὸν uocant, à Latinis Galgulum, appellari.

GALBVLI, σφαιρίδια, τῆς κυπαρίσσου, pilulæ cupreſſi arboris, in quibus ſemen reconditur. Val.lib.1.de Re ruſt. Quædam ad orientem ſunt uſque adeo parua, ut ſine obſcura, ut cupreſſi. Non enim galbuli qui naſcuntur, id eſt, tanquam pilæ paruæ corticiæ, id ſemen, ſed his intus primigenia ſemina dedit natura.

GALE, les, γαλῆ, à Græcis appellatur animal illud notum, quod Latini Muſtelam nominant: ut multis argumentis docet Sipontinus, recentiorum omnium Græcorum errorem redarguens, qui felē γαλῆν nominant. Nam quæ de gale tradit Ariſtoteles, eadem omnia muſtelæ aſsignat Pli.neq; ad felis naturam poſſunt accommodari.

GALEA, leæ, [*Celata, elmo*] κράνος, inſtrumentum eſt ferreum ad capitis munitionem inuentum. Cice.in Verr In hoc Fano loricas, galeas que æneas P.Scipio poſuerat. Plin.lib.7.cap.56. Galeam, gladium, haſtam Lacedæmonii inuenere.

GALEATVS, galea indutus: ut, Galeata Minerua, apud Cic.1.de Nat. Deo. Et barbati quidem Iouis, galeatæ Mineruæ.

GALENA, dicitur plumbi & argenti uena communis, quæ & μολύβδαινα uocatur. Pli.lib.34.cap.18. Eſt & molybdæna, quam alibi Galenam uocauimus, plumbi & argenti uena communis. Quo pacto autem conficiatur galena, docet idem Plin.eodem lib.ca.16. Plumbi (inquit) nigri origo duplex eſt. Aut enim ſua prouenit uena, nec quicquam aliud ex ſe parit: aut cum argento naſcitur, miſtiſq; uenis conflatur. Eius qui primus fluit in fornacibus liquor Stannū appellatur: qui ſecundus, Argentum: qui remanſit in fornacibus, Galena: quæ portio eſt tertia addita uenæ.

GALENVS, p.p. γαληνός, nomen medici excellentiſsimi, ex Pergamo Aſiæ urbe. Floruit temporibus Traiani aduſque Antonini Pii tempora. Plurima reliquit de re medica conſcripta uolumina, quæ hodie omnium teruntur manibus. Scripſit & dictionarium in omnia Hippocratis opera ordine litterarum.

GALEO, as, are, galeam induere. Hirc.5.Bel.Afr. Milites in campo iubet galeari, & ad pugnam parari.

GALEOLA, læ, κορύδιον, cum accentu in antepenultima, uas ſinuoſum, à galeæ ſimilitudine dictum, auctore Nonio. Varr.de uita pop.R. Vbi erat uinum in menſa poſitum, aut galeola, aut ſinu?

GALEOTAE, γαλεῶται, erant uates quidam in Sicilia & Attica: à Galeote Apollinis filio, qui frater Telmeſſi eius fuiſſe traditur, qui Telmeſſum urbem in Caria condidit, oraculo ex Dodona accepto. Vnde Ælianus ſcribit Dionyſium tyrannum Galeotas ſolitum conſulere in Sicilia. Meminit horum. Cice.lib.de Diuin. cum ait: Huic interpretes portentorum, qui Galeotæ tum in Sicilia nominabantur, reſponderunt, &c.

GALEOTES, tæ, γαλεώτης, ſpecies eſt ſtellionis, Plinii temporibus Italiæ incognitum. Hic & Colotes & Aſcalabotes appellatur. Cice. de Diuinat. Plin.lib.29. cap.4. Scorpionibus maxime contrarius inuicem ſtellio traditur, ut uiſus quoque pauorem iis afferat, & torporem frigidi ſudoris. Hunc Græci Coloten uocant, & Aſcalaboten & Galeoten. In Italia non naſcitur. Eſt enim hic plenus lentigine, ſtridoris acerbi, & ueſcitur: quæ omnia à noſtris ſtellionibus aliena ſunt.

GALERITA, pen.pro. [*Lodola*] κορυδαλός, auis quæ nunc Alauda dicitur. Varro galericum appellat, quia plumam elatam in capite habet galeri ſimilitudine. Pli.lib.10.cap.49. Quæque de una aue galerita priuatim commemorat.

GALERICVLVS, πιλίδιον, πιλίσκος. Suet.in Othone ca.12. Galericulo capiti propter raritatem capillorum adaptato, & annexo, ut nemo dignoſceret.

GALERVS, ri, pen.pr. [*Cappello*] κυνῆ, πῖλος, pileus rotundus, à galeæ ſimilitudine dictus, ut inquit Varro. Iuuen.Saty.6. Flauo crinem abſcondente galero. Accipitur interdum pro coma aliena, quam ad galeri effigiem formatam capiti ita aptare ſolemus, ut interno ei non queat. φενάκη, πηνίκη. Hoc apud Suetonium in Caligula Capillamentum nominatur.

GALESVS, ſi, p.p. γαλαισός, fluuius iuxta Tarentum Virg.li.4. Georg. Qua niger humectat flauentia culta Galeſus. Hora.2.Car.Ode.6. Dulce pellitis ouibus Galeſi flumen.

GALEOS, γαλεός, piſcis eſt à Rhodiis olim maximo in precio habitus, qui à noſtris etiam Muſtela dicitur. Pl.l.32.c.2. Quod ad repugnantiam rerum attinet, quam Græci antipathiam uocant, nihil eſt uenenatius uſquam. quàm in mari paſtinaca, utpote cum radiis eius arbores necari dixerunt. Hanc tamen perſequitur Galeos.

GALGVLVS, li, ἴκτερος, eſt, quæ ſi ſpectetur à quopiam morbo regio laborante, ſanatur æger, & auis emoritur. Pli.li.30.ca.11. Auis icterus uocatur à colore. quæ ſi ſpectetur, ſanari id malum tradunt, & auem mori. Hanc puto Latine uocari galgulum.

GALILAEA, leæ, p.p. γαλιλαία, nomen duarum regionum, ex quibus una Galilæa gentium uocatur. uicina Tyriorum finibus. ubi & Solomon uiginti ciuitates donauit Hyram regi Tyri in ſorte tribus Neptalim. Altera Galilæa dicitur regio ſita ad Tyberiadem. & ſtagnum Geneſareth in tribu Zabulon. Pli.li.5.ca.14. Pars Iudææ Syriæ contermina. Galilæa uocatur.

GALLA, fructus quercuum, κηκίς. Pli.lib.20.cap.20. Ceruicis dolores cum galla & lini ſemine pari menſura ſedat. Virg.4.Georg.Pro-

derit & tonſum gallæ admiſcere ſaporem. Gallam bibere ac rugas conducere uentri, ait Lucilius, cum parſimonia eſſe utendum, neque gulæ indulgendum, uentremq; coarctandum. Feſtus.

GALLAICI, γαλλαικοί, ſiue Gallæci, Hiſpaniæ populi ſunt, Gallis finitimi. Martial. libro. 1. Nec quæ Gallaico linuntur auro. Sunt tamen qui hoc loco apud Martialem legant Callaici per ſecundam conſonantem.

GALLIA, γαλλία, Stephano, κελτογαλατία Ptolemæo, Europæ pars: a candore populi dicta. Gala enim lac Latine dicitur. Nam montes & rigor cæli ab ea parte Solis ardorem excludunt, ut eorum corpora non colorentur. Eſt autem triplex, Togata, Comata, & Braccata. Gallia Togata dicitur Ciſalpina, quę ſcilicet inter alpes eſt, & rubiconem fluuium, antiquum Italiæ limitē: ita dicta, quod populi illi Romanorum more toga uterentur. Braccata autem Gallia dicta eſt Gallia Narbonenſis, Romanorum prouincia: à baccis uilloſæ ueſtis genere appellata, quibus peculiariter eius prouinciæ homines utebantur: Comata cognominatur omnis tranſalpina Gallia, à comæ nutriendæ ſtudio. Hæc rurſus in tres partes diuiditur, Belgicam, Celticam, & Aquitanicam, quæ Aremorica ante dicta eſt. Nam a Scalde ad Sequanam Belgica: ab eo ad Garumnam, Celtica, eademq; Lugdunenſis: inde ad Pyrenæi montis excurſum, Cic. In Ant. Gallia comata, Aquitania.

*GALLIA TOGATA non eſt, ut quidam credunt, ipſa plane Ciſalpina, ſed Ciſalpinæ pars. togata enim incipit à Rubicone flumine, & Placentia terminatur: Ciſalpina uero initium quidem ipſa quoq; capit ab eodem flumine, ſed terminum habet alpes. erant autem in togata multa municipia, multæ coloniæ Romanæ. propterea dixit Cicc. in epiſt. 1. ad Attic. Videtur in ſuffragiis multum poſſe Gallia. ius enim ferendi Romæ ſuffragii habebant omnia municipia, eaq; omnes coloniæ, quæ ideo Romanæ dicebantur, quia iura poſſiderent ciuium Romanorum. nam Latinæ ſuffragium non habebant, ſed tantum ius Latiis, unde appellatæ.

GALLAECIA, regio eſt in citerioris Hiſpaniæ: cuius deſcriptionem uide apud Plin. lib. 4. cap. 20.

GALLICVS, ca, cum, quod eſt ex Gallia: ut Gallica terebra apud Col. lib. de arboribus, cap. 8. Gallicum acer, in tranſpadana Italia, transq; Alpes paſcens, præcipui candoris. Ager Gallicus, & picenus. Cic. de Cl. Pli. lib. 16. cap. 15.

GALLICANVS, a, um, idem quod Gallicus: ut, Gallicanæ res, Cic. pro Quinctio. Cum & de ſocietate multa inter ſe communicarent, & de tota illa ratione, atque re Gallica, &c.

GALLICAE, arum, genus calceamenti, quo utuntur Galli pluuioſo tēpore. Vulgus (inquit Bayfius) uocat Galozas. Cice. 2. Philip. Nam quod quærebas, quomodo rediſſem, primùm luce, non tenebris: deinde cum calceis & toga, nullis nec gallicis, nec lacerna. Quo tamen in loco omnia pene exemplaria habent, Nec caligis Noct. Attic. libro. 13. cap. 20. Vbi refert T. Caſtritium diſcipulis ſuis probro uertiſſe, quòd feriato die conſpicerentur, lacernis induti & gallicis calceati.

GALLICINIVM, [*Quella parte de la notte quando cantano i galli*] ἀλεκτοροφωνία, pars noctis appellata eſt, qua galli cātant, quæ eſt quarta caſtrenſis uigilia. Apul. lib. 2. de Aſino aureo: Noctis gallicinio uenit quidam iuuenis è proxima ciuitate.

GALLINA, næ, [*Gallina*] ὄρνις, ἀλεκτορίς, auis nota. Terent. in Phorm. Anguis per impluuium decidit de tegulis: Gallina cecinit. Tria autem gallinarum genera enumerantur à Varrone de re ruſt. lib. 3. cap. 9. Villaticæ, Ruſticæ, ſiue agreſtes, & Africanæ. Villaticæ dicuntur uulgatiſſimæ illæ, quas in uillis & nonnunquam etiam in urbe ali uidemus. Ruſticæ, ſiue Agreſtes, medii cuiuſdam generis ſunt inter uillaticas & Africanas: quæ Varronis tēpore raræ erant in urbe: & in ornatibus publicis poni ſolent cum pſitacis, & merulis albis, aliiſq; rebus inuſitatis. Ideo autem dictæ ſunt agreſtes, q̄ non in uillis, ſed fere in ſiluis oua facerent. Hæ primum allatæ ſunt è Gallinaria inſula maris Liguſtici: ubi hoc gallinarū genus, agreſte eſt, & ferum. Paulatim deinde cicures factæ omnem Italiam impleuerunt, & ex Italia in Galliam & Germanicam tranſlatæ ſunt: a quibus ea de cauſſa Longobardicæ gallinæ uocantur. Tertium gallinarum genus eſt, quas quòd primū ex Africa in Italiam ſint tranſlatæ, Africanas uocauere: Hæ (ut loco iam citato ait Varro) grandes ſunt, uariæ, gibberæ, & à Græcis Meleagrides appellantur. uulgus hodie uocat gallinas Indicas

GALLINACEVS, a, um, [*Di gallina*] ὀρνίθειος, quod ex gallinis eſt, ut Pullus gallinaceus. Varr. 3. de Re ruſt. cap. 9. Gallinaceis enim pullis bis deni dies opus ſunt: pauoninis ter noueni. Gallinaceum fel. Cic. 2. de Diu. Gallinacea oua, Varr. lib. 3. cap. 9. Si oua gallinis pauonina ſubiicies, cum iam decem dies pauonina fouere cœpit, tum denique gallinacea ſubiicere, ut unà excludant.

GALLINACEVS, cei, ſubſt. [*Gallo*] ἀλεκτρυών, ipſe gallus. Peſcennius niger, ob unius gallinacei direptionem decem commanipulares, qui raptum ab uno comederant, ſecuri percuti iuſſit. Plin. lib. 37. cap. 10. Alectori is uocant in uentriculis gallinaceorum inuentas cryſtallina ſpecie. Sic lib. 8. cap. 7. Gallinaceorum cryſtæ.

GALLINARIA, riæ, γαλλιναρία, inſula eſt in mari Tuſco ſecundum Italiam, contra montes Liguſticos, à gallinarum agreſtium copia, ut inquit Varro lib. 3. de Re ruſt. appellata. Eſt & ſilua Gallinaria, γαλλιναρία ὕλη. Cumis uicina, de qua Cice. ad Pætum: Q. Cœparius obuiam mihi fuit in ſilua Gallinaria. De hac Strabo ita ſcribit: Hoc quoq; in ſinu fructuoſis uirgultis frequens, & arboribus ſilua eſt, multis porrecta ſtadiis, aquarum indiga.

GALLINARIVM, rii, [*Pollaio*] ὀρνιθών, locus in quo aluntur gallinæ. Col. lib. 9. Gallinaria conſtitui debent parte uillæ, quæ hybernum ſpectat orientem. Græci auctore Polluce πορνεῖον, uulgus a pullis gallinaceis Pullarium appellat.

GALLINARIVS, rii, & Gallinaria, riæ, [*Gallinaio*] ὀρνιθοτρόφος, qui & quæ gallinas curat. Pli. lib. 10. cap. 55. Traditur quædam ars gallinarii cuiuſdam dicentis quid ex quoque eſſet.

GALLVLASCO, cis. Nonius poeta in Exodio, ut citat Nonius, Puerum mulieri præſtare nemo ſcit, quanto melior ſit, cuius uox gallulaſcit, cuius ramus roboraſcit.

GALLVLO, as, ἡβάω, idem quod pubeſco, teſte Nonio: aut certe graue quiddam & raucum ſono, more gallinaceorum: quod in aduleſcentulis iam pubem emittentibus ſolet accidere: quod alio nomine hirquitallire dicimus.

GALLO, as, βακχεύω, bacchor, inſanio, Gallos Cybeles ſacerdotes imitor. Varro Eudæmonibus, ut citat Nonius. Et deam gallantes uario retinebant ſtudio. Nonius.

GALLOGRAECI, iidem ſunt, qui Galatæ, ad quos Pauli epiſtolæ extant. Eorum regio eſt Galatia, quam Gallorum aliquot populos inſediſſe, Pli. lib. 5. cap. 32. teſtatur, & Ptole. lib. 5. tabula Aſiæ prima. Strab. quoque li. 4. Tectoſages è Narbonenſi, Toliſtobogios, & Trocinos, è Celticis Galliæ profectos, Phrygiam Cappadociæ & Paphlagoniæ uicinam occupaſſe ſcribit: tanto olim hominum robore Galli ualuerunt. Meminit & Liuius pluribus quartæ Deca. lib. 8. Cic. de Ar. Brogitarus Gallogræcus.

GALLOGRAECIA, γαλατία, regio Aſiæ minoris Cappadociæ, Bithyniæ, & Pamphyliæ finitima, quæ alio nomine Galatia dicitur: cuius incolæ Galatæ dicuntur, & Gallogræci. Nam cum Galli multitudine abundantes relicto natali ſolo Italiam inuaſiſſent: Græciam impleuerunt, Macedoniam occuparunt, in Aſiam tranſierunt duce Leonorio, qui Gallogræciam mixto ex Gallis Græciſq; uocabulo cognominauerunt.

GALLOGRAECVS, lege Gallogræci.

GALLONIVS. Cicero de Finib. Viuit ut Gallonius, loquitur ut frugi ille Piſon.

GALLVS, a, um, ſicut Gallicus, & Gallicanus, quod originem habet ex Gallia. Sal. lib. 4. Hiſt. Dux Gallæ mulieres conuentum uitantes, ad menſtrua ſoluenda montem aſcendunt. Catul. de Berecyntia: Agite, ite ad alta Gallæ Cybeles nemora ſimul.

GALLVS, li, γάλλος, Cybeles ſacerdos, à Gallo Phrygiæ fluuio, cuius aquam qui guſtaſſent, reddebantur inſani. Oui. 4. Faſt. Amnis it inſana nomine Gallus aqua. Gallus gallinaceus ἀλεκτρυών, nota auis, nocturnus uigil, quem excitandis in opera mortalibus, rumpendoq; ſomno genuiſſe prouidentia diuina uidetur. Cic. 2. de Diuin. Democritus quidem optimis uerbis cauſſam explicat, cur ante lucem galli canant: depulſo enim de pectore, & in omne corpus diuiſo, & modificato cibo cantus edere, quiete ſatiatos: qui quidem ſilentio noctis (ut ait Ennius) fauent faucibus, rurſus cantu, plauſuq; premunt alas. Et paulo ante: Quia galli uicti ſilere ſolent, canere uictores. Galli item Europæ populi ſunt in multas gētes regionesq; diuiſi: de quibus in dictione Gallia. Gallus item fortunam corporis ſignificat, ut inquit Quinct. id eſt, caſtratum: nam tales erant Galli ſacerdotes Cybeles. Fuit item hoc cognomen Cornelii præſtantiſſimi poetæ, cuius etiam hodie aliquod extant fragmenta. Hic primus Ægypti præfectus fuit, Auguſto Cæſari familiariſſimus: cuius tamen iuſſu, cum in proditionis ſuſpicionem ueniſſet, fuit interfectus. Vide plura de hoc ſupra in dictione Cornelius.

GAMALE, p. c. γάμαλα, urbs in Iudæa: ſiue in Syria Iudeæ finitima. Ioſephus: Syriæ habitatio quædam Gamale. Sue. in Tito: Tarachiam, & Gamalen urbes ualidiſſimas Iudææ in poteſtatem redegit.

GAMMARVS, ri, pen. cor. κάμμαρος, aquaticum animal, ſimile cancro: uel (ut quidam putant) ipſe cancer, cui bina brachia denticulatis forcipibus ad caput porriguntur. Color eius eſt glaucus: & ſubuiridis, ſed inter coquendum rubeſcit. Martial. lib. 2. Concolor in noſtro gammare lance rubes. Iuuen. Saty. 5. Sed tibi dimidio conſtrictus gammarus ouo Ponitur. Veneti adhuc hodie nomen retinent. Plinius autem lib. 9. cap. 13. Leonem appellat, quod nomen Maſſilienſes etiam habent.

GAMMOIDES,

GAMMOIDES, γαμμοειδὴς, ferrum quo utuntur chirurgi ad extrahendum pus: ita dictum, a ſimilitudine Græcæ litteræ γ.

GAMOS, [*Nozze*] γάμος, Græce, Latine nuptiæ. Hinc compoſita ſiunt Agamus, Monogamus, Bigamus, Digamus, Trigamus, Poligamus, quæ omnia penultimam corripiunt. Hieronymus contra Iouinian. Non damno digamos, imò nec trigamos, & ſi dici poteſt, octogamos.

GAMPHASANTES, populi Lybicæ Æthiopiæ, ſiue ullis ueſtibus uiuentes, qui (ſicut ſcribit Pomponius) a prœliis abſtinet, cum nec tela iacere aut uitare noſcant, ideoq; obuios fugiunt. Plin. lib.5. cap.8. Gamphaſantes, nudi, prœliorumq; expertes, nulli externo congregantur.

GANDRI, populi ſunt interioris Aſiæ Pomponio, quos Plinius trans Margianam in ortum ponit. Sunt & Gandaræ populi, quos Ptole. lib.7. in India, ad ipſum Indum ſitos eſſe ait.

GANEA, æ, & Ganeum, [*Bordello*] χαμαιτυπεῖον, πορνεῖον, ὀπτανεῖον, lupanar meretricum, guloſorum diuerſorium, & popina, quód ſcilicet ſit in terra, non, ut cœnacula ſuperius. Eſt enim locus abditus, & uelut ſubterraneus, uinolentiæ & libidini aptus. Cice. in Piſon. Paulisper ſtetimus in illo ganearum tuarum nidore atque fumo: unde tu nos cum improbiſſime reſpondendo, tum turpiſſime eructando eiecisti. Terent. in Adelph. Vbi ego illum quæram? Credo abductum in ganeum. Pli. tamen accepiſſe uidetur pro ipſa ingluuie, cibariisq;. Ait enim de porco lib.8. Neque alio ex animali numeroſior materia ganeæ.

GANEONES, [*Bordellieri*] ἄσωτοι, dicti à ganeis, teſte Nonio, quemadmodum Popinones a popinis, qui in ganeas frequentant. Varro in Mod. Et hoc intereſt inter Epicurum & ganeones noſtros, quibus modulus eſt uitæ culina. Cice. in Catil. Quis ganeo? quis adulter? quæ mulier infamis? quis corruptor iuuentutis? Teréc. in Heaut. Si ſcire uis, ego dicam: gerro, iners, fraus, helluo, ganeo, damnoſus.

GANGARIDAE, γαγγαρίδαι, ut inquit Curtius, populi inter Aſſyrios & Indos, iuxta Gangem. Virg. 3. Georgic. In foribus pugnam ex auro, ſolidoq; elephanto Gangaridum faciam, uictoriſq; arma Quirini.

GANGES, gis, & Gangetis, γάγγης, Indiæ fluuius maximus, qui uniuerſam ſecat Indiam, ſecum aureas arenas trahens, alio nomine Phyſon à Græcis dictus quem ſacræ litteræ inter eos annumerant, qui de paradiſo profluunt. Fontes eius alii incertos eſſe tradunt, uicinaq; omnia rigare, quemadmodum & Nilum. Alii in Scythicis naſci, ipſamq; Indiam ſecare dixerunt, fluereq; in eum triginta amnes. Minima Gangis latitudo per octo millia paſſuum, maxima per uiginti patet, Altitudo ubi uadoſiſſimus eſt, menſuram centum pedum implet. Dictus Ganges à Gange Æthiopum rege, ut ait Suidas, Ouid. lib.4. Metam. Decolor extremo qua cingitur India Gange.

GANGETICVS, ca, cum, γαγγητικὸς, denominatiuum à Gange Indiæ fluuio deductum. Col. lib.8. cap.8. Iam nunc Gangeticas & Ægyptias aues temulenter eructans.

GANGLION, γάγγλιον, tumor eſt in capite, uel collo ut plurimum proueniens, interdum flatu tantum, interdum tenuiſſimo humore plenus: quę duo genera facillima ſunt curatu. Nonnunquam etiam contingit humores eſſe craſſiſſimos nullis cedentes medicamentis: quod genus non niſi arctis ligationibus, aut ſectionibus poteſt curari. De his Celſ. lib.7. Eſt & Ganglion Paulo, nerui alicuius uel ex ictu, uel ex laſſitudine contortio, in multis quidem omnino partibus corporis, ſed præcipue mollibus, ut in extremitate minuum atque pedum.

GANGRAENA, næ, [*Gangrena*] γάγγραινα, cum æ diphthongo, caro eſt emortua ex hulcere, uel inflammatione, cui niſi opportuno remedio occurratur ad uicina proſerpit. Dicta Gangræna παρὰ τὸ γραίνω τὸ ἐσθίω, hoc eſt, à comededo, ſeu depaſcendo. Subalbeſcit autem primo, demum atra fit ſenſu amiſſo, in prominentibus membris, i. inter ungues, & alas, & inguina, & in ſenibus fere, atque his, quorum corpus mali habitus eſt, Lucil. lib.1. Sat. Serpere uti gangræna malo, ad quem herpetica poſſet. Varr. Non uituperamus, cum ſciamus digitum præcidi oportere: ſi ob eam rem gangræna non ſit ad brachium uentura. Vide de hoc Corn. Celſ. lib.5.

GANNIO, is, niui, uel gannii, itum, [*Far uoce di uolpe,*] κνυζάομαι, proprie uulpium eſt, teſte Donato: dicitur tamen & de canibus, cum claro ululatu, dolorem quendam, gaudium'ue teſtari uidentur.

GANNITIO, & Gannitus, κνυζηθμὸς. Lucretius, Longe alio pacto gannitu uocis adulant: Aut quum deſerti baubantur in ædibus: aut quum Plorantes fugiunt ſubmiſſo corpore plagas. Inde ad homines tranſlatum, Perſius Saty.5. Stat contra ratio, & ſecretam gannit in aurem. Huius compoſitum eſt Ogganio, quod eſt in aurem ſecreto loquor, & ueluti immurmuro. Apul. lib.2. In aurem mulieris ogganiit. Aliquando multum dico, inculco. Plau. in Aſin. Cui nunquam unam rem me licet ſemel præcipere, fieri, quin centies eandem imperem, atque ogganniam.

GANNODVRVM, γαννόδουρον, Heluetiorum oppidum eſt ad Iuram montem, teſte Ptolem. lib.2. cap.9.

GANYMEDES, γανυμήδης, Trois filius fuit formoſiſſimus puer, quem cum Iupiter deperiret, iuſſit in cælum ab aquila portari, & ſibi à caliculis eſſe repudiato miniſterio Hebes, quæ ante illius raptum miſcendo nectari præerat. Hanc fabulam tangit Virgil. 1. Ænei. cum inter cauſas odii Iunonis in Troianos, recenſet rapti Ganymedis honores. Higinus in Aſtronom. Poet. tradit Ganymedem inter ſidera tranſlatum conficere ſignum illud, quod Aquarium uocamus, quòd eius ſtellæ ſuo ſitu aquam fundentis imaginem uideantur referre.

GARAMANTES, γαράμαντες, populi interioris Lybiæ Pſyllis finitimi: à Garamante Apollinis filio cognominati, qui ibi Garamantam oppidum ex ſuo nomine condidit. Fuit etiam Garamantes regis nomen, cuius filiam Garamantida Iupiter apud Bagradam fluuium compreſſit, & ex ea genuit Iarbam.

GARAMANTICVS adiectiuum: ut, Garamantica ſigna, apud Sil. lib.1.

GARGANS, ni, pen.corr. γάργανος, mons in Apulia, cuius accolæ proprie Appuli dicuntur, Hodie uulgo uocant Montem S. Angeli. Luca. lib.4. Appulus Adriacas exit Garganus in undas.

GARGARIDIO, dias, θωμύλλω, φλυαρέω, antiquis idem erat quod garrio. Varr. in epiſt. ad Fuſium, ut citat Nonius: Poemata eius gargaridians dices, O fortuna, ò fors fortuna.

GARGARVS, gari, & in plurali numero Gargara, γάργαρα, cacumen eſt montis Idæ, teſte Macrobio, in ea parte, ubi ad Myſos declinat: tanta frugum ubertate affluens, ut quoties infinitum rei alicuius numerum uelimus denotare, à Gargarorum frugibus ſumamus ſimilitudinem. Vnde & Ouid. lib.1. de Arte amandi, cum uellet Romanorum puellarum numerum immenſum oſtendere, dixit tantam eſſe Romæ puellarum copiam, quantam in Gargaris ſegetum. Huius autem tantæ ubertatis cauſſa eſt fontium abundantia, quibus ſolum irrigatur: adeo ut æſtiuis caloribus fruges non facile poſſint aduri. Nam quum Ida mons totus fere plurimis irrigetur fontibus. unde & Homerus πολυπίδακα uocat, præcipue tamen ea pars huius montis, quæ ad orientem Solem Myſiam contingit. Eſt etiam oppidum hoc nomine in radice huius montis ſitum: ut docet Macrob. lib.5. cap.19.

GARGARIZATIO, & Gargarizatus uerbalia, γαργαρισμὸς, quibus uſus eſt Pli. lib.21. cap.19. & lib.30. cap.4.

GARGARIZO, as, are, [*Spargareggiare*] γαργαρίζω, eſt liquorem ore hauſtum ſæpe ad gurgulionem, i. guttur reuocare. Pli. lib.20. cap.17. Sedat anginas cum melle ac hyſſopo ex aceto gargarizatum. Corn. Celſ. lib.4. cap.2. In uetuſto capitis dolore communia ſunt ſternutamenta excitare, inferiora uehementer refricare, gargarizare his, quæ ſaliuam mouent.

GARGITTIVS, γαργίττιος Polluci, canis cuiuſdam generoſi nomen, qui Geryonis boues cuſtodiebat, & leonibus inſultabat: quem tűc Hercules interfecit, cum illius armenta abduxit: fuitq; Cerberi Epirotici frater, ut ſcribit Iulius Pollux lib.5. de uocabulis rerum ad Commodum Cæſarem.

GARGVS, (quod hic pro Tauri montis parte corrupte legebatur.) Vide Gragus.

GARYOPHYLLVM, garyophylli, ſeu potius Caryophyllon [*Garofalo*] καρυόφυλλον. frutex eſt, teſte Ruellio, in Oriente naſcens, ſambuci forma, ſemine grano piperis grandiori, fragilioriq;, ex atro ruſeſcente, in claui modum capitato, exertis in aduerſum quatuor denticulis ſeſe ſtellatim decuſſantibus, prominulo apice, quadrati alueoli ſinu medio umbiculatim prodeunte. Hoc itaque ſemen, quoniam clauatam habet ſpeciem, claui nomine à populis occidetalibus appellatur. Omnino autem ſcribi debet hæc dictio per ſecundam conſonantem in capite, non per quintam, ut uulgus ſcribere conſueuit. Dicitur enim Caryophyllon, ἀπὸ τοῦ καρύου, καὶ φύλλου, quaſi nucis folium.

GARRIO, garris, garriui, uel garrii, [*Ciarlare, ragionare inettamente, garrire*] θωμύλλω, φλυαρέω, ἀδολεσχέω, inepte loquor. Cic. lib.2. de Orat. Nam & ſeculis multis antè gymnaſia inuenta ſunt, quàm in his philoſophi garrire cœperunt. Martial. Garris in aurem ſemper omnibus Cinna. Proprie tamen Garrire eſt auium: à quibus ad homines inepte loquaces transfertur.

GARRVLVS, a, um, [*Garrulo, ciarlone*] ἀδολέσχης, inepte loquax. Ter. in Adelph. Senſi illico id illas ſuſpicari, ſed me reprehendi tamen, Nequid de fratre garrulæ illi dicerem, ac fieret palam. Sed hæc ſignificatio eſt metaphorica. Proprie enim aues garrulæ dicuntur, maximeq; illæ, quæ canoræ ſunt, & egregie uocales. Cice. ad Her. Vt huius Infamiæ & garrulam, Diſciplinam cótemneremus. Vir.1. Geo. Garrula cum tignis nidum ſuſpendit hirundo. Garrulus cantus. Pli. li.10. ca.29. Luſciniis diebus ac noctibus continuis quindecim garrulus ſine intermiſſu cátus. Garrula ſiſtra. Mart. lib.

Dig

14.Hæc quatiat tenera garrula ſiſtra manu.

GARRVLITAS,tis,[*Ciancime*]ἀδολεσχία,actus ipſe garriendi.Mart. lib.5.Crede mihi,quamuis ingentia Poſtume dones, Auctoris pereunt garrulitate ſui.Sic Pli.lib.26.ca.2.Extemporalis garrulitas, Quinct.lib.2.cap.4.Rauca garrulitas picarum,Ouid.5.Metam.

GARVM,ri,γάρον, liquamen eſt ex inteſtinis piſcium ſale maceratis: ita dictum,quòd primum ex garo piſce confici ſolet. Plin.lib.31. cap.8.Aliud etiamnum liquoris exquiſiti genus, quod garum uocauere,inteſtinis piſcium ceteriſq; quę abiicienda eſſent,ſale maceratis:ut ſit illa putreſcentium ſanies.Marti. lib.13. Nobile nunc ſitio luxurioſa garum.

GARVS,ri,γάρος,piſcis eſt ex genere locuſtarum, ex cuius inteſtinis primum garum confici cœpit. Vide Pli.lib.31.c.7.& lib.32.cap.1.

GARVMNA,næ, nobilis Galliæ fluuius eſt, Celtas ab Aquitanis diuidens. Oritur octingenteſimo à Narbone ſtadio in montibus Pyrenæis.Vide Pomponium Melam.

GASIDANES,γασιδάνης,gemma eſt, quæ in Media inuenitur, coloris olorini,ueluti floribus ſparſa.Auctor Plin.lib.37.cap.10.

GASTER,ſeu Halterium,γάστρα,Dioſc.genus uaſis, uentricoſum, ut ex ipſa ſtatim etymologia apparet.

GASTROCHIRES,[*Artieri,manuali*]γαστρόχειρες,dicebātur quaſi uentri manus,qui manuum artificio uictum quæritabant.

GASTRIMARGIA,pen.cor.γαστριμαργία,nimia ingluuies,ut apud Ariſtotelem in Ethicis.Gaſtrimargus,guloſus.

GAVDEO,gaudes,gauiſus,[*Allegrarſi,dilettarſi*]χαίρω,γηθέω, eſt ſecum,& apud ſe lætari,neque reſpicit alium: contra Gratulor, eſt alterius cauſſa lætari.Cicero Cœlio:Mihi gaudeo, tibi gratulor. Terent. in Heaut. Gaudere adeo occepit, quaſi qui cupiunt nuptias. Differunt autem Gaudeo, & Lætor. Nam gaudere dicimur,quum re aliqua exhilaratur animus, nullum tamen eius foris apparet indicium. Contra Lætari quis dicitur, cum ita mouetur animus,ut in uultu & geſtibus lætitiæ ſigna prodantur. Cic.4.Tuſculanarum: Atque ut confidere decet,timere non decet: ſic quidem gaudere decet,lætari non decet. Quandoque cum ablatiuo conſtruitur,& tunc accipitur pro delectari. Virgilius in Bucolica:Numero Deus impare gaudet.Cic.de Senectute:Quam gaudebat bello Punico ſuo Næuius:quàm Truculento Plautus: q̃ Pſeudolo.Interdum etiam habet poſt ſe accuſatiuum Gaudium: nam quemadmodum dicimus uiuere uitam.Somniare ſomnia, currere curſum:ſic etiam interdum legimus, Gaudere gaudium. Cœlius Ciceroni:In theatrum Curionis Hortenſius introiit, puto, ut ſuũ gaudium gauderemus. Gaudeo uoti, ſignificat ex animo gaudeo te uoti compotem factum eſſe.Apul.li.1.Sed quid iſtud?uoti gaudeo.locutio eſt noua & inuſitata,ut pleræq; apud Apuleium.Gaudere in ſinu,prouerbialis locutio,quam & poetæ uſurpant, ſignificat ſecum,& cum ſuis lætari. Cice.lib.3.Tuſculanorum:Quoniam plauſibilia non hæc ſunt,ut in ſinu gaudeant,glorioſe loqui.Tibul. Qui ſapit in tacito gaudeat ille ſinu. Propertius lib.2. In tacito cohibe gaudia clauſa ſinu.Huius uerbi compoſita ſunt, Congaudeo,ſimul gaudeo,συγχαίρω.Adgaudeo,ἐπιχαίρω,gratulor.Lactantius lib.4. Ego eram,cui adgaudebat: hoc eſt, quaſi applaudebat & gratulabatur.

GAVDIOLVM,χαρμάτιον, & compoſitum Gaudiloquus, penultima correpta, qui cum gaudio loquitur, ut apud Plaut. Dictum Gaudium, quaſi Gaurium. Græci enim γαυρὸν lætum, ſuperbum,glorioſum dicunt.

GAVDIVM,dij,[*Allegrezza,gaudio*]χαρὰ,χάρμα, eſt affectio animi,alicuius præſentis boni opinione concepta.Et proprie cũ exhilaratur animus aliqua re, neq; tamen ita ad exteriora diffunditur ultra modum,ut facile appareat. Lætitia uero dicitur. cum ita mouetur animus ut etiam ad exteriora egrediatur, & maxime in uultu.Hinc dicunt Stoici, gaudium in ſapientem cadere poſſe, lætitiam,non poſſe.Cic.4. Tuſcu. Nam cum ratione animus mouetur placide,atq; conſtanter,tum illud gaudium dicitur: cum autem & inaniter,& effuſe animus exultat,tum illa lætitia geſtiens, uel nimia dici poteſt,quàm ita definiunt,ſine ratione animi elationem.

GAVIA,auis eſt aquatica in petris nidificans. Pli.lib.10.cap.32.Gauiæ in petris nidificant,mergi in arboribus,Pariunt plurimum terna,ſed gauiæ æſtate,mergi incipiente uere.

GAVLEON,γαυλεών, teſte Solino, inſula eſt Libyæ obiacens, in qua ſerpens,neque naſcitur,neque inuectus uiuit: puluiſq; eius quocunque gentium iactus,angues & ſcorpiones perimit.

GAVLVS,γαυλὸς,nauis genus paruæ & rotundæ. Feſt. Eſt item Gaulos,inſula Siciliæ adiacens ab ea parte,qua Africam ſpectat. Auctor Plin.lib.3.cap.8.

GAVRANVS,a,um,ut gaurani montes, apud Plin.lib.3.cap.5.Gauranum uinum,quod in ſummis agri Falerni iugis naſcebatur. Nam quod in mediis gignebatur montibus Fauſtinum, quod in imis Falernum dicebatur,teſte Pli.lib.14.cap.6.

GAVROS,γαῦρος,mons Campaniæ, Maſſicis, & Surrentinis propinquus in quo naſcitur uinum præcipuæ bonitatis. Cic. contra Rullum. Gaurus Mons. Statius lib.3.Silua. Seu tibi Bacchæi uineta madentia Gauri.

GAVSAPE, penultima correpta, γαύσαπον,ἀμφίμαλλον,ἀμφίταπον, ueſtis militaris,ſeu ſtraguli genus, quod olim ex ſtramento confici ſolet, quanquam poſtea etiam ex lana fieri cœpit maioribus uillis:quo etiam in urbe utebantur, hyberno potiſſimum tempore,aduerſus frigoris tempeſtatumq; iniurias. Pli.lib.8.cap.48. Antiquis torus è ſtramento erat, qualiter nunc etiam in caſtris gauſape.Patris mei memoria cœpere amphimalla noſtra, ſicut uilloſa etiam uentralia. Nam tunica laticlaui in modum gauſape texi nũc primum incœpit. Quo in loco Gauſape genitiui caſus eſt. Eſt.n. hoc nomen indeclinabile:quanquam apud antiquiſſimos inueniatur Gauſapes, is: Gauſapa,gauſapæ, & Gauſapum gauſapi. Vnde adhuc apud probatos auctores nonnunquam occurrit in numero plurali Gauſapa. Ouid.lib.2. de Arte amandi: Gauſapa ſi ſumpſit, gauſapa ſumpta proba.Perſ.Saty.4. poſuit Gauſape pro barba hirſuta & prolixa.Sic enim ſolet interpretari uerſus ille: Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas.

GAVSAPINA penula,uilloſæ ueſtis genus, quo hyberno tempore, & frigido utebantur. Hanc ſic deſcribit Mart. in Diſtichis: Is mihi candor ineſt,uillorum gratia tanta, Vt me uel media ſumere meſſe uelis. Pro eodem dicitur & Gauſapina abſolute Idem: Menſe uel anguſto ſumere gauſapinas.

GAZA, zæ, [*Maſſeritia,ricchezza*]γάζα, dictio Perſica ſignificans opes,ſupellectilem,& omne quod poſſidemus. Pomponius Mela, Gazam Perſæ ærarium uocant. Curtius lib.3. Igitur quaſi parum munimentis oppidi finem,ante ſolis ortum pecuniam regiam(gazam Perſæ uocant) cum precioſiſſimis rerum efferri iubet, ſimulans fugam. Virg.5.Æneid. Et gaza lætus agreſti.Cic.2.Offi.Omni Macedonum gaza,quæ fuit maxima,potitus eſt Paulus. Eſt etiã Gaza nomen ciuitatis in Perſide,ita dictæ,quòd Cambyſes eò,uelut in munitiſſimam totius regni arcem, omnes opes pecuniamq; congeſſerat.

GAZETICVS,ca,um,quod eſt ex Gaza urbe Perſica, circa quam nobiliſſima uina naſcebantur. teſte Pomponio Mela. Sidonius in Fauſtum: Vina mihi non ſunt Gazætica,Chia,Falerna.

GAZAEVS,a,um,γαζαῖος,&

GAZOPHYLACIVM, gazophylacii, [*Luogo doue ſi conſeruano le coſe precioſe*]γαζοφυλάκιον,nomen compoſitum ex Gaza dictione Perſica,& Græco uerbo φυλάττω,quod eſt cuſtodio.Eſt enim locus in quo gazam hoc eſt, theſaurum,opes,aut precioſiorem ſupellectilem conſeruamus.

G ANTE E

GEA,γέα,oppidum eſt Arabiæ Petreæ, non procul à Petra regionis totius metropoli.Auctor Stephanus.

GEBALA, γέβαλα, tertia Palæſtinæ portio: à qua deducitur gentile Gebalenus.Quin ipſa etiam Idumæorum regio Gebalene, γεβαληνὴ,cognominatur.Auctor Stephanus.

GEBANITAE,populi ſunt maris Rubri accolę,in Arabia deſerta,quorum præcipua oppida ſunt Nagia & Tamna, teſte Pli.lib.6.ca.28. Hinc genus myrrhæ Gebaniticum appellatur.

GEBENNA,mons eſt in Gallia, Aruernos ab Heluiis diuidens ab ea parte,qua Cadurci & Ruteni Aruernos ſpectant.Cæſ.libr.7. Bell. Gall.Partem copiarum ex Prouincia, ſupplementumq;, quod ex Italia adduxerat in Heluios, qui fines Aruernorum contingunt, conuenire iubet.His rebus iam comparatis, repreſſo iam Lucterio & remoto, quòd intrare intra præſidia periculoſum putabat, in Heluios proficiſcitur:etſi mons Gebenna,qui Aruernus ab Heluiis diſcludit,duriſſimo tempore anni,altiſſima niue iter impediebat,&c.Ex quo loco Cæſaris facile deprehendi poteſt error eorum,qui extremum Allobrogum oppidum ad Lemanum lacum ſitum,in confinio Heluetiorum, uocant Gebennam, cum omnino conſtat ex primo Commen. Cæſaris, Geneuam appellari, ut latius ſuo loco dicemus. Luc.li.1.in plurali numero uſus eſt, pro oppido in Gebenna monte ſito.Cana,inquiens,pēdentes rupe Gebennas.

GEDANVM,oppidum eſt Germaniæ,ad oſtium Viſtulæ fluminis.

GEDEON,nomen proprium iudicis Iſrael,qui occidit Oreb,Zeb,Zebee,& Salmana.

GEDROSIA,γεδρωσία,regio maioris Aſiæ. Hodie Tarſæ regnum uocari,auctor eſt Sabellicus.

GEENNA,geennæ,γέεννα,quid ſignificet. explicat Hiero. hiſce uerbis:Erat(inquit)idolum Bahal iuxta Hieruſalem ad radicem montis Mora,in quibus Siloa fluit.Hæc uallis & parua campi planities irrigua erat,& nemoroſa,plenaq; deliciis, & lucus in ea idolo conſecratus.In tantam autem populus Iſrael uenerat dementiam, ut deſerto templo uicinia ibi hoſtias immolaret,rigorem religionis deliciæ uincerent,filioſq; ſuos incenderent dæmonibus,uel initiarent.

rent. Et appellabatur locus ipſe Geennon, id eſt, uallis filiorum Ennon. Hoc regum uolumen, & Paralipomenon, & Hieremias pleniſſime ſcribunt. Et comminatur Deus ſe locum ipſum impleturum cadaueribus mortuorum, ut nequaquam Tophet & Bahal, ſed uocetur Polyandrium, id eſt, tumulus mortuorum. Futura ergo ſupplicia & pœnæ perpetuæ, quibus peccatores cruciandi ſunt, huius loci uocabulo denotantur. Duplicem autem eſſe gehennam nimii ignis & frigoris, in Iob pleniſſime legitur.

GELA, γέλα Stephano fluuii nomen eſt in Sicilia, & urbis: à Pruina, quam multam gignit, (Siculi enim γέλαν pruinam uocant) deducto nomine. Virgilius 3. Æneid. Immanisq; Gela fluuii cognomine dicta.

GELABILIS, gelabile, [*Che ſi puo congelare*] πήγνυσθαι δυνάμενον, qđ Gelu durari poteſt, à quo fit compoſitum Ingelabilis. Gell. lib. 17. cap. 8. Cur fluuiorum & fontium aquæ gelu durentur, mare omne ingelabile ſit?

GELASCO, is, ere, [*Congelarſi, agghiacciarſi*] κρυσταλλοῦσθαι, Gel. lib. 17. cap. 8. Vina rarenter congelaſcunt. Plin. lib. 14. cap. 21. Vini natura non gelaſcit.

GELASINI, pen. prod. [*Denti dinanzi*] γελασῖνοι, dentes anteriores, quos ridendo oſtendimus, ἀπὸ τοῦ γελᾶν, hoc eſt, à ridendo. Gelaſini item lineæ ſunt, ſiue rugæ, quæ in ridentis facie apparent. Marti. lib. 7. Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt. Item mimi, qui geſticulatione faceta populum oblectant. Vnde Gelaſinus ille Plautinus riſionibus, & ſalſis dicteriis populum delectat, & dũ riſum captat, irridetur. Vnde eſt Plautinum illud: Caue ex Gelaſino fias catagelaſinus: hoc eſt, deridiculus.

GELBOE, montes Syriæ ad ſextum lapidem à Sintopoli, in quibus etiam eſt uicus grandis, qui uocatur Gelbos.

GELICIDIVM, dii, κρυμός, κρύμος, ipſum gelu, & concretio aquæ. Colu. lib. 2. cap. 8. Vt primo conualeſcant radices frumentorum, quàm hybernis imbribus, aut gelicidiis, pruinis'ue infeſtentur.

GELIDVS, gelida, gelidum, pen. corr. [*Gelido, freddo, gelato*] κρυερός, frigidus, Virg. lib. 3. Æne. Mihi frigidus horror Membra quatit, gelidusq; coit formidine ſanguis. Gelidus æther. Virg. 8. Æneid. Gelidus amnis, Gelida rupes, gelidum flumen, apud eundem. Gelidæ naturæ ſidus, Pli. lib. 2. cap. 86. Gelida, abſolute: ſubaudi aqua. Horat. 2. Carm. Saty. 7. Poſcit te mulier: uexat foribusq; repulſum Perfundit gelida: rurſus uocat. Gelide, aduerbium. Horat. de Arte: Vel quòd res omneis timide, gelideq; miniſtrat. Hinc componitur Egelidus, quod ſignificat id, quod non eſt calidum, neque frigidum (nam e, quandoque priuationem denotat) quamuis Seruius pro ualde frigido expoſuerit. Suetonius de Auguſto: Vngebatur ſæpius, ſudabat ad flammam, deinde perfundebatur egelida aqua, uel ſole multo tepefacta. Ouid. Sed gelidum Boream, egelidumq; Notum: Vbi gelido. Egelidum oppoſuit. Prægelidus, ualde gelidus, uide ſuo loco. Cic. in Catil. Si aquam gelidam biberint.

GELLIVS, uiri proprium, ἀπὸ τοῦ γελᾶν. id eſt, ridere: cuius extant Atticæ noctes.

GELATIO uerbale, Plin. lib. 7. Si protinus editis fructibus gelatio magna conſecuta eſt, etiam paucis diebus necat. Hinc etiam componuntur, Congelo, penultima correpta, Colum. libro. 1. Oleum quod minus prouenit, ſi congelatur, fraceſcet. Item Regelo: de quo ſuo loco.

GELATVS caſeus. Idem lib. 7. cap. 8. Sæpe etiam neutrum eſt, ſed uix aliter, quàm in tertiis perſonis. Polybius lib. 15. ca. 6. Si gelant frigora, quarto die premendum.

GELO, gelas, gelare [*Congelare, agghiacciare*] κρυσταλλόομαι, πήγνυμαι, interdum actiuum eſt, idem ſignificans quod frigore aſtringo: cuius etiam paſſiuum Gelor legitur apud Iuuen. Saty. 6. Pauidoq; gelantur Pectore. Sic Gelatum lac. Col. lib. 10. cap. 38.

GELOI, campi, γελῷα πεδία, in Sicilia ſunt ad Gelam fluuium. Virg. 3. Æneid. Apparet Camerina procul, campiq; Geloi.

GELONI, γελωνοί, populi interioris Scythiæ, Agathyrſis proximi: qui faciem depingunt, ut terribiliores in prœlio uideantur. Patientiſſimi ſunt inediæ, fameq; urgente, equo, quo uehuntur, ſanguinis nonnihil detrahunt, eoq; cum lacte commiſto, inediam leuant. Hodie Tartari appellantur. Virg. 2. Georgicorum. Pictosq; Gelones. idem 3. Georg. Biſaltæ quo more ſolent, acerq; Gelonus, Cum fugit in Rhodopen, atque in deſerta Getarum, Et lac concretum cum ſanguine potat equino.

GELOS, Cariæ portus eſt, iuxta Halicarnaſſum, ut ſcribit Pompon. lib. 1. in deſcriptione Cariæ.

GELOVM, ſtagnum eſt Siciliæ, quod appropinquantes tetro odore abigit: à quo non procul duo fontes ſunt, ex quorum altero ſi ſterilis bibit, concipit: ex altero autem ſi fœcunda, ſterilis fit. Hinc campi Geloi, ſtagno illi adiacentes. Sunt tamen, qui ab Gela fluuio dictos uolunt.

GELV, [*Gelo, ghiaccio*] κρυμός, κρυμός, aquæ concretio ex frigore. Aliquando tamen ponitur pro frigore, κρύος. Vnde Gelidum frigidum dicimus. Antiqui etiam Gelus, geli dixerunt, teſte Nonio, & ſimiliter Gelum geli. Lucret. lib. 6. Demittit quà ſæpe gelum, quod continet in ſe.

GEMEBVNDVS, στενός, abunde gemens. Ouid. 14. Meta. Ille quidem totam gemebundus obambulat Ætnam.

GEMELLAR, aris, neut. gene. uaſis genus, cui fortaſſis ex eo inditum nomen, quòd geminas menſuras contineat. Colu. lib. 12. cap. 50. Quod deinde primum defluxerit, in rotundum labrum (nam id melius eſt, quam plumbeum quadratum, aut gemellar) protinus capulator depleat.

GEMELLIPARA, pe. c. [*Che partoriſce gemelli*] διδυμοτόκος, Latonæ epitheton eſt, quæ Apollinem & Dianam uno partu edidit. Ouid. 5. Faſt. Fuit impetus illi Curua Gemelliparæ ſpicula ferre deæ.

GEMELLVS, a, um, [*Gemello*] diminutiuum à Geminus. Virg. Eclog. 1. Modo nanque gemellos, Spem gregis, ah ſilice in nuda connixa reliquit. Gemellæ uites, e Col. lib. 3. cap. 2. dictæ ſunt, ab uuis ſemper geminis. nam duplices uuas (ut inquit idem) exigunt. Plin. lib. 14. cap. 2. Gemellarum, quibus hoc nomen uuæ ſemper geminæ dedere.

GEMINATIO, uerbale. Cice. 3. de Oratore: Nam & geminatio uerborum habet interdum, uim, leporem alius, paulum mutatum uerbum, atque deflexum. Huius compoſita ſunt, Congemino. Plaut. in Amph. Nunc ſi patera pateram peperit, omnes congeminauimus. Ingemino, repeto, duplico. Virgilius libro primo Georgicorum: Tum liquidas corui præſto ter gutture uoces, Aut quater ingeminant. διπλολογεῖν.

GEMINATVS ſol, Cice. de Nat. Geminata ars, Plin. lib. 29. cap. 1. Geminata uictoria. Liuius 1. ab urbe. Geminatus honor, idem lib. 9. Bell. Maced.

GEMINO, nas, p. corr. [*Doppiare, raddoppiare*] διπλασιάζω, διπλόω, duplico. Teren. in Adelph. Geminabit, niſi caues.

GEMINVS, gemina, geminum, [*Gemino, doppio*] δίδυμος, proprie idem eſt quod duo. Virgilius lib. 6. Sunt geminæ Somni portæ. Vnde etiam Gemini dicuntur duo uno partu editi. Virg. libro. 8. Æneid. Geminos huic ubera circum Ludere pendentes pueros. Si autem tres fuerint, Trigemini dicuntur: ſi quatuor, Quatergemini. Colu. lib. 4. Albanas equitiæ familiæ trigeminorum matres. Quandoque pro ſimili ponitur. Pacuuius: Par fortitudo, gemina confidentia. Cicero pro Roſcio: Par eſt auaritia, ſimilis improbitas, eadem impudentia, gemina audacia. Idem pro Roſcio Comœdo: Simillima, & maxime gemina, ſocietas hæreditatis eſt. Eſt etiá cæleſte ſignum, quod Aſtrologi uocant geminos, Caſtorem & Pollucem intelligentes, qui à matre Leda uno partu creduntur editi, de quibus Seneca: In magna tempeſtate apparent quaſi ſtellæ cælo inſidentes, adiuuariq; ſe tunc periclitantes exiſtimant Pollucis & Caſtoris nomine. A Columella dicitur Geminum aſtrum, quod xiiij. calendas Iunii ſol ingreditur. Geminus etiam Iani epithetum eſt, ꝙ gemina facie pingi ſoleat: cuius rationem hanc affert Macrobius, ꝙ Ianus omnium ſui ſeculi fuerit prudentiſſimus: neque ſolum ea uiderit, quæ ante ſe erant, hoc eſt, præterita, uerumetiam ea quæ poſt ſe erant, hoc eſt futura proſpexerit.

GEMITES, gemma quæ ueluti candidas manus inter ſe complexas habet. de qua Pli. lib. 37. cap. 11.

GEMMA, gemmæ, [*L'occhio de la uite, gemma*] ὀφθαλμός, oculus uitis, quem primo emittit. Virg. Turgent in palmite gemmæ. Cice. de Amicitia: Itaque ineunte uere in his, quæ relicta ſunt, exiſtit tanquam ad articulos ſarmentorum ea, quæ Gemma dicitur, à qua oriens uua ſeſe oſtendit. Ab huius ſimilitudine, Gemma uocatur omnis lapis precioſus, ſiue pellucidus ſit, ſiue non λίθος τίμιος. Virg. 5. Æneid. Et tereti ſubnectit fibula gemma.

GEMMO, gemmas, gemmare, eſt gemmas in uitibus, ac arboribus emittere. ὀφθαλμίζω. Cice 3. de Oratore: Nam gemmare uites luxuriem eſſe in herbis, lætas ſegetes etiam ruſtici dicunt. Sic Col. lib. 4. cap. 24.

GEMMASCO, is, ere, [*Pullulare, gemmare*] ὀφθαλμίζειν, eſt gemmas emittere, uel pullulare. Pli. lib. 17. cap. 15. Atque ut gemmaſcere incipient, ligetur calamus, Col. lib. 5. cap. 10. Nucem Græcam ſerito circa calen. Ianuarias quæ prima gemmaſcit. Accipitur item Gemmaſcere pro eo quod eſt gemmæ duritiem & formam acquirere. Pli. lib. 37. cap. 10. Draconites, ſiue Dracontias è cerebro fit draconum, ſed niſi uiuentibus abſciſſo nunquam gemmaſcit. In aliquibus tamen codicibus legitur Gemmeſcit.

GEMMANS, gemmantis, ut Gemmantes alæ pauonis, id eſt, lucentes in modum gemmarum. Martial. lib. 13. Miraris, quoties gemmantes explicat alas: Et potes hunc ſæuo tradere, dure, coquo? Herbæ gemmantes rore: id eſt, coopertæ rore, tanquam lucidis gemmis, Lucre. lib. 2.

GEMMATVS, a, um, [*Ingemmato, adornato di gemme*] gemmis inſtru-

ctus,& ornatus.Plin.lib.37. cap.2. Quinimmo etiam ius uidemur perdidiſſe corripiendi gemmata potoria, & uariæ ſupellectilis genera,annulos tranſeuntes.Monilia gemmata,Oui.10.Meta.Gemmati magna ſpecie annuli,Liuius 1.ab Vrbe.

GEMMEVS,a,um,[*Di gemma*]quod ex gemma eſt.Cic.6.Verr. Mitti etiam trullam gemmeam rogatum,&c. Radix gemmeæ rotunditatis,id eſt,rotunda in modum gemmæ,Plin.lib.18.cap 7.

GEMMIFER,a,um,ut Gemmiferi amnes.Pli.lib.37.cap.13. Gemmiferi amnes ſunt Aceſinus,& Ganges,&c.Corona gemmifera,Val. Flac.Argon.5.Mare gemmiferum,Proper.lib.3.eleg.4.

GEMMVLA diminutiuum à gemma , quo etiam flores ſignificantur, quibus tanquam gemmis uerno tempore cuncta pinguntur, & prata ueſtiuntur.Apul.lib.10.Plane tenui ſpecula ſolabor clades ultimas,quòd uer in ipſo ortu iam gemmulis floridis cuncta depingeret.

GEMISCO,is,ere,idem quod gemere:ut Ferale gemiſcunt, Claudia. 3.de rap.Proſer.

GEMMOSVS,gemmoſa,gemmoſum, quod multis gemmis eſt exornatum.Apul.lib.5.Auro facto,gemmoſiſq; monilibus onuſtas eas tradit reportandas.

GEMO,is,ui,itum,[*Gemere*]στένω,στενάζω,eſt præ animi anguſtia in ſonum prorumpo. Vnde Gemitus,στεναγμός,Martial. lib.9. Quæ mala ſunt domini, quæ ſerui commoda , neſcis Condile , qui ſeruum te gemis eſſe diu ? Per metaphoram etiam de iumentis , & rebus inanimatis dicitur,cum nimio pondere preſſa ſonum edunt. Virg. 6.Æneid.Gemuit ſub pondere cymba . Plin. in epiſt. Ideo nequaquam par gubernatoris eſt uirtus,cum placido, & cũ turbato mari uehitur:tunc admirante nullo illaudatus, inglorius ſubit portũ. At cum ſtridunt funes,curuatur arbor, gubernacula gemunt: tũc ille clarus,& diis maris proximus. Legitur etiã Gemor paſſiuum, a Gemo,pro deploror.Cic.ad Atti.li.1. Atque hic ſtatus una uoce omnium gemitur,neq; uerbo cuiuſdam ſubleuatur . Quandoq; tamen gemere ponitur pro flere, & quandoque pro canere,de iis ſolum auibus,quæ flebilem cantum habent , ut turtur , & columba. Virg.1.Eclog.Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo.

GEMITVS,us,[*Gemito,ſoſpiro*]στεναγμός,ſuſpirium. Ci.6.in Verrem: Quo poſteaquam dixi , tantus eſt gemitus factus aſpectu ſtatuæ, & commemoratione , &c. Gemitus delphini eſt ſimilis humano. Pli.lib.10.cap.26.Legitur & Gemiti , in genitiuo Plaut. in Aulul. Tantum gemiti,& malæ mæſtitiæ hic dies mihi obtulit.

GEMONIAE ſcalæ,dicebantur , ad quas corpora damnatorum impacto unco trahebantur.Corn.Tacitus: Tunc confoſſum collaceratumq;,& abſciſſo capite truncum corpus Sabini in gemonias trahunt.Pli.lib.8.cap.40.Scribit canem à corpore ſerui non receſſiſſe,abiecto in gradibus gemoniis.

GEMONIDES,gemmæ quas quidam Peantidas uocant. Prægnantes fieri , & parere dicuntur , mederiq; parturientibus , nam tales in Macedonia iuxta monumentum Tireſiæ inueniuntur , ſpeciesq; eſt eis aquæ glaciatæ,Pli.lib.37.cap.10.

GEMVRSA,tuberculum ſub pedum digitis naſcens: ita dictum , quòd gemere faciat eum,qui id gerit,inquit Feſtus.Pli.lib.26.cap.1. Et hic quidem morbus in Italia celeriter reſtinctus eſt , ſicut & ille, quem Gemurſam appellauere priſci, inter digitos pedum naſcentem,etiam nomine obliterato.

GENA,næ, [*Guancia,gota*] βλέφαρον,ὑμμα τέτυλλον , eſt membrana tam ſuperior,quàm inferior,quæ tegit oculum:Cic.in Piſon.Piloſæ Genæ dentes putridi. Terent. Hodie non compreſſi genam genæ.Pli. Aquatilia dormire exiſtimant, non oculorum argumento, quia non habent genas, ſed ipſa quiete placida , ſeu ſoporata . Ex his Plinii locis luce clarius oſtenditur Genas eſſe duo illa oculorum opercula,quibus coeuntibus,pupilla obtegitur,quas uulgus imperitum uocat Palpebras:cum Palpebræ,eodem Plin.teſte, ſint pili illi in ciliis,hoc eſt,in extremo ambitu genarum , quas etiam defluere tradit iis , qui plus ſatis Veneri indulgent . Genæ etiam dicuntur partes illæ ab oculis ad mentum , quæ barba ueſtiuntur, quas radi in fœminis xii.tabularum interdicto antiqui uetuerunt: pudoris ſedes eſſe arbitrati , quòd ibi maxime oſtendatur rubor. Dictæ genæ, quod in his pili gignantur. Virg.8.Æneid.Tum mihi prima genas ueſtibat flore iuuentus. Apuleius in Magia: Purpureis infectas genas,& oculos illæſos illicet . Hæ quoniam in mali ſpecies factæ ſunt rotundæ , dictæ ſunt etiam Malæ . Vide plura apud Pli.lib.11.cap.37.

GENEALOGIA,giæ,[*Genealogia*]γενεαλογία, ſermo de origine generationis.Cic.3.de Nat.Quod ſi ita eſt, Cæli quoq; parentes dii habendi ſunt, Æther & Dies,eorumq; fratres & ſorores, qui à genealogiis antiquis ſic nominantur, Amor, Dolus,Metus.

GENER,ri,[*Genero*]γαμβρός,filiæ meæ uir , quaſi generis propagator:adhibetur enim ad genus augendum.Cic.Atti. Is abiecta Toga ſe ad generi pedes abiecit:Perſ.Saty.2.Hunc optent generum, rex,& regina. A quo Progener ita appellat auus neptis ſuæ uirũ.

GENERALIS,le,[*Generale,uniuerſale*]γενικός,καθολικός, uniuerſalis, ad omnes pertinens. Quinctilian.libro.9.cap.1. Quædam ex iis ſpecies plane diſtant, manente tamen generali illa ſocietate. Cic. 1.de Inuent. Cum de genere negocii controuerſia eſt , conſtitutio generalis uocatur.

GENERALITER,γενικῶς,καθόλου,quod ſignificat ſimul omnia ſub genere amplectendo. Cic.1.de Inuen. Nam ipſum quidem generaliter definire difficile eſt. Pli.in epiſt. Memini quidem te iam quædam notaſſe,ſed generaliter.

GENERATIM , κατὰ γένη , per ſingula genera , ſeu per ſingulas ſpecies. Virg.li.2.Georgicorum : Quare agite ò proprios generatim diſcite cultus Agricolæ. Generatim diſtributi in ciuitates , Cæſ. 7.Bell.Gall. Aliquando Generatim dicitur non per ſingula genera,ſed generaliter,confuſe,& indeterminate κεφαλαιωδῶς. Cice. lib.2.de Oratore:Infinitum mihi uidetur id dicere,in quo aliquid generatim quæreretur hoc modo , Expetenda'ne eſſet eloquentia,expetendi'ne honores.

GENERABILIS,le,quod facile generatur . Plin.lib.2.cap.45. Hic eſt ille generabilis rerũ naturæ ſpiritus. Huius compoſita ſunt, Congenero,συγγενάω,pro adiungo,aſſocio. Ennius : Quem mihi congenerat affinitas. Degenero, de quo in dictione Degener . Ingenero,quod modo ſignificat genero,modo gignendo inſero.ἐγγεννάω,ἐμποιέω. Lactan.lib.6. Deus itaque cum hominem primum fingeret,mirabili prouidentia ingenerauit ei prius iſtas animi commotiones,ut poſſet capere uirtutem. Cic.lib.1.Offic. Eademq; natura ui rationis hominem conciliat homini , & ad orationis & uitæ ſocietatem,ingeneratq; in primis præcipuum quemadmodum amorem in eos,qui procreati ſunt. Progenero,generationem pro pago.Colu.Nam & humidæ res,& ſiccæ , quas terra progenerat, facile uitiantur. Hinc Progenies,pro genere,& familia . Regenero,ἀναγεννάω,ruſſus genero. Lact.lib.4. Ex eorum ſemine regenerari eum iuſſit.

GENERASCO,is,re,[*Naſcere*]γίγνομαι,naſcor. Lucr.lib.3. Cur omnia membris Ex ineunte æuo generaſcunt,ingenioq;.

GENERATIO, onis, γένεσις , quæ eſt (ut Speuſip.ait) motus ad eſſentiam,acceptio eſſentiæ,proceſſus in eſſe. Pli.lib.10.cap.52. Auium generatio ſimplex uidetur eſſe.

GENERATOR,oris,γεννήτης,genitor,procreator. Cic.de Vniuer.Noſſe autem generatores ſuos optime poterant.

GENERO,generas,generare,[*Generare*]γεννάω,gigno, fœtum procreo:& proprie de maribus dicitur. Virg.8.Æneid. At Maiam(auditis ſi quicquam credimus)Atlas, Idem Atlas generat , cæli qui ſidera fulcit . Cice.in Partit. Quemadmodum quiſque generatus, quemadmodum educatus. Inuenitur tamen etiam de fœminis dici.Pli.lib.8.cap.44. Et quæ non primo initio generare cœperit. Et de herbis,Gel.lib.5.cap.6. Obſeruari ſolitum,ut fieret è gramine, quod in olea generatum eſſet . Per tranſlationem accipitur pro inuenire. Quinctil.lib.10.cap.2. Illi rudes ſola mentis natura ducti ſunt,ut tam multa generarent.

GENEROSE, γενναίως,aduerbium:ut Perire generoſius, Horat.1. Car. Ode 38.

GENEROSITAS,generoſitatis,nobilitas,εὐγένεια. Colum.li.3. Qui uineam uel arbuſtum conſtituere uolet , ſeminaria prius facere debet:ſic enim ſciet,cuius generis uitem poſiturus ſit. Nam quæ pretio parata diſponitur,certam generoſitatis fidem non habet:cum dubium eſt,an is,qui uendidit, legendis ſeminibus adhibuerit diligentiam. Interdum etiam idem eſt, quod magnanimitas . Generoſitas tauris eſt in aſpectu. Pli.lib.8.cap.45.

GENEROSVS, generoſa, generoſum , [*Generoſo,nobile*] γενναῖος, εὐγενής,quod eſt nobile & præclaro genere ortum. Pap.5. Sylu. Titulis generoſus auitis. Sueto. in Tyb. Condemnatam & generoſiſſimam fœminam Lepidam, in gratiam Quirini Conſularis prædiuitis,& orbi. Per tranſlationem accipitur pro magnanimo. Cic.li.3. Offic. Cumq; de imperio certatum eſſet cum rege generoſo,atq; potenti. Transfertur etiam ad inanimata:ut cum dicimus arbores generoſas , & uitem generoſam, & ipſum etiam uinum generoſum. Horat.lib.1.epiſt. Ad mare,cum ueni , generoſum & lene requiro, Quod curas abigat. Virg.lib.1.Geor. Continuo pecoris generoſi pullus in aruis. Audet & ignoto ſeſe committere ponto. Colum.lib.3. Vitem maxime populus alit:& poſtea ulmus, quam Atiniam uocant ruſtici,generoſiſſima eſt.

GENESARETH,γενησαρὲτ λίμνη Strabo. ſtagni nomen proprium: ab eo(ut quibuſdam uidetur)ſic dictum, quòd flantibus uentis, criſpantibus undis,auram ex ſe generare uideatur. Sed hoc profecto ridiculum uidetur , in uoce Hebraica Græcam quærere etymologiam. Idem dicitur Mare Tyberiadis , à Tyberiade ciuitate: & Mare Galilææ,ab adiacente Galilæa prouincia. Habet hoc mare,ſiue ſtagnum CXL. ſtadia in longitudine, XL. uero in latitudine. Non tamen idcirco,mare uocatur,quòd eius , aquæ ſint amaræ:ſed

ræ:ſed Hebrææ linguæ,conſuetudo eſt , omnes congregationes aquarum,ſiue ſalſæ ſint,ſiue dulces,uocare Maria: ſicut in Geneſi ſcriptum eſt,Congregationes aquarum uocauit maria.

Genesis,penultima correpta huius Geneſeos , [*Generatione*] γένεσις,Latine generatio,natiuitas. Accipitur etiam pro ſidere natalitio,quod conuerſione cæli oritur eo momẽto, quo quis naſcitur. Iuuenal.Satyra 14.Nota mathematicis geneſis tua. Idem Satyra 6.Si prurit frictus ocelli Angulus,inſpecta geneſi collyria poſcit. Sueton.in Veſpa.Monentibus amicis cauendum eſſe Metiũ, quòd uulgo crederetur geneſim habere imperatoriã,inſuper conſulem fecit.id eſt,quòd opinio eſſet,a mathematicis prædictum eſſe, fore ut imperaret.Budæus.

Genetes,γενέτης,promontorium Themiſcyræ regionis, inter Amiſum,& Phaſim amnes,templo Iouis,quem ξένιον,id eſt,hoſpitalem uocabant,nobilitatum. Vide Strab.li.10.

Genethliaci, orum, [*Coloro che pronoſticano de le natiuitati*] γενεθλιακοί,qui ex die & hora natiuitatis,quos Horoſcopos uocant, fortunam hominis, & ſucceſſum pronunciant. Gell.li.14.ca.1.Aduerſum iſtos,qui ſe Chaldæos, ſeu Genethliacos appellant: ac de motu,deq; poſitu ſtellarum dicere poſſe,quæ futura ſunt,profitentur,audiuimus quondam Phauorinum philoſophum Romæ Græce diſſerentem egregia oratione.

Genethliacvs,a,um,γενεθλιακός,idem quod natalitius.

Genethlia,orum,γενέθλια, dicuntur celebritates , quæ fiunt natali die.

Genethlivs,γενέθλιος,Latine natalis dicitur : unde Genethliaci dicti ſunt: de quibus ſupra iam diximus. Erat etiam Genethlius Iouis cognomen, quòd ei incumberet cura omnia propagandi. Fuit præterea,teſte Suida,hoc nomine Paleſtinus quidã Sophiſta, diſcipulus Minuciani & Agapeti : qui quamuis in ipſo ætatis flore occiderit,plurima tamen, ſcripta reliquit:ex quibus Suidas recenſet,λαλιὰς & διαλέξεις & μελέτας,& multa alia, ut mirabile ſit dictu tam paucis annis uitæ tanta ſcripſiſſe.

Geneva,oppidum eſt Allobrogum ad Lemanum lacum proximum Heluetiis,quod etiam hodie nomine retinet. Cæſar Bel.Gal.lib. primo. Extremum oppidum Allobrogum eſt,proximumq; Heluetiorum finibus Geneua. Ex eo oppido pons ad Heluetios pertinet.Ex quo loco Cæſaris facile deprehendi poteſt error eorũ,qui hoc oppidum Gebennam appellant:cum Gebenna,eodem Cæſare teſte,ſit mons ille,qui Auernos ab Heluiis diuidit.De quo uide plura ſuo loco.Glareanus in Annot.in eum Cæſaris locum ſic inquit:Quatuor hæc nomina Genua, Geneua,Genabum,& Gebenna,multum obſcuritatis lectori ingerunt, ac non attentum ſæpe fefellerunt:quæ ipſa longe diuerſa ſunt.Genua enim Ligurum caput in Italia ad mare eſt noſtrum:Geneua uero Allobrogum, ad oſtia Lemani lacus,ubi Rhodanus exit.Genabum Carnutum oppidum ad Ligerim amnem,hodie, ut quidam putant Aurelia.denique Gebenna mons eſt qui Heluios ab Auernis ſeparat; ut lib. 7. poſtea dicet Cæſar.Hæc Glareanus.

Genialis,& hoc geniale,[*Geniale*]quod ad Genium naturæ & uoluptatis Deũ pertinet:ut Genialis dies,lætus,& uoluptatis. Iuue. Genialis agatur Iſta dies.Genialis torus,ſiue lectus,θάλαμος,γαμικός,qui in nuptiis ſternitur in honorem Genii. Virg. 6.Æneid. Lucent genialibus altis Aurea fulcra toris.Cice. pro Cluent. Lectum illum genialem,quem biennio filiæ ſuæ nubenti ſtrauerat:in eadem domo,&c.Virg.1.Geor.Inuitat genialis hyems.Genialis homo,hoc eſt,hoſpitalis & dapſilis.

Genialiter,aduerbium, opipare & laute.Ouid. 11.Met.;hoſpitis aduentu feſtum genialiter egit.

Genianes,gemma,quam Magorum uanitas inimicorum pœnas efficere promittit.Auctor.Plin.lib.37.cap.10.

Genicvlatim,γονατώδης,aduerbium,ſignificat per genicula.Pli.lib. 21.cap.11.Foliis geniculatim circundata.

Genicvlatvs,geniculata,geniculatum,πολυγόνατον,dicitur quod frequentibus geniculis conſtat,ut heliotropium,quæ ob id Genicularis herba uocatur.Cic. de Senectute.Deinde tepefactum uapore & compreſſu ſuo diffundit,& elicit herbeſcentem ex eo uiriditatem,quæ nixa fibris ſtirpium,ſenſim adoleſcit,culmoq; erecta geniculato,uaginis iam quaſi pubeſcens includitur.

Genicvlvm,geniculi,γόνυον,diminutiuum à genu.Genicula dicuntur ſtipulę,uel caulis herbacei internodia,& ueluti articuli ac nodi quidam Plin.lib.16.cap.39.Arundini in geniculo. Quandoque Geniculum accipitur pro germine.βλαστός.

Genista,geniſtæ,[*Gineſtra*]σπάρτιον,arbuſcula quædam humilis eſt,frónde minuta,flóre luteo,apibusq; gratiſſimo,ſemine lenticulis haud abſimili,quod Phaſeolorum modo ſiliquis innaſcitur.ita dicta,quòd in modum genu flexilis ſit ad nexus,idcircoq; uitibus ligandis idonea,uel quia genibus medeatur dolẽtibus. Vide Ruel. li.1.ca.84.& lib.3.ca.100.42.Plin.lib. 21.cap.9. Florem eſſe dixerim geniſtas.nanque & iis decerpitur luteus.Mart.Non pira, quę lenta pendent religata geniſta. Virg.2.Georg.Molle ſiler,lentæq; geniſtæ.Humiles geniſtæ,ibidem.

Genitalis, & hoc genitale, [*Genitale,natio*] γενεθλιακός, idem eſt quod natalis.unde Genitale ſolum, dicimus patriam in qua nati ſumus quod & Natale ſolum appellatur.Et Genitalem diem,quo ſcilicet in lucem editi ſumus.Genitalia ſemina , quibus aliquid procreatur & gignitur.Virg.lib.2.Georg. Vere tument terræ,& genitalia ſemina poſcunt.Colum.li.7.ca.9.Fœminis quoque uuluæ ferro exulcerantur, & cicatricibus clauduntur, ne ſint genitales. id eſt,ne poſſint generare.Genitalia membra, ſiue genitales partes, τὰ αἰδοῖα,dicuntur pudenda, tam in uiro, quam in fœmina. Colu. lib.7.Et ipſos neruos,quos Græci Cremaſteras, appellant quòd ex illis genitales partes dependent, comprehenſæ. Genitalia ſubſtantiue,tam de membro uirili,quàm cæterorum animalium. Pli. lib.10.cap.63.Coitus auerſus elephantis,camelis,tigribus,lyncibus,rhinoceroti,leoni,daſypodi, cuniculis,quibus auerſa genitalia.Genitaliter aduerbium.Lucr.lib.4.Vt ſemina poſſint Seminibus commiſceri genitaliter apta.

Genimen,inis,penultima correpta,[*Generatione*]γέννημα,à gigno, generatio dicitur. Vtitur ſemel atque iterum hac uoce interpres Noui teſtamenti,ut,Genimina uiperarum, & Genimen uitis. Alioqui apud idoneos ſcriptores non temere inuenies.

Genitor,toris,[*Genitore,padre*]γονεύς,γεννήτης,ὁ γεννήσας, pater dicitur,qui ſcilicet genuit.Cicero de Vniuerſ. Quo nihil ab optimo & præſtantiſſimo genitore melius procreatum.Genitores omnium uitiorum Græci, Plin.lib.15.cap. 4.Genitor, dubius , id eſt, pater incertus: Ouid.5.Meta Occidit Aſtreus Matre Palæſtina, dubio genitore creatur.Genitor deorum, id eſt, Iupiter. Idem ſecundo Triſt. Iure igitur genitorq; deum, rectorq; uocatur. Similiter genitrix, γεννήτειρα,ἡ γεννήσασα, mater dicitur , quæ ſcilicet genuit. Virg.1.Æneid.Nanque ipſa decoram Cæſariem nato genitrix lumenq; iuuentæ Purpureũ,& lætos oculis adflarat honores.

Genitivvs,a,um, [*Che ha forza di generare*] γεννητικός , quod uim habet generandi. Vnde Genitiuus humor,& Genitiuus caſus, γενική.Interdum idem eſt quod genitalis,ſiue,à natura ingenitus,& genuinus,& originalis,& cum naſcente congenitus.ut Genitiuæ notæ,quæ ſunt maculæ a natura ingenitæ.Suet.de Auguſt. Corpore traditur maculoſo,diſperſis per pectus,atque aluum genitiuis notis,in modum & ordinem & numerum ſtellarum cæleſtis urſæ.Interdum etiam ponitur pro gentilitio. Ouid.3.de Pont.Adiectiq; probent genitiua agnomina Cottæ.

Genitrix frugum Ceres, id eſt,inuentrix.Cic.de Diu.Nona ſuper Tremulo Genitrix clangore uolabat.Ouid.5.Meta.Et frugum genitrix,immenſos ſiſte labores.

Genitvra,ræ[*Generatione*]γένεσις,quandoque generationem ſignificat.Pli.lib.18.cap.24.Inter diligentiſſimos conuenit, ut in alitũ quadrupedumq; genitura,eſſe quoſdam ad conceptum impetus terræ.Accipitur etiã pro ſemine humano,quod Græco uocabulo Sperma uocamus.Pli.lib.22.cap.22. Datur & contra profluuia genituræ uiris. Genituram horoſcopum uocauit Suet. in Auguſto: Verum genitura ſua uix & cunctanter edita, exiluit Diogenes, adorauitq; eum. Tantam autem mox fiduciam fati Auguſtus habuit,ut thema ſuum uulgauerit,nummumq; argenteum,nota ſideris Capricorni, quo natus eſt,percuſſerit. Iul.Firmicus lib. 3.Secundum hanc genituram,& ſecundum has conditiones ſtellarum, & ſecundum teſtimonia, quæ huic genituræ perhibentur, etiam hominum uolunt fata diſponi.Bud. in Annot.

Genitvs,[*Generato,nato*]γεννηθείς:à gigno, gignis , idem quod natus.Plin.11.ca.37.Septimo menſe genitis ſæpenumero foramina aurium,& narium defuere. Geniti dentes in palatu: Genitus annos nouem:Genitus ad perdenda uina. Genitus ad ſuperbiam: Genitus in ſeruitio pro eo, qui ſeruus natus eſt : multaq; id genus alia paſſim occurrunt apud eundem Plin.Hinc componuntur Vnigenitus,Primogenitus,& Progenitus: de quibus ſuis locis.

Genivs,nii[*Genio*]δαίμων,Veterum ſententia dicitur uniuſcuiuſq; anima rationalis.ideoq; eſſe ſingulos ſingulorum: Fuere etiã qui dicerent Genios deos, aquam, terram,ignem,& aerem,quæ rerũ ſemina ſunt, elementaq; appellata. Duodecim quoque ſigna, Lunamq; & Solem inter hos deos putabant,& a gerendo,quòd multa gerere poſſent,Gerulos, deinde Genios uocitarunt. Cenſorinus ſcribit Genios dictos,quia,ut gignamur,curent:ſiue quòd una gignantur nobiſcum,uel etiam quia nos genitos ſuſcipiant, ac tueantur,προστάτας, ἢ προστατεύοντες.Certe à gignendo Genius appellatur.Terent.in Andr.Quod ego per hanc te dexteram oro, & genium tuum,Per tuam fidem, &c.Eundem eſſe Genium & Larem,multi ueteres memoriæ prodiderunt.Euclides Socraticus, duplicem omnibus nobis geniũ dicit appoſitum,hoc eſt, duos lares.Hi etiam Penates dici ſolent. Ab aliquibus Genius dicitur

hoſpitalitatis,uoluptatis,& naturæ Deus. Hinc Indulgere genio, eſt operam dare uoluptati, & quo quenque natura trahat, ſubſequi. Perſ.Saty.5. Indulge genio,carpamus dulcia. Defraudare genium,negare naturæ quod appetit. Teren. in Phormio. Quod ille unciatim uix de demenſo ſuo,ſuum defraudâs genium,comparſit miſer, Id illa uniuerſum abripiet. Belligerare cum genijs ſuis, idem quod defraudare genium. Plaut.in Truc. Non iſtæc mea benignitas docuit te fabulari. A.Sed iſtos,Qui cum genijs ſuis belligerant,parcè,promi. A nomine Genius fit Genialis adiectiuum, de quo ſupra. Interdum etiam Genius accipitur pro energia quadam,ſeu potius gratia,lepore aut uenuſtate alicuius rei. Mart. Victurus genium debet habere liber.

GENO,is,ere,genui genitum,[*Generare*] γεννᾶν, antiquis in uſu erat pro gignere,generare. Priſc.lib.10. Gignô,genui:pro quo Genuo uetuſtiſſimi protuliſſe inueniuntur. Var.in Andab. Sed quod hæc loca aliquid genunt. Idem 1.de Re ruſt.ca.40. Quædam enim ad genendum,&c. Ex uetuſto codice. Infinitiuum paſſiuum Lucretius protulit lib. 3. Tanto magis inficiandum Totum poſſe extra corpus durare,geniq;.

GENON,(quod hic pro corporæ genere corrupte legebatur) uide Gethyon.

GENS,gentis [*Gente*] ἔθνος, à genus deducitur, u, littera detracta, idem fere quod natio: quanquam gentis appellatio generalior eſſe uidetur,multasq́; ſub ſe comprehendere nationes. Gens enim Itala Latinos habet, Hetruſcos, Campanos, Vmbros, Picentes,& huiuſmodi. Cic.2.de Nat.deo. Deum non curare ſingulos homines nec ciuitates,nec nationes,nec gentes. Ci.1.Offi. Propior eſt eiuſdem gentis,nationis,linguæ coniunctio. Virg.1. Æneid. Gens inimica mihi Thyrrhenum nauigat æquor. Interdum pro familia, φῦλον. familiam, ut Gens Ælia, Gens Valeria, pro Æliorum & Valeriorum familia. Inde Gentiles dicti, ex eadem gente,id eſt,familia oriundi. Sine gente, id eſt, ignobilis, Horat. 2.Serm. Satyra quinta Qui quamuis periurus, erit ſine gente, cruentus Sanguine fraterno,&c. Gens per tranſlationem de Apibus dicitur. Col. lib.9.cap.9. Inteſtino bello totæ gentes conſumuntur. Et de piſcibus. Virg.4.Georgi. Cum Proteus conſueta petens è fluctibus antra Ibat:eum uaſti circum gens humida ponti Exultans, &c. Vbicunque terrarum & gentium. Cice. ſeptima in Verrem. Idem in Catil. O dii immortales,ubi nam gentium ſumus? quam remp.habemus? in qua urbe uiuimus? Nuſquam gentium, id eſt, nuſquam omnino. Terent. Adel. Næ ego homo ſum infelix. primum fratrem nuſquam inuenio gentium.

*GENS,& familia. inter gentem, & familiam illud intereſt, quòd gens ad nomen,familia ad cognomen refertur. itaque illa tanquam totum continere uidetur, hæc quodam modo partem exempli gratia. Valerii omnes unius eſſe gentis dicuntur,quia uno nomine continentur omnes, at uero partes gentis huius ſunt plures, quæ ex cognominum uarietate diſtinctæ ſunt,eæq; familiæ nominantur,ut in gente Valeria Maximi, Meſſalæ, Flacci, Læuini, Faltones: in Cornelia Scipiones, Lentuli, Dolabellæ, Sullæ,Cinnæ: in Æmilia Mamercini, Lepidi, Paulli, Scauri, Barbulæ: itemq́; in ceteris. at uero Valerii omnes unius ſunt gentis, itemq́; Cornelii,atque Æmilii. itaque recte Feſtus gentē definit eam,quæ ex multis familiis conficeretur. Quod autem intereſt inter gentem,& familiam,idem intereſt inter genus, & ſtirpem. quæ quidem ita eſſe,ex his ueterum hiſtoriarum uerbis intelligitur. Suetonius in Galba: Imagines uniuerſi generis exequi longum eſt,familiæ breuiter attingam. Qui primus Sulpiciorum cognomen Galbæ tulit,cur,aut unde traxerit, ambigitur. & Liuius lib. XXXVIII: P. Scipio Naſica orationem habuit plenam ueris decoribus non communiter Corneliæ genti, ſed proprie familiæ ſuæ. & apud Suetonium Cæſar: Ab Anco Marcio ſunt Marcii Reges,quo nomine fuit mater: à Venere Iulii, cuius gentis familia eſt noſtra. & in Auguſto: Gens Octauia à Tarquinio Priſco rege inter Romanas gentes allecta, mox à Ser. Tullio inter patricias traducta. primus ex hac magiſtratum cepit C. Rufus. Is quæſtorius Cnæum, & Caium procreauit, à quibus duplex Octauiorum familia defluxit,conditione diuerſa. & Cicero in Bruto: Funebres orationes ipſæ familiæ quaſi ornamenta ſeruabant ad uſum,ſiquis eiuſdem generis occidiſſet. & Liuius lib. IX: Duodecim Potiorum familias fuiſſe, cum gens Potitia tota interiit. & li.1: Iulia gens Iulum auctorē ſui nominis nuncupat. & lib. VII ſic loquitur Valerius Coruus: Non, ſi mihi nouum hoc Corui cognomen diis auctoribus homines dediſtis, Poplicolarum uetuſtum noſtræ familiæ cognomen memoria exceſſit. & lib. XL: Inde cognomen familiæ inditum,ut Annales appellarentur. & Catullus Non decet tā uetus ſine liberis nomen eſſe. id eſt tam ueterem gentem,qualis erat Manlia. Hæc de gente, familia, & genere. nunc de ſtirpe dicam. Cicero pro Rabyrio: Qua in familia laus aliqua forte floruerit, hanc fere, qui ſunt eius ſtirpis, cupidiſſime perſequuntur. & primo de legibus: Hic orti ſtirpe antiquiſſima ſumus. & in Lælio: Qui aliquandiu propter ignorantiā ſtirpis,& generis in famulatu fuerunt. & lib.1 de oratore. Quid, qua de re inter Marcellos,& Claudios patricios centumuiri iudicarunt?cum Marcelli à liberti filio ſtirpe, Claudii patricii eiuſdem hominis hereditatem gente ad ſe rediſſe dicerent: non ne in ea cauſſa fuit de toto ſtirpis,& gentilitatis iure dicendum? & Suetonius in Claudio: Claudius Cn.Pōpeio antiquiſſimæ ſtirpis Magni cognomen ademit. Quæ autem ratio eſt inter gentem, & familiam,eadem,eſt inter gētiles,& agnatos, ut enim familia,aut ſtirps nos propius attingit, quam gens,aut genus,ſic agnati, quam gentiles. ſiquidem gentilis,auctore Feſto,dicitur, qui eodem ex genere natus. & is,qui ſimili nomine appellatur. recte. quatenus enim ait, Ex eodem genere, eos intelligit: qui eiuſdem gentis eundem principem habent: quatenus, Simili nomine, eos qui quanquam uno gentis nomine omnes utuntur,tamen alium atq; aliū auctorē ſui generis nuncupāt. quo modo Cicero in prima Tuſculana, ſe gentilem eſſe ait Ser. Tullii regis, quòd uterq; ſimili gētilicio nomine uteretur,cum tamen a diuerſo uterq; fonte manaret. Cum autem ad Herennium ſcriptum ſit: Si furioſus exiſtat, agnatorum, gentiliumq́; in eo,pecuniaq; eius ius eſto: item Si pater familias inteſtato moritur,familia,pecuniaq; eius agnatorum,gentiliumq́; eſto, agnati profecto uidentur eſſe, qui ex eadem familia ſint: quibus deficientibus,gentiles ſubeant. nam Cicero dixit primo de oratore: Iura gentilitatum, & agnationum. item: Ius gentilitatis,& ſtirpis. & de legibus primo. Homines deorum agnatione & gente tenentur: cum utranque coniunctionem complecti uelit. Qui autem librum ſcripſit ante nos de nominibus, idem eſſet cenſet gentem, & familiam, gentiles,& agnatos: ait enim: Agnomen familiæ eſt appellatio,& gentis: unde agnati, & gentiles dicebantur,qui ex eadem erant familia,ut Cicero in Topicis ait, & idem in Bruto Ser. Tullium regem gentilem ſuum ea de cauſſa nominat. mea autem ſententia, Ciceronis ſententiam percepiſſe non uidetur,qui in Topicis gentiles eos definit, qui inter ſe eodem nomine ſunt,id eſt ex eadem gente; familiæ uero, aut agnatorum non meminit. Eſt præterea intelligendum, Plinium gentiles nouo quodam modo appellare. ſiquidem ſeruos gentiles eſſe dominorum ait,quia eodem prænomine appellarentur, quo dominus,ut Marcipor, Quinctipor, id eſt Marci,& Quincti puer.

GENTICVS,pen.co.[*Di quella ſteſſa gente*] ἐθνικός, idem quod gentilicius: unde Genticus mos, id eſt, gentis uel patriæ cōſuetudo. Corn.Tacit. lib.3. Adduntur è ſeruitiis gladiaturæ deſtinati, quibus more gentico continuum ferri tegimen (crupellarios uocant) inferendis ictibus inhabiles.

GENTIANA, γεντιανή Dioſcor. herba eſt folio fraxini, ſed magnitudine lactucæ, caulæ tenero, pollicis craſſitudine,cauo & inani, ex interuallo foliato, trium aliquando cubitorum, radice lenta, ſubnigra,aquoſa,& ſine odore. Naſcitur ubique, copioſiſſime tamen in Illyrico, ubi à Gentio rege nomen accepit: quod etiam hodie ſeruat in Officinis.

GENTILES,[*Dela medeſima famiglia*] οἱ ἐκ τῶν ἀρρένων, οἰκεῖοι, γεννῆται, qui ex eadem familia ſunt,& eiuſdem nomini ſunt: Vnde Cincius: Gentiles mihi ſunt, qui meo nomine appellantur. Cic. lib.1. Tuſcul. Pherecydes Syrus primum dixit animos hominum eſſe ſempiternos, antiquus ſane: fuit enim meo regnante gentili. Hoc eſt, Seruio Tullio quia eiuſdem nominis erat. Cice. in Topicis: Gentiles ſunt, qui inter ſe eodē ſunt nomine ab ingenuis oriundi, quorū maiorū nemo ſeruitutem ſeruiuit, & qui capite diminuti non ſunt. Auctor ad Herennium li.1. Si paterfamilias inteſtatus moritur, familia, pecuniaq; eius agnatorum, gentiliumque eſto.

GENTILITAS, quod accipitur pro familia hominum ingenuorum. qui ſunt eiuſdem nominis. Seruorum autem, aut libertinorum nulla eſt gentilitas. Interdum etiam Gentiles dicuntur, qui ſunt eiuſdem nominis, etiamſi familia non ſint oriundi. Vnde etiam ſerui dicebantur gentiles dominorum, quoniam dominorum nomine uocabantur, Plin.lib.33.cap.1. Singuli Marcipores, Lucipores'ue dominorum gentiles omnem uictum in promiſcuo habebant: nec ulla domi cuſtodia à domeſticis opus erat. Item Gentile dicitur, quod eſt gentis alicuius peculiare,& proprium: ut Iuuenalis Gentilia tympana dixit. id eſt, gentis propria. Suetonius de Tiberio: Capillo pone occipitium ſubmiſſiore, ut ceruicem etiā obtegeret, quod gētile in eo uidebatur. Rurſus ſcriptores rerum ſacrarū Gentiles uocant idolorum cultores, qui aliter quam Chriſtiani de Deo ſentiunt, quos nonnulli uoce Græca malunt Ethnicos appellare. Qui loquendi ritus à Iudæis manauit, qui nationes omnes, præter ſuam, Gentes, ſeu Gentiles, uocitabant.

GENTILIS,le, Lege Gentiles.

GENTILITAS, gentilitatis,] *Moltitudine ò di gēte, di famiglia, ò di natione,*

tione gentilitã] κοινὸν ἀπὸ φύλων ἀγχιστείας, gẽtilitiũ cõiũctio, & neceſſitudo. Ci. de Aruſp. reſpon. In ea cauſſa fuit oratoribus de toto ſtirpis & gentilitatis iure dicendum. Interdũ accipitur pro ipſis gentilibus, hoc eſt, pro multitudine ipſe uel familiæ, uel gentis, ſiue nationis alicuius. Pli. de Viris Illuſtribus. Gentilitas eius Manlii cognomen eiurauit ne quis poſtea Capitolinus uocaretur. Plin. in Panegyrico. Ex quo intelligi poteſt quantæ benignitatis, quanti ſpiritus fuerit, ſparſas, atque (ut ita dicam) laceras gentilitates colligere, atq; connectere.

GENTILITIVM, ſacerdotium, quod ad ius familiæ pertinet, & nunc uulgo Ius patronatus dicitur. Gentilitium hoc illi, id eſt, hoc illi à gente ſua proprium eſt. Pli. in Epiſto. Paſſenius ſplendidus eques Romanus, & in primis eruditus ſcribit elegos: gentilitium hoc illi: eſt enim municeps Propertii, atque etiam inter maiores ſuos Propertium numerat. Pli. lib. 19. cap. 1. In Serranorum familia gentilitium eſſe fœminas linea ueſte non uti. Interdum etiam Gentilitium id uocamus, non quod familiæ alicui, ſed populo aut nationi cuipiam eſt peculiare: ut Gentilitium nomen, hoc eſt, nationis uel populi nomen. Gellius lib. 14. cap. 1. Vulgus autem, quos gentilitio nomine Chaldæos dicere oportet, Mathematicos nominant.

GENTILITIVS, a, um [*Cio che è di quella ſteſſa gente ouero famiglia*] quod eſt ex gente, aut familia: ut, Gentilitia nomina dicũtur, quæ originem gentis uel familiæ declarant, ut Porcius Cornelius. Gẽtilitia ſacra, quæ gẽti, hoc eſt familiæ alicui ſunt peculiaria. Cice. de Aruſp. Multi ſunt etiã in hoc ordine, qui gentilitia ſacrificia, illo ipſo in ſacello ſtatuto loco anniuerſaria factitarint.

GENTIVS, Illyrici rex, qui gentianæ herbæ à ſe inuentæ nomen fecit: teſte Plin. li. 25. cap. 7.

GENV, [*Ginocchio*] γόνυ, neutri gene. & indeclinabile in numero ſingulari, & in plurali Genua, ſunt curuaturæ illæ, quibus crura & femora committuntur. Dicta genua, quòd hæc, dum infans eſt in utero matris genis oppoſita ſunt: ſiue à generando, quòd in genibus eſt utilitas. Pli. li. 11. ca. 45. Hominis genibus religio quædam ineſt, obſeruatione gentium: hæc ſupplices attingunt, ad hæc manus tendunt, hæc ut aras adorant, fortaſſis quia ineſt iis uitalitas. Nanque in ipſa genu utriuſque commiſſura, dextra læuaq; à priori parte gemina quædam buccarum inanitas ineſt qua perfoſſa, ceu iugulo, ſpiritus fugit. Hæc Pli. Virg. 5. Æneid. Genua labant, uaſtos quatit æger anhelitus artus. Genua ſubmittere, pro flectere. Pli. lib. 8. cap. 1. Regem adorant, genua ſubmittunt, coronas porrigunt. A Genu fit nomen adiectiuum Geniculatus, a, um, de quo ſupra. Veteres declinauerunt Genus, maſculino genere. Lucil. lib. 4. Satyra. ut citat Nonius: Hæret uerticulis affixum in poſteriore parte, atque articulis nouus ut taluſq;, genuſq;. Legitur etiam Genus neutr. gene. in eadem ſignificatione. Cice. in Arat. Atque inter flexum genus, & caput alitis hæſit. Genualia, Indumenta genuum. Ouid. 10. Metam. Quæq; Poplitibus ſuberant picto genualia limbo.

GENVA, γενοῦα, Ligurum caput in Italia ad mare noſtrum. Hinc incipit Apenninus mons, diſtatq; à Sabatiis ſtadiis ducentis ſexaginta. Geneua uero eſt extremũ Allobrogum, oppidum, proximum Heluetiorum finibus: de quo ſuo loco diximus. Inter Varum & Genuam habitant Ligures. Dicta Genua à genu, quia habet tanquam genu recuruum à latere maris. Vel à Genuo Saturni filio, qui fertur eam condidiſſe. Vel (ut quidam aiunt) à Genuino Phaetontis ſocio. Hanc Annibal penitus deleuit, ſed Cornelius Seruilius conſul inſtaurauit, ſicut Liui. refert.

GENVENSIS, & Genuanus, γενουάτις, adiectiua à genua. Quidam Ianuam hanc urbem appellant, quòd à Iano conditam dicant.

GENVINI σωφρονιστῆρες, κραντῆρες, dentes poſteriores, qui in extrema gingiua in homine gignuntur nouiſſimi. Gignuntur enim, teſte Plin. lib. 11. cap. 37. circiter uigeſimum annum, multis etiam circiter octogeſimum. Dicti Genuini, quòd à genis dependeant. Cicero ſecundo de Natura Deorum. Dentibus in ore conſtitutis manditur, atque ab his extenuatur, atque molitur cibus. Eorum aduerſi acuti morſu diuidunt eſcas, intimi autem conficiunt qui Genuini dicuntur. Quoniam autem hi dentes in poſtrema mandibulæ parte ueluti occultati ſunt, neque ita facile patẽt aſpectui, quemadmodum primores, aut canini, factum eſt, ut Rodere dente genuino, & Frangere genuinum accipiantur pro eo quod eſt, clam alicui detrahere. Perſius Satyra 1. Secuti Lucilius urbem, Te Lupe, te Muti, & genuinum fregit in illis.

GENVINVS, a, um, [*Natio, dimeſtico*] γνήσιος, id eſt, natiuus ac peculiaris. Apul. Genuino ſermone nomen Auguſti Cæſaris inuocare tentaui. Gell. li. 2. ca. 2. Cum extra rem publicam in domeſtica, re atq; uita ſedeatur, ambuletur, in conuiuio quoque familiari diſcumbatur, tum inter filium magiſtratum, & patrẽ priuatum publicos honores ceſſare genuinos ac naturale exoriri.

GENVS, [*Genere, generatione*] à Græco γένος, proprie principium eſt uniuſcuiuſq; generationis, uel ab eo qui genuit, uel à loco in quo quis genitus eſt: ut, Oreſtes à Tantalo ducit genus: &, Plato genere Athenienſis eſt. Patria enim generationis uniuſcuiuſque principium eſt, quemadmodum & parentes. Plin. de Viris illuſtr. Pyrrhus rex Epirotarũ, materno genere ab Achille, paterno ab Hercule oriundus. Teren. in Adelphis, Hæccine flagitia facere? hæc te admittere indigna genere noſtro? Præterea etiã Genus uocamus multitudinem aliquorum, ad unum aliquid, & ad ſe inuicem quodam modo ſe habentium, ut Romanorum genus dicimus, quod ad Romulum refertur, & cognationem in ſe habet, per quam à ceteris diſtinguitur. In hac etiã ſignificatione accipimus Genus, cum Genus humanum, uel Genus hominum dicimus: quandoquidem omnes homines ad unum principium referuntur, ad primum. ſ. parentem, aut certe ad omnium rerum conditorem Deum, & inter ſe habent quandam cognationem. qua à reliquis animantibus diſtinguuntur. Rurſus appellatur Genus, cui ſupponitur ſpecies, & quod prædicatur de pluribus differentibus ſpecie. Quæ ſignificatio tracta uidetur a prima ſignificatione. Eſt enim genus hoc modo acceptum principium omnium, quæ ſub ipſo ſunt, ſpecierum: ut puta Animal genus eſt, quod de homine, elephanto, equo, auibus, piſcibus, reptilibus, aliiſq́ue ſpecie differentibus prædicatur. Homo uere eſt ſpecies, quoniam de Socrate, Platone, Ariſtotele, Fabio, Catone, Cicerone, aliiſq́ue non ſpecie, ſed numero differentibus dicitur. Item genus dicitur, quicquid eſt, per quod alicuius rei qualitas indicatur, εἶδος. Vnde Genus mortis, Genus uitæ, Genus pœnæ, Genus marmoris, Genus coloris, & huiuſmodi. Terẽt. in Eunuch. Eſt genus hominum, qui eſſe primos ſe omnium rerũ uolunt. Virg. 1. Æn. Quod genus hoc hominum? quæ'ue hunc tam barbara morem Permittit patria? Nonnunquam ſumitur pro accidente partium orationis, ut quum dicimus, animal eſt generis neutri. Compoſita uide ſuis locis.

GENVSVS, fluuius quem Dyrrhachio euntes in Theſſaliam inueniunt. Lucan. lib. 5. Quam uolucer Genuſus, quam mollior Apſus Circumeunt ripis, &c.

GEODAESIA, γεωδαισία, terræ dimenſio, & ſcientia earum, quæ in ſenſilibus ſunt corporibus magnitudinum & figurarum, & circa diuiſionem & compoſitionem uerſans.

GEODAETES, γεωδαίτης, qui Geodæſiam nouit: terræ diuiſor, & agrimenſor, inquit Budæus.

GEODES, γεώδης, lapis eſt in concauitate ſua terram habens quemadmodum aetites lapidem: unde & auribus admotus ſonitum edit, ſed dilationem, quam aetites. Facultatem habet aſtringendi & ſiccandi: unde & ea quæ claritati oculorum officiunt purgat. Ex aqua quoque iniunctus mammarum genitaliumq́ue inflationes ſedat. Auctor Dioſcorid. lib. 5.

GEOGRAPHIA, γεωγραφία, dicitur terræ deſcriptio. γῆ enim ſiue γαῖα, ſiue etiam γέα terram, & γράφω ſcribo ſignificat. Cic. Att. lib. 2. De geographia dabo operam, ut tibi ſatisfaciam; ſed nihil certi polliceor: magnum opus eſt, ſed tamen ut iubes, curabo, ut huius peregrinationis tibi opus extet.

GEOMANTIA, pen. pro. γεωμαντεία, diuinatio ex terra.

GEOMANTES, γεωμάντης, qui ex terra diuinat.

GEOMETRES, & Geometra, pen. cor. [*Miſuratore, ouer diuiſore della terra*] γεωμέτρης, terræ menſor ſiue diuiſor. Cice. 4. Acad. Quomodo aut geometres ea cernere poteſt, quæ aut nulla ſunt, aut internoſci à falſis non poſſunt?

GEOMETRIA, æ, γεωμετρία, terræ menſuratio dicitur, uel ars ipſa terram dimetiendi: quanquam etiam latius ad aliarum rerum dimenſionem extenditur. Eſt autem Mathematicæ pars, quemadmodum Aſtrologia, Muſica, & Arithmetica, circa formas præcipue ſeu figuras uerſans. Cice tertio de Finibus. Quanquam ea uerba, quibus ex inſtituto ueterum utimur pro Latinis, ut ipſa Philoſophia, ut Rhetorica, Dialectica, Grammatica, Geometria, Muſica: quanquam ea Latine dici poterant, tamen quoniam uſu percepta ſunt, noſtra ducamus.

GEOMETRICA, rum, γεωμετρικά τά, ſunt ipſa de Geometria præcepta.. Cice. 1. Tuſcu. Ita facile interrogationes ſunt, ut gradatim reſpondens, eo perueniat, quaſi Geometrica didiciſſet.

GEOMETRICE, es, γεωμετρική, ars terram aliud'ue quid dimetiendi: quæ & Geometria dicitur. Plin. lib. 35. cap. 10. Sed primus in pictura omnibus litteris eruditus, præcipue Arithmetice, & Geometrice, ſine quibus negabat artem percipi poſſe.

GEOMETRICVS, a, um, adiectiuum, γεωμετρικός, quod ad Geometriam ſpectat. Cic. 1. Tuſc. Socrates interrogat quædam geometrica de dimenſione quadrati.

GEON, γηών, unus ex quatuor fluminibus, quæ ſacra ſcriptura ex Paradiſo profluere teſtatur. Ioſephus eundem eſſe credit cum Nilo.

GEORGI, γεωργοί, populi Scythici, ab agricultura, cui uni dediti ſunt,

nomen ſortiti: quibus uicinos Corſitas, Phoriſtas, & Riphaces Mela facit. Conſtat etiam Tauricam Cherſonneſum Georgicam cognominatam: propter memorabilem in ea frumenti copiam, ut notat. Vadianus. Græci enim agriculturam γεωργίαν, agricolas ipſos γεωργοὺς, appellant.

GEORGICA, orum, [*Libri che trattano d'agricoltura*] γεωργικὰ, τὰ, dicuntur libri tractantes ea quæ ad agrorum cultum pertinent.

GEORGICVS, a, um, γεωργικὸς, quod ad agriculturam ſpectat: ut, Carmen georgicum. Col. li. 7. cap. 5. Sed georgicum carmen affirmat, nullam eſſe præſtantiorem medicinam, Quàm ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum Vlceris os, &c.

GEORGONYIA, γεωργονυία, oppidum in altiſſimo monte in regione Aruernorum: cuius meminit Suetonius in Cæſare.

GERAEA, æ, γεραία, oppidum mediterraneum Luſitaniæ, apud Ptolemæum lib. 2. cap. 5.

GERAESTVS, γεραιςὸς, promontorium Eubœæ inſulæ, Atticam ſpectans, teſte Plin. lib. 4. cap. 12. Ptolemæus lib. 3. cap. 15. portum eſſe ait Eubœa.

GERANEA, æ, γεράνεια, Laconici agri locus, teſte Plin. lib. 4. cap. 5. Eſt item Geranea alterius loci nomen inter Megara & Corinthum, teſte eodem Plin. lib. 4. ca. 7. Fuit præterea eiuſdem nominis oppidum in ea parte Thraciæ, quam pygmæorum gens olim creditur tenuiſſe. Auctor idem Plin. lib. 4. cap. 11.

GERANION, γεράνιον, herbarum duarum nomen eſt: quarum altera foliis eſt anemones diuiſuris longioribus, radice ſubrotunda, cùm editur, dulci. Hanc Officinæ Acum paſtoris appellant. Altera caules habet ſeſquipedales, tenues, & piloſos, folia maluæ: in ſummis autem alis ſurſum ſpectantia gruum capitula cũ ſuis roſtris: à quibus etiam nomen accepit. Nam γέρανον Græci gruem appellant. Hanc noſtræ ætatis herbarii Pedem columbinum nominant.

GERANTHAE, arum, γεράνθαι, oppidum Laconicæ regionis: à quo fit gentile Geranthotes, γερανθώτης: ut ex Pauſaniæ ſententia docet Stephanus.

GERASA, æ, γέρασα, oppidum eſt in ea parte Syriæ cæles: quæ à numero tredecim ciuitatum τρισκαιδεκάπολις appellatur. Gentile eſt Geraſenus, γερασηνὸς Stepha.

GERENIA, æ, γερηνία, oppidum agri Meſſenaici, in quo Neſtor Pylius educatus fuit: unde ab Heſiodo Gerenius cognominatur. Hæc Steph. Ptol. uero Gerenam Laconico agro attribuit.

GEREN, enos, γέρην, uicus eſt in Leſbo inſula, ita dictus à Gerene Neptuni filio. Strabo lib. 8. eiuſdem nominis oppidum in agro Meſſenaico collocat: quod idem eſſe opinamur cum eo quod alia inflexione Gerenia appellatur.

GERGIS, ithos, uel Gergithos, ithi, γέργις, κ' γέργιθος, Step. oppidum Troadis, ſiue (ut Plin. placet) Æolidis, à quo Sybillarum una Gergithia cognominata eſt.

GERMANE, [*Sinceramente, da fratello*] aduerbium, hoc eſt, ſyncere & in modum Germani fratris. Cic. ad Q. F. lib. 2. De quo petis, ut ad te nihil occultans, nihil diſſimulans, nihil indulgens, germane, fraterneq́; reſcribam, &c.

GERMANIA, niæ, γερμανία, regio quæ à Gallis, Rhœtis, ac Pannoniis, Rheno & Danubio fluminibus, à Sarmatis, Dacisq́; metu mutuo, ac montibus ſeparatur: cetera ambit Oceanus, latos ſinus, & inſularum immenſa ſpatia complectens. Rhenus, Rhœticarum alpium inacceſſo, & præcipiti uertice ortus modico flexu in occidẽtem uerſus, ſeptentrionali Oceano miſcetur. Danubius molli & clementer edito mõtis Arnobæ iugo effuſus, plures populos adit, tandemq́; in Ponticum mare ſex meatibus erumpit: ſeptimum os paludibus hauritur. Germani ipſi indigenæ exiſtimãtur: quoniam nõ eſt ueriſimile aliquos Aſia, aut Aphrica, aut Italia relicta Germaniam petiiſſe, informem terris, aſperam cælo aſpectuq́; neque cuiquam, cuius patria non ſit, magnopere expetendam. Hi antea Teutones appellabantur à Teutono Deo eorum, quẽ terra ortum exiſtimabant: ſiue à Teutono oppido cuius adhuc tenues ſuperſunt reliquiæ, etiam hodie nomen ſeruantes. Germaniæ uocabulum, ut auctor eſt Strabo lib. 7. à Romanis primum inuentum eſt, quoniam cũ primum Rhenum, deuictis Gallis, trãsgreſſi fuiſſent uidentes eos & feritate animorum, & proceritate corporum, & colore flauo, forma præterea, & moribus, & uiuendi ritu Gallis ſimillimos, Germanos eos, hoc eſt fratres Gallorũ eſſe exiſtimauerũt. Sunt qui Germanos inde dictos putẽt, quod peculiari eius regionis ritu, ſe mutuo ſua lingua Germanos, hoc eſt, fratres cõſalutẽt. Eruditi tamen inter Germanos huius uocis etymologiam ex ſua lingua petunt. Illi enim Gar, ſiue Ger totum dicunt, & Man uirum, quaſi plane uirum. [Quibus ut facilius accedã, facit Alemanni uocabulum, quod apud inferiores Germanos idem ſonat, quod Germanus apud ſuperiores. Illi enim pro eo quod eſt totum dicunt Al, quod in ſuperiori Germania Gar, uel Gerdici oſtendimus.

GERMANICEA, γερμανίκεια, oppidum Euphrateſiæ, quod à Quadrato lib. 3. Rerum Parthicarum Parthis annumeratur.

GERMANICVS, ſicut Hiſpanus Hiſpanicus, ab Italo Italicus. Vnde Germanici dicti ſunt Imperatores aliquot à deuictis Germanis. Rurſus ab hoc fit aliud adiectiuũ Germanicus quo aliquoties uſus eſt Suet. Vt in Veſpaſiano: neque enim (inquit) deteriores eſſe aut Hiſpanienſi exercitu, qui Galbã: aut Germanicano, qui Vitellium Imperatorem feciſſet. Quo in loco Germanicani dicuntur, non qui ex Germania erant oriundi, ſed qui in Germania militabant.

GERMANITAS, tatis, [*Fratellanza*] ἀδελφότης, φιλαδελφία, eſt coniũctio, & uinculum quoddã neceſſitudinis, quale ſolet eſſe inter fratres. Cic. pro Ligario: Si fraterne, ſi pie, ſi cum dolore faciunt, moueant te horum lacrymæ, moueat pietas, moueat germanitas, ualeat illa uox, quæ uicit. Liu. 7. Bel. Mac. Argis, & illos, ſicut ſeſe, oriundos eſſe: ab ea germanitate fraternã ſibi cũ iis charitatẽ eſſe.

GERMANVS, a, um, [*Fratello*] iiſdem parentibus natus, quod nomen a Germine deductum putat Feſt. Germen) inquit) eſt, quod arborũ ſurculis naſcitur: unde, & Germani quaſi eadẽ ſtirpe nati. Hinc Germani fratres αὐτοκασίγνητοι, dicuntur, q patre eodem, eadẽq; matre editi ſunt, quemadmodũ Vterini dicũtur, qui ex eodẽ utero prodierũt, qui ſcilicet matre eadẽ, diuerſis autem patribus ſunt procreati. Tere. in Andr. Si te in germani fratris dilexi loco. Aliquando ſine fratre ponitur. Teren. in Adelph. O mi Æſchine, ò mi Germane: ah uereor coram in os te laudare amplius. Ibidem. Nũc tu mihi es germanus pariter corpore & animo. Cic. 2. de Finib. Et L. Cic. frater noſter cognatione patruelis, amore germanus. Idem in Oratore: Cum mutila quædã & hiantia locuti ſunt, uel, quæ ſine magiſtro facere potuerunt, Germanos ſe putant eſſe Thucydidis. hoc eſt, putant ſe pares eſſe Thucydidi. Accipitur itẽ Germanus pro uero, & ſyncero, hoc eſt, nõ fucato, & nõ adulterato: quod Græci γνήσιον dicunt: ut, Germana iuſtitia. Ci. 3. Offic. Sed nos ueri iuris, germanæq́; iuſtitiæ ſolidam & expreſſam effigiẽ nullam tenemus. Germana patria. Cic. 2. de Legib. Quia, ſi uerum dicimus, hæc eſt mea, & huius fratris mei germana patria: hic. n. orti ſtirpe antiquiſſima ſumus. Germanum nomen. Plaut. Capt. Nã ille Theodoromedes fuit germano nomine. Germanæ gerræ. Plaut. Pœnu. Nam tuæ blanditiæ mihi ſunt, quod dici ſolet. Gerræ germanæ, atque ædepol λῆροι, λῆροι. Germaniſſimus Stoicis, i. ſimillimus. Cic. 4. Acad. Erat quidem ſi perpauca mutauiſſet, germaniſſimus Stoicis. Fœmininum huius nominis eſt Germana, αὐτοκασιγνήτη. Virg. lib. 4. Æn. Inueni Germana uiam, Gratare ſorori. Germana ſoror. Ci. 1. de Diu. Clodius cũ ſorore germana nefarium ſtuprum fecit.

GERME, γέρμη, oppidum eſt ad Helleſpontum, non procul à Cyzico. Stephanus.

GERMEN, minis, [*Germe*] βλαστὸς, dicitur, quod ex arborum oculis naſcitur: ſurculus ſcilicet prægnans, à generando dictus, quod ſit generationis principium. Virg. 2. Geor. Huc aliena ex arbore germen includunt.

GERMINASCO, ſcis, [*Germogliare*] βλαςάνω, germen emitto, à quo fit compoſitum Congerminaſco, συμβλαςάνω, ſimul pullulo: & per tranſlationem coaleſco, coniungor. Quadrigarius: Facite, exempla eorum ut cum illis congerminaſcere ſciatur.

GERMINATIO uerbale, βλάςησις, pullulatio. Plin. lib. 16. cap. 25. Alis protinus, ut animalia: tardius aliqua & diutius grauida partus gerunt: quod Germinatio ideo uocatur, Colu. li. 4. cap. 24. Propter quod palmes, quem mox in germinatione citauerit, imbecillis ac minus fructuoſus erit.

GERMINATVS, us, idem Pli. li. 15. ca. 8. Oleam ſi capra depauerit primo germinatũ ſterileſcere auctor eſt. M. Varro: Huius compoſita ſunt Congermino, quod eſt coaleſcere facio, conſocio, cõiungo. Var. li. 3. Rerum humanã. Poſtea cum his unam remp. coniuncti ac congerminati tenuere. Egermino, ἐκβλαςάνω, germen foras emitto. Col. li. 5. Nam plurimum intereſt, non eſſe longum ſarmentum, quod inſeratur: & rurſus plures oculos quibus egerminet ineſſe. Progermino, in germina exereſco. Idem ibidem: Vt & radices deorſum agat, nec ex propinquo negligenter in ſumma terra relecta progerminet.

GERMINO, nas, pe. co. [*Germogliare, pullulare*] βλαςάνω, θάλλω. pullulo, germen emitto. Pli. li. 13. cap. 4. Fœmina citra florem germinat tantum ſpinæ modo.

GERO, geris, geſſi, geſtum, [*Portare, hauere, fare, &c.*] κομίζω, φέρω. proprie ſignificat porto. Virg. 7. Æneid. Bella manu, letumq́; gero. Interdum eſt habere. ἔχειν. Idem li. 2. Et nos aliquod nomenq́; decuſq́; Geſſimus. Interdum facere, πράττειν. Idem. li. 9. Nec tecum talia geſſi, Magnanimum Ænean, & fata extrema ſequutus. Interdum adminiſtro, διακονοῦμαι, νέμω, διαχειρίζω. Cice. in Cato. Qui ampliſſimum magiſtratum gerunt.

GESTA, & Geſtæ res, πράξεις. Cum accuſatiuo reciproco ſignificat uiuere, aut hoc, aut illo modo ſe habere: ut, Moderate ſe gerere, χρῆσθαι μετρίως. Cic. de Amic. Qui ita ſe gerunt, ita uiuunt, ut

eorum

eorũ probetur fides,integritas,æqualitas,liberalitas. Pli.in Epiſt. Quia ſe in legatione turpiter geſſerat.Gerere Cenſurã,id eſt,fungor Cenſura.Pli.li.17.ca.1.Conſulem gerere.Saluſt.in Iugurtha. Formã alterius gerere, Plau.in prol.Amph.Honores gerere Pli.in epiſt.Ingenium callidum gerere,Plaut.in Aſina. Gerere inimicitias,Liu.10.Bel.Maced.Iras gerere, Plaut. in Pœnu.&c.Geſtor, geſtoris,uerbale,qui gerit,ſiue portat. Plau. Pſeud. Homines qui geſtant,quiq; auſcultant crimina.Si meo arbit atu liceat , omnes pendeant. Geſtores linguis,auditores auribus . Huius compoſita ſunt,Agero,Cõgero,Digero,de quibus locis ſuis.Egero ἐκφορέω, effero.Colu.li.2.Autum primum habetur ſtercus,quod ex columbariis egeritur.Quandoque pro euomo,uel uentrem exonero ponitur.ἐξεμέω, ἐκκρίνω.Ingero , uide ſuis.Oggero,ἐπάγω, intendo,ſeu adiicio:ut, Oggerere oculum alicui,eſt oculum alicui rei adiicere,ſeu intentum habere. Plau. in Trucul. Quando intro adueniunt,Vnus eorum aliquis oculum amicæ oggerat,dũ illi hagát. Progero,ultra ſeu foras gero.προφέρω.Col.li. 1. ideoq; perſti ruſtici,quicquid ouilibus ſtabuliſq; conuerſum progeſſerunt,ſuperpoſitis uirgis tegunt,nec areſcere ſolis incurſu patiuntur.Regero ſcriptis mando, quod legendo, aut audiendo didicerim , ἀπομνημονεύω.Quintil.lib.3.cap. 8. Sunt enim uelut res regeſtæ in hos commentarios,quos puer deduxerat ſchola.Vnde Regeſta dicuntur,quæ di in tabulas,aut etiam in libros redacta ſunt . τὰ ἀπομνημονευμένα,τὰ ὑπομνήματα.Non inepte etiá teſte Budæo, regeſta dici poſſunt,quæ uulgo Regiſtra dicuntur.Aliquando Regero,id eſt quod,refero,ſeu reporto,reddo,reiicio, ἀναφέρω. Pli. li.2. ca.9.In coitu quidem non cerni,quoniã hauſtũ omnem lucis iuerſa illi regerat,unde acceperit.Sic Regerere crapulam,dixit Apuleius,pro euomere,Regeſta(inquit)crapula ueſtem inquinauerat. Inde Regeſtus particip. Vt,Terra regeſtá, hoc eſt, eodem relata, unde fuerat egeſta.Ouid.11. Metamorph.Secedit,humumq; effodit,& domi quales conſpexerat aures,Voce refert parua,terræq; immurmurat hauſtæ.Indiciũq; ſuæ uocis tellure regeſta Obruit, & ſcrobibus tacitus diſcedit opertis. Inuenitur etiam Regeſtum ſubſtantiue poſitum pro terra ex ſulco egeſt:.Col.li.4.ca.1.Vt ſit inferior tenera ſubiacens terra,quæ non arceat,nec duritia ſua repellat nouas à repenteis radiculas. Iſtud quidem contingere poteſt,etiáſi ager bipalio moueatur,& deprimatur ſemina in regeſto,quod eſt,fermẽtatũ plus dipódio ſemiſſe. Suggero, ὑποτίθημι, ſubminiſtro, ſuppedito.Ter.in Adelph. Cur perdis adoleſcentem nobis?cur amat?Cur potat?cur tu his rerum ſumptũ ſuggeris.Ci.2.de Orat.Singulis generibus argumentorũ copiã ſuggerunt.Interdum idẽ quod in memori m redigo,ἀναμιμνήσκω.Cic.2.de Finib.Si memoria defecerit,tuum erit ut ſuggeras. Hinc Suggeſtus,βῆμα, locus editior, ex quo habetur concio:de quo uide ſuo loco.Sunt & alia compoſita, ut,Belliger, Armiger, Moriger,& multa huiuſmodi,quæ omnia habent penult.ſyllabam correptam.

Gerontia,γεροντία,inſula ante ſinũ Pagaſicum,teſte Pli. li.4.ca.12.

Gerontocomion,γεροντοκομεῖον,ubi alimoniæ ſubminiſtrantur ſenibus emeritis. Vtitur hac uoce Imperator C.de ſacroſan.eccleſ.

Gerontopogon,γεροντοπώγων, herba eſt folíis hirci barbulæ, tenuioribus,lõgioribusq; in modũ capillorũ,caule paruo, ſuper quẽ Calyx eſt lõgus, & barbula, q̃ ſummo uertice incana funditur.Florẽ habet luteũ,qui in uolucres barbulas euaneſcit.DictũGerontopogon,quaſi ſenilis barba.Vulgus Barbam ſacerdotum appellat.

Gerra,γέῤῥα,Arabiæ felicis oppidum, turres habens ex ſalis quadratis molibus:à quo ſinus propinquus Gerraicus cognominatus eſt.auctor Pli.lib.6.ca.27.

Gerrae,arum,[Ciancie] γέῤῥα,crates uimineæ à Græcis primũ appellabantur:quæ uox poſtea uulgo pro nugamentis,rebuſq; friuolis uſurpata eſt,auctore Feſto Põpeio,hac quidẽ occaſione. Athenienſes enim cũ Syracuſas obſiderẽt,& crebro gerras poſcerẽt,irridẽtes Siculi,Gerras clamitare cœperũt. Hinc in prouerbiũ ceſſit.Plau.in Aſi.Videlicet Solon eſt, Leges ut cõſcribat, quibus ſe populus teneat,gerræ. Idem in Pœnulo:Nam tuæ blanditiæ mihi ſunt quod dici ſolet,Gerræ germanæ,atq; ædepol λῆροι λήρων. Auſonius ad Sym.Miſi itaq; ad te friuola gerris Siculis uaniora.

Gerres,piſcis uilis,& alecularii genus,de quo Pli.li.32.c.11.Mart.li.12.Teq; iuuant gerres,& pelle Melandria cana.

Gerrones,[Cianciatori] φλύαροι,ἀδολέσχαι,nugatores à gerendis nugis,Feſ.Gerrones,leues & inepti,à cratibus proſtratis dicti,qđ Siculi aduerſus Athenienſes cratibus uſi ſunt,quas Græci Gerras appellant. Hinc fit Congerro, pro cõnugatore. Plau. in Perſa: Iam pol ille hic aderit,credo congerro meus.

Gerrus,γέῤῥος,fluuius Scythiæ,ſeptimus ab Iſtro memoria dignus. Meminit eius Herodotus li.4.

Gerulus,li,p.c.[Facchino,portatore] ἀκομιζων,portator,qui fert aliquod onus:& pro baiulo accipitur. Baiulum autẽ dicimus,qui mercedis gratia onera ferre conſueuit. Suet. in Calig. Ex gerulorum diurnis quæſtibus pars octaua exigebatur. Hinc Nugigerulus,nugarum apportator. Plau.in Bacchid. Non dabis, ſi ſapis:uerum ſi das maxime, Næ ille alium gerulum quærat, ſi ſapiet, ſibi : Nam ego non laturus ſum.

Gerunda,γερούνδα,oppidum Authetanorum,in Hiſpania citeriore, iuxta montes Pyrenæos. Auctor Ptolemæus li.2.ca.6.

Gerundium,ſiue uerbum ſit,(ut quibuſdam uidetur)ſiue particip. ſiue (ut alii malunt)nomẽ participale,caret numeris & perſonis, & ſub una uoce actiuam & paſſiua ſignificationẽ gerit.Vnde à gerenda duplici ſignificatione,quidã gerundia dicta eſſe exiſtimant. Gerundia ante ſe nullum habent caſum:poſt ſe,caſum habent uerbi actiui:in paſſiua ſignificatione nullum habent poſt ſe caſum. Habet autem gerundium quatuor omnino caſus nominatiuum, genitiuum,accuſatiuum,& ablatiuum. De nominatiuo exemplum eſt apud Virg.11.Æneid. Pacem Troiano à rege petendum.Genitiuus iungitur nominibus ſubſtantiuis in utraque ſignificatione. Vir.1.Eclog.Et quæ tanta fuit Romam tibi cauſſa uidendi?In paſſiua ſignificatione gerundiũ nullum habet poſt ſe caſum, ut non dicimus. Vrbs eſt in periculo capiendi ab hoſtibus. inueniuntur aliquando gerundia genitiui caſus paſſiue accepta, ſed abſq; caſu,ut apud Iuſtinum Trogi abbreuiatorem li.17.Athenas erudiẽdi gratia miſſus,quanto doctior maioribus ſuis,tanto & gratior populo fuit. Datiui caſus gerundia nulla ſunt,niſi fortaſſis Soluendo,& Inficiando,quæ aliqui uolunt eſſe nomina adiectiua indeclinabilia, alii gerundia datiui caſus. Cic.in Orato. Cum eſt inficiando reus, duo prima ſunt.Soluendo exigit datiuum, licet non ſemper adponatur.Quintil.Pauperi ſoluendo non ſumus. Cic. Lentulo:Ciuitatum principes ad me detulerũt,ſumptus decerni legatis nimis magnos,quum ſoluendo ciuitates non eſſent. Interdum etiam habet adiunctũ genitiuum.Quinti.Maximi tamen uitiorum,& quibus artis ſuæ ſoluendo non ſit humanitas. Accuſatiuus gerundii iungitur uerbis ſignificãtibus motum ad locum:& hoc cum præpoſitione Ad,aut etiam aliis uerbis cum præpoſitione Inter,& aliquãdo etiam cum præpoſitione Ante. Virg. in Bucol. Inter eundum Occurſare capro(cornu ferit ille)caueto. Idem in Georg. Ante domãdum Attollent animos. Ablatiuus tribus modis accipitur. Primo ſine regimine:ut, Legendo diſco:& Currendo cecidi. Et ponitur actiue & paſſiue. Actiue. Virg.3.Eclog. Cantando tu illũ?Paſſiue. Idem:Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.Idẽ alitur uitium creſcitq; tegendo,id eſt,dum cãtatur,& dum tegitur. Secundo cum Præpoſitione de,ex,à,ab,cum,uel in.Cic. ex quo ardeſcit ſiue amor,ſiue amicitia:utrunque enim dictum ab amando.Idẽ.In defendendo maior labor eſt,quàm in accuſando. Quintil. Cũ præcipere de apte loquendo cœperimus. Tertio cũ uerbis ſignificantibus motum de loco:ut, Venio ab arando,redeo à ſpectando. Licet magis uſurpemus ab aratione,& à ſpectaculo. Sed hæc non magnopere pertinent ad præſens argumentum: quando quidem dictionum ſignificationes,non ſyntaxin,docendas ſuſcepimus.

Gerundiva,à Grammaticis appellantur nomina adiectiua, quæ fiunt à gerundiis:ut à Legendi,legendo,legendum,fit Legendus,legenda, legendum.

Gerusia,[Senato] γερουσία,in Græcis urbibus uocabatur cõuentus ſenum,quem & nos Senatum & Senaculum,ab ætatis uocabulo dicimus. Pli.li.35.Sic extruxere domum regiam Attali Trallibus,itẽ Sardibus Crœſi,quàm geruſiam fecere. Vitruuius: Crœſi domus, quàm Sardiani ciuibus ad requieſcendum ætatis ocio Seniorum collegio geruſiam dedicarunt. Varro:Senaculum uocatum ubi ſenatus,aut ubi ſeniores conſiſterent,dictum Geruſia. Hoc nomine dicebatur ſummus Lacedæmoniorum ſenatus,in quem nemo niſi grauis ætate uenerandus,probiſq; moribus ſpectatus, admittebatur. Erat enim ille ſummus Spartæ honos,uitæq; integré, actæ amplisſimum præmium, quo illis maius contingere nullum poterat. Siquidem(ut eſt apud Demoſthenem in oratione aduerſus Leptinẽ)ſumma penes hunc ſenatum Lacedæmone erat poteſtas, adeo ut quiſquis in Geruſiam legeretur , ſtatim cum ſui ordinis ſociis dominus efficeretur ciuitatis.

Geryon,γηρυών,nomen regis Hiſpani, quem Hercules interfecit, eiuſq; boues abſtulit. Hunc tricorporem fuiſſe fabulantur,ob triplex regnum. Præfuit enim tribus inſulis,quæ adiacent Hiſpaniæ, Baleatricæ maiori,& minori,& Ebuſæ. Fingitur etiam bicipitem habuiſſe canem,quia & terreſtri & nauali certamine plurimũ potuit. Declinatur etiam Geryones,næ,& Geryonæus, ſecundũ Priſcianum. Virg.3.Æneid. Tergemini nece Geryone . Sic enim habent emendatiora exemplaria. Lucre.li.5.Quod'ue tripectora tergemini uis Geryonai. Quo in loco Geryonai antiquus eſt genitiuus primæ declinationis,per diuiſionem diphthõgi factus:quales crebri occurrunt apud Lucretium. Ariſtophanes Geryonem τετράπτιλον nominauit.hoc eſt,(ut Suidas ait) τετράπτιλον.

Geryonaceus,cea,ceum,γηρυόνειος.Plaut. in Aulul. Qui mihi in-

tromiſiſti in æſtibus quingentos coquos, cum ſenis manibus, genere Geryonaceo.

Gesoreta, nauigii ſpeculatori genus, à Brutiis inuentum, idem (ut quidam uolunt) cum eo, quod Plautus Proſumiam appellat. Sipontinus.

Gesodunum, γησόδουνον, Norici oppidum eſt ſub Danubio, teſte Ptolemæo li.2.ca.14. Quanquam in quibuſdam exemplaribus Gebodunum legitur, non Geſodunum.

Gesoriacum, γησοριακόν, Morinorum nauale fuit, teſte Ptol.li.2.cap.9. Vnde nonnulli coniiciunt, oppidum illud eſſe, unde breuiſſimus eſt in Angliam traiectus, quod uulgo Caletum uocant.

Gessem, locus Ægypti, in quo habitauit Iacob.

Gessus, γέσσος, fluuius apud Iones in regione Trogilia, quæ & Panionia dicitur. Pli.li.5.ca.29.

Gesta, orum, uide in dictione Acta.

Gestamen, inis, [*Portamento*] περιβολή, φόρημα. quicquid geritur, ut ueſtes, arma, ſceptrum. Virg.li.3. Ære cauo clypeum magni geſtamen Abantis, Poſtibus aduerſis figo. Id eſt, quod geri ſolebat à magno Abante. Plin.li.37.ca.8. Hoc ueſtigal, hocq́; geſtamen diuites in ceruice gratiſſimum norunt.

Gestatorium, rii, [*Portatoio, lettica*] φορεῖον, appellatur lectica, ſella, ſiue carruca, & omne id, in quo geſtamur. Sue. de Clau. Solitus etiam in geſtatorio ludere.

Gestatio, onis, φορά, uectatio, portatio. Celſus li. 2. ca.14. Geſtatio etiam longis, & iam inclinatis morbis aptiſſima eſt. Geſtatio item αἰώρα, locus erat, in quo geſtabantur homines ſanitatis, uel uoluptatis gratia, ea forma, qua cœnatio, ambulatioq́; dicitur. Pl. in epi. Ab his geſtatio in modum circi, quæ buxum multiformem, humilesq́; ac retentas manu arbuſculas circumit.

Gestatorius, a, um, φορητός: ut, Sella geſtatoria, in qua aliquis geritur. Sueton. in Nero. Inter diu quoque clam geſtatoria ſella delatus in theatrum.

Gestatus, us, φορά, idem quod geſtatio, ſeu portatio. Pli.li.15.cap.25. Iulianis gratus ſapor, ſed pene tantum ſub arbore ſua, adeo teneris, ut geſtatum non tolerent. Id eſt, geſtari non poſſint.

Gesticularia, æ, [*Che giuoca di mani, ouero di perſona*] ὀρχήστρια, χειρονόμος, ἡ, idem quod mima, uel geſticulatrix, quæ ſcilicet corporis geſticulatione populum oblectat. Gel. li.1.cap.5. Non iam hiſtrionem eum eſſe diceret, ſed geſticulariam, Dionyſiamq́; eum notiſſimæ ſaltatriculæ nomine appellarit.

Gesticulatio, geſticulationis, ὀρχησμός, μίμησις, eſt ipſa ſaltatio, ſeu geſticulandi actus.

Gesticulator, oris, uerbale, μῖμος, ὀρχηστής, qui corporis geſtu populũ oblectat. Col. in Præfa. li.1. Nec minus corporis geſticulatorem ſcrupuloſiſſimæ requirat ſaltationis, ac muſicæ artis ſtudioſi.

Gesticulor, laris, [*Atteggiare, giocolare*] ὀρχέομαι, χειρονομέω, geſtum facio, unde Geſticulari carmina dixit Suet. in Nero. pro eo quod eſt, ad numeros carminis ſaltare, & modulis corpus adaptare. Super abundantiſſimam (inquit) cœnam iocularia in defectionis duces carmina, laſciueq́; modulata, quæ uulgo innotuerunt, etiam geſticulatus eſt.

Gestio, ſtis, geſtiui, & geſtii, [*Gogolare, rallegrarſi, far feſta*] γαυριάω, proprie eſt lætitiam animi, aut alium affectum geſtibus corporis exprimo. Cic. li.2. de Finib. Quorum alter lætitia geſtit, alter dolore cruciatur. Interdum etiam Geſtire, eſt uehementer cupere, & geſtibus cupiditatem præ ſe ferre. ὁρμῶ, ἐπιθυμῶμαι. Ter. in Phor. Egone illi non ſuccenſeam? ipſum geſtio dari Mihi in conſpectũ, nunc ſua ut ſciat culpa Lenẽ patrẽ illũ, factũ me eſſe acerrimum. Sic Plau. in Amph. Geſtiunt pugni, hoc eſt, cupiunt uerberare. Perſius Saty.1. Non hic, qui in crepida Graiorum ludere geſtit. Geſtiens particip. Cic. 5. Tuſc. Elatus inani lætitia, exultans, & temere geſtiẽs. Huius cõpoſitum eſt, Prægeſtio, quod eſt ualde geſtio, ut exponit Priſcianus. Hor. li.2. Carm. Nunc in udo Ludere cum uitulis ſalicto prægeſtientis. hoc eſt ualde geſtientis, ſiue (ut Porphyrio interpretatur) properantis Cic. pro Cæl. Prægeſtit animus iam uidere primum lautos iuuenes mulieris beatæ.

Gestio, onis, [*Amminiſtratione*] διοίκησις, curatio, & adminiſtratio. Cic. 1. de Inuen. Negociis autem quæ ſunt attributa, partim ſunt continentia cum ipſo negocio, partim in negocii geſtione conſiderantur: partim adiuncta negocio ſunt, partim geſtum negocium conſequuntur.

Gestito, tas, n.c. [*Giubilare frequentemente*] φορέω. frequentatiuũ, à Geſto, as. Pla. in Ciſt. Eloquere, unde ſunt tibi hæc cito crepundia? L. Mea hæc herilis geſtitauit, non tua. Idem in Amph. Næ ego homo infelix fui. Qui non alas interuellii: uolucrẽ uocem geſtito.

Gesto, ſtas [*Portare*] φορέω, φέρω. ſæpe uel quaſi cõtinue gero. Pla. in Stic. Nam me illa aluo menſes geſtauit decem. Ciceſ. in Ant. Idq́; caput geſtari iuſſit in pilon. Ter. in Adelph. Quẽ ego modo puerum tantillum in manibus geſtaui meis.

Gestatus, particip. Mart. l.1. Geſtatus biiugis Regulus eſſet equis.

Gestuosus, ſa, ſum [*Attuoſo, che ha gran gratia ne geſti*] ὑποκριτικός, χειρονομικός, magna geſtuum concinnitate pollens. Gel.li.1.cap.5. Geſtuoſas Hortenſii manus & argutas.

Gestus, ſta, ſtum, πεπραγμένος. particip. à Gero. Cic. pro Muræ. Geſtus eſt mos & uoluntati, & dignitati tuæ.

Gestus, ſtus, [*Geſto, atto, fatto*] πραγμάτευσις, ὑπόκρισις, eſt actio quædam, & quaſi pronunciatio corporis: Geſtio uero, eſt adminiſtratio & actio quamuis parum in uſu ſit, inquit Valla li.4. Ci.2. de nat. de. In corporum etiam motione atq; geſtu multa cernunt ſubtilius. Idem 4. Acad. Et hoc quidem Zeno geſtu conficiebat.

Getae, γέται, populi in Scythia Europæa: Appianus Dacos appellat. Strabo uero li.7. Getas à Dacis ita diſtinguit, ut Getæ ſint, qui ad Pontum in orientẽ uergunt: Daci, qui in oppoſitum uerſus Germaniam, & ad Iſtri fontes, quos olim Dauos uocatos nõnulli uolunt. Ex quo apud Athenienſes Dauorũ & Getarũ ſeruilia nomina in uſu maxime fuerunt. Getas a Lucullo uictos Sal. ſcribit. Ælius Spart. ſcribit Getas dictos fuiſſe, qui poſtea Gothi appellati ſunt. De his Oui. de Põto: Nulla Getis toto gens eſt truculẽtior orbe. Huius nominis nominatiuus ſingularis eſt Geta, uel Getes. Getarum deſerta, Virg. 3. Geor. Pharetrati Getæ, Ouid. 4. Triſt. Eleg. 9. Geticus, a, um, γετικός, ut Humus Getica. Ouid.3. de Ponto. Qui Getica longe non ita diſtat humo. Littus Geticum. Idem.3. Triſt. Eleg.12. Nam procul à Getico littore uitis abeſt. Plẽctrum Geticum. Sta.2. Syl. Et Getici cedat tibi gloria plectri.

Gethyum, γήθυον, cæpæ genus condimentarium, nullo pene capite, ſed radice tantum oblonga. Latini Pallacanam uocant, teſte Plin. lib.19. cap.6.

Getulia, uide Gætulia.

G ANTE I

Gibber, ra, rum [*Gebbo*] ὑβός, κυφός, κυρτός, gibbo deformatus: & proprie is, cui ſpina extrorſum flexa tumorem in dorſo creauit. nam quibus illa introrſum flectitur, tumorem efficiens in pectore, Regibberi, λορδοί, potius dicuntur. Pli.li.10.ca.20. de gallinis Africanis: i. gallinarum genus gibberum, uariis ſparſum plumis. Varr.2. de re ruſt. cap.9. Gallinæ Africanæ ſunt grandes, uariæ gibberæ.

Gibbosus, a, um, idem ſignificans quod Gibber, hoc eſt, gibbo deformatus.

Gibbus, a, um, idem ſignificans quod conuexus. Cel.l.8.ca.1. Igitur caluaria incipit ex interiore parte concaua, extrinſecus gibba, utrinque læuis.

Gibbus, bi, [*Gobbo. gibbo*] ὕβος, κύρτωσις, κύφωσις, proprie eſt tumor dorſi, aut etiam pectoris, ex ſpinæ flexu natus. Mar. Non aliter ridetur Atlas cum compare gibbo. Nonnunquam tamen accipitur pro quouis alio corporis tumore. Iuue. Saty. 6. Mediisq́; in naribus ingens Gibbus, & acre malum ſemper ſtillantis ocelli.

Gigantomachia, æ, [*Pugna de giganti*] γιγαντομαχία, gigantum pugna, qualem poetæ in campus Phlegræis inter Deos [& Gigantes geſtam fabulantur, cum illi Iouem de cæli poſſeſſione deiicere conarentur.

Giganteus, a, um, γιγάντειος, nomen poſſeſſiuum. Ouid.2. Triſt. Cumque gigantei memorantur prœlia belli. Furiæ giganteæ, Claudia.4. Panegyr.

Gigas, gigantis, [*Gigante*] γίγας, dictio compoſita creditur à uerbo Græco γίνομαι, quod eſt naſcor, & à γαῖα, Dorice γᾶ, quod terram ſignificat: quaſi ex terra genitus. Credidit enim uetuſtas gigantes homines fuiſſe excelſiſſimæ ſtaturæ, & draconum pedibus, ab irata tellure procreatos in Deorum perniciem, ut ſcilicet ſuperis bellum inferrent, Iouemq́; de cæli poſſeſſione deiicerent. Quo commento quid ſignificare, uoluerint Poetæ, explicat Macro. li.1. Sat. ca.20. his uerbis. Gigantes quid aliud fuiſſe credendum eſt, quam hominum quandam impiam gentem Deos negantem, & ideo exiſtimatam Deos pellere de cæleſti ſede uoluiſſe. Horum pedes in draconum uolumina deſinebãt: qđ ſignificat, nihil eos rectum cogitaſſe, totius uitæ eorum greſſu, atq; proceſſu in inferna uergente. Phyſici uero interpretantur Gigantes ſpiritus eſſe terræ incluſos, qui dum exitum non inueniunt, fractis interdum altiſſimis mõtibus ui erumpunt, & fruſtra ipſa quaſi in cælum eiaculantur. Cic. 2. de Natu. Deor. Nec uero, ut fabulæ ferunt, Dii bellis, prœliisq́; caruerunt: nec ſolum, ut apud Homerum, cum duos exercitus contrarios alii Dii ex alia parte defenderent: ſed etiam cum Titanis cum gigantibus propria bella geſſerunt. Hæc & dicuntur, & creduntur ſtultiſſime. Ouid. Affectaſſe ferunt regnum cæleſte Gigantes. Iuue. Satyra.4. Vnde fit, ut malim fraterculus eſſe Gigantum. Id eſt, obſcuro & ignoto, genere natus, quemadmodum Gigantes qui nullo parente è terra prognati creduntur.

Gigeria, orũ, teſte Nonio, inteſtina ſunt gallinarũ, & quæ cũ his coquuntur. Lucil. li. 8. Gigeria ſunt ſine alio: his ueſcamur alacriter.

Gigno, gnis, genui, genitum, [*Generare*] γεννάω, genero. Cice. 1. de Finibus.

Finibus. Ad maiora enim quædam nos natura genuit & conforma uit, ut mihi quidem uidetur.

GENITVS, participium natus. Ouid. 2. Met. Scilicet ut noſtro genitũ te ſanguine credas. Huius compoſitum eſt, Ingig o, ἐγγεννάω, ingenero, gignendo inſero. Cice. 5. de Fin. Siue, ut doctiſsimis uiris uiſum eſt, maior aliqua atque diuinior hãc uim ingenuit: ſiue hoc ſit ita fortuito. Colu. li. 4. Tanquam naturali, & ingenita ſterilitate laborantibus. Antiqui pro eodem dixerunt Geno, de quo ſupra: unde adhuc manſerunt genui præteritum, & ſupinum Genitum. Luc. lib. 3. Totum poſſe extra corpus durare, genuiq;. Hinc fiunt.

GENITOR,

GENITRIX,

GENITVRA,

GENITALIS, & nonnulla alia: de quibus ſuis locis diximus.

GIGONVS, pæ. pro. γίγωνος, oppidum eſt ad ſinum Thermaicum, non procul à Pallene, cuius meminit Herodotus lib. 7.

GILLO, nomẽ notiſsimi adulteri tempore Iuuenalis, & egregie mentulati. Iuue. Vnciolam Proculeius habet, ſed Gillo deuncem. Partes quiſque ſuas ad menſuram inguinis hæres.

GILLVS, exul Tarentinus, qui cum Perſarum exploratores, à piratis captos pecunia ſua redimiſſet, & ad Darium reduxiſſet, iuſſus eo nomine petere quicquid uellet, hoc unum petiit, ut regis opera in patriam reduceretur. Vide Herodotum lib. 3.

GILVVS, [*Giggiolino*] color medius inter album, & ruſum: qui à Græcis teſte Gel. lib. 13. cap. ult. appellatur κιῤῥός. Hic à nonnullis uocatur Melinus, quaſi mellinus, quod mel eiuſmodi colorẽ habeat. Virg. 3. Geo. Luxuriatq; toris animoſum pectus: honeſti Spadices, glaucíq;, color deterrimus albis, & giluo. Vbi Seruius, aliud eſt candidum eſſe, id eſt, quadam nitenti luce perfuſum, aliud albũ, quod pallori conſtat eſſe uicinum. Giluus autem melinus eſt color. Alii autem legunt, Albis & Giluo: ut non album, & Giluum, ſed albogiluum uituperet. quod ſi ſinguli colores uituperandi ſunt, quanto magis miſtus uterque, id eſt, albogiluus?

GINDANES, γινδάνης, Lybiæ populi, Lotophagis contermini, quorum uxores multis pelliceis fimbriis adornantur. Nam cum pulcherrimũ ducãt, à plurimis adamari, à ſingulis, quibus ſui copiam faciunt, fimbriam unam exorant, eoq; argumento oſtendunt, quot habuerint amatores. Auctor Herod. lib. 4.

GINDARA, æ, γίνδαρα, oppidum Syriæ cœles, cuius incolæ dicuntur Gindareni, γινδαρηνοὶ, quorum meminit Pli. lib. 5. cap. 23.

GINGIVA, æ, [*Gengiua*] pars eſt oris cui dentes inhærent: cuius exterior pars à Græcis οὖλον, interior ἔνουλον uocatur. Iuu. Sat. 10. Frangendus miſero gingiua pannis inermi.

GINGIVVLA, οὔλιον, Apuleis in Apol. Magiæ. Complanatorem tumidæ gingiuulæ.

GINGLA, γίγγλα, oppidum Comagenes, non procul ab Euphrate fluuio. Auctor Pli. lib. 5. cap. 24.

GINGRIO, gris, grii, gritum [*Fare la uoce de l'oca*] κλαγγάζειν, anſerũ uocis proprium. Vnde genus quoddam tibiarum exiguarum, Gingrinæ dicuntur: & tibicen ipſe, Gingritor. Auctor Feſtus.

GION, uide Geon.

GINGILLVS, ῥόμβος, inſtrumentum quo fila reuoluuntur. Galli ſua lingua uocant, un Deuuydoir.

GITH, μελάνθιον, genus ſeminis, quod uulgo Nigellam Romanam appellãt. Col. li. 7. Interdum faſtidio ciborum languefcit pecus: eius remedium genus ſeminis, quod Gith appellatur. Pli. li. 20. ca. 17. Gith ex Græcis alii Melanthion, alii Melaſpermon uocant. Ruellius credit eſſe ſemen illud, quod ruſtici in Gallia ſua lingua uocant Proiuretum, quaſi minutum piper, eo, quod tenuiores hoc ſemine cibos condire ſoleant uice piperis.

G ANTE L

GLABELLVS. Glabra etiã, ſiue Glabella, μεσόφρυον, uocatur interſtitiũ, ſupercilia ſupra naſum diſterminans: quia ſine pilis eſſe conſueuit. Capella li. 1. Nup. Philologiæ: Quarũ una deoſculata Philologiæ frontẽ illic, ubi pubẽ ciliorũ diſcriminat glabellæ medietas.

GLABER, ra, rum, [*Pelato, pulito, ſenza peli*] ψιλός, λεῖος, φαλακρός, quod eſt læue & ſine pilis. Pla. in Aul. Tu iſtum gallum, ſi ſapis, glabriorẽ reddes mihi, quã Volſus ludius. quem locum explicans Nonius de Doctorum Indagine: Legitur (inquit) quod ludis præſulis pueri eſſent glabri ac depiles propter ætatem, quos antiqui Ludios appellabant. Varr. de re ruſt. cap. 2. Si quem glabrum facere uelis. Sic Glabræ ſues apud Col. in Præfat. li. 1.

GLABREO, es, [*Eſſere ſenza peli*] μαδάω, φαλακρόομαι, glaber ſum & depilis: quãquam etiam ad terram transfertur, quæ glabrere dicitur, ubi ſatis ſtirpibusq; nuda eſt, nihilq; gignit. Vnde Loca glabrentia, apud Col. li. 2. cap. 9.

GLABRESCO, is, [*Diuenir ſenza peli*] μαδάω, ψιλοῦμαι, glaber hoc eſt ſine pilis, aut capillis aut plumis fio: quod euenit nonunquam morbo aliquo. Transfertur etiã quandoq; ad alia. ut, Glabreſcere dicitur area, cum herbis attritis uel euulſis cõplanatur, & quaſi glabra redditur. Col. li. 2. ca. 20. Nam dum à pecudibus legumina proculcantur, herbæ etiam ungulis atteruntur, atque glabreſcit, & fit idonea ſeminibus area. id eſt, fit glabra, mundaq;.

GLABRETA, rum, φαλάκρωμα, loca ſatis, ſtirpibusq; nuda: quæ & Calueta à nonnullis appellantur: in quibus ſcilicet propter noxium aliquem humorem nihil gignitur. Col. li. 3. ca. 9. Solet autem ſalſam nonnunquam, & amaram uliginem uomere terra: quæ quãuis matura iã ſata, manente noxio humore corrũpit, & locis glabrentibus ſine ulla ſtirpe ſeminum areas reddit. Ea glabreta ſignis adhibitis noſtri conuenit, ut ſuo tempore uitiis eiuſmodi medeamur.

GLABRO, as, are, [*Pelare, ſpelare*] ψιλόω, μαδίζειν, pilos auferre. Col. lib. 1. cap. 53. Cum ab aqua pridie ſues prohibiti ſunt, poſtero die mactantur: & uel aqua candente, uel ex tenuibus lignis flammula facta glabrantur.

GLABRIONES, [*Coloro che non hanno peli ſu la perſona*] μαδῶντες, dicti ſunt qui corpus glabrum, & pilis nudum habent: unde Glabrionum non ignobilis Romæ familia nomen accepit: ex qua fuit M. Glabrio, M. Scauri ex ſorore nepos: cuius meminit Aſconius in Orationem Cic. pro M. Scauro.

GLACIALIS, le, [*Di ghiaccio*] κρυσταλλώδης, κρυμώδης, à glacie deducitur. & eſt quod in glaciem aſtringi ſolet. Iuu. Sat. 2. Vltra Sauromatas fugere hinc libet, & glacialem Oceanum. Fretum glaciale. Clau. 1. Paneg. Frigus glaciale, Oui. 9. Meta.

GLACIO, as, [*Agghiacciare, ghiacciare*] συμπήγνυμι, uerbum eſt actiuum idem ſignificans, quod in Glaciem conuerto. Hora. Carm. li. 3. Ode. 10. Audis quo ſtrepitu ianua, quo nemus Inter pulchra ſitum tecta remugiat Ventis: & poſitas ut glaciet niues Puro numine Iuppiter. Inde paſſiuum Glacior, in glaciem conuertor κρυσταλλοῦμαι. Pli. li. 24. ca. 13. Flore eius aquã glaciari Pythagoras tradit. Idem lib. 14 cap. 21. Glaciatæ moles prodigii modo Caſeus glaciatus. i. coagulatus, & concretus. Col. lib. 7. cap. 8. Nec dubium, quin fiet ramulis glaciatus caſeus iucundiſsime ſapiat.

GLACIES, ciei, [*Ghiaccio*] κρύσταλλος, aqua concreta gelu, quaſi gelacies. Pli. lib. 8. cap. 38. Aure ad glaciem appoſita. Vir. 10. Ecl. Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.

GLACITARE, *Far uoce d'oca*, κλαγγάζειν, propriũ eſt uocis anſerũ. In carmine de Philomela, quod Ouidii nomine circũfertur, cacabat hinc perdix, hinc glacitat improbus anſer. Alii legunt Glocitat.

GLADIATOR, is, [*Schermitori, coltellatori*] μονόμαχοι, ſerui erant, quos laniſtæ armorum artem edocebant, ut poſtea populi delectandi cauſſa in arena depugnarent. Ci. 3. Philip. Quod ſi iam (quod dii omẽ auertant) fatum extremum reip. uenit, quod gladiatores nobiles faciunt, ut honeſte decumbant, faciamus nos princeps orbis terrarum, gentiumq; omnium, &c. Idem ad Caſſ. Cædem enim gladiator quærit. Inter gladiatores erant Retiarii, qui aduerſus Mirmillones pugnabant. De quibus loco ſuo. De gladiatorum origine ac cauſſa Iulius Capitolinus habet hoc pacto, Multi dicunt, apud ueteres, hanc deuotionem contra hoſtes factam, ut ciuium ſanguine litato, ſpecie pugnarũ fortunam ſatiarent. Alii hoc litteris tradunt, quod ueriſimilius credo, ituros ad bellum Romanos debuiſſe pugnas uidere, & uulnera, & ferrum, & nudos inter ſe coeuntes ne in bello armati hoſtes timerent. aut uulnera & ſanguinem perhorreſcerent. Hinc mos tractus uidetur, ut Imperatores ad bellum proficiſcentes, munus darent gladiatorium.

* GLADIATOR. plura genera gladiatorũ erant, Samnites, Prouocatores, Retiarii, Mirmillones. ex his oppoſiti in pugnis Samnites, & Prouocatores: quod illa Ciceronis uerba in oratione pro Sextio uidentur oſtendere: Cum ne de uenalibus quidẽ homines electos ſed ex ergaſtulis emptos, nominibus gladiatoriis ornarit, & ſortito alios Samnites, alios Prouocatores fecerit. Retiarii autem, & Mirmillones componebantur id quod Valerius Maximus lib. 1, & Quinctilianus li. VI declarat. Samnites ad pugnandũ primo lenti. Prouocatores ex ſe nomen ſumpſerunt, quia certaminis initio pro uocare aduerſarios ſolerent. unde Horatius in epiſtola quadã, Lento Samnites ad limina prima duello. Mirmillones & Secutores dicebantur: quod, ſiquis Feſtũ, & Quinctilianũ lib. VI, & Suetonium in Caligula legerit, facile poterit conicere. de Secutoribus meminit & Cicero li. VII. ad Att. & Iuuenalis ſat. VIII.

Cum munus gladiatorum ſignificare uellent, gladiatoribus, dicebant, ut lib. I. epiſt. ad Att. item lib. II bis & Philippica IX, itẽ in epiſtola Aſinii, quæ eſt li. X. fam. Pedianus, dare gladiatoriũ, dixit, cum ſubintelligeret, munus. Ex Pau. Man. commentario in epiſt. ad Attic. Genera gladiatorum plura: quorum primum luſus equeſtrium. duo enim equites, præcedentibus prius ſignis militaribus, unus à porta orientis, alter ab occidentis, præcedebant in equis albis, cũ aureis gãleis, minoribus & habilioribus armis. Retiarius, & ab armaturæ genere, in gladiatorio ludo cõtra alterũ pugnantẽ occulte ferebat rete, quod iaculum appellatur; ut

aduerſarium cuſpide inſequentem operiret,implicitumq́; uiribus ſuperaret,quæ armatura pugnabat Neptuno, tridentis cauſſa.Secutor eſt ab inſequẽdo retiarium dictis.geſtabat enim cuſpidem, & maſſam plumbeam,quæ aduerſarii iaculum impediret; ut antequam ille feriret rete, iſte,ſuperaret. hæc armatura ſacrata erat Vulcano.ignis enim aquam ſemper inſequitur. ideoq; cum retiario componebatur,quia ignis & aqua ſemper inter ſe inimica ſunt Liqueatorũ pugna erat,fugiẽtes in ludo homines, iniecto laqueo impedito proſtrare,amictos umbone pellicco. Velitũ pugna erat ut ultro citroq; telo obiectarent.erat autem eorum uaria pugna, & ſpectantibus gratior,quàm reliquæ. uelites autem uocati ſunt, ſiue a uolitatione,ſiue a ciuitate Etruſcorũ,quę Veletes uocabãt.

Gladiatorivs,ria,rium,*Ciò che à ſchermitori ſi appartiene*] μονομαχικὸς,quod ad gladiatores pertinet:ut,Spectacula gladiatoria, Ludus gladiatorius,Munus Gladiatorium. Cic.in Catil.Nemo eſt in ludo gladiatorio paulo ad facinus audacior,qui ſe non intimũ Catilinæ eſſe fateatur.Ter.in Phor. Hi gladiatorio animo ad me affectant uiã.Quo in loco Animum gladiatorium uocat Terentius, animum tam pertinacem, qui uel magno ſuo periculo rem aliquã perficere non dubitet,certus aut omnino ſuperare,aut labori ſuccumbere.Gladiatoribus enim,ubi ſemel in arenam deſcenderint, ea neceſsitas imponitur,ut aduerſarium uictum occidant,aut idẽ ab illo expectent.Ci 4.Tuſ.An uero uir fortis,niſi ſtomachari cœperit,non poteſt fortis eſſe? Gladiatorium id quidem quanquam in eis ipſis uidemus eſſe ſæpe conſtantiam . Saluſtius. Item ex ſenatus conſilio decreuere,ut gladiatoriæ familiæ Capuam,& inter cetera municipia diſtribuerentur.

Gladiatvra,ræ,[*Scrimaglia*]μονομαχία, congreſſus gladiatorum Corn.Taci.li.3.Adduntur è ſeruitiis gladiaturæ deſtinati.

Gladiolvs,li,[*Coltellino*]ξιφίδιον,paruus gladius. Quo etiam nomine à Romanis dicta eſt herba quædam,quàm & Græci ξίφιον appellant,propterea quod folium habeat gladii figuram rẽferẽs.Iridi perſimilis eſt, niſi quod folio minore ſit,& anguſtiore,& gladii modo mucronato,neruoſumq́; in caulem exeunte, in quo purpurei flores,in ordinem digeſti.De hoc Pli,li.21.cap.11.

Gladivs,dii,[*Spada,coltello,pugnale*]ξίφος,μάχαιρα, enſis à clade dici uidetur,c in g,mutata(ut ſcribit Varro)quod ad cladem ſit inuentus.Cæſ.7. Bel. Gal. Gladiis diſtrictis portas occupauerunt. Ter.in Adel.Suo ſibi hunc gladio iugulo.Eraſ.Suo gladio,ſuo'ue telo iugulari dicitur,qui ſuis ipſius dictis reuincitur:aut qui ſuopte inuento,dolo'ue capitur: denique in quem quocunque modo ſeu dictum,ſeu factum retorquetur,quod ab ipſo profectum ſit. Tranſlata metaphora ab iis,qui in pugna ſuis ipſorum telis aliquoties confodiuntur.Gladio plumbeo iugulare eſt leui argumento nulloq; negocio conuincere quempiam. Ci.ad Atti.Cum illũ plũbeo gladio iugulatum tamen iri diceret.Antiquiſſimi etiã Gladium dixerunt in neutro gener.ut probat Varro hac Lucilii auctoritate, Hęrebat gladium mucrone in pectore totũ.Eſt & Gladius,ξιφίας, genus piſcis marini,roſtro mucronato, quo naues perfodit,& demergit in Atlantico Oceano. De hoc Pli.lib.32.cap.2.& 11.

Glandarivs,a,um,denominatiuum à glande: ut, Glandaria ſilua, quæ ſeruatur,glandis ferendæ cauſſa.Cato de re ruſt.ca.1.Secundo loco hortus irriguus,&c.octauo arbuſtum, nono glandaria ſilua.Sic Varr.1.de re ruſt.cap.7 .

Glandatio,[*Ragunation de ghiande*]βαλανισμός,glãdium collectio, & paſtio ſuum ex glandibus,Sipontinus.

Glandevs,a,um,&

Glandvlosvs,a,um,

Glandifer,&

Glandvla,diminutiuum, de quibus ſupra . Item Iuglans,& Diiuglans,& glandatio:de quibus ſuo loco.

Glandifer,ra,rum, [*Che produce ghiande*]βαλανοφόρος,quod glãdes producit.Ci.1.de Legi.Quare glandifera illa quercus,ex qua olim euolauit Nuncia fulua Iouis.

Glandivm,dii,ἀδένιον,pars apri glãduloſa,quæ eſt circa ceruicem: uel ipſa ceruix:in hac enim glandulæ poſitæ ſunt. Plau. in Capti. Præruncauit tribus tergoribus glandia Pli.li.8,c.51.Hinc Cenſoriarum legum paginæ, interdictæq; cœnis abdomina, glandia,teſticuli. Idem lib.6.cap. 38.Quibuſdam ſunt tubera , ſicut ſunt in carne glandia.

Glandomiron,γλανδόμιρον,oppidum eſt Gallæcorum Lucenſium, in tractu Tarraconenſis Hiſpaniæ.Auctor Ptolemæus li.2. ca.6.

Glandvla,læ,ἀδένιον,diminutiuum à glans, ſignificat carnem glanduloſam in ſue:cuius ſapor ab antiquis commendabatur.Mart.Partitur apri glandulas palæſtricis.

Glandvlae,arum.Pli.li.11.ca.37.in ſuibus glandulas appellari teſtatur,quæ in homine uocantur Tonſile,hoc eſt,partes illas faciũ, quæ utrinque iuxta gargareonẽ ſitæ,à Græcis παρίσθμια,appellantur.Quidã etiã Glandulas appellant,tumores ex pituita naſcentes quos Græci χοιράδας,Latini Strumas appellant: quæ nihil aliud ſunt,quàm adenes indurati,pręcipue in collo,alis,uel inguinibus.

Glandvlosvs,a,um,ἀδενώδης,plenũ glandibus.Col.li.7.ca.9.Qui porcum laudat,qui eſt amplæ & glanduloſæ ceruicis.

Glanis,γλάνις,Hetruriæ fluuius,in Tiberim influens: cuius meminit.Pli.li.3.c.5.Glanis item,ſiue Glanus,piſcis aſtutiſſimi nomen, qui auerſos mordet hamos,nec deuorat, ſed eſca ſpoliat.Idem li. 32.cap.10.Verrucas tollit Glani iecur tritum.

Glanicvs,amnis,qui & Lyris appellatur , in cuius ripa templum fuit Maricæ nymphæ Minturnenſis.Pli.li.3.ca.5.Minturnæ, Glanico amne diuiſæ,Liri appellato.

Glans,dis[*Ghianda*]βάλανος,fructus quercus,roboris,eſculi,cerri,ilicis,fagi,ſuberis,& ſiqui ſint ſimiles,Cic.de Arat.Vir.4.Geor. Nec de concuſſa tãtum pluit ilice glandis. Sed quia ex his homines quondã uiuebant, Glandis appellatione (ut Vlpianus ſentit) omnes fructus continentur.Glans etiã dicitur plumbum,quod eſt in modum glandis formatum, quod antiqui loro alligatum in hoſtem torquebãt,& ad ſe retrahebant.Sal.in Iug.Pars eminus glande aut lapidibus pugnare. Item Glans pars ſumma colis dicitur, quæ præputio tegitur,oculo ſimilis. Præputium enim pellis eſt. qua glans tegitur:Coles ipſe penis, à quo colei pendent.

Glanvm,γλανον,Salyum oppidum eſt, in Alpibus , Narbonenſem prouinciam ſpectantibus. Auctor Pli.li.2. cap.9.

Glaphyrvs,p.c.γλαφυρὸς,notiſſimus adulter fuit Iuuenalis tempore,cuius meminit Sat.6. Vxorem ducis,de qua citharœdus Echio, aut Glaphyrus fiat pater.Nomen deductum eſt à feſtiuitate & elegantia:quam Græci γλαφυρότητα dicunt.

Glarea,ræ.p.c.[*Ghiara*]terra lapidoſa, qualis in fluuiorum ripis, uel maris littoribus eſſe ſolet,Cice Q. Fra. Eo loco puluis non Glarea Glebula.Virg.2.Geor. Nam ieiuna quidem cliuoſi glarea ruris Vix humiles apibus caſias , roremq́; miniſtrat.

Glareora,cum accentu in antepenultima,Plau. Glareolam manu effundens.

Glareosvs,a,um,*Ghiarieſo*,qđ abundat glarea. Liu.1.Bel. Puni. Ad hæc ſaxa glareoſa uoluẽs,nihil ſtabilis,nec tuti ingrediẽti prębet.

Glastvm,ſti,[*Guado,herba*]ἰσάτις,herba ſimilis platagini, qua Britãni ſe inficiunt, ut auctor eſt Cæſ. lib.5.Bel.Gall.quo horridiori ſint aſpectu in pugna:efficit enim cæruleum colorem.Pli.li.22.ca. 1.Simile Plantagini glaſtum in Gallia uocatur: quo Britannorum coniuges nuruſq; toto corpore oblitæ,quibuſdam in ſacris nudæ incedunt, Æthiopum colores imitantes.Glaſto infectores cæruleum colorem pannis inducunt. Maximus eius eſt prouentus in agro Toloſate,ubi uulgi uocabulo Paſtellum appellant.

Glavciolvs,dicitur equus,qui felineis oculis eſt.

Glavcito,tas,apud auctorem Philomelæ,uerbum eſt proprium catulis.Glaucitat(inquit)& catulus,at lepores uagiunt.

Glavcivm,γλαύκιον,ſpecies eſt rhœæ herbæ ſiluestris,& erraticæ (ut auctor eſt.Pli.li.20.cap.19.)quæ alio nomine dicitur Paralion. Naſcitur in afflatu maris,aut nitroſo loco unde nomen aſſumpſit. Nam glaucus cæruleum ſignificat, qui eſt color maris, Hodie hãc herbam pharmacopolæ uocãt Memitham:ut docet Ruel.li.3.Herbæ huius folia fictili olla in tepidis clibanis calfaciunt,donec flaceſcant,deinde exemptis ac tuſis ſuccum exprimunt, qui & ipſe Glaucion appellatur,teſte Dioſc.

Glavcoma,matis,γλαύκωμα,uitium humoris eius, qui cryſtallinus appellatur,in colorẽ glaucũ mutantis oculũ.Serenus: Si uero horrendũ ducent glaucomata plumbum,Spiritus alterius prodeſt,qui grana cymini Pallentis mãdens uiſus exhalat in ipſos.Pli.li. 29.ca. 6.Glaucomata dicunt magi,crebro catuli ſeptẽ dierum emendari ſpecillo demiſſo in dextrã partem,ſi dexter oculus curetur:in ſiniſtram,ſi ſiniſter:aut felle recenti aſionis,Hypochyſes uero, ſiue (quod idẽ eſt)Hypochymata, quæ nos ſuffuſiones uocamus oculorũ,fiũt ex humore inter corneam & cryſtallinam partẽ cõcreto. Interdumq́; oculi potentiæ,qua cernitur,ſe opponunt. Legitur & Glaucoma,æ,fœm.gen.Pla.in Milite:Glaucomam ob oculos obiiciemus,eumq́; ita faciemus,ut quód uiderit, non uiderit.

Glavcopis,p.p.glaucopidis,γλαυκῶπις,habẽs oculos cæſios.Quo nomine dicta eſt Pallas,quæ à Latinis dicitur Cæſia : à colore cæli,quaſi cælia.Diodorus ſcribit aerẽ nominatũ eſſe Pallada:& ideo dici Glaucopin,quoniam aer glauci , hoc eſt cærulei ſit aſpectus.

Glavcvs,a,um,[*Colore meſchio tra'l bianco e'l uerde*] γλαυκὸς, color dicitur,qui admiſtũ habet uiridi alborem:qualis in noctuarũ, quas Græci γλαῦκας appellant oculis aparet. Gell.li.2.ca. 26. Sed ne uiridis quidẽ color pluribus,quàm à nobis, uocabulis dicitur: Neq; nõ potuit Vir.colorẽ equi ſignificare uiridẽ, uolẽs cæruleũ magis dicere,equũ q̃ Glaucũ,ſed maluit uerbo uti notiore Gręco quam uſitato Latino.Sic etiam alibi uocat frondes ſalicis glaucas & oliuæ glaucas. Itẽ in hominibus & equis Glauci oculi,pro uiridibus dicuntur,quales ſunt felis,leonis,& noctuæ.Pli. li.8.c.21.O

culis

culis glaucis,colore ſanguineo, &c. Hic color à Latinis uocatur Cælios quaſi cælius, ut ex Nigidio probat Gell. Nam à ueteribus illis linguæ Latinæ auctoribus Minerua Cæſia uocatur,quæ ab Homero,γλαυκῶπις dicta eſt . Præterea maris color etiam Glaucus dicitur,quem & Cæruleum paſſim appellatum inuenimus.

GLAVCVS,γλαῦκος,Hippolochi filius fuit,qui in Troiano bello Priamo ſuppetias tulit : homo tam ſtupidus , ut cum Diomede armorum permutatione facta,ænea acceperit pro aureis . Vnde etiam hodie Glauci & Diomedis permutatio prouerbio celebratur,quo utimur,quoties permutatarum rerum inæqualitatem uolumus denotare.Fuit & alter Glaucus piſcator,qui cum piſces captos in ripa explicuiſſet,ſubito contacta quadam herba ſe colligentes , in fluuium proſilierunt. Admiratus itaq; Glaucus herbæ illius uim, cum & ipſe deguſtaſſet , piſces ſecutus in aquam inſiluit : marisq; Deus factus creditur.Alij aliter referunt hanc fabulam:Glaucum inſignem urinatorem fuiſſe, qui cum ſæpius inſpectantibus ſuis municipibus in fluuium ſe deieciſſet , diutiusq; ſub aqua moratus ſemper emerſiſſet:tandem cum illis fruſtra expectantibus non rediret,creditum eſt Glaucum factum eſſe maris Deum. Alius præterea Glaucus fuit,Siſyphi filius,qui cum equas ſuas humana carne paſceret,ab illis etiam ipſe deuoratus eſt . Eſt etiam Glaucus, nomen piſcis. Plin.lib.9.cap.16.Quidam rurſus æſtus impatientia mediis feruoribus,ſexagenis diebus latent,ut glaucus aſelli , aurata.Idem lib.32.cap.11.Tradit,glaucum æſtate non apparere.

GLAVCINVS,a,um , pen. corr. quod glaucum habet colorem: unde Glaucinæ ueſtes,quæ & Glaucina abſolute dicuntur . Mart.lib.9. Pallia donauit glaucina Coſme tibi.

GLAVX,γλαὺξ, herba eſt folia habens cytiſo , & lenticulæ ſimilia, quæ ſuperne uirent,auerſaq; candidiora ſpectantur. Ramuli à terra exiliunt quini ſeni'ue,tenues,ab radice,dodrantem alti, flores, ceu uiolæ albæ,purpurei exeunt,minores tamen . Naſcitur circa mare.Vide Pli.lib.27.cap.9.

GLEBA,bæ,[*Zolla*]βῶλος,fruſtum terræ, ita dictum, quod ſit quaſi globus.Cic. contra Rull. Non adimitur cuiquam Gleba de Silianis Agris.Virg.1.Georg.Multum adeo,raſtris glebas qui frangit inertes,Vimineasq; trahit crates , iuuat arua .

GLEBOSVS,a, um , [*Che abonda di zolle*] quod glebæ in morem eſt conuolutum,uel quòd glebis abundat.Pli.lib.35.cap.15.de ſulphure loquens:Genera quatuor : Viuum quod Græci ἄπυρον uocant: naſcitur ſolidum,hoc globoſum.

GLEBVLA,læ,βωλίον,Col.lib.1.Eadem euentilata mundiora ſunt,lapillisq; carent & glebulis , quas per trituram fere terrena emittit area.

GLESSARIA,inſula in oceano Germanico,quæ (Solino teſte)ſuccinum gignit,Sudau uulgo appellata,haud longe à Pruſſia.

GLESSVM,ἤλεκτρον,idem quod ſuccinum,uel electrum quo gleſſaria inſula abundat.Pli.lib.37.cap.3.Certum eſt gigni in inſulis ſeptentrionalis Oceani, & a Germanis appellari Gleſſum : itaq; & a noſtris unam inſularum ob id Gleſſariam appellatam , Germanico Cæſare ibi claſſibus rem gerente: Auſtraniam à Barbaris dictam. Naſcitur autem defluente medulla pinei generis arboribus : ut gummi in ceraſis,reſina pineis.Erumpit humoris abundantia,denſatur rigore,uel tempore autumnali . Hæc Plinius. Compertiora tamen hac de re tradidimus ſupra in dictione Electrum.

GLEVCINVM,γλεύκινον,olei factitii genus, muſtum & aromata admixta habens. Rationem conficiendi uide apud Colu. lib.12. cap.51. Dictum Gleucinum à muſto , quod à Græcis γλεῦκος appellatur. lib.15.cap.7.Gleucino muſtum incoquitur uapore lento.

GLINON,aceris genus,quod aliter Craſſiuentum dicunt,campeſtre, candidum,nec criſpum.Pli.lib.16.cap.10.

GLIRARIVM,ἐλειόν,pro loco in quo nutriuntur glires. Varr.3.de re ruſt.cap.15.Glirarium diſſimili ratione habetur , quod non aqua, ſed maceria locus ſepitur.

GLIS,gliris,maſc.gen.[*Ghiro*]ἐλειὸς,animal muri ſimile, maiori tamen corpore,nutritur in arboribus , & bonam anni partem ſomno conſumere dicitur.Vide Pli.lib.8.cap.57. Mart. Somniculoſos ille porrigit glires. Idem libro.13. Tota mihi dormitur hyems,& pinguior illo Tempore ſum,quo me nil,niſi ſomnus,alit.

GLISCO,cis.[*Creſcere,aumentarſi*]αὐξάνω,ἐπιτείνομαι, creſco , augeor,inualeſco.Cic.in Hort. Iuuenilem libidinem copia uoluptatum gliſcit,ut ignis oleo.Liu.li 6.Ab urb.Gliſcente in dies ſeditione.Gell.lib.2.cap.7.Eadem autem ipſa, quæ creſcente luna gliſcunt,deficiente contra luna deficiunt . Gliſcere etiam terra dicitur,cum pingueſcit,ἐνθάλλει. Colu.lib.2.Prius tamen quàm exilem terram iteremus,ſtercorare conuenit: nam eo quaſi pabulo gliſcit.Item ardeo,uehementer cupio,προθυμοῦμαι.Papi.l.3.Et conſanguineo gliſcis regnare ſuperbo Exule huius compoſitum eſt,Pergliſco.Col.li.8. Quæ prima luna ſaginari cœpit , uigeſima pergliſcit.hoc eſt,creſcendi uel pingueſcendi finem accipit.

GLOBO,as,are,[*Agomitolare*]σφαιρόω, aliquid ſolidum in rotunditatem componere.Plin.lib.2. cap.2. Formam eius in ſpeciem orbis abſoluti globatam eſſe,nomen in primis, & conſenſus in eo mortalium Orbem appellantium.Ibidem cap. 65. Nanque dependentes ubique guttæ paruis globantur orbibus.Globari in rotunditatem,idem lib.18.cap.13.

GLOBOSVS,a,um,σφαιρικὸς,pro rotundo, ſpiſſatoq;. Cice.de uniuerſ. Et Globoſus eſt fabricatus,quod σφαιροειδῆς Græci uocant, cuius omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur.

GLOBVLVS,diminutiuum σφαιρίδιον, paruus globus . Pli.lib.33.cap. 5.Cum tinxere pictores,Orobitin uocant : eiusq; duo genera faciunt,Luteam quæ ſeruatur in lomenta: & liquidam globulis ſudore reſolutis. Accipitur pro genere edulii in globi modum conuoluti . Cato de Re ruſt.cap.79.Globulos ſic facito, caſeum cum alica ad eundem modum miſceto.

GLOBVS,bi,[*Globo,sfera*]σφαῖρα , eſt corpus ſolidum , undequaque rotundum. Vir.6,Æneid.principio cælum,ac terras , camposq; liquentes, Lucentemq; globum lunæ. Cic.de Nat.Deo.Cumq; duæ formæ præſtantiſſimæ ſint,ex ſolidis globus(ſic enim ſphæram interpretari placet)ex planis circulus,&c. Globum definiunt Geometræ,eſſe corpus ſolidum,unica ſuperficie contentum,in medio habens centrum , a quo omnes lineæ ad ſuperficiem ductæ ſunt æquales.Ponitur quandoque pro multitudine hominum, in unum collecta,& quaſi conglobata. Sall. Alii fiducia gnaritatis locorum in occultam fugam ſparſi , alii globis eruptionem tentauerunt.

GLOCIDO,as,pen.corr.[*Chiocciare*] proprium eſt uocis gallinarum, cum ouis incubituræ ſunt,quòd fit crebris ſingultibus , interiecta uoce acuta.Feſt.

GLOCIO,cis,idem quod glocido.Colum.lib.8. cap.5. Obſeruare debet cuſtos,dum edant oua,ut ea quæ nata ſunt, recolligantur, notenturq;,quo quæque die ſint edita , & quam recentiſſima ſupponantur glocientibus.

GLOMERAMEN, inis , Luc.lib.2. Diſſimiles igitur formæ glomeramen in unum conueniunt.

GLOMERO,ras,pen.pro.[*Inuiluppare,auiluppare*] περιτυλίσσω,implico,& in globi ſpeciem formo , ſiue filum in globi figuram conuoluo.Ouid.6.Metam. Lanam glomerabat in orbes . Per tranſlationem ſumitur pro congregare,accumulare . Virg.9.Æneid. Et fœdam glomerant tempeſtatem imbribus atris collectæ ex alto nubes. Glomerata clades,Cic.2.Tuſc.Vir.4.Geor. Magnum miſtæ glomerantur in orbem.Hinc fit compoſitum, Agglomero,quod eſt applico,adiungo.Virg.2.Æn .Et lateri agglomerant noſtro.

GLOMVS,glomi,& glomus,glomeris, [*Gomitolo,gomiſcello*] ἀγαθίς, eſt filum,uel aliquid ſimile in globi figuram conuolutum . Pli.lib. 36.cap.13. Inq; baſi quadrata intus labyrinthum inextricabilem quò ſi quis improperet,ſine glomere lini exitū inuenire nequeat.

GLORIA,riæ,[*Gloria*]κλέος,δόξα , eſt frequens de aliquo fama cum laude.Quinct.Conſentiens laus bonorum Gloria appellatur . Ci. lib.1 Offi.Vix inuenitur,qui laboribus ſuſceptis , periculisq; aditis,non quaſi mercedem rerum geſtarum deſideret gloriam. Inter Gloriam,& Claritatem hoc intereſt,ut inquit Seneca libro.3. epiſt.quod Gloria multorum iudiciis conſtat, Claritas bonorum.

GLORIABVNDVS,di,καυχηματίας,qui abunde gloriatur . Gel.lib.5. cap.5. Contemplatione tanti & tam ornati exercitus gloriabundus, Annibalem aſpicit.

GLORIANDVS,à Glorior,idem eſt quod gloria & prædicatione dignus.Cic.5.Tuſcul.Beata uirgo , glorianda,& prædicanda , & præ ſe ferenda eſt .

GLORIATIO,uerbale,καύχησις,glorioſa prædicatio . Cic.3.de Finib. Virtus eſt digna gloriatione.

GLORIOLA,læ,δοξάριον,diminutiuum à Gloria, Cicero Luceio : Illa nos cupiditas incendit,quod alacres animo ſumus,ut ceteri,uiuentibus nobis ex libris tuis nos cognoſcant , & noſmetipſi uiui gloriola noſtra perfruamur.

GLORIOR,aris,[*Gloriarſi*]μεγαλαυχέω,καυχάομαι,gloria & prædicatione ſe efferre , aut aliquid iactanter de ſe pronunciare , & conſtruitur modo cum præpoſitione.Cic.3.de Finib.Quis aut de miſera uita poſſit gloriari,aut non de beata ? Modo cum præpoſitione In.Cic.in Offi.Nobis quoque licet in hoc quodammodo gloriari.Modo ſine præpoſitione.Cic.5. Verr. Vt tu in multis epiſtolis tuis ad amicos gloriaris.Cæſ.8.Bell.Gall. Propterea quod inſolenter aduerſarii ſui gloriarentur . Nonnunquam etiam à tergo accuſatiuum habere inuenitur. Cic.de Sene. Equidem poſſe uellem idem gloriari,quod Cyrus. Sal.in Cic. Quaſi uero togatus & non armatus,ea quæ gloriaris confeceris.

GLORIOSE , [*Glorioſamente*] aduerb. cum gloria & laude . Cice.ad Cœli.In qua ſatis glorioſe triumpharent . Accipitur & in malam partem . Cice.2.de Finib. Quid ergo attinet glorioſe loqui , niſi conſtanter loquere ? idem pro Mil. Tamen impune Miloni pa-

lam clamare, atque mentiri glorioſe liceret.

Gloriosus, a, um, [*Glorioſo*] ἔνδοξος, gloria plenus hoc eſt, præclarus, excellens, & cui omnes plurimum laudis, & gloriæ tribuunt: ut, Glorioſus homo, Glorioſus triumphus. Plaut. in Epid. Magnus miles Rhodius, raptor hoſtium glorioſus. Cic. 2. de Diui. Magnificum etiam illud, Romaniſq; hominibus glorioſum. Idem 3. de Finib. Illuſtria & glorioſa facta. Huius contrarium eſt Inglorius, ἄδοξος, ἀκλεής, qui nulla laude, aut gloria dignus eſt, & ueluti ignobilis. Vir. lib. 4. Geor. Ille horridus alter Deſidia, latamq; trahens inglorius aluum. Interdum tamen affectionem ſignificat, & in malum: ut Glorioſus dicatur, qui ſe inaniter iactat, uel alterius inani laudatione effertur, & laudari quærit, καυχηματίας, κενόδοξος, ἀλαζὼν, unde Miles glorioſus inſcribitur Plauti Comœdia. Idem in Trucul. Vos ne quam, & glorioſæ, malæq;, &c. Plin. in epiſtol. Miſerat etiam epiſtolas Romam ad anniculam quandam iactantes, & glorioſas.

Glos, [*Cognata*] γάλως, appellatur mariti ſoror, atque item fratris uxor. Nonius.

Glossa, ſæ, [*Lingua*] γλῶσσα, per duplex ſſ, lingua dicitur. Vnde Gloſſæ a quibuſdam pro interpretationibus ponuntur, quod uice linguæ, hoc eſt, uice doctoris, fungantur. Quinct. lib. 1. cap. 1. Protinus enim poteſt interpretationem linguæ ſecretioris (quas Græci Gloſſas uocant) dum aliud agitur, ediſcere. Quem locum Quinctiliani ſic uulgo interpretantur, ut Gloſſæ dicantur interpretationes linguæ ſecretioris. Quòd certe neq; uerum eſt, neq; Fabii menti conueniens: ut latius docebimus in dictione Gloſſema. Hinc illud ſuffecerit dicere, Gloſſas & Gloſſemata eſſe uoces obſcuriores & minus uſitatas, quę interpretatione indigent. Neq; in Quinctiliani exemplo relatiuum referendum eſt ad accuſatiuum Interpretationem, ſed ad genitiuos illos linguæ ſecretioris.

Glossemata, γλωσσήματα, dicuntur uoces occultiores, abſtruſiores, & minus uſitatæ, quæ ſcilicet interpretatione egent: quales ſunt uoces aliquot in Tragœdiis, heroicis uerſibus, & ſimili genere grauioris poematis. Quinctil. lib. 1. cap. 14. Circa Gloſſemata etiam, id eſt uoces minus uſitatas, non ultima eius profeſſionis diligentia eſt. His uerbis Fabius innuit Gloſſemata uoces eſſe, quæ expoſitione indigent: non ut uulgo accipitur, ipſas expoſitiones. Sic Varr. lib. 6. de Ling. Latin. exponens uerſum Ennii, Cœlitum Camilla expectata aduenis &c. Camillam, inquit, qui gloſſemata interpretati ſunt, dixerũt adminiſtram. hoc eſt, qui uoces priſcas, & minus uſitatas ſunt interpretati. Eiuſdem etiam ſignificationis eſt Gloſſa: quod facile deprehendet, qui locum Quinctiliani, quē ſupra in dictione Gloſſa, ex libri primi cap. 1. citauimus, diligentius cum hoc loco quem iam ex cap. 14. eiuſdem libri adduximus uelit conferre. Ibi enim Linguam ſecretiorem appellat, quas hic Voces minus uſitatas.

Glossographi, [*Chioſatori*] γλωσσόγραφοι, dicuntur, qui gloſſas, hoc eſt, obſcuriores, & minus uſitatas uoces interpretantur.

Glossopetra, γλωσσόπετρα, gemmæ ſpecies linguæ humanæ ſimilis. Magi eam credunt non naſci in terra, ſed deficiente luna de cælo decidere. Pli. lib. 37. cap. 10.

Glottis, idis, γλωττὶς, lingua aſperam arteriam operiēs, quæ & Epiglottis dicitur. Hinc Pli. li. 10. c. 23. auem, quæ rex coturnicum appellatur, Glottida uocauit, quod prælongam linguam habeat.

Glvbo, is, [*Scorticare, ſcorzare*] λυπέω, pellem uel corticem detraho. Vnde & pecus glubi dicitur, cum pellis detrahitur: & arbores, cum cortice denudantur. Cato de re ruſt. ca. 33. Salictum ſuo tempore cædito, glubito, arcteq; alligato, librum conſeruato. Catullus: Nunc in quadriuiis & angiportis Glubit magnanimos Remi nepotes. Glubi pecus dicitur (ut Feſtus ait) cuius pellis detrahiť. Glubere ramos, diſtinguere, ualde ſtringere, inquit Nonius. Varro de Re ruſt. Durities enim ea, non ſolum ſtringit baccam, ſed etiam ramos glumit, ac relinquit ad gelicidium retectos.

Glvma, mæ, λέλυτρον, folliculus grani frumentarii: a glubendo, quod eo folliculo deglobatur granum, hoc eſt decorticetur. Varr. lib. 1. de Re ruſt. cap. 48. De frumento loquens: Granum dictum eſt, quòd eſt intimum, ſolidum: Gluma, qui eſt folliculus eius: Ariſta, quæ, ut acus tenuis, longa eminet è gluma. Proinde ut grani techa ſit, gluma, & apex ariſta.

Glvo, gluis, nonnulli interpretati ſunt pro diſtringo, decepti corrupta lectione Varronis de Re ruſt. lib. 1. ubi ſic legunt: Durities. n. ea non ſolum ſtringit baccam, ſed etiam ramis gluit, ac relinquit ad gelicidium retectos. Quo in loco procul dubio legendum eſt, Ramos glubit: & ſic fere omnia habent exemplaria.

Glvten, inis, & Glutinum, ni, [*Colla, incollamento*] id uocant Latini, quod Græci κόλλαν. Plin. lib. 11. cap. 39. Boum coriis glutinum excoquitur, taurorumq;, & id præcipuum. Idem lib. 26. cap. 8. Laudatur Colophonium natione, Myſium, Prienenſe: ſpecie autem nitidum, & quàm ſimilimum taurino glutini.

Glvtio, tis, tiui, titum, [*Diuorare, ingbiottire*] καταπίνω, deuoro: Iuuen. Saty. 4. Quales tunc epulas ipſum glutiſſe mittamus Induperatorem? Hinc ſit deglutio, ἀρχικαπίνω: de quo ſuo loco.

Glvtinosvs, ſa, ſum, tenax. κολλώδης, κολλοτικός. Plin. lib. 35. cap. 16. Prioris laus, ut recens ſit, & leuis, linguaq; glutinoſa. Colum. in Præfat. libri 1. in Aſia Myſiaq; denſa, etiam glutinoſa terra maxime exuberat.

Glvtinamentvm, ti, κόλλησις, compactio, coniunctio. Plin. lib. 13. cap. 12. Deprehenditur & lentigo oculis, ſed mediis inſerta glutinamentis tenia. Loquitur de chartis.

Glvtinator, oris [*Incollatore*] κολλητής. Cic. Att. li. 4. Etiam uelim mihi mittas de tuis librariolis duos aliquos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus: ad hoc, cetera adminiſtres, iiſq; imperes, ut ſumant membranulam, ex qua indices fiant.

Glvtino, nas, pen. cor. [*Congiugnere, incollare*] κολλάω, συγκολλάω, coniungo, ferrumino. Pli. lib. 35. cap. 15. Vis bituminis, quæ ſulphuris: ſiſtit, diſcutit, attrahit, glutinat. Idem, quo genere ſiſtitur ſanguis, & uulnus glutinatur. Huius compoſita ſunt, Agglutino, Conglutino, συγκολλάω, συμφύω. Pli. lib. 23. Cortex uitium, & folia arida uulnerum ſanguinem ſiſtunt, ipſumq; uulnus conglutinant. Deglutino, & Reglutino, a glutine libero ἀποκολλάω. Idem libro. 25. Purgant hulcera oculorum explentq; & ad cicatricem perducunt, palpebras deglutinant.

Glvtvs, a, um, [*Amaſſato, unito*] apud antiquos inuenitur pro unito, & bene ſubacto. Cato cap. 45. Locus bipalio ſubactus ſiet, beneq; glutus ſiet. Eadem hæc uerba repetit Pli. lib. 17. cap. 18.

Glycymerides, γλυκυμαρίδες, piſcis genus: quod a Macrob. enumeratur inter delicias in adiciali cœna Lentuli Flaminis appoſitas. Pli. lib. 32. cap. 11. inter cancrorum genere enumerat Chamæglycymeridas, maiores quam pelorides. Quo nomine uidetur ſignificare uel Glycymeridas nondum adultas, uel genus aliquod iuſta glycymeride minus.

Glycon, γλύκων, apud Horat. lib. 1. Epiſt. nomen eſt gladiatoris robuſtiſſimi. Nec (inquit) quia deſperes inuicti membra Glyconis, Nodoſa corpus nolis prohibere podagra. Fuit & nomen medici Panſæ, qui mortuo domino ex uulnere, quod in prœlio Mutinenſi acceperat, in carcerem coniectus eſt, & a Torquato parricidii accuſatus, tanquam uulneri uenenum indidiſſet. Suet. in Augu. Panſæ quoque adeo ſuſpecta mors fuit, ut Glycon medicus cuſtoditus ſit, quaſi uenenum uulneri indidiſſet. Cic. ad Brut. Tibi Glycona medicum Panſę qui ſororem noſtri Achilleos in matrimonium habet, diligentiſſime commendo.

Glycyside, γλυκυσίδη Dioſcor. herba quæ notiori nomine Pœonia uocatur. Pli. lib. 27. cap. 10. Glycyſide, quam aliqui Pœoniam, aut Pentoronbon uocant. &c.

Glycyrrhiza, æ, γλυκύῤῥιζα, frutex eſt exiguus, ramos habens duorum cubitorum, folia lentiſco ſimilia, florem accedentem ad hyacinthum: fructum pilularum magnitudine, ſed aſperiorem, eumq; incluſum ſiliquis lentis modo rubeſcentibus: radices autem longas colore buxeo, ſapore dulci: unde & nomen accepit, quaſi dulcis radix. Theoph. lib. 9. plantarum Scythicam radicem appellauit. Officinæ hodie corrupto nomine uocant Liquiritiam. Maxima eius copia prouenit in agro Franconienſi.

G ANTE N

Gnaphalivm, γναφάλιον, herba quam quidam Chamæzelon nominant, cuius folia ita alba, ac mollia ſunt, ut plane uideatur tomentum. Pli. lib. 27. cap 10.

Gnaphalon, γνάφαλον, genus tomenti, ex lana illa ſcilicet breui, atque conciſa, quæ ueſtibus a fullone poliendo detrahitur. Vnde ea, quorum natura mollis, candida, & omnino lanea eſt, γναφαλώδη appellantur.

Gnaphos, [*Il garzo*] frutex eſt ſpinoſus, & naſcens in eo carduus, quo pannis recenter textis lana inducitur. Hæc Perottus: quæ tamen nullius eorum, qui de ſtirpium differentijs aliquid conſcripſerunt, teſtimonio confirmat.

Gnare, [*Peritamente, ſapientemente*] ἐμπείρως, aduerbium perite, & quandoque aperte. Apuleius: Qui gnare id noſtris oculis contemplati ſumus. Vide in dictione Ignoro.

Gnariter, pro gnare antiqui dixerunt: a quo Prognariter, qđ ſignificat audacter, intrepide. γενναίως. Plau. Age, indica, prognariter.

Gnarvs, ri, & Narus, [*Dotto, perito, ſperto*] ἐπιστήμων, ſciens, peritus. Pli. lib. 9. cap. 35. Concha ipſa, cum manum uidet, comprimit, operitq; opes, gnara propter illas ſe peti. Cic. in Orato. Pericles gnarus, quibus orationis modis animi moueantur. Accipitur aliquando paſſiue, pro cognito. Tacit. lib. 1. Trudebanturq; in paludem gnaram uincentibus, iniquam neſciis. Veteres Narus dixerunt ſine g etiamſi in compoſito Ignarus, prius n. uertebant in g, Cice. in Orato. Noti erant, & Naui, & Nari: quibus cum In præponi oporteret, dulcius uiſum eſt, ignoti, ignaui, & ignari dicere quam

ut ueritas

ut ueritas poſtulabat. Gnaritas, atis, ſcientia . ἐπιστημοσύνη . Saluſt. Nanque alii fiducia ignaritatis locorum , occulta fuga ſparſi, alii globis eruptionem tentauere . Horum contraria ſunt, Ignarus, & Ignaritas.

Gnathos, [*Guancia, bocca, maſcella*] γνάθος, Latine gena, maxilla'ue dicitur, aut bucca. Inde apud Terentium, Gnatho paraſitus. Hinc componitur Tetragnathius, τετραγνάθιος, genus araneorum ita di ctum a diſcurſu linearum, quatuor maxillarum ſpeciem referentium. Auctor Pli. lib. 29. cap. 4.

Gnatus, ti, [*Figliuolo*] υἱὸς, filius : cui eadem ratione præponitur G, qua & Gnaro. Cic. pro Plan. Quanquam ad præcepta ætas non eſt gnati. Idem 1. de Diu. O gnata, &c. Dulces gnati, Lucr. lib. 4.

Gnauus, ui, & Nauus, celer, ſtrenuus, [*Preſto, diligente*] δραστήριος, φίλεργος, à nauium celeritate, ut quibuſdam placet . Grammatici Protheſim figuram appellant, quando apponitur littera principio dictionis: ut Gnatus, pro Natus: Gnotus, pro Notus . Plau. Moſtel. Simul autem gnauos eſſe ad hanc rem mecum uos omnes uolo. Hora. 1. epiſt. 6. Gnauus mane forum, & ueſpertinus, pete tectum. Gnauiter, aduerbium, diligenter . Liu. 10. ab Vrb. Ibi aliquandiu nec ceſſatum ab armis, nec gnauiter pugnatum.

Gnesion, γνήσιον, aquilæ genus , à Latinis ſincerum interpretatur, uerum, ſolumq́; incorruptæ originis: media magnitudine , colore ſubrutilo, raro uiſum. Pli. 10. cap. 3.

Gneus, corporis inſigne & prænomen: à generando dictum, ut ex Græco γίγνεσθαι apparet. Feſtus.

Gnide, ſiue potius Cnide, κνίδη, piſcis genus , quod Latini Vrticam appellant. Nomen accepit ἀπὸ τοῦ κνίδειν, hoc eſt, à mordendo.

Gnidius, gnidia, gnidium, ut Gnidia Venus. Cic. de Diu.

Gnidus, κνίδος , urbs inſignis in extremo cornu peninſulæ Cariæ adhærentis ſita , Veneris templo & ſimulacro à Praxitele ſculpto imprimis nobilis. Horat. 1. Carm. Ode 30. O Venus regina Gnidi. Paphiq́; . E Gnido uiri memorabiles fuerunt , Eudoxus mathematicus Platonis ſodalis, Agatharchides Peripateticus hiſtoriæ códitur , Theopompus Iulio Cæſari familiaris , Artemidorus eius filius: & his antiquior Cteſias, qui Xerxem medicatus eſt, & res Syriacas, Perſicasq́; conſcripſit.

Gnoma, inquit Feſtus, genus eſt machinulæ , qua regiones agrorum dignoſcuntur: quod Græci dicunt γνώμονα . Gnomæ item, γνῶμαι, dicuntur memorabiles ſententiæ, omnium iudicio, & aſſenſu comprobatæ. Vide Quinctil. lib. 8. cap. 5.

Gnomon, onis, [*Il ſegno che dimoſtra l'hore*] γνώμων, eſt ſtylus in medio horologii ſolaris, umbra ſua horas indicans, quem Pli. umbilicum Solis uocat. Ita enim ait lib. 2. cap. 72. Solis itaque umbilici, quem Gnomonen appellant, umbra in Ægypto meridiano tempore æquinoctij die paulo plus, quàm dimidiam gnominis menſuram efficit: In urbe Roma nona pars gnomonis deeſt umbræ , In oppido Ancona ſupereſt quinta trigeſima , &c. Gnomones γνώμονες, etiam dicuntur dentes iumentorum , quibus ætas illorum dignoſcitur: unde Agnomones, ἀγνώμονες, dicuntur quorum ætas ex den tibus perſpici non poteſt.

Gnossis, idis, patronymicum fœmininum. Ouid. Epiſt. 21. Et Phœbus Daphnen, & Gnoſſida Bacchus amauit.

Gnosidicus, γνωσίδικος, clariſſimus Aſclepiadarum, Nebri filius, pater Hippocratis, Ænei, & Podalirij, auus autem Heraclidæ, qui pater fuit Hippocratis medicorum omnium doctiſſimi. Auctor Stephanus in dictione Cos.

Gnossos, κνωσσὸς, urbs Cretæ fuit, Minois, regia quæ alio nomine Cerathus, ut ſcribit Strabo appellata fuit, à fluuio eius nominis.

Gnossius, a, um, quod eſt ex Gnoſſo urbe: ut Gnoſſius ciuis , Gnoſſia littora , Gnoſſia regna . Cice. de Leg. Ouid. in epiſt. Parid. Non habuit tempus , quo Gnoſſia regna uideret, Aptius . Pro eodem etiam dicitur Gnoſſiacus, a, um, ut, Corona Gnoſſiaca apud Statium lib. 1. Syl.

Gnossus, a, um, Luca. lib. 3. Creta uetus populis , Gnoſſasq́; agitare pharetras Docta.

Gnostici, γνωστικοὶ, hæretici quidam erant, ſic dicti ob inſignem eruditionem, quam ſibi uendicabant, cum nihil illis nec ſtultius eſſet, nec indoctius. Frequens horum eſt mentio in Epiſtolis Diui Hieronymi.

G ANTE O

Goarene, es, γοαρηνή, regio Arabiæ non procul à Damaſco, quæ & Goarea, γοάρεια, dicitur. Auctor Steph.

Gobaeum, γοβαῖον , promontorium Galliæ Lugdunenſis , apud Ptolemæum lib. 2. cap. 8. Quanquam in pleriſque exemplaribus Gabeum legitur, non Gobæum.

Gobius, gobij, [*Go*] κωβιὸς, piſcis exiguus, qui & Gobio dicitur. Iuu. Saty. 11. Nec mullum cupias, cum ſit tibi gobio tantum In loculis. Marti. lib. 13. Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

Gobrias, γωβρύας, nobilis Perſarum Satrapes fuit, unus ex iis , qui cum Dario coniurarunt aduerſus Magos . Nam erat Darii ſocer, antequam regnum Darius ipſe adipiſceretur, ut oſtendit Herodotus circa initium libri ſeptimi.

Gotia, γοητεία, incantatio, impoſtura, præſtigiatura. Quomodo autem differat a Pharmacia, uide apud Cœlium Rhodig. li. 5. cap. 62.

Gog, & Magog, uoces ſunt in ſacris litteris aliquoties repetitæ: qui bus ſunt qui putent gentes Scythicas ſignificari trans Caucaſum montem, & Mæotidem paludem, & mare Caſpium uſque ad Indos protenſam . Hieronymus tamen in Ezechielem mauult allegoricum ſenſum ſubeſſe , nulloſq́; iis nominibus populos ſignificari. Reliqua uide apud ipſum, quæ hic data opera prætermittimus , quod ad noſtrum inſtitutum nihil pertineant.

Golgi, orum, γολγοὶ Steph. locus eſt in Cypro inſula Veneri & Cupidini ſacer. Catullus in Nupt. Pelei: Sancte pater, curis hominum, qui gaudia miſces. Quiq́; regis Golgos, quiq́; Idalium frondoſum, Quo in loco in omnibus fere exemplaribus hactenus corrupte lectum eſt Colchos.

Gomorrha, æ, uel Gomorrhum, rhi, (utroque enim modo dicitur) oppidum Iudææ, ab Aſphaltite lacu hauſtum , quemadmodum & Sodoma , & alia nonnulla. Vide Solinum.

Gonorrhoea, [*Diſcolamento*] γονόρροια, uitium eſt membrorum genitalium, cum cuiquam præter uoluntatem ſperma effluit : quod uitij prouenire ſolet ex retétricis facultatis imbecillitate. Qui uero hoc uitii patiuntur Gonorrhœi, γονόρροιοι, appellantur. γονὴ nanque ſemen ſignificat, ῥέω fluo. Vide Galenum de locis affectis li. 6.

Gonos, γονὸς, Thraciæ oppidum eſt, non procul à Philippis , & Ergino fluuio. Auctor Pli. lib. 4. cap. 11.

Gordiani, tres fuerunt Romanorum Imperatores , pater filius , & nepos. Vide Herodianum lib. 8.

Gordius, γόρδιος, Phrygiæ rex fuit, ruſticus alioquin, & ignobilis. Cum enim Phrygibus oraculum de rege creando conſulentibus, reſponſum eſſet, ut eum in regem diligerét, qui primus templum ingrederetur, euenit ut Gordius ſummo manè ad agrum properans, loraq́; plauſtri geſtans, primus templum introiret. Quare ab omnibus rex conſalutatus , lora ad rei memoriam in templo ſuſpendit: in quibus erat nodus adeo perplexus, ut indiſſolubilis putaretur: circunferebaturq́; oraculum, ut regno potiretur, qui lora diſſolueret. Hunc nodum Alexander , cum diſſoluere non poſſet, enſe, diſſecuit. Hinc factum eſt, ut Nodus Gordius, notiſſimo prouerbio dicatur de rebus indiſſolubilibus.

Gorgias, γοργίας, Leontinus fuit Rhetor, Empedoclis diſcipulus, & Iſocratis præceptor, ut ſcribit Quinctil. lib. 3. cap. 2. cui tanta fuit artis fiducia, ut de omni re, quæcunq́; in diſceptationem quæſtionemq́; uocaretur, ſe copioſiſſime dicturum eſſe profiteretur . Meminit eius Cic. in Bruto, & libris de Oratore. Hic arte ſua tantum pecuniæ corraſit, ut auream ſtatuam primus omnium poneret in templo Apollinis Delphici.

Gorgona, næ, Cic. Antequàm. L. Pallas.

Gorgones, penultima correpta, γοργόνες, dictæ ſunt Phorci filiæ, Meduſa, Sthenyo, & Euryale. quę Dorcadas inſulas, in Oceano Æthiopico ſitas habitaſſe dicuntur, contra Heſperidum hortos . Nomen habent à truculentia , quam Græci γοργότητα appellant. Scribit Diodorus fœminas fuiſſe in Africa bellicoſas, aduerſus quas Perſeus bellum geſſerit, & earum reginam Meduſam debellauerit, ac interfecerit. Vide Meduſa, & Pegaſus. Cice. in Verr. Gorgonis os pulcherrimum, cinctum anguibus.

Gorgoneus, nea, um, γοργόνειος, nomen poſſeſſiuum . Ouid. 4. Meta. Gorgoneas tetigiſſe domos.

Gorgonia, [*Corallo*] γοργόνεια, teſte Plin. lib. 39. cap. 10. Nihil aliud eſt quàm corallium : ita dictum, quòd ex aquis exemptum protinus in duritiem lapidis conuertatur, quemadmodum illi qui Gorgonas aſpexerant.

Gorgophoros, γοργοφόρος , Palladis epitheton eſt quaſi gorgonem ferens, in eius enim ſcuto pictum eſt Meduſæ Gorgonis caput. Cice. antequam iret in exil. Teq́; Tritonia armipotens, Gorgophora Pallas, Minerua. ceteriq́; dii, deæq́; immortales, &c.

Gorgythion, γοργυθίων, Priami filius ex Caſtianira Threiſſa ſuſceptus, qui poſtea in bello Troiano à Teucro Telamonis filio confoſſus occubuit. Auctor Homerus Iliad. 8.

Gorgonius, uiri proprium male olentis . Horat. in Serm. Paſtillos Rufillus olet, Gorgonius hircum.

Gortyn, ſiue Gortys, ynis, ſiue Gortyna, æ, γόρτυνα, γόρτυς, Steph. oppidum mediterraneum Cretæ inſulæ , ad Lethæum fluuium , cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 12.

Gortynis, idis, γορτυνὶς, patronymicum fœmininum. Luca. lib. 6. Dictæa procul ecce manu Gortynis arundo Tenditur in Scæuam.

Gortynius, ia, um, γορτύνιος, ut, Gortynia ſpicula, apud Statium quinto Theba.

Gossipion, ξύλον, frutex eſt, ex ſuperiori parte Ægypti, quæ in Ara

biam uergit, primum allatus, nunc etiam in quibuſdam Italiæ locis naſcens: ex quo lina fiunt, quæ Goſſipina dicuntur. Alio nomine dicitur Xylon, & lina ex eo confecta Xylina. Pli lib. 19. ca. 1. Superior pars Ægypti in Arabiam uergens gignit fruticem, quem aliqui Goſipion uocant, plures Xylon, & ideo lina inde facta Xylina. Paruulus eſt, ſimilemq; barbaræ nucis defert fructum, cuius ex interiore bombyce lanugo netur. Nec ſunt ulla eis in candore, mollitá'ue præferenda. Ex quibus Plinii uerbis ſatis conſtat Goſſipion fruticem eſſe, qui lanam illam molliſſimam profert: quam uulgo uocant Cotonium, quod & ipſum Latine, uocare poſſumus Linum goſſipinum, uel Xylinum. Hunc fruticem nos aliquando in Italia uidimus, pomumq; eius mali cotonei ſimilitudine, quod matureſcens lanæ, quam includit, copia dirumpitur: linumq; incluſum detegit.

Gothia, regio Europæ, contermina Daniæ, & Noruegiæ. Ex qua Gothi immanes populi, qui olim Italiam armis ſubegerunt, Romamq; ipſam totius litteraturæ fomitem ſolo æquarunt, ſuamq; in totum orbem inuexerunt barbariem. Hæc dictio potius uidetur unico t, ſcribenda, cum à Latinis poetis prima ſyllaba fere ſemper corripiatur. Auſonius: Hinc poſſem uictos, inde referre Gothos. Et ſæpius apud Claudianum. Non multum tamen peccauerit, qui conſonantem geminabit: quod & in Græcis aliquot codicibus factitatum animaduertimus.

G ANTE R

Grabatvs, ti, pen. prod. [*Letticello*] κράββατος, Suidæ, lectus exiguus, in quo meridiari ſolent: dictus quaſi Carabatus, q; in eo capite recumbamus: κάρα enim caput, βατὸν, peruium Græci dicunt. Alii κράββατον, παρὰ τὸ κρεμᾶν τὰς βάσεις, hoc eſt, à ſuſpendendis pedibus dictum malunt. Vnde & pro lectis pauperum & mendicantium Grabati accipi ſolent. Cic. lib. 2. de Diuin. diuerſa facit lectos, & grabatos, cum ait: Venit enim iam in contentionem, utrum ſit probabilius, Deos'ne immortales, rerum omnium præſtantia excellentes, circumcurſare omnium mortalium, ubiq; ſunt, non modo lectos, uerumetiam grabatos, & cum ſtertentes aliquos uiderint, obiicere iis uiſa quædam tortuoſa, & obſcura. Apud Latinos primam corripit: ſed apud Græcos eandem producit, & duplici ββ ſcribitur. Virg. in Mor. Membra leuat ſenſim uili demiſſa grabato.

Gracchvris, urbs Iberiæ, ita nominata à Sempronio Graccho, qui acceptis in deditionem Celtiberis, hanc urbem, quæ antea Iurcis dicebatur, ſplendidius reſtitutam, ut ſupereſſet rerum à ſe geſtarum monimentum, à ſuo nomine appellauit Gracchurim.

Gracchvs Sempronius, Caij & Tiberij pater fuit, qui in Hiſpaniam Proconſul miſſus, Celtiberos in deditionem accepit, Illurcimq; eorum oppidum ſplendidius à ſe reſtitutum, ut geſtarum à ſe rerum memoria ſupereſſet, de ſuo nomine Gracchurim appellauit. Huic uxor fuit Cornelia ex Scipionum familia, inſigni pudicitia, & eruditione mulier, ex qua Tiberium & Caium Gracchos ſuſcepit, generoſiſſimæ quidem indolis iuuenes, eloquentiaq; in primis admirabiles. ceterum popularis auræ plus ſatis auidos. Quæ res fecit, ut relictis optimatibus ad plebem ſe contulerint, legesq; agrarias perpetuos ſeditionum fomites in lucem reduxerint: neque antea quieuerint, donec ſenatum in ſuam necem armarent. Tiberius prior occiſus eſt in concione à Publio Naſica: Caius autem biennio pòſt cum montem Capitolinum occupaſſet, iuſſu Opimii Conſulis eſt interfectus. Vide plura apud Plutarch. in uita Gracchorum.

Gracilis, le. adiectiuum, penul. corr. [*Sottile, magro, ſcarmo, tenue*] ἰσχνὸς, λεπτός, tenuis, macilentus. Terent. in Eunuch. Haud ſimilis uirgo eſt uirginum noſtrarum, quas matres ſtudent Demiſſis humeris eſſe, uincto pectore, ut graciles ſient. Turpilius, Noſti quàm ſit gracili corpore. Gracilis lapis, Gracile marmor. Gracili nucleo glans, Graciles uindemiæ apud Plinium leguntur. Gracilis liber. Marti. lib. 8. Si quid forte petam timido, graciliq; libello. Gracilis ponitur pro molli. ἁβρός. Horat. lib. 1. Carm. Quis multa gracilis te puer in roſa.

Gracilens, gracilentis, om. gen. antiquis idem erat quod gracilis. Neuius in Proteſilao: Demam gracilentis colorem, dum ex hoc gracilens fit. Nonius.

Gracilentvs, à, um, idem quod gracilis. Ennius libr. 7. Deducunt habiles gladios filo gracilento. Nonius.

Gracilitas, tatis, [*Sottigliezza, magrezza, tenuità*] ἰσχνότης, corporis habitus tenuior. Cice. 2. de Claris Orat. Habet enim certos ſui ſtudioſos, qui non tam habitus corporis optimos, quam gracilitates conſectentur.

Gracilitvdo, dinis, idem quod Gracilitas. Accius in Amphit. Tamen & ſtatux gracilitudo, & propemodum luctus facit, ne dubitem. Nonius.

Gracilesco, is, ere, [*Diuenir tenue, ſmagrirſi*] ἰσχναίνω, gracilis & tenuis fio. Plin. libro. 17. cap. 22. Cum alias ſuſtinatione patiendi gracileſcat.

Gracvs, ſiue quod uſitatius eſt, Graculus, κολοιός, nomen auis, cornici ſimilis, niſi quòd minor eſt: à uoce quam facit, uel à gerendo dicta, quòd tacta ſegetum ſemina gerat: uel quia ex oliuetis cubitum ſe recipiens, duas pedibus baccas, tertiam ore ferat. Seu etiam, q; gregatim uolitet: ſiue à gracilitate corporis. Eſt huic furandi natura, ex quo nonnulli monedulam eam appellauere, à furandis monetis. Exprimit ſermonem humanum, & cauea emiſſus reuertitur. Harum auium tria ſunt genera: Maiuſculæ ſimiliores ſunt cornicibus, niſi quòd nigriores: minimæ, & inter eas mediæ quibus roſtra, & pedes rubent. Pli. lib. 10. cap. 29. Tranſpadana Italia iuxta Alpes Larium lacum appellat, amœnum arbuſto agrum, ad quem ciconiæ non tranſmeant, ſicuti nec octauum circa lapidem ab eo, immenſa alioqui finitimo Inſubrium tractu examina graculorum monedularum: cui ſoli aui, furacitas auri, argentiq; præcipue mira eſt. Quo in loco ex eo, quod Plin. Graculos monedulas dicit per appoſitionem nulla intercedente coniunctione, apparet monedulã eſſe ſpeciem graculi. Sumitur etiam Graculus pro piſcis genere, qui & Monedula dicitur à Plinio, Græce κολιάς.

Gradarii, [*Caualli che han buono andare*] ἵπποι τροχαῖοι, equi, qui ſine ſuccuſſatione molliter incedunt. Lucilius lib. 14. Ipſe equus non formoſus, gradarius optimus.

Gradatim, [*Paſſo, paſſo, à paſſo, à paſſo*] κλιμακηδὸν, aduerbium ſignificat per gradus. Pli. lib. 33. cap. 4. Foſſæ in quas perfluat, cauantur: Agogas uocant: eæ ſternuntur gradatim. Gradatim, pro ſenſim, paulatim, ordinate, & lente, βάδην. Cic. Dolabellæ: Ita pedetentim & gradatim tum acceſſus à te ad cauſſam facti, tum receſſus. Idem 1. Tuſ. Tamen ita faciles interrogationes ſunt, ut gradatim reſpondens eo perueniat, quaſi geometrica didiciſſet.

Gradatio, κλίμαξ, apud Rhetores dicitur, quum ex prima ſententia oritur ſecunda, & ex ſecunda tertia, atque ita deinceps. Cic. 3. de Orato. Eſt etiam gradatio quædam & conuerſio, & uerborum concinna tranſgreſſio. Auctor ad Heren. li. 4. Gradatio eſt, in qua non ante ad conſequens uerbum deſcenditur, quam ad ſuperius conſenſum eſt: hoc modo: Nam quæ reliqua ſpes libertatis manet, ſi illis & quodlibet licet, & qđ licet poſſunt, & qđ poſſunt, audent, & quod audent, faciunt, & quod faciunt uobis moleſtum non eſt?

Gradatvs, a, um, κλιμακωτὸς, in modum graduum factum. Pli. lib. 13. cap. 4. Denſis, gradatisq; corticum pollicibus.

Gradior, eris, greſſus, [*Andare, paſſeggiare*] βαίνω, ſignificat uado, incedo, ambulo, eo, progredior. Virg. 1. Æneid. Ipſe uno graditur comitatus Achate. Cic. 2. de Natura Deorum. Iam uero alia animalia gradiendo, alia ſerpendo ad paſtum accedunt. Idem 1. Tuſc. Fidenti animo, ſi ita res feret, gradietur ad mortem. Huius compoſita ſunt, Aggredior, Antegredior, Congredior, Digredior, Egredior, de quibus alibi. Ingredior, εἰσέρχομαι, εἰσβαίνω, intro gradior. Propert. lib. 2. Tuus ingreditur noua templa ſacerdos. Aliquando capitur pro ſimplici gradior, incedo. Virgil. lib. 3. Georg. Continuo pecoris generoſi pullus in aruis Altius ingreditur. Interdum eſt prodire, & ſe oſtendere. Plaut. Nihil te pudet ſceleſte in conſpectu ingredi? Interdum eſt quaſi incipere, ἐπιχειρεῖν. Lactan. lib. 6. Iuſſus ergo, quoniam durum aſperumq; iter ingreſſus eſt. Introgredior, εἰσβαίνω. Virg. lib 1. Æneid. Poſtquam introgreſſi, & coram data copia fandi. Progredior ultra procedo, προβαίνω, Cicero in Lælio: Id primum uideamus, ſi placet quatenus amor in amicitia procedi debeat. Hinc Progreſſus, & Progreſſio, pro proceſſo. Idem lib. 1. Tuſcul. Qui errantium ſtellarum motus, progreſſiones, inſtitutionesq; notauit. Aliquando eſt anteire. Plaut. Extremum intra carcerem ipſum progreditur Parthenopæum. Prætergredior παραβαίνω, παραμείβω, ultra tranſeo. Cic. Appio Pul. Currens Lepta uenit, mihiq; nunciauit, te iam caſtra prætergreſſum eſſe. Regredior, ἐπανέρχομαι, retro gradior, reuertor. Lact. lib. 6. Cum uentum fuerit ad extremum, unde iam regredi non licet. Supergredior, ſuperambulo, ſupero. ὑπερβαίνω, ὑπερβάλλω. Subtergredior, ὑποβαίνω. Tranſgredior, μεταβαίνω, ultra gradior, uide ſuo loco. Tranſgreſſio, μετάβασις, apud Rhetores dicitur, cum ab ea ſententia, quam propoſuimus, conuertimus ſermonem ad aliquam perſonam, aut rem, aut fortunam. & tanquam præſentem appellamus: ut, Hæc mulier nuper fuit locuples, & potens in amore, atque delicijs neceſſariorum ornatus eius opibus abundat, magnus ancillarum, quæ ſequebantur, comitatus appellabatur. Nunc contra ſubito, & graui caſu afflicta uix mediocris ancillulæ dignitatem retinet. O fortuna, quam uehementer te rerum uarietas oblectat, & quàm magno odio eſt tibi beatæ uitæ perpetuus, & conſtans fructus.

Gradivvs, penultima producta, ἄρης, Martis cognomen, à gradiendo (ut Feſtus ait) quia gradatim, & per ordines in bellum itur. Siue à uibratione haſtæ qđ Græci uocant κραδαίνειν. Sunt tamen qui à

gramine

gramine dictum putent, quia gramine ſit ortus. Vnde & graminea corona in re militari maxima eſt honor... Hæc ille. Alii gradiuum non Latinum, nec Græcum, ſed Thracium uocabulum eſſe, & ſignificare bellicoſum, ac fortem dicunt. Virg. 3. Æne. Gradiuumq́; patrem, Geticis qui præſidet aruis. Gradiuus, Mars dicitur, cum ſæuit, inquit Seruius, cum tranquillus, Quirinus. Denique in Vrbe duo eius templa ſunt: unum Quirini intra urbem, quaſi cuſtodis & tranquilli. Alterum in Appia uia, extra urbem prope portam, quaſi bellatoris uel Gradiui. Hæc Seruius.

GRADIVICOLA, læ, qui colit Martem. Silius lib. 4. Iaculatoremq́; Sabellum, Et Gradiuicolam celſo de colle Tudertem.

GRADVS, huius gradus, maſc. gene. [*Scaglione, grado*] κλίμαξ, à gradiendo, id eſt, eundo. Sunt autem gradus ex quibus ſcalæ conſtant, ex quibus ad ædificiorum altiora conſcenditur. Virg. 1. Æneid. Ærea cui gradibus ſurgebant limina. Gradus etiam idem interdum eſt quod greſſus, βῆμα, hoc eſt, gradientium pedum uiciſſitudo, ut apud eundem, Gradibusq́; ſonare Compoſitis. Addere gradum pro accelerare. Liu. 3. Dec. lib. 6. Alacresq́; milites alius aliũ ut adderet gradum, memor ad defendendum ire patriam, hortabantur. Gradum facere, βαίνειν, κλίμακα ποιεῖν, dicimus, ut ſi in arborem, tectum'ue ſcandere uelim, ex ſaxo, aut ſcamno, aliqua'ue alia re, gradum facio. Valla lib. 5. cap. 26. Gradum facere, non eſt tranſitum facere: ſed aliquam rem gradum & quaſi ſcalam ad alia facere. Ouid. 4. Metam. Notitiam, primoſq́; gradus uicinia fecit. Gradum iacere ad aliquam rem aliqui, metaphorice: quod barbari, facere ingreſſum dicunt. Cicero contra Rullum. Hunc quaſi gradum quẽdam atque aditum ad cetera iactum intelligetis. Gradum inferre. Liu. Tandem gradum Romani acrius intulerunt, ceſſitq́; Luſitanus. Gradu mouere, eſt retro agere, propellere retrorſum. Liu. Primum gradu mouerunt hoſtem, deinde pepulerunt, poſtremo haud dubie auertunt. Deiici de gradu, eſt amittere conſtantiam & animi magnitudinem, ἀπὸ τοῦ φρονήματος καταπεσεῖν. Cic. 1. Offic. Fortis enim animi eſt, non perturbari in rebus aſperis, nec tumultuantem de gradu deiici, ut dicitur: ſed præſentis animi uti conſilio. Sic etiam Gradu dimoueri, eſt ab exiſtimatione priſtina deijci, & deturbari. Cice. 2. Tuſcul. Non ſentiunt uiri fortes in acie uulnera: uel ſi ſentiunt, ſe mori malunt, quàm tantum modo de dignitatis gradu dimoueri, id eſt, quàm indigne ſeſe aliquid admittere. Venire gradibus. Cice. 1. de Natu. Deo. Nam à beatis ad uirtutem à uirtute ad rationem uideo te ueniſſe gradibus. Interdum etiam Gradus accipitur pro exiſtimatione, & loco honoris. Cic. 2. Phil. Eſt enim querela mihi neceſſaria pro hoc gradu, in quo me S. P. Q. R. collocauit. Gradus quoque cognationis dicti ſunt, ad ſimilitudinem ſcalarum locorum'ue decliuium, quos ita ingredimur, ut à proximo in proximum, id eſt, in illum, qui quaſi ex illo naſcitur, ueniamus. Quapropter graduum huiuſmodi alios ſuperioris ordinis eſſe Caius ſcribit, ut ſunt pater & mater, qui ſunt in primo gradu, in ſecundo auus, & auia, in tertio proauus, & proauia: Alios inferioris, ut liberi: Alios ex tranſuerſo ſiue latere, ut fratres & ſorores, liberiq́; eorum. A Gradus fiunt Tardigradus, da, dum, pen. cor. βραδύπους, qui tarde graditur. Vnde teſtudinem tardigradam dicimus. Spiſſigradus, pro frequenti graduum motu incedente. Plaut. Spiſſigradiſſimos, tardiores, quàm corbitæ ſint in tranquillo mari.

GRAEAE, γραῖαι, tres fuerunt ſorores, Phorci filiæ, unicum tantum habentes oculum & dentem, quibus uiciſſim inter ſe tres utebantur. Harum ope Perſeus ad Gorgonas peruenit. Vide prouerb. apud Er. Orci galea, ubi hæc omnia copioſius.

GRAECANICVS, canica, canicum. Pli. lib. 34. cap. 9. Maximeq́; ita colorem bibit, quem Græcanicum uocant.

GRAECA ROSA, λυχνὶς, στεφανωτικὴ Dioſcoridi, uiolæ magnitudine eſt, non niſi in locis humidis proueniens, quinque folia non excedens, omnis odoris expers, coloris tantum gratia expetita ad coronamenta: unde & Lychnis coronaria appellatur. Vide Plin. lib. 21. cap. 4.

GRAECOLA ROSA, diuerſum omnino genus eſt ab eo, quod ſupra Roſam Græcam appellauimus. Folia habet latiſſima, ſed panniculos ita conuolutos, ut nunquam niſi manu coacta dehiſcat, ſemperq́; naſcenti ſimilis ſit. Auctor Pli. lib. 21. cap. 4.

GRAECA ſalix, dicitur ſalix rubra.

GRAECARI, penul. prod. ἀπαρμάζειν, κωμάζειν, eſt conuiuijs, & libidinibus operam dare: ab eo quòd Græci liberius ſe haberent in conuiuijs. Nam quandoque uerba trahuntur à moribus nationum. Horat. 2. Sermo. Saty. 3. Vel ſi Romana fatiget Militia aſſuetum græcari.

GRAECIA, Ἑλλάς, Europæ regio eſt, olim omni diſciplinarum genere exculciſſima, hodie non ſine ignominia nominis Chriſtiani Turcarum imperio ſubiecta. Hæc à Ptolemæo Achaia nominatur. Principium ſumit ad meridiem ab Iſthmi Corinthiaci anguſtiis, indeq́; ad Septentrionem in Theſſaliam uſque, & partem Ægæi maris extenditur. Ad occaſum Archeloo fluuio ab Epiro dirimitur: Ab ortu rurſus habet mare Ægæum, qua parte Sunium eo abluitur. Scinditur in multas regiones, quarum præcipuæ ſunt Attica, Bœotia, Phocis, & Locri. Dicta eſt Græcia, a Græco primo eius prouinciæ rege, teſte Plin. lib. 4. cap. 7. Cic. pro Flacco: Hæc cuncta Græcia, quæ fama, quæ gloria, quæ doctrina, quæ plurimis artibus, quæ etiam imperio, & bellica laude floruit, paruum quendam locum Europæ tenet, ſemperq; tenuit: Italiæ maritimã oram bello ſuperatam cinxit urbibus. Idem 1. pro lege Agraria. In anguſtiis & faucibus Græciæ poſita erat Corinthus. Magna Græcia dicta eſt extrema Italiæ ora, à Locris Italiæ fronte initium ſumens, in tres recedens maris Auſonij ſinus patens in longitudinem LXXXII. paſſ. M. ut ex ſententia Varronis tradit Plin. lib. 3. cap. 10. Hanc Græci ſubactam maximis potentiſſimiſq́; urbibus frequentarunt: in quibus numeratur Croton, Arpi, Thurium, Tarentum, aliæq́; complures. Cic. 2. de Orat. Nam & referta quondam Italia Pythagoræorum fuit, tum cum erat in hac gente magna illa Græcia, &c. Idem 4. Tuſc. Quum floreret in Italia Græcia potentiſſimis & maximis urbibus, ea quæ magna eſt dicta, &c.

GRAECISSO, ἑλληνίζω, Græcor imitor.

GRAECOSTASIS, pen. cor. γραικόστασις, quaſi Græcorum ſtatio, locus de quo Varr. de Ling. Lati. lib. 5. ſic habet: Aut curiam Hoſtiliam roſtra, cuius id uocabulum ex hoſtibus capta fixa ſunt roſtra, Dextra è comitio locus ſubſtructus, ubi nationum ſubſiſterẽt legati, qui ad ſenatum eſſent miſſi: is Græcoſtaſis appellatus. Cic. ad Quinct. Frat. lib. 2. Deinde eius operæ repente à Græcoſtaſi, & gradibus clamorem ſatis magnum ſuſtulerunt.

GRAECVLA MALA, à patria ſic dicta Pli. lib. 15. cap. 14. Patrias nobilitauere Camerina & Græcula.

GRAECVLVS, lege Græcus.

GRAECVS, [*Greco*] Ἕλλην, qui eſt ex Græcia. Cic. pro Flacco: Quanquam quis ignorat, qui modo unquam mediocriter res iſtas ſcire curauit, quin tria Græcorum genera ſint uere? quorum uni ſunt Athenienſes, quæ gens Ionum habetur: Æoles alteri: Dores tertij nominabantur. Idem Quinct. Frat. lib. 1. Familiaritates Græcorum neque tam fideles ſunt: inuident non noſtris ſolum, uerum etiam ſuis. Idem de Aruſp. reſpon. Artibus Græci, Galli robore, Hiſpani numero, Pœni calliditate ualent.

GRAECE, aduerbium, ἑλληνιστί. Cic. de Orato. Cum ea, quæ legerem Græce, latine, redderem.

GRAECIENSIS, ſe, Gell. lib. 19. cap. 10. Offendimus eum cubantem in ſympodio Græcienſi. Sic apud Plin. Græcienſe melinum: libro 35. cap. 6.

GRAECVLVS diminutiuum, ἑλληνικός, Iuuenal. Satyra 3. Græculus eſuriens in cælum, iuſſeris, ibit. Aſſentator Græculus, Cice. pro Milon. Idem 2. de Orato. Homines Græculos controuerſia uerbi tandiu torquet.

GRAECVS, ca, cum, adiectiuum: ἑλληνικός, ut Litteræ Græcæ. Cice. de Claris Orato. Gallus qui maxime omnium nobilium Græcis litteris ſtuduit. Exemplaria Græca. Horat. in Arte. Vos exemplaria Græca Nocturna uerſate manu, uerſate diurna. Græco more bibere. Cicero 3. Verr. Fit ſermo inter eos, & inuitatio, ut Græco more biberent.

GRAIVGENAE, arum, penultima correpta, Ἕλληνες, Græci dicti ſunt. Virgilius 3. Æneid. Graiugenumq́; domos, ſuſpectaq́; linquimus arua. Cicero de Nat.

GRAIVS, ἕλλην, γραικός, idem quod Græcus. Virg. lib. 4. Æneid. Graiumq́; ideo bis uindicat armis.

GRAIVS, graia, graium, ἑλληνικός, idem quod Græcus, a, um. Idem 3. Æneid. Priamidem Helenum Graias regnare per urbes. Cicero de Natu.

GRALLAE, rum, [*Zanche*] fuſtes furculas habentes ſunt quibus nituntur, qui ſuper iis ambulant.

GRALLATORIVS, ria, rium, ut, Grallatorius gradus, id eſt magnus, quales ſolent eſſe grallatorũ, cui opponitur Teſtudineus gradus, hoc eſt, lentus, quali incedunt teſtudines. Plaut. in Amph. Abſtine, quæſo, non potuimus Noſtros grandius grandire gradus. A. Siue grallatorius, ſiue teſtudineus fuerit, certum eſt mihi, hunc ſcelestum perdere.

GRALLATORES, qui grallis gradiuntur, ac paſſus ingentes faciunt, καλοβάται. Plaut. in Pœn. At ſi ad prandium in ædem uos dixiſſem ducere, Vinceretis ceruum curſu, & grallatorem gradu. Grallatores (inquit Feſtus) appellabantur pantomimi, qui uti in ſaltatione imitarentur Ægipanas, adiectis perticis furculas habentibus, atque in his ſuperſtantes ob ſimilitudinem crurum eius generis gradiebantur utique, propter difficultatem conſiſtendi.

GRAMEN, inis, [*Gramigna*] ἄγρωστις, herba uulgatiſſima: ſic dicta à gradiendo, hoc eſt, progrediendo, ſiue ſerpendo, quòd genicula-

tis internodijs mirifice ſerpat, crebroq; nouas ſpargat radices. Hæc herba (ut auctor eſt Pli.lib.24.cap.19.) iumentis eſt gratiſſima, ſiue uiridis ſit, ſiue in fœno ſiccata, Vir.in Buc. Nulla neque amnem Libauit quadrupedes, nec graminis attigit herbam. Gramen floreum. Mart.li.9. Sic in gramine floreo reclinis. Cic. de Finib. Si tua ſint puteolis Gramina.

Graminae, ſiue Gramae, λῆμαι, γλάμαι, ſunt oculorum pituitæ. unde Gramoſus, a, um, ſiue Gramioſus, id eſt lippus. Cæcilius apud Nonium: Gramoſis oculis ipſi, atratis dentibus.

Gramineus, a, um, [*Gramignoſo, di gramigna*] quod ex gramine eſt factum: ut, Graminea corona. Gel.li.5.cap.6. Obſidionalis corona eſt, quam ii, qui liberati ſunt obſidione, dant ei duci, qui liberauit. ea corona graminea eſt, obſeruariq; ſolitum, ut fieret è gramine, quòd in eo loco generatum eſſet, intra quem clauſi erāt, qui obſidebantur. Sic Pli.li.22.ca.3. Et Liu.7.ab Vrb. Ceſpes gramineus, Ouid.2.Amo.Eleg.5. Campus gramineus, Ouid. 3.Faſt.

Graminoſus, a, um, [*Graminoſo, pieno di gramigna*] χορτώδης, plenus gramine. Col.in Præf.lib.1. Quid ſilueſter ager, quid humidus & graminoſus, quid ſiccus, & ſpurcus recuſaret. Sic li. 7. cap. 9.

Grammateus, [*Scriuano*] γραμματεὺς, dictio triſyllaba ſignificat ſcribam, qui rationes publicas in tabulis ſcribit. Apul.li. 11. Tum ex his unus, quem cuncti Grammatea dicebant. Suidas ait Grammatea eſſe nottarium, & ἀπορρήτων. i. arcanorum participem. Hinc Archigrammateus, princeps ſcribarum, quem hodie uocamus Cancellarium. Budæus.

Grammatica, cæ, uel Grammatice, ces, γραμματική, eſt rectæ loquelæ, rectæq; ſcripturæ ſcientia, quæ uſu, ratione, auctoritateq; conſtat. Latini in num.plur. Litteras uocant. Cic.3.de Fin. Quanquam ea uerba, quibus ex inſtituto ueterum utimur pro Latinis, ut ipſa Philoſophia, ut Rhetorica, Dialectica, Grammatica, Geometria, Muſica, quanquam Latine ea dici poterant, tamen quoniam uſu percepta ſunt, noſtra ducamus. Quinct.lib.2.ca.14. Grammatice, litteratura eſt, non litteratrix. Et cap.1. Et Grammatice, quam in Latinum transferentes Litteraturam uocauerūt, fines ſuos norit.

Grammatica, orum, ſtudium litterarum quod profitentur ii, qui grammatici uocantur. Cic.1.de Orat. In Grammaticis poetarum pertractatio, hiſtoriarum cognitio, uerborum interpretatio, pronunciandi quidam ſonus.

Grammatice, aduerbium, γραμματικῶς, ut, Grammatice loqui, eſt ubi cura ſermonis uitium non admittitur: Latine loqui, ubi elocutione eluceſcit oratio. Quinct.lib.1.ca.6. Quare mihi non inuenuſte dici uidetur, aliud eſſe Latine, aliud Grammatice loqui.

Grammaticus, ca, cum, γραμματικός, quod ad Grammaticam pertinet, ut, Figuræ grammaticæ, Grammaticus ſtylus, Grammatica oratio, Ars grammatica. Ad Heren. lib.4. Hæc qua ratione uitare poſſimus, in arte Grammatica dilucide diſcemus. Grammaticus ſubſtantiuum, qui Grammaticam docet: Latine dici poteſt Litteratus. Sueto.de Clar.Gram. Appellatio Grammaticorum Græca conſuetudine inualuit: ſed initio Litterati uocabantur. Corn. quoque Nepos in eo libello, quo diſtinguit litteratos ab eruditis, Litteratos quidem uulgo appellari ait, eos, qui aliquid diligenter, & acute aliquid ſcribere poſſunt, aut dicere: Ceterum proprie ſic appellandos poetarum interpretes, qui à Græcis Grammatici nominantur, eoſdem Litteratos uocitatos. Hactenus Suet. Cic.2. Tuſc. Vt enim ſi Grammaticum ſe profeſſus quiſpiam barbare loquatur, aut ſi abſurde canat is, qui ſe uelit habere Muſicum: hoc turpior ſit, quòd in eo ipſo peccet, cuius profitetur ſcientiam. Sic Philoſophus in ratione uitæ peccans, hoc turpior eſt, quòd in officio, cuius magiſter eſſe uult, labitur: artemq; uitæ profeſſus, delinquit in uita. Horat.in arte: Grammatici certant, & adhuc ſub iudice lis eſt. Grammatici à ueteribus etiam Critici dicti ſunt, eo, quòd ſibi de omni genere ſcriptorum diiudicandi ſumebant poteſtatem. Eoſdem Litteratores uocitatos, Meſſala Coruinus auctor eſt. Sūt tamen qui Grammaticum a Grammatiſta diſtinguunt, ut Litteratum à Litteratore, tanquam Grammaticus abſolute, & perfecte doctus ſit, ſicut Litteratus: Grammatiſta, ſicut Litterator, tenuiter eruditus: in malam enim partem accipitur. Quorum opinionem Orbilius etiam exemplis confirmat: Nam apud Maiores (ait) cum familia alicuius uænalis produceretur, non temere quem Litteratum in titulo, ſed litteratorem inſcribi ſolitum eſſe, quaſi non perfectum in litteris, ſed imbutum.

Grammatophylacium, cii, [*Luogo doue ſi conſeruano gl'atti publici, cancellaria*] γραμματοφυλάκιον, locus ubi tabulę & inſtrumenta publica, monumētaq; rerum geſtarum, actorumq; aſſeruantur, quod Tabularium Latine appellatur. Iuriſconſultus in tract.de pœn. ἀρχείῳ fortaſſe, ut grammatophylacio:

Grammatias. πολύγραμμος, gemma eſt ex iaſpidum genere, ſimilis ſmaragdo, per tranſuerſum linea alba præcincta, quæ ab orientalibus populis pro amuleto geſtari ſolet. Hæc & Polygrammos dicitur. Plin.libro.37. cap. 9.

Gramme, [*Linea*] γραμμὴ, à Græcis appellatur, quam Latini Lineā, uocant γραμμὴ (inquit Euclides) μῆκος ἐστὶ ἀπλατής. Hoc eſt, Gramme ſiue linea, longitudo eſt ſine latitudine. Emenſa uero cum longitudine latitudo, ἐπιφάνεια, i. ſuperficies dicitur. Auguſt. Si omiſſa latitudine, ſolam quis longitudinem uoluerit emetiri, longitudo ſine latitudine menſuræ ſubiecta, Gramme dicitur. Non quòd ſit longitudo aliqua, quæ careat latitudine, ſed quod ſolam quis metiens longitudinem grammen metiri dicitur.

Granarium, granarii, [*Granaio*] σιτοφυλακεῖον, σιτοβολών, locus in horreis ſeruandis ſeminum granis paratus, uel in quo grana frugum reponuntur. Varr.1.de Re ruſt. cap. 56. At triticum condi oportet in granaria ſublimia, quæ perflentur uentis ab exortu, & Septentrionum regione, ad quæ nulla aura humida è propinquis locis aſpiret. Pro granariis quidam habent ſub terris ſpeluncas, quas uocant Syros, alii puteos. Perſius Saty.5. Iam nunc aſtringas, iam nunc granaria laxes. Horat.1.Serm. Saty.1. Cur tua plus laudes cumeris granaria noſtris?

Granatum, granati, ſubſtantiue accipitur pro malo Punico. Pli.lib. 20.cap.41. Singultus & uomitus ſiſtit cum ſucco granati.

Granatus, ta, tum, [*Granato, che ha molti grani*] quod abundat granis: ut, Malum granatum, ῥοιά. Col.lib.12. cap. 41. Et integra mala dulcia granata, quæ Punica uocantur.

Grandævitas, atis, πολυετία, Accius: Nec uos, nec ille impune irrideret meam grandæuitatem.

Grandævus, grandæua, grandæuum, [*Di molta etā*] πολυετής, qđ eſt prouectioris ætatis, quaſi grandis æui, i. ſenex. Virg.1. Æneid. Et qui uectus Abas, & quæ grandæuus Alethes.

Grandeſco, cis, [*Creſcere, diuenir grande*] αὐξάνω, ἀκμάζω, μεγαλύνομαι, creſco, grandis fio. Cic.1.de Diu. Lentiſcus triplici ſolita grandeſcere fœtu. Hinc Ingrandeſco, quod eſt ualde grandis fio. Col. quæ lens, ut celeriter prodeat, & ingrandeſcat ante quam ſeritur, fimo arido permiſceri debet.

Grandigro, grandigras, [*Caminare ă gran paſſo*] antiquum uerbū eſt, quo Plau.in Curcul. uſus, pro grandi gradu. Quid, inquit, clamitas inſane? Abire hinc ni propere grandigras, iam ego iſtos fictos Compoſitos, criſpos, cincinnos tuos unguentatos uſque ex cerebro Expellam.

Grandiloquentia, μεγαλοῤῥημοσύνη.

Grandiloquus, p.cor. [*Che ragiona di coſe grandi*] μεγαλοῤῥήμων, qui grandi & ſublimi dicendi genere utitur, quiue nihil humile loquitur, Cicero in Oratore: Nam & grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt, cum ampla, & ſententiarum grauitate, & maieſtate uerborum uehementes.

Grandinatus, nata, tum, [*Tempeſtato*] χαλαζόβλητος, particip. quod eſt grandine ſaucium.

Grandinoſus, grandinoſa, grandinoſum, χαλαζώδης, ut, Grandinoſa loca, in quibus frequentes ſunt grandines, de quo ſupra. Grando item morbus eſt, ſiue uitium oculorum, quod Græci χαλάζιον appellant: cum ſcilicet in extrema ciliorum ora, unde pili oriuntur, tuberculum enaſcitur mobile, quod digito huc illuc impelli poſſit. In ſuibus item Grando dicitur, cum ſub lingua uenulæ uaricoſæ fiunt ac nigreſcunt, Auctor Aetius lib.13.cap.120.

Grandinoſus, ſa, um, [*Tempeſtoſo, che abonda di tempeſta*] χαλαζώδης, quod abundat grandine, Col.lib.3.cap. 1. Poſt hæc non ignorabit dominus loci, plus poſſe qualitatem cæli frigidam uel calidam, ſiccam, uel roſcidam, grandinoſam, uentoſamq;, uel placidam, ſerenam, uel nebuloſam.

Grandio, dis, diui, ditum, [*Aggrandire*] ἐκτείνω, αὔξω, grandem facio, Plaut.in Aulul. Si hodie hercle fuſtem cepero, aut ſtimulum in manum, Teſtimonium iſtum tibi ego grandibo gradum.

Grandis, grande, [*Grande*] πολυετής, proprie ætatis magnitudinem denotat. Cic.pro Cluen. Reliquit hunc annos, quindecim natum: grandem autem & nubilem filiam. Quòd ſi Natu addatur, prouectiorem ætatem ſignificat, & iam ponè ſenilem. Cice.pro Roſci. Com. Quid expectas, quam mox ego Luſcium, & Manilium dicā ordine eſſe ſenatores: ætate grandes natu, natura ſanctos. Dicitur & de quauis alia magnitudine: neque de ſolo homine Grandis dicitur, uerumetiam ad inanimata refertur: ut, Grande æs alienum. Plinius lib.7.cap.38. Grandi Gnidiorum ære alieno permutare eam cōnari. Grande pondus argenti. Cic.pro Cecin. Grande gaudium. Plaut.in Sticho. Tantum à portu apporto bonum, tam gaudium affero grande.

Granditas, tis, [*Grandezza*] πολυετία, proprie ætatis magnitudo. Siſenna lib.4.Hiſtor. Neque ætatis granditatem, neque ea merita, neque ordinis honeſtatem, aut dignitatem ſibi eſſe excuſationi. Accipitur etiam pro quauis alia magnitudine, ſiue ſublimitate. Cice.de Clar.Orato. Idq; apparet ex genere, & granditate uerborum. Quo in loco Granditas accipitur pro ſublimitate, uel grandiloquentia

diloquentia

diloquentia uerborum,uel orationis.

GRANDITER,[*Grandemente*]μεγάλως,aduerbium.

GRANDIVSCVLVS,grandiuſcula,grandiuſculum, [*Grandetto,grandicello*]diminutiuum à Grandis. Ter.in And. Nam ſere grandiuſcula profecta eſt illinc.

GRANDO,grandinis,[*Tempeſta, grandine*] χάλαζα, pluuia in aere congelata:ſic dicta, quòd granis ſimilis ſit. Cicero de Oratore: Grando miſta imbri largifluo ſubita præcipiens cadit. Vir.1.Geo. Crepitans ſalit horrida grando.

GRANICVS,γρανικός Ptole.fluuius eſt minoris Myſiæ, ex Ida monte profluens,& inter Priapum & Æſapum in Propontidem influens: iuxta quem Alexander Darii Satrapas memorabili prœlio ſuperauit, ſexcentis Perſarum millibus cæſis, fugatiſq́;, cùm uictoris copiæ triginta peditum millia,& quatuor millia equitum, & quingentos non excederent Auctores Plutarchus in Alexandro, Iuſtinus li.2. Diodo.item Siculus lib.17.

GRANIFER,ra,um,ferens granum:ut Agmen graniferum, dictæ formicæ ab Ouid.7.Metamorph. Graniferumq́; agmen ſubiectis ſpargere in armis.

GRANOSVS,ſa, ſum, [*Granelloſo*] κοκκώδης,quod intus habet grana. Plin.lib.21.cap.31. Quorum alterum,cui acini coccinei, granoſi folliculi,Halicacabum uocant,& alii Callion.

GRANVM,grani,[*Grano,granello*]κόκκος,proprie ſemen frugum dicitur,ut tritici,hordei,& huiuſmodi. Varr.1.de re ruſt.cap.48. Granum dictum,quod eſt intimum ſolidum. Et paulo poſt: Granum à gerendo:id enim ſeritur,uti ſpica gerat frumentum. Cic.1.de Diuinat. Fiunt certæ diuinationum coniecturæ à peritis: Midæ illi Phrygio,cum puer eſſet, dormienti formicæ in os tritici grana congeſſerunt,ditiſſimum foré prædictum eſt, quod euenit. Hinc Granarium, de quo ſupra. Granum etiam generaliter dicitur pro omni eo quod minutum eſt,& ſimilitudinem aliquam habet cum grano frumenti. Vnde & mali Punici acinos, Grana,ipſumq́; malum Granatum dicimus. Fructum quoque arboris cuiuſdam ilici ſimilis, quem Dioſcorides κόκκον βαφικὴν appellat, à quibuſdam Granum dicitur. Quod quia copioſiſſime naſcitur in Bætica prouincia,factum eſt,ut ea regio ab eo Granata dicatur.

GRAPHE,[*Scrittura, accuſa*]γραφή, apud Græcos ſcripturam ſignificat:Aliquando etiam(ut inquit Suidas)genus eſt cuiuſdam publicæ accuſationis, quando ſcilicet lex aliqua ut iniqua, aut perperam lata accuſatur.

GRAPHIARIVM,rii,[*Pennaiuolo*]γραφιοθήκη, theca, in qua ſtyli reponuntur, quibus & ſcribere ſimul & pingere ſolebant, antequam penicilli & colores inuenirentur. Martial.lib.14. Hæc tibi erunt armata ſuo graphiaria ferro:Si puero dones,non leue munus erit. Eadem & theca graphiaria dicitur.

GRAPHICE,ces,γραφική,ars pingendi, quæ & Pictura à Latinis dicitur. Pli.lib.35.cap.10. Et huius auctoritate effectum Sicyone primum,deinde & in tota Græcia, ut pueri ingenui ante omnia graphicen, hoc eſt, picturam,in buxo docerentur. Graphice item dicitur,teſte Budæo, cura,uſus, meditatio elaborandi limandiq́; ea quæ ſcribimus:Cic.Stylum appellat lib.2.de Oratore. Huic opponitur:Extemporanea dicendi ſcribendi'ue facultas, quam Græci uocant αὐτοσχεδιαστικήν.

GRAPHICE,[*Eleggantemente,galantemente,politamente*]γραφικῶς, eleganter polite, Plaut.in Perſa: Nunc huic ego graphice facetus fiam,Subnixis alis me inferam,atque amicibor glorioſe. Idem in Trin. Exornetur graphice.

GRAPHICVS homo,γραφικός,dicitur ad unguem factus, abſolutuſq́;, & quaſi pictoris manu expolitus. Plaut in Epid. Næ tu habes ſeruum graphicum,& quantiuis precii,ſi ſeruat fidem.

GRAPHIS,phidis,[*Diſegno,abozzamento*]γραφίς,eſt delineatio futuræ picturæ,quæ & ἰχνογραφία à Græcis dicitur. Frequens eſt huius dictionis uſus apud Vitru.libro.1.ubi Graphidem accipit pro primo illo linearum ductu, & umbrarum delineatione in inſtrumentis ſciothericis quam & Sciographiam identidem appellat. Dicta Graphis à ſtylo, quem Græci γραφεῖον & γραφίδα quoque nominant. Pli.lib.35. Graphidis ueſtigia extant in tabulis,ac membranis,ex quibus proficere dicuntur artifices.

GRAPHIVM,phii,γραφεῖον,ſtylus ferreus,quo ueteres in cereis pugillaribus ſolebant ſcribere. Oui.lib.1.Amo.el.11. Quid digitis opus eſt graphium laſſare tenendo?

GRASSATOR,oris,[*Malandrino,ladrone,aſſaſino da ſtrada*] λωποδύτης,proprie dicitur, qui urbis uicos obſidens, obuios aut ueſtibus,aut pecunia ſpoliat,quales ſunt qui prima face in maioribus urbibus,miniſtris ueſtes detrahunt,aut cœnas, quas dominis ferunt;ui eripiunt,metu uerborum aut mortis intentato. Iuuenalis: Interdum & ferro ſubitus graſſator agit rem. Calliſtratus,l.capitalium.ff.de pœn. Graſſatores qui prædæ cauſſa id faciunt, proximi latronibus habentur. Sueto.in Auguſto: Igitur graſſatores,diſpoſitis per opportuna loca ſtationibus, inhibuit. Cicero de Fato. Hoc enim modo uiator quoque bene ueſtitus cauſſa foret, cur à graſſatore ſpoliaretur.

GRASSOR,aſſaris,[*Aſſaſinare*] ſi originem ſpectes, nihil aliud eſt, quam cum impetu & uehementia incedere. Creditur enim frequentatiuum eſſe à uerbo Gradior. Frequentiſſime tamen accipitur pro eo,quod eſt uias obſidere,obuiosq́; iniuriæ opportunos ueſtibus,aut pecunia,aut alia quauis re ſpoliare. Feſtus: Graſſari proprie dicuntur latrones uias obſidentes. Gradi ſiquidem ambulare eſt,unde tractum Graſſari,ab impetu gradiẽdi. Sed cum quis graſſatur,id eſt,cum impetu ſiue frequenti gradu uadit in aliquẽ, & bono & malo animo graſſari poteſt: ideo & in bonam & in malam partem accipi poteſt:ut apud Sal.in Iug. Sed dux atque imperator uitæ mortalium animus eſt, qui ubique ad gloriam uirtutis uia graſſatur,abunde potens,pollenſq́;,& clarus eſt. Liu.lib.3.ab urb. Iam à uita erat,quum aſſertor nihil opus eſſe multitudine cõcitata ait,ſe iure graſſa:i non ui.hoc eſt,iure procedere. Næuius: Nunc me res ipſa reprimit ſæpe hac eadem graſſatus uia. Sæpius tamen in deteriorem partem accipitur pro ſæuire in aliquem,uel ui aliquem adoriri,κατασκήπτω, ἐγκατασκήπτω, λωποδυτέω. Plau.in Rud. Acta hæc eſt res:certum eſt mori,quàm hunc pati leonem in me graſſari. Cæſar: Graſſari in hoſtes uetat. Liu.libro.2. Trecenti coniurauimus principes iuuentutis Romæ,ut in te hac uia graſſaremur. Graſſatur peſtis, hoc eſt, cum ingenti clade hominum inualeſcit. Huius compoſitum eſt Oggraſſor, quod eſt obuiam ſeu contra cum impetu gradior. Plaut.in Pœn. Niſi cum pedicis condidiciſtis oggraſſari gradu.

GRASSATIO,onis,uerbale à Graſſor,λωποδυσία, actus ipſe graſſandi. Plin.lib.3.cap.22. Nero Cæſar claritatem ei dedit, initio imperii nocturnis graſſationibus conuerberatam faciem illinens ſibi cum thure ceraq́;,& ſequente die contra famam cutem ſinceram circunferens. Budæus.

GRASSATVRA, ræ, idem quod graſſatio. Sueton. in Tib. in primis tuendæ pacis à graſſaturis, & latrociniis, ſeditionumq́; licentia curam habuit.

GRATABVNDVS,a,um, Lege Grator,ris.

GRATE, Cice.pro Planc. Vt confitear: Aliquid quod Faciam,me & grate,& pie facere.

GRATES,[*Gratie*]χάρις,numero tantum plurali, & in hac tantum terminatione,pro Gratia, quæ referri debet pro accepto beneficio. Virg.lib.3.Æneid. Grates perſoluere dignas, Non opis eſt noſtræ, Dido. Ci.in Som.Scip. Et grates(inquit) tibi ago ſumme Sol.

GRATIA,tiæ,[*Gratia*]χάρισμα, interdum idem eſt quod beneficiũ inde dictum,quod gratis nobis detur. Cic.lib.1.epiſt. Cum præſertim conſiderem, nullam eſſe gratiam, quam uel non capere animus meus,uel in accipiendo,uel remunerando,cumulandoq́; illuſtrare poſſet. Teren.in And. Ego Charine neutiquam officium eſſe liberi puto, Cum is nihil promereat, poſtulare id gratiæ apponi ſibi.hoc eſt,poſtulare,ut ſibi habeatur gratia, uel ut pro beneficio reputetur. Frequenter item Gratia accipitur pro memoria accepti beneficii,& uoluptate referendi. Hinc dicimus agere gratias,pro eo quod eſt,uerbis oſtẽdere nobis aliquid fuiſſe gratum. Habere autem gratias,χάριν εἰδέναι, pertinet ad animum, quum memorem accepti beneficii mentem animumq́; habeo, & inuicẽ gratificandi uoluntatem. Referre uero gratiam, ἀποδοῦναι χάριν, eſt facto acceptum beneficium remetiri: ut à me ſubleuatus aliquo beneficio,alio me uiciſſim ſubleues,gratiam mihi refers. Accipitur & in malam partem pro eo,quod eſt,iniuriam iniuria compenſare,& par pari reddere. Cice.in Saluſt. Quòd iſta inuſitata rabie in uxorem & filiam meam inuaſiſti, (quæ ſe mulieres facilius à uiris abſtinuerunt,quàm tu uir à uiris) ſatis docte ac perite feciſti. Non enim ſperaſti mutuam me tibi gratiam relaturum, ut uiciſſim tuos compellarem. Referre igitur gratiam,tam in meliorem quàm in deteriorem partem ſumitur:cum ſit,ipſo facto acceptum beneficium,uel iniuriam compenſare. Rectiuſq́; huic uerbo accuſatiuum ſingularem Gratiam iungimus, quam pluralem Gratias. Et contra uſitatius dicimus, teſte Valla. Habere gratias quàm Gratiam. Nunquam,autem,uel rariſſime. Agere gratiam,ſed ſemper fere, Agere gratias. Liu.5. Bel.Maced. Satiatus tandem complexu filii, Renunciate,inquit gratias regi me agere: referre gratiã aliam nunc nõ poſſe,quàm ut ſuadeam,non ante in aciẽ deſcendat,quàm in caſtra me rediiſſe audierit. Cic.pro Plan. Cui pro me ſenatus gratias agendas putauit, ego à me gratiam referendam non putem? Interdum efferuntur hæ locutiones per uerba paſſiua:ut, Habetur tibi gratia, & Refertur gratia. Ter.Eunuc. Et habetur,& refertur à me Thais tibi,ita ut merita es, gratia. Vbi Don. Qui habet apud ſe gratiam,nondum retulit:retulit,qui deſtitit habere.multũ ergo hic dixit. Et habetur gratia,& refertur. Quem ſenſum tranſtulit Sal.in bellum Iug. Arma,pecuniam ſume,utere,

& quoad uixeris,nunquam redditam tibi gratiam putaris:ſemper apud me integra erit. Cum illo magna eſt mihi gratia. Cic. ad Lentul. Hoc eſt, magna intercedit mihi cum illo familiaritas:uel,mutuum nos amamus plurimum. Cum bona,& cum mala gratia. Terent. in Phorm. Cur non,inquam, Phormio. Vides inter nos ſic hæc potius cum bona Vt componatur gratia,quàm cum mala? Eſt gratia,pro ago gratias. Plaut. in Menæch. Eamus intro,ut prandeamus. MEN. Bene uocas:tum gratia eſt. Eſſe in gratia, pro gratioſum eſſe,& gratia aliquid ualere. Cic. ad Attic. lib. 2. Erit nebulo iſte cum iis dynaſtis in gratia. Facere gratiam,hoc eſt,ex iure ſtrictiori aliquid imminuere,uel remittere aliquid, quod ſibi debeatur. Vnde Facere gratiam iuſiurandi,eſt iuſiurandum remittere. Plaut. in Rud. Nihil hercle hic tibi eſt, ne tu ſperes: iuriſiurandi uolo gratiam facias. Liu. lib. 3. Omnium tibi Appi Claudi, quæ impie nefarieq; per biennium alia ſuper alia es auſus,gratiam tibi facio. Accipitur interdum gratia pro beneuolentia & fauore. Sal. in Iugur. Ita bonum publicum priuata gratia deuictum. Hinc Inire gratiam ab aliquo,eſt fauorem eius emereri. Terent. in Eunuc. Adibo,atq; ab eo gratiam hanc,quam uideo uelle, inibo. Vbi Donat. Gratiam inire,eſt dare beneficium,ac per hoc, inire gratiam id eſt amicitiam. Recipimus in gratiam eum,qui uult nobis reconciliari,cum aliquando fuerit inimicus, Cic. pro Rab. Quem enim ex tantis inimicitiis receptum in gratiam ſummo ſtudio defenderim,hunc afflictum uiolare non debeo. Redire in gratiam, eſt reconciliari. Cic. ad Atti. lib. 1. Cum Luctatio in gratiam redi. Gratia pro cauſſa, ratione, ſiue occaſione: idq; in ablatiuo duntaxat. Terent. in And. Hic nunc me credit aliquam ſibi fallaciam Portare,& ea me hic reſtituiſſe gratia: Vbi Donat. Gratiam ueteres pro cauſſa ponebant. Sal. Rem omnem aperit, cuius gratia mittebantur. Poetæ tres Gratias finxerunt, Iouis,& Autonoes, ſiue potius Liberi patris & Veneris filias,quæ & χάριτες à Græcis appellantur:quarum unam Aglaiam nominarunt ab hilaritate, ſeu lætitia: propterea quòd hilariter præſtandum ſit beneficium. Secundam Thaliam,à uiriditate:quod beneficii memoria ſemper uirere debeat,& nunquam marceſſere. Tertiam Euphroſynen, ab oblectatione,eo quòd non minus in dando beneficio,quam in accipiendo nos delectari conueniat. Harum una auerſa pingitur: duæ ad nos conuerſæ: quo illud ſignificatur, duplicem pro accepto beneficio gratiam rependi oportere. Nudæ ſunt: beneficia enim ſine fuco eſſe oportet. Connexæ, quòd beneficium ſemper beneficium pariat: quodq; perpetuum eſſe debeat beneuolentiæ fœdus. Hilares: tales enim eſſe debemus in dandis accipiendiſq; beneficiis. Iuuenes:beneficii enim accepti gratia ſeneſcere non debet, ſed perpetuo florere. Virgines ſunt, & in Acidalio Orchomeni fonte lauantur. uel quòd plura beneficia eſſe, nullamq; retributionis ſpem habere,uel quòd nihil turpe rogare oporteat.

GRATIDIA, γρατιδία, proprium nomen mulieris Neapolitanæ unguentariæ,ac maleficæ,quam Hor. in Epod. Canidiam nominauit.

GRATIFICATIO,onis,χάρισμα,Cic. 1. de Nat. Deo. Vos autem quid mali datis,cum imbecillitatem, gratificationem, & beneuolentiam ponitis? Impudens gratificatio. Idem 3. de lege Agraria.

GRATIFICOR,aris,[*Far coſa grata*] χαρίζομαι, χάριν φέρω. rem gratam facio. Cice. Lentulo: Quod Pompeio ſe gratificari, putant. Differunt tamen Gratificari,& Gratum facere: quòd Gratificari in ſe contineat quidam maius,eſt enim beneficum eſſe. Vnde Cic. lib. 1. de Natu. Deo. ait, Deum hominibus gratificari, non gratum facere:quaſi Gratificari ſit beneficia conferre. Gratum facere,obſequi & inſeruire. Cic. Si hunc inueneris, gratiſſimum mihi feceris.

GRATIOSVS,tioſa,oſum,[*Gratioſo*] χαρίεις, χαριτώδης, q. gratia apud omnes plurimum ualet,uel qui omnium gratiam, & fauorem ſibi facile conciliat:quod fere fieri ſolet obſequio,& morum comitate. Cice. Lent. Vehementer confidit ſe his noſtris litteris apud te gratioſum fore:id eſt, ualde gratum. Cicero pro Lentul. Muræn. Nil tibi conſulatum petenti à me defuit, quod eſſet aut ab amico, aut à gratioſo,aut à conſule poſtulandum.

GRATIOSE,aduerbium,[*Gratioſamente*] χαριέντως, cum gratia. Vlpian. l. tutor qui repertorium. §. comportet. ff. de admit. tut. Competet aduerſus tutores tutelæ actio,ſi male contraxerunt: ſi prædia non idonea comparauerunt per ſordes, aut gratiam. Quid ergo,ſi neque ſordide,neque gratioſe, ſed non bonam conditionem elegerint? Recte quis dixerit,ſolam latam negligentiam eos præſtare in hac parte debere.

GRATE,aduerbium,[*Gratamente*] εὐγνωμόνως,grato animo:cuius cōtrarium eſt,Ingrate. Cic. pro Plancio: Audi, atque attende Laterenſis,ut ſcias quid Plancio debeam,confitearq; aliquando,quod faciam,me & grate & pie facere.

GRATIS,[*Senza premio,ſenza pagamento*] δωρεάν, προῖκα, aduerbium,gratuito,ſine præmio aut precio. Cicero tertia in Verrem. Is repente, ut Romam uenit, gratis Prætor factus eſt. Sueto. de Clar. Gram. Sunt qui tradant, tanta eum honeſtate præditum, ut temporibus Syllanis proſcriptorum liberos gratis, & ſine mercede ulla in diſciplinam receperit. Gratis,& Precio,contraria. Cic. pro Roſci. Com. Hic primum quæſtus eſt non leuiter Saturius, communem factum eſſe gratis cum Roſcio, qui precio proprius fuiſſet Fannii. Aliquando ſignificat ſponte. ἀσμένως. Vnde deducitur compoſitum Ingratis ἀέκοντος, inuite, non ultro: quia ultronea grata ſunt: ingrata, quæ ab inuitis & recuſantibus fiunt. Terent. in Eunuch. Opus faciam, ut defatiger uſque,ingratis ut dormiam. Cice. pro Quinctio: Exprimendum eſt inuite atque ingratis quod non debet.

GRATOR,aris,[*Ringratiare,allegrarſi*] συνήδομαι,idem quod Gratulor,hoc eſt,ob felicitatem uel commoda alterius, lætitiam meam teſtor. Virg. 4. Æneid. Inueni germana uiam,gratare ſorori. Dicitur quis & ſibi gratari,cum ob proſperum rei alicuius ſucceſſum, ſecum lætatur. Ouid. 8. Metam. Totoq; libens mihi pectore grator. Gratari ſuperis,eſt diis gratias agere,& ob felicem rei alicuius ſucceſſum ſacrificare, quod Græci dicunt, χαριστήριον θύειν. Ouid. 2. Faſtor. Quiſquis ades, caſtæq; colis penetralia Veſtæ, Gratare, Iliacis, thuraq; pone focis. Hinc Gratabundus, a, um, idem quod Gratulabundus. Tacit. lib. 17. Et proximi militum gratabundi reſpondent.

GRATVITO,δωρεάν,idem quod gratis. Cic. 2. Offi. Diſerti igitur hominis & facile laborantis, quodque in patriis eſt moribus,multorum cauſſas,& non grauate & gratuito defendentis, beneficia & patrocinia late patent.

GRATVITVS,ta,tum,pen. cor. [*Gratuito*] ἄμισθος,quod datur gratis, id eſt ſine præmio,aut precio. Cice. lib. 1. de Legib. Quid liberalitas? gratuita'ue eſt,an mercenaria? Si ſine præmio,benigna eſt,gratuita eſt:ſi cum mercede,conducta.

GRATVLATIO,onis,uerbale,[*Allegramento,allegrezza,congratulatione*] συγχάρμα, modo ſignificat teſtationem gaudii ob felicem alicuius ſucceſſum. Cice. Attic. Mihi facta ſtatim eſt gratulatio. Modo idem eſt quod ſupplicatio, χαριστήριον, hoc eſt gratiarum actio,quæ à Senatu nomine alicuius Imperatoris, qui rem in bello feliciter geſſerat,ad omnium deorum templa ſolet decerni. Cicero in Catil. Ceteris ſemper bene geſtis, mihi uni conſeruatæ reip. gratulationem decreuiſtis.

GRATVLOR,ris,ri,[*Rallegrarſi,congratularſi*] συνήδομαι, συγχαίρειν, eſt teſtari uerbis ſe gaudere de fortuna & felicitate alterius, ſeu ſua,tanquam alterius. Triplicem fere habet conſtructionem. Interdum enim abſolute ponitur ſine aliquo caſu à tergo. Ouid. 3. de Art. Aman. Priſca iuuēt alios,ego nunc me denique natum Gratulor. Interdum ſolo datiuo contentum eſt. Trebonius Ciceroni libro duodecimo. Itaque tibi(quod uere facere poſſum)libenter quoque gratulor. Nonnunquam etiam accuſatiuum habet cum datiuo. Cic. 2. Ver. Appellat hominem,& ei uoce maximam uictoriam gratulatur. Inuenitur etiam aliquando cum ſolo accuſatiuo ita tamen,ut datiuus ſubaudiatur. Teren. in Eunu. Salutant, ad cœnam uocant,aduentum gratulantur. Conuertitur aliquando accuſatiuus in ablatiuum mediante præpoſitione. Cice. Lentulo: Quod mihi de noſtro ſtatu,& de Milonis familiaritate, de leuitate,& imbecillitate,Clodii gratularis, minime miramur. Interdum etiam ſine præpoſitione. Cœlius Cice. Gratulor tibi affinitate uiri mediusfidius optimi. Accipitur præterea Gratulari pro eo quod eſt,ſuperis pro re bene geſta gratias agere,quemadmodum triumphantes ſolent,qui equis albis, curruq; aurato in Capitolii uecti, Ioui pro felici rerum ſucceſſu taurum immolabant, quod Græci dicunt χαριστήριον θύειν. Ennius in Hecuba: Iupiter tibi ſumme,tandem male re geſta gratulor. Liuius: Triumphantes in Capitolium aſcendebant. Ioui Opti. Maxi. Ceteriſq; diis gratulaturi. Huius compoſitum eſt Congratulor.

GRATVLABVNDVS,idem quod ualde gratulans. Gell. lib. 3. cap. 15. Cumq; populus gratulabundus flores undiq; in eum iaceret, &c.

GRATVS,ti,[*Grato*] εὐγνώμων,qui gratiam pro beneficio refert, uel ſaltem memor eſt accepti beneficii. Cic. 1. de Leg. Gratus eſt,qui in referenda grat a nō commodum,ſed eum ipſum,cui refert gratiam,cernit. Idem: Tu quàm gratus erga me fueris, ipſe exiſtimare potes. Brutus Cic. lib. 11. Gratiorem me eſſe in te poſſe, quam iſti peruerſi ſint in me, exploratum habes. Cic. Planco: Re ipſa atque animo gratiſſimus. Gratus interdum, idem eſt, quod acceptus,& iucundus, χαρίεις. Liu. 2. ab urb. Gratæ in uulgus leges fuere. Terent. in And. Et id gratum fuiſſe aduerſum te,habeo gratiam. Gratum facere, χαρίζομαι obſequi,& inſeruire. Cice. lib. 13. epiſt. Si hunc inueneris,gratiſſimum mihi feceris. Huius cōtrarium eſt Ingratus, ἀγνώμων, ἀχάριστος, à quibus Gratitudo, εὐχαριστία, & Ingratitudo, ἀχαριστία, ἀγνωμοσύνη. Grate,& Ingrate, Gratis,& Ingratis aduerbia,de quibus ſuis locis.

GRAVASTELLVS,ſenior,[*Vecchio*] à grauitate dictus, ut Feſto placet.

cet.Plau.in Epid.Sed quæ eſt hæc muliercula,& ille Grauaſtellius qui uenit?Quidam tamen legunt Rauaſtellus,à Rauo colore.

GRAVATE,aduerbium, [*Grauoſamente*] ἀκουσίως, δυσχερῶς, inuite, non libenter,ſiue cum moleſtia:Plaut.in Bacch.Quàm grauate pater dedit.Id eſt, quam ægro animo & inuito. Cic.pro Balbo: Qui erranti comiter monſtrant uiam,benigne non grauate.

GRAVATIM,ἀκουσίως,aliud aduerbium, idem ſignificans quod Grauate. Titus Liuius ab Vrb. Haud grauatim ſocia arma Rutulis iunxit.

GRAVCASVS,Caucaſum montem nominarunt Scythæ, quod illorum lingua ſignificat niue candidum. Auctor Pli. lib.6.cap.17.

GRAVEDINOSVS, a, ſum, κορυζῶν, κορυζώδης, non ſolum qui grauedine infeſtatur,ſed etiam qui ad eum morbum eſt procliuior.Cic. 4.Tuſcul.Itaque dicimus quoſdam Grauedinoſos, quoſdam torminoſos, non quia iam ſint, ſed quia ſæpe ſunt. Plin. lib. 13. cap. decimoquinto appellat eruum grauedinoſum, quod bobus in pabulo grauedinem facit.

GRAVEDO,inis,κόρυζα, capitis morbus, cum humor craſſior ex cerebro in nares decumbit, eaſq; claudit, uocem obtundens, & tuſſim ſiccam mouens,Cel.lib.4.cap. 2.Aliud à deſtillatione malum, quamuis non multum diſtans,grauedo eſt.Hæc nares claudit,uocem obtundit,tuſſim ſiccam mouet: ſub eadem ſalſa eſt ſaliua,ſonant aures,uenæ mouentur in capite,turbida urina eſt.Hæc omnia κορύζας uocat Hippocrates: nunc uideo apud Græcos in grauedine hoc nomen ſeruari: deſtillationes καταστάγμων appellari. Plau.in Aſin.Quod illa autem ſimulet:quaſi grauedo profluat:hoc ne ſic faciat,tu labellum abſtergas. Cic.Att.lib.6.Grauedini quæſo,omni ratione ſubueni Pli.li.23.Grauedinem enim capiti,morbumq; lethargicum faciunt.

GRAVEOLENS,graueolentis, omn.gen. [*Che ha cattiuo odore*] δυσώδης,quod male olet.Virgilius quarto Æn. Ad fauces graueolentis Auerni.

GRAVEOLENTIA,æ, [*Puzza,lezzo*]δυσωδία, grauis odor. Pli. li. 20.cap.9.Silueſtris,ſiue erraticæ braſſicæ effectus multo plus laudat Cato,adeo ut aridæ quoque farinam in olfactorio collectam, uel odore tantum naribus rapto,uitia earum,graueolentiamq; ſanare affirmet.

GRAVESCO,graueſcis, [*Aggrauarſi,farſi graue*]βαρύνομαι, βαρύνομαι,grauis fio,oneror.Vir.li.2.Geor.Nec minus interea fœtu nemus omne graueſcit. Id eſt,oneratur. Pli.li. 11.ca.41.Cameli lac habent,donec iterum graueſcant.Hoc eſt grauidæ fiant, & prægnantes.Valetudo graueſcit,id eſt,grauior fit.Taci.lib.1. Hæc atque talia agitantibus, graueſcere ualetudo Auguſti.Idem lib.14. Malis publicis in dies graueſcentibus. Hinc Aggraueſco,& Ingraueſco,de quibus ſuo loco.

GRAVIDVS,grauida,grauidum,[*Grauido di peſo,grauida*] ἔμφορτος, onuſtus,grauis.Plaut.in Trucul.Neu qui manus attulerit ſteriles intrò ad nos, Grauidas foras exportet.Sed hoc tranſlatitium eſt. Proprie enim mulier dicitur grauida, ἔγκυος, ἐν γαστρὶ ἔχουσα,quæ iam conceptu fœtu grauatur.Cic.pro Clu.Cum mulier eſſet grauida,& iam appropinquare partus uideretur.Aluus grauida.Oui. 2.Amor.eleg.14.Si Venus Æneam grauida temeraſſet in aluo,Cæſaribus tellus orba futura fuit.

GRAVIDITAS,tatis,[*Grauidezza*]κύησις,prægnatio, conceptio.Cicero primo de nat. Ipſe ſol, mundum omnem ſua luce compleat, ab eoq; luna illuminata grauiditates, & partus afferat, maturitateſq; gignendi.

GRAVIDO, grauidas, [*Ingrauidare,caricare*]ἐγκύμονα ποιῶ,proprie eſt mulierem grauidam reddere,quamuis etiam ad alia transfertur.Cic.de nat. Terra grauidata ſeminibus omnia parit, & fundit ex ſe.Cæcilius in Tyche:Per miſteria,hic te inhoneſte grauidauit probro.id eſt,onerauit.

GRAVILOQVVS,[*Che parla con grauità*] σεμνολόγος,grauiter loqués inde Grauiloquentia,σεμνολογία.

GRAVIS,& hoc Graue,[*Graue,ponderoſo*]βαρύ,ſignificat ponderoſum.quod ſcilicet ſuapte natura deorſum fertur:cui opponitur Leue,cuius natura eſt ſurſum ferri.Virg.1.Geor.Vomis & inflexi primum graue robur aratri.Per tranſlationẽ dicitur Morbus grauis, Senectus grauis.i.moleſtia, δεινός,βαρύς,χαλεπός, quoniam qui moleſtiam ex ſenectute,morbo,ceteriſq; huiuſmodi ſentiunt,quaſi onere intolerabili premuntur, quod cupidè,uel graue onus,à ſe uellent deponere.Cic.in Cato. Quod nunquam ſenectutem tibi grauem eſſe ſenſerim.Grauis item accipitur pro conſtanti & ſeuero,quadamq; auctoritate & reuerentia pleno,quod Græci dicunt σεμνόν.Quæ ſignificatio indè ducta eſt,quod quemadmodum grauia & maiora onera non facile loco mouentur,ita homines ſeueri & conſtantes nec minis,nec precibus ab æquitate auelluntur.Ci. de Orat.Vir.auctoritate grauis. Idem in Hortenſio: Quid enim aut Herodoto dulcius, aut Thucydide grauius.Grauitas,σεμνότης, pro firmitate ac conſtantia animi,ac in uultu,moribus, uerbis,rebuſque agendis quadam ſeueritate. Sed de hoc latius infra ſuo loco.Variis aliis modis dicitur Graue,ſed ad hos reduci poſſunt.Nã ponitur pro pernicioſo, acerbo,nocente. Cic.lib.3.Offi.Magnum illud bellum,& grauem aduerſarium imperii ſuſtuliſſent. Pro forti & robuſto,ἰσχυρός.Virg.lib.5.Prima pares ineunt grauibus certamina remis. Pro grandæuo.Idem 5.Æn.Hic grauis Entellus dictis caſtigat Aceſten. Pro utili, ſolido,firmo, conſtante, στερεός.Cic.lib.1.Offi.Vt iam ſint alia grauiora,atque meliora,tamen nos ſtudia noſtra naturæ regula metimur.Pro triſti. Virg.li. 8.Grauior ne nuncius aures Vulneret.Æs graue à Romanis dicebatur, æs rude,& quod non erat ſignatum: idcirco,quod non numero,quemadmodum hodie,ſed pondere in ſolutionem cederet. Liu.lib.4. ab urb.Patres bene cœptam rem perſeueranter tueri, conferre ipſi primi: & quia nondum argentum ſignatum erat, æs graue plauſtris quidam ad ærarium conuehentes, ſpecioſam collationem faciebant. Pro eodem etiam æs rude dicitur à Pli.li.33. cap.3.Seruius,inquit,rex primus ſignauit æs:antea rudi uſos Romæ Remeus tradit.Pro neceſſario.Luci.li.29.Habeaſq; animo,mihi admodum cauſſam grauem fore,quæ me ab ullo commodo abducat tuo.Pro pleno.Vir.1.Æn.Tum pietate grauem ac meritis ſi forte uirum quem Conſpexere,ſilent. Pro fœcundo,& frugifero. Idem:Quid labor aut benefacta iuuant?quid uomere terras Inuertiſſe graues?Pro multo: Varr.apud Nonium:Vbi graues paſcantur & alantur pauonum greges.Sal.lib.3. Cœpit per omnem prouinciam graue precium fructibus eſſe.Pro amaro. Var. Quinquatribus,ut citat Nonius Abſinthium ut bibam graue & caſtoreum. Nonnunquam etiam pro grauido. Virg primo Æn. Donec regina ſacerdos Marte grauis.

GRAVISCAE,Ptolemæo, caſtellum eſt, in Tuſcia, quod hodie Montem altum uocant:ita dictum ab aeris grauitate. Virg.10. Æne.Et Pyrgi ueteres,intempeſtæq; Grauiſcæ.

GRAVIONARIVM,oppidum eſt Germaniæ, apud Ptolemæ. li.2.c.11.

GRAVITAS,atis,[*Grauezza,peſo*]βάρος,βαρύτης, idem quod pondus,ſiue ponderoſitas.Cice.1.de Natura.Deorum.Tanta contentio grauitatis,& ponderum. Accipitur & pro conſtantia & ſeueritate,quam Græci σεμνότητα uocant. Cice.Att.Tu cum Sexto ſeruaſti grauitatem eandem,quam mihi præcipis. Grauitas morbi.i. magnitudo apud Cic.2.de Natu. Deo. Grauitas cæli. i. intemperies aeris.Idem Att.Corpore uix ſuſtineo grauitatem cæli huius.

GRAVITER,[*Grauemente,moleſtamente.ſeueramente*]βαρέως,δυσχερῶς,idem quod moleſte.Sal.in.Cic.Grauiter & iniquo animo paterer male dicta tua M.Tulli,&c. Accipitur item Grauiter,pro conſtanter,ſeuere,& cum quadam auctoritate.Ci. de Orat. Thucydides res geſtas narrat grauiter ſanè & probe. Interdum etiam pro ualde,ſiue uehementer σφόδρα.Cæcilius Plotio, ut citat Nonius. Placere occepit grauiter,poſtquam eſt mortua.Ci. in Cati.Si me meis ciuibus ſuſpectum tam grauiter atque infenſum uiderem, &c.Sic Grauiter ægrotare,id eſt uehementer & periculoſe apud eundem primo Offi.

GRAVO,as,[*Grauare,caricare*]φορτίζω,βαρύνω, proprie idem quod onero,ſiue graue reddo.Ci.2.de Diuinat. Iam uero ſemper uiridis,ſemperq; grauata Lentiſcus triplici ſolita grandeſcere fœtu. Liu.5.belli Pun.Grauatis omnibus uino ſomnoq;. Caput grauatum,hoc eſt, grauedine laborans. Columel.lib.6.cap.9.Signa febricitantis manantes lacrymæ,grauatum caput, oculi compreſſi. Interdum Grauare accipitur pro eo quod eſt moleſtia afficere. Virg.2.Æn.Nec me labor iſte grauabit. Nonnunquam etiam pro eo,quod eſt.grauius & moleſtius aliquid reddere.Ouid. 5.Triſt. Eleg.11.At tu fortunam,cuius uocor exul abhorre. Nomine mendaci parce grauare meam.Huius compoſita ſunt, Aggrauo, grauius efficio,ἐπιβαρύνω.Colum.lib.2. Tum etiam ratio ruſtici aggrauatur exiguo profectu operis.De grauo,deorſum grauo, βρίθω,καταβαρύνω.Idem.lib.1.Et quod prius extructum imminebat,cedenti paulatim degrauatum pondere ſuo præceps attrahetur,Vir.li.3.Æn.Degrauat Ætna caput.Ingrauo,& Prægrauo,ualde grauo.Lib.8.Bell.Maced. Deinde cum prægrauaret multitudo,cedere,ſenſim,nihil confuſis turmarum ordinibus, cœpit.Et lib.7.Onerata & prægrauata telis corpora.Et hæc omnia habent penultimam correptam.

GRAVOR,ris,[*Aggrauarſi,hauer à male*]βαρύνομαι, δυσφορῶ, deponens,offendor,& grauiter fero.Plaut.in Trin.Nô grauabor, faciã ita ut uis.Cic.de Amic.Ego non grauarer, ſi mihi ipſe confiderẽ, Liu.1.ab Vrbe:Minus tamen plebs grauabatur ſe templa deũ ædificare manibus ſuis.Grauari cum accuſ.Quinct.li.1.cap.2.Quæ ſi quis grauabitur,non rationi defuerit,ſed oneri. Lucre. Romanos odere omnes,dominoſq; grauãtur.hoc eſt,grauiter ferunt dominos.Grauatus,participium.Plau.in Ruden.Nam uox me Præcantum huc foras excitauit,bonam atque obſequentem deam,atque

haud grauatam Patronam exequuntur, benignamq; multum. Id eſt, quæ ex animo facit, quod ab ea patitur: non inuita, aut ægre. Eſt etiam Grauor uerbum paſſiuum à uerbo grauo, poſt ſe exigẽs ablatiuum: ut, Lentiſcus triplici fœtu grauata, apud Cic. 2. de Diu.

Gregalis, le, [*Di uno steſſo gregge, di una steſſa maſſa*] ἀγελαῖος, quod ex eodem grege eſt. Var. lib. 2. de re ruſt. Equi boni futuri ſigna ſunt, ſi cum gregalibus in pabulo contendit in currendo. Dicitur quoque de hominibus: idque fere in deteriorem partem. Cic. pro Domo ſua: An ut crudelem tyrannum? quod uos Catilinæ gregales dicere ſolebatis.

Gregarius, a, um, [*Di gregge*] ἀγελαῖος, quòd ex grege: ut, Gregarius bos, qui adhuc in grege paſcitur, nondum iugo domitus. Gregarius miles dicitur, non electus, ſed tumultuarie undecunque collectus. Ci. pro Plan. At id etiam gregarii milites faciunt inuiti. Col. in Præf. li. 6. Gregariorumque paſtorum, uelut minutam pro feſſionis ſuæ diſciplinam conſtantiſſime repudiaſſe.

Gregatim, aduerbium, ἀγεληδὸν, per diuerſos greges, Varro lib. 4. de Lin. Lat. Merula quod mera. i. ſola uolitet: contra ab eo graculi, quod gregatim. Plin. lib. 8 cap. 5. Elephanti gregatim ſemper ingrediuntur. Transfertur etiam ad homines, quemadmodum & nomen Grex, à quo deriuatur. Cic. 7. Ver. Vides ciues Romanos gregatim coniectos in latomias, &c.

Grego, gas, [*Congregare, aggregare, raccogliere*] ἀγείρω, à Grex deductum, colligo, congrego. Huius compoſita magis in uſu ſunt: ut, Abgrego, qđ eſt à grege abduco. Aggrego, προσαγελάζω, aſſocio, adiungo. Lact. lib. 4. Si nobis credendum eſſe non putant, credant Homero, qui ſummum illum Iouem dæmonibus aggregauit. Congrego, συναγελάζω, coniungo, & quaſi in eundem gregem compello. Idem in eodem: Aliumq; ſibi populum fideliorem ex alienigenis congregaret. Segrego, ſeparo, diuido. Feſtus. Segregare eſt ex pluribus gregibus partes ſeducere. Et hæc omnia habent penultimam correptam. Diſgrego, diſpergo, διασκεδάζω, διαχωρίζω.

Gremium, [*Grembo, ſeno*] eſt inter complexum femorum, ſ. feminum'ue: in quo complexu mulieres concipere ſolent. Differt autem a ſinu: quoniam ſinus eſt intra pectoris brachiorumq; complexum: unde ſinus ueſtium: quales erant tunicæ Romanorum: & modo quorundam religioſorum ſupra cincturam laxitas illa ueſtis, quæ cingulum operit. Littora quoque curua, & quaſi brachiis mare amplectentia, ſinus uocamus. Et per trãſlationem gremium terræ appellamus cum ſemen ſuſcipit, conceptumq; retinet, quaſi uiuentem fœtum poſtea paritura. Quare cum lactantur infantes, ad ſinum admouentur: pueri uero iam facti à ſedentibus matribus, utique cum illis blandiuntur ad gremium accipi ſolent: ut Vir. de Cla. Filius in gremio matris educatus. Virg. 1. Æneid. De cupidine ſub imagine pueri Aſcanii. Hæret & interdum gremio fouet inſcia Dido. Quinetiam matres nutrices'ue cum ſuper genua collocant infantem, aut extremis ueſtibus repoſitum, & ad uterum uſque ſublatum geſtant, in gremio magis, quàm in ſinu tenere aut geſtare dicuntur. ut idem de eodem: Et forum gremio Dea tollit in altos Idaliæ lucos.

Greſſus, ſa, ſum, βεβηκὼς, particip. à Gradior. Vir. 6. Æn. Et pariter greſſi per opaca uiarum.

Greſſus, ſus, [*L'andare*] βάσις, inceſſus, ambulatio. Cic. 1. Offic. Cauendum eſt autem, ne aut tarditatibus utamur ingreſſu mollioribus, &c. Virgil. 3. Georg. Inſultare ſolo, & greſſus glomerare ſuperbos.

Grex, gregis, [*Gregge, greggia*] ἀγέλη, ποίμνη, differt ab Armento, teſte Valla, lib. 4. ca. 24. quod Grex minorum animalium ſit cõgregatio ut ouium porcorum, caprarum: Armentũ maiorũ, ut camelorum, boum, equorum. Virg. 3. Ge. Hæc ſatis armentis: ſuperat pars altera curæ, Lanigeros agitare greges, hirtaſq; capellas. Inuenitur tamen quandoq; Grex de maioribus dici. ut de bobus, equabus, & ſimilibus ſed tunc fere habet adiunctum nomen adiectiuũ, aut genitiuum determinantem, aut potius detorquentem eius ſignificationem ad rem aliquam, pro qua, ſi ſolum poſitum eſſet, nõ ita apte acciperetur. Vir. Eclog. 6. Aut aliquã in magno ſequitur grege. Vbi adiectiuũ Magno efficit, ut Grex accipiatur pro armento. Sic Hora. quũ uellet ſignificare boũ armẽta, dixit, Greges mugientiũ. Itẽ Cic. 3. Phil. cædit greges armentorũ, reliquiq; corporis quodcunq; nactus eſt. Idẽ 3. Verr. Præterea greges aquarum eius abigendos curaſſe. Ex his itaque exemplis omnino dicendũ uidetur Gregis appellationẽ generaliorem eſſe, quàm Armenti. Hoc enim de maioribus duntaxat animalibus dicitur, illud autẽ, quoties ſolũ ponitur, fere de minoribus, cũ adiuncto autẽ etiã de maioribus. Neque ſolum pro quadrupedum congregatione, uerumetiam pro auium, atq; adeo ipſorũ hominum multitudine accipitur. Hor. 1. Epi. 3. Ne, ſi forte ſuas repetitum uenerit olim Grex auiũ plumas, moueat cornicula riſum Furtiuis nudata coloribus. Teren. in Eun. Vnum etiam hoc uos oro, ut me in gregem ueſtrũ recipiatis. Sed hæ ſignificationes impropriæ ſunt, & tranſlatitiæ.

Griphus, phi, γρῖφος, rete, ſagena. Item ænigma, hoc eſt, ſermo ita implicitus, atque intricatus, ut facile diſſolui non queat. Gel. lib. 1. cap. 2. Alioſq; id genus griphos neminem poſſe dicens, niſi ſe, diſſoluere.

Gronii, Hiſpaniæ Tarraconenſis populi ſunt ad Durium amnem, quorum meminit Pomponius lib. 3.

Groſſulus. Col. de Arbori. cap. 21. Si uoles ficum, quamuis non natura, ſeram facere, quum groſſuli minuti erunt fructum decutito. Sic lib. 5. cap. 10.

Groſſus, groſſi, maſc. uel fœm. gen. [*Fichi che non ſi maturano mai*] ὄλυνθος, ficus immaturus. Plin. lib. 13. ca. 7. Groſſus eius non matureſcit. Celſ. lib. 5. Groſſi in aqua cocti. Pli. lib. 15. cap. 18. Deprehenſaſq; in his hyeme groſſos. Idem lib. 23. cap. 7. Crudæ groſſi uerrucas tollunt. Inde ſit diminutiuum.

Grus, [*Gru*] γέρανοι, aues, minime ſoliuagæ, quæ non ſe ſegregant, ſiue cum uolant, ſiue cum paſcuntur: à ſono uocis ita dictæ. Excubias nocte diuidunt, capite ſubter alam condito dormiũt, alternis pedibus inſiſtentes. Volantes autem ordine quodam, y litteram faciunt quod Palamedem primum deprehendiſſe ferũt. Vnde & Palamedis aues appellantur a Martiale, Turbabis (inquit) uerſus nec littera tota manebit, Vnam perdideris ſi Palamedis auem. Virg. li. 1. Geo. Strymoniæ dant ſigna grues. Mira de gruibus habes apud Plin. lib. 10. cap. 23.

Gruma, mæ, γνώμων, menſura quædam, quæ flexæ uiæ ad lineam diriguntur, ut eſt agrimenſorum & ſimilium. Vnde apud Ennium lib. 17. referente Nonio, legitur Grumam dirigere. Hinc ſit uerbum deponens Degrumor, aris, pro dirigere ad exigentiam grumæ. Lucil. Viamq; Degrumatis, ut in caſtris menſor facit olim. Dicuntur præterea Grumæ, teſte Nonio, quadriuia, in quibus quatuor directæ conueniunt uiæ.

Grumus, mi, [*Mucchio, monticello*] θρόμβος, terræ collectio, minor tumulo, quem etiam Cliuulum uocamus. Col. lib. 2. cap. 18. Grumos quos ad uerſuram plerunque tractæ faciunt crates diſſipabimus ita, ut necubi ferramentum fœniſecæ poſſit oſtendere. Grumus ſalis. Pli. lib. 33. cap. 4. Torretur & cum ſalis grumo, pendere triplici. Huius diminutiuum eſt Grumulus. Plin. lib. 19. cap. 6. Quidam ulpicum & allium in plano ſeri uetant, caſtellatimq; grumulis imponi diſtantibus inter ſe pedes ternos.

Grundire, γρυλλίζειν, ueteres dicebant, quod nos Grunnire dicimus. Claud. lib. Annalium 15. ut citat Nonius: Grundibat grauiter pecus ſuillum. Hinc Grundules Lares dictos accepimus, quos Romulus conſtituiſſe dicitur in honorem ſcrophæ, quæ triginta pepererat porcos. Caſſius Hemina: Sus parit porcos triginta, cuius rei fanum fecerunt laribus grundulibus.

Grunnio, is, niui, & grunii, itum, [*Far la uoce del porco*] γρυλλίζω, ὕζω, proprium eſt uocis porcorum. Iuu. Sat. 15. Et cum remigibus grunniſſe Elpenora porcis.

Grunnitus, γρυλισμὸς, ὑγισμὸς. Cic. 5. Tuſc. Nec grunnitum audit, cum mactatur ſus.

Gruo, gruis, grui, [*Far uoce di gru*] κλαγγάζω, de gruibus dicitur. ut Grunnio de ſuibus. Hinc Congruo, pro conuenio, concordo. Terent. in. Heaut. Concede hinc domum, ne nos inter nos congruere ſentiant, id eſt concordare. Hinc etiam deducuntur. Congruus, grua, gruum, & uerbum Ingruo: quorum ſignificationem uide ſuis locis.

Grus, is, Cicer. de Natu. Grues, in tergo præuolantium capita reponunt.

Gryllus, li, [*Grillo*] γρύλλος, genus eſt locuſtæ, ſimile cicadæ, longiori tamen corpore, ubique gentium pernicies agris, retro ambulat: terram terebrat, & noctu ſtridet: unde & nomen accepit. Plin. lib. 29. cap. 6. Auribus prodeſt gryllus cum ſua terra effoſſus, & illitus. Magnam auctoritatem huic animali perhibet Nigidius, maiorem Magi, quoniam retro ambulet, terramq; terebret, ſtridat noctibus. Fuit etiam Gryllus, Xenophontis Socratici filius, qui pro patria fortiter pugnans honeſtam mortem oppetiit, multorumq; ob id encomiis fuit celebratus. Auctor Ariſtoteles Politicis.

Gryneus, γρυνεὺς, dictio diſyllaba, nomen eſt centauri. Oui. 12. Met. Cumq; ſuis Gryneus immanem ſuſtulit aram Ignibus, & medium Lapitharum iecit in agmen.

Grynia, Plinio, Straboni Grynium, γρύνιον, γρύνεια, Stephano oppidum eſt Myrinæorum in Æolide Aſiæ regione, Apollinis fano & peruetuſto oraculo nobile, à quo Apollo Gryneus, γρυνεὺς, dictus putatur. Vide Str. li. 13. & Pli. li. 5. ca. 30.

Gryneus, a, um. adiectiuum, triſyllabum, γρύνειος, cognomen eſt Apollinis, inditum à Gryneo nemore iuxta Clazomenem Aſiæ ciuitatem, in quo Apollo colebatur. Virg. 6. ec. His tibi Grynei nemoris dicatur origo. Vbi Ser. Gryneum nemus eſt in finibus Æolidis,

dis, Apollini conſecratum. Dictum eſt autem hoc nemus a Grynio uicino oppidulo. De quo uide Str. li. 13.

GRYPHES, [*Criffi, griffoni*] γρῦπες, qui & Gryphi, animalia pennata, & quadrupedia: omni ex parte leones: alis tantum & facie aquilis ſimilia, equis uehementer infeſta. Virg. Eclo. 8. Iungentur iam gryphes equis. Plin. lib. 10. cap. 49. Pegaſos equino capite uolucres, & gryphas auritos aduncitate roſtri, fabuloſos reor; illos in Scythia hos in Æthiopia. Singularis nominatiuus eſt Gryps gryphis, uel Gryphus, gryphi. Prioris iam dedimus aliquot exempla. Poſterioris teſtimonium eſt apud Pli. li. 7. ca. 2. Sed & iuxta eos, qui ſunt ad Septentrionem uerſi, produntur Arimaſpi, quos diximus, uno oculo in fronte media inſignes: quibus aſſidue bellum eſſe circa metalla cum gryphis ferarum uolucri genere, quale uulgo traditur, eruente ex cuniculis aurum, mira cupiditate & feris cuſtodientibus & Arimaſpis rapientibus, &c.

GRYPVS, [*Colui che ha il naſo aquilino*] γρυπός, ſine aſpiratione, dicitur, qui naſum habet aduncum. fortaſſis a gryphorū ſimilitudine, quos Græci γρῦπας uocant. Feruntur enim gryphes roſtrum habere incuruatum in morem aquilæ.

G ANTE V

GVBERNACVLVM, li, [*Temone*] πηδάλιον, clauus nauis, quo illa gubernatur, & regitur. Cic. 2. de Inuen. Hic ille naufragus ad gubernacula acceſſit. Per tranſlationem accipitur pro adminiſtratione. Cic. pro Domo ſua: Cum ſenatum a gubernaculis deieciſſes, populum e naui exturbaſſes, ipſe archipirata cum rege prædonum impuriſſimo pleniſſimis uelis nauigares. Gubernacula reip. tractare, apud eundem pro Sextio. Gubernacula uitæ, apud Pli. lib. 11. cap. 37. Legitur & Gubernaculum, per ſyncopen. Virg. 6. Æn. Nanque gubernaculum multa ui forte reuulſum.

GVBERNATIO, onis [*Gouerno, amminiſtratione*] κυβέρνησις, proprie de nauis directione dicitur: quamuis per tranſlationem pro quauis adminiſtratione. Capiatur. Cic. 4. de Fin. Etſi in ipſa gubernatione negligentia nauis eſt euerſa. Idem 3. Inuect. in Catil. Vix uidetur conſilii tantarum rerum gubernatio eſſe potuiſſe.

GVBERNATOR, toris, [*Temoniero, gouernatore*] κυβερνήτης, rector nauis, qui clauum moderatur. Ci. de Sen. Gubernator clauum tenens ſedet in puppi. Idem 7. Phil. Quanquam non eges conſilio, quo uales plurimum, tamen & ſummi gubernatores in magnis tempeſtatibus a uectoribus admoneri ſolent. Gubernator equorum. Quinctil. lib. 8. cap. 6. Tranſlatio eſt, cum in rebus animalibus ut aliud pro alio ponitur: ut de agitatore, Gubernator magna contorſit equum ui. Cuſtos & Gubernator reip. Idem 7. Verr.

GVBERNATRIX. Cic. de Ora. Eloquentia gubernatrix ciuitatum.

GVBERNO, as, [*Reggere, gouernare, amminiſtrare*] κυβερνάω, proprie nauim rego. Cice. 1. Offi. Vt ſi nautæ certent, quis eorum potiſſimum gubernaret. Per tranſlationem accipitur pro moderor, procuro, adminiſtro, διοικῶ. Cic. Curioni: Teq; hortor, ut omnia gubernes, ac moderere prudentia tua. Idem Attic. lib. 6. Sed hæc Deus aliquis gubernabit.

GVLA, læ, [*Gola*] οἰσοφάγος, eſt fiſtula colli interior, conſtans ex carne & neruo, per quam cibus & potus in uentriculum defluit: Græci οἰσοφάγον appellant. Plin. lib. 11. cap. 37. de epiglottide loquens: Opera eius gemina, duabus interpoſita fiſtulis: exterior earum appellatur Arteria, ad pulmonem atque cor pertinens. Hanc operit in epulando, ne ſpiritu ac uoce illac meante, ſi potus, cibus'ue in alienum deerauerit tramitem, torqueat. Altera interior eſt, appellatur ſane Gula, qua cibus atque potus deuoratur. Tendit hæc ad ſtomachum, inde in uentrem. Hanc per uices operit, cum ſpiritus tantum aut uox commeat, ne reſtagnatio intempeſtiua alui obſtrepat. Ex cartilagine & carne arteria, gula carne & neruo conſtat. Hactenus Pli. Inuenitur nonnunquam Gula poſita pro anteriore parte colli, quam Iugulum uocamus. Saluſt. in Catil. Laqueo gulam fregere. Cice. 6. in Verr. Quem obtorta gula in uincula abripi iuſſit. Sed in hac ſignificatione uix inuenies in Medicorum aut Phyſicorum ſcriptis. Illi enim Gulam, ut iam diximus accipiunt pro fiſtula illa, qua cibus & potus in ſtomachum demittitur. Vnde etiam per tranſlationem accipitur pro uoracitate, & nimio delicatiorum ciborum appetitu, λαιμαργία. Iuuen. Quanta eſt gula quæ ſibi totos Ponit apros animal propter conuiuia natum.

GVLLIOCAE, nucum iuglandium ſumma & uiridantia putamina. Auctor. Feſtus.

GVLOSE, aduer. Col. in præfa. lib. 1. Contemptiſſimorum uirorum officinas guloſius condiendi cibos, & luxurioſius fercula ſtruendi. Degulo, degulas, & Ingluuies, uide ſuis locis.

GVLOSVS, a, um, γαστρίμαργος, qui eſt deditus gulæ uitio. Mart. lib. 8. Eſſe tibi uideor ſæuus, nimiumq; guloſus.

GVMMATAE arbores dicuntur, quæ gummi producunt. Palladius: In ceraſis hoc ſeruandum eſt, & in omnibus gummatis, ut tunc inſerantur, quando is uel non eſt, uel deſinit gummi effluere.

GVMMI, [*Gomma*] κόμμι, indeclinabile & Gummis, gener. fœmini. eſt gutta uiſcoſa ex arboribus quibuſdam per corticem diffluens. Plin. lib. 13. cap. 11. Gummi optimum eſſe ex Ægyptia ſpina conuenit. Cice. de Finib. Compellans Gummas ex ordine noſtras. Columell. lib. 12. cap. 50. Noſtrorum temporum agricolæ repudiauerunt, exiſtimaueruntq; ſatius eſſe, noua dolia liquida gummi perluere.

GVMMINVS, a, um, κόμμινος, quod ex gummi confectum eſt: ut Gumminum oleum, quod ex gummi elici ſolet, neruis in primis utile, teſte Plin. lib. 15. cap. 6.

GVMMITIO, κόμμωσις illinitio quædam ex glutinoſo illo arborum ſucco, quæ doliis fieri ſolebat, quemadmodum Picatio ex pice. Idem lib. 16. Multi, cum ſi mel noua dolia uel ſerias craſſa gummi liuerunt, una in perpetuum gummitione contenti ſunt. Et ſane quæ ſemel oleum teſta combibit, alteram gummitionem non recipit.

GVMMOSVS, a, um, quod multum gummi habet. Pli. lib. 12. cap. 9. Facilius hoc, & cruſtoſius: amariusq;, ut gummoſum.

GVRDVS, di, [*Balordo*] pro ſtolido, uox eſt Hiſpanica. Quinct. lib. 1. cap. 5. Et gurdos, quos pro ſtolidis accipit uulgus, ex Hiſpania duxiſſe originem audiui.

GVRGES, gitis, [*Gorgo*] δίνη, ἄμπωτις, proprie locus eſt in flumine profundus, in quo aqua uertitur: quamuis generaliter de omni aquarum congerie dicatur, & de ipſo etiam mari. Martial. li. 1. Raptus flumineo uenit de gurgite piſcis. Plin. li. 8. ca. 5. Amnem tranſituri minimos præmittunt, ne maiorum ingreſſu atterente aluenm creſcat gurgitis altitudo. Virg. 1. Æn. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. Ponitur etiam tranſlate, pro homine inſatiabili, aut alia quauis re inexplebili. Cice. in Piſonem: Ille gurges, atque helluo, natus abdomini ſuo, non laudi atque gloriæ. Idem in Aruſp. reſpon. Quæ unquam Charybdis tantos exhaurire gurgites poſſet, quantas iſte Byzantiorum prædas exorbuit?

GVRGVLIO, onis, ſiue potius Curculio, γαργαρεών, à rei anatomicæ peritis uocatur caruncula quædam in fine palati ad fauces dependens inter tonſillas, quam alio nomine Columellam appellamus. Varro lib. 2. de re ruſt. cap. 3. uidetur poſuiſſe pro colli parte anteriore, quam & Guttur appellat. Hircius (inquit) molliori pilo, & potiſſimum albo, ac ceruice, & collo breui, gurgulione longiore. Rurſus Gurgulio, uermis quidam, qui in horreis naſcens frumentum abſumit, κίς, ſic dictus, quod totus ſit guttur. Virg. lib. 1. Georg. -Populatq; ingentem farris aceruum Gurgulio, atque inopi metuens formica ſenectæ. Rectus ſcripſeris Curculio per ſecundam conſonantem. Sic enim ueteres ſcripſiſſe conſtat ex argumento Plautinæ Comœdiæ eiuſdem nominis, in quo primę uerſuum litteræ Curculionis nomen exprimunt.

GVRGVSTIVM, ſtii, καλύβιον, & diminutiuum Gurguſtiolum, genus habitationis anguſtum, à curculione uerme ſic dictum. Seruius docet Gurguſtium eſſe obſcuram & latentem tabernam. Cic. in Piſ. Meminiſti'ne cœnum, cum ad te quinta fere hora cum C. Piſone ueniſſem, quo è gurguſtio te prodire, obuoluto capite, ſoleatum.

GVSTATORIVM torii, κάλυμμα, crater, ſiue labrum (inquit Perottus) in quod aquæ è fonte profluit. Plin. in Epi. lib. 5. Guſtatorium, grauiorq; cœnatio margini imponitur.

GVSTATVS, us, idem ſignificans quod guſtus, γεῦσις, hoc eſt, ſenſus ille, quo rerum ſapores diſcernimus. Cic. 2. de Nat. Guſtatus, qui ſentire eorum, quibus ueſcimur, genera debet, habitat in ea parte oris, qua eſculentis & poculentis iter natura patefecit. Huius compoſita ſunt, Deguſto, ἀπογεύομαι, hoc eſt, delibo, labris admoueo. Sal. in Catil. Inde cum poſt exſecrationem omnes deguſtaſſent, ſicut in ſacris ſolennibus fieri conſueuit, aperuiſſe conſilium ſuum. Præguſto, προγεύομαι, ante guſto.

GVSTO, as, [*Guſtare*] γεύομαι, libo, labris primoribus attingo. Cice. ad Gallum: Fugi in Tuſculanum, cum quidem biduum ita ieiunus fuerim, ut ne aquam quidem guſtarem. Et per tranſlationem accipitur pro leuiter attingere, experiri. Cic. pro M. Cælio: Equidem multos & uidi in hac ciuitate, & audiui, non modo qui primoribus labris guſtaſſent genus hoc uitæ, & extremis (ut dicitur) digitis attigiſſent.

GVSTVS, us, [*Guſto*] γεῦσις, unus ex quinque ſenſibus exterioribus, quo ſaporum diuerſitatem diſcernimus. Pli. lib. 10. cap. 71. Exiſtimauerim omnibus ſenſus guſtus eſſe. Veræ laudis guſtum non habere, metaphorice. Ci. 3. Phil. Vt quidam morbo aliquo ſenſu ſtupore ſuauitatem cibi non ſentiunt: ſic libidinoſi, auari, facinoroſi, ueræ laudis guſtum non habent.

GVTTA, tæ, [*Goccia, ghiocciola*] σταλαγμός, minima pars aquæ, uel alterius materiæ liquidæ, quæ & Stilla uocatur. Cic. de N. Guttæ imbrium quaſi cruentæ. Plautus in Caſin. Dii me & te infelicitent, ſi ego in os meum Vini guttam indidi. Pli. li. 31. ca. 2. D ſtillan-

tes quoque guttæ in lapides dureſcunt in antris Corycijs. Huius diminutiuum eſt Guttula. Pla. in Epid. Ah guttula pectus mihi ardens aſperſiſti.

Gvttatim, [*A goccia, à goccia*] κατὰ σταγόνας, per ſingulas guttas. Plau. Cur ædepol miſerum meum, Quod guttatim contabeſcit, quaſi in aquam tu indideris ſalem.

Gvttatvs, ta, tum. [*Pomellato*] quod colorem habet maculis quibuſdam in modum guttarum diſtinctum. Mart. lib. 5 Et picta perdix, Numidicæq; guttatæ.

Gvttans, tis, σταλάζων, formam participij habet, quaſi à gutto, tas, pro guttatim ſtillare. Plin. lib. 20. cap. 8. Huius folia ambuſtis utilia guttantia aſtringunt.

Gvttvs, turis, [*Gola, canna de la gola*] βρόγχος, pars colli anterior. Pli. li. 11. ca. 37. Guttur homini tantum, & ſuibus intumeſcit, aquarum, quæ potantur, plerunque uitio. Accipitur itē pro uia, ea qua ſpiritus à pulmone ad os transmittitur, quæ in homine Aſpera arteria, τραχεῖα, ἀρτηρία, appellatur. Cic. 2. de Diuin. Haud modicos tremulo fundens è gutture cantus. Vir. in Georg. Et læta pecudes, & ouantes gutture corui. Olim erat maſ. gen. unde Inferiorē gutturem, dixit Plau. in Aul. pro ano. Etiam'ne (inquit) obturat inferiorem gutturem, ne quid animæ emittat dormiens?

Gvttvrnivm, turnij, πρόχοον, uas, ex quo aqua guttatim in manus datur, ab eo quod propter anguſtias guttatim fluat. Feſtus.

Gvttvrosi, [*Gozzuti*] dicuntur, quorū guttur tanquam ſpōgia quędam intumeſcit, quod uitij genus Græci βρογχοκήλην appellāt, cū ſcilicet inter cutem & aſperam arteriam, aut etiā in alia colli parte tumor naſcitur, qui modo hebetem carnem, modo humorē melli ſimilem includit: interdum etiam minuta oſſa, pilis admiſta. Solent autem huic uitio peculiariter obnoxii eſſe accolæ alpium qui aquam bibunt ex niue reſolutam. Vlpi. de ædili. edicto: Si quis natura gutturoſus ſit, aut oculos eminentes habeat.

Gvttvs, ti, πρόχοον, poculi genus anguſto collo, quo in ſacrificiis utebantur. Plin. lib. 6. Curius iurauit, ſe ex præda nihil attigiſſe, præter guttum faginum, quo ſacrificaret. Erat etiam Guttus, uaſi genus, in quo oleum aſſeruabatur. Gellius: Puerum iubet Taurus oleum in ollam indere (erat is puer genere Atticus feſtiuiſſimus ad annos maxime natus VIII. ætatis & gentis argutiis ſcatens) guttū Samium ore tenus imprudens inanem, tanquam ineſſet oleum, affert, conuertitq; eum: &, ut ſolitum eſt, circumegit per omnem partem ollæ manum, nullum inde ibat oleum. Vtebantur etiam gutto in balneis, ad conſeruanda unguenta. Dictus eſt autem Guttus, teſte Varrone, à gutta, quod propter colli anguſtiam humor inde guttatim efflueret. Huius diminutiuum eſt Guttulus. Plau. Vt guttulam hauriret ex guttulo.

G ANTE Y

Gyarvs, ri, fœm. gen. γύαρος, Stepha. uel Gyara, æ, pe. cor. inſula eſt, maris Ægæi, una ex Sporadibus, in quam Romani noxios ſuos deportabant. Pli. lib. 8. cap. 29. Ex Gyaro inſula incolas à muribus fugatos. Iuue. Sat. 10. Vt Gyaræ uinctus ſcopulis, paruaque Seripho. Idem Saty. 1. uſus eſt numero plurali. Aude (inquit) aliquid breuibus Gyaris & carcere dignum, Si uis eſſe aliquid.

Gyas, γύας, uiri Troiani nomen eſt apud Virg. 5. Æne. Ingentemq́ue Gyas ingenti mole Chimæram, &c.

Gygevs, lacus, γυγαία λίμνη, Lydiæ lacus eſt, ſtadiis quadraginta à Sardibus diſtans, qui poſtea Colous dictus eſt. Propertius: Lydia Gygæo tincta puella lacu. Meminit huius lacus Homerus in fine catalogi. Plin. lib. 5. cap. 26. Gygæum ſtagnum appellat.

Gygemorvs, Thraciæ mons eſt, apud Pli. lib. 4. cap. 11.

Gyges, γύγης, nomen uiri proprium, qui Cæli & Terræ filius fingitur, gigas maximus, & centimanus, frater Briarei. Sunt tamen qui Briareum, Gygen, & Ægeona eoſdem putant. Ouid. 4. Triſt. Centimanumq; Gygen, ſemibouemq; uirum. Eſt & nomen proprium uiri apud Maronē lib. 9. Principio Phalarim, & ſucciſo poplite Gigen excipit. Ite formoſi pueri apud Hor. 2. Carm. Luna mari Gnidius'ue Giges. Alius fuit Gyges quidam Lydus, cui cum Gandaules rex uxorem ſuam nudam oſtendiſſet, illa aduerſus maritum indignata, Gygē ad cædem eius impulit, ſeſeq; cum regno Lydiæ illi tradidit. Hiſtoriam hanc uide latius apud Heron. lib. 1. De hoc Gyge ſic ſcribit. Cic. li. 3. de Offi. Hinc ille Gyges (inquit) inducitur à Platone, qui cum terra diſceſſiſſet magis quibuſdam imbribus, in illum hiatum deſcendit, æneumq; equum (ut ferunt fabulæ) animaduertit, cuius in lateribus fores eſſent: quibus apertis, hominis mortui corpus uidit magnitudine inuſitata, anulumq; aureum in digito, quem ut detraxerit atque ipſe induit, (erat autem regius paſtor) tum in conſilium paſtorum ſe recepit. Ibi cum palam eius anuli ad palam converterat, à nullo uidebatur, ipſe autem omnia uidebat idem rurſus uidebatur, quum in locum anulum inuerterat. Itaque hac opportunitate anuli uſus, reginæ ſtuprum intulit, eaque adiutrice regem dominum interemit, ſuſtulit quos obſtare arbitrabatur, nec in his facinoribus eum quiſquam uidere. Sic repente anuli beneficio rex exortus eſt Lydiæ. Hæc Cicero.

Gymnas, adis, gen. fœm. [*Eſſercitio*] γυμνὰς, exercitium. Stat. 4. Syl. ſic lubrica ponit Membra Therapnæa reſolutus gymnade Pollux. Idem 1. Achil. Exercere proteruas Gymnadas.

Gymnasiarchvs, uel Gymnaſiarcha, γυμνασιάρχης, præſes gymnaſii, id eſt, loci, in quo Athletæ nudi exercebantur. Cice. 6. Verr. Demoliendum curauit Demetrius Gymnaſiarchus, quod is ei loco præerat. Accipitur & pro ludi litterarii præfecto. Nam ut ſtatim latius ſubiungemus, Gymnaſium generaliter dicitur quiuis locus exercitio alicui deſtinatus.

Gymnasivm, ſii, [*Luogo da eſſercitarſi*] γυμνάσιον, locus eſt, in quo fit aliquid exercitii, ἀπὸ τοῦ γυμνάζειν, hoc eſt, ab exercendo. Vnde apud ueteres loca illa, in quibus palæſtritæ nudi exercebantur, peculiari nomine Gymnaſia uocata ſunt. Pla. in Amphi. Nam omnes plateas perreptaui, gymnaſia, myropolia, Apud emporium, atque in macello, in palæſtra, atque in foro. Verum poſtea Gymnaſium pro ludo litterario, & omni loco, in quo fiat aliquod genus exercitationis, ſumi cœpit, cum philoſophi gymnaſia tenuerint: & in illis diſputauerint, quæ & Scholæ & Diatribæ uocitatæ ſunt. Cice. de Ora. Clamabunt credo omnia gymnaſia, atque omnes philoſophorum ſcholæ, ſua hæc eſſe omnia propria. Plin. in Epi. Gymnaſiis indulgent Græculi. Vnde apud Rhetores Progymnaſmata, pręexercitamenta dicuntur: id eſt, exercitationes quædam in dicendo, antequam ad ueras actiones deſcendant.

Gymnasiae, Plinio, ſiue Gymneſiæ, γυμνησίαι Straboni & Stephano, inſulæ duæ ante Hiſpaniam, quæ à Latinis Baleares appellantur: eo quod incolæ harum inſularum præcipue ſe funda exercebant. Auctores Strabo. lib. 14. & Pli. lib. 3. cap. 5.

Gymnastes, γυμναστής, præceptor exercitionum, Athletas uel pueros exercens: ἀπὸ τοῦ γυμνάζειν, quod eſt exercere.

Gymnastica, ſticæ, γυμναστική, ars ſeu doctrina, qua pueri exercentur, diſciplina exercitationis. Vnde Ariſt. præcipit li. 8. Polit. Adoleſcentes gymnaſticæ & pædotribicæ uacare debere, ut ita fiant exercitatiores, firmioresq́. Plato li. 7. de Leg. Gymnaſticæ nomine exercitationes omnes bellicas contineri docet: eamq; diuidit in ſaltationem, & luctationem.

Gymnasticvs, a, um, γυμναστικός, quod pertinet ad exercitium. Plau. in Rud. Ex urbe ad mare huc prodimus pabulatum pro exercitio gymnaſtico & palæſtrico.

Gymnetes, γυμνῆτες, Æthiopiæ populi, Nigritis, & Pharuſis uicini. ut docet Pli. lib. 5. cap. 8.

Gymnici lvdi, [*Lotta*] ἀγῶνες γυμνικοὶ, dicti ſunt, in quibus ſe nudi atque uncti exercebant palæſtritæ à Lycaone in Arcadia primum inuenti: ut auctor eſt Plinius. libro. 6. cap. 56. Gymnicos ludos etiam Romæ editos fuiſſe à Nerone teſtatur Suetonius in uitæ eius, cap. 12.

Gymnicvs, a, um. Cic. de In. Gymnicum certamen.

Gymnosophistae, γυμνοσοφισταὶ, Philoſophi Indorum: ſic dicti, quod nudi in ſiluis agerent, uoluptatum omnium expertes, quibus mortalium uita corrumpitur. Plin li. 7. cap. 2 Philoſophos eorum, quos Gymnoſophiſtas uocat, ab exortu ad occaſum perſtare, contuentes ſolem immobilibus oculis, feruentibus arenis toto die alternis pedibus inſiſtere. Hi cohibent ſe à generando, & frigora niuium, & æſtus flammæ citra dolorem perferunt. Ferunt Alexandrum magnum, cum in Indię expeditione ad Gymnoſophiſtas penetraſſet, grauiſſime ab illis fuiſſe increpitum, quòd mortalis cum eſſet, mortali tamen ſorte non contentus, totum Orientem latrociniis infeſtaret. De his Cic. Tuſculan. quæſt lib. 5. Quæ barbaria (inquit) India uaſtior, aut Agreſtior: in ea tamen gente primum hi qui ſapientes habentur, nudi ætatem agunt, & Caucaſi niues, hyemalemq; uim perferunt ſine dolore: cumq; ad flammam ſe adplicauerint, ſine gemitu aduruntur.

Gyndes, γύνδης, fluuius eſt Aſſyriorum maximus ſecūdum Euphratem, in Mantienis naſcens montibus, & per Dardanæos in Tygrim influens. Hunc Cyrus Perſarum rex, cum equitem quendam ſibi in primis dilectum abſumpſiſſet, totum in uarios alueos deriuauit. Auctores Herod. lib. 1. & Sene. li. 3. de Ira.

Gynaecevm, cei, pe. pr. γυναικεῖον, locus ſecretior in ædibus, ubi ſolæ mulieres habitant. Græci enim mulieres γυναῖκας uocant. Pla. in Moſt. Dare uolt uxorem filio, quantum poteſt: ad eam rem facere uolt nouum gynæceum. Cic. 2. Philip. Syngrapha ſeſtertii centies, facta eſt gynæceo. Pro eodem etiam dicitur Gynæconitis, γυναικωνῖτις. Æmilius Paulus: Materfamilias apud Romanos primum locū tenet ædium, atque in celebritate uerſatur: quod multo aliter fit in Græcia. Nam neque in conuiuium adhibetur, niſi propinquorum, nec ſedet, niſi in interiore parte ædium, quæ Gynæconitis appellatur.

Gynæcopolis, γυναικόπολις, Ægypti oppidum, à quo propinqua præfectura Gynæcopolites appellatur: cuius meminit Pli. lib. 5. cap. 9.

Gypſatus, ata, atum, quod eſt ex gypſo infectum, uel gypſo tectum, γυψωτὸς, de quo paulo ante.

Gypſatus, a, um [*Ingeſſato, imbiancato*] γυψωτὸς, gypſo illitus. Tib. li. 3. eleg. Nota loquor, regnum ipſe tenet, quem ſæpe coegit Barbara gypſatos ferre cataſta pedes. Col. Cum deinde modice aruerũt in uaſa noua ſine pice operculata & gypſata, ſicco loco reponito. Ouid. 1. Amor. eleg. 8. Deſpice gypſati crimen inane pedis. Cic. in epiſt. ad Treb. Hoc tibi iam ignoſcemus nos amici quam ignouerunt Medeæ matronæ opulentæ optimates, quibus illa manibus gypſatis perſuaſit, ne ſibi illæ uitio uerterent, quod abeſſet a patria. Vbi Gypſatas manus dixit Cice. pro manibus medicamentis, ueneficiis infectis.

Gypſeis, γυψεῖς, Æthiopiæ inſula, apud Martianum lib. 3. A qua ſit gentile Gypſeites, γυψείτης.

Gypſeus, a, um quod ex gypſo eſt.

Gypſum, pſi [*Geſſo*] γύψος, materia eſt calci ſimilis ex lapidibus exuſtis, ut plurimum confecta, qua tectoria parietibus inducuntur, & ſigna arte plaſtica conficiuntur. Pli. lib. 36. cap. 24. Cognata calci res gypſum eſt. Iuue. Sat. 2. Quanquam plena omnia gypſo Chryſippi inuenias. Plura eius genera. Nam è lapide coquitur, ut in Syria, & Thuriis: & è terra foditur, ut in Cypro & Perrhæbis è ſumma tellure & Tymphaicum eſt.

Gyro, as, [*Girare*] γυρόω, in gyrum uertor. Vnde Regyro, p. pr. quod eſt in gyrum reflecti. Varr. Quàm non ſolum à lateribus per feneſtras, ſed etiam ſubtus à ſolo uentus regyrare poſſit.

Gyrton, onis, ſiue Gyrtona, næ, γυρτὼν Ptolomæo, γυρτὼν Stephano Perrhæbiæ oppidum, ut Stephano placet, ita dictum à Gyrtone Phlegyæ fratre. Ptolemæus Gyrtonam in Stymphalia Macedoniæ regione. Pli. in Magneſia collocat.

Gyrus, ri, [*Giro, circuito*] γυρὸς, circumuolutio in orbem ambitus, circuitus, circulus. Cic. ad Att. lib. 2. Feneſtrarum anguſtias, quod reprehendi, ſcito τὴν κύρου παιδείαν reprehẽdere: nam cum ego iſtuc idem dicerem, gyrus agebatur. Virg. 5. Æneid. Dixerat hæc, adytis cum lubricus anguis ab imis Septem ingens gyros, ſeptena uolumina traxit. Ducere ſeu compellere in gyrum, eſt anguſtiis quibuſdã limitibus coarctare: & non ſinere latius euagari. Quæ tranſlatio tracta eſt ab equis, qui cum freno diſcunt parere, non in liberum ducuntur campum, ſed in ſpacium aliquod anguſtius, ubi ſæpius ſit flectendum, quod & ipſum Gyrus appellatur Ci. 3. de Ora. Sed ſi his contenti eſtis, atque iis etiam, quæ dici uoluiſtis à me, ex ingenti quodam oratorem, immenſoq; campo in exiguum ſane gyrum compelliitis. Idem primo Offic. Homines ſecundis rebus effrænatos, ſibiq; præfidentes, tanquam in gyrum rationis & doctrinæ duci oportet.

Gytheates ſinus, ad Maleum promontorium, cuius meminit Pli. lib. 4. cap. 5.

Gytheum, γύθειον, oppidum eſt Achaiæ ad Maleum promontorium quod Hercules & Apollo depoſitis eo loci ſimultatibus communi opera condiderunt. De hoc Liu. in mace. bell. Gytheum (inquit) omnium maritimarum rerum Lacedæmoniis receptaculum.

DE LITTERA H

H Finalis in ſyllaba eſſe non poteſt, præterquam in Ah, & Vah, interiectionibus, quæ uel per apocopen dictæ ſunt, cum completæ ſint Aha, & Vaha, uel quia abſcondita uoce ſolent proferri interiectiones. Iungitur autem uocalibus omnibus & quatuor conſonantibus, ſcilicet, c, ut Chremes; p, ut Philippus: r, ut Pyrrhus: t, ut Thraſo; & hoc ut ualentius ſonet dictio. Ante Ciceronis tempora, ut ipſe in Orat. teſtatur, ſolis uocalibus addebatur aſpiratio, non autem conſonantibus, quemadmodum hodie: quorum etiam pronunciationem ipſe aliquandiu ſe fuiſſe ſequutum fatetur. Quin ego ipſe (inquit) cum ſcirem ita maiores locutos eſſe, ut nuſquam niſi in uocali, aſpiratione uterentur: loquebar ſic, ut Pulcros & Cetegos, Triumpos & Cartaginem dicerem: aliquando, idq; ſerò, conuicio aurium cum mihi extorta ueritas eſſet, uſum loquendi populo conceſſi, ſcientiam mihi reſeruaui. Gel. etiam li. 2. cap. 3. auctor eſt, in pleriſque Latinis dictionibus præter etymologiæ rationem, addi aſpirationem, quod crederent ſonum firmiorem reddi & uegetiorem: idq; exemplo Atticorum, qui circa morem ceterarum Græciæ ciuitatum multas dictiones aſpirant. Aſpiratio autem (ut idem Gellius auctor eſt) non ſolet litteris interſeri, quemadmodum nos hodie facere conſueuimus, ſed more Græcorum ſupra litteras annotari: quod & ipſum ſe uidiſſe affirmat, in quodã uetuſtiſſimo codice, quẽ Virgilii autographon fuiſſe putat.

H ANTE A

Ha, interiectio eſt corripientis, ſiue admonentis, ne quid fiat, ne'ue quis in re cœpta progrediatur. Plau. in Moſt. Ha caue, ne illi obiectes nunc in ægritudine Te has emiſſe.

Ha, ha, he, interiectio ridentis eſt. Ter. in Eun. Ha, ha, he. Thr. quid rides? Gna. illuc quod dixti modo.

Habena, næ, pen. prod. [*Briglia*] ἡνίαι, κάπουλις, ῥυταγωγεύς, retinaculum & lorum illud, quo equi reguntur, & cohibentur. Virg. lib. 9. Æne. Ipſe ter adducta circum caput egit habena. Sumitur etiam Habena pro poteſtate, & facultate. Idem 12. Æn. Terribilis ſæuã nullo diſcrimine cædem Suſcitat, irarumq; omnes effundit habenas. Vbi Seruius: Habenas, poteſtatem, facultatem. Cic. 1. de Ora. ſenatum ſeruire populo, cui populus ipſe moderandi & regendi ſui poteſtatem, quaſi quaſdam habenas tradidiſſet. Rerum habenæ traduntur Aſdrubali. Silius lib. 1.

Habentia, æ, [*L'hauere*] ὄλβος, ab antiquis uſurpatum eſt, pro diuitiis ab Habeo, ſicut a ſapio, Sapientia. Claudius. 7. Annal. ut citat Nonius: Verebar enim, ne animos eorum inflaret habentia.

Habenula, læ, diminutiuum. Celſus lib. 7. cap. 20. Ab hora quoque eius uulneris, quod in inguine eſt, demenda habenula paulo latior eſt, quo maior plaga ſit.

Habeo, bes, bui, bitum, [*Hauere*] ἔχω, in poteſtate teneo, poſſideo. Virg. 2. Æn. Hoſtis habet muros. Per tranſlationem ponitur pro tenere, κρατεῖν. Saluſt. in Iugur. Tale periculum reip. haud occultum habuit. Pro facere. Idem in Catil. Igitur comitiis habitis, conſules declarantur. M. Tullius, & C. Antonius. Pro tolerare. Idem: Neque cuiquam mortalium iniuriæ ſuæ paruę uidẽtur, multi eas grauius æquo habuere. Pro detinere. Idem: Neque flumen, neque mons erat, qui fines eorum decerneret, quæ res eo magno diutur noq; bello inter ſe habuit. Pro credere, exiſtimare, νομίζειν. Tere. in And. Semper eius dicta, atque habita eſt ſoror. hoc eſt, exiſtimata & reputata. Pro habitare. Sal. in Catil. Credo, falſa exiſtimans, ea quæ de inferis memorantur, diuerſo itinere malos a bonis loca tetra, inculta, fœda, atq; formidoloſa habere. Pro intelligere, nam quod intelligimus, animo quemadmodum tenere & poſſidere uidemur. Ter. in Heaut. Habet omnem rem: pergam quo cœpi, hoc iter. Habere fruſtra, idem eſt, quod decipere, & deludere. Pla. in Amph. Is aduenientis ſeruum, ac dominum fruſtra habet. Nihil penſi habere, hoc eſt, nihil pẽdere, nó curare, περὶ οὐδενὸς ποιεῖσθαι. Habere honorem, idem eſt, quod exhibere reuerentiam. Teren. in Eun. Hic tibi pro eo munere honos eſt habitus ab eo. Eleganter etiam ponitur Habeo in peroratione operis. Cic. in Lœl. Hæc habui, de amicitia quæ dicerem. Accipitur etiam pro tractare. Terent. in Hecy. Nunquam ſecus habui illam, ac ſi ex me nata eſſet. Bene habere, idem eſt quod bene ualere, & incolumen eſſe: ſicut Male habere infirmum, & ægrotum eſſe. Bene habet, uel Male habet: uel etiam ſic, Res bene, uel male habet, hoc eſt feliciter, uel infeliciter cedit. Liu. li. 7. ab Vrb. Bene habet, iacta ſunt fundamenta. Belle habeo: idem eſt quod belle ualeo, uel incolumis ſum. Ci. in epi. Tullia noſtra ualet, Terẽtia minus bene habuit. i. minus bene ualuit. Idem Habet, per ſe poſitum ſignificat percuſſus eſt, ut Donatus inquit, & proprie de gladiatoribus dicitur, quod prius alii ſanguinem uideant, quam illi ſentiant ſe percuſſos eſſe. Teré. in And. Certe captus eſt, habet: Sat habeo, ἀρκεῖ μοι ἔχω, i. ſufficit. Cæſa. 3. Bel. Ciui. Noſtri uero cui ſatis habebant ſine detrimento diſcedere. Quandoque habere, eſt, ſeruare, detinere, ut eſt illud Sal. in Catil. in cuſtodiis haberentur. Quandoque præbere, exhibere, ut apud eundem in Ciceronem: Ita largitionibus corruptus eſt, ut ſeſe ac fortunas ſuas uænales habebat. Habere gratiã, uel gratias, in animo eſt, cum memorem accepti beneficii mentem animũq; habemus, & inuicem gratificandi uoluntatem. Cicero: Nec enim mihi gratiam modo habuiſti; uerumetiam cumulatiſſime retuliſti. Idem maximas tibi Panſa gratias & habemus, & agere debemus. Habere iter, eſt proficiſci. Habere uerba, λόγους ἔχειν, eſt loqui. Habere fidem uerbis, πιστεύειν, eſt credere. Tere. in And. Nam propemodum habeo tibi iam fidem. Habere rationem ſalutis, honoris, rei familiaris, eſt habere reſpectũ, λόγον, ἢ πρόνοιαν ποιεῖσθαι. Sed ſi cum ablatiuo conſtruatur mediante. Cum, ut Habere rationem cum re aliqua, ἔχειν πρᾶγμα πρός τι, idem eſt, quod habere negocium & commercium. Cic. in Catil. Rem habet cum terra, quæ nunquam recuſat imperium. Et ad Atticum: Cum omnibus Muſis rationem habere cogito. Habere rem cum muliere, συνεῖναι, eſt coire. Habere rem cum aduerſario, ἀντιδικεῖν, eſt litigare. Habeo conuenire, habeo polliceri, habeo audire, pro conueniendum eſt mihi, pollicendum, audiendum. Cic. Lent. Tantum habeo polliceri. Idẽ in Catone. Neque eos ſolum conuenire habeo: quos uidi, ſed etiam quos audiui, & legi. Idem in Ora. Audire habeo, quid hic ſentiat. Vide Vallam li. 5. Suſq; deq; habere, uel Suſq; deq; ſe-

re (utroque enim modo dicimus) eſt æquo animo ferre, & non magni pendere, & pene idem cum eo, quod Græci dicunt, ἐν παρέργῳ ποιεῖν. Plau. in Amph. Ea quæ ſunt facta, infecta eſſe acclamitat. Quæ neque ſunt facta, neque ego in me admiſi arguit: Atque id uſque luſq; deq; eſſe habituram putat. Huius uerbi cópoſita ſunt, Adhibeo, Cohibeo, Exhibeo, Inhibeo, Præbeo, Prohibeo, Perhibeo, Poſthabeo, & Redhibeo, de quibus ſuis locis. Ægre habere, δυσχεραίνειν, idé quod ægre ferre. Liu. 7. ab Vrb. Ita ægre habuit, filium id pro paréte auſum. Sicuti pleraque mortalium habentur: hoc eſt, ut ſolet accidere rebus hominum, Sal. in Cati. Habere delectum, i. deligere. Ci. 3. de Fin. Cum enim uirtutis hoc proprium ſit, earum rerum, quæ ſecundum naturam ſint, habere delectum, Delectum militum habere: eſt, cogere milites, & ex illis aptiores deligere. Cæſ. 1. Bel. Ciu. Tota Italia delectus habetur, arma imperantur, &c. Habere in deliciis, uehementer amare. Cice. 1. de Diu. Simia, quam rex Moloſſorum in deliciis habebat, & ſortes ipſas, & cetera quæ erant ad ſortem parata, diſturbauit. Habere derelictui uineam, i. relinquere incultam. Gel. li. 4. ca. 12. Siquis arboré ſuam uineamq; habuerit derelictui. Habere pro derelicto oppidum aut regionem, eſt curam eius nullam gerere. Cic. ad Attic. lib. 8. Id ergo in eam partem accepi: hæc oppida, atque oram maritimam illum pro derelicto habere: nec ſum miratus, eum qui caput ipſum reliquiſſet, reliquis membris non parcere. Habere deſpicatum pro ſpernere, & contemptui habere. Terent. in Eunuch. An id flagitium eſt, ſi in domum meretriciá D. ducar, & illis crucibus, quę nos noſtramq; adoleſcentiam Habent deſpicatam, & quę nos ſemper omnibus cruciant modis, Nunc referam gratiam. Habere deſpicatui, pro deſpectui: Pla. in Men. Tu huc poſt hunc diem pedem intro non feres, ne fruſtra ſis, Quando tu me bene merentem tibi habes deſpicatui. Habeo dictum: pro dixi. Pla. Perſa: Satis iam habeo dictum. Habeo dicere, id eſt, habeo, quod dicam. Ci. 3. de nat. deo. Hæc fere dicere habui de natu. deor. Idem de Parti. Quod habes igitur de cauſſa dicere. Habere dignitatem alicui: hoc eſt, alicuius dignitatem plurimi facere, Plin. in Paneg. Ita ſe habet Cicero de Senect. Quod quidem, ni, ita ſe haberet, ut animi immortales eſſent: haud optimi cuiuſque animus maxime ad immortalem gloriam niteretur. Habere penſi, Saluſtius in Catil. prorſus neque dicere, neque facere quicquam penſi habebat. Periculum habere, eſſe in periculo. Columel. lib. 12. cap. 21. Sed periculum habet, ne uitietur uinum, ſi male cocta ſit aqua. Potius habere, pro præferre. Cæſar. 1. Bel. Ciuil. Semper ſe reipubli. commoda, priuatis neceſſitudinibus habuiſſe potiora. Habeo in promptu, hoc eſt, prompta eſt mihi de hac re memoria. Cicero. 4. Academ. Oportet igitur & ea quæ pro perſpicuitate reſponderi poſſunt, in próptu habere. Sic habeto, id eſt, ita tibi perſuadeto, uel pro comperto teneto. Cicero ad Tironem: Sic habeto, mi Tiro: neminem eſſe, qui me amet, quin idem te amet. Habere ſtatiua, id eſt, in æſtiuis agere. Liu. 2. Bell. Macedon. Ibi ſtatiuis rex per aliquot dies habitis, fluctuatus animo eſt. Habere ſuſpectum. Liui. 4. Bell. Punici. Quia & ipſum, ut ambiguæ fidei uirum ſuſpectum iamprídem habebat. Habere ſibi res ſuas, iubebatur uxor, quæ á uiro repudiabatur, Cice. 6. Philipp. Illam ſuas ſibi res habere iuſſit. Sic habendum eſt: hoc eſt, ita intelligendum. Cicer. de Amic. Sic habendum eſt nullam in amicitia peſtem eſſe maiorem, quàm adulationem, blanditias, aſſentationem.

HABESSIT, pro habeat, antique dictum. Cic. 2. de Legib. Separatim nemo habeſſit deos, ne'ue nouos: ſed ne aduenas, niſi publice aſcitos, priuatim colunto.

HABESSVS, auctore Plinio lib. 5. ca. 27. Lyciæ ciuitas eſt, poſtea Antiphellus dicta.

HABILIS, le, [*Habile, atto, acconcio, conueniente*] εὐάρμοστος, προσήκων, quod eſt aptum & optime quadrat. Virg. 6. Æn. Nanque humeris de more habilem ſuſpenderat arcum Venatrix. Cic. 1. de Or. Si mihi calceos Sycionios attuliſſes, non uterer, quamuis eſſent habiles & apti ad pedem, quia non eſſent uiriles. Huius contrarium eſt, Inhabilis, ἀνάρμοστος, ineptus, inducens, quaſi parum habilis, hoc eſt, minus aptus.

HABILITAS, ἐφαρμογή, conuenientia, aptitudo. Cic. de Legib. 1. Ommitte opportunitates, habilitateſq; reliqui corporis, moderationem uocis, orationis uim, &c.

HABITABILIS, οἰκήσιμος, quod habitari poteſt. Cice. 1. Tuſc. Tum & habitabiles regiones, & rurſum omni, &c.

HABITACVLVM, &

HABITATIO, οἴκημα, οἴκησις, pro domo, & loco, quem habitamus. Cic. Memmio: Peto à te, ut ei de habitatione accommodes, Col. lib. 2. Villico iuxta ianuam fiat habitatio.

HABITATOR, οἰκήτωρ, pro incola. Lucan. li. 1. Rarus & antiquis habitator in urbibus errat Heſperiæ. Huius compoſita ſunt, Cohabito συνοικέω. Adhabito, προσοικέω. Inhabito, ἐνοικέω. Cic. de nat. Homines incolæ, atque habitatores.

HABITIOR. i. obeſior. Plaut. in Epid. Corpulentior hercle, atque habitior, id eſt pinguior. Ter. in Eun. Si qua habitior paulo, pugilem eſſe aiunt, deducunt cibum.

HABITISSIMVS, pinguiſſimus. Gell. lib. 4. Equum nimis ſtrigoſum & male habitú, ſed equité eius uberrimú & habitiſſimú uiderunt.

HABITO, as, penul. corr. [*Habitare. dimorare*] οἰκέω, frequentatiuum eſt ab Habeo: unde etiam quandoque cum accuſatiuo conſtruitur quemadmodum primitiuum. Virg. 2. eclo. Atque humiles habitare caſas. Terent. in And. In hac habitaſſe platea dictum eſt Chryſidem. Huius paſſiuum in tertia perſona protulit Virg. libr. 3. Effuge, cuncta malis habitantur mœnia Graiis. Inter Habitare autem & Commorari hoc intereſt, quod hoc ſit ad tempus, illud uero perpetuum: quanquam hæc differentia ſæpe confunditur. Habitare etiam antiqui acceperunt pro frequenter uel paſſim habere. Varr. lib. 16. Rerum diuin. ut citat Nonius: Hoc modo antiquos ſecundis rebus comas habitaſſe. Tecum habita, prouerbii ſpeciem habet, pro eo quod eſt, domi tuæ habita, & tuo te pede metire. Perſius Satyr. 4. Tecum habita, ut noris, quam ſit tibi cura ſuppellex. Hoc eſt, domi tuæ uiuito, ut intelligas, quàm tenuis ſit tua fortuna. Tractum uidetur, ab aulicis, quibus cum alienis opibus, ut ſuis, intumeſcant, domi nihil eſt miſerius.

HABITVDO, habitudinis, [*Habitudine, compleſſione*] ἕξις, ipſe corporis habitus, quem Barbari uocant Complexionem. lib. quarto ad Herennium: Nam ut corporis bonam habitudinem tumor imitatur ſæpe, ita grauis oratio ſæpe imperitis uidetur ea, quæ turget, & inflata eſt. Cice. ad Herenn. Corporis bonam habitudinem imitatur.

HABITVS, us, [*Habito, qualità, forma*] σχῆμα, qualitas, & forma eſt corporis, & cuiuſcunque rei. Cice. de Iuuen. Iuſtitia eſt habitus animi. Plau. Qualis habitus oris. Virg. lib. 1. Georgico. Cultuſq; habituſq; locorum. Accipitur etiam pro cultu corporis, ueſtituq; ornatus. Vnde Habitus ſcenicus, Habitus militaris, Habitus religioſus dicitur. Plaut. Quis habitus iſte tam prolixus? Plin. Qui ad nos lugubri habitu uenerat, & capillatior ſolito. Habitus, ἕξις, eſt promptitudo frequentatis actibus collecta: & à Philoſophis definitur, quod ſit alicuius rei ſiue in animo, ſiue in corpore natura concepta, ſed uſu corroborata & plena perfectio. Habitum item uocant medici conſtantem corporis conſtitutionem, & ſolute difficilem ex proba improba'ue ſimilarium particularum temperamento, inſtrumentaliumq; confirmatione naſcentem. Vnde bonum corporis habitum, εὐεξίαν, firmam ſanitatem appellant, omnibus corporis particulis probe actiones ſuas obeuntibus. Rurſus malum corporis habitum, καχεξίαν, appellant conſtitutionem corporis in morbos procliuiorem, ualetudinemq; infirmam, ex ſimilarium partuum intemperie, uel improbá inſtrumentalium prouenientem coagmentatione.

HABITVS, ta, tum, [*Hauuto*] participium à paſſiuo Habeor, quod uarias habet ſignificationes, quemadmodum & uerbú, à quo deſcendit Plin. lib. 16. cap. 34. Vt mirum ſit, ullum honorem habitum ei. Interdum idem eſt, quod affectus. Tere. in Heaut. Imo, ut patrem tuum uidi eſſe habitum, diu etiam duras dabit. Aliquando idem quod exiſtimatus. Cæſ. 7. Bel. Gal. Hic ſummo in Aruernis natus loco & magnę habitus auctoritatis. Interdum etiam dicitur de eo quod pingue eſt, & bona totius corporis habitudine, εὐεκτικός. Sed hac ſignificatione nomen potius eſt, quàm participium.

HAC, [*Per di qua*] aduerbium motus per locum. Teren. in Eunuch. hác uos omnes.

HACTENVS, pen. cor. [*Fin qui, fino à qui*] ex hác aduerbio, & tenus compoſitum, μέχρι τοῦδε, μέχρι ἐς τοῦτο, idem ſignificat quod huſque. Cic. de Amicitia. Hactenus mihi uideor de amicitia, quod ſentirem, potiſſimè dixiſſe. Aliquando ſignificat non ultra, uel nó amplius. Suet. in Nero. Cœnæ quoque tempore interpellatus tumultuoſioribus litteris hactenus excanduit, ut malum iis, qui defeciſſent, minaretur.

HADRANITANI: Siciliæ populi. Pli. lib. 3. cap. 8.

HADRIA, ſiue potius Adria, ἀδρίας, Suidæ & Stephano) ſecundus Europæ ſinus, inter Lacinium Italiæ, & Acroceraunium Epiri promontorium irrumpens dextra Macedoniæ partem, Dalmatiam, Illyricum, & Iſtriam, ſiniſtra Apuliam, Frentanos, Picentes, & Venetos alluens. Lucan. li. 5. Sonat Ionio uagus Hadria ponto. Videtur tamen hoc nomen rectius ſine aſpiratione ſcribi poſſe. Accepit enim nomen ab Atria nobili Circumpedanæ regionis oppido (ut docet Cato in Originib. & Pli. li. 3. ca. 16.) quod inſignem circa Padi oſtia habebat portum: è quo quidem oppido uicinum mare primum Atriaticú dictú fuit, & deinde litteræ unius immutatione Adriaticum. Fuit item Hadria, ſiue Adria, oppidum in finibus, Picæni, Romanorum colonia, VII. M. paſſ. à mari diſtans à qua uicinus ager, Ager Hadrianus, ſiue Adrianus dictus eſt.

HADRO-

Hadrobolum,li,pe.pro.ἁδρόβωλον, Bdellii genus eſt nigrum,& in offis conuolutum,naſcens in Arabia,India, Media, & Babylone, quod in ſacris uino perfundi ſolet,ut eſſet odoratius. Dictum Hadrobalum,à glebarum craſſitudine. Nam ἁδρὸν Græci graſſum & plenum appellant. Vide Pli.li.12.cap.9.& Dioſc. lib.1.

Hadrosphaerum,ἁδρόσφαιρον,nardi genus,è folii amplitudine ita dictum,quemadmodum aliud genus minimo folio, Microſphærum,& rurſus aliud quod mediocri eſt folio, Meſoſphærum eſt appellatum. Auctor.Pli.lib.12.cap.11.

H ANTE AE

Haebudes,pen.pr.αἰβοῦδαι,inſulæ ſunt numero quinque inter Caledoniam,quæ hodie Scotia dicitur,& Thulen inſulam. Solinus: à Caledoniæ promontorio Thulen petentibus, bidui nauigatio: inde excipiunt hæbudes quinque numero. Et paulo poſt: Secundum à continenti ſtationem Orcades præbent,quæ ab Hæbudibus porro,ſunt,ſeptem dierum,noctiumq́; totidem curſu.

Haec,fœmininum ab Hic. Vide ſuo loco.

Haedilia,[*Le ſtalli de capretti*] ἐριφοστάσια,ſunt hædorum ſtabula: qua ratione etiam dicuntur Caprilia, Ouilia, Porcilia, Equilia, & his ſimilia,quod in his ea animalia contineantur. Horati.1.Carmi. Ode.17. Nec uirides metuunt colubros, Nec Martiales ædilia lupos. Vbi Acron, Hædilia,ſepta hædorum,per continens,id quod continetur,συνεκδοχικῶς.

Haedillus,&

Haedinus,a,um,ἐρίφειος,nomen poſſeſſiuum,ut, Caro hędina,quę eſt ex hædo.

Haedinae,pelliculæ. Cice.pro Mur. At ille homo erudititſimus,ac Stoicus ſtrauit pelliculis hędinis lectulos Punicanos.

Haedulus,

Haediculus,ἐρίφιον. Plau.in Aſin. Dic igitur me tuum paſſerculum, Gallinam,coturnicem, agnellum, hædilum. Iuu. Sat.11. E Tiburti no ueniet pinguiſſimus agro Hædulus.

Haedus,di,[*Capretto*] ἔριφος,ſiue,ut alii ſcribunt Hœdus,eſt fœtus capræ. Qui per æ,diphthongum ſcribunt,uolunt dictum eſſe Hædum,ἀπὸ τῶν αἰδοίων,hoc eſt, à teſticulis. Alii uero qui per œ,ſcribunt, à lingua Sabina eius originem petunt. Illi enim Hœdum dicebant,quod Romani dicebant fœdum. Cic.de Sen. Villa abundat porco,hœdo,& agno. Virg.1.Eclog. Sic canibus catulos ſimiles ſic matribus hædos.

Haemachates,αἱμαχάτης,gemma ex Achatæ generibus, ſanguinei coloris, Pli.li.37.cap.10

Haematinon,αἱμάτινον,uitri genus totum rubens,non pellucidum, ex quo eſcaria uaſa ueteres conficiebant. Dictum Hæmantinum, quaſi ſanguinem,quod ſanguinis colorem referret. Pli.lib.36.cap.26. Fit & tincturæ genere obſidianum, ad eſcaria uaſa,& totum rubens uitrum,atque non tranſlucens. Hæmatinon appellatum.

Haematites,pen.pro.αἱματίτης,lapis eſt duriſſimus, rubore adeo ſaturo,ut niger uideatur,coti tamen attritus rubedinem manifeſtam oſtendit, ſanguinis colori ſimillimam. Quatuor fere enumerantur hæmatitæ differentiæ, duritiæ tantum diſtinctæ, & colore magis minusúe nigricante. Optimus tamen eſt, teſte Dioſco. qui friabilis eſt,& in quædam quaſi fila poteſt ſecari. Nomen habet, ἀπὸ τοῦ αἵματος, hoc eſt à ſanguine, uel quod totus concreto ſanguini ſimilis ſit,uel quod coti madefactæ attritus, facultatem habeat ſiſtendi ſanguinis. Vide Gale. li.9. Sim. med. Dioſc. Mater. med.li.5.& Pli.lib.37.cap.16.

Haematopodes,αἱματόποδες,aues Ægypto peculiares, muſcis præcipue ueſcentes, ternisq́; inſiſtentes digitis. Hæmatopodes dictæ à ſanguineo crurũ colore. Habent enim crura prælonga [illegible] rubentia, teſte Pli.lib.10.ca.46.& 47. Quanquam ibi in omnibus fere exemplaribus, corrupte,ut arbitror, pro hæmatopode, himantopodem legamus, quod Latine loripedem interpretari poſſumus, quo nomine quidam Æthiopiæ populi commemorantur à Plin.lib.5.cap.3.

Haemodes,teſte Pomponio lib.1. mons eſt Lyciæ.

Haemon,αἵμων,Thebanus iuuenis,qui quum amore incredibili Antigonem Oedipi & Iocaſtæ filiam deperiret, ad eius tumulũ mortem ſibi conſciuit. Fuerat autem Antigonæ iuſſu Creontis (qui uetuerat cadauera Græcorum inhumari) iugulata,quod Polynicem fratrem mortuum noctu ſepelire uoluiſſet. De huius adoleſcentis morte uide Statium in Thebaide,& Propertium lib. 3.

Quid,non Antigones tumulo Bœotius Hæmon?&c.

Haemonia,uide Æmonia.

Haemorrhagia,αἱμορραγία,eſt copioſus, immoderatusq́; ſanguinis effluxus in quacunque corporis parte. Fuit autem,teſte Gal.li. de Sympt. Diffe. tribus fere modis ex uaſorum uidelicet ruptura, uel ex eroſione eorundem,uel ex nimia apertione orificiorum in uenis. Nonnunquam etiam ex nimia ſanguinis tenuitate, cum uidelicet ſanguis magnam copiam ſeroſi humoris habet admiſtam.

Haemorrhois,pen.cor.αἱμορροῒς,ſerpentis peſtiferi genus eſt, cuius morſu ſanguis omnis effluit è corpore,unde & nomen habet. αἷμα enim ſanguinem ſignificat:& ῥόος fluxus. Lucan.li.9. Impreſſit dentes hæmorrhois aſpera Tullo. Dicitur etiam Hæmorrhoia. Pli. Muſtum ſerpentibus aduerſatur, maxime hæmorrhoiæ & ſalamandræ. Eſt etiam Hæmorrhois,genus morbi,quod intra ſedem naſcitur, immaturi mori ſpecie, quum ora uenarum iuxta anum, tanquam ex quibuſdam capitulis turgent, & ſanguinem fundunt: quod & in ore uuluæ fœminarum incidere conſueuit. Vide plura apud Cel.lib.6.cap.de Hæmorroid.

Haemus,αἷμος Suidæ) mons eſt Theſſaliam à Thracia diuidens, ſicut dictus ab Hæmo Boreæ & Orithyiæ filio. In hoc monte Martis domicilium conſtituerunt Poetæ. In eius montis radicibus ſunt amœna illa loca, Græcis Tempe dicuntur. Luca. Tunc linquitur Hæmus Thracius.

Haerediolum,li,cum accentu in antepen. [*Campicello, poderetto*] ſignificat paruum hæredium, hoc eſt paruum prædium, quod nobis ex hæreditate prouenit, κτημάτιον, χωρίον πατρῷον. Col in Præfat.lib.1. Ex qua cincinnatus obſeſſi conſulis: & exercitus liberator ab aratro uocatus ad dictaturam uenerit, rurſus facibus depoſitis,quos feſtinantius uictor reddiderat,quàm ſumpſerat imperator, ad eoſdem iuuencos,& quatuor iugerũ auitum hærediolum redierit. Quo in loco Hærediolum auitum uocat paruum prædium,a maioribus relictum & ueluti per manus traditum.

Haeredipeta,tæ,pe.co. κληρονομίας κλῆρο θήρας,qui blanditiis, muneribus,& aliis huiuſmodi artibus captat gratiam ſenum & uiduarum,ut ab illis hæres inſtituatur.

Haereditarius,a,um, [*Hereditario*] κληρονομικὸς, κατὰ κληρονομίαν πατρικός,quod ad hæreditatem pertinet. Ci.6. Ver. Simul cum ceteris Chelidonius hæreditariis ornamentis ponentur. Hinc Bona hereditaria,& Succeſſio hæreditaria. Morbos etiam hæreditarios uocamus,qui parentum uitio nobis obtingunt.

Haereditas,itatis,[*Hereditá, ſucceſſione*] κληρονομία ſucceſſio eſt in uniuerſum ius quod defunctus habebat tẽpore mortis. Et apud antiquos diuidebatur in duodecim uncias,quæ aſſis nomine continetur. Cic.1. Offi. Optima autem hæreditas à patribus traditur liberis, omniq́; patrimonio præſtantior, gloria uirtutis, rerumq́; geſtarum.

Haeredium,redii,χωρίον πατρικόν,paruum prædium,quòd nobis èx hæreditate prouenit. Var.li.1.de re ru.ca.10. Quantum attinet ad antiquos noſtros,ante bellum Punicum pendebant bina iugera, quot à Romulo primum diuiſa ferebantur uiritim: quæ, quòd hæredem ſequerentur, Hæredium appellarunt. Pli.li.19.ca.4. In duodecim tabulis legum noſtrarum nuſquam nominatur uilla, ſemper in ſignificatione ea hortus: in horti uero hæredium.

Haereo,es,ſi,ſum,[*Eſſere ſtrettamente congiunto & unito*] ἀντέχομαι, συμφύομαι,arctè rei inſideo,& coniunctus ſum. Vir.2. Æn. Hærent parietibus ſcalæ. Et quoniam qui in aliqua re dubitant, non mouentur: ideoq́; hærere, ac ſuſpenſi eſſe uidentur: factum eſt, ut Hærere aliquando ponatur pro dubitare,& ancipitem eſſe ἀμφιβάλλειν, ἀπορεῖν. Ter.in Eun. Hæreo, qui faciam. Cic.in Ant. Hærebat nebulo,quo ſe uerteret,non habebat. Quandoque ſimpliciter eſſe manere,uel inſidere. Ter.in Hecy. In te hæret omnis culpa. Vir.li.4. Multa uiri uirtus animo, multusq́; recurſat Gẽtis honos: hærent infixi pectore uultus. Huius uerbi cõpoſita ſunt, Adhęreo, προσφύομαι, affixus, uel cõiunctus ſum. Lact.li.5. Quibus poſtea eiectis,omnes,qui ſanati fuerint adhærent religioni, cuius potentiam ſenſerant, Cohæreo, συμφύομαι, ſimul hæreo, coniungor, & conuenio. Lact.li.2. Ea enim quæ eſt ſolis calore flagrantior, proxima eſt,& cohæret Orienti. Hinc Cohæreſco. Boetius in Top. Cic. Hæc talia ſunt,ut ſæpius quidem adiunctis ſibi cohæreſcant. Inhæreo,à quo Inhæreſco: de quibus alibi.

Haeres,dis gene. comm. [*Herede, ſucceſſore*] κληρονόμος,qui defuncto ſuccedit in ius uniuerſum quod h:bebat: ab Hæreo. q. qui hæres eſt,hæret,hoc eſt,proximus eſt illi,cuius eſt hæres. Quidam tamẽ hoc nomẽ ab Herus deriuant: q. dominus fiat bonorũ, quæ ad eũ perueniũt. Hæres enim apud ueteres (auctore Feſto) dominus dicebatur. Hor.2. Ser. Saty.3. Vt hæres Iã circum loculos uel claue,letus,ouansq́; Curreret. Oui 6. Met. Et auiti nominis hæres Tantalus, Ci. pro Quinct. Hæredẽ teſtamẽto reliquit hunc P. Quinctium. Secundus hæres dicitur,qui hæredi inſtituto ſubſtituitur, ut inquit Boetius in Commen. in Top. Ciceronis, ea lege,ut ſi prior hæreditatem non adeat, deuoluatur ad ſecundum. Ci.1. de Inuen. Qui patris pupilli hæredes ſecundi ſunt. Hæredes arboris, pro ſurculis, ramis. Pli.lib.16.ca.37. Cæſæq; denſius in numero hærede prolint. Hinc Cohæres,qui ſimul hæres inſtitutus eſt, cum altera, συγκληρόνομος. Exhæres,qui extra hæreditatem eſt,id eſt,qui hæreditate priuatus eſt, ἀκλήρονομος.

Haeres Martia,nomẽ deæ,quæ una ex Martis comitibus eſſe puta

batur, cui ueteres poſt acceptam hæreditatem rem diuinam faciebant. Auctor Feſtus.

HAERESCO [*Accoſtarſi, unirſi inſieme*] κολλάομαι, idem pene eſt, quod adhærere uel affixum manere: unde Adhæreſco, & Cohæreſco.

HAERESIS, is, pe. c. [*Hereſia, ſetta*] αἵρεσις, Græca dictio eſt, qua optio: uel electio, & ſecta ſignificatur: ἀπὸ τοῦ αἱρέομαι, quòd ſignificat eligo, uolo, expeto. Vnde ſumitur pro opinione tenaci, & confirmata de aliquo dogmate, & ſententia, in qua perſiſtamus, electa. Cic. in Para. Cato autem perfectus, mea ſententia, Stoicus, & ea ſentit, quæ non ſane probantur in uulgus, & in ea eſt hæreſi, quæ nullum ſequitur florem orationis, neque dilatat argumentum, ſed minutis interrogatiunculis, & quaſi punctis, quòd propoſuit efficit. Hinc componũtur Diæreſis, διαίρεσις, diuiſio: Aphæreſis, ἀφαίρεσις, ablatio: Sinæreſis, συναίρεσις, coniunctio. Hæreſiarcha, hæreticorum princeps. Hæreticus proprie dicitur, qui eſt alicuius opinionis, uel ſectæ. Vnde à Theologis hæretici dicuntur, qui ſectam aliquam diuerſam à recepta religione aut inſtituunt aut ſectantur.

HAESITANTIA, tiæ, ἰσχνοφωνία, titubatio, balbuties & difficultas explicandi quod ſentias. Cic. in Phil. 3. Qui propter hæſitantiam linguæ, ſtuporemq; cordis, cognomen ex contumelia traxerit.

HAESITATIO, nis, [*Dubitatione, dubbio*] ἀπορία, pro dubitatione, cunctatione & perplexitate. Cic. Appio Pulchro: Noli ignoſcere hæſitationi meæ. Accipitur & pro titubatione, linguæ hæſitantia, ἰσχνοφωνία. Idem 2. de Ora. Qui timor? quæ dubitatio? quanta hæſitatio, tractuſq; uerborum?

HAESITO, hæſitas, pen. cor. [*Accoſtarſi, dubitare*] frequentatiuum ab Hæreo, ἐνίσχομαι, identidem & multum hæreo, & progredi nõ poſſum. Ter. in Phor. In eodem luto hæſitas. Vbi Hæſitare in eodem luto, prouerbialiter dictum eſt, pro eo, quòd eſt, ita implicitum eſſe alicui negocio, ut te commode explicare non poſſis, ſed ſemper diſſimile aut deterius incidas. Tractum à uiatoribus, qui ſimul atque in lutum inciderunt, cum alterum pedem conantur educere, altero altius immerguntur. Aptiſſime autem competit in eos, qui uerſuram faciũt, Nam illi mutant quidem creditorem, ære tamen alieno ſe non liberant. Accipitur etiam Hæſitare pro dubitare, & ſeſe explicare non poſſe. Cic. 2. de Finib. bonorum & malorum. Aperiendum eſt igitur, quid ſit uoluptas: quam ſi explicauiſſet, non tam hæſitaret. Idem 2. de Orat. Carbo hæſitans in maiorum inſtitutis, rudis in iure ciuili. Hæſitare lingua, eſt titubare. Idem de lingua hæſitans, & uoce abſonus. Hæſitantia uerba, apud eundem pro Domo ſua.

HAESITATOR, tis [*Dubitatore, dimoratore*] μελλητής, cunctator, & dubitator. Pli. in epiſt. Sum ipſe in edendo hæſitator, tu tamen meam quoque cunctationem, tarditatemq; uiciſti.

HAGIOGRAPHA, [*Sacra ſcrittura*] ἁγιόγραφα, à Græcis dicuntur ſcripta ſacra, orthodoxorum omnium conſenſu in ſacræ ſcripturæ canonem recepta. Quomodo autem differant ab Apocryphis, uide in Decr. diſtin. 15. cap. Sancta Romana eccleſia.

HAGNVS, ni, [*Agnello*] ἀρνός, fœtus ouis, ἀπὸ τῆς ἁγνότητος, hoc eſt, à puritate dictus, ut Feſto placet, eo quod ſit hoſtia pura & immolationi apta. Alibi tamen idem Feſtus, ſibi non ſatis conſtans, à Græco ἁμνὸς deducit, quod illis idem ſignificat quod nobis Agnus. Varro lib. 4. de Ling. Lat. originem huius dictionis ex Latino ſermone repetit, agnum dictum aſſerens, quod ouillo pecori ſit agnatus. Quicquid id eſt, conſuetudo obtinuit, ut potius ſine aſpiratione ſcribatur. Quin ipſe etiam Feſtus, cum à puritate deductum uelit, in eorum tamen ordinem retulit, quæ ab a, littera initium ſumunt. Hinc fit diminutium Hagnellus, ſiue Agnellus, ἀρνίον. Plau. in Aſina. Dic igitur me tuum paſſerculum, gallinam, coturnicem, hagnellum, hædillum.

HAGNES, etis, ἁγνής, mulieris proprium, ἀπὸ τῆς ἁγνότητος, ideſt, à caſtitate impoſitum.

HALABARCHES, ἀλαβάρχης, Latine ſalis præfectũ ſonat. Erat autem is præcipuus honos apud Ægyptios, teſte Ioſepho Antiq. li. ult.

HALAE, ἁλαί, Bœotiæ oppidum, ut ex Pauſaniæ ſententia tradit Stephanus. Sunt & alia eiuſdem nominis loca, quæ commemorantur ab eodem Stephano.

HALALCOMENE, & Halalcomenæ. Vide Alalcomenæ.

HALCYON, halcyonis, ἀλκυών, auis eſt maritima, hyberno tempore, in mari oua pariens, pulloſq; ſuos educans, quo tempore ſumma eſt in mari tranquillitas, quam Alcedonia Plautus appellauit. Fabulantur poetæ, Halcyonem Æoli filiam, & Ceycis uxorem in hãc auem mutatã fuiſſe: Æolumq; hoc filiæ ſuæ poſteritate tribuere, ut quandiu illa pullis procreandis uacet, tandiu ſumma in mari ſit Tranquillitas. Seru. Ceycem Luciferi filium fuiſſe tradit, & Halcyones maritum: à qua cum prohibitus, iſſet ad cõſulendum Apollinem de ſtatu regni, naufragio periit. Cuius corpus cum ad uxorem delatum fuiſſet, illa ſe præcipitauit in pelagus. Poſtea miſeratione Tethyos, & Luciferi conuerſi ſunt ambo in aues marinas, quæ halcyones uocantur. Sane ſciendum eſt, quòd cum de muliere dicimus, hæc Halcyone facit. cũ de auibus, hic & hæc Halcyon, hi & hæ Halcyones. Iſtæ autem aues nidos faciunt in mari media hyeme: quibus diebus tanta eſt tranquillitas, ut nihil penitus in mari poſſit moueri. Inde etiam dies ipſi, Halcyonia nominantur. Hæc Seruius. Dictæ autem ſunt Halcyones, παρὰ τὸ ἐν ἁλὶ κύειν, hoc eſt, ab eo quòd in mari oua pariant. Quò fit, ut prima uocalis, ſi originem ſpectemus, aſpiranda uideatur. Euſtathius tamen contra etymi rationem tenui ſpiritu notandam præcipit, adiecto etiã generali canone, quo negat uocabulum ullum eſſe aſpirandum, quod initium ſumat ab αλ, ſubſequente κ.

HALCYONE, es, pe. co. ἀλκυόνη, Æoli uentorum regis filia uxor Ceycis, quæ præ dolore, quem ex naufragio & morte mariti ſuſceperat, mutata eſt in auem Halcyonem. Vide Alcedo.

HALEC, ecis, uel, ut alii ſcribunt Halex fœm. piſcis ſola aqua uictitãs, quem Ariſt. μαινίδα appellat, ſi Theodori uerſioni credimus.

HALECVLA. Col. li. 8. ca. 17. Itaq; præberi conuenit tabentes haleculas, & ſalibus exeſam chalcidem. Eſt item Halec, ſiue Halex, liquaminis genus, quod ex piſcium inteſtinis confici ſolet. Mart. li. 11. Cui portat gaudẽs ancilla paropſide rubra Halecem, ſed quam protinus illa uoret. Plin. lib. 31. cap. 8. Halec imperfecta, nec dum colata. Legitur & in neu. gen. Hor. 2. Ser. Sat. 4. Ego fæcem primus & Halec Inueni. Pla. in Aul. Qui mihi holera cruda ponunt, halec danunt. Vbi tamen ratio carminis clamat legẽdum eſſe Halecem: alioqui uerſui deerit ſyllaba.

HALAESA, ἄλαισα, Siciliæ oppidum, inter Agathyrſum & Cephaledium ſitum, triginta paſſ. M & diſtans ab utroque teſte Stra. lib. 6. Hinc deducitur adiectiuum.

HALESINI, urbis huius incolæ, quorum meminit. Pli. li. 3. cap. 8.

HALAESINVS, a, um, ut Halæſina ciuitas, hoc eſt, ipſa Halæſa. Cic. 3. Verr. Siciliæ ciuitates multæ ſunt, iudices, ornatæ, atque honeſtæ: ex quibus in primis numerãda eſt ciuitas Halæſina. Nullam enim reperietis aut officiis fideliorem, aut copiis locupletiorem, aut auctoritate grauiorem.

HALAESVS, ἄλαισος, fluuius, & mons non longe ab Ætna. Col. li. 10. Et quæ Sicanii flores legiſtis Halæſi. Eſt & in Ionia Aſiæ regione eiuſdẽ noĩs fluuius Colophoné præterfluẽs. Auctor Pli. li. 5. c. 29.

HALAESVS, ἄλαισος, Agamemnonis fuit filius ex Briſeide, ut quidam uolunt, ex Clytemneſtra, ut alii. Dicunt enim hunc cum matre ſenſiſſe contra patrem, & poſtea patria pulſum in Italiam ueniſſe, atque apud Maſſicum Campaniæ montem conſediſſe, & tanquam Troiani nominis hoſtem Turno aduerſus Æneam fauiſſe. Virg. Hinc Agamemnonius Troiani nominis hoſtis Iungit Halæſus equos &c. Ouid. quoque li. 4. Faſt. auctor eſt, ab hoc Halæſo Faliſcos nomen accepiſſe.

HALIA, æ, ἁλία, Nympha marina, Nerei & Doridis filia, ἀπὸ τῆς ἁλός, hoc eſt, à mari dicta.

HALIAS, haliados, ἁλιάς, genus ſcaphæ, uel paruæ nauiculę, ut ex Appiano docet Bayſius.

HALIAEETVS, ti, p. c. ἁλιαίετος, genus eſt aquilæ: Falco à nonnullis dicitur, ab aliis Accipiter, ab aliis, Niſus. Ouid. Met. li. 8. Et modo factus erat fuluis halæetus alis. Pli. li. 10. c. 3. Haliæetus tantum implumes etiamnum pullos ſuos percutiens, ſubinde cogit aduerſos intueri Solis radios: & ſi conuenientem, humectantemq; animaduertit, præcipitat è nido, uelut adulterinum, & degenerem illum, cuius acies firma contra ſteterit, educat. Haliæeti ſuum genus non habent, ſed ex diuerſo aquilarum coitu, naſcuntur.

HALIACMON, ſiue Haliagmon, ἁλιάκμων, fluuius eſt Macedoniæ. Pli. lib. 31. cap. 2. Item in Macedonia, qui uelint ſibi candida naſci, ad Heliacmona ducere: qui nigra aut fuſca, ad Axium.

HALIARTVS, ἁλίαρτος, nomen urbis Bœotiæ, quam Haliartus condidit Therpandri filius, de qua uide Stra. li. 9.

HALICACABVS, ἁλικάκαβος, alterum ſolani genus, ſemen in folliculis rotundis habens, ad ſpeciem ueſicarum, orbiculatum, rubens, & læue. Latini Veſicariam uocant, teſte Pli. li. 21. c. 31. Officinæ Mauritanos ſequutæ, uocant Alcaquengi.

HALICARNA, ἁλίκαρνα, oppidum mediterraneum Ætoliæ, apud, Plin. lib. 4. cap. 2.

HALICARNASSVS, p. p. ἁλικαρνασσός, urbs Cariæ, principum regia, circa initium Tauri ſita, ad mare in minori Aſia, Argiuorum colonia, in qua Mauſoleum quondam nobiliſſimum opus extabat, & Salmacis fons. Hæc prius Zephyra dicebatur. Ex Halicarnaſſo fuit Herod. hiſtoricus, item Heraclius poeta, & Diony. ſcriptor antiquitatum, qui ab ea Halicarnaſſeus dictus eſt. Cic. Q. fr.

HALIEVTICA, [*Libri che trattano di peſce*] ἁλιευτικά, dicuntur uolumina in quibus tractatur de piſcibus. Pli. li. 32. c. 2. Mihi uidentur mira, & quæ Oui. prodidit piſciũ ingenia, in eo uolumine, quod Halieuticon inſcribitur. Fuerunt & alii qui Halieutica ſcripſerunt: ut Olympius Nemeſianus, quem Vopiſcus tradit ſcripſiſſe Cynegetica

getica & Haulieuca:& Oppianus qui opus de piſcibus Antonino dicauit. Scripſit & Apicius, ſed Halieuſim appellauit.

HALIMVS, ἅλιμος, frutex ex ſepimentis idoneus, ſimilis rhamno, ſine ſpinis, folijs oleæ, ſed latioribus. Naſcitur in ſepibus & maritimis, locisq; ſalſis, ſalſilaginemq; refert. Vnde & nomen uidetur accepiſſe. Alii ſine aſpiratione ſcribunt; indeq; Alimon dictum putant, quòd famem arceat. Tradit enim Solin. fruticem hunc in Creta naſci, mirabili effectu, quòd eo aduerſo fames aliquandiu nulla ſentiatur.

HALIPHLOEOS, ἁλίφλοιος, Græcis arbor eſt, glandiferarũ omnium deterrima, quæ à noſtris Salſicortex appellari poteſt, cui glans tam amara, ut eam præter ſues, nullum animal attingat.

HALIPHLEVMON, ἁλιπλεύμων, marinus pulmo, genus piſcis apud Pli. lib. 33. cap. 11.

HALIS, lis. Fluuius. Cic. de Diui.

HALITO, as, pen. cor. [*Spirare, riſiatare*] ἀτμίζω, expiro, halitum iden tidem emitto. Ennius: Sublime iter quadrupedantes, flammam halitantes.

HALITVS, halitus, penul. corr. [*Halito, ſpirito, uento, fiato*] ἀτμός, ſpiritum ſignificat: & eſt nomen uerbale ab Halo, ſicut ſpiritus à Spiro. Plin. libro 9. cap. 7. In aquas quidem penetrare hunc uitalem halitum quis miretur? Efflare extremum halitum. Cicero 2. Tuſculan. Halitus ſolis, id eſt, uapor & calor. Columella. Diſiectum deinde protinus fimum inarari & obrui conuenit, ne ſolis halitu uires amittat. Halitus terræ, ἀρχτυμίκος, pro uapore, qui per terræ rimulas ſurſum aſcendit. Plin. lib. 11. cap. 12. Obuio terræ halitu infectus.

HALIZONES, pen. prod. ἁλιζῶνες, populi Aſiæ maritimi, Myſis Caribus, & Lydis finitimi: ita dicti, παρὰ τὸ τῇ ἁλὶ ὑποζώννυσθαι, hoc eſt, ab eo quòd mari præcingantur, ut indicat Pli. lib. 5. cap. 31. Steph. Halizonas dictos putat, quaſi ἀλαζόνας, quod ob diuitias ſuperbi eſſent, & præferoces.

HALLVCINATIO, onis, uerbale, idem ſignificans quod error aut ſtupor. Nonius ex aliquo ueterum: Vt aſſiduo oſcitantem uidit, atq; illius quidem delicatiſſimas mentis & corporis hallucinationes.

HALLVCINOR, aris, [*Fallare, ingannarſi*] παραφέρω, ἐκ ...ζω, ſignificat aberrare, falli, uel etiam obſtupeſieri, ut Nonius docet. Proprie tamen ad oculos refertur, ut idem ſit, quod in conſpiciendo falli, & errare, dum alterum pro altero aſpicimus: ἀπὸ τοῦ ἄλλως, quod ſignificat aliud uel ἀπὸ τοῦ ἀλύειν, quod eſt languere uel obſtupeſcere, ut auctor eſt Cloatius Verrius apud Gell. li. 15. ca. 12. Cic. ad Att. 16. Ego tamen ſuſpicor hunc, ut ſolet, hallucinari. Aſpiratur (ut inquit Gell. lib. 2. cap. 3.) ut ſonus firmior ſit & uegetior.

HALLVX, cis, uel Hallus, li, [*Deto groſſo*] ἀντίχειρ, pollex, ex eo dictus, quod ſuper proximum digitum ſaliat. Nam conſtricta manu ſolus proximum digitum ſcandit. Vnde quidam à Græco ἅλλομαι trahunt, quòd Latine ſcandere, ſeu ſalire ſignificat.

HALMADES, ἁλμάδες, teſte Ruellio, oliuæ dicuntur, quæ condiuntur muria. Nam ἅλμη muriam uel ſalſuginem ſignificat.

HALMYRIS, ἁλμυρίς, lacus ambitu LXIII. M. paſſ. Ex Danubio natus ſupra Iſtropolin: de quo Plin. lib. 4. cap. 12.

HALO, las, [*Spirare, mandar fuori odore*] ἀτμίζω, ἐκπνέω. ſpiro, uel odorem emitto. Virg. 4. Geor. Inuitent croceis halantes floribus horti. Huius compoſita ſunt Adhalo, Exhalo, de quibus ſupra. Vnde exhalatio, ἀρχτυμίκος. denſiorum ſpirituum euaporatio, quæ à Cic. Halitus terræ appellatur. Inhalo, ἐμφύσω, ἐμπνέω. Lactan. de Ira Dei. Si ceræ inhalaueris.

HALOS, [*Corona*] ἅλως, ab Ariſtotele in Meteoris dicitur, quem noſtri modo coronam, modo aream circa lunam dicunt, Sene. lib. 1. Quæſtio. Hunc Græci Halo uocant, quem nos dicere coronam aptiſſime poſſumus.

HALONE, es, ἁλώνη, inſula Propontidis ante Cyzicum, oppidum habens eiuſdem nominis. Auctor. Pli. lib. 5. cap. ult.

HALONESVS, ἁλόννησος, inſula Ægæi maris. Strabo lib. 44.

HALOPHANTA, halophantæ, hominum genus nequam (ut ait Nonius) quod ob ſuenda mendacia miſerrima mercede conducitur. Pla. in Curc. Ædepol nugatorem lepidum, lepide hunc nactus eſt Phædromus: Halophantam, an ſycophantam hunc magis dicam, neſcio. Quo tamen in loco legendum uidetur Holophantam:

HALOSIS, pen. pro. [*Preſa, eſpugnatione*] ἅλωσις, fœm. gen. Latine captio, uel expugnatio dicitur. Sueto. in Nero. Hoc incendium è turre Mecœnatica proſpectans, lætusq; flammæ pulchritudine, haloſin Illi decantauit.

HALTER, halteris, pen. genitiui pro. ἀπὸ τοῦ ἅλλεσθαι, hoc eſt, à ſaliendo, dictus eſt. Sunt enim Halteres, ἁλτῆρες, pilæ plumbeæ, maſſulæ'ue, quibus utraque manu ſe librabant, qui ſaltu certabant, ut certius aſſilirent. Mart. in Apoph. Quid pereunt ſtulto fortes halterę lacerti? Exercet melius uinea foſſa uiros.

HALVS, li, à Gallis uocatur herba, quam Veneti Cotoneam dicunt, ſimilis cunilæ bubulæ, cacuminibus thymo, dulcis & ſitim ſedans. Vide Pli. lib. 26. cap. 7.

HALYATTES, ἀλυάττης, Lydiæ rex, pater Crœſi. Auctor Herod. lib. 1. Inde Halyatticus, a, um, Horat. lib. 3. Carm. Quam ſi Mygdoniis regnum Halyattici Campis continuem. Regnum, inquit, Halyattici, hoc eſt, Crœſi, Halyattæ filii.

HALYS, ἅλυς, fluuius ex Tauri montis radicibus profluens per Cappadociam, & à meridie Siros ac Paphlagones interfluens, contra Aquilonem in Euxinum mare euoluitur. Meminit eius Cice. 2. de Diuinat. Crœſo fatalis Halys, Lucan. lib. 4. Crebro uortice tortus Halys, Ouid. 4. de Pont.

HAMA, æ, inſtrumentum ad incendium compeſcendum. Plin. in epiſt. Et alioqui nullus uſquam in publico ſipo, nulla hama, nullum denique inſtrumentum ad incendia compeſcenda.

HAMADRYADES, pen. cor. ἁμαδρυάδες, nymphæ ſiluarum, quas uetuſtas credidit ſimul cum arboribus naſci & interire. Vide Dryades. Virg. 10. Eclog. Iam neque Hamadryades rurſus, nec carmina nobis ipſa placent.

HAMATILIS, & hoc le, pen. cor. ἀγκιστρευόμενος. quod ad hamum pertinet. ut Piſcis hamatilis, id eſt, hamo captus. Plaut. in Rud. Poſt id hamatilem piſcem, ſaxatilemq; aggredimur, captamus cibum in mari. id eſt, hamo piſcamur.

HAMATVS, a, um, [*Hamato, pieno di hami*] ἀγκιστρωτός, hamo inſtructum & munitum ſignificat. Cic. 4. Acad. Hamatis, uncinatisq; corpuſculis. Hamata munera, quæ ita dantur, ut alia ſubinde dona ad ſe alliciant. Pli. in epiſt. Volo enim eum, qui ſit uere liberalis, tribuere patriæ, propinquis, affinibus, amicis: ſed amicis dico pauperibus, non ut iſti, qui ijs potiſſimum donant, qui donare maxime poſſunt. Hos ego uiſcatis, hamatisq; muneribus non ſua promere puto ſed aliena corripere. Sagittæ hamatæ. Ouid. 3. Triſt. Ele. 10. Pars cadit hamatis miſere confixa ſagittis. Vngues hamati. Ouid. 12. Metam. Hamatisq; uiri laniauerat unguibus ora.

HAMAXA, [*Carro*] ἅμαξα, à Græcis dicitur, quod à nobis Plauſtrum. Vnde etiam ſidus illud, quod nos Septentriones dicimus, à figura, ſituraq; ipſa, quia ſimile plauſtri uidetur, ſimiliter Hamaxa appellatur. Vide Gell. lib. 2. cap. 21.

HAMAXOBII, Ptolemæo, Hamaxobitæ Pomponio, ἁμαξόβιοι, ἁμαξόβιται, populi ſunt Sarmatiæ Europææ, ita dicti, quòd plauſtris utantur uice domorum. Vadianus Pomponii interpres eos eſſe putat, quos non procul à Polonis ſitos, uulgus corrupta uoce uocat Moſcouitas.

HAMAXAMPEVS, pars eſt fluminis Hypanis, qui cum fonte Xampeo amaro commixtus eſt. Tortellius.

HAMIOTAE [*Coloro che pigliano i peſci con gli hami*] γριπεῖς, ab hamis.

HAMMITES, gemma quæ ouis piſcium ſimilis eſt. Vide Plin. lib. 37. cap. 10. Qui hamo ad piſcandum utuntur. Plau. in Ruden. Saluete fures maritimi, conchitæ, atque hamiotæ Famelica hominum natio. Varro: Cohortis coquorum atque hamiotarum, aucupumq;. Sunt qui hic legendum putent Hamotarum: & ita etiam uidetur exigere ratio carminis apud Plautum.

HAMMODARA, oppidum inter Ægyptum & Æthiopiam, iuxta ſe habens, bituminis fontem. Auctor Pli. lib. 6. cap. 29.

HAMMONIACVM, ἀμμωνιακόν, reſinæ ſpecies ex arbore, quam metopium uocant, ſtillans in Arenis, iuxta Hammonis templum: unde & nomen ſortitum eſt. Vide Ammoniacum.

HAMMONIS cornu, inter ſacratiſſimas Æthiopiæ gemmas habetur aurei colore. Pli. lib. 37. cap. 10.

HAMMONIVM, coloris genus tendentis in ſubruſum. Varro de Re ruſtic. libro 3. cap. 2. Nunc ubi uides hic citrum aut aurum? num minium aut hammonium? num aliquod emblema, aut lithoſtroton? illic omnia contra. Sunt tamen, qui hoc in loco malint legere Armenium.

HAMO, as, [*Piegare, torcere à guiſa di hamo*] ἀγκιστρόω, curuo: à quo Hamatus curuatus, de quo ſupra. Hinc Adhamo, as, pe. pr. quod eſt obligo. Cic. lib. 2. Acad. Qui enim ſerius honores adhamauerunt, uix admittuntur ad eos.

HAMOTRAHONES, dicti ſunt, uel piſcatores, uel qui cadauera traherent hamo. Nam ut eſt apud Sueton. eorum, qui ſupplicio afficiebantur, cadauera iuſſu principum unco ſæpe trahebantur in locum, quem tum Gemonias ſcalas dicebant.

HAMVLVS, li, diminutiuum. Hamulum Celſus uocat uncinum, quo chirurgi pterygion ex oculo eximunt. Celſus lib. 5. Specillo auriculario protrahendum eſt, aut hamulo retuſo.

HAMVS, mi, [*Hamo*] ἄγκιστρον, catenam ſignificat. Cicero de Senectute, eſcam Malorum uoluptatem appellat, quod ea uidelicet capiantur, ut Hamo piſces. Virgil. libro 3. Æneid. Loricam conſertam hamis, auroq; trilicem. hoc eſt, hamis aureis. Accipitur etiam Hamus, pro unco, ex quo piſcatores eſcam ſuſpendunt ad capiendos piſces. Ouid. de Arte aman. Caſus ubique ualet: ſemper

tibi pendeat hamus: Quo minime credis gurgite, piſcis erit. Præterea ab huius unci ſimilitudine. Hamus accipitur pro inſtrumento ferreo, quo diuitum arcæ nummariæ obſepiuntur. Iuuen. Saty. 14. Diſpoſitis prædiues hamis uigilare cohortem. Quo in loco hamus priorem corripit, quam poetæ omnes producunt: aut certe dicendum erit s, litteram in dictione Prædiues cum præcedente uocali abſumi: in qua ſententia eſt Mancinellus. Hamus etiam aliud inſtrumentum ferreum ſignificat, quo linum pectitur. Plin. lib. 19. cap. 1. Et ipſa tamen pectitur ferreis hamis, donec omnis membrana decorticetur.

HANNO, Punicum nomen eſt, quo plerique non ignobiles Carthaginienſium duces ſunt appellati: tres tamen inter ceteros maxime illuſtres extitere. Primus fuit Philippi Macedonis temporibus, qui cum tyrannidis cupiditate accenſus, omnes ciuitatis principes in filiæ ſuæ nuptiis ueneno necare conſtituiſſet, prodito à miniſtris conſilio, fruſtra concitatis ſeruitiis, Maurorumq́; rege in patriæ exitium ſolicitato, uiuus in Carthaginienſium manus peruenit: à quibus & ipſe uirgis cæſus, & manibus cruribusq́; fractis in crucem actus eſt, & in cognatos omnes ſæuiſſime animaduerſum. Fuit alter Hanno, temporibus Agathoclis Siculorum tyranni, à quo cum XXX. Pœnorum millibus conſerta pugna eſt interfectus. Tertius fuit tempore ſecundi Bel. Pun. Barchinæ factionis princeps, contrarias Annibali in republica partes fouens. De hoc multa apud Liuium. aliorum meminit Iuſtinus Trogi abbreuiator lib. 21. & 22.

HANVM, ueteres pro fano uſurparunt, & Hannulum, pro paruo fano.

HAPHE, ἁφή, inſperſio pulueris, quo inſpergebantur luctãtes, ubi ceromate illiti fuiſſent, ut mutuas præhenſiones admitterent. Mart. lib. 7. Et flaueſcit haphe. Nam puluere perfuſa luctantium corpora quodam modo flaueſcebant, lepram patientibus ſimilia. Pli. lib. 35. cap. 13. Refert arenam tenuiſſimam e Nilo peti ſolitam, ad debellanda corpora palæſtræ ſtudiis. Haphe enim Græce & tactum ſignificat, & uncturam, & contrectationem in palæſtra, & notas, quibus lepra corpus maculat. Iulius Pol. haphen accipit primam infecturam, quoties ueſtes imbuuntur coloribus.

HARA, συφεός, Vide in dictione Ara.

HARINGA, apud Priſcos ſignificabat hoſtiam, quæ inde dicta erat, quod eius adhærentia inſpicerentur. Auctor Feſtus. A Donato autem Haruga uocatur hoſtia ab hara, cui includitur.

HARIOLATIO, μαντεία, actus ipſe hariolandi. Idem de Diuin. Superſtitioſæ hariolationes.

HARIOLOR, aris, ari, [*Profetare, indouinare*] μαντεύομαι, diuino. Cic. de Diuin. Nec eos, qui quæſtus cauſſa hariolantur, agnoſco. Idem Attic. lib. 8. προθεσπίζω igitur noſter Attice, non hariolans ut illa, cui nemo credit, ſed coniectura perſpiciens.

HARIOLVS, li, cum accentu in antepenultima, [*Profeta, indouino*] μάντις, futurorum diuinator. Dictus hariolus, quaſi fariolus à faris, uel à fando, ſicut Hanula, quaſi fanula: hoc eſt, parua fana: aſpiratione, ut plerunque fieri ſolet, per f, littera poſita. Ter. in Phor. Interdixit hariolus. Plaut. in Ciſtel. Hariola es. Cic. 1. de Diuinat. Sibyllinorum uerſuum decem interpretes deſertos ex ciuitate eſſe uoluerunt: ex quo genere ſæpe hariolorum etiam, & uatum furibundæ prædictiones.

HARMASTIS, is, Ἁρμαστις, Iberiæ oppidum, ad Neorim amnem, ex aduerſo Portarum Caucaſi auctor. Pli. lib. 6. cap. 10. & 11.

HARMATOPOLITAE, Ἁρματοπολῖται, populi ſunt Aſiæ in ſinu Elaitico, ita dicti ab Harmatunte uicino promontorio. Meminit eorum Pli. lib. 5. cap. 30. Apud Strabonem tamen hoc promontorium uocatur Hermatus per e litteram in prima ſyllaba.

HARMODIVS, & Ariſtogiton, ciues Athenienſes fuerunt, quibus cum remp. tyrannide liberaſſent, hoc honoris à ciuibus ſuis tributum eſt, ut nemo unquam ipſorum nomine uocaretur.

HARMODOTVS, poetæ nomen eſt, apud Plutarchum.

HARMONIA, pen. cor. [*Harmonia, concordanza, concento*] ἁρμονία, Latine compoſitio, concordia, conuenientia, concentus, ἀπὸ τοῦ ἁρμόζειν, quod eſt congruere. Muſici harmoniam uocant intentionem, concentumq́; neruorũ in integros modos ſine ulla offenſione conſonantium. Cice. Tuſcul. 1. Harmoniam autem ex interuallis ſonorum noſſe poſſumus: quorum uaria compoſitio etiam harmonias efficit plures. Quintil. libro. 1. cap. 10. Nec illa modo contenti diſſimilium concordia, quam uocant harmoniam: ſonum quoque his motibus dederunt. Hæc etiam alio nomine dicitur Symphonia. Eſt etiam Harmonia Mulieris proprium: quo nomine Gelonis filia, Themiſtii uxor, appellata eſt, ab ἁρμόζω, coapto. Eſt præterea Harmonia, Martis & Veneris filia Cadmi uxor, cui Vulcanus pulchrum, ſed exitiale monile dedit, eo quod ex coniugis adulterio fuiſſet prognata. Reliqua uide ſupra in dictione Cadmus, & apud Ouid. lib. 4. Metam.

HARMONICVS, a, um, ἁρμονικός, quod ad harmoniam attinet. Pli. lib. 2. cap. 109. Harmonica ratio, quæ cogit rerum naturam ſibi ipſam congruere, addit huic menſuræ ſtadia ſeptem millia.

HARMONIDES, ciuis Troianus fuit, architecturæ peritiſſimus: unde Homerus fabulatur eum a Minerua fuiſſe adamatum. Hic inter cetera naues illas fertur ædificaſſe, quibus Alexander Helenam raptam Troiam tranſuexit.

HARPACTION, ſiue (ut aliqua exemplaria habent) Harpacticon, apud Pli. li. 35. c. 16. Genus eſt gummi, ita dictum à celeritate auellẽdi.

HARPAGIA, pluralis tantũ numeri, ἁρπάγια, τά, locus eſt in Phrygia confinio Agri Cyziceni, & Priapeni, unde Ganymedem raptum fuiſſe ab aquila fabulata eſt antiquitas. Auctor Strab. lib. 13.

HARPAGO, pen. prod. in genitiuo Harpagonis, [*Vncino con che ſi legano le naui inſieme ne la guerra*] ἁρπάγη, ἁρπάγων, inſtrumentum eſt ferreum in fine aduncum, quo in naualibus prœliis naues apprehenduntur, & tanquam in continenti coguntur dimicare: ita dictum á uerbo Græco ἁρπάζω, quod eſt rapio. Eſt & aliud inſtrumentum hoc nomine, quo ea quæ in puteum uel fluuium deciderint, extrahuntur. Cuius inuentor traditur fuiſſe Anacharſis philoſophus, teſte Plin. lib. 7. cap. 56. Eſt etiam Harpago inſtrumentum ferreum, quod a nonnullis Canis uocatur, quo uaſa uinaria conſtringuntur, ut commodus inducantur circi. Liu. libro. 10. Bel. Pun. uſus eſt accuſatiuo Græco Harpagonas. Aſſeres (inquit) ferreo unco præfixi (Harpagonas uocant milites) ex Punicis nauibus iniici in Romanas cœpti.

HARPAGO, as, pen. pro. [*Rapire*] ἁρπάζω, rapio. Plaut. in Aul. Hei miſero mihi aurum mihi intus harpagatum eſt.

HARPALICE, pen. cor. Ἁρπαλύκη, nomen mulieris, Harpali Thracum regis filiæ, quæ patrem a Getis captum liberauit. Auctor Seruius in illud 1. Æneid. Vel qualis equos Threiſſa fatigat Harpalice, uolucremq́; fuga præuertitur Hebrum.

HARPALVS, pen. corr. nomen eſt prædonis apud Cicero. libro. 3. de Natu. Deo.

HARPASA, orum, pen. corr. Ἅρπασα, oppidum Aſiæ, appoſitum fluuio Harpaſo. Plin. lib. 2. cap. 96. Iuxta Harpaſa oppidum Aſiæ cautes ſtat horrenda, uno digito mobilis: eadem, ſi toto corpore impellatur, reſiſtens.

HARPASTVM, [*Palla dal calzo*] ἁρπαστόν, genus eſt pilæ, grandioris quam pila paganica, minoris tamen quam follis: ita dictum ab ἁρπάζω uerbo Græco, quod eſt rapio, eo quòd plures proiectum harpaſtum conentur arripere, & extra ludi limites eiicere. Nam hoc pilæ genus non repercutitur, ſed cum multi ludentes in duas partes diuiſi ſunt, quiſq; annititur pilam arripere, & ad ſuos, qui poſt ſe ſunt uiciniores limitibus, tranſmittere: eiusq́; partis uictoria eſt, quæ pilam extra limites eiecerit. Laborioſum ludi genus eſt, grandioribusq́; tantum conueniens. Cum enim multi ſimul pilam arripere conantur, in terram ſe inuicem proſternunt, puluereq́; & ſudore infecti flaueſcunt. Marti. lib. 14. Seu lentum ceroma teris, tepidumq́; trigona, Siue harpaſta manu puluerulenta rapis.

HARPAX, gis, uel gos, ἅρπαξ, à Syris uocatum eſt electrum, eo quòd feſtucas & paleas ad ſe rapiat: apud quos etiam mulieres uerticillos ex electro conficere ſolent. Pli. lib. 37. cap. 2. In Syria quoque uerticillos inde facere, & uocare Harpaga: quia folia & paleas, ueſtiumq́; fimbrias rapiat.

HARPE, es, ἅρπη, enſis eſt in ſummitate falcatus, quo Mercurius uſus fertur in occidendo Argo illo centoculo, & Perſeus in amputando Meduſæ capite. Ouid. 5. Metam. Veſtit in hunc Harpen madefactam cæde Meduſæ.

HARPOCRATES, pe. cor. Ἁρποκράτης, ſimulacrum in ſacris Iſidis & Serapidis erat, quod digito labiis impreſſo, admonere uidebatur, ut ſilentium fieret. Hic dicebatur ſilentii Deus. Re uera autem Græcus philoſophus fuit Harpocrates, cuius eruditio ac præcepta in id maxime tendebant, ut ſilentium præciperet, & omnibus rebus anteponeret. Catullus in Gellium: Gellius audierat patruum obiurgare ſolere, Si quis delicias diceret, aut faceret: Hoc ne ipſi accideret, patrui perdeſpuit ipſam Vxorem, & patruum reddidit Harpocratem. Vbi reddere Harpocratem (ut monet Er. in Adagiis) prouerbialiter dictum eſt, pro ſilentium imponere.

HARPYIAE, [*Harpie*] ἅρπυιαι, monſtra fuerunt, qualia deſcribit Vir. lib. 3. Æneid. Triſtius haud illis monſtrum, nec ſæuior ulla Peſtis, & ira Deum Stygiis ſeſe extulit undis. Virginei uolucrum uultus, fœdiſſima uẽtris Ingluuies, uncæq́; manus, & pallida ſemper Ora fame. Dictæ ab ἁρπάζειν, unde à Suida uocantur ἁρπακτικοὶ δαίμονες, hoc eſt, rapaces dæmones. Dicuntur autem fuiſſe Ponti & Terræ filiæ, ut ait Seruius: unde in inſulis habitant, partem terrarum, partem maris tenentes: dictæ ἀπὸ τοῦ ἁρπάζειν, i. à rapiendo. Volatiles, uultu uirgineo, manibus uncis. Alii Neptuni filias faciunt, qui fere prodigiorum omnium pater eſt, nec immerito. Nam ſecundum Mileſium Thaletem, omnia ex humore procreantur: unde eſt, Oceanumq́; patrem rerum. Hinc [illegible] ut quotieſcunque deſunt

ſunt parentes,redeatur in generalitatem. Sic & peregrinos , Neptuni filios dicimus,quorum ignoramus parentes. Alii autem dicunt Harpyias,filias Thaumantis & Electræ fuiſſe. Has Virg.tres eſſe dicit,Aello,Ocypeten, Celæno, quarum poſtremam Homerus Podargen uocat,& ex ea Zephyrum uentum,Achillis equos, Balium uidelicet & Xanthum genuiſſe dicit.Heſiodus tãtum duas nominat,Aello uidelicet & Ocypetem . De Harpyis quoque ſupra nonnulla dicta ſunt in dictione Calais:nonnulla etiam infra dicentur in dictionibus Phineus,& Zethes.Virg.lib.3. Æneid.Accipiunt Strophades , Graio ſunt nomine dictæ Inſulæ Ionio in magno,quas dira Celæno,Harpyiæq; colunt,aliæ,&c.

HARVSPEX,icis,[*Indouino,profeta*]ἱεροσκόπος,qui harugis. id eſt hoſtiis inſpectis futura prædicit μάγιτις Terent. in Phorm. Haruſpex uetuit ante Brumam aliquid noui Negocii incipere . Hunc locum exponens Donatus,Haruſpex, inquit, ab Haruga deriuatur , quæ eſt hoſtia,ab Hara,in quo concluditur & ſeruatur . Melius itaque cum aſpiratione ſcribitur.

HARVSPICA,æ,[*Indouinatrice*]diuinatrix.Plaut.in Milit. Da qui faciat,qui condiat:da quod dem Quinquatribus Percantatrici, collectrici,hariolæ,atque haruſpicæ.

HARVSPICINA,æ,pen.pro.[*L'arte d'indouinare*]ἱεροσκοπικὴ,eſt ars diuinandi ex cæſis hoſtiarum extis. Cice.3.de Diuinat.Vt ordiar ab haruſpicina,quam ego reip.cauſſa communiſq; religionis colendam cenſeo. Vnde Haruſpicinam facere , eſt exercere huiuſmodi artem.Cice.ad Leptam:Quare bono animo ſint,& mei,& tui familiares:neque enim erat ferendum,cum qui hodie haruſpicinam facerent,in ſenatu Romæ legerentur,&c.

HARVSPICIVM,cii,σπλαγχνοσκοπία,idem quod haruſpicina.i. ars diuinandi ex inſpectione extorum. Catullus tamen pro ipſa arte uidetur poſuiſſe,cum ait:Naſcatur magus; ex Gelli , matriſq; nefando Coniugio,& diſcat Perſicum aruſpicium.

HARVSPICINVS,a, um,pen.prod. Vnde Libri haruſpicini dicuntur, qui de haruſpicina,hoc eſt,haruſpicum arte præcepta tradunt.Cice.de Diuin.Quod Hetruſcorum declarant,& haruſpicini , & fulgurales,& rituales libri:noſtri etiam augurales.

HASBYTAE, ἀσβύται , Africæ interioris populi poſt Naſamones, Macis finitimi.Auctor Pli.lib.5.cap.item.5.

HASDRVBAL,Vide Aſdrubal.

HASTA,ſtæ,[*Haſta,lancia*]λόγχη,δόρυ, eſt inſtrumentum illud ex ligno terete cuſpide præferrata, qua milites in bello utuntur . Cic. de Finib.2.Euelli iuſſit eam,qua transfixus erat,haſtam. Haſtam abiicere,eſt cauſſæ diffidere,& contentionem relinquere. Cicero pro Muræ.Vides'ne tu illum triſtem,demiſſum?iacet, diffidit,abiecit haſtas. Et.in Chili.Haſtæ ſubiicere bona alicuius,eſt ea publica auctione, eiq;, qui plurimum obtulerit , addicere . .Solet enim haſta figi in omnibus auctionibus:unde factum eſt , ut Haſta nonnunquam pro ipſa auctione ponatur.Cic. Philip.8. Itaque haſtam ſemper uidere cupiunt ij , qui noſtris bonis imminent. Sub haſta ſubire, eſt uendi . Plaut.in Moſtel.Vel iſti, qui trium nummorum cauſſa ſubeunt ſub haſta. Ab haſta fit diminutiuum Haſtula, quod paruam haſtam ſignificat.

HASTA , oppidum in extremis Italiæ finibus , circa Iapygium promontorium:cuius meminit Pli.lib.3.cap.1.

HASTVLA REGIA,ἀσφόδελος,herbam ſignificat, quæ & albucum,& aſphodelus uocatur.Pli.lib.21.cap.17.& lib.16.cap.11.

HASTARIVM , rij , [*Vendita à l'incanto*] λαφυροπωλία, uenditio auctionaria . unde Tertullianus in Apologet. In haſtario uectigales ſumus .

HASTATI, αἰχμηταί, dicti ſunt , qui primi in acie cum haſtis conſtitui ſolebant. Haſtatus uero primus dicebatur, qui duas centurias .i.ducentos milites ducebat in acie ſecunda, quem nunc Ducenarium uocant,ut Vegetius denotat. Varro de Lingua Latina lib.4. Haſtati milites dicebantur,qui primi haſtis pugnabant . Vide in dictione Antepilanus. Cice. de Diui. Euelli primi haſtati ſignum non potuerit.

HASTILE,lis, pen.prod.[*Fatto à guiſa d'haſta*]dicitur quod ad haſtæ formam factum eſt , hoc eſt, lignum teres , oblongum,cuiuſmodi eſt haſta. Cic.pro Rab.Cum deniq; Q.Scæuola confectus ſenectute,præpeditus morbo,mancus,& membris omnibus captus ac debilis,haſtili innixus,&c.Virg.5.Æne.Præfixa haſtilia ferro.

HAV, interiectio eſt mentis conturbatæ . Terent.in Eunuc. Hau obſecro mea Pythias quid iſtuc nam monſtri fuit ? Interdum etiam inuenitur geminatum . Terent . Adelph. Hau hau mi homo , ſanus'ne [illegible] ?

HAVD,[*Non*]οὐκ,aduerb.negandi,ſignificat non.Teren.in And. Haud mutuo factum.Cic.de Ora.Haud quaquam eloquens.

HAVDQVAQVAM,οὐδαμῶς,hoc eſt,nullo pacto, uel nullo modo . Liu.10. Bel.Pun.Aſdrubalem propediem affore cum manu haudquaquam contemnenda.Cic.pro Cluen.Haud Hæres eſt Cluentius.

HAVRIO,ris,hauſi,hauſtũ,[*Tirar fuori,attingere*]ἀφύσσομαι, ἀντλέω, ἀρύομαι,ſignificat proprie extraho humorem , & educo ex profundo aliquo loco . Cice.1.de Diuinat.Qui cum uidiſſet hauſtam aquam de iugi puteo, terræmotus , dixit inſtare . Idem de Clar. Orato.Si is potare uelit, de dolio ſibi hauriendum putet.Idem de Diuin.Aqua è puteo hauſta.Haurire auribus,eſt audire. Virg.lib.4. Vocemq; his auribus hauſi. Haurire oculis, eſt aſpicere : pro quo poetæ etiam interdum dicunt Haurire , omiſſo ablatiuo Oculis. Virgil. 10. Æneid. Suſpiciens hauſit cælum, mentemq; recepit . Accipitur etiam pro confodere,ſeu uulnerare.Virg.10.Æne. Per tunicam ſquallentem auro latus haurit apertum . Item tenere. Virg.lib.4.Georg. Et medium ſol igneus orbem Hauſerat . Item defatigare.Idem.Exultantiaq; haurit Corda pauor pulſans . Item Exequi,implere,διαπλεῖν,ἀνύειν . Lucil.lib.30.ut citat Nonius: Quando haurire animus Muſarum,& fortia geſtit.Itẽ luere.Virg. 4.Ænei.Spero equidem mediis,ſi quid pia numina poſſunt, Supplicia Hauſurum ſcopulis. Quo in loco Virgilii obſeruato , Hauſurũ dici abſque t,pro Hauſturum.Item conſumo,νέμομαι . Liu.libro.5. Tam longi temporis opus incendium hauſit . Haurire calamitatem,Haurire dolorem.Haurire gaudium:uide Budæum in Annot. & in epiſt. Huius compoſitum eſt Exhaurio . ἐξαντλῶ . Legitur etiam nonnunquam præteritum Hauriui , & ſupinum Hauritum. Varro ad Cic.Cum idem quoque haurierit . Apul. lib.2.de Aſino: Lagena facilis hauritu.

HAVSTO,ſtas,frequentatiuum ab Haurio : à quo fit compoſitum Exhauſto.Feſtus:Exhauſtant,efferunt.

HAVSTVS,ſtus,[*Sorbimento,uotatione*] ἄντλησις, ſorbitio, & eductio liquoris ex aliquo loco. Colu.lib.1. Si deerit defluens unda , putealis quæratur in uicino aqua , quæ non ſit hauſtus profundi.i. quæ non è profundo puteo hauriatur,& extrahatur.Cice.pro Cecin.Aquæ ductus,hauſtus.Iter hauſtus . Oui.6.Metamor.Hauſtus aquæ mihi nectar erit.

HAVSTVS,ſta,ſtum,[*Conſumato, deuorato*]ἀντλημένος , participium accipitur pro abſumptus,deuoratus.Cic.de Fini.Omnia dixi hauſta eſſe ex fonte Naturæ.Liu.lib.1.Nec ferro tantum periere, ſed in paludes quidam coniecti,profundo limo cum ipſis equis hauſti ſunt.Idem 3.Bel.Maced.Multę naues eiectæ,multę ita hauſtæ mari,ut nemo in terram enauerit.

HAVSTRVM,ſtri,ἄντλιον,teſte Budæo,eſt machinæ genus rotam habens , qua calcata aquam è puteis, uel fluminibus haurimus:quòd & Tympanum uocatur. Lucre.libro. 5.Vt fluuios uerſare rotas, atque hauſtra uidemus. Nonius tamen mauult Hauſtra eſſe ipſos cados,hoc eſt,ſitulas in huiuſmodi machinis, quibus aqua hauritur.

H ANTE E

HEAVTONTIMORVMENOS , ἑαυτὸν τιμωρούμενος , nomen eſt comediæ Terentianæ , quod nos Seipſum excruciantem interpretari poſſumus . τιμωροῦμαι enim idem eſt quod ſæuio, punio, crucio, & ἑαυτὸν , ſeipſum . Inducitur enim ſenex Menedemus ſeipſum excrucians , quòd filium Cliniam duritia ſua in militiam proficiſci compulerit .

HEBDOMAS,adis,[*Settimana*]ἑβδομάς, & Hebdomada , dæ , dicitur numerus ſeptenarius, ſicut Ogdoas numerus octonarius , & Enneas nouenarius, Decas,denarius . Cice.Tironi lib.16. epiſt.Symphoniam Lyſonis uelim uitaſſes, ne in quartam hebdomadam incideres . Vbi per quartam hebdomadam intelligit diem uigeſimum octauum,qui numerus conſtat ex quatuor ſeptenariis. Septimi autem quique dies in febribus Criſimi ſunt,& periculoſi . Neque uero ſolum de diebus dicitur , ſed etiam de annis , & quibuſcunque rebus, quæ ſeptenario numero comprehenduntur . Gell. Tum tibi addit , ſe quoque iam duodecimam annorum hebdomadam ingreſſum eſſe , & ad eum diem ſeptuagintaquinque librorum hebdomadas ſcripſiſſe.

HEBE,ἥβη,filia fuit Iunonis abſque patre, ut Latinorum poetæ aſſerunt . Apollo enim cum Iunoni nouercæ conuiuium in patris ſui domo paraſſet , inter alia lactucas agreſtes ei appoſuit, quas cum Iuno auide comediſſet, illico uſque tunc ſterilis , prægnans effecta eſt, peperitq; Heben, quam poſtea Iupiter ob formæ elegantiam ad officium pincernatus aſſumpſit, deamq; iuuẽtutis effecit: Tandem cum ipſe una cum ceteris Diis apud Æthiopes comeſſaturus iuiſſet,contigit,quòd adminiſtrans eius Hebe pocula, perq; lubricum minus caute incedens,caderet,reuolutiſq; ueſtibus obſcœna ſuperis monſtraret:quamobrem ab officio eſt amota,eiuſq; loco Ganymedes ſubrogatus. Poſtremo Herculi in Deos relato, uxor data.Auctor Seruius . Homerus autem ex Ioue eam conceptam eſſe tradit,neque omnino ab officio remotam , ſed ceterorum Deorum pincernam fuiſſe , Ganymedem uero ſolius Iouis. Ouid.lib.9.Metam. Hoc illi dederat Iunonia muneris Hebe , &c, Hæc Dea iuuentutis putabatur . ἥβη enim (ut ait Suidas)florem ætatis & primam pubem ſignificat.

Hebenvs,ni,gene.fœm.& hoc Hebenum,ni, penul.corr. [*Hebeno*] ἔβενος Dioſcor.arbor eſt in India, atque Æthiopia naſcens,cuius lignum tam ſolidum eſt,& ponderoſum, ut in aqua ſubſidat: color eius foris eſt buxo non abſimilis, intus omnino niger. Sunt, qui ſine aſpiratione ſcribant:quo pacto etiam ſcribitur apud Græcos. Vide ſupra Ebenus.

Hebeo,bes,[*Eſſere ottoſo*] ἀμβλύνομαι,hebes ſum. Liu.lib.3.Bell. Pun.Num ferrum hebet?An dexteræ torpent? Verba ſunt Annibalis ſuos increpantis.Virg.5.Æne. Sed enim gelidus tardante ſenecta Sanguis hebet,frigentq; effœtæ in corpore uires.

Hebes,hebetis,[*Groſſolano,pigro,ſenza ingegno*] ἀμβλύς, obtuſus, piger,tardus,& acumine carens.Cic.lib.2.Acad.Quid?Lunæ quæ lineaméta ſunt poteſt'ne dicere,cuius & naſcentis,alias hebetiora alias acutiora uideantur cornua?Hic Cicero hebeti oppoſuit acutum. Ouid.3.de Arte aman.Ponite iam gladios hebetes, pugnetur acutis. Vnde per tranſlationem Ingenium hebes dicitur, ſicut etiam obtuſum:& Homo hebes, hoc eſt, tardus. Cice. Philip. 10. Scilicet hæc Panſa aut non uidet,(hebeti enim ingenio eſt) aut negligit?Id eſt ingenio,non acuto, ſed tardo. Idem 2.de Diuina.Vides'ne Epicurum, quem habetem & rudem dicere ſolent Stoici,quemadmodum,&c.

Hebesco, ſcis, [*Diuenir piu ottoſo, balordo*] ἀμβλυώσσω, hebetior fio.Cic.1.Tuſc.Sic mentis acies ſeipſam intuens, nonnunquam hebeſcit,id eſt obtuſior,deſidioſior,& remiſſior fit.Saluſt. Poſtquam diuitiæ honori eſſe cœpere,& eas gloria, imperium, potentia ſequebatur,hebeſcere uirtus cœpit.

Hebeto,as,p.c.[*Oſcurare*] ἀμβλύνω,ἀμβλύσσω. obtundo, obſcuro. Pli.in Paneg. Cice.Attic. Locus, ubi ſtomachus Hebetabat olim. Eodem ergo tempore nec animos modo, ſed & corpora ipſa langueſcere,gladios etiam incuria hebetari,retundiq; gaudebant.

Hebetatio,uerbale,ἀμβλυσμός,idem quod hebetudo. Pli.lib.8.cap. 6.Medetur & lumborum dolori,oculorum hebetationi, mente captis,& melancholicis.

Hebetvdo,ἀμβλύτης,rei alicuius carentis acumine, uel mentis,ingenii,uiſus,ſimiliumq; obtuſitas.

Hebraei,ἑβραῖοι,dicti ſunt Iudæi, ab Heber, qui fuit Abnepos Sem filii Noe:prius Heberæi cognominati,ac deinde una detracta littera Hebræi,ſicut docet Auguſt.lib.10.Ciui. Et quia in eius familia remanſit lingua,quæ prius humano generi creditur fuiſſe communis,cum gentes linguarum diuerſitate ſunt diuiſæ, deinceps Hebræa eſt nuncupata.

Hebraicvs,a,um,ut Lingua Hebraica.

Hebrvs,ἕβρος,fluuius in Thracia naſcitur iuxta Adrianopolim, in monte Rhodope, labiturq; in Ægæum mare, è regione Samothraciæ inſulæ. Celebratur propter aurum quod ex arena eius colligitur.Poetę fabulantur in hunc Orphei caput,cum Cicones eum confeciſſent, proiectum eſſe, unde & Oeagrius dicitur ab Oeagro Orphei patre.Virg.lib.4.Georg.

Tum quoque marmorea caput à ceruice reuulſum.
Gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus
Volueret,&c. Ouid.lib.11.Metam.
Membra iacent diuerſa locis,caput Hebre lyramq;.

Excipis,& mirum,&c.Mart.lib.6. Hebrum(inquit) Odriſiæ niues complent,qui inter diuerſos Barbaros fluens,etiam Ciconas perluit.Hebrus hodie Mariza dicitur.

Hecale,ἑκάλη,nomen anus pauperculæ, quæ Theſeum adhuc adoleſcentem hoſpitio ſuſcepit. Huius paupertatem Callimachus iuſto uolumine celebrauit.Hinc natum eſt prouerbium, Nunquam Hecale fies.hoc eſt,nunquam te inopia opprimet. Ouid.de amor.

Cur nemo eſt Hecalen,nulla eſt quæ nouerit Irum?
Nempe quòd alter egens,altera pauper erat.

Hecameda,ἑκαμήδη, Arſinoi filia, quæ direpta Tenedo Neſtori in prædam ceſſit,teſte Home.lib.11.Iliad.

Hecate,penul.corr. ἑκάτη, Iouis & Latonæ filia,& ſoror Apollinis, quæ & Diana dicitur. Huic triplex numen attribuitur:unde etiam à Virgilio Tergemina uocatur. Nam in cælo creditur eſſe Luna, in terris Diana & apud inferos Proſerpina. Dicta Hecate, teſte Seruio, ꝙ centum uictimis placetur, aut ꝙ centum annos errare faciat inſepultos. Veriſimilius tamen uidetur Hecates nomen factum eſſe à maſcu.ἕκατος,quo nomine Græci uocant Apollinem: ſicut à Cynthio Cynthia, à Delio Delia, à Phœbo Phœbe. Dictus autem Sol eſt Hecatos, ab ἑκὰς longe, quòd eminus radios ſuos ad nos mittat,& quodammodo iaculetur.Hæc & τρικέφαλος, quia (ut inquit Orpheus in argon.) tria habuit capita, dextrum equinum,ſiniſtrum caninum,medium ſuis agreſtis. Ouid.9.Meta.Tuq; triceps Hecate. Alia fuit Hecate herbarum ueneficiorumq; peritiſſima,quæ in Taurica Cherroneſo regnauit, teſte Dionyſio Mileſio:Filia fuit Perſæ,filii Solis,& fratris Æetæ:à quo & Perſeis,ſiue Perſeia cognominatur.Ouid.7.Metam.Ibat ad antiquas Hecates Perſeidos aras. Valerius Flaccus lib.6.Hanc reſidens altis Hecate Perſeia lucis Flebat. Cice. de Nat. Hecate quæ matre Aſteria eſt ſorore Latonæ.

Hecataevs,ἑκαταῖος,Hiſtoricus Mileſius fuit,Protagoræ auditor, qui primus ſoluta oratione Hiſtoriam condidit. Floruit temporibus Darii, qui Cambyſi ſucceſſit. Auctor Suidas. Fuit præterea eodem nomine Grammaticus quidam Abderita,cuius meminit idem Suidas.

Hecatombe,ἑκατόμβη,ſacrificii genus,in quo ritus hic ſeruabatur, ut centenæ ſui generis mactarentur uictimæ:ut centum ſues,centum hœdi. Iul. Capitolinus:Tantum ſane lætitiæ in Balbino, qui plus timebat,ut hecatombé faceret,quod tale ſacrificium eſt: Cétum aræ,uno loco conſtruuntur ex ceſpite:ad eas centum ſues,uel centum oues mactantur. Iam ſi Imperatoris ſacrificium ſit centū leones, centum aquilæ & cetera huiuſmodi animalia feriuntur: quod quidem Græci quondam feciſſe dicuntur, cum peſtilentia laborarent.Dicta Hecatombe à numero uictimarum:uel à numero ſacrificantium, quia centum Peloponneſi urbes id faciebant, Iuuen.Saty.12.Exiſtunt qui promittant hecatomben.

Hecatompedon,ἑκατόμπεδον, templum erat apud Athenienſes Mineruæ dicatum, patens omni à latere pedes centum: unde & nomen accepiſſe exiſtimant.Alio nomine Parthenon dicebatur. Meminit huius templi Plutarchus in Pericle.

Hecatomphonia,ἑκατομφόνια, ſacra erant apud Meſſenios celebrari ſolita,à centum hoſtium cæde originem habentia. Meminit huius ſacri.Plutar.in conuiuio Septem ſapientum.

Hecatompolis,[*Che ha cento città*] ἑκατόμπολις, Cretæ inſulæ epitheton eſt, à numero ciuitatum impoſitum,quæ centum in hac inſula fuiſſe perhibentur,uel Virg.teſte lib.3.Æne. Creta Iouis magni medio iacet inſula ponto,Mons Idæus ubi, & gentis cunabula noſtræ.Centum urbes habitant magnas,uberrima regna.

Hecatompvs,odis,[*Che ha cento piedi*] ἑκατόμπους, nomen piſcis, qui hamo deuorato omnia interanea euomit, donec hamum ipſum egerat.Dictus Hecatompus à centum pedum numero: unde & Centipes à Latinis appellatur.Dicitur & Scolopendra, à terreſtris ſcolopendræ ſimilitudine.

Hecatompylos,[*Che ha cento porte*] ἑκατόμπυλος, Thebes Ægyptiacæ epitheton eſt à portarum numero quæ centum in hac urbe fuiſſe dicuntur, uel Iuuenale teſte, Atque uetus Thebe centum iacet Obruta portis. Et item eiuſdem nominis urbs in Parthia,teſte Stepha.

Hecatonchiros,pen.pro.[*Che ha cento mani*] ἑκατόγχειρος, Briarei,ſiue Ægæonis epitheton,quod nobis Centimanum ſonat.Fingunt enim Poetæ, Briareum centum manus,& quinquaginta uentres habuiſſe:ut tradit Plutarchus eo in opuſculo,quod quod περὶ πολυφιλίας inſcripſit.

Hecatonnesi,ἑκατόννησοι,inſulæ exiguæ uiginti circa Lesbum: ab Hecato,id eſt,Apolline dicti,qui in illis plurimum colebatur.

Hecatontarchvs,ἑκατόνταρχος, centum militibus præfectus, quem Latini centurionem uocant.

Hecta,(inquit Sipontinus)accipitur pro re minimi precii,quaſi hieta,ab Hio uerbo: quaſi hiatus & oſcitatio: Alii puſtulam dicunt, quæ in coquendo pano ſolet aſſurgere. Pomponius:Hic homo hectæ me facit,& mulcibibam uocat,id eſt,parui me facit.

Hectica,cæ,uel Hecticæ,es.ἑκτική,febris genus curatu difficile,niſi adhuc naſcenti occurratur,non in ſpiritibus,ut diaria:non in humoribus,ut periodicæ.ſed in partib. ſolidis inſidens,corpuſq; paulatim conſumens.Dicta Hectica,ἀπὸ τῆς ἕξεως, hoc eſt, ab habitu: unde & Febrem habitualem nonnulli appellarunt. Duæ autē ſunt hecticæ differétiæ,quas uide apud Gal.li.1.de Differen.feb.c.10.

Hector,ἕκτωρ,Priami regis filius Troianorum omnium fortiſſimus, ab Achille interfectus:dictus(ut ſcribit Plato)ἀπὸ τοῦ ἔχω, defendo, ꝙ urbem contra hoſtium impetum tenuerit, patriamq; ſeruarit: eo nanque ſoſpite Troia nunquam potuit expugnari, Vxorem habuit Andromachen,ex qua Aſtyanactem ſuſcepit, quem Vlyſſes capta Troia è faſtigio turris præcipitauit.Solus Græcos, quemadmodū Achilles ſolus Troianos,fugabat:ex quibus Proteſilaum & Patroclum, aliosq; permultos interfecit. Tandem ab Achille interemptus eſt:à quo etiam bigis alligatus, circum Patrocli ſepulcrum, Troiæq; muros tractus eſt.Virg.lib.1.Æne. Ter circum Iliacos raptauerat Hectora muros.Tandem eius corpus per duodecim dies inſepultum ab Achille ſeruatum Priamus auro redemit,idq; ut terri more honorificentiſſime cremauit. Vide Home.lib.23.Iliad.

Hectorevs,a,um,p.c.adiectiuum eſt poſſeſſiuum:ut Gens Hectorea quæ ab Hectore originem duxit:& Nomen Hectoreum. Oui. in Heroid.Epiſt.Nomine in Hectoreo pallida ſemper eram.

Hecvba,ἑκάβη,Priami Troianorum regis uxor fuit,filia Dymanteis, teſte Homero,aut (ut Ver. Euripidem ſecutus ſentit) Ciſſei filia, capta Troia(ut Poetæ fabulantur)in canem uerſa. Quam fabulam inde

inde ortam putat Seruius, quòd cum à Græcis captiua abduceretur, & filii ſui Polydori corpus in mare abiectum agnouiſſet, quoniam aliter iniuriam ulciſci non poſſet, Græcos manibus laceſſiuerit conuicii.

Hecyra, p.c. ἑκυρὰ, Latinis ſonat ſocerum, quemadmodum, ἑκυρὸς ſocerum: quo etiam nomine dicta eſt Terentii Comœdia.

Hedera, iæ, pen. cor. [*Hedera, bellera*] κιττὸς, herba eſt perpetuo uirens, quæ cum per ſe ſtare non poſſit, arboribus & muris adhæret. Huius tria præcipua ſunt genera. Quædam enim a baccarum albedine, candida dicitur. Altera nigra, quòd baccas ferat ſubnigras, aut certe croceas: quæ & Dionyſia appellatur. Tertia Elix dicitur, fructum nullum gignens, ſed albas habens uiticulas, & folia parua, anguloſa, & reliquis generibus multo concinniora. Virg. 7. Eclog. Candidior cygnis, hedera formoſior alba. Vbi Seru. Alba hedera, quia ſunt & nigræ hederæ: ut, Aut hederæ pandunt ueſtigia nigræ. Dicta Hedera ab Herendo, quòd hereat ſemper, & ſequatur quicquid proximum eſt: quamuis per diphthongum non ſcribatur: corripit enim primam ſyllabam. Virg. in Pharmaceutria. Atque hanc ſine tempora circum Inter uictrices hederam tibi ſerpere lauros. Quidam ab Edo deducunt, quod parietes edat, atque conſumat. Feſtus: Hedera dicta, quod hæreat, uel quòd edita petat, uel quia id, cui adhæſerit, edat: quæ in tutela Liberi patris putabatur eſſe, quia ut ille ſemper eſt iuuenis, ita hæc ſemper uiret.

Hederaceus, a, um, [*Di bellera*] κιττίνος, quod ex hedera eſt: ut Corona hederacea, materia hederacea. Cato cap. 111. Si uoles ſcire, in uinum aqua addita ſit nec ne, uaſculum facito de materia hederacea, &c. Hederaceæ baccæ, Colum. lib. 8. cap. 10. Item oleaſtri, & hederaceæ baccæ, nec minus arbuti.

Hedui, Galliæ populi ſunt Sequanis finitimi, olim Romanorum fratres dicti, quorum hodie loca Burgundiones tenent. Caput eorum eſt Auguſtodunum, uulgo Auſtum: de quo Tacitus lib. 3.

Hedychrovm, ἡδύχρουν, odoramenti genus eſt. Cic. 3. Tuſc. Collocemus in culcitra plumea, pſaltriam adducamus, hedychroum incendamus, demus ſcutellam dulciculæ potionis. Victorius tamen in ſuis in Ciceronem annotationibus iudicat hedychrum à Medicis inter unguenta potius numerari, quàm inter odores: putatq́; dictum à ſuauitate coloris, quem faciei illitum inducit. Sed in hoc loco ex Cice. adducto uidetur potius accipi pro aromatis genere, quod igni accenſum ſuauem reddit odorem.

Hedyosmos, ἡδύοσμος, herba notiſſima, ab odoris ſuauitate ita dicta, quam Latini Mentham uocat. Gale. lib. 6. Simpl. duplicem facit mentham, Hedyoſmum, quam & Mentham odoratam appellat: alteram inodoratam, quam uocat Calaminthaм. Meminit huius herbæ & Pli. lib. 35. cap. 15.

Hedypnois, idis, ἡδύπνοις, intubi ſilueſtris genus eſt latioribus foliis, quod crudum quidem aluum ſiſtit: coctum uero uentriculum diſſolutum aſtringit.

Hedypnus, ἡδύπνους, Suſianæ fluuius, qui Perſarum Aſylum præter fluens, in Eulæum illabitur. Auctor Pli. lib. 6. cap. 27.

Hedysmata, ἡδύσματα, Græce condimenta, ſed proprie quæ dulcore conſtant: qualia ſunt quæ τραγήματα Græci uocant.

Hegaleos, quod ut deprauate ſcriptum, ita perperam huc relatum eſt: uide Ægaleos.

Hegemon, ἡγεμὼν, Poeta fuit ex Charace Phrygiæ oppido, qui bellum Leuctricum, hoc eſt, pugnā illam qua ad Leuctra Lacedæmoniorū opes à Thebanis fractæ fuerūt, carmine heroico deſcripſit.

Hegesias, ἡγησίας, Cyrenaicus philoſophus fuit, qui tanta fuit eloquentia (ſicut Val. Max. lib. 8. cap. 9. ſcribit) ut ſic mala uitæ repræſentaret, ut eorum miſeranda imagine audientium pectoribus inſerta, multis uoluntariæ mortis oppetendæ cupiditatem ingeneraret, ideoq́; à rege Ptolemæo ulterius hac de re diſſerere prohiberetur. Huius meminit Cic. in Orat. & lib. 1. Tuſcu. Quæſt. Alter fuit Magneſius orator eiuſdem nominis, cuius meminit Strabo.

Hegesippus, ἡγήσιππος, nomen hiſtorici, qui hiſtoriam eccleſiaſticam quinque uoluminibus complexus eſt, à Chriſto paſſo ad ſua tempora. Hegeſippus alter fuit poeta Comicus, cognomento Crobylus, inter cuius fabulas commemoratur Philæteros, ut ex Athenæi ſententia tradit Suidas.

Hegesipyle, pen. cor. ἡγησιπύλη, fuit Holori Thracum regis filia, quam Miltiades Athenienſium dux accepit uxorem.

Hegesistratus, pen. c. ἡγησίστρατος, ciuis Epheſius fuit, conditor Eleæ urbis nō procul à Delphis: Nā cum ob necem tribuli ſuo illatam exulans perueniſſet Delphos, oraculo monitus eſt, ut ibi ſedem figeret, ubi ruſticos cum coronis oleaginis uideret ſaltātes.

Hegeteria, æ, ἡγητηρία, ab Athenienſibus appellatus eſt fructus fici, quod inter fructus omnes antiquitatis principatum obtinerent. Dicuntur enim Athenienſes ante fruges inuentas ficis uictitaſſe, quemadmodum Arcades glandibus. Cœl. Rhodig. Antiq. lect. lib. 18. cap. 9.

Hei, [*Oime*] οἴ, interiectio dolentis, ſiue ingemiſcentis, datiuo iungitur pronominis. Vt apud Virg. 2. Æne. Hei mihi, qualis erat. Aſpiratur natura, quod is animi affectus aſpiratione melius declaretur.

Helcysma, ἑλκυσμα, eſt ſcoria argenti. Pli. lib. 33. cap. 6. Scoriam in argento Græci uocant Helcyſma.

Helciarii, qui in naui onera funibus moliuntur, uel qui naues deducunt, ſubducuntúe ad officia inuicem adhortantes, ut uno connixu pariter conſpirantes, admoliri uniuerſis uiribus poſſint, quòd ſinguli nequeunt. Hæc Bud. in prioribus Annot. in Pandect. Martial. lib. 1. Qui nec rumpere nauticum celeuſma, Nec clamor ualet helciariorum.

Helcium, cii, [*Pettorale*] ἑλκίον, dicitur inſtrumentum ante pectus equorum, & id genus animalium, ab armis, i. humeris pēdens, quo & molæ per machinulam innexæ uerſantur, & curricula per temonē trahuntur: unde & nomen accepit. ἕλκω enim Græce, traho, Latine dicitur. Apul. lib. 9. Metam. Defectum alioqui me, helcio ſparteo dimoto, nexu machinæ liberum applicant præſepio.

Helei, pen. prod. populi in Peloponneſo clariſſimi, propter delubrum Iouis Olympii, ludosq́; Olympicos, quorum præfecturam Helei habuerunt. Vnde Helei equi, & Carcer Heleus ſæpe leguntur. Lucan. lib. 1. Quantum clamore iuuatur Heleus ſonipes. Rectius ſcripſeris Elei, ſine aſpiratione. Nam apud Græcos ἦλις, & ἠλεῖος tenui ſpiritu ſcribuntur.

Helena, næ, ſiue Helene, nes, pen. cor. ἑλένη, filia fuit Iouis ex Leda, Caſtoris & Pollucis ſoror: uel ut alii, Tyndari regis Laconiæ, & Ledæ. Hæc ob formæ elegantiam, qua ceteris præſtabat, à multis amata eſt, & primum à Theſeo adhuc uirguncula rapta, ſed poſtea abſente Theſeo à Caſtore, & Polluce repentibus citra iniuriam reſtituta: mox adulta Menelao Lacedæmoniorum regi nupſit. Paris autem Priami filius nemini quoque forma cedens, illius pulchritudine illectus: Spartam nauigauit, ibiq́; Helenam ipſam abſente Menelao, à quo prius benigne fuerat exceptus, rapuit. Alii tamen dicūt, cum poſtulata Heſiona negaretur, Paridem illam regionem bello uaſtaſſe, & expugnata Sparta Helenam captiuā abduxiſſe. Hac itaque iniuria uniuerſi Græcorum principes commoti, primum omnes in Aulide coniurant de repetenda Helena, & euertēdo Ilio. Quo in bello occiſo Paride, Deiphobo eiuſdem fratri nupſit: cumq́; Græci armis diffidentes ad proditionem conuerſi, diſceſſum ex compoſito ſimulaſſent, illa ex arce accenſa face ad occupādam urbem Græcos reuocauit. Capta urbe, Menelaum in cubiculū, ubi Deiphobus dormiebat, uocauit: quo interfecto, cum uiro in gratiam rediiſſe. Vir. auctor eſt. Hoc igitur modo Menelao reſtituta, cum eodem nauem aſcendens, tempeſtatibus in Ægyptum delata eſt: inde rurſus nauigans cum marito incolumis in Lacedæmoniam peruenit. Virg. lib. 7. Ledeamq́; Helenam Troianus uexit ad urbes. Scribit Demetrius Moſchus tanta Helenam uenuſtate fuiſſe, ut mirificæ admirationi, & ferè ſtupori fuerit ipſis diis: quippe cuius curam, Venere tradente, Gratiæ ſuſceperint. Illas uero his uerbis eſt effata: Δότε φίλαι τὴν μοι αὐτὴ ἐλλάδα, ὡς ἐπίδοιτο. Οἷον ἐμὸν πολύκλαυστον ἐφιέναι ἄμβροτον υἱόν.

Helene, ἑλένη, alio nomine Cranae, Inſula eſt una ex Sporadibus, quæ adiacet Sunio promontorio terræ Atticæ: inde dicta, quod Paris raptæ Helenæ primum in ea ſtuprum intulerit.

Helenium, ἑλένιον, herba, quæ ex Helenæ lacrymis fingitur nata in Helenæ inſula in qua Paris illi primum obtulit ſtuprum. Fauere creditur formæ, & cutem nutrire incorruptam. Venerem conciliare, & hilaritatem inducere in uino pota. Vide Pli. lib. 21. cap. 10. Officinis Enula campana.

Helenus, pen. cor. ἕλενος, uir Troianus fuit, filius Priami ex Hecuba, uaticinio clarus, quem quidam ob id à Græcis ſeruatum dicūt, quòd loca opportuna ad capiēdam patriam ipſis indicaſſet. Quinetiam, euerſo illo Pyrrhum à nauigatione prohibuit, ceteris abeūtibus naufragium prædixit. Quamobrem non ſolum à Pyrrho ſeruatus, uerumetiam liberaliter ab eo habitus eſt: cumq́; ille Oreſti Hermionem eripuiſſet, Andromachen, quam antea iuſtæ uxoris loco habuerat, Heleno conceſſit: adiecta etiam regni parte, quam Helenus de fratris ſui nomine Chaoniam appellauit: in qua & urbem ad ſimilitudinem Troiæ cōdidit, in qua & profugum Æneam hoſpitio ſuſcepit. Virg. lib. 3. Æneid. Cum ſeſe à mœnibus heros Priamides multis Helenus comitantibus offert.

Heliades, ἡλιάδες, fuerunt filiæ Solis & Clymenes, ſorores Phaethontis, quarum nomina ſunt Phaetuſa, Lampetuſa, & Lampetia. Hæ iuxta Padum mortem Phaetontis fulmine deiecti flentes, in arbores, quas alnos uocant, uerſæ ſunt, electrum lacrymantes. Vocantur autem Heliades à patre Sole, qui Græcis ἥλιος dicitur. Ouid. lib. 2. Metamor. Nec minus Heliades lugent, &c. Eædem & Phaetontiades appellantur à fratre Phaetonte. Virg. Eclo. 6. Tum Phathontiades muſco circundat amaræ Corticis atque ſolo proceras erigit alnos.

Heliaea, ἡλιαία, maximum erat Athenis iudicium, cuius iudices Heliaſtæ, ἡλιασταὶ, dicebantur. παρὰ τὸ ὑπαίθριον εἶναι καὶ ὑπὸ ἡλίου βάλλεσθαι. Hoc eſt, ab eo φ ſub dio eſſet, & ſolis radiis uerberaretur. Vide plura de hac uoce apud Pollucẽ Ariſtophanis interpretẽ.

Helice, es, pen. cor. ἑλίκη, Græco nomine dicitur, quæ a nobis Vrſa maior: ἀπὸ τῆς ἑλίξεως, hoc eſt, a circumuolutione dicta, quòd diei noctiſq; ſpatio circum polum Arcticum uoluatur. Ouid. 1. Triſtium: Eſſe duas Arctos, quarum Cynoſura notetur Sidoniis, Helicen Graia carina notet. Fuit item Helice, oppidum Achaiæ proprie dictæ, da ſinum Criſſæum, maris impetu hauſtum. Plin. lib. 2. cap. 92. Pyrrham & Antiſſam circa Mæotim Pontus abſtulit: Helicen & Buran in ſinu Corinthio: quarum in alto ueſtigia apparent. Ouid. 15. Metam. Si quæras Helicen, Buran, Achæidos urbes, Inuenies ſub aquis: & adhuc oſtendere nautæ Inclinata ſolent cum mœnibus oppida merſis.

Heliochryſos, ſiue Heliochryſum, ἡλιόχρυσος, herba eſt, quam alio nomine Chryſanthemon appellant, ramulis candidis, folijs ſubalbidis, abrotono ſimilibus, corymbos habẽs nunquam marceſcentes, in orbem dependentes, qui ad Solis repercuſſum aurei apparent. Pli. lib. 21. cap. 25.

Helicon, penult. corr. ἑλικών, mons Bœotiæ iuxta Thebas, atque (ut Strab. lib. 9. ſcribit) Phocidi uicinus, non procul a Parnaſſo, eiq; æmulus & altitudine & circuitu: qui & ipſe Apollini ſacer eſt & Muſis. Vnde Heliconides, ἑλικωνίδες, & per epentheſin Heliconiades Muſæ ſunt appellatæ. Dictus Helicon ab Helicone, qui ibi cum Cithærone fratre ſingulari certamine pugnaſſe fertur.

Helicteres, ἑλικτῆρες, inaures ſunt, ſicut docet Iulius Pollux, quæ & Helicæ dicuntur a clauiculis uitium, quas Helicas uocant.

Heliocaminus, ni, pen. pro. ἡλιοκάμινος, uaporarium quoddam ſolare in aprico loco ſitum, ad calorem ſolis excipiendum. Vlp. l. ſi arborem. ff. de Seruit. urb. præd. Si arbor, inquit, in heliocamino, uel ſolario ſolem adimat, dicendum erit, quia umbram fecit in loco, cui ſol fuit neceſſarius, contra ſeruitutem impoſitam fieri. Heliocaminus, inquit Budæus in prioribus Annot. in Pandect. ad uerbum Solaris fornax dici poteſt. Eſt autem ſolare uaporarium, in aprico ſitum ad calorem ſolis excipiendum, quo antiqui utebantur. Pli. in epiſt. lib. 2. de diæta quadam loquens: In hac heliocaminus quidam, alia xyſtum, alia mare, utraque ſolem, cubiculum autem ualuis, cryptoporticum feneſtra proſpicit.

Heliodorus, pen. pro ἡλιόδωρος, nomen proprium Rhetoris Græci, cuius meminit Horat. lib. 1. Sermo. Saty. 5. Fuit & alter Heliodorus Rhetor Adriani Cæſaris temporibus, Imperatori cariſſimus & ab eodem Magiſter epiſtolarum effectus, in quem extat illud Dionyſij Sophiſtæ Scomma, Pecuniam & honorem dare Cæſar poteſt: Rhetorem efficere non poteſt.

Heliogabalus, ἡλιογάβαλος, Antonini Caracallæ filius, furtim ſuſceptus ex Soæmide Phœniſſa, filia Meſæ, quæ ſoror erat Iuliæ uxoris Seueri. Meſæ enim filiæ duæ erant, Soæmis, & Mamæa: quarum utranque Antoninus creditur polluiſſe, atque ex illa quidem Baſſianum, qui poſtea dictus eſt Heliogabalus, ex hac uero Alexianum ſuſcepiſſe, qui deinde dictus eſt Alexander. Mortua deinde Iulia, Antoninoq; ipſo Macrini dolo interfecto, permiſſum eſt Meſæ, ut ſe cum filiabus & nepotibus, rebuſq; omnibus ſuis, in patriam reciperet. Pollens itaque opibus mulier, cum Antiochiæ ſibi domicilium delegiſſet, facile perfecit, ut Baſſianus nepos Heliogabali dei (eo nomine Syri Solem appellabant) ſacris præficeretur, ex cuius ſacerdotii munere & ipſe Heliogabali nomen inuenit. Aſtu deinde auiæ ad imperium prouectus, uitã egit omni mollitiæ luxuriæq; genere effœminatiſſimam. Poſtremo cum Alexandrum Conſobrinum Cæſarem conſortemq; imperii declaraſſet, & mox facti penitens eidem inſidiaretur, à militibus præuentus, una cum matre eſt interfectus. Corpus utriuſque per urbis uicos unco tractum, ludibrioq; habitum, tandem in Tyberim eſt abiectum. Ex Herodiano lib. 5.

Heliopolis, pen. pro. ἡλιούπολις, ciuitas Ægypti, inter Alexandriam & Coptum. Solis numini ſacra, unde & nomen accepit. Diſtat à Thebis nauigatione dierum nouem, ut lib. 2. teſtatur Herodotus. Cice. de nat. Tertius Vulcano Nili filio, cuius urbem Ægyptii uolunt eſſe eam, quæ Heliopolis appellatur.

Heliopolitae, quos idem Herodotus Ægyptiorum omnium ſolertiſſimos eſſe tradit. Altera eſt in Cilicia, Chryſippi Stoici patria, ut auctor eſt Solinus.

Heliopus, ἡλίωπος, nomen herbæ eiuſdem cum heliotropio maiori: inde dictæ, quòd Solem aſpiciat. Vide Marcellum in Dioſcor. libro. 4.

Helioſcopion, ἡλιοσκόπιον, quartum tithymali genus eſt, foliis portulacæ, ramulis ſtantibus, à radice quatuor, aut quinque rubentibus ſemipedali altitudine, ſucci plenis. Naſcitur circa oppida, ſemine albo, columbis gratiſſimo quod colligitur incipiente uua. Nomen accepit παρὰ τὸ σκοπεῖν τὸν ἥλιον, hoc eſt, ab aſpiciendo ſole. Capita enim cum ſole circumagit. Ex Pli. lib. 26. cap. 8.

Helioſelinon, (quod hic pro apii genere corrupte legebatur) rectius ſcripſeris Eleoſelinon. Eſt autem Eleoſelinon apii genus, ſatiuo maius in paludibus, lociſq; humidis ſponte prouenjens. unde & nomen accepit. Nam ἕλος Græcis paludem ſignificat.

Helioſtrophon, ἡλιόστροφον, nomen herbæ, quæ alio nomine Heliotropium maius appellatur, teſte Pli. lib. 22. cap. 21. Dictum Helioſtrophon ἀπὸ τοῦ συστρέφεσθαι τῷ ἡλίῳ, id eſt, ab eo quòd cum ſole conuertatur.

Heliotropium, pii, [*Giraſole*] ἡλιοτρόπιον, herba ſolaris: dicta φ ſecum ſole circumagat, etia nubilo die ac nocte. Var. Nec minus admirandum, quod fit in floribus, quos uocant Heliotropia: ab eo φ ſolis ortum mane ſpectant, & eius iter ita ſequuntur ad occaſum, ut ad eum ſemper ſpectent. Pli. lib. 22. cap. 21. Duo facit heliotropii genera: Maius, in pinguibus tantum locis cultiſq; ſolo naſcens; quod & Helioſtrophon nominat uulgo, ut creditur, Cancri flos appellatus. Sed Minus, ubique prouenjens, quod & Tricoccon, & Scorpiuron appellat, quod ſemen habeat caudam referens ſcorpionis. Eſt etiam Eliotropium, gemmæ nomen, uiridis quidem, ſed ſanguineis uenis diſtinctæ. Cauſſa nominis eſt auctore Pli. lib. 37. cap. 10. Quòd in uas aquæ deiecta radios ſolares accedentes in ſanguinis colorem mutare uideatur. Extra aquam autem ſpeculi modo ſolis imaginem reddit, eiuſq; eclipſim prodit, lunam ſubeuntem oſtendens.

Helis, uide Elis. Græce enim ἦλις, ſpiritu tenui ſcribitur.

Heliſus, (qđ hic ꝑ Atticæ fluuio corrupte legebatur) uide Iliſſus.

Helitis, pen. pro. ἡλῖτις, Dioſc. ſquamma æris decuſſa ex clauis ex Cyprio ære confectis: quæ ſubtiliſſimæ eſt ſubſtantiæ, ſummamq; deſiccandi uim habet. Vide Galenum lib. 9. Simplicium.

Helius Cæſarius, uir Neronis adulatione potentiſſimus fuit, qui Sulpicium Camerinum uirum primarium, eiuſdemq; filium e medio ſuſtulit, crimini dans, quod cum cognomine hæreditario Pythici dicerentur, in Pythicas Neronis uictorias ἐκ τῆς ὀνομασίας impii uiderentur. Ex Dione Caſſio.

Helix, icis, ἕλιξ, tertium hederæ genus, nuſquam fructum ferens, folia habens exigua, anguloſa, & concinniora, quam reliqua duo hederarum genera. Vide Pli. lib. 16. cap. 34. Dicta Helix ab eo, quod tenuibus ſarmentis, ueluti clauiculis quibuſdam arboribus fruticibuſq; circum uoluatur. Ἕλικας enim Græci clauiculas appellant.

Helixus, ἕλιξος, Cei inſulæ fluuius, iuxta Coreſſum: cuius meminit Strabo. lib. 10.

Hellas, adis, ἑλλάς, latiſſima Europæ regio, olim diſciplinarum omnium nutrix, quæ alio nomine Græcia dicitur. Initium ſumit ad Meridiem ab Iſthmi Corinthiaci anguſtiis, ad Septentrionem in Theſſaliam uſque protenſa. Ad occaſum Acheloo fluuio ab Epiro dirimitur: ad Ortum Ægæo mari abluitur. Ptolem. Achaiam appellat. Dicta Hellas ab Hellene Deucalionis filio, ut ſcribit Thucydides lib. 1.

Helle, es, ἕλλη, filia Athamantis regis Thebarum, quæ una cũ Phryxo fratre, nouercales inſidias metuens, cum accepto à patre ariete pontum uellet traiicere, magnitudine periculi cõterrita, in mare decidit, mariſq; nomen fecit: quod etiam hodie ab eius nomine Helleſpontum uocant eruditi.

Helleborus, ſiue Helleborum ἑλλέβορος, Dioſc. herba eſt inſignẽ purgandi uim habens, quam Latini Veratrum appellant. Eius duo ſunt genera, Album, quod uomitione cauſſas morborũ extrahit & Nigrum, per aluum quicquid noxium eſt, deiiciens: alio nomine Melampodium dictum à Melampode quodam (ſiue is medicus, ſiue paſtor fuerit) qui eo Prœti filias in furore actas, traditur perſanaſſe. Præcipuus huius uſus eſt in educendis noxiis humoribus, animæ facultatis ſedem infeſtantibus: unde melancholicis & furioſis dari ſolet, & comitiali morbo laborantibus. Hinc factum eſt, ut quos cerebro minus ſano eſſe uelimus ſignificare, Helleboro opus eſſe dicamus, aut Helleborum edere iubeamus. Pli. li. 25. cap. 13. Efficacius helleborum ad uomitiones & ad bilem nigram extrahendam. Plaut. in Pſeud. Helleborum hiſce hominibus opus eſt. Maſculino genere uſus eſt. Virg. 3. Georg. Helleboroſq; graues, nigrumq; bitumen. Colu. lib. 10. Sed negat hellebors, & noxia galbana ſucco. Præcipit Apuleius nominis huius primam uocalem eſſe aſpirandam, etymon, ſpectans. Volunt enim Helleborum dictum, παρὰ τὸ τῇ βορᾷ ἑλεῖν. Apud Dioſcoridem tamen, ceteroſq; Græcos, tenui ſpiritu conſtanter ſcribitur.

Helleboroſus, ἑλλεβορώδης, dicitur qui plus hellebori ſumpſit, quã par fuit. Plaut. in Rud. Helleboroſus ſum. T. At ego ceritus. Helleborum enim, ſi plus æquo ſumatur, nõ mediocre periculum creat: ſin minus ſumatur, magnam ægritudinem leuare non poteſt. Vnde ſtomachatur Perſius in imperitos medicos qui cum modum miſtionis ignorarent, non dubitabant tamen, rem tam ancipitẽ & periculoſæ

periculoſæ aleæ plenam, non ſine graui ſumentium diſcrimine ægredi. Diluis (inquit) helleborum, certo compeſcere puncto Nectius examen: uetat hoc natura medendi.

Hellen, ἕλλην, Deucalionis filius, à quo Græcos Hellenes nonnulli credunt fuiſſe nominatos. Auctor Thucydides Belli Peloponneſiaci lib. 1.

Hellesponticus, ἑλλησποντικός.

Hellespontiacus, a, um, denominatiua. Virg. 1. Georg. Helleſpontiaci ſeruet tutela Priapi.

Hellespontus, ἑλλήσποντος, fretum anguſtum, inter Ægæum mare & Propontidem, ſeptē tandē ſtadiorū ſpatio Aſiam ab Europa diuidens. Nomen habet ab Helle Athamantis filia ibi ſubmerſa. Cice. de Finib. Helleſponto iuncto, Athoq; perfoſſo. Vide Helle.

Hellis, dis, Cic. in Anto.

Helops, ἔλοψ, piſcis delicatiſſimi ſaporis, quem Theodorus à Latinis Accipenſerem appellari putauit. Cui tamen refragatur Ouidii auctoritas, qui Helopen Italiæ incognitum eſſe ſcribit referente Pli. lib. 32. cap. ult.

Helorus, pen. pr. ἕλωρος, Siciliæ fluuius. Virg. 3. Æneid. Præpingue ſolum ſtagnantis Helori. Fuit etiam eo nomine Iſtri fluuius filius, qui ab Aiace occiſus eſt in ea pugna, quam Græci cum Telepho rege Myſorum habuerunt.

Helos, ἧλος, uitium eſt oleæ peculiare, & quædam quaſi ſolis inuſtio quam Latini nonnulli Clauum, alii Fungum, quidam etiam Patellam appellant.

Helvacea, genus ornamenti Lydii dictum à colore boum, qui eſt heluus, hoc eſt, inter rufum & album. Auctor Feſtus.

Helvari, [*Diuorare, conſumare*] λαφύσσειν, ἀσωτεύειν, prodigere, per luxum conſumere, uorare. Cice. pro Domo ſua: Cur ille gurges, heluatus tecum ſimul reip. ſanguinem, ad cælum tamen extruxit uillam in Tuſculano uiſceribus ærarii? Idem pro Sext. Quid? tu meo periculo gurges, ac uorago patrimonii heluabere.

Helvatio, onis, λαφυγμός, ἀσωτία, prodigalitas, uoracitas, dilapidatio. Ci. poſt reditum in Sena. Cur in luſtris & heluationibus huius calamiſtrati ſaltatoris tam eximia uirtus tandiu ceſſauit? Bud. in epiſt.

Helvellae, arum, λαχανάρια, ſunt Holera minuta (ut inquit Feſtus) quoniam Hellus, & Helluſa ueteres dicebant, pro Holus & Holera. Cice. ad Gallum lib. Fungos, heluellas, herbas omnes ita condiunt ut nihil poſſit eſſe ſuauius.

Helvetii, ἑλουήτιοι Ptolemæo, fortiſſimi Gallorum populi, inter Rhenum, & Rhodanum fluuios, Iuram montem, & Alpes ſiti: in quatuor olim pagos diuiſi: quorum eo tempore, quo aduerſus Cæſarem bellum gerebant, caput erant Auenticū. ut eſt uidere apud Cæſ. Bel. Gal. Commen. 1. Ptolem. lib. 2. cap. 9. inter Heluetiorum ciuitates annumerat & Gannodurum, & Forum Tiberij. Hodie in tredecim diſtincti ſint, ſiue ciuitates, ſiue pagos, quorum nomina ſunt Tigurum, Berna, Lucerna, Vria, Suicia, Syluania, Tugium, Glarena, Baſilea, Friburgum, Salodurum, Abbatiſcella, & Scaphuſa. Statum habent popularem, æqua uiuentes libertate, concordi inter ſe fœdere aduerſus uim omnem externam muniti: unde & Confœderati à quibuſdam appellantur: à nonnullis etiam Suiceri, nimirum à Suicia pago, qui primus omnium Auſtriæ Ducum iugum excuſſit.

Helvii, populi inter Celtas monte Gebenna ab Aruernis diuiſi, &c. Vide Indicem Marliani in Cæſarem.

Helvo, onis, [*Mangione, diuoratore, ingordo*] λαφύστης, ἄσωτος, homo immoderatæ uoracitatis, prodigus, gulæ uentriq; deditus. Heluo, (inquit Feſtus) qui immoderate bona ſua conſumit: ab eluendo. Aſpiratur autem, ut auiditas magis exprobretur, ſic enim ſit uox incitatior. Teren. in Heaut. At ego (ſi me metuis) mores caue in te eſſe iſtos ſentiam. CL. Quos? C. Si ſcire uis, ego dicam, Gerro, fraus, heluo, iners, ganeo, damnoſus. Cice. per tranſlationem Heluonem librorum dixit, pro nimis auido lectore librorum, qui legendo ſatiari nequit. Heluo patriæ, per tranſlationem, pro eo qui turpiſſimo ſcelerum genere patriam perdit & infamat, uel patriæ bona prodigit ac deuorat. Cice. pro Sext. Gurges, atque heluo, idem in Piſon. Heluo impurus. Idem 1. de lege Agra. Heluo immanis ſpurciſſimus, nequiſſimus, apud eundem pro Domo ſua, & poſt reditum in ſenatu.

Helvolus, a, um, pen. cor. quod accedit ad heluum colorem, ſed tamen dilutiorem, ut plus ex albo participet, quàm ex rufo. Vnde Heluolæ uuæ dicuntur, quæ eius ſunt coloris. Colum. lib. 3. cap. 2. Sunt & heluolæ, quas nonnulli Varias uocant, neque purpureæ, neque nigræ ab heluo (ni fallor) colore uocitatæ.

Helvus color, medius eſt inter rufum & album. Var. li. 2. de re ruſt. cap. 5. De corio boum loquens: Corium, inquit, attactu non aſperum ac durum, colore potiſſimum nigro, deinde rubeo, tertiò heluo: quartò albo.

Helxine, ἑλξίνη, herba eſt Mercurialis folia habens, eaq; hirſuta, cauliculos ſubrubentes, & circa eos ſemina aſpera, ueſtibus adhærentia: unde & nomen accepiſſe uolunt. Alio nomine Perdicium dicitur, quòd perdices ea unice delectentur. A Romanis etiam Vrceolaris appellatur, quod urceis detergendis aſperitate ſua imprimis ſit idonea. Naſcitur in parietinis, ſepibus & maceriis: unde & Parietaria uulgo appellatur.

Helymus, & Panopes, Aceſtæ regis Siciliæ comites, uenatores fuerunt. Virg. lib. 5. Æne. Tum duo Trinacrii iuuenes, Helymus Panopesq;. Aſſueti ſiluis, comites ſenioris Aceſtæ.

Hem, [*Ob, ab*] φεῦ, interiectio corripientis ſeipſum, uel indignantis, uel admirantis. Serui. Sulpi. Cice. epiſt. lib. 4. Hem nos homunculi indignamur, ſi quis noſtrum interiit, aut occiſus eſt, quorum, &c. Apul. Hem hominis audaciam. Quandoque demonſtrantis eſt. Teren. in Andria: Hem puer hercle, puer eſt:

Hemeresios, [*Diurno*] ἡμερήσιος, adiectiuum, ſignificās idem quod diurnus. Vnde tabella quædam uno die picta à Pamphilo Apelli præceptore, hoc nomine uocata eſt, cuius meminit Plin. lib. 35. cap. 11. Abſoluit uno die, inquit, tabellam, quæ uocata eſt hemereſios, puero picto.

Hemeris, ἡμερίς, genus eſt arboris glandem ferentis, teſte Theophraſto, trunco, neque erecto, neque læui, neque excelſo, ſed caudice in orbem comoſo, contorto, ſinuoſoq; ramorum alis multis concaua, glande maxima, & poſt fagum dulciſſima. Meminit huius arboris & Plin. lib. 16. cap. 6. Theodorus Græci uocabuli uim exprimens, Placidam uertit.

Hemerobius, ἡμερόβιος, uermiculus eſt ad Hypanim Ponti fluuium ultra diem unum non uiuens. Pli. lib. 11. ca. 36. Hypanis fluuius in Ponto, circa ſolſtitium defert acinorum effigie tenues membranas, quibus erumpit uolucris quadrupes ſupradictæ modo, nec ultra diem uiuit: unde Hemerobion uocatur. Hemerobii præterea dicuntur homines in diem uiuentes, quibus craſtini nulla eſt cura: qualis fuiſſe traditur Diogenes Cynicus, qui & peculiariter id circo hoc nomine appellatus.

Hemerocallis, ἡμεροκαλλὶς Dioſcor. herba eſt folio & caule lilio ſimillima, herbacei coloris, ut porrum: flores habens ternos, quaternos'ue in ſingulis ſcapis erumpentes, lilii modo ſtriatos, qui cum dehiſcere cœperunt, in colorem uehementer pallidum immutantur. Nomen accepiſſe putatur à floris fugacitate, quòd uno tantum die pulchritudinem ſuam tueatur. Meminit huius herbæ & Pli. lib. & cap. 21.

Hemerodromi, ἡμεροδρόμοι, dicuntur curſores, qui die uno ingens ſpatium curſus emetiuntur. Liu. lib. 1. Bell. Maced. Niſi ſpeculator (hemerodromos uocant Græci) ingens die uno curſu emetiēs ſpatium, contemplatus regium agmen, è ſpecula quadam prægreſſus nocte media Athenas perueniſſet. Inter huiuſmodi hemerodromos clariſſimus fuit Philenides Alexandri Magni curſor.

Hemicranici, ἡμικρανικοί, ſunt qui dimidia parte capitis laborant, qui morbus Græco nomine ἡμίκρανον, ſiue ἡμικρανία appellatur, quemadmodum Cephalea, quo totum caput infeſtatur. Gignitur uterque à ſonitu clamoreq; uehementiore, aut etiam ab immodico ſplendore, uel odore, aliis'ue huiuſmodi prǣualidis obiectis ſenſum lædentibus.

Hemicyclus, [*Mezzo cerchio*] ἡμίκυκλος, Latine interpretatur ſemicirculus qua uoce Mathematici frequenter utuntur. Accipitur etiam pro cathedra ſemirotunda facta in medii circuli formam. Cic. in Lælio: Tum memini domi in hemicyclo ſedentem.

Hemina, pen. cor. κοτύλη, genus eſt menſuræ, dimidium continens ſextarii: à Græco ἥμισυ, quod dimidium ſignificat. Gell. lib. 3. cap. 13. Si è ſextario hemina fuſa ſit, non dimidium ſextarium fuſum, dicendum eſt.

Heminarius, a, um, κοτυλιαῖος, quod heminæ mēſuram habet. Per tranſlationem accipitur pro exiguo. Quinct. lib. 6. c. 4. Fabius Maximus incuſans Auguſti congiariorum, quæ amicis dabantur, exiguitatem, heminaria eſſe dixit. id eſt, tenuia & exigua.

Hemiolion, ἡμιόλιον, nauigii genus, quod à puppi ad malum uſque binis remis, à malo ad proram unico tantum agitatur: cuiuſmodi ſunt (inquit Bayfius) quas hodie Fuſtas uocamus.

Hemiolius, ἡμιόλιος, quædam arithmetica proportio, continens aliquem totum numerum, atque eius dimidium: ut ſe habent tres ad duo, & quindecim ad decem. Gell. lib. 18. cap. 14.

Hemionium, ſiue Hemionitis, ἡμιόνιον, ἢ ἡμιονῖτις, herba eſt dracunculi folio, lunato, radicibus cohærens multis, iiſq; tenuibus, nunquam flores, neque ſemen, neque caulem gignens, in petroſis locis naſcens, auſtero ſapore. Alio nomine Splenium σπλήνιον, dicitur. Herbariorum plerique Linguam ceruinam appellant. Officinæ etiam Scolopendriam. Omnino tamen alia eſt à Scolopendrio Dioſcoridis.

Hemiplexia, ἡμιπληξία, paralyſis, ſemiapoplexia, cum in alteram

tantum partem corporis malum id incubuit: nam cum totum afficitur, apoplexia nominatur.

Hemisphaerium, [*Mezza ſphera*] ἡμισφαίριον, dimidia ſphæra, hoc eſt, cæli dimidium. Varro li. 3. de Re ruſt. ca. 5. Intrinſecus ſub tholo ſtella Lucifer interdiu, noctu Heſperus, ita circumeunt, ad infimum hemiſphærium ac mouentur, ut indicent, quot ſint horæ.

Hemistichium, [*Mezzo uerſo*] ἡμιστίχιον, uerſus dimidiatus, quaſi ἡμιστίχιος. cuiuſmodi apud Virgilium aliquot leguntur imperfecta.

Hemitritaeus, ἡμιτριταῖος, ſemitertiana febris, ſic dicta quòd parte aliqua tertianam præſentet, tertio die, ut illa, repetens, non tamen, ut illa diem unum præſtet integrum, ſed inter horas 36. plus uel minus porrigitur. Martial. lib. 12. Cui grauis & ferruens hemitritæus erat. Morbi huius naturam & differentias uide apud Gale. lib. 2. de Differen. febr. cap. 8. & 10.

Hemodes, uide Hæmodes.

Hemus, ſeu potius Hæmus, αἷμος, mons in Thracia, excelſitate conſpicuus, ex cuius uertice uulgata olim opinio fuit Ponticum ſimul & Adriaticum mare & Iſtrum amnem, & alpes conſpici poſſe: nam excelſitate ſua ſex millia paſſ. continet. Dictus Hæmus, à nomine regis Hæmi: à cuius ſorore alter quoque mons Thraciæ Rhodope nominatur: in quos transfiguratos eſſe Rhodopen & Hæmum fabulæ canunt. Ouid. lib. 6. Meta. Threiciam Rhodopen habet angulus unus, & Hæmum, Nunc gelidos montes, mortalia corpora quondam. Alii dictum uolunt Hæmum ab Hæmo Boreæ & Orithyiæ filio. Vide Hæmus. Eſt & Hæmus nomen Græculi hiſtrionis, cuius meminit Iuuen. Saty. 6. Dicas hæc mollius Hæmo Quanquam & Carpophoro, facies tua computat annos.

Hendecasyllabus [*Verſo d'undici ſillabe*] ἑνδεκασύλλαβος, uerſus undecim ſyllabarum, qui Phalæcius dicitur ab inuentore: qualis ille Catullianus, Paſſer deliciæ meæ puellæ.

Hendiadys, ſi recẽtioribus Grammaticis credimus, figura eſt, qua unum in duo diuiditur, ut apud Virg. 1. Æneid. Moleſq; & montes inſuper altos Impoſuit. Id eſt, moles altorum montium. Sic alibi: Pateris libamus & auro. Id eſt, pateris aureis. Meminit huius figuræ Serui. in primum librum Æne. Vbi tamen in exemplaribus manu ſcriptis non Hendiadyn legimus, ſed ἓν διὰ δυοῖν, hoc eſt, duo per unum: cui figuræ cõtraria legitur apud Donatum in Andriam Terentii, quam appellat δύο δι' ἑνός, id eſt, duo per unum.

Heneti, ἑνετοί, Paphlagoniæ populi fuerunt, qui Antenore duce cũ in intimum maris Adriatici ſinum ueniſſent, permiſti Troianis, omnes uno nomine Veneti appellati ſunt. Liu. lib. 1. ab urb. Caſibus deinde uariis Antenorem cum multitudine Henetum, qui ſeditione è Paphlagonia pulſi, & ſedes, & ducem, rege Philemone ad Troiam amiſſo, quærebant ueniſſe in intimum maris Adriatici ſinum: Euganeiſq;, qui inter mare, alpeſq; incolebant, pulſis, Henetos, Troianoſq; eas tenuiſſe terras: & in quem primum egreſſi ſunt locum, Troia uocatur: pagoq; inde Troiano nomen eſt: gens uniuerſa Veneti appellati.

Heniochi, ἡνίοχοι, populi Pontici, Achæis finitimi, latrociniis ac piratica uictantes. Originem ac nomen traxiſſe putantur ab Amphito, & Telchio Caſtoris & Pollucis aurigis, teſte Plin. lib. 6. c. 5. Nam ἡνιόχους Græci aurigas uocant, quaſi τὰ ἡνία ἔχοντας. Vide plura de his apud Strabo. lib. 11.

Hepar, atis, pen. genitiui cor. [*Fegato*] ἧπαρ, primum eſt ſanguinis generandi inſtrumentum, uenarumq; omnium principium, qđ Latine Iecur appellatur. Eſt item Hepar, piſcis nomen ex genere locuſtarum, cuius meminit Pli. lib. 32. cap. 11.

Hepatarius, a, um, [*Ciò che à fegato s'appartiene*] ἡπατικός, ad hepar pertinens: ut, Morbus hepatarius. Plau. in Curcul. Tum te igitur morbus agitat hepatarius.

Hepatici, [*Fegatoſi*] ἡπατικοί, qui ex hepate laborant: & proprie ii, quibus imbecillum eſt iecur, ſine tumore tamen & dolore. Pli. lib. 26. cap. 6. Datur hepaticis in farre coacta

Hepaticus, a, um, ἡπατικός, quod ad hepar attinet: unde à Celſo lib. 4. cap. 9. Hepaticus morbus dicitur, qui à Plauto appellatur Hepatarius.

Hepatites, ἡπατίτης, gemma eſt, quæ à iecoris figura nomen ſortita eſt Pli. lib. 37. cap. 11.

Hepatorium, rii, ἡπατώριον, à quibuſdam uocatur Eupatorium herba, eo quod iecori affecto auxilietur. Auctor Dioſc. lib. 4. Quanquam non deſunt, qui hanc nomenclaturam inter eas reiiciendam putent, quæ à doctioribus inter auctoris eius notha merito annumerantur.

Hepatitis, pen. pro. ἡπατῖτις. uena ampla, ex caua ſiue ſima hepatis parte emergens, omnes meſaræi uenas excipiens. Vulgus Hepatis portas appellat.

Hepatizon, ἡπατίζον. æris temperamentum, iocinoris colorem referens, magno olim in precio habitum. Plin. lib. 34. cap. 2. Præter hæc eſt, cuius ratio non poteſt reddi, quanquam hominis manu facta dederit fortuna temperamentum ſimulacro ſigniſq;, illud ſuo colore precioſum ad iocinoris imaginem uergens, quod ideo Hepatizon appellant, procul à Corinthio, longe tamen ante Ægineticum atque Deliacum, quæ diu obtinuere principatum.

Hephaestias, adis, ἡφαιστιάς, ciuitas eſt Lemni inſulæ, in Orientali tractu ſita, nonnihil tamen diſtans à mari: ita dicta à Vulcano, quem Græci ἥφαιστον appellant, cuius hac in urbe inſigne olim fuit templum, quod ἡφαιστεῖον uocabant. Iuxta hanc quoq; urbem collis oſtenditur, Vulcani (ut credi uolunt) caſu nobilitatus. Ferunt enim Vulcanum à Iunone ob inſignem deformitatem è cælo præcipitatum, in collem illum decidiſſe. Cuius fabulæ occaſio inde ſumpta eſt, quòd totus hic collis combuſto ſimillimus uideatur, neque planta ulla in eo gignatur. Ex hoc colle effodiebatur Lemnia terra, Dioſcoridis & Galeni ſcriptis magnopere celebrata. Vrbis huius meminit Ptolem. Geographiæ ſuæ lib. 3. & Gale. lib. 9. Simpl. Medicamen.

Hephaestion, onis, ἡφαιστίων, unus ex Alexandri Magni ducibus, mirum in modum ab eo amatus, quem ille ita cum Cratero conferebat, ut hunc quidem φιλοβασιλέα, Hephæſtionem uero φιλαλέξανδρον appellaret. Hunc poſtea apud Babylonem uita functum, tanta funeris magnificentia proſequutus eſt, ut facile omnes, quę toto terrarum orbe editæ ſunt, pompas ſuperaret. Feruntur ſiquidem in funus hoc impenſa ſupra duodecim talentorum millia. Vide Q. Curtium, & Plutarchum in uita Alexandri.

Hephaestites, ἡφαιστίτης, gemma eſt rutili coloris, naturam ſpeculi habens in reddendis imaginibus dicta, ἀπὸ τοῦ ἡφαίστου, hoc eſt, à Vulcano, ſiue quòd ignei ſit coloris, ſiue quòd materiam aridam in ſole accendat. Vide Pli. lib. 37. cap. 10.

Hepialus, [*Farfalla*] ἡπίαλος, papilio, qui lucernarum luminibus aduolat. Epialus autem ſpiritu tenui, genus eſt febris: de quo uide ſupra ſuo loco.

Hepsema, ἕψημα, muſtum ad tertiam partem decoctum, quod & Sapam appellant. Pli. lib. 14. cap. 9.

Heptacometae, ἑπτακωμῆται, populi ſupra Colchidem, Moſchicorum montium ſumma incolentes: ita dicti à ſeptem uicis, quos inhabitant. Auctor Strab. lib. 12.

Heptagoniae, ἑπταγωνίαι, nomen loci apud Liu. lib. 4. Bell. Maced. Quod roboris in exercitu erat, trifariam diuiſum: parte una à Phœbeo, altera à Dictynneo, tertia ab eo loco, quem Heptagonias appellant, aggredi iubet.

Heptaphonos, ſubſtantiuum, ἑπτάφωνος, porticus eſt Olympiæ, ea arte confecta, ut eadem uox in ea ſepties reddatur Pli. lib. 36. cap. 16. Olympiæ autem arte mirabili modo in porticu, quam oppidani Heptaphonon uocant, quoniam ſepties uox redditur.

Heptapleuros, ἑπτάπλευρος, plantaginis ſpecies eſt, foliis ſeptem laterum modo incluſa: unde & nomen habet. Auctor Plin. lib. 25. cap. 8.

Heptaporus, ἑπτάπορος, Rheſi Troadis fluuii epitheton eſt, apud Homer. lib. 12. Iliad. à natura eius fluuii tractum, q̃ ſepties eadem uia uado traiici poſſet. Vide Strab. lib. 13.

Heptapylos, [*Di ſette porti*] ἑπτάπυλος, Thebarum Bœoticarum epitheton, à ſeptem portarum numero ductum: idq; ad diſcrimen Thebarum Ægyptiarum, quæ à numero centum portarum ἑκατόμπυλοι dicebantur.

Hephthemimeris, ἑφθημιμερής, eſt cæſuræ genus, cum poſt tres pedes ſupereſt ſyllaba, terminans partem orationis: quæ interdũ, etiam ſi natura breuis ſit, licentia tamen poetica inuenitur producta. Virg. 3. Æne. Dona dehinc auro grauia, ſectoq; elephanto Imperat ad naues ferri. Idem 12. Ænei. Congredior, fer ſacra pater, & concipe fœdus. Componitur autem Hephthemimeris ab ἑπτὰ ſeptem, ἥμισυ ſemis, & μέρος diuiſio, uel pars, quaſi dicas ſeptimam dimidiam diuiſionem, uel dimidium ſeptem pedum.

Hepteres, ἑπτήρης, nauis eſt ſeptem habens remorum ordines. Liu. 4. Decad. lib. 7. Regia claſſis ſeptem & triginta maioris formæ nauium erat: in quibus tres hepteres, & quatuor hexeres habebat: præter has decem triremes erant & ii adeſſe hoſtes ex ſpecula quadam cognouere. Ibidem: Maxime exterruit hepteres regia, à minore Rhodia naui uno ictu demerſa.

Hera, [*Giunone*] ἥρα, Iunonis nomen apud Græcos, unde Heræa, ἡραῖα, ipſius feſta. & Heræum, ἡραῖον, templum eius appellant. Sed in hac ſignificatione producit penultimam, cum apud Grecos ſcribatur per η uocalem longam. Vnde λευκώλενος ἥρα, apud Homerum aliquoties legitur in fine uerſus.

Hera, ræ, priore cor. [*Padrona, donna*] δέσποινα, fœmininum ab Herus, idem eſt quod domina. Ouid. Epiſt. 9. Æquaq; formoſæ penſa rependis heræ. Ennius apud Cic. lib. 1. Offi. Vos'ne uelit, an me regnare hera, quid'ue ferat ſors, Virtute experiamur. Quo in loco nonnulli male accipiunt Heram pro Iunone. Nam in ea ſignificatione

tione(ut ſupra oſtendimus)priorem producit, cũ hic corripiatur. Neque alioqui apte hic locus de Iunone intelligi poteſt,cui nihil cum bello eſt commercii,ſed de Fortuna potius, quæ in bello ſuo arbitrio uictoriam,cui ſibi uiſum eſt parti, creditur tribuere.

HERACLEA,æ,pen.prod.ἡράκλεια,multæ fuerunt hoc nomine urbes inter quas maxime inſignis fuit ea,quæ Põtica cognominata fuit, ad Põtũ Euxinum ſita, iuxta Mariandynos:à qua Dionyſius Philoſophus Zenonis diſcipulus Heracleotes à Cicerone in Tuſculanis appellatus eſt.Heraclea item Magnæ Græciæ ciuitas fuit,in finibus Italiæ,inter Sirin,& Acirin amnes,non procul à Crotone, aliquando Siris appellata,teſte Pli.li.3.ca.11. Fuit præterea aliud eiuſdem nominis oppidum, ultra Caſpios montes, non procul ab Oxo amne,qui Margianam Sogdianamq; irrigat, ab Alexandro Magno primum conditum:quod deinde euerſum Antiochus reſtituit,& Achaida appellauit: ut refert idem Plin.lib. 6. cap.16. Eſt & Heraclea in Caria apud eundem lib.5.ca.25.Item alia in Sicilia medio fere ſpacio ſita inter Lilybæũ,& Pachynum promontoria:cuius meminit Pompon.lib.2.in deſcriptione Siciliæ. Eſt & Heraclea Cretæ,apud Plin.lib.4.cap.12.Itẽ alia in Narbonenſi Gallia,ad oſtium Rhodani,apud eundem lib.3.ca.4 Fuerunt & alii quot alia eiuſdem nominis oppida, quæ cõmemorantur a Stepha.

HERACLEOTES,ſiue Heracleota,ἡρακλεώτης, gentile ab Heraclea urbe deductum.unde Dionyſius Phyloſophus Heracleotes dicitur à Cice.2.Tuſcul.Hinc Heracleoticus, a, um,ἡρακλεωτικός,denominatiuum:ut Heracleotici cancri,apud Plin. lib.9. cap.31.Heracleoticum origanum,apud eundem lib.25.ca.4.Heracleoticum oſtium Nili, quod alio nomine Naucraticon appellatur eundem lib.5. cap.10.Heracleotica nux, quæ & Auellana : uide in dictione Iuglans.

HERACLEON,onis,ἡρακλέων,Grammaticus fuit Ægyptius, qui ſcripſit Commentarios in Homerum, & Lyricos quoſdam Poetas: item alia quædam,quæ enumerantur à Suida.

HERACLEOPOLIS,ἡρακλεόπολις Stepha. oppidum eſt in inſula quadam Nili,longa L.M.paſſ.quod à Plin.lib.5.cap.9. Herculis oppidum appellatur.

HERACLEOPOLITES præfectura, apud eundem Plin. loco iam citato. Stephanus duo alia enumerat eiuſdem nominis oppida , quorum alterum iuxta Peluſium,alterum iuxta Canonicum Nili oſtia collocat.

HARACLEON,ſiue Heraclion,pe. pro, ἡράκλειον, panacis ſpecies eſt, ab Hercule inuenta,quam alii Origanum Heracleoticum ſiluestre dicunt,quoniam eſt origano ſimile.ut teſtatur Pli.li.25.ca.4. Eſt & alia herba:Heracleon ſiderion,caule tenui, digitorum quatuor altitudine, flore puniceo, foliis coriandri, iuxta amnes & lacus naſcens,& omnia uulnera ferro illata efficaciſſime ſanans. Auctor Pli.lib.25. cap. 5.

HERACLEOPOLIS,ἡρακλεόπολις, nomen trium ciuitatum: Vna eſt in Ægypto, ex qua fuit Theophanes phyſicus:altera non longe à Peluſio:tertia ſecundum Nili oſtium, quod Canopicũ appellatur.

HERACLIDES,pe.cor.ἡρακλείδης,inſignis Philoſophus fuit ex Heraclea Ponti ciuitate,Platonis, & Ariſtotelis auditor, uir inſigni ingenio,ſed habitu adeo molli,ut pro Pontico Pompicus diceretur. Auctor Laertius. Reliquit ingenii ſui monumenta nõ pauca, quæ non extant.Huius meminit,& Ci.5.Tuſcu.Fuit præterea hoc nomine Lycius quidam Sophiſta non ignobilis, qui cum aliquandiu Smyrnæ docuiſſet,ſub tempora Seueri ſe Romam cõtulit:coram quo ex tempore dicturus,perturbatus nobilitate auditorum, ſermone excidit.Solus ſophiſtarum ad hanc artem induſtria & labore,natura minime iuuante contendit.Hæc ex philoſtrato. Heraclides alius fuit è Moſpo, ciuitate Ciliciæ, grammaticus nobilis,ut ſcribit Stephanus. Alius præterea pictor nobilis Macedo, qui initio naues pinxit: captoq; Perſeo à Paullo Æmilio Athenas commigrauit,eodem tempore, quo & Metrodorus philoſophus & pictor.Plin.lib.35.cap.11.Fuerunt & alii multi Heraclidę,ingenio & doctrina inſignes.

HERACLITUS,pe.pro.ἡράκλειτος,nomen propriũ Philoſophi Epheſii,qui,ut tradit Suidas,nullum inuenitur habuiſſe præceptorem: tantum natura,& diligentia ſola profecit. Quidam tamen audiſſe Xenocratem,& Hippaſum Pythagoricum uolunt. Floruit temporibus ultimi Darii.Scripſit poetice multa: quæ ab Ariſtotele ſæpe pro teſtimonijs citantur.De hoc ſic ſcribit Cic.lib.5.Tuſc.quæſt. Eſt(inquit) apud Heraclitum phyſicum de principe Epheſiorum Hermodoro. Vniuerſos ait Epheſios eſſe morte mulctandos,quod quum ciuitate expellerẽt Hermodorum, ita locuti ſunt.Nemo de nobis unus excellat: ſin quis extiterit,alio in loco, & apud alios ſit.Hæc ille. Hunc aiunt,cũ hydropicus eſſet,ſpretis medicis,oblitum bubulo ſeuo ſoli ſiccandum ſe præbuiſſe, dormientemq; à canibus dilaceratũ eſſe. Suidas. Hic quoties domo egrediebatur,flebat,ſicut Democritus ridebat,quod alteri omnia quæ agimus,miſeriæ:alteri ineptiæ uiderentur.Horum meminit Cice.li.4.Acad. Cognominatus eſt σκοτεινός, quaſi tenebricoſus. De induſtria enim adeo obſcurabat ſtylum, ut eius uolumina philoſophi ſudantes uix intelligant.Huius dictionis penultima ſyllaba perperam corripitur,cum ſcribatur per ει diphthongum. Lucret.lib.1 .Heraclitus init,quorum dux agmina primus. Fuerunt alii quatuor Heracliti primus,poeta Lyricus : ſecundus Halicarnaſſeus : ſummæ elegantiæ:tertius Lesbius,qui Macedonum ſcripſit hiſtoriam quartus uir ridiculus.

HERACLIUS lapis,ſiue Heracleus[*Calamita*]ἡρακλεία λίθος καὶ μαγνῆτις,Suidæ,lapis occulta quadam naturæ ui ferrum ad ſe trahens qui & Magnes dicitur.Pli.lib.36.cap.16.Quid ferri duritia pugnacius? ſed cedit & patitur mores. Trahitur nanque à magnete lapide:domitrix illa rerum materia ad inane neſcio quid currit:ut propius uenit, tenetur, aſſiſtitq;,& complexu hæret:Sideritin ob hoc alio nomine appellant,quidam Heracleon.Hæc ille.Rationem autem nominis hanc afferunt,quod primum inuentus ſit circa Heracleam Magneſiæ ciuitatem. Meminit huius lapidis & Galenus li. 9.Simpl. eſt,ad quem auri bonitatem exploramus: quem & Lydium lapidem & Coticulam appellamus. Plin.33.cap.8.Auri,argentiq; mentionem comitatur lapis,quem Coticulam appellant, quondam non ſolitus inueniri, niſi in flumine Tmolo(ut auctor eſt Theophraſtus)nunc uero paſſim, quem alii Heraclium,alii Lydium uocant.Sunt autem modici,quaternas uncias longitudinis, binasq; latitudinis non excedentes.His coticulis periti,cum e uena ut lima rapuerint experimentum,protinus dicunt, quantum auri ſit in ea,quantum argenti,uel æris,ſcrupulari differentia,mirabili ratione non fallente. Hinc factum eſt, ut Heraclius lapis prouerbiali ſpecie dicatur de hominibus exactiſſimi iudicii.Vide prouerbia Eraſ.

HERACLIUS,ἡράκλειος, Imperatoris proprium, quaſi ſaluciferum crucis lignum Conſtantinopolim intulit. Vide Suidam.

HERAEA,ἡραία,Arcadiæ oppidum,apud Plin.lib.4.cap.6.

HERAEUM,uel Heræus murus,ἡραῖον,ἢ ἡραῖον τεῖχος, Thraciæ oppidum,apud Stephanum.Heræum item Græci uocant templum Iunonis,quam ἥραν appellant.

HERBA,æ,[*Herba*]βοτάνη,πόα,ab aliquibus ſcribitur per diphthongum,quod credant ab hærendo deductum,eo quòd terræ hæreat. Sed hæc Etymologia,ut nimis friuola, uidetur a Tortellio, neque cuiquam eruditorũ placet.Significatio eius nota eſt.Cic. de Ora. Lepidus in herba Recũbebat.Vir.9.Ecl. Quis caneret nymphas? quis humum florentibus herbis Spargeret?aut uiridi fontes induceret umbra?Herbã porrigere,ſiue Dare herbam,tritum eſt prouerbium,pro eo quod eſt,ſe uictum fateri,& aduerſarium ſuum uictorem agnoſcere, Tractum(ut indicat Feſtus)ab eo,ꝙ olim paſtores curſu certantes,cum ſuperati eſſent,herbam ex eodẽ loco ſtatim decerptam, aduerſario porrigebant, uictoriæ agnitæ ſymbolum.Nonius:Herbam ueteres palmam,uel uictoriam dici uoluerunt Virg.3.Geor.Atque immemor herbæ Victor equus.Accius Meleagro.Gaudent,currunt, celebrant,herbam conferũt,donãt, tenent pro ſe quiſq;. Hæc ille. Vide plura apud Eraſ. in Adagiis.

HERBACEUS,a,um,[*Di herba*]quod eſt ex herba:ut, Corona herbacea:aut quod in herbam excreſcit,& aſſurgit.Plin.lib.12.cap.13. Herbaceum amomum peius.

HERBANUM,Tuſciæ oppidum eſt apud Plin.lib.3.cap.5.

HERBARIUS,a,um.[*Ciò ch'a l'herbe s'appartiene*]quod ad herbas attinet.Inde Herbaria ars dicitur,qua herbarũ uires dignoſcimus: pro qua etiã Herbariam ſubſtantiue dixit.Pli.lib.7.ca.56.Herbariam, & medicamentariã à Chirone Saturni & Phyllirę filio,&c.

HERBARIUS.ſubſtantiuum.[*Herbolaio,herbaiuolo*] βοτανολόγος,qui herbas,earumq; uires cognoſcit, & ex iis medicamenta efficit. Plin.lib. 20.cap.17. Delion herbarius parturientibus ex eo cataplaſma impoſuit cum opio.

HERBIFER,ra,rum,[*Herboſo*]βοτανοφόρος, herbas producens.Plin. libr. 25 . cap. 8. Alioqui herbiferum eſſe & Pelium montem in Theſſalia.

HERBILIS,& hoc herbile,quod herba paſtum eſt: ut Anſeres herbiles,quos Feſtus maiores eſſe aſſerit, quam qui frugibus alti ſunt.

HERBESCO,is,ere. [*Produrre herba,uerdeggiare,conuertirſi in herba*]βοτανῶ,eſt herbam producere,uel in herbam conuerti. Ci. de Senec.Terra ſemen tepefactum complexu ſuo diffundit,& elicit herbeſcentem ex eo uiriditatem. quæ nixa fibris ſtirpium,ſenſim adoleſcit. Pro eodem etiam apud Plinium legitur Herbaſcere.Ita enim ait lib.19.cap. 8.Quin & omnino fimo nominatim uti: quoniam aliud herbaſceret.hoc eſt, herbas emitteret.

HERBEUS,a,um,[*Verde dicolor d'herba*]idem quod uiridis,uel herbæ colorem habens. Plau.in Curcul.Qui hic eſt homo Cum collatiuo uentre,atque oculis herbeis.

HERBULA,æ,[*Herbetta*]diminutium.Cicero 2. de Natura deorum.

Ceruæq́; ante partum perpurgant ſe quadam herbula, quæ ſeſelis dicitur.

HERBOSVS,a,um,[*Herboſo*] βοτανώδης,herbis abundans.Ouid. 14. Meta. Soluitur herboſo religatus ab aggere funis.

HERBIGRADA,cochlea , quæ ſuper herbam graditur. Cicero 2. de Diuina.

HERBIDVS,a,um,βοτανώδης,idem quod herboſus,hoc eſt, plenus herbis.Plin.in epiſt.Nulla in hoc nauis, (ſacer enim eſt) ſed innatant inſulæ herbidæ omnes arundines & iunco tectæ.Herbidus color,eſt qui herbam refert,hoc eſt,uiridis. Plin. lib. 12. cap.14. Herbidæ ſegetes,Colum.li.1.cap.6.Herbidus locus, uel campus, Liu.1.ab Vrb.& 9.

HERBITA,ἑρβίτα Ptolem . Siciliæ urbs eſt : à qua Herbitenſes populi: quorum meminit Plin. libr. 3. cap. 8. hodie ſanctum Nicolaum uocant.

HERCEVS,pe.pr. ἑρκεῖος,dictus eſt Iupiter,quem etiam Penetralem uocabant,quod intra conſeptum domus cuiuſque colebatur.Græce enim ἕρκος ſeptum,clauſtrumq́; nominatur. Ouid. in Ibin:Cui nil Hercei profuit ara Iouis.

HERCISCO,is.Cic.de Orat.Herciſceri uerbis.

HERCLE.Cic.Ep.Et Hercle ſine dubio erit ignominia.

HERCVLANEVM, ἡράκλεια , fuit Campaniæ oppidum , iuxta Pompeios .Pli.lib.3.cap.5.

HERCVLANVS,na,num,ἡράκλειος , nomen poſſeſſiuum ab Hercule deductum. Gell. libro 1. capite 1. Comprehenſa, inquit, menſura,Herculani pedis , ſecundum debitam membrorum omnium inter ſe competentiam modificatus eſt. Herculaneæ formicæ. Plin.lib.30 . cap.4 . Herculaneæ urticæ genus odorem fundens. Plin.lib.21.cap.15.

HERCVLEIVS,ἡράκλειος,fuit uir Romanus, qui Marianas partes fouit cum Sertorio.

HERCVLES,ἡρακλῆς,Iouis & Alcmenæ filius, qui ob fortitudinem & gloriam creditus fuit inter Deos eſſe relatus. Cice. libr 3.de Natu. deo ſex hoc nomine fuiſſe appellatos commemorat: quorum primus fuit,qui certauit cum Apolline de tripode. Alter, Nilo natus Ægyptius, quem aiunt Phrygias litteras conſcripſiſſe. Tertius, ex Idæis Dactylis, cui inferias afferunt. Quartus, Iouis filius, ex Aſteria Latonæ ſorore, qui Tyri colitur,filiamq́; habuit Carthaginem. Quinctus, in India , qui & Belus dicitur . Sextus Thebanus,ex Alcmena & Ioue tertio genitus, cui aliorum geſta aſſignant. Herodotus ſcribit, Herculem unum eſſe ex duodecim diis Ægyptiorum , Græcosq́; ab Ægyptiis hoc nomen mutuatos indidiſſe filio Amphitrionis. Varro . XLIII. Hercules nominat. Veruntamen omnes, qui robore præſtiterunt , hoc nomine ab Hercule Alcmenæ filio appellatos fuiſſe affirmat. Macrob.lib.1. Satur.ca.20.aſſerit Herculem eſſe Solem, Et reuera, inquit, Herculem Solem eſſe,uel ex nomine claret. Ἡρακλῆς enim quid aliud eſt, niſi ἥρας, id eſt, aeris κλέος? Quæ porro alia aeris gloria,niſi Solis illuminatio eſt,cuius receſſu,profunditate ſpiritus occulitur tenebrarum? Duodecim autem illi labores,quos Hercules creditur confeciſſe, nihil aliud ſignificant , quàm XII. ſigna zodiaci, quæ Sol ſingulis annis conficit. Sed de hoc uide plura apud Macrob.Herculem autem Alcmenes filium maxime nobilitauit implacabile Iunonis odium,quæ quòd ex pellice natus eſſet , perdere illum, cupiens nouis ſemper monſtris obiecit: quæ res expectationem eius maxime fefellit.Ille enim ſemper uictoriam referens, immortale ſibi decus peperit, adeo ut illa prius iubendo, quàm hic laborando defatigaretur. Quo factum eſt,ut licet multi fuerint Hercules,qui uariis temporibus floruerunt,omnes heroica uirtute rerumq́; geſtarum magnitudine inſignes,tamen huic uni reliquorum omnium labores tribuantur:quorum quando nuſquam non mentio occurrit , uiſum eſt celeberrimos aliquot ſubiicere. Primo itaque cum adhuc in cunabulis iaceret , geminos angues à Iunone immiſſos eliſit. II. Theſpii filias numero quinquaginta adhuc puer,ſed corporis robore præſtans, una nocte cõpreſſit, ſuſcepitq́; quinquaginta filios, quos Theſpiadas uocauerunt. III. Iam adultus Hydram colubris & capitibus pullulantem, face & ferro in Lerna palude oppreſſit. IIII. Ceruã aeripedem, aureaq́; habentem cornua in Menalo monte curſu comprehendit atque interfecit. V. In Nemea ſilua iuxta Cleonas inuſitatæ magnitudinis leonem iugulauit,& detractam pellem pro inſigni geſtauit. VI. Diomedem Thraciæ regem, qui equos ſuos hoſpitum carnibus & ſanguine paſcebat,deuicit,uictumq́; ipſius equis in pabulum dedit. VII. In Erymantho Arcadiæ monte terribilem aprũ, & omnia circa illum locum deuaſtantem,cepit,eumq́; uiuũ ad Euryſtheum attulit. VIII. Stymphalides aues ſagittis,ut quidam uolunt,interfecit:ut alii,ſonitu athenei crepitaculi uſque ad inſulam Aretiada fugauit. IX. Taurum(cui Neptunus furorem immiſerat, eo q Minos Neptuno ſacrificaturus optaſſet uictimam maieſtate illius dignam:cui cum pulcherrimus taurus ab eodem Deo fuiſſe oblatus, ipſum Minos ſeruare uoluiſſet) Inſulam Cretam fere totam deuaſtantem domuit,eumq́; uinctum ad Euryſtheum attulit: qui poſtea eum Atticæ regioni immiſit, cui plurimum damni intulit : ſed à Theſeo interfectus fuit apud Marathonem , ut canit Ouid.lib.7.Meta. X. Acheloum ſuperauit , ut ſupra dictum eſt. XI. Buſiridem Ægypti regem hoſpites ſuos mactantem occidit. XII. Antæum gigantem in Libya lucta uictum ſuffocauit. XIII. Calpen & Abylam montes antea coniunctos,diuiſit. XIIII. Aurea mala in Heſperidum hortis,interẽpto prius dracone peruigili,qui ea cuſtodiebat,ſuſtulit. XV. Cælum,iam feſſo & ſuccumbente ponderi Atlante,humeris tulit. XVI. Geryonem Hiſpaniæ regem tricorporem bello ſuperauit,eiusq́; armenta abduxit. XVII. Cacum latronem,Vulcani filium, ſemihominem, & flammiuomum, oppreſſit. XVIII. Lacinum latronem, extremam Italiæ oram infeſtantem,ſuſtulit,ibiq́; Iunoni templum conſtituit,quod Iunonis Laciniæ appellauit. XIX . Albionem & Bergionem iter ipſius impedientes, haud longe ab oſtio Rhodani,à Ioue patre lapidũ imbre adiutus, deuicit. XX. Pyrechmum Euboiæ regem, Bœotiis bellum inferentem,profligauit,eumq́; pullis equinis alligatum in diuerſas partes diſcerpſit. XXI. Centauros domuit. XXII. Augiæ ſtabulum repurgauit,uide ſupra. XXIII. Heſionem Laomedontis filiam monſtro marino expoſitam liberauit, occiſo prius ceto: ſed cum Laomedon equos præſtantiſſimos in præmium illi pollicitos,denegaret, Hercules indignatus, Troiam euertit,& occiſo rege Heſionem Thelamoni,qui primus murum conſcenderat,in prædæ partem conceſſit. XXIIII. Diripuit inſulam Con, regemq́; Eurypylum cum uxore & liberis trucidauit. Vide ſupra in dictione Cos. XXV. Amazonas debellauit, earumq́; reginam Hippolyten cepit,cui baltheũ abſtulit. Euryſtheoq́; regi tradidit,captam uero Amazonem Theſeo bellorum ſocio dedit. XXVI. Ad inferos deſcendit,& Cerberũ iter prohibentem, triplici catena uinctum ad ſuperos traxit. Sunt qui dicant Herculem etiam adiuuaſſe Theſeum in rapienda Proſerpina,alii ſolum Theſeum eam eduxiſſe ad ſuperos, Ditemq́; uulneraſſe. XXVII. Alceſtim Admeti regis coniugem ab inferis ad uirum reduxit. XXVIII. Ab inferis reuerſus Lycum Thebarum regẽ eo quod Megaræ coniugium uoluiſſet inferre, interemit. XXIX. Aquilam,quæ Promethei in Caucaſo religati perpetuo renaſcens iecur excedebat,ſagittis traiecit. XXX. Cygnum Martis filiũ equeſtri certamine uicit. XXXI. Occidit Theodamantem, quod ei cibum denegaſſet , illiusq́; filium Hylam ſibi cariſſimum , ſecũ adduxit. XXXII. Cercopas uicit dũ Omphalæ Lydorum reginæ ſeruiret. XXXIII. Pylum diripuit, eiusq́; regem & Neleum, cum tota domo, præter Neſtorem trucidauit: inſuper Iunonẽ Neleo opem ferentem telo triuſculo uulnerauit. XXXIIII. Eurytum Oechaliæ regem occidit, ipſamq́; Oechaliam urbem deleuit, & Iolen Euryti filiam ſibi in uxorem denegatam,(quam tamen parens antea ei deſpõderat) ui obtinuit, eamq́; ſecum in Euboeam abduxit. Quod cum Deianira cõiunx reſciuiſſet, maritum ſuum Ioles amore detineri,per Lycam Seruum ueſtem illi miſit, Neſſi Centauri ſanguine infectam,futurum rata ut ea ratione languentem uiri amorem excitaret,eumq́; ab aliis auulſum,ad ſe unum reuocaret, quemadmodum Centaurus ipſi perſuaſerat . Cum itaq; Hercules ueſtem ſacrificaturus induiſſet,in tantam rabiem uerſus eſt,ut conſtructa pyra ſeipſum combuſſerit. Poſt mortem uero in Deorum numerũ relatus eſt. Habentur & aliæ res ab eo geſtæ apud Diod. Siculum, quas ſiquis uolet,inde petat.

HERCVLE,& Hercle,Hercules,mehercules,& mehercule, νὴ τὸν ἡρακλέα,ãduerbia ſunt iurãdi,ab Hercule deducta: quaſi dicas, per Herculem. Teren.in Eunuch.Hercle hoc factum eſt.Cœlius Cic. Et hercule confecta omnia fœde & inhoneſte ſunt.Idem de Clar. Orato.Et Hercules hæ quidem extant.Idem de Orato. Libentius dixerim Mehercule,quàm Mehercules.

HERCVLEVM,ἡράκλειον,promontorium eſt , non longe à Leucopetra diſſitum. Auctor Strab.lib.6.

HERCVLEVS,a,um,pe.co.quanquam Græce ἡράκλειος dicatur cum ει diphthongo in pen. Eſt autem proprie nomen poſſeſſiuum,ſignificans id, quod ad Herculem pertinet:ut Claua Herculea. Labor Herculeus, Horat.lib.1.Carm. Perrupit Acheronta Herculeus labor,hoc eſt,labor ipſius Herculis. Nonnunquam Herculeum laborem,prouerbiali hyperbole pro immenſo, & pene inſuperabili labore accipimus. Vide Eraſ. Adagia. Herculeus nodus, prouerbiũ item ſpeciem habet pro nodo indiſſolubili. Herculeus morbus dicitur,quem Comitialem alio nomine uocamus , quod Hercules morbum hunc aliquando paſſus credatur.

HERCVLEE,[*Fortemente, gagliardamente*] ἡρακλείως,pro fortiter dixit Cic.lib.8.de Amic. Nunc fert etiam Herculee.

HERCVLIS portus,ἡρακλέους λιμὴν,opidum eſt in ora Liguſtica,cum portu,apud Ptolemæum lib.3.cap.1.& apud Plin.lib.3. ca.5. Eſt &

Hercu-

Herculis portus in littore Brutio, non procul à Metauro fluuio: cuius meminit Plin.lib.3.cap.5.

HERCYNIA, ſilua, ἑρκυνία Strabonι, eſt omnium Germaniæ ſiluarum longe maxima: quam Cæſar lib. 6. Commen. deſcribit his uerbis: Huius Hercyniæ ſiluæ, quæ ſupra demonſtrata eſt, latitudo nouem dierum iter expedito patet. Non enim aliter finiri poteſt: neque menſuras itinerum nouerunt. Oritur ab Heluetiorum & Nemetũ & Rauracorũ finibus, rectaq; fluminis Danubii regione pertinet ad fines Dacorum, & Anartium. Hinc ſe flectit ſiniſtrorſus diuerſis à flumine regionibus, multarumq; gentium fines propter magnitudinem attingit. Neque quiſquam eſt huius Germaniæ, qui ſe aut audiſſe, aut adiiſſe ad initium eius ſiluæ dicat, cum dierum iter 40. proceſſerit, aut quo ex loco oriatur acceperit. Plura de Hercynia ſilua uide eodem loco apud Cæſ.

HERI, [*Heri, hieri*] χθὲς, ἐχθὲς, id eſt, heſterno die. Ci. ad Atti. Lepidus ad me heri ueſperi litteras miſit Antio. Dicitur etiam Here, propter cognationem litterarum i, & e, ut Veſpere, & Veſperi. Teren. in Eunuch. Inhoneſtum hominem: quem mercatus eſt here: Ab Heri fit: Heſternus, a, um, χθιζὸς, χθεσινὸς, ſicut à Cras Craſtinus: ut Dies heſternus, Nox heſterna. Oui. Epi. 18. Eſt mare (confiteor) nondum tractabile nanti: Nocte ſed heſterna lenior aura fuit. Accipitur nonnunquam pro pridianus. Terent. in Eunuch. Quo pacto ex iure heſterno panem atrum uorent.

HERICIVS, cii, [*Riccio*] ἐχῖνος χερσαῖος, animal eſt ſpinis horridum, ſeſe, dum metuit, in globum conuoluens. Aliis nominibus Herinacius, & Echinus terreſtris dicitur. In ſepibus dumoſis & uineis per autumnum præcipue uerſatur. Conditur in arboribus hyeme, & cibis per æſtatem paratis ueſcitur. Vbi ſenſerit uenatores, contractis ore & pedibus conuoluitur, in formam pilæ, ne quid comprehendi poſſit præter aculeos. Sunt è genere eorum maiores hyſtrices, quibus longiores aculei: de quibus infra. Vide plura apud Pli. lib. 8. cap. 37.

HERIFVGA, gæ, [*Che fugge il padrone*] fugiens herum: ut Famuli herifugæ. Catullus. Patria ò mea creatrix, patria ò mea, genetrix, Ego quam miſer relinquens, dominos ut herifugæ Famuli ſolent, ad Idæ retuli nemora pedem.

HERILIS, le, pen. pr. [*Del padrone*] δεσποτικὸς, poſſeſſiuum eſt ab hero deductum: ut Herilis filius, Herilia imperia. Teren. in And. Herum feſelli: in nuptiis conieci herilem filium.

HERINACIVS, ἐχῖνος χερσαῖος, echinus terreſtris, qui & Hericius dicitur. Vide ſupra in dictione Hericius.

HERILLVS, ἤριλλος, Chalcedonius philoſophus, Zenonis diſcipulus fuit, qui cum audiſſet ſcientiam laudatam eſſe ab Ariſtotele & Theophraſto, ſummum bonum in ea poſuit. Meminit eius Cicero lib. 4. Academ. & 2. de Finibus.

HERMAE, ἑρμαὶ, ſtatuæ erant ſiue ſigna, & præcipue trunci, quorum capita permutari poterant: cuiuſmodi Athenis plurimi erant: Mercurii imaginem referentes, quo & nomen acceperunt. Nam Mercurius Græcis dicitur ἑρμῆς. Cic. ad Atti. lib. 1. Hermæ illi tui Pentelici cum capitibus æneis, de quibus ad me ſcripſiſti, nunc admodum me delectant. Probus Æmilius in Alcibiadem Plutarchi: Id cum appareret, priuſquã claſſis exiret, accidit ut una nocte omnes Hermæ, qui in oppido erant, Athenis deiicerentur, præter unum, qui ſ ante ianuam erat. Suidas dicit Hermas ſtatuas dictas, quod plurimum Mercurii ſtatuæ delinearẽtur. Vnde uidetur profectum eſſe uulgatum illud prouerbium. Non ex quouis ligno fit Mercurius. Solent autem Hermæ præcipue circum ſepulcra erigi, ad propagandam defunctorum memoriam. Solent præterea Romani Mercurii, ac Mineruæ ſtatuas coniungere in gymnaſiis, dicareq;, quas Hermathenas Cicero nominat lib. 1. ad Att. Epiſt. 2. Quod ad me (inquit) de Hermathena ſcribis, per mihi gratum eſt, ornamentum academiæ proprium meæ, quod & Hermes commune omnium, & Minerua ſingulare eſt inſigne eius gymnaſii.

HERMAEA, æ, ἑρμαία, promontorium Africæ propriæ dictæ, apud Ptolemæum lib. 4. cap. 3.

HERMATHENA, ἑρμαθήνη, Mercurii & Mineruæ ſtatua coniuncta. Vide Hærma.

HERMAGORAS, ἑρμαγόρας, Carion cognominatus, Rhetor egregius ex Temno Æolidis ciuitate. Scripſit artem rhetoricam libris ſex, de cultu orationis, de Decoro, de elocutione, de figuris. Docuit Romæ Auguſti temporibus, deceſſitq; ſenex. Fuit item Hermagoras alter Amphipolitanus philoſophus, diſcipulus Perſei, qui plures ſcripſit dialogos. Auctor Suidas. Hermagoras, philoſophus & orator, apud Cic. de Clar. Orato.

HERMANDVRI, ſiue Hermunduri, Germaniæ populi, Cheruſcis finitimi, eo in tractu, quem hodie Miſniam uocant. Meminit horum Pli. lib. 4. cap. 14.

HERMAPHRODITVS, pen. pro. ἑρμαφρόδιτος, Mercurii & Veneris filius ut ex ipſa ſtatim uocis compoſitione apparet. Nã Mercurius, ἑρμῆς, Venus, ἀφροδίτη, à Græcis dicitur. Hic cum uagabundus in Cariam ad limpidiſſimum fontem, quem Salmacis Nympha incolebat, perueniſſet, illa ſubito eius amore correpta (erat enim adoleſcens formoſiſſimus) cum neque blanditiis, neq; precibus ad concubitum flecti poſſet, ſimulato receſſu poſt uepres latuit. Is autem Nympham abiiſſe ratus: fontem nudus intrauit. quod uidens Salmacis, ſubito accurrit, & abiectis ueſtibus arctiſſime eum complexa eſt. Sed cũ ne tunc quidem obſtinatum exorare poſſet: à diis petiit, ut ex duobus corporibus in unum redigerentur. Cuius precibus exauditis, ambo in unum corpus coaluerunt, in quo ſexus uterque remanebat integer. Quod cum uidiſſet Hermaphroditus, à ſuperis petiiſſe, dicitur ut ea fonti natura maneret, ut qui uir eum intraret, ἀνδρόγυνος, id eſt, utrumque ſexum habens, exiret. Hinc omnes Androgyni uocantur Hermaphroditi.

HERMATHENA, næ. Cic. Att. Hermathena Tua ualde me delectat.

HERMENIA, [*Interpretatione*] ἑρμηνεία, Latine interpretatio: ἀπὸ τοῦ ἑρμηνεύειν, quod eſt interpretari. Vnde duos illos libros. Dialecticos: quos περὶ ἑρμηνείας inſcripſit Ariſto. nos de interpretatione dicere poſſumus.

HERMEAS, ἑρμείας, inſignis belli dux fuit, teſte Polybio, cuius ſtrenua opera ad res maximas uſus eſt Antiochus: à quo tamẽ poſtremo ob ſuſpicionem affectati regni cũ uxore & liberis eſt occiſus.

HERMES [*Mercurio*] ἑρμῆς, dicitur à Græcis, quem nos Mercurium uocamus, ἀπὸ τῆς ἑρμηνείας, hoc eſt, ab interpretatione, quod nuncius, & interpres Deorum habitus ſit. Seruius in illud Virg. 4. Æn. Nunc etiam interpres Diuum Ioue miſſus ab ipſo. Hermes, inquit Mercurius dictus eſt, ἀπὸ τῆς ἑρμηνείας, i. à ſermone. Præſtabat enim eloquentia: quem effigiabant alas in capite & pedib. habentem, quod ſermo hominum per aera uolitet. Vide infra in dictione Mercurius.

HERMES Triſmegiſtus, ἑρμῆς τρισμέγιστος, philoſophus in Ægipto poſt Moſen claruit: eo tempore, quo Philoſophiæ ſtudia in Ægypto cœperunt efflореſcere: cum antea tantum circa aſtronomiam, & Mathematicas diſciplinas uerſarentur, quæ ad exercẽdum ingenium magis, quàm ad illuſtrãdum animum ualent. Scripſit lingua patria dialogum, in Latinum ſermonem poſtea conuerſum, ubi Aſclepius introducitur. Deum omnino unum opinatur omnium conditorem, erroremq; fatetur parentum ſuorum, qui ſuperſtitiones idolorum inuenerunt. De hoc plura apud Suidam, & Auguſtinus de Ciuit. Dei Hermes alter item philoſophus Ægyptius, auditor Syriani ſophiſtæ, condiſcipulus Procli ſub Adriano principe, uir non minore iuſtitia, quam doctrina præditus. Moriens iurauit & immortalem ſe eſſe, & incorruptibilem animum habere. Hæc Suid. Cic. Att. Hermas de quibus ad me ſcripſiſti uehementer expecto.

HERMIONA, pen. pro. ἑρμιόνη, oppidum fuit Peloponneſi maritimum, ad ſinum Argolicum ſitum, non procul à Phliunte, Iunonis templo nobile. Virg. in Ciri: Hinc ſinus, hinc ſtatio contra patet Hermionæ. Verſus eſt ſpondaicus.

HERMIONE, pen. co. ἑρμιόνη, filia Menelai ex Helena admodum formoſa, militante patre apud Troiam, Oreſti agamemnonis filio deſponſata fuit: ſed hanc quoque Menelaus huius rei inſcius, apud Troiam promiſit Pyrrho Achillis filio: qui domum reuerſus, cum Ægiſthus regiam occiſo Agamemnone occupaſſet, atque Oreſtes ad regem Strophiũ Phocenſem Electræ ſororis auxilio clam ablegatus eſſet. Hermionem reluctantem ui rapuit, tradita Andromacha Hectoris coniuge, quæ illi in ſortem ceſſerat, quanq; pro uxore habuerat, Heleno uati, filio Priami. At Oreſtes poſito furore, quo ob interfectam à ſe matrem cruciabatur, ex Taurica regione rediẽs, Pyrrhum in templo Apollinis Delphici trucidauit, ſuamq; ſponſam recepit. Virg. lib. 3. Æneid. Qui deinde ſecutus Ledæam Hermionem Lacedæmonioſq; hymenæos, &c.

HERMIONES, populi ſunt in finibus Germaniæ. Auctor Pompo. lib. 3. Vadianus arbitratur eos eſſe, quos hodie Pomeranos uocant Germani.

HERMIPPVS, ἕρμιππος, Athenienſis poeta fuit, antiquæ Comœdiæ ſcriptor, altero captus oculo, frater Myrtili comici. Scripſit fabulas. 40. Fuit item alter Hermippus Berytius, diſcipulus Philonis Byblii, qui multa compoſuit ſub Adriano principe. Vide Suidam.

HERMIAS, ἑρμίας, eunuchus, trapezitæ cuiuſdam famulus, Athenas profectus, Platonem, Ariſtotelemq. audiuit: & domum reuerſus cum domino ſuo Atarnenſes, & Aſſenſes aggreſſus, eos ſubegit, & illis ſimul cum domino imperauit. Ex Suida.

HERMINIVS, Germanorum dux fuit, qui Varum Auguſti legatum cum tribus legionibus ad internecionem cecidit, cuius cladis meminerunt Suetonius in uita Auguſti, & Tacitus de rebus Germanicis. Fuit etiam hoc nomine Romanus quidam fortiſſimus, unus ex iis, qui una cum Coclite Hetruſcis in ponte ſublicio reſtiterũt donec à tergo ſolueretur. De qua re uide Liuius lib. 1. ab Vrbe cõdita. Eſt præterea hoc nobilis cuiuſdam Hetruſci nomen, apud

Virg.11.Æn.Ingentem corpore & armis Deiicit Herminium.

HERMOCRATES,ἑρμοκράτης,nobilis Sophiſta fuit tempore Seueri principis:a quo coactus filiam Antipatri magiſtri epiſtolarum,infelici forma puellam duxit uxorem,quam poſtea repudiauit.

HERMODORVS,pe.pro.ἑρμόδωρος,fuit Philoſophus Epheſius,quem in Italia exulantem,Pomponius Iureconſultus tradit auctoré fuiſſe Decemuiris ferendarum legum XII.tabularum.Pli.lib.34.c.5. dicit hûc fuiſſe interpretem legum Decemuiralium, eiq́; ob id ſtatuam publice dicatam.De hoc ſic ſcribit Cic. 5. Tuſc.Eſt illud ſcitum apud Heraclitum Phyſicum,de principe Epheſiorũ Hermodoro.Vniuerſos ait Epheſios morte eſſe mulctandos,quòd cùm ciuitate expellerent Hermodorum,ita locuti ſunt, Nemo de nobis unus excellat: ſi quis extiterit, alio in loco, & apud alios ſit.Eadé fere referet & Strabo lib.14.Fuit & alter Hermodorus Siculus auditor Platonis:cui uitio datum eſt,quòd quæſtui philoſophiam habuerit:dictata quæ ſub præceptore audiuerat colligendo,ac deinde in Sicilia uendítando.

HERMODOTVS,ἑρμόδοτος,Poetæ nomen, cuius aliquoties meminit Plutarchus.

HERMOGENES,pen.cor.ἑρμογένης,Tarſenſis ſophiſta fuit , in pueritia tanto diſſerendi acumine,ut natus annos nô amplius XV.fama ſui nominis M.Anto.principem ad auditorium excíuerit, ab eoq́; non penitenda tulerit munera. Accedente uero ætate tanta illi oborta eſt ſtupiditas,ut omnibus eſſet ludibrio.Nam Cratillus ad nomen eius alludens dicebat,eũ à patre degenerare, ꝙ cum Hermogenes eſſet,hoc eſt,Mercurio genitus, nullam tamen paternæ eloquentiæ haberet micam.Antiochus autem Sophiſta, cauillabatur,cum in pueritia fuiſſe ſenem , in ſenectute factũ fuiſſe puerũ.

HERMOLAVS,ἑρμόλαος,Byzantius Grammaticus fuit,qui in librum Stepha.de Vrbibus ad Iuſtinianum Cæſarem ſcripſit Epitomen. Suidas.Memoratur & ante hunc alius, qui contra Alexandrũ conjurauit.Alius item apud Plin.li.36.cap.5.ſtatuarius, inter eos,qui ædes principum ſignis nobilioribus ornarunt.

HERMOGLYPHVS,[*Scultore,ſtatuario*] ἑρμογλυφος , ſtatuarius:nam, ut ſuo loco diximus Græci ſigna & ſtatuas Hermas uocant: γλύφειν autem eſt ſculpere.

HERMONASSA,ἑρμώνασσα , oppidum in primo Boſphori Cimmerii aditu,Plin.lib.& cap.6.

HERMOPOLIS,ἑρμόπολις,Stephano, Latine Mercurii ciuitatem ſonat,urbs eſt Ægypti in præfectura Sebennitica, ubi Pan colitur & hircus,Auctor Strab.lib.17.

HERMOPOLIVM,pen.pro.ἑρμοπωλεῖον,officina eſt,uel alius locus in quo Hermę,hoc eſt ſtatuæ,uel ſigna uendebantur.

HERMVPOA, ἑρμοῦ πόα, herba, uulgo in uineis naſcens,quam Græci Linozoſtin uocant,Latini uero Mercurialem, quaſi Mercurii herbam.Plin.lib.25.cap.5.

HERMVS,ἕρμος,fluuius minoris Aſiæ, aureas arenas trahens. Oritur iuxta Dorylaum Phrygiæ ciuitatem, auctusq́;,Pactolo Smyrnæ campos irrigat,tandemq́; in Phocaicum ſinum illabitur.Vide Pli.lib.5.cap.29.& Strabo li.13.Virg.2.Georg. Nec pulcher Ganges,atque auro turbidus Hermus.

HERNIA,[*Hernia*]κήλη,morbus eſt ſcroti intumeſcentis:& proprie, cum erupto peritonæo,corpus in aliquod ſcrotum deciderit.Eius multæ ſunt ſpecies:Enterocela,ἐντεροκήλη , enim dicitur cum inteſtina dilabuntur in ſcrotum, hoc eſt in ſacculum illum qui ambit teſticulos,quem Græci uocant ὄσχεον:Epiplocela.ἐπιπλοκήλη, cum omentum:Epiploenterocele, ἐπιπλοεντεροκήλη , cum inteſtina ſimul cum omento eodem fuerint delapſa: Hydrocela,ὑδροκήλη,cum in alterum è teſtibus humor cõfluit.Has ſpecies noſtri uocant Hernias(ut inquit Celſus)à duritie pellis,quæ fit poſt inteſtinorum deſcenſum.Hernium enim durum & aſperum dicitur.Tractum à Sabinorum lingua,qui Herniam ſaxum uocant. Mart.Deriſor Fabianus herniarum,Omnes quem modo colei timebant Dicenté tumidas in hydrocelas.Ramices uero uocant,cum integro peritonæo ſcrotum aliqua ex cauſſa intumeſcit,quorum etiam aliquot faciunt ſpecies. Porocelam enim,πωροκήλην,uocant cum ex abſceſſu aliquo circa ſcrotum materia ſubdurit:Sarcocelam , σαρκοκήλην, cum in ipſo ſcroto concreuit caro : Cirſocelam, κιρσοκήλην,cum tumeſcentes uenæ ſcrotum replent.Bubonocelam,cum illæſo peritonæo aliquod ſuperiorum corporum non in ſcrotum, ſed in inguem tantum deſcenderit: Hæc tamen differentia inter ramices & hernias,ne ab ipſis quidé medicis ſemper obſeruatur. De Bronchocela ante diximus. Neq; enim illa inter ſpecies herniæ eſt connumeranda:utpote quæ non pudendas partes,ſed collum infeſtat.Eſt enim Bronchocele, tumor magnus & rotũdus inter cutem & aſperã arteriam,cui modo caro hebes, modo humor aliquis includitur: interdum etiam minutis oſſibus pili immiſti. Sunt etiam qui Herniam interpretentur teſtium thecam, in illo uerſu Marti. Ingens iratis apparuit hernia ſacris.

HERNICI,ἕρνικες , populi in Campania ſaxa incolentes : unde & nomen acceperunt. Nam Hernas Sabini ſaxa uocant. Hos tamen Hernicos appellatos uoluit Macrob. ab Herno quodam Pelaſgo ipſorum duce. Horum Metropolis eſt Anagnia. Virgil. libro 7. Æneid. Et roſcida riuis Hernica ſaxa colunt, quo diues Anagnia paſcit.

HERNIOSVS,κηλώδης,qui herniam patitur.

HERO,(quod hic perperam inter aſpirata relatum erat)Vide Ero. Nam apud Muſæum, ceterosq́; Græcos ἡρὼ ſcribitur ſpiritu tenui.

HERODES,ἡρώδης, Antipatri Idumæi filius, anno decimo Auguſti rex Iudæorum à Romanis declaratus eſt,regnauitq́; annis XXXVII. Hic uir ſtrenuus Samariam olim in cineres redactam à fundamentis erexit,eamq́; in honorem Auguſti, σεβάστιν,hoc eſt, Auguſtam appellauit.Crudeliſſimus tamen fuit,quippe qui multos iniuſte occiderit.Nam omnes legis interpretes, & paruulos Bethleemitas gladiis interemit. Huic filius fuit eodem nomine, de quo refert Lucas in actibus Apoſtolorum,quod cum ad populum concionem haberet,acclamante concione, Vocem Dei eſſe illam,nõ hominis:ab irato Deo, cuius honores ſibi uendicabat,percuſſus, ſcatentibus toto corpore uermibus,miſerãdo genere lethi periit. Fuit alius Herodes Antipas,huius filius, præfectus Galilææ,poſt Archelaum,qui impiiſſimus etiam fuit. Nam in ciues ſicarius, in nobiles latro , in ſocios populator habitus eſt, uxorem Philippi fratris duxit, Ioanem Baptiſtam occidit, & dominum noſtrum illuſum Pilato remiſit: tandem Lugdunum à Caio Cæſare relegatus,ibi uitam finiuit. Tertius Herodes dictus Agrippa Ariſtobuli filius,qui Iacobum occidit.Alius Herodes fuit Atticus,qui Græca oratione(inquit Gel.)fere uniuerſos grauitate, atque copia,elegantiaq́; uocum longe præſtitit. Is Athenis natus , nobilitate generis,potentia ſimul & ſophiſtica facultate clarus,genus ex Æacidarum ſanguine ducebat,patre Attico, cui diuitiarum initium ex theſauro prope domum repetto fuit.Huius Herodis uitam uide apud Philoſtratum.

HERODIANVS,ἡρωδιανός,Alexandrinus , grammaticus, Apollonii etiam grammatici filius & Diſcipulus floruit ſub Marco Anto.imperatore.Scripſit de arte grammatica: Præterea Cæſarum hiſtoriam à Commodo Marci filio uſque ad Gordianum,eius Gordiani nepotem qui Maximino ſucceſſit. Auctor Suidas.

HERODIVS,(quod hic perperam relatum erat inter aſpirata) uide Erodius.

HERODOTVS,pe.cor.ἡρόδοτος,hiſtoriographus Græcus ,quem Cicero lib.2.de Legibus, patrem hiſtoriæ appellat. Hunc Halicarnaſſeum fuiſſe auctor eſt Suidas,claroq́; apud ſuos genere ortum. Floruit tempore Cyri Perſarum regis tyrannis omnibus infenſiſſimus.Quare cum patriam à Lygdamo Tyranno uideret occupatam,ſeceſſit in Samum, eoq́; extincto, quum ad ſuos rediiſſet inuidiæ obnoxius factus, ſponte Thurium Athenienſium coloniã, in exilium profectus eſt: ubi etiam mortuus eſſe dicitur,& ſepultus.Scripſit hiſtoriarum libros nouem, quorum ſingulos ſingularum Muſarum nomine inſcripſit.

HEROICVS,a,um,ἡρωικός,ut Heroica ætas in qua heroes floruerunt. Et Heroicus uerſus,quòd eo genere carminis heroum geſta deſcribantur.Ci.de Legib.lib.2.Ne plus quatuor heroicis uerſibus, quos longos appellat Ennius.Herois,idis,ἡρωίς,apud Martialem, uide in dictione Heroides.

HEROIDES,[*Donne illuſtri*]ἡρωΐδες,ἡρωῖναι, à ueteribus dictæ ſunt fœminæ illuſtriores,quales ſunt heroum uxores & filiæ.Papin.li. 3.Syl.Qua ueteres Latias,Graiasq́; heroidas æquas. Mart. Mutatas formas heroidas,inſuper iiſdem Addidit.

HEROINA,æ,ἡρωίνη,dicta fuit ab antiquis quælibet fœmina illuſtris: ut ſunt heroum filiæ,& uxores,Proper.li.1.Eleg.Illa ſit Inachiis & blandior heroinis.

HERON,ἥρων,Athenienſis orator.ſcripſit commentarios in Herodotum,Xenophontem & Thucydidem. Auctor Suidas.

HEROPHILA,ἡροφίλα,proprium nomen fuit Sibyllæ Eretriæ, quæ Tarquinii Superbi tempore Romam uenit, tresq́; ſecum libros attulit heroico carmine cõſcriptos:quorum nomine cum magnã pecuniæ ſummam à rege petiiſſet, nec obtinuiſſet, duos exuſſit, uniusq́;,qui reliquus erat,nomine tantumdem obtinuit,quantum paulo ante pro tribus popoſcerat. Auctor.Suidas.

HEROS,[*Barone & ſignore heroe huomo illuſtre*]ἥρως,in genitiuo herois,penul.produ. Dicti ſunt autem à ueteribus Heroes uiri nobiles,& illuſtres,qui mortales,quum eſſent, rerum tamen à ſe geſtarum magnitudine, quàm proxime ad Deos immortales acceſſerunt, eamq́; apud uulgus opinionem emeruerunt,ut poſt mortem in Deorum numerum credantur relati,quales fuerunt ſemidei illi,de quibus fabulatur antiquitas,quos altero parente Deo,altero mortali prognatos credebant:quanquam eſſe uеriſimilius hoc commentum à mulieribus excogitatum ad prætexendam adulteriorum

riorum

riorum turpitudinē. Lucian. in 3. Dialog. mor. definit Heroes hūc in modum. ἥρως ἐστὶν μήτε ἄνθρωπος, ἐστὶν, μήτε θεὸς, καὶ συναμφότερον ἐστί. hoc eſt, Heros eſt, qui neque homo eſt, neque Deus & ſimul utrunque eſt. Quod ad huius uocis originem attinet, uariæ ſunt opiniones. Sunt enim, qui Heroem dictum putent, ἀπὸ τοῦ ἔρωτος τῆς ἀρετῆς, hoc eſt, ab amore uirtutis, prima uocali tenui mutata in aſpiratam. Auguſt. lib. 10. de ciuitate Dei, putat Heroes dictos, ἀπὸ τῆς ἥρας, hoc eſt, à Iunone, primumq; neſcio quem eius filium Heroem appellatum. Hoc uidelicet myſticum ſignificante fabula, quod aer Iunoni deputetur, ubi uolunt cum dæmonibus Heroas habitare. Quo nomine appellant alicuius meriti animas defunctorum. Idem lib. 7. auctor eſt inter lunæ gyrum & nimborum ac uentorum cacumina, aëris eſſe animas: ſed eas animo, non oculis uideri, & uocari Heroas, & Lares, & Genios. Martianus Capella in nuptiis Philologiæ, dicit Heroas ab Hera, quæ terra dicitur, nuncupatos. Horatius in arte poetica: Intererit multum, Dauus ne loquatur, an heros. Cic. ad Atti. lib. 1. Heros ille noſter Cato & lib. 14. Illi non heroes, ſed Dii futuri quidem in gloria ſempiterna ſunt. Virg. 6. Æneid. Tum maximus heros Maternas agnoſcit aues.

HEROVS, a, um, [*Heroico*] ἡρῷος, idem quod Herois: unde Heroi pedes dicuntur, quibus in carmine heroico utimur. Cice. 3. de Orat. Quare plurimum ad heroum nos dactyli, & anapæſti, & ſpondei pedem inuitant. Heroi carminis opus, Propert. lib. 3. Eleg. 3.

HEROSTRATVS, pen. cor. ἡρόστρατος, Epheſius homo ignauus fuit, & ſceleſtus, qui celeberrimum illud Dianæ Epheſiæ templum ſuis manibus incendit, ut ea re nominis immortalitatem ſibi compararet. Epheſii autem ne ſperatum ex ſcelere fructum conſequeretur, ſeueriſſimis edictis cauerunt, ne quis eum unquam nominaret: non tamen efficere potuerunt, ut nomen illius ad nos perueniret, ut ſcribit Strab. lib. 14.

HERPES, ἕρπης, tumor contra naturam ſiue ulcus, ab intemperie partis proficiſcens, cum affluxu flauæ bilis: ἀπὸ τοῦ ἕρπειν, id eſt, à ſerpendo nomen habēs, propterea quod ad uicinas partes proſerpat, carnemq; ſæpenumero uſque ad oſſa deuoret: quod cum fit, ἕρπης ἐσθιόμενος à Græcis dicitur. Eſt item Herpes, animalis nomen, ſic dicti, quod ulcera proſerpentia eo perſanentur. Plin. lib. 30. ca. 13.

HERSILIA, ἑρσιλία, nomen uxoris Romuli, quam Ouid. 14. Met. fabulatur, poſt mariti apotheoſin, & ipſam deam factam, communia cum Quirino templa habere, mutatoq; nomine dictā eſſe Oram.

HERVS, ri, [*Padrone, ſignore*] δεσπότης, dominus. Virg. 3. Æneid. Nec uictoris heri tetigit captiua cubile. Herus interdum herilem filium ſignificat, δεσπόσυνος. Cice. pro Corn. Idem heros. 1 x. Gaditanos. Terent. in Andria. Quæ ſi non aſtu prouidentur, me, aut herum peſſundabunt. Verba ſunt Daui de Pamphilo herili ſuo.

HESAIAS, ἡσαΐας, nomen prophetæ proprium, qui hoc nihili genere ortus, in Hieruſalem prophetauit, nihil ruſticitatis in ſermone habens, qui non tam Propheta, quam euangeliſta fuit. Vniuerſa enim CHRISTI, eccleſiæq; myſteria ad liquidum proſecutus eſt, ut non tes eum de futuro, ſed de prȩterito hiſtoriam texere. Tandem ſub Manaſſe rege ſerra ſectus in duas partes, occubuit.

HESIODIVS, a, um, quod eſt Heſiodi, ſiue quod ab Heſiodo compoſitum eſt. Cicer. in Bruto: Illud Heſiodium laudatur à doctis, quòd &c.

HESIODVS, pen. cor. ἡσίοδος, poeta uetus, ex Aſcra uico Bœotiæ: unde & Aſcræus dictus eſt, Homeri (ut creditur) coætaneus. Hic primus de agricultura uerſibus ſcripſit, quem Virg. imitatus eſt. De morte eius ſcribit Plutarchus in conuiuio ſeptem Sapientū apud Nemeum Locricum occiſum fuiſſe, à Locrenſibus quibuſdā adoleſcentibus, cum quorum ſorore clam rem habebat hoſpes quidam Mileſius, quo Heſiodus familiariſſime utebatur. Suſpicati itaque fratres puellæ Heſiodū ab initio rei totius conſcium fuiſſe, diſpoſitis inſidiis eum trucidarunt, & in mare abiecerunt. Corpus autem à delphinis protinus acceptum, ad Rhium Molycricum eſt aductum. Cic. Offi. Quæ acceperis, ſi modo poſſis, iubet Heſiodus.

HESIONE, ἡσιόνη, Laomedontis regis Troiæ filia, & Priami ſoror, quam Hercules, à Piſtricis monſtri periculo liberatam, uxorem dedit Telamoni.

HESPERIAE, ἑσπερίαι, duæ ſunt, una quæ Hiſpania dicitur, altera Italia, quæ ſic diſcernuntur, aut enim Heſperiam ſolam dicimus, & ſignificat Italiam. Virg. 1. Æneid. Eſt locus. Heſperiam Graii cognomine dicunt. Aut addimus adiectiuum Extremam, uel Vltimā, & ſignificat Hiſpaniam, quæ in occidentis eſt fine. Hor. li. 1. Carm. Qui nunc Heſperia uictor ab ultima. Et hæc ab Heſpero occidentali ſtella dicta eſt: Italia uero ab Heſpero Atlantis fratre, qui à germano pulſus, Italiam tenuit, & ei nomen uel ſuum, uel ſuæ priſtinæ regionis impoſuit. Macrob. tamen uoluit Heſperiam dictam eſſe Italiam, quod occaſui ſubiecta ſit.

HESPERIDES, pen. corr. ἑσπερίδες, appellatæ ſunt Heſperi fratris Atlantis filiæ, Ægle, Arethuſa, & Heſperethuſa, quas Poetæ fabulantur habuiſſe hortos, nemore aurifero pretioſos, ubi erat draco cuſtos peruigil, mala aurea uigilanter obſeruans, quem interfecit Hercules, pomaq; aurea retulit ad uitricum Euryſtheum. Plin. & Solinus interpretantur fuiſſe æſtuarium maris, meatu flexuoſo inſtar draconis, quod hortos Heſperidum amplectebatur, ubi præter oleaſtrū, aliud nihil ex narrato illo aurifero nemo extare prodiderunt. Varro per mala aurea, oues ſignificari dicit, quas Hercules ex Africa in Græciam exportauerit. Nam μῆλον apud Græcos ſignificat ouem & pomum. Hinc Melotæ, μηλωταί, dictæ ueſtes ex pellibus ouium confectæ. Aliter tradit Diodo. lib. 5. Bibliothecæ, quem uidere potes, Cic. de Natu. Parcæ, heſperides, omnia.

HESPERIS, dis, ἑσπερίς, teſte Plin. lib. 21. cap. 7. herba eſt, quæ noctu magis olet: unde & nomen inuenit.

HESPERVM, ἕσπερον, promontorium in Africa eſt, nauigatione decem dierum, ac noctium diſtans à monte, quem θεῶν ὄχημα uocant Græci. Vide Plin. lib. 5. cap. 1.

HESPERVS, pen. cor. ἕσπερος, Atlantis frater, unde Heſperia. Scribit Diod. hunc Heſperum conſcendiſſe cacumen montis Atlantis, ad curſus aſtrorum obſeruandos, & nunquam deinde cōparuiſſe: cui uulgus honores diuinos exhibuit, aſtrumq; lucidiſſimum eius nomine appellauit. Virg. Eclo. 7. Ite domum ſaturæ, uenit Heſperus, ite capellæ. Hæc etiam Serotina ſtella, & Veſper dicitur, & Veſperugo, & Lucifer, & Venus, de quibus ſuo loco. Huius meminit Ci. lib. 2. de Nat. Deor. Infima eſt, inquit, quinque errantium, terræq; proxima ſtella Veneris, quæ φωσφόρος, Latine Lucifer dicitur, quum antegreditur Solem: quum ſubſequitur autem Heſperus.

HESSENI, populi Palæſtinæ, ſine ulla fœmina uiuentes, & omni Venere abdicati. Auctor Pli. lib. 5. cap. 17. Apud hos capitale erat columbas interficere. Quare tam cicures factȩ traduntur, ut etiam ad ignotiſſimum quenque aduenarum aduolantes, ora roſtro uelut exoſcularentur. Ad hoc alludit Tibul. libro primo Eleg. Quid referam, ut uolitet crebras intacta per urbes Alba Palæſtinis ſancta columba uiris?

HESTERNVS, a, um, [*Da hieri*] χθιζὸς, quod heri fuit: ut, Dies heſternus: Nox heſterna. Cice. de Nat. uelut à te ipſo heſterno die dictū eſt. Oui. in Epiſt. Erus ad Leandrum: Eſt mare (confiteor) nondum tractabile nanti: Nocte ſed heſterna lenior aura fuit. Interdum idem eſt, quod Pridianus. Teren. in Eunuch. Quo pacto ex iure heſterno panem atrum uorent.

HESTIAEA, ἑστιαία, Eubœæ oppidum, quod Plinius ab uuarum copia πολυστάφυλον cognominat. Eſt & eiuſdem nominis oppidum in Acarnania, teſte Stephano. Pars item quædam Theſſaliæ à Strabone lib. 13. Heſtiæa appellatur.

HESYCHIVS, ἡσύχιος, Mileſius hiſtoricus fuit, qui tempore Anaſtaſii principis floruit. Scripſit Hiſtoriarum libros ſex de Romanorum, aliarumq; gentium principibus: item Dictionarium: quo ſe uſum fatetur Suidas.

HETEROCLITON, ἑτερόκλιτον, quod à communi uulgataq; declinandi ratione deflectit, quaſi alieno, & nouo quodam modo declinatum.

HETEROCRANEA, ἑτεροκρανία, morbus eſt capitis, cum caput inæqualiter dolet, tumetq;, & inter pilos rotunda, & humida hulcuſcula ſurgunt, & pus mali odoris. Plin. lib. 31. cap. 9. Ad heterocraneas, capitisq; hulcera, & puſtulas, & papulaſue, &c.

HETEROGENEVS, a, um, pen. cor. ἑτερογενής, quod eſt alterius generis: cui opponitur Homogenius, ὁμογενής, quod eſt eiuſdē generis.

HETEROMASCHALA, ἑτερομάσχαλα, ueſtimenta, quæ ex altera tantum parte uilloſa ſunt, & ſeruitiis dedicata. Contra Amphimaſcala, & Amphimalla, quæ ab utraque parte uilloſa, & ingenuis dedicata ſunt. Vide Bayſium de Re ueſtiaria.

HETRVRIA, τυῤῥηνία Stephano, regio eſt Italiæ ad primam uſq; Tiberis ripam protenſa, Macra fluuio à Liguria diſcreta: cuius hodie præcipua metropolis eſt Florentia. Dicta eſt autem Hetruria quaſi ἑτερορία, ἀπὸ τῆς ἑτέρας καὶ ὅρα, eò quòd extendebatur ad alteram ripā Tiberis, qui eſt terminus inter Latium & Hetruriam. Cice. de Ar. Aruſpices ex Hetruria acciendos puto.

HETRVSCI, τυῤῥηνοί, ſunt dicti regionis eius incolæ. Hæc dictio hactenus perperam inter diphthongatas reiecta fuit, cum primam corripiat. Martal. Quantum ſollicito fortuna parentis Hetruſco. Cic. de Archi. Hetruſci libri.

HEV, [*Oime, ahi*] ἄμοι, interiectio eſt dolentis, & interdum exprobrātis. Iungitur nominatiuo, accuſatiuo, & uocatiuo: de quibus ubiq; occurrunt exempla. Inuenitur etiam apud Pla. ſæpiuſculæ cū datiuo, niſi exemplaria ſint uitioſi. Ita enim legitur in Mil. Heu mihi, nequeo, quin fleam. Idem in Mercu. Heu miſeræ mihi. Ibidē: Heu miſero mihi: Si ille abierit, mea omnes dicant eſſe ignauia. Sunt tamen, qui his omnibus in locis legant Hei. Pro eodem etiam dicimus Eheu: de quo ſuo loco diximus. Interdū etiam geminamus Heu. ſed tunc fere ponitur ſine caſu. Plautus in Pſeud. Heu heu,

quàm ego malis modis perdidi,quod tibi detuli.Cic.Tuſcu.Heu me infelicem.

HEVS,[Oh,o]ὦ,aduerbium uocātis.Vir.1.Æn.At prior,heus, inquit, iuuenes monſtrate mearum, Vidiſtis ſiquam hic errantem forte ſororum.Aliquando duplicatur,Heus,heus. Nonnunquam interiectio dolentis eſt: ut, Heus, etiam menſas conſumimus, inquit Iulus.Aſpiraturq; magis uſu,quam ratione originis,cum & Feſtus à Græco ἆ trahere uideatur,quæ uox doloris eſt, unde & ægritudinem deductam eſſe tradit.Cic.Epiſt.Heus tu quid agis.

HEXACLINON,pen.pro. ἑξάκλινον,uocatur ſtibadium, hoc eſt, cœnatio ſex lectos ſenatorios capiens.Mart. Et teſtudineum menſus quater hexaclinon ingemuit.

HEXAGONVM,pe.pro.[*Di ſei cantoni*]ἑξάγωνον,ſex angulorum.Colu. li.5.c.2.Si fuerit ſex angulorum ad quadratos pedes ſic redigitur. Eſto hexagonum quoquo uerſus lineis pedum triginta, &c.

HEXAMETRVM,pe.co.[*Di ſei miſure, di ſei piedi*]ἑξάμετρος,quod eſt ſex menſurarum ſiue pedum:unde uerſus hexametri dicuntur; qui ſex conſtant pedibus.Cic.de Orat.li.3.Solitus eſt uerſus hexametros,aliosq; uariis modis atque numeris fundere ex tempore.

HEXAPHORVM,[*Lettica portata da ſei ſerui*]ἑξάφορον, lecticam ſignificant,quæ à ſex ſeruis lecticariis ferri ſolet.Marc.lib.2.Laxior hexaphoris tua ſit lectica licebit.Vide Lectica.

HEXASTICHVM,ἑξάστιχον,hordeum dicitur,cuius ſpicæ ſex ordines habent,ſicut Diſtichum,cuius ſpicæ duos tantùm habent ordines. Colu.lib.2.cap.9.Proximus eſt his frumentis uſus hordei:quod ruſtici Hexaſticum,quidam etiam Cantherinum appellant.

HEXECONTALITHOS,ἑξηκοντάλιθος,gemma, quæ licet uireat, in parua tamen magnitudine multicolor eſt: ita dicta, quod ſexaginta colores habeat. ἑξήκοντα enim ſexaginta, λίθος lapis. Vide Plin.lib.37.cap.10.

HEXERES,pen.pro.ἑξήρεις,naues dicuntur, quæ ſex ordines remorū habent.Liuius li.7.Bel.Mace.Regia claſſis ſeptem & triginta maioris formæ nauium erat,in quibus tres hepteres,& quatuor hexeres habebat.præter has decem triremes erant.

H ANTE I

HIARBAS,Ἰάρβας,Iouis filius, ex Garamantide nympha,& Getulorum rex,qui cum ab Eliſa,quam in matrimonium petierat, repulſam tuliſſet,ira commotus naſcenti adhuc Carthagini bellum intulit.Cuius belli metu cum illa à ciuibus ſuis cogeretur Hiarbæ nubere,impetrata mora,ut Sichei prioris mariti manes placaret, ſeipſam in pyram,quam tanquam ſacrificatura, extruxerat,coniecit,maluitq; ſe comburere,quàm ſecundas nuptias experiri.Sunt qui ſcribant Iarbas ſine aſpiratione.

HIASCO,is,ere,[*Aprirſi*]χαίνειν,hiare,& aperiri. Cato de Re ruſt. ca.17.Vbi primum incipiunt hiaſcere, tum legi oportet.Hoc eſt, quando primum incipiunt corticem interapertum oſtendere.De nucibus loquitur.

HIATO,tas,frequent.[*Aprirſi aſſai*]χασμάω.eſt à uerbo Hio,hias,ſignificans,ſæpe,uel multum aperior.Plau. Si qua forte concio eſt, ubi cum hiatare nondum in mentem uenit,&c.Laberius paſſiuo uſus eſt:Hiatantur fores,inquit,pro eo,quod eſt,hiatant,i.patent.

HIATVS,tus,[*Hiato,apertura*]χάσμα,proprie eſt apertio oris. Cic. de.Natu.Deo.Quædam animalia cibum oris hiatu, & dentibus ipſis capeſſunt. Per tranſlationem accipitur pro terræ chaſmate, aliarumq; rerum apertione. Ouid.in Epiſt.Briſ.Deuoret ante precor ſubito telluris hiatu.

HIBERIS,idis,ἰβηρίς,herba eſt folia habens naſturtii, uere uiridiora,caulem cubitalem,aut minorem,florem autem lacteum.Naſcitur in incultis.Ruellius eam eſſe credit,quam Latini Lepidium ſilueſtre,herbarii Valerinam pratenſem appellant.

HIBISCVS,ſiue Hibiſcum,ἀλθαία.ἰβίσκος,herba non diſſimilis maluæ(ut inquit Theophr.)folio maiori quàm maluæ,piloſiorique caule.Alio nomine Althæa dicitur, & à uulgo ſeplaſiorum Biſmalua. Vſus eius ad rupta & tuſſes.Pli.lib.19.cap.5.Hibiſcum à Paſtinaca gracilitate diſtat.damnatum in cibis.ſed medicinæ utile Virg.accipit pro iunci ſiue uiminis genere,Eclo. 2.cum dicit,Hœdorūq; gregem uiridi compellere hibiſco.Rectius,Ibiſcus ſcripſeris ſine h,ſiquidem à Dioſcoride & Theophraſto tenui ſcribitur ſpiritu.

HIC,iſte.& ille.[*Queſto,coteſto,quello*]differunt in hunc modum:ut Hic,cum ſuis,deriuatis & compoſitis dicatur de perſona,aut re loquētis,aut certe de re,aut perſona illi proxima. Iſte magis ſpectet perſonam audientis,quàm nos uocamus ſecundam perſonam.hoc eſt perſonam uel rem,ei cui loquimur proximā. Ille uero ad tertiam perſonā refertur,quæ remota eſt,tā à loquente, quàm ab audiente.Cice. Curioni:Putares ne unquam accidere poſſe, ut mihi uerba deeſſent,neq; ſolum iſta ueſtra oratoria,ſed etiam hæc leuia noſtratia?Eadem quoque ratio eſt eorum aduerbiorum, quæ Localia nominant,ab iiſdem pronominibus formantur: ut Hic denotet locum primū,in quo eſt is,qui loquitur,aut ſcribit.Iſtic ſecundum locum ubi,eſt,cui loquimur:aut ſcribimus.Illic tertium & remotū quēdam locum,in quo neque ego ſum qui loquor aut ſcribo neque tu,ſed tertius quidā locus remotus ab utroq; noſtrū.Quare ſic apte loquemur: Hic noui habemus nihil, quod ſi quid iſtic nobis acciderit,ſcire cupio.Item ſic:Regis Hiſpanorum oratores qui diebus ſuperioribus hac iter habuerunt,ad quod tempus illuc peruenerint,facio te certiorem.Cice.Valerio:Ibi malis eſſe,ubi aliquo numero ſis,quam iſtic,ubi ſolus ſapere uideare.Ille uero, ἐκεῖνος,cum aduerbiis ab eo formatis(quēadmodū iam diximus)ſignificat rem ſeu locum ab utroq; remotū.Plau.Quis eſt,quē uidemus uenientē pannoſum ac ſqualidū?Ille ne eſt noſter Syrus?Plin. Hæc omnia ad nos ex illa prouincia cōportantur.Illinc ſucci, illinc extremo orbe quæſitæ luxuriæ opes.Duobus autem modis conſtruuntur,demonſtratiue & relatiue. Teren.in Eun. Viden' tu illū Thaidem?Sene.Et qui hoc facit,ſine prudens appellandus eſt, Et tūc Hic,eandē ſignificationē habet,quam Is:a quo in nominatiuo pluralis numeri & maſc.ac fœmi.generis,ſcriptura diſtinguitur.Hi. & Hæ cū aſpiratione & una uocali,ab eo quod eſt Hic & Hæc deſcendūt. Ii uero.& Eę, cū duabus uocalibus ſine aſpiratione fiunt ab Is,ea,id.Sciendum quoq; eſt,quod Hic,quum pronomē eſt,indifferenter producitur,aut corripitur. Virg. 4. Æn. Solus hic inſpexit ſenſus animūq; labantē.Idem 2.Æn.Hec finis Priami fatorū hic exitus illū Sorte tulit.Quādo uero aduerb.eſt, producitur.ut, Poſthabita coluiſſe Samo, hic illius arma. Hic interdū accipitur pro talis,ut apud Virg.9.Æneı.Hunc ego te Euryale aſpicio.Hic aduerbium nō inuenuſte accipitur pro tunc.Virg.lib.1.Æne. Hic regina grauem gēmis,auroq; popoſcit,Impleuitq; mero pateram. Preterea quēadmodū Hic pronomē accipitur aliquādo pro talis, ita Hic aduerbium pro in tali loco, Plaut. Hic ne eſſe opportuit, qui frugi eſſent?hoc eſt,in tali loco,& tā ſordido.Accipitur quandoque Iſte pro Hic.Cic.Cum iſto tempore ſtent cum gladiis armati.Hic & is,alio modo uſurpari ſolent ab auctoribus:ut,Alexāder paruis copiis fretus ſuperauit Darium cum infinito exercitu, & id καὶ τοῦτο,uel hoc in adoleſcentia.

HICCE,& Hiccine,οὗτοσί,illud eiuſdem ſignificationis cum hic, hoc ſemper interrogatiue ponitur,quaſi hic ne?Dicitur & Hicce,Hęcce,& Hocce,τουτί. Vnde apud Teren.Hicce, plurali numero dicitur,pro eo,quod eſt:hi,cum ait.Hicce arbitrantur,nunc hoc munere ſuam eſſe Thaidem.Cic.pro Mil.Hiccine uir.

HIERA,ἱερά, inſula inter Siciliam, & Liparam,Vulcano ſacra,una ex Æoliis.In hac ueteres Vulcani officinam fuiſſe crediderunt, quod nocte cerneretur ignis quam plurimum,interdiu uero fumum copioſiſſimum emitteret. Vide Thucyd.lib.3. Fuit & uia ſic dicta in agro Attico,quod ea irene ſacerdotes ad Eleuſinum Cererē. Hoc nomine etiam appellata eſt uxor Telephi regis Myſorum,quæ à Nereo interfecta dicitur,cum marito ferret opem,qui ab Achille uulneratus fuerat. Ea(ut fabulæ traduni)tantę fuit pulchritudinis,ut etiam Helenam ſuperaret.

HIERACITES,ἱερακίτης,gemma eſt à colore accipitris ſic dicta quē Græci ἱέρακα appellant.Vide Pli.lib.37.cap.10.& 11.

HIERACIVM,ἱεράκιον,herba eſt duorum generum. Hieracium maius caulem emittit aſperum,ſubrubrum,ſpinoſum,cauum,folia ex interuallis rariuſcule diuiſa. ſimilia ſoncho per ambitum: flores autem luteos in capitulis. Hieracium minus folia ex interuallis habet diuiſa in ambitu.cauliculos teneros uirentes.in quibus lutei flores in orbem circinati emicant. Hieracia à Plinio inter agreſtis lactucæ genera numeratur, dictamq; exiſtimat ab eo, quod accipiter eius ſucco oculorum caliginemq; diſcutiat. Vide ipſum lib.20.cap.7.

HIERANTHEMIS,uide Branthemis.

HIERA PICRA,ἱερὰ πικρά,confectionis genus eſt, à Galeno inuentum,ita dictum ab amaritudine aloes,quam multum recipit.

HIERAPOLIS,pe.cor.ἱεράπολις,ciuitas Aſiæ,contra Laodiceam,ubi aquæ calidæ ſcaturiebant,quæ in tophum admodum facile durabantur.Eſt præterea Hierapolis aliis miraculis inſignis.Præcipue uero admiratione dignum uideri poteſt.quod de Plutonio ore tradidit.Strab.lib.13.quod ſcilicet in collis Hierapoli imminentis faſtigio,puteus ſit ſemiiugeri magnitudine, tam peſtilentes exhalans nebulas,ut omnia animalia ſeptum ingreſſa protinus extinguat,cum tamen uicinus aer ſit innoxius.Strabo ipſe ſe aliquando paſſeres intra ſeptū hoc immiſiſſe teſtatur, qui ſtatim mortui conciderunt. Auctor eſt præterea idem Strab. circa Hierapolim aquam eſſe adeo tingendis lanis idoneam, ut ex radicibus tinctæ, cum iis decertarent,quæ ex purpurea tingebātur. Dicta eſt autē Hierapolis,teſte Steph.à multitudine ſacrorum, ſiue templorum quæ Græci ἱερά uocant.Huius oppidi incolæ Hierapolitæ ἱεραπολῖται,dicuntur.

HIERARCHIA, ἱεραρχία, ſacrorum principatum ſignificat: & Hierarcha,ἱεράρχης,ſacrorum præfectū.Dionyſ.in li.de Eccleſ. Hierar.

rar.

rat.Hierarchiam definit ordinatam omnium ſacrorum adminiſtrationem,& Hierarchem,uirum diuinum,omnium eorum, quæ ad ſacrorum cognitionem pertinent,peritum.

HIERATICA, ἱερατική, chartæ quoddam genus ſubtilius , religioſis tantum uoluminibus dicatum,quos ab adulatione Cæſaris Auguſti nomen accepit.Pli.li.13.cap.11.

HIERI, populi ſunt ultra Sauromatas,calui,& ſimi à natiuitate omnes & promiſcue barbam habentes.Qui ideo ἱεροί, id eſt, ſacri dicuntur,quia nihil iniuſte agunt,nec bella norunt.

HIERICVS, untis, ἱερικοῦς, oppidum Iudææ,inter Hieroſolyma & Iordanem ſitum,palmetis circunquaque conſitum, & fontibus irriguum.Vide Pli.lib.5.cap.14.

HIERO, Ἱέρων, Syracuſanorum quondam tyrannus fuit, qui corporis pulchritudine,& uiribus adeo præſtitit,ut omnibus pene miraculo eſſet:uide Iuſtinũ li.23.Hiero alter Ferreus cognomento Athenienſis,familiaris Niciæ ducis Athenienſis, unaq; cum eo diſciplinis eruditus:Poemata nonnulla conſcripſit,quæ Plutarchus in Nicia ad ætatem ſuam perueniſſe teſtatur.

HIEROBOTANE, ἱεροβοτάνη, uerbenaca herba, ab uſu nomen ſortita, quæ ea in ſacris uterentur, ad Iouis menſam uerrẽdam,domumq; luſtrandam.Hanc etiam legati ad hoſtes ituri, manu ferebant. Duo eius ſunt genera,quæ uide apud Plin.lib. 25.cap.9.

HIEROCEPIA, oppidum eſt in Cypro inſula,ad Occidentem,non procul à Papho.Vide Strab.lib.14.

HIEROCOMITAE, ἱεροκωμῖται, populi ab Hierocome ciuitate Cariæ, Auctor Polybius.

HIEROCOMION, ἱεροκομεῖον, locus eſt in quo leproſi aluntur, ἱερὰ enim inter cetera elephantiaſim ſignificat, quam Arabes lepram appellant.

HIERODVLI, lorum,pe.pr.[*Miniſtri de ſacrifici*] ἱερόδουλοι, ſacrorum miniſtri. Iulius Firmicus li.8. Matheſeos ſcribit futuros æditũos, aut hierodulos,qui habuerint horoſcopum in uigeſimaſexta parte Geminorum.

HIEROGLIPHYCAE LITTERAE, ἱερόγλυφα γράμματα, dictæ ſunt apud Ægyptios notæ quorundam animalium , aut aliarum rerum ſacris monumentis,quæ illi Hieroglyphica uocabant, inciſæ:quibus uice litterarum utebantur,cũ litteræ adhuc non eſſent inuentæ.Quod etiam apertiſſime teſtatur Cornel.Tacit. (Primi inquit) Ægyptii per figuras animalium ſenſus mentis effingebant , & antiquiſſima monumenta memoriæ humanæ ſaxis impreſſa cernuntur,& litterarum inuentores perhibentur.

HIERONICAS ἱερονίκας, uocamus uictores ſacrorum certaminum, hoc eſt,Olympiorum,Pythiorum,Iſthmiorum ſeu Nemeæorum.

HIERONYMVS, ἱερώνυμος, proprium nomen eccleſiaſtici diſertiſſimiq; uiri,cuius opera in precio habentur. Latine ſacrum nomen interpretari poſſumus,quaſi ἱερὸν ὄνυμα, o patrio in y commutato. Fuit & hoc nomine philoſophus ex Rhodo inſula, qui finem ſummi boni poſuit in indolentia,quæ Græce dicitur ἀοχλησία. Alius præterea fuit hoc nomine Siciliæ Tyrannus, Hieronis filius,qui patri admodum puer ſucceſſit.Quapropter pater ei metuens,relictis tutoribus xvj.mandauit moriens,ut fidem erga pop.Roma.annos,quinquaginta ab ſe cultam,inuiolatamq; ſeruaret.Hic poſtea abiecta tutela,contempta patris diſciplina ac moderatione, luxurioſius,& arrogantius agendo, à Romanis deſciuit, Annibaliq; ſe adhæſit.Cumq; ſuperbe animis in ciues ſeſe haberet,ab eiſdẽ interfectus eſt. Auctor Liu.lib.2.Bel. Pun. Hieronymus hiſtoricus Rhodius familiaris Demetrii Poliorcetis , relictusq; ab eo præfectus in regione Bœotiæ,ſcripſit res ipſius Demetrii geſtas,ut ſcribit Plutarchus in Demetr.

HIEROPHANTA, ἱεροφάντης, æditũus ſacrorum cuſtodiæ præfectus. Hieronymus contra Iouin.Hierophantas quoque Athenienſium uſque hodie cicutæ ſorbitione caſtrari,& poſtquã in pontificatum fuerint electi,uiros eſſe deſinere.In quem locum annotauit Eraſ. Hierophantas non proprie dici ſacerdotes,ſed magis ſacrorum cuſtodes,quos Latine uocamus Æditũos Hierophantæ dicti,ſiue ab eo,quod ſacra oſtenderent,ſiue quod ſacris cibis ueſcerentur. Nonnunquam tamen accipimus pro ipſis ſacerdotibus.

HIEROPHYLAX, lacis,[*Guardiano di coſe ſacre*] ἱεροφύλαξ, cuſtos ſacrorum,quaſi τὰ ἱερὰ φυλάττων. Scæuola de Ann.l.i. Annua ſacerdoti,hierophylaci,& libertis.

HIEROSOLYMA, hieroſolymæ, & Hieroſolyma, hieroſolymorum,& Hieroſolymæ,hieroſolymarum, numero plurali: urbs Iudææ,totius Orientis clariſſima, quæ & Hieruſalem uocabatur, ἱεροσόλυμα, Cic.pro Flacco:Cum aurum Iudæorum nomine ex Italia Hieroſolymam ex portari ſoleret,hic Cneus Pomponius captis Hieroſolymis uictor ex illo fano nihil attigit. Sueto. in Nerone:Spoponderunt tamen quidam deſtituto ei gubernationem Orientis, & regnũ Hieroſolymorum.Hieroſolyma(ut ſcribit Hegeſippus) quæ primo Solyma dicebatur,poſtea quàm rex Cananæus,cognomento Iuſtus, qui fuit conditor Solymorum, templum ei addidiſſet.nam Græci ἱερὸν, templum uocant . Euſebius lib. 9. Euang. præp.Hieroſolyma appellari ait,quaſi hieron Solomonis,hoc eſt, ædem Solomonis,à templo quod Solomon Hieroſolymis pulcherrimum magnificentiſſimumq; conſtruxit.

HIEROSOLIMARIVS, dictus eſt Cn. Pompeius ab Hieroſolymis expugnatis.Cic.li.2.ad Atti. Si uero,quæ de me pacta ſunt ea non ſeruantur , in cælo ſum,ut ſciat hic noſter Hieroſolymarius traductor ad plebem,quam bonam meis puriſſimis orationibus gratiam retulerit.

HIEROSOLYMITA, ἱεροσολυμίτης, p.p.& Hieroſolymitanus.

HILA, ἴλεον, inteſtinum tenue,ab hira, ſiue ab hilum (inquit Varro lib.4.de Lingua Lati.)quod eſt minimum. Vide quandoque Hilę pro inteſtinis fartis,aut lucanicis, accipi ſolent.Plaut.atque hilas eſt fumatas,& ſumen. Ab Hila,ſiue ab Hira, ut Feſto placet,fit diminutiuum Hilla. Hora.2. Serm. Saty.4 . Perna magis , an magis hillis Flagitat immorſus refici.Quandoque ponitur pro eo inteſtino,quod in anum reſoluitur, quod medici uocant rectum. Laberius: Næ'ue aliter hunc prædicabis, quomodo uideo adoleſcenti noſtro cædis hillas.

HILARE, & Hilariter aduerbia,[*Allegramente , giocondamente, lietamente*] φαιδρῶς, idem ſignificant quo læte,ſeu cum hilaritate.Cic. de Fini.li.5.Dicimus aliquem hilare uiuere:igitur ſi ſemel triſtior effectus eſt,hilari uita amiſſa eſt?Idem 3.de Orato.Quis unquam res,præter hunc,tragicas pene comice,triſtes remiſſe,ſeueras hilare,forenſes ſcenica prope uenuſtate tractauit.

HILARESCO,[*Farſi allegro,allegrarſi*] ἱλαρύνομαι, hilaris fio. Varr. In uotum amicorum domus tumat, hilareſco.

HILARIA, orum, ἱλάρεια, tantum pluraliter, & gen.neutri,ſicut Saturnalia,antiqui diem æquinoctii uerni colentes appellarunt,ut inquit Macrobius, nempe octauum calendas Aprilis , quo fit æquinoctium uernum. quo primum tempore ſol diem longiorem nocte protendit.De his meminit Flauius Vopiſcus in Aureliano. Vide Bud.in epiſt.

HILARIS, hilare,p.c.[*Allegro,giocondo,lieto*] ἱλαρός, φαιδρός, iucundus,lætusq;. Hora.1.epiſt.19.Oderunt hilarem triſtes , triſtemq; iocoſi.Pro eodem etiam dicimus Hilarus,ri.

HILARITAS, pro feſtiuitate & iucunditate. ἱλαρότης, Cic. Dolabellæ.Sed tamen hilaritas illa noſtra, & ſuauitas,quæ te præter ceteros delectabat,erepta mihi omnis eſt. Idem.2. de Finib.Nõ enim hilaritate,nec laſciuia, nec riſu,aut ioco comite leuitatis:ſed ſæpe etiam triſtes firmitate & conſtantia ſunt beati.

HILARVLVS, li,diminuti.Cic.ad Att. lib.16.Atticæ, quoniam(quod optimum in pueris eſt)hilarula eſt,meis uerbis ſuauium des.

HILARVS, ri, Terent.in Adelph.Cic.de Finib. Hilara uita.Ita ut decet,Hilarum ac lubentem fac te in nati nuptiis.

HILARITVS, pro hilariter dixit Plaut.in Mili. Es,bibe,animo obſequere mecum,atque onerato hilaritus me.

HILARIVS, Ἱλάριος, Phrygius quidam uates, ſub Iouiniano principe,litterarum quidem imperitus,ceterum tanta diuinandi peritia præditus,ut Deus cum illo futurorum cognitionem communicaſſe uideretur.Fuit præterea eodem nomine Senator quidam Antiochænus:de quo uide multa apud Suidam.

HILARO, ras,[*Allegrare,dare allegrezza*] φαιδρύνω , ἱλαρόω, lætitiam,iucunditatemq; do,lætifico.Cic.li.2.de Finib.Omnem enim iucundum motum, quo ſenſus hilaretur,Græce ἡδονὴν, Latine uoluptatem uocant. Palladius: Quæ manſiones hyemi parantur,ita ſunt conſtitutæ ut poſſit eas hyberni ſolis tuus propemodum curſus hilarare. Huius compoſitum eſt Exhilaro.

HILVM, li , [*Il nero de la faua*]paruum illud nigrum,quod in ſummitate fabæ adhæret: unde & pro re exigua ſumitur, quæ parui,uel nullius precii eſt,quod Græci dicunt γρῦ. Cic.lib.2.Tuſc.Tum illud,quod Siſyphus uerſat ſaxum,ſudans nitendo , nec proficit hilum,id eſt quicquam,tãtillum,minimumq;.Ab hoc nomine fit Nihilum,quaſi ne hilum quidem,& per apocopen Nihil, & per ſyncopen Nil. Lucr. Ex nihilo nihil , in nihilũ nil poſſe reuerti. Var. li.ulti.de Anal.Itaq; ut eum quem putamus eſſe non hili,dicimus Nihili,ſic in quo putamus eſſe ne quicquam,dicimus Nequam.

HIMANTOPODES, penul.corr. ἱμαντόποδες, populi in Æthiopia loripedes,quibus ſerpendo ingredi natura eſt, hoc eſt,ut Solin.interpretatur,flexis crurum nexibus ingredi. ἱμάντα,enim Græci lorum dicunt.Plin.lib.5.cap. 8.

HIMELLA, fluuius eſt Sabinorum,de quo Virg. li.7. Qui flumen Himellæ,Et Tiberim Fabarimq; bibunt,&c.

HIMERA, ἱμέρα, fluuius Siciliæ,qui in duas partes diuiditur,& in altera dulcem ſaporem,in altera ſalſum retinet. Et etiam urbis nomen eiuſdem inſulæ.Cic.in Ver.Himera. Himeræus,ræa,um,Sil. libr.4.Armauere ſuos , qua mergitur Himera ponto . Vide Plin. lib.3.cap.8.

HIN,dictio eſt Hebraica,quam Hieronymus interpretatur eſſe genus menſuræ continentis duos coros Atticos, hoc eſt, duos ſextarios Italicos. Vide interpretationes dictionum Biblicarum.

HINC Cic.de Fin.uia quæ eſt hinc Indiam.

HINNIO,nis,niui,nitum,p.p.[*Annitrire*]χρεμετίζω,proprium eſt uocis equorum.Quinct.li.1.ca.5.Iam ne balare quidem,aut hinnire fortiter diceremus,niſi indicio uetuſtatis niterentur.

HINNITVS,tus,χρεμετισμός.Cice.1. de Diuin. Cum autem aliquantum progreſſus eſſet , ſubito exaudiuit hinnitum,reſpexitq;, & equum alacrem aſpexit.

HINNVS,hinni,dicitur animal,quod ex equo & aſina naſcitur. Var. lib.2.de Re ruſt.ca.8.Muli & hinni bigeneri,atque inſititi:non ſuopte genere ab radicibus. Ex equa enim & aſino fit mulus:contra ex equo & Aſina hinnus.

HINNVLVS,li,p.c.νεβρός,ceruorum,caprearum,capreolorum,damarum,& ſimilium fœtura.Accipitur etiam Hinnulus pro Paruo hinno,hoc eſt,pro fœtu ex equo & aſina nato.Pli.li.7. ca.44.Equo & Aſina genitos mares hinnulos antiqui uocabant, contraq; mulos, quos aſini & equæ generarent.

HIO,hias,[*Sbadigliare,ſpirare con la bocca aperta*]χαίνω,proprie ore aperto ſpiritū emitto.Ci.Ora.Poetæ,qui ut uerſus facerent,ſæpe hiabant,ut Næuius.Pli.li.8.ca.25.Inuitat ad hiandū ſui pabuli gratia.Accipitur etiam hiare pro ſponte,uel aliqua ui externa aperiri,ſiue ſcindi.ut lingua hiāt ariditate & tellus æſtu.Sal.lib.4. Atq; hiauit humus multa,uaſta,& profunda. Hiare flores dicuntur, cū aperiūtur.Proper.li.4.Nec flos ullus hiat pratis,quin ille decēter Impoſitus frōti langueat ante meæ.Hiare orationē,dixit Quinct. li.8.ca.6.quæ male cōiuncta concinnataq; eſt. Per tranſlationē, ſignificat mirari,dubitare,ſtupere.Vir.l.6.Incertus clamor fruſtratur hiantes.Accipitur etiam Hio pro concupiſco.Senc. in Epiſt. Quicquid accepit,integrum deuorat,& ſemper ad ſpē futuri hiat.

HISCO,ſcis,inchoatiuum irregulare. Nam ſecundum regulam debebat facere Hiaſco,& iteratiuum hiato, & compoſitum Inhio:de quibus ſuo loco.

HIOLCOS,(qđ huc perperā inter aſpirata relatum erat)uide Iolcos.

HIPERION,nis,Cic.de Nat.Pater Solis.

HIPPACE,ἱππάκη,caſeus eſt ex lacte equino coagulatus. Plin. li.28. ca.9.de caſeis loquens.Seſtius eoſdē effectus equino,quos bubulo tradit.Hunc uocāt Hippacē.In quem locum Hermolaus,Hippoc. (inquit)diſtinguit lac equinum iam agitatum in partes tres: ex quibus quod ſupernatat,Butyrum uocatur:id quod ſidit,Hippace tenue illud,quod in medio ſubſiſtit, ὀῤῥὸν Serum.

HIPPACO,cas,pe.p.ſignificat animam celeriter duco(inquit Feſtus) ab equi halitu,qui eſt ſupra modum acutus.

HIPPAGO,ginis,genus nauigii conuehendis equis aptum:qnod à Iulio Polluce ἱππαγωγὸς dicitur:& à Liuio Hippagoga. Ita enim ait lib.4. Bel . Macedo. Fortè poſtero die,quàm Sybota claſſis tenuit quinque & triginta naues,quas Hippagogas uocant,ab Elea profectæ,cum equitibus Gallis,equiſq; Phanas promontorium Chiorum petebant.

HIPPARCHVS,[*Maſtro de caualieri*]ἵππαρχος , magiſter equitum. Quo nomine dictus eſt quidam celebris aſtrologus,qui(ut Colu. auctor eſt)futurum aſſeruit,ut aliquādo cardines mundi loco mouerentur.Scripſit de Arati Phænomenis, de ſtellis fixis, de lunæ motu contra Platonem. Primus inſtrumenta mathematica inuenit,unde hæc ſenſibus deprehendi poſſent, Plinio maxime laudatus.Hipparchus item alius fuit Poeta Comicus:cuius fabula quædam περὶ γάμων,id eſt,de nuptiis inſcribitur.Suidas.Alius propinquus Ariſtotelis. Alius Eretriæ tyrannus. Fuit etiam hoc nomine filius Piſiſtrati,qui ob libidinem in Harmodiū, Ariſtogitonis coniurationem in ſe concitauit. Hic ut tyrannidis inuidiā ſapientiæ opinione leniret,eruditos præcipuo in honore habuit. Auctor eſt Ælianus de Varia hiſtor.

HIPPASVS,ἵππασος,Philoſophus Metapontinus fuit,auditor Pythagoræ,qui mundi mutationi certum tempus præfinitum eſſe aiebat, Vide Laertium.

HIPPE,ἵππη,Chironis centauri filia fuit,quæ cum in monte Pelio ſeſe uenando exerceret,grauida facta eſt, & ob id patris indignationem timens deorum miſeratione in equam conuerſa eſt , & in cælum tranſlata.Nonnulli eam uatem eſſe dixerunt:ſed quia deorum conſilia hominibus patefeciſſet,in equam eſſe conuerſam.

HIPPEVS,ἱππεύς,cometæ genus , equinas iubas imitans, celerrimo motu in orbem circum euntis. Auctor Pli. lib.2. cap.25.

HIPPELAPHOS,ἱππέλαφος,animal in Oriēte , cerui magitudine,habens cornua,& iubas poſt collum deſcendentes uſque ad ſcapulas & barbā ſub mento. Theodorus ex Ariſtotele Equiceruum uertit.

HIPPI,ἵπποι,cancrorum genus Phœnice peculiare,equorum propemodum celeritatem adæquans.unde & nomen accepit . Plin. lib. nono cap.31.In Phœnice Hippi uocantur tantę uelocitatis, ut cōſequi non ſit.Eſt & Hippi Ioniæ oppidum iuxta Clazomenas,olim inſula, ſed ab Alexandro per duo ſtadia continenti annexum. Vide Pli.lib.5.cap.29.

HIPPIADES,ἱππιάδες,ſtatuæ mulierum equeſtres appellabantur,cuiuſmodi fuiſſe uidentur Amazonum , quas mortalium primas equum ſcandere auſas, Lyſiæ oratori creditur.

HIPPIAS,ἱππίας,Philoſophus Eleus fuit, teſte Cice.lib.3.de Orat. qui audiente pene tota Græcia gloriatus eſt nihil eſſe ulla in arte rerum omnium,quod ipſe neſciret:nec ſolum has artes,quibus liberales doctrinæ atque ingenuæ continerentur,Geometriam,Muſicam,litterarum cognitionem, & Poetarum, atque illas quæ de naturis rerum,quæ de hominum moribus,quæ de Rebus pub.dicerentur:ſed & anulum quem haberet, pallium quo amictus,ſoccos,quibus indutus eſſet,ſe ſua manu cōfeciſſe.Fuit item Hippias, Piſiſtrati filius, de quo Cice.ad Atti. ſic ſcribit, Nefarius (inquit) Hippias,Piſiſtrati filius qui in Marathonia pugna cecidit , arma contra patriam ferens,&c.

HIPPICE,ἱππική,herba eſt,de qua Plin. lib.25. cap.8.Scythicam herbam in ore habentes,famem ſitimq; non ſentiunt. Idem præſtat & hippice,dicta quod in equis eundem effectum habeat.

HIPPION argos,ἄργος ἵππιον, oppidum fuit a Diomede conditum, poſtea Argyrippa,Ἀργύριππα Stephano, & Arpi appellatum. Meminit Pli.lib.3.cap.11.

HIPPO, ἱππώνιον Straboni,oppidum Locrorum in Brutiis, quod poſtea Romani Brutiis ereptum Vibonem Valentiam appellarunt, teſtibus Strabone lib.6.& Pli.li.3.cap.5.Sunt præterea teſte Stra. lib.ulti.in fine, duæ hoc nomine urbes in Africa,quarum alteram Vticæ proximiorem Hipponem regium uocamus,clarum D.Auguſtini epiſcopatu: alteram à littore remotiorem , quod in paluſtri loco ſita ſit,uocāt Diarrhytum,hoc eſt,dilutū,interprete Pli. lib.5.cap.4.Eſt autem hoc nomen modo maſcu.gener.modo fœm. unde Hipponem,dilutum,legimus apud Pli.lib.5.cap.4.& utranq; Hipponem,apud eundem lib.6.cap.34.Auctor eſt Solinus,utrunque horum oppidorum à Græcis equitibus conditum fuiſſe,atque inde nomen accepiſſe. Eſt & Hippo,ἱππώ,puellæ Bœotiæ nomen, apud Plutarchum in Pelopida.

HIPPOBOTON,ἱππόβοτον,pratum quoddam ampliſſimum eſt ſub Caſpiis portis,in quo regium armentum quinquaginta millium equorum paſcitur:unde & nomen accepit. Auctor Strab.lib.11.

HIPPOCAMPAE[*Caualli marini*]ἱππόκαμποι, equi marini,in piſcium caudas deſinentes:ita dicti à flexu caudarum , quæ piſcoſæ ſunt: καμπή enim flexura dicitur. Plin.lib.36. cap.Hippocampos uocat, per ſecundam nominum inflexionem.Sed in maxima(inquit)dignatione Cn.Domitii delubro in Circo Flaminio Neptunus ipſe, & Thetis,atq; Achilles, & Nereides ſupra delphinos,& cete,& Hippocampos ſedentes.

HIPPOCAMPINVS,a,um,ἱπποκάμπινος, adiectiuum ab hippocampis deductum:ut Hippocampinus cinis. Plin. lib.32.cap.7. Alopecias replet hippocampinus cinis,nitro,& adipe ſuillo miſtus.

HIPPOCENTAVRI,ἱπποκένταυροι , monſtroſum hominum genus in Theſſalia iuxta Pelion mōtem,anteriore parte(ut Poetæ fabulantur)hominum,poſteriore equorum effigiem referentium. Cui fabulæ occaſionē miniſtraſſe uidetur,quod primi equos domare cœperint,iiſq; ita apte inſidere,ut homines cūm equis unum in corpus coaluiſſe uiderentur. Iidem antea Cētauri dicebantur, παρὰ τὸ κεντεῖν τοὺς ταύρους,hoc eſt,ab eo,quod tauros ſtimulis agitarēt. Verum cum idem poſtea ex equis præſtarent,iiſq; inſidentes ſtimulis tauros præ ſe agerent, Hippocentauri dici cœperunt:qui cū ad Peneum amnem aquatum ueniſſent,cōſpecti ab ulterioris ripę accolis,pro monſtris habiti ſunt,præſertim cum inclinata potandi gratia equorum capita non conſpicerentur. Hinc factus eſt locus fabulæ,Hippocentauros monſtroſam Centaurorum ſobolē fuiſſe,quæ dimidia ſui parte hominem,reliqua equum referret,quam tamen certum eſt nūquam extitiſſe.Quod & Cicero affirmat 2.de Nat.deo.Quis(inquit)centaurum fuiſſe,aut Chimærā putat? quæue anus tam excors inueniri poteſt,quæ illa, quæ quondam credebantur,apud inferos portenta extimeſcat.Hæc Cic.Conſtat tamē monſtroſos huiuſmodi partus aliquando editos fuiſſe, nō ſine grauis alicuius mali impendentis præſagio.Nam & Claud. Cæſar memoriæ prodidit,referente Plinio,Hippocentaurū in Theſſalia natum eodē die periiſſe:& Plinius ipſe teſtatur , ſe eiuſdem Claudii principatu Hippocentaurum uidiſſe in melle ex Ægypto allatum.

HIPPOCOMI,ἱπποκόμοι,mangones, ab equis curandis , colorem fuco,robur inani ſagina(ut ait Quinct.) mentientes.

HIPPOCOMITAE,ἱπποκωμῖται,incolę uici cuiuſdam in Lycia,cui Hippucome,ἱππουκώμη,nomen eſt;ab equo uiatoris cuiuſdam ibi extincto. Ex Stephano.

HIPPOCRATES.pen.cor.ἱπποκράτης, nomen medici excellentiſſimi patria Coi:cui tanta fuit artis peritia,ut uulgo crederetur Æſcu

lapio

lapio prognatus. Cic. de Orat. Hippocrates ille cous. Extat apud Valerium Artaxerxis Perſarum regis honorificétiſſima de eo epiſtola, in hæc uerba: Rex regum magnus Artaxerxes Hyſtani Helleſponti Præfecto ſalutem. Hippocratis medici Æſculapio prognati ad me artis fama peruenit. Da igitur operam ut aurum illi tribuas, quantum cupit, aliaq́; item, quorum indiget, & eum ad me mitte. Erit enim par honore, ſummis in Perſide uiris &c. Hic de re Venerea eam habebat exiſtimationem, ut coitum ſpeciem eſſe putaret morbi comitialis. Extant adhuc ea de re eius uerba apud Gel. lib. 19. cap. 2. τὴν συνουσίαν εἶναι μικρὰν ἐπιληψίαν. Eius libri tanquam diuino emanauerint ore, ubique celebrantur. in primo enim Iuſiurandum continetur, in ſecundo Prognoſtica, tertio Aphoriſmi, quarto illa admirabilis compoſitio lx. libris omnem ſcientiam medicinæ complectẽs. Exceſſit è uita annos natus. ciiij. ſuſcepit filios Theſſalum & Draconem. Hæc ex Suid. Hippocrates præter ſuperiorem. Suidas quinque commemorat, omnesq́; eiuſdem artis & familiæ: quorum tamen nemo primi ingenium gloriam ue adæquauit. Hippocratem alium, Athenienſium ducem ponit in bello Peloponneſiaco Thucydides.

HIPPOCRENE, p.p. ἱπποκρήνη, fons in Bœotia non procul ab Helicone mõte, quem Poetæ fabulantur factum eſſe ungula Pegaſi equi alati: cui fabulæ occaſionem uidetur miniſtraſſe Cadmus, qui cum in Bœotia locum urbi condendæ quæreret, huc illuc obequitans, hunc fontem primus creditur inueniſſe. Et quoniam Cadmus litterarum inuentor creditur, factum eſt, ut hic fons Muſis ſacer habeatur, Perſius ad uerbum reddens uocem Græcam fontem caballinum appellat. Nam ἵππος nobis equum ſonat, & κρήνη fontem.

HIPPOCRENIDES, ἱπποκρηνίδες, Muſæ, dictæ ab Hippocrene fonte.

HIPPODAME, es, pen. cor. ἱπποδάμη, & Hippodamia, æ, pen. pro. ἱπποδάμεια, filia Oenomai regis Elidis & Piſarum, qui cum ex oraculo ſe à genero interemptum iri didiciſſet, & illa tamẽ à multis procis ob formæ præſtantiam expeteretur, curule certamen procis inſtituit cum ipſa (habebat enim equos uelociſſimos, qui ex uentorum flatu creati erant) ea lege, ut qui uinceret, filiam haberet, uictus ſubiret mortẽ. Tredecim igitur uictimis & occiſis, Pelops Tãtali filius uiſa puella eius amore protinus exarſit, cuius nuptias ut aſſequeretur, Myrtilium eius aurigam pollicitis corrupit, ſic ut ille axes infirmos & fragiles ſubiunxerit, uel ut alii uolunt, obicẽ axi non obiecerit: & ſic fracto uel diſſoluto curru, Oenomaus excidit, moriensq́; Myrtili caput deuouit: obteſtans Pelopem, ut uicem ſuam ulciſceretur: quod & factum eſt. Cum enim pactum ſibi perfidiæ præmium à Pelope poſceret, ab eodem in mare deiectus eſt, atque hoc modo Pelops puella & regno potitus eſt. De hac Ouid. Venit ut in Phrygios Hippodamia ſinus. Virg. 3. Geor. Hippodameq́; humeroq́; Pelops inſignis eburno. Alia fuit Hippodamia Briſæ filia, quam Achilles expugnato Lyrneſſo oppido ſecum abduxit. Hanc poetæ à patris nomine Briſeida appellant. Alia quoque Hippodamia fuit Anchiſæ filia, quæ Alchatoo Troiano in uxorem data eſt, quem poſtea Idomeneus Cretenſis in pugna occidit. Fuit & alia Hippodamia Pirithoi uxor, quam cum ipſo nuptiarum die Centauri ei præripere conarentur, ab Hercule & Theſeo ingenti clade ſunt profligati. Vide Ouid. 12. Metam. Piræei item forum Hippodamia appellatum fuit, ab Hippodamo Mileſio architecto, qui Athenienſibus Piræeum extruxit. Auctor Suidas.

HIPPODAMVS, ἱππόδαμος, Mileſius philoſophus, natura ſtudioſus primus eorum, qui in rep. uerſati non eſſent, cœpit aliquid dicere de optimo ciuit. ſtatu. Cõſtituit enim ciuitatem ex numero x. millium diuiſam in partes tres, artifices, agricolas, & milites. Regiones in totidem partes, ſacram, publicam, & priuatam. Erat ob ambitionem uitæ moroſior, crinium prolixitate, ac ſumptuoſo ornatu. Ariſt. l. 2. Politic. Fuit item hoc nomine architectus quidam Mileſius, qui Athenienſibus Piræeum portum extruxit, à quo forum quoddam Piræei Hippodamiam appellarunt. Auctor Suidas.

HIPPODORVS, ἱππόδωρος, Athenienſis fuit, qui filiam cum mœcho deprehenſam, duabus quadrigis iuſſit alligari, & in partes diſcerpi. Auctor Ælianus.

HIPPODROMVS, pen. corr. [*Luogo doue corrono i caualli*] ἱππόδρομος, equorum curriculum, hoc eſt, ampla planities, in qua de pernicitate certatur citra pugnæ ſimulacrum. Nam ſtadium in quo equites imaginario prœlio concurrere ſolent, Catadromus, κατάδρομος, dicebatur. Martia. lib. 12. Puluereumq́; fugax Hippodromon ungula pulſat. Plaut. in Ciſt. Dico ei, quo pacto eam ab Hippodromo uiderim Herilem filiam noſtram ſuſtollere.

HIPPODROMVS, Theſſalus genere. patria Lariſſæus, circa M. Antonini principis tempora Athenis ſcholæ ſucceſſit, ut eſt Auctor Philoſtratus, qui eum inter ſophiſtas retulit.

HIPPOGLOSSA, ſiue Hippogloſſum, ἱππόγλωσσον Dioſcor. herba eſt, folia habens ſilueſtris myrti concaua & ſpinoſa, & in his ceu linguas quaſdam, folio paruo exeunte de foliis. Plin. lib. 27. cap. 11. Ruellius exiſtimat eam eſſe, quam Itali ſua lingua Bonifaciam, ſeu linguam paganam appellant.

HIPPOGLOTTION, ἱππογλώττιον, herba, quam alij Daphnitin, alii Carpophyllon, & Alexandrinam laurum uocant. Pli. lib. 15. cap. 30.

HIPPOLOCHVS, pen. corr. ἱππόλοχος, filius Bellerophontis, & pater Glauci, teſte Home. lib. 6. Iliad. Alter, teſte eodem, lib. 11. fuit Antimachi Troiani filius, qui una cum Piſandro fratre ab Agamemnone in Troiano bello interfectus eſt.

HIPPOLAPATHVM, ἱππολάπαθον, herba lapatho ſatiuo maior, candidiorq́;, ac ſpiſſior. Pli. li. 20. c. 21. Officinæ Paricellam appellant.

HIPPOLYTE, ἱππολύτη, Amazonum regina fuit, quam Hercules prœlio uictam Theſeo dedit uxorem. Fuit etiam hoc nomine Acaſti Magneſiæ regis uxor, quæ Peleum, quod libidini eius non paruiſſet, apud uirum accuſauit, tanquam ei uim inferre uoluiſſet.

HIPPOLYTVS, pen. cor. ἱππόλυτος, Theſei, & Hippolytæ Amazonis filius fuit: qui cum cœlibem ducens uitam ſeſe uenatu exerceret, & conſtanti animo ſperneret mulieres, à Phædra nouerca, abſente patre, amatus eſt: cuius turpi deſiderio cum obtemperare noluiſſet, illa apud uirum illum detulit, quod ſibi uim inferre uoluiſſet. Quamobrem cum uideret Hippolytus patrem dolo nouercæ perſuaſum, de nece ſua cogitare, conſcenſo curru fugam arripuit. Sed dum phocæ, quæ tum forte in litus exierant, equorum & rotarum ſtrepitu perterritæ magno impetu ſe in mare præcipitarent, exterriti equi fruſtra obluctante Hippolyto, currum per ſcopulos, & ſaxa traxerunt, iuuenemq́; infelicem loris implicitum in partes diſcerpſerunt. Hunc poſtea Æſculapius reuocauit ab inferis, & priſtinæ incolumitati reſtituit. Hippolytus uero, relicta terra Attica, in Italiam uenit, ne patris iram rurſus experiretur, & ſe Virbium appellari iuſſit, quod bis uir fuiſſet. Oppidum non procul à Roma ædificauit, quod à nomine acceptæ coniugis, Ariciam appellauit. Sed hanc fabulam eſſe conſtat, ut inquit Plato in Cratylo. Fuit quoque hoc nomine qui in Danielem, & prouerbia Salomonis lucubrationes ſcripſit. Suidas.

HIPPOMACHIA, pen. prod. [*Combattimento da cauallo*] ἱππομαχία, pugna equeſtris.

HIPPOMACHVS, ἱππόμαχος, Athenienſis fuit tibicen, de quo tradit Ælianus, quod cum diſcipulum ab imperita plebe laudari uideret, quem tamen in arte peccare cognoſceret, ſilentium ei impoſuit, quod nullum putaret maius eſſe ignorantiæ argumentum, quàm rudi multitudini placere.

HIPPOMANES, pen. cor. generis neutri, ſecundum Priſcianum ἱππομανὲς, ab equæ furore nomen habet, quaſi τὸ ἵππω μανία. Quid autem ſignificet, non ſatis conuenit inter ſcriptores. Seruius ſcribit eſſe uirus, ex equarum inguibus defluens, quo tempore feruntur in amoris furorem, quod in humana uiſcera deſcendens, furorem facit. Virg. lib. 3. Geor. Hinc demum, hippomanes uero quod nomine dicunt Paſtores, lentum diſtillat ab inguine uirus. Sic Col. lib. 7. Maxime itaque curandum eſt, ut tam fœminis, quàm admiſſariis deſiderantibus, coeundi fiat poteſtas, quoniam id præcipue armentum ſi prohibeas, libidinis extimulatur furiis. Vnde etiam ueneno inditum eſt nomen ἱππομανὲς, quod equinæ cupidini ſimilem mortalibus amorem accendat. Plin. uero libro. 28. cap. 11. & lib. 8. ca. 42. aſſerit eſſe carunculam in fronte pulli equini caricæ magnitudine, colore nigro: quam ſtatim edito partu mater è fronte dentibus conuellit. Quod ſi quis prius abſtulerit, pullum mater ad ubera non admittit. Virg. 4. Æneid. Quæritur & naſcentis equi de fronte reuulſus. Et matri præreptus amor. Hac caruncula mulieres medicamenta componentes, uertere homines feruntur in furorem.

HIPPOMARATHRVM, ἱππομάραθρον, herba eſt foliis fœniculi, ſed maioribus, & guſtu acriore, quod nonnulli Myſineum, Officinæ Fœniculum ſilueſtræ appellant. Pli. lib. 20. cap. 23.

HIPPOMENES, ἱππομένης, Macaræi filius fuit, qui cum Atalantã puellam Scyriam curſu uictam accepiſſet uxorem, & in luco magnæ matris cum ea concubuiſſet, ab irata Dea in Leonem eſt conuerſus. Fabulam uide apud Ouid. lib. 10. Metam.

HIPPONA, ἱππώνη, dea erat, quam ſtabularii maxime colebant, cuiusq́; effigies in ſtabulis locabatur. Apul. lib. 2. Meta. Reſpicio pilæ medio, quæ ſtabuli trabes ſuſtinebat. In ipſo uero meditullio Hipponæ deæ ſimularum reſidens ædiculæ, quod accurate corollis roſeis quidem recentibus fuerat ornatum. Iuuen. Saty. 8. Iurat Hipponam & facies olida ad præſepia pictas.

HIPPONAX, ἱππῶναξ, Iamborum poeta tanta deformitate, & fœditate uultus, ut eius effigies à pictoribus quibuſdam publice propoſita fuerit deridenda. Quamobrẽ indignatus Hipponax tam amare in illos eſt inuectus, ut aliquos ex iis credatur compuliſſe ad ſuſpendium. Hic creditur inueniſſe Scazontem carminis Iambici genus, quod ab eius nomine Hipponacticum uocamus, ſiue Hipponacteum. Cic. in Orat. Senarios uero & Hipponacteos effuge-

re uix poſſumus: magna enim parte ex iambis noſtra conſtat oratio, Vide Pli.lib.36.cap.5. Hipponacteum præconium, pro infami nota poſuit. Cic.epiſt.li.7. Eumq́; addictum iam tum puto eſſe Calui Licinij Hipponacteo præconio.

HIPPONESVS, ἱππόνησος, inſula ante Cariam, in ſinu Cerenaico. Pli. lib.5.cap.31.

HIPPONICVS, ἱππόνικος, Athenienſis ciuis fuit Hippiæ filius, qui cũ patriæ ſtatuam dedicare decreuiſſet, ſuadentibus amicis, ut eã Polycleto faciendam locaret uehementer ab illis diſſenſit, quod in ſtatuis tam inſignibus artificis potius induſtriam, quàm dedicantis uirtutem commendari arbitraretur.

HIPPOPERAE, pen.pr. [*Bolge, ualigie, biſaccie*] ἱπποπήραι, dicuntur ſacculi, quibus equites neceſſaria itineri ſecum circunferunt. Senec. in epiſt.ad Lucil. M. Cato Cenſorius, quem tam neceſſarium fuit reip.naſci, quàm Scipionem (alter enim cum hoſtibus noſtris bellum, alter cum moribus geſſit) canterio uehebatur, hippoperis quidem impoſitis, ut ſecum utilia portaret. Hæ à Pompon. Feſto uocantur Bulgæ, Galli Malas uocant.

HIPPOPHAES, ἱπποφαὲς, frutex in maritimis ſabuloſisq́; locis naſcẽs, ſoliis quam oleæ, anguſtioribus, & inter ea ſpinis, cum areſcunt, candidis, anguloſis, geniculatim inter ſe diſtantibus, floribus hederæ corymbis ſimilibus. Radix craſſa eſt, & amara, lacte madens, quod thapſiæ modo exceptum, aut per ſe conditur, aut in eruina farina digeritur in paſtillos. Romani Lappaginem, ſeu Lappulam uocant. Vtuntur hoc frutice fullones in poliendis ueſtibus.

HIPPOPHAESTON, ἱππόφαιστον, ſpinæ fulloniæ genus eſt, in maritimis & ſabuloſis locis naſcens, ſine caule, ſine flore, inanibus tantum calyculis, foliis paruis & ſpinoſis, radiculis mollibus & craſſis: quarum ſuccus comitiali morbo utiliſſimus habetur, teſte Pli. lib.16.cap.ult.

HIPPOPODES, ἱππόποδες, populi in Oceano Scythico, qui teſte Solin. humanam uſq; ad ueſtigium formam tenent, ſed in equinos pedes deſinunt. Meminit horum etiam Pli.lib.4.cap.13.

HIPPOPOTAMVS, p.c. ἱπποπόταμος, equus fluuialis, ſeu aquaticus, in Nilo præcipue naſcens, binis ungulis, quales ſunt bobus, dorſo equi & iuba, & hinnitu, cauda obtorta, dentibus aprorum aduncis. Huius meminit Bud.in Pandec.& Pli.lib.8.cap.25.

HIPPOSELINVM, ἱπποσέλινον, apii genus eſt, ſatiuo multo maius, qđ Romani Olus atrum appellant. Hippoſelinum dictum, quod inter ſpecies apii longe maximum ſit. Solent enim Græci, cum rem aliquam magnam ſignificare uellent, in compoſitione ἵππος, uel βοῦ præponere. Vide plura de hac herba apud Plin. lib.20.ca.11. Dioſcor.lib.3.cap.75.

HIPPOTADES, ἱπποτάδης, dictus eſt Aeolus rex uentorum, quod nepos eſſet Hippotæ Troiani ex Segeſta filia. Ouid.11. Meta. Quod pater Hippotades tibi ſit, qui carcere fortes Contineat uentos.

HIPPOTOXOTAE, [*Sagittari, à cauallo*] ἱπποτοξόται, dicti ſunt equeſtres ſagittarij: qua uoce utitur Hircius 5.Bel. Aſiat.

HIPPVRIS, ἵππουρις, herba, à Latinis Equiſetum dicta, & uulgo cauda equina interpretatur. Pli.lib.26.cap.13. Vide Equiſetum.

HIPPVRIS, ἵππουρις, inſula eſt una Sporadum, non procul ab Anaphe, & Aſtypalæa. Pli.lib.4.cap.12.

HIPPVRVS, ἵππουρος, piſcis ex genere locuſtarum, qui hybernis mẽſibus non capitur, propterea quod id temporis frigoris impatientia in cauernas ſeſe abdat. Vide Pli.lib.9.cap.16. & lib.32.cap.ult. Hippuri autem pluralis numeri tantum, Taprobanæ inſulæ portus eſt, cuius meminit idem Pli.lib.6.cap.22.

HIPPVS, ἵππος, fluuius in Colchorum, in Phaſim defluens. Strabo libr.11. Eſt & Hippus mons Bithyniæ, in cuius radicibus condita eſt Pruſa altera, diuerſa ab ea, quam Annibal ſub Olympo condidit. Vide Pli.lib.6.cap.32.

HIR, [*Palma de la mano*] θέναρ, nomen antiquum, quod pro uola, ſiue palma manus accipiebant. Genitiuum facit Hirtis, ſi Chariſio credimus. Probus tamen mauult eſſe indeclinabile.

HIRA, ξυλεῖον, νῆστις, inteſtinum ecphyſi adhærens, quod quia ſemper inane eſt, à Medicis Ieiunum appellatur. Hinc deducitur Hilla, quod quamuis diminutiuum uideatur, eiuſdem tamen eſt ſignificationis cum primitiuo. Fuit item Hira, ἱρὴ Steph. urbs Meſſeniæ maritima, non procul à Pylo, Agamemnonis imperio parens: cuius meminit Homerus 11. Iliad.

HIPSICRATEA, uide Hypſicratea.

HIRCIPILI, pe.cor. [*Huomini di pelo duro*] δασύτριχες, dicuntur homines, qui pilos duros habent, quemadmodum hirci. Feſtus.

HIRCOSVS, ſa, ſum, [*Che ſente di becco*] τραγωμασχάλος, κινάβρωδης, qui hircum olet: hoc eſt, cuius alæ fœdum ſpirant odorem. Perſi. Saty.3. Hic aliquis de gente hircoſa centurionum. Idem Sat.5. Dixeris hæc inter hircoſos centuriones, Id eſt, ruſticos olidos, & omnis nitoris expertes, inquit Budæus.

HIRQVITALLIRE, τραγίζειν, proprie de pueris dicitur, ſiue adoleſcẽtulis, qui iam pubeſcentes, uocem emittere incipiunt grauem & ſubraucam, quod fere accidere ſolet ſub finem ſecundæ hebdomadis, teſte Cenſorino, aut ſub initium tertiæ. Quo tempore & pueros ipſos Hirquitallos appellant: ſiue quod tum primum ſe Veneri initiantes hircum incipiunt olere, ſiue quod uocem edant grauiorem & inæquabilem, hircinæq́; non diſſimilem.

HIRQVVS, per q, [*Cantone de l'occhio*] κανθὸς. eſt angulus oculi. Virg. 3. Eclo. Tranſuerſa tuentibus hirquis. Tractum eſt ab oculis hircorum, qui ob libidinis ardorem, retortis in angulum oculis, capras oblique aſpiciunt. Vide Seruium in locum Virg. iam citatum.

HIRCVLVS, [*Lauanda*] τραγίσκος Dioſc. herba eſt ſemper naſcens cum nardo Gallico, eiq́; ſimillima, qua utuntur, qui ſincerum nardum uolunt adulterare. In hoc tamen diſtat à Nardo, quod ſine cauliculo eſt, quodq́; minoribus foliis, radiceq́; amara, & minime odorata. Auctor Pli.lib.& cap.12.

HIRCVS, ci, per c, [*Becco, capro, caprone*] τράγος, dicitur caprarũ admiſſarius, hoc eſt, caper, qui iam coire, & fœtere cœperit. Horat. Epod.16. Ametq; ſalſa leuis hircus æquora. Plautus ad hominem tranſtulit immundum & libidinoſum. Plaut. in Aſin. Flagitium maximum feci miſer Propter operam illius improbi hirci edentuli. Mulgere hircos dicitur prouerbialiter, de re abſurda. Virg.3. Eclog. Qui Bauium non odit, amet tua carmina Meui, Atque idem iungat uulpes & mulgeat hircos. Hircus item dicitur alarum graueolentia, ad hirci animalis fœtorem accedens. Horatius Epod.12. Grauis hirſutis cubat hircus in alis. Catullus etiam Caprum appellat: Valle ſub alarum trux habitare caper. Græcis enim τράγος dicitur: quo nomine Mart. quoque uſus eſt. Inde tragos, celereſq; pili, mirandaq́; matri Barba.

HIRCINVS, a, um, pen.pro. [*Becchigno*] τραγικὸς, nomen poſſeſſiuum, ab hirco formatum. Apulei. Homo ſordidus, & hircina libidine fœtens. Pli.lib.11.cap.17. In pellibus hircinis.

HIRCIVS, aut (ut alii ſcribunt) Hirtius, Conſul fuit Romæ una cum Panſa, quo tempore Brutus ab Antonio obſeſſus fuit Mutinæ: ad quem liberandum profectus una cum collega eſt interfectus.

HIRNEA, æ, uaſis genus, quod Plau. in Amph. Circeam appellat. Cato de Re ruſt.cap.81. Indito in hirneam fictilem.

HIRPIAE familiæ, in Faliſcorum agro fuerunt, quæ in ſacrificio annuo quod fiebat in monte Soracte, ambulantes ſuper ambuſtam ſtruem lignorum non adurebantur. Auctor Plin lib.7.cap.2. Hi à Solino uocantur Hirpi.

HIRSVTVS, a, um, pen.prod. [*Pel ſo*] τριχώδης, λάσιος, piloſus, ſetoſus, horridus. Cice.de Natu. Animantes quædam hirſutæ ſpinis. Marti.lib.10. Hirſutis ego cruribus geniſq;, Os blæſum tibi, debiliſq; lingua eſt. Virg.7. Eclog. Stant & iuniperi, & caſtaneæ hirſutæ. Quo in loco Virg. uocat caſtaneas hirſutas, quæ adhuc ſuis echinis includuntur. Pli.lib.20.cap.9. eius comparatiuum protulit: Folia habet bina, parua, rotunda, plantis oleris ſimilior, candidior ſatiuæ, & hirſutior. Ouid.2. Triſt. Sumpſerit annales, nihil eſt hirſutius illis. ubi pro auſtero & inamœno accipitur.

HIRTVS, a, um, λάσιος, τριχώδης, idem quod hirſutus. Virg. libro.3. Georg. Hirtaſq; capellas. Plin.lib.11. cap.37. Hirtus ſetis maſculus marinus. Ouid.10. Metam. Canities rigidis ſtetit hirta capillis. Colum.lib.10. Talis humus, uel parietibus, uel ſepibus hirtis Clauditur, Hirta corpora. Plin.lib.7.cap.2. Hirtæ oues. Varro de Re ruſt.lib.2.cap.2.

HIRVDO, pen.pro. huius hirundinis, [*Sanguiſuga, ſanguettola*] βδέλλα, ſanguiſuga, ab hærendo carni dicta βδέλλα. Horat. de Arte Poet. Non miſſura cutem niſi plena cruoris hirudo. Hirudo ærarii, per tranſlationem, hoc eſt, exhauſtrix. Cic.ad Attic.lib.1. Accedit illud quod illa concionalis hirudo ærarii, miſera & ieiuna plebecula me ab hoc Magno unice diligi putat.

HIRVNDININVS, a, um, quod eſt hirundinis: ut, Hirundininus nidus apud Plau. in Rud.& apud Martial.lib.11. In nido ſeges eſt hirundinino. Hirundininus ſanguis. Pli.lib.30.cap.14.

HIRVNDO, dinis, [*La rondine*] χελιδὼν, auis notiſſima in tectis nidificans, ſub initium ueris ad nos tranſuolans. Virg.4. Georg. Ante Garrula, quam tignis nidum ſuſpendat hirundo.

HISCO, cis, cere, [*Aprir ſi la becca, aprirſi*] διαχάσκω, τὸ σῶμα, Demoſtheni, proprie eſt labra diducere, & loquendi gratia os aperire. unde etiam accipitur pro eo quod eſt, trepide, hæſitãter, & imperfecte pauca eloqui: quod Græci dicunt γρύζειν. Cic.4. Phil. Reſpondere mi ad hæc, aut omnino hiſcere audebis? Virg.3. Æneid. Vix pauca furenti ſubiicio, & raris turbatus uocibus hiſco. Dicitur tamen etiam de aliis quibuſuis rebus, Vnde terra etiam hiſcere, χαίνειν, dicitur, cum præ nimio æſtu aperitur, & rimas agit. Ouid.6. Epiſt. Hiſcere nempe tibi terra roganda foret. Plau. in Pſeu. Tace, ædes hiſcunt. hoc eſt, pateſiunt, & aperiuntur. Inter Hiare & Hiſcere hoc intereſſe puto, quod Hiare, eſt patentem eſſe: Hiſcere uero, pateſcere, id eſt, pateſieri. Quandoque Hiſcere accipitur pro

pro hæſitare,& dubitare χασμᾶσθαι. Næuius Hiſcit: dubius eſt, quid agat. Huius compoſita ſunt Dehiſco,& Fatiſco.

Hismaelitae, pen. prod. ἰσμαηλῖται, populi ſunt Africæ, qui nunc Saraceni dicuntur ab Hiſmaele ſic nominati, Abrahæ filio, ex Agar Ancilla.

Hispalis, ἴσπαλις, Bæticæ prouinciæ urbs clariſſima, Romanorum colonia, cognomine Romulenſis: a qua unus ex quatuor iuridicis Bæticæ conuentibus, Hiſpalenſis dicitur. Plin. lib. 3. cap. 1. Hæc hodie Siuilia dicitur.

Hispania, ἱσπανία, ἰβηρία, regio Europæ, quæ à montibus Pyrenæis incipiens, per columnas Herculis circumiens, uſque in Borealem Oceanum protenditur. Decem millibus ſtadiis (ut Appianus ſcribit) eius latitudo commenſuratur. Longitudo prorſus eadem eſſe uidetur. Terra, frumenti, uini, olei, auri, gemmarum, metallorumq; ferax. Ex qua etiam bellicoſiſſimi uiri, ac uelociſſimi equi procreantur. Refert Varro, in Hiſpaniis equas credi ex uento concipere, quod equos habeat hæc regio curſu tam ueloces, ut merito ex uentis concepti ferantur. Cice. Attic. Et dux Hiſpaniæ. Diuiditur autem omnis Hiſpania, teſte Plinio lib. 3. cap. 1. 2. & 3. in Citeriorem, & Vlteriorem. Vlterior rurſus ſecatur in duas partes, in Bæticam, quæ hodie Granata dicitur, & Luſitaniam, quam uocant Portugalliam, quæ Anafluuio à Bætica diſtinguitur. Vlterioris Hiſpaniæ conuentus erant quatuor: Gaditanus, Cordubenſis, Aſtigitanus, & Hiſpalenſis. Citerior autem Hiſpania, quæ & Tarraconenſis dicebatur, in ſeptem diuidebatur conuentus: quos uide apud Plinium. Hodie diuiditur in quinque regna: Caſtellam, quæ cum Legione permiſta, unum efficit regnum. Gallæciam, Cathaloniam, Arragoniam, & Nauarram. Omnis autem Hiſpania ab Ibero fluuio primum dicta fuit Iberia: poſtea ab Heſpero Atlantis fratre, ſiue (ut alii malunt) ab Heſpero ſtella lucidiſſima, quę ueſpertino tempore in Occidente apparet, ſolem ſubſequens, uocata eſt Heſperia: ultimo uero ab Hiſpali urbe, ad fretum Atlanticum ſita, quem hodie Sibiliam uocant, dicta fuit Hiſpalia: unaq; deinde littera immutata, Hiſpania. Vnde

Hispanienses, & Hiſpanus fiunt: ſicut à Sicilia Siculus, & Sicilienſis: à Corintho, Corinthius, & Corinthienſis. Sed qui in Hiſpania natus eſt, Hiſpanus, ἴβηρ, dicitur: Hiſpanienſis. ἰβηρικός, qui alibi ortus in Hiſpania uerſatur: hoc eſt, qui licet in Hiſpania ſit, non tamē in ea natus eſt. Vnde Hiſpanienſes uocamus negociatores, qui in Hiſpania negociantur. Sic Hiſpanienſem exercitum uocabant Romani qui in Hiſpania militabat. Cic. de Natu. Æſtus maritimi Hiſpanienſes, uel Britanici: Plin. lib. 13. Cæſar Hiſpanienſi triumpho Chium, & Falernum dedit, cum in Hiſpania bellum aduerſus Romanos, non Hiſpanos geſſerit. Cic. in Anto. Cæſar Exercitum inuictum ex Hiſpanis militibus conduxit.

Hispidus, da, dum, pen. cor. [*Peloſo, aſpero*] λάσιος, δασύς, hirſutus, aſper, ſetoſus, horridus. Virg. Cui laterum tenus hiſpida nanti Frons hominem præfert. Plin. lib. 16. Continentur hiſpido calyce. Hiſpidus aſpectus, apud eundem lib. 22. cap. 6.

Hispidosus, a, um, λάσιος, τραχώδης, idem quod hiſpidus. Catul. Non dico pueris, ſed hiſpidoſis.

Hister, ὑποκριτής, Hetruſcorum lingua dicebatur Ludio. Auctor Liu. lib. 7. ab urb. Vide Hiſtrio.

Histiaea, ἱστίαια, Eubœæ inſulæ ciuitas, quam Homerus in Catalogo nauium, à uitium copia πολυστάφυλον cognominat. Eadem poſtea Oropus dicta eſt, teſte Stephano.

Histiaeus, ἱστιαῖος, Mileſiorum tyrannus, qui cum relicto Dario, Iones ad defectionem ſolicitaret, captus ab Harpago Darii præfecto in crucem ſublatus eſt. Vide Herod. lib. 6.

Histonium, ἱστόνιον, oppidum Frentanorum, in quarta regione Italiæ. Pli. lib. 3. cap. 12.

Historia, hiſtoriæ, [*Hiſtoria*] ἱστορία, Latine narratio, & rerum geſtarum expoſitio. Proprie tamen eſt earum rerum, quibus gerendi interfuit is, qui eas narrat. Vnde nomen habet, ἀπὸ τοῦ ἱστορεῖν, qđ ſpectare, uel cognoſcere ſignificat. Plaut. in Menech. Quin nos hinc domum redimus. niſi ſi hiſtoriam ſcripturi ſumus. Cicero. 4. Aca. Sane doctum hominem, ut indicat ipſius hiſtoria ſcripta Gręce. Accipiuntur etiam latius nomen hiſtoriæ, ut non ſolum de narratione rei geſtæ dicatur, uerum etiam de quauis interpretatione ſeu expoſitione. Vnde Plin. opus ſuum ad D. Veſpaſianum, de Naturali hiſtoria inſcripſit. Hiſtoriam Cicero aliis uocabulis uocat, Memoriam publicam, Memoriam rerum ueterum, Commemorationem antiquitatis, Monimenta rerum ueterum. Monumenta temporum, locorum, hominum, rerum geſtarum, Omnium ſecretorum memoriam. Quo modo autem differat ab Annalibus, uide in dictione Annales.

Historialis, hiſtoriale, quod ad hiſtoriam ſpectat. Plin. lib. 16. ca. 33. Trahiturq; etiam in picturas opere hiſtoriali.

Historicus, [*Hiſtorico, ſcrittor d'hiſtorie*] ἱστοριογράφος, hiſtoriarum ſcriptor. Cic. pro Muræna: Tua uero nobilitas Serui Sulpici, tametſi ſumma eſt, tamen hominibus litteratis, & hiſtoricis eſt notior: populo uero & ſuffragatoribus obſcurior. Hiſtoricus, a, um, ἱστορικός, quod hiſtoriæ proprium eſt: ut Fides hiſtorica. Ouid. 3. Amor. Obligat hiſtorica, nec ſua uerba fide. Hiſtoricum ſcribendi genus. Cic. de Clar. Orat. Non tam hiſtorico, quam oratorio genere perſcripſit.

Histricus, ca, cum, pen. corr. ὑποκριτικός, quod ad hiſtrum, hoc eſt, ad hiſtrionem pertinet. Plau. in Pœn. Audire uos iubet Imperator hiſtricus. Hinc formauit diminutiuum Hiero. contra Ruf. Si hiſtriculæ, & liuidæ mentis hominem a me ſubmoueo, & ad unum ſtipitem cuncta iacula dirigo, qui uulnera ſua partitur in multos.

Histrio, nis, & Hiſtriones, [*Hiſtrioni, che recitano à le comedie*] ὑποκριταί, μῖμοι, artifices ludiones, qui perſonati in ſcenis fabulas agūt ab Hiſtria regione, ex qua primum ueniſſe, indeq; nomen ſortitos eſſe, aſſerit Feſt. cui tamen refragantur Liuius, Valeriusq;, ſcribentes nomen hiſtrionis fuiſſe inditum, quia Hiſter Tuſco uerbo ludio uocabatur. Cice. 4. Tuſc. Aguntur iſta præclare, & ab oratore quidem melius (ſi modo eſt orator) quam à nullo hiſtrione. Idem de Orat. Roſcius & Æſopus hiſtriones clari.

Histrionalis, le, [*Ciò che ad Hiſtrione ſi conuiene*] ὑποκριτικός, ad hiſtrionem pertinens: ut, Studium hiſtrionale. Cic. de Orato. Vt la ſcitia uerborum, grauitate ſententiarum, licentia compoſitionis, hiſtrionales modos exprimant.

Histrionia, niæ, uel Hiſtrionica, æ, ὑποκριτική, ars hiſtrionum. Plautus in Amphitryo. Quaſi uero nouum Nunc proferatur. Iouem facere hiſtrioniam.

Histrionicus, ca, cum, ὑποκριτικός, quod eſt hiſtrionis, ſeu quod ad hiſtrionem pertinet: ut, Ars hiſtrionica, Hiſtrionicæ ueſtes. Hiſtrionicus geſtus, Hiſtrionica uerba.

Hiulco, as, [*Aprire, fendere*] σχίζω, διασχίζω, χασμώδη ποιῶ, aperio, findo hiulcum facio. Catul. Æſtus hiulcat agros.

Hiulce, aduerb. Cic. de Orat. Ex quo ſic locutum eſſe eius patrem iudico, ſic maiores, non aſpere, ut ille quem dixi: non uaſte, non hiulce, ſed preſſe, & æqualiter, & leniter.

Hiulcus, a, um, [*Feſſo, aperto*] χασμώδης, fiſſus, fatiſcens. Virg. 2. Georg. Hoc ubi hiulca ſiti findit Canis æſtifer arua. Per tranſlationem etiam orationem dicimus hiulcam, quæ male cohæret. Cice. de Orat. Nec aſper uerborum concurſus ſit, ne'ue hiulcus. Diomedes Hiulcos uerſus appellat exiles, & quaſi in media parte hiantes, ἀσυναρμόστους.

H ANTE O

Hoarus, ὄαρος, Scithię fluuius, apud Thuſſagetas naſcens, & in Mæotim paludem influens. Auctor Herod. lib. 4.

Hoc, [*Queſto*] τοῦτο, pronomen demonſtratiuum neutri generis, cuius maſculinum eſt Hic. Virg. 4. Æneid. Hoc illud Germana fuit? Migrat interdū in aduerbium, idemq; ſignificat quod Huc, δεῦρο. Virg. 8. Æneid. Hôc tunc ignipotens cælo deſcendit ab alto. Sic enim legit Priſcianus. Cic. Epiſt. Hoc ſcribo partius.

Hodie, [*Hoggi hoggidi*] σήμερον, καὶ τήμερον ἀττικῶς, hoc die. Cice. 3. Verr. Nonæ ſunt hodie Sextiles: hora nona conuenire cœpimus. Accipitur item pro nunc, ſiue hoc tempore, ſiue hac ætate. Teren. in Eunuc. O populares, ecquis me uiuit hodie fortunatior? Ci. pro Domo ſua: Hodieq; Volaterrani non modo ciues, ſed etiam optimi ciues, fruuntur nobiſcum ſimul hac ciuitate. Hinc

Hodiernus, a, um: ut, Hodiernus dies, ἡ τήμερον ἡμέρα: Cic. in Catil. Neque à nobis ante hodiernum diem collocutum eſt.

Hodius, ὁδίος, fuit e ſte Home. lib. 9. Iliad. unus ex Græcorum præconibus in bello Troiano.

Hoedinus, a, um. Cic. pro M. Pellicula Hœdina.

Hodoeporicum, ὁδοιπορικόν, commentarius itineris cuiuſpiam, eorum'ue, quæ in itinere acciderunt, deſcriptionem continens, quod & Itinerarium Latinorum nonnulli uocauerunt. Græci enim ὁδοιπορεῖν dicunt, pro eo quod eſt, iter facere, & Viatorem ipſum ὁδοιπόρον appellant.

Hoetychius, (quod hic pro nomine fabri corruptè legebatur) lege Tychius. Quod quidem erratum primum ab Homeri interprete manauit, dictiones duas, quæ diuidendæ erant, coniungente. Locus Poetæ eſt li. 7. Iliad. ubi ſic habet: Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον, χάλκεον, ἑπταβόειον, ὅ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων, &c. Quem locum interpres ſic uertit. Ferens ſcutum, turris inſtar, qđ fecerat Hœtychius: non ſatis animaduertens τὸ οἱ ibi datiuum eſſe pronominis ἕ, æquipollentem datiuo Latino Sibi. Huius generis non pauca ex fontibus ipſis repurgauimus, quæ eorum culpa irrepſerunt, qui uoluminis magnitudini potius conſulentes, quàm bonitati quicquid ubique obuium fuit, nullo iudicio, albo quod dici ſolet linea huc congeſſerunt, nihil interim penſi habentes, ſe & bibliopolis, quibus operas ſuas locant, fucum facere, & rudi linguæ Latinæ tyrunculo adulterina pro ſinceris tradere: unum pri-

nati ſui commodi ſcopum ſibi præfigentes, quo & librorum bonitatem, & officium ſuum metiuntur. opus illud longe optimum iudicantes, ex quo quam plurimum compendij ad ſe redeat, & emolumenti.

HOLCVS, ὁλκὸς, herba ariſtas è corpore educens: unde & nomen accepit, ἀπὸ τοῦ ἕλκειν, quod eſt trahere. Plin. lib. 7. cap. 10. Holcus in ſaxis naſcitur: ariſtas habet in cacumine tenues, culmo, quale hordeum reſtile. Hæc circa caput alligata, uel circa lacertum, educit e corpore ariſtas. Hanc quidem ob id Ariſtidam uocant. Hactenus ille. Multi zeam eſſe putant, inter ſacra enaſcentem: alij ſilueſtrem auenam.

HOLOCAVSTVM, ὁλόκαυστον, uictima quæ detractis extis integra aræ imponebatur: παρὰ τὸ ὅλον καίεσθαι, hoc eſt, ab eo, quòd totum crematur. Idem & Holocautoma, ὁλοκαύτωμα, dicitur, à uerbo ὁλοκαυτόω, quod eſt uictimas integras comburo.

HOLOGRAPHVM, phi, pen. cor. ὁλόγραφον, teſtamentum quod totum teſtatoris manu ſcriptum eſt. Holographa epiſtola, quæ tota ſcripta eſt manu eius, cuius nomine mittitur Hiero. contra Ruſi. Quę epiſtola holographa tenetur ab iis ad quos perlata eſt.

HOLOPHANTA, ὁλοφάντης, qui ob conſuenda mendacia uili conducitur mercede. Plaut. Curc. Ædepol nugatorem lepidum hunc nactus eſt Phædromus: Holophantam, an ſicophantam hunc magis dicam, neſcio.

HOLOSERICA VESTIS, uel ſubſtantiue Holoſerica, orum, [*Veſta tutta di ſeta*] ὁλοσηρικὰ, genus ueſtis, quæ tota ex ſerico conſtabat, nulla alia materia admiſta qua primus, teſte Lampridio, uſus eſt Heliogabalus. Tacitus autem Imperator holoſericæ ueſtis uſum uiris omnibus interdixit. Quàm rarus autem fuerit apud ueteres holoſerici uſus, quantaq́; eius caritas, docet Vopiſcus in Aureliano his uerbis: Veſtem holoſericam neque ipſe in ueſtiario ſuo habuit, neque alteri utendam permiſit. Et cum ab eo uxor ſua peteret, ut unico pallio blatteo ſerico uteretur, ille reſpondit, Abſit ut auro fila penſentur. Libra enim auri tūc libra ſerici fuit. Hactenus ille. Sericæ autem ueſtes à Seribus Indiæ populi ſunt appellatæ, apud quos uermiculus exiguus, qui σὴρ appellatur, conficit molliorem illam lanam, quam Sericum appellamus: quod uermiculi genus, antea orbi noſtro ignotum, à monachis quibuſdam è Serinda Indorum urbe ad Iuſtinianum Imperatorem allatum, hodie per omnem Europam ſparſum eſt. De uermiculi huius natura, uide plura apud Bayſium, ex quo hæc excerpſimus.

HOLOSTEON, ὁλόστεον, herba eſt quadrantalis, humi repens, foliis uiticuliſq́; coronopo, aut gramini proximis, guſtu aſtringentibus: radice alba, prætenui, uſque in capillamenti ſpeciem, longitudine quatuor digitorum: dicta per antiphraſim quaſi tota oſſea, cum tamen careat omni duritia. Pli. lib. 27. cap. 10. Holoſteon ſine duritia herba, ex aduerſo appellata à Græcis, ſicut fel dulce. Herbarii Molle gramen appellant.

HOMEROMASTIX, ὁμηρομάστιξ, cognomen Zoili cuiuſdam qui eo ſolum nomine innotuit, quod præſtantiſſimum Poetarum omnium Homerum, libris aduerſus eum editis, auſus fuerit inſcitiæ arguere: quos libros cum Ptolomæo Ægypti Regi obtuliſſet, rex tum quidem diſſimulata indignatione, quam ex hominis impudentia conceperat, poſt aliquot dies pecuniæ aliquid petenti, quo inopiam ſubleuaret. Mirum (inquit) te inopia premi, qui multo Homero es doctior, cum ille, qui ante annos mille, fato functus eſt, etiā hodie tot hominum millia paſcat. Tandem parricidij accuſatus, iuſſu regis in crucē ſublatus eſt. Dictus Homeromaſtix quaſi Homeri flagellum: μάστιξ enim Græcis idem eſt, quod nobis flagellum. Vnde & Comici uerberones Maſtigias identidem appellāt. Extenditur & latius Homeromaſtigos appellatio, ut omnibus plane detractoribus accommodetur, qui inſatiabili reprehendendi libidine optima quæque lacerāt, cumq́; Venerem ipſam nō poſſint, ſandalium eius reprehendunt. Plin. in Proœm. operis: Vt obiter caueam iſtis Homeromaſtigas: ita enim carptores ſuos nominat. Ad eundem etiam modum obtrectatores omnes Maſtiges appellantur, addito nomine eius, cui obloquuntur: ut, Virgiliomaſtix, Virgilij reprehenſor: & Ciceromaſtix, Ciceronis carptor. quo nomine largius Licinius eum librum inſcripſit, quem in Ciceronem edidit, teſte Gellio lib. 17. cap. 1.

HOMERVS, ri. p. p. Ὅμηρος, nomen poetæ Græci excellentiſſimi, qui fuit ante Romam conditam annis circiter centum ſexaginta, ut Cornelius Nepos in libris Chronicorum tradit. Hic fuit cæcus, & ob id Homeri nomen ſortitus eſt, quum prius Meleſigenes diceretur, quòd ad Meletem fluuium natus eſſet. Cumæi nanque & Iones captos oculis ὁμήρους, appellant, quod humeris, id eſt, itineris ducibus, egeant. Hinc Cæcutiens Mæonius nuncupatur, à Martiano lib. 1. de Nup. Philologiæ: Cæcutientis Mæonij ſuauiloqua ſenectus. Petrarcha in Bucol. Cæcumq́; ſenē, ſed multa uidentem. De patria eius nihil certi traditur. Fecit enim nominis eius claritas, ut quem uiuum, rebuſq́; omnibus egentem, nemo agnouerit, nunc multæ Græciæ urbes certatim ſibi uendicent, adeo ut quibus potiſſimum credere debeamus, non facile fuerit diſcernere. Quod etiam teſtatur Cicero pro Archia: Homerum (inquit) Colophonii ciuem dicunt eſſe ſuum, Chij ſuum uendicant, Salaminii repetunt: Smyrnæi uero ſuum eſſe confirmant, itaque etiam delubrum eius in oppido dedicauerunt: multi alij præterea pugnant inter ſe, atque contendunt. Extat ea de re diſtichon Græcum apud Gell. lib. 3. c. p. 11.

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου,
Σμύρνα, ῥόδος, κολοφὼν, σαλαμὶν, χίος, ἄργος, ἀθῆναι.

Reliquam eius uitam breuitatis cauſſa hic prætermittimus: quam qui latius noſſe cupit, Herodotum adeat, & Plutarchum.

HOMERICVS, ca, cum, ὁμηρικὸς, quod Homeri eſt. Iuuenalis: Tu miſer exclamas, ut uincere Stentora poſſis, Vel potius quantum Gradiuus Homericus.

HOMERIDAE, ὁμηρίδαι, familia apud Chios illuſtris, ut ait Hellanicus, quæ generis ſui originem ad Homerum referebat.

HOMICIDA, dæ, pen. pro. [*Homicida, micidiale*] ἀνδροφόνος, qui hominem necat. Cic. 2. Phili. Fateor eos plus quam ſicarios, plus quam homicidas, plus etiam q̄ parricidas eſſe. Interdum cum laude dicitur, pro uiro forti, qui multos in bello occiderit. Vnde Horatius Homicidam Hectorem cum laude dixit, & aliter q̄ uulgo dicitur.

HOMICIDIVM, dii, [*Homicidio*] ἀνδροφονία, μιαιφονία. hominis necatio. Cic. 2. Phil. Homicidii rei ſunt, an uindices libertatis?

HOMILIA, ὁμιλία, Græcis colloquium, & cœtum ſignificat: unde etiam concionem, ſiue orationem, quæ in cœtu habetur, ſcriptores Eccleſiaſtici Homiliam uocant.

HOMILIATICVS, deduxit Hieronymus ad Heraclium: Quem laborem (inquit) idcirco ſuſcepimus, ne pulſatæ quæſtiones & relictæ (quod homiliatico dicendi genere ab illo ſæpe fieri aſſolet) Latino lectori faſtidium generaret.

HOMO, inis, [*Huomo*] ἄνθρωπος, ab humo dictus, ut Varroni placet, Cicero de Legibus. Animal hoc prouidum, ſagax, multiplex, acutum, memor, plenum rationis, & conſilii, quem uocamus hominem, præclara quadam cōditione generatum eſſe a ſupremo deo. Idem 3. Offi. Homo autem qui rationis eſt particeps, per quam cōſequentia cernit, principia & cauſſas rerum uidet, &c. Idem 2. de Natu. Deo. Homo ortus eſt ad mundum contemplandum & mirandum. Et paulo poſt: Deus homines humo excitatos, celſos & erectos conſtituit, ut Deorum cognitionem cælum intuentes capere poſſent. Ouid. 4. Metam. Pronaq́; cum ſpectent animalia cetera terram, Os homini ſublime dedit, cæluq́; tueri iuſſit, & erectos ad ſidera tollere uultus. Homo autem utrunque ſexum complectitur, tam uirum, quàm fœminam. Nam & ſeparatim de fœmina dictum inuenitur, quanquam rarius. Plau. in Ciſt. Intus paueo, & formido foris, ita metus nunc utrobique me agitat, illos hominis miſeræ miſereri. Sulpicius ad Ciceronem Epiſt. Fam. lib. 4. In unius mulierculæ animula ſi iactura facta eſt, tantopere commoueris? quæ ſi hoc tempore non ſuum diem obiiſſet, paucis poſt annis tamen erat ei moriendum, quoniam homo nata fuerat. In quo tamē exemplo adiectiuum Nata, non cohæret cum ſubſtantiuo Homo, ſed cum ſubſtantiuo Tullia, uel pronomine Ipſa, quod facile intelligitur. Hic enim eſt ſenſus: Quoniam ipſa nata fuerat homo, id eſt, humana ſorte, & conditione: quaſi dicat, mortalis. Eadem ratione, dici poteſt. Ea nata erat animal.

HOMOEOMERIA, ὁμοιομέρεια, ſimilitudo partium. Lucr. lib. 1. Hinc & Anaxagoræ ſcrutemur homœomeriam. Seruius ſuper illud Virg. lib. 4. Æneid. Exoriare aliquis noſtris ex oſſibus ultor. Secundum, inquit, Anaxagoram, qui dicit homœomeriam, id eſt, omnium mēbrorum ſimilitudinem eſſe in rebus creandis: id eſt, ex oſſibus, ex ſanguine, ex medullis, nam omnia pro parte ſui tranſeunt in procreationem. Homœomeria item appellatur, cum partes eandem rationem, atque idem nomen cum toto obtinent. Sic terram uel aquam ὁμοιομερῆ eſſe dicimus, quod quāuis exiguā terræ aquæue partem, terram aut aquam appellemus. Sic etiam à Medicis in corpore animalis partes illæ minimæ, & ſenſu ſimplices ὁμοιομερεῖς appellantur, quas nos ſimilares nominamus: quales ſunt caro, os, cartilago, & eiuſmodi, quorum uel minimæ particulæ, totius & rationem obtinent & appellationem.

HOMOEOPTOTON, ὁμοιόπτωτον, figura eſt, quæ fit, cum diuerſæ dictiones in fine membrorum in ſimiles caſus exeunt. Saluſt. Maximis ducibus fortibus, ſtrenuiſq́; miniſtris. Ennius: Mærentes, flentes, lacrymantes, & miſerantes. Dictum Homœoptoton, quaſi ὁμοίως πῖπτον, hoc eſt ſimiliter cadens, ut interpretatur Cicero.

HOMOEOSIS, ὁμοίωσις, figura eſt ſententiarum, qua per ſimilitudinem cogniti deuenimus in cognitionem incogniti. Dicta Homœoſis à uerbo Græco ὁμοιόω, quod eſt aſſimilo. Latini Similitudinem interpretantur. Eius tres ſunt ſpecies, Icon, Parabola,

bola,& Paradigma: de quibus ſuis locis.

Homoeoteleuton, ὁμοιοτέλευτον, ſimiliter deſinens. Figura,cum plura uerba in eandem uocem finiunt. ut, ut Abiit, diſceſſit, euaſit, erupit. Differt ab Homœoptoto, quod illud ſolum fiat in caſibus ſimiliter deſinentibus: hoc etiam in iis partibus orationis, quæ caſus non habent.

Homogalactos, [*Nodrito d'uno steſſo latte*] ὁμογάλακτος, eodē lacte nutritus, quem Latini collactaneum uocant. Vox compoſita eſt ab ὁμὸς, quod eſt unus, idem uel ſimilis,& γάλα, lac. Verum huiuſmodi uocum ſignificatio ex Græcolatino potius Lexico petenda erat:quippe quæ neque Latinis in uſu ſunt, neque noſtris litteris ſcribi conſueuerunt. Quare id genus non paucas, nullo prorſus iudicio huc congeſtas, ſuſtulimus, & ueluti ab aliena familia remouimus:idq́ue eodem iure quo Latinas uoces è Græco Dictionario eximeremus.

Homole,es, ὁμόλη Stephano, mōs eſt Theſſaliæ, Centaurorum olim ſedes, quemadmodum & Othrys. Virg.7.Æneid.Ceu duo nubigenæ cum uertice montis ab alto Deſcendunt Centauri, Homolem, Othrynq́; niualem Linquentes.

Homolium, ὁμόλιον Steph. Magneſiæ oppidum, cuius meminit Plin. lib.4.cap.9.& Strabo lib.7.

Homohypni, ὁμόϋπνοι, domeſtici, contubernales, ac familiares, quaſi una ſomnum capientes. Ita enim eos appellat Charondas apud Ariſt.lib.1.Poli.

Homonoea, ὁμόνοια, Latine interpretatur concordia. Fuit etiam caſtiſſimæ matronæ nomen, cuius epitaphium memini me uidere Romæ in ueteri marmore inciſum, qđ id temporis aſſeruabatur in periſtylio ædium cardinalis Alexandrini. Erat autē huiuſmodi:

Tu, qui ſecura procedis mente, parumper
  Siſte gradum, quæſo, uerbaq́; pauca lege.
Illa ego, quæ claris fueram prælata puellis,
  Hoc Homonœa breui condita ſum tumulo.
Cui formam paphiæ Charites tribuere decoram,
  Quam Pallas cunctis artibus erudiit.
Nondum bis denos ætas mea uiderat annos,
  Iniecere manus inuida fata mihi.
Nec pro me queror hoc, morte eſt mihi triſtior ipſa
  Mæror Atimeti coniugis ille mei.   ATIM.
Si tibi terra leuis, mulier digniſſima uita,
  Quæq́; tuis olim perfruerere bonis.
Si penſare animas ſinerent crudelia fata,
  Et poſſet redimi morte aliena ſalus:
Quantulacunque meæ debentur tempora uitæ,
  Penſarem pro te chara Homonœa libens.
At nunc, quod poſſum, fugiam, lucemq́;, deoſq́;,
  Vt te matura per Styga morte ſequar.   HOM.
Parce tuam coniux fletu quaſſare iuuentam,
  Fataq́; mærendo ſollicitare mea.
Nil proſunt lacrymæ: nec poſſunt fata moueri,
  Viximus: hic omneis exitus unus habet.
Parce, ita non unquam ſimilem experiare dolorem,
  Et faueant uotis numina cuncta tuis.
Quod mihi præripuit mors immatura iuuentæ,
  Id tibi uicturo proroget ulterius.

Homonymon, pen corr. [*D'uno steſſo nome*] ὁμώνυμον, Latine ſonat eiuſdem nominis. Proprie enim Homonyma dicuntur res diuerſæ eodem appellatæ nomine: ut, Taurus Aſiæ mons, & bos maſculus eodem appellant nomine, cum ſint res diuerſiſſimæ. Homonyma itaque dici poſſunt, quæ à Grammaticis uocantur Æquiuoca, quæ ſub una uoce plura ſignificant: quale eſt Lupus, quod & animal terreſtre ſignificat, & piſcem. Synonyma autem dicuntur uoces diuerſæ, quæ eiuſdem ſunt ſignificationis: quales ſunt Enſis,& Gladius.

Homululus,
Homulus,
Homunculus,&
Homuntio, lege Homo,nis,

Homousius, ὁμοούσιος, eiuſdem ſubſtantiæ, quod Theologi uoce inter Latinos non ſatis recepta Conſubſtantialem dicunt. O μὸς, enim idem eſt, quod unus idem, uel ſimilis, & οὐσία, ſubſtantia.

Honestas, atis, [*Honeſtà*] τὸ καλὸν, idem eſt quod dignitas, decus, laus uirtute comparata. Cice.in Offic. In officio colendo ſita eſt honeſtas omnis, & in negligendo turpitudo. Idem pro Muræna: Nolite eum antè partis honeſtatibus, atque omni dignitate, fortunaq́; priuare.

Honeste, aduerbium, [*Honeſtamente, honoreuolmente*] καλῶς, cum honore & dignitate, aut ſaltem ſine dedecore. Teren in Eunuch. Alio pacto honeſte quomodo hinc ab eam, neſcio. Cicero de Amic. Quod qui recuſarent, quamuis honeſte id facerent, ius tamen amicitiæ deſerere arguerentur.

Honestissimus, ἐπιφανέστατος, honeſtate, uel honore pleniſſimus. Cice. Lent. Poſt tuum deceſſum is dies nobis honeſtiſſimus fuit in ſenatu.

Honesto, ſtas, [*Fare honore, honorare*] ἐπικοσμῶ, τιμάω, decoro, honore afficio. Plaut.Cap. Ne me ſecus honore honeſtes, quàm ego te, cum ſeruiebas mihi. Cic.1.Offic. Nec domo dominus, ſed domino domus honeſtanda eſt. Saluſt.in Catil. Sed quod indignos homines honore honeſtatos uidebam. Huius compoſita ſunt, Cohoneſto, quod eſt ſimul cum aliis honeſto, συνεπικοσμῶ, Cic. Brut. Quos cohoneſtatis, in primiſq́; me, ſi reſp. municipium'ue tuo ſtudio, & diligentia bene adminiſtrata erit. Dehoneſto, quod eſt contrarium ſuo ſimplici, ἀτιμάζω.

Honestum, ſti, ſubſtantiuum, [*Ciò che è honeſto, uirtù, honeſtà*] τὸ καλὸν, uirtutem, probitatemq́; ſignificat, quo cauetur, ne quid indecore, effœminate, libidinoſe, turpiter fiat, cogitetur'ue. Quinct. lib.2.cap.4. Sed nos iuſtum, pium, religioſum, ceteraq́; his ſimilia honeſto complectimur.

Honestus, a, um, [*Honoreuole, degno, honeſto*] σεμνὸς, ἔντιμος, σεβάσμιος, honore, & dignitate plenus. Saluſt.in Iugur. Calumnia paucorum, quibus omnia honeſta, atque inhoneſta uendere mos erat. Item pulcher, καλὸς, ὡραῖος. Teren.in Eunuch. Hem Eunuchum tibi, Quàm liberali facie, quàm ętate integra? TH. Ita me dii ament, honeſtus eſt. Sic etiam Inhoneſtus, modo idem eſt quod turpis, i. honoris & dignitatis expers, ἄτιμος. Cic.pro domo ſua: Profecto illum Atilium hominem turpiſſimum, atque inhoneſtiſſimum iudicares. Modo idem quod deformis, αἰσχρὸς. Terent.Eunuch. Illum'ne, obſecro, inhoneſtum ſenem & mulierem?

Honor, oris, & Honos, [*Honore, ornamento*] τιμή, reuerentia, quam alicui exhibemus in uirtutis teſtimonium. Cic.pro Cœlio: Nemini unquam præſenti Puteolani maiores honores habuerūt, quàm M.Cœlio. Accipitur etiam Honor, ſiue Honos pro dignitate, ſiue magiſtratu. Idem de Clar. Orato. Honos eſt præmium uirtutis, iudicio ſtudioq́; ciuium delatum ad aliquem. Idem antequam iret in exilium: Qui ſunt aſſecuti ſummum gradum honoris, non diſpoliabuntur honore. Vbi per ſummum gradum honoris intelligit dignitatem Conſulatus, ad quam per Ædilitatem & Præturam uelut per inferiores gradus paulatim aſcendebatur. Aliquando accipitur pro pulchritudine, κάλλος. Virg.lib.1. Et lætos oculis afflarat honores. Aliquando pro cultura, obſeruantiaq́;, θρησκεία. Idem lib.6. Semper honore meo, ſemper celebrabere donis. Inuenitur etiam aliquando poſitum pro ipſis ſacrificiis uel odoribus, quos ueteres Dijs ſuis accendebant. Vir.1. Æne. Aut ſupplex aris imponat honores? Aliquando pro præmio. ut apud eundem: Ipſis præcipue ductoribus addit honores. Mortis honos. i. ſepultura: ut, Cernit ibi mæſtos, & mortis honore carentes. Aliquando pro amore. Idem 11. Æneid. Si quis amatæ Tangit honos animum. Honorem præfari dicimur, cum rem aliquam turpem dicturi, paucula uerba præmittimus, quibus turpitudinis ueniam à præſentibus precamur. Cic. Pæto: Nos autem ridicule: Si dicimus, ille patrem ſtrangulauit, honorem non præfamur: ſin de Aurelia aliquid, aut Lollia, honos præfandus eſt. Pro eodem etiam dicimus, Habere honorem auribus. Curtius lib.5. Fœminarum conuiuia ineuntium in principio modeſtus eſt habitus: paulatim pudorem profanant: ad ultimum opus (honos auribus ſit habitus) ima corporis uelamenta proijciunt.

Honorabilis, le, [*Degno d'honore honorabile*] ἔντιμος, ἀξιότιμος, honore dignus. Liu.4.ab urbe: Quinque conſulatus eodem tenore geſti, uitaq́; omnis conſulariter acta, uerendum pene ipſum magis, quàm honorabilem faciant.

Honoraria, ὀνοράρια, ludi qui a Romanis fiebant in honorem Liberi patris: qui & Liberalia dicebantur. Feſtus Honorarios ludos appellat.

Honorarium, rij, γέρας, donum erat teſte Budæo, quod conſulibus olim in prouincias aduenientibus honoris loco dabatur. qualia hodie principibus ſuas primum urbes ingreſſis porrigi, ueluti bene ominandi gratia ſolent. Honorarium ob id dictum, quod honoris cauſſa dabatur, non tanquam debitum exigebatur. Cice.in Piſon. Qui modus tibi fuit frumenti æſtimandi, qui honorarij? ſi quidem poteſt ui & metu extortum honorarium nominari: quod cum peræque omnes, tum acerbiſſime Bœotij, Byzantij, Cherroneneſes, Theſſalonica ſenſit. Eſt etiam Honorarium apud Iuriſconſultos munus quod patronis dabatur à clientibus. Olim enim patroni non exigebant officij ſui mercedem, quemadmodum noſtri hodie aduocati, quod turpiſſimum exiſtit patronum eſſe mercenariū: clientes tamen ne accepti beneficij immemores uiderētur, patronis ſuis pro ſuo arbitrio munus aliquod offerebant, qđ honorarium uocabant, eo quod magis ad honorandum patronum, q̃ ad mercedis ſatisfactionem pro arbitrio clientis ſoleat offerri.

HONORARIVS,a,um,γερώσιμος, quod ad honorem pertinet:ut, Ius honorarium.i.Prætorium, ab honore Prætorum. Honorarius arbiter dicitur, quem honoris cauſſa utraque pars ſummum facit ſuæ cauſſæ & controuerſiæ iudicem. Cice.5.Tuſcul. Quorum controuerſiam ſolebat tanquam honorarius arbiter iudicare Carneades. Ludi honorarii, quos antiqui Liberalia dicebant, ut inquit Feſt. dicti honorarii, ab honore uidelicet eorum, qui munera ea populo edebant.

HONORARIVS TVMVLVS,κενοτάφιον, qui honoris cauſſa erigitur: Sueton.in Claud. Cæſ. Ceterum exercitus honorarium ei tumulum excitauit circa quem deinceps ſtatuto die quotannis miles decurreret, Galliarumq́; ciuitates publice ſupplicarent. Quibus uerbis ſignificat cenotaphium Druſo in Germania extructum, cum corpus eius Romam deuectum eſſet. Sic uocari poſſunt hodie, quas Repræſentationes in anniuerſariis exequijs uocamus. Vide Cenotaphium.

HONORATE, aduerbium, [*Honoratamente*] cum honore & dignitate. Cice.11.Philipp. Quæ de illo uiro Sylla?quæ Muræna?quæ Seruilius?quæ Lucullus?quàm honorate,quàm honorifice, quam grauiter ſæpe in ſenatu prædicauerunt?Tacit.li.10. Quod filium eius primo rerum motu in Colonia Agrippinenſi deprehenſum honorate cuſtodierunt.

HONORATVS,uide Honoro.

HONORIFICE,aduerb.idem quod honorate. Cice.6.Verr.Itaque in curiam uenimus, honorifice ſane conſurgitur: nos rogatu magiſtratus aſſēdimus.Idem.5.Ver.Publicani tractati honorifice ſunt.

HONORIFICENTISSIME,Cic.ad Cęlium:In quo admirari ſoleo grauitatem,& iuſtitiam,& ſapientiam Cæſaris: numquam,niſi honorificentiſſime,Pompeium appellat.

HONORIFICO,as,[*Honorare,fare honore*]ἄγω διὰ τιμῆς, honore afficio:apud recentiores duntaxat legitur.Lactan.lib.7. Vt adorent & honorificent regem magnum.

HONORIFICVS, ca, cum, [*Ciò che fa honore*]τίμιος,quod honorem confert.Cic.Cœlio:Honorificus in me conſul fuit,& ſuauis amicus.Honorifica mentio alicuius, apud eundem ad Q.Frat.Item, Honorifica uerba,Honorificum ſenatuſconſultum.

HONORO,ras,pen.pro.[*Honorare*]ἄγω ἐν τιμῆς,honore afficio.Cice.1.de Diu.Amphiaraum autem ſic honorauit fama Græciæ, Deus ut haberetur. Honorate alias à Cicerone dicitur, Honorem habere alicui, Honorem adhibere,Honeſtare,In honorem habere, Honorem facere,Honorem debitum alicui præſtare,Honore augere.Honore ampliſſimo ornare. Vnde Honoratus,qui in honore habetur,ἔντιμος.Cic.lib.1.Offic.Dicendum eſt etiam, qualem hominis honorati & principis domum placeat eſſe. Idem de Senect.Manent ingenia ſenibus, modo permaneat ſtudium & induſtria, nec ea ſolum in Claris, & honoratis uiris ſed in uita etiam priuata,& quieta. Huius compoſita ſunt,Exhonero & Inhonero, quæ ſunt ſignificationis contrariæ ſuo ſimplici.

HONORVS,ra,rum,τίμιος,decorus,honorificus. Tacit.li.3.Fuerunt, qui publici funeris pompam requirerent,compararentq́;, quæ in Druſum patrem Germanici honora & magnifica Auguſtus feciſſet. Honora oratio,apud eundem lib.3.Vnde inhonorus, ſine honore.ἄδοξος,ἀκλεής.Pli.lib.5.ca.30.Aliæq́; inhonoræ ciuitates.

HOPLOMACHVS, pe.c.ὁπλομάχος,dicitur is,qui ſcuto reliquisq́; armis inſtructus,in arenam deſcendit. Nam ὅπλον apud Græcos modo ſcutum,modo omnia generaliter arma denotat, quæ pugnantibus uſui ſunt.Martia.lib.8.Hoplomachus nunc es:fueras ophthalmicus ante:Feciſti medicus,quod facis hoplomachus.

HORA,ræ,[*Hora*]ὥρα,apud ueteres accipitur pro cuiuſuis temporis parte: unde quatuor illæ anni partes, Ver, Æſtas, Autumnus, & Hyems anni horæ dictæ ſunt. Hodie tamen magis accipimus pro æqualibus illis ſpatiis, in quæ dies diuiditur. Dictæ autem ſunt Horæ(ut Macrob.putat) à Sole. Ægyptij enim Solem uocabant Horum.Vnde etiam Horæ ab Ouid. Solis miniſtræ finguntur. Siue(ut alii malunt)ἀπὸ τοῦ ὅρου,quod terminum ſignificat,ſiue ab ὁρίζειν,quod eſt terminare,definire,uel diuidere.Sunt enim horæ,nihil aliud, quàm ſpatia quædam æqualia, in quæ dies diuiduntur. Alii malunt horas dictas,ἀπὸ τοῦ οὔρου,quo uerbo urina ſignificatur.Ferunt enim Hermetem Triſmegiſtum horas primum obſeruaſſe ex urina ſacri cuiuſdam animalis, quod Serapi erat dicatum. Nam cum animaduerteret ab eo animali diei & noctis unius ſpacio,æqualibus interpoſitis interuallis, urinam duodecies emitti, placuit in totidem horas diem ciuilem diuidere:qui tamen poſtea duplicato numero in horas XXIIII.eſt diſtinctus. Teren.in Eunu. Dum hæc dicit,abiit hora:rogo,numquid uelit. Cic.6.Verr. Hora amplius iam in demoliendo ſigno permulti homines moliebantur.Hora etiam quandoque pro die accipitur,uel pro ſtatuto quodam & certo tempore.Cic.3.Verr.Menſes mihi tres cum eripuiſſetis ad agendum maxime oppoſitos, reliquum omne tempus huius anni me uobis remiſſurum putaſtis, ut cum horis noſtris nos eſſemus uſi,tu binis ludis interpoſitis quadrageſimo poſt die reſponderes.Vbi Aſconius,Horas ſuas uocat uiginti dies, qui accuſatori dabantur ad accuſandum legitimi, totidemq́; defenſori. Virg.1.Georg. Nunquam te craſtina fallet Hora,neque inſidijs noctis capiere ſerenæ. Omnium horarum hominem,ueteres appellabant eum,qui ſerijs pariter ac iocis eſſet accommodatus, & qui cum aſſidue libeat conuiuere. Atque ita appellatum Aſinium Pollionem,auctor eſt Fabius.libro.8.cap.4. circa finem. Vide Er. Adagia. Hora præterea Deæ cuiuſdam nomen erat apud Romanos,ita dicta ἀπὸ τῆς ὥρας,hoc eſt,à uenuſtate & pulchritudine,cui præeſſe putabatur.Hanc Romani putabant eſſe Herſiliam Romuli uxorem, quæ poſt Romuli apotheoſin in cælum tranſlata, pro Herſilia uocata eſt Hora.Ennius: Teque Quirine pater ueneror, Horamq́; Quirini.Apud Ouid.tamen in fine lib.14.Metam. legitur Ora,ſine aſpiratione,& priore correpta. Priſcum(inquit) pariter cum corpore nomen Mutat, Oramq́; uocat: quæ nunc Dea iuncta Quirino eſt.

HORAEVM,ὡραῖον, per ſimplex r, cum diphth.dicitur mel æſtiuum, ceteriq́; omnes fructus,qui æſtate colliguntur, ἀπὸ τῆς ὥρας, hoc eſt,à pulchritudine,quòd fructus eo anni tempore collecti, pulchritudine & bonitate ceteris præcellant.Dicuntur etiam hoc nomine quædam ſalſamenta ex piſcibus confecta.Athenæus: Salſamentum autem horæum eſt,aut thynneum.In horæo macra pinguib. in thynneo macris pinguia præferimus. Quæ Cymbia dicuntur, inter macra ſunt:inter pinguia cordyle.

HORARIVM,rij,ſubſtantiuum,ὡρολογεῖον,eſt inſtrumentum quoduis, quo diei horas deprehēdimus,ſiue ſciotericum ſit, ſiue clypſydra, ſiue alia quæuis machina horas indicans.Cenſorinus cap. de dieb. P.Corn. Naſica cenſor ex aqua fecit horarium, quod & ipſum à conſuetudine naſcendi horas à Sole Solarium cœptum uocari.

HORARIVS,a,um,quod eſt unius horæ:unde Secretum horarium,dicitur ſecretum unius horæ:Sueto.in Domit.Inter initia principatus quotidie ſecretum ſibi horarium ſumere ſolebat, nec quicquam amplius quàm muſcas captare,ac ſtylo præacuto configere.

HORATIVS,ὁράτιος,poeta Venuſinus, Lyricorum & Satyrarum ſcriptor, qui anno Imperij Auguſt. Cæſaris XXXIII.ætatis uero ſuæ LXIII.moriens,Auguſtum reliquit hæredem,maxima pōpa apud Mœcenatem in Exquilijs ſepultus. quidam hoc nomen ab orando deduci putant:quibus tamen præter ſcripturam primæ etiam ſyllabæ quantitas refragatur.Corripit enim hoc nomen primam ſyllabam.Ouid.Detinuit noſtras numeroſus Horatius aures.

HORATIVS COCLES,Vide Cocles.Cic.de Læl.

HORCTVM,& Forctum,[*Buono*]pro bono Veteres uſurparunt. Feſt.

HORDA,dæ, uacca prægnas, βοῦς ἐγκύμων,ἢ ἔγκυος. nam quæ ſterilis eſt Taura appellatur.Var.2.de Re ruſt.c.5.Quæ ſterilis eſt uacca, Taura appellatur:quæ prægnans, Horda. Ouid. mutata aſpiratione in digamma Æolicum pro eodem dixit Fordam, putatq́; à ferendo deriuari.Forda ferens bos eſt,fœcundaq́; dicta ferendo.

HORDEACIVS,cea,um κρίθινος,quod eſt ex materia hordei: ut, Panis hordeacius.Pli.lib.18.cap.11.

HORDEARIVS,ria,rium,quod hordeo uiuit. Plin.lib.18.cap.7. Antiquiſſimum in cibis hordeum,ſicut Athenienſium ritu Menandro auctore apparet & gladiatorum cognomine,qui Hordearii uocabantur.Vnde æs hordearium ueteres dicebantur, quod pro hordeo equiti dabatur.Feſt.Hordearia pruna.Pli.lib.15.cap.13. Hordearia appellata à comitatu frugis eius.

HORDEVM,dei,[*Orzo*]κριθή.ab horrore, quoniam licet calamus altior frumento,quàm hordeo ſit: ariſta tamen mordacior eſt hordeo,Vel dicitur ab oriendi celeritate.quod ante omnia frumenta ſit aridum,aut certe ab antiquo adiectiuo Hordus, quod apud uetuſtiſſimos ſignificabat grauidum: pro quo poſteriores mutata aſpiratione in digamma Æolicum dixerunt Fordus. Plin.libro.18. cap.7.Hordeum frugum omnium molliſſimum eſt:ſeri non ualet, niſi in ſoluta,& ſicca terra,ac niſi læta.Palea ex optimis: ſtramento uero nullum comparatur.

HORDICIA,orum,dicta ſunt ab antiquis ſacra,in quibus hoſtiæ hordæ,id eſt,prægnantes,immolabantur.κριτοφάγος.Feſtus.

HORIZON,huius horizontis,pen.pro.[*Horizonte*]ὁρίζων, finitor uel terminator Latine dicitur,ἀπὸ τοῦ ὁρίζειν,quod eſt terminare. Eſt autem circulus,uel cæli terminus quodam circo deſignatus: qui ſuper terram uidetur,quem ſibi uniuſcuiuſque circumſcribit aſpectus.Centum & octogintā ſtadia non excedit acies contra uidentis.Vbicunque terrarum ſteteris,uideris tibi quandam cæli concluſionem uidere,quam Horizontem uocauerunt.Cic.2.de Diui. Cum enim illi orbes, qui cælum quaſi medium diuidunt, & aſpectum noſtrum definiunt, qui à Græcis ὁρίζοντες nominantur,à nobis finientes rectiſſime uocari poſſunt,uarietatem maximam habeant,aliique in aliis locis ſint: neceſſe eſt ortus, occaſusq́; ſiderum

rum non fieri eodem tempore apud omnes.

HORMESION, gemma, ex igneo colore radiãs auro, portante ſecum in extremitate candidam lucem. Pli. lib. 37. cap. 10.

HORMINODES, gemma, quæ ex argumento uiriditatis appellata eſt, ambiente circulo aurei coloris. Pli. lib. 37. cap. 10.

HORMINVM, ὅρμινον, herba eſt folio marrubii, caule ſemicubitali, quadrangulo, ſemine Saluiæ ſimili: Vulgus Saluiam tranſmarinam appellat.

HORNO, aduerbium, [*Queſto anno*] τῆτες, τούτῳ τῷ ἔτει, ſignificat hoc anno.

HORNVS, na, num, [*D'uno anno*] τήτινος, à pronomine Hic, & Annus, idem eſt, quod huius anni, uel quod ad ætatem unius anni non excellit. Vnde Hornam frugem dicimus, quæ hoc anno prouenit. Acron uero Hornum, quod eſt unius anni dixit: ut res horna: id eſt, annua, uel noua. Propert. libro. 4. Illa dies agnis cædem denunciat hornis: id eſt, anniculis. At Porphyrio Hornum, huius anni expoſuit. Vnde ſuper illud Horatii in Epodo: Et horna dulci uina promens dolio: Horna, inquit, uina dicuntur huius anni. Nonius uero, illius anni interpretatus eſt, & adducit Lucilium libro 28. ita ſcribentem: Verum anno, aut horno te abſtuleris. Hornam meſſem, prouerbiali figura dixit Plaut. pro maximo emolumento. quaſi dicas, tantum lucri, quantum eo anno ſit prouenturum in agris. Vide Chiliad. Er.

HORNOTINVS, a, um, τήτινος, pen. corr. ſicut à diu Diutinus, huius, uel unius anni. Cice. 5. Verr. Hæ litteræ Iudices L. Metelli, quas audiſtis, hoc quantum eſt ex Sicilia frumenti hornotini, exarauerunt. Cato de Re ruſt. cap. 17. Hornotinæ nuces uirides. Colum. lib. 3. Plantas hornotinas, ſcrobibus pedalibus factis, ante calendas Martii diſpoſitas habeas.

HORODES, ſiue (ut alii ſcribunt) Orodes pen. pr. rex Parthorum fuit, qui M. Craſſum occidit. Vide Plutar. in Craſſo.

HOROLOGIVM, gii, [*Horologio, horiuolo*] ὡρολογεῖον, quaſi horarum ratio, inſtrumentum quo horæ deſignantur, quod olim Solarium dicebatur, quoniam in Sole tantum horarum ratio conſpiceretur. Apud antiquos enim erat concha hemicyclia, lineis debita proportione diſtincta, cui prælongus ex ære, aut ligno baculus Soli oppoſitus ſupereminebat, & eius umbra in lineas incidens horas oſtendebat, Quanquam & alia habuerunt Priſci horologia, quæ aquæ aut etiam arenulæ fluxu horas indicabant, quas ab aqua ſenſim defluente Clepſydras uocabant. Vide Plin. lib. 7. cap. 60. Cice. Tuſcul. Horologium mittam & libros ſi erit ſudum.

HOROSMADES, apud Chaldæos bonus dæmon erat, qui Iupiter putabatur. Sipontinus.

HOROS, [*Termino*] ὅρος, à Græcis dicitur finis & terminus cuiuſuis rei. Inde à Latinis Oram dici quidam putant, cuiuſcunque corporis extremum.

HOROSCOPVS, pi, pen. corr. ὡροσκόπος, παρὰ τὸ σκοπεῖν τὰς ὥρας, hoc eſt à perſpectantibus horis, ſignificat eam cæli partem, quæ hora qualibet ab inferiori hemiſphærio ſurgit ab Oriente. Aſtrologi noſtri ſeculi Aſcendens appellant. Aug. lib. 5. de Ciu. Ac per hoc ſi tam celeriter alter poſt alterum naſcitur, ut eadem pars horoſcopi maneat, paria cuncta quæro, quæ in nullis poſſunt geminis inueniri. Si autem ſequentis tarditas horoſcopum mutat, parentes diuerſos quæro, quos gemini habere non poſſunt. Horoſcopus item in temporis momentum ſignificat, quo quiſque naſcitur, quaſi horæ inſpectionem, & notationem. Perſ. Saty. 6. Geminos horoſcope Varo Producis genios. Eſt etiam Horoſcopus interdum adiectiuum: ut, Inſtrumenta horoſcopa, & Vaſa horoſcopa dicuntur, in quibus horæ dignoſcuntur. Pli. lib. 2. ca. 72. Vaſa horoſcopa non ubique eidem ſunt uſui, trecentis ſtadiis, aut longiſſime etiam quingentis ſtadiis mutantibus ſemet umbris.

HORREARIVS, ταμίας, dicitur cuſtos uel exercitor horrei.

HORRENDVS, a, um, gerundium, [*Horrendo*] φρικτὸς, idem eſt quod timendus, & abhominandus. Virg. 3. Ænei. Monſtrum horrendum informe, ingens, cui lumen ademptum. Tibul. Eleg. 10. lib. 1. Quis fuit horrendos primus qui protulit enſes? Cic. Tuſcu. Nihil habet mors quod ſit horrendum.

HORREO, res, rui, [*Hauere horrore, paura, freddo*] φρίττω, horrorem habeo, proprie cum pili ſetæ'ue in animante eriguntur. Verum quoniam hoc aliquando ex frigore fit, factum eſt, ut Horrere aliquando accipiatur pro frigere. Iuue. Saty. 1. Et horrenti tunicam non reddere ſeruo. Et quia frigus ſæpe à timore proficiſcitur, fit, ut Horreo accipiatur pro timeo. Virg. libro. 3. Georg. Nec uanos horret ſtrepitus. Liu. 2. ab urbe: Conſules quoque Romani nihil præterea aliud, quàm ſuas uires ſua arma horrebant. Horrere itẽ tremere ſignificat. Col. lib. 1. cap. 4. Sed frigoribus hyemis intolerabiliter horrent. Item aſperum eſſe: quoniam corpora quæ horrent, aſpera redduntur. Virgil. 11. Æneid. Tum late ferreus haſtis Horret ager. Similiter horrere, eſt ſtupere, mirari. Virg. libro. 3. Horrendum ac dictu uideo mirabile monſtrum. Conſtruitur hoc uerbum modo abſolute. Teren. in Eunu. Totos horreo. Modo cum datiuo. Pli. in Paneg. Nemo iam parens filio, niſi fragilitatis humanæ uices horrent. Modo cum ablatiuo mediante præpoſitione: ut apud Lactan. li. 6. Nam de mortis generibus horret animus recordari, cum immanium beſtiarum ultra ipſam mortem carnificina ſæuierit. Modo cum accuſatiuo. Virg. lib. 3. Geor. Nunquam cuſtodibus illis Nocturnum ſtabulis furem, incurſuſq; luporum, aut impacatos à tergo horrebis Iberos. Huius uerbi compoſita ſunt, Abhorreo, Cohorreo, Exhorreo, Inhorreo, & Perhorreo, quæ uide ſuis locis. Cic. Atti. Horrere minas alicuius.

HORRESCO, is, φρικῶμαι, horridus fio: ut cum quis intrinſecus algorem ſeu tremorem in ſe citari & creſcere ſentit, pauore, ſtupore, aut febri inualeſcente. Cice. de Finib. Qui ſibi iniecto terrore mortis horreſcunt. Virg. lib. 6. Horreſcit uiſu ſubito, cauſaſq; requirit. Plaut. in Aſina. Horreſcet ſaxo leæna, leges cum audiet. id eſt expaueſcet. Item contremiſcere. Virg. lib. 3. Georg. Tum ſegetes altæ, campiq; natantes, Lenibus horreſcunt flabris. Aliquando habet poſt ſe accuſatiuum. Idem libro. 3. Æneid. Nec tu menſarum morſus horreſce futuros id eſt expaueſce. Eius compoſita ſunt, Abhorreſco, Exhorreſco, Inhorreſco, & Perhorreſco: quæ uide ſuis locis.

HORREVM, ei, [*Granaio*] σιτοβολών, σιτοφυλακεῖον, ab horrore, quaſi horridum, propter aſperitatem ariſtarum. Priſci enim fruges in ſuis ſpicis cum ariſtis in granariis condebant. Varro ab hordeo tractum exiſtimat, quemadmodum à farre Farreum. Nam quemadmodum Farreum, dicitur locus, in quo reponitur far, ita Horreum dicitur locus hordeo aſſeruando accommodatus: quanquam generalius accipitur pro quarumlibet frugum repoſitorio. Virg. 1. Georg. illius immenſæ ruperunt horrea meſſes. Non ſolum autem horreum accipitur pro loco deſtinato ad cuſtodiam frugum, ſed etiam rerum aliarum precioſarum, ſepoſitarum ad quotidianum uſum: ut apud Apuleium in Metamorph. Demonſtrat horreum, ubi ueſpere ſagaciter argentum Copioſum recondi uiderat. Iureconſulti Horrea, frequenter uſurpant pro repoſitoriis mercium, & rerum precioſarum. Cice. in Ver. Neque in ſegetibus neque in areis, neque in horreis.

HORRIBILIS, le, [*Horribile*] φρικτὸς, φοβερὸς, formidabilis. Cicero. Et quod dictu quoque horribile uidetur, uiuentis ſanguine hauſto. Virg. 4. Georg. Omnia transformat ſeſe in miracula rerum, Ignemq;, horribilemq; feram, fluuiumq; liquentem.

HORRIDE, aduerb. [*Rozzamente, aſpramente*] hoc eſt, aſpere, & inculte. Cice. in Orat. Putant enim qui horride, inculteq; dicat, modo id eleganter enucleateq; faciat, eum ſolum Attice dicere.

HORRIDITAS, atis, ipſe horror, φρίκη, Næui. Omnia mihi horriditati erant maximæ.

HORRIDVLVS, la, lum, diminut. idem quod ſubhorridus id eſt parum bene cultus. Perſius: Scis comitem horridulum trita donare lacerna. Cice. ad Atti. libro ſecundo. Quanquam illa tua (legi enim libenter) horridula mihi, atque incompta uiſa ſunt: ſed tamen erant ornata hoc ipſo, quòd ornamenta neglexerant. Sic in Orat. Horridulæ orationes.

HORRIDVS, da, dum, [*Horrido, aſpro, peloſo*] δασὺς, λάσιος, hiſpidus, aſper. Virg. 4. Æneid. Et glacie riget horrida barba Interdum etiam accipitur pro inculto, & ornato. Teren. in Phor. Nihil aderat adiumenti ad pulchritudinem: Capillus paſſus, nudus pes, ipſa horrida. Per tranſlationem etiam oratio dicitur horrida, quæ dura eſt, aſpera, & ieiuna. Et horridus, φρικτὸς, timendus. Virg. 3. Æneid. Horridus in iaculis, hoc eſt, terribilis, ut exponit Seruius. Horrido contrarium eſt Nitens, uel Nitidum. Cice. 3. de Orat. Ita de horridis rebus nitida, de ieiuniis plena, de peruulgatis noua quædam eſt oratio tua.

HORRIFER, ra, rum, φρικτὸς, horrorem, hoc eſt: uehemens frigus incutiens. Cice. Orat. Horriferum Portentum. Ouid. 1. Metamor. Septemq; triones Horrifer inuaſit Boreas.

HORRIFICO, cas, φρικόω, horrorem incutio. Virg. 4. Æn. Multaq; præterea uatum prædicta priorum Terribili monitu horrificant.

HORRIFICVS, fica, ficum, φρικώδης, quod horrorem facit, ut Horrificum bellum, apud Cic. pro Domo ſua. Virg. 3. Æneid. At ſubitæ horrifico lapſu de montibus adſunt Harpiæ.

HORRIPILO, as, pen. co. δασυνόομαι, ſignificat horridiore, aſperioreq; pilo frutificare. Apul. li. 3. Aures immo dicis horripilant actibus.

HORRISONVS, na, num, pen. corr. [*Che ha ſuono horrido, terribile*] ἐρίκτυπος, quod horrore ſonat, ſiue quod horridum ſonum habet, ut, Horriſonus fremitus. Virg. 9. Æneid. Clamore excipiunt ſocij, fremituq; ſequuntur Horriſono. Cice. 2. Tuſculan. Horriſonum fretum.

HORROR, roris, [*Tremore, horrore, freddo, battimento di cuore*] φρίκη, tremor, proprie cum totum corpus uel frigore, uel pauore intre-

miſcit,& ſuccuſſatur. Celſus lib.3.cap.3. Febres aliæ protinus incipiunt a calore, aliæ a frigore. Frigus uoco, ubi extremæ partes membrorum inalgeſcunt: horrorem, ubi totũ corpus intremiſcit. Cic. Dii immortales, qui me horror perfudit: Virg.3.Æneid. Mihi frigidus horror Membra quatit. Idem 4.Æne. Arrectæq; horrore comæ, & uox faucibus hæſit. Refertur etiam quandoq; ad toruitatem aſpectus. Apul. Quem cum aſpexiſſet, horrore hominis deterritus, ſtatim retroceſſit. Quandoq; ad uenerationem pro metu illo, qui ex religione incutitur. Virg.1.Æne. Horrentiq; atrum nemus imminet umbra. Lucanus: Arboribus ſuis horror ineſt.

Horsvm, aduerb.loci, [*Verſo queſto luogo*] δεῦρο, uerſus hunc locum: Terent. Hecy. At at, eccum Phidippum & patrem Video, horſum pergunt.

Hortatio, onis, προτροπή, hortandi actus. Cic.5.de Finib. Tamen mihi grata eſt hortatio tua.

Hortator, oris, προτρεπτής, qui hortatur, & ſuadet, ut aliquid fiat. Cice. pro Sext. Roſc. Poſtremo iſto hortatore, auctore, interceſſore, ad Syllam legati non adierunt.

Hortatiuvs, a, um, προτρεπτικός, adhortationi accommodatus. Quinctilia. Hæc adhortatiuum genus maxime pertinent. Huius compoſita ſunt, Adhortor, Cohortor, Dehortor, Exhortor, quæ uide ſuis locis.

Hortatvs, us, [*Eſſortatione, ammonitione*] προτροπή, idem quod adhortatio, & monitio. Cic. pro Archia: Quod ſi hæc uox huius hortatu, præceptisq; confirmata, nonnullis aliquando ſaluti fuit. &c. Pli.lib.13.cap.1. Cuius hortatu exceperat eos dies.

Hortamen, inis, & Hortamentum, ti, idem ſignificant. προτροπή. Liu.10.ab urb. Vbi auditur P. Decii euentus, ingens hortamen ad omnia pro repub. audenda. Idem libro.7. Pugnatum haud procul porta Collina eſt totius uiribus urbis, in conſpectu parentum, coniugumq;, ac liberorum: quæ magna etiam abſentibus hortamenta animi, tum ſubiecta oculis, ſimul uerecundia, miſericordiaq; militem accendebant.

Hortensia. Q. Hortenſij filia fuit eloquentiſſima, quæ cum matronarum ordo graui tributo à triumuiris Octauio, M. Antonio, & Lepido premeretur, nec uirorum quiſquam liberius loqui auderet, cauſſam conſtanter egit, repræſentataq; patris facundia, impetrauit, ut maior pecuniæ pars eis remitteretur. Eius orationis præcipua capita ab Appiano Alexandrino referuntur.

Hortensis, & hoc Hortenſe, [*Ciò che naſce ne l'orto*] κηπευτός, quod in horto naſcitur. Pli.lib.19.cap.10. Morbos hortenſia quoque ſentiunt, ſicut reliqua terræ ſata.

Hortensivs, a, um, κηπευτός, idem quod hortenſis. Pli.lib.19.cap.8. Beta hortenſiorum leuiſſima eſt. Idem lib.22.cap.24. Sed medicinas è floribus coronamentisq;, & hortenſijs, quæq; manduntur, herbis proſecuti, quo nam modo frugum omittemus.

Hortensivs, cui Quincto fuit prænomen, Romanus Orator, qui in foro Romano cauſſarum rex ob eloquentiam dictus eſt: licet eius ſcripta infra famam fuerint. De quo Cicero in Bruto ſic refert: Primum memoria tanta, quantam in uiro cognouiſſe me arbitror, ut quæ ſecum commentatus eſſet, ea ſine ſcripto uerbis iiſdem redderet, quibus cogitaſſet. De quo etiam fertur, quod ſedens olim totum diem in auctione omnes res uænales, & precia, & emptores, ordine ſuo recenſuit, argentarijs recognoſcentibus, ita ut in nullo falleretur.

Hortor, aris [*Confortare, eſſortare*] προτρέπομαι, παρακαλῶ, eſt uerbis quempiam ad aliquid faciendum impellere, uel conſilium dare ad rem aliquam aggrediendam. Et differt à Moneo, quia monemus auctoritate & conſilio: hortamur rationibus & precibus, etiã plerunque blandiendo. Cice. ad Pro. Hortari milites ad laudem. Teren. in Hecy. Ego propterea te ſedulo Et moneo, & hortor, ne cuiuſquam miſereat, Quin ſpolies. Cice. ad Lentulum: Pompeium & hortari, & orare, & iam liberius accuſare, & monere, ut magnã infamiam fugiat, non deſiſtimus. Hortari paſſiue. Tacit.lib.6.Annal. Memmium Pollionem conſulem deſignatum ingentibus promiſſis inducunt, ſententiam expromere, qua hortaretur Claudius Octauiam deſpondere Domitio.

Hortvlvs, li, [*Horto, horticello, giardinetto*] κήπιον, dimin. eſt ab Hortus. Pli.lib.35.cap.5. Erat tunc Protogenes in ſuburbano hortulo ſuo. Cice.1.de Nat.Deo. Mihi quidem etiam Democritus uir magnus in primis, cuius fontibus Epicurus hortulos ſuos irrigauit.

Hortvs, horti, [*Horto, giardino*] κῆπος, eſt locus in agro, ſiue etiam in urbe, in quo arbores, & olea oriuntur. Horat.2.Sermo.Saty.4. Caule ſuburbano, qui ſiccis creuit in agris Dulcior: irriguo nihil eſt elutius horto. Cice.13.Phil. Nam paucis diebus & in domum, & in hortos paternos immigrauit. Apud ueteres autem accipiebatur pro uilla, quod in illis uiri ad bella orirentur. Pli.lib.19.c.4. In xij. tabulis legum noſtrarum nuſquam nominatur Villa: ſemper in ſignificatione ea Hortus: in horti uero Hæredium. Feſt. Hortus apud antiquos omnis uilla dicebatur, quod ibi, qui arma capere poſſent, orirentur. Conſtat itaque, ſi etymologiæ rationem ſpectemus, ſcribendum eſſe Ortus ſine aſpiratione: fecit tamẽ receptus à doctioribus uſus, ut aſpiretur, ad differentiam fortaſſis participij Ortus, uel nominis quartæ inflexionis. Vtcunque tamen quis ſcribat, non multum peccauerit. Valla lib.3.cap.9. ponit differentiam inter Hortum in ſingulari numero, & Hortos, in plurali, ut Hortus dicatur, ubi olera naſcuntur, hoc eſt, quæ his herbæ ſatiuæ, quibus ueſcimur: Horti uero qui arboribus conſiti ſunt, & uoluptatis cauſſa comparati. Vnde in ſuperiori dicendum putat Vnũ hortum, Duos aut tres hortos: in poſteriore uero, per numeros diſtributiuos loqui præcipit: ut ſcilicet Vnos, binos, ternos, quaternos dicamus. Hęc tamen differentia etiamſi frequentius uera eſt, non ſemper tamen obſeruatur. Teſtimonia uide apud Vallam loco iam citato. Horti penſiles, qui, ſupra ædificia facti, uel ſupra columnas erecti pendent. Pli.lib.36.ca.14. Leguntur & penſiles hortos, imo uerò totum oppidum feciſſe Ægyptiæ Thebæ.

Horvla, pen.cor. diminutiuum, hora parua, ὥριον.

Horvs, ὦρος, Iſidis filius, quem cum illa amiſiſſet, uerita ne illi obueniret, quod Oſiri patri acciderat, multum fleuit: ſed eo inuento, mærorem in lætitiam conuertit. Horus Præterea ab Ægyptijs uocatur Sol, unde & Horas dictas arbitratur Macrobius. Fuit & Horus Aſſyriorum rex. Pli.lib.30.cap.15.

Hospes, itis, gene. communis, [*Albergatore, foreſtiere*] καταλύτης, ξένος, dicitur qui, quæ'ue alterum hoſpitio ſuſcepit, uel ab eo excipitur. proprie autem dicũtur Hoſpites amici diuerſarum patriarum, qui ſe mutuo recipiunt, cum alter in alterius patria peregrinus eſt. Ouid.lib.1.Metam. Non hoſpes ab hoſpite tutus. Cic. pro Deiotaro: Per dextram iſtam, quam hoſpes hoſpiti porrexiſti. Hoſpes item pro peregrino accipitur. Cic. Acad.1. Nam nos in noſtra urbe peregrinantes, errantes, tanquam hoſpites, tui libri quaſi domum deduxerunt: ut poſſemus aliquando, qui, & ubi eſſemus agnoſcere. Sunt qui putent hoc nomen eſſe omnis generis, eo quod in numero plurali interdum legamus neutrum genus Hoſpita, ut apud Virg.3.Æneid. Quo tutior hoſpita luſtres Æquora. Sed ueriſimilius eſt, hoc eſſe ab adiectiuo Hoſpitus, a, um, cuius etiam fœmininum ſæpius inuenitur in ſingulari numero: ut Auis hoſpita, apud Statium 1.Achil. & Nauis hoſpita, apud Oui.1.Faſt. & Terra hoſpita apud Virg.3.Æneid. Huius compoſitum eſt Inhoſpitus, a, um, de quo ſuo loco.

Hospita, tæ, ξενοδόχη, ξένη, quæ aliquem hoſpicio excipit, aut ab alio excipitur. Cice.4.Verr. Contemnere etiam ſignum illud Himeræ, iam uidebatur, quòd cum multo magis figura & lineamenta hoſpitæ delectabant. Accipitur etiam pro peregrina. Terent. in Andr. Num illi moleſtæ quippiam hæ ſunt nuptiæ, Huiuſce propter conſuetudinem hoſpitæ.

Hospitalis, & hoc Hoſpitale, ξενικός, adiectiuum: quod eſt hoſpitis, ſiue quod ad hoſpitem pertinet. Liu.lib.1. Exceptus benigne ab ignaris conſilij, cum poſt cœnam in hoſpitale cubiculum deductus eſſet. Et lib.2: Alij præfecti domus nuncij hoſpitalium beneficiorum: multos Romæ hoſpitium, urbisq; caritas tenuit. Accipitur item Hoſpitalis, pro liberali & facili ad ſuſcipiendum hoſpites hoſpitio, qui & Genialis dicitur, ξένιος, φιλόξενος. Cic.3.Ver. Homo qui ſemper hoſpitaliſſimus, amiciſſimusq; noſtrorum hominum exiſtimatus eſſet, noluit uideri ipſum illum Rubrium inuitus in domum ſuam recepiſſe. Hoſpitalis Deus ξένιος, dictus eſt Iupiter, quod in eius tutela hoſpites eſſe credebantur. Huius compoſitum eſt Inhoſpitalis, ἄξενος, hoc eſt, auarus, cuius domus hoſpitibus non patet. Item Locus inhoſpitalis, ad quem hoſpitibus non patet acceſſus.

Hospitalitas, atis, φιλοξενία, benignitas, & facilitas in excipiendis hoſpitibus. Cic.2.Officio. Recte etiam à Theophraſto laudata eſt hoſpitalitas.

Hospitaliter, aduerbium. [*Benignamente, liberalmente*] benigne, liberaliter. Liu.1.ab urbe Inuitati hoſpitaliter per domos. Idem lib.6. Moti extemplo patres, uocari eos iam tum hoſpitaliter magis, quàm hoſtiliter iuſſere.

Hospitivm, tii, [*Hoſpitale, alloggiamento, hoſpitio, albergo*] ξενών, ξενεών, domus quæ gratis liberaliterq; uenienti hoſpiti patet. Liu.lib.2. Ibi benigne excepti, diuiſiq; in hoſpitia curatis uulneribus. Sciẽdum antiqui inſtituti fuiſſe, ut hoſpitii neceſſitudo non modo inter priuatos, ſed etiam inter populos contraheretur: quod genus amicitiæ Græci προξενίαν, Latini Hoſpitium publicum uocauerunt. Nam quod hoſpitium inter priuatos contrahebatur, Græce ἰδιοξενία, Latine Priuatum hoſpitium dicebatur: cuius erat nota, pignusq; teſſera hoſpitalis, ut ille apud Plaut. ait in Pœnulo: Deũ hoſpitalem & teſſeram Mecum fero. Liu.lib.7.Bell. Maced. Nihil nobis tota noſtra actione P.C. neque difficilius, neque moleſtius eſt, quàm quòd cum Eumene nobis diſceptatio eſt: cum quo unq

maxime

maxime regum & priuatum ſingulis, &(quod magis nos mouet) publicum ciuitati noſtræ hoſpitium eſt. Budæus: Hoſpitium item familiaris quædam amicitia eſt, uel mihi hoſpitandi apud illum, uel illi apud me. Cice. Fuit mihi cum illo uetus hoſpitium. Idem 4. Verr. Dixit hoc idem M. Lentulus, ſede his Dionis incommodis pro hoſpitio, quod ſibi cum eo eſſet, iam antecognoſſe. Hinc & ædes publice parantur ad egenos recipiendos, Hoſpitia non inepte poſſunt appellari: quę nonnulli uocabulo satis Latino uocant Hoſpitalia, ξενοδοχεῖα, πτωχοδοχεῖα. Quę uero uiatoribus, peregrinisq; mercede patent, Cauponæ, Diuerſoriaq; uocantur.

Hoſpitor, ris, [*Alloggiare, eſſere alloggiato, albergare, eſſere albergato*] amice in hoſpitium recipio. ξενοδοχέω, uel hoſpitio utor, καταλύω. Seneca de uita beata. Quid enim eſt, cur illis bonum locum inuideat? ueniant, hoſpitentur. Et per tranſlationem Hoſpitari, pro in alieno ſolo creſcere. Plin. li. 17. ca. 20 de caſtanea loquens. Nuda enim radice tota, in ſulco proſternitur. Tunc ex cacumine ſuper terram relicto renaſcitur, & alia ab radice, ſed tranſlata neſcit hoſpitari, pauetq; nouitatem.

Hoſpitus, a, um, ξένιος, adiectiuum ab hoſpite deductum. Virg. 3. Æn. Quo tutior hoſpita luſtres Æquore. Sic auis hoſpita, id eſt, peregrina, apud Statium 1. Achil. Nauis hoſpita, apud Oui. 1. Faſt. Terra hoſpita, apud Virg. 3. Æn. Huius compoſitum eſt inhoſpitus. de quo ſuo loco.

Hoſtia, æ, [*Hoſtia, uittima*] θυσία, ἱερεῖον, ab hoſtibus dicta eſt. Proprie enim erat animal, quod immolabatur ab Imperatore ab bellum proficiſcente pro impetranda cōtra hoſtes uictoria: aut quod iam profligatis hoſtibus mactari ſolet ab eo, qui potitus erat uictoria. Cic. de Inu. Præbere Hoſtias ad ſacrificium. Ouid. 1. Faſto. Hoſtibus à domitis hoſtia nomē habet. Feſtus putat Hoſtiam proprie dictam fuiſſe ſacrificiū, quod Laribus immolabatur: eo quòd hoſtes ab illis arceri putabant: unde & ipſi Lares Hoſtioli dicti ſunt. Alii Hoſtias ab antiquo uerbo Hoſtio dictas, putant, quod apud antiquos inter alia ſignificabat ferio uel retundo, ut probat Nonius hac auctoritate Pacuuii in Teucro: Niſi coercuero proteruitatē, atque hoſtiero ferociā. Pro eodem etiam dicitur Victima, quæ cæditur uictis hoſtibus. Ouid. 1. Faſtor. Victima, quæ cecidit dextra uictrice, uocatur. Gell. hoc putat diſcriminis eſſe inter Hoſtiam & uictimā, ꝙ hoſtia à quouis ſacerdote mactari poſſet. uictima tantum ab eo, qui hoſtes uiciſſet. Hoſtia, itē puellæ nomē fuit, quam Propertius adamauit, & falſo nomine Cynthiam appellauit. Eſt & Hoſtia oppidi nomen in Latio, ad Tiberis oſtium, in qua tamen ſignificatione rectius ſcripſeris Oſtia ſine aſpiratione.

Hoſtienſis, ſe, Cic. pro Pomp. Nam quid ego hoſtienſe incommodum quæram?

Hoſticus, ſubſtantiuum, nomen poetæ fuit.

Hoſticus, ca, cum. p.c [*Nemico*] πολέμιος, ἐχθρός. Hor. li. 1. Serm. Sat. 9. Hunc neque dira uenena, nec hoſticus auferet enſis.

Hoſtilis, le, pen. pro. [*Ciò che è di nemico*] πολεμικός, quod eſt hoſtilis. Virg. 11. Æn. Indutosq; iubet truncos hoſtilibus armis, ipſos ferre duces. Hoſtilis in rempub. animus. Cic. ad Brut. Idem pro Cluen. Hoſtile odium & crudelitas. Facere hoſtilia, uel Pati omnia hoſtilia, eſt facere uel pati omnia, quæ ab hoſtibus poſſent expectari. Tacit. lib. 15. Quo pro Armeniis hoſtilia faceret. Hoſtilia referre. Liu. lib. 1. Bel. Puni. Legati retulerunt omnia hoſtilia: & Sagunti excidium nunciatum.

Hoſtiliter, aduerb. ad modum hoſtium, πολεμικῶς, Cice. 5. Philipp. Ergo Annibal hoſtis? ciuis Antonius? Quid ille fecit hoſtiliter, quod hic aut non fecerit, aut non faciat, aut non moliatur, & cogitet?

Hoſtimentum, ti, [*Agguagliamento*] ἀμοιβή, ἀντάμειψις, ἀντιπελάργησις, idem quod æquamentum uel retributio: ab antiquo uerbo Hoſtire, quod inter cetera ſignificat æquare, uel æquum reddere, uel cōpenſare. Plau. in Aſina. Par pari datum, hoſtimentum eſt opera pro pecunia. Feſtus: Hoſtimentum eſt beneficii penſatio.

Hoſtio, ſtis, [*Agguagliare, ricompenſare*] ἀμείβω, æquam compenſationem retribuo, uicem reddo. Plau. in Aſi. Qui promitto, inquam hoſtire contra, ut merueris. i. æqua reddere & talionem referre. Quandoque comprimo, coerceo, Pacuuius in Teucro, ut citat Nonius: Niſi coercuero proteruitatem, atque hoſtiero ferociam. Quandoque offendo, cædo. Idem Erotopægnion lib. 2. ut citat idem Nonius: Nunc id mihi moleſtum eſt, quòd hoſtit uoluntatem tuam. Huius compoſitum eſt Rehoſtio, quod eſt, uicem refero, ut inquit Feſtus. Vtrunque eſt obſoletum.

Hoſtis, is, πολέμιος, cōmunis gen. ab hoſtio, ſtis, quod inter alia ſignificat cōprimere, & retūdere: ut in illo Pacuuii apud Nonium: Niſi coercuero proteruitatē, atq; hoſtiero ferociā. Dicitur autem Hoſtes, cum quibus publice bellum habemus: Inimici autem cum quibus priuata odia exercemus. Apud antiquos tamen hoſtis dicebatur peregrinus, quem nunc uocamus hoſpitem, ab hoſtiendo, hoc eſt, ab æquando: eò quòd ſuis legibus uiuens, nobis quodam modo æquari uideretur. Cice. 1. Offic. Equidem illud etiam animaduerto, quòd qui proprio nomine perduellis eſſet, is hoſtis uocaretur, lenitate uerbi triſtitiam rei mitigante: hoſtis enim apud maiores noſtros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus.

Hoſtius, monſtroſæ libidinis homo fuit, non modo mulierum, ſed etiam uirorum appetens, nec tam agendi auidus, quàm patiendi: quem Seneca ob id Quadram libidinis appellat.

Hoſtorium, rii, lignum æquatorium, baculus quo modius & ceteræ menſuræ æquantur. Alio nomine Tadius dicitur.

Hoſtus, teſte Varrone li. 1. de re ru. ca. 24. dicitur tantum olei, quantum ex uno factu conficitur. Factum autem uocant quod uno tempore conficiunt. Vide item Catonem cap. 6.

H ANTE V

Huber, huberis, [*Abondante, fruttifero, graſſo, diuitioſo*] εὔφορος, εὔπορος. Secūdum Apuleium, cum h, ab ὕω, pluo. Alii magis ab humeo ſicut Tuber à Tumeo, m, in b, conuerſo. Loca enim arida infœcunda ſunt: contra quæ humecta ſunt, feracia. Non deſunt tamen hodie, qui ſine aſpiratione ſcribere malint. Eſt autem Huber, ſiue Vber idem quod fœcundus, & fertilis: & in hac ſignificatione eſt adiectiuum omnis generis: quamuis in plurali numero neutrum genus non inueniatur. Cato lib. 2. Orig. Ita res huber fuit. Cice. ad Quinct. frat. Multis locis aquam profluentem, & eam huberem uidi. Idem 2. de Natu. deo. Huberrimi, lætiſſimiq; fructus uitium. Idem de Clar. Orat. Nemo plenior, & huberior ad dicendum fuit. Neutro genere uſus eſt Seneca. Et omnia, inquiens, quod huberi cingitur ſolo. Huius contrarium eſt Inhuber. Gell. Inhuberes, & multæ quidem, macræq; eſſent. Huber uero ſubſtantiuum, οὖθαρ, idem fere eſt quod mamma. Virg. 3. Eclog. Binos alit hubere fœtus. Proprie hubera uidentur dici interiora mammarum: mammæ uero, huberum eminentiæ. Virg. li. 3. Georg. Læta magis preſſis manabunt hubera mammis. Inuenitur etiam quandoque Huber ſubſtantiuum poſitum pro hubertate, aut fœcunditate, εὐθηνία, εὐφορία, ut, Huber agri, id eſt, hubertas, & fertilitas, quo pacto & Græci οὖθαρ ἀρούρης, dicunt. Virg. 1. Æne. Terra antiqua, potens armis, atque hubere glebæ. Pallad. li. 1. ca. 33. Pratis uero recentia ſtercora ſufficient ad huber herbarum.

Huberius, & Huberrime, [*Più copioſamente, più abondantemente*] aduerbia ſunt comparatiui & ſuperlatiui gradus, ab adiectiuo Huber deducta, idē ſignificantia, quod copioſe, & copioſius. Cic. ad App. li. 3. eadem illa fecerunt lætiora mihi tuæ litteræ: non ſolum quia planius loquebantur, & huberius, quàm uulgi ſermo: ſed etiam quia magis uidebar tibi gratulari. Idem 2. de Diui. Atq; his libris annumerandi ſunt ſex de republica, quos tunc ſcripſimus, cum gubernacula reipu. tenebamus: magnus locus, philoſophiæq; proprius, à Platone, Ariſtotele, Teophraſto, totaq; Peripateticorum familia tractatus huberrime.

Hubero, ras, [*Fare abondante, far diuitioſo, fecondare*] καρπίζω. εὐφορέω, huber, & fœcundum facio. Palla. li. 4. Hoc uelut coitu ſteriles arbores huberantur. Huberare, εὐθηνεῖν, καρποφορεῖν, pro exuberare, ſeu huberem & fœcundum eſſe, dixit Columel. lib. 5. capite 9. Optimum eſt, inquiens, etiam conſtitutas plantas circum munire caueis: deinde conſtitutum iam & maturum oliuetum in duas partes diuidere, quæ alternis annis fructu induantur neque enim olea continuo biennio huberat. id eſt, fœcunda eſt & fertilis.

Hubertas, atis, εὐθηνία, fertilitas, abundantia, copia. Plin li. 7. cap. 2. Hæc facit hubertas ſoli, temperies cæli, aquarum abundantia. Ci. 2. de Nat. deo. Nuper nati mammas appetunt. earumq; hubertate ſaturantur.

Hubertim, [*Abondantemente, copioſamente*] περισσῶς, εὐθηνῶς, abundanter, copioſe.

Hubertus, ta, tum, [*Abondante*] εὔπορος, abundans. Gell. libro. 17. capite 14. Sed ea ipſa genera dicendi iam antiquitus tradita ab Homero ſunt, tria in tribus: magnificum in Vlyſſe, & hubertum: ſubtile in Menelao, & cohibitum: miſtum moderatumq; in Neſtore.

Huc, [*Qua*] δεῦρο, aduerbium ad locum, Teren. in Eunu. Ego, cum illo, quo cum uno rem habebam tum, hoſpite Abii huc. Huc, & illuc, δεῦρο κἀκεῖσε, incertum iter oſtendunt: quod etiam dicimus Surſum, & deorſum. Cic. ad Atti. Ne curſem huc & illuc deterrima uia. Hucuſque hoc eſt uſque ad hunc locum, uel uſque ad hoc tempus. Pli. li. 6. ca. 29. Hucuſque Neſtoris exercitum duxit.

Huccine, interrogatiuum eſt compoſitum ab Huc & Ne, per interpoſitionem ſyllabæ, ci. Cice. 7. Verr. Huccine tandem omnia reciderunt?

Hui, [*Hui, oh*] interiectio eſt admirantis, inquit Dona. Terent. in Heaut. Hui, tam graueis hoc quæſo? M. Sic meritum eſt meum.

Cic.ad Atti. Hui toties'ne me litteras dediſſe Romam,cum ad te nullas darem? Hui, Hem & cæteris eiuſmodi, utimur aduerſus eos,quibus iraſcimur, interprete Dona. Terent. in Eun. Scibis: Principio eam eſſe dico liberam. Thr.Hem.Ch. Ciuem Atticam. Thr.Hui.Idem in Andria: Iuno Lucina fer opem:ſerua me,obſecro.S.Hui.tam cito? ridiculum.

Hvic,[*Coſtui*] τῷδε, τούτῳ,datiuus pronominis, Hic, hæc,hoc:qui in carmine fere unica ſyllaba effertur,ut apud Virg. Huic coniux Sichæus erat.Quandoque etiam per duas, ſed rarius.Stat.lib.1. Theb.Lætus huic domino uideas dare nepotes.

Hvivsmodi, & Huiuſcemodi, [*Di queſta guiſa, di queſta maniera*] τοιοῦτος,nomina adiectiua omnis generis indeclinabilia, compoſita ex genitiuis Huius,uel Huiuſce, & Modi a Modus, idem ſignificant,quod talis, Terent. in Heaut. Huiuſmodi, obſecro, aliquid reperi.Ibidem:Huiuſmodi mihi res ſemper comminiſcere, ubi me excarnifices. Cice.3. de leg. Nec miror, ſed mæreor caſum huiuſmodi.

Hvmane,aduerbium,[*Benignamente,humanamente,corteſemente*] ἀνθρωπικῶς,humano affectu, hoc eſt, benigne, manſuete,faciliter,leniter.Terent.in Adel.Cum placo,aduerſor ſedulo,& deterreo,tamen uix humane patitur. Cic.Atti.li.5. Ille quòd Puteolos proſequitur,humane: quòd quæritur,iniuſte.Humane ferre morbum.Cic.2.Tuſc.

Hvmanitas,atis,[*Humilità*] ἀνθρωπότης, ἀνθρωπινότης,proprie naturam humanam ſignificat.Cic.pro Roſci.Amer. Magna eſt uis humanitatis,communio ſanguinis,natura ipſa. Et quoniam eruditio & bonarum artium diſciplinæ ſoli homini ſunt propriæ, factum eſt,ut humanitas accipiatur pro eruditione, & bonarum litterarũ ſcientia,quam Græci uocant παιδείαν,ut apertiſſime oſtẽdit.Gel. lib.13.cap.16.adducens locum Varr. ex.li.1.Rerum humanarum, qui ſic habet:Praxiteles propter artificium egregium nemini eſt paulum humaniori ignotus. Cice. in Verr. Tu ſine ulla arte,ſine humanitate,ſine ingenio,ſine litteris ſolus iudicas? Idem de Ora. Homo non hebes,neque inexercitatus,neque communium litterarum & politioris humanitatis expers. Præterea quia homo inter omnia animalia maxime mitis eſt, idcirco humanus pro facili & miti ponitur,& humanitas pro facilitate,tractabilitate, manſuetudine,& clementia,beneuolentiaq́; , quam Græci φιλανθρωπίαν,uocant, quaſi amorem in homines. Cic.lib.1. Offi.Non modo id uirtutis non eſt,ſed eſt potius immanitatis,omnem humanitatem repellentis.

Hvmaniter,aduerbium,[*Humanamente*] φιλανθρώπως, cum humanitate.Cice.ad Marium libr.7. epiſto.Propter moleſtiſſimas occupationes meas: quibus ſi me relaxaro,docebo profectò,quid ſit humaniter uiuere. Idem ad Att.lib.1.Sin aliter acciderit,humaniter feremus. id eſt, æquo animo, & ut hominem decet,mille fortunæ telis expoſitum.

Hvmanitvs,aduer.[*Humanamente, da huomo*] ἀνθρωπίνως,more humano Pli.li.10. ca.63.Vt ſi autem(ut dictum eſt)humanitus ſtrati, id eſt ut ſolent homines.Cic.1.Philip.Si quid mihi humanitus accidiſſet.id eſt,ſi fortaſſe morerer.

Hvmanvs,na,num,[*Humano,benigno*] ἀνθρώπινος, ἀνθρώπειος, denominatiuum eſt ab homine deductum, ſicut à fera Ferinus. Cice.4. Ver. Quod eſt aliud in illa prouincia genus humanum? Plin.lib. 11.cap.49.Sunt iis etiam humano calculo remedia præcipua. id eſt,calculo, in homine generato.Cic. pro Roſcio Amer. Portentum atque monſtrum certiſſimum eſt, eſſe aliquem humana ſpecie & figura, qui tantum immanitate beſtias uicerit, ut propter quos hanc ſuauiſſimam lucem aſpexerit,eos indigniſſime luce priuarit:cum etiam feras inter ſe ſe partus atque educatio, & natura ipſa conciliet &c. Accipitur etiam interdum Humanus pro eo, quod ab hominis natura non abhorret. Terent. in Adelph. Nam hoc quidem ferendum aliquo modo eſt: Perſuaſit nox, amor, uinum,adoleſcentia: Humanum eſt. Vbi Donatus: Nihil tandem ex eo ſumptum conſuetudine eſt, quod non humanum. Et hoc dicere ſolemus,ubi peccatum quidem non negamus,ſed tolerabile eſſe dicimus. Significat etiam Humanus, affabilem,benignum,comem,blandum,commodum,urbanum, quem φιλάνθρωπον dicunt. Terent.in Andr.Hæc ego putabam eſſe omnia humani, manſuetiq́; animi officia.

Hvmatio,nis,lege Humo,as.

Hvmecto,as,[*Bagnare,far humido*] ὑγραίνω, βρέχω,humidum facio. Vir.lib.4.Geor.Qua niger humectat flauentia culta Galeſus.

Hvmectvs,a,um,adiectiuum, ὑγρὸς,idem quod humidus.ut,Humectus locus.Varro 1.de re ruſt.cap.24. Si locus humectus ſit,ibi cacumina populorum ſerunda, & arundinetum.

Hvmeo, mes. mui, [*Eſſere humido*] ὑγραίνω, Nicandro, ὑγρός εἰμι, madidus ſum.Ouid.10.Metam.Dat gemitus arbor,lacrymiſq́; cadentibus humet.

Hvmerosvs, a, um, quod latos humeros habet. εὔωμος, Humeroſus locus.Col.lib.3.cap.10.Itaque cuſtodiemus, ut prædictis locis,quos humeroſos ruſtici uocant,ſemina legamus. Humerale,lis,humerorum tegumentum,quemadmodum Tibiale, tegumentum tibiarum.Paulus,Nam ſi tibiale uel humerale miles alienauit,caſtigari uerberibus debet.

Hvmervs,ri,pe.c.[*Homero,ſpalla*] ὦμος,eſt pars illa corporis,à qua dependent brachia: quæ etiam alio nomine uocatur Armus, auctore Feſto, quòd ab ea parte arma dependeant. Virg.lib.2.Æne. Hæc fatus, latos humeros, ſubiectaq́; colla, Veſte ſuper, fuluiq́; inſternor pelle leonis.Humeri etiam de bobus dicuntur. Cice.2. de Natu.deo.Quid de bobus loquar? quorum ipſa terras uires humerorum, & latitudines ad aratra extrahenda, &c. Dicuntur etiã humeri in auibus partes illæ,à quibus dependent alæ. Col. lib.8. ca.2.de gallinaceis:Iubæ deinde uariæ, uel ex auro flauæ per colla,ceruiceſq́; in humeros diffuſæ.

Hvmesco,ſcis,[*Diuenire humido*] ὑγραίνομαι, ὑγρὸς γίνομαι,humectus fio.Virg.li.2.Geor.Humeſcunt ſpumis,flatuſq́; ſequentum.

Hvmidvlvs:ut Linum humidulum apud Oui.3.de arte aman.Fallet & humiduli quæ fiet acumine lini.

Hvmidvs,a,um,pen.cor.[*Humido*] ὑγρός, νοτερός,quod humorem inducit,uel quod humorem habet. Virg.2. Æne.Et iam nox humida cælo Præcipitat, ſuadentq́; cadentia ſydera ſomnos. Cice. in Verr. Ignem ex lignis uiridibus, atque humidis in loco anguſto fieri iuſſit.

Hvmifer,a,um, νοτιζόμενος,humectus, humorem afferens. Cice.1. de Diui.Naribus humiferum duxere ex ære ſuccum.

Hvmigatvs,[*Bagnato*] διαβρεγμένος,humore perfuſus. Apuleius libro 1.Flor.Vel enim colliculus ſepimine conſecratus uel truncus dolamine effigiatus,uel cæſpes libamine humigatus,uel lapis unguine delibutus.

Hvmiliatvs,participium pro eo quod eſt depreſſus,& humilis effectus ita ut a terra parum attollatur.Cic.2. de Nat. deo. Alia animalia humiliata, ut cibum terreſtrem facile roſtris contingant: alia altiora ſunt,&c.

Hvmilis,le,pe.c.[*Humile*] χθαμαλόν, ταπεινόν, depreſſum, & quod à terra non alte attollitur. Virg. 2.Eclo. Atque humiles habitare caſas. Idem 4. Eclo. Non omnes arbuſta iuuant, humileſq́; myricæ. Accipitur etiam Humilis pro contempto, abiecto, demiſſo,quod & Græci ταπεινὸν dicunt. Cice.5. de Finib. Qui altiore animo ſunt,nihil abiectũ, nihil humile cogitant. Idem de Amic. Nihil enim altum,nihil magnificum ac diuinũ ſuſcipere poſſunt, qui ſuas omnes cogitationes abiecerunt in rem tam humilem, tamq́; contemptam. Item ad Attic. lib.7. Dicam idem quod Pompeius,neque id faciam humili animo.

Hvmilio,lias,[*Fare humile,humiliare*] ταπεινόω, humilem facio,& quaſi abiectum ac uilem: ut eſt illud, Humiliauit ſeipſum, formam ſerui accipiens.Frequẽs eſt huius uerbi uſus in ſacris litteris: alioqui apud probatos linguæ Latinæ ſcriptores uix inuenias,in hac præſertim ſignificatione.

Hvmilitas,atis,[*Baſſezza,humiltà*] ταπεινότης, χθαμαλότης, contrarium altitudini.Cic.5.Tuſc. Sidera inter ſe altitudine, humilitate diſtantia. Humilitas, ignobilitas, paupertas. Cice.lib.1. Offic.Quorum autem prima ætas propter humilitatem & obſcuritatem in hominum ignoratione uerſatur. Idem 13. Philip. Is autem humilitatem deſpicere audet cuiuſquam; qui ex eadem ſuſtulerit liberos. Humilitatem generis alicui obiicere,apud Cic. Antequam iret in Exilium. Humilitas, ut opponitur ſuperbiæ, ταπεινοφροσύνη,definitur a Speuſippo, quòd ſit facilitas animæ, omnis expers iracundiæ, Verũ in hac ſignificatione uſitatius Modeſtiæ uocabulo utimur.

Hvmiliter,aduerb.[*Humilmente,baſſamente*] ταπεινῶς,hoc eſt, demiſſe:contrarium habet Alte. Plin.in epiſt. Eadem facta claritate,uel obſcuritate facientium, aut attolluntur altiſſime, aut humillime deprimuntur. Liui.4.Bell.Pun. Hæc natura multitudinis eſt,aut ſeruit humiliter,aut ſuperbe dominatur.Cic.Tuſc. Humiliter,& Demiſſe ſentire.

Hvmo,mas,[*Sepelire,coprire di terra,*] θάπτω, humo, contego, ſepelio.Ci.lib.1.Tuſcu.Magorum eſt mos non humare corpora ſuorum,niſi à feris ſint ante laniata. Ibidem: In terram enim cadentibus corporibus,hiſq́; humo tectis,(ex quo dictum eſt Humari) ſub terram cenſebant reliquam uitam agi mortuorum. Pli.lib.7. cap.54. Sepultus intelligitur, quoquo modo conditus: humatus uero,homo contectus.Gel.lib.7.cap.8. de Delphino: In ſui pueri ſepulcro humatus eſt.

Hvmatio,uerbale, ταφή,Cic.1.Tuſc. Cuius hoc dicto admoneor,ut aliquid etiam de humatione & ſepultura dicendum exiſtimem. Huius compoſita ſunt, Exhumo,quod eſt e terra extraho. Inhumo,terræ iniicio, ἐνταφιάζω. Plin. lib. 17. Non inhumare taleas, aut

exſiccare prius, quàm ferantur, utilius compertum. A participio Humatus fit nomen compoſitum Inhumatus, ἄταφος, idem quod inſepultus: de quo ſuo loco.

Hvmor, oris, [*Humore, liquore*] ὑγρότης, aqua liquor: ab Humus fit, quia aquæ terris incluſæ ſunt. Cicero de Diuin. Et humor allapſus extrinſecus, ut in tectoriis uidemus, poteſt ſudorem imitari. Idem 2. de Natu. deo. de aſtris loquens: Et terrenis, maximisq; humoribus longo interuallo extenuatis alantur. Virg. 1. Georgi. Hic ſterilem exiguus ne deſerat humor arenam. Humor proportione uini aquoſa. Virg. 1. Georg. Aut dulcis muſtis Vulcano decoquit humorem. Sic alibi Humida uina uocauit tenuit, quæq; plurimum aquoſæ ſubſtantiæ haberent admiſtum.

Hvmvs, mi, fœmini. gene. [*Terra*] γῆ, χθὼν, terra. Vir. 2. Geor. At quæ pinguis humus, dulciq; uligine læta. Humi, genitiuus uice aduerbii ponitur, & hoc tam cum uerbis motus, quam cum uerbis quietis Plin. lib. 1. cap. 13. Humi quoque uice pedum ſerpunt. Cice. de Sene. Humus ſubacta, atque pura. Col. lib. 9. cap. 14. Ineunt autem non ut priores aues, de quibus diximus, inſiſtentes humi. Ouid. 5. Meta. Sternit humi iuuenem. Virg. 1. Æn. Nec prius abſiſtit, quam ſeptem ingentia uictor Corpora fundat humi.

Hvnni, Οὖννοι, populi ſunt, qui quondam in Scythia Europæa ſuper Mœotim paludem incoluere: deinde mutatis ſedibus, ingenti multitudine in Pannoniam irrupere. Hæc gens temporibus Valentiniani principis duce Atila totam pene Europam peruagata, Galliam, Italiamq; fœdiſſimis cladibus affecit: donec Leonis Pontificis precibus uicta, rurſus ſe recepit in Pannoniam. Quare credibile eſt, Hunnos eſſe, qui etiam hodie Pannoniam incolunt, paucis immutatis litteris Hungari uocati. De his Hieronymus ad Oceanum: ab ultima Mæotide inter glacialem Tanaim, & Maſſagetarum immanes populos, ubi Caucaſi rupibus feras gentes Alexandri clauſtra cohibens, erupiſſe. Hunnorum examina, quæ pernicibus equis huc illucq; uolitantia, cædis pariter ac terroris cuncta compleuerunt.

H ANTE Y

Hyacinthia, orum, ὑακίνθια, ſubſtantiuum (ut auctor eſt Hieronymus contra Iouin.) dicebantur quædam ſacra nocturna, à Lacedæmoniis reperta in honorem Hyacinthi pueri, ab Apolline diſci iactu interfecti. Quod & teſtatur Oui. lib. 10. Meta. his uerſibus. Nec genuiſſe pudet Sparten Hyacinthon: honorq; Durat in hoc æuum: celebrandaq; more priorum Annua prælata redeunt Hycinthia pompa.

Hyacinthvs (ὑάκινθος, Suidæ) eſt genus uiolæ uernę, colore obſcuræ purpuræ, quam à Romanis Vacinium appellari auctor eſt Dioſcorides. Galli teſte Ruellio, ſeruato Latini nominis ueſtigio uocant Vacietam, herbam autem Cæpam agreſtem. Hoc uiolæ genus uenis quibuſdam nigris eſt diſtinctum, ita diſcurrẽtibus lineis ut duarum Græcarum litterarum α, & ι, figuram referant: quæ res Poetis duplicis fabulæ occaſionem præbuit. Nam & Hiacinthum puerum dilectum ab Apolline, quem imprudens diſci iactu interfecit, in hunc florem mutatum tradunt interiectionemq; dolentis αἰ, quæ ex duabus illis litteris conficitur, uel teſtimonium doloris, quem Apollo ex eius morte conceperat, habere inſcriptam. Præterea etiam Aiacem in eundem florem conuerſum aiunt, dum impatientia prælati ſibi Vlyſſis ſeipſum interemit: duasque primas eius nominis litteras in hoc flore manſiſſe impreſſas. Ouid. utranque fabulam complexus eſt lib. 13. Metapho. his uerſibus: Rubefactaq; ſanguine tellus Purpureum uiridi genuit de cæſpite florem, Qui primus Oebalio fuerat de uulnere natus. Littera communis mediis pueroq; uiroq; Inſcripta eſt foliis, hæc nominis, illa querelæ. Eſt etiam Hyacinthus gemmæ nomen, colorem habens amethyſto gemmæ non abſimilem, ſed tamen dilutiorem. Vide Plin. lib. 37. cap. 9.

Hyacinthinvs, a, um, p. c. ὑακίνθινος, quod habet colorem hyacinthi. Perſius. Sat. 1. Hic aliquis, cui circum humeros hyacinthina læna eſt. Flos hyacinthinus, Catullus in Epitalamio Iuliæ.

Hyacinthizontes, ὑακινθίζοντες, dicti ſunt ſmaragdi quidam, ad hyacinthi colorem accedentes: quorum meminit Pli. lib. 37. ca. 5.

Hyades, ὑάδες, Suidæ, ſtellæ ſeptem in capite Tauri, quæ quoties naſcuntur, uel occidunt pluuias creant, ἀπὸ τοῦ ὕειν, quod eſt pluere. Cicę. de Natu. Has græci ſtellas hyadas uocitare conſuerunt à pluendo, nam ὕειν, noſtri imperiti ſuculas, quaſi à ſuibus eſſent, non ab imbribus nominatæ. Ouid. lib. 5. Faſto. At ſimul inducent obſcura crepuſcula noctem, Pars hyadum toto de grege nulla latet. Ora micant Tauri ſeptem radiantia flammis, Nauita quas Hyadas grains ab imbre uocat. Fabulantur Poetæ Hyades Bacchi nutrices fuiſſe, quæ & Dodonides Nymphæ uocatæ ſunt, à Dodona ciuitate Epiri: quæ cum Iunonis irá uererentur, fugerentq; Lycurgi regis ſæuitiam, à Ioue in cælum eſſe tranſlatas. Alii tradunt Atlantem ex Æthra uxore Hyantem filium ſuſcepiſſe, ſeptemq; puellas, quorum hæc ſunt nomina: Ambroſia, Eudora, Paſithoe, Coronis, Plexauris, Pytho, & Tyche, quæ cum fratrem à Leone deuoratum implacabili luctu proſequerentur, dolorisq; magnitudine extabeſcerent, Iouis miſeratione in ſeptem ſtellas ſunt conuerſæ, & ut perpetuum maneret tantæ pietatis teſtimonium, à fratris nomine Hyades ſunt appellatæ. Hæ a Latinis uocantur Suculæ, ignorantia græcæ linguæ, ut Tiro Ciceronis libertus putauit. Nã cum ſcirent priſci illi linguæ Latinæ auctores ὗας, a græcis dici, quas nos uocamus ſues, putauerunt etiam ὑάδας, Latine poſſe uerti Suculas: tanquam Hyades, ἀπὸ τῶν ὑῶν, hoc eſt, a ſuibus, ac non potius ἀπὸ τοῦ ὕειν, hoc eſt, pluendo dicerentur. Sed de hoc Tironis iudicio, uide Gell. lib. 13. cap. 9. Non abſurdum tamen uidetur, idcirco Suculas a Latinis uocatas eſſe, ꝙ propter maximas, quas afferunt, pluuias, luto gaudere uideantur, quemadmodum ſues.

Hyaea, æ, ὑαία, urbs Locrorum Ozolarum, apud Thucydidem li. 3.

Hyaena, ὕαινα, cum diphthongo, & pe. pr. animal ferum, & crudele, quod ſermonem humanum aſſimilat, paſtorumq; nomina addiſcit ut eos foras euocatos dilaniet. Pli. lib. 8. ca. 30. Hyænis utranque eſſe naturam, & alternis annis mares, alternis fœminas fieri. Parere ſine mare uulgus credit: Ariſto. negat. Et paulo poſt: Multa præterea mira traduntur: ſed maxime, ſermonẽ humanũ inter paſtorũ ſtabula aſſimilare, nomẽq; alicuius addiſcere, quẽ euocatum foras laceret. Itẽ uomitionẽ hominis imitari, ad ſolicitãdos canes, quos inuadat. Hyenæ etiam meminit Ouid. lib. 15. Meta. Et quæ modo fœmina tergo Paſſa marem, nunc eſſe marem miramur hyænam.

Hyaliſvs, ſi, Ci. Orat. Qui aut Hyaliſi, non potuerunt aut coæ Veneris Pulchritudinem imitari.

Hyalvs, p. co. ὕαλος, uitrum. Vnde color hyali, dicitur color uiridis qualis eſt color uitri. Virg. lib. 4. Georg. Mileſia uellera nymphæ Carpebant hyali ſaturo fucata colore.

Hyalinvs, ὑάλινος, pro uitreo: & Hyalurgus, ὑαλουργός, pro uitreario. Eſt item Hyalus, Aſiæ fluuius, in Tmolo monte naſcens, & non procul ab Hermi oſtio, in mare Ægæum influens. Vide Strabonem lib. 11.

Hyamea, ὑάμεια, Meſſenaici agri oppidum, unum ex quinque, ut inquit Steph. Gentile eſt Hyamita, ὑαμείτης, teſte eodem Steph.

Hyamion, ὑάμιον, Troadis oppidum: à quo fit gentile Hyamios, ὑάμιος. Stephanus.

Hyampolis, ὑάμπολις, Phocidis oppidum, ad Parnaſſum montem: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 7. & Strabo lib. 9. Eſt & Hiampolis altera in Bœotia, non procul ab Orchomeno, cuius meminit Ptol. lib. 4. cap. 15.

Hyantes, ὕαντες, ab antiquis appellabantur Græciæ populi, poſtea Bœoti appellati, teſte Pli. lib. 4. cap. 7. quod nomen ab Hyante rege traxiſſe putantur, ut non obſcure innuit Strabo. lib. 7 Hinc deducitur adiectiuum.

Hyantivs, a, um, idem ſignificans quod Bœotius: unde Actæonem Cadmi nepotem Hyantium cognominat Ouid. 3. Metamorpho. Cum iuuenis placido per deuia luſtra uagantes Participes operum compellat Hyantius ore.

Hyas, antis, ὕας, Atlantis filius ex Æthra uxore, qui cũ adhuc puer uenationibus ſeſe exerceret, à Leone deuoratus eſt. Huic fuerunt ſorores ſeptem, à patris nomine Atlantides dictæ: quæ cum fratris deſiderio extabeſcerent, deorum miſeratione in ſeptem ſtellas conuerſæ ſunt: quarum pietas ne ullo temporis interuallo obliuione obliteraretur, à fratris nomine Hyades appellatæ ſunt. Fuit & Hyas Bœotiæ rex, a quo Bœoti aliquando Hyantes fuerunt nominati. Auctor Strab. lib. 7.

Hybanda, ὕβανδα, olim inſula fuit Ioniæ, poſtea maris receſſu continenti annexa. Auctor Plin. li. 2. cap. 89.

Hyberes, Hyberi, & Hyberia, quæ hic ut perperam ſcripta, ſic alieno loco inſerta erant, uide Iberes, Iberi, & Iberia.

Hyberna, orum, numero plurali, [*Luoghi doue inuernano i ſoldati*] χειμάδια, dicuntur loca in quibus milites hyeme ſtationem habent: ſicut Æſtiua, in quibus æſtiuo tempore commorantur. Cæſar Poſt hæc legionibus in hyberna deductis, in Italiam profectus eſt. Cic. ad Catonem: Exercitum in hyberna dimiſi. Tacit. li. 1. Frumentum quod ex hybernis extulerat.

Hybernacvla, hybernaculorum, caſtra hyberna. Liu. li. 5. ab urb. Hybernacula etiam, res noua militi Romano, ædificari cœpta. Taci. Cohortes alæq; nouis hybernaculis locatæ.

Hybernia, ὑβερνία, inſula inter ſeptentrionem & occidentem Solem, dimidio minor quàm Britannia, cui propinqua eſt. Ab hyberno tempore (ut quidam putant) ſic appellata, propter hyemis magnitudinem. Hinc.

Hybernicvs, ca, cum, ut mare Hybernicum. Claudianus hanc inſulam uocauit Hybernen. Ita enim ait in 7. Paneg. Scotorum cumulos fleuit glacialis Hyberno.

Hyberno, nas, [*Inuernare*] διαχειμάζω, hyemo, hyemẽ ago, ſtatio-

nẽ,hyberno tẽpore aliquo in loco habeo. Liuius li.7.ab urb. Quia procul ab domo ac rebus ſuis hybernaſſent. Cice. pro lege Mani. Iam uero quemadmodum milites hybernent, quotidie ſermones ac litteræ præferuntur.

Hybernus, i, um, [*Inuernale, d'inuerno*] χειμερινός, quod eſt hyemis: ut Hyberna glacies, quod nomen ab hyeme deduci aſpiratio indicio eſt. Pli. lib. 8. cap. 47. Multi Hybernos agnos præferunt uernis. Soles hyoles hyberni. Virg. 2. Georg. Quid tantum oceano properent ſe tingere ſoles Hyberni, uel quæ tardis mora noctibus obſtet. Ci. de ſeneċt. Hybernus ignis.

Hybla, uel Hyble, es, ὕβλα, ciuitas Siciliæ, circa quam eſt thymi & ſalicum copia: ab Hyblone rege ita dicta, Megara appellata poſtea. Hanc Strabo à Dorienſibus conditam ſcribit. Eſt etiam huius nominis mons dictæ urbi proximus, thymo abundans: unde apes paſtæ, mel optimum conficiunt, Martial. Cum dederis Siculis mediæ de collibus Hyblæ, Cecropios dicas tu licet eſſe fauos.

Hyblaeus, hyblæa, hyblæum, ὑβλαῖος, ut apes Hyblææ, quæ in Hybla monte paſcuntur. Virg. 1. Eclog. Hyblæis apibus florem depaſta ſalicti.

Hyblon, onis, ὕβλων, Siciliæ regulus, qui Hyblæ ciuitati nomen fecit, quæ poſtea Megara dicta eſt. Auctor Stepha.

Hybreas, ὑβρέας, inſignis Orator fuit qui ex Mylaſis Cariæ urbe: cui cum pater nihil præter mulum lignarium, & mulionem reliquiſſet, illorum opera aliquandiu nutritus, Diotrephi Sophiſtæ operam dedit: poſteaq́, ad reipublicæ gubernacula conuerſus, proximam Euthydamo auctoritatem obtinuit: quem cum patriæ quidem ſuæ tyrannidem exerceret, ſed tamẽ multis utilitatibus id incõmodi penſare uideret, fertur ei in cõcione dixiſſe: Euthydame, malum es ciuitatis perneceſſarium. Nam nec tecum uiuere poſſumus, nec ſine te. Hic cum Labienus Parthorum auxiliis inſtructus, in Aſiam irrupiſſet, adoleſcentulumq́; quendam iactantem audiret, ſe Parthicum Imperatorem eſſe, At ego, inquit, Caricus. Quo eius dicto irritatus Labienus impetum in urbem fecit ea que capta magnificas Hybreæ ædes diruit: (nam ipſe fuga ſe Rhodum ſubduxerat) urbemq́; ipſam ruinis incendiiſq́; deformauit. Verum cum ille Aſiam reliquiſſet, reuerſus Hybræas, ædes ſuas, urbemq́; reparauit. Ex Strabo. lib. 14.

Hybris, idos, uel Hybrida, æ, propriè dicitur ſus imparibus progenita parentibus, hoc eſt, ex altero fero, & altero domeſtico, quæ tamen appellatio etiam aliis animalibus conuenit, teſte Porphyrione, atque adeo ipſis hominibus, imparibus editis parentibus. Pli. lib. 8. ca. 53. In nullo genere æquè facilius miſtura cum fero qualiter natos antiqui Hybridas uocabant, ceu ſemiferos: ad homines quoque, ut in C. Antonium Ciceronis in conſulatu collegam, appellatione tranſlata. Appellatio uidetur tracta à Græco nomine, ὕβρις, quod inter cetera ſignificat adulterium. Videtur enim eſſe quædam quaſi adulterii ſpecies, cum aliquod animal cum alterius generis animali habet conſuetudinem. Suetonius in Auguſto Thema ſinum quendam Epicardum uocat Hybridam, quòd natus eſſet ex patre Parthico, & matre Romana.

Hybris, ὕβρις, auis ex accipitrum genere, quæ interdiu minus apparet, quia non clarè uidet, ſed nocte uenatur more aquilæ. Pugnat etiam cum aquila adeò acriter, ut ſæpius ambæ implexæ deferantur in terram.

Hyda, dæ, ſiue Hyde, es, ὕδη, oppidum Lydiæ, ſub Tmolo monte ſitum, cuius meminit Hom. in Catalogo Sunt qui idem eſſe putent cum Sardibus. Vide Strabonem lib. 13.

Hydarcae, ὑδάρκαι, Indiæ populi, qui aduerſus Liberum patrem pugnarunt Steph.

Hydarnes, ὑδάρνης, fuit nobilis Perſa, qui, teſte Herod. lib. 3. cum Dario in Simerdim Magnum coniurauit. Vide Strab. li. 11.

Hydaspes, ὑδάσπης, fluuius Indiæ qui per Parthos & Medos fluens in Indiam extenditur, Nyſamq́; urbem alluens, Indo flumini miſcetur. Alii non in Indum, ſed in mare labi tradunt, de quo Lucan. li. 6. Qua rapidus Ganges, & qua Nyſæus Hydaſpes. Dictus ab Hydaſpe antiquiſſimo Medorum rege.

Hyderos, ὕδερος, aqua ſubter cutem, quam & Hydropen Græci appellant, utroq; nomine ἀπὸ τοῦ ὕδατος, hoc eſt, ab aqua deducto.

Hydissus, ὕδισσος. Cariæ oppidum, ita dictum ab Hydiſſo filio Bellerophontis, & Aſteriæ, filiæ Hydei, teſte Stephano. Huius incolæ dicuntur Hydiſſenſes, ὑδισσεῖς, quorum meminit Pli. li. 5. cap. 29.

Hydra, dræ, [*Hidra*] ὕδρα, ſerpens in aquis uiuens: de quo uide plura in dictione Hydrus. Eſt & Hydra promontorium Æolidis, quod Hermatunti alteri promontorio aduerſum Elaiticum ſinum efficit. Auctor Strabo, libro decimo tertio. Item Ætoliæ oppidum, quod poſtea Lyſimachiam appellarunt: teſte eodem Strabone li. decimo. Eſt præterea huius nominis inſula iuxta Carthaginem. ut ex Ephori ſententia tradit Stephanus. Cice. de Ora. Hercules cum pelle & Hydra.

Hydragogus, [*Acquedutto*] ὑδραγωγός, adaquator, aquæ ductor, παρὰ τὸ ἄγειν τὰ ὕδατα, Vnde & Hydragogiæ dicuntur, ipſæ aquarum deductiones.

Hydrargyrum [*Argento uiuo, mercurio*] ὑδράργυρος, genus eſt metalli liquidi, argentum colore, liquida uerò conſiſtentia aquam referens: unde & nomen accepit. Latini argentum uiuum appellant: argentum quidem a colore, uiuum autem à motu. Ariſtoteles ἄργυρον χυτὸν, hoc eſt, fuſile, ſeu liquidum argentum uocat. Huius duæ ſunt ſpecies: natiuum, ſiue foſſitiuum: & factitium, quod ex minio excoquitur: quod ſolum Galeno fuit cognitum, Dioſc. utriuſque meminit. Pli. li. 33. ca. 3. argentum uiuum ab hydrargyro uidetur diſtinguere, cum ait, Æs inaurari, argento uiuo, aut certè hydrargyro legitimum erat. Sed ea controuerſia facile poteſt tolli, modo intelligamus Plin. illic, quod natiuum, ſiue foſſile eſſe diximus, Argentum uiuum: quod uerò ex minio coquitur, Hydrargyrum appellare. Vtraque ſpecies peſtilentem exhalat odorem, auramq́; planè exitialem.

Hydraulicus, a, um, ὑδραυλικός, ut, Hydraulicum organum, Plin. li. 7. cap. 37. Laudatus Cteſibius, pneumatica ratione, & hydraulicis organis repertis.

Hydraulos, maſ. ge. ὕδραυλος, muſicum organum, aquæ decurſu ſonum reddens. Plin. lib. 9. cap. 8. Delphinus non tantum hominis amicum animal, uerum & muſica arte mulcetur, ſymphoniæ cantu, & præcipue hydrauli ſono.

Hydrelaeum, ὑδρέλαιον, oleum aquæ commiſtum, humectandi, molliendi, & penetradi uim habens: ut eſt auctor Gale. li. 3. Simpl.

Hydria, [*Vrna d'acqua*] ὑδρία, urna, ſeu uas aquariũ. Cic. 4. Ver. Dicebant ſcyphorum paria complura, hydrias argenteas, precioſam ueſtem ſtragulam, multa mancipia precioſa Verri data eſſe. Ibidem: Cum in hydriam ſortes conicerentur.

Hydrocele, ὑδροκήλη, hernia aquoſa, cum ſcilicet, aqua in ſcroto colligitur. Martia. li. 12. Quem cuncti modo colei timebant Dicentem tumidas in hydrocelas.

Hydrocelicus, ὑδροκηλικός, qui hydrocele laborat. Vide in dictione Hernia.

Hydrocephalos, ὑδροκέφαλος, dolor capitis, naſcens ex humore intercutem & pericranium, aut certe inter hoc, & cranium collecto, Vide Celſum lib. 4. cap. 2.

Hydrochous, ὑδροχόος, ſignum cæleſte, quod Latinè Aquarium dicimus παρὰ τὸ χεῖν τὸ ὕδωρ, hoc eſt, ab aqua fundenda dictus. Nam qui Aſtrologiam, Poeticam ſcripſerunt, putant hunc fuiſſe Ganymedem Troianum puerum. Iouis iuſſu ab aquila raptum, & in menſa Deorum miſcendæ nectari aquæ propoſitum.

Hydrolapaton, ὑδρολάπαθον, lapathi genus, quod in aqua naſcitur. Plin. lib. 20. cap. 21. Sunt qui hydrolapathon tradunt in aqua natum.

Hydromantia, ὑδρομαντία, diuinatio quæ fit per aquam. Auguſti. lib. 7. de Ciui. ſcribit, Numam Pompilium hydromantiam feciſſe, ut uideret imagines deorum, uel ludificationes dæmonum à quibus audiret, quid in ſacris conſtituere atque obſeruare deberet. Quod genus diuinationis Varro à Perſis dixit illatum, quo & ipſum Numam, & Pythagoram Philoſophum fuiſſe uſum commemorat.

Hydromeli, ὑδρόμελι, aquæ mulſæ genus, ex imbre puriſſimo & melle temperatum, & iam uetuſtate uini ſaporem referens. Nam quod recens eſt, & ad præſentem uſum confectum, Melicraton potius nominatur. Pli. lib. 31. ca. 6. Hydromeli quoq; ex imbre puro cum melle temperabatur quondam, quo daretur appetentibus uinum ægris. Vide Marcellum Virgilium in Dioſc. lib. 5. cap. 9.

Hydromelon, ὑδρόμηλον, liquoris genus, ex melimelitis portione una, & duabus aquæ confectum, inſolatis ſimul per Canis ortum Dioſc. lib. 5. cap. 21.

Hydromphalos, ὑδρόμφαλος, torpi humoris in umbilico collectio.

Hydrophobia, ὑδροφοβία, quam Latine interpretari poſſumus aquæ fugam: morbis genus, cum æger ſupra modum aquam expaueſcit: quod accidere ſolet iis, qui, à rabido cane fuerint morſi. Hoc morbi genus intelligit. Oui. de Remed. Amor. cum ait: Tollere nodoſam neſcit medicina podagram: Nec formiditatis auxiliatur aquis.

Hydrophobi, ὑδροφόβοι, dicti ſunt ægri, qui aquam expaueſcunt, hoc eſt, quos canis rabidus momorderit. παρὰ τὸ φοβεῖσθαι τὸ ὕδωρ. Pli. li. 29. cap. 5. Eſt limus ſaliuæ ſub lingua rabioſi canis, qui datus in potu fieri hydrophobos non patitur.

Hydropicus, ὑδρωπικός, qui hydrope laborat. Hor. 1. Epiſt. 3. Si noles ſanus, cures hydropicus.

Hydropiper, ὑδροπέπερι, herba eſt circa ſtagnantes aquas, aut quæ pigro lapſu fluunt, naſcens caule geniculato, robuſto, multis alis concauo: foliis menthæ maioribus, candidioribus, tenerioribuſq́;

busq́; guſtu piperis amaro. Fructum gerit acrem in ramulis ſecundum eo la, continenti acinorum ſerie congeſtum, uuæ modo. Dictum Hydropiper, teſte Galeno, a piperis ſapore, & locis aquoſis in quibus naſcitur, quaſi Piper aquatile. Ruellius eam eſſe exiſtimat, quam uulgus herbariorũ falſo nomine Eupatorium appellat.

HYDROPOTES, [*Beuitor d'acqua*] ὑδροπότης, aquæ potator. Vide Cyrus apud Xenophontem, monet ſuos, ut conſueſcant aquam bibere, ut fiant hydropotæ.

HYDROPS, pis, ge. m. 1. [*Hidropiſia*] ὕδρωψ, morbũ ſignificat, qui Latinè dicitur aqua intercus, q̃ ſub cute aqua naſcatur, qua corpus turgeſcit. Hora. 2. l. Carm. Creſcit indulgens ſibi durus hydrops: Nec ſitim pellit, niſi cauſſa morbi Fugerit uenis, & aquoſus albo corpore lãguor. Huius tria ſunt genera: Tympanites, nomẽ habẽs à tympano inſtrumento muſico, cũ corpus ſpiritu magis, quã aqua diſtenditur, pulſatumq́; tympani ſonum reddit. Aſcites, ἀπὸ τῶ ἀσκοῦ, hoc eſt, ab utre, cum alimenta in aquam conuertuntur, quæ inter inteſtina & tunicam, quam Peritonæon uocãt, uelut in utrẽ colligitur. Tertium genus omnium periculoſiſſimum & penè incurabile uocant Leucophlegmatian uel Hypoſarca, cum ſolidæ corporis partes in aquam reſoluuntur, adeo ut corpus pallidum reddatur, & cadaueri ſimile. Vide de his ſpeciebus Celſum li. 3. ca. 21.

HYDROPISIS, is, ὑδρωπίασις, idem quod hydrops, hoc eſt, aqua intercus. Pli. lib. 20. ca. 1. Sic & cõtra phthiriaſim bibitur, & hydropiſes.

HYDROSELINVM, ὑδροσέλινον, apium paluſtre, quod & Eleoſelinum appellatur.

HYDRVNTEROCELE, ὑδρεντεροκήλη, herniæ genus, cum & inteſtinum in ſcrotum delabitur & aqua ibidem colligitur.

HYDRVNTVM, ti, ὑδροῦς, oppidum extremum agri Salentini, apud Plin. li. 3. ca. 11. quod à Steph. & Strabo. Hydrus appellatur.

HYDRVS, & Hydra, [*Hidra*] ὕδρος, καὶ ὕδρα, genus anguium in aqua degẽtium. Sed hydrus mas, hydra fœmina. Pli. li. 29. cap. 4. In orbe terrarum pulcherrimũ anguium genus eſt, quod in aqua uiuit: Hydri uocantur, nullis ſerpentium inferiores ueneno. Ælianus lib. 9. auctor eſt in Corcyra hydras procreari quæ ſe retrorſum ad inſequentes retorquent, & grauem odorem exhalantes, inſectatores reprimunt. Hydram finxerunt poetæ eſſe multorum capitum in Lerna palude, quorum aliquot exciſis, totidem continuo renaſcebantur, quæ tandem ab Hercule & ſagittis & igne interfecta eſt. Reuera autem Hydra ſophiſtria fuit acutiſſima, quæ ita quæſtiones ſolet proponere, ut uno ſoluto dubio, multa ſubnaſcerentur.

HYDRVS, untis, ὑδροῦς, oppidum extremum agri Salentini ad diſcrimen maris Ionii, & Adriatici, unde breuiſſimus in Græciam eſt tranſitus. Vide Strabo. lib. 6. Pli. li. 3. ca. 11. Hydruntum nominat.

HYDRVSA, ὑδροῦσσα, duarum inſularum nomen fuit in mari Ægæo, quarum altera notiore nomine Andros, altera Ceos appellatur. Hydruſæ ab aquarum ubertate appellatæ. Vtriuſque meminit Pli. lib. 4. cap. 12.

HYELA, ὑέλη, oppidum Lucaniæ, iuxta Palinurum promontorium, a Phocenſibus conditum, teſte Herodo. lib. 1. poſtea Elea, deinde Helia, & poſtremo Velia appellata. Vide Strabo. lib. 6.

HYEMALIS, le, hybernus, [*Inuernale*] χειμερινός, ut Hyemalis dies. Colu. li. 11. ca. 1. Hyemalis uis, Cic. 5. Tuſcu. In ea tamen gente, primum hi, qui ſapientes habentur, nudi ætatem agunt, Caucaſi niues hyemalemq́; uim perferunt ſine dolore. Hyemalis nauigatio & minime portuoſa, apud Cic. 12. Epiſt. famil.

HYEMO, hyemas, hyemare, [*Inuernare*] παραχειμάζω, hyemem perago, ſtationem hybernam aliquo in loco hãbeo: quod & Hyberno dicitur. Cæſar 1. Belli Galli. Duaſque ibi legiones conſcribit, & tres, quæ circum Aquileiam hyemabant, ex hybernis educit. Cic. pro Font. Cn. Pompeius maximus atque ornatiſſimus hyemauit in Gallia M. Fonteio imperante. Horat. 1. Epiſt. 17. Mediis hyemet mercator in undis. Hyematio, onis. παραχειμασία, hyemis traductio. Varr. 3. de Re ruſti. ca. 16. Vt ne plus tertia pars eximatur mellis, reliquum hyemationi relinquatur. Hyemare item in tertiis dũtaxat perſonis, interdum uerum eſt ex iis, quæ Grammatici Exceptæ actionis appellant, quorum actio ſoli Deo, uel Naturæ conuenit: cuiuſmodi ſunt Pluit, Ningit: & ſimilia: quæ interdum ſola ponuntur ſine nominatiuo, qui facile in iis intelligitur: interdum eundem habent expreſſum. Sic aliquando dicimus Hyemat abſolute, χειμάζει, id eſt, hyems uiget, uel frigus uehemens eſt. Columel. lib. 11. ca. 2. Quinto Calendas Nouembris Vergiliæ occidunt hyemat cum frigore & gelicidiis. Interdum expreſſo nominatiuo Deus, Natura, Ventus, Sydus: uel Dies hyemat. Plin. li. 18. ca. 26. Delphini ueſpertini occaſu continui dies hyemant. Col. li. 11. ca. 2. Auſter aut Africus hyemat.

HYEMS, mis, [*Inuerno, inuernata*] χειμών, pars anni frigidiſſima, media inter Autumnum, & Ver. Virg. 1. Georg. Hyemes optate ſerenas agricolæ. ἀπὸ τοῦ ὕω, pluo, quòd id tempus anni pluuioſum ſit. Varro ab hiando deriuat, quòd anima, quæ à nobis efflatur tum appareat. Spiritus enim noſter cum ſpiramus hyeme, quaſi in nebulam concretus cernitur. Interdum acc pitur pro tempeſtate, procella, ſiue uentorum impetu.

HYERVS, uide Hierus.

HYETTVS, ὑηττός, uicus Bœotiæ, quem nonnulli Aſpledonem nominant: ab Hyetto quodam Argiuo nomen habens, ſiue (ut aliis placet) ab eo quod iugibus rigetur pluuiis. Vide Stephanum.

HYGASSVS, ὑγασσός, Cariæ ciuitas, apud Stephanum: a qua campus uicinus Hygaſſeus appellatur.

HYGREIS, ὑγρεῖς, Sarmatiæ Europæ oppidum, inter Lycum & Poritum fluuios. Vide Ptolemæum Tabula 8. Europæ.

HYGREMPLASTRA, ὑγρέμπλαστρα, liquida emplaſtra: ſicut Xeria ξήρια, quæ ſunt arida. Ex Galeno.

HYLACTOR, ὑλάκτωρ, nomen unius ex canibus Actæonis: ἀπὸ τοῦ ὑλακτεῖν, hoc eſt, a latrãdo. Oui. 3. Met. Et acutæ uocis Hylactor.

HYLAEA, ὑλαία, Sarmatiæ regio ſiluoſa, nõ procul a loco, quem Achillis curſum nominant: à qua uicinum mare Hyleum appellatum eſt. Vide Herodo. lib. 3.

HYLAEVS, ὑλαῖος, Centauri nomen, à ſiluis deductum. Virg. 8. Æneid. Tu nubigenas inuicte bimembres, Hylæumq́; Pholumq́; manu, tu Creſſia mactas Prodigia.

HYLAS, ὕλας, filius fuit Theodomantis, quem Hercules rapuit. Cum enim ex Calydonia occiſo Oenei pincerna fugeret, ueniſſetq́; cũ Deianira & Hylo filio ad Dryopes, & eſurienti puero cũ Lychas Pædagogus abeſſet, a Theodamante aliquid cibi poſtulaſſet, ille autem denegaſſet, arreptum unum ex bobus Theodamãtis mactauit, atque coxit. Quamobrem Theodamas conuocatis popularibus arma aduerſus Herculem mouit: & quamuis in ea pugna fere oppreſſus fuerit Hercules, tamen uictoriam obtinuit, & occiſo Theodamante, Hylam filium eius ſecum abduxit: quem poſtea unice dilexit, ſecumq́; cum reliquis Argonautis Colchos nauigans duxit: Verum cum inter remigandum Hercules remum ſuum fregiſſet, una cũ Hyla naui egreſſus eſt, ut alium in Myſiæ ſiluis quæreret. Inualeſcente autem æſtu, cũm ſiti premeretur, Hylam cum urna mittit ad Aſcanium fluuium, ut inde ſibi aqua afferret. Verũ cum ripa altior eſſet, quàm ut ſtans haurire poſſet, procumbens in pectus Hylas, urnam è manibus amiſit: quã cum ſubito recipere conaretur, pondere eius demerſus eſt. Quæ res Poetis occaſionẽ præbuit fabulandi, Hylam a Nymphis fuiſſe raptum. Hercules autem cum Hylas nuſquam compareret, caſum eius tam ægre tulit, ut relictis Argonautis, Myſiam totam oberrans, Hylam quæreret. Iuuena. Satyra. 1. Et multum quæſitus Hylas, urnamq́; ſecutus.

HYLATAE, ὑλάται, populi Syriæ cœles, apud Pli. lib. 5. cap. 23.

HYLAX, actos, ὕλαξ, nomẽ canis, ἀπὸ τοῦ ὑλακτεῖν, hoc eſt, à latrãdo.

HYLLVS, ὕλλος, Suidæ, filius fuit Herculis ex Melita Ægei fluminis filia: à quo Hyllinenſes populos, & Hyllicum portum denominatum tradunt. Hylus, ſimplici l, alius fuit filius Herculis ex Deianira, qui Iolen, patre mortuo, uxorem duxit, ut ait Ouid. li. 9. Meta. Hic poſtea cum ceteris fratribus, qui ex Hercule ſuperſtites fuerunt, ab Euryſteo pulſus, Athenas confugit, ibiq́; Miſericordiæ, uel Clementiæ templum condidit, quod & accepti ab Athenienſibus beneficii teſtimonium, & miſeris in poſterum aſylum eſſet, & perfugium. Seneca in Herco. Oetæo Si uera pietas Hylæ quærenda eſt tibi, Iam perime matrem. Hyllus item Strabo. li. 13. fluuius eſt Lydiæ, in Hermũ influens, qui poſtea Phrygius appellatus eſt.

HYLONOME, es, ὑλονόμη, mulier ex genere Centaurorum, Cyllari Centauri uxor, quæ mortuo marito gladio ſuo incubuit.

HYLVS, ὕλος, filius Herculis ex Deianira. de quo copioſius egimus in dictione Hyllus.

HYMBER, bris, [*Pioggia*] ὄμβρος, Vide Imber.

HYMEN, enis, ὑμὴν, a ueteribus accipiebatur pro uirginitatis pelliculã, quam primo coitu rumpi putauerunt: quanquam inter rei Anatomicæ peritos ſatis conſtat, in uirginum diſſectionibus pelliculã eiuſmodi nullam inueniri. Accipitur item Hymen pro Deo nuptiarum præſide, qui & Hymenæus, & coniunctis dictionibus Hymen Hymenæus dicitur. Catullus in Epithalamio: Hymen, ò Hymenæe Hymen Hymen ò Hymenæe.

HYMENAEVS, pe. pro. ὑμέναιος, Deus nuptiarum putatus eſt, ἀπὸ τοῦ ὑμένος, hoc eſt, à membrana, quæ clauſtrum uirginitatis eſſe, & primo coitu rumpi putabatur. Hic Veneris & Liberi filius dictus eſt, uel (ut quidam aiunt) ex Vrania progenitus, qui primus certas nuptias inſtituerit. Alii putant Hymenæum uirum Atticum fuiſſe, qui raptas à latronibus uirgines, parentibus intactas reſtituit: ideoq́; in nuptiis eius nomen inuocari, tanquam defenſoris uirginitatis: ideoq́; hanc uocem nuptialem factam apud Græcos quemadmodum Romani in nuptiis uirginalibus Thalaſii nomen inuocant. Alii dicunt Hymenæum fuiſſe quendam iuuenem, qui de nuptiarum ruina oppreſſus interiit. Vnde poſtea inſtitutum, ut expiationis gratia nominaretur in nuptiis. Sunt etiam, qui putent hy-

mnum ipſum in uirginalibus nuptiis cantari ſolitum, uocari Hymenæum. Teren. in Adelph. hoc mihi in mora eſt, Tibicina, & Hymenæum qui cantent. Vbi Donatus, Sic accipe, inquit, Hymenæū in nuptiis, quemadmodum θρῆνον in funere, uel in ſacris hymnum. Accipitur etiam pro ipſis nuptiis. Virg. 1. Æneid. Pergama cum peteret, inconceſſosq́; Hymenæos.

Hymera, uide Himera.

Hymettius, hymettia, hymettium, adiectiuum, ὑμήττιος Stephan. quod eſt ex Hymetto monte. Plin. lib. 36. cap. 3. L. Craſſus orator, primus peregrini marmoris columnas habuit Hymettias. Vbi columnas Hymettias uocat ex Hymetto monte exciſas. Nam ex hoc monte pulcherrimum marmor effodiebatur.

Hymettus, ὑμηττὸς Steph. & Suidæ, per duplex tt, mons Atticæ clariſſimus, ſemper florens, cuius mel Plin. ſcribit eſſe pretioſiſſimū. Mart. lib. 14. Hoc tibi Theſei populatrix miſit Hymetti Pallados à ſiluis nobile nectar apis.

Hymnifer, apud Ouid. lib. 11. Metam.

Hymnus, [Hinno, lode] ὕμνος, Latine laus, canticum. Mart. lib. 12. Inuitus puerum fatetur hymnus.

Hyoscyamus, ὑοσκύαμος, herba, quam Latini Apollinarem appellant. Vulgus Fabam porcinam uocat, uel Iuſquiamum. Colu. lib. 7. Eſt ὑοσκύαμος, cuius ſemen detritum, & cum uino datum, prædicto uitio medetur. Plinius libro 20. capite 17. Colligitur ſuccus eius, ut hyoſcyami.

Hyoscyaminus, a, um, ὑοσκυάμινος, quod eſt ex hyoſcyamo: ut Oleum hyoſcyaminum, quod ex hyoſcyamo decoquitur, Plinius lib. 23. cap. 15.

Hyosiris, ὑόσιρις, herba intubo ſimilis, ſed minor, & tactu aſperior: quæ uulneribus contuſa præclare medetur. Plin. lib. 27. cap. 10.

Hypaea, ὑπαία, Maſſilienſium inſula, una Stœchadum. Auctor Plin. lib. 3. cap. 5.

Hypaepae, arum, ὕπαιπα Steph. & Strabò. Lydiæ oppidum, quod occurrit à Tmolo monte ad Cayſtri campeſtria iter facienti. Nomē ei eſt (ut inquit Steph.) quoniam ſub Aepo monte ſita eſt. Veneri ſacra eſt, eo quòd pulchræ fœminæ ibi uiſantur. Oui. de Arachne: Orta domo parua paruis habitabat Hypæpis.

Hypaethra, ὕπαιθρα, ſiue Hypæthria, teſte Budæo, loca ſunt aperta, quaſi ſub æthere conſtituta, quæ Latine Subdialia uocare poſſumus, quòd ſub Dio, hoc eſt ſub Ioue, & ſine tecto ſint. Vide Budæi Annotationes in pandectas.

Hypagogeus, ὑπαγωγεὺς, inſtrumentum quo lapides expoliuntur.

Hypagum, pen. prod. nonnulli uoluerunt eſſe nauticum inſtrumentum, adducti, ut opinor, trunca Plinii lectione, quam ex libro 7. cap. 56. adducunt ad hunc modum: Velum Icarus, malum, & antennam Dædalus. Hypagum Salaminii, aut Pericles Athenienſis. Ex quo loco ſic citato ex iis quæ præceſſerant de antennis & uelis coniecturam fecerunt, Hypagum etiam eſſe inſtrumentum nauticum. Sed iſti profecto, ſi paulo ulterius progreſſi eſſent, uidiſſent proculdubio Hypagum, ſiue potius Hyppagum (ut nos legendum docebimus) nauis genus eſſe, non inſtrumentum nauticum. Subdit enim Plin. Tectas longas Thaſii. Illud enim uult Plin. nauim illam, qua ad tranſuehendos equos utimur, à Salaminiis, aut certe à Pericle fuiſſe inuentam, quemadmodum nauim tectam à Thaſiis. Hoc autem nauigii genus ὑππαγὸς à græcis uocatur, quod nos n in a longum mutato Hyppagum uocamus. Polyb. lib. 1. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπέστησαν τὰς ἱππηγοὺς ῥύμουλκα δόντες ἐξ αὐτῶν ταῖς τοῦ τρίτου στόλου ναυσί. hoc eſt. Poſt hæc diſpoſuerunt hyppagos dantes ex iis lora, & fune tractorios nauibus, quę in tertia claſſe erant. Ex his itaque conſtat Hyppagum eſſe nauigii genus ad tranſuehendos equos accommodatum.

Hypallage, ὑπαλλαγή, figura eſt, quam nos ſuppoſitionem uertere poſſumus, uel ſubmutationem, cum ſcilicet unum pro altero ſubiicitur: ut cum agere dicimus, quod patimur aut cōtra: aut cum aliud quiduis præpoſtere efferimus: ut Trade rati uentos, pro eo quod dicendum erat, Trade ratem uentis. Cic. Orat. Hypallagen Rhetores, quia quaſi mutantur uerba pro uerbis. Metonymiam Grammatici uocant.

Hypanis, pe. co. ὕπανις, fluuius Scythiæ, ex magna palude profluens, ſapore dulciſſimo, donec ad quadrageſimum milliare miſcetur ei exiguus fonticulus, Exampæum nomine. Herodo. lib. 4. qui ſua amaritudine totum corrūpit Hypanim. Oui. 15. Metam. Quid non & Scythicis Hypanis de montibus ortus, qui fuerat dulcis, ſalibus uitiatur amaris? Eſt & alter eiuſdem nominis fluuius in India, cuius meminit Strab. li. 15. Ad quem referri poteſt illud propertii, Quantum Hypanis Veneto diſtat ab Eridano.

Hypana, ὕπανα, Triphyliæ ciuitas, apud Strabo. lib. 8.

Hyparchus, ὕπαρχος, præfectus prouinciæ uel exercitus, cuius poteſtas ab alio dependet: quaſi ὑφ' ἑτέρου ἀρχόμενος. Eiuſmodi erant Legati in exercitu, qui ſub Imperatore rem gerebant: & prouinciarum Præſides, à Principe uel Senatu conſtituti.

Hypata, ὕπατα, καθ' ὕπατα, Athenienſium ciuitas, teſte Stepha. Sunt autem Aenienſes, Ætoliæ populi, Perrhæbis finitimi, teſte Plin. li. 4. cap. 2. Eſt item Hypata, Bithyniæ regiuncula, ad Sangarium fluuium, teſte Stepha.

Hypatos, ὕπατος, Phœnices fluuius, apud Melam li. 1. Hypaton itē Græci Conſulem appellant, & Hypatian Conſulatum, & Hypaticon Conſularem. Verum hæc quòd noſtro inſtituto parum conueniant, ex Græco potius Lexico petenda relinquimus.

Hypatia, ὑπατία, mulier Alexandrina fuit, Theonis Geometræ filia, & uxor Iſidori Philoſophi, quæ magno & frequenti auditorio uaria diſciplinarum genera in patria profeſſa eſt. Suidas.

Hypecoon, ὑπήκοον, herba in ſegetibus aruiſque naſcens, foliis rutæ ramis exilibus, uires papaueri proximas habens. Alio nomine Hypopheon appellant.

Hypelate, ὑπελάτη, lauri ſpecies, quam quidam Laurum Alexandrinam, alii Daphnē, alii Carpophyllū uocant. Vide Pli li. 15. ca. ult.

Hypenemium ouum, ὑπηνέμιον ᾠόν: dicitur: ex quo nihil gignitur cuiuſmodi ſunt, quæ Gallinæ citra coitum edunt, ipſæ ſibi Venerem figurantes. A quibuſdam & Zephyrium ouum dicitur. Latini Ouum irritum, & uentoſum appellant. Pli. li. 10. cap. 58. Et ipſæ autem inter ſe (ſi mas non ſit) æque ſaliunt pariuntque oua irrita, quę Hypenemia Græci uocant.

Hypenor, ὑπήνωρ, fuit princeps quidam Troianus, quem teſte Hom. lib. 5. Iliad. Diomedes in bello occidit.

Hypenus, ὕπηνος, Athleta qui primus diaulo uicit, Pauſan.

Hyperaspistes, [Protettore, diffenſore] ὑπερασπιστής, Latine protector, ἀπὸ τοῦ ὑπερασπίζειν, quod eſt ſcuto protegere. Vnde Hyperaſpiſtes dicitur, qui uelut ſcuto aliquē protegit. ἀσπὶς enim apud nos ſcutum ſonat. Hieronymus in Præfat. Pentat. Cum Ariſtæus eiuſdem Ptolemæi hyperaſpiſtes, & Ioſephus non multo poſt nihil tale retulerint.

Hyperbasis, ὑπέρβασις, ſiue hyperbaton, penulti. correp. ὑπερβατὸν, Latine tranſgreſſio uerbi, interprete Quinct. li. 8. ca. 6. quā frequenter ratio comparationis & decoris poſcit. Fit enim frequentiſſime aſpera & dura & diſſoluta & hians oratio, ſi ad neceſſitatem ordinis ſui uerba redigantur. Longius ergo uerbum propriè hyperbaton eſt. inſigne huius exemplum eſt illud apud Virg. 12. Æn.

Interea reges (ingenti mole Latinus
Quadriiugo uehitur curru, cui tempora circum
Aurati bis ſex radii fulgentia cingunt,
Solis aui ſpecimen. Bigis it Turnus in albis
Bina manu lato criſpans haſtilia ferro.
Hinc pater Æneas, Romanæ ſtirpis origo,
Sidereo flagrans clypeo, & cæleſtibus armis,
Et iuxta Aſcanius, magnæ ſpes altera Romæ)

Procedunt caſtris. Quo in exemplo poſt octauum demum uerſum nominatiuo redditur uerbum. Vide Macrob. Satur. li. & ca. 6. Dictum Hyperbaton, ἀπὸ τοῦ ὑπερβαίνειν, quod eſt, tranſcendere.

Hyperbole, les, p. c. ὑπερβολή, dici poteſt eminentia, uel (ut ait Ci.) Superlatio: à Quinctiliano Superiectio interpretatur, à quibuſdā uero Exceſſus: ab ὑπερβάλλω, quod eſt extendo, ſupero, excedo. Eſt enim Hyperbole figura, cum ſententia aliqua fidem excedit augendæ rei gratia: ut Niue candidior: & Fulminis ocyor alis. Itē, Volantis Te folii ſonitus terret: & Vix oſſibus hærent. Virg. 12. Æn. Qui candore niues anteirent, curſibus auras. Cic. in Top. In hoc genere oratoribus & Philoſophis conceſſum eſt, ut muta etiam loquātur, ut mortui ab inferis excitentur, aut aliquid, quod fieri nullo modo poſſit, augendæ rei gratia dicatur, aut minuendæ quæ hyperbole dicitur. Vide Quinct. li. 8. cap. 6.

Hyperbolicus, a, um, ὑπερβολικός, id eſt exceſsiuus & Hyperbolicōs aduerbium.

Hyperborei, p. c. ὑπερβόρειοι, montes & populi ſeptentrionales, ita dicti quòd ſupra Boreæ flatum ſiti eſſe crederentur. Cic. de Nat. Apollinem ex Hyperboreis ferunt aduenisſe. Feſtus docet Hyperboreos eſſe, ſupra Aquilonis flatum habitantes: quoniam humanæ uitæ modum excedāt, uiuendo ultra centeſimum annum. quaſi ὑπερβάλλοντες ὅρον humani ſeculi. Ferunt magnam his de cælo clementiam conceſſam eſſe, auras ſpirare ſalubres, nihil noxii flatus habere, domos eſſe nemora, uictum arbores miniſtrare, diſcordiam neſcire, ægritudine non inquietari, ad innocentiam omnibus æquale uotum eſſe, mortem accerſere, & uoluntario interitu obeundi tarditatem caſtigare. Sed hæc fabuloſa ſunt. Diodorus oppoſitam Celtis Oceani accolis eſſe inſulā ſcribit, haud multo Sicilia minorem ualde fertilem, & biferā, hoc eſt, bis quotannis fructus ferentem: habitariq́; ab iis, qui Hyperborei appellantur, eò quod uento Boreæ ſunt expoſiti. Hyperborei, inquit Pomp. Mela, ſuper Aquilonem Riphæosq́; montes ſub ipſo ſyderum cardine iacent, ubi ſol non quotidie ut nobis, ſed primum uerno æquinoctio exor-

exortus, autumnali demum occidit: & ideo ſex menſibus dies, & totidem aliis nox uſque continua eſt. Terra anguſta, aprica, per ſe fertilis: cultores iuſtiſſimi, & diutius quam ulli mortalium, & beatius, uiuunt, &c. Hactenus Mela. Plura de his uide apud Plinium lib. 4. cap. 12.

Hypercatalecticum Metrum, ὑπερκαταληκτικόν, cui una ſyllaba, uel duæ ſuperant. Virg. 1. Æneid. Alloquitur Venus, ô qui res hominumque deûmque. Et Horatius: Siluæ laborantes geluque. Illud dactylicum hypercatalecticum eſt: hoc uero Iambicum Hypercatalecticum.

Hyperechius, ὑπερέχιος, Alexandrinus grammaticus ſub Martiano principe, ſcripſit de nominibus & uerbis, & de orthographia. Suidas.

Hyperea, ſiue Hyperia, p.p. ὑπέρεια, fons Theſſaliæ apud Plin. lib. 4. ca. 8. Meminit huius fontis & Strab. li. 9. qui eum in medio collocat Metaleuſe quod oppidum eſt Pheræorum in Theſſalia.

Hyperesia, ὑπερησία, oppidum eſt Achaiæ proprie dictæ, cuius meminit Homerus in Catalogo, & Strabo lib. 9.

Hypericon, ὑπερικόν, herba eſt odore reſinam imitans. (unde & Chamæpitys à quibuſdam appellatur) quæ digitis trita ſuccum ſanguineum emittit: qua ex cauſſa ἀνδρόσαιμον, à Græcis cognominatur. Vulgus Perforatam, ſeu herbam Diui Ioannis nominat.

Hyperides, ὑπερίδης, Athenienſis Orator fuit, æmulus Demoſthenis iuſſu Antipatri execta lingua interfectus. Plutar. in uita Demoſth.

Hypermnestra, ὑπερμνήστρα, una fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ cum totidem Ægiſti filiis nupſiſſent, iuſſæque eſſent a patre prima nocte maritos interficere, ſola ex omnibus maritum ſuum Lynceum nomine ab inſidiis liberauit, qui poſtea Danaum occidit. Extat inter Epiſtolas Ouidii una Hypermneſtræ ad Lynceum uirum ſuum.

Hyperion, [*Sole*] ὑπερίων, penult. prod. Hyperionis in genitiuo, penult. corr. ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ ἡμᾶς ἰέναι, quod eſt eo. à Poetis accipitur pro Sole: quamuis aliqui Solis patrem eſſe uelint. Ouid. li. 1. Faſto. Placat equo Perſis radiis Hyperiona cinctum Diodorus ſcribit, Hyperiona Saturni fratrem fuiſſe, Cæli filium, qui Solis & Lunæ aliorumq; aſtrorum motus, horaſque primum ſumma cura obſeruationeque à ſe percepta, ceteris noſcenda tradidit: ideoque horum parentem nominatum eſſe, ueluti ipſorum naturæ contemplatorem. Cicer. in Prognoſ. Vt cum luna means Hyperionis officit orbi. Inde fit adiectiuum Hyperionius.

Hypermeter, & Hypermetrus, ὑπέρμετρος, dicitur uerſus abundans una ſyllaba quæ plerunque a prima ſyllaba ſubſequentis uerſus, incipientes à uocali, abſumitur. Virg. li. 1. Geor. Aut dulcis muſti Vulcano decoquit humorem, Et foliis undam, &c.

Hyphear, ὕφεαρ, Arcadum uocabulo dicitur, quod Latini Viſcum uocant, præſertim quod in abiete, ac larice gignitur. Vide Plin. li. 16. cap. ult. & Theophraſtum li. 2. De Cauſ. plantarum.

Hyphen, ὑφέν, ſubunio interpretatur, ex ὑπό, ſub & ἕν unum, quod fit, cum duæ dictiones proferuntur ſub uno accentu. Notatur autẽ linea ad ultima primæ dictionis littera ad primã ſequentis ſubducta. Vir. 1. Æn. Neque. n. ignari ſumus ante malorum. Vbi Ser. Ante malorum, ὑφέν, eſt. Terent. Andr. Et heri ſemper lenitas Verebar quorſum euaderet. Vbi Donatus: Semper lenitas hyphen.

Hypnale, ὑπναλὴ, aſpidis genus, ſolo ſomno, citraq; ullum doloris ſenſum hominem necans: cuius morſu ſibi Cleopatram mortem conſciuiſſe, auctor eſt Solinus. Galenus Ptyadem appellat, propterea quòd ceruicem erigens ex interuallo uenenum expuat.

Hypobarus, ri, ὑπόβαρος, Indiæ fluuius, à Septentrione in exortiuum fluens Oceanum, iuxta quem Cteſias montem ſiluoſum eſſe tradidit, cuius arbores electrum exudarent. Vide Pli. li. 37. cap. 2.

Hypocaustum, ſti, ὑπόκαυστον, locus ad ſudandum, παρὰ τὸ ὑποκαίειν, hoc eſt, à ſuccendendo. Solent enim hypocauſta ſub pauimento habere fornaces, quibus accenſis ipſa calefiebant. Latine dicitur Vaporium, ab excitandis uaporibus. Papi. li. 1. Syl. Tenuem uoluunt hypocauſta uaporem. Pli. ad Gallum: Applicitum eſt cubiculo hypocauſtum perexiguum, quod anguſta feneſtra ſuppoſitum calorem, ut ratio exigit, aut effundit, aut retinet. Vitruuius appellat Hypocauſim, cum ſcribit facienda eſſe ahena ſupra hypocauſim tria, caldarium, tepidarium, frigidarium.

Hypochysis, ſiue hypochyma, ὑπόχυσις & ὑπόχυμα, morbus eſt oculorum, quem Latini Suffuſionem appellant. Eſt autem teſte Æginetа, effuſio humorum lentorum inter corneam tunicam & Cryſtalloidem congelatorum.

Hypochondria, ὑποχόνδρια, partes ſunt laterales utrinque nothis coſtis ſubiectæ, hepati & lieni ſuperiacentes, quas Latini Præcordia uocant. Dicta Hypochondria, quòd ὑπὸ τῷ χόνδρῳ, hoc eſt ſub cartilagine ſitæ ſint. Pli. 30. cap. 3. Præcordia uocamus uno nomine exta in homine. Græci quoniam ſub chondro, hoc eſt, ſub cartilagine ſunt, Hypochondria.

Hypocistis, ὑποκιστὶς, quiddam eſt mali punici cytini non diſſimile ſub ciſto frutice naſcens, unde & nomen accepit. Plin. duo facit hypociſtidis genera, candido & rufo colore ea diſtinguens. Vide ipſum lib. 26. cap. 8.

Hypocrisis, [*Simulatione, hipocriſia*] ὑπόκρισις, ut Budæus interpretatur, eſt ſimulatio alienæ perſonæ, cum ſcilicet quis ſe alium uideri cupit, quam eſt: ἀπὸ τοῦ ὑποκρίνειν, quod inter cetera ſignificat ſimulare: unde etiam in Comœdiis aut Tragœdiis actio ipſa uocatur Hypocriſis, eò quòd actores alias ſimulant perſonas. A Rhetoribus item Hypocriſis appellatur, quam Latini Pronunciationem ſeu Actionem uocant, in geſtu motuque præcipue conſiſtentem: cui Demoſthenes primas, ſecundas, & tertias tribuit.

Hypocrita, [*Simulatore, Hipocrita*] ὑποκριτὴς, eodem Budæo interprete, eſt ſimulator alienæ perſonæ: unde hiſtriones, & mimi, planipedes, & ſi qui alii ſint tabularum actores, qui perſonam aliquam aſſumunt, proprie uocantur Hypocritæ. Transfertur tamen etiam ad eas perſonas, quæ aliud in pectore gerunt, aliud in ore, cumque ſe probus, pioſque uideri cupiant, longiſſime tamen abſunt ab ea perſona, quam ſimulant.

Hypodiastole, ὑποδιαστολή, quam nos Subdiſtinctionem uocare poſſumus, eſt dextera pars circuli, ad imam litteram in fine dictionis applicata, qua nota Græci male cohærentia diſcernunt.

Hypodidascalus, [*Ripetitore, ſecondo maeſtro*] ὑποδιδάσκαλος, dicitur is, quem uulgus in ludo litterario ſubmonitorem uocat. uel coadiutorem. ita dictus παρὰ τὸ ὑφ᾽ ἑτέρου διδάσκειν, hoc eſt, ab eo quod ſub alio doceat. Cice. ad Papyri. Sella tibi erit in ludo tanquam Hypodidaſcalo.

Hypodites, æ, ὑποδύτης, interior ueſtis, ſiue ſubucula, & proprie Pontificum, ut inquit Hieronymus: ἀπὸ τοῦ ὑποδύεσθαι, quod eſt ſubinduere.

Hypogea, orum [*Luoghi ſotto terra*] ὑπόγεια, loca ſubterranea dicuntur à Græcis: quæ dictio frequens eſt apud Ioſephum, & Hegeſippum. Hypogeorum (inquit Budæus) appellatio complectitur cellas uinarias, carnarias, olearias, penuarias, promptuarias.

Hypogeson, ὑπόγεισον, herba Aizoi, Sedi, & Semperuiui maioris nominibus notior: ita dicta, quòd in ſubgrundiis naſcatur. Græci namque partes tecti prominentes γεῖσα, appellant.

Hypoglossis, idis, ὑπογλωσσὶς, caruncula, qua lingua cohæret inferiori parti oris: ita dicta, quòd ſub lingua ſita ſit.

Hypomnema, atis, pe. p. ὑπόμνημα, & Hypomnematum, ſumitur pro interpretatione & commentariis. Cic. Tiro. Multum mihi eripitur operæ in exſcribendis hypomnematis. Plin. li. 7. cap. 5. Cuius commenta, quæ appellantur Græce ὑπομνήματα, ſub nomine Democriti falſo produntur.

Hypomnematographi, dicuntur Commentariorum ſcriptores. Qua uoce utitur Imperator C. de Decur. l. Si quis ſpontaneus.

Hyponacteus, a, um, Cic. Ora. Hyponacteus ſenarius.

Hypopheon, ὑπόφεον, herba eſt in ſegetibus aruiſq; naſcens, rutæ foliis, ramis exilibus, ſuccum emittens papaueris uiribus proximum. Alio nomine Hypecoon dicitur.

Hypopyon, ὑπόπυον, oculi morbus, cum pus ſub cornea tunica colligitur. In qua ſignificatione per y, in penul. ſcribi debet, cum ἀπὸ τοῦ πύου, hoc eſt, à pure deducatur. Hypopion autem per i, noſtrũ antepenult. prod. ὑπώπιον, liuor eſt ſub oculis contingens, à ſanguine compreſſis uenulis exeunte, & ſub cute permanente: cuiuſmodi uitia Latini Sugillata appellant.

Hyposphagma, ὑπόσφαγμα, ſanguinis ſubter cutem diffuſio, contingens ex ruptura uenæ, ictu fuſte, duro'ue alio corpore illato. Gale. αἱματώδη ὑπόχυσιν, id eſt, ſanguineas ſuffuſiones appellat.

Hypostasis, ὑπόστασις, ſubſtantia, ſiue natura ſubſiſtens. Vnde Theologis Hypoſtaſis in Trinitate diuina, idem eſt quod ἰδιότης, & πρόσωπον, quam Perſonam Latini nominant. Hypoſtaſis item à Medicis dicitur urinæ fæx in ima matulæ parte ſubſidens.

Hypotheca, pen. pro. [*Pegno*] ὑποθήκη, Latine pignus, teſte Martiano, qui dicit, Inter pignus & hypothecam tantum nominis ſonus differt, cui aſſentitur Valla. Cicero ad Thermum. Cures uelim, ut aut de hypothecis decedat, eaſq; procuratoribus Cluuii tradat, aut pecuniam ſoluat.

Hypothesis, pe. cor. [*Argomento, materia ſoggetto*] ὑπόθεσις, ſuppoſitio, ſcopus, inſtitutũ. Vnde accipitur pro argumento, ſeu periocha operis, præcipua libri totius capita paucis perſtringẽte. A Rhetoribus item Hypotheſis dicitur quæſtio finita, circa quam totius diſputationis cardo uerſatur. Quæ uero infinitæ ſunt, & generaliter proponuntur, Theſes potius appellantur. Si itaque in deliberationem ueniat, Num omnino ducenda ſit uxor, Theſis erit: ſin hoc in contentionem adducatur, Num Catoni Martia ducenda ſit, Hypotheſis cenſebitur. Cic. in Topi. Quod Græci Hypotheſim uocant, nos cauſſam ex definito quæſtionum genere. Idem Att. Hy-

pothesin hanc habent, eamq; præ ſe ferunt, clariſſimum uirum interfectum, rempub. perturbatam.

HYPOTHYRA, ὑποθύρα, ὑπόθυρις, apud Vitruuium capitur pro ualuarum cauitate & inanitate.

HYPOTHICOS, quod hic pro ueſtis genere corrupte legebatur uide Hypodytes.

HYPOZEVXIS, ὑπόζευξις, ſubiunctio, figura zeugmati contraria, cum ſingulis ſenſibus datur propria clauſula. Virg. 10. Æneid. Regem adit, & regi memorat nomenq; genusq;. Quid ue petat, quid ue ipſe ferat, & cetera. A uerbo Græco ὑποζεύγνυμι, quod eſt, ſubiicio, uel ſubiungo.

HYPSENOR, ὑψήνωρ, fuit teſte Hom. lib. 5. Iliados, filius magnanimi Dolopionis, qui erat ſacerdos Scamandri: in tanto honore habitus, ac ſi Deus quidam fuiſſet. Illum Eurypylus in bello Troiano interemit.

HYPSICRATEA, ὑψικράτεια, Mithridatis regis uxor, inſigne coniugalis fidei exemplar, quæ maritum à Pompeio uictum, attonſis capillis, uiriliq; habitu aſſumpto, per loca inculta, feraſq; gentes, infatigabili corporis animiq; robore ſecuta eſt.

HYPSIPYLE, ὑψιπύλη, Lemni regina fuit, Thoantis filia, quæ cum reliquæ mulieres eius inſulæ omnes uiros ex communi ſententia occidiſſent, ſola patrem ſeruauit. Ob quam pietatem è Lemno eiecta, capta fuit à piratis, & Lycurgo Thraciæ regi uendita: a quo liberaliter habita fuit, & nutriendo filio eius præpoſita. Nam paulo ante fugam gemellos pepera quos cōceperat ex Iaſone quem in Colchos nauigātem hoſpitio ſimul & lecto exceperat. Poſtea cū Argiuis ad Thebanam expeditionem proficiſcentibus, Langiam fontem oſtenſura, Archemorum alumnum humi depoſuiſſet, ea abſente adrepens ſerpens puerum interemit: quo nomine cum à Lycurgo ad ſupplicium quæreretur, ab Adraſto ceteriſq; Argiuis ſeruata eſt. Vide Statium in Theb. & Ouid. in Epiſt. Heroid.

HYRCANIA, ὑρκανία, regio Aſiatica, magna ex parte plana, & præclariſſimis urbibus adornata, quarum celeberrimæ ſunt Talebrota, Samaria, Carta, & Tape: adeo autem fertilis & opulenta, ut uitis uini metretam ferat, & ficus ſexaginta modios ficorum: frumentum ex ſemine naſcatur, quod cadit ex culmo, in arboribus mellificetur, perfluat mel ex oleis. Dicta hyrcania, ab Hyrcana ſilua, quæ Scythiæ ſubiacet Habet ab Oriente mare Caſpium, à Meridie Armeniam, a Septentrione Albaniam, ab Occaſu Iberiam. In ea regione pantheræ, pardi, & tigres abundant, cum ſiluis aſpera ſit.

HYRCANVS, a, um, ὑρκανός, ut Mare Hyrcanum, Homines Hyrcani. Hieronymus: Hircani uolucribus & canibus ſemiuiuos proiiciunt. Virg. 4. Æneid. Hyrcanæq; admorunt ubera tigres.

HYREVS, ὑριεύς, ruſticus quidam Bœotius fuit, qui Iouem, Mercuriū, & Neptunum hoſpitio cum ſuſcepiſſet, iuſſus petere quicquid uellet, mox uoti compos futurus, reſpondit ſe quidē nihil æque cupere, ac filium, uxorem tamen ducere nolle, Quo intellecto, tres dii in bubulum tergus, quod ille iuuenco detraxerat, qué Ioui recens immolauerat, lotium reddidere, ex quo decimo menſe natus eſt puer, quem illi ἀπὸ τοῦ οὔρου, hoc eſt, ab urina Vrionem uocauit: qui poſtea primæ litteræ mutatione Orion dictus eſt.

HYRIA, ὑρία, inſula eſt Ionii maris, ante Peloponneſum, alio nomine Zacinthus dicta. Auctor Pli. lib. 4. cap. 12. Fuit præterea Hyria Bœotiæ oppidum, in agro Tanagræo, teſte eodem Pli. lib. 4. cap. 7. & Strabone lib. 9. Item aliud in Iapygia, a Cretenſibus conditum: cuius meminit Herodoto. lib. 7.

HYRMINE, ὑρμίνη, oppidum in ea parte Achaiæ proprie dictæ, quæ, Eleorum agro proxima eſt. Auctor Plin. lib. 4. cap. 5.

HYRTACVS, ci, ὕρτακος, oppidum Cretæ, apud Stepha. Fuit præterea hoc nomine Troianus quidam ex Ida monte, pater Niſi, unius ex comitibus Æneæ, qui à nomine patris Hyrtacides appellatur à Virg. lib. 9. Æneid.

HYSBE, es, ὕσβη, Lydiæ oppidum, apud Stephanum: à quo deducuntur gentilia Hysbæus, & Hysbites.

HYSGINVM, ὕσγινον, plantæ genus, quo color tingitur coccineo ſimilis. unde Græci ueſtes ὑσγινοβαφεῖς, appellant, hoc eſt, hyſgino tinctas. Pli. li. 25. cap. 7. Quare Puteolanum potius laudatur, quàm Tyrium, aut Getulicum, aut Laconicum: unde pretioſiſſimæ purpuræ. Cauſſa eſt, quòd Hyſgino maxime inficitur, rubiamq; cogitur ſorbere.

HYSIA, æ, uel Hyſiæ, arum. ὑσία, ὑσίαι, Bœotiæ oppidum, colonia, Hyreorum, à Nicteo Antiopes patre condita. De hac Thucydides lib. 3.

HYSSOPVS, pen. prod. ὕσσωπος, fœm. ge. & Hyſſopum neutri cum y, & gemino ſſ, ſecundum Apul. herba notiſſima pulmoni ualde utilis. Colum. lib. 6. cap. 10. Veterem tuſſim ſanant duæ libræ hiſſopi macerati ſextariis aquæ tribus. Plin. lib. 25. cap. 11. Hyſſopum in oleo contritum phthiriaſi reſiſtit, & prurigini in capite. Apud Macrum legitur Hyſopum unico ſ, duabus prioribus ſyllabis contra artem correptis. Eſt (inquit) hyſopum ſiccum, calidumq;, & tertius illi eſt in utriſque gradus.

HYSSOPITES, hyſſopitæ, maſculi. gene. ὑσσωπίτης, uinum factitium ex hyſſopo: ſicut Myrtites, ex myrto: Abſinthites, ex abſintho. Col. lib. 12. cap. 35.

HYSTASPES, ὑστάσπης, Darii Perſarum regis filius, ex Atoſſa Cyri filia: cuius meminit Herodot. lib. 7. Fuit & ante hunc alter eodem nomine, Arſamenis filius, & iam dicti Darii pater: de quo idem Herodotus libro 1.

HYSTERA, ὑστέρα, Latine uocantur Secundæ. Sunt autem folliculi quibus infans inuolutus prodit in lucem, & quicquid infantem ex utero ſequitur.

HYSTERICAE, ὑστερικαί, dicuntur mulieres, quæ uteri ſuffocatione laborant, in quibus ſenſum pulſumq; per interualla nullum, aut certe perexiguum percipere poſſumus: quam paſſionem Hyſtericam appellant, ἀπὸ τῆς ὑστέρας: quo nomine Græci matricem uel uterum ſignificant.

HYSTEROLOGIA, ὑστερολογία, locutio præpoſtera: figura eadem cum ea, quæ dicitur Hyſteron proteron, cum ſcilicet, quod priore loco dicendum erat, poſterius dicitur.

HYSTERON, Proteron, ὕστερον, πρότερον, eſt figura, cum ſententia ordine commutatur: ut Poſtquam altos tetigit fluctus, & ad æquora uenit. nam prius ad æquora uenit, quàm tangeret fluctus. Cic. Att. ὕστερον πρότερον ὁμηρικῶς.

HYSTRIX, Hyſtricis. pe. c. ὕστριξ Suidæ, animal eſt ſpinis contectum, ex herinaceorum genere. Plin. lib. 8. cap. 35. Hyſtrices generat India, & Africa ſpina contectas ex herinaceorum genere: ſed hyſtrici longiores aculei, & cum intendit cutem, miſſiles. Ora urgentium fingit canum, & paulo longius iaculatur. Hybernis autem ſe menſibus condit, &c.

DE LITTERA I.

I LITTERA uocalis eſt, quæ etiam conſonans fieri conſueuit, & modo pro ſimplici conſonante, modo pro duplici accipitur. Pro duplici conſonante accipitur quando in eadem dictione ponitur in medio duarum uocalium ita, ut poſteriori cohæreat in eadem ſyllaba: ut Maius, Pompeius, Peius. Simplex autem conſonans eſſe intelligitur, quoties in principio ponitur dictionis ita, ut cum ſequente uocali cohæreat in eadem ſyllaba: aut quoties ſub ſequitur immediate aliquam conſonantem: ut Ianus, Coniuro. Notandum tamen i, litteram pro conſonante aſpirari non poſſe, cum nulla conſonans ante ſe aſpirationem accipere ualeat. Vnde Hieroſolyma ſex ſyllabarum eſt, Hiulcus trium.

I ANTE A

IA, ἴα, filia fuit Atlantis, ſoror Maiæ, matris Mercurii, de qua Home. lib. 14. Odyſſ. Item Ia, ἴα, Græci uocant uiolas: unde Ianthina ueſtis, uide infra.

IACCHVS, ἴακχος, nomen Bacchi, ab ἰακχεῖν clamo, canto, uocifero, nam qui Baccho ſacrificabant, ululatibus, & clamoribus omnia implere ſolebant. Vir. Eclog. 7. Populus Alcidæ gratiſſima, uiris Iaccho. Ponitur quandoque pro uino. Virg. 6. Eclog. Inflatum heſterno uenas, ut ſemper, Iaccho.

IACEO, ces, iacui, iacere, [*Giacere, ſtar giu*] κεῖμαι, ἔῤῥιμμαι, cubare, decūbere, & proſtratū eſſe. Virg. in Bucco. Silenū pueri ſomno uidere iacētem. Idem 7. Eclog. Strata iacent paſſim ſua quæq; ſub arbore poma. Dicimusq;, Iaceo in ſtrato, iaceo humi. Liu. lib. 2. de Bel. Pun. Humi iacentē inter cuſtodias, ſtationesq; militum circunſpexerunt. Quādoq; accipitur pro ſitū eſſe. Sal. In medio cāpus iacet, aquis undiq; ſcatens. Quandoq; etiā accipitur pro mortuum eſſe, aut ſepultū, eo ꝙ mortuorum cadauera nihil aliud poſſunt, ꝗ iacere. Luca. li. 8. Ille iacet, lætæ paci quē prætulit orbis, Aliquā do deiectum eſſe, ac cōtemni. Ci. 2. de Finib. maximas uero uirtutes iacere neceſſe eſt, uoluptate dominante. Iacens animus. i. non alacer, ſine ſpe deiectus. Ci. de Amic. Non eſt igitur amici, talem eſſe in eum, qualis ille in ſe eſt: ſed potius niti. & efficere ut amici iacentē animum excitet, inducatq; in ſpem, cogitationemq; meliorem. Huius uerbi compoſita ſunt. Adiaceo, iuxta iaceo, παράκειμαι. Interiaceo in medio iaceo, μεσάζομαι. Liui. Deſcendunt in planitiem, quæ inter capuam Tiphatamq; interiacet. Subiaceo ſubtus iaceo, & ſubditus ſum, ὑπόκειμαι. Lactan. libro 3. Quoniam igitur utriuſque ſubiacet fortitudo. Obiaceo, de quo alibi. Habent autem hæc omnia pe. co. in triſyllabis.

IACIO, cis, ieci, iacere, iactū, [*Trarre, tirare, lanciare*] ῥίπτω, βάλλω, ſignificat emitto, ac ui impello. Ci. 6. Ver. In quē ſcyphū de manu iacere conatus eſt. Iacere fundamenta eſt ponere uel collocare lapides,

pides, quibus ædificium ſuperſtruatur. Sueto. in Caio: In area Capitolina nouæ domus fundamenta iecit. Per tranſlationem autem accipitur, pro inchoare, & rei alicuius exordium ſtatuere. Cice. 1. Philip. In quo templo, quãtum in me fuit, ieci fundamenta pacis. Gradum iacere, atque aditum ad cetera, idem quod eſt ueluti uiã parare, qua ad reliqua progrediamur. Cice. 1. de lege Agra. Hunc quaſi gradum quendam atque aditum ad cetera iactum intelligatis. Iacere, pro enunciare, ſiue ſpargere in uulgus. Taci. lib. 1. Quędam de habitu, cultuq;, & inſtitutis eius iecerat. Iacere apud aliquem quidpiam. Tacit. lib. 4. Neque raro, neque apud paucos talia iacebat. Iacere in aliquem aliquid metaphorice, pro eo quod eſt dictum aliquod in quempiam torquere. Liu. 4. Bel. Mace. Rem defendam, non nos, in quos iecit magis hoc Conſul uerbo tenus, q̃ ut re inſimularet. Iacere contumeliam in aliquem, Cice. pro Syl. Huius compoſita ſunt, Abijcio, ἀπορρίπτω, Adijcio, Circumijcio: Vnde Circumiecta impedimenta dicimus. Deijcio, καταβάλλω. Diſijcio, Eijcio, Inijcio, Interiacio, Obijcio, Proijcio, Reijcio, Subijcio, Traijcio, quæ omnia uideto ſuis locis.

Iacob, latine athleta, & exercens ſe dicitur: quã appellationem primum habuit, cum practicis operationibus multos proprietate labores ferebat. Cum autem iam uictor luctando euaſit, & ſpeculationibus fruebatur bonis, tunc Iſraelẽ ipſe Deus appellauit, æterna præmia beatitudinemq́; ultimam (quæ in uiſione Dei conſiſtit) ei largiens. Hominem enim, qui Deum uideat, Iſrael ſignificat.

Iacobus, p.p. ἰάκωβος, nomen proprium, quatuor ſyllabarum. Claudia. Quid laceras uerſus dux Iacobe meos? Nomina enim propria apud Hæbreos (ſicut Priſcia. docet) in fine acutum accentum habent, quæ more Latino declinata, eundem retinent, & penult. producunt: ut Adam, Adamus, Ioſeph, Ioſephus.

Iactanter, [Con ſoperbia, ambitioſamente] ἀλαζόνως, aduerb. idem ſignificans quod inſolenter, & cum Iactantia: à participio Iactans. Tacit. lib. 2. Perijſſe Germanicum, nulli iactantius merent, quam qui maxime lætantur. Id eſt, maiori cum oſtentatione.

Iactantia, æ, [Soperbia, iattantia, uanto] μεγαληγορία, μεγαλαυχία, ἀλαζονεία, φρύαγμα, quæ & Iactatio dicitur. Definitur à Ci. 4. Tuſc. q̃ ſit uoluptas geſtiens, & ſe afferens inſolentius. Quinct. lib. 9. ca. 2. Veritus opinionem iactantiæ. Idem hoc enim inanis eſt iactantiæ. Tacit. lib. 1. Iactantia gloriaq́; ad poſteros.

Iactantia, μεγαλαυχία, gloriatio, ſiue glorioſa de ſe ipſo prædicatio, de qua paulo ante. Eſt interdum Iactare idem quod inaniter loqui. Virg. 2. Eclog. Vbi hæc incondita ſolus Montibus & ſiluis ſtudio iactabat inani. Aliquando frequenter emittere, ſiue eiaculari. Idem lib. 2. Georg. Et ſi non alium late iactaret odorem, Laurus erat. Et alibi: Ipſi lætitia uoces ad ſidera iactant, id eſt crebro emittunt. Aliquando frequenter ducere: ut apud eundem: Haud unquam manibus iactata fatiſcit. id eſt, ductata.

Iactatus, us, ui, uerbale, agitatio, ſuccuſſio: ut, Iactatus maris, σάλος, Pli. lib. 14. cap. 18. Sic & mari nauigato, cuius iactatus his, quę durauerint tantum uetuſtatis adijcere ſentitur, quantum habuerint. Ouid. 6. Meta. Excuſſit pennas, quarum iactatibus omnis Afflata eſt tellus. Iactatus, parti. Virg. 1. Æne. Iactatos æquore toto.

Iactatio, onis, uerbale [Crollo, iattantia] σάλος, σεισμός, agitatio, ſuccuſſatio. Liu. 10. Bell. Pun. Simul ſperans leuiorem in nauigatione quàm in uia iactationem uulneris fore, & curationi omnia commodiora. Cic. pro Muræ. Quo tandem animo me eſſe oportet, prope iam ex magna iactatione terra uidentem, in hunc, cui uideo maximas reip. tempeſtates eſſe obeundas. Idem 4. Tuſcu. Iactatio eſt uoluptas geſtiens, & ſe efferens inſolentius. Inſolentiam, & Iactationem hominum ferre, Cic. ad Attic. lib. 10. Iactatio uerborum, Idem ad Brutum.

Iactator, oris, [Vantatore] μεγάλαυχος, ἀλαζών, glorioſus inſolenter ſe uenditans. Quinct. lib. 11. cap. 1. de Cic. Is quidem rerum à ſe geſtarum maior, quàm eloquentiæ, fuit in orationibus utiq; iactator. Claud. 3. Paneg. Immodicus proprii iactator honoris.

Iactito, tas, θρυλλέω, καυχάομαι, frequentatiuum à Iacto. Liu. 7. ab urb. Iuuentus, hiſtrionibus fabularum actu relicto, ipſa inter ſe more antiquo ridicula intexta uerſibus, iactitare cœpit.

Iacto, tas, [Lanciare, uantarſi] ἀπορρίπτω, frequenter, & multum iacio. Seneca: Dum lapillos iactaret in puteum. Virg. lib. 1. Georg. Deucalion uacuum lapides iactauit in orbem. Aliquando idem eſt quod ſæpe multumq́; animo reuoluere ἐπαναπολεῖν. Idem 11. Æneid. Atque illum tales iactantem pectore curas. Aliquando fatigare, uexare, concutere, κατεῖν, ἐλαύνειν. ut Idem 1. Æneid. Iactatos æquore toto, Troas reliquias Danaum, atque immitis Achilli. Vbi Serui. Iactamur in mari, fatigamur in terris. Per tranſlationem tamen etiam latius accipitur pro quouis modo uexare, ſiue exagitare. Cice. in Verr. Act. 2. Iactatur domi ſuæ uir primarius, & homo honeſtiſſimus: pro ſe quiſque manus affert. Aliquãdo pro ſeſe efferre, ſiue ambitioſius gloriari, μεγαλαυχεῖν. Cic. pro Roſc. Amer. Hæc tu Eruci tot, & tanta ſi nactus eſſes in reo, quàm diu diceres quomodo te iactares. Quinctil. lib. 4. cap. 13. Aduerſarius enim fiduciam partis ſuæ iactat.

Iactus, us, ui, [Tiro, il trare] βολή, actus ipſe iaciendi. Vir. 4. Geor. Iactu ſe dedit in æquor. Iactus pilarum, Ouid. 2. Triſt. Iactus fulminum, Cic. 3. Catil. Iactus abſolute, βόλος, pro iactu retis. Valer. lib. 4. cap. 1. A piſcatoribus in Mileſia regione uerriculum trahentibus, quidam iactum emerat. Iactus item accipitur pro mercium in mare proiectione, quæ in magnis tempeſtatibus fieri ſolet nauis exonerandæ gratia. Vnde extat Titulus lib. 14. Pandectarum, ad legem Rhodiam de Iactu: quo cauetur, ſi leuandæ nauis gratia iactus mercium factus ſit, omnium contributione eſſe ſarciendum, quod pro omnibus damni factum eſt. Iactus particip. Cice. 2. de legib. Hunc quaſi gradum quendam, atque aditum ad cetera iactam intelligetis.

Iactuose, [Ambitioſamente, ſoperbamente] ἀλαζόνως, iactanter, cum iactantia. Cicero, Cum ſint multa iactuoſe dicta. Sic enim legunt quidam: quamuis in caſtigatioribus exemplaribus non iactuoſe legatur ſed actuoſe.

Iactura, iacturæ, [Danno, perdita] ἐκβολή, proprie dicitur damnum illud, quod ex iactu conſequimus: hoc eſt, ex proiectione merciũ in mare, quæ fieri ſolet in magnis tempeſtatibus ad exonerandam nauem. Saluſtius ad Cæſarem: Si quid aduerſi cobortum eſt, de illis potiſſimum iactura fit, quæ minimi precij ſunt. Per metaphoram tamen accipitur pro quouis damno: ut apud Cice. 2. de Finib. Facere iacturam rei familiaris. Ouid. 9. Meta. Hunc tamen ablati domuit iactura decoris.

Iaculabilis, le, [Che ſi può tirare] quod Iaculari, hoc eſt, longe proiici poteſt: ut, Telum Iaculabile. Ouid. 7. Metam. Sed non formoſius iſto Viderunt oculi telum Iaculabile noſtri. Pondus Iaculabile, Stat. 6. Theb.

Iaculatio, Iaculamen, & Iaculamentum, [Il tirare, tiro] ἀκόντισις, ἀκόντισμα, dicitur ipſe actus iaculandi.

Iaculator, ris, uerbale, [Tiratore, lanciatore] ἀκοντιστής, qui iaculum emittit, Hor. 3. Carm. Ode 4. Enceladus iaculator audax.

Iaculatrix, cis, uerbale fœmi. ἀκοντίστρια, mulier iaculationem exercens: ut, Diana iaculatrix. Ouid. 5. Metam. Pallada non ne uides, iaculatricemq́; Dianam Abſceſſiſſe mihi?

Iaculor, aris, p.c. [Tirare, lanciare] ἀκοντίζω, deponẽs, Iaculũ emitto, telũ conijcio. Ouid. 2. Meta. Vaſti quoq; rector olympi. Qui fera terribili Iaculatur fulmina dextra. Aliquando ſimpliciter accipitur pro proiicio. Cic. Offi. Iaculãs totã Diẽ: Col. li. 2. Faba, quæ lõgius emittetur, pura eo perueniet, quo uẽtilator eã Iaculabitur. Legitur & Iaculo actiuũ. Claud. Latis Iaculabat in aruis. Hinc fit cõpoſitũ Eiaculo, quo uſus eſt A. Gellius, Arionẽ (inquit) cum fidibus & indumentis, cum quibus ſe in ſalum eiaculauerat, extitiſſe.

Iaculum, li, pen. corr. [Dardo] ἀκόντιον, proprie telum, ſiue haſtile, quod manu eiaculari poteſt. Virg. 9. Æneid. Et Iaculum contorquens mittit in auras. Cic. de Finibus ſi Annibal ad portas ueniſſet, mirumq́; Iaculo Traieciſſet.

Iaculus, li, pen. cor. σαυρίας, ſerpentis genus, arbores ſubiens, è quibus ui maxima ſe eiaculatur, penetratq; quodcunque animal obuium fecerit fortuna. Lucan. lib. 9. Et natrix uiolator aquæ, iaculiq; uolucres. Vide Ælianum lib. 9. cap. 49.

Iader, ἴαδερ, neu. gene. fluuius eſt Illyrici, in Adriaticum mare defluens iuxta quem oppidum eſt Iadera. Lucan. lib. 4. Et tepidum in molles Zephyros excurrit Iader.

Iadera, quæ & Iader, neut. gen. ἴαδερ Prole. ciuitas eſt Illyrici, non procul ab Apollonia, & Salona. Pomp. libro. 2. Iaderæ meminit & Pli. in deſcriptione Liburniæ.

Ialysos, ἰάλυσος, oppidum fuit Rhodi inſulæ, cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 31. Et Pomp. lib. 2. In Rhodo, inquit, tres quondam urbes erant, Lindos, Camiros, Ialyſos. Ialyſos autem hæc ipſa eſt, quæ Telchinas olim aluit: his qui in Creta floruere, cognomines, maleficum genus hominum, & præſtigiis infame.

Iam, [Gia, homai, hora] ἤδη, aduerb. temporis, quod pene eſt idem q̃d nunc, illico. Teren. in Adelph. Tace egomet conueniam iam ipſum. Idem in Eunuch. Nam aut iam reuertere, aut mox noctu te adigent horſum inſomnia. Interdum hortantis eſt, & ueluti moram increpantis. Teren. in Eunu. Iam ne imus? Nonnunquam etiã accipitur pro modo. Virg. lib. 3. Georg. Iamq́; hos curſu, iam præterit illos. hoc eſt, modo hos, modo illos. Interdũ pro præterea, ἔτι, & quaſi nodus eſt quidam coniungens ſententias: ut apud eundem: Iam maris immenſi prolem & genus omne natantum, Iam uarias pelagi uolucres. Hoc idem efficit coniunctum cum uero. ἔτι τοίνυν. Cic. Iam uero urbibus conſtitutus, &c.

Iam Antea. Cic. Attic. Iam Antea petiui ab ſte &c.

Iambicum, carmen, cuius multa ſunt genera, quæ latiſſime exequitur Mycillus.

IAMBLICHVS, ἰάμβλιχος, Pythagoricus Philoſophus è Chalcide Syriæ fuit Porphyrii diſcipulus, qui tempore Conſtantini magni floruit: ſub quo breui tempore tãtum profecit, ut ſecundas poſt præceptorem Romæ obtineret, nec ab eo quidquam differre uideretur doctrina: niſi quòd ille melior facilitate candoreq; orationis, hic paulo durior habebatur: ac ut de Xenocrate Plato dicebat, uenere dicendi carebat. Moribus adeo probatus, ut eius uitæ abſtinentia, modeſtiaq; ea tempeſtate nulli non cognita fuerit. Huius meminit & Hieronymus.

IAMBVS, ἴαμβος, pes metricus, conſtans ex priore breui, & poſteriore longa. Horat. in Arte: Syllaba longa breui ſubiecta uocatur Iambus. Dictus Iambus, ut quidam uolunt, ab inuentore. Feſtus ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν deducit, quod eſt conuiciari, ſeu inuehi: cum tamen uериſimilius ſit ἰαμβίζειν uerbum, ab Iambi pedis natura eſſe deductum.

IAMDIV, [*Già molto tempo, gran tempo fa*] πάλαι, multo iam tempore. Cic. de Senect. Carthagini male iamdiu cogitanti.

IAMDVDVM, [*Già buona pezza di tempo*] πάλαι, πολὺς ἤδη χρόνος, ex Iam & Dudum componitur, & frequentius de paruo tempore dicitur: ut, Iamdudum te expecto. Cic. in Epiſt. Vides me ſudare iamdudum. Aliquando de longiori. Plin. lib. 19. Iamdudum ex eadem Hiſpania Zœlicum uenit in Italiam plagis utiliſſimum. Ponitur etiam pro continuo, & quamprimum. Virg. 2. Æneid. Iamdudum ſumite pœnas.

IAMESAIS, ἰαμησαίς, æſtuarium eſt maris Britannici, in quod illabitur fluuius ille, quem Tameſim Cæſar uocat. Pli. lib. 1. cap. 3.

IAMIAM, [*Hor hora*] παραυτίκα, ἴσον δὲ ἤδη, repente, ſine mora: ut, Iamiam aderit. Ponitur & cum præſenti, licet in futurum reſoluatur. Virg. 2. Æneid. Iamiamq; manu tenet & premit haſta, quaſi mox tenebit, & nunc uidetur tenere. Plerunque per indignationẽ accipitur. Idem: Iamiam nec maxima Iuno, Nec Saturnius hæc oculis pater aſpicit equis. Et per miſerationem: Saluſt. in Iugurt. Iamiam animo meo cariſſime frater, quanquam tibi immaturo, & unde minime decuit, uita erepta, tamen lætandum magis, quàm dolendum puto caſum tuum. Et per exhortationem: Quinct. Iam iam commilito quicunque caſus manet, etiamſi Imperator damnaturus eſt, habes ſolatium: ſatius eſt, quàm à patre occidi.

IAM, Iamq;. Cic. de Finib. Iamiamq; poſſim emergere.

IAMNO, onis, oppidum inſulæ Balearicæ minoris, quæ duo olim habuit oppida Iamnonem, & Magonem, teſte Pli. lib. 3. cap. 5. & Pomponius Mela ad finem lib. 2. Ptolemæus Iamnam, ἰάμναν, nominat.

IAMOLIM, [*Per lo paſſato, d'aſſai tempo*] ἐκ παλαιοῦ, multo iam tempore. Cic. Iamolim à principio illud ſtatueram. Sumitur pro aliquando. Vir. 2. Geo. Et iam olim ſeras poſuit cum uinea frondes. Olim iam, pro iampridem ἐκ πολλοῦ ἤδη. Quinct. Olimiam Imperator inter fulgentes uirtutes liuor locum quærit. i. à longo tempore.

IAMPRIDEM, [*Già tempo, già molto*] πάλαι, aliquanto iam tempore. Seneca: Iampridem te expectantes ibi ſederamus. Dicitur & de longiori tempore, ut idem ſit quod iamolim. Plin. Quod maiores noſtros iampridem feciſſe manifeſtum eſt: quod genus nuper & patrum fere noſtrorum memoria inuentum eſt. Accipitur item pro ſtatim, ſiue continuo. Luca. lib. 1. Tollite iampridem, uictricia tollite ſigna. Cic. Academ. Iampridem inſtitui.

IAMTVM, [*Allhora*] ἐξ ἐκείνου. ſignificat ex eo tempore. Vir. 8. Æneid. Iamtum relligio pauidos terrebat agreſtes.

IAMVERO. Cic. pro Pomp. Iam uero uirtus Cn. Pompeii.

IANA, prius dicta fuit, quæ poſtea præpoſita littera d, Diana appellata eſt, teſte Nigidio.

IANASSA, ἰάνασσα, nympha dicta eſt, à ſuauiter regendo. ἰαίνω, lætifico, ἀνάσσω, regno, impero.

IANASVM, oppidum Celticæ gentis in Hiſpania citeriore. Pomponius Mela lib. 2.

IANEVS, ab antiquis dicebatur, quem hodie Ianitorem uocamus, teſte Feſtus.

IANICVLVM, oppidum fuit in Ianiculo monte trans Tiberim: ita dictum à Iano conditore, ut quidam putauerunt: uel ꝙ tanquam Ianua eſſet Romanis in Hetruriam proficiſcentibus. Virg. 8. Æneid. Hæc duo præterea disiectis oppida muris, Relliquias, ueterumq; uides monumenta uirorum. Hanc Ianus pater, hanc Saturnus condidit urbem. Ianiculum huic, illi fuerat Saturnia nomen.

IANIRA, p. p. ἰάνειρα, Nymphæ nomẽ, Oceani & Tethyos filiæ: παρὰ τὸ ἰαίνειν τοὺς ἄνδρας, i. à uiris demulcendis. Heſio. in Theog.

IANITOR, oris, pe. c. [*Portiere*] θυρωρός, cui Ianuæ cuſtodia eſt commiſſa. Cic. 5. Ver. Hunc ueſtri ianitores, hunc cubicularii diligunt. Ianitor carceris, apud eundem legitur 7. Ver. Ianitor Inferorum, Cerberus. Virg. 6. Æneid. Licet ingens ianitor antro Æternum latrans exangues terreat umbras.

IANITRIX, cis, fœm. gen. [*Portonara*] θυρωρὸς, ἡ, mulier, cui ianuæ cuſtodia eſt commiſſa. Plaut. in Curc. Anus hic recubare ſolet cuſtos ianitrix. Pli. lib. 25. cap. 30. Laurus triumphis proprie dicatur, uel gratiſſima domibus, ianitrix Cæſarum, Pontificumq;, i. quæ ſolet plantari ante domos Cæſarum & Pontificum.

IANTHE, ἰάνθη, puella fuit Cretenſis, ex Phæſto oppido, Teleſte filia, uxor Iphidis, qui ipſo nuptiarum die ex fœmina mutatus eſt in marem, ut aſſerit Ouid. 9. Metam.

IANTHINVS, a, um, p. c. ἰάνθινος, idem eſt quod uiolaceus. Nam Græci, ἴα uiolas, & ἄνθη flores uocant. Ianthinum itaq; dicitur, quod floris uiolæ colorem refert. Vnde ueſtis ianthina, & Ianthina, orum, ſubſtantiue dicuntur ueſtes uiolacei coloris. Mart. Coccina famoſæ donas & ianthina mœchæ. Plin. lib. 21. cap. 6. Ex his uiolis quæ ſponte apricis ac macris locis prouenium, purpureæ, latiore folio, ſtatim ab radice carnoſa exeunt: ſolæq; Græco nomine à ceteris diſcernuntur appellatæ ἴα: ab his ianthina ueſtis.

IANVA, æ, [*Porta*] θύρα, primus ingreſſus ad interiora domus: à Iano dicta, quod huic Deo conſecratum erat omne principium. Et proprie domus eſt Ianua: Oſtium uero partium, ut cubiculorum licet confundantur. Nam & Ianua, à quo Ianitor pro oſtio ponitur: & Oſtium, à quo Oſtiarius, pro ianua. Cic. de Orat. Vt illud Naſicæ, qui cum ad poetam Ennium ueniſſet, eiq; ab oſtio quærenti Ennium. Et paulo poſt: Cum ad Naſicam ueniſſet Ennius, & cum à ianua quæreret, exclamat Naſica, &c. Valla lib. 4. cap. 8. Porta murorum eſt, munitionumq; atque caſtrorum: Ianua parietis, atque domorum. Cic. 3. Verr. Seruis ſuis imperat Rubrius, ut ianuam clauderent, & ipſi ad fores aſſiſterent. Ouid. 2. Amor. Clauſa tuo maius ianua fulmen habet.

IANVAL, libi genus, quòd Iano tantummodo libabatur. Feſtus.

IANVARIVS, rij, [*Gennaro*] ἰανουάριος, γαμηλιών, primus menſium, à Iano appellatus, quem Numa Pompilius primum anni eſſe uoluit, tanquam bicipitis Dei menſem, reſpicientem, & proſpicientem tranſacti anni finem, futuriq; principia.

IANVARIVS, a, um, Cic. pro Flac. Cal. Ianuarijs.

IANALIS, le, adiectiuum à Iano: ut, Ianalis uirga. Oui. 1. Faſt. Virgaq; Ianalis de ſpina ſumitur alba, Qua lumen thalamis parua feneſtra dabat. Ianalis porta, quæ & Belli porta uocabatur Romæ, à Iano dicta: ubi & poſitum fuit eius ſignum. Hanc Numa inſtituit, ut eſſet clauſa ſemper, niſi cum bellum foret.

IANVS, ἰανός, ab hiatu dictus eſt: detracta aſpiratione: quem quidam Solem putant: ideoq; geminum, quaſi utriuſque ianuæ cæleſtis potentem, qui exoriens aperiat, occidens claudat. Alij Ianum mundum. i. cælum intelligunt, quaſi Eanum, ab eundo, ut inquit Cice. lib. 2. de Nat. Deo. eo quòd mundus ſemper eat, dum in orbem uoluitur, & ex ſe initium faciens in ſe refertur. Hinc & bifrons pingitur: duas enim facies habere dixerunt: alteram ſuo loco, alteram à tergo, eo quòd annus ex ſe initium faciens, fini occurrat: uel quòd præterita ſciuerit, & futura præuiderit: ſeu quòd ſuperorum & inferorum ianitor extiterit. Huius templum erat Romæ ad infimũ Argiletum, à Numa Pompilio poſitum, quod tempore belli patebat, tempore pacis claudebatur: unde Patuleius, & Cluſius cognominabatur, ut auctor eſt Serui. Conſtat autem templum hoc ter fuiſſe clauſum. Primum regnante Numa: iterum poſt bellum Punicum ſecundum: tertio poſt bella Actiaca, quæ confecit Auguſtus, quo tempore pax quidem fuit, quantum ad exteras pertinet gentes: ſed bella flagrauere ciuilia. Huius autem claudendi, uel aperiendi templi ratio uaria eſt. Alij dicunt Romulo contra Sabinos pugnante, quum iam prope uinceretur, calidam aquam ex eodem loco erupiſſet, quæ fugauit exercitum Sabinorum. Hinc ergo tractum morem, ut pugnaturi aperirent templum, quod in eo loco fuerat conſtitutum, quaſi ad ſpem priſtini auxilij. Alij dicunt Tatium & Romulum facto fœdere hoc templum ædificaſſe. Vnde & Ianus ipſe duas facies habet, ut oſtendat duorum regum coitionem: uel quòd ad bellum ituri debeant de pace cogitare. Eſt alia melior ratio, quod ad prœlium ituri, optent reuerſionem. hæc Seru. Hunc alii quadrifrontem fecerunt, ob quatuor orbis cardines, & Ianum quadrigeminum uocitarunt, & Iunonium quaſi Calendarum principem. Calendæ enim ſunt Iunoni dicatæ. Ianus etiam erat locus Romæ, ubi fœneratores conſiſtebant è regione Baſilicæ: quoniam in eo Iani ſimulacra collocata uiſebantur. Oui. Qui puteal Ianumq; timet, celereſq; Calendas. Horat. in epiſt. Hęc Ianus ſummus ab imo Prædicat. Suet in Domi. Ianos, inquit. arcuſq; cum quadrigis, & inſignibus triumphorum per regiones urbis extruxit. Ianus antiquiſſimus Italiæ rex, quem geminam faciem prætuliſſe ferunt: quod ad regis prudentiam ſolertiamq; referendum eſt: qui & præterita noſceret, atque proſpiceret futura: unde etiam bifrons dicitur. Hic Saturnum à filio fugatum è Creta claſſeq; in Italiam aduectum, ſuſcepit hoſpitio: & quoniam ab eodem ruris agriculturam edoctus eſt, regni partem illi conceſſit, amboq; una regnarunt concordes, uicinaq; oppida communi opera condiderunt. Romani hunc omnibus ianuis præeſſe crediderunt,

runt, unde & clauigerum ipſum uocarunt. Eum autem primum in Italia diis templa feciſſe, ritusq; ſacrorum inſtituiſſe, ac ideo eum in ſacrificiis præfationem meruiſſe perpetuam, auctor eſt Macrobius cap.7.8.9.lib.1.

IAPETVS, pen.cor. ἰαπετός, Cæli & Terræ filius (ut inquit Heſiodus) uir quidem potens apud Theſſalos, ſed proterui ingenii, magisq; filiorum, quàm ſua uirtute clarus. Ferunt hunc Aſiam Nympham uxorem duxiſſe, & ex ea Heſperum, Atlantem, Epimetheum, & Prometheum ſuſcepiſſe. Valer.Flac.lib.1. Iapeti poſt bella trucis, Phlægræq; labores. Hunc quidam Promethei patrem fuiſſe aſſerunt. Ouid.1. Metam. Siue recens tellus, ſeductaq; nuper ab alto Æthere, cognati retinebat ſemina cæli, Quam ſatus Iapeto miſtum fluuialibus undis, Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum. De Prometheo loquitur.

IAPIS, idis, ἰαπις, nomen proprium cuiuſdam Ætoli, qui cum ad regionem Venetiarum ueniſſet, oppidum de ſuo nomine condidit: à quo ea pars Italiæ, quæ Timauo fluuio irrigatur, Iapidia dicta eſt. Quinetiam Timauum ipſum ab huius nomine Iapidem cognominat. Virg.2.Georg. Caſtella in tumulis & Iapidis arua Timaui. Cic. pro Cor.

IAPYGIVM promontorium, quod Acram Iapygiam, ἄκραν ἰαπυγίαν, cum Græcis nominat Plin. extremum Salentinorum promontorium eſt, quo quàm longiſſime in mare excurrit Italia. Vide Plin. lib.3.cap.11.

IAPYGIA, æ, ἰαπυγία, regio eſt in finibus Italiæ, in Cherroneſi formam coacta, cuius Iſthmus à Tarento Brunduſium uſque extenditur. Alio nomine Meſſapia dicitur. Auctor Strab. lib.6. Serui. in illud Virg. Ille urbem Argyrippam patriæ cognomine gentis Victor Gargani condebat Iapygis aruis. Iapygia (inquit) pars eſt Apuliæ, in qua mons eſt Garganus, qui uſque ad mare Adriaticum extenditur. Quod ſi uerum eſt, longe maiores ſunt Iapygiæ fines, quàm quos modo ex ſententia Strabonis deſcripſimus. Nam Garganus mons multis paſſuum millibus extra iam dictam peninſulam ſitus eſt. Dicta eſt autem Iapygia, ab Iapyge Dædali filio, ut tradit Solinus in Polyhiſtore.

IAPYX, ygis, ἰάπυξ, uentus eſt ab occaſu ſolſtitiali ſpirans, qui alio nomine Caurus dicitur, teſte Gell.lib.2. Noct. Att. Dictus Iapyx à Græcis, quòd ab Iapygia ſpirare uideatur: quare & commodiſſimus eſt ex Italia in Græciam nauigantibus. Horat.lib.1.Carm.Ode 3. Sic te Diua potens Cypri, Sic fratres Helenæ, lucida ſidera, Ventorumq; regat pater, Obſtrictis aliis, præter Iapyga.

IARBAS, ἰάρβας, Gætulorũ rex, qui cum Didus ambiret nuptias, ab ea repulſus, naſcenti adhuc Carthagini bellum intulit: quod cum Pœni propulſare non poſſent, reginam ſuam ea adegerunt, ut nuptiis ſuis pacem redimeret. Quod cum illa alia ratione effugere non poſſet, ſimulat ſe ante Sichæi (id defuncti mariti nomen erat) manes placare uelle. Eam itaque ad rem impetrato ſpatio, pyram ingentem extruxit, cui ſuperincumbens, ſuis ſibi manibus necem conſciuit.

IARCHAS, ἰάρχας, Philoſophorum Indiæ princeps, qui in ſolio aureo ſedens apud ſuos ſapientiam profitebatur. Vide Philoſtratum in uita Apollonij Tyanei.

IASA, nomen ciuitatis, quæ imminet Rubro mari, ubi eſt terminus Moabitarum prouinciæ.

IASION, onis, ἰασίων, quem Diodorus lib.6. etiam Iaſium appellat: Iouis & Electræ filius fuit, adeo à Cerere adamatus eſt, ut in eius gratiam ad nuptias Hermiones ipſius Iaſii ſororis, maximam & frumenti & panis copiam attulerit, ac ex eo Plutum pepererit, qui cultum uitæ inſtituere, pecuniasq; coaceruare, ac in uſus cuſtodire omnium primus docuit, cum antea parua congregandæ ſeruandæq; pecuniæ fuiſſet cura. Alii addunt fabulæ, eum poſtea à Ioue ex inuidia fulminatum: quamuis non deſint, qui alium mortis cauſſam ponant, nempe quòd ſimulacrum eius contumelia affecerit: hunc quoque alio nomine Æthionem uocant. Ouid.lib.9. Quæritur caneſcere mitem Iaſiona Ceres, &c.

IASIS, ἰασίς, dicta eſt Atalanta ab Iaſio patre. Propertius: Atque animum duræ contudit Iaſidos.

IASIVS, ἰάσιος, filius fuit Abantis Argiuorum regis, frater Dardani. Nam Dardanus, inquit Serui. & Iaſius fratres fuerunt, Electræ filii: ſed Dardanus de Ioue, Iaſius de Corito procreatus eſt. Hæc Serui. apud Virg.lib.3.Æneid. Hinc Græci Iaſide, & Iaſis uocatur Atlanta eiuſdem filia. Fuerũt & alii eiuſdem nominis: unde Iaſides Palinurus, apud Virg.5.Æne. & Iapis Iaſides, apud eundem li.12.

IASON, ἰάσων, filius fuit Æſonis ex Polymela, ſeu, ut alii uolunt, Alcimede, quem pater moriens Peliæ fratri in tutelam commendauit, tradito etiam regno, ea tamen lege, ut illud adulto Iaſoni reſtitueret. Porro Alcimede ſuſpectum habens Peliam, Iaſonem Chironi alendum dedit. Itaque Iaſon adultus ad repetendum paternum regnum uenit: ſed Pelias commentus fraudem, Iaſonem Colchos ad auferendum aureum uellus nauigare iuſſit. Quæ res licet primo impoſſibilis uideretur Iaſoni, tamen præparata Argo naui cũ reliquis heroibus Colchos profectus eſt. Inter nauigandum autẽ primum ad Lemnum inſulam appulit, ubi ab Hypſipyle & hoſpitio thalamo ſuſceptus eſt. Deinde ad Phineum regem, a quo muneris loco edoctus, eſt quomodo per Cyaneas petras inter ſe concurrentes ad Colchos uſque tutò nauigare poſſet. Quò cum perueniſſet, Medea Colchorum regis filia forma eius capta, à certiſſimo eum eripuit exitio: oſtenſa ratione, qua & æripedes tauros perdomare, & draconem peruigilem ſopire, poſſet. Eius itaque conſilia ſecutus Iaſon, aureum uellus ſuſtulit, & inde clam cum ſociis & Medea fugam arripiens, ad Iſtri oſtium peruenit: aduerſoq; flumine ſubiens, cum eum tandem in locum perueniſſet, ubi Danubius Liburniæ montibus proximus eſt, nauim, qua uectus erat, ſuis ſociorumq; humeris ſuperatis montibus, in mare Adriaticum deportauit: tandemq; ſoſpes in patriam reuectus, duos ex Medea filios ſuſcepit. Sed cum poſtea Creuſæ Corinthiorum regis filiæ amore flagrans, eam uxorem duxiſſet, Medea ægre ferens diuortium, Creuſam cum regia exuſſit. Sunt qui tradant, Medeæ poſtea reconciliatum Iaſonem, Æeten ſocerum à Perſa fratre pulſum, in regnum reſtituiſſe, multaq; alia præclara geſſiſſe, adeo ut diuinos in Aſia honores fuerit promeritus. Deſcribitur latius tota hæc fabula ab Apollonio Rhodio, & Val.Flac. Corripit autem hoc nomẽ pe.geniti. ſyllabam. Ouid.7.Meta. Multaq; perpeſſi claro ſub Iaſone, tandem, &c. Et alibi. Quem niſi crudelem, non tangat Iaſonis ætas? Hinc fit patronymicum Iaſonides: ut, Iaſonidę iuuenes, apud Statium lib.10.Theb.

IASONIVM, ἰασόνιον, promontorium Cappadociæ. Ptol.lib.5.c.6.

IASPIS, ἴασπις, gemma eſt è uiridantium genere, cuius ut multæ ſpecies, ita uarij ſunt colores: ut eſt uidere apud Plin. libr.37. cap.9. Marti.lib.5. Sardonicas, ſmaragdos, adamantas, iaſpidas uno portat in articulo Stella, Seuere meus.

IASPIDEVS, a, um, ut Iaſpidea gemma, quæ Iaſpidis colorem refert. Pli.lib.37.cap.10. Cepionidæ in Æolidæ ad Dardanum nunc pagum, quondam oppidum naſcuntur multis coloribus tranſlucentes, alias uitreæ, alias criſtallinæ, alias iaſpideæ.

IASPONYX, ἰασπόνυξ, Iaſpidis gemmæ ſpecies, maculis quibuſdam humano ungui non diſſimilibus uariegata: unde & Onychipuncta dicitur. Vide Pli.lib.37.cap.9.

IASVS, ſiue Iaſſaus, ἴασος, inſula Cariæ cõtinenti adiacens, cuius incolæ, quòd regionem habeant ſterilem, ex piſcatu potiſſimum uictum quæritant. Hinc proximus ſinus Iaſius cognominatus eſt. Ex Iaſo orti ſunt Chœrilus poeta, & Diodorus Dialecticus, cognomento Chronus.

IATINVM, ἰάτινον, Meldenſium ciuitas eſt apud Ptol.li.cap.8.

IATRALEPTES, uel Iatralepta, ἰατραλείπτης, medicus unguentarius, qui unguentis & perfrictionibus curat. Cel.lib 1.cap.1. Sanus homo, qui & bene ualet, & ſuæ ſpontis eſt, nullis obligare ſe legibus debet, ac neque medico, neque iatralepta egere.

IATRALEPTICE, ἰατραλειπτική, medicinæ genus, quæ unguentis, & perfrictionibus curat, quaſi medicina unguentaria: ἰατρικὴ enim medicina, ἀλείπτης unctor dicitur.

IATROS, [*Medico*] ἰατρός, Latine medicus. Vnde Archiatros, princeps medicorum: quo nomine dictus eſt Æſculapius, tanquam præſes, deusq; medicorum. Pli.lib.29.cap.1.

IAXAMATÆ, ἰαξαμάται, populi circa Mæotim (inquit Stephan.) quos Ephorus appellat Sauromatas. Valer.Flac. Mellis honor Torinos uitat, ſua mulctra Satarchen, Iaxamatas uenatus alit. De his Ammian.libr.4. Circa hæc ſtagna gentes ſermonum inſtitutionumq; uarietate diſpares, Iaxamatæ, Mæotæ, & cum Gelonis Agathyrſi.

IAXARTES, ἰαξάρτης, fluuius Scythiæ eſt, eorum, qui in Caſpium mare influunt, longe maximus: Vnde idem eſſe cum Tanaide ab Alexandro creditus eſt, cum ſit alius, ut nauigatione compertum eſt. Oritur apud Sacas (ut ait Ptolem.) in Septentrionem fluens.

IAZYGES, Metanaſtæ, ἰάζυγες, populi in Europa, qui (ſicut Ptol.lib.3. ſcribit) ab Oriente habent Daciam, ab Occaſu & Auſtro Germaniæ partem, à Septentrione Sarmatiam. Hodie ſiquis in re tam uetuſta coniecturæ locus eſt, creduntur populi inhabitantes eam regionem, quam ſeptem caſtra uocamus. Germanice Sibenburgen: quæ regio partim ab Hungaris, partim à Valachis colitur.

I ANTE B

IBERVS, p.p. ἴβηρ, fluuius Hiſpaniæ, qui apud Cantabros oriens, per xl. paſſuum Millia fluit, & in mare Balearicum exit. Dictus (ut Euſtathius ait) à rege eiuſdem nominis. Luca.lib.4. Qui præſtat terris, aufert tibi nomen Iberus.

IBERIA, ἰβηρία, proximũ appellata fuit Hiſpaniæ regio, utrinq; Ibero fluuio proximo, quam poſtea Celtæ Gallorum populi, relictis ſedibus ſuis, habitauere. Vnde compoſito ex utraq; gente nomine Celtiberi appellati ſunt, & regio eorum Celtiberia: Poſtea tamen

uniuerſa Hiſpania Iberia dicta eſt, & Hiſpani ipſi Iberi, ſiue Iberes, ἴβηρες, Virg. 3. Georg. Aut impacatos à tergo horrebis Iberos. Luc. Occurrat Iberibus alter. Eſt & alia regio hoc nomine iuxta Pontum inter Colchida, & Armeniam, uenenorum ferax, quæ Caucaſiis montibus circundatur: cuius ſimiliter populi Iberi, & Iberes dicti ſunt, a quibus (ut Var. ſcribit) uenerunt, qui in Hiſpania habitauerunt: & ab illis Hiſpania, Iberia, & fluuius Hiſpaniæ, Iberus dictus eſt.

IBERICA herba, ſpartum dicebatur antiquis. Quinct. lib. 8. ca. 2. Qui in actione Ibericas herbas, ſe ſolo nequicquam intelligente, dicebat, niſi irridens hanc uanitatem Caſſius Seuerus, ſpartum eum dicere uelle indicaſſet.

IBERIS, idis, ἰβηρὶς, herba eadem cum Lepidio ſilueſtri: de qua uide Plin. lib. 25. cap. 8.

IBERVS, ra, rum, Virg. lib. 9. Pictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Ibera. Dionyſius contra tradit Iberes populos à Pyrenæis montibus profectos, in Aſia ſedes poſuiſſe. Vnde ea pars Aſiæ Iberia nuncupatur. Iberiam regionem mulier captiua ſub Conſtantino Helenæ filio, conuertit ad Chriſtianam fidem, in ea pudicam traducens uitam, & in oratione iugiter perſiſtens.

IBI, [*Iui, in quel luogo*] ἐκεῖ, aduerbium loci, ſignificat in eo loco: quo proprie utimur in demonſtrando: Ibidem uero relatiuum eſt, idem ſignificans, quod in eodem loco. αὐτόθι. Cice. pro Domo ſua: Ibi. n. poſitis eſt, ubi templi aditus eſt. Idem in Epi. Nemo eſt, quin ubiuis, quam ibi, ubi eſt, eſſe malit. Accipitur aliquando pro aduerbio temporis, idemq́; ualet, quod tunc. Teren. in Eunu. Inuitat triſtis, manſit: ibi illa cum illo ſermonem occipit. Ab ibi ſunt compoſita Inibi & Alibi, ſeu Aliubi, & Ibidem: quæ uide ſuis locis.

IBIDEM, pen. pr. [*In quell' steſſo luogo*] αὐτόθι, in eodem loco. Virg. 1. Æneid. Ter fluctus ibidem Torquet agens circum. Cice. pro Quinct. Quod ibi recte cuſtodire poterunt, id ibidem cuſtodiant.

IBICES, capræ ſilueſtres ſunt pernicitatis mirandæ. Pli. lib. 8. ca. 53. Sunt capræ, ſunt rupicapræ, ſunt ibices pernicitatis mirandæ, quanquam onerato capite uaſtis cornibus, gladiorumq́; uaginis: in hæc ſe librant, ut tormento aliquo rotati in petras, potiſſimum è monte aliquo in alium tranſilire quærentes, atque recuſſu pernicius, quo libuerit, exultant.

IBIS, ibis, ἶβις, auis ſoli Ægypto peculiaris, quæ ſerpentibus ueſcitur. Hæc (ſicut Hierony. ſcribit) duplex eſt: altera nigra tota eſt, altera ciconiæ non abſimilis, diuerſa tamen à ciconia. De hac Cice. lib. 2. de Nat. deo. Velut ibes maximam uim ſerpentium conficiũt, cum ſint aues excelſæ, rigidis cruribus, corneo proceroq́; roſtro: auertunt peſtem ab Ægypto, cum uolucres angues ex uaſtitate Libyæ uento Africo inuectas interficiunt, atque conſumunt: ex quo fit, ut illæ uiuæ nec morſu noceant, nec odore mortuæ. Hæc ille. Traditur autem Ibis clyſteris uſum prima commonſtraſſe, quę conſuetudinem habeat ſe purgandi, roſtri aduncitate eam perluens partem, qua ciborum onera redduntur. Auctor Pli. lib. 8. cap. 27.

IBYCVS, p. c. ἴβυκος, nomen poetæ Lyrici Rhegini, apud Græcos præclari, ſed tamen omni libidinis genere effœminatiſſimi, à quo genus metri dictum eſt Ibycum: ſicut alterum ab Alcæo Alcaicum.

I ANTE C

ICADIVS, ἰκάδιος, prædo inſignis fuit, cui ſaxũ ex ſcopulo delapſum crus fregit. Cic. de Fato. Ne Icadii quidem prædonis uideo fatum ullum. Nihil enim ſcribit ei prædictum. Quid mirum igitur, ex ſpelunca ſaxum in crura eius incidiſſe? Puto enim, ſi Icadius tum in ſpelunca non fuiſſet, ſaxum tamen illud caſurum fuiſſe.

ICADISTAE, εἰκαδισταὶ, cognominati ſunt Epicureæ ſectæ Philoſophi, quod εἰκάδας, hoc eſt, uiceſimum quenq; lunæ diem, quo natus eſt Epicurus, celebrarent, imagines eius per cubicula circunferentes. Vide Athenæum Dipnoſophiſtarum lib. 7.

ICARIA, ſiue Icaros, ἰκαρία Ptolemæo, ἴκαρος Stephano, inſula eſt inter Samum & Myconum ſita, una Cycladum, à quo uicinum mare Icarium appellatur, non (ut Poetæ fabulantur) ab Icaro Dædali filio. Eadem & Doliche, & Macris, & Ichthyoeſſa aliquando fuit appellata. Auctor Pli. lib. 4. cap. 12. In hac inſula fuit inſigne Dianæ templum, Tauropolium appellatum: cuius meminit Strabo lib. 14.

ICARIVS, ἰκάριος, pater fuit Penelopes. Ouid. Epiſt. 1. Me pater Icarius uiduo diſcedere lecto Cogit, & immenſas increpat uſq; moras. Hinc fit. ἰκαρὶς, patronymicum fœmininum, quod Poetæ accipiunt pro Penelope Icari filia. Ouid. in Ibin: Et uelut Icaridis famulæ periere, prociq́;. Item Icariotis, idis. Idem 3. de Ponto: Mor te nihil opus eſt, nihil Icariotide tela.

ICARVS, penul. corr. ἴκαρος, Oebali Laconum regis filius fuit, pater Erigones qui cum acceptum à Libero patre uinum ruſticis diſtribuiſſet, illiq́; ex nimio potu ebrii facti eſſent, arbitrantes ſibi toxicum eſſe datum, Icarium interfecerunt. Quod ubi Erigone cognouit, doloris impatientia laqueo uitam finiuit: quæ deorum miſeratione in cælum tranſlata, ſignum efficit Virginis. Tibul. lib. 4. ad Meſſalam: Cunctis Baccho iucundior hoſpes Icarus, ut puro teſtantur ſidera cælo. Item Propert. lib. 2. Icare Cecropiis merito iugulate colonis.

ICARVS, ἴκαρος, Dædali filius fuit, qui una cum patre è Creta fugiẽs fretus alarum fiducia, cum ultra patris iuſſa altius euolaſſet, ſoliſq; ardore cera, qua pennæ continebantur, liquefacta eſſet, ita ut ab alis deflueret, decidit in mare, quod eſt inter Samum, & Myconum, quod ab eius nomine Icarium dictum eſt, ut fabulantur poetæ. Oui. 3. Triſt. Icarus Icarias nomine fecit aquas. Verius tamen eſt, Icarium mare nomen accepiſſe ab Icaria inſula, medio fere inter Samum & Myconum ſpatio ſita.

ICESIVS, ἰκέσιος, conditor Eraſiſtratiorum ſcholæ apud Smirnam: cuius meminit Strabo lib. 11.

ICHANA, ἴχανα, oppidum Siciliæ mediterraneum: cuius incolæ dicti ſunt Icanenſes, ἰχανῖνοι Stephano, quorum meminit Pl. lib. 3. ca. 8.

ICHNE, ἴχναι, oppidum in ora Macedoniæ, non procul ab Axii fluminis oſtio. Pli. lib. 4. cap. 8.

ICHNEVMON, ἰχνεύμων, animal eſt magnitudine felis ſpecie muris: uulgo nũc murẽ Indicum uocant. Naſcitur in Ægypto, & cũ aſpidẽ pugnat. Ichneumonia Ægyptii adorant: quoniam oua crocodilorum conterat, & luto cõuolutus, cum os aperiunt, ita in uentres eorum inſilire ſoleat, ut exeſis inteſtinis eos interimat. Pli. li. 8. ca. 24. Cic. de Nat. Poſſum de Ichneumonum utilitate dicere.

ICHNEVTAS, quandoq; Nicander uocat ichneumones.

ICHNOGRAPHIA, ἰχνογραφία, quaſi ueſtigii deſcriptio, eſt futuri operis delineatio, quam Galli Planã formam uocant. Vide Vitru. li. 1.

ICHNVSA, pen. pro. ἰχνοῦσα, inſula Sardinia dicta eſt: quoniam ſimilitudinem referat humani ueſtigii, quod Græce ἴχνος dicitur. Silius lib. 12. Inde Ichnuſa piis Graiis memorata colonis. Vide Pli. lib. 3. cap. 7.

ICHTHYOESSA, ἰχθυόεσσα, inſula in mari Icario, una Cycladum, inter Samum, & Myconum ſita, quæ aliis nominibus Icaros, & Icaria dicitur. Vide Pli. lib. 3. cap. 12.

ICHTHYOCOLLA, [*Colla di peſce*] ἰχθυόκολλα, gluten ex piſce, à Dædalo primum inuentum, ut tradit Pli. li. 7. ca. 56. Eſt item Ichthyocolla, piſcis cuiuſdam nomen, corium habens glutinoſum, ex quo glutinum conficitur. Auctor Pli. lib. 32. cap. 7.

ICTHYOPHAGI, p. c. [*Coloro che viuono di peſci*] ἰχθυοφάγοι, qui ex piſcibus uiuũt: quo nomine dicti ſunt quidam populi, maris rubri accolæ, de quibus Hierony. contra Iouin. Porro Ichthyophagi, gẽs errans in littore maris rubri, ſuper petras Solis calore feruenteis aſſant piſces, & hoc ſolo alimento uictitant. Vide Strab. lib. 15.

ICHTHYOPOLA, pen. prod. [*Venditore di peſci*] ἰχθυοπώλης, piſcium uenditor. Locus autem uendendis piſcibus deſtinatus, Ichthyopolion, ἰχθυοπώλιον appellatur.

ICHTHYOTROPHIVM, [*Peſchiera*] ἰχθυοτροφεῖον, piſcina alendis piſcibus accommodata: quod & Viuarium a Latinis dicitur. Col. lib. 8. cap. 1. Ἰχθυοτροφεῖα ſedula cura exercentur: ea ſunt omnia (ut Latine potius loquamur) ſicut auium cortalium ſtabula, nec minus ea rum, quæ conclauibus ſepta ſaginantur, uel aquatilium animalium receptacula.

ICHTHYS, ἰχθύς, Elidis eſt promontorium in Achaia apud Thucydidem, quod Valla piſcem tranſtulit, & ob id merito reprehenſus eſt ab Hermolao.

ICO, icis, ici, ictum, [*Percuotere, ferire*] πλήσσω, τύπτω, ferio, percutio. Pli. lib. 2. cap. 25. Lauri fruticem non icit. Icere colaphum, κολαφίζειν, eſt impingere alicui colaphum. Plaut. Quæ hæc res eſt? hei colaphum icit, malum uobis dabo. Icere fœdus, Cic. in Piſon. Tu ſcilicet homo religioſus, & ſanctus, fœdus quod meo ſanguine in pactione prouinciarum iceras, frangere uoluiſti. Legitur & paſſiuum Icor. Plin. lib. 16. cap. 30. Arborum manu ſatarum receptarumq́; in domos, fulmine laurus ſola non icitur. Liu. lib. 1. Ibi in turba ictus Remus cecidit.

ICON, onis, [*Imagine, effigie*] εἰκὼν, effigies, imago, & ſtatua ex membris ipſis à pictoribus, ſeu ſtatuariis expreſſa. Pli. lib. 34. Eorum uero qui ter ibi ſuperauiſſent, imagine ex membris ipſorum ſimilitudine expreſſa, quas Iconas uocant. Eſt & Icon, teſte Cice. ad Heren. figura cum ſcilicet formæ ad formam cum quadam ſimilitudine fit collatio, aut laudis aut uituperationis cauſſa. Exemplum eſſe poteſt illud apud Virg. 4. Æneid. Omnia Mercurio ſimilis, uocemq́; coloremq́;, Et flauos crines, & membra decora iuuentæ.

ICONICVS, a, um. εἰκονικὸς, quod eſt ita pictum ſiue ſculptum, ut uiuam rei alicuius effigiem, membrorumq́; omniũ ſimilitudinẽ referat. Sueto. in Calig. Simulacrũ ſtabat in tẽplo aureũ, iconicũ, amiciebaturq́; quotidie ueſte, quali ipſe uteretur. Pli. li. 35. c. 8. Adeo iam colorum uſus increbruerat, adeoq́; ars perfecta erat, ut in eo prælio iconicos duces pinxiſſe tradatur. Athenienſium, Miltiadẽ, Callimachum, Cynegirum: Barbarorum, Darium, Tiſſaphernem.

ICONISMVS,

ICONISMVS, εἰκονισμὸς, ueræ, uiuæq; imaginis expreſſio: à uerbo Græco εἰκονίζω, quod eſt, effingo, ſeu imaginem rei alicuius exprimo. Senec. lib. 15. Epiſt. Iconiſmos deſcriptiones interpretatur, aitq; eſſe uerbum Publicanorum.

ICONIVM, Ἰκόνιον, oppidum Lycaoniæ, non procul à flexu Tauri montis. Strabo lib. 12.

ICOS, Ἰκὸς, inſula maris Ægæi, una Cycladũ, Eubœæ proxima. Steph.

ICOSVM, Ἰκόσιον, Mauritaniæ Cæſarienſis oppidum eſt, à uiginti Herculis comitibus, qui ab eo deſciuerant, conditum. Vnde etiam à numero conditorum nomen habet. Auctor Solinus.

ICTEROS, pen. corr. ἴκτερος, eſt ſuffuſio bilis flauæ, uel nigræ per totum corpus. Plin. & Varro Regium morbum appellant, quòd mulſo præcipue, regio plane potu, curaretur. Celſus, & Apuleius uocant Auriginem, a colore auri: & hominem hoc morbo laborantem, Auriginoſum: Marcel. Virg. ex Dioſc. Arquatum uertit, à colore cæleſtis arcus. Qui hunc morbum patitur, Ictericus, ἰκτερικὸς, appellatur. Eſt item icteros auicula quædam flaui coloris, quam Latini Galgulum uocant, ſolo aſpectu regium morbum ſanans: unde & nomen habet. Pli. lib. 30. ca. 11. Auis icterus uocatur, à colore: quæ ſi ſpectetur, ſanari id malum tradunt, & auem mori. Hanc puto Latine uocari Galgulum.

ICTIS, idis, ἰκτὶς, inquit Ariſt. ſilueſtris muſtelæ genus eſt, magnitudine Melitenſis catelli: ſed pilo, facie, albedine partis inferioris, morum aſtutia muſtelæ ſimile. Manſueſcit maiorem in modum, & officit aluearibus, mellis enim auida eſt: aueis etiam petit, ut felis. Hanc Martem ſpeciali uocabulo, uocant. Genitale ei oſſeum, eſt medicamento urinæ ſtillationibus. Pli. lib. 29. cap. 4.

ICTVS, us, [*Colpo, percoſſa*] τυπὴ, ἄσις, πληγὴ, idem quod percuſſio: à uerbo Ico. Cic. 3. Offi. Ictu fulminis deflagrauit. Legitur & Icti genitiuus, à nominatiuo ſecundæ declinationis. Claud. Quadrigarius apud Gel. Ne Gallus impetum ictu haberet. Ictus, a, um, particip. πεπληγμένος, τετυμμένος, idem quod percuſſus. Oui. 1. Triſt. Non aliter ſtupui, quam qui Iouis ignibus ictus Viuit.

ICTVS, Tarentinus nobilis palæſtrita fuit, qui toto uitæ tempore à Venere religioſiſſime abſtinuit, ne quid de corporis uiribus imminueret.

I ANTE D

ID, [*Ciò, queſto*] τοῦτο, neutrum genus pronominis Is: uarium in oratione uſum habens. Eleganter adiunctum habet genitiuum: ut, Id ætatis, Id temporis. i. ea ætate, eo tempore. Cic. in epiſt. Id ætatis iam ſumus, ut omnia fortiter ferre debeamus. Id quod res eſt, idẽ eſt, ac ſi diceremus, quod uerum eſt. Teren. in Adelph. Verum cogito id, quod res eſt, τὸ ὄν. Idipſum, id eſt, quod hoc. Cic. Lent. Multi rogabantur, atque idipſum Conſulibus inuitis. Ab Id, fit Ideo, ταύτῃ: ob eam cauſſam & idcirco, ὑπὲρ οὗ, διὰ τοῦτο, propter hoc: quæ uide ſuis locis.

• ID QVOD, pro ideo quòd ueteres dicebant. Sic locutus eſt Terentius in Heautontimorumeno. Id quòd eſt conſimilis moribus conuinces facile ex te natum. & in Hecyra. Illico lætæ exclamant, uenit, id quòd me repente aſpexerant. & Liuius libro XLI: Id quòd erat uetuſta coniunctio cum Macedonibus. & lib. III. ad Q. Fratrem: Teneo ab accuſando, uix me hercule, ſed tamen teneo, id quòd iudices nullos habemus.

IDA, dæ, Ἴδα, mons altiſſimus, qui ad Troadẽ ſpectat, habetq; multos pedes. Latus eius Septentrionale, ex anguſtiis Abydi uſq; ad Æſapũ. & Cyzicenum agrũ, ad Propontidem pertinet: Occidentale ad Helleſpõtum reſpicit: Auſtrale promontorium facit, quod Lectũ appellatur. Orientalia Idæ ad Myſos declinant. Abundatq; mons aquis, & multa flumina ex eo deſcẽdunt: in cuius ſummitate locus fuit Gargarus appellatus, quæ & Gargara in plurali numero appellantur, tam pro monte ipſo, q̃ pro oppido in dorſo montis. Oui. lib. 4. Faſt. Dindymon & Cybelen & amœnam fontibus Idam. Ida etiam appellata fuit Dardani Scytharum regis filia.

IDAEI dactyli, δάκτυλοι ἰδαῖοι, ijdem qui Corybantes, quos Iouem aluiſſe ferunt, & ne uagitu puer proderetur, nouo luſus genere excogitato clypeolis æneis inter ſe concurſantes, æris tinnitu & numeroſi pedis compoſitione, qui Dactylus inde dictus eſt, Saturnum celauiſſe. Dicti Idæi, ab Ida Phrygiæ monte, quem primum incoluerunt. Sunt & gemmæ quædam in Creta ferrei coloris, humani pollicis imaginem referentes, quos Dactylos Idæos nominant. Vide Pli. lib. 37. cap. 10.

IDAEVS, a, um, ἰδαῖος, nomen ab Ida deductum. Proper. Credite iam diuæ, quas paſtor uiderat olim, Idæis tunicam ponere uerticibus. Eſt & Ida Cretæ mons, ita dictum à Corybantibus, ſiue Dactylis Idæis, qui cum in Cretam ueniſſent, mõtem, in quo conſederunt, patrij montis nomine appellarunt. Virg. 12. Æneid. Dictamnum genitrix Cretea carpit ab Ida. Cic. de Sen. Paſtor Idæus.

IDAEVS, ἰδαῖος, Rhodius uerſificator, ſcripſit Rhodiorum res geſtas uerſibus ter mille. Auctor Suidas.

IDALIVM, ἰδάλιον, Cypri oppidum, quod ab euentu nomen accepit. Nam cum oraculum Chalcenori datum eſſet, ut illic urbem conderet, ubi primum orientem ſolem conſpicaretur, unus è comitibus qui forte aſtabat, ad eum conuerſus εἶδον ἥλιον, inquit, id eſt, uide ſolem. Arreptoq; Chalcenor omine ciuitatem ſtatuit, & ab ea uoce Idalium nominauit. Auctor Steph.

IDALIVS, a, um, ἰδάλιος, adiect. ab Idalio Cypri oppido: unde Venus Idalia, & Idalium nemus eſt appellatum. Virg. li. 10. Eſt Amathus, eſt celſa mihi Paphos, atque Cythera, Idaliæq; domus, &c.

IDANTHYRSVS, Scytharum rex, qui bello res magnas geſſit, bonaq; parte Aſiæ ſubiugata, uſque in Ægyptum excurrit: ut auctor eſt Strab. lib. 14.

IDAS, dæ, Ἴδας, Apharei filius fuit nomine, re autem ipſa Neptuni, qui acceptis à patre uelociſſimis equis, Marpeſſam filiam formoſiſſimam Eueni regis Ætoliæ Martis filij in Dianæ luco ſaltantem rapuit. Ob quam rem eiuſdem pater (qui nulli procorum filiam ſuam dare uoluerat, niſi certamine curſus fuiſſet uictus: à ſe autẽ uictos decollare, eorumq; capita in aliorum terrorem de muris ædium ſuarum ſuſpẽdere ſolebat) dolore commotus, interemptis, quos habebat equis, ſe in fluuium Lycormam, qui poſtea ab ipſo Euenus dictus eſt, præcipitauit. Ceterum fugienti cum puella Idæ, Apollo in itinere obuiam uenit, qui cum Marpeſſam & ipſe præripere Idæ uellet, uentum utrinque ad certamen eſt. Sed à Ioue miſſus Mercurius arbitrium Marpeſſæ commiſit, ut ipſa utrum uellet eligere, illa autem Idam elegit, uerita ne ſeſe ætate prouectam Apollo relinqueret. Hom. lib. 9. Iliad. Vide Marpeſſa.

IDCIRCO, uel Iccirco, [*Perciò, per tanto*] ὑπὲρ οὗ, διὰ τοῦτο, coniunctio, idem quod ideo ſignificans. Cice. 7. Verr. Reperietis idcirco hæc in uno homine conſtituta, ut ceteris formidines, &c.

IDEA, æ, pen. pro. ἰδέα, ἀπὸ τοῦ εἴδω, eſt prima rerum ſpecies, & inchoata intelligentia. Cice. in Orato. Has rerum formas appellat Ideas, ille non intelligendi ſolum, ſed etiam dicendi grauiſſimus auctor & magiſter Plato, eaſq; gigni negat, aitq; ſemper eſſe, ac ratione & intelligentia contineri: cetera naſci, occidere, fluere, labi, nec diutius eſſe uno, & eodem ſtatu. Ideas (inquit Auguſt. lib. 70. Quæſtionum) Latine poſſumus uel formas, uel ſpecies dicere, ut uerbum è uerbo transferre uideamur. Ideas primus Plato appellaſſe perhibetur. Sunt autem Ideæ exemplaria æterna eorum, quę naturaliter fiunt immortales, immutabiles, inuiolabiles. Et, ut res apertior fiat opus eſt, præter omnes homines intelligere quẽdam hominem, & præter omnes equos, equum: & præter animalia, animal ingenitum. Et quemadmodum ex uno ſigillo complures fiunt impreſſiones, ſic ex uno homine ſexcenta millia hominum. Et hæc eſt Platonis idea: à quo Ariſt. diſſentiens, nullas putat eſſe ideas. Euſeb. l. Præp. Ideam ſic definit: Idea eſt perpetua ſubſtantia, cauſſa, & principium, ut ſingularia talia ſint, qualis eſt ipſa: & quemadmodum ſenſibilium exemplaria ad hæc corpora præcedunt, ſic quæ omnia in ſeipſa continet pulcherrima atque perfectiſſima, huius mundi exemplar eſt, ad quam à creatore Deo ab uniuerſa ſubſtantia mundus ſimillime formatus eſt.

IDEM, [*Quello ſteſſo, quel medeſimo*] ὁ αὐτὸς, τὸ αὐτὸ, componitur ex Is, & Demum. In maſc. gene. nominatiui ſingu. producit priorem, quam in neut. gen. corripit, tam in nominat. quàm accuſatiuo. Vir. 4. Æneid. Idem ambas ferro dolor, atque eadem hora tuliſſet. Iuuenal. Si feciſſet idem, caderet ſub iudice morum. Accuſatiuus maſc. & fœm. gen. mutat m. in n, ante d, euphoniæ cauſſa: ut Eundem, Eandem. Ceteri uero caſus ex integro & corrupto compoſiti inueniuntur, ut Eadem, Eiuſdem, Eidem, Eodem: ijdem, eadem, eiſdem, uel ijſdem, eoſdem. Itaque per duo ij, uel per e, & i, regula exigit ſcribi tam nominatiuum pluralem maſculinum, quàm datiuum & ablatiuum plurales. Solent tamẽ poetæ per ſynæreſin duo ij, in unum contrahere. Vnde Ijdem, & Ijſdem in carmine ſunt diſſyllaba. Ponitur interdum pro etiam. Cic. Et huic coniuncta beneficia, quam eandem, uel benignitatem, uel liberalitatem appellare licet. i. quam etiam. Quinctil. ſi cauſſam ueneficij dicat adultera: nõ M. Catonis damnata iudicio uidetur, qui nullam adulteram non eandem eſſe maleficam dixit. Ab Idem fit Itidem, quaſi Item idem, quod eſt ſimiliter eodem modo uide ſuo loco.

IDENTIDEM, pen. corr. [*Souente, ſpeſſe fiate*] θαμινὰ, αὖθις, καὶ ἄθις, componitur ex Idem geminato: ſed prius m, in n, mutatur, & t, interponitur euphoniæ cauſſa, ſignificatq; & frequenter, & (ut inquit Val. lib. 2.) cum quodam interuallo. Liu. lib. 1. Vnam longe ante alias inſignem ſpecie. & pulchritudine à globo Thalaſſij cuiuſdam raptam ferunt, multiſq; ſciſcitantibus, cuinam eam ferrent, identidem, ne quis uiolaret, Thalaſſio ferri clamitatum. Sueto. in Cæſ. cum M. Cato identidem, nec ſine iureiurando denunciaret, delaturum ſe nomen eius ſimul ac primum demiſiſſet. i. frequenter, ſubinde, & quod uulgo dicimus, per repetitas uices. Cice. de Finib. Hoc enim Identidem dicitis.

Ideo, [*Perciò*] ὁμοῦ ἂν, διὰ τοῦτο, coniunctio collectiua, ſiue rationalis ſignificans idcirco. Cice. in Verr. Ideo Claudius retulit, ut iſte auferret. Idem 1. de Inuentio. Hæc ideo diligentius inducitur præſcriptio, ut poſſit, &c.

Ideo, quod. Cic. in Ver. Ideo quod &c.

Id eſt. Cic. contra Ruel. Maxima multitudo, id eſt tota Italia.

Idicus, a, um, poſſeſſiuum ab Ida monte. Pli. lib. 16. Idicarum cedrorum. Veteres tamen Idicas pro montanis omnibus ſumunt, ut inquit Nicander.

Idmon, onis, pen. ge. c. ἴδμων, uates inter Argonautas, Apollinis, & Aſteriæ filius, ex Idmone autem & Theſtia, Theſtor: e Theſtore Calcas item uates, ut placet Pherecydi. Apollonius autem poeta Idmonem Abantis filium eſſe dicit, & item Herodotus, Volaterranus.

Idiographum, p. c. ἰδιόγραφον, Latine priuata ſcriptura.

Idioma, atis, [*Idioma, linguaggio*] ἰδίωμα, proprietas ſermonis: ut ſunt quinque idiomata Græcorum, quæ & Dialecti uocantur.

Idiotes, ſiue Idiota, pen. prod. [*Ignorante, idiota*] ἰδιώτης, proprie idem eſt quod priuatus, nulloq; munere publico fungens. Vnde ἰδιωτεύειν dicunt Græci pro eo quod eſt priuatam uitam agere. Apud Latinos tamen fere accipitur pro illitterato, & imperito. Lucil. Quid ni, & tu idem illitteratum me, atque idiotam diceres? Cice. 7. Verr. Quæ non modo iſtum hominem ingenioſum, atque intelligentem, uerum etiam quemuis noſtrum, quos iſte idiotas appellat, delectare poſſent.

Idolatra, [*Adoratore d'Idoli*] εἰδωλολάτρης, idolorum cultor.

Idololatria, εἰδωλολατρεία, ſimulacrorum cultura: compoſitum ex εἴδωλον, & λατρεία.

Idolopoeia, εἰδωλοποιΐα, figura eſt, qua introducimus perſonam notam, ſed mortuam, & quæ loqui deſierit: ſicut in Hecuba Euripidis Polydori introducitur idolum, & Appij Cæci in oratione. Ciceroni. pro M. Cœlio.

Idolothysia, εἰδωλοθυσία, cum accentu in penultima, immolatio quæ fit Idolis.

Idolothytum, p. p. εἰδωλόθυτον, immolatum idolo.

Idolum, li, p. p. [*Idolo, ſimulacro*] εἴδωλον, ſimulacrum, imago. Cic. 1. de Finib. Imagines, quæ Idola nominant. Nonnunquam accipitur pro ſpectro, ſiue phantaſmate. Pli. in epiſt. Mox apparebat Idolon ſenex macie & ſqualore confectus, promiſſa barba.

Idomenae, ἰδομεναί, Macedoniæ oppidum, apud Steph. Gentile Idomenius, ἰδομένιος, uel Idomenenſis: quo utitur Pli. lib. 4. ca. 10.

Idomeneus, per quatuor ſyllabas, ἰδομενεύς, Deucalionis filius, Cretenſium rex, qui contra Troianos ſtrenue dimicauit. Troia autem euerſa, cum in patria renauigaret, ſubito oborta tempeſtate ſolen ne uotum concepit, ſi ſe Neptunus incolumen in patriam reduceret, ſe illi immolaturum quod primū ſibi occurreret. Contigit autem, ut filius eius ei primus occurreret: quem cum immolare uellet, à ſuis pulſus, fugit in Calabriam: ubi iuxta Salentinum promōtorium oppidum condidit. Hæc refert Seruius in illud Virg. 3. Æne. Et Salentinos obſedit milite campos Lyctius Idomeneus.

Idonea, orum. Tacit. libro. 4. At apud idonea prouinciarum: id eſt, apud idoneos locos prouinciarum.

Idonee, aduerbium pro apte, ſiue commode. Cice. 1. de Inu. Exordium eſt oratio, auditoris animum idonee comparans ad reliquam dictionem.

Idoneus, a, um, [*Atto, conueniente*] ἐπιτήδειος, conueniens, aptus, & alicui rei natus. Teren. in And. Adeon' uidemur uobis eſſe idonei, in quibus ſic illudatis. Idoneus auctor, ἀξιόπιστος, fidelis & ſufficiens. Cic. ad Att. Non mihi ſatis idonei ſunt auctores ij, qui à te probantur.

Idothea, ἰδοθέα, nomen proprium filiæ prœti Argiuorum regis, apud Home. 11. Odyſſ.

Idrieus, ἰδριεύς, Hecatomi Cariæ regis filius, frater Mauſoli, qui Artemiſiæ ſorori in regnum ſucceſſit. Strab. lib. 14.

Idulis, ouis, quæ omnibus idibus Ioui immolabatur. Feſtus.

Iduare, [*Diuidere*] lingua Hetruſcorum diuidere eſt. Inde Viduam dictam putat Gellius, quaſi ua iduam, hoc eſt ualde diuiſam.

Idumaei, ἰδουμαῖοι, populi inter Iudæam & Arabiam ſiti, ad Occaſum Caſio monti proximi. Orti ſunt à Nabathæis, teſte Strab. li. 6. qui orta domi ſeditione, relictis ſedibus ſuis extrema Iudææ occuparunt. Horum regio Idumæa dicitur, ab Idume oppido: cuius meminit Lucan. lib. 3. Gazaq;, & arbuſto palmarum diues Idume.

Idumaeus, mæa, um, ἰδουμαῖος. Virg. 3. Georg. Primus Idumæas referam tibi Mantua palmas.

Idus, duum, dibus, εἰδοί, pluralis tantum numeri, & fœm. gen. in Martio, Maio, Iunio, & Octobri dies eſt decimuſquintus, in reliquis decimus tertius. Dictæ Idus, ut quidam putant, ab antiquo uerbo Iduare, quod eſt diuidere, propterea ꝙ circa medium menſis exiſtentes, in duas partes propemodum æquales, menſem diuidere uideantur. Varro uocis huius etymon è lingua Sabinorum, aut Hetruſcorum ductum putat: qua de re uide ipſum lib. 4. de Ling. Lat. Ab Idibus autem denominationem ſumunt ſeptem dies Nonas immediate ſubſequentes: non ꝙ ipſæ ſint Idus, ſed ꝙ eas antecedant. Vnde Octauo, ſeptimo, ſexto, quinto, quarto, tertio, & pridie Idus dicimus: hoc eſt, Octauo uel ſeptimo die ante Idus. Ab Idibus Idules dictæ ſunt oues, quæ ſingulis Idibus Ioui immolabantur. Cic. epiſt. Nam hæc Idibus mane ſcripſi.

Idya, dicta eſt à Cice. mater Medeæ, quam Ouid. Hypſeam uocat, cum inquit, Non erat Æetes, ad quem deſpecta rediret, Non Hypſea parens, Chalciopeq; ſoror.

I ANTE E

Iebus, ἰεβοῦς, ciuitas in finibus Iudææ, Iebuſæorum metropolis, qui ab ea nomen acceperunt.

Iecur, iecoris, & iecinoris, qui genitiuus (ut inquit Priſcian.) uidetur eſſe à nominatiuo Iecinus, qui eſt in uſu. [*Fegato.*] Eſt autem Iecur, uiſcus incraſſato ſanguini ſimile, ſedes concupiſcentiæ, uenarum omnium principium, & primum ſanguinis generandi inſtrumentum, uentriculum lobis quibuſdam, quaſi digitis circumquaque complectens. A Græcis dicitur ἧπαρ. Marti. lib. 13. Aſpice quàm tumeat magno iecur anſere maius. Cice. de Nat. Cerebrum, Cor, Pulmones, Iecur.

Iecusculum, li, [*Fegatello*] ἡπάτιον, diminutiuum, paruum iecur. Plin. lib. 11. cap. 37. Murium iecuſculis fibræ ad numerum lunæ in menſe congruere dicuntur.

Ieiune, aduerbium: ut, Ieiune de re aliqua diſputare, agere, dicere. hoc eſt, exiliter, frigide, & languide admodum. Cic. in Ora. Quod cum ſtatuerit, tum ut quidq; erit dicendum, id dicet: nec ſatura ieiune, nec grandia minute, nec item contra.

Ieiunitas, atis, [*Digiuno, aſtinenza dal cibo*] νηστεία: proprie eſt abſtinentia à cibo, quanquam per tranſlationem pro exilitate, & ariditate accipitur: cui contraria eſt Vbertas, & Copia. Cic. 2. Tuſcu. Sed reperiebantur nonnulli, qui cum obruerentur copia ſententiarum, atque uerborum, ieiunitatem, & famem ſe malle, quam ubertatem & copiam dicerent. Sic de Clar. Orato.

Ieiunium, nii, [*Il digiuno*] νηστεία, ἀσιτία, abſtinentia à cibo, uel dies quibus à cibo abſtinemus. Liu. 6. Bel. Maced. Eorum prodigiorum cauſſa libros Sibyllinos ex S. C. Decemuiri cum adiiſſent, renunciauerunt ieiunium inſtituendum Cereri eſſe, & id quinto quoq; anno ſeruandum eſſe. Ieiuno laborare, apud Colum. lib. 3. cap. 12. Ouid. 1. Metam. Longa domant illos inopi ieiunia uictu. Idem 15. Meta. Carne feræ ſedant ieiunia.

Ieiuno, pen. pro. νηστεύω, à cibis abſtineo.

Ieiunum inteſtinum, νῆστις, medium inter ecphyſin, & Ileon ſitum obtinet: inde nomen habens, ꝙ perpetuo inane reperiatur. Nulla enim cunctatione expellit, quicquid acceperit, affluentis in ſe bilis acrimonia laceſſitum. Hoc antiqui Hiram, & per diminutionem Hillam dixerunt (ut inquit Feſtus) & Hillum neutro genere.

Ieiunus, a, um, [*Digiuno, che non ha anchora mangiato*] ἄσιτος, ἄγευστος, qui cibum nondum guſtauit. Plaut. in Pſeu. In cœnam qui ieiunus uenerit, aut ſitiens, Is riſu, & uentre raſo uigilabit ſedulò. Idē Capt. Neque ieiuniorem, neque magis effractum fame uidi. Ieiunus animus, per tranſlationem, pro languido & imbecillo, apud Cic. 4. Phil. quoniam qui ieiuni ſunt, minimum habent uiriū. Ieiuna auiditas, hoc eſt, maxima, & qualis ieiunis eſſet ſolet. Plin. lib. 10. cap. 3. Eà ieiunæ ſemper auiditatis, & querulæ murmurationis. Ieiuna oratio, cui opponitur copioſa & plena. Ieiuna glarea, apud Virg. pro ſicca & ſterili terra. Ieiuna ſaliua, apud Colu. quæ ab homine ieiuno expuitur.

Ientaculum, li, [*Collatione, mangiare inanti deſinare*] ἀκρατισμός, cibus qui ante prandium ſumitur. Marti. in Diſtic. Surgite, iam uendit pueri ientacula piſtor: Criſtatæq; ſonant undique lucis aues.

Iento, ientas, [*Far collatione*] ἀκρατίζομαι, aliquid ante prandium guſto. Varro in Mar. ut citat Nonius: ut eat, ac rempub. adminiſtret, & quòd pulli ientent. Afranius: Dum exeo domum, ientare nulla inuitat.

Ienysus, ἰηνυσος, oppidum in ora Syriæ, tridui itinere à Caſio monte diſtans. Herod. lib. 3.

Ierna, ἴερνα, Artabrorum fluuius in Hiſpania, apud Melam libro 3. Strabo Iernam Artabrorum montem eſſe tradit: à quo ueriſimile eſt eiuſdem nominis amnem profluere.

Ias, ietis, ciuitas eſt Achaiæ, in promontorio eiuſdem nominis, iuxta quod Alpheus amnis præterfluens, ſex millibus paſſuum nauigatur. Tortellius.

Iesus, ἰησοῦς, apud Græcos & Latinos dictio eſt triſyllaba, Hebræorum lingua ſonans ſeruatorem.

Ieterus, Mœſiæ fluuius ex Rhodope profluēs. Auctor Pli. li. 4. c. 26.

I ANTE G

Igitur, [*Adunque, dunque*] ἄρα, τοιγαροῦν, collectiua uel rationalis coniunctio

coniunctio eſt, ex præcedentibus concluſionem inferens: adhibeturq́; (ut inquit Valla) breuioribus concluſionibus. Cic. pro Lig. Habes igitur Tubero, quod accuſatori maxime optandum, confitentem reum. Ponitur interdum pro inde, ſiue poſtea. ἔπειτα. Teren. in Eunu. Quid igitur faciam? Plaut. in Amph. Sin alit... r ſient animati, neque dent, quæ petant: Seſe igitur ſumma ui, utriſq́; eorum oppidum expugnare.

IGNARVS, a, um, [*Rozzo, ignorante, negligente*] ἀγνώς, compoſitum ab In, & Gnarus, idem ſignificans quod neſcius. Cice. Poſtquam Ignarus ſum quid agatur. Terent. Eunuch. Imprudens harum rerum, ignaruſq́; omnium. Virg. 3. Æneid. Aut quis te ignarum noſtris deus appulit oris? Vbi ignarum dixit pro imprudente. Idem 1. Æneid. O ſocii, neque enim ignari ſumus ante malorum. Vbi Ignari poſuit pro immemores. Accipitur etiam interdum paſſiue, pro ignoto: uel ignorato: ut annotauit Gel. Noct. Atti. lib. 9. c. 12. Virg. 10. Æneid. Ignarum Laurens habet ora Mimanta. Ouid. Metam. lib. 7. Iamq́; aderat Theſeus proles ignara parenti. id eſt, parenti incognita.

IGNATES, tum. Cic. pro Cor.

IGNAVIA, æ, [*Paura, pigritia, dapocaggine*] ῥᾳθυμία, ἀεργία, ab Ignauus fit: & eſt contraria fortitudini, cùm quod ratio aggredi fortiter ſuadet, id nos formido aggredi diſſuadet, & ab audendo retinet. Salu. in Catil. Scitis quidem, milites ſocordia, atque ignauia Lentuli quandam ſibi nobiſq́; cladem attulerit. Cice. in Læl. Vt cũ aliqua curares ſibi contrarias aſpernetur, atq; oderit, ut bonitas malitiam, temperantia Libidinem, ignauiam fortitudo. Idem ignauiam puſilli & abiecti animi uitium eſſe oſtendit, ad Cœlium ſcribens: Etenim etiam hoc genere gloriari ſolitum eſſe familiarem noſtrum Hortenſium, ꝙ nunquam bello ciuili interfuiſſet: hoc noſtra laus erit illuſtrior: quod illi tribuebatur ignauiæ de nobis id exiſtimari non poſſe arbitror. Quid autem ſit fortitudo, docet auctor ad Heren. lib. 4. Iſta non eſt fortitudo (inquit) ſed temeritas: propterea ꝙ fortitudo contemptio eſt laboris, & periculi cum ratione utilitatis, & compenſatione commodorum. Temeritas eſt cum inconſiderata dolorum perpeſſione gladiatoria periculorum ſuſceptio. Ignauo item opponitur ſtrenuus. Sal. in Catil. Compertum ego habeo, milites, uerba uirtutem non addere, neq; ex ignauo ſtrenuum, nec fortem ex timido exercitum oratione Imperatoris fieri. Ex his colligi poteſt, ꝙ Gnauus ſit his, q; induſtrius eſt, & ſtrenuus, ſiue fortis, ἐνεργός, ἀνδρεῖος, Cuius contrarium eſt.

IGNAVE, ſiue Ignauiter, aduerbium, [*Pigramente, lentamente*] ῥᾳθύμως, lente, & ſegniter. Cice. 2. Tuſc. Sed hoc quidem in dolore maxime eſt prouidendum, ne quid abiecte, ne quid timide, ne quid ignaue, ne quid ſeruiliter, muliebriter'ue faciamus. Hircius ad Cic. Rure iam redierim, quæris? An ego, cum omnes caleant, ignauiter aliquid faciam?

IGNAVIT, teſte Nonio, antiqui dixerunt pro ignauum fecit. Afranius Æneadis decimo, ut citatur à Nonio: in parte inferiori hic implicabitur caput fateor: ſed ſæpe ignauit fortem in ſpe expectatio. Verbum eſt omnino obſoletum.

IGNAVVS, qui non eſt induſtrius: i. qui negligit, aut formidat rem aliquam egregiam aggredi, aut in re bene cœpta perſeuerare. ἀεργός, ῥᾴθυμος, ἀσχήμων. Virg. 4. Georg. Ignauum fucos pecus à præſepibus arcent. hoc eſt, inutile, & nullius artis. Cic. 1. Tuſcu. Vt enim fit in prœlio, ut ignauus miles, ac timidus ſimul ac uiderit hoſtem abiecto ſcuto fugiat. Liu. 5. ab Vrb. Cum concione aduocata terrorem increparet, ac fugam, fuſos eſſe ab ignauiſſimo, & fugaciſſimo hoſte. Differt hoc tamen, quantum intelligo inter Gnauum & Induſtrium, ꝙ Gnauus proprie ſit is, qui ad ſubeunda pericula, ac labores tolerandos, ſapiens & fortis eſt: Induſtrius, qui ingenio cum multum ualeat, ut artifex bonus, aliquid ſtruere & negociari, non ociari ſtudet. Cice. pro Pomp. Ex ceteris ordinibus homines ignaui & induſtrii, partim in Aſia negociantur, quibus abſentibus uos conſulere debetis, partim eorum in ea prouincia pecunias magnas collatas habent. Componit ignauus ex In, & Gnauus, ſiue ex In, & Nauus, n, in g, mutata. Vide Gnauus.

IGNESCO, ſcis, ſcere, [*Diuenir di fuoco*] πυρόομαι, ab antiquo Igneo, gnes. idem eſt quod ignitum fieri. & in ignem conuerti. Pli. libro 34. cap. 8. Idemq́; in uncias addititis auri ſcrupulis ſenis, prætenui pyropi bractea igneſcit. Cic. 2. de Nat. Deo. Ex quo eventurum noſtri putant id, de quo Panætium addubitare dicebant, ut ad extremum omnis mundus igneſceret. Per tranſlationem accipitur pro excandeſcere, uel uehementer iraſci. Virg. 9. Æne. Haud aliter Rutulo muros. & caſtra tuenti Igneſcunt iræ, & duris dolor oſſibus ardet. Col. lib. 10. Ante amor igneſcit menti, ſæuitq́; medullis.

IGNIA, quædam uaſorum fictilium uitia, quæ coquendo contrahuntur. Feſtus.

IGNIARIVM, rij, [*Focile, battifuoco*] πυρεῖον, ἔναυσμα, ἐμπύρευμα, eſt quo ignis elicitur, conſtatq́; è ſilice, & ferro, quæ colliſa ignem emittunt: unde ſcintillæ decuſſæ, & in fomite linteoq́; aduſto exceptæ, flammam excitant. Olim & ex lignis fiebat, mutuo attritu ignem concipientibus. Pli. lib. 16. cap. 40. Calidæ morus, laurus, hedera, & omnes, è quibus igniaria fiunt. Exploratorum hoc uſus in caſtris, paſtorumq́; reperit, quoniam ad excutiendum ignem non ſemper lapidis occaſio eſt. Teritur ergo lignum ligno, igneinq́; concipit attrita, excipiente materia aridi fomitis.

IGNEVS, a, um, [*Di fuoco*] πύρινος, ἔμπυρος, quod eſt ex igne, ſiue q̃d ignis naturam habet. Cic. 2. de Nat. Deo. Nam omne, quod eſt calidum, & igneum, cietur, & agitur motu ſuo. Igneus color, qui ignem imitatur. Plin. lib. 8. cap. 38. Accreſcit'ue in gemmas carbunculis ſimiles, & igneo colore fulgentes. Igneus feruor. Idem lib. 9. cap. 60. Hunc tam igneum feruorem eſſe tradunt, ut omnia in mari contacta adurat.

IGNICVLVS, culi. πυρίδιον, proprie diminut. eſt ab Ignis. Iuue. Saty. 3. Igniculum brumæ, ſi tempore poſcas. Per metaphoram accipitur pro incitamento, & ſtimulo quodam, quo accendimur ad capeſſendam uirtutem. Cic. 3. Tuſc. Nunc paruulos nobis dedit igniculos, quos celeriter malis moribus, opinionibuſq́; deprauatis ſic reſtinguimus, ut nuſquam naturæ lumẽ appareat. Ingenii igniculi. Quinct. in procem. lib. 6. Deſiderij igniculus. Cice. ad Trebonium lib. 15. epiſt. Virilis igniculus. Idem ad Atti. lib. 15.

IGNITVS, a, um, [*Affocato, infocato*] πυρόεις, διάπυρος. nomen adiectiuum pro candente, ut, Ferrum ignitum. Accipitur item pro eo quod quandam ignis ſimilitudinem refert, quodq́; calidæ, igneæq́; eſt naturæ. Sic Apuleius ignitam eſſe Martis ſtellam dixit. Ignitius uinum hoc eſt, uehementius & generoſius. Gel. li. 17. ca. 8. Tũ ego reſpondi, coniectare me uinum idcirco minus coaleſcere, ꝙ ſemina quædam caloris in ſe haberet, eſſetq́; natura ignitius.

IGNIFER, ra, rum, [*Che porta fuoco*] πυροφόρος, ferens ignem: ut Lampades igniferæ, Lucr. lib. 2. Ouid. 2. Metam. Non tamen ignifero quiſquam conſiſtere in axe Me ualet excepto.

IGNIFLVVS, flua, um: ut, Cauernæ igniſluæ, apud Clau. lib. 6. Panegy.

IGNIPOTENS, tis, p. nomi. c. πυροσθενής, dictus eſt Vulcanus, ꝙ ignis poteſtatem habeat. Virg. 8. Æne. Illam inter ſedes pallentem morte futura Fecerat ignipotens, undis & Iapyge ferri.

IGNIS, is, [*Fuoco*] πῦρ, à gignendo, id eſt naſcendo dicitur, ꝙ in eo nihil naſcatur. Cic. Offic. Pati ab Ignem accipere. Virg. 4. Georg. Æſtuat ut clauſis rapidus fornacibus ignis. Per metaphoram accipitur pro amore. Virg. 4. Æne. Vulnus alit uenis, & cæco carpitur igni. Interdum pro eo, uel ea, quam amamus, hoc eſt, pro ſcorto, eo quòd amantes ſcortorum amore ueluti flagrent, & urantur. Virg. 3. Eclog. At mihi nunc ſeſe ultro offert meus ignis Amyntas. Vnde Igneus, a, um, de quo ſupra.

IGNIS ſacer, quis dicatur, explicat Celſ. lib. 5. his uerbis: Sacer quoque ignis malis hulceribus annumerari debet. Eius duæ ſpecies ſunt. Alterum eſt ſubrubicundum, aut miſtum rubore atque pallore, exaſperatumq́; per puſtulas continuas, quarum nulla altera maior eſt. In his ſemper fere pus, & ſæpe rubor cum calore eſt. Fit maxime in pectore, aut lateribus, aut eminentibus partibus, præcipueq́; in plantis. Alterum autem eſt in ſummæ cutis exulceratione, ſed ſine altitudine, latum, ſubliuidum. &c. Serui. in illud Virg. 3. Georg. Contractos artus ſacer ignis edebat. Sacer, inquit, ignis eſt, quem Græci ἱερὰν νόσον, appellant. Quod tamen manifeſtè falſum eſt. Nam ἱερὰ νόσος, ut inter medicos omnes conuenit, idem eſt morbus cum epilepſia, ſiue morbo comitiali, quem & Latini morbum ſacrum appellant. Rectius itaque ſentit Manardus, ignem ſacrum à Latinis appellari, quod Eryſipelas dicunt Græci. Plin. lib. 26. cap. 11. Ignis ſacri aſſerit eſſe genera inter quæ periculoſiſſimum eſt, quod Græce Zoſter uocatur, hominem medium ambiens, & ſi cinxerit, enecans.

IGNIPES, ignipedis. [*Che ha piedi di fuoco*] πυρόπους, igneos pedes habens quod epitheton Solis equis tribuit. Ouid. 2. Metam. Tunc ſciet ignipedum uires expertus equorum, Non meruiſſe necem qui non bene texerit illos. Martial. libro. 1. Ignipedes poſſet ſine Colchide uincere tauros. Sic enim legunt nonnulli. Quo tamen in loco legendum eſt, Æripedes tauros, cum diphthongo in prima ſillaba. Loquitur enim Poeta de tauris illis Æetæ Colchorum regis, quos Poetæ fabulantur habuiſſe pedes æneos. Quod & ipſum indicat Ouid. in epiſt. Medeæ ad Iaſonem his uerſibus: Martis erant tauri, plus, quàm per cornua ſæui, Quorum terribilis ſpiritus ignis erat: Aere pedes ſolidi, prætentaq́; naribus æra, Nigra, per afflatus hæc quoque facta ſuos.

IGNISPICIVM, [*L'arte de lo indouinare dal fuoco*] πυροσκοπία, πυρομαντεία, ea forma dicebatur ab antiquis, qua Haruſpicium. Erat autem diuinationis genus, quod ab ignis inſpectione ſumebatur. Pli. lib. 7. cap. 56. Aruſpicium Delphus, igniſpicia Amphiaraus, auſpicia auium Tireſias Thebanus inuenit.

IGNITABVLVM, ignis receptaculum, πυρεῖον. Feſtus.

IGNIVOMVS, pen.co. [*Che uomita fuoco*] πυρέμβολος, ignem uomens. Lactan. in Carm. de Reſurrectione Domini: Altius igniuomum Solem cæli orbita ducit.

IGNOBILIS, [*Ignobile, uile, incognito*] δυσγενὴς, ἄσημος, dicitur ignotus, incognitus, uilis, & abiectus: cuius contrarium eſt Nobilis, hoc eſt, clarus, celebris, conſpicuus. Virg. lib. 7. Solus ubi in ſiluis Italis ignobilis æuum exigeret. Ci. 1. Tuſc. Quid Cirenæum Theodorum philoſophum non ignobilem, non ne miramur? Virgil. 1. Sæuitq; animis ignobile uulgus.

IGNOBILITAS, tatis, [*Ignobilità, humiltà, uiltà*] δυσγένεια, uilitas, humilitas, obſcuritas, conditio, atq; fortuna hominum infirmorum. Cic. pro Roſc. Amer. iam quos nemo propter ignobilitatem nominat, ſexcenti ſunt. Idem 5. Tuſc. Num igitur ignobilitas, aut humilitas, aut etiam popularis offenſio ſapientem beatum eſſe prohibebit? Ignobilitas generis. Cic. pro Mur. Quanquam ego iam putabam, iudices, multis uiris fortibus, ne ignobilitas generis obiiceretur, meo labore eſſe perfectum. Ouid. 6. Metam. Res obſcura quidem eſt ignobilitate uirorum, Mira tamen.

IGNOMINES, [*Che non hanno lode, ſenza nome, ſenza grido*] ἀφώνυμοι, δυσκλεεῖς, qui laude & gloria carent, quaſi inglorij, illaudati. A quo.

IGNOMINIA, æ, [*Infamia, uituperio, uergogna, biaſimo*] ἀτιμία, δυσφημία, nominis nota, interprete Nonio, infamia, dedecus, contumelia, macula, probrum. Componitur ex in, & Nomen, n, littera commutata in g. Dicitur enim Ignominia, quaſi boni nominis priuatio. Cic. lib. 4. de repub. itaque cum omnis ea iudicatio uerſetur tantummodo in nomine, animaduerſio illa Ignominia dicta eſt. Idem Thermo: Oſtēdi graues te ſuſcepturum inimicitias, ſi adoleſcens potens & nobilis, ignominia affectus eſſet. Et hercle ſine dubio erit ignominia. Habes enim neminem gradu ſuperiorem.

IGNOMINIO, as, [*Far uergogna, far uituperio*] ἀτιμάζω, ignominia afficio, uerbum eſt parum uſitatum: legitur tamē participium Ignominiatus, pro ignominia affectus. Gel. lib. 9. cap. ult. Quibus modis ignominiatus, tractatusq; ſit à C. Cæſare Laberius poeta.

IGNOMINIOSE, aduerbium, [*Vergognoſamente, con infamia*] ἀτίμως, cum ignominia, & dedecore.

IGNOMINIOSVS, a, um, [*Vituperato, ſuergognato*] ἄτιμος, notatus infamia. Quinct. lib. 7. cap. 2. Tibi, inquit accuſator, illos non licuit occidere: exul enim eras & ignominioſus. Accipitur etiam ignominioſus, pro eo quod affert ignominiam. Liu. 3. ab urb. Hos ignominioſa fuga, domum ſe recipientes Romanus conſul Algido conſequutus, ad unum omnes occidit.

IGNORABILIS, le, [*Incognito*] ἄγνωστος, quod non cognoſcitur, uel quod facile ignorari poteſt. Plau. in Pſeu. Quis hic eſt, qui oculis obuiam ignorabilis obijcitur? Gel. lib. 9. cap. 12. Alterum autem illud ignorabilius, obſcuriusq; eſt. Cic. 2. de Inuen. Quod leuius, facilius, non ignorabile, non fortuitum, non neceſſarium fuerit.

IGNORANTIA, æ, & Ignoratio, onis, uide Ignoro, as.

IGNORO, as, pen. prod. [*Non ſapere*] ἀγνοέω, neſcio. Cice. pro Milo. At uero tu ſolus ignoras? tu hoſpes in hac urbe uerſaris? tuæ peregrinantur aures? neque in hoc peruulgato ciuitatis ſermone uerſantur? Ignoror paſſiue. Ouid. 1. Triſt. Eleg. 4. Si tamen hæc nauis uecto ferretur amico, Ignoraretur forſitan illa fides. Ab Ignoro, fit Ignoratīo, & Ignorātia, ἄγνοια: ſed ignoratio ad actum, & rem pertinet, quæ penitus neſcitur, nec ſciri poteſt, niſi prodatur. Cic. lib. 3. Offi. Quotus enim quiſque reperitur, qui impunitate, & ignoratione omnium propoſita abſtinere poſſit iniuria? Idem de Ami. Vt in fabulis, qui aliquandiu propter ignorationem ſtirpis & generis, in famulatu fuerint. Quo in loco in nonnullis exemplaribus corrupte legitur Ignorantiam. Idem pro Aul. Clu. Quod erat odium, Dij immortales, quæ ſuperbia, quanta ignoratio ſui, Ignorantia uero, ingenij uitium eſt, cum quis ignorat, quid facere debeat, aut dicere. Quinct. lib. 7. cap. 2. Ignorantia prætendi non poteſt. Cice. pro Flac. Vbi adoleſcentes nihil poſſent diſcere, niſi ignorantiam litterarum. Quid autem interſit inter Imprudentiam & Ignorantiam, docet Donatus his uerbis: imprudens, per ſe: Ignarus, per alios. ἀμαθής: Ita & Imprudentia per ſe, Ignoratio per alios.

IGNOSCO, ſcis, ui, tum, [*Perdonare, ſaper bene*] ἐπιγινώσκω, ualde noſco, & diſco. Auget enim hic In, præpoſitio uerbi ſignificationē. Varr. Vos qui in theatrum uoluptatem auribus aucupatum concurriſtis domo, adeſte, & à me, quæ feram, ignoſcite: domum ut ſe ratis à theatro litteras. Verum hoc rarum eſt, & propemodum obſoletum. Nam frequentius Ignoſcere, eſt ueniam dare, excuſatum habere, &, ut ait Cice. ad Atti. ſceleris pœnam prætermittere, συγγνώμην ἔχειν, συγγινώσκειν. Vbi In Præpoſitio priuatiua eſt, quaſi non agnoſco errorem. Plau. in Aul. Id adeo te oratum aduenio, ut animo æquo ignoſcas mihi. Teren. in Adelph. Venit ipſus ultro lacrymans, orans, obſecrans, Fidem dans, iurās ſe illam ducturum domum. Ignotum eſt, tacitum eſt. Lactant. lib. 5. poſuit pro ignoro, & non intelligo, ἀγνοέω. Tum (inquit) quid legerint, ignouerunt. Gel. lib. 1. Contra patriam (inquit Cice.) arma pro amico ſumenda non ſunt: hoc perfecto nemo ignouit, id eſt, neſciuit. Ab Ignoſcō fit participium Ignoturus. Cic. in Cat. Ignoturum alteri, quòd patrem, alteri, quòd tutorem ſecutus eſſet. Cato. libro. 5. Orig. Quod eorum nemo mihi ignoturus eſt. Quidam tamen contra regulam à præſenti tempore protulerunt futurum Ignoſciturum. Piſo Pru. lib. 2. Annal. Quodcunque deliquiſſet, ignoſciturum affirmabat.

IGNOSCENS, ignoſcentior, nomen ex participio, [*Colui che facilmente perdona, perdonatore*] συγγνωμονικὸς, qui facile condonat, & ignoſcit. Teren. in Heaut. Mi Chreme peccaui, fateor: nunc te obſecro, Quantum tuus eſt animus natu grauior, Ignoſcentior, Vt meæ ſtultitiæ iuſtitia tua ſit aliquid præſidi.

IGNOSCENTIA, æ, [*Perdono*] συγγνώμη, condonatio peccati. Gellius lib. 7. cap. 3. Interdum autem quaſi eos deliquiſſe concedat, ignoſci poſtulat, & ignoſcentias utiles eſſe rebus humanis docet.

IGNOSCIBILIS, ſcibile, [*Degno di perdono*] συγγνωστὸς, uenia dignus. Gell. lib. 13. ca. 20. Hic uetter huiuſcemodi ueſtitus, de multo uſu ignoſcibilis eſt.

IGNOTVS, a, um. nomen adiectiuum, non participium, ut quidam putauerunt, [*Incognito, non conoſciuto*] ἄγνωστος, Incognitus, id eſt, qui ignoratur. Virg. lib. 3. Æneid. Ignoti noua forma uiri. Locis ignotis errare, Ouid. 4. Meta. Verba obſcuriora, & ignotiora. Quinct. lib. 7. cap. 4. Pars ignotiſſima turbæ, Claud. 1. in Europ. Interdum actiue ponitur pro inſcio, hoc eſt, pro eo, qui ignorat, ἀγνώς. Quinctil. 6. Declam. Ne quis tamen erret ignotus, non eſt filii mei nouerca, ſed mater. Hoc eſt, ignorans. Cic. de Clar. Ignotus homo.

I ANTE L

ILAPINASTES, Ἰλαπιναστὴς, cognomen Iouis apud Cyprios, inde ductum, quod magnifico apparatu, ſplendidisq; epulis, quas ἰλαπίνας uocant Græci, coleretur. Vide Cœl. Rhod. lib. 27. cap. 24.

ILARCHVS, ἴλαρχος, equitum turmæ præfectus. Nam Græci ἴλας, equitum turbas appellant. Vide Cœl. Rhod. lib. 7. cap. 24.

ILBA, Vide Ilua.

ILE, per ſimplex l, ilis, neut. gene. ἴσφυες, inteſtinum eſt omnium arctiſſimum, immediate uentriculo adhærens, in homine quidem, & oue Lactes dictæ, in ceteris animantibus Ile appellatum. Plinius lib. 11. ca. 37. Ab hoc uentriculo lactes in homine & oue, per quas labitur cibus: in ceteris ile, à quibus capaciora inteſtina ad aluum, hominiq; flexuoſiſſimis orbibus.

ILEOS. εἰλεὸς, uel Ileus, morbus gracilioris inteſtini, quando ſcilicet obſtructis tenuibus inteſtinis, exitus excrementis negatur. Vnde eos, qui hunc morbum patiuntur, ſtercus per os uidemus eiicere. Plin. lib. 30. cap. 7. Grauiſſimum uitium Ileos appellatur.

ILERDA, dæ, ἴλερδα, oppidum Citerioris Hiſpaniæ, in conuentu Tarraconenſi, non procul à Sycori fluuio: cuius meminit Ptolem. lib. 2. cap. 6.

ILERGETES, Hiſpaniæ populi, in tractu Tarraconenſi, non procul ab Ibero amne. Auctor Pli. lib. 3. cap. 3.

ILEX, icis, per ſimplex l, & gen. fœm. πρῖνος, arbor eſt glandifera magnitudine roboris, folio aculeato, læui cortice: cuius duo ſunt genera: quæ uide apud Plin. lib. 16. cap. 6. Virg. lib. 6. Ænei. Talis erat ſpecies auri frondentis opaca Ilice: ſic leni crepitabat bractea uento. Procera ilex, Horat. Epod. 15. Ramoſa ilex. Ouid. 8. Meta. Arguta ilex, Virg. Eclog. 7.

ILIA, æ, ἰλία, quæ & Rhea, Numitoris Albanorum regis filia, quam Amulius pulſo iam Numitore fratre, & interfecto eiuſdem filio Lauſo, uirginem ueſtalem fecit, ut habendæ prolis occaſionem adimeret, & ne quid ſupereſſet de prole Numitoris. Veruntamen Ilia dum aquam pro ſacris quæreret, obdormiuit, & in ſomniis illi uiſum eſt, ſe à Marte comprimi, & ſic geminos concepit: quos cum peperiſſet, partus exponi iuſſit, matremq; Iliam uiuam apud Tiberim fluuium infodi: unde poetæ eam Tiberi nupſiſſe fingunt, qui ob id quoq; uxorius amnis. Hora. li. 1. Carm. dicitur. Quid uero pueris acciderit, uide ſupra in dictione Amulius. Virg. li. 1. Æn.

-Donec regina ſacerdos.

Marte grauis geminam partu dabit Ilia prolem.

ILIA, ilium, [*I fianchi*] λαγών, κενεών, partes ſunt imi uentris, inter coxas & pubem poſitæ, teſte Celſo libro. 4. cap. 1. Perſius Saty. 4. Ilia ſubter Cæcum uulnus habes: ſed lato baltheus auro Protegit. Pli. lib. 11. cap. 37. Ilia appellat arterias quaſdam, quæ inter ueſicam, & aluum ſitæ, tendunt ad pubem. Sunt qui hoc nomen etiam ſecundæ declinationis eſſe aſſerant, adducentes teſtimonium ex lib. 4. Corn. Celſi, ubi ſic legunt: Deinde ſuper rectum inteſtinum progreſſa ilijs fœminæ latera ſua innectit. Quo tamen in loco pleraq; exēplaria Ilibus habēt, nō Iliis. Et profecto quum nominatiuus ſingularis, Ile, paſſim legatur, nemini dubiū eſſe debet, quin

in numero

innumero plurali etiam ſit tertiæ declinationis. Nam quod apud Marullum Mimographum legitur, Tu Hectorem imitaris, ab Ilio nunquam recedis. Alluſio eſt, ad Ilium agri Troiani urbem, ut maior ioco gratia adderetur. Hinc deducitur nomen adiectiuum.

ILIACVS, ca, cum, ἰλιακός, id eſt Troianus. Iliadæ ipſi Troiani: Iliades fœminæ Troianæ, & Ilias opus Homeri, quod de bello Troiano ſcripſit: de quibus ſuis locis.

ILIACVS, a, um, pen. cor. ἰλιακός, poſſeſſiuum deductum ab Ilo, agri Troiani urbe. Virg. 1. Æn. Ter circum Iliacos raptauerat Hectora muros. Ilius, a, um, idem Virg. 9. Æneid. Quam miſeram tenuit non Ilia tellus. Iliacus, morbus a Plau. uocatur, qui infeſtat Ilia: ſed hoc ut pleraque alia apud Plau. crediderim eſſe fictitium, ut ambiguitate uocis riſum captaret.

ILIADAE, ἰλιάδαι, Troiani: Iliades, Troianæ. Virg. 3. Æne. Et circum Iliades crinem de more ſolutæ.

ILIAS, adis, ἰλιάς, Homeri opus clariſſimum omnium quotquot unquam extiterunt, Poetarum ſcriptis citra controuerſiam prælatū. Dicta Ilias ab eo quod bellum cōtineat apud Ilium inter Græcos & Troianos ob raptum Helenæ geſtum. Ouid. li. 2. Triſtium: Ilias ipſa quid eſt, niſi turpis adultera, de qua inter amatorem pugna, uirumq; fuit? Quoniam uero hoc in opere nullum mali genus non recenſetur, factum eſt, ut Ilias malorum, ἰλιὰς κακῶν, pro ingēti calamitate accipiatur. Cic. ad Atti. lib. 8. Non poſſum enim ſecus uaticinari: tanta impendet malorum Ilias. Præterea quia hoc opus in primis prolixum eſt, ut xxiiij. continens uolumina, factum eſt, ut ut quum opus aliquod impendio prolixius indicare uolumus, dicamus id Iliades eſſe prolixius.

ILIBERIS, uide Illiberis.

ILICET, per ſyncopam dictum, [*Di ſubito*] quaſi ire licet. Donatus: Sic iudices de concilio dimittebantur, ſuprema dicta cum Præco pronunciaſſet Ilicet: quod ſignificat ire licet. Ter. in Phorm. Hoc nihil eſt: ilicet. Quid conterimus operam fruſtra? quin abeam? Vbi Donatus: Ilicet, rei finem ſignificat. Ilicet pro ſtatim, confeſtim. Virg. 2. Æneid. Ilicet ignis edax ſumma ad faſtigia tecti Voluitur. Ilicet aduerbium affirmantis. Plau. in Epid. Ilicet, ut uadimonium mihi hic ultro facit.

ILICEVS, a, um, [*Di Elce*] πρίνινος, quod eſt materiatū ex ilice. Stat. lib. 6. Theb. Ornią; iliceæq; trabes, metuendaq; ſucco Taxus.

ILICETVM, ti, [*Luogo doue ſono molti elci*] πρινών, locus ilicibus conſitus. Mart. lib. 12. E cathedra Surgentem locus excipit ſuperba Vicini ſtrue cultus iliceti.

ILIENSES, ἰλιεῖς, populi ſunt Corſicæ inſulæ antiquiſſimi, ut ſcribit Pomponius lib. 2. Horum meminit & Pauſanias.

ILIGNEVS, ſiue Ilignus, na, num, [*Di elce*] πρίνινος, idem quod iliceus. Teren. in Adelph. Lectulos ilignis pedibus faciundos. Col. li. 11. cap. 2. Si nec hæc ſit, iligneam frondem bubus recte præbebimus. Sic Ilignea corona apud Pli. lib. 16. cap. 4. Iligna glans, Pli. li. 16. cap. 5. & Horat. 2. Serm. Saty. 4.

ILIONE, ἰλιόνη, inter filias Priami natu maxima fuit. Vir. li. 1. Æn. Præterea ſceptrum, Ilione quod geſſerat olim, Maxima natarū Priami.

ILIONEVS, ἰλιονεύς, nomen proprium uiri Troiani, Phorbantis filii, qui qualis in bello fuerit, nuſquam legitur: eloquentia uero excelluiſſe, delectoq; Ilio cum Ænea fugiſſe, & apud eundem legati uice functum, auctor eſt Vir. 1. Æneid. Poſtquam introgeſſi, & coram data copia fandi, Maximus Ilioneus placido ſic pectore cepit. Vbi Seru. Non mirum, inquit, ſi eloquens à Virgilio introducatur Ilioneus, cum pater eius Phorbas, Homero teſte, ſemper Mercurio Deo eloquentiæ fauente pugnauit.

ILIOSVS, qui ex Ilibus laborat, quod morbi genus Græci λαγονόπονον uocant.

ILISSVS, ἰλισσός, nomen amnis in Attica regione, Muſis dicati, quas ab eo Iliſſidas uocant. Vide Strab. li. 9. Papinius li. 4. Thebai. uidetur hunc fluuium Furiis conſecrare, cum ait: Anfractu riparum incuruus Iliſſos, Sæuus honos fluuio: Stygias luſtrare ſeueris Eumenidas perhibetur aquis.

ILITHYIA, dictio quatuor ſyllabarum, & pe. pr. εἰλείθυια, dea parturientibus propitia, quæ & Iuno Lucina à Latinis appellatur. Ouid. 9. Meta. Præpoſitam timidis parientibus Ilithyiam.

ILIVM, ἴλιον, urbs fuit Phrygiæ minoris, ſiue Troadis, x. d. paſſ. à mari diſtans, à Dardano Iouis filio condita, ab Ilo uero rege ampliata & Ilium nominata, cum antea Troia à regione illa, in qua ſita fuit, diceretur. Regia fuit Priami: poſtea uero ob Helenam à Paride raptam decennali bello obſeſſa, ac demum expugnata eſt. Cice. de Diuin. Achiui ita profecti ſunt ab Ilio, ut &c. Virg. lib. 2. Ceciditq; ſuperbum Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troia. Dicta eſt etiam ilios. Ouid. lib. 14. Meta. Poſtquam alta cremata eſt Ilios, & Danaas pauerunt Pergama flammas. Hora. Non ſemel Ilios Vexata. Ilium proprie ciuitas eſt: nam regio, Troia eſt: quamuis interdum pro ciuitate, Troiam ponat Virg. ut lib. 3. Æn. Et campos ubi Troia fuit.

ILLABOR, pe. pro. illaberis, illapſus, [*Caſcare, ſcorrere, ſdrucciolare*] ἐπεισρέω, εἰσρέω, incido, influo. Ci. de Sen. uoluptas ad ſenſus affluit, & illabitur: Plin. lib. 5. cap. 29. loquens de Mæandro fluuio: Poſtremo Cariam placidus, omnesq; eos agros fertiliſſimos rigans limo, ad decimum a Mileto ſtadium lenis illabitur mari. Vir. 2. Æn. Senſit medios I lapſus in hoſtes.

ILLABORATVS, rata, ratum, [*Coſa fatta ſenza fatica*] ἀφίλοπονος, quod ſine labore & diligentia confectum eſt. Quinct. de Ci. li. 10. ca. 3. Tum interim hæc omnia, quæ uix ſingula quiſquam intentiſſima cura conſequi poſſet, fluunt, illaborata.

ILLAC, [*Per quel luogo*] aduerbium per locum. Tere. Eunuc. Plenus rimarum ſum, hac atque illac perfluo.

ILLACRYMABILIS, [*Che non ſi muoue à pietà*] ἄδακρυς, δυσάλγητος, inexorabilis, & qui tam durus eſt, ut ad lacrymas, aut ad miſericordiam commoueri non poſſit. Hoc epitheton Hora. tribuit Plutoni, lib. 2. Carm.

ILLACRYMO, as, pen. cor. [*Piagnere*] ἐπιδακρύω, idem fere quod lacrymo. Ci. de Natura: Quid dicam de Socrate? cuius morti illacrymari ſoleo Platonem legens: Liuius Bel. Pun. Secundi lib. 7. Illacrymaſſe dicitur, partim gaudio, partim &c. Illacrymare morti, uel errori alicuius, eſt propter errorem uel mortē eius lacrymas emittere. Idem. 10. Bell. Macedon. Si te, qui morti innocentis, qui meo infelici errori unus illacrymaſti, in locum meum ſubſtitutum relinquam. Dicitur & de rebus inſenſibilibus, pro eo quod exudare, ſeu humorem emittere. Virg. 2. Georgico. Illacrymat mæſtum templis ebur, æraq; ſudant.

ILLAEDO, is, Cicero in Vat. Num Heliam, num Furiam legem illæſerit.

ILLAESVS, [*Non offeſo*] ἀβλαβής, nomen adiectiuum compoſitum ex In, negatiuo, & participio Læſus. Mart. lib. 1. Illæſum timidis unguibus hæſit onus. Cupreſſus illæſa bruma, Stat. 6. Theb.

ILLAETABILIS, [*Triſto, melanconioſo*] ἄχαρις, iniucundus, ingratus, triſtis. Virgilius 3. Æneidos: Hinc Drepani me portus & illætabilis unda Accipit.

ILLAPSVS, huius illapſus, εἴσρευσις. Columella li. 2. ca. ſecundo, Vt eiuſmodi conſtructio ripam ſuſtineat, ne præcludatur humoris illapſu atque exitu.

ILLAQVEO, as, [*Allacciare*] ἐμπαγιδεύω, laqueo, conſtringo. Cice. de Aruſpi. reſponſis: Sed ſi etiam nunc illaqueatus ſim omnium legum periculis, & cete.

ILLATEBRO, as, pen. co. [*Aſcondere dentro*] ἐγκαταφωλεύω, in latebris abſcondo. Gellius ex 5. Annali. Q. Claudii: Arma plerique abiiciunt, atque inermes illatebrant ſeſe.

ILLAVDABILIS, le, [*Indegno di lode*] ἀνεγκωμίαστος, qui non eſt dignus ut laudetur: ut, Carmen illaudabile. Stat. 5. Syl.

ILLAVDATVS, illaudati, [*Non lodato, non degno di lode*] ἀνεγκωμίαστος, ἀκλεής, idem quod Illaudabilis, teſte Gellio, & innominabilis, qui neque mentione, aut memoria ulla dignus eſt, neque unquam nominandus: Sicut quondam à communi conſilio Aſiæ decretum fuit, uti nomen eius, qui templum Dianæ Epheſi incenderat, nemo ullo tempore nominaret. Eſt enim nomē hoc, idoneum ad exprimendum ſceleratiſſimi hominis deteſtationem. Virg. li. 3. Georgi. Quis aut Euryſtea durum. Aut illaudati neſcit Buſiridis aras? Eſt autem Illaudatus nomen, non participium, neque enim uerbum habet à quo deſcendat, neq; ullum importat tempus. Nā dicitur Illaudatus, non qui laudatus non ſit: ſed qui laudari non meruit, ut eſt li. 7. Æneid. Ciues inacceſſos ubi Solis filia lucos, pro inacceſſibiles, non ad quos nullus acceſſit, ſed ad quos nullus accedere debet. Sic fontem inexhauſtum dicimus nōn tam eum, qui nunquam exhauſtus ſit, quàm qui exhauriri non poteſt.

ILLE, Illa, Illud, illius in genitiuo, pen. indifferente, [*Quello, colui*] ἐκεῖνος, pronomen eſt demonſtratiuum, tertiam deſignans perſonam, tam à loquente, quàm ab audiente remotam, de quo ſatis multa dicta ſunt in Dictione Hic. Interdum emphaſim habet, uehementiamque addit orationi, quod Græci exprimunt per ὁ articulum. Teren. And. Hic, ille eſt. Virg. in principio 1. Æne. Ille ego qui quondam gracili modulatus auena Carmen. Cic. pro Flac. Huic illi legato.

ILLECEBRAE, arum, penultima correcta, [*Carezze*] θέλγητρα, ἐπαγωγαί, blanditiæ, & pellaciæ, ab illiciendo dictæ, quòd animum ad ſe alliciant: quemadmodum uoluptates, & diuitiæ, quæ nulli non adblandiuntur. Vtimur autem hoc nomine tam in bonam partem, quàm in malam. Cicero libro Sexto, de Repub. Suis te oportet illecebris ipſa uirtus trahat ad uerum decus. Idem pro Cælio: Erant apud illum illecebræ libidinum multæ. Legitur etiam in ſingulari numero Illecebra. Idem pro Milo. Qui ignorat maximam illecebram eſſe peccandi impunitatis ſpem?

ILLECEBROSE, aduerbium. Plautus in Bacchid. Manum da, & conſequere P. Aha minime. B. Quid ita obſecro? P. Quia iſtoc illecebroſius fieri nihil poteſt?

ILLECEBROSVS, a, um, quod blandimentis hominem allicit, ἐπαγωγός, κομψός, θελκτήριος.

ILLECTO, as, frequenter illicio, [*Allettare*] ἐπάγομαι, Auguſti. Quos ad peccata illectant.

ILLECIVS, us, nomen, & Illectum, cti, uide Illicio, is.

ILLEPIDE, aduerbium, ἀχαρίτως, iniucunde, & infacete. Plin. in Præfatio. totius operis. Nec Plancus illepide cum diceretur Aſinius Pollio orationes in eum parare, &c. Horatius 2. Epiſt. 1. Non quia craſſè Compoſitum, illepide ue putetur.

ILLEPIDVS, a, um, [*Senza piaceuolezza*] ἄχαρις, ἀναφρόδιτος, in quo nihil leporis eſt, nec elegantiæ. Cic. 3. de Nat. Deo. Parentem habere auarum, illepidum, in liberos difficilem. Scortillum non illepidum, nec inuenuſtum. Catullus.

ILLEX, illegis, [*Senza legge*] ἄνομος, qui ſine lege uiuit. Plau. Perſa: Impure, inhoneſte, in iure illex, labes populi. Quo in loco Illex Valla idem ſignificare arbitratur, quod Exlex. Illex, icis, communis generis, interdum ſubſtantiue accipitur pro illecebris, & incitamento, ἐπαγωγή: ut, Illex animi Venus. Interdum adiectiue ſumitur, ut idem ſit quod illiciendi uim habens: ut, oculi illices, apud Apul. quod aſpectu ad libidinem incitemur.

ILLI, cum circunflexo, [*Iui, in quel luogo*] ἐκεῖ, aduerbium, pro ibi, uel illic. Terentius in Adelph. Ego illi maximam partem feram. Vbi Donat. Errant, qui putant illi, eſſe pronomen, cum ſit aduerbium loci: ut Vergil. li. 2. Æne. Illi mea triſtia facta Degeneremq; Neoptolemum narrare memento.

ILLIBATVS, illibata, illibatū, [*Incorrotto, puro, non guaſto*] ἄψαυστος. idem quod purus, intactus, & incorruptus. Eſt autem nomen, non particip. cum Illibo non legatur. Liuius li. 3. ab urbe: Illibatum robur hominis. Col. li. 12. cap. 1.

ILLIBERALIS, le, [*Non liberale, non corteſe*] ἀφιλότιμος, parcus, non munificus. Cic. Memmio, lib. 13. Non te in me illiberalem, ſed me in ſe negligentem putabit. Interdum illiberale dicitur, quod contra fit, ac liberum hominem decet. Illiberale facinus: libero homine indignum. Terent. Adelph. Ex illa familia Tam illiberale facinus eſſe ortū? Iocus illiberalis. Cic. 1. Offi. Duplex omnino eſt iocandi genus, unum illiberale, petulans, flagitioſum, obſcœnum.

ILLIBERALITAS, tatis, ἀφιλοτιμία, parſimonia, auaritia, ſordes: cui opponuntur Liberalitas, & munificentia. Cic. 2. Offi. Habenda eſt autem ratio rei familiaris, quam quidam delabi ſinere, flagitioſum eſt: ſed ita ut illiberalitatis auaritiæq; abſit ſuſpicio.

ILLIBERALITER, [*Ingiuſtamente, non da gentil huomo*] ἀφιλοτίμως, ἀγεννῶς, non liberaliter, iniuſte, inclementer, atque aliter, ac hominem liberū decet. Illiberaliter apud ueteres dicebatur factum (inquit Donatus) ſi quis exceſſiſſet omne genus maleficii. Terentius in Adelph. Factum à uobis duriter, Immiſericorditerque, atque etiam, ſi eſt pater Dicendum magis aperte, illiberaliter. Idē in Phormi. Nam ni ita eum exiſtimaſſem, nunquam tam graueis Ob hanc inimicitias caperem in noſtram familiam, Quam is aſper natu nunc tam illiberaliter. Cic. Atti. Nihil ab ea neque indiligenter, neque illiberaliter.

ILLIBERIS, ἰλλίβερις, oppidum in finibus Galliæ Narbonenſis, iuxta Pyrenæos montes, non procul à Ruſcinone, eiuſdem nominis fluuio irrigatū, teſte Strabone li. 4. Plinius in deſcriptione Galliæ Narbonenſis Illiberim ſua ætate exiguum oppidulum fuiſſe indicat, & ut ipſius uerbis utar, magnę quondam urbis tenue ueſtigiū. Ptolemæ. lib. 2. cap. 6. Illiberim alteram collocat in Bætica Hiſpaniæ regione, quam nonnulli eandem eſſe exiſtimant cum ea quam hodie Granatam appellant.

ILLICIO, cis, [*Accarezzare, attrarre, adeſcare*] ἐπάγω, θέλγω, attraho, & quaſi inueſco, ex In, & antiquo uerbo Lacio. Terentius in And. Tu ne hic homines adoleſcentulos, Imperitos rerum, eductos libere, in fraudem illicis? Vnde

ILLECTVS, attractus, inuitatus. Ci. li. 4. Tuſc. Libido ad id, quod uidetur bonum, illecta & inflammata uidetur.

ILLECTVS, tus, ui, ἐπαγωγή, blanditiæ, & illectamentum. Plaut. Bac. Magis, illectum tuum, quàm lectum metuo. Eſt item Illectus, compoſitum à participio Lectus, ἀνεπίλεκτος, idem ſignificans quod non lectum. Ouid. li. 1. de Arte amandi: Si non accipiat ſcriptum, illectumq; remittat. Lecturam ſpera, propoſitumq; tene.

ILLICITVS, a, um, [*Illecito*] ἀθέμιτος, quod non licet. Cic. pro Clu. Multitudinem illicitum eſt contradicere.

ILLICIVM, cii, ab illiciendo dictum, pro incitamento, [*Incitamento, ſtimolo*] θέλγητρον, ἐπαγωγή. Varro lib. 3. Sed ſi tranſituræ ſunt apes eò, apiaſtro perfricandum, quod illicium hoc illis. Cic. ad Atticum l. 11. Poſtea quàm mihi litteræ à Cornelio Balbo minore miſſæ eſſent, illum exiſtimare Q. frat. illicium meæ profectionis fuiſſe, his uerbis ad Cæſarem ſcripſi.

ILLICO, [*Di fatto, di ſubito, incontanente*] αὐτόθι, aduerbium eſt loci, proprie idem ſignificans, quod ibidem, quaſi in eodem loco. Ennius. Et quia, quò irent, neſciebant, illico manſerunt. hoc eſt, manſerunt in eo loco. Terentius in Adelph. Ocioſe nunc iam illico conſiſte. Donatus: Illico, modo locum, modo tempus ſignificat. Plerunque ponitur pro ſtatim, ſiue continuò, παραυτίκα. Cic. pro Muræ. Simulatq; increpuit ſuſpicio tumultus, illico artes noſtræ conticeſcunt.

ILLIDO, dis, p. p. [*Rompere, frangere*] προσβάλλω, ἐπάγω, προσκρούω, duro alicui corpori affigo, atque ita confringo. Valerius Max. li. 1. Coactis Locrenſibus ex theſauro eius magnam illi pecuniam dare, cum onuſtus nefaria præda nauigaret, ui ſubitæ tempeſtatis tota cum claſſe uicinis Deæ littoribus illiſus eſt. Hoc eſt, impegit ad uicina littora, & naues fregit. Cice. de Aruſp. reſpon. Iam iſta ſerpens compreſſa atque illiſa, morietur. Vir. 5. Æn. Duroſq; reducta Librauit dextra media inter corna cæſtus Arduus, effractoque illiſit in oſſa cerebro. Dentes illidere labellis. Lucret. lib. 4 Illidere dentem alicui rei, pro imprimere. Horatius 2. Serm Saty. 1. Et fragili quærens illidere dentem, Offendit Solido. Illidere manus Cic. 3. Tuſcu. Æquora illiſa ſcopulis. Virg. 3. Georgico.

ILLIGO, as, are, [*Legare, auiluppare*] ἐνδεσμέομαι, innecto, intexo: ut cum emblemata poculis, uel aurum argento illigare dicimus. Per tranſlationem ſumitur pro implicare, ſiue inuoluere, ἐμπλέκειν. Cic. de Orat. Orator Illigat ſententiam uerbis. Liuius li. 2. Belli Macedon. Poſtea quàm nos neque decernere, id præſidium, neque uelle illigari Romano bello uidit. Idem eodem Priuatis etiam hoſpitiis, familiarique amicitia plerique illigati Philippo erant.

ILLIMIS, me, [*Puro, ſenza fango*] ἄπηλος, καθαρός, purus, quaſi ſine limo. Ouid. 3. Metam. Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.

ILLINC, [*Di li, di quel luogo*] ἐκεῖθεν, aduerbium de loco. Terentius Adelph. Illinc huc transfertur uirgo Cic. 2. Philippi. Omnem ſe amorē abieciſſe illinc, atq; in hanc trāsfudiſſe. Hinc illinc, prouerbiale. Terentius Adelp. An ſedere oportuit, Domi uirginem tam grandem, dum cognatus hinc illinc ueniret, expectantem?

ILLINIO, is, ire, [*Vgnere*] ἐπιχρίω, inungo. Columel. li. 6. ca. 14. Prædictoq; medicamento defricatur & illinitur: ſed ſi ex toto propter ceruicis tumorem iugum recuſet, paucis diebus requies ab opere danda eſt: tum ceruix aqua frigida defricanda, & ſpuma argentea illinienda eſt. id eſt, inungenda. Plin. lib. 30. cap. 11. Cornicis carnes eſſe, & nidum illinire, in longiſſimis morbis utiliſſimum.

ILLINO, nis, pen. cor. illeui, illitum, tertiæ coniugationis, [*Vgnere*] ἐπιχρίω, ἐμπλάττω, inungo, liquidi quippiam rei alicui induco. Cicero de Orat. color uenuſtatis fuco Illitus. Horatius. 1. Sermo. Saty. 4. Et quodcunque ſemel chartis illeuerit, omnes Geſtiet à furno redeuntes ſcire. Inde fit illitus, ta, tum, penultima cor. ἐπικεχρισμένος. Virgilius: Illitas tela dolis, nec Martem comminus unquam Auſa pati uirtus.

ILLIPA, ἴλλιπα, cognomento magna, ciuitas Turdetanorum in tractu Hiſpaniæ Bæticæ, apud Ptolem. lib. 2. ca. 5. & Pli. lib. 3. cap. 1.

ILLIPVLA, ἰλλίπουλα, quæ & Illipa minor, ciuitas Turdetanorum in ea parte Hiſpaniæ Bæticæ, quæ Luſitaniæ proxima eſt. Ptole. li. 2. cap. 5. & Plin. lib. 3. cap. 1.

ILLIQVEFACIO, cis, [*Liquefare in qualche coſa*] ἐντήκω, in re aliqua liquefacio. Cicero. 4. Tuſcul. Et qualis eſt hæc aurium, tales ſunt oculorum, & tactionum, & odorationum, & ſaporum: quæ ſunt omnes unius generis ad perfundendum animum, tanquam illiquefactæ uoluptates.

ILLITTERATVS, ta, tum [*Non letterato, ignorante*] ἀπαίδευτος, ἀγράμματος, litterarum expers. Cicero. 2. de Orat. Quem cognouimus uirum bonum, & non illitteratum, ſed nihil ad Perſium. Plin. Epiſt. 147. Eſt libertus mihi non illitteratus.

ILLITVS, us, ui, illinendi actus. Plin. lib. 24. cap. 6. Sonitus aurium emendat infuſu, ſtrumas illitu, neruorumq; nodos.

ILLO', [*A quel luogo*] ἐκεῖσε, aduerb. ad locum. Tere. And. Cum illò aduenio, ſolitudo ante oſtium.

ILLOCABILIS, & hoc Illocabile, [*Che non ſi può allogare*] δυσέκδοτος, quod locari non poteſt: ut, Virgo illocabilis, quæ ob deformitatem, aut inopiam uirum inuenire non poteſt. Plautus in Aulularia: Virginem habeo grandem dote caſſam, atque illocabilem, Neque eam queo locare cuiquam.

ILLOTVS, a, um, pe. pro. [*Che non è lauato, ſporco, immondo, brutto*] ἄλουτος, quod lotum non eſt, hoc eſt, quod ſordidum eſt, & immundū. Vnde dicimus, Illotis manibus, uel pedibus rē aliquam aggredi. hoc eſt, irreuerentèr, confidenter, & imperite rem aliquā attentare, uelut ſi Grammatiſta aliquis triuialibus illis diſciplinis uix ad ſummā cutē tinctus, enarrationem Virgiliani poematis audeat aggredi. Tractum eſt adagium à ſacrorum ceremoniis: in quibus omnia pura conuenit eſſe, & probe lota. Vide Er. Adagia. illoti

echini,

echini,Hora.2.Ser.Sat.8.Erucas uirides,inulas ego primus amaras Monſtraui incoquere,illotos Catillus echinos.

Illvceo,es,ſecunda ſyllaba prod. [*Lucere*] ἐμφαίνομαι, ἐπιλάμπω, in re aliqua luceo.Plaut.Capt.At pol te,ſi hic ſapiat ſenex,atra pix agitet apud Carnificem,tuo quæ capiti illuceat.

Illvc,[*A quel luogo*]ἐκεῖσε,aduerbium ſignificatiuum motus ad locum ut,Huc atque illuc intueri,apud Cic.de Orat.

Illvcesco,cis,lucidus fio: quo uix aliter, quàm in tertiis perſonis,utimur: ut Illuceſcit, id eſt,dies fit. Liuius lib. 3.ſecundi Bel. Pun.Vbi illuxit, recepere claſſem. Cic.de Natu.Cum Tertio die Sol illuxiſſet.

Illvdo,dis,pen.pro.[*Beffare,berteggiare,dar la berta*] ἐμπαίζω, ἐντρυφάω,derideo,ludibrio habeo. Dicimus autẽ Illudo tibi & Illudo te,& Illudo in te,id eſt,inſulto.Cic.de Ora.Illudere in aliquẽ. Virg.2.Æneid.Certantq; illudere capto. Terent.in Andr. Adeon' uidemur uobis eſſe idonei, in quibus ſic illudatis? Idem in Phormio.Satin'ſuperbe illuditis me? Vbi Donatus: Et datiuum, & accuſatiuum caſum regit Illudo. Virg.9.Æneid.Verbis uirtutem illude ſuperbis.Significat interdum per ludum noceo.Virg.3.Geo. Neu uariæ illudant peſtes.Illuſus,participium.Tacitus lib. 14.Ille ferociam amici metuit,ſæpe aſperis facetiis illuſus.Veſtes illuſæ auro:id eſt,in quibus artifex, ludens , auro aliqua depinxerat, inquit Seru.in illud Virgilii ſecundo Geor. Illuſaſq auro ueſtes.

Illvminate,aduerbium,ἐμφανῶς,clare,aperte.Cicero.3.de Ora. Qui diſtincte,qui explicate,qui abundanter, qui illuminate,& rebus,& uerbis dicunt.

Illvmino,as,are,[*Illuminare,alluminare*] λαμπρύνω,clarum & lucidum reddo.Ci.2.de Natura Deorum.Vt Sol mundum omnem ſua luce compleat,ab eoq; luna illuminata,grauiditates & partus afferat.Cic.3. de Orat. Quæ ſententiis orationem,uerborumq; conformationibus illuminent.

Illvminvs,illumina,minum, [*Senza lume*] ἀφεγγής, quod eſt ſine lumine. Apul.libro ſexto.Et illuminarum Proſerpinæ nuptiarum. Et libro tertio. Seruato noctis illumino tempore.id eſt,obſcuro, & ſine lumine.

Illvnis nox,[*Notte ſenza lume de la luna*] σκοτομήνη νύξ, ἀσέληνος, dicta eſt à Plinio Epiſto.106.pro obſcura:quaſi ſine luna, & lunari ſplendore uiduata.Vix(inquit)uiã deſerueramus,& nox,non quaſi illunis & nubila, ſed qualis in locis clauſis lumine extincto. Apul. lib.9.Meta.per primam & ſecundam declinationem inflexit.Illunæ,inquiens,caliginis:à nominatiuo Illunus,a,um.

Illvrco,ἰλλοῦργις Ptolemæo,Hiſpaniæ Bæticæ oppidum eſt apud Plin.lib.3.cap.1.

Illvsio,onis,uerbale, ἐμπαιγμός, irriſio. Cic. tertio de Oratore: Et extenuatio, & huic adiuncta illuſio à præceptis Cæſaris non abhorrens,& cet.

Illvro,oppidum ciuium Romanorum in ea parte Tarraconenſis Hiſpaniæ,quæ Pyrenæis montibus proxima eſt. Auctores Pli.li.& cap.3.& Pompo.Mela lib.1.

Illvstramentvm,ti.Quinctilianus li.11.ca.ultimo. Hæc ſunt uel illuſtramenta pronunciationis, uel uitia: quibus propoſitis,multa cogitare debet orator.

Illvstratio,onis.Quinct.li.6.c. 2.Inſequetur ἐνάργεια,quæ à Ci. illuſtratio & euidentia dicitur.

Illvstris,ſtre,[*Illuſtre,chiaro,nobile*] ἔνδοξος, λαμπρός, φωτεινός, clarus,lucidus.Columella li.1.Balnearia Occidenti æſtiuo aduertantur,ut ſint poſt meridiem, & uſque in ueſperum illuſtria. id eſt,clara.Plinius li.9.cap. 16.Noctibus quidem illuſtribus æque, quàm die cernunt.id eſt,ſerenis.Plautus Ruden.Illuſtriores fecit, feneſtraſq; indidit. Per tranſlationem accipitur pro nobili,celebri,& qui magni eſt nominis,ἐπιφανής,ἔνδοξος. Cicero de Amici.Genus autem hoc ſermonum poſitum in hominum ueterum au ctoritate,& eorum illuſtrium,plus,neſcio,quo pacto,uidetur habere grauitatis.Idem in Verr.Tam illuſtre ac nobile domicilium. Illuſtre,notumque omnibus factum,apud eundem.7. Ver. Facta illuſtria,& glorioſa Idem.1.de Finib. Fama illuſtris,Virg.7.Æn.Illuſtris,& lata uia,Cic.5.Verr.

Illvstro,as,[*Illuſtrare*] λαμπρύνω,καταλάμπω. rem aliquam lucidam & ſplendidam facio, uel lucem & ſplendorem affero. Col. li.1.Vinctis quàm ſaluberrimum ſubterraneum ergaſtulum,plurimis,& iis anguſtiis illuſtratum feneſtris.Per tranſlationem accipitur pro nobilitare clarumque & celebrem reddere, διαφημίζω, Cicero Lentulo li.1.Epiſto. Illuſtrabit,mihi crede,tuam amplitudinem hominum iniuria.Nonnunquam etiam pro declarare,patefacere,manifeſtare, aperire,δηλόω,quod quæ aperta ſunt, maiorem lucem præbeant.Cic.in Cat.Omnia & Senatus & uos, quæ erant contra ſalutem omnium cogitata,illuſtrata,& patefacta uidiſtis.Idem de Orato. Patefacere & illuſtrare obſcura.Illuſtrare philoſophiam Latinis litteris,idem li.1.Academ.& 1. Tuſcul.

Illvsvs,us,ui,idem quod illuſio,& ipſe actus illudendi.Plin.lib 27. cap.8.Illuſu ipſo repercuſſus.

Illvvibilis,le,[*Che non ſi può lauare*] δυσέκνιπτος, quod elui non poteſt.Plaut. in Menæh.Ne ex iſtoc loco ſpurcatur naſum odore illuibili.

Illvvies,uiei,[*Sporchezza,bruttura*] ἀλουσία,ſquallor, immunditia,ſordes.Terentius in Heauton.Ea texebat una,pãnis obſita,Neglecta,immunda illuuie.

Illyricvs,ca,cum,ἰλλυρικός.Virg.1. Æne.Antenor potuit,mediis elapſus Achiuis,Illyricos penetrare ſinus.

Illyris,idis,ἰλλυρίς,ſiue Illyrium,rii,uel Illyricũ,ci,regio Europæ ſatis ampla,ſecundum dextrum maris Adriatici latus extenſa, à ceteris partibus Iſtria,Myſia ſuperiori,& Macedonię parte,quę Adriatico mari incumbit,terminata.Dicta ab Illyrio Polyphemi, (ut Appianus ſcribit)ſiue,(ut Euſtathio placet)Cadmi filio. Hodie Sclauoniam uocãt.Vrbes habet Iaderam, Epidamnum,poſtea Dirrachium,hodie Rhaguſiam dictam Salonam,& alias quam plurimas.Cic.Att.Pompeius Proficiſcitur per Illyricum.

Ilva,ἰλούα, Ptolemæo, inſula eſt Tuſciæ adiacens, decem paſſuum millibus diſtans à Populonia,renaſcentis ferri metallis uberrima. Virg.10.Æn.Aſt Ilua trecentos Inſula inexhauſtis Chalybum generoſa metallis.

Illvrcis,ἴλουρκις,urbs fuit Vaſconum,in citeriori Hiſpania,poſtea a Sempronio Graccho,Gracchuris dicta.

Ilvs,li,ἶλος,filius fuit Trois regis Troianorum, & pater Laomedontis,quem matura ætate moriens,regni hæredem reliquit.Ab huius nomine celeberrimum illud Myſiæ minoris,ſiue Troadis caput, Ilii nomen accepit: ſiue quod ab illo primum fuerit conditũ, cum Dardanus antea Dardaniam condidiſſet: ut placet Homero li.23.Iliad.ſiue quod à Dardano primũ conditum inſtaurarit Ilũs, & auctius reddiderit: quemadmodum non obſcure innuit Virgilius lib.8. Dardanus Iliacæ primus pater urbis, & auctor. Auctor eſt Strabo li.13.primum omnium Ilum auſum fuiſſe in campis habitare,proindeque in mediis campis fuiſſe ſepultum:cuius ſepulcri meminit & Hom.11.Iliad.Fuit & alter Ilus , Æneæ filius,alio nomine Aſcanius appellatus.Virg.1.Æneid.At puer Aſcanius,cui nunc cognomẽ Iulo Additur,Ilus erat,dum res ſtetit Ilia regno.

I ANTE M

Imacarenses,ἰμακαρηνοί,populi Siciliæ ſtipendiarii, in mediterraneis inſulæ ſiti:quorum meminit Plin.li.3.cap.8.

Imadvchi,ἰμαδοῦχοι,Scythiæ populi, Caucaſi montis iuga accolentes.Plin.lib.6.cap.7.

Imaginarii,σημειοφόροι,dicti ſunt qui ferebant ſigna militaria, in quibus Imperatorum imagines erant.

Imaginarivs,a,um,φανταστικός,συνεχφαντικός, quod uerum non eſt, ſed quod ita imaginamur, & animo concipimus,ac ſi uerum eſſet: cuiuſmodi apprehenſionẽ proprie dicimus Imaginationem. Suetonius in Claud. Cæſare:Equeſtres militias ita ordinauit, ut poſt cohortem,alam: poſt alam , Tribunatum legionis daret: ſtipendiaque inſtituit,& imaginariæ militiæ genus,quod uocatur ſuper numerum,quo abſentes,& titulo tenus fungerentur.Imaginariis falcibus cedere.Liuius 3.ab Vrb.Emptio imaginaria, Vlpianus.li. is qui ſuis. ff. de manumiſ. Si ab ignoto emptus ſit,poſtea autem precium ſuum obtulerit, dicendum erit non eſſe audiendum: ab initio enim hoc agi debet,ut imaginaria fiat emptio,& per fidem contractus inter emptorem & ſeruum agatur.Eſt autem imaginarius emptor,qui ſeruum illius nummis emit.

Imaginatvs,a,um,[*Fatto ad imagine d'alcuno*] ἀπεικονισμένος, quod eſt ad alicuius imaginem factum. Lactant.li.15.Sed terram digitis ſuis imaginatam metuant,& adorent.

Imaginabile,ἐυφάνταστον,quod mente concipi poteſt.

Imaginatio, φαντασία, ὑποτύπωσις, pro huiuſmodi conceptu: ut, Imaginationes libidinum,apud Plin.li.20.ca.7.

Imagino,nas[*Fare imagini,rappreſentare*] εἰκονίζω,ἀπεικάζω,imagines facio, ſeu repræſento.Gel.lib.15.Vt ſpeculum in loco certo poſitum nihil imaginat,aliorſum tranſlatum facit imagines.

Imaginor, aris,[*Imaginarſi*] φαντάζομαι,ὑποτυπόω, ὕπαρ, ſignificat rei alicuius,quæ facta ſit,uel fieri poſſit,uel etiam quæ fieri non poſſit,ſimilitudinem mente concipio. Plinius li.20. cap.13. Ideo profluuio genitali datur, & Venerem crebro per ſomnia imaginãtibus.Plinius in Epiſto.Caius quidem Fannius,quod accidit, multo ante præſenſit.uiſus eſt ſibi per nocturnã quietem iacere in lectulo ſuo compoſitus in habitu ſtudentis,habere ante ſe ſcrinium (ita ſolebat)mox imaginatus ueniſſe Neronem,in toto ſediſſe.

Imaginosvs,noſa,ſum,[*In cui ſono molte imagini*] εἰκονώδης, in quo ſunt plures imagines.Vnde Speculum imaginoſum, à Catullo dicitur ab imaginibus,que in ſpeculo numeroſæ uidentur.

Imago,nis,[*Imagine,figura,ſimulacro,ſembianza*] εἰκών, ſimulacrum, ſpecies,exẽplar,& alicuius rei repræſentatio.Cicero de Amicitia:

Nemo unquam animo aut ſpe maiora ſuſcipiet: qui ſibi non illius memoriam atque imaginem proponendam putet. Virg. 2. Æn. Atque ipſius umbra Creuſæ uiſa mihi ante oculos, & nota maior imago. Ci. in Orat. Demoſthenis imaginem ex ære uidi. Olim nobiliores maiorum ſuorum imagines ad uiuum expreſſas, in atriis ſuſpendere ſolebant, illarum multitudine nobilitatem metientes. Quo factum eſt, ut imagines pro nobilitate accipiantur. Cic. de Lege Agr. ſignificare uolens ſe nouum hominem, id eſt, nulla generis nobilitate commendabilem, Conſulem tamen factum, ita ad populum inquit: Quemadmodum quum petebam, nulli me uobis auctores generis mei cõmendarunt. ſic ſi quid deliquero, nullæ ſunt imagines, quæ me à uobis deprecentur. Plinius in Epiſto. li. 9. ad Proſocerum. Neque enim ardentius tu pronepotes, quàm ego liberos cupio: quibus uideor à meo, tuoq; latere pronum ad honores iter: & audita latius nomina, & non ſubitas imagines relicturus: naſcantur modo, & hunc noſtrum dolorem gaudio mutent. Subitas imagines appellat Pli. nobilitatem parum antiquam, ſed repente, fortunæq; beneficio quæſitam: quomodo noſtris temporibus multi extiterunt, ignotis natalibus orti, qui ne auum quidem, aut etiam patrem ciere aut poſſent, aut auderent, qui ſubitariis principum beneficiis, & aulicorũ ſuffragationibus, ſupra ciuile faſtigium euecti, ingentium ſplendidarumq; gentilitatum fundamenta iecerunt. Hæc ex Budæo. Imago pro uagina, quod ueluti ſit imago eius rei, quam claudit. Virg. lib. 8. Curuam ſeruans ſub imagine falſam. Rhetores imaginem, εἰκόνα, uocant quandam orationis figuram, quum res geſta ſimpliciter indicatur, ſed ut geſta ſit, oſtenditur, ut eſt illud: Ipſe inflammatus ſcelere ab fauore in forum uenit: ardebant oculi: toto ex ore crudelitas emicabat.

IMAGUNCULA, εἰκόνιον, diminutiuum, parua imago.

IMANTOPODES, penultima corre. ἱμαντόποδες, populi in Æthiopia loripedes, quibus ſerpendo ingredi natura eſt: hoc eſt, ut Solinus interpretatur, qui flexis crurum nexibus ingrediũtur, ἱμάντα, enim Græci lorum dicunt. De his Plin. lib. 5. cap. 8. Sunt & aues quædam Imantopodes dictæ ex argumento pedum, quaſi loripedes, quòd habeant crura præalta. Pli. li. 10. ca. 47. Laudatiſſimi porphyriones in Comagenes: roſtra iis, & prælonga crura rubent. Hæc quidem & Imantopodi, multo minori, quanquam eadem crurum altitudine. Naſcitur in Aegypto: inſiſtit ternis digitis. Quo tamen in loco Plinii quidam Hæmatopodi, legere malunt, ut potius à ſanguineo crurum colore, quàm ab eorundem longitudine dicta ſit. Vide ſupra Hæmatopodes.

IMAUS, pen. produc. ἴμαος, Caucaſi montis pars, Indiam à Scythia dirimens, Scythiamq; ipſam in duas ſecans partes, quarum altera Scythia intra Imaum, altera Scythia extra Imaum appellatur. Vide Pli. li. 7. cap. 17. & Ptolem. Aſiæ Tabul. 9.

IMBAROS, ἴμβαρος, Sami inſulæ fluuius eſt, apud Pli. li. 5. cap. 27.

IMBECILLIS, & hoc imbecille, & Imbecillus, a, um, [*Debole, languido*] ἀσθενής, debilis, languidus, infirmus: quaſi bacillo deſtitutus: quæ ſignificatio tracta uidetur à tenerioribus plantis, quæ citra bacilli adminiculum uix poſſunt ſubſiſtere. Plin. in Panegyr: Quis enim eſt tam imbecilli ingenio: qui non tanto meliorem conſulem ſperet, quanto ſæpius fuerit. Ci. de Ami. Vt parentibus nati ſint humilibus, ſi propinquos habeát imbecilliores, uel animo, uel fortuna eorũ augeant opes, eiſq; honori ſint, & dignitati. Hora. 2. Serm. Imbecillus, iners, ſi quid uis, adde popino. Cic. de Amic. Imbecilla enim humana natura eſt ad contemnendam potentiam. &c.

IMBECILLITAS, atis, [*Debolezza, infirmità*] ἀδυναμία, ἀσθένεια, debilitas, infirmitas, defatigatio, & tam ad animum, quàm ad corpus refertur, ſicut & imbecillus. Cic. de Amic. Sæpiſſime igitur mihi de amicitia cogitanti, maxime illud conſiderandum uideri ſolet, num propter imbecillitatem atque inopiam deſideranda ſit amicitia. Imbecillitas materiæ murorum, Cæſ. 2. Bel. Ciui. Imbecillitas conſilii, Cic. 1. Officio. Imbecillitas ætatis, Cic. ad Brutum.

IMBECILLITER, aduerbiũ, [*Debolmente, languidamente*] ἀδυνάτως, debiliter, & remiſſe, ac languide. Cic. 4. Acad. Dubitant, hæſitant, reuocant ſe interdum, hiſq; quæ uidentur, imbecillius aſſentiuntur. Idem. 5. Tuſ. Qui imbecillius horrẽt dolorem, & reformidát.

IMBELLIA, liæ, [*Viltà, poca ſperanza di combattere*] ἀπολεμία, ignauia, inertia, & belli imperitia. Macro. li. 3 Satur. Tunc Pœnus eludens ignauiam, imbelliamque militum eius pretioſe armatorum, Plane, inquit, ſatis eſſe credo Romanis hæc, & ſi auariſſimi ſunt.

IMBELLIS, & hoc imbelle, [*Inetto à la guerra, timido*] ἀπόλεμος, ἄμαχος, ἄψοφος, timidus, ignauus, quaſi bello parum aptus. Cice. 1. Officio. Nunquam periculi fuga committendum eſt, ut timidi, imbellesque uideamur. Ouidi. in Epiſt. Tres ſumus imbelles numero, ſine uiribus: uxor Laerteſque ſenex, Telemachusque puer. Imbellis, inermiſque fœminarum turba, Liuius. 8. Bel. Puni. & 8. bel. Macedo. Imbelle telum. Virg. 2. Æn. Sic fatus ſenior, telumque imbelle ſine ictu Coniecit. Imbelles damæ. Martialis li. 13. Imbellis cithara, hoc eſt, molle quiddam & effœminatum reſonans, & à Martio tubæ ſtrepitu plurimum diſtans.

IMBER, bris, [*Pioggia, pioua*] ὄμβρος, generis maſc. in ablatiuo Imbre, uel Imbri. Virg. 4. Æn. Et uentis pulſatur & imbri. Lucretius: Ex igni terraque animæ naſcuntur & imbre. Eſt autem imber (ut Apuleid de Mundo inquit) agmen aquarum largius ex concretis effuſum nubibus. Nimbus uero repentina, & uehementior pluuia: quæ quanto eſt improuiſior, tanto eſt præcipitatior, & breuiore aſtringitur caſu. Virg. 1. Georg. Maximus agricolis pelagoq; parabitur imber. Per tranſlationem pro quouis humore aqueo accipitur. Vir. li. 1. Æn. pro aqua marina accepit, cum ait: Accipiunt inimicum imbrem, rimiſque fatiſcũt. Imber pro lacrymarum effuſione. Ouidi. 3. Amor. Eleg. 5. Spargebat tepido flebilis imbre ſinus. Lactis, lapidum, ſanguinis, & terræ imber. Ci. 1. de Diuinatio. Ferreus imber. Virg. 12. Æn. Tempeſtas telorum, & ferreus ingruit imber. Sunt tamen qui hoc nomen cum h, & y, ſcribant, quod à Græco uerbo ὕειν, quod eſt pluere, deduci arbitrentur: unde & hyemem dictam eſſe ſupra oſtendimus. Veriſimilius tamen uidetur à Græco ὄμβρος deriuari, quod nobis imbrem ſonat. Sine aſpiratione autem ſcribi debere ex compoſitis apparet, quæ ſunt September, October, Nouember, & December.

IMBERBIS, & hoc imberbe, [*Senza barba, ſbarbato*] ἀγένειος, ἀπώγων, quod non eſt barbatum. Hora. de Arte, Vel quia turpe putant parere minoribus, & quod imberbes didicere, ſenes perdenda fateri. Cice. 1. de Natura Deorum. Iſto enim modo dicere licebit Iouem ſemper barbatum, Apollinem ſemper imberbem.

IMBIBO, is, penultima corre. [*Beuere, apprendere*] ἐμπίνω, idem fere quod bibo, uel humorẽ attraho, & in me recipio. Plinius li. 10. ca. 14. Imbibitur ad ſerpentium ictus decoctum. Idem l. 24. ca. 15. Radix eius imponitur carbonibus cupreſſi, atque is nidor per infundibulum imbibitur in uetere tuſſi. Imbibere item per metaphoram apprehendere ſignificat. Cic. 2. Ver. Aniſte unquam de ſe bonam ſpem habuiſſet, niſi de uobis malam opinionem animo imbibiſſet? Liuius ſecundo ab Vrbe: Nec ulla ui domare poterat: tantum certamen animis imbiberat.

IMBRASUS, ἴμβρασος, Sami inſulæ fluuius eſt, apud Plin. lib. 5. ca. 31.

IMBREUS, per duas ſyllabas, nomen unius ex Centauris, apud Ouid. 12. Metamor. At non Eurynomus, Lycidaſque, & Areus, & Imbreus, Effugere necem.

IMBREX, icis, penultima cor. [*Embrice, coppo*] σωλήν, canalis eſt, uel tegula curua & obtorta, per quam imber defluit. Plautus in Mil. Quod meas confregiſti imbrices & tegulas, Ibi dum condignam te ſectaris ſimiam. Siſenna lib. 3. Hiſt. Diſſipatis imbricum fragminibus, ac teſtis tegularũ. Ex quibus locis cõſtat, Imbrices genus eſſe tegularum incuruum ex opere figlino, quo etiam hodie in pleriſque locis utimur ad arcendum imbrem. Vnde Imbricata tecta appellamus, quæ ex imbricibus ſunt confecta. Vide infra.

IMBRICATUS, a, um, [*Che ha figura d'embrice*] σωληνοειδής, imbricis modo incuruatus, imbricum figuram referens. Plinius li. 11. capite 1. Superne tantum imbricatis flexibilibus uertebris. Vitruu. lib. 2. Inſerta uero cæmenta, alia ſuper alia ſedentia, inter ſe imbricata, non ſpecioſam, ſed firmiorem, quàm reticulata, præſtant ſtructuram. Quo in loco uocat Imbricata cæmenta, quæ imbricum in morem inter ſe ligata ſunt & compoſita. Budæus.

IMBRICATIM, aduerbium, imbricis modo. Plinius li. 9. ca. 34. Iam diſtinctione uirgulata, crinita, criſpa, cuniliatim, pectinatim, imbricatim undata.

IMBRICIUM, inquit Perottus, idem quod imbrex, citans illud diſtichon. Martialis ex lib. 2. quod ſic legit: Cum ſint crura tibi, ſimilẽt, quæ cornua Lunę Imbricio poteris, Phœbe lauare pedes. Qui quidem Perotti locus totidem uerbis à Calepino, ſiue à ſemidocto quopiam (ne omnia omnium errata in unum Calepinum conferre uideamur) Dictionarii huius locupletatore, huc fuit translatus: cum tamen apud Martialem non Imbricio, legendum conſtet, ſed in rhytio. Eſt autem Rhytion uaſis genus lunari ſpecie: ut latius uidebimus ſuo loco.

IMBRICUS, ca, cum, [*Piouoſo*] ὀμβροφόρος, pluuioſus, & imbres ferẽs, aut generans. Plautus in Merca. Hic Fauonius ſerenus eſt, hic Auſter Imbricus, Hic facit trãquillitatem, iſte omnes fluctus cõciet.

IMBRIFER, ra, rum, pen. correp. [*Che apporta pioggia*] ὀμβροφόρος, pluuias afferens, ut Auſter imbrifer, Cælum imbriferum. Col. l. 5. cap. 5. Hoc ego ſiccis locis fieri utiliter non negauerim, ſed ubi aut uliginoſa regio eſt, aut cæli ſunt imbriferi, minimè faciendum cenſeo. Virg. 1. Georg. Vel cum ruet imbriferum uer.

IMBRUS, ἴμβρος, inſula Thraciæ adiacens, Mercurio ſacra, cum oppido eiuſdem nominis. Vide Pli. lib. 4. cap. 12.

IMBULBITARE, βολβιτίζειν, eſt puerili ſtercore inquinare. Imbubinare autem eſt menſtruo mulierum ſanguine polluere. Lucilius apud Nonium: Hæc re imbubinat: at hic contra te imbulbitat.

Dedu-

Deductum autem eſt Imbulbitare à Græco βολβιτεῖν, quo nomine fimus uel ſtercus ſignificatur.

IMBVO,is,bui,butũ[*Tingere,empiere,immergere*]ἐμβρέχω,ἐμβάπτω, liquore,uel odore aliquid inficio,&,ut ita dicam, imbibere facio. Habetq́; fere præter accuſatiuum, etiam ablatiuum eius rei, qua quid imbuitur. Col.lib.10. Quibus liquoribus mundam lanam imbuere oportebit, ut inſiſtentes apes, quaſi per ſiphonem ſuccum euocent. Horat.lib.1.Epiſto.Quo ſemel eſt imbuta recens,ſeruabit odorem Teſta diu.Cic.Philippi.14. Imbuti ſanguine gladii, P.C.legionum,exercitumq́; noſtrorum,uel madefacti potius duorum Conſulum. Per tranſlationem ſumitur pro initiare,inſtituere,erudire:unde imbutum litteris,Imbutum bonis moribus,dicimus, id eſt, præditum, & ornatum ac perfuſum.Imbutum uitiis, hoc eſt,inquinatum. Saluſtius, Auaritia pecuniæ ſtudium habet, quam nemo ſapiens concupiuit: ea quaſi malis uenenis imbuta, corpus,animumq́; uirilem effœminat.Cic.li.1.Officio.Plerunque autem parentum præceptis imbuti,ad eorum conſuetudinem moresq́ue deducimur. Gellius : Farinam fermento imbutam . id eſt, conditam. Aliquando prætermittitur ablatiuus.Cato de Re ruſtica.Dolia olearia noua ſic imbuito,amurca impleto.id eſt.infundito,uel illinito. Vir.1.Eclog. Illius aram Sæpe tener noſtris ab ouilibus imbuet agnus.id eſt,inſperget: uel inficiet ſuo ſanguine.

IMITABILIS,le,[*Che ſi può ſeguitare ſeguire*]quod quis poteſt imitari.Cic.in Orat.Nam orationis ſubtilitas imitabilis quidem illa uidetur eſſe exiſtimanti.ſed nihil eſt experienti minus.

IMITAMEN,inis,neut.generis, μίμημα, imitatio. Ouidius quarto. Faſtorum: Priſcique imitamina facti, Æra deæ comites raucaque terga mouent.

IMITAMENTVM,ti[*Imitatione*] μίμημα,idem quod imitatio.Gellius lib.7 cap.5.Igitur Polus lugubri habitu Electræ indutus, oſſa atque urnam e ſepulcro tulit filii,& quaſi Oreſtis amplexus, oppleuit omnia,non ſimulacris,nec imitamentis,ſed luctu atque lamentis ueris & ſpirantibus.Tacit.lib.13. Ceterum peractis triſtitiæ imitamentis,curiam ingreſſus,&c.

IMITATIO,onis,μίμησις,Ci.14.Phil.Excellentium ciuium uirtutem imitatione dignam,non inuidia,putarent.

IMITATOR, tatoris,μιμητής. Cicero.3. de Legib . Nec enim tantum mali eſt , peccare princeps (quanquam eſt hoc magnum per ſeipſum malum)quantum illud, quod permulti imitatores principum exiſtunt.Martial.libro primo. Si quis erit recti cuſtos , imitator honeſti.

IMITATRIX,cis.Ci.1.de Legib. Penitus in omni ſenſu implicata inſidet imitatrix boni uoluptas.

IMITOR,aris,penũlima correp.[*Seguire*]μιμοῦμαι,aliorum exempla ſequor : ſed ad mores tantum, dicta,factaq́ue pertinet:Sequor & ad corpus,& ad mores ſpectat.Neque enim recte dixeris,Tu præcedis,ego te imitor:dicimus tamen,Tu ſequeris præcepta patris. Plini. in Epiſto.Quàm ſane cum componerem,illos habui in manibus,ut non æmularer, (improbum enim, ac pene furioſum)ſed tamen imitarer,& ſequerer, quãtum diuerſitas ingeniorum maximi & minimi,aut cauſſæ diſſimilitudo pateretur. Cicero de Clar. Orator.Quem Cotta cum uerbis, tum ſono ipſo ſubruſtico imitabatur.Imitari chirographum alterius,id eſt,adulterare.Cice.de Natura Deorum. Chirographum ſex primorum imitatus eſt.Imitari pro ſimulare.Tacit.lib.1.Quanquam mæſtitiam imitarentur, contumaciæ propiores. Imitatus, participium paſſiue ſumptum, Cic.de Vniuerſ. Cum autem ingreſſa eſt,imitata & efficta ſimulacra,bene agi putat ſi ſimilitudinem ueri conſequatur.

IMMADEO,es,ere, [*Eſſere humido*] ὑγραίνεσθαι,madidũ eſſe.Plinius libro 17.c.5.Et quum à ſiccitate continua immaduerit imbre, tunc emittit illum ſuum halitum diuinum ex ſole conceptum.Ouidius 3.Triſt.Credibile eſt lacrymis immaduiſſe genas.Terra immaduit.Idem 6.Metamor.

IMMANE,pro immaniter. Saluſtius,Immane quantũ animi exarſere.

IMMANIS,& hoc imane,penulti.pro.[*Crudele,fera*]ἄγριος , ἀπηνής, ſignificat crudele,ac minime bonũ,nocens,ac ferum. Vir. 4.Geo. Immanem ante pedes hydrum moritura puella Seruantem ripas alta non uidit in herba. Idem.1. Æneidos. Pygmalion ſcelere ante alios immanior omnes. Cicero ad Quinct. fratrem libro primo.Quod ſi te ſors Afris,aut Hiſpanis,aut Gallis præfeciſſet immanibus,ac barbaris nationis, & cet. Immania ſaxa, à Virgilio dicuntur pro aſperis & horrendis. 1 .Æneid.Tenet ille immania ſaxa Veſtras Eure domos.Immane aliquando ponitur pro ingenti,magno,ſiue immenſo,ὑπερμεγέθης,ὑπερμήκης, Virg. lib. 6. Æneid.Poſuitq́; immania templa.Sumitur aliquando Immane , pro fœdo·ſic enim interpretatur Nonius illud Accii in Andro. Immane te habet templum obuallatum oſſibus.

IMMANITAS,tis,ἀπήνεια,ἀγριότης,ſæuitia. Cice. lib.1. Offi. Quo deteſtabilior illorum immanitas,quæ lacerauerunt omni ſcelere patriam.Immanitas pretii. i. magnitudo.Plin.lib.35.cap.11.Nec ullius in pictura uelocior manus fuit: artis uero tantum, ut immanitate precii antecederet celeberrimos eadem ætate imaginum pictores.

IMMANSVETISSIME,ad Fabium.

IMMANSVETVS,a,um,[*Indomito,non manſueto*]ἀτιθάσσευτος, ἀνήμερος, ἄγριος,aſper,indomitus,& manſueto contrarius. Cic. 1. de Legibus.Ipſisq́; in hominibus nulla gens eſt, neque tam immanſueta, neque tam fera,quæ non,etiamſi non ignoret,quam habere deum deceat,tamen habendum ſciat.Ouid.Epiſt.17.

IMMARCESCO,is,ere[*Ammarcirſi*]διαφθείρομαι,σήπομαι,μαραίνομαι, corrumpor, putreſio. Horat.2.Ser.Saty.7 Nempe immarceſcunt epulæ ſine fine petitæ, Illuſiq́; pedes uitioſum ferre recuſant Corpus.Id eſt,corrumpuntur in ſtomacho cibi.

IMMATVRITAS,atis,ἀωρία,ut apud Cic. pro Quinctio:Quid hæc feſtinatio,quid hæc immaturitas tanta ſignificat?

IMMATVRVS,a,um,[*Non maturo,acerbo*]ἄωρος , non maturus, proprie de fructibus,& frugibus dicitur,cum ante tempus colliguntur.Pli.li.10.ca.13.Eſt et quæ uocatur Amomis,minus uenoſa,atque durior,ac minus odorata.quo apparet,aut aliud eſſe,aut colligi immaturum.Transfertur & ad alia:ut,Conſilium immaturum id eſt,præcipitatum. Liuius 2.Bel.Puni.Se,quæ conſilia magis resdent hominibus,quàm homines rebus,ea ante tempus immatura non præcepturum. Immaturus amor, id eſt,intempeſtiuus. Liuius lib.1.ab Vrbe:Abi hinc cum immaturo amore ad ſponſum,inquit, oblita fratrum mortuorum uiuiq́;,oblita patriæ. Immatura mors, qua quis ante conſtitutum uitæ tempus,& confectam ætatem ſenio,eripitur ac moritur. Cice.2.Philipp.Etenim ſi ab hinc annos prope uiginti hoc ipſo in templo negaui poſſe mortem immaturam eſſe Conſulari:quanto uerius nunc negabo ſeni?

IMMEDIATE,aduerbiũ,[*Preſto,preſtamente*]cito,ac celeriter.Gellius lib.10.cap.11.Incurioſe, & immediate, ac prope etiam ſubruſtice,ex ipſo loco ac tempore hybernarum uigiliarum Atticas noctes inſcripſimus. Quo tamen in loco crediderim rectius legi poſſe immediate.

IMMEDICABILIS,le[*Che non ſi può medicare*]ἀνίατος,ἀθεράπευτος, quod medicaminibus non poteſt ſanari.Ouid.2.Metam.Vtq́; malum late ſolet immedicabile cancer Serpere. Telum immedicabile, Virg.12.Æneid.

IMMEMOR,immemoris,pen.cor.omnis generis.[*Non memore,non ricordeuole*]ἀμνήμων,qui non meminit.Cic. Att. Non ſum Immemor mandati:Vir.9.Æneid.Meriti tanti non immemor unquam. Immemor beneficii,paſſiue.Terent.in Andr.Iſtæc commemoratio,quaſi exprobatio eſt immemoris benefici.Vbi Donatus:Immemoris beneficii,cuius nemo meminerit.

IMMEMORABILIS,le,[*Che non ſi commemora*]δύσφατος, quod commemorari non debet, aut non poteſt.Plautus Cap. Neque ſpurcidici inſunt uerſus immemorabiles . Spatium immemorabile , id eſt maximum, Lucre.lib.4.

IMMEMORATVS,ta,tum,adiectiuum,ἀμνημόνευτος, non commemoratus.Horat.1.Epiſt.Iuuat immemorata ferentem Ingeniis,oculiſq́; legi,manibusq́; teneri.

IMMENSITAS,ſitatis, ἀμετρία,ἀπειρία,infinitas. Cice.1.de Nat.deo. In hac igitur immenſitate latitudinum,longitudinũ, altitudinum, infinita uis innumerabilium uolitat atomorum.

IMMENSVS,a,um,[*Smiſurato grande*]ἄμετρος,quamuis à participio Menſus ſit compoſitum, nomen tamen eſt,non participium, ſignificans,quod ualde magnum,& quod menſurari præ magnitudine non poteſt.Cice.1. de Diuina. Obſeruata,ſunt hæc tempore immenſo.hoc eſt,infinito & uix menſurabili. Virg.3.Æneid.Clamorem immenſum tollit,quo pontus , & omnes Intremuere undæ, penituſq́; exterrita tellus Italiæ.

IMMEO,as,are,[*Notare*]ἐννήχομαι,innato.Plin.lib.6.cap.25.Itaque & Delphini immeantes Nilo,quorum dorſum.&c.

IMMERENS.[*Innocente*]ἀναίτιος,innocẽs,qui nihil commeruit. Suetonius in Tito: Multum queſtus, eripi ſibi uitam immerenti.Plin. Epiſto.0.Honeſtiſſimum credidi non premere immerentem.Horatius.2.Carm.Ode 13. Te triſte lignum, te caducum In domini caput imemerentis.

IMMERENTER,aduerb. [*Immeriteuolmente*] ἀναξίως , præter meritum.Valer.li.6.ca.2. Inſerit ſe tantis uiris mulier alienigeni ſanguinis,quæ à Philippo rege temulentum immerenter damnata prouocarem,inquit,ad Philippum, ſed ſobrium.

IMMERGO,is,ere,immerſi,merſum,[*Bagnare,immergere*]ἐμβάπτω, intingo:ut Immergere panẽ aceto. Interdum idem quod ſubmergo,καταδύω.Virg.3.Æn.Vaſtoq́; immergite ponto. Liu 3 . Belli Puni.Et eo impenſius,quo auidius ex inſolentia in eas ſe immer- merſerant.Ci.pro Cluen. Is ſe Blanditiis in illius conſuetudinem penitus Immerſit.

IMMERITISSIMVS,& aduerbium Immerito, ἀμέριστος, hoc eſt, preter meritum. Terentius Phorm. Iandudum te omnes nos accuſare audio immerito,& me omnium immeritiſſimum. Cicero de Oratore: Si Immerito, & cete.

IMMERITVS,a,um, Che non ha meritato] ἀμέριστος ἀναίτιος, qui nihil commeruit. Virg. 3. Æneid. Poſtquam res Aſiæ, Priamiq; euertere gentem Immeritam, uiſum ſuperis.

IMMERSABILIS,le, [Che non puo eſſere ſommerſo] ἀβάπτιστος, quod mergi non poteſt. Per tranſlationem ſumitur pro forti, firmo,& erecto, quiq; nullis aduerſarũ rerum fluctibus mergi poteſt. Hor. 1. Epi. de Vlyſſe: Et mores hominum inſpexit, latumq; per æquor, Dum ſibi, dum ſocis reditum parat, aſpera multa Pertulit, aduerſis rerum immerſabilis undis.

IMMIGRO,as,are, [Andare ad habitare] in domum aliquam habitandi gratia ſe conferre. Cic. 13. Philipp. Nam paucis diebus & in domum & in hortos paternos immigrabit.

IMMINEO,nes, penultima corr. [Soprastare] ἐφίσταμαι, ἐπικεῖσθαι, ſignificat, inſto, impendeo. Cicero. 1. Tuſcula Mors propter incertos caſus quotidie imminet. Liuius. 2. ab Vrbe: Cum haud cuiquã in dubio eſſet bellum ab Tarquiniis imminere, id quidem ſpe omnium ſerius fuit. Imminere exitio alterius, ἐφεδρεύειν eſt uigilare, & inſidiari ad inferendum alteri exitium. Ouid. lib. 1. Metam. Imminet exitio uir coniugis, illa mariti.

IMMINVO,is,ere, [Menomare, ſcemare] ἐλαττοῦν, attenuare, diminuere. Ouidius in Epiſto. Sapphus: Poſtquam ſe dolor imminuit, nec pectora plangi, Nec puduit ſciſſis exululare comis. Cicero Att. li. 1. Dolor acceſſis bonis uiris, uirtus non eſt imminuta.

IMMINVTIO, uerbale, ἐλάττωσις. Cicero Pulchro, li. 3. Sine illa imminutione dignitatis.

IMMISCEO,es,ere, [Meſcolare] ἐμμίγνυμι, admiſceo. Liui 3. ab Vrb. Et immiſti turbæ militum togati, &c. Idem 5. ab Vrb. Faliſci propria etiam cauſſa infeſti, quod Fidenati bello ſe iam antea immiſcuerant. Vir. 11. Æn. Cõtentusq; fuga, mediis ſe immiſcuit armis. Ouid. 7. Metamor. Summis immiſcuit ima.

IMMISERABILIS,le,] Di cui niuno ha miſericordia] qui nullius miſericordia ſubleuatur. Horatius 3. Carm. Ode. 5. Si non periret immiſerabilis Captiua pubes.

IMMISERICORDITER, aduerbium. Terent. Adel. Factum à uobis duriter, immiſericorditerq;.

IMMISERICOS,dis, [Che non ha miſericordia, non miſericordioſo] ἀνελεήμων, immitis, quaſi ſine miſericordia. Cice. 2. de Inuent. Ipſum immiſericordem, ſuperbum fuiſſe.

IMMISSIO, uerbale, Cicer. de Senec. Sarmentorumq; ea quam dixi aliorum amputatio, & aliorum immiſſio.

IMMISSVM,ſi, ἐμβεβλημένον, differt à Proiecto (ut Iabolenus de uerborum ſignificatione inquit) ut Proiectum dicatur, quod ita prouehitur, & extẽditur ex aliquo ædificio, ut nuſquam quieſcat, qualia ſunt Mœniana & Suggrundia: Immiſſum uero, quod ex noſtro ædificio protenſum, in alieno recumbit: ut ſunt tigna, & trabes, quæ ex noſtro pariete in parietem uicini immittimus.

IMMITIS, pen. co. [Crudele, ſenza miſericordia] ἀπηνής, ἄγριος, aſper, crudelis. Cic. Att. Pompeio Immitior eram quàm ipſi Cæſari. Vir. 1. Æn. Troas relliquias Danaum, atque immitis Achilli. Accipitur nonnunquam pro acerbo, & immaturo, ἄωρος, στρυφνός, ut, Immitia poma, apud Plinium lib. 15. Immite pelagus, id eſt, procelloſum & inquietum. Apul. Erat enim turbidum, atque immite pelagus.

IMMITTO,tis, [Mettere dentro] ἐμβάλλω, ἐμφυτεύω, ἐπαφίημι, inſero, intromitto. Virg. 9. Æne. Rumpere clauſtra manu, ſociosq; immittere portis. Immiſſa barba, pro prominenti & prolixa, καθειμένος, Cice. Tuſcul. Immittere ſe in hoſtes: Virg. 3. Ænei. Reſpicio, dira illuuies, immiſſaq; barba. Accipitur etiam immitere pro eo, quod uulgo dicimus ſubornare. Saluſtius in Cat. Alii Tarquinium à Cicerone immiſſum aiebant, ne Craſſus ſuſcepto malorum patrocinio, rempublicam turbaret.

IMMO Cice. pro Cluen. Non quod res alia eſſet, immo eadem.

IMMOBILIS,le, [Immobile] ἀκίνητος, quod moueri non poteſt. Vir. 7. Æneid. Soloq; immobilis hæret Intentos uoluens oculos. Ouidi. 13. Metapho. Scopulis immobilior. Cice. de Somn. Terra Immobilis manens.

IMMODERATE, aduerbium immodice, extra modum. Cice. 2. Tuſc. An temperantia ſinet te immoderate facere quicquam?

IMMODERATIO,onis, ἀμετρία. Cicero pro Syl. Interdum immoderatione uerborum.

IMMODERATVS,a,um, [Immoderato, non temperato] ἄμετρος, intemperans, uel nimius in re aliqua. Cicero ad Att. li. 13. Alexandrum poſtquam rex appellatus ſit, ſuperbum, crudelem, immoderatum fuiſſe. Idem pro Sext. Roſ. Ventis uehementioribus, aut immoderatis tempeſtatibus, aut nimio calore, &c.

IMMODESTE, aduerbium, ἀμέτρως, immoderate. Plaut. Cur ego apud te mentiar? Amo immodeſte.

IMMODESTIA,ſtiæ, ἀμετρία, intemperantia, immoderatio. Plaut. Mercu. Sed amori accedunt etiam ultra hæc, quæ diximus, Incogitantia, excors, immodeſtia, Petulantia, cupiditas, &c.

IMMODESTVS,a,um, [Immodeſto] ἄμετρος, immoderatus, non temperatus. Terent. Heaut. Vel heri in conuiuio quam immodeſtus fuiſti. Cice. 1. Offic. Ipſumq; genus iocandi non profuſum, nec immodeſtum, ſed ingenuum, & facetum eſſe debet.

IMMODICE, aduerb. [Smiſuratamente] ὑπερμέτρως, nimis immoderate. Colu. li. 2. cap. 16. Magisq; conducere agricolæ frequenter id potius, quàm, immodice facere. Immodice ferre aliquem caſum, pro immoderate. Cice. 4. Tuſcu.

IMMODICVS,a,um, [Fuor di miſura, ſmiſurato] ὑπέρμετρος, nimius: Col. li. 1. cap. 3. Suaq; lege C. Licinius damnatus eſt, quod agri modum, quem in magiſtratu rogatione tribunicia promulgauerat, immodica poſſidendi libidine tranſcendiſſet. Ouid. 3. de Ponto, Ele. 1. Cuncta ſed immodicum tempora frigus habent.

IMMODVLATVS,a,um, non modulatus, uel parum bene modulatus: ut, Poemata immodulata, Horat. in Arte poet. Non quiuis uidet immodulata poemata.

IMMOLATOR,oris, qui immolat & ſacrificat. Cic. 1. de Diuin. Hæc deceſſio capitis, aut exceſſio ſubito ne fieri poteſt, ut ſe exta ad immolatoris fortunam accommodent?

IMMOLITVS, p.p. [Edificato] idẽ quod ædificatus. Liu. 1. Bel. Maced. Aquam publicam omnem in priuatum ædificium, aut agrum fluẽtem ademerunt: & quæ loca publica inædificata, immolita'ue priuati habebant, intra dies triginta demoliti ſunt.

IMMOLO,las, p.c. [Sacrificare] θύω, ſacrifico, quod uerbum tractum eſt à conſuetudine ſacrificantium, qui uictimis iam mactandis molam ſalſam ſolent inſpergere. Feſtus: Immolare eſt mola, id eſt, farre molito, & ſale hoſtiam fuſam ſacrificare. Cicero 2. de Diuin. Quid, cum pluribus diis immolatur, qui tandem euenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? Horat. Epod. 5. Libidinoſus immolabitur caper, Et agna tempeſtatibus. Cic. pro Fon. Conſuetudo hominum immolandorum apud Gallos. Accipitur aliquando pro occido, quemadmodum, & Macto. Virg. 12. Æn. Pallas te hoc uulnere, Pallas immolat, & pœnas ſcelerato ex ſanguine ſumit.

IMMORIOR,eris, [Morire] in re aliqua morior. Oui. 2. de Ponto. Fortiter Euxinis immoriemur aquis. Sic immori haſtæ, apud Valeler. Flac. li. 6. Argo. Immori ſtudio alicui, hyperbolica locutio, pro eo quod eſt, tam pertinaciter ei incumbere, ut ſola morte quis uideatur ab eo poſſe diuelli. Hora. 1. Epiſt. 7. Immoritur ſtudiis, & amore ſeneſcit habendi.

IMMOROR, immoraris, pe. co. immorari. [Dimorare] ἐμμένω, moram trahere. Quinct. li. 2. cap. 16. Quis neſcit ignes, aquas, ſine quibus nulla ſit uita: & (ne terrenis immorer) ſolem, lunamq;, præcipua ſiderum, aliquando etiam nocere?

IMMORTALIS,le, [Immortale, perpetuo, eterno] ἀθάνατος, qui perpetuo uiuit, nunquam moriturus. Teren. in Eunuch. Dii immortales, homo homini quid præſtat? Immortalis memoria, Cicero pro Cornel. Balb. Immortalia facinora, Immortalia opera, quæ nullo tempore ſunt inter moritura. Liui. 1. ab Vrb. His immortalibus editis operibus, cum ad recenſendum exercitum concionem in campo ad Capræ paludem haberet, &c. Immortale, pro immortaliter: ut, Flos immortale uirens, apud Vale. Flac. 7. Argon.

IMMORTALITAS,tatis, [Immortalità eterna] ἀθανασία, eſt ſempiterna uiuendi perſeueratio. Cic. de Amic. Niſi enim (quod ille minime putabat) immortalitatem optare uellet, quid non eſt adeptus, quod homini fas eſſet optare?

IMMORTALITER, aduerb. [Perpetuamente, eternamente] perpetuo. Ci. ad Q. fr. Quod ſcribi te à Cæſare quotidie plus diligi, immortaliter gaudeo.

IMMOTVS,a,um, à moueo, [Immoto] ἀκίνητος, quod non mouetur. Virg. 3. Geor. ſæpe ſub immotis præſepibus, aut mala tactu Vipera delituit. Idem 4. Æneid. Mens immota manet.

IMMVLGEO,es, [Molgere] ἐναμέλγω, lac ex uberibus in rem aliquam exprimo. Virg. 11. Æneid Et lacte ferino Nutribat, teneris immulgens hubera labris.

IMMVGIO,gis, immugiui, & immugii, immugitum, immugire [Muggire] μυκάομαι, idem quod mugio. Virg. 3. Æn. Curuisq; immugiit Ætna cauernis. Idem 11. Æn. Mœſtoq; immugit regia luctu.

IMMVNDVS,a,um, [Immondo, lordo] δυσκάθαρτος, impurus, impolitus. Ter. Heau. Ea texebat una, pannis obſita, Neglecta, immunda, illuuie. Vir. 3. Æn. Contactuq; omnia fœdant Immundo. Idem 5. Æn. Sed pronus in ipſo Concidit immũdoq; fimo ſacroq; cruore.

IMMVNIS,ne, pe. pr. [Eſente] ἀτελής, qui eſt liber ab onere publico qui nullo fungitur officio, qui uel ætate, uel alio priuilegio præſtare munia non tenetur. Ci. 5. Ver. Quinq; præterea ſine fœdere immunia

munes ciuitates ac liberæ, Centuripidina: Haleſina, &c. Immunes, agros, liberoſq; arare, Ci.4. Ver. Immunis, pro ocioſo, pigro. Cic. de Ami. Non eſt inhumana uirtus, neq; immunis, neq; ſuperba, quæ etiam populos uniuerſos tueri, eiſq; optime conſulere ſoleat. Vir. li.4. Geor. Immuniſq; ſedens aliena ad pabula fucus. Immunis cum genitiuo. Ouidius.3. Metam. Nullum paſſa iugum, curuiq; immunis aratri. Virg.12. Æn. Aſpicit Vrbem Immunem tanti belli, atq; impune quietam. Legitur aliquando & cum ablatiuo. Liui.1. ab urb. Inde una centuria facta eſt immunis militia.

IMMVNITAS, atis, [*Immunità, eſentione*] ἀτέλεια, exemptio, & uacatio munerum & onerum. Cic. Phil.2. Neque poſt Idus Martias immunitatis tabula, neue cuiuſquam beneficii figeretur. Idem ad Caſſium Epi. li.12. Tabulæ figuntur, immunitates dantur. Pli. Paneg. Eandem immunitatem in paternis bonis filio tribuit, ſi modo reductus eſſet in patris poteſtatem.

IMMVNITVS, ta, tum [*Non fornito, non fortificato*] ἀτείχιστος, non munitus. Eſt autem nomen, non participium, cum immunio non dicatur. Cic. pro. Cecin. Si uia ſit immunita, iubet, qua uelit, agere iumentum. Liui. li.2. Bel. Pun. Edictoq; propoſito, ut quibus oppida, caſtellaq; immunita eſſent: in loca tuta commigrarent. Vrbs immunita. Ouid.10. Meta.

IMMVNIFICVS, ca, cum, [*Non liberale*] ἀνελεύθερος, auarus, ſordidus: tenax, illiberalis. Plau. in Trin. Ciui immunifico ſcis, quod cantari ſolet: Quod habes, ne habeas.

IMMVSCVLVS, li, auis eſt, auctore Feſto, quam aliis regulum, alii oſſifragam dicunt. Videtur tamen apud Feſtum legẽdum eſſe Immuſſulus cuius auis meminit Pli. li.10. ca.7. inter genera aquilarum. Vide ea, quæ infra annotauimus in Dictione Immuſtulus.

IMMVTATIO, onis. Cic. Ora. Immutationis Hucq; crebriores.

IMMVTABILITAS, atis ἀμεταβολία Cic. de Fato: Sed in factis immutabilitatem apparere.

IMMVTESCO, is, ere, immutui, [*Star cheto, ammutire*] κωφόομαι, mutum fieri, tacere. Quinct. lib.10. cap.3. Non ergo putemus ſemper optimum eſſe quod latet, ne immuteſcamus alioqui. Stat.5. Theb. Ruptis immutuit ore querelis.

IMMVTO, as, are, [*Mutare, uariare*] μεταβάλλω, ἀλλοιόω, idem quod ſimplex muto, ſiue uario. Ci. Ora. Ennius pro Afris Immutat Africam. Terent. Eun. Dii boni, quid hoc morbi eſt? adeo ne homines immutarier Ex amore, ut non cognoſcas eundẽ eſſe? Interdum idẽ quod permuto, ἀλλάττω, ἀμείβω, Plau. Epidico: Accipe argentũ hoc Daniſta: hic ſunt quadraginta minæ. ſi qd erit dubiũ, immutabo.

IMMVTABILIS, le, [*Immutabile*] ἀμετάβλητος, quod nullo modo mouetur ac flectitur. Cic.2. de Nat. deo. Stellæ ſpatiis immutabilibus ab ortu ad occaſum commeant. Idem de Fato: ſequitur illico, eſſe cauſſas immutabiles, eaſq; æternas, quæ prohibeant quicquam ſecus cadere, atque caſurum ſit.

IMMVSTVLVS, ſiue immuſſulus, ales ex genere aquilarum eſt (inquit Feſtus) ſed minorum uirium quàm aquila: quæ uolucris raro, & non ferè, præterquam uerè apparet: quia æſtum, algoremq; metuit. Appellatur autem ita, quod ſubito, & inexpectata ſe immittat. Hæc Feſtus Ex cuius uerbis non Immuſtulus, ſed immiſſulus ſcribendum uidetur, ſiue Immuſſulus: nam ab immitendo deducit. De hac aue ſic ſcribit Plini. li.10. ca.7. Sanqualem auem atq; immiſſulum, Augures Augures Romani magnæ quæſtioni habent. Immuſtulum alicui uulturis pullum arbitrantur eſſe, & Sanqualem oſſifragæ. Maſſurius Sanqualem oſſifragam dicit eſſe: Immuſſulum autem pullum aquilæ, prius quàm albicet cauda. Quidam poſt Mutium Augurem non eſſe uiſos Romæ confirmauere. Ego (quod ueriſimilius eſt) in deſidia rerum omnium non arbitror agnitos. Hæc Plinius.

IMMO, [*Anzi*] μᾶλλον δὲ, idem eſt, quod Quin potius. Teren. And. Dictum puta, Nempe ut curentur recte hæc. SI. Immo aliud.

IMOLA, æ, urbs eſt Italiæ, in uia Æmilia, quæ Forum Cornelium uocatur à Ptolem. lib.3. cap.1.

IMPACATVS, a, um, [*Non placato*] non pacatus. Virg.3. Geor. Incurſuſq; luporum Aut impacatos à tergo horrebis Iberos. Odia impacata. Claud.2. in Eutrop.

IMPAGES, pe. pr. ἐμπήγματα, dicuntur, quæ à fabris in tabulis figuntur, quo firmius cohæreant: à pangendo. i. à figendo. Vnde & Poetæ uerſus pangere dicuntur, & agricolæ pangere plantas. i. infigere. Hæc Feſtus.

IMPANCRO, as, teſte Nonio, antiqui dicebant pro inuado: quod uerbum eſt à Greco tractum, quaſi πᾶν κρέας, hoc eſt, omnem carnem conſumo. Varro: In regiam arcam impancrarunt.

IMPAR, imparis, [*Diſuguale*] ἄνισος, non, par inæquale: ut, Imparia arma, id eſt: inæqualia. Virg.4. Georg. Aut aſper crabro imparibus ſe immiſcuit armis. Cic. Stellarũ numerus par an Impar ſit neſcitur. Oui.4. de Pont. Eleg.9. Fortuna eſt impar animo. i. non reſpondet animi magnitudini. Impar numerus, qui non poteſt diuidi in duas partes æquales: unde & περισσὸν, uocant Græci. Virg. Eclog.8. Numero deus impare gaudet. Par impar, ἀρτιασμὸς, ἢ περιττὸν, luſus puerilis genus eſt, quo manu nuces, pecunia, aliud'ue quid occultantes exquirunt coniecturam colluſoris: Horatius.2. Serm. Satyra.3. Ludere par impar, equitare in arundine longa.

IMPARITER, id eſt, inæqualiter. Hora. in Arte: Verſibus impariter iunctis quærimonia primum, Mox etiam incluſa eſt mentis ſententia compos.

IMPARATVS, a, um, [*Non in ordine*] ἄκοσμος, non paratus. Terent. Phor. Vt ne imparatus ſim, cum adueniet Phor. Ci. pro Milo. Quanquã paratus in imparatos Clodius, tamen mulier inciderat in uiros.

IMPARENS, tis, non parens, ſiue inobediens. Feſtus.

IMPARTIO, is. Ci. in Ver. cogitationes quæ mihi nullam partem, neque nocturnæ, neque diurnæ quietis impartiunt.

IMPASCO, is, impaui, impaſtum, [*Paſcere in qualche luoco*] in loco aliquo paſco. Col. lib.6. cap.5. In ea loca perducendi ſunt, quibus nullum impaſcitur pecus.

IMPASTVS, nomen eſt compoſitum ab In, priuatiuo, & participio Paſtus, idemq; ualet quod non paſtus, ieiunus. Virg.9. Æneid. Impaſtus ceu plena leo per ouilia turbans, &c. Turba impaſta luporum. Sili. lib.7.

IMPATIBILIS, le, [*Che non ſi può patire*] ἀνύποιστος, δυσανάσχετος, intolerabilis, et qui ferri non poteſt. Cic.2. de Fin. Quem quidem uos impatibilem facitis. Impatibilis cruciatus, Impatibilis dolor. Pli. lib.25. ca.5. Idem lib.20. ca.18. Cum impatibilis ualetudo odium uitæ feciſſet.

IMPATIENS, impatientior, impatientiſſimus, [*Che non può patire coſa alcuna, impatiente*] nullius laboris, aut doloris patiens. Plin. li.8. cap.1. de Elephantis. Iidem impatientes frigoris. Oui.1. de Reme. amo. Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte, Reſpuit, atque odio uerba monentis habet. Piſum impatientiſſimum frigorum. Pli. li.8. cap.12. Oui.3. Triſt. Eleg.2. Quiq; fugax, ſecuraq; in ocia natus Mollis & impatiens ante laboris eram.

IMPATIENTIA, tiæ, ἀθλησία, Plin. lib.11. cap.23. Fieri autem primo papilliones paruos nudoſq;, mox frigorum impatientia uillis inhorreſcere.

IMPATIENTER, aduerbium, ἀμέτρως, ægre, & moleſte. Plin. Epiſto.7. Amaui conſummatiſſimum iuuenem tam ardenter, quàm nunc impatienter requiro.

IMPAVIDE, aduer. ἀδεῶς, intrepide, audacter. Liui. li.9. Bell. Macedo. Et poculo impauide exhauſto, haud ita multo poſt expirauit.

IMPAVIDVS, a, um, [*Che non teme coſa alcuna ſenza paura*] ἀδεής, qui nihil timet. Virg.12. Æneid. Fixumq; latronis Impauidus frangit telum, & fremit ore cruento.

IMPECCABILIS, [*Che non pecca*] ἀναμάρτητος, ἄπταιστος, immunis à peccato. Gelli. li.17. ca.19. Is erit plerunque impeccabilis, uitamq; uiuet tranquilliſſimam.

IMPEDIMENTVM, ti, [*Impedimento*] ἐμπόδισμα, κώλυμα, quo quis impeditur, ut non perficiat quod cupit. Cic.1. de Orat. Athenienſem Demoſthenem: in quo tantum ſtudium fuiſſe, tantuſq; labor dicitur, ut primum impedimenta naturæ, diligentia, induſtriaq; ſuperarit. In exercitu impedimenta, ἀποσκευαί, dicuntur inſtrumenta, uel ſarcinæ, uel etiam aliæ quæuis res, quæ ad uſum exercitus circunferuntur. Curtius: Magno conſilio iacturam ſarcinarum impedimentorumq; contempſit. Cæſar 1. Bell. Gall. Alteri ad impedimenta, & carros ſuos ſe contulerunt. Impedimentorum nomine etiam iumenta contineri docet Frontinus in Strateg. cum ait in Hiſpania, à Petreio Pompeii legato in magna aquarum & pabuli inopia impedimenta fuiſſe interfecta.

IMPEDIO, is, ire, [*Impedire*] πεδεῖν, ἐμποδίζειν, eſt implicare, inuoluere, ac proprie de pedibus dicitur, quanquã ad alia etiam transfertur. Terent. in And. Tot me impediunt curæ, quæ meũ animum diuerſæ trahunt. Ibidem. Viden me tuis conſiliis Miſerum impeditum eſſe. Cice.4. Verr. Sin illud dices, te Heracli uoluntate ab lege receſſiſſe, ipſe te impedies, ipſe tu tua defenſione implicabere. Impedire aliquando accipitur pro conſpurcare, ſordidare, polluere, μιαίνειν, Plaut. in Amphit. Qui domi uxorem meam impudicitia impediuit: per quam teneo theſaurum ſtupri. Impedire, obſtare nequid fiat, impedimento eſſe, κωλύειν. Cice. Att. libro 8. Vt te mecum coniungeres prius, quàm Cæſar aut tuum iter impedire, aut me abs te excludere poſſet. Hinc.

IMPEDITIO, onis, [*Impedimento*] κώλυσις, ἐμπόδιον, prohibitio, occupatio, detentio. Cice.1. de Diui. Vrget enim animus in ſomniis, liberq; ſenſibus, ab omni impeditione curarum, iacẽte & pene mortuo corpore.

IMPEDITVS, participium, [*impedito*] ἐμπεποδισμένος, πεπεδημένος. Cice. pro Sext. Impeditus domeſticis malis.

IMPEDITVS, tior, tiſſimus, nomen: ut, Impeditiſſimæ ſiluæ, Cæſ.8. Bell. Gall. Impeditior pugna, Liu.4. Bel. Pun.

IMPEDO,as,p.c.[*Fortificare con pedagno*] ἐμπεδόω,χαρακόω,pedaminibus ſubſtineo.Colu.lib.4.cap. 16.Cum menſem triceſimum exceſſerit,poſita uinea.i.tertio autumno, uehementioribus ſtatuminibus ſtatim impedanda eſt. Vnde Impedata uinea, ab eodem dicta,quæ pedamentis fulta eſt.

IMPELLO,lis,[*Perſuadere,ſcacciare,ſpingere,incitare*] ἐπάγω,ἀφικνέομαι,interdum perſuadeo, induco,incito. Saluſt. Aliter haud facile eos ad tantū negocium impelli poſſe.Cice.pro Syl.Qui Barbaros Ad Bellum Impelleret:Teren.in And. Dū in dubio eſt animus,paulo momento huc illuc impellitur. Item Impellere eſt urgere, ὠθεῖν,Vir.4.Æne.Ferte citi flammas,date tela,impellite remos.

IMPVLSOR,quod fere in mala re uſurpatur, ſicut Adiutor in bona. Tere.in Eunuc.Here,ne me ſpectes,me impulſore hæc non fecit. Aliquando eſt contorquere.Virg.lib.1.Æn. Cauum conuerſa cuſpide montem impulit in latus.Aliquando eſt labefactare.Pli.lib. 13.cap.11.Immenſo & Achaicæ uictoriæ momento ad impellendos mores.Hinc Impulſus,participiū, πληγεὶς, pro labefactato,& pene perfracto,tranſlatione ſumpta ab arboribus, aut columnis, quæ conuelluntur,& paulatim,nutant. Aliquando ſignificat loco pellere.Liuius. Impulſa frons prima,& trepidatio ſubſidiis illata. Iuue.Saty.10.Vnde altior eſſet Caſus,& impulſæ præceps immane ruinæ.Impellere ianuam digito, Cic.4.Tuſc.

IMPVLSVS,us,nomen[*Incitamento*] παροξυσμὸς,incitatio,inſtigatio. Cic.2.de Natu.Deo.Is autem ardor non alieno impulſu, ſed ſua ſponte mouetur.Impulſu tuo,ſuo,ueſtro,hoc eſt,ductu,& ſuaſu,atque hortationibus.Cic.pro Roſci.Amer.Ipſos certo ſcio non negare,ad hæc non Chryſogonum acceſſiſſe impulſu ſuo.

IMPVLSIO,onis,idem quod impulſus. Cic.lib.2.de Inuent.Impulſio eſt,quæ ſine cogitatione per quandam affectionem animi facere, aliquid hortatur:ut amor,iracundia, ægritudo,&c.Inductio & impulſio ad hilaritatem,apud eundem 3. de Orat.

IMPVLSOR,oris,[*Impulſore,incitatore*]qui incitat, & impellit ad aliquid faciendum.Ter.in Eunuc.Here,ne me ſpectes,me impulſore hæc non fecit.

IMPENDEO,des,di,ſum,[*Eſſere ſopra,ſoprastare*] ἐπαρτάω, ἐπαιωροῦμαι,ἐπικρέμαμαι,ἐφίσταμαι,uerbum eſt neutrū idem ſignificans quod ſupra aliquid pendeo: ut cum gladium, uel ſaxum alicuius capiti dicimus impendere. Cice.1.de Finib.Accedit etiam mors, quæ,quaſi ſaxum Tantalo,ſemper impendet.Accipitur per metaphoram Impendere pro inſtare,uel imminere. Cic.de Aruſpicum reſponſis:Tum uidi,ac multo ante perſpexi, quanta tempeſtas excitaretur,quanta impenderet procella reipublicæ.Idem Planco: Agiturq; præclare,ſi noſmetipſos regere poſſumus,ut ea quæ partim iam adſunt, partim impendent, moderate feramus. hoc eſt, prope uel parata ſunt.Inuenitur aliquando hoc uerbum habere poſt ſe accuſatiuum.Terent.in Phorm.Ita nunc imparatum ſubito tanta te impedent mala.

IMPENDIO,[*Grandemente, con iſpeſa*] ἐκτόπως,aduerbium intendendi,idem ſignificans,quod ſupra modum impenſe, uel plus ſatis:ſoliq; comparatiuo iungitur.Gell.lib.11.cap.18.Quoniam uidebantur impendiò acerbiores.Impendiò magis,pro multo magis,Cic. ad Att.li.10. At ille impēdio magis odit Senatū. Sic etiā dicimus, Impendio minus,pro multo minus.Plaut. in Aulul.Atq; ille uero, minus minusq; impendio curare,minus me impertire honoribus.

IMPENDIOSVS,a,um,[*Che fa molta ſpeſa*] δαπανηρὸς, qui plus æquo impendit, & plus conſumit quàm par eſt. Plau. Bacc.Nimio præſtat,impendioſum te,quàm ingratum dicier.

IMPENDIVM, dii, [*Speſa*] δαπάνη, ἀνάλωμα, dicitur impenſa, ab impendendo ære. Cic.pro Quinct.Qui ab adoleſcentulo quæſtū ſibi inſtituiſſet ſine impendio Impendi etiā teſte Varrone,dicitur pecunia, quæ in fœnore ſorti accedit.hoc eſt,uſura ipſa, quod fœnus cum ſorte coniunctum unum fiat quaſi compendium.Cic. ad Att.lib.6.Itaque aut tutela cogito me abdicare,aut ut pro Glabrione Scæuola,fœnus & impendium recuſare.

IMPENDO,dis,di,ſum actiuū,[*Spendere*] δαπανάω, ἀναλίσκω, in rē aliquam expendo,& inſumo,Pli. in Epiſt.In aquæductu,Domine, Nicomedienſes impenderunt H-S. XXX. CCC. XIX. qui imperfectus adhuc relictus.Vnde Impenſa, & Impendium.Per tranſlationem.Impendere operam,Impēdere laborem, dicimus, pro eo quod eſt operam, uel laborem,in re aliqua collocare.Plin.iunior ad Cæcilium Marcum,Rurſus cum audis,quid ſtudiis laboris impenderit,nec ſcripſiſſe ſatis uidetur, nec legiſſe.Dicimus autem, Impendo operam huic rei,& in hanc rem.Columel.in Præfat.li.1. Sic ut roſariis impenderet curam,cum à pleriſque etiam maiora negligantur.Cic.in Verr.Impendere pecuniam in res uanas.

IMPENETRALE,pe.pr.ἄδυτον,cuius ultimum,inquit Feſt.penetrale intrare non licet.

IMPENETRABILIS,le,[*Non penetrabile*]quod penetrari non poteſt. Liu.2.Bel.Pun.Et cum auerſi,ac diuerſo late agmine à tam multis ſimul uenictibus haud ſane impenetrabiles eſſent, in littus paſſim naues egerunt.Mens impenetrabilis, iræ,Silius lib. 17.Armis impenetrabilis,Stat.3.Theb.Pudicitia impenetrabilis,Tacit. lib. 4.

IMPENNATAS agnas, inquit Feſtus, in Saliari carmine ueteres pro ſpicis uſurpant, quæ non habent ariſtas:Agnas enim nouas uoluerunt intelligi.

IMPENSA,æ,[*Speſa*] δαπάνη,ἀνάλωμα,idem eſt quod expenſa,ſumptus.Cic.ad Att.Poſſeſſores nullam impenſam fecerant,nondum inſtruxerant.Accipitur etiam impenſa pro beneficio.Martial.li.1. Epig.Impenſis uitam principis annumeres.

IMPENSIVS,pro uehementius,ſiue multo magis, σφοδρότερον.Colu. Sed cuiuſque diſciplinæ prudentem delectant impenſius ea, quæ propriis generibus diſtinguntur, quàm quæ paſſim uelut abiecta & quodam aceruo confuſa ſunt. Plin.libro 6. Epiſt.. Quo impenſius rogo, ut timori meo quotidie ſingulis uel etiam binis epiſtolis conſulas.

IMPENSE,aduerbium, [*Molto, Grandemente*] σφόδρα,ἄγαν, ualde uel nimis.Teren. in Adelph.Sed ſi id uultis, potius quæ uos propter adoleſcentiam Minus uidetis, magis impenſe cupitis,conſultis parum.Cic.Att.Impenſe Rogare aliquem.

IMPENSIBILIS,le,ἀστάθμητος,ἀπίστευτος,idem quod inconſiderabilis,quod ſatis expendi non poteſt.Gell.li.11.ca. 5.Omniumque rerum fidem, ueritatem, miſtis confuſisq; ſignis, ueri atque falſi, ita impenſibilem uideri aiunt, ut quiſquis homo eſt,&c.

IMPENSVS,nomen ex participio,[*Inſolente,immodeſto*] ἀλαζὼν,inſolens immodeſtus.Plautus in Capt.Væ miſero illi,cuius cibo iſte factus eſt impenſior. Plautus in Bacch. Pol quidem meo animo,ingrato homine nihil impenſius eſt.

IMPENSVS,a,um,Cic.Att.Vel impenſo pretio,ideſt non ſoluto.

IMPERCEPTVS,adiectiuum, ἀκατάληπτος, quod ſatis perceptum non eſt,quod'ue ſatis percipi non poteſt.Gell.lib. 14.cap.1.Minora maioribus perceptiora.

IMPERCVSSVS,adiectiuum,[*Senza ſtrepito*] ut,Pedes impercuſſos mouere,hoc eſt,ſine ſtrepitu. Oui.3.Amor.Eleg.1.Atque impercuſſos nocte mouere pedes.

IMPERDITVS,a,um,[*Che non ſi puo deſtruire*]quod perdi deſtrui'ue non poteſt.Virg.10.Æn.Et uos ò Graiis imperdita corpora Teucri.Vbi Seruius Imperdita Corpora Graiis quos Græci perdere nequiuerunt.Pectora imperdita,Stat.3.Theb.

IMPERFECTVS,a, um,[*Imperfetto*] ἀτελὴς,nondum abſolutus.Vir. 3.Æn.Pars imperfecta manebat.

IMPERFOSSVS,a,um,ἀτρύπητος,non perfoſſus. Ouid.12. Meta.Manet imperfoſſus ab omni Inq; cruentatus Ceneus Elateius ictu.

IMPERATOR,oris,[*Imperatore,capitano generale*] πολέμαρχος,ad quem rei militaris ſumma refertur: ab imperando dictus,propterea quod exercitui,quæ factu opus ſunt, imperet.Id autem nominis nemo conſequebatúr, niſi re bene geſta, atq; aliquod milibus externorum hoſtium cæſis.Plin.li.7.cap. 26. enumerans Pompeii laudes.Toties Imperator,antequam miles.Cic.Philip. 4.Faciam igitur,ut Imperatores inſtructa acie ſolent, quanquam paratiſſimos milites ad prœliandum uideant ut eos tamen adhortentur. Idem 2.Tuſc.In primis laudabat illud,quod diceret,eoſdem labores non eſſe æquæ graues Imperatori & militi:quod ipſe honos laborem leuiorem faceret Imperatorii.Nunc ſummi principis Romani imperii nomen ſolum eſt,ſacroſanctum, maieſtateq; non impune uiolabili munitum.Græci αὐτοκράτορα uocant.

IMPERATRIX, cis,[*Imperatrice*]fœmininum ab Imperatore deductum.Cice.pro Cœlio:Prægeſtit animus iam uidere, primum lautos iuuenes,mulieris beatæ ac nobilis familiares: deinde fortes uiros ab Imperatice in inſidiis,atq; in præſidio balnearū locatos.

IMPERATORIVS,a,um,[*Imperiale,imperatorio*]quod ad Imperatorem pertinet:ut,Imperatoria donatio,Ci.5.Verr.Imperatorium ius.Idem 3.Ver.Publius Seruilius quæ ſigna atque ornamenta ex urbe hoſtium uirtute capta belli lege,atque Imperatorio iure ſuſtulit,ea pop.Rom.aſportauit.

IMPERATVM,ti,lege Impero,as.

IMPERIOSE,aduer. hoc eſt,ſeuere,acerbe, & impioſi domini more.

IMPERIOSISSIMA,& ſuperbiſſima familia,Li.9. ab urb.Ab imperioſus fit comparatiuum Imperioſior.Hor. li.1.Carm.Ode 13.Ac ſine finibus Vix durare carinæ Poſſunt imperioſius Æquor.

IMPERIOSVS,[*Imperioſo*]qui nimius eſt in imperādo,aut qui nimis acerbe imperat.Cic.in Orat. Cognoſcat etiam rerum geſtarum, & memoriæ ueteris ordinem,maxime ſcilicet noſtræ urbis:ſed & imperioſorum populorum, & regum illuſtrium.Liui.7.ab urb.Eodem tenore duos inſequentes Conſulatus geſſit: eodem hæc imperioſa Dictatura geretur. Sic etiam Cic.lib.2.de Finibus, Manlium illum Torquatum qui filium,quod iniuſſu ſuo cum hoſte pugnaſſet,ſecuri percuſſit, uocat Imperioſum,hoc eſt,nimis ſeuerū & crudelem in imperando. Imperioſus ſibi, qui ſibi ipſe imperat,

rat,qui uitæ ſuæ modum habet:ſiue ut uulgo dicitur, qui ſuis paſſionibus dominatur.Horat.2.Serm.Saty.7.Quis nam igitur liber? ſapiens,ſibiq; imperioſus.

IMPERITIA,æ,[*Ignorantia*] ἀπειρία, ἀνεπιστημοσύνη, Inſcitia. Plin. lib.17.cap.2.Contra Circium ſerere imperitia exiſtimatur.

IMPERITVS,a,um,[*Ignorante, poco pratico*] ἀδαήμων, ἄπειρος τῶν πραγμάτων,non expertus,inquit Donatus:inſcius, ignarus, rudis, indoctus. Terent. in Adelph. Homine imperito nunquam quicquam iniuſtius..Imperitus & Callidus contraria ſunt, quemadmodum Rudis & Aſtutus. Cic.pro Roſc.Comœdo: Callidum imperitus non fraudat.Imperita multitudo,Imperitum uulgus. Cice.1. Offi.Etenim qui ex errore imperitæ multitudinis pendet, hic in magnis uiris non eſt habendus.Plin.lib.34.cap.34. Quod imperitum uulgus appellat ferrum uiuum. Imperitus rerum. Terent.in And. Tu ne hic homines adoleſcentulos, imperitos rerum, eductos libere,in fraudem illicis?

IMPERITE,aduerb.[*Ignorantemente*] ἀπείρως,indocte.Cic.de Clar. Orato. Dicebat enim Scipio non imperite: Gneusq; Pompeius Sex.F.aliquem numerum obtinebat. Idem pro Corn. Balb. Quid enim potuit dici imperitius?

IMPERITO,tas,pen. cor.[*Comandare,imperare*] frequentatiuum eſt ab Impero quod modo ſignificat iubeo, κελεύω, ἄρχω. Liu.1.ab urb.Qui Cære opulento tum oppido imperitans. Horat.2.Serm. Saty.7.Nempe Tu,mihi,qui imperitas,aliis ſeruis miſer.

IMPERIVM,rii, [*Comandamento, imperio*] ἐπίταγμα,ſignificat iuſſum uel præceptum. Cice.epiſt.Eſſe cum Imperio.Virg.4.Æneid.Imperio læti parent. Aliquando dicitur dominium aut regnum, ἡγεμονία, ἀρχή, δυναστεία:ut apud eundem 1.Æneid. Imperium oceano famam qui terminet aſtris. Aliquando eſt poteſtas uel iuriſdictio. Vlp.de Iuriſ.omnium iudi.l.Imperium:Merum eſt imperium, habere gladii poteſtatem ad animaduertendum in facinoroſos homines,quod etiam Poteſtas appellatur.Miſtum eſt, cui etiam iuriſdictio ineſt,quod in danda bonorum poſſeſſione conſiſtit: ut Iuriſdictio,iudicis dandi licentia.

IMPERO,tas, pen. corr. [*Imperare,comandare*] κελεύω, ἐπιτάσσω, iubeo,præcipio. Cice.3.de Legib.Qui bene imperat,paruerit aliquando neceſſe eſt: & qui modeſte paret, uidetur, qui aliquando imperet,dignus eſſe. Imperare tributum, diciturq; princeps, quando ſubditos imperio cogit ad conferendum tributum. Imperare pecuniam,arma,naues,obſides.Cic.ad Atti. lib.4. Obſidibus acceptis,nulla præda,imperata tamen pecunia. Cæſa. lib.1.Bell. Ciu.Tota Italia delectus habentur,arma,imperatur pecuniæ,&c, Cic.7.Verr. Superiorum Prætorum conſuetudo cum hæc fuiſſet, ut naues ciuitatibus,certusq; numerus nautarum,militumq; imperaretur,tu & maximæ & locupletiſſimæ ciuitati Mamertinæ nihil horum imperauiſti. Imperare,pro uelle. Terent.in And. Animo iam nunc ocioſo eſſe impero:Vbi Donatus:Impero, pro uolo. Imperor,aris,paſſiue.Horat.1.Epiſt.5.Hæc ego procurare, & idoneus imperor,& non Inuitus.

IMPERATVM, πρόσταγμα,idem quod iuſſum: unde Facere imperata, pro eo quod eſt,parere mãdatis,apud Cæſ.1.Bel.Gal.Liuius,Qui cum in pace eſſent,imperataq; prioribus Conſulibus feciſſent.

IMPERMISSVS,a,um,adiect.[*Non permeſſo*] ἀθέμιτος, illicitus: ut, Gaudia impermiſſa,id eſt illiciti concubitus, apud Hora.3.Carm. Ode.6.

IMPERSONALE,Verbum, ἀπρόσωπον,dicitur quod non habet certas aut diſtinctas perſonas, aut numeros: ſed ſub eadem uoce omnibus perſonis utriuſq; numeri attribuitur. Eius duæ ſunt ſpecies. Quædam enim ſunt imperſonalia actiuæ uocis, quædam paſſiuæ. De conſtructione eorum uide Syntaxin. Neque enim hic uocum conſtructionem,ſed ſignificationem docendam ſuſcepimus.

IMPERTERRITVS,a,um,[*Che non ha paura di coſa alcuna*] ἀφόβητος, ἀδεής,qui nulla re terretur. Virg.10.Æne. Manet imperterritus ille. Imperterritus equum impellebat.Silius lib.7.

IMPERTIO,is,[*Partire,impartire,far partecipe*] μεταδίδωμι, participem facio,tribuo.Cic.de Orat:Ex te exorabo profecto, ut mihi quoque tuæ ſuauitatis aliquid impertias. Idem in Catil.Deinde collegæ meo laus impertitur. Habet autem hoc uerbum poſt ſe uel datiuum perſonæ,cum accuſatiuo rei,cuius quis particeps fit: ut in exemplis iam adductis. Vel accuſatiuum perſonæ cum ablatiuo rei.Teren.in Eunu. Plurima ſalute Parmenonem ſuum impertit Gnato.Legitur & Impertior deponens.Lucullo tantum impertior laudis quantum uiro forti debetur.Idem pro Archia: Multis gratuito ciuitatem in Græcia homines impertiebantur.

IMPERVIVS,a,um, ἄβατος,ut, Amnis imperuius: id eſt, nõ uadoſus. Ouid.9.Meta. Vorticibuſq; frequens erat, atq; imperuius amnis.

IMPESCO,is, are, in lætam ſegetem paſcendi gratia immittere, inquit Feſtus.

IMPES,impetis,uide Impetus,us.

IMPETIGO, inis, tertia ſyllaba prod. [*Volatica*] λειχήν,quibuſdam, aliis, λειχὴν, fœdatio cutis, ſerpens cum prurItu: quam alii ſcabiem ſiccam, aſperam,& prominentem intelligunt,alii morbum ſimilem ſcabiei ſquammoſum,corpuſq; dehoneſtantem. Ab impetu nomen deductum Serenus:Si uero uitium eſt, quod ducit ab impete nomen, Hoc matutina poteris cohibere ſaliua.Et apud Col.lib. 5.ſcribitur,quod impetigines,& ſcabies aceto & alumine defricantur in equis.Pli.lib.13.cap.7.Hyberna caprificus in aceto cocta & trita impetigines tollit. Impetiginis ſpecies ſunt quatuor, quas uide apud Celſum lib. 5. Olim etiam pro eodem dicebatur Impetix,teſte Feſt.Item Petigo:quod uicina petat, ſeſe late ſumma cute diſtundens. Luc.lib.30.ut citat Nonius: Illuuies,ſcabies oculos,huic,denique petigo conſcendere.

IMPETO,tis,pen.cor.[*Aſſaltare*] προσβάλλω,inuado,adorior. Varr. 3.de Re ruſt.cap. 16. Itaq; impetentes á ſe eiiciunt fucos, quod hi,&c.Apuleius:Iurgiis me oppido impetens.

IMPETRABILIS,le,paſſiue, [*Che facilmente ſi può impetrare*] κατανυστὸς,quod facile poteſt impetrari. Liu.6.Bell.Maced.Itaq; præmiſſis à Philippo,qui ſpẽ impetrabilis ueniæ oſtendebant,&c. Aliquando actiue accipitur pro eo, qui facilè impetrat. Plaut.in Moſtel.Non potuit uenire orator magis ad me impetrabilis.

IMPETRASSO,[*Impetrare*]pro impetro Veteres dixere. Plau.in Aulu.Et iſtuc confido à fratre me impetraſſere.

IMPETRATIO,onis,uerbale.Cic.ad Atti.lib.11.Illud moleſtius,iſtas impetrationes noſtras nihil ualere.

IMPETRITVS,a,um,[*Impetrato*] ἑδραῖος, quod eſt ſtabilis, quaſi in petra fixus.Plaut.in Aſin.Impetritum,inauguratum eſt.

IMPETRO,as,p.c.[*Impetrare,ottenere*] κατανύω, ſignificat obtineo,& quaſi id quod cupio,facio.ex In,& Patro: unde & Perpetro,pro perficio.Cic.Impetrare ſalutem alicui: Terent. in Hecy. Videndum eſt,ne minus propter iram hanc impetrem, quod poſſim:aut ne faciam plus,quod poſt minus me feciſſe ſatius ſit.

IMPETVS,us,[*Empito,aſſalto,uiolenza*] ἐπιφορά, ὁρμή, βία,uis,uel uiolenta inuaſio.Plin.de Viris illuſt. Cum Tarquinios in urbem reſtituere tentaret,& primo impetu Ianiculum cepiſſet. Lucr.libr.1. Quamlibet in partem trudunt res ante, ruuntq; Impetibus crebris.Cic.pro Roſc.Amer.Vos autem maxime debetis in eos impetum facere,qui merentur. Legimus etiam pro eodem ablatiuum,Impete ab antiquo nominatiuo Impes, qui nunc non eſt in uſu.Stat.libro 7.Theb. Tranſiliunt campos aurigamq; impete uaſto Corripiunt.Plaut.in Amph.Quis tam uaſto impete has foreis toto conuulſit cardine?

IMPETVOSVS,a,um,[*Impetuoſo*] βίαιος, ὀξύρροπος,qui magno fertur impetu Pli.lib.35.cap.10.Impetuoſus animus.

IMPEXVS,a,um,[*Non pettinato*] ἀκτένιστος,non pexus:ut, Barbæ impexæ.Virg.3.Georg.Stiriaq; impexis induruit horrida barbis. Antiquitas triſtis & impexa.id eſt,inculta,apud Tacitum in Dialogo de oratore.Comæ impexæ,Ouid.5.Faſt.

IMPIA Herba, ἀσέβεια,ea eſt, quam Officinæ, & Herbariorum uulgus Chriſtoculum appellant.Ita dicta, ſiue quod ſurculos habeat capitatos,iis,ex quibus enaſcuntur,ramulis altius inſurgentes,atque ita uideantur liberi ſeſe ſupra parentes efferre: ſiue quod à nullo animalium attingatur.Auctor Pli.lib.4.cap.19.

IMPIATVS,uide Impio.

IMPIATVS,ſceleratus,inquit Feſtus.Significat etiam maculatum, & & pollutum. Apul. Cruore humano aſperſum, atque impiatum. Thalami impiati facinore.Senec.Hyppol.

IMPIE,[*Empiamente,crudelmente*] ἀσεβῶς, δυσσεβῶς,ſcelerate,nepharie:& proprie quando quis de Deo,patria, aut de parentibus male meretur,aut de iis,qui parentum loco ſunt.Cic.5.Tuſc. Vituperare quiſquam,inquam,uitæ parentem, & hoc parricidio ſe inquinare audet,& tam impie ingratus eſſe,ut eam accuſet, quam uereri deberet,etiamſi minus percipere poſſet?Quinct.lib.7.cap.2.Tu impie feciſti,cum exhæredationem meruiſti.

IMPIETAS,atis,[*Impietà,crudeltà*] ἀσέβεια, ἀθεότης,ſceleratus,inhumanuſq; affectus aduerſus Deum,patriam,uel parentes,eoſue qui parentum loco ſunt.Cic.1.de Finib. Et ſi uero impietas molita quippiam eſt,quamuis occulte feceris, nunquam tamen confidet,id fore ſemper occultum.

IMPICO,as,are.[*Vngere di pece*] πισσόω,pice illinere. Colu.lib.12. cap.29. De lacu quàm recentiſſimum addito muſtum in amphoram nouam,eamq; oblinito & impicato diligenter, ne quicquam aquæ introire poſſit.

IMPIGER,p.c.[*Diligente, ſolicito*] ἄοκνος,non piger, ſed ſtrenuus, & diligens. Tibul.Impiger Æneas uolitantis frater Amoris. Cice. Quis eſt tam impiger in ſcribendo,quàm ego?Horat.1.epiſt. Impiger extremos currit mercator ad Indos. Cice.pro Font. Virum ad labores belli impigrum,ad pericula fortem.

IMPIGRE,aduerb.[*Diligentemente,uelocemente*] ἀόκνως, diligenter.

Liu.2.ab urb.Impigere ſecuti ſunt. Plaut.in Rud. Nam ut de nocte multa, Impigreq́; exurrexi, lucrum propoſui ſopori & quieti. Liu.4.Bell.Pun.Omnia impigre facta.

IMPIGRITAS, atis, [*Diligenza, ſolicitudine*] ἀοκνία, pro impigritia. Cic.lib.3.de Rep.ut citat Nonius:Nunquam uiri fortiſſimi fortitudinis,impigritatis,patientiæ.

IMPINGO,gis,impegi,impactum,[*Sbattere,percuotere,ſpingere*] ἐπάγω,καταφέρω,συναπερείδω,ex In,& Pango,ſignificat impello,& illido.Cice.lib.3.Tuſc.Quid?Huic calix mulſi impingendus eſt, ut plorare deſinat. Impingendus dixit, quaſi illidendus, & nolenti ingerendus. Denotat enim uim aliquam. Virg.lib.5. Æneid.Exanimata ſequens impingeret agmina muris. Plaut.in Cap.pro impono uſurpauit:Iubete huic craſſas compedes impingier. Impingere dicam,id eſt,quod ſcribere dicam, uel actionem intendere. Ter.in Phorm.Si tu illam attigeris, ſecus quam dignum eſt liberam,dicam tibi impingam grandem.δίκην ἐπάξω παμμεγάλην.

IMPINGVO,guas,[*Ingraſſare*]πιαίνω,λιπαίνω, pinguem facio, ſagino, Vnde impinguatus, participium idem ſignificans quod pinguis factus.

IMPIO,as,[*Contaminare,uiolare*]μιαίνω, contamino, ſcelere polluo: ex In, & Pio,cui opponitur Expio. Plaut. in Rud. Nam hoc mihi laudi laboris eſt,laborem hunc potiri,ſi erga parentem, Aut deos me impiaui.id eſt,ſi impius fui erga parentes.

IMPIVS,a,um[*Empio,ſcelerato,crudele*]ἀσεβὴς,ἄθεος,ſceleratus,nepharius,& præcipue,qui de Deo, patria'ue, aut parentibus male meretur.Terent.in Eunuc.Vbi ego illum ſceleroſum miſera, atq; impium inueniam? Idem in Piſon. Me fugerat deorum immortalium has eſſe in impios & conſceleratos pœnas certiſſimas conſtitutas.Gens impia,Virg.2.Georg. Domus impia, Ouid.8.Metam.

IMPLACABILIS,& Implacabile,[*Implacabile,che non ſi puo placare*] ἀκαταπράϋντος, qui placari non poteſt. Cice. ad Quinct. Frat. Nam ſi implacabiles iracundiæ ſunt, ſumma eſt acerbitas: ſin autem exorabiles, ſumma eſt lenitas. Cice.in Piſon. Si aſpernaretur amicitiam meam, ſeſeq́; mihi implacabilem inexpiabilemq́; præberet:tamen ei cum tanta res geſſiſſet, gereretq́; quotidie, non amicus eſſe non poſſem. Ouid.3.de Pont. Elegan.3. Effice ſit nobis non implacabilis ira.

IMPLACABILITER,aduerb.ἀκαταπραΰντως, Tacit.lib.1. Scaurum, cui implacabilius iraſcebatur,ſilentio tranſmiſit.

IMPLACATVS,a,um,[*Non placato*]non placatus: ut, Gula implacata. Ouid.8. Metam. Sed inattenuata manebat. Tum quoque dira fames.implacatæq́; uigebat Flamma gulæ.

IMPLACIDVS,a,um,[*Inquieto*]ἀστεργὴς,ἄπαυστος,inquietus,non placidus:ut, Diuum implacidiſſimus Mars, Stat.9. Theb. Horat.4. Carmine Ode.14.Milite nam tuo Druſus Genaunos implacidum genus,Benosq́;,&c.

IMPLANO,as,pen.cor.[*Inganuare*]ἀποπλανάω,decipio. Cyprianus: Si quis(inquit)putat ſe aliquid eſſe, cum non ſit, ſe ipſum implanat.Hinc Implanator,pro Impoſtore,qui Græce πλάνος,dicitur. Apud claſſicos hoc uerbum non temere inuenias.

IMPLEO, ples,[*Empire*] ἐμπλήθω,ἐμπίμπλημι,πληρόω,ἀναπληρόω, plenum facio. Conſtruitur cum ablatiuo,uel genitiuo. Virgil.1. Æneid. Impleuitq́; mero pateram. Interdum etiam inuenitur habere ablatiuum cum præpoſitione.Cic.4.Acad. De quibus rebus uolumina impleta ſunt, non à noſtris ſolum, ſed etiam à Chryſippo. Implere ſuum officium,eſt quod barbari dicunt, Facere ſuũ debitum. Pli.in epiſt. Vereor enim ne aut exceſſiſſe, aut non impleſſe officij mei partes uidear. Impleri etiam dicuntur fœminæ brutorum animantium, cum adhibito admiſſario fœtum concipiunt.Pli.lib.14.cap.63.Canes implentur uno coitu. Col.libro.7. Itaque quinquennis parum habetur idoneus fœminis implendis.

IMPLEXVS,[*Inuolto,intricato*]ἐπίπλοκος,ἐμπεπλεγμένος, inuolutus, innexus.Pli.lib.33.cap.1.Eſt quidem apud eundem Homerum, uirorum crinibus aurum implexum:ideo neſcio, an prior uſus à fœminis cœperit. Virg.4. Georg. Cœruleos implexæ crinibus angues,Eumenides.

IMPLICATIO,onis,ἐπιπλοκή,inuolutio,connexio. Cic.2.de Nat.deo. Huic adde neruos,à quibus artus continentur, eorumq́; implicationem corpore toto pertinentem.

IMPLICITE,aduerb.[*Intricatamente*]ἀσαφῶς,perplexe,latenter,inuolute,cuius antitheton eſt Expedite. Cice.2.de Inuen. Abſoluta eſt,quæ ipſa in ſe,non ut negocialis,implicite, & abſcondite, ſed patentius & expeditius recti & non recti quæſtionem continet.

IMPLICO,cas.pe.cor.[*Ingroppare,auiluppare*] ἐμπλέκω, ἐπιπλέκω, idem eſt quod inuoluere uel innectere.Virg.2.Ænei. Implicuitq́; comam læua.Ouid.1.Metam.Dixit,& implicuit materno brachia collo. Per tranſlationem accipitur pro ſermonibus obruere,& circumuenire.Liu.7.Bel.Pun. Eum primo incertis implicantes reſponſis,ut metus tormentorum admotus fateri uera coegit, edocuerunt litteras ſe ad Annibalem ferre. Præteritum eius eſt Implicui,& interdum implicaui: Supinum Implicitum uel implicatum. Cice.1.Offic. Quæ quatuor quanquam inter ſe colligata & implicata ſunt, tamen ex ſingulis certa officiorum genera naſcuntur.Idem in Piſon.Quid auaritiæ, quæ criminibus infinitis implicata eſt.Implicari morbo,detineri.Liu.3.ab urb. Intra caſtra quies neceſſaria morbo implicitum exercitum tenuit. Implicari,& conſtringi multis officiis.Cic.1.Acad.Nullis occupationibus implicatus Deus.Idem pro domo ſua.Implicare,caput,hoc eſt,ornare.Plaut.Pœn.Implicata ad ſpeculum caput.Impliciturus, partic. Ouid.5.Faſt.Protinus accedunt Charites nectuntq́; coronas:Sertaq́; cæleſtes implicitura comas. Implicito,as,are,frequentatiuum.Plin.lib.9.epiſt.ad Caninium:Varios orbes implicitat, expeditq́; hoc eſt,inuoluit,& euoluit.

IMPLORATIO,onis,ἀνάκλησις,inuocatio,auxilij petitio in rebus afflictis.Cic.de Orato. Omnium deorum & hominum,& ciuium,& ſociorum imploratio.

IMPLORO,as,p.p.[*Inuocare,domandare aiuto*] ἀνακαλῶ, ἐπικαλοῦμαι, inuoco:& proprie dicitur, cum quis in malis poſitus eſt, & cum miſeratione auxilium petit. Ter.in Adelph. Illæc fidem nunc noſtram implorat Demea. Cic. 7. in Verr. Voſq́; etiam atque etiam imploro & appello ſanctiſſimæ Deæ,quæ,&c.

IMPLVMIS,& hoc implume,p.p.[*Senza piume*] ἄπτερος,ἄπτιλος,quod plumis caret. Pli.li.8.ca.55.Lepus omnium prædæ naſcens ſolus, præter daſypodem,ſuperfœtat,aliud educans, aliud in utero pilis ueſtitum,aliud implume,aliud inchoatum gerens pariter.

IMPLVO,is,implui,uel impluuii,implutum,impluere [*Piouere ſopra qualche coſa, ſtrapiouere*]ἐμβρέχω, ſuper aliquid pluere. Plaut. Moſt. Cum impluit ceteris, ne impluat mihi. Hinc Implutus,a, um,καταβεβρεγμένος,pluuia madefactus.

IMPLVVIA[*Piuiale*]χλαῖνα,ueſtis erat, qua ſacerdotes per imbrem utebantur.Pluuiale nunc uulgo appellatur, Varr.Salium quoq; ſereno tempore impluuia amictũ fuiſſe criminabantur.Hæc Sipontinus. Alii tamen à colore hoc ueſtis genus dictum putant. nam Impluuiatus color à Nonio dictus eſt, quem nos Fuſcum ſiue Pullum uocamus,quaſi fumato ſtillicidio implutus.

IMPLVVIATVS Color,φαιός.is eſt,quem nos fuſcum aut pullum dicimus:inde dictus,teſte Nonio,quaſi fumato implutus.Vide Thyleſium in libello de coloribus.

IMPLVVIVM,uii,(inquit Varro)eſt locus ſub cælo in medio domus relictus;unde lumẽ deorſum caperent:ita dictus, quod eo implueret.Feſtus:Impluuium,quo aqua impluit collecta de tecto.Teréc. in Phormio. Monſtra euenerunt mihi: Introiit in ædes ater alienus canis:anguis per impluuium decidit de tegulis.Cice.in Verr. Hæc duo ſigna quæ nunc ad impluuium tuum ſtant.

IMPOLITE,aduerbium,ἀκόμψως,ineleganter. Cic.1.de Orato.Cum ſæpiſſime tibi Senatus breuiter impoliteq́; dicenti maximis ſit de rebus aſſenſus,&c.

IMPOLITIA,tiæ,[*Rozzezza*]ἀκομψία,ἀκοσμία,quaſi incuria, inelegantia.Gell.lib.4.cap.12.Si quis eques Romanus equum habere gracilentum,aut parum nitidum uiſus erat, impolitiæ notabatur. Impolitias facere dicebantur Cenſores,inquit Feſtus,cum equitiæs abnegabant,ob equum male curatum.

IMPOLITVS,a,um,[*Rozzo,goffo*]ἀφοίνιστος,rudis, nondum perpolitus. Cice.de prouin.Conſ.Impolitæ uero res,& acerbæ ſi erunt relictæ,quanquam ſunt abſciſſæ,tamen efferent ſeſe aliquando, & ad renouandum bellum reuireſcunt. Idem de Clar. Orato.Forma admodum impolita,atque rudis.

IMPOLLVTVS,a,um,[*Non macchiato,non uiolato*] ἀμίαντος, ἀμόλυντος,non pollutus,ut Fides impolluta,Silius lib.13.

IMPOMENTA,quaſi imponimenta,quæ poſt cœnam menſis imponebant,Feſtus.

IMPONO,is,pen.pro.[*Imporre,ſopraporre*]ἐντίθημι,ἐπιτίθημι,ſuprapono.Virg.1.Æneid.Molemq́; & montes inſuper altos Impoſuit. Imponere finem uel clauſulam rei alicui, eſt idem quod finire uel abſoluere.Virg.7.Æneid.Finemq́; imponere curis. Interdum iniungo,ἐπιβάλλω,ἐπιτάττω,προστάσσω, ut, Impono tibi hoc onus. Teren.in And. Tibi pater me dedo,quiduis oneris impone, impera. Cum datiuo uero ſignificat decipere, ἐξαπατᾶν. Quinct.in Decl.Spes tibi perpetuæ laudis impoſuit.Cic.ad Q.Frat.lib.2.Sic legibus pernicioſiſſimis obſiſtitur, maxime Catonis: cui tamen egregie impoſuit Milo noſter. Imponere extremam manum ſignificat perficio. Donat. Imponitur extrema manus rebus, cum perficitur id quod cœperit:relinquitur,cum res imperfecta dimittitur. Virg.7.Æneid.Nec minus interea extremam Saturnia bello Imponit regina manum.

IMPORCITOR,oris,qui porcas facit.Eſt autem Porca,ut inquit Varr. lib.2.de Re ruſt.terra eminens inter duos ſulcos. Contra Feſtus, ſulcos rariores,qui aquæ ducendæ gratia fieri ſolent, Porcas uocari

cari

cari tradit:crebriores autem Limos appellari.

IMPORCO,cas,συλλακίζω,porcas in agro facio. Colu.lib.1.cap.10.Et ſimiliter cum ſemen crudo ſolo ingeſſerimus,inarabimus, imporcatumq; occabimus.

IMPORTO,as,[*Portare dentro*] εἰσφέρω,infero. Cæſ.8. Bell. Gall. Silueſtribus, anguſtisq; itineribus frumentum importare in oppidum inſtituit. Cice. 2. Offic. Per eoſdemq;, ſi quid importetur nobis incommodi,propulſemus. Cæſ.5.Bell. Gall.Aere utuntur importato.

IMPORTVNE,aduerbium,[*Fuor di tempo,fuor di propoſito*] ἀκαίρως, intempeſtiue,moleſte,imprudēter,præter loci,temporis, aut perſonarum rationem,ut,Importune inſiſtere,apud Cic.1.Acad.

IMPORTVNITAS,tatis, ἀκαιρία, intempeſtiuitas, quæ neque loci, ut ait Donatus,neque temporis obſeruat commoditatem.Terent.in And.Importunitatem ſpectate aniculæ. Accipitur tamen importunitas non raro pro immanitate,ſiue nephario aliquo & execrando ſcelere. Cice. pro Cluent. Huius importunitatem matris à filii capite depellite.Idem in Piſo.Animal ex omnium ſcelerum importunitate,& omnium flagitiorum impunitate concretum.

IMPORTVNVS,um,p.p.[*Importuno,faſtidioſo*] ἄκαιρος, qui aliquid facit præter rationem loci,ſeu temporis,aut perſonarum. Teren.in Heau.Imò ille fuit ſenex importunus ſemper.Nonnunquam idem eſt quod immanis,& abominandus. Virg.11.Æneid.Bellum importunum ciues cum gente deorum, Inuictisq; uiris gerimus. Vbi Seruius, Importunum, inquit, bellum, inde uocat quod portu.i. quiete careat. Cice.in Anto.Non poſſum æquo animo uidere tam importunos,tam ſceleratos hoſtes.Pauperies importuna. i. grauis,& moleſta.Horat.lib.Carm.Importuna tamen pauperies abeſt.

IMPORTVOSVS,a,um,[*Senza porto*] ἀλίμενος, quod eſt ſine portu. Saluſt.in Iug.Quem locum Catabathmon incolæ appellant: mare ſæuum & importuoſum,& ager frugum fertilis.

IMPOS,impotis,p.g.c.[*Che manca di qualche coſa, che non ottiene qualche coſa*] ἀκρατής,ἀτυχής,qui rem aliquam in poteſtate ſua non habet,cui'ue quod cupit ex uoto non ſuccedit.Sic Impotē rationis, ἀκρατῆ λογισμοῦ dicimus eum,qui rationem non habet cupiditatibus dominantem. Item Impotem animi, ἄφρονα, cui mens ſana nō eſt,cuiq; animi inſtrumentum eſt uitiatum.Plau. Capt.Eripite huic gladium, quæ ſui eſt impos animi. Impos uoti, ἀτυχής,cui aliquid ex uoto non ſucceſſit,quiq; quod optabat, aſſecutus non eſt. Huius antitheton eſt Compos:de quo ſupra egimus ſuo loco.

IMPOSSIBILIS,le,[*Impoſſibile*] ἀδύνατος, quod fieri non poteſt: non ſemel legitur apud Quinct.ut li.5.cap. de Argum. Non enim, inquit,longum tantum,ſed etiam impoſſibile.

IMPOSTORES,[*Ingannatori*] φένακες, dicuntur deceptores, uerſuti, qui aliis imponunt,hoc eſt,decipiunt. Vlp.l j.§.medios.ff.de uar.& extraor.cog.Non tamen ſi incantauerit,ſi imprecatus eſt,ſi(ut uulgari uerbo impoſtorum utar)exorcizauit.

IMPOSTVRA,ræ,[*Frode, inganno*] ἐξαπάτη,φενακισμός, fraus, deceptio unde Impoſturam facere,ἐξαπατῆσαι,φενακίζειν, eſt decipere,circumuenire.Vlpianus de crimine ſtellionat.l.3. Si quis impoſturam fecerit,aut colluſionem in necem alterius, ſtellionatus poteſt,appellari.

IMPOTENS,tis,pen.corr.[*Impotente,debole,che non può raffrenare i ſuoi affetti*] ἀκρατής,qui affectuum ſuorum potens non eſt, ſed ab appetitibus ſuis uincitur. Cice.5.Philipp. Aduolabat ad urbem à Brunduſio homo impotentiſſimus, ardens odio, animo hoſtili in omnes bonos.Antonius.Idem Lepid.Sin iſta pax perditorum hominum in poſſeſſionem impotentiſſimi dominatus reſtituta eſt.id eſt,ſuperbiſſimi,& ira,libidoq; & quò rapiunt,ſequentis.Sic etiam Impotentem Decemuirorum dominatum dixit Liu. pro crudeli, libidinoſo,& rationis frænis minime coercito. Accipitur etiam impotens,ἀσθενής,pro inope,tenui,debili.Cic.pro Muræna:Ad ſalutem innocentium,ad opem impotentium,ad auxilium calamitoſorum hæc ualeant.

IMPOTENTIA,æ,[*Debolezza,impotenza*] ἀδυναμία,ἀσθένεια, plerunque imbecillitatem ſignificat,ſiue infirmitatem,ut inquit Donatus. Teren.in Adelph. Omnes quibus res ſunt minus ſecundæ, magis ſunt,neſcio quomodo,Suſpicioſi,ad contumeliam omnia accipiunt magis:Propter ſuam impotentiam ſe ſemper credunt negligi.Quoties autem ad animum transfertur, ſignificat uitium illud,cum quis iracundiæ uel aliis animi ſui affectibus imperare nō poteſt. ἀκρασία,ὕβρις,Cic.4.Tuſcula.Item inflammant appetitione nimia,quam tum cupiditatem,tum libidinem dicimus, impotentiam quandam animi à temperantia & moderatione plurimum diſſidentem.Cic.5.Tuſcu.quæſt.Qui nihil metuant,nihil agant,nihil concupiſcant,nulla impotentia efferantur. Ad eundem etiam modum Tyrannus impotentiſſimus,dicitur à Quinctiliano:& Decemuiri,quorum principatus erat ſuperbus,uiolentus, & immoderatus,à Liuio impotentes domini nuncupantur:& à Seneca Impotentia fortunæ aſſcribitur:cuius ſucceſſu elatiores, inſolentioresq; reddi homines conſueuerunt.

IMPRAESENTIARVM,[*Al preſente*] ἐν τῷ παραχρῆμα,ἐν τῷ παρόντι, unica dictio eſt,idem ſignificans,quod tempore præſenti. Neque ſolum dicitur de eo,quod nunc præſens eſt,ſed ſæpius de eo quod præſens fuit,aut præſens erit.Cato cap.144.de lege oleæ legédæ. Extra quam ſi quem ſocium impreſentiarum dixerit Vlp.de tab.exhib.Quid enim ſi occultatæ tabulæ poſtea prolatæ ſunt,cur noceat ei,qui reſpóderit,quod impræſentiarum ei uidebatur?Idem: Tempus enim ei dandum eſt,ſi non poteſt impræſentiarum exhibere.In præſentia autem duæ potius uidentur eſſe dictiones: quare non per m(ut à nonnullis ſcribi uideo)ſed per n, potius diuiſis dictionibus ſcribendum puto.

IMPRANSVS,a,um,[*Che non ha ancora deſinato*] ἀνάριστος, qui nondum pranſus eſt.Horat.2.Serm.Saty.2.Verum hic impranſi mecum diſquirite.Plaut.in Amph.Hoc adeo,hoc commemini magis, quia illo die impranſus fui.

IMPRECATIO,onis,uerbale,ἀρά,id eſt,execratio,deuotio,diræ.

IMPRECOR,aris,ſecunda ſyll.cor.[*Pregar qualche male*] ἀράομαι, eſt mali quippiam in caput alicuius precari.Virg.4.Æn. Littora littoribus contraria,fluctibus undas Imprecor.

IMPRESSIO,[*Violenza,aſſalto uiolento*] προσβολή,id eſt,uiolentus impetus,qualem facere ſolēt acies inſtructæ,cum altera in alteram irrumpere conatur.Cic.pro Flac.Non igitur impreſſio, non occaſio,non uis,non tempus,non imperium, non ſecures ad iniuriam faciendam Flacci animum impulerunt. Hircius in Commen. Cæſar equitum turmas ſuorum iubet in hoſtium equitatū,qui ad oppidum in ſtatione erat,facere impreſſionem.Budæus in Epiſt.Per tranſlationem item impreſſiones dicuntur imagines,quas imaginatiua animæ facultate apprehendimus. Cic.4.Acad. Cum uiſa in animos imprimuntur,inter ipſas impreſſiones nihil intereſſe.

IMPRIMO,mis,pen.corr.[*Imprimere,ſtampare,calcare*] ἐντυπόω,ἐμπιέζω,ἐπισφραγίζω, rei cuipiam molli figuram aliquam induco. Vnde Impreſſæ litteræ,obſignatæ dicuntur. Cic.lib.1. Tuſcu.An imprimi,quaſi ceram,putamus animum?

IMPROBABILIS, le, [*Che non ſi può prouare*] ἀποδοκίμαστος, quod probari non poteſt.Cic.4.Acad. Quamobrem ſiue tu probabilem uiſionem,ſiue improbabilem,& quæ non impediatur (ut Carneades uolebat)ſiue aliud quid proferes,&c.

IMPROBATIO,nis,uituperatio,reiectio. Ad Heren.1. Hæc & improbationem,& approbationem teſtium pertinebunt.

IMPROBE, aduerb. [*Maluagiamente*] πονηρῶς,κακοήθως, non probe, praue,peruerſe.Cic.5.Verr. Eſt aliquid quod improbius fieri poteſt?Idem 2.Offi.Nec ſi plures ſunt ij,quibus improbe datum eſt, quàm illi quibus iniuſte ademptum.

IMPROBITAS,atis,[*Ribalderia,maluagità*] μοχθηρία,malignitas. Ci.4.Verr.Ex multis ſimilibus ea ſumam, quæ maximæ improbitate excellere uidebuntur.

IMPROBO,as,are,[*Dannare,uituperare,rifiutare*] ἐγκαλέω, ψέγω, dāno,reijcio,uitupero, Plaut. in Merc. Qui bono ſunt genere nati, præditi ingenio malo,Suapte culpa ex genere capiunt genus, ingenium improbant.Plin.in Epiſt.Quinetiam Domitius Afer,qui illos in numen aſſumpſit, reliquit teſtamentum ante octo & decem annos nuncupatum:adeoq; poſtea improbatum ſibi, ut patris eorum bona proſcribenda curauerit.Cæſ.2.Bel.Ciu.Curio utrunque improbans conſilium,quantum alteri ſententiæ deeſſet animi,tantum alteri ſupereſſe dicebat. Horat.Epod.5.Per hoc inane purpuræ decus precor,per improbaturum hæc Iouem.

IMPROBVLVS,diminutiuum[*Cattiuello.*] Iuuen.Saty.5. Finge tamen te Improbulum.

IMPROBVS,a,um,pen.corr.[*Triſto,maligno*] μοχθηρός,πονηρός,κακοήθης,non probus,malignus, & nequam. Plaut.in Pſeud.Verum ita uos eſtis perditi,negligentes,ingenio improbo.Teren.in And. Tum ſiquis magiſtrum cepit ad eam rem improbum, Ipſum animum ægrotum ad deteriorem partem plerunque applicat. Interdum idem eſt quod ſæuus. Virg.10.Æneid. Lauit improba teter Ora cruor. Interdum turpis. Lucil. Omnes formoſi, fortes, ubi ergo improbus eſt?hoc eſt, turpis & fœdus, ut Nonius interpretatur. Plaut. Improbiorem non uidi faciem mulieris. Interdum magnus,& indefeſſus,ἀκάματος.Virg.1.Geor.Labor omnia uincit Improbus. Vbi Seruius: Improbus,uel magnus,uel nulli probabilis. Quandoque inſatiabilis, damnoſus.Virg.1.Geor. Nihil improbus,inſatiabilis,nulli probandus. Improba merx,iniuſta,uel quæ facile emptorem inuenit. Plaut. in Mil. Sicuti merci precium ſtat,pro uirtute,ut uæneat. Quæ improba eſt, pro mercis uitio dominum precio pauperat. Improbum os, inuerecundum,improbitatem,& imprudentiam præ ſe ferens.Suet.de Clar. Gramma.Ac tanto amore erga patroni memoriam extitit, ut Saluſtium hiſtoricum,quod eum oris improbi, animo inuerecundo

ſcripſiſſet, acerbiſſima Satyra lacerauerit,

IMPROBRO, as, pen. cor. [*Biaſimare*] ἀποδοκιμάζω, ἀτιμάζω, probro af ficere. Plaut. Truc. Rus tu improbras, ut nacta es hominem quem pudeat probri.

IMPROCERVS, ra, rum, pen. prod. [*Baſſo*] χαμηλός, humilis, non procerus. Gell. lib. 4. cap. 19. Aduertimuſq; hinc elici tarditatem, corpora eorum improcera fieri.

IMPROFESSVS, participium abſque uerbo. Martian. in. l. interdum. §. ijdem etiam. ff. de publ. Si quis improfeſſus ſeruus fuerit, & probetur in commiſſum cecidiſſe, & aut uxorem corripuiſſe domini dicatur, aut aliud quid grauius admiſiſſe, ut cognoſcat procurator.

IMPROMISCVVS, ἄμικτος, non promiſcuus, impermiſtus. Gell. li. 12. cap. 4. Suauitas tam impromiſcua, tamq; ab omni ſuco remota eſt.

IMPROMPTVS, a, um, [*Tardo, non pronto*] βραδύς, tardus, contrarius prompto. Liu. 7. ab urbe. Quia infacundior ſit, & lingua impromptus. βραδύγλωσσος.

IMPROPERO, ras, pen. cor. [*Rimprouerare, dir uillania*] ὀνειδίζω, crimen, aliquid aliud obiicio. Plaut. in Rud. Etiam uim improperas flagitii, flagrātia? Impropero aliquando etiam accipitur pro intro propero: hoc eſt, feſtinanter & properanter ingredior. Pli. lib. 35. cap. 13. Inq; baſi quadrata intus labyrinthum inextricabilem: quo ſiquis improperaret ſine glomere lini, exitum inuenire nequeat.

IMPROPERATVS, nomen, [*Non affrettato*] non feſtinatus. Virg. 9. Æn: Haud aliter retro dubius ueſtigia Turnus Improperata refert.

IMPROPRIE, aduerb. Gell. lib. 17. cap. 1. Vt ſcribere auſi ſint, M. Ciceronem parum integre, atque improprie, atque inconſiderate locutum. Pli. lib. 8. cap. 10. Mandunt ore, ſpirant & bibunt, odoranturq; haud improprie appellata manu. De elephantis.

IMPROPRIVS, a, um, [*Improprio*] ἄκυρος, non proprius. Quinct. li. 8. cap. 2. In hac autem proprietatis ſpecie, quæ nominibus ipſis cuiuſque rei utitur, nulla uirtus eſt, atque ei contrarium eſt uitium, id apud nos improprium, apud Græcos ἄκυρον.

IMPROSPERE, aduerb. [*Infelicemente*] δυστυχῶς, infeliciter, non proſpere. Col. lib. 1. cap. 1. Vbi quid perperam adminiſtratum ceſſerit improſpere, uitatur quod feſellerat.

IMPROTECTVS, [*Non difeſo*] ἀπροστάτευτος, ἀδιήκητος, indefenſus, protectore, patronoúe deſtitutus. Plin. lib. 13. cap. 26. Nequa in re aduerſa & repentina incurſio imparatis, improtectiſq; nobis oboriatur.

IMPROVIDE, aduerbium, [*Incautamente, non accortamente*] ἀπρονοήτως, incaute. Liuius 7. Bel. Pun. Neque pro ueteris prudentia ducis tam improuide iſſet.

IMPROVIDVS, a, um, [*Incauto, non accorto*] ἀπρονόητος, incautus, qui non prouidet, quod futurum eſt. Cic. de Leg. Neceſſitas quædam fatalis improuidas hominum mentes occupauit. Improuida tela, paſſiue, ἀφανῆ, quæ non prouidentur. Plin. in Epiſt. Sæpius à Domitiano, non ſecus ac tela, quæ ipſa cæca & improuida feruntur, in optimum quenque contorquebatur.

IMPROVISE, aduerbium [*All'improuiſta, improuiſtamente*] ἀπρονοήτως, ἀπροσδοκήτως, ex improuiſo, ex inopinato, de improuiſo, de repente, ſubito, repente. Plaut. in Truc. Qui amat, nequit quin nihil ſit, atque improuiſe ſe partibus expoliet.

IMPROVISVS, a, um, pen. prod. [*Improuiſo, non prouiſto*] ἀπρονόητος, quod non eſt præuiſum, inopinatum, ſubitum, repentinum. Cic. ad Attic. lib. 15. etiam illud quid eſt, quod non pertimeſcendum ſit? cum hominem temperantem, ſummum medicum, tantus improuiſus morbus oppreſſerit? Horat. 2. Carm. Ode 13. Sed improuiſa leti Vis rapuit, rapietq; gentes, Improuiſior. Tacitus libr. 2. Eodem anno duodecim celebres Aſiæ urbes collapſæ, nocturno motu terræ: quo improuiſior, grauiorq; peſtis fuit.

IMPROVISO, aduerb. ἀπροσδοκήτως, Cice. 12. Phil. Cur hoc tempore? cur tam improuiſo? cur tam repente pacis eſt facta mentio?

IMPRVDENS, tis, [*Imprudente*] ἀγνώς, ignarus, non prudens, inſciēs. Cic. pro Roſc. Ame. Hæc omnia iudices imprudente L. Sylla facta eſſe certe ſcio. Teren. in Hecy. Equidem plus hodie boni Feci imprudens, q̄ ſciens ante hunc diem unquam. Conſtruitur interdum cum genitiuo. Col. in Procem. lib. 1. Tota uita uellent Imprudentes negocii ſui conſpici. id eſt ignari. Teren. in Eunu. Emit eam dono mihi, Imprudens harum rerum, ignaraſq; omnium.

IMPRVDENTER, [*Imprudentemente*] δι' ἀγνοίαν, aduerbium inſcie, & per imprudentiam. Teren. in And. Interea hæc ſoror, Quam dixi, ad flammam, acceſſit imprudentius. Cice. 1. de Inuent. Nam ſi iis, qui imprudenter læſerunt, ignoſci conuenit: iis qui neceſſario profuerunt, habere gratiam non oportet.

IMPRVDENTIA, æ, [*Imprudenza, inauertenza*] ἄγνοια, inſcitia, error, inſcientia. Cic. 2. de Inuentio. Imprudentia eſt, cum ſciiſſe aliquid is, qui arguitur, negat. Terent. in Eunuc. Si id eſt peccatum, peccatum imprudentia eſt.

IMPVBES, is, uel Impubis, & hoc Impube, uel Impuber, eris, [*Giouinetto, ſenza barba*] ἄφηβος, qui ad annos pubertatis nondum peruenit: hoc eſt, qui nondum lanuginem circa genitalia membra emiſit, quam Latini Pubem uocant. Cice. in Cat. Cum filium eius impuberem Necandum eſſe dixit: Ouid. 2. Faſto. Nam puer impubes & adhuc non utilis armis, Vnus de Fabia gente relictus erat. Liu. 2. ab urb. Laudatamq; uirginem parte obſidum ſe donare dixit: ipſa, quos uellet, legeret: productis omnibus elegiſſe impuberes dicitur. Inde Impubeſcens dicitur, qui nondum lanuginem emittit: ut in loco eo quem iam è Pli. citauimus.

IMPVDENS, tis, pen. cor. [*Impudente ſenza uergogna*] ἀναίσχυντος, ἀναιδής, qui nullo pudore dicitur, quem nihil pudet, inuerecundus, perfrictæ frontis. Cice. 4. Acad. Vtrum igitur nos impudentes, qui labi uolumus? an illi arrogantes, qui ſibi perſuaſerint ſcire ſe ſolos omnia?

IMPVDENTER, [*Sfacciatamente*] ἀναιδῶς, ἀναισχύντως, idem quod petulanter, inuerecunde. Cic. de Amic. Sed pleriquе peruerſe, ne dicam impudenter, amicum habere talem uolunt, quales ipſi eſſe non poſſunt.

IMPVDENTIA, æ, [*Sfacciatezza*] ἀναισχυντία, inuerecundia. Cic. 5. Verr. Quid ad hanc impudentiam addi poteſt?

IMPVDICATVS, adiectiuum, ſtupratus, inquit Feſtus.

IMPVDICITIA, æ, καταπυγοσύνη, ἀσέλγεια. Cice. ad Octaui. Cui forma per dedecus pecuniam & nomen nobile conſceleratum impudicitiæ dediſſet.

IMPVDICVS, a, um, pen. prod. [*Impudico, non caſto*] ἀσελγής, ἄναγνος, non pudicus, impurus, qui pudicitiam ſuam proſtratam habet. Cũ de mare dicitur eum denotat, qui muliebria patitur, καταπύγων, κίναιδος. Cice. ad Octa, Audiet Marius, impudico domino parere nos, qui ne militem quidem habere uoluit, niſi impudicum. Ponitur quandoque etiam pro impudente, temerario, & pro eo qui nullo pudore ducitur. Plau. in Rud. O facinus impudicum Quam liberam eſſe oportet, ſeruire poſtulare.

IMPVGNATIO, onis, προσβολή, πολιορκία, idem quod oppugnatio. Cic. Attic. lib. 4. Ipſe domum P. Syllæ pro caſtris ſibi ad eam impugnationem ſumpſerat.

IMPVGNO, as, are, [*Oppugnare, impugnare*] προσβάλλω, πολιορκῶ, ſignificat oppugnare. Cic. Attic. Sceleratos ciues timore ab impugnanda patria deterrere. Plaut. in Mil. Ad eum Vineas, pluteoſq; agam, res parata eſt, impugnandoq; Capere certa res eſt. Per trāſlationem ponitur pro aduerſari. Hora. 2. epiſt. 1. Noſtra ſed impugnat: nos, noſtraq; liuidus odit. Impugnatus, particip. uictus. Plin. lib. 5. cap. 24. Primo hunc illi impugnatus curſum taurus aufert.

IMPVLSIO, Impulſor, & Impulſus, Vide ſupra in uerbo Impello.

IMPVNE, aduerb. [*Senza punitione, ſenza pena*] ἀτιμωρητί, ἀζημίως, ſine pœna, abſque mulcta, impunite. Ouid. 2. Metam. Haud impune feres: adimam tibi nanque figuram. Aliquando idem eſt, quod ſine noxa, aut detrimento: Cice. pro Clu. Licet impune confiteri. Virg. lib. 2. Georg Et ſæpe alterius ramos impune uidemus Vertere in alterius, mutataq; inſita mala Ferre pyrum. Vbi impune, uidetur poſuiſſe, pro eo quod eſt ſine noxa aut detrimento matris. Aliquando accipitur pro fruſtra. μάτην. Iuuen. Saty. 1. Impune ergo mihi recitauerit ille Togatas? hic Elegos impune diem conſumpſerit ingens Telephus.

IMPVNISSIME, Plaut. in Pœn. Nam impuniſſime tibi quidem hercle uendere haſce ædes licet.

IMPVNITAS, atis, [*Perdono*] ἀτιμωρησία, uenia peccati, licentia, libertas, cum. ſ. is, qui peccauit, nulla mulctatur pœna. Sal. in Cat. Si quis indicaſſet de coniuratione, quæ contra remp. facta erat, præmium decreuere, ſeruo libertatem, & libero impunitatem eius rei, & ſeſtertiorum ducenta millia. Cice. 2. de Finib. Quæ libido ſe non propriet, ac proijciet, aut occultatione propoſita, aut impunitate, aut licentia.

IMPVNITVS, a, um, liber, [*Non impunito, aſſolto*] ἀτιμώρητος, inultus, non punitus, pœnis ſolutus: ut, Impunita iniuria, ob quam nullum ſumptum eſt ſupplicium. Cice. 7. Verr. Poſſemus hanc iniuriam, ignominiamq;, noſtris Rom. inultam impunitamq; dimittere?

IMPVNIVS, magis impune, ac cum minori periculo. Cic. 6. Verr. Ille, ciuis Romanus quòd erat, impunius id facturum putauit.

IMPVNO, onis, à ueteribus impudens dicebatur. Lucil. lib. 2. ut citat Nonius: Homo impuratus, & impuno, & rapax.

IMPVRATVS, a, um, idem quod impurus. Terent. in Phor. Impuratus me ille ut etiam irrideat?

IMPVRE, adue. [*Immondamente, impudicamente*] δυσκαθάρτως, αἰσχρῶς, immunde, turpiter, impudice. Cic. 3. de Finib. Quis animo æquo uidet eum, quem impure ac flagitioſe putet uiuere?

IMPVRITAS, atis, [*Infamia, biaſimo*] ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, turpitudo, impudicitia. Cic. 2. Philip. Cum omnes impuritates pudicā in domo quotidie ſuſciperes, uino, luſtriſq; confectus.

IMPVRVS, a, um, p. p. [*Immondo, ſporco, ſcelerato*] ἀκάθαρτος, ἀκάθαρτος, immundus,

immundus,turpis,impudicus:quanquam etiam frequẽter pro ſcelerato & improbo accipi ſolet. Teren.in Adelph. O hominem impurum.Cic.lib.4.de rep.Sed iuuenturi noſtræ minime audiendus: quippe ſi ita ſenſit, ut loquitur, eſt homo impurus. Idem:Quàm multis illum ingenuis quàm multis matribusfamiliam in illa tetra atque impura legatione um attuliſſe exiſtimatis.

IMPVTATVS,a,um,ἀκλάδευτος,quod non eſt putatum, ſeu amputatum, nomen eſt,non participium: cum Imputo in hac ſignificatione nõ legitur.Pli.lib.4.Eadem lege ex imputata uite libari uina diis,nefas ſtatuit,ratione excogitata ut putare cogerentur.

IMPVTO,as,pen.corr.[*Imputare*]προστίθημι, eſt commodi uel incommodi alicuius cauſſam in aliquem reijcere, & aſſerere eum fuiſſe eius rei cauſſam & originem.Et tam in bonam partem accipitur, quàm in malam:Quinct.lib.5.cap.10.An ei cædes imputanda ſit,à quo iurgium cœpit.Plin.lib.18.cap.1.Noſtris eam criminibus urgemus,culpamq́; noſtram illi imputamus.Interdũ ſignificat ſupputare,& numerare, ſubducere rationem, λογίζεσθαι. Vlp. Præterea ſi matrem aluit pupilli tutor,putat labeo imputare eum poſſe. Colum.lib.1.cap.7. Longeq́; plus ſeminis imputant iacti, quam quod ſeuerint. Interdum imperare, imponere tributum. Plin.in epiſt. Eidem ciuitati imputata ſunt terna millia, quæ uiatici nomine annua dabantur, legato eunti ad eum, qui Meſiæ præeſt, publice ſalutandum.

IMPVTRESCO,is,σήπομαι, idem quod putreſco. Colum. libro.6.cap. 17. Nam animal ipſum oleo merſum necatur: & cum imputruit, conteritur.

IMVS,a,um,[*Baſſo,infimo,ultimo*]κατώτατος,ὕστατος,infimus, extremus.Virg.6.Æneid.Fulmine deiecti fundo uoluuntur in imo.Cic. in Somnio Scipionis: Ima ſede ſemper hæret terra. Aliquando etiam dicimus Imum pro intimo.Virg.6.Æneid.Fuditq́; præceps rex pectore ab imo.

I ANTE N

IN,[*In,nel*]ἐν,εἰς,præpoſitio eſt, quæ & ſeparari, & componi ſolet. Separata tam accuſatiuo,quàm ablatiuo deſeruit. Cum accuſatiuo constructa uarias habet ſignificationes pro ratione adiuncti. Quandoque enim in bonam partem accipitur, idemq́; ſignificat, quod erga.Virg.1.Æneid.Accipit in Teucros animum, mentemq́; benignam.Quandoque in malam pro aduerſus, uel contra, κατά, ut,In parricidam dico,& in tyrannum pugno. Plin.Cum mihi ſermo in alterum eſſet.Virg.1.Æneid. Quid meus Æneas in te committere tantum, Quid Troes potuere? Quandoque ad. Idem 1. Æneid.Impulit in latus.Quandoque poſt. Liui. Bellum in trigeſimum diem indixerant. i. poſt triginta dies, uel triginta diebus exactis.Iungitur etiam aliquando accuſatiuo pro ablatiuo: ut Vereor te in os laudare,pro in ore.Terent.in Adelph.In quem exempla fient?id eſt,in quo.Interdum idem quod uſque ad. Mart.lib.1. In lucem ſemper Acerra bibit.hoc eſt,uſque ad lucem. Nonnunquam idem fere eſt,quod pro.Teren. in And. Olera & piſciculos minutos ferre in cœnam ſeni.hoc eſt, pro cœna uel gratia cœnæ. Cice.5.Verr.Ne amplius in iugera ſingula quàm terna medimna exigeret.hoc eſt,pro ſingulis iugeribus. Cum uerbis autem motus conſtructum idem eſt quod intro:ut,Recepit ſe in forum: Rediit in urbem.Cum autem iungitur ablatiuo, tunc habet eandem uim,quam apud Græcos ἐν:ut,In urbe,in tempore. Aliquando ſignificat inter. Virg.1. Æneid. Pentheſilea furens medijs in millibus ardet. Compoſita quoque uarijs capitur modis. Nam modo ponitur pro intra,uel intro:ut Ingredior, Induco. Modo pro contra:ut Inclamo, Inſulto.Modo intẽſiua eſt: ut Increpuit, Inſonuit. Sic Infractum aliquando inuenitur pro eo, quod eſt ualde fractũ. Virg.12.Æneid.Turnus ut infractos aduerſo marte Latinos.Idem alibi.Noſco crines,incanaq́; menta.hoc eſt, ualde cana. Modo negatiua,ſeu priuatiua:ut,Ignarus,Inutilis.Modo ſignificat ſupra: ut Immineo,Impendeo.Modo ſine,ut iniuſſu meo. Modo ſolennitatem quandam importat:ut,Indico,cis,quod ſignificat ritu ſolenni quicquam promulgo aut iubeo.Modo motum ad locum: ut Infero,Importo. Habet nonnunquam qualitatem ad peius deteriusq́; pendentem:ut,Quàm ſemel informes uidiſſe Cyclopas. Nõ enim Informis,nullius formæ,ſed malæ fortunæ ſignificat. Componitur In,cum omnibus litteris tam uocalibus,quam conſonantibus. Sed quando iungitur uocalibus, uel c, d,f,g,h,n,q, ſ,t, ſemper remanet n:Inauris,Ineo,Inijcio,Inops,Inuoco,Incedo,Induco,Infero,Ingero,Inhibeo,Innuo,Inquiro,Inſiſto, Intueor. Quando uero cum b,m,& p,mutatur n,in m:ut, Imbibo, Immunis, Impono.Cum l.& r,mutatur n,in l,uel in r:ut Illudo, Irruo.

IN DIEM addicere,ἐμπροθέσμως πωλεῖσθαι, eſt rem uenalem ita uẽdere, ut niſi alius ad certum præſtitutumq́; diem maius precium obtulerit,illius ſit,qui primo obtulit.

IN DIES ſingulos,[*Di di in di,ogni di*]καθ' ἑκάστην ἡμέραν, id eſt, per quoſlibet dies.Cice.Metello:Meæ rationis atque eius mei conſilij,maiorem in dies ſingulos fructum,uoluptatemq́; capio.

IN DIEM uiuere,[*Viuere à giornata*]eſt præſentis tantum diei habere rationem, neque ſolicitum eſſe de uictu ſubſequentis diei: qualiter uixiſſe tradatur Diogenes Cynicus,qui ob id ἐφημέριος, hoc eſt,in diem uiuens eſt appellatus.Sic Mercari panem in diem dicimus,pro eo quod eſt tantum panis emere, quantum nobis in ſingulos dies eſt opus.

IN DIES,[*Ogni di*]id eſt per ſingulos dies:& fere conſtruitur cum comparatiuo,aut alia quauis dictione incrementum importante. Liui.libro 1.ab urbe.Creſcente in dies multitudine.Ci.1.Philip. Nam cum ſerperet in urbe infinitum malum,idq́; manaret in dies latius.Interdum etiam ſine aliquo incremento.Hircius:Vt omnes in dies,horasq́; parati eſſent.

IN HORAM,[*D'hora in hora*]ἐπὶ ὥραν,plerunq́; cũ uerbo Viuo coniungitur,ſicut & in diẽ.Dicimus enim Viuere in horã, ſicut, Viuere in diem:quæ duo fere ſunt eiuſdem ſignificationis,hoc eſt, non habere rationẽ ſubſequẽtis diei,aut horæ: ſed ita uiuere,ac ſi proxima hora nobis eſſet moriendum.Cice Neq; qui in horã uiuunt, non modo de fortunis & bonis ciuiũ,ſed ne de utilitate quidẽ ſua cogitauerunt.In horas uero,εἰς ὥρας,fere cõiungitur cũ uerbo incrementũ ſignificante ſicut In dies,pro eo quod eſt de hora in horam,magis ac magis.Vir.10.Eclog.Gallo,cuius amor tantum mihi creſcit in horas,Quantum uere nouo uiridis ſe ſubiicit alnus. Aliquando etiam ſine dictione incrementi, pro eo quod eſt ſingulis horis.Hora.2. Serm. Saty.7. Clauum ut mutaret in horas,hoc eſt,ſæpiſſime,quaſi ſingulis horis.

IN MANV,uel in manibus[*In poteſtà,in arbitrio,in mano*]πρόχειρος, eſſe dicitur,quod eſt in poteſtate,uel in promptu, & in facili: ut Victoria in manibus eſt.id eſt,propemodum iam tenetur. Terent. in Hecy.Tibi in manu eſt,ne fiat. In manibus,μετὰ χεῖρας,pro inter manus.Cic.in Cato.Septimus mihi liber Originum eſt in manibus.id eſt,ſeptimo libro nondum ſumma impoſita eſt manus.

IN MANVM dare,ἐγχειρίζειν,eſt(ut Donatus interpretatur) clam & ſine arbitris dare,quemadmodum fieri ſolet, cum iudex aut aduerſarii patronus corrumpitur.Teren.in Phorm. Soli ſumus nunc inquam,hic:ebo dic,quid uelis tibi dari in manum.

IN MEDIVM,εἰς τὸ μέσον,id eſt,in uſum communem.Cic.lib.1.Offic. In hoc naturam debemus ducem ſequi, & communes utilitates in medium afferre,mutatione officiorum.

IN MENTEM Venit, [*Venire,tornare in mente*] ἐπέρχεταί μοι, εἰς νοῦν, idem quod recordor,ſiue memini.Cic.3.de Finib. Venit mihi Platonis in mentem.Idem lib.3.Epiſt. Solet mihi in mentem uenire illius temporis,quo ſuauiſſime una fuimus. Interdum idem eſt quod expendere,ſeu cogitatione reuoluere, ἐνθυμεῖσθαι, Virgil.4. Æne. Non uenit in mentem,quorum conſederet armis.

IN NVMERVM ludere,[*Ballare à tempo*] ῥυθμικῶς παίζειν, eſt, inquit Ser.ludere & ſaltare ad modum rhythmi,& cantilenæ. Virg. 6.Eclog.Tum uero in numerum Faunoſq́;, ferasq́; uideres Ludere,tum rigidas motare cacumina quercus.

IN ORDINEM redactus, ſiue coactus, ἐγκληθείς, ἡττηθείς, ἐπιταγματικός.idẽ eſt quod ceteris hominibus inferioris ordinis adæquatus.Vnde illi proprie dicuntur in ordinem redigi,qui cum aliquãdo fuerint functi ſummis honoribus,eo tandem rediguntur, ut inter alios nihil emineant. Liuius lib.12.ab urbe.Tribuni plebis in ordinem redacti,id eſt, contemptui habiti, nec pluris æſtimati, q̃ aliquis è populo.Suet.in Clau.In ordinem ſe coactum ſcriberet. Hinc etiam Extra ordinem,ἐκκρίτως,pro egregie dicitur.

IN POSTERVM, [*Per l'auenire*] τὸ λοιπόν, εἰς τὸ ἔπειτα, poſthac, uel poſtea. Plin.Epiſt.lib.6. In poſterum, niſi adhibebis modum, ego adhibebo. Quinct.lib.1. Multa linguæ uitia,niſi primis eximantur annis,inemendabili in poſterum prauitate durantur.

IN REM Præſentem,non tempus,ſed locum ſignificat, quaſi in locum rei controuerſæ.Vnde iudex in rem præſentem uenire dicitur.cum accedit ad locum,de quo eſt controuerſia. Cice.libro.1. Offic.Vt ſi conſtitueris te cuipiam in rem præſentem eſſe uenturũ.Idem pro Cecin.Placuit Cecinnæ de amicorum ſententia conſtituere,quo die in rẽ præſentẽ ueniretur. Sic etiã dicimus, In re præſenti diſceptare,hoc eſt, eo ipſo in loco,de quo eſt controuerſia. Liu.li.3.Scribit miſſuros ſe in Africã, qui inter populum Carthaginienſem & regem Maſiniſſam in re præſenti diſceptarent.

IN SPEM uenio,[*Entrare in ſperanza,cominciare à ſperare*]εἰς ἐλπίδα ἥκω,ſperare incipio. Cic.lib.2.de Orat.Nonnullam in ſpem ueneream,poſſe me aliquid ex iſtis diſcere.

IN TEMPORE,[*Opportunamente,à tempo*]ἐν καιρῷ,ſignificat opportune.Salu.Maximè ferocia regis Mithridatis in tempore bellaturi.Terent.in And.Venit in tempore.

INABRVPTVS,a,um,[*Che non ſi può rompere*]ἀδιάρρηκτος, indiuulſus, non abruptus, aut qui abrumpi non poteſt. Stat.5. Syl. Nec mirum, ſi uos collato pectore miſtos Iunxit inabrupta Con-

cordia longa catena.

INACCESSVS,a,um,[*Doue non ſi può andare*] ἄβατος, ἀμπίβατος, ad quod non acceditur, uel accedi non poteſt. Plin.lib.12.cap.14. Saba regio à dextra maris ſcopulis inacceſſa. Virg.7. Æneí. Diues inacceſſos ubi Solis filia lucos, Aſſiduo reſonat cantu. Vbi Seruius, Inaceſſos lucos interpretatur inaccedẽdos, hoc eſt, ad quos nemo debeat accedere: non autem inacceſſibiles, cum Vlyſſes eo acceſſerit. Sic Illaudatum Buſiridem uocat Virgilius, non quod nunquam fuerit laudatus. Conſtat enim ab Iſocrate fuiſſe laudatum: ſed quod laudari aut nominari non debeat.

INACHIA, ἰναχία, peninſula eſt Europæ totius clariſſima, quam Peloponneſum uocamus. Eſt & Inachia nomen puellę ab Horatio adamatæ, cuius meminit Epod.11. Hic tertius December, ex quo deſtiti Inachia furere.

INACHIVM, ἰνάχιον, Peloponneſi oppidum, inter Scyllæum promontorium, & Iſthmum ſitum, alio nomine Argos Dipſium appellatum. Plin.lib.4.cap.5.

INACHVS, pen.cor. ἴναχος, fluuius eſt in latere exortiuo Peloponneſi, per agrum Argiuum in ſinum Argolicum illabens. Hunc Poetæ fabulantur Ius patrem fuiſſe, quam Iupiter cum uitiaſſet, aduentum Iunonis præſentiens in uaccam mutauit. Ouid.lib.1. Metam. Inachus unus abeſt imoq; recõditus antro Fletibus auget aquas, natamq; miſerrimus Io Luget, &c. Fuit & Inachus primus Argiuorum rex qui Inacho fluuio nomen dedit: à quo Argiui ipſi Inachidæ appellati ſunt. Huius filia creditur fuiſſe Io, quam cum Iupiter uitiaſſet, & in Cretam aduexiſſet, Iuno pellicis impatiens, grauiſſimis odiis eam exagitauit. Quæ res Poetis occaſionem fabulandi dedit, Io Inachi fluuii filiam fuiſſe, Iunonis metu à Ioue in uaccam mutatam: quam cum illa à coniuge dono accepiſſet, œſtro immiſſo tantopere fuiſſe exagitatam, ut furore correpta nuſquam conſiſtere poſſet, donec in Ægyptum tranſuecta, in Iſidem Deam mutata eſt.

INACHIS, ἰναχίς, patronymi.fœmi.eſt, ab Inacho deductum: quod à poetis accipitur pro Io, Inachi filia, quam Iupiter metu uxoris in uaccam dicitur transformaſſe. Ouid.lib.1.Metamorpho. Coniugis aduentum præſenſerat, inq; nitentem Inachidos uultus mutauerat ille iuuencam.

INACHVS, pen.corr. ἴναχος, Ius pater fuit, & primus qui apud Argiuos regnauit. A quo Inachius,a,um, Virg.lib.2.Geor. Inachiæ Iuno peſtem meditata iuuencæ.

INADVLABILIS,le,[*Non ſoggetto à le adulationi*] ἀκολάκευτος, non obnoxius adulationi. Gell.lib.14.ca.4. Ex imaginis autem illius ſignificatione intelligi uoluit iudicẽ, qui iuſtitiæ antiſtes eſt, oportere eſſe grauem, ſanctum, ſeuerum, incorruptum, inadulabilem, &c.

INAEDIFICO,as,are,[*Fabricare, edificare*] κατασκευάζειν, οἰκοδομεῖν, idem fere quod ædificare, ſiue potius, locum aliquem, ſiue aream ædificiis implere. Cic.de Aruſp.Reſp. A Sext. Serrano ſanctiſſima ſacella ſuffoſſa, incenſa, inædificata, oppreſſa, ſumma denique turpitudine fœdata eſſe neſcimus? Vbi ſacella inædificata intelligit loca, in quibus ſacella fuerant, poſtea prophanis ædificiis occupata. Sic Inædificare plateas, dixit Cæſ.lib.1.Bel.Ciu. pro eo quod eſt, plateas ædificiis obſtruere. Inædificare præterea aliquando accipitur pro eo qđ eſt iungere, uel adaptare in ædificio. Pli.li.10.c.3. Inædificatur nido lapis aetites, quem aliqui dixere Gagatem.

INAEQVABILIS,le, idem quod inæqualis: ut Inæquabili uarietate diſtinguere. Cic.in Partitio.

INAEQVALITAS,atis, ἀνωμαλία, diſparitas. Colu.lib.3.cap.12. Opus eſt inter has inæqualitates magno temperamento.

INAEQVALITER, aduerb. Colu.de Arb.cap.7. Et eodem ferro acuto plagam emendes, ſicubi inæqualiter findi uidebatur.

INAEQVALIS,le,[*Diſuguale*] ἀνώμαλος, ἄνισος, non æqualis, diſpar. Marti.lib.1. Pinguis inæquales, onerat cui uillica menſas. Inæqualis percuſſus uenarum. Pli.lib.7.cap.51.

INAEQVO,as,[*Spianare*] ἰσόω, idem quod complano, hoc eſt, planũ, & æquum facio. Cæſ.1.Bel.Ciu. Foſſas tranſuerſas uiis perducit, ſtipiteſq; præacutos defigit: hæc leuibus cratib. terraq; inæquat.

INAESTIMABILIS,le,[*Ineſtimabile*] ἀτίμητος, ἀτίμητος, quod æſtimari non poteſt. Liu.5.Bel.Mace. Quod è grege ſe Imperatorum, uelut Inæſtimabilem, ſecreuiſſet. Inæſtimabile gaudium, Liuius 9.Bel.Puni. Cicero de Finibus.

INAESTVO,as,are,[*Bollire*] κυκῶσθαι, idem quod æſtuare, aut ualde æſtuare. Hora.Epod.11. Bilis inæſtuat præcordiis.

INAFFECTATVS,a,um, non affectatus. Quinct.li.11. Quia mire ſimplicitas illa & ſecuritas inaffectatæ orationis tenues cauſſas decet.

INALBESCO,is,ere,[*Diuenir bianco*] λευκαίνομαι, album fieri. Celſ.li.2. Venæ ſub lingua inalbeſcunt. Idem lib.3. Totum corpus cum albore inalbeſcit.

INALGESCO,is,ere,[*Diuenir freddo*] ψυχόμαι, idem quod algeſcere. Celſus lib.3. cap.3. Frigus uoco, ubi extremæ partes membrorum inalgeſcunt: horrorem, ubi totum corpus intremit.

INAMABILIS,le,[*Che non ſi può amare*] ἀνέραστος, qui nõ poteſt amari, in quo nihil eſt quod ametur. Plin.Epiſt.187. Quanquam id genus operis inanimabile, inamœnum, magiſq; laboribus ruris, q̃ uoluptatibus ſimile. Ouid.5.Triſt.Eleg.7. Siue locum ſpecto, locus eſt inamabilis, & quo Eſſe nihil toto triſtius orbe poteſt.

INAMARESCO,is,ere,[*Diuenir amaro*] πικραίνομαι, amarum fieri. Hor.5.Serm.Saty.2. Nam inamareſcunt epulæ ſine fine petitæ.

INAMBITIOSVS,a,um, nullo modo ambitioſus. Ouid.11.Meta. Secretos montes, & inambitioſa colebat Rura.

INALPINI, dicuntur, qui Alpes incolunt. Pli.lib.3.cap.5. Alpes, populiq; Inalpini uariis nominibus, ſed maxime capillati.

INAMBVLATIO,onis, Cic.in Brut. Non multa iactatio corporis, non inclinatio uocis, nulla inambulatio.

INAMBVLO,as,are,[*Paſſeggiare*] περιπατεῖν, ſignificat ſpatiari, & ſpatia ambulando conficere. Cice.1.de Orat. Neque is conſiſtens in loco, ſed inambulans, atque aſcenſus ingrediens arduos. Idem ad Attic. Ante lucem inambulabam domi.

INAMOENVS,a,um,[*Non ameno*] ἀηδής, iniucundus. Ouid.10.Metam. Perſephonem adiit, inamœnaq; regna tenentem. Feritas inamœna, Stat.2.Syl.

INANESCO,ſcis,[*Diuenir uano*] κενοῦμαι, Inanis fio: quod ab Inaneo, nes, fieri certum eſt.

INANIA,æ, κενότης, idem eſt quod inanitas, uel uacuitas. Plaut.in Aul. Nam hic apud nos nihil eſt aliud quæſti furibus: Ita inaniis opplete ſunt, atque araneis.

INANILOQVVS, qui inania loquitur, κενολόγος. Plau. Surdus ſum profecto: inaniloquus es.

INANIMATVS,a,um, idem quod Inanimus. Cice.in Som.Scip. Inanimatum eſt enim omne quod impulſu agitatur externo. Idem in Topic. Animata inanimatis anteponantur.

INANIMVS,a,um,[*Senza anima*] ἄψυχος, quod non habet animam, uel anima caret, & non uiuit. Cicero libro 3.Offic. Quæ ergo ad uitam hominum tuendam pertinent, partim ſunt inanima, ut aurum, argentum. Idem 1.Tuſcul. Inanimum eſt omne, quod pulſu agitatur externo.

INANIO,nis,niui,nitum,[*Votare, euacuare*] κενόω, uacuo, Plin.lib.20.cap.3. Herbacea arefacta per ſe inanit aluum.

INANIS,ne, pen.pro.[*Vacuo, uoto*] κενὸς, διάκενος, uacuus. Cic.7.Ver. Inanem te eſſe nauem in Italiam deducturum. Ponitur quandoq; Inane, κενὸν, pro aere. Lucr.lib.2. Longum per inane reſoluit. Quãdoque pro ocioſo. Hora.in Serm. In medio qui ſcripta foro recitent, ſunt multi, quiq; lauantes Suauè locus uoci reſonat concluſus: inanes Hoc iuuat. Sic & Vacuus pro ocioſo dicitur à Virg.in Sileno. Cetera quæ uacuas tenuiſſent carmina mentes.

INANITAS,atis,[*Vacuità, uanità*] κενότης, pro uacuitate. Cic.de Fato: Cum duo indiuidua per inanitatem ferantur. Item pro uanitate. ματαιότης. Si quidem & Inane pro leui & uano quandoque ſumitur. Virg. Inſtabiles animos ludo prohibebis inani.

INANITER, aduerb.[*Vanamente*] κενῶς, uanè. Cice.4.Tuſc. Cum tamen inaniter & effuſe animus exultat, tum illa lætitia geſtiens, uel nimia dici poteſt. Inaniter, pro fruſtra, μάτην. Ouid.2.Metam. Et medicas exercet inaniter artes.

INANITVS, pen.pro. euacuatus. Pli.li.25.cap.5. Cortex remanet, hoc inanito medulla cadit. Huius compoſitum eſt Exinanio, ἐκκενόω, de quo ſuo loco.

INAPPARATIO, incuria, & negligentia apparitioni contraria. Ad Heren.lib.1. Si præterea ex altera parte uires, pecunia, conſilium, ſcientia, apparatio: ex altera parte imbecillitas, inopia, ſtultitia, imprudentia, inapparatio demonſtrabitur fuiſſe.

INAPERTVS,a,um,[*Non aperto*] non patens, non expoſitum: ut Senectus inaperta fraudi, Silius lib.7.

INARDESCO,cis,[*Eſſere acceſo*] ἐμπυροῦμαι, flammam concipio, igne accendor. Inardeo uero, idem eſt quod in re aliqua ardeo. Horat. Epo.3. Nec munus humeris efficacis Herculis Inarſit æſtuoſius, Hoc eſt, arſit in humeris Herculis.

INARESCO,cis,[*Diuenir ſecco*] ξηραίνομαι, ἐξικμάζομαι, aridus, & ſiccus fio. Col.lib.1. Deinde ubi tectorium illud inaruerit.

INARGENTATVS,a,um,[*Argentato, inargentato*] ἀργυρωμένος, argento coopertus, & illinitus, atque obuolutus. Plin.lib.21.cap.2. Paulatimq; & Romæ ſubrepſit appellatio, corollis inter initia propter gracilitatem nominatis: mox & corollariis poſtquam è lamina ærea, tenui, inaurata, aut inargentata dabantur.

INARGVTE, aduerb. [*Non argutamente, non acutamente*] non acute. Gell.lib.21.cap.13. Tunc Sulpicius Apollinaris renidens, Non mehercule inargute, inquit, nec incallide oppoſuiſti hoc Tullianum.

INARIME, ἄριμοι Home. πιθηκοῦσαι Steph. inſula eſt in ſinu Puteolano, non procul à Neapoli, ut ait Pli.lib.3.cap.6. In qua mons fuit qui terremotum paſſus alteram fudit inſulam, quæ Prochyta ab

effuſione dicta eſt. Sub hanc quoque inſulam Typhoea gigantem à Ioue detruſum, Virg. his uerſibus declarat: Tum ſonitu Prochyta alta tremit, durumq́; cubile Inarime, Iouis imperiis, impoſita Typhæo. Eadem & Ænearia à ſtatione nauium Æneæ, & à coxendicis forma Iſchia dicitur. Ab Homero in catalogo inſula hæc ἀρίμοις appellatur. Primus Virg. cum illud Home. εἰν ἀρίμοις transferret, ex εἰν Ionum præpoſitione, & ἀρίμοις unam dictionem conflauit, numero, & declinatione mutatis. Inarime uero ab Arimis, ſiue populis, ſiue beluis ita priſca Hetruſcorum lingua ſimias dictâte, quas Græci πιθήκους uocant. unde nomen inſulis Pithecuſis, ut Strab. placet, ex hiſtoria fabuloſi, quam Harpocration, Xenagoras & Suid. ita referunt. Fratres (aiunt) duo fuerunt, candulus, & Atlas, omnium ſcelerum, quibus humana uita damnata eſt, auctores, & inuentores. Quibus morum peruerſitas, Cercopum nomé dedit. Impoſtores enim ac planos, quales hi præcipui fuere, ita Græci uocant, ab animalibus, quæ κέρκω. i. caudæ motu blandiuntur. Iis ſummum ſtudium fuit, appulſos, & aduenas dolis, quibuſcũque circumuenire. Quod quum in ipſum etiam Iouem tẽtaſſent, ab eo ex hominibus in ſimias mutati ſunt, quas Græci pithecos uocant. Vnde inſulis, quas tenebant, Pithecuſæ uocabulum datũ. Hinc Ouid. Xenagoram ſecutus 14. Meta. cecinit, Inarimen, Prochytemq́; legit, ſteriliq́; locatas Colle Pithecuſas, habitantium nomine dictas. Quanquam Pli. lib. 3. Inarime dicta, Græcis Pithecuſa, non à ſimiarum multitudine, ut aliqui exiſtimauere, ſed à figulinis doliariorum.

INARO, pen. cor. [*Arare*], ἀρόω, idem eſt quod aro. Pli. lib. 18. cap. 14. Inarari protinus ſolum opus eſt. Interdũ Inarare, idem eſt, quod arando obruere: ut cum lupinum fabalia'ue, aut quid ſimile ſtercorandi agri gratia aratro obruimus. Varro lib. 1. de Re ruſt. cap. 24. Itaque lupinum, cum necdum ſiliculam cepit, & nonnunquam fabalia, ſi ager macrior eſt, pro ſtercore inarare ſolent. Inarare arbores, apud Col. lib. 2. cap. 2.

INARATVS, a, um, [*Non arato*] ἀήροτος, non aratus. Virg. 2. Georg. Nec Nulla interea eſt inaratæ gratia terræ.

INARTIFICIALITER, aduer. [*Non artificioſamente*] ἀτέχνως. Quinct. lib. 2. cap. 17. Sed nec illa omittenda ſunt, qua in re alius ſe inartificialiter, alius artificialiter gerat, in ea eſſe artem.

INASSATVS, a, [*Arroſtito*] ὀπτὸς, ἀπλοῦς, idem eſt, quod ſimplex aſſatus. Plin. lib. 28. cap. 8. Glaucomata uero iecinoris recentis inaſſati ſanie, cum deſpumato melle inunctis. Idem libro. 30. cap. 8. Verendorum formicationibus uerrucisq́; medetur arietini pulmonis inaſſati ſanies.

INASPECTVS, a, um, [*Non ueduto*] non uiſus, non conſpectus. Stat. 1. Theb. Imæq́; receſſu Sedis inaſpectos cælo radiisq́; penates ſeruantem.

INASSVETVS, a, um, [*Inſitato, non conſueto*] ἀήθης, idem quod inſuetus, inuſitatus. Ouid. 4. Faſt. Panditur interea Diti uia: iamq; diurnum Lumen inaſſueti uix patiuntur equi. Idem in Ibin. Cogit inaſſuetas ſumere tela manus.

INATERES, pen. pro. ἐνάτερες, Græco nomine dicuntur, quæ duobus uel pluribus nupſerunt fratribus: ſicut Aeelij, ἀέλιοι, quibus duæ nupſerint ſorores. Quibus uocibus quando Latinis deſtituimur, pro noſtris uti poſſumus.

INATTENVATVS, a, um, [*Non attenuato, non ſminuito*] non attenuatus, aut imminutus. Ouid. 8. Metam. Iamq; fame patrias, altiq́; uoraginе uentris Attenuarat opes: ſed inattenuata manebat Tum quoq; dira fames, implacatæq́; uigebat Flamma gulæ.

INAVDAX, acis, [*Timido*] δειλὸς, timidus. Hora. 3. Carm. Ode 20. Dura paulo poſt fugies inaudax Prœlia raptor.

INAVDIO, dis, ὑπακούω, rem antea occultam audio, & intelligo. Plaut. in Aul. Credo ego iam illum inaudiſſe, mihi eſſe theſaurum domi. Cice. Panſæ: Quorum erupit illa uox, de qua ego ex te primum inaudieram.

INAVDITVS, a, um, [*Non udito, nuouo*] ἀνήκουστος, nõauditus, nouus. Liu. 5. Bel. Maced. Et multa nomina gentium inauditarum. Tac. lib. 17. Inauditi, atque indefenſi, tanquam nocentes, perierant. Cice. 1. de Orato. Nihil dicam reconditum, nihil expectatione ueſtra dignum, nihil aut inauditum uobis, aut cuiquam nouum.

INAVDITIVNCVLA, læ, ἀκροαμάτιον, feſtiua, iucundaq́; narratiuncula, auditu non indigna. Gell. lib. 5. cap. 21. Habebatq́; nonnullas diſciplinæ grammaticæ inauditiunculas, partim rudes, inchoatasq́; partim non probas.

INAVGVRATO, hoc eſt, præcedente augurio, & addicentibus auibus. Liu. li. 1. ab urb. Id quia inaugurato Romulus fecerat, negare Accius Nauius, inclytus ea tempeſtate Augur, neque mutari, neque, nouum conſtitui, niſi addixiſſent aues, poſſe.

INAVGVRO, as, pen. cor. eſt, præcedente augurio dedicare, uel conſecrare. Apud ueteres enim nefas erat quempiam in dignitatem aliquam, aut ſacerdotium aſſumi, aut etiam ædem alicui Deorum cõſecrari, niſi augurato: hoc eſt addicentibus auibus. Cice. 2. Philip. Quid igitur ceſſas? cur non inaugurare? ſume diem: uide qui te inauguret: collegæ ſumus, nemo negabit. Liu. 3. ab urb. Eò magis, quod & Augures iuſſos adeſſe ad Regillum lacum fama exierat: locumq́; inaugurari, ubi auſpicato cum populo agi poſſet. Huic contrarium eſt Exaugurare, hoc eſt, quod augurio conſecratum erat, addicentibus auibus profanum facere.

INAVRATVS, a, um, χρυσοβαφὴς, χρυσοφαὴς, auro intectus: ut, Inaurata ſtatua. Cic. in Piſ. Ouid. 2. Faſt. Coruus inauratum pedibus cratera recuruus Tollit, & aerium peruolat altus iter.

INAVRIS, [*Ornamento de l'orecchie*] ἐνώτιον, ἐλλόβιον, ornamentum quod ab aure pendet. Nam in Oriente decus exiſtimatur, geſtare aurum i. auribus. Plaut. in Epid. Non meminiſti me inaurem ad te afferre natali die?

INAVRITVS, a, um, [*Che non ha orecchie*] ἄωτος, carẽs auribus. Gel. li. 7. c. 6. Quædam animalium alia alio carent ſenſu: & aut cæca natura gignuntur, aut inodora, inaurita'ue. id eſt, ſine auribus.

INAVRO, as, [*Dorare, indorare*] χρυσόω, auro tego, uel aurum induco. Per metaphoram accipitur pro diuitem facio. Cic. ad Treb. lib. 7. Fam. Puto te male à Cæſare conſuli, quàm inaurari. Hora. 1. Epiſt. 12. Vt te confeſtim liquidus fortunæ riuus inauret.

INAVSPICATO, [*Senza auſpici, con importuni auſpici*] ἀπαισίως, non captatis uel perperam captatis auſpiciis. Cic. 1. de Diu. Qui cum tabernaculum uitio cepiſſet imprudens, quod inauſpicato pomœrium tranſgreſſus eſſet, comitia Conſulibus abrogandis habuit. Et quia ueteribus ita perſuaſum erat, nihil feliciter ſuccedere, niſi aues addixiſſent, factum eſt, ut Inauſpicato accipiatur pro infeliciter. Vnde Crito ille Terentianus dicit ſe inauſpicato Athenas contuliſſe: quòd magnam moleſtiam ſuſcepiſſet, ſine ulla commodi compenſatione.

INAVSVS, a, um, [*Che non ſi ardiſce*] quod quis non audet. Sen. Thyeſte: Ac me innocentem faciat, & inauſa audeat. Id eſt, quæ alii non ſint auſi. Virg. 8. Ænei. At furiis Caci mens effera, nequid inauſum, Aut intentatum ſceleris'ue, doli'ue fuiſſet.

INCAEDVVS, a, um, [*Che non ſi taglia*] ἄτμητος, cum diphт. non cæditur, ex In & Cæduus: ut Incædua ſilua. Luc. li. 3. Stat uetus, & multos incædua ſilua per annos. Sic Incædui montes, dicuntur ſiluoſi, quos Intonſos Virgilius appellat. Seruius: Intonſi montes, ſiluoſi, Incædui.

INCALESCO, ſcis, lui, [*Scaldarſi, diuenir caldo*] διαθερμαίνομαι, ualde calidus fio. Pli. lib. 14. cap. 21. Item incaleſcentibus, operculisq́; ſudantibus. Colum. lib. 2. cap. 4. Pingues campi, qui diutius continet aquam, proſcindendi ſunt anni tempore iam incaleſcente. Liu. li. 9. Bel. Mace. Forte epulantibus iis, cum iam uino incaluiſſent, nunciatum in conuiuio eſt.

INCALFACIO, cis, [*Scaldare*] θερμαίνω, calidum facere. Ouid. 4. Faſt. Quantum ſi culmos Titan incalfacit udos. Idem 15. Meta. Ictaq́; coniectos incalfacit hoſtia cultros.

INCALO, incalas, pen. cor. καλεῖν, idem quod uocare, teſte Feſto.

INCALLIDE, ἀπλῶς, ſimpliciter, non aſtute. Idem libro. 3. Offic. In his tribus generibus, quoquo modo poſſunt, non incallide tergiuerſentur.

INCALLIDVS, a, um [*Simplice, non aſtuto*] ἄδολος, ἀπλοῦς, per duplex ll, non aſtutus. Cic. 1. de Inuent. Sed cum à ſummis diris maximæ res adminiſtrarentur, arbitror alios fuiſſe non incallidos homines, qui ad paruas controuerſias priuatorum accederent.

INCANDESCO, ſcis, incandui, [*Diuenir affocato, trucciarſi grandemente*] ἐκπυρόομαι, πυρωεὶς γίνομαι, candens & ignitus fio. Ouid. 7. Metam. Non ſecus exarſit, quàm cum Balearica plumbum Funda iacit: uolat hoc, atque incandeſcit eundo: Et quos non habuit, ſub nubibus inuenit ignes. Per metaphoram accipitur pro uehementer iraſci, & iracundia quodammodo accendi.

INCANESCO, uerbum, πολιόω, canus fio. Cat. in Argonau. Spumis incanuit unda.

INCANTAMENTVM, ti, ἐπαοιδὴ, γοητεία, Plin. lib. 28. cap. 21. Valeant ne aliquid uerba, & incantamenta carminum.

INCANTATIO, &

INCANTO, tas, [*Incantare*] ἐπᾴδω, γοητεύω, uerbis ſolis, uel etiam rebus quibuſdam adiunctis, aliquid ſupra naturam molior. Plin. lib. 28. cap. 2. Qui malum carmen incantaſſet.

INCANVS, a, um, [*Canuto*] πολιὸς, idem quod canus, aut ualde canus, Seruio teſte. Plau. in Rud. Ecquem tu hic hominem criſpum, incanum uideris. Vir. 3. Geor. Noſco crines, incanaq́; menta. Incana herba, id eſt, ſubalbida lanugine canitiem referens. Col. li. 8. c. 2. Paleæ ex rutilo albicantes, quæ uelut incanæ herbæ dependent.

INCAPISTRO, [*Legare*] φιμόω, κημόω, illigare: à capiſtro formatũ uerbum: quod tamen apud claſſicos ſcriptores non temere inuenies.

INCASSVM, aduerb. [*In uano*] εἰκῇ, μάτην, fruſtra, inaniter: tractũ à caſſibus, ut ait Seruius. Salu. Lucullus ſuperiore anno quantis ani

miſi ierit in L. Quinctium uidiſtis: quæ iura denique nunc mihi tur bæ concitentur: quæ profecto incaſſum agerentur, ſi prius quam uos ſeruiendi, finem illi dominationis facturi erant. Virg. 7. Æn. Turne tot incaſſum fuſos patiere labores? Incaſſum tela iactare, Liuius 10. ab Vrbe. Ignis incaſſum fuerit, Virg. 3. Georg.

INCASTIGATVS, a, um, [*Non caſtigato*] ἀμ᾽ παμορ ϑητός, non caſtigatus. Horat. 1. Epiſt. 10. Nec me dimittes incaſtigatum, ubi plura Cogere, quàm ſatis eſt, ac non ceſſare uidebor.

INCAVO, as, p. c. [*Cauare, incauare*] κοιλόω, κοιλαίνω, idem quod cauo, excauo uel effodio. Col. lib. 4. cap. 25. Nam cum in aduerſum preſſa manu deſecare quid debet, cultro utitur: cum autem retrahere, ſinu: cum allenire, ſcalpro: cum incauare, roſtro.

INCAVTE, aduerb. ἀπρονόητως, ἀπλῶς, improuide, imprudenter. Cic. ad Atti. lib. 7. Niſi ego inſanio, ſtulte omnia, & incaute agi iudico. Liu. 9. Bel. Maced. Sed dum incautius ſubit muros, ictus, ex uulnere paucos poſt dies moritur.

INCAVTVS, a, um, [*Incauto, non aueduto*] ἀπρόοπτος, ἀπλῶς, qui ſibi cauere nequit. Cicero in Anto. Trebonius oppreſſus eſt ab Hoſte incautus. Virg. 3. Georg. Continuo ferro culpam compeſce, prius quàm Dira per incautum ſerpant contagia uulgus.

INCEDO, dis, ceſſi, ceſſum, pen. pr. [*Andare, caminare pompoſamente*] ἀσ᾽ χομαι, ingredior: ſed proprie cum pompa, & quodam faſtu. αὐβάν. Cicero Epiſto. Repente uero inceſſi omnibus lætitiis. Virg. lib. 1. Æneid. Aſt ego, quæ diuum incedo regina, Iouiſq; Et ſoror, & coniux. Aliquando ſignificat ſimpliciter ire, βαδίζειν. Liu. 5. lib. B. l. Pun. Secundi: Cum inſignis prima luce moris, ſegniter agmen incedere.

INCESSVS, ſus, βάδισμα, βάδισις. Valla: Incedere eſt ambulare: inde Inceſſus ſiue tardus, ſiue feſtinus, ſiue commotus, incompoſitus, immoderatuſq; proprie tamen ſublimior quidam, & faſtum præ ſe ferens. Cic. 2. de Fin. Quod ſi uultum, ſi inceſſum fingeres, quo grauior uiderere, non eſſes tui ſimilis. Virg. 1. Æne. Et uera inceſſu patuit Dea. Accipitur tamen quandoque pro quouis greſſu, ſiue hominum, ſiue aliorum animalium. Pli. lib. 10. cap. 38. Inceſſus omnibus animalibus certus, & uniuſmodi, & in ſuo cuiq; genere.

INCELEBRIS, bre, pe. c. [*Non celebre, non celebrato*] ἀδόξαστος, ἀνώνυμος, non celebre: ut, Vallis incelebris, apud Silium lib. 8.

INCENDO, dis, [*Infiammare, abbruſciare*] ἐμπυρίζω, ἐμπίπρημι, inflammo. Plaut. in Menæch. Sternite lectos, incendite odores. Cic. 7. Verr. Inflammari nauem, incendiq; iuſſit. Hinc per tranſlationem dicimus, Incendere aliquem ira, uel amore: hoc eſt, ad amandum, uel iraſcendum inducere. Plaut. in Aſina. Sine me hunc perdere, qui ſemper me ira incendit.

INCENDIARIA, auis quædam infauſta, alio nomine Spinturnix dicta, cuius conſpectus tam inauſpicatus habebatur, ut eam ſolam ob cauſam, urbem ſæpius luſtratam fuiſſe, memoriæ proditum ſit. Quidam Incendiariam auem eſſe uolunt, quæcunque apparuerit ex aris uel altaribus carbonem auferens. Vide Pli. lib. 10. cap. 13.

INCENDIARIVS, rii, [*Incendiario*] πυρπολητής, qui tectis ædificijs'ue ignem iniicit. Quinct. Declamatione 9. Morabar inter ſacrilegos, incendiarios, & (quæ gladiatoribus una laus eſt) homicidas, incluſus turpiore cuſtodia. Vtuntur etiam hac uoce Suetonius in Vitellio, & Tacitus lib. 15.

INCENDIVM, dii, [*Incendio, abbruſciamento*] ἐμπρησμός, ἐμπύρευμα, inflammatio. Plin. lib. 12. cap. 19. Donec id delubrum incendio conſumptum eſt. Per metaphoram etiam accipitur pro uehementia amoris. Plau. in Aſi. Nam ni impetro, regem perdidi: ex amore tantum eſt hominis incendium. Cic. Par. Incendium facere.

INCENSIO, onis, ἐμπρησμός, πυρπόλησις, inflammatio. Cic. pro P. Sylla: Incenſione urbem, internecione ciues, uaſtitate Italiam, interitu rempub. liberauit.

INCENSVS, a, um, ἀτίμητος, qui non eſt cenſus, hoc eſt, qui cenſum ſuum non eſt profeſſus: quod criminis grauiſſimi loco habebatur apud Romanos, adeo, ut qui cenſum non eſſet profeſſus, libertate ſpoliaretur. Cicero pro Cecinna: Si pater uendidit eum, quem in ſuam poteſt item ſuſceperat, ex poteſtate dimittit. Iam populus cum eum uendidit, qui miles factus non eſt, non adimit ei libertatem, ſed indicat eum non eſſe liberum, qui, ut liber ſit, adire periculum noluit. Cum autem incenſum uendidit, hoc indicat cû ii, qui in ſeruitute iuſta fuerunt, cenſu liberentur, eum, qui cum liber eſſet, cenſeri uoluerit, ipſum ſibi libertatem abiudicaſſe.

INCENTIO, incentionis, ἐπῳδή, cantio, ſeu cantilena. Gellius libro 4. cap. 13. Docet plurimis hominum morbis medicinam fuiſſe incentiones tibiarum. Incentio, incantamentum, quod uocis modulatione fiebat. Gel. lib. 16. cap. 11. Vt ſerpentum uirulentorum domitores ſint, & incentionibus, herbarumq; ſuccis faciant mede larum miracula.

INCENTIVVS, a, um, ἐπαυλητικός: ut Tibia incentiua, apud Varronem, quæ à dextra canit ſicut Succentiua, quæ à ſiniſtra ſuccinit. Verba Varronis ſunt hæc libro 1. de Re ruſt. cap. 2. Et ut dextra tibia alia, quàm ſiniſtra, ita ut tamen ſit quodam modo coniuncta: quod eſt altera eiuſdem carminis modorum incentiua, altera ſuccentiua. Accipitur etiam Incentiuum pro incitatiuo, ſiue irritatiuo, παρορμητικός, propterea quod milites incentione tubarum ad bellum ſolent incitari. Pli. in Panegy. Non tubæ ſolum, ſed etiam Spartanæ tibiæ incentiuum aliquid teruiſtur habuiſſe.

INCEPTO, ptas, [*Incominciare*] ἐπιχειρῶ, ἐπιβάλλω, frequentatiuum ab Incipio. Teren. Heaut. Vah: uideo quod inceptet facinus.

INCERNICVLVM, incerniculi, [*Criuello, uaglio*] ἠθμός, eſt inſtrumentum, quo frumenta purgantur, antequam molantur. Pli. li. 8. c. 44. Decretum facere, quo caueretur, ne frumentarii negociatores ab incerniculis eum arcerent. Cato de Re ruſt. cap. 3. Cribrum unum, incerniculum unum, ſecurim unam, ſcamnum unum.

INCERNO, nis, [*Criuellare, cernere*] διαλύω, ἀποκρίνω, ἀποκριθεῖν, διαττάω, compoſitum a Cerno, ſignificat cribro. Cato de Re ruſt. cap. 48. Tum ſemen ſerito cribro tanquam linum, & eo terram cribro incernito uide. [illegible]

INCERNICVLVM, cribri genus, quo frumenta purgantur. Vitru. Super fricaturam læuigationibus & politurïs cum fuerit perfecta, incernatur marmor.

INCERO, as, pen. pro. [*Incerare*] κηρόω, incerare, aliquid cera tegere. Iuuen. Saty. 10. Genua incerare deorum.

INCERTO, tas, [*Far dubbio*] ἀμφιβάλλω, ἀμηχανίαν καθίστημι, incertû ſeu dubium reddo. Plaut. in Epid. Longa dies meum incertat animum. Verbum eſt deriuatum a nomine Incertus.

INCERTVS, a, um, [*Dubbio, incerto*] ἄδηλος, ἄπορος, Plaut. in Pſeud. Certa amittimus, cum incerta petimus. Teren. in Heaut. Domum reuertor mæſtus, atque animo fere perturbato, atq; incerto præ ægritudine. Incertum uulgus hoc eſt, non ſibi conſtans. Cice. pro L. Muræna: Nihil eſt incertius uulgo, nihil obſcurius uoluntate hominum, nihil fallacius ratione tota comitiorum.

INCESSO, is, ſi, uel iui, [*Moleſtare, prouocare*] προκαλοῦμαι, à ſupino uerbi incedo formatum idem fere ſignificans, quod laceſſo, uel conuiciis inſector. Quinct. libro 7. cap. 3. Satius eſt omni ſe ante actæ uitæ abſtinere conuicio, quàm aut leuibus, aut friuolis, aut manifeſto falſis reum inceſſere. hoc eſt, lacerare, uel accuſare maledictis. βάλλειν λόγοις. Dicimus etiam, Inceſſit me cupiditas, uel inceſſit mihi cupiditas, uel inceſſit in me cupiditas, pro eo quod eſt, Inuaſit, uel cepit me cupiditas. Sunt tamen, qui in hac ſignificatione uelint eſſe præteritum à uerbo Incedo: quibus non facile aſſentior, eo quod in præſenti, aut futuro, aliis'ue temporibus, in quibus Incedo diſtingui poteſt ab Inceſſo diuerſitate ſcripturæ, non utamur Incedo in hac ſignificatione. Non enim dicimus, Incedit me cupiditas, uel Incedet. Veriſimilius itaque uidetur præteritum Inceſſit in hac ſignificatione eſſe ab Inceſſo. Liu. lib. 1. Timor deinde patres inceſſit, ne ciuitatem ſine imperio uis aliqua externa adoriretur. Et iterum: Perfectis patris mandatis, cupido inceſſit animos iuuenum ſciſcitandi, ad quem eorum regnum Romanum eſſet uenturum. Valerius Maximus datiuo iunxit: Nec mihi cuncta complectendi cupido inceſſit. Teren. in Adelph. Coniunxit cum accuſatiuo mediante In: Noua, inquit, nunc religio in te Iſtæc inceſſit. Aliquando ponitur ſine datiuo uel accuſatiuo expreſſo, & ſignificat ingruo, ἐπιβάλλω. Col. lib. 2. cap. 1. Si uero procellæ uentorum, aut turbidines inceſſerint, maior pars ad terram defluit. Idem cum datiuo poſuit: Famem quoque, ſi ſterilitas annorum inceſſit hominibus, commode propulſat. Interdum ſignificat ingredior. Idem lib. 3. Et cum autumnus inceſſerit, antequam frigus cacumina adorat, omnia folia decerpere expediet.

INCESTE, aduerbium, fœde, turpiter. Cice. pro Cœlio: Ideo aquam adduxi, ut ea tu inceſte uterere?

INCESTIFICVS, a, um, Sene. Thyeſte. Ego caſtam manum Nefandus, inceſtificus, execrabilis Attrecto.

INCESTO, as, [*Macchiare, uiolare*] μιαίνω, polluo. Sueto. in Tiberio, ca. 43. Triplici ſerie connexi, inuicem inceſtarent ſe coram illo. Tacitus lib. 5. Poſt quos Sextus Marius Hiſpaniarum ditiſſimus, defertur inceſtaſſe filiam, è ſaxo Tarpeio deiicitur. Vir. 6. Æne. Totamq; inceſtat funere claſſem.

INCESTVOSVS, qui inceſtum commiſit, hoc eſt, qui inconceſſo concubitu ſe polluerit: cuiuſmodi ſunt qui aut cum ſanguine iunctis, aut Deo dicatis uirginibus ſeſe commiſcent.

INCESTVS, ſtus, & Inceſtum ſti, dicitur flagitium, quod committitur cum ea, cum qua alioqui non erat futurum legitimum matrimonium, ut cum matre, ſorore, ſacris uirginibus, aut ſimilibus: ita dictum (ut Nonius putat) quaſi non caſtum. Alij Inceſtum deducunt à ceſto Veneris cingulo, quo amor maritalis in legitimis nuptiis conciliari putabatur. Is ceſtus dicatur concubitus illegitimus, cui ſingulum illud, iuſtarum nuptiarum inſigne, non adhibetur. Papinia. leg. ſi adulterium. ff. ad legem Iuliam. de adulte. Inceſtum

ceſtum autem, quod per illicitam matrimonii coniunctionem ad mittitur, excuſari ſolet, uel ſexu, uel ætate, uel etiam puniendi cor rectione, quæ bona fide interuenit. Cicer. 4. Tuſcul. Omnibus enim ex animi perturbationibus eſt profecto nulla uehementior: at ſi iam ipſa illa accuſare nolis, ſtupra dico & corruptelas, & adul teria, inceſta, denique quorum omnium accuſabilis eſt turpitudo. Seru. in illud 6. Æn. Totamq; inceſtat funere claſſem, Inceſtum interpretatur quamcunque pollutionem.

INCESTVS, ſta, ſtum, [*Macchiato, uiolato*] μιαρός, idem eſt quod pollutus. Ci. de Art. Clodius ex inceſto ſtupro emiſſus: Proper. li. 3. Ele. Scilicet inceſti meretrix regina Canopi.

INCHOATIVA Verba, ἀρκτικὰ ῥήματα, à Priſciano appellantur, quæ à uerbis ſecundæ potiſſimum coniugationis, aut a nominibus quibuſdam adiectiuis deducta, in ſco, ſyllabam deſinunt: cuiuſmodi ſunt Caleſco, & Frigeſco, à Caleo, & Frigeo, item Miteſco, Dulceſco, Sterileſco à nominibus adiectiuis Mitis, Dulcis, & Sterilis deducta. Huius generis autem uerba Priſcianus Inchoatiua appellauit, quòd putauerit per ea ſignificari inchoationem actionū, quæ per uerba primitiua denotantur. Quem ob id non immerito reprehēdit Valla l. 1. Elegantiarū, docens ea Augmētatiua potius appellanda, cū incrementū potius importent, quàm inchoationem. Eius rei exempla quæ hic citra modū, nullo iudicio, minoreq; ordine, & plane quod à Græcis dici ſolet, πραγμάτων ἀκαταστασία, congeſta erāt, ſtudioſo lectori ex Valla petenda relinquimus.

INCHOATIVVS, inchoatiua, inchoatiuum, ἀρκτικός, Vnde Inchoatiua uerba: de quibus ſupra.

INCHOO, as, [*Cominciare, dar principio*] ἄρχομαι, à nomine Chaos, ut auctor eſt Feſtus, eo ꝙ Heſiodus omnium rerum initium dixerit eſſe Chaos. Eſt autem inchoare idem quod incipere. Cic. Ora. Inchoare, & Informare oratorē perfectum. Virg. 3. Geor. Te ſine nil altū mens inchoat. Quandoque perficere, τελεῖν, Virg. li. 6. Tunc Stygio regi nocturnus inchoat aras. Vbi Ser. Inchoat, perficit: & eſt uerbū ſacrorū. Idē Ser. in illud 3. Geor. Te ſine nil altum mens inchoat: auctor eſt, antiquos olim ſcripſiſſe Incoho, aſpiratione interpoſita inter duas uocales, ꝙ putarent nullum uerbum eſſe latinum, quod ante o finale haberet alterum o: quod tamen hodie uidemus in uerbo Boo, & compoſito Reboo. In ſecunda autem ſyllaba uerbi Inchoo nulla ſcribebant aſpirationem, ꝙ tres tantum putarent eſſe uoces Latinas, quę poſt c litterā aſpirationem reciperent, Sepulchrū, Orchus, & Pulcher, ex quibus, inquit Seruius, pulcher tantū hodie recipit aſpirationem. Martianus Capella neutrum protulit, cum ait, India ab Emodiis montibus inchoat.

INCIDO, dis, incidi, inciſum, p. p. [*Tagliare, intagliare*] διατέμνω, κατατέμνω, ἐγκολάπτω, ex In, & cædo, quod eſt ferio, ſeu ſeco. Vir. 3. Eclog. Atq; mala uites, incidere falce nouellas. Accipitur etiā Incido pro inſculpo. Pla. in Paneg. Quod ego titulis omnibus ſpecioſius reor, quando non trabibus, aut ſtatuis nomen tuum, ſed monumentis æternæ laudis inciditur.

INCISVS, ſa, ſum, ἐγκολαμμένος, quod ſignificat per inciſionem inſcriptum uel inſculptum. In qua ſignificatione habet poſt ſe datiuum: ut apud Suet. de Clar. Grammaticis: In quo faſtos ſe ordinatos & marmoreo parieti inciſos publicaret. Interdum etiam accuſatiuum cum præpoſitione In. Liu. 3. ab Vrb. Leges in æs inciſas in publico propoſuerunt. Nonnunquam etiam ablatiuum cū eadem præpoſitione: quod eſt contra Laurentium Vallam. Cice. in Orat. de Signis. Id non modo conſcripſerunt, uerumetiam in ære inciſum tradiderunt: Inciſum aliquando ſignificat amiſſum, ἀποκεκομμένον. Liui. li. 3. Itaque ſpe inciſa, priuſquam prædicta dies adeſſet, appius mortem ſibi conſciuit.

INCIDO, dis, incidi, p. c. [*Accadere, incorrere*] ἐμπίπτω, ex In, & Cado: ſupinum facit Incaſum, licet partum uſitatum. Omnia enim à Cado compoſita proferunt ſupinum cum à, ſicut Cado: quæ uero à Cædo pro ferio mutāt e, in i, ut Inciſum, Reciſum. Vnde ab Incido, Incaſum, Incaſurus. Pli. l. 1 Sed ea accidiſſe, non quia hæc facta ſunt, arbitror, uerum etiam hæc ideo facta, quia Incaſura erant illa. Eſt autē incidere proprie idē, quod in aliquid, ſeu ſupra aliquid cadere. Liu. li. 2. Bel. Puni. ſecundi: Sagunti ruinæ (utinam falſus uates ſim) ueſtris capitibus incident. Sumitur tamē frequenter Incidere, pro eo quod eſt caſu incurrere, περιπίπτειν, aut de improuiſo labi, præſertim quando conſtruitur cū accuſatiuo mediante In: ut Incidi in latrones, Incidi in errorē. Cic. Curioni: Quòd in id rei publicæ tempus non incideris, ſed ueneris. Incidere ergo caſu uenire eſt: Venire uero, certo iudicio, & ſententia, & conſulto. Quod ipſe Cic. in eo quod ſequitur declarat: Iudicio enim tuo, non caſu in ipſum diſcrimen rerum cōtuliſti Tribunatum tuum. Iungitur quandoq; cum datiuo: ut mihi incidit ſuſpicio. Quandoq; abſolute ponitur: ut Incidunt ſæpe multæ cauſſæ: Obiurgationes incidunt neceſſariæ: &, Incidit de uxoribus mentio. Item, Incidit quæſtio: Aliud ex alio incidit. In quibus tamen intelligitur datiuus, ſimiliterq; exponuntur, ac ſi datiuum haberent: ut Incidit mentio. hoc eſt, caſu nobis euenit, ut de ea re faceremus mentionem.

INCIDVVS, incidua, inciduū, [*Che non ſi dee tagliare*] ἄτμητος, quod cædere, uel, incidere non licet. Ouid. 2. Faſt. Monte ſub Exquilio, multis inciduus annis Iunonis magnæ nomine lucus erat. Idem 3. Amor. Eleg. 1. Stat uetus & multos incidua ſilua per annos.

INCIENS, dicitur propinqua partui, ꝙ fœtus eius ſit incitatus. Feſt.

INCILE, huius incilis, διῶρυξ, teſte Vlp. li. 1. ff. de Riuis, eſt locus depreſſus ad latus fluminis: ex eo dictus, ꝙ incidatur. Sciditur. n. lapis uel terra unde primum aqua ex flumine agi poſſit, quemadmodū in piſtrinis frumentariis uidemus. Quod autem ad incile opponitur aquæ deriuādæ, cōpellendæ'ue ex flumine cauſſa (quod uulgo Clauſa dicitur) ſiue id ligneum ſit, ſiue lapideum, ſiue ex quali bet alia materia, ad continendam tranſmittendamq; aquam excogitatum, Latine (Vlp. teſte) Septum dicitur. Item Incile, dicitur locus per quem primum deducitur ex quocūq; riuo, aqua, irrigandi cauſſa. Apud Feſtum pro eodem in plurali numero legimus Incilia, ſiqua tamen fides haberi debeat libro à ſciolo quodam tam fœde contaminato. Ego certe Incilia legendum puto.

INCILES [*Canali, condotti*] inquit Feſtus, canales ſunt, in quos aqua cō fluit in uiis lapide ſtratis, ab eliciēdo dicti. Sic enim habet omnia exemplaria. Quo tamen in loco non Inciles, ſed Inlices, ſiue Illices legendum eſt.

INCILO, las, pen. pr. [*Vituperare, biaſimare*] ἐγκαλέω, ψέγω, increpo, uel improbo. Plaut. Melius tamen eſt ita uiuere, nequis noſtra incilet facta. Lucr. li. 3. Iure (ut opinor) agat, iure increpet, inciletq;.

INCINGO, is, [*Cignere*] περιζώννυμι, idem quod cingo, & circunligo. Liui. 8. ab urbe: Ipſe incinctus cinctu Gabino, armatus in equum inſiluit, ac ſe in medios hoſtes immiſit. Virg. 7. Æne. Pampineaſq; gerunt incincti pellibus haſtas.

INCINO, nis, p. c. [*Cantar per ragione*] ἐπᾴδω, cum quadam modulatione cano. Proper. Seu uarios incinit ore modos. Hinc fit frequētatiuum Incanto, tas, & Incentio, de quibus ſupra.

INCIPIO, pis, p. c. ex In, & Capio, [*Cominciare, incominciare*] ἄρχομαι, ἐπιχειρῶ, ſignificat inchoo. Teren. in Adelph. Perii hercle: hac ſpe illi hoc inceperunt. Coniungitur cū uerbo infinito, ut incipio timere Deum, Tu incipis eſſe probus, Ille incipit doceri à præceptore, Illum incipit tædere laboris. Poteſt tamē eſſe ſine infinito. Plau. in Capt. Quandiu id factum eſt? ST. hic annus incipit uiceſimus. Aliquando cum ablatiuo ponitur, cum præpoſitione A. Pli. li. 14. Vnde autē potius incipiemus, quàm à uitibus? Hinc Inceptum, ti, ἀρχή, inſtitutum, principium. Cic. in Cati. Cuius ego ſi non modo factum, ſed inceptum ullum, conatum'ue contra patriā deprehendero. Inceptor, oris, qui incipit. Ter. in Eunu. O Parmeno, ò mearum uoluptatum omnium inuentor, inceptor, perfector. Inceptio, onis, principium. Teren. in And. Nam inceptio eſt amentium non amantium.

INCISE, aduerb. [*Minutamente in piu parti*] κατὰ κόμματα, idem quod inciſim. Cic. in Orato. Quo autem pacto deceat inciſe, membratim'ue dici iam uidemus.

INCISIM, ſignificat per inciſiones minutatim, κατὰ κόμματα, ἀποκεκομμένως. Ci. in Ora. Hæc quidem duo binis pedibus inciſim, deinde membratim dicere ſolebas.

INCISIO, onis, [*Taglio, intaglio*] διακοπή, eſt actus ipſe incidēdi. Col lib. 3. Infra inciſionem & alligaturam, falce acuta leuiter uitem uulnerato ex utraque parte, ut his potius plagis humor defluat, quàm ex inciſione abundet. Inciſio alias in oratione pars membri eſt, quod Græci κόμμα nominant. Cic. in Orat. In inciſionibus uero multo magis, & in membris.

INCISVM, ſi, κόμμα, Oratores uocāt ſenſum, nō expleto numero con cluſum, quod plerique pars membri eſſe uidetur: ut Domus tibi deerat? At habebas: pecunia ſuperabas? at egebas. Fiunt autem ſingulis uerbis inciſa. Ci. in Ora. Quæ neſcio, cur cū Græci κόμματα & κῶλα, nominant, nos non recte Inciſa & membra dicamus.

INCISVRA, ræ, [*Taglio*] διακοπή, ipſa inciſio. Pli. li. 11. cap. 30. Pili reciſi non ut herba, ab ipſa inciſura augentur, ſed ab radice exeunt. Inciſuræ etiam dicuntur in manibus, quæ uulgo Lineæ uocantur. Pli. li. 11. c. 52. Contra longæ eſſe uitæ incuruos humeris, & in manu duas inciſuras longas habentes.

INCISVS, us, p. p. idem quod inciſio. Pli. li. 16. c. 12. Fructum quædam proximo anno ab inciſu largiuntur.

INCITA, æ, p. c. [*Pouertà*] ἀπορία, paupertas, & indigitas. Plau. in Trinumo: Hic cuius eſt? ut ad incitas redactus.

INCITABVLVM, li, Incitamen, inis, & Incitamentum, ti, idem ſignificant, [*Incitamento*] ἐνδόσιμον, ἐρμηνήριον. Gel. lib. 15. cap. 15. Fomitem eſſe quendam dicens, & incitabulum ingenii, uirtutiſque. Cic. pro Arch. Hoc maximum & periculorum incitamentum eſt, & laborum.

INCITAMENTVM, ti, Cice. pro Arch. Hoc hominibus maximum &

periculorum incitamentum eſt,& laborum.

Incitate,aduerbium,[*Incitatamente*] Cic.ad Att.lib.2.Quas Numeſtio lit.eras dedi,ſic te his euocabam,ut nihil acrius,neque incitatius fieri poſſet.

Incitatio,onis,inſtigatio,commotio.Cic. 2.de Orat.Languentis populi incitatio,& effrænati moderatio.

Incitega,p.p.pro machinula,in qua amphora uini conſtituebatur: unde ſubinde uina in conuiuia ſubminiſtrarent. Feſtus.

Incito,tis,p.c.ab In,& Cito,quod eſt frequẽtatiuũ,à uerbo Cieo, [*Incitare,prouocare*] παρακαλεῖσθαι,παρορμᾶν, προτρέπειν, ἐπεγείρειν. Vnde & pro irritare,& prouocare ſumitur.Cæſar 3.Bell.Gal. Sed multa tamen Cæſarem ad bellum incitabant. Treb.ad Cic. li. 12.Epi.Ne putes in Aſia feriatum illum ab his ſtudiis, in quæ tua cohortatione incitatur,futurum.Incitatus,participium.ut,Incitatus ira,aut aliqua perturbatione,Cic.lib. 1.Offi. Iracundia incitatus populus. Incitatum, pro uehementi,nomen ex participio.Ci. in Brut.Nihil grande,nihil incitatum,nihil ornatum Idẽ in Somn. Scip.Hic uero tantus eſt,totius mundi incitatiſſima conuerſione ſonitus,ut eum aures hominum capere non poſſint.

Incivitia Verba,...,appellat Gellius petulantiora, nihil prorſus habentia ciuilis modeſtiæ.

Inclamo,as,p.p.[*Riprendere gridando,ſgridare*] ἐγκαλεῖν, eſt clamore obiurgare.Cic.de Orat.Nemo inclamauit patronum:Plau. in Aſin. Nimis ægre riſum continui, ubi hoſpitem inclamauit,qui ſe abſente mihi fidem habere noluiſſet. Aliquando accipitur pro intro uocare. Ouid.lib.2.Faſt.Fit ſonus,inclamat comites,& lumina poſſit.

Inclareo,es,uel inclareſco,is,inclarui,[*Diuenir chiaro, noto, manifeſto*] ἐπιφαίνομαι, διαφημίζομαι, clarum fieri , manifeſtum,& notum.Plin.lib.35.cap.11.Inclaruit maxime diſcipulo Nicea Athenienſi,qui diligentiſſime mulieres pinxit.

Inclemens,tis,[*Duro,aſpro*] ἀπηνής,durus & aſper,contrarium clementi.Liu.8.ab Vrbe.Extrema concio,& circa Fabium globus increpabant inclementem Dictatorem.

Inclementer,[*Duramente,aſpramente*] ἀπηνῶς, ἀφειδῶς, dure, aſpere,Plau.in Amph.Iterum hic iam in me inclementer dicit,atque id ſine malo. Liu.lib.3.Quæſo,inquit. Appi, primum ignoſce patrio dolori,ſi quid inclementius in te ſum inuectus.

Inclementia,[*Aſprezza,durezza*] ἀπήνεια, ἀφειδία, duritas. Virgil.2.Æneid.Verum inclementia diuum Has euertit opes.Huius contrarium eſt.Clementia.

Inclino,as,pe.p.[*Chinarſi,inchinare*] κατασρέφω,κατακλίνω, ἐγκλίνω,inflecto. Iuue. Saty.9.Atq; ipſos etiam inclinare maritos. Liu. 10.Bel.Maced.In præſentia placet omni ope in Romanos accendi regem,impellique ad conſilia belli,ad quæ iam ſua ſponte animum inclinaſſet.Idem 1.ab Vrbe.Vt Hoſtius cecidit , confeſtim Romana inclinatur acies.Dicitur autem acies inclinari,cũ retro cedit,& paulatim in fugam conuertitur.

Inclinatio,onis,[*Inclinatione*] ἔγκλισις,inflexio.Pli. li.18. ca.43.de lignorum ſectione loquens: Altera inclinatione egerunt ſcobem. Inclinationes rerum & temporum dicuntur quando Reip.conſtitutio tenorem ſuum iam non amplius ſeruat,ſed ad mutationem ſpectare uidetur.Cice.in Philip.Minimis momentis P.C.maximę inclinationes temporum fiunt.

Inclinamentum,ti,ἔγκλισις,pro declinatu,uel deriuatione,uel terminatione.Gell.li.4.ca.9. Hoc inclinamentum ſemper huiuſcemodi uerborum,&c.

Inclinatus, us,ἔγκλισις,declinatio. Gel.lib.3.ca.12. Neque aliud eſt,quod ſimili inclinatu dicatur.

Includo,dis,p.p.[*Rinchiudere,ſerrare di dẽtro*] κατακλείω,ἐγκλείω, intus claudo.Virg.2.Æneid.Incluſos utero Danaos.Cic.de Sene. Nam dum ſumus incluſi in his compagibus corporis,munere quodam neceſſitatis, & graui opere perfungimur . Idem de Vniuerſ. Sed quia nondum omne animal in mũdo incluſerat.Incluſio,onis, Cicero in Vatin.M.Bibulum,cuius incluſione contentus non eras interficere uolueras.

Inclusio,nis,Cice. In Vat. M.Bibulus cuius incluſione contentus non eras:

Inclusus,a,um,Cice.in Cat. Intus incluſum periculum eſt.

Inclytus,a,um,p.c.cum y,[*Inclito,glorioſo,illuſtre*] ἐνδοξος, περιβόητος,idem eſt,quod glorioſus,excellens atque inſignis,quiq; ueluti fulgore quodam famæ reſplendet. Componitur enim ex ἐν & κλυτὸς,quod clarum ſignificat,glorioſum. Ci.Orat.Inclytus dicimus Breui prima littera: Virg.2.Æneid.O patria,o diuum domus, Ilium,& inclyta bello Mœnia Dardanium.Liui.6. Bel.Puni.Inclytum diuitiis templum. Sunt qui per i, noſtrum ſcribant,putentq; deriuari ἀπὸ τοῦ κλείειν,quibus tamen reclamat accentus,& quantitatis ratio:quandoquidem ratione diphthongi ei,media deberet produci,quæ apud omnes corripitur.

Incoactus,a,um[*Volontario,non isforzato*] ἑκούσιος,pro uolũtario. Valerius lib.4.cap.7.Incoactam uoluntatem eſſe in amicitiis contrahendis.

Incoctilia,[*Vaſi di metallo ſtagnati*] à ueteribus dicta fuerunt uaſa ænea, quibus plumbum incoctum erat, ne quid ex ære ingrati ſaporis cibis accederet. Plin. lib. 34. cap. 17. Album plumbum incoquitur æreis operibus,Galliarum inuento, ita ut uix diſcerni queat ab argento:eaq; incoctilia uocant.

Incoctus,a,um,ἐνεψημένος, partici.paſſiuum eſt à uerbo incoquo. idem ualens,quod in aliquo coctus. Pli.lib.18.cap. 11.Candorem autem ei pro creta lactis incocti miſtura confert.Cruor incoctus herbis:Horat.Epod.3.Incoctum generoſum pectus honeſto.Per. Saty.2.Vellera incocta Tyrios rubores,Virg. 3.Georg.

Incoeno,as[*Cenare*] apud Suetonium in Tiberio,ca.39.legitur pro ſuo ſimplici Cœno,δειπνέω,Incœnante eo(inquit)complura & ingentia ſaxa fortuito ſuperne delapſa ſunt.

Incoenatus,[*Che non ha cenato*] ἀδείπνος , non cœnatus , nomen eſt,non participium,cum Incœno non legatur in hac ſignificatione.Cato de Re ruſt.Bibat aquam mulſam,cubet incœnatus,poſtea mane bibat ſuccum.Plautus in Pſeudolo.It incœnatus exhibitum.

Incoenis,[*Senza cena*] ἀδείπνος,ſine cœna,qui non cœnauit.Pla. in Caſi.Ille autem ſenem Incœnem extrudere cupiunt ex ædibus, Vt ipſæ ſolæ uentres diſtendant ſuos.

Incoeptio,nis, Incœptum,ti,lege Incipio, pis.

Incogitabilis,le,ἀλόγιστος, idem quod incogitans , hoc eſt , qui non ſolet cogitare , cum quid rerum gerit.Plaut.in Mil.Nunc demum ſcio me fuiſſe excordem, cæcum,incogitabilem. Lactan.li. 1.Qui deos colunt, interdum uideri ſolent tam cæci,tam incogitabiles,tam excordes. Dicitur etiam paſſiue de re, quæ non cogitatur,ἀπερινόητος,ſiue quæ cogitatione comprehendi non poſſit.

Incogitans,tis,[*Inconſiderato*] ἀλόγιστος, ἄλογος, inconſideratus, non ſatis perpendens ea,quę aggreditur.Tere.in Phorm.Quod ni ſi fuiſſem incogitans, ita eum expectarem, ut par fuit.Et iterum. Adeon'te eſſe incogitantem,atque impudentem Phædria,Vt phaleratis dictis ducas me, & meam ductes gratiam?

Incogitantia,æ,Plau. in Merc.Incogitantia,excors immodeſtia.

Incogitatus,a,um,idem quod incogitans.Plau.Bacchid.Petulans proteruo,iracundo animo,indomito,incogitato,Sine modo,& modeſtia ſum.Hic actiue accipitur: apud Senecam uero epiſt. 58.paſſiue ponitur:Alacritas incogitata,& iniuſta.

Incognitus,a,um[*Incognito,non conoſciuto*] ἄγνωστος,non cognitus. Cic.contra Rul.Incognitam rem cognoſcere:Virg.1. Æneid.Sed res animos incognita turbat.

Incohibesco,is,ere, Lucre.li.3. Ære qui credas poſſe hanc cohiberier ullo, Corpore qui noſtro rarus magis incohibeſcit. Hoc eſt, non cohibet.

Incoibilis,le, quod coire,& coniungi non poteſt. Gel.lib.5.cap. 3.Videt enim cum eo genere oneris tam impedito , ac tam incoibili facile atque expedite incedentem.

Incolatus,huius incolatus,[*Habitatione de foreſtieri*] ἐνοίκησις,ipſa habitatio in aliena patria ſeu tempus,quo quis in aliquo loco habitat ita,ut inde diſceſſurus ſit.

Incola,le,[*Habitatore*] ξένος, μέτοικος, ab incolendo deducitur,ſicut ab accolendo Accola.Eſt autem Incola,qui in aliena urbe,uel repu.habitat,quaſi ciuis aut municeps.Cic.li.1. Offi.Peregrini & incolæ officium eſt,nihil præter negocium ſuum agere, nec eſſe in aliena repu.curioſum.Pomponius Iureconſul.ſcribit. Incolam eſſe,qui in aliqua regione domicilium conduxit,quẽ Græci πάροικον appellant.Nec tantum qui in oppido morantur incolæ ſunt, ſed etiam qui in alicuius oppidi finibus ita agrum habent,ut intra eum ſe,quaſi in aliquam ſedem recipiant. Inquilinus autem,qui in alienas ædes,alienaq; prædia ex conducto habitat, ſiue in Vrbe,ſiue ruri.Ci.in Philip. At uero te inquilino, non domino , perſonabãt omnia uocibus ebriorũ.Vnde Inquilinus probri uel odii cauſſa quis appellatur, quaſi domũ propriã non habeat.Salu.in Ciceronẽ:M.T.inquilinus ciuis urbis Romæ.Qui autem inquilinis cœnacula locãt,à Iureconſultis dicuntur facere cœnaculariam.Ponitur tamen quandoque Inquilinus,pro cohabitatore.Martial.Vicinus Nouio uel inquilinus Sit, ſi qui Nonium uidere non uult.

Incolo,lis,[*Habitare*] οἰκέω,κατοικέω,inhabito.Cice. 1. Tuſcu.Vbi ſunt ergo ii,quos miſeros dicis,aut quem locum incolunt. I dem 1.de Diuin.Loca,quæ à quibuſque incoluntur.

Incolumis,me,p.c.[*Sano,& ſaluo*] ἀβλαβής, ἀκέραιος,ὑγιής, idem eſt quod ſanus & ſaluus.Cic.4.de Fin. Vt ſe ſaluũ in ſuo genere,incolumenq; uellent.Idem pro Roſ. Quibus incolumibus , & domi dignitas,& foris auctoritas retineretur.Ædes incolumes , pro integris & non ruinoſis, apud Vlpia.l.qui bona fide.§.cũ inter.ff.de damn.infeſ.Hor.1.Sermo. Saty. 4. Vitam, famamq; tueri Incolumen poſſim, &c.

Incolvmitas, atis, [*Sanità, ſalute*] ὑγίεια, ἀσφάλεια, eſt, ut Cic. inquit, ſalutis tuta atque integra conſeruatio. Idem Trebatio: Itaq; ſi quis erit mihi aditus de tuis fortunis, id eſt, de tua incolumitate in qua ſunt omnia agenda agam per me ipſe & moliar.

Incomes, pen. cor. huius incomitis, [*Che non ha compagno*] Feſto au ctore, ſine comite.

Incomitas, atis, (ut quidam putauerunt) eſt actus incedendi ſine comite. Varr. 2. de Re ruſt. ca. 10. Nec non etiam hoc, quas uirgines ibi appellant, nonnunquam annorum uiginti, & quibus mos eorũ non denegauit, ante nuptias ut ſuccumberent, quibus uellent, & incomitas ut uagari liceret, & filios haberent, a quibus uellent. Quo tamen in loco uel puer diſcernat legendum eſſe Incomitatis: ut ſit datiuus ab adiectiuo fœminino incomitata.

Incomitatvs, a, um, [*Scompagnato*] ἀπαράπεμπτος, non comitatus comitibus deſtitutus, Cice. 1. de. Orat. Cui tius artem cum indotatam eſſe atque incomitatam uideres, uerborum eam dote locupletaſti, & ornaſti.

Incomitio, as, are, inquit Feſtus, eſt tale commiſſum facio, propter quod neceſſe ſit in comitium, hoc eſt, in conuentum uenire. Plaut. in Curcu. Adoleſcens, quæſo ne me incomities. Lyco. Licet'ne in ſorare, ſi incomitiare non licet?

Incommodatio, onis, [*Scommodità*] pro incommoditate. Ci. ad Att. li. 1. Atque in iſta incommodatione alienati illius animi & offenſi, illud ineſt tamen commodi, &c.

Incommode, [*Scommodamente, diſconciamente*] ἀφ' ωρῶς, ἀκαίρως, ἀπὸ τρόπου, moleſte, intempeſtiue, cum incommodo ſeu detrimento. Tere. in Hecy. Sed continuo uultum earum ſenſi immutari omnium. Quia tam incommode illis fors obtulerat aduẽtum meum. Ci. de Amicit. Quamobrem cum illo quidem (ut ſupra dixi) actum optime eſt: mecum autem incommodius. Incommodiſſime nauigare, Cice. ad Attic. libro. 5.

Incommoditas, atis, [*Scommodità, danno*] βλάβη, ἀπρεπεία, damnum, moleſtia. Tere. in And. Nempe incommoditas denique huc omnis redit, Si eueniat (quod dii prohibeant) diſceſſio. Liu. 10. ab urbe: Romæ tum deſiderio uiri, tum incommoditate temporis triſtis nuncius fuit, ut &c.

Incommodo, das, pen. cor. [*Scommodare, nuocere*] βλάπτω, noceo, ſeu damnum infero. Cic. pro Quin. Vt cum ipſi nihil alteri ſcientes incommodarint, nihil ipſis iure incommodi cadere poſſit. Terent. in And. Quem ego credo manibus pedibuſq; obnixe omnia facturum, Magis id adeo, mihi ut incommodet, Quàm ut obſequatur gnato.

Incommodvm, di, [*Damno, Scommodità*] βλάβη, βλάβος, damnum, detrimentum. Plaut. in Amph. Ita cuique comparatum eſt in ætate hominum, ita diis placitum uoluptati ut mæror Comes conſequatur: quin incommodi plus maliq; illico adſit. Cic. 1. de Finib. Itaque non ob ea ſolum incommoda, quæ eueniunt improbis, fugiendam improbitatem putamus. Incommoda ferre: pro incommodare. Ci. ad Quin. Frat. Dicebat ſcriptum in ea Epiſtola, quam tu eam eſſe dicebat, te aut quaſi amicis tuis, gratias acturum, aut quaſi inimici, incommoda laturum.

Incommodvs, a, um, [*Scommodo, moleſto, dannoſo*] βλαβερός, ἀπρεπὴς, ἀφ' ωρῶς, quod damnum adfert, uel moleſtum eſt. Teren. in Hecy. Ain'tu tibi hoc incommodum eueniſſe iter? Cicero 5. Verrina. Non poteſt reprehendi illa æſtimatio, quæ aratori non modo incommoda non eſt, ſed etiam grata eſt. Incommoda uxor, & importuna, Plaut. in Aſina.

Incommvne, [*Communemente*] ἐς κοινὸν, κοινῇ, æqualiter omnibus. Teren. in And. Idte oro, incommune ut conſulas. Pro eodem etiam dicimus, In medium conſulere.

Incompactvm, [*Diſgiunto, mal compoſto*] ἀσύνθετον, diſiunctum male compoſitum.

Incomparabilis, le, [*Incomparabile*] cui nihil poteſt comparari, ſeu adæquari. Plinius li. 7. capite 25. Illa fuit uera & incomparabilis inuicti animi ſublimitas. id eſt, cui comparari alia non poteſt. Quinctilianus libro primo, capite 3. Sed præſtet alicui uel gratia, uel amicitia, uel pecunia, ut doctiſſimum atque incomparabilem magiſtrum domi habeat.

Incompertvs, a, um, [*Incognito, non trouato*] ἄδηλος, ἀγνώστος, incognitus, & de quo nullam certitudinem habemus. Pli. li. 34. ca. 13 Origo atque natura eius incomperta eſt mihi. Liu. 8. Bell. Puni. Id utrum purum ex interuallo ſit conſpectum, an dolus aliquis ſuſpectus fuerit, incompertum eſt.

Incompositvs, a, um, [*Non ornato, non elegante*] ἀκαλλώπιστος, ἀδιάτακτος, ἀσύνθετος, incomptus, inornatus, inelegans. contrarium compoſito: ut, Incompoſita oratio. Liui. 4. ab urb: Tempanii oratio incompoſita fuiſſe dicitur, ceterũ militariter grauis. Moribus incompoſitis, Quincti. li. 4. ca. 5. Motus incõpoſitos dare, Vir. 1. Geor. Incompoſite aduerb. ineleganter. Liu. 5. Bel. Pun. Et in hoſtem negligenter & incompoſite uenientem incurrunt.

Incomprehensibilis, incomprehenſibile, [*Incomprenſibile, che non ſi puo comprendere*] ἀκατάληπτος, quod comprehendi non poteſt. Pli. in Epiſto. Vt, eſt in diſputando incomprehenſibilis, ut lubricus, ita eludit. Incomprehenſibilis arenæ paruitas, Colume. li. 10. in Proœmio.

Incomprehensvs, [*Non compreſo*] ἀσύλληπτος, ἀδιάληπτος, non comprehenſus. Lactan. li. 3. Intellexit nullo humano ſtudio poſſe ad ſapientiam peruenire, & ideo non oportere incomprehenſæ atque imperfectæ rei perfectum nomen imponi. Cic. Acad. Illa quæ nos incomprehenſa, & non percepta dicimus.

Incomptvs, [*Non ornato, non acconcio*] ἄκομψος, ἀκαλλώπιστος, inornatus. Cic. ad Attic. li. 2. Quanquam tua illa (legi enim libenter) horridula mihi, atque incompta uiſa ſunt. Capilli incompti, Caput incomptum, apud Horatium.

Inconcessvs, a, um, [*Vetato, non conceſſo*] ἀθέμιτος, non conceſſus, illicitus, negatus, prohibitus. Quinct. lib. 10. ca. 2. Com totum exprimere, quem elegeris, pene ſit homini inconceſſum. Virg. 1. Æneï. Pergama cum peteret, inconceſſoſq; hymenæos.

Inconciliate, aduer. ἀπειθῶς, perperam, inconſulte. Plau. in Moſte. Ne inconciliate quid nos porro poſtulet.

Inconcilio, as, are, [*Diſturbare*] ταράττω, turbo, diſpergo. Plau. in Bacch. Ipſe quod in ſe fuit, accuratum habuit, quod poſſet mali Facere in me, incõciliare copias omnes meas. Accipitur etiam inconciliare pro irritare & inimicum facere. Plautus in Trin. Inconcilia ſtin'eum, qui mandatus eſt tibi? illum, qui mandauit eum, exturbaſti ex ædibus?

Inconcinniter, aduerb. ἀναρμόστως, ἀρύθμως, inornate, incompte, impolite. Gell. lib. 10. ca. 17. Verſitque in eam rem, quam tum agebat, non inconcinniter.

Inconcinnvs, a, um, [*Mal compoſto, diſconcio*] ἐκμελής, ἀνάρμοστος, ἄρυθμος, ἄκομψος, inelegans, inornatus, abſurdus, incompoſitus. Cicero de Orat. Nam qui aut tempus quid poſtulet non uidet, aut plura loquitur, aut ſe oſtentat, aut eorum, quibus cum eſt, uel dignitatis, uel commodi rationem non habet, aut denique in aliquo genere, aut inconcinnus, aut multus eſt, is ineptus dicitur. Horat. 1. Epi. 19. Aſperitas agreſtis, & inconcinna, grauiſq;.

Inconcvssvs [*Che non ſi commuoue*] ἀδιάσειστος, ἀκατάσειστος, ἀσάλευτος, qui non concutitur. Lactan. li. de Ira Dei: Pronus eſt lapſus & facilis ad ruinam, niſi pedes in concuſſa ſtabilitate figantur. Sta. 4. Syl. Florebant hilares, inconcuſſiq; penates.

Incondite, aduerb. [*Diſordinatamente*] ἀσυντάκτως, incompoſite, inordinate. Cic. 3. Offi. Dicam, ut potero, incondite fortaſſe, ſed tamen, ut res poſſit intelligi.

Inconditvs, a, um, p. c. ex In, & Conditus, quod à Condo fit, [*Diſordinato, mal compoſto*] πλημμελής, ἐκμελής, ἀσύντακτος, ἀνοικοδόμητος, ἀδόμητος, idem eſt quod inordinatus, incompoſitus, Liuius lib. 4. Decad. 1. Coſſus ſpolia opima regis interfecti gerens, in eum milites carmina incondita, æquantes eum Romulo, canere. Eius ſimplex protulit Plaut. in Amphi. Magis iam faxo dices poſtquam in cunis conditus eſt. Interdum inconditum ponitur pro inconſcripto. Saluſt. in Iugurtha: At illi, quibus uires aderãt, ruere cuncti ad portas, incõdita tenere. Quo in loco Inconditum accipitur pro inconſcripto: ut iudicat Seruius in illud Virg. 2. Eclog. Vbi hæc incondita ſolus Montibus & ſiluis ſtudio iactabat inani. Corpora incondita, id eſt, inſepulta, apud Lucanum li. 6. Cice. de Clar. Inconditum genus dicendi.

Inconditvs, penult. prod. ἀνάρτυτος, à uerbo Condito, non conditus, inſipidus.

Inconfessvs, non confeſſus. Oui. 2. Meta. Seruandum dederat, ſed enim inconfeſſa quid eſſet.

Incongelabile, [*Che non ſi puo congelare*] ἀκρυστάλλωτον, ἄπηκτον, quo non poteſt congelari. Gell. Cur fluuiorum, & fontium aquæ gelu durentur, mare omne incongelabile ſit.

Incongrvens, tis, [*Sconueneuole*] ἀνάρμοστος, quod non congruit, nec concordat rei, de qua agitur. Plin. in Epiſto. Nam quibus ſententia Cæpionis placuit ſententiam Macri, ut rigidam, duramq; reprehendunt: quibus Macri illam alteram diſſolutam, atque etiã incongruentem, uocant. Gell. li. 2. cap. 5. Et enim pleraque & ſibi, & nobis incongruens.

Inconnivens, p. p. om. g. [*Che non muoue le palpebre de gli occhi*] ἀσκαρδάμυκτος, quod palpebras non moueat: à uerbo Conniueo: quod ſignificat oculorum tegumenta commoueo. Gel. lib. 2. ca. 1. Stare ſolitus Socrates dicitur pertinaci ſtatu perditus, atque per nox à ſummo lucis ortu, ad ſolem alterum orientem inconniuens.

Inconscivs, a, um, ἀσυνείδητος, contrarium conſcio. Liu. 1. Bell. Pun. Alcon inconſciis Saguntinis, precibus aliquid moturum ratus, cum ad Annibalem noctu tranſiſſet.

Inconseqventia, æ, ἀκολουθία, uitium eſt orationis, cum aut

res, aut uerba prætermittuntur, quæ ad ſuperiora ſubſequi par erat. Quinct. li. 8. ca. 6. Quæ eſt inconſequentia rerum fœdiſſima.

INCONSIDERATVS, a, um, qui nō cōſiderat. [*Che non conſidera, tracutato*] ἀσκεπτος, ἀλόγιστος. Cicero pro Quinctio. O rem incredibilem, ò cupiditatem inconſideratam. Inconſiderata fama popularis, Ci. 3. Tuſculan.

INCONSIDERANS, tis, [*Inconſiderato*] ἀσκεπτος, adiectiuum, idem quod inconſultus, & inconſideratus. Ci. 2. de Diui. Nos autem ita leues atque inconſiderantes ſumus, ut ſi mures corroſerint aliquid, quorum eſt opus hoc unum, monſtrum putemus.

INCONSIDERANTIA, æ, [*Inconſideratione, tracutaggine*] ἀλογιστία, inconſulta ratio. Cic. ad. Q. F. Cuius in hoc uno inconſiderantiam & ego ſuſtinebo, ut potero, & tu, ut poſſis, eſt tuorū neruorum.

INCONSIDERATE, aduer. [*Senza conſideratione, inconſideratamente*] ἀσκέπτως, ἀπερισκέπτως, inconſulte, temere, ut apud Cice. in Offi. Temere, fortuitu, inconſiderate, negligenter facere aliquid. Gell. lib. 17. cap. 1. Vt ſcribere auſi ſint, M. Ciceronem parum integre, atque improprie, atque inconſiderate locutum.

INCONSOLABILIS, le, [*Che non riceue conſolatione*] ἀπαραμύθητος, ἀπαρηγόρητος, qui conſolationem non admittit, cuius dolori conſolatio nulla mederi poteſt. Oui. 5. Meta. Contemptaq; fontis Iura ſui mærens, inconſolabile uulnus Mente gerit tacita.

INCONSTANS, tis, communis g. [*Inſtabile, leggiero, inconſtante*] ἀβέβαιος, ἀσταθής, qui ſibi non conſtat, leuis, mobilis, uolubilis, qui tū hoc, tum illud dicit. Cic. Planco, li. 10. fami. Cum is frigidas, ſane & inconſtantes recitaſſet litteras Lepidi. Plin. lib. 19. cap. de Medicina. Mirumq;, & indignum protinus ſubit, nullam artium inconſtantiorem fuiſſe, & etiamnum ſæpius mutari.

INCONSTANTER, [*Inconſtantemente*] ἀβεβαίως, ἀστάτως, leuiter nullaq; conſtantia. Cic. 4. Tuſc. Si aut ambigue, aut inconſtanter, aut incredibiliter dicta ſunt.

INCONSTANTIA, æ, [*Leggierezza, inconſtanza, inſtabilità*] ἀστασία, leuitas conſtantiæ contraria. Cice. Att. li. 10. Nemo doctus unquam mutatione conſilii inconſtantiam dixit eſſe.

INCONSVETVS, a, um, [*Non conſueto, inuſitato*] ἀήθης, non aſſuetus. Silius lib. 11. Stupet inconſuetus opimæ Sidonius menſæ miles.

INCONSVLTO, ad Herenn.

INCONSVLTE, [*Pazzamente, ſenza conſiglio*] ἀβούλως, ſtulte, temere, ab re, nulloq; conſilio. Saluſt. Inconſulte ac ueluti per dementiam cuncta ſimul agebant. Inconſulte ac temere aliquid dicere, apud Cic. lib. 1. de Natu. Deor. Pro eodem legitur & Inconſulto, in Rhetoricis ad Heren. lib. 1.

INCONSVLTV meo, [*Senza mio conſiglio*] ἄνευ ἐμοῦ γε συμβουλεύοντος, dixerunt ueteres pro eo quod eſt me inconſulto. Plaut. in Tri. Quia rure dum ſum ego unos ſex dies, me abſente atq; inſciente, inconſultu meo Ædes uenales haſce inſcribit litteris.

INCONSVLTVS, nomē, [*Senza conſiglio, imprudente*] ἄβουλος, ἀσύμβουλος, imprudens, temerarius, quaſi nullius conſilii, qui nullo ſano conſilio, ea quæ aggreditur, expendit. Cice. pro Deiot. Homo inconſultus, & temerarius hæc non uidebat. Quin. Decla. 10. O inconſultam & muliebrem ſemper amentiam. id eſt, imprudētem & inconſideratam. Quandoque uero inconſultus participium eſt, & accipitur pro eo, à quo conſilium non eſt petitum. ἀσυμβούλευτος. Varr. lib. 1. de Re. ruſti. Etenim inſcio atque inconſulto domino, ſerui ſępe ex agro diſcedunt. Sic dicimus Inconſultus medicus ad ægrotum uenit: id eſt, à quo conſilium nemo petiit. Interdum accipitur pro eo qui incertus eſt, cuique deeſt conſilium. Virg. 3. Ænei. Inconſulti abeunt, ſedemq; odore Sibyllæ.

INCONSVMPTVS, a, um, [*Non conſumato*] ἀδαπάνητος, non conſumptus, non exhauſtus. Ouid. 7. Metamor. Inque manu turris pars in conſumpta reperta eſt.

INCONSVTILIS, pen. cor. [*Senza cucitura*] ἄρραφος, non conſutilis: ut, Veſtis inconſutilis, quæ nullam habet ſuturam. Pro eodem dicitur & Inconſultus.

INCONTAMINATVS, [*Puro, ſincero, non contaminato*] ἀμίαντος, ἀμόλυντος, impollutus, purus, ſincerus. Varr. 3 de Re ruſt. cap. 9. Aſpectu ac facie incontaminata. Liu. 4. ab urb. Ne quid ſinceri, ne quid contaminati ſit. Vide de hoc plura in uerbo Contamino.

INCONTENTVS, adiectiuum à uerbo tendo, is, [*Non tirato*] ἀμίκτατος, contento contrariū, hoc eſt, quod non eſt tenſum, ſed laxum. Cicero 4. de Finibus. Vt in fidibus plurimis, ſi nulla earum ita contenta numeris ſit, ut concentum ſeruare poſſit, omnes æque incontentæ ſint, & cetera.

INCONTINENS, tis, omnis generis, [*Incontinente, immoderato*] ἀκρατής, intemperans qui ſe à libidine, gulaue non continet. Plautus in Aſinaria. At nunc dehinc ſcito illum ante omnes minimi mortales pretii: Madidum, nihili incontinentem, atque, oſorem uxoris ſuæ. Interdum Incontinens accipitur pro eo, quod ſibi commiſſum fideliter non continet. Plinius lib. 8. cap. 43. de aſinis loquens, Sed incontinens uterus urinam genitalem reddit, ni cogatur in curſum uerberibus a coitu.

INCONTINENTER, aduerbi. [*Intemperantemente, incontinentemente*] ἀκρατῶς, ἀσελγῶς, intemperanter, ſine continentia. Cice. 3. Offi. Si omnes deos, hominesq; celare poſſimus, nihil tamen nobis auare, nihil iniuſte, nihil libidinoſe, nihil incontinenter eſſe faciendum.

INCONTINENTIA, æ, [*Incontinenza, immoderanza*] ἀκρασία, intemperantia, immoderatus uoluptatum uſus. Cicero pro Marco Cœlio. Multi de incontinentia, intemperantiaque diſſerunt. Accipitur aliquando Incontinentia pro impotentia, ſiue imbecillitate aliquid ſibi commiſſum retinendi. Vnde Incontinentiam urinæ dicimus, pro imbecillitate muſculi retentiui, urinam male retinentis. Plin. libro 8. capite 28. Veſicam in uino Potam contra urinæ incontinentiam.

INCONVENIENS, omnis, generis [*Inconueniente, che non ſia bene*] ἀπρόσφορος, indecens. Quinctilian. li. 1. ca. 9. Eſt enim ſolœciſmus in oratione comprehenſionis unius ſequentium ac priorum inter ſe inconueniens poſitio. Caſſius ad Ciceronem, libro 12. Hæc nouiſſima noſtra facta non ſubita, nec inconuenientia: ſed ſimilia illis cogitationibus.

INCONVENIENTIA, æ, Indecentia.

INCONVENIENTIA, ἀπρόσφορα, etiam dicuntur, quæ ob diuerſitatem inter ſe non conueniunt. Sen. de uita beata: Deſinant igitur inconuenientia inter ſe iungere, & uoluptati uirtutem implicare.

INCOQVO, quis, pe. c. incoxi, ctum, [*Cuocere dentro à qualche coſa*] ἐνέψω, in re aliqua coquo, ſiue lixo. Virg. 4. Georg. Huius odorato radices incoque Baccho.

INCORDIO, as, are [*Mettere nel cuore*] in cor immittere. Antiquum eſt uerbum, quo Plaut. uſus eſt in Ciſtel. Si me abſente Alceſimarchus ueniet, nolito acriter Eum inclamare, &, ut ut me erga eſt meritus, tamen incordies.

INCORPORALIS, le, [*Che non ha corpo*] ἀσώματος, quod non habet corpus. Quinctili. li. 5. ca. 10. Ius, quod ſit incorporale apprehendi manu non poſſe, Seneca epiſto. 91. Deinde à corporibus ſe ad incorporalia tranſtulit.

INCORPOREVS, a, um, [*Senza corpo*] ἀσώματος, corpore carens. Ci. 3. de Finib. Omnis iſta incorporearum rerum æſtimatio, ſplendore uirtutis & magnitudinis obſcuretur & obruatur, atq; intereat neceſſe eſt. Gell. libro 5. cap. 15. Corpus ne ſit uox, an incorporeum: hoc enim uocabulum quidam finxerunt proinde quod Græce dicitur, ἀσώματον.

INCORRECTVS, a, um, [*Incorretto, ſcorretto*] ἀπαραίρθωτος, nō correctus: Opus incorrectū. Oui. 3. Triſt. Ele. 14. Illud opus potuit, ſi non prius ipſe periſſem, Certius à ſumma nomen habere manu. Nunc incorrectum populi peruenit ad ora: In populi quidquam ſi tamen ore meum eſt.

INCORRVPTE, aduerb. pure, ſincere, integre. Cic. pro. Marcello Serui igitur iis etiam iudicibus, qui multis poſt ſeculis de te iudicabunt, & quidem hanc ſcio an incorruptius, quàm nos.

INCORRVPTVS, a, um, [*Incorrotto, intero*] ἄφθαρτος, ἀδιάφθορος, quod corruptum non eſt, aut corrumpi non poteſt. Pli. lib. 13. ca. 9. Nec minus ſpina celebratur, quoniam incorrupta etiā in aquis durat. Cic. de Clar. Orat. Cæſar autem rationem adhibens, conſuetudine uitioſam & corruptam pura & incorrupta conſuetudine emendat. Animus incorruptus, Cic. 1. Tuſcu. Per tranſlationem ſumitur pro integro, quiq; muneribus à fide officio'ue abduci non poteſt: ut Incorruptus iudex, ἀδωροδόκητος κριτής. Incorruptior cuſtos canis, Colu. li. 7. ca. 12. Horat. 1. Serm. Saty. 6. Ipſe mihi cuſtos incorruptiſſimus omneis Circum doctores aderat.

INCOXO, as, in coxam ſedeo. Pacuuius, Adeo incoxanti mihi pes obſtupuerat. Pompo. in Pannuceatis, ut citat Nonius: Neque interim cacandi cauſſa unquam incoxaui, nate.

INCREATVS, [*Increato*] ἄκτιστος, non creatus. Lacta. li. 1. Vnus Deus, qui ſolus principatur, isq; ampliſſimus, increatus.

INCREBRESCO, is, ere, [*Accreſcere, diuulgare*] διαθρυλλέομαι, diuulgor, inualeſco Liuius 7. ab urb. Gallici quoque belli fama increbreſcebat. Idem 4. Bel. Pun. Cum increbreſceret rumor, bellum in Sicilia eſſe. Præteritum eius eſt Increbrui, ut annalogia uidetur exigere: non Increbui, ut quidam hodie ſcribunt. Ci. 14. Phili. At ſi quis Hiſpanorū, aut Gallorum, aut Thracum mille, aut duo millia occidiſſet, num cum hac conſuetudine quæ increbruit, Imperatorem appellaret Senatus? Increbruit Auſter hoc eſt, auctus eſt, & uehementior factus eſt. Cæſar 3. Bel. Ciu. Ventus increbreſcit. Cic. ad Treba. Epiſt. lib. 7. Increbruit ſermo.

INCREDIBILIS, le, [*Incredibile*] ἀπίθανος, non credibilis. Cic. ad Sulp. Epiſt. lib 13. Incredibile eſt enim, quas mihi gratias omnes agāt, Ibidē: Quia præter ſpē atque incredibile hoc mihi obtigit.

INCREDIBILITER, aduerb. Cic. de Seneċt. Venio nunc ad uoluptates

tes agricolarum, quibus ego incredibiliter delector.

INCREDVLVS, a, um, [*Incredulo*] ἄπιστος, cui quid facile perſuaderi non poteſt. Horatius in Arte: Quodcunque oſtendis mihi ſic, incredulus odi.

INCREMENTVM, ti, [*Aumento, accreſcimento*] αὔξησις, augmentum, à uerbo increſco. Quintil. lib. 8. cap. 4. Quatuor tamen maxime genera uideo conſtare amplificationem, incremento, comparatione, ratiocinatione, congerie. Incrementum eſt potisſimum, magna etiam uidentur, quæ inferiora ſunt. Cic. 2. de Finibus Negat enim ſummo bono afferre incrementum diem. Incremento in genti res auctæ, Liuius 1. ab urbe. Quintil. lib. 3. ca. 2. Huic ſtudium & incrementum dederit utilitas. Incrementa, ſemina, unde aliquid creſcit. Ouid. 3. Metam. Motæq; iubet ſupponere terræ Vipereos dentes, populi incrementa futuri.

INCREPITO, as, pen. co. [*Riprendere, dir uillania*] ἐπιπλήττω, frequentatiuum ab Increpo, idem ſignificans quod arguere, conuiciari. Virg. lib. 10. Æneid. Hoſtis amara, quid increpitas, mortemq; minaris? Cæſ. 2. Bel Galli. Increpitare, atque incuſare reliquos Belgas. Increpitare aliquando eſt incuſationem afferre, & culpam in aliquem reiicere. Virg. lib. 4. Georg. Æſtatem increpitans ſeram. id eſt, cauſatus æſtatem fuiſſe tardiorem.

INCREPO, as, crepui, crepitum, p. co. [*Fare ſtrepito, riprendere*] ἐπιβομβέω, ἐπικτυπέω, ſignificat ſonum, & crepitum emitto. Virg. 9. Æn. At tuba terribilem ſonitum procul ære canoro Increpuit. Dicimus ergo, Tuba increpuit ſonum. Tuba, ſiue ſonus increpuit: &, Ego increpuit tuba. Plautus in Amphi. Si minuſculo digito increpuerint fores, hac tegula Tuum diminuam caput. Liui. 1. ab urbe: Vt primo ſtatim concurſu increpuere arma, micâteſq; fulſere gladii, horror, &c. Per tranſlationem ponitur pro reprehendo, λοιδορέομαι, ἐπιτιμάω, ἐπιπλήττω, idq; cum crepitu, & uerborum, pedum ue ſtrepitu: hoc eſt, contra aliquem crepando & ſtrependo in ſurgo. Plau. in Amphi. Superbi nimis ferociter legatos noſtros increpant. Præteritum eius eſt Increpui. Pli. in Epi. in Summo die Saluius liberalis reliquos legatos grauiter increpuit. Interdū etiā Increpaui. Cicero ad Quinct. Frat. Cato Pompeii in me perfidiam increpauit. Item pro Intonare. Turpilius: Age tu hymenæum increpa. Increpare, pro accuſare. Cic. Hortenſio: Cum Pſeudemenus, & ſoritam, & totā Dialecticam aut illudit, aut increpat. Ouid. lib. 3. Meta. Increpor à cunctis, totumq; immurmurat agmen.

INCRESCENTIA, tiæ, (ut nonnulli interpretantur) idem eſt quod incrementum, adducentes illud ex Plin. lib. 8. ca. 32. Increſcentia ſolis uapore durant. Qua tamen in re nimis pueriliter labuntur, cū increſcentia ibi ſit nomen adiectiuum neutri generis, caſus accuſatiui, cui reſpondet ſubſtantiuum Cornua: ut hic ſit ſenſus: Cerui durant increſcentia cornua uapore ſolis.

INCRESCO, ſcis [*Accreſcere, prendere aumento*] ἐπιδίδομαι, αὐξάνομαι, augeor, inualeſco. Lucanus li. 2. Intonſos rigidam in frontē deſcendere canos Paſſus erat, meſtamq; genis increſcere barbam. Ouid. 9. Meta. Vt dolor increuit.

INCRVENTVS, ta, tum, [*Senza ſangue, ſanguinolento*] ἀναίμακτος, ἀναίμακτος, ſine cruore: ut, Incruenta uictoria, in qua nullus cruor effuſus eſt, nulliq; aut pauci ſunt occiſi. Liuius lib. 7. Bell. Puni. & 7. ab urbe: Nec Romanis incruenta uictoria fuit, quarta parte militum amiſſa. Idem 8. ab urbe. Haud quaquam tamen incruento milite ſuo. Incruētatus, a, um, ἀναίμακτος, nō maculatus cruore. Tacit. lib. 20 Diſceſſerant obſeſſores, miſtus ex Cattis, Vbiis, Mattiacis exercitus ſatietate prædæ, nec incruentati.

INCRVSTO, as, are, [*Incroſtare, far croſta*] κονιάω, cruſtam inducere, ſiue cruſtam applicare. Var. 3. de Re ruſti. cap. 14. Has quoque ſaginare ſolent ita, ut ollam cū foraminibus incruſtent ſapa & farre. Horat 1. Serm. Satyra 3. At nos uirtutes ipſas inuertimus, atque Sincerum cupimus uas incruſtare. Id eſt, uirtutem quaſi uitium interpretamur. Incruſtatio, onis, κονίασις, cruſtæ ad parietem, aut pauimentum, aut uas aliquod applicatio.

INCVBATIO, nis. Plinius libro 10. ca. 54. Rara incubatio ouis noxia.

INCVBATOR, ris.

INCVBATVS, tus. Plinius lib. 10. cap. 54. Si incubatu ſonuerit, oua pereunt: hoc eſt cum gallina incubat ouis.

INCVBITIO, nis. Plin. lib. 10. cap. 64. Incubitioni datur initium poſt nouam lunam.

INCVBITVS, tus, ἐπῳασμός, Plin. lib. 10. ca. 54. Quædam etiam citra incubitum ſponte natura gignunt: hic notat actum fouendi oua: aliquando ſignificat geſtum, modumq; cubantis. Plin. lib. 28. cap. 4. Ariſto, & Fabianus plurimum ſomniari circa uernum, & autumnum tradunt, magiſq; ſupino cubitu, prout nihil.

INCVBO, bas, penul. corr. incubui, incubitum, [*Appoggiarſi, ſtar ſopra, couare*] ἔγκειμαι, ἐπίκειμαι, proprie idem eſt quod incumbere, inniti, quaſi iure quopiam cubare. Habet autē plerunq; datiuum. Quinctili. li. 10. Qui autem ſciuerit, quo quæque ſint modo dicenda, niſi tanquam in procinctu paratam quidem ad omnes caſus habuerit eloquentiam, uelut theſauris clauſis incubabit. Vir. 1. Æn. ponto nox incubat atra. Incubare ouis dicuntur aues, ἐπῳάζειν; cū excludendi fœtus gratia oua fouent. Lactant. lib. de Opifi. Nidos aut luto ædificant, aut uirgultis, & frondibus inſtruunt, & ciborū expertes incubant ouis. Dicimus quoque Incubare oua, in eadem ſignificatione. Var. lib. 3. de Re ruſt. Negant plus uigintiquinque oua incubare. Quo in loco Incubare uerbum eſt actiuum: cuius etiam paſſiuo aliquoties uſus eſt. Plin. ut li. 10. ca 54. Oua incubari intra decem dies edita utiliſſimum: uetera', aut recentiora, in fœcunda. Idem lib. 29. cap. 3. Fiunt & tota lutea, quæ uocant Schiſta, quum triduo incubata tolluntur. Pro eodem legitur & Incubare abſolute: ita tamen, ut ſubaudiamus datiuum. Ouis, uel accuſatiuum Ouo. Colu. lib. 8. cap. 5. Gallinæ incubare cupiunt ab Idibus Ianuariis. Et paulo poſt: Inhibetur cupiditas incubandi pinnula per nares, traiecta. Incubare Ioui, eſt in Capitolio dormire, ad accipienda a Ioue Reſponſa. Plaut. in Curcul. Nanque te incubare ſatius fuerat Ioui, qui tibi auxilio in iureiurando fuit. Serui. in illud Virg. 7. Æneid. Pellibus incubuit ſtratis, ſomnoſque petiuit. Incubare, inquit, proprie dicuntur ii, qui dormiunt ad accipiē da reſponſa. Accipitur aliquando Incubare pro inhabitare. Apulei. lib. 7. Metamor. Tabernulam quandam, uitatis maris fluctibus incubabat. Ad eundem etiam modum Macrobius Dionyſium appellat Siculæ aulæ incubatorem. Incubare pecuniæ, pro inhiare, & uehementer cupere. Cicero pro Cluen. Hic ille planus improbiſſimus, quæſtu iudiciario paſtus, qui illi pecuniæ, quam cōdiderat, ſpe iam atque animo incubaret, contrahit fontem. Interdum ſignificat curam habere: tranſlatione ſumpta ab auibus, quæ incubatu fouent oua, & excludunt fœtus. Apul. libro. 3. Aureos folles incubabat.

INCVBITO, as, are, frequentatiuum. Colu. lib. 8. ca. 14. Cellas, in quibus incubitant, ſicciſſimas eſſe oportet.

INCVBVS, ἐφιάλτης, morbus eſt noctu quieſcentes infeſtans, cum ſcilicet externa quædam uis quieſcentes uidetur inuadere: & ueluti ſuo pondere preſſos grauare. Naſcitur hoc morbi genus copia uaporum ex uoracitate, & cruditate in caput redundantium. Antiquitas credidit eſſe Faunos & Syluanos, uel dæmones hominum inſultores.

INCVLCO, as, are, [*Inſaccare, inualigiare*] ἐπισάττω, infercio, & quaſi calcando immitto. Plin. lib. 29. cap. 2. At canis rabioſi morſibus inculcata, poſt diem ſeptimum ſoluitur. Poſt tranſlationem ſignificat eadem ſæpius iterando ingerere, ταυτολογεῖν. Ci. 1. Offic. Ne, ut quidam Græca uerba inculcantes, iure optimo rideamur. Idem de Fato: Quid ergo attinet inculcare fatum, quum ſine fato ratio omnium rerum ad naturam, fortunamue referatur.

INCVLPATVS, a, um, [*Incolpato ſenza colpa*] ἀμεμπτος, ἀνέγκλητος, qui culpa caret. Gellius li. 2. ca. 6. Sed enim qui omni in re, atque omni tempore, laude, omni uacat, is illaudatus eſt: iſque omnium peſſimus deterrimuſque eſt. Sicuti omnis culpæ priuatio inculpatum facit: Inculpatus autem inſtar eſt abſolutæ uirtutis. Ouid. 9. Metam. Sed uita, fideſq; inculpata fuit.

INCVLTE, aduerbium, [*Rozzamente, inornàtamente*] τραχέως, aſpere horride, inornate. Cicero de Clar. Orato. Et dicere non inculte ſolebat, & erat cū litteris Latinis, tum etiam Grēciæ, ut illis temporibus ſatis eruditus. Idem pro Quinct. Vixit enim ſemper inculte, atque horride: natura triſti atque recondita fuit.

INCVLTVS, a, um, [*Rozzo, inculto*] ἀγεώργητος, à Cultus participio compoſitum: idem eſt quod nō cultus, proprieq; dicitur de agris, quorum cultus deſeritur. Liuius 2. ab urbe: Caritas primum annonæ ex incultis per ſeceſſionem plebeis agris. Cicero de Nat. deo. Terræ regio inhabitabilis & inculta. Per tranſlationem accipitur pro inornato, neglecto, horrido, ineleganti, & illaborato. Cic. de Clar. orato. Vir ut uita, ſic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo poſt. Cotta alia quidem inculta uia, & horrida ad eandem laudem peruenerat.

INCVMBA, æ, eſt pars pilæ in fornicibus, cui onus ædificii incumbit. Vide Annota. Budæi in Pande.

INCVMBO, bis, ere [*Appoggiarſi, attaccarſi, dare opera à qualche coſa*] ἐπίκειμαι, ἐπερείδω, innitor, inhæreo, ſuper aliquid iaceo. Vir. 8. Eclo. Incumbens tereti Damon ſic cœpit oliuæ. Plinius li. 1. Nanque in illo caua in ſe conuexitas uergit, & cardini ſuo hoc eſt, undiq; terræ incumbit. Vir. 5. Æne. Incubuitq; toro, dixitq; nouiſſima uerba. Aliquando accipitur pro eo quod obnixe rei alicui operam dare, σπουδάζειν. In qua ſignificatione ſæpe datiuo iungitur: ut, Incumbere litterarum ſtudiis, Virtuti incumbere. Frequenter etiam accuſatiuo mediante Ad uel In, ut à Cicer. fere ſemper uſurpatur: Quare incumbamus (inquit) ad illa præclara ſtudia, hoc eſt, totis uiribus, omniq; conatu enitamur. Idem Cornificio. Te tamen hortor, ut omni cura in rempub. incumbas: hoc eſt, ſuſten-

tandam,ſiue tuẽdam. Aliquando poſt accuſatiuum adhibetur adie
ctiuum,ut effectus rei,quæ deſignatur,demonſtretur.ut idem pro
P.Sylla: Neminem eſſe ex illo honoris gradu, qui non omni ſtu-
dio,uirtute,auctoritate incubuerit ad rempublicam conſeruandã.
Si uero non ponitur adiectiuum,tunc ſubintelligitur: ut, Incum-
bere ad bellum, ſcilicet ſuſcipiendum uel gerendum, &, Ad eius
perniciem incumbenti: ſubaudi exequendum. Eſt præterea quan-
do Incũbere ſignificat ſubire, ſiue ſuperuenire, ingruere,ἐπιβάλ
λειν,ἐγκεῖσθαι,κατασκήπτειν. Lactantius lib.2. Si morborum peſtife-
ra uis incubuit. Virg.1. Æne. Incubuere mari. Quinct.lib.5.cap.9.
Cum magna uis uenti in mare incubuit.

INCVNABVLA,orum,uide ſupra in dictione Cunæ. Cic. in Sal. Incuna
bula,& Rudimenta uirtutis.

INCVRIA,æ,[*Negligenza,poca cura*] ἀμέλεια, negligentia. Ci. Atti.
Quæ magis uituperanda eſt rei tam neceſſariæ tanta incuria. Incu
ria,fame,uel morbo conſumi, apud eundem de prouinciis conſul.
Hinc deducitur adiectiuum.

INCVRIOSVS,a,um,ἀμελὴς,ἀπερίεργος,negligens, curæ,uel curioſi-
tatis expers. Apul. Incurioſum agnum,dixit pro pingui, quod qui
omni prorſus cura ſint liberi,pulcherrime pingueſcant.

INCVRRO,ris,[*Correre contro à qualch'uno,incorrere*] ἐμβάλλω, ἐπι-
τρέχω,contra aliquem curro,uel incido in rem aliquam. Liuius li.
1. Eo prœlio præcipua equitum gloria fuit: utrinque à cornibus
poſitos, cum iam pelleretur media peditum ſuorum acies, ita in
curriſſe à lateribus ferunt. Aliquando,eſt irruere,ſeu ſe in aliquo
iniicere. Salu. Poſtquam Catilina fuſas copias,ſeq; cum paucis reli
ctum uidet: memor generis atque priſtinæ dignitatis:per confer-
tiſſimos hoſtes incurrit,ibiq; pugnãdo confoditur. Incurrere ma-
leuolentiam,uel indignationem. Lactant. Aut oblitus eſſe propoſi
ti uidear, aut loquacitatis crimen incurram. Aliquando ſignificat
incurſiones facere, agrumq; hoſtilem populari. D. Brutus Ci. Aut
Apennino,Alpibusq; ſe teneat,& decurſionibus per equites,quos
habet multos,uaſtet ea loca,quæ incurret.

INCVRSIO,id eſt,impetus:& acceſſus hoſtilis. Colu. Hoſticis incur-
ſionibus uaſtatas fruges. Cic. pro Cecin. Impetum armati Antio-
chi,ceterorumq;, tela, & incurſus refugit.

INCVRSVS,ſus,ἐπιβολὴ,ἐπιδρομή.

INCVRSO, as,are,frequẽtatiuum ab Incurro,ἐπιτρέχω,eſt currendo
petere, & offendere. Plaut. in Aſinar. Vbi uiuos homines mortui
incurſant. Ouidius 2. Metamorphoſis. Atque ſub æthere fixis In-
curſant ſtellis. Tacit. lib.19. Nutantem aciem uictor equitatus in-
curſat. Incurſans,antis,particip. Plin. lib.11. cap.27. Natura oculos
compoſuit lubricos propter incurſantia, & mobiles.

INCVRVESCO,incurueſcis,[*Diuenir torto*] κυρτοῦμαι,incuruus fio. Ci.
libro 1. Tuſculan. Arbores frondeſcere, ramos baccarum uberta-
te incurueſcere.

INCVRVO,as,[*Torcere*] κυρτόω,incuruum facio. Pli. li.16.. capite 42.
Robur,olea incuruantur, ceduntq; ponderi. Cic.2. de Finib. Incur
uatum bacillum. Virg.5. Æneid. Tum ualidis flexos incuruant uiri
bus arcus. Membra incuruata. Ouid.6. Metam.

INCVRVVS,[*Torto grandemente*] κυρτὸς,κυφὸς.ualde curuus. Teren.
in Eununch. Continuo accurrit ad me,quàm longe quidem,incu-
ruus,tremulus,labiis demiſſis. Incurua carina. Oui.15. Meta. Ci.
1. de Diuinati. Incuruum & leuiter à ſummo inflexum bacillum.

INCVS,udis,p.pro.fœmin.gene.[*Incude*] ἄκμων:inſtrumẽtũ ferreum
eſt ſuper quod fabri ferrum cudunt. Cicero.1. Natu. Deo. Ex quo
efficiuntur hæ rerum formæ atque figuræ,quas uos effici poſſe ſi
ne follibus & incudibus non putatis. Reddereq; uerſus incudibus,
per tranſlationem ſumitur pro emendare, & expolire. Hora. in Ar
te: Et male tornatos incudi reddere uerſus.

INCVSATIO,onis uerbale ab Incuſo,αἰτίασις, reprehenſio, querela.
Cicero 3. de Orato. Quorum partim habent uitiorum & peccato
rum acrem quandam cum amplificatione incuſationem,aut que-
relam.

INCVSO,as,[*Accuſare*] αἰτιάομαι,mores, factumue alicuius reprehen
do,idque cum querela,quod officii limites ſit prætergreſſus. Cæſ.
1. Commen. Omnium ordinum adhibitis ad id conſilium centu-
rionibus,uehementer eos incuſauit.

INCVSVS,a,um,penult.prod. adiectiuum eſt à uerbo Incudo forma-
tum:ut Incuſus lapis,apud Virgil.1. Geor. Lapidemque reuertens
Incuſum,aut atræ maſſam picis urbe reportat. Quem locum ex-
ponens Seruius, incuſum(inquit)lapidem, id eſt, manualem mo-
lam,cudendo aſperatam.

INCVSTODITVS,a,um.[*Senza cuſtodia, incuſtodito*] ἀπροφύλακτος,
non cuſtoditus. Ouid. lib.1. Metam. Incuſtoditæ Pylios memoran
tur in agros Proceſſiſſe boues.

INCVTIO,tis,penulti.corre.cuſſi,cuſſum: ex In, & Quatio,q, in c,&
a,in u,mutatis,[*Scuotere,ſquaſſare*] ἐμφορῶ,ἐντείνω,ictum infero,
impingo,infligo:ut, Incutere ſcipionem eburneum in caput alte-
rius,apud Liu.5. ab urbe. Incutere colaphum, Iuuenal. Saty.9. Nos
colaphum incutimus lambenti cruſtula ſeruo. Per tranſlation.em
ſumitur pro immittere, ἐμβάλλειν. Virgil.11. Æn. Incute uim uen-
tis. Cicero de Vniuerſ. Rurſusque euerſi errorem incutiant ratio
nis expertibus. Incutere metum,terrorem hoſtibus,apud Liuium.

INDAGANTER,aduerb. Colu. lib.5. cap.1. Boni uenatoris eſt indagan-
ter,quam plurimas feras capere.

INDAGATIO,ἀκριβασμὸς,inquiſitio, perſcrutatio. Cice.1. Offi. Ineſt
indagatio & inuentio ueri,eiusq; uirtutis munus eſt proprium.

INDAGATOR,ris,θηρευτὴς,uenator inquiſitor. Colum. li. 9. cap.8. Sed
indagatorem conueniet matutina tempora ueſtigandi eligere. In
dagator aquarum. Idem lib.2. cap.2.

INDAGATRIX,cis,Cic.5. Tuſcu. O uitæ philoſophia dux,uirtutis in-
dagatrix, expultrixq; uitiorum.

INDAGO,as,penul.produ.[*Inueſtigare,cercare*] θηρεύομαι, τὰ ἀρκυοστα-
σία, περιβάλλω,περισταχίζω,proprie uenatorum uerbum eſt,idem
ſignificans,quod feras inueſtigare. Cicero.2. de Finib. Canis na-
tus ad indagandum. Per tranſlationem accipitur pro quouis modo
inquirere,uel perſcrutari,ἀκριβάζειν. Ci. de Opt. gene. dicen. Aut
reprehendet,quod inuſitatas uias indagemus,tritas relinquamus.

INDAGO,ginis,[*Inquiſitione*] στοῖχοι,ἀρκυοστάσιον, ſeries plagarũ, qui-
bus ſaltus,ſtabulaque ferarum cinguntur à uenatoribus. Virg.4.
Æn. Saltusq; indagine cingunt. Lucanus in 6. Saltus nemoroſaq;
teſqua,Et ſiluas,uaſtaq; feras indagine claudit. Hic (inquit Bu-
dæus) Lucanus per metaphoram indaginem uocauit foſſam,& tur
rium munitarum ſeriem. Cæſ.8. Bel. Gal. Siluis undique inpeditiſ
ſimis,aut altiſſimo flumine uel indagine munitum. Per tranſlatio-
nem accipitur pro captionibus,quas quis non facile queat effuge
re. Tacit. lib.13. de Seneca. Romæ teſtamenta & orbos uelut eius
indagine capi.id eſt,captorem eſſe orborum, ita ut nullus captio-
nes eius euadat. Item generaliter ſumitur pro quauis indagatio-
ne,ſeu inquiſitione. Plin. lib.7. cap.49. In qua ſententia fuiſſe Ari-
ſtotelem uideo,& ea multis perſuaſiſſe doctrinæ indaginibus.

INDE,[*Indi,de li,di quel luogo*] ἐκεῖθεν,aduerbium eſt importans mo-
tũ de loco,idem ſignificans,quod ex eo loco. Cic. de Natu. Iam in
de abortu. Liuius li.1. ab urb. Primo in Macedoniam ueniſſe, inde
in Siciliã quærentem ſedes,delatum. Aliquando dicitur non de lo
co,ſed de rebus. Idem in Præfati. Omnis te exempli documenta
illuſtri poſita monumento intueri:inde tibi: tuæque reipub. quod
imitere,capias. Aliquando ponitur pro deinde,ἔπειτα: ut apud
eundem. Crimini maxime dabant, in Numitoris agros ab his im-
petum fieri: inde eos collecta iuuenũ manu, hoſtilem, in modum
prædas agere. Hinc fiunt compoſita, Deinde, Exinde, Perinde,&
Proinde,quæ habent accentum in antepenultimã.

INDEBITVS,a,um,non debitus,[*Non douuto*]ut, Fletus indebitus. Se
neca. Her. Oetæo. Indebitos nato quidem Compeſce fletus ma-
cer Alcidæ inclyti. Ouidius Epiſtol.15. Præmia magna quidem,
ſed non indebita poſco.

INDECENS, tis, omn. gener.[*Sconueneuole,diſconcio,brutto*] ἀπρεπὴς,
αἰσχρὸς,ἀπρεπὴς,non decens, turpis, præter decorum deformis.
Martia. li.5 Oculoq; ludos ſpectat indecens uno. Senec. de Beneſi.
lib.1. cap. 9.

INDECENTER,aduerbium, ἀπρεπῶς. Plau. Merc. Nec tolerant, ut
æquum eſt,patres:ſed clamant,indecenter obſtrepunt. Martia. li.
12. Quàm ſit luſca Philænis,indecenter, &c. [*Sconueneuolmente.*]

INDECENTISSIMVM,ſponſaliorum genus eſt adulterium.

INDECET,penult.corre.[*Eſſere ſconueneuole, ſtar male*] ἀπρεπές ἐστι,
uerbum eſt in tertiis duntaxat perſonis uſitatum,idem ſignificans
quod dedecet, ſiue indecorum eſt,& inconueniens. Plini. Iunior
in Epiſtol. Iuuenes adhuc confuſa quædam, & quaſi turbata non
indecent:ſenibus placida omnia,& ordinata conueniunt.

INDECLINABILIS,le,[*Che non ſi puo ſchifare*] ἀκλινὴς,ἀπαρέγκλιτος,quod de
clinari,uel uitari non poteſt. Gellius lib.6. cap.2. Fatum eſt ſempi-
terna quædam & indeclinabilis ſeries rerum. Indeclinatus. Ouid.
4. de Põto: Hæc tibi,qui perſtas indeclinatus amico, Non eſt quod
lingua dicta tremente putes.

INDECOR,pe.c.huius coris, etiam pen.cor.[*Dishonore,ſconueneuolez
za, biaſimo*] ἀσχήμων,ἄκοσμος,idem eſt quod indecorus. Seruius pu-
tat compoſitum eſſe à nomine Decor,& penultimam obliquorum
naturaliter produci,quamuis à Virgil. aliquot in locis corripiatur
ut li.7. Non erimus regno indecores. Item li.12. Sunt aliæ innu-
ptæ Latio & Laurentibus agris, Nec genus indecores. Vbi Ser-
uius ait. Aut ſyſtole eſt,aut certe dicimus nominatiuũ nõ inueniri
ut in multis nominibus fit. Nonius oſtẽdit apud antiquos fuiſſe in
uſu nominatiuũ Indecoris,& hoc Indecore, citans illud Accii ex
Athamante: Cuius ſit uita indecoris,mortem fugere turpem haud
conuenit. Hodie tamen nominatiuus non eſt in uſu,ſiue ille fue-
rit Indecor ſiue Indecoris. Vtcunque eſt,penul. obliquorum ſem
per corripitur. Quare magis uideri debet cõpoſitũ à decus,quàm
à Decor:

à Decor:ſicut à Corpus ſunt compoſita Bicorpor, & Tricorpor: aut certe Bicorporis,& Tricorporis. Qui quidẽ nominatiui etiam ſi non ſint in uſu,frequenter tamen utimur eorum obliquis.

INDECORE,aduerb.ἀπρεπῶς,indecenter,turpiter.Cice.1.Offic.Et ea,ſi non decore,aut quàm minime indecore facere poſſimus.

INDECORVS,ra,rum,p.p.[*Inconueniente,brutto*]ἀπρεπής,turpe,contrarium decoro:ut, Indecora laſciuia ludere.Plin. lib. 18. cap.34. Cicero.1.Offic.Et iuſta omnia decora ſunt.iniuſta contra, ut turpia,ſic indecora.Indecorus quæſtus,Liuius 1.bel.Pun.Indecorus uiſus,Plin.lib.13.cap.12.

INDEFENSVS,[*Non difeſo*] ἀπροστάτευτος,ἀπροφύλακτος, non defenſus,defenſore,patrono'ue deſtitutus.Liuius lib. 4. Suos increpans clara uoce,Hic præbituri(inquit)uos telis hoſtium eſtis indefenſi,inultiq́ eſt,ſine defenſione,ſine uindicta.Plin. lib.18.cap. 7.Indefenſa quippe membranis continentur.

INDEFESSVS,a,um,[*Non ſtracco*]ἀκάματος,non fatigabilis.Ouid. 9.Metam.Defeſſa iubendo eſt Sæua Iouis coniunx:ego ſum indefeſſus agendo.

INDEFINITVM,dicimus,quod nullis rationibus circunſcriptum eſt, ἀπαρέμφατον Vnde Grammatici,indefinite ſignum eſſe poſitum affirmant,quando nec relatiue, nec interrogatiue poſitum eſt.Significat etiam obſcurum perplexum.Gell. lib.16.cap.4.Indefinitus,inexplicabilisq́; ſermo fiet.

INDELEBILIS,le,[*Che non ſi può diſtruggere, ſempiterno,perpetuo*] ἀνεξάλειπτος,quod deleri non poteſt. Oui.li.15.Meta. Nomenq́; erit indelebile noſtrum.

INDEFLETVS,a,um,[*Non pianto*]ἄκλαυστος,non defletus,cuius mortem nemo lacrymis eſt proſecutus. Ouid.7.Meta.Qui lacrymentue deſunt indefletæq́; uagantur Natorum, matrumq́; animæ, iuuenumq́; ſenumq́;.

INDEFLEXVS,a,um,[*Non piegato*]non inclinatus. Pli.in Paneg.Iam firmitas, iam proceritas corporis, iam honor capitis, & dignitas oris,ad hoc ætatis indeflexa maturitas.

INDELIBATVS,a,um,[*Non tocco,intero*] idem quod illibatus, intactus.Ouid.1.Triſt.Eleg.4.Dum iuuat,& uultu ridet fortuna ſereno,Indelibatas cuncta ſequuntur opes.

INDEMNATVS,a,um,[*Non condemnato*]ἄκριτος,ἀκατάκριτος , non condemnatus.Cice.pro lege Agra. L.Sylla,cum bona indemnatorum ciuium funeſta illa auctione ſua uenderet.

INDEMNIS,ne,[*Senza danno*]ἀζήμιος,ἀβλαβής,nullo affectus damno, nullum conſecutus detrimentum.

INDEMNITAS,atis, [*Schifare il danno*] fuga uel uitatio damni. Papinia.in.l.fideiuſſor.ff. de nego. geſt.Fideiuſſor imperitia lapſus,alterius quoque contractus qui perſonam eius non contingebat,pignora,uel hypothecas ſuſcepit,& utranq; pecuniam creditori ſoluit:exiſtimans indemnitati ſuæ confuſis prædiis conſuli poſſe.

INDEPLORATVS,ta,tum,[*Non pianto*]ἄκλαυστος,idem quod indefletus.Ouid.3.Triſt.Eleg. 3.Sed ſine funeribus caput hoc,ſine honore ſepulcri,Indeploratum barbara terra teget.

INDEPRECABILIS,ἀπαραίτητος,quod nullis precibus poteſt auerti.Gell.Et pœna indeprecabilis ſubeunda eſſet.

INDEPTO,as.Varr.Nec partem aliquam Indeprauit hæreditatis.

INDESERTVS,a,um,[*Che mai ſi abbandona*] quod nunquam deſeritur.Oui.2.Amor.Eleg.9.Si tamen exaudis pulchra cum matre cupido Indeſerta meo pectore regna gere.

INDESES,[*Non pigro,preſto*]ἄοκνος,impiger,qui deſes non eſt.Gellius lib.7.ca.22.Id profecto exiſtimandum eſt,non omnino inculpatum,neq; indeſidem uiſum eſſe, cuius corpus in tam modicum modum luxuriaſſet,exuberaſſetq́;.

INDESINENTER,aduer. [*Continuamente*]ἀπαύστως,ſine intermiſſione,ſemper, & continue.Var.2. de Re ruſt. ca.9. Et ſi aliter indeſinenter æger eſt,ne ſine cane grex ſit.

INDETONSVS,ſa,ſum,[*Non toſato*]ἀκαρτος,ἄκουρος,non tonſus.Oui. 4.Metam.Additur his Nyſeus,indetonſuſq́; Thyoneus.

INDEX,cis [*Dimoſtratione,indicio*]μηνυτής,μηνύτρια,generis communis,pro eo uel ea, qui uel quæ aliquid indicat, & defert.Aſconius ſcribit eſſe qui facinoris,cuius ipſe eſt conſcius,latebras indicat, impunitate propoſita.Salu.in Catili. Plerique Craſſo ex negociis priuatis obnoxii,conclamabant indicem falſum eſſe . Mart. lib.1. Indice non opus eſt noſtris,aut uindice libris.Cic.7.Verr.Cuius rei,neq; index,neq; ueſtigium aliquod,neq; ſuſpicio cuiquam eſſet ulla.Plin.lib.8.cap.16.Leonũ animi index cauda,ſicut & equorum aures.Cicero in Orato.Imago animi uultus eſt,indices oculi.Eſt præterea Index in libris,quem alio nomine uocamus Elenchum:Barbari uocant Repertorium. Cicero ad Atti.li.4.Isq́; imperes,ut ſumant membranulam,ex qua indices fiant,quos Græci, ut opinor,συλλάβους appellant. Index item dicitur digitus pollici proximus, λιχανός,propterea quòd indicanda re quapiam eo uti ſoleamus.Lapis quoque,quo auri bonitatem exploramus à Latinis index appellatur. Oui.2.Meta.Periuraq́; pectora uertit in durum ſilicem,qui nunc quoque dicitur index.

INDIA,ἰνδία,regio Orientalis,Aſiæ terminus,quæ tam uaſta perhibetur,ut eam tradãt eſſe tertiam partem omnium terrarum.Pomponi.ſcribit tantum ſpatium littoris eam occupare,quantum per ſexaginta dies,noctesq́; uelificantibus curſus eſt: Tradũt in ea fuiſſe quinque millia oppidorum, quorum nullum Cooppido minus fuerit.Nomen habet ab Indo flumine,in quem ab Occidẽtali plaga deſinit,qui ſolus præter Nilum crocodilos creat.A Septentrione Tauri iugis, ab ortu Eoo pelago,à Meridie ſuo, hoc eſt,indico clauditur. Gemmis abundat, capricanes & elephantos procreat. Arbores habet ſemper frondẽtes,tellus bis fruges in anno ad maturitatem perducit.Piper, calamum aromaticum , & cinnama ad nos mittit.Indi prope gentium ſoli nunquam emigrauere finibus ſuis.Illic binæ æſtates, lenes auræ,temperies cœli,ubertas ſoli, aquarum abundantia:quæ omnia faciunt, ut maiora in India,quam in ceteris regionibus naſcantur animalia.Cic.de Fin.Via,quæ eſt hinc in Indiam. Ab India fiunt adiectiua.

INDVS,ἰνδός.& Indicus,ἰνδικός.

INDICATIO, onis , [*Stima del precio di qualche coſa*] τίμησις, æſtimatio alicuius rei,ſiue appreciatio,quam uocant.Plin.lib.22.cap. 24. Mellis cauſſas atque differentias,nationesq́;, & indicationem , in apium,ac deinde florum natura diximus. Plautus in Perſa: Tua merx eſt,tua indicatio.

INDICATIVVS,a,um, [*Dimoſtratiuo*]δηλωτικός,ἀποφαντικός,dicitur id, quo aliquid indicatur. unde indicatiuus modus dictus eſt, quia eo præſentem actum indicamus.

INDICATVRA,ræ,æſtimatio,τίμησις.Plin.in Præfat.Nec fiducia operis eſt hæc,ſed indicatura.

INDICATVS,a,um,particip. τετιμημένος.Plin.lib. 18. Eadem ex cauſſa emi lienem uituli,quanti indicatus ſit,iubent.

INDICIVM,dicii[*Manifeſtatione,ſegno*]μήνυσις,μήνυτρον, proprie eſt delatio,detectio'ne criminis, facta à quopiam, qui eius conſcius fuerit. Saluſt.in Catil. Itaque conſulente Cicerone frequens ſenatus decreuit indicium falſum uideri.Accipitur item Indicium pro ſigno,argumento,ueſtigio , ſiue nota alicuius rei, γνώρισμα. Idem poſt reditum: Specimen hoc uirtutis, hoc indicium animi ſui fore non putauit. Idem pro Cluentio: Omnia quæ ſilent eſſe indicia & ueſtigia ueneni,in illius mortuæ corpore reperta ſunt.

INDICINA,næ,μήνυτρα,idem quod indicium:qua uoce uſus eſt Apuleius.Indicinæ(inquit)præmium occupaſſe.

INDICO,cas,are,penu. corr.[*Manifeſtare,paleſare*]ἐκφέρω,δηλόω, manifeſto,palam facio. Plaut. in Aſina. Ego ne hæc patiar, aut taceam. Emori me malim, quàm hæc eius uxori non indicem.Aliquando demonſtro,indicio ſum,ἐπιδείκνυμι. Lactan.lib.7. Ipſa ergo uirtutis perpetuitas indicat humanum animum ſi uirtutem ceperit,permanere:quia & uirtus perpetua eſt,& ſolus humanus animus uirtutem capit. Aliquando defero, accuſo . ἐνδείκνυμι.Vnde Vlpian.in.l.indicaſſe.ff.de uerbo.ſigni.Indicaſſe, inquit,reum,eſt detuliſſe,arguiſſe,accuſaſſe conuiciſſe . Sed hæ ſignificationes in idem recidunt.Aliquando negationis uerbum eſt,& rebus uenalibus accommodatum, quod in mercibus diſtrahendis uſurpatur, quando ille cuius eſt merx, precium ſtatuit rei, quam uenũdat.Eſt enim Indicare, τιμᾶσθαι,uenditoris, ſicut Liceri emptoris . Plaut. Perſ.Indica, fac precium.D.tua merx eſt, tua indicatio eſt.Idẽ in Mil.Venio ad Macellum,rogito:piſces indicant caros.Cicero lib. 3.Officio.Sceuola Publii filius, cum poſtulaſſet,ut ſibi fundus,cuius emptor eſſet,ſemel indicaretur.

INDICO,cis,xi,ctum,penulti.prod.multa ſignificat. Nam aliquando ſignificat denunciare , [*Dinonciare*] παραγγέλλειν , ἐπαγγέλλειν. Quamuis inter ſe differant,quod maiorem uim habeat indicere, quàm denunciare.Nã denunciare proprie eſt ſignificare,& ſimpliciter ſumi poteſt:ut uentus denunciat pluuiam: & Denuncio me tibi propediem affuturum.Ci.pro Plan. Denunciaſti homo aduleſcens,quid de republica ſentires. Indicere uero, eſt ſolenniter, & quadam cum auctoritate ſignificare.Quod Cice. lib. 1.Offic.aperte docuit, qui utrunq; uerbum coniunxit, Ac belli quidem,inquiens,æquitas feciali popu. Roma.iure perſcripta eſt.Ex quo intelligi poteſt,nullum bellum eſſe iuſtum,niſi quod aut rebus repetitis geratur,aut denunciatum ante ſit, & indictum. In his uerbis duo genera belli gerendi fuiſſe ſignificat: Primum rebus repetitis,quæ ſi negabantur reddi, & bellum cum illis geſtum fuiſſet,iuſtum habebatur. Alterum honeſtius iuſtiusq́, erat eo cum repetitis rebus,niſi redditæ fuiſſent,bellum gerendum eſſe maturo decernebatur conſilio.Tum ad fines hoſtium,denunciatis belli ſuſcipiẽdi cauſſis,bellum indicebatur . Sed quo pacto indiceretur, Liuius lib. 1.declarat his uerbis, Quandocunque pars maior,eorum qui aderant,in eandem ſententiam ibãt, bellum erat conſenſu fieri ſolitum,ut fecialis haſtam ferratam,aut ſanguineam præuſtam

ad fines eorum ferret,& nõ minus tribus puberibus præſentibus
diceret:Quod populi Priſcorum Latinorum,hominesq́; priſci La
tini aduerſus popu.Roma.Quiritium fecerunt,deliquerunt,quòd
po.Rom. Quiritium bellum cum priſcis Latinis iuſſit eſſe,ſena-
tus'ue popu.Roma.Quiritium cenſuit,conſenſit,conſciuit,ut bel-
lum cum priſcis Latinis fieret:ob eam rem ego,populusq́; Roma
nus, populo Priſcorum Latinorum hominibusq; priſcis Latinis
bellum indicio,facioq;.Id ubi dixiſſet,haſtam in fines eorum emit
tebat. Hoc tum modo ab Latinis repetitæ res , ac bellum indi-
ctum:moremq́; eum poſteri acceperunt. Voluptatibus bellum in-
dicere,per tranſlationem dicimus pro eo quod eſt cum uoluptate
pugnare,libidiniq́; & gulæ frænum iniicere.Cice.de Senec. Nec
omnino bellum uidear indixiſſe uoluptati.Sic etiam dicimus Indi
cere concilium, Indicere tributum, hoc eſt ſolenniter & publica
auctoritate ſignificare, & ueluti imperare, συγκαλέσασθαι. Liu. lib.
1.ab urbe:Longe à domo patribus excitis, ipſum qui concilium
indixerat,non adeſſe.Idem lib.4.Vnde enim eam pecuniam con-
fici poſſe,niſi tributo populo indicto. Cicero in Verr.Act.5.Legẽ
ſibi indicunt innocentiæ,continentiæ, uirtutum omnium, qui ab
altero rationem uitæ repoſcunt.Indicere ſpectaculum,eſt denun-
ciare & ſignificare futurum ſpectaculum·Liuius lib.1.ab urb.cõd.
Indici deinde finitimis ſpectaculum iubet.Indicere funus,eſt euo
care homines per præconem ad funus.Sueto.in Cæſa. Funere in-
dicto rogus extructus eſt.Indicere iuſtitiũ, eſt imperare ceſſatio
nem dicendi iuris:quod non aliter, quàm in maximo reip. luctu,
aut periculo fieri conſueuit.Liui.10.ab urb.cond.His nunciis ſe-
natus conterritus,iuſtitium indici,delectum omnis generis homi
num haberi iubet.

Indictio,onis,eſt tributi,uel exactionis genus,quod à principibus
populo indicitur,hoc eſt,imperatur,Aſcon. Pædianus in 4 . Verr.
Omne genus penſitationis in hoc capite poſitum eſt , Canonis,
oblationis,Indictionis.De hoc titulus eſt de Indictionibus li. 10.
Codicis Iuſtiniani.Vide Annotat.Budæi in Pandect.

Indictivvs,dictiua, indictiuum,σύγκλητος, quod indictum eſt:ut,
Funus indictiuum,ad quod per præconem populus ſolet euocari.
Et Indictiuæ feriæ,quas Conſules uel prætores indicunt.

Indictvs,cta,dictum,[*Manifeſto con ſolennita*] παραγγελθείς, dici-
tur quod eſt ſolenniter promulgatum:ut , Indictum bellum dici-
tur,quod publica auctoritate, & ſolenni ritu eſt denunciatum.In-
dictum funus,denũciatæ exequiæ.Indictæ dapes.Ouidius 4 Faſto
rum:Tunc magis indictas concelebranto; dapes. Eſt præterea In-
dictus,a,ctum,nomen compoſitum à participio Dictus,& Præpo-
ſitione In,quod idem ſignificat, quod non dictus. Teren.in Phor-
mio.Quod dictum, indictum eſt: quod modo erat ratum, id irri-
tum eſt.Liuius lib. 5.Itaque quæ tum cecinerit: diuino ſpiritu in-
ſtinctus,ea ſe nec ut indicta ſint reuocare poſſe.Sic etiam dicitur,
Indicta cauſſa,ἄκριτος,id eſt,non dicta,& non defenſa. Cicero pro
Quin.Rabirio:Sed indicta cauſſa, ciuem Romanum capitis con-
demnari coegit.

Indicvs,Ἰνδικός,

Indidem,pe.co.[*Da quello ſteſſo luogo*] αὐτόθεν,aduer.compoſitum
ab Inde,& Idem,quod eſt ex eodem loco.Cic.pro Set.Roſ.Amer.
Si per alios feciſſe dicis,quæro ſeruos ne,an liberos?quos homi-
nes?indidem ne Ameria,an hoſce ex urbe ſicarios?

Indies,[*Ogni giorno*] καθ' ἡμέραν,ſignificat quotidie,ſed proprie cum
incremento.Ideo plerunque iungitur comparatiuo,uel certe di-
ctioni,quæ incrementum importat.Cice.Cum id malum ſerperet
indies magis.Liui.Creſcente indies multitudine.'Sunt qui diuiſis
dictionibus ſcribere malunt.Vide ſupra in præpoſitione In.

Indifferens,tis.gen.om.[*Indifferente*] ἀδιάφορον,quod ſua natu-
ra,neque bonum eſt,neque malum.Cice.3.de Finib.Itaque id de
finimus , quod ſit indifferens cum æſtimatione mediocri. Quod
enim illi ἀδιάφορον dicunt,id mihi ita occurrit,ut Indifferens dice
rem.Indifferens homo,qui nõ diſcernit, nec eſt difficilis,aut mo
roſus in re aliqua.Sueton. in Iul.Cæſa. Nam circa uictum C.Op-
pius adeo indifferentem fuiſſe docet,ut quondam ab hoſpite con-
ditum oleum pro uiridi appoſitum , aſpernantibus ceteris ſolum
etiam largius dicat appetiſſe. Indifferens dolor apud Stoicos.Gel.
lib.12.cap.15.

Indifferenter,aduer.[*Indifferentemente. ſenza differenza*] ἀκρί-
τως,ἀδιαφόρως,indiſcriminatim.Indifferẽter ferre,hoc eſt, æquo
animo ferre, uel non magni pendere, quod alio modo dicimus,
Susq́; deq́; ferre, Sueton.in Domi.Occiſum eum,populus indiffe-
renter,miles grauiſſime tulit.

Indifferentia,ferentiæ,[*Indifferenza, ſomiglianza*] ἀδιαφορία,ſi
militudo,affinitas,conuenientia.Gellius li.13.cap.3.Hoc ego ſcri
pſi de utriuſque uocabuli indifferentia,Ibidem cap.21.Cuius ſoni
tus quanta apud ueteres indifferentia ſit, notius eſt,quàm ut plu-
ra in id uerba ſumenda ſint.

Indigena,næ, pen . corr. & commu. gen . [*Colui che habita in quello
ſteſſo luogo, doue egli è nato*] αὐτόχθων,qui eo in loco, quem, inco-
lit,natus eſt:quaſi inde genitus.Omnes habitatores aut indigenæ
ſunt,aut aduenæ, aut conuenæ. Aduenæ, de uno loco uenientes.
Conuenæ de diuerſis.Indigenæ, qui in ea ipſa regione,in qua ha-
bitant,ſunt geniti.Cic.de Natu.Tertius Hercules eſt ex Idæis In
digenis,cui in ferias afferunt.Liuius 1.Bel.Puni. Nec maiores eo
rum indigenas, ſed aduenas Italiæ cultores. Aliquando adiectiui
uim habet,iungiturq́; ſubſtantiuis cuiuſuis generis. Ouidius.6.
Metamor.Naiadum,Fauniq́; foret tamen ara,rogabam, Indigenę
ue dei. Plin.lib.14.cap.6.Dixiſſe hoſpiti de indigena uino.

Indigem,Cicero de Orato.Quem exacta ætate Indigem liberum.

Indigentalis,le.Cice.de Orato.

Indigentia,tiæ,ἔνδεια,inopia,egeſtas,penuria.Cice.de Amicitia:
Amare enim nihil aliud eſt,niſi cum ipſum diligere, quem ames
nulla indigentia,nulla utilitate quæſita.

Indigeo,diges,gere,[*Hauer biſogno*] ἀπορέω, δέομαι, ἐνδεῶς ἔχω, ex
In,& Egeo,compoſitum,d,euphoniæ gratia interiecto, ſignificat
idem quod ſimplex egeo:iungiturq́; nunc genit.nunc ablat.Tere.
And.Quid mi pater? quaſi tu huius indigeas patris.Cice.de Ora-
to.li.1.Iam illa non tam artis indigent,quàm laboris.Caſſius Cic.
Cohortatione te puto non tam artis indigens,quàm laboris.Caſ-
ſius Cice.Cohortatione te puto non indigere. Huius imperſonali
Plin.libro 10.uſus eſt: Nunquam, inquit,conſpectis, niſi cum præ
ſidio earum indigetur.Ab Indigeo fit participiũ, Indigens,ἀπορού-
μενος,ἐνδεής,egens.Cicero de Amic. Quid enim ille erat indigens
mei? Benigne facere indigentibus.Idem 2.Offic.Ferre opem in-
digentibus,Idem.2.de Finib.

Indigeste,aduerbium,[*Diſordinatamente*] ἀδιαθέτως, ἀτάκτως,ſi-
gnificat inordinate, & incompoſite.Gel.lib.20.cap.11.Quas bre-
uiter,& indigeſte,& incondite, annotationibus,tractationibus,le
ctionibusq; uariis feceramus.

Indigestvs,a,um,[*Diſordinato*] ἄτακτος, ἀδιάθετος , digeſto , &
ordinato contrarium.Pli.lib.30.ca.15 Materia ſurda, & indigeſta
ſimplicitas.Ouid.lib.1.Metam.Rudis,indigeſtaq́; moles.

Indigetes,penul.corre.[*Santi*],οἱ ἀποθεωθέντες, Dii ex hominibus
facti. Quo nomine dictus eſt Æneas,cũ pugnans cum Mezentio,
nuſquam apparuiſſet.Alii indigetes dicũt eſſe deos tutelares ,quo
rum nomina uulgari non licet. Liuius 8.ab urb.Lares dii Nouen-
ſiles,Dii Indigetes, Diui quorum eſt poteſtas noſtrorum,hoſti-
umq́;,&c.Virg.1. Georg. Dii patri indigetes,& Romule,Veſtaq́;
mater.Vbi Seruius:Patrii dii ſunt,qui præſunt ſingulis ciuitatibus
ut Minerua Athenis, Iuno Carthagini: Indigetes autem proprie
ſunt Dii ex hominibus facti,quaſi in diis agentes.Abuſiue tamen
omnes Dii generaliter poſſunt dici,Indigetes , tanquam nullius
rei egentes.Vide Macrob.lib.1.de Som. Scip. cap.9.

Indigitamenta,libri pontificales, qui & nomina Deorum , & ra-
tiones ipſorum nominum continent.Feſtus: Indigitamenta,incan
tamenta,uel indicia interpretatur.

Indigito,tas,penult.corr.[*Chiamare, nominare*] ὀνομάζω, antiquum
uerbum eſt,idem ſignificans quod uoco,nomino:ita dictum ab in
dicando,quaſi indicio: uel à digitis, quod quempiam nominantes
perinde ſit:ac ſi digito oſtendamus. Macrob.Nanque uirgines Ve
ſtales ita Apollinem indigitant , Apollo medice, Apollo Pæan.
Idem:Nam ita,ab incolis indigitantur.

Indignabvndvs,indignans. Liui.8. Bel. Maced. Quũ illa muliebri
ter indignabunda nihil de communi filia ſecũ conſulatũ adieciſſet.

Indignatio,onis,ira.Iuue.Saty.1.Si natura negat,facit indignatio
uerſus.Plin.lib.9.ca.30.Conuertit in ſe cuſtodum indignationem
aſſiduitate furti immodici.

Indignor,ris,[*Sdegnarſi*] ἀγανακτέω, δεινοπαθέω,grauiter fero,ſto
machor,mihi indignum uidetur.Cicer.1.de Inuent.Duodecimus
locus eſt,per,quem indignamur,quod nobis hoc primis acciderit:
Ouid.9 Metamor.Venerat huc Dryope fatorum neſcia, quoque
Indignere magis, Nymphis laturo coronas.Seruius Ci.li.4.Hem
nos homunculi indignamur,ſi quis noſtrum interiit aut occiſus
eſt.Indignans,particip. Freta indignantia,Ouid.11.Metam.Cor-
da indignantia longam pacem , Stat.3. Theb. Indignans,nomen,
qui facile indignatur. Colum.lib.8.cap.17. Quum ſi molliſſimum
genus, & ſeruitutis indignantiſſimum. Indignatus, a, um, partic.
Virg.2.Georgico.Atque indignatum magnis ſtridoribus æquor.
Procellæ indignatæ,Stat.3.Syl.Cice.de Inuen.

Indigne,lege Indigne.

Indignitas,atis,uide ſupra in dictione Dignitas.

Indignvs,a,um[*Indegno*] ἀνάξιος,non dignus.Terentius in Eunu.
Nam ſi ego digna contumelia hac Sum maxime: at tu indignus
qui faceres tamen. Liuius 4.ab urb.Itaque ſicut priore anno per
indigniſſimos ex plebeis candidatos, omnium etiam dignorum
tædium fecerant.Interdum pro miſerabilis,fœdo,crudeli,graui,

δεινός.

ætris. Idem: Indignis cum egomet ſim acceptus modis. Virg. 6. Æneid. Atque illi Miſenum in littore ſicco Vt uenere, uident, indigna morte peremptum. Interdum pro magno: unde Ennius Indignas turres dixit, id eſt, magnas.

INDIGNE, aduerbium, [*Indegnatamente*] ἀναξίως, inhoneſte, præter dignitatem. Terentius in Adelph. Cui miſeræ indigne per uim uitium obtulerat. Idem: Eripuit mulierem Quam amabat, clamant omnes indigniſſime Factum eſſe.

INDIGNVM, aliquando interiectionis uim habet, & per parentheſim interponitur, quemadmodum & Infandum. Ouidius 5. Meta. Pectora rupiſſet, niſi poſt altaria Phineus Iſſet, &(indignum) ſcelerato profuit ara.

INDIGVS, a, um, penul. corr. [*Biſognoſo*] ἐνδεής, ἄπορος. hoc eſt, egenus, uel qui indiget. Pli. lib. 8. cap. 40. Stipendiorum indiga. Virg. lib. 2. Georg. Haud opis indiga noſtræ. Cic. de Inuentio. Hoc mihi Indignum uidetur.

INDILIGENS, tis, adi. ctiuũ om. gene. [*Negligente, huomo negligente*] ὀλίγωρος, ἀμελής, idem quod negligens. Terent. in Adelph. Sed ue reor, ne indiligens nimium ſies. Pli. lib. 13. cap. 12. Deprehenditur etiam odore cùm fuerit indiligentior.

INDILIGENTER, aduerb. ὀλιγώρως, negligenter. Terentius in Phorm. Quia pol mei patris bene parte indiligenter Tuetur. Cic. ad Atti. lib. 16. Quanquam nihil ab eo arbitror, neque indiligenter, neque illiberaliter factum.

INDILIGENTIA, æ, ὀλιγωρία, negligentia. Cic. ad Quinct. Frat. Litterarum miſſarum indiligentiam reprehendi.

INDIPISCO, is, [*Conſeguire*] παραλαμβάνω, aſſequor, adipiſcor. Plaut. in Aul. Neque partem Tibi ab eo: cui ſit, indipiſces, neque furem excipies. Pro eodem etiam dicimus Indipiſcor, eris, in præterito Indeptus. Liuius lib. 6. Bel. Pun. Ne dirimi ab ſe hoſtem pateretur, quam quis indeptus nauem erat, ferrea manu iniecta, &c. Gel. lib. 12. pro auſpicari, ſiue incipere uidetur poſuiſſe. Sed enim, inquit, Achæos Homerus pugnam indipiſci ait, non fidicularum tibiarumq; concentu, uerum conſenſu tacito nitibundos.

INDIRECTVS, a, um, [*Inornato*] ἄτακτος, ἀδιάθετος, incompoſitus, & inornatus. Quinct. lib. 5. cap. 13. Indirecta fere, atque ut ſic dicam, clamoſa eſt actio.

INDISCRIMINATIM, [*Indifferentemente*] ἀκρίτως, ἀδιαφόρως. indifferenter, & ſine diſcrimine. Varro. 4. de Ling. Lat. Quibus nos in hoc libro: perinde ut nihil interſit, utamur indiſcriminatim.

INDISCRETVS, a, um, ex In, & Diſcretus participio uerbi Diſcerno, compoſitum, [*Che non ſi può diſcernere*] ἄκριτος, quod ægre, aut nullo modo diſcerni poteſt. Plin. lib. 35. cap. 10. Imagines adeo ſimilitudinis indiſcretæ pinxit, ut, &c.

INDISERTE, aduerb. ſine aliqua eloquentia. Cic. ad Quint. Fra. lib. 2. Orationem meam collaudauit ſatis multis uerbis, non me hercule indiſerte Seuerus Antiſtius.

INDISERTVS, a, um, [*Ineloquente, ſenza eloquenza*] ἀφραδής, non diſertus, ineloquens. Cicero. 2. de Natura Deorum: Nam neque indiſertum Academicum pertimuiſſem, nec ſine iſta Philoſophia Rhetorem quamuis eloquentem. Idem 3. de Finib. Vt interpretes indiſerti ſolent.

INDISSOLVBILIS, bile, [*Indiſſolubile, che non ſi può ſlegare*] ἄλυτος, quod diſſolui, ſiue rumpi non poteſt. Cic. de Vniuer. Sed quoniam orti eſtis immortales, uos quidem eſſe indiſſolubiles nó poteſtis.

INDISSOLVTVS, Indiſſoluta, indiſſolutum, colligatus, non ſolutus. Cic. de Vniuerſ. Hæc ſunt indiſſoluta me inuito: quanquam omne colligatum diſſolui poteſt.

INDISTINCTVS, a, um, [*Confuſo, non diſtinto*] ἄτακτος, ἀδιάθετος, inordinatus, confuſus. Quinct. lib. 8. ca. 2. Neq; inordinata, neque indiſtincta. Indiſtincte, aduerb. ἀτάκτως, inordinate, confuſe. Gel. lib. 20. cap. ult. Indiſtincte, atque promiſcue adnotabam.

INDISTRICVS, a, um, [*Non offeſo*] non diſtrictus. Ouid. 2. Metam. Remouebitur omne Tegminis officium, tamen indiſtrictus abibo. Id eſt illæſus.

INDIVIDVVS, dua, um, [*Indiuiduo, che non ſi può ſeperare*] ἄτομος. qđ non poteſt diuidi, uel quod non ſeparatur. Cice. 1. de Fin. Ille atomos, quos appellat, id eſt, corpora indiuidua. Indiuiduum à Dialecticis dicitur terminus ſingularis, qui de uno ſolo prædicatur, ut Socrate de ſeipſo. Indiuidue, ἀδιαιρέτως, aduerbium.

INDIVISVS, a, um, [*Indiuiſo*] ἄσχιστον, non diuiſum. Indiuiſæ ungulæ, quæ fiſſæ non ſunt. Varr. 2. de Re ruſt. cap. 7.

INDO, dis, didi, ditum, [*Imporre*] ἐπιτίθημι, impono. Plautus in Capt. Pægnium uocitatus eſt: poſt nos nomen indidiſtis Tyndaro. Quandoque ſignificat infero, immitto. Idem in Caſin. Dij me & te infelicitent, ſi ego in os meum uini guttam indidi. Interdum imprimo, ἐντυπόω. Plautus in Aſin. Qui ſæpe ante in noſtras ſcapulas cicatrices indiderunt.

INDOCILIS, le, [*Cui non ſi può inſegnare*] δυσμαθής, ἀδίδακτος. qui penitus doceri non poteſt. Seruius: Indocile eſt, quod penitus nõ poteſt diſcere. Plin. lib. 30. cap. 45. Et uolucribus hirundines ſunt indociles. Cic. 1. de Natu. Deo. Dictum eſt omnino hac de re alio loco diligentius: ſed quia nimis indociles quidam, tardiq; ſunt, admonendi ſæpius uidentur.

INDOCTE, aduerbium, [*Ignorantemente*] ἀμαθῶς, imperite. Cic. 2. de Nat. Deo. Quæ qui uideat, non indocte ſolum, uerum etiam impie faciat, ſi Deos eſſe negat.

INDOCTVS, a, um, [*Rozzo, ignorante*] ἀμαθής, ἀπαίδευτος. rudis, & qui doctus non eſt. Cice. 1. de Fin. Non admodum indoctus. Plaut. in Trinum. Indoctus, quàm docte facis. Cice. in Brut. Sed omnium oratorum, ſiue tabularum, qui & plane indocti, aut inurbani, aut ruſtici etiam fuerunt.

INDOLENTIA, tiæ, abſentia doloris, cum nihil dolet, ἀπαλγησία. Cicero. 2. Offic. Vt qui rem expetendam, uel uoluptate, uel indolentia metiuntur.

INDOLEO, les, & Indoleſco, cis, [*Dolerſi grandemente*] ἀλγέω, ualde doleo, uel dolore afficior. Plin. lib. 31. cap. 5. Sed tanta intentione oculorum opus eſt, ut indoleſcant. Cic. 2. Philip. Quis, qui non indoluerit, tam ſerò ſe, quem hominem ſecutus eſſet, cognoſcere? Ouid. 2. Triſt. Non igitur, noſtris ullum gaudere Quiritem Auguror, at multos indoluiſſe malis. Indoleo genitiuo iunctum. Ouid. 11. Metam. Succeſſorumq; Mineruæ Indoluit.

INDOLES, huius indolis, pe. cor. [*Natura, ingegno*] ab Inoleſco fit, per interpoſitionem d. Et in pueris quidem, atque adoleſcentibus eſt ſignificatio quædam futuræ probitatis, φύσις. Cicero de Senect. Vt enim aduleſcentibus bona indole præditis, φύσιν εὖ ἔχουσι, ſapientes ſenes delectantur. In uiris uero ſignum eſt præſentis uirtutis. Idem 3. Offic. Homines, in quibus eſt Virtutis indoles, commouentur. Vnde & pro præſtantia, ſeu generoſitate quadam uirtutis, atque animi ponitur. Liuius lib. 1. ab urbe: de Lauinia iam matre: Tanta, inquit, in ea uirtutis indoles fuit. Lucanus lib. 5. Indole ſi dignum Latia, ſi ſanguine priſco Robur ineſt animis. Aliquando etiam in malum dicitur: ut apud Liuium lib. 1. Bel. Pun. de Annibale: Cum hac indole uirtutum ac uitiorum ſub Aſdrubale meruit. Transfertur quoque ad muta, atque inanimata. Idem: Sicut in frugibus, pecudibusq; non tantum ſemina ad ſeruandam indolem ualent, quantum terræ proprietas cæliq; ſub quo aluntur.

INDOMABILIS, [*Indomito, che non ſi può domare*] ἀδάμαστος, indomitus, qui domari non poteſt. Plaut. in Caſin. Ædepol, næ tu, ſi eſſes equus, eſſes indomabilis.

INDOMITVS, a, um, pen. cor. [*Indomito*] ἀγέρωχος, ἀδάμαστος, ἀδάματος, qui domari non poteſt, & miteſcere. Plaut. in Trinum. Vt ego nunc adoleſcenti theſaurum indicem indomito, Pleno amoris ac laſciuiæ. Indomiti boues, apud Varr. 2. de Re ruſt. cap. 5. Indomitus iuuencus, Columel. lib. 6. cap. 2. Indomitæ animi cupiditates, Cic. 3. Verr. Indomita ingenia, Liuius 1. Bel. Pun. Aliquando ponitur pro magno. Virg. 3. Æneid. Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras? Seruius.

INDORMIO, is, ire, [*Dormire ſopra qualche coſa, ſopraſedere, ſopraſtare*] ἐπικαθεύδω, proprie idem eſt, quod in re aliqua, uel ſuper rem aliquam dormire. Horatius 5. Sermon. Saty. 1. Congeſtis undique ſaccis indormis. Per metaphoram accipitur pro ceſſare, & tardum eſſe. Cicero ad Q. Fratr. lib. 2. Sic ego, qui in iſto homine colendo tam indormiui diu, te me hercule ſæpe excitante, curſu corrigam tarditatem tum equis, tum uelis. Indormire cauſſæ, eſt remiſſius, & ſegnius tractare negocium. Cic. 2. Phil. Edormi crapulam, inquam, & exhala: an faces admouendæ ſunt, quæ te excitent tantæ cauſſæ indormientem?

INDOTATVS, ta, tum [*Indotato, ſenza dote*] ἄπροικος, non dotatus, uel dote carens. Terent. in Adel. Primum indotata eſt: tum præterea, quæ ſecunda ei dos erat, periit. Indotata ars. Cic. 1. de Ora. Cuius artem cum & indotatam eſſe, atque incomitatam, & incomptam uideres uerborum eam dote locupletaſti, & ornaſti.

INDVBITO, as, are, [*Dubitare, diffidarſi*] ἀπιστῶ, idem qđ diffido. Stat. 3. Syl. Sed ingratus qui plura adnecto, tuiſq; Moribus indubito.

INDVBITATVS, a, um, [*Certo, indubitato*] ἀναμφίβολος, certus, & de quo dubitari non poteſt. Quinct. lib. 9. cap. 4 In iis uero, quæ indubitata ſunt, breuior. Indubitata ſpes, apud eundem lib. 31. cap. 3.

INDVBITABILIS, le, idem. Quinct. lib. 4. cap. 5. Illo ſequenti (ſi modo indubitabile ſit) utendum ſolo.

INDVBITANTER, aduerb. ἀναμφιβόλως, certo. Pli. li. 18. cap. 11. Quæ palma frugum indubitanter Italiam contingit.

INDVCIAE, arum, [*Tregua*] ἐκεχειρία, dicũtur quædam quaſi pax, uel potius ceſſatio à bello in certum tempus inter hoſtes pacta: ita dictæ, quod in certum diem à pugnando ocium præbeant. Cic. lib. 1. Offi. Vt illi qui, cum centum triginta dierum eſſent cum hoſte pactæ induciæ, noctu populabantur agros, ꝙ dierum eſſent pactæ, nó noctium induciæ. Aurelius Opilius Inducias dici exiſtimabat,

ab initu, hoc eſt, introitu: quoniam tempore induciarum hoſtes inter ſe utrinque ultro citroq; alteri ad alteros impune mire ſolent, & introire. Gellius putat inducias dictas eſſe ex tribus dictionibus, Inde uti iam, quod elapſo tempore induciarum deinceps omnia belli iure agantur, Græci etiam ἐκεχειρίαν, ab abſtinendis manibus appellarunt. Nam per ceſſationem iſtam pugnæ pacti tium, non pugnatur, & manus cohibentur. Has Lycaon primus inuenit, fœdera Theſeus.

INDVCO, cis, pen. pro. [*Introdurre, perſuadere, indurre*] εἰσάγω, ἐπάγω. proprie introduco. Plaut. Induc eam in domum. Quandoque eſt perſuadere, illicere, decipere, inclinare, ἐπάγειν, ἐπαίρειν. Luci. Huius ego animum ſi induco, ut ab amore meretricis deſiſtat. Teren. in And. Vide, quò me inducas. Quandoque abolere cancellare, antiquare, ... Suet. in Cæſ. Ampliſſimis uerbis collaudatum in integrum reſtituit, inducto priori decreto. Et alibi multa, inquit, & delata, & inducta, & ſuperſcripta inerant. Verbum id iuris eſt. Origo ea, quòd quæ in pugillaribus ceratis ſcripta erant, ducto per ceram ſtylo, interlini ſoleant, & obliterari. Accipitur præterea inducere pro eo, quod barbare dicimus perſonam aliquam loquentem facere, quod & introducere dicimus. Cic. 3. Offic. Hinc ille Gyges inducitur à Platone. Tracta eſt hæc ſignificatio a fabularum actionibus. Ibi enim perſonæ induci proprie dicuntur, cum ad agendum proſcenium ingrediuntur. Inducere animum, eſt ſibi perſuadere. Teren. in Adelph. Sic mea ratio eſt, ſic animum induxi meum.

INDVCTIO, onis [*Induttione*] uerbale, idem quod ductus, ſiue ductio: ut, Inductio aquarum. Cic. 2. de Nat. Deo. Nos aquarum inductionibus terris fœcunditatem damus. Inductio præterea genus argumenti, ἐπαγωγή, quo fit à particularibus ad uniuerſalia progreſſus. Inductio (inquit Budæus) argumentatio eſt, quæ ex conceſſis ſenſim laqueos texit ad irretiendum eum, qui ſemel ſe interrogandum præbuit. Deinceps enim aliæ alias percontationes excipiunt, & illationes.

INDVGREDI, [*Entrare*] antiqui dicebant metri cauſſa, pro ingredi: ſicut Induperator, pro Imperator: Indupeditus, pro Impeditus. Lucret. lib. 1. Viamq; indugredi ſceleris.

INDVLCO, cas, [*Addolcire*] γλυκαίνω, dulcem facio.

INDVLCORO, dulcoras, pen. pro. idem quod indulco, ἡδύνω.

INDVLGENTER, aduerbium, [*Piaceuolmente*] obſequenter, blande, ad nutum, & pro arbitrio alicuius. Cic. ad Atti. lib. 9. Illud me præclare admonens, cum illum uidero, ne nimis indulgenter, & ut cum grauitate potius loquar.

INDVLGENTIA, æ, obſequium, patientia, quædam lenitas præſertim in filios. Cic. Attico. Filium patris indulgentia deprauari, aliquando pro molli permiſſione, φιλοστοργία, εὐδοκία. Quintil. li. 1. ca. 3. Mollis illa educatio, quam indulgentiam uocamus neruos omnes & mentis, & corporis frangit. aliquando pro pulchritudine. Stat. Egregiæ tanta indulgentia formæ.

INDVLGEO, ges, dulſi, indultum, [*Compiacere, far coſa grata*] καταχαρίζομαι, ἐπιτρέπω, ἐάω, συγχωρέω, χαρίζομαι. ſignificat obſequor, conſentio, inſeruio, facile concedo, & plus æquo permitto. Cic. in Læl. Sed obſequium multo moleſtius, quod peccatis indulgens, præcipitem amicum ferri ſinit. hoc eſt, peccatis non repugnans. Idem Tironi: Indulge ualetudini tuæ. id eſt, molliter uaca. Teren. in Heaut. Nimium illi indulges. Item indulgere accipitur pro operam dare, & cupiditatibus obſequi. Virg. 4. Georg. Quod nec concubitu indulgens. Idem: Sin tumulis accliue ſolum, colleſq; ſupini, Indulge ordinibus. Inuenitur aliquando Indulgere cum accuſatiuo. Teren. in Eunuc. Eiiciunda eſt hercle hæc animi mollities: nimis me indulgeo. Indulgeor, paſſiuum. Gell. lib. 20. cap. ulti. Ipſe autem ad hoc ſcripſi, ut liberis quoque meis paratæ iſtiuſmodi remiſſiones eſſent, quando animus eorum interſtitione aliqua negociorum data laxari, indulgeriq; potuiſſet. Ab Indulgeo fit Indulgens nomen ex participio: quod aliquando ſignificat eum, qui alteri indulget. Plin. lib. 17. cap. 10. Nutricem indulgentiorem eſſe, quàm matrem, ſæpe conuenit. Interdum accipitur pro pulchro & formoſo, cui propter inſignem formam aliquid indulgetur. Quin. Declama. 13. Placet ergo, ut ſi filio obtigerit indulgentior facies, uultus erectior, refugiat mater amplexus. Indulgentiſſimi imperatores dicti ſunt, quaſi clementes, benefici, propenſiq; ad gratificandum.

INDVLGITAS, tis, idem quod indulgentia, συγχώρησις. Siſenna hiſt. lib. 3. ut Nonius. Baſſus aſſidua largitate uictus.

INDVMENTVM, ti. [*Veſtimento*] ἔνδυμα, ueſtimentum: ab induo. Cicero de Natura Deorum lib. 1. Quod cum facere uultis, indumenta tamen corripitis.

INDVCVLA, læ, ueſtis interioris genus eſt, ab induendo dictū. Plau. in Epid. Quid erat induta? an regillam induculam, an mendiculam.

INDVTVS, huius indutus, nomen uerbale. Gerere ueſtem indutui. Tacit. lib. 16. Niſi ea, quam indutui gerebat, ueſte detergeret.

INDVO, is, ui, tum, [*Veſtire*] ἐνδύω, ἐνδύομαι, ἀμφιέννυμι, ex In, & Duo, duis, cuius origo a Græco δύω, quod ingredior ſignificat, trahitur. Conſtruitur autem uarijs modis. Nam quádoq; habet duos accuſatiuos in uoce actiua, in paſſiua autem unum: & hoc apud poetas, & hiſtoricos, non apud oratores, quos imitandos in primis cenſeo. Virg. libro. 2. Deinde comitantem Androgei galeam, clypeiq; inſigne decorum Induitur. Curtius: Iamq; nox apparebat, quum thoracem indutus procedit ad milites. Aliquando cum uno tantum accuſatiuo conſtruitur. Cicero ad Attic. Quare talaria induamus. Sic Curtius? Loricam tamen, quam raro induebat, amicis orantibus ſumpſit. In hac conſtructione Induo tranſſumitur pro aſſumo. Cicero 3. Officio. Deponit enim perſonam amici, qui induit iudicis. Interdum etiam habet accuſatiuum cum datiuo. Cicero lib. 2. de Finib. Ex eius ſpolijs ſibi & torquem & cognomen induit. Sueton. in Auguſt. Si mane ſibi calceus perperam, ac ſiniſter pro dextro indueretur. Aliquando ultra uerbis actiuis peculiarem, habet alium accuſatiuum cum præpoſitione in, & tūc pro conuerto, ſiue transformo ſumitur. Virg. lib. 1. Georg. Contemplator item cum ſe nux plurima ſiluis Induet in florem. Cic. 2. de Diuinatio. loquens de anhelitibus terræ. Cum autem, inquit, ſe in nubem induerint. In hac etiam conſtructione accipitur pro inijcio, ſeu immitto. Cicero in Horten. Et, ut docuit Antiochus, in idipſum ſe induit, quod timebat. Gelli. Æſopus ille è Phrygia fabulator, res ſalubriter ac proſpicienter animaduerſas, in mentes animoſq; hominum cum audiendi quadam illecebra induit. Denique cum pro ueſtio capitur, ultra accuſatiuum conſtruitur cum ablatiuo ſine præpoſitione eius rei, qua quis induitur. Curtius: Depoſita ueſte, quam habebat, Arabica induitur. Lib. 4. ad Herennium: Palla inaurata indutus. Quandoque etiam in hac conſtructione pro illino ſumitur. Plautus Moſtel. Id eis uitium nocet, atq; etiam nunc ſatis boni ſunt, ſi ſunt induti pice. Colum. ad uites tranſtulit pro onero, cum dixit: Nam ita ſe induunt uuis, ut nequeant capere maturitatem. Sumitur etiam pro ferio, occido, implico, aut iugulo. Cic. 3. Verr. Sua confeſſione induatur, ac iuguletur. Cæſar lib. 7. Quin ordines coniuncti inter ſe, atque impliciti, quo qui intrauerant, ſe ipſi acutiſſimi uallis induebant: hos Cippos appellant. Et iterum: Aut ſe ſtimulis inopinantes induebant, aut in ſcrobes delati transfodiebantur.

INDVPEDIRE, [*Impedire*] apud antiquos legitur pro impedire. Lucr. lib. 4. Et multo citius, quanto minus indupediri Pauca queunt.

INDVPERATOR, is, [*Imperatore*] pro Imperatore poetæ uſurparunt. Cicero de Diuinatio. omnis cura uiris uter eſſet. Induperator. Iuuenalis Saty. 4. Quales tunc epulas ipſum glutiſſe putamus Induperatorem?

INDVRO, as, are, [*Indurare, far duro*] σκληρόω, durum facere. Oui. 6. Metam. Induroq; niues, & terras grandine pulſo.

INDVREO, es, ſiue Indureſco, is, [*Diuenir duro*] σκληρύνομαι, durus fio. Columella libro 2. cap. 21. Antequam ex toto grana indureſcant. Quinctilianus libro 1. cap. 4. Frangas citius, quam corrigas, quæ in prauum indurruerunt.

INDVS, ἰνδὸς, fluuius Orientis, ſecundum Gangem longe maximus, Indiam ab occaſu alluens: a quo tota ea regio nomen accepit. Hunc in iugo Caucaſi montis, quo uocatur Paropamiſſus aduerſus Solis ortum effuſum aiunt, in ſeq; xix. amnes recipere: de quo Arrian. de Geſtis Alexand. i lib. 5.

INDVSIARII, dicuntur qui conficiunt induſia. Plaut. in Aulul. Patagiarii, induſiarii, Flammearii, uiolarii.

INDVSIATVS dicitur, qui huiuſmodi ueſte eſt indutus. Plau. in Epid. Induſiatam, patagiatam, caltulam, & crocotulam. Varro Intuſium appellat per t, non per d, cum ait: Vnum quod foris, à palàm Pallæ: alterum quod intus, à quo Intuſium.

INDVSIVM, ſij, [*Camiſcia*] χιτωνίσκος, genus ueſtis, quaſi intuſium, quod intus, & mox ſupra ſubuculam ſumebatur: ſicut Pallium & Palla uocata ſunt, quæ palam id eſt, foris ſupra induſium.

INDVSTRIA, æ, [*Induſtria, arte, ingegno*] φιλοπονία, próptitudo quædam ingenij, & habilitas ad aliquid faciendum. Auctor ad Herennium in Præfatio. operis: ut induſtria noſtra tuæ morem geramus uoluntati. Cicero 5. Verr. In quo meam induſtriam ac diligentiā ſpectari nolo. De induſtria aliquid facere, hoc eſt, dedita opera. Cic. 1. Officio. At ille quidem iniuriæ, quæ nocendi cauſſa de induſtria inferuntur, ſæpe a metu proficiſcuntur. Ex induſtria, idem Quinct. libro. 9. Maſtrugam; quod Sardum eſt, illudens Cicero ex induſtria dixit.

INDVSTRIE, hoc eſt, ingenioſe. Cic. pro Dom. Quis de illius dignitate Induſtrius dicit. Colu. lib. 9. cap. 2. Higinus ueterum auctorum placita ſecretis diſperſa monumentis, induſtrie collegit.

INDVSTRIOR, comparatiuus. Plaut. Moſtel. Quo neque Induſtrior de iuuentute erat arte gymnaſtica, diſco, haſtis, &c. Induſtriū (inquit

quit Feſtus)antiqui dicebant Indoſtruum, quaſi quicquid ageret, intro ſtrueret,& ſtuderet domi.

INDVSTRIVS,a,um,[*Induſtrioſo,ingegnoſo*]φιλόπονος, diligens, qui multæ induſtriæ eſt,& prompto ingenio ad aliquid faciendum. Cicero 5.Verr.Nympho eſt Centuripinus homo nauus & induſtrius experientiſſimus ac diligentiſſimus arator.

INDVSTRIVS,pro magis induſtrie. Cicero pro domo ſua ad Pont. Quis apud populum Romanum de illius dignitate induſtriùs, quis ſenatui ſæpius dixit.

INDVVIAE,arum,ab induendo,[*Veſtimenti*]ἐνδύματα, dicuntur indumenta,quibus quis induitur-ſicut Exuuiæ ab exuendo,dicuntur ſpolia quibus uictores ſpoliant uictos.Pli.li.13.cap.4. Vtilem ſibi, arboriſq; induuiis circulum mira pernicitate homine ſubeunte.

INEBRAE aues, quæ in auguriis aliquid fieri prohibent: & prorſus omnia inebra appellantur, quæ tardant, uel morantur agentem. Feſtus.

INEBRIO,as,are,[*Inebbriare*]μεθύσκω,ebrium reddo. Iuuenal.Saty. 10.Qui te per compita quærat Nolentem, & miſeram uinoſus inebriat aurem.

INEBRIOR,briaris,[*Inebbriarſi*]μεθύσκομαι, ebrius fio. Dicimus & per tranſlationem Inebriari uoluptatibus, hoc eſt uoluptatum illecebris ita implicari, & irretiri, ut ad res honeſtas ſeriaſq; idoneus reddaris & ineptus.

INEDIA,æ,ἀσιτία,abſtinentia à cibo. Cicero.5.de Finib. Vigiliis & inedia necatus. Plin.lib.11.cap.14. Homini non ante diem ſeptimum lætalis inedia.

INEDITVS,ἀνέκδοτος,idem eſt quod non editus: ut, Cauſſa inedita. Vide Cauſſa.

INEFFABILIS,le,[*Ineffabile,Che non ſi può eſprimere*]ἀνεκδιήγητος, quod effari non poſſis,aut exprimere. Pli.li.28.c.2. Non eſt facile dictu,externa uerba atq; ineffabilia derogent fidẽ ualidius, an Latina inopinata,&c. Idem in Præfat.lib.5.Populorum eius(ſubaudi, Africæ)oppidorumq; nomina,uel maxime ſunt ineffabilia.

INEFFICAX,cis,omn.gen.ἀνένεργητος,quod uirtutem aliquid efficiendi non habet. Plinius lib.27.cap.12. Inefficacius, quàm ſuperiora.Idem lib.34.cap. 11.Fit & ex candido ære ſquama, Cypria longe inefficacior.

INEFFIGIATVS,ta,tum, [*Senza forma,che non ha alcuna effigie*] ἄμορφον,informe, quod non eſt factum ad aliquam effigiem. Gellius lib.17. cap. 10. Nanque ut illa beſtia fœtum ederet ineffigiatum, informemq;;lambendoq; id poſtea, quod ita edidiſſet, conformaret,& fingeret.

INELABORATVS,a,um,[*Senza politezza*]ἀνέργαστος, quod artificio non ſatis excultum eſt. Quinctil.lib.4. cap.1. Nec tamen deducta ſemper,atque circunlita,ſed ſæpe ſimplici atque inelaboratæ ſimilis,nec uerbis uultuq; nimia promittens,&c.

INELEGANS,tis,[*Rozzo,ſenza eleganza*]ἄκομψος, eleganti contrarium.Cic.de Clar.Orato. Ineratq; & ingenium ſatis acre, & orationis non inelegans copia.

INELEGANTER,aduerb.Cic.2.de Finib.Primum diuiſit ineleganter. Duo enim genera quæ erant,fecit tria.

INELVCTABILIS,le,[*Che non ſi può domare*]ἀκαταγώνιστος,quod uinci non poteſt,hoc eſt domari,& luctâ euinci. Virgilius.8.Æneid. Me pulſum patria, Pelagiq; extrema ſequentem Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum, His poſuere locis. id eſt, inſuperabilis uis fati.

INEMENDABILIS,le, [*Che non ſi può ammendare*] ἀδιόρθωτος, qđ emendari non poteſt: ut, Prauitas inemendabilis, apud Quinctil. lib.1.cap.1.

INEMPTVS,a,um, [*Non comprato*] ἀπρίατος,non emptum. Virg.4. Georg.Dapibus menſas ornabat inemptis.

INENARRABILIS,le,[*Che non ſi può narrare,ne raccontare*] ἀδιήγητος,admirabile,& quod enarrari non poteſt. Plin.lib.8.cap.7. Sed Pompeiani amiſſa fugæ ſpe, miſericordiam uulgi inenarrabili habitu quærentes,ſupplicauere. Inenarrabilis ſubtilitas,Pli. lib.21.cap.1.& lib.10.cap.2. Martial.lib.2. Vis dare maius adhuc, & inenarrabile munus.

INENARRATVS,ta,tum,Gellius lib.12.cap.6.Quod inenarratum relinquimus.

INENODABILIS,le, [*Che non ſi può ſnodare,ſcioglière*] ἀδιέξιτος, ἄλυτος,idem eſt quod inextricabilis,perplexus,quod ſcilicet enodari & diſſolui non poteſt. Cicero de Fato: Nec cum hæc ita ſint, eſt cauſſa,cur Epicurus pertimeſcat fatum,& ab atomis petat præſidium, eaſq; de uia deducat, & uno tempore ſuſcipiat res duas inenodabiles.

INEO,is,ire,[*Entrare,incominciare,acquiſtarſi,prendere*]εἰσέρχεσθαι, ingredi.Plaut.in Caſi.Si tu iubes,inibitur tecum,id eſt,ingrediar tecum. Cice.pro Corne.Balbo:Ne quis caſtra Imperatoris iniret. Plaut. Iniit te unquam febris? id eſt, nunquam ne te corripuit febris? Inire bellum,incipere,& aggredi,ἐπιχειρεῖν. Saluſtius in Cati. Quapropter uos moneo,ut forti atque parato animo ſitis, & prœlium cum inibitis,memineritis uos diuitias,decus, gloriam, præterea libertatem & patriam in dextris ueſtris portare. Inire certamen,Cicero 4.de Finibus. Inire beneficium, id eſt comparare. Terent.in And.Quàm maxime abs te poſtulo Chreme, Vt beneficium uerbis initum dudum,nunc re comprobes. Inire conſiliũ, pro capere conſilium. Cice.ad Brut. Conſilia inire cœpi Brutina plane. Inire cauſſam & rationem alicuius rei, hoc eſt,rationem uel cauſſam cogitando inuenire. Liuius lib.4.Belli Macedo.Atq; ego nonnullarum cupiditatum nec cauſſam quidem,aut rationem inire poſſum. Inire Conſulatum, eſt auſpicari dignitatem Conſularem. Cæſar:Qua ex die Conſulatum iniit Lentulus. Inire cubile alicuius,pro eo quod eſt cum uxore eius concumbere. Cice.de Aruſ.reſpo. Cum uxorem,ſororemq; non diſcernis, cum qđ ineas cubile,non ſentis. Inire gratiam ab aliquo,χάριτάς τινι χαρίζειν, eſt beneuolentiam alicuius demereri.Cic.ad Attic. Quid ille ſi faciat,iam cum bonis omnibus ſummam ineat gratiam. Inire nexum,pro uinciri,& deuinciri,illigari,& detineri. Liuius 7.ab urbe. Nam etſi unciario fœnore facto, leuata uſura erat,ſorte ipſa obruebantur inopes, nexumq; inibant, id eſt uinciebantur, & aſtringebantur. Inire rationem, pro uiam ac modum aliquid agẽdi quærere. Terent.in Heauton. Quid agam? aut quid comminiſcar? ratio de integro ineunda eſt mihi. Inire pro coire, ſiue concumbere,ἐμβατεύειν,βινεῖν.Pli.lib.7.cap.40.de Canibus. Primos quoque mares pariunt,in ceteris alternant, ſi ineantur opportuno & commodo tempore.

INITO,as,are,frequentatiuum. Vide ſuo loco. Initus,us,nomen,coitum ſignificat.Plin.lib.8.cap.42.de equis: Nec tamen quindecim initus eiuſdem anni ualet tolerare. Sic lib.10.ca.63. Varr.2.de Re ruſt.cap.7.Tametſi incredibile,quod uſu uenit memoriæ mandandum:Cum equus matrem ut ſaliret adduci non poſſet, & eum capite obuoluto peroriga adduxiſſet, & coegiſſet matrem inire: cum deſcendenti uelum dempſiſſet ab oculis, ille impetum fecit in eum,ac mordicus interfecit.Peroriga appellatur is, qui admiſſarium ad fœminam admittit,ut ait Varro ibidem.

INEPTE,aduerbium,ἀπειροκάλως,minus apte,& imprudenter.Plau. in Moſtel. Interdum inepte ſtultus es, Cice.1.Tuſculan.Nam etſi non ſus Mineruam, ut aiunt, facit tamen inepte, quiſquis Mineruam docet.

INEPTIA,& ineptitudo,ἀπειροκαλία.Terent. in Phormio. Vt ad pauca redeam,ac mittam illius ineptias. Cicero.1.Tuſculan. Ineptiæ pene aniles.

INEPTIO,is,iui,itum,[*Far pazzie,inettire*]ὑθλεῖν,ψυχρολογεῖν, ineptias facio,aut dico,quod neq; loco, neque tempori, neque rebus,neque perſonis conuenit.Teren.in Phor.Non agam,imò non deſinam,Donec perfecero hoc.P.Ineptis. Idem in Adelph. Hanc te æquum eſt ducere:& te operam,ut fiat, dare.M. Me ducere autem? D.te me? D.te,inquam.M.Ineptis.

INEPTVS, a, um, [*Non atto,mal deſtro*]ψυχρολόγος, ἀπειρόκαλος, φλύαρος,ex In,negatiua particula & aptus componitur. Quid autem ſignificet,docet Cice.lib.2. de Orato.his uerbis:Ineptus nomen habere uidetur,ꝙ non ſit aptus,idq; ſermonis noſtri conſuetudine perlate patet.Nam qui aut tempus quid poſtulet, non uidet,ut plura loquitur,aut ſe oſtentat, aut eorum, quibuſcum eſt, uel dignitatis,uel commodi rationem non habet,aut deniq; in aliquo genere,aut inconcinnus,aut multus eſt,is ineptus dicitur.

INERMIS,me,[*Senza arme,diſarmato,inerme*]ἄοπλος, dicitur, qui armatus non eſt.Cicero pro Ceci.Arma eſſe ſuis nominibus, alia ad tegendum,alia ad nocendum:quæ qui non habuerint,eos inermes fuiſſe iudices. Et per tranſlationem Inermis dicitur, qui nihil habet quo cauſſam ſuam tueatur,aut defendat. Cic.1.de Finib. Iam in altera philoſophiæ parte,quæ eſt quærendi & diſſerendi, quæ λογική,dicitur,iſte ueſter plane(ut mihi quidem uidetur) inermis ac nudus eſt.

INERMVS,ma,mum,idem Virg.12.Æn.Tum ſtudio effuſæ matres, & uulgus inermum,inualidiq; ſenes,turres & tecta domorum Obſedere.Sal.in Iug.Neq; quenquam decere,qui manus armauerat,ab inermis pedibus auxilium petere.

INERMO,as,are,[*Diſarmare*]armis ſpoliare.Feſtus.

INERRANS,[*Che non erra*]ἀπλανής,idem eſt quod non errãs. Vnde inerrantes ſtellæ dicuntur, quæ & fixæ appellantur. Ciccero. 2 de Natura deor.Nec uero eæ ſtellæ, quæ inerrantes uocantur,non ſignificant eandem mentem, atque prudentiam, quarum eſt quotidiana,conueniens,conſtanſq; conuerſio. Idem: Habent igitur ſuam ſphæram ſtellæ inerrantes ab ætherea coniunctione ſecretam & liberam.

INERRO,as,[*Vagare in qualche luogo*]ἐμπλανῶμαι,in loco quopiã oberro.Pli.lib.1.epiſt.Experieris non magis Dianam motibus, quàm

Mineruam inerrare. Ignis inerrat ædibus, Stat. 1. Syl.

INERS, tis, *Senza arte, ſtupido, diſutile, poltrone*] ab antiquis accipiebatur pro eo qui artem nullam noſſet, quem Græci ἄτεχνον, appellant. Cic. lib. 3. de Finib. Sed luſtremus animo has maximas artes, quibus qui carebant, inertes a maioribus nominabantur. Poſtea tamen conſuetudo obtinuit, ut pro ignauo potius, ſtupido & deſide accipiatur, ῥάθυμος, ἀπράγμων. Terent. in And. Atque hoc confiteor Iure obtigiſſe, quandoquidem tam iners, tam nulli conſilii Sum Cic. 4. Verr. At homo inertior, ignauior, magis uir inter mulieres, nequam, quam impura inter uiros muliercula, &c. Virg. lib. 4. Georg. In medium ſeu ſtabit iners, ſeu profluet humor. Donatus in Adelph. Intelligamus aliter dici non inertem Socratem, aliter non inertem ſeruum. Iners membris. Pli. lib. 8. cap. 21. Iuxta hanc fera appellatur catoblepas, modica alioquin, ceteriſq; membris iners, caput tantum prægraue ægre ferens, &c. Iners in Venerem, id eſt, ſegnis ad coitum. Col. lib. 6. cap. 27. Aetas iners ſeneƈtus. Tibul. lib. 1. Eleg. 1. Corda inertia. Virg. 9. Æne. Corpora inertia, Idem 2. Æneid.

INERTIA, æ, [*Pigritia, poltroneria*] ἀπραγμοσύνη, ῥαθυμία, proprie artis ignorationem ſignificat: accipitur tamen pro ignauia, ſocordia, deſidia. Ci. in Partit. Animi autem, aut quemadmodum affecti ſunt, uirtutibus, uitiis, artibus, inertiis: aut quemadmodum commoti, cupiditate, metu uoluptate, moleſtia. Idem lib. 1. ad Quinct. Frat. Duo illa relinquamus, idq; largiamur inertiæ noſtræ.

INERTICVLA, ἀμέθυστος, uitis genus eſt, uinum ferens neruis innoxium: unde & nomen habet, quòd ſcilicet iners habeatur in tentandis neruis. Græci uocant Ametyſton, eo quòd nō facile gignat ebrietatem. Colu. lib. 3. cap. 2. Inerticula tamen nigra, quam quidam Græci Amethyſton appellant, poteſt in ſecunda quaſi tribu eſſe: quòd & boni uini eſt, & innoxia: unde etiam nomen traxit, quod iners habetur in tentandis neruis.

INERVDITVS, a, um, [*Ignorante*] ἀμαθής, ἀπαίδευτος, non eruditus. Cicero 1. de Finib. Non ergo Epicurus ineruditus. Sueton. de Clar. Gram. Præterea priſcorum Catonis uerborum ineruditiſſimum furem.

INESCO, cas [*Ingannare, adeſcare*] δελεάζω, quaſi oblata eſca decipio. Tranſlatio ſumpta eſt à piſcibus & auibus, quæ proprie ineſcari dicuntur, cum eſcam captantes capiuntur. Teret. Adelph. Nunquam rem facies: abi, neſcis ineſcare homines, Sannio. Liu. 2. Bell. Pun. Annibal id damnum haud ægerrime pati, quin potius credere uelut ineſcatum temeritatem ferocioris Conſulis.

INEVITABILIS, & hoc le, [*Che non ſi può ſchifare*] ἀφύκτος, ἀπόδραστος, quod uitari non poteſt. Ouid. ad Liuiam: Sed rigidum ius eſt, & ineuitabile mortis.

INEXATVRABILIS, le, [*Inſatiabile*] ἀπλήρωτος, inſatiabilis. Virg. 5. Æneid. Iunonis grauis ira & inexaurabile pectus.

INEXCOGITATVS, [*Non imaginato, non premeditato*] quod excogitatum, & præmeditatum non eſt. Plin. lib. 36. cap. 15. Nouum & inexcogitatum antea poſteaq; remedium inuenit ille rex.

INEXCVLTVS, a, um, [*Inornato, rozzo*] ἀκόσμητος, ἀγύμναστος, inornatus. Gell. lib. 13. cap. 22. M. Cato conſularis, & cenſorius, publicis iam, priuatiſq; opulentus rebus, uillas ſuas inexcultas & rudes, nec tectorio quidem præditas fuiſſe dicit.

INEXCVSABILIS, le, [*Ineſcuſabile*] ἀναπολόγητος, quod excuſari non poteſt. Ouid. 7. Metam. Gratia diis, felix, & inexcuſabile pectus.

INEXERCITATVS, a, um, [*Non eſſercitato, non pratico*] ἀγύμναστος, exercitato contrarium. de Senectu. Quibus qui ſplendide uſi ſunt, hi mihi uidentur fabulam ætatis peregiſſe: nec, tanquam inexercitati hiſtriones, in extremo actu corruiſſe.

INEXHAVSTVS, a, um, [*Ineſſauſto, che non ſi può uotare*] ἀνεξάντλητος, nunquam deſinens, ſiue quod exhauriri non poteſt. Cice. 3. de Legib. Erat enim, ut ſcis, in eo inexhauſta auiditas legendi, nec ſatiari poterat. Inexhauſta metalla, quæ exhauriri non poſſunt, præ abundantia. Virg. lib. 7. Æneid. Aſt Ilua trecentos Inſula, inexhauſtis Chalybum generoſa metallis.

INEXORABILIS, le, [*Che non ſi può mitigare, che non ſi può placare*] δυσμείλικτος, implacabilis, qui exorari non poteſt. Virg. 2. Æne. Felix qui potuit rerum cognoſcere cauſſas. Atque metus oēs, & inexorabile fatum ſubiecit pedibus, ſtrepitumq; Acherōtis auari.

INEXPECTATVS, a, um, [*Non aſpettato*] ἀπροσδόκητος, contrarium expectato. Ouidius. 12. Metamorph. Nec inexpectatus in armis Hoſtis adeſt.

INEXPERRECTVS, a, um, [*Non riſuegliato*] non experrectus. Ouid. 12. Metam. In tanto fremitu cunctis ſine fine iacebat Sopitus uenis, & inexporrectus Aphydnas.

INEXPERTVS, a, um, [*Non prouato*] ἀπείρατος, intentatus. Virg. 4. Æneid. Nequid inexpertum fruſtra moritura relinquat.

INEXPIABILIS, le, [*Che non ſi può purgare*] ἀνεξιλαστος, quod expiari non poteſt. Cice. 1. Tuſcu. Tum è Pontificio iure, & cæremoniis ſepulcrorum intelligi licet quas maximis ingeniis præditi, nec tanta cura coluiſſent, nec inuiolatas tam inexpiabili religione ſanxiſſent. Inexpiabile odium Romanorum in Annibalem. Liuius 9. Belli Macedonici.

INEXPLANATVS, a, um, [*Impedito, non piano*] ut Inexplanata lingua, hoc eſt, impedita, neque agilis, neque etiam complanata, ut aperte proferre poſſit. Pli. lib. 11. cap. 37. Metellum Pontificem linguę adeo inexplanatæ fuiſſe accepimus, ut multis menſibus tortus crederetur: cum meditatur in dedicanda æde Opiferæ dicere.

INEXPLIBILIS, le, [*Che non ſi può empiere, inſatiabile*] ἀπλήρωτος, quod expleri non poteſt, inſatiabile. Ci. 5. Tuſc. Quid uero illum, quem libidinibus inflammatum & furentem uidemus omnia rapide appetentem, cum inexplebili cupiditate. Pro eodem etiam legimus Inexpletus: ut, Cædes inexpletæ, apud Stat. 8. Theba. hoc eſt, nondum completæ. Lacrymans inexpletum. Virg. 8. Æneid. id eſt, Inexplebiliter, non pro aduerbio, ut inquit Seruius.

INEXPLICABILIS, le, [*Che non ſi può eſplicare*] ἄλυτος, ἀδιεξίτητος, quod explicari non poteſt. Plin. lib. 21. cap. 2. De generibus ſingulis dicere, immenſum & inexplicabile eſt. Inexplicabiles fraudes. Cice. 1. Tuſcul. Pli. lib. 5. cap. 5. ad Garamantes iter inexplicabile adhuc fuit. Inexplicabiles uiæ continuis imbribus. Hoc eſt, unde ſeſe quis facile extricare non queat, Liu. 10. Bel. Maced. Laquei inexplicabiles, Quinct. lib. 5. cap. 10.

INEXPLICITVS, a, um, [*Intricato, inuiluppato*] ἀνείλικτος, intricatū, inuolutum, obſcurum, & quod facile explicari non poteſt. Martia. lib. 9. Democritos, Zenonas, inexplicitoſq; Platonas.

INEXPLORATVS, a, um, [*Oſcuro, non inueſtigato*] ἀκατασκόπητος, explorato contrarium. Liu. lib. 6. Bel. Pun. Non altitudo mœnium, non inexplorata ſtagni uada, non caſtellum in alto tumulo ſitū, &c. Accipitur interdum pro incerto, & incomperto, ἄδηλος. Pli. lib. 35. ca. 6. Apportatur & Indicum ex India, inexploratæ adhuc inuentionis mihi. De atramento.

INEXPLORATE, ſiue Inexplorato, aduerbium, ἀκατασκοπήτως, ſine exploratione & inquiſitione. Liu. lib. 6. Inexplorato pabulatum cohortes miſere. Gell. lib. 5. cap. 19. Sed arrogationes non temere, nec inexplorate committuntur.

INEXPVGNABILIS, le, [*Che non ſi può pigliare, ineſpugnabile*] ἀνάλωτος, quod expugnari non poteſt. Liu. 2. ab urbe. Ibi alto, & munito loco arcem inexpugnabilem fore. Cicero 5. Tuſcul. Volumus, enim eum, qui beatus ſit, tutum eſſe, inexpugnabilem, ſeptum atque munitum.

INEXPVTABILE, [*Che non ſi può contare*] ἀσυλλόγιστον, ἄπειρον, quod numerari non poteſt. Columel. libro. 9. cap. 4. Nam inexputabilis erat numerus.

INEXTINCTVS, a, um, [*Viuo, non iſpento*] quod non extinguitur. Vnde Ouid. lib. 6. Faſt. Ignem Veſtæ uocat inextinctum, quod ſemper ſuppeditatis fomentis à ſacris uirginibus, nunquam penitus extinguatur, Ignis extinctus templo celatur in illo: Effigiem nullam Veſta nec ignis habent.

INEXTIRPABILIS, le, [*Che non ſi può ſterpare, che non ſi può ſuellere*] quod extirpari non poteſt. Plin. lib. 15. cap. 20. Radices multæ, atque altæ, & ideo inextirpabiles.

INEXTRICABILIS, [*Che non ſi può ſtricare, che non ſi può ſcioglere*] δύσφυκτος, ἄλυτος, inſolubilis, quod extricari non poteſt: ſeu, unde quis extricare ſe non poteſt. Virg. 6. Æneid. Hic labor ille domus, & inextricabilis error. Pli. lib. 36. cap. 13. Inq; baſi quadrata intus labyrinthum inextricabilem. Inextricabilia uitia. Idem lib. 20. ca. 21. Cic. Acad. Hæc Inextricabilia eſſe dicitis.

INEXVPERABILIS, le, [*Inſuperabile, che non ſi può uincere*] ἀνυπέρβλητος, quod ſuperari non poteſt: ut, Inexuperabilis uis fati, Liu. 8. ab urb. Idem 5. ab urb. Alpes inde oppoſitas erant, quas inexuperabiles uiſas haud equidem miror, nulla dum uia ſuperatas.

INFABRE, p. p. [*Impolitamente, ſenza artificio*] ἀκόμψως, ἀτέχνως, inartificioſe, inornate, fœde, & impolite: ſicut Affabre, pulchre, & ornate. Liu. 6. Bel. Maced. Aureos torques. 1470. ad hæc auri pondo. 245. argenti infecti, factiq; in Gallicis uaſis, non infabre ſuo more factis duo millia. 340. pondo, &c. Hora. 2. Serm. Saty. 3. Quid ſcalptum infabre, quid fuſum durius eſſet.

INFABRICATVS, a, um [*Non fabricato*] ἀκατασκεύαστος, ἀνέργαστος, non fabricatus, impolitus. Virg. 4. Æneid. Frondenteſq; ferunt ramos & robora ſiluis Infabricata fugæ ſtudio.

INFACETIAE, arum [*Ruſtichezza*] inurbanitates, & ruſticitates. Vnde Catullus Annales Voluſij dicit eſſe plenos infacetiarum.

INFACETVS, a, um, [*Non faceto, non ciuile*] inurbanus, ruſticus, qui nihil ſalis habet, aut leporis. Plaut. in Trucul. Quid? tam infacetus Lemno aduenis? Non infacetus homo, Cice. 3. Offic. Non infaceto lepore, Plinius libro 37. cap. 1. Infacetum mendacium, Cicero pro Cœlio.

INFACVNDIA, æ, [*Non facundo, che non ſa orare*] dicendi imperitia. Gellius

Gellius libro.11.cap.16.Tui erroris culpam eſſe intelligo in mea ſcilicet infacundia.

INFACVNDVS, inelegans, nulla dicendi facultate præditus. Liu.4. ab urbe. Et trib. pleb. uir, acer, nec infacundus, nactus inter aduerſarios,&c.

INFAMIA, æ,[*Infamia,dishonore*] ἀτιμία, δυσφημία, macula, probrũ, nota turpitudinis. Teren.in And. Tum id clam cauit, ne unquam infamiæ Ea res ſibi eſſet,ut uirum fortem decet. Cic.5. Verr. Nihil ad tuas aures,de tua infamia perueniſſe.

INFAMIS,me,penultima producta,[*Infame,uituperato*] ἄτιμος, qui ob uitium aliquod,aut turpitudinem male audit, aut cui fama eſt parum ſecunda,aut integra. Ci.6.Verr.Quo in oppido multas familias totas in perpetuum infames tuis ſtupris, flagitiisq; feciſti. Terentius in Heauton. Ea cauſſa magis Patiar Clitipho flagitiis tuis me infamem fieri? Infamis dictus eſt ab antiquis, digitus medius propter ignauiam: quoniam indigere uideatur aliorũ defenſione.Perſius Saty.2.Infami digito luſtralibus ante ſaliuis Expiat. Iuue.Mediumq; oſtenderet unguem. Nam ueteres, cum aliquem medio digito indicabant,latenter eius ſignificabant infamiam: cuius rationem propter nimiam obſcœnitatem hic conſulto prætermiſimus. Si quis tamen noſſe cupiat,uideat prouerbium,Digitum meum oſtendere.

INFAMO,as,are,pe.p. [*Suergognare,infamare*] ἀτιμάζω, infamia afficio,ignominiam uel notam inuro. Quinct. lib.10. cap.1. Deinde cum ſe iactaret eodem modo dicere, Senecam infamauit. Inuenitur etiam interdum pro diuulgare.Liu.10.Bel.Maced.Infamandę rei cauſſa ianuam obſeruari iubet. Infamare agrum, deuaſtare. Cic.Epiſt. Vt tua moderatio aliorum Infamet iniuriam.Colu.lib. 1.ca.7.Ita fit,ut & actor & familia peccent, & ager ſæpius infametur.Infamatus participium. Ouid.14.Metam.Et procul inſidias, Infamataq; relinquunt Templa deæ.

INFANDVS,a,um,[*Coſa da non dire*] ἄρρητος,ingens,immenſus, inenarrabilis, nefarius, illicitus: à fando, quod oratione exprimi nõ poſſit,aut debeat.Virg.2.Æneid.Infandumq; Regina iubes renouare dolorem.Martial.lib.9.Immaturas dabant infandas corpora pœnas.Cic.de Orat.Ex re,ſi crudelis, ſi infanda, ſi præter opinionem.Virg.4.Æneid.Infandum ſi fallere poſſet amorem. Ponitur nonnunquam pro interiectione.Idem lib.1.Georgicorum:Infandum,ſiſtunt amnes,terræq; dehiſcunt.Idem lib.1.Æneid.Nauibus (infandum)amiſſis.

INFANS,tis,[*Fanciullo,bambino*] νήπιος,βρέφος,ſubſtantiuum,dicitur puer,qui nondum fari cœpit.Cic.3.Verr.Iſte infanti pupillæ fortunas patrias ademit. Ouidius 15.Metamorph.Editus in lucem iacuit ſine uiribus infans. Accipitur etiam aliquando Infans pro brutorum animalium,atque ipſarum etiam auium fœtu. Plinius: Quadrupedes infantes ſuos cognoſcunt. Idem lib.10.cap.61.Veſpertilio uolucrum ſola lacte nutrit ubera admouens,geminos uolitat amplexa infantes. Adiectiuum uero,capitur quaſi pro paruo. Idem lib.22.cap.22.de boleto, Nec tunicæ minor gratia in cibo infantis boleti,id eſt parui, & nondum adulti. Interdum dicitur Infans,non facundus.Cice.in Brut: Ipſum Scipionem accepimus non infantem fuiſſe. Per tranſlationem ſumitur pro ſtulto, & quaſi loqui neſciente.

INFANTIOR,& Infantiſſimus,id eſt, ſtultior, & ſtultiſſimus. Auctor ad Herennium lib.2.Et dum caute, expediteq; loqui uolunt, Infantiſſimi reperiuntur.Idem ad Quint.Fratr. Gabinius abſolutus eſt:omnino nihil accuſatore Lentulo,ſubſcriptoribusq; infantius: nihil illo conſilio ſordidius.

INFANTIA,tiæ,[*Età del fanciullo inſino à ſette anni*] νηπιότης, ætas hominis uſq; ad annum ſeptimum,quòd ad id fere tempus ſatis commode fari non poſſumus.Quinctil.lib.1.ca.2.Et quantum in infantia præſumptum eſt temporis,adoleſcentiæ acquiritur. Dicitur etiam infantia,cum quis rem aliquam nouit, quam tamen explicarè non poteſt.Cic.lib.3.de Orat.Dummodo hoc conſtet, neq; infantiam eius,qui rem norit,ſed eam explicare dicendo nõ queat: neq; inſcitiam eius,cui res non ſuppetit,uerba non deſint,eſſe laudandam:quorum ſi alterum optandum ſit, malim equidem indiſertam prudentiam,quàm ſtultitiam loquacem.

INFANTARIA,pro puerpera.Martialis lib.4. Et quod mireris magis, infantaria non eſt.

INFANTILE,νηπιώδης,adiectiuum,quod eſt infantis.

INFARCIO,cis,impleo, [*Empiere,infarcare*] ἐμπλάττω. Plin.lib.35. cap.14.Quid?non in Africa,Hiſpaniaq; ex terra parietes, quos appellant formaceos(quoniam formacum modo circumdati,utrinque duabus tabulis inferciuntur uerius, quàm inſtituuntur) æuis durant incorrupti imbribus,uentis,ignibus,omniq; cæmento firmiores?Colu.lib.12.cap.53.Et maxime in eas partes, quibus oſſa relicta ſunt,largum ſalem infarcito. Infarcire uerba, inculcare, & ſine ordine inſerere.Cic.in Orato.Quæ uitia qui fugerit, ut neque uerbum ita traiiciat,ut id de induſtria factum intelligatur: neque infarciens uerba,quaſi rimas expleat,&c.

INFATIGABILIS,[*Che non ſi ſtracca*] ἀκάματος,qui non defatigatur:ut,Infatig bilis curſus.Plin.lib.18.cap.19.Dentes quidem eorum maximi, equis quoque adalligati, infatigabilem curſum præſtare dicuntur.

INFATVO,as,are,[*Fare impazzire*] ἐκμωραίνω, fatuum, ſine ſale, id eſt,ſine ſapientia facio. Fit enim à fatuus,& præpoſitione In, quæ eius ſignificationem auget.Cic.pro L.Flac.Neminem quidé adeo infatuare potuit,ut ei nummum ullum crederet. Idem 3.Phili. Vt hominem ſtultum magis etiam infatuet mercede publica. Infatuatæ mulieres dictæ ſunt, quæ Faunorum ludibriis attinguntur. Et ſimiliter Infatuati uiri,quos nunc uulgus ſpiritu correptos nominat quidam etiam Dæmoniacos.

INFAVSTVS,ſta,ſtum,[*Sfortunato,infelice*] δυστυχής,infelix,infortunatus.Ouid.lib.4.Metam.Bella infauſta gerunt,multumq; ab utraque cruoris parte datur.

INFECTORES,[*Tintori*] βαφεῖς,δευσοποιοί, qui lanam colore aliquo inficiunt,id eſt,tingunt.Cic.Epiſt. Curtius noſter Dibaphum cogitat,ſed eum infector moratur.Pli.lib.20.cap.7.Quo infectores lanarum utuntur,quod Glaſtum uocant. Infector ſuccus, quo lanæ,uel quidpiam aliud tingitur,& inficitur.Pli.lib.11.cap.23.Purpurarum generi infector ille ſuccus.

INFECTVS,a,um,[*Tinto,macchiato*] ab Inficio, idē eſt, quod tinctus, maculatus,uenenatus,βεβαμμένος,δευσοποιημένος.Plin.lib.11.ca. 37.Mulieribus etiam palpebræ infectæ quodam modo, tanta eſt decoris affectatio,ut tingantur oculi quoque. Sueto. in Caligula: Inuenta & arca ingens uariorum uenenorum plena,quibus mox à Claudio demerſis,infecta maria traduntur,non ſine piſcium exitio.Seneca:Diu in iſtis uitiis iacuimus,elui difficile eſt: non enim inquinati ſumus,ſed infecti.Cic.lib.5.Tuſcul.Sed nos umbris,deliciis,ocio,languore,deſidia animum infecimus, id eſt polluimus, corrupimus.Eſt præterea Infectus nomen adiectiuum, compoſitum ex In,negatiua particula, & participio Factus, idem ſignificans quod non factus.ut, Infectum argentum,ἄργυρος ἄσημος,ἀπύρωτος.Infecta pace,Infecto negocio,ἄπρακτος. Plautus in Capt. Quòd male feci,crucior modo,ſi infectum fieri poſſet, ἀγένητον. idem in Amphitryo.Ea quæ ſunt facta,infecta eſſe acclamitat. Terentius in Eunuch.Infecta pace,ultro ad eum uenies, indicans te amare & ferre non poſſe. Liu.4.Belli Maced. Argenti infecti tulit in ærarium quatuordecim millia pondo ſeptingenta triginta duo: & ſignati bigatorum xvij.millia uiginti tria.Infecti, id eſt, non ſignati,nec cælati.

INFECTVS,tus,[*Tintura*] βαφή,accipitur pro tinctura.Plin.libro.8. cap.48.De reliquarum infectu ſuo loco dicemus.

INFELICITAS,atis,δυστυχία,aduerſa fortuna.Teren. in Adel. Quid hoc(malum)infelicitatis?Cice.lib.2.de Finib.Beate uiuere,alii in alio,uos in uoluptate ponitis,infelicitatem in dolore.

INFELIX,cis,[*Infelice,miſero,sfortunato*] δυστυχής,infortunatus,miſer.Teren.in Eunu.At ego infelix,neque ridiculus eſſe,neque plagas pati Poſſum Infelix,& ærumnoſus. Cice.7.Verr.Infelix,non fœcundus,inquit Seruius in illud Virg.5.Eclog.Infelix lolium,& ſteriles dominantur auenæ.Cic.pro Rab.Quæ tu homo lenis, ac popularis libentiſſime commemoras:Caput obnubito,arbori infelici ſuſpendito.Virg.2.Georg.Salſa autem tellus, & quæ perhibetur amara Frugibus infelix.

INFELICITER,[*Infelicemente, diſgratiatamente*] δυστυχῶς, melius enim, ſine diphthongo aduerbium, idem ſignificans quod infortunate,miſere,calamitoſe.Teren.in Eun. Dum ſequor hanc, fit mihi obuiam.P. Incommode hercle.C. Imo enim uero infeliciter.Liu.li.1.ab urb. Id quanquam omiſſum iam ex omnium cura Latinorum,ob rem toties infeliciter tẽtatam in armis uidebatur.

INFELICITO,as,are[*Fare infelice,far miſero*] δυστυχῆ ποιῶ, infelicē & miſerum facere.Plau.in Caſ. Dii me & te infelicitent, ſi ego in os meum uini guttam indidi.

INFENSO,as,are.[*Hauer piu che nemico*] pro infenſum habere. Tacit. lib.13.Vt quaſi infenſantibus Deis exitio tradi crederetur.Infenſare,pro Infeſtare. Idem lib.5.Adequitare caſtris infenſare pabula.Idem lib.13.Sed palam infenſare Armeniam.

INFENSVS,a,um, [*Piu che nemico crucciato*] ἐχθρός, iratus, male alicui cupiens.Teren.in And.Me infenſus ſeruat,ne quam faciam in nuptiis fallaciam.Sueto.in Vitel.Nullis tamen infenſior, q̃ uernaculis.Cic.1.Verr.Iam nunc timeo quidnam pro offenſione hominum,qui illi inimici, infenſiq; ſunt, & expectatione omnium, & magnitudine rerum dignum eloqui poſſim.

INFER,[*Di ſotto*] apud antiquos legitur pro infra,ſicut Super. Cato de Re ruſt.cap.149.Vbi pirus florere cœperit,prato irriguo, ubi ſuper,inferq; uicinus permittet, tum dedito. Sunt tamen qui hoc in loco Super & Infer malint eſſe antiqua adiectiua:ut,Super

uicinus dicatur, qui a ſuperiori parte fundum contingit: Infer, qui ab Inferiore.

INFERCIO, cis. Cicero Oratore. Neque inferciens uerba quaſi Rimas expleat.

INFERI, rorum. Cic. de Natu. Hercules apud inferos.

INFERIAE, arum, χοαὶ, ἐναγίσματα, ſacrificia, quæ inferis ſoluuntur. Vnde Inferias facere, eſt manes ſacrificiis placare. Virg. 10. Æne. Viuentes rapit inferias, quas immolet umbris. Cice. de Nat. Deo. lib. 3. Tertius eſt ex Idæis dactylis, cui inferias afferunt. Virg. 9. Æneid. Abſenti ferat inferias, decoretq; ſepulcro. Ouid. 5. Faſto. Inferias tacitis Manibus illa dabunt.

INFERIOR, & hoc inferius, comparatiua ab Inferus. Cicero 1. Verr. Tum cùm omnibus rebus inferior ſis, hac una in re te mihi anteferri putas oportere, quòd Quæſtor illius fueris: ego, ſi ſuperior cęteris rebus eſſes, te hanc unam ob cauſſam accuſatorem repudiari putaré oportere. Corn. Tacit. li. 3. Tiberius Atq; Auguſta publico abſtinuere, inferius maieſtate ſua rati, ſi palam lamentarentur.

INFERIVS comparatiuum aduerbiale. Ouid. 2. Meta. Inferiusq; ſuis fraternos currere Luna admiratur equos.

INFERNALIS, & hoc le, [Infernale, da l'inferno] καταχθόνιος, ab Infernus fit, cum eſt ſubſtantiuum: unde, Infernales Furiæ.

INFERNAS, atis, ſicut ſupernas, omnis gener. Plin. lib. 16. cap. 39. Et ideo Romæ infernas abies ſupernati præfertur. Vitruuius: Infernatia lingua ſunt, quæ ex Apennini parte, qua inferum mare ſpectat, cæduntur: ſupernatia è diuerſo.

INFERNVS, [Inferno] ᾅδης, pro inferorum loco, in ſingulari gener. maſcul. in plurali neutri generis eſſe auctores ſunt Grammatici: cuius tamen rei nullum ex claſſicis teſtimonium proferunt: niſi fortaſſis ex ſacræ ſcripturæ interpretibus, quos ea in re non imitabimur. Eſt enim re uera infernus, a, um, nomen adiect. ſignificans id quod eſt infra nos, ſicut ſupernus, quod ſupra nos eſt. Plin. lib. 2. cap. 47. Quoniam ille infernus fluctus ex imo maris ſpirat. Infernæ umbræ, Martial. libro. 1. Inf[illegible] ſtagna, Liu. 8. ab urbe. Inferni dij, Idem 1. Bell. Macedo. Ab infernus fit, Inferne, aduerbium, κάτωθεν.

INFERO, penultima corr[illegible]pta, infers, intuli, illatum, [Portar dentro] εἰσφέρω, intro porto. Lactan. lib. 2. Non placebat Perſio, quòd aurea uaſa templis inferantur. Interdum ponitur Inijcere, ἐπιβάλλειν: ut, Inferre manus. Cicero in Paradox. Et æque peccare te, ſi priuatis, ac ſi magiſtratibus manus inferantur. Inferre ſe, pro eo quod eſt, cum impetu irruere. Liu. libro. 2. Adeo concitato impetu ſe intulerant Hetruſci, ut funderent ipſo incurſu Aricinos. Inferre damnum, cladem, detrimentum. Cæſ. 2. Bel. Ciuil. Magniſq; ultro illatis detrimentis, eos qui irruptionem fecerant, in oppidum reiiciebant. Interdum ſubiicere, ſeu apponere, ἐπιφέρειν. Lactant. lib. 1. Quod clarum fiet exemplo, quod inferemus. Interdum introducere. Liu. libro. 1. ab urb. Lucus erat, quem medium ex opaco ſpecu fons perenni rigabat aqua, quò quia ſe perſæpe Numa ſine arbitris, uelut ad congreſſum Deæ, inferebat, Camœnis eum locum ſacrauit. Interdum pro ingerere, Cicero lib. 3. Officio. Turpe eſt, & ualde uitioſum in re ſeuera, conuiuio dignum, aut delicatum aliquem inferre ſermonem. Interdum pro concludere. Seneca: Cùm his argumentis quod propoſuerat intuliſſet. Interdum pro contra ferre. Cæſar. libr. 1. Romani conuerſa ſigna bipertitò intulerunt. Inferre arma, eſt bellum gerere, ἐπιφέρειν πόλεμον. Cicero Octa. Quibus cogitas arma inferre? Inferre crimen, eſt imputare, ſeu obijcere. Idem in Læli. Addendum eodem eſt, ut ne in criminibus, aut inferendis delectetur amicus, aut credat oblatis. Stuprum inferre. Cicero in Parado. Quancunque in domum ſtuprum intulerint, eandem eſſe labem libidinis.

INFERVS, a, um, Inferior, Infimus [Ciò che è di ſotto, infero] ὁ κάτω, κατώτερος, κατώτατος, quod eſt infra, queadmodum Superus, a, um. quod eſt ſupra. Cic. 1. Tuſcul. Eademq; ab animo, tanquam ab oculis caliginē diſpulit: ut omnia ſupera, infera, prima, media, ultima uideremus. Ab Inferus dicti ſunt Inferi, quòd infra nos circa terræ centrum credantur habitare. Cic. pro A. Cluent. Nunc quidem quid tandem illi mali mors attulit? niſi forte ineptiis, ac fabulis ducimur, ut exiſtimemus illum apud inferos impiorum ſupplicia perferre. Inferum mare Tyrrhenum, ſicut Superum, Adriaticum, quòd ex urbe Roma verſus Adriaticum euntes, fere ſemper aſcendunt: contra ad urbem, ad mare Tuſcum uenientes deſcendunt. Aut certe, eo quòd Adriaticum mare Italiam ab Oriente alluit, Tyrrhenum ab Occidente, & Meridie.

INFERVEO, es, ſiue, Inferueſco, is, [Bollire] idem quod ferueo. Horat. 2. Sermon. Saty. 4. Hoc ubi confuſum ſectis inferbuit herbis, Corycioq;, &c.

INFERVEFACIO, cis. Col. li. 9. ca. 12. Omnia eadē æquis ponderibus in unum læuigata, & fictili uaſe cum ammineo uino inferuefacta.

INFESTA ſigna, [Inſegne, bandiere contro al nemico] πολεμικὰ σημεῖα, dicuntur, quæ aduerſum tendunt, hoc eſt, uexilla in hoſtem euntia. Cæſ 6. Bel. Gal. Illi ubi præter ſpem, quos fugere credebant, infeſtis ſignis ad ſe uenire uiderunt.

INFESTE, aduerb. noxie. Liu. 6. Bel. Pun. Age contra, quæ illi infeſte in nos fecerint, repetite. id eſt, inimico animo.

INFESTIVVS, [Ruſtico, non piaceuole, non faceto] ἀκαλλής, ἀηδὴς, infacetus, iniucundus. Gel. Homo ſubagreſti ingenio, & infeſtiuo.

INFESTO, ſtas, [Moleſtare] ἐνοχλέω, diuexo, moleſtiam infero. Plin. lib. 7. cap. 2. quos a gruibus infeſtari Homerus quoque prodidit. Infeſtare, pro uitiare. Plin. lib. 15. Arborem ipſam fertilitate conſumi, muſco præterea rubro infeſtari. Infeſtantur uinea Auſtris, & Euris. Columella lib. 3. cap. 12. Infeſtat infantes editos plenilunium. Plinius libro 7. cap. 6. Vnde Infeſtatio, ἐνόχλησις, moleſtatio, uexatio.

INFESTVS, a, um, [Nemico, piu che nemico] πολέμιος, ἐχθρὸς, σχέτλιος, qui alicui bellum infert: & eſt plus quam inimicus, iamq; aduerſus eum fertur. Cic. 5. Verr. Quis hunc audet dicere aratoribus infeſtum, & inimicum fuiſſe? Accipitur etiam paſſiue pro eo qui infeſtatur. Cice. pro Roſcio Amer. Filii uita infeſta ſæpe ferro, & inſidiis appetita. Nigidius Infeſtum à feſtinando dici putat. Qui enim inſtat alicui, eumq; properans urget, & opprimere eum ſtudet, atque feſtinat: & contra de cuius periculo, & exitio feſtinatur: horum uterque Infeſtus dicitur, ab inſtātia fraudis, quàm uel facturus alicui, uel paſſurus eſt. Infeſtum mare habere, ut annotauit Nonius, ſignificat latrocinando mare infeſtare. Cicero libro 3. de Repub. Nam cum quæreretur ex eo: quo ſcelere impulſus, mare haberet infeſtum uno myoparone: eodem, inquit, quo tu orbem terræ. Senectus infeſta, hoc eſt, moleſta & grauis. Liuius 1. ab urbe. Tum uero indies infeſtior Tullij ſenectus, infeſtius cœpit regnum eſſe. Signa infeſta, dicuntur, quæ aduerſum tendunt. Cæſar 6. Bell. Gall. Illi ubi præter ſpem, quos fugere credebant, infeſtis ſignis ad ſe ire uiderunt. Liu. 2. ab urb. Sic in primum infeſtis haſtis prouolant duo Fabij.

INFICIAS, tantum accuſatiui caſus eſt, & pluralis num. & ſolum, cum Eo, is, iungitur, & ſine præpoſitione: ut, Hic inficias iturus eſt, hoc eſt, negabit, ἔξαρνος ἔσται. Teren. in Adel. Si inficias ibit, teſtis mecum eſt anulus, quem amiſerat.

INFICIALIS, le, ut Inficialis ſtatus, quo itur inficias, & negantur obiecta. Cice. in Top. Itaq; aut Inficialis, aut coniecturalis prima appellatur.

INFICIATIO, onis, [Negatione] ἐξάρνησις, negatio. Cice. 2. de Orato. Ac noſtræ fere cauſſæ quæ quidem ſunt criminum, plerunque inficiatione defenduntur. Vide Inficior.

INFICIATOR, toris, [Negatore] ἔξαρνος ὤν qui negat ſe uel debere, quod actor petit, uel commiſiſſe, quod accuſator obiicit. Cic. li. 1. de Orat. Non ne intelligebat, ut ſi ille inficiator probaſſet iudici, ante petitam eſſe pecuniam, quam eſſet deberi cœpta, &c. Vnde ſtatus coniecturalis dicitur Inficialis, quo negamus, quod uel petitur, uel obiicitur. Cic. in Cat. Hoſce ego non tam milites acres, quàm inficiatores lentos eſſe arbitror. Martialis lib. 1. In ius, ò fallax, atque inficiator, eamus.

INFICIO, is, ere, pe. cor. ex In, & Facio. [Tignere, macchiare] βάπτω, tingo, imbuo. Plaut. in Truc. Quia tibi inſuaſo infeciſti propudioſa pallulam. Cæſar 5. Bel. Gal. Omnes uero ſe Britanni glaſto inficiunt, quod cæruleum efficit colorem. Per translationem ſumitur pro uitio, ſeu maculo, διαφθείρω. Cic. lib. 5. Tuſc. Sed nos umbris, deliciis, ocio, languore, deſidia, animum infecimus. Liu. Hoc luxu, & peregrinis infecti moribus. Item uenenare, φαρμάττειν. Virg. lib. 2. Georg. Quo non præſentius ullum, Pocula ſi quando ſæuæ infecere nouercæ. Plin. lib. 11. Nimio fumo inficiuntur apes. Hoc uerbum Diomedes à Fuco componi exiſtimat: dicit enim: Facio, Conficio: Fuco, Inficio. Sed aſpera animis uidetur compoſitio, licet à ſignificatione non abhorreat.

INFICIOR, aris, depo[illegible]ēs, [Negare] ἀρνοῦμαι, ἐξαρνοῦμαι, nego, dicto, nō facto. Vnde Inficiationes, ἐξαρνήσεις, quæ ſunt debitæ rei negationes, cum per creditorem à debitore depoſcitur. Plau. in Ciſtel. Omnia inficiatur, ea quæ dudum confeſſa eſt. Cice. in Catil. Nam quum id poſſet inficiari, repente præter opinionem confeſſus eſt.

INFIDELIS, le [Non fedele, ſenza fede] ἄπιστος, qui promiſſis nō ſtat, nec fidem promiſſam exoluit, quin potius uiolat. Cæſar. 7. Bell. Gall. Qui autem erant per ſe infideles, manus cogere, atq; aperte bellum parare cœperunt. Cice. ad Catonem libro. 15. His ego ſubſidiis ea ſum conſecutus, quæ nullis legionibus conſequi potuiſſem, ut ex alieniſſimis ſociis amiciſſimos, ex infideliſſimis firmiſſimos redderem.

INFIDELITAS, atis, fides uiolata, perfidia. Cæſar 3. Bel. Gal. Infidelitatem eius ſine ulla perfidia iudicauit comprimi poſſe. Cice. pro Milo. Quantæ infidelitates in amicis Idem 5. Tuſcu. Quantopere uero

uero amicitias deſideraret, quarum infidelitaté extimeſcebat, &c.

INFIDELITER, ἀπίστως, aduerbium. Cice. ad Brut. Infideliter aliquid cuipiam ſuadere.

INFIDVS, a, um, pen. prod. [*Infido, di cui non ſi dee fidare*] ἄπιστος, non fidus, cui non eſt fidendum. Cice. de Amic. Tum cum exul eſſet, ſe intellexiſſe, quos fidos amicos haberet, quos infidos. Liu. 7. ab urbe: Et propter Latinorum infidum iandiu fœdus. Virg. 2. Georg. Illum non populi faſces, non purpura regum Flexit, & infidos agitans diſcordia fratres. Hora. 1. Carm. Ode 35. At uulgus infidum & meretrix retro Periura cedit.

INFIGO, infigis, pen. pro. [*Ficcare, dentro*] ἐνερείδω, ἐμπήγνυμι, intus figo. Cic. 4. Tuſc. Cum in acie M. Allienum Pelignum ſcuto perlexit, gladiumq; hoſti in pectus infixit. Infixa in tergis hoſtium pila, Liu. 7. Bel. Pun. Infixa animis religio, Idem. 9. Bel. Pun. Telum infixum educere, Ouid. 13. Metam. Herent infixi pectore uultus, Virg. 4. Æneid.

INFIMATES, pen. prod. [*Huomini di baſſa conditione, plebei*] ἀσήμοι[illegible], dicti ſunt, qui ex infima plebe ſunt, ſicut Summates, qui maximæ & ſummæ nobilitatis ſunt, uel auctoritatis. Plau. in Stich. Summates, uiri, atque Infimates.

INFIMO, as, p. c. [*Deprimere, abbaſſare*] deprimo, infimũ facio. Eſt. n. contrarium uerbo Sublimo. Apul. de Dæmonio Socratis: Ingenia illa ad beatitudinem ſublimata ſunt, hæc ad miſerias infimata.

INFIMVS, a, um, ſuperlatiuum. Plaut. Curcul. In loco infimo boni homines atque dites ambulant. Infimi homines, id eſt, contempti, nullo in honore habiti, uel abiectæ conditionis. Terentius in Eunuch. Tace tu, quem ego eſſe puto infra omnes imfimos Homines. Cicero pro Flac. Si quem infimo loco natum, nullo ſplendore uitæ, nulla commendatione famæ defenderem. Idem 1. de Fin. In quo nihil æque, nec ſummum, nec infimum, nec medium, nec ultimum, nec extremum ſit.

INFIMVS, a, um, Vide inferus, a, um.

INFINDO, is, ere, [*Pendere*] ἐγκόπτω, findendo incido. Virg. Eclog. 4. Quæ cingere muris Oppida, quæ iubeât telluri infindere ſulcos.

INFINITAS, tis, ἀπειρία, perpetuitas. Cic. 1. Offi. Gradus autem plures ſunt ſocietatis hominum: ut enim ab illa diſcedatur infinitate, propior eſt eiuſdem gentis, nationis, &c.

INFINITE, aduerbium, perpetuo, indeſinenter. Cice. in Paradox. Illi aurata tecta in uillis, & ſola marmorea facienti, & ſigna, tabulas, ſuppellectilem & ueſtem infinite concupiſcenti, &c.

INFINITIO, onis. Cice. 1. de Finib. Infinitio ipſa, quàm ἀπειρίαν uocant, tota ab illo eſt. Id eſt, infinitas, ſiue infinitudo.

INFINITO, ablatiuus loco aduerbii. Pli. lib. 15. cap. 8. Procedente perſuaſione illa, quicquid in Creta naſcitur, infinito præſtare ceteris eiuſdem generis alibi genitis.

INFINITVS, a, um, [*Infinito, ſenza fine*] ἄπειρος, finito contrarium. Cice. pro Roſc. Comœ. Qui tantas, & tam infinitas pecunias, non propter inertiam laboris, ſed propter magnificentiam liberalitatis repudiarit. Infinitæ altitudinis ſpelunca, Cicero 6. Verr. Infinitum imperium, id eſt, ſine exceptione, uel maximum, & quaſi perpetuum. Cicero 4. Verr. Poſtquam M. Antonii infinitum illud imperium ſenſerant.

INFINITIVVS modus, ἀπαρέμφατος, ſine alterius uerbi adminiculo poni ſolet: ut apud Virg. 1. Æneid. Me ne incepto deſiſtere uictam? Quo in loco ſubintelligitur, Oportet uel Decet. Ponitur etiam frequentiſſime infinitiuus pro præterito imperfecto indicatiui. Terent. in Eunuch. Inuidere omnes mihi: pro inuidebant. Ideo autem dicitur Infinitiuus, quia alii modi definiunt perſonas & numeros: hic autem ſine numeris & perſonis eſt, & habet ſolum præfinitum tempus, præſens, præteritum, & futurum: ut, Amare, præſens: Amaſſe, præteritum: Amatum ire, futurum.

INFIRME. Cic. Epi. Etſi Intelligebam ſocios Infirme animatos eſſe.

INFIRMATIO, mationis, confutatio. Cicero libro primo de Inuentio. Iudicatio eſt, quæ ex infirmatione & confirmatione rationis naſcitur controuerſia. Infirmatio rerum iudicatarum, Cicero pro Lege Agrar.

INFIRMISSIMVS, ac deſperatiſſimus homo, Cic. in Piſonem. Caput infirmum, Horat. 1. Epiſt. 17. Leuiſſimæ, ac infirmiſſimæ cauſſæ. Cic pro Cluentio.

INFIRMITAS, ἀσθένεια, inualiditas, non ægrotatio, ſicut pleriq; male uſurpant: ſed potius debilitas illa, quæ uel ex ætate, uel ex morbo contigit. Cice. de Senectu. Vt enim infirmitas eſt puerorum, & ferocitas iuuenum, & grauitas iam conſtantis ætatis: ſic ſenectutis maturitas naturale quiddam habet, &c. Idem pro Syll. Infirmitatem corporis animi uirtute ſuperauit.

INFIRMO, as, are, [*Indebolire, fare infermo*] καταλύω, ἀκυρόω, debilitare, infirmum reddere, & etiam refellere: ut, Infirmare argumenta, & rationes alicuius. Cic. de Diuinat. Nec ea dico, quæ ſi dicam, tu infirmare non poſſis. Infirmare fidem teſtis ad iudicem, Cicero pro Roſc. Comœ. eſt infirmum reddere, & oſtendere periurum eſſe teſtem, aut ſaltem fide indignum. Idem 7. de Nat. Deo. Quanta uero illa ſunt, quæ uos Academici infirmatis & tollitis?

INFIRMVS, [*Infermo, debile*] ἀσθενής, ἄκυρος, non firmus, imbecillis, & debilis. Cicero 1. Acad. Et ſimul aſſidamus, inquam, ſi uidetur. Sane iſtud quidem inquit: ſum enim admodum infirmus. Inops & infirma claſſis. Cice. 7. Verr. Ætate affecta, & uiribus infirmis homo: Idem 6. Verr. Infirmi ſaporis uinum, ingeneroſum, debile, & quod linguam non ferit, aut pungit. Colum. libro. de Arbo. cap. 3. Montibus cliuiſq; difficulter uineæ conualeſcunt, ſed firmum, probumq; ſaporem uini præbent: humidis & planis locis robuſtiſſime, ſed infirmi ſaporis uinum, nec perenne faciunt.

INFIRMIOR, comparatiuus. Horat. 1. Serm. Saty. 9. Sum paulo infirmior unus Multorum.

INFIT, [*Comincia, dice*] uerbum defectiuum, auctore Feſto, idem eſt quod Incipit. Plau. in Aulula. Infit ibi poſtulare plorans, eiulans. Sæpius tamen accipitur pro Inquit. Liu. 1. ab urbe. Ibi infit annum ſe tertium & nonageſimum agere.

INFLAMMATIO, nis: ut, Inflammationes mammarum, quas Græci φλεγμονὰς uocant, nempe quando propter nimium humorem collectum in aliqua parte, ueluti cuiuſdam ignis ardor ſentitur.

INFLAMMO, as, [*Infiammare*] φλογίζω, φλογίζω, idem eſt quod incendo. Cice. 6. Verr. Quam cum inueſtigare Ceres uellet, dicitur inflammaſſe tedas iis ignibus, qui ex Aetnæ uertice erumpunt. Idẽ 7. Ver. Claſſem pulcherrimam populi Romani in littus expulſam, & eiectam, cum primum aduesperaſceret, inflammari, incendiq; iuſſit. Per tranſlationem accipitur pro augere. Cice. 2. Verr. Cum ſint parati, qui concionibus & legibus hanc inuidiam Senatus inflammare conentur. Inflammare paſſiue, pro uehementer appetere, & deſiderare aliquid. Cic. de Amic. Honores uero, quorum cupiditate quidam inflammantur, quàm multi ita contemnunt, ut nihil inanius eſſe, nihil leuius exiſtiment.

INFLATIO, nis. Cice. de Diuinat. Quod habet Inflationem magnam is cibus tranquillitati mentis contrarius.

INFLATVS animus, ſuperbus, elatus. Cic. 3. Tuſculan. Sic igitur inflatus, & tumens animus in uitio eſt: ſapientis autem animus ſemper uacat uitio, nunquam tumet.

INFLATVS, us, [*Il gonfiare*] ἐμπνευσμός, ἐμπνευματωσις, ipſe inflandi actus. Cicero 4. Acade. Qui primo inflatu tibicinis Antiopam eſſe aiunt, aut Andromacham. Inflatus diuinus, pro afflatu, & inſpiratione, apud Cic. 1. de Diuin. Tum aliquo inſtinctu, inflatuq; diuino futura renunciat.

INFLECTO, is, ire, [*Piegare, torcere*] κάμπτω, idem quod flecto: Cæſ. 1. Bell. Gall. Cum ferrum ſe inflexiſſet. Cice. 7. Verr. Vbi primum ex alto ſinus ad urbem ab littore inflectitur. Veſtigium curſus ſui inflectere, à curſu ſuo declinari. Cicero. 2. de Natura Deorum, Oculos aliquorſum inflectere, Cice. ad Quir. poſt Red. Voces inflectere cantu, Tib. libro ſecundo Eleg. 7. Inflexus, participium: ut, Aratrum inflexum, Virg. 1. Georgico. Incuruum, & leuiter à ſummo inflexum bacillum, Cice. 1. de Diuinatio. Ceruix inflexa, Virg. lib. 3. Æneid. Genu inflexum, Propert. lib. 3. Eleg. 9. Inflexus, us, nomen: ipſe inflectendi actus. Plin. lib. 11. ca. 25. Ferit obliquo ictu & inflexu.

INFLEXIBILIS, le, ἄκαμπτος, quod inflecti non poteſt. Pli. lib. 28. ca. 12. Dolorem inflexibilem, (Opiſthotonon uocant) leuat urina capræ auribus infuſa. Plin. Epiſto. 317. Peruicaciam certe, & inflexibilem obſtinationem debere puniri.

INFLEXIO, onis, κάμψις, Idem Cice. de Vniuerſ. Omnis enim orbis eorum, quaſi facilitatis inflexione uertebatur. Laterum inflexio, Cic. 3. de Oratore.

INFLIGO, gis, penult. product. [*Percuotere, dare colpi*] ἐντείνω, προσρήσσω, ictum infero, incutio, ex In, & Fligo, uerbo antiquo, quod ſternere ſignificabat. Plin. lib. 8. cap. 36. Sæpe in arena colaphis inflictis exanimantur. Cicero in Piſonem. Quæ diſceſſus meus reipublicæ uulnera inflixit. Idem in Vatin. Si ad cetera uulnera, quibus putaſti rempub. deleri, hanc quoque mortiferam plagam inflixiſſes Auguratus tui.

INFLO, flas, are, [*Infiare, gonfiare*] ἐμπνευματόω, turgefacio, à folle, qui flatu turgeſcit, tractum. Vnde tibicem Buccinam uel calamos inflare, dicitur pro tibia canere, uel calamis. Varro. 3. de Re ruſt. cap. 13. Qui cum eo ueniſſet cum ſtola, & cithara, & cantare eſſet iuſſus, buccinam inflauit. Inflare ambas buccas, iratorum proprium. Horat. 1. Sermo. Saty. 1. Quin Iuppiter ambas Iratus buccas inflet. Inflare, turgeſcere, tumere, & efferri, uel ſuperbire. Cic. 1. de Legibus Fannii autem ætati coniunctus Antipater paulo inflauit uehementius, habuitq; uires agreſtes ille quidem, atq; horridas, ſine nitore ac palæſtra.

INFLVO, is, xi, xum. [*Scorrere, inondare dentro*] εἰσρέω, illabor, intro fluo. Col. li. 1. Sed ampla ſtabula ſic ordinentur, ne quis humor in-

fluere poſſit. Cice.4.Tuſcula. Apud Hypanim fluuium, qui ab Europæ parte in Pontum influit. Influere in aures hominum, id eſt, ſenſim irrepere. Cic.in Læl. Quibus blanditiis C. Papirius nuper influebat in aures.

INFODIO, di, ſum, [*Cauare, incauare*] ἐνορύττω, humi defodio, terra obruo, Virg.2. Georgico. Ante ſupinatas Aquiloni oſtendere glebas, Quàm lætum infodias uitis genus. Nonnunquam idem ualet quod ſimplex fodio. Colum.lib.4. Campeſtris locus alte duos pedes infodiendus eſt.

INFORMATIO, nis [*Il primo ſchizzo*] ὑποτύπωσις, περιγραφή, proprie dicitur prima illa & rudis forma, quæ ab artifice operi alicui inducitur. Per tranſlationem autem accipitur pro rudi quadam & imperfecta natione à natura primum animo impreſſa. Cicero primo de Natura Deorum. Quæ eſt enim gens, aut quod genus hominum, quod non habeat ſine doctrina anticipationem quandam Deorum, quàm appellat πρόληψιν Epicurus, hoc eſt, anteceptam animo rei quandam informationem, ſine qua nec intelligi quicquam, nec diſputari poſſit?

INFORMIS, me, [*Sformato, ſenza forma*] ἄμορφος, ſine forma. Plin. lib.7.cap.15. Ea eſt caro informis, inanima, ferri ictum, & aciem reſpuens. Informe cadauer. Ad Heren. Cum res muta, aut Informis ſit eloquens, & formata: Virg.8. Æneid. Hyemes informes, Horat.2.Carm.Ode 10.

INFORMO, as, are, [*Fare la prima bozza, fare il primo ſchizzo*] ὑποτυποῦν, σχηματοποιεῖσθαι, περιγράφειν, μορφοῦν, eſt primam illam, & rudē operi alicui formam inducere. Virg.lib.8. His informatum manibus, iam parte polita, Fulmen erat. Per tranſlationem accipitur pro eo quod eſt in mores componere, ἠθοποιεῖν, ſeu certam formā morum imprimere animo. Cice.pro Archia: Nam ut primum ex pueris exceſſit Archias, atque ab his artibus, quibus ætas puerilis ad humanitatem informari ſolet, ſe ad ſcribendi ſtudium contulit. Animus bene à natura informatus, Cic.1.Offic.

INFORO, as, pe.cor. à foro compoſitum, [*Far fauola del foro, forare*] ἐν ἀγορᾷ διαθρυλλεῖσθαι, κακῶς ἀγορεύειν Herodiano, in foro traducere, fori fabulam facere: ſicut Incomitiare, per comitium diuulgare. Plau.in Curc. Adoleſcens ob rem publicam, hoc intus mihi Quod inſigne habeo, quæſo ne me incomities. LY. Licet ne inforare, ſi incomitiare non licet? C. Non inforabis me quidem: nec mihi placet tuum profecto, nec comitium. Aliquando componitur ex In, & Foro, as, ἐντιτραίνω, quod eſt intus foro. Plin.lib.17.ca.14. Timebant priſci truncum findere: mox inforare auſi medium: ipſiq; medullæ calamum imprimebant.

INFORTVNATVS, a, um, [*Infelice, miſero, sfortunato*] δυστυχής, infelix, miſer, calamitoſus, ærumnoſus. Teren.in Eunuc. O infortunatum ſenem. Cic.ad Attic.lib.2. Nihil me infortunatius, & Catulo, tum ſplendore uitæ, tum hoc tempore.

INFORTVNIVM, ij, [*Infelicità, diſgratia, miſeria*] δυσπραγία, δυστύχημα, infelicitas, calamitas, ærumna. Teren.in Adelph. Si attigiſſes, ferres infortunium. Infortunium habere, calamitoſum eſſe. Liu.1. ab urb. Ni pareat patri, habiturum infortunium eſſe.

INFORTVNITAS, atis, idem. Gell.lib.6.cap.1. Itidem ſunt bona, & mala, felicitas & infortunitas, dolor & uoluptas.

INFRA, [*Di ſotto*] ὑποκάτω, ὑπένερθεν, ab In, naſci uidetur, cuius ſignificatio nota eſt. Et ſine caſu quidem aduerbium eſt, adiuncto uero caſu, præpoſitio: ut apud Teren.in Eunu. Ego te eſſe infra omnes infimos puto homines. Facitq; ex ſe Inferus, a, um, inferior, Infimus Infernus. Docet Lauren. Valla, Infra, ad dignitatem, & locū referri: ut infra dignitatem meam eſt, & Infra tectum. Intra ad numerum, & ſpatium, ἐντός, ut, Intra uiginti dies. & Intra muros: nō autem, Infra. Sunt autem Infra, & Supra, inter ſe relatiua, ſicut Intra, & Extra, Super, & Subter.

INFRACTIO, onis, [*Rottura*] κλάσις, θλάσις, uerbale, ab Infringo, idem eſt, quod fractio, uel ruptura: ut, Infractio oſſis, uel cartilaginis. Infractio animi, id eſt, puſillanimitas, uel demiſſio, & torpor animi rebus aduerſis, uel deſperatione fracti, ἀθυμία. Cicero 3. Tuſculanarum. Veriſimile eſt igitur, in quem cadit ægritudo, in eundem cadere timorem, & infractionem quandam animi, & demiſſionem.

INFRACTVS, a, um, [*Rotto, ſpezzato*] κατεαγὼς, κατεῤῥαχθείς, idem quod fractus: niſi ſi qua maior uis ex natura præpoſitionis accedat. Cice.1. Acad. Tu autem te negas infracto remo commoueri. Idem pro domo ſua, Itaq; infractus furor tuus inanes faciebat impetus. Sic Infractus animus dicitur, qui demiſſus eſt, & deiectus, & rerum aduerſarum fluctibus peſſundatus. Cic.1. Acad. Non modo non infracto animo erat, uerum etiam confirmato & renouato. Res infracta, id eſt, perdita, afflicta, & deſperata. Cic. Atti.lib.9. Tum poterimus deliberare, non ſcilicet iam integra re, ſed minus infracta, quàm ſi una proieceris te. Oratio infracta, id eſt, humilis & demiſſa, qualis ſolet eſſe, eorū, quibus parum propitia eſt fortuna. Liu. 8.Bel.Maced. Oratio fuit ſummiſſa, & infracta, extenuantis opes ſuas, urbiumq; ſuæ deditionis egeſtatēque quærentis. Legitur aliquando Infractus, in contraria ſignificatione, pro non fracto, ἀῤῥαγής, ἄῤῥηκτος. Pli.li.8.ca.50. Mares, q̄ maxime ſimos, longis auriculis, infractiſq; armis, q̄ uilloſiſſimos probant. Ad eundem etiam modum interpretatur Seruius illud Virg.12.Æneid. Turnus ut infractos aduerſo Marte Latinos Defeciſſe uidet.

INFRAENATVS, a, um, [*Sfrenato*] ἀχάλινος, nomen adiectiuum eſt, idem ſignificans, quod non frænatus. Liu.6.Bel.Maced. Non ſtratos, & infrænatos magna pars habebant equos.

INFRAENO, as, are, [*Frenare, mettere il freno*] χαλινόω, proprie equis fræna imponere. Liu.7. Bel. Maced. Pauci ſtabant impauidi equi, eos ipſos non ſternere, non infrænare, aut aſcendere facile poterant. Per tranſlationem accipitur pro cohibere, ſeu domare, detinere. Plin.lib.9.cap.31. Quod ubi uidere nautici, ſtatim pluribus anchoris nauigia infrænant. hoc eſt detinent, ſeu cohibent, ne longius progredi poſſint.

INFRAENVS, a, um, & Infrænis ne [*Senza freno, sfrenato*] ἀχάλινος, ſine fræno, non frænatus. Virg.lib.10. Illum infrænis equi lapſu tellure iacentem. Idem 4.Æneid. Hinc Numidæ infræni cingunt. Vbi Numidas infrænos uocat, quod equis uterentur infrænatis, quos ſola regebant uirga. Infrænus curſus. Colu.lib.10. Sed quid ego infræno uolitare æthera curſu Paſſus equos?

INFRAGILIS, le, [*Fermo, ſaldo, non fragile*] ἄῤῥηκτος, firmus & ualidus. Ouid.1. Triſt. Si uox infragilis, pectus mihi firmius eſſet. Animum infragilem tenere, Idem ad Liuiam.

INFREMO, is, re, [*Fremere*] βρέμω, βρενθύομαι, φρυάττω. idem qđ ſimplex fremo, hoc eſt, murmure & flatu indignationē oſtendo. Virg. 10.Æneid. de apro: Infremuitq; ferox, & inhorruit armos. Accipitur aliquando pro perſtrepere, perſonare, & ſonitu horrorem incutere. Silius libro.3. Nec bellum raptis tam dirum mille carinis Acrius infremuit, trepidumq; exterruit orbem.

INFRENDEO, es, ere, infrendui, ὑποπρίειν, τοὺς ὀδόντας, βρύχειν. proprie ſignificat dentes iraſcendo quatere, & inuicem collidere. Virg.3.Ænei. Dentibus infrendens gemitu, graditurq; per æquor Iam medium.

INFRENDES, ἀνόδοντες, dicuntur pueri ſine dentibus, qui frendere non poſſunt.

INFREQVENS, tis, omnis ge. [*Poco frequentato*] μανός, parum frequētatus: ut, Infrequens forum, in quo pauci conueniunt. Infrequens ſenatus, paucorum ſenatorum conuentus, Liui.3. ab urbe: Præterquam quòd infrequens ſenatus iudicio erat ſociis afflictam ciuitatem peſtilentia eſſe, mæſtum etiam reſponſum tulere. Infrequens in loco aliquo quis eſſe dicitur, qui raro eum frequentat. Cicero ad Q.Frat. Et ſum equidem, ut ſcribis, & Romæ, & in prædiis infrequens.

INFREQVENTIA, tiæ, [*Rarità*] μανότης, raritas, & paucitas. Cice. ad Quinct.Fratr. Summa infrequentia, cum uellet exire, à Cos. retentus eſt. Liu.2. ab urb. Nec agi quicquam per infrequentiam poterat ſenatus.

INFRICO, as, are, [*Fregare*] ἐντρίβω, idem quod fricare, & fricando contundere, uel illinere etiam fricando. Columella libro 12. capite 30. Et pondo quadrantem amphoris ſingulis infricato, & oblinito.

INFRIGO, is, infrixi, frictum, [*Friggere inſieme*] ſimul frigo, in patella, aut alio quouis inſtrumento. Pli.lib.20.ca.13. Dederunt & cum bitumine infrictam potioni propter anhelitum.

INFRINGO, gis, [*Rompere grandemente*] καταῤῥήγνυμι. ualde frango. Pli.lib.22.cap.6. Ne inſidens ales infringat. Cic.pro Mil. Infringere gloriam alicuius. Cæſ.3 Bel.Ciu. Vt primus excurſus, uiſq; militum infringeretur, acieſq; diſtenderetur, &c. Interdum eſt illidere, & infligere, ἐντρίβεσθαι, Teren.in Adelph. Plus quingentos colaphos infregit mihi. Hinc fit Infractus, quando idem ſignificat, quod fractus, uel ualde fractus. Vide ſupra.

INFRIO, as, ἐντρίβω, rem friatam & comminutam rei alicui intero. Cato de re ruſt.c.79. Eos melle ungito, papauer infriato. Col.lib. 8.cap.5. Atque ita paulum triti ſalis uulneribus infriatur.

INFRVCTVOSVS, a, um, [*Infruttuoſo*] ἄκαρπος, quod non fert fructum. Colum.lib.11. cap. 2. Poſt quem diem ſera & infructuoſa fit huiuſmodi rerum cultura. Infructuoſæ preces, uanæ, fruſtra factæ, & ex quibus nihil ei qui rogat fructus, aut utilitatis prouenit. Plinius epiſto.176. Quod uel maxime dolorem meum uicerat: obuerſantur oculis caſſi labores & infructuoſæ preces, & honor quem meruit.

INFRVNITVS, apud Senecam lib.3. de Beneficiis, legitur pro ſtolido & inſipiente. Vide Fruniſcor.

INFVCO, as, are, pe.pr. [*Imbellettare, coprire, diſſimulare*] φυκόω, fuco tingo, & per tranſlationem tego, diſſimulo. Cic.3. de Orat. Inſeriptis, & indictis non aurium ſolum, ſed animi iudicio etiam magis

infucata

uitia noſcuntur. Plau. in Mil. Nunc pol ego metuo nequid infucaueris. Si hic non uidebit mulierem, aperitur dolus. Vbi Infucare aliquid, dixit pro eo quod eſt, fallaciam aliquam tã latenter ſtruere, & quibuſdam quaſi coloribus ita diſſimulare, ut difficile deprehendatur.

INFVLA, pe. c. χλανίς, faſcia eſt in modum diadematis (ut inquit Seruius in 10. Æne.) à quo dependent uittæ ab utraq; parte. Feſtus. Infulas, ſacerdotum filamentum uocabant. Alii ſcribunt Infulas filamenta alba eſſe, quibus templa ornabantur: & moris fuiſſe, ut nubentes priuſquam mariti domum ingrederentur, infulis poſtes ornarent. Ci. 3. de Orat. Pamphilumq;, neſcio quẽ, ſinamus in infulis tantam rem, tanquam pueriles delicias depingere. Idem 6. Verr. Præſto mihi ſacerdotes Cereris cum infulis, ac uerbenis fuerunt.

INFVLATVS, a, um, quod eſt infula ornatum. Virg. 3. Georg. 3. Lanea dum niuea circundatur infula uitta.

INFVMIBVLVM, καπνοδόχη, ſpiraculum per quod fumus exit.

INFVMO, as, p. p. [*Seccare al fumo*] καπνίζω, ad fumũ ſicco: ſicut inſolo, ad Solem ſicco. Vnde Carnes infumatæ, κρέα καπνιστά, dicuntur, quæ fumo ſunt ſiccatæ. Plaut. Atque hillas infumatas, & ſumen. Pli. lib. 28. cap. 9. Et infumata pilis oculorum medetur.

INFVNDO, is, ere. [*Infondere, gettare dentro*] ἐνίημι, ἐγχέω, intro fundere. Cic. 11. Philipp. At hic nuper ſororis filio infudit uenenum, non dedit. Infuſio, onis, infundendi actus. Plin. li. 20. ca. 21. Vuluas & cibo & infuſſione mollit in oleo.

INFVNDIBVLVM, li, [*Imbottatoia, piria*] χώνη, ἐπίχυσις, inſtrumentũ quo in uaſa liquores infundimus. Cato: In cella olearia hæc opus ſunt, dolia olearia, & opercula, ſectarium olearium unum, labellũ unum, infundibula duo. Colu. li. 24. ca. 15. Atq; his nidor per infundibulum imbibitur in uetere tuſſi. Ruſtici noſtrates Luram uocitant. Antiquiores autem os uteris, Luram dicebant. Vnde Lurcones, capacis gulæ homines nomen acceperunt, qui à Græcis appellantur, λαιμαργοι, γαστρίμαργοι.

INFVRNIBVLVM, [*Pala da infornare*] pala qua panes in furno diſponuntur. Pli. li. 24. cap. 15. Radix eius ponitur in carbonibus cupreſſi, atque is nidor per infurnibulum imbibitur in uetere tuſſi. Quo tamen in loco uetuſti codices teſtes Hermolao habent, Per infundibulum. Non male tamen Infumibulum legi poſſe idem Hermolaus fatetur, eo quod Græci hoc genus hauriendi fumi, aut nidoris ὑποκαπνισμὸς uocant.

INFVSCO, as, are, [*Offuſcare*] ὑπομελαρίζω, fuſcum reddere. Plin. lib. 9. cap. 29. Infuſcata aqua abſconduntur. id eſt, obſcurata, & turbida facta, uel turbata. Infuſcare uellera. Col. lib. 7. ca. 3. Infuſcari barbarie, tranſlate pro inquinari. Cic. de Clar. Orato. Sed omnes tum fere, qui nec extra urbem hanc uixerant, nec eos aliqua barbaries domeſtica infuſcauerat, recte loquebantur.

INFVSCVS, [*Foſco*] φαιός, idem quod fuſcus. Col. li. 9. cap. 10. Quidam etiam infuſci, atque hirſuti reperiuntur.

INFVSVS, us, idem quod Infuſio. Pli. li. 24. ca. 6. Sonitus aurium emendat infuſu, ſtrumas illitu.

INGAVNI, Ligurię populi fuerunt, qui Albingaunum oppidum in ora Liguſtica condiderunt.

INGAEVONES, latiſſimi Germaniæ populi, in Sicambros, Teutonos & Gauchos diuiſi, teſte Pli. li. 4. cap. 14.

INGEMINO, as, are [*Raddoppiare*] διπλασιάζω, διπλόω, idẽ quod geminare, aut frequenter germino. Vir. 1. Georg. Tum liquidas corui preſſo ter gutture uoces, aut quater ingeminãt. Oui. 6. Faſt. Hoſtiles ingeminauit opes. Ingeminare, neutrum. Virg. 1. Georg. Ingeminant Auſtri, & denſiſſimus imber. Vbi Seruius ingeminant, pro ingeminantur poſitum eſſe ait.

INGEMISCO, cis, eiuſdem ſignificationis. Cic. in Epiſt. Pueri Spartiatæ non ingemiſcunt uerberum dolore laniati. Ingemiſcere malo alicui, eſt mali alicuius gratia ingemiſcere. Idem 2. Tuſcu. Quem uidit nemo ulli ingemiſcentem malo.

INGEMO, mis, ui, itum, ſecunda ſyllaba corre. [*Gemere*] στένω, στενάζω, δακρυχέω, uehementer gemo, & grauiter fero. Cice. 5. Philipp. Vna illa in re ciuitas ſeruitutis oblita ingemuit. Habet aliquando poſt ſe accuſatiuum. Vir. in Daphnide: Daphni tuum Pœnos etiam ingemuiſſe leones Interitum.

INGENERO, as, [*Ingenerare*] ἐγγεννάω, ἐμποιῶ, ingigno, gignendo inſero. Cice. 1. Offic. Eademq; natura ui rationis hominem conciliat homini, & ad orationis & uitæ ſocietatem, ingeneratq; imprimis præcipuum quendam amorem in eos, qui procreati ſunt.

INGENICVLARI [*Inginocchiarſi*] γονυπετεῖν, ſignificat genu flectere.

INGENICVLVS, ſignum in cælo, quod Græco uocabulo ἐγγόνασιν, nominant. Firmicus lib. 5. Ingeniculus, qui & Engonaſis, in extremis partibus oritur. Hoc ſidere nati, erunt mendaces, fugaces, callidi. Hic eſt Hercules (ut Higinus docet) qui dextro genu nixus, ſiniſtro pede capitis Draconis dexteram partem opprimere conatur.

INGENIOSE, aduerbium, εὐφυῶς, ſubtiliter, & cum ingenio. Cice. 1. de Inuen. Nam ſatis, in ea uidetur ex antiquis artibus ingenioſe, & diligenter electas res collocaſſe.

INGENIOSVS, a, um [*Ingegnoſo*] εὐφυής, δεξιός, qui naturalem uim ad aliquid agendum accommodatum habet. Cic. pro Cluen. Homo in primis ingenioſus, & in dicendo exercitatus. Idem pro Quinct. Rabir. Quo quiſque ingenioſior, & ſolertior, hoc docet iracundius, & laborioſius.

INGENIVM, nii, [*Natura, ingegno*] φύσις, à gignendo, proprie natura dicitur cuique ingenita. Tere. in And. Nam qui cum ingeniis conflictatur eiuſmodi. id eſt, cũ hominibus eius naturæ. Eſt etiam ingenium, uis quædam naturali nobis inſita, ſuis uiribus præualens ad inueniendum, quod ratione indicari poſſit. εὐφυΐα. Cice. lib. 5. de Finibus. Prioris ingenii eſt docilitas, memoria: quæ fere omnia appellantur uno ingenii nomine. eaſq; uirtutes qui habent, Ingenioſi uocantur. Vnde Præclara ingenia, & Obtuſa ingenia dicimus, id eſt, acuta & rudia.

INGENS, tis, [*Grande*] ὑπερφυής, ἐυμεγέθης, magnus & immenſus. Plus enim eſt ingens, quam magnus. Teren. in Eunuch. Magnas uero agere gratias Thais mihi? G. Ingentes. Vir. 1. Georg. Populatq; ingentem farris aceruum Curculio. Ingẽs animus, μεγαλοψυχία, fortis, magnus, & conſtans. Pli. in Panegyr. Si unius tertium conſulatum eundem in annum, in quem tuum, contuliſſes, ingentis animi ſpecimen haberetur. Horat. lib. 2. Serm. Ingens uirtus atq; animus. Virg. 3. Georg. Ingentes tollent animos.

INGENVATVS, ἐλευθέριος, ingenuis moribus dotatus. Plau. in Mil. Itidem Diuos diſpertiſſe uitam humanam æquum fuit: Qui lepide ingenuatus eſſet, uitam longinquam darent.

INGENVE, aduerbium, ἐλευθερίως, ἁπλῶς, libere, & ſimpliciter. Ingenue loqui dicimus, cum quis ita loquitur, ut liberum hominem decet: hoc eſt, ut nihil timide dicat, aut ſeruiliter. Sic Ingenue fateri, eſt liber, & audacter, ſimpliciterq; fateri. Cicero ad Metell. Quod me abs te cupiſſe laudari, aperte atq; ingenue confitebar. Ingenue educari, hoc eſt, liberaliter, & quemadmodum hominem liberum decet. Idem 3. de Finibus: Quis autem honeſta in familia inſtitutus, & educatus ingenue, non ipſa turpitudine etiam ſi eum læſura non ſit, offenditur?

INGENVITAS, ἐλευθεριότης, liberalitas, nobilitas, honeſtas. Cice. 3. Verr. Veſtitus enim neminem commouebat is, quem illi mos, & uis ingenuitatis dabat. Præ ſe ferre probitatem quãdam, & ingenuitatem, Cice. 1. Acade. Idem 3. Verr. Detrahes ornamenta non ſolum fortunæ, ſed etiam ingenuitatis.

INGENVVS, a, um, [*Libero, gentile*] ἐλεύθερος, γνήσιος, qui in libertate natus eſt: cuius antitheton eſt Libertinus. Eſt enim Libertinus, ἀπελεύθερος, qui ex iuxta ſeruitute manumiſſus eſt: aut certe qui liber quidem natus eſt, ſed ex parentibus libertis. Vnde interrogare hoc modo ſolemus, Ingenuus ne, an libertinus eſt? id eſt, liber natus, an ſeruitute liberatus, ſiue ex libertinorum genere ortus? Terent. in Phorm. Vt ne addam, quod ſine ſumptu, ingenuam, liberalem nactus es. Ci. 3. Ver. Ibi hominem ingenuum, domi nobilem, &c. Ingenua facies, quæ & liberalis dicitur, hoc eſt, elegãs. Plautus in Pœnu. Facies quidem pol ingenua eſt. Artes, ſiue diſciplinæ ingenuæ, id eſt, liberales, & ingenuis, hoc eſt, liberis dignæ. Cice. 2. de Finibus, Sint iſta Græcorum, quanquam ab his philoſophiam, & omnes ingenuas diſciplinas habemus.

INGERO, is, pen. corr. [*Portar dentro, por dentro*] ἐμφορέω, inferro, importo. Plautus in Pſeud. Tu qui urnam habes, aquam ingere: face, plenum ahenum ſit cito. Ingerere cibum, uel potionem ægroto, pro porrigere. Celſus. Conuicia ingerere alicui. Hor. 1. Ser. Sat. 5. Ligna ingererem foco. Tibul. libro ſecundo Eleg. 1. Mala multa in aliquem ingerere. Plautus Bacchid. Oſculum ingerere, Sueton. de Clar. gram. Semen ſolo ingerere, pro ſeminare. Colu. libro 2. cap. 10. Ingerere dicta in aliquem, pro maledicere, & conuiciari. Plautus in Aſinar. Nunc uxorem me eſſe meminiſti tuam? Modo cum dicta in me ingerebas, odium, non uxor eram. Ingeſtum, pro eo quod uiolenter oblatum eſt. Tacitus libro primo. Nomen patris patriæ, Tiberius à populo ſæpius ingeſtus repudiauit. Cicero Atti. Sed Ingero præterita.

INGESTABILIS, le, [*Che non ſi puõ portare*] ἀφόρητος, quod geſtari non poteſt. Plinius lib. 7. cap. 6. Ingeſtabile onus crurum, & inguinum leuis tumor.

INGIGNO, is, ingenui, ingenitum, [*Ingenerare*] ἐγγεννάω, inter gignẽdum inſero, ingenero. Cice. lib. 2. de Finibus. Et quoniam eadem natura cupiditatem ingenuit homini ueri inueniendi, &c. Natali & ingenita ſterilitate laborantibus, Colu. lib. 3. cap. 7. Ingenita nobilitas, Ouidius ad Piſonem.

INGITAS [*Pouertà*] ἔνδεια, quaſi indigitas, id eſt, paupertas. Plautus in Pœn. Profecto ad ingitatem lenonem rediget, ſi eas adduxerit. Alii legunt, Incitas. Vide ſupra.

INGLOMERO, as, are, [*Aconitelare, accumulare*] προσσυγκλώθω, accu-

lare, conterere, & ueluti in globi formam inuoluere. Stat. 1. Thebaidos. Sed plurimus Auſter Inglomerat noctem, tenebroſa uolumina torquet.

INGLORIVS, ria, rium, [*Senza gloria, ignobile*] ἄδοξος, ἀκλεής, qui nullam laudem, aut gloriam ſua uirtute, aut fortitudine conſecutus eſt, & ueluti ignobilis. Vir. 9. Æneid. Enſe leuis nudo, parmaq; inglorius alba. Cice. 1. de Legibus. Propter quam honeſtatis, & gloriæ ſimilitudinem, beati, qui honorati ſunt, uidentur: miſeri autem, qui ſunt inglorii.

INGLVVIES, ingluuiei, [*Ingordigia*] λιχνεία, λαφυγμός, λαιμαργία, inſatiabilis uoracitas. Terent. in Eun. Quæ cum amatore ſuo cum cœnant, liguriunt: Harum uidere ingluuiem, ſordes, inopiam, &c. Accipitur etiam pro ſinu gutturis, in quem aues cibos recenter deuoratos demittunt. Col. lib. 8. cap. 13. de gallinis loquens: Nam niſi uacua eſt ingluuies, cruditatem ſignificat. Apuleius pro curculione poſuit, cum ait: Reſtis ad ingluuiem aſtricta.

INGRANDESCO, ſcis, dui, [*Diuenir grande, aggrandirſi, farſi grande*] μεγαλύνομαι, augeor, grandior fio. Colu. li. 11. cap. 3. At circa Calendas Martias, locis apricis, licet porrum (ſi iam ingranduit) transferre. Idem lib. 2. cap. 10. Quæ celeriter prodeat, & ingrandeſcat, ante quàm ſeratur fimo arido permiſceri debet.

INGRATE, aduerbium, ἀχαρίστως. Pli. li. 27. ca. 2. Quod ſi quis illa forte ab homine excogitari potuiſſe credit, ingrate deorum munera intelligit. Idem li. 18. ca. 3. Non ingrate nominando Marcũ Varron. Id eſt, libenter. Ci. Epi. Ingrate noſtra felicitate abutuntur.

INGRATIS, ἀχάριτι, ἀκουσίως, præter gratiam & meritũ, & præter uoluntatem. Plau. in Amph. Ingratis excitauit. Ci. pro Quinct. Extorquendum eſt inuito atq; ingratis, quod non debet. Vide Gratis.

INGRATIIS, ablatiuus aduerbialiter poſitus, pro Ingratis: ut, Ingratiis tuis, id eſt, præter gratiam tuam uel meritum: quaſi dicas, non eſt, quod tibi agam gratias. Plau. Merc. Nimiũ multum ſcis. EVT. Tuis ingratiis. Idem in Caſi. Si tu nolis, filiusq; etiam tuus, Vobis inuitis, atq; amborũ ingratiis, Vna libella liber poſſum, ego fieri.

INGRATVS, a, um, [*Ingrato, non grato, non ricordeuole di beneficii*] ἀηδής, iniucundus, non gratus, non acceptus. Plin. lib. 15. cap. 25. Minus quinquennium eſt, quod prodiere, quæ uocant laurea, non ingratæ amaritudinis, loci non ingrati, Ouid. 3. Faſto. Onus ingratum, Catullus Ingrata oratio, cui opponitur iucunda, Quinct. lib. 8. cap. 3. Ingrati ſaporis caſeus. Columel. lib. 7. ca. 8. Ingratus item dicitur, ἀχάριστος, ἀγνώμων, qui non meminit accepti beneficii, nec gratiam ullam habet. Teren. in Andr. Adeo'ne me ignauum putas, Adeo'ne porro ingratum, aut inhumanum, aut ferum, &c. Ci. ad Atti. Nihil cognoui ingratius, in quo uitio nihil mali non ineſt, Ingratus animus, Sene. Epiſto. 1. Nec mirum eſt, inter plurima maximaq; uitia nullum eſſe frequentius, quàm ingrati animi. Ingratus, inuitus, & coactus, inquit Donatus. Terent. in Eun. Opus faciam, ut defatiger uſq;, Ingratus ut dormiam.

INGRAVESCO, is, [*Diuenir piu graue, piu moleſto*] ἐπιβαρύνομαι, grauior & moleſtior fio. Cice. de Seneƈt. Et corpora quidem defatigatione, & exercitatione ingraueſcunt, animi autem ſe exercendo leuantur. Idem ad Brutum, Ingraueſcit in dies malum. Ingraueſcentem morbum præuidere, Cic. 2. de Diuin. Ingraueſcens ætas, id eſt, ſeneƈtus. Cic. de Amic. Mutari etiam mores hominum ſæpe dicebat, alias aduerſis rebus, alias ætate ingraueſcente.

INGRAVO, ingrauas, p. c. [*Aggrauare, far piu graue*] δεινοποιεῖν, exaggero, & grauius facio. Vir. 11. Æne. Ingrauat hæc ſæuus Drances.

INGREDIOR, eris, [*Entrare*] εἰσέρχομαι, ἐμβαίνω, introeo. Prope. lib. 2. Nouus ingreditur tua templa ſacerdos. Accipitur aliquando pro ſimplici gradior, ſiue incedo. Virg. 1. Georg. Continuo pecoris generoſi pullus in aruis Altius ingreditur. Ci. de Ora. D. Quod nunc facere ingredimur.

INGRESSIO, onis, [*L'entrata*] εἴσοδος, actus ipſe ingrediendi. Cicero 5. Philip. Vt quomodo aditus hoſtium prohibetur caſtellis, & aggeribus: ita ab ingreſſione fori populum Tribunoſq; plebis propulſari uideres. Idem de Orat. 1. Ac uideo hanc primam ingreſſionem meam è media philoſophia repetitam.

INGRESSVS, us, [*L'andare*] βαδισμός, inceſſus, ambulatio. Ci. de Na. Deo. Ingreſſus, curſus, accubatio, inclinatio, ſeſſio. Idẽ 1. de Orat. Orationis ueſtigia, ingreſſumq; non uidi. Ingreſſus, initium, ἀρχή. Quinƈtil. lib. 9. cap. 4. Si pars poſterior in clauſa deprehendatur, rurſus prior in ingreſſu.

INGRVO, is, [*Aſſalire*] ἐμβάλλω, eſt cõfertim, & cum clamore impetũ facio, more gruũ, qui non niſi magno agmine & uehementi clãgore uolitant. Plau. in Amph. Noſtri contra ingruunt, uicimus ui feroces. Col. li. 2. Etiam ingruente hyeme frumenta iacimus. Dicitur. n. de bello, de pluuia, de tempeſtate, de ruina, & huiuſmodi.

INGVINA, pen. cor. βουβῶνες, à rei anatomicæ peritis proprie dicuntur partes illæ corporis concauæ, pubi utrinque uicinæ, tumoribus quibuſdam contra naturam: qui etiã Bubones Græco nomine appellantur maxime obnoxiæ. Paſſim tamen à ſcriptoribus inguina, τὰ αἰδοῖα, accipiuntur pro ipſis pudendis, tam fœminarum quàm uirorum. Mart. Acceſſi quoties ad opus, miſtiſq; mouemur Inguinibus. Obſcœnum inguen, Hora. 1. Serm. Saty. 8. Candida inguina, Virg. 6. Eclog.

INGVINARIA, æ, βουβώνιον, ἀστὴρ ἀττικός, herba eſt paſſim in uepribus naſcens, quæ & After Atticus dicitur, a capitulis quibuſdam, quæ in cacumine habet ſtellarum modo radiata. Inguinariam autem inde appellari docet. Pli. li. 26. ca. 9. quod inguinis dolores ſedet.

INGVRGITO, as, p. c. [*Trangugiare*] γαστρίζω, λαιμάω, ἐγχέω, ἐμφορέω, cum uehementia ingluuio, gulam impleo, cibo aut potu intemperanter me obruo. Plau. in Curc. Vide, uide, ut ingurgitat impura in ſe merum auariter, plenis faucibus. Cic. in Anton. Idem cum ſe cibis ingurgitaſſet. Ingurgitare ingeniũ poculis. Gel. li. 14. ca. 2. In gurgitare ſe in flagitia, Cice. in Piſon. Ingurgitare ſe in philoſophiam, Gel. li. 5. Lactan. li. 4. Sicut ſus, quæ ſe ingurgitat cœno.

INGVSTABILIS, le, [*Inguſtabile, che non ſi puo guſtare*] ἄγευστος, quod guſtari non poteſt: ut, Inguſtabilis fons. Pli. li. 2. ca. 106. Idem lib. 10. cap. 26. Fœmina poſt autumnum fert baccas acerbas & inguſtabiles cunctis animantibus.

INGVSTATVS, a, um, [*Non guſtato*] nomen adiectiuũ eſt compoſitum ab In, particula negatiua, & participio Guſtatus: idem ſignificans quod non guſtatus. Hor. 1. Serm. Saty. 8. Inguſtata mihi porrexerit ilia rhombi: id eſt, quæ ante nunquam guſtaueram.

INHABILIS, e, [*Inhabile, non atto*] ἀνεπιτήδειος, non aptus. Col. li. 2. ca. 1. Progenerandis eſſe fœtibus inhabilem. Inhabilis magnitudo, Liu. 3. Bel. Mace. Inhabile telum, Idem 4. Bel. Pun.

INHABITABILIS, le, [*Che non ſi puo habitare*] ἀοίκητος, quod habitari non poteſt. Ci. 1. de Nat. deo. Atq; terræ magnas regiones inhabitabiles, incultaſq; uidemus. Sic Pli. lib. 6. ca. 17.

INHABITO, as, are, [*Habitare*] ἐνοικέω, in loco antiquo habito. Liu. 4. Bel. Pun. Procul aberant uici, qui inhabitantur. Pli. in epi. Inde inhabitantibus triſtes. Inhabitat animus in oculis, Plin. lib. 11. ca. 7.

INHAEREO, es, [*Accoſtarſi, appoggiarſi*] προσκολλάομαι, ad rem aliquã hæreo uel affixus ſum. Col. li. 3. Cacumina deinde oliuæ, ſicut matri inhærent, uti aque parte abradito, & ita fiſſuræ fici aptato, cuneumq; eximito. Inhærebat oculis memoria imaginis: hoc eſt, ſemper præ oculis erat, & uerſabatur ob oculos, apud Plin. epiſto. Inhærere ueſtigiis, Colu. lib. 9. cap. 8. Inhærere uoluptatibus, Cic. 1. de Finibus.

INHAERESCO, ſcis, [*Attaccarſi*] προσκολλῶμαι, προσίσχομαι, adhæreo, affigor, &c. Cic. li. 3. de Natu. deo. Prouiſum etiam, ut ſi qua minima beſtia conaretur irrumpere, in ſordibus aurium, tanquam in uiſco, inhæreſceret. Inhæreſcunt penitus in mentibus, Cic. 3. Tuſc.

INHALO, as, p. p. [*Fiatare, ſpirare*] ἐμπνέω, ἐμφυσάω, halitũ inſpiro. Ci. in Piſo. Cum iſto ore fœtido teterrimam nobis popinã inhalaſſes.

INHIBEO, es, ſecunda ſillaba correp. [*Prohibire, uetare*] ἀπείργω, κατέχω, ex In, & Habeo, compoſitum: eſt rem cœptam, ne ulterius progrediatur, impedire, ut docet Valla lib. 5. Virgil. 12. Æneid. Parcite iam Rutuli, & uos tela inhibete Latini. Mentem inhibere a turpi probro, Catullus. Fletus alicuius inhibere. Cice. in Ant. Inhibere ſupplicium Aliqui adhibere. Oui. 5. Triſt. Inhibere aluum, id eſt, ſiſtere: cui contrarium eſt Soluere. Pli. lib. 19. ca. 18. Mira differentia, ſi uera eſt, candidis ſolui aluos modice, nigris inhiberi, hoc eſt, aſtringi. Inhibere imperium, eſt, alicui, qui in magiſtratu eſt interdicere, ne utatur poteſtate: quod barbari dicunt Suſpendere ab officio. Liu. li. 1. Belli. Maced. Et ad populum & in ſenatu magnis contentionibus certatum eſt, & imperia inhibita ultra citroq;, & pignora capta, & mulctæ. Inhibere remos, eſt in re aliqua cœpta ſubſiſtere & ulterius non progredi. Quinct. in Præfat. lib. 12. Vnum modo illa immenſa uaſtitate cernere uidemur M. Tullium: qui tamen ipſe quamuis tanta, tamq; inſtructa naui hoc mare ingreſſus, contrahit uela, inhibetq; remos. hoc eſt, ulterius progredi non audet.

INHIBITIO, onis. Cic. At. Inhibitio Remigum.

INHIO, as, are, [*Star con la bocca aperta, deſiderare con la bocca aperta*] ἐγχάσκειν, luporum proprium eſt, qui aperto ore, linguaq; exerta cibum appetere dicũtur. Frequenter tamẽ per tráſlationẽ accipitur pro eo quod eſt, rẽ aliquã uehemẽter appeto, eiq; adhipiſcendæ neruis omnibus incumbo. Conſtruitur autẽ modo cum datiuo modo cũ accuſatiuo. Apul. li. 11. in quo roſæ uirgines matutino rore fluebant his inhians propius acceſſi. Corn. Tacit. Pariter hortis inhians. Cic. In Cat. Romulus, paruus at'ue Lactens uberibus lupinis inhians. Plau. in Stich. Nã illic homo tuam hæreditatem inhiat, quaſi eſuriens lupus. Sta. in Theb. Fraternos inhiantẽ obitus.

INHONESTE, aduerbiũ, αἰσχρῶς, turpiter. Ter. in And. Quæ ſe inhoneſte optauit parare hic diuitias Potius, q̃ in patria honeſte pauper uiuere. Cice. ad Att. li. 2. Fauonius meam tribum tulit honeſtius, quàm ſuam: Luceii perdidit: accuſauit Naſicam inhoneſte.

INHO-

INHONESTISSIMA cupiditas. Idē pro domo ſua: Profectò illum Atilium hominem turpiſſimum atq; inhoneſtiſſimū iudicares. Sal. in Cic. Quæ honeſte nominari non poſſunt, inhoneſtiſſima.

INHONESTO, as, are, ἀτιμάζω, dedecorare. Ouid. 4. Triſt. Eleg. 7. Ne cadat, & multa palmas inhoneſtet adeptas.

INHONESTVS, a, um, [*Disboneſto, brutto*] αἰσχρὸς, idem quod turpis, fœdus. Ter. in Eun. Illum'ne obſecro inhoneſtum hominem. Cic. ad Q. Fratrem lib. 1.

INHONORATIOR triumphus, Liu. 3. Bel. Mace. Sueto. in Claud. Ne Marcum quidem Antonium inhonoratum, ac ſine grata mentione tranſmiſit. Inhonorata dea, Ouid. 8. Meta.

INHONORATVS, a, um [*Disbonorato*] ἀτίμητος, honorato cōtrarium. Cic. 3. Tuſc. Multi inhonorati proferuntur, & quidem propter id ipſum beatiores.

INHONORVS, [*Ignobile, ſenza honore*] ἀκλεὴς, ἄδοξος, ἄτιμος, qui ignobilis eſt, & ſine honore. Plinius libro 5. cap. 30. Aliquæ inhonoræ ciuitates. Facies inhonora, Sil. libro 10. Sacerdos inhonorus Stat. 3. Thebaid.

INHORREO, es, [*Eſſere aſpro, horrido*] φρίττω, horridus ſum. Liu. 8. ab urbe. Haud ſecus, quam uallo inhorret acies.

INHORRESCO, ualde horridus fio. Pli. li. 10. c. 41. Inhorreſcunt edito ouo, excutiuntq; ſeſe, & circumactæ purificant. Virg. li. 1. Georg. Spicea iam campi cum meſſis inhorruit, & cum Frumenta in uiridi ſtipula lactantia turgent. id eſt, horrida facta eſt.

INHOSPITVS, a, um, ἄξενος, quod hoſpitio aptum non eſt, aut commodum, uel propter aſperitatem, uel propter incultum loci ſtatum, uel propter inhumanitatem incolarum. Ouid. 1. Meta. Arcados hinc ſedes, & inhoſpita tecta tyranni Ingredior. id eſt, in quibus non ſit tutum hoſpitari. Virg. 4. Æneid. Et Numidæ infræni cingunt, & inhoſpita Syrtis. Vbi Seruius: Inhoſpita, barbara, aſpera. Hora. Inhoſpita teſqua. hoc eſt, aſperrima loca ac ceſſu difficilia.

INHOSPITALIS, le [*Che non accetta alcuno hoſpite*] ἄξενος, qui nullo recipit hoſpites. Pli. li. 9. in Præfat. Pontus Euxinus ante ab inhoſpitali feritate Axenos appellatus.

INHOSPITALITAS, atis, ἀξενία, uitium eſt contrarium uirtuti hoſpitalitatis. Cic. 4. Tuſc. Quæ autem his ſunt contraria, ea naſci putantur à metu: ut inhoſpitalitas eſt.

INHVMANE, aduerbium, [*Crudelmente, inhumanamente*] ἀπανθρώπως, inciuiliter, duriter & contra legem humanitatis. Tere. in Heaut. Enimuero Chremes nimis grauiter cruciat adoleſcentulum, Nimiſq; inhumane. Cice. 3. Officio. Nam ſi quid ab homine ad nullam partem utili, utilitatis tuæ cauſſa detraxeris, inhumane feceris, contraq; naturæ legem.

INHVMANITER, aliud aduerb. eiuſdem ſignificationis. Cic. ad Q. F. Non poſſum ſcribere me miratum eſſe illum tam inhumaniter feciſſe, ut ſine meis litteris proficiſceretur.

INHVMANITAS, tis [*Diſcorteſia, inhumanità, crudeltà*] ἀφιλανθρωπία, ἀπανθρωπία, crudelitas, inciuilitas. Cic. 2. Philipp. Sit hoc inhumanitatis tuæ. Idem primo de Oratore. Quod ego non ſuperbia, atque inhumanitate faciebam.

INHVMANVS, a, um, [*Inhumano, crudele*] ἀπάνθρωπος, crudelis, humanitatis expers, & uitæ communis ignarus. Cic. 4. Verr. Inhumanus homo. Idem pro Quinctio: Inhumanus preco. Ter. in Phorm. Hiccine homo inhumaniſſimus Pamphilam meam uendidit? Inhumana uox, Cic. 3. de Finib. Inhumanus, non humanus, ſed diuinus. Apul. lib. 5. Lauacro pulcherrimo, & inhumanæ menſæ lautitiis, eas opipare reficit.

INHVMATVS, a, um, [*Inſepulto, non ſepelito*] ἄταφος, ἄταφος, inſepultus. Ci. 4. Tuſ. Diogenes iuſſit ſe proiici inhumatū. Idē de Diu. Is cū eſſet proiectus inhumatus, amica eius texit corpus ſuo pallio.

INHVMO, as, p. c. [*Sotterrare*] ἐνθάπτω, humo integro, terra obruo. Plin. lib. 17. Non inhumare taleas, aut ſiccare prius quàm ſerantur, utilius compertum.

INIBI, p. c. [*In quello ſteſſo luogo*] αὐτόθι, ex In. & ibi, quaſi intus, ibi uel in eo ipſo loco. Apul. Multa inibi dicta ſunt, quæ commemorare non eſt opus. Pla. Nos domum properamus: uos inibi adeſte. Aliquando ſignificat mox. Cæci. Plotio: ut citat Noni. Liber'ne es? non ſum: Verum inibi eſt. Aliquando ſignificat inter iſtos. Plau. in Cap. Pater captiuos commercatur alios, tantū ſtudens, ut natū recuperet, & inibi emit olim amiſſum filiū. Alias ponitur pro Sic. Pacuuius Ilione, apud eundem Nonium, Profecto, aut inibi eſt, aut iam potiuntur frugum. Cic. contra Rullum. Inibi eſſe.

INIICIO, cis, p. co. [*Gettare dentro*] ἐμβάλλω, ἐπιβάλλω, proprie in tro iacio, immitto. Ter. in And. Quæ ſeſe in ignem iniicere uoluit, prohibui. Iniicere manus, ἐπιβάλλειν τὰς χεῖρας, eſt manibus apprehēdere, & tanquā rē ſuam ſibi uendicare. Vnde Manus iniectio dicitur uendicatio rei nobis debitæ, nulla iudicum auctoritate expectata. Ci. epi. Iniicere cupiditatem alicui. Quinctil. Patri in filiū patrono in filium, patrono in libertum manus iniectio ſit. Paul. l. pen. ff. de ſeruis exp. Si Titius ſeruum uendidit ea lege, ut ſi Romæ moratus eſſet, manus iniicere liceret: emptor aliis eadem lege uendidit, & ſeruus fugit à cui ſecūdo emptore, & Romæ moratur: quæro, an ſit manus iniectio, & cui? Virg. 10. Æneid. Iniecere manum Parcæ. hoc eſt, tanquam rem ſuam ſibi uendicauerunt, & abſtulerunt. Aliquando eſt cum impetu iacere, ſeu impetum facere. Ouid. Qua centum quiſque parabat Iniicere anguipedum capti uo brachia collo. Aliquando ſimpliciter iacere. Plaut. in Epid. Tragulam te iniicere adornat. Aliquando idem quod innectere uel ligare. Idem in Capt. Iniicite huic manicas maſtigiæ. id eſt, innectite. Liuius libro primo ab urb. Iniectæ Turno catenæ. id eſt, impoſitæ. Huius compoſitum eſt Superiniicio, ἐπαποβάλλω. Vir. 4. Georg. Et raras ſuperiniice frondes.

INIMICE, aduerb. ἐχθρωδῶς, hoſtiliter, auerſo animo, & contrario. Cice. 2. Philip. Ego autem uide quam tecum agam non inimice.

INIMICITER, aduerbium obſoletum, eiuſdem ſignificationis. Accius Didaſcalicorum lib. 1. ut citat Nonius. Pacare hoſtem ferocem, inimiciter accenſum.

INIMICITIA, æ, [*Nemicitia*] ἔχθρα, ἀπέχθεια, ſingulari numero dixit. Cice. lib. 3. Tuſcul. Inimicitia, ira ulciſcendi tempus obſeruans. Cæſar lib. de Anal. plurali ſemper numero dicendas putat Inimicitias. Terent. in Phorm. Ni ita exiſtimaſſem nunquam tam graues Ob hanc inimicitias caperem in noſtram familiam.

INIMICO, as, cum accuſatiuo, [*Inimicare*] ἐχθραίνω, inimicum facio. Horat. li. 4. Car. Ode ult. Non furor ciuilis, aut uix eximet ocium, Non ira, quæ procudit enſeis, Et miſeras inimicat urbes.

INIMICOR, aris, ἀπεχθάνομαι, deponens, inimicitias exerceo. Apud Q. Cice. de Petitione Conſulatus: Sin autem id neges ſtatim alienant, ſeſe & inimicantur.

INIMICVS, ci [*Inimico, nemico*] ἐχθρὸς, qui alium odio proſequitur, ulciſcendiq; tempus expectat: ab In, priuatiua particula, & Amicus. Eſt autem Inimicus proprie priuatus, Hoſtis publicus. Suetonius in Tib. Scribit etiam ad ipſum hoc familiariter, necdum plane inimicus, aut hoſtis. Plaut. in Perſa: Nam inimici famam non ita, ut nata eſt, ferunt. Cic 5 de Finibus. Neceſſe eſt quidem, ſi quis ſibi ipſi inimicus eſt, eum quæ bona ſunt mala putare.

INIMICVS, a, um, quod ad inimicum pertinet. Ci. 4. Verr. At uidere, quàm non inimico animo ſim acturus. Transfertur, & ad res inanimatas, accipiturq; pro contrario, & noxio. Plin. lib. 11. ca. 53. Inimicæ oculis uomitiones, maxime autem dentibus.

INIMITABILIS, & hoc Inimitabile, [*Che non ſi puo ſeguire*] ἀμίμητος, quod nemo facile queat imitari. Quinct. lib. 2. cap. 17. Opera quædam nobis inimitabilia.

ININDE, [*Da quel luogo*] ἐκεῖθεν, ex eo loco. Liuius. Ita exercitus Ininde domos adducti.

INIQVE, aduer. [*Iniquamente*] ἀγνωμόνως, ἀδίκως, iniuſte. Ci. ad Bru. Atque hoc ipſum iniquè, inique facis, qui hoſtilis animi in rempubli. homines, ciues appelles.

INIQVITAS, atis [*Iniquità, ingiuſtitia*] ἀγνωμοσύνη, ἀδικία, πονηρία, iniuſtitia, malignitas, iniuria. Plinius libro duodecimo cap. 19. Id acciderit ne ob iniquitatem præpotentium, an forte, non ſatis cōſtat. Iniquitas loci, inæqualitas. Liu. 7. ab urbe. Si ab eo cōſilio iniquitate loci deterrerentur. Iniquitas temporis, difficultas, & anguſtia. Liui. 5. Bel Macedo. Nam ſi quòd aliquando ſeruierunt temporum iniquitate preſſi, &c.

INIQVVS, a, um, ab In, & æquus: æ, in i, productā conuerſa, [*Iniquo*] ἀνώμαλος, idem proprie, quod inæqualis, hoc eſt, non planus. Vnde iniquus locus dicitur, qui æqualis non eſt. Liuius ſecundo ab urbe. Cum Æquis poſt aliquanto pugnatum eſt, inuito quidem Conſule, quia loco iniquo ſubeundum erat ad hoſtes. Per tranſlationem uero dicitur de hominibus iniuſtis, & improbis, quiq; potius æquitatis ſunt expertes. ἄδικος, ἀγνώμων. Ter. in And. Sed ea nūc me exquirere, Iniqui patris eſt. Idem in Heaut. Quàm iniqui ſunt patres in omnes adoleſcentes iudices? Cicero 2. Tuſculana. Quod hi ferunt iniquo animo, qui certis, &c. Aliquando capitur pro magno, ſeu immenſo, ἄμετρος. Virg. 1. Georg. Iniquo pondere raſtri. Aliquando pro anguſto. Idem 4. Georg. Verum hæc ipſe equidem ſpatiis excluſus iniquis prætereo.

INITIA, item dicebantur Cereris ſacra, quæ, & μυστήρια, Græco nomine appellantur. Varro lib. 2. de Re ruſt. A ſuillo pecore immolandi initium primum ſumptum uidetur. Cuius ueſtigia, quod initiis Cereris porci immolantur, & quod initiis pacis, fœdus cū feritur, porcus occiditur. Alio nomine Initiationes nūcupantur, quę (ut ait Tertul.) ſemper arcēt profanos, & arbitris carent. Ci. Epi. Initiaq; ut appellantur. &c.

INITIO, as, [*Ordinare nele coſe ſacre*] μυῶ, ſacris imbuo. Ci. 1. de Natura Deo. Vbi initiantur gentes orarum ultimæ. Pli. li. 30. ca. 2. Magicis etiam cœnis eū initiauerat. Vnde Initiatus, ſacris imbutus.

μεμυημένος. Cicero ſecundo de Legibus ait myſteria appellari Initia, quibus ex Agreſti uita exculti ad humanitatem ſumus, tanquã ea ſint uitæ principia. Proprie tamen Initia dicebantur Cereris ſacra, quibus neminem intereſſe fas erat, niſi initiatũ. Varro de Re ruſt. lib. 3. cap. 1. Cui conſentaneum eſt, quod Initia uocantur potiſſimum quæ Cæreri fiunt ſacra. Liu. li. 14. Decad. Acarnanes duo iuuenes per initiorum dies non initiati templum Cereris imprudentes religionis cum cetera turba ingreſſi ſunt. Pueri quoque Eduliæ, Potinæ, & Cubæ, edendi, potandi, & cubandi Deabus, initiabantur, teſte Varrone lib. 4. de Lingua Latina: cum a lacte & cunis, ad ſolidiores cibos & lectulos tranſibant. Alias Initiari, eſt inchoare & auſpicari κατάρχεσθαι. Firmicus. Ver initiatur, cum primam Arietis partem Sol fuerit ingreſſus.

Initium, tii, [*Principio*] ἀρχή, cœptum. Valla: Principium rei maioris, Initium uocatur: ut, Initium orationis. Quinct. Quod Principium Latine, uel Exordium dicitur, maiore quadam ratione Græci uidentur Procœmium nominaſſe, quod à noſtris initium modo ſignificatur: illi ſatis clare partem hanc eſſe ante ingreſſum rei, de qua dicendum ſit, oſtendunt. Teren. in Hecy. Hic adeo his rebus annulus initium fuit inueniundis.

Inito, as, lege Ineo, is.

Inito, as, frequentatiuum ab Ineo, ἐμβατεύω, Diomed. Ab Ineo, is, Inito dicimus. Pacuuius, Loca arida initas.

Iniucunde, aduerb. Cic. ad Atti. lib. 1. Quæ res mihi aſperius à nobis atque noſtris, & iniucundius actæ uidebantur.

Iniucunditas, atis. Cice. 2. de Natu. Deo. Sed tamen prætereundum eſt, nequid habeat iniucunditatis oratio.

Iniucundus, a, um, [*Ingiocondo, triſto moleſto*] ἀηδής, inſuauis, triſtis, moleſtus. Ci. 1. de Fini. Minime nobis iniucundus labor.

Iniudicatus, a, um, [*Non giudicato*] ἄκριτος, non iudicatus. Gell. li. 13. ca. 23. Decem hominibus uitam eripis, indicta cauſſa, iniudicatis, indemnatis. Quinct. lib. 10. ca. 1. Id quoniam ad præſentem materiam nihil pertinet, iniudicatum relinquo.

Iniuges hoſtiæ, ἄζυγοι θυσίαι, uocabantur, quæ nunquam domitæ, aut iugo ſubditæ fuerant. Feſt. & Macrob.

Iniungo, is, [*Imporre, commettere*] ἐπιτίθημι, προστάττω, impono, demando præcipio. ut Iniungo tibi hoc onus, uel munus. Liu. 3. ab urbe: Comitiorum illi habendorum, quando minimus natus ſit, munus conſenſu iniungunt. Idem 6. Bell. Pun. Verterunt orationem eo, ut dicerent, priuatis id, ſeu æquum, ſeu iniquũ onus iniungendum eſſe. Sic Cæſar 5. Belli. Gall. & 2. Bell. Ciuil. Proprie tamen Iniungere, eſt intus, uel ſupra iungere. ἐπισάττειν, ἐπιζεύγνυμι. Colu. lib. 1. Itaq; pingui terra ſingulis brachiis licebit bina iniungere flagella. Iniungere detrimentum reipublicæ, eſt inferre, aut addere: quod & Facere detrimentum dicitur. Brut. ad Cic. 11. Epiſt. Tamen ſi quo etiam caſu Iſaram ſe traiecerint, ne quid detrimenti reipubli. iniungant, ſumma à nobis dabitur opera. Id eſt, ne damnum inferant reipub. Iniungere iniuriam, Liu. 3. ab urbe. Iniungere ſeruitutem, in ſeruitutem redigere, Idem 5. ab urbe. Iniungere tormentum, Plin. in Paneg.

Iniuratus, a, um, [*Che non ha giurato*] ἀνώμοτος, qui non iurauit. Plaut. in Amph. Nam iniurato ſcio plus crederet mihi. Cic. pro Ceci. Cum id iurati dicunt, quod ego iniuratus inſimulo.

Iniuria, æ, [*Ingiuria*] ἀδικία, ὕβρις, ex eo dicta eſt, quod non iure fiat: Omne enim quod non iure fit, (inquit Vlpian. li. 1. Digeſt. de iniuriis, & fam. li. bel.) Iniuria dicĩ, ſiue uerbis, ſiue re. Re, cũ manus inferuntur: uerbis, cum fit conuicium. Specialiter uero, eodẽ Vlpiano teſte, Iniuria dicitur Contumelia, à contemnendo. Interdum etiam, eodem teſte, iniuriæ appellatione damnum, culpa datũ ſignificatur: interdum etiam Iniquitas, cum quis inique uel iniuſte ſententiam dixerit. Ter. Heaut. Nunc aliud ſpecta: matres omnes filiis In peccato adiutrices, auxilio in paterna iniuria ſolent eſſe. Nonnunquam Iniuria, aduerbialiter ſumitur pro immerito ἀλόγως, οὐδ' εἰκότως, Plautus in Mili. Amant te omnes mulieres, neque iniuria, Qui ſis tam pulcher. Cicero in Catil. Ego tibi iniuria ſuſpectus ſum.

Iniurioſe, aduerb. Cic. pro l. Man. Maiores ueſtri ſæpe mercatoribus, ac nauiculatoribus iniurioſius tractatis bella geſſerunt. Col. lib. 1. cap. 8. In ceteris præbitis iniurioſe tractentur.

Iniurioſus, [*Ingiurioſo*] ὑβριστής, cum de perſona dicitur, eum ſignificat, qui iniuriam infert. Cic. 1. Offi. Primum in eo peccant, quod ſint iniurioſi in proximos. Quando uero de rebus dicitur, id ſignificat, quod iniuriæ plenum eſt. ὑβριστικός, ut, Iniurioſus ictus. Plin. lib. 17. ca. 24. Aut eum circunfoſſor iniurioſo ictu uerberauit. Iniurioſa uita, plena ſceleribus, & iniquitatibus, quæq; alteri damnum infert & iniuriam. Cice. 1. de Finibus. Quod ſi pœna, ſi metus ſupplicii, non ipſa turpitudo deterret ab iniurioſa, facinoroſaq; uita, nemo eſt iniuſtus.

Iniurius, a, um, [*Iniquo*] ἄδικος, quod eſt iniquum. Tere. in Hecy. Iniurium autem, ulciſci aduerſarios? Vbi Donatus: Iniurium, iniquum: indignantis modo ſignificatio eſt, & uim aduerbii habet. Iniurius, qui audet aliquid contra ordinem iuris. Teren. in Heaut. Enimuero reticere nequeo: multis modis iniurius Clitipho eſt. Cice. Offic. Negat quia ſit iniurium.

Iniuſſus, a, um, [*Non comandato*] ἀπαράγγελτος, nõ iuſſus. Virg. 6. Ecl. Nõ iniuſſa cano. Idẽ 1. Georg. Atq; iniuſſa uireſcũt Gramina.

Iniuſſus, ſus, ſubſtanti, quod uix aliter, quàm in ablatiuo uſurpatur: ut, iniuſſu meo. i. me non præcipiente. Terent. in Phorm. Ita'ne tandem uxorem duxit Antipho iniuſſu meo? Cice. ad Att. lib. 4. Ne iniuſſu populi iudicarent.

Iniuſte, aduerb. [*Ingiuſtamente*] ἀδίκως, inique, iniurioſe. Pla. Pſeu. Non ſoles reſpicere te, cum dicas iniuſte alteri. Cice. pro Flacco: Facis iniuſte Læli.

Iniuſtitia, æ, [*Ingiuſtitia*] ἀδικία, iniquitas. Terent. Heautontimo. Eum ego ieci hinc miſerum iniuſtitia mea. Cice. Offi. Iniuſtitiæ genera Duo, &c.

Iniuſtus, a, um, [*Ingiuſto*] ἄδικος. non iuſtus. Cice. 2. de Orato. Me uero iam permiteſcẽte, ut illam non Norbani ſeditionem, ſed illam pop. Rom. iracundiam, neque eam iniuſtam, ſed meritam fuiſſe defenderes.

Innaſcor, eris, [*Innaſcere*] ἐμφύομαι, ἐγγίνομαι, naſcendo inſeror, Cic. lib. 1. Offi. Sed illud odioſum eſt, quod in hac elatione & magnitudine animi facillime pertinacia, & nimia cupiditas principatus innaſcitur. Teren. in And. Hoccine credibile eſt, aut memorabile, Tanta uecordia innata cuiquam ut ſiet, &c.

Innato, as, are, [*Notare*] ἐννήχομαι, intus nato. Virg. 2. Geo. Necnon & torrentem undam leuis innatat alnus. Cic. de na. Innatarunt Piſciculi in concham.

Innauigabilis, le, [*Innauigabile*] ἄπλωτος, ubi quis nauigare non poteſt. Liu. 5. ab urb. Inſignis annus hyeme gelida, ac niuoſa fuit adeo ut uiæ clauſæ, Tyberis innauigabilis fuerit.

Innecto, is, ere, [*Ligare, ingroppare*] ἐμπλέκειν, colligare, circunligare. Vir. 8. Ænei. Tum lactea colla Auro innectuntur. Colu. li. 11. ca. 1. Itaque mancipia uincta, quæ ſunt ergaſtuli, per nomina quotidie citare debebit, atque explorare, ut ſint compedibus diligenter innexa.

Innitor, p. p. inniteris, inniſus uel innixus [*Appoggiarſi, attaccarſi*] ἐνστηρίζομαι, ἐπερείδομαι, inhæreo, incumbo. Conſtruitur autem cum datiuo, uel ablatiuo. Datiuo. Cic. Acad. Intendit Apollo Arcum lunæ Innixus. Quinct. lib. 6. ca. 2. Omnia curæ tutelæq; unius innixa. Liu. 8. Bell. Puni. Itaque ſteterunt ſcutis innixi. Virg. 4. Æn. Ter ſeſe attollens, cubitoq; inixa leuauit. Ablatiuo: Liu. 4. ab urb. Et ipſa haſta innixus ſe in pedes excipit. Admittit & accuſatiuum, mediante præpoſitione In. Plini. lib. 7. cap. 53. Hora diei ſecunda, in P. Panſam fratrem innixus, obiit,

Inno, nas, [*Notare*] ἐπινήχομαι, ἐπιπολάζω, ἐπικυματίζω, ἐπινέω, per duplex nn, ex In, & No, quaſi intus no. Cic. 2. de Nat. deo. Quot genera, quamq; diſparia partim ſubmerſorum, partim fluitantium, & innantium beluarum. Liu. 1. Bel. Pun. Nihil dummodo innare aquæ, & capere onera poſſent, curantes. Virg. 3. Georg. Fluuios innare rapaces. Horat. 3. Car. Ode 17. Et innantem Maricæ Littoribus tenuiſſe Lyrim. Hinc fit Innato, frequentatiuum. de quo paulo ante.

Innocens, is, adiect. [*Innocente, giuſto*] ἀκακος, innoxius, crimine purus. Cic. 5. Tuſc. Innocens dicitur non qui leuiter nocet, ſed qui nihil nocet. Ci. pro Roſc. Innocens, ſi accuſatus ſit, abſolui poteſt, nocens, niſi accuſatus fuerit, condemnari non poteſt.

Innocenter, [*Innocentemente*] ἀκάκως, innoxie, ſine noxa. Cic. in Saluſt. Antequam eo res ſuæ geſtæ, & uita innocentiſſime acta commendauit. Plin. lib. 18. ca. 31. Omnia, quæ cæduntur, carpuntur, tondentur, innocentius decreſcente luna, quam creſcente, fiunt.

Innocentia, [*Innocentia*] ἀκακία, integritas, ſeu, ut Cicero 3. Tuſculan ait, Affectio animi talis, quæ noceat nemini. Saluſt. Vbi quæ Metellus agebat, ex nunciis accepit, ſimul & de innocentia ſua certior Romæ factus, diffidere, ac tum demum ueram deditionem facere conatus eſt.

Innocuus, a, um, [*Che non nuoce ad alcuno*] ἄκακος, actiue accipitur pro eo, qui non nocet. Plin. lib. 8. Eoſdem peſtiferos ferunt in Græcia, innocuos eſſe in Sicilia. Paſſiue uero pro eo, cui non nocetur ἀσφαλής, Virg. 10. Æn. Et ſedere carinæ Omnes innocuæ. id eſt, ſine detrimento. Vbi Seruius oſtendit, illud intereſſe inter Innocuum & Innoxium, ut Innocuus dicatur, cui nocere nemo poſſit: Innoxius, qui non nouit nocere. Quam tamẽ differentiam irridet Valla libro 6. putatq; in loco Virg. iam citato naues non idcirco dictas eſſe innocuas, quod eis noceri non poſſet: ſed magis quod nemini nocuiſſent.

Innoteſco, is, [*Farſi noto*] γνωρίζομαι, notus fio, Lactant. lib. 1. Denique à doctis huius ſeculi, quibus forte ſcripta eius innotuerunt,

deſideri

derideri ſolent.Plin.lib.35.cap.11.Cteſilochus Apellis diſcipulus petulanti pictura innotuit.

Innovo,as,Cic.In Piſ. Quo Temon ad tuam intemperantiam ſcelerate innouaſti.

Innoxivs,a,um[*Innocente,che non nuoce ad alcuno*]ἄνοχος,ἀβλαβὴς innocens,culpa carens, inculpatus, ſeu is qui nemini nocet.Salu. Ipſi innoxii,florentes,ſine metu ætatem agere.Serpens innoxius, Virg.5.Æn.Verba non innoxia, Idem 2.Georg. Innoxius,paſſiue, cui noceri non poteſt. Colume. lib. 2. cap.10. Sic condita,erit à curculionibus innoxia. Idem libro 5. cap. 9.Vt ſi innoxio ab iniuria pecorum.

Innvbilvs,a,um[*Chiaro,ſereno,non nuuoloſo*],αἴθριος,idem eſt quod clarum,& ſerenum,nubiloq; contrarium.Lucr.lib.3.Neque nix acri concreta pruina Cana cadens uiolat, ſemperq; innubilus æther Integit,& large diffuſo lumine ridet.

Innvbis,& hoc Innube,penultima producta,[*Senza nuuoli*] ἀνέφελος,ſine nubibus:ut,Dies innubis,quo nullæ apparent nubes.Seneca in Hercule:Nanque ut relaxit pellicis captæ decus,Et fulſit Iolæ,qualis innubis dies.

Innvbo,is,ere,[*Andare à marito*]ἐγγαμεῖν,proprie eſt trãſire ad domum mariti. Accipitur tamen ſimpliciter pro tranſire.Lucil.li.6. Saty.Inuadere atque innubere cenſent.Feſtus.Vnde Innubere in illuſtrem familiam dicuntur mulieres,quę uiro generoſo nubunt, multisq; imaginibus claro. Huic opponitur Enubere quod eam reſpicit familiam,è qua mulier nuptui traditur. Vnde Enubere è patribus,dicitur mulier patricii ordinis quæ uiro plebeio nubit.i

Innvbvs,p.c.[*Che mai ſi è maritato*]ἄγαμος,qui uxorem non duxit Innuba,quæ nunquam nupſit.Sic laurus dicitur innuba apud Oui. lib.10.Metam. propter Daphnem uirginem, quam fabulantur in laurum fuiſſe transformatam.Oui.14.Meta. Contempto munere Phœbi Innuba permaneo.Idem 10.Meta.Nec tiliæ molles,nec fagus,& innuba laurus.

Innvmerabilis,le, [*Innumerabile*] ἀναρίθμητος,quod numerari non poteſt.Cic.5.Verr. Cognoſcite nunc innumerabilem pecuniam frumentario nomine ereptam.

Innvmeralis,le, [*Innumerabile*] ἄπειρος, ἀναρίθμητος, idem quod innumerabilis: ſed eſt antiquum. Lucr. lib. 2. Cetera,quæ ſunt,non eſſe unica, ſed numero magis innumerali.

Innvmerabilitas,atis,ἀπειρία,infinitas. Cice. 1.de Natu. deo. Tamen pleraque dicit eadem,atomos,inane,imagines,infinitates locorum,innumerabilitatemq; mundorum, &c.

Innvmerabiliter,aduerb.Lucr.lib.5. Qui corpore toto innumerabiliter priuas mutatur in oras.

Innvmervs,a,um,idem quod innumerabilis.Pli.li.2.cap.3.Innumeræ rerum effigies.Lucan.Adde,quod innumeræ concurrunt undique gentes.Cic.de ora.Innumeri principes.

Innvmerosvs,a,um, idem cum ſuperioribus. Pli.lib. 10.cap.65.Ex omnibus,quæ perfectos fœtus,uel tantos & innumeroſos edunt, ſupra cuncta eſt murium fœtus.

Innvptvs,a,um, [*Non maritato*]ἄγαμος, non nuptus. Virg. 2. Æn. Circum pueri,innuptæq; puellæ ſacra canunt.Cic.3.de Ora.Qua tempeſtate Paris Helenam innuptis iunxit nuptiis:id eſt,illicitis, & præter ius faſq; contractis.

Innvtrio,is,ire,[*Nodrire*]ἐντρέφω,idem quod in loco aliquo nutrire.Plin. in Epi.Hoc altero die, hoc tertio, hoc pluribus,donec homines innutritos mari ſubiret timendi pauor.

Innvo,is,[*Accennare*]ἐπινεύω,ſigno aliquo capitis uoluntatem oſtendo ſiue affirmem, ſiue negem. Cic. pro Muræna: Atq; ille,ut ſemper fuit apertiſſimus, non ſe purgauit,ſed indicauit,atque innuit. Ad Heren.lib.4.Quòd ſi iſte ſuos hoſpites rogaſſet, imò innuiſſet modo,hoc facile perfici poſſet.

Ino,ἰνὼ,nomen Cadmi, & Hermiones filiæ, uxoriſq; Athamantis Thebarum regis, & Liberi patris nutricis.Eadem,Cic.teſte,eſt, quæ Leucothea, λευκοθέα,id eſt, alba dea, à nobis uero Matuta,& Aurora dicitur.Vnde Ouidius in Faſto. Leucothee Graiis, Matuta uocabere noſtris.Fabulam Inus Ouid. libro 3.Metamorpho.refert,quemadmodum Ino cum Melicerta filio propter timorem de ſcopulo ſe præcipitem miſit in mare,amboq; facti ſunt dii marini.Illa Leucothea: Melicertes, Palæmon(qui & Portunus)uocati ſunt.De quibus Cypria.Melicertes & Leucothea præcipitantur in maria,& fiunt poſtmodum maris numina.

Inoblitvs,a,um,[*Che mai ſi dimentica*]perpetuo memor.Oui.4.de Pont.eleg.15.Semper inoblita repetam tua munera mente.

Inobrvtvs,a, um,non obrutus.Oui.7.Meta.Deucalioneas effugit inobrutus undas.

Inobscvro,ras,are,[*Oſcurare*]ἀμαυρόω,ἀποκρύπτω, obſcurum reddere.Ci.9. Philip.Cui ſi ſtatuam in roſtris decreto ueſtro ſtatueritis,nulla eius legationis poſteritatem inobſcurabit obliuio.

Inobseqvens,tis,om.ge. [*Inobediente*]ἀπειθής, inobediens.Seneca in Hipp.Inobſequẽtes protinus frænis equi Rapuere currũ.

Inobservabilis,le,quod obſeruari non poteſt. Plinio libro.2.ca.17.Cuius eſt maxime inobſeruabilis curſus. Catul.Argon. Ne labyrintheis a flexibus egredientem Tecti fruſtraretur inobſeruabilis error.

Inobservatvs,a,um[*Non guardato,non cuſtodito*]ἀπροφύλακτος, non obſeruatus.Martial. lib.8. Luſerat hoc caſus,niſi inobſeruata maneret. Ouid.4.Metamorpho. At ille Vt puer, & uacauus,& inobſeruatus in herbis, Huc it, & hinc illuc. Inobſeruata uarietas, Plinius libro 28.cap.5.

Inoccidvvs,a,um,non occiduus: ut, Viſus inoccidui, id eſt, oculi ſemper uigilantes. Statius 6.Theb.Spectat inoccidũs ſtellatum uiſibus Argum.

Inocco,as,[*Coprire*]βωλοκοπέω,cooperio, quod fit cum ſemen in agro ſeminatum eſt,& glebas ſarculis,aut cratibus diſſoluimus,ut ſemen humo contegatur.Col.lib.2.ca. 8.Nam ſemen, quod ſicco ſolo ingeſtum,& iam inoccatum eſt,& perinde ac ſi repoſitum eſſet in horreo,non corrumpitur.Componitur autem ex In, & Occo,as,quod eſt comminuo.Sed de Occo alibi.

Inocvlatio,nis, emplaſtratio, ἐνοφθαλμισμός, Pli.lib. 17. cap. 14. In ficis autem,& malis hæc fuit inoculatio antiqua.

Inocvlator,ris,Plin. lib.18.cap.33.caueat raſitor calamis, geminisq; inoculator.

Inocvlo,as,p.c.ἐνοφθαλμίζω,oculum unius arboris alteri adhibeo ſeu oculum in arbore aperio. Col.li.11.ca.2. His quidem diebus arbores ficorum inoculantur.Quod genus inſitionis, Emplaſtratio uocatur.Plin.lib.17.cap.14. In ficis autem & malis hæc fuit inoculatio,ἐνοφθαλμισμὸς,antiqua.

Inodoro,as,are, odore inficere.Col. 11.ca. 3.Nam ſic ſata,& rurſus ſic recondita,exiſtimantur neque acerrimi ſaporis exiſtere,neq; mandentium halitus inodorare.

Inodorvs,ra,rum, [*Senza odore*]ἀώδης,ἄοσμος, quod eſt ſine odore, Perſius.Sat.6. Vrnæ Oſſa inodora dabit. Gell.lib.7.cap.6. Quædam animalia alia carent alio,& aut cæca natura gignuntur, aut inodora,inaurita'ue.Alii legunt Inora.

Inoffensvs,a,um, [*Non offeſo*]ἀβλαβὴς,ἀπρόσκοπος, quod non offenditur,ut,Inoffenſa tempora a ualetudine,hoc eſt,nullo morbo læſa,& offenſa.Gelli.li.2.cap. 1.Temperantia quoque eum fuiſſe tanta traditum eſt,ut omnia fere uitæ ſuæ tempora ualetudine inoffenſa uixerit.

Inofficiosvs,a,um,[*Diſcorteſe*]ἀκαθήκων,qui facit contra officium uel qui nullum officium præſtat amico.Cic. ad Atti.li. 13.Aliter enim fuiſſemus & in hos inofficioſi, & in noſmetipſos. Inofficioſum teſtamẽtum ἀκαθήκουσα διαθήκη,dicitur(ut ait Pau.Iuriſcon.) quod non ex officio pietatis paternæ confectum eſt,filiis ſine legitima cauſſa exhæredatis. Cic.3.Verr.Teſtamentum P. Annius fecerat,non improbum,non inofficioſum,non inhumanum.

Inolesco,cis,leui,lui,etum,& itum,[*Creſcere.aggrandirſi*] ἐπιφύομαι,ſuper increſco.Vir.2.Georg.Huc aliena ex arbore germen Includunt,udoq; docent inoleſcere lib.Inoleuit,actiue.Gell.lib.12. cap.5.Natura omnium rerum,quæ nos ingenuit, induit nobis inoleuitq; in ipſis ſtatim principii,quibus nati ſumus.id eſt,inoleſecit,inſeruit,confirmauit.

Inominatvs,a,um.[*Infelice,sfortunato*]δυσοιώνιστος, δυσυχὴς,male nominatus,infelix.Hora.Epod.16.Aut pars indocili melior grege:mollis,& expes,Innominata perprimat cubilia.

Inopaco,as,are[*Oſcurare*]ἐπισκιάζω,opacum reddere & obſcurum. Colu.li.8.cap.15. Media rurſus terrena pars eſſe debet, ut colocaſiis conſeratur, aliiſq; familiaribus aquæ uiridibus, quæ inopacant auium receptacula.

Inopia,æ,[*Pouertà,biſogno*]ἀπορία,egeſtas, indigentia.Ci.de Ami. Humilem ſane relinquunt,& minime generoſum,ut ita dicam,ortum amicitiæ,quàm ex inopia,atque indigentia naſci uolunt.

Inopinans,[*Incauto.che non conſidera quello che puo accadere*]ἀπρονόητος,nomen eſt adiectiuum,idem ſignificans quod Incautus,improuidus,cuiq; aliquid accidit præter opinionem. Cæſar.6.Bell. Gall.Multos in agris inopinantes deprehendit.

Inopinate,&

Inopinanter,ἀπροσδοκήτως,hoc eſt, ſubito, & præter expectationẽ. Sueto.in Tybe.Cæſ.cap. 60. In paucis diebus,quàm Capreas attigit,piſcatori,qui ſibi ſecretum agenti,grandem mullum inopinanter obtulerat.perfricari eodem piſce faciem,iuſſit.Inopinatus,a, um.ἀπροσδόκητον,improuiſum, quod præter ſpem & opinionem euenit.Cic.3.Tuſc.Hæc enim fere tum habemus in promptu,nihil oportere inopinatum uideri.Repentina, & inopinata grauiora.Idem 3.Tuſc.

Inopinato, aduerbia.ἀπροσδοκήτως,idem quod præter ſpem. Liui.4.bel.Mace.Qui ad id,quod futurum erat, ne inopinate accideret,præparatis ſuorum animis ſigna extemplò conuertit. Idem

6.bell.Pun. Cum inopinato in caſtra Romana Numidę, Hiſpaniq; cū elephantis irrupiſſen..Inopinabilis,le, παράδοξος,quod quis nunquam exiſtimaſſet futurum Gell.lib. 17.cap.12.Infames materias,ſiue quis mauult dicere inopinabiles.

INOPINVS,a,um,p.p.Idem quod Inopinatus:ut,Inopina quies.Vir. 5.Æn.Vix primos inopina quies laxauerat artus, Gaudia inopina, Stat.1.Syl. Dolor inopinus,Stat.1. Theb.

INOPIOSVS,a,um,[*Senza aiuto*] ἄπορος,ſine ope,Pla. Sæpe ego res multas tibi mandaui Milphio, Dubias,egenas,inopioſas conſilii.

INOPS,inopis,[*Pouero,ſenza aiuto*] ἄπορος,pauper.Cic.2.Offi. Nam cum premeretur inops multitudo ab iis, qui maiores opes habebant,&c.Aliquando dicitur ſine ope, ſine auxilio . Vnde Inopem animi,Inopem prudentiæ dicimus:id eſt ſine ope animi , ſine ope prudentiæ.Iungitur enim cum genitiuis omnium rerum. Inops auxilii,Liui.3 ab urbe. Inops conſilii. Idem 6.Bell.Pun.Inops dicendi ſapientia.Cic.1.de Diui. Inops remedii.Pli.lib.16.ca.1.Aliquando Inops dicitur inſepultus, ἄθαπτος.Virg.li.6. Hæc omnis. quam cernis, inops inhumataq; turba. Ex iure enim Pontificio terra iniiciebatur & circa cadauera, & circa abſentium corpora quibuſdam ſolennibus ſacris additis.Inops igitur dicitur inſepultus,quaſi ſine terra,quæ Ops dicitur.

INOPPORTVNVS,a,um,Cic.de ora.Sedes huic noſtro non inopportuna ſermoni.

INORA,[*Senza bocca*]ἄστομα,dicuntur animalia ſine ore:quales ſunt Aſtomi Indiæ populi,halitu uiuentes & odore.quorum meminit Plin.lib.7.cap 2.

INORATVS,a,um,non oratus.Cic. pro Roſc.Amer.Legati Ameriam re inorata reuertunt . Loquitur de legatis ad Syllam miſſis, ab eo tamen non auditis.

INORDINATISSIMI pili,Pli.lib.22.cap. 22.

INORDINATVS,a,um, [*Diſordinato*] ἄτακτος, quod non eſt ordinatum.Ci.de Vniuerſ.Idq; ex inordinato in ordinem adduxit.Inordinati,& incompoſiti milites.Liui.2.bel.Puni.

INORNATE,aduer.ἀκόσμως,ad Heren. li.4. Hoc pacto non inornate poterimus & in laudando,& in lædendo,aut in corpore,aut in animo,aut in extraneis rebus dicere.

INORNATVS,a,um,[*Diſornato,rozzo*]ἀδιακόσμητος, ἄκοσμος,ἀκόμψος,ornato contrarium. Cic. in Ora. Dum intelligamus hoc eſſe Atticum in Liſia, non quod tenuis ſit,& inornatus,ſed quod nihil habeat inſolens & ineptum.Inornata uerba,Hora.de arte.Inornati capilli,Ouid.5.Metam.

INPOSTERVM,p.c.[*Per l'auenire*] τὸ λοιπὸν, τὸ ὕστερον,ἐς τὸ ἑξῆς, uide in dictione Poſtremo.

INPRAESENTIA,Cicero Attic.Spero etiam in præſentia pacem nos habere.

INPRIMIS,pen.pro.[*In prima*]ἐν τοῖς πρώτοις,duæ partes ſunt, poſitæ loco aduerbii ordinis, quæ idem ualent quod ante omnes,uel ante omnia,uel unum ex primis.Salu. Quæ quidem res in primis mihi uidetur cauſſa fuiſſe facinoris maturandi.Cic.In Ver.Homo in primis Domi ſuæ nobilior.

INQVAM,[*Dico*]uerbum eſt defectiuum, idem ſignificans,quod dico,dicebam,uel dixi.Tere. in And.Matura. Dau.Iam,inquam,hic adero. Plaut.in Cap. Quis agit hoc?quis profitetur?inquam:quaſi muti ſilent.Cice.de Finib.Id ergo Inquam,& ſi &c.

INQVANTVM,[*In quanto*]aduerb.id eſt,tantum quantum.Pli.in Epi. Quæ,ut domus ipſa, perierunt, à me tamen inquantum potuerit requirentur.

INQVIES,tis,ge.om.[*Inquieto*]ἀνάπαυστος,ἄπονος,pro Inquietus, ta,tum,quod eſt ſine quiete.Saluſt.lib.1.Hiſtor.Humanum genus inquies, atq; indomitū.Pli.in Præfatione Naturalis hiſtoriæ: Iam ſibi ſatis gloriæ quæſitū,& potuiſſe ſe deſinere, ni animus inquies paſceretur opere. Apule.li.1.Qua contentione & inquieti procacitate præditus aſinus. Inquies uero ſubſtantiuum fœmin.gene. idem eſt quod inquietudo,ſolicitudo. Plin.lib.14.cap.22.Furiales ſomni,& inquies nocturna.

INQVIETO,as[*Inquietare, turbare*]ἐνταράσσω,turbo, quietem agere non permitto. Colum.li.9.Ne incubantes nutrices ab aliis auibus inquietentur.

INQVIETVDO,inis,[*Inquietudine,perturbatione*] ταραχή, turba,priuatio quietis. Sen . de Beneficiis lib. 2.cap.8.Tametſi inquietudinem Tiberius ne hoc quidē modo,quo putabat, potuit effugere.

INQVILINVS,ni,p.p.ex In & Colo,ἔνοικος,qui in alieno priuato habitat:proprie tamen in conducto, ſiue in urbe, ſiue ruri, ut inquit Valla lib.4.Sueto.in Claud.Cæſ.Partem etiam cenſus omnes ordines conferre iuſſit. & inſuper inquilinos priuatarum ædium, atque inſularum penſionem annuam repræſentare fiſco.Cic.2.Phil. At uero te inquilino(non enim domino)perſonabant omnia uocibus ebriorum.Inquilini etiam interdum dicūtur, qui in eiſdem habitant ædibus.Mart.li.1.Vicinus Nouio uel inquilinus ſit,ſiquis Nouium uidere non uult.Vide etiam in uerbo Incolo,is.

INQVINO,as,p.c.[*Macchiare,imbrattare*] μολύνω,μιαίνω, maculo, deturpo.Horat. lib.1.Ser.m. Mentior at ſi quid, merdis caput inquiner albis Coruorum. Cice. . Tuſcul.Quibus cæcati uel ut domeſticis uitiis atque flagitiis ſeſe inquinaſſent.Fit autem à Cunio,is, (ut inquit Feſtus)Cunire uero eſt ſtercus facere.Inquinatus,a, um,fœdatus,contaminatus,pollutus.Cice.de Aruſp.Reſp.Fœdior atque inquinatior. Idem pro Flac.Nihil illo enim inquinatius.Sordidiſſima,& inquinatiſſima ratio.Cice.2.Officio.

INQVINAMENTVM,ti,[*Sporcitia*] ῥυπαρία , ſordes & immunditia Gel.lib.2.cap.6. Cuius ſignificationis multo aſſiduoq; uſu totum uerbum ita contaminatum eſt, ut iam Squallor de re nulla alia, quam de inquinamentis ſolis dici cœperit.

INQVINATE,aduerb.ſordide,turpiter. Cice.de Claris Orato.Itaq; diligenter loquendi laude caruit,neq; tamen eſt admodum inquinate locutus.Huius compoſitum eſt Coinquino.Colu.li.8.Totam progeniem coinquinat: ſiquidem celeriter cum alia pecora,tum præcipue oues contagione uexantur.

INQVIO,is[*Dire*]φημί,defectiuum eſt,ſignificans idē quod dico.Ci. li.2.de Orat.Aucupari uerba oportebit,inquio: ut ea quæ ſunt tri gidiora,uitemus. Iuuen.Saty.3.Quando artibus,inquit,honeſtis. Nullus in urbe locus.Cice. in Ver. Vbi ſunt Pamphile(inquiunt) ſcyphi?Idem 2.de Orat.Tu uero,inquiſti, moleſtus non eris. Ter. in Heauton. Eccum me , inquit.Auctor ad Heren.li.4.Quid enim tibi uis, aliquis inquiat. Plaut.in Aulul.Nunc quæ res tibi,& gnatæ tuæ Bene,feliciterq; uortat:ita Dii faxint,inquito.Hæc ſunt fere,quæ in uſu ſunt huius uerbi Inquio.

INQVIRO,is,pen.cor.[*Cercare, inueſtigare*]ἐξετάζω,ἀναζητέω,inueſtigo,qu ſi intus quæro, Cice.1.Offic.Peregrini autem atque incolæ officium eſt,nihil præter ſuum negocium agere, nihil de alieno inquirere,minimeq; eſſe in aliena republi.curioſum.Inquirere pro eo quod uulgo dicunt,facere informationem.Ci.6.Ver.Nimirum didici, etiam dum in iſtum inquiro,artificum nomina.Inquirere in patrimonium & uaſa,hoc eſt,patrimonii & uaſorum ualorem ſciſcitari.Senec.Epiſt.lib.1, Sed nomina facturi diligenter in patrimonium & uaſa debitoris inquirimus.Sic etiam accipiendum eſt illud Ouidii:Filius ante diem patrios inquirit in annos.

INQVISITIO,onis,inueſtigatio.Cice. 1.Offic. In primiſq; hominis eſt propria,ueri inquiſitio,atque inueſtigatio. Inquiſitio,pro informatione,quam uocant.Cicero 4. Verr. Ecquem exiſtimatis unquam ulla in prouincia reum abſentem contra inquiſitionem accuſatoris,tantis opibus,tanta cupiditate eſſe defenſum?

INQVISITOR,oris,qui inueſtigat. Pli.lib.18.ca.40. Scrutatur ueſtigia atque perſ. quitur , comitantem ad feram inquiſitorem loco retrahens.Inquiſitor qui inquirit,& ut uulgo loquūtur,informat ſe de aliqua re.Pli.Epi.9.Norbanum Licinianum legatum & inquiſitorem reum poſtulauit.Cice.At. Ille achaicus inquiſitor.

INSALVBRIS,bre,pe.pr.[*Non ſano*] νοσώδης, quod eſt ſalubri contrarium.Plin.lib. 18.cap.5. Neque fœcundiſſimis locis inſalubrem agrum parandum.

INSALVTATVS,a,um, [*Non ſalutato*]ἀπροσαγόρευτος, non ſalutatus. Vnde Inſalutato hoſpite diſcedere dicuntur,qui clanculum ſe ſubducunt:quod facere ſolent i, qui facinoris alicuius ſibi conſcii, hoſpitis ſui conſpectum ſubterfugiunt.

INSANIA,æ,Cic.in Piſ. Incidere in Inſaniam.

INSANABILIS:[*Che non ſi puo ſanare*] ἀνίατος,ἀθεράπευτος,quod ſanari non poteſt. Cic. pro Sext. Ego uero,ſi mihi uni pereundum fuiſſet,ac non accipienda plaga mihi inſanabilis illa mortifera, quam reipub.impoſuiſſet.

INSANIO,is iui,tum,[*Impazzire*]à Sanus compoſitum,pro eo quod eſt furere,uel inſanum eſſe,μαίνομαι, παραφρονέω. Terent.in Adelphi.Minime miror,qui inſanire occipiunt ex iniuria. Quandoque eſt carmen componere. Virg.3.Ecloga. Inſanire libet. Cicero in Ver.Inſanire,ac furere uideris.Nam inſani , ἔνθεοι, dicuntur, id eſt Deo pleni.Seruius.

INSANITAS,tis,[*Pazzia*]μανία,παραφροσύνη, idem quod inſania. Cic.3.Tuſ.Inſipientia autem quaſi inſanitas,eademq; dementia.

INSANE,ἐμμανῶς, aduerbium, uehementer, propterea quòd inſani omnia uehementer faciunt,inquit Varro, neque rei alicuius ſeruant modum.

INSANVS,p.p.[*Pazzo*]παράφρων,μανιώδης, qui non eſt ſani conſilii,& qui non habet mentem integram. Teren. in Eunuc. Scitum hercle hominem,hic homines prorſus ex ſtultis inſanos facit. Vnde Inſania,æ,ſtultitia,dementia,μανία,παραφροσύνη,Cic.Ora.In alienos inſanus inſaniſti:Teren. in Adelph. Pro Iupiter, tu homo adiges me ad inſaniā. Item inſanus,magnus dicitur.Vir.9.Eclog. Inſani feriant ſine littora fluctus. Inſanum ſtudium equorum,armorum,&c.ὑπερμανία,ἐπιμανία,id eſt, immodicū. Sunt qui exiſtiment inſanū aliquādo accipi pro ualde ſano, ut In, particula intenden-

tendendi uim habeat, ſicut in dictione Inclytus,& Infractus:citantq; illud Perſis ex Saty. 3. Et inſano multum laudanda magiſtro.Quo tamen in loco accipi congrue poteſt,pro nimis concitato ad curam diſcipuli,à quo ſubueretur reportare notam indiligentiæ.Nam ueteres præter notam ſignificationem pertinaces & intractabiles appellabant Inſanos.Contentioſi quoque,qui nunquam ſuccumbebant,alioſq; improbabant,Inſani uocati ſunt.

INSATIABILIS,le, [*Non ſatieuole,che non ſi può ſatiare*] ἀπλήρωτος, quod ſatiari non poteſt.Inſatiabilis cupiditas,Cic.1.Tuſc. & 1.de Finib.Inſatiabilis uoluptas, idem 4. de Finibus. Inſatiabilis animus,Liuius quarto, ab urb.Inſatiabiliter, aduerbium . Plinius in Epiſt.Quos ego cum recordor in re inani,frigida,aſſidua, tam inſatiabiliter deſidero, &c.

INSATIVVS,a,um,[*Che non ſi ſemina*] αὐτοφυής, quod non ſeritur, quod ſponte prouenit.Pli.lib.19.cap.12. Hoc inſatiuum Rumex uocatur,naſciturq; fortiſſimum.

INSATVRABILIS,le,[*Che non ſi può ſatiare , inſatieuole*] ἀπλήρωτος, quod ſaturari non poteſt.Cicero pro Sex. Libelli etiam pro uino ſæpe oppignerabantur: manebant inſaturabile abdomen , copiæ deficiebant.

INSATVRABILITER,aduerb. Cice.2.de Nat. Deo. Ex ſe enim natos comeſſe fingitur ſolitus,quia conſumit ætas temporum ſpatia,anniſq; preteritis inſaturabiliter expletur.

INSCENDO,is,[*Aſcendere*] ἐπιβαίνω,idem eſt quod aſcendo.Plautus in Amphit.Quadrigas ſi nunc inſcendas Iouis,Atque hinc fugias. Gellius uſus eſt huius paſſiuo Inſcendor. Ita cum ait li.5.ca.2.de Bucephalo Alexandri equo:Haud unquam ſeſe ab alio inſcendi,niſi a rege,paſſus eſt.

INSCIENS,tis,adiectiuum,[*Ignorante*] ἀγνοῶν, ignarus, inquit Donatus.Plautus in Trin. Me abſente, atque inſciente, inconſultu meo, Ædes uenales haſce inſcribit litteris.Terent.in Heaut.Si peccaui mi Chreme,Inſciens feci. C. id equidem ego, etiam ſi tu neges, certo ſcio,Te inſcientem atq; imprudentem dicere, ac facere omnia.Cicero de In.Inſciente collega.

INSCIENTER, aduerb. ἀγνοῶντως, per imprudentiam ſiue ignorantiam.Ci.in Top.Partione autem ſic utendum eſt , nullam ut partem relinquas:ut ſi partiri uelis tutelas, inſcienter facias,&c.

INSCIENTIA,æ,[*Ignoranza*] ἄγνοια,ignorantia.Cice.Idem 1.Acad. Sed inter ſcientiam & inſcientiam comprehenſionem illam,quam dixi,collocabat.

INSCITE,imperite, incompte, impolite,ineleganter.Plau.in Tri. Si quid ſcis me feciſſe inſcite,aut improbe,ſi id me non accuſas,tute ipſe obiurgandus es,ſcio.Cic.de fin.Inſcite, facere aliquid.

INSCITIA,æ, [*Ignoranza*] ἀμαθία,ἀπειρία,ab Inſcitus,a,um,ignorantia,imprudentia.Teren. in Heaut. O Iupiter, tantum ineſſe animo inſcitiam.Cic.de pro.Inſcitia negocii gerendi.

INSCITVS,a,um,[*Inelegante,mal compoſto*] ἄμουσος,inelegans,& malecompoſitus.Ci.de D.Quid autem Inſcitius eſt.Pla. in Menæch. Mulier hæc inſcita eſt,& ſtulta, quantum perſpexi modo.

INSCIVS,[*Che non ſa,imprudente*] ἀνεπιστήμων, neſcius , imprudens quaſi non ſciens.Ci.4.Aca.Quam ſi ſubtraxeris, qui diſtingues artificem ab inſcio?Inſcia ac temeraria turba.Liu.4.bel.Puni.

INSCRIBO,bis,p.p.[*Sopra ſcriuere*] ἐπιγράφω,eſt rei alicui titulum, uel auctoris nomen addere. Cic.li.1.Tuſ.Quid noſtri philoſophi, non ne in his ipſis libris, quos ſcribunt de contemnenda gloria, ſua nomina inſcribunt? Interdum dilacerare , ἐπιξαίνειν, ἐπιχαράττειν. Plau.Corpus tuum uirgis ulmeis inſcribam. i.inſigniam,uel ita dilacerabo,ut notæ inſcriptæ appareant.

INSCRIPTIO,uerbale,ἐπιγραφή,ἐπίγραμμα,modo titulus, modo nota.Plin.li.29.cap.1.Hinc illa infelicis momumenti inſcriptio,Turba ſe medicorum periiſſe. Cic.Top.Inſcriptio libri.

INSCRIPTVS,a,um,[*Non iſcritto*] ἄγραφος,quandoque pro non ſcripto ſumitur,ut apud Varr.li.2.Itaque greges ouium longe abiguntur ex Apulia in Samnium æſtiuatum atque ad publicanum profitentur,ne ſi inſcriptum pecus pauerit,lege cenſoria committat mulctam.Quinct.lib.3.cap.8.Alia eſſe ſcripta,& alia inſcripta.

INSCRIPTVM,ti,[*Breue,bollettino*] breue quoddam in chartula ſcriptum,cuiuſmodi ſolent dare Præfecti urbium iis, qui merces exportant.Luci.Facit idem,quod illi,qui inſcriptum à portu exportant clanculum, ne portorium dent. Inſcriptum,pro inſcriptione. Gell.lib.20.ca.ulti.Quædam alia inſcripta nimis lepida, multaſq; prorſus concinnitates redolentia.

INSCVLPO,is,pſi,ptum,[*Scolpire*] ἐγγλύφω,à Scalpo cõpoſitum eſt, teſte Diomede,non à Sculpo,quod Latinum non eſt.Mutatur autem prima uocalis in ultimam,quemadmodum in compoſitis uerbi,Calco, Inculco, Conculco, & Proculco. Vnde gemmam,Scalptam contendit dicendum,non ſculptam. Eſt autem Inſculpere,incidere aliquid in æs in argento , in marmore, in gemma,& ſimili materia.Plin.in Epi.Inciſa,& inſculpta publicis æternisq; monumentis.Per metaphoram dicimus aliquid inſculptum eſſe in animo,quod ita memoriæ animoq; noſtro impreſſum eſt, & infixum, ut facile excidere non poſſit. Cice. de Natu.Deo.Omnibus enim innatum eſt,& in animo quaſi inſculptum,eſſe Deos.

INSECO,as,are[*Tagliare*] ἐντέμνω,ἐγκόπτω,idem quod ſecare,ſiue intus ſecare. Liu.8.Bell.Maced.Sed non tam patentibus plagis mouentur,interdum inſecta cute,ubi latior , quam altior plaga eſt, etiam glorioſum ſe pugnare putant.Colume.li.4.ca.15.Sequente deinde anno inſecatur ſuperior pars curuaturæ uſque ad medullam.ad Heren.Inſecare aliquid dentibus.

INSECABILIS,le[*Che non ſi può tagliare*] ἄτμητος,quod ſecari,ac diuidi non poteſt,quales ſunt atomi. Quinct.li.2.c.17. Nec hi quidem qui ignem,aut aquam aut quatuor elementa , aut corpora inſecabilia eſſe,ex quibus res omnes initium duxerint , tradunt.

INSECTA,ἔντομα,Ariſtot.animalcula ſunt,partim terreſtria, ut ſcolopendræ, ſtelliones: partim uolucria , ut apes , ueſpæ: partim cum utroque participantia, ut formicæ:partim pennis & pedibus carentia,ut tineæ, quæ in homine naſcuntur: dicta Inſecta ab inciſuris, quæ nunc ceruicum loco, nunc pectorum ſunt atque alui. Hæc Albertus magnus appellat annulata. Vide plura de his apud Pli. lib. 11.cap.1.

INSECTOR,aris,frequentatiuum[*Perſeguitare*] διώκειν,ſæpe & multum perſequi. Cice.pro Font. Inſectetor ultro:atque inſto accuſatori iudices:inſector,inquam,ac flagito teſteis. Legitur etiam in acti ua uoce Inſecto,ſed apud uetuſtiſſimos duntaxat. Plaut.in Capt. Iam illic nos inſectabit lapidibus,niſi illum iubes Comprehendi. ſectari terram raſtris.Ver.3.Georg. Aſſiduis terram inſectabere raſtris.

INSEDATVS,a,um,[*Non acquetato,commeſſo*] non ſedatus, turbulentus,commotus. Cice.in Partit. Simulq; altitudo animi in capiendis incommodis,& maxime iniuriis,& omne quod eſt eius generis graue,inſedatum,turbulentum.

INSEDABILIS,le,quod ſedari non poteſt.unde aduerbium.

INSEDABILITER,Lucre. lib. 16. Inſedabiliter ſitis arida corpora merſans.

INSEMINO,as,are,[*Seminare*] ἐμβάλλω,ἐμφυτεύω, inſerere.Gell.li. 19.ca.5.Qui aquam niualem frugibus ſane & arboribus fœcundã diceret,ſed hominibus potu nimio inſalubrem eſſe:tabem & morbos ſenſim atque in diem longam uiſceribus inſeminare.

INSENESCO,ſcis,ere,[*Diuenir uecchio in qualche negocio*] ἐγγηράσκω, diutiſſime immmorari,quaſiq; in eo ætatem conſumere,& ſenem fieri. Quinct.lib.10.cap.3.Singulis actionum partibus inſeneſcere.Taci.lib.3.Cum plerique iiſdem negociis inſeneſcerent.

INSENSIBILIS,le, [*Inſenſibile*] ἀναίσθητος,quod ſub ſenſum cadere non poteſt. Gell.lib. 17.cap.10. Innumerabile eſſe ait,& propemodum inſenſibile.

INSENSILIS,le,idem Luc.li.2.Neceſſe eſt Ex inſenſibilibus tamen omnia confitcare Principiis conſtare.

INSEPVLTVS,a,um,[*Inſepolto, non ſepolto*] ἄταφος , non ſepultus. Cic.4.Capti.Cerno animo ſepultam patriam,miſeros atq; inſepultos aceruos ciuium.Horat.Epod.5.Poſt inſepulta membra differentLupi.Et Exquilinæ alites.

INSEQVOR,penultima correpta, [*Seguitare,ſeguir dietro,perſeguitare*] ἀκολουθῶ,ἐφέπομαι,ſequor,uel ſubſequor. Virg.1. Æneid. Inſequitur clamorq; uirum, ſtridorq; rudentum. Cic de Claris Orat. Hunc proximo ſeculo Themiſtocles eſt inſecutus. Item perſequi, & inſectari,διώκειν.Virg.1.Ænei.Nunc eadem fortuna uiros tot caſibus actos Inſequitur:quem das finem rex magne laborum? Inſequi clamore ac minis. Cic. pro Cluent. Ab Inſequor fit participium Inſequens. Cice.ad Auguſtum. Quæ non inſequens hora antecedente calamitoſior,pop.Rom. illuxit? Inſequens officium,de quo mox dicturi aut deliberaturi ſumus. Plancus ad Senatum lib. 10.Epiſto.Ciceronis: Huic prius excuſandum me eſſe arbitror, quàm de inſequente officio quicquam ulli pollicendum. Inſequenter,aduerbium,pro inconſequenter,ἀνακολούθως. Gel.li. 10.ca.20. Obſcure & inſequenter particula illa poſita.

INSECTATIO,nis, Liui.2. ab urbe. Inde illam abſentis inſectationẽ eſſe natam quod morando ſpem deſtituerit.

INSERO,is,penultima correpta.inſerui,inſertum.[*Inſerire,por dentro*] ἐπιβάλλω,ἐντίθημι,ἐμβάλλω,ἐγκεντρίζω,ſignificat, immitto, impono,immiſceo. Teren.in Heautontimo. Vidin' ego te modo manum in ſinum huic meretrici Inſerere? Plini.lib.10.cap.57.Penna per tranſuerſas inſerta nares. Quando facit inſeui, inſitum,ſignificat idem quod inſemino. Colume.lib.5. Arboribus rumpotinis,ſi frumentum non inſeritur,in utranq; partem uiginti pedum ſpatia interueniunt, hoc eſt, ſi inter arbores frumentum non ſeminetur. Solent enim Itali inter arbores illas,quæ uitibus ueſtiuntur, frumentum ſerere: qui mos etiam hodie manſit in Campania, & in agro Mediolanenſi. De arbore dicitur, quando ſcilicet ſciſſio

trunco,ſurculus fœcundæ arboris inſeritur, ἐμφυτεύεται,in ſterili.ſiue cum oculus unius arboris alteri adhibetur,quod quidam Inoculationem uocant. uel quando arbor ſeritur , aut plantatur. Virg.1.Ecloga.Inſere nunc Melibœe piros , pone ordine uites. Colume.de Arboribus cap.8.Vitem, quam inſiturus es,reſecato, & plagam leuato,atque ita findito,& paratos ſurculo in fiſſura dimittito eatenus,qua adraſi ſunt.Per tranſlationem.Lactant.lib.5. Odium & inuidiam & dolū hominibus inſeuit,ut tam eſſent,quàm ſerpentes,uenenati,tam rapaces,quàm lupi.Diome.Inſeror,inſertus & inſitus facit.Et tradunt quidam inſitus arborum eſſe,Inſertus,hominis uel alicuius rei.Seruius: Inſitas arbores dicimus : inſertas uero cauſas aut fabulas.Plin.li.10.Penna per tranſuerſas inſerta nares.Inſitus,penultima correpta,participium,ἔμφυτος,innatus,ingenitus.Cicero 6.Vers. Hoc cum ceteræ gentes ſic arbitrantur,tum ipſis Siculis tam perſuaſum eſt,ut animis eorum inſitum,atque innatum eſſe uideatur.Inſitus urbi ciuis.Saluſt.in Cic. Inſitus genti mos per latrocinia militiam exercere.

Inserpo,is,ere,ἐνέρπω,idem quod ſerpere,& obrepere.Sta 1. The. Iam ſomnus auaris Inſerpit curis.

Inserto,tas[*Accommodare*]παρεντίθημι,frequentatiuum à ſupino Inſertum formatum.Virg. 2. Æneid.Hic ferro accingor rurſus, clypeoq́; ſiniſtram Inſertabam aptans, meq́; extra tecta ferebam. Dextras inſertare catenis,Stat.12. Theb.

Inservio,is,[*Seruire*]δουλεύω,θεραπεύω,obſequor alicui, & ſeruientis,officium preſto.Cicero primo Officio.A quo plurimum ſperat etiam ſi ille his non eget,tamen ei potiſſimum inſeruit.Antiqui etiam accuſatiuo iungebant. Plaut. in Moſtell. Non meretricum eſt,unum inſeruire amãtem.Inſeruire ſuis commodis,eſt utilitati ſuæ conſulere.Cice.2.de Finib.Ergo in his adoleſcentibus bonam ſpem eſſe dicemus & magnam indolem,quos ſuis commodis inſeruituros,& quicquid ipſis expediat, facturos arbitramur.

Insibilo,as,are,[*Subbiare*]ἐμφυσάω,idem quod ſibilare,uel ſpirare.Oui.15.Meta.Qualia ſuccinctis ubi trux, inſibilat Eurus,Murmura pinetis fiunt.Membraque inſibilat ignis,Silius lib. 12.

Insiccatvs,a,um[*Non ſeccato*]non ſiccatus Sta. 3 . Theb . Vulneraq́; iſta ferens putri inſiccata cruore,Protinus ire peto.

Insideo,es,penultima correpta.[*Sedere ſopra qualche coſa*]ἐπικάθημαι,in re aliqua ſiue ſuper rem ſedeo.Liu.7.ab urbe. Equo deinde quàm poterat maxime exornato inſidentem ſe in ſpecum emiſiſſe.Aliquando pro inhæreo,ἐμφύομαι.Cicero li.9.Tuſcula.Cum autem hic feruor concitatioq́; animi inueterauerit & tanquam in uenis medulliſq́; inſederit.Aliquando locum aliquem occupo ad intercipiendum prætereuntes,ἐνεδρεύω:ut Inſidere arcem militibus.Liuius 6.Bell.Puni.Quingentis militibus arcem inſedit.Inſidere itinera. Liuius 5. Bel.Puni.Qua fugam inclinaturam credebat,omnia itinera inſidere iubet.Vnde Inſidiæ, ἐνέδρα.& Inſidior aris,ἐνεδρεύειν.de quibus mox dicemus.Aliquando obſidere, περικαθίζω,& modo cum accuſatiuo conſtruitur. Liuius li.2.de Bell. Pun.Mago locum monſtrabit, quem inſideatis.Modo datino.Virgil.lib.11.Arripuitq́; locum,& ſiluis inſedit iniquis. Liui. libro 9. Inſeſſis omnibus uiis, per quas commeatus ex Samnio ſubuehebatur.Inſideri, paſſiue.Liu.5.Bel.Pun.Viæq́; omnes hoſtium præſidii inſiderentur.

Insidiae,arum,[*Inſidie,aguati*]ἐνέδρα,ἐπιβουλή, doloſa expectatio ad aliquem aggrediendum:ab inſidiendis locis,quæ ad inſidias diligimus.Solent enim qui hoſtibus inſidiantur ea loca inſidere,qua illos iter facturos putant,ut incautos opprimant.Cæſa.2.Bel.Gal. Inſidias ueritus. Cicero pro Cn. Planc.Vigilandum eſt ſemper, multæ inſidiæ ſunt bonis.

Insidiator,ris,Cic.pro Mil.Inſidiator erat in foro collocatus.

Insidior,aris, [*Inſidiare,fare aguati*] ἐνεδρεύω,ἐπιβουλεύω , inſidias do.Oui.13.Metam.Hoſtibus inſidior,foſſas munimine cingo.Inſidiator oris,ἐπίβουλος, qui tendit inſidias.Cic. pro Mil. Inſidiatori uero,& latroni,quæ poteſt afferri iniuſta nex?

Insidiose,quod eſt cum inſidiis,μετ᾽ ἐπιβουλῆς, Cicero libro tertio Officio.Ratio ergo poſtulat,ne quid inſidioſe , ne quid ſimulate, nequid fallaciter.

Insidiosvs, [*Pieu d'inganni*]ἐπιβουλευτικός, ἐπιβουλευτικώς, qui ſæpe inſidiatur. plenus inſidiis, fallax.Cic. 4.Verr. Quis acerbior?quis inſidioſior?quis crudelior unquam?Inſidioſus latro, Mart. lib.14. Pli.li.29.cap.1. In qua conditione inſidioſiſſima auctoritatem peſſimis boni faciunt.

Insido,is,pen.pro.inſedi,inſeſſum,[*Sedere*]ἐφιζάνω , ἐπιβάλλω. ſignificat ad ſedendum deſcendo, uel clam & ſenſim delabor.Virg. 5.Æn.Ac ueluti in pratis,ubi apes æſtate ſerena Floribus inſidunt uariis, & & candida circum Lilia funduntur . Quinct . lib.10 capite ſeptimo.Moras,& ſeceſſum,& ſilentium quæret, dum illa uerba fabricentur,& memoriæ inſidant.Stat.paſſiuum protulit ſecundo Thebaid.Feſſis inſiditur aſtris.

Insignia,inſignium,[*Inſegne,arme*]παράσημα,dicuntur,ea,quę in ueſtibus,uexillis,& huiuſmodi inſignita ſunt:aut ipſæ ueſtes,uexilla,& alia, quæ fiunt, aut feruntur ita ab aliis diſcreta , ut noſci poſſint,cuius ſint,& ad quos pertineant, ut ueſtes militares,& inſignia militaria,regalia,conſularia'ue,quibus acies ab acie,eques ab equite,Rex & Conſul à uiro priuato cognoſci debet.Vir. lib.2. Danaumq́; inſignia nobis Aptemus Clypeos.Saluſt.Cum faſcibus atque aliis imperiis inſignibus ad Manlium in caſtra tendit. Mos enim fuit antiquorū, ut benemeritis inſignia tribuerent magiſtratuum.Vnde ſcribit Tacitus decreta fuiſſe Narciſſo Quæſtoria inſignia a Claudio Cæſare. Ab eodem inſignia Præturæ Criſpino decreta fuerunt,Et non ſolum ſigna & ornamenta ob uirtutē adepta ſed etiam Inſignia laudis,& Inſignia gloriæ dicimus:ut Cic. App. Inſignia enim uirtutis multi etiam ſine uirtute aſſecuti ſunt. Dicimus etiam in numero ſingulari, Inſigne, is,Ouid.1.de Arte, Eſte procul uittæ tenues,inſigne pudoris.Sic etiam dicimus Inſigne regni,pro diademate,quo reges utuntur.Cic.3.Philip.Eſſet enim illi ſeruiendum,ſi Cæſar ab ipſo regni inſigne accipere uoluiſſet.

Insignio,is,iui,itum,[*Ricamare,ornare*]ἐπισημαίνω, ἐπισφραγίζω,ſignis noto, ſeu diſtinguo:ut apud Claudi.lib.1.Hic elementorum ſeriem,ſedesq́; paternas Inſignabat acu.li.4.ad Heren.Siquā rem deformabimus turpem aut cruentam,aut cœno oblitā, aut rubrica delibutam inducemus , quo magis inſignita ſit forma Virg.7. Æneid.At læuem clypeum ſublatis cornibus Io Auro inſignibat. Inſignire annum cladibus,Tacitus,pro inſignem facere.

Insignis, & hoc inſigne,[*Nobile,manifeſto, chiaro*] ἐπίσημος , eximius nobilis:& proprie is,in quo aliena ſunt ſigna,quibus ab aliis diſcernitur.Virg.li.3.Georgico.Nec mihi diſpliceat maculis inſignis & albo.hoc eſt,inſignitus,quiq́; maculis ab aliis diſtinguitur. Liuius primo ab urbe.Flaminem Ioui aſſiduum ſacerdotem creauit,inſigniq́; eum ueſte, & curuli regia ſella adornauit. Inſignire itaque generaliter dicitur,quicquid ſigno aliquo, uel nota inter alia eminet.Vnde qui nobilitate,aut uirtute aliqua, aut etiam uitio inter alios eminent,Inſignes dicuntur.Vir. primo Æneid.Inſignem pietate uirum.Sic etiam inſignes latrones dicimus,qui maiore audacia graſſantur,&ſuis facinoribus omnibus innotuerunt. Item Inſignia etiam facinora dicimus,quæ uulgaria non ſunt,ſed rara:nihilq́; habent mediocre, ſed aut inſigniter bona, aut mala. Inſignis homo omnibus notis turpitudinis,Cice.pro Rab. Tere. in Eunu.Iandiu aliquam cauſſam quærebat ſenex,quamobrem aliquid inſigne faceret . Donat. Inſigne aliquid, magnum, & nobile facinus.Sic etiam Inſignia ſcelera,à Tacito dicuntur.Omne enim quod excellit,ſiue illud ſit uitium , ſeu uirtus, Inſigne dicitur.Vnde etiam quandoq; ſimpliciter pro magno ſumitur. Lucil. Cocus non curat caudam inſignem eſſe,modo pinguis ſiet.

Insignitas,ἐπιφάνεια,pro claritate, & nobilitate,&

Insignite,pen.pro.[*Illuſtramente,manifeſtamente*]παρασήμως, inſigniter,eximie egregie . Cicero.

Insigniter,παρασήμως,ἐπισήμως,aliud aduerbium eiuſdem ſignificationis.Cice.in Partit. Parentibus,amicis, hoſpitibus præcipue atque inſigniter diligendis.Cice.pro Quinct. Neque tamen quiſquam inuentus eſt tam inſigniter improbus.

Insignitvs.pen.pro.particip. aut nomen ex participio, [*Ornato*] ἐπίσημος,idem quod inſignis,Cice.1.de Diuina.Quod plenus aer ſit immortalium animorum in quibus tanquam inſignitæ notæ ueritatis appareant. Tacitus lib.4. His partæ uictoriæ ſpes,& ſi credant,inſignitius flagitium.

Insile,inſilis,pen.co.eſt ſuſpendiculum,uel perpendiculum,quod telam demiſſam examinat:ita dictum,ut credit interpres Lucretii eo quod applauſa pectine tela reſultet & ſubſiliat.Lucr. lib.5.Textile poſt ferrum eſt,quia ferro tela paratur : Nec ratione alia poſſunt tam leuia gigni Inſilia,ac fuſi,radii,ſcapiq́; ſonantes . Alii uolunt Inſilia eſſe duo inſtrumenta lignea,pedibus textorum ſuppoſita,quibus alternis reſurgentibus,& depreſſis, telæ, aperiuntur, & contrahuntur.

Insilio,is,p.c.inſilui,inſilii,inſultum,[*Aſſalire , ſaltare in qualche coſa*]ἐνάλλομαι,ἐπιπηδάω,ſaltu ingredior, uel ſuper aliquid ſalio ſignificat.Stat.lib.9.Thebaid.Inſiluere uadis, magnoq́; fragore ſolutus Agger.Lucan.lib.3.Inſiluit ſolo nociturus pondere puppi. Inſilere in equum.Liui.6.ab Vrb.Plaut. in Rud. Enaui timidæ ambæ in ſcalpham inſiluimus,&c.Plin.lib. 8. cap. 16. Dum ſequitur, inſilit ſaltu,quo in fuga non utitur.

Insimvl,[*Inſieme*[ἅμα,ex In & ſimul ſignificat una . Stat.1.Syl.Et gentes alis inſimul rogatas.

Insimvlatio,ὑπόθεσις quæ(ut inquit Donatus) eſt falſi uel ueri criminis incuſatio.Cic.pro Fonteio: In falſam atque iniquam proborum inſimulationem uocabatur.Accipitur etiam inſimulo pro ſuo ſimplici Simulo,προσποιέομαι. Cice.lib.1. Offic. Solus neglexit fidem,furere aſſimulauit,ne quò iret.

Insi-

Insimvlo,as,p.c.[*Accuſare, incolpare*] accuſo, crimen ingero, προσβάλλομαι, καταιτιάομαι, ἐν διαβάλλω. Cic. Treb. Hic tu me etiam in ſimulas, nec ſatisfactionem accipis. Iungitur etiam quandoq; genitiuo. Ter. in Phor. Si herum inſimulabis auaritiæ, male audies.

Insinvatio,onis, Cic. 1. de Inuentio. Inſinuatio eſt oratio quadam diſſimulatione & circuitione obſcure ſubiens auditoris animum. Vide Quinctilianum lib. 4.

Insinvatvs,[*Riuolto, torto*] συνεσκελισμένος, inflexus, complicatus, compreſſus. Apul. lib. 9. Siccine uacuus & ocioſus inſinuatus manibus ambulabis mihi? Tali.n. habitu manus ocioſorum complicantur. Liu. pro eodẽ dixit, Compreſſis manibus: cuius hæc ſunt uerba ex libr. 7. Quid aliud cauſſæ eſſe credamus, cur ueteranus dux fortiſſimus bello compreſſis, quod aiunt, manibus ſedeas?

Insinvo,as,[*Dimoſtrare*] ὑποδύομαι, ἐμφιλοχωρέω, ἐγχρονίζω, εἰσοικίζομαι, παρεισδύομαι, in notitiam alicuius adduco. Sueto. de Clar. Gram. Quare cito manumiſſus Auguſto inſinuatus eſt, quòd elegãter curam ordinandarum bibliothecarum in Octauiæ porticu ſuſcepit. hoc eſt, in notitiam Auguſti peruenit. Cice. de Amic. Callidus ille & occultus ne ſe inſinuet, ſtudioſe cauendum eſt. Plaut. in Mil. Interim iuit hinc miles: forte Athenas aduenit: Inſinuat ſeſe ad illam amicam heri mei. Dicitur autem Inſinuo, quaſi in ſinum, uel pectus immitto. Apud Virg. lib. 2. Æneid. legitur Inſinuat pro paſſiuo Inſinuatur. Tum uero tremefacta nouus per pectora cunctis Inſinuat pauor. Vbi Seru. Inſinuat, inquit, pro Inſinuatur.

Insipidvs,a,um,[*Che ha cattiuo ſapore*] ἄχυμος, quod iniucundum habet ſaporem, aut quod fatuum eſt: & ſaporis omnis expers, ἄχροον. Per tranſlationem accipitur pro ſtulto & inſipienti. ἀφρόνιστος. Gell. lib. 6. cap. 1. Nihil eſt prorſus inquit, inſipidius, qui opinantur bona eſſe potuiſſe, ſi non eſſent itidem mala.

Insipiens,tis,[*Pazzo, ſciocco*] ἀμαθής, ἄφρων, μωρός, non ſapiens, qui non cogitat quę agenda ſunt. Cic. 2. de Finib. Turpe eſt ſapientem ex inſipientium ſermone pendere.

Insipienter,aduerb. ἀφρόνως, imprudenter. Plau. in Trucu. Per tua obſecro genua, Vt tu iſtuc inſipienter factum, ſapienter feras, mihiq; ignoſcas. Cic. de Senec. inſipienter ſpera ne aliquid.

Insipientia,tiæ, ἀφροσύνη, imprudentia, dementia. Plaut. in Amph. Iuſta autem ab iniuſtis petere, inſipientia eſt.

Insipo,as,are, uerbum eſt antiquum & obſoletum, quod Feſtus interpretatur iniicere. Cato de Re ruſt. cap. 85. Omnia bene permiſceto, & in ollam nouam inſipato.

Insisto,ſtis,[*Affermarſi, ſtar fermo*] ἐπιστηρίζω, ἐφίσταμαι, ἐπέχομαι, ſignificat in re aliqua conſiſto. Cæſ. 2. Bell. Gall. At hoſtes etiam in extrema ſpe ſalutis tantum uirtutem præſtiterunt, ut cum primi eorum cecidiſſent proximi iacentibus inſiſterent. hoc eſt, ſuper mortua cadauera ſtarent, & pugnarent. Inſiſtere ueſtigia, pro firmare. Virg. lib. 11. Vtq; pedum primis infans ueſtigia plantis Inſtiterat, iaculo palmas armauit acuto. Item inſiſtere, pro operam dare, ἐπιβάλλομαι, ἐνίσταμαι. Item ſolicitare, urgere, ἐγκεῖμαι. Plin. Frequentiusq;, ut id ageret, inſiſtebat. Auctor ad Herennium in hac ſignificatione cum datiuo coniunxit: Nunc identidem noſmetipſi uobis inſiſtemus: res enim communis agitur. id eſt, uim faciemus. Item pro reſiſtere, immorari, & quaſi ſiſtere gradum: cuius contrarium Progredi. Cice. in Orato. Sæpe accidit, ut aut citius inſiſtendum ſit, aut longius procedendum. Inſiſtere haſtæ hoc eſt inniti. Pli. de Viris illuſt. Aduocato Marco Liuio Pontifice, haſtæ inſiſtens, & ſolennia uerba reſpondens, ſe & hoſtes diis manibus deuouit. Inſiſtere ueſtigiis alienis, hoc eſt, inhærere, & ſequi aliena ueſtigia, Pli. lib. 6. cap. 17.

Insitio, nis, [*Ineſtamento*] ἐμφύτευσις, ἐγκεντρισμός, inſerendi actus. Ouid. de remed. 1. Venerit inſitio, fac ramum ramus adoptet. Cic. de Sen. non conſitiones, ſed inſitiones.

Insititivm,[*Ineſtato*] ἐγκεντριστόν. dicitur illud, quod inſitum eſt, aut ſurculus inſititius: per metaphoram accipitur pro omni eo, quod proprium aut naturale non eſt, ſed aliunde aſcitum. Plin. in Epiſt. Inuideo græcis, quod illorum lingua ſcribere maluiſti. Neque enim coniectura ẽget, quid ſermone patrio exprimere poſſis: cum hoc inſititio, & inducto tam præclara opera perfeceris.

Insitivm, ἔνθεσις, ab inſectione dictum: pulmenti genus, ex inſectis, & minutatim tritis carnibus confectum. Apud Apicium ſæpe fit mentio de inſitiis,

Insitivvs,a, um, idem quod inſititius quod ſcilicet naturale non eſt, ſed aliunde aſcitum. Gell. Corpusq;, & animum benigne ingenitis primordiis inchoatam inſitiuo, degeneriq; alimento lactis alieni corrumpere.

Insitor,ris, qui inſerit. Pli. lib. 18. cap. 13. Hunc caueat inſitor calamis, gemmisq; inoſculator.

Insitvm,ti, κλάδος, φυτευτόν, eſt ſurculus ipſe ex una reciſus arbore, & in aliam implantatus. Colum. de arb. ca. 26. Terram circa arborem aggerato uſque ad ipſum inſitum.

Insitvs, tus, idem quod inſitio. Pli. lib. 16. cap. 3. & hactenus publica ſunt genera, ceteraq; regionum, locorumq; aut ex his inter ſe inſitu miſta.

Insociabilis,le,[*Che non ſi puo accompagnare*] quod coniungi nõ poteſt. Plin. lib. 16. cap. 43. In omni genere & glutinum abdicant quædam, & inter ſe, & cum aliis inſociabili glutino, ſicut robur. Sed nec fere cohærent, niſi ſimilia natura, ut ſiquis lapidem lignumq; coniungat. Indomita, & inſociabilis gens, Liu. 7. Bel. Mac. Regnum inſociabile. Tacit. lib. 13. Liu. 7. Bel. Pun. Inuſitati nanque antea alienigenis: nec uidere ipſi aduenam in terra ſua adſuetu, omni generi humano inſociabiles erant.

Insolabiliter,aduerb.[*Senza conſolatione*] ἀπαραμυθήτως, ſine cõſolatione. Hora. 1. Epi. 14. Me quamuis Lamiæ pietas & cura moratur Fratrem mærentis, rapto, & de fratre dolentis Inſolabiliter.

Insolens,p.c.[*Inſolente, arrogante, faſtidioſo, non uſato*] ἀήθης, inſuetus & inſolitus. Horat. 3. Carm. Ode 29. Fortuna ſæuo læta negocio, & Ludum inſolentem ludere pertinax, Tranſmutat incertos honores, Nunc mihi nunc alii benigna. Saluſt. inſolens uera audiẽdi. Gell. lib. 1. Atque id quod à C. Cæſare excellentis ingenii, ac prudentiæ uiro, in primo de Analogia ſcriptum eſt, habet ſemper in memoria atque pectore, ut tãquam ſcopulum, fugias inauditũ, atque inſolens uerbum. Per tranſlationem ponitur pro ſuperbo & arrogante, qui præter legem agit humanam, atque naturalem: & quem audacem, uel præſumptuoſum dicere ſolemus, ὑβριστής. Quod eſt, cum qui audet facere uel dicere, quod à modeſtis uiris fieri aut dici non ſolet. Cic. pro Marc. In uictoria, quæ ſui natura inſolens & ſuperba eſt. Idem de Sene. Tertiam.n. iam ætatem hominum uiuebat: nec erat ei uerendum, ne uera de ſe prædicans nimis uideretur aut inſolens aut loquax.

Insolenter,[*Soperbamente, arrogantemente, inſolentemente*] ἀήθως, aduerb. arroganter, & ſuperbe. Cic. 4. Tuſc. Inſolenter ſe efferre. Liu. 2. ab urbe. Tandem ſuperant externa: adeo ſuperbe, inſolenterq; hoſtis eludebat. Aliquando etiam inſolenter ponitur pro raro. Cic. 1. de Inuent. Deinde natura eius euenire ne uulgo ſoleat, an inſolenter & raro.

Insolentia,æ,[*Inſolenza, ſoperbia, arroganza*] ἀήθεια, inſuetudo, res non conſueta aut ſolita. Cic. 1. de Inuent. Primo propter inſolentiam reclamãtes, deinde propter rationem atq; orationem ſtudioſius audientes, &c. Liu. 7. Bel. Mac. & offenderunt aures inſolẽtia ſermonis. Inſolentia, pro arrogantia, ſuperbia, ἀλαζονεία. Cic. 5. Verr. De luxuria Apronii loquor, nihil de inſolentia, nihil de ſingulari nequitia ac turpitudine. Inſolentia, pro nouitate. Cice. pro Deiot. Moueor etiam loci ipſius inſolentia.

Insolidvm, ſiue Inſolido, pen. cor. [*Interamente*] integre. Sene. de Benef. lib. 2. Præſentia nondum tota inſolidò ſunt: poteſt illa caſus aliquis incidere. Debere inſolidũ pecuniam, Iabolenus. l. 2. ff. de duob. reis. Obligari inſolidum, Vlpian. l. his uerbis. eodem tit. Spondere inſolidum, Iulianus, l. reos. eod. titu.

Insolite,aduerb. ἀήθως, Gel. lib. 1. cap. 15. Intempeſtiue ac inſolite diſſerebat. Sunt tamen qui eo loco legant, Inſubide diſſerebat.

Insolitvs,a,um,[*Non uſato*] ἀήθης, non ſuetus. Virg. 1. Georg. In ſolitis tremuerunt motibus Alpes. Cæſ. 3. Bell. Ciu.

Insolo,las,p.p.[*Seccare al Sole*] ἡλιάζω, ἡλιόω, ad ſolẽ ſicco. Col. li 12. ca. 39. Quas per triduũ inſolaueris. Vnde Inſolatus, in ſole, ſeu ad ſolẽ ſiccatus, aut calefactus. Col. lib. 5. Super hoc, materiæ quæ fructum habent, melius conualeſcunt, & uuæ commodius inſolatæ percoquuntur. Inſolare quoque puellæ crines dicuntur, dum facie tecta paſſos capillos ad ſolem expandunt ſiccandi gratia. Et ipſi crines inſolati dicuntur. Plin. lib. 21. cap. 14. De cera loquens. Candidiſſima uero fit poſt inſolationem etiamnum recocta.

Insolvbilis,le,[*Che non ſi può ſciogliere*] ἄλυτος, quod ſolui non poteſt. Quinctil. lib. 5. cap. 9. Vbi eſt ſignum inſolubile, ne lis quidem eſt. Inſolubile iudicium, neceſſarium, quod urget hominem: apud Quinctilianum.

Insolvtvm accipere, eſt aliquid accipere in ſatisfactionem, aut certe deductionem rei debitæ. Senec. lib. 2. de Beneficijs, cap. 26. Inde eſt, ut omnia meruiſſe ſe exiſtimet, & in ſolutum accipiat, nec ſatis pro ſuo precio æſtimatum exiſtimet. Sic etiam dicimus In ſolutum cedere. i. cedere in ſolutionem. Exempla nuſquam non occurrunt apud Iuriſconſultos.

Insolvm, ueteres pro Inſolitum dixerunt. Afran. Orbitatem ſenectuti tuæ malum metui: quod inſolum non uenit cæco, ac dementi.

Insomnia, niæ, [*Vigilia, uigilanza*] ἀγρυπνία, ἀϋπνία, uigilia. Cæcilius Plotio, apud Nonium: Conſequitur comes inſomnia, ea porro inſaniam affert. Donatus in illud Terentij ex Eunuc. Aut mox noctu te adigent horſum inſomnia. Legitur, inquit, & adiget, ut ſit Inſomnia numeri ſingularis.

Insomniosvs,[*Che ſi ſogna molte coſe*] ἐνυπνιώδης, qui multum ſom

niat.Cato de Re ruſt.cap.157.Omnino quaſi inſomnioſus eſt, hac eadem curatione ſanum facies.

INSOMNIS,inſomne,[*Senza ſonno,vigilante*] ἄϋπνος, quod eſt peruigil.Vnde Inſomnes noctes,apud Virg.9. Æneid. hoc eſt, peruigiles.Noctem cuſtodia ducit Inſomnem ludo.Oculi inſomnes,Stat. 3.Thebaid.

INSOMNIVM,nii,neu.ge.[*Sogno*] ἐνύπνιον,ὀνειρωγμός,qđ in ſomnis uidemus.Tibull.Dii meliora ferant,nec ſint inſomnia uera.Cice.de S:ne.Caret ergo etiam uinolentia,& cruditate & inſomniis.

INSONS,tis,[*Innocente*] ἄκακος, ἀμύητος, innocens , qui extra culpă eſt. Liu.4.ab urbe.Etiam ſi regni crimine inſons fuerit . Plaut.in Aſin. Ille æcaſtor ſuppilabat me , quòd ancillas meas ſuſpicabar, atque inſontes miſeras cruciabam.

INSONO,as,are, [*Sonare*] ἐνηχέω,idem quod ſimplex Sono . Lucan. lib.2.Inſonuere tubæ,& quanto clamore cohortes Miſcentur,tantum,&c. Ouid.11.Metamorph.Nulla mora eſt , calamis agreſtibus inſonat ille.

INSONVS,a,um,p.c.[*Senza ſuono,che non ha ſuono*] ἄφωνος, ἄηχος,qđ eſt ſine ſono & ſtrepitu . Apuleius: Inſono ueſtigio me perducit. Sic Abſonum,ſine ſono,uel male ſonans. Vide ſuo loco.

INSOPITVS,a,um,p.p.[*Vigilante*] ἄυπνος,inſomnis,peruigil: ut Inſopitus draco.Ouid.7.Metam.Cur non tauros exhortor in illum, Terrigenasq; feros,inſopitumq; draconem.

INSORTITVS,a,um,ut Inſortita ſpicula.Plau.Caſin. Si non impetrauit,ſpicula etiam inſortita ſunt mihi.

INSPECTIO,nis , Cic.in Ant. Nos enim nunciationem ſolum habemus,conſules etiam inſpectionem.

INSPECTO,as,[*Guardare con diligentia*] ἐφορῶ,παρατηρῶ, continue,ſiue attẽte intueor.Gel.li.6.Ibi in ſtadio inſpectãte populo, in oſculis atq; manibus filiorum animam efflauit.Cic.ad Brut. Quod utinam inſpectare poſſis timorem de illo meum. Inſpectare etiam dicuntur ſatellites,quos principes præſidii, cuſtodiæq; corporis ſui cauſſa circum ſe habent.Suet.in Cæſare : Sũt qui putent confiſum eum nouiſſimo illo Senatuſconſulto , ac iureiurando etiam cuſtodias Hiſpanorum cum gladiis inſpectantium ſe remouiſſe.

INSPERABILIS,le,quod uix ſperari potuiſſet. Gell.lib.4.cap.18. Pacemq; & uictoriam uobis peperi inſperabilem.

INSPERANS,tis,om.ge.[*Che non iſpera, ſenza ſperanza*] ἀνέλπιστος, qui non ſperat. Cice.1.de Ora.Inſperanti mihi cecidit ut in iſtum ſermonem dilaberemini . Inſperatus,a, um, p.p.non ſperatum:ut Gaudium inſperatum . Terent.in Heaut. Celem tam inſperatum gaudium.Inſperatum,nec opinatum malum,Cic.3.Tuſc.

INSPERATO,aduerb.ἀνελπίστως,præter ſpem & opinionem. Plin.lib. 25.cap.2. Caſuſq; accidit , ut milite a morſu canis,&c. ſeruatuſq; eſt ex inſperato.

INSPERGO,is,ere,[*Spargere,*] ἐπιπάσσω, ſparſim infundo . Cicero 2.de Diuinat.Cor eſt in extis,iam abſcedet , ſimulac molam & uinum inſperſeris. Col.li.11.c.2. Hoc eodẽ tempore ſtercoris pars in prata digerenda , pars oleis & ceteris arboribus inſpergenda. Næui inſperſi egregio corpore,Hora.1.Serm.Saty.6.

INSPICIO,is,p.c.[*Guardare,uedere*] καθορῶ,ἐφορῶ,ἐπισκέπτω, ἐπισκοπέω,aſpicio intueor,ac penitus cognoſco.Ter.in Adel. Deniq; inſpicere tanquam in ſpeculum uitas hominum iubeo , atq; ex aliis exemplum ſumere ſibi.Cic.de Læl.Ne quis inſpiciat Tabellam.

INSPECTIO,onis,[*Conſideratione diligente di qualche coſa*] ἐπισκοπή, ἐφορεία,ἐπίσκεψις,diligens rei alicuius conſideratio. Colum.lib.1. cap.4. Nam prima inſpectione neque uitia , neque uirtutes abditas oſtendit.Cic.2. Phil. Nos enim aſpectionem ſolum habemus: Conſules & reliqui magiſtratus etiam inſpectionem.id eſt,cognitionem & iudicium.

INSPICO,as,p.p.[*Aguzzare*] ὀξυνω,ἀκονάω , in modum ſpicæ uel ſpici acuo. Virg.1.Georg.Ferroq; faces inſpicat acuto. Seruius . Acuto ferro incidit,ad ſpeciem & imaginem ariſtarum.

INSPIRO,as,pen.pro.[*Spirare*] ἐμπνέω,afflo, perflo . Colum.lib.1. ſed Granaria ſcalis adeantur , & modicis feneſtellis Aquilonibus inſpirentur.Virg.1.Æn.Occultum inſpires ignem. Idem 4. Geor. Illis ira modum ſupra eſt,læſæq; uenenum Morſibus inſpirant.

INSPOLIATVS,a,um,[*Non iſpogliato*] non ſpoliatus. Quinct.lib.7.ca. 2.Hominem occiſum eſſe conſtat non in ſolitudine , ut à latronibus ſuſpicer:non prædæ gratia,quia inſpoliatus eſt:non hæreditatis ſpe,quia pauper fuit:odium igitur in cauſſa.

INSPVO,is,re,[*Sputare ſopra qualche coſa*] ἐμπτύω,ſuper aliqđ ſpuere.Pli.lib 22.ca.21.Traduntq; commanducata ea ſi inſpuatur,mori ſerpentem. Inſputo,as,frequentatiuum: Plau.Capt. Quibus inſputare ſaluti fuit,atque iis profuit.

INSTABILIS,le,[*Inſtabile*] ἀστάθης, ἀβέβαιος , inconſtans , uariabilis.Virg.lib.4.Georg.Inſtabiles animos ludo prohibebis inani.Et paulo poſt ut cymbæ inſtabiles fluctu iactante ſaburram.

INSTABILITAS,atis,[*Inſtabilità,inconſtanza*] ἀστασία, inconſtantia. Pli.li.24.c.17.Hanc autem à regibus Perſarum comedi atque bibi contra omnia corporum incommoda , inſtabilitatemq; mentis.

INSTANS,tis,[*Inſtante*] pro minimo temporis momento, apud claſſicos ſcriptores non legimus : quo tamen utuntur quidam noſtræ ætatis philoſophi,ut pleriſque aliis quæ docti non recipiũt . Apud idoneos tamen ſcriptores legimus Inſtans tempus , pro tempore præſenti, uel pro momento illo temporis quod nunc inſtat : non tamen abſolute(ut illi utuntur) pro quouis minimo temporis puncto.Tacitus,lib.19. Præterita,inſtantia, futura pari obliuione dimiſerat.Quinctil.libro.5.cap.10.Præteritum inſtans,futurum.Ad Her. Inſtans tempus.

INSTANTER,aduerb. [*Di continuo , continuamente*] ἐνστατικῶς , ſedulo,perſeueranter.Quinctil.lib.9.cap.4. Vbicunque acriter erit, & inſtanter,pugnaciterq; dicendum, membratim, cæſimq; dicemus.

INSTANTIA,æ,[*Inſtanza*] ἔνστασις,ſedulitas,aſſiduitas,& continua intentio.Pli.lib.3.ca.5. Quid eſt enim quod non aut illæ occupationes impedire,aut hæc inſtantia poſſit efficere?

INSTAR,[*A guiſa,a ſimilitudine*] δίκην,indeclinabile,licet Probus Inſtaris genitiuum eſſe dixerit: fere ſine præpoſitione ponitur . Et modo idẽ ſignificat quod æquiparationem,ſiue ad menſuram.Col. lib.1.In campo rarius,in colle ſpiſſius aceruí ſtercoris inſtar quinque modiorum diſponentur.Modo ad ſimilitudinem,ut illud Cic. accipi poteſt:Fugeranam autem, quæ fuit non uici inſtar , ſed urbis,quod erat Amani caput , &c. in Piſonem : Vnus ille dies mihi quidem immortalitatis inſtar, ἰσόῤῥοπος,ἰσοδύναμος,fuit, quo in patriam redii, cum Senatum egreſſum uidi , Populumq; Romanum uniuerſum.Sueto.in Cæſare:Cuius iam etiam(ſcilicet equi)inſtar pro æde Veneris genitricis poſtea dedicauit,id eſt, effigiem conſimilem.ἀφίρυμα.Solinus cum præpoſitione uſus eſt.Meſopotamiam opimat annuæ inundationis exceſſibus , ad inſtar amnis Ægyptii terris ſuperfuſus,inuecta ſoli fœcunditate.

INSTAVRATIO,onis,[*Rinouatione,riſtoro*] ἀνανέωσις,refectio.Cicero de Aruſp.reſp.Dii ludorum inſtauratione placantur.

INSTAVRATITIVS dies,ultimus Circenſium erat , Iouis propitiandi gratia additus:de cuius inſtitutione uide Macrob.lib.1.Satur.c.7.

INSTAVRATIVI,ludi,dicebantur,qui in locum eorum , qui aut prætermiſſi erant,aut perperam facti,inſtaurabantur. Cic.1.de Diui. Itaque ludis intermiſſis inſtauratiui conſtituti ſunt.

INSTAVRO,as,[*Rinouare , riſtorare*] ἀνοικοδομῶ, ἀνανεόω,Feſtus putat dictum eſſe ab Inſtar,eo quod proprie aliquid inſtaurari dicatur,cum ad priſtinam ſimilitudinem reficitur. Vnde Donatus in illud Terentii,Amantium iræ,amoris redintegratio eſt : Integratio,inquit,hoc eſt,inſtauratio. Virgilius ad animum tranſtulit, cũ ait:Inſtaurati animi regis ſuccurrite tectis.hoc eſt, recreati,& reſtituti . Alii uolunt Inſtauro compoſitum eſſe à Stauro antiquo uerbo,quod idem ſignificabat, quod hodie Inſtauro:negantq; ab Inſtar deriuatum eſſe,propterea , quod raro uſu ueniat, ut euerſa ædificia ad ſimilitudinem priſtinam reſtituantur . Multaq; ab iſtis argumenta adducuntur,quibus probare conantur Inſtauro nõ eſſe dictum ab Inſtar,ſed ab antiquo uerbo Stauro,à quo & Reſtauro aliqui uſurparunt. Melius itaq; dicemus Inſtaurare,nihil aliud eſſe,q̃ reficere, reſtituere, integrare. Liu.lib.4. Nam Phaliſci per pelli ad inſtaurandum bellum,neque clade Romanorum , neq; ſociorum precibus potuere. Inſtaurandum non ad ſimilitudinem priſtini gerendum:ſed integrandum,& denuo inferendum. Sic Cice.de prouinciis conſularibus,in Piſonem,& Gabinium: Periculũ eſt,ne inſtauratas maximi belli reliquias ac renouatas audiamus. Virg. lib.3.Ergo inſtauramus Polydoro funus.i.integramus , ſupplemus,& facimus funus,quod fieri pro loco & tempore concedebat. Cum ergo inſtauro nihil in ſignificato conueniat cum inſtar, nullo pacto ab Inſtar formari dicendum putant , præſertim cum nec ad analogiam pertineat quod Inſtaro, non Inſtauro facere deberet. Reſtauro autem, quamuis pene aboleuerit,& pro eo Inſtauro melius utamur, tamen Lact.lib.7.uſus eſt pro reduco,ſeu reformo,renouo,reficio'ue: Verum ille(inquit) cum deleuerit iuſtitiã, iudiciumq; maximum fecerit, ac iuſtos , qui à principio fuerunt, ad uitam reſtaurauerit,mille annis inter homines uerſabitur.Non enim , Ad antiquam ſimilitudinem reformauerit , intelligendum eſt,cum longe elegantiori forma ſint iuſtorum corpora reficienda,quàm ea quam prius habuerant.

INSTERNO, [*Diſtendere di ſopra,coprire*] ἐπιστρώννυμι , ſuperſterno, operio,ſuperextendo.Plin.lib.19.cap.5.Si palo adacto cauerna palea inſternatur. Liu.10.Bel.Pun. Tabulaſq; ſuperinſtrauit , ut peruium nauium ordinem faceret. Virg.2.Æneid. Fuluiq; inſternor pelle leonis . Inſtratus ornatu regio . Plin.lib.8. cap.42. Vnde inſtrata,equorum ornamenta dicuntur. Et Inſtratus lectus dicitur, ueſte ſtragula excultus, ἐπεστρωμένος. Vlpian. Inſtratum, ſignificat omnem ueſtem ſtragulam inſternendi cauſſa paratam, στρῶμα.

INSTIGATIO,onis, inſtigandi actus. ad Herenn. lib. 2. Amplificatio eſt

eſt res quæ per locum communem inſtigationis auditorum cauſſa ſumitur.

Inſtigo,as,p.p.[*Inſtigare, ſtimolare*] παροξύνω, ἐπισπεύδω, ex In & obſoleto uerbo Stigo, cuius originem referunt, ad uerbum Græcum στίζω, quod eſt pungo, ſeu ſtimulo. Vnde inſtigo, pro inſtimulo: & tam in bonum q̄ in malum ſumitur. Inſtigare, incitare, & quaſi impellere obiurgatione quadam. Ter. in And. Age ſi hic non inſanit ſatis ſua ſponte, inſtiga. Liu. 10. ab urb. Hæc precatus uelut inſtigante Dea, & ipſe collegæ, & exercitus uirtutem adæquauit ducis. Cic. in Piſon. An tu eras Conſul, cum in palatio mea domus ardebat, non caſu aliquo, ſed ignibus iniectis inſtigante te?

Inſtillo,as,are,[*Gocciare, inſtillare, lambiccare*] ἐνσταλάζω, ἐπισταλάζω, guttatim infundo. Cic. de Sene. Namque hæc quoq;, niſi tanquā lumini oleum inſtilles, extinguuntur ſenectute. Per tranſlationem accipitur pro eo quod eſt ſenſim in animum mittere. Cice. ad Atticum libr. 9. Attulit uberrimas tuas litteras, quæ mihi quiddam, quo ſtarem, inſtillarent.

Inſtinctor, inſtinctoris, impulſor. Cornelius Tacit. libro 7. Nec deerat ſceleris inſtinctor.

Inſtinctus,us,ui,[*Inſtinto, ſpiratione diuina*] παρασυνασμός, inſtigatio, & quam diuinam uocant inſpirationem. Ci. 1. Tuſc. Sine cæleſti aliquo mentis inſtinctu. Inſtinctu alicuius facere, hoc eſt, ſuaſu, & impulſione Pli. in Pane. Multa fecimus ſponte, plura inſtinctu quodam & imperio. Inſtinctus,a,um, particip. inſtigatus. Liu. 5. ab urb. Itaque quæ tum recinerit diuino ſpiritu inſtinctus, ea ſe, nec ut indicta ſint, reuocare poſſe, &c.

Inſtipulor,aris, διομολογοῦμαι, eſt certa & ſolennia quædam uerba concipere, quibus is qui interrogatur, aliquid ſe daturum facturumue promittit. Stipulationis huiuſmodi exemplum inſigne eſt illud apud Plau. in Pſeudolo.

Minæ uiginti ſanæ ac ſaluæ ſunt tibi
Hodie, quas abs te inde eſt inſtipulatus Pſeudolus.
S. Velim quidem hercle. B. roga me uiginti minas,
Si illic hodie illa ſit potitus muliere,
Siue eam tuo gnato hodie, ut promiſit, dabit,
Rogato obſecro Hercle, geſtio promittere,
Omnibus modis tibi eſſe rem ut ſaluam ſcias:
Atque etiam habeto mulierem domo tibi.
S. Nullum periculum eſt, quod ſciam, ſtipularier.
Vt concepiſti uerba, uiginti minas dabin'?
B. Dabuntur.

Inſtita,æ,pen.corr. κειρία, tenuis faſciola, qua honeſtæ tantum matronæ utebantur (inquit Acron) quæ ſtolæ imam partem ambiebat. Horat. lib. 1. Serm. Saty. 2. Nil medium eſt, ſunt qui nolunt tetigiſſe, niſi illas, Quarum ſubſuta talos tegit inſtita ueſte. Contra, alius nullam niſi olenti in fornice ſtantem. Ouid. in Arte: Eſte procul uittæ tenues, inſigne pudoris, Quæq; tegis medios inſtita longa pedes.

Inſtito,as,p.c.[*Stare contra, premere*] ἀνθίσταμαι, contra ſto, urgeo. Cæſ. lib. 1. Bel. Gall. Id conſpicati Heluetii, qui in montem ſeſe receperant, rurſus inſtitare, & prœlium redintegrare cœperunt.

Inſtitor,oris,pen.nominatiui cor.[*Fattore di mercante*] παλιγκάπηλος, dicitur, qui à mercatore negociationi alicui eſt præpoſitus: quales ſunt illi, quos negociatores tabernis ſuis ſolent præponere, uel merces aliquas uendendas committere. Dicti autem ſunt Inſtitores (ut indicat Vlpian. in l. 3. Digeſt. de inſtitor. act.) ab inſiſtendo, eo quod negocio inſiſtant. Iuue. Saty. 7. Inſtitor hybernæ tegetis, niueiq; cadurci. Liu. 6. ab urb. Vrbi frequentandæ multitudo incolarum libertinorumq;, & inſtitorum, opificumq; retenta. Inſtitor eloquentiæ. Quinct. libro 21. cap. 1. Commoueatur ne quiſquam eius fortuna, quem tumidum, ac ſui iactantem, & ambitioſum inſtitorem eloquentiæ in ancipiti ſorte uideat. Poetæ fere ſemper accipiunt Inſtitorem, pro eo qui uenditor eſt mercium delicatarum, cuiq; ueſtiarii & lintearii dant ueſtem circunferendam & diſtragendam. Ouid. de Arte. Inſtitor ad dominam ueniet diſcinctus emacem. Plau. ancillam pro domina negociantem Inſtitricem uocat. Virgiliarum quoque ſidus Inſtitor ueſtis dicitur, quod menſe Nouembri cum earum occaſus eſt, ex hoc ſidere coniecturam faciunt hyemis. nam ſi nubilus fuerit earum occaſus, pluuioſam hyemem denunciat. Ideoq; negociatores ſtatim augent lacernarum precia, quibus pluuio tempore utimur: ſi uero ſereno tempore occiderint, aſperitas hyemis denunciatur. Idcirco reliquarum ueſtium precia accendunt.

Inſtitorius,a,um, ἐμπορικός, καπηλικός, quod ad inſtitorem pertinet: ut Ars inſtitoria. Sueton. in Claud. Cæſ. cap. 27. Diſpoſitæ per littora & ripas diuerſoriæ tabernæ parabantur, inſignes ganeæ, & matronarum inſtitorias operas imitantium, atque hinc inde orantium & appelleret. Inſtitoria actio, δίκη ἐμπορική, dicitur qua dominus inſtitorem conuenit, uel pro inſtitore conuenitur. Vlpia. l. quicunque, Digeſt. de Inſtit. actione: Si libitinarius (quem Græci ἐνταφιαστὴν uocant) ſeruum pollinctorem habuerit, iſq; mortuum ſpoliauerit, dandam in eum quaſi inſtitoriam actionem: quamuis & furti, & iniuriarum actio competeret.

Inſtituo,is, ex In, & Statuo,[*Proporre, inſtituire, ordinare*] προαιροῦμαι, propono, conſtituo, decerno, certum mihi eſt. Cicero 4. Verr. Tu qui inſtitueras in eos animaduertere, qui perperam iudicaſſent. Aliquando incipio ἐνίσταμαι. Cice. pro Cluen. Quæſo, ut me, Iudices, ſicut facere inſtituiſtis, benigne, attenteq; audiatis. Aliquando doceo, inſtruo, παιδοτριβέω, παιδεύω. Sene. Sunt enim non modo litteris, ſed etiam bonis moribus inſtituendi adoleſcentes. Cice. pro Quinct. Qui apud te eſſet educatus, quem tu à puero inſtituiſſes, ut nobili ne gladiatori quidem hæreret. Dicitur & de malis artibus. Iuue. Inſtituitq; rudes melior Locuſta propinquas. i. docet eas ueneficia. Aliquando ordino, & proprie de ludis, de orationibus, de moribus hominum dicitur. καθίστημι, νομίζω. Teren. Optime uitam inſtituit. Salu. Ea familia ortum, ita ſe ab adoleſcentia uitam inſtituiſſe, ut omnia bona in ſpe haberet. Inſtitutus,a,um, particip. conſtitutus, ordinatus. Cic. Atti. lib. 2. Magiſtratus hic multos annos poſt Decemuiros inſtitutus eſt. Inſtitutus eruditus. Cic. 3. de Fin. Eos melius a natura inſtitutos fuiſſe, quam inſtitui potuiſſent a philoſophia. Inſtitutus, inceptus. Cice. pro domo ſua: Neque inſtitutas ceremonias perſequi, neque uerbum ullum ſolenne potuit effari.

Inſtitutio,onis[*Inſtitutione, introduttione*] παιδεία, ἀγωγή, inſtructio, doctrina. Cic. 1. Offic. Magis ad inſtitutionem uitæ communis ſpectare uidentur. Inſtitutiones item dicuntur libri, ſiue præcepta, ad artem aliquam uiam ſternentia, quas εἰσαγωγὰς appellant Græci. Vnde etiam Quinctil. opus ſuum, quo futurum Oratorem inſtituit, Inſtitutiones oratorias inſcripſit.

Inſtitutum,ti,[*Vſanza, propoſito, ordine*] ἔθος, bonus mos, conſilio & ratione ſumptus & domeſtica diſciplina quæ litteris non mādatur, ſed obſeruatur communi opinione bonorum uirorum per quandam conſuetudinem. Vnde de Inſtitutis antiquis, titulus eſt apud Valerium Maxim. lib. 2. id eſt, de moribus antiquorum, uſu & conſuetudine receptis. Cicero de Clar. Orato. Iuris publici leges, & inſtituta cognouerat. Aliquando idem eſt quod propoſitum, ſiue inceptum, aut ſcopus, προαίρεσις, σκοπός. Cice. Topico. Sed ad huius libri inſtitutum nihil pertinet.

Inſto,as,[*Inſtare*] ἐνίσταμαι, ἐγκειμαι, idem eſt quod urgeo, & fere datiuo iungitur. Cic. pro Quin. Verum quoniam tibi inſtat Hortenſius, ut eas in conſilium, à me poſtulat, ne dicendo tempus abſumam. Interdum incumbo, ἔγκειμαι, ἐφίσταμαι. Virg. 1. Æn. Talis erat Dido, talem ſe læta ferebat Per medios inſtans operi, regniſq; futuris. Inſtare etiam dicuntur hoſtes, cum undique urgent & impreſſionem faciunt. Liu. lib. 1. Ita incurriſſe a lateribus ferunt, ut non ſiſterent modo Sabinas legiones ferociter inſtantes cedentibus, ſed ſubito in fugam auerterent. Quandoque uero accuſatiuum habet. Plautus in Curcul. Si magis me inſtabunt ad Prætorē, ſufferam. Interdum etiam accipitur Inſto pro inſiſto, hoc eſt, ingredior. Idem in Aſin. Rectam inſtas uiam. id eſt, inſiſtis, uel ingreſſus es rectam uiam. Inuenitur etiam ſine aliquo prædictorum caſuum, licet poſſit intelligi. Saluſt. in Catil. Veterani uirtutis priſtinę memores comminus acriter inſtare: illi haud timidi reſiſtūt. Inſtare pro inſtabant, quaſi contra ſtabant, id eſt, pugnabant. Terent. in Andr. Ego illud ſedulo Negare factum, ille inſtat factum. id eſt, contendit & perſeuerat eſſe factum. Aliquando idem eſt, quod imminere, uel propinquum eſſe. Salu. in Catil. Optimum factum ratus, noctem, quæ inſtabat, ante capere, ne quid eo ſpatio nouaretur. id eſt, proxima erat, uel ſequebatur.

Inſtito,as,are, ſæpe contraſtare, repugnare. Cæſ. lib. 1. Bel. Gal. Id conſpicati Heluetii, qui in montem ſeſe receperant, rurſus inſtitare, & prœlium redintegrare cœperunt.

Inſtragulum,li, στρῶμα, idem quod ſtragulum. Cato de Re ruſt. ca. 10. Culcitras octo, inſtragula octo, puluinos ſedecim, operimenta decem, mappas tres, &c.

Inſtratum, ſubſt.[*Coperta di caualli*] ἐπίσαγμα, ab inſternēdo, equorum operimentum. Vlp. l. inſtrato. ff. de uerb. ſig. Inſtratum omne ueſtimentum contineri, quod iniicitur. Labienus ait.

Inſtrenuus,a,um[*Non bellicoſo, non generoſo, inſtrenuo*] ἀσπουδος, ῥᾴθυμος, contrarius ſtrenuo, minime generoſus ignobilis, indiligens, & ad res gerendas minime promptus. Plaut. in Moſtel. Atq; ubi illo immigrat nequam homo, indiligens, cum pigra familia, Immundus, inſtrenuus, hic iam ædibus uitium additur. Inſtrenuus animus, ingeneroſus, ignobilis. Terentius in Heautontimorum. Ambo accuſandi: & ſi illud inceptum tamen Animi eſt pudentis ſignum & non inſtrenui.

Inſtrepo,is,ere,[*Fare ſtrepito*] ἐμβομβεῖν, in re aliqua ſtrepitum edo: ut, cum apes floribus inſtrepere dicimus. Aliquando accipi-

tur pro ſimplici ſtrepo,cum quadam tamen intentione ſoni: ex ui præpoſitionis accedente,ut ſit inſtrepere,grauem ſtrepitum,& ſonum emittere. Virg.3.Georg. Poſt ualido nitens ſub pondere faginus axis Inſtrepit. Liu.4.ab urb. Vnde ſiquid inſtrepat terroris, ſine patricio magiſtratu placere remp.opprimi.

INSTRINGO,is,ere,Catul.de Lesbia. Quin te animo offirmas, teq; inſtringis,q; redigisq;.Et diis inuitis deſinis eſſe miſer.

INSTRVCTIO,nis,[*Ordinatione,instruttione*] κατασκευή, conſtructio. Traian.in Epi.Pli.Si inſtructio noui balinei oneratura uires Pruſenſium non eſt,poſſumus deſiderio eorum indulgere. Inſtructio exercitus,Inſtructio militum,apud Cic.2.de Nat.Deo.

INSTRVCTOR,oris,[*Colui,che ordina,che apparecchia*] κατασκευαστής, qui parat,& inſtruit.Cic.poſt Red.in Sen.Hi ſunt conditores, inſtructoresq; conuiuii.

INSTRVCTVS,tus,[*Apparecchiato,ordinato*] κατασκευασθείς,apparatus. Cic.3.de Orat.Riuis eſt diducta oratio,non fontibus: & quocunque ingreditur,eodem eſt inſtructu ornatuq; comitata.

INSTRVMENTVM,ti,[*Stormento*] ἐργαλεῖον, σκεῦος, ab Inſtruo ſit: quo nomine ſignificatur omne illud, quo quis ad operandum utitur.Sic dicimus arma,inſtrumenta belli eſſe,σκεύη πολεμικά. Cice. in Acade.Totius belli inſtrumentis,& apparatu.Ligones,marras, ſarcula, inſtrumenta agricolationis. Item dicitur id quo quis inſtruitur.hoc eſt,docetur,διδασκεῖον. Vnde dicimus inſtrumentum uetus,& Inſtrumentum nouum,pro Lege ueteri, & Lege noua. Ex his.n.homo inſtruitur,quid agere aut uitare debeat. Aliquando ſumitur pro apparatu,quo fundus,taberna,& id genus alia inſtruũtur:κατασκευή. Cice.pro Domo ſua: In fundum uicini Conſulis, non modo inſtrumenta, aut ornamenta aulæ, ſed etiam arbores transferebantur. Idem in Ver.Hæc omnia in inſtrumento ac ſupellectili C.Verris nominabantur.Suet. in Auguſt. Alexandria capta nihil ſibi,præter calicem,ex inſtrumento regio retinuerit.Sic apud Iureconſultos titulus eſt de Fundo inſtructo,& inſtrumento legato. Aliquando inſtrumenti nomine intelligitur monumẽtum ſcripturarum,ad res geſtas pertinentium,quale ferme eſt Repertorium,quod uulgo Inuentarium,ἀπογραφή,appellatur. Sueto.in Veſp.Vndique inueſtigatis exemplaribus inſtrumentum imperii, pulcherrimum ac uetuſtiſſimum confecit.

INSTRVO,is,xi,ctum,[*Apparecchiare,ordinare*] σκευάζω,κατασκευάζω,ordino,apparo,compono:& dicitur de acie,de claſſe,de cauſſa, ac etiam de mente alicuius,ἐντάττω,παρατάττω.Ci pro Murz.Tu actionem inſtituis, ille aciem inſtruit. Lactant.libro.1.Quod malum à Græcis ortum eſt, quorum leuitas inſtructa dicendi facultate,& copia,incredibile eſt, quanta mendaciorum nebulas excitauerit.Colum.lib.5.Nonnulli ſtrenue fabricant nauigia,nec conſummata perinde inſtruunt armamentis,miniſtriſq; id eſt,armant uel muniunt.Inſtruere epulum,παρασκευάζειν,ἑστιᾶν,eſt apparare.Gell.lib.1.Verba Lælii hæc ſunt,Quibus hœdum, qui ad epulas fuit allegatus, dimiſſum, cœnamq; ita ut lex ſanxiſſet, pomis, oleribus inſtructam,id eſt, paratam. Inſtruere diſcipulos, διδάσκειν, id eſt, docere,litteris & diſciplinis imbuere: quamuis Valla neget,ſe in eo ſignificatu reperiſſe. Quinct.lib.2. cap.5. Orationum lectione ſuſceptos à ſe diſcipulos inſtruxerit.Idem: His omnibus admiſcebitur,ut quiſq; locus poſtulabit,dicendi ratio: quæ non eorum modo ſcientiam,quibus ſolis quidam nomen artis dederant,ſtudioſos inſtruat.

INSTVPEO,es,[*Stupire*] ἀναισθήτως ἔχω, idem quod ſtupeo, ut ualde ſtupidus,& ſenſus expers ſim.Pli.li.28.ca.4.Saepe torporem ſedari, quocunque membro inſtupente,ſi quis in ſinum expuat.

INSVASVM,ſi,neu.ge.appellabant antiqui colorem(inquit Feſtus)ſimilem luteo,qui fiebat ex fumoſo ſtillicidio. Plau.in Truc. Adueniſti huc ſubtemtatum exornatis oſſibus, Quia tibi inſuaſo feciſti propudioſa pallulam.Vide Suaſum.

INSVAVIS,e,[*Non ſoaue,aſpro,ingiocondo*] ἀηδής,iniucundus. Cic.de Amic.Inſuauem illam admirationem ei fore, quæ iucundiſſima fuiſſet,ſi aliquem,cui narraret,habuiſſet.

INSVBIDE,aduerbium eſt,quo utitur Gell.lib.1.cap. 2. Multa atque immodica de Philoſophiæ doctrinis intempeſtiue atque inſubide diſſerebat.id eſt præcipitanter,priuſquam ſubiret,aut in mentem ueniret,quid diceret.Macrob.Satur.Ipſum uero uidendi naturam non inſubidè introſpexit Epicurus. Inſubidus, Gell.lib.19.cap.9. Sed ne nos,id eſt,nomen Latinum tanquam profecto uaſtos quoſdam,& inſubidos,ἀγροίκους condemnetis.

INSVBRES,ἴνσουβροι, populi Ciſalpinæ Galliæ, cuius ciuitates ſunt, Mediolanum Papia,Lauda, Nouaria, Vercellæ,& Comum. Cice. pro Corne. Balbo: Fœdera Germanorum, Inſubrium, Heluetiorum, Iapidum,&c.Strabo lib.5.Inſubres hac etiam ætate ſunt,qui Mediolanum metropolim habuere.Ea quidem pridem uicus erat (omnes enim uicatim habitabant)hac uero tempeſtate eximiæ dignitatis trans Padum ciuitas eſt, quodammodo Alpibus finitima. Hæc ille.Horum regio dicta eſt Inſubria.

INSVCCO,cas,[*Bagnare,imbrattare,intengere*] ἐγχυλίζω, ἐγχυματίζω,βρέχω,ſucco imbuo,humecto,irrigo.Colum. libro.7.cap.5. Fracta pecudum non aliter,quàm hominum crura ſanantur, inuoluta lanis,oleo atque uino inſuccatis,atque mox circundatis ferulis colligata.

INSVEFACIO,is,ere,conſuefacere,ἐθίζειν,unde inſuefactus, aſſuefactus.Cæſ.4.Bel.Gall.Notiſſimus locis audacter tela conicerent, & equos inſuefactos incitarent.

INSVESCO,is,& Conſueſco, [*Aſſuefarſi, auezzarſi*] ἐθίζομαι, idem quod aſſueſio.Terent.in Adelph.Nam qui mentiri, aut fallere inſueuit patrem,aut Audebit,tanto magis audebit ceteros.Tacitus: Duas pellices,quarum corpori inſueuerat.Id eſt,cum quibus conſuetudinem habuerat.Inſueſcere frui parta uictoria, Liu. 5. Bell. Pun.Inſueſci,paſſiue.Col.lib.11. cap.3. Atque ubi cœperunt aliquod incrementum habere, ſic inſueſci debent, ut in id ſpatium, quod ſulcis interiacet,inclinentur.

INSVETVS, a, um, [*Non uſato, diſuſato*] ἀήθης, inſolitus, uel cui non aſſueuimus:ut apud Virg.6.Æneidos. Inſuetum per iter gelidas enauit ad Arctos.Inſuetus alicui rei, dicitur is, qui rei alicui non aſſueuit. Liuius 8.Bell.Punic.Vt non Syphacem modo barbarum inſuetumq; moribus Romanis, ſed hoſtem etiam infeſtiſſimum facunde aliquando ſibi conciliaret. Inſuetus mos. Cicero ad Attic.lib.4.Quo ſenatuſconſulto recitato, cum populus more hoc inſueto,& nouo plauſum eo nomine in recitando dediſſet, habui concionem.Inſuetus contumeliæ, Idem ad Attic.lib.2. Inſuetus laboris,Cæſar.7.Bel.Gall.

INSVLA,læ,penultima correpta,[*Iſola*] νῆσος,dicitur terra, quæ undique aquis clauditur, proprie autem in mari. Vnde quidam à ſalo appellatas Inſulas uolunt: quod in ſalo, id eſt, mari, ſitæ ſint. Hinc Peninſula,χερρόνησος, quæ quaſi inſula eſt, & undique fere aquis clauſa,anguſtoq; tãtum terræ ſpatio, quod dicitur Iſthmos, continenti annectitur.Mediamnis autem,μεσοποταμία, uocatur, quam amnis circuit. Inſulas tamen nullo diſcrimine uocamus etiã eas,quæ flumine uel lacu ambiuntur.Cic.3. de Legib. Inſula quæ eſt in Fibreno flumine.Idem pro Milon.Inſula in lacu Precio. Inſulæ etiam dicuntur domus in urbe ab aliis ſeparatæ (ἀπὸ τῶν ἀμφόδων Budæo) & uicos undique habentes, quod, ſicut inſulæ ſunt in mari loca undique ambita, undiſq; diſcreta à continenti,ita domus nullis connexa ædificiis cohærentibus Inſulæ nominantur. Vnde Spartianus ſcribit CCCXXXV. inſulas olim Romæ incendio abſumptus fuiſſe. Vlpia.l.ſtipulationes non diuiduntur, Digeſt.de uerb.ob.Plane ſi inſulam fulciri quis ſtipulatus ſit, non eſt expectandum, ut inſula ruat.Cic.pro M. Cœl. Nunc demum intelligo P.Clodii inſulam eſſe uenalem,cuius hic in ædiculis habitet decem,ut opinor,millibus.

INSVLARIS,& hoc re,[*Ciò che appartiene ad Iſola*] νησιωτικός,quod eſt inſulæ,& ad inſulam pertinet,ut,Morbus inſularis, ex inſulis inuectus.Plinius.Qui primus inſularem morbum in urbem inuexit. Inſularis pœna qua quis in inſulam deportatur. Marcel.Nec ſtrepente ullo,nec obſiſtente,inſulari pœna mulctati ſunt.

INSVLARIVS, qui inſulas, hoc eſt, ædes potentiorum,ab aliis ædificiis diſcretas cuſtodiæ cauſſa inhabitat. Vulgus Conciergum uocat. Hoc uerbo uſus eſt Pomponius in l. ſi ita.ff.de uſu, & habitatio. Dominus inquit, proprietatis, etiam inuito uſufructuario, uel uſuario fundum,uel ædes,per ſaltuarium uel inſularium cuſtodire poterit.Budæus.

INSVLSE,aduerb. [*Inettamente,imprudentemente*] ἀπειροκάλως, ἀφυῶς,imprudenter, inepte.Cic.ad Cæſ.lib.2.Epiſt. Sed ita locutus inſulſe eſt,ut mirum Senatus conuicium exceperit.

INSVLSITAS,atis,[*Vanità,rozzezza*] ἀπειροκαλία, ἀφυΐα, ineptia. Cice.ad Attic.lib.13. De hortis ex tuis litteris cognoui,& Chryſippo in uilla,cuius inſulſitatem bene noram.

INSVLSVS,a,um,[*Non ſalato, goffo*] ἀμαλόμωρος, proprie id dicitur quod ſalſum aut ſalitum non eſt. Sæpius tamen per tranſlationẽ accipitur pro fatuo,inepto,ſiue inſipiente,ἀπειρόκαλος, ἀφυής. Plaut.in Rud.Bonum eſt quod habeas gratiam merito mihi, qui te ex inſulſo ſalſum feci opera mea. Teren.in Eun. Fatuus eſt, inſulſus,tardus:ſtertit noctesq; & dies. Cice. 1.de Orato.Sed qui eius rei rationem quandam conati ſunt,artemq; tradere,ſic inſulſi extiterunt,ut nihil aliud eorum,niſi ipſa inſulſitas uideatur.

INSVLTATIO,onis,σαρκασμός,amara irriſio, & inſolens in calamitate alicuius contumelia. Quinctil.lib.8.cap.5.Non tam probatio, quàm extrema quaſi inſultatio.

INSVLTO,tas,[*Aſſalire,dileggiare*] ἐπεμπηδάω, frequentatiuum ab Inſilio,cuius ſupinum eſt Inſultum. Inde Inſulto proprie eſt multum & cum impetu ſuper rem aliquam ſalire. Et aliquando habet poſt ſe accuſatiuum.Teren.in Eunuc.Ne tu iſtas,faxo,calcibus,ſæpe inſultabis fruſtra.Sæpius tamen datiuum.Vir.3.Geor. Inſultare ſolo,

re ſolo,& greſſus glomerare ſuperbos. Per tranſlationem accipitur pro irrideo, & contumelioſius in aliquem, aliquid uel dico, uel facio, ἐντρυφάω, σκιρτάω. Saluſt. Multos tamen ab adoleſcentia bonos inſultauit. Cice. pro Flacc. Nunc uero non inſultabo uehementius, nec uolitabo in hoc inſolentius, neque in iſtum nugatorem inuehar. Idem pro Milone Clodius qui tot annos in hanc rempub. inſultauit.

INSVLTVRA, τὸ ἐπιπήδησις, inſultandi actus. Plau. Nam ego iſtam inſulturam & deſulturam nihil hic moror.

INSVM, [*Eſſere*] ἔνειμι, in re aliqua ſum. Terent. in Eunuc. In amore hæc omnia inſunt uitia, iniuria, &c. Cic. Epiſt. Manere in uita in qua nihil inſit niſi miſeria.

IN SVMMA, [*Inſomma*] κεφαλαιωδῶς, diuiſis dictionibus, & ſummatim eandem fere habent ſignificationem. Quinct. in ſumma non recedo: fas eſt mihi inuitis etiam parentibus pie facere. Perinde enim eſt, ac ſi diceremus, Quod ut ſummatim comprehendam.

INSVMO, mis, per ſimplex m, pe. pr. [*Conſumare, ſpendere*] ἀναλίσκω, δαπανάω, ſignificat impendo, conſumo, Gell. lib. 2. ca. 24. Lex Fannia lata eſt, quæ ludis Rom. item ludis plebeiis, & Saturnalibus, & aliis quibuſdam diebus in ſingulos dies, centenos æris inſumi conceſſit. Cic. ad Attic. lib. 5. Nos tamen, etſi hoc te ex aliis audire malo, ſic in prouincia nos gerimus, ut nullus teruncius inſumatur in quenquam. Inſumere curam. Plin. lib. 9. cap. 46. Omnis ergo cura ad ſpeculandum hoc malum inſumitur. Inſumere operam. Cice. 5. Verr. Quantam igitur ſpem illi prædæ propoſitam arbitramur fuiſſe, qui tantum præſens lucrum nulla opera inſumpta contempſerit atque deſpexerit.

INSVO, is, [*Cuſcire in qualche coſa*] ἐνράπτω, in re aliqua ſuo, includo. Virg. 5. Æneid. Terga boum plumbo inſuto, ferroq; rigebant. Ouid. 3. de Arte Amandi. Nec prodite graues inſuto ueſtibus auro. Valerius Maximus lib. 1. Tarquinius M. Tullium duumuirum, quod librum ſecreta ciuilium ſacrorum continentem cuſtodiæ ſuæ commiſſum, pecunia corruptus, Petronio Sabino ſcribendum dediſſet, culeo inſutum, in mare abiici iuſſit. Per tranſlationem accipitur pro implicare, immiſcere, coniungere. Liu. 10. Bel. Maced. Lepidus molem ad Tarracinam, ingratum opus, quod prædia habebat ibi, priuatamq; publicæ rei impenſam inſuerat, &c. Cic. pro Sext. Roſc. Inſui inculeum.

INSVPER, pen. cor. [*Oltre à ciò*] προσέτι, ad hoc, præterea. Cic. ad Q. Fr. Nam ne te fugiat, latius inſuper Epicurus.

INSVPERABILIS, le, [*Inſuperabile, inuincibile*] ἀδύνατος, quod ſuperari, & domari non poteſt: ut, Morbus inſuperabilis, id eſt, incurabilis, ἀθεράπευτος, ἀνίατος. Plinius in Epiſtol. Rogauit, ut medicos conſuleremus de ſumma ualetudinis, ut ſi eſſet inſuperabilis ſponte exiret è uita. Interdum idem eſt quod imperuius, ἀνεπίβατος, inacceſſus: proprieq; de montibus dicitur, qui facile traiici non poſſunt. Liu. 1. Bell. Punic. Conſtabat non tam bello motos, quàm longinquitate uiæ, Alpiumq; inſuperabili tranſitu. Inſuperabilis bello, ἀήττητος, inuictus, qui bello ſuperari non poteſt. Virg. lib. 4. Æneid. Genus inſuperabile bello.

INSVRGO, is, ere, [*Leuarſi*] ἀνίσταμαι, ſurſum me erigo. Virgil. 11. Æneid. Tum ualidam perq; arma uiro, perq; oſſa ſecurim Altius inſurgens oranti & multa precanti Congeminat: uulnus, calido, rigat ora cerebro. Inſurgere remis, idem eſt, quod incumbere, & uehementer adniti. Solent enim remiges, cum totis uiribus remis incumbunt, è ſedilibus ſuis aſſurgere. Virg. 5. Æneid. Nunc nunc inſurgite remis. Inſurgere altius in oratione uerba dicuntur, cum ſubſequentia pondere ſuperant priora. Quinct. lib. 8. cap. 4. Hæc etiam ſolet creſcere, uerbis omnibus altius atque altius inſurgentibus.

INSVSVRRO, as, [*Mormorare, rampognare*] ἐμψιθυρίζω, leui ſuſurro alicui quicquam in aurem dico. Idem 5. Tuſculan. Leuiculus ſane noſter Demoſthenes, qui illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquam ferentis mulierculæ, ut mos eſt in Græcia, inſuſurrantiſq; alteri, Hic eſt ille Demoſthenes.

INSVSCEPTVS, a, um, non ſuſceptus. Ouid. ad Liuiam: Dixit, & iratus uota inſuſcepta reliquit: Durauitq; animum, deſtituitq; preces.

INSINCERVS, ra, rum, [*Non ſincero, corrotto*] ἄναγνος, non ſincerus, parum integer, corruptus. Gell. lib. 5. cap. 3. Is Protagoras inſincerus quidem philoſophus. ſed acerrimus ſophiſtarum fuit. Cruor inſincerus. Virg. 4. Georgicorum. Tempus & Arcadii memoranda inuenta magiſtri Pandere: quoque modo cæſis iam ſæpe iuuencis Inſincerus apes tulerit cruor. modo nō ſcribit per y, ſed per i.

INTABESCO, is, ere, [*Ammarcirſi*] μαραίνομαι, ἐκτήκομαι, idem cum ſimplici, marcore uidelicet ac tabe conſumi. Colum. libro. 4. ca. 3. Nouella uero, dum adoleſcit, niſi omnia iuſta perceperit, ad ultimam redigitur maciem, & ſic intabeſcit, ut nullis deinceps impenſis recreari poſſit. Horat. Epod. 5. Cibo Interminato intabuiſſent populæ. Ouid. 15. Metamorph. Vt lata plumbea funda Miſſa ſolet medio glans intabeſcere cælo. Cicero de Natu. In diuturno morbo Intabeſcere.

INTACTVS, tacta, ctum [*Non tocco, incorrotto*] ἀμίαντος, ἀμόλυντος, ἀθάνατος, integer, immaculatus, impolutus. Liuius lib. 5. ab urb. Integri, intactiq; fugerunt. Intacti religione animi uir, hoc eſt quem nulla religio tangit, Liuius lib. 5. ab urbe. Intactus à ſibilo, nunquam exſibilatus, aut exploſus. Cœlius Ciceroni: Hoc magis animaduerſum eſt, quod intactus à ſibilo peruenerat Hortenſius ad ſenectutem. Virgo intacta manet. Catullus in carmine nuptiali. Carmen intactum Græcis, Horat. lib. 1. Serm. Sat. 10. Grex intactus. Virg. 6. Æneid.

INTACTILE, [*Che non ſi può toccare, che fugge il tatto*] ἄψαυστον, tactum refugiens, ſiue quod tangi non poteſt. Luc. lib. 1. Sin intactile erit; &c.

INTALIARE, [*Intagliare*] ἐγκόπτειν, antiqui dicebant pro eo quod eſt ſcindendo formare, teſte Varrone, quemadmodum Tagliare, proſcindere.

INTAMINATVS, [*Incorrotto, non contaminato*] ἀμόλυντος. ἀμίαντος, idem eſt, quod incontaminatus. Horat. 3. Carm. Virtus repulſæ neſcia ſordidæ Intaminatis fulget honoribus.

INTANTVM, & inquantum, [*In tanto, in quanto*] idem ualent quod Eatenus, & Quatenus. Seneca de Beneficiis libro. 1. Quomodo danti intantum producenda notitia eſt muneris ſui, inquantum delectatura eſt cui datur, ita, &c. Virg. 6. Æne. Nec puer Iliaca quiſquam de gente Latinos Intantum ſpe tollet auos.

INTEGELLVS, a, um, dimin. ab integro. Cic. in Epiſt.

INTEGER, a, um, penul. corr. [*Intero*] ἀκμαῖος, ſi de ætate dicitur, intelligitur ea, quæ in flore conſiſtit. ſ. iuuentute, in qua robur uiuidum, & ſanguis adhuc integer eſt, qui ætate in ſenium uergente minuitur. Terent. in And. Egregia forma, atque ætate integra. Integra res, quæ eſt perfecta, ὁλόκληρος, de qua nihil eſt imminutum: ut, Integrum corpus, cui nihil deeſt. Integer uir, ἀκέραιος, χρηστός, qui eſt innocens, candidus, nulloq; uitio corruptus. Cicero pro Planc. Cumq; illo nemo eſſet neq; integrior, neq; ſanctior. Integer homo, & caſtiſſimus, Cice. 1. de Orato. Integer æui, ἀκμάζων, dicitur, cui adhuc ætas integra ſupereſt. Vnde Ennius deos integros æui, uocat, quod cum immortales ſint, nihil de eorum æuo imminuatur. Integrum mihi eſt, ſignificat in arbitrio eſt & poteſtate. Cic. pro Rab. Ego autem ſi mihi eſſet integrum, ſuſciperem hoc crimen, agnoſcerem, confiterer. In integro res eſſe dicitur, hoc eſt, in poteſtate ita, ut adhuc poſſit uel fieri, uel omitti. Idem lib. 3. de Oratore Sed quoniam hæc iam neq; in integro eſſe poſſunt &c. Integer, pro firmo, recenti, & laboribus non fracto. Cæſar: Cum crebro integri defeſſis ſuccederent. Item pro ſobrio, quique ex crapula nihil ſentit detrimenti. Cicero de Natura Deorum: Multo plura euenirent, ſi ad quietem integri iremus: nunc onuſti cibo & uino perturbata & confuſa cernimus. Integrum ſe ſeruare, pro neutri parti ſe addicere. Cic. ad Attic. lib. 7. Quod me amiciſſime admones, ut me integrum, quod poſſim, ſeruem, gratum eſt. In integrum reſtituere, eſt in priſtinum ſtatum reducere. Terentius in Phormion. Si hoc uidetur, quod te abſente hic filius egit, reſtitui in integrum æquum eſt. Cice. 7. Verr. Vt damnati in integrum reſtituantur, uincti ſoluantur. Hinc aduerbium. Ab integro, denuo, turſus, ἐξ ὑπαρχῆς. Virg. 4. Eclo. Magnus ab integro ſeclorum naſcitur ordo. De integro, idem Terent. in Heautontimoru. Ratio de integro ineunda eſt mihi. De integro incidere in morbum, Cic. ad Cornifi. Epiſt. lib. 12.

INTEGRASCO, is, [*Eſſere fatto intero, eſſere rintegrato*] ἀνανεοῦσθαι, idem eſt quod integror, inſtauror, ab integro redeo, Terent. Hoc malū integraſcit. Vbi Donatus, Integraſcit, ideſt, integratur.

INTEGRE, [*Interamente*] aduerbiū, pure, ſincere, caſte: ut, Integre uiuere, apud Cic. 4. de Finib. Incorrupte atque integre iudicare, Idem 1. de Finib. Caſte integreq; uerſari in periculis amicorum, Idem pro lege Manil.

INTEGRITAS, atis, [*Integrità*] ἀδιαφθορσία, ἀδιαφθορία, incorruptio, innocentia. Cic. 3. Verr. Mulierem eximia pulchritudine, ſed eam ſumma integritate, pudicitiaq; exiſtimari. Integritas corporis, id eſt Integra ualetudo, ὑγίεια. Cic. 5. de Finib. Quod cumulatur ex integritate corporis, & ex mentis ratione perfecta.

INTEGRO, as, penultima correpta, [*Rintegrare*] ἀνανεόω, rurſus incoho, inſtauro, ſiue innouo. Virg. 4. Georg. Ramoq; ſedens, miſerabile carmen Integrat. Cic. 1. de Inuent. Sic animus defeſſus audiendo, aut admiratione integratur, aut riſu renouatur, Stat. 8. Theb. Bellum integrabat Enyo.

INTEGO, is, pe. cor. integere. [*Coprire*] καλύπτω, στεγάζω, idem quod ſimplex tegere. Cæſ. 2. Bell. Ciuil. Integebantur porticus lignis coniunctis inter ſe.

INTEGVMENTVM, ti, [*Coprimento, coperta*] ἔνδυμα, quo quid integitur. Cice. in Piſo. Vereor, ne quis ſit, qui iſtius inſignem nequi-

tiam, frontis inuolutam integumentis, nondum cernæ.

INTELLECTVS, ctus, [*Intelletto*] νοῦς, σύνεσις, nobiliſſima animæ rationalis pars, quæ & Mens, & intelligentia dicitur, qua præditus homo unus, ceteris antecellit animantibus, cuiusq; opera res incorporeas, & ab omni materia ſeiugatas notiones atque formas ſolus apprehendit. Improprie tamen paſſim apud ſcriptores intellectus uocabulum etiam de brutis animantibus dicitur, in eadem ſcilicet ſignificatione, qua nos, & ſenſus, & perceptionis, & cognitionis uocabulis utimur. Plin. libro. 20. cap. 35. Columbis ineſt quidam gloriæ intellectus. Intellectus pro ſignificatione. Quinctil. libro. 5. cap. 10. Verba quædam diuiſos intellectus habent. Idem libro 1. cap. 11. Quidam litteris inſtituendos, qui minores ſeptem annis eſſent, non putauerunt, quod illa primum ætas & intellectum diſciplinarum capere, & laborem pati non poſſit. Sic intellectus ſaporum, id eſt, perceptio, & ſenſus. Plin. lib. 11. cap. 37. Intellectus ſaporum eſt ceteris in prima lingua, homini & in palato.

INTELLECTIO, nis, Cice. ad Heren. Intellectio eſt cum res tota parua de parte cognoſcitur, aut de toto pars.

INTELLIGENS, tis, [*Intendente, ſapiente, dotto*] συνετός, ſagax, ſapiẽs, doctus, prudens. nomen ex participio. Cice. de Finib. Doctus, & intelligens uir. Teren. in Eunuch. Dii immortales, homini homo quid præſtat? ſtulto intelligens Quid intereſt?

INTELLIGENTER, aduerb. Cic. in Parti. Sumuntur autem trium rerum gratia: ut amice, ut intelligenter, ut attente audiamur. Pli. in Epiſt. Quàm ſtudioſe, quàm intelligenter lectitabat.

INTELLIGENTIA, tiæ, [*Intelligenza*] νόησις, σύνεσις, facultas animæ nobiliſſima, qua res etiam incorporeas, & ab omni materia abſtractas contemplamur. Cice. 1. de Natura Deorum. Mens ſimplex fugere intelligentiæ noſtræ uim ac notionem uidetur. Idem 2. de Diuinatio. Pars animi, quæ rationis atque intelligentiæ ſit particeps. Intelligentiæ item dicuntur particulares notiones, quas mente apprehendimus. Idem 1. de Legibus. Natura homini rerum plurimarum obſcuras, & neceſſarias intelligentias enudauit, tanquam fundamenta ſcientiæ.

INTELLIGIBILE, [*Che ſi può intendere*] νοητόν, quod mente percipi poteſt.

INTELLIGO, is, penultima correpta, xi, ctum, [*Intendere*] συνίημι, intellectu apprehendo, ſeu mente percipio. Cicero ad Tiro. Tu iſtic, ſi quid librarii mea manu non intelligent, monſtrabis. Terentius in And. Quantum intellexi modo ſenis ſentẽtiam de nuptiis. Idem 3. de Nat. Deo. Sed ea magis ex aliorum contentione, q̃ ipſa per ſeſe cognoſci, atque intelligi poteſt. Intelligitur, imperſonale. Cic. 1. de Finib. Ex quo intelligitur nec intemperantiam propter ſe fugiendam eſſe. Huius compoſitum eſt, Subintelligo, quod eſt mediocriter intelligo.

INTEMERATVS, a, um, [*Inuiolato, incorrotto*] ἀμόλυντος, ἀμίαντος, ἀφθαρτος, inuiolatus, incorruptus. Cice. de Amic. Intemerata quædam beneuolentia. Virg. 2. Æneid. Si qua eſt, quæ reſtat adhuc mortalibus uſquam Intemerata fides. Intemerata ſacra dicuntur, quæ rite perfecta ſunt, & ut ſacrificii ratio exigebat. Virg. lib. 3. Æneid. Corripio è ſtratis corpus, tendoq; ſupinas Ad cælum cum uoce manus, & munera libo Intemerata focis. Vbi Serui. Intemerata, rite perfecta, ut ſi leniter eſt fundamentum uinum, aut mola inijcienda, ſic fiunt, ut ratio exigit ſacrificij: aliter ſi fiant temerata ac turbata ſunt ſacra. Intemerandus, non uiolandus, aut contaminandus: referturq; ad res ſacras. Val. Flac. 5. Argent. An Martia templa Intemeranda minus.

INTEMPERANS, tis, [*Intemperamente, immoderato*] ἀκρατής, ἀκόλαστος, immoderatus, incontinens, uoluptatibus, & uentri præter modum indulgens. Cicero de Senec. Libidinoſa etenim, & intemperans adoleſcentia effœtum corpus tradit ſenectuti. Idem primo Academ. Intemperantis enim arbitror eſſe, ſcribere quod occultari uelit.

INTEMPERANTER, aduerb. [*Intemperantemente*] ἀμέτρως, immoderate, immodice. Cic. 1. Philip. Nimis iracunde hoc quidem, & ualde intemperanter. Idem 5. Philip. Ne honoribus noſtris elatus, intemperantius ſuis opibus utatur.

INTEMPERANTIA, æ, [*Intemperanza, incontinenza*] ἀκολασία, ἀκρασία, incontinentia, immoderatio. Cic. 4. Tuſcul. Omnium autem perturbationum fontem eſſe dicunt intemperantiam, quæ eſt à tota mente, etiam à recta ratione defectio, ſic auerſa à præſcriptione rationis, ut nullo modo appetitiones animi, nec regi, nec contineri queant. Plin. lib. 11. cap. 33. Intemperantiam riſus conſtare lineis magnitudine quidam putant.

INTEMPERATE, aduerb. ἀκολάστως, incontinenter. Cic. de Vniuerſit. Qui autem immoderate & intemperate uixerit, eum ſecundus ortus in figuram muliebrem transferret.

INTEMPERATVS, a, um [*Incontinente, intemperato*] ἄμετρος, ἀκρατής, incontinens, immodicus. Ci. in Piſ. Quid ego illorum dierum epulas, quid lætitiam & gratulationem tuam, quid cum tuis ſordidiſſimis gregibus intemperatiſſimas perpotationes prædicem, &c. Idem de Amic. Intemperata quædam beneuolentia.

INTEMPERIAE, arum, ἐριννύς, εὐμενίδες, erant quædam Deæ habentes uim nocendi, & per intemperantiam ſæuiendi: quas Cato de Re ruſt. ca. 141. facto ſacrificio iubet propulſari. Plau. Laruæ hunc atque intemperiæ agitant ſenem.

INTEMPERIES, ei, [*Mala diſpoſitione, diſtemperanza*] δυσκρασία, rerum miſtarum inconueniens temperatura. Sic intemperiem cæli dicimus, cum aer qui immoderate aut calidus eſt, aut frigidus, aut humidus, & ſiccus. Cic. Atti. Ne qui uideor non ſtulte illius amici intẽperiẽ tuliſſe. Rurſus ſtulte illius iniuriã faciã illuſtrem. Colu. li. 1. in Præfat. Sæpenumero ciuitatis noſtræ principes audio culpantes, modo agrorum infœcunditatem, modo cæli per multa iã tempora noxiam frugibus intemperiem. Liu. lib. 8. ab urb. Fœdus inſequens annus ſeu intemperie cæli, ſeu humana fraude fuit.

INTEMPESTA NOX, [*Quando ogn'un dorme*] ἀωρονυκτία, Varr. lib. 4. de Ling. Lat. inter ueſperuginem & iubar dicta nox intempeſta: ut in Bruto Caſſij, quod dicebat, Lucretia, Nocte intempeſta noſtram deuenit domum: intempeſtam Ælius dicebat, cum tempus agendi eſt nullum, quod alij concubium appellarunt, quod fere omnes tunc cubarent: alij ab eo quod ſileretur, Silentium noctis, quod idem tempus Plautus Cõticinium. Videbimus (inquit) factum uolo, redito conticinio. Hæc Varro. Virg. 1. Georg. Aut intempeſta ſilet nox. Et 3. Æne. Et lunam in nimbo nox intempeſta tenebat. Vbi Seru. intempeſta, media, hoc eſt, nimium obſcura. Intempeſta dicta eſt nox media, inactuoſa, carens actibus, per quos tempus dignoſcimus. Vnde eſt, Intempeſtiue ueniſti, id eſt, ἀκαίρως, Hæc Seruius. Cic. 7. Verr. Repente nocte intempeſta ſeruorum armatorum fit concurſus, atque impetus. Macrob. lib. 1. Satur. & Cenſorinus de Die Natali cap. de diebus, Intempeſtam noctem docẽt eſſe eam partem noctis, quæ eſt inter noctem concubiam & mediam noctem: putantq; dictam Intempeſtam, quaſi intempeſtiuã, quod ea pars noctis intempeſtiua ſit rebus agendis. Vide Macrob. & Cenſorinum locis iam citatis: ubi omnes diei & noctis partes ex ordine explicant. Intempeſtæ Grauiſcæ. Virg. 10. Æne. Et Pyrgi ueteres, intempeſtæq; Grauiſcæ. Vbi Seruius, Grauiſcarum oppidum alij intempeſtum dicunt, quaſi uentis ac tempeſtatibus carens: quod nulla poteſt ratione contingere. Intempeſtas ergo Grauiſcas, accipiamus peſtilentes, & ſecundum Pli. in Naturali hiſto. & Catonem in Originibus: ut, Intẽpeſtas intelligas ſine temperie, id eſt, æqualitate, aut temperatura. Nam, ut ait Cato, ideo Grauiſcæ dictæ ſunt, quod grauem aerem ſuſtinent.

INTEMPESTAS, atis, [*Mala diſpoſitione*] δυσκρασία, intemperies: ut, Intempeſtas cæli, hoc eſt, iniuria. Plin. libro. 18. cap. 6. Malum patrem familias, quiſquis interdiu faceret, quod noctu poſſet, niſi in tempeſtate cæli.

INTEMPESTIVE, aduerb. ἀκαίρως, importune. Cice. lib. 1. Offic. Ne ſi iraſcamur aut intempeſtiue accedentibus, aut imprudenter rogantibus, in moroſitatem inutilem & odioſam incidamus.

INTEMPESTIVVS, a, um, [*Fuori di tempo, importuno*] ἄκαιρος, ἄωρος, quod fit præter opportunitatem temporis: habetq; antitheta Tẽpeſtiuus & Opportunus. Cice. de Amic. Nunquam intempeſtiua, nunquam moleſta eſt amicitia. Idem ad Attic. lib. 4. Si nihil habebis, tamen ſcribas aliquid, nunquam enim mihi tua aut intempeſtiua epiſtola, aut loquax uiſa eſt. Intempeſtiuus, pro ominoſo, & mali portenti. Pli. lib. 18. cap. 35. de indiciis tempeſtatum: Anſeres continuo clangore intempeſtiui, pecora exultantia, & indecora laſciuia ludentia, eandem ſignificationem habent.

INTENDO, [*Tirare dirizzare, caricare*] ἐντείνω, ἐκτείνω, uehementer tendo, uel extendo, ut Intendere arcum. Cic. 7. Verr. Tabernacula quemadmodum conſueuerat temporibus æſtiuis, q antea iã demonſtraui, carbaſeis intenta uelis collocari iuſſit in littore. Idẽ in Catone: Intentum animum tanquam arcum, habebat: nec languens ſuccumbebat ſenectuti. Intendo, aliquando idem eſt quod animaduerto, diligenterq; intueor, ἐφίστημι. Virg. 5. Æneid. Intenti expectant ſignum. Intendere animum rei alicui, eſt animum adijcere, & applicare. Saluſt. in Iugur. In regnum Adherbalis animũ intendit. Intendere animum re aliqua, per trãſlationem dicimus, pro eo q eſt, rei alicui arduę totis ingenij uiribus incumbere: cui opponitur, Relaxare animum, q eſt intenſam animi curam re quapiam amœniore remittere. Cic. in Hortenſio: Quæro, non quibus intendam rebus animum, ſed quibus relaxem. Interdum idem eſt quod innectere, illigare, ἐπιπλέκειν. Virg. 2. Æneid. Et ſtuppea uincula collo intendunt.

INTENTATVS, a, um, nomen, [*Non tentato*] ἀπείρατος, non expertus, non tentatus. Cic. in Læl. Nemo eſt, qui non, quo cum conſueuit, libentius utatur, quàm intentato & nouo. Virg. 19. Æn. Hæc intentata

tata manebat Sors rerum. Mart.lib.2.Nil intentatum Selius, nil linquit inauſum.

INTENTE, aduerb. [*Intentamente, diligentemente*] ἐπιμελῶς, accurate, diligenter. Audire aliquem intente, & modeſte. ad Heren. Alia meliora ſunt, quæ multo Intentius Petimus in uita: Quinct. li.2.cap.3. Liu.7.Bel.Pun. Hoſtilium intente monuit, ut in eo ſpem non mo tutos quicquam Hetruſcos poneret.

INTENTIO, ſiue Intenſio, [*Intentione*] τάσις, extenſio, cui opponuntur Laxatio, & remiſſio. Colu.lib.6.ca.6. Cruditatis ſigna ſunt crebri ructus, ac uentris ſonitus, faſtidia cibi, neruorum intentio, hebetes oculi. Intentio corporis, Cic.1.Tuſc. Intentio uocis, quæ & uociferatio dici poteſt. Plin.lib.18.ca.16. Intentio & remiſſio contraria. Cice.2.Tuſc. Vt onera contentis corporibus facilius feruntur, remiſſa opprimunt: ſimillime animus intentione ſua depellit preſſum omnem ponderum: remiſſione autem ſic urgetur, ut ſe nequeat extollere. Eſt præterea intẽtio, finis, quo animus, ad quod intenditur, dirigitur, σκοπός. Plin. in Epiſto. Tu ergo intentionem ſcribentis accommodes. Intentio etiam accipitur pro diligentia, & ſtudio. Quinct.li.8.ca.2. Idipſum in conſilio eſt habendum, non ſemper tam eſſe acrem iudicis intentionem, ut obſcuritatem apud ſe ipſe diſcutiat. Pli. in Epiſt. Vt tantum curæ intentioniſq; ſuſcipere & poſſint, & uelint. Intentio, apud oratores eſt oratio crimen, debitũ'ue alicui obiiciens. Cic.1.de Iuuent. At ſi qua intentionis depulſio non eſt, ea nec cõſtitutio, nec pars cõſtitutionis eſt. Intẽtio, augmentum, incrementum, ἐπίτασις. Gell.li.16.cap.5. Ve, particula, ſicuti quædam aliæ, tum intẽtionẽ ſignificat, tũ minutionẽ.

INTENTO, as, are [*Minacciare*] ἀπειλεῖν, προτείνειν, ἐπανατείνω, cõminor. Virg.1.Æn. Præſentemq; uiris intentant omnia mortem. Liuius 8.Bell.Maced. Vno in loco ferro igniq; geſta res eſt, à duobus irrito incepto, cum intentaſſent magis, quàm iniſſent certamen, Ætoli abſceſſerunt. Id eſt, cum non tam certamen iniſſent, quàm ſpecie certaminis hoſti terrorem incutere conati eſſent. Intentare manus alicui, pro iniicere. Hircius 6.Bel.Hiſp. Eum qui legatos iugulaſſet, lapidare, & ei manus intentare cœperunt. Intentare arma Latinis. Liuius 6.ab urbe. Intentare ſicã, Ci.pro Mil. Intentatus particip. Liu.9.ab urbe. Gladii etiam pleriſque intentati, & uulnerati quidam, necatiq;. Eſt & Intentatus nomẽ, idem ſignificans quod inexpertus: de quo egimus paulo ante.

INTENTVS, ſiue Intenſus, participium ab Intendo, [*Intento*] ἐντεταμένος, extenſus, porrectus. Cic. de Orat. Voces & chordæ ſunt intentæ. Pli.li.8.ca.8. Intentos ingentes arcus defigunt humi. Intentus, attentus, προσεχής. Liu.3.ab urb. Operi certe (id quod conſtat) agreſti intentus, &c. Quinct.lib.10.cap.1. Vix ſingula quiſquam intentiſſima cura conſequi poſſit.

INTENTVS, tus, tui, [*Intento, intentione*] uerbale eſt à uerbo Intendo quod ſignificat rei alicui in alteram extenſionem: ut, Intentus gladii in iugulum. Intentus palmarum, id eſt, manuum extenſio cum quadam comminatione, cuiuſmodi fieri uidemus in ſeditione & diſcordia, aut reclamatione alicuius turbæ: cuius non ſolum uoces, uerumetiam manus intenſæ conſpiciuntur in eum, quem explodere & eiicere cupiunt. Ci. pro Sext. Voces quidem, & palmarum intentus, & maledictorum clamorem omnem præfuderunt.

INTEPEO, es, ere, & Intepeſco, ſcis. [*Diuenir tepido*] χλιαίνομαι, incaleſcere, & tepidum fieri. Proper.lib.4.Eleg.1. Et lacus æſtiuis intepet Vmber aquis. Ouid.5.Faſt. Et uariæ radiis intepuere comæ.

INTER, [*Tra, Fra ſu*] μεταξύ, extra compoſitionem medium quiddam importat: & tam de loco, quam de tempore, & perſona dicitur. Cic. Atti.lib.8. Inter me & Brunduſium Cæſar eſt. Idem de Amic. Quæ ſæpe inter me, & Scipionem de amicitia diſſerebantur. Inter cœnam, hoc eſt, in cœna, uel dum cœnatur. Ci.2.Philip. Si inter cœnam, in tuis illis immanibus poculis, hoc tibi accidiſſet. Inter falcarios, dixit Cic. in Cat. pro eo quod eſt, In eum locum, ubi ſunt falcarii. Dico (inquit) te priore nocte ueniſſe inter falcarios (non agam obſcure) in M. Leccæ domũ. Inter ſe diligere, eſt ſe mutuo diligere. Cice.1.de Natu.Deo. Dii inter ſe diligunt. Idem Q.Fr. Pueri ualent, & nos, & inter ſe amant. In compoſitione ſæpe idem ualet quod in medio, ut interpono, Interſero. Modo priuationem, ſeu deſtructionem importat: ut, interficio Interimo. Modo idem ualet, quod Ex, uel In uniuerſum ut, Interbibo, pro ebibo. Modo ſignificat maxime, ut, Interdico, Interminor. Componitur autem fere cum omnibus litteris, & integra manet: a. ut Interareſco: b, ut Interbibo: c, ut Intercedo: d, ut Interdico: e, ut Intereo: f, ut Interficio: i, ut Interiacio: l, ut Interlinio: (notetur intelligo, ubi r, mutatur in l) m, ut Interminor: n, ut Interneco: p, ut Interpello: r, ut Interregnum: ſ, ut Interſum: t, ut Interturbo: u, ut Interuenio. Ab Inter fiunt Interea, & Interim.

INTERALBICO, as, are, eſt colorem album per interualla oſtendere, inter alios colores emicantem: quod in quibuſdam uarii coloris gemmis accidere ſolet, & in ueſtibus quibuſdam, quarum ſubtegminis colòr diſtat à colore ſtaminis. Pli.lib.37.ca.10. Leucochryſos fit chryſolito interalbicante.

INTERAMNA, Ἰντέραμνα, urbs Vmbriæ, ita dicta qđ inter duos amnes ſit conſtituta, Narian ſcilicet, & Tyberim. Cic. Attic. & pro Dom.

INTERANEA, orum, [*Interiori*] τὰ ἐντός, dicuntur inteſtina, à præpoſitione Intra, eo quod intra corpus ſint condita. Plin. Medelæ ſunt innumeræ ad interanea.

INTERAMNIS. Cic. pro Mil. C. Caſſius Interamnis.

INTERARESCERE, [*Seccarſi affatto*] διαξηραίνεσθαι, eſt penitus areſcere, hoc eſt, omnino aridum fieri: ſicut Interbibere funditus ebibere. Cic.5.Tuſcu. Nihil enim interareſcere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum, in quibus uita beata conſiſtit.

INTERBIBO, is, penultima correpta, [*Bere affatto*] ἐκπίνω, διαπίνω, totum bibo. Plaut. in Aulu. Præterea tibicinam, Quæ mihi interbibere ſola, ſi uino ſcateat, Corinthienſem fontem Pirenen poteſt. Donatus.

INTERBITO, as, are, [*Interuenire*] ἐπέρχομαι, interuenire. Plaut. in Moſtel. Hic ego tibi præſidebo, ne ulla interbitet quæſtio. Verbum eſt antiquum, compoſitum ex Inter, & Ito, interpoſita littera b: cauſſa ſolidioris ſoni.

INTERCALARIS, & hoc re, παρεμβεβλημένος, ἐμβόλιμος, interiectitius, interpoſititius. Vt Intercalaris menſis, dictus eſt, cui interebatur dies, qui deerat ad complendum annum. diuerſis quidem rationibus diuerſo tempore. Is autem menſis erat Februarius, quoniam erat ultimus anni. Non tamen intercalabatur in fine menſis, ſed poſt uigeſimum & tertium diem Terminalibus iam peractis: deinde reliquos Februarii dies, qui erant quinque poſt intercalationem, ſubiungebant, uetere religionis ſuæ more, ut Februariũ omnino Martius ſequeretur. Vide de hoc plura in dictione Biſſextus. Intercalares Calendæ, dicuntur Calendæ menſis intercalaris, id eſt, Februarii. Alii intelligunt Calendas Martias, non quod eo menſe intercalarentur dies, ſed quod eſſent proximæ diebus intercalatis: id eſt, quod ſtatim ſequerẽtur intercalationem, quinque tantum diebus interpoſitis, aut certe eò quòd in omnibus mẽſibus dies qui Idus ſubſequuntur, denominationem ſumunt à menſe ſubſequente. Cic. ad Liga. Famil.6. Ego tamen cum ad tertium Calendas intercalares rogatu fratrum tuorum ueniſſem mane ad Cæſarem. Intercalares dies, ἐμβόλιμοι ἡμέραι, Græci Embolismos ſiue Hyperbolicos nominant. Intercalaris uerſus, qui frequenter inter aliquos uerſus interponitur, ut eſt apud Virg. Incipe Mænalios mecum mea tibia uerſus.

INTERCALARIVM, rii, ſubſtantiue, pro tempore quod intercalatur, ut annus cum curſu Solis conueniat. Cic.4. Verr. Tunc Cephaleditani decreuerunt intercalarium quadraginta quinque dies longum, ut reliqui menſes in ſuam rationem reuerterentur.

INTERCALARIVS, a, um, ἐμβόλιμος, idem quod Intercalaris, Liu. 7.Belli.Macedo. Triumphauit menſe intercalario pridie Calendas Martias. Cic. in Verr.

INTERCALO, las, re, [*Intraporre, intramettere*] παρεμβάλλειν, παρεντιθέναι, interſerere, ſeu interponere. Cato de Re ruſt. cap.150. Si intercalatum erit Calendis Maiis, annos xxx. ne amplius promittat. Plin.lib.18.cap.25. Ita ut xij. annis continuis non intercalaretur. Intercalare, differre. Liuius 9.ab urb. Sed ſi me audiatis, prius quàm dedantur hic in comitio uirgis cæſos, hanc iam ut intercalatæ pœnæ uſuram habeant. Budæ. Cicero Attic. Te rogo ut pugnes, ne Intercaletur.

INTERCAPEDO, pen. pro. geniti. Intercapedinis, [*Interuallo*] διάστημα, διαχώρημα, interſtitium temporis, uel loci, inter duo ſpatia interceptum. Cic. Tironi Fam.16. Itaque iam me non pœnitebit intercapedinem ſcribendi feciſſe. Idem 1. de Finib. Alii audaces, proterui, iidem intemperantes & ignaui permanentes: quas ob cauſſas in eorum uita nulla eſt intercapedo moleſtiæ.

INTERCEDO, is, penul. prod. ſsi, ſum, [*Intercedere, intramettersi*] διΐστασθαι, παρεμπίπτειν, proprie idem eſt quod mediũ eſſe, & inter duo ſpatia ſiue temporis, ſiue loci interponi. Cæſar lib.1. Non ſe hoſtẽ uereri, ſed anguſtias itineris, & magnitudinem ſiluarum, quæ inter eos, & Arioniſtum intercederent. Cic.lib.2.de Orato. Vix annus interceſſerat. Intercedere etiam illud eſt, quod barbare dicimus, Opponere ſe, hoc eſt, rem aliquam impedire, & prohibere ne ſtatuatur, διακωλύειν, ad uerbum. Plutar. ἀντιπίπτειν, ἐμποδὼν ἵστασθαι, ut Tribuni interceſſerunt, hoc eſt, oppoſuerunt ſe, & rem impediuerunt, contradixerunt. Cæſar libro.8. Quod ad Aricianos ſpectat, nihil intercedit, quo minus Samniti populo pacis, belliq; arbitrium ſit. Terent. in And. Si nulla ægritudo huic gaudio interceſſerit. id eſt, interuenerit, uel impediuerit. Dicimus etiam intercedit. ſi, mihi tecum neceſſitudo, id eſt, amicitia. Intercedit tibi cum illo affinitas, hoc eſt, media eſt, quæ me tibi, & te illi conciliat. Cic. Appio Pul. Fam.6. Veteres mihi neceſſitudines cũ his omnibus intercedũt, quibus ego agere de te nõ de

ſtiti. Gellius pro inhibere ac coercere poſuit: Ne ſibi (inquit) intercedamus, quo minus ſuapte poteſtate uti liceat. Similiter Suetonius in Cæſare: Ceterum Cælio Metello Tribuno plebis turbulentiſſimas leges aduerſus collegarum interceſſionem ferenti auctorem, propugnatoremq́; ſe pertinaciſſime præſtitit. Intercedere item aliquando accipitur pro ſpondere, ſeu fideiubere, ἐγγυᾶσθαι. Cic. Atti. lib. 1. Acceſſiuit ad ſe, promiſit, dedit. Idem Phil. 2. Tantum pro te interceſſiſſe dicebāt. Quidam etiam hoc uerbum uſurparunt pro eo quod eſt, conciliandi gratia interuenire, & pacificatorem, deprecatorem ue agere. Apuleius: Dum pro inope & calamitoſo intercederem.

INTERCEPTIO, onis. Cic. pro Cluen. Per quem porro datum? unde ſumptum? quæ deinde interceptio poculi?

INTERCEPTOR, oris, Liu. 4. ab urbe: Prædæ ne interceptorem fraudatoremq́; etiam malum minari militibus? Interceptor litis alienæ. Liuius 3. ab urbe.

INTERCESSIO, ſionis, [*Oppoſitione, impedimento*] διακοπεία, impeditio, & prohibitio, nequid fiat: quam uulgi uocabulo Oppoſitionē uocamus. Erat autem Interceſſio proprie Tribunorum, quibus ius fuit intercedendi, hoc eſt, uetandi prohibendiq́;. Nam (ut Gellius docet) Tribuni plebis antiquitus creati uidentur, non iuri dicendo, ſed interceſſionibus faciendis, ut iniuria, quæ coram fieret, arceretur, & ut uim fieri prohiberent. Cice. in Anto. Quas tu mihi interceſſiones inquis. Cæſ. 1. Bel. Ciu. Refertur ſtatim de interceſſione Tribunorum. Interceſſioni cedere, uel prouocationi: hoc eſt, non procedere ultra, & admittere oppoſitionem.

INTERCESSOR, oris, is, quem uulgus Oppoſitorem uocat. Cice. 3. de Legibus. Parere iubet lex interceſſori, Ibidem: Interceſſor rei male ſalutaris ciuis eſto.

INTERCIDO, is, penultima producta, cidi, ciſum, ex Inter, & Cædo œ diphthongo, in i, productam mutata, [*Tagliare di mezzo*] διακόπτω, διατέμνω, per medium ſeco. Cæſar lib. 2. Vt ſi poſſent, caſtellum cui præerat Titurius Quinctus legatus, expugnarent, pontemq́; interciderent. Vnde interciſæ pactiones, dicuntur abruptę, & non integræ Cic. in Paradoxis: Qui tuas mercedum pactiones in patrociniis interciſas, &c. Interciſi dies dicebantur, Deorum, hominumq́; communes: ita dicti quod ueluti diuiſi eſſent, partēq́; ſibi Dii, partem homines uendicarent. Macrobius lib. 1. Saturnali. Interceſſorum dierum quibuſdam horis fas eſt, quibuſdā fas non eſt ius dicere. nā quum hoſtia cæditur, fari nefas eſt: inter cæſa & porrecta fari licet. Quibus uerbis ſignificatur medio illo interuallo, quod erat inter uictimā cæſam, & exta porrecta, dū ſacerdos cæremonias quaſdam peragit, fas eſſe Prætori ius dicere, & fari uerba illa, Do. Dico, & Addico. Et ita dies interciſi ex parte feſti, & ex parte profeſti ſunt. Cic. ad Atti. Ne quid inter cæſa & porrecta (ut aiunt) oneris mihi addatur, aut temporis. Quo in loco nōnulli male legunt Intercæſa unica dictione, quemadmodum etiā in loco Macrobii iam citato: quum tamen Intercæſa Latinum non ſit. Nam ab Intercido dicitur interciſum. Eſt itaque legendum utroque loco Inter cæſa, diuiſis dictionibus: ut Inter cæſa & porrecta, intelligamus tempus illud intermedium, quod eſt inter uictimas cæſas, & exta porrecta. hoc eſt, illud tempus quo exta porriciuntur: quo medio tempore ſacerdotes ſolent cæremonias quaſdam peragere, ut auctor eſt Varro lib. 2. de Lingua Latina. Cicero autem loco iam adducto prouerbialiter dixit, Inter cæſa & porrecta, pro eo quod eſt inter hæſitationem & cunctationem rei alicuius cœptæ, aut perficiundæ, aut omittendæ.

INTERCIDO, is, pen. cor. intercidi, intercaſum, [*Cadere, morire*] διαπίπτω, διαπίπτω, pereo, intereo, & temporis ſpatio euaneſco. Liu. lib. 2. Credo, quia nulla geſta res inſignem fecerit Conſulatum, memoriam intercidiſſe. Plin. lib. 35. Siue extant, ſiue intercidere. Cic. pro Deiot. Pereant amici, dum una inimici intercidant. Plin. lib. 9. ca. 51. Ea excludunt quinquageſimo die, è quibus multa propter numerum intercidunt. Intercidere, pro cadere. Liu. 6. Belli Puni. Ita in arcto ſtipatæ erant naues, ut uix ullum telum in mare uanum intercideret.

INTERCINCTVS, participium, ab Intercingo, maculis quibuſdam circumquaque diſtinctus. Pli. lib. 27. cap. 10. Candore intercincto uariis coloribus.

INTERCINO, nis, pen. cor. παρᾴδω, διαυλέω, cantum immiſceo. Horatius in Epiſto. per tranſlationem dixit. Neu quid medios intercinat actus, Quod non propoſito conducat. hoc eſt, nihil ſcribat, quod non ad propoſitum faciat.

INTERCIPIO, is, pen. cor. [*Tor di mezzo, pigliare, riceuere*] ὑποτέμνομαι, ἀπολαμβάνω, μεταλαμβάνω, διαλαμβάνω, incautum per inſidias capio, interuerto, efficioq́; nequid eo perueniat, quo deſtinatum eſt Cic. pro Cluen. Id cum daretur in mulſo, Balbutium quēdam eius familiarem intercepiſſe, bibiſſe, ſtatimq́; eſſe mortuum. Idem ad Q. Frat. Ego ad te ne hæc quidem ſcribo, ne cuiuſquam animum meæ litteræ interceptæ offendant. Intercipere regnum. Plin. de Viris illuſtri. Intercipere uictoriam, Idem in Panegy. Interceptus mortalitate, præuentus, præpeditus, Idem in Epiſt. Intercipi morbo. Colu. lib. 7. cap. 3. Quandoque tamen ſignificare poteſt, totum capio: ſicut exponit Donatus illud Terentii in Eun. Quod nos capere oportet, hæc intercipit.

INTERCISIO, ſionis, uerbale: ut, Interciſiones ſtomachi, apud Plin. lib. 20. cap. 24. quas Dioſco. lib. 3. cap. 20. δηγμοὺς ςομάχου, morſus, & eroſiones ſtomachi uocat.

INTERCISE, aduerbium, [*Partitamente*] συντόμως, ſectim, & per inciſiones. Cic. in Parti. Inuertatur ordo, & idem quaſi ſurſum uerſus, retroq́; dicatur: deinde idem interciſe, atque permiſte.

INTERCISI dies, erant Deorum, hominumq́; communes, de quibus uide paulo ante, in dictione Intercido.

INTERCLVDO, is, pe. pro. ab Iter, & Cludo: n, euphoniæ cauſſa interiecta, [*Serrare il paſſo*] ἀπολαμβάνω, διείργω. Iter impedire, quaſi iter claudere. Cicero ad Terentiam Epiſt. 14. Etiam illud metuo, ne iam intercludamini, ut cum uelitis exire, non liceat. Aliquando etiam accipitur pro impedio. Virg. 2. Æneid. Sæpe illos aſpera ponti interclusit hyems, & terruit Auſter euntes. Commeatum inimicis intercludere, eſt impedire, & itinera obſidere, ne inimicis commeatus poſſit deferri. Cæſ. 1. Bel. Gal. Eo conſilio, uti frumento, commeatuq́;, qui ex Sequanis & Heduis importaretur, Cæſarem intercluderent. Fugam intercludere, iter occupare, per quod inimici fugam arripere poſſent. Cæſar. 7. Bell. Gall. & Liu. lib. 5. Bel. Pun. Hoſtes intercludere ab oppido, & pōte, & commeatu omni, Cæſar lib. 1. Bel. Ciu. Dolore intercludi, id eſt, impediri, Cic. ad Atti. lib. 8.

INTERCLVSIO, onis, impedimentum, occupatio. Cice. 3. de Orato. Clauſulas enim, & interpuncta uerborum, animæ intercluſio, atq; anguſtiæ ſpiritus attulerunt.

INTERCOLVMNIVM, [*Spatio fra l'una & l'altra colonna*] μεσοστύλιον, dicitur ſpatium illud in ædificiis, quod eſt medium inter columnas. Vide Columna. Ad Heren. Vt ædes inter columnium.

INTERCONCILIARE, [*Conciliarſi, farſi beneuolo*] ὑμνοποιεῖσθαι, beneuolum reddo. Quinctil. lib. 12. cap. 10. Siue aliud interconciliandi uideatur præſtare officium.

INTERCVLCO, as, are, ex Calco compoſitum, in medio, uel inter aliqua calco. Col. lib. 12. cap. 43. Et deorſum uerſus ſpectantes ollæ componuntur, ita diſtantes, ut interculcari poſſint uinacea.

INTERCVRRO, is, ere, intercurri, intercurſum, [*Traſcorrere, intrauenire*] μεσοτρέχω, interuenire, & intercedere, ait Budæus. Cic. 8. Phil. pugnatur acerrime: qui intercurrerēt miſimus tres principes ciuitatis: hos contēpſit. Idem 2. Tuſc. Ergo his laborioſis exercitationibus & dolor intercurrit. Intercurſo, as, are, frequētat. Pli. li. 29. ca. 4. Vnum ſimile formicæ, ſed multo maius, rufo capite, reliqua parte corporis nigra, albis intercurſantibus reſperſum guttis.

INTERCVRSVS, us, ui, interuentus, interceſſio. Liu. 2. ab urb. Conſulum intercurſu rixa ſedata eſt.

INTERCVS, utis, pen. gen. cor. [*Tra carne, & pelle*] adiectiuum eſt, idem ſignificans quod inteſtinus, a, um, quaſi inter carnem & cutem, uel quaſi intra cutem. Vnde Aqua intercus, ὕδερος. Cice. 3. Offi. Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutē, &c. Sic Vitium intercus appellat Gel. lib. 13. cap. 8. quod foris non apparet, quaſi intra cutem conſiſtens. Cum (inquit) uitia facundiſſime accuſaret, intercutibus uitijs ipſi madentes.

INTERCVTANEVS, nea, um, ὑποδερμάτιος, quod intra cutem eſt.

INTERDATVS cibus, apud Lucret. lib. 4. hoc eſt, per corporis partes diuiſus. Propterea capitur cibus, ut ſuffulciat artus, Et recreet uires interdatus.

INTERDICO, is, pen. pro. [*Prohibire, uetare, interdire*] παραγγέλλω, ἀπαγορεύω, εἴργω, ueto, prohibeo. Interdicitur autē locus, homo, res. Et conſtruitur cum datiuo, & ablatiuo. Cice. in Catone Male rem gerentibus, patrijs, bonis interdici ſolet. Interdum etiam res qua quis prohibetur, in accuſatiuo ponitur. Sueto. de Nerone: Et quum interdixiſſet uſum amethyſtini ac Tyrii coloris præcluſit cunctos negociatores. Seneca lib. 3. de Ira. Si iubet Cæſar, ſtatim illi domum meam interdicam. Quod eſt contra Sipontinum, qui negat poſſe conſtrui cum accuſatiuo. In paſſiuis autem locutionibus accuſatiuus huiuſmodi in nominatiuum conuertitur. Cicero pro domo ſua: ut M. Tullio aqua & ignis interdicatur, πυρὸς καὶ ὕδατος εἰργέσθω. Significat quandoq; obſtare: & tunc duntaxat cū datiuo conſtruitur. Cice. in Verr. 4. Nemo noſtrum poſſet ædes ſuas, nemo fundum, nemo bona patria obtinere: ſi cum hæc à quopiam ueſtrum petita ſunt, pater improbus, cui nemo interdicere poſſit, det quem uelit, iudicem.

INTERDICTVM, cti, ſubſtantiuū, [*Vetato, interdetto, diuieto*] παράγγελμα, ἀπόρρημα, idem quod uetatio, ſiue prohibitio. Vnde interdicta Prætorum, dicuntur formæ, & conceptiones uerborum,

quibus

quibus Prætor aut iubebat aliquid fieri, aut prohibebat: quod tunc maxime faciebat, cum de poſſeſſione inter aliquos contendebatur. Cicero contra Rullum: Ergo hac lege prætorum interdicta tollentur. Idem ad Att. Cæſaris interdicta reſpuentur. In terdictus,a, um, participium, idem quod uetitus,ſeu prohibitus. Horat.1.Epiſt.6. Cui potior patria fuit interdicta uoluptas. Suetonius in Caligula ca.25. Breuiq; nuſſam facit, interdicto cuiuſquam in perpetuum coitu.

INTERDICTIO,onis, uerbale ab interdico, ἀπόῤῥησις, παράγγελμα, idē φ ꝓhibitio. Ci. pro domo ſua: Id aſſi ut eſſet faciundū,non adē tione ciuitatis,ſed tecti,& aquæ, & ignis interdictione faciebant.

INTERDIV,[*Di giorno*] μεθ' ἡμέραν, aduerbium temporis, ſignificat per diem; cui contrarium eſt noctu. Cato de re ruſt. Canes interdiu clauſos oportet, ut noctu acriores & uigilantiores ſint. Olim etiam pro eodem dicebatur Interdius. Pla. in Moſt. Sed quid hoc? occluſa ianua eſt interdius.

INTERDVCTVS,us, διαστολή, interpunctio, & diſtinctio, quæ inter ſententias à librariis duci ſolet. Ci. in Orat. Ne infinite feratur, ut flumen, oratio, quæ non aut ſpiritu pronunciantis, aut interductu librarii, ſed numero coacta debet inſiſtere.

INTERDVM, aduerbium,[*Qualche uolta*] ἐνίοτε, idem quod aliquando, uel nonnunquam, ex Inter, & Dum, quod antiqui Interduatim dicebant. Virg. lib. 2. Georg. Interdum aut edere pandunt ueſtigia nigræ. Terentius in Eunuch. Cibum nonnunquam capiet cum ea, interdum propter dormiet. Cicero de Finibus. Interdum, uel potius nimium ſæpe.

INTEREA,[*Tra tanto, fra queſto mezzo*] μεταξύ, ἐν τούτῳ, aduerbiū temporis eſt, compoſitum eſt integris duobus, Inter & ea, quod quum ſit neutrum plurale debuit corripi: ſed quia factū eſt aduerbium, producit a, ſicut præterea, antea, & ſimilia. Poteſt tamen & ablatiuus ſingularis intelligi, qui in compoſitione ſolet huiuſmodi inueniri: ut, Quapropter, Quocirca. Significat autem interim, tantiſper, hoc interim ſpatio. Terent. in Hecy. Quid interea? ibat'ne ad Bacchidem? Vbi Donatus. Interea, inter eos dies. Idem in Andria: Credo, impetrabo, ut aliquot ſaltē nuptiis protrahat dies: In terea fiet aliquid, ſpero. Interdum ſignificat tamen. Vir.1.Ge. Nec nulla interea eſt inaratæ gratia terræ. Ci. Ep. Tu interea ceſſabis.

INTEREA loci,[*Fra queſto tempo*] ἐν τῷ μεταξύ, idem eſt, quod Interea temporis. Sæpe enim Locus accipitur pro tempore, ut apud Terentium in Andria: Et multa alia, quæ non eſt nunc narrandi locus. Terentius in Heaut. Dum ego propter te errans patria careo demens, tu interea loci Collocupletaſti te Antiphila.

INTEREMPTIO,nis, Cice. pro Pomp. Iter in Hiſpaniam Gallorum internecione patefactum eſt.

INTEREO,is, interii,[*Morire affatto*] διαφθείρομαι, ἔῤῥω, ἀπαρίζομαι, παραπόλλυμαι, pereo, occido, morior, intercido. Ci.3. de Nat. De. Non intelligo, quomodo calore extincto corpora intereant: non intereant aut humore, aut ſpiritu amiſſo. Ira interit mora, Ouid. 1. de Arte: Morte interire, Idem in Ibin. Interire radicitus, eſt penitus, & ſine ulla ſpe renaſcendi interire: metaphora ducta à plantis, quæ cum radicibus euulſæ, nunquam repullulant. Lactantius lib.9. Sed & genus omne impiorū radicitus interibit. Habet autē Interire maiorē uim, quàm perire. Terētius in Hecy. Perii, interii cur mihi id nō dixti? Interitus, ὄλεθρος, pro morte, Ci.1. Tuſ. Eſt enim Interitus, quaſi diſceſſus, & ſecretio, ac diremptio earū partium, quæ ante interitum iunctione aliqua tenebantur. Interitus legum, hoc eſt, abolitio. Cice. in Catil. Aruſpices legum interitū, & urbis occaſum appropinquare dixerunt. Interitus uero participiū, διαφθαρείς, reperit in paſſiua ſignificatione apud Quin. Claudium: Pugna acriter commiſſa, & multus utrinq; interitus.

INTEREQVITO,as,[*Caualcare tra mezzo*] διιππεύω, in medio equito. Cæſar. li.6. Bel. Gal. Ordines interequitant. Liu. 5. Bel. Macedo. obſtabant duces haſtilibus cædentes terga trepidantium, & redire in ordines cogentes, ſed interequitantes alarii nō patiebantur.

INTEREST, componitur ex In, & Re, & Eſt, ut ſit quaſi In re eſt[*Appartenere, eſſere differenza*] διαφέρει. Vnde Mea intereſt, διαφέρει μοι τοῦτο, διαφέρει μοι τοῦτο, μέλει μοι τό. 8, in re mea eſt, in mea utilitate, Ideoq; conſtruitur cum his ablatiuis, Mea, tua, Sua, Noſtra, & Veſtra: & Cuia: ſiue ſit perſonale, ſiue imperſonale cum in in aliis nominibus genitiuo iungatur: ut, Socratis intereſt. i. in re Socratis eſt. Pro eodem interdum inuenitur, In re eſt, diuiſis dictionibus. Liu. Quid enim in re eſt aliud, ſi plebeiam Patricius duxerit? Quid iuris tandem mutat? Plautus: Si tuam eſt quippiam in rem, i. ſi tua intereſt. Ponitur quandoque ſine aliquo caſu. Pli. li. 9. Seri etiam radices illitas fimo intereſt. Sic dicimus, Intereſt unde quis gaudeat: id eſt, multum facit, uel magna differentia eſt. Vale. Maxi. Nihil intereſt, an humi, an ſublime putreſcam. Cice. genitiuum iunxit, cum ait. Permagni intereſt, quo tempore hæc epiſtola tibi reddita ſit. Similiter Liuius: Si nihil intereſt regis, peto, ut dum dico, uinculis liberet. Nam hæc nomina, Magni, Parui, Tanti, Quanti, & aduerbia Facilè Multum, Plus, Plurimum, Parum, Paulum, Paululum, Pauxillum, Nihil, Nunquid, Aliquid, Magis, Minus, Maxime, Minime, iunguntur cum his uerbis, intereſt & refert: ut minimè intereſt, maximè refert. Intereſt, componitur ex Inter, & Eſt, ſignificatq; interdum præſentem eſſe, παρατυχεῖν, παρεῖναι, & ſic conſtruitur cum datiuo. Cic. Lentulo: Quæ gerantur, accipies ex Pollione, qui omnibus negociis nō interfuit ſolū, ſed etiā præfuit. Interdū in medio eſſe, interiacere, παραγίνεσθαι. Liu.2. de Bel. Pun. Id morari uictoriā rati, φ intereſſet amnis, Colu. Arbores, quæ intererunt, ablaqueabantur. Interdū differentiam importat, διαφέρει, & conſtruitur cū duobus accuſatiuis, mediante Inter. Cic.1. Officio. Inter hominē & beluam hoc maxime intereſt. Dicimus quoq; Sapiens intereſt à ſtulto, & Intereſt ſtulto. Teren. in Eunu. Homini homo quid præſtat? Stulto intelligens quid intereſt? Idem alio modo protulit in Adelph. Hoc pater, hoc dominus intereſt. id eſt, hoc intereſt inter patrem & dominum.

INTERFACIO, interfeci, interiactum,[*Fare in mezzo*] μεταξυποιέω, interim, ſeu per interualla facio. Liui.5. Bel. Puni. Reliquit tamen modicum præſidium, ut ſimul interfaciendo muro adiuuaret, &c.

INTERFARIS, interfatur, interfari, [*Interrompere, inframmetterſi à parlare*] διακόπτειν, interpellare, loquentem interrumpere. Virg. 1. Æn. Nec plura quærentem Paſſa Venus, medio ſic interfata dolore eſt. Liu. 3. ab urbe. Prius quam aut ille poſtulatum perageret, aut Virginio reſpondendi daretur locus, Appius interfatur. Interfatio, uerbale. Quinctilianus lib.4. Interim expediet narrationes breuiter interfatione diſtinguere.

INTERFECTOR, ris, Cice. pro Mil. Tib. Gracchi Interfectores.

INTERFEMINIVM, τὰ γυναικεῖα, Apule. appellat genitalia muliebra, eo quòd inter femina ſint collocata. Vide in dictione Femen.

INTERFICIO, cis, p.c.[*Vccidere, ammazzare*] κατασφάζομαι, διαχρᾶομαι, ἀποκτείνω, ſignificat occidere, Cæſ.7. Bel. Gal. Equitem Romanum, qui rei frumentariæ iuſſu Cæſaris præerat, interficiūt. Interficere uita, hoc eſt, uita priuare. Plau. in Trucul. Salue, qui me interfeciſti pene & uita, & lumine. Interficere peſſimis exemplis. Plau. Moſtel. Pro Iuppiter, nam quod malū uerſatur meæ domui: ut Dii Deæq; omnes me peſſumis exemplis interficiant. Interfectus omni ſupplicio. Cicero pro lege Manil. Vos legatum popu. Romani omni ſupplicio interfectū multum relinquetis? Interfectus uſus ædium, Plautinus ſermo, in Mercato. Vſus fructus, uictus cultus iam mihi harumce ædium interemptus eſt, interfectus eſt, alienatus eſt. occidi. Interfici etiā inanimata dicuntur. Vir.4. Geo. Fer ſtabulis inimicū ignē, atq; interfice meſſes. id eſt, perde & crema. Interfector, ctoris, φονεύς, Brutus Cic. Hic ipſe puer, quem Cæſaris numē incitare uidetur in Cæſaris interfectores. Cic. poſt reditum: Si hoſtes atque interfectores reip. reuixiſſent.

INTERFIO, is, interfieri,[*Conſumarſi, morire*] ἀφανίζεσθαι, διαφθείρεσθαι, pro conſumi, & interire apud antiquos. Lucr. lib.3. Vt aut putreſcet corpore poſto. Aut flammis interfiat, malis'ue ferarum.

INTERFLVO, fluis,[*Scorrere per mezzo*] διαῤῥέω, per medium fluo. Liui.7. Bell. Pun. Et Ætoli nauibus per fretum, quod Naupactum, & Patras interfluit (Rhodion incolæ uocant) exercitu traiecto, depopulati erant.

INTERFLVVS,a,um[*Che ſcorre di mezzo*] μεσόῤῥοος, quod interfluit. li.6. ca.26. Interfluo Euphrate, id eſt, interfluente.

INTERFRINGO, gis, ere. [*Rompere, frangere*] διαθραύω, idē quod infringere. Cato c.44. Qui locus recte ferax erit, quæ arida erūt, & ſi quid uetus interfregerit, ea omnia eximito. Sic Pli. li.17. c.18.

INTERFVRO, furis, furere, [*Furiare di mezzo*] in medio duro inſanio. Statius 1. Achi. Domūq; arma parantur Dorica, & alternum Mauors inter furit orbem.

INTERFVNDO,[*Spargere di mezzo*] διαχέω, per medium fundo. Pli. lib.2. Idem Oceanus interfuſus intrat per tot maria, quibus Africam, Europam, Aſiam diſpertit. Virg.4. Georgi. Et nouies Styx interfuſa coercet.

INTERGERINI parietes appellantur, qui intergerūt. hoc eſt, ferunt, & ſuſtinent onera, quos e creta iubet Vitruuius conſtituere. Dicti intergerini, quòd inter nouos parietes, aut fundamenta pro fultura intergeruntur. Vitruui. Et catenis colligatæ in eo loco, qui finitus erit, conſtituantur & intergerinis è creta, beronibuſq; ex ulua factis calcetur. Feſtus: Intergerini parietes dicūtur, qui inter confines conſtruuntur, & quaſi intergeruntur. Budæus putat eoſdē parietes intergerinos dici, qui à Papiniano Co craticii uocantur, qui communiter à duobus uicinis ædificantur, ad gerendum onus duorum ædificiorum, quæ illis incumbunt. Barbari uocant Medianum parietem. Pli. lib.35. cap.14. Romæ non fiunt talia ædificia, quia ſeſquipedalis paries non plus quàm unam contignationem tolerat: cautumq; eſt, ne com.munis craſſior fiat, nec intergerinorum ratio patitur.

INTER hæc[*Fra queſto mezzo*]μεταξὺ,duæ dictiones loco aduerbii poſitæ,eiuſdem ſignificationis cum Interea.

INTERIACEO,es,p.c.παράκειμαι,uide in ſimplici iaceo.

INTERIBI,[*Fra queſto mezzo*]ἐν ᾧ μεταξὺ,aduerbium idem ſignificans quod interea.Plaut. in Aſinar. Age tu interibi da ſuauium. Gel.lib.2.cap.7. Conſul interibi dum ea pugna fit,ſe in locos ſub ducit tutos atque editos.

INTERIECTIO,[*Interpoſitione*]παρένθεσις, interpoſitio , & inſertio. Quinct.li.4.ca.2.Ne ſententia quidem uelut fatigatum intentione ſtomachum iudicis reficere diſſuaſerim, maxime quidem breui interiectione.Idem lib.8.cap.2.Etiam interiectione,qui & oratores & hiſtorici frequenter utuntur,ut medio ſermone aliquem inſerant ſenſum,impediri ſolet intellectus,niſi quod interponitur, breue eſt.Auctor ad Herennium li.10.Et tamen occulte dicemus interiectione uerborum.

INTERIECTVS,us,ui,[*L'interporre*]παρένθεσις,παρεμβολή, ipſe interiiciendi actus.Ci.2.de Na.deo.Interpoſitu,interiectuq; terræ.

INTERIICIO,is,tertia ſyllaba co.[*Gettare fra qualche coſa*]παρεντίθημι,παρεμβάλλω,inter aliquid iacio, interpono, intermitto, intermiſceo.Col.li.1. Vt ſi qua interiecta ſint ſtramentis,aut paleis ſpinarũ,uel germinum ſemina intereant. Liu.lib.1.ab urb.Aliasq; interiectas collibus ualles.Cæſar lib.7.Bel. Gal. Galli inter equites,raros ſagittarios,expeditosq; læuis armaturæ interiecerant, qui ſuis cedentibus auxilio ſuccurrerent.Hinc

INTERIECTIO,pars orationis,animi affectum exprimens,ita dicta quòd orationi interiiciatur.

INTERIECTVS,particip.Cæſar 7. Bel. Gal. Neq; inter ſe contingãt trabes,ſed paribus intermiſſæ ſpatiis ſingulæ ſingulis ſaxis interiectis,arcte contineãtur.Interiectus inter Philoſophos,id eſt,intermedius,inquit Budæus.Ci.1.Offi. Aut interiecti inter Philoſophos,& eos qui remp.adminiſtrarent,delectarentur re ſua familiari.Idem 2.de Nat.deo.Naſus quaſi murus oculis interiectus.

INTERIECTVM,tẽpus, [*Tempo interpoſito*] ὁ παρεμβεβλημένος χρόνος.hoc eſt,interpoſitum.

INTERIM,pen.cor.aduerbium temporis, [*Fra queſto mezzo*] μεταξὺ idem ſignificans.quod interea,tantiſper,hoc interim ſpatio. Terentius in And. Funus interim procedit,ſequimur.Cic.3.de Ora. Hoc interim in ſpatio conclaue illud concidit. Idem pro Ligario: Interim Varus , Vticam uenit . Ponitur & pro aliquando ,ἔσθ' ὅτε. Quinctilianus lib.1.cap.9.Prima barbariſmi ac ſolœciſmi fœditas abſit.Sed quia interim excuſantur hæc uitio,aut conſuetudine,aut auctoritate,aut uetuſtate,deniq; uicinitate uirtutum acriter ſem illud tenue diſcrimen Grammaticus intendat.Aliquando pro repente.Teren.in Hecy. primum dies compluſculos bene conueniebat ſane inter eas:interim Miris modis odiſſe cœpit Soſtratam. Vbi Donatus Interim, exponit pro repente. Interim Aliquando diſcretio eſt rei,quæ ad narrationem pertinet, ut apud Teren.in And.Triſtis interim,nonnunquam collacrymabat.

INTERIMO,mis,penulti.cor.[*Ammazzare,uccidere*] ἀπαλλάττω, ἀφανίζω,διαφθείρω,interficio.Ci.1.de Na.Deo.Si quæ interimant innumerabilia ſunt,etiam ea quæ conſeruent infinita eſſe debent. Interdum ponitur pro priuo. Plau. Ciſtel.Nam dudum,ut concurrimus,Alceſimarchus ne ſe uita interimeret.

INTERIOR[*Più à dentro*]ἐνδότερος,& Interius,ἐσώτερον,ab Interus antiquo poſitiuo.Vide Intra.Cic.Q.F. Interior uicinus.

INTERITIO,onis,uerbale[*Il morire*]ἀφάνισις,idem quod interitus. Cic.in Frumen.Cum bis in eadem prouincia magnæ fugitiuorum copiæ uerſatæ ſunt,tũ interitio facta nulla eſt.Sic enim legit Nonius.Sunt tamen,qui legunt hic,Internecio.

INTERITVS,us.[*La morte*]uide ſupra in uerbo Intereo.

INTERIVNGO,ſubſiſto, [*Raggiugnere,far fermare*]ἐφίσταμαι, tractũ à curru,cuius rotæ interiecta ſude iunguntur,ut quieſcat. Mart.libro 2.Et quum currere debeas Bouillas,Interiungere quæris ad Camœnas.Interiungere equos,eſt equos è curru ſoluere,ut & paſtu & quiete reficiantur.Idẽ li.3.Et hora laſſos Interiungit equos meridiana.Interiungere dextras.quod & Iungere dextrã dextræ dixit Virg.Liui.2.Bel.Pun.Tum dextræ interiectæ , militesq; concione dimiſſa,à notis,ignotisq; benigne atq; hoſpitaliter inuitati.

INTERLINO,is, penultima correpta interlinere, interlini,interliui, uel interleui,[*Cancellare*]καταλείφω,ſcripturam,uel picturam lituris corrumpo. Cic.pro Cluentio. Qui tabulas publicas municipii ſui corrupiſſe iudicatus ſit, qui teſtamentum interleuerit. Ibidem:In eo codice non haberet,qui tum interlitus proferebatur.

INTERLOCVTIO,onis,ſermonis interpoſitio.Quinct. lib.5.ca.7.Breui interlocutione patroni refutandus eſt.

INTERLOQVOR,penul.corre.[*Rompere il parlare*] διακόπτω,alio loquente ſermones intermiſcere,ac quodammodo interturbare loquentem.Teren.in Haut.Siccine mihi interloquere?Quandoque ſignificat aliquid iuter agendum definio.Vnde Interlocutoria ſententia uocatur,quæ non definit controuerſiam, ſed aliquid obiter ad cauſſam pertinens decernit.Gellius libro 14.ca.2.Aliter atque aliter eadem in cauſſa,eodemq; in tempore ſentire,& interloqui, uideatur.

INTERLVCEO,ces,pe.cor.[*Tralucere*]παραμφαίνω,in medio luceo, uel interea luceo, uel inter aliquid luceo.Liuius 9.bel.Pun.Duos Soles uiſos,& noctu interluxiſſe,& facem ſtellæ ſepties ab ortu Solis ad Occidentem porrigi uiſam.Interlucet,per tranſlationẽ, pro interapparet,& interconſpicitur.Ad Heren.ut loci diſtincte interluere poſſint. Liuius lib.1.ab urbe:Quibus inter gradus dignitatis,fortunæq; aliquid interlucet,poſteri fama ferrẽt. Vir.9.Æn. Interluc tõ corona Non tam ſpiſſa uiris.

INTERLVCATIO, uerbale. Plin. lib. 17.cap. 27.Interlucatio arboribus prodeſt:ſed omnium annorum trucidatio inutiliſſima.Eadem dicitur Collucatio,apud Catonem,& Varronem.

INTERLVCO, cas,penultima pro.διακαθαίρω,ramos ſeu plantas inutiliter pullulantes cum interuallo reſecare:& a luce deductum uidetur,quòd cum cæduntur rami, lux fiat ipſi arbori amplior.Plin. lib.17.cap.23.Deputantur enim pariter cum uite interlucata denſitate ramorum,qui ſint ſuperuacui.

INTERLVNIVM,nii,σύνοδος,dicitur id ſpatium tẽporis, in quo nec amplius luna uetus apparet,nec adhuc noua uidetur, quia radiis ſolaribus ſuperne illuſtratur,non autẽ ab ea parte,quæ nobis conſpicua eſt.Plin.lib.7.cap.5.Septimo non,niſi pridie,poſtero'ue plenilunii die,aut interlunio concepti naſcuntur.Idem lib.16.ca.39. Inter omnes conuenit. utiliſſime in coitu lunæ ſterni:quem diem alii interlunium, alii ſilentis lunæ appellant.Horat.1.Carm.Ode 25.Thracio Bacchante magis ſub interlunia uento.

INTERLVO,luis[*Bagnare in mezzo*]παραμπίπλω,interfluo.Claud.li. 1.Trinacria,quondam Italiæ pars una fuit,ſed pontus,& æſtus Mutauere ſitum,rapuit confinia Nereus Victor, & abſciſſos interluit æquore montes.Aliquando lauare eſt,διαπίπτειν. Cato de Re ru. Manus interluito,poſtea uino ſumito.Vir. 3.Æn.Hæc loca ui quõdam & uaſta conuulſa ruina, (Tantum æui longinqua ualet mutare uetuſtas)Diſiluiſſe ferunt: quum protinus utraque tellus Vna foret,uenit medio ui pontus,& undis Heſperiam Siculo latus abſcidit.aruaq;,& urbes Littore diductas anguſto interluit æſtu.

INTERMANEO,es,ere,[*Stare in mezzo*]inter,uel in medio maneo. Lucanus lib.6.Defeſſus Cæſar mediis intermanet agris.

INTERMEDIVS,a,um,[*Framezzo*]παρεμφερόμενος,μέσος,interiacẽs. Ci.in Orat.Eſt autẽ quidam interiectus, intermedius & temperatus,nec acumine poſteriorum,nec flumine utẽs ſuperiorũ uicinus amborum,in neutro excellens.Varro li.3.de Re ruſt.In lateribus dextera & ſiniſtra porticus ſunt,primoribus columnis lapideis intermedus arbuſculis humilibus ordinatæ.

INTERMENSTRVVS,ſtrua,ſtruũ,adiectiuũ:ut , Luna intermenſtrua. Pli.li.18.ca.32.Maxime autẽ intermenſtrua dimidiaq; ſtercorato.

INTERMEO,as,are,[*Scorrere di mezzo*] παραμπίπλω,idẽ quod interfluere,hoc eſt,per medium meare,& fluere.Plin.lib.5. ca.30.Longéq; clariſſimum Aſiæ Pergamum,quod intermeat Silenus.

INTERMESTRIS luna,σύνοδος,dicitur interlunium, & coitus lunæ. Plin.lib.16.cap.38.Niſi intermeſtri luna, atque dimidiata,ne tangas materiam. Intermenſtruum,idem eſt. Varro lib.1.de Re ruſt. Quod à noua luna creſcit ad plenam,& inde ruſus ad nouam lunam decreſcit,quoad ueniat ad intermenſtruum:à quo die dicitur luna eſſe extrema,& prima.

INTERMICO,as,penu.correp.[*Riſplendere in mezzo*] διαστίλβω.In medio ſplendeo.Claud.li.1. Rutilum ſquammis intermicat aurũ.

INTERMINATVS,a,um,[*Non terminato*]ἀπέρατος,κοινός,non terminatus,termino carens,indefinitus.Cicero de Natura Deorum. Confugitis ad Deum,cuius operam profecto non deſideraretis, ſi immenſam & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum uideretis.

INTERMINOR,naris,pen.cor.[*Minacciare qualche gran male*] ἀπειλέω,ἐμβριμῶμαι,magnum malum denuncio , uehementer minor. Terentius in And.Dixi'ne tibi?Interminatus ſum,ne faceres?num ueritus?Interminari uitam.Plautus Caſi. Imitatur malarum malam Diſciplinam,uiro quæ interminatur ſuo uitam.Id eſt,quæ uirum ſe interfecturam minatur.

INTERMINVS,a,um[*Senza termine*]ἀπέρατος,ἀόριστος,quod non habet terminum.Sidoni.ad Fontei.Dominis Simplicio & Apollinari intermina interceſſione uos comperi,&c. Hanc tamen uocem apud quempiam ueterum non facile inuenias.

INTERMISCEO,es,ere,[*Miſchiare di mezzo*] παραμίγνυμι,miſcere in medio. Vir.Ecl.10.Doris amara ſuam non intermiſceat undam.

INTERMISSIO,ſionis,uerbale,[*Intermiſſione*]διάλειψις,uacatio ab aliquo munere per aliquod tempus.Ci.1.de Nat.Deo. Nec tamẽ uideo,quomodo uideatur iſte deus beatus,cum ſine ulla intermiſſione pulſetur,agiteturq; atomorum incurſione ſempiterna.

INTER-

Intermiſſus,us, διάλειψις, idem quod intermiſſio. Plinius lib. 10. cap. 29. Luſciniis diebus, ac noctibus quindecim garrulus ſine intermiſſu cantus.

Intermitto,[*Tralaſciare*] διαλείπω, ἐπέχω. ad tempus omitto, ceſſo. Cic. Et ſi ego id tempus intermiſeram, potius quam omiſeram. Cice. 2. Offi. Acriores autem remorſus ſunt intermiſſæ libertatis, quàm retentæ.

Intermorior,eris ,[*Morire*] παραπόλλυμαι, morior, pereo, intereo, perdor. Bithynichus ad Cic. li. 6. Epiſt. Peto a te, ut abſentem mei quibuſcunque in rebus opus fuerit, tuearis: ſi nullum officiũ tuum apud me intermoriturum exiſtimas. Intermortuum uero, Latini dicunt eum, qui inter mortem uitamq; ex dolore procumbit, ſimilis expiranti. Suetonius de Nero. Poſtquam deinde Galbã & Hiſpanias deſciuiſſe cognouit, collapſus, animoq; male fracto diu, & ſine uoce, & prope intermortuus iacuit. Cicero in Piſo. Vos eandem illam manum ex intermortuis Catilinæ reliquiis concitaſtis. Id eſt, ex reliquiis propemodum extinctis. Memoriam generis prope inter mortuam reuocare, idem pro Muræna.

Intermundium,dii, ſpatium medium inter plures mundos: Sicut Intercolumnium, ſpatium inter columnas. Voluit enim Epicurus infinitos eſſe mundos, & inter eos ſpatia magna inania; per quæ atomi uolitantes alios atq; alios mundos coagmentarent. Ci. lib. 3 de Finibus. Indiuidua cum dicitis, & Intermundia, quæ nec ſunt ulla, nec poſſunt eſſe, intelligimus. Idem 1. de Nat. Deo. Tanquam modo ex Epicuri intermundiis deſcendiſſet. Budæus.

Internaſcor,eris, [*Naſcere in mezzo*] παραφύομαι, in medio naſci. Pli. lib. 18. ca. 16. Internaſcenteſq; herbas excludi. Liui. 8. Bel. Pun. Anguſtiæ & internata uirgulta ordines dirimebant.

Internecio, πανωλεθρία, uitæ priuatio. Cice. 5. Verr. Tamen aratorum internecio facta nulla eſt.

Interneco,as, penultima co. internecaui, internecatum, & internectum,[*Vccidere, amazzare*] ἐξολοθρεύω, deleo, ſimul interficio, & multitudinem totam ferme complectitur. Pla. in Amph. Legiones reueniunt domum, duello extincto maximo, atque internectis hoſtibus. Cic. 14. Phil. Internecti notha teſtamenta credo ſubiiciunt.

Internecinus,a,um, pen. pro,[*Ciò che ſi appartiene ad uccíſione*] πανώλεθρος, quod ad internecionem pertinet. Vnde Internecinũ teſtamẽtum dicitur, auctore Feſto, propter quod dominus eius necatus eſt. Internecinum bellum, cuius exitus, alteri parti internecionem affert. Liuius li. 9. Nullus modus fuit cædibus, deletaq; Auſonum gens, uix certo defectionis crimine, perinde ac ſi internecino bello certaſſet.

Internecto,is,re,[*Legare inſieme*] συνδέω, συμπλέκω, colligare, inter ſe connectere. Sta. 8. Theb. Vix magna lauare uulnera, & efflantes libet internectere plagas.

Internigrans, penulti. cor. internigrantis paſſim nigricans. Statius ſexto Theba. Noctemq;, diemq; Aſſimilans, maculis internigrantibus albæ.

Interniteo,ere,[*Lucere tra l'altre coſe*] inter alia nitere, uel pellucere. Curtius: Spiſſæ nubes intendere ſe cælo, & quicquid lucis internitebat, offuſa caligine extinctum eſt. Idem alibi, Armorum internitentium fulgor.

Internitio,nis. Cic. pro Syl. Internitione ciues liberaui.

Internodium,dii,[*Spatio tra l'uno & l'altro nodo*] φάλαγξ, eſt ſpatium intermedium inter duos nodos, quale uidemus in arundinibus, & culmis. Plinius libro 7. cap. 2. Arundines uero tantæ proceritatis, ut ſingula internodia alueo nauigabili ternos interdum homines ferant. Ouid. 11. Metam. Longa internodia crurum. Idem 6. Meta. Mollia nodoſus facit internodia poples.

Internoſco, [*Diſcernere, conoſcere tra gli altri*] διαγινώσκω, inter alios noſco, ſiue diſcerno. Cic. 2. de Orato. Quos cum humare uellent, non potuerunt obtritos internoſcere.

Internuncius,cii[*Meſſetto, mezzano, interprete, ſanſale*] διάκτωρ, qui inter alios medius eſt ad aliquid tractãdum, & modò huic, modò illi per uices nunciat. Teren. in Eun. Eho, num nam tu hic relictus cuſtos, Nequis forte internuncius clam à milite ad iſtam curſitet? Internuncius, & miniſter rei alicuius. Liu. 3. Bell. Macedon. Augures interpretes, & internuncii Iouis, Cic. 8. Philippi. Huius fœmininum eſt Internuncia.

Internus, Interaneus, ἐντόσθιος, ὁ ἔνδον, ἐνδόμυχος, & Internè ab Intra.

Inter opus, μεταξὺ ἐργαζόμενος. hoc eſt, in ipſo opere, uel cũ opus ſit. Tibul. Crura ſonant ferro, ſed canit inter opus.

Intero,ris,ere. [*Tritare*] ἐντρίβω, terendo immitto: ut, Interere panẽ lacti. Varro. 2. de Re ruſti. cap. 9. Nec non ita panẽ hordeaceũ dandum, ut non potius eum in lacte des intritum, &c. Cato de Re ruſt. cap. 156. Et eò cyminum interito. Teren. in Phormio. Ad te ſumma ſolum Phormio redit: Tute hoc intriſti, tibi omne eſt exedendũ. Vbi Donatus, Parœmia apta paraſito, quæ de cibo eſt. Hoc autem inter ruſticos de alliato mortario dici ſolet. Et bene Intriſti: proprie enim intrita dicitur huiuſmodi cibus. Hæc Donatus.

Interordinium,nii, τὸ μεσόρχιον, ſpatium quod eſt inter ordines. Columel. lib. 5. cap. 5. Sed de ſpatiis ordinum eatenus præcipiendum habemus, ut intelligant agricolæ, ſiue aratro uineas culturi ſint, laxiora interordinia relinquenda, &c.

Interordinarius, & Interordo, quæ huc congeſta erant, reſecuimus, eo quòd uideremus Calepinum ea in re corruptis exemplaribus fuiſſe deceptum. Nam quod ad priorem dictionem, attinet in eo loco, quem ex Columella adducit Inter ordinaria, legendũ eſt, diuiſis dictionibus, ad hunc modum: Conſitis pluribus inter ordinaria, ſemina malleolis. Idem dicendum de poſteriore. Nam in eo loco, quem ex Columella adducit, legitur, inter ordines, diuiſis dictionibus. Hoc ideo admonere uiſum eſt, ne quid temere quis à nobis credat amputatum.

Interpellatio,onis, Cic. de prouinciis Conſularibus: Interpellatio mei familiaris, qua paulo ante interrupta eſt oratio mea. Idem Leptæ li. 16. Itaque litteræ quidem meæ impediuntur, in quibus ſine ulla interpellatione uerſor. Plin. in Epiſto. Interdum laſſo mihi opportuna interpellatione ſubueniunt.

Interpellator,toris, interuẽtor, qui interrumpit ſermonem, aut aliquid aliud agentem. Cic. 3. Offic. Dictabat ſe hortulos aliquos emere uelle, quò inuitare amicos, & ubi ſe oblectare ſine interpellatoribus poſſet. Auctor ad Heren. lib. 1. Dialectici alieni ſermonis moleſti interpellatores.

Interpello,las,lare,[[*Interrompere*] διακόπτειν, παρενοχλεῖν τῷ λέγοντι, καὶ λόγον ὑποβάλλειν. eſt loquentem, uel aliquid agentem interrumpere. Cice. 1. Tuſc. Sed nihil interpellabo: continentem orationẽ audire malo. Hirci. 2. Bel. Aſia. Cum in Aſiã ueniſſet, reperiebat Titum Appiũ, conatum eſſe tollere pecunias ex fano Dianæ: ſed interpellatum aduentu Cæſaris profugiſſe. Aliquando eſt dicere, uel cõmonere. Lucilius li. 28. ut citat Nonius: Verũ tu quid agis? interpella me, ut ſciam. Aliquando rogare. Vale. Max. li. 3. Cato rogatus, ut ſocios apud auunculum adiuuaret, conſtanti uultu non facturum ſe reſpondit. Iterum deinde ac ſæpius interpellatus in propoſito perſtitit. Interpellare uirginem uel matronã de ſtupro, frequens eſt apud Iuriſcõſultos, pro ambire, uel petere eius cõcubitũ. Interpellare ſtuprũ, idẽ eſt, quod impedire, & interrumpere Liu. 3. ab urbe. Stupro interpellato magis, quàm cæde motus. Interpellare debitorẽ, eſt debitũ exigere. Põp. Si nemo ſit, qui à parte promiſſoris interpellari traiectitię pecunię poſſit. Interpellare partã uictoriã, impedire, remorari. Cęſ. 3. bel. Ciu. Sed ſiue ipſorũ perturbatio, ſiue error aliquis, ſiue etiã fortuna partã iam, præſentẽq; uictoriam interpellaſſet, dandã omnibus operã, ut acceptũ incõmodum uirtute ſarciretur. Interpellare de negocio aliquẽ, λόγον περί τινος προσάγειν, eſt conuenire, & uerba cum eis facere. Senec. li. Declama. 8. Diues pauperẽ de nuptiis filiis interpellauit.

Interpenſiva, apud Vitruuium, perticarũ, tigillorũ, aſſerum'ue genera ſunt, quæ ab angulis parietum ad angulos tignorũ, ad imbres in colliquias deriuandos, uel alium quemuis uſum interlocãtur, quaſi ea quæ à pendendo Græci appellant κρεμαστά.

Interpenſivi, parietes, κρεμαστοί, ſunt qui ſupra contignationẽ ſtruuntur nec in Solo fundamentum habent, ſed in pendenti ſurgunt. Hermolaus.

Interplico,as,are, παρεμπλέκω, paſſim implico. Stat. 4. Theb. Albaq; puniceas interplicat inſula criſtas.

Interpolatio,onis. Plinius lib. 13. ca. 12. de chartis. Hanc excepit Romæ Fannii ſagax officina, tenuatamq; curioſa interpollatione principalem fecit è plebeia.

Interpolatorem,[*Rigattiere*] ἱματιοκάπηλον, uocamus, qui antiquas ueſtes reconcinnat, ac renouat, ut facilius uendat.

Interpolatrix, ἀμφιπολεύτρια, mulier quæ antiquas ueſtes renouat, ut eas facilius uendat. Pomponius: Interpolatricem acceſſire oportet, quæ huic ueſtem adducat.

Interpolo,as,are,[*Rinouare, inſtaurare*] ἀμφιπολεύω, eſt immutare uel inſtaurare, & rebus uetuſtis nouã formã inducere: à polliendo dictum, ut Perottus exiſtimat. Vnde Veſtimenta interpolata, quibus à fullonibus ita noua lana eſt inducta, ut pro nouis fallere poſſint. Cic. Q. F. Vult, inquam, Appius, renouare eundem magiſtratum, quo minus togam prætextam quotannis interpolet. Sic Mancipia, interpolata dicũtur, quæ cum ſint ueterana, tamen à uænalitiariis ita ornantur, fingũtur, & quaſi renouãtur, ut pro nouis uendi poſſint. Vlpianus in l. Præcipiunt Ædiles. ff. de Ædil. edict. Qui igitur Vænalitiarii ſciunt facile decurri ad nouitiorum emptionem, idcirco interpolãt ueteratores, & pro nouitiis uendunt. Plinius lib. 12. cap. 14. At hercle Alexandriæ, ubi tura interpolantur. id eſt, rudia cum ſint, poliuntur. Conuehebatur enim illuc tus rude, aſpectu ſimile cortici. Plautus in Amphitryo. Illic me homo interpolabit, meumq; os finget denuo.

INTERPOLIS,& hoc le,ἐπισκευαστός, quod interpolatum eſt. Plinius li.19. Eſt quidem eius natura interpolis,ruſusq; ,quamlibet,uetuſtum nouo miſcetur. Sic per tranſlationem mulieres etiam interpoles dicuntur,quæ uitia deformitatis arte occultant. Plaut.in Moſtel. Nam iſtæ ueteres,quæ ſe unguento unctitant interpoles Vetulæ,edentulæ,quæ uitia corporis fuco occultant.

INTERPOLVS,a,um,ἐπισκευαστός,idē quod interpolis, hoc eſt, reconcinnatus. Vl.l.Labeo. Digeſt.de Contrahen.emptio.& uendi. Si ueſtimenta interpola quis pro nouis emerit. Trebatio,placere,ita emptori præſtandum quod intereſt, ſi ignorās interpola emerit.

INTERPONO,nis,ere,[*Interporre*]παρεντίθημι, παρεμβάλλω,interſero,interiicio. Cic.de Amicitia. Quaſi enim ipſos induxi loquentes,ne Inquam,& inquit,ſæpius interponeretur. Interponere accuſatorem, eſt ſubmittere, uel ſubornare. Cic.3. Ver. Interpoſuiſtis accuſatorem,qui cum ego mihi centum & decem dies ſolos in Siciliam poſtulaſſem, centū,& octo ſibi in Achaiam poſtulare. Interponere auctoritatem ſuam,eſt auctoritate ſua impedire,ne aliquid fiat. Ci.3. Philip. Quòd ſi auctoritatem tuam interponis ſine armis,magis quidem laudo. Fidem ſuam interponere, eſt aliquid in fidem ſuam recipere. Cæſar.5.Bel.Gal. Ipſi uero nihil nocitum iri,inq; eā rē ſe ſuam fidē interponere. Interponere poſtulata, eſt proferre ea,quæ quis ſibi poſtulet concedi. Ci.8.Philip. Poſtulata hæc ab eo interpoſita ſunt,quo minus,quod opus eſſe ad bellum, à nobis pararetur. Interponere ſe rei alicui,eſt ſe immiſcere. Cic. in Diuinatio.in Verrem. Cur te interponis inuitiſſimis his, quibus maxime lex conſultum eſſe uult;

INTERPOSITIO,onis,παρένθεσις,inſertio, interiectio. Cic.de Inuenti. Quæſtionem autem eam appellat, quæ habeat in ſe controuerſiam in dicendo poſitam, ſine certarum perſonarum interpoſitione. Interpoſitio,pro iis quæ lineis ſuperſcribi,& interſcribi ſolent dum aliquid emendatur. Cic.ad Tironē li.16. Tu iſtic,ſi quid librarii mea manu non intelligent,monſtrabis. Vna omnino interpoſitio difficilior eſt,quā ne ipſe quidē facile legere ſoleo,de quadrimo Catone. Interpoſitus,a,um,particip. Plin.lib.18.ca.16. Interpoſitis quinis diebus. Hoc eſt,interiectis, uel intermiſſis.

INTERPOSITVS,us,ui[*Interpoſitione*]παρένθεσις, παρεμβολή,idem quod interpoſitio. Cice.2.de Natu.deo. Tum ipſa incidens in umbram terræ,cum eſt è regione ſolis interpoſitu, interiectuq; terræ repente deficit. De luna.

INTERPREMO,pen.cor.συμπιέζω,comprimo,uel premendo colliſo: unde Interpremere fauces, eſt faucibus compreſſis ſpiritum intercludere. Plau.in Rud. Ædepol, infortunio hominem prædicas donabilem, Qui ſacerdotis ſceleſtus fauces, interpreſſerit.

INTERPRES,tis,[*Interprete*]ἑρμηνεύς,eſt qui in aliqua re agenda medius eſt,ueluti conciliator,& auctor,πρέσβυς. Virg. lib.4.Æneid. Tuq; harum interpres curarum, & conſcia Iuno. Interpretes ab Aſconio dicuntur, per quos inducitur pactio. Quoniam uero huiuſmodi homines,animos eorum, quibus dati ſunt interpretes,ſciſcitantur,& inuicem illis exponunt,factum eſt,ut interpres pro eo accipiatur, qui obſcura exponit. Virg.3.Æneid. Troiugena interpres diuum. Vbi Seruius: Interpres uaticinator,qui mentem Deorum mortalibus publicat. Cic.1.de Diuina. Interpretes portentorum Galeotæ in Sicilia nominabantur. Interpres item, qui uertit aliquid ex una lingua in aliam. Cic.de Opti. Orato. Nec conuerti ut interpres,ſed ut orator,ſententiis eiiſdem,& earum formis,tanquam figuris,uerbis ad noſtram conſuetudinem aptis.

INTERPRETAMENTVM,ti,[*Interpretatione*]ἑρμηνεία,interpretatio. Gelli. Ex quibus diuerſa Latinæ linguæ interpretamenta collegimus.

INTERPRETATIO, tionis,ἑρμηνεία, expoſitio. Cice.1. Offic. Nimis callida,ſed malitioſa iuris interpretatio. Interpretatio, inquit, auctor ad Herrennium li.4. eſt,quæ non iterans idē redintegrat uerbum,ſed id commutat,quod poſitum eſt alio uerbo:quod idem ualeat. Interpretatio,coniectura & iudicium. Liu.2.ab urb. Non crediderit factum,an tantum animo roboris fuerit,nec traditur certum,nec interpretatio eſt facilis. Budæus: Interpretatus, a,um, participiū,expoſitus,explicatus. Ci.2. de Legib. Veſta quaſi focus urbis,ut Græco nomine eſt appellata:quod nos prope idem Græcum interpretatum nomen tenemus.

INTERPRETOR,aris,pe.c. [*Interpretare, ſponere*]ἑρμηνεύω,ἐξηγέομαι, expono explico explano. Cic. lib.2. Offic. Nec quicquam aliud eſt Philoſophia, ſi interpretari uelis, quàm ſtudium ſapientiæ. Interpretari,pro iudicare. Cic.ad Attic. Quòd ſi auderem, Athenas peterem.ſine ita cadebat, ut uellem. Nunc noſtri hoſtes ibi ſunt,& re non habemus:& ueremur, ne interpretentur illud oppidum nō ſatis ab Italia abeſſe. Interpretari memoriæ alicuius,hoc eſt,redacere in memoriam. Plau.in epi. Inique iniurius es. P. Quid iam? M. quia tuæ memoriæ Interpretari me æquum cenſes.

INTERPVNCTIO,onis,idem quod interpunctum. Cic.pro Muræ. Res enim ſunt paruæ prope in ſingulis litteris, atque interpunctionibus uerborum occupatæ.

INTERPVNCTVM,cti,neutr.gener.διάστολή,diſtinctio. Cic.3. de Orato. Clauſulas,& interpuncta uerborum, animæ interclusio,& anguſtiæ ſpiritus attulerunt.

INTERPVNCTVS, a,um, διεσταλμένος,quod punctis diſtinctum eſt, Cic.2.de Orat. Sed & feſtiuitatem habet narratio diſtincta perſonis,& interpuncta ſermonibus.

INTERPVNGO,gis,xi,ctū,διαστέλλω, διαστίζω,punctis diſtinguo, unde interpunctus,particip.de quo iam egimus.

INTERPVTO,as,pen.corr.περικαθαίρω, quaſi per circuitum putare,& purgare. Col. lib. 3. Roſam fruticibus,ac ſurculis diſponi per ſurculos pedales conuenit,per idem tempus,quo & uiolam: ſed omnibus annis fodi ante Calendas Martias,& interputari oportet: hoc modo multis annis perennat.

INTERQVIESCO,is,re, [*Ripoſarſi*]ἡσυχάζω, idem quod quieſcere. Plin.in epiſto. Iulio mente,quo maxime lites interquieſcunt,poſitis ante lectos cathedris,amicos collocaui. Ci. de Cla. Orat. Cum hæc dixiſſem,& paululum interquieuiſſem, &c.

INTERRADO,is,p.p.[*Radere d'ogni intorno*]διαξέω,hinc illinc abrado. Col.de Arbo.c.19. Nam ſi ſpiſſe poſueris,neque infra quicqui ſerere poteris,nec ſic ipſæ fructuoſæ erūt,niſi eas interraſeris. Pli. li.15.ca.1. Oleæ attondentur,ſicut & uites, atque etiam interradi gaudent. Interradere,pro exculpere,hinc ille eradere,& excauare. Plin.li.35.ca.1. de pictura: Nec tantum,inquit,ut parietes toti operiantur:uerum & interraſo marmore, uermiculatiſq; ad effigies rerum animaliumq; cruſtis. Budæus.

INTERRASILIS, ſile,idē,quod interraſus, hoc eſt per interualla eraſus,& exculptus. Plin.lib.12.ca.19. Coronas ex cinnamomo interraſili auro incluſas.

INTERREGNVM,ni, μεσοβασιλεία, regni interuallum, & ſpatium temporis,quouſque in locum demortui regis alius ordinatur. Cicero ad Attic. Nam permagni eius intereſt,rem ad interregnum non uenire.

INTERREX,egis, [*Vice Re in morte del Re*]μεσοβασιλεύς, dicitur is, qui regis mortui munere fungitur,donec nouus rex creatus ſit. Hic autē magiſtratus, introductus fuit poſt mortē Romuli. Nā cū inter patres de rege creando conuenire non poſſet,res ad interregnum rediit,placuitq; remp.à Patribus adminiſtrari, donec nouus rex creatus eſſet. Vide Liu. li.1.ab urb. Ci.contra Rullum: L. Flac. interrex legē de Sylla tulit, ut omnia quæcunq; ille feciſſet, rata eſſent. Idem 3.li.epiſt. Ego omnibus,unde petitur, hoc conſilii dederim,ut à ſingulis Interregibus,binas aduocationes poſtulent.

* INTERREX creabatur,cum nullus eſſet in urbe patricius magiſtratus. creabatur autem à ſenatu,nec à ſenatoribus cunctis, ſed à patriciis tantū. nec uero interrex poterat eſſe,qui patricius nō eſſet: nec ultra quinque dies durabat. moris autem fuit, ut, qui primus interrex creatus eſſet,comitia non haberet: habebat autem uel ſecundus interrex,uel qui deinde facti eſſent.

INTERRITVS,a,um,pen.co.[*Che non ha paura*]ἄδεής,idem quod imperteritus. Ouidius 10. Metam. Quid, quod ineſt uirtus, & mens interrita læti?

INTERROGATIO,ἐρώτησις, & Interrogatiuum, ἐρωτηματικόν, Cicero de Fato. Recte genus hoc interrogationis ignauum atque iners nominatum eſt. Inſtare interrogationi, Quinctil. li.5.cap.7. Longius repetita interrogatio, Quin. Ibidem.

INTERROGATIVNCVLA,læ,dimin. Cic.in Parad. Sed multis interrogatiunculis,& quaſi punctis,quod propoſuit, efficit.

INTERROGO,as,[*Interrogare, domandare*]ἐρωτάω, πυνθάνομαι, quæro,rogo. Ci.in Ora. interrogando urgeat,& ruſus quaſi ad interrogata ſibiipſe reſpondeat. Plaut. Pœnul. Si exierit leno, cenſetis hominem interrogem. Meus ſeruos ſi ad eum uenerit, nec ne?

INTERRVMPO,pis,[*Interrompere, diſturbare*]ἀπορρήγνυμι, διαρρήγνυμι,medium abrumpo. Plancus Ciceroni, Pontes quos feceram,interrupi. Interrumpere ordinem,id eſt confundere. Col. li. 11.ca. 2. Interrumpere ſomnos,interturbare. Pli.li.28.cap.4. Interrupta conſuetudo,intermiſſa. Cic. ad Caſ.epiſt.lib.15.

INTERRVPTE,aduerbium[*Diuiſamente,ſeperatamente,interrottamente*]συντόμως,inciſe,uel cæſim,aut diuiſe. Ci.2.de Ora. Erit autem perſpicua narratio,ſi uerbis uſitatis,ſi ordine temporum conſeruato,ſi non interrupte narrabitur.

INTERSCALMIVM,mii,μεσοσκάλμιον, dicit ſpatiū illud in naui, quod eſt inter ſcalmum & ſcalmum: ſicut Interſtitium ſpatium duarum columnarum. Eſt autem Scalmus lignum illud ad quod remus inhæret,& circunflectitur.

INTERSCAPILIVM,lii, ꝓprie eſt ſpatium illud in dorſo, qđ inter ſcapulas eſt. Higinus in deſcriptione Vrſæ: In humero claram unā,in pede de poſterioribus nouiſsimo duas,in ſummo iterſcapilio unā,

INTERSCINDO,dis[*Fendere,tagliare per mezzo*] διασχίζω, mediū abrum-

abrumpo,ſine diſcindo.Liu. 1.Bel.Pun.Pontemq́; interſcinderent. C...d. Legib.Nec quia nuſquam erat ſcriptum, ut contra omnes hoſtium copias in ponte unus aſsiſteret, a tergoq́; pontem interſ... iuberet.Lactantius de Opiſi. Labra ipſa,quæ quaſi antea cohærebant,quàm decenter interſcindit. Liuius octauo Bel.Pun.Nã & ipſa Chalcis,quanquam eiuſdem inſulæ urbs eſt,tamen adeo arcto interſcinditur freto,ut ponte continenti iungatur.

INTERSCRIBO,bis,pen.pro.[*Scriuere di mezzo*] παρεγγράφω, inter uerſus ſcribo,interpono,interſero. Plinius Epiſto. 129. Poteris & quæ dixeris poſt obliuionem retractare,multa detruere,plura trã ſire,alia interſcribere,alia reſcribere.

INTERSECO,as, penulti. correpta,[*Tagliare in pezzi*] διατέμνειν, in parte ſecare.Ad Herennium libro tertio Vt ipſi pronunciatione res ipſas,quas demonſtrauimus inſerere,atque interſecare uideamur in animis auditorum.

INTERSEPIO,pis,penultima correpta,[*Intermezzare*] διαφράττω,διαλαμβάνω,uelut ſepibus quibuſdam intercludo,uel inter impedio. Liuius 2.Belli.Macedon. Per triduum inſequens territauit eos, nunc prœlijs laceſſendo,nunc operibus interſepiendo quędam ne exitus ad fugam eſſet.Interſepire urbem uallo,id eſt, munire,Liuius quinto Bel.Pun.Ci pro Corn.Balb.Ne interſeptum ſit huius iter perpetuo ad hoc ampliſsimum præmium ciuitatis.

INTERSEPTVM dicitur,διάφραγμα, quicquid in re aliqua medium eſt:ueluti eſt cartilago illa,quæ ueluti paries intermedium nares dirimit:item ſeptum illud tranſuerſum, quod uiſcera uitalia ſeparat à naturalibus.

INTERSERO,ris,interſeui,inteſitum,pen.cor.[*Piantare, ò seminare fra altre coſe*] παρεμφυτεύω,παρεμβάλλω,in medio aliorum planto,ſemino,inſero'ue.Col.de Re ruſt.lib.3.cap.17.Coæquato deinceps,paſtinato, malleolus ordinarijs uitibus interſeredus eſt.Idẽ lib.8.cap. 15. Eaque conteguntur interſitis buxeis , aut myrteis fruticibus.Ouid.10.Meta.Medijs interſerit oſcula uerbis.

INTERSERO,ris,ſerui,ſertum,[*Tramettere,interporre*] παρεμβάλλω,παρεντίθημι,interpono,interiicio. Pli.in Epiſto.Prædia agris meis uicina,atque etiam interſerta:uenalia ſunt.

INTERSPIRATIO,uerbale.Ci.3.de Orat. Interſpirationis enim,non defatigationis noſtræ, &c. Plin.lib.23.cap.1. A balneis raptum, & ſine interſpiratione necat.De muſto loquitur.

INTERSPIRO,ras,penulti.produ.[*Spirare*] διαπνέω, perſpiro , expiro. Cato , Manu comprimito acina , ut combibant aquam marinam: ubi impleueris dolium , operculo operito, relinquito qua interſpiret.

INTERSTERNO,nis,[*Interporre*] παρεμβάλλω, interiicio,intermiſceo.Iuſtinus lib.1. Hæc Babyloniam condidit,murumq́; urbi cocto latere circundedit,arena,pice,bitumine interſtrato.Pli. li.29. ca.2.Alij haſtulis tedæ ſubiectis,& ſubinde interſtratis,oleo aſper ſum accendunt.

INTERSTINGVO,guis[*Distinguere seperare estinguere*] διαστίζω,κατασβέω,diſtinguo.Statius 3.Syl.Spatia interſtincta columnis.Interdũ idem quod extinguo.Feſtus: Ignis Veſtæ ſi quando interſtinctus eſſet,uirgines uerberibus afficiebantur à Pontifice / Apul. Iamq́; protinus obliſis faucibus interſtinguere eam debuiſſet. Id eſt animam intercludere ſeu ſuffocare.

INTERSTITIO,nis, διάλειψις,Intermiſsio,ceſſatio,uacatio.Gellius libro 20.cap.1.uelut quoddam interſtitium, id eſt iuris inter eos, quaſi interſtitionem quandam,& ceſſitionem.

INTERSTITIVM,tij,[*Spatio,distanza*] διάστημα,ſpatium & diſtantia inter aliqua.Macrob.Cum quatuor ſint elementa , ex quibus conſtãt corpora,terra,aqua,aer,& ignis;tribus ſine dubio interſtitijs ſeparantur,quorum unum eſt à terra uſque ad aquam,ab aqua uſque ad aera, ſequens: tertium, ab aere uſque ad ignem.Higinus: Quod ab eo ſidere paruo interſtitio differt.

INTERSTITIVM lunæ, σύνοδος , idem quod interlunium,ſeu coitus lunæ cum ſole:quo tempore quòd ſuperiore parte tantum illuſtretur,à nobis cerni non poteſt Apuleius:Difficultas itineris,ac globoſi ſideris interſtitium.

INTERSTREPO,is,[*Fare strepito tra gli altri*] ſtrepitum inter alios emittere.Vir.9.Eclog.Digna,ſed argutos interſtrepere anſer olores.Quo tamen in loco uidetur rectius legi poſſe, Inter ſtrepere, diuiſis dictionibus:ut ſit ordo, Strepere inter argutos olores.

INTERSTRINGO,is,[*Stringere*] συνθλίβω, comprimo:ut, Interſtringere gulam,στραγγαλίζω,id eſt,ſuffocare, uel ſtrangulari. Plaut.in Aulu.Ibo intro,atque illi tuo ſocio,iam interſtringam gulam.

INTESTRVO,uis,[*Mettere insieme,comporre*] συνοικοδομῶ, συντάσσω,ſimul inter ſeſe conſtruo,coapto,compono.Silius li.10. Theleſinus ad oſſa Illiſo ſaxo,qua ſpina interſtruit artus,Occumbit.

INTERSVM,[*Eſſere presente*] πάρειμι,ot ſicus ſum, ad ſum.Ci.Lentulo:Quæ hic geruntur, accipies ex Pollione, qui omnibus negocijs nõ interfuit ſolum,ſed etiam præfuit.Significat etiam differe, diſcrepare, διαλλάττειν. Terentius in Eunu. Stulto intelligens quid interſit. Vide Intereſt.

INTERTEXTVM,xti,[*Teſſuto in mezzo, che ha qualche coſa teſſuta di mezzo*] παρυφαντος,quod in medio textũ aliquid habet:ut Chlamys intertexta auro eſt,chlamys ſerica quæ aurum habet inter byſſum tranſlucens,a Phrygionibus intextũ,quod genus ueſtium à Suetonio in Auguſto Phrygianæ uocantur. Vulgus hodie uocat Brocatas. Quintilianus lib.8.cap.5.Neminem deceat intertexta pluribus notis ueſtis.

INTERTRAHO,is,[*Rapire,leuare uia*] ἐξέλκω, eripio , auſero.Plau.in Amph.Ni ego illi puteo,ſi occepſo,animã omnem intertraxero.

INTERTRIGO,penulti.producta huius intertriginis nomen ab interterendo deductum,παράτριμμα,eſt id malum,cum ſimul membra interteruntur,& confricantur, accedenteq́; ſudore excoriantur, quod mali genus in feminibus maxime ſolet accidere, cum ſcilicet equitantium,uel pedibus incedentium femina atterũtur, aduruntur.Dicitur etiam Intertrigo in iumentis,cum uitioſo ingreſſu calces,aut etiam ſuffragines atteruntur.Colu.lib.7.Intertrigo bis in die ſubluitur aqua calida,mox decocto ac trito ſale,cum adipe delicatur.

INTERTRIMENTVM,ti,[*Danno*] βλάβη,quid ſit, declarat Varro li.4. de lingu . Latina.Detrimentum(inquit)à detritu dicitur,quòd ea quæ trita ſunt,minoris precij ſunt.Ab eadem mente Intertrimentum ab eo,ꝙ duo quæ inter ſe trita ſunt, etiã diminuta ſunt.Teré. in Heautontimo . Nunc,cum ſine magno intertrimẽto non poteſt Haberi,quid uis dare cupis. Intrimentũ pro euanida argenti parte,quæ ex incoctione deperit,accepit Liuius lib.2.Bel.Macedon. Carthaginienſes eo anno argentum in ſtipendium primũ impoſitum aduexerunt:id quia probrum non eſſe Quæſtores renunciauerunt,experientibusq́; pars quarta decocta erat pecuniæ Romæ mutua ſumpta,intertrimentum argenti ſuppleuerunt. Cic 3.Ver. poſuit pro communi iactura,quæ accidit in conficiendo aliquo negocio.L.Rabonio(inquit)ædem Caſtoris tradi oportebat.Is caſu Iunij pupilli tutor erat teſtamẽto patris.Cũ eo nullo intertrimẽto conuenerat iam, quemadmodum traderetur. Aſconius. Detrimentum unius partis eſſe poteſt:intertrimentum uero dantis, & accipientis.Secundum quod Cicero intertrimentum pro communi conficiendi alicuius negocij iactura poſuit. Budæus.

INTERTRITVRA,æ,[*Danno*] βλάβη,idem quod intertrimẽtum, hoc eſt,damnum,& proprie in auro,argento,aut ueſtibus,quorum precium uſu atque attrectatione imminuitur. Scæuola de Pig.actio.l. Pignori.Quæro intertrituram,quæ ex operis facta eſt.

INTERTVRBO,as,[*Disturbare*] διαταράττω,παρενοχλέω, διοχλέω, ualde turbo,ſeu aliquid aut agentem,aut dicentẽ interpello. Ter. in Andria:Dauus interturbat omnia,ubi Donatus, Hic Inter, auctiua particula eſt,adeo ut, non pro media ſignificatione ſit,ſed qua maiorem habere non poteſt:ut, Interfectus. Interturbatio, onis. Liuius 3.Belli Pun. Ipſi ualetudinem excuſans patri,animi quoque eius mirabilem interturbationem cum quæreret, &c.

INTERVACO,cas,penultima correpta,[*Reſtare uacuo in mezzo*] διακενόω,in medio uacuus maneo. Columella libro quinto: Bulbus tripedaneis interuacantibus ſpatijs obrutus,anno celerius maturam perticam præbet.

INTERVALLVM,li,[*Interuallo,ſpatio*] διάστασις,διάστημα, ſpatiũ quod eſt inter palos,uallum caſtrenſe conſtituentes:à quo omne ſpatiũ Interuallum eſt nuncupatum. Plinius lib.6.ca.22.Septem dierum interuallo taxato. Cicero ad Caſ.Primum ut te,quem iamdiu plurimi facio, tanto interuallo uiderem:deinde,ut tibi,&c.Ex tanto interuallo. Cicero ad Caſ.Cur ex tanto interuallo rem deſuetam uſurparent. Longo interuallo: Cicero 8. Verr. Verſabatur in Sicilia longo interuallo alter,non Dionyſius,&c.Quod etiam dicitur Lõgo poſt tempore. Interuallatus,a,um, ..., quod poſt certa temporum interualla reuertitur: ut, interualla febris, quàm intermittentem,& reuertentem uocamus. Gellius lib.17.cap.12. Hæc biduo medio interuallata febris.

INTERVELLO,lis,[*Stirpar di mezzo*] παρατίλλω, paſsim è medio aliorum euello:ut cum aut Lolium è tritico,aut canos è barba,aut capillo euellimus.Pallad Si ſpiſſa ſunt,interuelles aliqua, ut cetera roborentur. Plau.in Amphi.Næ ego infelix homo fui.Qui non alas interuelli,uolucrem uocem geſtito.

INTERVENIO,nis,penulti.correpta,] *Sopraunenire,interuenire*] ἐπέρχομαι,ἐπιτυγχάνω,in medio negocio,quaſi ex inſidijs ſuperuenio, & opprimo in ipſo actu eos, qui rem celatam uellent. Teren. in Adelphis. Interuenit homo de improuiſo . Accipitur etiam aliquando pro intereſſe . παρεῖναι. Cicero:Quod non eſſe factum ſi ipſe interueniſſem. Interuentum eſt, imperſonale. Terentius, Heaut. Vbi de improuiſo eſt interuentum mulieri. Interueniens, particip.Cicero tertio Tuſcula. In magna parte uitæ dolore non interueniente.

Intervenᴛᴠs,us,ui,[*Sopraueꝴuta,interuenimento*] ἐπιφορά,actus ipſe interueniendi. Liuius libro ſecundo ab urbe: Interuentu collegæ ipſe exercitusq́; eſt ſeruatus. Cicero Paradox. Interuentus, aut Interpellatio.

Interveniᴠm, μεσοφλέβιον, quod eſt inter uenas terræ. Vitruuius libro 8. Sed non per interuenia dilabantur, & decreſcat. Idem lib. 2. cap. 6. Igitur penitus ignis, & flammæ uapor per interuenia permanans & ardens, efficit leuem eam terram.

Interventor, [*Interuentore, malleuadore*] dicitur qui alicui rei interuenit, quem & Interpellatorẽ uocamus. Cicero de Fato. Omnis fere in his deliberationibus conſumebatur oratio. idq́; & ſæpe alias, & quodam liberiore quam ſolebat, & magis uacuo ab Interuentoribus die. Aliquando etiam accipitur pro fideiuſſore, idq́; maxime apud Iuriſcon.

Interverto, is, [*Togliere uia con aſtutia*] ὑπεξαιρέομαι, σφετερίζομαι, callide ſurripio: quod plerunque fit, cum rem commodatam, aut creditam nobis uendicamus, doloq́; ne domino reſtituatur, efficimus. Vnde Ci. 6. Ver. candelabrum, quod rex Ægypti Ioui Capitolino dono tulerat, à Verre, qui illud commodato a rege acceperat, interuerſum eſſe conqueritur. Dicimus autem, Interuertere aliquem ſimpliciter: & Interuertere aliquem re aliqua, & Interuertere rem aliquam. Plautus in Pſeu. Vt me, ſi poſſet, muliere interuorteret? Marcel. Iuriſcon. in l. Si duo. ff. Depoſiti. Si duo hæredes rem apud defunctum depoſitam dolo interuerterint. Interuertere pro ſubuertere, euertere. Paulus in l. amiſſione. ff. de cap. dimin. Quæ ſalua ciuitate accidit, per quam publica iura non interuerti conſtat. Scæuola. Cui per fundum aquæductus debetur, quacunque uult, in eo riuum facere licet, dum ne aquæductum interuerterit.

Intervisᴏ, is, pen. prod. περιοδεύομαι, per interualla inuiſo. Cice. Mario: Teq́; & iſtam rationem ocii tui, & laudo, & uehementer probo: quodq́; minus interuiſis, hoc fero animo æquiore.

Intervla, pe. cor. [*Camicia*] χιτωνίσκος, ueſtis intima & corpori proxima, quam uulgus Camiſiam uocat. Val. ad Rufin. Quem ueſtire debuit interula, ueſtiuit interitu. Hæc alio nomine Supparus, Tunica linea, Subucula, & Induſium dicitur.

Intestabilis, [*Che non può far teſtamento*] ſimile apud Græcos ἄτιμος, qui iure teſtamentum facere non poteſt, & cuius teſtimonio non creditur. Caius in l. cum lege. ff. de teſtam. Inteſtabilis cũ lege quis eſſe iubetur, eò pertinet, ne eius teſtimonium recipiatur: & eò amplius (ut quidam putant) ne'ue ipſi dicatur teſtimoniũ. Gellius lib. 7. cap. 18. pro deteſtabili poſuit κατάρατος. Eos, tamẽ (inquit) qui ad Annibalem non rediſſent, uſque adeo inteſtabiles in uiſosq́; fuiſſe, ut tædiũ uitæ ceperint, necemq́; ſibi conſciuerint. Horatius 2. Serm. Sat. 3. Vter Ædilis fuerit'ue ueſtrum Prætor, is, inteſtabilis, & ſacer eſto. Vbi interpres Porphyrio: Antiqui eos, quod ad teſtimonium admitti nolebant, Inteſtabiles uocabāt. De teſtabiles, quorum teſtimonium malum, & execrandum eſſet.

Intestato, aduerbium, [*Senza teſtamento*] ἀδιαθέτως, ſine teſtamento. Cice. 2. de Inuen. Si paterfamilias inteſtato moritur: familia, pecuniaq́; eius, agnatorum, gentiliumq́; eſto. Scæuola: L. Titius inteſtato moriturus. Paulus: Vt legata quæ ei dederat, inteſtato moriens reſtitueret.

Intestatvs, [*Che non ha fatto teſtamento, inteſtato*] ἀδιάθετος, dicitur non ſolum, qui mortuus eſt nullo confecto teſtamento, ſed etiã cuius ex teſtamento adita non eſt hæreditas, ut inquit Paul. in l. inteſtatus. de uerb. ſigni. Pom. Ipſe cum uno ſeruo ſenex inteſtatus proficiſcitur. Vlpian. de Suis & legit. hær. Inteſtati proprie appellantur, qui cum poſſent teſtamentum facere, teſtati non ſunt. Cicero pro Cluent. Haud hæres eſt Cluentius, inteſtatum dico eſſe mortuum. Inteſtatus, nullis teſtibus conuictus. Plaut. in Cur. Hoc cine pacto indemnatum, atque inteſtatum arripi? Non abſurde tamen dici poſſet Inteſtatum in hoc Plauti loco accipi pro non anteſtato, hoc eſt, nemine in teſtem aſſumpto. Erat enim conſuetudo apud ueteres, ut antequam aliquem in ius raperent, anteſtarentur hoc eſt, liberum hominem unum, aut alterum in teſtem aſſumerent, eiq́; aurem uellicantes quærerent, Licet'ne anteſtari? Qua ſolennitate non obſeruata, nemini licebat, quempiam in ius ducere. Vide in uerbo Anteſtor.

Intestinvs, a, um, penultima pr. [*Interiori, coſa di dentro*] ἐντόσθιος, τὸ ἔνδον, idem quod interaneum, ſiue internum, quod ſcilicet intus reconditum eſt, & foris non apparet. Seruius Sulpi. Ciceroni. Quid eſt, quod tantopere commoueat tuus te dolor inteſtinus? Inteſtinum bellum, ἐμφύλιος πόλεμος, cum ciuitas ueluti in ſua uiſcera coniurat. Inteſtinum malum. Cicero ad Brutum: Ingraueſcit enim in dies inteſtinum malum: nec externis hoſtibus magis quàm domeſticis laboramus. Inteſtinum odium, dicitur occultum & diſſimulatum. Liuius 2. ab urb. Inteſtino inter patres plebemq́; flagrabat odio. Inteſtinum opus, quod ad ornatum ædiũ ex ligno conficitur. Vulgus uocat minutiariam. Varro libro 3. de Re ruſtic. Quum uillam haberes opere tectorio, & inteſtino, ac pauimentis è nobilibus lithoſtrotis ſpectandam parum putaſſes eſſe, ni tuis quoque litteris exornati parietes eſſent.

Intestina, [*Interiori*] ἔντερα, quidam ſunt quaſi membranacei canales, qui in interiori uentris parte ſiti, alimentorum excrementa è uentriculo excipiunt, longisq́; orbium anfractibus tandem per ſeceſſum deiiciunt. Cicero 2. de Natura Deo. Ex inteſtinis autem & aluo ſecretus à reliquo cibo ſuccus is, quo alimur, permanat ad iecur per uias quaſdam a medio inteſtino uſque ad portas iecoris. Sunt autem inteſtina in corpore humano omnino ſex, quorum primum uentriculo per pylorum adhærens à duodecim digitorum longitudine Herophylus δωδεκαδάκτυλον appellauit: rei anatomicæ periti fere ἔκφυσιν uocant. Secundum à Græcis νῆστις, à nobis Ieiunum appellatur, quod ſemper ſit inane. Tertium à nobis Tenue, ab illis ἰλεὸν appellatur. Varro etiam Hillam appellat. Quartum Cæcum dicitur, quod propter ſinuoſitatem exitu carere uideatur. Quintum Græco nomine κῶλον à Latinis Craſſum inteſtinum nominatur, quod reliquis carnoſius ſit, à dextra ilium regione ad ſiniſtram ſuper uentriculi fundum delatum, lienem interim & iecur contingens. Sextum ſpinæ è directo incumbit, ad ſedem uſque porrectum, quod quoniam nullos habet ſinus, Rectum appellatur. Legitur & Inteſtinus maſcu. gen. Pli. lib. 11. cap. 37. Inteſtinus quibuſdam ab ore incipiens, quadã uia eodem inflectitur, ut ſepiæ & Polypo: in homine annexus infimo ſtomacho ſimilis canino.

Intexo, is, ere, [*Teſſere tra qualche coſa*] ἐνυφαίνω, ἐμπλέκω, intus texere, innectere, texendo inſerere, implicare, innectere: Virg. li. 3. Geor. Viq́; purpurea intexti tollant aulæa Britanni. Vbi Seruius: Intexti, intus texti, nam in uelis ipſi erant picti, qui eadem uela portabant. Idem 2. Georgico. Illa tibi lætis intexit uitibus ulmos. Id eſt, annectit. Cicero in Partit. Læta triſtibus, incredibilia probabilibus inteximus. Intexere aliquem. Cicero Atti. libro 13. Scis me antea orationes, aut aliquid id genus ſolitum ſcribere, ut Varronem nuſquam poſſem Intexere. Id eſt, eum loquentem inducere, ut fit in dialogis.

Intime, aduerbium: Cice. ad Quinct. Frat. Quarum altera eſt de Blandenio Teuxide, quem ſcribis, certiſſimum matricidam tibi à me intime commendari.

Intimvs, carus, familiaris, Cice. ad Quinct. Frat. li. 1. Intimus, proximus, familiariſsimus quiſque, aut ſibi pertimuit, aut &c. Plaut. in Truc. Nam me fuiſſe huic fateor ſummum, atque intimum. In intimis alicuius eſſe, pro ualde amari ab aliquo. Cicero ad Att. lib. 4. Itaq; in intimis eſt meis, cum antea notus non fuiſſet.

Intimvs, a, um, [*Più à dentro, dimeſtico, famigliare*] ἐνδότατος, ſuplatiuum eſt ab antiquo adiectiuo Interus: illud ſignificans quod maxime intus reconditum eſt. Cicero 6. Verri. In eo ſacrario intimo fuit ſignum Cereris perantiquum.

Intinctvs, us, condimentum ad obſonia condienda, quod nos Saporem in cibis dicimus, Græci, ἐμβάμματα. Columella: Hoc ſinapi ad embammata non ſolum idoneo, ſed etiam ſpecioſo uteris. ἐμβάπτειν enim intingere eſt. Plinius libro 15. capite 29. Eadem origine aprorum ſapor commendatur, plerunque ad intinctus additis myrtis.

Intingo, gis, [*Intingere, bagnare*] ἐμβάπτω, immergo, madefacio. Plin. lib. 20. cap. 17. de aniſo: Viride aridum'ue omnibus quæ condiuntur, quæq́; intinguntur, deſideratum. Cat. cap. 156. Crudam ſi edas, in acetum intingito, mirifice concoquit. Intinctum arte: Cicero. 2. de Orato. Alterum, quod totum arte intinctum uidetur, tametſi artem requirit, tamen prudentiæ eſt mediocris quid dicendum ſit uidere.

Intolerabilis, le [*Intolerabile, inſopportabile*] ἀφόρητος, ἀκαρτέρητος, quod tolerari & ferri non poteſt: ut, Intolerabilis dolor, Cicero 3. de Orato. Mihi omnia ſunt intolerabilia ad dolorem. Intolerabilis auaritia, Idem ad Qu. Fra. libri 1. Intolerabile frigus, Idem pro Roſc. Amer.

Intolerabiliter, [*Intolerabilmente*] aduerb. ſupra modum, ita ut ferri non poſſit, & (ut ita dicam) impatibiliter. Colum. lib. 1. cap. 4. Sunt quædam loca, quæ ſolſtitiis minus concaleſcunt, ſed frigoribus hyemis intolerabiliter horrent.

Intolerandvs, a, um, adiecti. [*Da non eſſer tolerato*] ἀφόρητος, idem quod intolerabilis. Ci. 7. Ver. O magnũ atq; intolerandum dolorẽ. Intolerãda hyems, Liuius 5. ab urbe. Intoleranda libido. Idem 7. Bel. Pun. Immanis atq; intoleranda barbaries, Cic. pro Fonte.

Intolerans, antis, adiectiuum, [*Impatiente*] ἀκάρτερος, impatiens impotens, qui tolerare non poteſt. Liuius nono ab Vrbe. Et loquimur de Alexandro nondum merſo ſecundis rebus, quarum nemo intolerantior fuit.

Intoleranter, aduer. [*Impatientemente*] ἀκρατῶς, ἀκαρτέρως, impotenter.

tenter. Cic. 2. Tuſcul. Poſſumus ne nos contemnere dolorem, cum ipſum Herculem tam intoleranter dolere uideamus?

Intolerantia, æ, [*Intoleranza*] ἀδυναμία, impotentia, impatientia. Cicero pro Cluentio: Quis illum cum illa ſuperbia atque intolerantia ferre potuiſſet? Idem pro lege Agraria: Perſpicite quanta poteſtas permittatur, non priuatorum inſaniam, ſed intolerantiam regis eſſe dicetis.

Intolerantiſſima laboris corpora, hoc eſt impatientiſſima, Liu. 10. ab urb. Et lib. 7. Bel. Puni.

Intondeo, es, re, [*Toſare d'intorno*] περικείρω, circumtundo: Colu. libro 11. cap. 23. Vt ante quam tranſlatum deponas, omnes radiculas amputes & fibrarum ſummas partes intondeas.

Intonſus, a, um, [*Non toſato*] ἄκαρτος, non tonſus. Plin. lib. 6. ca. 28. Arabes mitrati degunt, aut intonſo crine, barba abraditur, præter quàm in ſuperiore labro. Intonſa coma. Ci. 2. Tuſc. Col. li. 7. ca. 3. Igitur, ut dixi, miraberis oues intonſas: uariam & canam comam improbabis. Ouidius 4. Faſto. Bis caput intonſum fontana ſpargitur unda. Intonſi homines, & inculti, Liui. 1. Bel. Puni.

Intono, as, penultima correpta, are. [*Tonare, far romore*] βροντάω, idem quod tono. Cicero de Diuinati. Partibus intonuit cæli pater ipſe ſiniſtris. Ouid. 2. Metam. Intonat, & dextra libratum fulmen ab aure Mittit in aurigam. Per tranſlationem dicitur & de quouis alio ſono uehementiore. Plinius li. 9. cap. 40. Intonuit ingenti latratu canis. Hyems intonata Eois fluctibus. Horat: Epod. 2. Hoc eſt, tempeſtas ſonora. Intonare, pro iracunde dicere, & cum quodam uocis impetu loqui. Liu. 3. ab urb. Cum hæc intonuiſſet plenus iræ, multitudo ipſa ſe ſua ſponte dimouit.

Intorqueo, es, [*Tirare, trarre con impeto*] συστρέφω, προβάλλω, cũ impetu eiaculor, iniicio, uibrando emitto. Vir. 2. Æn. Sacrum qui cuſpide robur Læſerit, & tergo ſceleratam intorſerit haſtam. Ci. de Aruſ. reſ. Si quod in me telum intorſerit, ſtatim me eſſe arrepturum arma. Item circuntorqueo, διαστρέφω. Ci. 2. de Ora. Vt cum Teſtio Penario mentum in dicendo intorquent: tum ut diceret ſi quid uellet, ſi nucem fregiſſet. Intortus, a, um, partici. obuolutus: ut, Intortum circa leuum brachium paludamentum, Liui. libro 5. Bell. Pun.

Intotum, ex toto. Cicero de Arte. Quæſturamq; illam maxime fœcundam in totum ad ſe ita redegit, ut improbiſſime fraudaret populum.

Intra, [*Entro, dentro, intra, tra*] ἐντός, præpoſitio, ab In, deducta, ſicut ab Ex, Extra: ſignificatq; ſpatium temporis, aut loci. Plaut. in Curc. Dimidiam partem nationum uſq; omniũ Subegit ſolus intra uiginti dies. Luca. li. 5. Intra caſtrorum timuit tẽtoria ductor. Intra cubiculum, intra oppidũ, ſignificat in tentoriis, in cubiculo, in oppido. Aliquando ſignificat citra. Cicero ad Sulpicium: Sed tamen, quoniam effugi eius occaſionem, qui fortaſſe arbitraretur me hanc rempublicam non putare, ſi perpetuo tacerem, modice hoc faciam aut etiam intra modum, ut & illius uoluntati, & meis ſtudiis ſeruiam. Intra modum (inquit) id eſt, citra modum, hoc eſt, minus quàm modice. quod idẽ ualet quod moderate, & cũ modo. Cuius cõtrarium eſt, Vltra modũ. Sic dicimus, Intra diem, ἐμπροθέσμως, ἐντὸς τῆς προθεσμίας, Intra famam, ἧττον τῆς φήμης, ideſt, citra opinionẽ, & minus ipſa fama, uel quod famæ magnitudini non reſpondet. Vltra famam, quod eſt maius ipſa fama. Quinctilia. Hortenſii ſcripta tamen intra famam ſunt. Intra, ſine caſu, aduerbium eſt, cui contrarium eſt Extrinſecus. Colu. libro duodecimo cap. 43. Hæc uaſa & opercula, extrinſecus & intrà diligenter picata eſſe debebunt. Valla hoc intereſſe docet Inter, Intra, & Infra: ut hoc ad dignitatem & locum, illud ad ſpatium & numerum referatur. Qua de re latius egimus non ita multo ante, in dictione Infra. Ab Intra, fit Interus, à quo Interior. & hoc Interius, magis intra, uel intro. Terentius in Eunuc. Interiore parte, ut maneam ſolus cum ſola. Cicero in Saluſt. Africam interiorem obtinens. Virg. 1. Æneid. At domus interior regali ſplendida luxu Inſtruitur. Cic. 3. de Natu. Deo. Plures enim tradunt nobis ii, qui interiores ſcrutantur, & reconditas litteras, antiquiſſimum Ioue natum, &c. Intimus, ſuperlatiuum, ἐνδότατος, de quo ſupra. Internus, Intraneus, Intrinſecus, Introrſum, Intrarius, Inteſtinus, Intro, tras: quæ uide ſuis locis.

Intrarius, a, um, [*Di dentro*] τὸ ἔνδον, ἐνδόμυχον, interaneũ, intus abditum, intimum. Plaut. Charos mihi, atque intrarios amicos.

Intractabilis, le, [*Che non ſi può domare*] ἀδάμαστος, indomabilis, qui tractari, domari'ue non poteſt. Plinius. lib. 19. cap. 5. Virus illi intractabile eſt. Virg. 1. Geor. Serite hordea campis Vſque ſub extremum brumæ intractabilis imbrem. Animus intractabilis, Senect. Hippol.

Intractatus, tractata, tractatum, [*Indomito, non maneggiato*] ἀδάμαστος, ut Intractatus equus, hoc eſt, indomitus. Cice. de Amicitia: Atqui in ipſo equo, cuius modo mentionem feci, ſi nulla res impediat, nemo eſt, qui non eo, quod conſueuit libentius utatur, quàm intractato, & nouo.

Intremiſco, is, idem quod intremo. Plinius lib. 8. cap. 4. de elephanto: Idem ueſtigio hominis animaduerſo prius quàm homine, intremiſcere inſidiarum metu traditur.

Intremo, tremis, pen. cor. intremere. [*Tremare*] τρέμω, τρομέω, φρίττω, idem quod tremo. Virg. 3. Æn. Clamorem immenſum tollit quo pontus, & omnes Intremuere undæ penituſq; exterrita tellus Italiæ.

Intrepide, aduerbium, ἀδεῶς, ſine pauore, audacter. Liuius. 6. Bel. Puni. Poſtquam aſſuetudine quotidiana ſatis intrepide uiſum eſt fieri, in campum, &c.

Intrepidus, a, um, [*Intrepido, che non ha paura*] ἀδεής, qui nihil timet, impauidus. Ouidius 13. Metamor. Illa ſuper terrã defecto poplite labens, Pertulit intrepidos ad fata nouiſſima uultus. Hyems intrepida, apud Tacit. in uita Agricolæ.

Intrico, cas, penul. pro. [*Intricare*] ἐμπλέκω, implico. Plaut. in Perſa: Atque ita intricatum ludit potans Dorpalum. Eius contrarium eſt Extrico. Verunq; dictũ creditur à tricis, quæ ſunt feſtucæ, uel capilli, uel ſimile quippiam, quo auium pedes implicantur. Plaut. Quo argentum mihi, quas mihi tricas narras?

Intrinſecus, [*Di dentro, intrinſecamente*] ἔσωθεν, Extrinſecus, ἔξωθεν, aduerbia ſunt cõpoſita ab Intra, & Extra, & Secus, cum ſignificat iuxta. Columella lib. 12. cap. 43. Lata uaſa in modum patinarum fieri iubeat: eaq; intrinſecus & extrinſecus & intrà diligenter picata eſſe debebunt. Sic Plin. lib. 11. cap. 37.

Intritum, penultima produ. μυττωτόν, Thod. genus edulii ex alliis, caſeo, oleo, ouis, & porro concinnatum: ita dictum quòd in mortario teratur: Circumlata diu menſis intrita ſecundis. Eſt etiam Intritum, uel melius Intrita, calcis genus manibus ſubactum, neque ſtatim ad opus adhibitum, ſed tempore maceratum, fermentatumq;. Plinius lib. 36. cap. 23. Ruinarum urbis ea maxime cauſſa, quòd furto calcis, ſine ferumine ſuo cæmenta componuntur. Intrita quoque quo uetuſtior, eo melior. Eſt etiam Intrita apud Catonem emplaſtri genus ad inſitionem accommodatum, quod conſtabat ex argilla manibus ſubacta. Plinius libro 17. cap. 16. Sed id etiam apud ueteres Græcos inuenitur. & apud Catonẽ, qui oleam ficumq; ita inſeri iuſſit: menſura etiam præfinita ſecundum reliquam diligentiam ſuam: cortices ſcalpro excidi quatuor digitorum longitudine, & trium latitudine, atque ita coagmentari, & illa ſua Intrita oblini.

Intro, [*Entro, dentro*] εἴσω, aduerbium motus ad locum, idem ſignificans, quod In domum, quemadmodum Intus, domi, uel è domo. Componitur autem cum uerbis incipientibus à d, ut Introduco: à g, ut Introgredior: m, ut Intromitto: r, ut Introrũpo: ſ, ut Introſpicio: u, ut Introuoco. Plau. in Aulu. Ibo intro, ut herus hæc quæ imperauit, facta, cum ueniet, ſient.

Intro, as, [*Entrare, andar dentro*] εἰσέρχομαι, ingredior, introeo. Vir. 5. Æneid. Adſumus, & portus delati intramus amicos. Venabula intrant urſos, hoc eſt, transfigunt. Mart. lib. 14. Et per tranſlationem Intrare familiaritatem alicuius, id eſt, ſeſe inſinuare. Cice. ad Q. Fratrem: In prouincia uero ipſa, ſi quem es nactus, qui in tuam familiaritatem penitus intrarit, qui nobis ante ignotus ſit, huic quãtum credendum ſit, uide. Intratus, participium præteriti temporis rarum. Liuius: Ibi rurſus ſiluæ intratæ. Id eſt, in ſiluis intratũ eſt.

Introcludo [*Rinchiudere*] ἐγκατακλείω, eſt in interioribus claudo. Seneca: Qui domi introcluſus ociabatur.

Introdo, as, are. Cicero pro Cecin. Atque etiam ſe ipſe inſerebat, & introdabat. Hoc eſt, ultro ſe offerebat gerẽdis negociis. Budæ.

Introduco, cis, penultima producta, [*Introdurre, menar dentro*] εἰσάγομαι, εἰσάγω, ἀνάγω. ſignificat intra aliquem locum educo. Saluſtius in Catil. Vulturtium cũ legatis introducit. Introducere, pro inducere. Cic. 11. Philip. Quam ambitionem conſtantiſſimus & grauiſſimus ciuis L. Cæſar in Senatum introduxit. Per tranſlationem eſt inſtruo, doceo. Vnde Introductio, eruditionis principium quam Græci εἰσαγωγὴν uocant.

Introeo, is, iui, itum, penu. ſupini corre. [*Entrare*] εἰσέρχομαι, εἰσπορεύομαι, ingredior. Teren. in Andr. Vt hinc te iuſſi introire, opportune hic fit mihi obuiam. Introire in uitam, id eſt, naſci. Cicero de Amicitia: Quamobrem cum illo quidem, ut ſupra dixi, actũ optime eſt, mecum autem incommodius: quẽ fuerat æquius, ut prius introieram, ſic prius exire de uita. Introitur, imperſonale. Varro libro 1. cap. 63. Quo cum periculo introitur recenti apertione.

Introgredior, deris, [*Entrare*] εἰσέρχομαι. introeo. Virg. 1. Æneid. Poſtquam introgreſſi, & coram data copia fandi.

Introitus, introitus, pro ingreſſu, εἴσοδος, εἴσοδος. Cæſar 1. Bel. Ciuil. Tamen ueritus, ne militum introitu, & nocturni temporis licentia oppidũm diriperetur, &c.

Introfero, fers. Cic. Epiſt. In oppidum introferetur.

INTROMITTO,tis,[*Riceuer dentro*]εἰσδέχομαι,εἰσκομίζω, προσάγω,in domũ admitto.Teren.in Eunu.Vereor, ne illud grauius Phædria Tulerit,ne'ue alìorſum atq; ego feci, acceperit, Quòd heri intro miſſus non eſt.Dicimus autem,Intromitto in ædibus, & in ædes. Plaut.in Aulula.profecto in ædibus meis,me abſente , neminem uolo intromitti.Frequentius tamen per accuſatiuum Intromitte re in ædes,eò quòd tacitus quidam motus per hoc uerbum ſigni ficetur.Cice. Epi.Si quando illa dicet Phædriam Intromittamus comeſatum.Tu.&c.

INTRORSVS,aduerbium,uel introrſum,[*Verſo dentro*] intro uerſus hoc eſt,uerſus interiora.Cæſar libro ſecundo Bel.Gall.Ab eo flumine pari accliuitate collis naſcebatur aduerſus,huic contrarius, paſſibus circiter ducentis infertus apertus,à ſuperiori parte ſilueſtris,ut non facile introrſus inſpici poſſet.

INTRORVMPO,pis,[*Entrar con furia*]εἰσβάλλω, irruo, cum impetu introeo.Gellius lib.15.cap.22.Cerua emiſſa in cubiculum Sertorii introrupit.

INTROSPICIO,cis, penul. corr.[*Guardare dentro*]εἰσοράω,introrſus aſpicere,diligentiſſime uidere.Cic.2.de Diuinat.Negant enim id eſſe maieſtatis Deorum, ſcilicet cauſſas omnium introſpicere,ut uideant quid cuique conducat.

INTROVOCO,pe.co.[*Chiamare dentro*]εἰσκαλέω,in domum aduoco. Liuius lib.10. ab urbe: Fabius nihil precatus populum, quam ut priuſquam introuocarentur ad ſuffragium tribus, Appii Claudii prætoris allatus ex Hetruria litteras audirent.Cice. in Verr.cur filiam tuam non Introuocari iubes.

INTRVDO,is,ere,[*Cacciarſi dentro*]εἰσωθέω ,introtrudo, & importune me ingero.Cic.pro Cecin.Atque etiam ſe ipſe inferebat, & intrudebat,& in eam opinionem Ceſenniam adducebat : ut mulier imperita nihil putare agi callide poſſe,ubi non eſſet Ebutius.

INTVBVS,[*Radicchio,indiuia*] σέρις,maſc. uel Intubum neutri , uel etiam(ut aliis pacet)Intybus,uel Intybum per y,pe.co.genus eſt herbæ uarias ſub ſe continens ſpecies·Eſt enim ſatiuũ quoddam, aliud ſilueſtre.Satiuum rurſus in duas diuiditur, ſpecies: quarum altera folio latiore,& lactucæ ſimilior eſt,altera ſubamara,& folio anguſtiore.utrũque genus Officinæ Scariolam,uulgus Cichoriũ hortenſe uocat.Agreſte quoque Intubum duas ſub ſe cõtinet ſpecies:quarum altera Romano nomine Ambobeia,Ægyptiorum uero uocabulo Cichorium nominatur.Altera à Græcis Hedypnois ab herbariorum uulgo Dens leonis appellatur, propterea quod folia habeat utrinque denticulata.Pli.lib. 20.ca.8.Intubi quoque non extra remedia:ſuccus eorum cum roſaceo,& aceto capitis dolores lenit.Virg.lib.1.Georgi.·Et amaris intuba fibris.

INTVBACEVS,cea,ceum,quod eſt ex intubo : ut , Intubacea folia, apud Plin.lib.27.cap.12.

INTVEOR,eris,intuitus,[*Guardare*]εἰσορῶ, uidere & cominus inſpicere.Pli.Epiſt.31.Erit ergo pergatum mihi,hanc effigiem eius ſubinde intueri,ſubinde reſpicere,ſub hac conſiſtere.Plau. in Truc. Qui alterũ incuſat probri, ipſum ſe intueri oportet.Intueri animis.i.animaduertere.Ci.pro Domo ſua.Date hanc Trib.pl.licentiã,& Intuemini pauliſper animis iuuẽtu.&c.Intueri aliquid acri, & intento animo,Ci.1.de Fin.Intueri in aliquã rem, & Intueri in aliquẽ,Cicero Vniuerſit. & de Cla. Orat. Intuitus,us,uerbale,ipſe actus intuendi. Quinctilianus libro 10. cap.1.Totum opus non ad intuitum rei,pugnamq́; præſentem, ſed ad memoriam poſteritatis,&c.Plinius lib.16.cap. 10. Abies hilarior intuitu.

INTVMEO,es,ere,& intumeſco, is,[*Gonfiarſi*]ἐξοιδέω,ἐξογκόομαι,inflari,conuerti in tumorem.Plinius lib.11. cap.34. Eſt animal eiuſdem turpitudinis,infixo ſemper ſanguine capite uiuens,atque ita intumeſcens.Idem libro 2.cap.81.Intumeſcens fluctus.Bilis intumuit ſub pectore,Perſius Satyra 5.Humus intumeſcit uiperis,Horat.Epod.16.Intumeſcere,pro iraſci.Ouidius 2.Metamorpho.Intumuit Iuno, poſtquam inter ſidera pellex Fulſit.In qua ſignificatione inuenitur etiam datiuo coniunctum.Ouid.4.de Ponto.Ele. 14.Intumuit uati,non tamen Aſcra ſuo.

INTVOR,intueris, penultima correpta,Intuitus,uel Intutus ſum,Intui[*Guardare,uedere*]εἰσορᾶν, ὁρᾶν, inſpicere:uidere.Plaut Moſt . Profecto nullam equidem illic cornicem intuor.

INTVRBATVS,[*Non turbato*]ἀτάραχος,non turbatus. Pli. in Paneg. Et ſedit inturbatus,interritus,& tanquam ita fieri ſoleret.

INTVRBIDVS, penul correpta adiectiuum,[*Non torbido*]non turbidus.Tacitus lib.3.Inturbidus externis rebus annus domi ſuſpecta ſeueritate,&c.

INTVS.[*Dentro*]ἔνδον,ἔσωθεν.aduerbium loci ab In, deductum,idẽ ſignificans quod genitiuus Domi aduerbialiter poſitus. uel Edomo.Cice. in Cat. Intus incluſum periculum eſt.Plautus in Moſt. Quod ita pultas, ubi nemo intus eſt?Idem in Moſtellar. Pultandũ fores,Atque euocato aliquem intus ad te Trania. Idẽ in Mil.Sed ubi ille exierit intus,&c.

INTVSIVM, [*Camicia*] χιτωνίσκος,ueſtis interior,ita dicta,teſte Varrone,quòd intus geſtetur,quemadmodum Palla,quòd palam feratur.Inde Intuſitatus, ta, tum , qui huiuſmodi ueſte eſt indutus, apud Plautum in Epid.

INTVTVS,ta,tum,pen.produ.[*Mal ſicuro,non ſicuro*]ἐπισφαλής , ἀπροφύλακτος,non ſecurus,incuſtoditus,indefenſus. Liui.libro.5.Caſtra Gallorum intuta,neglectaque ab omni parte nacti inuadunt.

INTYBVS,Vide Intubus.

INVADO,dis,penult. prod.[*Aſſalire,uenire adoſſo,entrare*]καταλαμβάνω,inceſſo,corripio,incido,& tam datiuo,quàm accuſatiuo iungitur.Varro de Vit.Paſtor.Tanta porro inuaſit cupiditas bonorũ pleriſque.Saluſtius de bello Iugur. Tanta libido cum Mario eum & pleroſque inuaſerat. Item repente,& cum impetu aliquem aggredi, εἰσβάλλειν,ἐμβάλλειν, aggredior.Virg.2.Ænei.Inuadunt urbem ſomno uinoq; ſepultam. Item ingredi,uel intrare. Cic. ad Lent.Non potui magis in arcem illius cauſſæ inuadere. Virg.lib. 6.Nunc inuade uiam,uaginaq́; eripe ferrum.

INVALENTIA,æ, [*Debolezza*]ἀῤῥωστία,idem quod inualetudo.Gellius lib.20.cap. 1. Vitium aliquod imbecillitatis , atque inualentiæ demonſtratur.

INVALESCO,leſcis,[*Inuaderſi,corroborarſi*]ἐπιῤῥώννυμαι , ἐπικρατέω, robur,ac firmitatem acquiro.Vnde inualuiſſe conſuetudinem, ſiue mores dicimus,quum ſignificare uolumus conſuetudinem inueteraſſe,& iam longo uſu receptam eſſe.Plinius in Epiſto. Nam poſtquam obiit ille, increbuit paſſim, & inualuit conſuetudo, binas,uel ſingulas clepſydras,interdum & dimidias, & dandi,petendi.Quinctilianus lib.2. ca.1.Tenuit conſuetudo,quæ quotidie magis inualeſcit.Aliquando Inualeſcere,ut Calepino uiſum eſt,ſignificat infirmum ac debile fieri,in deſuetudinem uenire.Quinctilianus.libro 10.cap.2.Cum uerba intercidant,inualeſcantq́; temporibus . Mea tamen ſententia multo aptius accipies ibi Inualeſcere pro robur & uires acquirere,ut uerbũ Inualeſcãt,opponatur uerbo intercidant.Hoc enim uidetur uelle,uerba intercidere,& rurſum in conſuetudinem redire:quod & ipſum teſtatur Horatius de Arte Poeti. Multa renaſcentur, quæ iam cecidere, cadentq́; Quæ nunc ſunt in honore uocabula, ſi uolet uſus.

INVALETVDO,inis,[*Debilezza,infermita*]ἀῤῥωστία,imbecillitas.Ci. in Læl.Quòd autem his Nonis in collegio noſtro non affuiſſes,inualetudinem reſpondeo cauſſam,non meſtitiam fuiſſe.

INVALIDVS,a,um,[*Debile,poco gagliardo*]ἄῤῥωστος,infirmus, debilis,ægrotus.Plinius libro 11.ca.39.Inuentæ fœminæ quædam de fluuio capitis inualidæ.Inualidi milites, Liuius 3. Bel. Puni. Idem 6.ab urbe:Qui ubi uidere Camillum,iam ad munera corporis ſenecta inualidum,uadentem in hoſtes,procurrunt pariter omnes. Corpus inualidum,Ouid.Epiſto.20.Artus inualidi, Idem Epiſto. eadem.Manus inualidæ.Lucan.libro 5.Robur inualidum,Ouid.5. Triſt.

INVECTIO,onis,uerbale,[*Il portar dentro*]ipſe inuehendi actus.Ci. 2.Officio.Iam uero,& earum rerum,quibus abundaremus,exportatio,& earum,quibus egeremus,inuectio certe nulla eſſet,niſi is muneribus homines fungerentur. Inuectio,pro inſectatione, & impetu animi in aliquem. Cicero 2. de Inuentio. Clementia per quam animi temere in odium alicuius inuectionis cõcitati, comitate retinentur.

INVECTITIVS,a,um,quod inuehitur.Pli.lib.10. cap.29.Cum Theophraſtus tradat inuectitias eſſe in Aſia etiam columbas.

INVECTIVVS, a,um, στηλιτευτικός, quod in aliquem inuehimur,hoc eſt,quo quis maledictis inceſſitur. Vnde Inuectiuæ orationis dicuntur aduerſus aliquem ſcriptæ, quibus in illius mores,uel ingenium, aut uitam inuehimur.

INVECTVS,us,ui,idem quod inuectio.Plin.lib.4.cap.1.Amnis Achelous è Pindo fluens,atque Acarnaniam ab Ætolia dirimens,& Artemitam inſulam aſſiduo terræ inuectu continenti annectens.

INVEHO,his,penul.corr.[*Menare dentro*]ἐμφορῶ,ἐπάγω, intro ueho naui uel uehiculo importo: cuius contrarium eſt Eueho.Plin.lib. 6.cap. 19.Alii tellurem exercent, militiam alii capeſſunt,merces alii ſuas euehunt,res externas inuehunt. Inuectus portum,Inuectus urbem, pro in portum, & in urbem.Plin. lib. 6.cap.22.Aquilonibus raptus præter Acarnaniam xv.die Hippuros portus eius inuectus, Liuius lib. 4. ab urb. Præpoſito coſ.caſtris, ipſe triumphans inuectus urbem, Dictatura ſe abdicauit.Aliquando Inuehere,idem eſt,quod in naui curru'ue uehere. Virgilius 5. Æneidos. Centauro inuehitur magna. Cice. Offi. Inuehere pecuniam in ærarium.

INVEHOR,eris,deponẽs,[*Dir male,fare impeto contra alcuno con male parole*]ἀποτείνομαι,maledictis aggredior,& ueluti quodã impetu ſermonis in aliquem feror.Ci.Epiſt. lib.3.Itaque in ea palam uehementer inuectus.Idem 2.de Natura Deorum. In Stoicos inuehebatur.In eadem ſignificatione aliquando legimus Inueho.Cic.

3.Phil.

3.Phil. Cum ille in me abſentem inuehens,non intelligebat,&c.

Inuenio,inuenis,penultima correpta,[*Ritrouare,trouare*] εὑρίσκω, comperio,quaſi in aliquid uenio.Plau.in Ciſtel.Quod,quæritabam,filiam inueni meam. Inuenire,comminiſci,excogitare.Terentius in Eunucho:Ceterum idem hoc tute melius quanto inueniſſes Thraſo?Virg.4.Æneid.Inueni germana uiam. Inuenire,acquirere.Terentius in Eunuc. Vtinam tam aliquid inuenire facile poſſis Phædria,Quàm hoc peribit.Inuenire,adipiſci. Cic.3.Phil. propter hæſitantiam linguæ, ſtuporemq; cordis cognomen ex contumelia inuenit.

Inventa,& Inuentiones, εὑρήματα, ἐπινοήματα, Cicero de Inuentio.Inuentio eſt excogitatio,&c.Pli.lib.5.cap.12. Ipſa gens Phœnicum in gloria magna litterarum inuentionis, & ſiderum. Idem lib.23.cap.1. Vinum ieiunos bibere nouitio inuento utiliſſimum eſt.Dicitur & Inuentus,us,ui.Pli.lib.17.cap.10. Ex eodem inuentu eſt ſurculos abſciſſos ſerere. Differunt (ſecundum alliquos)Inuenio & Reperio: quod Inuenire, ſit rem quæſitam offendere: Reperire,caſu.Ouid.2.Metam.Tu non inuenta reperta es.

Inventiuncula,læ,diminutiuum.Quinct.lib.8. Ad hoc plerique minimis etiam inuentiunculis gaudent.

Inventor, oris, qui quippiam primus inuenit: ut, Inuentor olei Deus,Cic.6.Ver.Scelerumq; inuentor Vlyſſes,Virg.2.Æneid.

Inventum, uenti. Cicero de Senectu. Tot artes, tot ſcientiæ, tot inuenta.

Inventrix,icis,fœm.gene.Cic.3.de Nat.Deo.Princeps & inuentrix belli Minerua.

Inventarium,rij,idem quod Repertorium. Vlpia.l.tutor qui repertorium.ff.de admini. tut. Tutor qui repertorium non fecit, quod uulgo inuentarium appellatur,dolo feciſſe uidetur.

Invenustus,ſta,ſtum,[*Senza gratia*] ἀναφρόδιτος, ἄμουσος, illepidus,& ſine Venere(ut inquit Donatus)id eſt ſine gratia,quem omnes reſpuant repudientq; pulchræ, & quem deformes appetant. Teren.in And.Adeo'ne eſſe hominem inuenuſtum, aut infelicem quenquam,ut ego ſum?Cice.de Clar. Orato. Cenſorinus Græcis litteris ſatis doctus,quod propoſuerat,explicans expedite,non inuenuſtus actor ſed iners,& inimicus fori.

Invenuste,aduerbium inepte,ineleganter, impolite. Gellius lib. 17.cap. 12. Inibi in eiſdem laudibus non hercle hac ſententiola inuenuſte luſit.

Inverecundus,da,dum,[*Senza uergogna*] ἀπαναίσχυντος, impudens,totius uerecundiæ expers.Sue.de claris Gramma.Ac tanto amore erga patroni memoriam extitit, ut Saluſtium hiſtoricum, quod eum oris improbi,animo inuerecundo ſcripſiſſet,&c. Plaut. Ruden.Legirupa,impudens,inuerecundiſſimus. Cic.1.de Inuentione:Si inuerecundum animi ingenium poſſidet, tamen eum accuſes:non enim probus eſt.

Invergo,gis,inuerxi,inuerctum, ſecundum Diomedem, inuergere,εἰσχέω,illabi,influere.Plau.Curc. Ipſum expeto te tangere: inuergere in me liquores tuos Sino ductim.

Inversio,uerbale: ut, Inuerſio uerborum apud Cice.2. de Orato. pro tranſpoſitione.

In versum,εἰς στίχον,εἰς ἔρχον,ſignificat in ordinem. Virg.4.Geor. Ille etiam feras in uerſum diſtulit ulmos.

Inverto,is,[*Riuoltare,rouerſciare*] καταστρέφω, παρατρέπω, in contrarium uerto,ut ueſtem aut pellem, ſeu etiã uerba præpoſtere pronuncio:ut pro Lauo,Vola.Terentius in Heau.Ego autem te noui, quàm eſſe ſoleas impotens,Inuerſa uerba, euerſas ceruices tuas. Plin.lib.32.cap.2.Infixam hamo inuertere ſe, quoniam ſit dorſo cultellato.Virg.3.Georgico.Et campum horrentem fractis inuertere glebis. Inuertere negocium aliquod,eſt perturbare.Cicero ad Quinct.Fratr.Quid quæris:probe premitur,niſi noſter Pompeius diis hominibusq; inuitis negocium inuertit. Ab Inuerto fit participium Inuerſus:ut Manus inuerſa, Ceruix inuerſa, Inuerſa conſuetudo. Quinctil.lib.3.cap.11.Non ne nos hæc inuerſa conſuetudo deceperit?

Invesperasco,[*Farſi ſera*] ἐπισπέρχεται,ueſperum fieri.Liu.9. Bell. Mace. Iam inueſperaſcebat.

Investigabilis,le,ἀνεξιχνίαστος,quod minus ueſtigabile eſt.

Investigatio,nis,idem quod diſquiſitio,ſiue inuentio, ἀνίχνευσις, Cic.lib.1.Offic.In primisq; eſt hominis propria ueri inquiſitio,atque inueſtigatio.

Investigator, toris, inquiſitor, ἀνιχνευτής. Cicero de Vniuerſitate. Acer inueſtigator & diligens rerum, quæ à natura inuolutæ ſunt.

Investigo,gas,pen.prod.[*Inueſtigare*] ἐξιχνεύω, quærendo inuenio: tractum à uenatoribus, qui per ueſtigia feras quærendo inueniunt. Terent.in Heaut. Nihil tam difficile eſt, quin quærendo inueſtigari poſſit. Cicero pro Ligario: Sed quoniam diligentia inimici inueſtigatum eſt, quod latebat, confitendum eſt, ut opinor. Accipitur etiam Inueſtigare ſimpliciter pro quærere, & indagare, ἀνιχνεύειν.Cicero 6. Verr. Qui inueſtigabant,& perſcrutabantur omnia.

Investis, ſte, imberbis, [*Sbarbato*] ἄνηβος: cui inguina nondum prima lanugine ſunt ueſtita. Macrob.3.Sat. Romani quoque pueros, puellasq; nobiles, & inueſtes Camillos, & Camillas appellaut. Palla.libro.11.cap.14. Inueſtis puer hoc, aut aliquis ſatis purus efficiat.

Investio,is,ire,[*Adornare*] κοσμέω, orno, quaſi ſpecioſam ueſtem induco.Pli.lib.35.cap.7.Publicas porticus inueſtiuit pictura.

Inveterasco,is,ere,[*Inuecchiarſi*] ἐγχρονίζομαι, παλαιοῦμαι, uetuſtatem acquiro,inualeſco.Col.lib.7.de morbo loquens:Sed ſi iam inueterauit,uehementioribus eſt opus remediis.Teren.in Prolo. Hecy.Nouas qui exactas feci,ut inueteraſcerent: Ne cum poeta ſcriptura euaneſceret.Cic.in Catil.Res noſtræ in monumentis in ueteraſcent,& corroborabuntur.

Inveteratio,onis,uetuſtas,antiquitas. Cic.in Tuſcu. Inueteratio autem,ut in corporibus ægrius depellitur, quàm perturbatio: citiusq; oculorum repentinus tumor ſanatur, quàm diuturna lippitudo:ſic cognita iam cauſſa perturbationum.

Invetero,as,are,[*Inuecchiare*] παλαιόω,ad uetuſtatem ſeruare, inquit Budæ.Pli.lib.23.cap.2.Aquæ marinæ ſextarios quinque pariter coquebant,decies deferueſcente cortina, atque ita defundebant,inueterabantq;.Idem lib.19.cap.6. Si diutius allium cæpeq; inueterari libeat.Colum.Nonnulli,quibus non fuit curæ cæleſtẽ inueterare aquam,recentem ſumunt,eamq; uſque in quartam diẽ decoquunt.Sic inueteratum uinum,Pli.lib.14.cap.2. Inueterare, pro inualeſcere, ἐγχρονίζω. Cic.2.de Nat. Nec una cum ſeculis ætateq; hominum hæc opinio diuinitatis inueterare potuiſſet.Budæus.Inueteratum malum, antiquum. Cice.de Amic.Omne malum naſcens,facile opprimitur: inueteratum fit plerunque robuſtius.Inueteratus dolor, Cic.5.Tuſc.Inueterata inuidia, Idem pro Cluentio:& ſecundo Officio.

Invicem,pen.corr. [*Scambieuolmente,à uicenda*] πρὸς ἀλλήλους,ex In,& Vicem,proprie ſignificat mutuò. Quinct. Qui ſe ardentiſſimo amore inuicem dilexerunt. Aliquando ſumitur uiciſſim.Plin. Iunior:Habes res urbanas,inuicem ruſticas ſcribe.

Invictus,a,um,[*Inuitto,che non ſi puo uincere*] ἀήττητος, qui uinci non poteſt.Cic.pro Marcel. Recte igitur unus inuictus es, à quo etiã ipſius uictoriæ conditio,uisq; deuicta eſt. Inuictum ſe à labore præſtare,id eſt,indefeſſum.ἀκάματον.Cic.1. Offic. Nec qui inuictum ſe à labore præſtiterit,uinci à uoluptate. Armis inuictus Annibal.Cic.3.de leg.agr.Dux inuictus,Ouid.4.Triſt.Eleg.2.

Invidentia,æ.[*Inuidia*] φθόνος,ægritudo animi,ex alterius rebus ſecundis ſuſcepta,quæ præſertim nullam iacturam afferunt inuidẽti.Huius autem antitheton eſt miſericordia. Cic.4.Tuſc.Quemadmodum miſericordia ęgritudo eſt ex alterius rebus aduerſis:ſic Inuidentia ægritudo eſt ex alterius ſecundis.Ibidem:Ab inuidendo Inuidentia recte dici poteſt,ut effugiamus ambiguum nomen Inuidiæ:quod uerbum dictum eſt à nimis uidendo fortunam alterius. Cadit enim in utrunque & in eum qui inuidet, & in eum cui inuidetur. Vbi Inuidentiam potius quam Inuidiam dicere maluit,tanquam Inuidentia inuidi ſit,Inuidia utriuſque,tam eius qui inuidet,quàm eius cui inuidetur. Sed in frequenti uſu eſt Inuidia magis,ꝙ Inuidentia,apud doctos indoctosq; indiſcriminatim.Inuidia diſtat ab Odio,quod inuidemus fortunato, odimus uitioſum: inuidiam profiteri erubeſcimus,odiſſe palam, decorum eſt: inuidia hominum tantùm eſt, odium reliquarum etiam animantium, ut inquit Plutarchus in lib.de Inuidia & Odio.

Invide,[*Inuidamente*] φθονερῶς,aduerbium ab Inuidus, idem ſignificans, quod ex inuidia, uel inſtinctu inudiæ:unde Inuide aliquid facere dicitur is, qui inuidia ductus aliquid facit, quod alterius aut laudi,aut proſperitati obfuturum arbitratur.

Invideo,es,ſecunda ſyllaba cor.[*Hauere inuidia,inuidiare*] φθονέω, βασκαίνω,ex alicuius rebus ſecundis dolore afficior:Tractum à nimis uidendo,teſte Cicerone,ꝙ oculos & animum in eos, quibus inuidemus continue intentos teneamus. Vnde etiam cum accuſatiuo conſtructum inuenitur.Oui.epi.13.Troadas inuideo. Sæpius tamen cum datiuo.Cic.pro Corn.Balb.Eſt huius ſeculi labes quædam & macula uirtuti inuidere.Interdum cum utroque, cum datiuo ſcilicet perſonæ,& accuſatiuo rei. Vir.7.Ecl. Liber pampineas inuidit collibus umbras.Sic etiam decenter dicimus, Inuideo tibi doctrinam,φθονῶ σοι τῶν λόγων. Fortuna mihi inuidet diuitias. Pli.Neque ego(ut multi)inuideo aliis bonum,quo ipſe careo Cice.3.Tuſc.Vt nobis optimam naturam inuidiſſe uideantur. Sunt qui dicant, Inuidere aliquando accipi pro nõ uidere, adducentes illud Ciceronis ex 2.lib.de Orat.Itaq; ne hoc poſſim dicere mel, omnino ignorare,quid poſſideat:neque plane noſſe atque inuidiſſe.Quo tamen in loco,ut in pleriſque alijs,decepti ſunt corruptis

exemplaribus, qui Dictionarium hoc conſarcinauerunt. Nam in hoc loco apud Ciceronem inaudiſſe legendum eſt, non Inuidiſſe. Eius paſſiuum eſt Inuideor, φθονοῦμαι. Horatius in Arte Poetica: Ego, cur acquirere pauca Si poſſum, inuideor? Aliquando etiam legitur Inuidetur impersonaliter. Plaut. Truc. Mauelim mihi inimicos inuidere, quam me inimicis meis: nam inuidere alij bene eſſe, tibi male eſſe miſerum eſt. Qui inuident, egent: illi quibus inuidetur, rem habent.

Invidia, æ, [*Inuidia*] φθόνος, βασκανία, mæror ex aliena proſperitate. Hora. 1. Epiſt. 2. Inuidia Siculi non inuenire tyranni Maius tormentum. Eſt autem Inuidiæ uocabulum ambiguum, quod tam in eum cadit, qui inuidet, quàm in eum, cui inuidetur. Inuidentia autem actiue ſolum accipitur. Cic. 4. Tuſc. Ab inuidendo Inuidentia recte dici poteſt, ut effugiamus ambiguum nomen inuidiæ: quod uerbum dictum eſt à nimis uidendo fortunam alterius. Cadit enim in utrunque, & in eum, qui inuidet, & in eum, cui inuidetur. Et paulo ante. Ægritudini ſubijcitur inuidentia: utendum eſt enim docendi cauſſa uerbo minus uſitato, quoniam inuidia non in eo ſolum qui inuidet, dicitur, ſed etiam in eo, cui inuidetur. Aliquando pro odio & maleuolentia ſumitur: ut ſi quis calamitates ſuas referat, oſtendat'ue, ut auctori calamitatum conciter odium ceterorum, tunc dicitur Inuidiam facere, uel Vocare, uel adducere in inuidiam. Quinctil. Nec ei tot ſcelerum commemoratione concitarem inuidiam. Terentius in And. Ita ut Sine inuidia laudem inuenias, & amicos pares.

Invidiola. Idem: Cum neſcio quid inter eos inuidiolæ exortum ueniſſet.

Invidiose [*Far qualche coſa per conciliare inuidia*] ἐπιφθόνως, ut, Inuidioſe aliquid dicere, uel facere, eſt eo animo quippiam dicere, uel facere ut aliquem in inuidiam, hoc eſt, in odium adducamus. Cic. 4. Acad. Num minus hæc inuidioſe dicuntur? Idem pro Milo. Conciones illæ quibus inuidioſe potentiam meam criminabare.

Invidiosvs, ſa, ſum, [*A cui ſi ha inuidia*] ἐπίφθονος, proprie is dicitur cui inuidetur. Idem 11. Metam. Pactolumq; petit: quanquam non aureus illo Tempore, nec caris erat inuidioſus arenis. Sic potentia & opes, inuidioſæ dicuntur. Cic. pro Corn. Balbo: pecunia L. Cornelij neque inuidioſa eſt, & quantacunque eſt, &c. Hoc eſt, non eſt tanta ut merito ei quis poſſit inuidere. Inuidioſum etiam dicitur, quod inuidia, hoc eſt, odium alicui conciliat. Cic. de Leg. Agra. contra Rullum: Qui poſſeſſiones inuidioſas tenebant. Inuidioſus etiam actiue accipitur (ut quidam uolunt) pro inuido, hoc eſt pro eo qui inuidet. Ouid. 15. Meta. Tempus edax rerum, tuq; inuidioſa uetuſtas Omnia deſtruitis. Quo tamen in loco non abſurde uetuſtas inuidioſa accipi poteſt, hoc eſt, odioſa, cuiq; omnes male cupiant.

Invidvs, a, um, Cice. Orato. Non Inuidi ſolum, ſed fautores etiam laudum mearum.

Invidvs, pe. cor. [*Inuido*] φθονερός, βάσκανος, qui alicui inuidet, hoc eſt, qui ex alterius proſperitate dolore afficitur. Horat. Inuidus alterius macreſcit rebus opimis. Plin. in Pane. Alienisq; uirtutibus tunc quoque inuidus.

Invigilo, las, pe. cor. [*Veggbiare*] ἐπαγρυπνέω, cum cura & ſolicitudine uigilo, uel rei alicui incumbo. Col. lib. 10. cap. 10. Inuigilate uiri, tacito non tempora greſſu Diffugiunt, nulloq; ſono conuertitur annus. Virg. 4. Georg. Nanque aliæ uictu inuigilant & fœdere pacto Exercentur agris.

Invinivs, [*Che non bee uino*] ἄοινος, abſtemius, quaſi ſine uino: ſicut Inuius ſine uia. Qui enim uinum non bibit, Inuinius dicitur. Apul. lib. ult. Neq; ullum animal eſſem, & inuinius eſſem. Vox noua eſt, & ut pleræq; aliæ, aſino Apuleij aptiſſima, qui rudere interdum maluit, quam loqui.

Inviolabilis, le, [*Che non ſi può uiolare*] quod uiolari non poteſt, aut uulnerari. Silius lib. 16. Velut inuiolabile telis Seruabant, ſacrumq; caput.

Inviolate, aduerbium incorrupte. Cic. de Senect. Memoriam noſtri pie, inuiolateq; ſeruabitis.

Inviolatvs, a, um [*Incorrotto, inuiolato*] ἄφθαρτος, ἀδιάφθορος, ἀμόλυντος, integer, incorruptus, illæſus. Cice. pro Rab. Qui caſtam concionem, ſanctum campum, inuiolatum corpus omnium ciuium Romanorum defendendo ſeruari oportere. Idem pro Sext. Omnino inuulnerati, inuiolatiq; uixerunt.

Inviso, is, ere, [*Andare à uedere*] ἐπισκοποῦμαι, idem quod ſimplex Viſo, niſi quid addat compoſitio uehementiæ. Cic. ad Att. lib. 1. Et ut iam inuiſas nos, non ſolum rogo, ſed etiam ſuadeo. Virg. 1. Georg. Incertum eſt, urbis ne inuiſere Cæſar, Terrarumq; uelis curam.

Invisvs, a, um, [*Non giuſto, odioſo*] ἀθέατος, non uiſus. Cic. de Aruſp. reſpon. Occulta & maioribus non inuiſa ſolum, ſed etiam inaudita ſacra inexpiabili ſcelere peruertit. Alias ponitur pro odioſo, μισητός, ſiue pro odio habito, & quem equo animo uidere non poſſumus. Cicero pro leg. Man. Ne aut inuiſa diis immortalibus oratio noſtra, aut ingrata eſſe uideatur. Idem 2. Offic. Quo enim quis uerſutior & callidior eſt, hoc inuiſior, & ſuſpectior, detracta opinione probitatis. Plinius lib. 22. cap. 13. Vrtica quid eſſe inuiſius poteſt? Plin. Epiſt. ulti. Cuius marito inimiciſſimus, ipſi inuiſiſſimus fuerat.

Invitabilis, le, [*Diletteuole*] ἐπαγωγός, pellax, blandus, delectabilis, iucundus. Gellius lib. 13. cap. 11. Sermones iucundos, & inuitabiles, & cum quadam illecebra & uoluptate utiles. Interdum etiam inuitabile, ἀφύκτον, ἄλυκτον, dicitur, quod uitari non poteſt quod frequentius uſitatiusq; ineuitabile dicimus.

Invitamentvm, ti. Cic. de Fin. Inuitamenta naturæ.

Invitatvs, tus, Inuitamentum, & inuitatio, [*Inuitato*] πρόσκλησις, δέλεασμα, illectamentum, incitatio, allectatio, prouocatio. Cice. Cæſ. Mitto ad te Trebatium, atque ita mitto, ut initio mea ſponte, poſt autem inuitatu tuo mittendum duxerim. Idem in Horten. Voluptates autem nulla ad res neceſſarias inuitamenta afferunt ſenſibus. Idem pro Planc. Is autem qui uere appellari poteſt honos, non inuitamentum ad tempus ſed perpetuæ uirtutis eſt præmium. Idem ad Attic. lib. 9. In Epirum uero inuitatio quam ſuauis, quàm liberalis, quàm fraterna?

Invitvs, ta, tum, [*Suo mal grado, contra ſua uolontà*] ἀβούλητος, ἄκων, ἀκούσιος, qui non libenter, ſed tergiuerſans, contra uoluntatem, & repugnans aut coactus aliquid facit. Cui contrarium eſt Libens. Idem in Heautontim. Nulla eſt tam facilis res, quin difficilis ſiet, Quam inuitus facias.

Invite, aduerbium, ἀκουσίως, non libenter, coacte. Cic. ad Atti. lib. 8. Inuite cepi Capuam, non quod munus illud defugerem, &c. Idem 2. de Orat. Quem ego paulo ſciebam, uel impudentius, uel inuitius (nolo enim dicere de tam ſuaui homine faſtidioſius) ad hoc genus ſermonis accedere.

Invito, tas, pen. pro. [*Inuitare*] παραγγέλλω, προσκαλοῦμαι, ad cœnā epulas'ue aduoco. Ci. 3. Offi. Et ſimul ad cœnam hominem in hortos inuitauit in poſterum diem. Inuitare in hoſpitium, & hoſpitio. Liu. 8. Bel. Pun. Vt eos peridoneos homines benigno uultu ac ſermone in hoſpitium inuitatos, ſopitosq; uino, uincirent. Cice. 12. Phil. Poſſeſſiones enim ſunt P. Clodij, tota familia occurret, hoſpitio inuitabit propter familiaritatem notiſſimam. Inuitare aliquē poculis maioribus, eſt propinare, & ad largius bibendum prouocare: quod Cicero dixit Maioribus poculis poſcere. Plaut. Ruden. Neptunus magnis poculis hac nocte eum inuitauit. Sic Inuitare ſe, eſt ſeipſum ingurgitare nullo urgente. Plau. ibidem: Mira ſunt, niſi ſe inuitauit in cœna pluſculum. Per tranſlationem Inuitare accipitur pro allicere, attrahere, & incitare, ἐπάγειν. Cice. de Senect. Ad quem fruendum non modo non retrahit, uerumetiam inuitat atque illectat ſenectus. Virg. 1. Georg. Inuitat genialis hyems, curasq; reſoluit.

Invitvs, ta, tum. Cic. Atti. Inuitus rogo.

In vniversvm, uniuerſaliter, [*Generalmente, uniuerſalmente*] ὅλως, καθόλου. Quinct. In uniuerſum autem præcipue id eſt, generaliter.

Invivs, a, um, [*Senza uia, doue non ſi può andare*] ἀνόδευτος, ἀδίεξοδος, ἄβατος. quę eſt ſine uia, & per quod iri non poteſt. Pli. lib. 12. ca. 14. Saba regio undiq; rupibus inuia. Virg. 4. Æne. Poſtquā altos uētum in montes, atque inuia luſtra. Inuij ſaltus, Liu. 9. ab urb. Inuia. dicitur loca, ad quæ accedi nō poteſt, aut ad quæ, uel per quæ difficillime acceditur, quæ Græci ἄβατα uocant, quaſi inacceſſa, uel inacceſſibilia. Ouid. 5. Faſt. Et non acceſſis inuia fluminibus.

Invla, ἑλένιον, Dioſc. herba eſt folia ferens uerbaſci foliis non diſſimilia, ſed anguſtiora & oblongiora, radice ſubcandida, ad ruſum colorem nonnihil tendente, ex qua gratiſſimum condimentum fieri ſolet, Iuliæ Auguſtæ quotidiano cibo maxime illuſtratum. Rationem autem eam condiendi docet Colu. lib. 12. cap. 46. Vulgus Enulam Campanam uocat.

Invltvs, a, um, [*Non uendicato*] ἀνεκδίκητος, ἀτιμώρητος, impunitus, non uindicatus. Cice. pro Cluen. Cur hunc eſſe inultum tam diu ſinis? Interdum etiam Inultus de eo dicitur, qui accepit iniuriam, de qua nulla ſumpta eſt uindicta. Virg. 2. Æneid. Nunquam omnes hodie moriemur inulti.

Invmbro, as, are, [*Fare ombra, adombrare*] ἐπισκιάζειν, eſt tegendo umbram facere, & quod dicitur opacare. Virg. 11. Æneid. Inſtructosq; toros obtētu frondis inumbrant. Per metaphoram tamen ponitur pro tueri atque defendere: quæ tranſlatio ſumpta eſt ab arboribus, quæ ſua umbra nos tuentur ab iniuria ſolis.

Invnco, as, [*Arrampinare*] ἁρπάζω, ἐπαγκιστρεύω, rapio, & quaſi unco ad me traho. Luci. Aut qui nummos triſtis inuncat. Colu. li. 7. c. 3. Tum etiam quotidie minuitur lana, quæ quanto prolixior in pectore concreſcit, tanto magis obnoxia eſt rubis, quibus uelut hamis inuncata, à paſcentium tergoribus auellitur. Apulei. lib. Flor. Vnde roſtro transfodiat, unde unguibus inuncet.

Invndatio,onis,[*Diluuio*] ἐπίκλυσις, κατακλυσμός, idem quod diluuium. Colu.lib.8.cap.11. Vel etiam ualles, quæ fluminum alluuie, & inundationibus concreuerint,aptas eſſe uineis aſſeuerat.

Invndo,das,[*Spanderſi fuori,inondare*] πλημμυρέω, aliquando abſolute ponitur pro eo quod eſt,extra alueum diffluo,uel effundor. Pli. Antequam Nilus inundaret. Virg.10.Æneid.Inundant ſanguine foſſæ.Per tranſlationem accipitur pro copioſe accurrere, & undarum more quaſi affluere.Virg.12. Æneid. Hinc denſi rurſus inundant Troes,Agyllinią;,& pictis Arcades armis. Quandoque actiue accipitur pro eo quod eſt undis obruere, ἐπικλύζειν, uel aqua operire.Cic.de Clar.Orat.Terram inundat aqua.Plin.Agros & ſata omnia inundauit.

In vngvem,[*Perfettamente*] ἐξωνυχισμένον, idem quod ad unguẽ, hoc eſt,perfecte:unde Ad unguem factum,dicitur,quod ita elaboratum eſt,ut in eo nihil poſſit reprehendi. Arbores in unguem poſitæ, id eſt, ita ordine ſuo collocatæ, ut nulla extra alias emineat. Virg.lib.2.Georg. Nec ſecius omnis in unguem Arboribus poſitis ſecto uia limite quadret. Tranſlatio à lapicidis,qui ungue marmoris læuitatem experiuntur.

Invngo,is,[*Ongere*] ἐγχρίω, illino.Plin.lib.8. cap.54. Mira ſolertia uiſco inungunt oculos. Inunctio,onis,illitus, illitio. Plin.libro 28.cap. Felle glaucomata & ſuffuſiones corrigi prope creditur tridui inunctione.

Invocatvs,a,um,[*Non chiamato*] ἄκλητος, non uocatus.Plaut.Cap. Iuuentus nomen indidit Scorto mihi, Quòd inuocatus ſoleo eſſe in conuiuio. Cœlius ad Ciceronem Epiſto.lib.8. At ego ſimulatą; audiui,inuocatus ad ſubſellia rei accurro.

Invoco,as,penul.correp.[*Chiamare dentro,chiamare in aiuto, inuocare*] ἐγκαλέω, intro uoco: & nonnunquam non uoco quanquam poſterius hoc rarius eſt.Plau.in Cap. Vtranque ſignificationem complexus eſt, cum inquit: Nam ſcorta inuocantur, & nos paraſiti inuocamur. Aliquando ſignificat in auxilium uocare, & ſubſidium petere, ἀνακαλεῖν, ἐπικαλέω, & proprie in rebus afflictis. Plaut. in Aſina. Deam ſibi inuocet, quam lubebit, propitiam. Cicero 2. de Natura Deorum. Apud noſtros Iunonem Lucinam in pariundo inuocant.

Involito,as,are,frequentatiuum.Horat.4. Carm. Ode 10. Et quæ nunc humeris inuolitant,deciderunt comæ.

Involo,as,are,[*Inuolare*] ἀφαιρεῖσθαι, ἁρπάζειν, à uola fit,quæ eſt manus,& pedis concauitas, & ſignificat furari, cum aliquid furtim uola manus ſubtrahitur:quaſi uolam iniicere. Cic.de Orato. inuolare in poſſeſſionem. Luc.lib.6. Quid corpore Magni Proiecto rapiat,quos Cæſaris inuolet artus. Pli.lib.9.cap. 59. Singulos inuolat uerius, quàm capit. Dicitur etiam Inuolare, pro eo quod eſt, manus uiolenter in aliquem inijcere, ἐγχειρέω, ἐπιβάλλειν τὰς χεῖρας. Teren.in Eunu. Vix me contineo, quin ei inuolem in capillum. Aliquando inuolare compoſitum eſt à uerbo Volo,as,idemą; eſt quod intro uolare, εἰσπέτομαι. Colum.lib.8.cap.3. Neque enim debent ipſis nidis inuolare,nedum aſſidant, pedibus oua confringant. Varro.3. de Re ruſtica:At in uillam intro inuolant columbæ,de quibus merula,&c.

Involvcre,is,[*Panno che il barbiere pone intorno ale ſpalle di coloro che ſi fanno toſare*] ſubſtantiuum, eſt linteum illud, quo tonſores humeros tondendorum inuoluunt, ne ueſtes capillorum ſegmentis ſordidentur. Plaut.in Cap. Næ is quidem inuolucre inijcere uoluit,ueſtem ut ne inquinet.

Involvcris, cre,[*Che non puo uolare*] ἄπτιλος, quod adhuc uolare non poteſt. Gell.lib.2.cap.29. Pulli tunc inuolucres erant.

Involvcrvm,cri,pen.prod.[*Inuoglio*] εἴλημα, ἐνείλημα, quo quippiam inuoluitur,aut integitur. Cicero 1. de Orato. Sic modo in orationem Craſſi diuitias ac ornaměta eius ingenij per quædam inuolucra atque integumenta perſpexi: ſed ea cum contemplari cuperem,uix aſpiciendi poteſtas fuit. Inuolucris ſimulationum tegi,hoc eſt,ſimulatis affectibus. Cice.ad Quinct.Frat.lib.1. Multis enim ſimulationum inuolucris tegitur & quaſi uelis quibuſdam obtenditur uniuſcuiuſque natura. Fit autem inuolucrum à uerbo inuoluo,uis, ἐνειλέω, ἐντυλίσσω, περιειλέω. cuius ſupinum eſt inuolutum,& mutata,tum,in crum,fit Inuolucrum. Sic fiũt multa alia, ut Lauacrum, Simulacrum, Ambulacrum, Aratrum, Sepulcrum, quæ habent pen.pro.

Involvo, is, ere, [*Inuogliere, auiluppare*] ἐπικυλινδέω, in, ſeu ſuper aliquid uoluo,uel uoluendo impono, aut inijcio. Virg.1. Georg. Oſſæ frondoſum inuoluere Olympum. Cic.de Læl. Res à natura inuolutæ. Ouidius 12.Metam. Saxa, trabeſą; ſuper,totoſą; inuoluite monte. Sæpe tamen accipitur pro circumplico, circumuoluo, & re aliqua intego. Plin.lib.11.cap.24. de araneis: Nam & lacertarum catulos uenantur,hos primum tela inuoluentes,& tunc demum labra utraque morſu apprehendentes, &c. Crinem inuoluit caſſide, Silius libro. 7. Ouid. 4. Faſto. Captiuam ſtipula fœnoą; inuoluit, & ignes Admonet. Horatius 4.Carm.Ode 29. Et mea Virtute me inuoluo, probamą; Pauperiem ſine dote quæro. Per traſlationem accipitur pro obſcurare. Virg.3.Æneid. Inuoluere diem nimbi,& nox humida cælum Abſtulit. Virg.6.Æneid. Obſcuris uera inuoluens.

Involvolvs,li,pen.cor. ἴψ, ἴξ, Suidæ idem uermiculus, qui & Conuoluolus dicitur,quòd ſeſe folijs arborum & uitium circunuoluat,& implicet. Plau.Ciſt. Imitatus nequam beſtiam, Et damnificam. P. Sed quidnam amabo? L. inuoluolum, Quæ in pampini folio intorta implicat ſeſe.

Inurbane,aduerbium inciuiliter. Cice.3.de Natura Deo. Alabandenſes quidem ſanctius Alabandum colunt,à quo eſt urbs illa condita:quam quenqaam nobilium deorum: apud quos nos inurbane Stratonicus,ut multa,&c.

Inurbanvs,a,um,[*Inciuile,ruſtico,rozzo*] ἀναφρόδιτος, inciuilis, inuenuſtus,ruſticis moribus præditus. Cice.1.de Orato. Inopem quendam humanitatis & inurbanum. Horat.in Arte:Si modo ego, & uos Scimus inurbanum lepidoſe ponere dicto.

Inurino,as,penulti. producta,[*Notare ſotto acqua*] ἐγκολυμβάω, idem quod urinare, id eſt,in aquam mergi, & natando emergere. Columel.lib.8.cap.14. Lacus,piſcinaą; manu fiant,ut ſint quibus inurinare poſſint aues.

Invro,is,ere,[*Segnare con ferro caldo*] ἐγκαίειν, καυτηριάζειν, ignito ferro ſtigma imprimere, ut ſeruorum fronti & equorum coxis,ut cognoſcantur à domino. Inurere, adhibito igni fingere: quod genus picturæ Encauſtice dicitur. Plinius libro 35.cap.4. Cuius ſupra caput tabula bigæ pendet, quam Niceas ſcripſit ſe inuſiſſe. Et per tranſlationem Inurere ſignificat ita imprimere, ut deleri nequeat:ut,inurere ignominiam alicui. Cicero de prouin. Conſu. Sed fruatur ſane hoc ſolatio: atque hanc inſignem ignominiam, quoniam uni præter ſe inuſta eſt,putet eſſe leuiorem. Inurere ſibi maculam,eſt crimen indelebile ſibi contrahere. Liuius lib.3. ab urb. Prǽhenſabat ſingulos,orabatą;, ne Claudiæ genti eam inuſtam maculam uellent.

Invsitatvs,a,um,[*Inuſitato fuori d'uſanza*] ἀήθης, ἀσύνηθης, inſolitus præter conſuetudinem,raro uiſus,inauditus. Cic.2.de Orat. Alter leporem quendam inuſitatum noſtris oratoribus eſt conſecutus. Inuſitate,aduerbium. Cicero ad Quinct.fratrem: Abſurde, & inuſitate ſcriptæ epiſtolæ.

Invtilis,le,[*Inutile,diſutile*] ἄχρηστος, qui nulli uſui eſt. Cice.1.de Inuentio. Is inutilis ſibi, pernicioſus patriæ ciuis alitur. Ouidius 13.Metamor. Donec ſolertior iſto,Et ſibi inutilior, timidi commenta retexit.

Invtilitas,atis, ἀχρηστία. Cic.2.de Inuentio. Ex his illud conficitur, ut appetendarum rerum partes ſint honeſtas & utilitas: uitandarum turpitudo,& inutilitas.

Invtiliter,aduerbium. Cice.ad Brut. Inutiliter ſuadere aliquid Alicui. Pli.lib.16.cap.39. Alii non inutiliter relinquunt.

Invtrivm, ἰνούτριον, oppidum in finibus Vindeliciæ, non procul ab Alpibus:cuius meminit Ptolem. lib.2. cap. 13. Idem eſſe putatur cum eo,quod hodie Oeni pontem nominant.

Invvlneratvs,a,um,[*Non ferito*] ἀτρωτος, non uulneratus. Cic. pro Sext. Ceteri uero aut repentina ui perculſi, ac tempeſtate populari,per populum tamen recreati ſunt,atque reuocati:aut omnino inuulnerati,inuiolatią; uixerunt.

I ANTE O

Io, ἰώ, dolendi particula eſt. Tibul. Vror io, remoue ſæua puella faces. Quandoque exprimit geſtientis lætitia affectum. Ouid.2.de Arte Dicite io Pæan,& io bis dicite Pæan.

Io,genitiuo Ius, ἰώ, filia Inachi fluuij traditur à poetis, à Ioue adamata,quam ob interuentum Iunonis,ne agnoſceretur, Iupiter in iuuencam transformauit. Iuno tamen, ſuſpicata id quod res erat uaccam eam à Ioue ſibi dono dari poſtulauit: quam cum accepiſſet,appoſuit ei cuſtodem Argum centoculum:à quo cum moleſtiſſima cuſtodia præmeretur, ægre id ferens Iupiter, per Mercurium eum interficiendam curauit. Quam ob rem indignata Iuno, œſtrum pellici immiſit,cuius aculeis exagitata, in Ægyptum uſque perfugit: ubi implorato Iouis auxilio, priſtinam formam recuperauit, regią; Oſiridi nupſit: Ægyptijſą; omnibus adeo cara fuit, ut poſt mortem dea habita ſit, quàm illi Iſidem appellarunt, ſacraą; eius Iſiaca,quibus anſer immolari conſueuit. Vide hanc fabulam latius apud Ouidium lib.1. Metamorph. Eſt & Io, Theſſaliæ fluuius,iuxta Oxineam ciuitatem in Peneum illabens. Autor Stra.lib.9.

Iocasta, ἰοκάστη, Oedipi mater fuit,filia Creontis Thebanorum regis,& uxor Laij, quæ poſt mariti necem, Oedipo filio imprudens nupſit,ex quo Eteoclem & Polynicem genuit: qui cum ſe mutuis uulneribus confeciſſent, ipſa quoque ſibi manus intulit. Vide Stat.2.Thebaid.

IOCATIO, tionis, uerbale, iocoſa & faceta narratio, aut locutio. Cic. ad Pap. Nunc uenio ad iocationes tuas.

IOCHABEELA, ἰωχαβέλ, nomen matris Moſis, ut ex Ioſepho tradit Hieronymus.

IOCOR, aris, [*Scherzare*] ἐμπαίζομαι, χαριεντίζομαι, nugas ago, non ſerio loquor, cauillor. Cicero lib. 1. Epiſt. Sed iam cupio tecum coram iocari. Plaut. in Menæch. Solet iocari ſæpe mecum illo modo Cicero 4. de Finib. Habent enim acceſſionem dignam, in qua laboretur, ut mihi in hoc iocari uideantur interdum, cum ita dicant. Iocans, tis, particip. Cicero 4. Acad. Me quoque iocans ne, an ita ſentiens, (non enim ſatis intelligebam) cœpit hortari, ut ſententia deſiſterem.

IOCOSE, a, um, [*Piacevolmente, da giuoco*] παιδικῶς, nõ ſerio, ſed ſolius feſtiuitatis gratia. Cic. Quinct. Fr. Eumq; luſi iocoſe ſatis. In eadem ſignificatione dicimus & ioco, aduerbialiter. Terent. Heaut. Ioco ne, an ſerio illæc dicis neſcio.

IOCOSVS, a, um, [*Giuoco ſo, piaceuole*] παιδιώδης, quod ſerium non eſt. Martialis: Non potuit melius litem finire iocoſam. Cic. de Offic. ſi de iocoſis loquetur, &c.

IOCVLARIS, are, παιδιώδης, ioco, riſuq; dignus. Teren. in Phor. Quid me? Illa quidem noſtra erit. D. Iocularem audaciam. Cic. de Fato. O licentiam iocularem.

IOCVLARITER, [*Da ſcherzo*] παιδικῶς, iocoſe, per iocum & riſum. Plin. lib. 22. cap. 22. Hæc eſt, quem Ariſtophanes Euripidi poetæ obijcit iculariter, Matrem eius ne olus quidem legitimum uenditaſſe olim, ſed ſcandicem.

IOCVLATORIVS, a, um, [*Coſa che ſi fa da ſcherzo*] παιδιώδης, quod fit per iocum. Cic. ad Attic. lib. 4. Huic ioculatoriæ diſputationi ſenem illum, ut noras, intereſſe ſane nolui.

IOCVLARIVS, a, um, [*Coſa da ſcherzo*] παιδιώδης, quod ioco fit, dicitur'ue, neque ſerium eſt: uel quod ioco, riſuq; dignum eſt. Horat. 1. Serm. Sat. 1. Præterea ne ſic, ut qui iocularia, ridens Percurram.. Terent. in And. Iocularium in malum inſciens pene incidi.

IOCVLOR, [*Scherzare*] παίζομαι, χαριεντίζομαι, per iocum aliquid dico, facio'ue. Liu. 7. ab urb. Inter carmina propemodum incondita militariter ioculantes, Torquati nomeñ auditum.

IOCVS, ci, maſc. ge. pluraliter hi ioci, uel hæc ioca, [*Scherzo, giuoco*] παιδιά, dicitur quod ſerium non eſt: & differt a Ludo, quòd Ludus factis, iocus præcipue uerbis fieri dicatur. Mart. Conſueuere iocos ueſtri quoque ferre triumphi. Salu. in Iug. Ioca, ſeriaq; cum humillimis agere. Cic. 2. de Finib. At qui cum ioca & ſeria, ut dicitur, qui cum arma, qui cum occulta omnia? Ioculus diminut. Plau. in Stich. Noui illum ioculo hæc dixit.

IOL, ἰώλ Ptolemæo, Mauritaniæ Cæſarienſis urbs, Iubæ olim regia, à D. Claudio coloniæ iure donata, deductis eo eiuſdem iuſſu ueteranis & in honorem D. Auguſti Cæſarea appellata. Auctor Pli. lib. 5. cap. 2. & Strab. lib. ult.

IOLAVS, ἰόλαος, Iphicli filius fuit, qui Herculi hydram interficienti adfuit, ferroq; candenti cruorem reſtinxit atque cohibuit. Hic cũ ad decrepitam ætatem perueniſſet, Herculis precibus iuuentuti reſtitutus eſt: ut fabulatur Ouid. 4. Metam. Dubiaq; legens lanugine malas Ore reformatus primos Iolaus in annos. Hercule uero uita functo, pleroſq; ex filiis eius in Sardiniam inſulam adduxit, ibiq; cum incolis, qui natione Tuſci erant, promiſcue habitauit, ut tradit Strab. lib. 5.

IOLCOS, ἰωλκός Steph. oppidum eſt Magneſiæ, (quæ eſt regiuncula Theſſaliæ ab Ortu annexa) inter Pelion & Oſſam montes ad ſinum Pelaſgicum, quem & Iocliacum ab huius oppidi nomine appellat Ouid. 7. Metam.

IOLE, es, ἰόλη, Euryti Oechaliæ regis filia fuit, ab Hercule adamata, quam cum Eurytus iam uictus ei tradere recuſaſſet, licet certaminis lege debitam, ira accenſus Hercules Eurytum interfecit, urbeq; direpta Iolen abduxit: poſteaq; Hyllo filio ſuo uxorem tradidit. Ouid. lib. 9. Metam. At longis anxia curis Argolis Alcmene queſtus ubi ponit aniles, Cui referat nati teſtatos orbe labores, Cui'ue ſuos caſus, Iolem habet Herculis illam Imperio, thalamoq; animoq; receperat Hyllus.

ION, ἴων, Orthomenis filius, ex Chio inſula, poeta Tragicus, & Lyricus, & philoſophus: cuius ſcripta commemorantur à Suida. Fuit & alter Ion, Xuthi filius, à quo Pelaſgi Ægialees, qui Achaiam Peloponneſi regionem incolebant, Iones primum appellati ſunt, teſte Herod. lib. 7.

IONIA, ἰωνία, Aſiæ minoris regio media inter Cariam & Æolidem, tum cæli bonitate, tum ſitus commoditate nulli regionum poſthabenda. Huius incolæ dicti ſunt, Iones, ἴωνες, ab Ionibus Græciæ populis oriundi: quorum olim duodecim præcipuæ fuerunt ciuitates, decem in cõtinenti ſitæ, Miletus ſcilicet, Myus, Priene, Epheſus, Colephon, Lebedus, Theos, Clazomenæ, Phocæa, Erythræa, & duæ in inſulis, Chios, & Samos. Vide Herod. lib. 1.

IONICVS, ca, cum, pen. cor. ἰωνικός, quod eſt ex Ionia: ut, Ionica lingua, inter quinque Græcorum linguas notiſſima. Motus Ionicus. Horat. lib. 3. Carm. Ode 5. Motus doceri gaudet Ionicos Matura uirgo, & fingitur artubus Iam nunc, & inceſtos amores De tenero meditatur ungui.

IONIVM MARE, ἰόνιον πέλαγος, dicitur ea pars maris Mediterranei, quæ ſupra fauces Adriatici inter Siciliam & Cretam expanditur: ut, non obſcure innuit Pli. libro. 4. cap. 11. cum ait, Ionium mare à Græcis in Siculum & Creticum diuidi. Sunt qui Iſthmum Peloponneſiacum Ionii, & Ægæi maris terminum faciunt: in qua ſententia uidetur fuiſſe & Lucanus, ſic ſcribens lib. 1. Pharſaliæ. Qualiter undas Qui ſecat, & geminum gracilis mare ſeparat Iſthmos. Nec patitur conferre fretum: ſi terra recedat Ionium Ægæo franget mare. Quod ſi concedamus, dicendum erit, Creticum mare, Ægæi, non Ionij partem eſſe. Ptolemæ. uero in deſcriptione Macedoniæ eam quoque partem ſinus Adriatici, quæ Macedoniæ oram ab Occaſu alluit, Ionio mari attribuit eiuſq; terminos, Dyrrachio, ſiue Epidamno urbe, & Polichno fluuio circunſcribit. Rectius tamen Plinius, ceteriq; Acroceraunio promontorio Ionium mare ab Adriatico dirimunt. Quod autem ad nominis rationem attinet, non ſatis conuenit inter ſcriptores. Didymus enim dictum exiſtimat ab Ionio quodã Dyrracchij filio, quem Hercules cum imprudenter occidiſſet, in mare proiecit, ut memoriam eius propagaret. Solinus ab Ionia extrema Italiæ regiuncula dictum mauult. Lycophron, ab errore Ius, Inachi filiæ: alii ab Ionum naufragio: nonnulli ab Ione quodam Adriæ patre, qui deinde mari Adriatico nomen fecit.

IONIVS, a, um, ἰόνιος, ut, Fluctus Ionius. Virg. 3. Æneid. Nepotis Ionios fluctus æquare ſequendo. Vnde Ioniæ. Lucan. lib. 3. Illyris Ionias uergens Epidaurus in undas. Cicero de Orat. Superum mare Ionium.

IONTHI, ἴονθοι, à Galeno appellantur exigui duriq; faciei tumores, à craſſo humore generati, quos Plinius Celſuſq; Varos, Itali ſua lingua, Coſſos appellant, teſte Manardo Epiſt. Med. lib. 7. & 8.

IOPAS, ἰώπας, Africæ regulus fuit, unus ex procis Didus: cuius meminit Virg. lib. 1. Æneid. Cithara crinitus Iopas Perſonat aurata.

IOPPE, ἰόππη, urbs eſt maritima Palæſtinæ, quæ (ut quidam uolũt) regia fuit Cephei Andromedæ patris. Hæc referente Solino in Collectaneis, & Plin. lib. 5. fuit antiquiſſima omnium urbium in uniuerſo orbe, utpote ante diluuium uniuerſale cõdita. Quod & oſtẽdit ſaxum, quod uinculorum Andromedæ ueſtigia adhuc retinet, quam expoſitam beluæ (ut ait Solinus) non irritus rumor circuntulit. Nonnulli uero alii non Ioppen Palæſtinæ, ſed aliam Indiæ urbem fuiſſe dicunt, ubi Andromeda marinæ beluæ fuit expoſita, cum dicat Ouid. li. 1. de Arte Aman. Perſeus Andromeden nigris portauit ab Indis. Et Sapho ad Phaonem: Candida ſi non ſum, placuit Cepheia Perſeo Andromede, patriæ fuſca colore ſuæ. Sunt tamen qui credant, eam in Æthiopia Indica fuiſſe natam, circa Ioppen tamen Palæſtinæ, urbem beluæ marinæ fuiſſe expoſitam.

IORDANIS, ἰορδάνης, fluuius in Iudæa eximiæ ſuauitatis, Peræam à reliqua Iudæa dirimens, ut auctor eſt Pli. lib. 5. ca. 5. Oritur ad radices Libani duobus fontibus: alteri eſt nomen Ior, alteri Dan: qui ſimul iuncti, Iordanis nomen efficiunt.

IOS, ἴος, inſula eſt maris Myrtoi, una Sporadum, diſtans à Naxo xiiii. M. paſſ. in qua ſepultus eſt Homerus, oraculo iubente, quoniam mater eius ex Io foret: ipſe uero certa matre, incerta eſſe patria. Vide Plin. lib. 4. cap. 12.

IOSPICA, oppidum in ora Liburniæ, apud Plin. lib. 3. cap. 21. Ptolem. Lopſicam appellat.

IOTA, tæ, Cic. de orat. ut Iotam litteram tollas, & e pleniſſimũ dicas.

IOTAPATA, orum, ſiue Iotapata, tæ, ἰωτάπατα, & ἰωταπάτη, Steph. Syriæ oppidum, apud Ioſephum lib. 3. Antiquit.

IOVINIANOS, ἰοβιανός, diuus Maximianus uoluit uocari, qui ſe fortiter in Illyrio geſſiſſet.

IOVIS Gemma, διὸς λίθος, quæ ultra candorem & læuis eſt & tenera. Pli. lib. 37. cap. 10.

IOVIS Flos, διὸς ἄνθος, flos eſt æſtiuus & inodorus, colore purpureo, cuius gratia coronamentis expetitur. Plin. lib. 21. cap. 10. Colore tantum placet Iouis flos, odor abeſt: ſicut & ille, qui Græce, Phlox uocatur.

I ANTE P

IPES, quæ & Senipes, ἶπες, σκνῖπες, à Græcis appellantur uermiculi uerno tempore, & potiſſimum ſpirante Auſtro, in uitibus naſcentes, oculoſq; earum erodentes; quos ruſtici ſolent ampelitide terra enecare, ut docet Gale. lib. 9. Simp. Medic.

IPHEVS, & Theſtorius, filii fuerunt Priami, quos illi uno partu Peridia Idæa nympha enixa eſt, quam ipſe furtim in uenatione compreſſerat: poſtea uero in bello Troiano ab Antiocho Neſtoris filio ſunt occiſi.

IPHIANASSA,

IPHIANASSA, Ἰφιάνασσα, & Lyſippe, filiæ fuerunt Prœti Argiuorum, regis, quibus Petottus Mœrain & Eurialen addit: quæ cum ad Iunonis templum ueniſſent, deam contumeliis affecerunt, patris ſui domum diuitiis templi Iunonis, uel ut alii ferunt, formam ſuam Deæ pulchritudini præferentes, a Iunone in furorem uerſæ ſunt, ut putarent ſe eſſe uaccas. Ad quas curandas accerſitus eſt Melampus, cui pater regni partem, & alteram filiam, quam uellet, nuptui promiſit. Placata igitur per ſupplicationem, & hoſtias Iunone, Melampus Prœtidas a morbo curauit, & Iphianaſſam uxorem duxit. Hoc nomine appellatur etiam à Lucre. lib. 1. Iphigenia, Agamemnonis filia, ex Clytemneſtra, cum inquit: Aulide quo pacto Triuiai uirginis aram Iphianaſſæo turparit ſanguine fœde.

IPHICLVS, p.c. ſiue, ut apud Solinũ legitur, Iphicles, Ἰφικλῆς, Suidæ, fuit Amphitryonis, & Alcmenæ filius, eodem partu cum Hercule editus, Iolai pater: ſepulcrum habet Arcadiæ urbem, ut ſcribit Pauſanias. Serui. Hercules natus eſt cum Iphiclo, Amphitryonis filio: ſed quum Iuno duos ſerpentes immiſiſſet Herculi, Iphiclus de cunis terrore lapſus, ſuo uagitu excitauit parentes: qui quum ſui rexiſſent, uiderunt Herculem angentem manibus angues immiſſos ei nouercalibus odiis. Fuerunt & alii huius nominis.

IPHICRATES, Ἰφικράτης, teſte Æmilio & Plutarcho, uir Athenienſis, non tam magnitudine rerum geſtarum, quàm diſciplina militari nobilitatus. Hic primus omnium ſpoliis bello captis nomen ſuum inſcripſit, cum antea ſolius ciuitatis nomen inſcriberetur. Auctor Suidas.

IPHIDAMAS, Ἰφιδάμας, teſte Homer. libro 11. Iliad. Antenoris filius fuit, corpore lato atque procero, ab Agamemnone in bello Troiano interemptus.

IPHIGENIA, Ἰφιγένεια, Agamemnonis & Clytemneſtræ filia fuit: de qua ita fabulantur poetæ. Quum Agamemnon in Aulide ceruum Dianæ ignarus occidiſſet, Dea irata uentorum flatus amouit, ut Græci nauigare non poſſent. Quapropter cum oraculum conſulerent, reſponſum eſt Agamemnonio ſanguine Deam eſſe placandam. Miſſus igitur Vlyſſes Iphigeniã aſtu à matre abduxit, Achilli eam nupturam ſimulans: cumq; iam immolanda eſſet, dea eius miſerta ceruam pro ea ſuppoſuit, uirginem autem in Tauricã regionem tranſtulit, ubi à Thoante rege eiuſdem deæ ſacris præfecta eſt, quæ humano ſanguine ſieri ſolebant. Quò cum poſtea Oreſtes Furiis agitatus & ab incolis captus ueniſſet, iamq; eſſet immolandus, à ſorore agnitus & liberatus eſt: cum quo non multo poſt occiſo Thoante rege aufugit, ablato ſecum Dianæ ſimulacro, in lignorum faſce abſcondito, propter quod illam Faſcelidem uocarunt. Tandem uenerunt in Italiam & in Aricino nemore ſimulacrum locauerunt, ædificato Deæ inſigni templo. Ouid. libro. 3. de Ponto, Sceptra tenente illo, liquidas feciſſe per auras Neſcio quam dicunt Iphigenian iter.

IPHIMEDIA, pen. pro. Ἰφιμέδεια, uxor fuit Aloei, quæ compreſſa à Neptuno filios geminos peperit, Otum & Ephialten, qui ſingulis menſibus nouem digitorum longitudinem ſtaturæ ſuæ adiiciebant: cumq; paucis annis in ſummam corporis molẽ excreuiſſent, una cum ceteris gigantibus aduerſus ſuperos bellum mouentes: Apollinis & Dianæ telis confixi ſunt.

IPHINOVS, Ἰφίνοος, unus ex Centauris, apud Ouid. 12. Metam.

IPHIS, Ἶφις, puer fuit formæ uenuſtate conſpicuus, qui cum Anaxareten puellam efflictim amaret, neque illa eius amori reſponderet, impatientia amoris uitam laqueo finiuit. Cumq; iam ad ſepulturam efferretur, Anaxarete è feneſtra proſpiciens in ſaxum mutata eſt. Vide latius hanc fabulam apud Ouid. 14. Metamor. Fuit item Iphis, puella quædam Cretenſis, ex Phæſto oppido, Lygdi, & Telethuſæ filia, quam mater inſcio uiro (qui ſi filia ſibi naſceretur, occidi eam imperarat) uirili habitu educauerat. Qua ratione cum ad annos pubertatis patrem feſelliſſet, Lygdus Ianthen puellam ei deſpondit. Quapropter inops conſilii Telethuſa, Iſidis auxilium implorauit: quæ ipſo nuptiarum die Iphidem transformauit in marem. Vide Ouid. lib. 9. Metam.

IPHITVS, Ἴφιτος, filius Praxonidis, ſiue Hemonis, qui primus Olympia inſtituit. Iphitus item alius Euryti Oechaliæ regis filius fuit, & frater Ioles, quem Hercules è turri præcipitauit. Alius fuit Troianus, de quo Virg. lib. 2. Æneid. Diuellimur inde Iphitus & Pelias mecum.

IPS, Ἴψ, uermiculus eſt uitium oculos erodens, ut Cis frumenta, Trips ligna, Sis ueſtes, Is uitrum, Midas fabam. Vide latius ſupra in dictione Ipes.

IPSE, a, um, [*Eſſo*] αὐτὸς, pronomen monſtratiuum, quod cum aliis pronominibus iunctum eorum accipit ſignificationem: ut Ego ipſe, Tu ipſe, Is ipſe. Inuenitur tamen ſæpe abſque aliis per eclipſim prolatum, & tamen eorum habens ſignificationem, quæ cum eo ſubaudiuntur. Virg. 2. Æneid. Quæq; ipſe miſerrima uidi. Aliquando relatiuum eſt. Idem 3. Æneid. Ipſe arduus, altaq; pulſat Sidera. Aliquãdo emphaſim, i. expoſitionem alicuius rei latentis habet, cuiuſmodi eſt illud apud Virg. 2. Æneid. Ipſe pater Danais animos, uireſq; ſecundas Sufficit. Ibi enim Ipſe, latentem quandam habet energiam: quaſi dicat, Ipſe Iupiter, qui ſe omnibus æquum ſolet præbere, & quem minime uériſimile erat talia facturum fuiſſe. Quòd ſi addatur particula Met, diſcretio ſignatur: ut Ipſemet, hoc eſt ipſe per ſe, & non per alios. Apud Veteres Ipſus, pro Ipſe dicebatur. Terentius, Ipſus eſt. Item ſuperlatiuum Ipſiſſimus, αὐτότατος. Hinc fit compoſitum Iſipſe, id eſt, ipſe, & non alius. Cice. de Orat. Ille Ipſe Ariſtoteles.

IPSVLLICES, bracteæ dicebantur in muliebrem, uirilem'ue ſpeciem expreſſæ. Feſtus.

I ANTE R

IR, ſiue potius Hir, per aſpirationem, [*Concauità de la mano*] θέναρ, neutri generis, & indeclinabile, proprie manus concauitas, licet quandoque pro ipſa manu capiatur.

IRA, æ, [*Colera, ira*] ὀργή, animi excandeſcentia, in corde ſedem habens: ita dicta eſt ab eo quod eſt Ire. Nam à ſe it, qui iraſcitur, & furit. Vnde & qui iram deponit, ad ſe redire dicitur. Terent. in Adel. Tandem reprime iracundiam & ad te redi. Cice. 4. Tuſc. Quæ autem libidini ſubiecta ſunt, ea ſic definiunt, ut ira ſit libido puniendi eius, qui uideatur læſiſſe iniuria. Iræ ſunt inter Glycerium & gnatum, Teren. in And. Iram euomere in aliquem, Idem in Adel. Cic. in Offic. Prohibenda maxime eſt ira in puniendo. Indomitæ iræ. Virg. 2. Æneî. Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras? Exercere iras. Virg. 3. Georg. Hoc quondam monſtro horribiles exercuit iras Inachiæ Iuno peſtem meditata iuuencæ.

IRACVNDE, aduerb. furioſe, animoſe, cum ira. Cic. Philip. 8. Nam me tecum iracunde agere dixiſti ſolere. Non eſt ita, uehementer me agere fateor, iracunde nego.

IRACVNDIA, æ, ὀργιλότης, procliuitas in iram. Donatus: Ira de cauſſa eſt, iracundia de uitio multum iraſcentis. Cic. 4. Tuſcul. Ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur, quæ ab ira differt: eſtq; aliud iracundum eſſe, aliud iratum. Seneca: ira quo diſtet ab iracundia, apparet: quo ſcilicet ebrius ab ebrioſo, & timens à timido. Iratus poteſt eſſe non iracundus: iracundus, poteſt aliquando non iratus eſſe. Vſurpatiue tamen iracundia ponitur pro ira. Cic. 3. Tuſc. Quanquam ipſa iracundia libidinis eſt pars: ſic enim definitur: Iracundia, eſt ulciſcendi libido. Teren. in Adel. Me miſerum, uix ſum compos animi, ita ardeo iracundia.

IRACVNDVS, a, um, [*Colerico, iracondo*] ὀργίλος, χολώδης, θυμοειδής, θυμικός, qui ex parua, uel nulla cauſſa, quiq; natura ad iram procliuis eſt, etiamſi tunc nulla moueatur ira. Cicero in Anto. Sed eum iracundum audio factum: Plaut. in Mili. Opus erit ne tibi aduocato triſti, iracundo?

IRASCOR, ſceris, iratus ſum, [*Irarſi, adirarſi, crucciarſi*] ὀργίζομαι, ira commoueor, ſtomachor, ſuccenſeo. Ter. in Eun. Ille continuo iraſci. Neque negare audere. Et modo abſolute ponitur. Cice. ad Atti. libro. 1. Pompeii noſtri amici negant me ei iratum fore, ſi ad mea conuicia non uenerit. Modo conſtruitur cum datiuo. Cicero pro Quinct. Roſc. Dii immortales hominibus iraſci & ſuccenſere conſueuerunt. Huius compoſita ſunt, Subiraſcor, quod eſt paulum uel leuiter iraſcor. Obiraſcor, contra iraſcor, ἀντοργίζομαι. Liu. lib. 1. Fortunæ (ut ſit) obirati, cultum reliquerant Deum.

IRATE, aduer. [*Iratamente*] πρὸς ὀργήν, per iram ſignificat. Col. lib. 7. cap. 12. Satis eſt ſeueros eſſe, nec blandos, ut nonnunquam etiam conſeruos iratius intueantur, ſemper excandeſcant, in exteros.

IRATIOR, Cicero ad Atticum, libro 15. Antonio eſt enim fortaſſe iratior.

IRATISSIMVS, Cic. 8. Phil. Cæſar ipſe, qui illis fuerat iratiſſimus, tamen propter ſingularem eius ciuitatis grauitatem & fidem, quotidie aliquid iracundiæ remittebat.

IRATVS dicitur, [*Adirato, crucciato*] ὀργισθείς, qui aliqua re laceſſitus excandeſcit: etiam ſi natura non ſit iracundus. Cice. pro Cœlio. Huic ego Deos propitios, pleriq; autem iratos putant. Idem ad Attic. Nolo te iratum habere.

IRCHVS, genus eſt farciminis. Feſtus.

IRENACHES, ſiue Irenarcha, εἰρηνάρχης, qui ad tollendas diſcordias & pacandos ciuium animos, ſiue qui diſciplinæ publicæ, & corrigendis moribus præficitur. Græci enim εἰρήνην, pacem uocãt, ἀρχὸν, præfectum aut principem, ſecuras præſtare. Vide Vlpian. l. Munerum. ff. de Munerib. & honor.

IRIA flauia, oppidum eſt Cæpororum in ora occidentali Tarraconenſis Hiſpaniæ: cuius meminit Ptolem. lib. 2. ca. 6. Eſt & Iria Taurinorum oppidum, non procul à Dertona: cuius meminit idem Ptolem. lib. 3. cap. 1.

IRINVM, ἴρινον, unguentum quod ex iride fit, Plin. libro. 13. cap. 1. Irinum Corinthi diu maxime placuit. Idem libro. 20. cap. 27. Capitis dolores, diſcutit illitum ex aceto & infuſum naribus cum

irino,oculorum epiphoras, & tumores.

IRION,onis,ἐρύσιμον,frugis genus eſt,culmo aſſurgens ferulaceo,ſolijs & flore ſeſamo non diſſimile. Seritur in Italia ante Vergiliarum exortum,in Græcia autem & Aſia ſub earundem occaſum. Vide Plin.lib.18.cap.7.

IRIS,huius iris,uel iridis,ἶρις,arcus cœleſtis:ab,εἴρειν,quod eſt dicere,uel nunciare:propterea quod arcus huiuſmodi pluuias denunciet: unde etiam Poetæ Irim Iunonis nunciam eſſe finxerunt. Virg.5. Æneidos. Irim de cælo miſit Saturnia Iuno. Huius arcus cauſſa eſt radius Solis,cauæ nubi immiſſus,qui repulſa acie in Solem refringitur. Nubes enim formam arcus diſcoloris efficiunt, qui alia parte earum tumidiores ſunt,alia ſubmiſſiores, & quædã craſſiores,quàm ut Solem tranſmittant, aliæ imbecilliores quam ut excludant.Hæc inæqualitas alternis lucem umbramq; commiſcet,& exprimit illam mirabilem arcus uarietatem. Eſt & Iris, ἶρις,herba gladioli folijs,ſed maioribus, latioribus, & pinguioribus,radice odorata,& ſternutamenta mouente,flore colorum uarietate arcus cæleſtis ſpeciem referente. Vulgus Lilium cæruleum appellat. Vide Plin.lib.21.cap.7.

IRNELLA,uaſis genus in ſacris.Feſtus.

IRONIA,pen.prod.εἰρωνεία,figura eſt in pronunciatione uim omnem habens, quam nos uel Diſſimulationem, uel Irriſionem dicere poſſumus,cum ſcilicet pronunciatione ipſa nos diuerſum oſtendimus ſignificare,ab eo,quod uerba ipſa uidentur ſonare. Eiuſmodi eſt illud Iunonis apud Virg.10. Æneid. Me duce Dardanius Spartam expugnauit adulter. Niſi enim amaritudo pronunciationis adiuuerit,confiteri uidetur,quod negare contendit. Cic.Q.Fr.ſine ulla mehercule Ironia loquor.

IRPICES,raſtri ſunt dentati, in agris ad extirpandas radices herbarum accommodati.Feſtus.

IRPINI,populi erant ad Soractem mõtem,ita appellati ab Irpo: quo nomine Samnites lupum appellant, ſiue quod lupum ducem ſecuti,ſedes ſuas delegerũt,ut Feſtus tradit: ſiue quòd more luporum ex rapto uiuerent.Hos Seruius Hirpinos uocat per aſpirationem in prima ſyllaba.Cic.contra Rull. Irpinus Fundus.

IRRASVS,pen.pro.ἄξυρος,non raſus. Plaut.in Ruden. Dii te ament cum irraſo capite.

IRRATIONALIS,le,ἄλογος,ratione carens.Quinct.lib.7.cap.4. Falſa eſt finitio,ſi dicas,Equus eſt animal rationale: nam equus animal, ſed irrationale.

IRRAVCIO,is,irrauſi,ſum,teſte Priſciano:ſiue Irrauceſco,cui, [*Diuenir rauco*] βραγχῶ,βραγχιάζω,raucus fio.Cic.li.1.de Orat. At Æſopum,ſi paulum irracuerit,explodi.Priſcianus legit Irrauſerit.

IRREDVX,irreducis,pen.cor.contrarium eſt nomini redux: ut,apud Lucanum lib.9. Irreducemq; uiam deſerto limite carpit: hoc eſt, uiam,à qua rediturus non eſt.

IRREDIVIVVS,a,um,contrarium rediuiuo:ut,Irrediuiuus põs,apud Catul.pro irreparabili,inqt Budæus. Catulli uerba hęc ſunt Epig. 17.ad Coloniam.Sed uereris inepta Crura ponticuli, ſub his totus irrediuiuus Ne ſupinus erat,cauaq; in palude recumbat.

IRRELIGATVS,a,um,[*Scielto*] ἄδετος,idem quod ſolutus, & non ligatus.Ouid.1.de Arte: Vtque erat è ſomno tunica uelata recincta, Nuda pedem croceas irreligata comas.

IRRELIGIOSVS,a,um,[*Irreligioſo*] ἄθεος,ἀσεβὴς,pietati,& religioni repugnans.Liu.5.ab urb.Saluo etiã tũ diſcrimine diuinarũ,humanarũq; rerum,irreligioſum ratus, ſacerdotes publicos ſacraq; populi Roma.pedibus ire,ferriq; ſe & ſuos in uehiculo conſpici.

IRREMEABILIS,le,[*Donde non ſi puo tornare adietro*] unde remeare non poſſis:ut,Error irremeabilis. Virg.5.Æneid. Ancipitemq; Mille uijs habuiſſe dolum. qua ſigna ſequendi Falleret indeprehẽſus,& irremeabilis error. Viæ irremeabiles,Sen. Hercul.furente.

IRREMEDIABILIS,le,[*Cui non ſi puo trouare rimedio*] ἀνίατος, ἀθεράπευτος,cui mederi,ſiue remedium adhibere non poſſumus. Pli. lib.20.cap.7. E quibus dixiſſe non pudeat, ſi in defectu Lunæ, Soliſue congruat uis illa,irremediabilem fieri. Idem lib.25.cap.13. Sed in uino porta irremediabilis exiſtimatur.

IRREMVNERABILE,[*Che non ſi puo rimunerare*] ἀμετάλλακτον,qđ ob magnitudinem remunerari non poteſt,nec par pari rependi.

IRREPARABILE,[*Che non ſi puo reparare*] ἀνεπισκεύαστον, quod reparari & in integrum reſtitui non poteſt. Virg.3. Georg. Sed fugit interea,fugit irreparabile tempus.

IRREPERTVS,a,um,[*Non ritrouato*] non repertus. Horat.3.Carm. Qua tumidus rigat arua Nilus Aurum irrepertum, & ſic melius ſitum Cum terra celat.Id eſt nondum repertum.

IRREPO,is,p.p.[*Zampicare*] παρεισδύω,εἰσδύομαι,παρείσειμι, παρεισέρχομαι,paſſim & latenter more reptiliũ introeo. Cuius frequent.eſt Irrepo.Pli.li.26.c.1. Nõ fuerat hæc lues apud maiores, patreſq; noſtros, & primò Tiberij Cæſaris principatu medio irrepſit in Italiam.Cic.3.de Orat. Irrepit in hominum mentes.

IRREPREHENSVS,[*Che non ſi puo riprendere*] ἀνέγκλητος, ἀνεπίληπτος, ἄμωμος,qui reprehendi iure non poſſit. Ouid.5.Triſt.Eleg. 15.Et tandem probitas irreprehenſa fuit.

IRREQVIETVS,a,um,[*Che non ha quete*] ἄπαυστος,quod nullam habet requiem.Martial.lib.4. Diſcurris tota uagus urbe,nec ulla cathedra eſt,Cui non mane feras irrequietus aue. Bella irrequieta, Ouid.2. Triſt.Sors irrequieta,Ouid.2.Meta.

IRRESECTVS,a,um,non reſectus.Horat. Epod.5. Hic irreſectum ſæua dente liuido Canidia rodens pollicem.

IRRESOLVTVS,a,um,quod nunquam remittitur. Ouid.1. de Ponto, Eleg.2. At ſemel intentus neruo leuis arcus equino, Vincula ſemper habens irreſoluta manet.

IRRETIO,is,[*Irretire*] περιβάλλω,περιτίθημι,σαγηνεύω,dolo capio, & quaſi reti quendam inuoluo.Cice.4.Acad. Quid enim ad illum, qui te captare uult,utrum tacentem irretiat te, an loquentem? Irretire illecebris allectare,& detinere.Cice.in Catil. Cui tu adoleſcentulo quem corruptelarum illecebris irretiſſes, non ad audaciam ferrum,ad libidinem facem prætuliſti?

IRRETITVS,[*Legato,preſo*] περιπλακεὶς,ἐνδεδικτυωμένος,dicitur,qui aliqua fraude uel blanditijs,aut dolo,quaſi reti captus eſt.Cice.5. de Finib.uidit Homerus probari fabulam non poſſe, ſi cantiunculis tantus uir irretitus teneretur.

IRRETORTVS,a,um,pro recto. Hora.1.Car.Ode 2. Quiſquis ingentes oculo irretorto Spectat aceruos.

IRREVERENTER,[*Senza riuerenza*] ἀναιδῶς, aduerb. ſine reuerentia,& honore.Plin.Epiſt.38. Ceteri audaces, atque etiam magna ex parte adoleſcentuli obſcuri,ad declamandum huc tranſeunt,tã irreuerenter & temere,ut mihi Attilius noſter expreſſe dixiſſe uideatur,ſic in foro pueros à centumuiralibus cauſis auſpicari, ut ab Homero in ſcholis.

IRREVERENTIA,æ,[*Imprudentia, poca riuerenza*] ἀναίδεια, reuerentiæ contraria.Pli.Epiſt.92. Studiorum irreuerentia.

IRREVOCABILIS,le,[*Irreuocabile,che non ſi puo reuocare*] quod non poteſt reuocari.Horat.1.epiſt.18. Et ſemel emiſſum uolat irreuocabile uerbum.Irreuocãdus,a,um,idem: ut, Error irreuocandus, apud Claudianum de bel.Get. Irreuocatus,a, um, non reuocatus. Ouid.11.Meta. Sed enim irreuocatus ab acri Cæde lupus perſtat dulcedine ſanguinis aſper.

IRREVOLVTVS,a,um,[*Non riuolto*] contrarium reuoluto. Marti.lib. 11.Vadas,& redeas irreuolutus.

IRRIDEO,irrides,irriſi,ſum,pen.pro. Ex In,& Rideo, [*Beffare*] καταγελάω,derideo,ludibrio habeo.Terent.in Heaut. Irrides in re tanta,neque me quicquam conſilio adiuuas. Idem in Eunuc. Cœpit ad id alludere.Et me irridere. Cic.2.de Natu.Deo. Etiam per iocum deos irridens,cum cauea liberati pulli, &c. Irriſus participium.Tacit.libro.4. Ad uana,& toties irriſa reuolutus. Irriſus,us, pen.pr.Tacit.lib 1. Retinentes centuriones irriſu, & contumeliis, poſtremo uerberibus inſectantur. Irriſui eſſe:id eſt,ludibrio haberi.Pl.lib.22.c.5. Imo uero pleriſque ultro etiam irriſui ſumus,iſta commentantes,ac friuoli operis arguimur.

IRRIDICVLE,aduerbium, infacete, ineleganter. Cæſ.1.Bell.Gall. Quod cum fieret,non irridicule quidam ex militibus decimæ legionis dixit,pluſquam pollicitus eſſet,Cæſarem facere.

IRRIGATIO,onis,uerbale,ἀρδεία,ὀχετηγία, actus irrigandi. Cice.1. Offic. Adde ductus aquarum deriuationes fluminum, agrorum irrigationes,moles oppoſitas fluctibus,&c.

IRRIGO,pe.cor.ex In,& Rigo,[*Adacquare,bagnare*] ἀρδεύω,βρέχω, ὀχετηγέω,adaquo,humecto,quaſi riuos in agrum deduco. Cice.2. de Nat.Deo. Ægyptum Nilus irrigat.Idem 1.de Nat.Deo. Democriti fontibus Epicurus hortulos ſuos irrigauit.

IRRIGVVS,a,um [*Che facilmente ſi puo adacquare*] κατάρρυτος,quod irrigatur,uel facile irrigari poteſt.Cato ca.1.de re ruſt. Vinea eſt prima:ſi uino multo opus ſiet,ſecundo loco hortus irriguus. Accipitur & quandoque in ſignificatione, ut, Aqua irrigua, quæ irrigat.Virg.lib.4 Georg. Irriguumq; bibant uiolaria fontem.

IRRISIO,nis,ſubſannatio.Cic.1.Offic. Deforme etiam eſt de ſe ipſo prædicare falſa præſertim,& cum irriſione audientium imitari militem glorioſum.

IRRISOR,ris,qui irridet. Cic.in Parad. Veniant igitur iſti irriſores huius orationis,ac ſententiæ,& iam uel ipſi iudicent.

IRRITABILIS, le, [*Che facilmente ſi prouoca*] quod facile irritatur: cuius contrarium placabilis. Horat.2. Epiſto.2. Genus irritabile uatum.

IRRITAMEN,inis,quo quis irritatur,& accenditur.Ouid.12.Metam. Haud ſecus exarſit, quàm circo taurus aperto Cum ſua terribili petit irritamina cornu. Irritamen amoris,Ouid.9.Meta. Idem 13. Meta. Magnas Adiecisset opes animi irritamen auari.

IRRITAMENTVM,ti,[*Prouocamento*] quo quis irritatur, & accenditur.Ouid.lib.1.Meta. Effodiuntur opes irritamenta,malorum. Sic

Irritamenta gulæ, dicuntur condimenta, quibus edendi auiditatem prouocamus.

IRRITATIO, onis, παροξυσμὸς, inſtigatio. Liu. 2. Bell. Maced. Et irritatio animorum ea prima fuit.

IRRITATVS, nomen ex participio, Gel. lib. ult. ca. ult. Quo fit quorumdam maledicorum hominum ſæuitas & inuidentia irritatior.

IRRITO, as, p.p. [*Prouocare*] ὀργίζω, ἐπάγω, παροξύνω, frequentatiuũ ab irruo, per mutationem u, in i, euphoniæ cauſſa. Eſt autem Irritare idem quod laceſſere, prouocare, & ad iram incendere. Quæ ſignificatio à canum more tracta uidetur, qui in laceſſentẽ irruunt, uel ut Donatus ait, reſtrictis dentibus r, litteram imitantur. Virg. lib. 3. Æne. Irritatq; uirum telis & uoce laceſſit. Cic. in Ant. Irritari Antonium nõn oportuit. Ouid. lib. 2. Faſt. Tum ſicco primas irritat cortice flammas. id eſt, ſuſcitat. Ab eodem fonte manat & Prorito, tas, pen. pro. Nam ſicut irrito pro laceſſo, ab irruo eſt, ita Prorito à Proruo: nec multum in ſignificatione differunt. Nã Prorito idem eſt quod prouoco. παρορμάω. Colum. lib. 2. Lini ſemen, niſi magnus eſt eius in ea regione, quam colis, prouentus, & precium proritat, ſerendũ non eſt. Hoc eſt, niſi preciũ alliciat, & inuitet. Differunt autẽ Prorito, & Irrito, quod illud & in bonam & in malam partem, uti Prouoco, capi poteſt: Irrito non niſi in malam. Irritatus, a, um, participium. Gens irritata, Ouid. 3. Metam. Voluptas irritata. Idem 2. de Arte. Irritatus pro irato. Ter. in Phor. Ita ſum irritatus, animum ut nequeam ad cogitandum inſtituere.

IRRITVS, a, um, [*Vano*] ἄκυρος, κενός, compoſitum ab In, & Ratus: idem quod non ratus. Teren. in Phorm. Quod dictum, indictum eſt quod modo erat ratum, irritum. Labor irritus anni, Ouid. 1. Metam. Irritæ preces, id eſt, uanę, futiles, & incaſſum fuſæ. Plin. in Paneg. Ac pleriq; irritis precibus ſurdas principis aures adſtrepebant. Tela irrita. Virg. 4. Eclog. Verba irrita, Ouid. 1. de Remed. amor. Interdum irritus idem eſt quod ad nihilum redactus. Virg. 4. Eclog. Te duce, ſiqua manent ſceleris ueſtigia noſtri Irrita perpetua ſoluent formidine terras. Cicero in Antonium. Antonius Irritum teſtamentum fecit.

IRROBORO, as, pen. cor. [*Diuenir forte*] ἐπιρρώννυμαι, inualeſco, uires acquiro. Gel. lib. 1. cap. 22. Irroborauit, inueterauitq; falſa atque aliena uerbi ſignificatio, quod dicitur, Hic illi ſupereſt.

IRROGATIO, onis, Cice. pro Rab. Nam quid ego ad longam orationem comparem? quod eſt in eadem mulctæ irrogatione perſcriptum, hunc nec ſuæ, nec alienæ pudicitiæ pepercisse.

IRROGO, as, p.c. [*Dare, imporre*] ἐπάγω, προσριβάλλω, infero, infligo, impono: Plaut. in Cap. Qui conſilium iniere, quo nos uictu & uita prohibeant: His diem dicam, irrogabo mulctam, ἐπιβαλῶ ἐπιβολὴν, ut mihi cœnas decem Meo arbitratu dent, cum cara annona ſit. Plin. Non modo culpam omnem, ſed etiam mulctam irrogauit. Cice. pro domo ſua, Vetant leges ſacratæ, uetant xii. tabulæ leges priuatis hominibus irrogari: id eſt enim priuilegium. Irrogare alicui mortem. Tacit. lib. 4. Sibimet irrogaret mortem, quam patri ſtruxerat. Irrogatus, ta, tum, participium. Tacit. lib. 13. Exiliumq; accuſatori irrogatum, & tabulæ exuſtæ ſunt.

IRRORO, as, pe. pro. [*Bagnare*] ἐπιδροσίζω, βρέχω, rore aſpergo. Col. lib. 12. cap. 22. Noctibus labrum operire conuenict, ne irroretur. Dicimus autem, Aquam irrorare agro: & Agrum irrorare aqua. Ouid. 1. Metam. Vbi libatos irrorauere liquores Veſtibus. Virg. 1. Georg. Sole nouo terras irrorat Eous. Somnus irrorat quietem oculis. Sil. lib. 10.

IRRVBEO, es, pen. correpta, uel Irrubeſco, is, [*Farſi roſſo*] ἐρυθριάω, rubum fieri, rubore ſuffundi. Stat. 9. Theb. Irrubuit cæli plaga ſidere miſto Occurſuq; ſacro pariter iubar arſit utrinq;. Ignis irrubuit meis uultibus, apud eundem lib. 5. Syl. pro eo quod eſt, ſuffudit uultus meos.

IRRVCTO, as, ἐρεύγομαι, eſt ructu aſſlare. Plaut. Pſeu. Quid tu, malum, ebrius mihi in os irructas.

IRRVGIO, gis, [*Rugere grandemente*] ἐπιβρυχάομαι, ualde rugio.

IRRVGO, as, are, [*Creſpare*] ῥυτιδόω, in rugas contrahere. Gell. lib. 12. cap. 1. Ne æquor illud uentris irrugetur.

IRRVMARE, θηλάζειν, antiquis honeſtum uerbum erat, idem ſignificans quod lactare, quaſi rumen, hoc eſt, mammam in os inſerere. Poſtea tamen uſus obtinuit, ut de obſcœniſſimo libidinis genere tantum diceretur, cum quis uirilia ſua cuipiam præbet exugenda. Contra qui uirilia in os recipiunt, eaq; ueluti papillas quaſdam exugunt, Fellare dicuntur. Auctor Priap. Mandabo domino tamen ſalaci, Vt pro me uelit irrumare fures.

IRRVMPO, rumpis, [*Entrare con impeto, entrare uiolentemente*] εἰσπίπτω, ἐισβάλλω, ἐμβάλλω, uiolenter & cum impetu ingredior. Vir. 11. Æneid. Portas irrumpere patentes. Et ferme ſemper in hac ſignificatione hoc uerbo utuntur auctores. Cicero contra Rull. Irrumpant in ærarium. Lactan. proprie ſumpſit libro ſexto, pro penitus frango, ἀπορρήγνυμι: Summum (inquit) inter ſe hominum uinculum eſt humanitas, quod qui irruperit, nefarius & parricida exiſtimandus.

IRRVO, is, rui, irritum, penultima correpta, [*Aſſalire con furia*] ἐσβάλλω, ἐισβιάζω, cum impetu aliquem aggredior, uel uiolenter me aliquò immitto. Cicero 2. de Fini. Et equo admiſſo in mediam Latinorum aciem irrubeat. Terent. in Adelph. Fores effregit, atq; in ædes irruit alienas.

IRRVPTIO, onis, εἰσβολή, impetus, incurſio. Cic. pro lege Man. Nam cum hoſtium copiæ, non longe abſunt, etiam ſi irruptio facta nulla ſit, tamen pecora relinquuntur.

IRTIOLA, æ, genus uitis, Vmbriæ, Piceno, & Meuanati agro peculiare, teſte Pli. lib. 14. cap. 3. Col. lib. 3. cap. 2. Nam has nuper mihi cõgnitas, pergulanam dico, & irtiolam, ferreolamq;, non facile aſſeuerem, quo gradu habendæ ſint.

IRVS, ἶρος, mendicus fuit Ithacenſis, aſſecla procorum Penelopes, quem Vlyſſes domum reuerſus pugno interfecit, ut eſt uidere apud Homerum 18. Odyſſ. Huius paupertas abiit in prouerbium, ut hominem extremæ inopiæ, Iro pauperiorem dicamus. Ouid. Irus erit ſubito, qui modo Cræſus erat.

I ANTE S

IS, ea, id, eius, [*Queſto, il medeſimo, quello, colui, coſtui*] ἐκεῖνος, οὗτος, pronomen eſt eadem habens ſignificationem, quam Ille aut Hic, eundemq; in oratione ſitum obtinet. Et modo demonſtratiue accipitur. Cic. libro. 2. Epiſt. Neque enim tu is es, qui, qui ſis, neſcias. Idem pro P. Sylla neque enim una eſt ratio defenſionis ea, quæ poſita eſt in oratione. Modo relatiue. Idem Attic. lib. 1. Venit mihi obuiam puer tuus, is mihi litteras abs te reddidit. Nonnunquam accipitur Is, pro talis, uel eiuſmodi. Idem 2. lib. Epiſt. Is enim tu tur es, & cum me eſſe cupio, ut &c. Cic. Attic. lib. 3. Itaque ego is in illum ſum, quem tu me eſſe uis.

IS, is, urbs à Babylone itinere dierum octo diſtans, apud quam eſt Is fluuius, in Euphratem ſe exonerans: à quo bitumen ædificandis muris Babylonis ſubminiſtrabatur. Auctor Herodot. lib. 1.

ISACA, ſiue (ut in quibuſdam exemplaribus legitur) Iſca, fluuius eſt in Meridionali latere Britanniæ inſulæ, Ptole. lib. 2. ca. 3.

ISAEVS, ἰσαῖος, cum æ, diphthongo, nomen rhetoris pariter & philoſophi quem Philoſtratus in Vitis ſophiſtarum Aſſyrium fuiſſe tradit. Cuius hoc fuit inuentum, cuiuſuis rei argumentum in breue contrahere compendium.

ISAGOGE, p.p. [*Introduttione*] εἰσαγωγή, prima artis, ſcientiæ'ue alicuius rudimenta, ad maiora altioraq; uiam munientia. A Græco uerbo, εἰσάγω, quod ſignificat inſtituo, & prima artis cuiuſpiam elemẽta trado. Quidam ex noſtris uerbum ex uerbo reddentes, Introductionem appellarunt. Gell. lib. 16. cap. 8. Cum diſciplinas Dialecticas induci atque imbui uellemus, neceſſe fuit adire atque cognoſcere, quas uocant dialectici εἰσαγωγάς.

ISAGOGICON, [*Introduttorio*] εἰσαγωγικόν, liber prima artis alicuius præcepta tradens, & ad interiora altiora'ue uiam quandam muniens. Quidam ex noſtris introductorium uertunt, uocabulo inter doctos non ſatis recepto.

ISANDER, ἴσανδρος, filius fuit Bellerophontis & Achimenes, qui quum eſſet bellum inter Lycios, & Solymos, contra Solymos pugnans occiſus eſt.

ISAPIS, penultima producta, fluuius Flaminiæ, propinquus Cæſenæ, ut Strabo lib. 5. ſcribit, Luc. libro. 2. Cruſtuminumq; rapax, & iunctus Iſapis Iſauro.

ISARIA, p.c. fluuius eſt Allobrogum, non procul à Cemeno monte in Rhodanum influens. Vide Pli. lib. 3. cap. 4.

ISATIA, (quod hic pro maris Tyrrheni inſula corrupte legebatur) uide Iſchia.

ISATIS, ἰσάτις, à Græcis uocatur herba quam Latini Glaſtum appellant. Eius duo ſunt genera: Iſatis ſilueſtris, folia habet lactucæ, ſed maiora: caules prætenues, multifidos, quadantenus rubentes: in quorum cacuminibus folliculi multi dependent, quandam linguarum effigiem referentes, in quibus ſemen habet flore tenui & luteo. Satiua, folia habet plantagini ſimilia, uerum pinguiora nigrioraq;, caulemq; duorum cubitorum altitudinem excedentem. Hãc truſatilibus molis premunt, ut herbaceam ſaniem excludant: dein de abacto liquore digerunt in magnos globos, quos in tabulatis in cinere eam putreſcere ſinunt. Toloſates Paſtellum ab effigie paſtillorum: in quos glomerantur, nominant.

ISAVRA, orum, ἴσαυρα, τά, urbs Iſauriæ, quæ eſt Aſiæ regio non procul à Tauro monte, Inter Lycaoniam & Ciliciam ſita. Hanc urbem poſtea Claudius, deducta eo colonia, à nomine ſuo Claudiopolim appellauit, ut eſt auctor Ammianus.

ISAVRIA, ἰσαυρία, regio eſt Aſiæ minoris, proxima Ciliciæ ad Taurum montem, quam Publius Seruilius cognomento Iſauricus ſubegit, & multas piratarum munitiones, quæ in ora maritima erant, ui cepit. Hæc Strab. lib. 12. qui ſe Seruilium uidiſſe ſcribit. Fuiſſe

autem traditur fortunæ adeo tenuis, ut publico funere fuerit elatus. Iſauri populi Iſauriam tenentes.

Isavrvs, Flaminiæ fluuius eſt, qui accepto Iſapi, non procul à Cæſenna in mare Adriaticum influit. Luca. libro. 2. Cruſtumiumq; rapax, & iunctus Iſapis Iſauro.

Ischades, ἰσχάδες, Græco nomine fici aridi appellantur, teſte Polluce: nam σῦκα proprie de recentibus dicuntur.

Ischas, adis, ἰσχάς, raphani agreſtis genus, quod Apion nonnulli, alii Agrioraphanum appellant. Auctor Pli.

Ischaemon, ἴσχαιμον, herba à Thracibus primum inuenta, qua ferunt ſanguinem ſiſti, non aperta modo uena, uerum etiam præciſa. Serpit è terra milio ſimilis, folijs aſperis & lanuginoſis. Auctor Pli. lib. 25. cap. 8.

Ischia, ἰσχία, inſula eſt maris Tyrrheni, altera Oenatridum, è regione Veliæ ſita. Auctor Pli. lib. 3. cap. 7.

Ischia, ἰσχία, oſſa duo ſunt in poſteriore hominis parte oſſi ſacro, in anteriori mutuo κατὰ σύμφυσιν cohærentia. Latine Coxendices appellantur. Vtrunque horum grandi cauatum eſt acetabulo, in quo inſertum femoris caput circumuoluitur.

Ischiacvs ſiue Iſchiadicus, ἰσχιαδικός, qui iſchiade morbo laborat. Plin. libro. 23. cap. 1. Prodeſt ſtomacho, &c. uertigini, torminibus, iſchiadicis. Cato de Re ruſt. cap. 123. Vinum ad iſchiacos ſic facito, &c.

Ischias, adis, ἰσχιάς, λευκάκανθα, herba quædam radice Cyperi, quę commanducata dentium dolorem ſedat. Alij Leucacantham uocant, alij Poligonaton. Plin. lib. 22. cap. 16

Ischias, adis, [*Sciatica*] ἰσχιάς, arthritidis ſpecies eſt apud Æginetam coxendices (quæ ἰσχία uocant Græci) præcipue infeſtans. Vulgo corrupto nomine Sciaticam uocat. Pli. lib. 27. cap. 1. Bibitur propter Iſchiada & ſtranguriam in uino.

Ischomache, es, ἰσχομάχη, uxor Pirithoi fuit, ex Atracia Theſſaliæ regiuncula, alio nomine Hippodamia appellata, quam cum Centauri Pirithoo præripere conarentur, ingenti clade ab Hercule & Theſeo profligati ſunt. Propert. lib. 2. Eleg. 4. Iſchomache Lapithæ genus heroinæ. Dicta Iſchomache παρὰ τὸ ἴσχειν τὴν μάχην, hoc eſt, à cohibenda pugna.

Ischopolis, ἰσχόπολις, urbs eſt Ponti Cappadocii, iuxta Ceraſuntem: teſte Ptolemæo lib. 5. cap. 6.

Ischvria, ἰσχουρία, à Græcis dicitur urinæ ſuppreſſio: quæ octo modis fieri ſolet, inflammatione, duritia, ſanguinis collectione, reſolutione, lapidis procidentia, ulceratione, & lithiaſi.

Isiaci, ἰσιακοί, Iſidis ſacerdotes erant in Ægypto, qui ueſtibus tantum lineis quas illi λινοστολίας appellabant, amiciebantur. A qua conſuetudine emanauit ſcitum illud Plutarchi dictum, Οὔτε γὰρ φιλοσόφους πωγωνοτροφία ποιεῖ καὶ τριβωνοφορία ποιεῖ, οὔτε ἰσιακοὺς λινοστολία. Hoc eſt, Nam neque philoſophos facit barba promiſſior, ueſtiſq; attrita, nec item Iſiacos linei amictus. Habet autem hoc non inuenuſtam prouerbii ſpeciem, Iſiacum non facit linoſtolia, pro eo quod trito uulgi prouerbio dicimus Monachum non perfici cucullo.

Isiphylvs, ἰσίφυλος, pater fuit Proteſilai, cuius meminit Ouid. in Epiſt. Laodamiæ ad Proteſilaum. Vix ſocer Iſiphylus, uix me grandæuus Acaſtus, Vix mater gelida mæſta refecit aqua.

Isis, ſis, & ſidis, Iſim, in accuſatiuo, ἴσις, Inachi filia, Io prius dicta, quæ cum à Ioue adamaretur, metu interuenientis Iunonis in Iuuencam fuit tranſmutata: appoſitoq; à Iunone Argo centoculo cuſtode, artiſſime fuit obſeruata. Tandem implorato Iouis auxilio, cum ad Nilum perueniſſet, priſtinam formam recepit, & ab Ægyptijs mutato nomina Iſis dicta eſt: à quibus etiam numinis loco eſt habita. Lucan. lib. 6. Nos in templa tuam Romana recepimus Iſim. Hoc etiam nomine dicta eſt inſula in ſinu Arabico. Scribit Suidas, Iſim Iouem ex Argo Græciæ urbe rapuiſſe, & cum Iunonem timeret, mutaſſe nunc in bouem candidam, nunc in nigram, nunc in uiolaceam, cumq; ea oberrantem in Ægyptum ueniſſe. Et Iſiacus, a, um, denominatiuum ab Iſide. Iuuen. Saty. 3. Aut apud Iſiacæ potius ſacrariæ lenæ.

Ismarvs, pen. cor. gen. maſc. ἴσμαρος, in plurali neutri, mons Thraciæ aſper & incultus ex una parte, ex alia fertilis uinetis & oliuetis, quem Orpheus incoluit. Virg. 6. Eclog. Nec tantum Rhodope miratur, & Iſmarus Orphea. Eſt item Iſmarus, ἴσμαρος, Stephanus, ſiue, ut apud Pli. legitur, Iſmaron, Cyconum urbs in Thracia, à monte, ad quem ſita erat, nomen habens. Vnde Iſmarius, a, um, id eſt, Thracius.

Ismene, ἰσμήνη, Oedipi filia: ut afferit Stat. 2. Theb. Cyrrhei cuiuſdam iuuenis ſponſa ante nuptias à Tydeo occiſus eſt.

Ismenias, ἰσμηνίας, nomen Thebani uiri optimi tibicinis. Apuleius: Neſcio, inquit, ut Iſmenias, tibiis canere; ut Apelles, pingere; ut Lyſippus, fingere. De hoc Plutar. in Pericle dicit: Cum audiſſet Antiſthenes Iſmeniam optimum eſſe tibicinam, reſpondit, Malus igitur uir eſt: nam ſi probus eſſet tibicen non eſſet.

Ismenivs, menia, menium, id eſt Thebanus. Iſmenides, mulieres Thebanæ.

Ismenvs, p. p. ἰσμηνός, fluuius Bœotiæ, non procul ab Aulide in Euripum Euboicum illabens. Dictus autem putatur Iſmenus ab Iſmeno Pelaſgi filio. Stat. lib. 1. Thebaid. Horruit ingenti uenientem Iſmenon aceruo.

Isocinnamon, ἰσοκιννάμωμον, frutex eſt præſtantiſſimi odoris in iiſdẽ fere naſcens, in quibus & cinnamum naſcitur & caſia. Dictum Iſocinnamum quod cinnami præſtantiam adæquare uideatur. Alio nomine Daphnoidem appellant. Vide Pli lib. 12. cap. 20.

Isocolon, ἰσόκωλον, à Rhetoribus uocatur ſchema, quòd Latinorum nonnulli compar appellarunt: cum ſcilicet periodus duabus aut pluribus ſententiis breuibus, & inter ſe paribus exigitur. Exemplum eius hoc affert Sipontinus, Nequaquam mihi res eſt cum eo, qui neque finem habet cupiendi, neque modum ſtatuit utendi. Nam & multum deſiderare, egentis eſt ſignum: & nihil parcere egeſtatis eſt initium.

Isocrates, p. p. ἰσοκράτης, nomen maximi Oratoris Græci cuius domus cunctæ Græciæ, quaſi ludus quidam patuit, atq; officina dicẽdi. Hic fuit auditor Platonis, ſuauiſſimus orator, & in diuerſo dicẽdi genere nitidus, & comptus. Omnes dicendi ueneres ſectatus eſt, inuentione facilis, honeſti ſtudioſus, in compoſitione diligẽs. Hic nonageſimo quarto anno ætatis eum librum compoſuit, qui Panathenaicus inſcribitur. Centum & ſex annos uixit. Cicero de Orat. Iſocrates uerbis ſolutis numeros primus adiunxit.

Isodomon, ἰσόδομον, uocabant genus ſtructuræ in ædificiis, in quo coria omnia æqualis ſunt craſſitudinis. Nam ubi craſſitudo eſt inæqualis, Pſeudiſodomon appellant. Pli. lib. 36. cap. 22. Græci è lapide duro ac ſilice æquo conſtruunt, ueluti lateritios parietes: cum ita fecerint, Iſodomon uocant genus ſtructuræ. At cum inæquali craſſitudine ſtructa ſunt, Pſeudiſodomon.

Isonomia, ἰσονομία, cum accentu in penultima, Latine Iuris æqualitas dicitur. Cicero 1. de Natura. Summa uero uis infirmitatis magna ac diligenti contemplatione digniſſima eſt, in qua intelligi neceſſe eſt eam eſſe naturam, ut omnia omnibus, paria paribus reſpondeant, hanc ἰσονομίαν, appellat Epicurus, id eſt, æquabilem tributionem.

Isoplevron, ἰσόπλευρον, figura, cuius latera omnia ſunt æqualia. Nam, ἴσον, Græcis æquale ſonat, & πλευρὰ latus.

Isopyron, ἰσόπυρον, herba, quam aliqui uocant phaſeolum, quoniam eius folium, quod eſt aniſo ſimile in pampinos torquetur. Capitula ſunt in ſummo caule tenuia, plena ſeminis melanthii. Plin. lib. 27. cap. 1.

Isostates, ἰσοστάτης, æqualitatis recognitor. C. de Pond. & aur. ill. l. Quoties. Quoties de æqualitate ſolidorum orta fuerit contẽtio, placet, quem ſermo Græcus uocat Iſoſtaten, pro ſua fide & induſtria, ut neq; fallat, neq; fallatur, contentionem dirimere.

Ispalis, ἴσπαλις, Ptolemæo, urbs clariſſima Hiſpaniæ Bæticæ, non procul à freto Gaditano: à qua unus ex quatuor iuridicis Bæticæ conuentibus Hiſpalenſis à Plinio appellatur. Hodie ab Hiſpanis Sebilla dicitur.

Ispellvm, ἴσπελλον, Vilumbrorum ciuitas, non procul à Camertibus: cuius meminit Ptole. lib. 3. cap. 1. Hodie Iſpolum.

Ispopis, ἰσπωρίς, olim uicus fuit ad Syrtim magnam, teſte Ptolemæo lib. 4. hodie ciuitas eſſe creditur ea, quæ Naym appellatur.

Israel, ἰσραήλ, interpretatur Vir uidens Deum: quod nomen diuinitus impoſitum fuit Iacob patriarchæ: à quo Iſraelitæ, ἰσραηλῖται, pen. pro. qui de Iſraelis ſtirpe ſunt oriundi. Hi prius Hebræi dicebantur. Sed poſtquam in duo regna populus Hebræorum diuiſus eſt, tunc duæ tribus quæ de ſtirpe Iuda reges habebant, Iudæorum nomen ſortitæ ſunt: reliquæ decem tribus, Iſraelis nomen tenuerunt.

Issa, ἴσσα, inſula in mari Adriatico, adiacẽs Dalmatiæ, ut tradit Ptolem. lib. 2. cap. ulti. in qua fuit non ignobilis ciuitas eiuſdem nominis. Eſt item Iſſa catellæ nomen apud Marti. Epigram. 138. Iſſa eſt paſſere nequior Catulli.

Issvs, ἴσσος, oppidum Ciliciæ non procul ab Amano monte, circa quod Alexander Darium uicit, unde etiam pro Iſſo Nicopolim appellauit. Ab huius oppidi nomine propinquus ſinus Iſſicus appellatur à Ptolemæo Tab. 4. Aſiæ.

Iste, iſta, iſtud, genitiuo iſtius, pen. indifferente, [*Queſto, coteſto*] οὗτος, proprie dicitur de eo qui apud te eſt, aut de quo loqueris. Cice. Cœlio li. 2. Putas'ne unquam accidere poſſe, ut mihi uerba deeſſent, neque ſolum iſta ueſtra oratoria, ſed hęc etiam leuia noſtratia. Iſtò, aduerbium ad locum, idem ſignificans quod Iſtuc. Plin. Epiſt. 50. Deſtino enim, ſi tamen officii ratio permiſerit, excurrere iſtò. Iſtic, Iſtæc, Iſtoc. pro Iſte hic. Teren. in Heaut. Quid iſtuc quæſo? qui iſtic mos eſt Clitipho? ita'ne fieri oportet? Iſtuccine, pen. cor.

pen.cor.pro iſtud ne.Teren.in Eunuc. Iſtuccine interminata ſum hinc abiens tibi?Iſtiuſmodi,pen.co.nomen indeclinabile: hoc eſt, illius formæ & ſpeciei:uel,talis, Plau.in Moſt. Nihil Moror mihi clientes iſtiuſmodi.Id eſt,tales.

Iſter,Iſtri,ἴςρος,fluuius eſt Europæ longe maximus,qui ortus in iugis Arnobæ montis Germaniæ,ex aduerſo Raurici Galliæ oppidi,multis intra Alpes millibus, ac per innumeras lapſus gentes, ſexaginta auctus amnibus,in Pontum ſex oſtiis euoluitur. Alio nomine Danubius dicitur, præſertim à fonte uſque ad cataractas. quæ ſunt in montibus Daciæ non procul a Taururo oppido. Nam inde deinceps Iſtri nomen aſſumit.Ouidius primo de Ponto:ripæ uicinia binominis Iſtri.

Iſtic,[*Coſti,in coteſto luogo*]αὐτοῦ,aduer.eſt loci quietem uel motum ſignificans eo in loco,in quo tu es.Cic.Vale.li.1.Et ibi malis eſſe ubi aliquo numero ſis,quàm iſtic,ubi ſolus ſapere uideare.

Iſtinc,aduerb.de loco,Cic.ad Att.lib.7.De malis noſtris tu prius audis,quàm ego:iſtinc enim emanant.

Iſtoc,aduerb.pro ab iſto loco. Teren.in Adel.Accede iſtud Parmeno.Nimium iſtoc abiſti.

Iſtac,aduerbium per locum.Teren.in Heauto.Abi deambulatum. CL.dembulatum,quo?S.uah,quaſi deſit locus: Abi ſane iſtac,iſtorſum,quo uis.

Iſtorſum aduerbium,uerſus eum locum,ubi tu es. Teren.in Phor. concede hinc à foribus paululum iſtorſum ſodes Sophrona.

Iſtuc,pro Iſtud.Cicer.pro Quinct.Quo die uadimonium Iſtuc factum eſſe dicis.

Iſthmia,ἴσθμια,inter quatuor ſacra certamina numerantur, quæ quinto quoq; anno in Grecia celebrari ſolent,in honorem Neptuni inſtituta à Theſeo(ut Plutarcho uidetur)aut certe in honorem Palæmonis.ut ex Archiæ poetæ Greco Epigrammatæ colligitur, quod etiam hodie circunfertur. Huius certaminis uictores pinum coronabantur. De inſtitutione horum ludorum ſic ſcribit Plutarchus in Vita Theſei. Theſeus primus Neptuno certamen inſtituit gloriariq; eſt ſolitus, ob Herculem Ioui, ob ſe uero Iſthmia Neptuno celebrari. Quod enim ibidem in Melicertæ honorem inſtitutum eſt,noctu agebatur,initiandi magis,quàm ſpectaculi ſpeciem præferens.Hactenus ille. Dicta autem ſunt Iſthmia,à Peloponneſi iſthmo, in cuius faucibus celebrabantur, non procul à Neptuni templo,quod illic erat primis celebre.

Iſthmus,Iſthmi,ἰσθμός,eſt anguſtia illa intermedia inter peninſulam & continentem,& ueluti quædam ceruix, quę à continente, uelut à corpore gracileſcens,peninſulam cum continente,tanquã caput cum reliquo corpore connectit. Iſthmo opponitur Porthmus,id eſt,fretum anguſtum inter duas cõtinentes, quale eſt Fretum Gaditanum,exiguo interuallo Europam ab Africa diuidens. Iſthmus omnium celeberrimus,eſt ille,quem, & Corinthiacum, & Achaicum uocamus, quinque tantum millium ſpatio Ægæum mare ab Ionio ſubmouens,anguſtoq; tramite Helladi Peloponneſum annectens.In huius Iſthmi faucibus Corinthus olim ſita fuit totius Peloponneſi urbs clariſſima.

Iſtri,orum,ἴςροι,Iſtriæ populi,à Colchis(ut putatur) oriundi. Lucan.li.3.Detegit orta dies ſtantes in puppibus Iſtros.

Iſtria,ἰςρία,Italiæ regio,poſt flexum Adriatici ſinus,Illyrio contermina,quæ in latitudine ſexaginta paſſuum millia, in circuitu centum uiginti quinque millia complectitur à Phormione, nunc Tiſano fluuio ad Banaticum ſinum,in quo Arſia Amnis decurrens, Iſtriam ab Illyrio dirimit.Iſtrorum gentem,fama eſt,originem à Cholchis duxiſſe,miſſis ab Aceta rege ad Argonautas perſequendos:qui ut à Ponto intrauerunt Iſtrum,nec raptores inueniſſent, ſiue metu regis, ſiue tædio longæ nauigationis iuxta Aquileiam conſederunt, Iſtrique ex amnis nomine, quo à mari conceſſerant ſunt appellati.In ea eſt Iuſtinopolis urbs,quàm Iuſtinus imperator extruxit.

Iſtropolis,ἰςρόπολις,Thraciæ urbs,non procul ab oſtiis Iſtri,Mileſiorum colonia. Auctor Pli.lib.4. cap.11.

Iſura,inſulæ eſt ſinus Arabici,apud Plin.li.6.cap.28.

I ANTE T.

Ita,[*Si,coſi,à queſto modo,in tal maniera*]οὕτως,aduerbium eſt ſimilitudinis idem ualens quod Sic.Cicer.in Verrem, Eſt ita,ut dicitur, iudices.cum negatione idem fere ualet quod ualde.Cic. li.3.Epi. Caſſius non ita multum ſorore utitur.Idem 2.de Finib.Acceſſione utuntur non ita probabili. Idem de Clar.ora. Ille non ita pridem abiit.Teren.in And. Non ita diſſimili ſunt oratione ac ſtylo. Quandoque optantis.Pacuuius: Ita te dii ament, Ita tibi pro uoto ſecundent omnia. Quandoque illatiua coniunctio eſt pro igitur. Cicer. Ita nobiliſſima ciuitas Græciæ,& olim potentiſſima,ſepulcrum ciuis ſui ignoraſſet, niſi ab homine Arpinate didiciſſet. Similiter quando cõponitur cum Que,ſemper eſt coniunctio cauſſalis,& habet accentum in prima ſyllaba,idemq; ſignificat, quod ergo uel igitur. δι᾽ οὖν,Si autem duæ partes ſunt habet accentum in penultima & dicimus Itaque, καὶ οὕτως. Terent. in And. Imò ita uolo,itaque poſtulo,ut fiat.

Ita ſane, [*Certamente coſi*]ναί,πάνυ γε, concedentis eſt particula cum affirmatione.

Italia,ἰταλία,Europæ regio,prius Heſperia dicta,ab Heſpero Atlantis fratre,qui a fratre ex Africa pulſus,& Hiſpaniæ & Italię dedit nomen.Siue(ut Macrobius inquit) ab Heſpero ſtella quòd occaſui ſubiecta ſit. Dicta etiam fuit Oenotria, uel à bonitate uini quod in Italia naſcitur(nam Græci, οἶνον, uinum dicunt) uel ab Oenotrio Sabinorum rege.Poſtea Italia, ab Italo Siculorum rege,qui agriculturam Italos docuit, & leges condidit, eamq; partem in qua poſtea Turnus regnauit,à ſuo nomine Italiam appellauit.Cic.de ora. Referta quõdam Italia Pythagoreorum fuit. Vir. li.1.Æn.Eſt locus,Heſperiam Graii cognomine dicunt, Terra antiqua,potens armis atq; ubere glebæ, Oenotrii coluere uiri,nunc fama,minores Italiam dixiſſe, ducis de nomine gentem. Timæus, & Varro,à bobus uocatam dixerunt, quoniam Tauri Græca ueteri lingua, Itali uocati ſunt, à quorum multitudine, & pulchritudine Italiam dixerunt. Latium autem & Auſonia, non totius Italiæ, ſed partium quarundam ſunt nomina. Latium enim, eſt ea pars Italiæ quæ citeriori Tiberis ripæ adiacet,ubi hodie eſt Roma. Auſonia uero dicta fuit Italię regio maritima, inter eam agri Brutii parté quæ Siciliæ obiicitur, & Salentinos intercepta. unde etiam uicinum mare Auſonium appellatum fuit. Eſt autem omnis Italia in formam cruris inter Adriaticum, & Tuſcum mare, à iugis Alpium dorſoq; Apennini porrecta, ſe paulatim attollens uſque ad fretum Siculum. In ultimo ſui ſcinditur in duo cornua, quorum alterum Ionium ſpectat mare, alterum Siculum, in extremitate Rhegium oppidum habens. Eius longitudo, quæ ab Auguſta prætoria quæ in Alpino fine ſita eſt, per Romam Capuamq; porrigitur, uſq; ad oppidum Rhegium, Solino teſte. decies centena & uiginti millia paſſuum continet: latitudo uero quadringenta decem, ubi maior latitudo: ubi uero minor, centum triginta ſex, habetq; umbilicum in agro Reatino. Olim tamen ex latere maris ſuperi Rubiconem fluuium pro finibus habuit. Diuiditur autem in ſedecim regiones. ſ. Liguriam, Hetruriam, Latium, Campaniam, Lucaniam, Calabriam, Apuliam, Samnium ſiue Aprutium, Picenum, Flaminiam, & Æmiliam, ſeu Romandiolam, Vmbriam, nunc ducatum Spoletanum, Galliam Ciſalpinam, Venetiam, nunc Marcham Taruiſanam, Iapidiam, & Carniam, nunc Forum Iulium, & Iſtriam.

*Italia ſic deſcribitur à Siculo Flacco in libro de conditionibus agrorum. Ab alpibus in mare porrigitur: à tribus lateribus exteras gentes intuetur: à Sicilia uſque ad Galliam omne litus Africum eſt contrarium: ruſus à Leucoperta pars, quæ ad mare attingit, Macedoniæ & aliquam Epiri partem ſpectat. Adriaticum uero litus Illyricum contra ſe habet.

Italica,ἰταλικά, urbs Pelignorum, quæ alio nomine Corfinium dicitur, ut ait Strabo. lib.5. Alia Hiſpaniæ Bæticæ, in conuentu Hiſpalenſi, teſte Plin.lib.3.cap.1.patria Silii Italici, à qua & Adrianus Imperator ortum habuit.

Italicenſes, ἰταλικήσιοι, dicti ſunt populi ab Italica Hiſpaniæ Bæticæ urbe.

Italicum, ἰταλικόν, philoſophiæ genus quoddam nuncupatum, ea parte Italię quę quondam magna Græcia dicta eſt, quod(ut docet Aug.li.8.de ciui.)auctorem habuit Pythagoram Samium: à quo etiam ferunt ipſum Philoſophiæ nomen exortum.

Italicus,a,um, ἰταλικός, ut, Oræ Italicæ. Ouid. 15. Meta. Graiis quis Italicis auctor poſuiſſet in oris Mœnia.

Italus,a,um, ἰταλός, quod ex Itala eſt: ut, Gens Itala. Cic. de Ar. Itali, ac Latini. Vir.6.Æne. Qui maneant Itala de gente nepotes. Hora.2.Car.7.Diis patriis, Italoq; cælo.

Itaque. Cic. pro Clu. Itaq; feci, &c.

Item, [*Similmente*] ὁμοίως, ὡσαύτως, aduer. ſignificat ſimiliter, quaſi iterum idem. Auctor Donatus, & Valla lib.2.cap.51.Cic.de Ora. In re eſt Item Rediculum.

Iter [*Viaggio*] πορεία, ὁδοιπορία, iteris, ſecundum Priſ. & Itineris, ab antiquo nominatiuo Itiner, quo ueteres uſi ſunt. Plaut.in Mer. Ergo itiner meum exequi me ſines? Genitiuus etiam Iteris, quamuis hodie non ſit in uſu, legitur tamen ablatiuus Itere apud Lucretium lib.5.concuſſos itere, & labefactos aere multo. Dictum iter, ab eundo, cuius ſupinum eſt Itum, ſiue ab Ito frequentatiuo. Eſt autem Iter idem fere quod uia, uel Profectio ipſa, uel etiam nauigatio, ut apud Teren. Ain' tu tibi incommodum eueniſſe hoc iter? Iter facere, ὁδοιπορεῖν, eſt ire, quod & Iter tenere, τῆς ὁδοῦ ἔχεσθαι, dicimus. Vir.1.Æne. Quo'ue tenetis iter? Habere iter, idem quod iturum eſſe: ut, Iter habeo ad Cæſarem. ideſt, oportet me ire, uel iturus ſum ad Cæſarem. At Viam facere, ὁδοποιεῖν, non eſt iter facere: ſed locum, ubi non erat uia, aperire: quod etiam dicimus

Viam munire. Iter pro, incœpto, & inſtituto. Cic. ad Q. fratrem li. 3. Quare neque ego impediri Cice. iter, atque illam diſciplinam uolo: & ipſe puer magis illo declamatorio genere duci, & delectari uidetur: in quo quoniam ipſi quoq; fuimus, patiamur illum ire noſtris itineribus. Id eſt, noſtro dicendi genere.

ITERATIO, onis, ἀνάληψις, repetitio, reſumptio. Ci. in Orat. Idemq; ſi quæ uerborum iterationes contentionem aliquã, & clamorem requirent, erunt ab hac ſummiſſione orationis alienæ. Iteratio, arationis genus, qua ager ſecundo proſcinditur, apud Pli. lib. 18. cap. 20. Iteratio præterea ſecunda olearum preſſura dicitur, apud Colum. li. 12. cap. 50. apud Gel. lib. 3. cap. 18. legitur Iterare pro Iter facere. Sed eos (inquit) Senatores, qui Magiſtratum curulem nondum acceperant, pedibus iterauiſſe in curiam. Quo tamen in loco omnino legendum puto Itauiſſe.

ITERO, ras, penult. corre. [*Rifare, replicare*] ἀναλαμβάνω, repeto, reſumo, quaſi iterum aliquid ago. Liu. lib. 1. ab urb. Reſiſtere, atq; iterare pugnã iubet. Iterare æquor, apud Hora. lib. 1. Carm. Ode. 7. pro iterum nauigare. Iteratu ridiculum. Plau. Caſin. Iterandum eadem iſta mihi, Cic. ad Att. lib. 14. Iterare campum, terrã, agrum pro iterum proſcindere. Colum. libro. 2. cap. 4. igitur uliginoſi campi proſcindi debent, poſt Idus menſis Aprilis: quo tempore cum arati fuerint diebus interpoſitis circa ſolſtitium, quod eſt nonum, uel octauum Calendas Iulias, iteratos eſſe oportebit: ac deinde circa Septembris Calendas tertiatos. Idem, Colles pinguis ſoli, &c. Februario ſtatim proſcindendi ſunt: deinde de Aprili medio uſque in ſolſtitium iterandi, tertiandiq;.

ITERVM, [*Vn'altra uolta, di nuouo, ancora*] αὖθις, αὖ, aduerbiũ, idẽ ualens, quod rurſus. Virg. 4. Eclo. Atq; iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles. Interdum ſignificat ſecundo ἐκ δευτέρου. Cice. lib. 1. de Inuent. Primo quidem decipi incommodum eſt, iterum ſtultum, tertiò turpe.

ITHACA, Ἰθάκη, inſula eſt in mari Ionio, ante Epirum, in qua regnauit Vlyſſes. Cic. lib. 1. de Orat. Ac ſi nos id (inquit) quod maxime debet, noſtra patria delectat, cuius rei tanta eſt uis, ac tanta natura, ut Ithacam illam inaſperrimis ſaxulis, tanquam nidulũ, affixam, ſapientiſſimus uir immortalitati anteponeret: quo amore tandem inflammati eſſe debemus in eiuſmodi patriam, quæ una in omnibus terris domus eſt uirtutis, imperii, dignitatis? Hæc ille. Ab Ithaca, Vlyſſes Ithacus dicitur & Ithacenſis. Vir. li. 2. Æn. Hoc Ithacus uelit, hoc magno mercentur Atridæ. In Ithaca urbs eſt eiuſdem nominis: item mons Neritos, νήριτος, à quo tota inſula interdum eſt Neritos appellata, ut annotauit Seruius in illud Vigilii 3. Aeneid. Iam medio apparet fluctu nemoroſa Zacynthos, Dulichiumq; Sameq;, & Neridos ardua ſaxis, &c.

ITHYREVS, a, um. Cic. in Anton. Itherei Barbari cum ſagittis.

ITHOME, Ἰθώμη, oppidum eſt in Phthiotide Theſſaliæ regione, cuius meminit Home. in Catalo. Eſt & altera Ithome, in agro Meſſenaico, quam Lacedæmonii poſt decem annorum obſidionem in deditionem acceperunt: ut refert Thucydides lib. 1. Stat. lib. 4. Theb. Planaq; Meſſene, montanaq; nutrit Ithome.

ITIDEM, pen. cor. [*Medeſimamente, ſimilmente, parimente*] παραπλησίως, ſimiliter, eodem modo, quaſi iterum idem. Ter. in An. Ibo ad eum, atque hæc eadem quæ tibi dixi, dicam itidem illi. Suet de Auguſt. Centuriones ſtatione deſerta, itidem ut manipulares, capitali animaduerſione puniuit.

ITINERARIVM, ὁδοιπορικόν, deſcriptio itineris, hoc eſt, commentarius earum rerum quæ in itinere acciderunt.

ITINEROR, raris, [*Far uiaggio*] ὁδοιπορέω, iter facio. Vtitur hoc uerbo Apuleius, & recentiores quidam. Alioqui apud claſſicos ſcriptores non temere occurrit.

ITIO, onis, [*L'andare, il partirſi*] πορεία, profectio, actus eundi. Cic. Att. De obuiam Itione faciam ut ſuade: Ter. in Phor. Hæccine erant itiones crebræ, & manſiones diutinæ Lemni?

ITO, tas, [*Andar frequentemente*] φοιτάω, frequenter adeo: unde proprie de pueris dicitur ludum adeuntibus. Suet. de Clar. Rhetorib. Maiores noſtri, quæ liberos ſuos diſcere, & quos in ludos itare uellent, inſtituerunt. Cic. epi.

ITON, onis, Ἴτων, oppidum eſt in Phthiotide Theſſaliæ regione, ea in parte, qua Crocium campum Amphryſus fluuius irrigat.

ITONIA, Ἰτωνία, cognominata eſt Minerua, quod hoc in oppido eximium haberet templum, ſummoq; cultu uenerarētur. Fuit & Itoniæ Mineruæ templum in Bœotia. Vide Strabonem lib. 9.

ITVRVM, Ἴτουρον, Vmbriæ oppidum eſt, non procul ab Iſpello. Auctor Strabo lib. 5.

ITVRAEI, Ἰτουραῖοι, populi Syriæ Cœles in Arabiam uergentem, accolas, qui plana incolunt, perpetuis excurſionibus infeſtantes, teſte Plin. lib. 5. cap. 23. & Strab. lib. 16. Hos arcu plurimum uſos fuiſſe memoriæ traditur: unde Ituræi arcus a Poetis maxime celebrantur. Vir. 2. Geo. Ituræos taxi curuantur in arcus. Luca. li. 7. Ituræis curſus fuit inde ſagittis. Cic. 5. Phil. Ituræi, barbari cum ſagittis.

ITVS, us, [*Andata*] πορεία, uerbale ob Eo. idem ſignificãs, quod Itio, uel profectio. Cic. Att. lib. 15. Quis porro noſter itus, reditus, uultus, inceſſus inter iſtos?

ITVRISSA, Ἰτούρισσα, ciuitas eſt Hiſpaniæ citerioris in tractu Vaſconum, cuius meminit Mela lib. 3. & Ptol. lib. 2. cap. 6.

ITYLVS, & Neis, filii fuerunt Zethi, ex Ædone coniuge, quorum Itylum mater noctu per errorem interfecit, putãs eum eſſe Amalea Amphionis filium: inuidebat enim uxori Amphionis, eo quod ei ſex eſſent filii maſculi. Quæ cum errorem ſuum cognouiſſet, optauit mori, ſed deorum commiſeratione in Carduelem uerſa, Itylum defler.

ITYMONEVS, teſte Homer. Hyperochi filius, uir in primis ſtrenuus: qui in bello Pyliorum cum Elidenſibus à Neſtore iaculo eſt interfectus.

ITYPHALLI, ἰθύφαλλοι, dicti ſunt in ſacris Bacchi, qui Phallum ſequebantur muliebri ueſte induti, & ad carminis phallici, ſiue Ityphallici numeros ſaltantes. Erat autem Phallus, teſte Suida, membri uirilis effigies, quę primũ ex ficulno ligno, poſtea uero ex aluta rubra fieri ſolet, qui ſibi ita inter femina adaptabant, ut inde enata uideretur.

ITYS, Ἴτυς, Terei & Prognes filius fuit, qui (ut eſt in fabulis) à Progne matre diſcerptus, & patri epulandus appoſitus, in Phaſianum mutatus eſt. Auctor Seruius apud Virg. in Sileno. Ouid. ad Liuiam: Deflet Threicium Daulias Itym. Vide Progne.

I ANTE V

IVBA, rex Mauritaniæ fuit, Pompeianarum partium conſtantiſſimus aſſertor, qui Curionem à Cæſare in Africam miſſum, cum omnibus copiis deleuit. Victo uero Pompeio, cum Scipione copias coniunxit: commiſſoq; prœlio ſuperatus, cum nulla iã ſpes reliqua eſſet, magnifice epulatus, cum Petreio mutuis uulneribus concurrens, fortiſſime cecidit. Plu. in uita Cæſaris. De iuba (inquit) rege triumphauit. Eius filius Iuba quoq; nomine, puer admodum in eo deductus eſt triumpho: fortunatiſſimam utique captiuitatem, qua effectum eſt, ut ex barbaro inter doctiſſimos ſcriptores connumeretur. Cic. de Diui. Dionyſii equus habuit apes in iuba.

IVBE, arum, [*Crini*] χαίτη, crines animalium à collo pendentes. Cæſar 1. Belli. Galli. Equorum iubis ſubleuati.

IVBAR, iubaris, pe. co. [*Il ſplendor del Sole, ò d'altra ſtella*] σέλας, proprie eſt ſplendor ſolis, aliorum'ue ſiderum, iubarum quandam ſimilitudinem referens. Virgil. 4. Æn. It portis iubare exorto delecta iuuentus. hoc eſt, exorto ſolo, uel ſolaribus radiis, non autem Lucifero, ut, quidam interpretantur: quod ex eo quod præcedit, facile poteſt intelligi. Vbi primos craſtinus ortus Extulerit Titan, radiiſq; retexerit orbem. Ouid. 1. Faſt. Et tremulum ſumma ſpargit in æde Iubar. Et non tantum de Solis ſeu ſtellæ claritate dicitur, ſed etiam de cuiuſcunque rei ſplendore, ut auri, argenti, gemmarum aut ſimilium rerum. Vnde & ad maieſtatem hominis transfertur. Claud. Per fratris regale iubar.

IVBATVS, a, um, quod iubas habet. Vnde iubati, χαιτήεντες, leones, dicuntur, qui iubas habent, ad differentiam, qui iubas non habent. Iubati angues, id eſt criſtatis, & ceruicibus erecti. Plaut. in Amph. Deuolant angues iubati deorſum in impluuium duo. ad Her. Tanquam iubatus Draco.

IVBEO, iubes, iuſſi, iuſſum, [*Comandare*] κελεύω, προστάττω, impero, præcipio, mando. Teren. in Eun. Iubes ne? H. Iubeo, cogo, atq; impero. Cic. in Ver. Iubeo te ſine cura eſſe. Quinct. 9. Declam. Nam quamuis in feſtum latronibus mare iuſſus intraui: neq; diſſimulauerim magnas fuiſſe cauſſas patri, cur hoc mihi imperaret. Interdum ponitur pro rogare. Ver. lib. 2. Æn. Infandum regina iubes renouare dolorem. Interdum pro precari, optareq;: ut iubeo te ſaluare, iubes me bene ſperare: Teren. in And. iubeo Chremetem ſaluere. Interdum pro decernere, ψηφίζω ut Populus iuſſit, id eſt, decreuit. Inuenitur aliquando hoc uerbum cum accuſatiuo. Luca. lib. 2. Iamq; ſecuturo iuſſurus claſſica Phœbo.

IVSSVM, us, & ſi, πρόσταγμα, ἐπιταγή, id eſt, mãdatum. Pla. in Amph. Iouis iuſſu uenio. Idem in Curc. poſtquam ſuo iuſſo profectus perueni in Cariam. Siſen. lib. 3. Tamen Tudertibus ſenatuſconſulto & populi iuſſo dat ciuitatem. A Iuſſus componitur iniuſſus, us. Terent. in Hec. Quamobrem incendor ira, te eſſe auſum facere iniuſſu me o, δίχα προστάγματος.

IVBILATVS, eſt clamor ruſticorum, Quiritatus urbanum, ut oſtendit Valla ex Varronis auctoritate.

IVBILO, as, pe. cor. [*Giubilare, far feſta*] ἀγαλλιάομαι, eſt ruſtica & incondita uoce gaudium teſtari. Iubilare (inquit Feſtus) eſt ruſtica uoce inclamare. Auguſtinus uero ſic: Iubilare proprie eſt, gaudium uerbis non poſſe explicare, & tamen uoce teſtari, quod corde conceptum eſt, & uerbis explicari non poteſt.

IVBILVM, li, ἀγαλλίαμα, dicitur id quod ex gaudio fit uoce, nec tanem

men uerbis explicatur. Silius lib.43. Et lætus ſcopulis audiuit iu bila Cyclops.

Ivcvnde, aduerbium, ſuauiter, dulciter. Cic.1.de Finib. Clamat Epi curus is, quem uos nimis uoluptatibus eſſe deditum dicitis, non poſſe iucunde uiui, niſi ſapienter, honeſte, iuſteq; uiuatur, &c.

Ivcvnditas, ἡδύτης, amœnitas quædam ex qua naſcitur uoluptas. Ci. ad Att. Nihil mihi unquã ex plurimis tuis iucunditatibus gratius accidiſſe, quàm quod meã Tulliolam diligentiſſime coluiſti.

Ivcvndor, aris, [*Hauer piacere, riceuer dilettatione*] ἡδύνομαι, uoluptate, & delectatione afficior. Lactan. li.4. Quotidie autem iucun dabar ante faciem eius, cum lætaretur orbe perfecto, gaudio affici. Inuenitur etiam iucundo, das. Auguſt. libr.17. de Ciuit. Exaltaſti dexteram, iucundaſti omnes inimicos eius. Apud Claſſicos neu trum facile inuenias.

Ivcvndvs, a, um, [*Soaue, dolce, diletteſo, giocondo*] ευτράπελος, ἡδύς, ſuauis, gratus, lætitiam, & uoluptatem afferens: à iuuando dictum, teſte Cice. 2. de Fin. Propterea quod quæ iucunda ſunt mentem, ſenſus iuuent. Vnde Iucundæ litteræ, Iucunda oratio, Iucundus aſpectus. Cice. ad Att. Fuit mihi ſæpe & laudis noſtræ gratulatio tua iucunda, & timoris conſolatio grata.

Ivdaea, dææ, ἰουδαία, quæ, & Palæſtina dicitur, Syriæ regio eſt, à quo Iudaicus, ca, cum, pro Iudæus, a, um, ſicut Hebraicus, Euboicus: pro Hebræo, Achæo, Euboeo. Iuuen. Saty. 14. Iudaicum ius ediſcunt. Diuiditur autem Iudæa in Galilæam, hoc eſt in eam partem, quę Syriæ iuncta eſt, & Peræam, hoc eſt, ulteriorem, quæ Arabiæ & Ægypto proxima eſt, à ceteris Iudææ partibus Iordane amne diſcreta. Reliqua autem Iudæa diuiditur in decem Toparchias: quas uide apud Pli. lib.5. cap.14. Dicta autem eſt Iudæa à Iuda filio patriarchæ Iacob, cum antea diceretur terra Canaam. Vide interpretationes dictionum Biblicarum.

Ivdaei, ἰουδαῖοι, qui & Hebræi, à Iuda filio Iacob dicti ſunt. Nã licet fuerint duodecim tribus, quæ à duodecim filiis Iacob deſcenderunt, à Iuda tamen primo genito oẽs Iudæi ſunt appellati: quia (ut Auguſti. inquit) de ſtirpe eius regnũ ueniebat Iudæis. Prophetauerat enim Iacob dicens: Non deficiet princeps de Iuda, nec dux de femorib. eius, donec ueniat, qui promiſſus eſt. De tribus autem Iuda uenit Dominus noſter Iesvs Christvs.

Ivdaevs, a, um, Cic. de Pro. Iudæi & nationes natæ ſeruituti.

Ivdaicvs lapis, ἰουδαϊκὸς λίθος, inde nomen accepit, quod in ſola Iudæa naſcuntur. Candidus eſt, figura glandis, lineis diſtinctus inter ſe æqualibus, uelut torno factis. Auctor Dioſc. lib.5. Retinet nomen in officinis.

Ivdaicvm aurum. Cic. pro Flacco.

Ivdex, cis, [*Giudice*] κριτής, δικαστής, quaſi ius dicẽs populo, ſiue quod iure diſceptet. Iure autem diſceptare, eſt iuſte iudicare. Eſt itaq; iudex, qui ex iuriſdictione proprie, aut ſibi delegata, & commiſſa, ius habet cauſas litigantium cognoſcendi. Et qui ex propria iuriſdictione illud habet, dicitur Iudex ordinarius, Qui uero ex delegata dicitur Delegatus, ſeu Extraordinarius. Cic. pro Sext. Roſc. L. Caſſius ille, quem populus Romanus ueriſſimum & ſapientiſſimum iudicem putabat identidẽ in cauſſis quærere ſolebat, cui bono fuiſſet. Iudex rerum, pro æſtimatore. Hora. 2. Serm.7. At ipſe ſubtilis ueterum iudex, & callidus audis. Cice.3. de Fin. Quia te æquiſſimum habeo eorum ſtudiorum, quæ mihi communia tecum ſunt, æſtimatorem & iudicem.

Ivdicatvm, ti, ſubſtantiue: eſt (ut ait Cicer. 2. In.) de quo iam ante ſententia alicuius, aut aliquorum conſtitutum eſt. Idem pro Flac. Frater meus pro ſua æquitate prudentiaq; decreuit, ut ſi iudicatum negaret, in duplum iret.

Ivdicato, aduerb. idem quod maturo iudicio, & non temere. Gell. lib.14. cap.1. An ita ſerio, iudicatoq; pronunciaret.

Ivdicatvs, us, ui [*Giudicio*] iudicatio, iudicãdi facultas, uel officiũ iudicis. Cice. ad Atti. li.12. De Cocceio & Libone quæ ſcribis, approbo: maxime quòd de iudicatu meo reſponſum ſit.

Ivdicialis, & hoc iudiciale, [*Ciò che à giudicio s'appartiene*] δικαστικός, quod ad iudicium pertinet: ut Iudiciale genus cauſſarum, Ci. 1. de Inuentio. Iudiciale eſt, quod poſitum in iudicio, habet in ſe accuſationem & defenſionem, aut petitionem & recuſationem. Iudiciales ſuppreſſiones, Cicero pro Cluentio. Iudicialis moleſtia, Idem ad Attic.

Ivdiciarivs, a, um, δικαστικός, quod ad iudicem, ſiue ad iudicium pertinet ut, Controuerſiæ iudiciariæ, Cic.3. Verr. Vt finis aliquan do iudiciariæ controuerſiæ conſtitueretur. Cicer. pro Cluen. Hic ille planus improbiſſimus, quæſtu iudiciario paſtus, &c. Idẽ in Piſon. Ecquid uides, ecquid ſentis, lege iudiciaria lata, quos poſthac iudices ſimus habituri?

Ivdicivm, cii, [*Giudicio*] κρίσις, δίκη, eſt legitima diſceptatio duorũ aut plurium coram iudice. Cicero pro Quinct. Roſc. Aliud eſt iudicium, aliud arbitrium: iudicium eſt pecuniæ certæ, arbitrium in certæ. Capitale iudicium, Quinct. lib. quarto, capite primo. Iudicium capitis, Cicer. primo Tuſculanarum, Apud Iureconſultos ua riis modis dicitur iudiciũ: ſed illud in primis accipitur, quod pro ordinatione cauſſæ diſcutiendæ in iure fit corã iudice. Et eſt actus legitimus trium perſonarum ſcilicet iudicis, actoris, & rei. Quinctilian. libro ſeptimo, capite quinto. Iudicium redditur, an reus cauſſa ſit mortis. Accipitur etiam iudicium pro exiſtimatione, ſiue opinione alicuius. Cicero de Claris Oratoribus. Intraque parietes aluit eam gloriam, quam nemo quidem meo iudicio eſt conſecutus.

*Ivdicia. Satis eſt obſcura & perturbata iudiciaria cognitio. itaque ſtudioſis utile futurum putamus, ſi, quæ legendis ueterum libris obſeruauimus, afferantur. ſic enim aut tota res patebit, aut certe minus obſcura uidebitur. Ac primum illud ponam, decem leges à me eſſe notatas, quæ diuerſis temporibus Romæ de iudiciis latæ ſint, Semproniam, Seruiliam, Liuiam, Plotiam, Corneliam, Vatiniam, Aureliam, Pompeiam, Iuliam, Antoniam: quibus de ſingulis agendum eſt. Ante C. Sempronii Gracchi tribunatum ſoli ſenatores uetuſtiſſima, ut opinor, Romuli lege, iudicabant, exceptis cauſſis, in quibus de pecuniis ob iudicandum captis agere tur. nam de his ad equites quæſtio pertinebat. idque non antiquũ fuiſſe, ſed tributum eſſe equeſtri ordini ætate Ti. Sempronii Gracchi Tiberii, & C. patris, qui etiam ſenatum, quòd id fieri paſſus eſſet, reprehenderit, cum futuras ex eo publicas diſcordias ca lamitateſq; prædiceret; Appianus hiſtoriæ ſuæ libro 1 ſcriptum re liquit. C. Gracchus, Tiberii filius, tribunus pl. Cn. Domitio Ahe nobarbo C. Fannio Nepote cos. legem tulit, quam paucis ante an nis frater eius Tiberius ferre conatus erat, ut equites ſoli iudicarent. ſic enim ex Velleio Pediano, Appiano, Cicerone ipſo cognoſcitur. Poſtea Q. Seruilius Cæpio conſul, qui poſtea cum Cimbris male pugnauit, legem rogauit, ut, cum equitibus, qui antea lege C. Gracchi ſoli iudicauerant, etiam ſenatores iudicarent. hanc tamen legem, quam & Caſſiodorus, & Obſequens, & Cicero ipſe latam ſignificant, non multo poſt eſſe abrogatam, ex eo ſuſpicor, quòd paucis poſt annis Norbanum, quo accuſante Cæpio damnatus erat, non ab equitibus, & ſenatoribus, ſed à ſolis equitibus eſſe iudicatum, Cicero lib.11. de oratore declarat his uer bis. Animos equitum Romanorum, apud quos tum iudices cauſſa agebatur, ad Q. Cæpionis odium, à quo erant ipſi propter iudicia abalienati, renouabam, atq; reuocabam. Facit etiam mecum illa ratio, quòd, cum M. Liuius Druſus tribunus pl. Philippo & Cæſare cos. legem tulerit, ut cum equitibus ſenatores iudicarent quod proxime probabimus: manifeſtum eſt, ſolos equites ante Druſi tribunatum iudicaſſe. Præterea, ſcriptum eſt apud Ciceronem in oratione pro C. Cornelio, non ante legem Plotiam ſenatores cum equitibus iudicaſſe. at, legem Plotiam Pompeio Strabone & Porcio Catone cos. latam eſſe, Pedianus docet. ex quo, legis Seruiliæ de communicandis inter equites & ſenatores iudiciis nullam habitam eſſe rationem, ac ne Liuiæ quidem, quæ id ſanxit, facile eſt cognoſcere. Poſt Cæpionem M. Liuius Druſus tribunus pl. eius Druſi filius, quo tribuno pl. ad labefactandam C. Gracchi potentiam ſenatus uſus erat, L. Marcio Philippo Sex. Iulio Cæſare cos. tulit ad populum ut cum equitibus ſenatores cauſſas cognoſcerent. cuius legibus, Philippo conſule referente, S. C. ſublatis, in eundem, quo antea fuerat, ſtatum re iudiciaria reſtituta, ſoli equites ex lege Gracchi iudicarunt. Anno deinde interiecto, M. Plautius Silanus tribunus pl. Cn. Pompeio Strabone L. Porcio Catone cos. qui fuit annus belli Italici ſecundus, tulit ad populum, ut ſingulæ tribus è ſuo numero quinos denos, per annum iu dicaturos, ſuffragio crearent. quo factum eſt, ut ſenatores quoque in eo numero eſſent, & quidam etiam ex ipſa plebe. Poſt uictor Sylla, dictator primus reip. conſtituendæ cauſſa factus, infenſus equitibus, quia pro Cinnanis partibus ſteterant, legem tulit, ut nemo, niſi qui ſenator eſſet, iudicare poſſet. quod ante C. Gracchi tribunatum fieri ſolitum eſſe, diximus. Sylla mortuo, quod ille ſan xerat, per annos xi ſeruatum eſt, hoc eſt uſque ad Cn. Pompeii & C. Craſſi primum conſulatum. quo anno L. Aurelius Cotta prætor populum rogauit, populuſq; iuſſit, ut tres ordines, ſenatores, equites, tribuni ærarii ſimul iudicarent. tametſi. & centurionibus aditum ad res iudicandas patuiſſe hac ipſa lege, & ſequentibus duabus, de quibus dicemus, Pompeia, & Iulia, cenſu tamen præfinito, Cicero docet in Philippica prima. uidetur autem Paterculus, niſi mendoſi libri ſunt, neq; tempus, neq; ſententiam huius le gis perfecte nouiſſe: qui lib.11. legem à Cotta latam per id tempus ſignificet, quo Gabinius tribunus pl. rogationẽ tulit, ut Pompeius contra piratas ſummo cum imperio mitteretur. quod falſum eſſe conſtat. nam Gabinius biennio poſt Pompeii conſulatum hoc eſt Piſone & Glabrione cos. eam legẽ tulit: quod & Velleius ipſe aſſerit, & inde facile licet exiſtimare, quòd, abſoluto bello pi-

ratico,ſtatim C.Manlius tribunus pl.tulit ad populum,ut Mithridaticum bellum Pompeio mandaretur. id Plutarchus Velle iusq; confirmant.Manliam autem legem Cicerone prætore latam eſſe luculenta ipſius oratio declarat.porro Ciceronem geſſiſſe præturam Lepido & Tullo cos.qui fuit annus poſt Piſonis & Glabrionis conſulatũ proximus,quis eſt qui ignoret?teſtem habemus Pedianum:ut alia,quæ facile probarent, argumenta prætermittam.tulit igitur de piratico bello rogationem Gabinius tribunus pl.Piſone & Glabrione cos.at Cotta,cum rogationem de iudiciis eo anno tulerit,quo deſignatus ædilis Cicero Verrem accuſauit,d fendente Hortenſio conſule deſignato;plane uidetur eo anno tuliſſe, quo Pompeius & Craſſus conſules fuerunt.quod aperte Dio narrat.Hoc de tempore.quod ad ſentẽtiam attinet;nõ uideo, qui probari poſſit id, quod idem narrat, Cottam iudicandi munus inter equites & ſenatum æqualiter eſſe partitum.cum,eam poteſtatem non his modo, ſed præterea tribunis ærariis eſſe permiſſam,ſexcenti loci demonſtrent. niſi forte illud,(libenter enim tueor antiquitatem)æqualitatem inter utranque ordinem partitus eſt,ideo Paterculus dixit, ut ſignificaret, non ſolum ſenatum,ut antea,ſed equeſtrem pariter ordinem poſt legem Aureliam iudicaſſe:ut ærarios tribunos,qui deinde cum ſenatoribus & equitibus iudicarunt & ſi non nominauit,non tamen excluſiſſe uideatur. quo modo & Ciceronem li. v in Verrem locutum uidemus.ait enim,cum Cottæ legem ſignificet:Iudicium de iudicibus,& de te futurum eſt.at quo tempore futurum eſt?nempe eo,cum populus R.Aliud genus hominum,atque alium ordinem ad res iudicandas requirit, nempe ea lege de iudiciis iudicibusque nouis promulgata.Alium ordinem,dixit,cum tamen non uno de ordine,ſed de tribus,hoc eſt de ſenatoribus,equitibus,tribunis ærariis in ea lege mentio fieret. Eodemq; modo, cum cenſorum iudicia reſciſſa eſſe iudicum ſententiis,ſignificare uellet,in oratione pro Cluentio locutus eſt.Senatores,inquit,equitesq; Romani in compluribus iam reis, quos contra leges pecunias accepiſſe ſubſcriptum eſt, ſuæ potius religioni,quam cenſorum opinioni,paruerunt.et in diuinatione:Iudiciorum leuitate ordo quoque alius ad res iudicandas poſtulatur. Pedianus etiam in cõmentario II orationis in Verrem, Cottam, inquit,prætorem ſignificat, qui legem promulgarat de reſtituendis equeſtri ordini iudiciis.cum tamẽ Cottæ lex non de uno equeſtri ordine,ſed de ſenatoribus,equitibus, tribunis ærariis mentionem faceret.Plutarchus etiam in Pompeio iudicia ad equites,ait, eſſe tranſlata: cum tamen lege Cottæ inter tres ordines eſſent communicata. Quòd ſi quis putat in uno ordine, quem Cicero ad res iudicandas requiri ſignificat,ſimul cum equitibus tribunos ærarios intelligi;opinione fallitur.nam ſenatores,equites. tribuni ærarii,non ordines duo,ſed tres à ſcriptoribus antiquis appellantur.itaque Pedianus in commentario Cornelianæ, L.Cotta,inquit,lege ſua iudicia inter tres ordines communicauit,ſenatum,equites,tribunos ærarios,& in commentariis duarum orationum,in Piſonem, in extremo; pro Milone,in principio.Lex Vatinia ſecuta eſt. tulit enim eam,ut opinor, P.Vatinius tribunus pl. Cæſare & Bibulo cos.qua ſententia,nondum inuenire potui.Sed fuiſſe popularem,cum Vatinius ſenatum,ſenatus illum uehementer oderit,facile poſſum exiſtimare.Lex Pompeia,quam tulit Cn. Pompeius Magnus in conſulatu II,nihil ab Aurelia de tribus ordinibus diſcrepabat, (nam poſtea de tribus ordinibus iudicantibus exempla multa ſunt,maximeq; apud Pedianum) ſed ex ampliſſimo cenſu, è centuriis legi iudices iubebat. Iulia,quam C.Iulius Cæſar,rerum potitus, tulit,iudicia ad duo genera iudicum redegit, equeſtrem ordinem, ac ſenatorium;tribunos ærarios quod erat tertium,ſuſtulit. Antonia conſularis,M.Antonii, qui III uir fuit, hoc ſanxit,ut ad duas iudicum decurias accederet tertia è centurionibus, hoc eſt,ut cum equitibus,& ſenatoribus(tertium enim ordinem,tribunos ærarios lex Iulia ſuſtulerat) centuriones iudicarent.quod genus hominum ne ſuperiores quidem leges, Iulia, Pompeia, Aurelia,iudicandi iure excluſerant; ſed præſcripſerant, quo cenſu eos eſſe oporteret: ſicuti ſenatoribus quoque,& equitibus,& tribunis ærariis cenſus erat præfinitus:cum in iudice,ut ait Cicero, & fortuna ſpectari deberet, & dignitas.Antonii uero lex plus æquo impudens & diſſoluta,quæ rationem cenſus nullam habuit,omnibus, quicunque ordinem duxiſſent, iudicandi poteſtatem permiſit.atq; hanc Antonii legem de tribus decuriis non eſſe abrogatam,cum ille hoſtis iudicatus eſt,cum eiuſdem legem de ſacerdotiis abrogatam eſſe uideam, è Suetonio cognoſcitur: qui in Auguſto ita ſcripſit: Ad tres iudicum decurias quartam addidit,ex inferiore cenſu,quæ ducenariorum uocaretur, iudicarentq; de leuioribus ſummis. Hæc de ordine iudiciorum,pro uariis legibus,uario. De numero autem iudicum, lex Gracchi CCC fecit,omnes ex equeſtri ordine,totidem,quot antea ſenatores iudices fuerant: lex Druſi CCC equites, & CCC ſenatores, numero pari:lex Plautii DXXV: iuſſit enim ex ſingulis tribubus,quæ XXXV erant,qui nos denos creari:lex Syllæ CCC omnes ex ordine ſenatorio.lex Aurelia cum lege Syllæ de numero,ut opinor,congruebat,cum in ordinibus diſcreparet.nam libro epiſt.fam. VIII,de iudicibus CCC,cum lex Aurelia ſeruaretur, mentionem fieri uideo. quod ſi ita eſt:auctum deinde numerum eſſe lege Pompeii,uere dicemus:quia Velleius auum ſuum inter CCCLX à Pompeio lectum eſſe narrat. eundemq; numerum Plutarchus in Pompeio tradidit. lex Cæſaris,cum de tribus ordinibus unum,ut diximus,ſuſtulerit; numerum ſimul iudicum, ut ego ſentio,commutauit.lex Antonii cum tertiam decuriam addiderit;ſatis liquet,eorum,qui res iudicarent,ampliorem numerum eſſe factum. quem rurſus & ab Auguſto eſſe auctum cum ad tres decurias quartam addidit,facile cognoſcitur.De iudicum ætate legem fuiſſe,ne quis intra XXX ætatis annum iudicaret, facile poſſum ex eo coniicere, quod Suetonius de Auguſto ſcripſit:Iudices à XXV ætatis anno elegit,id eſt, quinquennio maturius, quàm ſolebant. Calliſtratus quidem iuriſconſultus,lege Iulia cautum eſſe,ait,ne minor annis XX iudicare cogeretur,neue minorem annis XX compromiſſarium iudicem liceret eligere.Sanxit idem eadem lege, ut opinor,de numero patronorum.nam ante L.Domitii Ahenobarbi & Ap. Claudii Pulchri conſulatum raro quiſquam pluribus,quàm quatuor,patronis uſus erat: his conſulibus M. Scaurum,de repetundis accuſatũ. ſex defenderunt.eoq; progreſſa res eſt,ut eadem cauſſa poſt bella ciuilia non nunquam à duodecim patronis ageretur.cui licentiæ,ut in Pediano ſcriptum eſt,C.Cæſar dictator lege modum impoſuit. Et fortaſſe idem Cæſar,qua in lege de numero patronorũ,in eadẽ tulit de ratione iudicandi.quod Gellius lib. XIIII,cap. II ſignificare uidetur his uerbis: Atque in rerum quidem diffuſionibus, comperendinationibusq;, & aliis quibuſdam legitimis in rebus ex ipſe lege Iulia,& ex Sabini Maſſurii, & ex quorundam aliorum iuriſperitorum commentariis commoniti ſumus. Legimus etiam apud Priſcianum de lege Lætoria,quæ minorem annis XXV ſtipulari uetabat. Addatur aliquid de perſonis, quæ facinus iudicare poſſent,& de cauſſis, in quibus poſſent,tum de iudiciis,deq; teſtimonii dicendi poteſtate.ac primum illud ponatur,legibus eos iure iudicandi nõ eſſe excluſos,quos ignominia cenſores notaſſent. id Cicero ſignificat his uerbis in oratione pro Cluẽtio. In omnibus legibus,quibus exceptum eſt,de quibus cauſſis aut magiſtratum capere non liceat, aut iudicem legi, aut alterum accuſare, hęc ignominię cauſſa prætermiſſa eſt.timoris enim cauſſam, non uitæ pœnam in illa poteſtate eſſe uoluerunt.& ibidem,paulo poſt: Prætores urb.qui iuri debent optimum quemque in ſelectos iudices referre, nunquam ſibi ad eam rem cenſoriam ignominiam impedimento eſſe duxerunt. Poſtea tamen inductum uideo lege Iulia,ut ſenatu moti iudicare non poſſent. quod & lege Caſſius, de ſenatoribus,traditum eſt; & Paulus quoque,ut proxime docebimus,ſignificat.Turpi autem iudicio damnatis ademptã eſſe iudicandi poteſtatem,idem Cicero in eadem oratione, paulo ante, demonſtrat.Quod ſi,inquit, illud iudicium putaretur: ut ceteri, turpi iudicio damnati,in perpetuum omni honore, ac dignitate priuantur; ſic hominibus ignominia notatis neque ad honorem aditus,neque in curiam reditus eſſet.turpia, uero,famoſaq; iudicia erant,calumniæ,præuaricationis,furti,ui bonorum raptorum, iniuriarum, de dolo malo,pro ſocio.mandati,tutelæ, depoſiti,& alia quædam à Iuliano memorata digeſt.lib. III.Famoſos etiam, non minus,quàm qui turpi iudicio damnati eſſent,Pegaſus & Nerua filius eos iudicarunt,qui quæſtus cauſſa in certamina deſcendiſſent,aut propter præmium in ſcenam prodiiſſent. athletas autem,quia ludicram artem non facere, ſed uirtutis gratia exerceri uiderentur,infamia liberabãt Sabinus & Caſſius. quæ ſcripta ſunt apud Vlpianum. Præterea, cum ab eodem ita traditũ ſit lib. digeſt. XLVIII,qui iudicio publico damnatus eſſet, eum ius accuſandi non habuiſſe, niſi ſi libertorum, uel patronorum ſuorum mortem,uel rem ſuam exequeretur;conſentaneum uideri poteſt, eundem iudicandi munere excluſum quanquam ad rationem accedit auctoritas. nam ita ſcriptum poſtea comperi apud Marcellum iuriſconſultum.Omnes etiã de ui priuata damnatos iudicare lex Iulia prohibebat. qua de re Martianus his uerbis lib. dige. XLVIII:De ui priuata damnati pars tertia bonorum ex lege Iulia publicatur:& cautum eſt, ne ſenator ſit,aut decurio,aut ullum honorẽ capiat;ne'ue in eum ordinem ſedeat, ne'ue iudex ſit.Huc illa pertinent,quæ tradita ſunt à Paulo iuriſconſulto: quæ ſeruata credimus etiam reip. temporibus.nihil enim à iure,aut æquo diſſentiunt.Quidam,inquit, lege impediuntur, ne iudices ſint; quidã moribus,quidã natura:natura ut ſurdus,mutus, & perpetuo furioſus,& impubes,quia iudicio carent:moribus, ut fœminæ,& ſerui;non,quia non habeant iudicium ſed,quia receptum eſt,ne ciuilibus fungãtur officiis:lege,qui ſenatu motus eſt.qui uero poſſunt

eſſe iudices, nihil intereſt, in poteſtate, an ſui iuris ſint. Cum iudicibus recte coniungentur teſtes. itaque ſubſcribemus ea, quæ de teſtimonio dicendo idem Paulus tradidit. Lege, inquit, Iulia, & Papia iudiciorum publicorum cauetur, ne cui inuito denuncietur, ut teſtimonium dicat aduerſus ſocerum, generum, uitricum. priuignum. Caſſius etiam Longinus, cuius libri non extant; ſed eorum teſtimonio Martianus digeſt. lib. 1. utitur; putabat, ei, qui ob turpitudinem ſenatu motus, nec reſtitutus eſſet, non licere neque iudicare, neque teſtimonium dicere: quia lex Iulia repetundarum ea fieri uetaret. Calumniæ damnatis publico iudicio quid licuerit, ſatis aperte Papiniani præclara ſane uerba demonſtrant. Quæſitum, inquit, ſcio, an in publicis iudiciis calumniæ damnati teſtimonium iudicio publico perhibere poſſint. ſed neq; lege Rhemmia prohibentur; & leges Iuliæ de ui, repetundarum, peculatus eos homines teſtimonium dicere non uetuerunt. ueruntamen, quod legimus omiſſum eſt. non omittetur regione iudicantium: ad quorum officium pertinet, eius quoque teſtimonii fidem, quod integræ frontis homo dixerit, perpendere. Mulieribus quoque uidetur licuiſſe teſtimonium dicere: ſiquidem, non licuiſſe de adulterio damnatis, Paulus indicat his uerbis: Ex eo, quòd prohibet lex Iulia de adulteriis teſtimonium dicere condemnatam mulierem, colligitur, etiam mulieres teſtimonium in iudicio dicendi ius habere. Dictum eſt de iudicio, & teſtimonio: ſupereſt de indicio. Senatori indicium profiteri ſaluis legibus non licebat. aliis impunitas dabatur, nec tamen omnibus in cauſſis, ſed proditionis, maieſtatis, & ſiquid huiuſmodi: in cauſſa repetundarum non dabatur: itaque nec per iudices agi ſolitam eſſe legimus. Non eſt ab hoc genere aliena Memmia lex; quæ, ſi uocarentur in iudicium ii, qui reip. cauſſa abeſſent, eorum recipi nomina uetabat. itaque C. Cæſar, cum in prouinciam, peracto conſulatu, abiiſſet, & ab L. Antiſtio tribuno pl. Romæ appellatus eſſet, appellato collegio obtinuit, ne, cum reip. cauſſa abeſſet, reus fieret. Non abhorret à legibus de iudiciis lex illa, quam C. Calpurnio Piſone M'. Acilio Glabrione coſ. C. Cornelius tribunus pl. tulit, ut prætores ex edictis ſuis perpetuis ius dicerent: cum antea, ut quiſque auaritia, aut ambitione ducebatur, uarie ius dicere conſueſſent. de quo ſcriptum eſt apud Pedianum in commẽtario Cornelianæ. Sortiebantur autem iudices de tribus ordinibus, id eſt Senatoribus, equitibus, tribunis ærariis, primum quæſtores urb. deinde prætor urb. ita fiebat, ut non modo prætorii, uerum etiam conſulares interdum, una cum iis, qui nullos geſſerant magiſtratus, iudicarent. Dies autem, quos reo prætor dabat, ut adeſſet in iudicio, decem erant. Sic lib. III ad Q. fratrem: Decimus erat Cœlio dies. & Pedianus in commentario Cornelianæ, Cum, inquit, L. Caſſius prætor decimo die, ut mos eſt, reum adeſſe iuſſiſſet, eoque die ipſe non affuiſſet: circumuenti ſunt ante tribunal eius accuſatores à notis operarum ducibus.

IVDICO, dicas, [*Giudicare*] κρίνω, δικάζω, ius dico, iudicium exerceo ſtatuo, decerno. Cicero pro Flacco: Itaque Recuperatores contra iſtum rem minime dubiam prima actione iudicarunt. Cicer. Att. lib. 6. Conſulibus permiſſum erat, ut de Cæſaris actis cognoſcerent, ſtatuerent, iudicarent. Interdum idem eſt quod æſtimare, & opinionem de re aliqua in animo concipere. Cicer. pro M. Marcello: Serui itaque etiam iis iudicibus, qui multis poſt ſeculis de te iudicabunt, & quidem haud ſcio, an incorruptius, quàm nos. Cum accuſatiuo perſonæ idem ualet quod condemnare. ut, Iudicare aliquem capitis. Terent. in Adel. Hominem maximi precii eſſe hodie te iudicaui animo meo. Cicer. de Amicitia: Sed ut mihi uideris, nõ recte iudicas de Catone. Liuius libro ſexto ab Vrb. Centurionem nobilem militaribus factis, iudicatum pecuniæ cũ duci uidiſſet, medio foro accurrit: Iudicatũ pecuniæ, dixit pro eo quod eſt, Iudicatum, uel condemnatum actione pecuniæ. κατακεκριμένον χρημάτων. Gellius libro uigeſimo, capite primo. Quantæque pecuniæ iudicati eſſent, prædicabatur. Huius cõpoſita ſunt, Abiudico, Adiudico, Diiudico, & Præiudico: de quibus ſuis locis. Iudicatum facere, ἐκπληρῶσαι τὸ κριθὲν, καταπεσεῖν ἢ ἐκτίνειν τὴν καταδίκην, eſt parere iudicato, & perſoluere, quod iudex dependendum eſſe pronunciauit. Cicero pro Flacco, Cum iudicatum non faceret, addictus Hermippo, & ab hoc ductus eſt. Iudicare quempiã creditori, eſt debitorem ei addicere, ita ut abduci poſſit, & uinciri. Pla. Menæch. Nam ego ad Menæhmum, cui iandiu ſum iudicatus, ultro eo, ut me uinciat. Iudicaſſit, pro iudicauerit antiquum. Cice. tertio de Legibus. Cum magiſtratus iudicaſſit, inter rogaſſit'ue, per populum multæ pœnæ certatio eſto. Iudicatus, a, um, particip. Ci. 4. Ver. Atq; ut aliquando de rebus ab ipſo cognitis iudicatisq; & de iudiciis datis dicere deſiſtamus. Ne iudicatum ſit, id eſt, Ne ualeat ſententia, apud Vlpianum de Feriis.

IVERNIA, ἰουερνία, Stephano, inſula eſt in Septentrionali Oceano, tantum fere a Britannia diſtans, quantum Britannia ipſa diſtat à continente. Cæſar Hyberniam uocat, Mela Iuuernam: quo nomine etiam Iuuenalis eam appellat Satyra 2. Arma quid ultra Littora Iuuernæ promouimus, & modo captas Orcadas, & minimo contentos nocte Britannos? Strabo etiam ἴερναν, nominat: quem uidetur ſequutus Claudius de quarto Honorii Conſulatu: Scotorum cumulos fleuit glacialis Ierne. Vulgus Irlandiam uocat.

IVGALIS, & hoc iugale, [*Legame del matrimonio*] σύζυγος, ὁμόζυγος, ut Iugale uinculum, copula matrimonii. Virg. 4. Æneid. Cui uincla iugalia curæ. Iura iugalia. Ouid. 7. Meta. Eſſe metu cœpit, ne iura iugalia coniux Non bene ſeruaſſet. Lectus iugalis. Virgil. 4. Æneid. Exuuiasq; omneis, lectumq; iugalem, Quo perii, ſuperimponas. Tori iugales, Stat. 3. Syl.

IVGALES, ſubſtantiue, [*Sotto ad uno steſſo giogo*] ὁμόζυγες, σύζυγες, dicuntur equi eidem iugo ſubacti. Virg. 7. Æn. Abſenti Æneæ currum geminosq; iugales.

IVGAMENTA, in ædificiis dicuntur feneſtrarum ſtructuræ, ſiue ex lig neæ ſint, ſiue lapideæ: ita dictæ à iugi militaris ſimilitudine. Solet enim iugum ita fieri, ut duabus perticis erectis tertia ſuperimponeretur. Ad eundem etiam modum in feneſtris duobus tribus'ue erectis poſtibus limen ſuperiniectum quandam iugi ſpeciem exhibet. Cato de Re ruſti. ca. 15. Iugamenta & antepagmenta, quæ opus erunt ex lapide indito.

IVGANTHINVS, Deus, dictus eſt, qui iugis præeſſe putabatur. ἐπιζύγιος. Sipontinus.

IVGARIVS, ii, [*Biſolco, aratore*] βοώτης, bubulcus, & auriga boum, ſiue arator, qui iuga ducit & regit, Col. li. 1. ca. 6. Lata bubulia eſſe oportebit, pedes decẽ, uel minimũ nouẽ: quæ menſura & ad procũbendũ pecori, & iugario ad circumeundũ laxa miniſteria prębeat.

IVGARIVS, uicus Romæ, dictus quia ibi Iunonis Iugæ ara erat, quã putabant matrimonia coniungere. Liuius, Iugarium Æquimeſio & Fortunæ templo uicinum ſtatuit. Feſtus.

IVGATA VITIS: ἐπεζευγμένη, à Iugo, quod ad ſimilitudinem militaris iugi fiebat, ut paulo poſt uidere licet in dictione Iugum.

IVGATORIVS, a, um, ὑποζυγιώδης, ut Iugatorius bos, qui iugo ſubditur. Varro de Re ruſti. cap. 5. Boni enim generis in Italia plerique Galli ad opus: Contra iugatorii Liguſtici. Iugatus, a, um, Cic. Ius omnes uirtutes inter ſe Nexa & Iugata ſunt.

IVGERATIM, κατὰ πλέθρα, per ſingula Iugera. Colu. lib. 3. cap. 3. Vt primæ uineæ centenas amphora iugeratim præberent.

IVGERE, dicuntur milui, cum uocem emittunt. Feſtus.

IVGERVM, ri, pe. cor. [*Campo. ſpatio di terra che in un giorno ſi ara con un paio di buoi*] πλέθρον, in ſingulari frequentius eſt ſecundæ declinationis, & in purali ſæpius per tertiam declinatur, Iugera, Iugerũ, Iugerib. ab antiquo nominatiuo Iuger, uel iugus, à quo adhuc in uſu ſunt genitiuus Iugeris, & ablatiuus Iugere. Similiter à nominatiuo Iugerum legitur adhuc datiuus & ablatiuus pluralis Iugeris. Varro libro primo de re ruſtic. in Hiſpania ulteriore metiuntur iugis, in Campania uerſibus, apud nos in agro Romano Latino iugeris. De genitiuo Iugeris teſtimonium eſt apud Pomponium Melam: Sed ultra (inquit) quàm canalem habet, euehit plus iugeris ſpatio ſublimis. Ablatiuo Iugere uſus eſt Tibullus, ut multo innumeram iugere paſcat ouem. Eſt autem Iugerum menſura, quam Hieronimus Mathematicus ducentis pedibus contineri ſcribit, Quinctilianus autem ducẽtis quadraginta pedibus in longitudinem, dimidii in latitudinem, à iugo dictum, teſte Plinio libro 8. eo quod tantum fere ſpatii uno iugo boum in die arari poſſit. Varro libro 1. capite 10. Iugerum, quod quadratos duos actus habeat. Actus quadratus, qui & latus, pedes centum uiginti, & longus totidem: is Modius, ac Mina Latine appellatur. Iugeri pars minima, dicitur Scrupulum, id eſt, decem pedes, & longitudine & latitudine quadratum. Alii Iugerum inde dictum putant, quod conſtet ex duobus actibus quadratis ſimul iunctis. Columell. libro 5. capite 1. loquens de actu quadrato: Hoc duplicatum facit iugerum; & ab eo quod erat iunctum, nomen iugeri uſurpauit. A Iugerum fit compoſitum Semiiugerum quod continet dimidium iugeri, hoc eſt, centum & uiginti pedes in longitudinem, & ſexaginta in latitudinem. Galli olim etiam uocauerunt Arepẽnium, ut teſtatur Colum. li. 5. cap. 1. Cic. in Ant. Duo millia Iugerum.

IVGES, ὁμόζυγες, dicuntur eiuſdem iugi pares: à quo iniuges boues, qui nunquam iugo adhibiti ſunt. Coniuges, uir & uxor. Biiuges, ſiue Biiugi, δίζυγες, συνωρίδες, Quadriuges, Quadriiugi, equi bigas, uel quadrigas trahentes.

IVGIS, iuge, [*Continuo*] διηνεκής, ἀέναος, aſſiduus, continuus, quaſi ſemper iugo affixus. Plaut. Pſeud. Iſtoccine pacto me adiutas? do id quod mihi eſt: Nam is mihi theſaurus iugis in noſtra eſt domo. Cicer. 1. de Diuin. Qui cum uidiſſet exhauſtam aquam de iugi puteo, terremotus dixit inſtare.

IVGITER, aduerbium continue, διηνεκῶς. Plaut. in Mil. Venerem, amorem amenitatemq; accubans exerceo. Et quidem ædepol omneis

mores ad uenuſtatem iugiter.

IVGLANS,[*Noce*]καρύον βασιλικὸν,eſt quæ per antonomaſiam nux appellatur,& inter nuces primũ locũ obtinet,dicta quaſi Iouis glãs, teſte Macrobio,ea forma cõpoſitionis, qua Iupiter cõponitur ex nominatiuo antiquo Iouis & Pater, quaſi Iouis Pater. Creditum eſt enim hoc nucis genus Ioui ſacrum eſſe, eo quod hæc arbor inter omnes nuces ſuauiſſimum ferat fructum.Cloatius,referente Macrobio,Diuglandẽ primo uocatam ſcribit,quaſi,Διὸς βάλανον: poſtea detractione primæ litteræ,Iuglandem.Cic.5.Tuſculanarũ. Inſtituitq; ut candentibus iuglandium putaminibus, barbam ſibi & capillũ adurerẽt.Conſtant ſane apud antiquiſſimos maximo in honore fuiſſe glandem,antequã mortales ad delicias ſe conuerterent,ut quæ ſola ſimplici uitæ atque innocuæ alimenta præbebat. Quapropter cum hunc fructũ, ſcilicet nucem,ueteres illi egregiũ exiſtimarẽt,decorare eum digna appellatione uolẽtes,Iuglãdem, quaſi Iouis cibũ nuncupauere.Hanc nucem ob excellentia Græci Baſilicam appellãt,quaſi nucem regiam.Plinius:Et iuglãdes è Perſide à regib.tranſlatas,indicia ſunt Græca nomina.Optima earum genera ſunt,quæ Perſica atque Baſilica uocant.Perſica quidem in tantum augentur, ut putamen rumpant,ideoq; Molluſcæ nuces à putaminis mollitie uocitantur.Eſt & aliud nucis iuglandis genus, quæ Tarentina dicitur fragili putamine,& ita mollis,ut uix attrectata frangatur & auium furto ſemper expoſita.Vnde quidam Tarentum appellatum putant, quod nuces iuglandes,& pineas molles habeat,ac ſimiliter oues. Tarentum autem Sabini uocãt,quod nos dicimus Molle.Ad quod alludens Hora.Molle Tarentum uocauit.Secundum inter nuces locum obtinet Pinea,exiles nucleos habens,quamuis totius corporis magnitudine alias ſuperet.Hæc Silueſtris pinus dicitur ad differentiam alterius, quæ urbana uocatur.Eſt & tertium genus eius quæ Pinus picea appellatur,quod piceæ potius quàm pino ſimilis ſit:idcirco etiam Apinam uocant, quaſi minime pinum.Nux hæc cutem uerius,quàm putamen,adeo mollem habet,ut ſimul mandatur.Quartum genus Apinaſtrum uocant.Tertio loco numerantur Auellanæ, quas antea Abellinas patrio nomine conſtat uocitatas , ab Abellino Campaniæ oppido, ubi abundant,ceteris minores:unde à Satyrico poeta Numæ nuces uocantur:Proprium arboris nomen eſt Corylus. Eædem & Præneſtinæ uocantur,quod his Præneſtini abundent : uel quod à Pœnis obſeſſi hoc nucis genere famem tolerauerint:ut refert Macrob.lib.3.Saturni.Et ponticæ, quod in Aſiam Græciamq; primo è Ponto uenere,inquit Plin.Hinc illud Papinii ex Hendecaſyllab. Quicquid nobile Ponticis nũceris.Dehinc ſequitur amydagla nucleum habens diſſimilem latitudine . Hæc & nux Græca uocatur & Thaſia,à Thaſo inſula Thraciæ adiacens, è regione Neſſi fluuii, olim Aeria,& Aethria dicta:cuius populi Thaſii uocantur. Poſtea nux caſtanea armata echinato calice, quæ & Heracleotica. Sunt & caſtaneæ triangulari forma, quæ in aqua naſcuntur , & coctiuæ uocantur.

IVGO,as,[*Coniugnere*]ζεύγνυμι, coniungo:à iugo, quaſi ad unum iugum alligo.Colum.lib.12.cap.39. Inter quaternos pedes figere, & perticis iugare. Cice.2.Tuſc.Hoc quidem eſt commune uirtutum:omnes enim inter ſe nexæ & iugatæ ſunt. Dicitur etiam de iis,qui maritali iugo,inſtar boum colla ſubiiciunt.Huius compoſita ſunt, Abiugo, Adiugo, Coniugo, Deiugo, Subiugo:quæ omnia habent pen.cor.

IVGOSVS,a,um,βουνώδης,quod in iugum acuitur, quod & Accliue dicimus.

IVGVLA,læ,ὠρίων,ſignum eſt cæleſte,quod & Orion dicitur,de qua Varro:Iugula ſignum eſt,quod Accius appellat Oriona,cum ait: Citius Orion pateſit. Huius ſigni caput ducitur ex tribus ſtellis. quas infra duæ claræ,quas appellant humeros:inter quas quod uidetur iugulum:unde Iugula dicta.Plaut. in Amph.Neque iugula. neque ueſperugo,neque uergiliæ occidunt.

IVGVLATIO,iugulationis,uerbale.Hir.6.Bel.Hiſpan.Iugulatione oppidanõrum facta.

IVGVLO,iugulas,[*Scannare*]σφάττω,σφάζω, iugulum incido, interficio.Ci.5.Tuſc. Nec grunnitum audiunt,cum iugulatur ſus. Liu.4. Bel Pun. Inter hæc abſtractam penetralibus iugulant.Et non ſolum de gladio,ſed etiam de morbo dicitur.Celſ.lib.3. Quartana neminem iugulat.Transfertur interdum ad inanimata.Martia.Scelus eſt iugulare Falernum.Iugulare hominem ſuis uerbis hoc eſt conuincere.Terent.in Eun. Pulchre mehercle dictum, & ſapienter, papæ: Iugularas hominem quid ille? Sic apud Cic.7.in Verrem,Iugulari ſuæ confeſſione. Iugulari ſuo gladio, ſuoq; telo dicitur,qui ſuis ipſius dictis reuincitur,aut qui ſuo inuento,dolo'ue capitur,denique in quem quocunq; modo ſeu dictũm,ſeu factum retorquetur,quod ab ipſo profectum ſit. Vide, Adagia Eraſ.Iugulare gladio plumbeo,hoc eſt,facile nulloq; negocio aliquem conuincere ſeu reum peragere.Cic. Att. lib.1. Cum illum plumbeo gladio iugulatum tamen iri diceret.

IVGVLVS,li,pe.cor.neutri generis Iugulum,[*Gola,ſtrozza*]σφαγή, fere accipitur pro colli parte anteriori, in qua aſpera arteria cernitur eminere.Periti tamen rei anatomicę Iugulos appellant con cauitates duas in ſumma thoracis parte ſub clauibus ſitas:quorum alterum dextrum, alterum ſiniſtrum iugulum nominant. Græce σφαγαὶ dicuntur. Plinius lib.11. Vni homini ſunt duo iuguli,dextrum & ſiniſtrum. Cornelius Celſus lib.8. À dextro iugulo ſi id factum eſt,ad alam ſiniſtram:à ſiniſtro,ad dextram. Neutro genere uſus eſt Cic.de Fato:Quod iugula concaua non haberet.Paſſim tamen(ut iam diximus)iugulus pro parte anteriore colli accipitur:qui locus quia maxime letalis eſt & penetrabilis,factum eſt ut Iugulare accipiatur pro quouis modo interficere:pro quo etiã Iugulum ferire frequenter legimus apud idoneos auctores. Dare iugulum,& Petere iugulum.Cice.pro Mil. Quod ſi ita putaſſet certe optabilius Miloni fuit dare iugulum P. Clodio , non ſemel ab illo,neque tum primum petitum:quam iugulari a uobis,quia ſe illi non iugulandum tradidiſſet. Oſtentare iugulum pro capite alicuius, eſt uelle ſe obiicere periculo capitis pro uita alterius.Cicero ad Atticum lib.1. Me uero teſte producto , credo te ex acclamatione Clodii aduocatorum audiſſe, quæ conſurrectio iudicum facta ſit,ut me etiam circumſteterint , ut aperte iugula ſua pro meo capite P.Clodio oſtentarint.Virg.10.Æn.Hæc loquitur,iuguloq; haud inſcius accipit enſem.In agendis cauſſis iugulum petere,ἐνθυμεῖν,tunc dicitur orator,quando quod eſt potentiſſimum,id inuadit,ac premit ualidisſime aduerſarium uideturq; illum iugulare argumentis,perinde ac uibratis telis. Quinct. lib. 8.cap.6.Nam illa agendis cauſis iam detrita, Pedẽ conferre,& Iugulũ petere,& Sanguinem mittere, inde ſunt:nec offendit tamen.

IVGVM,iugi,[*Giogo ſommità de monti*]ἀκρώρεια,δειράς, uertex ſiue cacumẽ montis. Virg.5.Ecl. Dum iuga montis aper, fluuios dum piſcis amabit.Eſt & ligneum inſtrumentum, quo iunguntur boues, & ad inuicem arctantur, ζυγὸς,ζεῦγος.Pli.lib. 8.ca. 16.de leonibus. Iugo ſubdidit eos primusq; Romæ ad currũ iunxit M. Antonius. Accipitur & pro pari boum.Cice.5.Verr.Quid,qui in ſingulis iugis arant,qui ab opere ipſi non recedunt, &c. Per metaphoram etiam Iugum accipitur pro ſeruitute, onere,uel tyrannide.Cice. 1.Phil.Patriæ liberatores urbe carebant ea,cuius a ceruicibus iugum ſeruile deiecerant. Item lignum quo textores telam conuoluunt.Ouid.lib.6.Metamorpho.Tela iugo uincta eſt: ſtamen ſecernit arundo. Præterea Iugum dicebatur, ſub quo ignominiæ gratia uicti hoſtes mittebãtur.Nam fixis in terra duabus haſtis,ſuper eas ligabatur tertia:tunc uicti hoſtes diſcingebantur,& ſubilla tranſire cogebantur inermes. Cice.3. Offic.At Tit. Veturius & Sp.Poſthumius,cum iterum conſules eſſent,quia cum male pugnatum apud Claudium eſſet,legionibus noſtris ſub iugum miſſis pacem cum Samnitibus fecerant,dediti ſunt his . Liu.lib.3. ab Vrb. Sed ut exprimatur tandem confesſio, ſubactam, domitamq; eſſe gentem,ſub iugum abituros. Tribus haſtis iugum fit , humi fixis duabus,ſuperq; eas tranſuerſa una deligata. Sub hoc iugo Dictator Æquos miſit.Hinc ſubiugare , pro debellare,ac ſubiicere:χειρόω. Item iugum in uinea dicitur,cum duabus aut pluribus perticis fixis aliæ ſuper alias alligantur, in quibus uites coniunguntur & quaſi iugum.i.ſummitatem quandam faciunt: à quo uites ipſæ ſeu uineæ, Iugatæ dicuntur. Quod ſi haſtilib. in terra defixis, ſingulæ tranſuerſæ perticæ in unam tantum partem ordinis annectuntur,Vniiugæ uineæ dicuntur,& genus ipſum iugi,Canterium ruſtici uocant.Plin.li.16.ca.37. Salices quædam in proceritatem magnam emittunt iugis uinearum perticas. Hinc Iugari uineæ, quæ in iugum conſtituuntur.Colum. Sequitur iam adminiculandæ,iugandæq; uineæ,cura. Item iugum(ut Varro inquit lib.1.de Re ruſt.cap.10.)in Hiſpania ulteriore uocatur,quod iuncti boues uno die exarare poſſunt,quod Romani uocant Iugerum. Dicitur etiam Iugum ferrum, uel lignum,tranſuerſum in libra,à quo lances dependent,quod & Græci ζυγὸν appellant. Rurſus Iuga ζυγὰ ſunt tabulæ nauium,in quibus remiges ſedent,quæ & tranſtra uocantur.Virg.6.Æneid.Inde alias,animas quæ per iuga longa ſedebant, Deturbat,laxatq; foros.

IVGVRTHA,filius fuit Manaſtabalis,fratris Micipſæ regis Numidarum,quẽ Micipſa patruus moriẽs,hæredẽ regni ſui conſtituit,una cum duobus filiis ſuis adhuc impuberibus, Adherbale & Hyẽpſale,quos ille poſtea beneficiorũ immemor, inſidiis adortus interfecit,ut ſolus regnaret. Id ægre ferẽtes Romani bellum aduerſus Iugurtham mouerunt:quod ducum inertia, perfidiaq; præter omnium expectationem multos in annos eſt protractum:quo temporis interuallo uario ſæpe euentu pugnatum eſt.donec miſſo in Numidiam Mario,Iugurtha fractis opibus ſuis ad Bocchum Mauritaniæ regem confugit:à quo proditus , Syllæq; traditus ad Marium perductus eſt,& ab eo Romæ triumpho ductus,tãdemq; in carce

rem

rem coniectus,animi dolore periit. Prop.lib.3.Victor cum uictis pariter miſcebitur umbris:Conſul cum Mario capte Iugurtha ſedes.Vide Saluſtium de bello Iugur.

IVLI,ἴουλοι,proprie dicuntur teneræ illæ lanugines, quæ in arboribus flores antecedunt,ut in ficu groſſuli.Plinius libro.16.cap.29. Ferunt & auellanæ iulos compactili callo ad nihil utiles. Vnde per metaphoram dicuntur Iuli teneræ illæ lanugines,quæ in iuuenum genis primæ enaſcuntur. Hinc Seruius Aſcanium Æneæ filium Iulum cognominatum exiſtimat, quod adhuc adoleſcens, cum primam cœpiſſet emittere lanuginem, Mezentium ſingulari certamine ſuperauit:qu inquam Virgil.non uno in loco etiam antequam in Italiam appellaret, Iulum fuiſſe cognominatum oſtendit.Eſt item Iulus uermis multipes, & languinoſus,arboribus paſſim adrepens.

IVLIA GENS,ἰουλίων φῦλον,dicta eſt ab Iulo Aſcanio, Æneæ filio,ſiue ab Iulo,Iuli Aſcanii filio,ut inquit Feſtus.

IVLIA,ἰουλία,Auguſti Cæſaris filia fuit, uitæ incontinentia, adulteriiſq; imprimis infamis. Hæc aliquando rogata,qui fieri poſſet,ut cum multis uiris ſuis copiam faceret;liberi tamen omnes Agrippæ ſimiles naſcerentur:Non mirum,inquit:neque enim uectorem fero,niſi plena naui. Rurſusq; interrogata,cur inter animalia ſola mulier grauida,coitum expeteret, cum beſtiæ omnes fœtæ marem non admitterent:Nimirum,inquit,beſtiæ ſunt.

IVLIA,ἰουλία;urbium multarum nomen eſt,in gratiam C.Iulii Dictatoris impoſitum. Eſt enim Iulia Norici oppidum,apud Plin.lib.4. cap.24. Iulia Fidentia,Hiſpaniæ oppidum, inter Bætim amnem, & Oceanum ſitum.Plin.lib.3.cap.1.Iulia claritas, eiuſdem Bæticæ oppidum in conuentu Aſtigitano.Plin.ibidem. Iulia fama oppidum in eadem Bætica, quà Luſitaniæ proxima eſt.Plin.ibidem. Iulia uirtus,eiuſdem Bæticæ oppidum eſt, in conuentu Aſtigitano,apud eundem lib.3.cap.1.Iulia concordia,eiuſdem Bæticæ oppidum,ibidem apud Plinium.Iulia contributa,Iulia reſtituta,eiuſdem Bæticæ oppida,apud Pli.loco iam citato.Iulia felicitas, Luſitaniæ oppidum, notiore nomine Olyſſippo appellatum. Plin. lib. 4.cap.22.

IVLIANVS,Lege Iulius Cæſar.

IVLIANVS,ἰουλιανός, Imperatoris Romani nomen, qui cũ CHRISTO nomen dediſſet,factus Imperator ab eo deſciuit:unde & Apoſtatæ cognomen apud Chriſtianos inuenit.

IVLIAS,adis,ἰουλιὰς Iudææ oppidum,ad latus exortiuum Geneſaræ lacus.Plin.lib.5 cap. 15.

IVLIOBONA, oppidum eſt Calletum,in Gallia Lugdunenſi,non procul à Lexouiis & Vnellis.Ptolemæus lib.2.cap.8.

IVLIOBRIGA,ἰουλιόβριγα, Cantabrorum oppidum eſt, in tractu Tarraconenſi Hiſpaniæ, Plin.libro & cap.3. Ptolemæus libro tertio, capite ſexto.

IVLIOMAGVS,ἰουλιόμαγος,Andium oppidum, in Gallia Lugdunenſi; Ptolem lib.2.cap.8.

IVLIOPOLIS,ἰουλιόπολις, Myſiæ oppidum, alio nomine γορδίου κώμη appellatum. Plin.lib.5.cap.32.

IVLIS, dis, ἰουλὶς,Ceæ inſulæ oppidum,Simonidis Melici patria. Pli. libro quarto,capite duodecimo. Eſt & Iulis piſcis nomen, cuius ius præcipuam purgandæ alui facultatem habet.Pli.lib.32.capite nono.Optimum ius è ſcorpionibus, & Iulide,& ſaxatilibus,nec ui rus reſipientibus.

IVLIVM ſextifirmum,Iulium forum,Iulium caſtrum,Hiſpaniæ Bæticæ oppida ſunt, apud Plin. lib.3. cap.1.

IVLIVS,menſis,μεταγειτνιών,dictus eſt quintus à Martio , in honorem Iulii Cæſaris , propterea quod eo menſe ad quartum Idus Quinctiles fuerit natus. Antea enim Quinctilis dicebatur. Vide Macrobium lib.1. Saturn. cap.12.Nimis itaque pueriliter labuntur,qui Cæſarem à menſe Iulium dictum putant,cum conſtet omnium ſcriptorum teſtimonio Iuliorum familiam ab Iulo Aſcanio Æneæ filio nomen traxiſſe.Virg.1.Æn.Iulius,à magno demiſſum nomen Iulo. Luca.libro 9.Gentis Iulææ ueſtris clariſſimus aris Dat pia tura nepos.

IVLIVS Cæſar,omnium Romanorum Imperatorum clariſſimus fuit quemq; unum ex Romanis habemus, quem Alexandro Macedoni non modo conferre, uerum etiam iure poſſumus præponere. Eius laudes & res geſtas paucis perſtrictas, uide apud Pli.lib.7.capite uigeſimoquinto,Iuliorum autem nomen,ab Iulo Aſcanio Æneæ filio tractum putatur: quod & ipſum oſtendit Virg.libro primo Æneid. cum ait: Naſcetur pulchra Troianus origine Cæſar, Imperium Oceano,famam qui terminet aſtris, Iulius , à magno demiſſum nomen Iulo. A Iulius fit denominatiuum Iulianus,na, num.Vnde Iuliani milites appellantur à Suetonio ueterani milites,quorum opera uſus erat Iulius Cæſar.Item Faſti Iuliani,à Iulio Cæſare confecti,Similiter Vectigalia Iuliana, à Iulio impoſita & exacta,apud Ciceronem 13.Anton.

IVLIVM carnicum, Ptolemæo lib.2.cap. 14.urbs eſt inter Italiam & Noricum,in ditione Ducum Auſtriæ.Vulgo Goltia.

IVMENTVM,ti,κτῆνος,à iuuando, id eſt,operam præbendo, cuius appellatione continentur animalia,quæ uel ſarcinas gerunt,uel currus trahũt,uel terram excolunt:ut equi,muli,aſini,cameli, boues. Cic.Att. Quæ arma ſuperabunt,ea Brunduſium Iumentis deportatæ.Colum.in Præfat.lib.7.cap.3. Nec tamen ulla,regio eſt,in qua modo frumenta gignãtur,quæ non,ut hominum,ita armentorum adiumento iuuetur . Vnde etiam iumenta nomen à re traxere; quod noſtrum laborem uel onera ſubuectando, uel arando iuuarent.Pli.lib.8.cap.8.de camelis.Omnes autem iumentorum in iis terris dorſo funguntur.Columella fere iumenti nomine intelligit equos,non autem boues,ut li.1.ca.6.Nec altius edita eſſe præſepia conuenit,quam ut bos aut iumentum ſine incommodo ſtans uesci poſſit.Idem libro 7.capite 19.Machina fabricanda,qua clauſa iumenta, boueſque curentur. Eſt & iumentum uehiculi genus, ζεῦγλη,quod adiunctis pecoribus trahebatur , quod à iungendo quidam dictum exiſtimant.Gell.lib.20.cap.1.Iumentum non id ſolum ſignificat,quod nunc dicitur, ſed uectabulum etiam,quod adiunctis pecoribus trahebatur. Veteres enim noſtri Iumentum à iungendo dixerunt.

IVNCETVM,ti, [*Luogo doue ſono molti giunchi*] σχοινών , locus iuncis conſitus. Varr.1.de Re ruſt.cap.7. Primum genus quod dixi, maxime quærit ſalicta,ſecundum arundineta, tertium iunceta.

IVNCINVS,adiectiuum,ex iunco factum.Pli.lib.15.cap.7. Sic & Rhodi um e roſis,Iuncinum è Iunco.

IVNCOSVS,a,um,[*Pieno di giunchi*]σχοινώδης, iuncis plenum.Pli.lib. 18.cap.6.Iuncoſus ager uerti pala debet. Littora iuncoſa,Ouid.li. 7.Metamorpho.

IVNCTIM,aduerbiũ,[*Congiuntamente*]ἀδιαστάτως,ſine interuallo.Sue. Magiſtratus,& maturius inchoauit, & pene iunctim percurrit.

IVNCTIO,onis.[*Congiuntione*]σύζευξις,idem quod coniunctio. Cice. 1.Tuſcul.Eſt enim interitus quaſi diſceſſus,& ſecretio earum partium,quæ ante iunctione aliqua tenebantur.

IVNCTVRA,æ,[*Giuntura*]σχοινίον,idem quod coniunctio.Colum.lib. & c.2.Hoc enim genus iuncturæ maxime probatum eſt.Genuum iunctura.Ouid.2. Metam.Iunctura uerborum, id eſt, compoſitio. Quinct.lib.9.cap.4.

IVNCVLVS,σχοινίον,diminitiuum à Iuncus. Iunculos item uocabant cibi genus ex opere dulciario,qui ad ſimilitudinem iuncorum figuratus erat, quales hodie in opere piſtorio uenales conſpiciuntur.Vel dicitur opus lactarium,ſiue coagulatum,inſtar metæ formatum,iuncis incluſum, quæ meta lactis à Martiale dicitur . Vulgus Iuncatam,à iuncis nominat.

IVNCVS,ci,[*Giunco*]σχοῖνος,θρύαλλον,à iungendo,quoniam uſus eius ad iuncturas utilis eſt.Iuncorum autem multæ ſunt ſpecies,de quibus uide Plinium lib.uigeſimoprimo, capite decimooctauo.Molli iunco detexere aliquid.Virg.2.Eclo. Paluſtres iunci.Ouid.octauo Metamorpho.Limoſus Iuncus.Virg.1.Eclo.Tibul.libro ſecundo Eleg.3.Et fiſcella leuis detexta eſt uimine iunci. Hinc fit Iunceus,a,um,θρυάλλινος,σχοίνινος,quod eſt ex iunco: ut Iuncea cratis,Pli. libro uigeſimoprimo,capite decimoquarto.Eſt apud Columella libro duodecimo,capite ſexto.Iuncea ſporta . Per tranſlationem Virgo iuncea, id eſt,tenuis, gracilis,& tenera, in modum iunci.Teren. in Eunu.Deducunt cibum, Tametſi bona eſt natura, reddunt curatura iunceas.

IVNCVS odoratus,σχοῖνος ἀρωματικός,à roſæ odore, quem ſpirat,nomen accepit.Scapo eſt exili rubente,flore copioſo, uinoſo ſapore linguam mordicans. Præſtantiſsimus naſcitur in Nabathæa, proximus in Arabia,deterior in Africa. Vide Plin. libro duodecimo, capite uigeſimoſecundo.

IVNGANNI,uide Inganni.

IVNGO,gis,iunxi,iunctum[*Giugnere,congiugnere*]ζεύγνυμι, connecto compono,quaſi in unum ago.Plin.lib.undecimo,capite trigeſimo ſecundo.Ceruix articulorum nodis iungitur.Sapientia iuncta eloquentiæ.Cice. de Clar. Orator.Virg.8. Æneid. Queis neq; mos, neq; cultus erat:nec iungere tauros, Aut componere opes norãt, aut ut Parcere parto. Iunctus, participium: Amor legitimo fœdere iunctus. Ouid.2.Triſt. Eleg.7.Puella iuncta matrimonio. Liui. 10.Bell.Pun.Huius cõpoſita ſunt Abiungo, Adiungo , Coniungo, Diſiungo, Deiungo, quod eſt ſeparo.Plaut. in Aſin.Ne nos deiunge amantes, Iniungo, Interiungo, Subiungo, & Seiungo.

IVNICES,penultima producta,[*Manzuole,torelle*] δαμάλεις,teneræ ætatis boues fœminæ, quæ iam ceſſarunt uitulæ eſſe, necdum tamen ad ſummam magnitudinem peruenerunt. Dictæ quaſi iuuencæ,à iuniore ætate.Perſius Saty.3.Tot ibi cum in flamma iunicum omenta liqueſcant.Nominatiuus ſingularis eſt Iunix, Plautus in Milit.Quàm mox ad ſtabulum iunix recipiat ſe de pabulo.Mares autem in eadem ætate Iuuenci,μόσχοι,appellantur.

IVNICVLVS, palmes uetus in magnam longitudinem, & ad quartum uſque pedamentum porrectus, quod alio nomine Draconem uocant, ad maſculeta conficienda idoneum. Pli. lib. 17. cap. 25. Nec ueterem placet palmitem in longum, & ad quartum uſque pedamentum emitti quod alii, Dracones, alii Iuniculos uocant, ut faciant quæ maſculeta appellant.

IVNIPERVS, ri, penultima correpta, [*Ginebro*] ἄρκευθος, arbuſcula, que in locis arenoſis frequens naſcitur, pro foliis ſpinas habens perpetuo uirentes: unde & topiario operi idonea eſt: materiamq; habet cariei non obnoxiam. Vide Plin. lib. 8. cap. 25.

IVNIOR, oris, [*Pingiouane*] νεώτερος, comparatiuum eſt à Iuuenis, ſiue (ut Cornuto placet) ab antiquo nomine Iunis. Horat. 2. Epiſto. 1. Qui uel menſe breui, uel toto eſt iunior anno. Cice. Vn. Dic ut ita dicant Iuniores.

IVNIVS, mēſis, [*Giugno*] ἰούνιος, ἑκατομβαιών, à Iunone putatur dictus, quem Iunonialem, & Iunonium dicebant. Sed poſtea detritis quibuſdam litteris, ex Iunonio Iunius eſt dictus. Sunt qui putant à Iunio Bruto dictū Iunium, qui primo Romæ factus eſt conſul, quod hoc menſe. ſ. Calendis Iuniis, pulſo Tarquinio, ſacrū Carneę Deę in Cœlio monte uoti reus fecerit. Alii à iunioribus deriuant, ſicut Maium à maioribus. Ouid. lib. 6. Faſto. Sic ſtatuit, menſeſq; nota ſecreuit eadem. Iunius eſt iuuenum: qui fuit ante, ſenum.

IVNO, [*Giunone*] ἥρα, Saturni filia fuit, & (ut fabulantur Poetæ) Iouis & ſoror, & coniunx. Phyſici interpretantur per Iunonem intelligi aerem: idcirco autē Iouis coniugem, & ſororem putari, quod ſumma ſit aeris cum æthere ſimilitudo. Cicero 2. de Natu. Deo. Aer, ut Stoici diſputant, interiectus inter mare & cælum, Iunonis nomine conſecratur, quæ eſt ſoror & coniunx Iouis, quod ſimilitudo eſt ætheris, & cum eo ſumma coniunctio. Effœminarunt autem eum, Iunoniq; tribuerūt, quod nihil eſt eo mollius. Et paulo poſt. Sed Iunonem à iuuando credo nominatam. Iunonis multa ſunt nomina. Eſt enim Curetis, quæ utitur curru & haſta. Virg. 1. Æneid. Hic illius arma, Hic currus fuit. Eſt & Lucina, quæ partubus præeſt. Terent. in And. Iuno Lucina fer opem. Et regina. Virg. 1. Æn. Aſt egò quæ diuum incedo regina. Et quia præeſt nubentibus, Pronuba dicitur. Idem 4. Æneid. Et pronuba Iuno.

IVNONIA, ἡραία, duarum inſularum nomen eſt inter Fortunatas, quarum altera Iunonia maior, altera Iunonia minor appellatur: ut ex Iubæ ſententia refert Pli. lib. 6. cap. 32.

IVNONICOLAE, colentes Iunonem. Ouid. 6. Faſt.

IVNONIGENA, iunonigenæ, Vulcanus dicitur, Iunonis filius. Ouid. 4. Metamorph.

IVNONIVS, iunonia, iunonium, ut Auis Iunonia, pauo, Ouid. primo de Arte: Laudatas oſtendit auis iunonia pennas. Iunonius menſis id eſt, Iunius. Ouidius ſexto Factorum. Iunonis puer, dicitur Auguſtus à Cicerone ad Octauium. Templa Iunonia, Ouidius ſecundo Triſt.

IVPITER, Iupitris, uel eris, [*Gioue*] Ζεύς, ſecundum Priſcianum non Iouis: qui genitiuus eſt non à Iupiter, ſed à nominatiuo Iouis. Nā à principio Iouis appellatus eſt, à iuuando: poſtea adiuncto altero uocabulo dictus eſt Iupiter, quaſi Iouis pater: ſicut Liber pater, & Dis pater dicere ſolemus. E contrario ueteres Veiouem appellauerunt Deum, cui dempta eſſet iuuandi facultas, Celebrabant enim quoſdam Deos, ut prodeſſent: quoſdam, ne obeſſent, placabant. Fabulantur autem Poetæ Iouem Opis, & Saturni filium fuiſſe, in Creta inſula eodem cum Iunone partu editum, & in Ida monte à Curetibus educatum: idq; clam patre, qui ex pactione cum Titano fratre inita, filios ſuos omnes deuorabat. Cum autem in uirum adoleuiſſet: cognouiſſetq; etiam tunc patrem uitæ ſuæ inſidiari, regnum eum pepulit, mundiq; imperium cum fratribus Neptuno, & Plutone ſorte diuiſit: ac Ioui quidem cæli, & terræ, Neptuno maris, Plutoni inferorum imperium obtigit. Iunonem deinde ſororem ſuam uxorem duxit, quæ ei Vulcanum peperit. Cice. 3. de Nat. de. tres enumerat Ioues, cuius hæc uerba ſunt. Principio Ioues tres numerant ii, qui Theologi nominantur: ex quibus primum & ſecundum natos in Arcadia, alterum patre Æthere: ex quo etiam Proſerpinam natam ferunt, & Liberum: alterum patre cælo, qui genuiſſe Mineruam dicitur, quam principem & inuentricem belli ferunt. Tertium Cretenſem, Saturni filium, cuius in illa inſula ſepulcrum oſtenditur. Hæc Cicero. Phyſici interpretantur Iouem eſſe elementum ignis, dictumq; Iouem putant à iuuando, eo quod nulla ſit res, quæ ſic omnia foueat, quemadmodum calor. A poetis dicitur Diuum atque hominum rex, à maioribus autem Optimus maximus. Et quidem ante Optimus, id eſt, beneficentiſſimus, quam Maximus, quia maius, certeq; gratius, prodeſſe omnibus, quàm opes magnas habere. Cicero contra Clodium pro domo ſua. Quocirca te Capitoline, quem propter beneficia pop. Rom. Optimum propter uim Maximum appellauit. In carmine fere geminamus p. eo quod à Iuuando putatur deriuari, cuius prima ſyllaba corripitur. Ponitur quandoque pro aere. Horat. Ode 1. Manet ſub Ioue frigido Venator teneræ coniugis immemor. Iuuenalis: Fremeret ſæua cum grandine uernus Iuppiter. Vnde & Sub dio dicimus, id eſt, ſub aere. Nam δία Iouem uocant Græci, quem omnia eſſe uoluerunt. Accipitur & pro pluuia. Virgilius libro 2. Georgicorum: Et iam maturis metuendus Iuppiter uuis. Eſt & Iuppiter nomen ſtellæ illius ſalutaris, quæ in ordine ſecunda eſt. Aliquando per Iouem intelligimus ipſam uim duorum ſuperiorum elementorum, quæ actiua eſt, dum agit in hæc duo inferiora ad generationem, & corruptionem.

IVRA, mons eſt Galliæ, Sequanos ab Heluetiis diuidens, auctore Cæſare in Commentariis. Sunt qui putent eum eſſe, quem Galli ſua lingua uo cant. Le mont des faucilles.

IVRAMENTVM, ti, [*Giuramento*] ὅρκος, ſacramentum, iuſiurandum, hoc eſt, affirmatio, uel negatio, rei alicuius ſacræ atteſtatione firmata. Senec. li. 2. de Clem. O uocem in concionem omnium mortalium mittendam, in cuius uerba principes regeſq; iuramentum faciant. hoc eſt, in cuius uerba reges, & principes iurent.

IVRANDVM, di, ὅρκος, idem quod iuſiurandum. Plau. in Ciſtel. Verum haud metuo, ne iurandum noſtrum quiſquam culpitet.

IVRATVS, [*Che ha giurato, giurato*] ὀμωμοκώς, ὁρκωτής, aliquando actiue accipitur pro eo qui iurauit. Auctor ad Heren. Ex eo, quod ait ſe non potuiſſe adeſſe ita, ut iuratus fuerat. i. ut iurauerat. Sic iniuratus, qui non iurauit ἀνώμοτος. Idem in Verr. Malo ei iurato ſuam, quàm iniurato aliorum tabellas committere. Paſſiue protulit Lucil. l. 8. Mihi per Latium iurata tonantem. Idem lib. 5. uſus eſt uerbo paſſiuo Iuror. Et lætæ iurantur aues bubone ſiniſtra.

IVRE, Cic. in Cat. Merito ac Iure laudari.

IVREIVRARE, ὀμνύναι, idem quod iurare. Liu. Dec. 5. lib. 1. Prætores ambo in eadem uerba iureiurarunt.

IVRGIOSVS, a, um, [*Contentioſo*] φιλόνεικος, contentioſus ſeu contumelioſus. Gel. li. 1. ca. 17. Mulier moroſa admodum fuiſſe fertur, & iurgioſa. De Xantippe Socratis uxore.

IVRGIVM, iurgii, [*Contentione, lite*] φιλονεικία, ἔρις, contentio, diſſenſio, & læuior quędam lis, qualis, nonnunquam etiam inter amicos ſolet accidere. Cic. de Senect. Vt Themiſtoclem ferunt Seriphio cuidam in iurgio reſpondiſſe.

IVRGO, as, [*Contendere, litigare*] λογομαχέω, ἐρίζω, φιλονεικῶ, contendo, litigo, rixor. Teren. in And. Cum Dauo egomet uidi iurgantem ancillam. Differt autem Iurgare a litigare, & Iurgium, à lite, quoniam. Iurgium leuior res eſt. ſi quidem inter beneuolos aut propinquos diſſenſio, uel concertatio, Iurgium dicitur. inter inimicos diſſenſio, Lis appellatur. Cic. lib. 4. de repub. Si iurgant, inquit beneuolorum concertatio eſt, lis inimicorum, non iurgium dicitur. Idem: Ergo lex putat inter ſe uicinos non litigare. Eſt & Iurgor deponens. Horatius 2. Serm. Saty. 2. Iure inquit Thraſius iſtis Iurgatur uerbis. Ab his fiunt compoſita, Obiurgo & Obiurgor, de quibus alibi.

IVRIDICVS, ca, cum, pen. co. [*Giuridittione*] δίκαιος, quod iuriſdictioni deſtinatum eſt, uel quod ſecundum ius eſt. Vnde Iuridicus dies, quo rite ius dici poteſt. Et Iuridica actio, quæ ſecundum ius eſt. Dicitur etiam Iuridicus, δικαστής, qui ius dicit. Seneca in Her. fur. Flentes Eurydicen iuridici ſedent. Iuridici conuentus dicuntur, in quibus ius redditur. Pli. lib. 3. cap. 1. Iuridici conuentus ei quatuor, id eſt, in quibus iura redduntur.

IVRISDICTIO, nis, [*Giuridittione*] δικαιολογία, δικαιοσύνη, iuris dicendi officium. Seruius Sulp. Poſtero die cum ab eo digreſſus eſſem eo conſilio, ut ab Athenis in Bœotiam irem reliquamq; iuriſdictionem abſoluerem. Idem 4. Ver. Is uænalem iuriſdictionem in Sicilia habuit.

IVRIDICIALIS, le, δικανικός, idem quod iudicialis. Cic. 1. de Inuent. Huic generi Hermagoras partes quatuor ſuppoſuit, deliberatiuā, demonſtratiuam, iuridicialem, negocialem. Iuridicialis ſtatus apud Quinct. lib. 3. cap. 8.

IVRISCONSVLTVS, ti, ſiue Iureconſultus, νομικός, iuris ſiue legum interpres. Cic. 2. de Legib. Sed Iuriſconſulti, ſiue errori obiiciendi cauſſa, quò plura, & difficiliora ſcire uideantur, ſiue (quod ſimilius ueri eſt) ignoratione docendi (nam non ſolum ſcire aliquid artis eſt, ſed quædam ars etiam docendi) ſæpe quod poſitum eſt in una cognitione, id in infinita diſpertiuntur: uelut in hoc ipſo genere, quàm magnum illud Scæuolæ faciunt Pontifices ambo, & iidem iuriſperitiſſimi. Conſultus iuris, apud Horatium de Arte.

IVRO, as, [*Giurare*] ὄμνυμι, ὄμνυμαι, iureiurando aliquid affirmo, uel nego: quod uerbum à iure deductū putatur, quod iurare proprie ſit aliquid ita ſancte promittere, ac ſi ius eſſet. Ci. ad Mete. Iuraui iuſiurādum uerisſimum. Iurare cōceptis uerbis, eſt iurare certa uerborum formula, quem iuraturo præit is, qui iuramētum defert. Plau. in Ciſtel. At ille conceptus iurauit uerbis apud matrē meā,

Me

Me uxorem ducturum eſſe. Iurare in leges alterius: id eſt, iurare ſe ſeruaturum leges alterius. Plu. de Viris illuſt. Aqua & igni inter dixit ei, qui in leges ſuas non iuraſſet. Iurare in litem. Cicero pro Roſc. Comœdo. Quod in codicem iniuratus referre noluit, id iurare in litem non dubitet? Iurare in uerba. Cæſ. 1. Bel. Ciu. Princeps in hæc uerba iurat ipſe: ad idem iuſiurandum adigit Afranium. Huius compoſita ſunt, Abiuro, Adiuro, Coniuro, Deiuro, Exiuro, Deiero, Peiero, Obiuro, Præiuro, & Eiuro: quorum ſignificata uide ſuis locis.

IVRVLENTVS, a, um, [*Cotto con brodo*] ζωμώδης, quod cum iure coctum eſt, Corn. Celſ. lib. 2. cap. 10. Tum res eadem magis alit iurulenta, quàm aſſa, magis aſſa, quàm frixa. Varro: Vbi pultem aut iurulenti quid ponebant, à capiendo Catinum nominarunt. Apuleius uero in Magiæ Apolog. Iuſſulentum, non Iurulentum formauit ſic de Ennio dicens: Oſtendit, qualiter quiſque piſcium aſſus aut iuſſulentus optime ſapiat.

IVS, iuris, [*Ragione, diritto, giuſtitia*] δίκη, τὸ δίκαιον, à iuſſu, ut quidã uolunt, deducitur. Nihil. n. aliud eſt Ius, quàm quod uel natura uel ciuitas, aut populus, uel gens, uel conſuetudo iubet. Ter. in Heau. Quid cum illis agas, qui neq; ius, neq; bonum, atq; æquum ſciũt? Et differt a lege, quod Ius generale eſt, Lex iuris ſpecies. Rurſus ius ad non ſcriptũ etiã pertinet: Lex tãtum ad ius ſcriptum. Diuiditur autem Ius in Naturale, Gentium, & Ciuile. Naturale, quod eſt commune omni nationi, eo quod ubique inſtinctu naturæ habetur, non aliqua conſtitutione facta ab homine, ſed ab ipſo naturæ conditore: ut maris & fœminæ coniunctio, liberorum ſucceſſio in bonis parentum, puerorum educatio, communis omniũ poſſeſſio, qua iure naturali omnia hæc omnibus nationibus ſunt communia: quemadmodum & rei depoſitæ uel cómodatæ reſtitutio, uiolentiæ per uim repulſio, quod tibi uis fieri, ut alteri facias, & è cõtrario. Ius gẽtium, quo gentes humanæ utũtur, qđ à naturali proceſſiſſe facile intelligere licet: qa illud omnibus animalibus hoc ſolis hominibus inter ſe conuenit: ut ſcilicet Deo, religioni, patriæ, & parentibus pareamus; ut uim atq; iniuriam propulſemus. Ius ciuile, cum aliquid communi iuri uel additur uel detrahitur: hoc eſt, cũ populus ſibi conſtituit quaſi propriũ ius ciuitatis. Hoc aũt ſcripto conſtat, ut ſunt leges, plebiſcita, Senatuſconſulta, principium decreta. Aut ſine ſcripto, ut ea quæ auctoritate prudentiũ fiunt: quæ legũ interpretationes rectius dici poſſent, q̃ leges. Vnde qui hoc profitentur, Interpretes iuris, & Iureconſulti. & iuris prudentes dicuntur. Et qui inter eos excellunt, Iuris antiſtites nominantur. In ciuili iure Prætoriũ ius continetur, quod Prætores ſupplendi, uel corrigendi iuris ciuilis gratia introduxerunt, ob publicam utilitatem. Hoc à Prætoris honore, Honorarium appellatur. Eſt etiã ius ſingulare, qđ contra tenorem rationis, ob aliquã utilitatẽ auctoritate conſtituentium introductum eſt. Ius conſuetudinis, quod in morem uetuſtas uulgi approbatione produxit. Ius militare, quo ſoli milites ſunt adſtricti, ut belli inferendi ſolennitas, fœderis faciendi nexus, ſigno dato egreſſio in hoſtes & pugnæ commiſſio, ſigno dato receptio, ſtipendiorum modus, dignitatem gradus, præmiorum honor, prædæ diuiſio pro perſonarum qualitatibus. Iuris præcepta tria ſunt, Honeſte uiuere, Alterũ non lædere, Ius ſuum cuiq; tribuere. In noſtra etiam religione eſt Ius diuinum, in quo diuina oracula comprehenduntur: & Ius principiũ, quod principes ſingulis ſuis regnis præſcripſerunt. Aliquando Ius ponitur pro auctoritate, ſiue libertate quadam, atque licentia, ἐξουσία. Cic. pro Arch. Quare ſuo iure noſter ille Ennius ſanctos appellat poetas, id eſt, ſua quadã auctoritate. & pro libertate ſibi omnium conſenſu, ut grauiſſimo poetæ, conceſſa. Idẽ Pro meo iure dico, quaſi confidenter. Hinc ſui iuris, αὐτεξούσιοι, αὐτοκράτορες, eſſe dicuntur, qui nullius imperio ſunt ſubiecti. Aliquando pro neceſſitudine: ut, Eſt mihi cum illo ius cognationis, uel amicitiæ. Aliquando pro loco, in quo ius redditur appellatione collata ab eo quod fit, in id, in quo fit: quem locum definiunt, ubicunque Prætor ſalua maieſtate imperii ſui, ſaluoq; more maiorum dicere ius conſtituit. Ius ſuum obtinere non poſſe dicebant ueteres eum, quem nunc iuſtitiam habere, uel conſequi non poſſe dicimus. Cicero Philodamus: poſtquam ius ſuum obtinere non potuit, ut humanitatẽ, conſuetudinemq; ſuam retineret, laborabat. In eadem ſignificatione dicimus, Ius ſuum non retinere Idem Cicero in Anton. actione 4. Hoc edicto non Siculi, ſed iſti ipſi equites Romani, qui ius ſuum retinere ſe contra Apronium poſſe erant arbitrati, ſplendidi homines, & aliis Prætoribus gratioſi, uincti Apronio traditi ſunt. Iure, ablatiuus, aliquando aduerbialiter ponitur pro eo quod eſt merito. Quinct. Quis eum id non meruiſſe, quis non iure paſſum affirmet? Dicitur etiam eius, ζωμός, liquor eorum, quæ coquuntur. Teren. in Eunuc. Quo pacto ex iure heſterno panem atrum uorent.

IVSCVLVM, ſiue quo uſitatius eſt, Iuſculum, [*Brodetto, guazzetto*] ζωμίδιον, liquor eorum quæ coquuntur Apuleius: Offendo Photidem, quæ ſuis dominis parabat iuſcum fartim conciſum. Cato de Re ruſt. cap. 156. Poſtea inde iuſculum frigidum ſorbere.

IVSIVRANDVM, di, [*Giuramento, ſacramento*] ὅρκος, ὁρκωμόσιον, eſt affirmatio religioſa, ut inquit Cic. li. 3. Offi. Plau. in Pſeu. Qui item, ut nos, iureiurando quærunt rem. Cic. 3. Offic. Nullum. n. uinculũ ad ſtringendam fidem iureiurando maiores arctius eſſe uoluerũt.

IVSSIO, nis, Iuſſum, ſi, Iuſſus, ſi, um, Lege Iubeo, es.

IVSSVM, iuſſi, [*Comandamento*] πρόσταγμα, idem quod iuſſio, uel mandatum. Virg. 4. Æn. Ille patris iuſſa exequitur. Frequentius tamen hoc nomen in ſingulari numero per quartam declinationem efferimus. Cicero pro Pompeio: Lucullus ueſtro iuſſu coactus abit. Plura de his uide ſupra in uerbo Iubeo.

IVSSVS, ſus, [*Comandato*] προσταχθείς, participium à Iubeor, qđ quamuis raro ſit in uſu, aliquando tamen legitur, ut apud Lucanum: Cuius ſeruaueris umbram, Si quicquid iubeare uelis. Liu. 1. ab Vrb. Sed aliis alio itinere iuſſis certo tẽpore ad regiam uenire paſtoribus. Cic. pro Pomp. Lucullus ueſtro iuſſu coactus abiit.

IVSTA, [*Eſſequie, pompe funerali*] ἐναγίσματα, νομιζόμενα, νομιμαῖα, exequiæ, ſiue parentalia quæ mortuis impẽduntur, ita dicta, quod iure fierent his, qui de nobis uiuentes bene meriti fuerant. Saluſt. in Iugur. More regio iuſta magnifice fecerant. Ouid. Hanc quia iuſta ferunt, dixere Feralia lucem. Cice. 2. de Legib. Non ſolum uita cruciati atq; dedecore: uerum & ſepultura, & iuſtis exequiarum caruerunt. Iuſta pro conſtitutis, quæ neceſſario preſtari debent. Colum. lib. 11. cap. 2. Item uinearum foſſio iiſdem locis peragenda, arbuſtorumq́, ſiue putatio, ſiue alligatio ſumenda eſt, quorum iuſta certa eſſe non poſſunt. Ad iuſta perducere, id eſt ad iuſtum laborem. Col. lib. 6. cap. 14. Iuſta reddere, opus debitum & conſuetum perficere, Col. lib. 1. cap. 8.

IVSTE, aduerbium, [*Giuſtamente*] δικαίως, recte, legitime, iure. Brutus Ciceroni. Ad hoc ipſum, inquies, iniq; facis: immo iuſtiſſime. Idem in Saluſt. Id, uos ſi forte offendimus, iuſtius huic, quàm mihi, ſuccenſere debetis. Iuſte & legitime imperare. Cicero libro primo Offic.

IVSTIFICVS, a, um, [*Che fa giuſtitia*] δίκαιος, iuſtitiam faciens. Catul. Argon Iuſtifica mens deorum.

IVSTITIA, iuſtitiæ, [*Giuſtitia*] δικαιοσύνη, ut inquit Cice. 5. de Finib. Eſt habitus animi, communi utilitate ſeruata, ſuum cuiq; tribuẽs, atque ſocietatem coniunctionis humanæ munifice, atque æque tuens. Virg. 1. Æneid. O regina, nouam cui condere Iuppiter urbem Iuſtitiaq; dedit gentes frænare ſuperbas. Ouid. 3. de Ponto: Iuſtitia uires temperat ille ſuas.

IVSTITIVM, ſtitii, (ἀπραξία Plutarcho) quaſi iuris ſtatio dicitur. Eſt enim iuris dicendi intermiſſio, quæ fieri ſolet in publico luctu, & Reipublicæ calamitatibus. Liu. Dictator cum iuſtitium edixiſſet, omnes iuniores ſacramento adegit. Triſti iuſtitio clauſa fora. Lucan. lib. 5. Dicitur & iuſtitium remittere, pro eo quod eſt iuſtitio finem imponere. Liuius lib. 10. Vt Romam reditum eſt, iuſtitium remiſſum eſt. Cic. de Ar. Iuſtitium edici.

IVSTVS, [*Giuſto*] δίκαιος, qui a iuris præceptis non deflectit. Cic. 1. Offi. Iuſtus homo, isq́, quem bonum uirum dicimus. Idẽ pro Seſt. Ariſtides, qui unus omnium iuſtiſſimus fuiſſe traditur. Interdum ponitur pro ſatis magno, & mediocri, cum & ius ipſum mediocritas quædam ſit. Vnde Iuſtam magnitudinem alicuius rei dicimus, cum nec debita minor eſt, nec modum excedit. Iuſtum opus, ſatis magnum, non exiguum, Pli. in Præfat. li. 8. Opere iuſto temporum noſtrorum hiſtoriam orſi. Sic. Iuſtum prœlium, Iuſtum exercitum, hiſtorici dicunt magnum, & non contemnendum. Sic etiã Aſcon. Iuſtas inimicitias, pro magnas apud Ciceronem expoſuit. Interdum pro uero, γνήσιος. Vnde apud Iureconſultos, qui filiũ adoptat interrogatus, An uelit eum, quem adoptat, iuſtum ſibi filium eſſe, id eſt, uerum filium. Iuſtus dominus, pro uero: cui contrarius eſt alienus. Cic. lib. 1. Offi. Quare L. Syllæ, & C. Cæſaris pecuniarum tranſlatio à iuſtis dominis ad alienos, non debet liberalis uideri. Iuſta materfamilias, & Pellex contraria. Liuius. 9. Bell. Mac. Nam etſi minor ætate quàm Perſeus eſſet huius tamen iuſta materfamilias, illum pellice ortum eſſe. A Iuſtus fit compoſitum Iniuſtus, qui contra ius facit, & qui iuſtam magnitudinem excedit, ἄδικος. Cic. 5. Tuſcul. Vir maleficus natura & iniuſtus. Interdum accipitur pro nimis magno. Virg. 3. Georg. Iniuſto ſub face uiam dum carpit.

IVSTO, ablatiuus, [*Il douere, il conueniente*] pro aduerbio: ut, Longius iuſto, id eſt, longius, quàm par eſt. Quinct. lib. 9. cap. 4. Membrum longius iuſto, tardum, breuius, inſtabile eſt.

IVSTI DIES, qui fuerint apud ueteres apertiſſime docet Gel. li. 20. cap. 1. Confeſſi itaque æris, ac debiti iudicatis, triginta dies ſunt dati conquirendæ pecuniæ cauſſa, quam diſſoluerent. Eoſq; dies Decem uiri Iuſtos appellauerũt, uelut quoddam iuſtitium, id eſt,

iuris inter eos quaſi interſtitionem quandam & ceſſationem, quibus diebus nihil agi cum his iure poſſet. Dicebantur præterea in bellis ſuſcipiendis Dies iuſti, numero tres, & triginta, ab eo die, quo res repetitæ erant per fecialem, quibus elapſis, niſi redditæ res eſſent, haſta in fines hoſtium coniecta, bellum indicebatur. De hoc uide Liu. lib. 1. ab Vrb.

IVTVRNA, ἰουτούρνη, Dauni filia, & Turni Rutulorum regis ſoror quã Iupiter pro erepta uirginitate immortalitate donauit (ut placet Virg. lib. 12. Æne.) Numiciq; fluminis nympham fecit. Hæc in bello fratrem aduerſus Æneam multum adiuuit: ſed uidens fratri necem inſtare, in Numicum fluuium ſe occultauit. Alii dicunt eam rem habuiſſe cum Latino rege: eoq; palam facto, ſua ſponte ſe in Numicum præcipitauiſſe. Virg. At procul ut diræ ſtridorem agnouit & alas Infelix crines ſcindit Iuturna ſolutos, &c. Eſt & Iuturna fons Italiæ, prope Numicum ſaluberrimæ aquæ: unde ad omnia ſacra Romam afferebatur aqua. Ad hunc fontem plerique in ſuperioribus Virg. reſpexiſſe uolunt.

IVVAMEN, Iuuatio, & Iuuamentum, [*Giouamento*] idem ſignificat, ſcilicet auxilium, ὠφέλημα, ὄνησις.

IVVENALIA, νεανικά, erant ludi, qui pro ſalute iuuenum celebrabantur, Sidonius: Iam uero iuuenalibus peractis, Quem te præbueris ſequente in æuo, Chartis poſterioribus loquemur. Tacitus libro 14. Ne tamen adhuc publico theatro dehoneſtaretur, inſtituit ludos Iuuenalium uocabulo, in quos paſſim nomina data.

IVVENALIS, le, adiectiuum, à Iuuene, νεανικός, Plin. libro. 33. cap. 2. Cum Sulpicius Galba iuuenalem famam apud principem propinarum pœnis aucuparetur. Iuuenalis dies dicebatur, feſtum quoddam, quod à iuuenibus peculiariter celebrabatur primo die poſt elapſa Saturnalia, à Caligula primum inſtitutum, Sueto. de Calig. Adiecit diem Saturnalibus, appellauitq; Iuuenalem. Eſt & Iuuenalis, ἰουβενάλις, nomen proprium Satyrici poetæ, ceteris omnibus, qui argumentum eiuſmodi tractarunt, merito præferendus, niſi ſecretam illam flagitioſorum ſentinam nuſquam non mouens, caſtiores animos à ſui lectione auertiſſet.

IVVENCVS, iuuenci, [*Manzo, giouenco*] μόσχος, πόρταξ, bos iunior, qui iam uitulus eſſe deſijt, nondum tamen in iuſtam magnitudinem excreuit. Dictus à iuuando, ut Varroni placet, quod iam dominum in agro colendo adiuuare poſſit. Columella lib. 6. ca. 2. Nam ubi plauſtro aut aratro iuuencum conſueſcimus, ex domitis bubus ualentiſſimum, eundemq; placidiſſimum cum indomito iungimus, qui & procurrentem retrahat, & cunctantem producat. Sociare iuuencos impoſito aratro. Stat. 1. Theb. Virg. 3. Georg. Seu quis olympiacæ miratus præmia palmæ Paſcit equos: ſeu quis fortes ad aratra iuuencos. Iuuencus autem & iuuenca, non tantum de bobus, ſed & de hominibus iuuenibus intelliguntur. Oui. 1. Epiſt. 5. Graia iuuenca uenit, quæ te, patriamq; domumq; Perdat, Io prohibe Graia iuuenca uenit. Vnde fit per diminutionem Iuuenculus, μειράκιον. & Iuuencula, μειρακίσκη, νεᾶνις. Hora. 2. Carm. Ode 8. Te ſuis matres metuunt iuuencis, Te ſenes parci, miſeræq; nuper Virgines nuptæ. In quem locum annotauit Porphyrion, Iuuencum non ſolum de bobus, uerum etiam de hominibus adoleſcentulis dici, quamuis in ea ſignificatione frequentius iuuenculos dicamus, & iuuenculas. Catul. ad puerum: Qui floſculus es iuuenculorum. Proprie tamen Iuuenci uel Iuuencæ dicuntur boues, qui iam deſierunt eſſe uituli. Varr. enim lib. 5. cap. 5. de Re ruſt. quatuor diſtinguit bubuli generis ætates: quarum prima eſt uitulorum, ſecunda iuuencorum, tertia boum nouellorum, quarta uetulorum.

IVVENCA, cæ, [*Manza, manzuola*] δάμαλις, πόρτις, uacca iunior, quæ iam uitula eſſe deſijt, nondum in iuſtam magnitudinem excreuit. Virg. 3. Georg. Paſcitur in magna ſilua formoſa iuuenca. Accipitur aliquando pro puella, uel florentis ætatis muliere, νεᾶνις. Ouid. 5. Epiſtol. Graia iuuenca uenit, quæ te, patriamq; domumq; Perdat: Io, prohibe, Graia iuuenca uenit. Reliqua uide in dictione Iuuencus.

IVVENESCO, is, [*Ingiouenirſi, farſi giouane*] νεανίζω, iuuenis fio. Ouid. 3. Amor. Illius à tacta Pylius iuueneſcere poſſet. Plin. lib. 8. cap. 54. de gliribus: Rurſus æſtate iuueneſcunt.

IVVENARI, [*Parlare inconſideratamente, parlare da giouane*] νεανίζειν, temere & inconſiderate, & iuuenum more aliquid dico, uel facio Horat. in Arte: Aut nimium teneris iuuenentur uerſibus unquam.

IVVENILIS, le, adiectiuum, [*Da giouane, giouinile*] νεανικός, quod ad iuuenem pertinet: ut, Ætas iuuenilis. Iuuenile robur, Colum. libro 4. cap. 3. Iuuenilis ludus uel iocus, Liuius 2. ab Vrbe. Virg. 5. Æn. Et mihi quæ fuerat iuuenili in corpore uires. Cice. in Hor. Iuuenilis Libido. Ouid lib. 14. Metam. Silenusq; ſui ſemper iuuenilior annis. A quo iuueniliter, aduerbium, quod eſt more iuuenum, νεανικῶς. Cice. in Cato. Et Annibalem iuueniliter exultantem patientia ſua molliebat. Ouid. 7. Metam. Venatum in ſiluas iuueniliter ire ſolebam.

IVVENIS, [*Giouane*] νέος, à iuuando, quod ea ætas maxime ſit apta ad laborem tolerandum. Et à Iureconſultis Iuuenes dicuntur, qui adoleſcentiæ exceſſerunt ætatem, quoadincipiant inter ſeniores numerari. Virg. 5. Æneid. Hoc iuuenum egregium præſtanti munere donat. Iuuenes feruidi. Horat. 4. Carm. Ode 13. Poſſent ut iuuenes uiſere feruidi, Multo non ſine riſu, Dilapſam in cineres facem. Plin. libro. 7. cap. 36. Cornelia enim iuuenis eſt, & parere adhuc poteſt. Hinc formatur comparatiuum Iunior. Nam quod apud Colum. libro. 9. cap. 11. Legitur, Iuueniori examini: arbitror librariorum culpa accidiſſe: præſertim cum in uenerandæ cuiuſdam fidei exemplaribus legatur Iuniori. Horat. 2. Epiſt. 1. Qui uel menſe breui, uel toto eſt iunior anno. Iuniores cerui. Plin. libro. 8. cap. 32. Alioqui ante frontem prominere ſolitos iunioribus. Iuuenis, de oue. Col. lib. 7. cap. 3. Fœmina poſt bimatum maritari debet, iuuenisq; habetur quinquennis. Iuuenis, pro iuuenili adiectiue. Ouid. 7. Metam. Et admonitus iuuenes nutricibus annos Poſſe ſuis reddi.

IVVENTA, tæ, [*Giouentudine*] νεότης, ætas Iuuenilis. Plin. li. 7. cap. 13. Aliis ſterilis eſt iuuenta: aliis ſemel in uita datur gignere. Viridis iuuenta, Virg. 5. Æneid. Audax iuuenta, Idem 4. Georg. Imbellis iuuenta, Horat. 3. Carm. Ode 2. Iuuenta, pro iuuenum multitudine, νεολαία, quæ & iuuentus dicitur. Martia. lib. 2. Quinctiliane uagæ moderator ſummæ iuuentæ. Iuuenta, Dea melioris ætatis, & iuuentutis, apud Vale. lib. 4.

IVVENTAS, ἥβη, dea quæ iuuentuti præeſſe putabatur. Horat. 1. Carmi. Ode 30. Et parum comis ſine te iuuentas. Vbi Acron: Aliud eſt Iuuenta, aliud Iuuentas, aliud Iuuentus. Iuuenta, ætas putatur, Iuuentas, ipſum numen: Iuuentus, ipſi iuuenes. Accipitur tamen aliquando Iuuentas pro ætate ipſa iuuenili. Lucr. lib. 5. Tum demum puerili æuo florente Iuuentas Occipit, & molli ueſtit lanugine malas.

IVVENTVS, tutis, [*Giouinezza*] νεότης, ætas iuuenilis, quę, & Iuuenilitas, & Iuuenta dicitur, Saluſt. Ibiq; iuuentutem ſuam exercuit. Sæpius accipitur pro multitudine iuuenum, νεολαία. Seruius Sulpicius Ciceroni: Licitum eſt tibi, credo, pro tua dignitate ex hac iuuentute generum eligere. Aliquando ponitur pro Dea, quæ præeſſe putabatur huic ætati. Hæc eſt Hebe Iunonis filia, & Herculis uxor. Liu. 4. Decad. lib. 6. Iuuentutis ædem in circo maximo C. Licinius Lucullus Duumuir dedicauit. Plin. lib. 35. cap. 10. Pinxit hic raptum Proſerpinæ, quæ tabula fuit in Capitolio in Mineruæ delubro, ſupra ædiculam Iuuentutis.

IVVERNA, inſula eſt non procul à Britannia, quæ uulgo Irlanda dicitur, à doctis uero Hybernia. Iuuen. Saty. 2. Arma quid ultra Littora Iuuernæ promouimus, & modo captas Orcadas, & minima contentos nocte Britannus. Græci uocant ἰουέρναν teſte Hermolao. Claudianus in quarto Honorii Conſulatu uocat Iernam.

IVVO, as, iuui, iutum, [*Giouare*] ὀνίνω, ὠφελέω, opem fero, & auxilior. Terent. in Heaut. Crede, inquam, mihi, Aut conſolando, aut conſilio, aut re iuuero. Iuuare, pro eo quod eſt beneficio & miſericordia proſequi. Cic. 3. Verr. Legis Corneliæ meminit, quæ proſcriptum iuuari uetat. Liu. Iuuiſſe eos omni commeatu claſſem hoſtium. Iuuat. imperſonale: i. delectat, τέρπει. Virg. 3. Æneid. Iuuat euaſiſſe tot urbes. Dicimus autem hodie, Iuuat me: olim etiam iuuat mihi. Plaut. in Cap. Neque unquam quicquam me iuuat, quod edo domi. Idem in Ciſt. Quando ita tibi iuuat, uale atque ſalue. Iuuari paſſiuum, pro adiuuari, & auxilium accipere. Pli. lib. 17. cap. 17. Quod ſic etiam iuuatur. Ouid. 1. de Pont. Eleg. 4. Sed uereor, ne me fruſtra ſanare labores: Nec iuuet admota perditus æger ope. Iuuans, particip. Cic. ad Treb. Meq; diis iuuantibus ante brumam expectabis. Huius compoſitum eſt adiuuo, quod idem eſt quod iuuo. Hinc fit aliud compoſitum, Coadiuuo: de quo ſuo loco. Frequentatiuum eſt Iuto, as, à quo Adiuto. Teren. in And. At te adiutare oportet adoleſcentuli cauſſa.

IVXTA, [*Appreſſo*] παρά. præpoſitio, ſemper ſeparatur, & ſignificat apud uel prope. Virg. lib. 4. Æneid. Humilis uolat æquora iuxta. Aliquando ſignificat ſimul, coniunctum, ἅμα, Varr. de Vita pop. Rom. Cum interea lucubrando facere iuxta ancillas lanam. id eſt, ſimul cum ancillis. Quando uero aduerbium eſt, ſignificat æque, ſimiliter, eodem modo, ὁμοίως. Plaut. Dixi tibi, mater: iuxta mecum rem tenes. id eſt, æque atque ego. Saluſt. in Iug. Hyemem atque æſtatem iuxta pati. Interdum etiam ſecundum, uel poſt. Gell. lib. 4. cap. 9. Nigidius Figulus, homo (ut ego arbitror) iuxta M. Varronem doctiſſimus. hoc eſt, ſecundum Varronem, uel poſt Varronem. Cice. Poſt. Qui me omnibus officijs Iuxta ac ſi meus frater eſſet, ſuſtentauit.

IVXTIM, aduerbium, [*Appreſſo*] πλησίον, ſignificat prope. Sueton. in Tib. Magiſtratibus pro tribunali cognoſcentibus plerunque ſe offe-

ſe offerebat conſiliarium, aſſidebatq; iuxtim, uel ex aduerſo in parte primori.

I ANTE X

Ixia, ἰξία, herba quædam, cum terra colorem mutans: unde & Chamæleontem appellarunt. Ixias autem dicitur ἀπὸ τοῦ ἰξοῦ, hoc eſt, à uiſco, quod quibuſdam in locis circa radicem eius inuenitur, quo pro maſtiche utuntur mulieres. Huius duæ ſunt ſpecies, candido & nigro colore diſtinctæ. Vide Pli. lib. 22. cap. 18.

Ixion, pen. pro. Ixionis, pen. cor. ἰξίων, filius fuit Phlegiæ (alij tamen Aetionis, alij Iouis filium faciunt) qui principio uxorem duxit Diam filiam Deionei ſeu Eionei: cui quum multa pro compenſatione dotis pollicitus eſſet, & ob id pater ſponſæ ad eum ueniſſet, ut munus, Ixion facta ſcrobe, eaq; lignis & ſtramentis intecta, patrem ſponſæ in ea fraude peremit: à qua cæde quum neque homines, neque Dij eum luſtrare uellent, diuq; incertus uagaretur, Iupiter illius miſertus, in cælum aſſumptum expiauit. Cumq; iam purgatus apud ſuperos degeret, Iunonem amare cœpit, eamq; de ſtupro appellauit. Quod cum Iupiter ab uxore intellexiſſet, nubẽ illi ſub Iunonis effigie oppoſuit, ex qua ille Centauros genuit. Deiectus deinde in terram, quum paſſim gloriaretur cum deorum regina rem habuiſſe, Iupiter indignatus fulmen ad inferos Ixionem detruſit, curauitq; ut ibi rotæ uolubili alligatus, perpetuo uolutaretur: unde Ouidius,

Voluitur ixion, & ſe ſequiturq; fugitq;.

Ixionides, Patronymicum.

Ixon, ἰξὸν, Græci appellant uiſcum, quo aues capiuntur: unde & Chamæleonem herbam Ixian uocauere, quod quibuſdam in locis ad radicem eius uiſcum inueniatur, quo mulieres uice maſtiche utuntur.

Iynx, iyngis, ἴυγξ, auis, quæ Verticilla, à colli uerſura uocatur. Hæc paulo maior eſt, quàm fringilla, colore uario, linguam ſerpẽtibus ſimilem habet, quam longitudine quatuor digitorum exerit, rurſumq; contrahit intra roſtrum, collum circumagit in aduerſum, reliquo quieſcente corpore. Vnde & Torquilla à quibuſdam eſt appellata. Sunt qui & Turbinem uocant, putantq; auem eſſe amatoriis medicamentis infamem. Frequens auis huius mentio eſt, apud Theocritum in Pharmaceutria.

DE LITTERA K

K LITTERA, Græcorum eſt, non Latinorum, quam ipſi κάππα nominant. Ea Latini non utuntur, niſi in dictionibus Græcis, quibus tanquam Latinis utuntur: ut Kyrie eleiſon, κύριε ἐλέησον: id eſt, domine miſerere. Sunt autem duæ dictiones. nam κύριε uocatiuus caſus eſt, nominatiui κύριος, & ἐλέησον, imperatiuus aoriſti à uerbo ἐλεέω. Per apoſtrophon dicimus κύρι᾽ ἐλέησον. Sed huiuſmodi, quoniam mere Græca ſunt, ſatius fuerit ſcribere Græcis litteris. nam & Priſcianus teſtis eſt K apud Latinos eſſe ſuperuacuum: & Quinctilianus non obſcure innuit loco eius nos habere litteram c, quæ ad omnes uocales uim ſuam perferat.

DE LITTERA L

L LITTERA Latinorum, eſt Græcorum Lãbda, ſono & poteſtate reſpondens, una ex ijs, quæ à Græcis ἀμετάβολα, hoc eſt, immutabiles, à Latinis liquidæ appellantur. quo fit, ut mutam immediate ſubſequens in eadem ſyllaba, præcedentem ſyllabam, ſi breuis fuerit, reddat indifferentem. hinc fit, ut Atlas, priorem ſyllabam habeat indifferentem, cum natura breuis ſit. Mart. Non aliter ridetur Atlas cum compare gibbo. Et alibi. Conturbabit Atlas. Virg. eandem producit, 8. Æne. At Maiam maximus Atlas: Idem Atlas generat, cæli qui ſidera fulcit. Nomina uerbaq; ab hac littera incipientia, ſi cum præpoſitione Ad, uel In, componantur, poſterior littera præpoſitionis conuertitur in l, ut Allabor, Alluo, Illuo, Illuſtris, pro Adlabor, Adluo, Inluo, Inluſtris.

La, ſiue Laa, λᾶ Lycophroni, λάα Homero, Laconiæ oppidum, edita in petra ſitum: unde & nomen habet: nam λᾶς Græcis petra eſt, uel lapis. Hanc urbem cum expugnaſſent Caſtor & Pollux: Laperſæ, λαπέρσαι, cognominati ſunt. Incolæ Lai, & λᾶοι, dicuntur, teſte Steph.

Labanis, inſula eſt in ſinu Arabico, apud Pli. lib. 6. cap. 28.

Labara, λάβαρα, Cariæ oppidum, apud Stephanum.

Labarum, pen. cor. λάβαρον, uexillum erat militare, ante imperatorem geſtari ſolitum, auro intertextum, gemmiſq; intermicantibus ſplendidiſſimum: tantæ olim exiſtimationis, ut à militari turba adoraretur. Huius deinde loco Conſtantinus Crucis Dominicæ inſigne iuſſit præferri. Meminit huius uexilli Ambroſius in Epiſt. Septimius in Apologetico, Sazomenus Hiſtoriæ Tripart. lib. 1. cap. 5. Et præter hos Caſſiodorus, Rufinus, & Prudentius in Symmachum.

Labaſco, cis, καταφέρομαι, ὑποφέρομαι, uerbum à labando deductum, idem ſignificãs quod caſum minari, & ruinæ uicinum eſſe. Lucre. lib. 4. Vincitur in longo ſpatio tamen atque labaſcit. Per tranſlationem accipitur pro animo concidere, frangi, & de priſtina conſtantia excidere, κατὰ θυμόν. Teren. in Eunu. Labaſcit, uictus uno uerbo, quam cito. Reperitur & Labaſcor, deponens pro neutro. Varro Rerum Diuin. libro 7. Poſtquam uidit miſericordia labaſci mentem infirmam populi. Nonius.

Labda, æ, λάβδα, Amphionis cuiuſdam ex Bacchiadarum genere filia fuit: quæ, quòd clauda eſſet, & ob id à Bacchiadis ceteris ſperneretur, Eetioni nupſit, eiq; puerum peperit, quem ab euentu Cypſelum nominauit. Nam cum duo Corinthiis reddita eſſent oracula, quibus illi monebantur, fore, ut Labdæ filius Corinthi aliquando tyrannidem inuaderet, miſſi ſunt publico decreto decem uiri, qui puerum interficerent. Verum cum forte puer ei, qui primus eum à matre acceperat, arriſiſſet, ille miſericordia motus, adduci non potuit, ut eum occideret: quapropter ille alteri tradidit, & ille rurſus alij: atque ita deinceps per manus traditus infans, à decimo matri redditus eſt, nemine eum interficere uolente. Poſt hæc illi egreſſi, & pro foribus ſtantes, ſeſe mutuo, & præcipue eum, qui primus puerum acceperat, increpabant, qui eum ex conuento non occidiſſet. Quod quum audiſſet Labda, quæ intus ad fores adſtabat, puerum in menſura frumentaria, quam Cypſelum uocant Græci, occultauit, unde poſtea mater ei Cypſelo nomen impoſuit. Vide latius hanc hiſtoriam apud Herodotum lib. 5.

Labdacidae, pen. cor. λαβδακίδαι, cognominati ſunt Thebani à Labdaco rege, Laij patre.

Labdacus, λάβδακος, Phœnicis filius, qui ſenex Thebas uocatus, ibi aliquandiu regnauit: filiumq; habuit Laium, qui à patre Labdacides uocatur. Statius libro 6. Theb. Nec uerbera pallidus abdit Labdacides.

Labeates, Liburniæ populi ſunt apud Plin. lib. 3. cap. 22.

Labefacio, is, παρακινέω, λυμαίνομαι, rumpo, frango, perdo, mobile & inſtabile reddo. Teren. in Adel. Omnes dentes Labefecit mihi: præterea colaphis tuber eſt totum caput. Aliquando pro deterrere, & à conſtantia abducere. Cice. pro Sext. Quem nulla unquam uis, nullæ minæ, nulla inuidia labefecit. Labefacere fidem ſuam dicitur debitor, cum male ſoluendo efficit, ne quis ei quippiam uelit credere. Sueton. Prope labefacta fide, omnia prædia fratri obligauit. Aliquando pro debilitare. Lucret. Veneris compagibus hęrent Membra, uoluptatis dum ui labefacta liqueſcant. Labefactatio, onis. Plin. lib. 23. cap. 1. Tuſſim ueterem inhibet, & dentium labefactionem. Labefactus, particip. Virg. 4. Æneid. Animum labefactus amore. Robora labefacta, Ouid. 12. Metam.

Labefacto, as, λυμαίνομαι, παρακινέω, frequẽtatiuum à Labefacio: Corrumpo damno afficio. Col. li. 4. In opere boues arcte iunctos habere conuenit, quo minus colla eorum labefactentur. Cice. in Catone maximas reſp. ab adoleſcentibus labefactatas, à ſenibus ſuſtentatas reperietis. Aliquando pro uexare. Cice. ad Cornifi. Nec deſtiti labefacere eum, qui ſumma cum tua iniuria prouinciam abſens obtinebat.

Labellum, li, [*Labretto*] χειλάριον, diminutiuum à Labrum, ſicut à flabro Flabellum. Cice. 1. de Diuinat. Platoni in cunis paruulo dormienti apes in labellis conſedere. Interdum pro uaſculi genere ponitur, facto ad ſimilitudinem labri, quo in balneis uti ſolemus ad lauandum. Plin. Ciueremq; in labellis aqua addita confricant manu.

Labeo Antiſtius, nomen iureconſulti, à Labiorum magnitudine, qui cunque enim magna labia habent, Labeones, & Labrones, πρόχειλοι, χειλῶνες, cognominantur. hic Labeo iuris ciuilis diſciplinam exercuit, & conſulentibus de iure publice reſponſitauit. Vide plura de hoc apud Gel. lib. 13. cap. 10. & 12.

Laberius, poeta mimographus, à Ceſare annulo equeſtri donatus. Macrob. Sat. lib. 2. Gell. lib. 11. cap. 9. Sen. lib. 7. Declamat. Laberium Mimum Diuus Iulius equeſtri ordini reddidit, quem quum iuſſiſſet ire ſeſſum, omnes equites ita ſe coarctauerunt, ut uenientem non reciperent.

Labes, huius labis, fœmin. gen. [*Macchia*] κηλὶς, macula: à labendo. Virg. 2. Æneid. Hinc mihi prima mali labes. Eſt quoq; Labes, cum terra in altiſſimum hiatum aperitur. Cic. 1. de Diui. Delata ad ſenatum labes agri Priuernatis, cum ad infinitam altitudinem terra deſediſſet. Ibidem: Vt multis locis labes facta ſit, terræq; deſederint. Labes, atque eluuies ciuitatis. Cic. pro Domo ſua. Labes atque pernicies prouinciæ: idem 2. Verr. Labes item accipitur pro

macula,qualis fieri ſolet ab oleo,aut ſimili liquore in ueſtem delapſo,κηλὶς,σπίλος. Frequentius tamen per trãſlationem pro quouis animi uitio accipitur.Cic.pro Domo ſua : Hanc labem turpitudinis poterit populi Rom. dignitas ſuſtinere? Ouid.in Epiſto. Deianiræ:Lætaq; ſit uitæ labe nouerca tuæ.Cic.3.Offic. Hunc tu quas conſcientiæ labes in animo cenſes habuiſſe.

LABETIA, Arabiæ oppidum, ab Ælio Gallo dirutum. Plin. libro 6.cap.20.

LABICANVM,λαβικανὸν,à Sueto. in Cæſare accipitur pro uilla quadam in agro Labicano.& ager Labicanus à Labicis, uicino oppido,cuius meminit Liu.libro.2.ab urbe, Labicos inquiens, peditum ui cepit.

LABICI,Italiæ populi, genus ſuum à Glauco Minois filio trahentes quem Labicum appellarunt à ſcuto militari, intus anſato, quod primus in Italia oſtendit.nam λαβὴ Græcis anſa.Virg.lib.7.& picti ſcuta Labici.

LABIENVS,prænomine Titus,Cæſaris in Gallia Legatus, qui plurimum in exercitu & gratia ualebat,& auctoritate.Hic poſt res ampliſſimas ſub Cæſare geſtas,inſtante bello ciuili, defecit ad Pompeium, pertinaciſſimumq; ſeſe Cæſaris hoſtem præbuit. Victis enim Pompeianis partibus, Parthos in ſocietatem ſolicitauit: magnasq; eorum copias in Aſiam adduxit. Strabo lib. 14. & alii. Fuit præterea Titus quidam Labienus ſcriptor immodicæ libertatis,qui,quòd in omnes nullo diſcrimine inueheretur,Rabies cognominatus eſt : factumq; eſt opera inimicorum, ut ſcripta eius publice exurerentur.

LABIVM,bii,& Labrum,bri,[*Labro*]χεῖλος, idem ſignificant. ſunt enim opercula oris,& ueluti uallum quoddam tegendi dentibus à natura datum.Perſius:Nec fonte labra prolui caballino. Teren.in Eun.Labiis demiſſis.Cæſar.5.Bel.Gal.Capillo ſunt promiſſo, omni parte corporis raſa,præter caput,& labrum ſuperius.Mart.li.2. Baſia dimidio quod das mihi Poſthume labro. Admouere labra poculis,Virg.3.Ecl.Nec dum illis labra admoui.Primis labris aliquid deguſtare,dicitur,pro,leuiter aliquid attingere. Cice.1.de Nat. Deo.Hunc cenſes primis,ut dicitur,labris guſtaſſe phyſiologiam?Labra item dicuntur rei cuiuſuis extremitates: unde ſummi foſſarum & fluuiorum margines,Labra appellantur. Cæſ.7.Bell. Gall.Foſſam pedes uiginti latam directis lateribus duxit, ut eius ſolum tantundem pateret,quantum ſumma labra diſtabant. In uulneribus quoque extremæ oræ,quæ acu iunguntur, Labra dicuntur.Labrum item dicitur uas amplum, in quod aqua è fonte delabitur. Plin.Epiſt.101.marmoreo labro aqua exundat,circumiectasq; platanos leni aſpergine fouet.Eſt & Labrum genus uaſis in balneis ad lauandum aptum,quaſi lauabrum,ἀσάμινθος. Cice.Terent.Labrum in balneo fac ut ſit. Item quoduis aliud uas.Virg.8. Æn.Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen ahenis, Sole repercuſſum,aut radiantis imagine Lunæ. Hinc labra uinaria, lupinaria, olearia,in quibus lupini conduntur,& in quæ uina è lacu, oleum è cortina transferuntur. Cato : Oleum in labrum primum indito. A labrum in primo ſignificato fit Sublabro:de quo infra. Apud antiquos etiam Labias legimus in fœminino genere. Plaut.in Sticho:tibicen,quando bibiſti,refer ad labias tibias. Sic enim legit Nonius.Item apud Gellium: Labias primores emouemus.

LABILE,εὐόλισθον,quod facile labitur, Memoria labilis, quæ rem ſibi commiſſam fideliter non continet.

LABIOLVM,cum accentu in antep.χειλάριον,diminutiuum eſt à Labium,quemadmodum Labellum à Labrum.

LABO,as,[*Vacillare*]ὑποσφάλλομαι,uacillo,nuto.Cic.in Ver.Signum illud nulla lababat ex parte. Cum ui labore M.Antonium laberet. Ouid.lib.11.Met.Iamq; labant cunei, ſpoliataq; tegmine ceræ Rima patet.Virg.li.2.Æn.Labat ariete crebro Ianua. Horat.3.Car. Ode 6.Donec templa refeceris,Ædesq; lábantes deorum. Et per tranſlationem Labare ſermone,pro inconſtanter loqui. Pli.li.14. cap.22.Labant animi,hoc eſt,deficiunt.Liu.6.Bel.Mac. Labat conſilium meum,Cic.ad Atti.lib.8.Mens labat.Celſ.lib.2.cap.7.

LABOR,eris,lapſus,[*Scorrere*]ὀλισθαίνω,deorſum feror. Cicero de Aruſp.reſp.Vt aliquis,lapſus de cælo cœtus hominum adeat. Interdum pro deficere,exoleſcere. Liu.in præfat. libro.1.Labente paulatim diſciplina.Aliquando errare,falli.Cic.1.de Finib. Epicurus in quibus ſequitur Democritum,non fere labitur. Labi etiam dicuntur ii,qui in lubrico figentes ueſtigia in terram ruunt. Vnde Lapſus,ὀλίσθημα.Lapſio,onis.

LAPSO,as,are,uide ſuo loco:item Compoſita,Allabor,Collabor,Delabor,Elabor,Illabor,Interlabor,Prælabor,Prolabor, Perlabor, Relabor,& Sublabor.

LABOR,boris,[*Fatica*]πόνος,κάματος, opera, defatigatio. Virg.2. Æn.Nec me labor iſte grauabit. Valla: Labo primã breuẽ habet, Labor primã longam.Hinc Labor,oris,& Laboro,ras, prima breui: quod an ab altero illorum deriuetur,an ab utroque potius, liberum opinaturis relinquo.Ouid.1.de Arte: Pars eſt exhauſta laboris.Cic.pro Arc.Quid eſt, quod tantis nos laboribus exerceamus?Labor exercet apes,Virg.1.Æne. Labor apud poetas frequẽter accipitur pro periculo,calamitate, uel alio quouis incommodo.Virg.3.Æn.Requies ea certa laborum.Oui.Epiſt.9. Series immenſa laborum. Dicitur etiam Labos, ſicut lepos,arbos,Plaut. Trin.animo labos grandis capitur.Arduus labos,Vale.6.Argon.

LABORIAE,arum,Campaniæ pars illa, quæ uulgo Terra laboris dicitur,miræ fertilitatis.Pli.lib.18.cap.11.Dictæ ſunt,a laboro, quòd ad ſui cultum plurimum exigant laboris. Finiuntur Laboriæ uia ab utroque latere Conſulari,quæ à Puteolis,& à Cumis Capuam ducit.Hinc Laborinus campus.Pli.lib.17.cap.4.

LABORIFER,pen.cor.adiectiuum, ἐπίπονος, laboris patiens. Ouid. 9.Met.laboriferi cum iam natalis adeſſet Herculis. Idem 15.Met. Numenq; ſuperbum cæde laboriferi credunt gaudere iuuenci.

LABORIOSE,ἐπιπόνως,Laborioſus,Catullus,& Cicero

LABORIOSISSIME,ἐπιπονώτατα,cum maximo labore. Cic.1.Verr. Itaque ſemper hi diligentiſſime, laborioſiſſimeque accuſarunt, qui ſeipſos in diſcrimen, exiſtimationis uenire arbitrati ſunt. Idem pro Roſcio.Quo quiſque eſt ingenioſior, hoc docet iracundius,& laborioſius.

LABORIOSVS,ſa,ſum,[*Faticoſo*] ἐπίπονος,καματηρὸς, ut laborioſus homo dicitur laboris multum ſuſtinens.Cic.pro Cœlio: Vos laborioſos exiſtimet,quibus ocioſis,nec in communi quidem ocio liceat eſſe.Laborioſus ager, in quo colendo plurimum laboratur. Cæcil.Durum rus fugit,& laborioſum.Laborioſum opus, difficile,& quod non ſine labore perficitur.Plaut.in Merc.Laborioſi nihil tibi quicquam operis imperabo. Laborioſæ exercitationes. Cic.1.de Fin.Quis noſtrum exercitationem ullam corporis ſuſcipit laborioſam,niſi ut aliquid ex ea commodi conſequatur?

LABORO,as, pen. prod. [*Affaticarſi,faticare,durar fatica*] πονέω, ταλαιπωρέω,fatigor & cum labore aliquid ago. Seneca. Iugiter fodiendo laborat. Cice.5.Verr.Omnibus enim neruis mihi contendum eſt,atque in hoc laborandum,ut omnes,&c.Ambitioſe circa aliquid laborare.Quinct.lib.3. cap.11. Arma laborare.i. laborando conficere. Stat.3.Theb. Vnde & per tranſlationem laborare, pro male habere ſumitur: ut cum aliquem Laborare quartana τεταρταΐζειν,aut laborare podagra dicimus.Plin.Succus eius podagra laborantibus prodeſt. Laborare ex renibus,Cic.2.Tuſc. Laborare ex dolore puerperii,Terent.in And. Laborare à frigore, Pli. lib.32.cap.10.Aliquando pro conari,ſiue anniti: quod & Allaborare dicimus.Cic.de prouinciis : Nec decreui ſolum,ſed etiam ut uos decerneretis laborari.Interdum idem quod angor, & ſolicitus ſum φροντίζω.Cic.epiſt.110.Nam de iudiciis quod quæris,multo laboro minus:trahantur per me pedibus omnes rei : ſit uel Selius tam eloquens,ut probare poſſit ſe liberum,non laboro.Idem Quin.Frat.De filii tui eruditione quod labores,nihil eſt.Aliquando pro componere,colere,ἀσκεῖν,διαπονεῖν.Vir.2. Æne. Arte laboratæ ueſtes,id eſt compoſitæ.Et laboratur ager,ἐξησκημένον χωρίον, dicitur qui probe cultus eſt.Laborati, hoc eſt, compoſiti, elucubrati.Mart.lib.1.:Plena laboratis habeas cum ſcrinia libris, emittis quare Soſibiane nihil?Non laboro de hac re:hoc eſt,non curo, neque anxius ſum,inquit Budæus.Cic.4.Aca.Sed quia non laboro quam ualde ad ea quæ dico probatus ſim,eo minus conturbor. Laborare re frumentaria.Cæſ.3.Bel. Ciu. Illi omnia perpeti parati, maxime re frumentaria laborant.Laborare uitiis.Liu.4.Bell.Maced.Diuerſisq; duobus uitiis, auaritia & luxuria ciuitatem laborare. Laboratur,imperſonale.Cic.ad Lent.lib.1. Laboratur uehementer,inclinata res eſt. Huius uerbi compoſita ſunt,Allaboro, & Elaboro de quibus egimus ſupra ſuis locis.A laboratus, fit cõpoſitum Illaboratus, a, um, quod ita ſecernitur ab Inelaborato, quod Inelaboratum,ἀνέργαστον,dicitur quod ſatis non artificio excultum eſt: Illaboratum uero,αὐτοσχέδιον, quod ex tempore & ſine labore factum uidetur:illud uitio dari ſolet hoc laudi.Quin.de Ci.Cum interim hæc omnia,quæ uix ſingula quiſpiam intentisſima cura conſequi poſſet,fluunt illaborata.

LABRADEVS,Iupiter, in Caria colebatur : cuius ſimulacrum primus dicitur conſecraſſe Arſalis rex, cùm Gygæ aduerſus Candaulem Mydorum regem ſuppetias tuliſſet,indeq; ſecurim, Lydorum regum geſtamen,in Cariam retuliſſet.Securim autem Lydi Labrym appellant. Vnde & Ioui Labradeo cognomen factum eſt. Vide Cæl.lib.6.cap.11.Auctor eſt Plin.lib.32.cap.2.Labradei Iouis delubrum fontem fuiſſe anguillis inſignem,quæ &c.

LABRVM, bri, Vide Labium. Cice. de Nat. Hunc cenſes ut dicitur labris, guſtaſſe philoſophiam.

LABRVM VENEREVM,δίψακος herba eſt ex genere aculeatarum, echinata ferens capitula, quibus fullones pannis ueſtibusq; lanam inducunt. Cic.14.Q.Fr.Dioſcorides Dipſacum appellat. Vulgus herbariorum Virgam paſtoris.

LABROSVS,a,um, χειλώδης, quod extremitates habet, ueluti quædam labra prominentes. Celſ.lib.7.cap.26. Ferramentum fecit in ſumma parte labroſum, in ima ſemicirculatam.

LABRVS, piſcis genus, cauda placens, ab uno Ouidio memoratum, referente Pli.lib.32.cap.ulti.

LABRVSCA,æ,[*Lambruſcha*] ἀγριάμπελος, ἄμπελος ἀγρία, uitis agreſtis, quæ & Erratica dicitur. Labruſca dicta, teſte Seruio, quod in agrorum labris, hoc eſt, marginibus, & ſæpibus naſcatur. Virg. in Buc. Silueſtris raris ſparſit labruſca racemis. Legitur & Labruſcũ ge.neu. Virg. in Culic. Denſaq; uirgultis auide labruſca petuntur.

LABVRNVM, arbor eſt Alpina, dura candidaq; materia, aquas refugiens, cuius florem cubitali longitudine non attingunt apes. Auctor Plin.lib.16.cap.18.

LABYNETVS, filius Nitoricis reginæ Babyloniæ, tandemq; Babyloniorum tyrannus. Hero. uide lib.1.

LABYRINTHVS, labyrintus, λαβύρινθος, per y, & per th, locus multis uiarum ambagibus inflexus. Quatuor autem præcipuos fuiſſe Labyrinthos docet Plin. lib.36. cap.13. Creticum qui arte maxime fuit ſpectabilis, à Dædalo, ut putant, factus iuſſu Minois, qui Minotaurum illi incluſit: cui Athenienſes ex fœdere ſeptem quotannis ex liberis ſuis deuorandos mittebant. Ægyptium in nomo Heracleopolite, omnium maximum & portentiſſimum humani ingenij opus, lapideis è Paro columnis in introitu, reliquis Syeniticis unde exemplar ſumpſit eius, quem in Creta fecit Dædalus: quem Pomponius Mela lib.1. deſcribit. Lemnium, columnarum nitore, inſignem, centum enim & quinquaginta columnas habebat. Quartum Italicum, à Porſena Hetruſcorum rege ſepulchri cauſſa extructum. Creticus centeſimam tantum portionem eius, qui in Ægypto erat, continebat, itinerum tamen ambagibus, occurſibus, & recurſibus multo admirabilior. Si quis plura noſcere cupit, Pli. adeat lib.36.ca.15. qui uere ueſanam illam fuiſſe dementiam ſcribit, quæſiſſe gloriam impendio nulli profuturo, præterea fatigaſſe regni uires, cum tamen laus maior artificis eſſet.

LABYRINTHÆVS,a,um, Catullus, Ne Labyrinthæis è flexibus egredientem tecti, fruſtaretur inobſeruabilis error.

LABYRINTHIACVS,a,um, apud Mantuanum.

LABYZVS, λάβυζος, aromatis genus, ex quo myrrhæ commiſto Perſicorum regum diademata ſolent parari. Eſt autem Labyzus, gummi quoddam myrrhæ non diſſimile, ſed longe precioſius, odoratiusq; Cœl.Rho.l.8. ca.18. Cic. de Sen. Villa abundat lacte.

LAC, lactis, [*Latte*] γάλα, ſuccus maternus quo animalia nutriuntur, dictum à laciendo quod admotis mammis infantes alliciantur. Virg.3.Eclog. Et lac ſubducitur agnis. Lacte, gene.neu. in nominatiuo dixit. Plaut. in Menæch. Nec aqua aquæ nec lacte lacti mihi crede uſquam ſimilius. Lacſchiſton, γαλασχιστόν, appellatur in qua pars caſeoſa ſeparata eſt à ſeroſa. Lac Cyrenaicum, laſerpitii ſuccus, quod & Laſer appellatur, in Cyrenaica regione primum repertum. Vide infra in dictionibus Laſer & Laſerpitium.

LACCOBRIGA, λακκόβριγα, oppidum Vaccæorum, in Hiſpania Tarraconenſi. Ptol.lib.2.cap 6.

LACÆNA,æ, λάκαινα, fœmininum eſt à Lacon, ſignificans mulierem ex Laconia. Cic. etiam de Fuſt. Virg.2. Æne. Non tibi Tyndaridis facies inuiſa Lacænæ, Has euertit opes. Idem 2.Georg. Virginibus bacchata Lacænis Taygeta.

LACEDÆMON, onis, λακεδαίμων, clariſſima totius Peloponeſi urbs, Lycurgi legibus optime inſtituta, alio nomine Sparta, dicta Menelai olim regia. Dicta Lacedæmon à Lacedæmone Iouis & filio Taygetes. Virg.7.Æne. At non ſic Phrygius penetrat Lacedæmona paſtor. Huius ciues Lacedæmonii dicuntur, & Lacones. Vegetius etiam Lacedæmonas appellat lib. 3. Athenienſes (inquit) & Lacedæmonas. & Macedonas rerum potitos.

LACEDÆMONIVS. Cic. de Leg. Illa ſeuera Lacedæmoniorum, &c.

LACCOPLVTI, λακκόπλουτοι, cognominati ſunt Galliæ Athenienſis poſteri, propterea quod is Gallias repente ditatus eſſet, theſauro in campis Marathonijs ſubter terram inuento. Nam Græci λάκκους appellabant, quos & Siros dicimus, hoc eſt, loca ſubterranea, in quibus uinum, oleum, frumenta'ue recondebant. Vnde & Laccum pro ſepulchro uſurpat Pſalmorum interpres καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. Hoc eſt, Et ſimilis ero deſcendentibus in laccum.

LACER, ri, & Lacerus, a, um, pen.corr. [*Stracci-to, ſquarciato*] διεῤῥωγὼς, ῥωγαλέος, ῥακώδης, dilaniatus. Proprie ait Aſconius, Lacerus dicitur amputatus membris, aut oculis, uel auribus. Virg.6.Æne. Atque hic Priamidem laniatum corpore toto Deiphobum uidit, lacerum crudeliter ora. Tacitus: Donec ſoluta compage ſcutorum, exangues laceroſq; proſternerent. Lacer (inquit Feſtus) dicitur, qui auribus curatus eſt: item Lacerum, quodcunque in corpore imminutum.

LACERNA, næ, φαινόλη, ueſtis exterioris genus, pluuiæ frigoriſq; iniuriæ propulſandæ imprimis accommodatum. Pli.lib.18.ca.25. de Virgiliarum occaſu agens: Ergo ex Occaſu eius de hyeme augurantur, quibus eſt cura inſidiandi negociatoris auaritia. Nubilo Occaſu pluuioſam hyemem denunciauit, ſtatimq; augentur lacernarum precia. Hactenus Pli. Ob eandem etiam cauſſam à uiatoribus lacernæ ſumebantur, præſertim ab ijs, qui expeditæ & ſine togæ impedimento iter facere uolebant. Hinc M. Antonio obijcit Cice. quod nimio feſtinandi ſtudio ordini, magiſtratuſq; ſui oblitus, non toga aut calceis ornatus, ut conſulem decuit, ſed Gallicis, & lacerna, ut quiuis è uulgo in urbem rediſſet. Verba eius ſunt hæc 2.Phil. Nam quod quærebas, quo modo rediſſem, primum luce nõ tenebris: deinde cum calceis & toga, nullis nec gallicis, nec lacerna. In caſtris item nobiliores lacernis utebantur. Ouid.2. Faſt. Mittenda eſt domino, nunc nunc, properatæ puellæ. Quam primum noſtra facta lacerna manu. Verba ſunt Lucretiæ puellas ſuas ad opus adhortantis, ut uiro ſuo in Ardeæ obſidione agenti lacernam mitteret. Lacernis item in ſpectaculis utebantur, & potiſſimum candidis, quæ togis ſuperinduebantur. Martialis in Diſtichis: Amphitheatrales nos commendamur ad uſus, Cum tegit algentes noſtra lacerna togas. Candidis autem potiſſimum lacernis in ſpectaculis uſos fuiſſe, ſatis indicat Epigramma Martialis in Hora. quendam, qui cum ſolus nigra lacerna ſpectaculis intereſſet, ceteris omnibus ablatis factum eſt, ut repente cadente niue, ceteris concolor redderetur. Verba eius ſunt hæc:

Spectabat modo ſolus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Cum plebs, & minor ordo, maximuſq;
Sancto cum duce candidus ſederet.
Toto nix cecidit repente cælo:
Albis ſpectat Horatius lacernis:

Mulieres quoque lacernis quandoque uſas legimus. Iuuen.Saty.1. Ipſe lacernatæ dum ſe iactaret amicæ. Feſtus Lacernam dictam putat, quaſi laceram, hoc eſt, parte aliqua imminutam, eo quod minor ſit (ut ille ait) capitio.

LACERATIO, onis, uerbale, σπάραγμα. An ego ſi te, Gabinium cruci ſuffixos uiderem, maiore afficiar lætitia ex corporis ueſtri laceratione, quàm afficior ex infamia. Muliebres lacerationes genarum, Cic.3.Tuſc. Huius uerbi compoſita ſunt Delacero, & Dilacero: de quibus ſupra egimus ſuis locis.

LACERO, as, [*Stracciare, ſquarciare*] σπαράττω, σπαράσσω, dilanio, mẽbratim diſcerpo. Virg.3.Æneid. Quid miſerum Ænea laceras? Lacerare morſu uiſcera, Cice.2. Tuſcul. Lacerare unguibus, ibidem. Lacerare homines male ſuadendo, Plau. in Cura. Lacerare diem, in uanum conſumere tempus diei, Plaut. in Stich. Lacerare rem ſuam, abſumere bona ſua, Plaut. Merc. Lacerat me meus mæror, Cic. ad Attic. lib.3.

LACERTA, tæ, [*Lucerta*] σαύρα, uel Lacertus, ti, σαῦρος, ſerpentis genus notiſſimum, inde nomen habens, quod pedes habeat ad noſtrorum lacertorum, hoc eſt brachiorum ſimilitudinem accedentes. Eius duo ſunt genera colore & magnitudine diſtincta. Minorem zignyda uocant, ſiue Chalcidem, tergo ferrugineo maculis quibuſdam nigricantibus diſtincto. Alterum genus uiride eſt, ſuperiore multo maius, Italiæ quam noſtris regionibus frequẽtius. Vtroque in genere mas Lacertus dicitur. Virg.Eclo.2. Nunc uirides etiam occultant ſpineta lacertos. Cic. ad Atti.lib.2. Nam ad lacertas captandas, tempeſtates non ſunt idoneæ.

LACERTOSVS, a, um, id eſt, toroſus & maſculoſus. Col.lib.7. Feminibus lacertoſis, cruribus compactis. Quandoque idem quod ualidus & robuſtus. Cic.8.Phil. Quos centuriones pugnaces, & lacertoſos inter Mimorum, & Mimarum reges collocauit.

LACERTVS, σαυρός, piſcis genus mari peculiare, cuius multæ enumerantur ſpecies à Plin.lib.32.cap.ulti. Martia. Cum ſaxetani fertur tibi cauda lacerti. Lacertus idem in homine dicitur ſumma brachii pars inter ſcapulæ & cubiti oſſa intercepta, quæ à Celſo Humerus, à Galeno βραχίων appellatur. Virg.5.Æneid. Ferit æthera clamor Nauticus, adductis ſpumant freta uerſa lacertis. Et quoniam partes illæ corporis muſculoſæ ſunt, & ualidis toris compactæ, factum eſt, ut Lacertos pro uiribus ac robore accipiamus: neque ſolum pro corporis robore: uerum etiam pro uehementia & pondere orationis: quos & neruos appellamus. Cice. de Clar. Orato. Quanquam in Lyſia ſunt ſæpe lacerti, ſic ut fieri nihil poſſit ualentius. Amentanas haſtas ab aliquo accipere, & eas oratoriis lacertis, uiribuſq; torquere, apud Cic.2. de Orat.

LACESSO, is, laceſſiui, & laceſſi per ſincopen, & laceſſiſſe, & pro laceſſiuiſſe, & laceſſerunt. pro laceſſiuerunt, [*Prouocare, incitare*] προκαλοῦμαι, ἄρχω, ὑπάρχω, κατάρχω, προπηλακίζω, παροξύνω. Eſt autẽ Laceſſo idem quod prouoco, irrito, incito. Et tam in bonam partem accipitur. quàm in malam. Teren. in prolo. Eunuc. Is ne erret, moneo, & deſinat laceſſere. Cice. Hos ego ſermones, qui &

multi ſunt,& tuam exiſtimationem (ut ſentio) non offendunt, laceſſiui nunquam.id eſt, excitaui,inquit Budæus. Saluſt. Pridie legiones in monte poſitas laceſſiuit.Cic. Cornifi. Sic igitur facies, neq; amabis,& ſcripto aliquo laceſſes. Ego enim reſpondere facilius poſſum,quam prouocare. Huius paſſiuum eſt Laceſſor. Cice. 3.de Orat. Teſtis ſæpe non lædit,niſi laceſſatur. Legitur & Laceſſiri per quartam uerborum declinationem, ab indicatiuo Laceſſior,quemadmodum Acceſſo dicimus,& Acceſſio.

LACHANON,[*Herbe da mangiare*] λάχανον, Græcum nomen eſt, generale ad omnia olera. Hor.lib.1.Serm.Saty.6. Ad porri & ciceris refero,lachaniſq; catinum.

LACHANOPOLA,pen.pro.λαχανοπώλης,olerum uenditor.

LACHANOPOLIS, λαχανοπῶλις,mulier olera uendens.

LACHANOPOLIVM,pen. cor. λαχανοπωλεῖον, forum olitorium, hoc eſt,locus uendendis oleribus deſtinatus.

LACHESIS,λάχεσις,una Parcharum, quam Latine Sortem interpretari poſſumus. Nam λαγχάνειν eſt ſortiri. Hanc autem idcirco uitæ humanæ præeſſe uoluerunt, quod in ea ſortem, hoc eſt,caſum plurimum ualere arbitrabantur.

LACHRYMA,æ,uel potius Lacryma, ſine aſpiratione, à Græco, δάκρυον,d,in l,mutata:cuius rei argumento illud eſſe poteſt,quod uetuſtiſſimi Dacrymas dicebant, ſeruato d, Feſtus: Dacrymas pro Lacrymas Liuius ſæpe poſuit: nimirum quod Græci δάκρυα appellant. Sunt tamen,qui negent hoc nomen Græcum eſſe, ſed Latinum,à lacerando:ut ſint Lacrymæ dictæ, quaſi lacerrimæ, quoniã ex animi laceratione lacrymę citantur. Quicquid id eſt,cõſtat certe abſque aſpiratione ſcribendum. Eſt autem Lacryma, humor ex oculis flentium manans. Ouid.lib.2.Metamorpho. Perfudit lacrymis, & aperto pectore fouit. Lacrymæ arborum dicuntur,auctore Theophraſto,ipſe humor naturalis, quem interdum ipſæ arbores foris oſtendunt, uel qui in ipſis interioribus partibus continetur.

LACHRYMABILIS,le,πολύδακρυς,lachrymas commouens, miſerabilis. Ouid.7.Metamorph. Vixq; tenet lachrymas,quia nil lachrymabile cernit.

LACHRYMABVNDVS,a,um. Liu.3.ab urbe: At illæ lacrymabundus, Gratum eſt,inquit:craſtina die ueſtra opera utar.

LACHRYMATIO,onis,Pli.in Procem.lib. 13. Genarum ſcabiem emendat,oculorumq; lacrymationes.

LACHRYMOSE,aduerbium. Pli.lib.16.ca.43. Stamneam hoc uſu probant uenam, & uocant fertilem, argumento ſimilitudinis, quoniam lacrymoſe criſpa.

LACHRYMOSVS,a,um,δακρυώδης,abundans lacrymis. Plin. libro. 17. cap.28. Quin & uitium radicibus aquam ſalſam iubent affundi,ſi ſint lacrymoſæ. Carmen lacrymoſum, Ouid.libro.5.Triſt. Fumus lacrymoſus,hoc eſt,prouocans lacrymas, Hora.libro.1.Ser.Sat.5. Funera lacrymoſa,Ouid.Epiſt.13. Riſus lacrymoſus, Stat.7.Theb.

LACHRYMATVS,a,um,participium,à paſſiuo Lacrymor. Ouid.lib.1. Faſt. Nondum pertulerat lacrymatas cortice myrras Acta per æquoreas hoſpita nauis aquas.

LACHRYMO,as,pen.corr.neutrum,& Lacrymor,aris, deponens, uel potius Lacrymor ſine aſpiratione[*Lagrimare, piangere*] δακρύω, lacrymas effundo,aut profundo. Terent.in Adelph. Oh,lacrumo gaudio. Ouid.3.de Arte amandi. Quò non ars penetrat? diſcunt lacrymare decenter. Lacrymat id,hoc eſt, ob id, Terent.in Eunuch. Num id lacrymat uirgo? Cic.7.Verr. Ecquis fuit,quin lacrymaretur,Ouid.13.Metam. Manuq; ſimul ueluti lacrymantia terſit Lumina. Lacrymare etiam dicuntur plantæ, cum humor ex eis diſtillat. Plin.lib.17.cap. 14. Ideo lacrymantes calamos inſeri non oportet,non hercule magis quàm aridos. In qua ſignificatione interdum inuenitur poſt ſe habere accuſatiuum, Lactan. in Hymno Dominicæ reſurrectionis: Lacrymat ſua gaudia palmes. Huius compoſita ſunt, Collacrymo, Delacrymo, Illacrymo, & Superlacrymo:quorum ſignificata uide ſuis locis.

LACHRYMVLA,læ,δακρύδιον. Teren.in Eunu. Hæc uerba una mehercle falſa lacrymula, quam oculos terendo miſerè uix ui expreſſerit reſtinguit.

LACIBVRGIVM,Ptol.lib.2.cap.11. Germaniæ urbs in climate magis Septentrionali.

LACINIAE,ſunt in ueſtimento partes extremæ,quas interdum in humerum ſolemus reuocare,quibuſq; in ſinum collectis, aliquid geſtare conſueuimus: ita dictæ, ut Feſtus indicat,à lacerando quod ſint partes quædam,& ſegmenta ueſtem diuidentia. Cice. Tironi: Videor enim uidere te ementem ruſticas res, cum uillico loquentem,in lacinia ſeruantem ex menſa ſecunda ſemina. Vnde laciniata ueſtis,id eſt, ſinuoſa, & aduerbium Laciniatim, quod ſignificat particulatim,& ſeparatim. Apuleius: Non laciniatim diſperſo, ſed cuneatim ſtipato commeatu difficultates illas tranſabiremus. Col.lib.8.iubet pecus ægrotum diſtribui,in lacinias, id eſt,in particulas ſeparari,ut facilius conualeſcant. Nam diſcreta animalia, & in partes diuiſa,in lacinias ſegregata dicuntur.

LACINIOSVS,a,um,amplus,& ſinuoſus:ut, Veſtis lacinioſa. Sermo Lacinioſus,id eſt,flexuoſus,multiſq; ambagibus inuolutus. Hieronymus ad Theo. Lacinioſus contra nos ſermo protractus eſt. Ab eodem diſputatio lacinioſa dicitur,pro tortuoſa & implicata. Ab Apuleio, Conuallis lacinioſa. Plin. etiam Alexandriam lacinioſam fuiſſe ſcribit,hoc eſt,extenſis ueſtium laciniis ſimilem. Verba eius ſunt hæc lib.5.cap.10. Metatus eſt eam Dinocrates architectus pluribus modis memorabili ingenio, XV. M. paſſ. laxitate inſerta, ad effigiem Macedonicæ chlamydis, orbe gyrato lacinioſam,dextra læuaq; anguloſo procurſu. Lacinioſa folia, Plin.libro 25.cap.10.

LACINIVM,λακίνιον, promontorium in extremis Italiæ finibus, inter Petiliam,& Crotonem in mare excurrens, Ioniumq; dirimens ab Adriatico. Dictum Lacinium à Lacino quodam latrone, quem Hercules,quod boues ſuos abegiſſet,ibi traditur interemiſſe, Iunoniq; ibidem templum ædificaſſe,quam etiã à nomine illius Laciniam cognominauit. Virg.3.Ænei. Hinc ſinus Herculei (ſi uera eſt fama) Tarenti Cernitur: Attollit ſe Diua Lacinia contra.

LACIO,is,lacui,& lexi,ſecundum Priſcianum, & in ſupino lacitum,& lectum,[*Menare a la mazza*] ἐπάγω, ſignificat in fraudem duco: ab abſoleto nomine Lax,quod fraudem ſignificat. Feſtus: Lacit, id eſt,decipiendo inducit. Lax enim fraus eſt. Simplex tamen Lacio deſijt eſſe in uſu. Eius compoſita ſunt, Allicio, Delicio, Elicio, Illicio, Oblicio, Pellicio: ex quibus fiunt frequentatiua, Allecto, Delecto, Electo, Illecto, Oblecto, Pellecto. Et habent quidem duo præterita,eodem Priſciano teſte, & duo ſupina, quemadmodum Lacio: quamuis ab Elicio, Elicui ſòlum inueniatur. Ex eo tamen quod faciat de ſe frequentatiuum. Electo,uidetur aliquando etiam habuiſſe præteritum Elexi,& ſupinum Electum. Plaut.in Aſin, Ibo aduerſum,atque electabo,quicquid illud ſit. Cetera uſitatius præteritum per xi,& ſupinum per ctum,faciunt:ut, Allicio, Allexi, Allectum: Pellicio, Pellexi, Pellectum. Legitur tamen & præteritum Pellicui,apud antiquos. Liu. Andronicus in Laudan. Te illo Aſiatico ornatu fluens pellicuit.

LACIPPO,Hiſpaniæ Bæticæ oppidum eſt in conuentu Gaditano, teſte Pli.lib.3.cap.1.

LACMON,λάκμων, Epiroticorum montium pars eſt, ex qua Acas fluuius oritur,per Apolloniatarum agrum in mare Adriaticum illabens. Auctor Herod.lib.9.

LACON,onis,pen.genit.pro.λάκων,qui eſt Laconica regione. Stat.6. Theba. Tandem inſperatus media de gente Laconum Proſilit Alcidamas. Huius fœmininum eſt Lacæna Vt ſupra oſtendimus. Eſt item Lacon,canis nomen apud Ouid.lib.3. Metam. Præualidusq; Lacon,& curſu fortis Aello.

LACONICA,æ,λακωνική, Peloponneſi regio, inter Argiuum agrum, & Meſſenaicum,ſecundum littus extenſa: olim à numero centum ciuitatum Hecatompolis appellata: quarum omnium caput fuit Lacedæmon, quæ & Sparta, ſalutaribus olim Lycurgi legibus optime inſtituta. Hinc proximus ſinus

LACONICVS dicitur,inter Tænarum promontorium, & Maleam extenſus. Vide Strab.lib.8.& Pli.lib.4.cap.4.

LACONICVM,ci,[*Stufa*] λακωνικόν, ſubſtantiuum, ponitur pro loco in balneis orbiculari ambitu in ſe recuruo,quod ſudor elicitur ſicco calore, ut docet Celſus lib.2. Nonnulli hypocauſton, alii Vaporarium appellant. Vitruu. libro 5. præcipit Laconicum ſudationeſq; coniungi debere tepidario. Eſt enim fornacula ex terra & tegulis mammatis addito tomento concinnata, quæ incluſo igne per ſpiracula parua calefacit per præfurnium Laconici. Frequentabatur Laconicum à crudis, uti per deſudationem exugeretur quicquid excrementitii & ſudorifici humoris in corpore reſediſſet. Colu.in Præf.libro 2. Mox deinde ut apti ueniamus ad ganeas quotidianam cruditatem laconicis excoquimus,& exucto ſudore ſitim quærimus. Dictum Laconicum, quod eo Lacones peculiariter uterentur.

LACONISMVS,niſmi,[*Parlare breue & corto*] λακωνισμός, breuiloquium. Tractum à Lacedæmoniorum moribus, quibus prolixa loquacitate nihil erat odioſus. Cic.ad Brutum lib. 11. Sed quid ago? non imitor laconiſmũ tuũ:altera iam pagella procedit. Cice.part.

LACRYMA,æ,Lacrymo,as,uide Lachryma,& Lachrymo. Cito areſcit lacryma.

LACRYMVLA,lege Lachrymula.

LACRYNES,λακρυίνης, Lacedæmonius quidam fuit, ad Cyrum Ionibus bellum inferentem legatus miſſus,teſte Hero.lib.1.

LACTARIVS,a,um.γαλακτώδης,quod lac in ſe habet, ſiue ſuccum lacteum. Plin.lib.26.cap.8. Tithymalum noſtri herbam Lactariam uocant,alij Lactucam caprinam. Lactaria animalia,quæ lactis gratia paſcuntur. Varr.libro 2.de Re ruſt.ca. 1. Dandum bubus lupinum,

num,& lactariis medica & cythiſum. Lactaria item dicuntur cibi ex lacte confecti. Spartianus in Heliogabalo. Dulciarios & lactarios tales habuit, ut quęcunque coqui de diuerſis eduliis exhibuiſſent, uel ſtructores, uel pomarii, illi modo de dulcibus, modo de lactariis exhiberent.

LACTATVS, us, ui, actus ipſe lactandi. Plin. lib. 32. cap. 2. Ob id ſibilo à piſcatoribus tanquam ſerpentibus euocari, & capi, pigueſcere, lactatu, &c. De murenis.

LACTARIVS, rii, γαλακτουργός, piſtor qui cibos ex lacte cōficit. Spartianus in Heliogabalo: Dulciarios & lactarios tales habuit, ut quęcunque coqui de diuerſis eduliis exhibuiſſent, uel ſtructores, uel pomarii, illi modo de dulcibus, modo lactariis exhiberent.

LACTEO, es, lac ſugo, θηλάζω, Cice. 2. de Diui. Romulus lactens ful mine ictus. Vnde Lactens porcus eſt, qui adhuc lac ſugit. Cic. de leg. hoſtia lactens. Var. 1. de re ruſt. ca. 4. Porci qui depulſi ſunt à mamma à quibuſdam Delici uocantur, neque iam lactentes dicuntur. Lactentia frumenta, uocat Virg. li. 1. Georg. quaſi lacteſcentia, hoc eſt, albeſcentia, & lactis colorem referentia.

LACTEOLVS, a, um, diminitiuum: ut, Puellæ lacteolæ, Catul in Camerium, Epigram. 51.

LACTES, pluralis num. gene. fœmi. dicuntur graciliora inteſtina, per quæ labitur cibus, quæ tria ſunt, tenue, ieiunum, Pylorus, inuoluũturq; meſenterio, ut à ſpinæ contactu duro munitiora tutioraq; reddantur. Dictæ Lactes a lacte, aut propter mollitiem, aut propter candorem pinguedinis: aut certe ab antiquo uerbo Lacio, propterea quod cibum alliciant. Plaut. Curcul. Ita cibi uacuitate uenio laxis lactibus. Plinius exiſtimat Lactes tãtum in hominibus & ouis dici, in ceteris autem animalibus Ile appellari. Eius uerba ſunt lib. 1. cap. 37. Ab hoc uentriculo lactes in homine & oue, per quas labitur cibus, in ceteris Ile: à quibus capaciora inteſtina ad aluum hominiq;, flexuoſiſſimis orbibus. Quidam pro inteſtinis pinguibus accipiunt: unde Perſius: Emeris auriculas pulmone & lactibus unctis.

LACTESCO, [*Conuertirſi in latte*] γαλακτοῦμαι, eſt in lac conuerti. Cic. lib. 3. de Natu. Deo. Omnis fere cibus matrum lacteſcere incipit. Nonnunquam idem quod lacte impleri. Plin. lib. 11. cap. 41. Aſinæ prægnantes continue lacteſcunt.

LACTEVS, a, um, [*Di latte*] γαλακτινός, quod ex lacte eſt. Quandoq; accipitur pro niueo, & lactis candorem referente: ut, Colla lactea. Virg. 8. Æn. Tum lactea colla auro innectuntur. Lacteus porcus, qui lacte alitur. Mart. lib. 5. Nondumq; uicta lacteum faba porcum. hoc eſt, porcum adhuc lactentem, & fabam, per ætatem frangere non ualentem. Lacteus orbis, ſiue circulus, in cælo dicitur, quem Græci γαλαξίαν uocant: utroque nomine à lactis candore deducto. Cice. in Som. Scip. Erat autem is ſplendidiſſimo candore inter flammas circus elucens, quem uos (ut à Graijs accepiſtis) orbem lacteum nuncupatis. Pli. lib. 2. cap. 25. Omnes ferme ſub ipſo ſeptentrione aliqua eius parte non certa, ſed maxime in candida, quæ lactei circuli nomen accepit. Vide Macrob. in Som. Scip.

LACTICINIA, ὀψόγαλα, à quibuſdam appellantur cibi ex lacte confecti, quæ aptius Lactaria dici poſſunt. Vide Hermolaum in Pliniũ.

LACTIDIACI, ſunt qui circa umbilicum calce percuſſi ſunt, quia ea pars delicata & mollis eſt, aut quia inteſtina circa umbilicum eſſe noſcuntur, γαλακτισμένοι.

LACTO, as, [*Lattare, dare il latte*] θηλάζω. lac præbeo, quod proprie matrum eſt. Varr. 2. de re ruſt. cap. 7. Anniculis iam factis dandum hordeum, & furfures uſquequo aderunt lactantes. Lactans mulier proprie dicitur quæ lac in mammis habet. Gel. lib. 11. cap. 1. Nam plerunque ſine diſcrimine, quæcunque lactans eſt eo tempore ofſerri ſolet. Celſus lib. 2. cap. 28. uidetur. Lactantia accipere pro lactariis: hoc eſt, pro ijs, quæ ex lacte cōfecta ſunt. Lac (inquit) mel, adeoq; lactantia, atque omne piſtorum opus. A Lacto fit compoſitum Ablacto, hoc eſt, à lacte arceo: quod uide ſuo loco. Eſt prætetea Lacto frequentatiuum ab antiquo uerbo Lacio, quod ſignificat decipio, & per blandicias in fraudem Illicio, ἐπάγομαι, δελεάζω. Teren. in And. Non'ne tibi ſatis eſſe hoc uiſum ſolidum eſſe gaudium, Niſi me lactaſſes amantem, & falſa ſpe produceres?

LACTORIS, herba eſt oleæ folio, ſed minore, & flore luteo: intus plena lactis, quod guſtatum uomitiones concitat. Eadem eſſe putatur, aut certe ſimillima illi, quæ Militaris herba appellatur, quoniam uulnus ferro factum nullum non ſanat intra dies quinque ex oleo impoſita. Pli. lib. 29. cap. 18.

LACTVCA, æ. pen. pro. [*Lattuca*] θρίδαξ, herba acetariorum uſu notiſſima: inde dicta, quod abundantia lactis exuberet. Plin. lib. 19. ca. 6. Quæ meconis uocatur à copia lactis ſoporiferi, quanquam omnes ſomnum parere credantur. Apud antiquos Italiæ hoc ſolum genus clarum fuit: & ideo lactucæ nomen adeptæ. Lactucarũ aliæ ſunt Cæcilianæ, aliæ Cappadoces. Item Tarteſiacæ, Paphyæ, ſiue Cypriæ, & Seſſiles. Lactucarum criſpas Cappadocas uocant. Seſſiles, quæ late per terram diffunduntur, quæ & Laconiæ dicuntur, teſte Pli. lib. 19. cap. 8. Mart. lib. 13. Claudere quæ cœnas lactuca ſolebat auorum: Dic mihi, cur noſtras incipit illa dapes? Horat. 2. Serm. Sat. 4. Nam lactuca innatat acri Poſt uinum ſtomacho.

LACTVCINI, cognominati ſunt Romæ proceres quidam ex Valeria familia, appellatione a lactucis deducta. Vide Pli. lib. 19. cap. 4.

LACTVCVLA, læ, diminut. Colum. lib. 10. Iam teneris frondens lactucula febris.

LACVNA, æ, pen. pro. [*Acqua morta, laguna*] τέναγος, à lacu fit, & eſt aquæ collectio, uel foſſa, ut Feſtus docet, in qua aqua collecta ſtare conſueuit. Virg. lib. 1. Geo. Præſertim incertis ſi menſibus amnis abundans Exit, & obducto late tenet omnia limo, Vnde cauæ tepido ſudant humore lacunæ. Vbi Seru. Lacunæ ſunt foſſæ, in quibus collecta aqua ſtare conſueuit. Vnde etiam in agris Lacunæ dicuntur foſſæ ad ſiccandos agros paratæ. Idem lib. 3. Geor. Et tota ſolidam in glaciem uertere lacunæ. Lacuna pro quacunq; etiã foſſula ſiue concauitate accipitur. Var. 2. de re ruſt. ca. 7. His maiores qui ſunt, intelligi negant poſſe, præterquam cum dentes ſunt facti brochi, & ſupercilia cana, & ſub ijs lacunæ, ex obſeruatu dicunt equũ habere annos ſedecim. Lacuna in pauimento pro loco ſidente ponitur à Vitruuio li. 7. c. 1. In libris quoq; Lacunæ dicuntur loca hiantia & mutilata, in quibus ad perfectionem nonnihil deſideratur. Explere Lacunam rei familiaris, per tranſlationem dicitur pro eo, quod eſt ſarcire damnum acceptum, uel rem familiarem exinanitam explere, & redintegrare. Cice. Act. 2. in Verrem, Cenſores fecerunt idem, quod in noſtra repub. ſolent ij, qui per largitionem magiſtratus adepti ſunt: dederunt operam ut ita poteſtatem gererent, ut illam lacunam rei familiaris explerent. Itẽ uallecula ſuperioris labri, per ſimilitudinem Lacuna uocatur à Lactantio. Lacuna in auro, id eſt, adulteratio, uel fraus, & legitimi ualoris imminutio. Cic. Att. Vide ne qua ſit lacuna in auro.

LACVNAR, aris, pen. prod. φάτνωμα, contignatio exculpta, tignorum interſtitiis lacuum, ſiue lacunarum quandam ſimilitudinem referens. Horat. 2. lib. Carm. Non ebur, neque aureum Mea renidet in domo lacunar. Cice. 5. Tuſcul. In hoc medio apparatu fulgentem gladium è lacunari, ſeta equina appenſum, demitti iuſſit. Eadem & laquearia dicuntur. Virg. 1. Æneid. Dependent lychni laquearibus aureis.

LACVNATVS, a, um, ad lacunæ formam depreſſum. Pli. lib. 15. cap. 10. Intus exiles nucleos lacunatis includitoris.

LACVNO, as, pen. prod. φατνόω, ἐμφατνόω, lacunar facio, uel lacunaris ſimilitudinem rei alicui induco. Ouid. 8. Metamorph. Molli tellus erat humida muſco: Summa lacunabant alterno muricæ conchæ.

LACVNOSVS, a, um, adiect. idem eſt quod inæquale, & lacunis plenum. Cice. 2. de Nat. Deo. Quid pulchrius ea figura, quæ ſola omnes alias figuras complexas continet, quæq; nihil aſperitatis habere, nihil offenſionis poteſt, nihil inciſum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunoſum?

LACVNVLA, æ, diminut. à Lacuna.

LACVS, huius lacus, gene maſcul. [*Lago*] λίμνη, λάκκος, locus profundus cum aquis perpetuis ibidem natis, qui efficit riuos & flumina. Differtq; à Stagno, quod hoc temporalem habeat aquam ſtagnantem, quæ plerunque hyeme colligi ſolet, æſtate ſiccare: cum Lacus aqua ſit perpetua & perennis. Virg. 8. Æneid. Deinde lacus fluuius ſe condidit alto. Col. lib. 7 ca. 10. Nec ulla re magis gaudet, quam riuis, atque cœnoſo lacu uolutari. Item Lacus dicitur uas amplum in quod muſtum pedibus prælo'ue expreſſum influit. Ouid. in Faſtis: Præmia de lacubus proxima muſta tuis. Græce ληνὸς dicitur: unde Lenæus Bacchus: & Lenobates, uuæ calcator. Lacubus item diſtinguunt granaria, ut ſeparatim quæq; legumina ponantur, ut eſt uidere apud Col. lib. 1. cap. 6. Interdum Lacus accipitur pro trabe plana in ædificiorum contignationibus, teſte Seruio, uel pro ipſo tignorum interſtitio, lacum quandam ſimilitudinem referente. Lucil. Reſultantq; ædesq; lacuſq;.

LACVSCVLVS, Colum. li. 12. cap. 50. Oportet habere lacuſculos tam multos, quàm poſtulabit modus oliuæ.

LACYDES, λακύδης, Suidæ, philoſophus fuit Cyrenæus, primus nouæ Academię inſtitutor. Hũc tradit Pli. tãtopere ab anſere quodã fuiſſe adamatũ, ut ei perpetuo comes adhæſerit. nuſquã ab eo nõ in publico, nõ in balneis, nõ noctu, nõ interdiu digreſſus. Fuit præterea hoc nomine quidã ex Argiuorũ regibus, molli inceſſu, comaq; ppetuo unguẽtis delibuta. Meminit eius Plut. eo in Opuſculo, quo docet, quo pacto utilitatem ab inimicis capere poſſimus.

LADA, Plin. λῆδον, Dioſc. frutex eſt ex cyſthi generibus, longioribus foliis, & nigrioribus, quæ uerno tempore pingue quiddam & roſcidum contrahunt, quod caprarum barbis adhæreſcit. indeq; depexum colatur, cogiturq; in offas. Id Ladanum appellant, in Cypro inſula præcipue laudatum, Plin. lib. 12. cap. 17.

Ladas, λάδας, Alexandri Macedonis curſor fuiſſe traditur, tanta pedum uelocitate, ut ueſtigia eius in arena non apparerent. Quo nomine ſtatuam meruit apud Argos in templo Veneris, quam νικηφόραν cognominabant. Mart. lib. 2. Quid ſi per graciles uias Petauri Inuitum iubeas ſubire Ladam?

Ladanvm, λάδανον, eſt quiddam pingue Ladæ herbæ inſidens, barbisq; caprarum adhæreſcens. Hæc autem herba naſcitur in Cypro. Vide Plin. lib. 12. cap. 17. & quæ ſupra annotauimus in dictione Lada.

Lade, inſula in ora Ioniæ, teſte Pli. libro. 5. cap. 31. Stephanus λάδην Aeolidis inſulam facit.

Ladon, λάδων, fluuius Arcadiæ, iuxta quem Poetæ fabulantur Syringem nympham in fiſtulam fuiſſe mutatam. Ouid. lib. 1. Meta. Donec arenoſi placidum Ladonis ad amnem Venerat. Eſt & nomen canis Actæonis apud Ouid. lib. 3. Meta. Et ſubſtricta gerens Sicyonius ilia Ladon. Quo tamen in loco in caſtigationibus exemplaribus Lagon legitur, non Ladon.

Labana, oppidum eſt Arabiæ ad ſinum illum rubri maris, qui in Ægyptum uergit, qui ab oppidi huius nomine Læaniticus uocatur. Auctor Pli. lib. 5. cap. 11.

Lædo, is, ſi, ſum, per æ, diphthõgum, [*Offendere. far diſpiacere*] βλάπτω, uerbo factó'ue aliquem offendo: quod uerbum quidam a Græco λοιδορεῖν tractum putant, quod ſignificat maledictis, & conuiciis quempiam inceſſere. Et conſtruitur fere cum accuſatiuo. Vir. 10. Eclog. Ah ne te frigora lædant. Interdum præter accuſatiuum habet datiuum. Ter. in Adelph. Ille clemens, placidus, nulli lædere os, arridere omnibus. Nonnunquam etiam ablatiuum. Cicero pro Cluent. Itaque diutius ſuſpicionibus obſcuris lædi famam ſuam noluit. Ouid. 4. de Pont. Eleg. 6. At ſi quem lædi fortuna cernis iniqua, Mollior eſt animo fœmina nulla tuo.

Læsvs, particip. ut, Cor uulnere læſum, Ouid. 12. Metam. Fœdus læſum, Virg. 12. Æneid. Pudicitia læſa, Ouid. Epiſt. 5. Huius compoſita ſunt, Allido, Collido, Elido, Illido, Oblido, quæ habent pe. pro. de quibus uide ſuis locis.

Læmargia, λαιμαργία, crapula, uoracitas, & uentris ingluuies. Læmargus, λαίμαργος, uorax, helluo. Sed hæc ſatius fuerit è Græco Latino Lexico petere. Huc enim nihil pertinent: quippe quæ neque Latinis in uſu ſunt, neque noſtris litteris ſcribi conſueuerunt.

Læmvschaton, λαιμοσχατόν, præmium quod reportabant, qui ex gladiatura uictores extitiſſent. αἷμα, ſanguis, guttur. σχάζω, uenam ſeco: quaſi præmium illud gladiatoribus daretur ob iugulationem. Præmium autem Græcis erat (ex Demoſthene & Suida) centum minæ.

Læna, æ, χλαῖνα, ueſtis Laneа (teſtibus uarrone & Feſt.) habitus duplicis, quæ ſuper cetera ueſtimenta imponebatur. Nonius putat eſſe ueſtem militarem, citans illud Virg. 4. Æneid. Tyrioq; ardebat murice læna Demiſſa ex humeris. Pertuſa læna. Iuuenal. Satyr. 5. Cice. de Clar. Orato. docet, Lænam etiam fuiſſe ueſtem ſacerdotalem, qua Flamines uti ſolent, cum ſacrificia facerent, Qui (inquit) cum Conſul eſſet, eodemq; tempore ſacrificium publicum cum læna faceret, quod erat Flamen Carmentalis, plebis contra patres concitatione & ſeditione nunciata, ut erat læna amictus, ita uenit in concionem.

Læneus, (quòd hic pro Cretæ fluuio corrupte legebatur) uide Lethæus.

Laertes, tis, λαέρτης, ſiue (ut apud Strabonem & Stephanum legitur) Laertes caſtellum eſt Ciliciæ, in tumulo quodam ſitum, qui mamillæ ſpeciem præbet. Auctor Strab. lib. 14.

Laertes, λαέρτης, Acriſij filius fuit, & pater Vlyſſis, qui ab eo Laertiades dicitur. Ouid. in epiſt. Penelopes: Tres ſumus imbelles numero, ſine uiribus uxor, Laerteſq; ſenex, Telemachuſq; puer.

Laertivs, a, um: ut, Regna Laertia, apud Virg. 3. Æneid.

Laertivs Diogenes, ex Laertæ Ciliciæ caſtello ortus putatur, indeq; cognomentum aſſumpſiſſe. Creditur floruiſſe ſub Antonio Philoſopho. Scripſit Vitas Philoſophorum oratione ſolutæ eaſdemq; breui carmine perſtrinxit, quod πάμμετρον inſcripſit.

Læsio, nis, uerbale: [*Offeſa*] Cic. de Orat. purgatio, conciliatio, læſio, optatio, atque execratio.

Læstrigones, pe. c. λαιστρυγόνες, populi fuerunt immaniſſimi, Formias Campaniæ urbem incolentes, quos Pli. lib. 7. tradit humana carne uictitaſſe. Gell. lib. 15. cap. 21. Præſtantiſſimos uirtute, prudentia, uiribus, Iouis filios poetæ appellauerunt, ut Æacum, Minoa, & Sarpedona: ferociſſimos, & immanes, & alienos ab omni humanitate, tanquam è mari genitos, Neptuni filios dixerunt, Cyclopa, & Cercyona, & Læſtrigonas.

Lætabilis, le, [*Degno d'allegrezza*] γηθόσυνος, id eſt, lætitia dignus. Cic. lib. 1. Tuſc. Quod ut ita ſit, (nihil enim pugno) quid haber iſta res aut lætabile, aut glorioſum? Inde fit compoſitum Illætabilis contrariæ ſignificationis.

Lætamen, minis, [*Letame*] κόπρος, fimus qui per agros iacitur, quod lætas, hoc eſt, pingues ſegetes faciat. Plin. lib. 18. cap. 16. Ipſumq; pro lætamine eſt.

Lætifico, as, [*Fare allegro*] εὐφραίνω, lætum facio. Cic. 2. de Natu. Deo. Contrahit terram, tum uiciſſim lætificat, ut cum cælo hilarata uideatur.

Lætificor, aris, deponens, γηθῶ, γήθομαι, lætor, lætus ſum. Plaut. Aul. Nunc eo, alii lætificantur meo malo & damno.

Lætificvs, tifica, ficum, ut Lætificæ uites, Cice. 1. Tuſcul. ex antiquo poeta.

Lætisco, is, φαιδρύνομαι, antiquiſsimi dixerunt, pro lætus fio, Siſen. libro. 4. apud Nonium: Vtrum'ne dii cultu erga ſe mortalium lætiſcant, an ſupernæ gentes humana negligant. Verbum eſt prorſus obſoletum.

Lætitia, tiæ, [*Letitia, allegrezza*] εὐφροσύνη, γηθοσύνη, χαρά, eſt exultatio animi (ut definit Gel. li. 2. c. 27.) cum gaudio efferuentiore, propter euentum rerum expetitarum. Cic. 4. Tuſc. Lætitia, opinio recens boni præſentis, in quo efferri rectum uideatur. Et proprie Lætitia eſt, cum ita mouetur animus, ut etiam ad exteriora egrediatur, & maxime in uultu: Gaudium, cum animus exhilaratur aliqua re, neq; tamen ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Hinc dicunt Stoici, Gaudium in ſapientem cadere poſſe, Lætitiam non poſſe. Vide Gaudium. Cic. in Cat. Hic tu qua lætitia perfruere, quibus gaudiis exultabis, quanta in uoluptate bacchabere? Proſequi aliquem lætitia, Quinct. lib. 5. cap. 11.

Lætitvdo, nis, idem quod lætitia, χαρμοσύνη, χαρά. Accius in Bacchis, ut citat Nonius: Quanta in uenando affectus eſt lætitudine. Cic. pro Font. Hi contra uagantur læti atque erecti.

Læto, tas, lætum facio, φαιδρύνω. Accius Pelopidis: ut citat Nonius: Et te ut triplici lætarem bono. Antiquum.

Lætor, aris, [*Allegrarſi, hauer diletto*] γήθομαι, εὐφραίνομαι, gaudeo, delectationem capio, ſed extrinſecus, cum gaudere ſit intrinſecus: quamuis ſæpe confundantur. Teren. in Heaut. Ego non tam meapte cauſſa Lætor, quàm illius, quam ego ſcio honore quouis dignam. Conſtruitur fere cum ablatiuo. Cic. 2. de Diuina. An Cn. Pompeium cenſes tribus ſuis conſulatibus, tribus triumphis, maximarum rerum gloria lætaturum fuiſſe, ſi ſciret ſe in ſolitudine Ægyptiorum trucidatum iri? Interdum etiam legitur cum accuſatiuo. Idem ad Marium: Vtrunque lætor, & ſine dolore corporis te fuiſſe, & animo ualuiſſe. Quo tamen in loco uidetur intelligi prępoſitio Propter: ut hic ſit ſenſus, Lætor propter utrunque. Inuenitur etiam cum genitiuo. Virg. lib. 11. Nec ueterum memini, lætor'ue malorum. Hinc fit compoſitum Collætor, συνήδομαι, ſimul lætor. Lætans, tis, partic. Cic. pro Cluen. Itaque nubit Oppianico continuò Saſſia lætanti iam animo, & ſpe optima confirmata. Lætandum. Cic. pro Lege Man. Atque illud in primis lætandum mihi eſſe uideo. Salu. Tandem lætandum magis, quàm dolendum caſum tuum puto.

Lætvs, a, um, [*Allegro, lieto*] φαιδρός, εὐθυμοσύνος, qui hilaritatem, quam intus habet, etiam uultu oſtendit, à latitudine mentis, ut quidam putant. Nam qui gaudium aſpectu promunt, dilatare quodam modo faciem uidentur. Virg. 4. Æneid. Imperio læti parent. Lætas oues, (ἴφια μῆλα Home.) dicimus, quæ bona ſunt corporis habitudine atque pinguedine. Inanimata uero læta dicuntur, quę aſpectu homines lætificant, uel quæ pinguia ſunt. Virg. 1. Georg. Quid faciat lætas ſegetes. Et lætum legumen: hoc eſt, fertile. Ibidem: Vnde prius lætum ſiliqua quaſſante legumen. Læta uero prata, Læta domus, quæ lætos non faciunt. Lætum aliquando à Poetis inuenitur poſitum pro celeri, idcirco fortaſſis quod in iis, quæ læto animo aggredimur, celeritate utamur. Vir. Lætus eois Eurus equis. Accipitur præterea Lætus pro fauſto & felici. Plin. lib. 8. cap. 47. Sunt enim delubra gemina, alterum intraſſe, lætum eſt: in altero dira portendit.

Læte, aduerbium, iucunde, & hilariter: cui opponitur Seuere. Quinct. lib. 8. cap. 3. Concitate dicere, an moderate: læte, an ſeuere, &c. Lætius frondere, Lætius fruticare: id eſt, huberius, apud Col. lib. 5. cap. 9. & Pli. lib. 16. cap. 31.

Læva, æ, [*Mano ſiniſtra, manca*] σκαιά, unde & Scæuolæ nomen tractum eſt, manus ſiniſtra dicitur, à Græco λαιός, quod ſiniſtrum, ſignificat Cic. 4. Acad. Cum autem læuam manum admoueret, &c. Virg. 3. Æneid. Læuam cuncta cohors remis uentiſq; petiuit. Liu. 4. ab urb. Dextra montibus læua Tyberi, amne ſeptus.

Lævigo, as, pen. corr. [*Polire, ſpianare*] λειαίνω, complano, polito, quaſi læue ago. Plin. Sunt quidam in eo genere molliores, qui & cote leuigantur.

Lævis, & hoc læue, cum diphthongo in priore ſyllaba, [*Polito, ſpianato*] λεῖος, quod planum, politum, & tactu aſperum non eſt. Virg. 7. Æneid. At læuem clypeum ſublatis cornibus Io Auro inſignibat. Accipitur aliquando pro glabro, & depilato. Tibul. lib. 1. Ele.

Carior

Carior eſt auro iuuenis, cui læuia fulgent Ora, nec amplexus aſpera barba terit. Ouid. 5. de Arte aman. Fœmina quid faciet, cum uir ſit læuior ipſa.

LAEVITAS, tatis, λειότης, eſt aſperitati contraria. Martian. Lunarem circulum ingreſſa uirgo, conſpicatur globoſum quoddam teneruma; corpus, è ſuperni roris læuitate compactum, inſtar, ſpeculi pendentis. Accipitur interdum Læuitas pro lubricitate. Celſ. lib. 4. cap. 16. Ex torminibus inteſtinorum læuitas oritur, quæ continere nihil poſſent, & quicquid aſſumptum eſt, imperfectum protinus reddunt.

LAEVO, as, [*Pulire*] λειαίνω, ſία, idem quod læuigo. Stat. li. 1. Thebai. Pars teretes læuare manu, ac diſponere menſas. Celſus: Læuat quæ exaſperata ſunt.

LAEVATVS, ior, atiſſimus. Gell. lib. 17. cap. 8. Ad coeundum ideo uidentur faciliora, quæ læuatiora, læuiaq; ſunt.

LAEVOR, huius læuoris, gen. maſ. λειότης, idem quo læuitas, aſperitati contraria. Plin. lib. 9. cap. 35. Dos omnis in candore, magnitudine, orbe, læuore, pondere, &c. De unionibus.

LAEVVS, a, um. Cic. de Diuinat. cornicem à læua, coruum, à dextra canere iuſſit.

LAGANVM, lagani, p. c. [*Laſagna*] λάγανον, placentæ genus ex farina aqua ſubacta, addito caſeo, aliiſq; condimentis, ſimul in pingui iure decoctis. Lagana (inquit Acron) ſunt quædam quaſi membranulæ ex farina & aqua, quæ iure pingui coctæ, & caſeo, pipere, croco, cinnamoq; conditæ in cibis dantur.

LAGARIA, λαγαρία, magnæ Græciæ oppidum, non procul à Thuriis, Epei, & Phocenſium opus.

LAGARITANVS, a, um: ut Vinum Lagaritanum, mite & dulce, & à medicis mirifice commendatum. Auctor Stra. lib. 6.

LAGEOS, λάγειος, genus uuæ, quæ & leporaria dicitur. Virg. lib. 2. Geor. Et paſſo pſythia utilior, tenuiſq; lageos. Seruius.

LAGARI, λάγαροι, uerſus dicuntur, qui medio claudicant pede: ſicut Myuri: qui poſtremo: & Acephali, qui à breui ſyllaba incipiunt. Ex Herm.

LAGENA, æ, οἰνοφόρον, genus uaſi, teſtacei, ad uinum præcipue accommodatum. Mart. lib. 7. Nulla catenatis palam eſt præcincta lagenis. Idem lib. 1. Et nigri Syra defruti lagena. Cice. epiſt. mater noſtra quæ lagenas etiam inanes obſignabat.

LAGIA, unum ex nominibus Deli inſulæ apud Pli. lib. 4. cap. 2.

LAGOIS, p. p. λαγωΐς, genus auis: quæ leporinas habet carnes. Nam λαγωὸς, apud Græcos lepus eſt. Eſt & genus piſcis. Horat. 2. Sermo. Saty. 2. Pinguem uitiis, albumq; nec oſtrea, Nec ſcarus, aut poterit peregrina iuuare lagois.

LAGOPHTHALMOS, λαγώφθαλμος, dicitur oculorum uitium, cum ſuperior palpebra non deſcendit. Cui uitio contrarium eſt Ectropium, quum inferior palpebra parum ſurſum attollitur, nec cum ſuperiore committitur. Dictum à leporibus, qui apertis oculis dormire conſueuerunt.

LAGOPVS, pen. prod. λαγώπους, auis eſt Alpina, de qua ſic ſcribit Pli. lib. 10. cap. 48. Et præcipuo ſapore lagopus: pedes leporino uillo ei nomen hoc dedere, cetero candidæ, columbarum magnitudine. Mar. lib. 7. Si meus aurita gaudet lagopode Flaccus. Eſt etiam lagopus herba quædam à pedis leporini ſimilitudine dicta. Plin. li. 28. cap. 8. Lagopus ſiſtit aluum è uino pota, aut in febri ex aqua. Naſcitur in ſegetibus.

LAGOTROPHIA, [*Luogo doue ſi nodriſcono i lepori*] λαγωτροφεῖα, leporaria ſunt, id eſt, loca, in quibus lepores aluntur. Vtitur hac uoce Colum. lib. 8. cap. 1.

LAGVNCVLA, læ, dimin. οἰνοχημάτιον, parua lagena. Cic. Att. lib. 6. In his inuentæ ſunt quinque laguneulæ matronarum, &c.

LAGVS, λάγος, pater fuit Ptolemæi ſucceſſoris Alexandri, cui Philadelphus ſucceſſit in regno. Luca. lib. 10. Nobilitas uarii proles clariſſima Lagi, &c. Hinc.

LAGEVS, a, um, Vide Ptolemæum.

LAGVSA, λαγοῦσα, inſula eſt in mari Pamphilio, ex aduerſo Glauci fluuii. Auctor Pli. li. 5. cap. 31. Strabo Laguſam enumerat inter inſulas. Cretæ uicinas, non procul Io inſula.

LAGYGES (inquit Calepinus Perottum ſecutus) populi ſunt Sarmatiæ. Qua tamen in re uterque fallitur: cum Ptolemæi Strabonisq; teſtimonii ſatis conſtet non Lagyges, Sed Lazygas eos appellandos, de quibus egimus ſupra ſuo loco.

LAGIRA, λάγυρα, urbs eſt Tauricæ Cherroneſi, apud Ptolemæum l. 3. capite 6.

LAICVS, a, um, p. c. λαϊκὸς, ἰδιώτης, quod commune eſt, & non ſanctum: hoc eſt, quod attractabile eſt, ſicut Sacrum & Sanctum dicitur, cuius tactu populo interdictum eſt. Nunc Laicos uocamus quaſi populares, & profanos, qui ſacris initiati nonſunt. Budæus.

LAIS, idis, Λαΐς, nomen proprium famoſiſſimę meretricis, quæ à ſcriptoribus Corinthia dicta, quia Corinthi habitauit: ad quam propter inſignem pulchritudinem potentiſſimi quique ex omni Græcia conueniebant: nec quiſpiam admittebatur, niſi qui dabat, quod popoſcerat. Vnde profectum creditur prouerb. Non cuiuſuis hominis eſſe, adire Corinthum. Tam care enim Lais ſuas locabat noctes, ut uel potentiſſimi, precii magnitudine deterrerentur. Inter quos etiam Demoſthenes fuiſſe fertur, qui cum ſcorti tam nobilis fama accenſus, aliquando Corinthum nauigaſſet, illaq; noctis unius operam decem millibus drachmarum indicaſſet, expauefactus precii immenſitate, Græce reſpondit, οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν. Non emo, inquit, decem millibus drachmarum pœnitentiam. Ouid. 1. Amor. Multis Lais amata uiris. Vide Gell. lib. 1. cap. 8.

LAIVS, fuit Labdaci regis Thebarum, pater Oedipi, qui Iocaſtam Creontis Thebani filiam uxorem duxit: quam quum concepiſſe audiſſet, de futura prole oraculum conſuluit. cui reſponſum eſt, eum naſcituri manu periturum. Quapropter Iocaſtæ præcepit, ut quicquid peperiſſet, necaret. Verũ cũ illa inſigni forma puerũ peperiſſet, maternaq; pietate ducta adduci nõ poſſet, ut eum interficeret, neque tamẽ educare auderet, miniſtro cuidam exponendum tradidit: qui acceptum puerum in ſiluam detulit, plantiſq; perforatis, uimineq; traiecto, ex arbore eum ſuſpendit, futurum ratus, ut inedia moreretur. Verum cum Phorbas Polybii Corinthiorum regis paſtor illac iter faceret, audito uagitu, eo accurrit, puerumq; ſeruauit, quem & reginæ, quæ liberis carebat, magni muneris loco obtulit: a qua, ueluti puer celitus miſſus, filii loco eſt educatus, & a pedib. ex uulnere tumentibus, Oedipus eſt appellatus. Grandior deinde natu factus, cum generis ſui cognoſcendi auidus Apollinem conſuluiſſet, reſponſum accepit ſe Patrem in Phocide inuenturum. Quo cum ueniſſet, Laium in tumultu quodam inter ciues ſuos, exterosq; exorto, interfecit, matremq; imprudẽs duxit uxorem. Sta. 11. The. Enſem ſceptriferi ſpolium lacrymabile Laii. Reliqua uide in dictione Oedipus.

LALAETANIA, Hiſpaniæ regio eſt in tractu Tarraconenſi. Mart. lib. 1. Aprica repetes Tarraconis littora, Tuamq; Lalætaniam. Inde fit adiect. Lalætanus, a, um: ut, Vinum Lalætanum, magis copia, quam bonitate laudatum, teſte Plin. lib. 14. cap. 6. Mart. lib. 9. Et Lalætanæ nigra lagena ſapæ.

LALASSIS, fluuius eſt Iſauriæ, quæ Aſiæ regio eſt, inter Ciliciam & Pamphiliam ſita. Auctor Plin. lib. 5. cap. 27.

LALISIONES, pulli ſunt onagrorum. Mart. Dum tener eſt onager, ſolaq; laliſio matre Paſcitur, hoc infans, ſed breue nomen habet.

LALLARE, θηλάζειν, antiqui dixerunt pro eo quòd eſt lac ſugere. Videtur eſſe ex iis uocibus, quibus nutrices alumnis ſuis ſe accommodant. Cuiuſmodi ſunt Pappa, & Tata pro patre, & Mamma pro matre, & ſimiles. Perſi. Stat. 3. Et ſimilis regum pueris pappare minutum Poſcis, & iratus mammæ lallare recuſas.

LAMA, æ, τέναγος, aquarum collectio eſt, interprete Feſto, quæ & Lacuna dicitur.

LAMBO, is, bi, tum, ſecundum Priſcianum, [*Leccare*] λείχω, λιχμάομαι. Ci. in Ver. Hi canes quos ipſe uideas lambere. Lucil. li. 14. Iucundaſq; puer qui lamberat ore placentas. Eſt autem Lambere, lingere: hoc eſt, lingua aliquid leuiter tangere, ſicut canes bibentes, λάπτειν. Mart. li. 14. Lambere quæ turpes prohibent tua prandia muſcas, Alitis eximiæ caudā ſuperba fuit. Vir. pro tangere poſcit. 3. Æn. Attolliti; globos flammarum, & ſidere lambit. Interdum ſumitur pro leuiter alluere. Horat. libro primo Carm. Vel quæ loca fabuloſus Lambit Hydaſpes. Allambo, compoſitum uide ſuo loco.

LAMBRVS, fluuius in Ciſalpina Gallia, quem Padus defert in mare Adriaticum, ut ait Plinius lib. 3. cap. 16. & 19. A quo Lambrani dicti ſunt eius accolæ. Suet. in Cæſ. Per Lambranos & Tranſpadanos duxit.

LAMELLA, læ, diminut. Vitru. lib. 7. ca. 3. Speculum argenteum tenui lamella ductum.

LAMENTABILIS, le [*Lamenteuole*] πολύθρηνος, quod eſt dignum multa lamentatione. Virg. 2. Æn. Troianas ut opes. & lamentabile regnum Eruerint Danai. Lamentabili uoce deplorare. Cic. 2. Tuſc. Carmen lamentabile, Stat. 5. Syl.

LAMENTARIVS, a, um, θρηνώδης, quod ingerit lamentationem. Plau. in Capt. Quæ ædes lamentariæ mihi ſunt.

LAMENTVM, ti, [*Lamento*] θρῆνος, ipſa lamentatio. Virg. 4. Æn. Lamentis, gemituq; & fœmineo ululatu Tecta fremunt.

LAMENTOR, aris, [*Lamentarſi, dolerſi*] θρηνέω, ὀλοφύρομαι, uoce querula triſtiq; oratione damnum ac dolorem teſtor. Ter. in Phor. Modo quandam uidi uirginem hic uicinæ Miſeram, ſuam matrem lamẽtari mortuam. Ci. 1. Tuſ. pro lamentatione dignum aliquid mõſtrare poſuit, cum inquit. Nam hæc quidem uita mors eſt, quam lamentari poſſem, ſi liberet. Cice. 1. de Orat. Lapides me hercule omnes flere ac lamentari coegiſſet. Lamẽtatus, ta, tum, partic. ut,

Fata diu lamentata,Sil.lib.13.

LAMENTATIO,[*Lamento*] θρῆνος, ὀλοφυρμὸς,eſt(ut Cic.4. Tuſ.docet) ægritudo cum eiulatu.Idem 1.Tuſc.Sed illa lugubris lamentatio, fletuſq; mœrens,ex eo eſt, quod &c.

LAMENTAS,pro lamentationibus dixere ueteres. Pacuuius in Her. Lamentas,fletus facere compendi licet.Nonius.

LAMIAE,λαμίαι, ab antiquis mulieres eſſe putabantur, ſiue uerius dæmonum quædam phantaſmata,quæ formoſarum mulierum ſpecie aſſumpta,pueros pariter & iuuenes blanditiis allectos deuorabant. Hæ cum foris eſſent egregie oculatæ,domi prorſus cæcutiebant.Hora.1. Carm.Neu pranſæ lamiæ puerum uiuum extrahat aluo. Philoſtratus in Apollonio ait Lamias à quibuſdam Laruas, appellari, & Lemures, à nonnullis etiam Empuſas,ſeſeq; ad amorem & Venerem propenſas, & carnes humanas maximeq; formoſorum eſurienter appetere,ideoq; libidinis cupiditate , allicere eos,ut poſtea deuorent.Plura de his uide Apud Cæl.Rhod.lib. 29.cap.5.Lamiarum item nobilis Romæ familia fuit,à Lama orta Antiphatis patre,& Læſtrigonum rege,qui Formiis regnauit.Ex hac familia fuit Ælius ille Lamia,Senator Romanus,ad quem extat carmen illud l.3.Æli uetuſto nobilis ab Lamo(Quando & priores hinc Lamias ferunt Denominatos,& nepotum Per memores genus omne Faſtos)Auctore ab illo ducis originem, Qui Formarium mœnia dicitur Princeps, & innantem Maricæ littoribus tenuiſſe Lyrim.Chryſoſtomus Dion in intima Africa feras quaſdam eſſe ſcribit muliebri facie, quæ & ipſæ Lamiæ dicuntur,uberibus autem totoq; pectore adeo ſpecioſo,ut nullo pictoris ingenio effingi queant,quibus retectis homines in fraudem alliciunt, captoſq; deuorant.Lamia item meretrix quædam inſignis fuit Demetrii regis amica,cui blandientes Thebani,Veneris Lamiæ delubrum conſecrarunt.

LAMINA,pen.cor.[*Lama,piaſtra*] ἔλασμος, metalli cuiuſuis fruſtum in latitudinem ductum,craſſius tamen quàm bractea.Cice.quarta in Verrem.Quid cum ignes,candenteſq; laminæ , ceteriq; cruciatus admouebantur?

LAMIVM,urticæ genus mitiſſimum,prorſuſq; innoxium , eam Vrticam mortuam herbarii appellant.Plin.lib. 21. cap. 16.Quæ innoxia eſt,morſu carens,Lamium uocatur.

LAMNA,pro lamina,apud Horat.lib.2.Carmi.Nullus argento color eſt auaris Abdito terris,inimice lamnæ Criſpe Salluſti,niſi temperato Splendeat uſu.

LAMIRVS,λάμυρος,Herculis filius fuit,ex Iole Euriti Oechaliæ regis filia.

LAMPAS,lampadis,p.co.[*Lampade*] λαμπὰς,idem quod fax, ἀπὸ τοῦ λάμπειν,quod eſt ſplendere.Virg.6.Æn. Princeps ardentem coniecit lampada Turnus.Frequenter tamen ſumitur pro inſtrumento,in quo ellychnium accenſum oleo fouemus,quod & Lychnum penſilem uocamus: ut apud Iuuenal. Saty.3.Ænea lampas. Colu. li.12.ca.18.Ferreis lampadibus ardentibus calefiunt.Oui.12.Metamor.Lampadibus denſum rapuit funale coruſcis.Eſt etiam Lápas genus facis in aere.Pli.lib.2.cap.26.Duo genera faciunt:Lampades uocant plane faces: alterum Bolidas , quale Mutinenſibus malis uiſum eſt.Vulgus faces ardentes,uel lanceas ignitas uocat. Lampada curſu tradere,elegans eſt prouerbium,pro eo quod eſt; partes ſuas quaſi ſucceſſione in alium transferre. Varro lib.3.de re ruſtic.ca.16.Sed ò Merula,Axius noſter ne,dum hoc audit,Phyſicam addiſcat,quod de fructu nihil dixi:nunc curſu lampada tibi trado.Tractũ à conſuetudine Lampadophororum,qui in certamine Lampadodromico ſi lampadem ad metam inextinctam non pertuliſſent,eam alteri tradebant. Cicero in Verrem. Vidi argenteum cupidineum cum lampade.

LAMPE,pes , λάμπη , oppidum eſt Arcadiæ , ad Lampeum montem Plin.lib.4.cap.6.

LAMPETIA,λαμπετίη,filia Solis ex Neæra,ſoror Phaethuſæ,& Lampethuſæ,cum quibus patris ſui armenta in Sicilia paſcebat , quo tempore Vlyſſes eò tempeſtate appulſus eſt.Vide infra in dictione Phaethuſa.

LAMPEDO,mulier Lacedæmonia,raræ felicitatis,ut quæ & regis filia fuerit,& regis uxor,& regis mater.Plin.libro ſeptimo , capite quadrageſimoprimo.

LAMPEVS,mons eſt Arcadiæ,teſte Plin. lib. 4. cap.5.

LAMPIA,fluuius eſt Arcadiæ,cuius meminit & Stat.lib.3.Thebaidos Cadeſq; iugis Lampia uinoſis.

LAMPON, Panchates, Pelorus, Camphaſus, nomina ſunt equorum apud Silium.Fuit & Pampon, ſacrificus uates per anſerem,uelut auem augurales , iurare ſolitus. Eraſ. in prouerb.

LAMPSACENVS,a,um,λαμψακηνὸς,Vnde Charon hiſtoricus, & Adamantius,& Anaximenes, & Metrodorus Epicuri ſodalis, Lampſaceni à patria fuerunt cognominati.

LAMPSACIVS,a,um, λαμψάκιος, λαμψακηνὸς, denominatiuum à Lápſaco Helleſponti urbe deductum. Martia. libro decimo.Ná mea Lampſacio laſciuit pagina uerſu. Vbi Lampſacium uerſum dixit, pro laſciuo,quales Priapo dedicari ſolent,qui Lampſaci præcipue colebatur.

LAMPSACVM,Ciceroni & Plinio, Ptolemæo Lampſacus,pen. cor. λάμψακος,nomen urbis in litore Helleſponti in ora Aſiatica.Cicero tertia in Verrem.Oppidum in Helleſponto eſt Lampſacum, in primis Aſiæ prouinciæ clarum, & nobile: homines autem ipſi Lampſaceni in omnes ciues Romanos officioſi.Plin.libro quinto capite trigeſimoſecundo.Deinde Percote oppidum, & Lampſacum,antea Pithyuſa dictum.

LAMPYRIS,lampyridis, [*Lucciola*] λαμπυρὶς, uermiculus noctu lucens.nonnulli Nocticulam,alii Nitedulam uocant.Pli.libro undecimo,capite uigeſimooctauo . Lucent ignium modo noctu laterum & clunium colore lampyrides, nunc pinnarum hiatu refulgentes, nunc uero compreſſu obumbratæ:non ante matura,pabula,aut poſt deſecta conſpicuæ.Idem lib. 18.ca.26. Eſtq; ſignum illius maturitatis,& horum ſationis commune,lucẽtes ueſpere per arua cicindelæ.Ita appellant ruſtici ſtellantes uolatus,Græci uero Lampyridas, incredibili benignitate naturæ.

LAMVS, filius fuit Herculis ex Omphale regina Lydiæ,cui nouercam ſe factam eſſe Deianira apud Ouid. in Epiſt. conqueritur, cum inquit: Vna recens crimen refertur adultera nobis , Vnde ego ſum Lydó facta nouerca Lamo.Alius fuit Lamus Neptuni filius, Leſtrygonum rex,a quo Lamiarum familia nomen accepit: de qua paulo ante egimus in dictione Lamia.Itẽ Lamus,equus generoſus apud Siliũ.Tum Lamus,& Sicoris proles bellacis Ilerdę.

LAMYRVS, piſcis eſt ex genere lacertorum, apud Plin . lib. 32.capite undecimo.

LANA, lanæ,[*Lana*] ἔριον,quæ de ouibus detondetur, aut deciditur,à laniando . Laniare enim ſcindere eſt.Sciditur autem nunc lana, quæ uelli ſolebat;unde à uellendo Vellus dicebatur. Virg. ſecundo Georgicorum.Quid nemora Æthiopum molli canentia lana? Sunt qui à leuitate,hoc eſt,à mollicie lanam dictam putent.Hinc lanugo,primi pili in barba,quia ceteris ſunt molliores ἴουλος . Et in cydoniis lanuginem dicimus,mollitiem illam,qua mala huiuſmodi ueſtiuntur ante maturitatem. Eſt autem in ſola oue lana: nam ceteræ quadrupedes pilos, aut ſetas habent. Dicitur & lanicium(ut inquit Seruius)ſicut Fuga,& Effugium.Vir.lib.3. Georgicorum.Si tibi lanicium curæ.&c.

LANARIS,& hoc lanare,[*Lanoſo*] ἐριώδης , εἰροπόκος , quod habet lanam.Var.lib.2.de re ruſt.Nos qui pecus paſcimus lanare.

LANARIVS,rii,ſubſtantiuum,[*Lanaio*] ἐριουργὸς,qui lanam curat.Pla. in Aulul.Stat fullo,phrygio,aurifex,lanarius.

LANARIA,æ,στρούθιον, herba eſt,quam uulgus Saponariam appellat, inde nomen habens,quòd lanæ,quæ ob pinguedinem colorem recipere non poſſunt,eius ſucco eleuantur.Pli.libro uigeſimoquarto,capite decimooctauo. Herba lanaria ouibus ieiunis data,lactis abundantiam facit.

LANATVS,lanata,lanatum,[*Lanoſo,coperto di lana*] lana tectus:ut lanatæ oues,apud Columel.libro duodecimo,capite ſecundo. Lanatæ pelles.Columel.libro ſexto,capite ſecundo.Sed iaculi, quibus copulantur lanatis pellibus inuoluti ſunt. Lanatæ uites , Ammineæ dictæ,quòd caneſcant lanugine.Columel.libro tertio,capite ſecundo.Lanatam quoque Ammineam quidam maxime probant, quæ hoc uocabulum non ideo uſurpat, quòd ſola ex omnibus Ammineis,uerum quòd præcipue caneſcit lanugine.

LANATIOR,lanatius,comparatiuus.Plin.libro uigeſimoprimo, capi. uigeſimo.Hi & folia eius thymo ſimilia tradunt,niſi quòd molliora ſunt,& lanatiore canitie.

LANEVS,lanea,laneum,ἐρεοῦς,apud Martia.quòd eſt ex lana: ut,Pannus laneus.Plau.in Mil.Cauſiam habeas ferrugineam , culturam ad oculos laneam.Laneum Pallium,Cic.3.de Nat.Deo.Lanea uita.Proper.lib.3. Eleg.6. Laneum latuſculum:id eſt,latus molliſſimum:Catul.ad Thallum.

LANEVS,lupus,piſcis eſt Timaui fluuii, qui idcirco laneus dicitur, quòd iuxta hunc fluuium maxima ouium copia ſit,uberrimuſque lanarum prouentus. Mart. Laneus Euganei lupus excipit ora Timaui,Æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas.

LANCEA,æ,[*Lancia*] λογχὴ,teli genus longiſſimum, quod quidam à ferri latitudine, alii à Græco λογχὴ,deductum putant.Gellius tamen libro decimo,capite trigeſimo. Hiſpanicam uocem eſſe affirmat.Lucanus libro ſexto.Nulla fuit non certa manus, non lancea felix.Feſtus auctor eſt,lanceam olim à Lucullis uocatam fuiſſe Luculleam:

LANCEAM,Budæus etiam eſſe dicit ſpiculum uenabuli uel iaculi.

LANCEARIVS,rii,[*Che porta lancia*] λογχοφόρος, qui lanceam gerit. Lancearii ſunt ex Tranquillo,inquit Budæus,qui nunc uulgo Picarii,quaſi ſpicularii,dicuntur.

LANCEATVS, lanceata, lanceatum, [*Armato di Lancia*] λογχωτὸς, lanceis armatus. Lanceati etiam dicuntur, qui ictu lanceæ necantur. Iul. Firm. Quicunque habuerint horoſcopum in 21. parte Tauri, Lanceati morientur.

LANCEOLA, cum accentu in antepenulti. λογχάριον, Hieronym. lib. 3. Regum: Prophetæ lucorum incidebant ſe lanceolis, donec ſangui ne perfunderentur.

LANCES, παροψίδες, πίνακες, uaſa lata & rotunda, minus excauata, quam patinæ, quibus caro tam toſta, quam elixa menſæ infertur. Hora. 2. Serm. Satyra quarta Ilignа nutritus glande rotundas Cur uat aper lances.

LANCES, etiam in libra dicuntur duo illa uaſcula lancium eſcariarũ ſimilitudine, in quorum altero pondus, in altero uero res ponderanda imponitur, unde & libræ bilances dictæ ſunt, ... ha beant lances. Cicero 5. de Finibus. Virtutis autem amplitudinem quaſi in altera libræ lance ponere. Perſius Saty. 4. Scis etenim iuſtum gemina ſuſpendere lance Ancipitis libræ. Lancem etiam uas eſſe rebus diuinis aptum, docet Auſonius in Monoſyllabis: Turibu la, & pateræ: quæ tertia uaſa deum? lanx.

LANCINO, as, p. co. [*Lacerare*] ϑωπάζω, ϑωπεύω, κατασχίζω, lacero, uexo. Plinius libro 11. capite 34. Eſt & uolucre canibus peculiare malum, aures maxime lancinans, quæ defendi morſu non queunt. Seneca. Alium inter leges celebriſq; ſpectaculum fori lancinauit.

LANDIA, (quod hic pro fontis nomine corrupte legebantur) uide Langia.

LANERVM, ἀσύπιον, ueſtimenti genus ex lana ſuccida confectum. Feſtus.

LANGA, langæ, à Græcorum quibuſdam animalis genus creditum eſt (quod & Languriam appellarunt) circa Padum Italiæ fluuium uitam agens, cuius urinam Zenothemis in electrum putauit concreſcere: quod tamen falſum eſſe conſtat, ut pleraq; omnia, quæ Græci ſcriptores de tota Electri ratione prodiderunt. Plinius libro 37. capite 2. Alii dixere Langurium, & eſſe in Italia beſtias langurias. Zenothemis Langas uocat eaſdem, & circa Padum iis uitam affirmat.

LANGIA, pen. pro. fons eſt in Nemea ſilua, poſtea Archemorus dictus, ab Hypſipyles alumno, quem cum illa, Argiuis fontem hunc oſtenſura, in gramine reliquiſſet, ſerpens interemit. Stat. lib. 4. Theb. Hæc quoque ſecreta nutrit Langia ſub umbra: Nondum illi raptus dederat lacrymabile nomen Archemorus.

LANGVEO, gues, langui, [*Languire, eſſere debile*] κατατονοῦμαι, χαλάω, παρακμάζω, deficio, infirmus ſum, diſſoluor. ut, Languens, uox, apud Cic. 1. Off. Idem in Piſo. Quanquam languet iuuentus, nec perinde, atque debet, in laudis & gloriæ cupiditate uerſatur. Idem 1. Phil. Cumq; languerem è uia, & mihimet diſpicerem, niſi &c. Interdum eſt timidum eſſe. Saluſt. in Catil. Quanto uos attentius ea agetis, tanto illis infirmior erit animus. Si paulum modo uos languere uiderint, iam omnes feroces aderunt. Interdũ ocioſum eſſe, ῥαθυμεῖν, ῥᾳθύμως ἔχειν. Ibidem: Seq; ſi pauci adiuuarent, languentibus aliis in curiam impetum facturum. Huius uerbi compoſita ſunt, Elangueo, ἐξαδυνατῶ, à quo Elangueſco, quod eſt, ualde infirmus fio, παρίεμαι. Relangueo, à quo Relangueſco in languorem recido. Ouid. lib. 6. Metam. Impoſito fratri moribun da relanguit ore. Claud. lib. 1. Relanguere pro remiſſum eſſe poſuit. Vix ille pepercit Erubuitq; preces: animuſq; relãguit atrox.

LANGVEFACIO, [*Far languire*] languorem affero, ſiue languere facio. Cic. de Legib. Incitare languentes, & langueſcere excitatos.

LANGVESCO, [*Diuenir languido, languire*] ἐκκάμνω, χαλάω, inualidus, tepidus, ſeu ocioſus fio. Cic. in Caton. Orator, metuo, ne langueſcat ſenectute. Aliquando ponitur pro languore confici. Virg. lib. 11. Purpureus ueluti cum flos ſucciſus aratro langueſcit moriens. Aliquando pro Minui. Pli. Epiſt. 137. Seu quia ita natura comparatum, ut proximorum incurioſi, longinqua ſectemur: ſeu quòd omnium rerum cupido langueſcit, cum facilis occaſio eſt.

LANGVIDE, aduerbium, id eſt, cunctanter, negligenter, ocioſe. Col. lib. 11. ca. 1. Hoc igitur cuſtodire oportet uillicum, ne ſtatim à pri ma luce familia cunctanter & languide procedat. Cæſ. 7. Bel. Gall. Quòd paulo incautius cuſtodias in muro diſpoſitas uidebat, ſuos quoque languidius in opere uerſari iuſſit, & quid fieri uellet oſtendit.

LANGVIDVLVS, languidula, languidulum, diminutiuum: ut, Somni languiduli, Catullus Argonaut.

LANGVIDVS, languida, languidum, [*Languido*] ἐπισεσυρμένος, παρειτὸς, χαλαρὸς, remiſſus, debilis, infirmus. Ouidius libro quinto Faſtorum. Violas arere uideres, Filaq; punicei languida facta croci. Plin. Epiſt. 190. Cum iam ſatis ille primus impetus deferbuiſſet, & languidior in dies ira ad iuſtitiam rediſſet. Cice. in Catil. Qui mihi accubantes in cõuiuiis, complexi mulieres impudicas, uino languidi, confecti cibo, ſertis redimiti, unguentis obliti, debilitati ſtupris, eructant ſermonibus ſuis cædem bonorum, atque urbis incendia.

LANGVOR, languoris, [*Languore, Languire*] παρέσις, παρακμὴ, defectio uirium, & remiſſio uigoris, & tam de corpore, quam de animo dicitur. Cic. de Diui. Animus cum languore corporis, nec membris, uti, nec ſenſibus poteſt, incidit in uaria uiſa & incerta. Idem lib. 1. Offi. Nihil autem magis cauendum eſt ſenectuti, quàm ne languo ri ſe deſidiæq; dedat. Plau. in Aſin. pro laſſitudine poſuit, cum ait: Vbi ſepe ad languorem tua duritia dederis octo Validos lictores ulmeis affectos lentis uirgis.

LANGVRIVM, quidam ex Græcis ſcriptoribus ſuccinum appellarunt, quòd putarent, circa Padum fluuium beſtias quaſdam eſſe. Langurias, ſiue Langas appellatas quarum urinam exiſtimabant in ſucci num concreſcere. Vide Plin. lib. 37. cap. 2.

LANIARIVM, laniarii, κρεωπώλιον, idem quod Laniena. Varro ſecundo de re ruſtica. capite quarto. Ignauum & ſumptuoſum eſſe, qui ſuccidiam in carnario ſuſpenderit potius ab laniario, quam ex domeſtico fundo.

LANIATVS, us, ui. [*Lo ſtratio, lo ſtratiare, lo ſcorticare*] κρεουργία, σπάραγμα, ipſe actus laniandi. Cic. primo Tuſc. Quid igitur mihi ferarum laniatus oberit nihil ſentienti.

LANIENA, æ, [*Beccaria*] κρεωπώλιον, officina in qua laniantur, ac uen duntur carnes. Plau. in Epid. Per myropolia & lanienas, circumq; argentarias rogitando ſum raucus factus. Accipitur etiam pro ipſa laceratione, κρεουργία, à laniando.

LANICIVM, cii, ἔριον, idem quod lana, uel lanæ prouentus. Virgil. 3. Geor. Si tibi lanicium curæ, primum aſpera ſilua, Lappæq; tribuliq; abſint. Vbi Seruius, Lana, inquit, dicimus & lanicium, quemad modum Fuga & Effugium.

LANIFER, ra, rum, [*Che produce lana*] ἐριοφόρος, quod lanam fert: ut, Laniferæ arbores. Plin. lib. 13. ca. 14. Æthiopia Ægypto contermi na inſignes arbores fere non habet, præter laniferas.

LANIFICIVM, cii, [*Lanificio*] ἐριουργία, ταλασία, lanæ opificium. Plin. de Preclaris geſtis Romanorum: Exinde Collatiam petunt, Lucretiam inter ancillas in lanificio offendunt.

LANIFICVS, [*Lanaiuolo*] ἐριουργὸς, ταλασιουργὸς, qui lanæ artem exercet. Mart. li. 6. Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores Stamina, nec ſurdos uox habet iſta deos. Manum lanificam imponere penſis, Tibul. li. 2. Ele. 1. Artis lanificæ doctiſſimus, Clau. 2. in Eutrop. Cic. de Diui. pecus lanigerum eximia pulchritudine.

LANIGER, a, um [*Che porta lana*] ἐριοφόρος, lanam ferens. Eiuſdem in ſulæ (inquit) excelſiore ſuggeſtu lanigeræ arbores alio; modo quã Serum. Virg. 3. Geor. Lanigeros agitare greges, hirtaſq; capellas. Cic. de Diui. Quis ſe torquet enim, lanians roſtroq; cruento, &c.

LANIO, as, [*Fendere, ſtracciare*] κρεουργῶ, κατατέμνω, κατατεμαχίζω, ſcindo. Virg. lib. 3. Geor. Ipſiq; ſuos iam morte ſub ægra Diſciſſos nudis laniabant dentibus artus. Liu. 2. Bel. Maced. Et Forulis duo lupi oppidum ingreſſi obuios aliquot laniauerant. Laniatus, a, um, participium. Virg. 2. Æn. Et roſeas laniata genas. Claſſis laniata, Ouid. Epi. 7. Capillos laniata, idem Epi. 14. Huius compoſitum eſt Dilanio, διασπάω, diſſeco, diuello, de quo ſupra.

LANIONIVS, nia, nium, κρεωργικὸς, quod ad lanium pertinet. Vnde Lanionio more, κρεουργηδὸν. Vt Lanioniæ menſæ, in quibus ſcinditur caro. Suet. in Clau. Carnificem ſtatim acciri cum machæra, menſaq; lanionia flagitauit. Cice. pro Roſc. Hic nuper ſic ad laniſtram contulit.

LANISTAE, γυμνασταὶ, præfecti ludi gladiatorii, qui gladiatores inſtituebant exercebantq; ad mutuam lanienam. Hi familias domi ad gladiaturam exercendam habebant inſtituere, & mox paratas uendere ſolebant munerariis. Iuue. Saty. 3. Hic plaudat nitidi præ conis filius, inter Pinni rapi cultos iuuenes, iuueneſq; laniſtę. Hinc laniſtæ auium, dicti ſunt à Columella, qui aues certaminibus præparabant. Cice. Offi. Cetarii lanii coqui fartores.

LANIVS, lanii, ſeu Lanio, onis, [*Beccaio*] κρεωπώλης, κρεουργὸς, qui car nes in carnario uendit populo à laniandis pecoribus, quòd eas con cidat, ſanietq;. Varro 2. de re ruſt. ca. 5 Lanii qui ad cultum bouem emunt. Terent. in Eunuc. Concurrunt læti mihi obuiam cupedina rii, cetarii, lanii, coqui.

LANOCVLVS, qui lana tegit oculi uitium, inquit. Feſtus.

LANOSVS, a, um, [*Lanoſo*] ἐριώδης, lana abundans. Col. lib. 7. ca. 3. Eliges bimam, uaſti corporis, ceruice prolixa, prolixi uilli, nec aſperi lanoſi, & ampli uteri.

LANVGINOSVS, adiectiuum. Plinius lib. uigeſimo ſecundo, capite ſecundo. Eſt & alia ſimilis. Pſeudanchuſa ob id appellata, à quibuſdam uero Enchuſa, aut Doris, & multis aliis nominibus, lanuginoſior, & minus pinguis.

LANVGO, lanuginis, penultima pr. [*Prima barba, Lanugine*] ἴουλος, tenera quaſi lanæ cuiuſdam mollities, qualis in adoleſcentium genis & in pomis quibuſdam cernitur. Columella libro quarto. Lanatã

quoque Ammineam quidam maxime probabant:quæ hoc uocabulum non ideo uſurpat, quòd ſola ex omnibus Aminneis,uerum quod præcipue caneſcit lanugine. Ponitur aliquando pro ſcobe. Col.lib.4.cap.29.Nulla interueniente lanugine, quam excitabat antiqua terebra

LANVVIVM,oppidum erat Latii in uia Appia,à quo proſpectus patebat maris,& Antii.Huius oppidi frequens eſt mentio apud Cice. in Ora.pro Milone.

LANVVINVS,a,um,quod eſt ex lanuuio: ut Colei Lanuuini. Cicer. Peto lib.9.Honeſti,colei Lanuuini;Cliternini, non honeſti.

LANX,cis,uide ſupr Lances.

LAOCOON,Λαοκόων,filius fuit Priami ex Hecuba,& Apollinis Thymbræi ſacerdos,qui primus haſtam in equũ ligneum torſit: ob quod factum Vir.lib.2. ait ipſum cum duobus filiis periiſſe. Primus ibi ante omnes magna comitante caterua Laocoon ardens ſumma decurrit ab arce,&c.

LAODAMAS,Λαοδάμας,Halius & Clytoneus filii fuere Alcinoi regis & Aretes:ut ſcribit Homerus Odyſſ. lib.8.

LAODAMIA,Λαοδάμεια,Bellerophontis fuit filia ex Achemene coniuge:cuius amore correptus Iupiter cum ea concubuit,ſuſcepitq; Sarpedonem, qui poſtea Lyciæ rex factus eſt. Verum cum Bellerophontes rerum ſucceſſu elatus, in cælum euolare conaretur, Iupiter hominis temeritatẽ ægre ferens,œſtrũ illi immiſit,quo exagitatus equus, ſeſſorem excuſſit.Diana quoq; Laodamiæ infenſa, ſuis eam telis confixit.Hom.6.Iliad.Altera fuit Laodamia Acaſti & Laodotheæ filia, quæ tanto amore Proteſilaum uirum ſuum adamauit,ut cum ab Hectore occiſum cognouiſſet, ſuperſtes ei eſſe noluerit.Priuſquã tamen interiret,in ſolatium mæroris optauerat,ut mortui umbram uideret:qua uiſa in illius amplexibus expirauit.Ouid.Epiſt.10.Mittit & optat amans,quò mittitur,ire ſalutem Æmonis Æmonio Laodamia uiro,&c.

LAODICE,Λαοδίκη, Priami fuit filia & Hecubæ,quæ Helicaoni Antenoris regis Thraciæ filio nupſit. Alia fuit Agamemnonis filia, quam pater cum Chryſothemi, & Iphigenia, ſeu Iphianaſſa Achilli obtulit, ut ex his quam uellet, uxorem eligeret. Cic.eſt urbs quæ eſt in Syria ad mare.

LAODICEA,Λαοδίκεια,urbs celeberrima in Aſia Lico flumini impoſita: primo Dioſpolis appellata, dein Rhoas,& poſtremo Laodicea.Hæc urbs præ ceteris Aſiæ urbibus multis clariſſimis ciuibus eſt nobilitata.Ex quibus fuit Hiero,qui hæreditatem populo diuiſit ſupra duo millia talentorum, & multis donis ciuitatem exornauit.Poſtea Zeno orator, & Polemo eius filius,qui ob res fortiter geſtas prius ab Antonio,poſtea ab Auguſto ad regiæ dignitatis faſtigium euectus eſt.

LAODOCVS,Λαόδοκος, teſte Homero lib. Iliad. 4. Antenoris Troiani filius,ſtrenuus, in cuius formam transfigurata Pallas,intulit ſe in acies Troianorum,ut Pandarum inuenire poſſet,quò ei ſuaderet,ut ſagitta Menelaum confoderet.

LAOMEDON,p.cor.Λαομέδων,rex fuit Troiæ,Ili filius,qui cũ de ædificandis Troiæ mœnibus cogitaret,Apollini & Neptuno id negocii dedit,pactus mercedem,quam mox extructis mœnibus ſe ſoluturum iureiurando affirmauit. Verũ perfecto opere Laomedon periurus pactam mercedem negauit: propter quod dii irati,Neptunus Aquam, Apollo peſtem urbi immiſit.Duplici igitur calamitate affectus Laomedon,de remedio oraculum cõſuluit: reſponſum eſt,non aliter deos placari poſſe,quam ſi ſingulis annis uirgo Troiana ceto dilaceranda exponeretur.Inſtitutum itaque eſt uirginem quotannis exponi,eamq; ſorte eligi. Sed cum tandem ſors in Heſionem(quam tamen alii ſolam ab Apolline & Neptuno expoſtulatam tradunt)Laomedontis filiam cecidiſſet, & iam ſcopulo alligata monſtrum expectaret,Hercules forte illac tranſiens liberaturum ſe filiam Laomedonti pollicitus eſt,ſi equos diuino ſemine procreatos,quos habere eum conſtabat, in prœmium ſibi traderet. Hunc igitur in modum pactione facta,Hercules interfecta belua,uirginem liberauit. Sed cũ Laomedon promiſſis non ſtaret: indignatus Hercules,collecto undequaq; exercitu, Ilium expugnauit,Laomedontem occidit,Heſionem Telamoni uxorem dedit,quòd primus murum conſcendiſſet.Priamum eius filium captiuum abduxit,qui poſtea auro à uicinis redemptus fuit,ideoq; ἀπὸ τοῦ πρίαϑαι,hoc eſt,a redimendo nomen obtinuit.

LAOMETONTIADES, patronymicum. Virg. lib.8. Laometontiaden Priamum Salamina petentem, ubi additur a, ut in multis aliis,ut commodius ingrediatur carmen heroicum,ſicut Anchiſiades,Telamonides. Aliquando ſubtrahitur ſyllaba, ut Athemides, pro Athemonides,Deucalides pro Deucalionides.

LAOMEDONTEVS,p.p.Λαομεδόντειος,adiectiuum deductum: à Laomedonte Troianorum rege.Virg. 4.Æn.Necdum Laomedonteæ ſentis periuria gentis?

LAPATHVM,λάπαθον, herba eſt acidi ſaporis,quæ à Latinis Rumex appellatur.Multæ autem ſunt lapathi ſpecies, quas uide apud Pli. lib.20.cap.21.

LAPERSÆ,Λαπέρσαι,dicti ſunt Caſtor & Pollux Iouis filii,ab eo quod Lanagri Laconici urbem expugnauerint.

LAPETHOS,Λάπηϑος,Cypri inſulæ oppidum eſt, portum habens & naualia.Meminit eius Plin.lib.5.cap.31.

LAPICIDA,dæ,uel,lapidicida,æ,ge.maſ.[*Taglia pietra.ſcarpellino*] λατόμος,λιθοξόος,λιθοτόμος,λατύπος,λιθουργός,qui lapides uel ex rupe excindit,uel ædificio adaptat.

LAPIDARIVS,a,um,quod ad lapides pertinet,λατομικός,ut Latomiæ lapidariæ.Plaut. in Cap. Tyndarus in Latomias lapidarias Ægione damnatur.

LAPIDATIO,λιθοβολία,id eſt,iactus lapidum. Cicer.6.Verr.Fit magna lapidatio.

LAPIDATOR,λιθοβόλος,lapides iaciens. Cic.pro domo ſua: percuſſor,lapidator, fori depopulator, obſeſſor curiæ.Huius compoſita ſunt,Delapido,& Dilapido, quæ uide ſupra ſuis locis.

LAPIDESCO,is,ere,[*Diuenir pietra,conuertirſi in pietra*] λιθοῦσθαι,legitur pro in lapidem conuerti,ſeu in lapideam duritiem.Pli.li.32. de Baccis coralii: Ait tactu protinus lapideſcere.

LAPIDEVS,lapidea,lapideum,λίθινος, quod ex lapidis materia conſtat. Vt lapideus murus,apud Liui. libro 1.ab Vrbe. Lapideus imber,apud eundem lib.x.Bell.Pun.& Lapidea Niobe,id eſt,in lapidem conuerſa. Cice. 3. Tuſculanarum. Et Niobe fingitur lapidea, propter æternum,credo, in luctu ſilentium.Per tranſlationem ponitur Lapideus pro graui & ponderoſo. Plaut.in Truc. Lapideus, ſum,commouere me miſer non audeo.

LAPIDICINA,penultima producta, uel potius Lapicidina,quemadmodum Lapicidam,& Homicidam dicimus,[*Luogo doue ſi tagliano le pietre*] locus ubi lapides exciduntur:quam λατομίας,uocant Græci. Vnde & carcerem Latomias uocamus, ſiue quòd damnati ad lapides excidendos mittebantur:ſiue quòd Syracuſanorum tyranni latomias habebant inſtar carceris excauatas,ex quibus exciſi lapides fuerant ad urbem extruendam,hiſque pro carcere utebantur.Plau.in Cap.In lapidicinas facite deductus fiet.Cice.2.de Diuin. Poteſt igitur tale aliquid etiam ſua ſponte in lapidicinas Chiorum extitiſſe.

LAPIDO,lapidas,p.cor.[*Lapidare*] λιθάζω,λιθοβολέω,καταλιθόω,lapidibus obruo,uel lapides in aliquem iacio. Vnde ſcribit Macrob. lapidatum à Pop. Rom. fuiſſe Vatinium, ſignificare uolens, lapidibus iactis fuiſſe impetitum.Transfertur etiam ad inanimata:ut, Lapidare aliquem uerbis,pro eo quod eſt inceſſere.Macrob.Notantes eius impotentiam hac dicacitate lapidatam. Lapidare aliquando eſt lapidibus pluere. Liuius libro ſeptimo Bell.Pun. Veiis de cælo lapidauerat. Idem libro tertio Decad.5.Reate imbri lapidauit.

LAPIDOSVS,lapidoſa,lapidoſum,λιθώδης,quod lapidibus abundat. Oui.de Nuce:Cauſabor, quare ſit lapidoſus ager. Aliquando pro duro ponitur.Virgil.ſecundo Georgicorum:Et prunis lapidoſa rubeſcere corna.

LAPILLVS,lapilli,diminutiuum[*Pietra picciola*] λιθίδιον, calculus, paruus lapis.Plin. libro decimo, capite uigeſimotertio. Excubias habent nocturnis temporibus lapillum pede ſuſtinentes,qui laxatus ſomno & decidens, indiligentiam coarguat. Lapillorum item nomine gemmas,hoc eſt lapides precioſos intelligimus.Ouid.de Nuce.Peregrini lapilli.

LAPIO,is,iui,itum,[*Impetrare*] λιθόω,durum efficio,& quaſi in lapidem conuerto.Pacuuius Lapit cor cura,ærumna corpus conficit. Feſtus:Lapit,id eſt,dolore afficit.Obſoletum eſt.

LAPIS,lapidis,[*Pietra,ſaſſo*] quem Græci λίθον uocant,à nonnullis, ita diſtinguitur à Saxo, ut Lapis mitior ſit,minorq;, ac tenerior: ſaxum maius,aſperius, duriuſq;. Vnde gemmæ lapides,non ſaxa dicuntur, Plinius libro trigeſimoſexto, capite decimooctauo. Nuſquam hic utilior, quam in Italia gignitur, lapiſque, non ſaxum, eſt. Idem: Eſt & uiridis lapis,uehementer igni reſiſtens,ſed nuſquam copioſus: & ubi inuenitur, lapis, non ſaxum eſt. Sed hæc profecto differentia non uidetur cum Plinio conuenire, qui non magnitudine diſtinguit ſaxum à lapide. Nam etiam columnas ex uno lapide fieri,& Laocoontis ſtatuam ex uno lapide exciſam fuiſſe affirmat. Videtur itaque magis dicendum,Saxum eſſe quod ex rupibus uel lapidicinis exciditur: Lapidem, qui è terra effoditur. Et quoniam apud ueteres lapidibus milliaria ſignabantur,ponitur quandoque lapis pro milliario. Vnde legimus, Ad tertiũ?Ad quartum lapidem. De lapide emptos quoq; dicimus, qui publica actione à præcone erant uenditi. Nam priſco more præcones ex lapide facere præconium ſolebant, ubi mancipia quoque uenalia,præconis uoce proclamabantur.Columella libro quarto. Non tamen excedunt ſeptem iugera unius operam uinitoris, quẽ uulgus quidam parui æris,uel de lapide noxium poſſe comparari putat.

tat. Cic. in Piſon. Tribunus de lapide emptos eſſe ait, quia mercede id faciebant. Traductum autem eſt a lapide quodam editiore, quem Romæ fuiſſe complurium auctorum teſtimonio conſtat, unde præcones in auctionibus res uænales pronunciabant. Vnde M. Tul. uiliſſimos homunculos, de lapide emptos appellat. Hominē præterea lapidem quandoq; dicimus, qui negligens ſtupiduſq; ſit, quiq; ad id agendum, quod maxime oporteat, non moueatur. Teren. in Heau. Hei. quid ſtas lapis? Ibidē: Quot res dedere, ubi poſſem perſentiſcere, Niſi eſſem lapis, quæ uidi? Lapis interdum, propetra accipitur. Virg. Eclog. prima. Et tibi magna ſatis, quamuis lapis omnia nudus, Limoſoq; palus obducat paſcua iunco. Lapis incuſus, manualis mola [illegible] ſt, cudendo exaſperata. Virgil. primo Georgicorum, Lapidem [illegible] ur be reportat. Lapis bibulus [illegible] Aten[illegible] Georgicorum. Aut lapidem bibulum, aut ſqualentes infode conchas. hoc eſt, pumicem.

*LAPIDVM finalium genera apud eos, qui de limitibus ſcripſerunt, multa, reperiuntur. ſunt enim hæc uerba. Lapis fluuialis, cromaticus uocatur. lapis tiburtinus, cæſalis dicitur. terminus coctus teſtatius, ullageris dicitur. lapis albus ſilicenus, ſi peralbus fuerit, Gallienſis nuncupatur: ſi mixtam uenam habuerit, ignifer nomen habet, nam in aliquibus locis terminos nondolatos poſuimus, & nihil illis ſubter addidimus. lapis grammatus dicebatur, inquo forma gammæ, græcæ litteræ appareret; qui pentagoni recipiebat rationem. unde & gammati termini dicebantur.

LAPISTHAE, pen. cor. λαπῖθαι, populi fuerunt Theſſaliæ, Pindum & Othryn montes incolentes, Pirithoi olim imperio parentes. Hi primi omnium frenos, & ſtrata equorum creduntur inueniſſe. Virgilius tertio Georgicorum. Fræna Pelethronii Lapithæ, gyroſq; dedere.

LAPPA, lappæ, [*Lappola*] herbæ genus, capitula habens leuiter hamata, ideoq; ueſtibus adhærentia. Tres autem ſub ſe complectitur ſpecies. Nam quædam dicitur Cenaria quæ eſt exigua, canibuſq; adhæret. Altera maior eſt, & φιλάνθρωπος, appellatur, quod ueſtibus hominum adhærens, ipſos amare uideatur: Eadem uocatur Aparine: Tertia appellatur Perſonata: & maxima eſt, naſciturq; inter riuos & flumina: Græci eam ἄρκειον uocant.

LAPPAGO, p. p. herbæ nomen eſt, quam deſcribit Plin. lib. 26. cap. 10. His uerbis; Et lappago ſimilis anagallidi, niſi eſſet ramoſior, ac pluribus foliis, aſpera, rugoſa, aſperioris ſucci, grauis odoris. Quæ talis eſt, Mollugo appellatur: ſimilis, ſed aſperioribus foliis, Aſperugo.

LAPSANA, penultima correpta. λαμψάνα, olus ſilueſtre, trium foliorum: de quo Plin. lib. 20. cap. 11. Inter ſilueſtres braſſicas & lapſana eſt, pedalis altitudinis, hirſutis foliis, napi ſimillimis, niſi candidiore eſſet flore. Coquitur in cibo, aluum leniter emollit. Idem lib. 19. ca. 9. Non olus quoque ſilueſtre eſt trium foliorum, diui Iulii carminibus, præcipue iocis militaribus celebratum. Alterius quippe uerſibus exprobauere, lapſana ſe uixiſſe apud Dyrrhachium, præmiorum parſimoniam cauillantes.

LAPSIO, [*Ruina*] ὀλίσθημα, πτῶσμα, idem quod lapſus, pro ruina. Cic. 4. Tuſc. Sed hæc in bonis rebus, quòd alii ad alia bona ſunt aptiores, facilitas nominetur: in malis procliuitas, ut ſignificet lapſionem: in neutris habeat ſuperius nomen

LAPSO, as, frequentatiuum à Labor, [*Scorrere*] ὀλισθαίνω, lubrico & nutanti gradu incedo. Virg. 2. Æneid. Hæc dicens altaria ad ipſa trementem Traxit, & in multo lapſantem ſanguine nati. Lapſantem greſſum firmare, Silius lib. 3. Cice. pro Pompeio. Homines Pompeium ſicut aliquem non ex hac urbe miſſum, ſed de cælo lapſum intuentur.

LAPSVS, us, [*Ruina, errore*] πτῶσις, ὀλίσθημα, ruina, caſus, præcipitium. Plinius lib. 7. cap. 37. Et uictor ſuprema in ſenecta lapſu ſcalarum exanimatus eſt. Per tranſlationem etiam accipitur pro errore, uel culpa per imprudentiam admiſſa. Plin. lib. 5. cap. 1. Haud alio fidei proniore lapſu, quàm ubi falſæ rei grauis auctor exiſtit. Item lapſus, ſerpentum progreſſus dicitur. Virg. 2. Æneid. At gemini lapſu delubra ad ſumma dracones Effugiunt: Lapſus rotarum à Virg. 2. Æn. dicuntur, quaſi Labiles rotæ: quibus ſcilicet ſubiectis, facilius laberetur ingens ille equus ligneus.

LAQVEARE, ris, & per apocopen Laquear, aris, & Laquearium rii, φάτνωμα, ὀροφώμα, dicitur camera, hoc eſt, pars ſuperior cubiculi, & cœnationis conuexa, quæ uariis adornari ſolet ſculpturis & coloribus. Hæc etiam Lacunaria appellantur, propterea quòd tignorum interualla, quandam lacuum ſpeciem præbere uideantur. Hor. li. 2. Carm. Non ebur, neque aureum Mea renidet in domo Lacunar. Seru. in illud Virg. 1. Dependent lychni laquearibus aureis, à nomine Lacus ſignificante trabem in ædificii planam, ait diminutiuum eſſe Lacunar: à quo Lacunarium, & per antiſtœchon Laquear, & Laquearium.

LAQVEATVS, a, um, [*Legato, allacciato*] ἐμπαγιδωθείς, quod eſt laqueis irretitum. Colum. lib. 6. cap. 19. Ceterum corpus laqueatum, & diſtentum temonibus obligatur, immotumq; medentis arbitrio eſt expoſitum. Laqueatum item φατνωτόν, dicitur id, quod laquearibus eſt ornatum: unde Laqueata tecta. Cic. lib. 1. de. Legib. Magnificans uillas, & pauimenta marmorea, & laqueata tecta contemno. Et apud Liu. 5. Decad. lib. 1. Laqueatum auro templum dicitur: hoc eſt, laquearibus aureis, uel auratis ornatum: qualis ſtructura in tectis regii palatii Pariſiis uiſitur. Verba Liuii ſunt: hæc: Antiochiæ Iouis Capitolini magnificum templum, non laqueatum auro tantum, ſed parietibus totis lamina inauratum, hoc eſt, non tantum habens lachearia inaurata, ſed etiam ipſos parietes auro incruſtratos.

LAQVEVS, laquei, [*Laccio*] πάγις, uinculum, ita nexum, ut pondere depreſſum claudatur. Vnde dicimus, Laqueo uitam finiuit, id eſt, ſuſpendio uitam finiuit. Ci. 6. Ver. Homini, iam collum in laqueum inſerenti ſubueniſti. Ouid. 6. Meta. Laqueoq; animoſa ligauit Guttura. Virg. Geor. 1. Tum laqueis captare feras, & fallere uiſco Inuentum. Ponitur etiam Laqueus pro quacunque re, qua homo capi, ac irretiri poteſt. Hinc griphos captioſaſq; argumentationes, Laqueos dicimus. Ci. de Fato. Ad Chryſippi laqueos reuertamur. Gel. li. 1. cap. 2. Atque interea uocabulis haud facile cognitis: ſyllogiſmorum, captionumq; dialecticarum laqueis ſtrepebat. Hinc & Cice. pro Mil. Laqueos iudicii dixit: Et pro Cecinna, Capi aliquem laqueo uerbi dixit, pro eo quod eſt irretire aliquem argutiis uerborum.

LAR, laris & Lares, larium. Vide Lara.

LARA, ſiue Larunda nympha fuit, quæ Iunoni furta Iouis cum Iuturna patefecit. Hanc Mercurio compreſſit, & inde geminos ſuſtulit, qui à matre Lares appellati ſunt. Sunt qui credāt Lares, δαίμονας, Geniosq; eoſdē eſſe, exiſtimantes unicuiq; duos Lares eſſe, alterū bonum alterum malum: ut Chriſtiani etiam duos Angelos bonum malumq; a Deo in cuſtodiam datos dicunt, ſed non natos nobiſcum, ut illi de genio ſiue lare dicunt. Colebantur domi, focuſq; illis ſacer erat. Vnde uulgus focum, Foculare appellat, quaſi laris focum. Hi putati ſunt dii domeſtici, ἐφέστιοι θεοί, quòd ad urbis commoda uigilare dicuntur inter compita. Ouid. in Faſt. Lucifero ſubeunte. Lares delubra tulerunt. Ab aliquibus dii agrorum uocati ſunt. Tibul. Vos quoque felices quondam, nunc pauperis agri Cuſtodes fertis munera ueſtra Lares. Quoniam autem Lares ſiue Penates, etiam priuatorum domibus præeſſe credebantur. (Plaut. in Aul. Ego Lar ſum familiaris ex hac familia. Vnde exeuntem me aſpexiſtis) factum eſt, ut utrunque uocabulum pro ipſis domibus uſurpetur, ἑστία. Sal. in Cat. Illos, binas aut amplius domos continuare, nobis larem familiarem nuſquam ullum eſſe? Martial. lib. 1. O mihi curarum precium non uile mearum, Flacce Antenorei ſpes & alumne laris Ponitur & pro parte interiore domus, Ouid. 1 Faſto. Omnis habent geminas hinc atque hinc ianua frontes: E quibus hæc populum ſpectat, at illa larem. Vbi etiam pro foco poſſet accipi, ſicut & alibi ſæpe apud poetas. Quandoque pro igne. Col. lib. 11. cap. 1. Conſueſcatq; ruſticos circa larem domini, focumq; familiarem ſemper epulari.

LARANDA, λάρανδα, ciuitas Lycaoniæ, in Præfectura Antiochena, non procul a Derba. Vide Ptolem. lib. 5. cap. 6. & Strabo. lib. 12.

LARARIVM, rii, ἐφέστιον, θυμιαστήριον, ſacrariū domeſticum, in quo lares & Dii peculiares adorabātur. Scribit Lampridius Alexandrū Seuerū in larariorē diuinā matutinis horis factitaſſe, ad effigies deorum, in quibus habebat Apollonium, Orpheum, Abrahamum, & CHRISTVM. In ſecūdo larario ſimulacrum. Virgilij & Ciceronis.

LARDVM, lardi, ſiue Laridum, [*Lardo*] χοιρεία σάρξ, caro ſuilla, quouis modo ſalita. Ouid. l. 6. Faſt. Pinguia cur illis guſtantur lada Calendis? Laridum legitur apud Plautū in Captiuis, Quanta, inquit, pernis peſtis ueniet? quanta labes larido?

LARENTIA, nobiliſſima meretrix fuit, quæ populum Romanum hæredem fecit, & poſtea pro dea habita, Flora appellata eſt: cuius ſacra Floralia dicuntur. Vide ſupra in dictione Flora.

LARGIFLVVM dicimus pro eo, quod large & abundanter affluit. Ci. 3. de Ora. Grādo miſta imbri largifluo ſubita, & præcipitans cadit.

LARGILOQVVS, qui abundanter loquitur. Pla. in Ciſtel. Quæ ubi ſaburratæ ſumus, Largiloquæ extēplo ſumus: plus loquimur, q̄ ſat eſt

LARGIOR, iris [*Donare largamente*] παρέχω, χαρίζομαι, profuſe dono. Largiri ciuitatem. Cice. pro Corn. Bal. Homo tum grauitate & prudentia præſtans, tum uel nimium parcus in largienda ciuitate. Largiri cœnam. Plaut. in Amph. Proin tu iſtam cœnam largire, ſi ſapis, eſurientibus. Largiri libertatem populo. Cic. 3. de legi. Sed ego, etſi ſatis dixit pro ſe illis libris Scipio, tamen libertatem iſtā largior populo, ut auctoritate ualeant. & utantur bonis: ſic enim à me recitata lex eſt de ſuffragiis. Largiri uitam. Plau. in Aſin. Iam ipſe Vitam meam ſibi largiar, & de mea ad tuam addam. Si tem-

pus non largitur.i.non permittit,non cócedit.Col.lib.5.ca.9.Largiri ſe ultro.Plau.Mil.Nam tu te uilem feceris, ſi te ultro largibere,pro largieris. Sicut idem Plaut.in Bacch. Tuam libertatem Chryſolao largibere.

LARGITAS,tis,[*Liberalità,largità*] δαψίλεια, Largitio,onis, διανομή,inter ſe differunt,quòd largitas(ut Agretius ait) humanitatis ſit,largitio ambitionis. Eſt enim Largitas rationabilis & definitus liberalitatis effectus.

LARGITIO, expenſa quæ fit ad aucupandum fauorem in petitione magiſtratuum.Teren.in Adelph.Quæ iſthæc ſubita eſt Largitas? Quandoque tamen Largitio pro liberalitate ponitur. Cæſ.1.Bel. Ciui.Simul à tribunis militum,centurionibusq; mutuas pecunias ſumpſit,has exercitui diſtribuit: quo facto duas res conſecutus eſt,quòd pignore animos centurionum deuinxit, & largitione redemit militum uoluntates.

LARGITOR,uerbale.i.profuſor,prodigus.Liu. 6. ab urbe: Cum urbem impetu cepiſſet Dictator, prædam militi dedit, quo minus ſperatam,minime largitore duce, eo militi gratiorem.Ci.hac uoce frequentiſſime utitur,pro eo,qui largitione populum corrumpit,& ambitus crimen committit: quemadmodum in Orat. pro Cæl.Non poteſt qui ambitu ne abſolutum quidem patitur eſſe ab ſolutum,ipſe impune unquam eſſe largitor. Compoſita eius ſunt Elargior,& Dilargior,de quibus ſuis locis.

LARGVS,a,um[*Largo*]idem quod copioſus, multus.Pli. li.11.ca.39. Pili equis in iuba largi,in armis leoni.Accipitur etiã pro eo, qui multa largitur, hoc, pro eo qui liberalis eſt, uel etiam prodigus, ſplendidus,dapſilis, λαμπρός,δαψιλής.Cic. lib.2. Offic. Omnino ſunt duo genera largorũ,quorum alteri prodigi,alteri liberales.

LARGE,δαψιλῶς,aduerb.liberaliter, abundanter.Hora.1.lib.Carm. ligna ſuper foco large reponens.

LARGITER, quamuis non ita in uſu ſit, Brutus Attico: Sed perſuade tibi de uoluntate propria mea nihil eſſe remiſſum de iudicio largiter. Inuenitur & lagitus p.co.teſte Nonio,pro large, ſiue largiter: ſed antiquum eſt,& obſoletũ.Afranius : Quid iſtuc eſt?quid lacrymas?largitus proloquere.

LARINA,p.p.uirgo quædam Italica, una ex Camillæ comitatu, quæ Turno aduerſus Æneam ſuppetias tulit.Virg.11.Æn.At circumlectæ comites,Larinaq; uirgo,Tullaq; & æratam quatiẽs Tarpeia ſecurim,Italides,quas ipſa decus ſibi Dia Camilla Delegit, paciſq; bonas,belliq; miniſtras.

LARINE,λαρίνη,fons eſt Atticæ: ſicut Callirrhoe.Plin.libro quarto, capite ſeptimo.

LARISSA,λάρισσα,nomen eſt multarum ciuitatum.Vna eſt in plaga Theſſalicæ:à qua Achilles Lariſſæus dictus eſt.Alia pẽſilis in Creta.Alia in Peloponneſo, arx Argiuorum. Alia in agro. Atti.Apud Trallis etiam Aſiæ urbem eſt Lariſſa(ut Strabo ſcribit)à qua Lariſſæus Iupiter,Ζεὺς λαρισαῖος,καὶ λαρισηνὸς, eſt dictus. Lariſſa quoq; in Italia, quam (ut Diodorus libro primo ſcribit) Pelaſgi condidere. Cæſar. 3. Bel.Ciuil. Vniuerſi ſimul Lariſſam uerſus ſe recipere cœperunt.

LARIVS,lacus eſt totius Italiæ ampliſſimus: unde & à Virgil. Maximus uocatur quem & à Como uicino oppido nonnulli appellant Comenſem.Per hunc lacum medius fluit Abdua fluuius,aquaſq; eius reddit ſuauiores: deinde per oppoſitam lacus partem erumpens,in Padum non longe à Cremona influit.Dictus Larius à fulicarum multitudine. A Græcis enim, λάρος,uocatur fulica,quæ eſt auis nigra,& aquatica.

LARIVS,a,um, Catullus. Veronam ueniat noui relinquens Comi mœnia,Lariumq; littus.

LARIX,πίτυς, Theophraſto, ſi Theodoro credimus, arboris genus cognatum abieti & pino,nullam quantumuis longa ſenecta cariẽ ſentiens,neq; ignem per ſe concipiens,neque ulla ratione ardens eo quòd plurimum terreſtris aqueæq; habeat ſubſtãtiæ,minimum autem igneæ,aut aeriæ.Nec eſt alia ratio eam conſumendi,quam ſi magna lignorũ copia uratur,quemadmodũ in iis contingit lapidibus,qui calcis gratia coquuntur.Abundat circa Padi ripas & maris Adriatici littora,uix alibi nota. Vide Plin. libro decimoſexto, capite decimo.Lucan.libro nono. Et larices, fumoq; grauem ſerpentibus urunt Abrotanum.

LARODII, populi fuerunt in Scythia Aſiæ, ut libro quarto ſcribit Herodotus.

LARVAE,um[*Spiriti di notte*]μορμόνες,μορμολύκεια,noxię inferorum umbræ, à Laribus (ut quidam putant) dictæ. Pla. in Amph.Nam hæc quidẽ ædepol laruarũ plena ſunt. Vnde Laruati,νυμφόληπτοι, dicũtur furioſi,& mente moti,quaſi à laruis exterriti:quales ſunt quos uulgo Dæmonicos appellant.Plautus, Laruatus ædepol hominem miſerum mendicum quæritat. Hi etiam Ceriti dicuntur à Cerere, quaſi Cereris ira animo uexati.Plau.Certe laruatus,aut ceritus. Larua etiã perſona,προσωπεῖον,μορμολύκιον,dicitur, quam barbari uocant Maſcam: & Laruarum dicimus perſonatum Hor. 1.Serm.Satyra quinta.Nil illi larua, aut tragicis opus eſſe cothurnis. Apuleius in Apol. Laruas, appellat noctium occurſacula,buſtorum formidamina,ſepulchrorum terriculamenta.Auguſt.libro 4.de Ciuit.Laruæ dicuntur animæ hominum deprauatæ, & in malis uitæ meritis maculoſæ, quæ à corpore ſeparatæ, terriculamentum ſunt mortalibus.

LARVALIS,laruale,μορμωτός,terribilis,deformatus,pallens,emaciatus ac prorſus horrendus,Sidonius: Facies ueluti umbris mæſtificata larualibus.

LARVNDA, nympha fuit, Larium mater, quam alii Laram uocant,à qua Lares,dicti. Vide Lara.

LARVS,λάρος,auis eſt aquatica,colore [illegible] gnitudinem columbæ [illegible] ... [illegible] fulicam interpretantur. Larus hians,λάρος κεχηνὼς,prouerbiali metaphora de furibus dicitur.Eſt enim, hæc auis mirum in modum rapax & uorax.Suidas.

LARYMNA,oppidum in ora Locrorum Epicnemidiorum,ad Boagriũ amnem, non procul à Thronio oppido, teſte Pli. libro quarto,capite ſeptimo.

LASANVM,pe.co.λάσανον, uaſculum euacuando uentri accommodatum.Hora.1.Serm.Sat.6.Cum Tyburte uia Prætorem quinque ſequuntur Te pueri Laſanum portantes,œnophorumq;.

LASCIVIA,æ,[*Laſciuia,luſſuria*]ἀσέλγεια,λαγνεία,mollities, petulantia,nequitia,incontinentia animi,nec uirtutem, nec probitatem reuerentis,procacitateq; ſe oblectantis. Procedit enim laſciuia ab animi alacritate.Aliquãdo ponitur pro ioco, petulantia,& procacitate improba. Plin. lib.26. cap.1.Grauiſſimum ex his morbis Lichenas appellauere Græco nomine:Latinæ,quoniam in mento fere oriebatur,ioculari primum laſciuia,(ut eſt procax natura multorum in alienis miſeriis), mox& uſurpato uocabulo ,Mentagram,occupantem in multis totos utiq; uultus. Laſciuia maledicendi,apud Quintilian. li.9.ca.2.ponitur pro dicacitatis uoluptate. Aſſiſtentes, inquit,oderint hanc maladicendi laſciuiam.In oratione quoq; ludibunda, & exultante dicitur eſſe laſciuia. Idem Quinct. Ne recentis huius laſciuiæ floſculis capti,uoluptate quadam praua deliniantur.

LASCIVE,aduer.id eſt,petulanter,procaciter, molliter, nequiter.

LASCIVIBVNDVS,adiectiuum,Plaut.Quidnam dicam Dinacium laſciuibundam tam libenter mærere?

LASCIVIO,is,[*Laſciuire,luſſuriare*]ἐξυβρίζω,ἀσελγαίνω,ſignificat petulanter agere:ut qui indomiti ſolent,aut qui diu in ocio fuerunt, qui aut calcitrare præter ſolitum, aut luſitare exultareq; ſolent. Colu.lib.7.Satietate uerni pabuli pecudes exhilaratæ laſciuiunt. Laſciuire etiam arbores dicuntur, cum nimia pabuli hubertate luxuriant.Budæus.

LASCIVVS,ua,um,p.p.[*Laſciuo,molle luſſurioſo*]ἀσελγής,λάγνος, proteruus,fallax,plus mollitiei(ut inquit Valla in Raudenſem)quam roboris aut conſtantiæ habens. Virg.3. Eclog.Malo me Galatea petit Laſciua puella. Plin.lib.8.cap.14.Memoratur & Nicomedis Bithyniæ regis, uxore eius Conſygne lacerata, propter laſciuiorem eius cum marito iocum.Dicitur etiam de brutis animantibus. Virg.2.Eclog.Florentem cytiſum ſequitur laſciua capella.Aliquando ponitur pro impudico.Mar.libro primo. Laſciua eſt nobis pagina,uita proba.

LASER,eris,ὀπὸς,σιλφίου,ſuccus laſerpitii, eximii in medicamentis uſus.Plin.lib.19.cap.3.Ab his proximum dicetur auctoritate clariſſimum laſerpitium: quod Græci Silphion uocant, in Cyrenaica prouincia repertum: cuius ſuccum uocant Laſer magnificum in uſu medicamentiſq;. Colum.lib.5.cap.10.Nos exiguum admodum laſeris uino diluimus,& ita cacumina arboris ſumma oblinimus.Laſeris in condituris meminit Apicius.Palladius libro.3.laſer appellat Opon Cyrenaicum , eo quòd laſerpitium herba ex qua hic ſuccus conficitur,primum in Cyrenaica regione ſit aperta.Officinæ Aſam fœtidam appellant.

LASERPITIVM,tii,σίλφιον, uirgultum herbidum, ex cuius culmo exudat ſuccus roſcidus,quem uocant Laſer, magnificum in medicamentis, & in Cyrenaica prouincia laudatiſſimum.Hinc Catul. ad Lesbiam Laſerpitiferas uocat Cyrenas.Caulem laſerpitii magudarim uocari auctor eſt Galenus:quanquam non deſunt, qui ipſum etiam ſemen eodem nomine appellent. A' Laſerpitio Cato formauit Laſerpitiatus,a,um,cap.116.de re ruſt. Lentim quomodo ſeruari oporteat.Laſerpitium aceto diluito, permiſceto lẽtim aceto laſerpitiato & in ſole ponito.Plin.lib.18.c.30.Sunt qui lentem aceto laſerpitiato reſpergant.

LASSEO,es, laſſus ſum,à quo Laſſeſco,is,laſſus fio.[*Diuenir laſſo,& ſtanco*]ἀποκάμνω,κάμνω,κοπιάω,ἀποπαύομαι,fatigor. Plin. lib.10. cap.16.Non laſſeſcere in ullo labore, qui neruos ex alis gruis,& cruribus habeant.Idem lib.14.ca.2.Si non præpinguis ſoli hubertas laſſeſcentem ſuſtineant.

LASIA,

Lasia, λασία, inſula eſt decem tãtum paſſuum millibus diſtans, à Ceresto Euboeæ, quæ noſtrore nomine Andros dicitur. Auctor Plin. lib. 4. cap. 12. Eſt & altera eiuſdem nominis inſula, non procul a ſinu Troezenio, teſte eodem Plin. loco iam citato.

Lassitudo, nis, κόπος, κάματος, pro moleſtia, quam ex labore ſuſcipimus. Cic. ad Cornif. Sed nulla laſſitudo impedire officium, & fidem debet. Cæſ. 2. Bel. Gal. Curſu ac laſſitudine exanimatus.

Lasso, as, [*Stancare, affaticare*] κοπόω, κάμνω, καταπονέω, fatigor. Plin. Epiſt. li. 3. Multiſq; cauſſis non laſſeretur modo, uerum etiam funderetur. Oui. 3. de Ponto, Mitius ille perit, ſubita qui mergitur Quàm ſua qui tumidis brachia laſſat aquis. A quo laſſatus ... Et laſſata uiris, nondum ſatiata receſſit. Huius compoſitum eſt Delaſſo ... ... etiam hominem in ſenatu dare operam, aut clientibus ... delaſſatum, noctem totam ſtertere. Laſſor, aris, paſſiuum. Ouid. 2. Met. Molline quicquam laſſor arena.

Lassulus, laſſuli, diminutiuum. Catullus: Itaque ut domum Cybeles tetigerunt, laſſulæ Nimio è labore ſomnum capiunt ſine Cerere.

Lassus, [*Stracco, affaticato, laſſo*] κεκμηκώς, nomen eſt adiectiuum idem ſignificans quod feſſus, faticatus, hoc eſt, corporis uel animi labore fractus. Teren. Hecyr. Etenim laſſam oppido tum aiebant: eo ad eam non admiſſa ſum. Plau. Pſeu. Nam ut laſſus ueni de uia, Me uolo curare. Amore laſſus, Ouid. 3. Amo. Ele. 6.

Lastauros, λάσταυρος, à Græcis dicitur uir egregie mutoniatus, quaſi, λασιόταυρος, hoc eſt, hirſutus circa tauros. i. uirilia. Nam teſte Ariſt. homines hirſuti iuxta femora & crura præ rabidi ſunt ad Venerem. Alii, λάταυρον, dictum putãt à λα intenſiua particula, & nomine ταῦρος, quo pars uirilium ſignificatur. Suet. in Vita Saluſtii, Lenæus Pompeii libertus mores eius ſigillatim expreſſit, nebulonem, lurconem, popinonem, & laſtaurum appellans. Vox poſtrema indicat fuiſſe hominem ualidæ libidinis. Hæc Suet.

Lasthenia, nomen eſt mulieris Mantineæ, quæ adeo cupida fuit diſcendæ Philoſophiæ, ut aſſumpto uirili habitu, Platonis auditorium frequentaret. Laertius.

Lasus, λᾶσος, primus de muſica ſcripſit, & dithyramborum certamen protulit primus; uixitq; temporibus Darii Perſarum regis. Suidas.

Late, aduerbium, lege latus.

Latebra, bræ, penulti. corre. & Latebræ, arum, [*Naſcondimento*] φωλεός, locus ubi aliquid occultatur. Lucan. libro primo. Cedendum eſt bellis, quorum tibi tuta latebra Lesbus erit. Quidam ita diſtinguunt, ut Latebræ de hominibus dicantur, Latibula de feris: quod quamuis aliquando uerum ſit, non ſemper tamen obſeruatur. Nam & Latebræ paſſim apud receptæ auctoritatis ſcriptores pro ferarum luſtris inueniuntur accipi. Liui. lib. 46. Inter uepres, & latebras ferarum noctem unam delituit. Pli. libro decimo, capite decimonono. Oenanthe quidem etiam ſtatos latebræ dies habet. Neq; ſolum de ferarum cubilibus, uerumetiam de quibuſuis locis dicitur, in quibus aliquid abſconditur. Plau. in Aul. Non metuo, ne quiſpiam inueniat: ita probe in latebris ſitum eſt. Ponitur interdum Latebra, πρόσχημα, pro excuſatione, & prætextu. Cic. 3. de Offi. Sed ſi hoc ſibi ſumant, nullam eſſe fidem, quæ infideli data ſit, uiderint, ne quæratur latebra periurio. id eſt, excuſatio qua lateat, id eſt, non uideatur periurium. Cic. de Fin. Latebras haberes.

Latebricola, colæ, p. c. φωλεύτης, latebras incolens. Plaut. Trinum. Latebricolarum hominum corruptor.

Latebrose, aduerb. κρυφίως, occulte, clam. Pla. Trinum. Pater adſum, Impera quid uis, neq; tibi ero in mora: neque latebroſe me abs tuo Conſpectu occultabo.

Latebrosus, a, um, ut Latebroſus locus. [*Done ſono molti naſcondimenti*] φωλεώδης, in quo frequentes latebræ ſunt. Plau. in Bacch. Nam huic ætati non conducit, mulier, latebroſus locus. Latebroſus locus ad equites tegendos, Liu. 1. Bell. Pun. Colles latebroſi, Silius lib. 5. Flumina latebroſa, Virg. 7. Æn. Nox latebroſa, Luca. lib. 6. Via latebroſa, Cic. pro Sext.

Latenter, aduer. [*Naſcoſamente*] κρυφίως, clam, occulte. Ci. in Topic. Dum enim nihil ſine cauſſa fiat, hoc ipſum eſt, fortunæ euentus obſcura cauſſa, quæ latenter efficitur.

Lateo, lates, latui, [*Eſſere aſcoſo, naſconderſi*] λανθάνω, in occulto ſum. Virg. 3. Ecl. Latet anguis in herba. Et quoniam ea, quæ in occulto ſunt, fere ignoramus, factum eſt, ut Latere accipiatur pro incognitum eſſe, uel ignorari. Et in hac ſignificatione plerunq; accuſatiuum habet. Virg. 1. Æn. Nec latuere doli fratrem Iunonis, & iræ. Sic dicimus. Hæc res latet me, id eſt, ignoro hanc rem. Latet pleroſque. i. in occulto eſt pleriſq;, uel pleriq; ignorant. Plin. lib. ſecundo, capite uigeſimo. Latet pleroſque, magna cæli affectatione compertum à principibus doctrinæ uiris, ſuperiorum trium ſiderum ignes eſſe. Aliquando etiam in hac ſignificatione cum datiuo legitur. Lucanus libro decimo. Tu mihi cauſſa lates. Huius uerbi compoſita ſunt Deliteo, de quo ſupra. Obliteo, παρακρύπτομαι, ἐλλοχάω, quod eſt omnino uel circumquaque lateo. Seneca, Qui uelut timidum atque iners animal, metu, oblituit, ille ſibi non uiuit, ſed quod eſt turpiſſimum, uentri, ſomno, libidini. Hinc Obliteſco. Varro: Ne æſtu per rimoſa in rimis eius grana obliteſcant, & recipiant aquam.

Later, maſculini generis, [*Quadrello, mattone*] πλίνθος, laterem, latere, & lateres in plurali integrum inuenitur pro terra cocta, & in lapidem durata: genitiuus & datiuus ſingulares raro leguntur. Ci. 2. de Diuin. Num hoc in latere, aut in cæmento, ex quibus urbs effecta eſt, potuit ualere? Colum. lib. 6. cap. 14. Itaque cum id acciderit, ueteri lateri later conteritur, coq; trito, &c. Valla lib. 1. Coctiles lateres, qui cocti ſunt, & non crudi. Vitruuius: Siue ſilex ſiue cæmentum, aut coctus later, ſiue crudus, his erit utendum. Plaut. Latere firmior. Laterum tria genera ſunt, Didoron, δίδωρον, à longitudine duorum palmorum ita dictum, palmorum (inquam) maiorum, quorum ſinguli ualent palmos minores tres, hoc eſt, digitos duodecim, quæ menſura geminata conficit ſeſquipedem: quæ erat didori longitudo: latitudo autem pedis unius. Alterum Tetradoron, τετράδωρον, tertium Pentadoron, πεντάδωρον, nominabant à menſura quatuor & quinque palmorum. Græci enim antiqui δῶρον palmum uocabant, & ideo δῶρα munera, quia manu darentur. Vide Pli. li. 35. cap. 14. Laterem lauare, prouerbiali ſpecie dicitur pro eo quod eſt, operam ludere. Inde tractum, quod rubedo illa in lateribus ablui non poſſit. Teren. Phor. Purgem me? laterem lauem. Id eſt, fruſtra agam.

Lateranensis baſilica ſancti Ioannis uocata eſt, quòd eo in loco extructa ſit, ubi olim erat palatium Lateranẽſium clariſſimæ apud Romanos familię. Hieronymus ad Marce. Quis credit mulierem nobilem & potentem in domo Laterani Conſulis deſignati, &c.

Lateranus, nomen proprium nobiliſſimi Romani, qui cum Conſul deſignatus eſſet, iuſſu Neronis eſt interfectus. Iuue. Sat. 10. Egregias Lateranorum obſidet ædes Tota cohors.

Laterarius, adiectiuum, [*Di mattoni*] πλινθινός, idem quod Lateritius. Pli. li. 7. c. 56. Laterarias domos cõſtituerunt primi Eurylaos, & Hyperbios fratres Athenis. Sic enim legit Calepinus: cum tamen omnia Plinii exemplaria, quæ quidem nobis uidere contigit hunc in modum legendum oſtendant, Laterarias, ac domos conſtituerunt, &c. ut laterarias intelligamus officinas fornacesq; fingendis, coquendiſq; lateribus aptas. Laterarium, genus tigni. Vitruuius lib. 1. ca. 20. Ipſi autem laterariis circa fixis contineantur, teganturq; tabulis maxime palmeis.

Laterculus, li, [*Mattoncello*] πλινθίον, diminutiuum, paruus later. Plin. Crudis laterculis ad formam camini. Curtius li. 5. ſcribit laterculo coctili ſtructos fuiſſe muros Babylonis.

Lateritius, a, um [*Mattonato*] πλίνθινος, qđ ẽ materiatũ ex latere. Pli. Lapide duro, ac ſilice æquo cõſtruũt, ueluti lateritios parietes.

Laterna, æ, [*Lanterna*] λυχνός, φανός, à lateo, licet Lateo habeat primã cor. Laterna uero productã. Mar. li. 14. Dux laterna uiæ clauſis feror aurea flammis, Et tuta eſt gremio parua lucerna meo. Dicta Laterna, quod lumen in ea excluſum lateat. Fit ex laminis corneis in qua candela includitur, ne à uento extinguatur. Plau. in Amph. Quo ambulas tu, qui Vulcanum incluſum, in cornu geris? Cicero Att. Pauci in ueſtibulo pannoſi ſine laterna.

Laternarius, rii, [*Che porta la lanterna*] λυχνοῦχος, δᾳδοῦχος, λυχνοφόρος, ἰπνοφόρος, qui alteri laternam præfert. Ci. in Piſ. An cum altero barbaro Epicureo, cum altero Catilinæ laternario?

Latesco, is, [*Dilatarſi, allargarſi*] πλατύνομαι, latus fio, & in latum extendor. Columella libro ſecundo, Iugerum agri non amplius quatuor ſextariis naporum ſeminis obſerendum eſt: quarta parte amplius napis ſpargendum, qui non in uentrem lateſcunt, ſed tenuem radicem deorſum agunt. Cice. in Arat. Hic equus à capite & longa ceruice lateſcit.

Latex, laticis, νᾶμα, omnis humor dicitur, ab eo quod intra aliquid lateat. Cice. de Diuin. Nos circum latices gelidos. De aqua Virg. 4. Æn. Sparſerat & latices ſimulatos fontis Auerni. De uino, Idem 1. Æn. Regales inter menſas, laticemq; Lyæum. Sic Ouid. Palladios latices, dixit, quum oleum dicere uellet. Et Lucre. Abſynthii laticem. Liquoris uitigeni lact. Lucret. li. 5. Cærulei latices. Oui. 3. Triſt. Eleg. 10. Calidi latices, Vir. 6. Æn Abſynthii amarum per potare laticem. Lucret. lib. 4.

Lathyris, λαθυρίς, herba, quæ Cataputia maior appellatur. De qua ſic Pl. l. 27. c. 11. Lathyris folia habet multa, lactucę ſimilia tenuiora, germina multa, in quibus ſemen tuniculis cõtinet, ut capparis.

Latialis, & hoc le, quod ex Latio eſt, ut. Iupiter Latialis dictus eſt quòd in Latio coleretur. Virg. Et reſidens celſa Latialis Iupiter Alba. Cic. Sicut utiq, ferias non Latiales, Latiareſue, ſed Latinas dixeris, aut Latias. Latialis ſermo, qui & Romanus, & Latinus.

Plin.lib.3.cap.1.Ex his digna memoratu, aut Latiali ſermone dictu facilia. Id eſt, Latino .Macrob. lib.1.cap.1. Doctrinæ latialis haud inſcium.

LATIBVLO, bulas,neutrum,& Latibulor, aris, deponens,[*Naſconderſi*] φωλεύω, ſignificat lateo . Varro Videbe ſeruus dominis latibulet.Accius: Progredere, & nequis latibuletur,proſpice. Antiquum eſt.

LATIBVLVM,latibuli,[*Luogo doue ſi naſconde*] φωλεός,in quo aliquid delitеſcit.Valla diſtinguit Latibulum a Latebra, quòd Latebra hominum ſit.Latibulum ferarum.Sed hæc differentia non ſemper obſeruatur. Nam quemadmodum ſupra oſtendimus , Laterbam etiam pro ferarum luſtris accipi, ita etiam Latibulum,aliquando de iis locis dicitur in quibus homines ſe occultant.Ci.Attico lib. duodecimo. Ego autem uolo aliquod emere Latibulum,perſugium doloris mei.

LATICLAVII. πλατύσημοι,ſenatores appellati ſunt, à latoclauo. Suetonius in Auguſto:Ac ne expers caſtrorum eſſet,binos plerunque laticlauios præpoſuit ſingulis alis. Laticlauia tunica. Valerius libro quinto. Et tunica laticlauia donatum ad Maſiniſſam remiſit.

LATIFOLIA,πλατύφυλλος,arboris glandiferæ genus,quam nonnulli eandem putant cum eſculo: à latitudine foliorum nomen habens Pli.li.16.cap.6.In querna glande alia dulcior, molliorq́; fœminæ,maris ſpiſſior.Maxime autem probantur latifoliæ ex argumento dictæ.Laurus latifolia, & Myrtus latifolia, apud Plin.libro decimoquinto cap.7.

LATIFVNDIVM,dii,[*Gran fondo,gran poſſeſſione*] εὐρυχωρία,magnus & amplus fundus.Plin.lib.27.cap. uigeſimoſecundo . Latifundiis non legitima naturæ feſtinatio, id eſt,non poteſt una certa ratio præſcribi putandæ uineæ in magnis prædiis. quod aliæ ſerius,id aliæ maturius deſiderant.Idem libro 18. cap 6. Latifundia perdidere Italiam.

LATINAE,arum,feriæ erant conceptiuæ,ſingulis annis à magiſtratibus in certos,uel incertos dies concipi ſolitæ,quibus pro communi totius Latii ſalute Ioui Latiali in Monte Albano ſacra fiebant à Præfecto urbis Latinarũ cauſſa creato,populiſq́; Latinis carnes diuidebantur ex præſcripto ueruſti fœderis inter Romanos,& Latinos icti Sp.Caſſio,& Poſtumo Cominio cos. Cuius fœderis leges ne ullo unquam tempore intercidērent , Romæ in ænea columna fuerunt inciſæ. Cice.pro Planc. Quibus in municipiis uix iam qui carnem Latinis petant,inueniuntur.

LATINE,[*Latinamente*] λατινιστί,aduer.id eſt , more Latinorum.Ci. 2.Philip.Antonium quem gladiatorem non ita appellauit,ut interdum etiam M.Antonius gladiator appellari ſolet:ſed ut appellant ii,qui plane, & latine loquuntur,hoc eſt, proprie & aperte. Dicimus quoq;,Scio Latinè: ubi ſubauditur, Loqui, quod turpiter exprimeretur:ſicut cum dicimus,Scio fidibus,ubi ſubauditur,Canere:non tamen exprimitur.Cic.pro Cecin. Quid enim facilius eſt quàm probari iis,qui Latiue ſciebant,in uno ſeruulo familiæ nomen non ualere?

LATINI,Italiæ populi dicebantur,qui eum tractum incolebant, qui eſt inter oſtia Tiberis & Circeios: quam Italiæ partem Latium antiquum appellabant.Hi ante Æneæ in Italiam aduentum Aborigenes dicti ſunt,poſtea uero Troianis permiſti uno nomine dicti ſunt Latini ſiue à Latio regione illa,quam incolebant,ſiue à Latino rege,cuius filiam Lauiniam Æneas duxerat uxorem.

LATINIENSIS,& hoc Latinienſe, idem quod Latius.Cic.de Aruſp. Reſpon.Quòd in agro Latinienſi auditus eſt ſtrepitus cum fremitu.Significare etiam poteſt eum,qui alibi ortus,in Latio cum Latinis uerſatur:ut ſupra dictum eſt in dictione Hiſpanus.

LATINITAS,latinitatis,[*Fauella latina*]locutio ipſa Latina,ſiue ſermo Latinus.Cice.ad Att.lib.7.Secutuſq́; ſum,non dico Cæcilium Manè ut ex portu in Piræeum , (malus enim auctor Latinitatis eſt)ſed Teren.cuius fabellæ propter elegantiam ſermonis putabantur à C.Lælio ſcribi.

LATINVS,ni,ſubſtantiuum,λατῖνος,nomen regis Aborigenum, Fauni & Maricæ nymphæ filii, cuius filiam Lauiniam Æneas accepit uxorem. De hoc Virg. lib.7. Æn. Rex arua Latinus,& urbes Iam ſenior longa placidas in pace regebat.

LATINVS,latina,latinum,λατῖνος,nomen deriuatiuum à Latio. Virgi.1.Æn.Genus unde Latinum. Inde Latinum ſermonem dicimus eum quo utebantur in Latio. Carmen Latinum,Horat.1. Carm. Ode 32. Latinæ conſuetudini tradere, id eſt,in Latinum ſermonẽ conuertere.Colum.in Præfation.libro duodecimo. Hæc in Oeconomico Xenophontis.& deinde Cicero,qui eum Latinæ conſuetudini tradidit.Vertere in Latinum:hoc eſt, in Latinam linguam. Quinctilian.libro decimo,capite quinto. Vertere Græca in Latinum,ueteres noſtri oratores optimum iudicabant.Cicer.primo de Finibus:Ita ſentio, & ſæpe diſſerui, Latinam linguam non modo non inopem, ut uulgo putarent,ſed locupletiorem etiam eſſe, quàm Græcam.

*LATINAE feriæ dicebantur,cum ex populis latinis uiri ſimul & mulieres in montem Albanum hoſtias adducebant:&, quatriduano ſacrificio facto,accepta carne in ſuam quiſque ciuitatem digreſſi reuertebant.ea dicta uiſceratio;quoniam ex hoſtiis carnes in partes cæſæ diſtribuerentur.uiſcerationem mox & Cæſar populo dedit,ut apud Suetonium legimus. Ferias autem Latinas, maximo Romanorum Latinorumq́; magiſtratuum conuentu, conſules procurabant;cum interea cum populo agere non liceret: ut ob eam cauſſam Latinæ aliquando à conſulibus inſtaurarentur , cum tribunus pl. obſiſtere uellent,populares leges, & [illegible] ſas,feræ [illegible] ad Quintum Fratrem [illegible] Conſul, inquit, Lentulus dies comitiales exemit omnes . nam etiam Latinæ inſtaurantur:nec tamen deerant ſupplicationes . ſic legibus pernicioſiſsimis obſiſtitur, maxime Catonis. Inſtaurabant Latinas etiam Pontifices,ut Liuius lib.XXXII. tradidit, id autem fiebat,quaſi iam, faciendis iis, aut prætermiſſum aliquid eſſet, aut, quod non oporteret,commiſſum.Primus eas in unum diem Tarquinius Superbus inſtituit:ſecundus dies additus, pulſis regibus: tertius poſt ſeceſsionem in Auentinum:quartus, & plebe & patribus à dictatore Camillo in concordiam reductis.In eo meam ſluctuare ſententiam fateor , conceptiuæ'ne an ſtatiuæ feriæ fuerint Latinæ.ſi Varronem, & Macrobium ſequamur , antiquitatis utrunque peritiſſimum; conceptiuæ erant,non ſtatiuæ;concipiebanturq́; in dies uel certos, uel incertos. Liuius tamen ſtatiuas indicat fuiſſe,cum ait lib.XXV.Romæ conſules prætoreſq́; uſque ante diem V cal.Mai.Latinæ tenuerunt.eo die perpetrato ſacro in monte,in ſuas quiſque prouincias proficiſcuntur. Non enim ſimile ueri eſt,conſules,cum uictor Annibal uaſtaret Italiam,conſulto in V cal.Mai.qui dies à primo initi magiſtratus die , hoc eſt ab idibus Martii,XLIII.dierum ſpacio diſtat, Latinas diſtuliſſe; ut ipſi ſibi diutinæ in urbe manſionis neceſsitatem imponerent : cum ire in prouincias neque conſulibus, neque prætoribus liceret,niſi Latinarum ſacro perpetrato.aut igitur eas è ſtatiuis in ordinem conceptiuarum poſtea tranſiſſe credendum eſt:aut latentem cauſſam alii perſcrutentur.

LATIO,nis.

LATITO,latitas,penul.corr.[*Naſconderſi ſpeſſo*] λανθάνω, ἐλλοχῶ, ſæpe aut fere ſemper lateo.Cicero pro Cluen.Extrahitur domo latitans Oppianicus à Manilio.Horat.3.Car.Ode 12.Catus idem per apertum fugientes Agitato grege ceruos iaculari & Celer alto latitantem fruticeo excipere aprum. Cato tamen Latitauerunt dixit,pro frequente tulerunt:frequentatiuum ſecundum uerbi Fero, fers.Latitare, inquit Budæus, dicuntur,qui ad iudicium uocati fruſtrantur,& ludificantur. Cicer.pro Quinct. Ego experiri non potui:latitauit,procuratorem nullum reliquit. Latitatio,latitationis.Quinctilian.libro ſeptimo,capite tertio.Sonus,clamor, gemitus,latitatio,metus,& ſimilia Hinc fit compoſitum Illatito, quod eſt intus latito.

LATITVDO,inis,πλάτος,uide infra in dictione Latus.

LATIVM,tii,ea pars Italiæ eſt,teſte Pli.li.3.cap.5.quæ eſt inter oſtia Tyberis, & Circeios millia paſſuum quinquaginta in longitudinem non excedens:quod poſtea prolatis imperii terminis , Antiquum Latium eſt appellatum. poſtea uero,teſte Seruio,Latii nomine dictum eſt,quicquid eſt inter Tyberim & Vulturnũ amnes. Totuſq́; ille tractus diuiditur in Latium citerius & Latium ulterius.Citerius Latium à Tyberis ripa Fundos uſque protenditur. ulterius à Fundis uſque ad Vulturnum amnem.Dictum autem Latiũ putatur , quòd illic latuerit Saturnus,dũ Iouẽ fugeret.Oui.1. Faſt.Dicta quoque eſt Latium terrra latente Deo. Vir.8.Æn.Latiumq́; uocari Maluit,his quoniam latuiſſet tutus in oris.Contra Varro Latium à Latino rege dictum aſſerit.

LATIVS,a,um,quod ex Latio eſt. Colum. in Præfat.lib.1. At Latiæ Muſæ non ſolos adytis ſuis Accium & Virgilium recepere.ſed coram & proximus,& procul à ſecũdis ſacras conceſſere ſedes?Agri Latii,Ouid.3.Faſto. Gens Latia.Ouid.4.Faſt. Lingua Latia,Idem 2.de Ponto.Eleg.3.

LATMIVS,λάτμιος ὄρος,mons Ioniæ,notus fabula Endymionis,quẽ cũ Luna adamaret,in Latmio monte ab ea ſopitum ferunt,ut unũ ab eo oſculum auferret. unde & ipſe Endymion Latmius dictus eſt.Oui.li.3.de Arte.Latmius Endymion nõ eſt tibi Luna rubori?

LATOIS,idis, ſecunda ſyllaba producta, λατωίς, patronymicum eſt fœmininum,à Græco nomine, λατώ,deductum : quo nomine illi Dianæ matrem appellant,quam & nos Latonam. Latois itaque à Poetis accipitur pro Diana Latonæ filia,quam & Latini Græcorum imitatione Latoniam appellant.Oui.7.Metamor. Inde Calaureæ Latoidos aſpicit arua.

LATOMIAE,uel Latumiæ,arũ,[*Luogo doue ſi ſcarpellano ſaſſi*] λατομίαι

μίαι, à Græcis dicunt, quas nos uocamus Lapidicinas, hoc eſt, loca unde exciduntur ſaxa: λᾶας enim à Græcis uocatur, qui à nobis lapis, & τόμος, ſectio. Liu. 6. Bel. Pun. Comprehenſa poſtea priuata ædificia, comprehenſæ latomiæ, forumq́; piſcarium. Ad latomias damnari ſolebant ij, qui in opus metalli damnabãtur. Plau. in Cap. Tyndarus in latomias lapidarias ab Ægione damnatur. Et quoniã carceres in pleriſq; locis fiebant in lapicidinis iam effoſſis, ut in Sicilia Latomiæ Syracuſanæ, factum eſt, ut latomiæ de quouis carcere dicantur. Cic. 7. Verr. Carcer ille, qui eſt à crudeliſſimo tyranno Dionyſio factus Syracuſis, quæ Latomiæ uocantur, in iſtius imperio domicilium Romanorum fuit.

LATOMVS, [Taglia pietra] λατόμος, Latine dicitur lapicida, qui è rupibus ſaxa excindit, aut ad opus adaptat.

LATO, as, [Slargare] πλατύνω, εὐρύνω, latum facio: quàmuis non ſit in uſu pro quo compoſitum Dilato uſurpamus: de quo ſupra. Ab hoc uerbo Lato actiuo fit neutrum Lateo prima producta, id eſt, late pateo: à quo fit inchoatiuum Lateſco: de quo ſupra.

LATONA, pen. prod. Λητώ, filia Cœi Titanis, à Ioue amata & oppreſſa eſt, ex quo geminam concepit prolem, Apollinem uidelicet & Dianam: quod Iuno adeo ægre tulit, ut immiſſo contra illam Pythone ſerpente, per totum terrarum orbem pellicem perſecuta ſit, donec errando ad ſororem Aſterien in inſulam Ortygiam permutatam perueniſſet: à qua ſuſcepta eſt, ibiq́; Dianam peperit, quæ eueſtigio obſtetricis officium in naſcituro fratre matri præſtitit, & Apollinem naſcentem ſuſcepit: qui adultus mox Pythonem interfecit, & petentibus cœpit dare reſponſa. Porro hæc inſula, cum antea Ortygia uocaretur, poſtea Delos uocari cœpit, quod cum antea aquis merſa fuiſſet, ſubito Iouis iuſſu conſpicua fuerit reddita. Nam, δηλοῦν, Græci dicunt, quod nos oſtendere, ſeu manifeſtare.

LATONIA, Λητωΐς, dicta eſt Diana, à matre Latona, quemadmodum Apollo ipſe Latonius, Λητῷος. Virg. 9. Æneid. Tu dea, tu præſens noſtro ſuccurre labori, Aſtrorum decus, & nemorum Latonia cuſtos. Similiter Delos, ut ait Seruius, dicta eſt Latonia, quod in ea Latona enixa ſit Dianam & Apollinem.

LATOR, oris, [Datore, portatore] uerbale à fero: ut Lator legis, qui & Legiſlator, νομοθέτης, uno uerbo dicitur, qui promulgauit, uel inſtituit, uel tulit legem. Cic. 2. de Nat. Deo. Ferrent'ne ciuitas ulla latorem iſtiuſmodi legis, ut condemnaretur filius, &c. Aliquando ponitur pro tabellario, γραμματοφόρος. Sueto. in Calig. Quaſi uniuerſa tradita inſula magnificas Romam litteras miſit monitis ſæpe latoribus, uehiculo ad forum uſq; & curiam pertenderent.

LATREVS, Λατρεύς, unus ex Centauris. Ouid. lib. 12. Meta. Quem dederat letho membris & corpore Latreus Maximus.

LATRIA, æ, pen. pro. [Seruitu, oſſeruatione] λατρεία, Latine cultus, obſequium, ſeruitus. Auguſt. lib. 10. Ciu. Latriam noſtri, ubicunque ſanctarum ſcripturarum poſitum eſt, interpretati ſunt ſeruitutem: ſed ea ſeruitus, quæ debetur hominibus ſecundum quam præcipit Apoſto. ſeruos dominis ſuis ſubditos eſſe debere, alio nomine Græce nuncupari ſolet. Latria uero ſecundum conſuetudinem, qua locuti ſunt, qui nobis diuina eloquia condiderunt, aut ſemper, aut frequenter, aut pene ſemper ea dicitur ſeruitus, quæ pertinet ad colendum Deum.

LATRINA, æ, ἀφεδρών, ἀπόπατος, locus priuatarum ſordium, & ad exonerandum uentrem accommodatus: à latendo, ſiue potius à lauando, ut mox Varronis teſtimonio docebimus. Apul. de Aſino libro. 9. Omnia prorſus, ut in quandam cœnoſam latrinam, in eius animum confluxerunt uitia. Foricæ uero loca publica, in quibus licet omnibus uentrem exonerare. Cloaca, aquæ ductus ſubterraneus dicitur ad eluendas urbis ſordes accommodatus. Antiqui Lauatrinam dixerunt, quæ poſtea, ſyllaba una ſublata, Latrina eſt appellata. Varro. lib. 2. de Analogia: Deinde quum breuitatis cauſſa non contraherent, quo eſſent aptiora, pro lauatrina latrinam nominarunt: ſicut ex maxillis, axillis, & uexillis, malæ, alæ, & uela diminuta ſunt. Ex quo apparet, Latrinam à lauando dictam eſſe, proprieq́; ſignificare colluuiem omnium ſordium, quæ ex tota domo in unum locum confluunt. Plaut. in Cucur. Iſtas duas magnas minas non pluris facio, quàm ancillam meam, quæ latrinam lauat. Videnturq́; Latrinæ differre à cloacis, tanquam priuatæ à publicis, Col. lib. 11. Immundis quacunque uomit latrina cloacis.

LATRO, tras, [Abbaiare] ὑλακτέω, proprium eſt canis, quum uocem edit, terrens, & in aliquem impetum faciens. Virg. 3. Eclog. Multum latrante Lyciſca. Latrare ad homines transfertur, pro uociferari, & intentiore uoce clamare. Cice. 2. de Orato. Quid. n. hic meus frater ab arte adiuuari potuit, cum à Philippo interrogatus quid latraret, furem ſe uidere reſpondit? Hinc Latratus, us, ὑλακή, ὑλαγμός, ipſa uox canum, ſiue ipſe latrandi actus. Virg. 5. Æne. Sæuit canum latratus in auras. Plin. libro. 8. cap. 40. Ab alio in Epiro agnitum in conuentu percuſſorem domini, laniatu & latratu adactum, ut cogeretur fateri ſcelus. Latrator, ὑλάκτωρ. Virg. 8. Æne. Et latrator Anubis. Latror, aris, paſſiuum. Pli. lib. 25. cap. 10. Hãc habentes negant latrari à canibus. Latratur, imperſonale. Ouid. 2. Triſt. Scit cui latretur, cum ſolum obambulat ipſa. Latrantis, participium ut Colla latrantia canis. Proper. lib. 5. Eleg. 18. Latratus, participium à paſſiuo Latror. Stat. 1. Achil. Iuxtaq́; Caphareus Latratum Pelago tollens caput. Huius uerbi compoſita ſunt, Allatro. προσυλακτέω, quod eſt latratu aliquem infeſto. Col. per tranſlationem dixit: Sed ne caninum quidem (ſicut dixere ueteres) ſtudium præſtantius, locupletiſſimum quenq; allatrandi. Oblatro, καθυλακτέω, contra latro, nulla ratione contradico. Lactan. lib. 5. qua Demetrianum ſicut ipſe ait oblatrantem, atq; obſtrepentem ueritati redarguere conatur.

LATROCINIVM, nii, [Ladroneccio] λῃστεία, ipſe latrocinandi actus. Cæſ. 8. Bel. Gall. Quia repentino latrocinio atque impetu incolæ illorum erant oppreſſi. Cic. pro Deiot. Tueri fines ſuos ab excurſionibus hoſtium, & latrociniis. Ponitur aliquãdo pro ipſa militia. Plau. Qui apud regem in latrocinio fuiſti, ſtipẽdium acceptitaſti.

LATROCINOR, aris, pe. c. [Rubare] λῃστεύω, latronum more prædor. Cic. pro Mil. Quaſi Appius ille Cæcus uiam ſtrauiſſet, non qua populi Ro. uteretur, ſed in qua poſteri ſui impune latrocinarentur. Plaut. in Cur. Latrocinatus annus decem mercedẽ accipio. Hinc Latrocinatio, uerbale, λῃστεία, idem quod Latrocinium. Pli. li. 19. cap. 4. Multitudinis innumeræ ſæua latrocinatio.

LATRONES, [Ladroni] λῃσταί, Græca dictio eſt, qua ſignificantur uiarum obſeſſores, qui uiatores, aut uita, aut pecunia ſpoliant. Hora. lib. 1. Epiſt. Vt iugulent homines, ſurgunt de nocte latrones. Ita dicti, auctore Feſto, quòd à latere adoriatur, uel à latendo, quòd latenter inſidientur. Cic. 2. Phil. Erat enim uiuendum latronum ritu, ut tantum haberet, quantum rapere potuiſſet. Orat. 2. Ser. Sat. 1. Quem cur diſtringere coner Tutus ab infeſtis latronibus? Vſurpant poetæ latronem pro uenatore. Virg. lib. 12. Fixumq́; latronis Impauidus frangit telum. Quum ſuperius dixiſſet, Saucius ille graui uenantum uulnere pectus. Apud antiquos etiam latrones dicebantur conducti milites, à λατρεύω, inſeruio: nam ſeruiebant mercede. Moris autem erat, ut hos Imperator & circa ſe haberet, & primos mitteret ad omne diſcrimen. Varro autem huiuſmodi ſtipatores putat. Latrones dictos, quaſi Laterones, quoniã circa latera eſſe ſoleant, quos nunc Satellites uocant, qui principis alicuius latus tuẽtur, qui & Laterani, & Stipatiores, & σωματοφύλακες, uocantur. Plau. in Milæ. Nam ego hodie ad Seleucum regem miſi paraſitum meum, ut latrones, quos conduxi hinc, ad Seleucum duceret, qui eius regiam tutarentur. Latrunculus diminutiuum, paruus latro. Cice. de prouin. Conſul. Res in Sardinia cum Maſtrucatis latrunculis à Proprætore una cohorte auxiliaria geſta. Sunt etiam Latrunculi ſiue Latrones, quibus ludimus, ſedecim ſcrupis gemina acie utrinq; directis: in quibus duo reges ſunt inuicem contendentes, duæ reginæ, quatuor equites, ſedecim pedites, quatuor ſatellites, totidem centuriones. Mar. Inſidioſorum ſi ludis bella latronum. Senec. Latrunculis ludimus.

LATRVNCVLATOR, oris, [Giudice de maleſici] qui rerum capitalium iudex, ſiue quæſtor appellatur, & uulgo Iudex maleficiorum. Vlp. lib. 5. Pandect. l. ſolemus. de iudi. Latrunculator de re pecuniaria iudicare non poteſt.

LATVS, a, um, [Spatioſo, largo, ampio] εὐρύχωρος, πλατύς, ſpatioſus, amplus, laxus: cuius contrarium eſt Anguſtus. Pli. lib. 12. cap. 7. Lata radice arbor. Teren. in Heau. Huc eſt intro latus lectus. Cice. 6. Verr. Inſula eſt Melita, ſatis lato ab Sicilia mari, periculoſoque disiuncta. Hinc aduerbium Late, εὐρέως, διεſπαρμένως, quod ſignificat in multis locis. Cice. pro lege Manil. Late, longeq́; diffuſa laus Pompeij. Virg. 8. Æneid. Lucus late ſacer. Cic. in Cat. Latius opinione diſſeminatum eſt hoc malum. Idem 1. Offic. Hoc latiſſime pateat, ad plurimosq́; pertineat. Hinc Latitudo, πλάτος, εὐρύτης, pro ſpatioſitate. Cic. 1. de Nat. Deo. In hac immenſitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. Idem 2. de Orat Oris prauitatem, & uerborum latitudinem imitatur. Latus etiam aliquando participium eſt à Feror, idem ualens quod portatus. Cice. ad Qu. Fra. lib. 2. Latus lectica.

LATVS, eris, [Lato] πλευρά, quod eſt infra alam. Vir. 2. Æne. Laterīq; Argiuum accommodat enſem. Cic pro Cluẽ. Is ex equo cecidit, & latus offendit uehementer. Hinc Lateris dolor, quem Græci πλευρῖτιδα uocant. Cic. 3. de Ora. Craſſus laterum dolore cõſumptus. Aliquãdo Latus pro uiribus & ſpiritu ponitur. Ci. de Senect. Cum legem Voconiam magna uoce & bonis lateribus ſuaſiſſem. Idem de Senect. Neque enim ex te unquam es nobilitatus, ſed ex lateribus, & lacertis tuis. A latere, dicuntur chari, & amici principum, qui eorum lateribus ſemper adſunt. Liui. lib. 4. Bel. Pun. Ab latere inde eo nominat tyranni, quorũ capita uiliſſima fugienti inter dolores gemitusq́; occurrent. Curtius lib. 5. Cum ad perni-

ciem eius etiam à latere pecunia ipſius ſolicitaret hoſtis.

LATVSCLAVVS, πλατύσημον, tunica erat purpura prætexta, latior tunica uulgari, qua Senatores utebantur. Hoc ueſtis genere primus uſus eſt Tullus hoſtilius Romanorum rex, teſte Plin.lib.9.ca.39. Vtebantur eo & ſacerdotes: ut non obſcure oſtendit Silius Italicus lib.3. cum ait: Sacrificant lato ueſtem diſtinguere clauo. Et quoniam hac ueſte utebãtur peculiariter ſenatores, factum eſt, ut Latuſclauus accipiatur pro dignitate Senatoria. Pli.in Epiſt. Ego Sexto latum clauum a Cæſare noſtro, ego Quæſturam impetraui. Ab Ouid. Clauus ſimpliciter dicitur pro ſenatoria dignitate, illo uerſu: Curia teſtabat, claui menſura coacta eſt.

LATVSCVLVM, li, paruum latus, diminut. Catullus ad Thallum: Ne laneum latuſculum, manuſq́; mollicellas Inuſta turpiter tibi flagella conſcribilent. Speculorum latuſcula, id eſt, parua latera. Luc. lib.4. Quinetiam quæcunque latuſcula ſunt ſpeculorum.

LAVACRVM, pen.pr. [*Doue ſi laua*] λουτρὸν, à lauo, as, balneum in quo quis lauari commode poteſt. Gell.lib.1.ca.2. Lucorum umbra ingentium, longis ambulacris, & mollibus, ædium poſticum refrigerantibus lauacris. Huius dictionis pen. ab indoctis quibuſdam male corripitur cum deriuetur à ſupino Lauatum, mutato tum, in crum ſicut ab Ambulatum fit Ambulacrum, & a Simulatum Simulacrum: quæ proculdubio producunt penultimam.

LAVATRINAS, ἀφεδρῶνας, ἀπόπατοι, dixerunt antiqui, quas nos Latrinas dicimus, ſublata una ſyllaba, loca ſcilicet in ædibus, ad quæ ſordes confluunt. Nec in culina tantum, ſed in triclinijs quoque, & cubiculis, & cœnationibus cum dignitate & elegantia fiunt. Vide Latrina.

LAVDABILIS, le, [*Lodeuole*] ἐπαινετὸν, ἀξιέπαινον, quod merito laudari poteſt. Plau.in Perſa. Ædepol dediſti uirgo operam laudabilem, probam, & ſapientem, & ſobriam. Laudabilis uita, apud Cicero. de Amic. Rectæ & laudabiles res, Cic.1.de Finib. Opus laudabile, Lucre.lib.5. Carmen laudabile, Horat. de Arte.

LAVDABILITER, aduer. [*Lodeuolmente*] ἀξιοζήλως, cum laude & commendatione. Cic.5.Tuſc. Quid? ad recte, honeſte, laudabiliter, poſtremo ad bene uiuendum ſatis'ne eſt præſidij in uirtute.

LAVDATIO, onis, [*Lode, laude*] ἐγκώμιον, ipſa laudantis oratio. Cic.4. Verr. Præclara laudatio.

LAVDATIVVS, a, um, ἐγκωμιαστικὸς, quod laudationi eſt accommodatum. Vnde Laudatiuum genus orationis à Rhetoribus dicitur, quod alio nomine Demonſtratiuum uocant Rhetores. Quinct. libro 2. ca.16. Laudatiuam totam, quæ eſt pars Rhetorices tertia, Et Laudatiuus caſus, dictus eſt accuſatiuus, quia per hunc uidemur, uel accuſare, uel laudare.

LAVDO, das. [*Lodare, laudare*] ἐπαινέω, ἐγκωμιάζω, commendo, uerbis extollo. Virg.2.Georg. Laudato ingentia rura: Exiguum colito. Differt auté à uerbo Probo, quod re magis probemus, laudemus uerbis. Plau.in Trin. utrunque coniunxit: Laudo, inquiens, conſilium, & probo. Aliquando Laudare, eſt nominare. Plaut.in Capt. Id ſcias Iouem ſupremum teſtem laudo. Laudare, inquit Macrob. lib.6.ca.7. Saturn. ſignificat priſca lingua nominare, appellareq́;. Nonnunquam etiam citare, & in teſtem adducere, ἐπάγομαι. Cic. 3.de Orat. Atque hæc quidem ab his Philoſophis, quos tu maxime diligis, Catule, dicta ſunt: quod eo ſæpius teſtificor, quod auctoribus laudandis ineptiarum crimen effugiam. id eſt, his philoſophis nominatim citandis, & tanquam ad teſtimonium dicendum euocandis, quos auctores harum rerum habeo. Laudare cum exceptione, id eſt, non integre. Cic.lib.1. Epiſt.ad Q. Fr. Vnum eſt, quod tibi ego præcipere non deſinam, neque te patiar cum exceptione laudari. Laudatus, a, um, participium, ſiue nomen ex participio, ἐπαινετὸς Abunde laudatus, Ouid.1.Triſt.Eleg.6. Falſo laudata fœmina, Ouid.3.Amor.Eleg.11. Laudatiſſima forma, Ouid. epiſt.18. Laudator, oris, ἐπαινέτης, ἐγκωμιαστὴς Ad Heren.lib.4. Nolo eſſe laudator, ne uidear adulator. Laudator uoluntarius. Cic.6. Verr. Laudatrix, cis. Cic.3.Tuſc. Vitiorum laudatrix fama popularis. Laudandus, gerundiuum: ut, Ioci non laudandi. Ouid.1.Triſt. Ele.8. Huius compoſita ſunt, Allaudo, de quo ſupra. Elaudo, quod ueteres uſurparunt pro eo, quod eſt plus quam nomino. Var. Elaudat nomenq́; eius millies repetit. Collaudo, προσεπαινῶ, συνεπαινῶ, συνεπευφημῶ, ſimul laudo. Cice. Lent. Si rem iſtam ex ſententia geſſeris, fore, ut abſens à multis, quum redieris, ab omnibus collaudere. Perlaudo, ualde laudo. Lactan.lib.6. Ea res quam etiam ſi contempſerit, iure perlaudatur.

LAVERNA, Deæ cuiuſdam nomen fuit apud Romanos, in cuius tutela fures eſſe putabantur, qui ab ea Lauerniones dicti ſunt. Hinc Lauernalis porta, Romæ dicta eſt, ab æde Lauernæ propinqua. Hæc fere eſt Feſto.

LAVER, eris, neutri generis, & aliquando fœminini, σίον Dioſcoridi, herba eſt in aquis naſcens, frutice pingui, recto, folijs latis, oluſatro ſimilibus, ſed minoribus & odoratis. Vulgo Berlam dicimus, & Berulam. Plin.lib.26.cap.8. Lauer quoque naſcens in riuis, condita, & cocta torminibus medetur.

LAVGIA, (quod hic pro Nemeæ fonte corrupte legebatur) uide Langia.

LAVINIA, λαβινία, filia fuit Latini regis & Amatæ, quæ primum Turno, deinde Æneæ deſponſata eſt: cuius occaſione orto inter hos duos bello, multi utrinque occubuerunt. Tandem deuicto Turno, Æneæ nupſit: quo mortuo ipſa priuigni inſolentiam timens, in ſiluas prægnans profugit, & apud Tyrrhenũ paſtorem diuertit, ibiq́; peperit filium, quem Iulum Siluium Poſthumum appellauit, eo quod poſt patris funus in ſiluis natus eſſet. Hanc tamen poſtea Aſcanius in regnum reuocauit, cum ipſe ſeceſſiſſet Albam lõgam urbem a ſe conditam: Lauinio nouercæ relicto, quod illa moriens Iulo Siluio Poſthumo filio ſuo reliquit. Virg.li.12. Et uictum tendere palmas Auſonij uidere: tua eſt Lauinia coniunx, &c.

LAVINIVM, λαβίνιον Stepha. λαουίνιον Straboni, urbs fuit in Latio, ab Ænea condita, & a nomine Lauiniæ uxoris ita appellata. Cuius rei teſtis eſt. Liu.lib.1. ab urbe: Æneam, inquiens, apud Latinum fuiſſe in hoſpitio tradunt. Ibi Latinum apud Penates Deos domeſticum publico adiunxiſſe fœdus, filia Æneæ in matrimonium data. Ea res utique Troianis ſpem affirmat tandem ſtabili, certaq́; ſede finiendi erroris. Oppidum condunt: Æneas ab nomine uxoris Lauinium appellat.

LAVO, as, [*Lauare*] λούω, νίπτω, πλύνω, idem eſt quod abluo, & quod ſordidum eſt, aqua purgo. Virg.3.Eclog. Omnes in fonte lauabo. Præteritum facit Laui. Teren.in Heaut. Atque illa, ſi iam lauerit, mihi nuncia. Supinum eſt Latum: unde deducitur participium Lotus. Marti.lib.5. Lotus nobiſcum eſt, hilaris cœnauit, & idem Inuentus manè eſt mortuus Andragoras. Olim etiam Lauatum faciebat, & per ſincopen Lautum. Teren.in Eunuc. Abeunt lauatum, perſtrepunt, Hora.1.Serm.Saty.6. Aſt ubi me feſſum ſol acrior lauatum Admonuit. Ouid.lib.3. Faſto. Sacra lauaturas mane petebat aquas. A ſupino Lauatum fit uerbale Lauatio, λοῦσις, ipſe lauandi actus, aut lauacrum. Plin.lib.8.cap.45. Lauatione calidæ aquæ traduntur pingueſcere. Cic. Varroni: Si minus, perſequar in Cumanum, & ante te certiorem faciam, ut lauatio parata ſit. id eſt, balneum. Lauacrum, λουτρὸν, balneum, in quo quis lauari commode poteſt, Gell.lib.1.cap.2. Propulſabamus caloris incommoda lucorum umbra ingentium, longis ambulacris, & mollibus, ædium poſticum refrigerantibus lauacris. Auidus ſplendere lauacris, Claudia.2.in Eutro. Veteres hoc uerbum per tertiam coniugationem inflectebant. Virg.lib.16. Viſceribus ſuperinfundens lauit improba teter Ora cruor. Horat.1.Sermo, Sat.5. Ora manuſq́; tua lauimus Feronia lympha. Quibus in locis cum prima ſyllaba huius uerbi corripiatur, certum eſt non eſſe præteriti temporis, cum diſſyllaba præterita priorem neceſſario producãt. Simile eſt illud apud Virg.3.Æneid. Luminis effoſſi fluidum lauit inde cruorem. Interdum ſignificat madefacere, humectare, βρέχειν. Plaut. in Pſeu. Geſtas tabellas tecum, eas lacrymis lauit, Huius compoſita, Abluo, Alluo, Colluo, Circumluo, Deluo, Diluo, Eluo, Illuo, Perluo, Proluo, Præluo, Reluo, & Subluo: quorum ſignificata uide ſuis locis.

LAVREA, [*Foglia di lauro*] δάφνη, proprie lauri folium appellatur, perpetuo uirens, & topiario operi accedens. Ouid.3.Faſt. Cedit ab Iliacis laurea cana focis. Pli.lib.15.cap.30. Vnius arborum Latina lingua nomen imponitur uiris: unius folia diſtinguuntur appellatione: Lauream enim uocamus. Quem Plinij locum ſic intellige. Nullam eſſe arborem a qua uiris nomen ſit impoſitum præter unam laurum, Fuit enim Ciceroni libertus nomine Laurea, de quo mox dicturi ſumus in dictione ſequenti. Præterea Laureolus, & Laurentia nomina ſunt uirorum, à Lauro deducta. Deinde nullam eſſe arborem, cuius folia habeant diſtinctam appellationem, præter unius lauri folia, quæ Laureæ dicuntur. Aliquando ponitur pro lauro. Horat.2.lib.Carm. Tum ſpiſſa ramis laurea feruidis. Aliquando pro corona ex lauro facta, quæ in triumphis adhibebatur. Martial.lib.2. Quæ datur ex Dacis laurea, tota tua eſt. Cato uero de re ruſt.li.1. Laurea & Laurum, & mutata diphthongo au, in o, litteram, Loream, pro eodem accipit.

LAVREA Tullius, Ciceronis libertus fuit, cuius extat nobile de aquis Ciceronianis Epigramma, apud Pli.lib.31. quod quoniam circa principium operis huius inſeruimus in dictione Academia, illinc lectori petendum relinquimus.

LAVREATVS, a, um, nomen eſt, non participium. Laureo enim uerbum, quamuis nonnulli eo utantur, Latinum nõ eſt. Hinc Laureati, δαφνηφοροῦντες, qui laureati coronati ſunt. Cice.pro Mur. Qui imaginem parentis ſui laureatam in gratulatione ſua conſpexit. Sic Faſces laureatos dixit: idem Cic.2.de Diu. id eſt, faſces laurea uel lauro circumuolutos. Plin.lib.35.cap.18. Tantumq́; non cum laureatis faſcibus remitti illò, unde cretatis pedibus adueniſſent.

LAVRENS,

LAVRENS, tis, λαυρέντιος, modo gentile nomen eſt, à Laurento Latij oppido deductum. Virg. 12. Æneid. Ipſi Laurentes mutati, ipſiq́; Latini. Idem 1. Æneid. Laurentis regia Pici. Modo denominatiuum omnis generis. Idem 12. Æneid. Te quoque Laurentes uiderunt Æole campi oppetere. Idem alibi: Ignarum Laurens habet hora Mimanta.

LAVRENTALIA, λαυρέντια, feriæ erant in honorem Accæ Laurentiæ inſtitutæ, quæ nutrix fuit Romuli & Remi: cui ſacerdotes in Velabro ſacrificabant, teſte Varro. lib. 5. de lingua Latina, Laurentalia (inquit Feſtus) Laurentiæ coniugis Fauſtuli, & nutricis Romuli & Remi feſta.

LAVRENTIVS, Laureolus, Laurea, & Laurentia, nomina uirorum, ac mulierum propria, à lauro deducta.

LAVRENTIA, uxor Fauſtuli fuit, paſtoris Amulii, quæ Romulum, & Remum expoſitos nutriuit: & quoniam ſe omnibus præſtituebat, lupa dicta eſt: & hinc locus datus eſt fabulæ, Romulum & Remum à lupa eſſe nutritos. Hanc aliqui Laurentiam uocant, feſtaq́; in honorem eius inſtituta, Laurentinalia.

LAVRENTVM, ciuitas Latii, non procul à Lauinio, ita dicta à ſilua laurea, qua exciſa ædificata eſt. Vel (ut inquit Priſcianus) à lauro ibi primum inuenta, dum Picus eam conderet. Hinc Laurentes populi dicti ſunt: de quibus paulo ante in dictione Laurens.

LAVREOLA, æ, cum accentu in antepen. dimin. à Laurea, & pro corona triumphali capitur. Cic. libro. 2. Epiſt. Familia qualemcunque triumphum Laureolum appellat. Velles enim, ait, tantum modo ut haberem negocii, quod eſſet ad laureolam ſatis. Laureolam in muſtaceo quærere, eſt ex re friuola inſignem laudem captare. Cice. ad Atti. Bibulus, credo, uoluit appellatione hac inani nobis eſſe par: in eodem Amano cœpit laureolam in muſtaceo quærere. De origine prouerbii, uide Er.

LAVREOLVS, à poetis traditur fuiſſe latro ſceleratiſſimus, eoq́; nomine in crucem ſublatus, & à feris deuoratus. Quæ fabula aliquoties Romæ in ſpectaculis repreſentata eſt. Iuuen. Laureolum uelox etiam bene Lentulus egit, Iudice me, uera dignus cruce. De Domitiano quoque memoriæ proditum eſt, quod hanc fabulam repreſentaturus, nocentiſſimum quēdam, ultimo ſupplicio damnatum, in crucem erigi iuſſerit, & immiſſa urſa dilacerari: atq; ita rei ueræ, non fictæ, ſpectaculum populo exhibuerit. Mart. in Amph. Cæſaris. Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus Aſſiduam nudo pectore pauit auem: Nuda Caledonio ſic pectora præbuit urſo, Non falſa pendens in cruce Laureolus.

LAVREOTIS, huius Laureotis, pen. pro. ſpodii genus eſt, ex argento. Eſt autem ſpodium cineris genus, ex metallis, dum in fornace coquuntur, fauillæ modo euolans, & in fornacis pauimentum recidens: ut docet Galen. libro 9. Simpli. medicamen. qui ea ratione diſtinguit Spodium à Pompholyge, quod hæc ob leuitatem ad ſummas uſque fornacum cameras euolaret, iiſq́; adhæreſceret: illud neque tam alte euolaret, & mox in pauimentum recideret. Plin. tamen Spodon etiam illud appellat, quod ſummis fornacum teſtudinibus adhæret: diſtinguitq́; à pompholyge ſolo colore, quod pompholix minus candida ſit. Verum de re omni metallica tutius Galenum ducem ſequemur, qui ut exploratoria hac de re tradere poſſet, præſens metalla artificumq́; officinas perluſtrauit. Erat itaque Laureotis (ut diximus) cineris ſpecies ex argenti fornacibus, fauillæ modo euolans, & in pauimentum recidens. Plin. libro 34. cap. 13. Fit & in argenti fornacibus ſpodos, quam uocant Laureotin.

LAVREVS, a, um, δάφνινος, quod eſt ex materia lauri, quomodo Roſeus, Myrteus, quod ex roſa, myrto'ue confectum eſt: ut, Laurea corona, & Serta laurea. Plin. lib. 15. cap. 30. Ouid. 2. Triſt. Ponat & in nitida laurea ſerta coma.

LAVRETVM, [*Luogo pien d'allori*] δαφνών, locus in quo laurorum copia eſt, ueluti Roſetum, Myrtetum, Spinetum, locus roſis, myrtis, ſpinis'ue obſitus. Plin. lib. 15. cap. ult. Durat & in urbe nomen impoſitum loco, quando Lauretum in Auentino uocatur, ubi ſilua lauri fuit.

LAVRICES, fœtus ſunt cuniculorum, è matre execti, uel uberibus ablati, qui olim cum interaneis non repurgatis cocti, gratiſſimis in cibis habebantur. Auctor Pli. lib. 8. cap. 55.

LAVRIFER, a, um, & Lauriger, δαφνηφόρος, ferens, ſeu gerens laurum. Plin. lib. 15. cap. 30. Lauriferam tellurem illam oſculatus ex reſponſo. Luc. lib. 5. Lauriferos nullo comitetur uulnere currus. Ouid. 3. de Arte: Viſite laurigero ſacrata Palatia Phœbo.

LAVRICOMVS, a, um: ut, Montes lauricomi. id eſt lauricomis ornati. Lucret. lib. 6.

LAVRINVS, a, um, p. p. [*D'alloro*] δάφνινος, quod eſt ex lauro factū: ut, Laurinū oleū, δαφνέλαιον. Pli. li. 23. ca. 4. Oleum laurinum utilius, quo recentius. Idem li. 12. cap. 8. Item laurino folio. Idem lib. 19. ca. 8. Exit & in cubitali altitudine, folijs laurinis, ſed mobilibus.

LAVRION, Λαύρειον, locus in Atticæ montanis, mare ſpectans, argenti fodinis nobilitatus: cuius meminit Thucydides Belli Peloponn. lib. 2. & 6.

LAVROLAVINIVM, λαυρολαβίνιον, urbs Latij, proxima Laurento. Cic. epiſt. Sed incurrit hæc noſtra laurus.

LAVRVS, [*Lauro, alloro*] δάφνη, hodie ſecūdæ eſt declinationis, olim etiam quartæ fuit. Vnde aliquando legitur ablatiuus ſingularis Lauro, & accuſatiuus pluralis Laurus. Eſt autem genus arboris, perpetua uirens coma: unde & Apollini ſacram putant, eo quod is Deus ſemper iuuenis & imberbis eſſe exiſtimetur. A Græcis δάφνη dicitur: quæ res Poetis fabulandi occaſionem uidetur præbuiſſe, Daphnem puellam, ab Apolline adamatam, cum uim eius effugere non poſſet, deorum miſeratione in laurum fuiſſe mutatam. Laurus (inquit Plin. lib. 15. cap. 30.) triumphis proprie dicatur, ut gratiſſima domibus, ianitrix Cæſarum, Pontificumq́;: quæ ſola, & domos exornat, & ante limina excubat. Duo eius genera tradit Cato, Delphicam & Cypriam. Delphica laurus dicta, quod uictores Delphis ea coronarentur: & eſt uiridior laurus, maximis baccis, & è uiridi rubentibus, Cypria, folio breui, nigro, ſubcriſpa. Quidam Muſtaceam addiderunt, ita dictam, quoniam muſtaceis ſubiiceretur. Hanc eſſe folio maximo conſtat, flaccidoq́; & albicante. Numeratur etiam ab aliquibus inter lauri genera Tinus, quam nonnulli ſilueſtrem laurum intelligunt, nonnulli ſui generis arborem. Differt colore, eſt enim ei cærulea bacca. Item Regia laurus, quæ & anguſta cognominatur, ampliſſima & arbore, & folio, baccis quoque guſtatu non aſperis. Sunt & alia lauri genera: quæ uide apud Pli. lib. 15. cap. 30. ex quo hæc, paucis uerbis immutatis. Laurus Appollinea, quod Appollini dicata ſit. Ouid. 6. Faſtor. Venit Appollinea longas Concordia lauro Nexa comas. Delphica lauro comam cingere, Horat. 3. Carm. Ode 30. Fatidica laurus, Claudian. 3. Paneg. Vel quod Apollini fatidico deo eſt dicata: uel quod ex eius crematæ ſtrepitu futura colligebant, ut Porphyrius philoſophus, & Iliados 1. ſcribit Euſtathius. Fragoſius enim combuſta felicitatem portendere credebatur. Tibull. lib. 2. Eleg. 6. At laurus bona ſigna dedit, gaudete coloni. Contra ſi tacite cōflagraſſet, triſte erat augurium. Prop. lib. 2. Ele. 26. Et tacet extincto laurus aduſta foco. Vide Cœl. Rhod. lib. 2. cap. 7. Laurus pacifera. Plin. lib. 15. cap. 30. Laurus ipſa pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hoſtes quietis ſit indicium.

LAVS, lai, dictio. diſſyllaba, λαὸς, fluuii nomē eſt in finibus Italię, agrū Brutium, à Lucanis dirimens: cuius meminit Stra. lib. 6. Ptol. li. 3. cap. 1. Eſt & alter eiuſdem nominis fluuius, in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari proxima eſt, per Apolloniatarum agrum in mare ſeſe exonerans: idem (opinor) cum eo, quem Plinius Æantem appellat. Vide Ptolemæum lib. 3. ca. 13.

LAVS, huius laudis, fœm. gen. [*Laude, lode, gloria, honore*] ἔπαινος, pręconium, commendatio, gloria. Teren. in Adelph. Dii uoſtram fidem, Vtrum ſtudio'ne id ſibi habet, an laudi putat fore, ſi perdiderit gnatum? Proprie uirtus eſt, non aliunde proueniens, ſed ſuis nixa radicibus. Virg. 5. Æne. Primam merui qui laude coronam. Dicta ἀπὸ τῶν λαῶν: hoc eſt à populis, quod proprie laus ſit populi, de aliquo recta loquētis. Certare laudibus alicuius. Vir. 2. Geor. Nec pulcher Ganges atque auro turbidus Hæmus, Laudibus Italiæ certent. Concedere laudem alicui. Cic. 1. de Orat. Vt eorum, quibus ſumma dicendi laus à noſtris hominibus conceſſa eſt, &c. Conciliare laudem, Quinct. lib. 2. cap. 7. Et laudem ſæpe maiorē, q̄ ſi noſtra ſint conciliant. Ponere in laude. Cice. 3. de Orat. Recte genus hoc numerorum, dummodo continuum ſit, in orationis laude ponetur. Tribuere laudem. Cic. Metel. lib. 5. Ego dolori non ſolum ignoſco, ſed ſummam etiam laudem tribuo.

LAVS, Pompeia, Italiæ tranſpadanæ oppidum, à Boiis conditum, teſte Plin. lib. 3. cap. 17. Vulgo Lodi.

LAVSVS, filius fuit Numitoris, & frater Iliæ Siluiæ, quem Amulius patruus fugato patre occidit. Ouid. 3. Faſt. Ilia cum Lauſo de Numitore ſati. Alius fuit Mezentij filius, quem Æneas interfecit, cū patentem uulneratum defenderet. Vir. li. 11. Ingemuit cari grauiter genitoris amore, Vt uidit, Lauſus, lacrymæq́; per ora uolutæ.

LAVTE, id eſt, eleganter. Plau. in Caſſ. Laute ueſtitus, exornatus ambulat. Idem in Milit. Loquitur laute, & minime ſordide.

LAVTIA, orum, λαύτεια, munera dicebantur, quæ Romani per quæſtores legatis exterarum nationum mittebant: ut inquit Plutarchus in Problematibus. Vnde ſcribit Liuius, Lautia Attalo fuiſſe decreta. Feſtus: Dautia dicebant ueteres, quæ Lautia dicimus: dabantur legatis hoſpitii gratia. Liu. 8. Bell. Punic. Locus inde, lautiaq́; legatis præberi iuſſa. Legimus & Lautias fœminini generis in eadem ſignificatione. Liu. 8. Bel. Pun. Ad hoc ædes, libera loca, lautiæ, legatis decreta. Ex Budæo.

LAVTITIA, æ, [*Delicatezza*] πολυτέλεια, epularum magnificentia, à lauatione, dicta ut Feſto placet, quia apud antiquos elegantiæ

quæ nunc ſunt,non erant,& raro quiſ lauabat. Lautitia igitur mũditia eſt,quæ in ueſtitu,& cibo fit.Plin.lib.9.cap.35.Cum exquiſitis quotidie Antonius ſaginaretur epulis, lautitiam eius omnem, apparatumq́; detrectant.Cic.in Epiſt.Fama ad te de mea noua lautitia ueniet.Antiquitus etiam Lautitia dicebatur,teſte Feſto,farina ex tritico aqua conſperſo.

Lavtvlae,arum,locus fuit in urbe Romana, non procul à Iano gemino:à lauando dictus,quod aquas calidas haberet.Auctor Varro lib.4.de Ling.Lat.

Lavtvle,

Lavtvlvs,a,um.

Lavtvs,ta,tum,[*Lauto,delicato*] λελουμένος, modo ſignificat idem quod lotus.Terentius:Te ne aſymbolum uenire unctum,atq; lautum è balneis?Horat.2.Sermo. Satyr.3. Libertinus erat,qui circũ compita ſiccus Lautis mane ſenex manibus currebat. Cicero pro Deiotaro: Cur te lautum uoluit, cœnatum noluit occidere. Modo idem fere quod mundus,& ſplendidus. πολυτελής. Vnde Lauta cœna,apud Plinium in Epiſto.194.dicitur,quæ magnifice, opipareq́; eſt inſtructa.Et homo lautus dicitur,qui elegãs eſt, mundus, & ſplendidus,λαμπρός.Cic.in Verr.Cum ille, atque iſtius amici, homines lauti,atque urbani,ſermones huiuſmodi diſſiparent. Modo diuitem & potentem. Teren.in Heaut. Omnes te in lauta, & bene aucta parte putant. Cice.Acilio lib.13.in Haleſina ciuitate tam lauta,quam nobili coniunctiſſimos habeo. Lautum & copioſum patrimonium,apud eundem pro Rab.Poſthumo.

Laxamentvm,ti,[*Rallentamento*] ἄνεσις,idem quod relaxatio, ſiue remiſſio intentionis, uel requies.Cice.libro 7.Epiſt. Ego tamen nactus in nauigatione noſtra puſillum laxamenti, concinnaui tibi munuſculum.

Laxe aduerb.Cic.pro domo ſua: Habitare laxe & magnifice uoluit. Laxe,& Anguſte ſunt contraria.Varr.2.de re ruſt.cap.20. De numero paſtorum alii anguſtius, alii laxius conſtituere ſolent.

Laxitas,atis,χαυνότης,proprie opponitur contentioni:ut Laxitas in fidibus eſſe dicitur,cum tenſæ non ſunt. Accipitur tamen non raro pro amplitudine,ſeu magna capacitate, εὐρύτης, cui opponitur Anguſtia:ut, Laxitas domus.Cic.1.Offic. Sic in domo clari hominis,in quam & hoſpites multi recipiendi ſunt,& admittendi hominum cuiuſque modi multitudo,adhibenda eſt cura laxitatis. Laxitas uiarum.Col.lib.4.cap.18.

Laxo,as,[*Rallentare*] χαυνόω, proprie idem quod laxum facio, & quod tenſum erat,remitto:ut, Laxare arcum, Laxare fides citharæ,Laxare rudentes. Accipitur tamen non raro pro dilatare,ſeu ampliare,εὐρύνειν.Cic.Attic.lib.2. Vt monumentum illud eo uſq; laxaremus,& uſque ad atrium Libertatis explicaremus. Plin.lib. 12.cap.14.Laxatur hic plaga,non adimitur. Aliquando accipitur pro relaxare,& ex eo quod debebatur,aliquid remittere, ἀφιέναι, habetq́; antitheton Aſtringere.Cic.ad Attic.Tantum abeſt, ut ex eo,quo adſtricti ſumus,aliquid laxari uelim,ut,&c. Aliquando ponitur pro libero.Luceius ad Cic. lib.5. Epiſt. Vt iſtis te moleſtiis laxes.Cic.in Cato.Maio. Qui ſe à libidinum uinculis laxatos eſſe non moleſte ferrent.Idem 1.Tuſc.Quodq́; nunc facimus, qui laxati curis,&c.Aliquando ponitur pro aperio. Virg.2. Æne. Laxat clauſtra Sinon.Hinc componitur Relaxo,quod eſt, rurſus laxo,recreo,remitto.Cic.lib.1.Offi.Atque etiam quum relaxare animos uoluerint,caueant intemperantiam.

Laxvs,aduerbiũ,pro late.Mart.Et adhuc ſuperet centies tibi laxũ.

Laxvs,xa,xum,[*Rallentato*] χαῦνος,proprie idem eſt quod non cẽſus,ſiue remiſſus:ut, Laxæ fides, Laxi rudentes, Laxus arcus.Virg. 11.Æneid.Sed laxos referunt humeris languentibus arcus. Sic Laxa uela dicimus,quæ uentorum flatu non tenduntur. Item Laxas habenas,pro molli & leni imperio, tranſlatione ab equis ſumpta, qui habenis adductis moleſtius laborioſiusq́; incedunt, quam iiſdem relaxatis. Accipitur item Laxus,pro amplo, & capaci,εὐρύς. Col.lib.1.cap.3.Nec dubium,quin minus reddat laxus ager, non recte cultus,quam anguſtus eximie. Laxum tempus, id eſt, longum:cui opponitur breue,& anguſtum. Plin.in Epiſt. Fecit enim hoc quoque,ut cetera,impudentiſſime,quod poſt duos & Conſulares.& diſertos,tempus ſibi & quidem laxius uindicauit. id eſt,lõgius.Cic.ad Atti.lib.6.Ego ſic diem ſtatuo ſatis laxam.id eſt,tempus ſatis longum.Proculus l.cum ſtipulatus.ff.de Verb. obl. Cum ipſe arbitratu meo aliam diem operi faciundo laxiorem dederim. id eſt,cum diem protulerim.

Lazi,Λαζοί,Stephano,populi ſunt Themiſcyræ regionis,ad Pontum Euxinum. Vide Pli.lib.6.cap.5.

L ANTE E

Lea leonis fœmina eſt,quæ & Leæna,[*Leona,leoneſſa*] λέαινα, dicitur. Lucretius lib.5.Irritata leæ iaciebant corpora ſaltu. Lea item braſſicæ genus, latis foliis è caule exeuntibus: unde & καυλώδη quidam uocauere.Græci item λεία,appellant,hoc eſt, læuem, à foliorum læuitate. Plin.libro.10.cap.9.Eſt item Lea,inſula ſupra Cretam,una Sporadum:cuius meminit Pli.lib.4.cap.12. Item oppidum Syenitarum,qui ſunt populi in ea Africæ parte,quę Sinum Arabicum ſpectat.Vide Pli.lib.6.cap.29.

Leaena,pe.pro.λέαινα,leonis fœmina,quæ & Lea appellatur.Virg. 2.Eclog.Torua leæna lupum ſequitur:lupus ipſe capellam. Plin. lib.8.cap.16.Ariſtoteles tradit leænam primo fœtu parere quinque catulos,ac per annos ſingulos uno minus, ad unum ſterileſcere:informesq́;,minimasq́; carnes eſſe initio magnitudine muſtelarum:ſemeſtres uix ingredi poſſe,nec niſi bimeſtres moueri. Fuit præterea Leæna,ſcortum quoddam Athænis non ignobile,ob lyræ cantum Harmodio,& Ariſtogitoni familiare. Hanc memoriæ proditum eſt,ad necem uſque a tyrannis excruciatam, nullis tamen tormentis adduci potuiſſe,ut tyrannicidarum conſilia pateſaceret.Quamobrem Athenienſes & honorem habere ei uolentes, nec tamen ſcortum celebrare,animal nominis eius fecere: atque ut intelligeretur cauſſa honoris,in opere linguam addi ab artifice uetuerunt.Auctor Pli.lib 34.cap.7.

Leander,Λέανδρος,iuuenis nomen eſt ex Abydo Aſiæ oppido, in litore Helleſponti ſito,qui cùm Erus puellæ amore captus eſſet, quæ in oppoſiti litoris oppido Seſto habitabat, noctu ad eã trãſnabat.Quod ubi aliquoties non infeliciter cecidiſſet, iam audacior factus,cum mari tumido,& impacato ſe commiſiſſet,ui uentorum fluctuumq; uictus in Helleſponto ſubmerſus eſt. Fabulam hanc, aut fortaſſis hiſtoriam,elegantiſſimo carmine apud Græcos proſecutus eſt Muſæus à quo Oui. mutuatus eſt argumentum Epiſtolarum Erus ad Leandrum,& Leandri ad Ero.

Learchvs,Λέαρχος,Athamantis & Inus filius, quem pater furore correptus occidit.Quod cum uidiſſet Ino, arrepto Melicerta altero filio in mare ſe præcipitauit:atque illa quidem in Deam maris mutata eſt, quam Græci Leucotheam, Latini Matutam uocant:Melicertes autem in Deum marinum,quem Græci Palæmona Latini Portunum uocant.Ouid.6.Faſt.Tuq́; cadis patria parue Learche manu.

Lebadia,ſiue Lebadea,pen.prod.Λεβάδεια, urbs Bœotiæ eſt, non procul à Chæronea,& Orchomeno,nullam omnino gignens talpam.Pli.lib.8.cap.58.In Bœotiæ Lebadia illatæ ſolum ipſum fugiunt, quæ in Orchomeno tota ſubruunt arua, talpæ: quarum è pellibus cubicularia uidimus ſtragula: adeo'ne religio quidem à portentis ſubmouet delicias.

Lebedvs,p.c.Λέβεδος Suidæ,Ioniæ ciuitas eſt, à Colophone centum uiginti ſtadia diſtans.Hic ſcenicorum hiſtrionum collegium fuit,qui in honorem Liberi patris ludicra certamina quotannis edebant.Hor.1.epiſt.Scis Lebedus quam ſit Gabiis deſertior.

Lebes,betis, maſcul.gene.pen.prod.[*Paiuolo*] λέβης, uas æneum in quo igni applicamus, ut ebulliat: ut docet Porphyrius in 9. libro Iliad. Ouid. in Epiſt. Briſeidos ad Achillem: Viginti fuluos operoſo ex ære lebetes. Virg 5.Æneid. Tertia dona facit, geminos ex ære lebetes.

Lebinthvs,Λέβινθος,inſula eſt una Sporadum, non procul à Patmo,teſte Strab.lib.10,

Lecanomantia,λεκανομαντεία,cum accentu in penultima, diuinatio,quæ fit per peluim. Vnde Strabo Lecanomantas & Hydromantas in Perſide frequentes fuiſſe tradit,lib.6.Geogra.

Lechaevm, Λεχαῖον, portus eſt Corinthio, ad ſinum Criſſæum ſiue Corinthiacum, qui Iſthmum Peloponneſi ad occidentem alluit.Nam alterum,qui ſinu Saronico ab Oriente abluitur, Schœnuntem appellant. Papinius: parua Palæmonio ſecluditur unda Lechæo.

Lecte, aduerbium.Cicero in Orato.Sententiis, uerbisq́; lectiſſime dicere.

Lectivcla,læ,κλινάριον.Suet. in Aug. A cœna in lecticulam ſe lucubratoriam recipiebat.Cic.Matio:Vt noſtras uillas obire,& mecum ſimul lecticula circuncurſare poſſis.

Lecticariola,læ, à Martiale uocatur mulier quæ lecticariorum (id erat uiliſſimum ſeruorum genus) amores ſectatur: quemadmodum contra Ancillariolus ab eodem appellatur, qui ancillarum conſuetudinem appetit. Locus eſt Mart.lib.12 in Alaudam. Ancillariolum tua te uocat uxor, & ipſa Lecticariola eſt: eſtis Alauda pares.

Lectica,æ,p.pro.[*Lettiga*] φορεῖον,κλίνη,cathedra aut ſedes, quam ferebant diuites & potentes, in qua puluinar & lectulus ſtratus erat.Iuuen.Saty.3.Nanque facit ſomnum clauſa lectica feneſtra. Græci modo ἑξάφορον, modo ὀκτάφορον appellant, à numero ſex aut octo ſeruorum,lecticam geſtantium.

Lecticarivs,rii,[*Portatore di lettica*] κλινοφόρος, qui lecticam ferebat.Seru.Sulp.ad Cic.Coactus ſum in eadem illa lectica, qua ipſe delatus eram,meisq́; lecticariis in urbem cum referre.

Lectio,onis,[*Lettione*] ἀνάγνωσις,proprie eſt actus legendi. Cice. ad Atti.

ad Attic. Quotus enim quiſque eſt, qui epiſtolam paulo grauiorem ferre poſſit, niſi eam per lectionem releuarit? Quintil. lib. 2. cap. 12. Et ipſius lectionis tædium uicibus læuatur. Accipitur etiã Lectio, pro recitatione poematis: quæ ſic definitur à Diomede: Lectio, eſt artificialis interpretatio, uel uaria cuiuſq; ſcripti pronunciatio, ſeruiens dignitati perſonarum, exprimensq; animi cuiuſq; habitum. Aliquando ponitur pro electione, ἐκλογή, αἵρεσις. Liuius. Et eam lectionem memoratam habuerat. Aliquando pro collectione συλλογή. Colum. lib. 2. cap. 2. At ſaxoſum facile eſt expedire lectione lapidum.

Lectisterniator, oris, qui lectum ſternit. Plau. in Pſeu. Tu eſto Lectiſterniator: tu argentum eluito

Lectisternium, nij, [illegible] apud Atheneum, quum ſacrorum gratia lecti in templis ſternebantur, ad diſcumbendum, ſiue pernoctandum. Proprie Iouis epulum dicebatur. In Capitolio enim ſtratis tribus lectis, conuiuium apponebatur tribus dijs, Ioui Iunoni, & Mineruæ. Iupiter, id eſt, Iouis ſimulacrũ ſtatuebatur in lectulo recubans: Iuno & Minerua in ſellis conſidebant: ſed appoſitis epulis, non ipſi dij, ſed ſeptem epulones fruebantur. De inuentione lectiſterniorum lege Liu. lib. 5.

Lectito, tas, pen. cor. [*Leggere ſpeſſo*] ἐπαναγινώσκω, frequenter lego. Cicero Pæto: Pyrrhi te uideo libros lectitaſſe. Ponitur & pro identidem colligere. Vale. libro 8. Conchulas, & calculos in litore lectitaſſe.

Lectiuncula, læ, Cic. epiſt.

Lector, oris, [*Lettore*] ἀναγνώστης, qui aliquid legit. Cice. de Orat. Brutus duos lectores excitauit: & alteri Craſſi orationem legendam dedit, alteri de Leg. Seru.

Lectum, Λεκτὸν Homero, Aſiæ promontorium eſt, ad Idam montem pertinens, Troademq; diſterminans ab Æolide. Auctores Pli. lib. 5. cap. 30. & Strabo lib. 13.

Lectulus, κλινίδιον, κλινάριον, κλινὶς. Cice. ad Att. li. 14. A ducenda autem uxore ſic abhorret, ut libero lectulo neget eſſe quicquam iucundius. Terentius in Adelphis. Lectulos in ſole iligneis, pedibus faciundos dedit.

Lectus, [*Letto*] κλίνη, εὐνή, notæ ſignificationis eſt: dictus, ut Varro inquit, quòd lectis herbis & frondibus, & ſtramentis fieri ſoleat. Vel (ut alii putant) ab alliciendo, quòd fatigatos ad quieſcendum alliciat. Alii a Græco uocabant, λέκτρον. Cic. ad Pætum, lib. 9. Epiſto. Dixit te in lecto eſſe, quòd ex pedibus laborares. Idem 7. Verrin. Nam pater grandis iam diu lecto tenebatur. id eſt, decumbebat, iacebat, & morbo uexabatur. Lectos etiam olim habebant in tricliniis, in quibus recumbentes cibum ſumebant: quos ab uſu Diſcubitorios, & Triclinares appellabant: ad quorum differentiam Lectos cubiculares uocat. Cice. 2. de Diui. Quos nocturnæ quietis cauſſa in cubiculis habemus.

Lectus, us, ui, [*Scielta, eletta*] ἐκλογή, συλλογή, electio, ſiue collectio. Cic. in Verr. Lectiſſimi flores. Tacit. li. 20. Tutor Treuirorum copias recenti Vangionum, Caracatium Tribocorum, lectu auctas, ueterano pedite, atque equite firmauit.

Lecytus, penultima correpta, [*Boccale da l'oglio*] λήκυθος, uaſis genus uentre protuberante, oreq; anguſtiore, oleo aſſeruando accõmodatum: quod A. Gellius Guttum appellat. Iulius Pollux Lecythum etiam inter unguentaria uaſa annumerat. Per tranſlationem item Lecythum pro orationis ſplendore, & excuſſa in ſcribendo cura poſitum legimus. Cic. Attic. lib. 1. Noſti illas, ληκύθους.

Leda, Λήδη, Tyndari Laconiæ regis uxor fuit, quam cum Iupiter adamaret, transformatus in cygnum cum ea concubuit. Ex quo congreſſu Leda duo peperit oua: ex quorum altero nati ſunt Pollux & Helena, ex altero Caſtor & Clytemneſtra. Oui. in Epi. Helenes ad Paridem. Dat mihi Leda Iouem cigno decepta parentem.

Legalis, le, [*Coſa che à legge ſi appartiene*] νομικός, quod ad legem pertinet. Quinct. lib. 3. cap. 10. Aliquando etiam incidere poſſunt legales tractatus in priuata maxime conſilia.

Legarium, rii, ὄσπριον, χέδροπα, idem quod legumen: à legendo dictum, quod manu legatur, non falce ſecetur. Varr. de re ruſt. lib. 1. cap. 32. Viciam, lentem, cicerculam, eruiliam, ceteraq; quæ alii legumina, alii, (ut Gallicani quidam) legaria appellant.

Legata, tæ. Cic. Atti. Huc Cerealia miſſa ab iſtis ad me eſt Legata.

Legatarius, uel Legataria dicitur, cui ex teſtamento aliquid legatum eſt. Iuſtinianus Inſtit. de leg. Sed ſi rem legatarii quis ei legauerit, inutile eſt legatum, Legataria prouincia dicitur, quæ alicui delegata eſt. Cic. ad Atti. li. 15. O rem miſeram, primum ullam ab iſtis legationem, dein, ſi aliquam, hanc Legatariam prouinciam.

Legatio, onis, uerbale [*Ambaſcieria, legatione*] πρεσβεία, πρέσβευσις, munus, officium, uel functio legati. Cic. 9. Philip. Etenim cui legatio ipſa mortis cauſſa fuiſſet, eius monumentum extare uoluerũt: ut in bellis periculoſis obirent homines legationis munus audacius. Legatio interdum pro ipſis legatis, qui mittuntur, ponitur. Quinct. lib. 10. cap. 1. Miſſa ad Achillem legatio. Legatio quoque quædam eſt, quæ Libera dicitur. Legationes, inquit Budæus, liberæ olim ornamenti tantum cauſſa ab ſenatu impetrabantur: quemadmodum honorarii magiſtratus à principibus honeſtamẽti cauſſa conceduntur, tituloq; tenus obeuntur, & geruntur. Has autem ij Senatores impetrabant, quibus negocia futura erant in prouinciis, ut qui hæreditates perſequi, aut legata, aut qui nomina exigere uolebant in prouincijs, legatorum perſonis acceptis commendabiliores controuerſias haberent, atque fauorabiliores. Quamobrem lege XII. tabul. id uetitum erat, his uerbis: Rei ſuæ ergo nequis legatus eſto. Cice. contra Rullum, Legatos ueſtros auctoritate tenui, qui quanquam rerum priuatarum cauſſa legationes liberas obeunt: tamen exteræ nationes ferre uix poſſunt. Graue eſt enim nomen imperii: idq; etiam in leui perſona pertimeſcitur, propterea quod ueſtro non ſuo nomine abutuntur. Eſt & Legatio uotiua, quæ uoti prætextu ſuſcipitur. Cice. ad Atti. lib. 15. Votiua ne tibi quidem placebat: etenim erat abſurdum, quæ, ſi ſtetiſſet reſpub. uouiſſem, ea me, euerſa illa, uota diſſoluere. Legationem dare, eſt alicui obeundæ legationis munus iniungere. Cic. contra Rullum: Quibus uos legationem dediſtis. Legationem accipere, id eſt, ſuſcipere onus legationis obeundæ. Cic. pro Flac. Qui hanc ipſam legationem, quam habet, non accepit à ſuis ciuibus, &c. Legationem gerere, πρεσβεύειν, id eſt, fungi legatione, & legatum eſſe. Quinct. lib. 7. cap. 5. Male geſtæ legationes apud Græcos.

* Legatio libera. qui ſui negocij cauſſa, ut exigendæ pecuniæ, uiſitandi templa deorum, abeſſe ab urbe diutius uolebant, legatione libera, à ſenatu impetrata, utebantur. erat autem ex hoc genere uotiua legatio. nam ad Atticum lib. 11, Libera, inquit, legatio uoti cauſſa datur. Harum legationum definitum fuiſſe tempus, lege à C. Cæſare lata, oſtenditur his uerbis lib. XV. ad Attic. Et habent, opinor, liberæ legationes definitum tempus lege Iulia; nec facile addi poteſt. ante legem Iuliam annuum fuiſſe tempus lege ea quam conſul M. Cicero tulit, ipſe declarat lib. III. de legibus. Hoc, inquit, genus legationis ego conſul, niſi mihi leuiſſimus tribunus pl. interceſſiſſet, ſuſtuliſſem; tamen minui tempus, &, quod erat infinitum, annuum feci. quo in loco liberas legationes, quaſi turpes, nec ſatis aut ordine ſenatorio, aut repub. dignas, multis uerbis exagitat. Nomen autem liberæ legationis inde ortum uidetur, quòd, introire in urbem, & rurſus exire, liberam legationem habentibus liceret. quod eodem in loco oſtenditur, quem attigi iam, lib. XV. ad Attic. ceteri porro honores, qui extra urbem gererentur, ingredientibus in urbem deponebantur.

Legatiuum, ui, dicebatur id, quod dabatur legato nomine uiatici, & impenſæ. Vlpian. in. l. munerum. ff. de Muner. & honor. Legati quoque, qui ad ſacrarium principis mittuntur, quia uiaticum, quod Legatiuum dicitur, interdum ſolent accipere: ſed & Nicoſtrategi, & piſtrinorum curatores perſonale munus ineunt. Idem l. 2. ff. de Legat. His qui non gratuitam legationem ſuſceperunt, legatiuum ex forma reſtituitur. Sic legit Budæus: alii Legatitium legunt.

Legator, toris, qui aliquid legat per teſtamentum. Sueton. in Tibe. Iterum eo cenſente, ut Trebianis legatam in opus noui Theatri pecuniam ad munitionem uiæ transferre concederetur, obtinere non potuit, quin rata uoluntas legatoris eſſet.

Legatum, ti, τὸ καταλειπόμενον, diminutio quædam hæreditatis, qua teſtator ex eo, quod uniuerſum hæredis foret, alicui quid collatum uelit. Modeſt. l. legatum. ff. de Leg. 2. Legatum, eſt donatio, quædam, teſtamento relicta: & Legati appellatione, fideicommiſſum, & mortis cauſſa, donatio continentur. Plin. in Epiſt. 44. Illa ut in periculo credula, poſcit codicillos, legatum Regulo ſcribit. Petere legatum ex teſtamento, Quinct. lib. 4. cap. 14. Cic. Atti. Hortenſij legata.

Legatus, ti, [*Ambaſciatore, legatore*] πρεσβευτής, πρέσβυς, qui legatione fungitur, ſiue qui refert mandata alterius. Virg. 11. Æne. Legati reſponſa ferunt. Cice. 9. Phil. Lartes Tolumnius rex Veientum, quatuor legatos populi Romani Fidenis interemit. Legatus item in bello dicebatur, ὕπαρχος, ἀντιστράτηγος, qui Imperatoris uice fungebatur, maximamq; eo abſente in exercitu obtinebat auctoritatem, quiue ab Imperatore cum parte in expeditionem mittebatur, aut præſidio præficiebatur. Cæſ. lib. 2. de Bell. Ciu. Neque ſe ignorare quod ſit officium legati, qui fiduciariam operam obtineret. Vbi Legatum propterea fiduciariam operam obtinere dixit, teſte Budæo, quia redeunte Imperatore, aut Conſule, cedere eum oportet. Legatum mittere de aliqua re, eſt mittere aliquem, qui de aliqua re cum alio noſtro nomine tractet. Cic. 2. de Orato. Cum Athenienſes ad Senatum legatos de ſuis rebus maximis mitterent. Legatos decernere, eſt cenſere legatos mittendos eſſe, ſiue legatos ſententia ſua conſtituere. Cicero ad Lent. Craſſus tres legatos decernit.

Legerda, λήγερδα, urbs eſt Armeniæ maioris, in Entetena regione, non longe ab Euphrate fluuio. Ptolemæus lib. 5. cap. 13.

Legifer, ri, [*Legislatore*] νομοθέτης, idem quod legiſlator. Ouid. 3. Amor. Eleg. 9. Optauit Minor ſimiles ſibi legifer annos. Huius fœmininũ eſt Legifera. Virg. 4. Æn. Mactant de more bidentes Legiferæ Cereri, Phœboq; patriq; Lyæo. Cic. in Ant. Legio martia.

Legio, onis, τάγμα, a delectu militum dicta eſt, teſte Varrone lib. 4. de Ling. Lat. eo quod legionis milites uiritim legi, hoc eſt, eligi ſoleant. Diuiditurq; legio in decem cohortes. Cohors in quinquaginta manipulos: Manipulus in uigintiquinque milites. Legiones Romanæ à numero, atque ordine nomina ſumebant: ut Primani, Secundani, Decumani milites uocabantur, qui erant primæ, ſecũdæ, & decimæ legionis. Liuius 7. Belli Macedonici. Romana acies unius prope formæ fuit, & hominum, & armorum genere: duæ legionis Romanæ, duæ ſociorum & Latini nominis erant, quina millia, & quadragenos ſingulæ habebant. Vide Vege. de re Milit. lib. 2. cap. 2. & ſeq.

Legio. in quauis legione erant, ætas prima, triariorum; altera, principum; tertia, haſtatorum; ultima, uelitum: quæ, uelitibus exceptis, diuidebantur ſingulæ in decem centurias: ſingulis autem centurijs primarij centuriones præerant: eæq; in triarijs ita appellabantur, primum pilum, ſecundum pilum, tertium pilum, & deinceps uſque ad decimum pilum; in principibus, primus princeps, ſecundus princeps, uſque ad decimum; in haſtatis, primus haſtatus, ſecundus haſtatus, item uſque ad decimum. duces appellabantur, primi pili centurio, primi principis centurio, primi haſtati cẽturio, & ita uſque ad decimum. uelites uero in has triginta centurias pro rata parte diſtribuebantur. Cicero in epiſtola ad M. Brutum, Naſennius, inquit, octauum principem, id eſt octauam centuriam principum, duxit, Metello imperatore.

Legionarius, a, um, ταγματικός, quod eſt legionis, uel quod ad legionem pertinet. Aſinius Pollio Cic. lib. 10. Epiſt. Militem nõ modo legionarium, ſed ne auxiliarium quidem ullum quoquam miſi. Cæſ. 3. Bell. Ciu. Et legionarii interioris munitionis defenſores, ſcalis admotis, &c. Legionariæ cohortes. Liu. 5. Bell. Maced.

Legirupa, pæ, [*Che rompe la legge*] παραβάτης, qui legem frangit. Plau. in Pſeu. Impudice, ſceleſte, uerbero, buſtirape, furcifer ſocifraude, parricida, ſacrilege, periure, legirupa, pernicies adoleſcentum.

Legirupio, onis, παραβάτης, qui rumpit leges. Plaut. in Ruden. Iube modo accedat prope hunc legiruptionem.

Legislator, legiſlatoris, [*Colui che fa la legge*] νομοθέτης, qui legem tulit. Dicitur etiam Legumlator, & ſeparatim Lator legum, uel Lator legis. Liuius 4. Bell. Macedonici. Noſter legumlator non in paucorum manu rempublicam eſſe uoluit. Cice. 4. in Cat. Latorem legis Semproniæ iuſſu populi pœnas reipublicæ dependiſſe. Cice. in Ant. Credo illa legitima quæ conſules populum iure rogauerunt.

Legitime, aduerb. νομίμως. Cic. 1. de Offic. Iuſte, & Legitime imperanti. Cuius contrarium eſt Illegitimum. Vnde Legitimi filii, qui ſecundum legem nati ſunt.

Legitimus, a, um, [*Leggittimo*] γνήσιος, νόμιμος, γνήσιος, quod eſt equum, iuſtum, conueniens, & ſecundum legem factum: ut, Vxor legitima. Martial. lib. 5. Quæ legis cauſſa nupſit tibi Lælia Quincte, Vxorem potes hanc dicere legitimam. Ætas legitima ad petẽdum conſulatum. Liu. 5. Bel. Pun. Amor legitimus. Ouid. Epiſt. 13.

Legiuncula, læ, dimin. à nomine Legio deductum, ταγμάτιον, parua legio. Liu. lib. 5. Bell. Maced. Videretis uix duarum male plenarum legiuncularum inſtar in caſtris regis.

Lego, gas, [*Mandar legati, ambaſciadori*] διαπρεσβεύω, ἐπιπρεσβεύομαι, in legationem mitto, oratorem conſtituo, uel meo, uel publico nomine aliquid acturum. In qua ſignificatione præter accuſatiuum inuenitur habere datiuum ſignificantem eum, ad quem aliquis legatur. Plau. in Amph. Delegit uiros primorum principes: eos legat Thelebois. Sæpius loco huius datiui accuſatiuum habet cum præpoſitione Ad. Cicero 5. Verrina: Nobilem Andronem Centuripinum legarunt ad Apronium. Cum nominibus locorum conſtructum, eandem habet conſtructionem, quam cetera uerba motum ad locum includentia. Nam ſi ea fuerint ciuitatum, caſtellorum, aut uicorum nomina, in accuſatiuo collocabuntur ſine præpoſitione: ut, Legare quempiam Carthaginem, uel Corinthum. Sin regionum ea fuerint nomina, in accuſatiuo ponentur, mediante præpoſitione In. Sal. in Iug. Legantur tamen in Aphricam maiores natu. Interdum Legare, uerbum eſt militare, idem ſignificans quod legatum ſibi ſubſtituere, & parti copiarum aliquem præficere. Cic. Attic. lib. 8. Dolabellam me ſibi legauit. Quandoque committere. Plautus in Caſi. Quin ruri es in præfectura tua? quin potius, quod legatum eſt tibi negocium, id curas? Quandoq; decernere, & teſtamento aliquid alicui relinquere, διατίθεμαι, καταλείπειν, ut, Teſtator liberto ſuo argenti pondo decem legauit: hoc eſt, decreuit ex hæreditate ſua decem argenti pondo liberto ſuo conferri. Liu. li. 1. ab urb. Numitori, qui ſtirpis maximus erat, regnum uetuſtum Syluiæ gentis legat. Aliquando aſſignare, adſcribere, imputare. Liu. 8. Bel. Pun. Patere nos omnia, quæ proſpera tibi, & pop. Romano imperio euenere, tuo conſilio aſſignare: aduerſi, caſibus in certis belli, & fortunæ legare. Huius uerbi cõpoſita ſunt, Ablego, Allego, Delego, a quo Subdelego, Relego, Sublego, quæ habent pen. prod. Deriuatiua ſunt, Collega, & Collegium: de quibus omnibus ſuo loco.

Lego, gis, gi, ctum, [*Ragunare, leggere*] ἀναλέγομαι, proprie colligo, hinc atque illinc decerpo. Virg. 3. Eclog. Qui legitis flores & humi naſcentia fraga. Colum. lib. 2. Optimam quanque ſpicam legere oportet, ſeparatimq; ex ea ſemen reponere. Hinc tractum eſt, ut Legere etiam ſit oculis ſcripta percurrere, ἀναλέγεσθαι, ἀναγινώσκειν, quoniam litteræ oculis legi, id eſt, colligi uidentur. Cice. Mario libro 7. Dummodo is tibi quiduis potius, quàm orationes meas legerit. Propter quod, ea quoque quæ picta ſunt, Legere dicimur. Virg. lib. 6. Eclog. Quin protinus omnem Perlegerent oculis. Tractum à Græcis, qui γράφειν ſcribere & pingere dicunt. Item, quoniam nautæ dum aſpera loca prætereunt, legere, id eſt, colligere uela conſueuerunt. quandoque accipitur pro præterire, uel prænauigare, παραλέγεσθαι. Virg. 3. Æneid. Littoraq; Epiri legimus. Aliquando pro ſurripere, κλέπτειν, quod ea quæ furamur, colligimus. Virg. 10. Æneid. Quid ſoceros legere, & gremiis abducere pactas? Quo in loco Seru. exponit legere pro furari. Idẽ Eclog. 9. Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper. Hinc Sacrilegium, ἱεροσυλία. Ab huius uerbi paſſiuo Legor, fit participium lectus: quod interdum comparatione, & temporis amiſſione in nomen migrat: idemq; ſignificat quod ſelectus, ſiue ex aliorum numero ſeparatus, ἀπόλεκτος. Hora. in Car. ſeculari uirgines lectas, pueroſq; caſtos, Diis quibus ſeptem placuere colles. Dicere carmen. Virg. 9. Æneid. Præterea bis ſex genitor lectiſſima matrum corpora, captiuoſq; dabit. Cic. 5. Verr.

Lectissimus adoleſcens, dixit: & in 3. Lectiſſimi uiri, atque ornatiſſimi. Idem in Cati. & ad Atti. lib. 10. Lectiſſimi uiri, atque ornatiſſimi. Idem in Cati. & ad Atti. lib. 10. Lectiſſima fœmina.

Lecte, ctius, ctiſſime. Cicero in Oratore. Sententiis uerbiſq; lectiſſime dicere. Huius uerbi compoſita ſunt, Allego, Colligo, Deligo, Diligo, Eligo, Intelligo, (à quo Subintelligo) Negligo, Perlego, Relego, Sublego, & Seligo, quæ habent pen. corr. Significata uide ſuis locis.

Legulae, ſunt uitæ paruulæ, ſiue ligulæ fimbriatæ, reticulatis cancellis, plagulis orbicularibus: à legendo dictæ.

Leguleius, leguleii, [*Colui che ſtudia nelle leggi, legiſta*] νομικός, qui legum ſtudia ſectatur, ſeu uerſatur in legibus. Ci. 1. de Ora. Ita & tibi Iurecõſultus per ſe nil niſi leguleius quidam cautus uidetur, & acutus precoactionum, cantor formularum, auceps ſyllabarũ.

Legulus, li, p. c. συλλογεύς, qui uuas aut oleas colligit. Cato ca. 144. Legulos quot opus erit, præbeto. id eſt, collectores.

Legumen, pen. pro. huius leguminis, [*Legume*] ὄσπριον, quicquid ex terræ satis in ſiliquis naſcitur: ut ſunt fabæ, piſa, cicer, lentes, & ſimilia. Dictum eſt autem Legumen a legendo, quod manu legatur Var. lib. 1. de re ruſt. de cicere: Hoc enim quoque legumen ut cetera, quæ euelluntur è terra, non ſubſecantur ut fruges: quæ quod ita legantur, Legumina dicta. Virg. 1. Georg. Vnde prius lætum ſiliqua quaſſante legumen.

Legumentum, ti, & Legarium, rii, [*Legume*] χέδροψ, idem quod Legumen. Varr. de re ruſt. lib. 1. cap. 32. Viciam, lentem, cicerculam, eruiliam, ceteraq;, quæ alii legumina, alii (ut Gallicani quidam) Legaria appellant, &c.

Leitus, Λήϊτος, unus ex quinque Bœtorum ducibus, qui ad Troiam profecti ſunt, teſte Home. lib. 2. Iliad.

Lelantus, fluuius eſt Eubœæ inſulæ, apud Plin. lib. 4. cap. 12.

Leleges, pen. cor. Λέλεγες, Aſiæ populi fuerunt, origine Græci, ita dicti, quaſi λελεγμένοι, eò quòd diuerſis è locis collecti eſſent. Hi primum inſulas tenuerunt: idq; in continenti tranſgreſſi, partim in Myſia ad Adramyttenum ſinum conſederunt: ubi & Homerus maiorem Lelegum partem uidetur collocare: partim in eo Ioniæ tractu, qui Cariæ eſt proximus: unde etiam Plinius tradit, Miletũ Ioniæ totius caput Lelegeida olim fuiſſe appellatam. Ouid. lib. 9. Metam. Caras, & armiferos Lelegas, Lyciamq; pererrat. Lelegũ originem nonnulli ad Theſſalos retulerunt; è quibus eſt Seruius, explicans illud Virg. 8. Æneid. Hic Lelegas, Caraſq; ſagittiferoſq; Gelonos finxerat. Pli. uero li. 4. ca. 7. Lelegas olim appellatos fuiſſe ait, quos poſtea Locros Epicnemidios nominarunt, per quos Cephiſus amnis in mare illabitur. Euſtathius λέλεγας multis ex locis conſtruxiſſe exiſtimat, atque inde etiam nomen accepiſſe: quod etiam non obſcure innuit Stra. li. 7. Ariſtoteles autem Lele-

gum

gum appellationem ad Lelegem quendam Leucadium refert, cuius nepotem ex filia tradit fuiſſe Teleboam.

Lema, æ, λήμη, humor albus in oculis concretus. Plin. libro. 23. cap. 1. Aut ſi cruore ſuffunduntur oculi, uel ſi lemæ in oculis erunt. Inde Lemoſi, λημῶντες, λημαλέοι. Cœlius lib. 7. cap. 6.

Lemannonius ſinus, in Septentrionali Britanniæ parte collocatur à Ptolemæo lib. 2. cap. 3.

Lemanus, pe. pr. λιμανός, lacus eſt Allobrogum, Geneuam, & Loſanam, urbes alluens, Rhodanumq́; fluuium impermiſtis aquis tranſmittens. Luc. lib. 2. Deſeruere cauo tentoria fixa Lemano.

Lembus, λέμβος, nauiculæ exiguæ genus, ſed miræ uelocitatis: cuiuſmodi ante claſſem explorandi gratia ſolent præmitti. Polybius li. 1. Ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἐκ τῶν Συρακουσῶν προαποσταλμένοις ταμίαις ἀπήγγελλον οἱ προπλεῖν εἰθισμένοι λέμβοι τὸν ἐπίπλουν τῶν ὑπεναντίων. Hoc eſt, Similiter & Quæſtoribus, qui a Syracuſanis præmiſſi erant, annunciarunt lembi, qui ſolebant antecedere, aduerſariorum aduentum. Liuius Lembos inter naues actuarias uidetur annumerare: ut Decadis 4. lib. 4. Naues, quas ciuitatibus maritimis ademiſſet, redderet: ne'ue ipſe nauim ullam præter duos lembos, qui non plus, q̃ ſedecim remis agerentur haberet. Erant autem & maiores lembi, bello utiles. Idem lib. 5 Decad. 5. Antenor, qui cũ claſſe lemborum ad Phanas ſtabat, Caſſandriã inde traiecit. Erant & minores, ſcapharum inſtar, quibus à littore, ad onerarias adueh ebantur. Plaut. Mercat. Dum hæc aguntur, lembo aduehitur pater tuus pauxillulo. Virg. quoque lib. 1. Georg. Lembos inter fluuiatiles lyntres annumerat. Non aliter (inquit) quàm qui aduerſo uix flumine lembum Remigiis ſubigit, ſi brachia forte remiſit, Atque illum in præceps prono rapit alueus amne.

Lemma, atis, λῆμμα, dicitur id, quod in ratiocinationibus aſſumitur, ſiue per ſe, ſiue in ſubiectis pronunciationibus. Cic. 2. de Diu. Sumptionem interpretatur. Sed demus (inquit) tibi iſtas duas ſumptiones, ea quæ λήμματα appellant Dialectici: ſed nos Latine loqui maluimus. Vocantur præterea Lemmata quædam ueluti themata, quæ carmini, alii'ue operi præfixa, paucis uerbis eius indicant argumentum. Martial. lib. 14. Lemmata ſi quæris cur ſint adſcripta docebo: Vt, ſi malueris, lemmata ſola legas. Vbi Lemmata uocat, ſuccinctos illos ueluti titulos, quos Epigrammatis ſuis præfixit, ad indicanda ſingulorum argumenta. Accipitur etiam Lemma, pro themate, ſiue argumento, quod nobis in carmine, alio'ue opere ſcribendo proponimus. Plin. epiſt. 92. Nam lemma ſibi ſumpſit, quod ego interdum uerſibus ludo.

Lemniscatus: ut, Palma lemniſcata. Cicer. pro Roſc. Ame. Multas eſſe infames palmas: hanc primam tamen eſſe lemniſcatam, quæ Romæ deferatur.

Lemniscorum, [Fiocchi, nappe] λημνίσκοι, faſciolæ coloriæ dependentes ex coronis: inde dictæ, quod antiquiſſimum genus coronarum fuit lauréarum inquit Feſtus. Pli. lib. 21. cap. 3. Craſſus diues primus argento, auroq; folia imitatus, ludis ſuis coronas dedit: acceſſerunt quoque & lemniſci, quos adiici, ipſarum coronarum honos erat propter Hetruſcas, quibus iungi, niſi aurei, non debebãt. Celſ. lib. 7. cap. 28. uidetur accepiſſe Lemniſcum pro linamento, quod chirurgi uulneribus imponunt, oleo, uel unguento illitum. Intus (inquit) implicitum in longitudinem linamentum, λημνίσκον Græci uocant, in aceto tinctum demittere.

Lemnos, λῆμνος, inſula eſt maris Ægæi. Thraciam à Septentrione ab Occaſu Athon montem habens, fabuloſo Vulcani caſu nobilitata. Eadem & Hypſiphile dicitur. a filia Thoantis eiuſdem nominis, quæ in hac inſula regnauit. Hinc deducitur Lemnius adiect. ut Lemnia turba, apud Ouid. in Ibin. Saxa Lemnia, apud eundem 5. Triſt. Lemnia mala, λήμνια κακά. id eſt, ingentia, & inaudita: qualia Lemnum affixiſſe dicuntur. Lemnia Terra, quæ in Lemno inſula effoditur. Eius tres à Galeno enumerantur ſpecies, quarum una fullonibus in uſu eſt ad extergendas ueſtes: altera fabris, quæ à Græcis μίλτος, à Latinis Rubrica uocatur: tertia medicis, quæ à Græcis σφραγὶς λημνία, hoc eſt. Sigillum Lemnium appellatur, ab imagine capræ ut uult Dioſcorides, uel certe Dianæ, (ut mauult Galenus) quæ illi imprimi ſolet. Effoditur autem hæc terra in ſola Lemno, non tamen in quauis parte eius inſulæ, ſed tantum in colle quodam Hepheſtiadi ciuitati imminenti: quem etiam Vulcano ipſi ſacrum fuiſſe fabulantur, eo quod is à matre de cælo deturbatus, in collem illum feratur decidiſſe. Cuius fabulæ occaſionem præſtitit collis eius color, & ſterilitas. nam & exuſto ſimillimus eſt, & nullam omnino plantam gignit. Hæc autem terra quo pacto ſoleat præparari a ſacerdote Dianæ, uide Galenum libr. 9. de Facult. Simpli. medicamen. ubi merito reprehendit Dioſcoridem, qui putauit terræ huic hircinum ſanguinem admiſceri. Hodie Seplaſiarij pro terra Lemnia ſupponunt Terram ſigillatam. Quicquid enim terræ Lemniæ quotannis colligi poteſt, ad Turcarum principem defertur, neque ulla ratione ad nos peruenire poſſet, niſi ille noſtros principes, eorum'ue legatos, aliquot orbiculis interdum donaret.

Lemonium, herba eſt ſuccum lacteum emittens, concreſcentem gummi modo, humidis locis, Auctor Pli. lib. 25. cap. 9.

Lemures, lemurum, pen. cor. laruæ nocturnæ, & terrificationes imaginum, & beſtiarum, inquit Nonius. Ouid. 5. Faſt. Mox etiam Lemures animas dixere ſilentum. Var. lib. 1. de Vita populi Rom. Quibus temporibus in ſacris fabam iactant noctu, ac dicunt ſe lemures domo extra ianuam eijcere.

Lemuria, orum, feſta erant Lemuribus ſacra, quæ cum celebrabantur (id autem erat menſe Maio) templa omnia claudebantur, nuptiæq́; omnes infauſtæ putabantur. Quæ res fecit locum prouerbio, Malum menſe Maio nubere. Ouid. lib. 5. Faſt. Ritus erit ueteris nocturna Lemuria ſacri: Inferias tacitis manibus illa dabant. Et paulo poſt: Fama tamen ueteres illis clauſere diebus: Vt nunc ferali tempore operta uides. Nec uiduæ tædis eadem, nec uirginis apta Tẽpora: quæ nupſit, non diuturna fuit. Hæc quoq; de cauſa (ſi te prouerbia tangunt) Mẽſe malum Maio nubere uulgus ait.

Lenaeus, ληναῖος, unum eſt ex Bacchi cognominibus. ἀπὸ τῆς ληνοῦ, hoc eſt, à torculari, ſiue lacu impoſitum. Virg. lib. 2. Geor. Huc pater ô Lenææ: tuis hic omnia plena Muneribus.

Lena, æ, [Roffiana] μαστροπός, ἡ, appellatur ab Vlpian. l. palam. ff. de ritu nup quæ mulieres quæſtuarias proſtituit. Item ea quæ alterius nomine hoc uitæ genus exercet. Item ſi qua cauponam exercens, in ea corpora quæſtuaria habeat, ut multæ aſſolent ſub prætextu inſtrumenti cauponii proſtitutas mulieres habere, dicendum eſt hanc quoque Lenæ appellatione contineri.

Lenimen, inis, ἄλκος, idem quod lenimentum: hoc eſt, quo aliquid lenitur, & dulcoratur, Ouid. 12. Metam. Addidit illis Hoc quoque lenimen, quo ſolo flexit amantem.

Lenimentum, ti, ἄλκος, πραΰντης, idem quod mulcimentum, ſiue mitigatio: ut, Elleborum dare cum lenimento rhaphani. Plin. lib. 25. cap. 5.

Lenio, nis, niui, uel nii, nitum, [Mitigare, placare humiliare] ἡμερόω, πραΰνω, mulceo, placo, flecto. Sal. in Cati. In tali tempore tanta uis hominis magis leniunda, quàm exagitanda, uidebatur. Aliquando imminuere, leuare, mitigare. Ibidem: Nonnulli ficta & hæc & multa præterea exiſtimabant ab iis, qui Ciceronis inuidiam, quæ poſtea oborta eſt, leniri credebant atrocitate ſceleris, qui pœnas dederant, id eſt, imminui. Cic. Trebat. Tuam profectionem amore proſequar, reditum ſpe expectabo, abſentem memoria colam, omne deſiderium litteris mittendis accipiendiſq; leniam. Legitur & Lenibo, futurum antiquum. Prop. Lenibunt tacito uulnera noſtro ſono. Huius compoſitum eſt Delenio, καταπραΰνω, de quo uide ſuo loco.

Lenis, & hoc Lene, [Manſueto, facile, humile] πρᾶος, ἤπιος, πρᾶος, idem quod facilis, non iracundus, clemens, indulgens. Teren. in Hecy. Ego ſum animo leni natus, non poſſum aduerſari meis. Cic. pro Sexto Roſ. Amer. Veſtrum nemo eſt, quĩn intelligat populum Romanum, qui quondam in hoſtes leniſſimus exiſtimatur, hoc tempore domeſtica crudelitate laborare. Lene & aſperum ſunt contraria: ut uidere eſt apud Ciceronem lib. de Finib. 2. Lenes cibi & acres, apud Cælium lib. 2. cap. 21. opponuntur. Lene uinum, dicitur delicatum, non uehemens, aut aſperum, neque linguam, aut cerebrum, feriens. Terent. in Heaut. Pitiſſando modo mihi, Quid uini abſumſit: ſic hoc dicens, aſperum Pater hoc eſt, aliud lenius. Lene uenenum dicitur, quod mitem quodam modo, & uix ſenſibilem mortem inducit. Cice. ad Atti. lib. 2. Sed ita lenibus, uti uidebantur, uenenis, ut poſſe uiderentur ſine dolore interire. Lenis ſonus, id eſt, placidus. Cic. lib. 3. de Orato. Ille autem ſuperior leniore quodam ſono eſt uſus. Leniſſimus Auſter quoque à Cic. lib. 7. ad Attic. dicitur. id eſt, leniter ſpirans.

Lenitas, lenitatis, [Manſuetudine, facilità] πραότης, manſuetudo, facilitas. Cice. ad Attic. lib. 20. Patris autem lenitas amanda potius ab illo, quàm tam crudeliter negligenda. Lenitas guſtus, id eſt, ſuauitas contraria aſperitati. Plin. lib. 26. cap. 8. Differentia intelligitur lenitate guſtus.

Leniter, aduerbium, [Piaceuolmente, manſuetamente] πράως, ἠπίως, placide, non uehementer: ut. Leniter arridere. apud Ci. 1. de Fin. Leniter diſputare. apud eundem 4. Acad. Leniter agere. Liu. 7. Bell. Pun. Caſtigando, increpandoq́; & plus quàm leniter agendo. Legitur & lene in eadem ſignificatione, licet non æque uſitate. Marti. lib. 1. Tepida natabis lenè Congedi uada.

Lenitudo, inis, πραότης, idem quod lenitas, hoc eſt facilitas. Cice. 6. Verr. Verebar'ue eorum nimia lenitudine oppugnarer. Lenitudo orationis, id eſt, ſuauitas expers aſperitatis. Idem 5. Tuſcul. Lenitudo orationis, mollitudo corporis, ea ſi bona dicemus, quid erit in philoſophi grauitate?

Leno, onis, [Roffiano] μαστροπός, πορνοβοσκός, qui ſcortorum proſtitu

tione quæſtum facit:ita dictus ab alliciendo,quod adoleſcentulos alliciat:uel a lenitudo,quod leniendo animos adoleſcentium corrumpat.Ouid. libro.1.Amor.Eleg.10.Deuouet imperium tamen hæc lenonis auari.Priſcianus exiſtimat hoc nomen duobus generibus commune eſſe:quamuis habeat fœmininum Lena.

Lenocinor,aris,tertia ſyllaba cor.[*Roffianare*] μαστρωπεύω, προαγωγεύω,lenocinium facio. Per tranſlationem pro blandiri ponitur ſiue allicere,quod lenones facere ſolent. Cic.1.Verr.Tibi ſeruiet,tibi lenocinabitur,minus aliquanto contendet,quam poteſt. Interdum ſignificat gratiam conciliare.Plin.lib.2.Epiſt.Poteſt tamen fieri,ut quanquam in his difficultatibus,libro iſti nouitas lenocinetur.Budæus.

Lenocinium, cinii, [*Roffianeſmo*] μαστρωπεία, lenocinandi actus, hoc eſt,exercitium lenonis. Vlpian.l.palam.ff. de ritu nup.Lenocinium facere non minus eſt, quam corpore quæſtum exercere. Quid autem ſit Lenocinium facere,docet Vlp.l. athletas.ff.de his qui not.infam.Lenocinium facit(inquit)qui quæſtuaria mancipia habuerit,ſed & qui in liberis hunc quæſtum exercet. Cic.5.Verr. Pudorem & pudicitiam qui colit,poteſt animo æquo iſtius quotidiana adulteria,meretriciam diſciplinam, domeſticum lenociniũ uidere?Ponitur interdum pro delinimento,allectamento, illecebra,blanda aſſimulatione, θέλγητρον,Cic.pro L. Muræ. Verum lenocinium,inquit,à grege delicatæ iuuentutis, an orbis terrarum imperium à po.Ro.probas? Idem pro Sext. Et ſe uitiorum illecebris,& cupiditatum lenociniis dediderunt. Quandoque ſumitur pro exquiſitiore elegantia,κομψεία,κομμωτικὴ.Cic.2.de Natu.Deo. Perſpicuum eſt enim,quo compoſitiones unguentorum,quo ciborum conditiones,quo corporum lenocinia proceſſerint.

Lenonius,nia,um,[*Coſa da roffiano*] μαστρωπικὸς, quod ad lenonem pertinent.Plaut.in Menæc. Ab iis locis lenoniis.

Lens,lendis,fœm.gene.κονὶς,ἡ, ouum pediculorum, capillis adhærens: ex quo poſtea pediculi generantur.Plin.lib.29. cap.6. Lendes tolluntur adipe canino, uel anguibus in cibo ſumptis anguillarum modo.

Lens,lentis,[*Lenticchia,lente*] φακὸς, genus leguminis, folio uiciæ, tribus, quatuor'ue in ſiliqua granis, inter legumina minimis. Dicta autem putatur Lens,ab adiectiuo lenis, quod qui ea ueſcuntur,lenes ac moderati fiunt. Virg.1.Georg.Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis. Lentim pro Lentem in accuſatiuo frequens eſt apud Catonem,ut cap.35.Lentim in rudeto,& lubricoſo loco, qui herboſus non ſiet,ſerito.

Lente,aduerbium,lege Lentus.

Lenteo, lentes, [*Eſſere lento,molle,tenero*] γλισχραίνομαι, lentus ſum,tener, & mollis. Vnde apud Lucilium legitur,Lentet opus, pro eo quod eſt,lente procedit.

Lenteſco,teſcis,quod ſignificat lentum,ſeu tenerum,ac molle fieri. Colum.lib.11.cap.2. Quæ ſi natura minus lenta eſt, ante dies quindecim præcidenda, & purgata in ſtercore obruenda eſt, ut lenteſcat. Virg.lib.2.Georg.Sed piſcis in morem ad digitos lenteſcit habendo,id eſt,cohæret,ut exponit Seruius. Col.lib.2.ca.11. Cicera bubus erui loco freſa datur in Hiſpania Bætica,quæ quum ſuſpenſa mola diuiſa eſt, paulum aqua maceratur, dum lenteſcat. hoc eſt cohæreat,uel(ut ait Budæus) glutinoſa fiat. Curæ lenteſcunt tempore. Ouid.lib.2.de Arte aman. Sit mora tuta breuis,lenteſcunt tempore curæ.

Lenticula,æ,[*Lente picciola*] φακῆ,genus eſt leguminis, lenti ſimillimum,ſui tamen generis. Plin.lib.15.cap.11. Folia ſunt lenticulæ ſimillima:Græci φακῆν appellant, ut ex Theodori uerſione annotauit Hermolaus:cum lentem φακὸν nominent. Vnde tritum illud Græcorum prouerbium,ἐν τῇ φακῇ μύρον, ſic fere omnes uertunt.In lenticula unguentum. Quod quidem prouerbium in eos dici ſolet, qui nullo rerum diſcrimine, quas agunt, dicunt'ue, pari nixu cuncta moliuntur: quod genus homines Græci, χαυνοὺς καὶ ἀπειροκάλους appellant. Lenticula etiam genus uaſis eſt à figura leguminis dictum. Videturq́; id eſſe, quod Diſcus appellatur apud Dioſcorid.Plin.lib.18.cap.12.Duo lentis genera in Ægypto: alterum rotundius, nigriusq́;: alterum ſua figura: unde uario uſu tranſlatum eſt in lenticulas nomen. Videtur autem Lenticula fuiſſe uaſis unguentarii genus, in qua etiam ſignificatione à ſacrorum Bibliorum interprete uſurpatur. Ab huius item uaſis ſimilitudine, in gemmis quoque Lenticula appellatur,figura circa medium ſui lata,rotunda,& depreſſa.Plinius lib.37.cap.12.Figura oblonga maxime probatur: deinde quæ uocatur Lenticula: poſtea Clypeidos. Rurſus Lenticulæ, maculæ ſunt in corpore, quæ & Lentigines dici ſolent. Celſus lib.6.cap.5.Lenticulas tollunt galbanum & nitrum.

Lenticularis.& hoc lare, φακοειδὴς, adiectiuum à lenticula: ut Lenticularis forma,Apul.lib.2.Flor.

Lentiginosus,φακώδης,Plin.lib.20.cap.20.de Atriplice: Ac niſi mutata ſæpe aqua coquendum,ſtomacho contrarium eſſe,lentigines & papulas gignere.

Lentigo,pen.pro.ge.lentiginis,[*Lentigine*] φακὸς,macula ſubruſa, & nigra interdum,in facie,ad lentis ſimilitudinem.

Lentiscinus,lentiſcina,lentiſcinum,quod ex lentiſco factum eſt: ut,Oleum lentiſcinum.Plin.lib.23.cap.2.Tunc addito oleo lentiſcino illita,una nocte ruſat capillum.

Lentiscus,σχῖνος,arbor eſt in Chio præcipue naſcens(quanquam & in Italia,& in Narbonenſi Gallia prouenit) magnitudine roboris,ſorbi folio,terebinthi odore, acinis, dum matureſcunt, ruſis: ubi maturuerint, nigris: maſtichen exudans in modum gummi. Hæc arbor perpetuo uiret: terq́; in anno fructus profert. Quod & ipſum teſtatur Cicero de Diuinatione uerſibus ex uetuſto aliquo poeta adductis: Iam uero ſemper uiridis, ſemperq́; grauata Lentiſcus, triplici ſolita eſt grandeſcere fœtu:Ter fruges fundẽs: tria tempora monſtrat arandi. Dictam autem Lentiſcum putat Ruellius,quod liquore quodam lenteſcat. Sudat enim reſinam quam in Chio inſula Maſtichen uocant. Eius fructum Hippocrates,σχινίδα uocat:arborem autem σχῖνον. Ex arboris huius ligno præſtantiſſima fiunt dentiſcalpia.Mart.lib.14.Lentiſcum melius, ſed ſi tibi frondea cuſpis Defuerit,dentes penna leuare poteſt.

Lento,tas,[*Lentare*] χαυνόω,lentum reddo. Virg.li.3. Ante & Trinacria lentandus remus in unda. Vbi Seru.Lentandus:aut Lente tibi nauigandum eſt(nam totam Siciliam circuit) aut flectendus: unde Lentum uimen dicimus.i.flexibile.

Lentitudo,nis,Cic.Q.F.Nam illud non ſolum eſt grauitatis, ſed interdum etiam Lentitudinis.

Lentuli,λέντλοι,Romani quidam nobiliſſimi, ita cognominati à lente,ut Cicerones à Cicere.A quibus denominatiuum

Lentulitas,deflexit.Cic.lib.3.Epiſt.pro nobilitate Lentulorum. Vllam (inquit) Appietatem, aut Lentulitatem ualere apud me plus,quam ornamenta uirtutis,exiſtimas?

Lentus,lenta,lentum, [*Fleſſibile, tardo, uiſcoſo*] γλισχρὸς, proprie idem eſt quod tenax & uiſcoſus. Plau.Menæch. Quam lentum eſt, & uiſco ſimile?Nonnunquam idem quod molle,flexibile, & minime fragile.Virg.5.Ecloga.Lenta ſalix quantum pallenti cedit oliuæ. Sed tranſlatum ad animum, pro leni ac placido capitur, & æquanimi:ut,Vir patiens,& lentus,apud Cic.lib.2.de Orat. Interdum pro facili. Lucan.lib.11.Satyr.ut citat Nonius: L.Cotta ſenex Craſſi pater huius Paneti Magnus Trico fuit,nummarius ſoluere nulli Lẽtus.Interdum pro tardo,βραδὺς. Pli.epiſt.147.Ibat illa lento gradu, quaſi grauis uinculis. Interdum pro ſecuro & ocioſo. Virg.1.Eclog.Tu Tytire lentus in umbra, &c. Interdum pro remiſſo & frigido.Virg.1.Georg.Noctu lentus non deficit humor. Habet & alias ſignificationes, ut cum dicimus Lentum colorem,id eſt,fluentem,& facile euaneſcentem. Plin.lib.12.cap.5. Colos in quacunq; natione præfertur ruſus, & pinguiter lentus. Lentus ignis dicitur moderatus,non uſqueadeo caleſciens. Plin. lib.13.cap.4.Lentus ignis à palmis. Lentus tepor,remiſſus. Plin. libro 12.cap.19.Probatur caſia guſtu,quàm maxime feruens potius, quàm lento tepore leuiter mordens. Lenta uiuacitas, id eſt, longa,& tenax.Plin.lib.8.cap.27. Alioqui uiuacitatis adeo lentæ, ut electis interaneis diu pugnet. Hinc fit aduerbium Lente, βραδέως,id eſt, tarde,& cunctanter. Plin. epiſt.23. Ac tum quoq; lente,& cunctanter ueniunt, nec tamen permanent, ſed ante finem recedunt. Lente aliquid ferre,eſt illud patienter & æquo animo pati.Cic.2.de Orat.Neque enim eſt facile,perficere, ut iraſcatur ei,cui tu uelis,iudex,ſi tu ipſe id lente ferre uideare. Lente agere,eſt remiſſe,& ſegniter agere. Liuius 1. ab Vrb. Lente agere iis Tatius,Sabiniq́, uiſi ſunt Lente,ac faſtidioſe probare aliquem,eſt longo temporis tractu, & poſt diuturnam moroſamq́; tentationem aliquem probare. Cic.ad Attic.lib.2. Quem tibi ego non eſſem auſus mittere,niſi eum lente ac faſtidioſe probauiſſem.

Lentitia,tiæ,γλισχρότης,idemquod lentor,ſeu flexibilitas. Pli.lib. 16.cap.37.Aliæ uirgas ſequacis ad uincturas lentitiæ.

Lentitudo,inis,[*Tardezza*] βραδύτης,tarditas. Cic.ad Q.F.li.1. Nam illud non ſolum eſt grauitatis,ſed nonnunquam etiam lentitudinis. Idem 4.Tuſc.Eamq́;,quam lenitatem nos dicimus, uitioſo lentitudinis nomine appellant.

Lentor,toris,γλισχρότης,humor tenax, & glutinoſus, inquit Bud. Pli.lib.9.cap.35.de purpuris:Congregantur uerno tempore, mutuoq́; attritu lentorem cuiuſdam ceræ ſaliuant. Idem lib.13.ca.5. Fert folliculos emittentes animalia,lentoremq́; reſinoſum.

Lenulus,li,[*Roffianetto*] μαστρωπίον,diminutiuum à Leno. Plaut in Perſa.Ita ut occœpi dicere,lenule,de illa pugna.

Lenunculus,culi,[*Roffianello*] μαστρωπίσκιον,aliud diminutiuum à lenone,deductum. Plaut.in Pœn.Sic deriſorem ære militari tetigero lenunculum. Eſt & Lenunculus nauigium piſcatorium. Sal.lib. 3.hiſt.Indicit forte per noctem lenunculo piſcandum.

Leo,leonis,[*Leone*] λέων,animal ferox,& omnium animalium gene roſiſſimū,tum præcipue, quum colla armosq́; ueſtiunt iubæ quod ætate accedit.Leones,tantum ex feris clementia utūtur in ſuppli ces,proſtratis parcunt,coeunt auerſi, quemadmodum & lynces ca meli,elephanti,rhinocerotes & tigrides. Eorum animi index eſt cauda,ſicut equorum aures:uim ſummam in pectore habent,ſo ciati innoxii ſunt. Timent rotarum orbes circumactos,& currus inanes,& criſtas,cantusq́; gallinaceorum,ſed maxime ignes.Vide Plin.lib.8.cap. 16. A leo fit Leoninus, Leonina,Leoninum, λεόντειος,ut,Adeps leoninus,apud Plin.lib.24.cap.17. & Leonina ſpe cies,apud Var.lib.2.de Re ruſtic.cap.9.Eſt & leo marinus ex cran crorum genere,apud Pli.lib.32.ca.11.Item Leo , cæleſte ſignum apud eundum lib.17.cap.24.quem putant fuiſſe leonem Theume ſium ab Hercule occiſum , in cælum ab Ioue tranſlatum . Dictus eſt autem Theumeſius,à Theumeſo Bœotiæ monte.

Leo,es,leui, letum hodie in uſu non eſt: ex compoſitis tamen eius quæ ſunt deleo, & Releo,apparent eiuſdem ſignificationis fuiſſe cum uerbo Lino: quod etiam præteritum ab eo mutuo accepit. Horat.lib.1.Car.Græca quod ego ipſe teſta Conditum leui.

Leon,tis,Cic.in Tuſcu.

Leo, λέων, Byzantius philoſophus fuit, audi tor Platonis, qui Phil. Mac.Regi infeſta patria ſuæ arma inferēti occurrens,Dic,inquit, Philippe, quæ cauſſa te impellit ad oppugnanda noſtra mœnia? cumq́; Philippus reſpondiſſet,Amore patriæ illius eſſe impulſum ut ea potiretur,Atqui,inquit,muſico amantibus inſtrumento,non bellico opus eſt. Poſtea uero quum Philippus Byzantium diu fru ſtra obſediſſet , intelligens id Leonis opera fieri , ut illum apud ſuos in inuidiā uocaret,litteris eum apud ciues calumniatus eſt, proditorem patriæ appellans,ſæpiusq́; ſibi ab eo urbem uenalem eſſe oblatam, & potuiſſe iam urbe potiri, niſi turpe iudicaſſet ui ctoriam ſuffurari.His itaque litteris Leo apud ciues ſuos,in ſuſpi cionem adductus,quum domum ſuam arctiſſima cuſtodia obſer uari uideret,laqueo uitam finiuit.

Leochares, λεωχάρης, nobilis ſtatuarius fuit,unus ex iis,qui Mau ſoli regis Cariæ ſepulcrum cælauerunt : ut tradit Plinius libro 35.capite 5.

Leocorion , λεωκόριον , monumentum fuit ab Athenienſibus in medio Ceramico erectum. Nam quum Attica uniuerſa maxime fame laboraret , unumq́; hoc ab oraculis oſtenderetur reme- dium , ſi quis liberos ſuos immolaret,inuentus eſt Leos quidam Orphei filius,qui tres filias ſuas uirgines,Paſitheam,Teopen, & Eubulen tradidit immolandas. Cuius beneficii memores Athe- nienſes,monumentum in Ceramico erexerunt,quod Leocorion appellarunt.Auctor Suidas.

Leodamas, penultima correpta genit. Leodamantis , λεωδάμας, Thaſius Philoſophus fuit, cuius meminit Laertius in uita Archy- tæ Tarentini.

Leogoras, leogoræ, λεωγόρας,Andocidæ Rhetoris pater fuit, te- ſte Suida.

Leonatus,λεόννατος,uir nobilis fuit ex Macedoniæ ducibus,Philip pi ex materno genere conſanguineus, una cum Alexandro educa tus.De quo uide plura apud Suidam.

Leonides,λεωνίδης,Lacedæmoniorum rex fuit, ex genere Hera- clidarum,qui apud Thermopylas,quum anguſtias aduerſus Xer- xem tueretur,fortiſſime pugnans occubuit.Cuius cadauer Perſæ, abſciſſo capite è cruce ſuſpenderunt. Auctor Herod.li.7.Fuit præ terea Leonides quidam Alexandri Magni Pædagogus: qui quum diſcipulum uideret in pueritia ſine parſimonia thura aris ingeren tem,monuit illum,ut tuum demum, quū thuriferas regiones ſub egiſſet,illo modo ſupplicaret. Cuius rei memor Alexander Ara- bia iam potitus,miſit ei nauim thure onuſtam , exhortans eum,ut in deos parcus eſſe deſineret.Auctor Plin.lib.12.cap.14.

Leontice,λεοντική,herba eſt, quam Dioſcorides Cacaliam appel- lat,foliis grandibus & candidis,inter quæ ſemen dependent mi- nutis margaritis ſimile,cuius grana quindecim in oleo macerata, atque aduerſo capillo illita,porriginem tollunt. Vide Plin. li. 25. cap.11.Officinæ Carui agreſte appellant.

Leontios,λεόντιος, gemma, à Leoninæ pellis ſimilitudine nomi- nata,quemadmodum Pardalios , à ſimilitudine pellis pantheræ. Auctor Plin.li.ult. cap.11.Fuit præterea Leontinus quidam exi- mius ſtatuarius,qui Olympiæ fecit Stadiodromon Aſtylon,altaq́; opera,quæ commemorantur à Plin.lib.34.cap. 8.Fuit item Leon- tius quidam Tripolis Lydiæ Epiſcopus, ex Mœſia ortus,de quo ui de Suidam.

Leontiscus, λεοντίσκος, Mamertinus quidam Pycta fuit,ex argu- mento Acrocherſites cognominatus, tanto corporis robore, ut ſummis aduerſarium manibus arripiens non prius eum deſereret, quàm deficientem ſentiret.Suidas.

Leontopetalon,λεοντοπέταλον , herba eſt caulem emittens do- drantalem,plurimis aliis concauum & in cacumine ſemina parua duo aut tria,eaq́; in ſiliquis, ciceris modo: flores punicei coloris, anemonæ ſimiles: folia Braſſicæ,ſed papaueris diuiſura,radicibus nigris,rapæ ſimilibus.Naſcitur in aruis.Vide Plin.lib.27.cap.11. Vulgus a ſimilitudine pedis leonini Pedemleonis appellat.

Leontophonos,λεοντοφόνος,exiguum eſt animal, in iis tantum re- gionibus naſcens,in quibus gignuntur leones:quibus tam præſens eſt ueuenum,ut guſtato leontophono leo ſtatim moriatur:unde etiam animalculum hoc leontophoni nomen accepit.Auctor Plin. lib 8.cap.30.

Leontopodion,λεοντοπόδιον, herbula eſt duorum digitorum,fo- lio paruo,anguſto,digitorum trium,quatuor'ue longitudine, hir- ſuto,lanoſioreq́; ad radicem, & ſubcandido:in cacumine caulium capitula tanquam perforata , floribus nigris erumpentibus , ſe- men quod oculis uix poſſit deprehendi propter circundatam la- nuginem . Ruellius exiſtimat eam eſſe , quam uulgus Crucia- tam appellat.

Leopardus, [*Leopardo*] λεοπάρδαλις, animal ex pardo,& leæna- natum,iubis carens,nigris maculis leoninam pellem diſtinguenti bus.Naſcitur in Africa,ubi propter penuriam aquarum ad paucos amnes multitudo ferarum conuenit,ideo multiformes ibi anima- lium partus,mutuò ſeſe miſcentibus diuerſorum generum ani- malibus:Vnde ortum eſt prouerbium,Semper aliquid noui Afri- cam afferre.Vide Plin.lib.8.cap.19.

Leosthenes,pe.co.λεωσθένης,uiri Athenienſis nomen , qui quum ſponſus eſſet, & Lamiacum bellum concitaſſet,in prœlio interfe- ctus eſt. Ob cuius amorem ſponſa,Demotionis Areopagitarum principis filia ſe interfecit,ſicut Hieronymus contra Iouinianum teſtatur.Suidas. Leoſthenem tradit eo in prœlio, quod Athenien ſes aduerſus Macedonas commiſerunt, cum multa ſtrenue geſſiſ- ſet,lapidis ictu interiiſſe .

Lepiditas,tis.[*Piaceuolezza*] κομψότης.

Lepidium,λεπίδιον,herba eſt in cubitalem, eoq́; maiorem altitu- dinem aſſurgens, foliis lauri, ſed mollioribus, & maioribus,quæ trita ſinapi olent & piperis acrimoniam referunt. Vnde uulgus herbariorum Piperitim uocitat.Quidā etiam Rhaphanum, quod rhaphano ſilueſtri,quem Amoraciam alio nomine dicunt , plane ſimilis ſit.Lepidium autem ab effectu appellatur,quod τὰς λεπί- δας,hoc eſt,ſquammas & maculas faciei deleat,& repurget.

Lepadusa,uide Lopaduſa.

Lepidotes,λεπιδωτὴς, gemma, quæ ſquammas piſcium imitatur. Plin.lib.37.cap.10.

Lepidule,Plaut.in Pſeudo.Eam circunducam lepidule.

Lepidum,aduerbium pro lepide.Plaut.in Pœn. Lepidum eloquere. compoſitum Illepidus.Donatus Dicit Lepidum dici politum,ἀπὸ τῆς λεπίδος :id eſt,à lamina, ſiue ſquamma. Plin.lib.34. Excutiun- tur uelut milii ſquammæ,quas uocant Lepidas.

Lepidus,lepida,lepidum,penultima correpta,[*Piaceuole.gratioso*] λαμυρὸς,καλλιεπὴς,χαρίεις,in quo leporis eſt plurimū, quam uul- gus imperitum, Bonam gratiam uocat: & tam de homine,quàm de oratione,& aliis rebus dicitur.Teren.Andr. O lepidum caput. Plaut.in Mil.At quidem illuc ætatis qui ſit,non inuenies alterum Lepidiorem ad omnes res.Idem in Moſtel . Quin tu te exornas moribus lepidis,quum lepida tute es?

Lepide,id eſt,cum lepore,& ut uulgus loquitur,cum bona gratia. Cicero ad Attic.li.2.Nunc fit lepide illa ἰσχύειν radiorum.Plaut. in Perſa:Lepide hercle adiuuas,hoc eſt,elegantes, & opportune.

Lepista,ſtæ,uaſis aquarii genus,teſte Feſto,idem fortaſſis cum eo quod Ariſtophanes,λεπαςνίω uocat.Varr.lib.1.de Vita pop.Roma. ut citat Nonius,Lepiſtæ etiam nunc Sabinorum fanis pauperiori- bus pleriſque aut fictiles ſunt,aut æneæ.

Lepontii,populi ſunt Alpini,Salaſſis finitimi,ex comitatu Hercu- lis ibi relicti,quod membra haberent niue præuſta . Plinius libro 3.capite 20.

Lepor,oris,& Lepos,oris,[*Piaceuolezza,giocondità, humanità*] καλλιέπεια,χαριεντισμὸς,proprie eſt uenuſtas, urbanitasq́; ſermonis. Cic.7.Verr.Lepore,ac uenuſtate affluens.Idem 1. de Orato. Ma gnus in iocando lepos erat in homine.Lepor dicendi,eſt ornatus concinnitas,elegantia.Cic.5. Acad. Cuius primo non admodum probata ratio,quanquam floruit acumine ingenii,tum admirabili quodam lepore dicendi.&c.

Leporarium , rii , λαγωτροφεῖον , non tantum pro loco ubi lepo- res aluntur,ſed etiam pro omnibus ſeptis, uillæ affixis accipitur, quæ habent incluſa animalia quæ inibi paſcuntur.Gell.lib.2.cap. 20.Viuaria ueteres quandoque Leporaria dixere,in quibus om- nia clauderentur animalia. Varro de Re ruſtic.lib.3.cap.3. Lepo- raria te accipere uolo,non ea quæ tritaui noſtri dicebant,ubi ſoli lepores ſint,ſed omnia ſepta,affixa uillæ,quæ ſunt , & incluſa ha- bent animalia,quæ paſcuntur.Hæc antiquiores Roboraria etiam

appellari uoluerunt: à tabulis roboreis, quibus ſepta erant ante quam muro cingerentur.

Leporinvs,a,um,pe.pro.[*Cio che è di Lepore*]λαγῷος,quod eſt ex lepore:ut,Pes leporinus. Leporinus cinis, apud Plin.lib. 28.cap. 11.Leporinum lac,Varr.2.de Re ruſt.cap.11.

Lepra,æ,[*Lepra*]λέπρα,Galeno,cæteriſq; Græcis medicis,ſcabiei genus eſt,cutem deformi obducens cruſta, ab atra naſcens bile, corpusque uehementi pruritu infeſtans.In qua ſignificatione Lepræ uocabulo utuntur etiam Latini.Plin.lib.16. Lacryma uitium, ueluti gemma,lepras,& lichenas,& pſoras,nitro ante præparatas ſoluit.Auicenna uero,cæteriq; Arabicæ factionis, Lepræ uocabulum improprie uſurpant pro elephantiaſi,quod morbi genus ſuperiori multo eſt perincioſius : ut quod non ſolum cutem infeſtet, uerum etiam carnem ipſam uſque ad oſſa depaſcatur.

Leprivm,λέπρεον,Elidis oppidum,ad Alpheum fluuium : cuius incolæ dicuntur Lepriatæ.Vide Plin.lib.4.cap.5.& Ptolemæum lib. 3.cap.16.Eſt & alterum eiuſdem nominis oppidum in Arcadia cuius meminit Plin.lib.4.cap.6.& Cic.lib.6.epiſtol. ad Attic.

Lepte acra, λεπτὴ ἄκρα,Indiæ promontorium,alias Drepanum appelatum:de quo uide Plin.lib.6.cap.29.

Leptines,pe.pro.λεπτίνης,Athenienſis orator fuit non incelebris, qui quum liturgiarum onus ad paucos, eoſq; tenuioris fortunæ rediiſſe uideret,potẽtioribus fere omnibus immunitate donatis, tulit legem ut ſublato iure immunitatis, liturgiarum ſumptus ex æquo a ditioribus ſuppeditarentur. Quam legẽ oppugnat Demoſthenes ea Oratione,quam aduerſus Leptinem inſcripſit.

Leptis,(λέπτις,Ptolemæo)duarum urbium nomẽ eſt in Africa proprie dicta:quarum minor, quæ Sarrana dicitur,inter duas Syrtes eſt ſita:cuius meminit Silius lib.3.Tabraca, tum Tyrium uulgus, Sarranaq; Leptis.Hæc etiam Neapolis dicitur.Altera,quæ Maior Leptis dicitur,trans Syrtim minorem ſita eſt,ad Oeam oppidum. De hac Hieronymus, In Lepti (inquit)urbe ſemibarbara,& poſita in ſolitudine,moris eſt,ut nurus altera die ſocrum ollam mutuo poſtulet.Vtriuſque ciuitatis meminit Strabo lib.17.

Leptocarya,λεπτοκάρυα,Græco nomine dicuntur auellanæ , quæ & Ponticæ,& Heracleoticæ appellantur.

Lepton centavrivm,κενταύριον λεπτὸν,hoc eſt,Centauriũ minus, herba eſt,quam Latini Fel terræ uocant,propter ſummam amaritudinem.Galli uocant Exacum,eo quod potum omnia medicamenta mala per aluum exigat.Plura uide apud Plin.lib.25.cap.6.

Leptophyllon,λεπτόφυλλον,ſeptima tithymali ſpecies eſt, in petris naſcens:ita dicta à tenuitate foliorum. Alio nomine Dendroides,δενδροειδὴς,appellatur,eo quod ex omnibus tithymali generibus comoſiſſimum ſit. Vide Plin.lib.26. ca.9.

Leptorages,λεπτόραγες,uuæ quædam dicuntur, dulces quidem habentes acinos,ſed tenues tamen & minutos:cuiuſmodi ſunt,quas uuas Corinthiacas uulgo appellamus.Plin.lib. 14.cap.1.Eſt & illa naturæ laſciuia, ut prægrandibus adhereant pergulis, parui , mites,& ſuauitate certantes: Leptoragas has uocant. Hactenus Plinius.Dictæ autem ſunt Leptorages,ab acinorum tenuitate.Nam λεπτὸν exiguum eſt,& tenue, ῥᾶγες,autem à Græcis uuarum acini dicuntur.

Leptvm, ti,Cic.in Verrin.

Lepvs,oris,[*Lepore*]λαγὼς,animal ſatis notum,à celeritate dictum quaſi leuipes: ſiue(ut Var.putat l.3.de Re ruſt. ca.12.)ab eo quod Æoles antiquo uocabulo λέποριν uocabant, quem nos Leporem. Vide plura de hoc apud Gell.li.1.cap. 18.Virg.1.Geor.Auritoſq; ſequi lepores,tum figere damas.Per tranſlationem pro infami,impudico,ſiue pathico, accipitur : ſiue quod hoc animal poſteriore potiſſimum ſui parte, hoc eſt, lumbis,& clunibus,pulpamentum de ſe præbeat:ſiue puerorum amatores non ſecus illos ſectentur, uenenturq;,atque canes leporem:ſiue quod lepori utrunque ſexũ tradant ineſſe,ſicut & hyænæ.Teren. in Eunuch.Lepus tute es,& pulpamentum quæris: id eſt, quod in te habes (inquit Donatus) hoc quæris in altero.Lepus etiam piſcis eſt & lacertorum genere , inter marina uenena numeratus, præſertim in Indico Oceano, ubi uel ſolo tactu peſtilens,uomitum diſſolutionemq; ſtomachi protinus creat,in noſtro mari colore tantum lepori ſimilis:in Indis & magnitudine & pilo duriore.Hæc Plin.lib.9.cap.49.

Lepvscvlvs,li,[*Leprettino*]λαγίδιον,diminutiuum à Lepus.Cice.6. Verr.Si minus eiuſmodi quidpiam uenari potuerant,ita quidem certe pro lepuſculis capiebantur,patellæ,pateræ,thuribula, &c.

Lerina,inſula eſt prouinciæ Narbonenſi adiacens,è regione Antipolis.Plin. libro 3. capite 5.Cice.Tuſ.Hæc dextra lernam terram mactat.

Lerne,uel Lerna, λέρνη,lacus eſt in agro Argiuo , Herculis labore notiſſimus qui in eo Hydram Lernæam fertur interemiſſe, uicinæ omni regioni adeo infeſtam,ut locum fecerit prouerbio λέρνη κακῶν , hoc eſt , lerna malorum. Eſt & fluuius eiuſdem nominis per Praſias,in ſinum Argolicum illabens , teſte Strabone lib.7. Hinc Lernæus,a,um,λερναῖος, ut Palus Lernæa,Hydra Lernæa.

Lero,ronis,λήρων,inſula eſt in Gallia, Antipodi aduerſa, cuius meminit Plin.lib.3 .cap.5.

Leros,λέρος,inſula eſt Cariæ adiacens,in mari Icario , una Sporadum:quæ & Leria dicitur,teſte Strab.lib.10.Inſulani Lerii,λέριοι, dicuntur, qui olim corruptiſſimis moribus fuiſſe perhibentur. Hinc eſt illud,quod Phocylidæ nomine circunfertur λέριοι κακοὶ οὐχ ὁ μὲν ὃς δ' οὔ. πάντες, πλὴν Πατροκλέους· καὶ Πατροκλῆς λέριος , hoc eſt,Lerii mali,non unus quidem,alter uero minime:Sed uniuerſi excepto Patrocle.Etenim Patrocles Lerius.

Lertosa,λερτῶσα,Ileraconum oppidum in Hiſpania Tarraconenſi.Ptolemæus lib.2.cap.6.

Lesbivs,bia,um,λέσβιος,ut Lesbium uinum,apud Gell.lib.13.ca. 5.& Lesbous,a,um,pe.prod.Horat. li.1.Carm. Lesboum refugit tendere barbiton.

Lesbides,pe.cor.dicuntur mulieres ex Lesbo.Sappho apud Oui. in epiſt.Lesbides infamem quæ me feciſtis amatæ, Deſinite ad citharas turba uenire meas.

Lesbos, λέσβος,inſula in Ægæo , Æolicarum urbium metropolis quæ,olim uniuerſæ Troadis imperium obtinuit. Ambitus eius ſtadiorum centum ſupra mille,a Borea in Auſtrum protenſa,quinquaginta, & ſexaginta ſtadia longitudinis habens: feraci in agro,& multa materia ad claſſes conficiẽdas idonea. Vrbes in ea fuere memoratu dignæ,Mitylenæ, à qua nunc tota inſula Mitylene uocatur,& Pyrrha in occidentali littore ſita.Fuit & Ereſſos,& Antiſſa cum portu, & Metymna. Dicta Lesbos ab urbis nomine,quæ in ea potentiſſima fuit: ſiue à Lesbo Iapeti filio,qui in eam inſulam nauigauit. Ex hac Pittacus unus ex ſeptem Græciæ ſapientibus, item Alcæus,Sappho,Teophraſtus philoſophus,& alii uiri ſcientia clariſſimi orti fuere.

Lessvs,us,[*Pianto*]θρῆνος,lugubris eiulatio.Ci.2.de Legib.Mulieres genas ne radunto: ne'ue leſſum funeris ergo habento. His enim uerbis ſignificatur lamentationem lugubrem in funeribus prohiberi.

Lestori, populi Indiæ extra Gangem.qui feri, & ſilueſtres eſſe dicuntur,& in ſpecubus habitare, & coruis albis & pſittacis abundare.Meminit horum Ptolemæus lib.7.cap.2. Hodie regnum Pego dicitur.

Lestrygones,ſiue potius Læſtrygones cum diphthongo in prima ſyllaba,λαιστρύγονες,populi fuerunt Italiæ totius immaniſſimi, agrum Formianum non procul a Caieta incolentes,humanaq; carne ueſcentes. Dicti Læſtrygones,ἀπὸ τῆς λῃστείας,hoc eſt,a latrocinio. Verum de his copioſius egimus ſupra ſuo loco.

Lethaevs,ληθαῖος, fluuius Aſiæ , ortum habens à Pactio Epheſiorum monte,& circa Magneſiam urbem in Mæandrum influens. Auctor.Strabo li.14.Eſt & Lethæus alius in Creta inſula,non procul a Gortyne:teſte eodem Strabone lib.10. Sunt & alii eiuſdem nominis fluuii,qui recenſentur ab eodem Strab.lib.14.

Lethalis,& hoc lethale,[*Mortifero,mortale*] θανάσιμος , καίριος, mortiferum.Hinc fit Lethaliter aduerbium. Plin. lib. 11.cap.37. Oues quidem lethaliter circum renes concreto pingui.

Lethargia etiam pro Lethargo ponitur. Plinius lib.24.cap.9.Semen inſtillatur in oleo decoctum capiti,in lethargia,& phreneſi. Dicitur autem Lethargus (ut quidam putant ἀπὸ τῆς λήθης,hoc eſt,ab obliuione. Nam in eo morbo accidit obliuio omnium rerũ à pituita frigidiore,humidioreq; cerebrum refrigerante,& madefaciente,& præcipue poſteriores uentriculos cerebri occupante,in quibus quidam memoriæ ſedem eſſe uolunt, quanquam ueriſimilius eſt eam per totum cerebrum eſſe diffuſam.

Lethargicvs,lethargica,lethargicum, ληθαργικὸς , qui lethargum patitur,Hora.2.Sermon.Satyra tertia,lethargicus hic quum fit pugil,& medicum urget.Ponitur etiam adiectiue:ut Lethargicus morbus.Plinius.li.24.Grauedinem enim morbumq; lethargicum patitur.

Lethargvs,lethargi,λήθαργος,eſt torpor,& inexpugnabilis pene ſomni neceſſitatis, cum alienatione mentis:ut inquit Celſus lib. 3.ca.20.Plinius lib.20.cap.21.Præterea inſaniam facere, & lethargos,& iocinoris uitia,&c.Quidam Latine Veternum dici putant: quamuis Plin.in Raphani medicinis Veternum à Lethargo diuiſiſſe uideatur. Locum eundem in corpore occupat,quem Phrenitis,nimirum cerebrum,materiam uero habet contrariam.Gignitur enim ex abundantia pituitæ,quum Phrenitis ex flaua bile aduſta naſcatur.

Lethaevs,thæa thæum,ληθαῖος,Virg. 6.Æneid. Lethæumq;, domos placida qui prænatat amnem.Oui. 1. Triſt.Eleg.7.Cunctaue lethæi merſa feruntur aquis:

Lethe,lethes,λήθη,nomen fluuii, quẽ apud inferos eſſe Poetæ tradiderunt,cuius latices ſi quis guſtaſſet,omnium præteritarum re

rum

rum obliuiſci uoluerunt. Idcirco, ἀπὸ τῆς λήθης, id eſt, ab obliuione nomen habet. Datus eſt hinc fabulæ locus, quia morientibus omnium rerum obliuio ſurrepit. Conſtat autem hunc amnem in Aphrica circa extremum Syrtium cornu, Berenicem urbem alluere: ſed ea apud omnes fama eſt, hunc fluuium ab inferis ad ea loca in undatione prorumpere. Lucan. lib. 8. Quam iuxta Lethes tacitus perlabitur amnis, Infernis (ut fama) trahens obliuia uenis.

Letho, as, [*Dare la morte, uccidere*] θανατόω, morte afficio. Vnde Lethata corpora legimus: hoc eſt, morte mulctata, & intercempta. Oui. 3. Metamorph. de Cadmi ſociis, a ſerpente interemptis. Vt nemus intrauit, lethataq; corpora uidit, Victoremq; ſupra ſpatioſi corporis hoſtem, &c.

Lethum, thi, [*Morte*] μοῖρα, θάνατος, pro morte. Vir. 12. Æn. An fratris miſeri lethum ut crudele uideres? De etymo, & ſcriptura huius dictionis, diuerſi diuerſa ſentiunt. Priſcianus putat ab antiquo uerbo Leo deriuari, quod ueteres uſurpauerunt pro deleo: unde etiam ſine aſpiratione ſcribendum putat. Apuleius à Luo deducit, & per œ in priore ſyllaba ſcribi præcipit. Alii per antiphraſin dictum putant ab adiectiuo Lœtus, quod minime ſit lætum, ſed omnium rerum triſtiſſimum. Veriſſima tamen uidetur Varronis, & Feſti opinio, qui ἀπὸ τῆς λήθης, hoc eſt, ab obliuione dictum putāt, eo quod per mortem omniū rerum obrepat obliuio. Vnde etiam poetæ Lethen fluuium apud inferos eſſe finxerunt, quo guſtato nos omnium rerum protinus obliuiſci uoluerunt. Rectius itaque facturi uidemur, ſi Lethum per aſpirationem ſcripſerimus.

Lethifer, a, um, [*Che da morte, mortifero*] θανατηφόρος, quod mortem infert Virg. 10. Æn. Quis tela, ſagittæ Corytiq; leues humeris & lethifer arcus. Annus lethifer, Vig. 3. Æn. Anguis lethifer, Statius 5. Thebaid. Cic. quod ſi eſſet aliquod lethiferum.

Levamen, inis, [*Alleuiamento, alleggiamento*] κουφισμός, quod leuat, & minuit, aut tolerabilius malum aliquod facit. Virg. 3. Æn. Heu, genitorem omni curæ, caſusq; leuamen Amitto Anchiſen.

Levamentum, ti, idem quod leuamen. Cic. 5. de Fin. Nos autem non ſolum beatæ uitæ iſtam oblectationem uidemus, ſed etiam leuamentum miſeriarum.

Levana, uocabatur Dea, quæ pueris præerat de terra leuandis: ut inquit Auguſtinus.

Levasso, is, Cic. de Sen. Siquid ego adiuto curam'ue leuaſſo.

Levatio, lege Leuo, as,

Leucacantha, λευκάκανθα, herba eſt in cacumine, aculeum habens, radice cyperi, quæ commanducata dentium dolores ſedat. Alio nomine Rhamnus dicitur. Dioſc. lib. 3. cap. 21. Plinius libro 22. cap. 16.

Leucacathes, chatæ, λευκαχάτης, maſc. gen. gemma candida ex genere Acatharum. Plin. lib 37. cap. 10.

Leucanthemis, λευκάνθεμις, herba eſt, quæ & Anthemis, & Leucanthemum a nonnullis uocatur, ab aliis etiam Chamæmelon, eo quod mali odorem habeat. Vide plura de hac herba apud Plin. lib. 22. cap. 21. Officinæ hodie Chamomillam uocant.

Leucaethiopes, λευκαιθίοπες, teſte Pli. lib. 5. cap. 7. populi ſunt interioris Lybiæ, qui ſupra Gætulos Meridiem uerſus primi occurrunt, Lybiæ ægyptiis proximi.

Leucadia, λευκαδία, peninſula fuit contra ſinum Ambracium, opera accolarum à continenti abſciſſa, arenæq; accumulatione rurſus continenti reddita, ut tradit Pompon. Mela lib. 2. Hæc etiam Neris appellata fuit. Plin. lib. 4. cap. 1. Deinde Leucadia ipſa peninſula, quondam Neritis appellata opera accolarum abſciſſa à continente ac reddita, uentorum flatu congeriem arenæ accumulantium: qui locus uocatur Dioryctos.

Leucargillon, λευκαργίλλιον, argillæ candidæ, genus, quo in agro Magarico utuntur, in humida duntaxat, frigidaq; terra prouenìens. Vide Plin. lib. 17. cap. 17.

Leucas, cadis, λευκάς, oppidum eſt in Leucadia peninſula, olim Neritum appellatum, teſte Pli. lib. 4. cap. 1. Quinetiam Strabo totam peninſulam, ſiue (ut ipſe appellat) inſulam (aliquando enim humano opere à continenti fuit abſciſſa, & rurſus arenæ alluuione eidē annexa) Leucadem appellat, eodem quo oppidum nomine. Leucadem (inquit libro decimo) in inſulæ formam redegerunt, & in eū locum tranſportato Nerito, qui quondam fuerat iſthmus, nunc uero fretum, & euripus eſt, ponte iugabilis, mutato nomine dixerunt. Leucatem, ſumpto (ut reor) à Leucate uocabulo.

Leucadius, a, um, quod eſt ex Leucade inſula. Ouid. in Epiſto. Sapphus: Tu quoque mollis Amor pennas ſuppone cadenti, Ne ſim Leucadiæ mortua crimen aquæ.

Leucaspis, λεύκασπις, unus ex comitibus Æneæ, natione Lycius, una cum Oronte in Tyrrheno mari tempeſtate ſubmerſus. Virg. 6. Æn. Cernit ibi mæſtos, & mortis honore carentes Leucaſpim, & Lyciæ ductorem claſſis Orontem.

Leucates, æ, pen. pro. λευκάτης, promontorium eſt Acarnaniæ, ad ſinum Ambracium, Appollinis templo nobile, à petræ candore nomen habens. Virg. 3. Æn. Mox & Leucatæ nimboſa cacumina montis, Et formidatus nautis aperitur Apollo.

Leuce, λευκή, paruum oppidum in finibus Ioniæ, & Æolidis, non longe à Smyrna olim inſula. Auctor Plinius lib. 5. ca. 29. Eſt præterea Leuce parua inſula Pōti, Boriſthenis amnis oſtio obiecta, quæ quod Achilles, in ea ſepultus fuerit, etiam uocatur Achillea, ab aliquibus etiam Macaron appellata. Auctor Pli. li. 4. c. 13. Aliud item huius nominis oppidū in Italia, ſtadius quingentis à Terento diſtans. Lucan. libro 5. Secretaque littora Leuce. Sunt item Leucæ, inſulæ quinque, Leſbo adiecentes, quarum meminit. Plin. lib. 6. cap. 32.

Leuce, λευκή, à Græcis appellatur, quam Latini Populum albam appellant. Galli a tremula frondium mobilitate Trambulam nominant. Vide infra in dictione Populus. Eſt item Leuce herba mercuriali ſimillima, niſi quod per medium folium linea alba tranſcurrat: unde & Meſoleucon appellarunt. Auctor Plin. lib. 27. ca. 11. Eſt item Leuce morbi genus, quod Latini Vitiliginem albam appellant.

Leuci, populi inter Belgas, Mediomatricibus finitimi, iaculandi olim peritiſſimi, iidem (ut putabatur) cum iis, quos hodie Luxemburgenſe uocamus, Lucanus libro primo. Optimos excuſſo Leucus. Rhemusq; lacerto.

Leucippus, λεύκιππος, Philoſophus fuit Eleates, ſiue ut aliis placet, Abderites, Zenonis auditor, qui uniuerſum quidem infinitum eſſe dixit, eiusq; partes Plenum eſſe & inane, omniaq; fieri ex atomis ſibi inuicem implicatis. Reliqua uide apud Laertium. Meminit huius & Cic. 4. Tuſc.

Leucochrysus, λευκόχρυσος, gemma eſt hyacintorum genere, inter auri colorem uena candida interueniente. Auctor Plin. lib. 37. capite 9.

Leucogaea, gemma eſt tota candida, quæ & Galactites, & Leucographia appellatur, lactis ſucco & ſapore notabilis. Plin. lib. 37. cap. 10.

Leucogei, colles ſunt in agro Campano, inter Neapolim & Puteolos, in quibus ſulphur præſtantiſſimum effodiebatur, & cretæ genus optimum, quod alicæ admiſtum, candorem ſimul afferebat & teneritatem. Fontes quoque ex his collibus erumpebant, ulneribus medicinam, dentibusq; firmitatem afferentes. Vide Plin. lib. 18. cap. 11. & lib. 31. cap. 2. & lib. 35. cap. 15.

Leucographis, idis, λευκογραφίς, herba quædam utilis ſanguinem excreantibus. Plin. lib. 27. cap. 11.

Leucoion, [*Viola garofano*] λευκόϊον, Dioſcoridi licet pro ratione etymi uiolam albam uideatur ſignificare, tamen & pro lutea & purpurea ſolet uſurpari. Neque tamen eſt quòd Leucoii nomine, eum intelligas florem, quem ἴον Græci, Latini uiolam proprie appellant: ſed quem uulgus ab odoris ſimilitudine Caryophyllon nominat, ſiue is albus ſit, ſiue luteus, ſiue purpureus. Vnde Leucoion album dixit. Colum. lib. 11. innuens nimirum etiam aliorum colorum eſſe leucoia.

Leucola, apud Pli. lib. 5. ca. 27. Promontorium Pamphyliæ, Lyciæ conterminæ. Eſt & inſula prope Cyprum, & quidem in mari Lycio. Strabo quoq; portum in Cypro uocari tradit Leucola.

Leucoma, pe. pr. huius leucomalis, λεύκωμα, album dicitur, hoc eſt, tabula illa, in qua iudicum deſcripta erant nomina, & in qua ſingulorum annorum acta litteris mandabantur à Pontifice maximo. Pictatium alias dicitur, & Matrix. Hermolaus. Accipitur etiam Leucoma λεύκωμα, pro albugine oculorum, & albo oui, quod ui tellum ambit.

Leucomaenides, λευκομαινίδες, piſciculi exigui, qui & βόακες appellantur, ut ex Speuſippo annotauit Hermolaus.

Leucon, is, λεύκων, rex Ponti, à fratre Oxylocho necatus, quòd cum eius uxore adulterii & inceſtus conſuetudinem haberet. Ouid. in Ibin. Aut pia te cæſo, dicatur adultera. ſicut Qua cecidit Leucon uindice, dicta pia eſt. Eſt item Leucon, λευκών, genus quoddam ardeolarum, à candore ita dictum, de quo Plin. lib. 10. cap. 60.

Leucoparyphos, λευκοπάρυφος, candidis ueſtibus indutus, nulloq; precioſo ſucco inebriatus. Eſt enim παρυφὴ, ueſtiū cōtextus. Vnde tritum eſt apud Græcos prouerb. ἔξωθεν λευκοπάρυφος, ἔσω τὰ δ' ἔνδον ὁλοπόρφυρος. In eos dici ſolitum qui in ueſtium quidē ſumptu frugi ſunt, animi uero luxu diffluūt. Vide Cæl. Rhod. li. 16. c. 7.

Leucopetalos, λευκοπέταλος, gemma, quæ candorem niuis auro diſtinguit. Plin. lib. 37. cap. 10.

Leucopetra, λευκοπέτρα, promontorium è regione Siciliæ in agro Rhegino, à cādore nomen habens. Ci. 1. Phil. Cum autem me ex Sicilia ad Leucopetram, (quod eſt promontorium agri Rhegini) uenti detuliſſent, ab eo loco conſcendi ut tranſmitterem.

Leucophaeatus, qui eſt leucophæo colore indutus: cuiuſmodi ſunt Franciſcani. Martial. lib. 1. Amator ille triſtium lacernarum,

Et bæticatus, atque leucophæatus. Sunt & medicamenta certi generis hoc nomine:quaſi ſubfuſca,ſiue ſubcandida.

Levcophaevs,cũ diphthon. [*Foſco,quaſi nero*] λευκόφαιος,color na tiuus ex albo & fuſco mixtus. Nam λευκὸν, album dicunt Græci, & φαιὸν,fuſcum,hoc eſt, ſubnigrum. Plin. lib. 32. cap. 10. Iecur rubetæ,uel cor adalligatur in panno leucophæo,& quartanis prodeſt. Vitruuius de his coloribus ſcribẽs.Fontes,inquit, & flumina ſunt, quorum potu pecora,quãuis alba ſint,aliis locis procreant uellera leucophæa,aliis locis pulla,aliis coracino colore. Nos colorem Cineritium uocamus,uulgus noſtrum Gryſeum appellat.

Levcophlegmatia,λευκοφλεγματία,ſpecies eſt hydropis,qua aqua ſubtercutẽ inæqualiter collecta,alibi aliter exuberat. Alio nomine Hypoſarcha,ὑποσάρκα,appellant. Vide Celſum lib.3.cap.21.

Levcophorvm,λευκοφόρον, glutinum, quo aurum ligno inducitur. Fit ex ſinopidis Ponticæ ſelibra, ſilis lucidi libris decem,& melini Græcienſis libris duabus,miſtis, & per dies duodecim una tritis.Plin.libro.35.cap.6.

Levcophtalmos,λευκόφθαλμος,gemma quæ candidam,nigramq́; oculi ſpeciem continet,aliàs,rutila.Plin.lib.37.cap.10.

Levcopolis,λευκόπολις,oppidum Aſiæ in ſinu Doridis, apud Plin. lib. 5.cap.29.

Levcopygi,λευκόπυγοι,molles & effeminati,quaſi candidis natibus qui ſcilicet nates habent depilatas. Quibus opponuntur Melampygi,hoc eſt,fortes & uiriles,quibus nates pilis nigricant.

Levcosia,λευκωσία, inſula contra Pæſtanum ſinum, in mari Tyrrhæno Lucaniæ adiacens(ut Strabo lib.6.refert)paruum ad continentem habens curſum dicta Leucoſia,ab una Sirenum,quæ hoc in loco periit,quum ſpreta ab Vlyſſe,in profundum ſeſe abieciſſet.Feſtus ab Æneæ conſobrino, loco datum nomen exiſtimat. Quin & Samothracia Leucoſia,prius eſt appellata,ut inquit Ariſtoteles de Repub.

Levcostictos,λευκόστικτος,marmoris porphyritici genus, candidis interuenientibus punctis.

Levcosyria,λευκοσυρία, prius dicebatur, quæ nunc Cappadocia. Strabo lib.12.

Levcothea,[*Aurora*] λευκοθέα,quam & Matutã Latini uocauerũt, eadem eſt cũ Aurora:Leucothea dicta quaſi alba Dea. Cic. 1.Tuſ. Quid Ino Cadmi filia,non'ne Leucothea nominata à Græcis,Matuta habetur à noſtris? De hac uide plura ſupra in dictione Ino.

Levcothoe,pen.cor.λευκοθόη, Orcami regis Babyloniorum filia fuit ex Eurynome, quam à Phœbo grauidam factam cum pater uiuam defoderet, Phœbi miſeratione mutata eſt in arborem turiferam. Vide Ouid.lib.4.Metam.

Levcrocvta, Æthiopica fera eſt perniciſſima, humanas imitans uoces,Aſini feri magitudine, cruribus ceruinis, collo,cauda,pectore leonis,capite melium,biſcula ungula,ore ad aures uſque reſciſſo,dentium locis oſſe perpetuo. Auctor Plin.lib.8.cap.21.

Levctra,rum,λεῦκτρα,τά,uicus eſt in Bœotia iuxta Theſpias, circa quem Epaminundas Thebanus Lacedæmonios uicit,adeoq́; attriuit,ut poſtea imperium nequiuerint reparare.Cic.Tuſcu.Priuſq́; Bœotia Leuctra tollerentur.

Levctricvs,a,um, ut, Leuctrica pugna, Leuctrica monumenta. Item Leuctricæ puellæ, id eſt,Gippo & Miletia, ſiue(ut aliis placet)Theano,& Euexippe,Scedaſi filiæ,quæ à Lacedæmoniis quibuſdam hoſpitibus uim paſſæ, doloris impatientia ſibi necem intulerunt,eoque in campo ſepultæ ſunt,in quo poſtea commiſſa eſt ea pugna,qua Lacedæmoniorum opes conciderunt. De his ſic ſcribit Hieronymus contra Iouinia.Quo ore laudandæ ſunt Scedaſi filiæ in Leuctris Bœotiæ, quas traditum eſt abſente patre duos iuuenes prætereuntes iure hoſpitii ſuſcepiſſe, qui multum indulgentes uino,uim per noctem intulere uirginibus:quæ amiſſa pudicitia, nolentes ſuperuiuere, mutuis conciderunt uulneribus?Plutarchus tamen in Narrationibus amatoriis, ab ipſis hoſpitibus puellas poſt ſtuprum occiſas ait,& in puteum coniectas:cadaueraque earum à Scedaſo canis iudicio fuiſſe inuenta.

Leve,[*Leggiero,lieue,ſenza peſo*] ἐλαφρὸς,κοῦφος,ἀβαρὴς, ſignificat id quod eſt ſine pondere:unde Leuis ſtipula.Virg.lib.12.Corytióq́; leues humeris, & letifer arcus. Leue illuc proprie dicitur eſſe, quod facilius ſurſum attollitur,quàm deorſum tendat:ut ignis. Leue etiam dicitur, quod licet non prorſus ſine pondere ſit,parum tamen habet ponderis:ut,Leuis armatura.Cice. 10.Phil.Noſtræ ſunt legiones,noſtra leuis armatura, noſtri equitatus, &c. Leuis armaturæ milites,ſunt pedites expediti,nõ magno armorum pondere onerati. Eadem quoque ratione. Leuis armaturæ equites dicuntur.Et à Cic.2.de Diui.Leuis armaturæ excurſio in oratione, elegãter dicitur pro prima argumentorum leuiorũ textura. Sed hæc inquit,fuerit nobis tanquam leuis armaturæ,prima orationis curſio,nunc cominus agamus,experiamurq́;,ſi poſſimus cornua commouere diſputationis tuæ.Transfertur etiam ad animũ.Vnde Leues homines,uocantur inconſtantes,εὐβάβαστοι,qui facile opinionẽ mutant,uiles, & nullo honore digni:quemadmodũ econtrario Graues,dicimus conſtantes,ſeueros,prudentes.Plau.in Menæch. Quid ais homo leuior,quam pluma?Hinc leuis auctor,à Liu. li.5. ab Vrb.dicitur,cui nulla ſit adhibenda fides:Sed,inquit,auctorem leuem,nec ſatis fidum ſuper tanta re eſſe patres rati.Et à Ter.in Hecy. ea dicuntur Leuia quæ uana ſunt,& nullius aut certe parui momenti:Leuia, inquit,hæc ſunt,quæ tu pergrauia eſſe In animũ induxti tuum.Et Cice.ad Att. lib.4.quod indiligenter agitur, Leui brachio agi, dixit: Conſules,inquit,qui illud leui brachio egiſſent,rem ad Senatum detulerunt. Leuis quandoque accipitur pro paruo:ut, Leuis dolor.Cic.1.de Finib.Quod mors ſenſu careat,dolor in longinquitate leuis,in grauitate breuis ſoleat eſſe. Plaut.in Pœn.Verum ita ſunt omnes iſti noſtri diuites:Si quid benefacias, leuior pluma eſt gratia,hoc eſt,nullam aut paruam habent gratiã. Plin.lib.11.cap.53.Mortem illico affert leui actu. Leui admodum uomere ſauciare ſummam partem terræ,dixit Colum.lib.2.ca.2. Pro eo quod eſt,leuiter terram arare. Leuis eſſe ſententiæ,dicuntur ii,qui ſententiam,ſiue propoſitum ſæpe mutant.Teren.in Hecyr.Itidem mulieres illæ ſunt ferme,ut pueri,leui ſententia. Leue interdũ pro inefficaci ponitur:ut cum dicitur Leue nomẽ. Cicer.pro Roſc. Amer.Sin eos,quos,qui Leuiore nomine appellãt, percuſſores appellant, Cic.de Orat.Homo leuiter eruditus.

Leviter,Sueto. de Clar. Gram. Functuſque militia,ſtudia repetiit, quæ iam inde à puero non leuiter attigerat.i.non paruo tempore litteris operam dederat,aut non indiligenter à pueritia attigerat & multo plus quàm à limine ſalutauerat. Aliquando ponitur pro breuiter. Cice. in Cato.Tamen ut leuiſſime dicam,&c.Idem pro Roſc.Amer. Non omnia dicam,& leuiter unumquodque tangam hoc eſt,obiter,& quod dicitur,in tranſcurſu.Idem pro eodẽ: Sed in animo eſt:quemadmodum ante dixi: leuiter tranſire,ac tãtummodo perſtringere unamquamq; rem. hoc eſt,ſuccincte, & breuiter tractare.Dicitur etiam pulchre eadem in ſignificatione, Leuiter in tranſitu attingere aliquid: ut apud Quinct.lib.7.cap.4.Ponitur aliquando pro parum,& pro eius diminutiuo ſecundo paululũ,ſiue admodum parum.Plau.in Pœnul.Et quanquã bene uolumus leuiter lenonibus.Cic.lib.2.de Orato. Leuiter eruditus homo.i.parum, & uix mediocriter. Aliquando ponitur pro facile, patienter,ſiue æquo animo.Ci.de Prouin. conſula.Atque hoc uelim probare omnibus.P.C.ſed leuiſſime feram,ſi forte his minus probare,qui inimicũ meũ repugnante ueſtra auctoritate texerũt. Idem ad Atti.Id grauiter equidẽ,ſed aliquando leuius ferebam.

Levicvlvs,la,lum,Ci.in Tuſ.Leuiculus ſane noſter Demoſthenes.

Levi,nomen patriarchæ: à quo Leuita,ſeu Leuites,λευίτης, penul. pr.pro eo qui eſt de tribu Leui. Hiero.Exod.Aron frater tuus Leuites,ſcio quòd eloquens ſit.

Leviticvs,ca,cum,λευιτικὸς, poſſeſſiuum.

Levithan,uox eſt Hebraica,qua Iudei magnum draconem ſignificant. De hoc uide Interpretationes dictionum Hebraicarum.

Levicvlvs,a,um,[*Leggieretto*] ὑποκοῦφος, diminutiuum à Leuis. Cicer. Tuſc.lib.5. Leuiculus ſane noſter Demoſthenes, qui illo ſuſurro delectari ſe dicebat, aquam ferentis mulierculæ, ut mos in Græcia eſt.

Levidensa,auctore Seruio,uile genus ueſtis: ſic dictam, quoniam filo admodum raro eſſet textum. Cice. Dolabellæ.Sed ego hoſpiti ueteri & amico munuſculum mittere uolui leuidenſæ, craſſo filo,cuiuſmodi eſſe ſolent ipſius munera. Ibi Cicero parum elaboratam,atque expolitam orationem ſuam pro Deiotaro quam Dolabellæ requirenti mittebat, uocat prouerbiali figura Munus leuidenſæ: hoc eſt, munus uile, & minimi precii, cuiuſmodi ſolent eſſe regis Deiotari munera. Quondam inter hoſpitum xenia ueſtes in primis erant. Vide Eraſ.Chiliades.

Levifidvs,a,um,pe.co.[*Che non ha ferma fe*] ἄπιστος,ἄπιστος,qui facile fidem uiolat.Plaut.in Perſa.Omnes ſunt lenæ leuifidæ.

Levipes,p.c.huius leuipedis,omnis generis,[*Che ha i piedi ueloci*] ἀερσίπους,celer,& pedibus leuis.Var.3.de Re ruſt.ca.12.Ælius putabat ab eo dictũ leporẽ à celeritudine,ꝙ leuipes eẽt.Cic.in Ara.

Levir,leuiri pe.genitiui cor.[*Cognato*] δαήρ,affinitatis nomen,quo ſignificatur frater uxoris,uel mariti.

Levisomnvs,a,um,[*Che ha il ſonno ſottile*] quod leui ſomno eſt:elegans canum epitheton, qui leui ſomno premuntur.Lucre. lib.5. Et leuiſomna canum fido cum pectore corda.

Levitas,tatis,ἐλαφρότης,κουφότης, quæ modo dicitur de re non ponderoſa.Plin.lib.12.c.12. Sincerũ quidem deprehenditur leuitate.

Modò de uitio grauitati & conſtantiæ contrario,ἀστασία. Cice. Quũ in Antonio genus quoddam ſordidiſſimũ uitæ demonſtrare uellet,quòd in caupona deliteſceret,ꝙ ad ueſperũ potaret,quòd ore inuoluto iter faceret,ne cognoſceretur. Videre(inquit)hominis leuitatem,tanquã prorſus iſta dedecora hoc uitio notarentur.

Levi-

Levitre, lege Leue.

Levo, nas, p. cor. [*Leuare, alzare*] αἴρω, in altum tollo, ueluti leue quidam. Liuius. Mox aqua leuata uento, quem ſuper gelida montium cacumina concreta eſſet. Interdum eſt auferre. Virg. 2. Æn. Atq; arcta leuari Vincla iubet Priamus. Interdum exonerare, & quaſi releuare. Idem 9. Ecl. Ego hoc te faſce leuabo. Poſſumus etiã cum datiuo dicere, Leuabo tibi hunc faſcem, in eadem ſignificatione. Plaut. in Mil. Leuandum morbum mulieri uideo. Interdum extenuare, minuere, & leue facere, κουφίζειν. Vir. 1. Æn. Noſtrumq; leues quæcunque laborem. i. leuem facias: ut exponit Seruius. Cice. pro Mil. & pro Corn. Bal. Gaditani pop. Rom. in caritate frumento ſuppeditato leuauerunt. i. ſubuenerunt pop. Rom. annonæ penuria laboranti. Ponitur aliquando pro recreare. Cic. in Cat. Mai. Et corpora quidem defatigatione, & exercitatione ingraueſcunt: animi autem ſe exercendo leuantur. Ponitur aliquando pro liberare. Ci. de Am. Qui hac opinione non modo uerbis, ſed etiam opere leuandi ſunt. Aliqñ ponitur pro curare, ſiue ſanare. Pli. li. 7. ca. 2. Crates Pergamenus in Helleſponto circa Parium genus hominum fuiſſe tradit, quos Ophiogenes uocat, ſerpentum ictus contactus leuare ſolitos. Leuatio uerbale, κουφισμὸς, quod præter alia ſui uerbi ſignificata pro cõſolatione ponitur, ſiue pro alleuatione. Cic. 1. Tuſc. Quæ leuationẽ habẽt ægritudinum. Compoſita huius uerbi ſunt, Alleuo, Colleuo, ἐπικουφίζω, ſimul leuo. Col. li. 7. Paſtinacæq; agreſtis ſemina, & ſuccus amoracæ cũ melle colleuãt, oculorũ q; ſedant dolorem. Eleuo, extenuo, diminuo. Cõtrarium eius eſt Exaggero. Releuo, rurſus leuo, & quaſi idẽ quod alleuo. Ter. in Adel. Nam & illi animum iam releuabis, quæ dolore ac miſeria tabeſcit. Subleuo, adiuuo. Habent autem hæc omnia pen. cor.

Levphana, λευφάνα, oppidum eſt Germaniæ in climate magis Septentrionali. Ptol. lib. 2. cap. 11.

Levtychides, λευτυχίδης, uir Lacedæmonius fuit, Menaris filius, & inimicus Demarati, quem à Cleomene adiutus regno expulit, & in locum eius Spartanorum rex creatus eſt. Verum cum acceptæ contra leges pecunia in ius accerſeretur, Tegeam profugit, ubi & diem ſuum obiit. Vide Herod. lib. 6.

Levvs, a, um, uel potius Læuus, [*Siniſtro*] λαιὸς, σκαιὸς, idẽ quod ſiniſter, ut, Læua manus, apud Cic. 1. Acad. Læuus humerus, Ouid. 6. Metam. Læuum cornu, Cæſ. 3. Commen. Per tranſlationem accipitur pro inauſpicato & infelici, δυσοίωνος. Virg. 1. Eclo. Si mens non læua fuiſſet. Læuum tamen fulmen cum dicimus, proſperum ſignificamus, εὐώνυμον: propterea quod quæ nobis ſiniſtra ſunt, ſuperis ſint dextra. Hetruſci cælum in ſedecim partes diuiſerunt: è quibus octo ab exortu ſiniſtras, totidem econtrario appellauere dextras. Hinc omnia fulmina læua exiſtimantur eſſe proſpera: quoniã à læua parte mundi ortus eſt, ſicut ſcribit Plin. Et (ut auctor eſt Cic. 2. de Diuin.) optimum auſpicium habebatur apud Romanos, quod ſiniſtrũ fuerat. Vnde Vir. antiquitatis conſultiſſimus dixit: Intonuit læuum, quod felicitatem portendere credebatur.

Lex, gis, [*Legge*] νόμος, hanc dictam putant, quod publice legatur, ut omnibus nota ſit, & ab omnibus obſeruetur. Hanc quidem definiunt eſſe generale iuſſum populi, aut plebis, rogante magiſtratu, & hoc duntaxat in libera ciuitate. Quinetiam & regum, & principum iuſſa leges dicuntur, præſertim imperatoris, poſtquam in eum populi Romani maieſtas tranſlata fuit. Rogabat magiſtratus populum, quod conſtituendum eſſet, populus iubebat. Id iuſſum ſi generale eſt, & ad omnes pertinens, Lex dicitur, ſi ad ſingulos eius ſpectat, Priuilegium eſt. Cic. 1. de Legib. Sic legem definit, quod ſit ratio ſumma, inſita in natura, quæ recta ſuadeat, prohibeatq; contraria. Legum appellatione, leges duodecim tabularum, ſenatuſconſulta, plebiſcita, Edicta prætorum, Decreta principum, Legitimæ actiones, interpretationes prudentium, & alia id genus continentur. Legis uirtus eſt imperare, uetare, permittere, punire, Dicimus eleganter, lege agere cum aliquo, quod aliter dicimus, Actionem intendere in iudicio, ſiue iudicio experiri. Plaut. in Aul. Lege agito mecum, moleſtus ne ſis, & cœnam coque. interdum lege agere eſt exequi ſententiam à Iudice latam, ſiue iudicis iuſſum explere, ut ſi iudex ſententiam tulerit, ut qui uincti ſint, uirgis cædantur, deinde ſecuri feriantur, & lictori dicat iudex. Lege age, hoc eſt exequere ſententiam. Liu. de Campanis loquens. Fuluis acceptas litteras neque reſolutas, cum in gremio repoſuiſſet, præconi, imperauit ut lictorem lege agere iuberet, id eſt, ut ex officio ſuo ageret, & ſententiam in damnatos exequeretur. Interdum Lege agere, pro eo, quod eſt, Legitimæ agere ponitur. Legibus aliquem ſoluere, pulchre etiam dicitur quod nunc diſpenſare uulgus uocat, Liui. 10. ab Vrb. Trib. pleb. nihil impedimento futurum aiebant, ſe ad populum laturus, ut legibus ſolueretur, is, legibus ſolui dicitur, cui ſpeciali Priuilegio conceditur, ut legibus parere non teneatur. Cic. Phil. 11. Qui ex ædilitate conſulatum petit, legibus ſoluatur. Legem ferre, eſt legis auctorem eſſe, Cicero poſt reditum, legem Tribunus plebis tulit, ne auſpiciis &c. Condere leges, eſt leges obſeruandas præcipere. unde conditores legum, νομοθέται, dicuntur, quos legiſlatores appellamus, quales apud Athenienſes fuerunt Draco, & Solon, apud Lacedæmonios Lycurgus, Romæ decemuiri. pro eodem etiam dicimus, componere leges, conſtituere legem, ſancire leges, dare leges, imponere leges, ſcribere leges, iubere legem: quibus contraria ſunt perrumpere leges, diſſoluere leges, perfringere leges. Lex quoque pro conditione ponitur. Plaut. in Aſin. Agedum, illum oſtende quem conſcripſiſti ſyngraphum inter me, & amicam, & lenam, Leges perlege. Dicimus & hac lege, ſiue ea lege id eſt hac conditione, ſiue hoc pacto, ſiue hoc iure. Cic. 3. Tuſc. Ea lege nos eſſe natas, ut nemo in perpetuum eſſe poſſit expers mali Terent. in Eun. Verum heus tu, lege hac tibi meam aſtringo fidem: Accipitur item Lex pro norma, ſiue regula. Cice. 3. de Orato. Hanc igitur, Craſſus inquit, ad legem cum exercitatione, cum ſtylo, & alia, & hoc maxime ornat, ac limat, formanda uerbis oratio eſt. Idem in Orat. Quo etiam difficilius eſt oratione uti, quàm uerſibus, quod in illis certa quædam, & definita lex eſt, quam ſequi oportet.

*Lex. In urbe Roma nec niſi à magiſtratibus. nec niſi comitiis ferebantur. ſed, quia nec unus magiſtratus, nec una comitia erant; utrum ab uno, an ab omnibus magiſtratibus, & utrum unis, an omnibus comitiis ferrentur, aperiendum uidetur. Ferebantur leges à magiſtratibus maioribus quatuor, uno minore: à maioribus, prætore, & conſule, qui ordinarii magiſtratus erant; item à dictatore, & interrege; qui maiores quidem, ordinarii tamen magiſtratus non erant; neque populi comitiis creabantur. cenſor autem, etſi erat inter maiores magiſtratus, ius tamen ferendæ legis, aut habendorum comitiorum non habebat. minor magiſtratus, qui leges ferret, tribunus pl. erat. nam ædiles curules quæſtores, ædiles pl. III uiri capitales, III uiri monetæ cudendæ, tribuni militum tam Rufuli quàm Comitiati, & ſi magiſtratus erant, leges tamen non ferebant. legiſlatores autem uel tributis comitiis, uel centuriatis, uel etiam, ut in imperio mandando, & in adoptionibus, curiatis legem ferebant. ſi tributis, aut cum S. C. aut ſine: ſi cẽturiatis, è S. C. ſemper. plus omnino dignitatis, atque auctoritatis in centuriatis, ſed poteſtatis non minus erat in tributis. eque enim populus uniuerſus tenebatur iis legibus, quæ tributis comitiis ferebantur, atque iis, quæ centuriatis. idq; ſancitum eſſe lege à Q. Hortenſio dictatore lata, Lælius Felix memoriæ prodidit: cum ante iure eo, quod ſtatuiſſet plebs, patricii non tenerentur. non enim aduocare patriciis tribuni pl. neque ad eos referre ulla de re poterant. ita ne leges quidem proprie, ſed plebiſcita dicebantur, quæ tribunis pl. ferentibus accepta erant. Hortenſius, quæ rogata plebs ſanxiſſet, ea pertinere ad omnes Quirites uoluit: ſiue, ut iura plebis augeret; cũ plebeius ipſe eſſet: ſiue utili reip. conſilio; quòd in libera ciuitate diſſimilem ciuium conditionem diſcordiæ ſemina putaret. Legem laturus magiſtratus, ſcribebat eam domi, & cum peritis conſultabat, ne quid contra populi rem, aut uoluntatem ſanciret; ne forte pugnantia capita ſimul ferret; ne'ue quid, quod uetus aliqua lex, ſi ferretur, inane infirmumq; iubet eſſe; (& ſi, quæ poſtea ferretur lex, ſuperiores omnes, præter ſacratas, abrogabat) ne curationem, poteſtatem, commodum'ue aliquod ipſe ſibi ſua lege, aut collegis, cognatis, affinibus mandaret: quod leges duæ, Licinia, & Æbutia, fieri uetuerunt: contra quas leges fecit P. Clodius: tulit enim, quod in oratione pro domo traditum eſt, ut, ſibi Ciceronis ædes liceret poſſidere. etiam illud in ſcribenda lege cauebatur, ne pluribus de rebus, quæ nõ eiuſdem generis uiderẽtur, una rogatione ferretur: quod fieri cum lex Cæcilia & Didia uetabat; itaque à Clodio factum accuſat Cicero pro domo ſua; tum, faciendum non eſſe, indicat idem in ſuarum legum lib. III his uerbis: Qui agent, non plus quàm de ſingulis rebus conſulunto. nam, cõſulunto, eſt, populum roganto. conſulitur enim populus, cum lex rogatur: itaque in oratione pro Milone, Nihil, inquit, de eius morte populus conſultus, nulla quæſtio decreta à ſenatu eſt. & pro domo ſua: Si populus de iſta re conſultus eſſet. & Feſtus? Rogatio eſt cum populus conſulitur. Addebatur illa exceptio; ut, ſi quid ius non eſſet rogari, ne eſſet rogatum. quod in oratione pro domo notauimus. item: ſi quid contra alias leges eius legis ergo latum eſſet, ut ei, qui eam legem rogaſſet, impune eſſet. quod fuiſſe tranſlaticium. hoc eſt, ſcribi ſolitum in omnibus legibus, tradit Cicero lib. III epiſto. ad Attic. Hæc igitur, quæ propoſui, quaſi legitima à bonis uiris in ferenda lege omnia cauebantur. ſed ubi rationem uicit libido; ſpreta bonorum con ſuetudine, nihil præter ſuam potentiam, & utilitatem in lege ſpectarunt. ideo ſæpe leges Clodii, aut Vatinii, alienas à more maiorũ, acerbe reprehenſas à Tullio uidemus. Scripta lege, legiſlator bene de repu-

blica ſentiens, ante quàm eam promulgaret, referebat ad ſenatum;ut,quo plus ponderis maioremq́; uim lex haberet, de ſenatus eam ſententia ferret.popularis uero, ac ſeditioſus magiſtratus ſæpe,prætermiſſa ſenatus auctoritate,aut etiam contra ſenatus auctoritatem, legem rogabat. Promulgabatur deinde lex, id eſt,in publico ponebatur. eſt enim promulgare, ut ait Feſtus, quaſi prouulgare.id autem & fiebat, ut inſpiceret, qui uellet, inſpectam conſideraret. non ſolum,ut intercedi poſſent ante,quàm ferretur;uerum etiam,ut aliquanto ante ſtatuere cuiuis liceret, utrum,cum ferretur, antiquãda,an accipienda lex eſſet.adde etiã illud,ut quiuis monere legiſlatorem poſſet uel de corrigenda,uel omnino de non ferenda lege. Spatium autem promulgationis, ut ex Dionyſio,& aliis patet, quacunque de re ferretur lex, erat trinundinum, id eſt per trinas nundinas. cum enim nundinarum cauſſa ex agris in urbem ciues conuenirent;per trinundinum leges patere, ut à ruſtica plebe ter legi cognoſciq́; poſſent, uoluerunt.quod cum M.Antonius non ſeruaſſet, inuehitur in eum Cicero Philippica v his uerbis:Vbi lex Cæcilia,& Didia?ubi trinundinum?& idem pro domo ſua: Hora fortaſſe ſexta diei quæſtus ſum in iudicio, cum C. Antonium collegam meum defenderem, quædam de repub.quæ mihi uiſa ſunt ad illius miſeri cauſſam pertinere,hæc homines improbi ad quoſdam uiros fortes longe aliter,atque à me dicta erant,detulerunt.hora nona, illo ipſo die tu es adoptatus, ſi, quod in ceteris legibus trinum nundinum eſſe oportet,id in adoptione ſatis eſt trinum eſſe horarum: nihil reprehẽdo. ſin eadem obſeruãda ſunt;ut decreuit ſenatus M.Druſi legibus,quæ contra legem Cæciliam & Didiam latæ eſſent,populum non teneri,iam intelligis, omni genere iuris,quod in ſacris, quod in auſpiciis, quod in legibus ſit,te tribunum pl.non fuiſſe. Neque uero trinundinum ita interpretor,ut,ipſo tertiarum nundinarum die latas eſſe leges exiſtimem: cum & Macrobius lib.I. Comitia nundinis habere non potuiſſet,neq; concionem aduocare.id eſt, cum populo agere,licuiſſe.ueterum teſtimonio probet: & Feſtus,nundinas non ſolum inter ferias, ſed etiam inter nefaſtos dies apud antiquos fuiſſe dicat; inter ferias, ne cum populo agi liceret:inter nefaſtos dies,ne lege. Nundinas,inquit,feriarum diem eſſe uoluerunt antiqui;quò ruſtici mercãdi uendendiq́; cauſſa in urbem conuenirẽt;eumq́; nefaſtum,ne,ſi liceret cum populo agi,interpellarentur nundinatores. Aliud autem erat, cum populo agere; aliud, lege agere. cum populo agere, populum, eſt,ad conſilium,aut concilia uocare,ut ait Feſtus:lege agere,ius experiri,in iudicio contendere.libro etiam IIII epiſt.ad Att.per duos nundinarum dies neque comitia eſſe habita,neque concionem ullam,his uerbis Cicero declarat. Ante x.cal. nundinæ. concio biduo nulla.trinundinum igitur in eam ſententiam dictum accipio,ut inter eum diem,quo promulgata lex erat, & eum, quo deinde ferretur,trinæ nundinæ intercederent; quo & ſæpius,& à pluribus,urbem mercandi,uendendiq́; cauſſa uiſitantibus, promulgata lex cognoſci poſſet. Poſt tertias nundinas, magiſtratus in eum locum,ubi legem laturus erat.ſiue in forum, ſiue in campum Martium,populum conuocabat. ibi cum legem præco, ſubiiciente ſcriba, recitaſſet;tum, (forte etiam in toto trinundino, quotieſcunque populus coiiſſet, uel ſuadebant legem, uel diſſuadebant:ſed,maxime,ac uehementer fieri ſolitum quo die ferenda lex erat,conſentaneum eſt)primum quidem is,qui legem promulgaret,populo ſuadebat, ut rogationem acciperet; ſed poſt eum alii,non priuati modo, quibus ab aliquo magiſtratu concio daretur,(nam alioqui concionandi poteſtas priuatis nõ erat)uerum etiam quandoque magiſtratus,pro ſuo quiſque ſenſu, uel ſuadebant,uel diſſuadebant.ſuaſorem rogationibus eum rogabat, fuiſſe,ita ueriſimile eſt, ut exemplis,quæ multa ſuppetunt,mihi eſſe utendum in re minime dubia non exiſtimem.quod autem minus ueriſimile eſt;ut aliquis eius rogationis, quam ferret, ipſe diſſuaſor fuerit; id niſi teſtimoniis probem,credibile non erit. atque hoc tum fiebat,cum magiſtratus non è ſua,ſed è ſenatus ſententia rogationem ferebat.neque enim prohibebatur diſſuadere ad populum,quod nõ probauerat in ſenatu.Piſonis conſulis exemplum habemus in epiſtola,uereor, ad Atticum lib. I.Piſo, inquit, conſul,lator rogationis,idẽ erat diſſuaſor. quod Attico,ut nouum & iniquum,ſcripſit Cicero;cum ſuadere ſuas rogationes reliqui ſolerent.unde illud Attici ad Ciceronem lib. II de legibus: Suade igitur,ſi placet,iſtam ipſam legem. ut ego,Vti rogas.poſſim edicere.loquitur enim Atticus cum Cicerone, ut cum magiſtratu legem rogante. & quemadmodum in eo libro perſonam Cicero ſuſtinet magiſtratus legem rogantis;quod proxima ſuperiora uerba declarant; Si quæ forte leges à me hodie rogabuntur, quæ non ſint in noſtra rep. nec fuerint,tamen erant fere in more maiorum; qui tum ut lex ualebat:ſic Atticus ciuem agit de ipſa lege ſuffragium ferentem. quod indicat illud: Vt ego, uti rogas,poſſim edicere.refert enim modum illum tabellarum,quibus ſciſcebatur lex:quæ his duabus erant litteris ſignatæ, V. R. id eſt,uti rogas:cum eæ, quibus lex reiiciebatur,una littera, A,eſſent inſcriptæ:quæ ualebat,antique,hoc eſt, nihil nouari uolo, antiqua probo.priuatus legem Cinciam de donis & muneribus Q.Fabius Maximus ſuaſit,Ogulniam de ſacedotiis P. Decius Mus, Voconiam de hereditatibus M.Cato ille cenſorius, Corneliam de reditu Ciceronis Cn. Pompeius. Nec uero, qui priuati item leges diſſuaſerint,inuenire non facile eſt.exemplum habemus in oratione pro lege Manilia,Q.Hortenſii,in libro de amicitia,C. Lælii,& minoris Africani. Maniliam legem, de bello Mithridatico Cn. Pompeio extra ordinem mandando, diſſuaſit Hortenſius, Papiriam,de tribunis pl. reficiendis, Lælius, & Africanus.atque hanc ipſam conſuetudinem, ut priuati legem ſuaderent, aut diſſuaderent,indicat Liuius lib. XLV his uerbis:Ita traditum erat, ne quis prius intercederet legi, quàm priuatis ſuadendi diſſuadendiq́ue poteſtas facta eſſet:quo melius aut commoda legis aperirentur, aut uitia. quo perſæpe euenit, ut aut ii,qui ad intercedendum uenerant,deſiſterent;aut intercederent,qui non profeſſi eſſent ſe interceſſuros. & eodem libro infra:Cum in Capitolio rogationem eam Ti.Sempronius ferre uellet;& priuatis lege dicendi locus eſſet;neque ad ſuadendum, ut in re minime dubia,quiſquam procederet: Ser. Galba repente proceſſit. item Cicero in oratione pro C.Cornelio; cuius extant reliquiæ quædam, cum Aſconii commentariis editæ. Eſt,inquit, ius uetandi, dum priuati dicunt, dum ſitella defertur,dum æquantur ſortes, dum ſortitio fit.quibus in locis cum & Liuius & Cicero de ſolis priuatis meminerint;non tamen eam poteſtatem ſolis priuatis fuiſſe debemus exiſtimare.partem enim pro toto poſuerunt; quia priuati & ſæpius, & plures,quàm magiſtratus,aut pro lege,aut contra legem dicere ſolerent. Magiſtratuum porro uel ſuadentium, uel diſſuadentium legem exempla habemus hæc.M.Porcius Cato,ille ſapiens, prætor Luciniam de cooptatione ſacerdotum ad populum transferenda diſſuaſit.legem Maniliam prætor Cicero luculenta,quæ extat,oratione ſuaſit: Agrariam Rulli iis, quæ extant,orationibus conſul idem diſſuaſit.Verum hæc, quæ paulo longius,ut illuſtriora fierent, produximus, paucis admodum uerbis libro de legibus III Cicero comprehendit. Populum,inquit,docento,doceri à magiſtratibus priuatiſque patiuntor.in quo ſignificatur,ut & ipſi magiſtratus, qui legem ferent,doceant, hoc eſt de ipſa lege dicant;& dicere alios quoque tum magiſtratus,tum priuatos patiantur. Infra uero,eodem libro,cum dixit, De promulgatione,de ſingulis rebus,de priuatis,de magiſtratibus audiendis; priuatos poſuit ante magiſtratus,cum ſupra primum magiſtratus,deinde priuatos nominaſſet.quòd ſi ad ueritatem ordo referatur; prius nominari priuatos, deinde magiſtratus oportuit. prior enim priuatis locus in ſuadenda diſſuadendaue lege ideo datus eſt,ne, ſi eos, qui magiſtratum gerebant, ante audiſſent, ab iis diſſentire non auderent.idq; Dio hiſtoriç ſuæ lib.XXXIX ſcriptum reliquit.quos autem ſuadere,aut diſſuadere leges ſolitos fuiſſe diximus,eos in oratione pro Flacco legis auctores Cicero appellat:cum auctores intelligat uel accipiendæ legis,uel antiquandæ. Hæc de ſuadentibus diſſuadentibusq́; legem. nunc de loco, unde ſuaderent, aut diſſuaderent.Nemo ad populum,niſi de loco ſuperiore,concionabatur,ſiue is priuatus eſſet, ſiue magiſtratum adminiſtraret.id autem ob eam cauſſam,quo longius à ſtantibus in concione tum exaudiri uox,tum intelligi uerba poſſent.concionabantur igitur, ſi in foro,de Roſtris;quæ ad Comitium fuiſſe.prope iuncta curiæ, Pedianus ait.ſi in campo Martio, uel alibi,de ſuggeſtu, aut editiore aliquo loco.concionari autem magiſtratibus pro ea, quam habebant,poteſtate omnibus licebat:priuatis,quod iam diximus,niſi concionem,id eſt concionandi poteſtatem, à magiſtratu aliquo acciperent,non licebat. & quia ſæpius in foro, ubi Roſtra fuiſſe diximus,quàm in campo, leges ferebantur: ideo ſæpius de Roſtris,quàm in campo, conciones habebantur. multo enim plures tributis comitiis.quæ,legum quidem cauſſa in foro, interdum & in Capitolio habebantur,quam centuriatis, quæ in campo, latas eſſe conſtat; cum tribuni.pl.qui comitia tributa, non centuriata, habebant, facillime ad leges rogandas adducerentur, quippe qui leges non ferrent ex ſenatus auctoritate:quod neceſſe erat de legibus centuriatis. Cum ſuaſerant,diſſuaſerant'ue legem primo loco magiſtratus,qui legem ferebat,ſecundo priuati, tertio reliqui magiſtratus; tum præſentibus ſacerdotibus, ut ſcribit Dionyſius,& diuina exponentibus, ſitella, quam nominat Pedianus, deferebatur:in quam ſiue tribuum, ſi tributis comitiis lex ferretur,ſiue centuriatum.ſi centuriatis,nomine coniiciebantur.deinde.ſortibus æquatis,hoc eſt,ita agitata ſitella,ne qua ſors ſubſultaret.atque exiſteret, ſed pariter omnes æquatæ iacerent. ſortitio fiebat;quæq́; prima uel tribus,uel centuria,quæ ſecunda,quæ

tertia de ſitella exiiſſet, eundem, quem ſors dederat, in ſuffragio ferendo locum atque ordinem tenebat. hæc dum agerentur; ſi quis tribunus pl. legi uellet intercedere, locus erat. nunquam autem ante ſuaſionem diſſuaſſionemq́; legis interceſſionem fuiſſe, declarant illa proxime recitata, quæ Liuius lib. XLV, Cicero in oratione pro C. Cornelio tradiderunt. Et quoniam de interceſſione, quæ legem impediebat, mentionem facimus: (neque enim legi tantum, uerum & ſenatus conſultis, & prætorum decretis, aut iudiciis interceſſum eſſe, animaduertimus) omnibus de cauſſis, quæ quo minus promulgata lex perferri poſſet, impedimento fuerunt, dicendum nobis eſt. Hæ quinque traduntur: prima, interceſſio; cum tribuni pl. quorum proprie intercedendi ius erat, edita uoce illa, Veto, de qua meminit Liuius, intercedebant: cuius generis exempla ſuppetunt, altera, cum is, qui promulgaret, uel amicorum precibus adductus, uel ſenatus auctoritate commotus, uel ipſe ſua ſponte conſilium mutabat, quod C. Manilius, & L. Cæcilius, uterque tribunus pl. diuerſis temporibus fecerunt, ille in lege de libertinorum ſuffragiis, hic in ea, quam de minuenda ambitus pœna promulgauit. Tertia ratio fuit, cum, neque intercedente tribuno, neque eo, qui promulgauerat, conſilium mutante, comitiales dies, id eſt eos, quibus agi cum populo licebat, conſul eximebat, uel, ſupplicationibus decernendis, uel feriis indicendis, non ſolum iis, quæ Latinæ dicebantur, quas indicere ſoli conſules poterant, ſed etiam iis, quæ imperatiuæ, quas non modo conſulibus, uerum etiam prætoribus ipſorum arbitratu licebat imperare. quo genere uſum eſſe Marcellinum conſulem, ut C. Catonis tribuni pl. legibus obſiſteret, uidemus in epiſtola, Placiturum, lib. II ad Quinctum fratrem. Quartam cauſſam, quæ & ipſa comitiis, quacunque de re haberentur, impedimento eſſet, obnunciationem inueni: quã omnes plane magiſtratus, ut ego arbitror, habebant. nam, quod oratione ſecunda in Antonium ita legitur: Nos nunciationem ſolum habemus, conſules, & reliqui magiſtratus ſpectionem: duas dictiones, Nunciationem, & Spectionem, alteram alterius ſedem occupaſſe, facile crediderim, ut augures ſpectionem duntaxat habuerint, magiſtratus ſi modo augures eſſent. ut erat Antonius, idem conſul, & augur, ſimul cum ſpectione etiam nunciationem, hoc eſt obnunciationem. idq́ue cum ad ipſam Ciceronis ſentẽtiam magis quadrare, qui diligenter animum intenderit. intelliget: tum Feſtus Pompeius ita eſſe, deprauatis ille quidem uerbis, ſatis tamen aperte ſignificat in dictione ſpectio. legamus igitur in ea oratione ſic: Nos enim ſpectionem ſolum habemus, conſules & reliqui magiſtratus etiã nunciationem. ut augures intelligat, cum, Nos, dicit: erat enim ipſe augur: cum uero, Conſules, ſubiicit, in eo notet Antonii conſulis, inſcitiam; qui ſe id auguratus iure poſſe diceret, quod, quia conſulatum gerebat, multo facilius poterat. præterea, ut de magiſtratibus obnunciantibus, ita de auguribus de cælo ſeruantibus haud parum ſæpe legimus. quod quidem ſpectionem ſignificat: quæ tolleretur, ſi uerum illud eſſet, Nos nunciationem ſolum habemus. Quòd ſi quis dixerit; ideo uerum eſſe, nunciationem ſolum habuiſſe augures, quia ſpectione, niſi iuſſi à magiſtratibus, non haberent: facile refelletur. nam ſi augurum ſpectio non eſt; quia pendet à magiſtratuum uoluntate: ne nunciatio quidem erit; quia pendent à ſpectione. qui enim eſſe poteſt nunciatio, niſi ſpectio antecedat? præterea, ſi ſpectionem augur non habet, niſi iubente magiſtratu: ne nunciationem quidem habet, niſi eodem uolente. neutram igitur habebit: quandoquidem non ipſius, ſed magiſtratus in utraque poteſtas eſt. quomodo igitur conſiſtit illud, Nos nunciationem ſolum habemus: ſiue nunciationem pro renunciatione, ſiue pro obnunciatione accipias? Quinta impedienti ratio fuit, cum de cælo uel fulgebat, uel tonabat. erat enim in augurum diſciplina, ut, Ioue fulgente, tonante, comitia dimittiterentur. quo genere impedimenti Pompeius Magnus in ſecundo conſulatu, ne M. Cato prætor crearetur, comitia diſſoluit. Redeo ad inſtitutum. Sortitione tribunum aut centuriarum facta, dicebat is, qui legem ferebat: Si uobis uidetur, diſcedite Quirites. de quo Pediani uerba ſubſcribam. Cum, inquit, id ſolum ſupereſt, ut populus ſententiam ferat; iubet unumquenque is, qui fert legem, diſcedere. quod uerbum non hoc ſignificat, quod in communi conſuetudine eſt, de eo loco, ubi lex fertur, ſed in ſuam quiſque tribum diſcedat, in qua eſt ſuffragium laturus. populus enim cõfuſus, ut ſemper alias, ita & in concione. Liuius autem lib. II, ubi de lege Lectoria loquitur, Conſul, inquit, Appius negare ius eſſe tribuno in quenquam, niſi in plebeium. non enim populi, ſed plebis eum magiſtratum eſſe; nec illum ipſum ſummouere pro imperio poſſe more maiorum: quia ita dicatur. Si uobis uidetur, diſcedite Quirites. ubi, Diſcedite, dictum apparet, ad ſuffragia ferenda. libro uero III, ubi de Terentia lege agit, idem ſignificat, cum ait: quemadmodum ſe tribuni geſſiſſent in prohibendo delectu, ſic patres in lege, quæ per omnes comitiales dies ferebatur, impediẽda gerebant. initium erat rixæ, cum diſcedere populum iuſſiſſent tribuni: quòd patres ſe ſummoueri haud ſinebant. Cum igitur, de concione iuſſi diſcedere, in ſuam quiſque tribum, aut centuriam abiiſſet; priuatos homines inuenio, qui de lege laborarent, nõ modo populum, ut legem acciperet, ante lata ſuffragia rogaſſe, uerum etiam, ne quid fallaciæ committeretur, ipſos aut tabellas diſtribuiſſe, aut diſtribuentibus aliis præfuiſſe. idq́;, diribere, proprio uocabulo dicebatur. quod muneris quia fere obiri curariq́; ab iis ſoleret, qui neq; ætate graues, neque geſtis honoribus inſignes admodum eſſent, id ſibi & à ſenibus, & à dignitate præſtãtibus præcipue contigiſſe, glorioſe commemorat Cicero in Piſonem. Hoc, inquit, certe uideo, quod indicant tabellæ publicæ, uos rogatores, uos diribitores, uos cuſtodes fuiſſe tabellarum: &, quod in honoribus ueſtrorum propinquorum non facitis, uel ætatis excuſatione, uel honoris; id in ſalute mea, nullo rogante, uos ueſtra ſponte feciſtis. eodemq́; uerbo eadem de re uſus eſt in oratione poſt reditum in ſenatu. Nec dubito, quin legendum ſit, Diribeantur, non Diripiantur, in ea in Piſonem, in eo loco; An expectas, dum de te LXXV tabellæ diripiantur? Plinius quoque lib. XXXVI, cap. XV hoc uerbum uſurpauit. Hic eſt, inquit, ille domitor orbis populus, qui gentes & regna diribet. Ciſtis autem ſuffragiorum cuſtodiendis certos homines in comitiis præfuiſſe, qui nongenti ſint appellati, idem Plinius lib. XXXIII, cap. II ſcriptum reliquit. Tabellis diſtributis, primo loco ea tribus, aut centuria ſuffragium ferebat, quæ, omnium tribuum, aut centuriarum nominibus in ſortem coniectis; prima de ſitella, de qua iam diximus, ſorte exierat: eaq́; prærogatiua dicebatur; quia prima rogaretur à magiſtratu, qui comitia habebat. At in prima tribu, aut centuria quis primus? uidelicet is, quem magiſtratus legem ferens deligebat. deligebat autẽ, quem & dignitate præſtare, & rogationi ſuæ præter ceteros fauere iudicabat. utrunque cognoſcitur in oratione pro Plancio: in qua ita ſcriptum eſt. Nam quod primus ſciuit legem de publicanis, tũ, cum uir ampliſſimus conſul id illi ordini per populũ dedit, quod per ſenatum, ſi licuiſſet dediſſet: ſi in eo crimen eſt, quia ſuffragium tulit, quis non tulit publicanus? ſi quia primus ſciuit; utrum id ſortis eſſe uis, an eius, qui illam legem ferebat? ſi ſortis: nullum crimen eſt in caſu. ſi conſulis: ſplendor etiam Plancii, hunc à ſummo uiro principem ordinis iudicatum. quo conſtat, ideo primum Plancium ad ſuffragium ferendum à Cæſare conſule lectum eſſe, quia primus ordinis equeſtris iudicaretur. quod ipſum cõfirmant illa pro domo ſua. Conſulari homini P. Clodius, euerſa repub. ciuitatem adimere potuit, concilio aduocato, conductis operis non ſolum egentium, ſed etiam ſeruorum, Sedulio principe? dixit enim Sedulio principe, pro, primo omnium ſuffragium ferente. quod apertius proxime oſtendit, cum ait: Sin autem is primus ſciuit. erat enim quodam modo legis ornamentum, cum is eam ſciſcebat primus, cuius in ciuitate non leuis eſſet auctoritas. quod etſi ſatis clare indicant ea, quæ ex oratione pro Plancio recitauimus: tamen in hac ipſa pro domo ſua idem fit illuſtrius. ſubiungit enim poſt ea, quæ proxime ad exemplum attuli, non magno interuallo: Tu huius, ut acta tui præclari tribunatus hominis dignitate honeſtes, auctoritatem amplecteris. quaſi Clodius Sedulii, tanquam clari hominis, nomen publicis in tabulis ad legem honeſtandam ſcripſiſſet, aut fortaſſe etiam in æs ſimul cum ipſa lege incidiſſet. Cum igitur ab eo, quem magiſtratus ipſe primum delegiſſet, deincepsq́; ab aliis eiuſdem tribus, aut centuriæ perlata ſuffragia erant; tum, ſuffragiis in utranque ſententiam dinumeratis, &, quomodo ueteres loquebantur, diremptis, numeroq́; eorum punctis notato, eius tribus, aut centuriæ uoluntas cognoſcebatur, eaq́; à præcone renunciabatur; &, eadem in reliquis tribubus aut centuriis ratione ſeruata, ex maiore tribuum centuriarum'ue numero uel antiquabatur, uel ſciſcebatur lex. ac de antiquata quidem lege nihil eſt dicendum. ſcitam autem, atque acceptam, omnium ciuium iureiurando confirmari ſolitam legimus. itaque Q. Metellus, ille Numidicus, ne in legem Saturnini per uim latam iuraret, in exilium abire maluit, ſibiq́; potius de patria, quàm de ſententia, decedendum putauit. quem anno poſt XLIII imitatus non eſt M. Cato, is, quẽ Vticenſem hiſtorici nominant. qui cũ leges P. Clodii nullo neque iure, neque more rogatas putaret, in eas tamen iurauit, conſilio uſus optimo, ut Cicero ait in oratione pro Sextio. nam ab eo, quod omnino ne fiat. fieri non poteſt, cum periculo diſſentire. temeritatis uidetur eſſe. Poſt iuſiurandũ, in æs lex incidebatur: quod indicat Liuius li. III his uerbis: Prius quàm in urbẽ conſules egrederentur, leges decemuirales, quibus tabulis duodecim eſt nomẽ, in æs inciſas in publico propoſuerũt. quod ipſum lib. X. Dionyſius cõfirmat & Cicero in oratione III in Catilinam, Memoria tenetis, inquit, Cotta & Torquato coſ. complures in Capitolio turres de cælo eſſe percuſſas: cum & ſimula-

cra deorum immortalium depulſa ſunt; & ſtatuæ ueterum hominum deiectæ; & legum æra liquefacta. quod ipſum uerſibus deinde perſecutus eſt in ſecundo de conſulatu ſuo, ut lib. I & II de diuinatione patet. eandem conſuetudinem confirmant illa, quæ in I Philippica ſcripta ſunt: Forum ſepietur: omnes claudentur aditus: armati in præſidiis multis in locis collocabuntur. quid tum? quod erit ita geſtum, id lex erit & in æs incidi iubebitis? quod etiam non multo ante dixerat: Quæ ille in æs incidit, in quo populi iuſſa perpetuasq; leges eſſe uoluit, pro nihilo habebuntur? exemplis non egemus: ſed unum Suetonii, quod in C. Cæſaris uita legimus. quod apertam rem multo etiam illuſtrius oſtendit, apponemus. Marcus, inquit, Claudius Marcellus conſul, edicto præfatus, de ſumma ſe rep. acturum, retulit ad ſenatum, ut ei ſuccederetur ante tempus: quoniam, bello confecto, pax eſſet, ac dimitti deberet uictor exercitus: & ne abſentis ratio comitiis haberetur; quando nec plebiſcito Pompeius poſtea abrogaſſet. acciderat autem, ut is, legem de iure magiſtratuum ferens, eo capite, quod à petitione honorum abſentes ſummouebat ne Cæſarem quidem exciperet per obliuionem; ac mox, lege iam in æs inciſa, & in ærarium condita, corrigeret errorem. Ne illud quidem prætermittam, non in tabulis modo æneis, ſed etiam in columnis inciſas eſſe leges. de tabulis dubium non eſt: quas etiam aliquot, in hunc uſque diem ſeruatas, ipſi uidimus. de columnis autem Cicero pro Balbo ſic: Cum latinis omnis fœdus ictum Sp. Caſſio, Poſtumo Geminio cos. quis ignorat? quod quidem nuper in columna ænea meminimus poſt Roſtra inciſum & perſcriptũ fuiſſe. qua ipſa de re Liuius lib. II ſic: Tantum ſua laude obſtitit famæ conſulis Marcius; ut, niſi fœdus cum latinis, columna ænea inſcultum, monimento eſſet, ab Sp. Caſſio uno, quia collega abfuerat, ictum; Poſtumum bellum geſſiſſe cum Volſcis, memoria ceſſiſſet. & Varro, ut apud Macrobium legimus, antiquiſſimam legem in columna ænea ſcripſit inciſam fuiſſe, cui mentio, intercalaris aſcriberetur. nec deeſt Dionis in hiſtoria teſtimonium; qui lib. XLI, columnas, quibus inciſæ leges legerentur, de cælo tactas memoriæ prodidit. Scripta iam lege, promulgata, per lata, in æs inciſa, (his enim quaſi gradibus ad id, quod, in lege ultimum, ac ſummum eſt, peruenimus) unum reſtat, ut, ubi cuſtodienda reponeretur, oſtendamus. Scire igitur oportet, non eandem legum omnium fuiſſe rationem, ſed aliquot, maximeq; tabulis æneis inciſas, in publico proponi ſolitas, ut oculis ciuium paterent; quod exempla demonſtrant; quæ uero æneas in tabulas eſſent inciſæ, eas ad ærarium delatas, quò ſcilicet & S.C. ibi cum publicis pecuniis, omniumq; publicarum rationum libris conditæ aſſeruabantur. erat autem ærarium in Saturni Opisq; templo: templum autem in uico Iugario, ad Capitolii radices. unde ſepties millies H-S, à Cæſare dictatore depoſitum, poſt illius interitum M. Antonius conſul abſtulit. & ſi tãtum Opis in Philippica I & II, ubi hac de re Cicero loquitur, mentio fit: puto, quòd duabus cellis ſimulacra Opis & Saturni ſeparatim dedicata colerentur, & ad Opis cellam propius, quàm ad Saturni, eam pecuniam Cæſar locaſſet. primis tamẽ reip. temporibus legem Iuliam in templo Dianæ, quod in Auentino monte fuit, repoſitam eſſe, legimus in hiſtoria Dionyſii. Quæ ad rationem perferendæ legis attinerent, quæ fere ponderis alicuius eſſe uiderentur; omnia, ut arbitramur, perſecuti ſumus. perlatæ uero legis quæ uis eſſet, primum utrum maxima, deinde, ſi maxima, utrum perpetua, breui diſſeremus. Erat in lege ſumma uis; non ſolum, quia, quod erat lege ſancitum, eo quirites omnes tenebantur; quod tribus legibus, una conſulari Valeria Horatia, duabus dictatoriis, Publilia, & Hortenſia, cautum eſt; (paucas tamen excipio, quibus non omnes plane ciues obſtringebãtur, quo de genere fuiſſe legem de repetũdis, animaduerti: lata enim eſt poſt illas tres, cõſularem unam, dictatorias duas, à nobis proxime nominatas: &, quodcunque poſtremum populus iuſſit, id ius ratũq; eſſe XII tab. lege ſancitum eſt) uerum etiam, quia, non, ut prætoris edictum, item lex annuo ſpatio terminabatur, ſed uigebat uſq; dum alia lege abrogaretur. abrogari uero omnes licuit, præter ſacratas: quæ uiolatæ ſæpe, abrogatæ nunquam ſunt. abroganti uero non eadem, quæ uiolanti legem, pœna ſancitur. ceteræ leges & abrogari omnes potuerunt, & abrogatæ multæ ſunt. tametſi nulla lata lex eſt, quæ ipſa ſe contra abrogationem quaſi ſanctionis ſepimento non munierit, graui pœna, multa'ue ei, qui abrogaſſet, irrogata. ac multi multas abrogarunt, neq; tamen ullam propterea ſubiere pœnam. dixi iam, plus fuiſſe poteſtatis in eo: quod poſtremũ populus iusſiſſet. quàm in eo, quod antea iuſſerat: id lege XII tab. ſancitum eſſe. iuſſum autem populi & ſuffragia fuerunt, quibus abrogabantur leges. itaque, non quid antea populo placuiſſet ſed quid ei poſtremum placeret, ſpectari ſolebat. ſenſit autem in hoc genere populus non ſemper è rep. nam quemadmodum ſæpe malas leges bonus populus, ſic interdum bonas malus abrogauit. à ſenatu uero nũquam lex ulla, niſi reip. cauſſa, ſublata eſt; ut, cum Apuleiæ, Mario conſule referente, S. C. damnatæ ſunt; quòd ab hoſte reip. L. Appuleio Saturnino rogatæ eſſent: aut, cũ Liuiæ cõ ſilio Philippi conſulis ſublatæ, quia contra auſpicia, quæ ſeruari lex Ælia iubebat, à M. Liuio Druſo latæ iudicarentur. erant enim quatuor omnino genera, (ut ipſa fere Ciceronis uerba uſurpem, quæ ſunt in oratione pro C. Cornelio) quibus per ſenatum more maiorum ſtatueretur aliquid de legibus; unum huiuſmodi, placere legem aborogari, ut Q. Cæcilio M. Iunio cos. quæ leges rem militarem impedirent, ut abrogarentur. atque hoc genere non abrogabat legem ſenatus, (nam abrogare proprie populus dicebatur) ſed, ut abrogaretur. ſtatuebat. Alterum genus erat: quæ lex lata eſſe diceretur, ea non uideri populum teneri, ut L. Martio Sex. Iulio cos. de legibus Liuiis: quæ ut uno S.C. tollerentur, Philippus conſul, Liuii inimicus, obtinuit à ſenatu. ideo autem, huiuſmodi legibus non uideri populum teneri, ſenatus decernebat, quia, contra auſpicia latas eſſe, augures monuiſſent. tanta Romæ fuit in auguribus auctoritas. de quibus lib. II. de legibus hæc à Cicerone ſcripta legimus. Quid religioſius, quàm cum populo, cum plebe agendi ius aut dare, aut non dare? quid, leges, non iure rogatas tollere? Tertium, de legum rogationibus. quo de genere perſæpe S.C. fiũt, ut de lege Calpurnia, de ambitu, quæ derogaretur. Quartum genus, quod ea Ciceronis oratio mutila admodum eſt, neque in ipſa, neque in Pediano interprete, ac ne alibi quidẽ, quòd ſciam inuenitur. me tamen in eam partem coniectura ducit, ut exiſtimem, cum aliquem ſenatus hoſtem iudicaret, ſimul, ut eius quoque leges, quæ quidem aduerſus remp. eſſent, tolleretur, eodem S.C. aut alio, proxime facto iudicaſſe. quarum enim maxime legum cauſſa pernicioſus patriæ ciuis damnatus ſit, & à rep. remotus, eas ipſas leges in rep. non hæſiſſe, ſed abiectas illico eſſe, etiã ſi ab hiſtoria non prodatur, ueri tamen ſimillimum eſt. quale fuit, quod de legibus Saturnini, proxime, & de legibus M. Antonii traditum eſt. poſtremum illud eſt, cum, uerbo quidem, neque à ſenatu, neque a populo, tacito autem omnium conſenſu per deſuetudinem leges abrogabantur. id quod & Iulianus iuris conſultus notauit. Agamus nunc de loco ferendæ legis. is erat interdum Prata Flaminia, qui poſtea circus Flaminius dictus eſt, interdum etiam lucus Petelinus, quandoque Capitolium, ſed plerunque forum, aut campus Martius. de Pratis Flaminiis, luco Petelino, Capitolio Liuius teſtis eſt: de foro, declarant illa pro C. Rabirio Poſtumo: Si lex ferretur, conuolaretis ad Roſtra. erant enim Roſtra in foro. dixit autem, Conuolaretis ad Roſtra, cum hoc ſubintelligeret, ut inde legem diſuaderetis. & aperte in oratione I in Antonium, & in V, & pro domo, & ubi non? de campo, inde conſtat, quòd, cum leges centuriatis comitiis ſæpe latæ ſint; centuriata porro comitia in campo eſſe habita, omnes hiſtoriæ narrent: manifeſte ſequitur, ut leges centuriatis comitiis latæ, in campo latæ ſint. Hic oritur alia conſideratio, loco ne ſacro an profano ferretur lex. ſacro potius, quàm profano, crediderim. primum, quòd in Roſtris, qui locus erat auguratus: templumq; dicebatur ſæpe a magiſtratu ferretur: itaque pro Sextio, Princeps, inquit, rogationis Q. Fabricius templum aliquanto ante lucem occupauit. occuparat enim, ut legem ferret. quod illa uerba pro Milone declarant: Potuit ne Fabricio, uiro optimo, cum de reditu meo legem ferret, pulſo? Occuparat autem Roſtra, non templum alicui deo ſacrum, quod ipſe Cicero declarat infra, in eadem pro Sextio ſubiungens, Tribunos pl. ferro è Roſtris à Clodio pulſos, Fabricium intelligens. ſed clariſſime in Vatinium his uerbis: Cum L. Vectium iudicem in Roſtris, in illo, inquam augurato templo ac loco collocaris. & Liuius lib. VIII, Naues, inquit, Antiatium partim in naualia Romæ ſunt ductæ, partim incenſæ. Roſtriſque earum ſuggeſtum in foro extructum adornari placuit: Roſtraq; id templum appellatum. Altera eſt ratio, quod leges à P. Clodio tribuno pl. in templo Caſtoris Latas inuenio. quod indicat illud in Piſonem: eodem in templo, eodem & loci ueſtigio, & temporis, arbitria non mei ſolum, ſed patriæ funeris abſtuliſti. Nam illud, Eodem in templo, ego ſic interpretor. quo in tẽplo legẽ de mea pernicie tulerat Clodius, eodem in tẽplo de Macedonia tibi tradenda ſtatim legẽ tulit, quã tu prouinciam ad arbitrium tuum pro meo funere, quod idem funus patriæ fuit, ipſe pactus eras. itaq; prouinciã lege traditã, quaſi præmiũ à Clodio debitũ, abſtuliſti. Et apertius in oratione pro domo ſua: Cũ arma, inqt, in ædẽ Caſtoris cõportabas, nihil aliud, niſi, uti nequid per uim agi poſſet, machinabare. In libris autem de inuentione. Flaminium, inquit, eum, qui conſul remp. male geſſit bello Punico ſecundo, legem agrariam per ſeditionem ad populum ferentem, pater ſuus de templo deduxit. accerſitur maieſtatis. & apud Liuiũ, ante quàm Roſtra in foro extructa eſſent de tribunis pl. legum rogandarum cauſſa in templum coeuntibus, non ſemel mentionem fieri uidemus. Ferebat ergo magiſtratus

legem

legem in templo: ferebat ſuffragia de rege populus circa templū. locum enim tantæ multitudini ullo in templo fuiſſe, credibile non eſt. cum uero lex a magiſtratu ferretur, eodem in templo alios quoque magiſtratus adfuiſſe, eos nimirum, qui cum magiſtratu legem ferente conſentirent, legimus in oratione in Vatinium: quæ quidem leges, inquit, anno poſt, ſedentibus in templo duobus non conſulibus, ſed proditoribus huius ciuitatis, ac peſtibus, una cum auſpicijs, cum interceſſionibus, cum omni iure publico conflagrauerunt. Oſtendi latam in templo legem, cum in foro ferebatur, hoc eſt tributis comitiis. quid cum in campo centuriatis? tum in templis deorum non exiſtimo, quæ in campo nulla fuiſſe legimus, quo tamen in loco à magiſtratu ferretur, eum locum ante auguratum fuiſſe crediderim. nam ſi tributis comitijs ſemper in templo, cur centuriatis, quæ maiorum rerum cauſſa habebantur, profano in loco lex ferretur? ſed fortaſſe uideri poſſit infirma coniectura. addamus exemplum, ut dubia res teſtimonio probetur. Liuius igitur lib. I I I, Tribuni, inquit, ut impediendæ rei nulla ſpes erat, de proferendo exercitu agere, eo magis, quòd, & augures iuſſos adeſſe ad lacū Regillum, fama exierat, locumq; inaugurari, ubi auſpicato cum populo agi poſſet: ut, quidquid Romæ ui tribunicia rogatum eſſet, id comitiis ibi abrogaretur. Inter leges autem, quæ in foro, & eas, quæ in campo ferrentur, dixi iam hoc interfuiſſe, quòd in foro tributis comitiis ferrentur, in campo centuriatis, nunc adiungo, primum illud, centuriatis comitiis eas eſſe latas, quæ è S. C. ferebantur: deinde illud; quæ & centuriatis comitiis ferrentur, eas, ſi à S. C. non ferrentur, patribus quidem auctoribus ſemper eſſe latas. id quod non à primis reip. temporibus, ſed tantum poſt Publilij Philonis dictaturam obſeruatum eſt. hunc enim dictatorem legem tuliſſe, ut legum, quæ comitijs centuriatis ferrentur, ante latum ſuffragium patres auctores fierent, ſcribit Liuius lib. V I I I. quo ſignificatur, non omnes antea leges, quæ centuriatis comitijs ferrentur, è S.C. aut patribus auctoribus eſſe latas. quòd ſi factum nunquam antea non erat, conſuetudine ſeruata, quæ in Numa Rege creando eſt inducta; ut ſcilicet, ante quàm populus ſuffragium iniret, patres in incertum comitiorum euentum auctores fierent; Publilius in plebem propenſus, quia plebeiæ gentis erat, quod ſenatui liberum erat, id neceſſarium fecit; quodq; more factum erat, id ut lege fieret, ſua lege ſanxit. Neque uero, quod ait Liuius, Patres auctores fierent, expono, patres S.C. probarent. fiebat enim de re & relata, & diſputata S.C. quid porro referri & diſputari opus erat id, quod omnino probari à ſenatu Publilia lex iuberet? nā de quo fit S.C. id eiuſmodi eſt, ut improbari & abijci potuerit: eſt autē & probatum, & acceptum, quia maior pars ſenatus ita ſenſerit. at in hoc non, utrum uis licere, neque plurium ſenatorum uoluntatem ſpectari, Publilius uoluit, ſed, quaſi ab uniuerſo ſenatu iam probatum eſſet, ita, uellent nollent, patres auctores eſſe. ergo ſic exiſtimare debemus: & eas leges, quæ centuriatis comitiis ferrentur, poſt legem Publiliam aut è S.C. aut certe patribus auctoribus eſſe latas; & eas, quæ ante legem Publiliam centuriatis comitiis latæ erant, alias è S.C. alias ſine S.C. patribus tamen auctoribus, alias neque è S.C. neque patribus auctoribus eſſe latas. Nihil ne igitur interfuit, dicet aliquis, inter leges, quæ patribus auctoribus, & eas, quæ è S. C. ferrentur? nihil plane, ante legem Publiliam. nam, ſiue è S.C ſiue patribus auctoribus ferrentur; è ſenatus uoluntate ferebātur. poſt legem autem Publiliam multum inter huiuſmodi leges interfuit, atque adeo tantum, quantum inter ſecundam & aduerſam uoluntatem intereſt. nam ſecunda ſenatus uoluntate ferebantur eæ leges, quæ S.C. probatæ iam erant: aduerſa uero nonnunquam eæ, quarum patres auctores fiebant. probabant enim inuiti, lege coacti. itaque honorificentius habebatur id, quòd è S.C. centuriatis comitiis latum eſſet; quàm id quod iiſdem comitijs patribus auctoribus. ſed extremi reip. temporibus nullam legem centuriatis comitijs ſine S. C. patribus auctoribus latam inuenio, permultas autem S.C. iiſdem comitijs: ſiue, quòd abrogata ſit Publilia lex: ſiue, quòd, poſtea quàm Q. Hortēſius dictator multis annis poſt Publiliam legem tulerit, ut eo iure quod plebs ſtatuiſſet, omnes Quirites tenerentur; nihil attinuit patres auctores de eo fieri, quo, uel ſi auctores ipſi non fierent, tamen omnes ciues æque tenerentur. itaque magiſtratus aut à S. C. centuriatis comitiis, aut, ſi ſenatus diſſentiret, tributis leges tulerunt: (quanquam & leges multæ tributis comitiis ex S.C. latæ ſunt) cum lege Hortenſia eandem uim haberent leges tributis comitiis latæ, quam habuerunt antea leges eæ, quæ centuriatis comitiis patribus auctoribus, latæ erant. Hic fortaſſe quæretur; ante Publiliam legem omnes ne leges, quas ſenatus ſiue centuriatis, ſiue tributis comitiis ferri cuperet, ferrentur è S. C. an uero aliæ è S.C. aliæ uero ſine S.C. tantum patribus auctoribus. utrunque factum eſt. nam neque omnes è S.C. neque omnes patribus auctoribus latæ ſunt. de latis è S.C. teſtimonium res non deſiderat: exēplorum enim plena ſunt omnia. patribus autem auctoribus minus quidem multæ, ſed aliquot tamen latæ ſunt, ut Petilia de ambitu, a tribuno pl. tributis comitiis lata; de qua Liuius lib. V I I. Quæretur etiam, utrum centuriatis comitiis leges à maiore tantum magiſtratu, an etiam à minore ferrentur. faciamus, quod oratores ſolent: qui cum teſtibus rem probare non poſſunt, argumētantur à ſimili, & hoc genere ſæpe fidem faciunt. item nos, cum, centuriatis comitiis a minore magiſtratu leges latæ ſint, nec'ne, affirmare non poſſimus; quia neutrum ab antiquis proditum eſt; ſimilitudinem ſequemur, &, quod in creandis magiſtratibus fieri ſolitum eſt, idem in ferendis legibus obſeruatum eſſe dicemus. nam ſi creandis magiſtratibus centuriata comitia nunquam, niſi à maiore magiſtratu, habita ſunt: itidem, ferendis legibus nunquam, niſi a maiore eſſe habita conſentaneum eſt. illud autem eſt. eſſe igitur & hoc dicemus. neque enim, cur non ſit, aut ratio ſuadet, aut exempla demonſtrant.

Lex Cornelia, quam Cornelius Sylla dictator tulit aduerſus falſarios, cuius pœna erat in liberum deportatio, & bonorum omnium publicatio: in ſeruum, capitis ſupplicium: ut docet Martianus l. 1. ff. ad Leg. Corn. de falſis.

Lex Lepidiana, quam Lepidus tulit: quæ & ſumptuaria dicta eſt, quòd cœnarum ſumptus reſtringeret.

Lex Licinia, lata eſt a Publio Licinio Craſſo diuite: cuius ferendæ tantum ſtudium ab optimatibus impenſum eſt, ut Senatuſconſulto iuberetur, ut ea tantum modo promulgata, antequam trinūdino confirmaretur, ita obſeruaretur ab omnibus, quaſi iam populi ſententia comprobata eſſet. Huius legis ſumma erat ut Calendis, Nonis, Nundinis, liceret cuique in dies ſingulos duntaxat triginta aſſes edendi cauſſa conſumere: ceteris uero diebus ne amplius apponeretur quàm carnis aridæ pondo tria, & ſalſamentorum libra, & quod ex terra, uite, arbore'ue natum eſſet.

Lex mvnicipalis, quam unaquæque urbs ſibi priuatim conſtituit.

Lex Orchia, prima omnium de cœnis lata ad populum fuit, quam tulit Orchius Tribunuſplebis de ſenatus ſententia, tertio poſt anno quàm Cato Cenſor fuerat. Hæc numerum tantum conuiuarum præſcribebat, iubebatq́; ut patentibus ianuis cœnitaretur, quò obſeruatio eius uideri poſſet.

Lex Plagiaria, quæ aduerſus plagiarios erat lata, hoc eſt, qua puniebantur ij, qui aliena mancipia ad fugam incitabant, uel fugitiua receptabant. Vide Plagium.

Lex Satyra, dicebatur quæ uno rogatu multa ſimul comprobabat.

Lex Tabellaria, νόμος πινάκιος, ſuffragia ſcribere non permittebat, ſed puncto notare iubebat.

Lexis, huius lexeos, λέξις, dictio. Cic. 3. de Orato. Quàm lepide lexes compoſtæ ut teſſerulæ omnes Arte pauimento atque emblemate uermiculato. Ex poeta quopiam uetuſto.

Lexubii, Λεξόβιοι, Galliæ Lugdunenſis populi, apud Ptolemæum lib. 2. ca. 8. Quos cæſar Lexouios uocat. Horum Metropolis erat Neomagus: uulgo Lyſieux.

L ANTE I

Liar, ſunt foramina, quæ in ſummo mali recipiunt funes.

Libadion, λιβάδιον, herbæ genus, quæ noſtris uulgo Centaurion minus appellatur, nomen habet ab eo, quòd fontibus & locis irriguis gaudeat. Nam Græci fontium ſcaturigines λιβάδας appellant. Vide Plin. lib. 25. cap. 65.

Libamen, is, Libamentum, ti, & Libatio, nis, λοιβή, ἀπαρχή, κατάρχή, σπονδή, pro eodem ſumuntur, ſignificantq́; quicquid in ſacris libatur: à Libero patre (ut nonnulli putant) qui primus Ioui libauit. Ouid. lib. 3. Faſt. Nomine ab auctoris ducunt libamina nomen. Liber enim, qui Bacchus dictus eſt, quum uictor de Scythis, alijsq; nationibus extitiſſet, rerum primitias magno Ioui obtulit. Veriſimilius tamen uidetur, hæc omnia deducta eſſe a uerbo λείβω, quòd inter alia ſignificat, leuiter guſto. Cic. 1. de Legib. Quod tempus ut ſacrificiorum libamēta ſeruentur, fœtusq; pecorum, quæ dicta in lege ſunt, diligenter habenda ratio intercalandi eſt. Virg. 6. Æne. Ignibus imponit ſacris libamina prima. Stat. 3. Syl. Hæc ego naſcentes lætus bacchatus ad aras Libamenta tuli. Vide Delibo.

Libanius, Λιβάνιος, nomen ſophiſtæ Antiocheni, qui floruit Iuliani apoſtatæ temporibus, uſque ad Theodoſium ſeniorem. Diſcipulus fuit Diophanti. Scripſit encomium Conſtantij Cæſaris, & alterum Iuliani: præterea Progymnaſmata Rhetorices, & epiſtolas quaſdam. Suid.

Libanochros, λιβανόχρως, gemma, quæ turis ſimilitudinem oſtendit, & ſuccum mellis. Plin. lib. 37. cap. 10.

Libanotis, pen. prod. [Ramerino] λιβανωτίς, frutex odorem turis habens, quæ Roſmarinus appellatur. Plin. lib. 19. cap. 12. Libanotis radicem habet oluſatri, nihil à ture differentem. Vſus eius poſt annum ſtomacho ſaluberrimus. Quidam eam alio nomine

Roſmarinum appellant Hactenus Pli. Eius tres ſunt ſpecies: quas uide apud Dioſc.

LIBANOTVS, λιβόνοτος, uentus flans inter Liba, hoc eſt, Africum, & Notum. Pli. lib. 2. cap. 47.

LIBANVS, pen. cor. λίβανος, Syriæ mons, à Sidone Phœnices oppido, uſque ad Symiram urbem Syriæ cœles extenſus, centum quinquaginta ſtadiorum longitudine. Huic ex aduerſo obtenditur Antilibanus, ualle tantum interiecta, olim muro illi côiunctus. Inter duos hoſce montes Orontes fluuius oritur, teſte Plin. lib. 5. ca. 19. 20. & 22. Libanus item quæ & Dendrolibanus dicitur frutex, ſiue arbuſcula thurifera, ita dicta (ut Poetæ fabulantur) à iuuene quodam Aſſyrio eiuſdem nominis, in hunc fruticem commutato. Hinc etiam thus ipſum Græci λίβανον appellant.

LIBARNVM, λίβαρνον Ptol. Libarna Plin. oppidum Italiæ ſub Apennino ſitum non procul à Dertona. Ptol. lib. 3. ca. 1. & Pli. lib. 3. ca. 5.

LIBATIO, uerbale, λοιβὴ, χοὴ, ſacrificatio, uel ea deguſtatio, quæ in ſacrificiis fieri licebat. Cice. de Aruſp. reſp. Te appello Lentule, tui ſacerdotij ſunt tenſæ, curricula præcentio, ludi, libationes, epulæq; ludorum.

LIBELLA, læ, λείτριον, diminut. à Libra, quod modo pro ſtatere accipitur, hoc eſt, pro ponderandi inſtrumento, duas habête lances. Modo pro pondere duodecim unciarum, λίτρα. Aliquando etiam pro nummulo argenteo, qui & As dicitur. Cic. 4 Verr. Ecquis Volcatio, ſi ſua ſponte ueniſſet, unam libellam dediſſet? Libellam pro aſſe poſuit, ex eo dictam ꝙ libram æris ualebat. i. aſſem. Cum autem minimam pecuniam ſignificare uolebant, aſſem, & libellam dicebant. Plaut. in Capt. At ob eam rem mihi libellam pro eo argenti ne duis. Libella argenti ideo dicitur, ꝙ nummulus erat argenteus decima pars denarij. Cice. ad Atti. lib. 7. Fecit palam te ex libella me ex teruncio, ſubaudi, hæredem. Libella etiam eſt fabrile inſtrumêtum, quod noſtrates, auctore Budæo, Niuellum appellant. Plin. lib. 7. cap. 56. Fornicem autem, & libellam, & tornum, & clauem Theodorus Samius, ſubaudi, inuenit.

LIBELLARIVS, ij, lege Librarium.

LIBELLARIVS legitur apud Tertullianum.

LIBELLIO, onis, maſc. gen. [*Corriere*] γραμματεὺς, à ueteribus dicebatur, quem nos Tabellionem uocamus. Varro: Tum ad me ferunt, quòd libellionem eſſe ſciebant. Accipitur interdum pro librario, qui libros ſcribit, & uendit. Stat. 4. Syl. Sed Bruti ſenis oſcitationes, De capſa miſeri libellionis, Emptum plus minus aſſe Caiano, Donas.

LIBELLVLVS, βιβλίδιον, diminutiuum à libellus. Hier. in præſenti libellulo edoceat.

LIBELLVS, li, [*Libretto*] γραμμάτιον, βιβλίον, paruus liber. Martial. lib. 14. Omnes in hoc gracili Xeniorum turba libello Conſtabit nummis quatuor empta tibi. Aliquando etiam ponitur pro epiſtola ſiue tabella. Brutus ad Cice. lib. 11. Nec de Planco quidem ſpecie adhuc abiecit, ut ex libellis eius animaduerti. Ponitur aliquando pro punctis, ſiue articulis ſcriptum aliquod diſtinguentibus. Cice. in Verr. Recita mihi hunc primum libellum: deinde illum alterum Canuleij. Libelli etiam dicuntur, quos uulgus ſupplicationes, ἱκετηρίας appellat: quos Martialis Supplices libellos nominauit illo hendecaſyllabo: Idem ſupplicibus uacat libellis. Tales. n. principibus dari ſolent ad negocia explicanda à ſubditis, in quibus petitiones continentur. Sueton. in Cæſ. pro eodem fine addito dixit Libellum. Libellumq; indicem inſidiarum, ab obuio quodam porrectum, libellis ceteris, quos ſiniſtra tenebat, quaſi mox lecturus commiſcuit. Libellus ponitur etiam pro commentario, quam Memoriam uulgo uocant. Quinct. lib. 12. cap. 8. Peſſimæ uero conſuetudinis eſt libellis eſſe contentum, quos componit aut litigator, qui confugit ad patronum, aut alij ex genere aduocatorum. Quo in loco, teſte Budæo, Libellus accipitur pro ſcripto memoriæ cauſſa parato, pro quo etiam libellum memorialem dicimus. Sueton. in Iul. Cæſa. Epiſtolæ quoque eius ad Senatum extant, quas primum uidetur ad paginas, & formam memorialis libelli conuertiſſe. A Cicerone autem ad Attic. Libellus mandatorum dicitur, in quo memoriæ cauſſa, quæ alicui mandantur ſiue iniunguntur, ſunt perſcripta. Libellus etiam, eodem Budæo teſte, dicitur epiſtola aſſertoria, quam uulgo Certificationem uocamus: ut quas uectigalium & tributorum immunes ad publicanos deſtinare ſolent, ne pro uectura res ſuas aduehentes, importantes'ue inhibeant. Paul. in l. ſi publicanus. ff. de Publican. Significent, inquit, id libello manu ſua ſubſcripto, eumq; ad publicanum mittant. Eſt & Libellus menſuræ genus. Cato de re ruſt. cap. 15. Parietes uillæ ſi locet in pedes centum, id eſt, pedes de nos quoquouerſum, habeat libellum, in pedes quinos, &c. Dicitur quoq; Libellus ſcripti genus, quo aliquis in iudicium uocatur. Plaut. in Cur. Vbi tu es, qui me libello Venereo citaſti? ecce me ſiſto, adeſ contra. A libellis autem miniſtri illi eſſe dicuntur, qui principi in hoc negocio ſubſeruiunt, ut ſupplices libellos accipiant, euoluãt, iiſq; reſpondeant. Sueton. Epaphroditum à libellis capitali pœna condemnauit. Libellos proponere in locis celeberrimis, eſt ſcriptum aliquod in locis publicis affigere. Cice. pro Quinctio. De quo libelli in celeberrimis locis proponuntur, huic ne perire quidem certe tacite, obſcureq; conceditur. Libellos ſignare, ſiue ſubnotare dicitur is, qui libellis ſupplicibus, quas uulgus Requeſtas uocat, reſpondet. Pli. in epiſt. Sedeo pro tribunali, ſubnoto libellos, conficio tabulas. Pro eodem legitur & Libellos agere: ut in l. reſcriptum. de Diſtra. pigno. Reſcriptum eſt ab Imperatore, libellos agente a Papiniano. i. Papiniano, libellis apud Imperatorê præfecto. Apud leguleios, Libellus diuerſis modis dicitur. Nam eſt libellus accuſationis, ἔγκλημα, τὸ ἐπιγεγραμμένον, conuentionis, repudij, & huiuſmodi. Libellum uero genere neutro diminutiuum eſt à Libum, ut C. de epiſcop. audien. l. iudices. Incarceratis debet uictualis ſubſtantia miniſtrari, uel tradi libellis duobus aut tribus diurnis.

LIBENS, tis, [*Volontario, facile*] ἄσμενος, ἑκὼν, uolens, uoluntarius, gaudens. Cice. ad Atti. lib. 10. Si uera ſunt, ignoſces: ſi falſa, me libente eripies mihi hunc errorem. Idem pro Cluent. Eamq; animis ueſtris aut libentibus, aut æquis remittatis. Liu. li. 9. Bel. Pun. Vt modicas iniurias non æquo animo pati, ſed prope libenti uideri poſſent. Cic. ad Atti. lib. 4. Illam porticum redemptores ſtatim ſunt demoliti libentiſſimis omnibus. Libens, auctore Donato interdum aduerbialiter ponitur pro libenter, ἀσμένως. Ter. in And. Fugin' hinc? B. Ego uero ac libens.

LIBENTER, [*Volontiere*] ἑκουσίως, ἀσμένως, non grauate, æquo, gratoq; animo. Cic. 4. Acad. Itaque cum aliud diceret, atque ſentiret, libenter uti ſolitus eſt ea diſſimulatione, &c. Horat. 2. Epiſt. Dicit enim citius, meminitq; libentius illud, Quod quis deridet, quam quod probat, & ueneratur. Libêter uiuere, & cœnare, auctore Donato, eſt bonorum ciborum edacem eſſe. Ter. in Eunuc. Tu hercle cũ illa Phædria, Et libenter uiuis: etenim bene libenter uictitas.

LIBENTIA, æ, ἡδονή, uoluptas, illecebræ. Gell. lib 15. ca. 2. Cui libentiæ, gratiæq; omnes conuiuiorum incognitæ ſint.

LIBENTINA DEA, Venus, ſeu Proſerpina, Auguſt. li. 4 de Ciui. Neq; enim audent aliquas partes ſub nomine Deorum, uel Dearũ Deæ Cloacinæ tribuere, aut Volupiæ, quæ à uoluptate appellata eſt: aut Libentinæ, cui nomen eſt à libidine. Huius meminit & Ci. 2. de Nat. Deor.

LIBER, priore prod. in genitiuo Liberi, pe. cor. Bacchus ſiue Dionyſius, Διόνυσος, uini repertor. Multos autem fuiſſe liberos, ſiue Bacchos, Dionyſios'ue oſtendit Diodorus: quorum longe celeberrimus eſt, qui ex Semele & Ioue genitus fertur, quem tertium fuiſſe autumant, & Thebis Bœotiis natum, qui liber appellatus eſt à Liberando: nam libertatis Deus eſt: ſiue quod Bœotiæ urbes liberas fecerit: ipſe enim, ut inquit Plutarchus pro Bœotiæ libertate pugnauit, uel quia uinum curas ſoluat, & mentem ab illis liberet, ſeu quod uino uſi libere loquantur. Fiunt aut plerique ebrietate petulantiores. Senec. li. 1. de Tranquil. uitæ, Liberum appellatum dicit, non ob licentiam linguæ, ſed quia liberat ſeruitio curarum animum, & triſtitiæ medetur. Varro à labendo deducit, quod lubrica mens ebrij, quo lubet, prolabatur. Auguſt. docet Liberum uocari, quod mares in coeundo, per eius beneficium, emiſſis ſeminibus, liberentur. Hoc idem dicunt in fœminis agere Liberã, quam etiam Venerem putant. Interdum liber ponitur pro ipſo uino: ſicut Ceres pro frumento. Teren. in Eunuch. Sine Cerere & Baccho friget Venus. Liber etiam dicitur Sol: quia libere per aerem uagatur. Virg. lib. 1. Georg. Vos ô clariſſima mundi lumina, labentem cælo, quæ ducitis annum Liber & alma Ceres.

LIBER, ra, rum, [*Libero, non ſeruo*] ἐλεύθερος, proprie is dicitur, qui ſeruitutem non ſeruit: hoc eſt, qui aut ingenuus natus eſt, aut ab hero ſuo libertatem eſt aſſecutus: habetq; antitheton Seruus. Cice. 2. de Nat. Deo. Qui de libera matre eſt. Idem pro Cecin. Non poteſt iure Quiritium liber eſſe, qui in numero Quiritium non ſit. Liber item dicitur is, qui ad gratiam non loquitur, ſed libere profert quicquid ſentit, παρρησιαστής. Cice. 1. de Nat. Deo. Epicurus homo ad ſcribendi licentiam liber. Aliquando liberum etiam dicimus pro ocioſo, & omni negocio, curaq; uacuo: ut Soluto liberoq; animo eſſe, apud Ci. 4. Ver. Idem 1. Off. Si ab omni animi perturbatione liber ſis. Mart. uno in Diſticho ſignificationem hanc cũ ſuperiori côiũxit, ludens in uocis ambiguitate. Liber homo es, nimiũ dicis mihi Chœrile ſemper: (hoc eſt, nimium libere loqueris) In te qui dicit Chœrile, liber homo eſt: hoc eſt, uacuus negociis, & quod agat non habens. Liber etiam ponitur pro eminenti & extanti. Varr. in Eumen. ut citat Nonius: Iterũ tragici prodeant cũ capite libero, cum antiqua fronte. Item pro magno, ſeu ualido. Opi. epi. 8. Perfruor infelix liberiore malo. Vnde Câpus liberior, εὐρύχωρος, qui amplus eſt lateq; patens, & in quo equi libero inoffenſoq;

offenſoq; curſu uagari poſſunt. Indeq; ſumpta translatione, Oratores liberum ad dicendum campum nactos dicimus, cum in locum late patentem inciderunt amplam ſuppeditantem materiam ad latius expatiandum. Libera uti lingua, παῤῥησιάζειν, eſt audacter loqui quod ſentias, nihilq; aut potentiæ alicuius, aut gratiæ tribuere. Plau. in Ciſt. Quia cum adeo me compleui flore Liberi Magis libera uti lingua collibitum eſt mihi. Libero corde fabulari, eſt fabulari libere, & ſine timore. Plaut. in Epid. Facile tu iſtuc ſine periculo, & cura, corde libero Fabulare Ioui. Liberæ ædes, quibus quis uti poteſt, tanquam ſuis Plau. in Mili. Liberæ ſunt ædes, liber ſum autem ego, me uti uolo libere. Liberum arbitrium, eſt animi uoluntas, ac ſententia libera. Liu. 7. Bell. Macedoni. Et permiſſo libero arbitrio, ne in corpora ſua ſæuiretur, metuebant. Liberum cælum, quod omnibus æque commune eſt. Cic. 1. Tuſc. Et in liberum cælum, tanquam in domum ſuam, uenerit. Liberæ litteræ, quæ liberius, atque audacius loquuntur. Cic. ad Attic. lib. 1. Itaque neq; Achaicis hominibus, neque Epiroticis paulo liberiores litteras committere audeo. Libera mandata, quæ plenam rei conſtituendæ poteſtatem habent. Liu. 7. Bell. Maced. de legatis loquens: His quæ præſentis diſceptationis eſſent, libera mandata de ſumma rerum ſenatus conſtituit. Liberum tempus. i. uacuum, quo omni cura ſoluti ſumus. Cice. 1. de Finib. Nam libero tempore cum ſoluta nobis eſt eligendi optio, cumq; nihil impedit &c. Aliquando Liber ponitur pro immuni, ſiue pro alicui rei non obnoxio: & ablatiuo iungitur cum præpoſitione, & ſine præpoſitione: ut, Liber a delictis, qui nulli delicto eſt obnoxius, apud Cice. pro lege Agra. Liber a fide, qui fidem ſoluit. Liu. 7. Bel. Punic. Ita tollit inducias, ut liber à fide, incepta exequeretur. Liber ab irriſione, qui nihil aut fecit, aut dixit, cur merito poſſit irrideri. Cic. 4. Aca. Liber igitur à tali irriſione Socr. liber Ariſto. Chius, &c. Liber à legibus q nõ ſubditur legibus. Plaut. in Trin. Ambitio iam more ſancta eſt: libera eſt à legibus. Sic liber à prædonibus, Liber à metu. Sine præpoſitione: ut, Liber omni cura animus: apud Cice. 1. de Finib. Sic, Liber pauore, Liber metu, Liber religione animus. Aliquando cum genitiuo conſtruitur, pro liberali. Plaut. in Amph. Nam ego uos nouiſſe credo iam, ut ſit pater meus, Quam liber harum rerum multarum ſiet. Liberum eſt mihi, eleganter dicitur, pro licet mihi uel poſſum, & in arbitrio meo conſtitutum eſt. Plin. in Epiſtol. Erit enim & poſt emendationem liberum nobis uel publicare, uel continere.

Libera, æ, περσεφόνη, Iouis & Cereris filia, quæ & Proſerpina dicitur. Cic. 1. de Nat. Deo. Liber Cereris filius, & frater Liberæ.

Liber, bri, ſubſtantiuum, priore corre. [*Scorza d'albero*] φλοιός, proprie corticis genus eſt tenuius, quod in philyras plures diuidi poteſt: cuiuſmodi erant, quæ papyris in Ægypto detrahebantur, cartæq; uſum præbebant. Cic. 1. de Natu. Deo. Trunci obducuntur libro aut cortice, quo ſint à caloribus & frigoribus tutiores. Indifferenter tamen pro quouis cortice poſitum inuenitur. Virgil. 2. Georgico. Huc aliena ex arbore germen Includunt, udoque docent inoleſcere libro. Et quoniam libri, hoc eſt, tenuiores arborum cortices, cartæ olim uſum præbebant, codices quoque, qui ex ijs compaginari ſolebant libri, βίβλοι, dicti ſunt: obtinuitq; uſus ut quamuis mutata re, alijsq; iam inuentis cartarum generibus, priſcum tamen manſerit nomen, libriq; dicantur, qui ex pluribus concinnati ſunt cartis, ex quacunque materia præparatis. Ijdem & Codices dicuntur, ab arborum caudicibus, ex quibus antiqui tabulas ligneas ad ſcribendi uſum ſolent conficere, easq; cera obducere. Cic. ad Atti. Demetrij librum de concordia tibi remiſi. Sic uniuerſa Virgilij opera ſimul compacta, unum dicimus librũ. Pli. Epi. 20. Poſtea reciſa, ac purgata, in unum librum grandem quidem, unum tamen, coarctaſſe. Quandoque tamen libros uocamus operis alicuius partes, certaq; ſegmenta, in quæ totum opus diſtinguitur. Græci λόγους, τόμους, καὶ βιβλία, appellant. ut, cum dicimus Virg. Æne. in x i i. libros diſtinctam eſſe. Liber præterea ponitur pro inuentario, ut uulgo dicitur, ſiue regiſtro. Cice. 5. Verr. Miſit litteras ad Carpinatium quas ego Syracuſis apud Carpinatium in litterarum allatarum libris, Romæ in litterarum miſſarũ apud Tullium magiſtrum familiarem tuum inueni. Budæus. A Liber, quando corticem ſignificat, fit uerbum Delibro, penul. corr. quod eſt corticem detraho, ἀπολεπίζω, ἀποφλοιῶ. Vide ſuo loco.

Liberale, iudicium. & Cauſſa liberalis, [*Giudicio nel quale tratta de la libertà d'alcuno*] ἐλευθερίας δίκη, in quo de alicuius agitur libertate. Quinct. li. 6. c. 4. Quod fecit Longus Sulpicius, qui quũ ipſe fœdiſſimus eſſet, eũ, contra quem iudicio liberali aderat, ne faciem quidem habere liberi hominis dixit. Ter. in And. Nam ego illã liberali cauſſa aſſero manu. Vbi Donatus, Ordo eſt, Ego liberali cauſſa aſſero illam manu: & ſunt iuris uerba. à quibus etiam Aſſertores dicuntur uindices alienæ libertatis. Quin & cauſſa ipſa liberalis dicitur, quæ actionem in ſe continet libertatis. Vide Aſſero.

Liberales artes, [*Arti liberali*] ἐλευθέρια μαθήματα, q ſolius ingenij, non manuum miniſterio peraguntur: cuiuſmodi ſunt Grammatica, Dialectica, Geometria, ceteræq; id genus: ideo liberales dictæ quod liberum hominem potiſſimum deceant: nam manibus corporisq; labore uictum quæritare, illiberale quiddam habet & ſeruile. Cic. 1. de Inuen. Quos habuerit artium liberalium magiſtros, quos uiuendi præceptores, &c. Cic. de Orato. Ingenuas artes appellat. Studia liberalia. Tacit. lib. 3. Liberalis doctrina, Cice. 5. Finib. Liberalis eruditio & doctrina, Cic. 2. Tuſculan. illiberales uero Mechanicæ, quæ in manuum opera conſiſtunt: habent enim ſeruile miniſterium.

Liberalia, orum, Liberi feſta, quæ apud Græcos dicũtur διονύσια. Næuius: Libera lingua loquuntur ludis liberalibus. Cic. ad Corni. lib. 12. Liberalibus litteras accepi tuas. Idem Attic. Liberalia tu accuſas.

Liberalis, [*Liberale, magnifico*] ἐλευθέριος, δαψιλής, benignus, munificus: cui cõtraria ſunt Parcus, Auidus, Tenax, & Sordidus. Cice. pro Quin. Roſc. Liberalis auidũ fraudaſſe dicitur. idem pro Cæl. Huic tanto facinori tua mens liberalis conſcia eſſe non debuit. Idem pro Quin. Roſc. Roſcius ſemper liberaliſſimus munificentiſſimusq; fuit. Differt tamen Liberalis à Munifico: quia Liberalis dicitur, qui rogatus Munificus, qui ſponte beneficium cõtulit. Cic. lib. 3. de Orat. Quid tam porro regium, tam liberale, tam munificum, quam opem ferre ſupplicibus. Sunt etiã, qui ita diſtinguant, ut Liberalis ſit, qui paruis, & priuatis hominibus beneficia præſtat: Munificus qui magnis, & in magnis rebus. Sic Liberalitas, naturæ benignitas, quæ maxime in præſtanda opera amicis perſpicitur, & uerſatur inter priuatos & paruos homines, Munificentia inter magnos. Quod nomen à Libero patre (ut Valer. Maximo credimus) deductum eſt. Accipitur quandoque Liberalis pro pulchro, & eleganti. Teren. in Eunuch. Quàm liberali facie, quàm ætate integra? Liberali ingenio dicitur eſſe, qui eſt, ut uulgo dicitur, bonæ naturæ, ſiue boni cordis. Terent. in Adelph. Nam ingenium noui tuum liberale. Liberale reſponſum, hoc eſt ingenuum, & minus diſſimulanter prolatum. Cice. ad Attic. lib. 3. Quod ſi non modo tu, ſed quiſquam fuiſſet, qui me Pompeij minus liberali reſponſo perterritum, à turpiſſimo conſilio reuocaret, &c. Liberale coniugium, eſt, quod libere & inter liberos fit. Ter. in And. Spero conſuetudine, & coniugo liberali deuictum, Chreme, Dehinc facile ex illis ſeſe emerſurum malis.

Liberalitas, [*Liberalità, magnificenza*] ἐλευθεριότης, munificentia. Cic. 1. Offi. Iuſtitiæ eſt coniuncta beneficia, quam eandem uel benignitatem, uel liberalitatem appellari licet. Liberalitas, (ut inquit Speuſippus) eſt habitus, qui in quærendis, erogandisq; pecuniis decorum ſeruat. Hoc eſt, decens & moderata acquiſitio, & erogatio pecuniæ, auaritiæ, & prodigalitatis extremis circumſcripta. Nam ſi non tantum, quantum oportet, tribuas, Auaritia oritur. Sin excedas in dando modum, desq; plus quàm oportet, & cui non oportet, & quando, & qua cauſſa non oportet, in uitium laberis Prodigalitatis. Aliquando ita accipitur Liberalitas ut ſeruili metui opponatur. Teren. in Adel. Pudore & liberalitate liberos retinere ſatius eſſe credo, quam metu.

Liberaliter, [*Liberalmente, magnificamente*] ἐλευθερίως, large, munifice. Cic. 4. Verr. Hi porro, qui ſucceſſerunt, uehementer iſtius cupidi: liberaliter ex iſtius cibarijs tractati, non minus acres contra me fuerunt. Interdum liberaliter idem ualet: quod ingenue, & ut libero homine dignum eſt. Cic. 3. de Finib. Eſſeq; hominis ingenui, & liberaliter educati, uelle bene audire à parentibus. Liberaliter eruditus is dicitur, qui optimus artibus inſtitutus eſt. Cic. 2. Tuſculan. Sed ſi poſſumus eos, excitemus qui liberaliter eruditi, adhibita etiam diſſerendi elegantia, ratione, & uia philoſophantur. Sic liberaliter inſtructus, apud Cæſ. libro. 3. Bel. Ciu. Liberaliter ſeruire. i. bono animo, & libero, libenter obſequendo. Terẽt. in And. Propterea quòd ſeruiebas liberaliter. Aliquando pro indulgenter. Saluſt. Exercitum, quem in Aſia ductauerat, luxurioſe, nimisque liberaliter habuerat. Cuius Contrarium eſt illiberaliter, ἀγεννῶς. quod ueteres de eo dicebant, qui omne maleficij genus exceſſiſſet. Teren. in Adelph. Factum à uobis duriter, immiſericorditer, atque (ſi æquum eſt dicere magis aperte) illiberaliter. Donatus: Illiberaliter, iniuſte, inclementer, non bene: quia Liberalis bonus dicitur.

Liberatio, tionis, διάλυσις, ἄφεσις, ἀπαλλαγή, actus ipſe liberandi, remiſſio. abſolutio. Cicero in Piſo Reorum acerbiſſimæ damnationes, libidinoſiſſimæ liberationes. Accipitur præterea Liberatio pro acceptilatione, quæ à Græcis, ἀποχή, dicitur, ſiue pro abſolutione à nexu. Vnde Titulus eſt in Pandectis, de liberatione legata.

Liberator, liberatoris, ἐλευθερωτής, id eſt, uindex libertatis. Cice. Attic. Patriæ liberatores urbe carebant ea, cuius à ceruicibus iu-

gum ſeruile deiecerant. Idem alibi: Romæ noſtri liberatores tuto eſſe non poſſunt.

LIBERI, orum, plurali tãtum numero, [*Figliuoli*] τὰ τέκνα, παῖδες, dicuntur filij, uel filiæ: quamuis etiam liberorum appellatione unus filius, & una filia intelligatur. Caius in. l. non eſt. ff. de uerb. ſigni. Non eſt ſine liberis, cui uel unus filius, una'ue filia eſt. Teren. in Hecy. Qui illum decrerunt dignum, ſuos cui liberos committerent. Sic & Cic. Ein cui tuos liberos committas, cum de uno ageret. Olim tamen in uſu erat nominatiuus ſingularis Liber, pro filio. Catu. in Argon. Optauit genitor primæui funera gnati: Liber, ut innuptæ poteretur flore nouercæ. Item nepotes, & pronepotes, ceteriq; ex his deſcendentes, Liberorum appellatione continentur. Paul. ff. de Grad. affi. l. iuriſcon. Liberi, inquit, uocantur uſque ad trinepotem. Calliſtratus. l. Liberorum. ff. de uerb. ſignifi. Liberorum appellatione nepotes, & pronepotes, ceteriq; qui ex his deſcendunt, continentur: hos enim omnes liberorum appellatione lex duodecim tabu. comprehẽdit. Similes patri liberi, Sene. Medea. Parere liberos, Idem Theb. Procreare liberos. Quinctil. lib. 3. cap. 8. Auctus liberis. Tacit. lib. 3. Tanquam auctus liberis Druſum domum Germanici magis urgeret. Dare operam liberis, eſt procreandorum liberorum cauſſa cũ uxore rẽ habere. Cic. 1. Offi. Liberis dare operam, re honeſtum eſt, nomine obſcœnum.

LIBERE, [*Liberamente, ſplendidamente*] ἐλευθερίως, modo ſignificat ingenue, & liberaliter. Ter. in And. Tu'ne hic homines adoleſcentulos imperitos rerum, educatos libere in fraudem illicis? Modo ſolute, & nullo obſtaculo. Plau. in Bacch. An non uides, ut ſolæ liberæ graſſentur? Libere uiuere, id eſt ſuo more, neq; ſubiici alicuius uoluntati. Ter. in And. Nam is poſtquam exceſſit ex ephebis Soſia, Liberius uiuendi fuit poteſtas. Libere loqui, παῤῥησιάζειν, hoc eſt confidenter loqui, ut nihil gratiæ tribuas, aut potentiæ alicuius. Cic. pro Planc. Aſperius locutus eſt, immo uero liberius.

LIBERO, ras, [*Liberare, donare la libertà*] ἐλευθερόω, ἀπελευθερόω, modo idem ſignificat quod manumitto, & ex ſeruo libertum facio. Proprieq; heri eſt, cum ſeruum de poteſtate ſua emittit. Nonnunquam tamen & ſeruus ſe liberare dicitur, cum peculio ſuo ſe redimit. Idem lib. 1. de Orat. Si quis apud nos ſeruiſſet ex populo fœderato, ſeſeq; liberaſſet. Modo iudicii uerbum eſt, idem ſignificãs quod abſoluo, ἀφίημι, & ab actione intentata liberum iudico. Ci. pro Clu. Iudices hunc, quem iam his condemnatum acceperãt, liberarunt. Aliquando generale uerbum eſt, idem ſignificans, quod moleſtiæ, damno, uel periculo eripio. Cic. Att. Næ tu me ſolicitudine magna liberaris. Liberare fidem, eſt præſtare promiſſum. Cicero pro Flacc. Ipſe tamen Fufijs ſatisfacit abſentibus, & fidem ſuam liberat. Liberare ſe ære alieno, eſt creditam ſibi pecuniam creditori numerare, ſiue debita perſoluere. Cic. ad Attic. libro. 6. Ita multæ ciuitates omni ære alieno liberatæ, &c. Liberare item debitorem dicitur creditor, aut eius hæres, quum quod ſibi debebatur, ei acceptum fert. Papi. l. cum hæres. ff. de lib. leg. Cum hæres rogatur debitorem ſuum liberare, de eo tantum cogitatum uidetur, quod in obligatione manſit. Paulus. l. Legaui Titio. ff. eod. tit. Si is, cui Titius debebat, debitum ei remittere uoluerit, nihil intereſt hæredem ſuum iuſſerit, ut eum liberaret, an prohibeat eum exigere: utroque enim modo liberandus eſt debitor, & utroque caſu competit ultro ad liberandum debitorem actio.

LIBERTAS, bertatis [*Libertà licenza*] ἐλευθερία, à Liber, ſeruituti oppoſita eſt: quam ſic definit Floren. l. libertas. ff. de ſta. homi. Libertas, eſt naturalis facultas eius, quod cuiq; facere libet niſi quod ui, aut iure prohibetur. Cic. in Parad. Libertas eſt poteſtas uiuendi, ut uelis. Accipitur etiam Libertas pro eo, quod Græci uocãt παῤῥησίαν, hoc eſt, pro loquendi, admonendi, increpandiq; fiducia, quum. ſ. quiduis quod ſentimus, libere loquimur, nullius reſpectu gratiæ, aut potentia commoti. Et in hac ſignificatione Libertas accipitur fere in meliorem partem, eiq; opponitur Aſſentatio. Licentia uero in malam fere partem accipitur, quum quis libertate abutitur uſque ad temeritatem, & procacitatem. Eſt enim Licentia immoderata impunitaq; quædam facultas agendi, dicendiq; quicquid uelis. Quin. Quæ in aliis libertas eſt, in aliis licentia uocatur. Teren. in Heau. Deteriores omnes ſumus licentia. Ponitur tamen quandoque licentia pro libertate in bonam partem: ut apud Cic. lib. 3. Offi. Nobis autem noſtra Academia magnam licentiam dat, ut quodcunque probabile maxime occurrat, id noſtro iure liceat defendere. Idem lib. 1. eiuſdem operis: Magnis. n. illi, & diuinis bonis hanc licentiam aſſequebantur. Libertas quandoque etiam in malum accipitur, pro effræni quadam animi libidine. Cice. 5. Verr. Nunquam ipſimet nobis, præcideremus iſtam licentiam, libertatemq; uiuendi. Adimere libertatem, eſt quem libertate ſpoliare. Cic. pro Domo ſua: quod idem in poſterum de extraordinariis poteſtatibus libertatem ademiſſes. Admittere libertatem. Ibidem, Nemo ciuis Romanus aut libertatem, aut ciuitatem poſſit amittere, niſi ipſe auctor factus ſit. Dicimus præterea Dare libertatem alicui, Habere libertatem, Largiri libertatem, Retinere libertatem, Recipere libertatem, Tenere libertatem, uindicare in libertatem: quorum exempla nuſquam non occurrunt. Libertas etiam libertatis dea dicebatur: cuius exemplum in Auentino conſtitutum fuiſſe narrant hiſtoriæ.

LIBERTINVS, tini, ἀπελεύθερος, ἐξελεύθερος, antitheton eſt Ingenui, Libertus autem relatiuum Patroni. Per Libertinum enim ſignificamus conditionem hominis, ſicut per ingenuum: per Libertum uero priuatum quendam reſpectum ad patronum. Plaut. Mil. Ingenuam an libertinam? Proprie itaque Libertini dicuntur, qui ex libertis procreati ſunt: hoc eſt, qui ipſi quidem nunquam ſeruierũt, ſed quorum parentes, antequam filij naſcerentur, è ſeruitute manu emiſſi ſunt. Cice. 4. Philip. Ipſe ex Libertini filia ſuſcepit liberos. Poſtea tamen Libertinorum, & Libertorum uocabula in eadem ſignificatione uſurpari cœperunt, pro ijs. ſ. qui poſt iuſtam ſeruitutem libertatem eſſent conſecuti. Quod manifeſtiſſime oſtendit Sueton. in Clau. his uerbis: Ignarus temporibus Appij, & deinceps aliquandiu. Libertinos dictos, non ipſos qui manumitterentur, ſed ingenuos ex his procreatos.

LIBERTVS, [*Fatto libero di ſeruo*] ἀπελεύθερος, qui quũ eſſet ſeruus factus eſt liber, ita dictus quaſi liberatus. Huius relatiuum eſt Patronus. Plau. in Aſin. Magis decorum eſt, Libertum potius, quàm patronum, onus in uia portare. Vlpianus eum eſſe libertum definit, quem quis ex ſeruitute ad ciuitatem Romanam perduxit. Quinct. lib. 7. cap. 8. Patrono in libertum manus iniectio ſit. Liberta, fœmininum. Horat. 1. Serm. Saty. 1. Ad hunc liberta ſecuri. Diuiſit medium fortiſſima Tyndaridarum. Modeſtinus: libertis, libertabuſq; meis, libertum libertæ teſtatoris non contineri. Cice. de Diuina. de quo primo hoc libet dicere.

LIBET, [*Piace*] δοκεῖ, ἐπέρχεται, uerbum imperſonale, idem ſignificans quod placet: a labendo (ut Varro inquit) quod quæ placet, in mentem prolabantur. Duo habet præterita Libuit, & Libitum eſt. Plau. in Pſeud. Cur id auſus facere? B. Libuit. i. ſic uolui: ſic placuit mihi. Idem in Aſinar. Si quid te uolam, ubi eris? L. Vbicunque libitum erit animo meo. Hinc fit Collibet, pen. cor. uel Collubet, collibuit, collibitum eſt, collibere, idem quod libet. Teren. in Eunuc. Si quid collibuit, noui te.

LIBETHRA, libethræ, pen. prod. Λείβηθρα, fons muſis ſacer in magneſia regiuncula Theſſaliæ annexa: ut docet Plin. lib. 4. cap. 9. & Pompon. Mela libro. 2. Sunt qui in Olympo monte Libethram urbem fuiſſe dicant à Sye torrente funditus euerſam, quum iam olim oraculo prædictum eſſet, fore ut Libethrii ὑπὸ συός, omnes interirẽt, cum Orphei oſſa Sol inſpexiſſet. Erant autem Orphei reliquiæ in columna quadam conditæ, quæ uiæ imminebat à Dio in Olympum ducenti. Quem in locum quum ingens hominum uis conueniſſet, ut paſtorem in ſomniis ſuauiter canentem audirent, euenit ut columna euerſa Orphei oſſa nudarentur: eodemq; die torrens nomine Sys ſupra modum auctus, Libethrios cum urbe ſubmerſit. Vide Cœlium Rhod. lib. 13. cap. 22.

LIBETHRIDES, Λειβηθρίδες, dictæ ſunt Muſæ, à Libethra Magneſiæ fonte, Muſis ſacro, & Poetarum carminibus celebrato: ut non obſcure innuit Pomponius Mela lib. 2. in deſcriptione Macedoniæ. Strabo tamen lib. 10. auctor eſt, muſas appellatas eſſe Libethridas, à Libethro Thraciæ monte, quem poſtea Macedones tenuerunt: ſub quo & antrum fuiſſe ait Muſis Libethridibus à Thracibus conſecratum. Virg. 7. Eclog. Nymphæ noſter amor Libethrides, aut mihi carmen, Quale meo Codro, concedite, &c.

LIBETHRVS, p. p. Λείβηθρος, mons eſt Macedoniæ, teſte Lycophronte, habens ad radicem Pimpleam fontem, Muſis conſecratum. Alij Libethron Thraciæ montem eſſe aiunt, poſtea à Macedonibus occupatam: ad cuius radicem antrum fuit. Muſis Libethridibus à Thracibus conſecratum. Vide Strabonem lib. 10.

LIBIA, æ. Cic. de Nat. Deo. Volucres angues ex uaſtitate Libiæ, uento Africo inuehi in Ægyptum.

LIBIDINOSE, λάγνως, idem quod impotenter, & pro animi libidine. Cicero. 1. Verr. Vt quæ ille libidinoſe, quæ nefarie, quæ crudeliter fecerit.

LIBIDINOSVS, noſa, noſum, [*Luſſurioſo, libidinoſo*] ἀσελγής, λάγνης, ἀκόλαστος, ἀφροδίσιος, qui in libidinem propenſus eſt, quique Veneri plus æquo indulget. Cic. in Cati. Libidinoſa enim & intemperans adoleſcentia, effœtum corpus tradit ſenectuti. Quinctil. lib. 6. cap. 4. Libidinoſior es, quàm ullus ſpado. Libidinoſas ſententias. Cice. pro Domo ſua dixit, quæ pro libidine cuiuſque feruntur. Libidinoſæ dapes dicuntur exquiſitæ, & curioſæ. Col. in præf. lib. 10. Mox quum ſequens & præcipue noſtra ætas dapibus libidinoſis precia conſtituerit, &c.

LIBIDO, pe. pro. genitiuo libidinis, [*Libidine luſſuria*] ἐπιθυμία καὶ [illegible], eſt effrænata, & temere ſuſcepta rei alicuius cupiditas.

Vnde

Vnde fere ſemper in deteriorem partem accipitur. Plaut. in Epid. Nequam es homo Epidice, cui libido eſt male loqui. Auguſt. lib. 14. de Ciui. Dei: ſcribit Libidinem eſſe generale uocabulum omnis cupiditatis, quum & ipſam iram nihil eſſe quàm ulciſcendi libidinem, ueteres definierint: & Auaritiam libidinem habendi pecuniam: Peruicaciam, libidinem quomodocunque uincendi: & Iactantiam, libidinem gloriandi. Et quum multarum rerum libidines ſint, tamen quum libido dicitur, neque cuius rei libido ſit, additur, non fere ſolet animo occurrere, niſi illa qua obſcœnæ partes corporis excitantur. Cice. 4. Tuſcul. Voluntas eſt, quæ quid cum ratione deſiderat: quæ autem aduerſus rationem incitata eſt uehementius, ea libido eſt, uel cupiditas frænata, quæ in omnibus ſtultis inuenitur. Saluſt. in Catil. medium uocabulum eſſe oſtendit, quod tam in meliorem, quàm in deteriorem partem accipi poſſit, hoc eſt, pro uoluptate tam honeſta, quàm inhoneſta. Magisq́; (inquit) in decoris armis, & militaribus equis, quam in ſcortis, & conuiuijs libidinem habebant. Libido nauſeæ. i. cupiditas uomendi. Cato cap. 156. Vbi libido ueniet nauſeæ, cumq́; apprehendet, decumbat, purgetq́; ſe ſe.

LIBIDINOR, aris, [*Darſi à la luſſuria*] ἡδυπαθέω, libidinem perago, uoluptati indulgeo. Sueton. in Nerone, cap. 28. Olim etiam quoties lectica cum matre ueheretur, libidinatum inceſte, ac maſculis ueſtis affirmat.

LIBITINA, æ, pen. pro dea, in cuius templo uendebantur & locabantur ea, quæ ad ſepulturam pertinebant: ita dicta a libitu, uel a libidine. Plutarch. Venerem fuiſſe putat, reddiditq́; rationem in Problematibus, quare Romani ea quæ ad pompam funebrem ſpectát, in Veneris templo uoluerint aſſeruari, ut. ſ. eo ipſo humanæ fragilitatis admoneremur, certo ſcientes exitum ab ortu non procul abeſſe, quum eadem Dea morientibus præſit, & uitam ingredientibus. Alii malunt eſſe Proſerpinam Plutonis uxorem, quam, quia inferorum crederetur regina, mortuis præeſſe putabant: ideoque etiam ea, quibus mortui exornati ueluti ad inferos deducuntur, in eius templo uoluerunt aſſeruari. Quandoque Libitinam poſitam legimus, pro ipſo apparatu funebri, què Libitinarii in uſum exequiarum locabant. Liu. lib. 40. In urbe tanta fuit peſtilentia, ut uix tunc libitina ſufficeret, ad ſuppeditanda. ſ. funeribus neceſſaria. Sueto. in Nerone: Peſtilentia unius autumni, qua triginta funerum milia in rationem Libitinæ uenerunt. Quo in loco Rationem Libitinæ dixit, pro ijs rationibus, quas conficiebant ij, qui in æde Libitinæ locabant ea, quæ ad funebres pompas pertinerent. Exercere Libitinam dicebantur ij, qui in æde Libitinæ præerant locandis, uendendisq́; iis, quæ neceſſaria erant funebrem pompam inſtructuris. Vale. Maxim. Qui tunc libitinam exercebant, tū rerum ſuarum uſum, tum miniſterium ſuum gratuitum polliciti ſunt. Sed quoniam in æde Libitinæ, locabantur neceſſaria ad funebrem apparatum, hinc factum eſt, ut Libitina aliquando pro morte, ſeu pro lecto, quo mortui ferebantur, caperetur. Horat. lib. 3. Car. Multaq́; pars mei Vitabit libitinam.

LIBITINARIVS, arii, [*Colui che uende, ò da à pigione quello che ſi appartiene à la pompa de morti*] ἐντάφιστής, ταφεύς, proprie dicitur is, qui locat aut uendit ea quæ ad pompam funebrem ſunt neceſſaria, uel qui curam habet ſepeliendorum funerum. Tractum eſt nomen à Libitina dea, in cuius æde aſſeruabantur ea, quæ ad inſtructionem funebris pompæ erant neceſſaria. Vlpianus l. quicunque ff. de inſtitor. action. Si libitinarius, quem Græci ἐνταφιαστὴν uocant, ſeruum polinctorem habuerit, ijsq́; mortuum ſpoliauerit, dandam in eum quaſi inſtitoriam actionem. Ex quibus uerbis patet libitinarii exercitium honeſtius fuiſſe, quàm polinctoris. Habebant. n. libitinarij domi ſuæ ſeruos, quorum opera utebantur ad polinciendа, hoc eſt, ad abluenda, unguenda, & conſuenda cadauera: quos Polinctores uocabant, à poliendis cadaueribus. Deſignatores autem dicebantur, qui pompam funebrem inſtruebant, & cuique incidendi præſcribebant locum: quos Græci βραβευτὰς appellant. De quibus latius ſuis locis: Seneca de Benefic. An tu Aruntium, & Ateium, & ceteros qui captandorum teſtamentorum artem profeſſi ſunt, non putas eadem habere, quæ deſignatores & libitinarios, uota?

LIBO, bonis, Romanus ciuis fuit, qui Romæ in Comitio puteal primus extruxit, quod idcirco Libonis puteal dicitur ab Hora. lib. 1. epiſt. 20. Ennius ipſe pater nunquam, niſi potus ad arma Proſiluit dicenda: Forum, putealq́; Libonis Mandabo ſiccis: adimam cantare ſeueris.

LIBO, libas [*Deguſtare leggiermente, Aſſaggiare con le labbra*] λείβω, leuiter deguſto, & quaſi primis labris attingo. Sunt qui Libare dictum putant, quaſi labiare: quum tamen conſtet, uerbum eſſe Græcum. Illi enim dicunt λείβω, quod nos, ei diphthongo in i, longum commutata, uertimus Libo. Virg. li. 4. Geor. Purpureosq́; metunt flores, & flumine libant. Cice. de Leg. Certasq́; fruges, certasq́; bacchas ſacerdotes publice libanto. Per tranſlationem quandoque ponitur pro leuiter tangere. Virg. lib. 2. Æneid. Oſcula libauit natæ. Quandoque pro ſacrificare, προθύματα, προκατάρματα ποιεῖσθαι. Virg. lib. 3. Æneid. Tendoq́; ſupinas Ad cælum cum uoce manus, & munera libo intemerata focis. Libare laudem ex alienis laboribus, hoc eſt, laudis, quæ alteri debebatur, parté præripere, & ſibi uendicare. Lib. 4. ad Herenn. Vide ne facias impudéter, qui tuo nomine uelis ex aliorum laboribus libare laudem. Libare interdum eſt excerpere legendo auctores, & quod ſibi utile eſt, tranſumere. Cic. 5. Tuſculan. Sed à te impetrare libenter uelim, niſi moleſtum ſit, quoniam nulla uincula te impediunt ullius certæ diſciplinæ, libasq́; ex omnibus, quodcunque te maxime ſpecie ueritatis mouet. Libatus, participium, idem quod decerptus. Cic. lib. 1. de Diuin. Naturale quod animus arriperet, aut exciperet extrinſecus ex diuinitate, unde omnes animos hauſtos, aut acceptos, aut libatos haberemus. Huius uerbi compoſita ſunt, Delibo, Prælibo, Prolibo, penult. prod. Plin. lib. 35. In ſacris quidem etiam inter has opes, non myrrhinis cryſtallinis ue, ſed fictilibus prolibatur ſympulis innocentius. Huius compoſitum eſt Illibatus: de quo ſupra ſuo loco.

LIBORA, λίβορα, Carpetanorum urbs, in Hiſpania Tarraconenſi: apud Ptol. lib. 2. cap. 6.

LIBRA, libræ, [*Libra*] λίτρα, quæ & As, & Mina, ſeu Mna & Pondo dicitur, duodecim conſtat uncijs. Libra tamen unciarum uarietaté accepit, Pondo ſemper idem fuit. Erat præterea Libra apud Romanos menſuræ genus conſtans ex duodecim partibus æqualibus, quas ſimiliter Vncias uocabant. Hanc autem menſuram ad differentiam ponderis Libram menſuralem uocabant, uel Libram menſuram: alteram autem, qua res appenduntur, hoc eſt, pondus ipſum, Libram ponderalem, uel Libram pondo. Erat autem Libra menſuralis, teſte Galeno lib. 1. de Compoſi. medic. menſura cornea, qua oleum admetiebantur Romani, interſecta lineis quibuſdam diuidentibus ipſam in duodecim partes. Huius uero libræ pars duodecima, hoc eſt, interſtitium inter duas lineas, Vncia uocabatur. Porro quantum differat Libra menſuralis in pondere à Libra ponderali, docet idem Galenus eiuſdem operis lib. 6. oſtendens Libram menſuralem, æqualem eſſe decem uncijs ponderalibus, hoc eſt, duabus uncijs minorem eſſe libra ponderali. Corneis autem menſuris oleum apud Romanos uendi conſueuiſſe, oſtendit etiam Horat. lib. 2. Serm. Saty. 2. Ac niſi mutatum parcit diffundere uinum: & Cuius odorem olei nequeas perferre (licebit Ille repotia, natales, alios ue dierum Feſtos albatus celebret) cornu ipſe bilibri Caulibus inſtillat ueteris non parcus aceti. Proprie autem Libra inſtrumentum eſt, quo res ponderantur, duas habens lances, ex quarum depreſſione, uel eleuatione iuſtum rei pondus deprehenditur. Vnde etiam Bilancem uocant. Ci. 5. Tuſc. Quo loco quamuim habeat Libra illa Critolai, qui, quum in alteram libræ lancem animi bona imponebat, in alteram corporis externa, tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram & maria deprimat, Perſi. Saty. 4. Scis etenim iuſtum gemina ſuſpendere lance Ancipitis libræ. Statera uero inſtrumentum eſt, quo res ſine lancibus ponderantur. Eſt & Libra cæleſte ſignum, quod Cæſaris ætate octauo, hodie 13. Calend. Octob. Sole ipſum ingrediente, æquinoctium facit autumnale. Virg. 1. Georg. Libra die, ſomniq́; pares ubi fecerit horas. Plin. libro. 19. cap. 25. Alterumq́; æquinoctium Libræ. Libra etiam inſtrumentum eſt fabrile, ſeu potius Geometrica machina, qua exploramus altitudinem maris, fontium, lacuum, uel fluuiorum, num ſcilicet altiora ſint eo loco, quo [illegible] ducere conſtituimus. Quanquam etiam non raro Libræ uocabulum uſurpamus pro ipſa altitudine quam machina huiuſmodi deprehendimus. Vnde lacum dicimus eſſe pari libra cum mari, id eſt, æquali altitudine. Item fontem dicimus eſſe infra libram montis, cuius ſcaturigo monte eſt inferior. Colum. libro. 8. cap. 1. Sin autem locus ubi uiuarium conſtituere cenſemus, pari libra cum æquore maris eſt, in pedes nouem defodiatur piſcina. Idē inſtrumentum & Libella appellatur per diminutionem. Colu. ibidem: Hos autem meatus fieri cenſemus per imam concepti partem, ſi loci ſitus ita competit, ut in ſolo piſcinæ poſita libella ſeptem pedibus ſublimius eſſe maris æquor oſtendat. Ponitur quoque pro libramento. Pli. lib. 10. cap. 36. Contra flatus quoque per uicax libra Bononienſibus calamis.

LIBRALIS, & hoc rale, [*D'una libra*] λιτραῖος, quod eſt unius libræ. Pli. lib. 19. cap. 2. Excedunt ſæpe magnitudinem mali cotonei, etiā librali pondere. Librales offæ, quæ libræ unius pondus exæquat. Colum. lib. 6. cap. 2. Poſt hæc diductis malis, educito linguam, totumq́; eorum palatum ſale defricato, libralesq́; offas in præſulſæ adipis liquamine tinctas, lingula demittito.

LIBRAMENTVM, ti, [*Agguagliamento*] ἰσοῤῥοπία, æquamentum. Plin. lib. 31. cap. 1. Libramentum aquæ in centenos pedes ſurſum elici

minimum erit. Libramenta tormentorum, ſunt habenæ,& lora, ſeu funes,quibus librantur,ſeu uibrantur tormenta. Tacit.lib.19. Vinculi, & libramenta tormentorum abſcidiſſent. Libramenta plumbi,ſunt maſſæ plumbeæ in arietes coniectæ & uibratæ. Liu. lib.8.Decad.4.In arietes tellonibus libramenta plumbi, aut ſaxo rum,ſtipites'ue robuſtos incutiebant.Cice. Aca. Extremitates & quaſi libramentum in quo nulla omnino craſſitudo ſit.

LIBRARIVS,a,um,[*Ciò che s'appartiene à libri*] γραφικός, quod ad libros pertinet: ut, Atramentum librarium, quo libri ſcribuntur, quemadmodum Sutorium quo coria,& Tectorium, quo parietes denigrantur.Pli.lib.35.cap.6.Omne autem atramentum Sole per ficitur:librarium & tectorium glutino admiſto, Taberna libraria, βιβλιοπωλεῖον, in qua libri uænales proſtant.Cice.2.Phil.cum tu illum in foro ſpectante popu.Rom.gladio ſtricto inſecutus es: negocium tranſegiſſes, niſi ille ſe ſub ſcalas tabernæ librariæ coniecisset. Eſt & Librarius,ria,rium,à libra, λιτραῖος, quod eſt libræ. Col.li.ult.c.53.Caro in libraria fruſta conciditur.Vbi fruſta libraria uocat,quorum ſingula libras pondere adæquarent.

LIBRARIVM,rij,theca eſt,ſiue ſcrinium,quo libri continentur. Cic. pro Domo ſua:Exhibe quæſo,Sexte Clodi,librarium illud legum ueſtrarum,quod te aiunt eripuiſſe è domo,& ex medijs armis, tur baq; nocturna,tanquam Palladium ſuſtuliſſe.

LIBRARIOLVS,li,diminutiuum,pro ſeruulo à manu.Cic.ad Atti.li.4. Et iam uelis mihi mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus.

LIBRARIVS,rij ſubſtantiuum, [*Libraio,ſcrittore de libri*] βιβλιογράφος,qui libros manu ſua deſcribit, precio ad id conductus: nam qui eos uendit, Græco potius nomine Bibliopola, βιβλιοπώλης, dicitur.Ci.pro lege Agra.Aliquando tandem me deſignato,lex in publicum proponitur, concurrunt iuſſu meo plures uno tempore librarij deſcriptam legem ad me afferunt.Hor.in Arte:Vt ſcriptor ſi peccat idem,librarius,uſq; Quamuis eſt monitus,uenia caret.

LIBRARIA,riæ,ſubſtantiuum,[*Libraria*] βιβλιοπωλεῖον, taberna,in qua libri proſtant. Gel.lib.5.ca.4.apud Sigillaria forte in libraria ego & Iulius Paulus poeta,uir memoria noſtra doctiſſimus,conſe deramus.Eſt & Libraria,à Libra,quo nomine ſignificatur ancilla, quæ præficitur partiendis penſis. Iuuen.Saty.6. Si nocte maritus Auerſus iacuit,perijt libraria,ponunt Coſmetæ tunicas.

LIBRATOR,[*Scandagliere*] dicitur, qui in ducendis aquis peritiam habet librandi, hoc eſt, expendendi, & examinandi altitudinem fontium,uel lacuum,quanto.ſ.altiores ſint eo loco, quo eos duce re conſtituimus.Plin.in Epiſt.Supereſt ut tu libratorem,uel archi tectum,ſi tibi uidetur,mittas:qui diligenter exploret, ſit'ne lacus altior mari,quem artifices regionis huius quadraginta cubitis altiorem eſſe contendunt. Libratores etiam dicuntur, qui eminus cum hoſtibus pugnant,tela, aut lapides, aut glandes torquentes. Tacit.lib.13.Libratoribus,funditoribusq; attributus locus, unde eminus lapides,& glandes torquerent.

LIBRILE,pen.pro.ζυγός,ſcapus libræ, inquit Feſtus,hoc eſt,trabs illa tranſuerſa,ex qua libræ dependent.

LIBRILLA,(inquit Feſtus)inſtrumenta bellica,ſaxa.ſ.ad brachij craſſitudinem,in modum flagellorum,loris reuincta, inde dicta quod librari manu.i.ponderari uideantur.

LIBRIPENS,dis,ζυγοστάτης,antiquitus dicebatur, qui ante argentum ſignatum,cum Romani adhuc ære graui uterentur, militibus appendebat ſtipendia: dictus Libripens à libra ænea, qua utebatur ad pendenda,hoc eſt,ad ponderanda ſtipendia. Pli.lib.33.c.3.pop. Roma.ne argento quidem ſignato ante Pyrrhum regem deuictũ uſus eſt.Libralis(unde etiam nunc libella dicitur)& dipondius appendebatur aſſis.Quare æris grauis pœna dicta: & adhuc Expenſa in rationibus dicuntur:item Impendia, & Dependere. Quin & militum ſtipendiorum,hoc eſt,ſtipis ponderandæ penſatores, Libripendes dicuntur: qua conſuetudine in his emptionibus, quæ mancipi ſunt,etiam nunc libra interponitur. Ex quibus Plinij uer bis clariſſime oſtenditur, eum primum dictum fuiſſe Libripendẽ, cuius officium erat militibus appendere æs graue in ſtipendium. Poſtea uero Libripendis nomen tranſijſſe ad eum, qui in mancipa tionibus,hoc eſt,in contractibus imaginarijs, quibus res mancipi,adhibito ære,& libra,alienabantur,tenebat libram. Nam apud ueteres(ut docet Boethus in tertia parte Commen. in Topi. Ciceronis)res mancipij,hoc eſt,quæ noſtri ſunt dominij, alienari nõ poterant, niſi adhibitis, ut minimum, quinque teſtibus ciuibus Rom.puberibus, & eo, qui libram tenebat, qui uocabatur Libriprens. Quo autem ritu id fiebat docet Caius lib. 1. inſti. his uerbis: Eſt autem mancipatio (ut & ſupra indicauimus) imaginaria quædam uenditio. Eaq; res agitur, adhibitis non minus, quàm quinque teſtibus Roma.puberibus: & præterea alio eiuſdem con ditionis,qui libram æneam teneat, qui appellatur Libripens. Is qui mancipium accepit,æs tenens ita dicit. Hunc ego hominem ex iure Quiritium meum eſſe aio, iſq; mihi emptus eſt hoc ære, æneaq; libra. Deinde ære percutit libram, idq; æs dat ei, a quo mancipium accipit,quaſi precij loco.

LIBRO,as,[*Peſare,ponderare,eſſaminare*] ταλαντεύω,pondero,trutino,eſtimo,examino.Plin.lib.19. cap.5. In priore nure tenui pediculo libratur pondus immobilæ auræ. Metum librare. Stat.9. Theb.Paulum ſtetit anxius heros librabatq; metus. Apule. Omnia prius quam aliquid ſtatuas,libranda ſunt.Aliquando graue facere. Virg.4.Georg.Excurſusq; breues tentant, & ſæpe lapillos Tollunt,his ſeſe per inania nubila librant. Aues etiam ſe librare dicuntur, cum, uelut ſagitta arcum excuſſa, ex alto in terram ſe præcipitant.Plin.lib.10.ca.3.Supereſt haliæetus clariſſima oculorum acie,librans ex alto ſeſe,&c.Ouid.8.Metam. Corpus librauit in alas. Aliquando æquare.Colum.lib.4.Sic permenſum & libratum opus in ſimilitudinem ueru facti ſemper procedit. Librare ponderibus.Cic.5.Tuſc.Vnde terra,& quibus librata ponderibus quibus cauernis maria ſuſtineat,&c. Librare malleum. Ouid.lib. 2. Metam. Lactentis uitulo dextra libratus ab aure Tempora diſcuſſit claro cum malleus ictu. Ponitur interdum pro iaculari, & magna ui quicquam iacere.Plin.in Panegyr.a ceteris, niſi robore ac præſtantia differens, quum libero Marte nunc cominus tela librares,nunc uibrata ſuſciperes. Virg.9.Æneid.Hoc acrior idem Ecce aliud ſumma telum librabat ab aure.

LIBRAMENTVM,& Æquilibrium, ἰσοῤῥοπία,de quibus egimus ſuis locis.Huius uerba compoſita ſunt:Delibro,quod eſt optime pondero. Gell. Quid relinquitur, niſi delibrari ſibi cœnas iubeant,ne edendo defatigentur?Perlibro,exacte libro. Col.libro.4.Pariter imæ foſſæ ſolum metitur,atque perlibrat.

LIBS,libis,λίψ, uétus ab occaſu brumali flans aduerſus Vulturnum ita dictus,quod a Libya ſpiret,qua ratione & Africus à noſtris appellatur.Gell.lib.2.cap.22.Plin.lib.2.cap.47.

LIBVM,bi,ψαιστὸς,genus dulciarii cibi,ex farre,caſeo,melle,& oleo. Virg.lib.7.Et adorea liba per herbam:Subijciunt epulis. Dictum eſt autem Libũ à uerbo Græco,λείβω,quod nos, mutata ει, diphthongo in i,longum,dicimus Libo.Solent enim liba ſacrificiis adhiberi.Alii uolunt a Libero patre dictum eſſe libum, quod etiam indicat Ouid.lib.3.Faſto.Liba Deo fiunt, ſuccis quia dulcibus ille gaudet,& a Baccho mella reperta ferunt. Quo pacto autem fieri ſoleat libum,docet Cato de re ruſt.cap.75. his uerbis: Libum ſic facito:Caſeum bene diſtere in mortario:ubi bene triueris, farinæ ſiligineæ libram,aut ſi uoles tenerius eſſe, ſelibram ſimilaginis ſolum eodem indito,permiſcetoq; cum caſeo bene: ouum unũ addito,& permiſceto una bene. Inde panem facito,folia ſubdito, in foco calido ſub teſta ea coquito leniter.

LIBVRNA,æ,uel Liburnica,cæ,λιβυρνὶς Plutarcho, & Appiano, genus nauigii leuiſſimi,uelociſſimiq;,quod Liu.3. Decad.lib.4.leuẽ biremem appellat. Ratio nominis tracta eſt Liburnis populis in Illyrico,qui olim nauibus uelocibus uſi, Ionium mare, inſulaſq; prædabantur.Qua ex cauſſa Romani naues leuitate, celeritateq; præſtantes Liburnas appellauere Liburnicas, ſicut refert Appianus.Hora.in Epod.Ibis liburnis inter alta nauium Amice propugnacula.Suet.in Augu. Vtrobiq; parte liburnicarum demerſa, ſimulq; eius qua uehebatur, fuſis armamentis, & gubernaculo diſtracto.Firmicus Liburnicum imperium uſurpat pro nauali.

LIBVRNI,λιβυρνοὶ,populi ex liburnia regione inter Iſtriam, & Dalmatiam ſita. Virg.1.Æne.Æneas potuit mediis elapſus Achiuis, Illyricos penetrare ſinus, atque intima tutus Regna Liburnorũ, & fontes ſuperare Timaui. Liburni item uiatores dicti ſunt, qui ex agris iuſſu magiſtratuum ſæpe uocabant ciues, frequenſq; eorum uia erat ab agris ad urbem. Liburni inde dicti, quòd fere ex Liburnia orti eſſent,qui hoc uiliſſimum officij genus adminiſtrabant.Iuuen.Saty.4.Primus clamante liburno, Currite, iam ſedit, rapta properabit ab olla.

LIBVRNIA,λιβυρνὶς, regio ſupra intimum Adriatici ſinus receſſum ſita,inter Iſtriam,& Dalmatiam:ita dicta à liburno quodam Attico,ſi Stephano credimus.Hodie Croaciam uocant, in ditione Ducum Auſtriæ.

LIBVRNVM,ni,uehiculi ſiue lecticæ genus fuit, ad Liburnicæ nauis ſimilitudinem conſtructum, quo principes Romani uehi ſolent adeo molliter, ut interim uel dormire intus poſſent, uel legere, uel ſcribere,aut aliud quiduis non incommode agere. Iuue.Saty. 3.Si uocat officium,turba cedente uehetur Diues & ingenti curret ſuper ora liburno:Atq; obiter leget, aut ſcribet, aut dormiet intus:Nanque facit ſomnos clauſa lectica feneſtra.

LIBVRNVS,λιβυρνος,portus Tuſcorum. Ptolem.libro.3.cap.1.Hodie Liuorna. Cicero de Natur. Europam Lybiamq; rapax ubi diuidit unda.

LIBYA,biæ,& Libye,libyes,λιβύη,tertia pars totius orbis, quam & Africam dicimus,ab Aſia,Nilo fluuio: ab Europa mari mediterra

neo

neo diuiſi. Dicta autem putatur Libya, quòd inde Libs uentus ſla re ſoleat: ſeu quod pluuiæ indigeat propter nimiam ſiccitatem, ἀπὸ τοῦ λείπεσθαι ὑετοῦ. Vel a Libya Epaphi filia, Iouis filij.

LIBYAS, libyadis, λιβυὰς, Iudææ oppidum, Herois opus, Iordani flu uio ab Ortu adiacens, teſte Ptol. lib. 5. cap. 16.

LIBYCIS, (quod hic pro Iudææ oppido corrupte legebatur) uide Libyas.

LIBYCONTES, inquit Calepinus, Perottum ſequutus, carbunculi ge nus eſt languidius, lucẽs. Verum uterq; nimium pueriliter lapſus eſt, corrupto, ut arbitror, Plinij codice deceptus, cum caſtigatio ra Plinij exemplaria gemmas haſce Lithizontas, non libycontas dictas oſtendant: ut latius infra docebimus.

LIBYCUS, libyca, libycum, λιβυκὸς, adiectiuum à libya deductum. Virg. 4. Æne. Te propter libycę gentes Nomadumq; tyranni Ode re. Libycus campus, agri Argiui pars eſt, inde nomẽ habens, quod illuc primum fruges ex Libya allatæ ſint: unde Ceres ipſa ab Ar giuis Libyſſa cognominata eſt, teſte Feſto.

LIBYS, yos, λίβυς, gentile eſt maſculinum, à Libya deductum, cuius fœmininum eſt Libyſſa, ſicut à Phœnix Phœniſſa.

LIBYSSA, λίβυσσα, oppidum fuit Bithyniæ, notiſſimum Annibalis in teritu. Pli. lib. 5. cap. 32. Fuit & Libyſſa oppidum, ubi nunc Anniba lis tantum tumulus eſt.

LIBYSTINUS, λιβυστῖνος, dictus eſt Apollo ab his qui Pachinum Siciliæ promontorium incolebant, eo quod immiſſa libybus, hoc eſt, Carthaginienſibus hoſtibus peſte, pene cunctos ſubita mor te interemerit.

LIBYSTIS, idis, λιβυστὶς, Stephano poſſeſſiuum eſt fœmininum, pa tronymici formam habens à nomine libys deductum, quum ta men analogyæ ratio libyſſis poſtulare uideatur. Virg. 5. Æne. Hor ridus in iaculis & pelle libyſtidis urſæ. Quo tamen in loco nonnul li Libyſſidis legere maluerunt, quam rectè ipſi uiderint. Stepha nus certe à nomine Libys, λιβυστικὸς deducit, λιβυστῖνος, λιβυστίνη, λιβυστικὸς καὶ λιβυστὶς: putatq; ea fieri à genitiuo, λίβυος, à nomi ne Libys irregulariter formato, pleonaſmo τοῦ σ. cum regularis genitiuus ſit Libyos.

LIBYSTOS, λίβυστος, oppidum eſt Scytharum Aroterum, non procul à Danubij oſtijs: cuius meminit Plin. in deſcriptione Thraciæ lib. 4. cap. 11.

LICA, (quod hic pro Herculis puero ꝑperã legebatur) uide lichas.

LICAMBES, uide lycambes.

LICEO, lices, licui, citum, [*Eſſere ſtimato, eſſere apprezzato*] anti quum uerbum eſt, ſub uoce neutra paſſiuam habens ſignificatio nem: unde à Grammaticis neutrum paſſiuum eſſe dicitur, quem admodum Væneo, & Vapulo: quæ cum uoce neutra ſint, ſignifica tionem tamen habent reſpondentem uerbis paſſiuis Vendor, & Verberor. Licere itaque res aliqua dicitur, cum precium pro ea offertur. Contra Liceri ἀγοράζειν, dicitur is, qui rei alicuius emẽ dæ ab imo pro ea offert. Indicare autem ἐκτιμᾶσθαι, dicitur uendi tor, cum merces ſuas empturo certo æſtimat precio. Plaut. in Menæch. Die ſeptima auctio fiet. MES. Menæchme. MEN. manè ſa nè: Venibunt, ſerui, ſuppellex, fundi, ædes, omnia Venibunt, qui qui licebunt, præſenti pecunia, hoc eſt, quantulumcunque co rum nomine offertur. Horat. 1. Serm. Contra Leuinum Valeri genus, unde Superbus Tarquinius regno pulſus fuit, unius aſſis Nonnunquam precio pluris licuiſſe. Cicero ad Attic. lib. 12. De Druſi hortis, quanti licuiſſe tu ſcribis, id ego quoque audieram: & ut opinor, heri ad te ſcripſeram.

LICENTER, [*Licentioſamente*] ἀκόλως, aduerb. ab adiectiuo licens idẽ ſignificans, quod nimium libere. Cic. in Orato. Solutum quiddam ſit, nec uagum tamen, ut ingredi liberè, non ut licenter uideatur errare. Ab hoc Gel. formauit Prælicenter, quod eſt quaſi nimis li center. Quæ uerba (inquit) finxit prælicenter.

LICENTIA, [*Licenza*] ἀφεσις, ἄδεια, libertas immodica, impunitaſq; quædam facultas agendi, dicendiq; quicquid uelis. Teren. Dete riores omnes ſumus licentia. Lucan. libro 1. Quis furor ô ciues, quæ tanta licentia ferri? Quinct. Quæ in aliis libertas eſt, in aliis licentia uocatur. Aliquando etiam in meliorem partem accipi tur, ut idem ſit quod libertas. Ci. 3. Offi. Nobis autem noſtra Aca demia magnam licentiam dat, ut quodcunque probabile maxime occurrat, id noſtro iure liceat defendere. Idem lib. 1.

LICENTIOR, & Licentius, oris, [*Piu licentioſo*] πλεῖον ἀκολαστότερος, quod immodice liberum eſt: ut, Licentior epiſtola, in qua nimis li bere ſcribimus. Plin. in præf. Nat. Hiſt. Licentiore epiſtola narra re conſtitui. Licentiora mancipia, dicuntur nequiora, quaſi multa per licentiam facientia. Licentior uita. i. diſſoluta. Val. lib. 9. ca. 1. Licentior Dithyrambus. Cic 3. de Orat. Inde ille licentior & di uitior fluxit dithyrambus. Idem in Ora. Quid uero licentius, quã quod hominum etiam nomina contrahebant, quo eſſent aptiora?

LICENTIOSUS, a, um, [*Licentioſo*] πολυάφετος, qui nimia utitur licẽ tia. Quinct. lib. 1. ca. 10. Nam ebor dicere, non minus eſt licentio ſum, quam ſi Sulphuri, & Gutturi ſubijcerent = medium in gen. Tac. Ex moribus imperatoris miles intactus aut licentioſus.

LICEOR, ceris, [*Mettere al incanto*] ἐπιβάλλω, ἀγοράζομαι, idem eſt, quod precium offero in auctione alicuius rei. Plaut. Stich. Iocos ridiculos uendo, age licemini. Perſ. Sat. 3. Et centum Græcos cur to centuſſi licetur. Huius uerbi præteritum ratione analogiæ de beret eſſe Licitus ſum, quod teſte Valla, non eſt in uſu. Eo tamen uſus eſt Cic. 5. Verr. Herbitenſes cum uiderent, ſi ad Æſchrionem precium rediſſet, ſe ad arbitrium libidinoſiſſimæ mulieris ſpolia tum iri: liciti ſunt uſque eo, quo ad efficere poſſe arbitrabantur. Liceri contra aliquem. Cice. 3. Offic. Non licitatorem uenditor, nec qui contra ſe liceatur emptor opponet.

LICET, [*E lecito*] θέμις ἐστι, ἔξεστι, imperſonale, modo idem ſignificãs, quòd tas eſt. Cice. Neque enim licebat locum numini conſecratũ turpi flagitio contaminare. Virg. 9. Æne. Quandoquidem Auſo nios coniungi fœdere Teucris Haud licitum, nec ueſtra capit di ſcordia finem. Modo ſignificat poſſibile eſt, ſiue conceditur, aut poteſtas datur, ἐνδέχεται, ὑπάρχει. Mart. Piſcinam peto, non licet natare. Quibus in teſtimonijs hoc animaduertendum eſt, utroque modo rectè dici, Licet mihi eſſe ocioſo, & ocioſum. Cic. Atti. li. 1. Quo in genere mihi negligenti eſſe non licet. Idem pro Flacc. Cur his per te frui libertate ſua? cur denique eſſe liberos non li cet? Si per te licet, i. ſi permiſeris, uel ſi permiſeris, uel potero à te non impeditus. Plaut. in Aſin. Aſinaria uult eſſe, ſi per uos licet. Teren. in Prol. Hea. Date poteſtatem mihi, ſtatariam agere ut li ceat per ſilentium, id eſt, ut ego poſſim agere, uobis tacentibus. Lucan. uero libro. 7. Omnia maiorum uertamus buſta licebat: pro eo quod eſt, ius, faſq; erit. Licet, abſolute, pro poteris facere. Cic. lib. 1. de Inuen. Hanc ſiquis partem putat eſſe orationis, ſequatur Hermagoram licebit. id eſt, poterit ſequi. Modo ſignificat facile eſt. Cic. lib. 1. Offic. Licet enim ora ipſa cernere iratorum, aut eo rum, qui aut libidine, aut metu commoti ſunt, &c. i. facile eſt. Mo do aduerbium concedentis eſt, idem ſignificans quod Eſto. Virg. 6. Æneid. Licet ingens ianitor antro Æternum latrans exangues terreat umbras. Modo eſt coniunctio aduerſatiua pro quamuis, εἰ καὶ. Quinct. lib. 1. cap. 10. Licet enim dicamus proprium, ſpecio ſum, ſublime: nihil tamen horum, &c. Licitum eſt, idem quod li cet. Plaut. in Amph. Quin introire in ædes nunquam licitum eſt, id eſt, nunquam permittitur. Liciturum Cice. ad Atti. lib. 2. Quod nihilo magis ei liciturum eſſe plebeio rempublicam perdere, quàm ſimilibus eius, &c.

LICHAS, λιχὰς, menſura eſt, quam Galli ſua lingua improprie Pal mum uocant, hoc eſt, illud interſtitium quod eſt inter pollicem & indicem quam maxime extenſos. Fuit item Lichas puer qui dam Herculis, per quem Deianira uiro ſuo in Oeto monte ſacri ficaturo, ueſtem miſit Neſſi Centauri ſanguine infectam: quam cum ille induiſſet, ſerpente iam per corpus ueneno, doloris ma gnitudine in furorem uerſus, Lichan pernicioſi muneris lato rem, capillis arripuit, & in ſubiectum mare præcipitauit: quem poetæ fabulantur in ſaxum ſui nominis fuiſſe mutatum, quod à nautis in mari Euboico oſtenditur. Ouid. 9. Metam. Nunc quoque in Euboico ſcopulus breuis eminet alto Gurgite, & humanæ ſer uat ueſtigia formæ: Quam quaſi ſenſurum nautæ calcare ueren tur, Appellantq; Lichan.

LICHADES, λιχάδες, inſulæ tres ſunt in mari Euboico, à Licha Her culis puero ita appellatæ, quam in hoc mare præcipitauit Her cules, Neſſi Centauri ſanguine in furorem conuerſus. Auctor Strab. lib. 9.

LICHEN, enis, λειχὴν, uel Lichenes, plurali numero, λειχῆνες, morbi genus, faciem præcipue infeſtans, quem Latini quod à mento po tiſſimum oriretur, Mentagram appellarunt. Irrepſit in Italiam Ti berii principatu, antea uniuerſæ propemodum Europæ incogni tus ſine ullo quidem dolore, & ſine uitæ pernicie, tanta tamen fœ ditate, ut quæcunque mors præferenda eſſet. Hæc Plin. libro. 26. cap. 1. Galenus tamen, ceteriq; Græci, Lichenum nomine leuius quoddam mali genus uidentur intellexiſſe, quam quod à Plinio deſcribitur, illud ſcilicet, quod Latini Impetiginem appellant: Quinetiam Pli. ipſe lib. 20. cap. 1. lichenas impetiginem interpre tatur, ſicut Pſoram ſcabiem. Vide Manardum epiſt. Medic. li. 7. Eſt & Lichen herbæ genus, ſingulari aduerſus Lichenas remedio: un de & nomẽ accepit. Eius duo ſunt genera: quorum alterum in lo cis naſcitur ſaxoſis, folio uno ad radicem lato, caule uno. paruo, longis foliis dependentibus. Alterum petris roſcidis adhæret, ut muſcus. Auctor Plin. lib. 26. cap. 4.

LICIA, orum, [*Licci*] μίτοι, ſunt fila, quibus in telis textrices implicãt ſtamina: quamuis nonnunquam etiam pro ipſis accipiantur ſtami nibus. Pli. lib. 8. cap. 48. Plurimis uero licijs texere, quæ Polymita appellant, Alexandria inſtituit. Virg. 8. Ecl. Terna tibi hæc primũ

triplici diuerſa colore Licia circundo. Ouid.2.Faſt.Tunc cantata tenet cum fuſco licia plumbo. Vnde Trilicem dicimus ueſtem, quæ ex tribus licijs conſtat. Et Titiuilicia, fila de tela decidentia. Plaut.in Caſi. Non ego hoc uerbum emptitem titiuilicio, id eſt,re admodum uili.

LICIANVS,poeta Martiali coætaneus & conterraneus,ad quem extat eius Epigramma lib.1.Videbis altam liciane Bilbilim.

LICIATORIVM,rij,μιτωμάτιον τῶν ὑφαινόντων, lignum circa quod licia inuoluuntur.Hiero.lib.1.Rerum:Haſtile haſtæ eius erat,quaſi liciatorum texentium.

LICINIA,æ,genus oliuæ,quæ & Liciniana dicitur,ab inuentore.Cato de re ruſt.cap.6.Qui ager frigidior,& macrior erit, ibi oleam licinianam ſeri oportet.Col.li.11.c.49. Videntur autem & alia genera huic rei magis eſſe idonea,ſicut Liciniæ & culmineæ.

LICITATIO,auctio,haſta,Cic.in Ver.Exquiſitis palam præciis Licitationibusq; factis.

LICITATOR, oris, ὁ ἀρτωνούμενος, πλειστηριαστής, qui crebro licetur, quique pro re emenda conducendaúe precium alio maius pollicetur. Liciatorem apponere,eſt ſubornare aliquem, qui coram emptore maius precium offerat,ut res pluris æſtimetur, uendaturq;.Cic.ad Marium lib.7.Nunc quoniam tuum precium noui,licitatorem potius apponam,quàm illud minoris uæneat.

LICITE,θεμιτῶς,aduerb.à licitus formatum,ſignificat iuſte,non repugnante iure uel æquitate.

LICITOR,aris,ἀρτωνοῦμαι,ἐπιβάλλω, quamuis frequentatiuum uideatur à uerbo Liceor,eiuſdem tamen omnino eſt ſignificationis cum ſuo perfecto,ut auctor eſt Valla lib.3.Nihil.n.aliud eſt licitari,quam pro re uænali precium offerre. Curtius de Reb. Alexandri.Quum habeatis arma licitamini hoſtium capita, ὑποσχύμενοι χρήματα, Plin.lib.7. cap. 28. Ariſtidis Thebani pictoris unam tabulam centum talentis rex Attalus licitatus eſt.Licitari item, teſte Nonio,cõgredi,& pugnare ſignificat. Cæcilius in Hym. Quin machæra licitari aduerſum eum cœpiſti ſciens.Enni. Pars ludicre ſaxa iactant,& inter ſe licitantur.

LICTOR,ris,ῥαβδοῦχος.Plaut.in Rom.miniſter Conſulis, Pro conſulis,& ſimilium.Sed duodeni lictores Conſulis erant,aliorum ſeni tantum, portantes uirgarum faſciculos cum ſecuribus ligatos:Hi magiſtratus præibant,ac quoties iuſſi erant, faſciculos ſoluentes, primo uirgis cædebant damnatum,mox ſecuri feriebant: Liu.Miſſiq; lictores ad ſumendum ſupplicium,nudatos uirgis cædunt, ſecuriq; feriunt. Hos primus inſtituit Romulus, ut eſt auctor Plutarchus in uita eius.Dicti autem ſunt lictores à ligando, eo quod magiſtratus Pop.Rom. priuſquam quempiam uerberari iuſſiſſet, pedes & manus à miniſtris illi iubebat ligari: quod & ipſum non obſcure indicat Cice.in Orat.pro Rabirio,I lictor,inquit,colliga manus.Differunt autem Lictor & Viator,ut Lictores dicantur miniſtri Conſulum,Prætorum,Procõſulum,Præſidum, ceterorumq; qui cum imperio ſunt:Viatores,Tribunorum miniſtri. Liu.lib.2. ab urb. Ardens itaque ira Tribunus uiatorem mittit ad Conſulẽ: Conſul lictorem ad tribunum.Gel.li.13.cap.12.ex lib.21. Rerum hum.Varr. In magiſtratu habent alij uocationem, alij præhenſionem,alii neutrum:uocationem,ut Conſules,& ceteri, qui habent imperium: præhenſionem, ut tribuni plebis, & alii, quia habent uiatorem:Neque præhenſionem,neque uocationem: ut Quæſtores,& ceteri,qui neque lictorem habent,neque uiatorem.

LICTORIVS,a,um,ῥαβδουχικός,quod ad lictorem pertinet. Plin.lib. 7.cap. 30. Faſces lictorios ianuæ ſummiſit, cui ſe Oriens Occidensq; ſummiſerat.

LIEN,lienis,gene.maſc.[*Milza*]σπλήν,uiſcus eſt in humano corpore ſiniſtram partem occupans,concaua ſui parte in dexteram, hepar uerſus, gibba uero ad ſpinalium coſtarum extrema conuerſum,humoreſq; melancholicos ex hepate per uas uenoſum ad ſe attrahens,quorum partem tenuiſſimam in ſui alimentum conuertit,reliquam per proprium quendam meatum, quem Stomachum uocant medici,in uentriculum eructans.Alio nomine Splens dicitur.Perſius Saty.1. Sed ſum petulanti ſplene cachinno. Hoc eſt, proclinior ſum ad riſum.Tradunt enim Phyſici, lienis magnitudinem riſus intemperantiam gignere.Intumeſcit quandoq; lien, ut cingere hominem uideatur.Plaut.in Curcul. Nam quaſi zona,liene cinctus ambulo,Geminos in uentre habere uideor filios:Nihil metuo,niſi medius diſrumpar miſer.

LIENICVS,idem quod lienoſus. Plin. libro.29.cap. 3. Hæc & illita lienicis,&c.

LIENOSI,σπλῆνα κακοί,σπληνιῶντες,qui liene laborant. Accidit autem hic morbus(ut inquit Ariſt.lib.3.de partibus animalium) quoties plus excrementi in lienem diuertit,quam calor eius uiſceris poſſit conficere.Plin.lib.7.cap.11. Quorundam corporum partes naſcuntur ad aliqua mirabiles: Sicut Pyrrho regi pollex in dextro pede,cuius tactu lienoſis medebatur.Lienoſum cor,lienis naturã habens:ut turgeat ſicut lien.Plau.in Caſi.Vbi ſim neſcio:Perii,cor lienoſum,opinor,habeo,iandudum ſalit.

LIENTERIA,æ,λειεντερία, fluxus uentris ex leuitate inteſtinorum: cum ſcilicet inteſtina ob leuitatem cibum non continent, ſed talem prope modum excernunt, qualis eſt ingeſtus. Nam λεῖον Græci læue dicunt,& ἔντερα,inteſtina.

LIENTERICVS,qui hoc morbo laborabat.

LIGAMEN,inis,[*Legame,legatura*] Ligaculum, li, Ligamentum, ti, ἅμμα,δεσμός,ſignificant id,quo aliquid ligatur.Colum.lib.11.c.2. Poſſit etiam ſalix deciſa pridie ad lucubrationem expurgari, & ad uitium ligamina præparari. Propert.lib.2.Eleg.30.Nocturna ligamina mitræ.

LIGARIANA,næ,oratio pro ligario.

LIGARIVS,Romanus quidam nobilis, Pompeii partes in bello ciuili ſequutus,quo mortuo in Africam ſeſe contulit ad Scipionem,pertinaciſſimumq; ſeſe Cæſari hoſtem præbuit.Quo nomine cum poſtea à Tuberone accuſaretur, defenſus eſt à Cicerone elegantiſſima illa Oratione,quæ pro Ligario inſcribitur.

LIGEA, pen.pro λιγεία, Nymphæ nomen, Nerei & Doridis filiæ,à cantus ſuauitate dictæ.Virg.4. Georgico. At mater ſonitum thalamo ſub fluminis alti ſenſit:eam circum Mileſia uellera Nymphæ Carpebant hyali ſaturo fucata colore, Drymoq; Xanthoq;, Ligeaq;,Phyllodoceq;.

LIGELLVM,li, [*Caſetta,caſuppola*]καλύβη,οἰκίδιον, breue domicilium & tuguriolum. Plau.in Aul.Diuum atque hominum clamat continuo fidem,De ſuò ligello fumus ſi quà exit foras. Quo in loco Nonius ligelli nomine domunculam ſiue tugurium intelligit. Quanquam non inuenuſte ligellum intelligere poſſumus diminutiuum eſſe à ligno,quemadmodum Tigellum à tigno.

LIGER, ligeris, Rutuli cuiuſdam nomen fuit, fratris Lucagi:quem Turni auſpicia ſequutum Æneas interfecit. Virg.10.Æneid.Velano talia late dicta uolant Ligeri.

LIGER,eris,λίγηρις,Ptolemæo,qui & ligeris: unde accuſatiuus ligerim:nobilis eſt Celtarum fluuius,qui Aruernorum finibus oriẽs, Heduoſq; à Biturigibus diuidens, non procul à Pictonibus in Oceanum Britannicum influit. Cæſ. libro.7.Bell.Gall. Liger ex niuibus creuerat. Idem paulo poſt Magnis itineribus ad Ligerim peruenit.Vulgo Loire.

LIBILLIVM,genus herbæ,de qua apud rei ruſticæ ſcriptores fit mentio,quomodo ſeratur.

LIGILLA,nomen eſt uetulæ apud Martialem: Quid uellis uetulum Ligilla cunnum?

LIGNARIVS,a,um,[*Legnaiuolo*]ξυλικός,quod ad lignum pertinet:ut, Faber lignarius,qui ligna dolat. Lignarius,rii, ſubſtantiuum, qui lignatum it. Liu.5.Bel.Maced. Et ijdem porticum extra portam Trigeminam inter lignarios fecerunt.

LIGNATORES,[*Soldati che uanno à far legne*]ξυλιστοί, dicti ſunt milites,qui lignatum uadunt. Liu.lib.10.ab urb. Paucis citra millibus lignatores ei cum præſidio occurrunt.

LIGNEOLVS,la,lum,Cice. Quinct.Frat. Hanc ſcripſi ante ad Lychnum ligneolum.

LIGNILE,huius lignilis,penul.producta,& neut.gene.[*Legnaio*]ξυλών,dictum eſt,ubi ligna in domo ad comburendum parata ſunt: ſicut Fœnile,ubi eſt,uel eſſe ſolet fœnum. Sic Bouile, Equile,Caprile,& huiuſmodi.

LIGNOR,aris,ari,[*Far legne,legnare*]ξυλίζομαι, uerbum eſt caſtrenſe,idem ſignificans,quod ligna colligere,ſiue congerere. Proprie enim milites Lignari dicuntur,cum in ſiluam profecti ligna incidunt,quæ in caſtra conuehant. Liu.lib.10.ab urb. Reſpondentibuſq; lignatum ſe ire, An tandem, inquit nunc caſtra uallata non habetis?Lignatio,onis lignorum deſectio,uel deportatio.

LIGNOSVS,a,um,[*Legnoſo*] ξυλώδης, quod inſtar ligni durum eſt. Plin.lib.12.cap.7. Arbor radice lata,lignoſaq;.

LIGNVM,ni,[*Legno*]ξύλον,à legendo(inquit Varro)quod ligna caduca in agris legebantur,quibus ad focum uterentur. Virg.1.Geor. Nam primi cuneis ſcindebant fiſſile lignum.

LIGNEVS, a, um, ξύλινος, quod ex ligno eſt: ut, Ligneus equus. Plaut. Rud. Nempe equo ligneo per uias cæruleas eſtis uectæ. Ouid. 10. Metamorph. Quo multa ſacerdos Lignea contulerat ueterum ſimulacra deorum. Cic.2. de Inuent. Materiam ligneam flamma uri poſſe neceſſe eſt. Soleas ligneas in pedes inducere. Idem 2. de Inuent. Ponticulus ligneus, Idem 5. Tuſcul. Lignea turris. Liu.3.Bel.Pun.

LIGO,gas,[*Legare*]δέω,δεσμέω,uincio,conſtringo. Quinct.libro.5. cap.14.Quæ apprehenſa Græci magis (nam hoc ſolum nobis peius faciunt) in catenas ligant, & inextricabili ſerie connectunt. Guttura ligauit laqueo.Ouid.6. Metam. Vulnera ligare.Idem 7. Meta.Legibus ligare aliquem.Stat.4. Syl. Cice.4.in Catil.Filium eius impuberem ligatum à prætore miſſum. Huius compoſita

ſunt

ſunt Alligo, Colligo, Circunligo, Deligo, Illigo, Obligo, Prælígo, Religo, Subligo: quorum ſignificata, uide ſuis locis.

LIGO, onis, [*Zappa*] δίκελλα, μακέλλα, ruſticum inſtrumentum, ad extirpandas herbarum radices accommodatum. Pli. libro 18. cap. 6. Adduxit graues ligones, uomeres ponderoſos. Ouid. 3. Amor. Cum bene iactati pulſarant arua ligones.

LIGVLA, quid ſit uide infra in dictione Lingula.

LIGVRIA, æ, λιγυρία, Italiæ, regio, pro maiore parte montuoſa inter amnes Varum & Macram, ab altero latere habens Apenninum, ab altero Padum, Tuſciam attigens. Cuius caput eſt Genua. A qua Liguſtica ora, & mare Liguſticum. Dicta Liguria, a Lygyſto Phaetontis filio, conuerſione y, in u.

LIGVRIO, ris, riui, uel rii, itum, [*Conſumare il ſuo in pacchia*] λιχνεύω, λιχνάομαι, ſignificat multa auide conſumo, & ſuauiora edulia carpo, & per heluationem patrimonium uoro. Perſonæ triſyllabæ huius uerbi penultimam producunt, contra conſuetudinem eorum quæ ſunt eiuſdem terminationis. Horat. libro 2. Sermo. Satyra 2. Puerunctis Tractauit calicem manibus, dum furta ligurit. Eſt etiam Ligurire, ſuauiſſima quæque deguſtare paulatim, & cum quadam mora atque elegantia comedere, quaſi linendo, ut per ſe cibus in ſtomacho liqueſiat, Ter. in Eun. Quæ cum amatore ſuo, quum cœnant, liguriunt. Dictum ἀπὸ τοῦ λιγυρῶ, quod Græci ſuaue dicunt, ut inquit Donatus. Per tranſlationem. Ci. D. Bruto ſcribens, ad ſuppilationem rerum uſus eſt: Quum quidam (inquit) de collegis noſtris Agrariam ligurirent curationem, diſturbaui rem, totamq; nobis integram reſeruaui. Quidam tamen non poſtremæ notæ uiri, ligurirent, interpretantur ibi pro eo quod eſt, appeterent, & præpropera quadam ſpe quaſi deuorarent. Ligurire lucra, pro eo quod eſt, ſenſim depeculari. Ci. per tranſlationem dixit 5. Verr. Commiſſa eſt, inquit, pecunia tanta Prætori: non reperietis hominem timide, nec leniter hæc improbiſſima lucra liguríentem, &c.

LIGVRITIO, onis, auiditas, immoderata appetentia. Cic. 4. Tuſc. Ægrotationi autem talia quædam ſubiecta ſunt, mulieroſitas, peruicacia, liguritio, uiolentia, cupedia, & ſi qua ſunt ſimilia.

LIGVRITORES, λίχνοι, dicuntur guloſi, & uoratores eduliorum dulciorum, qui conſumptis dapibus catillos etiam lingunt, quos antiqui Catillones appellabant. Liguritores ingutnum, dicuntur ab Auſonio, homines execrandæ, monſtroſæq; Libidinis, qui ſe patiuntur irrumari, quos & Fellatores appellari ſupra oſtendimus.

LIGVR, uel Ligus, guris, λίγυς, ſecundum Priſcianum aliquando eſt proprium nomen, & tunc eſt generis maſculini. Alias eſt nomen gentile, uirum ſignificans, uel mulierem ex Liguria: & ſic eſt communis generis: Probus putat, Ligus eſſe adiectiuum omnis generis, nullum tamen de neutro genere profert teſtimoniũ. Lucan. li. 1. Et nunc tonſe Ligur: quõdam per colla decora Crinibus effuſis toti prælate Comatæ. Virgil. lib. 11. Vane Ligur fruſtraq; animis elate ſuperbis. Idem: Aſſuetumq; malis Ligurem.

LIGVSTICVM, herba eſt, in ea Apennini parte præcipue naſcens, quæ Liguriæ imminet: unde & nomen habet. Quidam panaceam appellarunt, quod panaceam Heracleoticam & caule referat, & radice, & effectu. Galenus litteræ unius immutatione Libyſticum uocat. Officinæ Leuſticum appellant.

LIGVSTICVS, ca, cum, pe. c. λιγυστικός, nomen poſſeſſiuum, à Liguria deductum: ut, Mare Liguſticum, quod Liguriam alluit. Saxum Liguſticum. Iuuenal. Sat. 3. Nam ſi procubuit, qui ſaxa Liguſtica portat.

LIGVSTRVM, ſtri, κύπρος, quibuſdam, aliis φιλυρέα à lego, quaſi Leguſtrum, arbor ex cuius ligno teſſeræ fiunt aptiſſimæ, oliuæ ſimilis folio, ſemine coriandri, flore candido & odorato. Coquitur hoc in oleo, permittiturq;, quod poſtea Cyprium uocatur ab arbore ſua, quæ dicitur Cypros alio nomine: à cuius ubertate Cypro Cilicio maris inſulæ nomen inditum eſt. Plin. lib. 24. cap. 10. Liguſtrum eadem arbor eſt, quæ in Oriente Cypros. Suos in Europa uſus habet.

LIGVSTVS, teſte Fabio pictore, Phaethontis fuit filius, à quo Liguria cognominata eſt.

LIGYES, λίγυες, populi Aſiatici, qui cum Xerxe contra Græcos militarunt: quorum meminit Herod. lib. 7.

LILIACEVS, a, um, adiectiuum, λείριος, ut, Oleum liliaceum, Palladio li. 6. cap. 11. Lirinon, λείρινον, unguentum, ſiue oleum ex liliis. Plin. lib. 21. cap. 5. Lilium roſæ nobilitate proximum eſt, & quadam cognatione unguenti, oleiq;, quòd lirinon appellatur.

LILIBÆVM, λιλύβαιον, promontorium Siciliæ, cum urbe eiuſdem nominis, Libyam ſpectans. Tria enim traduntur eſſe eius inſulæ præcipua promontoria: ex quibus quod Græciam reſpicit, Bachinum: quod Italiam, Pelorum, Scyllæ oppoſitum: quod autem in auſtrum Libyam uerſus procurrit, Lilybęum appellatur. Auctor Pomp. lib. 2. Ab his tribus promontoriis Sicilia dicta eſt Trinacria, quòd tria habeat acra, hoc eſt tria promontoria. etiam Cicero in Verr.

LILIETVM, ti, [*Luogo doue ſono molti gigli*] κρινών, locus in quo liliorum copia eſt. Palladius Lilieta, canneta, ponenda ſunt. Idem li. 3. cap. 21. Noua lilieta formabunt.

LILIVM, lilii, [*Giglio*] κρίνον, flos eſt notiſſimus, proximum, teſte Pli. à roſa nobilitatem obtinens, eximio candore, foliis foris ſtriatis. & ab anguſtiis in latitudinem paulatim ſe laxantibus effigie calathi, reſupinis per ambitum labris, tenuiq; filo, & ſemine, ſtantibus in medio crocis. Ex hoc flore conficitur oleum, ſiue unguentum, quod Græci λείρινον, uocant. Nam illi λείριον, uocant florem, quem nos Lilium dicimus. Sunt autem diuerſa liliorum genera, quæ uide apud Plin. lib. 21. cap. 4. Virg. 6. Æneid. Et candida cu cum lilia funduntur.

LIMA, limæ, [*Lima*] ῥίνη, inſtrumentum fabrile, quo ferum aut aliquid aliud terendo expolitur. Quinct. lib. 10. cap. 3. Opus poliat lima. Hinc non ineleganter dicimus Scriptis deeſſe ultimam limam, cum ſignificare uolumus, non ſatis terſa eſſe, & expolita. Item Lima uti, pro caſtigare & expolire. Ouid. libro 1. de Ponto: Scilicet incipiam lima, mordacius uti, Vt ſub iudicium ſingula uerba uocem.

*LIMA ueteres dicebant omnia tranſuerſa. à quo & limina hoſtiorum, per quæ foris & intus itur: & limites, quòd per eos foris & intus eatur.

LIMATVLVS, li, ἐξεσμένος, diminutiuum à Limatus. Cicero Volumnio. Opus eſt huc limatulo, & polítulo tuo iudicio. Id eſt, terſo & ſubtili.

LIMATVRA, ræ, [*Limatura*] ῥίνημα, ſcobs, hoc eſt, puluiſculus limando detractus.

LIMATVS, a, um, de N. D. Vir moribus domeſticis, ac noſtrorum hominum urbanitate Limatis.

LIMAX, cis, [*Lumaca*] κοχλίας, teſte Var. li. 6. de Lingua Latina, idem eſt quod cochlea: nomenq; habet à Limo, in quo per hyemem delitëſcit, uere prodiens. Col. lib. 10. Implicitus conchæ limax, hirſutaq; campe. Nonnulli tamen uolunt Limacis nomen generalius eſſe, quam Cochleæ: ut Cochlea tantum dicatur, quæ conchæ includitur, ſuamq; ſecum domum circunfert: Limax etiam illa, quæ teſta caret.

LIMBOLARIVS, rii, θυσανοποιός, qui limbum ueſtium conſuit. Plau. in Aulul. Textores, limbolarii, arcularii, &c.

LIMBVLVS, à quo Limbellus.

LIMBVS, bi [*Lembo*] κράσπεδον, θύσανον, eſt pars infima ueſtis muliebris, imos pedes contingens: uel potius faſcia extremitatem ueſtium circunquaque ambiens. Virg. 4. Æn. Sidoniam picto chlamydem circundata limbo. Vbi Serui. Limbus eſt faſcia extremitatem ueſtium ambiens, ſecundum antiquum ritum.

LIMEN, nis, [*Soglia, limitare*] φλιά, οὐδός, βαθμός, dicitur, quod ex tranſuerſo in ianua eſt: à limo, id eſt, obliquo, quòd ingredientibus exeuntibusq; tranſuerſum ſit, ut eſt apud Donatum, Feſtumq;. Terent. in Hecyr. Iam ut limen exirem, ad genua accidit. Nec ſolum inferiorem partem ſignificat, quæ ſub pedibus calcari ſolet in ingreſſu, ſed etiam ſuperiorem, quam Græci ὑπέρθυρον, ἢ ὑπερθύριον, appellant. Iuuenal. Satyra ſexta. Pendentia liquit Vela domus, & adhuc uirides in limine lauros. Næuius uero Limen ſuperum & inferum dixit. Exime limen ſuperum, quòd mihi miſero ſæpe confregit caput: inferum quoque, ubi ego omnes defregi digitos. Limen ſuperum, inferumq; diſcedentes ſalutabant. Plaut. Limen ſuperum, inferumq; ſalue, ſimul autem uale. Ponitur interdum Limen pro ingreſſu, εἴσοδος. Virg. 2. Æn. Limen erat, cæcæq; fores, & peruius uſus Tectorum. Interdum pro domo ipſa. Vir. 2. Geor. Penetrant aulas & Limina regum. Interdum pro carceribus unde ſtadiodromi curſum auſpicantur. Idem 5. Æne. Signoq; repente Corripiunt ſpatia audito, limenq; relinquunt. Interdum pro amicitia, ut teſtatur Seruius, enarrans illud de Turno, Se limine pelli. Iuuena. Satyra tertia. Limine ſubmoueor, id eſt, repellor ab amicitia. Ad limina ſeruus, pro atrienſi apud Apul. de Aſino, & apud Vir. lib. 9. Fidusq; ad limina cuſtos, id eſt, Ianitor, inquit Budæus. Limina imperii, id eſt, extremi fines. Muſas uix à limine ſalutaſſe, prouerbiali metaphora dicuntur iis, qui uix leuiter, & ſummis tantum labris litteras deguſtarunt.

LIMENARCHA, limenarchæ, maſculini gener. λιμενάρχης, dictio Græca eſt, quam Latine Præfectum portus, interpretari poſſumus. λιμένα enim Græci portum dicunt. Erant autem Limenarchæ, qui portubus præerant, ex quibus frequens erat traiectus ad exteras nationes. Hos Ariſtot. lib. 6. Politicon, λιμενοφύλακας, appellat. Hæc fere Budæus in l. Limenarchæ. ff. de Seru. fug.

LIMENTINVS, προστάτης, putabatur deus, qui liminibus præeſſet.

LIMES, limitis, maſculini gen. [*Via per trauerſo, termine*] ὅρος, ſemita tranſuerſa, militaris uia anguſtior. Virg. 2. Æn. Tunc longo li-

mitẽ ſulcus Dat lucem. Liuius lib.1.Bell.Macedon. Intra portam, extraq; latæ ſunt uiæ: ut & oppidani dirigere aciem a foro ad portam poſſent: & extra limites mille ferme paſſus in Academiæ gymnaſium ferens, peditı equitiq; hoſtium liberum ſpacium præberet. Budæus Limites item in agris dicuntur ipſi termini, quibus agrorum fines diſtinguuntur. Feſtus: Limites in agris modo termini, modo uiæ tranſuerſæ dicuntur. Virg. 1. Geog. Nec ſignare quidem aut partiri limite campum Fas erat. In agris limites duo maximi erant, Cardo, & decumanus. Limes decumanus eſt, qui ab Oriente in Occidentem ſpectat: Cardo a Meridie ad Septentrionem. Reliqui limites anguſtiores, diſtantiq; inter ſe paribus interuallis. Vide Plin.lib.22.cap.33.

*LIMITES, ait Siculus Flaccus in Libro de conditionibus agrorum, ab limitibus uocabula accepiſſe. inquit enim ſic. Quo modo limina introitus exitusque locis præſtant, limites agris. ſimiliter introitus exitusque: qui in agris diuiſis & aſſignatis ſemper perui eſſe debebunt, tam itineribus, quam & menſuris agendis. Pergit idem Flaccus his uerbis. Cum omnes limites à menſura denum actum decimani dicti ſint, ſi qui orientem occitendemq; intuentur, qui meridianum & Septentrionem tenent, unum uocabulum illis erat, decumanum nuncupabant matutini & ueſpertini & meridiani & ſeptentrionis cardinem: alii uero ob regionum poſitionẽ & naturã appellauerunt maritimos & montanos. poſtea uero, cum agri diuiderentur & aſſignarentur, decimani quidem uocabulum permanſit, ut ii, qui orientem occidentẽq; intuentur decimani dicerentur; ii uero, qui meridianum & ſeptentrionem, quoniam cardinem mundi tenerent, cardines ſunt appellati. Et omnes limites dirimunt agros, centuriasq; deſignant: qui, ut ſupra diximus, in agris diuiſis & aſſignatis ſemper perui eſſe debebunt, & itineribus, & menſuris agendis. Limitum autem nomina hæc inuenimus in libello extremo eiuſdem Flacci. Orientales, ait, dicuntur decumani: Septentrionales, cardines: item, Maximi, C.M. Actuarii, Interciſiui, Quintarii, Cultellati. Nonarii, Maritimi, Temporales, qui ſolis ortum ſecuti ſunt, Gallici, Regales, Subronciui, Linearii, Sextanei, Teſſellati, Diagonales, Montani, Auſtrinales, qui per anticam & poſticam diuiduntur: Hypotenuſſales, qui angulis ſubiacent: Præfecturales, Egregii, Vndecimani, Duodecimani Colonici, Paſſiui, Solitarii, perpetui. Aggenus autem in libro de limitibus agrorum diſtinguit limitem a rigore his uerbis. Limes eſt quodcunque in agro ad obſeruationem finium opera manuum factum eſt. rigor uero ſuæ rectitudinis naturalis nomen accepit. Rurſus Hygenus in libello & ipſe de limitibus conſtituendis, ſic. Antiqui menſuras agrorum normalibus longitudinibus incluſerunt. primum duos limites conſtituerunt; unum, qui ab oriente in occidentem dirigeret. hunc appellauerunt duodecimanum, ideo quod terram in duas diuidat partes, & ab eo omnis ager diuidatur: alterum à meridiano ad ſeptentrionem, quem cardinem nominauerunt, à mundi cardine. Duodecimanum poſtea decimanum apppellarunt: quare à decem potius quam a duobus, ſicut duo pondo nunc dicimus dupondium, & quod dicebant antiqui duo uiginti: nunc dicimus uiginti: Similiter duo decumanus, decumanus eſt factus. Reliquos limites fecerunt anguſtiores; &, qui ſpectabant in orientem, prorſos; qui ad meridianum, tranſuerſos appellauerunt. Limites autem appellati à limo, id eſt antiquo uerbo, tranſuerſi. nam & limum cinctum, ideo quod purpuram tranſuerſam habeat. item limina oſtiorum. poſtea prorſos & tranſuerſos limites appellauerunt: à liminibus, quòd per eos agrorum limina ſeruãtur. poſtea apud quoſdam nomina à loci natura acceperunt: & qui ad mare ſpectant, maritimos, qui ad montem, montanos appellauerunt. Omnis ergo huius recturæ longitudo rationalis, limes appellatur. nec intereſt quicquam, decumanum dicamus, an limitem. decumanum autem primus, maximus appellatur, item Kardo: nam latitudine ceteros præcedunt. ſunt alii limites actuarii, alii linearii. Actuarius eſt limes, qui primus actus eſt ab eo quintus quiſque: quem ſi numeres cum primo erit ſextus: quoniã quinque centurias ſex limites cludunt. reliqui medii limites linearii appellantur, in Italia ſubrunciui. Actuarii autem extra maximos, D. et K. latitudinem habent pedum XII. per hos iter populo ſicut per uiam publicam debetur. ita enim cautum eſt lege Sempronia, & Cornelia, & Iulia. quidam ex his latiores ſunt XII pedibus, ut ſi, qui ſunt per uiam publicam militarem acti. habent enim latitudines uiæ publicæ. lineari limites menſuræ tantum diſterminandæ cauſſa ſunt conſtituti: & ſi finitimi interueniũt latitudinem ſecundũ legem Manliam accipiunt. in Italia itineri publico ſeruiunt ſub appellatione ſubrunciuorum. habent latitudinem pedum octonum. Hos conditores coloniarum fructus aſportandi cauſſa publicauerũt. nam & poſſeſſiones pro æſtimio ubertatis anguſtiores ſunt aſſignatæ: ideoque limites omnes non ſolum menſuræ, ſed & publici itineri cauſſa: latitudines acceperũt. Secundum antiquam conſtitutionem limites diriguntur. quare non omnis agrorum menſura in orientem potius, quàm in occidentem ſpectat: in orientem, ſicut ædes ſacræ. nam antiqui architecti in occidentem templa ſpectare recte ſcripſerunt. poſtea placuit omnes religionem eo conuertere, ex qua parte cæli terra illuminatur. ſic & limites in orientem conſtituuntur.

LIMEVM, herba, qua uenatores ſagittas inficiunt: unde à nonnullis Venenum ceruarium appellatur. Pli.lib.27.cap.11.

LIMINARIS, re, ue, Lapis liminaris, qui in domus aditu tranſuerſus iacet. Item uerbum Elimino, & nomen Poſtliminium: de quibus ſuis locis.

LIMITANEI milites, στρατιῶται οἱ ἐν τοῖς μεθορίοις, qui ſunt in limitibus, i. in finibus imperii in præſidio conſtituti, ad incurſus inimicorum uicinorum arcendos. Item Agri limitanei, qui in limitibus alicuius prouinciæ, proxime hoſtes ſunt ſiti, Iuriſconſultus in. l. fi. de Fund. limitrop. Agros limitaneos uniuerſos cum paludibus, omniq; iure, quos ex priſca diſpoſitione limitanei milites ab omni munere uacuos ipſi curare pro ſuo compendio atque arare conſueuerunt, &c. Limitanei fundi, ſunt limiti deputati.

LIMITATIO, onis, Colum. lib.3.cap.12. Non intempeſtiue commemorabimus Iulii Græcini conſcripta, uelut formulam ad quam poſita eſt limitatio terræ uinealis.

LIMITO, limitas, penultima correpta [*Limitare, terminare*] ἀφορίζω, περιορίζω, termino, ſiue limitibus diſtinguo, quemadmodum Semito, in ſemitas diſtinguo. Vnde Limitatus ager, dicitur in centurias diuiſus, inquit Feſtus. Plin.lib.17.cap.22. Vineas limitari oportet decumano XVIII. pedum latitudinis, ad contrarios uehiculorum tranſitus, aliisq; limitibus duum pedum diſtingui per media iugera. Aut ſi maior modus ſit totidem pedum cardine, quot decumano limitari: ſemper uero quintanis ſemitari: hoc eſt, ut quinto quoque palo ſingulæ iugo paginæ includatur. Per tranſlationem accipitur pro reſtringo, ſiue reſeco. Cic. Appio Pul. De tua prolixa, beneficaq; natura limitauit aliquid poſterior annus, propter quandam triſtitiam temporum. Quo tamen in loco quædam exemplaria Limauit habent, non Limitauit.

LIMNAE, λίμναι, locus erat in arce Athenarũ, templum habens Dionyſio ſacrum, a Theſeo rege extructum: quo in loco uetuſtiora Bacchanalia peragebantur, die duodecimo mẽſis Antheſterionis, qui noſtro fere Nouembri reſpondet. Meminit huius loci Ariſtophanes in Ranis, & Thucydides lib.2. Hiſt.

LIMNESIVM, λιμνήσιον, herba eſt, quam alio nomine Centaurium minus appellant, copioſiſſime circa lacus proueniens. & paludes. quas, λίμνας, Græci appellant: unde & nomen accepit: Dioſcor. lib.3.cap.7.

LIMNOS, λίμνος, inſula eſt deſerta, iuxta Orientalem plagam Hyberniæ, teſte Ptol. libro & cap. 2. Plin. lib.4.cap.16. Silimnum uocat.

LIMNORIA, λιμνωρία, nympha: a cura lacus ſic dicta, λίμνη enim lacus, & ὥρα cura dicitur.

LIMNOTALASSA, λιμνοθάλασσα, inſula Hiſpaniæ adiacens, inter Carthaginem nouam & Sucronem, non procul a Dianio. Strabo. libro 3.

LIMATE, tius, ſſime, aduerbiũ: hoc eſt polite ornate. Cic. 5. de Finib. Vnum populariter ſcriptum, quod ἐξωτερικὸν, appellabant, alterum limatius. Huius compoſita ſunt Delimo, & Elimo, quæ habent penultimam productam.

LIMO, as, [*Polire, limare*] ῥινάω, ψηχάω, lima polio, læuigo. Plin.lib. 36. capite 6. Scalpere atque limare gemmas. Ponitur aliquando per tranſlationem pro expolire, & redundantia circumcidere. Cic. 1. de Orat. Neq; hæc ita dico, ut ars aliquid limare non poſſit: neq; enim, ignoro, & quæ bona ſunt, fieri meliora poſſe doctrina. Aliquando eſt nimis oculis aliquid intueri. Horat. Non iſtic obliquo oculo meo cõmoda quiſquam Limat. Aliquando eſt coniungere teſte Nonio. Plaut. in Pœn. At uide ſis, cum illa nunquam limaui caput. Hinc Limatus, a, um, nomẽ ex participio. Cic. de Cla. Orat. Nihil enucleate, quo fieri poſſit aliquid limatius. Horat. 1 Serm. Sat. 10. Fuerit Lucilius, inquam, Comis & urbanus, fuerit limatior idem Quàm rudis.

LIMONIADES, λειμωνιάδες, nymphæ ſunt florum & pratorum, quas aliquando mori, & deficere dicit Ariſtoteles, ſicut Faunos & Satyros. Dictæ Limoniades à pratis, quæ Græci uocant λειμῶνας.

LIMONIVM, λειμώνιον, herba eſt ſimilis betæ, uerum foliis tenuioribus, & minoribus, numero circiter decem, caule tenui, recto, altitudine liliorum, pleno ſeminis rubri, quod guſtatum linguam aſtringit. Plin. Betam ſilueſtrem appellat, lib. 20. capite 8. Vulgo Beta pratẽſis.

LIMONIA, æ, λειμωνία, alterum genus anemones. Plin. libro 21. capite 11.

LIMONIATES, λειμωνιάτης, gemma eadem uidetur, quæ ſmaragdus. Plin.lib.37.cap.10.

Limonum, Pictonum oppidum in Gallia Aquitanica, teſte Ptole. libro 2.cap.7.

Limvici, Ptol.lib.2.cap.7. Galliæ Aquitanicæ populi: alio nomine Lemouices. Vulgo Limoſius.

Lindos, λίνδος, urbs eſt Rhodi inſulæ. In Rhodo, inquit Pomponius tres quondam erant urbes, Lindos, Camiros, Ialiſos, Gentile eſt Lindius, λίνδιος.

Limosvs, a, um, ἰλυώδης, πηλματώδης, limo plenus, & cœnoſus. Virgilius 2.Æn. Limoſoq; lacu per noctem obſcurus in ulua Delitui. Hinc Illimis & hoc me, pen.pro. ἄπηλος, quod eſt ſine limo, defæcatum, ſyncerum. Ouid.lib.4. Met. Fons erat illimis, nitidis argenteus undis. Hinc & Oblimo, de quo alibi.

Limpidvs, pida, dum, [*Chiaro, limpido*] διαφανής, clarus, purus, lucens. Col.li.12.cap.28. Vere florente roſa, defæcatum quàm limpidiſſimum in uaſa bene picata & pura transfero. Lacus limpidi, Catullus ad Sirmionem peninſulam. Epigram.29.

Limpitvdo, dinis, διαφάνεια, puritas, claritas. Plin. lib.32.cap.11. Stant uelut ſuillo crure longo in arena defixæ, hianteſq; qua limpitudo eſt, pedali non minus ſpatio.

Limvlvs diminut. Plau.in Bac. Viden' limulis ut obſecro intuentur.

Limvs, limi, genus ueſtis, ab umbilico ad pedes pertingens, qua teguntur, ut ait Seruius, pudenda poparum. Hæc autem ueſtis habet in extremo ſui purpuram limam, id eſt, flexuoſam: unde & nomen accepit: nam Limum obliquum dicimus. Virg.lib.12. Velati limo & uerbena tempora uincti. Limus præterea lutum ſignificat, ἰλὺς πηλός, ſeu cœnum illud mollius, quod ab aquis deferri ſolet. Virg. 8.Eclog. Limus ut hic dureſcit, & hæc ut cæra liqueſcit. Hor. 2. Serm.Sat.4. Siue grauis ueteri cratere limus adhæſit.

Limvs, ma, mum. [*Trauerſo, torto*] διαγραμμικός, παραβλώψ, obliquus, tranſuerſus, obtortus: pro quo etiam Limis dicimus, teſte Feſto, per tertiam declinationem. Vnde Oculi limi, uel limes dicuntur, quibus ex obliquo aliquem aſpicimus. Pli. li.8.ca.16. Nec limis intuentur oculis: aſpiciq; ſe ſimili modo nolunt. id eſt, obliquis oculis. Vnde qui oblique aſpicit, limis oculis ſpectare dicitur, παραπτύειν, παραβάλλειν τοὺς ὀφθαλμοὺς, παραβλέπειν. Ter. in Eun. Ego limis aſpecto ſic per flabellū clāculum. Vbi Donatus: Limis, ſi nominatiuus ſingularis eſt tranſuerſus ſignificat: ſi ſeptimus pluralis, deeſt oculis. Nam limis eſt tranſuerſus: unde Limen dicitur quoque, quod ingredientibus, exeuntibuſq; tranſuerſum eſt. Cum igitur diſſimulāt homines ſe uidere, quod uident, & non recta facie, ſed tranſuerſa intuentur, limes dicuntur aſpicere.

Limyra, λίμυρα, Lyciæ fluuius, cum oppido eiuſdem nominis. Plin. libro quinto, capite 27.

Linamentvm, ti, μότος τιλτὸς, penicillus ex linteo decerptus, qui uulneri imponitur ex linteolo, uel ſpongia, uel lana, ad exiccandā ſaniem, & purulentiam extrahendam. Celſ.li.5. Linamentum inuolutum, & oblongum eodem medicamento illinendum, demittendumq́, in nares. Idem li.7.ca.28. Et intus implicitū in longitudinē linamentum, (λήμνισκον Græci uocant) in aceto tinctum demittere: ſupraq; ſuccidam Lanam aceto madentem deligare. Linamenta item dicuntur, quæcunq; ex lino conſtant. Pli.lib.32.c.10. Delphini adipe linaméta accenſa excitāt uuluæ ſtrāgulatu oppreſſas:

Linctvs, us, uerbale, hoc eſt, ipſe lingendi actus. Plin. lib.31.cap.9. Mulci tuſſim ueterem linctu ſalis diſcuſſere. Quæ uero in eum uſum fiunt, ut delingantur, à Græcis uocantur, ἐκλείγματα, quaſi dicas Delinctoria. Qua etiam uoce uſus eſt Pli. E ſemine lini ſiunt ecligmata.

Lindvm, λίνδον, duorum oppidorum nomen eſt in Britannia inſula: ut eſt uidere apud Ptol.lib.2.cap.3.

Linea, neæ, [*Linea*] γραμμή, à Geometris proprie appellatur longitudo, latitudinis prorſus expers. Hoc item nomine dicitur filum illud, quo fabri utuntur ad ſignandam materiam: ſiue quod ex lino fieri ſoleat, ſiue quod eo creta aut rubrica inſecto, lineæ materiæ ſoleant induci. Præterea Linea dicitur filum omne ex lino, & quicunque tenuis funiculus. Colum. Ligato pede longa linea gallina cuſtoditur. Plin. Murænæ deuorant hamum, admouentq; dentibus lineas, atque ita erodunt. Quo in loco accipitur Linea pro funiculo illo, cui annexus eſt hamus, quo piſcatores utuntur ad decipiendos piſces. Lineam mittere, apud Plaut. in Moſtel. uidetur accipi pro eo, quod eſt expiſcari, uel explorare aliorum cōſilium. Non (inquit) extemplo oſtendam meum ſenſum, lineam mittam. hoc eſt, explorabo illorum mentem. Sunt qui à nautis ductum putent, prouerbium, qui ad explorandum locorum profunditatem funiculum mittunt in mare, cui plumbum in extremo adhæret. Græci βολίδα uocant. Alii à piſcatoribus dictum putant, qui ad capiendos piſces lineam humatam in aquam mittunt. Sunt etiam qui à pictoribus ortum putent, qui ubi aliquid pingere uolunt, lineam prius umbræ cuipiam ſimilem mittunt, per quam ipſi picturam dirigunt: ſed ex illa tamen ab intuentibus nihil deprehendi poteſt de picturæ forma. Ci. Q. F. Diphilus aliquando perpendiculo ex linea diſcet uti.

Lineamenta, [*Lineamenti*] γραμμαὶ, lineæ quædam in corpore apparentes, ex quibus rei uniuſcuiuſque forma dignoſcitur: à lineari pictura tracta, in qua per ſolas lineas effigies hominis cognoſcebatur. Iuſtin. lib.1. Lineamentorum æqualitas matri & filio perſimilis. Cicer.4. Verr. Contemnere etiam ſignum illud Himeræ iam uidebatur, quòd eum multo magis figura & lineamenta hoſpitæ delectabant. Lineamenta in geometria ſunt linearum productiones. Cicer.1. de Orator. In geometria, lineamenta, formæ, interualla, magnitudines, &c. Lineamenta animi ſunt ornamenta. Cicer. tertio de Finibus. Animi enim lineamenta ſunt pulchriora, quàm corporis.

Linearis, & hoc Lineare, [*Lineare*] γραμμικός, quod ad lineam pertinet. Vnde linearis pictura uocata eſt, quæ nullis adhibitis coloribus, rei pingendæ ſimilitudinem ſolis lineis exprimebat. Primi hanc picturam exercuerunt Ardices Corinthius, & Telephanes Sicyonius, ſiue ullo colore, ſpargentes tamen lineas intus: unde & Græci huiuſmodi picturam γραφίδα appellarunt. Vnde Plin. lib.35.cap.3.

Lineo, lineas, [*Tirar linee, lineare*] ὑπογράφω, eſt lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & deformare. Cato de Re ruſt. ca.14. Et quæ opus ſunt domui præſtabit, & ad opus dabit, ſuccidet, dolabit, lineabit, ſecabitq; materiam ſolam duntaxat.

Lineus, lege Linum.

Lingo, gis, xi, ctum, [*Leccare*] λείχω, eſt aliquid lingua molliter delibo: Plaut. in Caſ. Mel mihi uideor lingere. Plin. epiſto.171. Auditum eſt frequenter ab ipſo, cum quæreretur de contumeliis debilitatis ſuæ, digitos ſeruorum ſuorum quotidie lingere. Nonnunquam idem eſt quod paulatim deglutio: ut cum aliquid ore tenentes ſenſim demittimus in uentriculum. Plin.lib.37.cap.10. Tecolithos oleæ nucleo ſimilis uidetur: neque eſt gemmæ honos, ſed lingentium calculos frangit, pellitq;. Hinc fit compoſitum Elingo, quod idem ſignificat cum ſuo ſimplici. Plaut. in Curcul. Hic hodie apud me nunquam elinges ſalem.

Lingones, λίγγονες, ſunt populi Galliæ Celticæ, Heduis, Sequanis, & Leucis uicini qui etiam hodie aliquod nominis retinent ueſtigium. Siquidem totius regionis eius metropolim Galli ſua lingua uocant Langres.

Lingonvs, ni, idem Martia. lib.8. Lingonus à recta Flamineaq; recens. Ab hoc ruſſus fit adiectiuum.

Lingonicvs, a, um, ut, Bardocucullus Lingonicus apud Perſiū, pro ueſtiméti uiliſſimi genere, quod Lingonibus præcipue erat in uſu.

Lingva, æ, [*Lingua*] γλῶσσα, pars corporis nobiliſſima, uoci formādæ, dinoſcendiſq; ſaporibus deſtinata: ita dicta quod eius miniſterio lingentes utamur. Cic.3. de Orat. Hæc tibi eſt excidenda lingua: qua uel euulſa ſpiritu ipſo libidinem tuam libertas mea refutabit. Coruſcare linguis dicuntur ſerpentes. Oui.4. Meta. Virg.3. Geor. Linguis micat ore triſulcis. Biſulca lingua. Ouid.4. Metam. Aſpera lingua præmit fauces. Virg.3. Georg. Compreſſam forcipe linguam Abſtulit, Ouid.4. Metam. Linguam conuertere ad mores alicuius, eſt reprehendere. Plaut. in Pœn. Si reſpondebunt, Punice pergam loqui: Si non, tum ad horum mores linguam diuerterо. Eſt & lingua minor, quę à Gręcis Epiglottis dicitur, ἐπιγλωττὶς, operculū cartilagiroſum, quod fiſtulam ſpiritalem in gutture claudit, ne quippiam in eam decrret. Hæc quum ridemus, attollitur, quia riſus omnia concutit. Quapropter periculoſum eſt, ne nos riſus inuadat, quum deglutimus. Hoc enim operculum natura inſtituit, ne quid eſculenti, poculenti'ue ad pulmonem feratur: quod ſi acciderit niſi reiiceretur, hominem ſtrangularet. Accipitur quandoque Lingua pro differentia ſermonum. Plaut. in Pœn. Et is omnes linguas ſcit, ſed diſſimulat ſciens ſe ſcire. Vnde dicimus linguam Latinam, linguam Græcam. Quin etiam in una lingua ſermonis diuerſitas, διάλεκτος, lingua dicitur, ut in Græca lingua quinque præcipuæ ſunt linguarum diuerſitates, Attica, Æolica, Ionica, Dorica, & Communis. Lingua pro oblocutione. Cic. ad Varro. lib.9. Tibi autem idem conſilii do, quod mihimetipſi, ut uitemus oculos hominum, ſi linguas minus facile poſſimus. Tela linguæ. Ouid.4. de Pon. Hoſtibus eueniat, quàm ſis uiolentus in armis, Sentire, & linguæ tela ſubire tuæ. Eſt præterea lingua, ſiue Lingula promontorium, uel alia quæ uis terra longa, & anguſta, quæ in modum linguæ exertæ in mare excurrit. Cæſ.3. Bel.Gal. Erant eiuſmodi fere ſitus oppidorum, ut poſita in extremis lingulis, promōtoriiſq;, neque pedibus aditum haberent. &c. Budæus. Plin.libro 5.cap.7. Idem in altum lingua mille paſſuum excurrit. Lingua item Plin.lib.24.cap.19. herba eſt, quæ circa fontes naſcitur, cuius radix combuſta & trita, alopecias emendat Similiter Lingua bubula, genus herbæ quam Græci βούγλωσσον dicunt, boū linguæ ſimilis. Lingua canina, alia herba quæ κυνόγλωσσον uocatur

à Græcis. Lingua petræa, genus lapilli, quod inter gemmas connumeratur. A lingua fit Lingulatus adiectiuum: ut, Lingulatus tubulus, apud Vitru. lib. 6. cap. ult. Item Elinguis, Bilinguis, Trilinguis, & huiuſmodi, quorum ſignificata uide ſuis locis.

LINGVLA, ſecundum Priſcia. & per concisionem Ligula Feſtus: Lingula per diminutionem dictas, alias a ſimilitudine exertæ linguæ, ut in calceis: alias inſertæ, id eſt, intra dentes coercitę, ut in tibiis. Docti noſtræ ætatis Priſcianum ſecuti indifferenter ſcribunt Lingula, uel abiecta n, littera, Ligula. Marti. tamen irridet ſuperſtitionem Grammaticorum ſui temporis, qui cum Senatorum, & Equitum eorumq; qui emédatiſſime loquebantur, uſus obſeruaſſet, ut Ligula diceretur, Etymologiæ tamen rationem ſecuti, Lingula dicendū contendebāt. Quāuis (inquit) me Ligulā dicant Equiteſq; patreſq; Dicor ab indoctis Lingula Grāmaticis. Quo in loco prima ſyllaba corripitur: quemadmodum & apud Iuue. Saty. 5. Et ligulas dimittere ſollicitus, ne Tota ſalutatrix iam turba peregerit orbem. Martial. lib. 2. eandem produxit: ubi ſic legitur: Non extrema ſedet lunata ligula planta. Vnde nonnulli putant ibi legendam eſſe Lingula. Sed uerisimile nō eſt Poetam in idem uitium labi, quod in aliis reprehendit. Eſt etiam Ligula inſtrumentum cauum & oblongum, in ſpeciem linguæ factum: quale eſt illud, quo utuntur aromatarii ad extrahenda è uaſis unguenta. Pli. lib. 21. ca. 14. Cera Punica fit hoc modo: uentilatur ſub dio ſæpius cæra fulua: deinde feruet in aqua marina ex alto petita, addito nitro: inde ligulis eligunt florem. Colum. lib. 9. cap. 15. Ligulam uocat inſtrumentum ad purgandum è uaſe ſpumam: Deinde (inquit) ubi liquatum mel in ſubiectum alueum defluxerit, transfer in uaſa fictilia, quæ paucis ante diebus aperta ſint, dū muſteus efferueſcat; iſq; ſæpius ligula eſt purgandus. Accipitur etiam Ligula pro menſura quadam, quæ alio nomine Cochlear dicitur, quæ eſt quarta pars cyathi. Nam quatuor ligulæ complent cyathum. De quo uide Agricolam li. 1. Sunt qui comitialibus morbis dandum putant luna quarta, ſexta, ſeptima ligulæ menſura, id eſt, cohclearis. Veteres etiam gladiorum oblongum, in ſpeciem linguæ factum, Ligulam uocitauere: cuius rei teſtis eſt Gell. lib. 10. cap. 25.

LINGVLACA, æ, piſcis ex planorum genere delicatiſſimus, quē Germani Linguam uocant, Galli à ſimilitudine ſolearum, quæ calceis ſubſuuntur, Soleam appellant. Plaut. in Caſina. Vin' lingulacas? ST. quid opus eſt? quando uxor eſt domi, Ea lingulaca eſt nobis: nam nunquam tacet. Quo in loco facit Plautus, quod nuſquam nō agitur undique concitandi riſus occaſionem quærat. Nam cum Olympio, cui à Stalinone hero negocium erat iniunctum obſonādi, hoc eſt, obſonia coemendi, quæſiuiſſet, uellet, ne lingulacas, quod genus erat piſcis delicatiſſimi: detorſit Stalino uocis eius ſignificationem ad mulierem linguacem: reſponditq; nihil ſibi opus eſſe lingulacis, cum domi haberet uxorem linguaciſſimam. Eſſe autem lingulacam piſcis genus apud Plautum, clariſſimum eſt eo, quod ſtatim ſubiicit Olympio: In re præſenti ex copia piſcaria Conſulere licebit, quid emam.

LINGVAX, cis, [*Cianciatore*] λάλος, uerboſus, multum loquens, qui nimium & ſtulte loquitur. Gell. libro 1. capite 15. Hoc genus homines in uerba prouectos, locutuleios, & blaterones, & linguaces dixerunt.

LINIGER, ra, rum, λινοστολος, gerens ueſtes lineas. Oui. 1. Meta. Nunc dea linigera colitur celeberrima turba ſacerdotes Iſidis intelligit qui lineis ueſtibus indui ſolebant.

LINIAMENTVM, Cic. Acad. Liniamentum ſine ulla latitudine.

LINIO, is, iui, itum, quartæ coniuga. [*Vngere, fregare*] χρίω, ἀλείφω, ungo uel frico, aut quid ſimile, quod digito, aut aliquo inſtrumento alicui rei ſuperinducitur, fricatur, uel imprimitur, ſed tenuiter, non craſſe. Colum. lib. 8. Fere autem per æſtatem ſic muſcis aures canum exulcerantur, ſæpe ut totas amittant. Quod ne fiat, amaris nucibus contritis liniendæ ſunt. A Linio componitur Circunlinio, περιχρίω, Lactan. li. 1. Circunliniatur modo poculum cæleſti melle ſapientiæ, ut poſſint ab imprudentibus amara remedia ſine offenſione potari.

LINO, is, lini, liui, uel leui, litum, ἀλείφω, χρίω, rem aliquam mollem alteri induco. Col. li. 7. Sed illius ſanatur noxia, fibula ahena ſi locum læſum compungas, cretaq; cimolia & aceto linas. Aliquando obturare. Virg. lib. 4. Georg. Neque illæ Nequicquam in tectis certatim tenuia cera Spiramenta linunt. Aliquando inſignire, & quaſi linendo & poliendo exornare. Cic. ad Q. F. lib. 2. Lucretii poemata, ut ſcribis, lita ſunt multis luminibus ingenii. i. inſignita, & quaſi fucata. Præterito Lini uſus eſt Quin. in Declama. Cęci. Et ne quid ſceleri impio deeſſet, mariti tui cruore parietē liniſti. Col. lib. 12. cap. 50. uſurpauit præteritum Liui: Multi (inquit) quū ſemel noua dolia uel ſeria craſſa gummi liuerunt, una in perpetuum gumitione contenti ſunt. Præteritum Leui uidetur manſiſſe ad antiquo uerbo Leo quod tamen hodie inter præterita uerbi Lino eſt uſitatiſſimum. Horat. lib. 1. Carm. Ode 20. Vile potabis modicis Sabinum Cantharis, Græca quod ego ipſe teſta Conditum leui. Supinum unum tantum habet, Litum pen. cor. Vnde litus, a, um, κεχρισμένος, pro obturato, maculato, inſperſo. Virg. li. 4. Georg. Elucent aliæ, & fulgore coruſcant. Ardentes auro & paribus lita corpora guttis. i. inſperſa, ſeu diſtincta. Eius compoſita ſunt, Allino, ἐπιχρίω, ad aliquid lino. Plin. Sunt qui leporino coagulo mel addant, & hoc ſæpe allinant dentem. Palladius: Si ſtercus primogeniti uituli allinamus oribus uaſculorū. Collino. Gellius: Poſtea tabulas cera colleuiſſe. Circunlino. Cice. 1. Tuſ. Condiunt Ægyptii mortuos, & eos ſeruant domi: Perſæ etiam cera circunlitos condiunt, ut quam maxime permaneant diuturna corpora. Delino, Illino, Interlino, παραγράφω, ἐξαλείφω, idē eſt quod deleo, hoc eſt inducto atramento, aut alio liquore ſcripturam aliquam, picturam'ue deſtruo, Sic Interlitæ litteræ dicuntur quæ de letæ ſunt ita, ut legi non poſſint. Elino, inquino, fœdo. Lucil. lib. 6. Si hæc ueſtimenta eleuit luto. Perlino, διαχρίω, διαλείφω, idem quod oblino, uel obduco. Col. lib. 8. Mox ulcera lauantur aceto & tunc pice liquida cum adipe ſuilla perlinūtur. Relino, ἀφίημι, ἀποχρίω, quod obturatum erat aperio. Terent. in Heaut. Releui omnia dolia, omnes ſerias. Sublino, ὑποχρίω, ὑπαλλάω, mediocriter fœdo, decipio, & pro, ridiculo habeo. Plaut. in Epi. Senex tibi os ſublitum eſt plane & probe. i. uerba tibi data ſunt. Et in Cap. Quin ſo in pectore hanc meam magis rem uoluto, tanto mihi ægritudo auctior eſt animo, ad illum modum ſublitum eſſe os mihi. i. ita me eſſe irriſum, uel ita mihi data eſſe uerba.

LINOSTROPHON, λινόστροφον, herba eſt notiſſima, quam nonnulli Praſion, alii Marrubium uocant. Vide Plin. lib. 20. cap. 22.

LINOZOSTIS, λινόζωστις, dicitur herba, quam Latini Mercurialem uocant. Plin. lib. 25. cap. 5.

LINQVO, quis, qui, ctum [*Abbandonare*] λείπω, ſecundum Priſ. quamuis in ſimplici ſupinum in uſu non ſit. Calep. Neſtorem ſequutus putauit priorem præteriti Liqui indifferentē eſſe, deceptus (quod res ipſa loquitur) corrupta Virg. lectione, quam ſic adducit: Nanque ſuam patria liquerat tellure ſepultam. Quem tamen uerſum omnium tum Grammaticorum, tum exemplarium conſenſu ſic legendum conſtat, Nanque ſuam patria antiqua, cinis ater habebat. Eſt autem Linquere idem quod deſerere, relinquere. Vir. 3. Æne. Linquimus Ortygiæ portus pelagoq; uolamus. Linquens animus uocatur a Curtio, animus deficiens, & deliquium patiens. Linquentem (inquit) reuocauit animum, & nudum hoſtis latus ſubiecto mucrone hauſit. Linqui animo, hoc eſt, deficere, & deliquium pati. Curtius: Linqui denique animo, & ſubmitti genu cœpit. Huius compoſitum eſt delinquo.

LINTEARIVS, rii, [*Che fa, ouero uende lenzuola*] λινουργός, λινοπώλης, qui lintea conficit, aut uendit.

LINTEOLVM, li, [*Lenzuolo picciolo*] ῥάκος, ὀθόνιον, diminutiuum eſt à linteo. Plin. libro 21. capi. 12. Vulneribus (inquit) in linteolis imponitur.

LINTEONES, [*Teſſori*] ὀθονοποιοὶ λινουργοί, qui texunt linteamina in ueſtium uſum, ut docet Serui. lib. 7. Æn. Plaut. in Aul. Aut manulearii, aut myrobrecharii, Propolæ, linteones, calceolarii. Firmicus libro 2. Math. Si Luna in Veneris ſignis conſtituta feratur ad Martem, iſta coniunctio faciet linteones, aut tabernarios, atque colorum tinctores.

LINTER, tris, maſc. uel fœ. gen. proprie dicitur arbor excauata, qua accolæ fluuiorum olim utebantur uice nauicularum. Vir. 2. Geo. Cauat arbore lintres. Tibul. libro 2. Elegia. Exiguus pulla perua da linter aqua. Cice. pro Mil. Lintribus in eam inſulam materiam coniunxit.

LINTERNVM, Vide Literum.

LINTEVM, lintei, [*Panno di lino, lenzuolo*] ὀθόνη, pannus lineus, & ſudarium, quo in balneis utimur, & aliis negociis ad extergendum. Martialis, Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi. Lintea etiam dicū tur uela quibus utuntur nautæ. Virg. 3. Æn. Certum eſt dare lintea retro. Item quæ in theatro tendi ſolent ad ſpectantium umbracula. Vnde legimus Cæſarem totum forum linteis adumbraſſe. Accipiuntur etiam Lintea pro ueſtibus lineis. Vnde Linteatus, linteis indutus: id eſt, linteis ueſtibus, quali habitu fertur fuiſſe Apollonius philoſophus, quoniam huiuſmodi habitus uidebatur mundior, quàm qui ab animalibus deglubebatur. Liu. 10. ab Vr. Ea legio linteata ab integumento conſepi, quo ſacrata nobilitas erat, appellata eſt. Cicero pro Rab. Merces fallaces chartis & linteis ac bitro delatæ.

LINTEVS, a, um, [*Coſa di lino*] λίνεος, quod ex lino eſt confectum ut, Veſtis lintea. id eſt, lino compacta, & contexta. Cice. 7. Verr. Illi ad deprecandum periculum proferebant, alii purpuram, tus alii, atque odores, ueſtemq; linteam. Lintei libri, qui de lino fiebant, cuiuſmodi Sibyllini quidam fuerunt, Liu. 4. ab Vrb. Licinius Macer

cet auctor eſt, & in fœdere Ardeatino, & in Linteis libris ad Monetæ inuentis.

LINVM, ni, [*Lino*] λίνον, herba eſt notiſſima, quæ cannabis modo in lanæ molliciem contuſa, netur in uſum intimarum ueſtium. Virg. 1. Georg. Vrit enim campum lini ſeges. Plin. lib. 10. cap. 33. Argatilis appellatur, eadem figura ex lino intexens. Linum pro filo poſuit. Gel. lib. 7. cap. 14. A quibuſdam, inquit, tumor ad imum acu traiectatur duo lina ducente: deinde utrinque lini duobus capitibus diuerſæ partes aſtringuntur. Lineus, a, um, λίνεος, λινοῦς, quod ex lino eſt: ut, Veſtis linea, de lino facta. Pli. lib. decimo ſecundo, capite 6. Sed unde lineas ueſtes faciunt. Virg. 5. Æn. Nodos, & uincula linea rupit.

LINVS, λίνος, filius fuit Apollinis ex Pſammate Crotopi Argiuorum regis filia. Cum enim Apollo occiſo Pythone ſerpente, ad Crotopũ ueniſſet, ab eodem hoſpitio ſuſceptus eſt, ubi clam cum Pſammate filia concubuit, quæ cum concepiſſet, & tempore debito ſecus Nemeum flumen occulte peperiſſet, filium ſuum Linum appellauit: eumq́; ut quorundam eſt opinio, expoſuit, qui ſic repertus a canibus deuoratus eſt. Alii dicunt hanc paſtori infantem alendum tradidiſſe, qui cum ex incuria in herba iacentem neglexiſſet, a canibus inuentum dilaniatum eſſe. Alius fuit Linus, Apollinis & Terpſicores filius, ſiue ut quidam uolunt, Mercurii, & Vraniæ Muſæ, lyricæ peritiſſimus, ut qui diſcipulos habuerit Orphæum, Thamyram, & Herculem. Hunc ab Hercule plectro & cithara occiſum ferunt, cum eum ruſticius canentem nimis petulanter corripuiſſet. Virg. Eclog. 4. Non me carminibus uincet nec Thracius Orpheus, Nec Linus, huic mater quamuis atque huic pater adſit Orphei Calliopeia, Lino formoſus Apollo. Fuit autem reuera Linus poeta antiquiſſimus, qui fertur primus a Phœnice ad Græcos litteras attuliſſe. Hermodotus uero Platonicus lib. 1. diſciplinarum, dicit hunc Mercurij ex Muſa Vraniæ filium, Thebis genitum, ſcripſiſſeq́; de mundi generatione, item de Solis & Lunę curſu, animaliumq́; & fructuum generatione. In principio ſui operis omnia ſimul nata dixit, quem ſecutus eſt Anaxagoras. Occubuit in Eubœa, ſagitta ab Apolline transfixus. Alius fuit Linus Hypermneſtræ maritus Ægypti filius, quem tamen Ouid. in epiſto. Heroi. Linceum appellat, non Linum.

LIPARA, pen. cor. λιπάρα, inſula una ex Æoliis, à Liparo rege, Auſonis regis filio, cui ſucceſſit Æolus: cum antea Meligunis uocaretur, teſte. Plin. lib. 3. cap. 9.

LIPAREVS, a, um, λιπαραῖος, Eſt etiam medicamenti pinguis, & lenis nomen, ut ait Celſus. Pli. lib. 32. cap. 6. Addunt & in medicamenta, quæ uocant Liparas, ad excreſcentia ulcerum.

LIPARIS, λίπαρις, Ciliciæ fluuius, ἀπὸ τοῦ λιπαροῦ, quoniam ut ſcribit Vitru. natantes in hoc flumine, aut ſe lauantes, non aliter unguntur ab ipſa aqua, quàm ſi oleo, aut adipe lauarentur. Eſt quoque piſcis quidam ex genere lacertorum, teſte Plin. lib. 32. cap. 11. Eſt & gemmæ nomen, quæ ſuffita beſtias omnes euocat. Plin. lib 37. cap. 10.

LIPOPSYCHIA, λιποψυχία, uox Græca eſt, Latine ſonãs animi defectionem, uel animi deliquium, quæ, & συγκοπή dicitur.

LIPOTHYMIA, λειποθυμία, Latine defectus animi, ſiue animæ, quæ & Lipopſychia dicitur.

LIPPITVDO, inis, λήμη, ipſum oculorum lacrymãtium uitium. Corn. Celſ. Si frons prurit, lippitudinis metus eſt. etiam Cic. Tuſcu.

LIPPIO, is, iui, itum, [*Diuenir lippo*] λημάω, lippus fio, hoc eſt, marcorem in oculis contraho. Plin. lib. 28. Oculorum uitia fieri negant, nec lippire eos, qui quum pedes lauant, aqua inde ter oculos tangant. Ci. ad Att. li. 7. Cum leuiter lippirem has litteras dedi. Plaut. in Curc. ad Fauces tranſtulit. Proſpicio parum, Os amarum habeo, dentes plenos, lippiunt fauces fame, Ita cibi uacuitate uenio laxis lactibus. Lippitur, pen. pro. imperſonale. Pli. lib. 28. cap. 8. Aut ne omnino lippiatur, decoctum cum mellis Attici cyathis tribus, & croci uncia.

LIPPVS, pi, λημαλέος, qui oculos habet lacrymantes, quum putredo ab his defluat. Plaut. in Mil. Cubare in naui lippam, atque oculis turgidis nauclerus dixit. Lippa ficus dicta, uel quod ſuccus foliorum eius lacteus lippis prodeſt, uel quòd dum folia & ramuli truncantur ſuccum lacrymoſum emittant. Martialis libro 7. Et lippa ficus, debiliſq́; boletus.

LIPSANA, pen. cor. [*Sopravanzi, avanzagli*] λείψανα, tantum pluraliter declinatum, nomen eſt quo apud nos reliquiæ ſignificantur.

LIPTOTE, à quibuſdam recentiorum Grammaticorum uocatur figura, quando uis uerborum rei magnitudini non reſpondet. Vt apud Virg. 1. Æneid. Non ignara mali miſeris ſuccurere diſco. Vbi non ignara mali, dixit pro eo quod eſt in malis magnopere exercitata. Originem autem huius dictionis referunt ad uerbum λείπομαι, quod eſt deficio, eo quòd eiuſmodi orationibus uis quædam uerborum deeſſe uideatur. In antiquiſſimis tamen Seruii, aliorumq́; Commentariis manuſcriptis, non Liptote legitur, ſed Litotes, λιτότης, quæ uox Græcis inter cetera tenuitatem ſignificat, & ſimplicitatem. Hinc fit ut credam recentiorum quorundam Grammaticorum inſcitia factum eſſe, ut figura, quam uetuſtiores λιτότητα nominarunt, Liptote cœperit appellari.

LIQVAMEN, inis, γάρος, genus condimenti liquidi, ex putrefactis piſcium inteſtinis, alia ue ratione confectum, & in uſum coquinariũ ſeruatum ad condiendos cibos: licet & de aliis dici poſſit, quæ non comeduntur: ut apud Colum. lib. 7. cap. 4. Succus excocti lupini, ue teris uini fæx & amurca pari menſura miſcentur: eoq́; liquamine tonſa ouis imbuitur.

LIQVATVS, a, um, Cic. Tuſc. Guttæ liquatæ ardore Solis.

LIQVEFACIO, cis, [*Liquefare; far liquido*] χέω, ἐκτήκω. idem eſt quod liquidum & fluidum facio admoto ignis, uel ſolis calore: a quo Liquefio eiuſdem cum Liqueſco ſignificationis. Cic. in Cati. Et ſtatuæ ueterum hominum deiectæ, & legum æra liquefacta. Virg. 1. Geo. Flammarumq́; globos, liquefactaq́; uoluere ſaxa. id eſt, igne ſoluta, inquit Seruius. A Liquefacio compoſitum Illiquefacio, ἐντήκω, inſtillo, quaſi intus liquefacio. Cice. lib. 4. Tuſc. Quæ ſunt omnes unius generis ad perfundendum animum, tanquam illiquefactæ uoluptates. Colliquefacio, συντήκω.

LIQVEFIO, is, Liqueſco, Tabeſco, Cic. in Tuſ. Cum uoluntate liqueſcimus, fluimusq; malitia.

LIQVENTIA, Vide, Liquetia.

LIQVEO, es, licui, liquere, [*Eſſere liquido*] τήκομαι, liquidum & fluidum eſſe. Vnde Liquens nomen ex participio, idem ſignificans quod liquidus, Virg. 6. Æn. principio cælum, & terras, camposq́; liquentes Spiritus intus alit. Vbi Campos liquentes dixit pro mari. Hinc fiunt compoſita Coliqueo, & Deliqueo, à quibus rurſus fiunt augmentatiua Colliqueſco, & Delique ſco, quorum ſignificata uide ſuis locis.

LIQVEFIO, liquefis, [*Diuenir liquido*] χέομαι, τήκομαι, fundor, liqueſco. Cic. 1. de Nat. Deo. Glaciem colore liquefactam, & dilapſam diffundi. Idem in Cati. Cum & legum æra liquefacta ſint.

LIQVESCO, is, [*Diuenir liquido*] τήκομαι, liquidus, fluidusq́;, fio, molleſco. Perſi. Saty. 2. Tot tibi quum in flammas iunicũ omenta liqueſcant. Virg. 8. Æn. Vulnificusq́; chalybs uaſta fornace liqueſcit. Vbi Seruius, Liqueſcit, proprie dixit: nam ferrum non ſoluitur, ſed molleſcit. Liqueſcere uoluptate, & fluere mollitia, eſt mollem eſſe, & uoluptati deditum. Cic. 2. Tuſc. Opinio eſt enim quædam effœminata & leuis, nec in dolore magis, quàm eadem in uoluptate, qua cum liqueſcimus, fluimusq́; mollitia, apis aculeum ſine clamore ferre non poſſumus. Liu. 1. Bel. Pun. Vt uero tot hominum iumentorumq́; inceſſu dilapſa eſt: per nudam infra glaciem, fluentemq́; labem liqueſcentis niuis ingrediebatur.

LIQVET, [*E' manifeſto*] σαφές, δῆλόν ἐστι, imperſonale, idem quod conſtat, ſiue manifeſtum, & certum eſt: quoniam quæ reſoluuntur, certa, conſtantia, & manifeſta fiunt. Cic. 1. de Nat. Deo. Nec uero Protagoras, qui ſeſe negat omnino de Diis habere quod liqueat, ſint, nõ ſint, qualeſue ſint, quicquam uidetur de natura Deorum ſuſpicari. Liquet inter nos, id eſt, compertum, & certum habemus. Ci. primo de Nat. Deo. Sed quod inter nos liqueat, nec tu quidẽ intelligis. Non liquere ſibi de cauſſa, dicebant iudices quando non ſatis ſibi conſtabat, condemnandus'ne eſſet reus, an abſoluendus: neque commode poterant iudicare, niſi cauſſa denuo diceretur. Cum itaq; illud ſignificare uolebãt, ſibi de cauſſa non cõſtare, reũq́; eſſe ampliandum inſcribebant in illis tabellis, quæ ad colligenda ſuffragia iudicibus dari ſolent, duas haſce litteras. N. L. Illa enim erat nota ampliationis, quemadmodum. A. abſolutionis, & C. cõdemnationis. Quòd ſi collectis ſuffragiis, maxima pars tabellarũ notã ampliationis haberet inſcriptam, tũc Prætor, aut is qui iudicio præerat, iudicibus de cauſſa non liquere, reumq́; ampliandũ uideri pronunciabat: hoc eſt, cauſſam denuo eſſe dicẽdã & reũ in aliud tempus reiiciendum. Vlpianus de Arbit. l. idem Põponius: Proinde ſi forte urgeatur à Prætore ad ſententiã arbiter, æquisſimum erit, ſi iuret ſibi de cauſſa nondum liquere, ſpatium ei ad pronunciandum dari. Gellius lib. 13. Vt abſoluerem tamen, inducere in animum non quiui, & propterea iuraui non liquere, atque ita iudicatu illo ſolutus ſum.

LIQVETIA, ſiue (ut quidam ſcribunt) Liquentia, fluuius eſt Iapidiæ, in finibus Venetiarum, ex Opiterginis montibus naſcens, teſte Plin. lib. 3. cap. 18. Virg. 9. Æneid. Quales aeriæ Liquetia flumina circum Siue Padi ripis. Atheſin ſeu propter amœnum Conſurgunt geminæ quercus. Quo tamen in loco nonnulli Liquentia legere malunt, & Liquentia flumina eadem ratione dicta exiſtimant, qua alibi, & Fluuios liquentes, & Campos liquentes, & Mella liquentia, perpetuo epitheto Poeta appellauit.

LIQVIDE, liquidius, liquidiſſime, idem quod liquido. Cic. ad Plan. lib. 10. Liquidius de toto ſenſu tuo iudicaui. hoc eſt, apertius, cer-

tius,ac facilius.Dicimus etiam,Ad liquidum,quod eſt manifeſte.

LIQVIDO,quod ſignificat pure & manifeſte,ἀκριβῶς, Cice.ad Cæ. lib.15.Gratiſſimum eſt,te libenter amicitiæ dediſſe,quod liquido ueritati dares. Liquido dicere,id eſt, aperte.Cic.5.Ver.Nemo eſſet,quin hoc ſe audiſſe liquido diceret.

LIQVIDVM,di,ſubſtantiuum,pro aqua.Hora. 1. Sermo. Satyr.1.Vt tibi ſi ſit opus liquidi non amplius urna Vel cyatho.

LIQVIDVS,a,dum,pen.cor.[*Liquido*]ὑγρὸς, molle, fluxum. Lucretius:Craſſaq; conueniunt liquidis,& liquida craſſis. Liquidus uenter dicitur a Marti.lib.13.qui eſt fluidus,& laxus.Aliquando ponitur pro puro,καθαρὸς.Virg.6.Æneid.Liquidumq; per aera lapſæ. Idem lib.4.Georg.Dulcia mella premes,nec tantum dulcia,quantum Et liquida & durum Bacchi domitura ſaporem.i. deſæcata,& ſine ſordib.Aliquando pro proſpero,ſiue optimo. Plaut. in Pſeu. Ab ſiniſtra auſpicio liquido,atque ex ſententia confidentia eſt inimicos meos me poſſe perdere.

LIQVO,as,[*Liquefare*]τήκω,χέω,priore ſyllaba corr.ſignificat liquidum facio,quum ſcilicet aurum uel plumbum igni diſſoluimus. Lucan.lib.7.Ereptaq; tela liquauit. Cic.2.Tuſcul.Ex quo liquatæ ſolis ardore excidunt guttæ.Oui. 4.Faſt.Nec pigeat tritum niueo cum lacte papauer Sumere,& expreſſis mella liquata fauis.Liquare aluum.Celſus lib.4.cap.4. Liquanda aluus, interdum etiam ducenda.Aluus liquida,fluida,& libera,nõ aſtricta. Ducta aluus,quæ liberius fluit,quàm natura patiatur,ac multum ſoluta. Huius paſſiuum eſt Liquor.Compoſitum Eliquo,ἐκτήκω,quod eſt aliquando elicio,uel liquidum reddo. Lactan. lib.2.Vnde autem, uel quo modo Deus hæc duo principalia,ignem & aquam uel accenderit, uel eliquauerit,ſolus poteſt ſcire,qui fecit. Deliquo, effundo. Col.lib.12.cap.39.Deinde poſt uiginti uel triginta dies, cum deferbuerit,in alia uaſa deliquare, & confeſtim opercula gypſare, & peliculare.

LIQVOR,oris,maſc.gen.[*Liquidezza*]ὑγρότης, humor liquidus. Vir. 3.Georg.Rurſus abundabat fluidus liquor,omniaq; in ſe Oſſa minutatim morbo collapſa trahebat. Pellucidi amnium liquores, Cic.2.de Nat.Deo.Vitigeni liquoris latex,Lucre.5.

LIQVOR,eris,tertiæ coniugat.abſque præterito, & ſupino, [*Eſſere fatto liquido*]τήκομαι,χέομαι,idem eſt,quod reſoluor, defluo,ueſtillo,liquefio,uel liqueſco.Producit autem hoc uerbum primam ſyllabam,quæ in uerbis, Liquo,Liqueſco,Liquefio,& in nomine Liquor corripitur.Lucan.lib.9.Femorum quoque muſculus omnis Liquitur, & nigra diſtillant inguina tabe. Liquidus autem apud Lucretium ponitur indifferenter,eo quod tam à Liquor fieri poſſit,quàm à Liqueo.Craſſaq;(inquit)conueniunt liquidis, & liquida craſſis.

LIRA,æ,prima ſylla.pro.[*Solco*]αὖλαξ,ſulcum ſignificat,ſiue foſſam rectam in agro, teſte Nonio, in quam terræ uligo confluit.Colu. tamen Liras eaſdem uidetur facere cum porcis,hoc eſt,editiores terræ cumulos inter duos ſulcos interceptos.Sic enim ſcribit lib. 11.ca.2.Liras ruſtici uocant eaſdem porcas,quum ſic aratum eſt, ut inter duos latius diſtantes ſulcos medius cumulus ſiccam ſedem frumentis præbeat. Hinc Lirare,quod eſt,liras facere, ut in ſulcos ex porcis aqua defluat: quod fieri ſolet tertia aratione, iacto iam ſemine.Solent enim antiqui,teſte Varr. de Re ruſt.li.1. cap.29.tres facere arationes.Primo enim arabatur terra, idq; uocabant Proſcindere.Deinde ſecunda aratione excitatæ grandiores glebæ frangebãtur,quod uocabant Offringere. Tertia aratione iacto ſemine,boues Lirare dicũtur,quum tabellis ad uomerem additis ſimul & ſatum frumentum operiunt in porcis, & ſulcant foſſas, quo pluuia aqua dilabatur.Plin.lib.18.ca.20.Aratione per tranſuerſum iterata,occatio ſequitur,ubi res poſcit,crate, uel raſtro,& ſato ſemine iteratio.Hoc quoque ubi conſuetudo patitur, crate dentata,uel tabula aratro adnexa,quod uocant Lirare,operientes ſemina:unde primum appellata deliratio eſt.

LIRARE,quid ſit,uide ſupra in nomine Lira.

LIRATIM,[*A ſolco,à ſolco*]κατ᾽ αὔλακας,aduerbium per liras,Col. Eæq; quum ſint diuiſæ,liratim ſeri debent.

LIRINON,pen.cor.λείρινον,unguentum eſt ex liliis confectum, quæ Græci λείρια,appellant.Plin.libro 23. cap.4.Lirinon,quod & Phaſelinum,& Syrium uocamus, renibus utiliſſimum eſt,ſudoribusq; euocandis.

LIRIOPE,λειριόπη,Nympha marina, Oceani & Thethyos filia, ex qua Cephiſus amnis Narciſſum puerum formoſiſſimum ſuſcepit. Ouid.lib.3.Metamorph. Cærula Liriope,quam quodam flumine curuo Implicuit,&c.

LIRIMIRIS,λιριμιρὶς,oppidi nomen in tractu magis Septentrionali Germaniæ.Ptol.lib.2.cap.11.

LIRIS,λίρις, fluuius Campaniæ, ſiue Latii noui, per Minturnarum ruinas in ſinum Caietanum illabens, non procul à Formiis. Alio nomine Glanicus dicitur,teſte Plin.lib.3.cap.5.Itali hodie Gariliarum appellant.Cic.de Legibus. Ex eo loco Fabritius ſtatum præcipitat in litem.

LIS,litis,[*Lite,controuerſia*]δίκη,ἔρις,controuerſia,à limite.i.termino dicta.quòd primæ inter homines lites de limitibus fuerint. Lis & Iurgium ſic differunt,teſte Nonio, quòd leuior diſſenſio,uel diſcordia inter beneuolos, aut propinquos, Iurgium dicatur: grauior diſceptatio inter inimicos, Lis.Cic.de Repu.4.Si Iurgant beneuolorum concertatio eſt: nam lis inimicorum, non iurgium dicitur.Et paulo poſt Iurgare igitur lex putat inter ſe uicinos,nõ litigare. Litis inſtrumentum à Quinctiliano pro ipſis actis quas Productiones uocamus. Dicimus eleganter, Litem habere cum aliquo, Litem alicui intendere, Litem capitis in aliquem inferre. Litem ſuam facere,id eſt litis cauſſam ſuſcipere,& tanquam ſuam defendere. Litem perdere, id eſt eius rei cauſſam,de qua agebatur,dimittere. Litem in rem ſuam uertere,id eſt rem inter duos controuerſam adiudicare ſibi.quod fit, cum iudex ita cum Litigatoribus agit,ut ei iure ſuo cedant. Litis conteſtatio, eſt hinc inde apud iudicem negocii principalis facta narratio. Oritur enim litis conteſtatio ex petitione actoris,& exceptione rei.

LISSA,λίσσα,inſula eſt in mari Adriatico contra Iader. Plin.lib.4. cap.ultim.

LISSVS,λίσσος, fluuius Thraciæ,inter Meſembriam Samothracum & Strymam Thaſiorum in mare illabens,quem Græci ſcriptores inter eos annumerant,quos à Xerxiano exercitu exiccatos tradunt.Auctor Herod.lib.6.Liſſus item oppidum eſt in finibus Dalmatiæ,Macedoniæ contiguum,non procul à Nymphæo promontorio: teſte.Pli.lib.3. cap.22.& Ptol.lib.2.cap.ult. Lucan.li.5.Prætereunt fruſtra tentati littora Liſſi, Nymphæumq; tenent.

LITANIA,λιτανεία,idem eſt quod ſupplicatio,a uerbo Græco λιτανεύειν,quod eſt ſupplicare,& uota ſuſcipere. Vulgus inepte uocat Letaniam.

LITATIO,nis,καλλιέρημα,uoti per cæſam uictimam impetratio. Li. 7.bel.Pun.per dies aliquot hoſtiæ maiores ſine litatione cæſæ, diuq; non impetrata.

LITATO,aduerbium hoc eſt addicentibus uictimis: ſicuti & auſpicato,hoc eſt,addicentibus auibus,hoc eſt lætum rei inſtitutæ exitum promittentibus. Liu.5.ab Vrb.condita.Nec auſpicato, nec litato inſtruunt aciem.

LITERA,ræ,[*Lettera*]γράμμα,quamuis ratione etymologiæ primã uideatur debere corripere:(creditur enim Litera dicta, quaſi litura)ubiq; tamen apud ueteres poetas eandẽ producit.Superflua itaque anxietas eorum poteſt uidere, qui primam huius dictionis ſyllabam producere non audent niſi geminata conſonante: inſignis autem illorum temeritas, qui eam nullo ueterum exemplo corripiunt,friuoloq; ac incerto etymo freti ab unanimi ueterum omnium conſenſu non dubitant diſcedere.Propriè autem Litteræ dicũtur minimæ ac indiuiduæ partes orationis,ex quibus cõſtituuntur ſyllabæ,& tam ſingulari,quàm plurali numero elementum ſignificat,uidelicet A,B,&c.Cicer.pro P.Syl. Litteræ poſteritatis cauſſa repertæ ſunt.Quinct.li.1.cap.4. Vt pro Fundanio Cice.teſtem,qui primam eius litteram dicere non poſſet irridet. Cice.4. Verr.Hinc etiam Romæ uidemus in baſi ſtatuarum maximis litteris inciſum à communi Sicilia datas.Dicitur autem Litera, quaſi legitera,ut quibuſdam placet,eo quòd legentis præbeat iter: uel quòd in legendo iteretur,ut ait Seruius.uel à lituris, quòd ſcripta deleri poſſit: in ceratis enim tabulis antiqui plerunque ſcribere ſolebant, & deinde delebant. Vel à lino, is,quòd in ſcribendo atramentum illinitur,hoc eſt,leuiter inducitur chartæ. Aliquando Littera capitur pro ſcribentis manu.Ci.ad Atti.Nam Alexidis manum amabam,quod tam prope accedebat ad ſimilitudinẽ tuæ litteræ.Plurali numero Litteræ epiſtolã,γράμματα, deſignãt,niſi apud poetas,apud quos legitur Littera pro epiſtola,γράμμα, quoque à Græcis.Oui.in Epiſ.Quam legis à rapta Briſeide littera uenit.Vocantur præterea Litteræ λόγοι,diſciplinæ, quæ litterarum monumentis continẽtur. Plau.in Tru. Litteras didiciſti, ſine alios diſcere. Vnde Dare litteris operam, dicimus: hoc eſt,incumbere artibus,quæ ſcriptæ ſunt. Ad litteram, idem quod ad uerbum, & quod barbari litteraliter dicunt. Quinctilia.li.9. ca.1.Quem duobus ab eo libris tractatum locum ad litteram ſubieci. Aliquando ponitur pro ſcriptura. Cic.in Verr.act.3. Vt Romam rediit, nullã litteram pupillo, nullam matri eius,nullam tutoribus reddidit.id eſt,ſchedulam nullam ſcripſit,qua teſtaretur, & agnoſceret ſe accepiſſe pecunias,&c.Nullam litteram ad me miſit,aut ſcripſit: pulchre pro eo quod eſt,nihil ſcripſit,nullas litteras miſit.Cic.Caninio lib.2.Ille cum ad Thermum de Parthico bello ſcriberet, ad me litteram nunquam miſit.i.tantum abeſt,ut ad me litteras miſerit,ut ne litterã quidẽ miſerit. Litteras attingere, eſt ipſas tractare,ſeu uerſari in ſtudiis litterarũ. Litteræ interiores, ſunt abſtruſiores,altioresq; diſciplinæ. Vulgares reconditæ litteræ ſunt contraria

traria

traria. Litteræ publicæ ſunt, quas barbari Regiſtra uocant. Refer re aliquid in litteras publicas, eſt quod barbari Inregiſtare dicũt. Ponuntur interdum Litteræ pro alicuius ſcriptis. Cicer. ad Attic. Quòd meis omnibus litteris in Põpeiana laude eſſet perſtrictus, id eſt, meis omnibus ſcriptis. In numero plurali pro epiſtolio. Ci. ad Attic. lib. 14. Etſi noui nihil, noſtro more tamen ne patiamur intermitti litterulas. Aliquando eodem numero pro ſcientiis, ſiue diſciplinis aut earum ſtudiis. Cic. ad Tiro. lib. 16. Litterulæ meæ, ſiue noſtræ, tui deſiderio oblanguerunt.

¶LITERAE in terminis inuentæ quid ſignificent, oſtenditur in libro uariorum auctorũ de limitibus; in quo ſunt hæc. A, ſi in termino in ueneris, finem in proximum ſignificat, aut aquam uiuam deſignat. B, ſi in termino inueneris, bifurcium oſtendit, aut triuium ſignificat. C, ſi in termino inueneris, à centuria nunquam recedas. D, ſi in termino inueneris, decimanum oſtendit. E, ſi in termino inueneris, uallem ante ſe ſignificat, aut riuum, aut fluuium: & ſuper ſe ſubrectiore loco per planitiam limes excurrit. F, ſi in termino inueneris, finalem cauſſam exponit, & in longinquo terminum oſtendit. G, ſi in termino inueneris, ſui terminis auctorem, limitem tortuoſum oſtendit. H, ſi in termino inueneris, grãdes longitias limitum oſtendit, & rariora ſigna in fine inuenies. I, ſi in termino inueneris, uiam ſignificat, aut collis rigorem oſtendit, hoc eſt iugum. K, ſi in termino inueneris, cardinem oſtendit, quem terminum ſubtiliſſimum & ſpecioſum inuenies, hoc eſt formoſum. L, ſi in termino inueneris, ſuæ normæ facturam deſignat, limitem gammatum, & in longinquo arcam finalem oſtendit, & conuallia eius fundi finem uindicant. M, ſi in termino inueneris, fines quadras deſignat, & in proximo ſigna finalia inuenies. N, ſi in termino inueneris, proximam aquam ſignificat, & quadras fines habentes aquæ, à ſeptentrione arcam marmoream inuenies. O, ſi in termino inueneris à ſeptentrionali parte ſiluam demonſtrat, & per ipſam ſiluam riuus currit, & trans riuum ſigna demonſtrat. P, ſi in termino inueneris, pedaturam ſignificat, extra aliis ſignis finalibus, uel quòd litteras finales continet. has per ſingulos titulos inuenies, aliosq; finales titulos ſine noſtris ſignis in agris poſuimus, qui rationem oſtendunt limitum, & cauſſam dirigunt finalem. Q, ſi in termino inueneris, à limite riuum. R, ſi in termino inueneris, per collicellum terminos inuenies. S, ſi in termino inuenies, ſupra poſſeſſionem multas aquas uiuas indicat, quæ alueum tranſeunt. T, ſi in termino inueneris trifinium oſtendit. V, ſi in termino inueneris, terminum in collem meridianum oſtendit, per limitem orientalem. X, ſi in termino inueneris, quadrifinium exponit, & pro decumano finem habebis. Y, ſi in termino inueneris ſub ſe fontanam proximam habet. Z, ſi in termino inueneris à ſiniſtra parte fontem ſignificat.

LITERATVS, [*Litterato, dotto*] ὁ φιλολογῶν, ὁ ἀμφὶ λόγους, ἐγγράμματος, qui litteris præditus eſt, litteris ornatus, eruditus, doctus. Cicero in Verrem. Act. tertia. Circumpedes autem homines formoſos, & litteratos, ſuos eſſe dicebat, ſe emiſſe. Idem: Frater tuus, litteratiſſimum fuiſſe iudico, facile diceret, Hic uerſus Plauti non eſt, hic eſt. Litteratus etiam dicitur, cui aliquid inſculptum eſt. & ſuperſcriptum. Plaut. in Pœn. Haud ſecus tu uideas litteratas ibi epulas, &c. Litteratum ocium, in quo litteris operam damus. Cic. 5. Tuſcul. Quid eſt enim dulcius ocio litterato?

LITERARIVS, ia, ium, [*Ciò che ſi appartiene à lettere*] γραμματικός, quod ad litteram, uel ad litteras pertinet. Vnde dicitur Ludus Litterarius, παιδαγωγεῖον, διδασκαλεῖον. Plin. lib. 9. cap. 8. Ex Baiano Puteolos in ludum litterarium itantem, &c. id eſt, in ſcholam.

LITERATE, aduerbium, docte, erudite, eleganter. Cice. in Piſ. Ita enim ſunt perſcriptæ ſcite, & litterate, &c. Cuius contrarium eſt Illitteratus, pro rudi & indocto.

LITERATOR, ris, γραμματιστής, qui leuiter litteris tinctus eſt, uel qui prima litterarum elementa docet. Litteratorem enim non perfectum litteris, ſed imbutum tantum eſſe docet. Sue. de Clar. Gram. Vnde apud maiores, cum familia alicuius uænalis produceretur, non temere, quem litterarum in titulo, ſed litteratorem inſcribere ſolebant, quaſi non perfectum litteris, ſed imbutum.

LITERATVLVS diminutiuum eſt,

LITERATVRA, litteraturæ, γραμματική, eadem quæ Grammatica. Quinctilian. lib. 2. cap. 15. Non ipſam nunc uolumus ſignificare ſubſtantiam, ut Grammatice litteratura eſt, non litteratrix, quem admodum oratrix: nec litteratoria: quemadmodum oratoria. Aliquando ponitur pro litterarum ſcientia, & cognitione. Cice. 2. Philip. Fuit in illo, ingenium, ratio, memoria, litteratura, cogitatio, diligentia. De Cæſare loquitur. Litteratus. Cice. epiſt. Frater tuus quàm litteratiſſimus.

LITEROSVS, litteroſa, litteroſum, ἐγγράμματος, idem quod litteratus. Caſſius Hemina Anna. libro, quarto, ut citat Nonius: Homo mere litteroſus.

LITERVLA, læ, γραμμάτιον, Cic. Tir. lib. 16. Accepi tuam epiſtolam tribus litterulis.

LITHARGYROS, λιθάργυρος, corporis metallici genus, quod à Plin. argenti ſpuma appellatur, quamuis non ex ſolo argento, uerum etiam ex auri uena fiat & ex plumbo. Sunt enim tria eius genera, Chryſitis, Argyritis, & Molybditis, quæ uide apud Plin. lib. 33. ca. 6. & Dioſcorid. lib. 5.

LITHIASIS, is, λιθίασις, calculi generatio in ueſica, per quem urinæ excretio prohibetur. A uerbo Græco λιθιάω, quod ex calculo laboro. Lithiaſis præterea dicitur, cum palpebris gignuntur albicantia quædam, & dura turbercula, lapillorum modo.

LITHIZONTES, λιθίζοντες, gemmæ quædam ex genere carbunculorum, liuidius, & languidius lucentes: unde & nomen acceperunt, quòd ad lapidum potius, quàm ad gemmarum naturam accedant. Auctor lib. 37. cap. 7.

LITHOCOLLA, λιθόκολλα, glutinum quo lapides coniunguntur. Fit autem ex lapide Pario, aut marmore cum taurino glutino. Herm.

LITHOGLYPHVS, penult. correp. [*Scarpellino*] λιθόγλυφος, ſculptor lapidum.

LITHOSPERMON, λιθόσπερμον, herba eſt, quæ hodie nomine notiore Milium Solis dicitur. Lithoſpermon ideo dictum, quòd ſemina tanquam calculos ferat, candore, & rotunditate magaritarum, duritia uero lapidea. Vide Pli. lib. 27. cap. 11.

LITHOSTROTOS, pe. prod, λιθόστρωτος, Græcis adiectiuum eſt, idem ſignificans quod lapide ſtratus: à nomine λίθος, lapis, & uerbo στρώννυμι, quod eſt ſterno. Lithoſtrota dicta ſunt quædam pauimentorum genera, quæ ex minutis lapillis ſternebantur, colorum diuerſitate rerum quarumlibet imaginem exprimente. Pli. libr. 36 cap. 25. Pauimenta originem habent apud Græcos elaborata arte picturæ ratione, donec Lithoſtrota expluere eam. Et paulo poſt. Lithoſtrota cœptauere iam ſub Sylla, paruulis certe cruſtis, extatq; hodie quod in Fortunæ delubro Præneſte fecit.

LITHOTOMIA, λιθοτομία, lapicidina, quæ & Latomia dicitur: à nomine λίθος, lapis, & uerbo, τέμνω cædo, uel ſeco. Fuit etiam carceris nomen apud Syracuſanos, in quo noxii aſſeruabantur, qui inde uidetur fuiſſe appellatus, quòd in loco quodam extructus eſſet, unde olim exciſi erant lapides. Meminit huius carceris Thucidides lib. 6. & ſæpius Cic. in Verr.

LITICEN, penul. correp. geni. liticinis, σαλπικτής, qui lituo canit: quemadmodum Tubicen, qui tubam inflat. Eſt autem Lituus buccinæ genus incuruum, gracilem, acutumq; edens ſonum: ut latius infra docebimus ſuo loco.

LITIGATOR, [*Che fa lite*] ὁ δικάζων, ὁ δικολογούμενος, qui litigat, hoc eſt, qui litem habet in iudicio pendentem. Cice. pro Domo ſua. Emit domum litigatoribus defatigatis propè dimidio carius, quàm æſtimabat. Suet. de Clar. Gram. Caſſius Seuerus interpellatis iudicibus dilationem petiit, ut litigator ſuus alium Grammaticum adhiberet.

LITIGIOSVS, litigioſa, litigioſum. [*Litigioſo*] φιλόδικος, δίκαιος, ἐγκληματικός, ἀμφισβητητικός, qui frequẽs in litibus uerſatur, uel qua uis de cauſſa litem mouet. Cic. pro Muræ. Quid huic tam loquaciter litigoſo reſponderet ille, unde petebatur. Litigioſa diſputatio. Cicer. 5. de Finib. Fora litigioſa, plena litibus. Ouid 4. Faſto. Interdum Litigioſum, idem eſt quod controuerſum, ἀμφισβητούμενον, hoc eſt, de quo lis eſt, & controuerſia: ut, Litigioſum prædium, apud Cicero de Orator. Litigioſus ager, apud Ouid. 2. Faſto.

LITIGIVM, litigii, [*Lite, controuerſia*] ἀμφισβήτησις, ἔρις, litis actio. Plaut. in Caſin. Nam ego quid contrahere cupio litigii inter eos. Plin. lib. 37. cap. 10. Siderites ferro ſimilis, & litigio illata diſcordias facit.

LITIGO, litigas, penultima correpta, [*Litigare, far lite*] ἀμφισβητῶ, ἐγκαλῶ, δικάζομαι, διαφέρομαι, diſcepto, contendo tam in foro, quàm extra iudicium. Cicero pro Cæl. Aliquot enim in cauſis uideram eum fruſtra litigantem. Martial. libro 7. Ah miſer, & demens uiginti litigat annos. Quiſquam, cui uinci Gargiliane licet? Cicero ad Attic. Hirtius cum Quincto acerrime pro me litigauit.

LITO, as, [*Placare con ſacrifici*] καλλιερέω, ſacrificio facto Deos [illegible] co, uotumq; impetro: uerbum à precibus dictũ, teſte Feſt[illegible] Græci λιτάς uocant. Cic. pro Flac. Litemus igitur Len[illegible] ton. in Cæſa. Deinde pluribus hoſtiis cæſis quum lita[illegible] ſet, introiit curiam. Inter Litare & Sacrificare hoc [illegible] quit Nonius) Sacrificare eſt ueniam petere. Litare eſt [illegible] re, & uotum impetrare. Virg. 4. Æneid. Tu modo p[illegible] ueniam, ſacriſq; litatis Indulge hoſpitio. Sacris (inquit) li[illegible] id eſt, uenia per ſacrificia impetrata, uel felicem euentum promittente uictima. Plaut. in Pœn. Si hercle iſthuc unquam factum eſt,

tum me Iupiter faciat,ut ſemper ſacrificem,neq; unquam litem. Litare uictimas, apud Tranquillum, id eſt uictimis cæſis. litare Aliquando ponitur pro ſatiſfacere. Plin. in Paneg. de ſtatuis loquens: Illæ autem aureæ & innumerabiles ſtrage & ruina publico gaudio litauerunt.

LITANDVM,gerundium, hoc eſt,litari debet. Virg. 2. Æn. Sanguine quærendi reditus, animaq; litandum Argolica. Huius compoſitum eſt Perlito,'quod eſt Perfecte lito.Gel. Si hæ res diuinæ factæ,riteq; perlitatæ eſſent,Haruſpices dixerunt omnia ex ſententia proceſſurum eſſe.

LITOR,litaris,Cic.de Diu.Hoſtia litatur pulcherrime.

LITORALIS, litorale, ut, Litoralis piſcis, id eſt, in litore uiuens, Plin.lib.9.cap.17.Nec litoralibus gratia. Dii litorales. Catul.de Phaſel. Neque ulla uota litoralibus deis Sibi eſſe facta.

LITOREVS,litorea,litoreum, αἰγιαλεῖος, ἐπάκτιος, ut, Litorea domus,quæ in litore, aut iuxta litus conſtructa eſt. Martial. lib.10. Anxuris æquorei placidos Frontine receſſus, Et propius Baias litoreamq; domum. Litoreæ aues apud Virg. 12. Æne. Litoreas agitabat aues id eſt, paluſtres.

LITOROSVM,a,um.Plin. lib.37.cap.10. Calais ſapphirum imitatur, candidior,& litoroſo mari ſimilius, id eſt eum aquæ marinæ colorem referens,qui eſt circa litus.

LITVS,oris,κυματωγή,ἀκτή,ἠϊών, dicitur terra adiacens mari, quæ fluctibus alluitur: unde & nomen inueniſſe putatur ab alluendo, uel allidendo. Litus (inquit Celſus l. litus ff. de uerb.ſignificat.) eſt quouſque maximus fluctus à mari peruenit: idq; M. T. aiunt, cum arbiter eſſet, primum conſtituiſſe. Proprie itaque Litus de mari dicitur: Ripa ὄχθη, de fluminibus. Ouid. 1. Metamorph. Campoq; recepti Liberioris aquæ pro ripis littora pulſant. Quandoque etiam Litus dicitur de fluminibus. Vir. in Diris: Littora quæ dulceis auras diffunditis agris, quum de Mincio Mátuani agri fluuio loqueretur. Sumitur interdum pro agro mari uicino. Idem 4. Æn. Cui littus arandum. Cuiq; loci leges dedimus. Interdum pro ſpatio circa aram: a litando: quia ibi litabantur hoſtiæ. Namq;(ſicut docet Donatus) nauigantes eundo,& redeundo in litore ſacrificabant. Si itaque Donato à litando Litus dici credimus, uidetur unico t,eſſet ſcribendum, quemadmodum etiam à nonnullis ſcribi uidemus. In carmine tamen omnes geminãt conſonantem. Sed ne hoc quidem uidetur neceſſarium,cũ nuſquam inueniatur breuiari. Vnde uidetur potius natura longa eſſe, quàm per epentheſim geminatæ conſonantis licenter produci. Malo tamen rem integram cuiuſque arbitrio permittere, quàm de re tam incerta quidquam temere pronunciare.

LITVRA,ræ,[*Caſſatura*]κατάστιγμα,macula uel deletio in ſcriptura, pictura'ue,cum.ſ.ſuper inducto atramento,alio'ue liquore ſcripturam,uel picturam deſtruimus. Cice.pro Archia: Et unius nominis litura ſe commotũ eſſe dixerit. Idem pro Cluent. Ne lituris coargui poſſet. Martia. li.4. Non poſſunt noſtros multæ Fauſtine lituræ Emendare iocos: una litura poteſt. Ponitur aliquando pro ipſa linitione,uel linimento, χρίσις, ἐπίχρισις, ἄλειμμα. Colu. lib.4.ca. 24. Neque eſt difficile mox alleuatas plagas, terra quam prius amurca madefeceris, linire: nam & teredinem formicamq; prohibet: ſolem etiam & pluuias arcet eiuſmodi litura.

LITVRO,as,[*Cancellare*] παραγράφω, ἐξαλείφω, cancello, expungo. Sidonius Apol. Tunc uel certius te probaſſe reliqua gaudebo, ſi lituraſſe aliqua cognouero.

LITVS,a,um[*Macchiato*]κεχρισμένος,participium à Lino: idem quod unctus,ſiue oblitus: ut, Litæ ueneno ſagittæ. Aliquando idem quod maculatus, ſiue maculis quibuſdam aſperſus, κατάστικτος. Vir.4.Geo. Elucent aliæ & fulgore coruſcant Ardentes auro, & parib. lita corpora guttis.

LITVVS,litui, (λίτυος, Plutarcho) baculus incuruus, quo ſedentes Augures auibus templa deſignabant. Gell. lib.5.cap.8. Lituus eſt uirga breuis, in parte, qua robuſtior eſt, incurua. Primus litui uſus à Romulo manaſſe creditur, qui dum urbem conderet huiuſmodi baculo regiones direxit: quod & ipſum aſſerit Ci.li.1. de de Diui. Quid(inquit) Lituus iſte ueſter (quod clariſſimum eſt inſigne Auguratus) unde uobis eſt traditus? Nempe eo Romulus regiones direxit tum, cum urbem condidit. Qui quidem Romuli Lituus, id [illegible] curuũ, & leniter à ſummo inflexum bacillum,(quod ab eius [illegible]o canitur, ſimilitudine nomen inuenit) cum ſitus eſſet in [illegible]iorum, quæ eſt in Palatio, eaq; deflagraſſet, inuentus eſt [illegible]dem fere de hoc lituo ſcribit Plutarch. in uita Romuli [illegible]quit) conſecratus eſt in Palatino colle uſque ad Gallo[illegible]ora, à quibus capta urbs incenſa fuit. Sed poſtea expul[illegible]illo hoſtibus inter altiſſimas fauillas illæſus, quum ignis [illegible]a conſumpſiſſet, inuentus eſt. Eſt præterea Lituus, auctore Feſto, buccinæ genus incuruum gracilem edens uocem, quo in bello utebantur. Qua qui canebat Liticen dicebatur σαλπιγκτής. Vir.lib.6. Et lituo pugnas inſignis obibat & haſta. Luca.li.1. Stridor lituum, clangorq; tubarum. Ouid. 3. Faſto. Iam lituus pugnæ ſigna daturus erat. Ab huius ſimilitudine dictus eſt Lituus baculus Auguralis: ut patet ex iam citato Ciceronis exemplo.

LIVEO,es,[*Eſſer liuido*] πελιδνόω, liuidus ſum, hoc eſt, plumbei coloris. Oui.2.Meta. Liuent rubigine dentes. Crura liuentia compedibus. Oui.2.Amor Eleg.2. Labellis impreſſe liuere, Idẽ 1.Amor. Eleg.7. Per tranſlationẽ accipitur pro inuidere, βασκαίνειν, φθονεῖν. Tractum ab inuidorum conſuetudine, aliena felicitate pallentium. Pomp. Malignus homo, fortunis aliorum ſemper liuens. Mart.li.10. Liuet Carinus, rumpitur, &c. Fata liuentia, Stat.5.Syl.

LIVESCO,is,[*Diuenir liuido*] πελιδνὸς γίνομαι, liuidus fio. Claudian. lib.3. Haud equidem inuideo, nec enim liueſcere fas eſt, Vel nocuiſſe Deos. Digiti liueſcunt in pedibus, Lucr. li.3. Huius compoſitum eſt Alliueſco.

LIVIDVLVS,id eſt, ſubliuidus. Iuu.Sat.11. Ponebant igitur Tuſco farraca catino Omnia tunc quibus inuideas, ſi liuidulus ſis.

LIVIDVS,a,um, πελιδνός, proprie is dicitur, qui ex ictu fuſtis, alterius'ue corporis duri, plumbeum colorem in partem læſam contraxit: quod accidere ſolet, exilibus uenis ictu colliſis, ſanguineq; ad cutem diffluente. Plin. Tapſiæ ſuccus ſuggillatis ac liuidis prodeſt. Hinc Liuidum, pro eo quod ſubnigrum eſt ponitur: qualis eſt color plumbi. Virg. 6. Æn. Quid'ue petunt animæ, uel quo diſcrimine ripas. Hæ linquunt, illæ remis uada liuida uerrunt. Brachia liuida armis. Hora. 1. Carm. Ode 8. Vorago paludis liuidiſſima, Catul. ad Coloniam. Ora liuida facta digitus. Oui. Epiſt.19. Quoniam uero qui inuidia laborant, excedentes ſe dolore, hunc colorem contrahunt. Liuidus, βάσκανος, ſæpe pro inuido ponitur. Mart.lib.1. Omnibus inuideas liuide nemo tibi.

LIVIVS,λίβιος, nobilis hiſtoriæ Romanæ ſcriptor, patria Patauinus quem Quin. Herodoto opponit, ut Saluſtium Thucydidi. Cice. de Clar. Orator. Liuius qui primam fabulam docuit. De hoc Hieronym. ad Paul. Ad Titum Liui. lacteo eloquentiæ fonte manantem, de ultimis Hiſpaniæ, Galliarumq; finibus quoſdam ueniſſe nobiles legimus. & quos ad contemplationem ſui Roma non traxerat, unius hominis fama perduxit. Habuit illa ætas inauditum omnibus ſeculis celebrandumq; miraculum, ut tantam urbem ingreſſi, aliud extra urbem quærerent. Fuit & alius Liuius, cognominatus Andronicus, Latinorum poetarum antiquiſſimus: de quo Diomedes, Conſtat, inquit, apud Romanos primum Latino ſermone Comœdiam Liuium Andronicum ſcripſiſſe. Gell. libr.16. cap. ultim. Primus omnium T. L. poeta fabulas docere Romæ cœpit: poſt Sophoclis & Euripidis mortem annis plus fere centum & ſexaginta.

LIVOR,oris,[*Liuidore*] πελίωμα, ἀμυδρίς, color ex pallido nigreſcẽs, quem & plumbeum nonnulli appellant: qualem in contuſis corporis partibus uidere eſt, cum fuſte, alio'ue corpore duro ictu illato, exiles uenæ contuſæ ſanguinem ad extremam cutem diffundunt. Plin.lib.20.cap.22. Illinitur & liuoribus, ſuggillatisq; cum melle. Hinc liuorem contrahere, eſt nigreſcere. Colu.lib.12.cap. 47. Quia hæc candidior eſt oliua, quàm ea, quæ contuſione liuorem contrahit. Et quoniam talis eſt color inuidiorum, ideo Liuor accipitur pro inuidia. Lucan.lib.1. Liuor edax tibi cuncta negat. Virg. in opuſculis. Liuor labificum malis uenenum. Ci. ad Heren. tu more aut liuore.

LIX,licis,[*Cenere*] κόνις, dicitur cinis, in quem materiæ rediguntur, quum fuerint exuſtæ. Plin.lib.36.cap.27. citat Varronem dicentem, Lix cinis eſt foci.

LIXABVNDVS,dicitur, qui exiguæ mercedis gratia, uiliſſimis ſeſe obſequiis immiſcet. Tractum à lixarum conſuetudine, qui uiliſſima quæque in exercitu munia obibant. Plaut. qui famam tuam lixabundus, & nomen fœdas.

LIXAE,arum, σκευοφόροι, dicti ſunt, inquit Sipontinus, qui uilioris quæſtus gratia exercitum ſequuntur, utputa lauandi, aut coquendi gratia: à cinere, qui Lix antiquis dicebatur, ut Varronis teſtimonio docet Pli.li.36.ca.27. Nonius tamen affirmat antiquos Lixam dixiſſe pro aqua: indeq; Elixum dictum eſſe, quod aqua coctum & mollitum eſſet: & Lixas: qui militibus aquam ad caſtra, uel tentoria ſolent ferre. Silius lib.1. Inutile Marti Lixarum uulgus. Scipio, apud Liuiũ, Actium Vmbrum appellat Semilixam, quaſi ſemi mancipium, nomine ignominioſo. Varro Lixulas & Semilixulas uocabulo Sabino ſcribit dici circulos ex farina, caſeo, & aqua commiſtos, olim inter uiliora cibaria numeratos.

LIXIVIA,æ,[*Liſcia*] κονία, aqua, in qua lauandi gratia decoctus eſt cinis. Colum.lib.12.cap.16. Sunt qui culmos fabæ exurant, & ex eo, quod cremauerint, cinere lixiuiam faciant. Nonius Marcellus Lixiuium effert neutro genere. Lix (inquit) cinis dicitur, uel humor cineri miſtus. Nam etiam nunc id genus Lixiuium uocatur.

LIXO,as,[*Alleſſare*] ἕψω, aqua coquo: quod tamen apud ueteres

non

non facile inuenies. Magis in uſu eſt compoſitum eius Elixo, quod eſt eiuſdem ſignificationis. Prolixo huc non pertinet. Neque enim fit à Lixo, ſed ab adiectiuo Prolixus, quod componitur ex Porro, & Laxus.

Lixvs, a, um, [*Cotto à leſſo*] ἑψητὸς, quod aqua coctum eſt: à Lixa antiquo nomine, quo ueteres aquam ſignificabant, teſte Nonio. Frequentiore tamen in uſu eſt Elixus, quemadmodum Elixo uſitatius eſt, quàm Lixo.

Lixvs, λίξος, colonia à Claudio Cæſare facta in Mauritania Tingitana, circa quam Poetarum fabulæ & Antæi regiam, & Heſperidum hortos collocarunt, aurea mala ferentes, a dracone peruigili ſumma cura aſſeruata. Cui fabulæ occaſionem ſuppeditaſſe exiſtimat Pli. flexuoſum maris æſtuarium, draconis modo nemus quoddam ambiens, nihil præter oleaſtrum ferens. Vide Pli. lib. 5. cap. 1. Eſt & Lixus, amnis in eadem ora, cuius meminit ibidem Pli. & Pomp. Mela in fine ſui operis.

L ANTE O

Lobae, λόβαι, in milio Indico dicuntur culmi, ſiue comæ arundinaceæ ſemen complectentes. Plin. lib. 18. cap. 7. Milium (inquit) intra hos decem annos ex India in Italiam eſt inuectum, nigrum colore, amplum grano, arundinem culmo. Adoleſcit ad pedes altitudine ſeptem, prægrandibus culmis, (Lobas uocant) omnium frugum fertiliſſimum.

Lobrini Montes, λόβρινα ὄρη, in Phrygia ſunt: unde Rhea Lobrina, Scholiaſtes Nicandri.

Lobvs, bi, λοβὸς, ima auricula, ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν, propter ea quòd eam apprehendamus quempiam admonentes. In hepate quoque partes extremę, & quædam ueluti ſegmenta, uentriculum circumquaque amplectentia, Lobi dicuntur. Nicander in Theriacis, ἄπνεντος ἀκρότατον κέρσεις λοβὸν, ὅς τε τραπέζης Ἐκφύεται. Vbi interpres Trapezam accipit ſummam ſolidamq́; hepatis partem ex qua lobi dependent.

Locarivm [*L'affitto*] ἐνοίκιον, precium, quod pro taberna ſtabulo'ue perſoluitur, ut in eo quis ſe locare, hoc eſt, collocare poſſit. Auctor Varro lib. 4. de Ling. Latin.

Locatio, onis, uerbale, [*Locatione, il dare affitto*] ἀπομίσθωσις, relatiuum eſt Cóductionis, proprieq́; eius eſt, qui precium accipit. Cic. ad Atti. lib. 4. Diſturbata porticus Catuli, quæ ex s. c. cos. locatione reficiebatur, & ad tectum pene peruenerat. Inducere locationem, eſt irritam facere locationem, tabulasq́; de locatione confectas interlinire, aut diſcerpere. Cice. Atti. lib. 1. Aſiniani, qui de cenſoribus conduxerunt: queſti in Senatu ſe cupiditate prolapſos nimium magno conduxiſſe, ut induceretur locatio, poſtulauerũt.

Locator, oris, [*Colui che da affitto*] proprie dicitur is qui rem aliquam precio utendam dat: ut, Locator prædij, uel ædium dicitur is qui pro prædij ædium'ue uſu conductori conceſſo precium accipit. Interdum tamen Locator, is dicitur, qui redemptori pro opere aliquo faciundo mercedem conſtituit. Budæus: Quanquam Locator, ſit plerunque, qui precium accipit, & Conductor qui dat: ut ſit Locator dominus, Conductor inquilinus: tamen nonnunquam uiceuerſa euenit, ut Locator preciũ det, Conductor accipiat. Plin. lib. 7. cap. 52. Romæ quoque Corfidium materteræ ſuæ maritum, funere locato reuixiſſe, & locatorem funeris ab eo elatum.

Locatvs, a, um, poſitus, ſitus. Cic. de Offi.

Locellvs, li, βαλλάντιον, id eſt, crumenula diminutiuum à loculis. Martia. li. 14. Si quid adhuc ſupereſt in noſtri fæce locelli, Munus erit: nihil eſt, ipſe locellus erit.

Locito, as, p. p. ἀπομισθῶ, ἐκδίδωμι, frequentatiuum formatum à ſupino uerbi Loco a, in i, mutata. Terent. in Adelph. Agelli eſt hic ſub urbe paululum quod Locitas foras: Huic demus, qui fruatur.

Loco, as [*Collocare, porre, maritare, affittare*] τάττω, pono, conſtituo. Cice. Acad. inter recte factum & peccatum media locabat quædã. Liu. libro. 1. Caſtra ab urbe haud plus quinque millia paſſuum locat. Virg. 1. Æneid. Hic alta theatri Fundamenta locant alij. Interdum eſt re ponere, Plaut. Aulul. Dum aulam domi locatam perquirit, ablatam reperit. Interdum nuptui tradere, ἐκδιδόναι, συνοικίζειν, Teren. in Phorm. Quæſo quid ſi filiam ſuam unicam locaret? Pro eodem etiam dicimus, Locare filiam nuptum. Teren. in Phor. Vt potui, uirginem nuptum locaui huic adoleſcenti. Item, Locare in matrimonium. Plaut. in Trin. Vbi erit locata uirgo in matrimonium. Hinc Illocabilis, δυσέκδοτος, quæ ob inopiam aut deformitatem facile maritum inuenire non poteſt. Plaut. Aulul. Virginem habeo grandem, dote caſſam, atque illocabilem. Interdum idem eſt quod precio utendum do, μισθῶ, ἀπομισθῶ, ἐκδίδωμι. In qua ſignificatione frequenter datiuum habet perſonæ, cui quid locatur, cum accuſatiuo rei quæ locatur, & ablatiuo precij: ut, Ædes, quas in Palatio ampliſſimas habebas, centum te ſeſtertiis Matio locaſſe audio. Sæpe tamen precium non exprimitur. Cic. in Verr. Menonis nobiliſſimi hominis uxoris fundus erat colono locatus. Locare alicui operam ſuam, μισθαρνεῖν, eſt aliquid mercede faciendum ſuſcipere. Gellius lib. 5. cap. 3. Ob quęrendum uictum ad circumagendas molas, quæ truſatiles appellantur, operam piſtori locaſſe. Plaut. Trinu. Nam operam meam tribus nummis ego locaui ad artes nugatorias. Locare alicui opus faciundum, μισθοῦν, dicitur is, qui pro opere faciundo alteri mercedem conſtituit. Sulpicius Ciceroni: Curauimus, ut iidem Athenienſes in eodem loco monumentum ei marmoreum faciendum locarent. Interdum Locare, idem eſt quod collocare, ſiue impendere: ut cum operam, pecuniam'ue bene aut male locatam dicimus. Plaut. Moſt. Nec quicquam argenti locaui tam diu uſquam æque bene.

Lochanvs, fluuius eſt Locrorum in fonte Italiæ, quæ olim magna Græcia dicebatur. Plin. lib. 3. cap. 10.

Lochias, λοχίας, promontorium eſt Ægypti non procul ab Alexandria, & Pharo. Strab. lib. 17.

Loci, οἱ λοχοὶ, in muliere dicuntur uaſcula ſemen & maternum ſanguinem recipientia, inter ueſicam & inteſtinum rectum ſita, in duos diuiſa ſinus: unde & Locos plurali numero appellarunt. Alijs nominibus & Vterus dicitur, & Vulua. Quanquam inter hæc Pli. ita diſtinguit, ut Vulua brutorum animantium dicatur, Loci autẽ & Vterus ſolarum mulierum. Verba eius ſunt hæc lib. 11. cap. 37. Fœminis eadem omnia, præterq́; ueſicæ iunctus utriculus: unde dictus uterus: quod alio nomine locos appellant, hoc in reliquis animantibus uuluam. Loci item τόποι, à Dialecticis appellantur ſedes argumẽtorum, ex quibus, ueluti ex promptuarijs quibuſdam petuntur argumenta. Cic. 3. de Orat. Ariſtoteles Locos (ſic enim appellat) quaſi argumentorum notas tradidit. Et paulo ante: Locos argumentorum paratos & expeditos habere oportet.

Locozvs, λόκοζος, urbs Phrygiæ, quam Thraces tenuerunt cognomento Locozij. Vide Stephanum.

Locri, orum, λοκροὶ, Græciæ populi, Parnaſſum montem utrinque accolentes: quorum qui occiduam incolunt plagam, ad Criſſæum uſque ſinum pertingentes, medii inter Ætolos & Phocẽſes, à grauitate odoris Ozolæ, & à ſitu Heſperii cognominantur: Qui uero Parnaſſum ad ortum accolunt, ad mare uſque Euboicum extẽſi in duplici ſunt differentia. Nam hi quidem a Cnemide monte Epichnemidii, illi uero ab Opũte urbe Opuntij cognominantur. Auctor Strab. lib. 9. Sunt & Locri in extrema Italiæ ora, q̃ Magnã Græciam antiqui appellarunt, oppidum incolentes eiuſdem nominis, ab ijs Locris, qui Aiacem Oileum ad Troiam ſecuti ſunt, conditum: ut annotauit Seru. in illud Virg. 3. Æne. Hic & Narycii poſuerunt mœnia Locri. Hi diſcriminis gratia Epizephyrij cognominantur, quod ſupra Zephyrium promontorium ſiti ſint.

Locris, idis, λοκρὶς, Græciæ regio, utrinque Parnaſſo incumbens, cuius incolæ dicuntur Locri: de quibus paulo ante.

Loculamenta, orum, σηκοὶ, loca diſtincta, ſiue capſulæ in quibus aues, apes, aut etiam maiora animalia ſeorſim nidificare, ſeu habitare ſolent, & à loculis deduci uidetur. Col. lib. 8. cap. 8. Vel ſi non ita competit paxillis adactis tabulæ ſupponantur, quæ uel loculamenta quibus nidificent aues, uel fictilia columbaria recipiant. Idem lib. 9. ca. 12. Crepitaculis æreis, aut teſtarum plerunque uulgo iacẽtium terreatur fugiens iuuentus: eaq́; quæ uel pauida quũ repetierit alueum maternum, & in eius aditu glomerata pependerit, uel ſtatim ſe ad proximam frondem contulerit, protinus cuſtos nouum loculamentum in hoc præparatum perliniat intrinſecus prædictis herbis: deinde guttis mellis reſperſum admoueat, tum manibus, aut etiam trulla congregatas apes recondat. Ponitur aliquando pro conceptaculo, ſiue theca rei alicuius. Vitru. lib. 10. Super autem tertium tympanum planum eadem ratione dentatum, incluſum in alterum loculamentum collocetur.

Locvlatvs, a, um, [*Che ha molti luoghi*] σηκωτὸς, quod habet diuerſos locos. Varr. 3. de Re ruſt. cap. 17. Nam ut Pauſanias & ceteri pictores eiuſdem generis loculatas magnas habent arculas, ubi diuerſi colores ſint, ceras: ſic hi loculatas habent piſcinas, ubi diſpares diſcluſos habent piſces.

Locvlosvs, a, um, σηκώδης, quod multos habet loculos, ſeu ſinus, ſe pro aliquo intermedio diſtinctos. Plin. lib. 15. cap. 22. Sola differentia generum in putamine duro fragili'ue, & tenui ac craſſo, loculoſo, & ſimplici.

Locvlvs, li, diminutiuum à Locus, [*Loghetto, borſa, cataletto*] χωρίον, exiguus, & anguſtus locus. Plaut. Mil. Sed in cella paululum erat loculi lubrici. Aliquando Loculi σηκοὶ, dicuntur loculamenta, quædam ſeparata in piſcinis, ornithotrophijs, aliorum'ue animalium ſtabulis, in quibus unaquæque ſeorſum aluntur. Varr. lib. 3. de re ruſt. cap. 17. Hortenſius familiaris noſter, quum piſcinas haberet magna pecunia ædificatas, ac loculos, ita ſæpe cum eo ad uillam iui. Sæpe etiam Loculos, βαλλάντιον, accipimus pro ſacculo, in quo pecunia ſeruatur. Mart. lib. 14. Hos niſi de flaua loculos implere moneta Non decet. Interdum etiam Loculus, σορὸς, pro

capſula ſeu conditorio, quo mortuorum reliquiæ conduntur. Pli. libro. 17. cap 2. Hunc cremari cum reliquo corpore non potuiſſe tr dunt, conditumq; loculo in templo.

Locuples, penultima correpta genitiuo Locupletis, penultima producta, [*Ricco*] πολυκτήμων, πλούσιος, diues, multa poſſidens: quaſi locorum plenus, hoc eſt, multos habens agros, ſeu poſſeſſiones. Plin. lib. 18. cap. 3. Cognomina etiam prima inde: Pilumni, qui pilum piſtrinis inuenerũt: Piſones à pinſendo: hinc & Locupletes dicebant loci, id eſt, agri plenos. Eſt autem hoc nomen omnis generis, ſecundum Priſcianum, tam in i, quam in e, finiens ablatiuũ. Cic. Atti. Nec moderatior, quàm Sylla, in pecuniis locupletium. Idem in Frument. In prouincia locupleti & referta. Horat. 2. Ser. In locuplete domo. Neque ſolum pro diuite, & loca multa poſſidenti accipitur, uerumetiam pro firmo, certoq; & magnæ auctoritatis, indubitatæq; fidei homine. Vnde Locupletem auctorem, teſtem tabellarium dicimus, ἀξιόπιστον, de cuius fide merito nemo debeat ambigere. Cic. lib. 3. Offic. Accedit eò teſtis locuples Poſſidonius. Et paulo poſt: Quorum quidem teſtem non mediocrem, ſed haud ſcio an grauiſſimum, Regulum nolite, queſo, uituperare. Quem enim locupletiorem quærimus, quàm principem pop Ro. qui retinendi officij cauſſa, cruciatum ſubierit ultro? Locupletis antitheta ſunt egens, & Tenuis. Cice. 4. Verr. Nam locupletiſſimi cuiuſq; cenſus extenuarant, tenuiſſimi auxerant. Idem pro Plancio: Egentes in locupletes armabãtur. Locuples oratio, diues uerborum, & abundans. Cic. 3. de Orat. Inde ille licentior, & diuitior fluxit dithyrambus: cuius membra & pedes, ut ait idem, ſunt in omni locuplete oratione diffuſa. Locuples etiam aliquando per tranſlationem ponitur pro inſtructo, & copioſo. Cic. 1. de Nat. Deo.

Locupletior, igitur hominum natura ad beate uiuendum, quàm Deorum: quod pluribus generibus fruitur uoluptatum.

Locupleto, as, pe. pro. [*Arricchire*] πλουτίζω, dito, locupletem reddo. Plaut. Viſus eſt paterna hæreditate locupletarier. Cic. 1. Offic. Hiq; arbitrantur ſe beneficos in ſuos amicos uiſum iri, ſi locupletent eos quacunque ratione. Huius compoſitum eſt Collocupleto, quod ſignificat ualde dito. Terent. in Heaut. Vbi'nam eſt fides? dum ego propter te errans patria careo demens, tu interea loci collocupletaſti Antiphila te.

Locus, huius loci, & in plur. num. Loci, orum, uel loca, orum, [*Luogo*] τόπος, quicquid aliquid continet, ſiue, ut ait Varr. 4. de Ling. Lat. ubi quicquam conſiſtit. Virg. 8. Æneid. Hic locus urbis erat. Serui. Sulp. Cic. libro. 4. Epiſt. Nos in nobiliſſimo orbis terrarum gymnaſio Academiæ locum delegimus ibiq; eum combuſſimus: poſteaq; curauimus, ut ijdem Athenienſes in eodem loco monumentum ei marmoreum faciendum locarent. Frequentiſſime etiam accipimus locum pro uice: ut cum dicimus, Loco patris te habeo, hoc eſt, uice patris, & ea caritate te amplector, qua patrẽ. Sic etiam dicimus, Diligo te in loco germani. Terent. in Andr. Si te in germani fratris dilexi loco. Mouere aliquem loco, eſt aliquem de loco ſuo, uel de dignitate depellere. Horat. lib. 2. Epiſto. Audebit quæcunque parum ſplendoris habebunt, Verba mouere loco. Cice. ad Qu. Frat. libro 2. Exarſit dolor: urgere illi, ut nos loco mouerent. Accipitur etiam locus pro natalibus, uel conditione natiuitatis. Saluſt. Inter ſuos non obſcuro loco natus. In plurali numero indifferenter dicimus Loca, uel Locos, pro eo, quod aliquid continet. De neutro genere ubique plurima occurrunt exempla. Maſculino genere uſus eſt Virg. 6. Æneid. Deuenere locos lætos. Gel. libro. 6. cap. 6. eodem in loco utroque genere uſus eſt. Nam quoniam non ipſæ tantum aues, quæ proſperius præuolant, ſed etiam loci, quos capiunt, quod idonei feliceſq; ſunt præpetes appellantur: idcirco Dædali pennas præpetes dixit, quoniã ex locis in quibus periculum metuebat, in loca tutiora peruenerat. Frequentius tamen locos τόπων, accipimus pro ſedibus argumentorum, ex quibus, ueluti ex promptuariis quibuſdam, petuntur argumenta. Loci etiam in mulieribus dicuntur uaſcula ſemẽ recipientia, in quibus (ut ait Varro) naſcendi initia conſiſtunt. Pli. libro. 11. cap. 37. Fœminis eadem omnia, præterq; ueſicæ iunctus utriculus. Vnde dictus Vterus, quod alio nomine Locos appellant, hoc in reliquis animalibus Vuluam tantum dicimus. Colum. tamen libro 6. cap. 37. equarum etiam genitalia uocat Locos. Qđ ſi (inquit) admiſſarius iners eſt in Venerem, odore perfricatur deterſis ſpongia fœminæ locis, & admota equi naribus. Idem etiam lib. 8. cap. 11. pauonum Loca appellat, in quibus oua naſcuntur. Sæpiusq; (inquit) digitis loca fœminarum tentãda ſunt: nam in promptu gerunt oua. E loco inferiore agere, eſt ad iudices: De ſuperiore loco agere, eſt pro roſtris. Ex æquo loco agere, eſt in Senatu: ut etiam annotauit Budæus. Cic. 3. de Orato. Nam ſiue de cæli natura loquitur, ſiue de terra, ſiue de diuina ui, ſiue de humana, ſiue ex inferiori loco, ſiue ex æquo, ſiue ex ſuperiore. Priore loco cauſſam dicere, eſt ante defendere, quam quis accuſatus ſit. Cicero pro Quinct. ut ipſe cauſſam capitis, ſi ſponſionem feciſſet, priore loco diceret. Poſteriore uero loco dicere, eſt defenſorem eſſe, & pro reo dicere. Ibidem: quoniam maiores ita cõſtituerunt, ut qui pro capite diceret, is poſteriore loco cauſſam diceret. Secundo loco, à Cicer. ad Lent. pro præterea ponitur: Facile, inquit, ſecundo loco me conſolatur recordatio meorum temporũ, &c. Pulchre etiam dicitur, Si in iſto eſſem loco, pro eo quod, ſi meum eſſet negocium, ſi mea res ageretur. Plaut. in Bacch. Verum, ut ego opinor, ſi ego in iſtoc ſiem loco, Dem potius aurum, quàm illum corrumpi ſinam. Ponitur aliquando Locus pro ſtatu. Terent. in Adel. Peiore res loco non poteſt eſſe, quam in quo nunc ſita eſt. Cice. ad Brutum: Noſtræ res meliore loco uidebantur, id eſt, ſtatu, & fortuna. In loco res poſita dicitur, quæ recte, digneq; poſita, ſiue collocata eſt. Cice. 7. Verr. Recte collocata, & iudicio populi in loco poſita eſſe uideatur. Ponitur interdum Locus, pro æſtimatione, amore, gratiaq;. Cicero in Philipp. Quem locum apud Cæſarem obtinuiſti? quo numero fuiſti? Eſſe magno loco apud regem, dixit Cicero in Epiſt. Cæſar 1. Commen. Qui ſi iuuiſſet, eodem ſe eos loco, quo Heluetios, habiturum. Ponere in loco maledicti, & contumeliæ, eſt quod barbari dicunt, capere ad malum & ad iniuriam. Cice. in Piſon. Tu'ne etiam auſus, meum diſceſſum in maledicti & contumeliæ loco ponere? Tenere principem locum, eſt maximo eſſe in precio, & auctoritate, primumq; dignitatis gradum obtinere. Cicero pro Planc. Qui in mea ſalute principem ſemper locum, auctoritatemq; tenuiſtis. Locus aliquando ponitur pro opportunitate, καιρός. Cice. de Offic. Locum autem actionis, opportunitatem temporum eſſe dicunt. Loco aliquid quærere, eſt quærere, quando res expoſtulat. Cic. in Partit. Loco tu quidem quæris, ſed plenius, &c. In loco, id eſt, opportune. Terent. in Heauton. In loco, ego uero laudo. Cic. ante quàm iret in exilium: Fidei conducit, inquit, in loco beneficium retribuere. Loco dicere, eſt aliquem rogatum ſententiam dicere. Cicero 3. de Legibus: Vt loco dicat, id eſt, rogatus: ut modo ne ſit infinitus. Locus non eſt bonitati: id eſt, bonitas non eſt in precio. Cice. 3. de Finibus. Quod ni ita ſe haberet, nec iuſtitiæ ullus eſſet, nec bonitati locus. Locum alicui dare, eſt ipſum admittere, & recipere. Cice. de Oratore. Hæc turba & barbaria forenſis dat locum uel uitioſiſſimis oratoribus. Aliquando Locus ponitur pro tempore, uel ſpacio. Teren. in Heauton. Nam & cognoſcendi, & ignoſcendi dabitur peccati locus. Locus preci non eſt relictus: hoc eſt, precibus, amplius flecti non poteſt. Terent. in And. Nihil eſt preci loci relictum. Locus etiam in ſcriptoribus dicitur, quæuis operis particula. Tere. in Prolog. Adel. Eum Plautus locum reliquit integrum: eum hic locum ſumpſit ſibi in Adelphos.

Locusta, æ. [*Caualetta*] ἀκρίς, inſecti genus eſt, infirmas habens alas, tam modicis ſe uolatibus terra attollens, ut ſaltare potius uideatur quàm uolare. In Africa & Syria maiore corpore naſcũtur, firmioribusq; alis: tanta autem copia, ut herbas, meſſeſq; omnes aut erodant, aut tactu adurant. Quin etiam & maria tranſuolare dicuntur, & abſumptis domeſticis omnibus, externa pabula quærere non ſine infauſto præſagio eorum, ad quos penetrarint. In India monſtroſæ magnitudinis naſci traduntur, ut interdum triũ pedum longitudinem excedant: ex quorum femoribus, & cruribus, cum inaruerint, ſerræ ſolent confici. Vide plura de his apud Plin. libro. 11. cap. 29. Locuſta quoque uenefica fuit Neroni grata, ex Gallijs euocata: cuius opera Agrippina Claudium, & Nero Britannicum de medio ſuſtulerũt: ut eſt uidere apud Tacitum lib. 11. & 12. Iuuen. Saty. 1. Inſtituitq; rudes melior Locuſta propinquas per famam & populum nigros efferre maritos. Huius Locuſtæ meminit & Dion Caſſius, his uerbis: Λουκοῦσταν τινὰ φαρμακίδα ... μετεπέμψατο, καὶ φάρμακόν τι ἄφυκτον ... ἐς τινα τῶν καλουμένων ... καὶ μετ' αὐτῆς ... . Locuſta etiam piſcis eſt ex genere cruſtatorum, corpore longo, cornua ante oculos bina longa & aſpera habet. dictus à ſimilitudine terreſtris. Plin. lib. 9. cap. 30. Locuſtæ fragili cruſta muniuntur in eo genere, quod caret ſanguine. Latent menſibus quinis: & ueris principio ſenectutem exuunt anguium more renouatione tergorum. Cetera in aquis natant: locuſtæ reptantium modo fluitant. Si nullus ingruat metus, recto meatu, cornibus, quæ ſunt rotunditate præpilata, ad latera porrectis in pauore, in latera procedunt. Cornibus inter ſe dimicant. Vnum hoc animal, niſi uiuum feruenti aquæ incoctum, fluida carne non habet callum.

Locutio, onis. [*Il parlare, ragionamento*] φράσις, ſermo uel ipſe loquendi actus. Cic. 1. Offic. Riſus, locutio, reticentia, uocis ſubmiſſio. Idem 3. de Orato. Quanquam omnis locutio oratoria eſt: tamen unius Oratoris locutio hoc proprie ſignata nomine eſt.

Locutor, ſeu Loquutor, λάλος, qui nimium loquitur. Gel. Qui ſunt leues & futiles & importuni locutores.

Locutuleii,

LOCVTVLEII, λαλεῖς λαλοῦσι, ſunt homines in uerba prouecti, quos & blaterones, & linguaces dicimus, quorum lingua tam prodiga infrænisq́; eſt, ut teterrima quadam colluuione uerborum fluat ſemper & æſtuet. Gell. lib. 1. cap. 5.

LODICVLA, lodiculæ, Sueto. in Aug. Ita ut in extremis ſpatiis ſubſultim decurreret ſeſticulo, uel lodicula inuolutus.

LODIX, cis, pen. pro [*Coltra*] ςρῶμα, lecti operimentum, Iuue. Sat. 6. Ξυνὸν καὶ ψυχρὸν, modo ſub lodice relictis Veteris in turba.

LOEDORIA, λοιδορία, cum accentu in penultima, à Græcis dicitur mordax conuicium: differtq́; à Scommate, quod hoc ſit: mordacitas quadam urbanitate & ioco adumbrata. Lœdoria uero apertum, amarulentumq́; eſt conuicium nulla urbanitatis ſpecie uelatum. Vide Macrob. in Satur.

LOEMIVS, λοίμιος, Apollinis cognomen, quod ei Lyndii impoſuerunt ob malorum expulſionem, finita peſtilentia. Nam peſtem Græci λοιμὸν appellant.

LOGARION, λογάριον, apud Vlp. l. 3. de Pœn. lega. accipitur pro leuioribus minutioribusq́; rationibus, quales ijs de rebus, quæ quotidie in uſum familię erogantur, in aduerſariis ſolent conſcribi. Verba Vlpiani ſunt hæc: Sed & cartas ad ratiunculam, uel ad logarion paratas, contineri appellatione penoris.

LOGEVM, pen. pro. λογεῖον, pulpitum in ſcena, in quo chorus Tragœdiarum, & Comœdiarum, quoad Comœdiæ chorum habuerunt, ceteriq́; perſonam non habentes, fabulæ ſubſeruiebant. Vtitur hac uoce Vitruuius lib. 5.

LOGICA, cæ, & Logice, ces, [*Loica*] λογικὴ, ars diſſerendi, uerumq́; inquirendi, quæ & Dialectica dicitur. Nonnulli Græcæ uocis etymon reddentes, Rationalem Philoſophiæ partem appellant. Cic. 1. de Finibus: Iam in altera philoſophiæ parte, quæ eſt quærendi ac diſſerendi, quæ λογικὴ dicitur, iſte ueſter, ut mihi quidem uidetur, plane inermis ac nudus eſt. Ibidem. Totaq́; eſt logice, quam rationem diſſerendi uoco. Boethius in Com. Top. Hec eſt (inquit) diſciplina quaſi diſſerendi quædam magiſtra, quam Logicen ueteres Peripatetici appellarunt, continens in ſe inueniendi iudicandiq́; peritiam. Logica, orum, neu. gen. plu. num. Cice. 4. Tuſc. Habesq́; ea, quæ de perturbationibus enucleate diſputant Stoi. quæ logica appellant, quia diſſerunt ſubtilius.

LOGICVS, a, um. Cice. in Tuſcul. habes ea, quæ de perturbationibus enucleate diſputant Stoici, quæ logica appellant, quia diſſeruntur ſubtilius, è quibus tāquā è ſcrupuloſis Eotibus enauigauit oratio.

LOGION, p. c. λόγιον, Græci oraculū appellant, præſertim ſoluta oratione editum. Nam quod carmine reſpondebatur, χρησμὸν, potius nominant: ut poſt Suidam annotauit Cæl. Rho. lib. 7. cap. 6.

LOGISTAE, λογιςαὶ, ſupputatores, ſiue æſtimatores dicuntur: ἀπὸ τοῦ λογίζεσθαι, quod eſt rationes ſubducere, æſtimare, ſeu rem aliquam diligenter expendere. Athenis Logiſtæ magiſtratus erant: quorum munus erat expendere, quæ in magiſtratu quiſque geſſiſſet. Ariſtophanis tamen interpres Logiſtas eoſdem fuiſſe exiſtimat cum Agoranomis, quorum munus idem fere erat cum eorum officio, qui Romæ Ædiles dicebantur.

LOGISTERIVM, λογιςήριον, locus, in quo exercitus recenſetur, militiq́; ſtipendium penditur. Iulius Pollux inter Athenienſium dicaſteria numerat & Logiſterium, interpretaturq́; locum fuiſſe, in quo Logiſtæ conſidere & muneri ſuo uacare conſueuerunt.

LOGISTICE, es, λογιςικὴ, ars ſupputandi, quam uulgus Abacum uocat: ἀπὸ τοῦ λογίζεσθαι, quod eſt, ſupputare & calculum ſubducere.

LOGISTORICVS, liber fuit Varronis, ſermonum, & dictorum inſignium narrationem continens. Gel. li. 4. cap. 29. M. Varro in logiſtorico ſcripſit, &c. Macrob. lib. 3. Satern. Varro in logiſtorico, qui inſcribitur Martius de Fortuna.

LOGODAEDALVS, λογοδαίδαλος, qui inanem uerborum ornatum, non rerum pondus ſequitur: ſiue qui captioſa, arteq́; compoſita oratione alium in fraudem conatur inducere. Cic. in Orat. Hæc tractaſſe Thraſymachum Chalcidonium primum, & Leontinum ferunt Gorgiam: Theodorum inde Byzantium multosq́; alios, quos λογοδαιδάλους, appellat in Phædro Socrates.

LOGOS, [*Ragionamento, parola, ragionare*] λόγος, apud Græcos modo ſermonem ſignificat, modo uerbum, modo rationem. Hiero. ad Paulinum: Logos Græce multa ſignificat: nam & uerbum eſt, & ratio, & ſupputatio, & cauſſa uniuſcuiuſq́; rei, per quam ſunt ſingula, quæ ſubſiſtunt. Augu. contra hæreſes: Hermes, qui Latinæ dicitur Mercurius, ſcripſit librum, qui λόγος τέλειος, appellatur, id eſt, uerbum perfectum. λόγους, item Græci uocant operis tomos, ſiue ſectiones, quos & libros Latine appellamus: Habet & alia ſignificata apud Græcos, quæ ad noſtrum inſtitutum nihil pertinent. Hoc tamen hic prætereundum non fuit, Logos etiam à Latinis ſcriptoribus uſurpari, pro uerbis futilibus, & ad nihil prorſus conducentibus. Cic. Gallo, Ego te certo ſcio omnes logos, qui ludis dicti ſunt, animaduertiſſe. Teren. in Phor. Fœneratum iſtud beneficium tibi pulchre dices. D. logi, id eſt, ridicula dicta, & uerba inutilia. A Logos fiunt, Catalogus, Epilogus, Dialogus, Elogium, Analogia, Logica, & propè infinita alia.

LOGOGRAPHI, pen. corr. λογογράφοι, teſte Suida, dicuntur, qui acta iudicialia excipiunt. Cuius ſentētiæ ſubſcribit & Ammonius περὶ ὁμοίων, καὶ διαφόρων λέξεων: cuius hæc ſunt uerba: λογογράφος ἐςὶ, ὁ τοὺς δικανικοὺς λόγους γράφων. Demoſthenes tamen & Æſchines uocem hanc in deteriorem partem fere uſurpant, magniq́; conuicij loco ſeſe mutuo λογογράφους appellant.

LOLIACEVS, a, um, αἴριν(ος), quod ex lolio eſt: ut, Farina loliacea.

LOLIARIVS, a, um, ut Cribrum loliarium, quo lolium ex frumento excernitur. Col. lib. 8. cap. 5. Cribro uictario, uel loliario, qui iam fuerit in uſu, pulli ſuperponantur.

LOLIGO. Cic. de Diuin. Loligines & delphini exultantes tempeſtatem futuram ſignificant.

LOLIGO, pen. pr. loliginis, [*Peſce calamaro*] τευθὶς Theodoro, piſcis genus, à uolatu dictum, teſte Varrone. Nam (ut ex Trebij Nigri ſententia ſcribit Pli. li. 32. ca. 2.) tanta interdum multitudine è mari euolant loligines, ut nauia demergant. Coeunt linguis, quemadmodum & ſepiæ, componentes inter ſe brachia, & in contrarium nantes: pariunt autem ore. Itali hodie à thecæ calamariæ ſimilitudine Calamarium appellant. Habet enim duo oſſicula, quorum alterum calami, alterum gladioli perſpicui, pellucidiq́; imaginem refert. Ad hæc, cruorem habet nigrum attramēti ſimilitudine. Vnde Succum loliginis pro liuore hominis parum cādidi poſuit Hora. 1. Serm. Saty. 4. Hic nigræ ſuccus loliginis, hæc eſt Ærugo mera. Vbi Porphyrio: Ex loliginis ſucco liuorem mentis uult intelligi: ex erugine uenenum. Prima huius dictionis ſyllaba ſemper producitur, idq́; contra naturam primitiui Volo, quod priorem corripit. Vnde nonnulli in carmine geminato l, ſcribunt Lolligo.

LOLIGVNCVLA, τευθίδιον. Plaut. in Caſi. Emitto ſepiolas lepidas, loliguneulas, &c.

LOLIVM, lij, [*Loglio*] αἶρα, ζιζάνιον, herba eſt hordeo ſimilis, (cuius etiam uitium eſſe putatur) in ſegetibus naſcens. Gallis yuræa ab inebriando dicitur. Virg. 1. Georg. Infelix lolium, & ſteriles dominantur auenæ. Plin. lib. 18. cap. 17. Nam lolium & tribulos, & carduos, lappasq́;, non minus, quam rubos, inter frugum morbos potius, quàm inter ipſius terræ peſtem numerauerim. Lolio uictitare dicuntur, qui uiſu ſunt imbecillo: nocet enim oculis lolium, propter uapores acres quos in cerebrum attollit. Ouid. 1. Faſt. Et careant lolijs oculis uitiantibus agri.

LOLIVS, τευθὶς, genus piſcis admodum parui, & facie à loligine diſſidens. Vide Hermolaum in Plinium.

LOMENTVM, ti, ἰςυμὸς, farina fabacea, qua ad eruganda corpora uſa eſt antiquitas. Martial. lib. 3. Lomento rugas uteri quod condere tentas. Eſt item Lomentum coloris quoddam genus, quod in uſum pictorum ex cæruleo confici ſolet. Plin. libro. 33. cap. ult. Ex cæruleo fit, quód uocatur Lomentum: perficitur in lauando terendo'ue: & hoc eſt cæruleo candidius. Et paulo poſt: Eſt & ſubtiliſſimum genus lomenti (quidam Tritum uocant) quinis aſſibus æſtimatū. Poſtremū hoc genus à Græcis propriè λεῖμμα appellatur.

LONCHITIS, λογχῖτις, herba eſt in locis ſitientibus naſcens, foliis porri, ad radicem rubentibus, flores habens ceu galericulos, perſonis comicis ſimiles, paruam exerentes linguam: ſemen uero inuolucris clauſum, triangulum & lanceæ ſimile: unde ſibi nomen uendicauit. Vulgus in Gallia Nigros capettos appellat. Non eſſe autem eandem cum Xiphio, ſeu Phaſganio (ut hactenus à Dictionarij huius concinnatoribus perperam creditum eſt) apertiſſime docet Pli. lib. 25. cap. 11.

LONDINIVM, λονδίνιον Ptol. lib. 2. cap. 3. ſiue, ut alijs placet, Londinum, Britanniæ inſulæ Metropolis.

LONGAEVVS, a, um, [*Vecchio, attempato, di lunga età*] πολυέτης, μακρόβιος, annoſus, ſenex, quaſi longi æui. Virg. 6. Æne. Quem tibi longæuo ſerum Lauinia coniux Educet ſiluis, regem, regumq́; parentem. Idem 3. Æne. Surge age, & hæc lætus longæuo dicta parenti. Haud dubitanda refer. Cic. in Catone: O miſerum ſenem, qui mortem contemnendam in tam longæua ætate non uiderit. Hinc Longæuitas, μακροβιότης, πολυετία, annoſitas, ſenectus.

LONGANIMIS, longanime. pen. cor. [*Patiente d'animo, che tolera i caſi dela fortuna*] μακρόθυμος, qui eſt perſeuerantis animi, æquaminiter tolerans quicquid ſibi acciderit.

LONGANIMITAS, μακροθυμία, pro tolerantia, Hieron. Longanimitas, quæ alibi ſuſtentatio dicitur, à patientia differt.

LONGANO, onis, ἀπευθυσμένον ἔντερον, à quibuſdam appellatur inteſtinum rectum, à craſſo inteſtino, quod κῶλον appellant, ad ſedem uſque porrectum, ſpinæ è directo incumbens. Ratio nominis inde tracta eſt, quod in longum protendatur, nullis orbibus implicitum, ut cetera inteſtina. Apicius Longanones porcinos, ex rure Tarentino, fartos cunctos in cinere pullorum.

cat,uerba qualiacunque profero.Differunt autem Loqui,& Dicere,quod Loqui ſit à natura,Dicere, eleganter & facunde. Quanquam Loqui aliquando pro dicere poſitum inuenitur. Plautus in Menæch.Quos tu paraſitos loquere? ibidem, Adoleſcens quæſo loquere tuum mihi nomen. Loqui ad uoluntatem,apud Ciceronem in Paradox.eſt, quod lubet, dicere. Loqui ad uoluptatem,eſt ſermone ſuo uoluptatem audientibus afferre. Cicero pro Quinctio:Fatetur ſe non dicere,non ad uoluptatem loqui poſſe. Loqui lapides,eſt ea loqui quæ ſic audientis mentem obtundunt, offendunt,ut ſi lapidibus illius caput ferires.Plaut.in Aulul. Quia mihi miſero cerebrum excutiunt tua dicta ſoror:Lapides loqueris. Loquuntur hoc palam.Cice.5.Verr.Hoc quum palam Decumani tota prouincia loquerentur. Loquuntur uulgo, id eſt, uulgi in ore Verſatur.Cic.7.Verr.Quum uulgo loquerentur,ſuppoſitū in eius locū.&c. Loquuntur annales, hiſtoriæ, hoc eſt, referunt,commemorant.Loquitur res ipſa,hoc eſt,apertiſſima eſt,& ſermone non eget. Loquitur fama, hoc eſt, homines famam ſecuti loquuntur. Dare aliquem loquendum cartis,dixit Martia.lib.5. Quem cartis famæq; damus,populoq; loquendum. Locutus,ſiue Loquutus,participium. Horat.lib.1.Epiſt.7. Vt uentum ad cœnam eſt, dicenda tacenda locutus, Tandem dormitum dimittitur Virg. 1. Æne.Sic ore locuta eſt. Compoſita uerbi Loquor ſunt,Alloquor,Colloquor,Circumloquor, Deloquor, Eloquor, Interloquor, Obloquor,Præloquor: & perloquor: quorum ſignificata partim ſupra explicuimus,partim infra ſuis locis exequemur.

LORA,æ,ſiue Lorea,genus potionis eſt,quam Græci, δευτερίαν, appellant,quaſi ſecundariam:uelut apud nos tertiaria per uini caritatem:nam δεύτερος apud Græcos ſecundum dicitur. Pli.lib.14.cap.10.Non poſſunt iure dici uina,quæ Græci δευτερίας appellant,Cato & nos Loram,maceratis aqua uinaceis quamuis inter uina operaria numerentur.Tria eorum genera. Primū decima parte aquæ addita,quæ muſti expreſſa ſit, & ita nocte & die madefactis uinaceis rurſusq; prelo ſubiectis. Alterum,tertia parte eius, quod expreſſum ſit,addita aquæ,expreſſoq; decocto ad tertias partes. Tertium fæcibus uini expreſſum, quod Fæcatum Cato appellat. Varro de uita pop.Rom. Antiquæ mulieres maiores natu bibebant loram.Dicta lora,quaſi lota,quod fiat ex uinaceis aqua dilutis.Vide Varronem de re ruſt.lib.1.cap.54.& Colu.lib.12.cap.40.

LORARII SERVI,λωροδέσμαι,à loro dicti ſunt,quorum officiū erat, aliquem ex conſeruis iuſſu domini aut uincire, aut loris cædere. Larariorum frequens eſt mentio apud Plautum. Dicebantur præterea Lolarij lictores aut miniſtri magiſtratuum, qui eis in prouincias proficiſcentibus miniſtrabant,faceſq; præferebant. Cato id genus homines etiam Brutianos appellat:quoniam Brutij ignominiæ cauſſa iuſſi ſunt à Romanis, ut magiſtratibus in prouincias euntibus parerent,& præminiſtrarent ſeruorum uice,quod primi totius Italiæ ad Annibalem deſciuiſſent.

LOREVS,a,um,adiect.Pli.lib.18.cap.31.Antiqui funibus, uittiſq; loreis ea detrahebant.Sic apud Caton.cap.3.Loreus funis.

LORVS,λῶρος,maſc.gen.ſicut & corius,& collus Apul.Lorum quempiam ſinu ſuo depromit.

LORICA,cæ,pen.pro.[*Panciera,lorica*]θώραξ,προβολή, eſt munimentum corporis, quale in Imperatorum antiquis ſtatuis uidemus: quamuis generaliter pro omni eo quo corpus aduerſus uim tegimus. Dicta autem putatur Lorica à loro. Nam antiquitus, teſte Varro.pectoralia ex crudo corio fiebant.Virg.3.Æneid. Loricam conſertam hamis,auroq; trilicem. Dicitur præterea Lorica, θώραξ,in ædificijs,quoddam quaſi ſepimentum, & ueluti peribolus, quæ nos tuetur à lapſu.Pars eſt enim lorica murorum, & structurarum.Vitru.lib.2.de lateritijs parietibus loquens. Cum enim in tecto tegulæ fuerint fractæ,aut à uentis deiectæ,qua poſſit ex imbribus aqua perpluere,non patietur lorica teſtacea lædi laterem, ſed proiectura coronarum reijciet extra perpendiculum ſtillas. Curt.lib.8.Anguſta muri corona erat:non pinnæ, ſicut alibi, faſtigium eius diſtinxerant:ſed perpetua lorica obducta tranſitū ſepſerat.Itaque rex hærebat magis quam ſtabat in margine, clypeo undique incidentia tela propulſans. Loricam appellat ſtructuram faſtigiatam,quæ aquam pluuiam utrinque diſpellit extra perpendiculum ueluti ſuggrundulis prominētibus.Capiſtratæ huiuſcemodi ſtructuræ à noſtris appellantur ſtructoribus. In pauimentis etiam ruderatis Lorica appellatur corium è marmore tuſo cum calce & arena.Vitru.lib.6.Itaque ſi neceſſitas urgeat, ut minime uitioſa fiant,ſic erit faciendum:Cum coaxatum fuerit: inſuper altera coaxatio tranſuerſa ſternatur,clauiſq; præfixa duplicem præbeat contignationi loricationem:deinde ruderi nouo tertia pars teſtæ tuſæ admiſceatur. Varr. libro 1.de Re ruſt. cap.57. Parietes & ſolum opere tectorio marmorato loricandi. Hæc Budæus. Cæſ.5.Bell. Gall. Turres contabulantur: pinnæ, loricæq; ex cratibus attexuntur.

LORICATVS,ta,tum,participium,lorica indutus. Liu.3.Bel.Pun.Statua eius indicio fuit Præneſte in foro ſtatuta, loricata, amicta toga,uelato capite,&c.

LORICATIO,θωράκωσις, apud Iureconſ. accipitur pro ornatu domus ſpecioſa magis quam neceſſario. Huius uerbi compoſitum eſt Dilorico,de quo alibi.

LORICO,cas,ἐνθωρακίζομαι,θωρακίζω,loricam induo. Pli.li.8.ca.24. Mox ubi pluribus eodem modo ſe corijs loricauit, in dimicationem pergit.

LORICVLA,læ,προβόλιον,diminutiuum à lorica, paruam loricam ſignificat.Accipitur etiam pro munimento, quod obſeſſores urbiū conſtruunt.Nam ultra iactum teli foſſam faciunt eamq; uallo, ſudibus,& turriculis inſtruunt, ut erumpentibus è ciuitate poſſint obſiſtere.Auctor Vegetius lib.4.Cæſ.8.Bel. Gal. ſic ſcribit, Hæc imperat uallo XII.pedum muniri,coroniſq; pro hac ratione eius altitudinis inædificari. Foſſam duplicem pedum denum quinum lateribus directis deprimi:turres crebras excitari in altitudinem trium tabulatorum,pontibus traiectis,conſtratiſq; coniungi:quorum fontes uiminea loricula munirentur,ut hoſtes à duplici propugnatorum ordine depellerentur.

LORIPES,edis,penul.cor. [*Zoppo,che ha il piè torto*]ἱμαντόπους,qui pedem in modum lori tortum habet.Iuue.Saty.2.Loripedem rectus derideat,Æthiopem albus.

LORVM,ri, priore product. [*Correggia,ſtaffile,redine*] ἱμάς, ſignificat corrigiam ex corio,unde habenas,& retinacula iumentorum, quæ fere ex corio fieri ſolent,Lora appellamus. Virg.3.Georg. Illi inſtant uerbere torto, Et proni dant lora: uolat ei feruidus axis. Præterea etiam Lora dicuntur Zonæ ac uolumina ex corio bubulo,quibus pugiles utebantur: quos & Cæſtus appellabant. præterea quæcunque ligamina Lora dici poſſunt: Gell.Poſtea uidebamus Androdum & leonem loro tenui reuinctum, urbe tota circum tabernas ire. Et Loramenta, quælibet ligamenta etiam quæ ex tabulis fiunt.Hieron.Loramento ligneo circundatum ędificij fundamentum non diſſoluetur. Iuſtinus lib.11. de nodo Gordio:Cum capita loramentorum intra nodos abſcondita reperire non poſſet, uiolentius oraculo uſus,gladio loramenta cædit. Lorum etiam pro corrigia accipitur,qua homines uerberantur. Donat.Lora apud ueteres Laura dicebantur, à lauro triumphorum, ſub qua mos erat captiuos uinciri,duciq; per pompam. Ideo autem ut conditionis reminiſcatur,loris cæduntur. Vnde & Lorarij dicebantur:de quibus ſuo loco diximus. Cic.14.Phil.Quos Antonius deliciarum cauſſa loris in conuiuio cædi iubebat à ſuis publice. Item Lora dicuntur corrigiæ, quibus lecti & ſellæ inſtruuntur:ſuper quibus tomenta,uel culcitræ imponuntur. Mart.lib.2. Recens ſella,linteiſq;,loriſq;.Hinc etiam funiculus aureus argenteus'ue,qui collo geſtari ſolet, Lorum appellatur.

LORYMA,Λώρυμα,locus eſt Cariæ,è regione Rhodi inſulæ. Pli.lib.5. cap.28.& Strab.lib.14.

LOTIS,idis,Λωτίς,nymphæ nomen eſt,quæ Priapum fugiens, in arborem Loton fingitur tranſmutata.Ouid.9.Metamorph. Lotis in hanc nymphæ fugiens obſcœna Priapi, Contulerat uerſos ſeruato nomine uultus.

LOTOMETRA,æ, panis genus eſt ex ſemine loti herbæ confectum. Vide Plin.lib.22.cap.21.

LOTOPHAGI,pen.cor.λωτοφάγοι,populi in Africa apud Syrtes, à loto nomen ſortiti,quod arboris eius fructu credantur uictitare: cuius cibus tā eſt dulcis,ut aduenis incutiat patriæ obliuionē. Vnde cum Vlyſſis ſocij delati fuiſſent in Africam & lotum guſtaſſent, uix inde abducti ſunt,ut placet Home.lib.9.Odyſſ. Vide Lotos.

LOTIVM,lotij,[*Orina*]οὖρον urina,à diluendis corporibus appellatū: eſt enim totius corporis lotio.Suet. in Veſp. Reprehendenti filio Tito,quod & urinæ uectigal commentus eſſet,pecuniam ex prima penſione admouit ad nares, ſciſcitans, num odore offenderetur:at illo negante, Atqui,inquit,è lotio eſt. Habet autem hæc dictio,quamuis à ſupino Lotum fieri putetur,contra naturam primitiui primam ſyllabam corr.uide Vallam lib.1.cap.2.

LOTOS,λωτός,arbuſculæ,ſeu fruticis ſpecies Africæ familiaris, à Lotide nympha,quæ Priapum fugiens, in eam arborem fingitur cōmutata,nomen habens.Ouid.libro.10. Metamor. Amnicolæq; ſimul ſalices,& aquatica lotos.Hæc arbor(ut inquit Plin. libro.23. cap.17.& li.21.cap.17.) in Africa uocatur Celtis: tamq; dulci eſt cibo, (nam myrti modo baccas fert)ut nomen etiam genti, terræq; dederit,nimis hoſpitali aduenarum obliuione patriæ, Ligno color niger:ad tibiarum cantus expetitur. Quare & à poetis pro tibia ponitur. Quidam arbitrantur eſſe eam arborem quam Romani Viſciolum dicunt. Eſt etiam eodem nomine herba in Ægypto:quam Homerus inter herbas ſubnaſcentes deorum uoluptati primam nominauit.Hæc recedentibus aquis Nili, prouenit ſimilis fabæ,in cuius capite fructus eſt papaueri ſimilis, intus gra-

na, ceu milium, ex quo incolæ faciunt panem, quem Lotemetram appellant. Vide Pli.lib.22.cap.21.

Loxias, λοξίας, Apollo dictus eſt, uel propter obliqua & tortuoſa reſponſa, quæ huius uates reddebant, quò facilius conſultoribus imponerent: uel quod Apollo, id eſt, Sol Zodiacum oblique pererret. λοξὸς enim Græcis obliquus eſt.

L ANTE V

Lubenter, aduerbium, id eſt, lubenti animo. Plaut. Ruden. Nam qui dormiunt lubenter ſine lucro, & cum malo quieſcunt. Idem Capt. Omnes profecto liberi lubentius Sumus, quàm ſeruimus, etiam Cic. de Clar.

Lubentia, æ, & Libentia, εὐπάθεια, quemadmodum dicimus Libet, & Lubet, idem eſt quod uoluptas, lautitia, deliciæ, iucũditas. Gell. lib.15.cap.2. Cui libentiæ, gratiæq́; omnes conuiuiorum incognitæ ſint. Plaut. in Aſin. Lubentiorem te faciam, quàm Lubentia eſt. Quo in loco Lubentiam uidetur accepiſſe pro Dea quadam, uoluptatum deliciarum præſide.

Lubet, lubuit, ueteres per u, ſcribebant quod nos per i, [*Piace*,] Vide Libet. Cic. de Senect. Idipſum tamen ut lubebit: quoniam, &c.

Lubens, tis, omnis generis, ἑκούσιος. Plaut. Ciſtel. Ædepol factum id eſt lubenti animo. Idem Stich. Lubente hercle me facies. Lubens pro Lubenter. Terent. Heaut. Faciam boni tibi aliquid pro iſtac re, ac Lubens.

Lubidinem, [*Libidine*] ueteres dixere à Lubet, pro libidine. Plaut. in Trin. Lubido eſt obſeruare, quid agat. Idem Menæch. Nam homini miſero malum ſi accedit ad malum, Maior lubido eſt fugere, & facere nequiter.

Lubrice, pen. cor. γλισχρῶς, inconſtanter, & parum ſincere. Cice. 2. Phil. Et lubrice uerſatus in bello eſt.

Lubrico, as, γλισχραίνω, ὀλισθηρὸν ποιῶ, lubricum facio. Iuuen. Qui Lacedæmoniorum pytiſmate lubricat orbem.

Lubricum, ci, pen. corr. ſubſtantiuum, τὸ γλοιῶδες, ut, Lubricum itinerum. Tacit. lib.18. Et lubrico itinerum adempta æquorum pernicitate. Idem lib.1. Illi ſanguine ſuo, & lubrico paludum lapſantes, &c. Idem lib.19. Per anguſta, & lubrica uiarum flexerunt. Cic. Epiſt.

Lubricus, a, um, pen. cor. ὀλισθηρὸς, γλοιὸς, σφαλερός, quaſi lubricus. Proprie enim Lubricus locus dicitur, teſte Valla li.4. in quo quis nequit conſiſtere: quales ſunt herbæ perfuſæ ſanguine, aut terra argilloſa humectata, aut marmora leuigata, terra glaciata, aqua gelata, ceteraq́; huiuſmodi, ubi commode ueſtigium figere non poſſumus. Virg. 1. Æneid. Et ſeſe oppoſuit Salio per lubrica ſurgẽs. Lubricum item dicitur, quod ſi comprehendatur, manibus elabitur, facileq́; effluit: ut, Piſcis lubricus, qui facile manibus effluit, dum contrectatur. Virg. 2. Æneid. Lubrica conuoluit ſublato pectore terga, & alibi: Adytis cum lubricus anguis ab imis. Inde figurate adoleſcentia lubrica dicitur, quod procliuis ſit ad lapſum. Cic. pro Cœl. Viæ adoleſcentiæ lubricæ, quibus illa inſiſtere, aut ingredi ſine caſu aliquo, aut pro lapſione uix poteſt. Lubrici oculi, id eſt, mobiles: ſicut dicitur Pes lubricus, qui eſt in lubrico, idẽ lib.2. de Natu. Deo. Natura oculos fecit lubricos, & mobiles. Ponitur aliquando pro fallaci & qui multas elabendi nouit uias. Vir. 11. Æneid. Nequicquam patrias tentaſti lubricus artes. Lubricus locus per tranſlationem dicitur pro difficili & incerto. Ci. 2. Offi. Qui locus eſt ſane lubricus: quoniam uix inuenitur, qui laboribus ſuſceptis, periculiſq́; aditis, non quaſi mercedem rerum geſtarum deſideret gloriam.

Luca, λοῦκα, ciuitas Thuſciæ à qua Lucenſes dicuntur, qui in ea habitãt, uel qui in ea orti ſunt. Dicta à Lucumone Hetruſcorum rege. De hac Strab. lib.5. Luca urbs eſt ad montes Lunæ incumbentes, ubi plerunque uicatim habitant: regio tamen uirorum probitate floret: & robur militare hinc magnum educitur, & equitum multitudo, ex quibus ſenatus militares cepit ordines.

Lucae Boves, ſiue Lucanæ, dicti ſunt elephantes, eo quod in Lucania primum uiſi ſint, eo tempore, quo Pyrrhus Romanis bellum inferebat. Plin. lib. 8. cap. 6. Elephantes Italia primum uidit Pyrrhi regis bello: & Boues Lucas appellauit in Lucanis uiſos. Dicti autem ſunt boues, eò quòd Itali ad ea uſque tempora maius animal non noſſent, quàm bouem. Næuius: Atque prius pariet locuſta bouem lucam.

Lucani, λευκανοὶ, populi Italiæ à Samnitibus oriundi, ſecundum mare extenſi, & Silaro fluuio à Picentinis, Lao à Brutijs diremptis: quorum oppida præcipua fuerunt, Velia, Peſtum, & Buxentum, aliaq́; nonnulla, quæ uide apud Pli. lib.3. cap.5. Horat. lib.2. Serm. Saty.8. Lucanus an Appulus anceps.

Lucanica, κ'λλᾶς, genus farciminis ex porcinis carnibus, à Lucanis populis primum inuentum. Martia. lib.13. Filia Picenæ uenio Lucanica porcæ: Pultibus hinc niueis grata corona datur.

Lucanus, nomen proprium Poetæ, Senecæ, uiri undecunque doctiſſimi & grauiſſimi Tragœdiarum ſcriptoris, nepotis. Hic bellum ciuile inter Cæſarem & Pompeium grauiſſimo carmine perſcripſit. Item Orpheum Tragœdiam, multaq́; alia, quæ hodie non extant. Perijt inciſa iuſſu Neronis uena, iam Conſul deſignatus, propterea quod inter eos nominatus eſſet, qui cum Piſone coniurarant. Vide latius uitam eius apud Crinitum.

Lucar, precium (inquit Feſtus) quod ex lucis captatur: uel erogatio quæ in lucis fiebat. Et Lucaris pecunia, quæ in luco erat data.

Lucaria, riorum, feſta quæ in luco Romani faciebant, qui permagnus erat inter uiam Salariam & Tiberim: eo quod uicti à Gallis fugientes è prœlio ibi ſeſe occultauerant. Feſtus.

Lucellum, li, [*Picciol guadagno*] κερδύδιον, diminutiuum, paruum, lucrum. Hor. 2. Ser. Sat. 5. De ſene guſtarit tecum partita lucellum? Cic. 5. Ver. Age, quid tum, ſi Apronio delicijs Prætoris lucelli aliquid iuſſi ſunt dare? putate Apronio datum, ſi Apronianum lucellum, ac non prætoria præda uobis uidebitur.

Luci, aduerb. [*Di giorno*] id eſt, interdiu: cui opponitur noctu. Cice. 2. Phil. Quis enim audeat luci, quis in militari uia, quis bene comitatum, quis illuſtrem aggredi?

Lucens, [*Lucente*] φαίνων, idem eſt, quod ſplendidus, uel clarus. Virg. lib.6. Æneid. Lucentemq́; globum lunæ.

Lucentia, citerioris Hiſpaniæ urbs, & Romanorum quondam colonia, ut ſcribit Pomp. Mela. lib.2.

Lucentum, Hiſpaniæ Tarraconenſis oppidum à ſuperiore diuerſum, quod Ptol. li.2. ca.6. ſtatuit ſupra Carthaginem, occaſus uerſus.

Luceo, ces, xi, [*Lucere, riſplendere*] σπλενδέω, λάμπω, φέγγω, ſplẽdeo, lucem emitto. Cice. in Somn. Scip. Luna, quæ luce lucebat aliena. Aliquando ſignificat diem eſſe. Cic. pro Roſc. Amer. Occiſus eſt a cœna rediens: nondum lucebat, cum Ameriæ ſcitum eſt. Lucere facem alicui, aut cereum, eſt alicui præferre faciem, aut cereum. Plaut. in Caſ. Primum omnium huic lucebis nouæ nuptæ facem. Idem in Curc. Tute tibi puer es lautus, luces cereum. Lucens participium, ſplendens, conſpicuus. Virg. 6. Æneid. Lucentemq́; globum lunæ. Faces lucentes, Ouid. 3. Faſt. Marmora lucentia, Stat. 1. Sylua. Tunicæ lucentes auro, Idem 9. Theba. Eius compoſita ſunt, Alluceo, Colluceo, Diluceo, Elluceo, Illuceo, Interluceo, Pelluceo, ſiue Perluceo, Reluceo, & Tranſluceo: quorum ſignificata quoniam ſuis explicantur locis, hominis eſſet ocio ſuo plus ſatis abutentis, ea hic denuo inculcare.

Luceres, ſiue Lucerenſes, tertia pars erat populi Romani tempore Romuli Romanorum regis. Conſtat enim auctore Liuio, recepti iam in urbem Sabinis, populoq́; aucto, Romulum omnem populum in tres ſecreuiſſe tribus: quarum una Tatientium appellata eſt à T. Tatio Sabinorum duce: altera à Romulo Ramnenſium: Tertia Lucerum à Lucumonib. hoc eſt, à Tuſcis (ut refert Varro) qui pugnanti aduerſus Tatium Romulo ſuppetias tulerunt.

Luceria, λουκερία, urbs Apuliæ, Auſonum colonia. Pli. lib.3. cap.11.

Lucerius, λουκέριος, Ardeæ rex, qui auxilio fuit Romulo aduerſus Tatium.

Lucerna, à luceo, [*Lucerna*] λύχνος, inſtrumentum, in quo unum plura'ue ellychnia accenſa, oleoq́; fota, nobis lumen præbet, quanquam etiam non raro pro ipſo lumine accipitur. Huius prima corripitur, quum tamen in Luceo producatur. Iuuenalis. Diſpoſitæ pinguem nebulam uomuere lucernæ. Cice. 4. Acad. Itaque Timagoras Epicureus negat ſibi unquam, cum oculum torſiſſet, duas ex lucernas formulas eſſe uiſas. Plaut. in Moſtel. Lucernam forte oblitus fueram extinguere. Plinius. Ex medulla eius elegantium lucernarum ellychnia fiunt. Lucernarum uſum primi Ægyptij monſtrauere, ut auctor eſt Euſe. lib.10. Prepara. Euangel. Lucernarum alia ſimplex eſt, quæ habet partem unam tantum exporrectam, & quæ uno ellychnio contenta eſt: quæ Cubicularia dicitur: de qua Martial. lib.14. Alia Dimyxos, ad duo ellychnia ferenda: alia Timyxos, ad tria: alia Polymixos, ad plura. Marti. lib.14. Illuſtrem quum tota meis conuiuia flammis, Totq́; geram myxos, una lucerna uocor.

Lucernarius, λυχνοῦχος, qui lucernam fert.

Lucernula, λυχνίον, diminutiuum à lucerna.

Lucescit, imperſonaliter, [*Si fa giorno*] ὑπολάμπει, ἡμέρα γίγνεται, clarum fit. Plautus in Amphitryo. Exire ex urbe, priuſquam luceſcat uolo.

Lucetius, λουκέτιος, dictus eſt Iupiter, à luce, quam præſtare hominibus putabatur, ſic Iuno Lucetia, quod lucis cauſſa ſit parturientibus adiuuans.

Lucido, das, [*Lucidare, riſchiarare*] λαμπρύνω, lucidum facio, Illuſtro: à quo Dilucido, Elucido, quæ uide ſuis locis.

Lucide, Cic. de Orato. Lucide, breuiterq́; diffinire aliquid.

Lucidus, a, um, [*Lucido, chiaro*] φαεινὸς, φωτεινὸς, quod eſt clarum, perſpicuum: ut, Lucida nox, apud Plin. lib.2. cap.7. Ouid. Epiſt.21. Nec premit articulus lucida, gemma meos. Idem 1. Faſto. Lucidior

dior uiſa eſt,quàm fuit ante,domus.Horat.1.Carm.Ode 3.Sic fra ter Helenæ Lucida ſidera,&c.A quo Pellucidus, & Tranſlucidus. διαφανής.Quinct.li.8.Similiter illa tranſlucida, & uerſicolor quorundam elocutio res ipſas effœminat.

Lvcifer,pen.cor.φωσφόρος,ſtella Veneris,ita dicta, quum antegraditur Solem,quum uero ſubſequitur,Heſperus uocatur,teſte Cic. lib.2.de Nat.Deo.& Varr.3.de Re ruſt.cap.5. Infima eſt quinque errantium(inquit Cicero) terræq; proxima ſtella Veneris, quæ φωσφόρος Græce,Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur Solẽ, cũm ſubſequitur autem Heſperos.Virg.lib.2.Æneid. Iamq; iugis ſummæ ſurgebat Lucifer Idæ,Ducebatq; diem. Ouid.8.Metam. Iam nitidum retegente diem,noctiſq; fugante Tempora Lucifero:cadit Eurus,& humida ſurgunt Nubila,&c.

Lvciferus,fera,ferum,adiectiuum:ut,Diana lucifera. Vale.Arg. 7.Equi Luciferi. Ouid.Epiſt.11.Iam nouies erat orta ſoror pulcherrima Phœbi,Denaq; Luciferos Luna premebat equos.Luciferum Poetæ filium faciũt Iouis & Auroræ,qui Tarchiniam nympham amauit,& ex ea ſuſcepit geminam prolem, Ceycem uidelicet & Dædalionem.Dictus autem eſt Auroræ filius,quia ſtella illa,quæ & Venus dicitur,mane ſolem præcedens,quaſi ex eiuſdem ſinu oriri uidetur.Virg.Eclog.8.Naſcere,præq; diem ueniens age Lucifer almum.

Lvcifico,as,pen.cor.[*Dilucidare.far lucido*] φωτίζω, lucidum facio: a quo compoſitum Elucifico,quod eſt, luce priuo. Laberius apud Gell.lib.10.cap.17.Democritus Abderites Phyſicus philoſophus clypeum conſtituit contra exortum Hiperionis, oculos effodere ut poſſet ſplendore æreo. Deinde ſubdit paulo poſt: Sic ego Fulgenti ſplendore in pecuniam uolo Elucificare exitium ætatis meæ.

Lvcifvgvs,& Lucifuga,pen.cor.[*Che fugge la luce*] qui fugitat lucem,& gaudet tenebris.Ci.1.de Fin.Lucifugi,maledici,monſtroſi,etiam alijs amatorijs leuitatibus dediti.Virg.4.Georg.Nam ſæpe fauos ignotus adedit Stellio & Lucifugis congeſta cubilia blattis.Seneca Lucifugas homines appellat, qui contra naturam nocte utuntur pro die:qui & λυχνόβιοι dicuntur,quaſi lucernarij.

Lvcigena,[*Generato di luce*]λυκηγενής, luce genitus.

Lvcilivs,Poetæ uetuſtiſſimi nomẽ, patria Auruncani, qui primus Latinorum Satyram ſcribere aggreſſus eſt. Obijt apud Neapolim anno ætatis ſuæ quadrageſimoſexto,Publicoq; funere elatus fuit. De Lucilio uide Quinct.lib.10. Et Horat.lib.Serm.Saty.4.Hinc omnis pendet Lucilius hoſce,ſecutus,&c.

Lvcina,pen.pr.εἰλείθυια,dea partuum præſes teſte Seruio, quæ & Iuno dicitur & Diana.Terent.in And.Iuno Lucina fer opem. Virgil.in Pollione,Caſta faue Lucina,tuus iam regnat. Apollo. Quo in loco manifeſte accipitur pro Diana.Cic.lib.2.de Nat.Deo.Luna à Lucendo nominata ſit:eadem eſt enim Lucina. Itaq; ut apud Græcos Dianam,eamq; luciferam,ſic apud noſtros Iunonem Lucinam in pariendo inuocant: quæ eadem Diana omniuaga dicitur,non à uenando, ſed quod in ſeptem numeratur tanquam uagantibus.Dicta Lucina,quod partum ferat in lucem. Plin.lib.16. cap.44.putat Lucinam dici,quod oculis præſit & luci. Sunt qui à luco deducant,qui Romæ Iunoni ſacer eſt in Exquilijs.Ouid.li.2. Faſt.Gratia Lucinæ:dedit hæc tibi nomina lucus:Aut quia principium tu dea ludis habes.

Lvcinos,dicimus quibus ſunt parui utrinque ocelli, & breuis uiſus. Illud enim uidetur innuere. Plin.libro.11.cap.37.Si uulgatis editionibus adhibeamus fidem. Ab ijſdem(inquit) qui altero lumine orbi naſcerentur, Coclites uocantur, queis parui utrinque ocelli, Lucini iniuriæ cognomen habuere. In quibuſdam tamen uenerandæ uetuſtatis exemplaribus ſic legitur: Ab ijſdem qui altero lumine orbi naſcerentur, Coclites uocabantur: queis parui utrinque, Ocellæ.

Lvcisivs,ſii,Luſcioſus. Cice.Atti.Iam.n.tibi Luciſii loquerentur.

Lvcivs,prænomen eſt Romanis familiare.quod idcirco illi,qui primò hoc prænomine fuit appellatus, impoſitum creditur, quod prima luce eſſet natus.Sic Lucia nomen mulieris, pen.cor.proferri debet contra communem abuſum.

Lvcivs ostivs,tempore bellorum ciuilium patrem ſuum proſcriptum,quem Triumuiri ad ſupplicium perquirebant latentem prodidit,ut eius bona acciperet.Auctor Plutarchus in Romulo.

Lvco,cas,licet non ſit in uſu,à luco,ſiue à luce fieri puto,cuius compoſita ſunt,Colluco,quod eſt ramos ſiluæ decido.Interluco, idem ſignificat,Subluco,ſuccidendo illumino.

Lvcretia, Romanæ caſtitatis præcipuum lumen, filia Tricipitini præfecti urbis & uxor Collatini,quam Sext.Tarquinius,cum precibus exorare non poſſet,ui oppreſſit, ſtricto enim gladio in cubiculum irruens,mortem minabatur ni uolũtati ſuæ obſequeretur: addebatq; ſe cum mortua iugulatum ſeruum poſiturum,ut in ſordido adulterio necata diceretur: quibus minis illa perterrita, ut infamiæ ſuſpicionem effugeret,expugnari ſeſe paſſa eſt. Quo facto fœmina conuocatis patre,marito,ceteriſq; amicis,obortis repente lacrymis,tyranni flagitium detexit, & educto cultro, quem ſub ueſte occultum habebat,ſeſe ſtatim confodit. Qua re moti pater cum marito & ceteris amicis, populo ad arma concitato reges expulerunt.Vide hæc latius apud Liu. ad finem lib.1. ab Vrb. Martial.eſſe uidebaris,fateor,Lucretia nobis,&c:

Lvcretilis,p.c.mons fuit in Sabinis: de quo Horat. lib.1. Carm. Velox amœnum ſæpe Lucretilem mutat Lycæo Faunus.

Lvcretivs,poeta antiquiſſimus, qui Ciceronis tamen ætatem nõ multo anteceſſit. Scripſit de rerum natura libros ſex, qui etiam hodie leguntur. Extat honorificum de eo Elogium apud Ouid.in Eleg.Carmina ſublimis tunc ſunt peritura Lucreti, Exitio terras cum dabit una dies.Cic.Q.Fr.Lucretij poemata.

Lvcrifacio,cis,[*Far guadagno*]κερδαίνω,idem quod lucrari.Ci.5. Verr.Iam uero omnem ex ærario pecuniam lucrifactam uidetis. Lucrifacere iniuriã,eſt impune alicui iniuriam inferre, nullamq; ob eam pœnam luere. Plin.lib.7.cap.39.Quam quidam iniuriam lucrifecit ille mercatus in luctu ciuitatis, quoniam arguere nulli uocabat.Marti.lib.8.Emit lacernas millibus decem Baſſus:Tyrias coloris optimi lucrifecit.

Lvcrificabilis,le,[*Che aſpetta guadagno*] κερδαλέος, id eſt lucrum afferens.Plaut.Perſa.Ne hic tibi dies illuxit lucrificabilis.

Lvcrifico,Cic.5.Verr. Quid,ſi oſtendendo in hac una emptione lucrifieri tritici modios centum?

Lvcrifvga,[*Che fugge il guadagno*] μισοκερδής, qui lucrum fugit. Plaut.in Pſeud.Venus hæc mihi Bona dat,quum hos huc adigit lucrifugas,damni ſui cupidos.

Lvcrinvm, Dauniorum oppidum in Apulia, ut ſcribit Strabo lib.6.& Pompon.lib.2.

Lvcrinvs,pen.pr.λουκρῖνος, lacus Campaniæ in ſinu Baiano contra Puteolos,propinquus Auerno lacui, adeo ut in maximis quandoque tempeſtatibus coniungi ſoleant.Dictus a lucro, propter multitudinem piſcium, qui ibi capiebantur. De utroque Martialis: Dum modo Lucrino,ſe permittit Auerno.

Lvcriones,[*Amici al guadagno*]φιλοκερδεῖς,dicti ſunt, qui undique lucrum aucupantur.

Lvcror,aris,[*Guadagnare*]κέρδος ποιοῦμαι,κερδαίνω,κερδίζω,ideſt, lucrifacio. Cice.in Parad.An uirum bonum dices, qui depoſitum nullo teſte,cum lucrari impune poſſet, auri pondo, &c. Idem 7. Verr.Precio certo miſſos facere nautas, miſſorum omne ſtipendium lucrari. Moram fati lucrari.Stat.9.Theb.

Lvcrosvs,ſa,ſum,κερδαλέος,plenum lucro.Ouid.2. Amor. Ele.10. Cur mihi ſit damno,tibi ſit lucroſa uoluptas. Pli.lib.18.cap.31.Id peræque lucroſiſſimum.Idem lib.37.cap.12. Neque eſt ulla fraus uitæ lucroſior.

Lvcrvm,cri,[*Guadagno,utilità*]ἐμπορία,κέρδος, quæſtus, uel utilitas. Terent.in Heaut. Nam haud ſcit, hoc paulum lucri, quantum ei damni apportet.Cice.5.Tuſc.Alij emendi,aut uendendi quæſtu & lucro ducerentur.Ouid.3.de Arte:Ira ſubit deforme malum, lucriq; cupido, Iurgiaq; & rixæ,ſollicituſq; dolor. Lucri eſt,ueteres uſi ſunt,pro prodeſt,uel utile eſt. Plaut.in Amph. Lucri eſt, quod miſeriam deputat. Frequentius pro eodem dicimus, Lucro eſt. Cic.Quibus utri noſtrum ceciderint,lucro futurum eſt.Deputare in lucro,eſt tanquam lucrum æſtimare. Teren.in Phorm.Quicquid præter Spem eueniet, omne id deputabo in lucro. Pro eodẽ etiam dicimus,Ponere in lucro. Ci.pro Flacco: Quieſcant igitur & me hoc in lucro ponere,atque aliud agere patiantur.

Lvcta,æ,[*Lotta*] πάλη,certaminis genus,unum ex Græcorum pentathlo,quo alius alium proſternere in terram nititur.

Lvctamen,inis,idem Virg.8.Æne. Remo ut luctamen abeſſet,Miſerum luctamen.Valer.Flac.2.Argon.

Lvctatio,πάλαισμα,ludus quo alius alium nititur in terrã proſternere.Liu.1.Bel.Pun.Terra ibi luctatio erat, ut à lubrica glacie nõ recipiente ueſtigium,&c.Per tranſlationem accipitur pro pugna, ſiue contentione,ſeu concertatione. Cice.2.de Finib. Nam cum Academicis incerta luctatio eſt,qui nihil affirmant. Idem de Fat. cauſſa qua tibi cum Diodore magna luctatio eſt.

Lvctator,παλαιστής,qui lucta cum altero contendit. Oui.in Ibin: Vt iacet Aonio luctator ab hoſpite fuſus. Plaut.Pſeud. Magnum hoc uitium uino eſt:pedes captat primum:Luctator doloſus eſt.

Lvctatvs,tus,tatui,idem quod luctatio,πάλαισμα. Plin.lib.8.c.12. Scit ille imparem ſibi luctatum contra nexus.

Lvctativs Catvlvs,Romanus ciuis fuit, qui primo Punico bello trecentis nauibus aduerſum Pœnos profectus, ſexcentas eorũ naues commeatibus,& aliis oneribus impeditas apud Ægates inter Siciliam,& Africam depreſſi, finemq; bello impoſuit, pacem petentibus hæc conditione conceſſit,ut Sicilia,Sardinia, & ceteris inſulis inter Italiam Africamq; decederent: Hiſpania citra

Iberum fluuium abſtinerent.

Lvctifervs,a,um,[*Che apporta pianto*] πενθοφόρον, dicimus ferens uel nuncians luctum. Sene. Hercul. Furen. Hic uultur, illic luctifer bubo gemit. Fax luctifera, Sene. Medea. Ter latratus Audax Hecate dedit & ſacros Edidit ignes face luctifera.

Lvctificvs,a,um,pen.cor.[*Che induce pianto*] πενθώδης, ὀλοφυδνός, quòd luctum inducit. Cice.2.Tuſcu. Luctifica clades noſtro infixa corpori. Lucan. libro.7. Luctificus Titan nunquam magis æthera contra Egit equos. Verba luctifica, Sen. Thebai. Luctifici clangores. Stat.10. Thebaid.

Lvctisonvs,a,um, πενθόφωνος, luctum ſonitu præ ſe ferens. Ouid.1. Metam. Quos potuit ſolos, tendens ad ſidera uultus, Et gemitu, & lacrymis, & luctiſono mugitu, Cum Ioue uiſa queri eſt, finemq́ orare malorum.

Lvcto,as, παλαίω, ueteres dicebant pro eo quod nunc uſitatius dicimus Luctor. Ter. in Hec. Dicitq́; ſe illi annulum dū luctat, detraxiſſe. Inde etiam legitur compoſitum Delucto. Plaut. in Trin. Quibus ærumnis deluctaui, filio dum diuitias quæro?

Lvctor,aris,deponens,[*Giucare à la lotta, lottare*] παλαίω, propriè ſignificat, lucta contendo, quod fit, cum duo ſe inuicem complectentes, alter alterum in terram deijcere conantur. Virg.6. Ænei. Contendunt ludo, & fulua luctantur arena. Per tranſlationem accipitur pro contendere uel repugnare. Ci.1. de Orat. Tum ridens Scæuola, Non luctabor, inquit, tecum Craſſe amplius. Compoſita ſunt, Colluctor, συμπαλαίω, Inde Colluctator uerbale, ἀνταγωνιστής, q. cū altero luctatur. Lact. de Opifi. Nā & ille colluctator & aduerſarius noſter, ſcis quā ſit aſtutus, & idem ipſe uiolentus. Obluctor, ἀντιπαλαίω, acrius contra aliquem nitor. Col. lib.7. Quum inproſcindendo aut duriori ſolo, aut obuiæ radici obluctatus conuellit armos. Reluctor, ἀντιτείνω, ἀντιπαλαίω, pro repugno. Idē lib.1. Nam quum ue tere aſtruitur recens ædificium, quaſi aſſurgenti reluctans, oneri cedit. Quintilianus: Quum à me quidem familiariter poſtularent, ut aliquid de ratione docendi componerem, diu ſum equidem reluctatus.

Lvctvosvs,a,um,[*Pieno di pianto*] θρηνώδης, πενθώδης, luctu plenū. Horat.3. Carm. Ode 6. Di multa neglecti dederunt Heſperiæ mala luctuoſæ. Dicitur etiam Luctuoſum, quod luctum affert. Cice. pro lege Agrar. Quam me hercle ego præconi huic ipſam luctuoſam, & acerbam prædicationem futuram puto.

Lvctvs,us,[*Pianto*] πένθος, eſt dolor extrinſecus, apparens ex aſpectu, lacrymis, geſtibus, aut clamore. Cice.4. Tuſc. Luctus, ægritudo ex eius, qui carus fuerit, interitu acerbo. Virg.2. Æneid. Crudelis ubique Luctus, ubique pauor, & plurima mortis imago. Sæpe etiam ipſe habitus uultusq́;, & ueſtes luctus dicitur. Nam in luctu atrati ſunt, purpura, auroq́; depoſitis: quum eluxerunt, nigram ueſtem exuunt, purpuramq́; reſumunt. Vnde poſt cladem illam Cannenſem Senatuſconſulto cautum eſt, ne matronæ ultra triginta dies in luctu eſſent. Quo in loco Luctus pro dolore accipi non poteſt: quandoquidem in poteſtate ſenatus non erat dolori imperare: ſed potius pro ueſte lugubri ceteriſq́; exterioribus doloris indicijs. Antiqui etiam declinabant Luctus, cti. Accius: Ceſſo hinc ire, & rapere lucti ueſtem in lecto coniugis.

Lvcvbratio,lucubrationis, uigilia, & opus quod fit lucubrando. Cic. lib.1. de Natu. Deo. Nam iſta quæ uos dicitis, ſunt tota commentitia, uix digna lucubratione ancillarum. Sunt & lucubrationes ruſticanæ, ueſpertina & antelucana, quando à ueſpere & ante lucem conficiunt intra uillam opera rei uillaticæ conducibilia. Colum. lib.11. cap.2. Item ad lucubrationem ueſpertinam palos decem, uel radicas quinque conficere, totidemq́; per antelucanam lucubrationem.

Lvcvbratoria Lectica à Tranquillo in Auguſt. cap.78. dicitur in qua lucubrare ſolebat Auguſtus.

Lvcvbro,lucubras,pe.cor.[*Vegghiare, componere qualche coſa uegghiando*] νυκτογραφῶ, uigilo, & nocte ad lucernam aliquid compono. Varro de Origin. Non ſolum ad Ariſtophanis lucernam, ſed etiam ad Cleantis lucubraui. Liu. lib.1. ab Vrbe: Sed nocte ſera deditam lanæ inter lucubrantes ancillas in medio ædium ſedentem inueniunt. Cic. in Parad. Accipies igitur hoc patruum opuſculum lucubratum his iam contractioribus noctibus.

Lvcvlente, idem Cicero 1. de Diuin. Cum ipſe paucis interpoſitis uerſibus dicas ſatis luculente. Aliquando ponitur pro aperte. Cic. de Clar. Orat. Et luculente ſcripſerunt, etiam ſi minus, quam tu, polite.

Lvcvlenter, λαμπρῶς, egregie, & ſplendide. Cic.2. de Finib. Cum Græce ut uideor, luculenter ſciam.

Lvcvlentvs,ta,tum,[*Splendido, pieno di luce*] λαμπρός, πολυφεγγής, quod eſt luce plenum, ſplendens. Cic. Treb. Camino luculento utēdum. Plaut. in Curcul. Pulchrum & luculentum hoc nobis euenit prœlium. Aliquando accipitur pro ornato, perſpicuo & aperto. Saluſt. in Cat. Tum M. Tullius orationem habuit luculentam, & utilē reip. Ponitur aliquando pro probato, & optimo: ut cū Cic. ad Att. lib.7. dicit, Luculentus auctor, & Luculenta conditio: id eſt optima, uel opima. Plaut. in Rud. Vin' tibi luculentam conditionem ferre me? Aliquando pro diuite. Plau. in Capt. Multos iam lucrum luculentos homines reddidit. Aliquando pro magno. Cic.7. Phil. Luculentam tamen ipſe plagam accepit, ut declarat cicatrix.

Lvcvlentitas,titatis, antiquum eſt. Lib rius Tucca, ut citat Nonius: Dominus noſter tua luculentitate captus.

Lvcvllanvs,a,um, Cic. Atti. Lucullanus Fundus.

Lvcvllvs, Λούκουλλος, nomen nobiliſſimi Romani, & ditiſſimi, Pompeij, & Cic. æqualis: qui in Quæſtura ampliſſimum populo munus edidit. Prætor Africam iuſtiſſime rexit, aduerſum Mithridatem miſſus, collegam ſuum Cottam Chalcedone obſeſſum liberauit Cyzicon obſidione ſoluit. Mithridatis copias ferro & fame afflixit: eumq́; regno ſuo Ponto expulit: quem rurſum cum Tigrane rege Armeniæ bellum inſtaurantem magna felicitate ſuperauit. Nimius in habitu, maxime ſignorum & tabularum amore flagrauit. Ingraueſcente deinde ætate, cum iam deſipere cœpiſſet, tutela eius M. Lucullo fratri permiſſa eſt. Vide latius uitam eius apud Plutarchum.

Lvcvmones, λουκούμωνες, olim dicti ſunt Tuſci quidam: qui quod Romulo aduerſus Sabinos ſuppetias tuliſſent in ciuitatem recepti, Lucerentium tribui nomen fecerunt. Auctor Varro.

Lvcvs,ci,[*Boſco, ſelua*] ἄλσος, τέμενος, nemus arboribus denſum, Deo alicui ſacrum: à luceo per antiphraſim dictum, teſte Seruio, eo quod non luceat: quoniam cum nullæ illic arbores propter religionem cæderentur, opacus & ſine luce erat. Valla lib.4. Lucus nequaquam cæduus eſt, quin potius manu conſitus, religioſusq́; atque uel alicui Deo, uel alicuius hominis cineribus cōſecratus. Ideoq́; aut circa delubra numinum, aut circa ſepulcra poſitus eſt. Sunt alii qui non per contrarium dictum putent, ſed propter lumina crebra ſacrificiorum, quæ ibi nocturno tempore fiebant. Virg. 1. Ænei. Lucus in urbe fuit media, lætiſſimus umbra. Vbi Seruius: Vbicunque Virgilius lucum ponit, ſequitur etiam conſecratio: ut, Luco tum forte parentis Pylumni Turnus ſacrata ualle ſedebat. Idem 6. Æneid. Nulli certa domus: lucis habitamus opacis. Cice. pro Milo. Vos enim Albani tumuli atque luci, uos inquam imploro, atq; obteſtor. Lucus Martis dictus eſt in quo Mars Iliam Veſtalem uirginem compreſſit, ut eſt apud Iuſtinum & Plutarchum. Fuit & Martis lucus apud Colchos, in quo Poetæ finxerūt aureum Phryxei arietis uellus à peruigili dracone aſſeruari. Meminit huius luci aliquoties Valer. Flac. in Argon. Item Iuu. Saty. 1. Nulli nota magis domus eſt ſua, quàm mihi lucus Martis, &c.

Lvcvs Avgvsti, Ptol. li.2. cap.6. urbs Cæparorum, in tractu Hiſpaniæ Tarraconenſis, quam Auguſti turrim P. Mela nominat.

Lvcvs Feroniae, oppidum eſt Thuſciæ mediterraneum, non procul à Luca, teſte Ptol. lib.3. cap.5.

Lvdia,æ, ὀρχήστρια, dicitur mulier geſticulatrix, quæ ſaltu & geſticulatione ſpectatores oblectat. Viri, qui artem eam exercent Ludiones dicuntur. Mart. lib.5. Hermes cura, laborq́; ludiarum. Martianus de Nup. P. Philologiæ. Ludiam quandam Gaditanam ſaltantem uidimus ſemicinctam.

Lvdibrivm,brii.[*Scherno*] τὸ καταγέλαστον, res uana, & deridenda. Virg. 6. Æn. Foliis tantum ne nomina manda: Ne turbata uolent rapidis ludibria uentis. Vnde haberi aliquid ludibrio dicimus, ἐν γέλωτι, id eſt, deriſui, & contemptui. Terent. in Hec. Non ſic ludibrio tuis factis habitus eſſem. Eſſe alicui ludibrio, eſt derideri, uel illudi ab aliquo. Ci. ad Brut. Nec pati ſceleratiſſimo hoſti ludibrio eſſe Imperium populi Romani.

Lvdibvndvs, παίζων, id eſt, quaſi ludens, & nullo negocio. Cice.4. Ver. Si Vulteium habebis, omnia ludibundus perficies. Idem ad Tironem. Poſtero die in Italiam ad Hydruntem ludibundi peruenimus.

Lvdicer,a,um, παιγνιώδης, iocularis, leuis. Vir.12. Æn. Neq; enim, leuia aut ludicra petuntur Præmia. Artem facere ludicram, id eſt hiſtrionicam exercere. Vnde Duodecim tabularum lege cautum erat, ne in quatuordecim gradibus ſederet qui artem ludicram feciſſet. Plau. in Aul. Continuo meum cor cœpit artem facere ludicram. i. ſubſilire. Ludicræ tibiæ, quibus in ludis uti ſolebant ad modos faciendos Plin. lib.16. cap.38. Nunc ſacrificæ Tuſcorum è buxo, ludicræ tibiæ, loto, oſſibusque aſininis, & argento fiunt.

Lvdicrvm,ludicri, ſubſtantiuum pen. co.[*Coſa da ſcherzo*] ἄθυρμα, παίγνιον, id eſt ludos, & quæcunque res iocularis, & non ſeria. Liu. li.1. ab Vrbe. Iam tum in Palatino mōte Lupercal hoc fuiſſe ludicrum ferunt, & à Palanteo urbe Arcadica Palanteum: deinde Palatinum montem appellatum. Idē li.7. Bel. Pun. ſimul quod Olympiæ ludicrum ea æſtate futurū erat, quod maximo cœtu Græciæ celebraretur. Vertere in ludicrum prouerbii, id eſt iocoſo prouerbio

uerbio celebrari.Plin.lib.3.cap.11. Diomedes ibi deleuit gentes Monadorum,Dardanorumq;,& urbes duas,quæ in prouerbii ludicrum uertere.Apinam,& Tricam.

LVDIFICABILIS, le, Plaut. Caſ. Neque uſquam ludos tam feſtiuos fieri,quàm Hic intus fiunt, ludi ludificabiles Seni noſtro.

LVDIFICATIO,ludificationis. Liu.li. 8.Deca.4.Ferri iam ludificatio iſta non poteſt.

LVDIFICO,ludificas, adiectiuum & ludificor, ludificaris,deponens, [*Beffare,dileggiare*] ψευδίζω, ἐντρυφάω,derideo , ſeu per iocum,& ludum fallo.Plaut. in Caſ.Iam hic eſt lepide ludificatus.Teren.in Phor.Ergo ſic me ludificamini? Plau. in Amph. Rogas'ne improbe etiam,qui ludificas me?Cicer. pro Roſc.Amer.Cum enim aliquid habeat quod poſſit criminoſe ac ſuſpicioſe dicere , aperte ludificari & calumniari ſciens non uideatur.

LVDIFICANS, antis,participium,Silius lib.7. Sicci ſtimulabant ſanguinis enſes Ludificante ducem Fabio.

LVDIFICATVS,aliud participium Silius lib.7. Varie nunc læuus in orbem.Nunc dexter, læuibus flexo per deuia gyris . Ludificatus equo. Plaut. Bacch. Neu quid ei ſucceſceat Mea cauſſa , de auro quod eum ludificatus eſt. Ludificatus paſſiue. Salu.in Iugurth.Ludificati incerto prœlio.

LVDIFICOR,Cicer.pro Sext.Roſc.Is aperte ludificare ac calumniari ſciens uidetur.

LVDIVS,dii , & Ludio, onis, [*Giucolatore*] ὀρχηστής, χειρονόμος, pro ioculatore,hiſtrione:& Ludia,pro ioculatrice.Marti.li.5.Hermes cura laborq; ludiarum. Liuius. Acciti ex Hetruria ludiones , qui ad tibicinis modum ſaltabant. Cice. pro P. Sext. Ipſe ille maxime ludius,non ſolum ſpectator,ſed actor,& acroama.Oui.1.de Arte. Ludius æquatam ter pede pulſat humum.

LVDI MAGISTER γυμνασιάρχης,qui ludo litterario præeſt.Cic. 1.de Natura Deorum. Sed cum agellus eum non aleret, ut opinor,ludi magiſter factus eſt. Ludi magiſtri (inquit Aſconius) dicuntur, qui primas litteras docent.

LVDO,ludis,ſi, ſum, [*Giucare*] παίζω , notæ eſt ſignificationis, & conſtruitur fere cum ablatiuo eius rei,qua luditur. Teren.in Adelph. Ita uita eſt hominum , quaſi cum ludas teſſeris.Cicer.in Antonium.O hominem nequam qui non dubitarit uel in foro alea ludere.Nonnunquam etiam cum accuſatiuo.Sueto. in Auguſt.Aliquando ut uincat, ludit aſſiduè aleam.Sic dicimus ludere ludum, & ludere ludo. Terent. in Eunuch. Conſimilem luſerat iam olim ille ludum.Plaut. in Moſtel. Scis ſolere illam ætatem tali ludo ludere. Ludere alieno corio,eſt in re aliena munificum ſe præbere & liberalem:ut contra Ludere ſuo corio,eſt de ſuo largiri,aut ſuo ſumptu periculoque quippiam aggredi.Martial.lib.3.Das gladiatores ſutorum regulæ cerdo: Quodque tibi tribuit fibula,ſica rapit.Ebrius es:neque enim faceret hoc ſobrius unquam.Vt uelles corio ludere cerdo tuo.Interdum eſt deridere,iocari,leuiter ſiue ſcurriliter loqui,uel alterum deludere, ſiue eludere.ἐντρυφᾶν,καταπαίζειν,Plaut.in Aſin.Nec me cur ludatis ſcire poſſum.Teren. in Adelph. Quur non ludo hunc aliquantiſper melius; eſt,Quando quidem hoc nunquam mihi uoluit credere.Plin.Fab. Ludere me putas? ſerio peto. Interdum moueri.Terent.in Adelph.Congruum iſtum maximum aqua ſinito ludere pauliſper . Virgil . libro nono Æneid.Geminos huic ubera circum Lude pendentes pueros.Interdum canere,pulſare.Gellius Is optime ludere à magiſtro eius didicerat. Interdum uerſibus ſcribere,ſed non niſi in opuſculis fere, qualia ſunt Epigrammata : & huiuſmodi opuſcula Luſus dicuntur.Virgilius prima Ecloga. Ludere quæ uellem calamo permiſit agreſti.Interdum amittere,perdere.Teren.in Phormion.In illis fructus eſt,in his opera luditur.Nam ludere operam eſt ipſam perdere,& fruſtra laborare.Plautus in Caſin.Si nunc me ſuſpendam,meam operam luſerim . Vbi notandum , Ludo modo actiuum,modo neutrum eſſe, ut ex iis quæ ſcripta ſunt,intelligi licet.Interdum decipere, ψευδίζω,Virgilius libro primo Æneid. Vana ſpe luſit amantem. Ludere aliquem dolis, eſt dolo circumuenire.Terent. in Eunuch. An potius hæc pati æquum eſt fieri,ut à me ludatur dolis? Ludere in numerum , eſt ſaltare ad rythmi modum, & ſonum cantilenæ. Virgil.in Sileno.Tum uero in numerum Faunoſq;,feraſq; uideres Ludere.Ludũt mea uerba, uenuſte dicitur, pro inaniter iactantur,incaſſum uolant.& tanquam ludibria ſunt. Propertius libro ſecundo. Non audis,& uerba ſinis mea ludere.Fortaſſe legendum eſt,Verba ſinis me ludere:ut dicamus Ludere uerba,quemadmodum dicimus,Ludere operam , hoc eſt perdere. Luſum ire. Horat.1.Sermo. Satyra quinta.Luſum it Mecœnas,dormitum ego,Virgiliuſq;.

LVSVS,a,um,participium,deceptus, falſus,ψευσθείς.Cic.lib.2. de Finib.Sed & illum quem nominaui,& ceteros ſophiſtas,ut è Platone intelligi poteſt,luſos uidemus à Socrate.

LVSITO,tas, frequentatiuum . Plautus Cap . Nam ubi illò adueni, quaſi patriciis pueris aut monedulæ,aut anates, aut coturnices dantur,quibus cum luſitent.

LVSOR,luſoris,uerbale,qui ludit aut decipit.Plau.Amph.Quid enim cenſes,te ut deludam contra luſorem meum. Qui nunc primum te adueniſſe dicas,modo qui hinc abieris? Ouidius li.4. Triſt.Elegia nona.Ille ego qui fuerã tenerorũ luſor amorũ,id eſt,ſcriptor.

LVSORIVS,ria, rium, quod ad ludũ ſpectat:ut Tabula luſoria,in qua teſſeris luditur. Plinius libro trigeſimoſeptimo , capite 2. Tranſtulit alueum cum teſſeris luſorium gemmis duabus. Luſoria quæſtio,uel quę ludo fit,uel de ludo tractat.Plinius libro ſeptimo,capite quinquageſimotertio. Pudore Diodorus ſapientiæ Dialecticæ profeſſor, luſoria quæſtione non protinus ad interrogationes Stilbonis diſſoluta obiit. Compoſita ſunt, Alludo, Colludo, Deludo,Eludo, Illudo, Præludo, penultima producta:quorum ſignificata uide ſuis locis.

LVDVS,ludi, [*Giuoco*] παιδιά,dicitur in factis, inquit Valla, iocus in uerbis.Eſt enim proprie Ludus quoduis ludicrũ ad animi recreationem,uel corporis exercitationem fieri ſolitum, propoſita tamen quadam lucri ſpe,& damni periculo.Nam quæ ad ſolum uoluptatem fiunt, eodem Valla teſte, Luſus proprie dicuntur,uel Luſiones.Vnde Ludum aleæ, melius dicimus, quàm luſum, & contra Luſum trochi, melius quàm ludum. Accipitur tamen aliquando Ludus pro ioco,& Iocus pro ludo.Horat.libro primo Sermo. Satyra prima. Sed tamen amoto quæramus ſeria ludo. Ouid. lib. tertio de Arte amandi. Mille fac eſſe iocos,turpe eſt neſcire puellam Ludere : ludendo ſæpe paratur amor.In priore exemplo Ludus ponitur pro ioco,opponiturq; ſerio. In poſteriori locus ponitur pro ludo.Sed hoc rarius. Nam fere Ludus ita accipitur,ut de factis dicatur,& præcipue de priuatis quibuſuis ludicris. Nam ſpectacula publica magis Ludi dicuntur in numero plurali , ut, Ludi Megalenſes , Ludi Circenſes , Ludi Apollinares , Ludi gladiatorii.Sed de his poſtea. Accipitur etiam Ludus frequentiſſime pro ipſo loco, in quo aliquid exercitii fit , in quo ſcilicet aut uires corporis, aut ingenii acumen exercemus , aut etiam in quo pueri inſtituuntur à ſuis præceptoribus,quod etiam Græci, ἀπὸ τοῦ γυμνάζειν,hoc eſt, ab exercendo , uocat Gymnaſium.Sic dicimus Ludum palæſtræ, Ludum pilæ , Ludum gladiatorium, Ludum litterarium, pro loco ipſo in quo huiuſmodi rebus exercemur, aut inſtituitur. Aſconius : Omnem ſcholam ludum dixerunt Romani. Cicer.libro ſecundo de Orato. Tum hoc in ludo non præcipitur.Faciles enim cauſſæ ad pueros deferũtur. Quo in loco Ludum dixit Cicero pro ſchola Rhetorũ.Sic Ludus litterarius,dicitur ſchola,in qua pueri litteris dant operam.Plau. in Merc. Hodie ire in ludum occœpi litterarium. Ludi magiſter, qui præeſt ludo litterario . de quo paulo ante ſuo loco . Ludum aperire, eſt ludi magiſtrum agere. Cicer. ad Pætum libro nono Epiſtol.Dionyſius tyrannus cum Syracuſis expulſus eſſet,Corinthi dicitur ludum aperuiſſe.Per tranſlationem etiam Ludus dicitur pro re iucunda, & minime difficili . Cicer. de Orato Omnium ceterarum rerum oratio,mihi crede, ludus eſt homini non hebeti. Ludos reddere.Terent.in Andr. Hiccine me ſi imparatum in ueris nuptiis adortus eſſet , quos mihi ludos redderet?id eſt,ut me luderet, ſiue irrideret . Ludos quoque aliquem facere, eſt aliquem irridere. ἐντρυφᾶν,καταπαίζειν.Plaut. in Cap. Nunc iſte ludos facit.Et abſolute, Ludos facere eſt quod Gallicum uulgus ait,ſe gaudir,ſe mocquer.Terent. in Phormio.Vt ludos facit? Ludum noui,à Pla.dictum eſt elegãter,pro eo quod eſt Perſpicio technam,intelligo dolum.Plaut. in Amph.Atat , noui iam ludum Id Soſiæ factum eſt opera.Ludos operam facere,eſt operam perdere.Plau.Rud.Iam nunc & operam ludos facit.& retia.Aliquando ludus pro cantilena ponitur.Virg.7. Eclog. Poſthabuit tamen illorum mea ſeria ludo.Ita enim hoc in loco Ludum interpretatur Seruius. Ludo,ablatiuus ponitur pro, Per ludum.Virg lib.5. Æn.Qua ludo indutus belli ſimulacra ciebat. Ludi uero, ἀγῶνες, πανηγύρεις,tantum plurali numero,ſpectacula publica ſignificant. Cic.in Verr. Inter binos ludos. Idem Phil.10. de Bruto loquens: Qui ne Apollinares quidem Ludos,pro ſua, populiq; Romani dignitate apparatos,præſens fecit.Sic ludos gladiatorios potius dicimus,quàm Ludum gladiatorium,quoties unũ plura'ue paria gladiatorum depugnatura in arenam producuntur.Contra pro loco, ubi gladiatores inſtituuntur,melius Ludũ gladiatorium dicimus in numero ſingulari. Legitur tamen aliquando Ludus gladiatorius,pro publico ſpectaculo Quinctil.in Decla. pro Gladiatore: Quod me diu piratæ in carcere retentum, quia redemptorẽ illis diuitem promiſeram patrem,in ludum uẽdiderunt , hoc eſt,ut me exhiberent in ludis gladiatoriis. Frequentius tamen in hac ſignificatione numero plurali utimur.Sic dicimus apparere ludos, Facere ludos , pro edere.Facere ludos alicui numini.hoc eſt, in honorem alicuius numinis ſpectacula exhibere . Item Committere

ludos, id eſt, celebrare. Ci. ad Q. Fr. li. 3. Hæc ſcripſiſti ad octauum Calendas Nouemb. quo die ludi committebantur. Fuerunt apud Græcos quatuor ludorum genera præcipua. ſ. Olympici, Pythii, Iſtmici, & Nemeæi, de quibus dictum eſt in dictione Certamen. Ludi apud Romanos etiam quatuor erant, Megalenſes, Funebres, Plebeii, & Apollinares.

Lventinvm, ſiue potius Leuentinum, Britanniæ urbs Ptolæmeo lib. 2. cap. 3.

Lves, λοιμὸς, dicitur, cum in urbe, aut in agro febris, aliud'ue morbi genus homines uel pecora, arbores'ue corripit, aut ſata. Differtq; a peſte, quod hæc aut cito perimit, quæ corripit, aut cito abit ab eo, quem inuaſit. Lues uero generalius accipitur etiam pro iis malis, quæ lente ea, quæ corripiunt, conſiciunt. Dictam autem putat Feſtus Luem a lauando, quòd omnia quæ corripuit, ad nihilū uſq; diluat. Alii Luem dictam putant ἀπὸ τοῦ λύειν, quod omnia diſſoluat. Cice. de Aruſp. reſp. Vt eos ludos hæc lues impura pellueret. Virg. lib. 3. Æn. -Subito cum tabida membris Corrupto cæli tractu, miſerandaq; uenit Arboribusq;, ſatiſq; lues, & letifer annus.

Lvgdvnvm, Λούγδουνα. Steph. emporium eſt totius Galliæ Celticæ longe celeberrimum, à quo ea pars Galliæ Lugdunenſis dicta eſt, à L. Munatio Planco, dum Galliæ Comatæ præeſſet, conditum, in colle ſupra confluentem Rhodani & Araris imminente: ubi etiam hodie non obſcura antiquæ urbis extant ueſtigia. Strab. lib. 4. Lugdunum in colle conditum, ubi Arar amnis Rhodano immiſcetur, Romano tenetur imperio. Ampliori quoque dignitate uirorum ſecūdum Narbonem affluens, quibus uſui magno eſt emporium. Ibi quoque Romani duces aureum numiſma, argenteumq; ſignarunt. Lugduni etiam templum fuit, communi uniuerſæ Galliæ impenſa extructum, & Cæſari Auguſto conſecratum, ea parte ante urbem, ubi amnes confluunt: inibiq; ara dignitatis eximiæ erat, gentium ſexanginta titulo inſignis: dicatis ibi totidem gentium ſimulacris Hæc Budæus de Aſſe. Fuit præterea hæc ciuitas celebribus nundinis inſignis, ad quas totius Galliæ populi ad emendum, & uendendum conueniebant: unde etiam hodie locus ille, in quo olim ſitum fuit Lugdunū, Forum Veneris appellatur. In hac etiā urbe, à Caligula Cæſare (Vt in uita eius cap. 20. teſtatur Suetonius) inſtitutum fuit certamen Latinæ, Græcæq; facundiæ. Quo certamine ferunt uictoribus præmia uictos contuliſſe, eorundem & laudes componere coactos. Eos autē, qui maxime diſplicuiſſent ſcripta ſua ſpongia, lingua'ue delere iuſſos, niſi ferulis uerberari, aut flumine proximo mergi maluiſſent. Hunc ſpectaſſe uidetur Iuuenalis, quum de Rhetore loquitur ad aram Lugdunenſem dicturo. Hæc autem urbs, tam inſignis totq; egregiis ornamentis nobilitata, teſte Seneca in Epiſtolis, ſub imperio Neronis, centeſimo anno, à quo fuerat condita, una nocte conflagrauit. Hodie uero Lugdunum in plano ſitum eſt, magna ſui parte Rhodano & Arari fluminibus incluſum, nullis Chriſtiani orbis angulis incognitum.

Lvgeo, es, luxi, luctum. [*Piangere*] λοφύρομαι, πενθέω, à uerbo Græco λύω (ut quidam putant) quod eſt ſoluo: eo quod continuo luctu uita hominis ſoluatur. Accipitur autem modo actiue pro deflere, aut deplorare, κατακλαίειν. Ouid. lib. 11. Metam. Fratrem lugebat ademptum. Cice. ad Curium lib. 7. Epiſtol. Sed mehercule & tum Rempublicam lugebam, quæ non ſolum ſuis erga me, ſed etiam meis erga ſe beneficiis mihi erat charior. Modo neutraliter, & abſolute ponitur pro eo quod eſt, in luctu eſſe. Cic. pro Planc. Hos pro me lugere, hos gemere uidebam. Idem pro domo ſua: Lugente ſenatu: mærentibus bonis omnibus. Accipitur præterea Lugere, pro eo quod eſt ob neceſſarii alicuius interitum ueſte lugubri dolorem teſtari. Liu. lib. 2. ab Vrb. de Bruto: Matronæ annum, ut parentem eum luxerunt, quod tam acer ultor uiolatæ pudicitiæ fuiſſet. Huius uerbi compoſita ſunt Prolugeo, & Elugeo: quorum ſignificata uide ſuis locis.

Lvgvbris, & hoc Lugubre, pe. c. [*Lugubre, funeſto*] πενθικὸς, quod ad luctum pertinet: ut, Veſtis lugubris, qua dolorem poſt neceſſarii alicuius interitum teſtamur. Terent. in Heaut. Mediocriter ueſtitam ueſte lugubri. Cic. poſt Reditum, ad Quirit. Me fratris miſerrimi, atq; optimi quotidianæ lacrymæ, ſordeſq; lugubres à uobis deprecatæ ſunt. Idem 1. Tuſc. Sed illa lugubris lamentatio, fletusq; mærens ex eo eſt, quod, &c. Lugubria abſolute, pro ueſtibus lugubribus. Ouid. 11. Metam. Surge, age, da lacrymas, lugubriaq; indue, nec me Indeploratum ſub inania Tartara mitte. Sene. Her. fur. Amicta coniux lugubribus.

Lvgvbre, p. cor. aduerbium, idem quod Lugubriter, πενθικῶς. Plau. Ciſt. Nam ſi hæc non nubat, lugubrè fame familia pereat.

Lvitio, nis, Vlp. ff. de capt. & poſtlim. reu. l. ſi à patre. Si patre redempto & ante luitionē defuncto, filius poſt mortem eius redēptionis quantitatem offerat, dicēdum eſt ſuum ei poſſe hæredem exiſtere.

Lvma, mæ. ἀκανθα, genus ſpinæ, quæ in pratis naſcitur, & locis uliginoſis, ſic dicta, quod agricolæ eam è terra luunt, id eſt, ſoluunt. Hinc lumeta, loca lumis plena: & Lunaria falx, qua lumeta ſecantur: ut ait Varro de Lingua latina lib. 4.

Lvmbago, uitium & debilitas lumborum, ut ait Feſtus.

Lvmbare, περίζωμα, tegmen, quo pudenda teguntur, ut apud Hieremiam. Sicut tu poſuiſti lumbare illud ad lumbos tuos.

Lvmbifragivm, gii, lumborum fractura. Plaut. in Amph. Nā ſi me irritaſſis, hodie lumbifragium hinc auferes.

Lvmbrici, [*Vermi*] ἕλμινθες, uermes terreni, à lubricitate dicti. Pla. in Aul. Foras lūbrice, qui ſub terra erepſiſti modo. Lumbrici etiam uermes dicuntur, qui in uentre hominis, aut etiam aliorum animalium naſcūtur. qui teſte Gale. ad finem Meth. in triplici ſunt differentia. Aut enim lati ſunt, aut teretes, aut omnium minimi, quas ἀσκαρίδας, nominant. Colum. lib. 3. cap. 24. Solent autem uitulis nocere lumbrici, qui fere naſcuntur cruditatibus.

Lvmbvs, bi, uel, quod uſitatius eſt, Lumbi, rum, [*Lombi*] ὀσφὺς, ψόα, ψύαι, à rei anatomicæ peritis dicitur pars interior ſpinæ, quinq; conſtans uertebris, quæ mediæ ſunt inter os ſacrum, & uertebras dorſi. Plin. lib. 20. cap. 2. Lumborum uero dolori, ſemine ſole ſiccato. Dicuntur etiam Lumbi de brutis. Horat. lib. 1. Serm. Curto ire licet mulo, uel ſi libet, uſque Tarētum, Mantica cui lumbus onere ulceret, ac eques armos. Hinc fit Elumbus, a, um, uel Elumbis, lumbe: ἀπονοσφυμένος, quod lumbis caret, ſeu potius quod lumbos confractos habet, aut inualidos. Bona enim pars uirium in lumbis ſita eſt: ut qui ſoli, nullius alterius oſſis adminiculo, ſuperiorem corporis compagem ſuſtineant. Hinc factum eſt, ut Elumbis accipiatur pro debili. Plin. lib. 10. cap. 33. Perdix prægrauem, aut Elumbem ſeſe ſimulans. Item Delumbis pro molli & effœminato. Perſius Sat. 1. -Summa delumbe ſaliua, Hoc natat in labris. Inde Delumbe carmen, pro laſciuo, minimeq; uirili. Et uerbū Delumbo, as, are, delumbem reddere, debilitare, ἰσχιοθλίβειν. Plin. lib. 20. cap. 4. Hoc ſæpe delumbata quadrupede, approbatur. Delumbare ſentētias, per tranſlationem, pro eo quod eſt, neruis & robore ſuo ſpoliare. Cic. in Orat. Nec minutos numeros ſequens concitet, delumbetq; ſententias.

Lvmbvlvs, lumbuli, diminutiuum eſt a Lumbus. Plin. lib. 27. cap. 11. Sicca lippitudo, lumbulis ſuum toſtis, atque contritis, & impoſitis tollitur.

Lvmen, luminis [*Lume*] φῶς, res aliqua ſplendorem de ſe diffundens: ita dictum, quaſi lucimen. Seru. 2. Æneid. Lumen à luce diſtinguit. quod in lumine ſit ſplendor, ſed cum fumo: in Luce ſolus ſplēdor. Virg. 6. Æneid. Nec lumen tedis Lumina. Idem 9. Æneid. Piceum fert humida lumen Teda. Verum hæc Seruii differentia non eſt perpetua Nam & Solem, & Lunam, & cetera cæleſtia corpora Lumina appellamus, quæ tamen proculdubio fumi omnis ſunt expertia. Alii Lumina intelligunt corpora ipſa lucida, quæ claritatem de ſe diffundunt. Sic Solem ipſum lumen appellant, Lucem autem claritatem à Sole profectam. Sed hoc, ut in Sole fortaſſe uerum eſt, ita in ceteris locum non habet. Neque enim ſplendorum à candela, lychno'ue per ædes diffuſum, ſtatim Lucem appellaueris. Lucem itaque alij uni Solis ſplendori proprium eſſe uolunt, aliarumq; rerum claritati non niſi per abuſum, aut per tranſlationem tribui. Ponitur aliquando pro luce, ſiue die. Ci. pro Rab. Poſth. Si te ſecundo lumine hic offendero, moriere. Virg. 6. Æne. -Vix lumine quarto Proſpexi Italiam. Aliquando pro oculo, quòd oculorum beneficio lumen cōſpiciamus. Quinctil. in Procœm. libri 6. Prior alterum ex duobus eruit lumen. Doctorem ac lumen deſiderare, eſt deſiderare rei alicuius difficilis, ac obſcuræ interpretationem. Cic. ad Treb. lib. 7. Qui quāquam plurimi ſunt, doctorē tamē, lumēq; deſiderāt. Luminibus obſtruere, eſt ædificādo officere luci domus uicini. Cic. pro domo ſua: Cum ille negaret, primo ſe luminibus eius obſtructurum minabatur. Per trāſlationē quoq; alterius luminibus obſtruere dicimur, cū nominis eius claritatem obſcuramus. Cic. in Bruto. Catonis luminibus obſtruxit hæc poſteriore quaſi exaggerata altius oratio. Lumina præferre mēti alicuius, id ſignificat, quod uulgo inſpirare aliquem dicimus. Cicero antequàm iret in exilium. Vos, uos obteſtor Dij immortales, qui meæ menti lumina prætuliſtis, quum conſenſum extimi conjurationis, arcemque urbis ab incendio, ac flamma liberaui. Lumina ciuitatis, dicuntur inſignes uiri, & clari. Cice. in Catil. Orat. 3. in fine. Lumina ciuitatis extincta ſunt. Lumina in pictura, umbræ opponuntur. Plin. lib. 35. cap. 5. Tandem ſe ars ipſa diſtinxit, & inuenit lumen, atque umbras, differentia colorum alterna uice ſeſe excitante: deinde adiectus eſt ſplendor alius hic, quam lumen, quem quia inter hoc & umbram eſſet, appellauerunt Tonon. Lumina orationis, ſunt ſententiæ, & figuræ, quæ ſuis locis ueliit emblēmata quædam interiecta, orationem mirum in modum illuſtrante.

Lvminare, huius luminaris. [*Lume, luminare*] φωστὴρ, ipſum lumen, aut id quod claritatē, ſplendorē'ue de ſe diffundit. Hieronymus in Gene.

Gene. Fecit Deus duo luminaria magna: unum ut præeſſet diei, alterum ut præeſſet nocti. Luminaria item per tranſlationem appellamus uiros eximios, in quibus ſingularis quidam uirtutis ſplẽdor elucet, quiq; ſui ordinis hominibus decori eſt, & ornamentu. Cicer. ſecundo Philip. In te autem M. Antoni, id decreuit Senatus, & quidem incolumis, nondum tot luminaribus extinctis, &c. id eſt, tot egregiis uiris, qui ſunt lumen & ſplendor, ac ornamentum Senatus, & ciuitatis.

Lvmino, luminas, φωτίζω, à quo illumino, illuminas, καταλάμπω, eiuſdem utrunque ſignificationis. Martianus. Quos ſtellantibus oculis interſtinctos crebri uibratus ignium luminabant. Relumino, lumen reddo.

Lvminosvs, a, um, [*Luminoſo*] φωτινός, quod eſt clarum, & apertum. Cicer. in Orator. Tum ſunt maxime luminoſæ, & quaſi actuoſæ partes duæ.

Lvna, lunæ, σελήνη, à lucãdo dicta, quòd noctu ſola luceat. Alii Luna quaſi Lucem alienam dicunt, quod lumen à Sole recipiat. Cice. in Som. Scipio. Ex quibus, erat minima ea quæ ultima cælo, citima terris, luce lucebat aliena. Hæc Solis diſcipula, obſequitur curſibus ſupernis, & prout accedit ad Solem, uel recedit à Sole, creſcens aut ſeneſcens, diſpenſat lumen, ideoque ſemper eſt inſtabilis. Ouid. 15. Metam. Nec par aut eadem nocturnæ forma Dianæ Eſſe poteſt uſquam, ſemperq; hodierna ſequente, Si creſcit, minor: maior, ſi contrahit orbem. Luna (ut inquit Macrob.) diſpenſationibus ſeptenariis luminis ſui uires ſempiterna lege uariãdo diſponit. Primis ſeptem diebus dimidiata ſemiorbem oſtendit. Græcoq; ſermone διχόμηνος & Διχότομος uocatur, quaſi dimidia. Secundis totum orbem complet, fitq; plenilunium, quod Græci πανσέληνον uocant. Tertiis ruſus Διχότομος efficitur. Quartis fit totius lunæ cum ſole, quod interlunium uocant, & Silentem Lunam, & Intermenſtruam. Græce σύνοδος dicitur. Hinc plenilunium, quod eſt quum Luna quintadecima & rotunda eſt, Soliq; ex diametro opponitur. Plin. lib. 18. Quum uero occidente Sole oritur (ſcilicet Luna ex aduerſo) ita ut pariter aſpiciantur, tunc erit plenilunium. Interlunium, quum apparere deſierit, & noua fit, & coeunte uel ſilenti Luna. Vnde Lunæ coniunctio dicitur dies ſilentis Lunæ. Luna uiceſima pro uiceſimo die poſt nouam lunam. Plin. lib. 2. cap. 97. Æſtus idem triduo in menſe conſiſtit, ſeptima, octaua, nonaq; luna.

Lvna, Hetruriæ oppidum ad mare ſitum, fœcundiſſimum candidi marmoris fodinis, quod ab eo Lunenſe dicebatur, olim nobilitatum. Lucan. lib. 1. Quorum qui maximus æuo, Aruns incoluit deſertæ mœnia Lunæ, &c.

Lvnae, promontorium, σελήνης ἄκρα, Hetruriæ promontorium, non procul à Macra fluuio, cuius meminit Ptol. lib. 3. cap. 1. Eſt item eiuſdem nominis promontorium in Luſitania, non procul à Tagi oſtio, apud eundem Ptol. lib. 2. cap. 5.

Lvnarivm, promontorium Lalætanorum, in Hiſpania Tarraconenſi: cuius meminit Ptolemæus lib. 2. cap. ſexto. Alio nomine, Mons Iouis.

Lvnaris, & hoc Lunare, σεληνιακός, quod ad Lunam pertinet: ut, Lunaris ratio, Lunaris annus. Plin. lib. 15. cap. 39. Lunaris annus, qui menſe uno ſuum efficit curſum. Ouid. 15. Metam. Ceruleus, & uultum ferrugine lucifer atra Sparſus erat, ſparſi lunares ſanguine currus. Ci. in Som. Scip. Quam ob cauſſam ſummus ille cæli ſtelliferi curſus, cuius conuerſio eſt incitatior, acuto, & excitato mouetur ſono: grauiſſimo autem hic lunaris & infimus.

Lvnatici, οἱ σεληνιαζόμενοι, dicuntur, qui furore laborant, non illo quidem perpetuo, ſed interuallis quibuſdam recurrente. Quod mali genus inde nomen accepit, quod iis qui ipſo interlunio nati ſunt, familiare eſſe cõſueuerit: ſiue quod ſtatis Lunæ ratione interuallis ſoleat reuerti. Iulius Firm. 4. Matheſ. Et ſi luna male fuerit collocata, aut ſpaſticos, aut lunaticos, aut caducos facit.

Lvnatvs, ta, tum, [*Lunato, à guiſa di Luna*] σεληνοειδής, quod eſt ad Lunæ ſimilitudinem factum, uel quod habet ſpeciem Lunę: ut, Lunatum ferramentum. Col. li. 12. ca. 56. Deinde, ſicut conſueuerunt ſalgamarii, decuſſatim, ferramento lunato incidito. Tres enim ſunt figuræ creſcẽtis Lunæ, nam modo curuatur in cornua, modo in orbem circumacta, ut quum eſt plena, & ſoli aduerſa: modo dimidio orbe cæſa: hoc eſt, quum æqua proportione diuiditur: & ob id à noſtris Diuidua, à Græcis διχότομος, uocatur. Virg. lib. 1. Æn. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Pentheſilea furens. Claſſis lunata, Lucan. li. 3. Cauda luna delphinorum, Senec. Oedi. Frons lunata uituli, Claud. de Rapt. Proſ.

Lvnensis caseus, à Luna urbe nomẽ accepit, quæ fuit in ea parte Hetruriæ: quæ Liguriæ proxima eſt. Erat autem hoc caſei genus ſola magnitudine laudatum, ut quod librarum mille pondus nonnunquam æquaret: unde inter ſeruorum obſonia refertur à Mart. lib. 14. Caſeus Hetruſcæ ſignatus imagine Lunæ Præſtabit pueris prandia mille tuis. Plin. lib. 11. cap. 42. Mixtum Hetruriæ atque Liguriæ confiniũ Lunenſem mittit, magnitudine conſpicuum: quippe & ad ſingula millia pondo premitur. Ab eadem Luna, Lunenſe quoque marmor nomen accipit, miro candore conſpicuum. Plin. li. 36. ca. 6. Adiecit idem Nepos. Mamurram totis ædibus nullam niſi è marmore columnam habuiſſe, omnes ſolidas è Caryſtio, aut Lunenſi.

Lvno, nas, nare [*Torcere à guiſa di Luna*] σεληνοειδῆ ποιῶ, in modum lunæ quando in cornua curuatur, flectere. Oui. 1. Amo. Lunauitq; genu, ſinuoſum fortiter arcum: id eſt, intendit.

Lvnvla, læ, [*Lunetta*] σεληνίδιον, Plaut. in Epid. Lunulam, atque auellum aureolum in digito.

Lvo, is, ui, [*Purgare, pagare*] λύομαι, ſignificat perſoluo. Liui. 1. ab Vrb. Vt tamen debito ſupplicio ſcelus lueres, id eſt, ſolueret, ſeu purgaret. Dictum putatur à uerbo Græco λύω, quod inter cætera ſignificat crimen purgo, aut ἀπὸ τοῦ λούειν, quod eſt lauare, ſiue abluere. Luere pœnas, eſt dare pœnas, ſeu ferre ſupplicium. Cic. Att. li. 3. Itaq; mei peccati luo pœnas. Sic Luere ſupplicium, eſt ſupplicio affici. Iuſtin. li. 1. Quicunque capi potuerunt, ſupplicia crucibus luerunt. Luere capite, eſt capite plecti. Liu. 9. ab Vrbe. Obſides etiam ſexcenti imperati capite luerunt. Luere maculas ſanguine, eſt abſtergere, purgare, eluere, & tũ à lauãdo, quidam ductum uolunt. Ci. in Ver. Act. 7. Errabas Verres, & uehementer errabas, cùm te maculis furtorum flagitiorum tuorum, ſociorum innocentium ſanguine luere arbitrabare. Luere peccata, eſt delictorum ſupplicium ferre. Liu. 8. Bell. Maced. Ego tamen & cum aliis pro dignitate imperii ueſtri coactis luere peccata ſua, pacem pepigi. Luere aliquando eſt, precium redemptionis redemptori offerre, ait Budæus. Vlpianus: Qui ſtatus controuerſiam patiuntur, non debent per id tempus militare: ſed nec hi, qui ab hoſtibus redempti ſunt, prius quam ſe luant. Luitur imperſonale. Luca. lib. 2. Hæc cæde luatur Quicquid Romani meruerunt pendere mores. Luiturus participium, Luitura pœnas puppis, Claud. 4. Panegy. Luendus. Ouid. 2. Triſt. Scilicet in ſuperis etiam fortuna luenda eſt. Hinc componitur Reluo, pro ſoluo, ſeu repignero. Nam in alia ſignificatione componitur à lauo, ſicut Diluo, Proluo.

Lvpa, pæ, [*Lupa*] λύκαινα, fœmininum eſt à lupus. Ouid. lib. 3. de Arte aman. Rapidæ tradis ouile lupæ. Ponitur tamen quandoq; pro meretrice, quod, ut lupa cibi, ita hæc uel libidinis, uel quæſtus appetens ſit. Cic. pro Mil. Ille qui ſemper ſecum ſcorta, ſemper exoletos, ſemper lupas ducebat.

Lvpanar, pen. prod. [*Bordello*] πορνεῖον, χαμαιτυπεῖον, proſtibulum, ganeum, in quo lupæ, hoc eſt, meretrices proſtant. Quinct. li. 7. ca. 4. An deprehenſus in Lupanari cum aliena uxore, adulter ſit, quæritur. Iuuen. Saty. 6. Intrauit calidum ueteri centone lupanar. Oblitum lupanar, Catul.

Lvpanaris, & hoc re, χαμαιτυπικός, ut, Infamia Lupanaris, apud Apul. pro ſpurca, & fœda fama, qualis eſſe ſolet meretricibus. Ambroſius, Cum meretricibus ſcortaberis in contubernio lupanari.

Lvpanarivm, rii, πορνοβοσκεῖον, idem quod Lupanar. Vlpi. de Peti. hæred. Licet à lupanario præceptæ ſint. Nam & in multorum honeſtorum uirorum prædiis lupanaria exercetur.

Lvparivs, rii, λυκοθήρας, qui uenatur lupos. Seru. in Commen. Georgic. Conſtat enim luparios carnibus tinctus ueneno lupos necare.

Lvpatvm, ti, [*Morſo*] χαλινός, idem quod lupus, pro fræno aſperrimo. Vir. 3. Geo. Preſſiq; negabunt Verbera dura pati, & duris parere lupatis. Dicta Lupata (ut Seruius inquit) à lupinis dentibus, qui inæquales ſunt: unde & eorum morſus uehementer obeſt. Ouid. 1. Am. Eleg. 2. Aſper equus duris contunditur ora lupatis.

Lvpor, aris, ri, [*Andare àlle meretrici*] πορνεύειν, ſcortari, meretricari. Turpilius apud Nonium: Qui cum meretrice per uias habitu noſtro lupantur. Antiquum.

Lvpercal, Λύκαιον, à lupa dicitur, locus ſub Palatino monte, ſacratus ab Euandro Pani Deo Arcadiæ, qui Licæus uocatur, eò quod non ſinat lupos in oues ſæuire. Quamuis quidam ita appellatum uelint, quod lupa ibi Remum & Romulum nutrierit. Oui. 2. Faſt. Illa loco nomen fecit, locus ille Lupercal: Magna dati nutrix præmia lactis habet.

Lvpercalia, Λύκαια, ſolennia quædam ſacra dicebantur, quæ menſe Februario à Lupercis fiebãt in honorem Panos paſtorum Dei, Cic ad Q. F. lib. 2. Hodierni diei res geſtas Lupercalib. habebis. Seruius enarrans illud Virg. lib. 8. Æne. Hic exultantes Salios, nudoſq; Lupercos. Cum, inquit, in honorem Panos Lupercaliorum ſolennitas celebraretur, pecora Romanorum ſubito à Latronibus rapta ſunt. Illi, proiectis ueſtibus, perſecuti ſunt latrones: quibus oppreſſis, & receptis animalibus, propter rem à nudis proſpere geſtam, conſuetudo permanſit, ut nudi Lupercalia celebrarent.

Lvperci, ſacerdotes erant Panos Dei paſtorum, qui Lupercalio-

rum die nudi per urbem curſitabant, prægnantiumq́; mulierum manus uteroſq; caprina pelle feriebant: qua re & fœcunditatem, & facilem partum fieri putabant. Dicti autem creduntur Luperci à Pane Deo paſtorũ, cui ſacra faciebant in Lupercali. Græci enim Pana uocant Lycæum, nomine ἀπὸ τοῦ λύκου, hoc eſt, à lupo deriuato, quod oues a lupis tueri credebátur, Vel a Lycæo monte Arcadiæ, in quo Pan colebatur. Ouid. 2. Faſto. Quid uetat Arcadiæ dictos de monte Lupercos? Faunus in Arcadia templa Lycæus habet. Cic. 2. Philip. inſectatur. M. Anton. quod in Lupercalibus, in quibus ſedebat Cæſar amictus toga purpurea, in ſella aurea coronatus, ſe lupercum exhibuerit.

LVPFVRDVM, Ptolemæo lib. 2. cap. 11.

LVPIA, Germaniæ fluuius Pomponio lib. 3. Coniectura eſt, inquit Vadianus in Melam, eum eſſe, quem hodie Neccharum uocant, qui haud longe a Danubii fontibus ortus per Vuirtembergenſem ducatum lapſus, moxq́; in occaſum uerſus: Rhenum ſeorſum illabitur. Strabo longe ſecus, quàm Pomponius Lupiam in Viſurgim deferri ait, ut Lupiæ nomine non Neccharus, ſed is amnis quem hodie Fuldam uocant, intelligatur. Tacitus (adeo in re tantilla uariant ſcriptores) libro Auguſtæ hiſtoriæ 2. Lupiam uocant amnem, non in Rhenum, ſed in Oceanum elapſum. Hæc Vadianus. Cuius uiri alioqui diligentiſſimi lapſum tam ſupinum ſatis mirari non poſſum, præſertim in ſuæ Germaniæ chorographia. Conſtat. n. Lupiam Bructerorum (hodie Vueſtphalos appellant) fluuium eſſe, qui etiam hodie nomen retinet, non procul à Badenborna naſcentem: ad cuius caput extat oppidulum, quod Germani ſua lingua Lipenprunnum, quaſi Lupiæ fontem appellant: aliudq́; circa medium fere fluminis tractum uiſitur oppidulum, quod eodem cũ fluuio nomine Lupiam nominant: Labitur autem in Rhenum (quod & Mela aſſerit) circa Veſaliam agri Clinenſis oppidum.

LVPINVS, a, um, [*Lupino, di lupo*] λύκειος, quod eſt lupi. Cic. in Cat. Quẽ inauratum in Capitolio paruum atq; lactantem uberibus lupinis inhiantem fuiſſe meminiſtis. Ad Herẽ. Folliculus lupinus. & in Cat. Romulus paruus atque lactens uberibus lupinis inhians.

LVPINVS, ni, & Lupinum, ni, ſubſtantiuum, θέρμος, leguminis genus eſt, omnium amariſſimum, quod ſui circumactu agricolis horas etiam nubilo die oſtendit. Dictus autem putatur Lupinus à Lupi natura, quod non minus terram appetat, uoraxq́, illius ſit, quàm lupus: & tellurem adeo amat, ut quamuis frutetoſo ſolo coniectum inter folia uepreſq́; ad terram tamen radice perueniat. Vide Plin. lib. 18. ca. 14. Horat. 1. epiſt. 7. Nec tamen ignorat quid diſtent æra lupinis. Vide Eraſ. in Chiliad. Virg. 1. Geor. Triſtiſq́; lupinis Suſtuleris fragiles calamos.

LVPVS, lupi, [*Lupo*] λύκος, animal rapax, quod nulli notum non eſt: cuius fœm. eſt Lupa. Ouidius primo Triſt. Excuſſa eſt auidi dentibus agna Lupi. Eſt etiam Lupus λάμβραξ piſcis genus, quem Romani olim piſcibus omnibus prætulerunt: eoſq; præcipue, qui in Tiberi inter duos pontes capti eſſent: quos Catillones, hoc eſt, liguritores uocabant, metaphora ducta ab hominibus guloſis, & delicatis, quos ideo Catillones uocabát antiqui, quod abſumptis cibis ipſos etiam catillos ligerent. Eſt enim hic piſcis uoraciſſimus, ſtercorumq́, ac latrinarum auidiſſimus ſectator: à nullo ſordium genere temperans. Paulus Iouius in eo libello, quem de piſcibus Rom. edidit, Spigolam uocari oſtendit: multiſq́; argumentis eorum opinionem cõuincit, qui hunc Sturionem eſſe putauerunt. Plin. li. 9. cap. 17. Poſtea præcipuam auctoritatem fuiſſe lupo & aſellis Cornelius Nepos & Laberius poeta Mimorum tradidere. Luporum laudatiſſimi, qui appellantur lanati, à candore molitiaq́; carnis. Marti. lib. 13. Laneus Eugani lupus excipit ora Timaui, Æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas. Item Lupus, genus eſt fræni aſperrimi, quod & Lupatum dicitur a lupinis dentibus, qui inæquales ſunt, & propterea morſus eorum aſperrimus. His frænis utebantur Galli. Ouid. 4. de Triſt. Tempore paret equus lentis animoſus habenis: Et placido duros accipit ore lupos. Item Lupus, eſt inſtrumentum aduncum quo uaſa, quæ in puteum forte ceciderunt, extrahũtur: ἅρπαξ Græco uocabulo, & à noſtris Harpago nominatur. Liu 8. Bell. Pun. In alio lupi ſuperne ferrei iniecti, ut in periculo eſſent, ne ſuſpenſi in murũ extraherentur. Item aranei genus. Plin. lib. 11. cap. 24. Luporum nomine minimi non texunt. Hoc nomine etiam dicta eſt herba, quæ aſparagi uice mandi ſolet: quæ & Lupus ſalictarius appellatur, quod ſalices ad ſimilitudinem uitis aſcendat. Hanc herbam officinæ uocant Lupulum, Galli Hubelon. Ea utuntur Belgæ ad condiendam ceruiſiam admiſtis frugibus. Itẽ Lupus (ut Palladius auctor eſt) ferula manubriata uocatur. Ouem lupo commiſiſti, Teren. in Eunuc. Concinne hoc utemur prouerbio, quoties ei ſeruandum aliquid committitur, cuius gratia cuſtodem magis oporteat adhiberi. Cic. 3. Philip. Etenim in concione dixerat ſe cuſtodem futurum urbis, uſque ad Calend. Maias ad urbem exercitum habiturum. O perclarum cuſtodem ouium (ut aiunt) lupum. Coſtos'ne urbis an direptor & uexator eſſet Antonius? Quadrare uidetur, quoties inimico negocium committitur, eiq́; qui nobis peſſime uelit: propterea quod lupus & agnus genuino quodam odio diſſident. Lupo agnum eripere. Plaut. Pœn. Lupo agnum eripere poſtulant: nugas agunt. Hoc uti poſſumus prouerbio, ubi quis fruſtra conatur prædam recipere, cui ſemel manus iniecit rapax aliquis. Improbum enim uidetur, ſperare futurum, ut lupus agnum ſemel arreptum amittat. Lupus eſt in fabula, prouerbium eſt notiſſimum, quo utimur, quoties noſtro ſermoni ſuperuenit is, de quo loquebamur, & nobis ſua præſentia amputat loquendi facultatem. Prouerbium tractum eſt a lupi natura, quem ferunt iis, quos prior aſpexerit, uocem intercludere, Ad quod alludit Vir. 9. Ecl. Vox quoque Mœrim Iam fugit ipſa: lupi Mœrim uidere priores. Lupũ auribus tenere prouerbium eſt, quod in re ancipiti periculoſaq́; dici ſolet. Nam qui auribus lupum tenet, nec eum dimittere audet, nec retinere poteſt ſine periculo. Suet. in Tib. Cunctãdi cauſſa erat metus undiq; imminẽtiũ diſcriminum, ut ſæpe lupum ſe auribus tenere diceret.

LVRA, (inquit Feſtus) os culei, ſiue utris ab antiquis dicebatur.

LVRCO, cas, [*Tranguggiare*] λαφύσσω, cibum cũ auiditate nimia ſumo. Pomponius Syris, ut citat Nonius, Lardum lurcabat lubens. Lurcor, aris, deponens, idem. Lucilius Saty. 2. Vt lurcaretur laridum & carnaria furtim.

LVRCONES, [*Goloſi, tranguggiatori*] λίχνοι, dicti ſunt guloſi, & bonorum ſuorum conſumptores. Plaut. in Perſa: Perenni ſerue, lurco, edax, furax, fugax. Lucil. Stat. li. 5. ut citat Nonius: Edite Lurcones, comedones, uiuite uentres. Sueton. de Clar. Gram. cap. 15. Laſtaurum, & lurconem, & nebulonem, popinonemq́; appellans, & uita ſcriptiſq́; monſtroſum. Cic. Att. Lurcus tribunus plebis.

LVRIDVS, a, um, p. c. ὠχρός, πελιδνός, quod eſt ſupra modũ pallidum, quaſi Loridum, ſeu loro percuſſum, & liuidum factum. Ouid. 1. Meta. Lurida terribiles miſcent aconita nouercæ.

LVROR, oris, maſc. gen. [*Pallidezza*] ὠχρός, pallor, color ſubflauus. Lucre. libro 2. Lurida præterea fiunt, quæcunque tuentur Arquati: quia luroris de corpore eorum Semina multa fluunt ſimulacris obuia rerum.

LVSCINIA, æ, [*Roſignuolo*] ἀηδών, auis cantus ſuauitatis præcellens, quæ & Philomela appellatur: ita dicta, ut uolunt, quod lugens canat, aut certe quod canat ante lucem. Plin. lib. 10. cap. 29. Luſciniis diebus ac noctibus continuis quindecim garrulus ſine intermiſſu cantus, denſante ſe frondium germine, nõ in nouiſſimum digna miratu aue. Poetæ fabulantur, Philomelam à Tereo uiolatam, in hanc auem fuiſſe mutatam ad quam fabulam alludit. Mart. lib. 14. Flet Philomela nefas inceſti Tereos, & quæ Muta puella fuit, garrula fertur auis. Ob eandem cauſſam & Athis dicitur. Fuit enim Philomela patria Athenienſis, Pandionis regis filia. Martia. lib. 6. Sic ubi multiſona feruet ſacer Atthide lucus. A Luſcinia fit diminutiuum Luſciniola. Plaut. in Bacch. Pol ego quoque metuo, luſciniolæ'ne defuat cantio.

LVSCIOSVS, ſiue Luſcitioſus, [*Che ha corta uiſta*] μύωψ, is dicitur teſte Nonio, qui ad lucernam non uidet. Varro Diſciplinarum li. 8. ut citatur a Nonio: Veſperi non uidere quos appellant luſcioſos. Idem Andabatis. Ædepol idem cæcus, non luſcioſus eſt. Bud. in Anno. Luſcioſos, ſiue Luſcitioſos eos dici exiſtimat, qui propius admota oculis, uident, remota uero non: quod genus homines res intuendas oculis fere contingere ſolent, & limis etiam cluſiſq́; oculis aſpicere, Eoſdemq́; à Græcis μύωπας uocari ait.

LVSCVS, ſci [*Loſco*] ἑτερόφθαλμος, qui altero captus eſt oculo: qualis fuit Annibal, de quo Iuue. Saty. 10. Quum Getula ducem geſtaret bellua luſcum. Luſca, æ, Marti. lib. 1. Oculo Philænis ſemper altero plorat: Quo fiat iſtud quæris modo? luſca eſt. A Luſcus fit Eluſco Eluſcas, πηρόω, quod eſt, luſcum facio, & oculum eruo. Scribit Iulianus Iureconſultus: Aquilia lege teneri eum, qui eluſcauerit diſcipulum in diſciplina. Cic. de Orat. Hic Luſcus familiaris meus Caius Sextius. Et id dixit quod conueniret in omnes luſcos.

LVSIO, nis, Cic. de Sen. Ex multis luſionibus nobis ſenibus labor relinquant & teſſeras.

LVSITANIA, æ, λυσιτανία, tertia Hiſpaniæ pars, ad Septentrionem Durio amne à Tarraconenſi prouincia, ad Auſtrum à Bætica Ana fluuio dirẽpta, cuius deſcriptionẽ uide apud Plin. lib. 4. cap. 21. Et Ptol. li. 2. ca. 5. Strabo tamẽ li. 3. Luſitaniam ad Auſtrum Tago flumine terminat. Dictam autem uolunt Luſitaniam à Luſo, & Lyſa Liberi patris comitibus, qui eum bacchantes in Hiſpaniam ſecuti ſunt, ut tradit Plin. lib. 3. cap. 1. Hodie Portugalliam appellant.

LVSITO, tas, [*Giocolare*] παίζω, frequentatiuum eſt à uerbo Lupo. Plaut. Cap. Nam ubi illò adueni quaſi patriciis pueris, aut monedulæ, aut anates, aut coturnices dantur, quibus cum luſitent.

LVSIVS, λούσιος, Arcadiæ fluuius frigidiſſimus, Gortynã uicum præterfluens, in quo Iouem primum ablutum fuiſſe Arcades aſſerũt

unde

unde & nomen accepiſſe putatur. Vide Cœl. Rhodig. lib. 18. cap. ult. Fuit & Luſius quidam, Marii ex ſorore nepos, qui cum Trebonio generoſo adoleſcentulo uim afferre conaretur, ab eodem occiſus eſt. Valerius lib. 6. cap. 1. Cluſium appellat.

Lvsorivs, a, um, [*Coſa che s'appartiene à giuoco*] ἀθυρτικός, quod ad ludum ſpectat: ut, Tabula luſoria, id eſt alueus, in quo teſſeris, aut latrunculis ludimus. Pli. lib. 36. ca. 2. Tranſtulit alueum cum teſſeris luſorium gemmis duabus. Luſoria quæſtio, id eſt, iocoſa, quæ ludo fit. Plin. lib. 7. cap. 53. Pudore Diodorus ſapientiæ Dialecticæ profeſſor, luſoria quæſtione non protinus ad interrogationes Stilbonis diſſoluta, obiit.

Lvspiae, Λουπίαι, Ptol. lib. 3. cap. 1. Calabriæ urbs, Lupia Plinio.

Lvstralis, & hoc Luſtrale, ἁγνιστικός, καθαρτικός, quod luſtrandi, hoc eſt purgandi, ſeu expiandi uim habet. Vnde Aqua luſtralis dicitur, qua a ſacerdote luſtrationis, hoc eſt, purgationis cauſſa aſpergimur. Ouid. 3. de Ponto: Spargit aqua captos luſtrali Graia ſacerdos. Sic Luſtrale ſacrificium dicitur, quod luſtrationis cauſſa fit. Liui. lib. 1. Sacrificium luſtrale in diem poſterum parat. Luſtralia exta, ueteres dixerunt præpinguia: eo quod luſtralis, id eſt, quinquennalis bos dicitur eſſe perfectæ ætatis.

Lvstramen, inis, idem quod luſtratio. Valer. 6. Argo. Semineceſq; duces inter ſua tela, ſuoſq; inter equos, ſæuam miſero luſtramine uerſant Congeriem.

Lvstratio, uerbale, περίοδος, circuitio, peragratio. Cic. 2. Phil. Quæ fuit eius peragratio itinerum? luſtratio municipiorum? Ponitur & pro ſacrificio expiationis, ἁγνισμὸς, καθαρισμὸς, Colum. lib. 2. cap. 22. Hoc loco certum habeo quoſdam, quum ſolennia feſtorum percenſuerim, deſideraturos luſtrationum, ceterorumq; ſacrificiorum, quæ pro frugibus fiunt, morem priſcis uſurpatum.

Lvstratvs, participium, [*Purgato*] καθαρθεὶς, purgatus, expiatus: ut, Luſtratum, atque purgatum Capitolium. Liu. li. 3. ab Vrb. Mar. in præfat. lib. 8. Meminerit, non niſi religionis purificatione luſtratos accedere ad templa debere. Corpus luſtratum diuino odore, Ouid. 14. Metam.

Lvstricvs, ca, cum, καθαρτήριος, idem fere eſt quod luſtralis. Vnde Luſtrici dies infantium appellantur, puellarum octauus, puerorũ nonus, quia his infantes luſtrantur, & nomina eius imponuntur. Hæc Feſtus. Et qui eos luſtrant, Luſtratores uocantur, & fœminæ Luſtratrices, & qui luſtrantur, Luſtrati nominantur.

Lvsctrificvs, a, um, ἁγνιστικός, idem quod luſtralis: ut, Cantus luſtrificus, Valer. 3. Argon.

Lvstro, as, [*Circondare, Purgare*] περιπολέω, περίειμι, περινοστέω, perago, ambigo, circumago. Lactan lib. 2. Sed Luna, quæ orbem illum ſigniferum triginta dierum ſpatio luſtrat. Cic. li. 5. de Finib. Cur ipſe Pythagoras & Ægyptum luſtrauit, & Perſarum Magos adiit? Vir. lib. 3. Æn. Quo tutior hoſpita luſtres Æquora, & Auſonio poſſis conſidere portu. Interdum ſignificat expiare, ἁγνίζειν, ἀποκαθαίρειν. Vir. 5. Eclog. Et quum ſolennia uota Reddemus nymphis, & quum luſtrabimus agros. Luſtror, aris, paſſiue. Ouid. li. 13. Metam. Ego luſtror ab illis, Et purgante nefas nouies mihi carmine dicto, Pectora fluminibus iubeor ſupponere centum. Ouid. 10. Met. Magico luſtrabere ritu. Vir. 3. Æn. Luſtramurq; Ioui, uotiſq; incendimus aras. Vbi Ser. Aut luſtramur, id eſt, purgamur, ut Ioui ſacra faciamus: aut certe luſtramur. Ioui. i. expiamur. Interdum idem eſt quod circũquaq; aſpicio, & oculis quodammodo ambio, περιβλέπω. Virg. 8. Æn. Ille os, oculoſq; loquentis Iandudum, & totum luſtrabat lumine corpus. Luſtrare animo, ἐξετάζειν, id eſt, perpendere & examinare. Cicer. lib. 3. Offic. Sed quum omnia ratione atque animo luſtraueris. Interdũ Luſtrare accipitur pro ſequi, ἀκολουθεῖν. Vir. 2. Eclog. At mecum raucis, tua dum ueſtigia luſtro, Sole ſub ardenti reſonant arbuſta cicadis. Interdum patefacere, clarificare, luſtrare, περιλάμπειν, λαμπρύνειν. Idem lib. 7. Æneid. Poſtera Phœbea luſtrabat lãpade terras Orta dies. Luſtrare exercitum, ἐξετάζειν, id eſt, recognoſcere, recenſere. Cæſ. lib. 7. Bell. Gall. Legionibus quę ex omnibus hybernis ad fines Treuerorum euocatis, eò profectus eſt, ibiq; exercitum luſtrauit. Huius uerbi compoſita ſunt Colluſtro, περισκοπῶ, circunſpicio. Virg. lib. 3. Æn. Omnia colluſtrans, hanc primum ab littore claſſem Proſpexi uenientem. Illuſtro, περιλάμπω, illumino: ut, Auri fulgore templum illuſtrare, apud Cice. 6. Verr. Interdum patefacere, explicare, aperire. Cic. pro Cælio: Signa quibus ueritas illuſtrari ſolet. Aliquando idem quod celebrare, nobilem reddere. Cic. Lentulo, li. 1. epi. Illuſtrabit, mihi crede, tuã amplitudinem hominum iniuria. Perluſtro, περιπολέω, περινοστέω, peragrando, perſpicio. Liu. lib. 7. ab Vrb. Perluſtrauitq; hoſtium agros, nulla arma, nullam uim, nec apertam, nec inſidias expertus. Interdum idem quod recenſeo, ἐξετάζω. Idem lib. 1. ab Vrb. Hercules ad primam auroram excitus, cum gregem perluſtraſſet oculis.

Lvstror, aris, [*Andare à meretrici*] πορνεύω, deponẽs, ſignificat ſcortor, in luſtris, & lupanaribus uerſor: à luſtris, quæ interdum pro meretricum latibulis accipiuntur. Plaut. in Pſeud. Luxuriantur, luſtrantur, comedunt, quod habent.

Lvstrvm, ſtri, [*Habitacolo dele fiere, bordello*] φωλεὸν, καταδύσις, ferarum habitaculum in ſiluis: a luto, ut Seruius putat, eo quod apri, ſueſq; ſilueſtres in lutoſis fere locis ſua habeant cubilia. Alii putant luſtrum per antiphraſim dictum, quod minime ſit illuſtratum, ſed obſcurum & immundum. Virg. lib. 2. Geor. Non abſunt illis ſaltus, ac luſtra ferarũ. A qua ſimilitudine ii qui in locis abditis ac ſordidis deſidiæ & uentri indulgent, In luſtris uitam agere dicuntur. Propter quod & Luſtra dicuntur popinæ, & lupanaria, ubi lupæ, id eſt, meretrices deliteſcunt. Cicer. 2. Phil. Quum omnes impuritates impudica in domo quotidie ſuſceperis, uino, luſtriſq; confectus. Idem Caſſio, Quæ autem in luſtris & in uino commutatio potuit eſſe? Luſtrum item dicebatur ſacrificii quoddam genus, quo urbis luſtrandæ gratia ſus, ouis, & taurus immolabantur. Liu. lib. 2. Omnes centuriæ, & equites in campum Martium conuocati, ſue, oue, tauro cæſis immolarunt: quod luſtrum eſt dictum, ſicq; à ſacrificio illo cenſus obtinuit nomen Luſtri. Quia uero cenſus ipſe, ſiue luſtrum quinto quoque anno habebatur (quanto tempore durabat Cenſorum magiſtratus) inualuit conſuetudo, ut luſtri appellatione ſpatium quinque annorũ appelletur: quod Olympias apud Græcos dicitur, id eſt, quinquennium: ita tamen ut quadriennio exacto quinto, quoque anno ineunte, luſtrum peractum intelligatur. Plin. auunculus lib. 2. cap. 47. Omnium quidem (ſi libeat obſeruare minimos ambitus) redire eaſdem uices quadriennio exacto Eudoxus putat, non uentorum modò uerùm & reliquarum tempeſtatum magna ex parte. Et eſt principium luſtri eius ſemper intercalari anno Caniculæ ortu. Intercalarem annum dixit, quem Biſextilem dicimus. Vlp. de Rebus cred. Nam & ſi colonus poſt luſtrum completum fructus perceperit conduci eos conſtat. Tacitus ſecundum luſtrum dixit, ut ſecundam Olympiadem, de ludicro quinquennali loquens Romæ inſtituto. Hæc Budæus.

Lvsvs, ſus, [*Giuoco*] παίγνιον, παιδιά, puerilis exercitatio, & proprie ſine ſpe lucri, aut periculo damni, ſoliuſq; uoluptatis ergo. Quint. lib. 1. Nihil me luſus offenderit. Et paulo poſt: Sunt etiam acuendis ingeniis non inutiles luſus. Accipitur aliquando pro ioco. Pli. Iunior Ariſtoni: Quos, quantoſq; auctores ſequar, facile impetrari poſſe confido, ut errare me, ſed cum illis ſinant, quorum non ſeria modo, uerum luſum etiam exprimere, laudabile eſt. Ci. de Fin. Sed & illum & ceteros ſophiſtas Luſos uidemus.

Lvtamentvm, ti, πήλωμα, paries, aliud'ue opus ex luto confectum, luto'ue oblitum, Cato de re ruſt. cap. 128. Neque mures cana facient, neque herbæ naſcentur, neque lutamenta cindent ſe.

Lvtarivs, a, um, quod in luto degit: ut, Teſtudines lutariæ, apud Plin. lib. 32. ca. 3. Lutarius mullus, qui ex luto ſibi pabulum petiit, uiliſſimum ex omni mullorum genere, teſte Plin. lib. 9. cap. 17.

Lvtea, (λυσιμάχιον, quibuſdam) herba eſt in paluſtribus, & aquoſis locis naſcens, flore rufo, uel aureo, cauliculos ſpargens cubitales, eoq; maiores, quorum è geniculis folia exeunt gracilia, ſalicis foliis non diſſimilia, Ruſtici Corneolam uocant, pannorum infectoribus hoc nomine notiſſimã: qui cærulei coloris pannos ei incoquentes, colorem uiridem efficiunt. Nam ex flaui cæruleiq; commiſtione uiridis color emergit. Qua ratione olim etiam adulterinam chryſocollam conficiebant, lutea herba cæruleo ſubtrita. Plin. lib. 33. cap. 5. Luteam putant à lutea herba dictam, quam ipſam cæruleo ſubtritam, pro chryſocolla inducunt, uiliſſimo genere, atque fallaciſſimo.

Lvteolvs, ὑπόχλωρος, dimin. à luteus. Virg. 2. Eclo. Mollia luteola pingit uaccinia caltha. Col. li. 12. cap. 47. Oliua pauſea uel orchita, quum primum ex albo dulcoratur, fitq; luteola.

Lvter, luteris, penult. product. λουτήρ, uaſis genus eſt (ut quidam exiſtimant) quo uinum diluitur: cuius meminit Hieronym. in Iouin. Alii hoc nomine peluim ſignificari arbitrantur, aut certe uas, in quo uaſa abluuntur. Quibus etiam uocis ipſius etymon ſuffragari uidetur, quod ἀπὸ τοῦ λούειν, hoc eſt, à lauando tractum uidetur. Vnde & λουτήριον, diminutiua forma, uaſis genus eſt, Iulio Polluci, in quo calices abluuntur.

Lvtescere, πηλοῦσθαι, ſignificat luteum fieri, & in luti morem molleſcere. Col. lib. 8. cap. 17. Nam quæ limo, cænoq; luteſcunt, ut ante iam dixi, conchyliis magis, & iacentibus apta ſunt animalibus. Nonius ex Poeta quopiam. Sanguine diluitur tellus, caua terra luteſcit.

Lvtetia, Λουκοτεκία, Pariſiorum urbs celeberima, primum in Sequanæ inſula condita, nunc præter inſulam utranque ripam latiſſimis occupans ædificiis, cumq; maximis Europæ urbibus magnitudine certans, & frequentia. Græci Λουκοτοκίαν nominant, à parietum (ut quidam exiſtimant) albedine. Meminit huius uerbis Strabo libro 4. [*Parigi*]

LVTEVS, lutea, luteum, prima ſyllaba producta, [*Di color d'oro, giallo*] ὠχρός, quod eſt coloris rufi, ſed dilutioris: unde Luteum oui, dicimus pro uitello, qui albumine ambitur. Huius nominis primitiuum eſt Lutum priore ſyllaba producta, quo nomine herba quędam ſignificatur, croceo colori tingendo idonea, quam & luteam nominat Plinius, ut paulo poſt latius ſumus dicturi. Hoc colore nuptialia uela, quæ flammea uocabant, olim tingebantur. Pli.l.21. cap.8. Lutei uideo honorem antiquiſſimum, in nuptialibus flammeis totum fœminis conceſſum. Luc.lib.1. Lutea demiſſos uelarunt flammea uultus.

LVTEVS, lutea, luteum, prima ſyllaba co. [*Di terra*] πηλώδης, quod ex luto confectum eſt: ut, Luteus paries, Lutea uaſa. Ouid.lib.1. Faſt. Ignotaq́; prodit hirundo, ſæpius & luteum ſub trabe fingit opus. Per tranſlationem Luteum dicimus, quicquid uile eſt, & nullius precii. Cic.6. Ver. Tum illos cœpiſſe Prætori dicere, putaſſe id ſe, quod audiſſent, alicuius precii ſcyphos eſſe Pamphili: luteum negocium eſſe, non dignum, quod in ſuo argento Verres haberet.

LVTO, tas, [*Infangare*] πηλόω, luto inficio, ſiue oblino. Cato de re ruſti.ca.92. Poſtea conſpergito amurca bene omne quod lutaueris. Ponitur etiam pro maculare. Mart.lib.14. Ne lutet immundum nitidos corona capillos.

LVTOSVS, a, um, [*Fangoſo*] πηλώδης, cœnoſus, luto plenus, uel luto infectus. Pli.li.18. ca.19. Lutoſam terram ne tangito. Col.lib.12. cap.54. Raporum quam rotundiſſima ſumito, eaq́; ſi ſint lutoſa detergito, & ſumma cutem nouacula decerpito.

LVTVLENTVS, a, um, πηλώδης, βορβορώδης, idem quod lutuoſus. Col. li.de Arbori.cap.12. Lutulentam terram neque arare, neque fodere oportet. Ci.in Sal. Itaque nihil aliud ſtudet, quàm ut lutulentus ſus cum quouis uolutari. Horat.1. Serm. Sat.5. de Lucilio: Cum flueret lutulentus erat quod tollere uelles.

LVTVM, penult. product. λυσιμάχιον quibuſdam, herba eadem eſt, quam & Luteam diximus uocari, qua olim cœrulea ſubtrita chryſocollam adulterinam faciebant. Virg.4. Eclog. Ipſe ſed in pratis aries, iam ſuaue rubenti Murice, iam croceo mutabit uellera luto. Vitru. Luteum appellat per tres ſyllabas. Vnde nonnulli etiam apud Virg. Luteo, legendum cenſent, duabus poſtremis ſyllabis in unam contractis.

LVTRA, ἐνυδρίς, Herodoto, animal eſt ex iis, quæ Græci ἀμφίβια, uel ἐνυδρα, uocant ſimile fibro, ſola cauda ab eo differens. Nam fiber piſcis caudam habet. Plin.lib.8.cap.30. de fibro loquens. Cauda piſcium iis: cetera pars lutræ. Vtrunque aquaticum, utrique mollior pluma pilus.

LVTVM, ti, pe.cor. [*Fango, luto*] πηλός, terra eſt humore ſoluta, quam & cœnum uocamus. Iuue. Satyr.6. Compoſitiq́; luto nullos habuere parentes. Fictus ex argilla & luto homulus. Cic.in Piſo. Volutatus in luto totius corporis ueſtigiis Verres, Cic.6. Verr. Pocula compoſuit de facili luto, Tibul.lib.2. Eleg.4. In eodem luto hæſitare. id eſt, ſic implicari cuipiam negocio, ut ſe inde nequeat extricare, quin in idem, aliud'ue ſimile recidat. Tere.in Phormion. Quid nunc porro? Quid fiet? in eodem luto hæſitas, uorſuram ſoluis Geta: præſens quod fuerat malum, in diem abiit, plagæ creſcunt. Vide Eraſ.in Chiliad. Per tranſlationem Pla. in Perſ. lenonem uocat Lutum. Poſſum, inquit, te facere, ut argentum accipias lutum.

LVX, [*Luce, ſplendore*] φῶς, ſplendor, fulgor, claritas, & proprie ea quæ à Sole diffuſa orbem illuſtrat. Ci.de Diu. Si deus erat, cur ſe contra naturam, abdidit, ut patefactus aratro lucē aſpiceret? Hinc lucē intueri dicimus pro eo quod eſt uita frui. Ouid. 1. Meta. Lucis egens aer. Lucre.4. Omnia corrident concepta luce diei. Ponitur quandoque pro die. Cice.pro Mil. Centeſima lux eſt hæc ab interitu P. Clodii, & opinor ultra. Prima luce, hoc eſt, ubi primum cœperit diluceſcere, ſicut cõtra. Primis tenebris, id eſt incipiente iam nocte. Teren. Adelph. Ceterum rus cum filio cum prima luce ibo hinc. Vbi Donatus. Cum primo Lucu, legit, dicens. Cum primo lucu ueteres dicebant, Lucum pro luce, ſeu ſole ponentes. Ergo, Cum primo lucu, cum primum ſol cœperit luceſcere. Liu. 1. ab urbe. Vt omnes ciues Romanis, equites, pediteſq́; in ſuis quiſque centuriis in campo Martio prima luce adeſſent. Lux autem ἀπὸ τῆς λύκης, dicta eſt, λύκην enim ueteres Græci appellant primam lucem, quæ precedit ſolis exortum, quod etiam ſummū mane dicitur. Aliquando idem eſt, quod ſplēdor, & nitor. Lucretii li. 4. Viridis cum luce ſmaragdi. Vir.2. Æneid. Exultat Felix, & luce coruſcus ahena. Ponitur aliquando pro uita. Cice.1. Tuſcu. Tamen obiiciebatur interdum animo metus quidam, cogitanti fore aliquando finem huius lucis, & amiſſionem omnium incommodorum. Lucis uſuram alicui dare, eſt ſinere eum uiuere. Cic.in Ver. Act.7. Cur inquam ciuibus Romanis, quos pyratæ cœperant, ſecuri ſtatim percuſſis, ipſis pyratis lucis uſuram tam diuturnam dediſti? In luce, pro in publico dixit uenuſte Cic. in Cato. Maio. Nec uero ille in luce, modo, atque in oculis ciuium magnus, ſed intus denique præſtantior. Lux mea blandimenti genus, quo mulierculis blandimur. Martia ad Gell. Si non mentiris, ſi uerum lux mea dicis Lux pro oculis. Stat.lib.11. Thebaid. Et effoſſæ ſqualent ueſtigia lucis. Luces in plurali pro ſtellis. Cic.in Ara. Illæ quæ fulgent luces ex ore coruſco.

LVXO, as [*Seneſtrare, mouer di luogo*] ς, ἐξαρθρόω, mēbrum aliquod intorqueo, & loco ſuo moueo. Vnde Luxa, ſiue Luxata membra, ἐξηρθρωμένα, dicuntur locis ſuis mota, & ſoluta. Plin.lib.28. Cato prodidit luxatis membris carmen auxiliari: M. Varro podagris. Idem lib.31.cap.6. Luxata hominum corpora & quadrupedum natando in cuiuſlibet generis aquam facillime in artus redeunt. Et Luxati, ἐξηρθρωμένοι, dicuntur, quorum membra ſuis locis mota ſunt. Idem: Althææ radix decocta luxatis prodeſt. Stirpium quoque radices luxari dicuntur, quum aratro aut ligone perſtrictæ mutilantur, locoq́; mouentur. Plin.lib.17.cap.24. Aut culpa uinitorum colētium ægrotant uites, quum perſtringuntur, aut circumfoſſor iniurioſo ictu uerberauit, uel etiam ſubarator imprudens luxauit radices corpus'ue deſquamauit.

LVXVRIA, æ, ſiue Luxuries, ei, [*Luſſuria*] ἀσωτία, immodicus uoluptatum deliciarumq́; uſus, nimiaq́; non modo in rem ueneream, uerū etiam in molliorem ueſtitum, lautioreſq́; epulas profuſio. Ci.lib.1. Offi. Luxuria cum omni ætati turpis, tum ſenectuti fœdiſſima eſt. Et paulo poſt: Turpe eſt diffluere luxuria. Idē pro Sext. Roſ. In urbe luxuries creatur, ex luxuria auaritia, ex auaritia erūpit audacia. In ſegetibus itē, ceteriſq́; ſtirpibus Luxuries, ἐξύβρισις, dicitur, quum alimenti ubertate quodammodo laſciuiunt, herbarum frondium'ue copiam iuſto maiorem emittentes. Virg.li.1. Geor. Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in herba.

LVXVRIOSE, aduerbium, ἀσώτως, ut, Luxurioſe uiuere, id eſt, molliter & delicate. Cic.pro Cœlio: Cum facinoroſis audacter, cum libidinoſis luxurioſe uiuere.

LVXVRIO, luxurias, neutrum, & luxurior, luxuriaris, deponens, [*Sopràbondare, luſſuriare*] ἐξυβρίζειν, proprie de plantis dicūtur, quū nimia alimonii ubertate quodammodo laſciuiūt, ramos, frondeſq́; iuſto plures emittentes. Colume. lib.3. Cacumina uirgarum, ne luxurientur demutilato. Pli.li.18 ca.24. Aliqui in frigidis ab æquinoctio autumni, in calidis ſerius, ne ante hyemem luxurient. Agri quoque præpingues luxuriare dicuntur, cum abunde ſtercorati prætermodum feraces euadunt. Ouid.1. epiſt. Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus. transfertur & ad homines, quos & ipſos luxuriare dicimus, quum rebus ſecundis, ocio'ue laſciuiunt. Tibu. Luxuriant animi rebus plerunque ſecundis. Liui.lib.1. Poſitis externorum periculorum curis, ne luxuriarent ocio animi, quos metus hoſtium, diſciplinaq́; militaris continuerat. A Luxurior fit cōpoſitum Eluxurior, quod eſt, ualde luxurior. Colum.lib.3. Quid ſi pingui agros ualidas uites depoſuerit, pampinis magis eluxuriabuntur. Luxurians, luxuriantis, participium. Horat. lib.2. Epiſt 2. Latiumq́; beabit diuite lingua: Luxuriantia compeſcet nimis aſpera ſano leuabit cultu. Luxuriatus participium. Ouid. lib.5. Triſt. Nō tamē ut luſit: rurſus mea littera ludet: Sit ſemel illa meo luxuriata ioco. Fames luxuriata multo ſanguine, Stat. 2. Thebai.

LVXVRIOSVS, a, um, [*Luſſurioſo*] ἄσωτος, ἐπιδαψιλευόμενος, immodice uoluptatibus deliciiſq́; indulgens, & nō ſolum in rei ueneręæ uſu, uerum etiā in epularum apparatu, ueſtiumq́; ornatu modū excedens, & plus ſatis laſciuiens. Quintil.in Proœm. lib. 1. Muliebris & luxurioſus cultus non corpus exornat, ſed detegit mentē. Cic.de lege Agrar. contra Rull. Vt in ſuis rebus, ita in rempub. luxurioſus nepos. Idem 6. Philip: Multa & lauta ſuppellex, non illa quidem luxurioſi hominis, ſed tamen abundantis. Luxurioſa lætitia, dicitur nimia, & profuſior, quā par ſit. Liui.lib.2. ab Vrbe condita: Sed patribus nimis luxurioſa ea fuit lætitia. Luxurioſa frumenta, quæ tam conferti m, & copioſe nimis proueniunt, ut immitti in ea ſoleant oues ad depaſcendum. Cic.in Orat. de ruſticis loquens. Si quidem eſt eorum gemmare uites, ſitire agros, lætas eſſe ſegetes, luxurioſa frumenta. Luxurioſa uitis, quæ plures æquo frondes habeat, aut ſarmenta. Colum.lib.4.cap.21. Siquidem luxurioſa uitis niſi fructu compeſcitur, male defloreſcit, & in materiā, frondemq́; effunditur. Luxurioſa pabula, quæ maximam herbarum copiam adferunt. Pli.lib.17.cap.4. Nec luxurioſa pabula, pinguis ſoli ſemper indicium habent. Hinc

LVXVS, xus, [*Luſſuria, ſuntuoſità*] ἀσωτία, non ſolum pro re uenerea, ſed etiam, & fere ſemper, proprieq́; pro omni ſuperfluitate, & nimia profuſione, & ſumptuoſiore cibi, ueſtitus, & aliarum rerū cura dici ſolet. Cic.5. Ver. Niſi forte exiſtimatis, eum in uino & luxu nō riſiſſe qui, &c. Regali luxu ſplendida domus. Virg.li.1. Æn. At domus interior regali ſplendida luxu inſtruitur. Regifico luxu paratæ epulæ. Virg.6. Æn. Tacit.lib.20. Effuſi in luxum, & epulas & nocturnos cœtus. Luxum deponere, eſt faſtum, pompā, habituſq́; ſplendo-

ſplendorem abiicere. Claud. lib. 2. Sub tua purpurei uenient faſtigia reges, Depoſito luxu.

L ANTE Y.

Lyaevs, æi, pen. pro. λυαῖος, unum ex Liberi patris cognominibus, inde impoſitũ, quod immoderatus uini uſus pariat λύαν, hoc eſt, rixam & ſeditiones. Aut certe παρὰ τὸ λύειν τὰ μέλη τῶν μεθυσκομένων, hoc eſt, ab eo quod ebriorum membra ſoluat: unde & λυσιμελής, à Græcis cognominatur. Virgil. lib. 4. Æn. Legiferæ Cereri, Phœboq́; patriq́; Lyæo. Inde Lyæus, a, um, pro Lyæius. Virg. 1. Æn. Regales inter menſas laticemq́; Lyæum.

Lycabetvs, ti, pen. pro. λυκαβηττός Suidæ Atticæ mons eſt, apud Plin. lib. 5. cap. 7.

Lycaea, λυκαῖα, ſacra erant in Lycæo Arcadiæ monte in honorem Panos fieri ſolita, quæ poſtea ab Euandro in Arcadiam tranſlata, Lupercalia dicta ſunt, ut placet Ouid. lib. 2. Faſt. Pauſanias tamen in Arcadicis Lycæa Iouis ſacra fuiſſe tradit, à Licaone Pelaſgi filio ad Iouis Lycæi aram primùm inſtituta. Vide Cæl. Rhodig. lib. 24. cap. 17.

Lycambaevs, a, um, pen. pro. Ouid. in Ibin: Tincta Lycambeo ſanguine tela dabit.

Lycaevs, æi, λύκαιον, Arcadiæ mons, Ioui ſacer, teſte Pauſania in Arcadicis, olim etiam Olympus & ἱερὰ κορυφή, id eſt, ſacer uertex ab incolis appellatus, quod Iouem ibi educatum exiſtimarẽt. In quo etiam monte Iouis Licæi ara fuit, a Lycaone Pelaſgi filio primum conſecrata, quam cum poſtea mactati pueri ſanguine reſperſiſſet, in lupum dicitur eſſe transformatus. Erat ibidem & Iouis Lycęi lucus, quem ſi quis lege ſpreta eſſet ingreſſus, annum ſuperuiuere negabatur. Item fons inſignis, nomine Agno, tam admirabilis naturæ, ut re diuina ibi curioſius peracta, quernoq́; ramo aqua leuiter commota, mox denſus inde ſurgeret uapor, nebulæ aſſimilis, quæ non multo poſt effecta nubes, aggregatis item alijs, largos demitteret imbres. Hęc pauſanias. Conſtat tamen Lycæum montem non ſoli Ioui uerum etiam Pani ſacrum fuiſſe. Virgilius 1. Georg. Ipſe nemus liquens patrium, ſaltusq́; Lycæi, Pan ouium cuſtos, tua ſi tibi Mænala curæ, adſis ò Tegeæ fauẽs. Hinc etiam Lycæus paſſim à Poetis cognominatur. Idem lib. 8. Æn. Gelida monſtrat ſub rupe Lupercal, Parrahaſio dictum Panos de more Lycæi.

Lycambes, bis, per tertiam, uel Lycambes, bæ, per primã declinationem, λυκάμβης, Neobules pater fuit, qui cum filiam Archilocho Poetæ deſpondiſſet, poſteaq́; pænitentia ductus non tradidiſſet, tam acerbo carmine ab eo perſtrictus ut una cum filia laqueo uitam finierit. Horat. in Epod. Ode 7. in malos aſperrimus Parata tollo cornua: Qualis Lycambæ ſpretus infido gener.

Lycaon, pen. pro. genitiuo Lycaonis, pen. cor. λυκάων, Arcadiæ rex fuit, Pelaſgi filius, quem Iupiter, quod aram ſuã in Lycæo monte, mactato puero ſanguine reſperſiſſet, in lupum mutauit: ut ſcribit Pauſanias in Arcadicis. Ouid. tamen libro 1. Met. omnino aliam tradit transformationis huius cauſſam: quæ ſic habet: Iupiter aliquando cum multa de humani generis impietate inaudiſſet, neque tamen omnia credere, ut rem omnem certius exploraret, relicto cælo, in terram deſcendit: aliquotq́; regionibus peragratis, tandem ſub noctem in Arcadiam peruenit ad Lycaonis regiam, ubi cum ſe Deum eſſe ſignificaſſet, uulgusq́; ſe ad ſacrificia accingeret, irridens credulitatem eorum Lycaon ea ipſa nocte ſe periculum facturum eſſe dixit, deum ne an mortalem hoſpitio ſuſcepiſſet: conatusque eſt noctu dormientem interimere. Quod cum fruſtra tentaſſet, alia ratione rem aggreſſus eſt. Habebat obſides à Moloſſorum gẽte ad ſe miſſos: horum unum iugulauit, partimq́; aſſum, partim elixum Ioui epulandum appoſuit, Cuius rei immanitate indignatus Iupiter, regiam tyranni immiſſo fulmine exuſſit, ipſumq́; in ſiluas fugientem, in lupum transformauit. Alius fuit Lycaon Nelei filius: & frater Neſtoris, quem Hercules capta Pylo, interemit. Alius item fuit ex Laothoe Altai Lelegum regis filia, quem Achilles in bello Troiano interemit ut placet Homero lib. 21. Iliad. Lycaon item faber inſignis fuit ex Gnoſſo Cretæ urbe, artifex eius enſis, quem Aſcanius dedit Euryalo: de quo Virg. 9. Æn.

Lycaones, pen. cor. λυκάονες. populi Lycaoniæ, in finibus Cappadociæ ad Taurum montem, qui & Lycaonii appellantur. Lycaones alii à Ptolemæo lib. 5. cap. 2. collocantur in finibus Lyciæ, non procul à Themizoniis.

Lycaonia, λυκαονία, Aſiæ regio, Cappadociæ pars ſecundum Ptolemæum, ad Taurum montem pertingens ea in parte, qua Pamphyliæ imminet. Vrbes habet Iconium, Adopiſſum, Cannam, Paralaida, aliasq́; complures, quæ uide apud Ptolemæum lib. 5. cap. 6. Lycaonia item olim appellata fuit Arcadia, à Lycaone rege, Pelaſgi filio, & à patre Arcadis, a quo deinde Arcadia dicta. fuit.

Lycanthropia, λυκανθρωπία, melancholicæ affectionis ſiue inſaniæ genus eſt, quo qui afficiuntur, Lycanthropi, λυκάνθρωποι, dicuntur, teſte Ægineta, eo quod lupos imitentur, noctu e lectis exilientes, & ad diem uſque inter ſepulcra diuerſantes, facie interim pallida, oculisq́; areſcentibus, & lingua, ſitibundi quoque, cruribusq́; inmedicabiliter exulceratis.

Lycaste, λυκάστη, filia fuit Priami ex concubina, cuius amore flagrans Polydamas Antenoris & Theanus ſororis Hecubæ filius, eã uxorem duxit. Fuit item Lycaſte meretrix nobilis, apud Drepanum Siciliæ urbem, ob formæ excellentiam Venus appellata, quę cum Butem, Amyci Bebryciorum regis filium hoſpitio excepiſſet, eius concubitu uſa, Erycem ei peperit: quo factum eſt, ut apud poſteros creditum fuerit, Butem ex Venere Ericem genuiſſe. Vide ſupra in dictione Butes.

Lycastvs, λύκαστος, urbs Cretę, ita dicta à luporum multitudine, quæ ibi eſſe perhibetur, Strab. lib. 10.

Lyceum. penu. pro. [Scuola d'Ariſtotile] λύκειον, gymnaſii celeberrimi nomen iuxta Athenas, in quo Ariſtoteles frequentiſſimo auditorio Philoſophiam profitebatur, quemadmodum Plato in Academia. Cice. 1. Acad. Qui erant cum Ariſtotele, Peripatetici dicti ſunt, quia diſputabant inambulantes in Lyceo. Fuit & Lyceum gymnaſium Ciceronis in fundo Tuſculano, à nomine ſcholæ Ariſtotelicæ ita dictum, de quo lib. 4. de Diuin. ſic refert: Nuper cum eſſem cum Q. fratre in Tuſculano, diſputatum eſt. Nam quum ambulandi cauſſa in Lyceum ueniſſemus (id enim ſuperiori gymnaſio nomen eſt) Perlegi, inquit ille, tuum paulo ante tertium de Nat. Deo. Huius nominis pe. producitur à Cicerone in uerſu illo: Inq́; Academia umbrifera, nitidoq́; Lyceo, Fuderunt claras fœcundi pectoris artes.

Lychnidvs, λυχνιδός, Macedoniæ oppidum, ſub Candauia monte ſitum, ad uiam Egnatiam, quæ Ab Apollonia, mariq́; Adriatico, in intimam Macedoniam ducit. Auctor Strab. lib. 7. & Ptolemæus li. 3. cap. 14.

Lychnis Coronaria, λυχνὶς στεφανωτική, herba eſt, quę à Romanis Genicularis, ſeu Ballaria uocatur. Florem habet uiolæ albæ magnitudine, ſed purpureum. Nectitur ad Coronas. Pli. lib. 11. ca. 4. Roſam Græcam appellat: uulgus hodie Candelariam. Lychnis ſilueſtris, λυχνὶς ἀγρία, herba eſt ſatiuæ lychnidi per omnia ſimilis, cuius radicem Aſiani Boliten uocant. Dioſcorides à Romanis Accipitrinum pedem appellari teſtatur. Penitus tamen diuerſa eſt à Lyſimachia, ſiue Lutea, quam uulgus hodie Accipitrini pedis nomine agnoſcit. Plin. lib. 25. cap. 10. Lychnidem agriam ſcribit eſſe herbam lino ſimilem radice nulla, flore hyacinthi, ſemine uiculinarum narium ſimilitudinem referente: alioq́; nomine Anthirrinon, ſiue Anarrhinon appellari.

Lychnites, penultim. product. λυχνίτης, marmor album, quod in Paro inſula effodiebatur: ſic cognominatum, quod ad lucernam in cuniculis cæderetur, ſicut Plin. lib. 36. cap. 5. teſtatur. Eſt etiam hoc nomine gemma ardens, ita dicta à lucernarum accenſarum præcipua gratia. Plin. lib. 37. cap. 7.

Lychnitis, idis, λυχνῖτις, lacus, eſt in occidentali tractu Macedoniæ, ſub Caruania monte: cui imminet oppidum nomine Lychnidus. Vide Stephanum περὶ πόλεων, & Strabonem lib. 7.

Lychnitis, tidis, λυχνῖτις, herba eſt ex Phlomidos generibus, alio nomine Thryallis dicta, foliis ternis, aut quaternis, craſſis, pinguibus, plumoſis, ad lumina lucernarum utilibus. Auctor. Plin. lib. 25. cap. 10.

Lychnobii, λυχνόβιοι, dicti ſunt, qui loco dierum noctibus utuntur, & ad lucernas uiuunt, quaſi lucernarii. Seneca ulti. epiſt. Nil conſumebat, niſi noctem. Itaque crebro dicentibus illum quibuſdam auarum & ſordidum, Vos inquit, & lychnobium dicetis.

Lychnvchvs, [Lucerniere] λυχνοῦχος, Græce nominatur, quicquid lucernas ſuſtinet, ſiue id ſit candelabri genus, ſiue homo quiſpiam lucernam geſtans. Pli. lib. 34. ca. 3. Placuere & lychnuchi penſiles in delubris, aut arborum modo mala ferentium lucentes.

Lychnvs, ni, [Lucerna, lume] λύχνος, Græcis idem eſt, quod nobis lucerna, παρὰ τὸ λύειν τὸ νύχος, hoc eſt ab eo quod tenebras ſoluat. Vir. 1. Æn. Dependent lychni laquearibus aureis. Hinc Ellychnium, ἐλλύχνιον, dicitur funiculus, qui lucernis adhibetur, ut affuſo oleo flammam nutriat. Lychni penſiles, lucernæ erant multis lucentes myxis, quæ ex laquearibus ſuſpenſæ, totum illuſtrabant triclinium. Cice. 5. Frat. Nec ſcripſi ad lychnũm ligneolum, alias lychnuchum.

Lycia, λυκία, regio minoris Aſiæ, inter Pamphyliam, & Cariam ſita, olim (ſi poetarum fabulis credimus) Chimæræ monſtri ignibus infeſtata. Cuius fabulæ occaſionem præbuit Chimæra eius regionis mons, crebro ignem eructans Dicta eſt autem Lycia à Lyco Pandionis filio. Vrbem habet Pataram Apollinis oraculo celebratam: à qua Apollo Pataræus cognominantur.

Lycidas, dæ, λυκίδας, nomen Centauri, unius ex iis, qui Pirithoo

Hippodamiam ſponſam eripere conati, à Lapithis interempti ſunt. Oui. 12. Æn. At non Eurynomus, Lycidasq; & Aræus, & Imbreus Effugere necem. Eſt & nomen paſtoris apud Virg. 9. Eclog.

LYCIMNIVS, ſiue potius Licymnius, λικύμνιος, auus maternus Herculis, quem Tlepolemus eiuſdem Herculis ex Aſtiochia filius, iam ætate prouectum interfecit. Auctor Homerus in Catalogo.

LYCISCA, nomen canis proprium, a lupi (ut uidetur) ſimilitudine impoſitum, ſiue ab eo quod lupum coerceat. Virg. 3. Eclog. Multum latrante Lyciſca. Seruius Lyciſcas uocare arbitratur canes ex lupo & cane fœmina natas: cuiuſmodi in Cyrenaica Libya gigni ſcribit Ariſtoteles. Plin. lib. 8. ca. 21. hoc genus hybridas Crocutas uocat, omniaq; dentibus frangere ait, & deuorata protinus concoquere.

LYCIVM, λύκιον Dioſcoridi, ſpinæ genus folia habens buxeis ſimilia: unde & Pyxacanthan appellarunt. Virgas habet tricubitales, quibus cum radicibus tuſis, ſuccoq; expreſſo, fit medicamentum, quod & ipſum Lycum appellant. Naſcitur hæc ſpina copioſiſſime in Lycia Aſiæ regione, teſte Dioſcoride: unde & nomen uidetur accepiſſe. Plin. li. 24. cap. 14. Lycium præſtantius à ſpina fieri tradunt, quam & Pyxacanthon Chironiam appellant.

LYCIVS, λύκιος, Apollinis cognomen, à lupi natura, ut quidam putant, impoſitum. Nam ſicut lupi pecora rapiunt, ita ipſe humorem haurit radiis. Vel ἀπὸ τῆς λύκης, quo nomine priſci Græcorum dicebant, lucem illam, quæ præcedit Solem. Vel (quod uerius puto) à Lycia Aſiæ regione, in qua præcipue colebatur. Habet enim ea regio Pataram urbem Apollinis oraculo inſignem.

LYCIVS, gentile. Virg. 1. Æneid. Vnam, quæ Lycios, fidumq; uehebat Orontem. Item Lycius, a, um, adiectiuum: ut, Lyciæ ſortes, apud Virg. 4. Æn. id eſt, ſortes Apollinis, qui in Lycia apud Pataram reſponſa edebat.

LYCOCTONON, λυκοκτόνον, aconiti genus ita dictum, quod eo, in crudæ carnis oſſis occulato lupos necent uenatores, uide Dioſc. lib. 4. cap. 66.

LYCOMEDES, λυκομήδης, Scyri inſulæ rex, cui Thetis filium ſuum dormiente præceptore ſuo Chirone clam raptum ſeruandum tradidit, ut ibi inter eiuſdem regis filias (erat enim facie uenuſta & puellari, ita ut facile pro puella ſeſe gereret) muliebri habitu indutus latitaret, ne ad bellum Troianum, à quo illum non reuerſurum eſſe ſciebat proficiſci cogeretur. Apud quem cum deliteſceret, Deidamiam regis filiam uitiauit, & ex ea Pyrrhum ſuſcepit. Fuit & alter Lycomedes Creontis filius, cuius meminit Hom. lib. 9. Iliad.

LYCON, λύκων, philoſophus Peripateticus fuit, ex Troadæ Aſiæ regione, in dicendo adeo ſuauis, ut pro Lycone Glycon nominaretur: tracto nomine à dulcedine. Hic fuit cultu & ueſtium mollitie nitidiſſimus. Lucta & pilari luſione exercebatur. Periit podagræ morbo annos natus ſeptuaginta quatuor. Fuit præterea Lycon quidam orator, una ex accuſatoribus Socratis: de quo Laertius in uita Socratis. Fuerunt & alii eiuſdem nominis, quorum meminit idem Laertius.

LYCOPHRON, λυκόφρων, poeta, patria Chalcidenſis, natura quidem Sophoclis grammatici, adoptione uero Lyci Rhegini hiſtorici filius, inter ſeptem poetas, qui Pleiades dicebantur a numero ſtellarum, à Philadelpho Ptolemæo receptus. Erant autem hi, Theocritus, Aratus, Nicander, Apollonius, Philœcus, Homerus iunior, Lycophron. Tragœdias eius enumerat Suidas. Scripſit & Alexandram, poema ualde obſcurũ, in quo meminit de Vaticiniis Caſſandræ, exorſusq; ab Hercule, & rebus Troianis, proſequitur uſque ad Alexandrum Macedonem. De huius morte Ouid. in Ibin: Vtq; cothurnatum periiſſe Lycophrona narrant, Hæreat in fibris fixa ſagitta tuis. Alius fuit Periandri Corinthiorum regis filius ex Meliſſa, Proclis Epidauriorum Tyranni filia, quam cum Periander grauidam ictu calcis occidiſſet, Lycophron cum Cypſelo fratre ſuo ad Proclem ſe recepit. Verum repetente filios Periãdro, cum Procles eos dimittere cogeretur, flens eos admonuit, meminiſſe eos debere, quiſnam matrem eorum occidiſſet. Quod uerbũ tam alte Lycophronis menti inſedit, ut Corinthum reuerſus adduci nõ potuerit, ut aut patrem prior ſalutaret, aut ab eo compellatus, uerbum ullum reſponderet. Qua filii pertinacia irritatus Periander, ædibus eum eiecit, edicto ſimul propoſito, Apollini ut ſacer eſſet, quiſquis eum tecto reciperet. Cuius edicti metu cum ab omnibus excluderetur, quarta demum die in porticu quadã à patre inuentus, illuuie ſqualidus, & inedia tantum nõ enectus, blandeq; ab eo inuitatus, ut poſita pertinacia regni ſucceſſionem miſerrimo præferret exitio, nihil aliud reſpondit, quàm caput eius Apollini deberi: quòd contra edictum in colloquium ſuum ueniſſet. Periander itaque animaduertens, grauius eſſe malum filii, quam cui facile mederi poſſet, in Corcyram (nam & illi imperabat) eũ ablegandum curauit. Verum cum ingraueſcente iam ætate, Periander ſibi conſcius eſſet, ſe deinceps tyrannidi adminiſtrandæ minus idoneum eſſe, miſſa ad Lycophronem ſorore ad regni adminiſtrationem eum euocauit, Cui cum ille reſpondiſſet, ſe patre uiuo Corinthum non reuerſurum, hanc ei conditionem tulit Periander, ſeſe in Corcyram conceſſurum modo ipſe ad Tyrannidis ſucceſſionem ſeſe Corinthum conferat. Id approbante filio, Periander conſcenſa naui, in Corcyram curſum tenuit, futurum ratus, ut filius mitteretur Corinthum. Quæ res eum magnopere ſefellit. Edocti enim de his omnibus Corcyręi, qui Periandro male cupiebant, ut aduentum eius præcluderent, Lycophronem interimunt. Quod facinus tam indigne tulit Periander, ut inſulam ui ingreſſus, trecẽtos primorum Corcyræorum pueros Sardis ad Halyatten regem miſerit caſtrandos: qui tamen cum Samum appuliſſent, beneficio Samiorum ſeruati ſunt, & incolumes domum remiſſi. Vide Herodotum lib. 3. & Laertium in Periandro.

LYCOPHTHALMOS, λυκόφθαλμος, gẽma eſt quatuor colorum ex rutilo, & ſanguineo: in medio nigrum candido cingitur, ut luporum oculi, illis per omnia ſimilis. Plin. lib. 37. cap. 11.

LYCOPOLIS, λυκόπολις, urbs Ægypti, à lupis dicta, quòd Æthiopias Ægyptum incurſante, lupi facta acie uſque ad urbem Elephantinam repulerunt. Ibi Ægyptii Lycopolim condiderunt, à beſtiis illis ei nomen imponentes. quas etiam pro diis coluerunt. Auctor Diodo. lib. 2.

LYCOPSIS, λύκοψις, anchuſæ ſpecies, longioribus quàm lactuca foliis craſſioribusq;, caule longo, hirſutoq;. Vide Plin. lib. 27. cap. 11. Galli Linguam caninam appellant.

LYCORIS, idis, λυκωρίς, Volumnii Senatoris liberta fuit, uero nomine Citheris dicta, miſerè à Cornelio Gallo adamata: quo tamen ſpreto Antonium in caſtra ſequuta eſt. Virg. 10. Eclog. Tua cura Lycoris Perq; niues alium, perq; horrida caſtra ſequuta eſt.

LYCORMAS, λυκόρμας, Steph. fluuius eſt Ætoliæ, flauas arenas uoluens. Hic poſtea Euenus ab Eueno rege Ætoliæ, qui ſe in illum præcipitauit, appellatus eſt, teſte Strabone lib. 7. Ouid. lib. 2. Meta. Arſurusq; iterum Xanthus, flauusq; Lycormas.

LYCOS, λύκος, minimum aranei genus, à rapacitate dictum. Plin. lib. 30. cap. 6. Araneus, & maxime, qui Lycos uocatur, dolenti medetur lieni. Idem alibi Lupum appellat, ut lib. 11. cap. 24. Luporum nomine minimi non texunt.

LYCTIVS, λύκτιος, gentile: ut Lyctius Idomeneus, apud Virgilius 3. Æneid.

LYCTVS, λύκτος, Cretæ urbs, edito in loco ſita: unde & Lython quidam appellauerunt, teſte Stephano, de urbibus, & Strab. lib. 10.

LYCVRGVS, λυκοῦργος, nobilis Spartiata fuit, Polydectæ filius, & frater Eunomi Lacedæmoniorum regis: cui etiam in regnum ſucceſſit, ignarus Eunomum uxorem grauidam reliquiſſe. Quod ubi primum cognouit, poſito regis nomine, Prodici, hoc eſt, tutoris nomen aſſumpſit, regiq; adulto (Charilao ei nomen erat) regnum fideliter reſtituit. Verum cum ciuitatem peſſime inſtitutam animaduerteret, ad conſtituendum ſalubrioribus legibus remp. animum adiecit. Conſcriptis itaque iis, quæ longa peregrinatione didicerat ciuitati utilia fore, Delphos ſeſe contulit, ut Dei quoq; conſilium in re ſanctiſſima exploraret. Cumq; Pythia conſilium eius à Phœbo maxime probari, Deiq; potius, quam hominis inuentum eſſe reſpondiſſet, alacrior ad peragendum inſtitutum factus, foro aliquod armati occupato, leges ſuas perfert. Quibus cũ iam ciues mediocriter aſſueſactos uideret, ut quas tulerat leges æternas quoque redderet, hanc rationem commentus eſt. Simulat arduum adhuc quiddam ſupereſſe, quod ciuitatis ſalutẽ pertineret, quod tamen inconſulto oraculo aggrediendum non eſſet: eaq; de cauſſa ſe Delphos proficiſci uelle. Interim tam reipub. intereſſe, ut leges, quemadmodum latæ erant, in reditum ſuum inuiolatæ ſeruarentur: idq; ita futurum, primum à Regibus, deinde à ceteris omnibus iuſiurandum exegit. Profectus itaque Delphos cum Pythiam reſpondentem audiſſet, nihil legibus illis abſolutius eſſe, feliciſſimamq; fore ciuitatem eam, in qua illę quàm diutiſſime ſeruarentur, conſtituit ſibi amplius in patriam non eſſe redeundum, ne ille aliquando iureiurando ſoluti, leges ſuas excuterent. Miſſo itaque Spartam oraculo, amicosq; itineris comites amplexus, iiſq; dimiſſis, Cyrrham conceſſit, ubi mox ſuis ſibi manibus necem conſciuit. Quanquam alii Criſſæ, nonnulli etiam in Creta interiiſſe uolunt: ubi etiam ſepulcrum eius apud Pergameam urbem oſtenditur. Spartani mortuo ſacellum conſecrarũt, & ob ſingularia eius in patriam merita diuinos ei honores tribuerunt. Vide latius uitam eius apud Plutarchum. Fuit & Lycurgus quidam Nemeæ rex, & pater Archemori, alumni Hypſiphyles: cuius meminit. Stat. lib. 5. & 6. Thebai. Fuit & Lycurgus alius, Thraciæ rex, filius Dryantis, qui quod Thraces immoderate uino deditos conſpiceret, uites omnes toto regno excidi iuſſit: ut ſcribit Plutarchus eo in opuſculo, quod de Poetarum utilitate cõſcripſit.

Hinc

Hinc datus eſt Poëtis locus fabulæ, Lycurgum infeſtiſſimo Bacchum odio proſecutum eſſe, adeo ut & nutrices illius, in Nyſa latentes perſequeretur, & Baccho ipſi tantum terroris incuſſerit, ut præcipiti fuga, traiecto mari, in Naxum ſe receperit: ideoq; iuſta numinum ira Lycurgum in furorem conuerſum, cum uites quoq; ne Baccho in poſterum libaretur, excidere uellet, tibias ſibi ſucciſiſſe. Hic eſt ille Lycurgus, cuius meminit Virg. 3. Æneid. Terra procul uaſtis colitur Mauortia campis: Thraces arant, acri quondam regnata Lycurgo.

Lycurgeus, a, um, penultima producta, λυκούργειος, denominatiuum à Lycurgo deductum. Cicero ad Attic. lib. 1. Noſmetipſum, qui Lycurgei à principio fuiſſemus, quotidie demitigamur. Vbi interpres Lycurgei, id eſt, optimates, legum aſſeclæ, & propugnatores: qualis Lycurgus apud Laconas legum conditor. Budæus ſe uerißimum interpretatur.

Lycus, λύκος, Bœotiæ rex fuit, qui Antiopam Nyctei regis filiam uxorem duxit: quam poſtea, cum a Ioue in Satyrum cõuerſo compreſſam cognouiſſet, repudiauit, Dirceng; uxorem duxit, quæ uerita ne Antiope cum Lyco in gratiam rediret, arctiſſimis eam in uinculis aſſeruauit: quibus Iouis miſeratione diſſolutis, in Cithæronem profugit, ubi Amphionem & Zetum peperit: qui poſtea à paſtore, qui ipſos nutrierat de Lyci iniuria edocti, eum una cum uxore interſecerunt. Alius fuit Lycus quidam exul Thebanus, qui id temporis, quo Hercules ad inferos deſcenderat, rei bene gerẽdæ occaſionem ſibi oblatam ratus, Creonte occiſo regnum Thebanorum occupauit: cumq; iam Megaræ Herculis uxori uim inferre pararet, opportuno illius reditu oppreſſus eſt, & cum ſuis omnibus interfectus: ut eſt uidere apud Senecam in Hercule furente. Fuit item Lycus quidam ex Æneæ comitibus: de quo Virg. lib. 1. Nunc Amyci caſum gemit, & crudelia ſecum Fata Lyci.

Lycus, λύκος, fluuius eſt Ponti, præter Heracleam Maryandinorum in Pontum Euxinum influens. Auctor Pli. lib. 2. ca. 103. Alius item eſt eiuſdem nominis fluuius in Aſia, Laodiceam præterfluens: cuius meminit idem Pli. lib. 5. cap. 29. Eſt item Lycus Germaniæ fluuius, Rhætos dirimens à Vindelicis, & præter Auguſtam Vindelicorum in Danubium illabens, teſte Ptolemæo lib. 2. cap. 12.

Lydda, λύδδα, Iudææ oppidum, ad occaſum Iordanis fluuij, teſte Ptol. lib. 5. cap. 16. & Plin. lib. 5. cap. 14. Vulgo Rama.

Lydia, λυδία, regio Aſiæ minoris, Crœſo rege & Pactolo aurifero flumine notiſſima, quæ flexuoſis Mæandri amnis recurſibus perfuſa, ſuper Ioniam procedit, Phrygiæ ab exortu Solis uicina, ad Septentrionem Myſiæ. Meridiana parte Cariam amplectens. Lydia dicta eſt à Lydo Atyos filio cum antea Mæonia uocaretur. Vrbes habet Philadelphiam, Hypepas, Magneſiam, & Sardis Crœſi regiam, totiuſq; regionis caput. Huius regionis incolæ Lydi dicuntur, qui teſte Herodot. lib. 2. primi aurum, argentumq; ſignarunt: primiq; caupones, inſtitoreſq; fuerunt.

Lydius lapis, βάσανος, coticula eſt, cuius attritu aurum proditur cuiuſmodi ſit: alio nomine Heraclius lapis uocatur, teſte Theophraſto de Natu. lapidum. Latini etiam Indicem appellant, in quẽ Batus ille paſtor apud Ouidium transfiguratus fingitur, manente nimirum etiamnum in prodendi ſtudio: De hoc meminit Plin. lib. 33. cap. 8. his quidem uerbis: Auri, argentiq; mentionem comitatur lapis, quem Coticulam appellant, quondam non ſolitus inueniri, niſi in flumine Tmolo, ut auctor eſt Theophraſtus, nunc uero paſſim: quem alij Heraclium, alij Lydium uocant. Cice. pro Flacc. quis unquam Græcus comœdiam ſcripſit in qua Seruius primarum partium non Lydus eſſet? Is coticulis periti cum è uena lima rapuerint experimentum, protinus dicunt, quantum auri ſit in ea, quantum argenti, uel æris, ſcrupulari differentia, mirabili ratione non fallente. Vicem autem prouerbij habet in eos, qui uehementer acri, exactoq; iudicio ſunt.

Lydus, λυδός, Herculis filius ex Iole. Alter filius Atyos, & frater Tyrrheni, à quo Lydia regio eſt appellata. Nam quum propter terræ ſterilitatem Mæonia populum ſuum alere non poſſet, Tyrrhenus ſorte iacta diſcedens, cum ingenti multitudine ad Italiam ueniens, eam tenuit partem, quæ ad mare inferum uerſa eſt, & à ſe Tyrrheniam nominauit, mareq; ipſum Tyrrhenum: Lydus uero remanens, Mæoniam de ſuo nomine uocitauit. Fuit præterea hoc nomine Herculis filius ex Iole.

Lygdamus, λύγδαμος, Naxius quidam fuit, Piſiſtrato in recuperanda tyrannide adiutor. Herodot. lib. 1.

Lygdanum, oppidum Teuthraniæ, quæ Myſiæ pars eſt, teſte Pli. lib. 5. cap. 30.

Lygos, ſeu Lygus, λύγος, frutex eſt ad iuſtæ pene arboris magnitudinem excreſcens, in aſperis naſcens locis & fere in fluminum ripis, ramos habens longos, folia oliuæ, ſed molliora. Duo eius ſunt genera, unum flore partim albo, partim purpureo, alterum flore purpureo tantum, & ſemine piperi non diſſimili. Ratio nominis ducta eſt à ramorum flexibilitate. Nam λύγος à Græcis dicitur uimen. Ob quam etiam rationem à Latinis Vitex dicitur. Officinæ uocant Agnum caſtum.

Lymira, oppidum eſt Lyciæ, cum fluuio eiuſdem nominis, in quem Arycandus influit, teſte Pli. lib. 5. cap. 27. Ptol. tranſpoſitis uocalibus λίμυρα appellat.

Lympha, [*Acqua*] à noſtris aqua, per mutationem *v*, in l, quaſi nympha. Nam Græce dicitur νύμφη. Virg. 4. Ænei. Dic corpus properet fluuiali ſpargere lympha.

Lymphatici, [*Matti, pazzi, furioſi*] νυμφόληπτοι, furioſi, inſanientes: quaſi nympharum conſpectu in furorem uerſi. Nam creditum eſt ab antiquis, ut inquit Feſtus, qui in fonte ſpeciem quandam, id eſt, imaginem nymphæ uidiſſet, furore corripi, quos Græci νυμφολήπτους, Latini Lymphaticos uocant. Liu. 10. Ab urbe: Ita uictorem equitatum uelut lymphaticus pauor diſſipat. Tales ſunt fere ii, qui ceriti & laruati dicuntur: quaſi Cereris ira, aut laruarum occurſatione uexati. Plautus: Laruatus certe es, aut Ceritus. Et alibi: Iube hanc pro cerita circunferri.

Lymphatio, onis. Pli. lib. 35. cap. 15. Et præfixiſſe in limine è ſepulcro euulſos clauos, aduerſus nocturnas lymphationes.

Lympho, as, uerbum actiuum, à Lympha, [*Infuriare*] ἐκμαίνω, in furorem ago. Val. 3. Argonaut. Rupta quies: deus ancipitem lymphauerat urbem. Id eſt, turbarat, & in belli furorẽ uerterat. Eius paſſiuo uſus eſt Plin. lib. 34. cap. 17. Hac herba epota lymphari homines. Aliquando etiam legitur Lymphor deponens, teſte Priſciano ut apud Curtium: Quippe lymphari, trepidare cœperunt, omnia pectora occulto metu percurrente. Niſi forte ibi malimus legere Lymphati. Cicer. de Diuin. Flexamina tanquam lymphata ut Bacchi ſacris commota. Eſt autem Lymphatus idem quod inſanus, uel furore correptus. Horat. lib. 1. Carm. Mentemq; lymphatam Mareotico Redegit in ueros timores. Virg. 4. Æneid. Immenſam ſine more furit lymphata per urbem. i. mente commota, furiata. Plin. lib. 30. cap. 10. Rurſus magi tradunt lymphatos ſanguinis talpæ aſperſu reſipiſcere. Metu lymphato trepidare. Lucan. lib. 7. Pectora lymphata, Ouid. 11. Metamor.

Lyncestis, λυγκῆστις, Macedoniæ fluuius eſt, cuius aqua pota non minus ebrietatem inducit, quàm ſi quis uino ſe ingurgitaſſet. Plin. lib. 2. cap. 106. Lynceſtis aqua temulentos facit.

Lyncestis, idis, λυγκηστὶς, Macedoniæ regio, in occidentem uerſa: cuius caput eſt Heraclea, teſte Ptol. lib. 3. cap. 13. Huius incolæ dicuntur Lynceſtæ, quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 10.

Lyncestius, a, um. Ouid. lib. 5. Meta. Hinc fluit effectu diſpar Lynceſtius amnis, Quem quicunque parum moderato gutgite traxit, Haud aliter titubat, quam ſi mera uina bibiſſet.

Lynceus, a, um, per tres ſyllabas, & pen. pro. λύγκειος, denominatiuum eſt à Lynceus formatum. Ouid. 5. Faſt. Pectora traiectus Lynceo Caſtor ab enſe, Nõ expectato uulnere preſſit humum. Vltor, adeſt Pollux, & Lyncea perferat haſta. Quà ceruix humeros continuata tegit. In primo carmine, Lynceo, eſt adiectiuum: in tertio Lyncea, eſt accuſatiuus à Lynceus primitiuo.

Lynceus, diſſyllabum, huius Lyncei, uel Lynceos penul. obliquorum correp. λυγκεὺς, unus ex argonautis, tanta oculorum acie præditus, ut diceretur uel parietem uiſu penetrare, & (ut ex hiſtoricis nonnulli prodiderunt) nouiſſimam Lunam, primamq; eodem die in ſigno arietis conſpicere quod paucis mortalium contigit uidiſſe. Vnde Valer. lib. 1. Argo. Solus tranſibit nubila Lynceus. Hunc Varro centum triginta millia paſſuum proſpexiſſe ſcribit: ſolitumq; exeuntem à Carthagine claſſem Punicam, numerumq; nauium, ex Lybicana ſpecula manifeſtiſsime notare. Solinus refert fuiſſe Strabonem. Fuit & Lynceus alius frater Idæ, qui pro duabus Leucippi filiabus, quas deſponſatas Caſtor & Pollux rapuerant, arma ſumpſerunt, initaq; pugna Caſtor Lyncei, Lynceus Pollucis manu occubuit. Idas uero, cum ipſum etiam Pollucem conaretur adoriri, immiſſo à Ioue fulmine interiit. Vide Ouid. ad finem lib. 5. Faſt. Apollonius tamen in Argonauticis Idam à Caſtore interfectum tradit: idq; Lynceum per abietem uidiſſe, & Caſtorem occidiſſe.

Lynceus, a, um, pen. prod. λύγκειος. Ouid. 5. Faſto. Pectora traiectus Lynceo Caſtor ab enſe. Interdum abiecta uocali ſubiunctiua penultimam corripimus. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Ne corporis optima Lynceis contemplere oculis. Eſt enim prius hemiſtichium uerſus dactylici finis: niſi per ſynæreſin malis duas ſyllabas in unam contrahi. Homo Lynceus, id eſt, uehementer perſpicax, quem non facile quis fefellerit. Cic. ad Varronem lib. 9. epiſt. Quis eſt tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nuſquam incurrat?

Lyncurium, λυγκούριον, gemma eſt coloris ſubflaui. quam uetuſtas credidit ex lyncis urina concreſcere: unde & nomen uidetur acce piſſe. In qua etiam ſententia fuit Plin. lib. 8. cap. 38. Item Oui. 15. Metam. ubi ſic habet: E quibus (ut memorant) quicquid ueſica re-

miſit, Vertitur in lapides,& congelat aere tacto. Recentiores tamen aſſerunt lyncis urinam non concreſcere: quod etiam ſuperioribus annis compertum eſt, lyncibus aliquot ex Africa in Galliam aduectis.

Lyncvs, λύγκος, rex Scythiæ fuit, qui miſſum à Cerere Triptolemum, ut hominibus frugum uſum commonſtraret, ſuſceptum hoſpitio, ut in ſe gloriam transferret, interimere cogitauit. Ob quam rem irata Ceres eum conuertit in lyncem feram uarii coloris, ut ipſe uariæ mentis extiterat. Hæc Seru. Ouid. 15. Meta. Rex ibi Lyncus erat, regis ſubit ille penates.

Lyndvs, Vide Lindus.

Lynx, maſcul. & fœm. gene. [*Lupo ceruiere*] λύγξ, genitiuo Lyncis, animal eſt ex luporum ceruariorum genere, uario colore, & maculoſo tergore, acutiſſimoq; uiſu. Pli. lib. 28. cap. 8. Peregrinæ ſunt & lynces, quæ clarisſime omnium quadrupedum cernunt. Horat. 2. Carm. Timidos agitare lynces. Virg. 1. Æneid. Maculoſæ tegmine lyncis. Huius urina in calculi duritiem uerti olim credebatur, & in lapidem cum concreſcere, quem ob id Lyncurium appellant. Quod tamen falſum eſſe nuper compertum eſt, lyncibus aliquot ex Africa in Galliam aduectis.

Lyra, [*Lira*] λύρα, χέλυς, inſtrumentum muſicum, in quo quot ſunt fides, tot reſonat uoces. Lyra dicta, quaſi λύτρα, propterea quod Apollini à Mercurio (qui eam primus creditur inueniſſe) pro boum compenſatione fuerit data: cum ante Chelys diceretur. Formam habet (ut inquit) Plin. lib. 9. cap. 10. teſtudinis. Horat. 1. Carm. Ode 10. Te canam magni Iouis, & Deorum Nuncium, curuæq; lyræ parentem.

Lyricvs, ca, cum, adiectiuum, λυρικός, quod ad lyram pertinet. Hinc poetæ Lyrici, dicti quod ad lyram ſua carmina cantabant, ſtatuebaturq; eis chorus quinquaginta uirorum, ac tauro donabantur. Hor. 1. Car. Ode. 1. Quod ſi me lyricis Vatibus inſeris Sublimi feriam ſidera uertice. Modi lyrici. Ouid. epiſt. 20. Cum lyricis ſim magis apta modis. Lyrica, orum, pro carminibus lyricis. Plin. iunior epi. 1. li. 3. Scribit enim & utraque lingua lyrica doctiſſima. Lyra etiam ſignum cæleſte eſt. Varro libro. 2. de re ruſt. cap. 5. Hoc ſecundum aſtri exortum facito, quod Græci uocant Lyram, Fidem noſtri. Lyra occidit quarto Nonas Februarij, uel certe Calendis Februarijs, idq; noctu, teſte Higino, quando occidunt terga Leonis. Ouid. 3. Faſt. Illa nocte aliquis tollens ad ſidera uultũ Dicet, ubi eſt hodie, quæ lyra fulſit heri? Qui poeticam Aſtrologiam ſcripſerunt, uolunt hanc Lyram eſſe à Mercurio primum inuentam in Cyllene Arcadiæ monte & ab eo Apollini donatam: Apollinem autem inuenta cithara Orpheo Lyrã conceſſiſſe, mortuo autẽ Orpheo, à Muſis in cælo fuiſſe collocatam. Alij dicunt eſſe Lyram Arionis citharœdi, qui floruit tempore Periandri tyranni Corinthiaci, & primus fuit omnium cithariſtarum.

Lyrcevs, penult. product. λυρκεῖος, fons Arcadiæ ſub Cynuria monte, ex quo Inachus fluuius oritur. Auctor Strab. li. 8. Stat. 4. Theb. Aret Lerna nocens, aret Lyrceus & ingens Inachus. Stephanus Lyrceum agri Argiui montem eſſe ait, indeq; uicinam regionem Lyrceam appellari.

Lyrcevs, cea, ceum, λύρκειος. Ouid. 1. Metamor. Iam paſcua Lernæ Conſitaq; arboribus Lyrcea reliquerat arua.

Lyrceivs, a, um, per quatuor ſyllabas, λυρκεῖος. Valerius Flaccus lib. 1. Argon. Dominum Lyrceia tellus, Antraq; deprenſæ tremuerunt conſcia culpæ.

Lyricen, cinis, penultima correpta, [*Sonatore di lira*] λυρῳδός, qui lyra canit, cuius ſignificationis eſt etiam Lyriſtes. Plin. iunior ad Genitorem: Quàm multi, cum lector, aut lyriſtes, aut comœdus. inductus eſt, calceos ponunt? Pro eodem etiam dicimus Lyriſtha, ſicut Cithariſtes, & Cithariſta.

Lyris, Vide Liris, per i, Latinum.

Lyrnessivs, a, um, λυρνήσσιος Steph. nomen poſſeſſiuum. Virg. lib. 10. Æneid. Lyrneſſius Acmon. Ouid. in Epiſt. Briſeidis ad Achillem: Diruta marte tuo Lyrneſſia mœnia uidi.

Lyrnessvs, λυρνησσός Steph. oppidum fuit Troadis ab Achille euerſum, cum Priamo bellum, ob Helenam à Paride filio raptam, à Græcis inferretur: ex quo Briſeida quoq; abduxit occiſo Minete eiuſdem oppidi principe, quæ inde Lyrneſſis ab Ouid. li. 4. Triſti. appellatur. Fertur & abducta Lyrneſſide triſtis Achilles.

Lysander, λύσανδρος, Lacedæmoniorum Imperator, homo factioſus, qui odium totius Græciæ in Lacedæmonios concitauit. Huius ductu Lacedæmonii Athenienſes, ducemq; eorum Cononem nauali prœlio ſuperarunt: paulo poſt tamen eodem duce à Conone ſuperati ſunt terreſtri prœlio, in quo & Lyſander ipſe occiſus eſt. Reliquam eius uitam pete ex Plutarcho.

Lysanias, λυσανίας, orator Græcus. Alter fuit Arcas, qui Lycaonem regno expulit.

Lysiades, λυσιάδης, Athenienſis, Phædri philoſophi filius. De quo Cice. Philipp. 5. ſic ſcribit, Lyſiadem Athenienſem plerique nouimus: eſt enim Phædri philoſophi nobilis filius, homo præterea feſtiuus, ut ei cum M. Curio conſeſſore eodem & colluſore facillime poſſit conuenire, &c.

Lysias, λυσίας, Syracuſanus genere, Cephali filius, unus è decem oratoribus, natus Athenis quò pater ſe trãſtulerat. Puer Thurion coloniam migrauit, rediit annos natus quadraginta ſeptem, interq; principes oratores habitus. De quo ſic ſcribit Cic. in Bruto: Tum fuit Lyſias (inquit) ipſe quidem in cauſis forenſibus non uerſatus, ſed egregie ſubtilis ſcriptor atque elegans, quem iam prope audeas oratorem pefectum dicere (nam plane quidem perfectum, & cui nihil admodum deſit, Demoſthenem facile dixeris) nihil acute inueniri potuit in eius cauſis, quas ſcripſit, nihil (ut ita dicam) ſubdole, nihil uerſute quod ille non uiderit: nihil ſubtiliter dici, nihil preſſe, enucleate, quo fieri poſſit aliquid limatius: nihil cõtrà grãdè, nihil incitatum, nihil ornatum, uel uerborũ grauitate, uel ſententiarum, quo quidquam eſſet elatius. Hactenus Cice.

Lysicrates, λυσικράτης, Athenienſis quidam in quem aliquoties inuehitur Ariſtophanes, quod capillos iam canos nigro tingeret, quo iuuenis etiamdum uideretur. Erat autem alioqui ſimus, & deformis, & furax, & largitor, adeo ut locum fecerit prouerbio, Λυσικράτης δ' ὡροδοκῶν, στρατηγὸς Ἀθηναίων. hoc eſt, Lyſicrates largitor Athenienſium imperator, quo opportune utemur, cum ſignificare uelimus, penes eos ſummam eſſe poteſtatem, qui ut honores largitionibus ſunt adepti, ita eoſdem turpiſſime habent uænales. Auctor Suidas.

Lysidice, λυσιδίκη, filia fuit Pelopis & Hippodamiæ, Pittei ſoror, quæ Electrioni nupſit & ex eo Alcmenam Herculis matrem peperit, ut inquit Plutarchus. Alij uero inter quos eſt Commentator Homeri, matrem Alcmenes non Lyſidicen Pelopis, ſed Anaxo Ancæi cuiuſdam filiam dicunt.

Lysidicvs, ci. Cic. in At. Lyſidicus ipſe in Græco uerbo qui omnia iura diſſoluit.

Lysimachia, λυσιμάχεια, Thraciæ Cherroneſi urbs, ad Helleſpontum ob terræmotum deſerta. Pli. lib. 4. cap. 11. Fuit & Lyſimachia Ætoliæ urbs, ad Hidram lacum, quam & ipſam ſua ætate fuiſſe proſtratam, ſcribit Strab. lib. 10.

Lysimachia, Plinio, λυσιμάχιον, Dioſc. herba eſt, quæ uulgo Salicaria dicitur, ſiue quod folia habeat ſalicis, ſiue quod ſubter ſalices naſcatur. Dicta Lyſimachia, ſiue ab inuentore Lyſimacho, ſiue παρὰ τὸ λύειν τὴν μάχην. Refert enim Plin. tantum huic herbæ componendorum diſſidiorum uim ineſſe, ut diſcordantibus iumentis iugo impoſita aſperitatem eorum cohibeat.

Lysimachvs, λυσίμαχος, Agathoclis filius è ſucceſſoribus Alexandri Magni Pergamo præfuit, ubi theſauri regis fuerunt. Hic illuſtri quidem Macedoniæ loco natus, uirtute illuſtrior fuit: amore litterarum ac philoſophiæ ardebat adeo, ut Calliſthenem tunc ab Alexandro adflictum, atque in uinculis habitum, de uirtute diſſerentem ſæpius audiuerit, poculumq; ei, ac remedium miſeriæ optanti propinauerit. Quod ægre ferens Alexander Lyſimachum leoni obieciſſe dicitur: ſed ille uiribus fretus rem poſteris prodendam fecit, manum amiculo conuolutam in os leonis inferens, adrepta lingua feram exanimauit: quo facto uehementius poſtea Alexandro dilectus, & apud eum in honore maximo fuit. Vide Trogum lib. 15.

Lysimachvs, λυσίμαχος, natione Acarnam. Alexandri pędagogus, ſecundas poſt Leonidem obtinuit, nullo urbanitatis genere præditus, niſi quod ſe Phœnicem: Alexandrum, Achillem: Philippum uero Peleum nuncupabat. Auctor Plutarchus in Alexandro Magno. Lyſimachus item alius fuit, patria Athenienſis, Ariſtidis Iuſti filius, qui ob memoriam paternorum in rempub. meritorum, adeo carus populo fuit, ut cum à patre prorſus inops relictus eſſet, (fuit enim Ariſtides adeo pauper, ut in defuncti ædibus nihil præter ueru ferreum fuerit inuentum) publico tamen decreto centum ei agri conſiti, totidemq; inculti iugera in Eubœa fuerint aſſignata, centumq; minæ ex publico numeratæ, & quaternæ drachmæ, in ſingulos dies. Vide Plutarchum in uita Ariſtidis, & Demoſthenem in oratione aduerſus Leptinen.

Lysippe, es, λυσίππη, una fuit filiarum Prœti, quæ quòd ſe Iunoni præferre non eſſent ueritæ, tanto furore correptæ ſunt, ut per agros diſcurrentes, ſe uaccas eſſe crederent. Vide Iphianaſſa.

Lysippvs, Sycionius clariſſimus ſtatuarius, qui ad ſexcenta decem opera feciſſe traditur, quorum ſingula arti claritatem dare potuiſſent. Hic, teſte Quinctiliano, ad ueritatem optime acceſſit: quamobrem etiam Alexander ille Magnus ab uno Lyſippo ſe fingi uoluit, ut pingi ab Apelle. Hora. lib. 2. Epiſt. ad Auguſtum: Edicto uetuit, ne quis ſe præter Apellem, Pingeret, aut alius Lyſippo duceret æra Fortis Alexandri uultum ſimilantia. Lyſippus item poeta comicus, cuius fabulas enumerat Athenæus.

Lysis, huius lyſis, & lyſios, λύσις, id eſt, ſolutio, à λύω, ſoluo. Cice. 3. Tuſc. Ex quo ipſam ægritudinem & λύσιν Chryſippus, quaſi ſolutionem totius hominis appellatã putat. Lyſis in architectura, hiatus eſt ianuarũ, id eſt ſolutio continui parietis. Vitru. li. 6. cap. 10.

Lysistratus, pe. cor. Λυσίστρατος, Lyſippi Statuarii frater fuit, qui primus ſigna ex gypſo finxit. Vide Pli. lib. 35. cap. 12.

Lysius, Λύσιος, Liberi patris cognomẽ apud Bœotios, ἀπὸ τοῦ λύειν, hoc eſt, à ſoluendo impoſitum. Ferunt enim Bœotios aliquando à Thracibus deprehenſos, partim captos, partim in fugam uerſos fuiſſe: ex quibus cum nonnulli ad Trophonij ſpecum cõfugiſſent, uiſum eſt ijs noctu aſtantem Deum Liberi patris ſibi auxilium promittere. Quo ſomnio alacriores redditi, Thracas ex inſidijs adorti ſunt: quos cum uino ſomnoq; obrutos inueniſſent, nullo negocio ſuperarunt: receptisq; ſuis, cum in patriam rediſſent, Dionyſio cognomento Lyſio templum conſecrarunt. Auctor Heraclides Ponticus. Iulius Pollux, deos omnes qui auerruncandi mali gratia colebantur, Lyſios uocari ait, quos & ἀλεξικάκους, & ἀποτροπαίους Græci nominant.

Lytae, Λυταί, exigua Theſſaliæ regio, circa Peneum amnem dicta, quòd, Neptunus diſſipatis aquis, Tempe ab inundatione liberarit.

Lytta, λύττα, uermiculus, qui naſcitur in lingua canum. Pl. li. 29. c. 5.

Lyxea, pen. pro. Λυξέα, Acarnaniæ oppidum, apud Steph.

DE LITTERA M.

M Littera una eſt ex ijs, quas Græci grammatici ἡμίφωνα ἁπλᾶ, καὶ ἀμετάβολα, hoc eſt, ſemiuocales ſimplices, & immutabiles, Latini liquidas appellant: quam, quod moleſtum in fine dictionis ſonum habeat, & quendam quaſi mugitum, non niſi ægre compreſſis labris erumpentem, Latini poetæ (nam Græcis nulla dictio in μ, deſinit) uocali ſubſequente per Ellipſim elidũt. In compoſitione, & deriuatione, migrat in n, ſequente d, uel t, uel c, uel q: ut Tantum, tantundem: Idem, identidem: Eorum, eorundem: Num, nuncubi, nunquis, nunquam. Sic circunquaque, tanquam, nanque, quenque, quanq;, quicunque. Similiter Am præpoſitio ſequentibus f, uel c, uel q, mutat m in n, ut, anfractus, &c. Vide in dictione Anfractus.

M ANTE A

Ma, accentu circunflexo, μᾶ, mulier fuit una ex ijs, quæ Rheam ſequebantur, cui Iupiter Bacchum tradiderat educandum: quæ interrogata à Iunone, cuius eſſet infans, Ἄρεος, hoc eſt, Martis, reſpondit. Vnde factum eſt, ut Bacchus apud Caras Maſaris fuerit appellatus. Ipſa quoque Rhea Ma appellata fuit: cui Lydi taurum immolabant: unde Lydiæ urbs Maſtaura fuit nominata. Vide Stepha. in dictione Maſtaura.

Macae, Μάκαι, Stephano populi ſunt felicis Arabiæ, Germanis oppoſiti, nardo, myrrha, & thure abundantes. Auctor Mela lib. 3.

Macareae, Μακάρεια, urbs Arcadiæ, à Macareo Lycaonis filio condita, quam Stephanus à Romanis Beatam uocari tradit.

Macareates, Μακαρεάτης, eodem Stephano teſte, gentile eſt.

Macareus, Μακαρεύς, Aeoli filius, qui cum Canace ſorore concubuit. Vide Epiſtolam Canaces apud Ouid.

Macaria, Μακαρία, Herculis filia, quæ ſe pro incolumitate publica manibus deuouit. Cœlius, & Eraſmus in prouerbijs. Cyprus item inſula olim ob inſignem fertilitatem Macaria dicebatur. Plin. lib. 5. cap. 30.

Macaros, μάκαρος, nomen Cretæ inſulæ, à temperie cæli. Plin. lib. 4. cap. 12.

Maccabaeus, Μακκαβαῖος, nomen barbarum, quo uocati ſunt uiri illi fortiſſimi, apud ſacras litteras celebratiſſimi.

Macco, oppidum Brachmanarum in India. Pli. lib. 6. cap. 17.

Macednon, Μακεδνόν, Pindi montis Theſſaliæ regiuncula. Herodotus lib. 5.

Macedonia, Μακεδονία, latiſſima Europæ regio, duobus olim regibus, & terræ imperio clariſſima, antea Æmonia, & Emathia appellata, quæ à tenuibus initijs, regum prudentia, gentisq; fortitudine eò magnitudinis excreuit, ut centum quinquaginta facta fuerit populorum. Hanc à Septentrione à Dalmatia Mœſiaq; montana ſeiungunt: ab occaſu mari Adriatico, ſiue Ionio, ab ortu Ægæo abluitur: meridianam oram Epiroticæ gentes, & ipſa Græcia excipit. Dicta Macedonia à Macedone quodam Oſiridis, ſiue (ut Stephanus & Solinus ſcribunt) Iouis filio, & Thyiæ filiæ Deucalionis. Hinc Macedo ex Macedonia ortus, & Macedonicus, & Macedonius. unde Alexander Macedo, mare Macedonicum, & lariſſa Macedonica apud Ouid. lib. 12. Metam.

Macellarius, rij, [*Colui che uende il companatico*] ὀψοπώλης, uenditor eorum, quæ ad uictum pertinent, non ſolum carnium, ſed omnium obſoniorum, quinetiam panis & frumenti: nam hæc omnia in macello uenundabantur. Varr. lib. 3. cap. 4. Duo ſunt ornithonis genera: unum delectationis, alterum fructus cauſſa: quo genere macellarij habent loca clauſa. Suet. in Cæſ. quæ ad epulum pertinebant, macellarijs oblocata.

Macellota, æ. Vide Macellum.

Macellum, li, ὀψοπωλεῖον, locus Romæ, quò uenalia omnia, quæ ad uictum humanum pertinebant, contrahebantur. Cic. 2. de Diuin. putarem annonam in macello cariorem fore. Dictum Macellum, teſte Varrone, & Feſto, à Macello quodã homine improbiſſimo, qui in urbe latrocinium exercebat: quo damnato, cenſores Æmilius, & Fuluius ſtatuerunt, ut in domo eius obſonia uenderentur, redactis in ærarium eius bonis. Alij Macellum dictum putant, quòd ibi fuerit hortus, quem macellum à Lacedæmonijs appellatum ferunt. Et Iones oſtia hortorum Macellotas uocabant, ut ait Varro lib. 4 de Lin. Lat. Donatus à mactandis pecoribus deriuat.

Macellus, a, um, denominatiuum à Macer, pro macilento. Luci. li. 6 Nõ magnus homo eſt, naſutus, macellus. Nonius. Fuit præterea Macellus hominis improbiſſimi nomẽ, de quo proxime diximus.

Maceo, ces, cui, [*Smagrirſi*] λεπτύνομαι, ἰσχναίνομαι, idem quod macreo, hoc eſt, macer ſum. Plau. in Aul. Qui oſſa, atque pellis totus eſt, ita cura macet. A quo Maceſco, ſcis, macer fio. Col. lib. 2. ca. 9.

Macer, cra, crum, [*Magro*] ἰσχνός, λεπτός, exilem, extenuatũq; ſignificat. Virg. 3. Eclo. pingui macer eſt mihi taurus in auro. Col. lib. 2. cap. 9. Vel pinguiſſima uel macerrima humo. Sipontinus à Græco μακρός, deduci putat. illi enim μακρά, longa dicunt. quæ autem tenuia ſunt, longiora uidentur. Macer, Μάκρος, eſt etiam poetæ proprium, qui de herbarum uiribus ſcripſit.

Macresco, [*Macerarſi*] ὑγραίνομαι, maceror, hoc eſt, mollificor. Cato de re ruſt. cap. 92. Frumento curculio ne noceat, lutum de amurca facito, palearum paulum addito, ſinito macereſcat.

Maceria, æ, & Maceries, ei, τοῖχος, paries, uel congeries lapidum in unum compactorũ, cuiuſmodi parietes fere eos eſſe uidemus, quibus uineæ claudi ſolent. Ter. in Adel. Iube hanc maceriam dirui. Varro tamen aliter lib. 3. de re ruſt. cap. 12. Septa è macerijs ita eſſe oportet in leporario, ut tectorio tecta ſint, & ſint alta. Cato de re ruſt. ca. 15. Maceria ſi ex calce, & cæmentis, uel ſilice ædificetur. Legitur quandoque Maceries apud antiquos pro macie, λεπτότης. Afranius: Quanta illius mors ſit maceries tibi. Nonius.

Macero, as, [*Macerare*] κατατρύχω, τήκω, quum ad corpus refertur, ſignificat attenuo, contero: ab eo quod eſt Macer. Hora. lib. 1. Car. Quàm penitus lentis macerer ignibus. Plau. in Capt. Multos iſte morbus homines macerat. Quum autem ad animum: eſt affligo, ac nimia ſolicitudine me ipſum cõficio & attenuo. Terẽt. in And. anime mi, noli te macerare. Ibidem: cur me excrucio? cur me macero? Accipitur etiam pro, humore aliquo emollire, uel in aqua quippiam aſſeruare, donec ſalſedinem alium'ue ſaporem deponat. Teren. in Adelph. Salſamenta hæc fac macerentur pulchre. Eſt etiam proluere. Plin. lib. 11. cap. 41. de Poppea. Totum corpus illo lacte macerabat. Vitruuius etiam iubet calcem coctam diu macerari, antequam fabri ea utantur. Maceratus, a, um, partic. mollis & tener factus. Plau. Pœn. Macerato hoc pingues fiunt auro boues.

Macestus, Μάκεστος, fluuius Myſiæ, in Rhyndacum influens. Pli. lib. 5. cap. 31.

Machaera, æ, [*Spada, ſcimitarra*] μάχαιρα, gladius: à μάχομαι, quod eſt pugno. Iuue. Sat. 7. Ames nomen, uictumq; machæræ.

Machaerophorus, [*Spadaccino*] μαχαιροφόρος, gladium ferens. Cice. ad Q. Fr. lib. 2. machærophoris centum ſequentibus.

Machaeropaeus, [*Spadaio*] μαχαιροποιός, faber gladiorũ, ita dictus Demoſthenis pater, ab officina gladiorũ, quam Athenis habebat.

Machaerus, untis, Μαχαιροῦς Stephano arx Iudææ, ſecundum olim ab Hieroſolymis dignitatis locum obtinens. Pli. lib. 5. cap. 16.

Machalaum, nomen Græcum, ex μάχη, id eſt, pugna: & ἀλαός, cæcum & errantem. Oppidum in Brixiano agro, Inſubrum clade nobile.

Machaon, Μαχάων, filius Æſculapii & Arſiones (alij Coronidis, alij Heſiones filiæ Mæropis, alij Xanthiones filium faciunt) Podalirij frater, medicus inſignis, qui etiam cum reliquis Græciæ principibus ad Troiam uenit, tandem ab Eurypilo occiſus. Virg. lib. 2. Æne. Pelidesq; Neoptolemus primusq; Machaon. De eo & Homer. 2. Ili. Inde

Machaonius. unde Machaoniã artẽ poetæ uſurpant pro medicina.

Machina, pen. cor [*Machina*] μηχανή, inuentio. Vnde Mechanicus, faber, ſeu opifex eorum operum, quæ ingenio ſimul & manibus fiunt. Et Mechanica ars, fabrilis. Vnde artes diuiduntur in Liberales, & Mechanicas. Aſconius: Machina dicitur, ubi non tam materiæ ratio, quàm manus, atque ingenii ducitur. Machina etiam dicitur inſtrumentum, quo moles aliquas facile quocunque uolueris impelli poteſt. Plin. lib. 19. cap. 2. Spartum maximo nauium armamentis, machinis ædificationum. Et machinas bellicas, ἑλεπόλεις,

uocamus opera fabrilia,quibus in bello utimur. Virg.2.Æne.quę religio?aut quæ machina belli?Horat.2.Epiſt.2. Torquet nunc la pidem,nunc ingens machina ſignum. Vitruuius lib.10.cap.19.In ea arietaria machina,quæ Græce κριοδόκη,dicitur.Murales machinæ. Plin.lib 7.cap.56.Item ipſa conſilia, quibus decipere hoſtem conamur,Machinæ uocantur.Cic.3.de Natu. Deo. Quem dolum ad eum,machinam'ue commoliar,neſcio.

Machinalis, & hoc le, quod ad machinas ſpectat, μηχανικός, ut, Machinalis ſcientia, apud Plin.lib.7.cap.37. Grande & Archimedi Geometricæ & machinalis ſcientiæ teſtimonium M. Marcelli contigit.

Machinamentvm,μηχανὴ,pro machina capitur. Liui.4.Bell.Pun. Turres,machinamentaq; alia quatiendis muris portabant.

Machinarivs,machinarij.μηχανοποιός,machinarũ opifex. Paul.l. Si putator.ad leg. Aquil.Si machinarius hominem occiderit.

Machinatio,[*Inuentione,aſtutia*] μηχάνημα,inuentio.Col.li.6.c.2. Hac machinatione conſequemur,ut etiam cõtumaces boues grauiſſima onera non recuſent. Interdum etiam pro ipſa Machina. Cæſ.2.Bel.Gall. Irridere ex muro,quòd tanta machinatio ab tanto ſpatio inſtrueretur. Cice.de Nat.Cum machinatione quadam aliquid moueri uidemus.

Machinator,machinatoris, μηχανοποιός, machinarum inuentor, aut opifex. Liu.4.Bel.Pun.Archimede, inuentor ac machinator tormentorum bellicorum,operumq;.Machinator item μηχανοῤῥάφος,doli & fraudis conſitor. Cice.in Catil.machinator omnium ſcelerum,hoc eſt,inuentor.

Machinor, machinaris, [*Ordinare,fabricare*] ἐπινοῶμαι, μηχανῶμαι, per dolum aliquid molior. Frequentius in malam partem accipitur. Liuius lib.1. ab Vrb. Turno necem machinatur. Dicitur autem à μηχανάομαι, inuenio. Vnde μηχανὴ, inuentum & molimen dicitur. Cic. 3.de Nat.Deo. partim'ne uidetur ſibi ipſa peſtem machinari? Machinari peſtem aliquam in omnes. Cicero in Catil. Accipitur etiam Machinari in bonam partem, pro inuenire rationem. Cice.2.de Diuinat.Quod perpetuitatis cauſſa natura machinata eſt.

Machinosvs,machinoſa,machinoſum,machinis confectum, ut nauigium machinoſum,apud Sueto.in Nerone.

Machlyes,μάχλυες, Herod. populi Africæ, quos Androgynos eſſe tradit Calliphanes, utriuſque naturæ inter ſe uicibus coeuntes. his Ariſtoteles tradit dextram mammam eſſe uirilem, læuam muliebrem.Plin.lib.6.cap.2.

Machlis,fera eſt Scandinauiæ inſulæ peculiaris, alcæ ſimilis, ſed nul o ſuffraginum flexu.Vnde dormitura non cubat,ſed arbori ſe acclinans ſomnum capit: qua à uenatoribus ante ſucciſa, cum ſemel ceciderit, erigere ſe non poteſt, eaq; ſola ratione capitur: alias miræ uelocitatis.Pli.lib.8.cap.15.

Macidos,urbs Thraciæ,quam Ptolemæus Madi nominat degenere uocabulo.Vide Vadianũ in Mel.li.2.in deſcriptione Thraciæ.

Macies,[*Magrezza*] λεπτότης ἰσχνότης,corporis extenuatio. Colu. lib.6.ca.14.inde tuſſis & macies. Virg.3.Æne. Macie confecta ſuprema.Cic.in Rul.Grandi macie torridus.

Macilentvs,[*Macilento*] λεπτοφυὴς,ἰσχνομελής, macie extenuatus.Plaut.Capt.Macilento ore,naſo acuto,corpore albo.

Macidatvs,[*Bagnato*] liquoris infuſione madens.Apul.lib.8.

Macio,as,[*Immagrire*] ἀπισχναίνω,ἀποτήκω,macrũ facio,unde Emacio,macrum reddo.Colum. lib.5. In uitibus obtinendum eſt, ne pluribus flagellis macientur.

Macir,Plinio,alijs Macer,μάκερ,Dioſcoridi, cortex eſt ſubrufus & magnæ radicis,qui ex India aduehitur.Pli.lib.12.cap.8. Officinis Macis appellatur.

Macistvs,μάκιστος,Stephano oppidum eſt Elidis, quod Caucones inhabitarunt:dictum à Maciſto fratre Phryxi.Pli.lib.4. cap.6. Enumerat inter Arcadiæ ciuitates.

Macra,campus Iudææ,teſte Strabone libro.16. In quo Poſidonius ſcribit uiſum eſſe ſerpentem mortuum iugeri longitudine.

Macras,regio Iudææ,mari proxima:de qua Strab.lib.16.

Macra,fluuius ex Apennino fluens, Liguriam ab Hetruria diuidẽs, iuxta Lunam ciuitatem in Tyrrhenum mare influens. Strab.li.5. Pli.lib.3.Eſt & Inſulæ nomen in carcinite ſinus.Plin.lib.4.cap.13. Ptolemæo Marcalla dicitur.

Macreo,cres,[*Diuenir magro*] λεπτύνομαι,à quo Macreſco,macer fio. Colum.lib.6.cap.3.Ne penuria cibi macreſcat pecus. Var.earum aſpectus macreſcere facit uolucres. Martial.lib.13.Ne nimis exhauſto macreſceret inguine gallus.

Macritivs, μακρίτιος, uir Cous fuit Sinopes celeberrimæ Ponti urbis conditor.Vide Stephanum in dictione Sinope.

Macritvdo, Macies. Plautus in Capt. Oſſa pelliſq; ſum miſera macritudine.

Macris,μάκρις,inſula eſt exigua,Eubœæ adiacens.Pli.lib.2. cap.88. Stephanus Eubœam ipſam olim Macrim uocatam tradit.

Macro,as,macero,[*Smagrare*] ἰσχναίνω,unde Emacro,macrum facio.Plin.lib.18.Terram emacrari hoc ſatu exiſtimantes.

Macrobii,μακρόβιοι,populi Æthiopiæ,ultra Meroen, ut inquit Solinus,quibus dimidio protenſior eſt uita, quam noſtra. Iuſtitiam colunt, amant æquitatem, plurimum ualent robore, forma ſunt pulcherrimi. Vltra hos deſertæ ſolitudines ſunt. Apud eos lacus eſt,adeo liquidus,ut ne folia quidem ſuſtineat.

Macrobivs,μακρόβιος, Seruij coætaneus, qui Somnium Scipionis expoſuit,& de ſaturnalibus ſcripſit. Latine longæuus interpretatur.nam μακρὸς,longus,& βίος,uita.

Macrocephali,μακροκέφαλοι, populi Themiſcyræ regionis, quæ Ponto & Colchidi proxima eſt.Pli.lib.6.cap.4.& Mela lib.1.

Macrochir,μακρόχειρ,cognomen Artaxerxis Aſſyriorum regis, quòd alteram manum haberet longiorem.Latine longimanus.

Macrochira,μακρόχειρα,tunica manicata,quæ & chirodota appellatur.Lamprid.Macrochiras ex purpura ad uſum ſuum reuocauit. Auguſt.lib.1.de Doct.Talares ac manicatas tunicas habere apud ueteres Romanos flagitium erat.

Macrocola,macrocolorum,pen.prod.[*Carta reale*] μακρόκωλα,teſte Hermolao in Plinium,ſunt maiores cartæ,quas nos hodie Cartas regias uocamus.quo etiam nomine Catullus cartæ quoddam genus appellauit.Cic.ad Att.lib.13.Impenſam fecimus in macrocola.Arbitratur autem Hermolaus Macrocolum dici ἀπὸ τοῦ μακροῦ κώλου,quaſi longum membrum, uel potius lõgam membranam.unde potius unico l,ſcribendum uidetur: quemadmodum & protocolon.nam utriuſque eadem uidetur origo. eſt enim protocolon prima illa carta,in qua ſcribæ acta breuiter delineant, ornatius,& amplius deſcripturi.Macrocolorum meminit Plin.lib.13. cap.12.Pedalis,inquit,erat menſura & cubitalis macrocolis.Sunt qui Macrocollum ſcribant gemino ll,putantes dictum ἀπὸ τῆς κόλλης,i.à glutine,quo cartæ glutinantur.

Macrocremnii,montes non procul ab Iſtri fluminis oſtijs. Plin. lib.4.cap.12.

Macrones,pen.pro.μάκρωνες,populi [illegible]æ,Albanis finitimi. Plin. lib.6.cap.10.

Macron tichnos, μακρὸν τεῖχος, oppidum Thraciæ non procul ab Iſthmo Cherroneſi,dictum à longo muro, quem Milciades à Propontide ad Melanem ſinum duxit, Cherroneſum à reliqua excludens Thracia.Plin.lib.4.cap.11.

Macropolis,μακρόπολις,agri Syracuſani oppidulum, quod & Euryelus appellatur Stephano.

Macror,Macies.Pacuuius:corpus meum macrore ſenet.

Macryes,μάκρυες,Lybiæ populi ſunt Stephano,ijdem, opinor, cum ijs,quos Herod.& Plin.Machlyes uocat.Vide ſupra.

Mactator,ris,Seneca.Troad.Perge mactator ſenum.

Macte,Cic. Atti.Macte uirtute,mihi quidem gratam.

Macteae,[*Cibi di molto pretio*] μάκται,precioſa edulia.Sue.de Calig. Multis uenenatas macteas miſit. Quo in loco nõnulli legunt Mattyas,alij Matteas.Apud Martialem legitur Mactea pluralis numeri,& neutri generis.Mactea(inquit)ſola iuuant.Vide Mattya.

Macticvs,pen.cor.habens magnas malas,os patens, quaſi malacticus. Feſt.

Macto,mactas,[*Ammazzare*] σφάττω,interficio.Cic.de Aruſ. reſp. Clodius diuiſores tribuum crudeliſſima morte mactauit. Tractũ à ſacris,ubi mactari hoſtiæ,θύματα, dicuntur quæ immolantur. Virg. lib.4.Æneid. Mactant lectas de morte bidentes. Vbi Seruius: Mactant,uerbum ſacrorum,κατ' εὐφημισμὸν,dictum, ut adolere. Mactare ſupplicio.Cice.in Catil. Non'ne hunc ſummo ſupplicio mactari imperabis?Mactare Orco,id eſt, ad Orcum demittere. Liuius lib.9.ab Vrb.eos ſe Orco mactare Iunius dictitans, cum intuliſſet ſigna. Mactare infortunio. Plaut. in Pœn. Diuitem ſolemus mactare infortunio. Dictum eſt autem Macto,quaſi magis aucto:hoc eſt,augeo.nam prius quàm uictimam immolarent, tus, aut uinum ſuper eam fundebant.unde mactum eſſe taurum dicebãt,ture,uel uino cumulatam hoſtiam,quam magis auctam. Hinc Mactare pro magis augere,ueteres uſurparunt. Cice. de Rep.Ferunt laudibus,mactant honoribus. Per tranſlationem pro malo afficere. Plaut.in Aul. Dotatæ mactant & malo, & damno uiros. Quandoque pro præcipitare. Accius: caſtra mactabo in mare. Quandoque pro honorare.Plaut.honeſte mactatum reducam domum.Quandoque pro uiolare.Cice.6.Verr.Ius ciuitatis illo ſupplicio eſſe mactatum.

Mactatvs,mactata,mactatum,participium:ut, Hoſtia mactata.Horat.1.Carm.Ode 19.Mactata ueniet lenior hoſtia.

Mactandvs,mactanda,mactandum. Sene.Troad.Mactanda uirgo eſt Theſſali buſto ducis.Mactatus huius mactatus. Lucretius lib. 1.Hoſtia conciderat mactatu mæſta parentis.

Mactorivm,μακτώριον,urbs Siciliæ,apud Stephanum.

Mactra,

MACTRA, [*Madia, arcella*] arcana panaria, quæ καρδόπος, à Græcis dicitur, A uerbo Græco, μάττω, quod ſignificat ſubigo, uel pinſo.

MACTVS, cta, ctum, [*Accreſciuto*] dictio cõpoſita ex Magis, & auctus. Solus autem uocatiuus utriuſque numeri ab hoc nomine eſt in uſu, in num.ſing. Macte, & in plurali Macti: quibus proprie utimur, cum aliquem ob rem bene cœptam laudamus, & ad perficiendum hortamur. Conſtruitur tam cum genitiuo, quàm cum ablatiuo. Virg.lib.9.Æne. Macte noua uirtute puer. Mart.lib.12. Macte animi. Cic. Atti. Macte uirtute eſto. Plin.lib.2.cap.12. Macti ingenio eſte cæli interpretes. Simillimum eſt illud apud Græcos, ἴθι παιδὸς, ἴθι παῖ, quibus utuntur re gnauiter, & feliciter geſta. His autem dictionibus Macte & Macti, quamuis uocatiui ſint: attamen ex uſu auctorum tam pro nominatiuo, quàm pro accuſatiuo utimur, non ratione, ſed auctoritate. Liu.lib.2.ab Vrbe. Iuberem macte uirtute eſſe. Idem lib.4. ab Vrbe: Macte uirtute Seruili eſto. Ponitur aliquando aduerbialiter. Plaut. in Mil. amabat meretricem macte Athenis Atticis, id eſt, ualde amabat.

MACVLA, maculæ, [*Macchia*] κηλὶς, σπῖλος, ſordes, ſiue labes. Pli. Fullones eas maculas è ueſtibus tollunt. Virg.3.Georg. Ne maculis infuſcent uellera pullis. Lucentes maculæ. Stat.1.Syl. Quandoque pro infamia. Cic. adoleſcentiæ maculas, ignominiaſq́; prætercam. Quandoque pro retis foramine, ſeu plaga. Idem in Ver. Act.7. Reticulum ad nares ſibi admouebat, tenuiſſimo lino, minutis maculis. Varr.lib.2. pro reti poſuit: Septum totum grandibus maculis integitur, ne eò inuolare aquila poſſit. Maculæ item in corpore dicuntur, colorum uarietates, à reliquo corporis colore differentes. Plaut. in Capt. Viden' tu illi maculari corpus totum maculis luridis? Marmora item uariegata maculis picta dicuntur. Sene.epi. 116. Delectant nos maculæ columnarum. Eleganter dicimus Delere maculam. Cic. pro lege Man. Delenda eſt uobis macula Mithridatico bello ſuſcepta. Eluere maculam. Ci. pro Seſt. illa in rep. macula maneret, quam nemo tam poſſet eluere. Inurere maculã. Cic. in Saluſt. Non'ne tibi uiderer æternas inurere maculas, quas reliqua uita eluere non poſſit? Afficere macula. Cice. pro Roſc. Com. Legationis ipſius cæremoniam macula affecerit.

MACVLO, as, [*Macchiare*] ῥυπαίνω, κηλιδόω, fœdo, turpo. Virg.3.Æn. Et terram tabo maculant. Idem 10.Æne. Idem ego nate tuum maculaui crimine nomen. Cice. pro Mil. Cuius ille lacus, nemora, fineſq́; omni nefario ſtupro & ſcelere macularat. Hinc Commaculo, las, & Immaculatus, ſine macula.

MACVLOSVS, maculoſa, maculoſum [*Macchiato, ſporco*] ῥυπαρὸς, κατάστικτος, ſordidus, immundus. Plaut. ſordida & maculoſa facie. Cice. 2. Philip. ueſtis Pompeij maculoſa. Maculoſus notis, ſiue maculis conſperſus. Virg.1.Æne. Succinctam pharetra, ac maculoſæ tegmine lyncis. Maculoſus homo, per tranſlationem, immundus, & impurus. Cic. ad Atti.lib.1. maculoſi ſenatores. Tacit.lib.17. Auaritia & libidine fœdus, & maculoſus. Horat.4.Carm. Ode 5. Mos & lex maculoſum edomuit nefas.

MACYNIA, μακυνία, oppidum eſt Ætoliæ, in Taphiaſſo monte ſitũ. Strab.lib.10. & Pli.lib.4.ca.2. apud Stephanum Macrynia legitur, ſed corrupte, quod alphabetici ordinis lex ſatis indicat.

MADAVRA, μαδαύρα, ciuitas in cõfinio Getuliæ ſita, & Numidiæ, à qua Apuleius Madaurenſis eſt appellatus.

MADEFACIO, facis [*Bagnare, inhumidire*] δεύω, ὑγραίνω, βρέχω, madidum facio. Virg.5.Æne. Virideſq́; ſuper madefecerat herbas.

MADEFIO, [*Eſſere bagnato, eſſere inhumidito*] δεύομαι, madidus fio. Suet. in Cæ. Ne libelli madefierent. Ouid.8.Metam. Madefactaq́; terra cruore eſt. Cice. de Diuin. Vaticinatus eſt madefactum iri Græciam ſanguine.

MADEO, mades [*Eſſer humido, bagnato, molle*] βρέχομαι, madidus ſum & humore aliquo conſperſus. Pli.li.8.cap.25. Impenetrabilis, præterquam ſi humore madeat. Madere metu, eſt præ timore, ſudore aſperſum eſſe. Plaut. in Moſt. madeo metu. Madere uino, eſt ebriũ eſſe. Martial.lib.11. Qui uino madeat, nec erubeſcat. Ouid.13. Metam. Arripit enſem: hoc ait, utendum eſt in me mihi: quiq́; cruore Sæpe Phrygum maduit, domini nunc cæde madebit. Idem 3. Triſ. Eleg.5. Oſq́; madens fletu, pallidiuſq́; meo. Cic. in Ant. Natabant pauimenta uino, madebant parietes.

MADESCO, madeſcis, [*Eſſer bagnato*] ὑγραίνομαι, idem fere eſt, quod madidum fieri. Col.lib.11.cap.3. Hæc enim res efficit, ut in coctura celerius madeſcat, & uiridem colorem ſine nitro conſeruet. Aliqui hanc differentiam conſtituunt inter Madeſcere & madefieri, quòd madeſcamus ſudore, ex nobis proueniente: madefiamus humore extrinſecus ueniente. ſed hoc falſum. Colum. lib.7. Stabuletur ſicco loco, ne humore madeſcant ungulæ. Hinc Permadeſco, διάβροχος γίνομαι, ualde madidus fio. Idem lib.2. ſi magnis imbribus terra permaduerit.

MADIAN, μαδιάμ, urbs quædam Arabiæ deſertæ, ſic dicta ab uno filiorum Abrahæ ex Cethura quæ (teſte Hieronymo) eſt trans Arabiam ad Meridiem in deſerto Sarracenorum contra Orientem maris Rubri. Vnde uocantur Madianei, & Madianea regio. Legimus & filias Ioab, ſoceri Moſi, filias Madian. Sed hæc ciuitas homonyma eſt iuxta Arnonen & Ariopolim, cuius ruinæ nunc tantummodo demonſtrantur.

MADIDO, madidas, [*Inhumidire*] ὑγραίνω. madidum facio. Claud. libro.2. de Rapt. Proſerpinæ: Ille nouo madidantes nectare pennas Concutit.

MADIDVS, a, um, [*Humido, bagnato*] διάβροχος, aliquo liquore reſperſus. Virg.5.Æneid. Madidaq́; fluens in ueſte Menœtes. Cice. Q.Fr. faſciſculus aqua madidus mihi redditus eſt. Ponitur aliquando pro ebrio. Plaut. in Amph. Faciam ut ſit madidus ſobrius, id eſt, ut uideatur ebrius, cum nihil biberit. Quandoque idem quod imbutus re aliqua. Martial. Cecropiæ madidus, Latiæq́; Mineruę Artibus. Hinc Semimadidus, ὑπόβρεγμένος, Colum.li.2. Ager exiguis nimbis ſemimadidus.

MADIFICO, madificas, [*Bagnare, inhumidire*] ὑγραίνω, βρέχω, madefacio. Pli.lib.38.cap.7. Contra epiphoras feruentes oculorum anguli madificentur.

MADON, herba eſt, quæ à Latinis uitis, à Græcis ἀμπελος λευκὴ dicitur. Huius ſarmenta longis & exilibus internodijs geniculata ſcandunt. folia habet pampinoſa, ad ſimilitudinem hederæ. Plin. lib.28.cap.1.

MADOR, madoris, [*Humidità*] ἰκμὰς, ὑγρασία, humiditas. Sal. libro 3. Hiſt. Terror erat, ne ex latere noua munimenta madore infirmarentur.

MADVLSA, æ, [*Vbbriaco*] ebrius, quòd quaſi madidus ſit uino. apud Plaut. in Pſeud. Feſtus legit Maduſa ſine l.

MAEA, μεία, ciuitas ad Helleſpontum. Steph.

MAEANDER, μαίανδρος, & Mæandrus, fluuius Phrygiæ, ſiue Mæonię, qui oritur è lacu in monte Aulocrene, crebris ita ſinuoſus redditur flexibus, ut ſæpe ad fontem credatur reuerti. Apamenam primum peruagatur regionem, mox Eumeneticam, ac deinde Bargylieticos campos: poſtremo Cariã placidus, omneſq́; eos agros fertiliſſimo rigans limo, ad decimum à Mileto ſtadium illabitur in mare. Hæc Plin.lib.5.cap.29. Ouid.lib.9. Meta. Mæander in undis Ludit. Mæander, inquit Strabo, flexuoſus eſt, quoniam alueus multas recipit mutationes, & limum, modo huic, modo illi ripæ adijcit. Hunc poetæ fingunt Oceani & Terræ filium fuiſſe, & Cyaneen Nympham genuiſſe, quam poſtea Miletus Solis filius oppreſſit, & ex ea Caunum & Byblidem ſuſcepit. Vide Ouid.9. Met. Vnde obliquitates omnes Mæandros ueteres appellarunt: ut cum res agitur non ſimpliciter, ſed uafris, & obliquis conſilijs. Cic. in Piſo. Quos tu Mæandros, quæ diuerticula quæſiſti? More Mæandri illud fieri dicitur, quod tortuoſe flexuoſeq́; fit. Colum.lib.8.cap.17. Oportebit molas intercidi more Mæandri, paruis, ſed anguſtis itineribus. Mæander etiam, teſte Nonio, picturæ genus eſt, in morem labirinthorum flexuoſis ambagibus implexum, quod oris chlamydum addi ſolet. Virg.5.Ænei. Chlamydem auratam, quam plurima circum Purpura Mæãdro duplici Melibœa cucurrit. Vbi Ser. Mæandro duplici, flexuoſo. Et hoc dicit: erat in chlamyde, flexuoſa purpura, in modum Mæandri fluminis Cariæ prouinciæ. Feſtus neut.gen. Mæandrum uocat hoc genus picturæ. Mæandrum inquit, genus picturæ dictum à ſimilitudine flexus amnis Mæandri. Hoc etiam nomine dictus eſt mons Indiæ.

MAEANDRIA, μαιανδρία, Epiri oppidum, apud Pli.lib.4.cap.1.

MAEANDROPOLIS, μαιανδρόπολις, oppidum Magneſiæ in Aſia, à Mæandro fluuio ita appellatum.

MAEANDRVS, dri, Cice. in Piſo. Quos tu Mæandros, quæ diuerticula quæſiſti?

MAEDI, μαιδοί, populi ſupra Macedoniam, Triballis & Dardanis uicini. Pli. lib.4. cap.1. Scribitur hæc dictio per, æ, ad differentiam Medorum, qui in Aſia ſunt Parthis finitimi.

MAENA, æ, μαινὶς Ariſt. piſcis marinus, qui Latinis Alecula, ſiue Alec dicitur, interprete Theodoro, ex quo ſalſamenta fieri ſolent. Plin. lib.31.cap.7. Vulgo è mænis iucundiſſimus. Cice.2. de Fin. His licet dicere ſe accipenſerem mænæ non anteponere.

MAENADES, μαινάδες, mulieres, quæ inſanientium ritu Bacchi Orgia celebrant: à Græco μαίνεσθαι, quod eſt inſanire. Iuuen. Saty.6. Crinemq́; rotant ululante Priapo Mænades.

MAENALIVS, a, um, ex Mænalo. unde Bacchus dictus Mænalius. & aper Mænalius, quem Hercules Euriſtheo attulit. Et uerſus Mænalius, id eſt, Arcadicus. Virg.8. Eclog. Incipe Mænalios mecum mea tibia uerſus.

MAENALVS, μαίναλον Stephano, in ſing.num.maſc. gene. teſte Diomede, & in plurali, Mænala, neut.gen. Arcadiæ mons altiſſimus, non procul ab Argis, pinis refertus, dictus ἀπὸ τοῦ μαίνεσθαι, quod eſt furere, & inſanire: aut certe à Mænalo Lycaonis filio: ut annotauit ſcholiaſtes Theocriti. Virgil. 8. Eclog. Mænalus argu-

tumq; nemus. Idem 1.Georg.Tua ſi tibi Mænala curæ. Eſt & Mænalus Stephano, μαίναλος, nomen ciuitatis Arcadiæ, à Mænalo Lycaonis filio.

Maenaria, μαιναρία, inſula in mari Liguſtico: dicta à mænis piſcibus, quorum ibi magna capitur copia. Pli.lib.3.cap.6.

Maenas, uide Mænades.

Maenoles, μαινόλης, Bacchus, quod Latine furentem ſignificat: ſiue quòd uino contrahitur ebrietas, quæ ſpecies eſt inſaniæ, ſiue quòd à mulieribus furentibus, quas Mænadas uocabant, ſacra eius celebrabantur.

Maenomenon, μαινόμενον μέλι, genus eſt mellis uenenati, ita dictum ab inſania, quam gignit. Pli.lib.21.cap.13.

Maeonia, μαιονία, Lydia eſt, regio minoris Aſiæ, Phrygiæ ab exortu Solis uicina, ad Septentrionem Myſiæ, Meridiana parte Cariã amplectens, ad Occaſum ſupra Ioniam excurrens: ita dicta à Mæone fluuio, ut Stephano placet. Mæoniam Strab. lib.13. κατακεκαυμένην χώραν, hoc eſt, exuſtam regionem uocat, præter uitem, uini iucundiſſimi feracem. Summam autem camporum faciem cinerulentam eſſe, petroſam & nigram aduſtionis quandam ſimilitudinẽ retinentẽ. Imminet Mæoniæ Tmoli montis rupes altiſſima, ex qua Pactolus fluuius defluit, aureas trahens arenas. Inde Bacchus dictus eſt Mæonius Vir.4.Geo. Mæonij carcheſia Bacchi. Item Lydi dicti ſunt Mæonidæ, & mulieres Lydiæ, Mæonides. Ouid.6. Meta. Mæonis eluſam deſignat imagine tauri Europam. Quo in loco Mæonis accipitur pro Arachne puella Lydia.

Maeon, onis, μαίων, pater Homeri: unde & ipſe dictus Mæonides ipſiusq; poemata carmina Mæonia. Martial. Mæonio cantatas carmine ranas.

Maeoticus, a, um, ut Mæotica tellus, Mæotica unda, apud poetas.

Maeotis, pen.pro. μαιῶτις, palus Scythica in regione Septentrionali iuxta Phaſidis oſtium, hyeme congelaſcens, Tanaim, alioſq; innumeros fere recipiens fluuios, & Cymmerio Boſphoro à Ponte Euxino diſcreta: ita dicta ab accolis, qui Mæotæ appellantur. Pli. in dictione Mæotæ. Luca.lib.3. Quaq; fretum torrens Mæotidas egerit undas. Aliquando utimur hoc nomine tanquam patronymico fœminino. Iuuen.Saty.15. Mæotide ſæuior ara Ægyptus? Quo in loco Aram uocat Mæotidem, quæ erat in Taurica regione Thraciæ, non procul à Mæotide palude.

Maeotae, pen.pro. μαιῶται, populi Scythiæ; non procul à Mæotide palude, quæ ab illis nomen ſumpſit. Pli.lib.4.cap.12. ad Tanaim uſque Mæotæ: à quibus lacus Mæotis nomen accepit.

Maereo, Mæſtus, & Mæſtitia. Vide Mœreo.

Magalia. Vide Magar.

Magar, Pœnorum lingua tuguria paſtoritia ſignificat. magaria Seruius putat dici debere. Virg.1.Ænei. Miratur molem Æneas, magalia quondam.

Magarsus, μάγαρσος, oppidum Ciliciæ iuxta Mallum: de quo Plin. lib.5.cap.27. Stephano Verruca eſt editiſſima, non oppidum.

Magas, magadis, ſiue Magadium, μαγάς, καὶ μαγάδιον, inſtrumentum muſicum, tabula quadrata conſtans, leuiter conuexa, intentis in ea citharæ fidibus. Dicitur etiam ea pars lyræ, in quam plectrum illiditur. Iugum uero dicitur, ubi ſiniſtra manu chordæ premuntur. Budæus.

Magdolus, μαγδωλός, Ægypti oppidum, & incolæ Magdolitæ. Stephanus.

Magia, magiæ, μαγεία, cum accentu in pen. uox Perſica, quam illi ferè accipiunt pro ſapientia, & perfecta rerum naturalium cognitione. unde & Magi ab illis appellabantur, quos Græci uocant philoſophos. Duplex tamen traditur Magiæ ſpecies, quarum altera eſt ea, quam iam diximus, quam Pythagoras, & Plato, Empedocles, ceteriq; inter philoſophos præſtantiſſimi, magno ſtudio, longinquiſq; peregrinationibus conquiſiuerunt. Altera, quam Goetiã, γοητείαν, uel Thurgiam uocãt, dæmonum inuocatione, infandiſq; incantationibus conſtat, quam & leges omnes execrantur, & Pli. artem inteſtabilem uocat, irritam & inanem. Eccleſiaſtici Magicas præſtigias uocant, eo quòd rerum ueritatem ementiantur. Huius plures ſunt ſpecies: Hydromãtia, ὑδρομαντεία, quæ fit ex aqua: Axinomantia, ἀξινομαντεία, quæ fit ſecuribus & aliis dolabris: Lecanomantia, quæ fit peluibus, quas Græci λεκάνας uocant. nam apud Perſas erant Magi Lecanomantici dicti, ut lib.15. docet Strabo, quaſi ex peluibus diuinantes. nam uaticinantes peluim accipiebant aqua plenam, dæmonibus congruentem, in profunda repentibus. ubi autem dæmon illapſus erat, aqua edebat ſonum. Catoptromantia, κατοπτρομαντεία, quæ fit per ſpecula. de qua Spartianus in Iuliano ait: Carmina profana incantauerunt, & ea, quæ ad ſpeculum dicunt fieri, in quo pueri præligatis oculis incantando futura proſpicere dicuntur. Pyromantia, πυρομαντεία, quæ fit per ignem. hanc Amphiaraus primus inuenit. Geomantia, γεωμαντεία, quæ fit per terram. Chiromantia, χειρομαντεία, per lineamenta manuum. Necromantia, νεκρομαντεία, ἢ νεκυομαντεία, quæ fit per euocationes umbrarum, & per inferorum colloquia: à qua Necromantici, quorum incantamentis mortui reſuſcitari, diuinare, ad interrogata reſpondere uidentur. Quam nonnulli etiam Sciomantiam uocari putant. Quidam Necyomantiam, Sciomantiamq; diſtinguũt, quòd in Necyomantia ad erigendum cadauer ſit ſanguis neceſſarius: in Scyomantia ſola ſufficiat umbræ euocatio. Capnomantia, καπνομαντεία, quæ fit ex fumo aræ, ex cuius motu futura cognoſcebant: à qua Capnomantæ dicuntur. Coſcinomantia, κοσκινομαντεία, quæ fit per cribrũ. quo genere etiam hodie mulieres aliquot in Gallia utuntur, ad inueſtigandas res furto ablatas. Ex hoc Magiæ fonte deriuati ſunt apud Italos Hetruſci aruſpices, apud Indos Brachmanes & Gymnoſophiſtæ, apud Gallos Druidæ, & Bardi, apud Siculos Galeotæ: ubiq; autem terrarum aſtrologi, qui & Chaldæi uocantur, quamuis alibi ſint nati.

Magi, μάγοι, populi ſub Caucaſo monte. Pli.lib.6.cap.23.

Magice, huius magices, pen.cor. [*Arte magica*] μαγικὴ, γοητεία, ars ipſa incantandi. Plin. libro.30.cap.1. Si non expers ſedes eius tota Thrace magices fuiſſet.

Magicus, a, um, μαγικός, γοητικός, quod ad magum, uel etiam magicen pertinet: ut Magicas artes, Magicas herbas dicunt, quibus magorum uanitas gloriatur. Virg.4. Æneid. Magicas inuitam accingier artes. Plin.lib.25.cap.3. Nec alia dico magica portenta. Idem lib.30.cap.1.& 2.

Magis, idis, μαγὶς, ut ex Polluce docet Budæus, idem eſt, quod mactra: hoc eſt uas illud in quo farinæ ſubiguntur. Nonnunquam etiã rotundæ menſæ genus tripodi imponi ſolitum, ut eiuſdem Pollucis teſtimonio probat Budæus. Idem auctor eſt hoc nomine etiã appellari poſſe orbiculatum inſtrumentum, quo panifices, & dulciarij piſtores, quos paſtillarios uocamus, ſubigendis farinis opificij ſui utuntur: Rondellum appellant. Eſt etiam genus lancis eiuſdem formæ. Pli.lib.33.cap.11. Corne.Nepos tradit tympana, ſe iuuene, appellata ſtateras, & lances quas antiqui Magidas appellauerunt. Platellam noſtri uocant.

Maginor, aris, quaſi tarde conor, inquit Feſtus.

Magis, [*Piu*] μᾶλλον, ἐπὶ πλέον, ἐπιπλεῖστον, ſignificat plus. unde Magis ac magis, ἐπὶ πλέον, ἐφεξῆς, deduciturq; à magnus, & præter naturam aliorum aduerbialium comparatiuorum terminatur in is, cum reliqua omnia ſimilia ſint comparatiuo neutri generis. Iungitur interdum comparatiuo. Plau. in Stich. Hic magis eſt dulcius. Mage ponitur interdum pro magis. Plaut. in Truc. Quem mage amo, quàm dudum. A quo Demagis, ualde magis, & pro nimis à ueteribus ponebatur, teſte Feſto.

Magisterium, rij, [*Magiſtero*] ἀρχὴ, magiſtri dignitas, ſeu officium. Cic.de Senec. Me magiſteria delectant, à maioribus inſtituta. Pli.lib.8.cap.40. Inter ſe exercent magiſteria.

Magistra, [*Maeſtra*] διδάσκαλος. Ouid. in Epiſt. queis ætas longa magiſtra fuit.

Magister, ſtri, [*Maeſtro*] διδάσκαλος, καθηγητὴς, proprie artium præceptor dicitur, auctore Feſt. Cic.de Amic. Magiſter meus Scæuola. Quamuis etiam Magiſtri nomen ad omnes transferri poſſit, quibus præcipua cura rerum incumbit. Hinc magiſtri pagorũ, ſocietatum, uicorum, collegiorum, ἐπιστάται, qui pagis, ſocietatibus, uicis, collegijs præſunt. Magiſter equitum, ἵππαρχος, dicitur cui ſumma poteſtas erat in equites. Varr.4.de Ling.Lat. Magiſter equitum dicebatur, quòd ſumma poteſtas ei eſſet in equites & accenſos: addebaturq; ſemper dictatori, cui ſumma poteſtas erat in populum, à quo & Magiſter populi dicebatur. Cic.1.de Finib. Magiſter populi eſt dictator. Aliquando pro pædagogo ponitur. Ter. in Phorm. Senes me filijs relinquunt quaſi magiſtrum. Vbi Donat. Magiſtrum: ſic Latini, quem Græci pædagogum appellant. Quinct.lib.1.cap.2. Doctiſſimum magiſtrum domi habeat. Magiſter pecoris, paſtor. Varr.2.de Re ruſt.cap.10. Eſſe omnes ſub uno magiſtro pecoris. Magiſter ludi, & Ludi magiſter uno uerbo dicitur. Cic.1.Verr. Magiſter ludi neſcio quis. Magiſter morum. Cic. ad Appium lib.3. Eſt hæc epiſtola, ut aduerſus magiſtrum morum, modeſtior. Magiſter nauis eſt, cui totius nauis cura mandata eſt: ut docet Vlp.de Exerci.act.lib.1. Magiſter ſcripturæ dicitur, qui ciuitatis alicuius publicos pecorum prouentus ſcribendi munus habet. Cice.5.Verr. Cum eſſet magiſter ſcripturæ. Magiſtri etiam dicuntur, qui bona ſub haſta uendunt. Cic.ad Atti.lib.2. Scipio, & is, quem putabant fore magiſtrum, ſi bona uenirent, Pontius. Vide Cœl.Rhod. Antiq.lect.lib.11.cap.5.

Magistratus, us, [*Magiſtrato*] modo ſignificat eos, qui in poteſtate aliqua ſunt conſtituti: οἱ ἐν ἀξιώματι, οἱ ἐν τέλει, οἱ ἐν ταῖς πράξεσιν, οἱ πολιτευόμενοι, ut ſunt conſules, proconſules, prætores, & alii qui ciuitates, & prouincias regunt. Cice.ad Pætum. Quem magiſtratus comprehendi & in uinculis teneri iuſſerat. Idem lib.3.de Leg. Videtis igitur hanc eſſe magiſtratus uim, ut præſit, præſcribatq;

batq; recta, & utilia. ut enim magiſtratus leges, ita populo præſunt magiſtratus. Idem 1. Offi. Eſt proprium munus magiſtratus, intelligere, ſe gerere perſonam ciuitatis, debereq; eius dignitatem, & decus ſuſtinere, ſeruare leges, iura deſcribere. Modo ipſam poteſtatem, ſeu officium, πολίτευμα, τέλος, Cice. in urbem magiſtratum gerebat. Magiſtratuum alij maiores, ut conſules, cenſores, prætores. alij dicebantur minores, ut ædiles, quæſtores, tribuni. Venuſte dicimus, Creare magiſtratum, Dare magiſtratum, Gerere magiſtratum, Habere magiſtratum, Mandare magiſtratum, Abire magiſtratum, Accipere magiſtratum, Venire in magiſtratú, Magiſtratum imminuere, quod eſt derogare iuri magiſtratus.

*MAGISTRATVS. L. Villius tribunus pl. rogationem tulit, quot annos nati quique magiſtratum peterent, caperentq;: unde & ipſi, & poſteris cognomen inditum, ut Annales Villij dicerentur. hoc à Liuio traditum. ſed quoniam, quis plane cuique magiſtratui petendo legitimus annus eſſet, nominatim hac lege expreſſum non inuenio; quid ipſe legẽdo obſeruauerim, breuiter ſubiiciam. Omitto quæſturam, tribunatum pl. ædilitatem pl. quia curules tantum magiſtratus in lege Villia nominatos exiſtimo. nam ſi quæſturæ (de tribus non curulibus magiſtratibus, exempli gratia, unum ponam) certum annum Villius ſua lege ſtatuiſſet; unde poſtea tam incerta ratio? geſſerunt enim quæſturam duo Gracchi, Tiberius, & Caius anno ætatis XXVII, M. Cicero anno XXXI, C. Cæſar, is qui perpetuam dictaturam inuaſit, XXXIII, M. Cato Vticenſis XXIX. Quòd ſi quis dixerit, liberam fuiſſe, quo quis anno uellet, quæſturæ petitionem, modo peteretur poſt annum XXVI, qui eſſet ad petendum legitimus; ideo mirum uideri non debere, ſi Cicero, Cæſar, & Cato non eodem omnes anno petierint; quandoquidem ſatis duxerint leges obſeruare, quæ petendæ quæſturæ annum definiebant XXVI, gerendæ XXVII: hoc ſi quis obiecerit; ad coniecturam, id eſt ad rationem ipſam, confugiam. Quid enim ſimile ne ueri eſt, C. Cæſarem (omitto Ciceronem: cui tamen, cum homo nouus eſſet, laborandum maxime fuit de dignitate, nec, quæ prima daretur, occaſio negligenda) ſed C. Cæſarem, quo nemo magis honores appetiuit, nemo poteſtatis & imperii fuit auidior, cum ne uerisimile eſt petitionem quæſturæ ab anno XXVI, ſi is legitimus eſſet, in annum XXXII diſtuliſſe? uerum habeo, quo nitar, aliud paulo firmius argumentum. uideo enim, Pompeium Magnum, cum annum ageret XXXV, conſulatum geſſiſſe, ſolum uidelicet legibus, meritorum ingentium in remp. eximiæq; uirtutis ergo. at eo anno magiſtratum per leges capi nullum potuiſſe, Cicero demonſtrat in ea oratione, qua rogationem Maniliam ſuaſit. Quo modo igitur, dicet aliquis, Cicero ipſe, & Cæſar, & Cato quęſturam ante annum XXXV ceperunt? Num obſcurum eſt, leges loqui de curulibus tantum honoribus, ædilitate, prætura, conſulatu; quæſturæ autem, ædilitatis pl. tribunatus pl. rationem habuiſſe nullam? Sed recitentur uerba Ciceronis. Quid, inquit, tam ſingulare, quàm ut, ex S.C. legibus ſolutus, conſul ante fieret, quàm ullum alium magiſtratum per leges capere licuiſſet? Dicit, Vllum alium magiſtratum. quod, ſi de quæſtura leges locutæ ſunt, falſum eſt; cum, ut oſtendi, quęſturam multi geſſerint ante annum XXXV; quo anno geſtum eſſe primum à Pompeio conſulatum, quem Cicero ſignificat, cum ex Appiano conſtat, tum ex Velleij hiſtoria; in qua ſcriptum eſt, perijſſe Pompeium Cæſare & Seruilio coſ. anno ætatis ſuæ LVIII. à quo anno ſi retrorſum numeres; cadet primus eius conſulatus in annum eius ætatis XXXV. ut tamen ita ſuppute; non ſimul cum anno ætatis Pompeii finijſſe cóſulatum, ſed cum ille iam annum eſſet ingreſſus XXXVI. ita cum faſtis Capitolinis, & cum Appiano Velleij congruet hiſtoria. nam, quod ait Plutarchus, anno LIX interijſſe Pompeium, id quoque poteſt eſſe uerum, hoc modo, ut primum eius ætatis annum capiamus C. Atilio Q. Seruilio coſ. quo anno Pompeium eſſe natum, Velleius affirmat. tametſi, cum ait ipſe Pompeium perijſſe anno LVIII, non incipit numerare ab eo anno, ſed à proximo ſequenti; quòd ſcilicet non ita multo ante exitum conſulatus Atilii & Seruilij natus eſſet Pompeius, & exiguum illud ſpatium in annorum numero uideretur omittendum. Conſtat igitur, legem Villiam nihil de iis honoribus ſanxiſſe, qui caperentur ante eum annum, quo Pompeius primum conſul fuit, ſiue eũ uelis eſſe XXXV, ſiue malis XXXVI. nam ædilitatis curulis annus erat XXXVII. cuius rei argumentum eſt, quòd eam petijt Scipio Æmilianus XXXVI, &, ſolutus legibus, conſul factus eſt. annum porro fuiſſe eius ætatis XXXVI, Velleius demonſtrat his uerbis. Deceſſit M. Aquilio C. Sempronio coſ. anno ferme LVI. de quo ſi quis ambiget, recurrat ad priorem cóſulatum eius; in quem creatus eſt anno XXXVI. ita dubitare deſinet. ut omittam, quòd cum ædilitas præturam, biennio antecedat, & prætura item biennio conſulatum; conſulatus autem geratur anno XLIII, quod paulo poſt oſtendemus, neceſſe eſt, ut gerendæ ædilitati legitimus annus ſit XXXVII. Nunc agamus, quando ſatis de ædilitate dictum eſt, de anno præturæ. at hoc, ſi de ædilitate cóceditur, in dubium uocari non poteſt, geritur enim ædilitas anno XXXVII: ſequitur poſt biennium prætura: quod indicant & multorum exempla, & illa maxime uerba Ciceronis in epiſtola ad Furnium: Si ædilis fuiſſes, poſt biennium tuus annus eſſet. ergo geritur prætura anno XL. Nec de conſulatu difficilis probatio eſt. percurrantur faſti, neminem inuenies, niſi prætura biennio, ſaltem ante geſta, conſulem fuiſſe. eſt igitur annus conſulatus quadrageſimus tertius. accedit Ciceronis teſtimonium in oratione quinta in Antonium: in qua ſunt hæc. Quid Macedo Alexander? Cum ab ineunte ætate res maximas gerere cœpiſſet, non'ne tertio & trigeſimo anno mortem obijt? quæ eſt ætas noſtris legibus X annis minor, quam conſularis. Hanc, opinor, legem Dio ſignificauit, cum ait libro XXXIX: Conſules in ſenatu ſententiam dixerũt, ut ei prætura daretur; licet nondum per leges liceret. quò ſpectauit & & Plutarchus, cum dixit: Decreuit ſenatus, ut Catoni prætura extra ordinem daretur. & Valerius lib. III, cum inquit: Cato Cypriacam pecuniam maxima cum diligentia in urbem deportauerat. cuius miniſterij gratia ſenatus relationem interponi iubebat, ut prætorijs comitijs extra ordinem ratio eius haberetur. ſed ipſe id fieri paſſus non eſt, iniquum eſſe affirmans, quòd nulli alij tribueretur, id ſibi decerni. Quanquam eſt quiddam, hac in re cur magnopere dubitem. nam, cum eo ſit anno decretum, quo Marcellinus & Philippus conſulatum geſſerunt; certe per ętatem potuit Cato petere præturam. tribunus enim pl. ante annos quinque Silano & Murena coſ. fuerat. prætura uero quadriennio tantum à tribunatu diſtat. eoq; magis liquet, potuiſſe Catonem Marcellino & Philippo coſ. petere præturam, quòd anno ſequenti, Pompeio & Craſſo coſ. petiit, non ut deſignaretur, ſed, ut creatus magiſtratum ſtatim iniret; quòd anno proximo ſuperiore habita comitia nulla fuerant: ideoq; conſules Pompeius & Craſſus ex interregno facti ſunt: qui deinde prætores crearunt. quòd igitur ob domeſticas diſcordias Marcellino & Philippo coſ. producta in annum ſequentem comitia ſunt; propterea Cato non petijt eo anno, petijt autem ſequenti, conſulibus, ut dixi, Pompeio & Craſſo, creatis. quare, etiam ſi Plutarchus dixerit, Licet nondum per leges liceret: uidendum tamen eſt, an ſenatus potius decreuerit, ut omnino Cato prætor crearetur, neque à populi ſuffragijs penderet, quorum dubius eſſet euentus. quam ſententiam illa quoque uidentur confirmare Valerii uerba: Campeſtrem experiri temeritatem, quam curiæ beneficio uti, ſatius eſſe duxit. Verum, paulo altius repetamus, quo pateat illuſtrius hæc tota cognitio; prima fuit, ut opinor, lex de magiſtratibus hæc; ut de ſenatu, id eſt de patricijs familiis, omnes magiſtratus crearentur: idq; a Romulo inſtitutum reliqui deinde reges obſeruarunt. ſanxit enim Romulus; quod ait Dionyſius lib. II, ut patricij ſacra curarent, magiſtratus gererent, ius dicerent, plebeij, qui rudes inopesq; eſſent, agros colerent, quæſtuarijsq; artibus operam darent. temperamentum illud tamen, quo ciuitatum concordia, id eſt ſalus ipſa, cuſtoditur, maxime quæſiuit. nam, ne nimis in ordinem patricium uideretur eſſe propẽſus, datum aliquid populo uoluit. &, ut is ſuis ſuffragiis magiſtratus crearet, leges ſciſceret, bella decerneret, curiatis comitiis tulit. Regibus pulſis, conſul P. Valerius Bruti collega, duas leges tulit, quibus plebis poteſtas aucta, ſenatus & magiſtratuum imminuta; primum, ut magiſtratum nemo caperet, niſi qui a populo imperium accepiſſet: ſi quis aliter feciſſet, capitali pœna puniretur, qui eum occidiſſe, ei impune eſſet: deinde, ut aduerſus magiſtratum prouocatio ad populum eſſet; ne'ue quis magiſtratus ciuem Romanum aduerſus prouocationem uerberare, aut necare uellet. quam legem centuriatis comitijs eſſe latam, Valerius tradidit lib. IIII. De plebeiis magiſtratibus in Sacro monte primũ lata lex eſt, quæ inde Sacratæ nomen accepit, ut plebi, quæ patriciorum iniuriis nuda quodam modo pateret, ſui magiſtratus eſſent, iiq; ſacroſancti; quibus auxilii latio aduerſus conſules eſſet; ne'ue cui patrum capere eum magiſtratum liceret. qua lege tribuni pl. quinque primi creati ſunt. Plebeii autem magiſtratus curiatis primum facti comitijs; Poſtea, tributi, ut fierent, lege tribunicia, quam Publilius & Lætorius tulerunt, cautum eſt. Sed magiſtratum omnino nullum ei gerere licebat, cuius pater in hoſtium poteſtate eſſet. quod ex Liuio colligitur. is enim lib. XXVII, Seruilium, inquit, negabant, iure aut tribunum pl. fuiſſe, aut ædilem eſſe: quòd patrem eius, quem III uirum agrarium occiſum à Boiis circa Mutinam eſſe, opinio per X annos fuerat, uiuere, atque in hoſtium poteſtate eſſe, ſatis conſtabat. & lib. XXX de eodem: Latum ad populum eſt, ne Cn. Seruilio fraudi eſſet, quòd patre, qui curuli ſella ſediſſet, uiuo, cum id ignoraret, tribunus pl. atque ædilis pl. fuiſſet, contra quàm legibus ſancitum erat. Verum, quia ſatis conſtat, plebeios magiſtratus fuiſſe tribunatum pl. ædilitatem pl. patricios autem, ædilitatem curulem, præturam, conſula-

tiſſimos morbos eſt is,qui comitialis,uel maior nominatur.Optimus Maximus,nõ ſolum de Deo dicitur, ſed etiam de fundo,agro domo,& aliis.Celſ.in.l.cum uenderes.ff.de contrah.emp.Cum uẽderes fundum, non dixiſti.Vt optimus maximusq; eſt. Maximus pontifex dicebatur,quòd rerum,quæ ad fana & religiones pertinent,maximus iudex ſit,uindexq; contumaciæ priuatorum,magiſtratuumq;. Minorum pontificum Maximus dicitur, qui primus in id collegium uenit.Item Minimus,qui nouiſſimus. Maximæ dignationis Flamen(inquit Feſtus)Dialis eſt inter quindecim Flamines,& cum ceteri diſcrimina maieſtatis ſuæ habeant, minimi habetur Pomonalis : quòd Pomona leuiſſimo fructui agrorum præſidet, hoc eſt, pomis. Maiores Flamines appellabantur patricii generis: Minores, plebeii. Maximus Curio,cuius auctoritate Curiæ,omnesq; Curiones reguntur.Maximi annales appellabantur,non magnitudine,ſed quòd eos pontifex maximus cõfeciſſet. Maiorem conſulem L.Cæſar putabatur dici,uel eum,penes quem faſces ſint,uel eum, qui prior creatus ſit.Prætorum autem maiorem,urbanum: Minores,ceteros.Maximum prætorem putant dici alii eum,qui maximi imperii ſit:alii, qui ætatis maximæ in collegio,quamuis augurũ decretum ſit, quòd in ſalutis augurio prætores maiores & minores appellantur,non ad ætatem,ſed ad uim imperii pertinere.magnum annum dicunt mathematici,quo ſeptem ſidera errantia expletis propriis curſibus ſibimet concordant.Maximam hoſtiam ouilli pecoris appellabant , non ab amplitudine corporis , ſed ab animo placidiore . Magnum ſocerum appellat uir uxoris ſuæ auum.Magnam ſocrum,uir uxoris ſuæ auiæ auiam appellat. Maior ſocer,uxoris meæ proauus. Maior ſocrus,uxoris meæ proauia. Maior patruus, aui & auiæ patruus. Maior amita, aui & auiæ amita. Maior ſocer, uxoris meæ proauus. Maior ſocrus, uxoris meæ proauia . Maior patruus, aui & auiæ patruus. Maior amita,aui & auiæ amita. Maior auunculus,aui & auiæ auunculus.Maior magiſtratus,conſul dicitur.Hæc Feſt.

MAGNVS PORTVS,μέγας λιμὴν, Mauritaniæ Cæſarienſis oppidum eſt,à portus ſpatio ita appellatum,ut tradit Plin.lib.5.cap.2.

MAGO,nobilium aliquot Pœnorum ducum nomen fuit: quorum primus rem,ac diſciplinam Carthaginienſium uehementer auxit.is ante ullum Punicum bellum, ut Liuius & Trogus referunt, cum CXX.nauibus bello Tarentino auxilio uenit Romanis, ægre ferens Italiam ab externis inuadi. Duos moriens filios reliquit,Aſdrubalem & Annibalem.Mago,Annibalis frater, cauſſa uictoriæ apud Trebiam fuit. Liu. lib. 30. ſcribit Magonem Annibalis fratrem,in agro Inſubrium uulneratum,cum in Africam per legatos reuocatus nauigaret, apud Corſicam obiiſſe. Mago alius , à Scipione capitur apud Carthaginem in Hiſpania. Mago denique Afer,qui de re ruſt. duo de triginta uolumina ſcripſit,de quo Colu. lib.1.ſic ait.Carthaginienſem Magonem,ruſticationis parentem, ueneremur.nam huius octo & uiginti memorabilia illa uolumina ex S.C.in Latinum ſermonem conuerſa ſunt . Huius Magonis meminit & Seruius,quem Virg. in Georg. ſcribit eſſe imitatum. Item M. Varro de re ruſt. libro. 1.cap.1 & Plinius lib.18.cap.3. Mago item,oppidum eſt in minoribus Balearibus,ut ſcribit Pompo.libro 2.

MAGVDARIS,ſiue(ut alii ſcribunt)Magydaris,μαγύδαρις,caulis eſſe creditur ex laſerpitii radice enaſcens.Pli.li.19.cap.3.Alii tradunt laſerpitii radicem fuiſſe maiorem cubitali,tuberq; in ea ſuper terram.hoc inciſo profluere ſolitum ſuccũ,ceu lactis ſupernato caule,quem Magydarin uocarunt.Eſt etiam Magudaris laſerpitii ſpecies:ut teſtatur Pli.eodem libro & capite.Alterum, inquit, genus eſt,quod Magydari uocatur, tenerius, & minus uehemens,ſine ſucco.Plaut.in Rud.Si tibi confidis fore multam magudarim.Col. li.6.ca.16.radix,quam Græci uocant μαγύδαριν. quædam tamen exemplaria,σίλφιον habent,non μαγύδαριν.

MAGVS,gi,[Mago]μάγος, dictio Perſica,qua ſignificatur ſapiens, ſic enim Perſæ Magos uocant,ut Græci philoſophos, Latini ſapientes,Galli Druydas,Ægyptii prophetas,ſiue ſacerdotes,Indi Gymnoſophiſtas,& Aſſyrii Chaldæos,à Chaldæa Aſiæ regione.Accipitur etiam Magus pro incantatore. nam quum Magi apud Perſas potiſſimum deorum cultui uacare ſolerent , in tantum poſtea aucta eſt eorum uanitas, ut non ſolum obſeruatione ſiderum futura prædicere,ſed artibus quibuſdam,& maleficiis & ſcire ſe omnia & facere poſſe profiterentur.Cic.de Diu. Magis, quod genus ſapientum & doctorum habebatur in Perſis.

MAIA,μαῖα,Atlantis filia fuit ex Pleione Nympha , ex qua Iupiter Mercurium ſuſcepit. Vir.8.Æn. Mercurius pater eſt,quem candida Maia Cyllenes gelido conceptum uertice fudit. Fuit & altera hoc nomine Fauni filia, cui in mellario uaſe, non mel, ſed uinum ſacrificabant.Maiam item Græci amitam & materteram uocant: item nutricem & obſtetricem:denique mulieres omnes natu grãdiores honoris gratia Maias ſalutabant.Eſt item Maia,μαῖα, cancrorum genus maximum apud Ariſt.lib.4. Animal.

MAIALES[*Porci caſtrati*]χοῖροι τομίαι,porci caſtrati.Var.2.de re ru. cap.4.Caſtrantur uerres commodiſſime anniculi , nec minores, quàm ſemeſtres. quo facto nomen mutant, & è uerribus dicuntur Maiales.

MAIESTAS,tis,[*Maieſtà*]σεμνὸν,μεγαλειότης , ἀξιωματικὸν, ἀξίωμα,à magnitudine dicta eſt. eſt enim amplitudo, & dignitas,uel populi,uel ſenatus,uel principis,imperatoris'ue,aut etiam priuati magni uiri aut alterius etiam inanimatæ rei.Hor.2.epiſt.1. Sed neque paruum Carmen maieſtas recipit tua.Vnde maieſtatis crimẽ iureconſulti definiunt, quod aduerſus populi R. uel ſecuritatem eius committitur.Et rei maieſtatis dicuntur,qui eiuſmodi criminis accuſantur.Maieſtas etiam deà credita eſt,honoris & reuerentiæ filia,de qua Ouid.Donec honor,placidoq; decens reuerentia uultu.Hinc ſacra Maieſtas,quæ mũdum temperat omnem,Quaq; die partu eſt edita,magna fuit. Maieſtas,populi dicebatur: Auctoritas autem ſenatus.populus enim ſciſcere ſolebat & iubere:ſenatus cenſere,& auctor eſſe.Cic.3.Phil.omnes ad auctoritatem huius ordinis, maieſtatemq; populi defendendam conſpiraſſe uidentur.Maieſtas nominis,eſt magnitudo, ſiue dignitas. Mart.lib. 8.pars libri ad maieſtatem ſacri nominis tui allegata.Maieſtas alicuius loci,eſt eius præſtantia. Liu.1. ab Vrb. Concepit animo eã magnitudinẽ Iouis tẽpli,quæ digna Romano imperio, ipſius etiã loci maieſtate eſſet.Maieſtas in oratione eſt grauitas. Cice.de Amic.Quanta in oratione maieſtas?Imminuere,uel minuere maieſtatem,eſt aliquid committere contra dignitatem, uel amplitudinem populi,aut principis. Pro quo etiam dicimus, Lædere maieſtatem,uel ſoluere maieſtatem.Cic.in Parti.Maieſtas eſt imperii, atq; in omni populi R.dignitate,quam minuit is,qui per uim multitudinis,rem ad ſeditionem uocauit.Idem 2. de Orat. ab illo maieſtatem imminutam negabam.Suet.in Claudio,apparet, maieſtatem populi R.læſam minores ob id exiſtimaſſe, quòd ciuis Rom. aſſeclam ſe regi, & comitem præbere non dubitaſſet.Contra,Retinere maieſtatem eſt,quod uulgus ait,ſeruare auctoritatem.Ci. in Orat.Ius omne retinendæ maieſtatis Rabirii cauſſa continebatur. Conſtituere maieſtatem,eſt dignitatem confirmare. Salluſt. Maiores noſtri parãdi iuris,& maieſtatis conſtituendæ gratia bis Auentinũ montẽ occupauere.Conſeruare maieſtatẽ:eſt retinere.

*MAIESTAS,crimen hoc eſſe maximum nemo neſcit : interdum tamen capitale non fuit . nam Claudiæ Veſtalis, Appii Cæci filiæ, C.Fundanius & Ti.Sempronius ædiles pl. quòd populo R.calamitatem eſſet imprecata,multam dixerunt æris grauis XXV millia. quæ capitalis pœna non fuit.iudicium autem illud maieſtatis nomine notatum,Suetonius, in Tiberio ſignificat. Et maieſtatas quidem multis modis lædebatur,his fere:ubi quid in populum ſuum, ſuam'ue remp.aut in magiſtratus,perſonam'ue principis commiſſum eſt:in populum,ut ſi quis exercitum hoſtibus tradidit; ſi exercitum ſolicitauit,delectum'ue iniuſſu populi aut ſenatus habuit;ſi quis exercitum extra ſuam prouinciam iniuſſu populi duxit,aut ipſe,relicto exercitu,prouinciæ finibus exceſſit;ſi quis remp.ſua culpa male geſſit;ſi ſtationem deſeruit;ſi contra libertatem conſilia iniit; ſi ſeditionem, aut bellum excitauit;ſi publicum hoſtem domi priuatus habuit;ſi ius ciuitatis aut magiſtratus imminuit;ſi prę ter dignitatem populi R.regio in comitatu fuit; ſi contra bonum publicum locutus eſt;quod maieſtatis quidem crimen,non tamen capitale fuit; ut exemplo docuimus: præterea, ſi quis ad hoſtem tranſiit,aliud'ue quid cum iis aduerſus remp.pactus eſt. Hæc in populum læſæ maieſtatis crimina.in magiſtratum autem,uel in principis perſonam,ſi quis uim omnino ullam attulit;ſi tribuno pl. intercedenti non paruit, aut ab eo concionem auocauit,eum'ue priuati loco habuit ut puta, ſi occurrenti in uia non ceſſit, ſi conſilium plebis diſturbauit : & huius generis alia; quæ facile poſſumus intelligere ex ea definitione,quæ prodita litteris eſt: Maieſtatem is minuit , qui ea tollit , ex quibus ciuitatis amplitudo conſtat . Hoc de crimine leges nominantur hæ , primum illa XII tab. de qua Polybius lib . V : ut , qui hoſtem concitaſſet uel ciuem hoſti tradidiſſet , capite pœnas daret : deinde , tribuniciæ , Appuleia , Varia ; conſulares, Cornelia , Iulia , Antonia . Appuleiam tulit , opinor , L . Appuleius Saturnina tribunus pl. quem poſtea cum C. Seruilio Glaucia prætore C.Marius VI conſul S . C . interfecit . Variam tulit Q. Varius Sucronenſis tribunus pl. qui Philippo & Cæſare cos. in locum M. Liuii Druſi interfecti tribunus pl.creatus eſt.huius legis hæc ſententia fuit,ut quæreretur de iis,quorũ ope,aut conſilio bellũ Italicum eſſet concitatum.quo crimine cum eſſent multi condemnati;& ad plures præterea, quos damnari neceſſe eſſet , ea culpa pertinere uideretur:fecit ſapienter ſenatus , qui decreuerit , ne, dũ tumulus Italicus eſſet. iudiciũ ullum lege Varia fieret. Secuta eſt Cornelia , L. Syllæ dictatoris; inde Iulia , C . Cæſaris, in pri

ꝑio,ut opinor,lata conſulatu,aut poſt uictum in Pharſalia Pompeium. nam conſul iterum,bello Pompeii,aut Alexandrino impeditus,abſuit,hæc lex damnatis aqua & igni interdicebat. Poſtremo Antonia,M.Antonii cõſulis,qui III uir poſtea fuit: quæ damnatis de maieſtate prouocationẽ ad populum dabat.quod antea in uno perduellione,omnium de maieſtate criminum grauiſſimo,licebat. In cauſſa maieſtatis,& proditionis,impunitatem indici datam Pedianus ait:in cauſſa repetundarum negat. nulla uero prorſus in cauſſa ſenatoribus licuiſſe indicium profiteri, ne uidelicet ſummi dignitas ordinis minueretur,affirmat.

Maiores,[*Maggiori,antichi*] προελληλυθότες,προλαβόντες,οἱ ἀμφὶ τὰς γενεὰς,πρόγονοι,intelligi poſſunt quicunque aui,abaui,proaui,ataui, tritaui, & ante hos infinitum: ſicut Minores , qui etiam poſt trinepotes futuri ſunt. Cic. in Sal.Ego meis maioribus uirtute præluxi.Cæſ.4.Bel.Gal.conſuetudo a maioribus tradita.Accipiuntur etiam maiores pro omnibus, qui ante nos fuerunt , ut minores pro poſteris : utimurq́; tunc his duobus nominibus tantum in numero plurali .

Maior,[*Maggiore*] μείζων,& hoc Maius,μεῖζον,comparatiuum irregulare à Magnus,quod aliquando ad ætatem refertur : ut Maior natu,hoc eſt,ſenior, ſicut Minor natu,iunior. Interdum etiam ad dignitatem:ut,Maiores magiſtratus,dicuntur conſules,& prætores,qui reliquis dignitate præſtant. Item maior conſul , auctore Feſto,penes quem ſunt faſces,uel qui priore loco creatus ſit.Sic maior,uel maximus prætor dictus,qui in urbe ius dicebat,qui tantum aliis dignitate præcellebat,quantum urbis maieſtas prouincias dignitate anteibat.Cic.in Top.quod in re maiore ualet, ualeat idem in minore.

Maius,[*Maggio*] μάϊος,περσεφοριών,mẽſis à maioribus dictus, (ut inquit Macrobius) quorum conſilio reſp.gerebatur,ſicut Iunius à iunioribus,qui rem armis gerebant.Poſtquam enim Romulus populum.R.in maiores,minoresq́; diuiſit,ut altera pars conſilio,altera armis rempub.tueretur,in honorem utriuſq; partis hunc Maium, ſequentem Iunium uocauit.Oui.5.Faſ.Hinc ſua maiores tribuere uocabula Maio:Iunius a iuuenum nomine dictus adeſt . Sunt qui Maium à maieſtate Dea denominatum uelint,quòd flamen Vulcanalis calendis Maiis huic deæ rem diuinam faceret. Alii à Maia Mercurii matre:propterea hoc menſe mercatores omnes Maiæ pariter & Mercurio ſacrificare ſoliti erant . Quam opinionem etiam attingit Oui.loco iam citato:At tu materno donaſti nomine menſem Inuentor curuæ furibus apte fidis.Hoc menſe Romæ Lemuria celebrabãtur,templaq́; omnia clauſa erant:putabãturq́; id tempus nuptiis contrahendis parum eſſe idoneum:quæ opinio ad noſtra etiam tempora permanauit.Vide Ouid.lib.5.Faſt.

Maiuſculus,a,um,grandior.Ci.Caſſio. In aliqua maiuſcula cura, negocioq́; uerſari.

Mala,æ,pen.pro.[*Guancia*] παρειά,σιαγών,eſt pars faciei eminens inter oculum,naſum,& buccam,quæ & Gena dicitur:ita appellata, quòd rotundam ſpeciem mali præ ſe ferat.Plin.lib.11.cap.37 infra oculos malæ homini tantum,quas priſci genas uocabant. Vir. tamen lib. 3. Georg. equino generi malas tribuit,quum ait:Quo tempore Glauci Potniades malis membra abſumpſere quadrigæ. Vir.Æn.Duro crepitant ſub uulnere malæ.Luc.li.5.Iuuentas molli ueſtit lanugine malas.Cic.in Ora.Malam à maxilla dictam eſſe oſtendit,abiectis mediis litteris.Axilla,inquit,Ala factus eſt,fuga litteræ uaſtioris.quam litteram etiam è maxillis, taxillis,uexillo, paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis euellit. Cic.de Ora, Vt meos malis manderem natos.

Malabathrum,p.c.μαλάβαθρον,Dioſcoridi foliũ eſt nardi odore, quod ex India aduehitur:cuius duo ſunt genera. Alterũ in Indiæ paludibus quibuſdã gignitur,nulliſq́; hærens radicibus,lenticulæ modo aquis innatat.Alterũ in Syria,copioſiuſq́; etiam in Ægypto arboribus eiuſdẽ nominis detrahitur.Ex utroq; unguentũ conficitur odoratiſſimum,quòd Malabathrinum,& Foliatum appellatur. Scribitur & Malabathrum per quartã uocalem in ſecunda ſyllaba.

Malaca,μαλάκη,Ste.ciuitas in Hiſpania Bætica.Mela.li. 2. Siga oppidum è regione Malacam urbem Hiſpaniæ contemplatur.

Malache,p.c.μαλάχη,ſpecies maluæ,uentrẽ emolliens: unde & nomen habet,nã Græci μαλακὸν dicunt,quod nos molle.Pli.li.20.ca. 21.Duo maluarum genera. Maiorem Græci Malopen uocant in ſatiuis:alteram ab emolliendo uentrem,dictam putant Malachen.

Malachra,quam alio nomine Maldacon uocãt,arbor eſt in Bactriana regione,magnitudine oleæ,folio roboris,fructu caprifici:gummi genus exudans, quod Bdellium uocatur.Pli.lib.12.cap.9.

Malachites,μαλαχίτης,gemma ſpiſſius uirens:dicta à colore maluæ,quæ Græcè μαλάχη, dicitur.eadem molochites appellatur.nã Græci μαλάχην,& μολόχην, pro eodem dicunt,Pli.li.37.ca.9.Nõ tranſlucet molochites ſpiſſius uirens,à colore maluæ nomine accepto,laudata contra pericula infantium medicamine.

Malacia,ciæ,[*Bonaccia*] μαλακία.Tranquillitas , quum maris fluctus omnino quieſcunt,neque ulla aura commouẽtur. Cæſ.3.Bel. Gal.tanta ſubito malacia ac tranquillitas extitit,ut ſe naues loco mouere non poſſent. Lucr.Pellaciam a pelliciendo appellat,ubi dicit:Subdola quum ridet placidi pellacia ponti. Eſt etiam malacia,mollities,quædam prægnantium & defectio:quod uitium alio nomine κίττα,hoc eſt,Pica uocatur.Prouenit hoc incommodum à conceptu,potiſſimum menſe tertio,nequeunte Fœtu omnia ad ſe delata alimenta abſumere.Plin.lib.25.cap.6.Malicorium expetitur grauidarum malaciæ.Malacia ſtomachi, hoc eſt , deprauatus appetitus,propter oris uentriculi affectum ab humorum erodentium copia.Plin.lib.28.cap.6.

Malaciſſo,ſas,[*Ammollire,domare*] μαλακίζω,mollio.Plau.in Bac. nimium ferus es.malaciſſandus es.

Malacoſtracon,μαλακόστρακον, Græci uocant , quod mollem habet teſtam:unde malacoſtracos piſces, μαλακοστράκους ἰχθύας uocamus,qui teſtam quidem habent, ſed tamen molliorem:ut in cancrorum genere eſt uidere. Piſces enim omnis aut ſquamis teguntur , ut mugil cyprinus , aut molli cute , quos μαλακοδέρμους uocant Græci , ut polypus , & ſepia : aut teſtis durioribus, qui ὀστρακόδερμοι à Græcis appellantur: quales ſunt oſtreæ , purpuræ,& buccinæ:aut molliore teſta,quos μαλακοστράκους iam diximus appellari.

Malacus,a,um,[*Molle,delicato*] μαλακός, Latine mollis.Pla.in Bac. Pro lorica malacum capiã pallium. Id eſt,molle,& effœminatum. Ibidem.noſtra agetur ætas in malacum modum.i.molliter.

Malagma,matis,μάλαγμα,fomentum, quod integræ cuti imponitur ad apoſtemata,aliosue tumores præter naturam molliendos: à Græco μαλάττω,quod eſt,mollio.Col.lib.7.Adiicitur exiguum axungiæ,ut lentorem malagmatis habeat. Quomodo autem differant malagmata ab emplaſtris, & paſtillis, docet Cornel. Celſ. lib.5.cap.17.Malagmata(inquit)maxime ex floribus , emplaſtra, paſtilliq́; magis ex quibuſdam metallicis fiunt. Deinde malagmata contuſa, abunde molleſcunt: nam ſuper integram cutem iniiciuntur, laborioſe uero conteruntur ea ex quibus emplaſtra, paſtilliq́; fiunt: ne lædant uulnera,cum impoſita ſunt. Inter emplaſtrum autem & paſtillum hoc intereſt, quòd emplaſtrum utiq; liquati aliquid accipit,in paſtillo tantum arida medicamenta humore iunguntur. Vide reliqua apud Celſum loco iam citato.

Malaſſo,ſas,[*Far molle,maturare*] μαλάσσω,mollio. Commalaſſo, mitigo,maturefacio. Var.quòd philoſophia commalaſſaret eam partem,quæ concuti cupiditatibus ſolet.

Male,[*Malamente,iniquitoſamente*] κακῶς,praue,nequiter,uitioſe,improbe. Cice.Attic . O factum male de Alexione. Aliquando pro ualde . Idem de Clar. Orat. Addebat,ſcriptores illos male mulctatos.i.magna pœna affectos . Similiter cum dicimus,Male formido,male maceror,male metuo,male timeo,male odi,ſignificat ualde.Modo pro parum. Virg.3.Georg.Heu male tum mites defendit pampinus uuas.Modo pro incommode,ſicut Bene pro commode:ut,male habito, bene habito. In compoſitione habet uim negationis,δυς,ut, maleſanus, malefortis,Oui.li.4.Faſt.ſed male forte genus.Male uiuere eſt,in egeſtate, uel anxie, & ſolicite uiuere.Male loqui,eſt maledicere . Male habet me hæc res.i. iratus ſum ob id,illud me angit,ſolicitat.Male docere, quid ſit hæc Terentii uerba docebunt in Heau.Male docet te mea facilitas.i. cauſſa eſt tibi,ut male agas:arripis inde anſam male faciendi.Male conſulere in aliquem, eſt aliquid illius incõmodo,& damno facere. Male conciliatus,magno emptus . ita enim exponit Donatus illud Teren.in Eun.prodi,male conciliate.Male acceptus inopia rerum,qui propter inopiam male tractatus eſt.Male aliquem uerbis accipere, eſt iniuria afficere. Subauditur tamen aliquando ablatiuus, Verbis.Male animatus erga aliquem is dicitur,qui non amico animo erga aliquem eſt.Male eſſe animo tum dicitur,cum animo triſti ſumus. Male aliquid cuipiam credere , eſt non tuto credere.Hor.2.lib.Serm.aliis male creditur. Male cadere.i.male ſuccedere alicui,quod non ſperabat.Cæſ.in Com.Vbi tantos ſuos apparatus male cecidiſſe uiderunt.

Malea,pen.indifferente, μαλέα,μάλεια, promontorium Laconiæ, quod per quinquaginta millia paſſuum in mare protenditur,ubi periculoſa eſt nauigatio propter aduerſos uentorum flatus.Hinc eſt illud prouerbium:Quum ad Maleã deflexeris, domeſticos obliuiſcere. Vir.li.5.Maleæq́; ſequacibus undis. dicta Malea,a Maleo argiuorum rege,qui in ea templum pulchrum conſtruxit, quod Maleoticum appellauit.Maleacus ſinus,uide maliacus.

Male audio [*Hauer cattiua fama, hauer mal nome*] ἀδοξῶ,ἀδοξέομαι, κακῶς ἀκούω. ſignificat,uituperor,culpor,ſicut Bene audio,laudor. Huius antitheton eſt Maledico. Tere.in And.Si pergat maledicere,peius audiet. Cic.ad Att.me idcirco putent bene audire uelle, ut ille male audiat.

MALE COGITO DE TE, [*Io ſono di mal animo uer te*] κακονοοπᾶθῶμαι. i. male affectus ſum erga te, & maleuolo in te ſum animo. Oui. in Epi. Didus: Non tamen Æneam, quamuis male cogitet, odi. Cœlius Cic. Vt animaduerterem, male eum de me cogitare. Contrarium eſt, Bene cogito, εὐνοῶ.

MALEDICE, contumelioſe. Cic. 1. Offi. cum de abſentibus, detrahendi cauſſa, maledice, contumelioſeq; dicitur.

MALEDICENTIA, obtrectatio, conuicium. Gell. li. 3. cap. 3. Ob aſſiduam maledicentiam, & probra in principes ciuitatis.

MALEDICTIO, onis, [*Maladicenza*] κακηγορία. Ci. pro Cæl. Maledictio nihil habet propoſiti præter contumeliam.

MALEDICO TIBI, [*Io ti maladico*] κακολογέω, κακηγορέω, maledictis afficio, maledicta, id eſt, conuitia, conuicio. Ter. in Eunuc. Neſcis, cui maledicas.

MALEDICTVM, cti, [*Mal detto, uillania*] λοιδορία, conuicium, probrũ, contumelia, Ci. ad Quin. frat. li. 2. Cum omnia maledicta in Clodium & Clodiam dicerentur. Figere omnes maledictis, Cic. 1. de Nat. Deo. Congerere maledicta, Quinct. li. 7. ca. 3. Conijcere maledicta in uitam alicuius, Cic. pro Plan. Vexare aliquem probris & maledictis, Cic. pro Flacco.

MALEDICTVS, a, um, [*Maldicente*] βλάσφημος, Maledicentior, & Maledicentiſſimus, qui procliuis eſt ad maledicendum aut obtrectandum. Cicero. pro Flacc. In tam ſuſpicioſa, & maledica ciuitate locum ſermoni obtrectatorum non reliquit. Idem de Fin. Homo natura maleuolus, & maledicus. Idem pro Flac. in maledicentiſſima ciuitate, in ſuſpicioſiſſimo negocio maledictum omne, non modo crimen effugit. Pla. in Mercat. maledicentiorem, quàm te, noui neminem.

MALE FACIO, [*Far male*] κακῶς ποιῶ, κακουργῶ. Cic. ad Brutum lib. Epi. 11. Dii illi Segulio male faciant. Idem ad Att. ſi Italiam relinquet, faciat omnino male. Ter. Adel. Neque tu uerbis unquam ſolues, quod mihi re male feceris.

MALEFACTVM, cti, κακούργημα. Cic. 1. Offi. Benefacta, male locata, malefacta arbitror. Ex Ennio. Inſignia malefacta, Lucr. li. 3.

MALEFICENTIA, æ, [*Maleficio, danno, ingiuria*] κακουργία, damnũ, iniuria. Cæſ. lib. 1. Bel. Gal. Iter facere per prouinciam ſine ulla maleficentia. Pli. li. 9. cap. 9. roſtris canicularum maleficentia aſſimilati.

MALEFICIVM, cii, [*Maleficio*] κακούργημα, malefactum, iniuria. Budæ. Maleficium dicitur, quicquid improbe admiſſum eſt. Vlpi. li. 1. ff. ſi fam. fur. fec. dic. edictum prætor propoſuit, quo dominis proſpiceret aduerſus maleficia ſeruorum. Ci. pro Roſc. Am diſſimulare omnes cuperẽt ſe ſcire, ad quem maleficium pertineret. Committere maleficia, & Admittere maleficia, apud Cic. pro Roſc. Amer. Temperare à maleficio, Cæſ. 1. Bel. Gal. Neque exiſtimabat eos temperaturos ab iniuria & maleficio.

MALEFICVS, a, um, [*Malfattore*] κακοῦργος, qui damnum infert, & qui nocet alteri. Cic. 7. Ver. In hominum maleficiorum, ſceleratorumq; cuſtodias, in prædonum, hoſtiumq; tantum numerum ciuiũ R. includere auſus eſt? Maleficum frondibus animal capra, Pli. lib. 12. cap. 17. Interdum idem eſt, quod ueneficus, & incantator: unde maleficas mulieres dicimus incantatrices, quæ & ſagæ dicuntur, & maleficas artes, pro incantationibus, & ueneficiis.

MALE IVDICO, [*Penſar male*] κακῶς κρίνω, κακῶς φρονῶ, male opinor.

MALE MEREOR DE TE, [*Ti fo male*] κακῶς ποιῶ σε, tibi noceo. contrarium eſt, Bene mereor, εὖ ποιῶ, εὐεργετῶ. Cic. 1. de Fin. Male mereter de meis ciuibus.

MALE OPTO TIBI, [*Io ti deſidero male*] κακῶς εὔχομαι, male precor.

MALESVADVS, pen. pro. [*Che conforta al male*] qui male ſuadet. Plau. Moſt. corrumpit mulierem maleſuada lena. Fames maleſuada, Vir. 6. Æn. Amor maleſuadus ſcepteri, Stat. 1. Theb.

MALEVENTVM, Hirpinorum urbs, poſtea auſpicatioris ominis gratia Beneuentum appellatum. Plin. lib. 3. cap. 11.

MALE VERTERE, [*Volgere in ruina*] κακῶς τρέπειν, eſt in perniciem uertere. Ter. in Adel. quæ res tibi uertat male. Vbi Donat. Vertũnus dicitur deus, qui rebus ad opinata reuertentibus præeſt. ſepe autem male cedit, quod bonum putatur: & hoc eſt, male uertiſſe.

MALEVOLENS, tis, [*Malinolo*] κακόνους, maleuolus. Plaut. maleuolente genio natus.

MALEVOLENTIA, æ, [*Malanoglienza*] κακόνοια, δύσνοια, inuidia, odiũ, & (ut Cice. 4. Tuſc. definit) uoluptas ex malo alterius ſine emolumento ſuo. Idem ad Q. fr. li. 1. iudicium obtrectatione & maleuolentia liberatum.

MALE VOLO TIBI, [*Io ti uoglio male*] κακονοῶ, odi te.

MALEVOLVS, [*Maliuolo, inuidioſo*] κακόνους, malum cuiquam exoptans. Cic. 3. Tuſc. illam noueram ad maleuolos conſolandos eſſe accommodatam. Idem ad Brut. cognoui plures maleuolos eſſe, quàm gratos.

MALEVS, μαλεὺς, p ſimplex l, mõs eſt Oretũ, Indicæ gẽtis, iuxta quẽ umbræ æſtate in Auſtrum, hyeme ad Septentrionem iaciuntur.

MALIACA, Hiſpaniæ Tarraconenſis urbs. Ptolem. libro. 2. Vulgo Malgrado.

MALIACVS SINVS, μαλιακὸς κόλπος, Locrorum Epicnemidiorum eſt, è regione Eubœæ, in quem Sperchius fluuius influit, teſte Ptol. ita dictus a Malieo oppido, cuius meminit Step.

MALICORIVM, [*Scorza del pomo granato*] σίδιον, putamen mali granati. Plin. lib. 24. cap. 11.

MALIGNE, aduer. peruerſe, &, quod Cic. dicit malitioſe, parum candide. Liu. 3. ab urb. Maligne ſenatus in unum diem ſupplicationes conſulum nomine fecit. Laudare aliquẽ maligne, Hora. 2. epiſt. 1.

MALIGNITAS, atis, κακοθυμία, peruerſa, & deprauata, uoluntas. Plau. in Capt. malignitate onerauit omnes mortales. Quandoque pro parſimonia Liu. Malignitas conferendi ex priuato. [*Maluagita*]

MALIGNVS, a, um [*Maligno, ſcelerato, che ha mal animo*] κακόθυμος, φθονερὸς, conſuetudine maleolus, ut interpretatur Nonius. Plinius: Homo malignus & inuidus. Interdum idem quod iniquus, & alienus, Ter. Hec. Maligna multo & magis procax facta eſt. Hinc maligna uia, quæ anguſta & ardua eſt. Vir. 11. Æn. Aditusq; maligni. Maligna lux, ſubobſcura. Idem 6. Æn. Quale ſub incertam lunam ſub luce maligna. Interdum parcus, & minime liberalis: γλίσχρος, φειδωλὸς, cuius antitheton eſt benignus. unde Malignus ager dicitur, hoc eſt, ſterilis, qui domino ſe quodam modo ingratum exhibet, ſemenq; ſibi creditum parum liberaliter refundit. Vir. 2. Geo. collesq; maligni. Laudatores quoque malignos dicimus, qui frigide laudant, ut præ inuidia eſt meritis laudibus aliquid detrahere uideantur. Quin. in laudandis diſcipulorum dictionibus nec malignus, nec effuſus.

MALINNVS, μάλιννος, Siciliæ mons apud Theocritum, malis, id eſt pomis refertus.

MALANVS, a, um. Vide Malus.

MALITIA, æ, [*Malitia*] κακία, peruerſitas, quæ uirtuti, ſeu bonitati cõtraria eſt: Seneca. In hoc ſumma bonitas, in illo extrema malitia. Proprie autem malitia eſt, cum quis data opera male agit. Senec. epiſt. 47. leuis eſt malitia, ſæpe mutatur in melius. Frequenter autem ſumitur pro uerſutia, ῥᾳδιουργία. Cice. 4. Tuſc. malo uitioſitatem, quàm malitiam, appellare, quam Græci κακίαν, appellant. nam malitia, certi cuiuſdam uitii nomen eſt, uitioſitas, omnium. Antiqui malitia uocabulum medium fuiſſe uidetur, quod in bonam partem accipi poterat. unde malitiam malam legimus apud Plaut. in Aul. te, inquit, ſine omni malitia mala Semper ſum ratus. Accipitur quandoque pro inclementia, uel intemperie. unde cæli uel terræ malitiam dicimus. Pli. Quod modo cæli, modo terræ malitia facit. Var. Id ſæpe accidit malitia ſoli.

MALITIOSE, πανούργως, callide, doloſe. Pla. in Mil. non malitioſe tamen feci. Cic. in Orat. in eligendo facit malitioſe. Malitioſius gerere rem mandatam, Cic. pro Roſc. Amer. [*Malitioſamente*]

MALITIOSVS, ῥᾳδιουργὸς, πανοῦργος, uerſutus, callidus, aſtutus, fallax. Cice. 3. Offi. Hoc autem celandi genus hominis eſt, non aperti, non ſimplicis, non ingenui, non iuſti, non uiri boni: uerſuti potius, obſcuri, aſtuti, fallacis, malitioſi, callidi, ueteratoris, uafri. Malitioſa iuris interpretatio. Cice. 1. Offic. [*Malitioſo*]

MALLEATVS, ta, tum, [*Martellato*] σφυρωτὸς, quod malleo contuſum eſt. unde Malleati libri dicuntur, malleo percuſſi, & complanati: quod fere fieri ſolet, ante quàm libri compaginentur. Vlp. l. Libr. appellatione. de Leg. 3. perſcripti libri, nondum malleati, uel ornati. Colum. lib. 12. cap. 19. cola ſpartea, ex crudo. i. non malleato ſparto præparata habeat.

MALLEO, as, [*Martellare*] σφυροῦμαι, quaſi malleo operor. unde Mallеator. Mart. lib. 12.

MALLEOLARIS, & hoc lare, μοσχευματικὸν, à Malleolus. Col. li. 3. Virgam malleolarem non amplius, quàm ſex gẽmarũ, eſſe conuenit.

MALLEOLVS, li, [*Martellino*] σφύριον, diminutiuũ a Malleus. i. paruus malleus. Ab huius ſimilitudine etiã uocatur Malleolus, μόσχευμα, nouus palmes uitis, innatus prioris anni flagello, dictus quòd in ea parte, quæ deciditur, ex ueteri ſarmẽto prominẽs utrinq; malleoli ſpeciẽ præbet, & plantationi aptus eſt. In qua etiã ſententia fuiſſe Plinius uidetur, cũ ait li. 17. ca. 21. ſurculum utrinque capitulatũ è duro ſeri cõſueuiſſe, eoq; argumẽto malleolum etiamnum uocari. Cic. de Sen. Malleoli, plantæ, ſarmẽta, propagines. Dicuntur etiã Malleoli, faſciculi ex pice, ſulphure, aliisq; id genus incendii fomitibus, ad cõburenda ædificia accommodati. Ci. in Catil. Deſinant malleolos, ad incendendam urbem, faceſq; comparare.

MALLEVS, lei, [*Martello*] σφῦρα, fabrile inſtrumentum notiſſimum, dictum quòd res duras molliat, quaſi mollens. Plaut. in Mæn. nauem excuſſam malleo.

MALLI, μαλλοὶ, Indiæ populi, à Mallo monte uicino dicti Pli. lib. 6. cap. 17. & Strab. lib. 15.

MALLOS, μαλλὸς, Ciliciæ oppidum clariſſimum, à Mallo conditore appellatũ, ut ex Callimachi ſentẽtia refert Ste. Luca. l. 3. Mal

los,& extremæ reſonant noualibus Ægæ.Hodie uulgo Malo.

MALLVS,μάλλος,mons in India,intra Gangem,Pli.lib.6.cap.17.

MALLVVIVM,uii,[*Lauatoio da mano*]χειρόνιπτρον,uas, in quo lauantur manus.Et fœmi.ge.Malluuiæ, ut Feſtus ait,ſicut Pelluuium,& Pelluuiæ,quo lauantur pedes.

MALO,mauis,mauult,malui , malle , magis, uelle , [*Voler piu toſto, amar meglio*].Ci.de Cl.Ora. meo iudicio multo ſtare malo,quàm aliorũ.Legitur & mauolo, mauellem,mauelim, pro malo,mallem malim.Plaut.Aſin.Amari mauolo.Idem Amph.Experiri iſtuc mauellem me.Idem Aul. Mortuum ego me mauelim letho malo.

MALOBATHRVM,thri,μαλόβαθρον φύλλον,folium nardi odorem referens:cuius duæ ſpecies:alterum in quibuſdam Indiæ paludibus gignitur,nulliſq; hærens radicibus lẽticulæ modo,aquis innatat. alterum in Syriç,copioſiusq; etiam in Ægypto arboribus eiuſdem nominis detrahitur.Ex utroque unguentum,uel oleum exprimitur odoratiſſimum,quod & Malabathrinum, & foliatum uocatur, eoq; matronæ,& effœminatiores aliquot uiri Romæ uti ſolent ad ungendos capillos.Horat.2.Car.coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos. Scribitur & Malabathrum,μαλάβαθρον , Dioſcoridi.uide ſupra.

MALOION,μαλωΐον, à quibuſdam appellata eſt herba, quam Dioſcorides λυχνίδα στεφανωματικὴν, hoc eſt , Lychnidem coronariam appellat.

MALSANE,es,μαλσάνη,oppidum felicis Arabiæ : unde Malſanites. Stephanus.

MALTHA,æ,μάλθη, cera erat pici liquidæ commiſta,tabulis cerandis idonea,ἀπὸ τῆς μαλθακίας,hoc eſt, à mollitie nomen habens. Hoc etiam nomine appellatur limus quidam flagrans,magna in copia proueniens in ſtagno quodam Samoſatæ,urbis Comagenes natura tam admirabili,ut aqua accẽdatur, nec niſi terra reſtinguatur.hoc Samoſatæi urbem ſuã, Lucullo oppugnante,defenderunt, hoſtes una cum armis exurentes. Pli. li. 2.cap. 107. Eſt præterea Maltha,materia quædã duriſſima,ex calce uiua,adipe ſuillo ſubacta,aduerſus nomen annorum iniuriam inuicta.Pli.lib.36.ca.24.

MALTHO,as,maltham rei alicui induco, uel maltha oblinere: quod præcipue fiebat in iis monumentis,quæ æterna eſſe uolebant.Pli. loco iam citato,quæ malthantur,oleo perfricantur ante.

MALVA,Africæ fluuius,Cæſarienſem Mauritaniam à Tingitana dirimens,teſte Ptol.lib.4.cap.1.Pli.li.5.cap.2. Maluanam appellat.

MALVA,æ, μαλάχη, μολόχη, herba notiſſima, cuius duo genera poſuit Plin.li.20.cap.21.quæ foliorum amplitudine diſcernuntur. In ſatiuis maiorem Græci malopen,alteram ab emolliendo aluo malachen dixere.Cic.Gallo li.7.qui me oſtreis & murænis facile abſtinebam, à beta,& malua deceptus. Mart.Vtere lactucis,& mollibus utere maluis.

MALVACEVS,a,um,μαλάχινος,Plin.lib.21.cap.4.è caule maluaceo.

MALVS,li,[*Il melo*]fœm.gen.arbor,cuius fructum eſt malum,notiſſimum pomi genus.Virg. Ecl.3.Malo me Galatea petit . Tractum à Græcis,qui malum μῆλον dicunt.unde Melimela dicuntur pe.pr. Virg.3.Ecl. Aurea mala decem miſi,cras altera mittam.Malũ punicum,Colum. lib.5.cap.10.malum granatum,Plin.lib.26.cap.8. Malum Perſicum,Pli.li.15.ca.14.Plura alia malorum genera inuenies apud ipſum Pli. & Col.lib.5.cap.10.& Varr.de re ruſt.lib.1.

MALINVS,a,um,μήλινος,quod eſt materiatũ ex malo.Col.lib.7.c.8.

MALVM PVNICVM,[*Pomo granato*]ῥοιά,mali genus , à granorum multitudine etiam Granatum appellatum, è Pœnorum regione primum in orbem noſtrum tranſlatum. Mart. lib. 1.Aut imitata breues Punica mala roſas.

MALVS,li,pri.pr. [*L'albero de la naue*]ἱστός,maſ.ge. arbor nauis,quia cingitur,quaſi quibuſdam malis,quorum uolubilitate facilius leuantur uela.Virg.5.Æn.malum de naue Sereſti Erigit.

MALVS,a,um,pri.cor.[*Coſa mala,coſa cattiua*]κακός,φαῦλος, quod opponitur bono.Oui.4.Triſt.Leuior fortuna malorum. Pœnas exercere malorum, hoc eſt, caſtigare malos , Virg.6.Æn. Mala ætas. Plau. Aul. ut mala malam ætatem agas. Homo malus, Plau. Men. Dicimus etiam malum militem,qui eſt imbellis: malum imperatorem,qui eſt imprudens . Malum grammaticum , qui eſt rudis: Præterea malum ſubſtantiue ſumitur pro labore,ταλαιπωρία,δεινόν.Virg.2.Geor.Aſſuetumq; malo Ligurem. Cic.5.Verr.Tu,niſi malo coactus,recte facere neſcis. Feſſus malis, Ouid. 9.Metam. crimen,caputq; malorum, Virg.12. Æn. Opes irritamenta malorum, Ouid.3.de Arte: Fatale malum, Ouid.5. Triſt.Affligi malo, Quinct.in Procem.li.6.hoc uno malo ſic eram afflictus,ut me iam nulla fortuna poſſet efficere felicem.Item pro malignitate. Senec.Imbecillum,infontemq; damnare,ſummum eſt malum.Item pro interiectione,perinde ac ſi diceremur,Proh nefas. qui loquendi mos,per interrogationem uſitatus eſt.Pli.li.7.ca.55.Quæ(malum)iſta dementia eſt?Ter.in Ad. Quid hoc(malum)infelicitatis? In eundem ſenſum, Cic.ad Attic.dixit:Qui (malum) iſti Pindentiſſæ? Aliquando capitur malum pro paruo, ſicut bonum pro magno.

MAMAVS,μάμαος, fluuius eſt Peloponneſi, in tractu Triphyliaco, non procul à Pylo,qui olim Amathus dicebatur.Stra.lib.8.

MAMBLIA,oppidum Æthiopiæ,ab ea parte,qua Africam ſpectat.Pli. lib.8.cap.29.

MAMBRE , μαμβρῆ,mons iuxta Hebron.

MAMERCVS, Pythagoræ filius , inſigni humanitate , à quo Æmilia gens.

MAMERTVS,Oſcorũ prænomen, à Marte,quẽ illi Mamertẽ uocant.

MAMERS,ἄρης,lingua Oſcorum dictus,qui à Romanis detracta una ſyllaba Mars,& à poetis per epẽtheſim Mauors appellatur. Hinc

MAMERTES,Corinthius,filios fratris ſui Siſaponis libidine regnandi interfecit . Siſapo autem cum membratim diſcerpſit . Ouid. in Ibin.

MAMERTINI,μαμερτῖνοι,populi Campani,qui cum Meſſanam colonos miſiſſent, ipſi quoque Mamertini potius, quàm Meſſanenſes ſunt uocati:& uinum eorum, cuius ager ille feraciſſimus eſt,Mamertinum,teſte Pli.lib.14.cap.6.non Meſſanenſe, appellatum eſt. Martial.lib.13. Amphora Neſtorea tibi Mamertina ſenecta Si detur. Dicti à ciuitate Mamertia,quæ à Lacedæmoniis euerſa quòd Meſſenii quinquaginta uirgines Lacedæmonias uiolare tentaſſent,& non conſentientes occidiſſent.Steph.μαμέρτιον uocat.

MAMILIA , æ , Thelegonii filia fuit , unde Mamiliorum familia nomen duxit.

MAMILLANA,fici genus, à mamillarum ſimilitudine dictum , Plin. lib.15.cap.18.

MAMILLA,læ,[*Mamella*] τιτθίον, quamuis diminutiuum ſit à mamma,quod geminata conſonante ſcribitur,unico tamen m,contentum eſt,primamq; ſyllabam contra primitiui naturam corripit. Iuu.Sat.6.illa loqui recta facie , ſtrictiſq; mamillis.Mamillæ penſiles in capris.Varr.li.2.de re ruſt.ca.3.Duas ut mamillas penſiles habeant.

MAMILLARE,ris,ἐπιμαστίδιον,uelum,aut quoduis aliud amiculi genus,quo mulieres mammas tegere conſueuerunt. Mart.lib. 14. Taurino poteras pectus conſtringere tergo:Nam pellis mammas non capit iſta tuas.

MAMMA,æ,[*Poppa,mamma*]μαστός,θηλή,receptaculum lactis in fœmina,quo fœtum educat,quod & uber dicitur.Iuu. Sat.1.Et nuda teneat uenabula mamma. Mammas habẽt & capræ.Pli.li.2. ca.40. Mammæ etiam porcarum dicuntur.Martial. li.2. Mammas ſuminis,imbricemq; porci.Μάμμη quoque Græca dictio eſt,qua ſignificatur auia,id eſt,patris, ſeu matris mater. Hoc etiam nomine infantuli matrem,uel nutricem appellant,ſicut patrem Tatam.Mar. li.1.Mammas,atque tatas habet.Afra.Plaut.in Moſt. Comeſſatum ibo ad Philolacheten.ecquid tibi uideor mammam adire?Cato.uocant patrem Tatam,& matrem Mammam.

MAMMATVS,ta, tum , μαστοειδής, mammarum ſimilitudinem referens:unde Tegulæ mammatæ dictæ, quæ balneis adhibentur, & aquæ ductibus.

MAMMEATVS,ta,tum,μαστώδης, idem quod mammoſus. Plau.Cuius amicam mammeatam uidimus.

MAMMONA,pen.pro.μαμμωνᾶς,uox eſt Syriaca, diuitiarum deum ſignificans,quem Græci πλοῦτον uocant: accipiturq; pro ipſis diuitiis.uide annotationes Eraſ. in Matthæum.

MAMMOSVS,ſa, ſum , [*Che ha gran mamelle*] μαστώδης quod habet magnas mammas.Mar.li.14. Mammoſas metuo: teneræ me trade puellæ.Var.li.2.ca.9.Canes mammoſas appellat.& apud Pli.li.15. cap.15.Pyra mammoſa,apud eundem li.12.ca.14.Tus mammoſum dicitur,pro fœminino,ad differentiam maſculi turis. Mammoſum panicum,idem.li.18.cap.7.

MAMMVLA,μαστίον diminutiuum à mamma.

MAMPHVR,lignum rotundum,loro circumuolutum,quod circumagunt fabri in operibus tornandis.Feſtus.

MAMVRIVS,μαμούριος,faber ærarius,qui tempore Numæ floruit.de hoc ſic ſcribit Feſt.Mamurii Veturij nomen frequenter in cantibus Romani frequentabant:hac de cauſſa,Numa Pompilio regnãte,è cælo cecidiſſe fertur ancile, id eſt ſcutum breue: quod ideo ſic appellatum eſt,quia ex utroque latere erat reciſum , ut ſummum infimumq; eius latus medio pateret:unaq; edita uox eſt,omnium potentiſſimam fore ciuitatem, quàm diu id in ea manſiſſet. itaq; facta ſunt eiuſdem generis plura,quibus id miſceretur,ne internoſci cæleſte poſſet.probatum opus eſt Mamurij Veturij, qui præmij loco petijt,ut ſuum nomen Salij.inter carmine canerent Hæc ille.Oui.3.Faſt.Inde ſacerdotes operi promiſſa uetuſto Præmia perſoluunt,Mamuriumq; uocant.

MAMVRRA,Formiis natus,eques Romanus,præfectus fabrorum C. Cæſaris in Gallia , qui primus Romæ in Cælio monte parietes domus ſuæ marmore incruſtauit,nullamq; in ædibus columnam

habuit,

habu't, niſi è marmore, omneſq; ſolidas, è Caryſtio, aut Lunenſi. hic eſt ille Mamurra, Catulli carminibus proſciſſus: qui domum eius dixit habere, quicquid habuiſſet Comata Gallia. Hæc Plin. lib. 36. cap. 6.

MANETHVS, μάνεθως, Ægyptius fuit ex Dioſpoli urbe ortus, qui de Phyſiologia, & de Aſtrologia iudiciaria carmen reliquit. Fuit & alter hoc nomine Mendeſius, ſacerdos apud Ægyptios. Suidas.

MANALIS, fons dictus, quia aqua ex eo perpetuo manat. Manalis urceolus, πρόχοος, uas dicebatur, ex quo aqua in pollubrum demittitur. Manalis lapis, oſtium eſt Orci, per quod animæ inferorum ad ſuperos manant, qui dicuntur manes. Manalem lapidem etiam uocabant petram quandam, quæ erat extra portam Capenam, iuxta ædem Martis, quam cum propter nimiam ſiccitatẽ in urbem pertraherent, ſequebatur ſtatim pluuia: eumq́; quòd aquis manaret, Manalem lapidem dixere. Feſtus.

MANCEPS, pis, ἐργολάβος, qui aliquid à populo emit, conducit'ue, quia ſublata manu, ſignificat ſe auctorem emptionis eſſe. Conductor alias Latine & Redemptor, & ſector appellatur. Cic. pro Roſ. Ame. Eius manceps fit Chryſogonus. Paul. l. qui fideiuſſor. Dige. Locati, qui fideiuſſor exiſtit apud mancipem pro colono publicorum prædiorum, hoc eſt, apud publicanum. Cic. 3. Verr. ſi res abiret ab eo mancipe, quem ipſe appoſuiſſet, ſibi nullam prædã eſſe. Quo in loco Manceps accipitur pro redemptore ſartorum tectorum. Suet. in Veſpaſ. ca. 1. Non negarim iactatam à quibuſdam Petronii partem, è regione tranſpadana fuiſſe mancipem operarum id eſt, conductorem mercenariorũ, & operariorum ſeruorum, ut opera eorum ad quæſtum uteretur. Pli. li. 10. cap. 43. uidetur Mancipẽ accepiſſe, pro magiſtro officinæ, qui operis opificum redemptis utitur ad quæſtum: aut certe pro eo, quem Græci Propolam uocant, qui minoris emit, ut carius uendat. Hunc, inquit. Pli. ſiue æmulatione incitatus manceps proximæ ſutrinæ, ſiue iracundia ſubita, exanimauit. In hac etiam ſignificatione uſus eſt, idẽ Plin. li. 33. c. 4. Aut aliquis præualens manceps annonam flagellet. Hæc fere Budæus. Quandoque accipitur pro mancipatore, qui dat aliquid mancipio. Plaut. Ego mancipem te nihil moror. Antea autẽ dixerat, Eg'on' ab lenone mancipio aliquid accipiam, quibus ſui nihil eſt? metaphoricῶs hac dictione uſus eſt Plin. epiſt. lib. 2. Sequuntur auditores actoribus ſimiles, conducti, & redempti mancipes. Mancipes, inquit, id eſt, ii, qui cauſidicos in cauſis agendis, conducta ad hoc corona uulgi plaudentis, laudandos redemerunt.

MANCINVS, μάγκινος, conſul Romanus, qui quòd turpem cum hoſtibus pacem erat pactus, ad liberandos religione Romanos hoſtibus deditus eſt.

MANCIOLAE, χειρίδια, diminutiuum à manu, quaſi paruæ manus. Næuius Manciolis tene illis.

MANCIPIVM, pii, uel mancupiũ, ἀνδράποδον, homo in bello captus, & ſeruituti ſubiectus. Varr. Mancipium dicitur, quod manu capiatur. Plaut. in Sticho: me mancipia miſerum affecerunt male. Aliquando eſt domini comparatio poſſidendiq; ius, atque etiam mãcipatio. Cic. 3. Offic. hoc in mancipio Marius nõ dixerat. Sic mater familias dicitur eſſe in mãcipio mariti, hoc eſt, in eius poteſtate. Mancipio dare, eſt rem ita dare, ut euictionem præſtaturos nos ſpondeamus. Et mancipio accipere, eſt ea lege emere, ut uenditor præeſt euictionem. Plaut. in Curc. mancipio ti dabo. C V. eg'one à lenone quicquam mancupio accipiam, quibus ſui nihil eſt, niſi una lingua? Lucret. li. 3. Vitaq; mancipio nulli datur: id eſt, nulli ita datur, ut propriam, ac perpetuam habeat. Sui mancipii eſſe, eſt nullius poteſtati ſubiectum eſſe. Brutus ad Cic. Quærenda eſſe arma putaſti, quibus dominari prohiberetur Antonius, an ut eſſet ſui iuris & mancipii reſp? Quo in loco Sui mancipii remp. dixit Brutus, quæ nemini ſubiecta eſſet. Inde res mancipi, uel, ut antiqui loquebãtur, res mancupi dicuntur, quæ in noſtro ſunt mãcipio: hoc eſt, quæ noſtro iuri, aut poteſtati ſunt ſubiectæ. Quæ autem in nullius ſunt poteſtate, quæq́; alienari non poſſunt, res nec mancupi, uel res ſui iuris dicuntur, quæ ſcilicet in nullius ſunt mãcipio. Emptio mancipi, dicebatur ſolenne quoddam genus imaginariæ emptionis, quod fiebat præſentibus, non minus quinque teſtibus puberibus Romanis, & eo, qui lancem tenebat, Libripenſq; uocabatur, quibus præſentibus, is, qui mancipium accipit, æs tenens, ita dicit: Hunc ego hominem ex iure Quiritium meum eſſe aio: iſq; mihi emptus eſt hoc ære, æneaq; libra. Deinde ære percutit libram: idq; æs dat ei, à quo mancipium accipit, quaſi precii loco. Sunt itaque Emptio mancipi, & Mancipatio quaſi correlatiua. nam reſpectu uenditoris contractus hic dicitur, mancipatio: contrà reſpectu emptoris, dicitur emptio mancipi. De dis latius diximus in dictione Libripens. Quod autem attinet ad grammaticæ rationem, in hiſce locutionibus, Res mancipi, uel Mancupi, Res nec mancipi, Emptio mancipi, & ſimilibus; Mancipi genitiuus eſt à Mancipium, abiecta ultima uocali per apocopen: quãquam non deſunt, qui aut nomen indeclinabile putent, aut datiuum eſſe à Manceps: qui certe falluntur: ut alibi latius docuimus. huiuſmodi emptionis meminit Plin. lib. 33. cap. 3. in iis, inquit, emptionibus, quæ mancipi ſunt, etiam nunc libra interponitur.

MANCIPATIO, χείρωσις, ἀνδραποδισμός, quod eſt genus imaginariæ uenditionis, fieri ſolitum ſolenni quodam ritu, quem iam aliquoties deſcripſimus, tam in dictione Libripens, quam paulo ante in nomine Mancipium. Mancipatio (inquit Boethius 3. comm. in Top. Ci.) eſt imaginaria quædam uenditio. Ea res ſic agitur. adhibitis non minus, quam quinque teſtibus ciuibus Romanis puberibus, & eo qui Libripens dicitur, is, qui mancipium accipit, æs tenens ita dicit: Hunc ego hominem ex iure Quiritium meum eſſe aio: iſq; mihi emptus eſt hoc ære, æneaq; libra. Deinde ære percutit libram, idq; æs dat ei, à quo mancipium accipit, quaſi precii loco.

MANCIPO, pas, p.c. [*Mancipare, alienare*] ἀνδραποδίζω, χειρῶ, ὠνῶ, a nomine mancipium fieri uidetur: idemq; eſt, quod in mancipium hoc eſt, in dominiũ alterius trado, hoc eſt, uendo, obligo, uel quouis modo alieno. Plaut. in Cur. Alienos mancipatis, Alienos manumittis, alienis imperatis. Cic. Phil. 3. iſte uenditum atque mancipatum tribunatum conſiliis noſtris oppoſuit. Mancipatum emphaticῶs dixit, quod plus eſt quam uenditum. Mancipatus quoq; participium ponitur pro deuincto, ſeu aſtricto. Ci. in Catone. ſenectus ſi ius ſuum retinet, ſi nemini mancipata eſt. A mancipo fit Emancipo, quod eſt, iure meo libero, quaſi extra mancipium, hoc eſt, extra dominium meum pono. Item uerbale Emancipatio: de quibus ſuis locis diximus.

MANCVS, [*Che ha una mano ſola, debile*] πηρὸς, χωλὸς, proprie, qui altera manu caret, quanquam & pro debili accipiatur & infirmo, cuius. ſ. membrum aliquod naturales actiones probe obire non poteſt. Ci. pro Rab. Scæuola præpeditus morbo, mancus, & membris omnibus captus, & debilis. Oui. 3. Faſt. Irata Pallade mancus erit. Transfertur & ad res inanimatas. Cic. 3. de Fin. Qui mancam fore putauerunt uirtutem.

MANDANE, es, μανδάνη, Aſtiagis Medorũ regis filia, quæ patri per quietem uiſa eſt tantum urinæ reddere, ut totam Aſiam mundaret. Quare, cum ex Magis didiciſſet fore, ut qui ex filia ſua naſceretur, Aſiæ imperium obtineret, Medorum nemini eam tradere uoluit uxorem, ſed Cambyſem quendã, mediocris dignitatis Perſam, ſibi generum delegit: ex quo cum illa grauida eſſet effecta, rurſus Aſtyages ſomniauit, ex filię utero uitem egredi, quę totam Aſiam obumbraret. quo ſomnio exterritus, filiam grauidam ad ſe accerſit, filiumq; ex eo natum cuidam ex intimis familiaribus, Harpago nomine, tradit necãdum. qui cũ per ſe ipſe tam triſte miniſterium nollet exequi, Mitridati, regio paſtori, negocium illud committit. huic uxor erat nomine Spaco, quæ ſub idem fere tempus mortuum enixa erat partum. quare, cum regium puerum intueretur, forma inſigni, eum pro ſuo educauit: qui poſtea ab auo agnitus, & in Perſidem ad matrem remiſſus, ubi primũ adoleuit, Harpagi inſtinctu Aſtyagi bellum intulit, eumq; in prœlio captum quoad uixit, penes ſe habuit. Vide Hero. lib. 1.

MANDANES, μανδάνης, gymnoſophiſta fuit inſignis apud Indos, quẽ cũ Alexander per internuncios ad Iouis filii epulum uocari iuſſiſſet, & parenti ampliſſima præmia. detrectanti uero grauiſſimum proponeret cruciatum, conſtantiſſime ferunt reſpondiſſe, nec illũ Iouis filium eſſe, nec magnæ parti terrarũ imperare: nec ſe illius donis permoueri, cui nulla eſſet ſatietas: nec minas pertimeſcere, quòd uiuenti India abunde multa eſſet ſuppeditatura, mortem uero tantum abeſſe ut formidaret, ut multis etiam uotis eam expeteret, quæ ſeſe marcida ſenio carne liberatum, in puriorem, melioremq; uitam immutaret. Vide Strabonem lib. 15.

MANDATOR, qui alteri mandatum aliquod iniungit. Mandatores item, Budæus ait, impulſores eſſe delatorum, interq; delatores numerari. Sue. in Veſp. Inter aduerſa & delatores, mãdatoreſq; erãt

MANDATVM, [*Commiſſione, commandamento*] & participium, & nomen eſſe poteſt. Participium, ut mandatum eſt mihi, ἐντέταλται apud Plau. Cic. pro Roſc. Am. ſi quis rem mandatam nõ modo malitioſius geſſiſſet. Nomen, ut apud Quinct. Mandata tamen tua fili perago. Et eſt proprie Mandatum, ἐντολή, ἐπίταγμα, quod committitur. Saluſt. legatos ad regem mittit cum mandatis huiuſmodi, Eleganter dicimus, Venire cum mandatis: Mandata, & legatos mittere: Mandata accipere ad aliquem: Habere mandata ab aliquo: Facere mandata: Mandata digerere, perſequi, cõficere: Mandata addere: Exhaurire mandata, id eſt, exequi. Dare mandata de aliquibus rebus, Dare mãdata alicui ad aliquẽ: Perſequi mandata.

MANDIBVLA, læ, [*Maſcella*] γνάθος, γένυς, in qua dentes ſunt, quæ & Maxilla dicitur. ſunt autem duæ mandibulæ, ſuperior & inferior: à mandendo.

MANDO, as [*Commettere, imporre*] παρατίθημι, παραδίδωμι, cõmitto,

ut quum quid memoriæ mandatur, committitur'ue, ut memoriter teneatur lib. 3. ad Herennium, nuperrime dictum facile memoriæ mandatur. Gell. Memoriæ mandatum: Platonem philoſophum tenui admodum pecunia familiari fuiſſe. Et ſic Mando ſignificat, manu ſcribendo memoriæ do: ut Cic. pro Sext. Hæc monumentis annalium mandantur, poſteritati propagantur. Nam Mandare monumentis aut annalium, aut litterarum, eſt ſcribere, & poſteritati relinquere. Aliquando utrunque coniungimus, Mandare aliquid memoriæ, & litteris. Idem 12. Phil. Quid huic facias, qui hoc litteris, memoriæq; mandauit? Eſt etiam mandare memoriæ, in memoria figere, & retinere. Cic. de Ami. Cuius diſputationis ſententias memoriæ mandaui. Mandare terræ ſemina, idem quod ſeminare. Col. li. 3. Semina quam recentiſſima terræ mandare conuenit. Interdum mandare, προστάσσειν, ἐπιτίθημι, ἐντέλλομαι, committere, iniungere. Pla. in Cur. mandatum eſt mihi, ut has tabellas ad eum ferrem. Ter. in Ad. Huic mandes, ſi quid recte curatum uelis. Et à manu danda declinatum conſtat, quòd in dandis ac cipiendiſq; mandatis manus ſibi inuicem dare mos erat. Mandare aliquid æternitati, ſiue immortalitati, eſt curare, ut ſit æternum. Mandare in ultimas terras, eſt, immittere. Mādare aliquid animis, eſt ipſis animis committere, uel in animos immittere. Mandare animis, & mentibus, eſt memoriæ committere, & memoria tenere. Cic. in Catil. quæ dicam, ea penitus animis ueſtris, mentibuſq; mandate. Mandare fidei alicuius, eſt committere eius fidei. Mandare ſe fugæ, eſt fugere. Similiter mandare uitam fugæ, quod eſt fugiendo uitam ſeruare, & tueri. Mandare litteris, eſt ſcribere. Mandare ſcriptis, eſt ſcriptum poſteritati relinquere. Mandare aliquem humo, eſt ſepelire. Mandare tumulo, idem. Mandare uinculis, eſt in uincula conicere. Cice. in Catil. in ſenatu: Cæſar non dubitat Lentulum æternis tenebris uinculiſq; mandare. Mandare uerſibus, eſt carmine aliquid conſcribere, apud Ciceronem pro Archia. Mandare honores alicui, eſt honores tribuere. Mandare magiſtratum eſt decernere. Cic. pro Plancio. Populus in mandandis magiſtratibus non inanis eſt dignitatis iudex. Mandare curam, uel curas aliis, eſt eas aliis relinquere, ſiue committere. Mandare infra mortuos, dixit Cic. pro Quinct. Is non modo ex numero uiuorum exturbatur, ſed, ſi fieri poteſt, infra etiam mortuos mandatur. Mādare uetuſtati, eſt poſteritati relinquere. Compoſita ſunt, Amando, Admando, Commendo, Demando, Præmando, & Remando, de quibus ſuis locis.

MANDO, dis, di, ſum, [*Maſticare*] μασάομαι, cibum dentibus conficio. Cic. 1. de Nat. Deo. alia uorant, alia mandunt. Accipitur etiam pro rodere, uel mordere. Virg. 4. Æn. Stat ſonipes, ac fræna ferox ſpumantia mandit. Hinc Remando, ἀναμασάομαι, quod eſt rurſus mādo, rumino. Plin. lib. 10. Pontici mures remandunt.

MANDO, nis, [*Mangione*] φάγος, edax, qui aſſidue mandit. Lucil. apud Nonium. Atque omnes mandonum gulæ.

MANDONIVS, dux Hiſpanus, partes Romanorum cum Scipione Africano in Hiſpania iuuit: deinde, Scipione ægrotante, ſeditionē agitare, in Romanoſq; inſurgere cœpit: quē Scipio, comprehenſum, ueteris officii memor, tantū caſtigatum uerbis dimiſit. Liu. li. 39.

MANDRA, æ, [*Mandra*] μάνδρα, cubile, & receptaculum ouium, boum, & huiuſmodi. Item agmen ipſum ueterinorum, aut aliorum brutorum animantium. Iuuen. Sat. 3. ſtantis conuicia mandræ Eripiunt ſomnum Druſo. Probus ſcribit mandram eſſe uici oſtium, uel flexum, uel arrectum, aut breue, & uile ædificium, quod anguſtat latitudinem uici: uel ingens uehiculum, quo trabes portantur quod Græce Mandron dicitur. Martial. lib. 5. Vixq; datur longas mulorum uincere mandras.

MANDRAGORA, æ, pen. corr. μανδραγόρας, herbæ ſoporiferæ genus eſt, quod alio nomine appellatur Circeium. Eius duæ ſunt ſpecies quas & ſexu diſtinguunt. nam candidam, marem putant: nigram, fœminam. Ferunt mala auellanarum nucum magnitudine. Mandragoram foſſuri ab aduerſante uento cauent, & occaſum ſpectāt. Vis eius in poculo ſomnifera eſt, ac etiam olfactu. Colu. li. 10. Mādragoræ pariat flores. De hac herba uide Plin. lib. 25. cap. 13.

MANDRO, fuit nauicularius quiſpiam, qui aſpirante fortuna, tandem factus eſt Imperator: unde etiam factus adagio locus, in eos, qui præter meritū ad opus euecti priſtinę cōditionis nō meminerint.

MANDROPOLIS, μανδρόπολις, oppidum eſt Phrygiæ: à quo gentile Mandropolites, μανδροπολίτης, Stephano.

MANDVCATVS cibus, & Commanducatus, [*Cibo mangiato, maſticato*] διαμεμασημένον, & διαμάσημα, non tam ſignificat comeſtum, quam manſum, & dentibus comminutum, qui deinde pro medicamento imponi ſolet.

MANDVCO, cas, pe. pro. [*Mangiare, maſticare*] μασάομαι, idem quod mando. Sue. in Auguſto: duas bucceas manducaui. Manducor, aris, deponens apud antiquos. Luci. li. 14. ut citat Nonius. Illud quid faciat, quod manducamur in ore. Compoſitū eſt Cōmāduco. Pli. li. 10. cucurbitæ cōmanducatæ ſuccus ſtomacho admodum prodeſt.

MANDVCO, onis [*Mangione*] μασητής, φάγος, edacem ſignificat, teſte Nonio. Hæc enim omnia fere idem denotant, mandones, manducones, manduci, manſutii, comedones, comedi, edones, edaces, epulones, lurcones, curguliones, helluones, paraſiti, Gulones, phagones, liguritones, nepotes, catillones.

MANDVCVS, ci, φάγος, idem quod manduco, onis, teſte Nonio. Plaut. in Rude. Quid ſi aliquò ad ludos me pro manduco locem? Māduci effigies in pompa antiquorum inter ceteras ridiculas, & formidoloſas imagines ire ſolebat. Erant enim laruato capite humano, maxillis uaſta magnitudine, uaſtiſq; armatas dentibus habentes: qui oris hiatu, dentiumq; crepitu ſeſe in utranque partem uiæ dum deferent, ridentem turbam uertebant in fugam. Quædam exemplaria hoc in loco apud Plautum habent manduca. Feſtus legit manduce à nominatiuo manduces, uel mandux.

MANDVRIVM, μανδύριον, oppidum Iapygiæ, hoc eſt, Apuliæ, à quo fit gentile mandurinus. Stephanus.

MANE, [*La mattina*] πρωΐ, ὄρθρον, diei principium, quū dies clarus eſt: ab omine boni nominis. Manum enim ueteres bonum dicebant, ut ait Seruius. Teſte autem Nonio, manum ueteres clarum dixere. Macrob. lib. 1. Sat. putat manè dictum eſſe à manibus, eo quòd exordium lucis ab inferioribus partibus emergat. Varro à manando deriuat, quòd cum Sole manet dies ab Oriente. unde Manii, & Lucii, qui nati ſunt mane, & luce. Iunctum inuenitur ſæpe adiectiuis, migratq; in nomen ſubſtantiuum. Mart. li. 1. Sed mane totum dormies. Perſius Sat. 3. Iam clarum mane feneſtras Intrat. Iunguntur quoque ei aduerbia. Ci. 3. ad Att. Bene mane hæc ſcripſi. Inuenitur iunctum genitiuo: ut mane diei. Hirc. de Bel. Afr. lib. 5. cum milites à mane diei ieiuni ſtetiſſent.

MANEO, nes, manſi, ſum, [*Reſtare, rimanere*] μένω, me contineo aliquo in loco, moror, firmus ſto. Cic. li. 3. Offi. Cyrillum quendam ſuadentem, ut in urbe maneret. Vir. 10. Æn. Manet imperterritus ille. Quandoque expectare ἀναμένειν, περιμένειν. Plau. Ego hic te manebo. Quandoque futurum eſſe, μένειν, inſtare, imminere. Cic. 2. Phil. Cuius te fatum manet. Quandoq; inhærere, fixū eſſe. Vir. 1. Æneid. Manet alta mente repoſtum Iudicium Paridis. Quandoque durare. Terent. in Hec. Manere affinitatem hanc inter nos uolo. Manere promiſſis, idem quod ſtare promiſſis, ſeruare promiſſa. Vir. 2. Æn. Tu modo promiſſis maneas, ſeruataq; ſerues Troia fidem. Mane gaudētis aliquando particula, non opperiri iubentis, inquit Donat. Terent. in Ad. mane: ipſe exit foras. Hinc Commaneo. ſimul habito. Emaneo, extra maneo, à quo Emanſor: quorum ſignificata uide ſuo loco. Emineo, Promineo, & Præmineo, Immineo. Remaneo, καταμένω, retro maneo, perſiſto. Iuſti. lib. 2. Rex, uelut ſpectator pugnæ, cum parte nauium in littore remanet. Ci. 1. Tuſ. animos non remanere poſt mortem. Et in Catone. Tantum remanet, quod uirtute ſis conſequutus. Sed hæc per tranſlationem magis. Permaneo, ἐμμένω, διαμένω, perſeueranter maneo. Obmaneo, diu maneo.

MANSITO, as, frequent. à maneo. Tacit. lib. 13. manſitaſſe unà conuincebatur.

MANES, maniū, [*Anime infernali*] δαίμονες, Seruius putat per antiphraſim dictos ab antiquo adiectiuo manus, hoc eſt bonus, quòd minime eſſent boni. putabant enim ueteres manes eſſe deos inferos, eoſq; inter numina læua numerabant, placabantq; eos ſacrificiis, ne nocerent. Alii putant hoc nomine appellatas fuiſſe animas ſeparatas à corpore: unde uidemus uetuſta ſepulcrorum monumēta diis manibus eſſe inſcripta. In qua etiam ſententia uidetur fuiſſe Apuleius de dæmonio Socratis: Manes (inquit) animæ dicuntur melioris meriti, quæ in corpore noſtro Genii dicuntur: corpori renunciantes, Lemures: cum domos incurſionibus infeſtarent, Laruæ appellabantur: contra ſi bonæ fuerint, Lares familiares. Sunt etiam qui putent manes eoſdem eſſe, quos uetuſtas Genios appellauit: duoſq; manes corporibus ab ipſa ſtatim conceptione aſſignatos fuiſſe, qui ne mortua quidem corpora deſerant: conſumptiſq; etiam corporibus, ſepulcra inhabitent. quare qui ſepulcra demoliebantur, deos manes uiolare putabantur. Ci. 2. de Le. Deorum manium iura ſancta ſunto. Quandoque manes dicūtur pœnæ. Virg. 6. Æn. Quiſque ſuos patimur manes. Vbi Seruius: manes, id eſt, ſupplicia, quæ ſunt apud manes.

MANIS, μάνης, hæreſiarcha fuit, tempore Aureliani Cæſaris, genere, Brachman, tantæ dementiæ, ut ſe Spiritum Paracletum aſſereret à CHRISTO promiſſum, à quo Manichæorum ſecta fluxiſſe traditur. Suidas.

MANESIVM, μανήσιον, Phrygiæ oppidum, à diuite quodam, cui Manes nomen fuit, ita appellatum. Stephanus.

MANES, μάνης, fluuius eſt, ſiue potius torrens, Locrorum Epicnemidiorum, Thronium præterfluens, interdum tam exiguus, ut tranſeuntis uix tingat pedes, interdum tam latus, ut bina diffundatur iugera.

ingera. Alio nomine Boagrius appellatur. Vide Strabonem lib. 9.

MANETHVS, urbs Cretæ inſulæ, apud Melam lib. 2.

MANGONES, [*Venditori & mercatāti d'huomini*] σωματέμποροι, ἀνδραποδοκάπηλοι, dicti ſunt magiſtri formæ puerorum, & mentiendi coloris artem probe callentes, qui homines uendebant. ſolebant enim pueris, puelliſq́; quo facilius uendi poſſent, artificio quodā inducere colorem fuco, ac uerum robur inani ſagina mentiri, ut carius uenderent. Mart. Millia pro puero centum me mangna poſcit. Aliarū quoque rerum Mangones dicuntur, qui merces poliunt, ut pluris uendant. Vnde Pli. li. 37. ca. 13. efficaciſſimum experimento excuſant mangones gemmarum. Nec mares tantum, ſed etiam fœminæ mangones uocantur. Plin. mango obſtetrix erat.

MANGONICVS, ca, cum, σωματεμπορικός, quod ad mangonem pertinet. Plin. lib. 21. cap. 26. Radix hyacinthi bulbacea, mangonicis uenalitiis nota. Sue. ad mangonicos quæſtus, ſuſtinendæ dignitatis cauſſa, deſcendit.

MANGONIVM, nii, μαγγανεία, σωματεμπορία, artificium, quod ad res facilius uendendas adhibetur, Pli. li. 10. cap. 50. Nec tamen in hoc mangonio quicquam totum placet.

MANGONIZO, zas, [*Ornare le coſe, accio che piu facilmente ſi uendano*] μαγγανεύω, σωματεμπορῶ, orno, compono rem ad allicendos emptores. Plin. lib. 23. cap. 1. Succus radicis uitis nigræ, mangonizat corpora.

MANIAE, arum, μανίαι, deformes perſonæ, auctore Feſto. Manias itē laruas, quas nutrices pueris minitari ſolent, appellant. Item Mania, Dea Larium mater, cui olim ſacrificabant. Maniæ etiam dicebantur ficta quædam ex farina in hominum figuras, quòd deformes eſſent, quas etiam maniolas appellabant. Auctor Feſtus.

MANICA, cæ, penit. cor. [*Manica*] χειρίς, pars ueſtis, quā manus teguntur. Virg. 9. Æn. Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ.

MANICATA ueſtis, quæ manicas habet. quas, uelut probroſas, & fœmineas, taxat poeta, quòd Priſci Romani breues, & circa humerū deſinentes ueſtes primo geſtauerint. Cic. in Catil. manicatis, & talaribus, ac tritis tunicis, uelis amictos, non togis. Manicæ etiam dicuntur manuū uincula, ut Pedicæ, πέδαι, uel compedes, uincula quibus pedes ligantur. Vir. 2. Æn. Manicas, atque arcta leuari Vincla iubet Priamus. Aliquando etiam manicæ per tranſlationem, dicuntur uincula nauium. Lucan. Aſt alias manicæq́; ligant, tereteſq́; catenæ. Item manicæ, thecæ ſunt ex ferro, quibus brachia, & manus contra hoſtium iniurias muniuntur. Iuu. Quale decus rerum, ſi coniugis auctio fiat. Balteus, & manicæ, criſtæ, cruriſq́; ſiniſtri Dimidium tegmen. Braſſeletum Gallicum uulgus appellat. Et manicæ, χειρῖδες, dicuntur quibus aduerſum uim frigoris manus muniuntur. Plin. Iunior ad Macrum: cuius Manus hyeme manicis muniebantur.

MANICHAEI, μανιχαῖοι, hæretici quidam à Manete quodam Perſa, qui Paracletum ſe eſſe dictitans à CHRISTO pollicitum, bonam Orientis partem abſurdiſſima hæreſi infecit. Hic tandem à Perſarum rege, quòd eius filium, quem ſanandum ſuſceperat, peremiſſet, uiuus excoriatus eſt. Suidas.

MANICON, μανικόν, Strychni herbę ſpecies eſt, quam ſi quis drachmę pondere ſumſerit, uariæ ſpecies ac lætitia plenæ animo obuerſantur: quod pondus duplicatum, mentis exceſſum triduo affert, triplicatum mortem. Alio nomine Dorycnion appellatur, eo quòd cuſpides in prœliis contingerentur. Vide Plin. li. 21. cap. 31. Ea putatur eſſe, quæ hodie in officinis Solatrum mortale appellatur.

MANICVLA, æ, χειρίον, parua manus. Plaut. in Ruden. Duæ connexæ maniculæ & ſucula. Manicula item dicitur tranſuerſa regula in ſtiua aratri, ita dicta, quòd manu bubulci teneatur. Varr. lib. 4. de Ling. Lat.

MANIFESTARIVS, a, um, [*Manifeſto*] δῆλος, φανερός, idem, quod manifeſtus. Plau. in Milite. manifeſtaria res eſt. Fur manifeſtarius, αὐτόφωρος, κατ᾽ αὐτοφώρου, qui in ipſo furto deprehenſus eſt. idem in Aul. obtrunco gallum, furem manifeſtarium.

MANIFESTO, φανερῶ, palam facio.

MANIFESTO. Cice. pro Clu. Oppianici facinus manifeſto compertum, ac deprehenſum.

MANIFESTVS, a, um, Cice. in Catil. Scelus manifeſtum, atque deprehenſum.

MANIFESTE, φανερῶς, perſpicue, non obſcure. Cic. in Catil. Vt tota res à uobis manifeſte deprehenderetur.

MANIFESTVM, ſti, [*Manifeſto, chiaro, aperto*] δῆλον, φανερόν, dicitur quod eſt clarum, apertum, ab antiquo adiectiuo Manus, quod clarum ſignificabat, teſte Nonio, & uerbo facio. Cic. 4. Ver. Manifeſtis in rebus hominem iam teneri uidebitis. Iungitur pulchre genitiuo: ut, manifeſtus ſceleris, aut mendacii: cuius ſcelus, aut mendacium omnibus palam eſt. Sal. in Iug. Iugurtha manifeſtus tanti ſceleris. Dicimus autem uenuſte, manifeſtum facere, & manifeſtum habere.

MANILIVS Octauius, à quo Manilii fluxere, Tuſculanorum dux, & Tarquinii gener, ad quem ille poſt fugam ſe recepit. Liu. lib. 1.

MANIOLAE, inſulæ ex aduerſo Indiæ extra Gangem, in quibus tradunt nauigia, quæ clauos ferreos habent, detineri, nec ulterius progredi, nequando lapis Herculeus, qui circa ipſas gignitur, illa ad ſe trahat. Eas tenent Antropophagi maniolæ dicti, ſicut ſcribit Ptolemæus lib. 7.

MANIPVLATIM, κατὰ λόχον, per manipulos. Liu. lib. 8. ab urb. manipulatim ſtructa acies.

MANIPVLVS, li, [*Manipolo, brancato*] δράγμα, ἴουλος, à manu fit, & proprie ſignificat manualem herbarum faſciculum quem manu quis apprehendit metendo. Pli. li. 18. ca. 28. Iuſtum eſt alligari manipulos tria millia ducenta. Interdum ponitur pro exigua militū manu, quæ unum ſequitur ſignum λόχος, σημαία. Et in legione quidem erant triginta manipuli. Dictus manipulus, ut inquit Varro, ab eo quod plures militum manus iunguntur. Seruius docet manipulos eſſe ſigniferos, quòd imperante Romulo, quum Romani & Latini ſub uno centurione bellum aggreſſuri eſſent, manipulo herbæ haſtæ alligato pro ſigno uterentur. Oui. 3. Faſt. Pertica ſuſpenſos portabat longa maniplos: Vnde manipularis nomina miles habet. At Vegetius lib. 2. ſcribit manipulum uocari contubernium decem tantummodo militum ſub uno papilione degentium, ab eo quòd coniunctis manibus dimicabant. Ter. Eun. ubi eſt Sanga, & manipulus furum? hoc eſt, manus militum. Inde Commanipulones, qui in eodem manipulo ſunt: & Commanipulatio, quibus nominibus utitur Spartianus.

MANIPVLARIS, & hoc re, quod ad manipulum pertinet, quodq́; eſt de manipulo: ut, miles manipularius unus è manipulo: quem & manipularem dicimus abſolute. Ci. ad Att. lib. 9. me una hæc res torquet, quòd non Pompeium tanquam unus manipularis, ſecutus ſim. Cæſ. 7. Bel. Gal. tres ſuos nactus manipulares, atque ab iis ſubleuatus, murum aſcendit.

MANIVS, μάνιος, prænomen eſt Romanorum quòd mane nati eſſent ut Lucii dicebantur, qui prima luce naſcebantur. Hoc prænomine appellatus eſt Marcius quidam, qui, ut ſcribit Pli. li. 18. cap. 3. in ſumma annonæ caritate populo ſingulos frumenti modios ſingulis aſſibus uendidit.

MANLIANA, imperia, dicuntur dura, ſeuera, & crudelia: quemadmodū à Græcis tyrannis & crudelitas φαλαρισμός, uocatur. Tractum prouerbium ab hiſtoria quam ſcribit Liu. li. 4. ab urb. de Manlio Torquato, qui filium, quòd contra edictum ſuum cum hoſte pugnaſſet, uirgis cæſum ſecuri iuſſit percuti. Vide Eraſm. in Chil. Sunt & manliana malorum genera, ab inſitore ſic dicta: ut tradit Plin. li. 15. cap. 14. Ci. de Fin. Vide ne manliana ſint iſta ueſtra.

MANLIANA, urbs Luſitaniæ Ptol. uulgo mons maior. Manliana item, Tuſcorum urbs, Ptolemæo: hodie Mallianum, pontificum uilla.

MANLIVS Capitolinus, prænomine Marcus, nobilis Romanus fuit, qui, re male geſta à conſulibus ad Alliam contra Gallos Senones, uidēs in mœnibus urbis parum eſſe præſidii, lecta mille iuuenum manu arcem Capitolinam occupauit, & ſeruauit: à qua tamen ipſa arce, quòd in affectati regni ſuſpicionem uenisset, poſtea præcipitatus eſt: cautumq́; eſt S. C. nequis ex Manlia gente Marcus diceretur. De huius fortitudine Plin. lib. 7. ca. 28. Fuit & T. Manlius Torquatus, cognomento imperioſus, quòd ſæuiſſimi exempli auctor fuerit. filio ſuo maximæ ſpei iuuene, quòd contra imperium ſuum in hoſtem pugnaſſet, uirgis cæſo, & ſecuri percuſſo. Liu. li. 4. Gell. lib. 9. cap. 13. Manlius Torquatus alius fuit, qui ob ingenii & linguæ tarditatem à patre in prædia ruſticana relegatus, patremq́; iudicio exemit, à Marco Pomponio accuſatum, ut ſcribit Liu. lib. 4. Fuit & Manlius Volſo, de quo Liu. lib. 8. de Bel. Mac. Manlius Volſo (inquit) conſul contra Gallogræcos bellum geſſit, eiſq́; ſuperatis reuertens, cum in æde Bellonæ triumphum peteret, decem legati, qui cum eo miſſi fuerant, reſtitere. triumphus tamen ei decretus. Hactenus Liuius. Manlius item alius fuit proconſul Hiſpaniæ: de quo ſic Liuius lib. 50. Manlius proconſul ex Hiſpania reuertens, cum in æde Bellonæ triumphum ob res bene geſtas peteret, exemplum obſtabat, quòd ita comparatū more maiorum erat, ne quis qui exercitum non deportaſſet, triumpharet. medius igitur honos Manlio habitus, ut ouans urbem intraret. Idem lib. 50. T. Manlius iudex inter Macedonas accuſatores & filium conſtitutus, audita cauſſa ita pronunciauit: Cum probatum ſit, Sillanum filium meum pecuniam accepiſſe, ipſum republica & prole mea indignum iudico, protinuſq́; à conſpectu eum abire iubeo. Sillanus dolore animi percitus, nocte proxima ſe ſuſpendit. neq; pater exequiis interfuit. Auctor Valerius Maximus lib. 6. ca. de ſeueritate. Manlius item Torquatus alius. Cice. temporibus, uir doctus, ex Rhodia diſciplina Molonis, natura ad dicēdum nec ſatis ſolutus, neque expeditus. Hæc Cicero. Fuit præter hos L. Manlius Torquatus, cui etſi non erat (inquit Cicero)

oratio:quam Græci πολιτικὴν, dicunt: erant in eo plurimæ litteræ, nec eæ uulgares, ſed interiores quædam & reconditæ: ſumma uerborum & grauitas, & elegantia. L. Manlius pictor egregius, apud quē cum Seruilius forte cœnaret, filioſq; eius deformes animaduerteret: Non ſimiliter, inquit, Manli fingis & pingis. Ad quem Manlius, in tenebris, inquit, fingo, in luce pingo. Auctor Macrobius. Manlius etiam alius fuit cognomento Antiochus, conditione ſeruus, arte aſtrologus ac poeta, una cum Plotio poeta mimorū, & Taberio Erote grāmatico conſeruus, ex Aſia una naui aduectus, teſte Pli. li. 35. ca. 17. Fuit præterea alius hoc nomine, ex utero mortuæ matris exectus, quē Pli. li. 7. c. 9. ſcribit Carthaginē cum exercitu eſſe ingreſſum. Manlius item mathematicus apici auratam pilam addidit, cuius uertice umbra colligeretur in ſemetipſam, alia atq; alia incrementa iaculantem apice, ratione, ut ferunt, a capite hominis intellecta. Pli. lib. 36. cap. 10.

Manna, [*Manna*] μάννα, δροσόμελι ἀερόμελι, Hebraicum uel certe Syraicum eſt uocabulum, quo ſignificatur ros melleus matutinus, teſte Cælio li. 13. cap. 56. qui à Cornelio Celſo Ros Syriacus appellatur. Galenus li. 3. de Alimentis auctor eſt, hoc mellis genus copioſiſſime colligi in Libano Syriæ monte, eiuſq; regionis ruſticos expanſis humi uelleribus, concuſſiſq; arboribus plena ſæpe fictilia eius roris domum referre.

Manna thvris, μάννα λιβανου Dioſcoridi, micæ thuris ſunt, è maioribus guttis, uecturæ concuſſione eliſæ. Omnis enim thuris ſubſtantia in antiqua medicina trifariam diuiſa fuit, in thus, corticem thuris, & eiuſdem manna: quam & pollinem thuris nonnulli appellarunt. A' Græcis etiam ὑποσεισμα, à concuſſu dicitur: nihilq; habent commune cum melle aerio, quod uoce ab Hebræis detorta recentiores Manna appellant. Pli. li. 12. cap. 72. & Dioſcorides lib. 1. cap. 72.

Manni, mannorum, equi exigui, tollutim ueſtigia glomerātes, Aſturcones ab Aſturia regione Tarraconenſis Hiſpaniæ, & Gradarii appellati. Hora. in Ep. Appiam mannis terit.

Mannvlvs, mannuli, [*Poledro*] equinus pullus. Martialis li. 12. Nuſquam eſt mulio, mannuli tacebunt. Dicti autem Mannuli, ſiue, ut eſt apud Horatium, Manni, quòd manſuetudine manum ſequantur: ut ſcribit Acron in illud Horat. lib. 3. Carm. Si per obliquum ſimilis ſagittæ Terruit mannis.

Manvs, filius fuit Tuiſconis Dei, alias Teutonis, à quo Alemani dici gloriantur. Vide in Alemani.

Mano, as, [*Stillare*] μετοχετεύομαι, proprie dicitur, cum aliquid ex integro, ſed non ſatis ſolido, per minutiſſimas partes ſtillat. Tractū à Græcis qui μανὸν rarum appellant. Feſtus à mane aduerbio dictū putat. Soliſq; proprium eſſe exiſtimat, cum orientes radiis ſplēdorem iactare incipiunt. ſed frequentius ad aquam, & ad humores refertur. Per tranſlationem ponitur pro deſcendere, fluere, προσέρχεσθαι. Virg. 3. Æn. Tum gelidus toto manabat corpore ſudor. Lactantius lib. 1. ab hac gente uniuerſa flagitia manauerunt. Quandoque res, quæ manat, ponitur in accuſatiuo. Pli. lib. 14. Arborum ſucco manantium picem. Quandoque in ablatiuo. Liuius li. 1. Cultrum manantem cruore præ ſe tenens, id eſt, fluentem, ſtillantem. Quandoque ponitur pro diſſeminari, ſerpere, percrebreſcere. Cic. 2. Tuſc. Latius manabit hæc ratio. Sic fama rei alicuius dicitur manare, hoc eſt diuulgari. Liui. li. 7. manauerant à Capua cōſilia in exercitum omnem. Ci. 14. Phil. triſtis à Mutina fama manaret. Sic Manat malum apud eundem, Philip. 3. Hinc Emano, & Permano, quæ uide ſuis locis.

Manon, μανὸν, ſpongiæ genus minus ſpiſſum & mollius: ἀπὸ τῆς μανότητος, hoc eſt, à raritate. Plin. lib. 9. cap. 45. Spongiarum tria genera accepimus: minus ſpiſſum & mollius, Manon uocatur.

Mansio, onis, ipſe manendi actus. Cice. ad Sulpitium li. 4. Is mecum ſæpe de tua manſione aut deceſſione communicat. Ponitur etiam pro ipſo diuerſorio, quò ex itinere diuertimus. Plin. li. 12. cap. 14. maſionibus octo diſtat regio turifera à monte excelſo.

Mansito, manſitas, freq. à uerbo mando, mandis. Plaut. in Amph. Mutatos Atticos in Arcadia homines, & belluas manſitaſſe.

Mansito, manſitas, freq. à uerbo maneo. Tacitus li. 13.

Mansisterna, ὑδρία, aquæ urna. Plaut. in Bacch. effer manſiſternam cum aqua foras.

Mansvefacio, is, [*Dimeſticare, far manſueto*] τιθασεύω, manſuetum reddo. Liu. lib. 3. manſuefecerunt plebem. Cice. 1. Tuſc. A' quibus manſuefacti, & exculti, à neceſſariis artificiis ad elegantiora defluximus.

Mansvefio, [*Eſſer fatto manſueto*] τιθασεύομαι, manſuetus fio, cicuror. Cæſ. 6. Bel. Gal. aſſueſcere ad homines, & manſuefieri.

Mansves, etis, [*Manſueto*] τιθασὸς, antiqui dicebant pro manſueto. Plaut. Aſin. Reddam ego te ex fera fame manſuetem. Accius Meleagro: Nunc me matrem manſues miſericordia capſit.

Mansvesco, is, [*Eſſere dimeſticato*] τιθασεύομαι, ἡμερόομαι, manſuetus fio, miteſco. Virg. 4. Ge. Neſciaq; humanis precibus manſueſcere corda. Luca. lib. 4. in carcere clauſo Manſueuere feræ. Vir. Geo. Tellus manſueſcit arando. Varr. li. 1. de re ru. cum ſilueſtria deprehenderent, ac concluderent, & manſueſcerent. i. manſuefacerent.

Mansvetarii, [*Coloro che dimeſticano le fiere*] τιθασευταὶ, qui feras manſuefaciunt. Lampridius in Helioga. leones, doctos per māſuetarios, ad ſecundam menſam iubebat accumbere. Iuli. Firmicus lib. 8. Matheſeos.

Mansvete, πράως, placide. Cic. pro Marcel. cum aliquid clementer, manſuete, moderate factum audimus, aut legimus, quo ſtudio incendimur. [*Manſuetamente*]

Mansvetvdo, inis, [*Pet. Indi è manſuetudine e durezza*] πραότης, lenitas, facilitas, & ut ait Speuſippus, conſtantia animæ aduerſus iræ impetum immobilis. Cice. 1. Offic. Quid ad hanc manſuetudinem addi poteſt?

Mansvetvs, manſueta, manſuetum, [*Pet. Manſueto fanciullo & fero ueglio*] τιθασὸς, χειροήθης, πρᾶος, ἥμερος, mitis. quaſi manu aſſuetus, quòd, quæ ſunt naturæ fera, manum permulſione miteſcāt. Cice. Phil. cur tam ſubito manſuetus in ſenatu fuerit, cum in edictis tam fuiſſet ferus. Ouid. 3. Triſt. Eleg. 6. Numinis ut læſi fiat manſuetior ira. Cice. 2. de Orat. In moribus ſuis manſuetiſſimus. Feſt. Manſuetus, neque miſericordia mæſtus, neque crudelitate ſæuus, ſed modeſtia temperatus. Beſtiæ manſuetæ etiam placidæ, & cicures dicuntur. Plinius trifariam diuidit animantia, in placida, fera, & intermedia.

Mansvm, ſi, ſubſt. ψωμὸς μάσημα, ὄψον, quod à nutricibus dari ſolet infantibus, illarum primum dentibus comminutum. Cic. li. 2. de Orat. tenuiſſima menſa nutrices infantibus in os inſerunt.

Mansvs, a, um, [*Maſticato*] μασητὸς, quod eſt dentibus contuſum. Seren. Purgatur cerebrum manſâ radice pyrethri.

Mansvtivs, πολυφάγος, à mandendo, edacem ſignificat. Feſt.

Mantelvm, manteli, & Mantelium mantelii, & Mantele, mantelis, [*Mantile, touaglia*] χειρόμακτρον, ex Manus, & Tela: quaſi mappa, à manibus tergendis. eſt enim linteolum, quo manus tergere ſolemus. Ouid. lib. 3. Faſt. ad dextram uillis mantele ſolutis. Mart. li. 12. Mantele è menſa ſuſtulit Hermogenes. Rurſus Mantelia, ſeu Mantela accipiuntur pro penulæ genere, quo ſe, ut lorica, milites ſolent munire. Græci μανδύαν uocant, ut Suidas ait. Plin. lib. 7. ca. 2. cutibuſq; cum capillo pro mantelibus ante pectora uti. Ponitur metaphoricôs pro tegmine quolibet ad occultandum dolum. Pla. in Cap. Nec mendaciis ſubdolis mihi uſquam mantelum eſt meis.

Mantes, mantis, [*Indouino*] μάντις, ἡ μάντις, Latine uates. Ci. 1. de diu. diuinos quoſdam ſacerdotes, quos Mantes uocant.

Mantare, [*Rimanere, aſpettare*] μένειν, Plaut. in Pſeu. manta modo. Cæcilius Hypebraſtaria, ut citat Nonius, In eadem mantat malitia. Plau. Pſeu. Nos herus apud ædem Veneris mantet.

Mantevm, mantei, pen. pro. μαντεῖον locus oraculis dicatus. Plin. lib. 5. ca. 29. manteum Colophoniorum.

Mantica, manticæ, pen. cor. [*Biſaccia*] πήρα, perula qua iter facientes uiaticum, alia'ue neceſſaria circunferunt. Finxit Æſopus mortales ſingulos binas habere manticas: alterā ante pectus, alterā à tergo propendere: in priorem aliena uitia coniicere, in poſteriorē ſua. Hinc ortū prouerbium, homines nō uidere quod in tergo māticæ eſt. i. cū aliena uitia acutiſſime uideant, in ſuis prorſus cæcutire. Catullus ad Varū: Sed nō uidemus, manticæ quod in tergo eſt.

Mantichora, μαντιχώρας, beſtia in India, quæ triplicem dentium ordinem, & hominis faciem una cum corpore leonino habet, humanas carnes maxime affectans. Pli. li. 8. ca. 21. De mantichora ſic Ælianus li. 7. ca. 2. Apud Indos naſcitur immenſo robore animal, cui Indorum lingua Māticora nomen eſt, magnitudine maximi leonis, colore rubrum, canis modo uilloſum, facie eadem prope, quæ hominis, dentium triplici utrinque ordine acutiſſimorū, canis maiorum, auribus hominis ſimilibus, niſi quòd hæ & grandiores & uilloſiores ſunt: oculis cæſiis, & his non diſſimilibus hominis: pedibus & unguibus iiſdem, qui leonis. ſumma cauda illi ſcorpionis modo terreni, aculeo plus quàm cubitali armata: reliquū caudæ utrinque aculeis cuſpidatum eſt: quos, tanquam tela, ſiquis inſequatur, eminus iaculatur. humanis carnibus maxime delectatur, nec ſingulos duntaxat homines inuadit, ſed plures collectos ſolum interimit. ideo Indice Mantichora appellatur, quod homines maxime conficiat, ex rebus, quas gerit, nomen trahens.

Manticvla, parua mantica, in qua pecunias ſuas tenuiores ſolent recondere. Feſt.

Manticvlaria, [*Coſe che ogni giorno ſi hanno per le mani*] quæ in frequenti uſu habentur. frequens enim ad manus tergendas uſus fuit mantelorum. Feſtus.

Manticvlarivs, rii, [*Tagliaborſe*] κλέπτης, fur, qui inſerens ſe cōfertæ multitudini, marſupia ſecat aut furtim euacuat, ablata pecunia. Dictū à manticulis, in quibus tenuiores pecuniā recondebāt.

MANTICVLATIO, κατασχίσμα, furtum, inciſio loculorum.

MANTICVLOR, laris, [*Mariolare*] πανουργεύομαι, eſt, auctore Feſto, furādi gratia manticulas attrectare. Inde ponitur pro aliquid doloſe ago. Pacuuius. Ad manticulandum aſtu aggreditur. Plaut. in Capt. niſi manticulatus probe hæc tuiſti, petito.

MANTILE, mantilis, pen. pro. gen. neu. [*Mantile, touaglia*] χειρόμακτρον, Mantellum. Virg. 1. Æneid. Tonſiſq; ferunt mantilia uillis. Seruius inquit, maiores mappas uillos habuiſſe. Epigramma eſt apud Martial. lib. 14. De mantili uilloſo. Nobilius uilloſa tegant tibi lintea citrum. Plin. lib. 7. cap. 2. Cutibus cum capillo pro mantilibus ante pectora uti. Quo tamen in loco in pleriſque Pli. Codicibus Mantelibus legitur.

MANTINEA, pe. pr. μαντίνεια, urbs Arcadiæ, poſtea Antigonia dicta in adulationem Antigoni eius, qui Philippo Perſæ patri curator regni fuit. ſed Adriani imperatoris iuſſu rurſus Mantinea dicta.

MANTINEVS, mantinea, mantineum, ut prœlium Mantineum, inter Tebanos & Lacedæmonios, apud Mantineā factum, in quo Epaminondas, Thebanorū dux, uictoria iam prope potitus, cecidit. Xenophon de rebus Græcorum lib. ulti. & Plut. in uita Epaminondæ.

MANTIOLA, mātiolæ, dimin. parua manus. Næuius: Mantiolis tene.

MANTISSA, [*Giunta*] πρόσθεμα, lingua Tuſca, auctore Feſto, dicitur additamentum rei, quæ uenditur: dictum quòd manu addatur. Lucilius. Mantiſſa obſonium uincit.

MANTIVS, μάντιος, Melampi filius, ex Iphianaſſa filia Prœti & pater Polyphidei, & Cliti. Homerus lib. 15. Od.

MANTO, huius Mantus, μαντώ, mulier fatidica, Tireſiæ Thebanorum uatis filia: quæ cum poſt patris obitum Creontis, & Theſei tyrannidem fugeret, primum in Aſiam uenit: ubi Apollinis Clarij templum condidit: deinde etiam in Italiam, ubi ex Tiberi fluuio, ut poetæ fabulantur, uel ex Tiberino rege Ocnum peperit: qui poſtea ad Padum fluuium urbem condidit, quam a nomine matris Mantuam appellauit.

MANTVA, mantuæ, μάντουα, ἢ μάντυα Stephano, urbs clariſſima, ab Ocno, filio Tiberis, & Mantus, Tireſiæ Thebani uatis filiæ, ad Padū condita, & à nomine matris eius Mantua appellata. unde Virg. lib. 10. Ille etiam patrijs agmen ciet Ocnus ab oris, Fatidicæ Mātus, & Tuſci filius amnis, Qui muros, matriſq; dedit tibi Mantua nomen. Poetarum clariſſimo, illuſtriſſimoq; principe Virgilio Marone gloriatur Mantua.

MANTVANVS, a, um, μαντουανὸς, ἢ μαντυανὸς, à Mātua poſſeſſiuū, unde Mantuanus Homerus Virg. dictus. fama Mantuana. Stat. 4. Syl.

MANVALIS, manuale. extenſæ manus altitudinem habens. Plin. libro 24. cap. 13. Manualibus ſcapis eius in tribus heminis aquæ decoctis. Manualis faſciculus lini, δράγμα, apud Plin. libro. 19. cap. 1. Qui manus implet.

MANVARIVS, manuaria, manuarium, [*Ciò che appartiene à mano*] ἐγχειρίδιος, quod manum labore acquiritur. Gel. Hoc ære quaſi manuario collecto, cœnula parabatur.

MANVBIAE, manubiarum, [*Prede tolte à gli nemici*] λάφυρα, quòd manu capiantur ab hoſtibus: præda ab hoſtibus capta. Aſcon. ſcribit Manubias eſſe prædas imperatorum pro portione de hoſtibus captas. Vnde Cice. 5. Verr. Facete manubias uocat, ſigna & tabulas, quæ è Sicilia Verres, tanquam hoſtium ſpolia, deportauerat. Spolia quoque quæſita de hoſte nobili per deditionem, Manubias ueteres dicebant. Gell. lib. 13. cap. 23. Quid præda à manubiis diſtet, his uerbis declarat. præda, inquit, dicuntur corpora ipſa rerū, quæ capta ſunt. manubiæ appellatæ pecuniæ, à quæſtore ex uenditione prædæ redactæ. Dicit tamen quoſdam non ignobiles ſcriptores aut temere, aut incurioſe prædam pro manubijs, & manubias pro præda poſuiſſe: ſed Cice. in oratione de Lege Agra. Manubias pecuniam dixiſſe, his uerbis: Quod ad quenque peruenerit ex præda, ex manubiis, ex auro coronario. Quo in loco Tullius manifeſte diſtinguit prædam à manubijs: ut annotauit Nonius, qui prorſus eadem de manubijs ſentit, quæ Gellius. Manubias facere, eſt prædari. Ci. in Verr. Qui manubias ſibi tantas ex L. Metelli manubiis fecit. Eſt quoq;, ut iactus fulminum manubiæ, κεραυνοβολίαι, dicantur. unde ait Seneca lib. 2. Quæſt. Ioui tres manubias dari.

MANVBIALIS, & hoc manubiale, quod ad manubias pertinet, ut Manubialis pecunia, ex uenditione manubiarum contracta. Sueto. in Aug. reliquas uias ex manubiali pecunia ſternendas diſtribuit.

MANVBIARIVS, adiect. manubiarum particeps. Plaut. in Truc.

MANVBRIVM, manubrij, [*Manico*] κώπη, λαβὴ, à manu capulus cuiuſcunque rei: quòd manu teneatur. Plaut. in Aul. Exemi ex manu manubrium. Col. lib. 11. cap. 2. Manubria optima iliginea. Cic. in Ver. Trulla cum manubrio excauata.

MANVBRIOLVM, li, [*Manichetto*] dimin. paruum manubrium. Celſus li. 7. c. 7. manubriolo ſcalpelli diducere, donec ad angulum ueniat.

MANVFACTVS, a, um, χειροποίητον, Cic. 3. de Fin. Opera manu facta.

MANVLARIVS, qui ueſtimenta manicata conficiebat. Plau. in Aul.

MANVLEATVS, a, um, χειριδωτὸς, idē quod manicatus. Plaut. in Pſeu. Manuleatam tunicam, hoc eſt, manicas prolixiores habētem. Manicatum, aut Manuleatum hominem, dicimus indutum tunicis manicatis. Suet. in Calig. c. 52. Manuleatus in publicum proceſſit.

MANVM, conſerere, [*Combattere, uenire à le ſtrette*] συμβάλλειν, συμπλέκεσθαι, eſt prœlium incipere, proprie tamē nihil aliud eſt, quàm manus coniungere. Apud Iuriſconſultos autem Manum conſerere dicebantur litigantes, cum in agrum, aut aliam rem, de qua lis erat, profecti, præſente prætore, rem litigioſam manu apprehendebant, iuſq; ſuum in re præſenti uindicabant. poſtea tamen, propagatis Italiæ finibus, prætoribuſq; alijs negocijs occupatis, placuit, ut litigantes ſine prætore in agrum proficiſcerentur, glebāq; inde in ius ad prætorem deferrent, & in ea, tāquam in toto agro, uindicarent, aduerſariumq; ex iure manu conſertum ad prætorem uocarent. Vide Conſero. Ad manus uenire, ſimiliter eſt prœlium incipere. Plaut. Itur ad manus, arma ſumuntur.

MANVMISSIO, datio libertatis. Cic. pro Cœl. quid habeat argumenti iſta manumiſſio. Erat autem mos in manumiſſione, ut dominus caput, aut aliud membrum ſerui tenens, ter diceret: Hunc hominem liberum eſſe uolo, & mittebat eum è manu.

MANVMITTO, manumittis, [*Liberare, donare la libertà*] ἀφίημι, de ſeruo liberum facio. Cice. pro Cœl. Serui ex cognatorum ſententia manumiſſi. Manumiſſus, ἄφετος, ἐλευθερωθεὶς, liberatus. Interdum diuiditur: dicimuſq; Mittere manu, uel emittere manu. Plau. in Aul. Orabo, ut manu me mittat.

MANVOR, aris, deponens, [*Rubare*] κλέπτω, furor. Accius: Manuatus ueſtem amicæ.

MANVPRECIVM, merces. Cice. in Piſ. Cum iſta tibi prouincia manuprecium fuerit non euerſæ per te, ſed perditæ ciuitatis.

MANVS, huius manus, [*Mano*] χείρ, à manando, quòd ex brachijs manet, uel quòd ex ea manent digiti. Virg. 1. Æneid. Tendentemq; manus Priamum cōſpexit inermes. Plena manu: hoc eſt, ampliter, Copioſe. Cic. ad Atti. li. 2. Hortenſius plena manu noſtras laudes in Aſtra ſuſtulit. Manu factus, opponitur naturali. Celſus: Naturales, uel manufactæ natationes. Manus præterea inſtrumentum, & telum nauale, quo naues harpagonibus raptæ tenentur: à manus humanæ ſimilitudine. Pli. lib. 7 cap. 56. Anacharſis harpagonas, manus Pericles Athenienſis inuenit. Item Manus multitudo uocatur, uel exercitus. Virg. Æneid. Hic manus ob patriam pugnando uulnera paſſi. Idem Iuuenum manus emicat ardens Littus in Heſperium. Accipitur etiam pro poteſtate, ut cum dicimus, rem aliquam in manu noſtra eſſe. Lucanus lib. In manibus ueſtris, quantus ſit Cæſar, habetis. Inde Manumiſſio, & Manumiſſus, à poteſtate liberatus. Item capitur pro proboſcide elephanti, quòd ea in decerpendo pabulo pro manu utatur elephantus. Curtius lib. 4. De elephanto loquens: Terribilis illa facies erat, quum manu arma, uiroſq; corriperent. Nonnunquam pro ſcriptura manuum. Quinctil. lib. 1. de Orthographia. Cauſſa, Caſſus? Ci. & Virgil. ſcripſerunt: ſic manus eorum docent. Cic. ad Attic. lib. 11. Signum requirent, & manum. Manibus prœlium facere, manus conſerere. Saluſt. in Iug. Romani cupere manibus prœlium facere. Primas & ſecundas manus (quas legere eſt apud Quinct. li. 1.) Hermolaus uocari poſſe ait, quando feſſis recentes ſuccedunt. Inter manus arripere aliquem, eſt collatis ſimul manibus aliquem ſublimem ferre. Plaut. in Moſt. Arripite hunc intro inter manus. Inter manus aliquid eſſe, per tranſlationem, pro in poteſtate eſſe. Virg. Ante oculos, interq; manus ſunt omnia ueſtra. Verſari inter manus, eſt in uſu eſſe. Sub manu eſſe, id eſt, eſſe in promptu. Eſſe in manibus liber dicitur, qui editus eſt, & legitur. Manus remittere in aleæ ludo, eſt colluſori iactum condonare, quem ſua quiſque manu damnoſum iecit. Manu capere, bello quærere. Saluſt. populus R. quaſcunque urbes manu ceperat, regi donat. Succedere ſub manus, eſt aliquid bene, & ad optatum contingere. Rem ad manus uenire, eſt rem ad pugnam uenire. Per manus tradere, idem quod de manu in manum, quo utitur Cic. ad Cæſa. lib. 7. Totum hominem tibi trado de manu, ut dicitur, in manum tuam. Per manus tradita diſciplina, uel hiſtoria dicitur, quæ non monumentis litterarum, ſed uerbo à maioribus ad poſteros tranſmittitur: quemadmodum ſacrorum myſteria olim tradi ſolebant. Præ manibus, pro in manibus, uel inter manus. Plaut. in Bacch. Reddidi patri aurum, quod mihi fuit præ manibus. Tollere manus, ſignum lætitiæ ſignificans. Cic. Cæſ. Suſtulimus manus ego, & Balbus. Tendere manus, eſt petentis auxilium, uel miſericordiam implorātis ſignum. Cæſ. lib. 3. Bell. Gall. Hedui manus tendere, deditionem ſignificare. Plus illi eſt in manu, quàm tibi, id eſt, ditior eſt te. habere enim in manibus dicuntur, qui aliquid poſſident. Manus tua hæc eſt, hoc eſt, hi fauent tibi. Manus multas poſcit hoc opus, Plinius in epiſtola 158. pro, hoc opus eſt multi laboris. Manus oculatæ dicūtur à Plauto in Aſin. quæ re ipſa aliquid uolunt exhiberi, non ora-

tione promitti. Semper (inquit) oculatæ noſtræ ſunt manus: credunt quod uident. Manum de tabula tollere neſcire, eſt in re aliqua conficienda nimis anxium eſſe. Tractum ab Apellis elogio de Protogene, quo dicebat illum manum de tabula tollere neſcire. Manum non uerterim, dicimus, cum ſignificamus aliqua de re nos nihil eſſe ſolicitos. Quæ omnia uide latius in adagijs Eraſmi. Manus iniectio, χειρῶν ἐπιβολή, cum, nulla iudicis auctoritate expectata, rem noſtram nobis uindicamus. uide inijcio. Manibus ac pedibus quicquam obire, ποσί τε καὶ χερσί τι λειτουργεῖν, id eſt, ſumma diligentia. Terent. in And. Quem ego credo manibus, pedibusque obnixe omnia facturum.

MAPALIA, orum, [*Capanne*] καλύβαι, σκηνίδια, Punica lingua, agreſtes caſæ, auctore Feſto. Sunt autem quaſi rotundæ cortes, ut inquit Cato lib. 4. Orig. Liu. 9. Bel. Pun. Familiæ aliquot cum mapalibus, pecoribusq; ſuis proſecuti ſunt regem. Mapalia, inquit Seruius, idem ſignificat quod Magalia, hoc eſt, Afrorum caſas: ſed Magalia, ma, producit: Mapalia corripit. Virg. 3. Georg. Raris habitata mapalia tectis. Idem 4. Æne. Alatis tetigit magalia plantis.

MAPETA, μάπητα, Sarmatiæ Aſiaticæ urbs. Ptol. libro. 5. cap. 9. Vulgo Copa.

MAPPA, æ, [*Touaglia*] ὠθόνη, linteum, quo manuum ſordes in menſa abſtergimus. Martial. lib. 12. Attulerat mappam nemo. Plin. lib. 19. cap. 1. Ardentes in focis conuiuiorum uidimus mappas. Mappam (inquit Quinct. lib. 1. ca. 9.) Vſitatum Circo nomen Pœni ſibi uendicant. Idcirco autem dicit mappam Circo uſitatam, quòd in ludis Circenſibus prætor ſoleat præſidere, qui mappæ miſſione ſignum dabat ineundi certaminis. Martial. lib. 12. Cretatam prætor cum uellet mittere mappam, prætori mappam ſurripit Hermogenes. A Mappa fit Mappula.

MARATHESIUM, μαραθήσιον, Epheſiorum oppidum in Caria, Steph.

MARATHON, μαραθών, Atticæ agri ciuitas, diſtans ab Athenis circiter decem millia paſſuum, non procul à Tricorytho, & Rhamnunte: morte Icari regis interfecti inſignis, uictoriaq; Theſei, tauro Marathonio ſuperato: ſimiliter & Miltiadis gloria, qui ibi centum millia ex Darij Perſarum regis exercitu profligauit. Ci. Offi. Rhetorum campus de Marathone. Eſt & Marathon, exiguum oppidulum Phocidis, ad mare, non procul ab Anticyra. Strab. lib. 9.

MARATHONIA, μαραθωνία, oppidum Thraciæ, non procul ab Abderis: cuius incolæ dicuntur Marathoniatæ. Stephanus.

MARATHONIUS, a, um, μαραθώνιος, unde taurus Marathonius dictus eſt, qui apud Marathonē à Theſeo interfectus eſt. Hic eſt taurus amatus à Paſiphae, quem Hercules ex Creta eò abegit. Cice. Tuſcul. Quem Theſeus interfecit, Marathonius taurus.

MARATHRITES, μαραθρίτης οἶνος, uinum, eo modo dictum, quo Aromatites, nempe quòd marathrum infuſum habet: ualetq; ad uiſus imbecillitatem adiuuandam. Col. lib. 12. cap. 35.

MARATHRON, [*Finocchio*] μάραθρον, Latine fœniculum. Pl. li. 20. c. 10.

MARATHUS, thi, μάραθος, antiqua Phœnicum ciuitas. Pli. li. 5. c. 20. Et Strab. lib. 16. Stephanus eam in Acarnania collocat.

MARATHUSA, æ, μαραθοῦσα Stephano, inſula ante Ioniam, Aſiæ regionem, non procul à Clazomenis. Pli. lib. 5. cap. 31. Eſt & Marathuſa, Cretæ inſulæ oppidum, apud eundem lib. 4. cap. 10.

MARCEO, es, ui, [*Marcire*] σήπομαι, μαραίνομαι, putreo. Martial. lib. 5. Marcentes tibi porrigentur uuæ. Nonnunquam idem quod langueo. Ouid. 1. Amorum, eleg. 13. Si uir tibi marcet ab annis. Hinc Emarceo, ἀπομαραίνομαι, uide marceo: à quo Emarceſco.

MARCESCO, putreſco. Plin. lib. 10. cap. 48. Corpus occiſæ marceſcit. Quandoque pro langueſco. Liu. 8. Bell. Pun. Equitem marceſcere deſidia.

MARCIDUS a, um, adiect. [*Marcio, marcito*] μαραινόμενος, putridus, ſiue langueſcens. Pli. lib. 11. cap. 37. Feſſis equis aures marcidæ. Pli. in Paneg. marcidi ſomno, heſternaq; cœna redundantes.

MARCIPOR, Marci puer, hoc eſt, famulus: ſicut Publipor, Lucipor, & alia huiuſmodi. Plin. lib. 33. cap. 1. Marcipores domi uictum in promiſcuo habebant. Marcipores, quaſi Marci pueri uocabantur, hoc eſt miniſtri: ut Græci παῖδας uocant ſeruos. Fabius lib. 1. In ſeruis iam intercidit genus illud nominis, quod ducebatur à domino unde Marcipores, Publipores.

MARCOMANI, unico n, & pe. cor. μαρκομανοί, populi Germaniæ, quos Cæſar cum Ariouiſto rege ſuperauit. hos Bohemos, uel Morauos putant eſſe. Stat. lib. 3. Syl. uide & Strab. lib. 7.

MARCOR, oris. [*Marcia*] μαρασμός, σηπεδών, putredo, uel languor. Plin. lib. 22. cap. 22. Si qua rubigo uel panni marcor affuerit. Cel. de lethargo, libro. 3. cap. 20. Marcor, & inexpugnabilis pene dormiendi neceſſitas.

MARCULUS, diminut. à Marco, inquit Feſtus. Eſt etiam nomen inſtrumenti, quo fabri ærarij uti ſolent. Plin. lib. 7. cap. 56. Inuenit Cinyra, Agriopæ filius, forcipem, marculum, uectem, incudem. Martial. lib. 12. Ærariorum marculi.

MARDI, μάρδοι, populi Aſiæ, ſupra Pōtū, nō procul à Colchide: Plin. li. 5. ca. 6. Stephanus Mardos quoſdam inter Hyrcanos collocat.

MARDONIUS, μαρδόνιος, ex præcipuis fuit Perſarum ſatrapis, quem Xerxes, prœlio nauali apud Salaminem à Themiſtocle ſuperatus, cum trecentis armatorum millibus in Græcia reliquit. Hunc poſtea Pauſanias ſpecioſiſſima uictoria apud Platæas ſuperauit: ubi & Mardonius ipſe occubuit. Vide Herodotum lib. 9.

MARE, huius Maris, [*Mare*] θάλασσα, dictum (ut putatur) ab amaritudine aquarum. Virg. 2. Æne. Vaſtum maris æquor arandum. Maximum autem illud mare, quod totam terram ambit, a uelocitate Oceanum appellant. Illud uero quod inter Abylam & Calpen irrumpens, Africam diuidit ab Europa, Mediterraneum mare uocatur. Vtriuſque autem maris partes a prouincijs, quas alluunt, uaria ſortiuntur nomina. ſic Oceanum Atlanticum uocamus mare illud, quod ab occidente Atlantem montem alluit: Britannicum, qđ Britanniæ, Germanicum, quod Germaniæ eſt proximum. Ad hūc etiam modum ſinus ille maris, quem Mediterraneum mare uocamus, a regionibus, quas alluit, uaria inuenit nomina. Nam ubi Hiſpaniam alluit, Ibericum appellatur: ubi Liguriam, Liguſticum: ubi Tuſciæ proximum eſt, Tuſcum mare, uel Tyrrhenum appellatur. Sed hæc latius ſuis locis. Mare cælo miſcere, eſt omnia turbare. Virg. de Iunone omnia aduerſum Troianos tentāte: Maria omnia cælo Miſcuit. Iuuen. Sat. 6. & mare cælo Confundas. Mari, terraq; quærere: id eſt, ubique, Plau. in Pœn. mari, terraq; illas quæritat. Mare quandoque pro quacunque grandiore aqua uſurpatur.

MARE RUBRUM, ἐρυθρὰ θάλασσα, ſinus maris eſt Arabiam Felicem à meridie alluens, ab anguſtijs Arabici ſinus uſque ad ſinum Perſicum extenſus. Rubrum appellatum, non quòd aqua eius reuera ſit rubra (ut plerique putauerūt) ſed quod eiuſmodi appareat, à ſubiectæ arenæ rubedine, uel Solis repercuſſu. ſiue (qđ magis placet) imitatione græcorū, qui Mare hoc Erythræū appellarūt, ab Erythra rege Perſei & Andromedes filio, qui ea in ora imperauit. Stra. li. 16.

MAREA, μάρεια, lacus Alexandriam à Meridie alluēs, portum habēs altero, qui ad mare eſt, multo utiliorem. Alio nomine Mareotis. Stra. li. 17. Ste. item Marea oppidum eſt Mareotidi lacui adiacens.

MAREOTIS, idis, μαρεῶτις, lacus in Ægypto, Alexandriam à Meridie alluens, multis Nili foſſis auctus, portum habens eo, qui ad mare eſt, multo utiliorem. Strab. lib. 17. Mareotis præterea appellatur pars illa Libyæ, quæ eſt inter Cyrenaicam regionem & Ægyptū, à Ptolemæo Marmarica appellata. Eius deſcriptionem uide apud Pli. li. 5. c. 6. Eſt præterea Mareotis pars Epiri, in qua uinum optimū naſcitur: unde Mareotides uuæ dictæ. Virg. 2. Ge. Sunt Thaſiæ uites, ſunt & Mareotides albæ. Col. lib. 3. cap. 2. Mareoticæ uites.

MAREOTAE, μαρεῶται, populi in parte Libyæ, Ægypto proxima, quæ Mareotis Pli. Ptolemæo Marmarica appellatur. Pli. lib. 5. cap. 6.

MARGA, gæ, genus terræ in modum cretæ albæ, qua ruſtici utuntur ad agros ſtercorandos. Pli. lib. 17. cap. 6.

MARGANA, æ, ſiue Marganæ, arum, μάργανα, ἢ μαργανὰς, oppidum Indiæ. Stephanus.

MARGREA, μαργραία, nomen fontis in agro Syracuſano, apud Pli. lib. 3. cap. 8. Et urbs in Elide. Stephanus.

MARGARIDES, μαργαρίδες, palmæ, à margaritis nomen trahentes, quoniam & breues, & candidæ, & rotundæ ſunt. Pli. lib. 13. cap. 4.

MARGARITA, tæ, uel Margaritum, ti, p. pr. & antepe. cor. [*Perla*] μαργαρίτης, lapillus candidus, in conchis naſcens, quem Romani unionem uocant, quòd nulli duo reperiantur indiſcreti. Cic. 6. Ver. Nego ullam gemmam, aut margaritam fuiſſe, quin abſtulerit. Tacit. in uita Agric. Britannia aurum & argentum gignit, Oceanus margarita, ſed ſuffuſca & liuentia. uulgo Perlam uocant.

MARGARITARII, μαργαριτέμποροι, negociatores margaritarum. Firmicus.

MARGARITIFER, a, um, adiect. μαργαριτοφόρος, quod fert margaritas. Pli. lib. 32. cap. 11.

MARGIANA, μαργιανή, regio Aſiæ maioris, inclytæ apricitatis (ut inquit Solinus) ambitu ſtadiorum 1500. difficilis aditu propter arenoſas ſolitudines: in qua Antiochus Antiochiam extruxit. Strabo lib. 10. & 11.

MARGINEUS, a, um, quod eſt in margine: & Marginatus, a, um: ut, Marginata tabula, apud Plin. lib. 35. cap. 12. Quæ marginem habet latiſſimum.

MARGO, [*Margine*] χεῖλος, κράσπεδον, tam maſculini, quàm fœm. gene. cuiuſlibet rei extremitas. Ouid. lib. 1. Metam. Nec brachia longo margine terrarum porrexerat Amphitrite. Iuuen. Saty. 1. Plena iam margine libri. Margines teſtudinis. Pli. lib. 9. ca. 10. Dentes nō ſunt teſtudini, ſed roſtri margines acuti. Margines fluminū, Var. 3. de Re ruſt. flumen altum, marginibus lapideis, latum pedes 57. Margines imperij, Pli. li. 12. ca. 20. Extremo in margine imperij, qua Rhenus alluit. Gramineus margo fontis, Ouid. 3. Meta.

MARGUS, fluuius Aſiæ, quem Ptol. lib. 6. ca. 10. Duobus fontibus ex

montibus

montibus Sariphijs deſcendere tradit,& per Maſſagetas, qui Margianis uicini ſunt,ac Derbicas in Oxum amnem deferri.

Maria,μαρία,fœmininum eſt à nomine Marius , & pen. habet corr. Claudianus de Nupt.Honorij:Præparat & pulchros Maria, ſed luce minores Eligit ornatus . Pro Deipara uirgine uult Valla Mariam nominatiuo caſu legi,ut Abraham,indeclinabile,& accētu in ultima.uide Eraſmum in Annot.in Lucam.

Mariaba,μαρίαβα,Stephano,metropolis Sabæorum.Stra.lib.16.

Mariammia,æ,μαριαμμία,Phœnices oppidum.Pauſanias lib.6.

Mariana colonia,Corſicæ inſulæ ciuitas,dicta à C.Mario ſepties conſule,qui eò coloniam deduxit.Plin.lib.3.cap.6.

Marianae fossae,Narbonenſis prouinciæ oppidum, quod hodie Aquas mortuas uocant:dictum à uicina foſſa à C . Mario ad mare uſq; deducta.uide Ptol.li.2.c.10.Pli.li.3.c.4.& Strabonem lib.4.

Mariandynum,μαριανδυνία, Stephano , regio in Aſia , Bithyniæ contermina,ubi Hercules Cerberum canem tricipitem ad ſuperos traxiſſe dicitur.incolæ dicti Mariandyni.Herod.lib.1. Strabo, lib.8.Val.Flac.lib.4.Argo.

Marianus,Ptole.Hiſpaniæ Bæticæ mons,uulgo Sierra Morena.

Marica,dea,litoris Minturnenſium,iuxta Lyrim amnem.Hora.lib. 3.Carm. innantem Maricæ Littoribus tenuiſſe Lyrim.Fuit etiam Marica Fauni uxor,& regis Latini mater. Virg.lib.7. Æne. Hunc Fauno & nympha genitum Laurente Marica Accipimus.

Maridunum,μαρίδουνον,Britanniæ inſulæ urbs.Ptol.lib.2.cap.3.

Marinus,a,um,[Marino] θαλάσσιος,ἐνάλιος, qđ mare incolit , uel quod eſt in mari:ut Oſtreæ marinæ,apud Pli.lib.10.cap.69.Marinis humoribus,Cic.2.de Nat.Deo.Tranſmarinum autem,ὑπερθαλάσσιον,quod trans mare eſt:ut,Tranſmarinæ merces.

Maris,fluuius Agathyrſorum in Iſtrum fluens,teſte Herod.lib.4.

Mariscae, ficus grandiores, ſed inſipidæ , quas à Græcis βάσιλικα, appellari tradit Feſtus.Martia.lib.14. Infanti melimela dato , fatuasq; mariſcas.Pli.lib.15.cap.18.Ficos mariſcas in loco cretoſo, & aperto ſerito.A fructus huius ſimilitudine etiam Mariſcæ dicūtur,tubercula,quæ ex præpoſtera libidine circa podicem naſcuntur:& fortaſſe ſunt quos Martialis in Cæcilianum Ficos appellat. Iuuen.2.Saty.Cæduntur tumidæ,medico ridente,mariſcæ.

Mariscus,maſc.gen.uel Mariſcum gen. neu. genus iunci maioris, quem ὁλόσχοινον,Græci uocant,hoc eſt,totum iuncum.Ex eo fiunt tegetes,& marinæ naſſæ:ut ait Pli.lib.21.cap.18.

Maritae , [Donne maritate] συνοικοῦσαι , dicuntur mulieres nuptæ. Ouid.lib.2.Faſt. Dura cum ſorte maritæ Reddebant uteri pignora rara ſui.Transfertur & ad arbores uitiferas,quales ſunt ulmi & populi,quibus uites applicantur Pli. libro.14.cap.1. In Campano agro populis nubunt uites,maritasq; complexæ, geniculato curſu ſcandentes,cacumina æquant.

Maritalis,le,Colum.in procem.12.lib.Xenophon prodidit maritale coniugium comparatum eſſe natura,Capiſtrum maritale . Iu. Saty.6.Stulta maritali iam porrigit ora capiſtro.Veſtis maritalis, Ouid.2.de Arte.

Maritimus,a,um,pen.cor.[Maritimo] ἐπιθαλάττιδιος, πάραλιος, quod mare accolit, uel quod ad mare eſt,ut,Ora maritima , χώρα ἐπιθαλαττίδιος, Gens maritima. Cice. ad Attic.lib.2.Te hoſpitio Agreſti accipiemus , quia maritimum hoc contempſiſti . Plaut. Ciſt.Maritimis moribus mecum experitur . Id eſt , periculum de me ita facit, ut mare cum iactatur utrijs fluctibus . Accipitur aliquando pro eo,quod ex mari eſt.Cic.2.de Nat. Deo. Æſtus maritimi accedentes,& recedentes . Sic etiam Plaut. in Rud. Fluctus maritimos dixit.

Marito,maritas,[Maritare] συνοικίζω,uiro trado. Suet.in Veſp. Vitellij filiam ſplendidiſſime maritauit . Neq; ſolum de hominibus, ſed etiam de alijs dicitur,ut de arboribus,quæ uites ſuſtinēt . Col. li.4.ca.1.maritandis arboribus nemo minorem bipedanea ſcrobē uiribus comparat.Maritari etiam dicuntur canes . Varro.2.de Re ruſt.Tum dicuntur catulire,id eſt,oſtendere ſe uelle maritari.

Maritus,mariti,[Marito] ἀνὴρ,εὐνέτης , uxoris uir , à nomine Mas, maris.Plaut.in Caſ.Quid agis tu marite,mi uir?Ignara puella mariti,id eſt, uirgo,Horat.2. Epiſto. Iura uiolata mariti , id eſt, non Virgo.Ouid.2.de Art.Neque ſolum de uiro , ſed de alijs quoque animantibus.Colum.lib.8.cap.15.Rarior eſt in his auibus , mariti bonitas.Olentis uxores mariti,hoc eſt capræ, Horat.1.Carm. Cic.pro Rabir.ſororis maritam.

Maritus,a,um,adiect.[Congiugale]idem quod coniugalis.Ouid.in Epiſt. Paridis ad Helenam : Metuis Venerem temerare maritam. Sic maritum oliuetum per tranſlationem dixit Colu. lib.3.ca.11. Marita pecunia,hoc eſt dotalis,apud Plau.in Epid.

Marium,μάριον Stephano,oppidum in Cypro inſula. Pli.lib.5.c.31.

Marius,qui ſepties Romæ conſul fuit,ex municipio Arpinate , humili loco natus . Hic legatus Metellum in Numidia criminando, conſulatum adeptus,Iugurtham captum ante currum egit.in proximum annum conſul factus, Cimbros in Gallia apud aquas Sextias,Teutonas in Italia uicit, deq; his triumphauit . uictus a Sylla Minturnis in palude latuit:inuentus , & in carcerem coniectus immiſſum percuſſorem Gallum uultus auctoritate deterruit : acceptaq; nauicula in Africam traiecit,ubi diu exulauit. mox Cinna dominatione reuocatus,cæſis inimicis , ſeptimo conſulatu (ut quidam ferunt)uoluntaria morte deceſſit.Habuit filium Marium nomine:qui quum eſſet 27.annorum,conſulatum inuaſit . Hic patri ſæuitia ſimilis,curiam armatus obſedit :& inimicos trucidauit: tandem & ipſe crudeliſſimo mortis genere perijt.

Marianus,a,um,Cic.1.de lege Agr.

Marmaces,μαρμάκαι,pop.Æthiopiæ:quorum meminit Hecatæus.

Marmarica,μαρμαρική,regio Africæ,quæ (ut Ptolem.li.4.ſcribit) Occaſu terminatur Cyrenaica prouincia,a Septētrione Ægyptiaco pelago,ab Oriente Ægypto, a Meridie interioris Libyæ parte,quæ Ægypto contermina eſt.Pli.lib.5.ca.6. Mareotidem appellat. Populos habet Adirmachidas,Marmaridas, & Mareotas.

Marmaridae,populi ſunt,Marmaricam Libyæ regionem incolentes.Inter hos ſunt Pſylli,qui habent ſaliuam præſens aduerſus omnia uenena remedium afferentem.

Marmarites,μαρμαρίτης,herba à quibuſdam appellatur, quā Dioſcorides καπνὸν:nos Fumariam,uel fumum terræ dicimus. Eſt autē ex ijs nomēclaturis,quas inter notha Dioſcoridis reijciūt eruditi.

Marmaritis,pe.pr.μαρμαρῖτις,herbæ genus,alio nomine Aglaophotis,ob admirabilem colorem . Naſcitur in marmoribus Arabiæ:unde Marmaritis uocata eſt.Pli.lib.24.cap.17.

Marmarium , μαρμάριον , Eubœæ inſulæ oppidum incolæ Marmarij,& Marmarini. Vnde & Apollo Marmarinus, qui inſigne ibi habebat templum.Strab.lib.10.

Marme, es, μάρμη oppidum Phœnices . incolæ Marmæi , μαρμαῖοι Stepha.

Marmor,oris,pe.cor.[Marmo]μάρμαρος , genus lapidis duriſſimi, & ſolidiſſimi:cuius diuerſa ſunt genera . Quoddam enim album, Parium dicitur a Paro inſula : quale & in Liguria olim Lunenſium lapicidinæ dederunt. Aliud Laconicum , quod eſt uiride , & cunctis hilarius. Aliud Lucullcum , quod fere atrum erat , quo delectatus Lucullus illi nomen indidit. Aliud Ophites , à maculis ſerpentum,quibus diſtinguitur,nomen accipit . Aliud Porphyrites, quod eſt rubrum,candidis interuenientibus punctis, quod & Leucoſtictos uocatur.Baſaltes ferrei coloris & duritiæ , unde nomen mutuatur Onychites,ex Arabiæ montibus eſt , ex quo uaſa potoria in Germaniam afferunt. Alabaſtritem quoq; candidum cauare ſolent ad myrothecia:quoniam unguenta incorrupta ſeruare creditur.Sunt & alia marmoris genera,ꝗ breuitatis cauſſa omitto. Vide Pli.li.36.c.7.Tēplum de marmore, Vir.4.Æn.Inciſa notis marmora,Hora.4.Car.Cic.pro Dom.Eius ſimulacrum è marmore.

Marmoratio, onis,[Fabrica,edificatione di marmo] μαρμάρωσις,ex marmore cōſtructio,à Marmoro,as,qđ eſt ex marmore cōſtruo, Apul.li.3.Flo.Pauimenti marmoratio, nec proſcenæ cōtabulatio.

Marmoratus,a,um,[Coperto di marmo]μαρμαρωτὸν , ſuperficiem tantum ex marmore habens:ut Marmorata pauimenta,apud Cic. 2.de Leg.Varr.lib.3. de Re ruſt. ſubſtantiuum uſurpauit: læuiſſimo inquit marmorato toti parietes,ac cameræ oblinuntur.

Marmoreus,a,um,[Marmoreo,di marmo] μαρμάρινος, μαρμάρεος, ex marmore:ut Sepulcrum marmoreum. Ouid.4. Metamor.Sola marmorea,apud Cice. in Parad.Ceruix marmorea,hoc eſt,candida,Virg.4.Georg.

Marmorosus,a,um,adiect.μαρμαροειδὴς , quod marmoream formam,uel duritiem habet.Pli.lib.33.cap.12.

Maro,onis,opifex figulus,ſiue(ut alij putant) Magi cuiuſdam uiatoris mercenarius , Virgilij Latinorum poetarum principis pater. Maroneus,a,um,pen.pro. Stat.libro.4.Sylua.Maroneiq; ſedens in margine templi.

Maronea,pen.pro.μαρώνεια Stephano,Ciconum ciuitas , uino laudata.Inde Maroneus,a,um, Tibullus ad Meſſalam.

Marpesus,p.p.μάρπησος Stephano,mons in Paro inſula: à quo Marpeſius,ſia,ſium,μαρπήσιος,Marpeſia cautes,apud Virg.6.Æneid.

Marpessa , μάρπησσα Home. filia Eueni , ſpecioſa inter nymphas uxor Idæ,uiri formoſiſſimi,hanc maritus ita fertur amaſſe, ut,cū eam Apollo rapere conaretur,ſumpto arcu & ſagittis raptorem inuadere non dubitarit.Verum cum eius recuperandæ ſpes nulla ſupereſſet,mater eam pro Marpeſſa Halcyonem nominauit , propterea quòd fatum Halcyoni ſimile ſortita uideretur Home.9. Il.

Marplacidae,nauigijs genus,quo Siculi utebantur.

Marra,[Marra]ferreum inſtrumentum,ad excindendas herbas accommodatum. Iuuen.Saty.3.Ne marræ,& ſarcula deſint.

Marrubii,populi Italiæ,circa Fucinum lacum habitantes , à rege Marrubio.V rg.7.Æne.Marrubia uenit de gente ſacerdos.

Marrubium,bij,[Marrobio]herba ſatis nota, quæ exulcerare ueſi-

cam putatur. græci πράσιον, alij Linoſtrophon, quidam Philopæda, nonnulli Philochares appellant. Pli.li.20.c.22. Eſt & Marrubium nigrum, quod & Marrubium fœtidum nonnulli nominant.

MARRVCINI, populi Italiæ in regione Marſorum. Silius lib.8.

MARS, ἄρης: Deus belli præſes ab antiquis creditus: dictus, ut ait Varr. lib.4. de Ling. Lat. quòd maribus in bello præſit: ſiue a Sabina dictione Mamers, quo nomine Sabini Martem dicebant: à poetis Mauors dicitur per epenthesim, quòd magna uertat. Hic Iouis & Iunonis filius fuiſſe fingitur, uel, ut Ouid. fabulatur, ſolius Iunonis. cum enim olim Iuno turbata, quòd animaduertiſſet Iouem maritum percuſſo capite ſine muliere procreaſſe Mineruam, uerſus Oceanum proficiſceretur, ut ſcrutarétur quo pacto & ipſa ſine uiro parere poſſet, & in itinere fatigata, ſecus fores Floræ Deæ, coniugis Zephyri, conſediſſet, interrogata ab ea fertur, quam ob cauſſam ad Oceanum pergeret: qua cognita, facturam ſe uoti compotem Deam pollicita eſt, ſi id Iuno Iouem celaret. quod cum Iuno iureiurádo affirmaſſet, mox illam Flora monuit, in campis Olenijs florem eſſe, quo tacto ſtatim conciperet ſine uiro. id experta Iuno concepit, & peperit filium, quem Martem nominauit. Hunc ferunt poſtea cum Venere concubuiſſe, eosq́; Vulcani fallacijs tam obſcœne iacentes catena inuiſibili ligatos, omnium deorum riſui expoſitos fuiſſe: tandem Neptuno intercedente, à Vulcano ſolutos eſſe. Sororem habuit Bellonam, belli deam. Sacrum ei fecerunt lupum & picum: quos in Dei huius tutela eſſe credi uoluerunt. Salios habuit ſacerdotes, de quibus infra. Ponitur ſæpiſſime pro ipſo bello μετωνυμικῶς Virg. Ecl.10. Nunc inſanus amor duri me Martis in armis Tela inter media, atque aduerſos detinet hoſtes. Eſt etiam Mars planetæ nomen quatuor & uiginti menſibus, & ſex diebus orbem luſtrans. Marte noſtro aliquid dicimur facere, αὐθαιρέτως, quoties aliquid noſtro ingenio nullius adiuti auxilio conficimus. Cice.3. Offic. Hanc partem relictam explebimus, nullis adminiculis, ſed, ut dicitur, noſtro Marte. Mars communis dicitur, quod incertus ac uarius belli euentus ſit. Cic.11. Phil. Vt concedam incertos eſſe exitus belli, Martem communem.

MARSI, orum, μαρσοὶ Stephano, populi Italiæ Picentibus, Æquiculanis, Samnitibus finitimi, à Marſo Circes filio orti, qui ſaliua ſua ſerpentum morſibus medebantur. uide Plin. lib.7. cap.2. Quin & regio ipſa eodem nomine effertur. Cice. pro Domo. Is in Marſis natus eſt. Sunt & Marſi Scythiæ populi. Herodot. lib.4. A' Marſis fit Marſicus, ca, cum: ut, Marſicum bellum, quod Romani cum Marſis geſſerunt.

MARSVS, Circes filius, qui Marſorum genti nomē dedit. Pli.li.7.c.2.

MARSPITER, p.c. ἄρης, Mars pater: ut Iupiter, Iouis pater: ut Iouis ſit nominatiuus, hoc eſt, ipſe Iupiter, ipſe Mars. Gel.li.5.ca.12.

MARSVPIVM, pij, [Barſa] μαρσύπιον, ſacculus numorū, Cato de liberis: perſpicuum, maiorem curam habere marſupij noſtri, quā uitę.

MARSYAS, μαρσύας, tibicen fuit è Phrygia ea temeritate, ut Phœbum ad cantus certamen auderet prouocare: à quo uictus, excoriatus eſt. Ouid. li.6. Faſt. Eſt Marſyas, ſiue Marſia, Aſiæ minoris fluuius, Apamiam alluens: quem poetæ fabulātur ortum eſſe ex Nympharum, & Satyrorum lacrymis, Marſyam deflentium. Ouid.6. Meta.

MARSYA, μαρσύα, oppidum Phœnices, incolæ Marſynei. Steph.

MARSIAS, Periandri filius, Pellæus hiſtoricus, nutritus cum Alexandro Magno, ſcripſit res Macedonicas libris 10. à primo rege uſq; ad Alexandrum. Marſyas Philippeus hiſtoricus, ſuperiore recentior. Marſyas Tabenus, qui ſcripſit de Trāquillitate libros duodecim: fabuloſa libris ſeptem, & quædam alia de patria ſua. Suidas.

MARTES, tis, fera exigua, ex genere muſtellarum: cuius pellis ſummo habetur in precio. Martial. libro.10. Venator capta marte ſuperbus adeſt.

MARTIA, Catonis Vticenſis uxor fuit, quā poſtea, cum ex ea aliquot liberos ſuſtuliſſet, Hortenſio amico conceſſit: eoq́; mortuo eam reduxit. qua in re maleuorū reprehenſione nō caruit, qui uacuam & pauperē eam dimiſſam eſſe calumniabantur, ut poſtea Hortenſij teſtamento locupletatam reciperet. Plutar. in uita Catonis.

MARTIA AQVA, quæ & Aufeia, omnium toto orbe clariſſima, à nono lapide ſtructis fornicibus in urbem perducta: ita dicta ab Anco Martio Romanorum rege, qui eam primus in urbem ducere aggreſſus eſt. Vide in dictione Aufeia, & Pli. lib.31. cap.3.

MARTIALIS, le. Cic. de Aruſp. reſp. Lentulus flamen Martialis.

MARTIALIS, & hoc le, ἀρεϊκὸς, natum ſub Marte ſtella, uel qui Marti ſeruit. Cic. pro Clu. Martiales quidam Latini appellabantur, miniſtri publici Martis. Martialis uerò ſubſtantiuum, eſt nomen poetæ proprium, qui Epigrammata ſcripſit.

MARTIANVS, a, um, ut Martianum fœdus. Cic. pro Cor.

MARTION, Smyrnæus medicus, de quo ſic ſcribit Pli. lib.28. c.4. Martion Smyrnæus, qui de ſimplicibus affectibus ſcripſit, rumpi ſcolopendras marinas ſputo tradit.

MARTIVS, a, um, ὁ τοῦ ἄρεως, quod ad Martem pertinet: ut Martia auis, Marti dicata. Ouid. Faſt.5. Martia picus auis. Interdum dicitur, quod ad bellum pertinet: ut Martia arma. Auguſt. lib.3. de Ciuit. Nullo Martio impetu territi. Interdum bellicoſum: ut Martius populus.

MARTIVS, ſubſtantiuum nomē fuit Anci, quarti Romanorum regis, qui Numæ Pompilij nepos fuit, æquitate & religione auo ſimilis. Latinos bello domuit: Auentinum Ianiculumq́; montes urbi addidit: noua mœnia oppido circundedit: ſalinarū uectigal inſtituit: carcerem primus ædificauit: Oſtiam coloniam, maritimis commeatibus opportunam, in oſtio Tyberis, deduxit. Liu. lib.1.

MARTIVS CAMPVS, ἄρεως πεδίον, planities quædā fuit in agro Romano, inter Tiberim, & antiquam urbem: hodie urbis pars: ita dictus, quòd, Tarquinio in exiliū acto, cuius hic ager erat, Marti fuerit conſecratus. Liu. li.2. Ager Tarquiniorum, qui inter urbem & Tiberim erat, conſecratus Marti, Martius deinde campus fuit.

MARTIVS, menſis, [Marzo] μάρτιος, μουνυχιών, primus olim anni menſis apud Romanos, quem Romulus genitori ſuo dicauit. Oui. 3. Faſt. Primus de patrio nomine menſis erit.

MARTIGENVS, a, um, adiect. ἀρηιγενής, Marte genitus. Plau. in Amph. Martigenam ille aggreſſus beluam.

MARTYR, yris, pe.ge.co. μάρτυρ, à Græcis dicitur, quem nos teſtem uocamus. quò factum, ut qui ſanguinis ſui pignore CHRISTO diuinitatis teſtimonium dederunt, Martyres uocentur.

MARTYRIVM, μαρτύριον, teſtimonium.

MARVLLVS, Tribunus plebis cum Flauio coronas Cæſaris dictatoris ſtatuis detraxit, eosq́; qui primi Cæſarem regem ſalutauerant, in uincula duci iuſſit. quamobrem Cæſar eum magiſtratu priuauit. Plutarchus in Cęſare. Marullus item poeta mimographus ſub Antonio principe, apud Spartianum. Pomponius item Marullus grammaticus Romæ profitebatur, ſermonis Latini exactor moleſtiſſimus, cum ex oratione Tiberium reprehendiſſet, affirmante Ateio Capitone & eſſe illud Latinum, & ſi non eſſet, futurum certe: mentitur (inquit) Capito. tu enim Cæſar ciuitatem dare potes hominibus, uerba non potes. Pugilem olim fuiſſe Aſinius Gallus hoc in eum epigrammate oſtendit, Qui caput ad læuam didicit, gloſſemata nobis Præcipitos nullum, uel potius pugilis.

MARVM, μάρον Dioſc. herba ſurculoſa, flore origani, ſed odoratiore, folijsq́; multo cādidioribus: quæ circa Magneſiā & Tralleis copioſa gignitur. Pli. quoq; li.12. c.24. in Ægypto marum naſci tradit.

MAS, maris, maſ.ge. [Maſchio] ἄῤῥην, ἄρσην, ſexus uocabulū fœminæ oppoſitum. Cic.2. de Nat. Deo. Beſtiæ aliæ mares, aliæ fœminæ.

MASARIS, μάσαρις, Bacchi cognomen apud Caras: de cuius origine ſic fabulantur. In comitatu Rheæ, cui Iupiter Bacchum alendum commiſerat, mulierem fuiſſe, cui nomen erat Ma quam cum Iuno rogaſſet, cuius eſſet puer, ἄρεως, hoc eſt, Martis illa reſpondit. qua uoce à uulgo excepta, Bacchus deinceps Maſaris dictus eſt, quaſi τοῦ μάσαρις.

MASCVLESCO, is, ere, [Immaſchirſi] ἀῤῥενοῦσθαι, eſt maſculum fieri. Plin. lib.18. cap.13. Denſiore ſatu maſculeſcere: id eſt, ex fœminis maſculos fieri.

MASCVLETVM, ti, locus, in quo Plantæ uinearum maſculæ conſitæ ſunt. Plantæ autem maſculæ ſunt, quæ non ſubiguntur, ut palmites alios emittant, ſed in altum attolli permittuntur. Pli. lib.17. c.22. Nec ueterem placet palmitem in longum emitti; ut faciant, quæ Maſculeta appellant.

MASCVLINVS, a, um, ἀῤῥενικὸς, quod maſculum eſt. Pli. l.10. c.13. Genera eorum Græci duo prima fecere, maſculinum fœmininumq́;.

MASCVLO, as, [Immaſchire] ἀῤῥενόω, maſculum animum induo, unde Commaſculo. Apul.2. de Aſino: animum meum commaſculaui.

MASCVLVS, li, ſubſtantiuum, [Maſchio] ἀῤῥενάριον, diminutiuum eſt a Mas. Plaut. in Ciſt. Bona fœmina, & malus maſculus hic te uoluit. Aliquando adiectiuum eſt, idem ſignificans, quod maſculinus, ut Maſcula facies, ἀῤῥενωπικὰ. Maſcula Sappho dicta eſt ab Horat. lib.1. Epiſt. Quòd in portentoſo mulierum concubitu uiri uice fungeretur. Maſcula proles, Horat.3. Carm.6. Aliquando accipitur pro uehementi, & quod uirum decet. Sic maſcula bilis dicitur à Perſio 5. Sat. Calido ſub pectore maſcula bilis intumuit. Pli. li.12. cap.14. Quandam turis ſpeciem Tus maſculum appellat: ad differentiam fœminini. idcirco autem Tus maſculum quidam dici putant, quòd teſtium ſpeciem habeat.

MASDORANI, Aſiæ populi iuxta Parthiam, & Carmaniam deſertam incolentes. Ptolemæus lib.6. cap.17.

MASDORANVS, mons Aſiæ, qui Parthiam ab Orientem ab Aſia dirimit. Ptolemæus lib.6. cap.5.

MASINISSA, Numidarum rex fuit, acerrimus primum nominis Romani hoſtis, poſtea uero fideliſſimus ſocius. Hic ad extremā uſq; ſenectam mira ualetudinis proſperitate, uegetoq́; corporis robore uſus eſt, adeo ut nonageſimo ætatis anno filiū genuerit, iterq́; quamuis prolixum faciens equū nunquā aſcenderit. Ouid.6. Faſt.

ſuperauit

ſuperat Maſiniſſa Syphacem. De hoc multa Liu.lib.3.Bel.Pun.

Masius, μάσιον Steph. Gordyæorum montium pars eſt, ſupra Niſibin, ubi Armenia dirimitur a Meſopotamia. Auctor Strabo li.11.

Maspetum, ti, pen.cor. μάσπετον Dioſcoridi, caulis eſt Laſerpitij, ferulæ ſimilis. Plin.autem lib.19.cap.3. Folia laſerpitij hoc nomine tradit appellari.

Maspii, μάσπιοι, gens Perſica, apud Stephanum.

Massa, ſſæ, [*Paſta*] μᾶζα, farina omnis macerata, & aqua ſubacta, quam Galli ſua lingua Paſtam uocant. Significat etiam quicquid denſum eſt, ſpiſſum'ue ad ſimilitudinem farinæ ſubactæ: ut Maſſa auri, Maſſa ferri: hoc eſt, pila, & ueluti moles. Virg.1.Geo. Maſſam picis urbe reportat. Eſt & Maſſa Lybiæ fluuius Ptolemæo.

Massula, eius diminut.eſt. Colum.lib.12.cap.38. Complures ex ea maſſulæ fiunt.

Massaca, μάσσακα, Steph. Indorum oppidum eſt, apud Arrianum.

Massaesylia, μασσαισυλία, ſiue, ut apud Stephanum, & Strabonem legitur, μασαισυλία, unico σ, Africæ regio, a Mauris Mulucha fluuio (quem Strabo Molochat appellat) dirempta. uide Strab.li.17. & Pli.lib.5.ca.2. Huius regionis populi Maſſæſyli uocati. Pli.

Massagetae, μασσαγέται, populi Scythici in Aſia ultra mare Caſpium: qui quum per deſerta diſcurrunt, equorum ſuorum ſanguinem cum lacte bibunt. Apud hos ſenio confecti, in fruſta cæduntur, admiſtiſq; ouillis carnibus à ſuis eduntur: qui uero morbo intereunt, feris deuorandi obiiciuntur. Infeſtiſſimi ſunt hoſpitibus, neque cum uicinis populis ullam ſeruant amicitiam, aut fidem. Vxores habent communes, cùm quibus etiam in publico coire non uerentur. Solem præcipue uenerantur, cui & equum immolant: ceteros deos habent neglectui. Vide Strab.lib.11.& Herodotum lib.5. Stat.in Achill. Nominatiuus ſing.eſt Maſſageta, uel Maſſagetes. Luc.li.3. ſoluēs ieiunia belli Maſſagetes, quo fugit equo.

Massaris, uua, quæ ex uite ſilueſtri, cum flore in Africa decerpitur, medicinæ tantum, & odoramentis idonea. Plin.lib.12.cap.ult. & in proœ.lib.23.

Massia, μασσία, Steph. oppidum Hiſpaniæ ulterioris, non procul à Tarteſſo, ubi lateres fiebant, qui ſiccati non mergebantur in aqua. Pli.lib.35.cap.14.

Massicus, pe.co. mons Campaniæ, optimi uini ferax. Silius lib.7.

Massicum, uinum inter Campana uina olim laudatiſſimum. Hora. lib.1.Carm. Eſt qui nec ueteris pocula Maſſici Spernit. Docet Serui. Maſſicus in plurali facere Maſſica. Virg. lib.7. Felicia Baccho Maſſica.

Massilia, μασσαλία, urbs in Narbonenſi prouincia Macedonibus Aſtyage, Hebræis uero Sedechia imperante condita, circa ſecundam & quadrageſimam Olympiadem, annis ante quàm Virgo pareret DCXIII. poſt obitum Dauid regis annis CCCLXXXIIII. Diruta deinde à Phocenſibus inſtaurata eſt, qui Cyri tyrannidem fugientes, deſtituta Græcia, in hunc ſinum nauigarunt. Olim Maſſiliæ ſtudia ingenuarum doctrinarum adeo floruerunt, ut Romani pro Attica peregrinatione Maſſilioticum peterent gymnaſium. Plaut.in Caſ. Maſſilienſes mores, tanquam optimos, & probatiſſimos dixit: Vbi (inquit) tu es, qui colore mores Maſſilienſes poſtulas? Maſſilienſium mores & inſtituta extollit Cicero in Orat.pro Flacco. Cuius, inquit, ciuitatis diſciplinam atque grauitatem non ſolum Græciæ, ſed haud ſcio an cunctis gentibus anteponendam iure dicam. quæ tam procul à Græcorum omnium regionibus, diſciplinis, linguiſq; diuiſa, cum in ultimis terris cincta Gallorum gentibus, Barbariæ fluctibus alluatur: ſic optimatum conſilio gubernatur, ut omnes eius inſtituta laudare facilius poſſint, quam æmulari. Inclytam autem fuiſſe clariſſimo gymnaſio, in Agricolæ uita Tacitus quoque teſtatur. Lege Strab.lib.4. De eius ueteribus inſtitutis multa Val. lib.2. De origine uero & primis initijs non pauca Iuſt. li.43. Hæc uini optimi ferax fuit: unde Mart.lib.13. Tu ne Maſſiliæ ponere uina putes. Hinc Maſſilioticus, a, um. Pli.li.3. cap.4. Rhodani oſtium amplisſimum, uocatur Maſſilioticum.

Massyleus, lea, leum Mart.li.9. Et Maſſyleū uirga gubernat equū.

Massyli, pen.prod. μασσύλοι Stephano, populi Africæ, Maſſæſylis proximi. Hi neque frenis, neque ephippijs utuntur: ſola uirga equos regunt.

Massylius, a, um. Lucan.lib. 4. Et gens quæ nudo reſidens Maſſylia dorſo.

Massylus, a, um, Virgil. 4. Hinc mihi Maſſylæ gentis monſtrata ſacerdos.

Mastaura, μάσταυρα, Lydiæ ciuitas: dicta, ꝙ in ea Rheæ, Bacchi nutrici, quæ Ma Lydis appellatur, taurus ſoleat immolari. Vide Ma.

Mastaurenses, μασταυρεῖς, καὶ μασταυρῖται, Stephano, de quibus Pli.lib.5.cap.29.

Mastiche, es, p.c. [*Maſtice*] μαστίχη Dioſcoridi, teſte Plin.libro.12. cap.17. Lacryma eſt, quam lentiſcus arbor gummi modo ſudat.

Mastigia, antep.pro. μαστιγίας, uerbero.i. uerberibus dignus. Plautus: Crucior lapidē non habere, ut illi maſtigiæ cerebrū excutiā.

Mastigophorus, μαστιγοφόρος, dicebatur ſeruus flagellifer, qui.ſ. agonothetas in ſacris certaminibus comitabatur uirgas præferens, ad ſubmouendā turbam, & cohibendas ſeditiones. Budæus.

Mastix, igis, [*Staffile*] μάστιξ, ſcutica, ſeu flagrum, quo mancipia cæduntur: è Græco, μαστίζω, flagris cædo. Inde Homeromaſtix appellatus Zoilus ille Homeri calumniator. Vide Zoilus.

Mastigeus, gei, idem quod maſtigia. Plaut. in Trin. Hic homo maſtigeus.

Mastruca, ueſtis genus, qua Sardi utebantur. Cicero pro Scauro: cum Sardorum maſtruca mutauit.

Mastrucatus, qui maſtruca utitur. Idem de prouin.conſ. Res in Sardinia cum maſtrucatis latrunculis à proprætore geſta.

Mastuprari, uel maſturbari, δέφομαι, eſt manu tractando uirilia, rē Veneream peragere. Martialis: Maſtuprabātur Phrygij poſt oſtia ſerui, id eſt, præputia ducebant. à manu & ſtupro deriuatur.

Masturbator, &

Mastuprator, qui ſe hoc libidinis genere polluit. Mart. Tam blandum prurit, ut ipſum maſtupratorem fecerit Hippolytum.

Mastus, μαστός. Latine mamma, & proprie animalium eſt. Per trāſlationem tamen Maſti etiam appellantur tubuli mammati in fontibus, & aquæductibus, quas Latinorum nonnulli mammas, Varro etiam Papillas uocat. Vitruu.lib.7. Ex huiuſmodi fontibus maſti uſque ad portum Piræum ducti ſunt ſalientes. A Caſſiodoro etiā ubera appellantur. Quanto (inquit) pulchrius eſt, Claudiam aquam per tot ſicca montium iuga lauacris, & domibus liquores puriſsimos fiſtularum uberibus immiſiſſe Pli.lib.26. cap.15. Herbam eius nominis eſſe dicit, quæ potui indita, pilos mammarum è partu naſcentium aufert.

Mataurus, μάταυρος, Siciliæ oppidum, incolæ, Mataurini. Steph.

Matella, [*Maſtellcetta, orinale*] οὐρητρὶς, ἀμὶς, ἀγγεῖον, οὐρηρὸν, à matula, uas, in quòd urinam reddimus. Martial.lib.10. Diſperεam, ſi tu Pyladi præſtare matellam Dignus es. Græci, σκαφίον, uocant. Sunt tamen qui ita matellam diſtinguunt à ſcaphio, ut illa uirorum ſit: hoc mulierum, tam ad uentris onus, quàm ad urinam excipiendam accommodatum. matellam uerò, quòd anguſtiore eſſet ore, urinæ tantum excipiendæ fuiſſe utilem. Eſt item Matella, aquarium uas, teſte Nonio. Plau.Amph. matellam unam tibi aquæ infundi in caput. Varro Endymionibus, ut à Nonio citatur: Diuitum Aphocaſchias ad communem reuocat matellam.

Matellio, uaſis aquarij genus, teſte Varr.lib.4.de Ling. Lat. ita dictum à Matula: à cuius figura tamen nonnihil recedit. Var.de uit. paſt. truellum, matellionem, peluim. Cic.in Parad. ſi L. Mummius aliquem iſtorum uideret matellionem Corinthium cupidiſsime tractantem. Matellio item Feſto uas eſt, in quod urina redditur quod & Matella appellatur.

Mateola, genus ſarculi. Cato de Re ruſt.ca.46. Cum taleam demittes, ſi parum deſcendit, malleolo aut mateola adigito.

Mater, huius matris, [*Madre*] notæ ſignificationis nomen eſt, à græco μήτηρ. Virg.8.Ecl. Crudelis tu quoque mater. Carentes matre priuigni, Hor.3.Car. Aliquando tamen pro nutrice ponitur. Plau. Vtranque ſignificationem complexus eſt: Ita forma ſimuli pueri, ut mater ſua Non internoſſe poſſet, quæ mammam dabat, Neque adeo mater ipſa, quæ illos pepererat. Sumitur etiam hoc nomen latius, ut & de brutis animātibus dicatur, quæ fœtum ediderunt. Mater, inquit Nonius, quæ quoduis animal partu edit. Virg.3.Ge. Excretos prohibent à matribus hœdos. Mater mellis apis, Var.2. de Re ruſt.cap.5. Transfertur & ad arbores, quæ matres dicuntur reſpectu propaginum, quæ ex ipſis naſcuntur. Pli.lib.12.ca.5. Superiores eiuſdem rami in excelſum emicant, uaſto matris corpore. Luxuries auaritiæ mater, Cic.2.de Orat. Sapientia omnium bonarum rerum mater, Idem 2.de Leg.

Matercula, æ, μητρίδιον, diminut.à mater. Horat.1. Epiſt. Pater & matercula pallet. Cic.pro Flac. Materculæ ſuæ feſtiuus filius.

Materfamilias, [*Patrona di caſa, Donna, madonna*] οἰκοδέσποινα, uxoris ſpecies eſt Cic.pro Cœl. Non enim quæuis uxor ſtatim materfamilias eſt, ſed ea ſola quæ in mariti manu mancipioq; eſt, aut in eius cuius manu, mancipioq; eſt maritus: ita dicta, quoniam nō in matrimonium tantum, ſed in familiam quoque mariti, & in ſui hæredis locum uenit. Feſtus dicit, non ante Matremfamiliæ dici, quā uir eius paterfamilias appelletur: nec poſſe hoc nomine plures in una familia appellari, ſed unam tantum materfamilias dici. Vlp.l.pronunciatum.ff.de uerb.ſigni. alter hoc nomen interpretatur: Matremfamilias (inquit) accipere debemus eam, quæ non inhoneſte, ſed honeſte, & cum dignitate uixit. Matrem enim familias à ceteris fœminis mores diſcernunt, atque ſeparant: proinde nihil intereſt nupta ſit, an uidua: ingenua, an libertina. nam neque nuptiæ, neque natales faciunt matremfamilias, ſed boni mores. Liu.4.Bel.Maced. matremfamilias purpureum amiculum habere

non ſines? Iuſta materfamilias, & pellex, cõtraria. Liu. 9. Bell. Mac. Hunc iuſta matrefamilias, illum pellice ortum eſſe. Vide Gell. lib. 18. cap. 6. Et Boethum Com. 3. in Top. Cic. Porro. Quod ad uocis huius compoſitionem attinet, Familias, antiquus eſt genitiuus, Græcorum imitatione formatus, qui genitiuum fœmininorum in a, purum deſinentium mittunt in as.

Mater magna, κυβέλη, dicebatur Tellus, deorum, ut uetuſtas credidit, omnium mater, a Græcis Cybele dicta. Dicitur & mater alma, quòd omnia alat: mater deum, φ omnia generet: mater Phrygia, à monte Phrygiæ, quem plurali num. Dyndima uocant.

Matermatrima, quæ cum mater ſit, adhuc habet matrem uiuam. unde Matrimus.

Mater matvta, λευκοθέα, Aurora, quam antiqui, teſte Feſto, ita appellarunt à uetuſto nomine Manum, quod illis bonum ſignificabat. hanc poetæ fingunt fuiſſe Ino Cadmi filiam, quæ Athamantis furorem metuens, cum Melicerta filio ſeſe in mare præcipitauit: qui cum nuſquam conſpicerentur, in marinos deos mutati credebantur, atque ipſa quidem à Græcis λευκοθέα, à noſtris Mater Matuta: Melicertes autem ab illis παλαίμων, à Latinis Portunus appellatus. Cice. 1. Tuſc. Ino Cadmi filia λευκοθέα nominata à Græcis, Matuta habetur à noſtris.

Materia, riæ, ſeu Materies, ei, [*Materia, argomento, ſoggetto*] ὕλη, eſt ex qua aliquid fit: ut Materia libri, membrana eſt. Ouid. 2. Metam. Materiam ſuperabat opus. Rudis materia, apud Luca. lib. 2. id eſt, primum chaos: Materiamq́; rudem, flamma cedente, recepit. Materia domus, calx, lapides, ligna, ſaxa, tegulæ. quanquam materiæ appellatione peculiariter intelliguntur ligna, ædificijs apta. Liu. Multam materiam ceciderat miles. Quinct. lib. 7. ca. 1. Opera extruentibus ſatis non eſt, ſaxa, & materiam, & cetera ædificanti cógerere utilia, niſi diſponendis eis artificum manus exhibeatur. Colum. lib. 3. Vocat materiam lignum, quod eſt intra corticem. Quaſi cuneũ ferreum (inquit) inter corticem & materiam demittito. Idem lib. 5. cap. 6. Materiam uocat palmitem, qui de nouello naſcitur. Materies de equis etiam dicitur. Colum. lib. 6. ca. 27. Generoſa materies circo ſacriſq́; certaminibus equos præbet. Accipitur etiam Materia pro argumento libri: Græci ὑπόθεσιν uocant. Hora. de arte poet. Sumite materiam ueſtris, qui ſcribitis, æquam uiribus. Suet. de cla. gram. ad exercitanda diſcentiũ ingenia, æquales inter ſe committere ſolebat, propoſita materia, quam ſcriberent. Cic. ad Atti. lib. 2. Quod me, ut ſcribam aliquid, hortaris: creſcit mihi materies.

Materiarivs, rij, ὑλουργός, qui materiam ad ædificia ſuppeditat. Plaut. in Mil. Si non nos materiarius remoratur, cito erit parata nauis. Eſt & Materiarius adiectiuum, ut Materiaria fabrica. Pli. lib. 7. cap. 56. Fabricam materiariam Dædalus, & in ea ſerram, aſciam inuenit.

Materiatio, & Materiatura, à uerbo Materio, qđ tamen nuſquam, quod quidem ſciam, legitur. utroque uſus eſt Vitru. lib. 4. cap. 2.

Materiatvs, a, um, adiect. ex materia confectum. Sic Cic. lib. 3. Offic. Vocat ædes male materiatas, ex mala materia confectas.

Materior, aris, deponens, ὑλοτομεῖν, uerbum caſtrenſe, ut lignor. eſt autem, materiam cædo, qua milites utuntur ad conficiendum uallum. Cæſ. 7. Bell. Gall. Erat & materiari, & frumentari, & tantas munitiones fieri neceſſe.

Materis, [*Picca*] huius materis, teli genus poſt lãceá lõgius. Siſenna: Galli materibus, Sueui lanceis configunt. fœm. gene. Nonius.

Maternvs, a, um, [*Materno*] μητρικός, quod matris eſt: ut Maternus paternuſq́; ſanguis, Cic. pro Roſc. Ame. Idem pro Cluent. Nomen amantius indulgentiuſq́; maternum. Virg. 4. Æneid. Materno ueniens ab auo Cyllenia proles. Vbera materna, Stat. 1. The. Maternus animus, Terent. in Heaut. Res maternæ atque paternæ abſumptæ, Horat. 1. Epiſt. 16.

Matertera, [*Zia, ſorella de la madre*] μητραδέλφη, matris ſoror, quaſi mater altera, inquit Feſt. Cice. 1. de Diui. Puellam defatigatam petiiſſe a matertera, ut ſibi concederet &c. Ouid. 2. Metam. Matertera dici.

Mathematicvs, μαθηματικός, à græco μάθημα, quod eſt diſciplina, dicitur propriè, q geometriæ, muſicæ, arithmeticæ, aſtrologiæq́; diſciplinas nouit. nam hæ mathematicæ ſcientiæ, uel diſciplinæ dicuntur, quòd plane, & per demonſtrationem aliquam percipiantur. Philoſophia uero, logica, cum alijs, non dicuntur diſciplinæ, quia non firmiſſima demonſtratione, ut illæ, ſed ratione quadam, & ſtudij inueſtigatione, percipiuntur. Cice. 1. de Orat. Quis ignorat, ij, qui mathematici uocantur, quanta in obſcuritate rerum, & quàm recondita in arte uerſentur? Iuuen. Saty. 14. Nota mathematicis geneſis tua.

Matinvs, pen. prod. mons Calabriæ, auctore Porphyrione, apibus abundans. Lucan. libro. 5. Et calidi lucent buxeta Matini. Matinus, a, um, adiectiuum, ut apis matina, Horat. 4. Carm. Cacumina matina, idem Epod. 16.

Mativm, Cretæ inſulæ oppidum eſt, apud Plin. lib. 4. cap. 12.

Matralia, μητρῷα, matris Matutæ feſta. tertio nonas Iunij celebrari ſolita. Ouid. 6. Faſt. Ite bonæ matres, ueſtrum Matralia feſtum.

Matrescere, [*Roſſomigliarſi à la madre*] μητρίζειν, eſt matri ſimilem fieri. Pac. Vtinam matreſcam ingenio. Nonius.

Matrici, Feſto, Homines malarum magnarum, atque ore lato.

Matricida, æ, [*Vccidtor de la madre*] μητροκτόνος, μητραλοίας, qui matrem occidit: unde Matricidium, matris occiſio. Cice. ad Q. fr. lib. 1. Quem ſcribis certiſſimum matricidam. Idem 1. de Inuent. Oreſtes ſi accuſetur matricidij.

Matrimonivm, nij, [*Matrimonio*] συζυγία, ἐπιγαμία, maris, & fœminæ coniugatio. Cic. pro Clu. Saſſi um in matrimonium ducere cupiuit. Idem 2. Phil. Curio te in matrimonio ſtabili collocauit.

Matrimoniale, γαμικόν, adiectiuum, quod ad matrimonium pertinet. Auguſt. lib. 13. Ciui. matrimonialium præſcripta tabularum.

Matrimvs, mi, pen. cor. [*Colui che ha la madre anchora uiua*] qui matrem adhuc habet ſuperſtitem. Cic. de Aruſp. reſp. Si puer ille patrimus, ac matrimus terram non tenuit. Vide infra Patrimus, & ſupra, Mater matrima.

Matrinvs, μάτρινος, fluuij nomen in Piceno, non procul ab Adria urbe: de quo Strab. lib. 5. & Ptole. in deſcriptione Italiæ.

Matrix, cis, [*La femina di qualche animale che ſi tiene per razza*] μήτρα, fœmina, quæ fœtus gratia tenetur. Colum. Sint matrices robuſti corporis, quadratæ, pectoroſæ, magnis capitibus. Idem lib. 7. cap. 3. Vt eadem ratione matrices ineantur. Medici tamen accipiunt matricem pro uinculo, qui in fœminis iunctus eſt ueſicæ, ad recipiendum ſemen, & continendum fœtum. Vide Gel. lib. 12. c. 7. Matricem arborem dixit Suet. in Auguſt. ex qua ſtolones ſuccreuerunt. Matrix autem arboris appellatur, quod in medio ligni uel caudicis tertium à cortice continetur: à nonnullis Cor, ab aliis medulla dicitur, à Theophraſto μήτρα. Vide Ruell. 1. cap. 2.

Matrona, æ, [*Patrona di caſa, matrona*] οἰκοδέσποινα, dicitur, inquit Gell. lib. 18. cap. 6. Quæ in matrimonium cum uiro conuenit, ut in eo maneat, etiam ſi liberi adhuc non ſint ſuſcepti. quippe appellationem haber à matris nomine, non iam adepto, ſed cum ſpe, & omine mox adipiſcendi. unde ipſum quoque matrimonium uocatum eſt, quoniam ea ſpe uir & uxor coniunguntur, ut illa mater fiat. Plaut. Caſ. Non matronarum officium eſt, ſed meretricum, Viris alienis ſubblandirier. Ouid. 2. Metam. Senſerat hoc olim magni matrona tonantis. Diſtinguitur autem Matrona à Materfamilias, quòd Materfamilias dicatur quæ per coemptionem in manum mancipiumq́; uiri conuenit, & in ſui hæredis locum, uiroq́; inteſtato, ueluti filia, ſuccedit; Matrona autem, quæ & uxor uſu dicebatur, quæ in lecti tantum conſortium ueniebat, non etiam bonorum. Vide Boethum in Topic. Ciceronis.

Matronalia, dies matronis feſti, quibus uiri pro conſeruatione coniugij dijs ſupplicabant.

Matronalis, & hoc le, adiec. apud Liu. 4. Bel. Mace. Matronale decus. apud Col. lib. 12. in proœ. Matronalis labor, qui matronæ eſt. Matronales genæ, Ouid. 2. Faſt. Et matronales erubuere genæ.

Matrvelis, ὁ μητρὸς ἀδελφοῦ υἱός, dicitur qui ex matris meæ fratre prognatus eſt. Vlp. l. 1. ad Legem Pomp. de Parricidijs.

Matta, [*Stuora*] καλάδιον, ψίαθος, ſtoria, & teges, ex cannabe, lino, iunco, palma, ſcirpo, aut ſparto: ubi ſtupa, uel lanæ rudiores, aut qđ ſimile infertum eſt. Ouid. 6. Faſt. In plauſtro ſcirpea matta fuit.

Mattiacas pilas quidam dictas putant ſphærulas ex odorato ſapone, quòd præſtantiſſimæ apud Mattiacum conficerentur. Martia. in diſtichis: Si mutare paras longæuos cana capillos, Accipe Mattiacas (quo tibi calua?) pilas.

Mattiacvm, Germaniæ oppidum, calidis fontibus nobilitatum. Pli. lib. 31. cap. 2.

Mattya, æ, quid ſit, oſtendit Cœl. lib. 9. ca. 12. His uerbis: Mazam putant ex farina, oleo, aqua confici ſolitam: Suidas etiam ex lacte: unde mox nata & Mattya eſt: dictaq́; eo nomine precioſa omnia edulia, ut ſcribit Athenæus. Martial. lib. 10. Diues & ex omni poſita eſt inſtructa macello Cœna tibi, ſed te Mattya ſola iuuat. Suet. in Calig. mulris uenenatas mattyas miſit.

Matvla, æ [*Orinale*] οὐράνη, ἀμὶς, οὐροδοχεῖον, uas, in quod ueſicam leuamus, quod & matella & ſcaphium dicitur: ſed & Scaphium propriè mulierum. Plaut. in Moſtel. ego uos pro matula habebo, niſi matulam datis.

Matvratio, nis. ad Her. Maturationes.

Matvre, [*A tempo, preſto*] ὡραίως, aduerb. tempeſtiue, in tempore. Saluſt. in Catil. Prius quàm incipias, conſulito: ubi conſulueris, mature opus eſt facto. Superlatiuum maturiſsime, uel maturrime. Cic. 3. de Ora. Qui omnium maturrime ad publicas cauſſas accesserim. Idem pro Cæcin. Vt quæque res eſt turpiſsima, ſic maturiſsime uindicanda. Pro eodem etiam legimus maturate. Liu. 2. Bell.

Bel.Maced. Iuſſis ceteris,quantum maxime poſſent, maturate ſequi.Plaut.Mil.Iube maturate illam exire huc.

MATVRESCO,[*Maturarſi*] πεπαίνομαι,à matureo,maturum fieri. Pli. lib.11.Quum mella cœperint matureſcere. Hinc Ematureſco,& Permatureſco, quæ perfectionem actus indicant. Gell.lib.2.Vides'ne hæc ematuruiſſe? Matureſcere dicitur homo, quum nondum grauis eſt,ſed iam incipit eſſe grauis. Et apoſtema matureſcere,quum perducitur ad maturitatem.

MATVRESCENS,particip. Plin.lib.20.cap.3. Malus Aſſyria omnibus horis pomifera,alijs cadentibus,alijs matureſcentibus.

MATVRITAS,tatis,[*Maturità*] πέπανσις,perfecta coctio ſucci in fructibus.Cic.de Nat.Deo. Commutationes temporum quadripartitæ ad maturitatem frugum aptæ.Colum. cum ad maturitatem faba perducta ſit. Transfertur & ad alia:ut Maturitas orationis,Maturitas ætatis.Cic.Sulp.lib. 4. epiſt. Hoc ſtudium quotidie ingraueſcit,maturitate credo ætatis ad prudentiam.Idem de Sen. ſenectutis maturitas naturale quiddam habet, quod ſuo tempore percipi debeat. Maturitas uirtutis.Cic.pro Cœl.Quæ ſtudia in adoleſcentia,tanquam in herbis, ſignificant, quæ uirtutis maturitas, & quantæ fruges induſtriæ ſint futuræ. Accipitur & pro tempore maturo,ſiue opportunitate.Cic.ad Atti.lib. 1. Inducendi ſenatuſconſulti maturitas nondum eſt.

MATVRO,ras,[*Maturare*] πεπαίνω,maturum facio, perficio. Cice.in Catone.Vua maturata dulceſcit.Interdum Maturare,eſt,cum adhibetur induſtriæ celeritas,& diligentiæ tarditas:ex quibus duobus contrariis fit maturitas,ut neque aliquid citius, neque ſerius fiat.Hoc uerbum Diu.Auguſtus duobus Græcis uocabulis exprimere ſolebat,σπεῦδε βραδέως:quæ ſignificant, accelera tarde. Vnde Virg.lib.1.Geor.Quaſi contraria, ſeparauit Maturare, & Properare,quum ait:Multa forent, quæ, mox cælo properanda ſereno,Maturare datur. Vnde Mature fit,quod tempeſtiue fit. Maturare iram, eſt mitigare. Paſſiuum eſt maturor, eiuſdem ſignificationis cum matureſco,πεπαίνομαι. Plin. libro.15.cap.18. Nouiſſima ſub hyeme maturatur chelidonia. Hinc maturatus particip. maturus factus.& Maturatum negocium,acceleratum, aut mature perfectum.Et apud Pli.Maturata concoctio,id eſt,perfecta.

MATVRVS,a,um,pen.pro.[*Maturo*] πέπειρος,ὥριμος, quod neque crudum,neque immite:& proprie de fructibus dicitur: ut, Poma matura.Cic.in Catone:poma ex arboribus,ſi cruda ſunt, ui auellũtur;ſi matura,decidunt. Per tranſlationem ponitur pro ſene.Vir. 5.Æneid.Æui maturus Aceſtes. Matura ætas,ὡραία ἡλικία,ὥρα τῆς ἡλικίας,ſenilis,quaſi omnino perfecta. Ponitur interdum pro celeri,& feſtino,ſiue repentino:ut,Matura ſenectus. Celſ. Ignauia maturam ſenectutem,labor longã adoleſcentiã reddit.Quandoq; pro graui ac conſtanti.Cic.pro Cecin.Siquis, quod ſpopondit, id non facit,maturo iudicio, ſine ulla religione iudicis, condemnatur.Virgo matura uiro. Horat.3.Carm. Virginitas maturatoris, apud Statium 1.Achil.Maturiſſimus,ſuperlatiuum. Colum.lib.4. cap.29.maturiſſimos ſurculos. Idem lib.11.cap.3. Ruborum ſemina quàm maturiſſima. Maturrimus aliud ſuperlatiuum. Tacit.lib. 12.Robur ætatis quàm maturrimum.

MATVTA,tæ, pe.pr.noſtris Aurora, [*Aurora*] λευκοθέα Græcis,i.alba dea,quòd matutino tempori præſit.Cic.lib.1.Tuſc.Ino Cadmi filia, Leucothea nominata à Græcis,Matuta habetur à noſtris.

MATVTINVS,a,um, [*Dela mattina, mattotino*] ἑωθινός, & Matutinum tempus,cum Matuta,i.aurora incipit apparere. Cic.ad Atti.lib.1. Cum bene completa domus eſt, tempore matutino. Matutinis omnibus,pro quolibet manet,'dixit Pli.lib.10. cap.23. Matutino, pro mane,idem lib.9.cap.10.Matutinus homo,Virg.8.Æne. Nec minus Æneas ſe matutinus agebat.

MATYCETÆ,ματυκέται,populi Scythiæ Europææ,apud Steph.

MAVOLO,mauis,[*Voler piu toſto*]pro malo, frequens eſt apud Plau.

MAVORS,ἄρης,Mars,quòd magna uertat,ait Cic.li.1.de Nat.Deo.

MAVORTIVS,tia,tium.uide Mars.

MAVRI,μαῦροι ἢ μαυρούσιοι,populi qui Mauritaniam incolunt.eos fuiſſe Indos,& Hercule duce cum innumera aliarum gentium multitudine in hæc loca perueniſſe multi crediderunt, ut Strab.lib.ult. ſcribit Salu.in Iugur.Mauors & Numidas, reliquosq; qui maritimam Africam cultiorem reddiderunt,Medos,Armenios, Perſas, & Phœnices fuiſſe indicat.

MAVRITANIA,μαυριτανία, Africæ regio extrema, uerſus Gaditanũ fretum,& occidentalem oceanum.in ea Antæus gigas regnaſſe dicitur,ab Hercule uictus.eſt autem duplex,Cæſarienſis à Cæſarea, & Tingitana à ciuitate Tingi.Dicta ἀπὸ τοῦ μαύρου, quod inter cetera ſignificat nigrum, quòd nigros habeat colonos. Gignit ſimias,dracones,ſtruthiones,elephantes.Eius incolæ Mauri, μαῦροι dicuntur.Maurus nomen gentile eſt, ut Gallus qui è Gallia originem habet.Mauritanus poſſeſſiuum, ut Gallicus. dicimus ergo uirum Maurum,& bellum Mauritanum.

MAVRVSIACVS,a,um,Marti.li.12.Et Mauruſiaci pódera rara citri.

MAVRVSIVS,a,um,μαυρούσιος,à nomine Maurus.Silu.lib.10.Mauruſia pendet arundo.Sic Tellus Mauruſia apud Claudian. 3. Paneg.

MAVSOLVS,p.p.μαύσωλος, Cariæ regis nomen omnium auariſſimi. Suid.hunc ita amauit uxor Artemiſia,ut eius fato perfuncti cineres uino permiſtos tradatur ebibiſſe.ad hæc ſepulcrũ eidem ſumptuoſiſſimũ extruxit, quod inter ſepté orbis miracula numeratũ.

MAVSOLEVM,p.p.μαυσώλειον,Mauſoli regis Cariæ ſepulcrũ, ab Artemiſia uxore extructum,tanta operis magnificentia, ut inter ſepté orbis miracula fuerit numeratum. Mart. de Amp.Domitiani. Aere nec uacuo pẽdẽtia Mauſolea Laudibus immodicis Cares in aſtra ferant.ideo ſepulcra omnia ſumptuoſiora,mauſolea dicta.

MAVSOLI,μαυσωλοί,dicti Cares, Aſiæ pop.à Mauſolo rege, Steph.

MAXILLA,le,[*Maſſella*] σιαγών,non eſt diminutiuum, a Mala, (ut putauit Priſcia.)ſed mala a maxilla fit per detractionem mediæ ſyllabæ,ſicut docet Cic.in Orat.Vide Mala.Eſt autem maxilla, in qua fixi ſunt dentes:quamuis etiam de parte exteriore quandoque dicatur,quæ barbam emittit.Perſius Sat.4. Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas.

MAXIMA MVLCTA, μεγίστη ζημία, antiquitus erat boum triginta,& duarum ouium.ſed cum in fraudem mulctæ dictæ ſoluerentur boues, ouesq; parui precij, idcirco conſtituti ſunt poſtea in ſingulas oues deni æris, in boues uero æris centeni. Erat itaque mulcta maxima, trium millium & uiginti æris: hoc eſt, trecentarum, & duarum drachmarum.

MAXIMA HOSTIA,μεγίστη θυσία,uide magnus.

MAXIMA VESTALIS,μεγίστη ἑστιάς,uide Magnus.

MAXILLARIS,re,quod ad maxillam pertinet: ut, Dens maxillaris, γόμφιος,qui etiam dicitur molaris.Pli.lib.11.cap.37.

MAXIMINVS,μαξιμῖνος,natione Thrax,Romanorũ Imperator,ſuffectus in locũ Alexandri Seueri,ab exercitu ſuo cæſus. Herod.li.8.

MAXIMITATEM,ueteres pro magnitudine dixerunt. Lucilius.

MAXIMOPERE,aduerb.[*Grandiſſimamente*] ὑπερφυῶς, mirum in modum.Cic.lib.1.Epiſt. A te maximopere peto.

MAXIMVS,[*Grandiſſimo*] μέγιστος, ſuperlatiuum à Magnus: à quo fit maxime,μάλιστα,quod quandoque præcipue ſignificat, Cice.pro domo. Intuemini pauliſper animis iuuentutem, & maxime eos, qui,&c.Idem 1.de Nat.Deo.Quæ ratio poetas,& maxime Homerum impulit.ſæpiſſime autem pro uehementer. Cice.1. Offic.Vt quiſque maxime opis indigeat,ita ei primum opitulari. Item de Orat.Dicere quammaxime ad ueritatem accommodate. Interdum eſt affirmatiua reſponſio.Teren.in Eun. Tu Parmeno huc fac illi adducantur.P.maxime.

MAXIMVS PONTIFEX,μέγιστος ἀρχιερεύς,uide magnus.

MAXIMVS CVRIO,uide magnus,& curio.

MAXYES,μάξυες,Africæ populi, à Troianis, ut ipſi glorientur, orti, qui dextram partem capitis comatam geſtant, ſiniſtram radunt, corpus minio tingunt.Herod.lib.4.

MAZA,μᾶζα,panis genus eſt conſtans farina,oleo,& aqua, aut etiam ex lacte,teſte Suida Vide Cœl.Rhod.lib.9.cap.17.

MAZAENA,μάζαινα,Palæſtinæ oppidũ.incolæ Mazæneni, μαζαινηνοί.

MAZACA,μάζακα, Stephan.ciuitas Cappadociæ ſub monte Argeo, quam Tiberius nominauit Cæſaream.

MAZACES MAZACIS,in geniti.μαζακηνός,μάζακες. Sueto.in Nero. turba Mazacum.

MAZAEVM,μαζαῖον,Bithyniæ oppidum.Step.in dictione ἀμαζόνειον.

MAZARI,μάζαροι,Pannoniæ populi ſunt apud Strabo.lib.7.

MAZARES,μαζάρης,ex Medorum Satrapis fuit,qui Prienenſes in Cyri ditionem redegit.Vide Herod.lib.1.

MAZYES,μάζυες, Libiæ populi inter Nomadas, diuerſi ab iis, quos ab Herodoto Maxias uocari ſupra oſtendimus.

MAZARA,æ,genus teli, quo antiqui in bello utebantur. Cæſ.1.Bell. Gal.mazaras,ac tragulas ſubiiciebant, noſtrosq; uulnerabant.

MAZERAS,fluuius in ora maris Hyrcani.Pli.lib.5.cap.16.

MAZONOMVM,pe.cor.μαζόνομον,μαζονομεῖον, Græca dictio, qua lanx grandior ſignificatur ad ferenda obſonia in menſam. Hora.2.Ser. Sat.ult.Mazonomo pueri magno diſcerpta ferentes Mẽbra gruis. Varro lib.3.de re ruſt.ca.4.turdos in mazonomo poſitos coctos.

M ANTE E

MEAPTE,compoſitum ex ablatiuo Mea,& particula Pte,extra compoſitionem nihil ſignificante: ut, Meapte cauſſa, ἐμῇ γε αἰτίᾳ,i mea propria. Terent. in Heaut. non tam meapte cauſſa lætor, quàm illius.

ME,pro mihi,inquit Feſtus,dicebant antiqui.Enni. lib.2.Si quid me fuerit humanitus.

MEABILIS,le.Plin.libro.2.cap.5. Vitale hunc, & per cuncta rerum meabilem aerem.

MEARVS,μέαρος,Ptol.fluuius Hiſpaniæ in ora Aſturum. Mela.lib.3.

MEATVS,tus,πόρος.Pli.li.20.ca.22.Succus maluæ decoctæ meatus

ſuſtues facit. Meatus apud eundem lib. 10. cap. 38. Pro incedendi, aut uolandi ratione, Aues ſolæ uario meatu feruntur. Iam lib. 20. cap. 8. Meatus ſiderum, motus aſtrorum.

Mecastor, νὴ μὰ κάστορα, iurandi aduerbium. Mecaſtor, ait Feſtus, & Mehercules, iuſiurandum erat: quaſi diceretur, ita me Caſtor, ita me Hercules: ut ſubaudiatur iuuet. Terentius in Hecy. Salue mecaſtor Parmeno. Vbi Donatus. Olim ſalutantes addebant iuſiurandum.

Mecestvs, μήκιστος, Troadis fluuius, in Ryndacū influens Str. li. 12.

Mechanicvs, pen. cor. [*Mecanico*] ἀποχειροβίωτος, μηχανικὸς, faber opifex eorum operum, quæ ingenio ſimul ac manibus fiunt ἀπὸ τῆς μηχανῆς, quod eſt inuentio. Sueto. in Veſp. Mechanico grandes columnas exigua impenſa perducturum pollicenti. Eſt & adiectiuum: ut, Ars mechanica, βαναυσουργία, quæ manu exercetur. unde artes diuiduntur in liberales & mechanicas.

Macistvm, μάκιστον, Triphylæ oppidum eſt Stephano.

Mecoenas, μαικήνας, proprium nomen Tuſci equitis clariſſimi & apud Auguſtum potētiſſimi: cui, uelut unico ſtudiorum patrono, Virg. Geor. Sua, & Horat. libros Car. inſcripſit. Delicatum fuiſſe, non ſolum cultu, ac moribus, ſed etiam ſtylo commemorant: quare eum Auguſtus Malacinum uocabat, & exagitabat frequenter ut Cacozelum, teſte Tranquillo. Horat. 1. Carm. Mecœnas atauis edite regibus. Fuit in prouehendis cum omnium diſciplinarum, tum præſertim poeticæ cultoribus adeo benignus, ut ab eo etiam ſtudiorum patroni, qui in ſubleuanda doctorum hominum egeſtate ſe munificos præbent, Mecœnates appellentur.

Mecon, onis, μήκων, Steph. urbs Peloponneſi, non procul à Corintho, poſtea Sicyon appellata, Strab. lib. 8.

Meconivm, μηκώνιον, ſuccus eſt papaueris, teſte Dioſcoride, adeo frigidus, ut epotus exitium afferat.

Meconites, μηκωνίτης, gemma, papaueris ſimilitudinem exprimens. Pli. lib. 37. cap. 10.

Meconis, μηκωνὶς, lactucæ genus: à copia lactis ſoporiferi, μήκωνα enim græci papauer dicunt. uide Dioſc. lib. 16. cap. 17. & Hermolaum in eundem lib. 4. cap. 68. & Pli. lib. 8. cap. 19.

Mecvm. [*Meco, con meco*] μετ' ἐμοῦ, id eſt, cum me, ubi præpoſitio euphoniæ cauſſa poſtponitur. Cic. in Orat. ad Brut. Ex eo Mecum, & Tecum, non Cum me, & Cum te; ut eſſet ſimile illis Vobiſcum, atque Nobiſcum. Interdum mecum, μετ' ἐμαυτοῦ, πρὸς ἐμαυτὸν, ſignificat intra me. Teren. in Hecy. ut tacita mecum gaudeam. Sic Secum, Tecum, Nobiſcum, & Vobiſcum. Mecum, cū Simul pulchre iungitur. Plaut. in Bacch. Vt eum mecum ad te adducam ſimul. Similiter cum Vna. Teren. in Hecy. Vt colloqui mecum una poſſit. Interdum hæc tria coniungimus: Mecum una ſimul. Terent. in Heaut. hæc fieri uidebat mecum una ſimul. Mecum facere eſt, me cum ſentire. Cic. pro A. Cecin. Rem & ſententiam interdicti mecum facere fatebatur.

Mecyberna, μηκύβερνα, oppidum maritimum in Orientali tractu Macedoniæ, non procul à Pallene: à quo uicinus ſinus Mecybernæus dicitur. Plin. lib. 4. cap. 10.

Medaba, μήδαβα, Steph. Nabathæorum oppidum.

Meddix, ſummi magiſtratus nomen apud Oſcos. Ennius, Summus ibi capitur Meddix.

Medea, μήδεια, inſignis incantatrix fuit, Æetæ Colchorum regis filia: quæ cum Iaſonem perdite deamaret, facilem illi ad aureum uellus aditū præbuit, ſopito peruigili dracone, qui noctes, dieſq; illud aſſeruabat. quo facto, patris iram metuens Iaſonem in Græciam ſequuta eſt, patremq; inſequentem diſcerptis Abſyrpti fratris membris, & per uiam diſperſis, retardauit. Repudiata deinde ab Iaſone, filios ſuos, quos ex eo ſuſceperat, occidit, Glaucamq; Creontis filiam, cum qua Iaſon ſecundas contraxerat nuptias, incenſa regia uiuam cremauit, ipſumq; etiam Iaſonem impatientia doloris manus ſibi inferre coegit.

Medela, æ, [*Medicina*] ἰατρεία, ἴασις, ἀκεσμὸς, medicina.

Mederga, [*Verme*] erga me, interpoſito d, ob hiatum uocalium. Plaut. in Epid. Deliquiſſet Mederga. Antiqua dictio.

Medeon, onis, μεδεὼν, duorum uicorum nomen eſt apud Strabonem lib. 9. quorum alterum in Phocide collocat ad ſinum Criſſæum: alterum in Bæotia, non procul ab Oncheſto.

Medeor, deris, [*Medicare*] ἰῶμαι, ἰατρεύω, à medius fieri uidetur, quòd ad medius temperamentum æger debeat reduci. Eſt autem Mederi, remedium afferre. & conſtruitur fere cum datiuo. Cic. pro Quinct. qui uulneribus mederi debeam. Quandoque cum acuſat. Tere. in Phor. Quas, minus mederi poſſit. Inuenitur etiam Medetur imperſonale. Pli. li. 27. Ex eo medetur oris ulceribus. Mederi contra ſerpentium ictus, dixit. Pli. li. 9. ca. 13. Medendo gerundium, etiam in paſſiua ſignificatione, ut notauit Seruius in illud Virg. 12. Æn. ægreſcitq; medendo. i. dum ei medetur. Hinc Immedeor, intus, medeor. Colu. lib. 6. Si opportebit eos immederi.

Media, μηδία, regio Aſiæ, à Septentrione Hyrcano mari, ab Occaſu maiori Armenia & Aſſyria terminata: à Meridie Perſidem, ab ortu Hyrcaniam habens & Parthiam, quæ Coſſæorum montibus ab ea excluditur. Stra. lib. 11. Mediam in duas diuidit partes, quarum alteram maiorem uocat, cuius caput Ecbatana facit: alteram minorem, quæ & Atropatia dicta eſt, ab Atropatia duce, qui eam à Macedonum impetu tutam præſtitit. Eſt autem Media bona ſui parte montoſa & frigida, & fere tota ſterilis, excepta regione, quæ ſub Caſpiis portis in humili & concauo iacet ſolo, quæ opulēta eſt, rerumq; omnium neceſſariarū ferax, præterquā olei. In ea campus eſt latiſſimus, quem Hippoboton uocant, in quo equorū quinquaginta millia paſci dicunt. Regium id armentum eſt. Mediam Solinus dictam putat à Medo, Ægei & Medeæ filio. [*Media*]

Media vocabvla, [*Voci communi*] quæ & in bonam, & in malam partem accipi poſſunt: μέσα a Græcis dicta: ut, tempeſtas, ualetudo, facinus, dolus, gratia, induſtria, periculum, uenenum contagium: & apud ueteres honor, quo etiam ſignificabatur iniuria. Gel. lib. 12. cap. 9.

Medianvs, a, um, [*Mezzano*] μέσατος, quod in medio eſt. unde medianas columnas dixit Vitru. li. 3. cap. 1.

Mediastinvs. p. pr. [*Famigliaccio*] μεσοστάτης, μέσιτης, mancipium abiectius eſt, teſte Budæo, quod uiliſſima, & ſordidiſſima miniſteria obire domi cogitur, ut, domum uertere, purgamenta efferre, ligna congerere: ita dictum quòd in media domo ad imperia omnium, nutuſq; ſoleat excubare. Ci. in Catil. contemno exercitum collectum ex ſenibus deſperatis, ex agreſti luxuria, ex ruſticis, mediaſtinis, decoctoribus. Col. lib. 1. cap. 9. Separandi aratores a mediaſtinis. Horatius 1. Epiſt. Tu mediaſtinus tacita prece rura petebas. Vlpian. libr. 1. Digeſt. Naut. caup. ſtabul. Qui mediaſtini opera fungitur. Priſcianus: Mediaſtinos interpretatur ſeruos eſſe abiectiſſimos lauantibus in balnei ſtare ſoleant. Mediaſtinum appellatos exiſtimat, quod in medio balnei ſtare ſoleant. Mediaſtinum appellant medici membranas in uentre hominis medio, quæ ſunt ueluti medius quidam paries, diuidens thoracem totum in duos ueluti uentriculos.

Mediastvticvs, pen. corr. ſummus apud Campanos magiſtratus. Liu. lib. 6. Dec. 3.

Medibile, [*Che ſi puo medicare*] ἰάσιμος, medicabile. Feſt.

Medica, æ, [*Medica, tre foglie*] μηδικὴ, herba trium foliorum, ſemper uirens, in equorum pabulis laudatiſſima: quæ ſemel ſata decē annos durat, ſinguliſq; annis quater, aut interdum ſexies demeſſa, ſua ſemper ſponte ſucceſcit: ita dicta, quòd in Media abundet. Seruius ſcribit medicam a Medis in Græciam fuiſſe translatam, quo tempore eam Romani inuaſerunt. Col. lib. 7. Ad maciem nulla res tantum, quantum medica, poteſt. Vide Cat. de re ruſt. ca. 41. & Var. lib. 1. de re ruſt. cap. 42. & Col. lib. 2. cap. 11.

Medicabilis, le [*Atto ad eſſere medicato*] ἰάσιμος, ἰατευτὸς, cui adhiberi medicina poteſt. Ouid. 1. Metam. Nullis amor eſt medicabilis herbis. Idem Epiſt. 5. Nulla medicabilis arte Læſa pudicitia eſt. Sunt tamen qui legant reparabilis. Quandoque pro medicinali. Colum. lib. 7. cap. 10. Ligni ſuccus medicabilis.

Medicamen, inis, [*Medicamento*] ἄκεσμα, Medicina. Pl. li. 7. c. 16. Inunctis medicamine oculis. Oui 2. de arte. Iratæ medicamina fortia præbe. Cic. in Piſ. Vinolentis quibuſdam medicaminibus ſolere curari. Accipiē & medicamē pro colore, quo lanæ medicātur, hoc eſt tinguntur: unde & pro ſucco purpuræ poſuit. Pl. li. 9. c. 28.

Medicamentaria, φαρμακοποιΐα, ars cōficiendi medicamenta. Pl. li. 7. c. 56. Herbariā & medicamentariā à Chirone repertā uolūt.

Medicamentarivs, rij, [*Colui che fa medicine*] φαρμακοποιὸς, q medicamēta cōficit. Pli. li. 19. c. 6. Folio eius utūtur medicamentarij.

Medicamentosvs, ἰαματικὸς, quod remedium affert. Cato ca. 15. De omnibus braſſicis nulla eſt illiuſmodi medicamentoſior.

Medicatio, nis, ἰατρεία, ἀκεσμὸς. Colum. libro 2. cap. 10. Citra medicationem.

Medicamentvm, ti, [*Meditina*] ἄκεσμα, φάρμακον, medicina. Cic. 3. Offic. Siquis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem. Sumitur quandoq; pro ueneno, ut Venenum pro medicamēto: quoniam græci utrunq; φάρμακον uocant. Caius Iureconſ. de uerb. ſign. Qui uenenum dicit, adijcere debet, bonum, uel malum. nam & medicamenta, uenena ſunt: quia eo nomine omne continetur, quod adhibitum naturam eius, cui adhibitum eſt mutat. Medicamenta amatoria. dicuntur quæ ad amorem conciliandum dantur. Medicamenta ſoporifera, quibus ſomnus accerſitur.

Medicina, æ, [*Medicina*] modo ipſa medendi ars, quam græci ἰατρικὴν uocant. Cice. 5. de Finib. Vt medicina ualetudinis, ſic uiuendi ars eſt prudentia. Modo remedia, quibus quis curatur. Idem 2. de Orat. Medico diligenti, prius quàm conetur ægro adhibere medicinam, non ſolum morbi eius, cui mederi uolet, ſed etiam conſuetudo ualentis, & natura corporis cognoſcenda. Somnus medicina curæ.

curæ. Oui. 1. de ponto. eleg 2. requies, medicinaq; publica curæ Sõ nus adeſt. Adhibere medicinam reip. Ci. pro Sext. cohortari uos auſus eſt accuſator, ut aliquando medicinam adhiberetis reip. Afferre medicinam. Cic. in Catil. ſingulis medicinam conſilij attu ram. Facere medicinam. Cic. Ter. Ita ſum leuatus, ut mihi deus aliquis medicinam feciſſe uideatur. Plaut. Ciſtel. qui huic morbo facere medicinam poteſt. Parare medicinam. Oui. 1. de Rem. Sero medicina paratur, Cum mala per lõgas inualuere moras. Medicinam, inquit Nonius, dicimus & uenenum, tractum à Græcis, qui uenenum φάρμακον appellant. Medicinæ inuentorem Chironem centaurum perhibent. hic inuenit herbarum uires. nonnulli Æſculapio hoc tribuunt. apud Oui. 1. Meta. medicinæ inuentionem ſibi Apollo uendicat: Inuentum (inquit) medicina meum eſt. Plurimum deinde medicinæ contulit Hippocrates: ſupremum autem faſtigium Galenus impoſuit. Medicinæ tria genera ueteres fecere, διαιτητικὴν, χειρουργικὴν, φαρμακευτικήν: quarum prima uictus ratione, altera manu, tertia pharmacis medetur.

MEDICINAE, arum, [*Speciarie, bottega da medicine*] ἰατρεῖον, ubi pharmaca uenduntur. Plaut. in Amph. omnes plateas perreptaui, gymnaſia, myropolia in foro, in medicinis, in tonſtrinis.

MEDICINALIS, le, [*Medicinale*] ἰατρικός, adiect. quod ad medicinam pertinet: ut ars ἰατρική, Cucurbita medicinalis. σικύα ἰατρική, Plin. libro. 32. cap. 10. Ars medicinalis, Celſus. Medicinalis uero digitus, dictus eſt minimo proximus, ut inquit Macro. quem & Annularem ueteres appellarunt, quòd in eo digito ueteres annulum potiſſimum geſtabant.

MEDICO, cas, & Medicor, aris, [*Medicare*] ἰατρεύω, medeor. Vir. li. 1. Geo. Semina uidi equidẽ multos medicare ſerentes. Oui. 1. Amo. Ele. 14. Dicebã, deſiſte tuos medicare capillos. Eius paſſiuo uſus eſt Plin. li. 16. ca. 27. Ficus ſola ex omnium arborum fœtu medicatur. Frequentius autem utimur uerbo deponente Medicor: quod modo cum datiuo iungitur. Vir. 2. Geo. Senibus medicantur anhelis. Modo cum accuſatiuo. Idem lib. 12. Æn. Sed non Dardaniæ medicari cuſpidis ictum Eualuit.

MEDICATVS, a, um, φαρμακευθείς, medicamentis infectum: ut, Medicatæ fruges. Virg. 6. Æn. medicatis frugibus offam. Sic medicata pocula, medicatæ ficus, medicatus ſapor, medicatus odor. Mar. lib. 9. Santonica medicata dedit mihi pocula uirga. Pli. lib. 23. cap. 7. de ficis. Nouiſſimæ ſalubriores, quàm primæ: medicatæ uero nunquam. Pli. epiſt. 137. ſapor medicatus. Medicata ſuffitione uina Colu. lib. 1. cap. 6. Tela medicata ueneno, Silius lib. 7.

MEDICVS, ci, [*Medico*] ἰατρός, qui artem medendi nouit. cuius duo ſunt ſcopi, ut ſcilicet præter naturam affectos, quoad eius fieri poteſt, ad naturalem ſtatũ ſciat reducere: aut, ſi id fieri non queat, ut ſaltem dignoſcat, qui ſanabiles ſint, & qui deplorati. Officium medici, ut inquit Aſclepiades, eſt, ut tuto, ut celeriter, ut iucunde curet. Cic. pro Clu. ut quiſque morbus eſt difficillimus, ita medicus nobiliſſimus, atque optimus quæritur. Cura ſolers medicorum, Ouid. 2. de Pont. Ele. 7. Celer, æque fidelis, medicus, Horat. 2. Ser. Sat. 3. Conuocare medicos, Catullus.

MEDICVS, a, um, ἰατρικός, quod eſt medici. Vir. lib. 3. Geo. Dum medicas adhibere manus ad uulnera paſtor abnegas. Ars medica, Tibul. lib. 2. Eleg. 3. Ope medica iuuare aliquem, Ouid. 2. Amorum.

MEDICVS, a, um, prima longa, ut malum Medicum, i. citreum.

MEDIETAS, atis, [*Metà*] μεσότης, rei alicuius pars media. Cic. de Vniuerſitate: Vt in ſingulis eſſent bina media: uix enim audeo dicere Medietates, quas Græci μεσότητας uocant.

MEDIMNVS, μέδιμνος, genus menſuræ, teſte Budæo, quæ ſenos capit modios. Galli ſua lingua Minam uocant. Cic. 5. Verr. tritici ſeptem millia medimnum. Dicimus & Medimnum neu. gen. Idem ibidem. In iugere Leontini agri medimnum fere tritici ſeritur.

MEDIOCRITER, aduerb. μετρίως, moderate. Ci. 5. Verr. mihi non mediocriter ferendum uidetur. Idem 2. Tuſcul. Nemo mediocriter doctus ignorat

MEDIOCRITAS, μέτρον, μετριότης, medium, ut ait Non. Cic. lib. 1. Offi. In ueſtitu, ſicut in pleriſque rebus, mediocritas optima.

MEDIOCRIS, & hoc, cre, [*Mediocre, mezzano*] μέτριος, medium tenens. Cic. 2. de Orat. Hæc ſunt ingenii, uel mediocris exercitationis, uel maximæ. Idem 3. Tuſc. Omne malum, etiam mediocre, magnum eſt. Cic. de Ami. Nec mediocre telum exiſtimare oportet beneuolentiam ciuium

MEDIOLANVM, μεδιόλανον, urbs eſt Ciſalpinæ Galliæ metropolis, populi multitudine refertiſſima, agriq; bonitate feliciſſima, annis CCCLIX. ante CHRISTI aduentum à Gallis Inſubribus condita, & à nomine relicti ab eis Mediolani (ut putat Volaterran.) ita appellata. Quanquã ſunt nonnulli, inter quos eſt Ambroſ. qui à ſue dimidia parte lanata Mediolanũ appellatum putent. In hac etiam ſententia uidetur fuiſſe Sidonius Appollinaris. Veriſimilior tamen apparet Volaterrani opinio, præſertim cum ipſe etiam Ptolem. Mediolanum oppidum in Gallia Lugdunenſi recenſeat inter Ligerim & Sequanam fluuios. De origine huius urbis ſcribit Liu. lib. 5. in hæc uerba: Galli, fuſis acie Tuſcis haud procul Licino fluuio, cũ, in quo conſederant, agrum Inſubrium appellari audiſſent, ibi omẽ ſequentes loci, cõdidere urbem, quã Mediolanũ appellarũt. Ex hac urbe Statius Cæcilius poeta comicus originẽ traxit. Eſt præterea Mediolanum ſiue Mediolanium teſte Ptol. Britanniæ oppidum. Item aliud inferioris Germaniæ oppidum in Colonienſi diœceſi, quod hodie Monaſterium uocat. Stra. li. 4. aliud huius nominis oppidum collocat inter Xantones Galliæ Aquitanicæ populos, quod hodie idem eſſe credimus cũ eo, quod uulgo Saintes uocant. Vrbs eſt (inquit) Xantonum Mediolanum, ad Oceanum uergens, inter Aquitanos maxime arenoſã, & agro tenui, ex millio alimoniam captãs, reliquis fructibus ſterilis. Huius etiã Mediolani, & alterius in Gallia Ciſalpina meminit Stephanus Byzantius excellentiſſimus chorographus his uerbis. Μεδιόλανον πόλις ἀκυιτανικῆς, καὶ οἱ οἰκοῦντες Μεδιολανοὶ, καὶ πόλις ἄλλη τῆς ἰταλίας λαμπροτάτη. Hinc Mediolanenſis. Cic. in Piſ.

MEDIOLVM, μεδίολον, oppidum Celtiberorum, in Tarraconenſi Hiſpania. Ptolem. lib. 2. cap. 6. Putatur eſſe, quæ hodie Medina cæli appellatur.

MEDIOMATRICES, μεδιοματρικες, populi inter Belgas, Leucis & Eburonibus uicini. Pli. & Strabo Mediomatricos uocant.

MEDION, μήδιον, herba Mediæ peculiaris (unde & nomen accepit) in locis umbroſis, petroſisq; naſcens. Romani Trifolium odoratum uocant. uide Dioſcoridem lib. 4. cap. 20.

MEDION, μεδίων, oppidum in finibus Æoliæ. Polybius lib. 18.

MEDIOXIMVS, uel medioxumus, penul. cor. [*Mediocre*] μέσος, medium ſignificat. unde Medioximi dii uocantur, poteſtatis mediæ. Seruius in lib. 8. Æn. dicit Herculem eſſe communem deum, inter mortalitatem, & diuinitatem. eſſe enim numina aliqua tantum terreſtria, aliqua tantum cæleſtia, aliqua media, quos deos Apuleius Medioximos uocat. Plaut. in Caſ. dii, dexq; ſuperi, inferi, & midioxumi. in Ciſtel. Medioxumam duxit uxorem.

MEDIOPONTVS, inſtrumentum funarium, quod Cato cap. 3. numerat inter ea, quæ neceſſaria ſunt ad conficiendum oleum.

MEDITAMENTVM, ti, idem quod meditatio. Tacitus lib. 20. Et ceteris belli meditamentis militem firmabant. Idem lib. 15.

MEDITATE, Plaut. in Bacch. illorum mores perquàm meditate tenes. id eſt probe calles illorum mores, noſti ex longa meditatione, & experientia.

MEDITATIO, meditationis, μελέτη, commentatio. Cice. 2. de Orat. Quos locos multa commẽtatione ac meditatione paratos, atque expeditos habere debetis. Idem. 2. de Diuin. Multi naturæ uitium meditatione, atque exercitatione ſuſtulerunt. Idem 3. Tuſc. Stulta eſt meditatio futuri Mali. Definitur autem hoc modo: Meditatio eſt reuocatio ſenſuum interiorum ad ſuam originem.

MEDITATIVVM, dictio ficta à grammaticis, qui Meditatiuum uerbum appellant, quod ſenſum quendam meditandi uideatur habere, cuiuſmodi ſunt Eſurio, Micturio, & ſimilia, quæ Valla deſideratiua uocat, quòd deſiderium ſignificent.

MEDITERRANEVS, a, um, μεσόγειος, à mari remotum, quaſi in media terra. Cæſ. 5. Bel. Gal. Naſcitur ibi plumbum in mediterraneis regionibus, in maritimis ferrum. Mediterraneum mare, ἡ ἔσω θάλασσα, quod ex Oceano inter Abylam Mauritaniæ, & Calpen Hiſpaniæ promontorium irrumpens, per medias terras diffunditur, Africamq; dirimit ab Europa.

MEDITERREVS, idem, quod Mediterraneus. Feſtus, Mediterream, melius, quàm mediterraneam Siſenna dici putat. Antiquum.

MEDITOR, aris, pen. cor. [*Penſare*] μελετῶ, φροντίζω, φιλοσοφέω, quaſi medio animo uerſo, hoc eſt, cogito. Plaut. in Amph. meditabor, quo modo illi dicam, cum illò aduenero. Interdum eſt cogitando inuenire. Ter. in And. Venit meditatus, ἐσκεμμένος, alicunde ex ſolo loco. Plinius in Paneg. hoc meditari teneamus, id eſt, præparata oratione. Interdum exercere. Virgilius 6. eclo. Agreſtem tenui meditabor arundine Muſam. Inde meditationes, μελέται, σύμμαχα, in Romana militia dicebantur, exercitationes, & imaginarii quidam conflictus, qui citra ſanguinem fiebant. nam ars militaris, teſte Vegetio, ut ceteræ omnes artes, meditatione perficitur. Meditari alicui inſidias, uel dolum, idẽ eſt, quod tendere inſidias, uel dolũ. Vir. 5. ecl. Nec lupus inſidias pecori, nec retia certis Vlla dolum meditantur. Seruius putat. Meditor dictũ eſſe, quaſi melitor, à uerbo græco μελετῶ per immutationem l, in d. interdum enim hæ duæ litteræ ſibi mutuo cedunt: ut cum dicimus, Sellam pro Sedda. Hinc eſt, quod meditor interdũ accipitur pro ſuauiter canere: ut apud Vir. 1. ecl. Silueſtrem tenui muſam meditaris auena. Reperitur etiã hoc uerbum in paſſiua ſignificatione. Ter. in Phor. Meditata, πεφροντισμένα, ſunt mihi omnia mea incommoda. Cice. 1. Offic. Leuiora ſunt, quæ repentino motu accidunt

quàm,quæ meditata & præparata inſeruntur. Hinc præmeditor.

MEDITRINA,pen.pro.medicamentorum Dea,Feſto.

MEDITRINALIA,orum,ſacra deæ Meditrinæ.Mos erat, ait Feſt. Latinis populis,quo die quis primum guſtaret muſtum,dicere ominis gratia,Vetus nouū uinum bibo,ueteri nouo morbo medeor. A' quibus uerbis etiam Meditrinæ Deæ nomē cœptum: eiusq́; ſacra Meditrinalia dicta ſunt. Varr. de ling. lati.lib.5.Meditrinalia. dies dictus eſt a medendo,quòd,ut ait Flaccus,Flamen Mart.dicebat hoc die ſolitum uinum nouum & uetus libari,& deguſtari medicamenti cauſſa,quod facere ſolent etiam nunc multi,cum dicant.Nouum uetus uinum bibo:nouo ueteri morbo medeor.

MEDITVLLIVM,lii,τὸ μέσον,non medium terræ, ſed procul à mari, quaſi meditellius,ab eo quod eſt tellus.Cic.in Top. dicit,tullium in hoc uerbo extenſionem eſſe uocabuli,nihil ſignificantem.

MEDIVS,dia,um,[*Mezzo*]μέσος, quod menſuratum æqualiter diſtat ab extremis:quamuis etiam medium dicatur, quicquid inter duo extrema eſt,etiam ſi non æqualiter diſtet ab utroque Virg.7. Æn.medium Æneas iam claſſe tenebat Certus iter.Quandoque idem ualet,quod in communem uſum.Ci.1.Off.omnes utilitates in medium afferre. Aliquando medium dicitur, quod ex uno tantum participat,quantum ex altero.Liu.lib.1. Medium erat Anco ingenium,hoc eſt,procliue tam ad pacis,quàm ad belli artes.Aliquando pro dubio ponitur.Liu. lib. 9.Bell. Mac. Medio reſponſo ſpem fecerat,ceſſurum patrum auctoritati eſſe.Quandoque manifeſtum.Virg. 2.Æn.Mediumq́; ex hoſte recepi.Ibidem:In media iam morte tenetur.Vtrobique exponit Seruius Medium pro manifeſto.In priore tamen exemplo,non inepte interpretari poſſumus,E' medio hoſte,pro,E' mediis hoſtibus, uel E' medio hoſtiū. Quandoque intercedens,aut potius importunus,ac incongruus. Idem 1.Æn.Ne quā ſcire dolos medius'ue ocurrere poſſit. Accipere aliquem medium, hoc eſt,per medium corpus.Liu.li.1.Medium arripit Seruium, elatumq́; è curia in inferiorem partem per gradus deiicit.Sic apud Terc.in And. mediam mulierem complectitur.Eleganter dicimus.Ponere in medio,pro, publice exponere & omnibus ea de re iudicandi poteſtatem facere.Cice.1. de Nat.Deo.Ponam in medio ſententias Philoſophorum. Vocare in medium,idem fere eſt quod uocare in dubium. Cic. pro Cluent. Rem in medium uocare cœperunt,& cauſſam illam totam depoſcere.Venire in medium, eſt in diſputationem, & controuerſiam uenire.Cic.1.de Fin.Prima ueniat in medium Epicuri ratio. Procedere in medium,eſt in coronam prodire.Relinquere aliquid in medio,eſt in controuerſum aliquid relinquere, nihilq́; de eo ſtatuere.In medio eſſe,uel,Poſitum,aut ſitum eſſe in medio,eſt manifeſtum,eſſe,uel in promptu.Ci.4.Ver.Tabulæ poſitæ ſunt in medio Aliquando tamen,In medio eſſe,ponitur pro, dubium eſſe,uel incompertum: ut apud Suet.Quod diſcrepat,in medio ſit. hoc eſt dubium relinquatur.In medium conſulere,eſt in commune conſulere,uel ad communem utilitatem:de quo ſupra diximus.Pellere de medio, uel è medio. Ennius apud Cic.pro Mur. Pellitur è medio ſapientia. Recedere de medio:eſt abire.Ci.pro Sext.Roſ.Recede de medio.Sumere argumenta de medio,eſt ex reb.manifeſtiſſimis argumenta ſumere.Tollere de medio,pro occidere.Ci. pro Roſc.Am.Perfacile hunc hominem incautum,tolli de medio poſſe.E'medio diſcedere, pro ſecedere, & occultari, ait Budæus. Priſcianus Medium dictum putat à modo,hoc eſt,à menſura: unde & Modium,& differentię cauſſa Medium dici exiſtimat,mutato o, in e.Alii malunt à græco,μέσος, deducere,quod idē eſt quod medius. Hinc Dimidius,dimidia,dimidium,quaſi per mediū diuiſus.

MEDIVSFIDIVS,νὴ τὸν ἡρακλέα,aduerbium iurandi, ex tribus compoſitum:putaturq́; idem ſignificare quod Mehercules:quaſi dicas, ita me Iouis filius amet.nam Δία Græci dicūt,quem nos Iouem. fidium autem pro filio dictum uidetur: quia antiqui pro l, littera d,ſæpiſſime collocabant.Quidam interpretantur, per diui fidem: qdam per diurni temporis.i. diei fidem.Hæc Feſtus.Alii ſic exponunt,Mediusfidius,hoc eſt,per deū Fidium.nā Fidius deus eſt,qui fidei præeſt. Plaut. in Aſi.Per dium Fidiū credis iurato mihi.Brutus Ciceroni. Ego mediusfidius non exiſtimo tam omnes deos auerſos.Fidii dei alia duo fuerunt nomina.nam & Sancus, & Semicaper appellabatur:fiebatq́; ei ſacrū nonis Iunij in colle Quirinali:ubi templum habebat à Sabinis(ut putatur)primum dedicatum.qui in urbem recepti,deos quoque patrios in urbem tranſtulerunt.Ouid.6.Faſt.Quærebam nonas Sanco, Fidio'ne referrem; An tibi Semicaper:tunc mihi Sancus ait:Cuicunque ex iſtis dederis,ego munus habebo:Nomina terna fero: ſic uoluere Cures.

MEDMA,μέδμα,Steph.oppidum in agri Brutii litore. Pli. li.3.cap.5.

MEDMASSA,μέδμασσος,Steph.oppidum Cariæ.Plin.lib.5. cap. 29.

MEDON,μέδων,nothus fuit Oilei,ex matre Rhyna. Home.lib.2.Il.

MEDVACVS,ſiue Medoacus.μεδόακος,Venetorum fluuius,Patauium alluens,qui nunc uulgo Brenta dicitur. nam oſtia Padi Plinius deſcribens ait: Pars eorum & proximum portum facit Brundulum,ſicut Edronem Meduaci duo, & foſſa Clodia.Strab.ſcribit Medoacum uocari & portum, & fluuium. Idem ſupra Venetos Carnorum,& Meduacorum fuiſſe gentem tradit.Plin.lib.3.cap.16.

MEDVLLA,æ,[*Midolla*]μυελός, dicta eſt, quòd in oſſibus media ſit. Cic.4.Tuſc.Cum hic feruor tanquam in uenis medullisq́; inſederit,tum exiſtit morbus. Hinc Emedullo, ἐκμυελίζω,quod eſt medullam extraho.Plin.de limonio:Graueolentiam alarum emendat radicis emedullatæ uncia in uino Falerno decocta.Per tranſlationem ſignificat declaro.Plaut. Rem nobis omnem emedulla.

MEDVLLIA,μεδουλλία,Stepha.Latii oppidum,Albanorum opus.Pli. lib.3.cap.5.

MEDVLLINA,μεδουλλῖνα, Plutarcho puellæ cuiuſdam Romanæ nomē,quæ à patre in tenebris uitium paſſa,cum ex detracto ei annulo ſtupri auctorem agnouiſſet, patrem primum, deinde ſeipſam interfecit.Plutarchus in Parallelis.

MEDVLLITVS,pen.cor.ἐκ μυελῶν,aduerbium, ex ipſis medullis, uel uſque ad medullas.Varro:Medullitus Aquiloniam ſeruat frigedinem.Per tranſlationem ſignificat intime.Plaut.in Moſt.Vt uideas eam medullitus me amare.

MEDVSA,pen.pro.μέδουσα, fuit filia Phorci ex Ceto marina belua, quæ una cum duabus ſororibus Euryale & Stenione Gorgadas inſulas in Oceano Æthiopico tenuiſſe feruntur. unde & Gorgonides appellantur.Hæc cum eſſet inſigni forma, etiam habuit inter alia decoris ſpectabilia crines proxime ad auri colorem accedentes:quorū ſplendore captos Neptunus, in Mineruæ tēplo cum ea concubuit: ex quo concubitu poſtea natus eſt Pegaſus equus. quā iniuriā Minerua graui & iniquo animo ferens, Meduſæ crines,quibus maxime amatori ſuo placuerat,in angues mutauit:deditq́; ut omnes eā aſpicientes in lapides uerterentur. quamobrē cū nemo tā immane monſtrum intueri poſſet,Perſeus Iouis & Danaes filius,Mercurii talaribus,& falcato enſe accepto, Palladis itē ſcuto,ut ære repercuſſam effigiem eius uidere impune poſſet, ex improuiſo, cum ipſa anguesq́; ſopiti eſſent,adortus peremit,& in patriā rediens cū eiuſdē caput ſecū deferret, contigit, ut guttę ſanguinis decidentes per ſolitudines Africæ mutarentur in ſerpētes. Vide Lucanū li 9.Squallebant late Phorcinidos arua Meduſæ. Inde Meduſeus,meduſea,meduſeum. Vide in dictione Pegaſus.

MEDVSA,μέδουσα,à quibuſdam appellatur herba ea, quam Romani Veneriam,ſiue Lanceolam, Dioſcor. λογχῖτιν appellauit. Habet hæc herba florem inuerſo pileolo ſimilem, qui theatralis laruæ, & hiſtrionicæ perſonæ formam refert: ex cuius medio, quaſi ex aperto & hiante ore,ſe profert quædam quaſi lingua candido colore.ob quam cauſſam & Meduſam appellarunt,à Gorgonis abſciſſi capitis ſimilitudine.nam etiam hodie in antiquis monumentis Meduſæ caput ita effictum uidemus,ut quàm maxime poteſt aperto ore linguam exerat. Vide Marc. Ver.in Dioſc.

MEGABYZI,μεγάβυζοι,ſiue Megalobyſi, dicebantur Epheſiæ Dianæ ſacerdotes,quos Eunuchos eſſe oportebat: unde & pro imbellibus ac mollibus poni cōſueuerunt,quales ſunt ſpadones. Quinct. li.5.cap.12.ſtatuarum artifices,pictoresq́; clariſſimi, cum corpora quàm ſpecioſiſſime pingendo,fingendo'ue effingere cuperent, nunquam in hunc ceciderunt errorem,ut Bigoum, aut Megabyzum aliquem in exemplum operis aſſumerent ſibi, ſed Doryphorum illum aptum uel militiæ, uel palæſtræ.

MEGAERA,μέγαιρα,furia infernalis.nam μεγαίρω odi,ſiue inuideo, Latine notat.Clau.Surgit triſti de ſede Megæra.

MEGALIVM,μεγάλειον,unguentū à magnificentia ſic appellatū,eo ꝙ excuſſerit Thelinum ante ſe cantatiſſimum.alii à Megaleo inuentore dictum malunt. Vide Dioſ.li.1.ca.6. & Hermolaum in Plin.

MEGALESIA,orum,μεγαλήσια,dies dicatus Magnæ matri deorum. Ludi quoque,qui celebrabantur ante templum, Megaleſia dicebantur, & Megalenſes. Liui.lib.2.M.Brutus ædem magnæ matris deum in Palatio dedicauit & ludos ob eā dedicationem factos Megaleſia appellauit. Cic.de Aruſp.reſp. Quid de illis ludis loquar, quo in Palatia noſtri maiores ante tēplum in ipſo Matris magnæ conſpectu Megalenſibus fieri uoluerunt?

MEGALOPOLIS,μεγάλη πόλις,Arcadiæ urbs, poſt Leuctricum bellum condita:quæ dimidia ſui parte Oreſtia uocabatur, ab Oreſtis aduentu. Ex hoc oppido ortum traxerunt Cercidas, præſtantiſſimus legis lator, Miliambon poeta, Æneſias Peripateticus, Theophraſti diſcipulus,Aceſodorus,qui de urbibus ſcripſit,& Polybius hiſtoricus. Megalopolis item Aſiæ oppidum fuit, poſtea Aphrodiſias dictum,inter Lycum & Mæandrum fluuios ſitū,quod Stephanus Cariæ attribuit:quanquam in Græcis codicibus Icariam corrupte legamus pro Caria. Tertia eiuſdem nominis ciuitas in Iberia collocatur ab eodem Stepha.

MEGALOPOLITAE,μεγαλοπολῖται,Megalopolis incolæ. Stephan.

MEGARA,p.c.μέγαρα,urbs Achaiæ in confinio Atticæ, & Peloponneſi,

neſi, patria Euclidis geometræ: dicta à Megareo Apollinis filio. meminit Plin. li. 4. cap. 7. & Seru. Sulpitius ad Cic. lib. 4. epiſt. Pro eodem dicimus Megara, orum, plurali num. Pli. li. 16. ca. 39. Megaris diu ſtetit oleaſter in foro. Col. lib. 10. Iam Megaris ueniant genitalia ſemina Bulbi.

Megarevs, dictio triſyllaba, μεγαρεὺς, nomen fuit patris Hippomenis, & nepotis Neptuni, ex Oncheſto Bœotiæ oppido oriundi. Ou. 10. Met. Nanque mihi genitor Megareus: Oncheſtius illi Eſt Neptunus auus. Fuit præterea eodem nomine unus ex Apollinis filiis, qui Megaris a ſe conditis nomen dedit. Cic. Acad.

Megaricvs, a, um, Cic. de Fat. Megaricus philoſophus.

Megaris, idis, pen. cor. μεγαρὶς, regio Achaiæ, in confinio Atticæ & Peloponneſi, dicta à Megaris, præcipua eius tractus urbe. Pli. lib. 4. cap. 7. Attigit Iſthmum parte ſui, quæ Megaris appellatur, a colonia Megara. Ex hac regione præſtantiſsimi mittebantur bulbi, qui ab ea dicti ſunt Megarici. Plin. lib. 19. cap. 5. Proxima his eſt bulborum naturæ, quos Cato in primis ſerendos præcipit, celebrans Megaricos. Eſt præterea Megaris, inſulæ nomen inter Neapolim, & Pauſilippum ſitæ, teſte. Plin. lib. 3. cap. 6.

Megarvs, a, um, Virg. 3. Æn. Pantagiam Megaroſq; ſinus. Eſt item Megara, montis nomen in Sicilia apibus abundantis, qui urbem habet eiuſdem nominis in radice ſitam. Fuit præterea hoc nomine filia Creontis, & uxor Herculis.

Megistanes, [*Gran perſonaggi*] μεγιστᾶνες, proceres, primateſq;, μέγιστος, Latine maximus. Tacitus. Megiſtanas Armenios pepulit ſedibus.

Mehercvle, νὴ δία, νὴ τὸν ἡρακλέα, iurandi aduer. idem ſignificans quod per Herculé, Ci. Att. li. 10. Epiſtola tua gratiſſima fuit mi & Tulliæ, & mehercule mihi. Dicimus etiam mehercules in eadem ſignificatione. Feſtus: Mecaſtor, & mehercules iuſiurandum erat, quaſi diceretur, Ita me Caſtor, ita me Hercules ut ſubaudiatur, iuuet. Cic. in Orat. Pomeridianas quadrigas, quàm Poſtmeridianas, libentius dixerim. & Mehercule, quàm Mehercules.

Mei, mei, ſui, Cice. Poſtu. Qui fletu ſuo deſiderium mei memoriamq; renouaret.

Meio, meis, [*Orinare*] ἀπὸ τοῦ ὀμιχέω, tertiæ coniugationis, urinam emitto. Diomedes præteritum quidem proprium Meii, eſſe dicit, ſed Minxi eſſe in uſu. Perſius Sat. 7. Sacer eſt, pueri, locus, extra Meiite. Horat. 2. Serm. Saty. 7. Ditior aut formæ melioris meat eodem. Martial. lib. 3. Minxiſti currente ſemel Pauline carina. Iuue. Sat. 1. Cuius ad effigiem non tantum meiere fas eſt. Mictum, mictu in ſupino. Horat. 1. Ser. Sat. 8. mictum atque cacatum. Multa meiens, Catullus.

Mel, huius mellis [*Mele*] à Græco, μέλι, notæ ſignificationis eſt. Vir. 4. Æn. Dulcia mella premes. Cic. de Senect. Villa abundat lacte, caſeo, melle. Sunt qui dicant mel eſſe cæli ſudorem, alii ſiderum ſaliuam, alii purgantis ſe aeris ſuccum. conſtat ſane ex aere decidere ſiderum maxime exortu, ſublucanis temporibus. Vnde ſub primam auroram, folia arborum melle roſcida inueniuntur. Mel uernum, dicitur Anthinum mel: mel æſtiuum, uocatur ὡραῖον. Mel quod per ſe fluxit, Acœton uocatur, quòd ſine retrimento ſit. Mel ſilueſtre, Ericæum, ab Erica frutice, quam & giſarum nominant. folia habet tamarici ſimilia. Araton, mel purum atque integrum, quod neque aceſcere cœpit, nec ullū paſsū eſt uitiū. Pli. li. 11. c. 14.

Melabathrvm, μελάβαθρον, herba, alio nomine Parthenium, chamæmelo adeo ſimilis, ut pro ea ſæpe fallat legentem. Dio. lib. 3.

Melaena, μέλαινα, inſula in oſtio maris Adriatici, alio nomine Corcyra: ut docet Pli. li. 3. ca. 26. Statius li. 12. Theb. uiridiſq; Melæna.

Melaenae, μέλαιναι, oppidum in Arcadia, à Melæneo Lycaonis filio conditum. Pli. Melanæam uocat lib. 4. ca. 6. Stephanus Melænus.

Melampelos, pen. cor. μελάμπελος, herba, alio nomine Helxine: quidam ex Latinis Vitem nigram appellant. Dioſc. lib 4.

Melampodion, μελαμπόδιον, genus nigri hellebori, à Melampode quodam, qui eo uti in diuinationibus ſolebat uel à paſtore eiuſdem nominis, qui primus hanc herbam inueniſſe dicitur, dum capras eo purgari animaduertit. Pli. lib. 25. cap. 5.

Melampvs, μελάμπους, Amythaonis Argiui, & Dorippes filius, teſte Homero Od. lib. 15. Nomen autem accepiſſe fertur, quòd mater infantem expoſuerat toto corpore tectum, præterquam pedibus, qui, à ſole atro colore attracto, nomini cauſſam dederunt. Augurio claruit: Byantem iuuit in auferendis bobus Iphicli, quas ille Neleo reſtituit, accepta eiuſdem filia, Pero nomine, in uxorem. filias Prœti, furiis agitatas, ſanitati mentis reſtituit. Virg. li. 3. Ge. Amythaoniuſq; Melampus. Eſt quoque canis nomen apud Ouid. lib. 3. Meta. à pedum nigredine.

Melamphillon, μελάμφυλλον, herba aculeata, folio in nigredinem tendente: unde & nomen accepit: alio nomine Acanthus. Pli. lib. 22. cap. 22. & Dioſc. lib. 3. & quæ annotauimus in dictione Acanthus.

Melamphyllon, μελάμφυλλον, mons in Thracia. Plin. lib. 4. cap. 11.

Melamphylvs, μελάμφυλος, inſula Ioniæ adiacens ante Ephesum notiori nomine Samus appellata. Pli. li. 5. cap. 31. & Strabo lib. 14.

Melampyros, μελάμπυρος, herba in ſegetibus naſcens, teſte Theophraſto, alias Myagros appellata. latine ſonat frumentum nigrum.

Melancholia, [*Melanconia*] cum accentu in pen. Latine nigra cholera, hoc eſt, atra bilis, quæ ſæpe in furorem agit homines. Græce, μελαγχολία. Cicc. 3. Tuſc. Græci, quem nos furorem, melancholiam uocant.

Melanchlaeni, μελάγχλαινοι, Scythię populi, à nigris ueſtibus, quas ferunt, ita nominati. Steph.

Melancholicvs, qui nigra bile plurimùm abundat. Cic. 1. Tuſc. Ariſtoteles ait, omnes ingenioſos melancholicos eſſe.

Melancholiae, uarias ſpecies uide apud Gall. in tractatu de Atrabile.

Melancoryphvs, melancoryphi, [*Beccafichi*] μελαγκόρυφος, auis, quæ & Ficedula dicitur: ſed ficedula tantum autumno ab edendis ficis, aliis temporibus melancoryphus uocatur, quòd κορυφὴν μέλαιναν, id eſt uerticem nigrum habeat. Latine Atricapillam dicere poſſumus. Plin. lib. 37. cap. 8. Sunt qui in Arabia inueniri eas dicant in nidis auium, quas Melancoryphos uocant.

Melanaea, μέλαινα, Stephano, oppidum in Arcadia. Plin. li. 4. cap. 6.

Melanion, μελάνιον, flos ſubnigri coloris. Latine Violam albam poſſumus interpretari.

Melanippion, μελανίππιον, Pamphyliæ fluuius, apud Hecatæum in deſcriptione Aſiæ.

Melanorrhizon, pen. pro. μελανόρριζον, herba, quam alio nomine Veratrum nigrum appellant. nomen habet à radicis nigredine. μέλαν, enim nigrum eſt, & ῥίζα, radix. Dioſc. lib. 4.

Melanteria, μελαντηρία, alio nomine Atramentum metallicum appellatur, quo mulomedici utuntur ad putrefactam, ſiue excreſcentem carnem conſumendam. Vulgus Gallorum Armontum uocat.

Melanthia, μελανθία, filia Deucalionis ex Pyrrha, & ſoror Hellenis.

Melanthion, μελάνθιον, herba, ſiue potius frutex puſillus, a ſeminis nigredine nomen habens, quod à Plin. libr. 20. capite 17. Gith appellatur, & à quibuſdam Melaſpermon. Officinæ Nigellam uocant.

Melanthivs, μελάνθιος, paſtor caprarum Vlyſſis, qui, quòd & rem domini abſentis una cum procis abſumpſiſſet, & heræ, filioq; herili ſemper ſe moleſtum præbuiſſet, poſt reditum Vlyſſis à Telemacho trucidatus eſt. Homerum Odyſſ. lib. 22. Fuit item hoc nomine nobilis quidam Athenienſis, Gorgiæ æmulus. Præter hos & pictor nobilis, Pamphyli Macedonis diſcipulus: de quo Pli. lib. 25. cap. 10.

Melantho, μελανθώ, filia Protei ſenis, cui conſuetudo fuit, poſitis ueſtibus, dorſo delphinum inſidere, atque ſic per maria patris uagari. qua re cognita, Neptunus ſe in delphinum transformauit, illamq; blandiendo illexit, ut dorſo ſuo inſideret. tranſuectæq; in aduerſum litus ſtuprum obtulit. ex quo concubitu Amycum natum, quidam prodiderunt: quem tamen Seruius Melites filium facit.

Melanvrvs, μελάνουρος, piſcis ſaxatilis, nigricantem habens caudam. Penultima huius dictionis producitur, cum apud Græcos ſcribatur per ου diph. Lippius in 3. Oppian. Haud facili paruus me lanurus fallitur arte. Ennius tamen contra orthographiæ rationem penultimam corripuit, primamq; quæ per ε ſcribitur, licenter produxit in hoc uerſu, Melanurum, turdum, merulam, timbramq; marmam. Eſt præterea Melanurus ſerpentis genus, præcipue in Libya & Arabia naſcens, uipera minùs, ſed ad inferendam perniciem multo uelocius. Morſi ab eo ſiti torquentur, immodiceq; bibentes ſibi necem inferunt. Cauda lineis duabus nigris diſtinguitur (unde & nomen accepit) corpore reliquo albicante. Vide Cæl. li. 34. cap. 23.

Melanyon, μελανίων, dictus Hippomenes, quòd pomis certamen confecerit, ἀπὸ τῶν μήλων. hoc eſt, à malis, & ἀνύω, perficio. Alii per iota ſcribere malunt Melanion. putanteq; compoſitum eſſe à nomine μῆλον, & uerbo ἀφίημι. ut Melanion dicatur, quaſi mala è manu emittens. Hippomenes enim cum Atalanta curſu certaturus, à Venere mala aliquot aurea accepit, quæ inter currendum emiſit. ut Atalantam iis colligendis occupatam interim præuerteret. Propertius. Seuitiam duræ contudit Iaſidos.

Melappivm, mali genus, dictum ab Appii mali ſimilitudine. Plin. lib. 15. cap. 14.

Melas. μέλας, multorum fluuiorum nomen eſt. nam, unum eſſe in Mygdonia, oſtendere uidetur. Ouid. lib. Metamorph. 2. Mygdoniuſq; Melas. Rurſum alium nauigabilem eſſe in Cilicia, & ipſius terminum, id eſt, qui Ciliciam à Pamphylia diuidat. ſcribit

Plin.lib.5.cap.27. Alium item in Thracia collocat idem Plin.lib.4.cap.11. Item alium in Bœotia,qui a P. ruiſſo profluens Mineruæ ſacer dicitur à poetis,quia ripæ eius oliuis ſunt refertæ. Sta.lib.7.Theb. Palladiusq; Melas. Is unus omnium Græciæ fluuiorum ab ipſo fonte nauigabilis eſt,atque circa ſolſtitium æſtiuum, ut Nilus, ſtata accipiens incrementa:nec longius excurrit,ſed in lacu. & cuniculos delapſus, modica ſui parte Cephiſo infunditur. Huius fluminis aquas oues nigras efficere ſcribit Plin. lib. 2. cap.103. Eius etiam meminit Herod.lib.7.Poſtremo alium eſſe in Sicilia oſtendere uidetur Ouid.Faſt.li.4.cum de fluminibus & de locis Siciliæ,quæ peragrauerat Ceres, loquens ait: Sacratumq; Melan,paſcua læta boum.

Meleager, et Meleagrus, pen.prod.μελέαγρος, Suidæ, Oenei Calydoniæ regis filius, ex Althæa coniuge, quo recenter nato, uiſa ſibi eſt mater,tres Parcas igni aſſidentes uidere, manuq; ſtipitem tenentes,æqualem puero cum ſtipite uitam aſſignare.Receden tibus itaque parcis, Althæa extinctum ſtipitem diligentiſſime aſſeruauit. Adulto deinde Meleagro , cum ſpreta ab Oeneo Diana,immenſæ magnitudinis aprum immiſiſſet,qui omnem regionem late uaſtabat, Meleager collecta robuſtiſſimorum iuuenum manu,aprum interfecit,caputq; eius Atalantæ, Ialii Argiuorum regis filiæ,quæ prima aprum uulnerauerat,uelut partem ſpolii,dedit. quod cum auunculi ſui ui puellæ auferre conarentur, utrunque occidit. nunciata itaque fratrum morte, Althæa doloris impatientia in furorem uerſa,fatalem illum ſtipitem in ignem coniecit: quo exuſto,Meleager etiam exuſtis intus inteſtinis omnibus conſumptus eſt. Nominis huius nominatiuus tripliciter effertur: Meleager, Meleagrus, & Græco more, Meleagros. Oui. 8.Met. Nec tamen illa ſui ſucceſſu lætior icti, Quàm Meleager erat. Ibidé: Inſcius,atq; abſens flamma Meleagrus eadem Vritur: Et paulo ante: Donec Meleagros , & unà Lecta manus iuuenum caluere cupidine laudis.

Meleagrea,μελεαγρεία, Calydon urbs , quia Meleager , in ea imperauit.

Meleagrides,[*Galline d'India*] μελεαγρίδες , gallinæ Africanæ, quas uulgus Indicas gallinas uocat. Has Ouid.lib.8.Metam.fabulatur Meleagri ſorores fuiſſe,doloris impatientia,quem ex morte fratris conceperant,in has aues conuerſas. Pli.li.10.ca.15.Simili modo pugnant Meleagrides in Bœotia Africæ:hoc eſt,gallinarum genus gibberum,uariis conſperſum plumis. Varro li.3.de Re ruſt.Gallinæ Africanæ ſunt grandes,uariæ, quas μελεαγρίδας appellant Græci. Hæ nouiſſimæ in triclinium ganearium introierunt è culina,propter faſtidium hominum. Vide quæ in dictione Gallina annotauimus.

Meles,etis,pe.pr. μέλης,fluuius Ioniæ,Smyrnam alluens,ad cuius ripas natus fertur Homerus.Pli.li.5.cap.29.Strab.lib.12.

Melesigenes,pe.co.μελησιγενής,nomen proprium poetarum principis,qui poſtea à cæcitate dictus eſt Homerus. Meleſigenes appellatus,ut refert in uita eius Herodotus, à Melete fluuio,ad cuius ripas natus creditur.

Melia,μελία,à Græcis dicitur arbor, quam Latinis fraxinum uocant. Vide Ruellium lib.1.cap.82. Eſt & Melia Cariæ oppidum, apud Hecatæum lib.1.Genealog.

Melia terra,μηλία γῆ,terræ genus eſt Eretriæ cinereæ non diſſimile,quodq; digitis confricatum ſtridorem reddit trito pumici ſimilem. Vires habet in medicina eaſdem fere cum alumine, paulo tamen ignauiores. Pictoribus etiam uſui eſt, ad diuturniorem colorum firmitatem. Pli. Melinum uocat, nomine deducto à Mela inſula,una Sporadum, unde aduehi ſolet.

Meliboea,μελίβοια,Steph.urbs Magneſiæ,quæ eſt Græciæ regio, annexa Theſſaliæ,teſte Pli.lib.4.ca.9.patria Philoctetæ Pæantis filii,à quo Melibœus, a, um , μελιβοιεύς. Item Melibœus,μελίβοιος, nomen paſtoris,eo, quòd boum curam habeat.

Meliceris,idis,pen.pro.μελικηρίς,abſceſſus ſpecies eſt ex pituitæ affluxu generati,qui humorem in ſe continet,mellis,& craſſitudinem & colorem referentem. Vnde & nomen accepit. Pli.li.21.de Meliloto: Peculiariter contra meliceridas efficax. Celſ.li.5.hoc abſceſſus genus,μελικηρίδα,uocari aſſerit,nomine ſumpto,à fauo, cuius ſimilitudinem refert.

Melicerta,ſiue Melicertes, μελικέρτης, Inus & Athamantis Thebarum regis filius,cum quo mater,cum uirum uideret furere, in mare ſe præcipitauit,amboq; Deorum miſeratione in numina marina ſunt commutati, Ino quidem in Leucoteam , quam & Matutam matrem uocant, Melicerta uerò in Palæmonem, quem Latini Portunum uocant. Vide Matuta.

Melichros,μελίχρως, gemma eſt mellei coloris: unde & nomen habet. Pli.lib.37.cap.11.

Melichrysos,μελίχρυσος,gēma quæ ex India mittitur quaſi per aurum ſincero melle tranſlucente. Pli.lib.37.cap.9.

Melicus,a,um,pe.co.[*Muſico*] μελικός,idem quod muſicus, à Græco μέλος,quod carmen,ſiue cantum ſignificat. unde poetæ lyrici, melici dicti. Auſonius . Tu melicos , lyricosq; modos . Cice . de Opt.gene.Orat. Poematis tragici,comici,epici,melici etiam,atque dithyrambici.

Melicae gallinæ,teſte Col.li.8.cap 2.appellatæ,quæ Medicæ dici debuerant.

Meligine,μελιγηνὰ,inſula maris Adriatici , ante Dalmatiam ſita. Ptol.lib.2.cap.ultimo.

Meligunis,μελιγουνὶς,inſula eſt Siciliæ adiacens, una ex Æoliis, quæ notiore nomine Lypara dicitur.Plin. lib.3.cap.9.

Melilotos,pe.pro.μελίλωτος,quaſi dulcis, & mellea lotos,herba croco ſimilis,frequens Campaniæ,quæ quòd coronamentis adhiberi ſolet,Sertula Cāpana appellatur a Latinis.Pli.li.21.cap.11.& Ruel.li.3.c.35.Oui.Pars thyma,pars flores,pars meliloton amāt.

Melimela,pe.pr.[*Pomi nani*] μελίμηλα,ut utrobique per ſimplex l,dicuntur poma muſtea , ſiue dulcia, quaſi mellea mala.nam μέλι mel,μῆλον malum ſignificat.Var.de re ruſt.li.1.ca. 59. Quæ antea muſtea uocabant,nunc melimela appellant. Eadem uulgò Nana uocantur à paruitate arborum,in quibus producuntur.Plin.li.15.cap.14. Muſtea a celeritate miteſcendi, quæ nunc Melimela dicuntur a ſapore melleo.Martial.libro 7.Infanti melimela dato, fatuasq; mariſcas: Nam mihi,quæ nouit pungere,Chia ſapit.Vide Colum.lib.5.cap.10.

Mellina,æ,μηλίνη,ut Feſt.ait genus tibiæ acutiſſimi ſoni. Eſt & genus ueſtis,uel à colore,uel a Melo inſula , unde afferebatur,ſic dictæ.Plaut.in Epiſt . Vbi ergo eſt ? niſi ſi in uidulo,Aut ſi in melina attuliſti.

Melinophagi,μελινοφάγοι, Thraciæ populi, dicti,quod panico ueſcantur.Stephanus.

Melinum,melini,μήλινον,neut.gen.apiaſtrum uocat. Varr.lib.3.de re ru.ca.16. Eſt & melinū(ut ait Pli.li.23.c.6.)Oleū ex flore malorum. Eſt & unguētum.Pli.li.13. ca.1. Amaracinum in Coo:Poſtea eodem loco prælatum eſt melinum . Melinum quoque coloris candidi ſpecies eſt,a Melo inſula,una ſporadum nomen habens, ubi præſtantiſſimum effoditur. Dioſcorid.lib. 5. Meliam terram uocat Pli.lib.35.ca.6. Melinum candidum & ipſum eſt optimum in Melo inſula. In Samo quoque naſcitur, ſed eo non utuntur pictores,propter nimiam pinguedinem. Plautus in Moſt. Neque ceruſam,neque melinum,neque aliam offuciam.

Melinus,a,um,[*Di colore di mele*] μήλινος, quod mellis colorem repræſentat:hoc eſt, quod medium eſt inter album , & giluum, quod genus coloris Seruius uocat Albogiluum.

Melior,us,probior. Cice. Att. Hirciū per me meliorē fieri uolunt.

Melioresco,is,[*Diuenir migliore*] μελτιοῦμαι,melior fio. Col.lib.2. cap.10. Napus glareoſis,fabuloſisq; aruis melioreſcit.

Meliphyllon,μελίφυλλον,herbæ nomen eſt,quæ alio nomine dicitur Apiaſtrum. Var.lib.3.de re ruſt.cap.16. Reliquum thymo,& cythiſo obſeuiſſe, & apiaſtro,quod alii μελίφυλλον,alii μελισσόφυλλον, quidam μήλινον,appellant. Virg.4.Geo. Trita meliphylla,& cerinthæ ignobile gramen. Vbi Seruius annotauit, meliphylla per ſyncopen eſſe dicta,quaſi meliſſophylla.

Melipontus,quem & Medipontum uocari ſupra oſtendimus, funis genus eſt,quod à Catone non uno in loco numeratur inter ea, quæ neceſſaria ſunt oleum conficientibus. Cato cap.68. prela extollito,funes,torculos,melipontos,ſubductarios,aut in carnario, aut in prelo ſuſpendito.

Melis,huius melis,fœminini generis,μηλὶς,animal,quod & Taxus, ſiue Taxo dicitur,quòd ſit mellis auidiſſimum,& aluearibus ſemper infeſtum,in cauernis uiuens,aſperum,mordax, magnitudine uulpis,colore felis: Plin. lib. 38. cap. 38. hanc eſſe ait melibus in metu ſolertiam, ut ſufflata cute diſtentæ,ictus hominum,& morſus canum arceant.

Melissa,μέλισσα,oppidum Libyæ.incolæ Meliſſæi. Steph.

Melissa,μέλισσα,Meliſſi Cretenſium regis filia, quæ unà cum ſorore Amalthea, Iouem caprino aluit lacte. Fuit item huius nominis Nympha, quæ mellificium primo inuenit. unde data eſt occaſio fabulæ,Meliſſam, in apem fuiſſe conuerſam Col.li.9.ca.2. mulier pulcherrima ſpecie,quam Iupiter in apem conuertit. Meliſſa præterea quædam fuit , Periandri Corinthiorum tyranni uxor. Vide Laertium in Vita Periandri.

Melissophyllon,μελισσόφυλλον,herba eſt ballotæ ſimilis, quæ & apiaſtrum, & Citrago , & Meliphyllum , & Melinum appellatur . Galli Meliſſam uocant . Nomen habet ἀπὸ τῶν μελισσῶν, hoc eſt,ab apibus, quæ eo tantopere oblectatur,ut ſi eo aluearia perungantur, nuſquam diffugiant. uide Colum.li 9.cap.8.& Varr. de re ruſt.lib.3.cap.16.

Melissus,μέλισσος,Cretenſium rex antiquiſſimus,qui primus diis ſacrificauit:cuius filiæ Meliſſa & Amalthea fuerunt , quæ Iouem infantem

infantem melle & lacte caprino aluerunt. Fuit item Meliſſus, grã maticus muneri datus Mecœnati, & manumiſſus ab eo. Tranquillus. Meliſſus præterea Samius, Parmenidis auditor, philoſophus ciuibus ſuis carus, quibus præcepta plura dedit. remp. adminiſtrauit, claſſiq́; in bello præfuit, Apollodorus.

Melita, æ, uel Melite, es, μελίτη, inſula non procul à Pachino Siciliæ promontorio. Ouid. 3. Faſt. Fertilis eſt Melite, ſterili uicina Coſyræ. Eſt etiam Melite, ſiue Melita, urbis nomen in hac inſula, à Carthaginienſibus (ut refert Diodorus) conditæ, textrinis preciosiſſimarum ueſtium in primis nobilis. Ci. 6. Ver. Melita oppidũ iſti textrinũ per triennium ad muliebrem ueſtem cõficiendã fuit.

Melitaeus, a, um, & melitenſis, μελιταῖος Stephano, ut Melitæi catuli, μελιταῖα κυνίδια, ad fœminarum delicias ex melita aduecti. Pli. lib. 3. cap. ult. Melita, unde Melitæos canes appellat, auctor eſt Callimachus.

Melitene, es, μελιτηνή, Cappadociæ regio, prætenta Armeniæ maiori, non procul ab Euphrate. Plin. lib. 6. cap. 3.

Melitensis, ſe, Melitenſis ueſtis. Cic. in Verr. Melitenſis roſa.

Melites, μελίτης, gemma ſic dicta à colore mali Cydonei, quod μῆλον κυδώνιον dicitur. Pli. li. 37. cap. 11. ſic ait.

Melitites, maſ. gen. p. p. μελιτίτης, genus potionis dulcis, ut ait Plin. lib. 14. cap. 9. factæ ex melle & muſto. Eſt præterea Melitites, lapis cinericei coloris, qui coti attritus, uel cum liquore cõtuſus, liquorem dulcem emittit. Vnde & nomen accepit. Plin. lib. 36. cap. 19. & Galen. lib. 9. Smpl.

Melitaea, μελιταία, Theſſaliæ oppidum. Stephanus.

Melitusa, μελιτοῦσα Stephano, Illyrici oppidum: cuius incolæ Melituſæi & Melituſij appellantur.

Melittones, μελιττῶνες, pen. pro. aluei, in quibus apes nutriuntur. Var. de re ruſt. lib. 3. ca. 16. Melittones ita facere oportet. Eadem quidam Mellaria.

Melitvrgus, μελιτουργός, Latinè Mellarius dicitur, qui mellificium exercet. Sic enim interpretatur Var. lib. 3. De re ruſt.

Melitus, μέλιτος, nomen alterius ex accuſatoribus Socratis.

Melium, μήλιον, herba eſt in aquis & locis uliginoſis naſcens, ſemen habens lini ſemini non diſſimile, aliquãto tamen maius & firmius & præ læuore ſplendens. Alio nomine Satyrion rubens appellatur. Vim habere creditur incendendi ad libidinem. Dioſc. lib. 3.

Melyzandrus, μελίξανδρος, poeta Mileſius, Lapitharum & Centaurorum bellum ſcripſit, ut eſt auctor Ælianus de uaria hiſt.

Melizomum, p. p. μελίζωμον, condimẽtum quoddam uocat Apitius ex mellis deſpumati mixtura confectum.

Mellaria, æ, oppidum Hiſpaniæ in tractu Bætico, Pomponii Melæ patria, ut ipſe teſtatur Geographiæ ſuæ lib. 2.

Mellarius, rii, ſubſtantiuum, μελιτουργός, qui mellis opus exercet. Var. lib. 3. de re ruſt. cap. 6.

Mellarius, a, um, μελιτωτικός, quod ad mel pertinet. Plin. lib. 21. cap. 14. Vaſa mellaria lauari aqua præcipiunt. Mellarium ſubſtantiuum. Vide Melittones.

Mellatio, onis, μελίτωσις, mellis uindemia, cum mel eximitur. Pli. lib. 11. ca. 16. Hæc mellatio fine uindemiæ, & Vergiliarum occaſu, Idibus Nou. ferè includitur. Idem li. 11. c. 15. Æſtiua mellatione.

Mellacium, ἕψημα, ἕψημα, muſtum ad mediam partem decoctum, quam Sapam appellamus, ut inquit Nonius.

Melleus, a, um, [*Di mele, ſoaue*] μελιτώδης, quod ex melle eſt, uel mellis dulcedinem refert, ut Melleus ſapor, apud Plin. lib. 15. cap. 14. Per tranſlationem Vocem melleam dicimus, pro ſuaui, & auditu iucunda.

Melliculum, li, dimin. blandientis, μελίτιον. Plau. Caſ. Meum corculum, melliculum. Idem Cur. melliculo dulci meo.

Mellifer, ra, rum, μελιτοφόρος, ferens mel. Oui. 15. Met. Melliferarum apium ſine membris corpora naſci.

Mellifico, as, [*Far mele*] μελιτοῦν, mel facio. Vir. in quodam Epigrãmmate: Sic uos non uobis mellificatis apes.

Mellificium, cii, μελιτοποίησις, mellis factio. Var. de Re ruſt. li. 3. cap. 15. Aptiſſimum ad mellificium thymum. Colum. lib. 9. ca. 12. Apes magis mellificiis, quàm fœtibus, ſtudent.

Mellificus, a, um, μελιτοποιητικός, Colum. lib. 8. ab opere mellifico euocatæ apes. Item Mellificatio, nis, μελιτοποίησις.

Mellifluus, a, um, μελίρρυτος, μελίρρυτος, ex quo fluit mel, uel flue re uidetur: hoc eſt, dulce, iucundum. ut, Melliflua oratio.

Melligenus, a, um, pen. cor. μελιτώδης, Pli. li. 16. cap. 7. Pilulam melligeni ſucci. Hoc eſt, eiuſdem ſucci, cuius eſt mel ipſum.

Melligo, inis, pen. prod. μελίτωμα, ſuccus è lacrymis arborum, ſiue florum, quem apes deuorant, poſtea ad alueos regreſſæ euomunt, operamq́; componunt. Pli. lib. 11. c. 6. Ceram ex floribus, melliginem è lacrymis arborum. Ponitur & pro quocunque ſucco floreſcentis fructus adhuc, atque immaturi. Pli. lib. 12. cap. 27. In prima lanugine demittitur, una, eiuſq́; melligo.

Mellillus, a, um, μελίχοιος, diminutiuum à Melleus. Plau. Caſ. Mea uita, mea mellilla. Quanquam non abſurde fortaſſis Mellilla ibi intelligere poſſimus a nomine Mel: ut Mea mellilla, plurali num. dictum intelligamus. pro, Mea, mella, uel meæ delitiæ.

Melius. Cic. de Fin. Nullam uim exiſtimauit eſſe Nec ad melius uiuendum, nec ad commodius diſſerendum.

Meliuscule. Cic. in Piſ. cum meliuſcule tibi eſſet.

Mellitus, a, um, pe. pro. [*Mellato*] μελιτώδης, μειλίχιος, melle conditum: ut, Placentæ mellitæ. Horat. 1. Epiſt. 10. Pane egeo iam mellitis potiore placentis. Plin. lib. 36. cap. 19. ſuccum mellitum. Varro. 3. de Re ruſt. cap. 16. Faui melliti intus ponendi. Mellitus puer, pro ſuaui, & iucundo. Cic. ad Att. lib. 1. tantum requietis habeo, quantum cum uxore, & filiola, & mellito Cicerone conſumitur. Catullus ad Iuuencium: Mellitos oculos tuos Iuuenci.

Mellona, mellis Dea a Romanis putabatur.

Melo, nomen fluuii, qui & Milus, & Geon appellatus eſt. Auſonius in Ænigmate: Melonis albam paginam.

Melobosis, μηλόβοσις, Nympha eſt, Oceani & Tethyos filia, teſte Heſiodo in Theogonia, ſic dicta ab ouibus paſcendis.

Melocabus, Germaniæ urbs apud Ptol. lib. 1. cap. 11.

Melocarpos, μηλόκαρπος, herba eſt, quæ alio nomine Ariſtolochia longa appellatur. Dioſ. lib. 3. ca. 4.

Melodes, pen. pro. μελῳδής, accipitur pro melico dulcia carmina cantante. Sidon: Proculus melodes inſonare pulſibus.

Melodia, [*Melodia*] μελῳδία, cum accentu in pen. dulcis cantus, ſiue melleus.

Melloessa, μηλόεσσα, inſula eſt ex Sirenuſis una, è regione Lacinij extremi Italiæ promontorii, non tam à pomorum, quam à pecoris abundantia dicta. Vide Plin. li. 3. cap. 10.

Melolontha, μηλολόνθη, ſcarabæi genus eſt, colore uiridi naſcens.

Melomeli, μηλόμελι, confectio quædam ex malis cydoneis melle obrutis in lagena. uide Colum. lib. 12. cap. 45. & Dioſc. li. 5.

Melones [*Meloni*] à Palladio dicuntur, qui ex genere peponum ad malorum rotunditatem accedunt.

Melopepones, μηλοπέπονες, fructus ex genere peponum, qui mali figuram rotunditate imitantur. Non pendent hi, ſed humi rotundantur & odorem iucundiſſimum habent, ubi maturuere. Palladius Melones uocat. Vide Ruellium lib. 1.

Melos, μέλος, gen. neut. & indeclinabile eſt, aut certe defectiuum. nam genitiuum, & datiuum ſingulares, totumq́; pluralem num. apud Latinos non habet. Ablatiuo Melo uſus eſt Lactantius in Hymno de Reſurre. dominica: Fitq́; repercuſſo dulcior aura melo. Apud Græcos declinatur, τὸ μέλος, τοῦ μέλους. Eſt autem melos, cantus ſuauitas, ex apta uocis modulatione, & flexu procedens. Perſius in Prooemio Satyrarum: Coruos poetas, & poetridas picas Cantare credas Pegaſeium melos. Hinc multa deriuantur, de quibus mox. Melos, μῆλος, gen. fœm. inſula eſt Cretæ adiacens, una Sporadum: & urbs in eadem inſula. Strabo: Melos inſula inter Cretam Peloponneſumq; interuallo æquali ſita: à Peloponneſo promontorium Scyllæum, à Creta Dictynnæum habens.

Melothrum, μήλωθρον, herba eſt, quæ alio nomine ἄμπελος λευκή, hoc eſt, uitis alba appellatur. De hac Dioſc. li. 4.

Melpomene, pen. cor. μελπομένη, una ex Muſis, tragœdiarum inuentrix, à modulando nomen trahens. Vir. de Muſarum inuentis. Melpomene Tragico proclamat mæſta boatu. Vide Muſa.

Membliarus, μεμβλίαρος, inſula eſt maris Ægæi, una Sporadum, non procul à Thera & Anaphe. Pli. li. 4. cap. 12.

Membrana, æ, δέρμα, pellis exterior, quæ membra tegit, quanquã generaliter pro quauis tenuiore pellicula accipiatur, in quacunq; parte animalis ſita. Cic. 2. De Nat. De. oculos membranis tenuiſſimis ueſtiuit. In ligno quoque membrana eſt. Pli. li. 13. Inter corticem & lignum tenues tunicas multiplici membrana. Membranæ, περγαμηνή, etiam dicũtur chartæ Pargamenę, quòd de animalium membris ſint detractæ. earum uſus Pergami, regnante Eumene inchoauit: magnamq́; earum uim Rex Attalus Romam miſit, ut penuria chartæ pellibus penſaretur. Quinct. lib. 10. cap. 3. Niſi forte uiſus infirmior membranarum potius uſum exiget. Plin. li. 7. ca. 21. In nuce incluſam Iliada, Homeri carmẽ, in membrana ſcriptum, tradidit. Martial. lib. 1. Hos eme, quos arctat breuibus membrana tabellis. Hora. de Arte: mẽbranis intus poſitis delere licebit. Differt autem charta à Membrana, quòd Membranæ pelliceæ ſunt, & Pergami primum inuentæ: unde & Pergamenæ ſunt appellatæ. Chartæ autem ex papyro olim in Ægypto fiebant, ut Plin. oſtendit. apud nos de cẽtonibus certo quodam modo maceratis, & glutino concretis formantur. Chartam ex papyro in uictoria magni Alexandri inuentam ſcribit Varro: antea palmarum foliis ſcriptitatum fuiſſe, deinde quarundam arborum libris, poſtea publica monumenta plũbeis uoluminibus, mox & primata linteis. & ſchedis confici cœpta. Ptolemæus autem chartas, Eumenes uero men

branas, cùm uterque eorum maximas haberet bibliothecas, inuenerunt: quorum alter Pergami, alter Ægypti rex fuit. Plinius autem putat cartarum uſum Numæ temporibus fuiſſe, idq; auctoritate Caſſii Heminæ confirmat, qui Cn. Terentium ſcribam, agrū ſuum in Ianiculo repaſtinantem, inueniſſe ait arcam, in qua Numa rex ſitus eſſet, & in ea libros eius è carta ſcriptos. Sed Numam pluribus ætatibus ante Alexandrum fuiſſe conſtat.

MEMBRANACEVS, a, um, ſimilitudinem membranæ habens. Plin. li. 16. ca. 31. Quibuſdam cortex membranaceus. Idem li. 10. cap. 61.

MEMBRANEVS, a, um, διφθέρινος, περγαμηνός, quod ex membranis eſt. Vlp. l. Librorum appellatione. ff. de Legat. 2. in codicibus membraneis, uel cartaceis, uel etiam eboreis.

MEMBRANVLA, diminutiuum. Cic. Att. li. 4. Iisq; imperes, ut ſumant membranulam.

MEMBRARI, μελίζεσθαι, ſignificat per membra formari: quo uerbo utitur Cenſorinus, in libro de Die Natali.

MEMBRATIM, κατὰ μέλη, aduerb. per membra ſingula. Cic. in Partit. quaſi membratim geſti negocii ſuſpicioſa explicatio. Quinctil. li. 9. cap. 4. membratim cæſimq; dicendum.

MEMBROSVS, a, um, μελώδης, qui magnum habet membrum: ut illud in Priapeia: hortorum cuſtos membroſior equo.

MEMBRVM, bri, [*Membro*] μέλος, proprie dicitur caro artus tegens: unde Mēbrana, ſuperior mēbri pars, dicitur, hoc eſt pellis ipſa, Silius: conſumptis uiſu deformia membris. Accipiuntur tamen etiam Membra pro ſingulis corporis partibus: ut manus, pes, auris, Membra dicuntur. Cic. 3. de Finib. membrorum alia uidentur propter eorum uſum a natura eſſe notata, ut manus, crura, pedes. Mēbra principalia ſunt Cor, Cerebrum, Iecur. Quomodo autem differant membra ab Artubus, uide in dictione Artus. Sumitur etiā Membrum pro parte rei inanimatæ. Plinius Epiſto. 17. lib. 2. dormitorium membrum. Hoc eſt, pars domus quieti corporum dicata. Cic. 1. de Nat. Deo. omnia membra tum facillime noſcuntur, cum totæ quæſtiones ſcribendo explicantur. Columella præterea & Apuleius partem domus membrum nominant. Et Vlpia. de manumiſſionibus: Quæri, inquit, poteſt, ſi fabris duobus, uel pictoribus templum uel membrum depictum eſſet. Membrum abſolute, ponitur pro uirili membro. Apuleius: Steterunt membra, quæ iacebāt, antea. Membra præterea in Oratione dicuntur partes periodi, quæ Græci κῶλα uocant: eaq; rurſus diuiduntur in Inciſa, quæ illi κόμματα dicuntur. Auctor ad Herennium: Membrum, omnis appellatur res breuiter abſoluta, ſine totius ſententiæ demonſtratione, quæ denuo alio membro orationis excipitur. Ci. in Ora. Quæ Græci κόμματα, & κῶλα nominant nos recte inciſa, & Membra dicimus. Sumitur etiam pro parte, cùm ad inanimata transfertur. A Membrum fiunt adiectiua, Bimembris, δίκωλος, Quadrimembris, τετράκωλος, hoc eſt, duarum, trium quatuor partium.

MEMECYLOS, μιμαίκυλος, genus arbuti. Pli. lib. 15. cap. 24. Duobus tamen hoc nominibus appellant Græci: Comaron, & Memecylon. Ex quo apparet totidem eſſe genera & apud nos. Vide Dioſ. li. 1.

MEMINI, [*Ricordarſi*] μέμνημαι, à Meno antiquo uerbo fit, quo ueteres uſi ſunt pro recordor, & in mentem reuoco, à quo prima ſyllaba geminata, fit præteritum Memini, ſicut à Pungo, Pupugi: & quāuis ſit præteriti temporis; in præſenti tamen fere ſemper accipitur, teſte Valla in Rauden. Ci. pro. Quinct. Memini, uetus eſt, de Scurra multo facilius diuitem, quàm patrēfamilias fieri poſſe. Vir. 2. Æn. Quanquā animus meminiſſe horret. Requirit genitiuum, uel accuſatiuum. Teren. in Eunu. Faciam ut huius loci dieiq; ſemper memineris. Vir. 9. Eclo. Numeros memini, ſi uerba tenerem. Cic. de Sen. Omnia, quæ curant, ſenes meminerunt. Cum ſignificat mentionem facio, poſtulat ablatiuum cum præpoſitione De, uel genitiuum. Quinctil. lib. 11. cap. 2. De quibus multi meminerunt. Ibidem. Neque omnino huius rei meminit Poeta. In priore ſignificatione iungitur tam cum præterito infinitiui, quàm cum præſenti. Virg. 9. Eclog. Sub Oebaliæ memini me turribus altis Coricium uidiſſe ſenem. Cic. Appio: Ad me adire quoſdam memini. Idem Papyrio lib. 4. Memini te mihi Phameæ cœnam narrare. Idem pro Roſc. Am. Meminiſti me ita diſtribuiſſe initio cauſſam. Compoſitū eſt, Commemini. Gel. li. 2. Cuius uerſus commemini.

MEMNON, μέμνων, Tithoni & Auroræ filius, qui Troianis ex Oriente ferens auxilia, & fortiter pugnans ab Achille occiſus fuit: qui quum in rogo cremaretur, precibus Auroræ in auem mutatus eſt ex eademque pyra multæ aliæ aues euolarunt, quas Memnonias uocarunt. Vide Stra. li. 13. Vir. li. 1. Æn. Eoasq; acies & nigri Memnonis arma.

MEMNONIA, gemmæ nomen eſt apud Plin. lib. 37. cap. 10.

MEMNONES, μέμνονες, Æthiopiæ populi agreſtes, & feri. Stepha.

MEMOR, huius memoris, pen. cor. [*Memoreuole*] μνημονικός, μνήμων, gener. omnis ſecundum Priſcianum, à uerbo memini, qui rei alicuius recordatur. Virg. 4. Æn. Et bene apud memores ueteris ſtat gratia facti. Quum autem de inanimatis rebus dicitur, ſignificat rem, cuius memores ſumus. Vir. 1. Æn. Sæuæ memorem Iunonis ob iram. Horat. lib. 1. Carm. Impreſſit memorem dente labris notam, hoc eſt, tam uehementē, ut non facile excidat memoria. Contrariū eſt Immemor, ἀμνήμων, cui res aliqua ex memoria excidit. Cic. pro P. Sylla: Adeone immemor rerū a me geſtarū eſſe uideor.

MEMORABILIS, le, [*Memorabile*] ἀξιομνημόνευτος, ἀξιόλογος, qui eſt dignus memoria. Ci. de Ami. maxime memorabilē Lælii, & Scipio. familiaritatē fuiſſe. Vir. 4. Æn. Magnum & memorabile numen.

MEMORATOR, oris, uerbale, qui memorat. Propert. lib. 3. Eleg. 1. ille tui caſus memorator Homerus.

MEMORATVS, us, uerbale, ἀφήγησις, idem quod memoratio. Gel. li. 11. cap. 4. uerſus memoratu dignos.

MEMORIA, æ, [*Memoria, ricordanza*] μνήμη, ut inquit auctor ad Her. lib. 1. eſt firma animi rerum & uerborum diſpoſitionis perceptio. Cic. 2. de Inuen. Memoria eſt, per quam animus repetit illa, quæ fuerunt. Idem ad Plancum lib. 10. Epiſt. Nihil poſt hominum memoriam glorioſius, nihil gratius, ne tempore quidem ipſo opportunius accidere uidi. Teren. in And. In memoria habeo, ἐν τῇ μνήμῃ ἔχω. Vbi Donat. Plus eſt, quàm ſi dixiſſet, ſcio. Nam quæ ſcimus, poſſumus obliuiſci, quæ uero memoriæ commendamus, nunquam amittimus. Aliquando pro antiquitate ponitur. Pacuuius: Perq; noſtram egregiam humanitatem, quam memoria firmauit. Nominis huius in oratione uarius eſt uſus. Dicimus enim, Inſidet in memoria, Memoriæ affigere, Memoriæ mandare, Memoria cuſtodire, Memoriam alicuius ſibi proponere, In memoria eſſe alicui, Memoriam alicuius uſurpare, Memoriæ alicuius dare operam, Memoria tenere, Memoria continere, Memoria complecti, Memoriam alicui tenere, Memoria meminiſſe, Memoria prodere, Memoriam alicuius rei prodere poſteris, Memorię tradere? Memoria eſt, pro eo quod eſt: memini, Memoria cadit uel intercidit, Memoria falli. Memoria repetere, In memoriam redigere, In memoriam reuocare, Reducere in memoriam, In memoriam redire, Referre memoriam alicuius. Omni memoria, uel in omni memoria, pro in omni tempore: Superiori memoria, pro ſuperiori tempore: Vſque ad hanc memoriam id eſt, uſque ad hoc tēpus: Vt mea memoria eſt. i. quantum poſſum meminiſſe, aut reminiſci: Memoria mea factum non eſt illud, ideſt quantum meminiſſe poſſum. Quorum locutionum teſtimonia paſſim bonos auctores legenti occurrent.

MEMORIOLA. Cic. ad Att. lib. 12. memoriola uacillare.

MEMORITER, [*Memorioſamente*] ἀπὸ στόματος, aduerbium, à memoria. Cic. de Amic. Scæuola multa narrare de Lælio memoriter, & iucunde ſolebat. Sic etiam dicimus Memoriter cognoſcere, Memoriter memorare, Memoriter colligere, Memoriter meminiſſe, Memoriter narrare, Memoriter reſpondere, Memoriter exponere, Memoriter uocare.

MEMORO, as, pe. cor. [*Commemorare, ricordare*] μνημονεύω, ad memoriam reduco. Plaut. in Pœn. Memorandum mihi. Interdum eſt dicere, narrare, λέγειν, ἱστορεῖν. Liu. lib. 1. ab Vrb. Herculemq; in ea loca, boues mira ſpecie abegiſſe memorant. Plaut. in Amphi. Ibi, meus pater memorat, legiones hoſtium ut fugauerint. Hinc commemoro, & rememoro, quod eſt in memoriam reduco. Legitur & paſſiuum Memoror. Plaut. Amph. Experiri iſtuc mauellem me, quàm mihi memorarier. Saluſt. Incredibile memoratu eſt quàm facile coaluerint.

MEMPHIS, [*Cairo*] μέμφις, urbs Ægypti regia, ab Ogdoo rege condita, & à nomine filiæ eius ita appellata. Hæc inter omnes Ægypti urbes ſecundum ab Alexandria locum obtinuit, pyramidibus, regum ſepulcris, in primis inſignis. Eius ambitus traditur fuiſſe centum & quinquaginta ſtadiorum. Sita eſt in loco totius Ægypti opportuniſſimo, ubi Nilus in duas ſciſſus partes litteræ Δ ſpeciem præbet: quo fit, ut portuoſiſſima ſit, omniq; pene ex parte nauigiis aditum præbeat. Vulgus hodie Alcayrum uocat.

MEMPHITES, æ, uel, is, pe. pr. μεμφίτης, lapis pinguis, narioq; colore, in membris ſecādis uel urendis citra omne periculum ſenſum adimens. Dioſcor. lib. 5.

MEMPHITICVS, a, um, Ouid. 1. de Arte amandi. Nec fuge Niligenæ Memphitica ſacra iuuencæ.

MEMPHITIS, idis, Tibul. lib. 2. Eleg. Barbara Memphitem plangere docta bouem. Iuu. Sat. 15. Memphitide ſicca.

MEMPRICVS, rex Britanniæ, qui fratrem Malyn exuit uita, ut eo mortuo regnaret. Volaterr.

MENA, μαίνη, apud Romanos fuit dea, quæ menſtruis fluxibus præeſſe putabatur. Quo etiam nomine dictus eſt piſcis quidā breuis, μαινίς, qui hyeme cādidus, æſtate nigrior fit: ſed tunc mœna cum diphthongo ſcribitur. Mart. lib. 11. Et caudam cybii breuesq; mænas. Hunc piſcem eundem eſſe cum Halece Theodoro credimus, qui ex Ariſtotele Halecem uertit, quam ille μαινίδα, appellat.

Menaechmi, μέναιχμοι, apud Plaut. comœdia, in qua gemini introducuntur eiuſdem nominis, qui indiſcreta ſimilitudine miros aſpicientium errores excitant.

Menaechmus, μέναιχμος, philoſophus, Eudoxi auctor, qui Platonis temporibus uixit, & ſcripſit libros tres in libros Platonis de Repub. Menaechmus item Sycionius hyſtoricus, qui ſcripſit hiſtoriam Alexandri Magni. meminit utriuſque Suidas.

Menalippa, æ, uel Menalippe, es, μεναλίππη, Antiopes Amazonum reginæ ſoror. hanc Hercules captam in bello quum Antiopæ ſorori reſtitueret, accepit precium, arma reginæ & baltheum. nam hæc quoque ex eo bello reportare fuerat iuſſus ab Ariſteo.

Menalippides, μεναλιππίδης, poeta Melius genere, inſcripſit Dithyrambicorum plures libros, & poemata epica, & epigrammata, & elegos. Huius ex filia nepos Menalippides iunior, item poeta ſcripſit Lyrica, & Dithyrambica. Vixit, mortuusq; eſt apud Perdicam regem Macedoniæ. Suidas.

Menalippus, μενάλιππος, Thebanus quidam fuit, qui Tydeum in pugna apud Thebas letaliter uulnerauit. Cum igitur Tydeus mortem appropinquare uideret, adeo impatienter tulit, ut fere in rabiem uerſus, ſociis iuſſerit, ut uulneratoris caput ad ſe deferrent: delatum mordicus arripuit, ac ceruici non aliter ac canes rabidus dentes infixit. Fuit & alter Menalippus Tydei frater, quem Tydeus in uenatu fertur peremiſſe, obq; id fratricidium exulaſſe. Fuit & tertius Menalippus Troianus, qui quòd uirtute præſtaret, à Priamo filii loco amatus fuit.

Menander, μένανδρος, poeta comicus, Theophraſti diſcipulus, ſtrabus fuit, mente acutus, amore in muliere inſanus. Scripſit fabulas lxxx. & epiſtolam unam ad Ptolemæum regem, aliaq; nonnulla ſoluta oratione. Hæc Suidas. Quinct. lib. 10. cap. 1. Menander ad cuncta, quæ præcipimus efficienda, ſufficiat, tanta in eo inueniendi copia, eloquendi facultas, ita eſt omnibus rebus, perſonis, affectibus accommodatus. Ouid. 1. Triſtium. Fabula iucundi nulla eſt ſine amore Menandri. Legitur & Menandros, Græcorum more. Idem li. 1. Amo. Dum fallax ſeruus, durus pater, Improba lena Vixerit, & meretrix blanda, Menandrus erit. Menander item Laodiceus ſophiſta, ſcripſit commentarios in artem Hermogenis, & in præexercitamenta Minutiani. Suidas. Menander alius Simoni Mago ſucceſſit, non ſolum eius referens impietatem, ſed longe maioribus ſuperans portentis. Seſe enim iactitabat ſeruatorem eſſe ex Olympo ad hominum ſalutem demiſſum, docebatq; nullo alio pacto angelos ab hominibus uinci, aut cogi poſſe, quam artis magicæ diſciplina & baptiſmo à ſe traditis, ex quibus ſolis immortalitatem humano generi contingere poſſe aſſeuerabat. Hæc Irinæus.

Menapii, μενάπιοι, populi qui ad utranque Rheni ripam habitant, proximi Vbiis, Eburonibus, & Sicambris. Vnde coniecturam facere poſſumus eſſe eos, quos hodie Iuliacenſes uocamus, & Cliuenſes: quamuis Menapiorum olim latiores fuiſſe uidentur fines, quàm hodie ſunt Iuliacenſium & Cliuenſium.

Menda, æ, & Mendum, di [*Menda, errore*] πταῖσμα, error, uel erratũ. Ouid. lib. 1. de Arte: Nocte latent mendæ. Ci. 4. Verr. Quod mendum iſta litura correxit? Hinc Emendo, as, mendas tollo.

Mendaciloquus, pe. co. [*Che dice bugie, bugiadro*] ψευδολόγος, qui loquitur mendacium. Plaut. in Trin. Nihil eſt ſtolidius, neque mendaciloquius.

Mendacium, cii [*Bugia, menzogna*] ψεῦδος, orationis uanitas. Oui. Epi. 21. Nec uos decipiant blandæ mendacia linguæ. Magnum, & impudens mendacium. Idem pro Clu. Dicere mendacium & mentiri, quomodo differant, uide in uerbo Mentior, iris.

Mendaciunculum, li, [*Bugietta*] diminutiuum, paruum mendacium. Cic. lib. 2. de Ora. mendaciunculis aſpergendum.

Mendax, cis, [*Mendace, bugiardo*] λογοποιός, ψεύστης, qui frequẽter dicit mendacium. Cic. 2. de Diuin. Mendaci homini ne uerum quidem credere ſolemus. Vir. 8. Æn. Raptabatq; uiri mendacis uiſcera Tullus Per ſiluam. Splendide mendax, Horat. 3. Carm. Ode. 11. Fui mendax mihi: hoc eſt, falſo mihi perſuaſi, Ouid. Epiſt. 2. Et genitiuo iungitur: ut Mendax huius rei eſt, id eſt, de hac re mentitur. Plaut. in Aſinar. Si huius rei eſſe mendacem inueneris. A Mendax fit Comparatiuum Mendacior: Superlatiuum Mendaciſſimus: Aduerbium Mendaciter, ψευδῶς.

Mendesicum, μενδήσιον, unum ex Nili oſtiis, auctore Pli. li. 5. c. 10.

Mendesium, μενδήσιον, Ægypti oppidum, cuius incolæ Mendeſii, μενδήσιοι, appellantur. Herodot. lib. 2. dictum exiſtimat à Pane, qui ibi ſub hirci ſpecie colebatur. Hircus enim Ægyptiorum lingua Mendes appellatur. Ab hoc etiam oppido uicinum Nili oſtiũ Mendeſium dictum fuit. Mendeſium quoque uocatur, nobiliſſimi unguenti genus, quod ex hac urbe præſtantiſſimum mittebatur. Pli. lib. 13. cap. 1.

Mendicabulum, [*Pitoccheria, mendicatione*] ἐπαιτεία, mendicatio ipſa, ſiue ipſe mendicus. Plaut. in Aul. iſtos reges memorare nolo, hominum mendicabula.

Mendicimonium, πτωχεία, idem eſt quod inopia: qua uoce uſus eſt uerborum inſignis innouator Laberius, ut refert Nonius.

Mendicitas, πτωχεία, Ci. pro Flac. fratres conſortes mẽdicitatis.

Mendiciter, πτωχῶς, idem quod miſere, & tenuiter.

Mendico, as, pe. pro. [*Mendicare*] προσαιτέω, πτωχεύω, uitæ alimenta poſtulo oſtiatim. Iuu. Sat. 6. Arcanam Iudæa tremens mendicat in aurem. Mendicare ſibi malum, per metaphoram dixit. Pla. in Amph. ſenecta ætate à me mendicas malum.

Mendicans, pen. prod. particip. Pla. Cap. Decere uideatur magis Me ſeruire apud te, Quam, ubi minimi honeſtum eſt, mendicantem uiuere.

Mendicatus, pen. prod. aliud participium: ut, Cibo mendicato paſci. Ouid. 5. Triſt.

Mendiculus, diminutiuum. Cicer. in Catil. Collectum ex ſenibus deſperatis, ex agreſti luxuria, ex ruſticis mendiculis.

Mendicum, (inquit Feſtus) dici putant uelũ quod in prora ponitur.

Mendicus, ci, pen. prod. [*Mendico, pitocco*] πτωχός, προσαίτης, qui uictum oſtiatim quæritat. Et, ut refert Feſtus, Verrius dictum putat à mente, quòd mentem eius fefellerit fortuna: uel à medendo, quòd præcentur omnes, ut uitæ ſuæ medeantur cibo: uel quod manu indicet. Cicer. 5. Tuſc. Paupertas ſi malum eſt, mendicus beatus eſſe non poteſt, quamuis ſit ſapiens.

Mendicissimus, pro pauperrimo Cic. pro Mur. Solos ſapientes eſſe, ſi diſtortiſſimi ſint, formoſos, ſi mendiciſſimi, diuites. Interdum accipitur pro infirmo & imbecillo. Cic. 3. de Orat. Inſtrumentum hoc forenſe, exiguum ſane, ac Mendicum eſt.

Mendose, i. inemendate. Cic. ad Q. F. li. 3. Latini libri mendoſe & ſcribuntur, & ueneunt. Idem 1. de Inuent. ars mendoſiſſime ſcripta. Perſ. Sat. 5. Mendoſe colligis.

Mendosus, a, um, erroribus plenum: ut, Exemplar mendoſum, apud Plin. in Epiſt. Cic. 4. Verr. in Verrutii nomine certo ex loco mendoſus. Idem de Cla. Ora. his laudationibus hiſtoria rerum noſtrarum eſt facta mendoſior. Ponitur quandoque pro uitioſo. Oui. 2. Amor. Non ego mendoſus auſim defendere mores. Horat. in Ser. Mendoſa eſt natura.

Mendum, uide Menda.

Menecina, μενεκίνη, urbs mediterranea Oenotriæ, à qua Menecinæi, μενεκιναῖοι, & Meneceni populi. Stephanus.

Menecrates, μενεκράτης, Æliano teſte, medicus fuit Syracuſanus, qui ab ægrotis aliam mercedem non ſtipulabatur, quàm ut ipſum Iouem appellarent, ſeſe autem illius ſeruos faterentur. Alter Menecrates comicus poeta fuit, ut ſcribit Suidas.

Menedemus, μενέδημος, philoſophus ex Eretria ciuitate, à quo philoſophi, Eretriaci dicti ſunt. Eretria uerò in Euboea eſt, ut inquit Strab. lib. 9. Hic militiam primo exercuit, poſtea ad Platonem conceſſit. & quum primum ab omnibus ludibrio haberetur, poſtea tanta in admiratione habitus eſt, ut ciuitatis gubernacula ei traderentur. Obiit uitæ ſuæ anno ſeptuageſimo tertio. Fuit & alius Menedemus Lampſacenus, Cynicus, qui in tam prodigioſam uenerat ſuperſtitionem, ut ſumpto habitu Furiæ prodiret, dictitans ſe exploratorem ex inferis ueniſſe, delaturum dæmonibus mortalium peccata. Laertius. Item alius Rhodius Ariſtotelis auditor, de quo uide Ariſtotelis iudicium apud Gell. li. 13. cap. 5.

Menelaetus, μενελάετος, auis ex aquilarum genere, minima magnitudine, uiribus præcipua, colore nigricãs, quæ ſola fœtus ſuos alit, frequensq; uerſatur in montibus. Vide Plin. li. 10. cap. 3.

Menelaus, μενέλαος, filius Atrei, & Æropes, ut Homerus tradit, Pliſthenis uerò, ut Heſiodus, & frater Agamemnonis, rex Spartæ, qui Helenam Iouis, & Ledæ filiam, uxorem habuit, quam cum Paris, Priami filius, eo abſente rapuiſſet, omnes totius Græciæ principes ad bellum conuocauit. Ilium Priami regiam, decennali bello, tandem fraude magis, quàm uiribus expugnauerunt. atque ſic egregiam ſuam coniugem recepit, conſenſaq; naui poſt octauũ erroris annum domum rediit.

Meneleus, (quòd hic corrupte legebatur pro centauri, & canis nomine) uide Melaneus.

Menephron, μενέφρων, nomen proprium eius, qui in Cyllene Arcadiæ monte cum matre concubuit: de quo Ouid. 7. Metam.

Menes, μήνης, teſte Herodoto, primus omnium hominum in Ægypto regnauit, ſub quo tota Ægyptus, præter Thebaicam plagam paluſtris fuit.

Menia Columna. Cic. in Ver.

Meniana, [*Poggiuoli, uerroni*] ædificia quædam dicta ſunt, à Menio inuentore, qui primus excogitauit hoc ſtructuræ genus, ut tignis extra columnam proiectis, tabuliſq; ſuperpoſitis, ampliataque columnæ ſummitate, pluribus in una columna ſpectatoribus locus fieret. Vulgo nunc Podioli, & Lobiæ dicuntur. Scribit Porphyrio Menium ſcurrilitate notiſsimum, poſt abſorptum patrimonium uen

didiſſe domum, quam habuerat ad forum ſpectantem, una ſibi recepta columna, unde gladiatores ſpectaret, quæ ex eo Menii colúna nominabatur. Super hac columna Menius tectum proiecit & tabulata, unde ipſe & poſteri eius ſpectare munus gladiatorium poſſent. unde factum putatur, ut omnia id genus ædificia Meniana uocarétur. Suet. in Calig. Pauci à proximis Menianis ſpectabant.

Meninges, μήνιγγες, membranæ duæ, cerebrum circunquaque contegentes, quarum exterior, quæ aduerſus cranii impreſſiones cerebri ueluti propugnaculum eſt & tegumentum, Craſſa ſiue Dura meninx appellatur. & uulgo Dura mater: Hæc craniũ intus ſuccingit, inter ſe & alteram meningem, tantum relinquens ſpatii, quantum cerebri pulſibus ſatis eſt. Eſt autem hæc cribri ritu perforata, duplicaturq́;, ut commodius uenas muniat, quas in ſe habet ad ſummum capitis uerticem aſcéndentes: Altera cerebro penitus coniuncta eſt, quæ quòd tenuiſsimæ illi membranæ, quam in fœtu χόριον, id eſt ſecundas uocant, perſimilis ſit, χοροειδής appellatur: uulgo Pia mater.

Meninx, μῆνιγξ, inſula, ex aduerſo minoris Africæ (ut li. 5. cap. 7. docet. Pli.) in longitudine patens millia paſſuum, latitudine 25.

Menippus, μένιππος, Phœnix, philoſophus Cynicus, conditione ſeruus, qui nihil memoria magnopere dignũ reliquit, præter Nænias aliquot, Teſtamenta, & Epiſtolas & id genus nugas crebris ſalibus. Cynicaq́; mordacitate refertas: ad quarum imitationem M. Varro Satyras conſcripſit, quas ab illius nomine Menippeas appellauit, ut tradit Macrob. in Saturn. Hic ad rem augendam tam auidus fuiſſe dicitur, ut etiam nauticũ fœnus exerceret. Qua ratione immenſam pecuniæ uim breui congeſſit, quamq́; cum per inſidias ſibi comperiſſet eſſe ereptam laqueo uitam finiuit. Hæc Diogenes Laertius. Fuit item, teſte Suida, Menippus quidam poeta Comicus. Alius item Stratonicenſis, tota Aſia diſertiſsimus, præceptor Ciceronis, ut ipſe in Bruto teſtatur. Poſt à me, inquit, Aſia tota peragrata eſt, cum ſummis quidẽ oratoribus, quibus cũ exercebar ipſe lubentibus. quorum erat princeps Menippus Stratonicenſis, meo iudicio tota Aſia illis temporibus diſertiſſimus: & ſi nihil habere moleſtiarum, nec ineptiarum, Atticorum eſt, hic orator in illis numerari recte poteſt. Hactenus Cic. in Bruto.

Menius, Lycaonis filius, qui cum patre in lupum uerſo, & domo cõflagrante Iouem deteſtaretur, ab eodem fulmine percuſſus eſt.

Menlearia, μενλεαρία, Ptolemæo lib. 2. cap. 6. Hiſpaniæ urbs: uulgo Marcia.

Menodotus, μηνόδοτος, medicus inſignis, ætate Serapionis, cuius meminit Gale. in Terapent.

Menoeceus, μενοικεύς, iuuenis Thebanus, filius Creontis, qui cum Thebanis eo tempore, quo ab Argiuis obſidebantur, redditum eſſet oraculum, urbem ſaluam fore, ſi ultimus ex Cadmi poſteris ſpontanea ſe morte manibus eius deuoueret, intelligens oraculũ illud ad ſe pertinere, nihil cunctatus, ſuo ſibi gladio necem conſciuit. Vide Stat. 10. Theb.

Menoecis, penul. prod. μενοικίς, urbs Phocenſium ultima, ad Occaſum uergens.

Menoetius, μενοίτιος, teſte Homero, filius fuit Actoris ex Ægina, quam uitiatam Iupiter illi in coniugem dederat. Hic poſtea relicta Ægina matre, in Opuntem Locrorum ſe contulit, ibiq́; Patroclum ex Sthenele uxore ſuſcepit, qui ab eo Menœtiades appellatur. Ouid. in Epi. Penel. Siue Menœtiadẽ falſis cecidiſſe ſub armis.

Menon, onis, μένων, arrogantiſſimus Sophiſta fuit Socratis ætate: cuius meminit Plutarchus in bello, quẽ περὶ πολυφιλίας, iſcripſit.

Menophilus, μηνόφιλος, Eunuchus fuit, cui Mithridates à Pompeio uictus filiam ſeruandam dedit in arce quadam, quam cum Manlius Priſcus obſediſſet, defenſoresq; deditionem parantes Menophilus ſentiret, gladium in uiſcera ſua compegit, ueritus, ne captiua puella raperet & uiolaret, Auctor Ammianus Marcellinus li. 6.

Menosca, μήνοσκα, oppidum Vardulorum, in Tarraconenſi Hiſpania cuius meminit Pli. lib. 4. cap. 20. & Ptole. lib. 2. cap. 6.

Menotharus, μενόθαρος, fluuius in Mæotin influens. Pli. li. 6. ca. 7.

Mens, huius mentis. fœmi. gen. [*Mente*] νοῦς, eſt princeps animæ facultas, quæ & intelligentia à quibuſdam uocatur, qua ſolus homo præditus, ceteris antecellit animantibus, quaq́; res incorporeas & ab omni materia abſtractas contemplatur. Hinc fit, ut mentem plerique dictam exiſtiment, quaſi eminentem; ſiue quòd inter omnes animæ facultates maxime emineat, ſiue quòd per eam inter animalia plurimum emineamus. Cicer. de Sen. Homini ſiue natura, ſiue Deus, nihil mente præſtantius dedit. Lactant. lib. 7. non idem eſt mens, & anima. aliud eſt enim, quo uiuimus: aliud quo cogitamus. Mens uel augetur, uel minuitur pro ætate: anima in ſtatu ſuo ſemper eſt. Thales Mileſius: Velociſſimum (inquit) omnium, quæ ſunt, eſt mens: nam tantę celeritatis eſt, ut uno temporis pũcto cælũ, maria, terras peruolet. Qui uero animũ & Mẽtem idem eſſe dicunt, falluntur: cum mens ſit cogitationis, conſiliiq; ſubtilitas quædam, certæ rationi conſentanea. Ideo Amentes & Dementes dicuntur, qui nullo conſilio utuntur. Animus uero eſt uitæ, & uoluntatis fundamentum. Plau. in Ciſtel. Nullam mentem animi habeo. Ex quo patet, Mẽtem eſſe rem diuerſam ab Animo. Alioqui Plautus inepte dixiſſet, mentem animi. Similiter etiam Teren. in An. Animum & Mentem res diuerſas facit. Mala (inquit) mens, malus animus. Ponitur quandoque pro uoluntate. Virg. 1. Æn. quietum Accipit in Teucros animum, mentemq́; benignam. Cic. lib. 4. Tuſc. Humanus animus, decerptus ex mente diuina. Ponitur quandoque Mens pro conſilio, γνώμη. Virg. 1. Æn. Noſtram nunc accipe mentem. Quandoque pro animo. Cic. 2. de Orat. defendebam, hac eum mente fuiſſe. Suæ mẽtis eſſe dicuntur, qui bonam mentem habent. Cic. in Piſ. Hic ſi mentis eſſet ſuæ. Deponere mentem mentumq́; in gremiis mimarum, dixit Cic. in Antonium. Phil. 13. Hinc Amens, Demens, Vehemens.

Mensa, æ [*Menſa*] τράπεζα, eſt, ad quam accumbimus cibum ſumpturi: dicta, inquit Varro, quaſi meſa, quòd inter duos poneretur. Vir. 1. Æneid. Pars epulis onerant menſas. Duo autem fuerunt apud Romanos precioſiſſima Menſarum genera, Citrea, & Acerna: de quibus apud Martial. lib. 14. Epigr. 2. Ouid. 11. Met. Hunc pede conuulſo menſæ Pellæus acernæ Strauit humi. Ci. 6. Ver. menſam citream a Lutadio abſtuliſti. Horat. 1. Serm. Sat. 3. Modo ſit mihi menſa tripe. Quandoque ponitur pro prandio, uel cœna. Iuuen. Satyr. 1. una comedunt patrimonia menſa. Vnde & Primæ, & Secundæ menſæ. i. primi & ſecundi cibi. uulgus Introitum & Exitum menſæ appellat. Ouid. de Nuce: Poma cadunt menſis non interdicta ſecundis. Cice. ad Attic. lib. 14. Secundam menſam, dixit in numero ſingulari. Hæc (inquit) ad te ſcripſi, appoſita ſecunda menſa. Accipitur etiam Menſa pro abaco numulariorum, quemadmodum apud Græcos τράπεζα, unde & ipſi numularii à Cicer. Menſarii uocantur, quos Græci uocant τραπεζῖται. Cic. in Piſ. ſtipendium militibus, menſis palam propoſitis, numeratum. Ponitur quandoque pro diſco, ſiue quadra, qua utimur in menſa ad epulas in fruſtula concidendas. Virg. 7. Æn. Acciſis coget dapibus conſumere menſas. De menſa mittere. i. de iis, quæ appoſita erant menſæ. Cic. ad Att. lib. 5. uxori Quinctus de menſa miſit: illa reiecit. Antiqui menſam uaſorum quadratam habuerũt, uocaueruntq́; Vrnarium: de quo uide Var. Fuit & menſa uinaria rotunda, nomine Cylabantum, ἀπὸ τῆς κύλικος. Sic enim Græci calicem uocant. Altera erat quadrata una columella ſubnixa, Cartibulum uocatur. Auctor idem Var. de Lin. Lat.

Mensarius, rii, [*Caſſiere, banchiere*] qui & Argentarius à Latinis, à Græcis τραπεζίτης, & κολλυβιστής dicitur. Ci. pro Fla. in qua ciuitate nummus moueri nullus poteſt, ſine quinque prætoribus, tribus quæſtoribus, quatuor menſariis.

Mensio, onis, μέτρησις, à Metior, idem quod menſura, Cic. in Orat. animus, aurium nuncio, naturalem quandam continet uocum omnium menſionem.

Mensis, is, [*Meſe*] μήν, à Metior deducitur, quaſi res numero dierũ menſa. Ci. li. 2. de Nat. de. Qui quia menſa ſpatia conficiunt, Menſes nominantur. Macrobius à Græco μήνη, id eſt, à Luna trahit. nam Lunæ curriculo menſis conficitur. Virg. 3. Geo. & totum ex ordine menſem Paſcitur. Menſes in plurali ſunt mulierum menſtrua. Pli. li. 21. ca. 25. Ciet menſes è uino pota. Hinc Trimeſtris, τρίμηνος, trium menſium. Auguſtin. lib. 13. Ciuit. Arcadum anni trimeſtres fuerunt. Bimeſtris, duorum menſium.

Menstrua, orum, ſubſtantiuum, plu. num. τὰ καταμήνια, τὰ ἔμμηνα, mulierum profluuium eſt, & purgatio frigidi & indigeſti humoris, quem natura quaſi noxium expellit. Dicta ſunt autem Menſtrua, quod unoquoque menſe mulieribus, quę eius ætatis ſunt, ut poſſint concipere, ſoleant accidere: unde etiam Menſes appellamus. Menſtrui uirus deſcribit Pli. lib. 7. cap. 15. his uerbis: Sed nihil facile reperitur mulierum profluuio magis monſtrificum. aceſcunt ſuperuentu muſta, ſterileſcunt tactæ fruges, moriuntur inſita, exuruntur hortorum germina, & fructus arborum, quibus inſidere, decidunt: ſpeculorum fulgor ipſo aſpectu hebetatur, acies ferri præſtringitur, eboriſq́; nitor: in rabiem aguntur guſtato eo canes, atque inſanabili ueneno morſus infigitur.

Menstrualis, le, [*Coſa che ſi fa ogni meſe*] μηνιαῖος, quod ſingulis menſibus fit. Plau. in Cap. Qui ſolebam menſtruales epulas ante adipiſcier. Menſtrualis mulier, ἡ τὰ ἔμμηνα ἔχουσα, quæ menſtrua patitur, quæ mulieribus ſingulis menſibus accidere ſolent. Plin. lib. 19. cap. 10. Omnia acceſſu mulieris menſtrualis flaueſcunt.

Menstruus, a, um, [*Di un meſe*] μηνιαῖος, ἐπιμήνιος, quod eſt unius menſis. Ci. 1. de Nat. deo. Huius hanc luſtrationem eiuſdem incenſa radiis menſtruo ſpatio luna complet. Menſtrua cibaria, apud Ci. 5. Ver. quæ ſunt unius menſis. Sic, Opus menſtruum, Menſtrua uita. Menſtruum etiam ponitur aliquando pro alimento in ſingulos menſes legato: ut Annuum, quod in ſingulos annos. Vlp. in l.

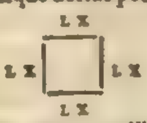
qui bonis.ff.de ceſſ.bono. Si quid miſericordiæ cauſſa fuerit relictum,puta menſtruum, uel annuum.

Mensvla,æ,dimin.Plau.in Moſtel.appone hic menſulam.

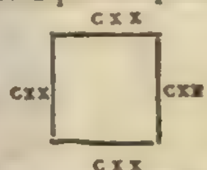
Mensvlarii,τραπεζῖται,ijdem qui menſarij,& argentarij dicuntur. Vtitur hac uoce Vlp.l.Si uentrij.ff.de priuil.cred.

Mensvra,æ,[*Miſura*]μέτρον, inſtrumentum quo metimur: unde & nomen habet.Plin.lib.7.cap.56.Menſuras & pondera Phidon Argiuus,aut Palamedes(ut maluit Gellius) inuenit. Sumitur & ad alia. Idem lib.2.cap.1.Quaſi uero menſuram ullius rei poſſet agere,qui ſui neſciat. Plin.iunior in Epiſt.ex illo menſuram beneficij tui prorſus intelligo.

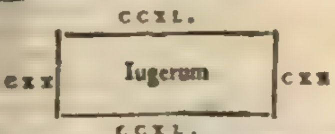
Mensvra ſic definitur,& exponitur ab ijs, qui de limitibus ſcripſerunt:quorum hæc ſunt uerba.Mẽſura eſt,quidquid pondere,capacitate,longitudine,altitudine,latitudine,animoq; finitur. Maiores itaque orbem in partes,partes in prouincias,prouincias in regiones, regiones in loca, loca in territoria, territoria in agros, agros in centurias,centurias in iugera, iugera in climata: deinde climata in actus,perticas,paſſus,gradus, cubitos,pedes, palmos, uncias,& digitos diuerſetur.tanta enim fuit eorum ſolertia. Digitus eſt pars minima agreſtium menſurarum:inde uncia habet digitos tres.palmus autẽ quatuor digitos habet, pes XVI paſſus ped. V.pertica paſſus duos,id eſt pedes X. Pertica autem à portando dicta,quaſi portica.omnes autem præcedentes menſuræ in corpore ſunt,ut palmus,pes,paſſus,& reliqua: ſola pertica portatur. eſt enim X.pedum, ad inſtar calami in Ezechiele templum menſurantis. Actus minimus eſt latitudine pedum quatuor, longitudine CXL.climata quoque undique uerſus pedes habent LX,ita.



Actvs quadratus undique finitur pedibus CXX.ita,



Hvnc Bætici arapennem dicunt.ab arando ſcilicet. Actus duplicatus iugerum facit:ab eo quòd eſt iunctum,iugerum nomen accepit.iugerum autem conſtat longitudine pedum ducentorum XL, latitudine CXX.ita.



Actvm prouinciæ Bæticæ ruſtici agnam uocant:porcam idem Bætici XXX.pedum latitudine,& LXXX.longitudine definiunt ita,



Sed porca eſt quòd in arando extat:quòd defoſſum eſt, lyra. Galli candetum appellant in areis urbanis ſpatium centum pedum,quaſi centeatum:in agreſtibus autem,pedum CL. quadratorum iuſtũ candetum uocant.Porro ſtadialis ager habet paſſus CXXV, id eſt pedes DCXXV, cuius menſura octies computata miliarium facit, qui conſtat quinque milibus pedum.Centuria autem ager eſt ducentorum iugerum,qui apud antiquos à centum iugeribus uocabatur:Sed poſtea duplicata,nomen priſtinum retinuit. in numero enim centuriæ multiplicatæ ſunt, ſed nomen mutare non potuerunt.Frontinus autem ſic in libro de limitibus. Menſura eſt complurium,& inter ſe æqualium interuallorum longitudo finita. mẽſura eſt,ut pes per uncias,per pedem decempeda, per decempedam actus,per actum paſſus ſtadium,per ſtadium miliarium. minima harum menſurarum pars eſt digitus. ſi quid enim intra digitum metiamur,partibus reſpondemus, ut dimidiam aut tertiam partem digiti.in pede porrectio ſemipedes duo: in pede coſtrato ſemipedes quatuor: in pede quadrato ſemipedes octo. pes habet palmos quatuor,uncias duodecim,digitos ſexdecim. palmus habet digitos quatuor,uncias tres,ſextans,quæ eadem dodrans appellatur,habet palmos tres,uncias nouem,digitos duodecim.

Mentagra,æ,λειχήν,morbus dictus à mento, à quo incipit, & faciem quidem,collum,pectus,manusq; fœdo quodã furfure occupat. Vide Pli.li.26.c.1.& ea, quæ annotauimus in dictione Lichẽ.

Mentecaptvs[*Fuori di ſe*]ἄφρων,παράφρων,pro amente accipitur, ut Oculis captus, pro cæco. Feſtus: Mente captus dicitur, cùm mens ex hominum poteſtate abijt.

Mentercosa,μεντέρκωσα,ciuitas Hiſpaniæ, in finibus Celtiberiæ. Ptol.lib.2.cap.6.

Mentesa,μεντήσα,oppidum Hiſpaniæ, in plaga Auſtrali Celtiberiæ.Ptol.lib.2.cap.6.

Mentha,ἡδύοσμος,herba uulgo nota,etiam hodie apud nos nomen retinens:ita dicta à Græci μίνθη.ſic enim olim hæc herba à Græcis uocabatur à nomine Minthes Cocyti filiæ, quam Proſerpina cum Plutone deprehenſam in hanc herbam mutauit: quæ poſtea, mutato nomine,ab odoris ſuauitate dicta eſt ἡδύοσμος. Pli.lib.19. ca.8. Menthæ nomen ſuauitas odoris(hoc enim ſignificat Hedyoſmos)apud Græcos mutauit:cum alioqui Mintha uocaretur.

Menthastrvm,ἡδύοσμος ἄγριος,ſilueſtre olus,dictum,quòd mentham imitetur,quaſi ſilueſtris mentha. Plin.lib.10.cap.4.Dioſc. lib.3.cap.40.

Mentigo,inis,pen.pro.λειχήν,genus morbi, quod pecudes inuadere ſolet.Colum.lib.7.cap.5. Eſt autem Mentigo, quam paſtores, Oſtiginem uocant, mortifera lactentibus. ea plerunque fit, ſi per imprudentiam paſtoris emiſſi agni, uel etiam hœdi, roſcidas herbas depauerint.

Mentior,iris,[*Mentire, dir bugie*]ψεύδομαι,ψευδολογέω, contra id, quod in mente eſt,loquor.Plaut.in Amph.mentiris.faciam, ut uerum diſcas dicere.Terent.in Heau.Non eſt mentiri meum.Id eſt, non conſueui mentiri. Qui enim mentitur,non ipſe fallitur,ſed alterum fallere conatur.Qui uero mendacium dicit,tum etiam fallitur,quum credit ſe uerum dicere.unde Nigidius apud Gell. Vir bonus præſtare debet ne mentiatur: prudens, ne mendacium dicat.Aliquando tamen Mentiri,eſt per imprudentiam falſum dicere,ſicut & mendacium dicere.Cic.lib.4. Tuſc. Litigant cum Epicuro,non multum mentiente. Priſcianus uult hoc uerbum eſſe commune.unde Mentitus participium aliquando in paſſiua ſignificatione inuenitur. Cice.2.de Nat.Deo.Mentita,falſa,plena erroris.Stat.lib.1.Theb.Mentitis ignoſco toris.Interdum eſt fingere, ſimulare.ut Mentiri ſexum,mentiri colorem fuco. Martia.lib.1. Mentiturq; uirum prodigioſa Venus.Quinct.lib.2. cap.15. Mangones colorem fuco, & uerum robur inani ſagina mentiuntur. Plin.lib.37.cap.8. Candorem mentitur. Et dicimus Mentiri aduerſus aliquem,Mentiri in aliquem,Mentiri,alicui,& Mentiri de aliquo.Hinc Ementior,καταψεύδομαι,aperte, ſeu publice oſtendo,quod non eſt.

Mentio,onis,[*Mentione*]ὑπόμνησις, à ſupino Mentum, quod à Meno uerbo antiquo deducitur,teſte Vall.li.3.Mentionem facere alicuius,eſt commemorare.Cic.ad Sulpitium lib.13.Nemo mẽtionem tui ſine tua ſumma laude fecit. Dicimus etiam Mentionẽ facere de aliquo, Mentionem habere alicuius, Incidere in mentionem alicuius,Intermittere mentionem alicuius. Pli.li.2.ca.8. In mentione terræ dicetur.i.dum terræ faciemus mentionem.

Mentitio,onis.Ad Herenn.Maturationes,Mentitiones.

Mentoas,μεντόας,Fluuius olim dicebatur,quem nunc (Euſtathio in Dionyſium teſte) Iſtrum,ſiue Danubium appellamus.

Mentor,toris,pen.cor.μέντωρ,mirus fuit in uaſis cælandis artifex. Iuuenal.Saty.8.Raræ ſine Mentore menſæ. Plin. lib. 33.cap.11. Craſſus orator duos ſcyphos habuit, Mentoris artificis manu cælatos. Idem lib.12. Mentori quotidie teſtimonium perhibet Capitolinus Iupiter, & Diana Epheſia, quibus fuere conſecrata eius artis uaſa.

Mentores,p.c.μέντορες Steph.populi in Illyrico.Plin.lib.3.cap.21.

Mentorevs,a,um.Prop.li.1.Lesbia Mentoreo uina bibas opere.

Mentvla,æ,πέος,membrum uirile dicitur. Virg. in Priapeia: uidentq; magnam Matronæ quoque mentulam libenter.Hinc Mentulatus,magnam habens mentulam. Virg.in Priap. Deus Priapo mentulatior non eſt.

Mentvm,ti,[*Mento*]γένειον,ab eminendo: à gula eminet. Et quamuis Pli.lib.11.cap.37. Dicat mentum nulli præter hominem eſſe: Plau.tamen in Menæch. porcis etiam menta tribuit: Glandonicã (inquit)ſuillam,lardum,pernam,Itidem autem ſynciput, aut menta porcina.Item Virg.3.Geor.de boue: Et crurum tenus à mento palearia pendent.Cic.1. Tuſc. Mento ſummam aquam attingens, ſiti enectus Tantalus.Virg.1.Geor. Nec minus interea barbas,in canaq; menta Cinyphij tondent hirci.

Menvthias, adis, μενουθιὰς Stephano, Inſula Æthiopiæ adiacens, iuxta Praſſum promontorium.Ptolemæus lib.4.cap.9.

Menvthis,μενουθὶς, uicus Ægypti non procul à Canopo: cuius incolæ,Menuthitæ.μενουθῖται,uocantur.Stephano.

Meo,meas,[*Andare*]πορεύομαι,uado,ultro,citroq; eo.Pli.li.9.ca.17. De accipenſere.Vnus omniũ ſquãmis ad os uerſis, contra aquam

nando meat. Anima means in membra diuerſa, Lucan. lib. 2. Mobilitas meandi per magnum inane, Lucr. libro. 2. Eſt item Meare, ῥεῖν, fluere, manare. Hinc Commeo, Permeo, διαδύω, Remeo, & Tranſmeo.

MEON, μῆον Dioſc. herba eſt folia habens aniſo non diſſimilia, quam Pli. lib. 20. cap. 23. Meu appellat.

MEOTIS. Palus. Cic. contra Rull. palus.

MEPHITIS, huius mephitis, pe. pro. θειώδης, ἀποφορά, terræ putor, ex aquis maxime ſulphuratis, atque corruptis proueniens: eſt & in nemoribus grauior ex denſitate ſiluarum. Virg. lib. 7. ſæuamq; exhalat opaca mephitim. Alij Mephitim Deum eſſe uolunt, Leucotheæ connexum, ſicut eſt Veneri Adonis, Dianæ Virbius. Alij Iunonem intelligunt, quam aerem eſſe conſtat. Omnis autem putor, non niſi ex corruptione aeris naſcitur, ſicut bonus odor de aere incorrupto, ut ſit Mephitis, dea odoris grauiſſimi, id eſt, graueolentiæ. Hæc Seruius in locum Virgilij tam citatum.

MERA, μήρα, Prœti, & Antiæ filia fuit, quæ cum uenationi dedita Dianam per nemora ſequeretur, à Ioue uiſa & dilecta eſt, qui ſumpta Dianæ figura, cum ea concubuit. Quapropter cum poſtea, ob patrati ſceleris pudorem, timens ne denuo deciperetur, uocanti, ſe Dianæ obſequi nollet, ab eadem ſagittis confoſſa occubuit. tandem in canem eſt mutata. Ouid. lib. 7. Metam. Et quos Mera nouo latratu terruit agros. Eſt etiam alterius canis nomen, de qua ſupra in dictione Erigones.

MERACVLVS, dimin. unde uinum meraculum apud Pli. lib. 20. ca. 19.

MERACVS, a, um, pen. pro. ut ſtatim docebimus, [*Puro*] ἄκρατος, idē eſt, quod merum, hoc eſt, ſolum, & purum. Pli. lib. 23. cap. 1. Meracis potionibus per uiginti dies ante canis ortum ſuadet Heſiodus uti. Vnde uinum meracum dicitur, quod nihil habet aquæ admiſtum. Horat. 2. Epiſt. 2. Expulit helleboro bilem, morbumq; meraco. Propertius: Ah pereat quicunque meracas repperit uuas. Calepinus putauit huius dictionis pe. ſyllabam corripi, adducens hunc uerſiculum ex Priapeiis: Conſtitui meracas, edidiciq; notas. Sed quoniam hic uerſiculus neque certi eſt auctoris, neque mendæ ſuſpicione caret, tanti apud nos eſſe non debet, ut receptiſſimorum poetarum teſtimonijs, quæ iā adduximus, debeat præferri. Hinc & comparatiuum Meracior, & ſuperlatiuum Meraciſſimus. Vnde Meracius, ἀκρατέστερον, ἀκρατέστερον, ζωρότερον, bibere dicuntur, qui minus uino aquæ miſcent: ſicut contra Dilutius, qui plus aquæ adhibent. Celſus præcipit hyeme meracius bibendum eſſe, æſtate dilutius. Cicero 3. de Nat. Deo. Si medicus ſciat, ægrotum, cui iuſſiſſet uinum ſumere, meracius, ſumpturum.

MERCALIS, le, [*Vendibile, mercantesco*] ὤνιος, quaſi uendibilis. Col. lib. 7. ca. 6 Cetera mercalibus traduntur: id eſt, uendibilibus. Quędam tamen exemplaria hic legunt Mercantibus, non mercalibus. Hinc Promercalis, de quo infra.

MERCATIO, onis, uerbale, ἐμπόρευσις. Gell. libro. 3. cap. 3. Pecunia in mercationibus perdita.

MERCATOR, oris. [*Mercante*] παλιγκάπηλος, ἔμπορος, qui mercatur, id eſt, emit. Hora. 1. epiſt. 1. Extremos currit mercator ad Indos.

MERCATVRA, æ, [*Mercantia*] ἐμπορεία, negociatio, ſeu actus mercandi. Cic. lib. 1. Offi. Mercatura, ſi tenuis eſt, ſordida putanda eſt. Dicimus autem, facere mercaturam, pro exercere. Cic. 7. Ver. à prædonibus capti, cum mercaturas facerent.

MERCATVS, us [*Mercato*] ἐμπολή, idem quod mercandi actus. Pla. in Moſtel. homo in mercatum auortitur. Aliquando etiam pro loco accipitur, ad quem mercatores emendi, uendendiq; gratia conueniunt, quem etiam appellamus emporium, ἐμπόριον, uel Forum. Cic. lib. 1. Offi. Quò cum, tanquam ad mercatum bonarum artiū, profectus ſis, inanem redire turpiſſimum eſt. Ter. in Adel. Niſi eò ad mercatum uenio, damnum maximum eſt. Quem in locum Donatus annotauit Mercatum aliquando accipi pro ipſo tempore, quò negociatores ad emendum, & uendendum conueniunt.

MERCATVS, a, um, parti. ὠνησάμενος, modo actiue accipitur, ut apud Ter. Agrum in proximo mercatus eſt, id eſt, emiſti. Modo paſſiue. Pli. lib. 37. cap. 2. Trullam unam mercatam a matrefamilias.

MERCEDVLA, læ, dimin. Cic. 1. de Ora. Apud Græcos imperiti homines mercedula adducti miniſtros ſe præbent in iudicijs oratorib.

MERCENARIVS, rij. [*Mercenario*] μισθοφόρος, ὑπομίσθιος, q. mercedis gratia operā ſuam alicui præſtat. Cic. 1. Offi. ſordidi quæſtus mercenariorum omnium, quorum operæ, non quorum artes emūtur.

MERCENARIVS, a, um ἔμμισθος, μίσθιος, μισθοφόρος, quod mercede conductum eſt: ut, Mercenarij teſtes. apud Cic. in Epiſt. & Mercenarium prætoris decretum, apud eundem in Verr. Mercenarius, & Gratuitus ſunt contraria. Cic. 1. de Legib. Quid liberalitas? gratuita'ne eſt, an mercenaria?

MERCES, cedis, [*Mercede*] μισθὸς, à merendo ære, inquit Varr. lib. 4. de Ling. Lat. Eſt enim Merces, præmium, quod datur pro labore, ſeu ſtipendio. Iuue. Saty. 7. Scire uolunt omnes, mercedem ſoluere nemo. Quandoq; ponitur pro penſione, & reditu anno. Cic. 2. de Fin. Vides, ſi amicitiam ſuam caritate metiare, nihil eſſe præſtantius: in emolumento, ſummas familiaritates prædiorum precioſorum mercede ſuperari. Quandoque pro precio & damno. Cic. ad Lent. gaudeo te eam fidem cognoſcere hominum, non ita magna mercede, quam ego maximo dolore cognoram.

MERCIMONIVM, nij, idē fere, qđ merx, ἐμπορία. Pla. in Amph. in uoſtris mercimonijs emundis, uendundisq; uoltis me lucris afficere.

MERCOR, aris, deponens eſt. [*Comprare*] ἀγοράζω, καταλλάσσομαι, ἐμπορεύομαι, lucri cauſſa mercaturam exerceo, uel etiam ſimpliciter emo. Et quandoque accuſatiuo ſolo contentum eſt. Ter. in Heaut. agrum in proximo mercatus es. Quandoque cum ablatiuo precium denotante iungitur, ſicut Emo. Gel. lib. 1. ca. 19. Libros treis reliquos mercatur, nihilo minori precio. Quandoque ablatiuo mediante aliqua harum præpoſitionum A, Ab, uel De, ſine precio expreſſo. Cic. lib. 1. Offi. Sordidi putandi, qui mercantur a mercatoribus, quod ſtatim uendant. Quandoque datiuo. Ter. in Eun. Eunuchus, quem mercatus fuerat frater Thaidi. Mercari Græca fide eſt, ubi non uerbis, neque ſtipulationibus, ſed præſenti pecunia res agitur. ob leuitatem enim Græcis nihil habebatur fidei, niſi præſentem pecuniam numeraſſent. Plaut. in Aſin. Cetera Græca mercamur fide. Mercari præſenti pecunia, idem Plaut. in Cap. Quos tam grandi ſum mercatus præſenti pecunia. Hinc Commercor. Plau. in Capt. captiuos commercatur alios. Præmercor, ante alios mercor, ut ſcilicet carius uendam.

MERCVRIALIS, herba inſigniter aluum ciens, λινόζωστις, cuius duo genera, maſculus & fœmina. Pli. lib. 25. cap. 5. Linozoſtis, Mercurii eſt inuentum. ideo Gręcis Hermupoan multi uocant: apud nos omnes Mercurialem.

MERCVRIALES, uidentur fuiſſe ſodales ex collegio aliquo in honorem Mercurij inſtituto. Cic. ad Q. F. lib. 2. Flaccum Capitolini, & Mercuriales de collegio eiecerunt.

MERCVRIVS, ἑρμῆς, Iouis & Maiæ filius: dictus à mercibus, eo quòd negociatoribus præſidere exiſtimetur. à Græcis Hermes dicitur, ἀπὸ τοῦ ἑρμηνεύειν, hoc eſt interpretando. uarie à poetis appellatur, Ligius, Agriphontes, Nomius, Cyllenius. Præter hunc tres alii fuiſſe Mercurii dicuntur. unus Cæli, & Diei filius: alter Liberi & Proſerpinæ: tertius Iouis, & Cillenes, quem famæ eſt, ob Argi cædem profugum, litteras Ægyptiis oſtendiſſe. Verum omnes ad Maiæ filium referuntur. Ideo & alas in capite, & pedibus ponunt, uolentes ſignificare, uelocem ferri per aera ſermonem. Ideo autem deorum nuncium dictum, quoniam per ſermonem omnia cogitata enunciantur. Dictus eſt deus facundiæ, quòd hominibus eloquentiam præſtare putabatur. Habitus eſt etiam Deus mercatorum, κτήσιος, κερδῷος, palæſtræ, furum: Lyram inuenit: Hermaphroditum ex ſorore Venere genuit: Martem è duris carceribus liberauit: Argum interemit: Prometheum in Caucaſo religauit. Fuit præterea alius hoc nomine Ægyptiorum ſacerdos, ſuperioris (ut putatur) nepos, qui à Græcis, ἑρμῆς, τρισμέγιστος, hoc eſt, Mercurius Ter maximus dictus eſt, quod & ſummus eſſet ſacerdos, & ſapientiſſimus philoſophus, & rex potentiſſimus. Eſt etiam Mercurius unus ex ſeptem planetis, cuius corpus cunctorum ſiderum minimum, fere ſemper ſubeſt radijs ſolaribus, à quibus non recedit longius, quàm uiginti octo gradus. Ideo ab aſtronomis στίλβων dicitur, quod eſt radians. Vnde etiam ſolatus & peruſtus fingitur, quòd Soli uicinior ſit, quàm reliquæ ſtellæ. Cic. lib. 3. de Na. Deo. Quinque Mercurios commemorat: Mercurius (inquit) unus Cælo patre, Die matre natus. cuius obſcenius excitata natura traditur, quòd aſpectu Proſerpinæ commotus ſit. Alter Valentis & Phoronidis filius, is qui ſub terris habetur, idem Trophonius. Tertius Ioue tertio natus ex Maia, ex quo & Penelopa Pana natum ferunt. Quartus Nilo patre, quem Ægyptij nefas habent nominare. Quintus quem colunt Pheneatæ, qui & Argum dicitur interemiſſe, ob eamq; cauſſam Ægypto præfuiſſe, atque Ægyptiis leges & litteras tradidiſſe. Hactenus Cic. Vir. lib. 4. Æne. Tunc ſic Mercurium alloquitur ac talia mandat.

MERDA, æ, σκῶρ, μίνθος, cibi excrementum, quod per ſeceſſum egeritur. Hor. lib. 1. Ser. Merdis caput inquiner albis Coruorum.

MERDO, as, χέζω, à quo Permerdo, fœdo, & conſpurco. Albinus: pueri omnia permingunt, atque permerdant. Perottus.

MERE, aduerb. Plau. Tuſc. Si amoris poculum accepit mere.

MERENDA, æ, [*Merenda*] τὸ μετ' ἄριστον φαγεῖν, cibus, auctore Nonio, qui datur poſt meridiem. Plau. in Moſt. Vide, ne ad merendam quopiam diuorteris. Feſtus: Merendam antiqui dicebant, pro prandio, quòd ſcilicet medio die caperetur.

MEREO, es, & Mereor, eris, deponens indifferenter faciunt præteritum merui, uel meritus ſum, [*Meritare.*] Et proprie ſignificāt aliquid facio, quamobrem aut præmium accipere dignus ſum, uel pœnam pati, μισθὸν φέρομαι, ἀξιοῦμαι, ὑφίσχομαι, ἄξιός εἰμι. Et in hac ſignifica-

ſignificatione frequentius utimur uerbo deponente, preterquam in præterito, quo indifferenter utimur. Et tam in bonam partem accipitur, quam in malam. Quinct. lib. 4. ca. 1. Vt optabile eſt, plus fauoris mereri: ſic proximum, odij minus. Cicero. 1. de Nat. Deo. Quid mereas, ut Epicureus eſſe deſinas? Teren. in And. Vnum hoc ſcio, hanc meritam eſſe, ut memor eſſes ſui. Quando uero cum ablatiuo conſtruitur mediante præpoſitione De, idem eſt quod conferre aliquid boni, uel mali in aliquem, & hoc fere cum altero horum aduerbiorũ bene, uel male; ut, Bene mereri de aliquo, εὐεργετεῖν, eſt aliquid beneficij in aliquem conferre. Virg. 4. Æneid. Si bene quid de te merui. Male mereri de aliquo, κακῶς ποιεῖν, idē eſt quod offendere. Plaut. Curc. Male mereri de immerente inſcitia eſt. Interdum ſine his aduerbijs, Mereri de aliquo dicimus, modo in bonam, modo in malam partem. Cic. 6. Verr. Ita de populo R. meritus, ut uniuerſæ ciuitati commendatus eſſe debeat. hoc eſt, tam multa beneficia in populum R. contulit. Tertio ſignificat, ſtipendia facio in militia, μισθοφορέω, hoc eſt, ſtipendij gratia milito, & tunc datiuum, aut ablatiuum requirit, uel abſolute ponitur. Lucan. lib. 10. Aere merent paruo. Lucan. lib. 6. Caſtrorum in plebe merebat. Ouid. 3. Faſtor. Legitimo quiq; merebat equo. Dicimus etiam Merere pedibus. Liu. 4. Belli Pun. Vt ij omnes, quos cenſores notaſſent, pedibus mererent. Aliquando etiam accuſatiuo iungitur, ut apud Sueto. Prima ſtipendia meruit. Et in hac ſignificatione uix utimur uerbo deponente Mereor. Non enim dicimus. Mereri pedibus, uel Mereri ſtipendia: ſed Merere pedibus, Merere equo, Merere ſtipendia. Hinc Emeriti milites dicuntur, qui militia perfuncti ſunt, id eſt, qui perfecte meriti labore militiæ liberantur. Pli. lib. 11. Feſſis, & iam emeritis inchoatæ. Nonnũquam etiam paſſiue ſumitur, ut apud Quinct. Emeritis huic bello ſtipendiis. Et per tranſlationem Emeriti boues dicuntur, & quædam alia. Emeriti uero ſenes ſolent habere eos, qui pro ſe laborent, qui dicuntur pro alio opus agere. Iungitur etiam ablatiuo cum præpoſitione Cum. Cic. 7. Verr. Clamabat ille miſer, ſe meruiſſe cum L. Pretio. Et cum præpoſitione Sub. Liu. lib. 1. Dec. 3. triennio ſub Aſdrubale meruit. Accipitur etiam Mereo, pro eo quod eſt, turpem quæſtum facio, ἐργάζομαι, ἑταιρῶ.

MERETRICES dicuntur, quæ corpore quæſtum faciunt: & Meritorij pueri, qui quæſtus gratia ad præpoſteram libidinem proſtituũtur. Et Meritoria taberna, dicitur diuerſorium mercenarium, ubi quæſtus gratia hoſpites accipiuntur. Hinc, Commereor, Demereor, Emereor, Promereor: ſiue Commereo, Demereo, Emereo, & Promereo: de quibus ſuis locis.

MERETRICIE aduerb. id eſt, in modum meretricis. Plaut. in Milit. Quàm digne ornata incedit, aut meretricie.

MERETRICIVM, cij, ἑταίρησις, ipſa meretricandi ars. Tranquil. in Calig. Quæ meretricium & quæ lenocinium feciſſent.

MERETRICIVS, a, um, [*Coſa da meretrice*] ἑταιρικός, quod eſt meretricis, uel quod ad meretricem pertinet, Ter. in Heaut. Ignaram artis meretriciæ. Idem in And. Meretricios amores. Meretricia diſciplina, Cic. 5. Verr. Meretriciæ opes, Idem pro Cœl.

MERETRICOR, aris, pe. pr. [*Puttaneggiare*] ἑταιρέω, πορνεύω. ſcortor. Gellius. Thais meretricando magnam pecuniam demerebat.

MERETRICVLA, dimin. Cic. 5. Verr. A meretricula commendari.

MERETRIX, cis, [*Meretrice*] ἑταίρα, πόρνη, à merendo, teſte Valla: nã mercede ſuam exercet militiam, quæ copiam ſui corporis facit. Hæc & Proſtibula dicitur, ſiue à proſtando, ſiue (ut alij putant) φ pro ſtabulis. hoc eſt, ante diuerſoria ſoleat habitare. Vnde & Plau. in Ciſtel. Intro ad bonam meretricem, in uia ſola proſtibula ſane eſt. Idem in Capt. Hic neque periurus leno eſt, nec meretrix mala. Cic. pro domo: Tanagræa quædam meretrix fuiſſe dicitur. Horat. 1. Serm. Sat. 4. A turpi meretricis amore.

MERGAE, arum, [*Forcole forche*] δίκελλαι, furculæ ſunt, auctore Feſto, quibus acerui frugum fiunt: dictæ à mergis uolucribus. Vt enim illi ſe in aquam mergunt, dum piſces perſequuntur: ſic meſſores furcas in fruges mergũt, ut eleuare poſſint manipulos. Plau. in Pœn. Palas uendundas ſibi mergas datas, ut frumẽtum metat. Alij Mergas ferramenta eſſe exiſtimant, quibus olim in frugibus demetẽdis utebantur. nam in rariore ſegete ea metendi erat ratio, ut culmi medij falce inciderentur, ſpicæq; inter duo ferramenta diſtringerentur, quæ à Columella Mergæ appellantur. Sic enim habet ille li. 2. ca. 21. Multi metunt falcibus ſerriculatis, multi mergis, alij pectinibus. Pli. li. 18. cap. 30. Mergites appellat. Vide Merges.

MERGES, itis, pen. cor. [*Faſcio di ſpiche*] ſpicarum manipulus: à mergendo dictus, inquit Seruius. Virg. lib. 1. Georg. Aut fœtu pecorum, aut Cerealis mergite culmi. Mergites quoque à ueteribus dicebantur ferramenta quædam, quibus in rariore ſegete meſſores ſpicas ſolent diſtringere, quæ & Mergæ uocantur à Columella, ut ſupra ſuo loco oſtendimus. Plinius lib. 18. c. p 30. Inter duos mergites ſpica diſtringitur.

MERGINA, μυρσίνη, à Romanis uocatur herba illa quam Greci σμίλαξ τραχεῖα, hoc eſt, ſmilacem aſperam uocant. Vide Dioſc. lib. 4.

MERGO, gis, ſi, ſum, [*Mergere, attuffare, porre ſotto acqua*] δύω, ſub aquam pono, liquore aliquo operio. Cice. de Nat. Aues ſe in mari mergunt, & emergunt. Pli. li. 9. cap. 38. Mergitur lana carminata, donec omnem ebiberit ſaniem. Interdum pro compoſito Submergo legitur, καταποντίζω. Virg. 6. Æneid. Quis te, Palinure, deorum Eripuit nobis, medioq; ſub æquore merſit? Manifeſtius etiam Pli. lib. 9. cap. 44. Piſcantium cymbas mergit. Per tranſlationem autem Mergere dicimus pro obruere, inuoluere. Virg. Æne. 6. Sed me fata mea, & ſcelus exitiale Lacænæ, His merſere malis. Hinc Demergo, καταδύω, καταποντίζω, quod eſt, deorſum mergo. Lactan. lib. 4. Qui demerſa corporis parte, humeris ſupereminet undas. Accipitur etiam per tranſlationem Demergo pro obruo, ſiue implico. Lactan. lib. 6. Cæleſtibus auocatum, terreniſq; demerſum, ad penam interficiunt ſempiternam. Emergo, ἀναδύω, extra mergo, & ex loco, ubi ſubmerſus fueram, exeo. Liu. lib. 1. Ex profunda emerſus palude. Teren. per tranſlationem in Andria dixit: Facile ex illis ſeſe emerſurum malis, id eſt, euaſurum ex impendentibus malis. Immergo, ἐμβάπτω, intus mergo. Virg. lib. 6. Æn. Inter ſaxa uirum ſpumoſa immerſerat unda. Submergo, ſubtus mergo. Idem Æne. 1. Pallas ne exurere claſſem Argiuum, atque ipſos potuit ſubmergere ponto?

MERGVLVS, li, [*Stoppino, lucignuolo*] ἐλλύχνιον. dicitur funiculus ille qui in lychno flammam nutrit. Græce Ellychnium uocamus.

MERGVS, goris, κάδιον, genus uaſis, quam nonnulli ſitulam appellant, ita dictum, quòd puteo mergatur, dum eo aquam haurimus.

MERGVS, gi, [*Smergo*] αἴθυια, auis, dicta, quòd ſe in aquam cibum captans aſſidue immergat, teſte Var. lib. 4. de Lin. Lat. & Ouid. Met. 11. de Aeſaco Priami filio, ita ſcribente. Æquor amat, nomenq; manet, quia mergitur illi. Virg. 5. Ænei. Apricis ſtatio gratiſſima mergis. Quam male ſe præſtet ueteri Græcinus amico. Huius auis natura eſt, ut ſæpe mergens aurarum ſigna colligat, & præuidens tempeſtatem futuram, propere medio reuolet ex æquore, & ad litorum tuta cum clamore contendat. Eſt & Mergus in uite, ut docet Colum. lib. 4. cap. 15. Cum ſupra terram iuxta ſuum adminiculum uitis curuatus, atque ex alto ſcrobe ſubmerſa perducitur ad uacantem palum. Pallad. Mergum dicimus, quoties uelut arcus ſupra terram relinquitur, alia parte uitis infoſſa. Et paulo poſt: Mergi poſt biennium reciduntur, in ea parte quæ ſupra eſt, & in loco iuſtas uites relinquunt.

MERIBIBVLVS, [*Colui che bee il uino ſenza acqua*] qui uinum ſine aqua bibit: cuiuſmodi homines à Græcis ἀκρατοπόται appellantur. Auguſt. Cum temeti auidior eſſet, quadam die ab irata ancilla appellata eſt meribibula: quæ res tantum ei pudorem iniecit, ut poſt modum ſobria prorſus fuerit. Et hoc quidem nomẽ diminutiuum eſt. ſicut enim Bibulus diminutiuum uidetur a Bibus, quo extra compoſitionem non utimur: ita Meribibula, uel Merobibula à Merobiba: quo nomine licentioſa compoſitione uſus eſt. Pla. in Cur. nomen eſt lenæ multibiba, atque merobiba.

MERIDIANVS, a, um, μεσημβρινός, ad meridiem ſpectans. ſic Pli. libro 2. cap. 19. Meridianum Solem. & lib. 13. ca. 4. Orbem meridianum. Cic. de Orat. meridianum tempus.

MERIDIANO, hora meridiana. Pli. li. 2. c. 26. Germanico gladiatorum ſpectaculũ edente, fax præter ora populi meridiano tranſcurrit.

MERIDIANVS, gladiator. Sueton. in Clau. 3. Beſtiariis, meridianiſq; adeo delectabatur, ut prima luce ad ſpectaculum deſcenderet. Inde Pomeridianus.

MERIDIANVS, ſiue Meridianus circulus, μεσημβρινὸς κύκλος, unus eſt ex ſex maioribus ſphæræ circulis, per polos mundi, & uerticem noſtrum ductus, qui una nobiſcum mutatur, quoties aut Ortum, aut Occaſum uerſus nos conferimus. Dictus Meridianus ab eo, quòd Sole in noſtro hemiſphærio ad circulum hunc accedente, apud nos ſit meridies, & rurſus media nox cum in inferiore hemiſphærio ſol ad eundem peruenerit.

MERIDIATIO, quies meridiana. Ci. li. 2. de Diu. lucubrationes detraxi, & meridiationes addidi. Catull. Iube ad te ueniam meridiatũ.

MERIDIES, ei, [*Meriggio, mezzo di*] μεσημβρία, medius dies, quaſi medidies. nam (ut inquit Varro) d, antiqui, non r. in hoc loco dicebant. ſed ſuauioris cauſſa pronunciationis mutatum eſt, d in r: quod & confirmat Cic. in Orat. dicens: Ipſum meridiem, cur non medidiem? credo, quòd erat inſuauius. Hor. 3. Carm. Ode 28. Inclinare meridiem Sentis. Ter. in Ad. Meridie ipſo faciam ut ſtipulã colligat. Semper autem maſcul. eſt, quia certum diei tempus ſignificat.

MERIDIO, dias, & Meridior, diaris, & deponẽs, [*Mangiare, ouero dormire dopo mezzo giorno*] μετ' ἄριστον φαγεῖν, cibum meridianum capio. Pl u. ientando, meridiando, comeſſando, uitam ducere. Aliquando eſt ſomnum meridianũ capio, μεσημβρινὸν καθεύδω. Celſ. lib. 1. cap. 2. Longis diebus meridiari ante cibum, utile eſt. Suet. de

Nerone:qui eum meridiantem ſtrangularent.

Meris, μηρὶς, herba, alio nomine Tripolium appellata. Dioſc.lib.4.

Meritissimvm, ſubſtantiuum, maximum meritum. Plaut.in Aſin. Meritiſſimo eius, quæ uolet, faciemus. Huius contrarium eſt Immeritus, ἀναξι☉. Virg.3.Æn. Priamiq; euertere gentem immeritam. A quibus Meritiſſimus & Immeritiſſimus. Ter.in Pho.te omnes nos accuſare audio immerito, & me omniū immeritiſſimum.

Merito, [*Degnamente, meritamente*] ἀξίως, ἀξίως, aduerb. digne, iure. Ter.in Ad.merito te amo. Cic.5. Ver.merito ſum iratus Metello. Superlatiuum Meritiſſimò, citra tamen comparatiuum. Cic.de Orat.lib.1.Quem omnes amare meritiſſimo debemus.

Merito, as, [*Guadagnare*] μισθοφορεῖν, à ſupino uerbi Mereo, ſignificat quæſtum, uel lucrum ex re aliqua referre. Plin.lib.7.cap. 32.Cum Roſcius HS.quinquaginta annua meritaſſe prodatur. Ci. in Verr.Qui HS.dena meritaſſet.

Meritorivs, a, um, [*Che ſi da per guadagno, che ſi da à nolo*] μίσθι☉, quod quæſtus gratia locatur. Vnde equi meritorij, & Meritoriæ rhedæ, ζεύγη μίσθια, Meritoria uehicula. Tranquillus in Cal.c.39. Comprehenſis ad deportandum meritorijs uehiculis. Meritoriū quoque cœnaculum idem Tranquillus dixit, pro ablocaticio diuerſorio, ita de Vitellio ſcribens: uxore, & liberis meritorio cœnaculo abditis, domum in reliquam partem anni ablocauit. Pueri meritorij, dicuntur ſcorta maſcula quæ ad turpem quæſtum proſtituuntur: ut mulieres, quæ corpus ſuum uirorum libidini proſtituunt, Meretrices appellantur: utrique à merendo dicti, quòd corpore ſuo mereant, hoc eſt, turpem queſtum faciant. Cic.in Anton. Ingenui pueri cum meritorijs. Taberna meritoria, diuerſorium mercenarium, quò cuique introire licet danti mercedem. Ratio uero meritoria, quaſi uilis, & male coempta. Aliquando Meritorium abſolute dicitur, pro taberna mercede conducta. Iuuen. Sat. 3.Meritoria ſomnum admittunt.

Meritvm, ti, [*Merito*] id, quo alicuius animum demeremur, uel offendimus. tam enim in meliorem, quàm in deteriorem partem accipi poteſt: in bonam partem, ut Plancus Cicero. Quid pro maximis tuis in me meritis præſtare amplius poſſim? In peiorem partem, ἀξία, uſus eſt Ouid.epiſt.5 Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum eſt. Item Vatinius ad Cic. Scis meam fortunam obtrectatores inuenire, non meo mehercle merito. Dicitur etiam Meritum, pro mercede. Teren.in Phor. Nihil ſuaue meritum eſt, id eſt, nihil mihi mercedis ſuaue eſt.

Meritvs, ta, tum, [*Meritato, conueniente*] ἄξι☉, nomen ex participio, congruum, conueniens. Virg.1.Æneid. Meritos aris imponet honores. Vbi uero Meritus eſt participiū, actiue eum ſignat, qui aliquid meruit. Pli.lib.7.cap.3.de Cic. Primus in toga triumphum linguæq; lauream merite. Paſſiue interdum accipitur. Idem lib.7. cap.18. Quæ Cannis corona merita. Virg.Æneid.8. Merita accendit Mezentius ira. Meritum meum eſt: hoc eſt, meritus ſum. Ter. in Heau.ſic meritum eſt meum. Idem in Phor.meritum eſt tuum. Id eſt, meritus es. Sic merito meo. Plaut.in Aſin. Nemo me accuſauit merito meo. Hoc eſt, propter peccatum à me admiſſum. Pro merito, hoc eſt, ita ut meritus eſt quiſpiam. Ter.in Phor. Non poteſt ſatis pro merito ab illo tibi referri gratia.

Meritvs, ſubſtantiuum, mons eſt Thraciæ, apud Pli.lib.4.cap.11.

Mermessvs, μερμησσὸς, urbs Troadis, ſibyllæ Erythrææ patria, ut Stephano placet, qui etiam ab urbis huius rubedine Erythræam appellatam exiſtimat. Straboni tamen magis crediderim, qui lib. 14.Erythræam ſibyllam dictam exiſtimat, ab Erythris Ioniæ urbe.

Mero, per iocum dictus eſt Tiberius Cæſar pro Nerone: quòd impendio uinoſior, ἀκρατοπότης, eſſet. Tranquillus in Tiberio: pro Tiberio Biberius, pro Nerone Mero uocabatur.

Merobibvs, a, um, uide Meribibulus.

Meroctes, lapillus porracei coloris, lacte ſudans. Pli.li.37.cap.10.

Meroe, roes, μερόη, dictio triſſyllaba, inſulæ Nili metropolis, à qua & tota inſula Meroe dicitur. De hac ita ſcribit Herodotus: Meroe fuit olim regni caput, clypei figurā ea inſula imitatur, ad tria millia ſtadiorum cum Nilo protenſa. Hanc Cambyſes condidit, appellauitq; à nomin ſororis Meroes. quum enim Ægyptum omnem occupaſſet, Meroen ſecum uſq; ad Ægyptios ducens proceſſit: quæ cum ibi mortem obijſſet, urbi nomen indidit. De hac Luc.lib.10. Ambitur nigris Meroe fœcunda colonis. Patet longitudine ſtadiorum tribus millibus, latitudine mille. Effodiuntur in ea aurum, argentum, æs, ferrum, ebenum. diſtat à Syene quinque millibus ſtadiorum, ultra quam eſt torrida zona. Exuperat omnes alias Nili inſulas, quas circiter ſeptingentas eſſe ſcribit Diodor. lib.1. & 17.uide Strab.lib.16.

Merope, es, pen.cor. μερόπη, una filiarum Atlantis ex Pleione nympha, cuius ſtella ex ſeptem Pleiadibus obſcuriſſima apparet, quòd cum ſorores omnes dijs nupſiſſent, ſola Siſypho nupſerit mortali. Ouid.4.Faſt.

Meropia, μεροπία, inſula eſt una Cycladum, quæ alijs nominibus & Siphnos, & Acis app. llatur. Plin.lib.4.cap.12.

Meropis, μεροπὶς, inſula Cariæ adiacens, notiori nomine Cos dicta. Plin.lib.5.cap.31.

Merops, μέροψ, auis, teſte Æliano, pietate in parentes uolucribus ceteris præſtans. nam ubi primum per ætatem uolare poteſt, parentes in altiſſimis ſpecubus reconditos alit. Infeſta in primis aluearijs, apes abſumit: unde & Apiaſtra a quibuſdam appellatur. Virg. 4.Georg. Meropesq; aliæq; uolucres. De hac auc lic ſcribit Pli.li. 10.cap.33. Merops uocatur, genitores ſuos reconditos paſcens, pallido intus colore pennarum, ſupernè cyaneo, priori ſubrutilo. nidificat in ſpecu. Meropes præterea diuerſarum linguarum homines dicuntur, à μερίζω, quod eſt diuido, & ὄψ, per o, breue, quod uocem ſignificat. Eſt etiam Merops, gigantis nomen, unius ex ijs, qui Iouem de cælo deturbare conati ſunt: à quo Cos inſula Meropis appellata exiſtimatur.

Meropvs, pen.cor. μέροπ☉, mons Græciæ iuxta Theſſaliam uarijs præruptus anfractibus: qui undique referiente Echo, uoces diuerſas reddit, unde etiam appellationem ſortitus eſt.

Meros, ſiue Merus, μηρὸς, mons eſt in finibus Indiæ, in cuius radice Dionyſius in Indiam proficiſcēs, Nyſam urbem condidit. Curtius lib.6. Nyſa ſita eſt ſub radicibus montis, quem Meron accolæ appellant. Inde Græci mentiendi traxere licentiam, Iouis femore Liberū patrem eſſe celatum. Græce enim μηρ☉ femur ſignificat.

Merso, ſas, [*Mergere ſpeſſo*] κυβιστάω, βαπτίζω, ſæpe mergo. Virg.1. Georg. Balantumq; gregem fluuio merſare ſalubri. Catull. Fluctibus fortunæ merſor.

Merto, as, idem quod merſo. Accius Deiphobo: impudentia præſentem præſens dictis mertare inſtituit. hæc Nonius. Feſtus: Mertat, pro merſat antiqui dicebant. Quinct. uero lib.1.c.6. Hæc (inquit) s, littera, ab his nominibus excluſa, in quibuſdam ipſa alteri ſucceſſit. nam Mertare, atque Pultare dicebant.

Mervla, κόσσυφ☉, auis, dicta quòd ſola uolet, quaſi mera uolans. Hāc tamen etymologiam, ut ſuperſtitioſam, ridet Fabius lib.1.cap.10. Ita Varronem uellicans: huic tanti fuit uertere, ut merula, quia ſola uolat, quaſi mera uolans, nominaretur. De huius auis natura Pli.lib.10.cap. 29. Merula ex nigra ruffeſcit, æſtate canit, hyeme balbutit, circa ſolſtitium muta. Hor.2.Serm. Sat.8. Vidimus & merulas poni, & ſine clune palumbes. Cice.de Fin. Euolare merulas. Eſt etiam piſcis ſaxatilis Pli.teſte lib.32.ca.11. Hoc nomine etiam dictus fluuius, qui Albingæ ciuitatis latus alluit: alio nomine Centa dictus, qua centenis amnibus augetur.

Mervm, ſubſtan. [*Vino puro*] ἄκρατον, uinum aqua non dilutum. Vir. 3.Æneid. Magnum cratera corona Induit, impleuitq; mero.

Mervs, a, um, ἄκρατ☉, quod eſt ſolum. Terent.in Phorm. Nihil habet, niſi ſpem meram. Per tranſlationem ponitur pro puro. Cice. libro.2.de Orat. Iſocratis è ludo, tanquam exequo Troiano, meri principes, αὐτοπρεπεῖς, exierunt.

Mervsivm, ſij, μερούσιον, Siciliæ locus, 70. à Syracuſis ſtadiis diſtans: cuius incolæ Meruſij dicti ſunt. Stephanus.

Merx, huius mercis, [*Mercatātia*] ἐμπορία, eſt ſpecies ipſa, quæ emitur, ueneditur'ue. Mercatura uero eſt ipſum negociationis exercitiū. Ci.li.de rep.3. Phœnices primi mercaturis, & mercibus ſuis, inexplebiles cupiditates omnium rerum exportauerunt in Græciam. Porro Merx ſingulare interdum legitur, ſed minus uſitate. Pli.lib.11.cap.25. Sarmenta quoque in merce ſunt. Plaut.in Ciſt. Mala merx herba hæc. Idem in Milit. Merci precium ſtat pro uirtute ut uæneat. Quinct.lib.1.cap.12. Sordidæ mercis negociator. Geſtat mercem ſine fuco. Hora.1.Serm.Sat.2. Frequentius uero in plurali. Ci.7.Ver. Mercibus ademptis in uincula coniectos eſſe mercatores. Eſculentæ merces apud Colu.lib.12. hoc eſt, ea quæ hominum eſui accommodata uenduntur. Fallaces & fucoſæ merces, Cic.pro Rab.Poſt. Mutare merces, Ouid.1.Triſt.Eleg.2.

Mesa, μέσα, teſte Vitruuio, ſunt partes mediæ ædium, quas idem Latine Medianas appellari aſſerit.

Mesanites Sinus, μεσανίτης κόλπ☉, Perſici ſinus pars. Stepha.

Mesavli, μέσαυλοι, ædiuin itinera inter duas aulas, i.duo atria, inter poſita, à nonnullis & Andrones uocantur. Cœl. Rho.li.27.cap.24.

Mesenterivm, μεσεντέριον, craſſa quædam, & adipoſa membrana, multis & neruis & uenis, & glandulis intertexta, medium inter inteſtina ſitum obtinens: unde & nomen accepit. Huius ueluti manus cuiuſdā opera, iecur chylum à uentriculo attrahit per eas uenas, quas meſaraicas uocant. Alio nomine Meſaræum appellatur.

Mesembria, μεσημβρία, Megarenſium colonia, quam antea Menebriam uocabant, quaſi Menapolim, id eſt Menæ ciuitatem. Eius enim ædificator Menas appellabatur: Bria uero ſermone Thracio ciuitas uocatur. Hæc Strab.lib.7. Ouid.1.Triſt.Eleg.9.

Meses, Meſæ, μέσης, uentus inter Boream, & Cæciam medius: unde & nomen habent. Plin.lib.2.cap.47.

Mesochorus, p.c. μεσόχορος, qui in medio turbæ ſtans reliquis canendi, uel aliud agendi ſignum proponit. Sidonius. Nullus ibi lyriſtes, choraules, meſochorus. Vide Cœl. Rhod. lib. 4. cap. 14.

Mesola, μεσόλα, Meſſeniaci agri oppidum, inter Taygetum montem, & Meſſenen urbem ſitum. Gentile eſt Meſolates. Stephanus.

Mesoleucos, μεσόλευκος, gemma, quam media linea alba diſtinguit. Pli. lib. 37. cap. 10. Eſt præterea hoc nomine herba quædam, habẽs candidam lineam per folium diſcurrentem. Pli. li. 27. ca. 11. Leuce Mercuriali ſimilis, nomen ex cauſſa accepit, per medium folium candida linea tranſcurrente. μέσος nanque medius, λευκὸς albus.

Mesomedes, pen. pro. μεσομήδης, poeta lyricus ex Creta oriundus, Adriani Cæſaris libertus. ſcripſit laudes Antinoi, qui Adriano in delicijs erat. Suidas.

Mesomelas, μεσομέλας, gemma eſt nigram habens uenam, quemlibet colorem per medium ſecantem. Pli. lib. 37. cap. 10.

Meson, μέσον πρόσωπον, auctore Feſto, perſona comica appellatur, aut coci, aut nautæ, aut eius generis: dicta ab inuentore eius Meſone comœdo, ut Ariſtophanes grammaticus. quanquam rectius uidetur manare à fonte Græco μέσον, nanque medium ſignificat. porro cocorum, nautarum, cerdonum, atque huiuſmodi opificum perſonæ mediæ ſunt: ut quæ neque ſeruiles uideantur, cum liberæ ſint operæ; neque omnino liberæ, cum mercenariæ. Eſt autem merces, teſte Ci. auctoramentum ſeruitutis. proinde mediæ ſunt, & miſtæ perſonæ, quæ μέσα πρόσωπα, dici poſſunt: ut πρόσωπα τακτικά, dicimus in comœdiis. Fuit præterea Meſon, μέσων, quidam aſtrologus, qui Athenienſibus in expeditionem Sicilienſem profecturis, cum ipſe quoque ad id bellum delectus eſſet, imminẽtem toti exercitui cladem proſpiciens, proprijs ædibus ignem iniecit, furoremq; tam ſcite aſſimilauit, ut, uelut inſanus, & bello parum idoneus, domi fuerit relictus. Vide Plutarchum in Nicia, Alcibiade, & Pyrrho.

Mesopotamia, μεσοποταμία, regio maioris Aſiæ, inter Euphratem & Tigrim, unde & nomen habet: μέσος enim medium ſonat, ποταμὸς, fluuium. Cic. de Nat. Meſopotamiam fertilem efficit Euphrates, in quam quotannis quaſi nouos agros inuehit. Tacitus lib. 5. Euphrate & Tigri inclytis amnibus circumfluu, Meſopotamiæ nomen acceperunt. Habet hæc regio Tigrim ab Oriente, & Euphratem ad Occidentem: à Meridie Babyloniam: ab Aquilone Caucaſum. Meſopotamiam impinguat Euphrates (ut inquit Solinus) annuæ innundationis exceſſibus terris ſuperfuſus. Dicta etiam eſt Seleucia, ut lib. 6. refert Plin.

Mesosphaerum, μεσόσφαιρον, Indici nardi folium. Pli. lib. cap. 12.

Mespilus, li, pen. cor. [*Neſpolo*] μέσπιλος, genus arboris, cuius fructus Meſpilum, μέσπιλον, dicitur. Palladius de inſitionibus: Meſpilaq; exarmat pugnacibus horrida membris. Hæc arbor foliis eſt prius rubris, quam deciduis, ignota Italiæ Catonis æuo.

Messala, læ, pen. prod. μεσσάλας, dictus Valerius Coruinus, quia Meſſanam in Sicilia expugnauit, & urbis captæ in ſe tranſlato nomine Meſſania primo, paulatimq;, uulgo permutante litteras, Meſſalla dictus eſt.

Messalina, pen. pro. μεσσαλῖνα, nomen filiæ Barbati Meſſallæ, conſobrini Claudii Imperatoris. quæ cum adoleſcentula eſſet, ipſi Claudio ſeni nupſit, ſummæ libidinis mulier, ita ut mutata ueſte lupanaria celebrauit. quinetiam cum ſcorto famoſo aliquando certauit, & ſuperatam à ſe meretricem gloriata eſt, quinto & uigeſimo concubitu. tandem ab ipſo Claudio ſupplicio affecta eſt, cum C. Silio nupſiſſet. Tranquil. in Claudio, Iuuen. Sat. 6. Tacitus lib. 11. Plin. lib. 10. cap. 62.

Messana, μεσσήνη, urbs eſt Siciliæ, propinqua Peloro promontorio, à Meſſeniis Achaiæ populis condita, & à nomine relictæ ab illis urbis ita appellata. Silius lib. 15. Incumbens Meſſana freto, niuibusq; reuulſa. Huius incolæ primum Meſſanenſes dicti ſunt; poſtea uero cum Mamertini eò colonos miſiſſent, ipſiquoque Mamertini potius, quàm Meſſanenſes ſunt uocati. Fuit cauſſa primi belli Punici, ut Florus tradidit lib. 2.

Messapion, μεσσάπιον, Eubœæ inſulæ mons, ita dictus à Meſſapo quodam, qui inde in Italiam coloniam deduxit. Steph.

Messeis, μεσσηΐς, Theſſaliæ fons eſt, non procul à Pharſalo oppido: cuius meminerunt Pli. lib. 4. cap. 8. & Strabo lib. 9.

Messene, μεσσήνη, ciuitas Græciæ in Peloponneſo, à qua Meſſenij dicti ſunt, qui in Sicilia ad Pelorum promontorium urbem condiderunt, quam à nomine patriæ ſuæ μεσσήνην appellauerunt: Latini, η in a longum commutato, uocant Meſſanam. Tãdem uero Spartani Meſſenios, propter frequentem defectionem, duriſſimam in ſeruitutem redegerunt. Hinc adagium natum, Seruilior Meſſena. Hi ſe nota litteræ M. cognobiles reddebant.

Messias, Hebraicæ: Græce, Christus: Latine, unctus dicitur.

Messis, huius meſſis, [*Raccolta*] modo ſignificat tempus metendi, τὰ θερισμά, ἄμητος. Virg. 5. Eclog. Ante focum, ſi frigus erit, ſi meſſis, in umbra. Modo ſegetem ipſam iam maturam. ἄμητος. Idẽ 1. Georg. Illius immenſæ ruperunt horrea meſſes. Neque ſolum de ſegete dicitur, ſed etiam de uuarum, pomorum, aut etiam herbarum prouentu. Oui. 3. de Ponto: Conueniensq; ſuo meſſis amara loco eſt. Per tranſlationem accipitur pro copia cuiuſuis rei. Plaut. in Trin. Neque quidquam hic uile eſt, Niſi mores mali: eorum licet iam meſſem metere maximam. Proprie tamen Meſſis dicitur de ſegetibus, iiſq; rebus, quæ metuntur: unde & nomen accepit. Varro de re ruſt. li. 1. ca. 50. Meſſis proprio nomine dicitur de iis, quæ metuntur, maxime in frumento: & ab eo eſt uocabulo declinata. Interdum idem eſt, quod meſſio, hoc actus metendi, θερισμός. Cice. 1. de Ora. nemo tam ſine mente, ut, quid ſit ſementis, ac meſſis, quid arborum putatio, ac uitium, omnino neſciat.

Messor, oris, [*Metitore*] θεριστής, ἀμητήρ, qui metit, Virg. Georg. 1. Cum flauis meſſorem induceret aruis agricola. Cice. de Orato. Non mihi oratores antiquos, ſed meſſores uideris imitari.

Messorius, a, um, θεριστικός, quod ad meſſorem pertinet. Cice. pro Sext. Meſſoria ſe corbe contexit. Sic Opera meſſoria, pro labore ipſius meſſoris.

Met, Piam, & Te, ſyllabicæ ſunt adiectiones extra compoſitionem nihil ſignificantes: in compoſitione autem aliquid addentes ſignificationi dictionum, cum quibus componuntur: ut Egomet, Quiſpiam, Tute. Sed Met, iungitur caſibus omnibus pronominis primæ perſonæ, tam pluralis, quam ſingularis num. abſque genitiuo plurali: ut, Egomet, memet, noſmet & reliqua. Secundæ uero perſonæ obliquis tantum caſibus: ut Tuimet, tibimet. Nominatiuo non adduut, ne uerbum putetur Tumet à tumeo. ſed Tute, & Tutemet profertur. Aduerbio Tanquam coniunxit etiam Plaut. in Trucul. Tanquam met genium meum. Et quidem ſic iuncta diſcretionem ſignificat: ut Ipſemet, id eſt ipſe per ſe, & non per alios. Cic. pro Mar. Cæſar memet mihi reddidit. Pte, iungitur cum ablatiuis horum quinque pronominum, Mea, Tua, Sua, Noſtra, & Veſtra: ut Meapte, Tuapte, Suapte, Noſtrapte, Veſtrapte. Vel cum eorum maſcul. aut neutris, ut Meopte, Tuopte, &c. Te, ſimiliter cum pronomine ſecundæ perſonæ idem efficit: ut, Tute id feciſti: id eſt, tu ipſe per te, & non per alium. Sed hoc ſoli nominatiuo iungitur. nam Tuite, aut Tibite non dicimus. In accuſatiuo aliquando legimus Te te: ſed tunc diuiſæ potius uidentur dictiones, maioris affectus cauſſa figurate geminatę, quemadmodum etiam aliquando legimus Me me. Ce uero iungitur obliquis horum pronominum. Hic, Ille, Iſte, in s litteram deſinentibus: ut Huiuſce, hiſce, hoſce, haſce, Iſtiuſce, & Illiuſce: unde fiunt compoſita Huiuſcemodi, Iſtiuſcemodi, & Illiuſcemodi. Interdum etiam inuenitur iunctum cum caſibus horum pronominum deſinentibus in c litteram: ut Hicce, hæcce, hocce: pro quibus tamen frequentius utimur Hiccine, hæccine, hoccine. Virg. Hocce erat alma parens. Teren. Hoccine eſt credibile. Hicce, ſeu hiccine, ὁυτοσί: Siccę: ſiue Siccine, ὁυτωσί: hæccine, hanccine, illiccine, ἐκεινοσί: iſticce, illanccine. Terent. Illanccine mulierem dixit, pro illam ne.

Meta, metæ, [*Meta*] κῶνος, congeries, ſeu ſtrues in acutum tendẽs, ſeu turbo inuerſus: ita dicta quod eſſet poſita in dimenſo ſpatio, uel quia eam metiantur quadrigæ circumcurrentes. Moris enim erat ſepties metam luſtrare. Propertius lib. 2. Eleg. Aut prius inſecto depoſcit præmia curſu, Septima quam metam triuerat ante rota. Cum enim iam carceribus emiſſæ ad metam ueniſſent quadrigæ, erat opus, ut circum ipſam flecterentur. Virg. 5. Æne. Hic uiridem Æneas frondenti ex ilice metam Conſtituit ſignum nautis. Cic. de Diuin. Vmbra terræ eſt quaſi meta noctis. Hinc etiam agrorum termini, quòd pyramidali figura fieri ſoleant, Metæ uocantur. Eadem etiam ratione, Metæ fœni uocantur, quæ ita congeſtæ ſunt, ut interiori parte latiores, ſuperne in anguſtum deſinant conum. Colum. lib. 19. cap. 2. ſiccatum fœnum in metas conſtrui conueniet. Per tranſlationem uero, quoniam meta collocari conſueuit in fine circi, uel alterius ſpatii, in quadrigæ certabant, factum eſt, ut Meta accipiatur pro quocunque termino ac fine, ὅρος, τέρμα. Virg. lib. 1. Æn. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. Hinc perueniſſe ad metã dicuntur, qui iter aut aliud opus perfecerint. Accipitur quandoque pro inferiori parte molæ. ſicut Catillus pro ſuperiori. uide Catillus. Metula, læ, diminutiuum.

Meta lactis, τυρὸς κωνοειδής, dicitur caſeus, qui factus eſt ad formam metæ. Martial. Metamq; lactis Saſſinate de ſilua.

Metabasis, μετάβασις, Latine Tranſitio, figura qua monemus quid dictum ſit, & proponimus quod ſupereſt: ut Cic. pro Deiot. Habetis crimina inſidiarum. nihil enim dixit amplius: & paulo poſt ſequitur. Reliqua pars accuſationis duplex fuit. Huius figuræ Fabius (quam eſſe ait, cum ſenſus non mutatur, ſed forma loquendi) longe diuerſum exemplum adducit, lib. 9. cap. 3. ex Virg. Æn. li. 1. Polydorum obtruncat, & auro Vi potitur. quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames?

Metabole, μεταβολή, Traiectio, figura q̄ fit contrarijs ita tranſpoſitis, ut a priori poſterius oppoſitum proficiſcatur: ut apud Ter. in And. Quoniam id fieri, quod uis, non poteſt: id uelis, quod poſſit.

Metabus, μέταβος, Siſyphi filius fuit, teſte Stephano & nepos Æoli, qui Metapontum in Italiæ finibus condidit.

Metachoerum, μεταχοῖρον, arx Bœotiæ, inter Orchomenum, & Coroneam, quam alij Metachœrum appellant. Steph.

Metagonium, μεταγώνιον, promontorium Africam à Numidia diuidens: dictum, quòd angulare ſit. Inde Numidia Metagonitis dicitur. Pli. lib. 5. cap. 3. & Mela lib. 1.

Metalepsis, μετάληψις, figura, quæ fit, cum aliqua dictio aliud à propria ſua ſignificatione, ex ijs, quæ præceſſerunt, denotat: ut apud Virg. 1. Eclog. Poſt aliquot, mea regna uidens, mirabor, ariſtas. Poſt aliquot inquit, ariſtas: hoc eſt, poſt aliquot æſtates, uel poſt aliquot annos. nam ex ariſtis æſtates, ex æſtatibus annos intelligimus. Latine Tranſumptio uocari poteſt. deducitur enim, ἀπὸ τοῦ μεταλαμβάνειν: quod eſt tranſumere.

Metallarii, ſiue Metallici, μεταλλεῖς, præcipue qui ad effodienda metalla damnati: de quibus apud Iuriſconſul. ff. de Pœnis. & C. de Metal.

Metallicum atramentum, μελαντηρία, corpus metallicum, quo mulomedici excreſcentem in iumentorum ulceribus carnem conſumunt. Vide Melanteria.

Metallicus, adiect. μεταλλικός, quod ad metallum pertinet. Plin. lib. 17. cap. 4. Naturam metallicam.

Metallifer, metallum gignens. Statius ſiluarum lib. 4. An ne metalliferæ repetit iam mœnia Lunæ? Metallicus autem ſubſtantiuum, μεταλλεύς, qui metallis & effodiendis, & purgandis dat operam. Plin. lib. 34. cap. 16. Lauant eas arenas metallici, &, quod ſubſidit, coquunt in fornacibus.

Metallum, li, [*Metallo*] μέταλλον, dicitur quæuis materia dura, è terræ uiſceribus effodi ſolita: ut aurum, argentum, cuprum, ſtannum, plumbum, & ſimilia. Dictum putatur a uerbo Græco μεταλλᾶν, uel μεταλλεύειν, hoc eſt, à fodiendo, uel perſcrutando. Alij dictum putant, παρὰ τὸ μετὰ τὰ ἄλλα εὑρίσκεσθαι, quòd uix ulla metalli uena inueniatur, quin alterius metalli uena in propinquo poſtea inueniatur. Pli. lib. 33. cap. 6. Hoc quidem & in omni fere materia: unde metalla Græci uidentur dixiſſe. Virg. 2. Georg. Argenti riuos, ærisq́; metalla.

Metallum miniarium, μιλτωρυχία, fodina, ex qua effoditur minium: ſicut argentarium, ex qua argentum. Pli. lib. 33. cap. 7. Celeberrimum ex Siſaponenſi regione in Bætica miniario metallo.

Metamorphosis, pen. pro. μεταμόρφωσις, transformatio Latine, à Græco μεταμορφόω, transformo. Hoc nomine Ouid. & Apuleius libros transformationum ſuarum inſcripſerunt.

Metapa, æ, μέταπα, Acarnaniæ oppidum, apud Polybium lib. 5. gentile eſt Metapæus. Stepha.

Metaphora, æ, pen. corr. μεταφορά, tranſlatio à Cicerone dicitur, fitq́; cum nomen aut uerbum ex proprio loco in eum transfertur, in quo aut proprium deeſt, aut tranſlatum proprio melius eſt: ut, Claſſiq́; immittit habenas, Virg. Æne. 6.

Metaphrenum, μετάφρενον, pars illa corporis, quæ præcordiis à tergo eſt obiecta: ita dicta, quòd μετὰ τὰς φρένας, hoc eſt, poſt præcordia ſita ſit.

Metaplasmus, μεταπλασμός, transformatio. Eſt autem teſte Donato, tranſlatio recti, ſolitiq́; ſermonis in alteram ſpeciem, metri uel ornatus, uel neceſſitatis gratia, ut agreſte in ablat. pro agreſti.

Metapinum, teſte Pli. lib. 3. cap. 4. Vnum eſt ex oſtijs Rhodani.

Metapontis, dis, μεταποντίς, inſula eſt in mari Carpathio, inter Rhodum & Gnidum ſita recentiore nomine Syme appellata, à Syme Ialyſi filia. Vide Steph. in dictione Syme.

Metapontum, μεταπόντιον Ptolemæo, quaſi tranſpontum, dictum eſt oppidum Italiæ in ſinu Tarentino: à quo Metapontini populi à Pylijs, qui Neſtore duce è Troia nauigauerunt, conditum: adeo terræ prouentu felix, ut ea gratia auream æſtatem Apollini Delphi coaliquando donum obtulerit. Pomponius. lib. 2.

Metathesis, pen. cor. μετάθεσις, Latine tranſpoſitio, cum una littera, neceſſitatis cauſſa, ex uno dictionis loco in alium tranſponitur, ut Tymbre, pro Tymber. Virg. 10. Æne. Ant tibi Tymbre caput.

Metaum, μέταον, Lesbi oppidum. Stephanus.

Metaurus, & Metaurum μέταυρον, Vmbriæ fluuius per Flamineã decurrens, & inter Fanum Fortunæ, & Senogalliam in mare defluens. Iuxta hunc fluuium Claudius Nero conſul cum Liuio Salinatore Aſdrubalem interfecit. Horat. lib. 4. Carm. Ode 4. Quid debeas ò Roma Neronibus, Teſtis Metaurum flumen. Quo in loco Metaurum flumen, neutro genere protulit, ſicut alibi Rhenum, Cum flumen Rhenum, aut pluuius deſcribitur arcus.

Metaxarii, [*Mercanti di panni di ſeta*] qui ſerici mercaturam exercent. nam μέταξα Græcis ſericum. Vtitur hac uoce Iuſt. C. de pigno. l. fin. eamq́; interpretatur Alciat. in. l. Balluca. C. de metal.

Metelis, μέτηλις, oppidũ Ægypti, non procul ab Alexandria, recentiore nomine Bechis appellatum. Stephanus.

Metellus, μέτελλος, Cæciliorum familiæ cognomen fuit, ex qua non pauci reip. utiliſſimi ciues orti, & in primis L. Cæcilius Metellus Pontifex Maximus, quem adeo impeditæ, ac balbutientis linguæ fuiſſe tradunt, ut multis mẽſibus fatigatus, tortusq́; fuerit, dũ meditatur in æde Opiferæ dedicanda dicere. Hic fuit ille Metellus, qui teſte Plin. lib. 7. cap. 44. conflagrante æde Veſtæ, Palladium Troia aduectum, ſubtraxit ab incendio, magna quidem pietate, ſed euẽtu miſero. nam dum in flammas auidius ſe conijceret, orbatus eſt uiſu. Iuue. Sat. 3. Da teſtem Romæ, tam ſanctum, quam fuit hoſpes Numinis Idæi. Hic Metellus etiam primo bello Punico, aduerſus Pœnos ſpecioſiſſimum egit triumphum. L. Metellus à domita Macedonia Macedonicus uocatus, prætor Pſeudophilippum & Achæos, quos bis prœlio fudit, triumphandos Mummo tradidit. De hoc Liu. lib. 59. Memorantur alii plures Metelli, ut Balearicus, Vittatus, quem Plin. lib. Diadematum uocat. Metellus præterea Numidicus dictus, quòd de Numidiæ rege Iugurtha triumpharit. Cuius meminit Saluſtius, Cic. Gel. Metellus Creticus à deuicta Creta dictus, cuius meminit Plutarchus in Põpeio. Metellus Dalmaticus, à deuictis Dalmatis. Pedianus in Act. 3. contra Verrem. Metelli, plebeii fuere, ut ait Liui. libro 19. uerum clari uictoriis & magiſtratibus.

Meteora, pe. pr. μετέωρα, à Græcis dicuntur, miſta imperfecta, quòd in ſublimi, hoc eſt, in aere generentur: ut pluuiæ, niues, grandines de quibus Ariſtoteles tribus primis libris Meteorologicis: nam quarto qualitates perſequitur.

Methodus, pen. co. μέθοδος, ex μετὰ & ὁδὸς. Methodum appellat Quinct. li. 1. Inſtitu. quam Cicero uiam, artem, & rationem uocat.

Methodici, μεθοδικοί, à methodo, qui rationem artis, & diſcendi compendia ſequuntur. Et Amethodi, ἀμέθοδοι, contra.

Methone, pen. prod. μεθώνη, ciuitas litoralis Peloponneſi, in Meſſeniaca regione, quam cum obſideret Philippus rex Macedonum, Alexandri Magni pater, oculum amiſit, ictu ſagittæ, quam iecerat Aſter oppidanus, cui inſcriptum erat: Aſter telum Philippo mittit in oculum. Val. Flac. li. 1. Prol. li. 3. cap. 16. Hodie Modona.

Methuriades, μεθουριάδες Stephano, ſiue (ut apud Plin. legitur) Methuriades, inſulæ quatuor ſunt in ſinu Megarico. Pli. li. 4. ca. 12.

Methydrium, μεθύδριον Stephano, Arcadiæ oppidum eſt: de quo Strab. lib. 8. & Plin. lib. 4. cap. 6.

Methymna, μήθυμνα, uel Metymne, urbs Lesbi, apud quam naſcitur generoſum uinum. Ouid. 1. de Arte amandi: Gargara quot ſegetes, quot habet Methymna racemos. Hinc Methymnæus, æa, æum, μηθυμναῖος. Idem lib. 11. Met. Et Metymnææ potiuntur littore Lesbi. Ab hac urbe ortum habuit Arion citharœdus nobilis.

Meticulosus, [*Pauroſo, timido*] ψοφοδεής, timidus, à Meticulus. Pla. in Moſt. meticuloſa res, ire ad iudicem. Idem in Amph. Nullus eſt hoc meticuloſus æque.

Metiochus, μητίοχος, Miltiadis Athenienſiũ ducis filius: qui cum a Phœnicibus captus, Dario perſarum regi, contra quem pater bellum gerebat, dono daretur, nullam à Dario iniuriam, ſed magnas diuitias, uxoremq́; Perſicam accepit. Herod. lib. 6.

Metior, tiris, menſus [*Miſurare*] μετρέω, menſuro, taxo, à Græco μετρῶ deductum. Cic. 1. de Nat. Deo. fuit quædam ab infinito tempore æternitas, quam nulla temporum circunſcriptio metiebatur. Metiri ſtipendium, Cur. l. 3. ducentis pedeſtrium ſtipendium menſum eſt. Metior pro æſtimo. Cic. in Catone: Neque enim ipſorum conuiuiorum delectationes corporis uoluptatibus magis, quam cœtu amicorum, & ſermonibus metiebar. id eſt, æſtimabam. Quãdoque ponitur pro tranſineare. Virg. 4 Geo. Magnum qui piſcibus æquor, Et iuncto bipedum curſu metitur equorum. Plaut. in Pſeu. Quin hinc metimur gradibus militariis: id eſt quin hinc abimus. A ſupino Menſum fit Menſio, quæ eſt menſura. Cic. in Orat. animus naturalem quandam in ſe continet uocum omnium menſionem. Hinc Permetior, hoc eſt, ad finem uſque metior. Virg. 3. Æn. Nos tumidum ſub te permenſi claſſibus æquor, id eſt, euecti, ut inquit Seru. Remetior, ἀναμετρέω, ruſus metior. Idem lib. 2. Æne. Pelagoq́; remenſo, Improuiſi aderunt.

Mensores à Metior, μετρηταὶ appellantur agrorum finitores. Columl. lib. 6. cap. 1. Non agricolæ, ſed menſoris officium eſſe dicebam. Menſores præterea ſunt (inquit Vegetius lib. 2. cap. 7.) qui in caſtris ad podiſmum dimetiuntur loca, in quibus tentoria milites figunt. Podiſmus autem eſt dimenſio pedibus facta. Hi etiam Metatores dicuntur.

Metis, μῆτις, nympha Oceani & Tethyos filia, ſic dicta à conſulendo: μῆτις enim conſilium ſignificat. Huius meminit Heſiodus in Theogonia.

Metius suffetius, dux Albanus tempore Tulli regis Romanorum,

rum, qui quòd ex præſcripto fœderis ad belli ſocietatem contra Fidenates uocatus, euntibus in hoſtem Romanis, ſuos prœlio edu xerat, iuſſu Tulli duabus admotis quadrigis diſcerptus eſt. Vide Liu. lib. 1.

METO, tis, meſſui, meſſum, [*Mietere*] θερίζω, ἀμάω, fruges ſeco, & fru ctus colligo. Proprie enim ſegetes meti dicuntur, & herbæ, cum falce alio'ue inſtrumento reſecantur. Cice. 3. de Orat. Vt ſementē feceris, ita metes. Cæſ. 4. Bell. Gall. In metendo occupatos ſubito adorti. Vuas quoque metere, dixit Virg. 3. Georg. Pro colligere uuas. Sumitur etiam latius pro ſeco. Lactant. lib. 5. Qui uirilia ſua ferro metunt. Item pro depaſcor. Virg. 4. Georg. Purpureosq́; me tunt flores. Metere maximam meſſem malorum, dixit Plau. in Tri. Pro, maximam malorum morum copiam inuenire. Vide Meſtis. Idem in Epiſt. Mihi iſtic nec ſeritur, nec metitur. hoc eſt: iſta res nihil ad me pertinet. Vide Eraſ. in Chili. Hinc Demeto, καταμάω, quod eſt, metēdo decutio. Col. li. 7. Demeſſis ſegetibus, iā in area futuro ſemini conſulamus. Emeto, extra uel ualde meto. Horat. in epiſt. Emetit Orcus Grandia cum paruis. Præmeto, ante ſeco. In de Præmeſſum, quod libationis cauſſa præmetitur. Feſtus: Præ meſſum de ſpicis, quas primum meſſuiſſent, ſacrificabant Cereri.

METONYMIA, μετωνυμία, cum accentu in pen. Latine transnominatio, figura, quæ fit cum inuentorem pro re inuenta ponimus. Ter. in Eun. Sine Cerere & Baccho friget Venus. Aut contra, ſed tamen paulo durius eſt: ueluti ſi Vinum ponamus pro Baccho. Vel cum continens pro eo, quod continetur, uſurpamus. Vir. Nunc pateras libate Ioui. id eſt, uinum contentum in pateris. Aut contra, contentum pro continenti. Virg. li. 1. & 7. Æne. Crateras magnos ſtatuunt, & uina coronant. Non uina, ſed crateras in quibus uina continentur. Vel cum dominus rei pro re ipſa ponitur: ut, Hunc tibi comedendum propino, id eſt, eius bona deuoranda trado. Vel cum ex effectu efficiens accipimus. Virg. 1. Æne. Mæſtumq́; timorem Mittite, id eſt, timorem qui mæſtum facit. Aut contra Virg. lib. 8. Æneid. Hic melior remis. Significat enim uelocitatem, quæ per remos fit. Vel cum ducem pro ijs, qui ſubſunt: ut, ab Annibale cæſa ſunt apud Cannas ſexaginta millia. Vel cum auctor pro opere ſumitur: ut, Terentius ſemper in manibus habendus: non Terentius quidem, ſed Terentij liber.

METOPION, μετώπιον, arbor eſt in Africa Æthiopiæ ſubiecta naſcēs, ex qua Ammoniaci lacryma in ſubiectas arenas deſtillat. Pli. li. 12. ca. 28. Dioſcor. uero Metopion, ferula eſt in Syria naſcens, ex qua galbanum deſtillat. Eſt & Metopion olei genus ex amaris amygdalis confectum teſte Plin. lib. 15. cap. 7.

METOPOSCOPVS, μετωποσκόπος, Latine frontis inſpector, ἀπὸ τοῦ μετώπου, fronte, & σκοπεῖν, contemplari. Sunt enim Metopoſcopi, qui ex frontis & faciei lineamentis, qui cuique euenturum ſit, diuinant. Suet. in Tito: aiunt metopoſcopum conſtantiſſime affirmaſſe, Titum utique imperaturum.

METOR, aris, [*Por meta, miſurare*] ὁρίζω, μετρέω, metas in agris termi nandi gratia diſpono, locum metior caſtris, uel alteri cuius operi. Gellius libro 1. cap. 1. Curriculum ſtadij, quod eſt Piſis apud Iouem Olympium, Hercules pedibus ſuis metatus. Hinc uſus inualuit, ut Metari ſimpliciter pro diſponere, ac parare. Virg. libro. 2. Georg. Si pinguis agros metabere campi, Denſa ſere. Item pro collocare, τίθημι. Vnde caſtra metari, στρατοπεδεύειν, dicimus pro eo quod eſt caſtra collocare. Sal. in Iug. Sylla pariter cum ortu Solis caſtra metabatur. Metari cælum. Ouid. 1. Faſt. Nos quoque ſub ducibus cælum metabimur illis. Inuenitur & Meto, tas. Vir. in Culice: Metabat ſeſe circum loca. Vnde aliquando legimus Metatus participium paſſiue acceptum, quod uidetur eſſe a uerbo paſſiuo Metor. Horat. lib. 2. Car. Nulla decempedis metata priuatis Opacam porticus excipiebat Arcton. Hinc Emetor, pen. pro. διαμετρέω, perfecte menſuro. Lactan. de Opificio Dei: peritus architectus emetatur quem locum leue pondus expetat. Metator, oris, nomen uerbale, μετρητής, qui arbores in ſeminario, uel arbuſto diſponit, & ordine quodam digerit. Item qui locum futuro ędificio, aut caſtris collocandis metitur, aut qui agrum, alium'ue quemuis locum in certas diſtribuit partes. Cice. in Phil. Saxa, peritus metator urbem iam decempeda ſua diuiſerat. Lucanus libro 1. Heſperios audax ueniam metator in agros. Pro eodem Cice. in Phil. Decempedatorem dixit. L. Antonius (inquit) agri publici, & priuati ęquiſſimus decempedator. Metatores etiam dici poſſunt, qui iuſſu atque auctoritate principis militibus diuerſoria aſſignant; quiq́; in caſtris, figendis tentorijs locum unicuique oſtendunt. Vegetius libro. 2. cap. 7. Metatores in caſtris dicuntur, qui præce dentes locum caſtris idoneum eligunt. Hi & Menſores dicuntur ut ſupra docuimus.

METATIO, metationis, μέτρησις, ipſe metādi, hoc eſt diſponendi actus. Col. lib. 9. cap. 15. In quincuncem uinearum metatio conficitur.

METRA, μήτρα, meretrix nobilis, Eriſichthonis Theſſali filia, quæ, nondum inuento auri aut gemmarum uſu, bobus, aut equis, aut alterius generis pecoribus noctes locabat. unde factus locus uulgi fabulæ, ut Metra diceretur tranſmutari in ea omnia, quæ ab amatoribus accipiebat. Inde prouerbium, Mutabilior Metra Eriſichthonis. uide apud Ouid. Metam.

METRETA, æ, pen. prod. μετρητής, genus uaſis, conſtans ex duobus batis. Quod (inquit Budæus li. 5. de Aſſe) Dioſc. metretam dixit, Pli. Cadum tranſtulit. Metretam Cato, & Colum. dixerunt. Eſt autem congiorum decem, ut auctor eſt Dioſc. li. 5. his uerbis: Ἔστι καὶ ὁ μετρητὴς χόας δέκα. Decem autem congij ſexaginta ſextarios ualent, id eſt, amphoram & quadrantem. Pollux tamen in 10. de uocabulis ait, Cratinum Comicum Metretam amphoram appellaſſe. De hoc plura apud Budæum.

METRICVS, a, um, μετρικός, quod ad metrum, hoc eſt, ad menſuram pertinet: ut, Ars metrica, μετρική, & Lex metrica. Pli. li. 11. cap. 37.

METROCLES, μητροκλῆς, Cynicæ ſectæ philoſophus, diſcipulus Cratis, qui Hipparchiam ſororē eius in matrimonio habuit. Laertius.

METROCOMIA, μητροκωμία, ſic eſt inter uicos, ut metropolis inter urbes. Vide Anno. Budæi. Vtitur hac uoce Iuſtinianus in ſuo codice, titulo, Non licere habitatoribus metrocomiæ poſſeſſiones ſuas ad extraneum transferre: & Iuriſcon. lib. ulti. de exa. tribu. latine Matrix uilla dici poteſt, quemadmodum metropolis, Matrix ciuitas.

METRODORVS, p. p. μητρόδωρος, pictor, & philoſophus Athenienſis, Carneadis auditor, ut Cice. teſtatur de Orat. libro. 1. Erat, inquit, etiam Metrodorus, qui cum illis una illum ipſum Carneadem diligentius audierat. Fuit præterea Metrodorus quidam Scepſius, qui poſtea relicta philoſophia ad ciuilium rerum adminiſtrationem ſeſe contulit. Hic oratori in ſcriptis ſuis, quàm philoſopho uicinior fuit, nouoq́; quodam dicendi genere multos à ſui imitatione deterruit. propter nominis tamē famam, quanquam pauper erat, clarum coniugium apud Carthaginienſes aſſecutus eſt, atque uti Carthaginienſis uiuebat. cumq́; amicitiam Mithridatis regis ſibi cōciliaſſet, ad illum cum uxore profectus, iuri dicundo præfectus eſt, cum poteſtate tam ampla, ut ab eo ad regem prouocare non liceret. quæ tamen res ei non feliciter ceſſit. nam cum hominum aliquot improborum odium incurriſſet, legatus ad Tigranem Armeniorum regem miſſus, à Mithridate deſciuit. quamobrem comprehenſus à Tigrane, inuitus ad Mithridatem remiſſus eſt: quo in itinere, ſiue regis opera, ſiue morbo (nam utrunque dicitur) extinctus eſt. Hæc Strab. lib. 13. Huius etiam meminit Cice. memoriamq́; eius commendat Tuſc. quæſt. lib. 1. Fuit & Metrodorus quidam Chius, qui uniuerſum ſempiternum eſſe dicebat: nam ſi factū eſſet à non ente, aiebat infinitum etiam eſſe debere. quoniam ſempiternum, cum non habeat principium unde incipiat, nec exitum habebit quo terminetur. Immobile quoque aſſeruit, quoniam moueri non poſſit, quod non tranſeat. Fuit item Metrodorus Lampſacenus, Epicuri diſcipulus. uide Strab. & Diog.

METROPOLIS, p. cor. μητρόπολις, dicitur urbs, teſte Bud. in prioribus Annot. in Pandect. ex qua coloniæ deductæ ſunt, quales multæ ex Athenis miſſæ ſunt, & ab urbe Roma. latine Matricem ciuitatem dicere poſſumus. nam μήτηρ matricem ſonat, & πόλις ciuitatem. nam quemadmodū in pecore ex matricibus noui ſemper fœtus, ita ex metropoli nouæ ciuitates propagantur. Poteſt & ἀπὸ τῆς μητρὸς compoſitum uideri. Sic enim ſe habet Metropolis ad coloniam, ut mater ad filiam: id qđ illo Thucydidis loco manifeſte declaratur: Ἀποικία εὖ μὲν πάσχουσα, τιμᾷ τὴν μητρόπολιν, ἀδικουμένη, δὲ ἀλλοτριοῦται, id eſt. Colonia beneficio affecta, honore metropolim ſuam proſequitur: iniuria autem affecta, ab ea alienatur. Metropoles, inquit Suidas, dicuntur quæcunque ciuitates colonias deduxerunt: latine dici poſſunt Matrices urbes.

METROPOLIS, μητρόπολις, urbs Phrygiæ teſte Stephano, à Cybele Deum matre condita. Item alia eiuſdem nominis, in conuentu Apameno. Tertia in conuentu Epheſiorum, ad Cyaſtrum fluuium. Stephanus præterea alias ſeptem enumerat, quarum primam in Lydia, ſecundam in Theſſalia collocat, tertiam Acarnaniæ, quartam Scythiæ attribuit, reliquas tres in Pōto, ſuperiore Theſſalia, & Eubœa conſtituit. Harum omnium gentile eſt Metropolites.

METROPOLITANI, μητροπολῖται, qui ex metropoli oriundi ſunt, qui'ue metropolim inhabitant.

METROPOLITES, penult. corr. μητροπολίτης, metropolitanæ ciuitatis pontifex.

METRVM, tri, μέτρον, menſura. Et quoniam menſurantur uerſus, à noſtris dicuntur metra. Col. lib. 3. cap. 10. Exceptis, quæ retulimus, metris Virgilianis. Definitur metrum, quòd ſit connexio quædam atque ordinatio pedum, ad delectationem aurium inuenta. Hinc Monometrum, quod unica menſura maiori. hoc eſt, duobus pedibus conſtat. Dimetrum, quod duabus menſuris, hoc eſt, pedibus quatuor. Trimetrum, quod ſex pedibus. Tetrametrum, quod octo

pedibus, ſiue quatuor menſuris conſtat: quem numerum pedum raro ſupergredimur. Pentametrum dicitur, quod quinque habet menſuras minores, quas nos uocamus pedes. Hexametrum, quod ſex minoribus menſuris ſeu pedibus conſtat.

METVO, tuis, tui, [*Temere*] δέδια, φοβοῦμαι, idem quod timeo. Varr. à motu animi deductum putat, cum id, quod male caſurum putat, mens refugit. cumq; uehementius in mouendo, ut à ſe abeat, foras fertur, formido appellatur. ſi autem ex horrore uenturæ rei uehementer tundatur pectus, à pauiendo pauor dicitur. pauire. n. tundere eſt. inde pauimentum, quòd pedibus pauiatur, id eſt, tundatur. & quia in hac perturbatione trigeſcimus, ab horrendo Horror dicitur, ut a tremendo tremor. Et proprie metuere ſeruorum eſt, uereri liberorum. Cic. in Cato. Metuebant eum ſerui, uerebantur liberi. Quærit Ariſt. in Probl. Cur tremunt, qui metuunt? an propter refrigerationem? deficit enim calor, atque contrahitur. hinc Virg. Gelidusq; per ima cucurrit Oſſa tremor. Metuentibus aluus funditur, algor & ſitis prouocatur, teſticuli contrahuntur, dentes crepitant, & arietantur. Dicimus Metuo te, & metuo tibi, quemadmodum Timeo te, & Timeo tibi: quæ ſic differunt, ut Metuo, uel Timeo te, idem ſit, quòd metuo, ne quid mihi mali inferas: Metuo, uel Timeo tibi, ne quid tibi mali accidat. Ter. in Eun. Metuebant omnes iam me. Virg. 1. Georg. Inopi metuens formica ſenectæ. Metuens nomen ex participio: ut, Metuẽs legum, Metuens iudiciorum. Cice. poſt reditum in Sen. conſules legum metuentes. Idem pro domo ſua: Homines legum iudiciorumq; metuentes. Metuentior, comparatiuus. Ouid. 6. Faſto. Quo non metuentius ullum Numinis ingenium terra Sabina tulit. Idem epiſt. 18. Metuentior undæ. Metuendus. Cicero de Aruſp. reſp. Factus in agro Piceno nunciatur terræ motus, cum quibuſdam multis, metuendisq; rebus.

METVTVS, pen. pro. participium. Lucretius lib. 5. nam cupide conculcatur nimis ante metutum.

METVS, tus, [*Temēza, tema, paura*] φόβος, δέος, timor, & eſt (ſicut Vlpian. ſcribit) de inſtanti, uel futuro periculo, mentis trepidatio. Cic. 4. Tuſc. Metus eſt opinio impendentis mali. Ibidem: Ægritudini finitimus eſt metus. eſt enim metus, ut ægritudo præſentis, ſic ille futuri mali. In metu ponere, pro metuere dixit Cice. ad Atti. Quid inquit, abſurdius, quàm, hunc metuere, alterum in metu non ponere? Et tam actiue, quàm paſſiue ſumitur. nam metus hoſtium, dicitur, & cum timent hoſtes, & cum timentur. Capitur interdum pro religione: quoniam (ut docet Seruius) nata eſt ex timore. Virg. li. 7. Multosq; metu ſeruata per annos. Diminutiuum eſt Meticulus. Hinc Meticuloſus: de quo ſuo loco.

MEV, per duas ſyllabas, μῆον Dioſc. herba eſt caule, foliisq; aniſo non abſimilis: de qua Plin. lib. 20. cap. 23.

MEVANIA, μηουανία Ptol. ciuitas Vmbriæ, inclyta Propertio alumno, ſita ad uiam Flaminiam, armentorum & gregum ferax. Lucan. li. 1. Tauriferis Meuania campis. Pli. li. 35. ca. 14. Latericius murus Meuaniæ. incolæ dicuntur Meuanates, de quibus Pli. lib. 3. cap. 14.

MEVIVS, poeta ineptiſſimus Virgilij & Horatij temporibus, utrique inuiſus, quòd poemata illorum inſectaretur, & ex alienæ laudis obtrectatione gloriam quæreret. unde & Virgiliomaſtix uulgo appellatus. Virg. 3. Eclog. Qui Bauium non odit, amet tua carmina, Meui.

MEVS, a, um, [*Mio*] ἐμός, pron. poſſeſſiuum: ut, Meus ager. Cum uero dico, Meus ſum, perinde eſt, ac ſi dicerem, Meæ poteſtatis ſum, αὐτεξούσιος. Perſius Sat. 5. Poſtquam meus à prætore receſſi. Aliquando etiam, Meus, Tuus, Suus, ſubſtantiue accipiuntur: facileq; in eis ſubauditur ſubſtantiuum aliquod amicus, familiaris, uel domeſticus. Virg. lib. 4. Dulcesq; meorum Reliquias. Et lib. 3. Cape dona extrema tuorum. Teren. in Phorm. Ego meorum ſolus ſum meus. Meus carnifex, apud eundem in And. qui me excarnificat. Meum eſt, hoc eſt, mei officij eſt, πρὸς ἐμοῦ ἐστι. Sic Tuum, ſuum, noſtrum, & ueſtrum eſt, id eſt, tuum, ſuum, noſtrum, & ueſtrum officium eſt. Meum non eſt, id eſt, non eſt mea natura. Ter. in Heaut. Non eſt mentiri meum. Mea, Mea tu, & huiuſmodi muliebria ſunt blandimenta, ſine quibus, inquit Donatus, non progreditur colloquium fœminarum, & maxime trepidantium. Teren. in Adel. Modo dolores, mea tu, occipiunt primulum. Idem in Eunu. obſecro, mea Pythias, quid iſtuc nam monſtri fuit? Meum eſt, Pro meum eſt inuentum. Ibidem: Tuum obſecro ne hoc dictum erat? uetus credidi. TH. Meum eſt. id eſt, ego ipſe huius dicti auctor ſum. Mea quidem ſententia, pro, ut ego ſentio. Idẽ in Adel. errat longe mea quidem ſententia. Mea eſt deſcriptio, apud Cice. de Sen. pro egomet deſcripſi. Meo precio, in prologo Hecyræ, interpretatur Donatus pro precio à me facto, & à me ſtatuto. Mea unius ſalus, Cice. in Vatin.

MEZENTIVS, Tyrrhenorum rex ſummus, deorum contemptor, à ſubditis ob immanem crudelitatem expulſus, cum Lauſo filio fugiens ad Turnum Rutulorum regem peruenit: cum quo à duerſus Æneam profectus, ab ipſo una cum filio eſt interfectus. Virg. li. 2. Mezentius ardens Succedit pugnæ. Fuit impius in homines, ſine deorum reſpectu, inquit Macrobius.

M ANTE I

MI, [*A' me*] μοί, dandi caſus, à genitiuo Mis. Virg. 6. Ænei. Et mi genus ab Ioue ſummo. Mi uocatiuus, à Meus. Terent. in Adel. O' mi Æſchine, germane. Idem in Phor. Mi patrue, ſalue. Quo in loco, Mi uim blandimenti habet. Idem in Eun. Ne crucia te obſecro anime mi Phædria. Fœminarum, inquit Donatus, oratio, etſi non blanditur, blanda eſt tamen. Mi inuidioſe rogitantis. Idem in Hec. haud equidem dico mi Laches. Donat.

MIACORVS, p. p. μιάκορος, Chalcidis oppidum, apud Theop. lib. 25. referente Stephano. A quo fit gentile Miacorius.

MICA, æ, ψίξ, ψιχίον, puluiſculus ille, qui in arena quaſi argentum fulget. A' quo & panis, & omnium rerum fruſtula, quæ tractantibus nobis aliquam rem, inde emicant, micas appellamus. unde eſt illud, nam & catelli comedunt de micis, quæ cadunt de menſa dominorum ſuorum. Catullus: Nulla in tam magno eſt corpore mica ſalis. Hora. 3. Carm. Ode 22. Farre pio & ſaliente mica. ubi Porphyrion: Saliẽtem micam, ſalis granum intellige, quòd ſaliat cum in ignem miſſum ſit.

MICIPSA, Numidarum rex, Maſſiniſſæ regis filius. de quo Saluſtius.

MICO, micas, [*Riſplendere, rilucere*] ἀστράπτω, διαστίλβω, ſubinde, & per interualla, ut micæ faciunt, fulgeo, & reſplendeo. Virg. 1. Æneid. Crebris micat ignibus æther. Et quoniam talis quædam uariatio, dum digitis ſortimur, apparet, per tranſlationem Micare capitur pro digitis ſortiri, ἐπαλλάττειν τοὺς δακτύλους. Varro: Micandum erit cum Græco, utrum ego illius numerum, an ille meum ſequatur. Eſt autem Micare digitis, luſus genus quoddam, quod adhuc apud Italos durat, ut, repente porrectis digitis, certantium uterq; numerum diuinet. Huius meminit. Cice. lib. 2. de Diu. Quid ſors eſt? idem, quod micare, quod talos iacere. Ab hoc ludi genere tractum, ut, qui uir bonus exiſtimaretur, cum antiqui dignum dicerent, qui cum in tenebris micaretur. Cice. lib. 3. Offi. Cum fidem alicuius, bonitatemq; laudant, dignum eſſe dicunt, qui cum in tenebris mices. Et quia ſplẽdor tremulus eſt, & intermiſſis uicibus mouetur, factum eſt, ut Micare accipiatur pro eo quod eſt interpoſitis interuallis moueri, ἀμείβεσθαι. Virg. lib. 3. Georg. Linguis micat ore triſulcis. Cice. 2. de Nat. Deo. Venæ, & arteriæ micare non deſinunt quaſi quodam igneo motu. Hinc, Dimico, pugno: & Emico, διαστίλβω, extra ſplendeo. Intermico, inter uel in medium mico. Auguſt. lib. 9. Ciui. in altiſſimis tenebris lumen candidum intermicare. Promico, ἀποστίλβω, extendo. Næuius: multa longe promicanda oratio eſt. Habent autem hæc omnia pen. cor.

MICROCOSMVS, [*Picciol mondo*] μικρόκοσμος, latine paruus mundus, quod nomen philoſophi nonnulli homini conuenire uoluerunt, quod corpus habeat ex quatuor elementis, animã ex cælo decerptam.

MICROSPHAERON, μικρόσφαιρον, nardi folium eſt, ex tribus ſpeciebus ut minimum, ita & longe præſtantiſſimum. Vide Pli. lib. & cap. 12.

MICTVRIO, cturis, p. c. [*Deſiderare di orinare*] οὐρητιάω, uerbum deſideratiuum à Meio: cupio meiere. Iuue. Sat. 6. hic.

MIDAEVM, uel Midæ, arum, μιδάειον, Phrygiæ oppidum Stephano. Pli. lib. 5. cap. 32. Midaion appellat.

MIDAS, μίδας, Gordij bubulci filius fuit, & rex Phrygum, qui cunctos pene reges pecuniæ abundantia anteceſſit. Huic (ut eſt in fabulis) propter Bacchum hoſpicio ſuſceptum, conceſſum eſt, ut, quicquid uellet optaret, futurus uoti compos. optauit, ut, quicquid corpore contigiſſet, in aurum uerteretur. quod, annuente Baccho, factum eſt. ſed cum cibus & potus contacti etiam in aurum mutarentur, ſenſit tandem ſtolidus ſe ſtulte petiiſſe: & facti pænitens, orauit Bacchum, ut hoc munus auferret. tum Bacchus iuſſit, ut in Pactolo flumine ſe lauaret, & ſic liberaretur. quod cũ feciſſet, cœpit deinceps Pactolus aureas arenas trahere. Poſtea cum Phœbus, & Pan carmine certarent, & Midas iudex electus cũ cum Tmolo monte (qui Phœbum uictorem pronunciauerat) ſecũdum Pana iudicium tuliſſet, indignatus Apollo aſininas ei auriculas addidit, quas tam ſcite occultauit, ut nemo ſciret præter ſolũ tonſorem, qui cum rem inauditam tacere non poſſet, foſſam ingreſſus proclamauit, Aures aſininas habet rex Midas. Deinde foſſam terra adoperuit, ſucceſſuq; temporis creuerunt illic arundines. quæ commotæ uocem, quam tonſor infoderat, reddiderunt. Vide Ouid. 11. Metamor. Arguitur tamen, atque iniuſta uocatur Vnius ſermone Midæ: nec Delius aures Humanam ſtolidas patitur retinere figuram. Nonnulli dicunt, cum inter Apollinem & Marſyam decertantes iudex conſtitutus eſſet, & ipſe pro Marſya ſentẽtiam tuliſſet, auriculis aſininis à Phœbo fuiſſe donatũ. Hinc natum eſt prouerbium, Auriculas Aſini Midas habet: quo utimur in ſtolidos, & craſſis auribus, pinguiq; iudicio homines. Alij narrant, cum

rant, cum præteriret aliquando Liberi patris aſinos, atque eos afficeret iniuria, iratū Bacchum Midę auriculas aſininas addidiſſe. Sunt qui dicant huic aures natura prælongas fuiſſe, & Aſininarū inſtar prominentes, atque hic fabulæ locum ortum eſſe. Quanquam pluribus placet, hac allegoria ſignificatū Midam, utpote tyrannum, coryceos ac ſubauſcultatores dimittere ſolitū, per quos, quæcūque per omnem regionem uel fierent, uel dicerentur, cognoſceret, nimirum illis utens aurium uice. proinde cū uulgus admiraretur, ab illo reſciri etiam ea, quæ clam, ac procul fierent, occaſionem fabulæ datam eſſe, ut Midas diceretur auriculas aſini habere: uel quod nullum aliud animal acrius audiat, quàm aſinus, excepto mure: uel quòd aures habeat omnium longiſſimas. Perſius: Auriculas aſini quis non habet? Ferunt nonnulli primū poetam ſcripſiſſe: Auriculas aſini Mida rex habet: deinde metu Cæſaris ſcripturam mutaſſe, Quis non habet. Hæc ex Eraſ. Chiliadibus.

Midas, μίδας, uermiculus eſt in fabis naſcens, ut inquit Teoph. lib. 4. de Plantarum cauſis: & Hermolaus in Pli. lib. 21. ca. 19. Eſt item Midas feliciſſimus iactus in ludo teſſerarum, a Mida beatiſſimo rege nomen habens

Midia, ſiue Midea, p.p. μίδεια, Stephano, oppidum fuit in agro Argiuo, ita dictum a Midia Aloei filia, cum antea Perſei polis appellaretur. Meminit oppidi huius Home. li. 2. Iliad.

Mieza, μίεζα, oppidum Macedoniæ, quod olim Strymonium uocabant: a Mieza Beretis Macedonis filia cognominatum. Auctor Steph. Huius oppidi meminit etiam Pli. li. 31. cap. 2.

Migratio, onis, μετοίκησις, uerbale à migro. Cic. Fam. 9. Migrationem feliciter euenire uolo.

Migro, as, [*Mutare ſtanza, andare ad habitare altroue*] μετοικίζω, μετοικέω, eſt, inquit Valla lib. 5. cap. 95. domicilium muto, & aliò me ad habitandum confero, relictà priore habitatione. Liuius libro 1. Romam inde frequenter migratum eſt. Migrare ex uita, μεταλλάττειν τὸν βίον, mori. Cic. lib. 6. de rep. ante quàm ex hac uita migro. Legitur interdum Migrare actiue pro transferre, μεταβάλλειν. Gell. lib. 2. cap. 29. nidum migrauit. Apud antiquos in uſu fuit Migraſſit, pro Migrauerit: ut apud Ciceronem 3. de Leg. Quiſquis earum rerum migraſſit, noxiæ pœna par eſto. Hinc commigro, in locum aliquem migro. Terent. in And. Ex Andro commigrauit huic uiciniæ. Demigro, de loco diſcedo, & aliò ad habitandum eo. Cic. pro Domo ſua: Demigrandum potius aliquò eſt, quàm habitandum in ea urbe. Emigro, exeo. Cæſar: Vt domo emigrent, alias ſedes petant. Immigro, in locum aliquem migro. Remigro, in priſtinum domicillium reuertor. Idem ibidem: In noſtram domum remigremus. Semigro, ad ſeorſum habitandum eo. Ci. pro Cælio, Reprehendiſtis, à patre quod ſemigrarit. Transmigro, ultra ad habitandum eo: hoc eſt, in longiorem locum domicilium transfero. Et habent hæc omnia pe. co.

Mihi, [*A me*] ἐμοὶ, μοὶ, pronomen datiui caſus ab ego, uarium uſum habet. nonnunquam ſignificat, ad meam utilitatem, aut ad meum damnum. Teren. in Adel. Si quid peccat Demea, mihi peccat. Aliquando, quantum ad meum iudicium, ut interpretatur Donatus illud in Adelphis: nam is mihi eſt profecto ſeruus ſpectatus ſatis, Cui dominus curæ eſt. Aliquando, à me. Idem in Heau. Syrus eſt prehendendus, atque adhortandus mihi. Aliquando, in me, circa me. Idem in Hecyr. Vt uos mihi domi eritis. Aliquando Mihi & Tibi, in oratione ponuntur feſtiuitatis tantum gratia. Cic. in Piſ. Is mihi etiam gloriabitur ſe omnes magiſtratus ſine repulſa aſſecutum? Mihi crede, ſeu, Credas mihi uelim, affirmantis ſunt particulæ, quæ idem ſignificant, quòd certe. Cicero: Tuis (mihi crede) litteris perlectis, exilui gaudio. Mihimetipſi: datiuus eſt ab Ego metipſe: quo uſus eſt Ci. pro Quinctio: Breuitas poſtulatur, quæ mihimetipſi eſt.

Mihipte, ἐμαυτῷ. pro mihiipſi poſuit Cato. Feſtus.

Milax, μίλαξ, à Galeno appellatur frutex hederæ ſimilis, quem Smilacem uocat Dioſcorides. Vide in dictione Smilax.

Milciades, lege infra Miltiades.

Miles, huius militis, [*Soldato*] στρατιώτης, ge. comm. dicitur quicunque militiam exercet, auctore Valla li. 6. ca. 32. ſed proprie, qui pedes militat, à militia, id eſt, à duritia, quā pro rep. ſuſtinet, dictus: aut à multitudine, aut à malo, quod arcet: aut à mollitie per contrarium (ut Feſtus putat) eo quòd nihili molle, ſed potius aſperum quid gerat. uel à mille, quaſi milleſimus quiſque, quòd trium millium prius legio fiebat, & ſingulæ tribus, Tatientium, Ramnenſium, Lucerum, mille milites mittebant. Cic. pro lege Man. Qui extrema pueritia miles fuit ſummi imperatoris. Leuis armaturæ milites erant expediti milites. Ærarii milites, ut ait. Varr. 4. de lin. lat. dicuntur ab ære, quòd ſtipendia facerent. Aurati, & Argentati milites. Liu. 9. ab urb. Tunicæ auratis militibus uerſicolores, argentatis linteæ candidæ. Cauſarii milites, hoc eſt, morbo, aut debilitate affecti, ob idq; ceſſare coacti: Liui. 6. ab urbe. Tertius exercitus ex cauſariis ſenioribus à L. Quinctio ſcribatur, qui urbi mœnibusq; præſidio ſit. Legionarii & auxiliarii milites. Aſinius Pollio. Cic. lib. 10. epiſt. Militem non modo legionarium ſed ne auxiliarium quidem ullum quoquam miſit. Tria autem ſunt (ut inquit Seruius) militum genera: Euocati, qui non milites, ſed pro milite erant. unde conſul ſolebat dicere, Qui uult remp. ſaluam, me ſequatur. nam diuerſi ad diuerſa loca propter cogendos exercitus mittebantur. Virg. 9. Æn. Mittitur & magni Venulus Diomedis ad urbem. Saluſt. Ab his omnes euocatos centuriones. Tumultuarii, qui neceſſitate aliqua electi ad unum duntaxat bellum, militant, quando uicinum periculum urbis ſingulos iurare non patitur. Virg. lib. 7. Simul omne tumultu Coniurat trepido Latium. Sacramento religati, qui poſt electionem in remp. iurabant ſe non receſſuros à præcepto conſulis, niſi poſt completa ſtipendia: quod militare ſacramentum dicebatur. hi plenam militiam habebant, erantq; quinque & uiginta annis obligati: ut apud eundem in illud. Virgil. 2. Æneid. Fas mihi Graiorum ſacrata reſoluere iura. De his tribus militiæ generis uide Budæum in Pandect.

Miletus, μίλητος, filius fuit Apollinis, & Argeæ Cleochi filiæ, uel, ut Ouid. habet, Deiones, qui cum Minoa Cretenſium regem iam ſenem regno priuare uellet, à Ioue territus, in Samum, deinde in Cariam Aſiæ regionem fugit, ibiq; oppidum condidit, quod de ſuo nomine Miletum appellauit, eiusq; incolas Mileſios. Oui. lib. 9. Metam. Sponte fugis Milete tua, celeriq; carina Ægæas metiris aquas, & in Aſide terra Mœnia conſtituis poſitoris habentia nomen. Alii tamen aliam afferunt nominis rationem. uide in dictione ſequenti. Inde Militis, idis, patronymicum, Mileti filia.

Miletus, penul. prod. μίλητος, urbs fuit in finibus Ioniæ, & Cariæ, auctore Herodoto, ædificata à Mileto Solis, & Deiones filio, ut teſtatur Ouid. 9. Metamor. Strabo tamen li. 12. à Sarpedone conditam mauult, Iouis filio, & Minois ac Rhadamanti fratre, & ab eo Miletum appellatam fuiſſe ab altera eiuſdem nominis urbe, quam in Creta reliquerat. Vrbem hanc præſtantiſſimæ lanæ prouentus nobilitauit, ex qua fiebant Mileſia ſtragula, quæ ob inſignem mollitiem in prouerbium ceſſerunt. Martial. li. 8. Nec Mileſtus erat uellere digna tuo. Et Virg. li. 3. Georg. Quamuis Mileſia magno Vellera mutentur Tyrios incocta colores. Vbi Seruius: Mileſia uellera, id eſt lanæ pretioſiſſimæ. nam Miletus ciuitas eſt Aſiæ, ubi tinguntur lanæ optimæ. Cicero in Verr. Nam quid à Mileſiis lanæ publice abſtulerit. Hæc etiam Anactoria nominata, ab Anacte quodam, & Cæli & Terræ filio. Fuit autem hæc urbs coloniis à ſe conditis in primis fœcunda, quæ octoginta & amplius urbium per omnia maria metropolis extiterit. Oraculum habuit antiquitus Brandicharum appellatum, poſtea Apollinis Didymei. Ab hac Mileſii, μιλήσιοι, populi dicti ſunt, qui cum prius potentes eſſent & opulenti, deliciis deinde dediti, & opes, & potentiam amiſerunt. Ex Mileto ortum traxerunt uiri memoratu digni, Thales unus ex ſeptem ſapientibus, qui primus phyſiologiæ, ac mathematicæ auctor inter Græcos eſt habitus: & Anaximander eius diſcipulus. Item huius rurſus diſcipulus Anaximenes, & Hecatæus, qui ſcripſit hiſtoriam: & Æſchines orator, non ille qui cum Demoſthene contendit, ſed alter qui aſſumpta nimia erga Pompeium licentia in exilium miſſus eſt. Hinc & Timotheum muſicum ortum ferunt, & Pittacum philoſophum. Alia fuit eiuſdem nominis urbs in Creta, teſte Homero lib. 2. Iliad.

Miletopolis, μιλητόπολις, urbs in minore Aſia, inter Cizicum, & Bithyniam, ad Rhondacum amnem, cuius meminit Strabo libro 12.

Miliaria, κεγχρὶς, auis, dicta quòd milio ueſcatur. Varr. lib. 3. de re ruſt. cap. 5. Miliaria etiam herba eſt, quæ milium necat. Pli. lib. 22. cap. 25.

Milichiae, fontis nomen in agro Syracuſano, teſte Pli. lib. 3. ca. 8.

Militaris, & hoc re, [*Ciò che ſi appartiene a militia*] στρατιωτικός, quod ad milites aut militiam pertinet: ut: Militaris homo. Saluſt. Præmittit illis homines militares. Militaris uia, λεωφόρος, quæ uulgo communis dicitur, alio nomine Regia, ſeu Conſularis, ſiue etiā Prætoria, aut Publica uia. Dicta eſt autem militaris, quod à militibus ſterneretur, uel quòd milites in bellū proficiſcentes, per eam iter facerent. Eiuſmodi fuerunt Romæ Salaria, Flaminia, Appia, Æmilia. Ætas militaris: hoc eſt robuſta, & ad militiam apta. Tacitus lib. 2. ſeptingenta milia ætate militari. Signa militaria. Cic. in Catil ſecures, faſces, tubas, ſigna militaria. Timor militaris. Plau. Pſeud. ego illum dabo in timorem militarem. Cice. pro Mur. Rei militaris uirtus præſtat ceteris omnibus.

Militaris herba, quam & Dioſcorides στρατιωτικὸν, appellat, herba aliis nominibus Achillea, Millefolium. & Supercilium Veneris appellata. Militaris dicta, quòd ab ea milites uulnerati petere ſoleant præſidium.

Militariter, [*Da ſoldato*] ϛρατιωτικῶς, aduer. ſignificat more militum, ſeu more militiæ. Liu. 5. ab urb. Tempanii oratio militariter grauis, non ſuis uana laudibus.

Militarivs, adiect. ϛρατιωτικός, antiqui uſurpauerunt pro militaris. Plaut. in Pſeu. Quin hinc metimur gradibus militariis?

Militia, æ, [*Militia ſoldo*] ϛρατεία, bellum, & rem militarem ſignificat. Ci. 3. Offic. de Vlyſſe: inſimulant eum, ſimulatione inſaniæ, militiam ſubterfugere uoluiſſe. Horat. li. 1. Ser. Sat. 1. Contra merca tor, nauim iactantibus Auſtris, militia eſt potior. quid enim? concurritur: horæ Momento aut cita mors uenit, aut uictoria læta. Quandoque per metaphoram pro quouis exercitio & uſu ſumitur. Cic. ad Att. 5. Grata hæc magna, mihiq; nondum laborioſa ex illa uetere militia. Militiæ nomen dare, eſt, inquit Budæus in Annotat. in Pandectas, ad delectum ultro ſeſe exhibere, nomenq; ſuũ in militum album deſcribendũ edere. Cic. in Philip. milites ſummo etiam cum ſtudio nomina dant, id eſt, ἑαυτοὺς ὑποτιθέασιν, ἀπογράφονται. Militiam urbanam ſequi, dixit. Ci. pro Muræ. pro, in iudiciis uerſari, & cum aduerſariis in foro contendere. Imaginariam militiam, uocat Suet. in Claud. pugnam ſimulatam ad ſpectatorum delectationem exhibitam. Hinc Commilitium, hoc eſt, ipſa belli ſocietas: & Commilito, onis, ϛρατιώτης, qui nobiſcum militat. Cice. pro Deio. Hic adoleſcens meus in Cilicia miles, in Græcia commilito fuit. Militiæ, genitiuus aduerbii uice poſitus, ſicut Domi. Ter. Adel. una ſemper militiæ & domi Fuimus. Sal. populus R. domi militiæq; præclara facinora fecit.

Milito, as [*Militare, eſſercitare l'arte dela guerra*] ϛρατεύω, ομαι, militiam exerceo. Plin. in Præfa. li. 23. Militare didiciſſet ſub Annibale. Cic. Offi. 1. Qui in eadem legione militabat. Aliquando habet poſt ſe ablatiuum pretii. Curtius: Græcis mercede apud Perſas militantibus. Inuenitur aliquando, Militatur impersonaliter. Plaut. in Perſ.: Illa militia militatur magis. Legitur & Militor paſſiuum. Horat. Epod. 1. militabitur bellum ſpem gratiæ.

Milivm, lii, [*Miglio*] κέγχρος, genus frugis, à mille dictum eſt (ut putat Feſtus) propter multitudinem granorum. Plin. li. 28. ca. 10. Milio Campania gaudet præcipue, pultemq; candidam ex eo facit: fit & panis prædulcis. Ibidem cap. 7. Milium intra hos decem annos ex India in Italiam inuectum eſt, nigrum colore, amplum grano, arundineum culmo. &c.

Mille, [*Mille*] χιλιάς, ſubſtant. & neut. gene. Declinaturq; in utroq; numero: quamuis in ſingulari numero genitiuus, & datiuus non inueniantur. Ablatiuus, quamuis hodie in uſu non ſit, inuenitur tamen apud antiquiſſimos. Lucil. li. 9. ut citat Gell. li. 1. cap. 16. Milli numum potes uno querere centum. Vbi. Vno milli numum dixit, pro mille numis: ac ſi diceret, Potes mille numis acquirere cẽtum millia. Conſtruitur autem Mille ſubſtantiuum cum genitiuo, tam in numero ſingulari, quàm in plurali. Cice. in Aut. Quis inuentus eſt, qui L. Antonio Mille nummum ferret expenſum? Quadrigarius li. 3. Annal. occiditur mille hominum. Plaut. in Milit. mille annorum uiuunt. Aliquando mille adiectiuum eſt, pluralis numeri tantum, & indeclinabile, quemadmodum & Centum: ut cum dicimus, Mille numi, Mille propugnacula. Nec licet, dicere, Millia homines quia ſubſtantiua non cohærent ſine copula. Dicimus tamen, Decem millia, & ducenti homines, quod ita intelligitur, decem millia hominum, & ducenti homines.

Millenarivs, naria, narium. Cic. de Offic. emat denario quod ſit millenarium.

Millefolivm, folii, herbæ genus. Græci μυριόφυλλον, uocant. Plin. lib. 24. cap. 16.

Millefolia, foliæ, panacis genus eſt, ab Achille inuentum: unde Achilleos, ἀχίλλειος, apppellatur. Plinius lib. 25. cap. 5. Aliqui & hanc Panacem Heracleon, alii Sideritin, & apud nos Millefoliam uocant, cubitali ſcapo, ramoſam, minutioribus, quàm fœniculi, foliis.

Millepeda, æ, χιλιόπους, animal eſt (teſte Plin. lib. 29. cap. 6.) è uermibus terræ piloſum, multis pedibus, arcuatim repens, tactuq; contrahens ſe. Oniſcon Græci appellant, alii Tilon, qui multo pedum agmine ſcatet, ab aliis Centipeda, aut Multipeda dicta. Hieronymus contra Iouinianum: muſcas, millepedas, & lacertos.

Millesimvs, a, um, adiect. [*Milleſimo*] χιλιοςός, ordinis numerus eſt, à Mille formatus. Cic. ad Att. lib. 19. ex libro Serapionis milleſimam partem uix intelligo.

Milliarivm, rii, [*Miglio*] μίλιον, mille paſſuum ſpatium. Cic. ad Attic. 8. audiui, à tertio milliario tum eum eſſe. Hoc etiam millium dicitur. Vide Bud. in prior. Anno. in Pandect. Huius octaua pars ſtadium uocatur, paſſus continens 125. Paſſus autem ex quinque conſtat pedibus, & ſinguli pedes a quatuor palmis, ſinguli autem palmi quatuor digitis. Milliarium etiam dicitur uas ad coquendum accommodatum, θύλακος. Cato de re ruſt. Inter orbem & milliarium unum digitum intereſſe oportet, Palladius lib. 1. Vas æneum milliario ſimile, id eſt, altum & anguſtum. Milliarium aureum, fuit columna aureata in capite fori Romani, in qua inciſæ omnes uiæ Italiæ terminabantur. Et hoc milliarum Plinii, Tranquilli, Plutarchi, atque Taciti monumentis celebratur.

Milliarivs, a, um, mille librarum, [*Migliaio*] χιλίων λιτρῶν. Vnde Apri milliarii apud Colum. dicebantur mille librarum, qui apponebantur in cœnis Romanorum. Senec. libro 21. epiſt. non dederas milliarios apros, nec linguas phœnicopterorum, & alia portenta luxuriæ, iam tota animalia faſtidientis. Plin. lib. 17. cap. 12. Milliarias uocari multas oleas narrant à pondere olei, quod ferant annuo prouentu. Et Milliarius grex, apud Varr. de re ruſt. lib. 2. cap. 18. Item milliaria porticus apud Suet. in Ner. Veſtibuliũ eius fuit, in quo coloſſus 120. pedum ſtaret. Ipſius effigiei tanta laxitas, ut porticus triplices milliarias haberet.

Millies, [*Mille uolte*] χιλιάκις, aduerbium numerandi, mille uicibus: ut, Millies te uidi. ſic Decies. Centies. Cice. in Ver. act. 5. Millies audiuit.

Millivm, ii. Cic. Att. li. 3. ultra quadringenta millia.

Millvs, ſiue Millum, li, [*Collare da cani*] (nam utroque modo dicitur) collare canum uenaticorum, factũ ex corio multis clauis ferreis eminentibus, aduerſus impetum luporum. Scipio Æmilianus ad populum: Nobis (inquit) reiq; publicæ præſidio eritis, quaſi millus cani: Dictus Millus, a multitudine clauorũ, hoc eſt, à mille clauis: uel quaſi melinus, quòd ex pelle animali melis fere hæc collaria fiant. Varr. de re ruſt. lib. 2. cap. 9. Ne uulnerentur canes à beſtiis, imponuntur his collaria, quæ uocantur millum.

Milo, nis, μίλων, ciuis Rom. fuit ex municipio Lanuuino, qui cum P. Clodium multa ſeditioſe in rep. molientem occidiſſet, fruſtra à Cic. defenſus elegantiſſima illa oratione, quæ etiam hodie omnium manibus teritur, Maſſiliam damnatus in exilium profectus eſt: ubi cum aliquando uidiſſet orationem Cice. pro ſe ſcriptam, multo meliorem ea, quæ in iudicio habita erat, dixiſſe fertur, Si ſic oraſſet Cicero, non ego Maſſiliæ umbilicos legerẽ. Hæc Dion in Roma. hiſt. Fuit alius hoc nomine athleta Crotonienſis, qui taurum in Olympico certamine ictu nudæ dextræ occidiſſe dicitur & ſine fatigatione per ſtadii ſpatium ſupra humeros portaſſe, totumq; eo die comediſſe. Huic malum tenenti digitis nemo poterat extorquere: dum conſtitiſſet, nemo ueſtigio educere. Cum autem nimia neruorum fiducia arborem in parte media hiantem diducere uellet, brachiis hinc inde conſtrictis, & deficiente conatu retentus, lupis fuit præda. Eſt & Milo ſiue Milus, nomen montis Indiæ, in quo homines auerſis plantis naſcuntur, octonis digitos in ſingulis pedibus habentes. Auctor Plin. lib. 7. ca. 2.

Milonia, μιλωνία, oppidum Samnitium, apud Dionyſius libro 16. Antiquit.

Milonianvs, a, um. Cic. de Orat. In Miloniana, &c.

Miltiades, per t, in ſecunda ſyllaba, μιλτιάδης, Suidæ, dux Athenienſium clarus, qui decem millibus ſuorum ciuium, & Platæenſibus auxiliariis mille, profligauit Perſarum ſexcenta millia in campis Marathoniis. Iuſtinus lib. 2. Poſtea tamen peculatus damnatus, in carcere mori ab Athenienſibus coactus eſt. Val. Maximus lib. 5. cap. 3.

Milvinvs, ἰκτινικός, adiectiuum, à nomine Miluus, quod ad miluum pertinet. Miluinæ tibiæ dicuntur, quæ in accentus exeunt acutiſſimos. Item Miluinæ ungulæ: pro manibus rapacibus. Plau. Plaut. in Pſeud. miluinis, aut aquilinis ungulis. Et Miluinus pes, herbæ nomen eſt apud Colu. li. 12. cap. 7. quam nonnulli eandem eſſe putant cum coronopo.

Milvvs, & Miluius. [*Nibbio*] ἰκτῖνος, utroque modo dicitur, auis rapaciſſima: à molli uolatu (ut quibuſdam placet) uel fictitio nomine à uoce, quam edit. Ouid. lib. 3. Faſto. Iuppiter alitibus rapere imperat: attulit illi Miluius. & meritis uenit in aſtra ſuis. Tere. in Phorm Non rete accipitri tenditur, neque miluio. Pli. lib. 10. ca. 10. Milui ex accipitrum genere. Notandum in his rapaciſſimam, & famelicam ſemper alitem, nihil eſculenti rapere unquam ex funerum ferculis, nec Olympiæ ex ara. Ab huius auis ſimilitudine piſcis quidam miluius, ſiue miluus dicitur, quòd ſe ſaltu ſupra mare attollens, miluii in modum uolare uideatur. Plin. lib. 9. cap. 26. Ponitur & pro ſidere cæleſti, in quod miluus, qui Ioui elapſum annulum retulit, fertur mutatus. Oui. li. 3. Faſt. Stella Lycaoniam uergit decliuis ad arcton Miluius: hæc illa nocte uidenda uenit. Item, miluus per tranſlationem de homine rapaci dicitur. Plaut. in Pœn. male ego metuo miluos.

Milyas, adis, μιλυάς, regio in minore Aſia Cariæ, & Lyciæ finitima incolæ Milyæ, μιλύαι, appellati, à Mylia Cragi uxore, cum antea. Solymi appellarentur. Steph. & Strab li. 12.

Mimallis, μιμαλλίς, à Callimacho inſula dicitur, quæ ab aliis Melos, à nonnullis Zephyria uocatur, teſte Plin. li. 4. ca. 12.

Mimal-

MIMALLONES, μιμαλλόνες, Bacchæ mulieres: à Mimante Thraciæ, uel (ut alii malunt) Ioniæ monte, uel à μιμοῦμαι, imitor, quòd Liberum patrem imitarentur, & ad eius imitationem cornua ferrent.

MIMALLONIS, idis, patronymicum fœm. idem ſignificat. Ouid. lib. 1. de Arte amandi. Ecce Mimallonides ſparſis in terga capillis.

MIMALLONEVS, a, um. Perſius Satyr. 1. Torua Mimalloneis implerunt cornua bombis. Hæ quoque Baſſarides, & Thyades, & Ogygides uocatæ.

MIMAS, montanos, μίμας, mons Ioniæ in minori Aſia, teſtibus Plinio & Strabone: uel, ut Suidas mauult, Thraciæ, ubi ſacra, & certamina quotannis fieri Baccho conſueuerunt. Ouid. 2. Met. Rhodope niuibus caritura Mimasq́; . Mimas etiam gigantis nomen fuit, quem Iupiter fulminauit. Horat. libro 3. Carm. Typhœus, & ualidus Mimas.

MIMERMNVS, μίμερμνος Suidæ, Ligyrtiadæ filius, Colophonius, aut Smyrneus, aut Aſtypalæenſis, elegiarum ſcriptor. Natus Olympiade 37. ideoq́; ſeptem ſapientibus antiquior eſt. Quidam tamen eodem tempore uixiſſe illum dicunt. Vocatus fuit Lygyaſtades, propter concinnitatem & dulcedinem carminis. Scripſit libros multos. Hæc Suid. Prop. li. 1. Eleg. 9. Plus in amore ualet Mimermni uerſus Homero: Carmina manſuetus lenia quærit amor.

MIMESIS, [*L'arte di ſeguire gli atti & le parole d'altri*] μίμησις, latine imitatio morum alienorum. alio nomine à Græcis dicitur ἠθοποιΐα. Quinctil. li. 9. ca. 2. Imitatio morum alienorũ, quæ ἠθοποιΐα, uel ut alii malunt μίμησις dicitur, iam inter leuiores affectus numerari poteſt. Eſt enim poſita fere in eludendo, ſed uerſatur in factis, & in dictis: in factis, quod eſt ὑποτυπώσει uicinum: in dictis, quale eſt apud Terent. in Eunuch. At ego neſciebam quorſum tu ires. Paruula hinc eſt abrepta, eduxit mater pro ſua: Soror dicta cupio abducere, ut reddam ſuis. Donat. ſuper illo Terentii loco in Phorm. Ad precatorem abeam, credo, qui mihi ſic oret: Nunc omitte quæſo hunc. Mimeſis, inquit, dicitur, ubi non uerba modo uerumetiam geſtum, uocemq́; fingimus alienam. Idem alibi: Mimeſis eſt, quando aliqua uerba ſic pronunciamus, ut uana uideantur. Mimeſis igitur figura eſt cognata ironiæ, quando alterius uerba ſeu geſtũ imitamur: quod fere deridẽtes, improbanteſq́; facimus.

MIMICVS, a, um, quod ad Mimum pertinet. Cic. de Or. 2. Vitandum eſt oratori utrunque, ne aut ſcurrilis iocus ſit, aut mimicus.

MIMA. Cic. in Phil. 2. aperta lectica mima portabatur.

MIMVLA, diminut. à Mima, geſticulatrix. Ibidem: Veniſti Brunduſium in ſinum & complexum tuæ mimulæ.

MIMOGRAPHVS, phi, pen. corr. laſciui poematis ſcriptor, ut Publius, ut Laberius.

MIMNEDVS, pe. p. μιμνηδός, oppidum Lydiæ apud Hecatæum in deſcriptione Aſiæ. Steph.

MIMVS, mimi, [*Mimo, buffone*] μῖμος, effictor latine, qui intra, uel extra ſcenam geſticulationes exercet, imitaturq́; dicta, factaq́; moreſue hominũ & naturas. A' μιμοῦμαι (ut Diomedes inquit) quod ſignificat imitor. Hiſtrio uero perſonatus in ſcena comœdias, & tragœdias uoce, & corporis geſtu agit. Inde Pantomimi, id eſt, omnium perſonarum imitatores, efficroreſq́; . Et Archimimi, pro hiſtrionũ principibus. Hæc fuſius à Budæo declarantur in proœ. Annot. in Pand. Etiam Cic. de Orat. Tutor mimus uetus. Mimi etiam dicuntur Poemata, ſine reuerentia laſciuiá imitantia: quod genus latini uocant Planipedias. Ouid. 2. Triſt. Scribere ſi fas eſt imitantes turpia mimo. Mimus quoque pro fabula riſu digna tranſlate ponitur. Sueton. in uita Othonis. Satis uiſum, ne pœna acrior mimum omnem diuulgaret: qui tamen ſic quoque hoc diſticho enotuit: Cur Otho mentito ſit quæritis exul honore? Vxoris mœchus cœperat eſſe ſuæ. Dicimus etiam, Mimo ſubſeruire, pro eo, quod eſt, facere contrariam uocem in ſymphonia: hoc eſt, figmentum, uel fabulantem adiuuare.

MINA, æ, Græcè μνᾶ, Atticum eſt uocabulum, quo tam in appellatione rei numariæ, quàm ponderalis Athenienſes utebantur. Conſtabat autem ex drachmis Atticis centum: eratq́; maior Romana libra drachmis quatuor. nam hæc nonaginta ſex tantum pẽdebat drachmas. Fannius apud Priſcianum. Accipe prætereà paruo quam nomine Graii Mnam uocitant, noſtriq́; Minã dixere priores. Centum hæ ſunt drachmæ: quod ſi modo dẽpſeris illis Quatuor, efficies hanc noſtram denique libram. Sed hoc de mina noua intelligi debet, quæ & Solonis mina à quibuſdam appellatur. Conſtat enim Minam Atticam antiquitus fuiſſe drachmarum tantum ſeptuagintaquinque, quæ auctis poſtea à Solone ponderibus, Mina uetus appellata eſt, de qua intelligi debet, quod ſubdit Fannius apud Priſcianum: Attica quæ fiet, quartam ſi dempſeris hinc, mna. Quo tamen in loco Fannius ſentire uidetur, Minam Atticam eam eſſe, quæ conſtat ſeptuagintaquinque drachmis, quam nos Minam ueterem uocauimus: alteram uero, quæ centum conſtat drachmis, Minam Græcam uocari. Sed hoc non eſſe uerum, facile Plin. auctoritate conuinci poteſt: qui li. 20. ca. ult. ubi ex profeſſo Atticorum ponderum interpretationem tractat, ſubdit in fine capitis: Mna, quam noſtri Minam uocat, pendet drachmas Atticas centum. Vide plura eius rei teſtimonia tam græca, quàm latina apud Georg. Agricolam. Quoties autem apud ſcriptores minæ mentio occurrit, de mina noua intelligendũ eſt, quæ epitriti portionem habet, ad minorem ſeu ueterem minam, quemadmodum & talentum maius ad talentum minus. Continet itaque Mina, ſi de pondere intelligas, uncias duodecim, & ſemiſſem. quòd ſi de re numaria ſit ſermo, Mina ad monetæ Gallicæ æſtimationem redacta, ualebit circiter libros Turonenſes ſeptendecim, & ſemiſſem. tantum enim conficiunt centum drachmæ, ſingulæ tribus ſolidis Turonenſibus & ſemiſſe eſtimatæ. Budæus eſtimat Minam aureis coronatis decem: quod in idem recidit: modo ſane intelligas ſingulos coronatos ab eo trigintaquinque duntaxat ſolidis Turonenſibus æſtimari. Mina etiam menſuræ genus eſt, qua agri metiuntur, qui & modius dicitur, & Actus quadratus. Habet in latitudine pedes centum uiginti, & in longitudine totidem. Vide Varr. de re ruſt. li. 1. ca. 10. In pecore item ouillo Minæ dicuntur, quæ uentre ſunt glabro. Idem lib. 2. cap. 2. pecus ouillum recte, ſanum, extra luſcam, ſurdam, minam, id eſt, uentre glabro.

MINACIAE, ἀπειλαί, à Plaut. quas nos hodie Minas uocamus: ut in Truc. Melius, te munere certare mecum, quam minaciis.

MINACITER, aduerb. [*Minacciceuolmente*] ἀπειλητικῶς. Ci. de Ora. aduerſarios minaciter terrere. Minacius dixit idem Phil. 2.

MINANTER, aduerb. [*Minacciosamente*] ἀπειλητικῶς, minaciter. Oui. lib. 3. de Arte amandi: Multaq́; ſubmiſſe, multa minanter agant.

MINAE, arum [*Minaccie*] ἀπειλή, metus incuſſio per uerba, aut ſigna. Tere. in And. Si illum relinquo, eius uitæ timeo: ſin opitulor, huius minas. Ci. ad Att. lib. 2. Minæ Clodii modice me tangunt. Vir. 3. Æneid. Dii prohibete minas: dii talem auertite caſum. Quandoque dicuntur eminentiæ murorum, quas pinnas, ἐπάλξεις, uocant, teſte Seruio: & à Minor, aris deriuatur, quod inter cætera extare, & eminere ſignificat. Virg. 4. Æn. Pendent opera interrupta, minæq́; Murorum ingentes.

MINATIO, onis, ἀπείλησις, minæ, uel actus cõminandi. Ci. 3. de Ora.

MINAX, cis, [*Minaccioſo*] ἀπειλητικός, qui frequenter minatur. Virg. li. 3. Georg. fluuios tentare Minaces. Cice. Cæſar minaces & acerbas litteras ad ſenatum miſit.

MINCIVS, Venetorum fluuius, qui ex Benaco lacu defluens alium prope Mantuam lacum efficit: & inde rurſus, multis torrentibus auctus, effluit in Padum. Virg. 4. Geor. Tardis ubi Mincius errat flexibus. Ab hoc Virg. Minciades dictus. Iuuen. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis.

MINAEI, ſiue, ut apud Stephanum legitur, Minnæi, μιναῖοι, populi in regione Arabiæ, mari rubro adiacentes, qui primi commerciũ thuris fecere. unde ab ipſis thus ipſum Minæum dictum. Plinius libro 12. cap. 14.

MINERVA, ἀθηνᾶ, diſciplinarum dea, quæ Græce Pallas dicitur. & à minando dicitur, quaſi uim minetur. ſolet enim pingi ægide & haſta formidabilis. Aut à minuendo (ut placet Cice. lib. 2. de Nat. Deo.) aut (ut alii malunt) à monendo, quòd recte moneat. Feſtus: Minerua dicta quòd bene moneat. hanc enim, pagani pro ſapientia ponebant. Cornificius uero quòd fingatur, pingaturq́; militaribus minitans armis. Hæc ille. Eadem & Tritonia à poetis appellatur, quod Ogygis regis temporibus circa Tritonidem Africæ paludem uirginali facie dicatur apparuiſſe. ab Homero etiã γλαυκῶπις, quaſi glaucos habẽs oculos. Palladis autẽ nomen accepiſſe putatur ἀπὸ τοῦ πάλλειν, hoc eſt, à iaculando, uel uibrando. pingitur enim quaſi manu haſtam tenens, eamq́; uibrans. Hæc prima olei, & lanificii inuentrix creditur extitiſſe: ob quæ erga humanũ genus beneficia diuinos honores meruit, ſapientiæq́; , & bonarum omnium artium dea habita eſt. Fabulantur autem poetæ Mineruam ex cerebro Iouis eſſe prognatam: quo commento ſignificare uolunt, humaniorum litterarum diſciplinas, humani ingenii non eſſe inuentum, ſed ex Iouis cerebro, hoc eſt, ex inexhauſto diuinæ ſapientiæ fonte ad hominum uſum eſſe deprõtas. Pingui Craſſa Minerua aliquid facere, eſt ſimplicius, rudius, uel indoctius aliquid facere. Colum. in Præf. lib. 1. Poteſt enim nec ſubtiliſſima, nec rurſum (quod aiunt) pingui Minerua res agreſtis adminiſtrari. Inuita Minerua aliquid facere: id eſt, quod repugnante ingenio uel repugnante natura aliquid aggredi. Hor. de Art. Tu nihil inuita dices, facieſue Minerua. Sus Mineruã, ſubaudi docet, uel monet. tritiſſimum eſt prouerbium, quo utimur. quoties indoctus aliquis eum conatur docere, à quo ipſe ſit magis docendus. Vide Eraſ. Adagia.

MINERVAL, ſeu Minerdale, Ἀθήναιον, à Minerua deductum nomen, erat quaſi præmium, quòd dabatur præceptori, quaſi magiſterii, merces, paucis diebus à ſcholaſticis dari ſolita ante Quinquatria

per quos dies pueri uocabant. Ver. 3. de Re ruſt. ca. 2. Simul ac pro miſeris minerual, incipiam. Oui. 3. Faſt. Nec uos turba feri cenſu fraudante magiſtri Spernite: diſcipulos attrahit illa nouos.

Mingo, gis, xi, ctum, [*Piſciare, urinare*] ὀμίχω, meio. Vnde & Permingo, καταστρέω, Hor. Hunc permunxerunt calones, atque caballi. Hinc micturio, & mictito, tas, quæ uide ſuis locis.

Miniatius, tia, tium, μιλτώδης, quod eſt ex minio. Vitr. li. 7. Parietes paſſim expolitione miniatia expoliebantur.

Miniaria, æ, μιλτωρυχία, locus in quo foditur minium. Plin. lib. 33. cap. 7. Siſaponenſibus miniariis ſuæ uenæ arena ſine argento excoquitur. Miniarius adiectiuum, ut miniarium metallum. Idem ibidem.

Miniatulus, a, um. Cic. Att. Ceras miniatulas.

Miniatus, & per diminitionem miniatulus, μιλτοπάρῃος, Homero, idem eſt quod rubrum, quaſi minio tinctum: unde Ceram miniatulam ueteres dixerunt, quam nos rubram dicimus. Et miniatula cera aliquid notare, pro eo quod eſt, loca corrigenda annotare. Cic. ad Dolabellam in epiſt. ad Att. lib. 15. his litteris ſcriptis, me ad συντάξεις, dedi, quæ quidem uereor ne miniatula cera tua pluribus locis notandæ ſint. Idem ad Att. li. 16. Cerulas enim tuas miniatulas illas extimeſcebam.

Minimus, a, um, ἐλάχιστος, ſuperlatiuum, à paruus. Ci. 3. Offi. Ex malis eligere minima oportet. Minimus natu, Liu. 2. ab urb.

Minime gentium, [*Per niente, à niun modo*] ἥκιστα πάντων, uehementius negantis eſt, ut cum uolumus ſignificare quippiam omnium gentium iudicio minime eſſe faciendum. Aut eſt ſuperuacua adiectio gentium: ſic ut, Vbique gentium, pro, ubique: Nuſquam gentium, pro nuſquam.

Minimum, [*Picciolino, minimo*] ἐλάχιστα, ſuperlatiuum eſt à Parum, aduerbium quantitatis. Minime uero negatio eſt, quaſi nequaquã ἐλάχιστα, ut, minimum doctus, qui pauxillum eſt doctus: ut minime doctus, qui prorſus eſt indoctus. Plus enim eſt minime, quam Nõ. Cic. lib. 1. Or. minimeq́; artes hæ probandæ, quæ miniſtræ ſunt uoluptatum. Minimum etiam pro ſaltem, ad minus, ut minimum, τὸ ἐλάχιστον, Varro: Harum ſingula genera minimum in binas ſpecies diuidi poſſunt. Sic aliquando etiam ſumitur minime. Colum. li. 1. Lata bubilia eſſe oportebit pedes decem, uel minime nouem quæ menſura & ad procumbendum pecori, & iugario ad circumeundum laxa miſteria præbeat. Iungitur autem minimùm cum genitiuo, ut cetera aduerbia quantitatis. Cice. de Amic. Quod ſi ita eſſet, ut quiſque ualetudinis minimùm in ſe eſſe arbitraretur, ita ad amicitiam eſſet aptiſſimus.

Minimopere dixerunt ueteres, uti maximopere. Lici. apud Priſcianum. Non minimopere milites quietos uolebant eſſe.

Minio, as, μιλτόω, minio tingo. Plin. li. 33. ca. 7. A cenſoribus in primis Iouem miniandum locari. unde & miniati libri dicuntur, cum litteræ maiores minio tinguntur.

Minio, fluuius eſt Tuſciæ, non procul à Cærete oppido. Virg. li. 10. Qui Cærete domo, qui ſunt Minionis in aruis.

Minister, ſtri, [*Miniſtro*] ὑπηρέτης, qui inſeruit, & miniſtrat. Cic. 1. de Orat. miniſtros ſe præbent in iudiciis oratoribus.

Ministerium, rii, [*Miniſterio*] διακονία, ὑπηρεσία, proprie miniſtri opera eſt. quamuis & pro omni operatione poni conſueuerit, ut de rege Latino. Virg. 7. Æn. Abſtinuit tectis pater, auerſuſq́; refugit Fœda miniſteria, & cæcis ſe condidit umbris. Pli. li. 10. cap. 71. Nec minor uarietas in pedum miniſterio. Ouid. 11. Meta. Somne quies rerum, placidiſſime Somne deorum, Pax animi, quem cura fugit, qui corpora duris Feſſa miniſteriis, mulces, reparaſq́; labori, &c. Aliquando miniſteria ponimus pro miniſtris, ſicut ſeruitia pro ſeruis. Paulus Iureconſultus: Vrbica miniſteria dicimus etiam quæ extra urbem nobis miniſtrare conſueuerunt. Cic. de Vni. quibus utitur miniſteriis deus. aliter miniſtris.

Ministra, ὑπηρέτις. Ci. 2. de Fin. Miniſtræ & ſatellites uoluptatum.

Ministrator, oris, qui miniſtrat, ὑπηρέτης. Cic. 2. de Ora. obiurgabam, quòd miniſtratorem peteres, non aduerſarium.

Ministratrix, cis, ὑπηρέτις, idem quod miniſtra. 1. de Orat.

Ministratorius, adiect. ὑπηρετικός, quod ad miniſtrationem pertinet: ut, miniſtratorii urceoli apud Mart. lib. 14.

Ministro, as, [*Miniſtrare*] ὑπηρετοῦ δῶμαι, ὑπουργέω, ſeruio, porrigo. Pla. in Cur. Tu tabellas conſignato, hic miniſtrabit, id eſt, ſeruiet. Gel. lib. 2. quoniam filii ſui pocula in conuiuio regi miniſtrarent. Virg. 1. Æn. Iamq́; faces & ſaxa uolant, furor arma miniſtrat. Var. 3. de re ru. ca. 17. His miniſtret uictum. Hinc, Adminiſtro, διοικέω. Colum. in Præfat. li. 1. Vt his tantummodo diebus urbanæ res agerentur, reliquis adminiſtrarentur ruſticæ, id eſt, curarentur. Idem li. 4. maior pars putationis per id tẽpus adminiſtratur, id eſt, exercetur. Subminiſtro, ὑπουργέω, ſubſeruio, ſuppedito. Lactan. lib. 5. Victum ſubminiſtrat.

Minitabiliter, ἀπειλητικῶς, ueteres dixerunt pro minaciter. Pacuuius in Antiopa: Minitabiliter increpare dictis ſæuis incipit.

Minitabundus, hoc eſt, ualde minans, quaſi plenus minarum. Liui. 9. Bel. Mace. minitabundus petebat.

Minitor, aris, frequentatiuum, [*Minacciare*] ἀπειλέω, ſæpe, uel impetuoſe minor. Plaut. in Curc. Mihin' malum minitare? Cic. 2. Cat. Vobis, atque huic urbi ferro, flammaq́; minitantur.

Minito, as, apud antiquos. Plaut. in Amph. Quid minitabas te facturum? Minitans, tis, particip. Cic. 7. Ver. Verri nimis atrociter minitantem.

Minium, nii, μίλτος, pigmenti genus eſt laudatiſſimi coloris, quod in argentariis metallis cum argento uiuo inueniri ſolet. Maxima eius copia, teſte Plin. lib. 33. cap. 7. effoditur in Hiſpania. ſed hoc durum eſt & arenoſum. optimum naſcitur ſupra Epheſum in Cilbianis agris. Quo pacto autem purgetur, minium, docet idem Plin. paulo poſt: arenam eſſe colore cocci, quæ teri conſueuit, & deinde lauari. abiectiſq́; purgamentis, quæ in aqua ſupernatant, minium in fundo inueniri. Nonnulli per errorem minium idem eſſe putant cum cinnabari: cum proprie cinnabaris ſit ſanies draconis morientium elephantum pondere eliſi, utriuſque animalis ſanguine permiſto. Idem loco iam citato. Competiq́; uulgo pro cinnabari Indica in medicamenta minium addi inſcitia nominis: quod eſſe uenenum docebimus inter pigmenta. Inde Miniatus, a, um, & miniatulus, μιλτοπάρῃος, de quibus diximus ſuo loco.

Minius, μίνιος, fluuius Hiſpaniæ iuxta Abobricam Callæcorum oppidum uaſtiſſimo ore in Oceanum profluens. Plin. lib. 4. cap. 20. & Ptolem. lib. 2. cap. 6.

Mino, as [*Menare, condurre*] ἄγω, duco. Feſtus: Agaſones equos agentes, id eſt, bene minitantes. Apud antiquos etiam pro minor legitur. A quo minito, tas, ut ſupra docuimus ex Priſciano.

Minoa, pe. p. μινώα, urbs in Amorgo inſula, una Cycladum. Item altera in Siphno inſula, una Sporadum. Tertia in Sicilia. Atque hæ quidem tres enumerantur à Steph. Strabo præterea li. 9. Minoam fuiſſe emporium tradit in agro Attico, decem & octo ſtadiis à Megaris diſtans, quod poſtea Niſæam appellarunt.

Minois, idis, μινωΐς, inſula una Cycladum, quæ notiore nomine Baros appellatur. Plin. lib. 4. ca. 12.

Minois, idis, patronimicum fœm. Ouid. 8. Met. Ægides, rapta minoide, Diam Vela dedit.

Minoius, a, um, μινώϊος, poſſeſſiuum: ut, Minoia regna. Virg. 6. Æn.

Minor, oris, & hoc minus, [*Minore*] ἐλάττων, comparatiuum à Paruus. Ouid. 2. de Arte: Non minor eſt uirtus, quàm quærere, parta tueri. Interdum idem eſt, quod iunior: præſertim ſi addatur ablatiuus Natu, annis, uel ſimilis. Cic. 4. Verr. Ne quis minor triginta annis natu. Interdum ſine huiuſmodi ablatiuo. Terent. in Eunu. uideo herilem filium minorem huc aduenire. Id quoque frequentiſſimum eſt in plurali numero, ut minores dicamus pro iunioribus, & interdum pro ipſis poſteris, queamdmodum maiores pro ſenioribus, uel pro iis, qui nos ætate una uel pluribus anteceſſerunt. Horat. de Arte: Cenſor, caſtigatorq́; minorum. Ouid. 4. Triſt. Vtq́; ego maiores, ſic me coluere minores. Vir. 6. Æn. Vtcunque ferent ea fata minores. Minoris uendere aliquid, hoc eſt, minori pretio. Cic. 3. Offi.

Minor, aris, [*Minacciare*] ἀπειλέω, ἐπαπειλέομαι, minas infero. Ci. 1. Tuſc. Cui cum Lyſimachus rex crucem minaretur. Ouid. epiſt. 10. Multa mihi terræ, multa minantur aquæ. Item eminere, extare. Virg. 1. Æn. Geminiq́; minantur in cælum ſcopuli.

Minatio, uerbale. Cic. 2, de Or. admirationes, minationes.

Minans, minantis, particip. Ouid. 1. Faſt. Edidit impauidos ore minante ſonos. Hinc Comminor, & Interminor, quæ habent pen. cor.

Minos, μίνως, Iouis, & Europæ filius, rex Cretæ, qui primus Cretenſibus leges dedit. Hic cum haberet uxorem Paſiphaen, & illa ex tauro genuiſſet Minotaurum, Dedalum, quòd bouem ligneam fabricaſſet, ſub qua latens cum tauro uxor concubuerat, perſecutus, in Siciliam peruenit, ubi à Cocali regis filiabus interfectus fuit (ut Ariſtoteles refert) iuxta Camerinam urbem, & apud inferos propter inſignem iuſtitiam iudex animarum factus eſt. Vir. 6. Æn. Quæſitor Minos urnam mouet. Quo pacto autem iudex habeatur inferorum propter iuſtitiam, non uideo, cum uiolator fuerit hoſpitii, & raptor (ut Suidas ait) Ganymedis, & multa alia commiſiſſe dicatur, à uera iuſtitia non parum abhorrentia.

Minotaurus, μινώταυρος, ex Minoe, & tauro dictio compoſita, mõſtrum biforme ex portentoſo Paſiphaes cum tauro concubitu prognatum: quod iuſſu Minois (ut fabulantur poetæ) Labyrintho incluſum, humanis carnibus ueſcebatur. huic quotannis Athenienſes ex præſcripto fœderis ſeptem ex ſuis liberis mittebant deuorandos. ſed tertio anno Ægei filius Theſeus ſorte miſſus, Minotaurum occidit, & ab Ariadne accepto fili glomere, fuga euaſit. De hoc Virg. 6. Æn.

Hic crudelis amor tauri, ſuppoſtaq; furto
Paſiphae, miſtumq; genus, prolesq; biformis
Minotaurus ineſt, Veneris monumenta nefandæ. &c.

Seruius interpretatur, Taurũ ſcribam fuiſſe Minois, qui, abſente rege, cum Paſiphae concubuit in domo Dedali: & quia Paſiphae eodem tempore gemellos peperit, quorũ alter Minoi, alter Tauro eſſet ſimilis, factus eſt locus fabulæ, ut Minotaurum [illegible] me monſtrum peperiſſe dicatur.

MINOVM, μινώα, oppidum Cretæ, à Minoe rege. Pli. li. 4. ca. 1[illegible]

MINOVS, a, um, adiect. Oui. in Ibin. Si tua contigerit Minoas puppis arenas. Taurus Minous, pro Minotauro, Stat. 1. Achil.

MINTHE, μίνθη, à poetis Cocyti filia fuiſſe fingitur, quam cum Perſephone cum Plutone deprehẽdiſſet, in herbam ſui nominis commutauit. nam μίνθη à priſcis Græcis dicebatur herba, quæ poſtea ab odoris ſuauitate ἡδύοσμος, appellata. Latini unius tantum literæ immutatione Mentham uocant. hanc fabulam tangit Ouid. 10. Meta. ad finem: An tibi quondam Fœmineos artus in olentes uertere menthas Perſephone licuit?

MINTHES, μίνθης, mons Peloponneſi, non procul à Pylo. Strab. li. 8.

MINTHOS, μίνθος, præter uulgatam illam ſignificationem, qua apud Græcos ſtercus humanum ſignificatur, etiam floris nomen eſt in ſterquiliniis enaſcentis, quo mirum in modum afficiuntur hirci. Alii caprarum retrimenta hoc nomine ſignificari uolunt, quibus frigentium hircorum nares paſtores illinunt, & ita commoto ſternutamento curant. Vide Cœl. Rhod. li. 10. cap. 22.

MINTVRNAE, μιντοῦρναι, Ptolemæo, oppidum in Campania inter Sinueſſam, & Formias, ad Lyrim fluuium: habens propinquas paludes, in quibus Marius delituit, fugiens perſecutionem Syllæ.

MINVO, nuis, nui, nutum. [*Minuire, menomare*] ἐλαττόω, μειόω, minorem reddo, detraho, extenuo. Pli. Radix commanducata dentium dolorem minuit. Cic. ad Att. Si putares meam moleſtiam minui poſſe. Idem in Catil. Ne quid de ſumma dignitate reip. minueretur. Cæſ. 3. Bel. Gall. noſtris militibus ſpem minuit.

MINVTIO, uerbale, ἐλάττωσις. Gell. li. 16. ca. 5. Ve particula tum intentionem ſignificat, tum minutionem. Hinc, Comminuo, συντρίβω, quod eſt ſimul in fruſtra diuido. Lact. carnem piſcium comminuebat. Diminuo, minuo. Ter. in Eun. Diminuam caput tuum, niſi abis. Imminuo, κολούω, ἐλαττόω, καθαιρέω.

MINVRIZO, [*Cantar ſotto uoce*] parua uoce ſuccino. μινυρίζω enim cantillo ſignificat, & modulate concino. Sidon. li. 1. epiſt. inter frutices ſilerum Prognen, & inter acceres minurizantem.

MINVRITIONES, μινυρισμοί, dicti, teſte Feſto, auium minorum cantus.

MINVS, ris, [*Minore, meno*] ἧττον, ἔλαττον, quandoque comparatiuum eſt à Paruũ, neutri generis, ſicut Minor maſculini, & fœminini: ut, plus minus ue. Aliquando comparatiuum eſt aduerbiale: ſed tunc à Parum fit, non à Paruum: ut, Habeo minus pecuniæ. Quòd ſi iungatur poſitiuo, contrariæ ſignificationis comparatiuum demonſtrat: ut, Minus ſtultus, id eſt, prudentior. Minus prudens: id eſt, ſtultior. Terent. in Eun. Hoc nemo fuit minus ineptus: id eſt, aptior. Frequenter etiam accipitur pro non, præſertim coniunctum cum Sin: ut, Sin minus, idem eſt, quod, ſi uero non. A minus nomine fit ſuperlatiuum Minimum: à Minus aduerbio fit ſuperlatiuum, Minime. Plautus in Trinum. Minus quindecim dies ſunt, quòd pro his ædibus minas quadraginta Accepiſti à Callice. Liuius de Bell. Punico: Minus duo millia hominum effugerunt.

MINVSCVLVS, la, lum, [*Minoretto*] ὑπελάττων, diminut. à Minus. [illegible]ro: excludantur in minuſculum auiarium. Ad hunc etiam modum dicimus, Minuſculam epiſtolam, Minuſculam uillam. Plau. in Amph. Si minuſculo digito increpuerint fores. Cice. ad Q. F. Reſcripſi epiſtolæ maximæ, audi nunc de minuſcula.

MINVTAL, μυττωτός, genus edulii, quod ex conciſis minutatim oleribus fit, auctore Apicio. Fiebat inter cetera marino piſce, liquamine, oleo, uino, porris, & coriandro. Mart. li. 11.

MINVTATIM. [*A minuto*] εἰς λεπτά, in minutiſſimas partes. Col. li. 8. ca. 14. Naſturtium confectum minutatim. Aliquando pro paulatim. Var. lib. 1. de Re ruſt. minutatim aſſuefaciant. Cic. Acad.

MINVTE, aduer. Cic. de Ora. Grandia minute dicere.

MINVTIA, æ, [*Minutia*] σμικρόν, λεπτόν, contemptibilis paruitas cuiuſcunque rei. Lact. de Ira dei: pulueris minutias uidemus in ſole. Minutia etiam dicta porta Romæ, à Minutio, quòd Minutii ſacello proxima eſſet. Et Minutia, uirgo Veſtalis: quæ propter ſuſpicionem ſtupri uiua defoſſa eſt. Lui. 8. ab Vrbe.

MINVTIM, [*Minutamente*] λεπτομερῶς. aduer. in minutas partes. Col. li. 5. foſſor æqualiter & minutim ſoli terga comminuat.

MINVTVLVS, dimin. Plau. in Pœn. pueros infantes minutulos.

MINVTVS, a, um, [*Minuto, menomato*] & participium, & nomẽ eſſe poteſt. Participium, ſignificat comminutum, ἠλαττωμένον, hoc eſt, minus factum: ut, Minuta ſpes, pro imminuta, apud Taci. in uita Agri. Nomen, idem eſt quod breue uel paruum, λεπτόν. Ci. 7. Ver. Reticulum tenuiſſimo lino, minutis maculis. Aliquando ponitur pro puſillanimo, teſte Nonio, ut à Græcis dicitur λεπτόψυχος. Cic. 1. de Fin. minuti, & anguſti, & omnia ſemper deſperantes.

MINYA, æ, μινύα S c. Theſſaliæ oppidum, a quo nonnulli Argonautas Minyas uocatos exiſtimant: quanquam alii nominis huius originem ad Minyam regem referre malint.

MINYAE, μινύαι, populi fuerunt Theſſaliæ, qui Iaſonem in Colchos proficiſcentem ſecuti ſunt: qua dictione frequenter utitur Val. Flac. in Arg. pro ipſis Argonautis. Ouid. li. 7. Meta. Iamq; fretum Minyæ Pagaſæa puppe ſecabant. Alii dicunt fuiſſe populos Bœotiæ circa Iolcum montem habitantes: quos ita dictos uolunt à Minya rege Orchomeni, filio Chryſæ, & nepote Neptuni.

MINYAS, μινύας, Chryſæ filius, à quo Minyæ, quibus imperauit, nomen acceperunt. hic cum mortales omnes ſuæ ætatis opibus ſuperaret, primus omnium gazophylacium, recondendarum pecuniarum gratia, extruxit. Pauſanias, & Cœl. Rhod. li. 20. cap. 25.

MINYEVS, per quatuor ſyllabas, ſiue Minyeius (ut apud Homerum legitur) per quinque, fluuius eſt Theſſaliæ, poſtea Orchomenus dictus, ut ſcribit Plin. lib. 4. cap. 8. Hunc Strabo lib. 8. eundem facit cum Anigro. Homer. lib. 11. Iliad. iuxta Arenem in mare defluere tradit.

MIRABILIS, le, [*Mirabile*] παράδοξον, θαυμαστόν, admiratione dignum. Virg. 1. Æn. Matris Ledæ mirabile donum.

MIRABILITAS, pro ſtupore. Cic. ad Att. li. 5. hæc animi deſpicientia mirabilitatem magnam facit.

MIRABILITER, aduer. [*Mirabilmente*] θαυμαστῶς. Cic. ad Cæſ. lib. 13. Satisfacere immortalitati laudum tuarum mirabiliter cupit.

MIRABVNDVS, qui miratur, θαυμάζων. Liu. li. 25. mirabundi unde tot hoſtes tam ſubito exorti.

MIRACVLVM, li, [*Miracolo*] θαῦμα, quicquid admirationem afferre poteſt, quaſi ſit contra naturam. propter quod ueteres miracula pro monſtris poſuere. Liu. li. 2. Adiiciunt miracula huic pugnæ, ſilentio proximæ noctis ex ſilua Arſia ingentem auditam uocem. Miracula ſeptem mundi ſunt hæc: Templũ Dianæ Epheſiæ, quod ſummæ magnificentiæ fuit, & admirationis apud priſcos, ducentis uiginti annis factum à tota Aſia. Columnæ centum uiginti ſeptem à ſingulis regibus factæ, ſexaginta pedum altitudine: ex his trigintaſex cælatæ. De hoc uide Pli. li. 7. ca. 38. & li. 36. ca. 5. & 14. Mauſoleum ab Artemiſia Cariæ regina in memoriam uiri extructum: de quo diximus ſuo loco. Coloſſus Solis apud Rhodios, de quo Pli. li. 34. ca. 7. Iouis Olympiaci ſimulacrum, quod Phidias fecit ex ebore apud eundem li. 3. ca. 37. & li. 13. ca. 3. & li. 35. cap. 8. & li. 36. ca. 5. Muri Babylonis, quos Semiramis regina conſtituit. Pyramides in Ægypto, de quibus idem Pli. lib. 36. ca. 12. Domus Cyri Medorum regis, quam Menon arte prodiga, illigatis auro lapidibus fabricauit. Miraculo eſſe, in admiratione haberi. Liu. 5. Bel. Pun. id eos audere, miraculo fuit.

MIRE aduerbium, [*Marauiglioſamente*] mirabiliter. Cic. ad Att. Pure municipia mire fauent.

MIRIFICE aduer. mirum in modum, θαυμασίως. Ci. 4. Acad. Delectabatur autem mirifice lectione librorum.

MIRIFICISSIMVS ſuperlatiuum à mirificus. Ter. in Phorm.

MIRIFICO, cas [*Far marauiglioſo*] θαυμαστόω, miris laudibus extollo. Plaut. in. Amph. Thebani ciues modo miro mirificant; probant.

MIRIFICVS, a, um, [*Mirabile*] θαυμάσιος, mirabile, ſiue quod pariat admirationem. Cic. in Catil. Mirificos fructus afferunt.

MIRMILLONES erant pugiles Retiariorum aduerſarii. nam digladiantium alter Retiarius, alter Mirmillo appellabatur. Feſtus, Retiario, inquit, pugnanti aduerſus mirmillonem cantatur, Non te peto, piſcem peto, quid me fugis Galle? Quia mirmillonicum genus armaturæ Gallicum eſt, ipſiq; mirmillones ante Galli appellabantur: quorum galeis piſcis effigies inerat. Quod genus pugnę inſtitutum eſt à Pittaco, uno ex ſeptem ſapientibus, qui aduerſus Phrinonem dimicaturus, propter controuerſias finium, quæ erant inter Atticos, & Mitylenæos, reti occulte allato, impediuit Phrinonem.

MIRO, as, [*Ammirare*] θαυμάζω, miror. Varr. in Eumenid. ut citat Nonius: Hoſpes quid miras? Obſoletum eſt.

MIROBRIGA, μιρόβριγα Ptol. Hiſpaniæ ulterioris urbs in conuentu Cordubenſi. Pli. li. 3. cap. 1. Mirobricam uocat.

MIROR, aris [*Ammirare, ſtupire*] θαυμάζω, ἄγαμαι, re aliqua, tanquam noua, obſtupeſco. Virg. 1. Æn. Artificumq; manus inter ſe, operũq; laborem miratur. Mirari etiam eſt, cum uoluptate intueri. Idem 2. Geo. Olympiacæ miratus præmia pugnæ. Item neſcire: quia (ut Donatus inquit) admiratio ab ignorantia deſcendit. Ter. in And. Miror unde ſit. Cum dicimus, miraris te, miratur ſe; tunc ſignificat, de ſe magnifice ſentire. Martia. li. 13. Qui ſe miratur, in illos

Virus habet. Conſtruitur hoc uerbum cum accuſatiuo,& cum genitiuo. Virg.11.Æne. Iuſtitiæ'ne prius mirer, belli'ne laborum, Quandoque abſolute ponitur. Ouid. li.13.Met. Dumq; moror, mirorq;, ſimul fugit omnis in undas. Hinc Admiror, ſtupore afficior ſeu hæc aſpicio. Lucan.li.6. Qui ad alienam felicitatem non attollat oculos, opes non admiretur. Aliquando eſt uenerari. Virg.4. Geo. Ille operum cuſtos, illum admirantur & omnes Circunſtant. Demiror,& Emiror, ualde miror.

MIRATIO, θαυμασμός, uerbale.&

MIRATOR, θαυμαστής. Ci.2.de Diu. Cauſſarum ignoratio mirationem facit. Mar.li.10. Mirator ueterum ſenex auorum. Proper.li.2.Ele.14. Formæ mirator honeſtæ.

MIRATRIX, cis, fœmin. ut, Turba miratrix. Iuu.Sat.4. Item fama miratrix, apud Senecam in Hippol.

MIRANDVS,a,um, admiratione dignum. Ter. in And. mirando hoc tanto, tam repentino bono Cic.6.Ver. mirandum in modum Græci rebus iſtis, quas nos contemnimus, delectantur.

MIRVM in modum, & Mirandum in modum, [*Marauiglioſamente*] θαυμασίως, θαυμασιωτάτως, id eſt: maiorem in modum. Plaut. in Amph. Vterque deluditur dolis mirum in modum. Cice. Metel. Marcellum tuum cóſulem factum, mirandum in modum gaudeo. Mirum quantum, eiuſdem ſignificationis. Liu. li.1.ab urb. Mirum quantum illi uiro hæc nuncianti fides fuerit.

MIRVM, reſponſio aduerbii cuiuſdam formam habens. Ter.Eun.T. Rex credere omnem exercitum, conſilia. G. Mirum. Hinc mirius antiqui dixerunt pro magis mirum. Varr. Nunquid hoc mirius.

MIRVS,a,um,[*Marauiglioſo*] θαυμαστός, admiratione dignus. Vir.4. Æneid. templum Coniugis antiqui, miro quod honore colebat. Hinc Permirus,a,um, pen.pro. Cic. Appio Pul. Illud mihi permirum accidit. Apud ueteres mira pro monſtris atque horrendis ſumuntur, θαύματα, τέρατα. Plaut. in Amph. Mira memoras. Virg. autem Geor.4. de Proteo canens, res admirandas,& portentoſas uocat miracula: Omnia (inquit) commutat ſeſe in miracula rerum. Mirum ni, idem fere quod nimirum, certe, profecto. Ter. in And. Mirum ni domi eſt.

MISANTHROPOS, p.p. [*Che ha in odio gli huomini*] μισάνθρωπος, qui homines odit, qui fugit hominum cógreſſus, quaſi μισῶν τοὺς ἀνθρώπους. Hoc cognomine peculiariter dictus fuit Timon quidá Athenienſis, qui hominum genus uniuerſum exoſum habebat, nulliusq; congreſſum admittebat, præterquam unius Alcibiadis, quo ſe idcirco delectari aiebat, quòd ſciret eum aliquando populo Athenienſi magni mali cauſſam futurum.

MISCELLANEA, orum [*Meſcolamenti, miſcugli*] συμμικτά, dicũtur, quæcunque ex uariis diſſimilibusq; rebus, nullo ſeruato ordine, ſunt commiſta. unde nonnulli opera ſua, in quibus res uariæ nullo ordine tractantur, Miſcellanea uocauerunt. Inter ludos quoque miſcellanea dicebantur, in quibus uaria ſpectacula nullo ordine exhibebantur, ita dicta à permiſtis ſpectaculis, ſiue (ut aliis placet) à confuſis conceſſibus, quòd in iis ſedendi ordo, ut in iuſtis ludis, non ſeruaretur. Iuuen. Sat.11. Sic ueniunt ad miſcellanea ludi.

MISCELLANEVS,a,um, συμμικτός, quod uariarum ex rerum commiſtione, nullo obſeruato ordine, conflatum eſt. Gell. li. ult. cap.11. uariam & miſcellaneam doctrinam conquiſiuerunt. Sic Apul. in Meta. Miſcellaneam turbam uocat, ex promiſcua colluuione hominum conflatam.

MISCELLVS,a,um, adiect. [*Miſchiato*] συμμικτός, quod miſtũ eſt. Miſcellos ludos Lugduni edidiſſe Caligulam, ſcribit Suet. in Calig. Varro li.3.cap.7. Miſcellum uocat columbarum genus, quod nec agreſte eſt, nec domeſticum, ſed ex utroque temperatum. Ité Miſcellæ uites, quæ omni agro conueniunt, quòd ceteris ubique utiliter miſceantur. Cato de re ruſt. ca.6. uites, miſcellæ in quemuis agrum conueniunt. Varro 1. de re ruſt. cap.54. miſcella, quam uocant nigram, multo ante coquitur. Miſcellas uuas uocat Cato ca.23. quibus præliganeum uinum fit, quod operarii bibant.

MISCELLVS, Μίσκελλος, Crotonis urbis in magna Græcia conditor: de quo uide in dictione Syracuſæ.

MISCEO, ces, miſcui, miſtum, per ſ, non per x, [*Miſchiare, meſcolare*] μίγνυμι, μίσγω, κυκάω, tépero, cõfundo,& ſine ratione, perturbateq; facio. Vir.1.Æn. Magno miſceri murmure pontum: hoc eſt, turbari. Plin.li.7.ca.56. Vinum aqua miſcere Staphylus docuit. Colu.li.6.ca.4. Multi largo ſale miſcent pabula. Ci. pro Sext. Roſcio. In tenebris ruebant, omnia miſcebant: hoc eſt, perturbabant. Quandoque eſt potum miniſtrare, κεράννυμι, tractum à commiſtione calidi & frigidi, aut certe aquæ & uini. Iuue. Sat.5. Neſcit tot millibus emptus Pauperibus miſcere puer. Miſcere abſolute, pro miſcere omnia. Ci. ad Quinct. Frat. li.3. Appius miſcet. Hinc, Admiſceo, ἐπιμίγνυμι, ad aliquid miſceo. Lact. lib.7. mares maribus admiſcuit, nefandos coitus contra naturam machinatus eſt. Commiſceo, συμβάλλω, ſimul miſceo. Cice. pro domo: Cuius ignem non ſum paſſus cum totius urbis incendio commiſceri. Immiſceo, παρεμπλέκω, ἐμμίγνυμι, intus miſceo. Lact. li.2. aliis uitæ purgaméntis immiſceatur. Intermiſceo, διαμίγνυμι, in medio miſceo. Permiſceo, ἐπιπλέκω, ualde miſceo. Ci. in Vatin. Ne tuas ſordes cum clariſſimorum uirorum ſplendore permiſceas. Promiſcuus, a,um. Sal. in Cat. Diuina, atque humana habere promiſcua.

MISTVS, partic. temperatus. Liu.3. ab urbe colluuio miſtorum omnis generis animantium.

MISTVRA, æ, μίξις, temperatura, confuſio. Col.li.7.ca.5. ea miſtura palatum, lingua, totum os perfricatur.

MISCERA, Μίσκερα, oppidum Siciliæ apud Stephanum.

MISCELLVS,a,um [*Meſchinello*] ταλαίπωρος, diminut. eſt à miſer. Pla. Cenſen' miſello mali aliquid facturum? Miſellum pallium. Plaut. in Ruden. ſum redactus ad hoc miſellum pallium. Cic. ad Att. lib.3. cui nihil miſello relinquo.

MISENVS, pen.pro. Μισηνός, promontorium Campaniæ, non procul a Cumis: dictum a Miſeno Æneæ tubicine illic ſepulto. Virg.6. Æneid. Monte ſub aerio, qui nunc Miſenus ab illo Dicitur, æternumq; tenet per ſecula nomen.

MISER, ra, rum, [*Miſero, meſchino*] δειλός, δύστηνος, τάλας, calamitoſus, ærumnoſus, infelix, Terent. in Eun. Apparet ſeruum hunc eſſe domini pauperis, Miſeriq;. Idem Heau. Nemo eſt miſerior me. Sal. in Iugurt. expertus ſum parum fidei miſeris eſſe. Miſer animi. Pla. Mil. illam miſeram animi excrucias. Miſer animo,& Miſer ex animo apud eundem in Truc.& Sticho. Interdum pro ægroto, nam morbus genus eſt infelicitatis. Plaut. in Pœn. Miſeram eſſe prædicat buccam, Fortaſſe medicos nos arbitratur. Interdum innocens. Cic. pro Mil. Miſeros interdum ciues optime de repub. meritos. Inuenitur etiam pro interiectione dolentis, δείλαιος. Virg.6. Æn. Cecropidæ iuſſi (miſerũ) ſeptena quotãnis corpora natorum.

MISERABILE, pro miſerabiliter, nomen pro aduerbio. Virg.2.Æne. Miſerabile cæſis Hoſtibus inſultans. Seruius.

MISERABILIS, le, [*Degno di miſericordia*] ἐλεεινός, οἰκτρός, miſeratione dignus. Ouid. In Ibin. Sisq; miſer ſemper, nec ſis miſerabilis ulli. Aliquando dicitur flebilis, lamentabilis. Liu. li.1. Euentus belli minus miſerabilem dimicationem fecit. Ibidem: Voces miſerabiles exaudiebantur.

MISERABILITER. [*Miſerabilmente*] ἐλεεινῶς, οἰκτρῶς, miſere. Cice.1. Tuſc. non miſerabiliter uir clarus emoritur.

MISERANDVS, [*Degno di miſericordia*] ἐλεεινός, miſeratione dignus. 2. Tuſcul. ex Sophocle: Miſerandum aſpice Euiſceratum corpus lacerati patris.

MISERANTER, aduerb. ἐλεεινῶς, cum miſeratione. Gell. li.10.cap.3.

MISERATIO, onis, [*Miſericordia, compaſſione*] οἰκτισμός, ægritudo, qua ex alicuius infelicitate mouemur. Pli. epi.51. me recordantem fragilitatis humanæ miſeratio ſubit. Ci. Lucceio li.15. Qué noſtrum ille moriens apud Mantineam Epaminundas non cum quadam miſeratione delectat?

MISERE, [*Miſeramente infelicemente*] ἀθλίως, ταλαιπώρως, aduerb. infeliciter. Cice. Neque commoueri eius deſiderio non poſſum, qui tam miſere periit. Quandoque ſignificat ualde. Ter. in And. miſere hanc amauit. Idem Ad. Quia tam miſere hoc eſſe cupio uerum, eo uereor magis.

MISEREO, ἐλεῶ, antiqui uſurpant pro Miſereor. Enn. in Hecuba. Miſerete manus: date ferrum, ut me anima priuem. Nonius.

MISEREOR, miſereris, miſertus, uel miſeritus, uerbũ deponens, [*Hauer miſericordia*] ἐλεῶ, οἰκτείρω, cõſtruitur, cum genitiuo. eſt autem ex alicuius miſeria corde anxiũ eſſe. Vir.2.ecl. Nil noſtri miſerere.

MISERESCO, ſcis, [*Muouerſi à miſericordia*] οἰκτίζομαι, moueor miſericordia. Virg.2.Æne. His lacrymis uitam damus,& miſereſcimus ultro. Et tam accuſatiuo, quàm genitiuo iungitur. Apul. Commodum omnes miſereſcimus. Sta.li.1.The. Et generis miſereſce tui. Virg.8.Æn. Arcadii, quæſo, miſereſcite regis.

MISERESCIT impersonale, cum ſignificato ſui uerbi. Ter. in Heau. inopis te miſereſcat mei. Inde Commiſereſcit. Ter. in Hec. ipſam Bacchidem, credo, commiſereſceret.

MISERET. [*Hauer miſericordia*] ἐλεεῖ, impersonale, Miſereor. Idem eſt enim, Miſeret me illius:& Miſereor illius: quia utrunque ſignificat, ex illius miſeria me angorem ſuſcipere. Cic. Miſeret me infelicis familiæ. Virg.4.Æn. Si te lapſorum miſeret. Miſeret me, eadem forma, inquit Feſtus, dicitur, qua piget, pænitet, tædet. Ter. Eun. Miſeret me. Miſeret me uicem tuam. Ter. Heaut. Menedemi uicem Miſeret me.

MISERETVR, οἰκτείρει, apud uetuſtiſſimos legitur pro miſeret. Turpil. in Epiclero: patris me miſeretur Nonius.

MISERIA, æ, [*Miſeria, infelicità*] ταλαιπωρία, infelicitas, calamitas. Ci.2.Tuſ. Gẽtes noſtras flebunt miſerias. Pla. in Amph. Miſerrima iſtæc miſeria eſt. Cic.3. de Fin. qui proceſſit aliquantulum ad uirtutis aditum, nihilo minus in miſeria eſt, quàm qui nihil proceſſit.

Miſericordia, æ, [*Miſericordia, compaſſione*] ἔλεος, ἐλεημοσύνη, ægritudo ex miſeria alterius iniuria laborantis, inquit Ci.4. Tuſ. Idem pro Deiot. Non debeo tentare, quo nam modo dicendo miſericordiam tuam commouere poſſim. Idem 3. Tuſc. miſericordia ægritudo eſt ex alterius rebus aduerſis. Stoici miſericordiam inter uitia animæ computat. unde Seneca, qui ſe Stoicorum ſectæ addidit, Vitium, inquit, animi eſt miſericordia, nec miſerebitur ſapiens, ſed ſuccurret. Vnde Cice. 3. Tuſc. tanquam Stoicus dixit: Si ſapiens in ægritudinem cadere poſſet, poſſet & in miſericordiam. uerum in oratione pro Ligario in laudem Cæſaris, tanquam peripateticus, dixit: Nulla de tuis uirtutibus plurimis nec gratior, nec admirabilior miſericordia eſt.

Miſericordior, comparat. antiquum, quo utitur. Plaut. in Rud.

Miſericorditer, [*Miſericordioſamẽte*] ἐλεημόνως, cũ miſericordia.

Miſericors, dis, omn. gen. [*Miſericordioſo*] ἐλεήμων, qui ex alicuius calamitate dolorem animo ſuſcipit. Cic. 4. de Fin. Nec miſericordem iudicem eſſe oportere. Idem pro Liga. honeſto, & miſericordi mendacio.

Miſeriter, οἰκτρῶς, miſerabiliter. Laberius apud Non. Mens incorrupta miſeriter corrumpitur.

Miſeritudo, [*Miſeria*] ταλαιπωρία, miſeria. Accius: Qui felix miſeritudine factus eſt aliena. Idem in Alpheſibœa: Miſeritudo eorum Ex Nonio.

Miſeror, raris, [*Hauer miſericordia, hauer compaſſione*] οἰκτείρω, uerbis, aut re dolorem, ex alicuius miſeria ſuſceptum, oſtendo: & conſtruitur cum accuſatiuo. Feſtus: Miſereatur, qui conqueritur aliena incommoda. Sal. in Iugur. Eos, multa pollicendo, ac miſerando caſum ſuum, confirmat. Cæſ. 1. Bel. Gall. cum familiaribus commune periculum miſerabantur, id eſt, deplorabant. Virg. 10. Æn. Ingemuit miſerans grauiter. Idem 12. Æn. Et Turni ſortem miſerantur iniquam. Hinc Commiſeror. Commiſeratio, οἰκτιρμός, ſignificatio miſericordiæ. Miſero autem pro Miſeror dicebant ueteres, ut Accius in Athamante: Hæc nunquam miſerarent mala. Miſerata animi, pro animo. Virg. 10. Æneid. Iuuenemq; animi miſerata repreſſit.

Miſetus, ti, p.p. μισητός, oppidum Macedoniæ apud Steph.

Miſpila, μίσπιλα, Medorum oppidum. Xenophon. l. 3. Exped. Cyri.

Miſſiculo, as, [*Mandare ſpeſſo*] πεμπάζω, à uerbo Mitto, idem quod miſſito, hoc eſt, frequenter mitto. Plaut. in Epi. ad me litteras miſſiculabas.

Miſſilis, & hoc miſſile, adiect. quod facile mittitur, pe.co. Miſſile, pe.co. ſubſtantiue, [*Che facilmente ſi gitta, arma da lanciare*] ἑκηβόλος, βέλος, telum quod manumittitur. Virg. 9. Æn. pellere uallo miſſilibus certant. Vnde & lapides miſſilia dicuntur. Miſſiles lapides Liu. 1. Pondus miſſile diſci, Propert. lib. 3. Eleg. 14. Miſſilia ſaxa, & miſſilia tela, Liuius. 2. & 5. Miſſilia tormenta, Plin. lib. 8. cap. 23. Miſſilia etiam dicuntur munera, quæ à principibus populo ſpargebantur, ἐπιδόσεις, ut lintea, odores, unguenta. Suet. in Cali. Sparſit & miſſilia uariarum rerum.

Miſſio, onis, [*Il mandare*] πέμψις, actus mittendi, Cic. ad Att. li. 1. De litterarum miſſione ſine cauſſa accuſor. Legatorum miſſio. Idem. 7. Phil. legatorũ miſſionem ſemper timui. Miſſio interdum pro dimiſſio, ἄφεσις, ἀποπομπή. Suet. in Cæſ. Miſſionem efflagitauit. Miſſionum in re militari multa genera. eſt honeſta, quæ emeritis ſtipendiis ab imperatore indulgetur. eſt cauſſaria, qua quis propter ualetudines à laboribus militiæ ſoluitur. unde cauſſarii milites dicuntur à Liuio. eſt ignominioſa, cum quis propter delictum ſacramento ſoluitur.

Miſſito, tas, pen.co. [*Mandare ſpeſſo*] προσθαμὰ πέμπω, frequent. ſæpe mitto. Liu. 9. Samnites auxilia miſſitauerant.

Miſſus, a, um, part. [*Mandato*] quod mittitur. Miſſus uero nomen quarti ordinis; immiſſionem ferarum, ſiue ludorum, aut gladiatorum in arenam ſignificat, ἄφεσις, θηριομαχία. Sue. in Dom. Circenſium die, quo facilius centum miſſus peragerentur. Idem in Claudio: interiecta per quinos miſſus uenatione. Aliquando pro immiſſione ferculorum, περιφορά. Vnde Lamprid. ſcribit Heliogabalum celebraſſe tale conuiuium, ut apud amicos ſingulos ſinguli miſſus appararentur: & aliquando omnes miſſus ſola carne phaſianorum ſtruxiſſe. Budæus.

Miſy, yos, μίσυ, corpus metallicum, quod in fodinis ærariis ſupra Chalcitim & Sory inuenitur, colore ſubflauo in morem ſulphuris ignem iam experti. Vulgus Vitriolum appellat. Miſy præterea Pli. li. 19. ca. 3. tuberis genus, ſuauitate odoris & ſaporis præcipuũ, quod in Cyrenaica prouincia naſcitur, noſtratibus carnoſius.

Mitella, μιτρίον, diminutiuum, parua mitra. Virg. caput Grais redimita mitella.

Miteſco, is, [*Manſuefarſi*] πραΰνομαι, ἡμεροῦμαι, manſueſco. Plin. lib. 22. ca. 25. Feræ domi educatæ miteſcunt. Aliquando tranquillum fieri. Apul. Mare miteſcit. Aliquando matureſco, πεπαίνομαι. Plin. lib. 15. cap. 13. pomorum miteſcentium.

Mithras, μίθρας, cum h, à Perſis dicitur Sol: cuius ſimulacrum effingebant rictu leonis, cum tiara, utraque manu bubula premens cornua. Stat. lib. 1. Theb. Adſis ò memor hoſpitii, Iunoniaq; arua Dexter ames, ſeu te roſeum Titana uocari Gentis Achæmeniæ ritu, ſeu præſtat Oſirim Frugiferum, ſeu Perſei ſub rupib. antri Indignata ſequi torquentem cornua Mithram. Strab. li. 15. Perſæ colunt Solem, quem Mithram uocant. Ponitur aliquando pro primario ſacerdote. Apul. ult.

Mithrax, μίθραξ, gemma, uariis coloribus contra ſolem refulgens. Plin. lib. 37. cap. 10.

Mithriaca, orum, μιθριακά, ſacra mithræ, in antro fieri ſolita, boue inde cornibus ducto, quẽ poſt hymnorũ cõcentũ Soli immolabãt. Lamprid. in Cõmodo: Sacra Mithriaca homicidio uero polluit.

Mithridates, pe.c. μιθριδάτης, rex Ponti, ut tanta & animi, & corporis, ut ſex iuges equos regeret, duarum & uiginti gentium ore loqueretur. Nicomedem Bithynia, Ariobarzanem Cappadocia expulit: Græciam, inſulaſq; omnes, excepta Rhodo, occupauit, poſtea à Pompeio uictus, tandem à Pharnace filio in turre obſeſſus, uenenum ſumpſit. cumq; id ſæpius fruſtra bibiſſet, quòd aduerſum uenena multis antea medicaminibus corpus firmauerat, immiſſum percuſſorem Gallum, auctoritate uultus territum reuocauit, & in cædem ſuam manum trepidantis adiuuit. Iuſt. & Val.

Mithridaticum antidotũ, μιθριδατικὸν ἀντίδοτον, à rege Mithridate nomẽ habet, ꝙ primus hoc cõpoſitionis genus credatur inueniſſe, & aduerſus uenena eo ſe præmuniuiſſe. Plinius lib. 25. ca. 2.

Mitifico, as, [*Manſuefare, dimeſticare*] ἡμερώω, πραΰνω, mitem, ac placidum facio. Pli. li. 8. ca. 7. Elephanti mitificantur hordei ſucco. Mitificare cibum, concoquere. Cic. 2. de Diu. Gallos, depulſo de pectore, & in omne corpus diuiſo, & mitificato cibo, cantus edere quiete ſatiatos.

Mitigatio, onis, πράϋνσις, uerbale. Cic. 3. de Orat.

Mitigatorius, adiect. πραϋντικός, habens uim mitigandi. Plinius lib. 28. cap. 6.

Mitigo, as, pe.co. [*Mitigare, indolcire*] πραΰνω, placo, quaſi mitem ago. Virg. 5. Æn. Quam nec longa dies, pietas nec mitigat ulla. Lactan. li. 4. Ruſus pœnitentia populi mitigatus. Item maturare πεπαίνειν. Cic. li. 4. de Rep. Cum æſtiua maturitate alia mitigauerit, alia torruerit. Hinc Commitigo, de quo ſupra.

Mitis, & hoc mite, [*Manſueto, humano, piaceuole*] πρᾷος, προσηνής, lenis manſuetus. Ci. de Sen. diſerti ſenis compta, & mitis oratio. cõtrarium eſt immitis, ἀπηνής, aſper, ſæuus. Vir. 1. Æn. Troas reliquias Danaum, atque immitis Achilli. Quandoque Mitis pro tranquillo, & immitis pro inquieto. Idem lib. 9. Mitis ut in morem ſtagni, placidæq; paludis. Quandoque pro maturo, ὥριμος. Vir. 1. ecl. Sunt nobis mitia poma. Pli. Immitia adhuc, & cruda poma.

Mitiſſime, Cæſ. 7. Bel. Gal. Quam mitiſſime poteſt legatos appellat. Oui. 15. Met. Similes aliorum reſpice caſus, Mitius iſta feres.

Mitra, æ, [*Mitra*] μίτρα, capitis ornamenti genus, id eſt, pileus incuruus, quo primum Mæonii, deinde Ægyptii, Syri, Phryges, & Lydi uſi ſunt. Aliquando pro corona adornatum capitis adoleſcentularum accipitur, è qua pendebant faſciolæ, quæ Phylla dicebantur, quòd foliorum inſtar dependerent. noſtri quoque pontifices mitris utuntur, cum rei diuinæ operam dant. Virg. 9. Æn. Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. Fuit & Mitra zonæ quoddam genus, quam ſoluebant primum parientes, & Dianæ conſecrabant; ex quo eam λυσίζωνον cognominabant. Vide Cœl. Rhodig. lib. 16. cap. 10.

Mitti ſanguis [*Salaſſare, cauar ſangue*] φλεβοτομεῖσθαι, ἀφιέναι αἷμα, dicit, cũ fit phlebotomia. Celſ. l. 2. Mitti ſanguis debet ex brachio.

Mitto, mittis, miſi, miſſum, [*Mandare, laſciare, donare*] πέμπω. Cic. in Cat. Hunc librum ad te de ſenectute miſimus. Interdum omittere, uel deponere, ἀφιέναι. Virg. 1. Æn. Mæſtumq; timorem Mitti. Ter. in Ad. Hera lacrymas mitte. Item donare. Virg. 9. eclog. Hos mittimus hœdos. Mittere in conſilium, eſt dimittere iudices ad ſententiam dicendam. ubi orator dixerit, Dixi. Aſcon. Cic. pro Clu. Cur, cum in conſilium mittebant, Stalenum iudicem non requirebant? Miſſum facere, eſt deponere, & à noſtra poteſtate dimittere. Ter. in Phor. Miſſum te facimus. Hinc Admitto, Amitto, Committo, Immitto, Omitto, Permitto, Præmitto, Promitto, Remitto, Manumitto, Summitto, Tranſmitto.

Mitylene, nes, pe.pro. μιτυλήνη, & Mitylenæ, arum, urbs in Lesbo, à cuius nomine omnis inſula Mitylenæ appellatur. Mar. li. 10. Cũ tibi nõ Epheſos, nec ſit Rhodos, aut Mitylene. Dicta Mitylene, ut Diod. li. 4. ſcribit, à Mitylene Machari filia. nunc Metalinum dicitur, urbs clara Pittaco ex ſeptem ſapientibus uno, Alcæo poeta, & Antimenide fratre eius, Diophane oratore, & Theophane Pompeianarum rerum ſcriptore, qui Magno Pompeio admodum familiaris fuit, & ab eo ciuitate donatus, ut teſtatur Ci. pro Archia.

de hac ſcribit Vitru.li.1.magnificenter & eleganter ædificatã,ſed non prudenter poſitam: in qua Auſter cũ flat,homines ægrotant: cum Corus,tuſſiunt:cum Septẽtrio, reſtituuntur in ſalubritatem.

Mixtarius, μικτὴρ, uas,quo uinum aqua miſcemus. Lucilius.

M ANTE N, ET O

Mnastrium, μνασύριον,locus in Rhodo inſula. Strabo li.14.

Mnesitheos, μνησίθεος, herba, notiore nomine Buphthalmus. Dioſc.lib.3.

Moab, μωάβ,Arabiæ ciuitas,quæ & Areopolis nominatur.

Mobilis,le,[*Mobile,uolubile*] εὐκίνητος, qui facile mouetur. Metel. ad Ci.li.5.Te tam mobilẽ in me meoſq; eſſe animo, nõ ſperabam.

Mobilitas, εὐκινησία.Vir.4. Æn. Fama malum, quo non aliud uelocius ullum Mobilitate uiget.Mobilitas etiam pro inconſtantia,& leuitate accipitur.Cic.7.Phil.Quid eſt inconſtantia, mobilitate, leuitate cũ ſingulis hominib. tum uero uniuerſo ſenatui turpius?

Mobiliter,aduer. [*Mobilmente*] εὐκινήτως.Ci.2.de Na.De.Animaduerſumq; ſæpe,cor animãtis alicuius euulſum,mobiliter palpitare.

Mobilito,as,are,[*Far mobile*] Luc.li.3. Inde omnia mobilitantur.

Mocarsus,ſi, μόκαρσος,Thraciæ locus eſt,apud Stephanum.

Mocata, μόκατα,Bithyniæ oppidum,gentile Mocatenus. Stepha.

Moderamen,nis,[*Gouerno*] διοίκησις,moderatio. Ouid. 3. Met. capiatq; aliquis moderamina, dixi. de nauis gubernatione intelligit.Idem 2. Met. eget moderamine certo. de equorum moderamine loquitur.Sumere moderamina mundi, Clu. de lau.Serenæ.

Moderans, particip. Iuue.Sat.10.de Demoſthene:quem mirabantur Athenæ torrentem,& pleni moderantem fræna theatri.

Moderanter,aduerb. μετρίως.Lucre.lib.2.

Moderate,aduerb. ἐγκρατῶς, μετρίως.Ci.pro Fonte.ab his quicquam ſancte,aut moderate dictum putabitis?Idem 1.de Fin.moderatius id uolunt fieri.Idem 3.de Leg.res ſapientiſſime moderatiſſimeq; conſtituta à maioribus noſtris.

Moderatim,aduerb.Lucr.li.1.Moderatim creſcere cogens.

Moderatio,tionis, μετριότης, ἐγκράτεια, Cice .de Sen. Moderatio uirium adſit.

Moderator,oris,[*Gouernatore*] διοικητής, ἐπιστάτης,rector,gubernator.Ci.li.1.Tuſc.Hæc cum cernimus,poſſumus dubitare, quin his præſit aliquis moderator tanti operis?Moderator iuuentæ,præceptor.Mart. lib.2.Quinctiliane uagæ moderator ſumme iuuentæ. Oui.li.2.de Pon.ele.5.Succedatq; ſuis orbis moderator habenis.

Moderatrix,gubernatrix. Cic.1.de In.Moderatrix rerũ ſapiẽtia.

Moderor,aris[*Reggere*] μετριάζω, διοικέω, ἡνιοχέω, ἐγκρατεύω, ἐπιστατέω, ἰσοφορέω, χαλιναγωγέω,rego,modum pono,& tam accuſatiuo,quam datiuo iungitur.Saluſt. Fortunæ libido gentibus moderatur.Pla. in Curc.Linguæ moderandum eſt.Cic.6.Tuſc.Tibicines ſuo,non multitudinis arbitrio cantus moderantur. Hinc Præmoderor,ante moderor.Dicitur & Modero, ras.Saluſt. quis finem ſtatuet,aut quis moderabit? Accius in Epigonis, apud Nonium: te impietas ſtimulat,neque moderat metus.

Moderatus,adiect. ἐγκρατής,Ci.de Sen. Moderati ſenes tolerabilem agunt ſenectutẽ.Oui.1.Tri.ele.8.neque.n.moderatior alter.

Modestia,æ,[*Modeſtia,mediocrità*] σωφροσύνη, κοσμιότης, ἐγκράτεια,fundamentum,& baſis ipſa uirtutis, unde gignitur moderatio, quæ temperat modos in factis & dictis. ad Heren. li.1.Modeſtia eſt in animo continens moderatio cupiditatum . Cic.1. Offi.modeſtia ſcientia eſt opportunitatis idoneorum ad aliquid agendum temporum.Clau.8.Pan.Seruat inoffenſam diuina modeſtia uocem.Ci.1. de Diu.uirginali modeſtia.

Modeste, κοσμίως.Ter.in Phor. Animus,qui modeſte iſthæc ferat. Var.Nõ eos optime uixiſſe,q diutiſſime,ſed qui modeſtiſſime.

Modestus,a, um, [*Modeſto,temperato*] κόσμιος, qui in rebus omnibus modũ ſeruat.Ter.in Ad.Proba & modeſta.Vbi Donatus.Proba ſibi,& modeſta apud alios. Modeſtus uultus.Ter. in And. uultu, adeo modeſto,adeo uenuſto,ut nihil ſupra. Ci.pro Plan. Adoleſcẽtis modeſtiſſimi pudor. Idem contra Rullũ: modeſtiſſimi mores.

Modialis,le, μεδιμναῖος,quod modium continet. Plaut. in Capt. Aulas omnes confregit,niſi quæ modiales erant.

Modice, μετρίως,mediocriter Plaut.in Mil.Modice ſapis.i.neque nimis neque parum. Var.de re ruſt.aer modice temperatus. Immodice,nimis, ἀμέτρως.Col.li.2. frequenter id potius,quàm immodice facere.Aliquando,parum.Plin. li.6.cap.22.Ædificia modice à terra extantia.

Modicum,aduerb.parum.Plau.Ædepol id modicum curat.

Modicum,ci,[*Poco*] ὀλίγον,Iuue.Sat.9.Modico contentus agebas.

Modicus,modica,modicum,[*Poco,picciolo*] ὀλίγος, μέτριος, paruũ. Pli.lib.10.ca.55.Inuentũ,ut oua igne modico fouerentur.Horat. 2.Epi.2.Ex modico, quantum res poſceret,aceruo Tollam.Colu.li. 6.ca.2.Humilis & modica corporatura. Refertur & ad res numerabiles.Cic.in Parad.Mea pecunia ad uulgi opinionem mediocris ad tuam nulla,ad meam modica. Sic immodicæ imagines , nimis multæ,apud Martialem.Immodicũ autem pro nimis magno,ut immodica poſſidendi libido. apud Colum. Proprie tamen Modicum dicitur,quod non excedat modum.Plaut.Cui animus modicus,continens,expers ambitionis.

Modicellus,a,um,[*Picciolino*] dimin.à Modicus.Suet.in Nerone: Decubit ſuper lectum modicella culcitra ſtratum.

Modificor,aris,[*Miſurare*] μετρέω,metior.Gell.li.1.cap.1. Secundum naturalem membrorum omnium inter ſe competentiam modificatus eſt.Cic.3.de Or.Verba modificata eſſe debebunt.

Modiolus,li, πλήμνη, χοινικίς,cum accentu in antepen. genus menſuræ.Plaut. in Ciſt. promiſi modiolum uini dare. Item paruum uas quadratũ ad hauriendum aquam.Vitruuius: modioli pleni ad ſummum elati,& rurſus ad imum reuertentes,infundent in caſtellum quod extulerunt. Modiolus etiam uas méſarium potui paratum, ut phiala,ut trulla:non tamen poculum, ut inquit Scæuola in.l.Se ie.ff.de Auro & argen.lega. Hæc Budæus. Modiolus in rota,cui affixi ſunt radii.Pli.li.9.ca.4.Eſt præterea inſtrumentum chirurgicum.Cel.li.8.ca.3.Exciditur os, ſi paruulum eſt, quod læſum eſt, modiolo;ſi ſpatioſius,terebris. Deinde ſubdit:Modiolus ferramentum concauum,& teres eſt,imis oris ferratum.

Modiperatores, συμποσίαρχοι, teſte Nonio, qui in conuiuiis modificandi ius habent. Var.Rer.human.li.20.ut citat idem Nonius: In conuiuiis inſtituti ſunt modiperatores atque magiſtri.

Modius,dii,[*Moggio*] menſuræ genus,continens ſedecim ſextarios. Cic.2.Offic.Ne Marco quidem Seio uitio datum eſt, quòd in caritate aſſe modium populo dedit. Voluſius Mecianus:Quadrantal, nunc plerique amphoram uocant, habet urnas duas,modios tres, ſemodios,ſex congios octo,ſextarios octo & quadraginta . Ex quibus Voluſii uerbis facillime colligi poteſt capacitas modii. nam cum dicit amphoram,quã antiqui Romani quadrantal uocabant, cõtinere tres modios,ſextarios autem octo & quadraginta;ſequitur neceſſario,modium tertiam partem eſſe 48.ſextariorum,quæ eſt ſedecim ſextariorum. Hinc Semodium, modii dimidiũ.Colu. lib.2.Eadem aliquando modiis duobus,ac ſemodio iugerum occupat.Modius agri,actus quadratus,qui latus eſt pedes centum uiginti,& longus totidem.Modium neutro ge.dixit Pli.li.10.ca.16.

Modo,[*Mo,pure*] ἄρτι,aduerbium ſignificant tempus præſens, uel mox præteritum,uel nondum præteritum , ſed ſtatim futurum. Ter.in Eun.Modo ait,Modo negat. Sic,modo dicebam,Modo ueni,Modo faciã.de tempore præterito teſtimonium eſt apud eundẽ in Eun.Quàm dudum? DO.modo. Vbi Donatus. Nota,modo, aperto pro tẽpore præterito dictum eſſe:id eſt,iam dudum.Ponitur etiam pro dunraxat, μόνον, Liuius li.1.tectis modo dirutis alterius urbis,duo populi in unum confuſi ſunt:id eſt,tantum unius urbis tectis dirutis. Aliquãdo eſt,dummodo, μόνον. Ter.in Heau.Modo liceat uiuere , ſpes eſt.Virg. lib.4.Æn. Si modo , quod memoras,factum fortuna ſequatur. Hinc Solummodo, Tantummodo, ἀπλῶς.Modo,pro ſaltem.Ter.in Adel.Veniam hoc ſit modo defunctum.Modo pro interdum. Propert. Et modo Taygeti crines aſpera pruina, Sectatur primos per iuga longa canes. Modo non propemodum.Ter.in Phor.Modo non auri montes pollicens.

Modulate,aduerb.concinne,& cum menſura. Cic.2.de Nat.Deo. Si ex oliua modulate canentes tibiæ naſcerentur.

Modulatio,onis.Quinctil. Alterum modulatione conſtat.

Modulator,oris,qui modulatur.Col.in Præfat.li.4.magiſtrum uocis,& cantus modulatorum.

Modulatus,us,ui,modulatio. Sen.Her. furente:Canoro ſaxa modulatu trahens.

Modulatus,a,um,particip. Quinct.l.9.c.2.canticis ad aliorum ſimilitudinem modulatis. Sen.Agam. Ityn in uarios modulata ſonos.

Modulor,aris,pen.c.[*Miſurare,comporre con miſura*] μετρέω, μελῳδέω, καταυλέω,menſuro,ſiue cum numerorum ratione compono. Gel.li.1.ca.1.Scite ratiocinatum Pythagoram dicit, in reperienda,modulandaq; ſtatus longitudiniſq; Herculis præſtãtia . Sic modulari carmen.Virg.7.eclo.Carmina deſcripſi,& modulatus alterna notaui. Ci.in orat. Ipſa natura , quaſi modularetur hominum orationem,in omni uerbo poſuit acutam uocem.

Modulus,li,[*Miſuretta,modello*] μέτρον,dimin.à Modus.proprie ſignificat menſuram.Suet.in Ner.Scrobem fieri imperauit, dimenſus ad ſui corporis modulum. Modulos etiam uocabant ueteres architecti particulas quaſdam,ad quas totum opus ſolent dimetiri. uulgus hodie paruum pedem uocat.Pau.in.l.non ſolum.ff.de ope. no.nunti.Modulos ſumere debetis,qui opus nouum nunciat.Erãt præterea Moduli,quædã menſuræ in aquæductibus , quibus aqua ex caſtellis ad priuata ædificia duci ſolet. Vlp.l. damni infecti.ff. de dam.infec. Labeo putabat,eum,qui modulorum aut riui faciendi cauſſa opus faceret,ſatiſdare debere. Eſt etiam modulus, ratio quædam certa,ut in cantu menſura.Pli.li.11.ca.37. Arteriarũ pulſus in modulos certos,legeſq; metricas aut citatus , aut tardus.

Idem libro.7.cap.56.Lydios modulos Amphion, Dorios Thamyras inuenit.

MODVS,di,[*Modo,termine*]μέτρον,τέλος,menſura,ratio.Cic.de Ora. In omnibus rebus uidendum eſt quatenus: etſi enim ſuus cuique modus eſt:tamen magis offendit nimium, quam parum. Idem de Sen.Habet natura,ut aliarum omnium rerum, ſic uiuēdi modum. Col.li.2.Eſt modus in ſiccando forno,ut neque peraridum, neque uiride colligatur.Idem lib.3. Terram minutam in modum ſemipedis ponito,i.menſuram.Modus etiam dicitur quantitas.Idem li.2. reconditur,ſi maior eſt modus,in horreo, ſi minor, in uaſis olearijs.Interdum dicitur finis,πέρας.Virg.4.Ænei.Sed quis erit modus?Accipitur etiam pro menſura illa,quam cantores inter canēdum obſeruare ſolent.Cic.1.de Ora.Solet Roſcius dicere,ſe,quo plus ætatis ſibi accederet,eo tardiores tibicinis modos eſſe facturum.Vnde illud in titulis comœdiarum Ter.Modos fecit Flaccus.

MOECHISSO,as,are,[*Adulterare*]μοιχεύω, per adulterium polluo. Plaut.in Caſ.In adulterio dum mœchiſſat Caſinam.

MOECHOR,charis,[*Commettere adulterio*]μοιχάζω,adulterium committo.Catullus:Mentula mœchatur, mœchatur mentula certe.

MOECHA,μοιχὰ,adultera.Mart.lib.10.faſtoſæ limina mœchæ.

MOECHVS,[*Adultero*]μοιχὸς,adulter.Terent.Eun.minatur id,quod mœchis ſolet.Mœchus mulierum,Plaut.Mil.

MOENIA,mœnium,pluraliter tantum declinantur,[*Mura,muraglie*] τείχη,à muniendo,(ueteres,enim œ,& u,indifferenter ponebant) quæ urbem cingunt. Virg.2.Æneid. Et mœnia pandimus urbis. Cæſ.2.Bel. Ciu. Cum pene ædificata in muris ab exercitu noſtro mœnia uiderentur.Cice.3.de Nat.Deo.Diligentiore urbem religione,quam ipſis mœnibus,cingitis.Hinc Submœnium.i. ſub mœnibus. Vnde Submœnianæ, uel Summœnianæ meretrices, quæ ſub mœnibus in fornicibus proſtabant. Marti.lib.8.Summœnianas cœnet inter uxores.Mœne ſingulariter protulit Ennius teſte Feſto:In campo hoſtium permœne.

MOENITVS,[*Cinto di mura*]τειχιοθεὶς,mœnibus cinctus. Plautus in Bacch.Pergamum diuina mœnitum manu.Participium eſt paſſiuū à Mœnio,quo ueteres utebātur pro Munio, ut Pœnio pro Punio.

MOENVS,ſiue Mœnis, fluuius Germaniæ, per agrum Franconienſem in Rhenum defluens.Pli.li.9.ca.15.Pomp.li.3. Mœnim uocat.

MOEREO,res,mœſtus,[*Eſſere gramo,attriſtarſi*]συςέλλομαι,σκυθρωπάζω,deduci putatur ἀπὸ τῆς μοίρας, quod eſt græce, Parca, ſiue mors.Varro à marcendo dictum putat,quòd mœrore corpus marceſcat:& ita per æ,ſcribendum uideretur.Eſt autem Mærere, triſtari,Cic.de Ami.mærere hoc eius euētu,uereor'ne inuidi magis ſit,quam amici. Horat.Epo.15.Tranſlatos aliò mærebis amores. Aliquando inuenitur cum accuſatiuo. Cice.Terentiæ:Mæreo caſum eiuſmodi,ut tantis tuis miſerijs meæ miſeriæ ſubleuentur.

MOERENS,tis,partici.Virg.1. Æn.dictis mærentia pectora mulcet. Ouid.Epiſt.11.patrius uultu mærente ſatelles Venit.

MOERIS,μοίρις,inſula in mari Lycio.Pli.lib.5.cap.31. Fuit præterea Ægyptiorum rex,cuius opus eſt lacus inter Arſinoitem & Memphitem,qui ab illo Mœridis lacus appellatur.Pli.lib.5.cap.9.

MOERI,orū,[*Mura*]τείχη,pro muris.Virg.10.Æne.Aggeribus mœrorum.Vbi Seruius:Mœrorum pro murorum,antique. nam ueteres pleraq; eorum,quæ nos per u,dicimus, per œ pronunciabant.

MOERO,ras,[*Ingramire,attriſtare*]λυπῶ,mærentem facio. Pacuuius:Nam me multis mærauit modis:Nonius.

MOEROR,oris,[*Gramezza,dolore,noia*]λύπη,triſtitia: præſertim in uultu.Cic.ad Atti.lib.12.Mærorem minui:dolorem non potui.

MOESTVS,a,um,[*Triſto*]λυπηρὸς,Vir.2.Æn. mæſtas ꝓmere uoces.

MOESTE,aduerb.λυπηρῶς,ad Heren.Clementer,mæſte,lulariter.

MOESTITER,mœſte.Plaut.in Rud. Obſecro tam mœſtiter ueſtitas?

MOESTITIA,æ, & Mœſtitudo, inis, [*Meſtitia, triſtezza*]κατήφεια, Plaut.Cui tanta mæſtitudo obrigit.Cicero.1. de Fin.Sapientia eſt una,quæ mæſtitiam pellat ex animis.

MOESIA,μοισία, prouincia Europæ iuxta Danubium, quæ à Pannonia ad Pontū uſque protenditur.in ea ſunt Dardani, Mœſi,& alij.

MOGVNTIA,μογοντία,oppidū Trāſalpinæ Galliæ ad Rhenū fluuium.

MOLA,læ,[*Macina*]μύλη,nomen habet à mole,quòd ſaxi mole frumenta,legumina q; in ea terantur.Iuue.Sat.8.Segnipedes, digniq; molam uerſare nepotes.Puniceæ molæ.Ouid.6.Faſt. Et quæ puniceas uerſat aſella molas.Molas antiqui ab aſinis Aſinarias, alias à manu Manuarias,à trudendo Truſatiles appellabant, quæ & Verſatiles dicuntur.Pli lib.36.cap.18.Molas uerſatiles aliquas ſponte motas,inuenimus in prodigijs. Sumunt quoque molæ nomina ex rebus,quæ per eas comminuuntur. unde Molas frumentarias dicimus,& Molas fabarias. Molæ oleariæ dicuntur,quibus ex nucibus,aut ex ſemine aliquo oleum exprimitur. Et Latine quidem Mola,Græce μύλος ſiue μύλη dicitur:unde Amilum,ἄμυλον,placētæ genus ſine mola factum ex tritico. In molendinis ſuperiorem partem Metam,μύλην,uocant,inferiorem Catillum,ὄνον. Accipitur etiam quandoque Mola,μύλη,pro mandibula,ſiue maxilla. Dicitur præterea aliquando Mola caro informis,& inanima in utero mulieris, ſine uiri ſemine genita: quæ licet his quoque accidat, quæ coitu utuntur quoties menſtrua uitioſa ſunt, aut ſemen uiri ad formandum fœtum debile eſt,atque ineptum; frequentius tamen ijs accidit,quæ à coitu abſtinent,ſolitæ alias coire,quales uiduæ ſunt:in quibus fit huiuſmodi tumor præter naturam, cum ſemen ſanguini miſtum indureſcit in carnem:quamuis aliquando ex ſolo ſpiritu fiat mola,quæ mouetur natura tentante eam expellere.Ariſt.lib.4.de Gen.anim.Cum ex humore crudo conceptus ſteterit,tunc mola gignitur.Præterea Mola,à molito farre, dicitur far toſtum,& ſale ſparſum,οὐλοχύται, ꝙ eo molito hoſtiæ aſperguntur. Pli.li.12.c.18.Nec minus propitij erāt dij mola ſalſa ſupplicantibus,Hor.2.Ser.Sat.3.Spargiſq; mola caput,improbe,ſalſa. Inſpergere molam.Cic.2.de Diu.Hinc immolo,las,de quo ſuo loco.

MOLARIS,is,ſubſt.[*Maſcellare*]μυλίτης,gen. maſc. dens maxillaris,à mola,pro maxilla, deducto nomine, ꝙ cibum,à ceteris dentibus confractum,dentes maxillares molant. Aliquando Molaris accipitur pro molæ fragmento.Ouid.lib.3.Met. Extraq; molarem Suſtulit.Stat.lib.3.Theb.Vaſtæq; ſudes,fractiq; molares.

MOLARIS,& hoc molare,adiect.μυλικὸς, ut, Lapis molaris, ex quo mola fit.Pli.lib.36.cap.23.

MOLARIVS,a,um,[*Damacina*]μυλικὸς,quod ad molam pertinet: ut, Aſinus molarius,quo utimur ad molam.Cato de re ruſt.cap.11.

MOLENDINARIVS,a,um,[*Damolino*]μυλικὸς, quod ad molendinum pertinet:ut,Aſina molendinaria apud Paul.Iurec.

MOLES,huius molis,[*Grandezza*]ὄγκος,βάρος,res ingentis ponderis:à mouendo,quòd ægre moueatur.Feſtus: Moles pro magnitudine fere poni ſolet.Virg.6.Æneid.Mens agitat molem.Id eſt,magnitudinem mundi.Ouid.Epiſt.2.Vltima prærupta cornua mole rigent.Molem & montes, apud Virg. pro molem montium.lib.1. Æne.Molemq; & montes inſuper altos Impoſuit. Quoniam uero quæ magna ſunt,difficilia eſſe conſueuerunt, capitur quandoque moles pro difficultate.Virg.lib.1. Æne. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Et in mari Moles opera dicuntur, aggeres,quibus excluditur aqua.Cic.ad Atti.lib.4.Conſtat aditus inſulæ eſſe munitos mirificis molibus.Accipitur & pro motu. Virg.5. Æneid.Ingenti mole Chimæram Conſequitur.

MOLESTA TVNICA, dicebatur alimentis ignium illita & intexta, qua reos in pœnam induebant. Iuue.Tunica punire moleſta.Cœl. Rhod.lib.10.cap.5.

MOLESTIA,moleſtiæ,[*Moleſtia*]δυσχέρεια, ἀηδία, ſolicitudo. Cice. Tuſc.4.Moleſtia,ægritudo permanens. Idem de Sen. Mihi huius libri confectio omnes abſterſit ſenectutis moleſtias. Inde fit Præmoleſtia.Cic.lib.4. Tuſc. Alij metum Præmoleſtiam appellabant, id eſt,anticipationem moleſtiæ.

MOLESTO,ſtas,[*Moleſtare.faſtidiare*]ἀηδίζω, moleſtia afficio. Modeſt.Ab Aurelio fratre meo neminem moleſtari uolo.

MOLESTE aduerb.grauiter,ægre,ἀηδιαζῶς,Cice.2. Verr.Cupiebam diſſimulare;me id moleſte ferre.

MOLESTVS,a,um,[*Moleſto*]ἀηδὴς,λυπηρὸς,ὀχληρὸς, grauis, odioſus, Cicero.de Amic.Moleſta ueritas eſt:ſiquidem ex ea naſcitur odium.Teren.in And.Moleſtus ei certe fuero.

MOLETRINA,æ,pen.pro.[*Molino*]μυλὼν,μυλωθρικὸν,à molendo, piſtrinum olim dicebatur, quo tempore tundebantur frumenta, non molebantur. Cato in Thermum, ut Nonius citat: Carcere, neruo,moletrina.Budæus credit etiam hoc nomine appellari poſſe aquariarum molarum loca.

MOLILE,molilis,inſtrumentum,quo aliquid molitur. Cap.10. Iuga ploſtraria duo,iugum aſinarium unum,molile unum.

MOLIMEN,inis,pen.pro.[*Sforzamento*]παρασκευὴ,καταβολὴ, conatus.Ouid.1.de Pont. Eleg.3. Magna tenent illud numen molimina rerum. Pro eodem etiam dicimus molimentum. Liu.7.Bell. Mace.Eo minoris molimenti ea clauſtra eſſe,quòd longum, anguſtum,uadoſum oſtium portus ſit.

MOLITIO,onis, uerbale. conatus ipſe. Cice.1.de Natu.Deo. Quæ molitio, quæ ferramenta, quæ machinæ, qui miniſtri tanti muneris fuerunt?

MOLITOR,p.p.qui aliquid machinatur.Cic.de Vniu. Hanc igitur habuit rationem effector mundi,molitorq; Deus.Molitor rerum nouarum,Suet.in Domit.Molitrix nouarum rerum,Idem in Claud.

MOLIOR,iris,[*Mouere con difficultà*]ἐπιχειρέω, μηχανῶμαι,à mouendo,uel à molibus,ſignificat rem aliquam cum magno conatu loco moueo.Liu.lib.9.Num montes moliri ſua ſede paramus? Eſt item uel ingenio, uel corpore aliquid agendum moueri. nam Moliri claſſem eſt parare,παρασκευάζειν,Virg.3.Æneid.Claſſemq; ſub ipſa Antandro,& Phrygiæ molimur montibus Idæ. Moliri iter, eſt peragere. Idem 6.Æneid.Inde datum molitur iter. Moliri habenas,eſt gubernare. Idem 12.Æneid. Manibus molitur habenas.

Moliri inſidias,eſt tendere,ut lib.1. Georg. Inſidias auibus moliri,incendere uepres. Moliri arcem, eſt extruere,κατασκευάζειν, Virg.1.Æneid.Pars ducere muros,Moliri'ue arcem. Contrarium eſt Demoliri.Moliri moram, eſt moram facere. Virg.1.Æneid. Moliri'ue moram.Moliri iacula,eſt iaculari.Idem 1.Georg.Fulmina molitur dextra.Moliri bellum,eſt parare.Col.in Præf.Qui bella molitur,armorum & militiæ gnaros adhibeat.Moliri etiam ſimpliciter poſitum,inuenire.Plau.Aliquid moliar,quo me hoc diſcrimine liberem.Aliquando conari.Cic.de Vniuer. Mundum efficere moliens Deus,terram primum ignemq́; coniunxit. Aliquando facere.Cic.li.1.Tuſc. horrifer Aquilonis ſtridor gelidas molitur niues.Aliquando paſſiue,pro tardari.Lucil.lib.7.Mutilamur,molimur,ſubducimur. Hinc Amolior,recedo,ἀπέρχομαι Admolior, ἐπιτίθημι,ἐπιχειρέω,admoueo. Plau.in Aſi. Vbi ſacro manus ſis admolitus.Demolior,deſtruo.Remolior,remoueo,& à conatu reuoco.Suet.de Aug.Quidam conteſſus,eo ſe inhibitum,ac remolitum,quo minus in præcipitium propelleret. A' molior, Molitus partic.Cic.1.de Fin.Molita quippiam impietas.

Molitor,p.c.qui molit,[*Molinaio*]μυλωθρὸς,ἀλήθης, molédinarius.

Molitura,Pli.lib.15.cap.23.Molitura etiam præſtant.

Molleſco,is,[*Ammollirſi,placarſi,acquetarſi*]ἀπαμαλάσσομαι, mollis aut placatus fio.Ouid.4.Meta.Subito molleſcat in undis.Idem 3.de Pon.Eleg.7.Pectora molleſcunt.Pli.lib.12.cap.17. Ladanum tactu molleſcere.Hinc Remolleſco.Ouid.lib.1. Meta. Precibus ſi numina iuſtis uicta remolleſcunt. Cæſar:Vino ad laborem ferendum remolleſcere atque effœminari arbitrantur.

Molleſtra,æ,[*Pelle pecorina*]μηλωτή, pellis ouina. Molleſtras (inquit Feſtus) antiqui uocabant pelles ouinas, quibus galeas extergebant.

Mollitia,tiæ,Cic.in Part.Lenitatem mollitia animi imitatur.

Mollities,ei,quæ & Mollitia,æ. [*Mollitie,delicatezza*] μαλθακία,μαλακότης,χαυνότης,mollitudo.Pli.lib.11.cap.37. Auriculæ ac nares modicum eminent flexili mollitia. Idem lib.13.cap.9.Pomum differens breuitate ac mollitie. Quandoque pro effœminatione capitur. Sal. Inertia & mollitia animi alius alium expectantes cunctamini.Ter.in Eun.Eijciunda hæc mollities animi. Mollities maris,μαλακία,tranquillitas. Plin.de Vir.illuſt.per mollitiem maris anguis proximum Æſculapij fanum perijt.Col.lib.7. cap.2. Quicquid conceptum eſt,maternam mollitiem retulit.

Mollicina,æ,p.p.μαλακὸν,ἱμάτιον,ueſtis, inquit Nonius, à mollitie dicta.Næuius in Epidico:Mollicinam, crocotam, chirodotam.

Molliculus,a,um,[*Delicato,tenerello*] ἁβρὸς, ἁπαλὸς, diminut. à mollis.Plaut.in Caſ.Volo molliculas eſcas, ut ipſa mollicula eſt. Catull. Qui me ex uerſiculis meis putaſtis. Quòd ſint molliculi, parum pudicum.

Mollicellus,dimin.à molliculus. Catul. Cinæde Thalli mollior cuniculi capillo,Vel anſeris medullula,uel inula mollicella.

Mollio,is,molliui,uel mollij,tum, [*Far molle, mollificare*] ἀπαμαλάσσομαι,μαλάσσω,molle reddo. Hora.1.Ser.Sat.4. Dum ferrum molliat ignis.Accipitur & pro ſedare,mitigare:κατεπραΰνειν, ut Mollire mare,Mollire uentos. Gell.lib.19.cap.1. Cum mollitiq; eſſent uenti maris. Accius Telepho:ſubter ſaxa, qua mons mollibat mare.Mollire animos,pro temperare. Cice.2.Tuſc. Molliunt animos noſtros.Mollire animos,pro effœminare. Cic.5.Tuſc.Animum opinionibus delinitum molliuimus. Sal.Loca amœna feroces militum animos molliuerant.Oui.3.Faſt. Lanam mollire puellæ Diſcant.Hinc Emollio,ἐμαλάσσω, mollio. Plin. Quæcunque emolliri opus ſit.Et Præmollio,ὀργάζω.

Mollipes,pedis[*Che ha i piedi molli*]μαλακόπους, qui mollé habet pedem.Ci.1.de Diu.Mollipedesq́; boues ſpectantes limina cæli.

Mollis,le,[*Molle,tenero*]μαλθακὸς,μαλακὸς,tener,à mouendo,quaſi mobilis,ꝙ in quancunque partem facile moueri poſſit. Virg.2. Georg.Quid nẽ mora Æthiopum molli canentia lana. Cicero 3. de Orato. Molliſſimam ceram ad noſtrum arbitrium fingimus. Cum homine iunctum,in deteriorem partem accipitur. Cice.1. de Orato. Quis hoc philoſophus tam mollis, tam languidus,tam eneruatus probare poſſet?Mollis animus, placabilis, qui facile & accipit offenſiones,& deponit. Cice.ad Attic.lib.1.Quanta ſit in fratre meo comitas,quàm mollis animus & ad accipiendam offenſionem,& ad deponendam,nihil attinet ad te ſcribere. Quoniam uero,quæ tenera ſunt,pro uoluntate noſtra facile tractamus, factum eſt,ut Mollis quandoque pro domito ſumatur. Vir.3.Geor. Belgica uel molli melius feret eſſeda collo.Quandoque pro facili,Ibidem:Iuuat ire iugis, quà nulla priorum Caſtaliam molli diuertitur orbita cliuo.Quandoque pro maturo,πέπειρ.Idem 1.Eclog.Caſtaneæ molles.Mollia uina dicuntur,defæcata, & aſperitate carentia,ut annotauit Seruius in illud Virg.1. Georg. Et tunc molliſſima uina. Quandoque pro tempeſtiuo,εὔκαιρος. Idem 4. Æneid.Sola uiri molles aditus,& tempora noras.Quandoque pro contemnendo,χαῦνος,Idem 3.Georg.Tua Mecœnas haud mollia iuſſa.Quandoque pro ſuaui,& iucundo. Idem Mollesq́; ſub arbore ſomni. Hinc Mollior, & Molliſſimus. Liu.4.Bell. Maced. Volo id quam molliſſima uia conſequi. Colum. lib.6.cap.1. Tactu corporis molliſſimo.

Molliter,[*Mollemente,delicatamente*]μαλακῶς,πράως, aduerb.leniter,non duriter.Plin.lib.15. cap.10. Mira naturæ cura molliter ſemina collocandi.Cice.2.de Natu.Deo. Nidos conſtruunt,eosq́; quam poſſunt molliſſime ſubſtruunt.Ferre molliter,æquo animo. Cic.de Sen.Quod ferendum eſt molliter ſapienti. Aliquando delicate,ἁβρῶς,μαλακῶς.Ter.in Adelph.Syriſce te curaſti molliter. Plaut.Pœn.Quæro hoſpitium,ubi ego curer mollius, Quam regi An tiochocurari hoſpites ſolent.

Mollius,compar.Tacit.lib.18 Mollius interpretabantur.

Mollitudo,[*Tenerezza*]μαλακότης,Cic.li.2.de Nat. Deo. In pulmonibus ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongijs mollitudo. Idem 3.de Orato.In ipſo tactu ineſt & mollitudinis, & læuitatis modus.Accipitur pro flexibilitate.ad Heren.lib.1. Mollitudo uocis,cum eam torquere pro commodo noſtro poſſumus.

Mollugo,inis,ſpecies lappaginis,ſimilis anagallidi,niſi quòd ramoſior eſt,ac pluribus folijs.Pli.lib.26.cap.10.Quidam eandem credunt cum ea,quam Dioſcorides uocat Hippophæſton.

Molluſca,æ,nux,è genere iuglandium, cortice adeo molli, ut ubi attrectata ſtatim frangatur. unde & nomen accepit. hæc & nux Perſica appellatur, quòd è Perſide primum ad nos ſit tranſuecta. hoc enim nucis genus eo tempore, quo Alexander Macedo cum regibus Perſarum bellum geſſit, in Græciam tranſlatum in Macrobio legitur.Meminit huius nucis & Pli.lib.15.cap.22. Macrobius putauit Molluſcam eandem eſſe cum malo Perſico, adducẽs Sueuij teſtimonium: ſed in hoc fallitur, ꝙ putet Sueuium de pomo Perſico loqui,cum de nuce loquatur.uide Ruel. lib.1.cap.89.

Molluſcum,uber aceris arboris,ut & Bruſcum:ſed Bruſcum intortius eſt criſpum:Molluſcum ſimplicius ſparſum. Pli.lib.16 ca.16. Pulcherrimum bruſcum, multo excellẽtius etiamnum molluſcũ.

Molo,μόλων,orator Alabandenſis,qui Rhodi claruit Ciceronis ætate.Plutarchus in uita Ciceronis,& Strabo lib.14.

Molo,lis,molui,molitum,[*Macinare*]ἀλήθω,μύλλω,mola tero. Ter. Phor.Molendum uſque in piſtrino.Cæſar lib.1.Com.Trium menſium molita cibaria ſibi unumquemque domo efferre iubet.Hinc Permolo,quod aliquando pro ſubagitare accipitur.Hora.1.Serm. Sat.2.Huc iuuenes æquum eſt deſcendere, non alienas Permolere uxores.Tranſlatio a mola.nam ut mola ſuper catillum circumuoluitur,ſic in patranda re uenerea uir mulieri incumbit. Commolo,συναλήθω,ſimul molo.Lac.de Opi.Contritos, & commolitos dentibus cibos colligit.Emolo,perfecte molo.

Molochath,Africæ fluuius,Mauritaniam Cæſarienſem à Maſſæſilorum regione dirimens.Plin.& Sal.Mallucha dicitur.

Moloche,& Malache,μολόχη,ἡ μαλάχη,nota herba. Latine Malua.

Moloche agria,μολόχη ἀγρία, herba inter ſilueſtris maluæ genera annumerata à Galeno.Pli.hibiſcum interpretatur. lib.20. ca.4.

Molochinarius,molochini coloris infector. Plaut.in Aul.Aſtant molochinarij,Petunt fullones.Et Cæcilius apud Nonium.

Molochinus color,in purpuram inclinãs,ꝙ maluæ flori ſimilis.

Molochitis,μολοχίτης, gemma maluæ colorem referens: unde & nomen accepit.nam malua Græcæ,μολόχη, Pli. lib.37.cap.8.Non tranſlucet Molochites,à colore maluæ nomine accepto.

Molorchus,μόλορχος,ſeniculus Arcadicus,qui ad expugnationem leonis Nemæi proficiſcentem Herculem ſuſcepit comiter hoſpitio.cuius beneficij nomine Hercules illi ſacra ſolennia inſtituit,q́ Molorchea dicebantur. Quin & leo ipſe à nomine eius Molorcheus,μολόρχειος,a poetis dicitur.Stat.li.4.& Seruius in 3.li.Ge.

Moloſſi,canes ex Moloſſia,Epiri regione.Pollux lib.5.cap.5.

Moloſſia,μολοσσία,regio,pars Epiri,à Moloſſo,Pyrrhi, & Andromaches filio,nominata,cuius incolæ etiam appellantur Moloſſi, μολοσσοί.Scribit Theopompus,de 14. Epirotarum gentibus celeberrimos fuiſſe Chaones & Moloſſos. In hac regione naſcebantor boni canes,qui & ipſi Moloſſi dicti ſunt. Virg.3.Geo.Acremq́; Moloſſum Paſce ſerò pingui.Moloſſus,a,um,adiect. Ouid.1.Metam.miſſi de gente Moloſſa.

Moloſſus,μολοσσὸς,pes metricus, dictus ab eius regionis ſaltatione:uel ꝙ odas,eo pedis genere magna ex parte conſtantes.Moloſſi in templo Iouis canere conſueuerunt,in memoriam Moloſſi filij Pyrrhi,& Andromaches:à quo poſtea feſta Moloſſia dicta. uel ut alij uolunt,ꝙ Moloſſi,ad bellũ procedentes, huius pedis modulata compoſitione utebantur.conſtat aũt tribus longis,ut Æneas.

Molucrum,p.c.lignum quadratum auctore Feſto, quo ueteres immolabant. Item illud,quo molæ uertuntur. Græci μύλακρον dicũt. Itẽ tumor uentris,qui etiam uirginibus accidere ſolet. Afranius: uirgini,tanꝗ grauidæ mulieri,creſcit uterus: Molucrum uocatur.

Moly,

MOLY, herba, Homeri carmine celeberrima. uide Plin.lib.25.cap.4.

MOLYBDAENA, p.p.eſt(inquit Pli.li.37.ca.18.) Quæ alias Galena uocatur, plumbi & argenti uena communis. Eſt etiam (ut idem li.25. cap.13.) genus herbæ, ſic dictæ, quòd plumbum, i.oculorum uitium, commanducata tollat. alio nomine Plumbago.

MOLYBDITIS, argenti ſpuma, ex plumbi ſuſura. Pli.lib 33.cap.6.

MOLYCRIA, μολυκρία, oppidum Ætoliæ, non procul ab Antirrhio promontorio, quod Rhium Molycricum uocat Thucyd.lib.2.

MOLYNDABA, pen.pro. μολυνδάβα Steph. Lyciæ oppidum.

MOLYRIS, dis, μολυρίς, Ariſtot. locuſtæ genus, frumenta depopulãs.

MOLYS, μῶλυς, Libyæ oppidum, unde molytes, & molyates. Steph.

MOLYZA, μώλυζα, Hippocrati uocatur allij caput cum coma. Ruellius lib.2.cap.85.

MOMEMPHIS, μώμεμφις, Ægypti oppidum. Strab.lib.17.

MOMEN, inis, [*Momento*] momentum Lucr.lib.3.

MOMENTANEVS, ea, um, πρόσκαιρος, ὀλιγοχρόνιος, caducum, quod facile mutatur.

MOMENTVM, ti, [*Momento*] dicitur qualecunque ſpatium temporis, & qualecunque pondus, ſiue magnum hoc ſit, ſiue paruum. Cice. Trebelliano. Omnia momenta obſeruabimus. Idem 3.de Finib. In his momenta ſunt maxima ad beate uiuendum. Accipitur & pro minimo puncto temporis. Horat. libro.1.Serm. Saty.1. Horæ momento cita mors uenit, aut uictoria læta. Nonnunquam pro aliarum rerum minima quantitate. Plin.lib.30.cap.7. Cinis earum bibatur in uino, addito reſinæ momento. Momentum etiam res dicitur, quæ magnum, uel paruum pondus, & uim habet. Liu.lib.5. Nullum momentum in ſolis per ſe Gallorum copiis fore. Cice.4. de Fin. Zeno nulla in re, niſi in uirtute aut uitio, propenſionem ne minimi quidem momenti ad ſummum bonum adipiſcendum eſſe dicebat. Momentum pro particula. Pli.lib.18.cap.34. Sol quotidie ex alio cæli momento, quam pridie, oritur.

MOMVS, mi, μῶμος, Deus quidam Nocte matre, inquit Heſiodus, Sõno patre genitus. huic mos eſt, ipſum nihil agere, ſed aliorũ Deorum opera curioſis oculis cõtemplari, &, ſi quid omiſſum, aut perperam factum, id ſumma cum libertate carpere. μῶμος Græce reprehẽſio. Vide fabulam apud Lucianum in dialogo de hæreſibus.

MONA, μόνα, inſula inter Britanniam & Hyberniam, ut docet Pli.li.4. ca.16. Tacit.lib.14.

MONABAE, μοναβαί, Iſauriæ oppidum. gentile Monabates. Steph.

MONACHVS, [*Monaco*] μοναχὸς, ſolitarius, ἀπὸ τοῦ μονάζειν, quod eſt in ſolitudine uiuere. primi.n. monachi, quo contemplationi cõmodius uacare poſſent, in uaſtiſſimas ſeſe conferebant ſolitudines.

MONAPIA, μοναπία, inſula inter Hyberniam, & Britanniam. Plin. lib.4.cap.16.

MONARCHIA, æ. μοναρχία, unius principatus, qui monarcha dicitur.

MONASTERIVM, [*Monaſtero*] μοναστήριον, ſolitudo.

MONAVLOS, μόναυλος, tibia ſimplex, μόνος enim ſolus, αὐλὸς tibia. Marti.lib.14. Sæpe duas pariter, ſæpe monaulon habet. Pli.li.7.c. 56. Monaulon, i. unicam & ſimplicem tibiam Mercurius inuenit.

MONEDVLA, æ, [*Monacchia*] κολοιὸς, auis ex graculorum genere, quaſi monetula, quòd monetas ſurripiat. huic enim aui furacitas argenti atque auri præcipue eſt. Pli.lib.10.cap.29.

MONEO, monui, itum, [*Auiſare, ricordare, ammonire, auertire*] ἀναμιμνήσκω, παραγγέλλω, admoneo, ſuadeo, hortor, præcipio. Cic. ad Q.Fr. Tu me de retinenda Seſtij gratia monuiſti. Idem ad Atti. Id ipſum me mones, quod triduo ante cogitaram. Idem de Amic. monendi ſæpe amici ſunt, & obiurgandi. Interdum inuitare, παρακαλεῖν. Teren. in Heau. monere oportet Phaniam, ad cœnam ut ueniat. Conſtruitur nonnunquam cum duobus accuſatiuis: ut, moneo te hoc. Cic. in Catil. Eos hoc moneo, deſinant furere. Modo cum ablatiuo, cum De, uel Pro. Cic.2. de Diu. Præterquam de ſue plena, quid moniti ſumus? Teren. in And. Habeo pro illa re illum, quod moneam probe. modo cum genitiuo. Valer. Max. ſolutæ à ſe legis ſuæ admonitus.

MONERIS, pro monueris, antique. Pacuuius in Armorum iudicio, apud Nonium. Quod me moneris, effectum dabo. Idem in Chryſide: dij monerint meliora. Hinc Admoneo, Commoneo, Præmoneo, & Submoneo, ὑπομιμνήσκω, latenter moneo. Ter. in Eun. Submonuit me Parmeno.

MONETA, pen.pro. [*Moneta*] νόμισμα. dicta, quòd nos ſigni impreſſione, uel auctoris, uel precij moneat. Marti.lib.1. Et centum dominos nouæ monetæ. Quo etiam nomine dicta eſt Iuno. Cice.lib.1. de Diu. Poſt cladem illam audita uox ex arce Iunonis fuit: ex quo Iuno illa appellata Moneta eſt.

MONETALIS, & hoc tale, [*Ciò che s'appartiene à moneta*] νομισματικὸς, quod ad monetam pertinet. Apul. de Aſi. Auro monetali. Monetales triumuiri, qui auro, argento, æri, flando, feriundo præerant. uide epiſtolam Cicer. ad Trebatium, lib.7. & in ea ſcholium Pauli Manutij.

MONETARIVS [*Monetario*] ἀργυροκόπος, qui monetã cudit. Firmicus.

MONILE, pen.prod. [*Collana, monile*] ὅρμος, περιαυχένιον, ornamentum gutturis, quod ſolet de collo uirginũ pendere: quod dictũ geſtantem uirtutis admoneat. nam primo ob aliquod egregium factum dari ſolebat. Ouid.10.Metam. Dat longa monilia collo. Neque ſolum illud monile dicitur, quod ex hominum, uerum etiam quod ex equorum, aliorumq; animalium collo dependet. Virg.7. Æne. De equis Latini: Aurea pectoribus demiſſa monilia pendent. Monile etiam ſegmentum dicitur, quibuſdam bracteolis quaſi præſegminibus conſtans.

MONITIO, [*Ammonitione*] παραίνεσις, ὑπόμνησις. Cic.li.3.Offi. Habenda ratio ut monitio acerbitate, obiurgatio contumelia careat.

MONITOR oris, [*Ammonitore*] παραινέτης, ὑπομνηματιστὴς, qui nos alicuius rei monet. Cice. in Catil. Minus erunt, hoc monitore, mihi populares impetus pertimeſcendi. Accipitur & pro eo qui aliquẽ monet, i. uocat, ut ad conuiuium accedat. Teren. in Heaut. Monere me oportet Phaniam, Ad cœnam ut ueniat. Nihil opus fuit monitore: iam dudum domi apud me eſſe aiunt. Dicuntur præterea Monitores, qui in iudicio ſummiſſa uoce oratorem admonent eorum, quæ dicenda ſunt. Cic. in Diuin. in Verr. Video mihi non te, ſed hunc librum eſſe reſponſurum, quem monitor tuus tenet. Sic etiam in ſcena Monitores dicuntur auctore Feſto, qui hiſtrionibus eorum, quæ dicenda, agenda'ue ſunt, monent.

MONITVM, ti, [*Auiſo, documento, ammonitione*] παράκλησις, παραίνεσις, quod quis nos monet, Virg.8. Æne. monitis exterrita diuum.

MONITVS, us, Monitio, [*Ammonitione*] παράκλησις, Virgil.4. Æneid. Vatum prædicta priorum Terribili monitu horrificant.

MONOBELI, à Lampridio in Vita Heliogabali uocantur, qui ſolo obelo, hoc eſt, longitudine conſpiciendi ſunt.

MONOCEROS, otis, pen.cor. [*Alicorno*] μονόκερως, animal, unico cornu, unde & unicornis appellatur, equino corpore, capite ceruino. Pli.lib.8.cap.21.

MONOCLONOS, ſpecies Artemiſiæ, à ramuli unitate. Dioſc.lib.3.

MONOCHROMATA, μονοχρώματα, picturæ dicebantur, quæ non uarijs ut hodie, ſed ſingulis coloribus conſtabant. Plin.lib.33.cap.7. & lib.35.cap.3.

MONODIA, μονῳδία, cum accentu in penul. lugubris cantus, qui fit à præfica in defunctorum funeribus, quaſi unius cantus.

MONOECVS, μόνοικος, cum œ diphthongo, portus & ſtatio quædam Liguriæ ab Albinga oppidò diſtans ſtadijs 480. Arcem habet munitiſſimam. hodie uocant Monicho. Luca.lib.4. Fida prohibet ſtatione Monœci. Nominis rationem ad Herculem referunt; qui ibi ædem habebat, in qua ſolus colebatur.

MONOGRAMMI, [*Magri, ſcarmi, ſenza colore*] μονόγραμμοι, homines magri, pertenues. unde apud Cic.lib.2.de Nat. Deo. Dij ab Epicuro monogrammi dicuntur. Tranſlatio ab antiquiſſimo picturæ genere, quæ ſolis lineis rei ſimilitudinem exprimebat, non additis reliquis, quæ iuſtam picturam abſoluunt. Græci μονόγραμμον uocant. Pli.lib.35.cap.3.

MONOPODIVM, [*Tauola, che ha un pie ſolo*] μονοπόδιον, menſa unico tantum pede ſubnixa. Liu.libro.39. Monopodia, & abacos Romam aduexere.

MONOPOLIVM, lij, ἀπὸ τοῦ μόνου καὶ πωλέομαι, uendo: quum unus ſolus aliquod genus mercaturæ uniuerſum emit, ut ſolus uendat. Plaut. Potes monopolium inſtituere. Legimus apud Iuſtinianum monopolia non eſſe admittenda: quia non ad commodum reip. ſed ad detrimenta pertinent.

MONOPS, μόνωψ, feræ genus Pæoniæ peculiare, magnitudine tauri: quod cum ab inſequentibus urgetur, ſtercus emittit letiferum uenatoribus. uide Ael.lib.7.cap.8.

MONS, montis, [*Monte, Montagna*] ὄρος, quaſi eminens, dictus. ad aquam tranſtulit Virg. Præruptus aquæ mons. proprie li.12. Æne. Totusq; remugit Mons circum. Quandoque pro ſaxo. Idem 6. Æneid. Prenſantemq; uncis manibus capita aſpera montis. Sic aliquando Saxum pro monte, apud eundem: Saxi de uertice paſtor. Montes aureos polliceri: prouerbialis hyperbole, de ijs, qui immenſa promittunt.

MONSTRIFER, ra, rum, adiect. τερατοφόρος. monſtrum referens. Plin.lib. 6.cap.30. Animalium hominumq; effigies monſtriferas gigni, minime mirum.

MONSTRIFICE, aduerb. monſtroſe. Pli.lib.28.cap.11.

MONSTRIFICVS, a, um, [*Moſtruoſo*] τερατοποιὸς, qui monſtroſa oſtẽdit. Pli.lib.21.cap.5. Monſtrificis hominum ingenijs. Idem libr.7. cap.15. Nihil mulierum profluuio magis monſtrificum.

MONSTRABILIS, Pli.epiſt.107. Ingenij elegantia monſtrabilis.

MONSTRATIO, onis, uerbale. Ter. Adel.

MONSTRATOR, oris, Virg.1.Ge. Vnciq; puer monſtrator aratri.

MONSTROSE, aduerb. præter naturam. Cic.2.de Diu.

MONSTROSVS, a, um, [*Moſtruoſo*] τερατώδης, quod monſtrum re-

fert. Lucan. lib. 1. Monſtroſiq; hominum partus. Cice. 2. de Diu. Illam monſtr. beluam beſtiam urnam euertiſſe.

MONSTRO, as, [*Moſtrare*] δείκνυμι, oſtendo, declaro. Ter. in Adel. Hodie nunquam monſtrabo. Aliquando, pro docere. Cicero. 1. de Diu. Qui ſemitam non ſapiunt, alteri monſtrant uiam. Hinc Commonſtro, Demonſtro, & Præmonſtro.

MONSTRVM, ſtri, [*Moſtro, miracoloſo*] τέρας, à monſtrando, quòd aliquid ſignificando demonſtret. Cic. 2. de Nat. Deo. Monſtra, prædictiones, & præſenſiones rerum futurarum, quid aliud declarant, niſi, hominibus ea, quæ futura ſunt, portendi, prædicta? ex quo illa oſtenta, monſtra, portenta, prodigia dicuntur. Virg. 3. Æne. Horrẽdum, & dictu uideo mirabile monſtrum. Monſtrum pro prodigio. Virg. 2. Æneid. Nec dubijs ea ſigna dedit Tritonia monſtris. Cic. 5. Verr. Non mihi iam furtum, ſed monſtrum ac prodigium uidebatur. Virg. etiam Polyphemum unoculum, monſtrum horrendum, ingens appellauit. Et, quicquid præter naturam aut deficit, aut excedit, mõſtrum eſt. Ter. in Eun. Quid illuc monſtri ſiet? Do n. Monſtrum eſt omne contra naturam. ſi igitur eunuchus eſt, & uitiauit uirginem, contra rerum naturam factum eſt. Quandoque φάσμα, ponitur pro monſtratione, ut apud Virg. 3. Æne. Monſtra Deum refero. Monſtrum ali dicimus, ubi quid occulti uitij latere ſignificamus. Ter. in Ad. Aliquid monſtri alunt.

MONTANVS, a, um, [*Montano, di monte*] ὄρειος, ex monte. Ouid. 11. Metam. Panaq; montanis habitantem ſemper in antris.

MONTICVLVS, [*Monticello*] ὄρος βουνός, dimin. paruus mons.

MONTIGENA, ὀρειγενής, in monte genitus.

MONTIVAGVS, p.c. [*Che uaga per monti*] ὀρεσιπλάγκτος, qui per montes uagatur. Cice. 5. Tuſc. Montiuagos, atq; ſiluestres ferarum curſus.

MONTOSVS, a, um, [*Montuoſo*] ὀρεινός, ubi ſunt montes, ut montoſa regio. Virg. lib. 7. Et te montoſæ miſere in prœlia Nurſiæ. Cice. de Amic. Cum locis montoſis delectemur. Et in Part.

MONVMENTVM, ti, uel Monimentũ, [*Memoria*] μνημεῖον, μνῆμα, quicquid nos monet rei alicuius præteritæ, ut tituli, ſepulcra, ſtatuæ, libri, cæteraq; eiuſmodi. unde Cic. ad Cæſ. Quæ monumenti ratio ſit, nomine ipſo admoneor, ad memoriam magis ſpectare debere poſteritatis, quàm ad præſentis temporis gratiam. Ouid. 13. Met. Conditurq; tuum monumentis corpus auitis. Cice. 1. Tuſc. Quid ſepulcrorum monumenta ſignificant, niſi nos futura etiam cogitare? Florentinus Iureconſul. l. monumentum. ff. de relig. & ſumpt. funer. Monumentum generaliter eſt res memoriæ cauſſa in poſterum prodita. Varr. lib. 5. de Ling. Lat. Monumenta à monendo, quæ ſunt in ſepulcris: & ideo ſecundum uiam, quo prætereuntes admoneant & ſe fuiſſe, & illos eſſe mortales. Ab eo cetera ſcripta ac facta memoriæ cauſſa, monumenta dicta. Hactenus Varro. Rerum geſtarum monumenta, ſunt hiſtoriæ, uel annales, quæ uirorũ fortium memoriam ab interitu uindicant, quæq; poſteros admonent, ut illorum exempla imitentur. Cic. 1. de Ora. Rerum geſtarũ monumenta, & uetuſtatis exempla oratori nota eſſe debent. Monumẽtum dicitur pignus, aut res aliqua, memoriæ cauſſa apud aliquem relicta. Græci μνημόσυνον uocant. Virg. 5. Æne. Quem candida Dido Eſſe ſui dederat monumentum & pignus amoris.

MOPSIVM, μόψιον, agri Pelaſgici oppidum in Theſſalia. Strab. lib. 9.

MOPSOS, μόψος, Ciliciæ oppidum. Pli. lib. 5. cap. 27. Strabo. lib. 14.

MOPSOPIA, μοψοπία, Attica regio, à Mopſo rege dicta. Strabo. lib. 9.

MOPSVS, μόψος, nomen propriũ uatis, qui, ut Mela refert, in finibus Pamphyliæ Phaſelim urbem condidit. Fuit & alter Lapitha, id eſt, Theſſalus (ut Stra. ſcribit li. 9.) Ampyci & Chloridis filius. Alius, cum quo certauit Calchas de peritia diuinandi, Apollinis filius.

MORA, æ, [*Indugio, dimora*] διατριβή, ἀναβολή, μέλλησις, temporis dilatio. Cice. 6. Phil. Nullam moram interponendam inſequendi Antonium putaui. Ter. in And. Nec mora ulla eſt, quin eam uxorem ducam. Virg. 3. Æne. Nequa moræ fuerint diſpendia tanti.

MORA VATICANA, κυνόβατος, rubi fructus Dioſc. lib. 4. cap. 35.

MORALIS, le, [*Che s'appartiene à coſtumi*] ἠθικός, ad mores pertinẽs. Cic. de Fato: Decet augẽtẽ linguã Latinam, nominare Moralem.

MORAMENTVM, ti, [*Dimoranza*] μέλλησις, mora. Apul. in Floridis.

MORATOR, [*Dimoratore*] retardator. Liui. 2. Moratorem publici commodi.

MORATORIVS, a, um, adiect. Paulus Iurecon. moratoriam dixit pro cautione, quæ datur, ut quis differat.

MORATVS, [*Accoſtumato*] ἠθικός, κόσμιος, εὔτροπος, qui bonis moribus eſt. Cic. 2. Tuſc. Quotuſquiſque, eſt ita moratus, ut ratio poſtulat? In malam partem uſus eſt Plau. in Truc. Ita nunc adoleſcentes morati ſunt. Item Ter. in Hecy. Quid mulieris uxorem habes, aut quibus moratam moribus?

MORBIDVS, a, um, [*Infermo, amalato*] νοσερός, ἐπίνοσος, νοσώδης, morbo infectum. Plin. lib. 8. cap. 26. Morbidum corpus Varr. 3. de re ruſt. cap. 16. Apes morbidæ. Morbida uis, quæ morbum affert, Lucr. lib. 6. Morbidus aer, apud eundem.

MORBIFICVS, a, um, [*Che apporta male*] νοσοποιός, morbũ inferens.

MORBOSVS, a, um, νοσώδης, morbidus, ualetudinarius. Cato de re ruſt. cap. 2. Seruum, ſenem, morboſum, & ſi quid aliud, uendat.

MORBVS, bi, [*Peſtilenza, male*] νόσος, νόσημα, affectio corporis uel uniuerſalis, ut phthiſis, ut febris; uel particularis, ut cæcitas. Apud Iureconſultos ſcriptum eſt, Morbũ & uitium diſtare: quòd Morbus temporalis ſit imbecillitas, & ſanari queat: Vitium perpetuum impedimentum. Cic. lib. 4. Tuſc. Morbum eſſe totius corporis corruptionem, ueluti febris eſt: uitium, cum partes corporis inter ſe diſſidẽt. ex quo prauitas membrorum, diſtortio, deformitas. Cic. Atti. lib. 11. Tulliæ meæ morbus me exanimat. Virg. 3. Georg. Oſſa minutatim morbo collapſa trahebat. Galenus in tractatu de differentijs morborum, Morbus (inquit eſt) affectus contra naturã, uitians actionem. Morbi in animo dicuntur uitia, ut auaritia, ambitio. Cic. 4. Tuſc. Vt in corpore eſt morbus, ægrotatio: ſic uitium in animo. Sal. in Cice. Grauiter maledicta tua paterer, ſi te ſcirem iudicio magis, quam morbo animi, petulantia iſta uti. Et dicimus, Affici graui morbo, Laborare morbo, Conualeſcere ex morbo.

MORDACITAS, atis. [*Mordimento, morſo.*]

MORDAX, is, [*Morditore*] δηκτικός, q mordẽdo lædit, alijs ue detrahit. Plaut. in Truc. Num ianua eſt mordax mea, quò introire metuas? Mordax folium, pungens. Pli. li. 16. ca. 24. Mordacia folia ut urticæ.

MORDEO, des, momordi, & olim morſi, morſum, [*Mordere*] δάκνω, Lucr. lib. 3. Frænoſq; momordit. Plaut. in Trin. Ni fugiſſem, mediũ præmorſiſſet. Eſt autem Mordere, dentibus lædere. Ouid. 13. Metam. Pabula decerpſi, decerptaq; dente momordi. Per translationem, detrahere. Teren. in Eunuc. Inuidere omnes mihi, mordere clanculum. Item pungere. Cice. Atti. lib. 13. Valde me momorderunt epiſtolæ tuæ de Attica noſtra. Hinc Admordeo, προσδάκνω, ual de mordeo. Virg. lib. 2. Georg. Admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix. Commordeo, συνδάκνω, ſimul mordeo. Demordeo, καταδάκνω, morſu decerpo. Immordeo, morſum infigo. Obmordeo, circummordeo. Præmordeo, ante mordeo. Remordeo, ſolicito. Virg. 1. Æne. Quando hæc te cura remordet. Proprie tamen eſt, illum, à quo quis eſt morſus, mordere. Lact. lib. 6. Voluit hominem canino modo uiuere, ut remordeat laceſſitus.

MORDICIBVS, pro morſibus. Plaut. in Aul. Aſini me mordicibus ſcindant.

MORDICO, cas, p.c. δάκνω, dolorem affero, ut ſi morſu læderem.

MORDICVS, pen. corr. [*Co denti*] ὀδάξ. aduerb. mordendo. Plaut. in Curc. Manum arripuit mordicus. Aliquando morſu ac dente. Suet. in Cæſ. Paludamentum mordicus trahens, ne ſpolio potiretur hoſtis. Mordicus tenere per translationem pro pertinaciter tueri. Cic. 4. de Fin. Verba tenent mordicus.

MORETVM, ti, pen. pro. μυττωτός, genus libi ex lacte, uino, caſeo, & herbis, quale deſcribitur à Virgilio in eo opuſculo cui titulus eſt Moretum. Ouid. 4. Faſt. Non pudet herboſum, dixi, poſuiſſe moretum In dominæ menſis, &c. Dictum, ut innuit Virg. loco iam citato, à μορία, abrado. Virgilij uerba ſunt hæc: Digitis mortaria tota duobus Circuit, inq; globum diſtantia contrahit unum, Conſtet ut effecti ſpecies nomenq; Moreti.

MORIBVNDVS, [*Morendo*] ἐπιθανάτιος, moriens, Liu. li. 36. Moribundus procubuit. Et Cic. pro Sext. Iacentem moribundumq; uidiſti.

MORGVS, fluuius, qui ex Alpibus defluẽs, à Pado excipit. Pli. li. 3. c. 16.

MORIGEROR, aris, [*Compiacere*] χαρίζομαι, ὑπουργέω, morem gero, obſequor. Cic. in Orat. Voluptati aurium morigerari debet oratio. Ter. Ad. Si adoleſcenti eſſes morigeratus. Plaut. Morigero, dixit in Amph. Nunc mihi Morigero.

MORIGERVS, a, um, p.c. [*Vbidiente*] πειθήνιος, obediens. Terent. in And. Tibi morigera fuit in rebus omnibus.

MORINI, p.c. μορινοί, populi inter Belgas ad Oceanum Britannicum quorum oppidum mediterraneum, Ptolemæo teſte, fuit Taruanna, ταρουάννα, etiam hodie nomen retinens. hi à Virg. extremi hominum appellantur, quòd Oceano ſint proximi.

MORIONES, μωροί, ſtulti, principum deliciæ. Marti. lib. 8.

MORION, lapidis precioſi nomen. Pli. lib. 37. cap. 10.

MORIOR, eris, & iris [*Morire*] μεταλλάσσω, τελευτάω, ἀποθνήσκω, Oui. lib. 4. Metam. Mortemq; timens, cupiduſq; mori. Plau. Rud. Certum eſt moriri. Hora. 3. Car. Ode. 2. Dulce, & decorum eſt pro patria mori. Virg. 4. Æne. Quin morere ut merita es. Moriar, iurandi uerbum. Cic. ad Atti. li. 8. Moriar, ſi magis gauderem, ſi id mihi accidiſſet. Hinc Commorior, συναποθνήσκω, ſimul morior. Pli. lib. 24. cap. 2. Item Demorior, Emorior, Intermorior, Præmorior.

MORISENI, Thraciæ populi, circa Ponti littora. Pli. lib. 4. cap. 11.

MORMYRA, piſcis marinus, uarijs coloribus pictus. Pli. lib. 32. ca. ult.

MOROCHTHVS, μόροχθος, lapis in Ægypto naſcens, quem nonnulli à lacteo colore Galaxian, & Leucographida appellant. Vtuntur eo lintearioram officinæ ad candorem ueſtium. Dioſc. lib. 5.

MOROLOGVS, gi, p.c. [*Che ragiona pazzie*] μωρολόγος, ſtulte loquẽs. Plaut.

Plau.in Pſeu.Nec moleſtum eſſe, nec ſermonibus morologis uti. μωρὸς enim ſtultus, λόγος ſermo. Plau.in Per. Morologus fio.

Moror, raris, pri.cor. [*Affettare, indugiare*] περιμένω, expecto. Lentul. ſenatui, inter epiſtolas Cice. Diutius morari, non neceſſe habui. Aliquando accipitur pro curo. Plaut.in Ad. Purpuram nihil moror. Idem Nihil moror iſtas magnas dotes. Sæpiſſime eſt retardare, ἐπέχειν, ἀμέλει. Quinct.in Mathema. Quid moraris abeuntem? Plaut.in Epiſt. Nihil ego te moror. Item Morari, manere, χρονίζειν. Cæſ.Bell.Gall.lib.2. Pauliſper apud oppidum morari. Item hærere, dubitare. Virg.2.Æne. Quid'ue moror, ſi omnes uno ordine habetis Achiuos? Morari uero, prima producta, eſt inſanire, deſipere: quòd oſtendit Suetonius, ſcribens ſolitum eſſe dicere Neronem, deſijſſe Claudium inter homines morari. nã Græci μωρὸν ſtultum uocant. uidebatur dicere, Claudium deſijſſe manere & uiuere inter homines, cum intelligi uellet, eum deſijſſe per mortem delirare, qui uiuus delirauerat. Morans, antis, particip. Virg. 4.Geor. morantes Martius ille æris rauci canor increpat. Vbi Seru. Morantes, tarde incedẽtes. Hinc Commoror, maneo, Lact. lib.7. Diutius in Ægypto commorantes. Demoror, Immoror, ἐνδιατρίβω, moram traho. Lact.lib.2. In propoſitione rerum contrariarum diutius immoratus. Remoror, retardo.

Moroſe, aduerb. Cic.de Clar.Orat.

Moroſitas, tis, τὸ δυσάρεστον, morum difficultas; cum nulla pene res ſatisfacit. Cic.de Sen. Moroſitas habet aliquid excuſationis.

Moroſus, a, um, [*Faſtidioſo*] δύσκολος, δύστροπος, δυσάρεστος, curioſus, qui nimis exacte omnia fieri expoſcit. Eſt hoc, inquit Porphyrio, ſenum præcipuum uitium, ut difficilibus, & faſtidioſis ſint moribus. Cic.lib 1.de Orato. Vſqueadeo moroſi ſumus, ut nobis non ſatisfaciat ipſe Demoſthenes. Suet.de Cæſ. Circa corporis curam moroſior.

Morpheus, μορφεὺς, Somni miniſter, uultus hominum, ut in fabulis eſt, quoſcunque fingens. Ouid.lib.11.Metam. Artificem, ſimulatoremq́; figuræ Morphea.

Morphnus, μορφνὸς, aquilæ genus, circa paludes, & lacus agens. ab alijs & Plancus, & Anataria appellatur. Pli.lib.10.cap.3.

Mors, tis, [*La morte*] τελευτή, θάνατος, animæ & corporis diſſolutio. Cice.2.Tuſc. Sunt qui diſceſſum animi à corpore putent eſſe mortem. Hæc à ueteribus dea credita eſt, Noctis, & Erebi filia, quæ in mortales omnes uitæ neciſq; haberet poteſtatem. Statius: In ſcopulis Mors ſæua ſedet. Horat.1.Epiſt.17. Mors ultima linea rerum eſt. Pro interitu rerum inanimatarum uſurpauit Pli.lib.14. cap.22. Rerum omnium obliuio, morsq́; memoriæ. Legitur etiam in numero plurali. Cic.2.de Fin. Mortes imperatoriæ.

Morsicatim, [*Mordendo*] ὀδὰξ, δηκτικῶς, mordendo. Varr.apud Nonium.

Morsiuncula, æ, δηγμάτιον, dimin. paruus morſus. Plau.in Mil.

Morsus, a, um, [*Morſo, morſicato*] δηχθείς, partic. Pli.lib.29.cap.3.

Morsus, us, nomen, [*Morſo*] δῆγμα, actus mordendi. Cic.de Diuin. lib.2. Ariſtolochia ad morſus ſerpentum ualet. Accipitur etiam pro dolore. Cic.3.Tuſc. Dolor corporis, cuius eſt morſus acerrimus. Nonnunquam pro uituperatione. Horat.libro.1.Epiſt. Non odio obſcuro, morſuq́; uenenat.

Mortalis, le, [*Mortale*] θνητός, morti ſubiectus. Cic.3.de Na.Deo. Mortale omne animal, & diſſolubile ſit, neceſſe eſt. Inuenitur & mortalior comparatiuus. Pli.lib.34.cap.14. Nihil in rebus mortalius, quàm quod infeſtiſſimum mortalitati.

Mortalis, ſubſt. pro homine. Ouid.2.Metam. Nec contigit ullum uox meam mortalem. Cicero, Saluſtius, alij.

Mortalitas, atis, [*Mortalità*] Cic.1.de Nat.Deo. Omne, quod ortum, mortalitas conſequetur. Et pro hominibus mortalibus. Plin. lib.2.cap.76. Mortalitas ipſa inuenit.

Morta, una ex parcis, quas ueteres Latini tres eſſe putauerunt. earum nomina, Nona, Decima, & Morta: quo commento illud uidentur uoluiſſe ſignificare, tempeſtiuum partus tempus eſſe menſem nonum & decimum: qui uero ante hoc tempus in lucem prodeunt, aut mortuos naſci, aut natos ſtatim mori. Martianus.

Mortariolum, θυείδιον. Hieronymus in numeris: Ponent cum eo turibula, mortariola, cyathos.

Mortarium, [*Mortaio*] θυεία, ὅλμος, ἴγδη, in quo res piſtillo teruntur. Pla.in Aul. Cultrũ, ſecurim, piſtillum, mortarium. Lapis mortariorum, θυΐτης, ex quo mortaria confici ſolent. Plin. lib.36.cap.22. Eſt & mortarium locus, & ſuſceptaculum, in quo calx, ſiue intrita ſubigitur, ſeruatur'ue. Vitru.lib.7.cap.3. Græcorum tectores faciunt opera firma, mortario collocato, calce & arena ibi confuſa.

Morticinus, a, um, pen.prod. [*Morto da ſe*] θνησιμαῖος, ſponte ſua mortuum. unde morticinam carnem dicimus animalium, quæ non ſunt mactata, ſed per ſe mortua. Plin. hæc auis morticinam carnem non attingit.

Morticini, ἧλοι, claui dicuntur pedum, quòd uelut morticina caro ſit. Pli.li.22.c.23. Clauis pedũ, qui uulgo morticini appellantur.

Mortifer, ſiue Mortiferus, a, um, p.c. [*Mortifero*] θανατηφόρος, quod mortem affert. Virg.6.Æne. Mortiferumq́, aduerſo in limine bellum. Celſ.lib.5.cap.16. Nam muſculus percuſſus mortiferus eſt.

Mortuale, [*Che appartiene à morti*] νεκρικόν, ad mortuos pertinens. Plau.in Aſi. Hæc ſunt non nugæ: non enim mortualia. Vnde emortualis dies, in quo quis eſt mortuus: ut natalis, in quo natus. Idem: Certum eſt hunc emortualem facere ex natali die.

Morula, æ, [*Dimoretta*] διατριβή, dimin. à mora. Aug.lib.11.Confeſſ. Morula Solis ſuper terram.

Morus, ri, arbor, [*Moro albero*] μορέα, συκαμινέα, morum fructus, συκάμινον, a mora. i. tarditate, ut quidam putãt: nam poſtrema omniũ arborum floret: ex quo prudentiſſima arbor dicitur: quia lædi ſe à frigore non ſinit. Sunt, qui à Græco id nominis deriuent. μαυρὸν enim nigrum. Pli.lib.16.cap.44. Arborem mori ætate noſtra adamauit Pathenus. Mora quoque in rubis ſunt, ſed multum ab his differentia. Col.lib.3. De pruno: morum ab idib. Febr. uſque in æquinoctium uernale recte ſeres.

Morylli, μορύλλιοι, Macedoniæ populi. Pli.lib.4.cap.10.

Morychus, μόρυχος, cognomen Bacchi apud Siculos. Vide Er. in prouerbio, Morycho ſtultior.

Mos, moris, [*Coſtume, uſanza*] ἔθος, ἦθος, uitæ inſtitutum conſuetudine firmatum. Var. ait, Morem eſſe inſtitutum animi, quod ſequi debeat conſuetudo. Cic.pro Clu. Non mos, conſuetudoq́; ſeruata. Virg.1.Æneid. Virginibus Tyriis mos eſt geſtare pharetram. Interdum ſumitur pro conſuetudine approbata, quæ habetur pro lege. Cic.1.Offic. Quæ more aguntur, inſtitutiſq́; ciuilibus. Mores plurali num. uocabulum mediũ, quod tam in bonam, quàm in malam partem accipitur. Plau.in Trin. Hic morbus mores inuaſit bonos. Sed, dum illi ægrotãt, interim mores mali, Quaſi herba irrigua, ſuccreuerunt. Mores cæli. Pli.li.14.ca.1. Virg.1.Geor. Varium cæli per diſcere morem. Transferre ad morem. Cic.in Orato. Græcorum prudentiam poſſe ad noſtrum morem, uſumq́; transferri.

Mosa, μόσα, fluuius Galliæ Belgicæ, ex Vogeſo monte profluens. uide. Pli.lib.4.cap.14.15. Tacit.lib.3.& 20. Cæſ.de Bel.Gal.

Moschatula, [*Peri moſcatelli*] pyra quædam, odorem moſchi referentia. eſt autem moſchus animal puſillum, in cuius corpore iuxta umbilicum apoſtema naſcitur, quod una cum pelle exciſum, ſiccatumq́; præſtantiſſimum ſpirat odorem. hunc odorem ab animalis nomine moſchum uocant Arabes. ueteribus enim creditur fuiſſe incognitus. Hinc itaque pyri quoddam genus Moſchatulum dicitur, quòd ad hunc odorem proxime accedat.

Moscheuton, roſæ genus, folia habens oleacea. Pli.lib.2.ca.4.

Moschi, μόσχοι, populi Aſiæ, Albanis, & Iberibus finitimi. Pli.lib.5. ca.27.& li.6.ca.10. Luca.li.3. Sæuiſq́; affinis Sarmata Moſchis.

Moschus, μόσχος, grammaticus, & poeta Syracuſanus, Ariſtarci familiaris, qui ſecundus a Theocrito ſcripſit Bucolica. Suidas.

Moses, ſis, μωσῆς, μωυσῆς, nomen inclyti Iudæorum ducis, qui Iſraelitas ex Ægypto, & Pharaonis tyrannide eduxit. Iuuen.Saty.14. Tradidit arcano quodcunque uolumine Moſes. Quidam Moyſes efferunt per tres ſyllabas, y littera interpoſita, & prima ſyllaba contra artem correpta. Sedulius: Quid quod & Heliam, & clarum uidere Moyſem. Scribit Ioſephus ex euentu rerum nomen ei impoſitum fuiſſe, quòd à Pharaonis filia de flumine ſit ſeruatus.

Mosinoeci, μοσσύνοικοι, populi Aſiæ uerſus Septentrionem, qui notis corpus omne perſignant, & promiſcue concumbunt. Dicti μοσσύνοικοι, quaſi turricolæ, à turribus, quibus domorum uice utuntur. Mela lib.1. hos Pli.lib.6.cap.4. Vocat Moſynos.

Mosylon, μόσυλον, promontorium & emporium Æthiopiæ Steph.

Motacilla, [*Squaſſacoda*] σεισοπυγίς, auis ſemper mouens caudam, uulgo Cauda tremula. Varr.4.de Ling Lat.

Motho, us, μωθώ, Arabum uicus, in quo Antigonus Macedo à Babylo rege fuit interfectus: quæ etiam cædes uico nomen fecit. nam Motho Arabum lingua mortis locum ſignificat Stephanus.

Motio, [*Moto, mouimento*] κίνησις, Cice.2.de Nat.Deo. In corporum motione, atque geſtu multa cernunt ſubtilius.

Moto, tas, [*Muouere ſpeſſo*] σείω, frequent. à Moueo. Virg.5.Ecl. Zephyris motantibus umbras.

Motuantur, pro Motantur. dixit Plaut.in Truc.

Motor, oris, [*Motore*] κινητής, Mart.lib.11. Cunarum fuerat motor Chárideme mearum.

Motus, ta, tum. partic. [*Moſſo*] κινηθείς, Virg.1. Æne. Motos præſtat componere fluctus. Liu.4.Bell.Maced. Nullis minis ſe motos.

Motus, tus, [*Moto, mouimento*] κίνησις, ipſa motio, ut Motus animi. Cic.de Amic. Quibus rebus ad illum primum motum animi adhibitis, admirabilis exardeſcit beneuolentiæ magnitudo. Oui.epiſt. 18. Sæpe per aſſiduos languent mea brachia motus. Hor.3. Carm. Motus doceri gaudet Ionicos Matura uirgo. Motus, pro perturbatione. Cice.pro Flacc. Videtis quo in motu temporum uerſemur.

Motus pro cauſſa. Plin. epiſt. 4. lib. 13. Audiſti conſilij mei motus.

MOTYA, es, μοτυη, Siciliæ oppidum, dictum a Motye muliere, quæ Herculi eos indicauit, qui boues eius abegerant. Stephanus.

MOVEO, es, moui, motum, [*Muouere*] κινέω, notæ ſignificationis. Cæſar 3. Bel. Gall. Poſtero die caſtra ex eo loco mouent. Per translationem pro iure ſuo aliquem deijcere. Cice lib. 3. Offi. Qui quodam quaſi ueneno perficiat, ut ueros hæredes moueat, in eorum locum ſuccedat. Mouere animum, eſt inducere. Virg. 3. Georg. Non mollia poſſunt Prata mouere animum. Seruius: Mouere animum, in ſui deſiderium illicere. Mouere, pro diſcedere. Cice. ad Atti. lib. 9. Hæc ſcribebam poſtquam ille Canuſio mouerat. Mouere loco. Cic. ad Q. fratrem lib. 2. urgere illi, ut loco nos mouerēt. Mouere ex opinione. Cic. 3. de Nat. Deo. Nec me ex ea opinione ullius unquam oratio, aut docti mouebit. Mouere ſenatu, uel de ſenatu. Cic. pro Cluen. Vt alter de ſenatu mouere uelit, alter retineat. Liu. 9. Bell. Maced. Septem mouerunt ſenatu. Sic Moueri ſtatu. Liu. lib. 40. Mouere uentrem: hoc eſt, ciere. Mart. lib. 11. Prima tibi dabitur uentri lactuca mouendo. Arma mouere. Virg. 12. Ænei. Tum demum mouet arma leo. Bellum mouere. Liu. 8. Quia toties Sidicini ipſi mouerant bellum. Mouere riſum, pro excitare. Horat. 1. Epiſt. 3. Moueat cornicula riſum Furtiuis nudata coloribus. Signa mouere. Virg. 3. Georg. Signa mouet, præcepſq; oblitum fertur in hoſtem. Mouere ſtomachū alicui, pro irritare. Cice. ad Atti. lib. 6. In quo mihi riſum magis, quàm ſtomachum mouere ſolet. Mouere tragœdias, uerbis rem atrocem efficere, qualē eſt opus tragicorum, de rebus atrocibus ſemper loquentium. Quinct. lib. 6. cap. 1. In paruis litibus mouere tragœdias tale eſt, quale ſi perſonam Herculis aptare infantibus uelis.

MOVET me. Papin. de Cond. fur. l. parui refert: Nec me mouet, præſens homo fuerit, nec'ne. Mouentur res magnæ, i. commouentur excitantur. Cic. ad Qu. Fr. lib. 7. Epiſt. 3. Magnæ mihi res moueri uidebantur. Aliquando pro paſſiuo moueri. Gell. lib. 4. cap. 6. Nunciatum ſenatui, in ſacrario haſtas Martias mouiſſe. i. motas eſſe. Hinc Amoueo, Admoueo, cōtraria: Commoueo, Dimoueo, Emoueo, ἐξίστημι, extra moueo. Idem lib. 4. Hominum mentes emotas, in ſenſu priſtino reponebat. Promoueo, προάγω, προάγω, ultra moueo produco. Ter. in And. Quantum huic promoueo nuptias? Permoueo ualde moueo. Saluſt. in Iug. Exiſtimans Adherbalem dolore permotum, iniurias ſuas uindicaturum manu. Demoueo, deorſum moueo. Liu. lib. 6. Hoſtes gradu demoti. Remoueo, ἀπάγω, alieno, tollo, uide ſuo loco. Semoueo, ſeorſum moueo. Summoueo, παρωθέω, tollo, aufero. Colu. lib. 5. Fructus ſummotus à terra minus putreſcit: i. ſublatus.

MOX, [*Toſto, preſto*] εὐθὺς, αὐτίκα, ſtatim. Ter. in And. Mox huc reuertar. Significat & poſtea. Cic. lib. 1. de Orato. Verum illa mox: nunc, de ipſa exercitatione quid ſentias, quærimus. Mox pro deinde. Plin. lib. 12. cap. 12. laudatur Syriacum nardum, mox Gallicum, tertio loco Creticum. Dum expecto, quàm mox ueniat. dixit Teren. in Phorm.

M ANTE V.

MVCEO, ces, mucui [*Eſſer muffo*] σήπομαι, mucidus ſum: à quo Muceſco, mucidus fio. Pli. lib. 18. Niſi feſtinato peragatur, lurido colore muteſcet. Cato de re ruſt. Vini, quod neque aceat, neque muceat.

MVCIDVS, a, um, [*Muffo*] αὐχμώδης, εὐρώδης, quod mucorem contraxit. Iuue. Sat. 14. Mucida cærulei panis cōſumere fruſta. Mart. li. 3.

MVCOR, oris, [*Muffa*] αὐχμὸς, εὐρώς, lanugo diutino ſitu contracta in pane, carne, alijs rebus. Colu. lib. 12. cap. 4. Situ penora mucorem contrahunt.

MVCRO, onis, [*Punta di arma*] ἀκωκὴ, αἰχμὴ, cuſpis & acumen enſis, ac telorum. Marti. lib. 4. Tabuit in calido uulnere mucro tener. Figurate ponitur pro enſe. Ouid. lib. 1. Meta. Iugulum mucrone reſoluit. Accipitur etiam pro ſummo cuiuſuis rei acumine. Vnde apud Pli. lib. 8. cap. 25. Herbarum dentium, unguium mucrones dicuntur. Mucronem tribunicium dixit Ci. 3. de Leg. Quis unquam tam audax fuiſſet, ut cogitaret de ſtatu noſtro labefactando, niſi mucronem aliquem tribunicium exacuiſſet in nos?

MVCRONATVS, a, um, [*Aguzzo*] ὀξὺς, acutum. Pli. li. 32. ca. 2. Trebius auctor eſt, xiphiam roſtro mucronato eſſe.

MVCVLA, gemma cordis colorem habens. uide Pli. lib. 37. cap. 10.

MVCOSVS, a, um, μυξώδης κορυζώδης, κορύζης, μεστὸς, muco plenus. Colu. lib. 6. cap. 7. Torminum ſignum eſt mucoſa uentris proluuies.

MVCVS, ci, [*Mocogno*] μύξα, κόρυζα, narium craſſior pituita. Catullus.

MVGIL, mugilis, & Mugilis in nominatiuo, pen. cor. genus piſcis capitoſi: unde à Græcis κέφαλος appellatur. hic omnium piſcium ſquammis intectorum velociſſimus eſt, teſte Æliano lib. 12. cap. 19. Pli. li. 9. ca. 17. Mugilum natura ridetur, in metu capite abſcondito, totos ſe occultari credentium.

MVGINOR, aris, [*Mormorare*] γογγύζω, murmuro, interprete Nonio. Lucilius: Muginamur, molimur. Feſtus, nugari, interpretatur, & tarde conari. Cic. Atti. lib. 6. De Ocella muginaris.

MVGIO, gis, giui, uel gij, mugitū [*Muggbiare*] μυκάομαι, factitium uerbum à uoce boum. ad Heren. lib. 1. Vagire, mugire, murmurare. Per tranſlationem, grauiter ſonare. Lact. lib. 7. Cur emicent fulgura, cur tonitrua mugiant.

MVGONIA, porta, urbis Romæ, dicta à mugitu, quòd per eam uenale pecus intraret. hæc & Trigonia appellata eſt, hoc eſt, trium angulorum. Feſtus, non à mugitu, ſed a Mugio quodam, qui huic portæ aliquando præfuiſſe creditur, dictam putat.

MVGITVS, μυκηθμὸς, μύκημα, pen. prod. ipſa boum uox. Virg. 2. Geo. Mugitusq; boum. Per tranſlationem, quiuis ſonitus. unde Mugitus nemorum. Plin. lib. 18. cap. 35. Nemorum mugitus prædicunt. Hinc Admugio, προσμυκάομαι, cum bos altero boue conſpecto, audito, olfacto, illius deſiderio mugitum edit. Ouid. lib. 1. de Arte. Mollibus in pratis admugit fœmina tauro, Immugio, intus mugio. Virg. 3. Æneid. Curuiſq; immugijt Æthna cauernis. Remugio, ἀντιμυκάομαι, reſono. Idem 3. Georg. Et uox aſſenſu nemorum ingeminata remugit.

MVLA, æ, Pli. li. 8. c. 44. Gignitur mula, ex equo, & aſina. Iuuen. Sat. 7.

MVLARIS, & hoc mulare, [*Di mulo*] ἡμιονικὸς, adiect. à mulo. Col. l. 6. cap. 27. Eſt mularis, quæ precio fœtus ſui comparatus generoſo.

MVLCEO, ces, ſi, ſum, & ctum, καταψάω, κατυρίζω, θέλγω, Priſcianus: Mulceo, mulſum, & mulctum. unde Cic. in contentione Metelli: Permulſa, atque recreata. Var. in Sat. Capite permulſo: Saluſt. lib. 4. hiſto. Lenita iam ira, poſtera die liberalibus uerbis permulcti ſunt. Eſt autem mulcere, lenire, blandiri, mitigare. Ouid. 4. Triſt. Eleg. 1. Paſtor arundineo carmine mulcet oues. Virg. 1. Æn. Et dictis mærentia pectore mulcet. Ceruix mulcetur dextra, Cice. in Arato. Virg. 7. Æn. Ethera mulcebant cantu. Auræ mulcent florē, Catul. in Carm. nup. Virg. 1. Æn. Et mulcere dedit fluctus, & tollere uento. Hinc Demulceo, Permulceo, καταψάω, ἐπιψάω, ἰξαμαλίζω, placare, mollire. Li. 3. ad Her. læduntur arteriæ, ſi ante, quam uox bene permulſa eſt, acri labore compellentur. Gell. lib. 2. permulcti, dixit.

MVLCEDO, inis, [*Mitigatione*] θέλγητρον, blandimentum. Gel. lib. 19. ca. 9. Quæ nullas uoluptates, nullā mulcedinem Veneris haberet.

MVLCIBER, pen. corr. ἥφαιστος, mulciberis, & per ſyncopem mulcibris: Vulcanus, ita dictus à Mulcendo, i. molliendo ferro. Ouid. 2. de Arte. Mulciberis capti Marſq; Venuſq; dolis. Apud Cic. lib. 2. Tuſc. ex uetuſto poeta legitur genitiuus Mulcibri ſecundæ declinationis: Iouiſq; numen Mulcibri adſciuit manus. Donatus putat Vulcanum Mulciberem dictum à mutilando, quòd claudus à poetis fingatur, & mutilatus. fuit enim Iouis ex Iunone filius: quem cum parentes ob deformitatem è cælo in Lemnum inſulam præcipitaſſent, ex ruina intorto pede fertur claudicaſſe.

MVLCTATIO, nis, Cice. pro Rab. Miſera mulctatio bonorum.

MVLCTRA, ctræ, [*Secchia doue ſi molge*] πέλλα, ἀμολγεὺς, uas in quo mulgetur. Vir. li. 3. Geo. Quàm magis exhauſto ſpumauerit ubere mulctra. Interdum accipitur pro ipſo lacte emulcto. Colu. li. 8. ca. 17. Cibi. dandi ſorbilibus proximi, ut mulctra, recens caſeus.

MVLCTRALE, lis, mulctra. Virg. 3. Geo Implent mulctrali uaccæ.

MVLCTRVM, ctri, mulctra. Hora. in Epi. Veniunt ad mulctra capellæ.

MVLGEO, ges, mulſi, uel xi, ſum, & mulctū, [*Mungere, cauare il latte*] ἀμέλγω, Priſcia. Mulgeo quoque mulſi facit: quamuis differentiæ cauſſa quidam mulxi protulerūt, quia mulceo quoque mulſi facit. Eſt autem mulgere, lac è mammis exprimere. Virg. 3. Geo. Quod ſurgente die mulſere, horiſq; diurni. Nocte premuntur. Virg. 3. Eclog. Hic alienus oues cuſtos bis mulget in hora. Mulgere hircos, prouerbium de re palam abſurda. Virg. 3. Ecl Iungat uulpes, & mulgeat hircos. Emulgeo, ἐξαμέλγω. Col. lib. 8. exiguum emulgendum eſt. Immulgeo, ἐναμέλγω, intus mulgeo. Plin. Fabuloſum de ſtrigibus, ubera eas infantium labris immulgere.

MVLGO, gas, [*Manifeſtare*] δημοσιεύω, palam facio. Plaut. in Ciſt. ſeruulus nequam dominum mulgat. Hinc Diuulgo, & Promulgo.

MVLI MARIANI, ἡμίονοι μαριανοὶ, furculæ, teſte Feſto, quibus religatas ſarcinas uiatores gerunt: quarum uſum quia Marius inuenit, Muli Mariani poſtea dicti. Plaut. Ærumnulas uocat. Fron. lib. 4. Stratag.

MVLIEBRIA, brium, τὰ γυναικεῖα, τὰ ἔμμηνα, menſtrua. Interdum pro muliebri natura, ut uirilia pro pudendis uiri. Interdum pro præpoſtera libidine. Quinctil. adoleſcens à centurione muliebria paſſus. Saluſt. in Catil. Viros muliebria pati, mulieres pudicitiam in propatulo habere.

MVLIEBRIS folliculus, μήτρα, fœtus receptaculum, uulua, uterus.

MVLIEBRIS, & hoc bre, [*Donneſco*] γυναικεῖος, γυναικώδης. Plaut. in Epid. Muliebris animus, timidus inconſtans. Cic. 1. Offi. ex Ennio: Vos etenim iuuenes animos geritis muliebres.

MVLIEBRITER, [*Feminilmente, mollemente*] γυναικωδῶς, effœminate. Iuſtin. Quæ non muliebriter hoſtium aduentu territa. Cice. 2. Tuſc.

Tuſc. Ne quid timide, ne quid ignaue, ne quid muliebriter faciamus in dolore, prouidendum eſt.

MVLIERARIVS, [*Femmiere*] φιλογύνης, mulieroſus. Iul. Capitol. Mulierarius inter primos amatores. Ci. pro Cœl. Mulieraria manus.

MVLIERCVLA, æ, [*Femmella*] γυναικάριον, dimin. Cic. 5. Tuſc. Demoſthenes illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquá ferétis mulierculæ.

MVLIER, eris, [*Donna*] γυνή, à mollitie (ut inquit Varro) dicta, immutata, & detracta littera, quaſi mollier: & proprie Mulier, quæ uirgo non eſt, Vlpi. l. alioquin. ff. de contrahen. emp. Quòd ſi (inquit) ego me uirginem emere putarem, cum eſſet mulier, emptio non ualebit. unde Cicero obiurgátibus, quòd ſexagenarius Publiliam uirginem duxiſſet, Cras mulier erit, inquit. Caius ſcribit, Mulieris nomine etiam uirginem uiri potentem contineri. Vlp. uno in loco utroque ſignificato uſus eſt, in. l. quæritur. ff. de Ædil. edict. Mulierem ita arctam, ut mulier fieri non poſſit, ſanam non uideri conſtat. Eandem dixit mulierem & non mulierem: Primum pro quauis fœmina: ſecundo pro ea, quæ eſt corrupta. Saluſt. in Iugurth. Hiempſal reperitur, occultans ſe in tugurio mulieris ancillæ.

MVLIERO, ras, [*Effeminare far molle*] γυναικίζω, θηλύνω, effœmino. Varro apud Nonium, Hic ephebum mulierauit.

MVLIEROSITAS, tis. Cice. in Tuſcel. Vt mulieroſitas appellem, quæ Græce φιλογυνεία, amor mulierum dicitur.

MVLIEROSVS, [*Troppo deſideroſo di donne*] φιλογύνης, φιλογύναιος, nimium appetens mulieres. Cice. de Fato: ſcribunt ipſius familiares, mulieroſum fuiſſe. Nonnunquam, effœminatus. Plaut. in Pœn. genus hoc mulieroſum eſt.

MVLIO, onis, [*Mulattiere*] ἀστραβηλάτης, ὀρεοκόμος, qui mulos clitellarios, ſiue quadrigarios ducit. Iuuen. Sat. 3. Commotu iandudum mulio uirga. Eſt præterea genus culicum. Pli. lib. 11. ca. 18. ueſpæ, crabrones, & è culicum genere, qui uocantur Muliones.

MVLIONIVS, a, um, [*Mulattiereſco*] ἀστραβηλατικός, quod ad mulionem pertinet. Cic. pro Sext. Mulinoniam penulam arripuit.

MVLLEI, orum, calcei regum Albanorum erant, purpurei coloris, poſtea patritiorum, à mullando, i. à ſuendo, ut ex Titinnio probat Feſtus. Cato Orig. li. 7. Qui magiſtratum curulẽ cepiſſet, calceos mulleos allucinatos, ceteri perones. Vopiſcus in Aureliano: calceos mulleos, & albos uiris omnibus abſtulit, mulierib. reliquit.

MVLLVS, per duplex ll, τρίγλα, genus piſcis marini, maximæ nobilitatis, & gratiæ, & gratiæ: quem ait Plin. lib. 9. cap. 17. 26. ab Aſinio Celere octo millibus numorum eſſe emptum; cum tamen hic piſcis duarum librarum pondus raro excederet. Horat. lib. 7. Serm. Sat. 2. Laudas inſane trilibrem Mullum. Habent autem nulli in inferiore labro geminam barbam: unde Barbati & Barbatuli appellantur à Cice. in Parad. & Var. lib. 3. de Re ruſt. Mullorum autem nomen acceperunt (ut ex Feneſtellæ ſententia docet Plin.) à colore mulleorum calceamentorum. Romani, ſeruato Græco uocabulo, etiam nunc Triglam appellant.

MVLSVM, ſi, οἰνόμελι, potio ex melle & uino à mulcendo (ut quidam putant). i. molliendo, quòd uini auſteritas mellis dulcedine molliatur. Pli. lib. 22. cap. 24. Scribit mulſum ex uetere uino utiliſſimũ fieri, quod facillime cum melle concorporatur. De hoc Mart. Attica nectareo turbatis mella Falerno. Hoc ſi calidum bibatur, uocem permulcet: ſi frigidum, exaſperat. Cic. lib. 2. de Orat. Cum uocem in dicendo obtudiſſet, ſuadebat Granius, ut mulſum frigidum biberet, ſimul ac domum rediiſſet. Vlp uini appellatione ait mulſum non contineri, œnomeli cótineri. i. uinum dulciſſimum. quæ ſententia ſi uera eſt, mulſum non erit idem quod œnomeli. ſi quis tamen ea, quæ de mulſo ex Pli. annotauimus, diligentius conferat cum Dioſc. lib. 5. cap. 9. de confectione œnomelitos, facile intelliget alterum ab altero non differre.

MVLSEVS, a, um, [*Dolce*] μελιτώδης, quod mulſi ſaporem refert. Col. lib. 12. cap. 45. Hæc ratio liquorem mulſei ſaporis præbet. Plin. lib. 21. cap. 19.

MVLSVS, a, um, adiect. quod habet aliquid mellis admiſtum, ut, aqua mulſa, ὑδρόμελι, potio ex aqua & melle confecta. Plin. lib. 22. cap. 24. In mellis operibus, & aqua mulſa tractari debet. Colum. lib. 9. cap. 12. Rorem matinum aqua mulſa decoctum Plin. lib. 9. cap. 22. Exemplum quoque lacte mulſo augetur. Plaut. in Rud. Mulſa dixit, pro ſuauia.

MVLTA, æ, [*Pena, condannagione in denari*] πρόστιμον, ἐπιτίμιον, ζημία, pœna pecuniaria, quæ pro delicti magnitudine uarie irrogabatur, dicta, teſte Var. quòd multa ſimul imperabantur, idq́; contra antiquorum conſuetudinem, qui ſingulas tantum, aut certe unius generis res multæ nomine exigebant. Feſtus tamen auctor eſt, uocabulum hoc Oſcum eſſe, non Latinum. In hoc autem multa differt à pœna, quòd pœna generali nomine dicitur omnium delictorum correctio: multa uero ſpecialis eſt peccati: cuius animaduerſio pecuniaria eſt: pœna, τιμωρία, contra non tantum pecuniaria, ſed & capitis & exiſtimationis irrogari ſolet. & multa quidem ex arbitrio eius uenit, qui multam dicit: pœna non irrogatur, niſi quæ lege, uel quo alio iure ſpecialiter ſingulis delictis conſtituto. Suprema multa, teſte Gell. lib. 11. cap. 1. Apud priſcos erat in ſingulos dies triginta boum, & duarum ouium: minima ouis unius. poſtea, cum in multæ dictæ fraudem pecora minimi precii ſoluerentur, conſtitutum eſt lege Ateria, ut ſoluerentur pro ſingulis ouibus denarius unus. erat itaque multa ſuprema trium millium, & uiginti æris, ſeu trecentarum & duarum drachmarum. Dicimus autem in eadem fere ſignificatione, Dicere multam. ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν, Infligere multam, Facere multam, quorum poſtremo uſus eſt Cato lib. 4. Orig. Imperator, inquiens, noſter, ſi quis extra ordinem depugnatum iuit, ei multam facit. Multam dicere proprie erat iudicis, uel magiſtratus: exigi tamen non poterat, niſi populus, recte multarum uideri, cenſuiſſet. Liu. lib. 35. Ducentũ millium æris multam Poſtumio dixerunt: cuius certandæ cum dies aduenisſet, conciliumq́; frequens plebis adeſſet; una ſpes uidebatur eſſe, ſi Caſca trib. pleb. prius, quam ad ſuffragium tribus uocarentur, interceſſiſſet. Idem paulo poſt; Cum uim contra remp. factam ſenatus decerneret, confeſtim Caruilii trib. pleb. omiſſa multæ certatione, rei capitalis diem Poſtumio dixerunt. His uerbis apparet, moris fuiſſe, ut multa populi ſuffragiis uel irrogaretur, uel abrogaretur, uel etiam remitteretur: quo tempore, Multa certari, dicebatur. non enim tribuni damnare multæ poterant, ſed tum rogare populum: apud quem cum reus non iure multatum ſe contenderet, lis illa multaticia diſceptabatur.

MVLTATICIVS, ticia, ticium, ἐπιτίμιος, quod ex multa fit. Liu. lib. 10. Ex multaticia pecunia, quam exegerunt pecuariis damnatis, ludi facti. Et lib. 37. Ædiles ex multaticio argento ſigna ænea ad ædem Cereris dedere.

MVLTANGVLVS, la, lum, [*Che ha molti cantoni*] πολύγωνος, multos angulos habens. Lucr. lib. 4. Multa rotunda, modis multis multangula quædam.

MVLTIBARBVS, [*Che ha molta barba*] πολυγένειος, habens multam barbam. Apuleius in Florian.

MVLTIBIBVS, [*Che beue molto*] πολυπότης, cui multi eſt potus. Plaut. in Curc. Nomen eſt lenæ multibiba, merobiba.

MVLTICAVATVS, ta, tum, multa habens caua. Var. 3. de re ruſt. c. 16. Fauus eſt, quem fingunt multicauatum è cera.

MVLTICAVVS, a, um, [*Che ha molto concauo*] multum habens concaui. Ouid. 8. Meta. Pumice multicauo.

MVLTICAVLIS, multicaule, πολύκαυλος, multos habens caules. Pli. lib. 21. cap. 16.

MVLTICOLOR, ris, omnis generis [*Di molti colori*] πολύχροος, habens multos colores. Pli. lib. 17. cap. 10.

MVLTIFACIO, cis, [*Stimare molto*] περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, magni æſtimo. Cato: Neque fidem, neque iuſiurandum multifacit. Feſtus.

MVLTIFARIE, multis modis. Pli. lib. 7. cap. 54.

MVLTIFARIVS, ria, rium. [*Vario*] πολύχροος, uarium. Gell. lib. 5. ca. 6.

MVLTIFARIAM, aduerb. [*Variamente*] πολλαχῶς, multifarie. Cic. 2. de Orato.

MVLTIFER, ra, rum, [*Fertile*] πολυφόρος, fertilis. Pli. lib. 16. cap. 8.

MVLTIFIDVS, da, dum, [*Feſſo in molte parti*] πολυμερής, quod in multas partes finditur. Marti. lib. 14. Multifido buxus, quæ tibi dente datur. Iſter multifidus, Lucan. lib. 3. Linguæ multifidæ, Val. Flac. 1. Arg. Faces multifidæ, Ouid. 7. Meta. Timauus multifidus, quòd in multa oſtia fiſſus in mare prorumpat. Mart. libro. 8. multifidum numerauit lana Timauum.

MVLTIFORIS, re, [*Di molti pertugi*] πολύτρητος, multorum foraminum. Pli. lib. 8. cap. 55. Specus multifores in terra.

MVLTIFORVS, a, um, multiforis. Ouid. lib. 12. Meta. Multifori delectat tibia buxi.

MVLTIFORMIS, me, [*Vario*] πολύμορφος, uarius quaſi multiplicis formæ. Colum. lib. 8. cap. 9. Vt per anni diuerſa tempora multiformes nuces, ac ficum præbeat. Cic. 1. Acad. Ex iis ortæ uariæ ſunt, & quaſi multiformes.

MVLTIFORMITER, [*In diuerſe maniere*] πολυμερῶς, uariis modis. Pli. lib. 36. cap. 27.

MVLTIFORATILIS, πολύτρητος, habens multa foramina. Apul. in Flo.

MVLTIGENERIS, & hoc multigenere, πολυγενής, multorum generum. Plaut. in Cap. Multis. & multigeneribus opus eſt militibus.

MVLTIGENVS, a, um, [*Di molti generi*] multorum generum. Plin. lib. 11. cap. 1.

MVLTIIVGVS, ga, gum, & Multiiugis, ge, pen. cor. [*Di molte ſorti, uario*] πολύχροος, multiplex, uarium. Vbi Iugus nihil ſignificat, ſicut in Meditullium, & huiuſmodi. Apul. in Apol. Ariſtotelis multiiuga uolumina. Cice. ad Attic. lib. 14. Multiiuges accepi tuas litteras uno tempore.

MVLTIMODVS, da, dum, [*Di molti modi*] πολύχροος, multiplex, uarius

Liu.1.Bell.Pun.Multimoda arte deſtineri.

MVLTINVMMVS, πολύχρηματος. Varr.3.de re ruſt.cap.17. Hordeo non multo meos multinummos alo annos: id eſt, quorum opera multos paro nummos.

MVLTIPARTITVS,a,um, πολυμερὴς, Plin.lib.6.cap.19.

MVLTILOQVVS, [Che parla molto] πολυλόγος, πολύφατος, multa loquens.

MVLTIPES,lis,uel multipeda,æ, ἴουλος, uermis piloſus, multis pedibus proſerpens,qui & Centipeda appellatur.Pli.lib.29.cap.6.

MVLTIPLEX,plicis,omnis ge.[Moltepiice,uario] πολλαπλάσιος, uarius,cui contrarium eſt Simplex.Virg 4. Æneid. Hæc tum multiplici populos ſermone replebat.Cice.de Amic.Non unus animus idemq; ſemper, ſed uarius, commutabilis, multiplex. Multipliciter aduerb.

MVLTIPLICABILIS,[Che ſi può moltiplicare] qđ poteſt multiplicari.Cic.2.Tuſc.ex quodam poeta:tortu multiplicabili draconem.

MVLTIPLICATIO,Col.lib.3.cap.2.multiplicatione frugum.

MVLTIPLICO,cas,care, [Moltiplicare] πληθύνω, multiplex reddo Cic. ad Q.fratr.multiplicata gloria diſcedemus. Ouid.2. de rem. Am.Flumina collectis multiplicantur aquis.

MVLTILOQVENS, tentis, omnis gene. [Che può molto] πολυκρὰτης, qui multum poteſt.Plaut.in Bacch.habet pectus multipotens.

MVLTISCIVS,[Che ſa molto] πολυμαθὴς, πολυίσωρ, qui multa ſcit.

MVLTISONORVS,a,um, πολύθροος, Claud.Eſſeda multiſonora.

MVLTISONVS,Marti.lib.1.multiſona feruet ſacer Atthide lucus.

MVLTIVAGVS,a,um,[Che uaga molto] πολυπλανὴς, multum uagans. Plin.lib.10.cap.37.Multiuaga aue:& lib.1.cap.10. Multiuagus lunæ curſus.

MVLTOPERE,[Grandemente] dixit Plautus, ut magnopere, in Mercat.Multopere in mundo ruſtico ſe exercitum.

MVLTITIA,rum, πολύμιτα, indumenta minutiſſimis filis contexta: unde a multis filis nomen inditum. Iuuen. Saty.2.Quæro an deceant multitia teſtem.Ibidem:Cum tu multitia ſumas.

MVLTITVDO,multitudinis,[Moltitudine] πλῆθος, Cice.de Orat.2. Orator ſine multitudine eloquens eſſe non poteſt.

MVLTIVOLVS,la,lum,[Che uuole molto] πολύβουλος, multa cupiens. Catullus ad Mallium.Multiuola eſt mulier.

MVLTO,multas[Punire,condannare] τιμῶ, ζημιῶ, προστιμῶ, ἐπιβάλλω, punio,multam dico,uel irrogo.cum ablatiuo, uel genitiuo. Virg. 11.Æneid.Multatam triſti morte Camillam.Curtius lib.3.inſulas præſidijs occupat,pecunia multat.Tacit.lib.13.Vt quidam accuſatorum eius exilio multarentur. Cic.3.Verr. Multos crudeliſſime per uim morte eſſe multatos.Interdum uerberare.Ter.in Ad.Ipſum dominum atq; omnem familiam multauit uſque ad mortem. Col.lib.2.cap.4.Quo euenit,ut boues iniquitate operis multentur.Interdum uoti compotem facere. Næuius in Colace, apud Nonium.uobis gratias ago, cum uotis me multatis meis. Interdum male tractare.Colum.lib.1.ca.2.Vetus eſt Catonis, Agrum peſſime multari, cuius dominus, quid in eo faciendum ſit, non docet, ſed audit uillicum. Multare matrimonio, eſt repudiare coniugem. Plaut. in Amphit. Nunquid cauſſam dicis, quin te multem matrimonio?

MVLTVS,multa,multum,[Molto] πολὺς, Cic.pro Sext.multis fortiſſimis atque optimis uiris multis iudicijs tales caſus incidiſſe. Multus in opere,aſſiduus.Sal.in Iug.in agmine, atque ad uigilias multus eſſe.Multus fuit in ea re,Cic.4.Acad.Ad multum diem,Cic.ad Atti.lib.13.Multo die, bona diei parte tranſacta. Cæſar.1.Bell. Gall.Multo denique die per exploratores Cæſar cognouit. Sic, Multa nocte,Cic.ad Q.frat.lib.2.Multo mane,Cic.ad Atti.Multò tantò dicitur, ut Altero tanto. Græci, πολλαπλασίως, Plaut.in Rud.Ego multo tanto miſerior quàm tu Labrax.

MVLTVM,aduerb.[Molto] πολὺ, ualde.Cic.Gallo,lib.7.& alibi.

MVLTO, aduerb. cum alijs dictionibus elegantem in oratione uſum habet.Ter.in Prol.And.Aliter euenire multo intelligit. Cice.in Verr.Cui quemadmodum reſiſtam,multo mihi ante eſt prouidendum.Sal.Multo præſtat,beneficij,quàm maleficij,immemorem eſſe. Cice.pro lege Man.Magna,ac multo maxima parte dignitatis, atque imperij caruit.

MVLVCHA,neutri gene.fluuius Mauritaniæ, Maſſæſylorum fines à Cæſarienſi Mauritania diſtinguens.Strabo lib.17. Et Sal. in Iug.

MVLVS,[Mulo] ἡμίονος, ὀρεὺς, animal ex aſino & equa generatum. Plin.lib.8.cap.44.

MVMASTIS, μυμαστὶς, Cariæ oppidum.incolæ Mumaſtitæ.

MVMMIVS,Lucius,Romanus,qui Corinthū diruit. Pl.li.34.c.3.& 7.

MVNDA, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ, iuxta quod Cæſar cum Pompeij filijs manus conſeruit:de quo Lucan.li.1.Vltima funeſta concurrunt prœlia Munda.Pli.lib.3.cap.1

MVNDANVS,a,um,[Mondano] κοσμικὸς, quod mundi eſt. unde interrogatus Socrates,cuias eſſet;mundanum ſe eſſe reſpōdit. Ci.5.Tuſc.

MVNDIFICO, κατακοσμῶ, mundum facio.

MVNDITIES,ei,& munditia, æ, [Mondezza, politezza] καθαριότης, lautitia, elegantia, nitor. Cice. lib.1. Offic. Adhibenda munditia eſt, non exquiſita nimis, tantum quæ fugiat agreſtem negligentiam. Ouid.3.de Arte:Munditijs capimur:ne ſint ſine lege capilli. Colum.lib.9.cap.14.Amantiſſimas munditiarum. Munditias tacere, apud Cato.cap.2.

MVNDO,as,[Mondare,nettare] καθαίρω, κατακαθαίρω, detergo. Pli.li.15. cap.6.Crebrius uaſa mundanda. Hinc Emundo, ἐκκαθαίρω, expurgo.Col.lib.2.Quædam pluuijs diebus debent emundari.

MVNDVS,di,ſubſtant.[Ornato] κόσμος, γυναικεῖος, ornatus muliebris, quo ſcilicet mulier mundior fit,ut ſpeculum,inaures, armillæ,gēmæ,& ſimilia. Cato pro Lege Oppia: Munditiæ,ornatus,& cultus,fœminarum inſignia ſunt.hinc Mundum muliebrem appellarunt noſtri maiores.Liu.lib.32.ueſtem,mundumq; omnem muliebrem ademit.Colum.lib.11.cap.3. Mundum muliebrem, qui ad dies feſtos comparatur.Dicitur & mundum,neutro gen.Lucilius: Legauit uxori mundum omne. Hinc mundus accipitur pro elegantia illa,ornataq; totius uniuerſi machina. nam ut Græci κόσμον, quod apud eos ornatum ſignificat, ita nos a perfecta, abſolutaq; elegantia uocamus mundum, quòd nihil eo ſit mundius, & ornatius.Pli.lib.2.cap.1.& 4. Cic. de Fin.lib.3. Mundum cenſent regi numine deorum: eumq; eſſe quaſi communem urbem, & ciuitatem hominum,& deorum;& unumquenque noſtrum huius mundi eſſe partem,Idem 2.de Nat.Deo.

MVNDVS,a,um,[Mondo,polito, netto] καθαρὸς, κόσμιος, purum, terſum,politum.Plaut.in Ciſt. Neque munda es ut ſoles. Terent.in Eunuc.Dum foris ſunt, nihil uidetur mundius. Horat.1. Epiſt.5. Iamdudum ſplendet focus,& tibi munda ſuppellex. Mundior uicto cultus,Liu.lib.9.

MVNERALIS, adiecti. δωροδόκος, δωρηματικὸς, unde muneralis lex Cinciana cui liceret munus capere:de qua Plaut.

MVNERARIVS, ἀγωνοθέτης, ἀθλοθέτης, qui gladiatores exhibet populo,ad ſpectacula pugnaturos.Suet.in Dom.c.10. Patrem familias, φ Thracem mirmilloni parem,muneratio imparem dixerat,canibus obiecit.Quinct.l.8.c.3.Munerarium Auguſtus primus dixit.

MVNERO,ras,& Muneror, aris deponens,[Donare,preſtare] δωρέομαι, dono.Plaut.in Cap.Dij poteſtatem dabunt, Vt beneficium bene merenti noſtro merito muneres.Teren.in Heau.Diſciplina eſt, munerarier Ancillas,ad dominas qui affectant uiam. Cic.2.de Inuent.Aliud alij commodi muneratur.Macrob.1.Sat. Ianus Saturnum regni ſocietate munerauit. Hinc remunero, ἀντιδωρέομαι. Liu.lib.2.Mutius quaſi remunerans meritum.

MVNGO,gis,xi,ctum,[Moccare] μύσσω, cū è naribus mucus trahitur.

MVNGOR deponens. Cato de lib. educ. Neq; emungentur libertaté.

MVNIA,orum,[Vfficij] ἔργα, τέλη, officia, quæ publice præſtantur. Cic. pro Mur. Hæc ſunt officia neceſſariorum, munia candidatorum.Hinc immunis,ab eiuſmodi onere liber.

MVNICEPS,pis,Cic.Atti.Municeps Sueſſanus.

MVNICIPALIS,& hoc municipale,quod ad municipes pertinet. Cice.3. de Leg. Vtinam iſto animo in ſumma rep. uerſari, quam in municipali maluiſſes.Municipales homines, qui in municipijs degunt.i.in oppidis ciuitatis Romanæ ius adeptis.Cic.ad Atti.lib.8. Multum mecum municipales homines loquuntur. Municipalia ſacra uocantur,quæ ab initio habuerunt municipes ante ciuitatem Romanam acceptam: quæ obſeruare eos uoluerunt pontifices,antiquo more.Municipale ius,priuatum cuiuſque municipij. Municipalia magiſteria,adminiſtrationes municipij.

MVNICIPATIM,per municipia,ut oppidatim,per oppida.

MVNICIPIA,rum,ciuitates ſuo iure & legibus utentes, muneribus tamen populi R.& honoribus fungentes.Erant itaque municipes meliore conditione,quàm coloni.Municipem,inquit Vlpianus,facit aut ciuitas,aut manumiſſio, aut adoptio. quoniam municeps eſt,& qui liber in municipio natus eſt;& qui in municipio a ſeruiture ſe liberauit;& qui ciuitatem quancunque aſſecutus eſt. Proprie tamen Municipes dicuntur,qui in ciuitatem Romanam recepti,munerum participes fiunt.Cic.Bruto: Non dubito,quin ſcias non ſolum cuius municipij ſim,ſed etiam quàm diligenter ſoleam meos municipes Arpinates tueri.

* MVNICIPIA quidam putant à munitionibus dicta:alij à munificentia, quòd munificæ eſſent ciuitates. primaq; origo oppidorum, quæ ciuitates dictæ ſunt,municipia nominata.

MVNIFICE,[Corteſemente,abondeuolmente] μεγαλοπρεπῶς, abundanter.Ci.3.de Nat.Deo.Haud ſcio,an melius fuerit,humano generi motum iſtum celerem cogitationis non dari omnino, quàm tam munifice & tam large dari.Munifice tueri ſocietatem coniunctionis humanæ.Cic.5.de Fin.Munificæ prædam largiri,Liu.1.

MVNIFICVS,ca,cum,adiectiuum,[Corteſe, liberale] μεγαλοπρεπὴς, εὐεργέτης,pro liberali ponitur, quaſi munera large præbens. Munificus

nificus amicus. Liu. lib. 33. Ouid. 3. Amor. el. 5. Te dea munificam gentes ubicunque loquuntur. Idem. 4. de Ponto, eleg. 1. Nec mihi munificas arca negauit opes. A' Munificus fit munificentior, & munificentiſſimus. Cice. pro Roſc. Com. Semper liberaliſſimus, munificentiſſimusq́; fuit. Feſtus: Munificior a munifico, identidem Cat. dixit; cum nunc munificentior dicamus quamuis Munificens non ſit in uſu.

Mvnificentia, æ, [*Corteſia, liberalità*] μεγαλοπρέπεια. Plin. lib. 27. cap. 1. Superata poſſet uideri etiam rerum naturæ ipſius munificentia.

Mvnifex, cis, maſc. gen. auctore Feſto, qui non uocabat, ſed munus principi faciebat. contra beneficiarius, qui uacabat muneris officio. Munifices a Veget. lib. 2. cap. 7. dicuntur milites, qui munera faciunt.

Mvnifico, as, are, [*Arricchire, far beato*] πλουτίζειν, ditare. Luc. lib. 2. de Cybele. Munificat tacita mortales.

Mvnimen, inis, ſiue Munimentum, ti, pe. co. [*Riparo, guarnimento*] ἐπιτείχισμα, ὀχύρωμα, ἐπιτειχισμός, ἀλεξητήριον, φράγμα, caſtrorum eſt, ceterarumq́; rerum, quæ contra aduentum hoſtium muniuntur. Liui. lib. 1. Quiritum foſſa, haud paruum munimentum à planioribus aditu locis, Anci regis opus eſt. Munimen ad imbres, quo imbres arcemus. Virg. 2. Ge. Hoc effuſos munimē ad imbres.

Mvnio, is niui, uel munii, itum, [*Fortificare, guarnire*] ὀχυρόω, τειχίζω, ἀσφαλίζω, ὀχυρόω, fulcio, uallo circundo. Plaut. in Perſa: Vt munitum muro tibi uiſum eſt oppidum? Col. Quantum res patietur, à frigore muniemus. Plau. in Mil. Tibi muniuiam, qua, cibatus, commeatusq́; ad te poſſit peruenire. Munire uiam, eſt reficere, ac ſubſtruere: quales ſunt uiæ Romanæ à pleriſq́; portis, in multorum dierū iter ſilicibus ſtratæ. Ci. pro Mil. Ideo'ne Appius ille Cæcus uiam muniuit, in qua ſui poſteri impune latrocinarentur? Et per tranſlationem pro parare, & aditum ſibi patefacere, προοδοποιεῖν. Cic. 1. Tuſc. ad deos Hercules nunquam abiiſſet, niſi eam ſibi uiam muniſſet. Sic munire ripam, Munire alueum, Munire aditum, cum illa uel reficimus, uel paramus. Hinc Communio. Cæſ. Præſidia diſponit, caſtella communit. Circummunio, περιφράττω, munitione circundo. Colu. lib. 3. Circummunito macerie, aut foſſa. Emunio, ἐκφράττω, extra munio. Idem. lib. 2. Præmunio, ante munio.

Mvnis (inquit Feſtus) officioſus, antique. Plaut. in Mercu. Dico, eius pro meritis gratum me, & munem fore.

Mvnitio, onis, [*Munitione*] ἐπιτειχισμός, φράγμα, munimentum, uallum. Ci. 8. Phil. Mutinam operibus munitionibusq́; ſepſit. Idē 3. de Orat. Fons munitione, ac mole lapidum à mari diſiunctus.

Mvnvs, eris. [*Dono, preſente*] δῶρον, γέρας, quatuor modis dicitur. Primo, pro dono: unde Munera dari, ac mitti dicuntur. Dictum Munus (ut inquit Varro) ab eo, quòd, qui mutuo animo ſunt, id dant officii gratia. Ter. in Eun. Munus noſtrum ornato uerbis. Altero, pro onere; quod cum remittitur, uacationem militiæ præſtat, τέλος. unde Immunitas, & Immunis. Pli. lib. 16. cap. 4. Vacatio munerum omnium ipſi, patriq́; conceſſa. Ci. ad Brut. Lamia magnificentiſſimo munere ædilitio functus eſt. Liu. 4. Bel. Pun. inter ſe munera belli partiti ſunt. Suſceptum reip. munus explere, Cice. de Prouin. conſ. Munera regis exequi, idem de Sen. Tertio pro officio, ἔργον, τάξις, unde Munera militaria uocantur, & milites quidam Municipes dicuntur, qui in ciuitatem recepti, munera cū ciuibus faciunt. i. officia. Tuum eſt munus, tuæ partes, Cic. ad Bru. li. 11. Et 3. Ver. Oſtendit illud munus non eſſe ſuum. Quarto pro ſpectaculis, quæ populo quaſi muneris loco exhibentur, ἀγῶνες. nam id genus oblectamenti antiqui munera nominarunt, quòd populus, perinde ac munere quodam, capiebatur. Suet. in Cæſ. Beſtias, ad munus populi comparatas, trucidarant. Munus gladiatorium dicebatur, cum in ſpectaculis gladiatorum paria exhibebantur. Sueton. in Cæſ. Edidit ſpectacula uarii generis, munus gladiatorium.

Mvnvscvlvm, li, dimin. [*Picciol dono*]. Virg. 4. ecl.

Mvnychia, æ, μουνυχία, tumulus in Cherrhoneſi formam curuatus, ingreſſum habens anguſto ore, à quo munus 40. ſtadiorum longitudine protendebatur, Athenarum urbem cū Piræeo connectens.

Mvnychivs, a, um, Ouid. 6. Met. Munychioſq́; uolans agros gratamq́; Mineruæ Deſpiciebat humum. Fuit item Munychia Dianæ cognomen, quæ apud Pygellam colebatur. Strab. lib. 14.

Mvræna, [*Murena*] μύραινα, piſcis longitudine non diſſimilis anguillæ, & fœminini tantum ſexus. nam maſculus, teſte Plin. lib. 9. ca. 23. Myrinus uocatur, robuſtior, quàm muræna, & unicolor. fuit autem hoc piſcis genus apud ueteres in maximis deliciis, partim ob præſtantiam ſaporis, partim ob inſignem uiuacitatem. Manſueſcunt murænæ, & de manu cibum capiunt: unde à quibuſdam ſupra, quàm credi poſſet, feruntur adamatæ. nam Craſſus Murænam in uiuario ſuo mortuam fertur, ut filiam, defleuiſſe, & tumulo condidiſſe. & Antonia Druſi Murænæ à ſe amatæ inaures addidiſſe. Optimæ inter murænas habebantur, quæ capiebantur in freto Siculo: quas Macrobius Sat. li. 3. Flutas uocari aſſerit, quòd in ſummo ſupernatantes, ſole torre factæ curuare ſe poſſe, & in aqua mergere deſinunt: atque ita facile capiuntur. Mart. lib. 13. Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo. Plaut. in Aul. murænam exdorſua, quantum potes. Eſt autem Muræna duplex, marina & fluuiatilis. marina, roſtrum habet, quale anſeris: fluuiatilis multo minor eſt marina, utpote quæ cubiti longitudinem non multum excedat. Paul. Iouius in libello de piſcibus arbitratur eandem eſſe, quæ à Plinio Muſtela, & à nobis à lambendis petris Lampetra dicitur. Eſt & Muræna, μυραίνας, cognomen familiæ Romanæ, ab eo piſce deductum. unde Ciceronis oratio pro Mur.

Mvrænvlæ, [*Collane*] μυραινίδες, ornamenta colli flexuoſa, inſtar murænarum, ex auro, quibus matronæ ornantur. Hieron. ad Marc.

Mvralis, & hoc le, [*Ciò che ſi appartiene à muro*] τειχικός, ut, Muralis corona, qua donari ſolebat ab imperatore qui primus murum ſubiiſſet. Liu. li. 33. Corona aurea muralis propoſita eſt. Pila muralia, quæ de muris deiiciuntur. Cæſ. 7. Bell. Gall. Aut ex uallo & turribus traiecti pilis muralibus interibant. Machinæ murales, quibus muri diruuntur. Plin. lib. 6. cap. 56. Muralis herba, περδίκιον, παρθένιον, uulgo Vitriolum dicitur, quòd uaſa mirum in modum confricata purificet, ideoq́; Vrceolaris à ueteribus dicta. eadem Parietaria uocatur, quòd in muris frequenter naſcatur; & Perdicium, quoniam perdices ea præcipue paſcantur. Plin. lib. 22. cap. 27. & Dioſ. li. 4. cap. 42. Tormentum murale, Virg. 12. Æn.

Mvrcia, ſocordiæ dea habita; ut Strenua, ſolertiæ & ſtrenuitatis. nam Murcidum antiqui ignauum & inertem appellabant, teſte Feſto. Habuit hæc dea ſacellum ſub monte Auentino.

Mvrcidvs, νωθής ignauus. Plau. in Epid. Væ tibi murcide homo.

Mvrciolvm, li, Col. ſemen lentiſci uocat. uelut à figura muricis.

Mvrci, dicti homines timidi, qui ut militiæ periculum effugerent, pollices ſibi amputabant. Cœl. Rhodig. lib. 18. cap. 21.

Mvrex, cis, ἀπορφυρίς, κογχύλιον, piſcis marinus in menſarum deliciis, ex concharum genere, à purpura diuerſus: qui per excellentiam etiam Conchylium dicitur. Ex muricis humore fit color, qui & ipſe Murex, ſiue Conchylium dicitur. Vir. 4. ecl. Ipſe ſed in pratis aries iam ſuaue rubenti Murice. & 4. Æn. Tyrioq́; ardebat murice læna. Fuerunt item Murices in menſarum deliciis, unde de iis ſic ſcribit Marti. lib. 13. Sanguine de noſtro tinctas ingrate lacernas Induis: & non eſt hoc ſatis, eſca ſumus. Accipitur interdum pro acumine, ſiue aſperitate ſaxi prominentis. Virg. 5. Æn. Et acuto in murice remi Obnixi crepuere. Interdum murices ſunt tribuli, τρίβολοι, id eſt, machinulæ ferreæ, tretagona forma, quæ in quamcunque partem incubuerint, unum aut plures aculeos infeſtos protendunt. Val. Max. lib. 3. Suadentibus quibuſdam ut circa mœnia urbis ferreos murices ſpargeret, ne ſubita eruptione hoſtes impetum in præſidia noſtra facere poſſent. uide Veget. lib. 3.

Mvrgentini, μοργεντῖνοι, populi Siciliæ. Plinius lib. 3. cap. 8. & lib. 14. cap. 11.

Mvrgis, oppidum in ora maritima Bæticæ. Pli. lib. 3. cap. 1.

Mvrgiso, pen. pro. [*Pigro, diſutile*] iners, deſidioſus. Feſtus.

Mvricatim, conuolutim in modum muricis. Col. li. 9. cap. 33.

Mvricatvs, a, um, κογχυλιώδης, muricis modo factum. Plin. lib 20. cap. 23. Folia muricatis cacuminibus. Muricati geſſus Fulgentio timendi.

Mvria, æ, [*Salamora*] ἅλμη, genus liquaminis, ex thynno piſce confecti. Perſ. Sat. 6. Tingat olus ſiccum muria uafer in calice empta. de Muria epigramma eſt. Mar. li. 13. Antipolitani, fateor, ſum filia thynni. Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem. Hor. Sat. 8. Vt melius muria, quam teſta marina remittat. Muria etiam dicitur ſalſugo, id eſt liquor ex ſale reſolutus, quam Salmuriam uulgo dicimus. Colum. lib. 12. cap. 25. quidam aqua ſalſa, uel muria muſtum condiunt. Plin. lib. 13. ca. 8. Muria quoque, ſiue illa ſalſugo, mordet, extenuat, ſiccat. Muriam Feſtus ex Verrannii ſententia interpretatur ſalem ſordidum in pila piſtum, & in ollam fictilem coniectum, ibiq́; opertum, & in furno percoctum: quo Veſtales ſerra ferrea ſecto, & in ſeriam coniecto, quæ eſt intus in æde Veſtæ, in penu exteriore in ſacrificiis utuntur.

Mvriaticvs, a, um, [*Acconcio in ſalamora*] ἁλμυρώδης, muria conditum. Plaut. in Pœn. quaſi ſalſa muriatica eſſe autumantur, ſine lepore, & ſine ſuauitate: niſi multa aqua macerantur. olent, ſalſa ſunt: Item mulieres admodum inſulſæ, atque inuenuſtæ, ſine munditia & ſumptu.

Mvries, riei, ἅλμη, muria, liquor ex ſale reſolutus. Cato cap. 88. Si maabit, ea muries erit, qua uel carnem, uel caſeos, condias.

Mvrilegvlvs, li, à muricibus legendis. Cœl. Rhodig. libro 8. cap. 11. Muri legulos iureconſulti muricis & purpurarum perquiſitores nuncupant.

MVRINA, æ, uel Myrina, æ, ſiue Myrrhina, ſiue Murrhina, μυῤῥίνη, potionis genus (inquit Feſtus) Quod Græci nectar uocant: quod quidam dici putant ab uuæ murrhinæ nomine. Plin. item lib. 14. cap. 13. Laudatiſſima, inquit, apud priſcos uina erant, myrrhæ odore condita: ut apparet in Plauti fabula, quæ Perſa inſcribitur. cuius uerbis apparet, non inter uina modo murinam, ſed inter dulcia quoque nominatam. Gellius quoque Murinam inter dulces potiones enumerat. Romanas (inquit) mulieres bibere ſolitas ferunt loream paſſum, murinam, & quæ id genus optãt potu dulcia.

MVRINVS, a, um, pen. pro. μύϊνος, a mure deductum. Plin. lib. 13. cap. 8. Murino fimo contra calculos illinere uentrem prodeſt. Murinus color, qualis fere eſt aſinorum. Col. lib. 6. cap. 37. Murinum hordeum, herbæ nomen. Plin. lib. 22. cap. 25. Eſt & herba Phœnicea appellata à Græcis, à noſtris Hordeum murinum. hodie uulgo Sterilis auena appellatur, teſte Ruellio li. 3. cap. 96.

MVRMVR [*Mormorio*] ψόφος, ψιθυρισμός, neut. ge. proprie lenis aquæ ſtrepitus: licet & pro alio quocunque ſtrepitu poni conſueuerit. Nomen fictitium teſte Quinct. lib. 8. cap. 6. ut mugire, & ſibilare. Virg. 10. Æneid. Ceu flumina prima Cum deprehenſa fremunt ſiluis, & cæca uolutant Murmura. Cic. 3. de Orat. odor humanitatis, murmur maris, dulcedo orationis, ſunt ducta a ceteris ſenſibus. Ouid. 1. Metamor. Qui poſtquam uoce, manuq́; murmura compreſſit.

MVRMVRILLO, las, ὑποτονθορύζω, ſubmurmuro. Plaut. in Rud.

MVRMVRILLVM, murmurilli, τονθορυσμός, exigua murmuratio. Plaut. in Rud.

MVRMVRO, ras [*Mormorare*] μορμύρω, ſonum aquæ fluitantis ſimilem edo. unde fremitum murmurantis maris, dixit Cic. 5. Tuſc. indifferenter de quouis alio ſono dicitur. Plin. lib. 18. cap. 35. murmurantes ignes tempeſtatum nuncii ſentiuntur. Plaut. in Caſ. Mihi inanitate iandudum inteſtina murmurant: pro, crepant. Murmurare aliquando eſt ſecreto murmure indignationem oſtendere. Plaut. in Mil. ſerui murmurant. Hinc Admurmuro, Commurmuro. Plin. lib. 10. congregatæ inter ſe, commurmurant. Submurmuro, ὑποτονθορύζω, leniter murmuro. Antiqui uſi ſunt & uerbo deponente.

MVRMVROR. Varro in balneis plodere cœpimus, & murmurari. Nonius.

MVROBLA, μουρόλλα, Pannoniæ ſuperioris urbs. Ptol. lib. 2. cap. 15.

MVRRANVS, priſcus Latinorum rex, à quo poſtea Latini omnes reges Murrani dicti. Seruius.

MVRRHA, lapidis pretioſi genus, odore præſtans, colorum uarietate inſigne, Pli. li. 37. præcipuus erat uſus murrhæ in poculis potoriis. Mart. lib. 4. Si calidum potas, ardenti murrha Falerno Conuenit. Hinc Murrhinus, na, num, ſiue Myrrhinus.

MVRRHEVS, rhea, rheum, μύῤῥινος, ex murrha. Iabolenus iureconſ. ſcribit, Murrhea uaſa, ad uſum edendi, & bibendi reperta, eſſe in ſupellectili.

MVRRHINVS, a, um, uel Myrrhinus, pen. corre. μύῤῥινος, ex murrha confectum: ut, Abaci murrhini, Pocula murrhina. Sueton. in Auguſto: Alexandria capta nihil ſibi præter unum murrhinum calicem ex inſtrumento regio retinuit. Murrhina ſubſtantiue, dicuntur uaſa murrhina. Mart. lib. 13. nec murrhina picta, nec aurum Poſce dabunt calices hæc tibi uina ſuos. De immenſo myrrhinorum pretio uide Plin. lib. 37.

MVRSA, μοῦρσα, Ioniæ oppidum, Adriani Cæſaris opus. Steph.

MVRTIA, æ, Veneris cognomentum, à myrto arbuſcula illi ſacra. Pli. li. 15. ca. 29. Ara fuit Romæ uetus Veneris Myrteæ, quã nunc Murtiam uocant. Feſtus Murceam appellat, & ſub Auentino eam ſacellum habuiſſe tradit. Murceam autem dictam uult, ſiue quòd homines murceos, ignauos, & inertes redderet, ſiue quòd Auentinus, ſub quo ſacellum habuit, olim Murcus fuerit appellatus.

MVRVS, ri, [*Muro, muraglia*] τεῖχος, à muniendo, proprie lapideus, ambitus, cum paries proprie ſit domorum. Cæſ. 7. Bel. Gal. Portas claudere, murum complere cœperunt. Cic. de Nat. Deo. Muri urbis, quos uos ſanctos eſſe dicitis. Virg. 4. eclo. Quæ tentare Thetin ratibus, quæ cingere muris Oppida. Horat. 3. Carm. Ode. 3. Ter ſi reſurgat murus aheneus Auctore Phœbo. Cice. 7. Verr. Ad omnes meos impetus quaſi murus quidam boni nomen imperatoris opponitur.

MVS, muris, [*Sorcio, topo*] μῦς, exiguum animal, nobiſcum in domo habitans, à corroſionis ſono, quem facit, dictum. Diſtinguitur à Sorice, quòd Sorex maior ſit mure, clariusq́; ſtrepat: & ſorices, quia maiores ſunt corpore, plus afferunt detrimenti. Col. Si ſerpens, aut mus, ſorex'ue in muſtum ceciderit. Hor. de Arte: parturient montes, naſcetur ridiculus mus. Cic. Att. lib. 14. tabernæ mihi duæ corruerunt: itaque non ſolum inquilini, ſed & mures migrauerunt. Vide Plin. li. 9. ca. 57. Mus araneus eſt, quem Græci μυγαλῆν, appellant. Abundat his inſula Britannia. Plin. li. 29. mus araneus contra ſe remedio eſt, diuulſus, & impoſitus. Murium marinorum meminit Plin. lib. 9. cap. 19.

MVSA, æ, [*Muſa*] μοῦσα, Latine cantus. Vir. 8. ecl. Paſtorum muſas Damonis & Alphesibœi. Idem 6. ecl. Agreſtẽ tenui meditabor arundine muſam. Craſſiore muſa. Quinct. 1. ca. 10. Liber propter quoſdam imperitiores craſſiore, ut uocant, muſa dubitationem eximere. Iocoſa muſa, Oui. 3. Triſt. eleg. 2. Pedeſtris muſa. Hora. 2. Ser. Sat. 6. Solers lyrę muſa, idem de Arte. Hinc Muſica, μουσική, ſcientia, de ratione canendi, Et muſicus, μουσικός, muſicæ peritus. poetæ Muſas nouem finxerunt, eaſdemq́; deas, Iouis, & Memoriæ filias, quæ poetis, & muſicæ præſſent. Has dixerunt in Helicone habitare, qui mons Bœotiæ eſt, à quo Heliconides, & per epentheſim Heliconiades appellantur. Diſtat autem Helicon non procul a Parnaſſo Phocidis monte. quin & Parnaſſum habitare Muſæ dicuntur. unde & Parnaſſides dictæ. & quoniam Phocidi continis Aonia eſt, etiam Aonides appellantur. Alio etiam nomine dicuntur Cithærides, uel Cithæriades, ab Atticæ regionis monte, qui Cithæron dicitur, quem ſimiliter muſis ſacrum eſſe dicunt. Pierides item dictæ a Pieria, quæ regio eſt Macedoniæ. Theſpiades, a Teſpia oppido Heliconi propinquo. Pegaſides, & Hippocrenides, ab Heliconis pulcherrimo fonte, qui a Græcis Hippocrene dicitur: qui a noſtris Fons Caballinus uocatur, & Pegaſeius quòd Pegaſus eo loco ſaxum ungula feriens, fontẽ dicatur aperuiſſe. Perſ. Nec fonte labra prolui caballino. hunc equum putant eſſe, qui inter ſidera collocatus eſt. quãuis alii Bellerophontis equum eſſe dicant. Rurſus Muſæ Libethrides uocatæ ſunt, à fonte Macedoniæ in ea regione, quæ Magneſia dicitur. Item Pimpleides, à Pimpla Thraciæ monte, uel à fonte Pimpleo in radice eius montis ſito. Item Caſtalides, à fonte Caſtalio, in radicibus Parnaſſi, Muſis ſacro. Nouẽ aũt Muſarũ fingũtur quib. hæc ſunt nomina. Primam à bonitate uocis dixere Calliopen: καλὸν enim bonum, ὂψ uox. Secũdam Clio, à gloria, & celebritate rerum geſtarum, quas canit: κλείειν enim celebrare eſt. Tertiam, ἐρατώ, Erato, uel a canendis amoribus, uel quòd cantus ab omnibus deſideretur. Ouid. 2. de Arte: Nunc Erato: nam tu nomen amoris habes. ἐράω enim amo. Quartam à uoluptate, ac laſciuia cantus Thaliam. θάλλειν enim uirere, florere eſt. Quintam μελπομένην, Melpomenem à canendo: μέλπομαι enim canto, & modulor: ἀπὸ τοῦ μέλος ποιεῖν, hoc eſt, à concentu faciendo. Sextam Terpſichoren, ἀπὸ τοῦ τέρπειν τοὺς χορούς: hoc eſt, delectandis choreis: unde à quibuſdam dicitur Cithariſtria. Septimam Euterpen à ſuauitate concentus. εὖ enim bene, τέρπειν delectare. Octauam Polyhymniam à multitudine cantus. πολὺ enim multum, ὑμνέω canto, laudo. Alii Polymneiam, πολυμνείαν, malunt appellatam à multitudine memoriæ. μνεία enim memoria. Nonam Vraniam, οὐρανίαν, uel à cæleſtium rerum cantu, uel a cãtus diuinitate. οὐρανὸν enim Græci uocant cælum. Muſas Plato in Cratylo ἀπὸ τοῦ μῶσθαι dictas putat, i. ab inquirendo. unde ab antiquis interdum uocatæ ſunt Moſæ. Alii Muſas dictas putant, quaſi ὁμοούσας, quòd inter omnes diſciplinas ſimilitudo ſit: unde & Muſæ ita pingi ſolent, ut ſe mutuo tenentes, choros ducant. Sunt etiã qui dictas putent, ἀπὸ τοῦ μυεῖν, quod eſt, bona, honeſtaq́; diſciplina inſtituere. Muſarum nomina & inuenta exequitur Virgilius hoc carmine.

Clio geſta canens tranſactis tempora reddit.
Melpomene Tragico proclamat mæſta boatu.
Comica laſciuo gaudet ſermone Thalia.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget.
Terſicore affectus Citharis mouet, imperat, auget.
Plectra gerens Erato ſaltat pede, carmine, uultũ.
Carmina Calliope libris heroica mandat.
Vranie cæli motus ſcrutatur & aſtra.
Signat cuncta manu, loquitur Polymnia geſtu.
Mentis Apollineæ uis has mouet undique Muſas.
In medio reſidens complectitur omnia Phœbus.

MVSA ANTONIVS, Auguſti medicus, de quo Horat. li. 1. epiſt. Plin. lib. 19. cap. 8. Auguſtus lactuca conſeruatus in morbo, prudentia Muſæ medici.

MVSAEVS, μουσαῖος, poeta inſignis, Orphei tempore, unus ex Argonautis. de quo extant uerſus: Ancus erat Romæ quo Martius optimus æuo, Muſæus Græcis floruit in patribus. Quod epigramma ſi uerum eſt, Muſæus non fuit unus ex Argonautis, qui expeditionem fecerunt in Colchos ante tempora Troiana. Poteſt tamen hoc de alio quopiam Muſæo intelligi. nam tres commemorantur à Suida, omnes poetæ: inter quos præcipuus fuit Muſæus Eumolpi filius, Athenienſis, qui amores Erus, & Leandri carmine heroico deſcripſit. De huius laudibus extat honeſtiſſimum Virgilii elogium 6. Æneid. Muſæum ante omnes: medium nam plurima turba Hunc habet, atque humeris extantem ſuſpicit altis.

MVSAEVS, ſæa, ſæum, [*Dele muſe*] quod Muſarum eſt. Lucre. li. 4. ob

ſcura de re tam lucida pango Carmina, Muſæo contingens cuncta lepore.

MVSCA, æ, [*Moſca*] μυῖα, paruum animal uolatile. Plaut. in Curc. genus lenonum inter homines, ut muſcæ, culices, pulices. Varr. 3. de re ruſt. 16. Non ut muſcæ liguriunt.

MVSCVLA, dimin. à muſca.

MVSCARI, βρυόω, eſt muſco tegi. unde emuſcari, muſco liberari. Col. lib. 11. cap. 2. Oleæ putantur, & emuſcantur.

MVSCARIVM, rii, [*Para moſche*] σόβη, flabellum, quo muſcæ abiguntur. Mart. li. 14. Hiero. ad Marcellam: matronis offertis muſcaria, paruis animalibus uentilandis. Erant & muſcaria bubula, ex boum caudis, pulueri ueſtibus excutiendo idonea: Mart. loco iā citato. Ab horum ſimilitudine herbarum comæ in orbē radiatæ, Muſcaria appellantur. Pli. li. 12. ca. 26. Semine in muſcariis dependente.

MVSCARIVS, a, um, μυϊκός, quod ad muſcas pertinet. Plin. li. 29. ca. 6. muſcarium araneum uocat qui uenatur muſcas.

MVSCERDA, æ, [*Sterco di topi*] μυόχοδον, murinum ſtercus. Pli. li. 29. cap. 6. Varro noſter murinum fimum, muſcerdas appellat.

MVSCIPVLA, [*Trappola da prender topi*] μυοφόνον, machina ad capiendos mures. Var. 1. de re ruſt. cap. 8.

MVSCOSVS, ſa, ſum, βρυώδης, muſco opertum. unde muſcoſi fontes. Et muſcoſa prata apud Varro. 1. de re ruſt. cap. 9. Cic. ad Quinct. Fr. lib. 3. Nihil muſcoſius. Plin. lib. 12. cap. 1. Muſcoſi pumices.

MVSCVLOSVS, a, um. Celſ. lib. 5. ca. 20 Si neruoſus, aut muſculoſus is locus eſt.

MVSCVLVS, li, [*Topolino*] μυίσκος, modo dimin. eſt, & ſignificat paruum murem. Cic. 2. de Diu. muſculorum iecuſcula bruma dicuntur augeri. Muſculi, ut à medicis accipiuntur, ſunt partes corporis carnoſæ, neruorum fibris motus gratia circumiectæ, uenisq; & arteriis conſperſæ, illis quidem ad alimenti diſtributionē, his autem ad natiui coloris cuſtodiam. quæ omnia tenuis complectitur tunica, muſculum definiens. Plautus. in Amphit. cicatricem in dextro muſculo. Muſculos etiā dixerunt antiqui minores machinas, quibus protecti bellatores, foſſas ciuitatis congeſtis lapidibus, lignis, & terra complent, ut turres ambulatoriæ ſine impedimento uehantur ad murum. ſunt minores uineis ſubtilioresq;, maiores autem, & firmiores pluteis. Cæſar 7. Bell. Gal. A caſtris longurios muſculos, falces, reliquaq;, quæ eruptionis cauſſa parauerat, profert. Item Muſculus, μυσμητός, genus piſcis parui, qui paruo moderamine caudæ iter regit Balænæ, ne in ſcopulum impingat. eſt enim Balæna luſcioſa, & pene exoculata: indigetq; hoc piſciculo præuio, qui eam deducat, & reducat. Claud. lib. 2. in Eutropium: Sic ruit in rupes, amiſſo piſce ſodali, Bellua, ſulcandas qui præuius edocet undas. Plin. lib. 9. cap. 62. Balænæ muſculus uada prænatans demonſtrat.

MVSCVS, ſci, μνίον, βρύον, uiridis lanugo in corticibus arborum, & circa loca humida naſcens. Virgil. 6. eclog. Muſco circundat amaræ Corticis.

MVSEVM, pen. pro. [*Muſeo, luogo conſecrato à le Muſe*] μουσεῖον, locus Muſis, & ſtudiis conſecratus, in Macedonia, circa Olympum montem. Steph. transfertur ad omnia loca ſtudiis dicata: unde Strabo lib. ult. ſcribit apud Alexandriam fuiſſe celeberrimum muſeum. Pli. li. 1. epi. ad Fundanum: O mare, ò littus, uerum, ſecretumq; muſeon. Philoſtratus in uita Apollonii Tyanei μουσεῖον, uocat locum ubi Muſæ colebantur. Eſt præterea Muſeum, μουσεῖον, opus ex pumicibus conſtructum, ita dependens, ut imaginem ſpecus imitetur. Plin. lib. 36. cap. 21.

MVSICA, æ, & Muſice, ces, [*Muſica*] μουσική, ſcientia, quæ modū canendi demonſtrat. hæc apud Græcos antiquitus tantæ uenerationis fuit, ut iidem muſici, & uates, & ſapientes iudicarentur: cuius ſcientiæ cum ſe imperitum Themiſtocles confeſſus eſſet, (ut inquit Cicero) indoctior habitus eſt. Muſicæ appellatione priſci humanitatem litterarum ſignificabant: in qua ingenuos homines docebant otium contemnere, animumq; recreare. recentiores uero ad numerorum modulationem hoc uerbum tranſtulerunt. quia Muſica uelut ludus animi eſt, & à curis uexati requies. Muſica, orum, Cic. 1. de Orat. Quis muſicis penitus ſe dedidit. Idem 5. Tuſc. Muſicorum perſtudioſum accepimus,

MVSICE, [*Perfettamente, muſicalmente*] μουσικῶς, delicate. nam muſicos genialiter uiuere manifeſtum eſt. Plaut. in Moſt. Muſice hercle agitis ætatem: itaq; uti uos decet, Vino, uictu, piſcatu probo uitam colitis.

MVSICVS, a, um, p. c. [*Muſico*] μουσικός, ad muſicam pertinens. Plin. lib. 2. cap. 22. Pythagoras ex muſica ratione appellat tonum. Quinct. lib. 11. muſicis notis cantica excipiat: Artem tractare muſicā periphraſticῶs dictum pro comœdias ſcribere. Ter. in Prolog. Phor. In medio omnibus palmam eſſe poſitam, qui artem tractant muſicam. Muſicum ſtudium. Idem in Heaut. ad ſtudium hunc ſe applicaſſe muſicum. Muſicus, ci, ſubſt. qui nouit, aut docet muſicam. Ci. 3. de Fin. in Græcia muſici floruerunt. Idem 1. Offi. In fidibus muſicorum aures uel minima ſentiunt.

MVSIMON, is, pe. co. maſ. gen. animal ouillo pecori non diſſimile, uillo tamen caprino ſimilius, Hiſpaniæ & Corſicæ familiare. Plin. li. 8. ca. 49. Nonius aliter: Muſimones, inquit, aſini, muli, aut equi breues. Lucil. lib. 6. uendit equum muſimonem.

MVSSITO, tas, [*Muſſare, parlar ſotto uoce*] μύζω, frequen. à Muſſo, frequenter muſſo: quod aperte dicere non audeo, clam murmuro. Liu. li. 1. ita clam quidam muſſitantes, uulgo tamen ſuperbum appellant. Ter. Adel. Accipiunda, & muſſitanda iniuria adoleſcētium eſt. Vbi Donatus: Muſſitanda, patientia, conſideranda cum ſilentio. Muſſitare enim proprie eſt diſſimulandi cauſſa tacere.

MVSSO, ſas, [*Parlar ſommeſſo*] μύζω, occulte quaſi murmuro. Plaut. in Aul. Neque occultum id haberi, neque per metum muſſari. Aliquando ponitur pro quaſi obtumeſcere. Terent. tege, tace, muſſa. Aliquando pro dubitare. Virg. 11. Muſſat rex ipſe Latinus, Quos generos uocet. Muſſare, murmurare, inquit Feſtus. Enn. In occulto muſſabant. Seruius: Muſſare, queri. Virg. 11. Æn. Flent mæſti, muſſantq; patres.

MVSTAX, cis, Lauri ſpecies, de qua ſic Plin. lib. 15. ca. 30. Duo lauri genera tradit Cato, Delphicam, & Cypriam. Pompeius Lenæus adiecit, quam Muſtacem appellauit: quoniam muſtaceis ſubiiceretur. hanc eſſe folio maximo, flaccidoq;, & albicante.

MVSTACEVS, & Muſtaceum, cei, ἀμαμίτα, libi genus eſt, conſtans ex farina ſiliginea muſto conſperſa, caſeo, cumino, aniſo, adipe, & ramentis lauri: quòd in nuptiis adhiberi ſolet: ut innuit Iuuen. Saty. 6. Si tibi legitimis pactam, iunctamq; tabellis Non es amaturus, ducendi nulla uidetur Cauſſa, nec eſt cur tu cœnā & muſtacea perdas. Cato de re ru. ca. 121. uſus eſt hoc nomine in maſculino genere. Muſtaceos, inquit, ſic facito: farinæ ſiligineæ modiū unum muſto conſpergito, aniſum, cyminū, adipis pondo duo, caſei libram, & de uirga lauri deradito, lauri folia ſubtus addito, dū concoques. Dicta ſunt autem Muſtacea, à muſto, quo farina conſpergebatur, non, ut quidam putauerunt, à muſtace lauri genere: cum ē contrario, uel ipſo Plinio teſte, conſtet, hoc lauri genus à Muſtaceis nomen accepiſſe, eo quòd muſtaceis ſoleat ſubiici. Vide Laureola.

MVSTARIVS, a, um, quod ad muſtum attinet: ut, Muſtarius urceus, in quo Muſtum reponitur. Cato de re ruſt. cap. 11.

MVSTELA, æ, pen. prod. [*Donnola*] γαλῆ, animal paruum, ſed oblongum fului coloris, quod colūbariis, aliiſq; id genus auiariis maxime inſidiatur, oua exorbens, ipſ q; etiam enecans. Plin. muſtelarum duo facit genera magnitudine diſtantia, ſilueſtre, quod Græci Ictidem uocant: & alterum domi noſtræ oberrans, quod ſuos quotidie transfere catulos, & ſerpentes perſequitur. Vide plura apud Plin. lib. 29. cap. 4. Eſt etiam Muſtela, γαλεός, piſcis nomen apud Plin. lib. 9. cap. 17. Proximam à ſcaro bonitatem obtinentis, quem Paulus Iouius in libello de piſcibus multis argumentis oſtendit eundem eſſe, quem nos à lambendis petris Lampetram uocamus. Vide Muſarium.

MVSTELINVS, a, um, p. p. adiect. γαλεώδης, Teren. in Eun. ueternoſus, ſenex, colore muſtelino. Plin. lib. 30. cap. 14. ex utriculo muſtelino effluentes aquas.

MVSTEVS, a, um [*Moſtoſo*] γλευκώδης, dulcis, & muſti ſaporē referens: unde poma muſtea. Plin. Eſt tanta muſteis pomis ſuauitas, ut his mandendi non niſi periculo fiat. Idem lib. 12. ca. 7. Amaritudo grano eadem, quæ piperi muſteo. Col. lib. 9. cap. 15. Transfertur in uaſa fictilia mel, quæ paucis diebus aperta ſint, dum muſteus fructus deferueſcat.

MVSTRICOLA, æ, eſt machinula, auctore Feſto, ex regulis in qua calceus nouus inſuitur. Afranius: Muſtricolam in dentes indam tibi.

MVSTVM, ſti, [*Moſto, uino nuouo*] γλεῦκος, οἶνος νέος, uinum nouum. Virg. 1. Geor. Aut dulcis muſti Vulcano decoquit humorem. Oui. 2. de Art. Qui properant noua muſta bibant: mihi fundant auitum Conſulibus priſcis condita teſta merum.

MVSTVS, a, um, [*Nuouo*] νέος, idem quod recens. Vnde Pla. Muſtam iuuencam dixit. Muſtum (inquit Nonius) nō ſolum uinum, uerum etiam nouellum quicquid eſt, recte dicitur. Næuius in Gymnaſtico: Verum eſt melius, uirginem, an uiduam uxorem ducere? uirginem, ſi muſta eſt.

MVTABILIS, le, [*Mutabile, inſtabile*] μεταβλητός, & μετάβολος, à Muto, quod facile mutatur. Virg. 4. Æn. Varium & mutabile ſemper Fœmina. Mutabilis uulgi animus, Liu. 2. Mutabili ratione labuntur planetæ, Cice. de Vniu. Immutabile, ἀμετάβολον, quod nullo modo mutatur.

MVTABILITAS, atis, [*Mutabilità, inconſtanza*] mobilitas. Ci. 4. Tuſ. Hæc inconſtantia, mutabilitasq; mentis quem non deterreat?

MVTÆ, ἄφωνα, dicuntur litteræ quædam ex conſonātibus, quòd reſpectu aliarum litterarum modicum, & ueluti mutum quendam reddant ſonum.

MVTAE cicadæ, ἄφωνα τέττιγες, dicuntur cicadæ minores, non quò nihil canant, ſed quòd parum canant.

MVTATIO, is [*Mutatione*] μεταβολή, Ci. 2. Phil. Conſilii mutatio optimus portus penitenti. Ci. pro Quinct. Loci, nõ ingenii mutatio.

MVTEO, tes, mutui, à quo muteſco [*Ammutire*] κωφεύω, mutorũ more taceo. Lact. l. 7. Cũ in exitu lingua muteſcat. Hinc Obtumeſco.

MVTICVS, a, um. Var. 1. de re ruſt. cap. 48. Spica mutica dicitur, quæ non habet ariſtam.

MVTILO, las, pe. co. [*Troncare*] κολοβόω, πηρόω, trunco aliquid, detraho, diminuo. Terent. in Hec. ne cuiuſquam miſereat: Quin ſpolies, mutiles, laceres, quenquem nacta ſis. Hinc Dimutilo, περικόπτω. Mutilatus, a, um, truncatus, diminutus. Pli. lib. 8. ca. 5. Ouid. de Nuce: At mihi ſæua nocent mutilatis uulnera ramis. Ci. 3. Phil. in Galliam mutilatum ducit exercitum: i. diminutum.

MVTILVS, a, um, [*Tronco*] κολοβὸς, κυλλὸς, truncatus, aut membro aliquo diminutus: unde capri, qui cornua non habẽt, mutili dicuntur. Hora. 1. Ser. Sat. 5. O tua cornu Ni foret exectofrons, inquit, quid faceres, cum Sic mutilus minitaris? Cæſ. 6. Bel. Gal. magnitudine antecedunt, mutilæq; ſunt cornibus. Et per trãſlationem mutilus pro imperfecto. Cic. in Ora. mutila quædam & hiantia locuti, germanos ſe putant Thucydidis. Sunt qui ſic diſtinguant mutilum a manco, ut mutili dicãtur, quibus ferro, uel alia re aliquod membrum exectum ſit: manci, quibus membrum naturæ uitio deſit. Iuue. Exeo tanquã Mancus, & extinctæ corpus nõ utile dextrę.

MVTINA, pe. co. ciuitas Galliæ Ciſalpinæ in Flaminia, quondam Romanorum colonia: ubi Anton. D. Brutum obſedit, quam tamen Hirtius & Panſa conſule, uicto Antonio, liberarunt. Luca. lib. 1. His Cæſar Peruſina fames, Mutinæq; labores Accedant fatis. Ci. Phil. 5. Antonius circumſedit Mutinam firmiſſimam & ſplendidiſſimam populi R. coloniam. [*Modona*]

MVTINENSIS color, natiuus, à Mutinenſibus lanis, ex quibus natiuo colore panni fiebant. Varro: Ludere alacrem uidimus Mutinenſi tunica.

MVTIVS, nobilis Romanus, qui accepta poteſtate à ſenatu, in caſtra Porſenæ regis, tum temporis Romanos obſidentis, ſolus intrauit, eo animo, ut regem occideret: ſed ſatellitem regis, purpura indutum, pro rege per errorem occidit. comprehenſus, & ad regem perductus, iuſſus eſt, & coniuratos, ſi qui eſſent, indicare. Mutius ut oſtenderet ſe nullo ſupplicio uinci poſſe, inſuper & pœnam de dextra ſua exigeret, quòd in cæde aberraſſet, ipſam igni impoſitam in conſpectu regis ſibi ipſi aduſſit: unde poſtea Scæuola cognominatus eſt, ꝙ ſiniſtra manu uti cogeretur, σκαιὸν, enim Græci ſiniſtrum uocant. quapropter rex eius fortitudinem admiratus, eum liberum dimiſit. Mutius igitur, ut & regi aliquid grati faceret, eidem indicauit, trecentos iuuenes in eum ſimiliter cõiuraſſe: quare territus Porſena, bellum acceptis obſidibus depoſuit. Mar. Vrere quam potuit contempto Mutius igne, Hanc ſpectare manum Porſena non potuit. Vide Liuius lib. 2.

MVTIO, tis, tiui, uel tii, titũ [*Parlare cõ timore*] γρύζω, timide loquor. Ter. in And. nihil iam mutire audeo. i. uerbũ ſonare. Pla. in Cur. Viden' ut aperiũtur ædes feſtiuiſſime? nõ mutit cardo: i. nõ crepitat.

MVTITO, tas, p. c. ἀλληλοποιῶ, mutua conuiuia agito, Gel. li. 2. ca. 24. Principes ciuitatis, ludis Megalenſibus antiquo ritu mutitabant.

MVTO, as, [*Mutare, uariare*] ἀλλάττω, μεταβάλλω, uario, immuto. li. 9. ca. 29. Colorẽ mutat ad ſimilitudinem loci. Vnde mutare animum, mutare ſententiam, τοῦ προχειρήματος ἐξίστασθαι, Ter. in Phor. Haud ſcio hercle, ut homo eſt, an mutet animum. Ci. ad Gal. Fam. 7. Sin autem ſententiam mutaſti, ego habebo. Quandoq; aliquid pro alio accipio, καταλλάττομαι. Saluſt. in Iug. Statuit Metellus pecoris. & mancipiorum prædas certatim agere, eaq; mutare cum mercatoribus uino aduectitio. Aliquando ſine ablatiuo. Virg. 4. ecl. Nec nautica pinus Mutabit merces. Mutare conſilium, Ci. ad Att. li. 3. & ad Q. F. li. 3. Mutare decretum, & Mutare ius, Idem. 3. Ver. Mutare factum, Ter. in And. Haud muto factum. Vbi Donatus: uetuſte: non me pænitet. Idem Donatus in Phor. Sic enim ueteres dicebãt, Muto factum, & Nolo factum, cum alicuius rei eos pænitebat. Mutare fidem. Plaut. in Mil. ne hæc mutet fidem. Mutare ſe aliò, μετοικίζειν, eſt ſe aliò habitatum trãsferre. Var. Fac te aliquò cum omni familia mutes. Pace bellum mutare, eſt loco belli pacem accipere. Sal. in Cati. Nemo, niſi uictor, pace bellum mutauit. Mutatus, a, um, partic. Pli. li. 3. ca. 11. Beneuentum, auſpicatius mutato nomine, quæ quondam Maleuentum. Virg. 2. Æn. Hei mihi, qualis erat, quantum mutatus ab illo. Hinc Commuto, Demuto. Pla. in Trin. Neque demutauit animũ, firma fide. Immuto, ἐξαλλάττω, idem quod muto. Sal. Quibus rebus permota ciuitas. atque immutata urbis facies erat, Permuto, ἀλλάττομαι, καταλλάττομαι, merce uel precio aliquid muto. Pli. li. 35. donare opera ſua inſtituit, quòd ea nullo ſatis digno pretio permutari poſſe diceret.

MVTO, onis, πέος, membrum uirile, alio nomine Mentula.

MVTONIATVS, εὐόρχις, mentulatus, cui mentula eſt magna.

MVTVATIO, onis, acceptio mutui. Cic. 3. de Ora. tranſlationes quaſi mutuationes ſunt, cum, quod non habeas, aliunde ſumas. Idem: Multari ea pœna, quæ ſine mutuatione & uerſura poſſit diſſolui.

MVTVATITIVS, a, um, δανειστὸς, quod mutuo datur: ut, Pecunia mutuatitia. Gell. lib. 20. cap. 1. pecuniæ mutuatitiæ uſu.

MVTVLVS [*Scantonato*] lapis in pariete prominens, quadrangulus ferè, inferiore tamen ſui parte nonnihil imminutus. Var. lib. 3. ca. 7. pro columbariis in pariete mutulos aut palos in ordinem.

MVTVO, [*Scambieuolmente*] ἀλλήλως, aduer. inuicẽ. Ci. Mutuo ſe amabant, ἀλλήλων. Plancus Cic. Fac me mutuo diligas. Mutue, aliud aduer. Cice. Cn. Pom. lib. 5. Meis officiis ſi quando non mutue reſpondetur; apud me plus officii reſidere facillime patior.

MVTVO, as, are, [*Dare impreſtito*] δανείζειν, mutuum dare. Plaut. in Trin. Si quis quid mutuauerit, fit pro proprio perditum. Eſt etiam mutuum accipio. Cæcilius. Ad amicos curras mutuatum. Quid autem differant Mutuare. & Commodare, uide in Commodo.

MVTVOR, ris, deponens [*Pigliare impreſtito*] δανείζομαι, mutuũ, uel mutuo accipio. & proprie de iis, quæ numero, pondere, uel menſura, pari, non eadem ſpecie, reddimus. Plaut. Decem minas a patre mutuatus. Mutari per tranſlationem, pro aliunde ſumere. Cic. de Fato: Orator ab academicis ſubtilitatem ingenii mutuatur.

MVTVS, [*Muto*] ἄφωνος, κωφὸς, à mugiendo quidam deduci putant. nam quamuis mutus loqui non poſſit, prorumpit tamen in uocem quæ mugitus potius quàm ſermo uidetur. Vel dicitur Mutus, quaſi minutus, quòd eo ſenſu minutus ſit, Vel dicitur a muſſando quòd non aliud, quàm inconditum quendam ſonum edat. Ci. Cornifi. li. 12. Mutum eſſe ſatius eſt, quàm, quod nemo intelligat, dicere. Idem 3. de Leg. dici poteſt, magiſtratum legem eſſe loquentem, legem autem mutum magiſtratum. Vir. 12. Æn. Scire poteſtates herbarum, uſumq; medẽdi Maluit, & mutas agitare inglorius artes. Vbi Seru. Artes mutas dixit, quaſi minus celebres. Mutæ item artes dicuntur picturæ, quæ cum non loquantur, res tamen ipſas exprimunt. Cice. 3. de Orat. hoc in his quaſi mutis artibus eſt mirandum. De pictura.

*MVTI lapides in agrorum diuiſionibus dicebantur, ſine inſcriptione appoſiti; ideo quia nulla ſignificatione apparerent, quoto loco numerarentur.

MVTVSCA, Sabinorum ciuitas, quæ & Trebula, & Trebia, & Suffena appellata eſt, circa quam Annibal Romanos maxima clade affecit. Hæc Seruius in illud Vir. li. 7. Oliuiferæq; Mutuſcæ.

MVTVVM, tui, [*Scambio, preſtanza*] δάνειον, quia res, quæ redduntur, mutantur, & proprie ſine uſura: Fœnus, cum uſura. Pla. in Aſin. nam ſi mutuo non potero, ſumam fœnori. Paul. Iureconſ. Mutuum damus, recepturi non eandem ſpeciem, quàm dedimus: alioquin aut cõmodatum erit, aut depoſitum: ſed idem genus. nam ſi aliud genus, ueluti pro tritico uinum, recipiamus, nõ erit mutuum. Mutuus amor dicitur, cum par uoluntas accipitur, & redditur. Cice. Fami. epiſt. 5. Quid tu exiſtimes eſſe in amicitia mutuum, neſcio: equidem hoc arbitror, cum par uoluntas accipitur, & redditur. Ter. in argu. Eun. Meretrix adoleſcentem, cuius mutuo amore tenebatur, excluſit. Quin. li. 12. ca. 7. mutua beneuolentia utetur: id eſt, reſpondente. Aliquando Mutuum pro uicario accipitur. Apul. Mutuam tibi operam præſtiti.

MVZIRVM, Indiæ Emporium. Plin. lib. 6. cap. 23.

M A N T E Y

MYA, μυῖα, genus conchæ, ſiue margaritæ in freto circa Boſphorum Thracium, uniones rufos, ac paruos gignens. Plin. lib. 9. ca. 35. Eſt & Mya, inſula in ſinu Ceramico. idem lib. 5. cap. 31.

MYACANTHON, μυάκανθον, herba, alio nomine Corruda, i. ſilueſtris aſparagus. de qua Pli. lib. 8. ca. 9. Myacantha uero quibuſdam herba eſt, quæ à Dioſcoride μυρσίνη ἀγρία, à Latinis Ruſcus appellatur. Vide Marcellum in Dioſcoridem.

MYAGRVS, μύαγρος, muſcarum deus, qui & Myodes dicitur, teſte Plutarcho, & Achor. Plin. li. 10. ca. 28. Inuocant Elei Myagrum deum, muſcarum multitudine peſtilentiam afferente. Myagrus præterea herba ferulacea, foliis ſimilibus rubiæ, trepidanea, ſemine oleoſo. Græci μελάμπυρον appellant, quaſi nigrum frumentum: uulgus Gallorum uocat Camelinam, teſte Ruellio. lib. 3. ca. 126.

MYACES, μύακες, piſces ex concharum genere, qui muricum modo coaceruantur, uiuuntq; in locis algoſis, & ubi dulcis aqua copioſa mari miſcetur. uide Plin. lib. 32. cap. 9.

MYCALES, es, μυκάλης, mons Ioniæ, inter Myandrum & Cayſtrum fluuios, non procul ab Epheſo: ad quem Iones uniuerſi conuenire ſolent ſacrificiorum cauſſa, quæ Panionia uocabant. Herod. li. 1. Eſt item inſula Ioniæ adiacens, de qua Pli. li. 5. ca. 31.

MYCALESSVS, μυκαλησσὸς, mons in Mediterraneo Bœotiæ, oppidum habens eiuſdem nominis. Pli. li. 4. ca. 7. Steph. nomen accepiſſe exiſtimat à mugitu bouis: quæ Cadmum in Bœotiam perduxit.

Mycenae,arum,μυκῆναι,& Mycena,næ, pe.pro.urbs Peloponneſi, quam Perſeus Danaes filius extruxit, & in qua poſtea regnauit Agamemnon: à Mycena nympha ſic appellata. Virg .6. Æneid. Eruet ille Argos, Agamemnoniaſq; Mycenas. Inde Mycenæus. Virg.lib.12.

Mycenis,idis,pe.pro.μυκηνὶς,gentile fœmininum à Mycenis deriuatum: quo poetæ pro Iphigenia utuntur, Agamemnonis Mycenarum regis filia.Ouid. 11. Metam . Suppoſita fertur mutaſſe Mycenida cerua.

Mycerinus,Cheopis Ægyptiorum regis fuit filius, qui poſtquam patri ſucceſſit in regnum,ita paterna facta peroſus eſt, ut & templa ab eo clauſa reſerarit,& populo pyramidum operibus exhauſto,& ad extremum calamitatis afflicto,res ſuas agendi fecerit poteſtatem.Hero.li.2.

Mycon,onis,μύκων,nomen egregii pictoris , Athenienſis: de quo Plin.lib.35.cap.6.Fuit etiam hoc nomine inſignis ſtatuarius, teſte eodem lib.34.cap.8.

Mycone,nes,& Myconos,coni,pe.co. μύκονος,inſula una ex Cycladibus non procul à Delo.Virg.li.3.celſa Gyaro, Myconeq; reuinxit.Sub hac inſula fabulantur poetæ ſepultos eſſe Gigantes,poſtremo ab Hercule interfectos: unde locus prouerbio , Omnia, ſub unam Myconum.quod in eos dici conſueuit,qui res natura diſiunctas,eodem lib.uel titulo conantur complecti.Stat.li.1.Achil. Cyclades hinc ſpretæ,Myconos,humiliſq; Seriphos.

Myconius,a,um,μυκώνιος,a Mycono,ſeu Mycone inſula. accipitur pro clauo,quòd eius inſulæ homines ſine capillo gignerētur.Stephanus,& Plin.lib.11.cap.37.

Mygale,es,μυγαλῆ,animal medium inter murem & muſtelam ſpeciem habens,quod Latini murem araneum appellant.Vide Mus.

Mygdonia,μυγδονία, regio littoralis Macedoniæ , in qua Niobe Tantali filia,in ſaxum uerſa eſt:à Mygdone rege dicta.Eſt & altera Mygdonia, Aſiæ regio , in ea Phrygiæ parte,quæ Troadi ſuperiacet.Strabo lib.12.incolæ Mygdones.

Mylacris,μυλακρὶς,blattæ genus magnitudine cicadæ,circa molas naſcens. Pollux ait, Mylacrides apud Ariſtophanem accipi pro gallina.

Mylae,μυλαὶ,Steph.oppidum Siciliæ,de quo Sen.lib. 4.Nat.quæſt.

Mylasa,μύλασα,liberum Cariæ oppidum, ita dictum (ſi Ste.credimus) à Mylaſo Æoli abnepote.Pli.lib.4.cap.29.

Myle,es,μύλη, herba eſt radicem habens paruo bulbo ſimilem,contrahentis facultatis,Gale.lib.7.Simpl.

Myloecos,μύλοικος,genus eſt uermiculi ex blattis.Pli.li.30.ca.ult.

Myndus,di,μύνδος, Cariæ oppidum maritimum,ad radicem Phœnicis montis. Plin.lib.5.cap.29. & Ptol.lib.5. cap.2. Fuit in eadem Caria & alterum eiuſdem nominis oppidum,quod poſtea ad differentiam Palæmyndum appellauere.

Myoctonos,μυοκτόνος,aconitum herba , ita dicta , quòd è longinquo mures interficiat.Plin.lib.27. cap.3.

Myodes,μυώδης,muſcarum deus,qui,& Acohor,& Myagrus appellatur.Plin.lib.29.cap.6.

Myonesus,p.p.μυόνησος inſula,ante Epheſum.Pli.li.5.cap. 31.

Myoparo,μυοπάρων,genus nauigii pyratici , forma media inter onerariam,& longam triremem. de quo uide Bayſium de Re nauali. Cic.li.3.de Ora.cum quæreretur ex eo,quo ſcelere impulſus,mare haberet infeſtum uno myoparone.Sal.li.3.hiſt.cohors una grādi phaſelo uecta,a duobus prædonum myoparonibus circumuēta.

Myophonum,μυόφονον, herba muribus exitialis: unde & nomen accepit:eadem forte cum myoctono & Aconito.Plin.lib.11.cap.9.

Myosota,μυὸς ὦτα,herba eſt,quam & Alſinen,& uerbum ex uerbo exprimentes, Muris auriculam uocant Latini . Folia enim cum primum erumpunt,murinæ auri habet non diſſimilia.Alſines uero nomen accepit, quòd algidis locis gaudeat , & opacis. Gallis muronis nomine notiſſima eſt . Refertur & alterum Myoſotum genus à Dioſcoride, quod & myoſotis, μυὸς ὦτα,diminutiua forma appellatur, plures ab una radice caules mittens, aliquatenus ab imo rubentes, & concauos:folia autem anguſta , nigreſcentia, & in acutum deſinentia, floſculos uero cæruleos, anagallidis colorem exprimentes.Poſteriorem hanc ſpeciem deſcribit Plin.lib. 27.cap.12.priorem uero lib.26.cap.4.

Myra,μυρὰ,una ex maximis Lyciæ urbibus. Strab.li.14.

Myracanthon,μυρακάνθον, herba aculeata, quæ & Eryngion, & Centum capita uocantur. radicem habet odoratam. unde nomen accepit.

Myrcinus,μύρκινος,oppidū Thraciæ ad Strymonem amnem . Step.

Myriandrus, μυρίανδρος , urbs Syriæ , in ſinu Iſſico. Plin . libro 2.capite 108.

Myrias,adis,[*Decina di migliaia*]μυριὰς,numerus decem millium.

Myrica,p.p.[*Tamarice*]μυρίκη,genus humilis uirgulti: cuius duæ ſpecies:ſatiua,quæ & Tamarix uocatur à Pli.lib.13.cap.11.Altera ſiluestris,quam in Achaia Briam ſilueſtrem uocant.Ruellius putat eſſe,quam Galli uocant Bruyere. Vir.4.ecl.humileſq; myricæ.

Myricus,untis,μυρικοῦς,Troadis oppidum, è regione Tenedi.

Myrina,μύρινα,regina Amazonum.Diodi. li.4.Fuit præterea,teſte Homero,urbs in Æolide: item alia in Occidentali parte Lemnii inſulæ,de qua Ptol.li.3.& Gall.lib.9.de Fac.ſimpl.

Myrinus,pen. pro.μύρινος, mas murænæ, dentes extra os habens. Plin.lib.9.cap.23.

Myrinus,μύρινος,Apollinis cognomentum,à Myrina Æolidis urbe in qua colebatur.unde & Myrini campi.

Myriophyllon,μυριόφυλλον,herba,alio nomine Achillea,ab Achille Chironis centauri diſcipulo inuenta. Myriophyllon uocatum à multitudine foliorum: unde & milleſolium Latine.Plinius lib. 14.cap.16.

Myristica,nux,[*Noce muſcata*]μυριστικὸν,ναρδίον, à quibuſdam appellatur,quam nos hodie Nucem Muſcatam uocamus.

Myrlea,μύρλεια,oppidum Bithyniæ, à Myrlo Colophoniorum duce; uel à Myrteo Amazone:poſtea Apamia appellata , à nomine Apames,Pruſiæ Zelæ uxore. Strabo.lib. 14.

Myrmecia,[*Porri de le mani*]μυρμηκία,uerrucę ſunt,lupini amplitudine,fere in palmis manuum,& plantis pedum naſcentes:ita dictæ,quod formicæ in morem pungant.Vide Celſ.lib.5.cap.ult.

Myrmecides, μυρμηκίδης , inſignis ſculpendi eboris artifex , qui quadrigam ex ebore confecit tam minutam,ut muſcæ alis tegeretur,& nauim,quam apicula pinnis aſconderet. Plin. lib. 36.cap. 5. Cic.4.Acad.

Myrmecites,μυρμηκίτης, gemma, repentis formicæ effigie. Plin. libro 37.cap.11.

Myrmecium,μυρμήκιον, phalangii genus , formicæ ſimile capite, aluo nigra,guttis albis diſtinguentibus. Plin.lib.22.cap.4.

Myrmecoleo,μυρμηκολέων, exiguum animal , formicis aduerſum: ex formicæ & leonis nominibus. nam ut leo imbecilliorum animalium,ita hoc animal formicarum prædam agit.

Myrmecias,μυρμηκίας,gemma nigra.Plin.lib.37.cap. 10.

Myrmidones,pe.c.μυρμιδόνες,Theſſaliæ populi Achillem ad bellum Troianum ſecuti.hi ex Ægina inſula ortum traxerunt , Peleumq; patria profugum ſecuti,in Theſſalia ſedes fixerunt.Strab. lib.7.Ouid.lib.7.Met.nominis rationem ad huiuſmodi refert fabulam.Cum peſtilētia in Ægina crudeliſſime eſſet graſſata,eamq; inſulam uiris propemodum exhauſiſſet,Æacus,cum ad radicem quercus infinitum propemodum formicarū numerū conſpexiſſet, Iouem traditur oraſſe,ut ſibi parem uirorum numerū cōcederet; precibuſq; eius uix abſolutis formicas in uiros fuiſſe cōmutatas.

Myrmissus,μύρμισσος,urbs Aſiæ,in ora Helleſponti.Steph.

Myrobalanum, μυροβάλανον, glans arboris ſimilis heliotropio, magnitudine nucis auellanæ,quam Dioſcorides βάλανον μυρεψικὴν, appellat, i. glandem unguentariam.eius enim nucleus, Græcarum nucum more,tritus,humorem reddit, quo ad precioſa unguenta pro oleo utuntur.Naſcitur in Æthiopia, Ægypto, Arabia. Habet hæc dictio omnes ſyllabas breues:unde carmen heroicum ingredi non poteſt:quo alludit Mart.in Apophoretis: Quod nec Virgilius,nec carmine dixit Homerus,Hoc ex unguento conſtat & ex balano. Vide plura in Balanus.

Myron,μύρων,ſtatuarius inſignis, Agelidis diſcipulus,de quo Cice. Virg.6.Ex huius operibus præcipuam laudem meruit bucula ex ære,ueræ uaccæ ſimillima.Oui.3.de Pō. Vt ſimilis ueræ uacca Myronis opus.Proper.Atque aram circūſteterant armenta Myronis.

Myropola[*Profumiere*]μυροπώλης,unguentorum uenditor.Plau.in Caſ.Myropolas ſollicito omnes, ubicunque unguētum lepidum.

Myropolium,[*Profumeria*]ubi unguenta uendūtur.Pla.in Amph. perreptaui gymnaſia,myropolia. Latine unguentaria taberna.

Myrrha,σμύρνα,arbuſcula in Arabia naſcens,altitudine quinque cubitorum,cuius cortice inciſo defluit lacryma, & quæ & ipſa Myrrha uocatur, mortuorum cadauera incorrupta conſeruat. Vide Pl. lib.12.cap. 15. & 16.Myrrha præterea Cinyræ Cypriorum regis fuit filia,quæ nefando patris amore capta,cum aliquot noctes auxilio nutricis cum illo concubuiſſet,tandem illato lumine agnita, cum illam pater uellet occidere,noctis beneficio elapſa, in Arabiā profugit,ubi in arborem ſui nominis conuerſa.Ouid.10.Met.

Myrrhinus,rhina,rhinum,μύῤῥινος , myrrha admiſtum , uel myrrha conditum.

Myrrhapia,genus pirorum, odore gratiſſimum.Pli.lib.15.ca.15.

Myrrheus,a,um,μύῤῥινος,ex myrrha.Prop.Myrrhea pocula.

Myrrhine,eſt,fluuius Troadis, alio nomine Sebaſtopolis. Plinius. lib.5.cap.30.

Myrrhis,idis,μυῤῥὶς,olus cicutæ ſimillimū, foliis aliquanto minoribus,breuiori caule,ſaporis & odoris iucundi. uulgo cicutaria.

Myrrhites,gēma,myrrhæ colore,odore unguenti.Pli.li.ult. c.10.

Myrsilus,μύρσιλος, Lydiæ rex,alio nomine Candaules; qui cum

uxorem haberet formoſiſſimam,non contentus ſecreta uoluptatum ſuarum conſcientia, Gygi cuidam ex ſatellitibus ſuis nudam oſtendit : Quam rem illa indigne ferens, Gygem ad uiri necem impulit,ſeſeq; illi & Lydorum regnum tradidit. Herod.lib.1.

Myrsinites,μυρσινίτης, teſte Plin. lib.26 . cap.8.ſpecies tithymali, foliis myrti. Item gemma,mellis colore nigricantis,mirti odore. Plin.lib.37.cap.10.

Myrsinvs,ſini,μύρσινος,oppidum Elidis poſtea Myrtolium. Steph.

Myrtacantha,μυρτάκανθα,tuſcus frutex.Sed eſt ex nothis nomenclaturis Dioſco.

Myrtetvm,pen.pro.[*Doue ſono piantati molti mirti*]μυρσινών, locus myrtis conſitus.Plaut.in Aul.Neſcio qui ſeruus e myrteto proſiluit.Horat.lib.1.ep.

Myrtevs,a,um,[*Di mirto*]μυρσίνινος,ex myrto. Tibu. Et gerit inſigni myrtea ſerta coma.Pli. lib.15.cap.29. Ara fuit Romæ uetus Veneris Myrteæ:quam nunc Murtiam uocant. Myrtinus , a,um, pro myrteo,ut,Oleum myrtinum.Plin.lib. 23.ca.4.

Myrtidanvm,μυρτίδανον,uini genus, myrti ſilueſtris bacis conditum.confecturam uide apud Plin.lib.14.cap. 16.

Myrtilis,oppidum in ora Luſitaniæ,ad Oceanum.Pli.li.4.ca.22.

Myrtilvs,μύρτιλος, Mercurii ex Phaetuſa, ſeu Myrtho Amazone filius,auriga Oenomai: qui à Pelope curuli certamine cum Hippodamia, Oenomai filia, certante,pecunia corruptus,axi in certamine uectem non obiecit,ut Hippodamiæ currus diſſolueretur, & Pelops uictor euaderet. quod cum feciſſet , à Pelope uictore præmium poſtulauit: qui ab Oenomao moriente ante rogatus,ut Myrtili factum ulciſceretur,eundem in mare præcipitauit,quod ab eo Myrtorum dictum eſt.Claud.nam perfidus obice regis prodidit Oenomai deceptus Myrtilus axem. Fuit item Myrtilus comicus Athenienſis,de quo Suidas.

Myrtites,μυρσινίτης οἶνος , uinum myrto conditum . Colum.lib. 12.cap.38.

Myrtopetalvm,μυρτοπέταλον, herba, alio nomine Polygonatos, à multitudine geniculorum.Plin.lib.27.cap.12.

Myrtovm pelagus,μυρτῷον πέλαγος, pars maris inter Ægæum & Ionium, à Myrtilo Mercurii filio, in id proiecto: ſiue ut Plin.tradit lib. 4.cap.11.ab exigua inſula non procul à Caryſto Eubœæ oppido ſita. Incipit à Megarico ſinu,Cretamq; abluit,& Atticam, Occiduamq; Cariæ ortam: habetq; inſulas plurimas , Cythera, Caluariam,& quæ Æginam cingunt,& Salaminem, & ex Cycladibus pleraſque.Strab.Ouid.in Ibin.

Myrtvs, [*Mirto*]μυρσίνη,arbor baccas ſaporis præcipui ferens: ex quibus & myrtites uinum , & myrtatum obſonium. fit . Plin. lib. 16.cap.19.

Mys,Myos,μῦς,nomen cælatoris,qui claruit argento cælando.Mar. lib.8. Quis labor in phiala,docti Myos, an ne Myronis? Eſt item piſcis marini genus, quem & Murem marinũ appellant.uide Plin: lib.9.cap.51.& lib.32.cap.11.

Mysia,μυσία, regio minoris Aſiæ ad Helleſpontum, Troadi contermina.incolæ Myſi, ſortis adeo contemptæ,ut ceſſerint in prouerbium. Cice.pro Flacco: Quid in græco ſermone tam tritum, quàm, ſi quis deſpicatui ducitur,ut Myſorũ ultimus eſſe dicatur? Strabo Myſos conſtituit in Europa in confinio Pannoniæ : putatq; Myſos Aſiæ populos ab his originem, & nomen duxiſſe.ſed hi à Plinio non Myſi,ſed Mœſi appellantur.

Mysomacedones,μυσομακεδόνες,populi Aſiæ,à Macedonibus oriundi:unde & nomen habent.Plin.lib.5.cap.29.

Mystagogvs,gogi, [*Sacriſtano*]μυσταγωγὸς, cuſtos ſacrorum, qui hoſpitibus ſacra ſolet oſtendere.Cice.Verr.6.qui hoſpites ad ea, quæ uiſenda ſunt,ducere ſolent,quos illi myſtagogos uocant.

Mysteria,orum,[*Miſterii*]μυστήρια,ſacra arcana. Vnde Myſtę,dicti ſacra diſcentes,& initiati ſacris alicuius numinis , ut apud Auſon. Sen. & Pap. & Symmyſtæ, conſacerdotes eiſdem ſacris initiati. qua dictione Apul.Sidon.& Hieron.utuntur.Myſteria etiam quædam feſta dicebantur in honorem Cereris celebrari ſolita. Ci.ad Att.li.9.Facies me,in quem diem Romana incidant Myſteria,certiorem.Putatur hoc ſacrorum genus Eleuſine, Attici agri oppido, in reliquas terras tranſlatum.Ibi duo erant myſteriorum genera;maiora,Cereri ſacra;& minora Proſerpinæ eius filiæ.& quoniam utrorumque ceremonias ſummo ſtudio occultabant ; factum,ut myſteria pro arcanis accipiamus. Cic. ad Att.epiſtolæ noſtræ tantum habent myſteriorum, ut eas ne librariis quidem committamus.

Mysticvs,a,um,ἀπόῤῥητος,μυστικὸς,quòd in arcanis deorum ſacris fiebat.unde myſtica ſacra pro arcanis dixit Mart. li.8.myſtica ſacra Dyndimenes.

Mystvs,piſcis è genere lacertarum.Plin.lib.32.ca.11.

Mytilvs,μυτίλος, piſcis ex genere concharum, cuius exuſti cinis cauſticam uim habet.Plin.lib.32.ca.9.& lib.9.cap.51. Martia.lib. 5.Sumtur inciſo mytilus ore mihi.

Mvs,untis,μυοῦς,una ex duodecim Ioniæ urbibus.Strabo li.14.

Myxos,pars lucernæ,ex qua profertur ellychnium.Mart.li.14.

Myxon,onis,μύξων,piſcis eſt,apud Romanos olim in deliciis habitus.lib.32.cap.ſt.& lib.35.cap.12.

DE LITTERA N

N Littera, una ſemiuocalium, ab antiquis inter liquidas connumerata, quæ ſi primum in dictione locum teneat, aliquando ſumit ante ſe, g, ut Narus, Gnarus, unde Ignarus : Nauus , Gnauus: unde Ignauus : Aliquando etiam in compoſitione, c,littera quæ immediate ſubſequitur poſt, n, uertitur in g,ut Quadringenti, pro Quadrincenti: Quingenti,pro Quincenti. Sed in quibus, n, non fuerit, ſeruatur,c, ut Ducenti.

Nabathaea,ναβαταία Dion. ναβατηνὴ Steph.regio Arabiæ Syriæ contermina, paſcuis abundans metropolis eſt Petra.Stra.lib. 16. Hinc Nabathæus,aum,pe.p. ναβαταῖος.Et quia Nabathæa regio orientem ſpectat;Nabathæus accipitur pro oriental.Oui. 1. Met. Eurus ad auroram,Nabathæaq;regna receſſit.

Nabis, [*Giraffa*] lingua Æthiopum camelopardalis . Plin. lib. 8. capite 18.

Nablivm,νάβλιον,dimin. à nablum, inſtrumentum muſicum. Oui. 3.de Arte.Diſce etiam duplici genialia nablia palma Vertere.

Nabrissa.Ptol.li.2.cap.4.aliis Nebriſſa, hodie Veneria, Hiſpaniæ Bœticæ urbs.

Nacae,fullones,quòd nauci ſint,i.nullius pretii.Feſtus.

Nae, ναί,Græca dictio, ſignificans ualde. Ter. in Prol. And. Faciunt næ intelligendo,ut nihil intelligãt.Hoc eſt,cum plus, quam opus ſit,uelint intelligere,in eorum numero ſunt habendi , qui nihil intelligunt.Sæpius tamen ponitur pro certe. Cic.Curioni næ tu uideris multo ante prouidiſſet,quid impenderet . Idem in Catil. Næ illi uehementer errant.

Naenia,iæ,& Neniæ,arum,(ut eſt apud Oui.li.6.Faſt.)à græco νέατον,ultimum.erat enim ultimum, quod in funere laudandi gratia cantabatur ad tibiam ante cadauer ſepultum. Diome. Apud Romanos in carmen, quod cum lamentatione extremum atque ultimum mortuo accinitur,Nænia dicitur. Acron uero docet eſſe factitium nomen à ſimilitudine uocis eorum,qui queruntur,& dolent.Improprie accipitur pro ineptia cuiuſlibet cantus, aut ſermonis.Sic Hiero. cotra Rufi. Qui tuas emendaret nænias . Hoc carmen. Simoniades poeta lyricus ex Cea inſula primus inſtituiſſe dicitur.unde.Hor.Ceæ retractes munera næniæ.Sidonius pro epitaphio poſuit, cum ait: Nenia marmori inciſa.Feſtus.Nænia eſt, inquit,carmen,quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam. Nænia(inquit Nonius) ineptum & inconditum carmen , quod à cõducta muliere,quæ Præfica diceretur,iis,quibus propinqui nõ eſſent,mortuis exhiberetur. Var.de uita populi R.lib.4.à muliere næniam cantari ſolitam ad tibias,& fides. Cic.de Legi.2. Honoratorum uirorum laudes ad cantus,& tibicinem proſequuntur : cui nomen eſt Næniæ:Næniam quoque deam ueteres coluere,cui ſacellum auctore Feſto,extra portam Viminalem erat dedicatum.

Naevivs,poeta antiquiſſimus fuit,cui extat epitaphium apud Gel. cap.24.lib.1.hic & comœdias ſcripſit, quæ citantur à Nonio , & Feſto & Bell.Pun.primum, in quo ipſe ſtipendia fecit,litteris prodidit.Gell.

Naevvs,[*Neo*]ἐκ γενετῆς σημεῖον,corporis genitiua macula.Plinlib.22. c.25.Farina decocta in aceto tollit næuos.Næuoſus,neuis plenus.

Naiades,pe.co.è ſingulari nominatiuo Naias: uel Naiades è nominatiuo Nais ναΐδες,dicuntur nymphæ fontium, & fluuiorum:ἀπὸ τοῦ νάειν,fluere:hæc dictio nunc tribus,nunc quatuor ſyllabis effertur.Virg.ecl.6.Ægle Naiadum pulcherrima . Calphurn. ecl.2. Affuerunt ſicco Dryades pede,Naiades udo. Hinc Naicus, a,um. Prop.lib.2.

Naim,urbs Galilææ, proxima monti Tabor.hebraice fluuius.

Nam,[*Percioche,perche*]γάρ,ὅτι,coniunctio cauſſalis,quæ in oratione primũ tantũ locum ſortitur.Ter.in An.nam ſi hic mali eſt quicquam;hem,illic eſt huic rei caput. Interdum habet uim tranſeundi ab una re ad aliam:ut ſæpe apud Cice. & alios quale eſt : Nam quod ſcribis:Nam quod ais: &c. In compoſitione poſtponitur ut Quiſnam.Olim etiam præponebatur. ut apud Terent. Nam quæ eſt anus à fratre egreſſa meo?Vbi,Nã quæ accipitur pro quænam.

Namnetae,ναμνῆται,Galliæ Lugdunenſis populi,ad Oceanum,alio nomine Nannetes.Ptol.lib.2. cap.8.

Nanciscor,eris,nactus,[*Acquiſtare,ritrouare*]τυγχάνω,à Nãcio, is,ſecundum Priſcian.& ſignificat acquiro.Ter.in Pho.Non triumpho ex nuptiis tuis ,ſi nihil nanciſcor mali?Salu. Homines adoleſcentes

ſcentes ſummam poteſtatem nacti. Ci. Appio. Pluri b. uerbis ad te ſcribam, cum plus ocii nactus ero. Nanciſci item, εὑρίσκειν, ſignificat inuenire. Cic. de Fin. 1. Nacti te ſumus aliquando ocioſum. Hinc Renanciſcor, à ueteribus poſitum pro reprehendo. Feſt.

Nanque, γάρ, coniunctio cauſſalis, ut Nam. Plaut. Cic. 10. Fam. Nanque aſſiduis internunciis cum Lepido egi, ut communi conſilio reip. ſuccurreret. Virg. in Tityro: Nanque erit ille mihi ſemper deus. Significat etiam. Sed Cice. 1. de Orat. Nanque illud quare Scæuola negaſti?

Nanum, Græci uas aquarium dicunt humile & concauum, quod uulgo uocant ſitulum barbatum. unde Nani pumiliones. Feſt.

Nanus, i, um. [Nano] teſte Ge. l. li. 19. ca. 13. Græci uocauerunt breui corpore hominem, quem Latine Pumilionem dicimus, nec de hominibus tantum, ſed de aliis quoque rebus dicitur. unde & mala nana, alio nomine Melimela.

Napææ, ναπαῖαι, ſiluarum Deæ, quæ & Dryades dicuntur nam νάπη, ſaltum ſignificat. Naides autem, uel Naiades dicuntur fontium nymphæ, ut Oreades montium, Hamadryades arborum. Virg. 4. Geor. Faciles uenerare Napæas.

Napei, ναπεῖοι, populi in Leſbo, ab urbe Napa: unde Apollo Napæus.

Napata, orum, τὰ Νάπατα, Æthiopiæ urbs. Strab. li. 17.

Naphtha, νάφθα, bituminis flos tenuiſſimus, circa Babylonem, cui tanta eſt cum igne cognatio, ut flamma tranſiliat in eam undecunque uiſam. Plin. lib. 2. cap. 105. Vulgus Oleum Medeæ uocat. Ex hoc conficitur ignis pene inextinguibilis, quem Granicum appellant.

Napinae, γογγυλίδες, loca napis conſita. Col. lib. 12. cap. 2.

Napitae, ναπῖται, uel Napatæ, populi in Scythia. Steph.

Napus, [Nauone] βουνιάς, herba rapo ſimillima. Col. li. 2. cap. 10. Napus terram amat, ſiccam. Vide Plinius lib. 20. cap. 4. Diminutiuum eſt Napunculus.

Nar, νάρος, Steph. Sabinorum fluuius, in Fiſcello monte naſcens, qui per urbem Narniam fluens, Tiberi immiſcetur. Lucan. lib. 1. Qua Nar Tiberino illabitur amni. Virg. li. 7. Sulphurea Nar albus aqua. Mela eiuſdem nominis fluuium in Illyride conſtituit, qui ex Adrio monte profluens in mare Adriaticum illabitur. Pli. Ptol. & Strabo Naronem uocant.

Naracustuma, ναρακουστόμα, ſecundum Iſtri fluminis oſtium. Pli. lib. 4. cap. 12.

Narbonensis gallia, ναρβωνῖτις, teſte Pli. li. 3. ca. 4. Tota illa Galliarũ pars, quæ interno mari alluitur, ante Braccata dicta a braccis, quibus ea regio peculiariter utebatur: cum reliqua Gallia à ſtudio nutriendæ comæ, Comata diceretur. Hæc olim fuit Romanorum prouincia, quam à Narbone Martio, ampliſſimo eius regionis emporio, Narbonenſem prouinciam appellabant. Diuiditur ab Italia amne Varro, & alpium iugis: à reliqua Gallia Iura & Gebenna montibus.

Narbo, νάρβων, cognomento Martius, olim ampliſſimũ Galliæ braccatæ emporiũ, teſte Strab. li. 4. hodie tutiſſimũ Galliarum aduerſus Hiſpanos propugnaculũ: à quo tota ea pars Galliarũ, quæ olim Ro. fuit prouincia, nomen accepit. Martium autem Narbonem ex eo dictum putant, quòd eò Cæſar ex Martia legione colonos deduxerit. Cic. pro Font. Eſt in eadem prouincia Narbo Martius, colonia noſtrorum ciuium, propugnaculum Gallis oppoſitum.

Narcissinus, a, um, ναρκίσσινος, quod ex narciſſo fit: ut Oleũ narciſſinum, ναρκίσσινον ἔλαιον. Pli. li. 21. c. 19. Ex hoc flore fit narciſſinum oleum ad emolliendas duritias. Inde etiam Narciſſinum unguentum, quod ex flore narciſſi fieri ſolebat. idem Plin. lib. 13. ca. 1.

Narcissites, pe. pr. ναρκισσίτης, gemma, narciſſi colorem habens uenis hederæ diſtincta. Plin. lib. 37. ca. 11

Narcissus, [Narciſſo] νάρκισσος, lilii genus, radice carnoſa atque odora, flore purpureo, folia in radice habens ad ſimilitudinem foliorum arundinis, ſed aliquanto craſſiora. Dictus à νάρκη (ut Plin. inquit li. 21. cap. 19. & cap. 5.) ſtupor Latine. nam odor eius caput aggrauat. Eius duo ſunt genera: unum purpureo flore, alterũ herbaceo. poetæ fabulantur Narciſſum quendam puerum fuiſſe Cephiſi amnis, & Lyriopes nymphæ filiũ, tanta formæ præſtantia, ut cũ aliquando ad fontẽ bibiturus acceſſiſſet, conſpectæ ſuæ imaginis amore captus ſit: cumq; nulla potiundi amoris ſpes eſſet, nimio deſiderio contabuiſſe, & in florem ſui nominis commutatum. Vide Oui. li. 3. Met. Huius monumẽtum in ora Bœotiæ fuiſſe tradũt, qđ cũ ſilentio uiatores præteribãt. Eſt & Narciſſus nomẽ fluuii.

Nardina pyra, ναρδῖνα, ab odore, que nardum redolent. Plin. lib. 15. cap. 15.

Nardinum, νάρδινον, unguentum ex nardo, addito omphacio, balanino, iunco, coſto, amomo, myrrha, & balſamo. alio nomine foliatum. Plin. lib. 13. cap. 1.

Nardus, ἡ νάρδος, fœm. gen. & Nardum neutri, frutex eſt, teſte Pli. li. 12. ca. 12. graui & craſſa radice, ſed breui ac nigra, fragiliq́; quãuis pingui, ſitum redolente, ut cyperi, aſpero ſapore, folio paruo denſoq́;, cacumina in ariſtas ſe ſpargunt. Eius duo genera, Indicũ, & Syriacum, non quòd ex iis regionibus afferatur, ſed quòd montes, in quibus naſcitur, aut Indiam, aut Syriam ſpectent. Eſt præterea herba huic non diſſimilis, quam ob id Pſeudonardum uocant, folio craſſiore, carnoſo, anguſto, colore languido in cãdidum uergente, frequentibus ſpicis in ariſtas ſparſis, floſculis purpureis. ui de Ruel. li. 2. ca. 6. & 7. Nardos autem Gallica, ſiue Celtica, herba eſt folia habens longiuſcula, & flaueſcentia, floremq́; luteum, quæ teſte Plinio cum radice uelli ſolet, & in manuales faſciculos digeri: alio nomine Saliunca. Ex nardo fiebant pretioſiſſima unguenta, quibus Romani ſolent capillos delinire. Tib. lib. 2. Ele. Illius puro diſtillent tempora nardo.

Nares, [Narice, buchi del naſo] ῥῖνες, proprie naſi latiores partes, in quibus ſunt ſpiracula: a naritate, ſiue gnaritate (ut inquit Donatus) ꝙ nos odoratu doceat præſto ac prope eſſe, quod adhuc oculi non uident. Siue, ut alii uolunt, ꝙ per eas odor uel ſpiritus nare non deſinat. Vel a Græco ῥῖνες, per inuerſionem litterarũ, ut τὸ ῥέω tener. Ci. 2. de Nat. Deo. Itemq́; nares, eo, ꝙ omnis odor ad ſuperiora fertur, rectè ſurſum ſunt. Per. Sat. 1. Balba de nare locutus. Vir. li. 3. Ge. Collectumq́; premẽs uoluit ſub naribus ignem. Oui. uſus eſt ſingulari pro nalo, dicens: Pandaq́; naris erat. Naribus adũcis indulgere, à Perſio Sat. 1. dictum eſt, pro naribus in rugã cõtractis irridere. Verba Perſii ſunt: Rides, ait, & nimis uncis Naribus indulges. Simile eſt illud apud Hor. 1. Ser. Sat. 6. Naſo populũ ſuſpendis adunco. Emũctæ naris homo, dicitur, qui nares habet purgatas, i. qui facile rem ſubodoratur. unde & pro prudenti & ſagaci accipitur. Hor. li. 1. Ser. Sat. 4. Emunctæ naris, durus componere uerſus. Obeſæ naris iuuenis, apud Horat. Epod. 12. qui nihil olfacit. Corrugare nares. Hor. Epi. 5. Ne ſordida mappa Corruget nares

Narica, genus piſcis minuti, Plaut. Muriaticam uideo naricam bonam. Naricem piſcem leges apud antiquos per t, non per r. quaſi à natando dictus. Feſtus.

Narnia, ναρνία, Steph. Vmbriæ ciuitas, per quam Nar fluuius labitur, a quo & nomen accepit. Liu. li. 10. Hæc etiam Interamna dicitur. Narnienſes, ναρνιᾶται, Narniæ populi.

Naron, ſiue Naro, onis, νάρων, fluuius Dalmatiæ, ſiue Illyrici, in mare Adriaticum influens: Mela Narem appellat. Vide Nar.

Narona, pen. prod. Liburniæ oppidum, appoſitum Naroni fluuio: unde & nomen accepit. Plin. lib. 4. cap. 22.

Narratiuncula, διηγημάτιον, parua narratio. Quinct. li. 10. ca. 9.

Narro, as, [Narrare, raccontare] διηγέομαι, dico, expono. Terent. in Eun. Narra iſtuc quæſo quid ſiet. Ibidem: Tu iſti narrato omnem rem ordine, ut factum ſiet. Prop. lib. 2. eleg. Natiua de uentis, de tauris narrat arator. Fabellam narrare ſurdo aſello. Hor. 2. epi. 1. A quo Narratio, onis, διήγησις, eſt rerum geſtarum, aut perinde ut geſtarum expoſitio. Cic. 2. de Ora. Obſcura narratio totam occæcat orationem. Idem in Or. Credibiles, non hiſtorico, ſed prope quotidiano ſermone dilucide explicatæ narrationes. Narrator, oris, qui narrat. Cic. 2. de Orat. non exornatores rerum, ſed tantummodo narratores fuerunt. Narratus, a, um, partic. Oui. 3. de Pont. Ele. 2 Fabula narrata eſt poſtquam uulgaris ab illo. Narratus, us, ui Ouid. 6. Met. Veniet narratibus hora Tẽpeſtiua meis. Narrabilis, le Ouid. 2. de Pont. Eleg. 2. Lingua ſile, non eſt ultra narrabile quicquam. Hinc Denarro, Enarro, διηγέομαι, ſuſius narro. Et proprie (ut Diomedes inquit) Enarratio eſt obſcuriorũ ſenſuum quæſtionumq́; explanatio. Lactan. lib. 6. Quis ſacramentum Dei ſciens, tã ſignificanter enarrare legẽ dei potuiſſet? Prænarro, προλέγω, ante alia narro. Ter. in Eun. Oportuit rẽ prænarraſſe me.

Narses, ναρσῆς Suidæ. Eunuchus, Iuſtiniani principis cubicularius: bibliopola prius: deinde ob animi uirtutem patriciatus honore auctus, religione pietateq́; præditus. Is in locum Beliſarii ducis in Italiam miſſus, decem annos uariis euentibus pugnauit: tandemq́; Gothos inſigni prœlio fudit ad Anienem fluuium.

Narthecia, æ, ναρθηκία, ſpecies ferulæ humilioris, quæ ad iuſtam altitudinem narthecis non aſſurgit, folia habens maxima. Dicta uidetur Narthecia per diminutionem, à fruticis humilitate: quare etiam à quibuſdam Ferula minor, & ab aliis Ferulago appellatur. Plin. li. 13. cap. 22. Duo eius ſunt genera: Narthecа Græci uocant, aſſurgentẽ in altitudinem. Nartheciã uero ſemper humilem.

Narthecium, cii, ναρθήκιον, uas medicamentorũ, ita dictũ, quòd narthecis, i. ferulæ lignũ ad medicamenta aſſeruanda eſſet accõmodatiſſimũ. Cic. 2. de Fini. doloris medicamenta tanquã de narthecio promat. Martia. li. 14. Arti opes medicæ narthecia cernis habere.

Narthecusa, æ, ναρθηκοῦσα, inſula in mari Carpathio. Pli. l. 5. ca. 31.

Narthex, cis, νάρθηξ, arbuſcula, lignum foris corticis loco habẽs, intus ligni loco fungoſam medullam Plin. lib. 13. cap. 22. ponitq́; duo genera ferularum: Nartheca, quæ in iuſtam excreſcit altitu-

dinem; & Nartheciam, id eſt, minorem ferulam, quæ non alte: ab humo attollitur.

Narycium, & Naryx, & Narice, oppidum Locrorũ uetuſtiſſimum, a quo Aiax Narycius, & populi Naricii. Virg. 3. Æn. Hic & Narycii poſuerunt mœnia Locri. Abundat pice optima, quæ inde Narycia dicitur. Virg. 2. Geor. Nariciæq; picis lucos.

Nasamones, pe. pr. νασαμῶνες, populi Lybiæ, nauium Syrtibus inuolutarum ſpoliatores. Luca. li. 9. Hoc tam ſegne ſolum, raras tamen exerit herbas, Quas Naſamon, gens dira, legit. Hinc Naſamonis, & Naſamoniacus.

Nasamonites, gemma ſanguinea: nigricantibus uenis. Plin. lib. 37. capite 10.

Nascor, ſceris, natus, [*Naſcere*] φύομαι, γίνομαι, γεννῶμαι. Plin. li. 10. cap. 53. Aues omnes in pedes naſcuntur, contra quam reliqua animalia. Sal. Catilina nobili genere natus magna ui animi & corporis. Dicimus autem, natus ſum laudi, & ad laudem. Ci. pro Sext. Qui ſe patriæ, qui ciuibus ſuis, qui laudi, qui gloriæ, non ſomno, non conuiuiis, non delectationi, natos arbitrantur. Ibidem: Quid ageret uir ad dignitatem & gloriam natus? Horat. 1. epiſt. 2. Nos numerus ſumus, & fruges conſumere nati Ci. de Sen. Mortuus eſt annos ſeptuaginta natus. Hinc Adnaſcor, Connaſcor: unde Cognatus, a, um: Enaſcor, ἐκφύομαι, ex re aliqua naſcor. Iuſtin. lib. 1. Hic per ſomnũ uidet, ex naturalibus filiæ uitem enatã. Denaſcor, ἀποφύομαι, decreſco, morior. Caſſius Hemina li. 2. Annal. Quæ nata ſunt, omnia denaſci aiunt. Innaſcor, ἐγγίνομαι, intus naſcor. Cic. lib. 1. Offi. In hac elatione & magnitudine animi, facillime nimia cupiditas principatus innaſcitur. Internaſcor, διαφύομαι, in medio naſcor. Colum. lib. 5. Ne pampinarius palmes internatus. Obnaſcor, περιφύομαι, circumnaſcor. Renaſcor, ἀναγεννῶμαι, rurſus naſcor. Lactan. li. 7. renaſci eas putauerunt. Pronaſcor, προέρχομαι, ortum habeo. Teren. in Phor. illam ciuem eſſe Atticam, bonam, boni prognatam.

Nasica, p. p. νασικᾶς, P. Scipionis cognomen fuit, ob naſi magnitudinem. adoleſcens adhuc à ſenatu uir optimus iudicatus, Magnam matrem deorum hoſpitio ſuſcepit, donec ei templum ædificaretur: unde à Iuuenale Hoſpes numinis Idæi appellatur. huius etiã ductu, Ti. Gracchus, ſeditioſis concionibus ſtatũ reip. labefactans, fragmentis ſubſelliorum in concione eſt oppreſſus. uide Cice. in Ora. pro Rabirio perduellionis reo.

Nasiterna, æ, ὑδρία, uas aquarium, anſatum. Varr. lib. 1. de re ruſtic. cap. 22.

Nassa, [*Naſſa*] κύρτος, genus uaſis piſcatorii, ex uimine contextum quò quum intrauerit piſcis, exire non poteſt. Cic. lib. 15. ad Att. Ex hac naſſa exire conſtitui.

Nasturtium, herba hortenſis notiſſima. Græci κάρδαμον uocant, Galli Creſſonum hortenſe. Venerem inhibet, animumq; exacuit. Eius, teſte Plin. lib. 20. cap. 13. duo ſunt genera: Album, quod bilem in aqua denarii pondere potum detrahit: alterum nigrius, quod capitis uitia purgat, uiſum clarificat, commotas mentes ſedat ex aceto ſumptum. utrunque cerebrum purgare creditur. Naſturtium autem à naſi tormento appellatum, ait Plinius lib. 10. cap. 8. quòd. ſ. mordacitate quadam naſum torqueat, & ſternutationes prouocet.

Nasus, naſi, [*Naſo*] μυκτήρ. Cic. 2. de Nat. Deo. Naſus ita locatus eſt, ut, quaſi murus, oculis interiectus eſſe uideatur. Perſius Saty. 3. Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos. Aliquãdo ponitur pro ſagacitate, & dicacitate: metaphora ducta à canibus, qui narium olfactu abſtruſiſſima quæque inueſtigat. Hora. 1. Ser. Saty. 6. Naſo ſuſpendis adunco Ignotos. Plin. Primus Lucilius condidit ſtyli naſum. i. ſcripſit Satyram, quæ acerbitatem quandam ſtyli habet in uitiis inſectandis. Mar. li. 1. Non cuicunque datum eſt habere naſum, i. acrimoniam, & uim ad deridendum. Idem: Et pueri naſum rhinocerotis habent. Hinc Denaſo, ſas, naſum auſero. Plau. Os denaſabit tibi mordicus.

Nasuti, μυκτηρισταί, dicuntur dicaces, deriſores, qui docte alios norunt irridere. Mart. li. 13. Naſutus ſis uſque licet, ſis denique naſus.

Nasutulus, Apul. Naſutula mulier ac dicacula.

Natabula [*Luoghi doue ſi nuota*] τὰ νηχεῖα, piſcinæ natatoriæ. Apul.

Natalis, & hoc natale, [*Natale*] γενέθλιος, unde Natalis dies, γενέθλιον, quo quis natus eſt. Cic. ad Att. li. 3. Natali die tuo ſcripſiſti epiſtolam. Agere diem ſuum natalem quotannis, Ci. 2. de Fin. Interdum ſupprimitur Dies, ut quod facile queat intelligi. Virg. 3. ecl. Phyllida mitte mihi, meus eſt natalis, Iola. Natale ſolum, πατρίς, patria, in quo quis natus eſt. Oui. 1. de Ponto: Neſcio qua natale ſolum dulcedine cunctos Ducit. Dicitur & Natalis de rebus inanimatis, pro naſcens. Plin. lib. 37. cap. 4. pallor gentis, & in auro nonniſi excellentiſſimo natalis. Natalis urbis, dies, qua condita urbs. Plin. lib. 14. cap. 4. Ea cæli temperies fulſit natali urbis 534. id eſt, ab urbe condita. Cic. pro Flac. O' nonæ ille Decembres, quæ me conſule fuiſtis: quem ego diem uere natalem huius urbis appellare poſſum. Natales, γένος, plurali tantum numero, ſignificat conditionem ſanguinis, & familiæ. Tacitus, Aderat Cornelius Fuſcus, uigens ætate, claris natalibus. Plin. in epi. Meſium lib. 3. in malã partem accepit, pro ignobilitate. Nonnunquàm (inquit) candidatus aut natales competitoris, aut mores arguebat. Natalibus reſtituere, frequens eſt in iure, pro nobilitare: & natalium reſtitutio, pro nobilitatione. Iuuen. Saty. 6. Etiam pro celebritate diei natalis ſumpſit: Palmam inter dominas uirtus natalibus æquat. id eſt, non aliter a uictoria exhilaratur, quàm ſi dies natalis celebretur. Natales etiam pro annis accipiuntur. Sappho Phaoni in epiſt. Sex mihi natales ierant. Tot enim dies celebrantur natales, quot aguntur anni. Natales diuerſarum gentium, pro origine, dixit Plin. lib. 7. cap. 12.

Natalitia, orum, γενέθλια, conuiuium, quod quis natali ſuo dieamicis exhibet. Cic. 2. Phil. Hodie non deſcendit Antonius. cur? dat natalitia in hortis.

Natalitius, a, um, γενεθλιακός, quod ad natales pertinet. Cice. 2. de Diui. Qui hæc Chaldæorum natalitia prædicta defendunt. Et paulo poſt: Chaldæi notant ſidera natalitia.

Natatile, ſubſtant. locus eſt ubi natant piſces, aut anates, & ſimilia. Varr. lib. 3. de re ruſt. cap. 5.

Natatilis [*Che nuota*] νευστικός, πλωτός, qui natat, uel natare poteſt. Aug. li. 12. ca. Ciui. Talem illic creauit animam, qua per rationem omnibus eſſet præſtantior animalibus, terreſtribus, natalibus, uolatilibus.

Natatitius, a, um, νευστικός, quod natat.

Natatus, us, νῆξις, ipſe natandi actus. Claud. lib. 3. de Raptu Proſ. Pulchroq; ſecat Galatea natatu.

Nates, natium, [*Natiche*] γλουτοί, κοχῶναι, πύγαι, πυγαί, caro conglobata uerſus os ſacrum, ſedendi officio aptiſſima, à nitendo, ut quidam exiſtimant. ibi enim caro firmior, quàm in ceteris membris, ne premente corporis mole oſſibus offendatur. Horat. 1. Ser. Sat. 8. Diſploſa ſonat quantum ueſica, pepedi Diffiſa nate ficus.

Natinatores, ſeditioſi, negocioſi: & Natinatio, negociatio. Feſt.

Natio, onis [*Natione*] ἔθνος, genus hominum (inquit Feſtus) qui non aliunde uenerunt, ſed ibi nati ſunt. Plaut. in Men. Epidamnea natio eſt hæc. Plin. lib. 12. cap. 25. Color in quacunque natione præfertur ruſus. Erudita illa Græcorum natio, Cic. 2. de Orat. Inanes & barbaræ nationes, Cic. Q. Frat. lib. 1. Idem de Prouin. conſ. Cæſar cum acerrimis nationibus Germanorum, & Heluetiorum feliciſſime decertauit. Nationis autem uocabulum latius extenditur quàm Gentis. nam in eadem natione plures poſſunt eſſe gentes. neque enim omnes, qui eiuſdem ſunt nationis, ex eadem ſunt gẽte. In pecoribus quoque (ut inquit Feſtus) bonus prouentus fœturæ, bona natio dicitur. Natio quoque ordinem, ſocietatem, genus hominum ſignificat. Ci. pro Sex. quæſiſti, quæ eſſet noſtra natio optimatium. Natio, nis, nomen deæ, natiuitatum præſidis: de qua ſic Cic. 3. de Nat. Deo. Furiæ deæ ſunt, uindices facinorum. quòd ſi tales dii ſunt, ut rebus humanis interſint: Natio quoque dea putanda eſt. quæ quia partus matronarum tueatur, à naſcentibus Natio nominata eſt.

Natiso, onis, Venetiæ fluuius. Plin. lib. 3. cap. 18.

Natiuitas, atis, [*Natiuità, naſcimento*] γέννα, τοκετός, γένεσις, ortus. Vlpia. Municipem aut natiuitas, aut adoptio facit.

Natiuus, aum, pe. p. [*Natio*] γνήσιος, nullo artificio confectum, ſed quale naſcitur. Plin. li. 31. cap. 7. Sunt & montes natiui ſalis. Et natiuæ lanæ, apud eundem li. 8. ca. 47. dicuntur, quæ natiuum colorem retinẽt. Natiuum malum, i. innatum, ingenitũ. Ci. pro domo: Nonne fuit eò maior adhibenda medicina, quæ & illud natiuum, & hoc delatum malum ſanare poſſet? Natiui dei, qui naſcuntur, & occidunt. Cic. de Nat. Deo. 1. Anaximandri opinio eſt, natiuos eſſe deos, longis interuallis orientes, occidenteſq;. Natiua uerba, primitiua. Cic. in Partit. Simplicia uerba partim natiua ſunt, partim reperta. natiua ea, quæ ſignifica[ta] ſunt ſenſu: reperta, quæ ex his facta ſunt. Natiuus color, dicitur naturalis, qui nulla arte, ſed natura producitur.

Natator, oris, qui natat. Ouid. 1. de Rem. am. Pugnat in aduerſas ire natator aquas.

Nato, [*Notare*] νήχομαι, νέω, κολυμβάω, frequentatiuum eſt uerbi No, nas. nare, autem, ſeu natare proprium eſt piſcium. Mart. lib. 1. Sacris piſcibus hæ natantur undæ. Cic. Tuſc. 5. Natura beſtias nantes aquarum incolas eſſe uoluit. Nant, ſeu Natant tamen & uolucres, & beſtiæ, & homines etiam induſtria. Virg. Æneid. 1. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. Cic. de Nat. Deo. In quo magis tu mihi natare uiſus es, quam ipſe Neptunus. Colu. lib. 3. per tranſlationem pro ſerpere poſuit: Prima parte terræ natantibus radicibus. Quandoque pro trepidare. Ouid. lib. 6. Faſt. Nox erat, & uiuis oculiſq;, animiq; natabant. Quandoque pro nauigare. Virg. 4. Æneid.

Æneid.Natat uncta carina. Interdum pro madere,diffluere. Virg. 3.Æneі.Saniéq; aſperſa natarent Limina.Hinc Abnato,de quo uide Annato,προσνήχομαι,iuxta nato,ſiue ad aliquẽ locum nauigo. Vir.li.1.Æn.Huc pauci ueſtris adnauimus oris. Cõnato,συννήχομαι,ſimul nato.Pla.Connatat nobiſcum,id eſt, riualis eſt. primitiuum eſt Conno, unde & Connatio.Idem : Connationis noſtræ conſcius.hoc eſt,quòd eãdem adiremus mulierẽ.Sed hæc per metaphorã.Eno,ſiue Enato,ἐκνήχομαι,extra nato. Vir. Æn.6.Inſuetũ per iter gelidas enauit ad Arctos. Innato, intus nato : ab Inno. Virg.lib. 2. Geor. Nec non & torrentem undam leuis innatat alnus.Idem lib.3.Georg. Fluuióſq; innare rapaces.Denato,κατανήχομαι,deorſum nato, à Deno. Obnato, ἀντινήχομαι, contra nato,ab Obno:ut,In æquore fuluis Obnatat umbra fretis. Prænato, ante nato, à Præno.Plin. Prænatante piſciculo frontem ſuam ſpargit. Renato,ἀναννήχομαι, rurſus nato , uel natando reuertor: à Reno. Supernato,ἐπινήχομαι,ſuper undas fluito, à ſuperno. Pli. lib. 24. Supernatans aqua tollitur ſpongijs . Trano & Tranſnato, διανήχομαι,διακολυμβάω,ultra nato. Liu.Magonem cum equitatu flumen tranſnataſſe.Virg.lib.3.Georg.Superant montes, & flumina tranant. Cæſ.1.Bel.Ciu.Flumen tranare non poterant. Habent omnia hæc pen.correp. Dicitur autem No , per contractionem à νέω,fluo.

Natrix,ὕδρος,gen.maſc.& fœm.genus ſerpentis etiam aquas ueneno inficiens,a nando nomen habens.Priſcia.lib.5.Natrix,quum ſpeciem anguis ſignificat,maſculinum quoque inuenitur. Cice.4. Acad.Cur tantam uim natricum,uiperarumq; fecerit?Luca.lib.9. Et natrix uiolator aquæ. Item Natrix, Plin.lib.27.cap.12.herba eſt,cuius radix euulſa,uirus hirci redolet.

Natvra,æ,[Natura]φύσις,dicta eſt ab eo,quòd aliquid naſci faciat. cuius proprietatum cauſſam aliam nullam inuenimus , præterquã q̃ ita natura comparatum ſit , id eſt , ita uiſum ſit naturæ . Hanc quidam Deum eſſe dixerunt,à quo omnia ſunt creata . Sen.lib.4. de benef.Quid aliud eſt natura,quàm Deus , & diuina ratio , toti mundo,& partibus eius inſerta ? Plin.ubique Naturam parentem, rerumq; opificem appellat. Auguſt.de moribus . Manichæorum, Naturam ſic diffinit : Natura nihil eſt aliud , quam quod intelligitur in ſuo genere aliquid eſſe. Ponitur interdum pro ui,& ingenita rei alicui uirtute, & potentia : unde arborum atque herbarum Naturas dicimus. Cic.de Som.Scip.Animæ natura propria , atque uis,ut ipſa à ſeipſa moueatur . Interdum pro more , & induſtria. Virg.lib.4.Georg. naturas,apibus quas Iuppiter ipſe addidit,expediam.Natura etiam accipitur pro corporis habitu.Ter.in Eun. Tametſi bona eſt natura,reddunt curatura iunceas.Naturę ſatisfacere , & naturæ concedere,pro mori Cic.pro Clu.Auditis de eo, qui naturæ,& legibus ſatisfecit : quem leges exilio,natura morte mulctauit . Sal.in Iug.Pater , uti neceſſe erat , naturæ conceſſit . Et, In rerum naturam cadere dixit Quintilianus, pro interdum accidere . Aliquando etiam Natura accipitur pro genitalibus, tã uirilibus,quàm fœmineis : quæ & à Græcis dicitur φύσις. Cice.2. de Diui.Quædam matrona uiſa eſt in quiete obſignatam habere naturam . Pli.lib.22.cap.13.Vrtica naturam fricandam monſtrat. Dicta Natura , quòd in eo membro naſcendo uis ſit . Naturã item eſt ſpecifica differentia , quæ uniculque rei formã dat,diffiniturq; à philoſophis ſic : Natura eſt motus principium , ſecundum ſe , & non per accidens : quoniam uniuerſa corpora proprium habent motum per ſe , ut ignis ſurſum, terra deorſum : quod ſi cõtra fiat, id non naturale , ſed uiolentum dicitur . Quinta natura . Cice. 1. Tuſc.Ariſtoteles, cum quatuor genera illa principiorũ eſſet complexus , è quibus omnia orirentur,quintam quãdam naturam cenſet eſſe , è qua ſit mens.

Natvralia[Le parti uergognoſe]αἰδοῖα,num.plu.dicuntur Pudenda Colu.lib.6.cap.28.Si equa marem non patitur,detrita ſcilla naturalia eius linuntur. Idem li.9.Plumulæ ſub cauda clunibus detrahendæ,ne ſtercore coinquinatæ dureſcãt,& naturalia præcludãt.

Natvralis,& hoc le.[Naturale]φυσικός, quod ſecundum naturam eſt,unde naturalis filius dicitur,qui naturaliter ex noſtro ſemine eſt prognatus: γνήσιος γνωστὸς παῖς,cui opponitur Filius adoptiuus, θετὸς παῖς.Suet.in Tib.Filiorum neque naturalem Druſum , neque adoptiuum Germanicum , patria caritate dilexit . Naturalia deſideria,pro cupiditate coeundi dixit Col.lib.6. cap. 24. Diuinatio naturalis, cui opponitur Artificioſa præſenſio , Cice. 1. de Diui. Lex naturalis, Cice.1.de nat.deo. Legem naturalem diuinam eſſe cenſet Zeno,recta imperantem,prohibentem contraria. Naturale eſt Pli.li.11.ca.37.Pleriſq; uero naturale,ut nictare nõ ceſſent.

Natvraliter,aduerb.κατὰ φύσιν,à natura,uel ſecũdum naturam. Cice.de Sene.Quod homini naturaliter inſitum eſt,eo uti decet.

Natvs,a,um,[Nato]partici.à Naſcor,γεγονώς.Ter.in Heaut. Annos 60.natus es. Dicitur,Si quando res ita nata fuerit. i.ſi unquam occaſio fuerit è rerum euentu.Item pro re nata, i.pro præſenti rerũ ſtatu,& uti res nunc ſe habent.Cice.ad Atti.lib. 3. Animaduerteram poſſe pro re nata te non incommode in Albanum uenire.Ibidem : In his locis pro re nata non incommode poſſunt eſſe.

Natvs,ti,nomen ſubſtantiuum.[Figliuolo,figlio] ὁ παῖς, pro filio, ſicut Nata,tæ,ἡ παῖς,pro filia.Virg.3.Aen.Et nati natorũ, & qui naſcentur ab illis. Natorum appellatio(inquit Modeſt.)ad nepotes extenditur. Addimus quandoque g,& dicimus gnatus,gnata,quæ ſemper ſunt ſubſtantiua . Natos etiam pullos equarum, dixit Colum.lib.6.cap.27. Cicer.de Amic.caritas , quæ eſt inter natos, & parentes.

Natv, ἡλικίᾳ, ablati.eſt ſolus ſine nominatiuo, alio ve caſu uſitato : iungiturq; cum his adiectiuis magnus , paruus, & grandis. Cic.in Catone.Colere eum cœpi , non admodum grandem natu. Ter. in Adel.Id mea minime refert , qui ſum natu maximus. Liuius 1. De iſtis rebus maiores natu conſulemus.

Navale,lis,ſubſtan.uel Naualia,um,[Arſenale]νεωρίον,νεώσοικοι,ἐπίνεια, ubi ſtant,uel fieri ſolent naues.Virg.4.Aen. Diripientq; rates alii naualibus.Cic.Off.2.naualia,portus,aquarum ductus.

Navalis,& hoc nauale,adiect.[Nauale]ναυτικός,quod ad naues p̃tinet.unde & naualis corona , qua donari ſolebat , qui primus in hoſtium nauem armatus tranſiliſſet uide Corona.Virg 8. Aenei. Tempora nauali fulgent roſtrata corona.Prœlium nauale,Pli.lib. 16.cap.1.Bellum nauale,Cice. pro lege Man. Certamen nauale, Virg.5.Aen.Diſciplina naualis,Cic.pro lege Man.Pugnæ nauales & pedeſtres,Cic.de Sen.Socii nauales,pro remigibus, Li.lib. 31.

Navarchvs,chi,[Capitano d'armata di mare]ναύαρχος, latine præfectus claſſis. antiqui prætorem uocabãt: unde adhuc naui prætoriæ manſit nomen: in qua prætor,i.claſſis præfectus nauigabat.Cice.2.uer.Sumptũ in claſſem nauarcho ſuo quæque ciuitas dare ſolebat. Ibidem,forum Syracuſanũ nauarchorũ ſanguine redũdauit.

Navci,[Scorza de la noce]περίχυμα,σκύλα,putamen nucis , ſiue oliuæ nucleus,ſeu membranula,quæ in nucis iuglandis medio eſt.Sumitur pro re uili.Plaut.in Moſt.Qui timidus erit in rebus dubiis, is naucius nõ erit Ci.1.de Diui Nõ habeo nauci Marſum augurẽ.

Navcifacio, [Stimar niente]παρ' ὀλίγον ποιοῦμαι,nihil facio. Plaut. in Bacch.Hoc ſeruum meum non naucifacere eſſe auſum ?

Navcleriacvs,a,um,ναυκληρικός,quod ad nauclerũ pertinet.Plau. in Mil.Venias huc ornatu naucleriaco.

Navclerivs,a,um,idem,Plau.in Aſi.à Nauclerio ornatu per fallaciam abduxit ab lenone mulierem.

Navclervs,ri,[Nocchiero]ναύκληρος,qui naui præeſt. Cic. nauicularium uocat,& nauiculatorem.Plaut.in Mili. Cubare in naue lippam nauclerus dixit.

Navcratis,ναύκρατις, Steph.ciuitas in Aegypto, à Mileſiis condita.Strab.lib.17.Incolæ Naucratitæ.

Navfragivm,gij,[Naufragio]ναυάγιον,ναυαγία , nauis fractio , uel ſubmerſio.Cice.pro Rege Deiot.Cum eſſet ei nuntiatum, Domitium naufragio periſſe. Idem Fam.16. Qui cupide profecti ſunt , naufragia fecerunt. Tranſlate ſumitur pro calamitate iactura,exitio.Cice.Famil.4. Verſor in corum naufragijs,& bonorũ direptionibus . Ex naufragio tabula. Idem ad Atti.4.Hæc me una ex naufragio tabula delectat. Id eſt,ex communi reipu.calamitate mihi unicum eſt ſubſidium.Cæſaris amicitia.

Navfragior,p.c.ναυαγέω,deponens,& Naufrago, as, nauẽ frango.

Navfragvs,gi,[Rotto in mare,naufragio]ναυαγός , qui naui fracta , bona amiſit.Prop.lib.2.Ele.3.Ille uenena libens,& naufragus ebibat undas.Cic.de Inuen.2.Naufragum quendam natantem,& manus ad ſe tendentem animaduerterunt.Ouid.in Ibin. Per immenſas iactabor naufragus undas.Naufragus,a,um,adiec.ut Mare naufragum,quaſi nauifragum,quòd ibi naues frangantur . Horat. 1. Car.Ode.16.Nec mare naufragũ,Nec ſæuus ignis.Corpora naufraga,Virg.3.Geor.Tempeſtas naufraga,Val.Flac.1.Vnda naufraga,Tib.lib.2.El 4.Naufragus etiam tranſlate ponitur pro eo , qui bona diſſipauit , uel qui quauis re alia calamitoſus eſt. Cic.in Catil.Quòd ſi ſe eiecerit , & eodem ceteros undique collectos naufragos aggregauerit.Dicitur & unda naufraga,quæ naues frãgit.

Navia,γῦτον, lignum cauatum ut nauis, uindemijs aptum.Feſtus.

Navicvla,æ,[Nauicella]πλοιάριον, parua nauis.Cic.4.Acad.ad nauiculas noſtras deſcendimus.

Navicella,æ,dimin.à nauicula,Martianus Iuriſc.

Navicvlaria,æ,ναυτιλία,dimin.quæſtus ex nauigatione. Cicer.7. Verr.quid exiſtimare eos arbitrabare ? nauiculariam te,cum Romam ueniſſes,eſſe facturum.

Navicvlarivs,rii,ναύκληρος,qui naui præeſt.Cice.Tironi.lib. 16. Cuius auctoritate nauicularius moueatur.

Navicvlator, oris,idem.Cic.pro lege Man.Maiores ueſtri,nauiculatoribus iniurioſius tractatis,bella geſſerunt.

Navicvlor,aris, [Barcheggiare] πλέω , otioſus nauicula uehor Mart.lib.3.Piger Lucriño nauiculatur in ſtagno.

fert. Lucan. lib. 1. Monſtroſiq; hominum partus. Cice. 2. de Diu. Illum monſtroſiſſimam beſtiam urnam euertiſſe.

Monstro, as, [*Moſtrare*] δείκνυμι, oſtendo, declaro. Ter. in Adel. Hodie nunquam monſtrabo. Aliquando, pro docere. Cicero. 1. de Diu. Qui ſemitam non ſapiunt, alteri monſtrant uiam. Hinc Commonſtro, Demonſtro, & Præmonſtro.

Monstrvm, ſtri, [*Moſtro, miracoloſo*] τέρας, à monſtrando, quòd aliquid ſignificando demonſtret. Cic. 2. de Nat. Deo. Monſtra, prædictiones, & præſenſiones rerum futurarum, quid aliud declarant, niſi, hominibus ea, quæ futura ſunt, portendi, prædicti? ex quo illa oſtenta, monſtra, portenta, prodigia dicuntur. Virg. 3. Æne. Horrendum, & dictu uideo mirabile monſtrum. Monſtrum pro prodigio. Virg. 2. Æneid. Nec dubijs ea ſigna dedit Tritonia monſtris. Cic. 5. Verr. Non mihi iam furtum, ſed monſtrum ac prodigium uidebatur. Virg. etiam Polyphemum unoculum, monſtrum horrendum, ingens appellauit. Et, quicquid præter naturam aut deficit, aut excedit, mõſtrum eſt. Ter. in Eun. Quid iſtuc monſtri fuit? Do. Monſtrum eſt omne contra naturam. ſi igitur eunuchus eſt, & uitiauit uirginem, contra rerum naturam factum eſt. Quandoque φάσμα, ponitur pro monſtratione, ut apud Virg. 3. Æne. Monſtra Deum refero. Monſtrum ali dicimus, ubi quid occulti uitij latere ſignificamus. Ter. in Ad. Aliquid monſtri alunt.

Montanvs, a, um, [*Montano, di monte*] ὀρεινός, ex monte. Ouid. 11. Metam. Panaq; montanis habitantem ſemper in antris.

Monticvlvs, [*Monticello*] ὄρος βουνός, dimin. paruus mons.

Montigena, ὀρειγενής, in monte genitus.

Montivagvs, p. c. [*Che uaga per monti*] ὀρειπόλος, qui per montes uagatur. Cice. 5. Tuſc. Montiuagos, atq; ſiluestres ferarum curſus.

Montosvs, a, um, [*Montuoſo*] ὀρεινός, ubi ſunt montes, ut montoſa regio. Virg. lib. 7. Et te montoſæ miſere in prœlia Nurſæ. Cice. de Amic. Cum locis montoſis delectemur. Et in Part.

Monvmentvm, ti, uel Monimentũ, [*Memoria*] μνημεῖον, μνῆμα, quicquid nos monet rei alicuius præteritæ, ut tituli, ſepulcra, ſtatuæ, libri, ceteraq; eiuſmodi. unde Cic. ad Cæſ. Quæ monumenti ratio ſit, nomine ipſo admoneor, ad memoriam magis ſpectare debere poſteritatis, quàm ad præſentis temporis gratiam. Ouid. 13. Met. Condeturiq; tuum monumentis corpus auitis. Cice. 1. Tuſc. Quid ſepulcrorum monumenta ſignificant, niſi nos futura etiam cogitare? Florentinus Iureconſul. l. monumentum. ff. de relig. & ſumpt. funer. Monumentum generaliter eſt res memoriæ cauſſa in poſterum prodita. Varr. lib. 5. de Ling. Lat. Monumenta à monendo, quæ ſunt in ſepulcris: & ideo ſecundum uiam, quo prætereuntes admoneant & ſe fuiſſe, & illos eſſe mortales. Ab eo cetera ſcripta ac facta memoriæ cauſſa, monumenta dicta. Hactenus Varro. Rerum geſtarum monumenta, ſunt hiſtoriæ, uel annales, quæ uirorũ fortium memoriam ab interitu uindicant, quæq; poſteros admonent, ut illorum exempla imitentur. Cic. 1. de Ora. Rerum geſtarũ monumenta, & uetuſtatis exempla oratori nota eſſe debent. Monumẽtum dicitur pignus, aut res aliqua, memoriæ cauſſa apud aliquem relicta. Græci μνημόσυνον uocant. Virg. 5. Æne. Quem candida Dido Eſſe ſui dederat monumentum & pignus amoris.

Mopsivm. μόψιον, agri Pelaſgici oppidum in Theſſalia. Strab. lib. 9.

Mopsos. μόψος, Ciliciæ oppidum. Pli. lib. 5. cap. 27. Strabo. lib. 14.

Mopsopia. μοψοπία, Attica regio, à Mopſo rege dicta. Strabo. lib. 9.

Mopsvs, μόψος, nomen propriũ uatis, qui, ut Mela refert, in finibus Pamphyliæ Phaſelim urbem condidit. Fuit & alter Lapitha, id eſt, Theſſalus (ut Stra. ſcribit li. 9.) Ampyci & Chloridis filius. Alius, cum quo certauit Calchas de peritia diuinandi, Apollinis filius.

Mora, æ, [*Indugio, dimora*] διατριβή, ὑπερημερία, ἀμβολή, temporis dilatio. Cice. 6. Phil. Nullam moram interponendam inſequendi Antonium putaui. Ter. in And. Nec mora ulla eſt, quin eam uxorem ducam. Virg. 3. Æne. Nequa moræ fuerint diſpendia tanti.

Mora vaticana. κυνόβατα, rubi fructus Dioſc. lib. 4. cap. 35.

Moralis, le, [*Che s'appartiene à coſtumi*] ἠθικός, ad mores pertinẽs. Cic. de Fato: Decet augẽrẽ linguã Latinam, nominare Moralem.

Moramentvm, ti [*Dimoranza*] μέλλησις, mora. Apul. in Floridis.

Morator, [*Dimoratore*] retardator. Liui. 2. Moratorem publici commodi.

Moratorivs, a, um, adiect. Paulus Iurecon. moratoriam dixit pro cautione, quæ datur, ut quis differat.

Moratvs [*Accoſtumato*] ἠθικός, καλός, εὔτροπος, qui bonis moribus eſt. Cic. 2. Tuſc. Quotuſquiſque, eſt ita moratus, ut ratio poſtulat? In malam partem uſus eſt Plau. in Truc. Ita nunc adoleſcentes morati ſunt. Item Ter. in Hecy. Quid mulieris uxorem habes, aut quibus moratam moribus?

Morbidvs, a, um, [*Infermo, amalato*] νοσερός, ἐπίνοσος, νοσηματώδης, morbo infectum. Plin. lib. 8. cap. 26. Morbidum corpus Varr. 3. de re ruſt. cap. 26. Apes morbidæ. Morbida uis, quæ morbum affert, Lucr. lib. 6. Morbidus aer, apud eundem.

Morbificvs, a, um, [*Che apporta male*] νοσοποιός, morbũ inferens.

Morbosvs, a, um, νοσώδης, morbidus, ualetudinarius. Cato de re ruſt. cap. 2. Seruum, ſenem, morboſum, & ſi quid aliud, uendat.

Morbvs, bi [*Peſtilenza, male*] νόσος, νόσημα, affectio corporis uel uniuerſalis, ut phthiſis, ut febris; uel particularis, ut cæcitas. Apud Iureconſultos ſcriptum eſt, Morbũ & uitium diſtare: quòd Morbus temporalis ſit imbecillitas, & ſanari queat: Vitium perpetuum impedimentum. Cic. lib. 4. Tuſc. Morbum eſſe totius corporis corruptionem, ueluti febris eſt: uitium, cum partes corporis inter ſe diſſidẽt. ex quo prauitas membrorum, diſtortio, deformitas. Cic. Atti. lib. 11. Tulliæ meæ morbus me exanimat. Virg. 3. Georg. Oſſa minutatim morbo collapſa trahebat. Galenus in tractatu de differentijs morborum, Morbus (inquit eſt) affectus contra naturã, uitians actionem. Morbi in animo dicuntur uitia, ut auaritia, ambitio. Cic. 4. Tuſc. Vt in corpore eſt morbus, ægrotatio: ſic uitium in animo. Sal. in Cice. Grauiter maledicta tua paterer, ſi te ſcirem iudicio magis, quam morbo animi, petulantia iſta uti. Et dicimus, Affici graui morbo, Laborare morbo, Conualeſcere ex morbo.

Mordacitas, atis. [*Mordimento, morſo.*]

Mordax, is, [*Morditore*] δηκτικός, q mordẽdo lædit, alijs ue detrahit. Plaut. in Truc. Num ianua eſt mordax mea, quò introire metuas? Mordax folium, pungens. Pli. li. 16. ca. 24. Mordacia folia urticis.

Mordeo, des, momordi, & olim morſi, morſum, [*Mordere*] δάκνω, Lucr. lib. 3. Frænoſq; momordit. Plaut. in Trin. Ni fugiſſem, mediũ præmordiſſet. Eſt autem Mordere, dentibus lædere. Ouid. 23. Metam. Pabula decerpſi, decerptaq; dente momordi. Per translationem, detrahere. Teren. in Eunuc. Inuidere omnes mihi, mordere clanculum. Item pungere. Cice. Atti. lib. 13. Valde me momorderunt epiſtolæ tuę de Attica noſtra. Hinc Admordeo, ὑποδάκνω, ualde mordeo. Virg. lib. 2. Georg. Admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix. Commordeo, ἐνδακνίζω, ſimul mordeo. Demordeo, καταδάκνω, morſu decerpo. Immordeo, morſum infigo. Obmordeo, circummordeo. Præmordeo, ante mordeo. Remordeo, ſolicito. Virg. 1. Æne. Quando hæc te cura remordet. Propriè tamen eſt, illum, à quo quis eſt morſus, mordere. Lact. lib. 6. Voluit hominem canino modo uiuere, ut remordeat laceſſitus.

Mordicibvs, pro morſibus. Plaut. in Aul. Aſini me mordicibus ſcindant.

Mordico, cas, p. c. δάκνω, dolorem affero, ut ſi morſu læderem.

Mordicvs, pen. corr. [*Co denti*] ὀδάξ. aduerb. mordendo. Plaut. in Curc. Manum arripuit mordicus. Aliquando morſu ac dente. Suet. in Cæſ. Paludamentum mordicus trahens, ne ſpolio poti-retur hoſtis. Mordicus tenere per tranſlationem pro pertinaciter tueri. Cic. 4. de Fin. Verba tenent mordicus.

Moretvm, ti, pen. pro. μυττωτός, genus libi ex lacte, uino, caſeo, & herbis, quale deſcribitur à Virgilio in eo opuſculo cui titulus eſt Moretum. Ouid. 4. Faſt. Non pudet herbolum, dixi, poſuiſſe moretum In dominæ menſis, &c. Dictum, ut innuit Virg. loco iam citato, à μορία, abrado. Virgilij uerba ſunt hæc: Digitis mortaria tota duobus Circuit, inq; globum diſtantia contrahit unum, Conſtet ut effecti ſpecies nomenq; Moreti.

Moribvndvs, [*Morendo*] ἀποθνήσκων, moriens, Liu. li. 36. Moribundus procubuit. Et Cic. pro Sext. Iacentem moribundumq; uidiſti.

Morgvs, fluuius, qui ex Alpibus defluẽs, à Pado excipitũ. Pl. li. 3. c. 16.

Morigeror, aris, [*Compiacere*] χαρίζομαι, ὑπουργέω, morem gero, obſequor. Cic. in Orat. Voluptati aurium morigerari debet oratio. Ter. Ad. Si adoleſcenti eſſes morigeratus. Plaut. Morigero, dixit in Amph. Nunc mihi Morigero.

Morigervs, a, um, p. c. [*Vbidiente*] πειθήνιος, obediens. Terent. in And. Tibi morigera fuit in rebus omnibus.

Morini, p. c. μορινοί, populi inter Belgas ad Oceanum Britannicum quorum oppidum mediterraneum, Ptolemæo teſte, fuit Taruanna, ταρουάννα. etiam hodie nomen retinens. hi à Virg. extremi hominum appellantur, quòd Oceano ſint proximi.

Moriones, μωρίωνες, ſtulti, principum deliciæ. Marti. lib. 8.

Morion, lapidis precioſi nomen. Pli. lib. 37. cap. 10.

Morior, eris, & iris [*Morire*] μεταλλάττω, τελευτάω, ἀποθνήσκω, Oui. lib. 4. Metam. Mortemq; timens, cupiduſq; moriri. Plau. Rud. Certum eſt moriri. Hora. 3. Car. Ode. 2. Dulce, & decorum eſt pro patria mori. Virg. 4. Æne. Quin morere ut merita es. Moriar, iurandi uerbum. Cic. ad Atti. li. 8. Moriar, ſi magis gauderem, ſi id mihi accidiſſet. Hinc Commorior, συναποθνήσκω, ſimul morior. Pli. lib. 24. cap. 2. Item Demorior, Emorior, Intermorior, Præmorior.

Moriseni, Thraciæ populi, circa Ponti littora. Pli. lib. 4. cap. 11.

Mormyra, piſcis marinus, uarijs coloribus pictus. Pli. lib. 32. ca. ult.

Morochthvs, μόροχθος, lapis in Ægypto naſcens, quem nonnulli à lacteo colore Galaxian, & Leucographida appellant. Vtuntur eo linteariorum officinæ ad candorem ueſtium. Dioſc. lib. 5.

Morologvs, gi, p. c. [*Che ragiona pazzie*] μωρολόγος, ſtultè loquẽs. Plaut.

Plau.in Pſeu.Nec moleſtum eſſe, nec ſermonibus morologis uti. μωρὸς enim ſtultus, λόγος ſermo. Plau.in Per. Morologus fio.

Moror, raris, pri.cor.[*Affettare, indugiare*] περιμένω, expecto. Lentul.ſenatui, inter epiſtolas Cice. Diutius morari, non neceſſe habui. Aliquando accipitur pro curo. Plaut.in Ad. Purpuram nihil moror. Idem Nihil moror iſtas magnas dotes. Sæpiſſime eſt retardare, ἐπέχειν, κατέχειν. Quinct.in Mathema. Quid moraris abeuntem? Plaut.in Epiſt. Nihil ego te moror. Item Morari, manere, χρονίζειν. Cæſ.Bell.Gall.lib.2. Pauliſper apud oppidum morati. Item hærere, dubitare. Virg.2.Æne. Quid'ue moror, ſi omnes uno ordine habetis Achiuos? Morari uero, prima producta, eſt inſanire, deſipere: quòd oſtendit Suetonius, ſcribens ſolitum eſſe dicere Neronem, deſiſſe Claudium inter homines morari. nã Græci μωρὸν ſtultum uocant. uidebatur dicere, Claudium deſiſſe manere & uiuere inter homines, cum intelligi uellet, eum deſiſſe per mortem delirare, qui uiuus delirauerat. Morans, antis, particip. Virg. 4.Geor. morantes Martius ille æris rauci canor increpat. Vbi Seru. Morantes, tarde incedẽtes. Hinc Commoror, maneo, Lact. lib.7. Diutius in Ægypto commorantes. Demoror, Immoror, ἐνδιατρίβω, moram traho. Lact.lib.2. In propoſitione rerum contrariarum diutius immoratus. Remoror, retardo.

Moroſe, aduerb. Cic.de Clar.Orat.

Moroſitas, tis, τὸ δυσάρεστον, morum difficultas; cum nulla penes res ſatisfacit. Cic.de Sen. Moroſitas habet aliquid excuſationis.

Moroſus, a, um, [*Faſtidioſo*] δύσκολος, δύστροπος, δυσάρεστος, curioſus, qui nimis exacte omnia fieri expoſcit. Eſt hoc, inquit Porphyrio, ſenum præcipuum uitium, ut difficilibus, & faſtidioſis ſint moribus. Cic.lib.1.de Orato. Vſqueadeo moroſi ſumus, ut nobis non ſatis faciat ipſe Demoſthenes. Suet.de Cæſ. Circa corporis curam moroſior.

Morpheus, μορφεύς, Somni miniſter, uultus hominum, ut in fabulis eſt, quoſcunque fingens. Ouid.lib.11.Metam. Artificem, ſimulatoremq; figuræ Morphea.

Morphnus, μορφνός, aquilæ genus, circa paludes, & lacus agens. ab alijs & Plancus, & Anataria appellatur. Pli.lib.10.cap.3.

Mors, tis, [*La morte*] κατάλυσις, θάνατος, animæ & corporis diſſolutio. Cice.2.Tuſc. Sunt qui diſceſſum animi à corpore putent eſſe mortem. Hæc à ueteribus dea credita eſt, Noctis, & Erebi filia, quæ in mortales omnes uitæ necisq; haberet poteſtatem. Statius: In ſcopulis Mors ſæua ſedet. Horat.1.Epiſt.17. Mors ultima linea rerum eſt. Pro interitu rerum inanimatarum uſurpauit Pli.lib.14. cap.22. Rerum omnium obliuio, morsq; memoriæ. Legitur etiam in numero plurali. Cic.2.de Fin. Mortes imperatoriæ.

Morſicatim, [*Mordendo*] ὀδὰξ, δηκτικῶς, mordendo. Varr.apud Nonium.

Morſiuncula, æ, δηγμάτιον, dimin. paruus morſus. Plau.in Mil.

Morſus, a, um, [*Morſo, morſicato*] δηχθείς, partic. Pli.lib.29.cap.3.

Morſus, us, nomen, [*Morſo*] δῆγμα, actus mordendi. Cic.de Diuin. lib.2. Ariſtolochia ad morſus ſerpentum ualet. Accipitur etiam pro dolore. Cic.3.Tuſc. Dolor corporis, cuius eſt morſus acerrimus. Nonnunquam pro uituperatione. Horat.libro.1.Epiſt. Non odio obſcuro, morſuq; uenenat.

Mortalis, le, [*Mortale*] θνητός, morti ſubiectus. Cic.3.de Na.Deo. Mortale omne animal, & diſſolubile ſit, neceſſe eſt. Inuenitur & mortalior comparatiuus. Pli.lib.34.cap.14. Nihil in rebus mortalius, quàm quod infeſtiſſimum mortalitati.

Mortalis, ſubſt. pro homine. Ouid.2.Metam. Nec contigit ullum uox meam mortalem. Cicero, Saluſtius, alij.

Mortalitas, atis, [*Mortalità*] Cic.1.de Nat.Deo. Omne, quod ortum, mortalitas conſequetur. Et pro hominibus mortalibus. Plin. lib.2.cap.76. Mortalitas ipſa inuenit.

Morta, una ex parcis, quas ueteres Latini tres eſſe putauerunt. earum nomina, Nona, Decima, & Morta: quo commento illud uidentur uoluiſſe ſignificare, tempeſtiuum partus tempus eſſe menſem nonum & decimum: qui uero ante hoc tempus in lucem prodeunt, aut mortuos naſci, aut natos ſtatim mori. Martianus.

Mortariolum, θυείδιον. Hieronymus in numeris: Ponent cum eo turibula, mortariola, cyathos.

Mortarium, [*Mortaio*] θυεία, ἄλμος, ὅλμος, in quo res piſtillo teruntur. Pla.in Aul. Cultrũ, ſecurim, piſtillum, mortarium. Lapis mortariorum, θυΐτης, ex quo mortaria confici ſolent. Plin. lib.36.cap.22. Eſt & mortarium locus. & ſuſceptaculum, in quo calx, ſiue intrita ſubigitur, ſeruaturue. Vitru.lib.7.cap.3. Græcorum tectores faciunt opera firma, mortario collocato, calce & arena ibi confuſa.

Morticinus, a, um, pen.prod. [*Morto da ſe*] αὐτοθνησιμαῖος, ſponte ſua mortuum. unde morticinam carnem dicimus animalium, quæ non ſunt mactata, ſed per ſe mortua. Plin. hæc auis morticinam carnem non attingit.

Morticini, ἧλοι, claui dicuntur pedum, quòd ueluti morticina caro ſit. Pli.li.22.c.23. Clauis pedũ, qui uulgo morticini appellantur.

Mortifer, ſiue Mortiferus, a, um, p.c.[*Mortifero*] θανατηφόρος, quòd mortem affert. Virg.6.Æne. Mortiferumq; aduerſo in limine bellum. Celſ.lib.5.cap.16. Nam muſculus percuſſus mortiferus eſt.

Mortuale, [*Che appartiene à morti*] νεκρικόν, ad mortuos pertinens. Plau.in Aſi. Hæc ſunt non nugæ: non enim mortualia. Vnde emortualis dies, in quo quis eſt mortuus: ut natalis, in quo natus. Idem: Certum eſt hunc emortualem facere ex natali die.

Morula, æ, [*Dimoretta*] διατριβή, dimin.à mora. Aug.lib.11.Confeſſ. Morula Solis ſuper terram.

Morus, ri, arbor, [*Moro albero*] μορέα, συκαμινέα, morum fructus, συκάμινον, a mora.i.tarditate, ut quidam putat: nam poſtrema omniũ arborum floret: ex quo prudentiſſima arbor dicitur: quia lædi ſe à frigore non ſinit. Sunt, qui à Græco id nominis deriuent. μαυρὸν enim nigrum. Pli.lib.16.cap.44. Arborem mori ætate noſtra adamauit Paſſienus. Mora quoque in rubis ſunt, ſed multum ab his differentia. Col.lib.3. De pruno: morum ab idib. Febr. uſque in æquinoctium uernale recte ſeres.

Morylli, μώρυλλοι, Macedoniæ populi. Pli.lib.4.cap.10.

Morychus, μόρυχος, cognomen Bacchi apud Siculos. Vide Er.in prouerbio, Morycho ſtultior.

Mos, moris, [*Coſtume, uſanza*] ἔθος, ἦθος, uitæ inſtitutum conſuetudine firmatum. Var.ait, Morem eſſe inſtitutum animi, quod ſequi debeat conſuetudo. Cic.pro Clu. Non mos, conſuetudoq; ſeruata. Virg.1.Æneid. Virginibus Tyrijs mos eſt geſtare pharetram. Interdum ſumitur pro conſuetudine approbata, quæ habetur pro lege. Cic.1.Offic. Quæ more aguntur, inſtitutisq; ciuilibus. Mores plurali num. uocabulum mediũ, quod tam in bonam, quàm in malam partem accipitur. Plau.in Trin. Hic morbus mores inuaſit bonos. Sed, dum illi ægrotãt, interim mores mali, Quaſi herba irrigua, ſuccreuerunt. Mores cæli. Pli.li.14.ca.1. Virg.1.Geor. Varium cæli per diſcere morem. Transferre ad morem. Cic.in Orato. Græcorum prudentiam poſſe ad noſtrum morem, uſumq; transferri.

Mosa, μόσα, fluuius Galliæ Belgicæ, ex Vogeſo monte profluens. uide. Pli.lib.4.cap.14.15. Tacit.lib.3.& 20. Cæſ.de Bel.Gal.

Moſchatula, [*Perimoſcatelli*] pyra quædam, odorem moſchi referentia. eſt autem moſchus animal puſillum, in cuius corpore iuxta umbilicum apoſtema naſcitur, quod una cum pelle exciſum, ſiccatumq; præſtantiſſimum ſpirat odorem. hunc odorem ab animalis nomine moſchum uocant Arabes. ueteribus enim creditur fuiſſe incognitus. Hinc itaque pyri quoddam genus Moſchatulum dicitur, quòd ad hunc odorem proxime accedat.

Moſcheuton, roſæ genus, folia habens oleacea. Pli.lib.2.ca.4.

Moſchi, μόσχοι, populi Aſiæ, Albanis, & Iberibus finitimi. Pli.lib.5. ca.27.& li.6.ca.10. Luca.li.3. Sæuisq; affinis Sarmata Moſchis.

Moſchus, μόσχος, grammaticus, & poeta Syracuſanus, Ariſtarci familiaris, qui ſecundus a Theocrito ſcripſit Bucolica. Suidas.

Moſes, ſis, μωσῆς, μωυσῆς, nomen inclyti Iudæorum ducis, qui Iſraelitas ex Ægypto, & Pharaonis tyrannide eduxit. Iuuen.Saty.14. Tradidit arcano quodcunque uolumine Moſes. Quidam Moyſes efferunt per tres ſyllabas, y littera interpoſita, & prima ſyllaba contra artem correpta. Sedulius: Quid quod & Heliam, & clarum uidere Moyſem. Scribit Ioſephus ex euentu rerum nomen ei impoſitum fuiſſe, quòd a Pharaonis filia de flumine ſit ſeruatus.

Moſinoeci, μοσυνοίκοι, populi Aſiæ uerſus Septentrionem, qui notis corpus omne perſignant, & promiſcue concumbunt. Dicti μοσυνοίκοι, quaſi turricolæ, à turribus, quibus domorum uice utuntur. Mela lib.1. hos Pli.lib.6.cap.4. Vocat Molynos.

Moſylon, μόσυλον, promontorium & emporium Æthiopiæ Steph.

Motacilla, [*Squaſſacoda*] σεισοπυγίς, auis ſemper mouens caudam, uulgo Cauda tremula. Varr.4.de Ling.Lat.

Motho, us, μωθώ, Arabum uicus, in quo Antigonus Macedo à Rabylo rege fuit interfectus: quæ etiam cædes uico nomen fecit. nam Motho Arabum lingua mortis locum ſignificat Stephanus.

Motio, [*Moto, mouimento*] κίνησις, Cice.2.de Nat.Deo. In corporum motione, atque geſtu multa cernunt ſubtilius.

Moto, tas, [*Muouere ſpeſſo*] κινέω, frequent. à Moueo. Virg.5.Ecl. Zephyris motantibus umbras.

Motuantur, pro Motantur. dixit Plaut.in Truc.

Motor, oris, [*Motore*] κινητής, Mart.lib.11. Cumarum fuerat motor Charideme meorum.

Motus, ta, tum. partic. [*Moſſo*] κινηθείς, Virg.1. Æne. Motos præſtat componere fluctus. Liu.4.Bell.Maced. Nullis minis ſe motos.

Motus, tus, [*Moto, mouimento*] κίνησις, ipſa motio, ut Motus animi. Cic.de Amic. Quibus rebus ad illum primum motum animi adhibitis, admirabilis exardeſcit beneuolentiæ magnitudo. Oui.epiſt. 18. Sæpe per aſſiduos languent mea brachia motus. Hor.3. Carm. Motus doceri gaudet Ionicos Matura uirgo. Motus, pro perturbatione. Cice.pro Flacc. Videtis quo in motu temporum uerſemur.

Motus pro cauſſa.Plin.epiſt.4.lib.13.Audiſti conſilij mei motus.

MOTYAE,es,μοτυα, Siciliæ oppidum, dictum a Motye muliere, quæ Herculi eos indicauit,qui boues eius abegerant.Stephanus.

MOVEO,es,moui,motum,[*Muouere*]κινέω,notæ ſignificationis. Cæſar 3.Bel.Gall.Poſtero die caſtra ex eo loco mouent. Per tranſlationem pro iure ſuo aliquem deijcere. Cice lib.3 Offi.Qui quodam quaſi ueneno perficiat, ut ueros hæredes moueat, in eorum locum ſuccedat.Mouere animum, eſt inducere. Virg.3.Georg. Non mollia poſſunt Prata mouere animum.Seruius: Mouere animum,in ſui deſiderium illicere.Mouere, pro diſcedere. Cice.ad Atti.lib.9.Hæc ſcribebam poſtquam ille Canuſio mouerat.Mouere loco.Cic.ad Q.fratrem lib.2.urgere illi, ut loco nos mouerét. Mouere ex opinione.Cic.3.de Nat. Deo. Nec me ex ea opinione ullius unquam oratio,aut docti mouebit.Mouere ſenatu,uel de ſenatu.Cic.pro Cluen. Vt alter de ſenatu mouere uelit, alter retineat. Liu.9.Bell.Maced.Septem mouerunt ſenatu. Sic Moueri ſtatu. Liu.lib.40.Mouere uentrem:hoc eſt,ciere. Mart.lib.11. Prima tibi dabitur uentri lactuca mouendo. Arma mouere. Virg.12. Ænei.Tum demum mouet arma leo.Bellum mouere. Liu.8. Quia toties Sidicini ipſi mouerant bellum.Mouere riſum,pro excitare. Horat.1.Epiſt.3. Moueat cornicula riſum Furtiuis nudata coloribus.Signa mouere.Virg.3.Georg.Signa mouet, præcepsq; oblitum fertur in hoſtem.Mouere ſtomachũ alicui,pro irritare.Cice. ad Atti.lib.6.In quo mihi riſum magis, quàm ſtomachum mouere ſolet. Mouere tragœdias,uerbis rem atrocem efficere, quale eſt opus tragicorum, de rebus atrocibus ſemper loquentium. Quinct.lib.6.cap.1. In paruis litibus mouere tragœdias tale eſt, quale ſi perſonam Herculis aptare infantibus uelis.

MOVET me.Papin.de Cond.fur.l. parui refert: Nec me mouet,præſens homo fuerit,nec'ne. Mouentur res magnæ,i.commouentur excitantur.Cic.ad Qu.Fr. lib.7. Epiſt.3. Magnæ mihi res moueri uidebantur. Aliquando pro paſſiuo moueri.Gell.lib.4.cap.6.Nunciatum ſenatui, in ſacrario haſtas Martias mouiſſe.i. motas eſſe. Hinc Amoueo,Admoueo,cõtraria:Commoueo,Dimoueo, Emoueo,ἐξίστημι,extra moueo.Idem lib.4.Hominum mentes emotas, in ſenſu priſtino reponebat.Promoueo,προάγω,προσάγω,ultra moueo produco.Ter.in And.Quantum huic promoueo nuptias?Permoueo ualde moueo.Saluſt.in Iug. Exiſtimans Adherbalem dolore permotum,iniurias ſuas uindicaturum manu.Demoueo, deorſum moueo. Liu.lib.6. Hoſtes gradu demoti.Remoueo, ἀπάγω, alieno,tollo,uide ſuo loco. Semoueo, ſeorſum moueo. Summoueo,παραιτέω,tollo,aufero.Colu.lib.5.Fructus ſummotus à terra minus putreſcit:i.ſublatus.

MOX,[*Toſto,preſto*]εὐθὺς,αὐτίκα,ſtatim. Ter.in And. Mox huc reuertar. Significat & poſtea. Cic. lib.1.de Orato.Verum illa mox: nunc,de ipſa exercitatione quid ſentias, quærimus. Mox pro deinde. Plin. lib.12.cap.12.laudatur Syriacum nardum, mox Gallicum, tertio loco Creticum. Dum expecto, quàm mox ueniat.dixit Teren.in Phorm.

M ANTE V.

MVCEO,ces,mucui [*Eſſer muffo*]σήπομαι,mucidus ſum: à quo Muceſco,mucidus fio.Pli.lib.18. Niſi feſtinato peragatur,lurido colore muteſcet.Cato de re ruſt.Vini,quod neque aceat, neque muceat.

MVCIDVS,a,um,[*Muffo*]αὐχμώδης,εὐρώδης,quod mucorem contraxit.Iuue.Sat.14.Mucida cærulei panis cõſumere fruſta. Mart.li.3.

MVCOR,oris,[*Muffa*]αὐχμὴ εὐρώς, lanugo diutino ſitu contracta in pane,carne,alijs rebus.Colu.lib.12.cap.4.Situ penora mucorem contrahunt.

MVCRO,onis,[*Punta di arma*] ἀκωκή, αἰχμή, cuſpis & acumen enſis, ac telorum. Marti.lib.4.Tabuit in calido uulnere mucro tener. Figurate ponitur pro enſe. Ouid.lib.1.Meta.Iugulum mucrone reſoluit. Accipitur etiam pro ſummo cuiuſuis rei acumine. Vnde apud Pli.lib.8.cap.25.Herbarum dentium,unguium mucrones dicuntur.Mucronem tribunicium dixit Ci.3.de Leg. Quis unquam tam audax fuiſſet, ut cogitaret de ſtatu noſtro labefactando, niſi mucronem aliquem tribunicium exacuiſſet in nos?

MVCRONATVS,a,um,[*Aguzzo*]ὀξύς,acutum.Pli.li.32.ca.2. Trebius auctor eſt,xiphiam roſtro mucronato eſſe.

MVEVLA,gemma cordis colorem habens.uide Pli.lib.37.cap.10.

MVCOSVS,a,um,μυξώδης,κορυζώδης,κορυζῶν,μυξῶν,muco plenus. Colu. lib.6.cap.7.Torminum ſignum eſt mucoſa uentris proluuies.

MVCVS,ci,[*Mocegno*]μύξα,κόρυζα,narium craſſior pituita.Catullus.

MVGIL,mugilis,& Mugilis in nominatiuo,pen.cor.genus piſcis capitoſi:unde à Græcis, κέφαλος appellatur. hic omnium piſcium ſquammis intectorum uelociſſimus eſt, teſte Æliano lib. 12.cap. 19.Pli.li.9.ca.17.Mugilum natura ridetur,in metu capite abſcondito,totos ſe occultari credentium.

MVGINOR,aris,[*Mormorare*]γογγύζω,murmuro, interprete Nonio. Lucilius:Muginamur,molimur. Feſtus,nugari, interpretatur, & tarde conari.Cic.Atti.lib..6: De Ocella muginaris.

MVGIO,gis,giui,uel gij,mugitũ [*Muggbiare*]μυκάομαι,factitium uerbum a uoce boum.ad Heren.lib.1. Vagire,mugire, murmurare. Per tranſlationem,grauiter ſonare. Lact.lib.7. Cur emicent fulgura,cur tonitrua mugiant.

MVGONIA,porta,urbis Romæ, dicta à mugitu, quòd per eam uenale pecus intraret.hæc & Trigonia appellata eſt,hoc eſt,trium angulorum.Feſtus,non a mugitu,ſed a Mugio quodam,qui huic portæ aliquando præfuiſſe creditur,dictam putat.

MVGITVS,μυκηθμός,μύκημα,pen.prod.ipſa boum uox. Virg.2.Geo. Mugitusq; boum. Per tranſlationem,quiuis ſonitus.unde Mugitus nemorum.Plin.lib.18.cap.35. Nemorum mugitus prædicunt. Hinc Admugio,προσμυκάομαι,cum bos altero boue conſpecto, audito,olfacto,illius deſiderio mugitum edit. Ouid.lib.1.de Arte. Mollibus in pratis admugit fœmina tauro, Immugio,intus mugio. Virg.3.Æneid. Curuisq; immugijt Æthna cauernis. Remugio,ἀντιμυκάομαι,reſono.Idem 3.Georg. Et uox aſſenſu nemorum ingeminata remugit.

MVLA,æ,Pli.li.8.c.44.Gignitur mula,ex equo, & aſina. Iuuen.Sat.7.

MVLARIS,& hoc mulare,[*Di mulo*] ἡμιονικὸς,adiect.à mulo. Col.l.6. cap.27.Eſt mularis, quæ precio fœtus ſui comparatus generoſo.

MVLCEO,ces,ſi,ſum,& ctum,καταψάω,καταπραΰνω,θέλγω, Priſcianus: Mulceo,mulſum,& mulctum. unde Cic. in contentione Metelli: Permulſa,atque recreata.Var.in Sat.Capite permulſo: Saluſt.lib. 4.hiſto.Lenita iam ira, poſtera die liberalibus uerbis permulcti ſunt.Eſt autem mulcere,lenire, blandiri,mitigare. Ouid.4. Triſt. Eleg.1.Paſtor arundineo carmine mulcet oues.Virg.1.Æn.Et dictis mærentia pectore mulcet. Ceruix mulcetur dextra,Cice.in Arato.Virg.7.Æn.Ethera mulcebant cantu.Auræ mulcent florẽ, Catul.in Carm. nup.Virg.1.Æn.Et mulcere dedit fluctus, & tollere uento. Hinc Demulceo, Permulceo,καταψάω,ἐπιψάω,ἐξομαλίζω,placare,mollire.Li.3.ad Her.læduntur arteriæ,ſi ante,quam uox bene permulſa eſt,acri labore compellentur.Gell.lib.2.permulcti,dixit.

MVLCEDO,inis,[*Mitigatione*]θελκτήριον,blandimentum. Gel. lib.19. ca.9.Quæ nullas uoluptates,nullã mulcedinem Veneris haberet.

MVLCIBER,pen. corr.ἥφαιστος,mulciberis, & per ſyncopem mulcibris:Vulcanus,ita dictus à Mulcendo,i.molliendo ferro.Ouid.2. de Arte.Mulciberis capti Marsq; Venusq; dolis. Apud Cic.lib.2. Tuſc.ex uetuſto poeta legitur genitiuus Mulcibri ſecundæ declinationis:Iouisq; numen Mulcibri adſciuit manus. Donatus putat Vulcanum Mulciberem dictum à mutilando,quòd claudus à poetis fingatur,& mutilatus. fuit enim Iouis ex Iunone filius: quem cum parentes ob deformitatem è cælo in Lemnum inſulam præcipitaſſent,ex ruina intorto pede fertur claudicaſſe.

MVLCTATIO,nis,Cice.pro Rab.Miſera mulctatio bonorum.

MVLCTRA,ctræ,[*Secchia doue ſi molge*]πέλλα,ἀμολγεὺς, uas in quo mulgetur.Vir.li.3.Geo.Quàm magis exhauſto ſpumauerit ubere mulctra.Interdum accipitur pro ipſo lacte emulcto.Colu.li.8. ca.17.Cibi. dandi ſorbilibus proximi,ut mulctra,recens caſeus.

MVLCTRALE,lis,mulctra.Virg.3.Geo Implent mulctrali uaccæ.

MVLCTRVM,ctri,mulctra.Hora.in Epi.Veniunt ad mulctra capellæ.

MVLGEO,ges,mulſi,uel xi,ſum,& mulctũ, [*Mungere,cauare il latte*] ἀμέλγω,Priſcia.Mulgeo quoque mulſi facit: quamuis differentiæ cauſſa quidam mulxi protulerũt,quia mulceo quoque mulſi facit. Eſt autem mulgere,lac è mammis exprimere.Virg.3.Geo.Quod ſurgente die mulſere,horisq; diurnis, Nocte premuntur.Virg.3. Eclog.Hic alienus oues cuſtos bis mulget in hora.Mulgere hircos,prouerbium de re palam abſurda.Virg.3.Ecl Iungat uulpes, & mulgeat hircos.Emulgeo,ἀπαμέλγω.Col.lib.8.exiguum emulgendum eſt.Immulgeo,ἐναμέλγω,intus mulgeo.Plin. Fabuloſum de ſtrigibus,ubera eas infantium labris immulgere.

MVLGO,gas,[*Manifeſtare*]δημοσιεύω.palam facio. Plaut.in Ciſt.ſeruulus nequam dominum mulgat.Hinc Diuulgo,& Promulgo.

MVLI MARIANI,ἡμίονοι μαριανοὶ,furculæ, teſte Feſto, quibus religatas ſarcinas uiatores gerunt: quarum uſum quia Marius inuenit,Muli Mariani poſtea dicti. Plaut. Ærumnulas uocat. Fron. lib.4.Strateg.

MVLIEBRIA,brium,τὰ γυναικεῖα, τὰ ἔμμηνα. menſtrua. Interdum pro muliebri natura, ut uirilia pro pudendis uiri. Interdum pro præpoſtera libidine.Quinctil.adoleſcens à centurione muliebria paſſus.Saluſt.in Catil.Viros muliebria pati, mulieres pudicitiam in propatulo habere.

MVLIEBRIS folliculus,μήτρα,fœtus receptaculum,uulua,uterus.

MVLIEBRIS,& hoc bre,[*Donneſco*]γυναικεῖος,γυναικώδης. Plaut.in Epid.Muliebris animus,timidus inconſtans.Cic.1.Offi.ex Ennio: Vos etenim iuuenes animos geritis muliebres.

MVLIEBRITER,[*Feminilmente,mollemente*]γυναικείως, effœminate. Iuſtin.Quæ non muliebriter hoſtium aduentu territa. Cice.2. Tuſc.

Tuſc. Ne quid timide, ne quid ignaue, ne quid muliebriter faciamus in dolore, prouidendum eſt.

MVLIERARIVS, [*Feminiere*] φιλογύνης, mulieroſus. Iul. Capitol. Mulierarius inter primos amatores. Ci. pro Cœl. Mulieraria manus.

MVLIERCVLA, æ, [*Feminella*] γυναικάριον, dimin. Cic. 5. Tuſc. Demoſthenes illo ſuſurro delectari ſe dicebat aqua ferẽtis mulierculæ.

MVLIER, eris, [*Donna*] γυνή, à mollitie (ut inquit Varro) dicta, immutata, & detracta littera, quaſi mollier: & propriè Mulier, quæ uirgo non eſt, Vlpia. alioquin. ff. de contrahen. emp. Quòd ſi (inquit) ego me uirginem emere putarem, cum eſſet mulier, emptio non ualebit. unde Cicero obiurgãtibus, quòd ſexagenarius Publiliam uirginem duxiſſet, Cras mulier erit, inquit. Caius ſcribit, Mulieris nomine etiam uirginem uiri potentem contineri. Vlp. uno in loco utroque ſignificatu uſus eſt, in. l. quæritur. ff. de Ædil. edict. Mulierem ita arctam, ut mulier fieri non poſſit, ſanam non uideri conſtat. Eandem dixit mulierem & non mulierem: Primum pro quauis fœmina: ſecundo pro ea, quæ eſt corrupta. Saluſt. in Iugurth. Hiempſal reperitur, occultans ſe in tugurio mulieris ancillæ.

MVLIERO, ras, [*Effeminare far molle*] γυναικίζω, θηλύνω, effœmino. Varro apud Nonium, Hic ephebum mulierauit.

MVLIEROSITAS, tis. Cice. in Tuſcul. Vt mulieroſitas appellem, quæ Græce φιλογυνεία, amor mulierum dicitur.

MVLIEROSVS, [*Troppo deſideroſo di donne*] φιλογύνης, φιλογύναιος, nimium appetens mulieres. Cice. de Fato: ſcribunt ipſius familiares, mulieroſum fuiſſe. Nonnunquam, effœminatus. Plaut. in Pœn. genus hoc mulieroſum eſt.

MVLIO, onis, [*Mulattiere*] ἀστραβηλάτης, ὀρεωκόμος, qui mulos clitellarios, ſiue quadrigarios ducit. Iuuen. Sat. 3. Commotu iandudum mulio uirga. Eſt prætereà genus culicum. Pli. lib. 11. ca. 18. ueſpæ, crabrones, & è culicum genere, qui uocantur Muliones.

MVLIONIVS, a, um, [*Mulattiereſco*] ἀστραβηλατικός, quod ad mulionem pertinet. Cic. pro Sext. Mulioniam penulam arripuit.

MVLLEI, orum, calcei regum Albanorum erant, purpurei coloris, poſtea patriciorum, à mullando, i. à ſuendo, ut ex Titinnio probat Feſtus. Cato Orig. li. 7. Qui magiſtratum curulẽ cepiſſet, calceos mulleos allucinatos, ceteri perones. Vopiſcus in Aureliano: calceos mulleos, & albos uiris omnibus abſtulit, mulierib. reliquit.

MVLLVS, per duplex ll, τρίγλα, genus piſcis marini, maximæ nobilitatis, & gratiæ, & gratiæ: quem ait Plin. lib. 9. cap. 17. 26. ab Aſinio Celere octo millibus numorum eſſe emptum; cum tamen hic piſcis duarum librarum pondus raro excederet. Horat. lib. 7. Serm. Sat. 2. Laudas inſane trilibrem Mullum. Habent autem nulli in inferiore labro geminam barbam: unde Barbati & Barbatuli appellantur à Cice. in Parad. & Var. lib. 3. de Re ruſt. Mullorum autem nomen acceperunt (ut ex Feneſtellæ ſententia docet Plin.) à colore mulleorum calceamentorum. Romani, ſeruato Græco uocabulo, etiam nunc Triglam appellant.

MVLSVM, ſi, οἰνόμελι, potio ex melle & uino à mulcendo (ut quidam putant) i. molliendo, quòd uini auſteritas mellis dulcedine molliatur. Pli. lib. 22. cap. 24. Scribit mulſum ex uetere uino utiliſſimũ fieri, quod facillime cum melle concorporatur. De hoc Mart. Attica nectareo turbatis mella Falerno. Hoc ſi calidum bibatur, uocem permulcet: ſi frigidum, exaſperat. Cic. lib. 2. de Orat. Cum uocem in dicendo obtudiſſet, ſuadebat Granius, ut mulſum frigidum biberet, ſimul ac domum rediiſſet. Vlp. uini appellatione ait mulſum non contineri, œnomeli cõtineri. i. uinum dulciſſimum. quæ ſententia ſi uera eſt, mulſum non erit idem quod œnomeli. ſi quis tamen ea, quæ de mulſo ex Pli. annotauimus, diligentius conferat cum Dioſc. lib. 5. cap. 9. de confectione œnomelitos, facile intelliget alterum ab altero non differre.

MVLSEVS, a, um, [*Dolce*] μελιηδής, quod mulſi ſaporem refert. Col. lib. 12. cap. 45. Hæc ratio liquorem mulſei ſaporis præbet. Plin. lib. 21. cap. 19.

MVLSVS, a, um, adiect. quod habet aliquid mellis admiſtum, ut, aqua mulſa, ὑδρόμελι, potio ex aqua & melle confecta. Plin. lib. 22. cap. 24. In mellis operibus, & aqua mulſa tractari debet. Colum. lib. 9. cap. 12. Rorem marinum aqua mulſa decoctum Plin. lib. 9. cap. 22. Exemplum quoque lacte mulſo augetur. Plaut. in Rud. Mulſa dixit, pro ſuauia.

MVLTA, æ, [*Pena, condannagione in denari*] προστίμιον, ἐπιτίμιον, ζημία, pœna pecuniaria, quæ pro delicti magnitudine uarie irrogabatur, dicta, teſte Var. quòd multa ſimul imperabantur, idq; contra antiquorum conſuetudinem, qui ſingulas tantum, aut certe unius generis res multæ nomine exigebant. Feſtus tamen auctor eſt, uocabulum hoc Oſcum eſſe, non Latinum. In hoc autem multa differt à pœna, quòd pœna generali nomine dicitur omnium delictorum correctio: multa uero ſpecialis eſt peccati: cuius animaduerſio pecuniaria eſt: pœna, τιμωρία, contra non tantum pecuniaria, ſed & capitis & exiſtimationis irrogari ſolet. & multa quidem ex arbitrio eius uenit, qui multam dicit: pœna non irrogatur, niſi quæ lege, uel quo alio iure ſpecialiter ſingulis delictis conſtituto. Suprema multa, teſte Gell. lib. 11. cap. 1. Apud priſcos erat in ſingulos dies triginta boum, & duarum ouium: minima ouis unius. poſtea, cum in multæ dictæ fraudem pecora minimi precii ſoluerentur, conſtitutum eſt lege Ateria, ut ſoluerentur pro ſingulis ouibus denarius unus. erat itaque multa ſuprema trium millium, & uiginti æris, ſeu trecentarum & duarum drachmarum. Dicimus autem in eadem fere ſignificatione, Dicere multam. ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν, Infligere multam, Facere multam, quorum poſtremo uſus eſt Cato lib. 4. Orig. Imperator, inquiens, noſter, ſi quis extra ordinem depugnatum iuit, ei multam facit. Multam dicere propriè erat iudicis, uel magiſtratus: exigi tamen non poterat, niſi populus, recte multarum uideri, cenſuiſſet. Liu. lib. 35. Ducentũ millium æris multam Poſtumio dixerunt: cuius certãdæ cum dies aduenisset, conciliumq; frequens plebis adeſſet; una ſpes uidebatur eſſe, ſi Caſca trib. pleb. prius, quam ad ſuffragium tribus uocarentur, interceſſiſſet. Idem paulo poſt; Cum uim contra remp. factam ſenatus decerneret, confeſtim Caruilii trib. pleb. omiſſa multæ certatione, rei capitalis diem Poſtumio dixerunt. His uerbis apparet, moris fuiſſe, ut multa populi ſuffragiis uel irrogaretur, uel abrogaretur, uel etiam remitteretur: quo tempore, Multa certari, dicebatur. non enim tribuni damnare multæ poterant, ſed tum rogare populum: apud quem cum reus non iure multatum ſe contenderet, lis illa multaticia diſcebatur.

MVLTATICIVS, ticia, ticium, ἐπιτιμητικός, quod ex multa fit. Liu. lib. 10. Ex multaticia pecunia, quam exegerunt pecuariis damnatis, ludi facti. Et lib. 37. Ædiles ex multaticio argento ſigna ænea ad ædem Cereris dedere.

MVLTANGVLVS, la, lum, [*Che ha molti cantoni*] πολύγωνος, multos angulos habens. Lucr. lib. 4. Multa rotunda, modis multis multangula quædam.

MVLTIBARBVS, [*Che ha molta barba*] πολυγένειος, habens multam barbam. Apuleius in Florian.

MVLTIBIBVS, [*Che beue molto*] πολυπότης, qui multi eſt potus. Plaut. in Curc. Nomen eſt lenæ multibiba, merobiba.

MVLTICAVATVS, ta, tum, multa habens caua. Var. 3. de re ruſt. c. 16. Fauus eſt, quem fingunt multicauatum è cera.

MVLTICAVVS, a, um, [*Che ha molto concauo*] multum habens concaui. Ouid. 8. Meta. Pumice multicauo.

MVLTICAVLIS, multicaule, πολύκαυλος, multos habens caules. Pli. lib. 21. cap. 16.

MVLTICOLOR, ris, omnis generis [*Di molti colori*] πολύχροον, habens multos colores. Pli. lib. 17. cap. 10.

MVLTIFACIO, cis, [*Stimare molto*] περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, magni æſtimo. Cato: Neque fidem, neque iuſiurandum multifacit. Feſtus.

MVLTIFARIE, multis modis. Pli. lib. 7. cap. 54.

MVLTIFARIVS, ria, rium. [*Vario*] πολύχροον, uarium. Gell. lib. 5. ca. 6.

MVLTIFARIAM, aduerb. [*Variamente*] πολλαχῶς, multifarie. Cic. 2. de Orato.

MVLTIFER, ra, rum, [*Fertile*] πολυφόρος, fertilis. Pli. lib. 16. cap. 8.

MVLTIFIDVS, da, dum, [*Feſſo in molte parti*] πολυμερής, quod in multas partes finditur. Marti. lib. 14. Multifido buxus, quæ tibi dente datur. Iſter multifidus, Lucan. lib. 3. Linguæ multifidæ, Val. Flac. 1. Arg. Faces multifidæ. Ouid. 7. Meta. Timauus multifidus, quòd in multa oſtia fiſſus in mare prorumpat. Mart. libro. 8. multifidum numerauit lana Timauum.

MVLTIFORIS, re, [*Di molti pertugi*] πολύτρητος, multorum foraminum. Pli. lib. 8. cap. 55. Specus multifores in terra.

MVLTIFORVS, a, um, multiforis. Ouid. lib. 12. Meta. Multifori delectat tibia buxi.

MVLTIFORMIS, me, [*Vario*] πολύμορφος, uarius quaſi multiplicis formæ. Colum. lib. 8. cap. 9. Vt per anni diuerſa tempora multiformes nuces, ac ficum præbeat. Cic. 1. Acad. Ex iis ortæ uariæ ſunt, & quaſi multiformes.

MVLTIFORMITER, [*In diuerſe maniere*] πολυμερῶς, uariis modis. Pli. lib. 36. cap. 27.

MVLTIFORATILIS, πολύτρητος, habens multa foramina. Apul. in Flo.

MVLTIGENERIS, & hoc multigenere, πολυειδής, multorum generum. Plaut. in Cap. Multis & multigeneribus opus eſt militibus.

MVLTIGENVS, a, um, [*Di molti generi*] multorum generum. Plin. lib. 11. cap. 1.

MVLTIIVGVS, ga, gum, & Multiiugis, ge, pen. cor. [*Di molte ſorti, uario*] πολύχροον, multiplex, uarium. Vbi Iugus nihil ſignificat, ſicut in Meditullium, & huiuſmodi. Apul. in Apol. Ariſtotelis multiiuga uolumina. Cice. ad Attic. lib. 14. Multiiuges accepi tuas litteras uno tempore.

MVLTIMODVS, da, dum, [*Di molti modi*] πολύχροον, multiplex, uarius

Liu.1.Bell.Pun.Multimoda arte deſtineri.

Mvltinvmmvs, πολυχρήματος. Varr.3.de re ruſt.cap.17. Hordeo non multo meos multinummos alo aſinos: id eſt, quorum opera multos paro nummos.

Mvltipartitvs,a,um, πολυφυής, Plin.lib.6.cap.19.

Mvltiloqvvs, [*Che parla molto*] πολυλόγος, πολύφωνος, multa loquens.

Mvltipes,lis,uel multipeda,æ, ὄνισκος, uermis piloſus, multis pedibus proſerpens, qui & Centipeda appellatur. Pli.lib.29.cap.6.

Mvltiplex,plicis,omnis ge. [*Molteplice, uario*] πολλαπλάσιος, uarius, cui contrarium eſt Simplex. Virg 4. Æneid. Hæc tum multiplici populos ſermone replebat. Cice.de Amic. Non unus animus idemq; ſemper, ſed uarius, commutabilis, multiplex. Multipliciter aduerb.

Mvltiplicabilis, [*Che ſi può moltiplicare*] qđ poteſt multiplicari. Cic.2.Tuſc.ex quodam poeta: tortu multiplicabili draconem.

Mvltiplicatio, Col.lib.3.cap.2.multiplicatione frugum.

Mvltiplico,cas,care, [*Moltiplicare*] πληθύνω, multiplex reddo Cic. ad Q.fratr.multiplicata gloria diſcedemus. Ouid.2. de rem. Am.Flumina collectis multiplicantur aquis.

Mvltiloqvens, tentis, omnis gene. [*Che può molto*] πολυκρατής, qui multum poteſt. Plaut.in Bacch.habet pectus multipotens.

Mvltiscivs, [*Che ſa molto*] πολυμαθής, πολυίστωρ, qui multa ſcit.

Mvltisonorvs,a,um, πολύθροος, Claud. Eſſeda multiſonora.

Mvltisonvs, Marti.lib.1.multiſona feruet ſacer Atthide lucus.

Mvltivagvs,a,um, [*Che uaga molto*] πολυπλανής, multum uagans. Plin.lib.10.cap.37. Multiuaga aue: & lib.1.cap.10. Multiuagus lunæ curſus.

Mvltopere, [*Grandemente*] dixit Plautus, ut magnopere, in Mercat. Multopere in mundo ruſtico ſe exercitum.

Mvltitia,rum, πολύμιτα, indumenta minutiſſimis filis contexta: unde à multis filis nomen inditum. Iuuen. Saty.2. Quæro an deceant multitia teſtem. Ibidem: Cum tu multitia ſumas.

Mvltitvdo,multitudinis, [*Moltitudine*] πλῆθος, Cice.de Orat.2. Orator ſine multitudine eloquens eſſe non poteſt.

Mvltivolvs,la,lum, [*Che uuole molto*] πολύβουλος, multa cupiens. Catullus ad Mallium. Multiuola eſt mulier.

Mvlto,multas [*Punire, condannare*] τιμῶ, ζημιῶ, προστιμῶ, ἐπιβάλλω, punio, multam dico, uel irrogo. cum ablatiuo, uel genitiuo. Virg. 11. Æneid. Multatam triſti morte Camillam. Curtius lib.3. inſulas præſidijs occupat, pecunia multat. Tacit.lib.13. Vt quidam accuſatorum eius exilio multarentur. Cic.3.Verr. Multos crudeliſſime per uim morte eſſe multatos. Interdum uerberare. Ter.in Ad. Ipſum dominum atq; omnem familiam multauit uſque ad mortem. Col.lib.2.cap.4. Quo euenit, ut boues iniquitate operis multentur. Interdum uoti compotem facere. Næuius in Colace, apud Nonium. uobis gratias ago, cum uotis me multatis meis. Interdum male tractare. Colum.lib.1.ca.2. Vetus eſt Catonis, Agrum peſſime multari, cuius dominus, quid in eo faciendum ſit, non docet, ſed audit uillicum. Multare matrimonio, eſt repudiare coniugem. Plaut. in Amphit. Nunquid cauſſam dicis, quin te multem matrimonio?

Mvltvs,multa,multum, [*Molto*] πολύς, Cic.pro Sext. multis fortiſſimis atque optimis uiris multis iudicijs tales caſus incidiſſe. Multus in opere, aſſiduus. Sal.in Iug. in agmine, atque ad uigilias multus eſſe. Multus fuit in ea re, Cic.4.Acad. Ad multum diem, Cic.ad Atti.lib.13. Multo die, bona diei parte tranſacta. Cæſar.1.Bell. Gall. Multo denique die per exploratores Cæſar cognouit. Sic, Multa nocte, Cic.ad Q.frat.lib.2. Multo mane, Cic.ad Atti. Multò tantò dicitur, ut Altero tanto. Græci, πολλαπλασίως, Plaut.in Rud. Ego multo tanto miſerior quàm tu Labrax.

Mvltvm, aduerb. [*Molto*] πολύ, ualde. Cic. Gallo, lib.7. & alibi.

Mvlto, aduerb. cum alijs dictionibus elegantem in oratione uſum habet. Ter.in Prol.And. Aliter euenire multo intelligit. Cice.in Verr. Cui quemadmodum reſiſtam, multo mihi ante eſt prouidendum. Sal. Multo præſtat, beneficij, quàm maleficij, memorem eſſe. Cice.pro lege Man. Magna, ac multo maxima parte dignitatis, atque imperij caruit.

Mvlvcha, neutri gene. fluuius Mauritaniæ, Maſſæſylorum fines à Cæſarienſi Mauritania diſtinguens. Strabo lib.17. Et Sal. in Iug.

Mvlvs, [*Mulo*] ἡμίονος, ὁ, ἡ, animal ex aſino & equa generatum. Plin.lib.8.cap.44.

Mvmastis, μυμαστίς, Cariæ oppidum. incolæ Mumaſtitæ.

Mvmmivs, Lucius, Romanus, qui Corinthũ diruit. Pl.li.34.c.3.& 7.

Mvnda, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ, iuxta quod Cæſar cum Pompeij filijs manus conſeruit: de quo Lucan.li.1. Vltima funeſta concurrunt prœlia Munda. Pli.lib.3.cap.1

Mvndanvs,a,um, [*Mondano*] κοσμικός, quod mundi eſt. unde interrogatus Socrates, cuias eſſet; mundanum ſe eſſe reſpõdit. Ci.5.Tuſc.

Mvndifico, καθαροποιῶ, mundum facio.

Mvndities, ei, & munditia, æ, [*Mondezza, politezza*] καθαριότης, lautitia, elegantia, nitor. Cice. lib.1. Offic. Adhibenda munditia eſt, non exquiſita nimis, tantum quæ fugiat agreſtem negligentiam. Ouid.3.de Arte: Munditijs capimur: ne ſint ſine lege capilli. Colum.lib.9.cap.14. Amantiſſimas munditiarum. Munditias facere, apud Cato.cap.2.

Mvndo, as, [*Mondare, nettare*] καθαίρω, καθαρίζω, detergo. Pli.li.15. cap.6. Crebrius uaſa mundanda. Hinc Emundo, ἐκκαθαίρω, expurgo. Col.lib.2. Quædam pluuijs diebus debent emundari.

Mvndvs, di, ſubſtant. [*Ornato*] κόσμος, γυναικεῖος, ornatus muliebris, quo ſcilicet mulier mundior fit, ut ſpeculum, inaures, armillæ, gẽmæ, & ſimilia. Cato pro Lege Oppia: Munditiæ, ornatus, & cultus, fœminarum inſignia ſunt. hinc Mundum muliebrem appellarunt noſtri maiores. Liu.lib.32. ueſtem, mundumq; omnem muliebrem ademit. Colum.lib.11.cap.3. Mundum muliebrem, qui ad dies feſtos comparatur. Dicitur & mundum, neutro gen. Lucilius: Legauit uxori mundum omne. Hinc mundus accipitur pro eleganti illa, ornataq; totius uniuerſi machina. nam ut Græci κόσμον, quod apud eos ornatum ſignificat, ita nos a perfecta, abſolutaq; elegantia uocamus mundum, quòd nihil eo ſit mundius, & ornatius. Pli.lib.2.cap.1.& 4. Cic. de Fin.lib.3. Mundum cenſent regi numine deorum: eumq; eſſe quaſi communem urbem, & ciuitatem hominum, & deorum; & unumquemque noſtrum huius mundi eſſe partem, Idem 2.de Nat.Deo.

Mvndvs, a, um, [*Mondo, polito, netto*] καθαρός, κόσμιος, purum, terſum, politum. Plaut.in Ciſt. Neque munda es ut ſoles. Terent.in Eunuc. Dum foris ſunt, nihil uidetur mundius. Horat.1. Epiſt.5. Iamdudum ſplendet focus, & tibi munda ſuppellex. Mundior iuſto cultus, Liu.lib.9.

Mvneralis, adiect. δωροδόκος, δωρηματικός, unde muneralis lex Cincia, ne cui liceret munus capere: de qua Plaut.

Mvnerarivs, ἀγωνοθέτης, ἀθλοθέτης, qui gladiatores exhibet populo, ad ſpectacula pugnaturos. Suet.in Dom.c.10. Patrem familias, qđ Thracem mirmilloni parem, munerario imparem dixerat, canibus obiecit. Quinct.l.8.c.3. Munerariam Auguſtus primus dixit.

Mvnero, ras, & Muneror, aris deponens, [*Donare, preſtare*] δωρέομαι, dono. Plaut.in Cap. Dij poteſtatem dabunt, Vt beneficium bene merenti noſtro merito muneres. Teren.in Heau. Diſciplina eſt, munerarier Ancillas, ad dominas qui affectant uiam. Cic.2.de Inuent. Aliud alij commodi muneratur. Macrob.1. Sat. Ianus Saturnum regni ſocietate munerauit. Hinc remunero, ἀντιδωρέομαι. Liu.lib.2. Mutius quaſi remunerans meritum.

Mvngo, gis, xi, ctum, [*Moccare*] μύσσω, cũ è naribus mucus trahitur.

Mvngor deponens. Cato de lib. educ. Neq; emungentur liberratẽ.

Mvnia, orum, [*Vffici*] ἔργα, τέλη, officia, quæ publice præſtantur. Cic. pro Mur. Hæc ſunt officia neceſſariorum, munia candidatorum. Hinc immunis, ab eiuſmodi onere liber.

Mvniceps, pis, Cic.Atti. Municeps Sueſſanus.

Mvnicipalis, & hoc municipale, quod ad municipes pertinet. Cice.3. de Leg. Vtinam iſto animo in ſumma rep. uerſari, quam in municipali maluiſſes. Municipales homines, qui in municipijs degunt, i. in oppidis ciuitatis Romanæ ius adeptis. Cic.ad Atti.lib.8. Multum mecum municipales homines loquuntur. Municipalia ſacra uocantur, quæ ab initio habuerunt municipes ante ciuitatem Romanam acceptam: quæ obſeruare eos uoluerunt pontifices, antiquo more. Municipale ius, priuatum cuiuſque municipij. Municipalia magiſteria, adminiſtrationes municipij.

Mvnicipatim, per municipia, ut oppidatim, per oppida.

Mvnicipia, rum, ciuitates ſuo iure & legibus utentes, muneribus tamen populi R. & honoribus fungentes. Erant itaque municipes meliore conditione, quàm coloni. Municipem, inquit Vlpianus, facit aut ciuitas, aut manumiſſio, aut adoptio. quoniam municeps eſt, & qui liber in municipio natus eſt; & qui in municipio à ſeruitute ſe liberauit; & qui ciuitatem quancunque aſſecutus eſt. Proprie tamen Municipes dicuntur, qui in ciuitatem Romanam recepti, munerum participes ſunt. Cic.Bruto. Non dubito, quin ſcias non ſolum cuius municipij ſim, ſed etiam quàm diligenter ſoleam meos municipes Arpinates tueri.

* Mvnicipia quidam putant à munitionibus dicta: alij à munificentia, quòd munificæ eſſent ciuitates. primaq; origo oppidorum, quæ ciuitates dictæ ſunt, municipia nominata.

Mvnifice, [*Corteſemente, abondeuolmente*] μεγαλοπρεπῶς, abundanter. Ci.3.de Nat.Deo. Haud ſcio, an melius fuerit, humano generi motum iſtum celerem cogitationis non dari omnino, quam tam munifice & tam large dari. Munifice tueri ſocietatem coniunctionis humanæ. Cic.5.de Fin. Munificæ prædam largiri, Liu.1.

Mvnificvs, ca, cum, adiectiuum, [*Corteſe, liberale*] μεγαλοπρεπής, εὐεργέτης, pro liberali ponitur, quaſi munera large præbens. Munificus

nificus amicus. Liu.lib.33. Ouid.3. Amor. el.5. Te dea munificam gentes ubicunque loquuntur. Idem.4. de Ponto, eleg.1. Nec mihi munificas arca negauit opes. A' Munificus fit munificentior, & munificentiſſimus. Cice. pro Roſc. Com. Semper liberaliſſimus, munificentiſſimusq; fuit. Feſtus: Munificior à munifico, identidem Cat. dixit; cum nunc munificentior dicamus quamuis Munificens non ſit in uſu.

MVNIFICENTIA, æ, [*Corteſia, liberalità*] μεγαλοπρέπεια. Plin. lib. 27. cap. 1. Superata poſſet uideri etiam rerum naturæ ipſius munificentia.

MVNIFEX, cis, maſc. gen. auctore Feſto, qui non uocabatur, ſed munus principi faciebat. contra beneficiarius, qui uacabat muneris officio. Munifices à Veget. lib.2. cap.7. dicuntur milites, qui munera faciunt.

MVNIFICO, as, are, [*Arricchire, far beato*] πλουτίζειν, ditare. Luc. lib. 2. de Cybele. Munificat tacita mortales.

MVNIMEN, inis, ſiue Munimentum, ti, pe. co. [*Riparo, guarnimento*] ἐπιτείχισμα, ἀσφάλισμα, ἐπιτειχισμός, ἀλεξιτήριον, φράγμα, caſtrorum eſt, ceterarumq; rerum, quæ contra aduentum hoſtium muniuntur. Liui. lib.1. Quiritum foſſa, haud paruum munimentum à planioribus aditu locis, Anci regis opus eſt. Munimen ad imbres, quo imbres arcemus. Virg. 2. Ge. Hoc effuſos munimē ad imbres.

MVNIO, is niui, uel munii, itum, [*Fortificare, guarnire*] ὀχυρόω, τειχίζω, ἀσφαλίζω, ὁμοω, fulcio, uallo circundo. Plaut. in Perſa: Vt munitum muro tibi uiſum eſt oppidum? Col. Quantum res patietur, à frigore muniemus. Plau. in Mil. Tibi muniuiam, qua, cibatus, commeatusq; ad te poſſit peruenire. Munire uiam, eſt reficere, ac ſubſtruere: quales ſunt uiæ Romanæ à pleriſq; portis, in multorum dierū iter ſilicibus ſtratæ. Ci. pro Mil. Ideo'ne Appius ille Cæcus uiam muniuit, in qua ſui poſteri impune latrocinarentur? Et per tranſlationem pro parare, & aditum ſibi patefacere, προοδοποιεῖν. Cic.1. Tuſc. ad deos Hercules nunquam abiiſſet, niſi eam ſibi uiam muniſſet. Sic munire ripam, Munire alueum, Munire aditum, cum illa uel reficimus, uel paramus. Hinc Communio. Cæſ. Præſidia diſponit, caſtella communit. Circummunio, περιφράττω, munitione circundo. Colu. lib.3. Circummunito macerie, aut foſſa. Emunio, ἐκφράττω, extra munio. Idem. lib.1. Præmunio, ante munio.

MVNIS (inquit Feſtus) officioſus, antique. Plaut. in Mercu. Dico, eius pro meritis gratum me, & munem fore.

MVNITIO, onis, [*Munitione*] περιτειχισμός, φράγμα, munimentum, uallum. Ci.8. Phil. Mutinam operibus munitionibusq; ſepſit. Idē 3. de Orat. Fons munitione, ac mole lapidum à mari disiunctus.

MVNVS, eris, [*Dono, preſente*] δῶρον, γέρας, quatuor modis dicitur. Primo, pro dono: unde Munera dari, ac mitti dicuntur. Dictum Munus (ut inquit Varro) ab eo, quòd, qui mutuo animo ſunt, id dant officii gratia. Ter. in Eun. Munus noſtrum ornato uerbis. Altero, pro onere; quod cum remittitur, uacationem militiæ præſtat, τέλος. unde Immunitas, & Immunis. Pli. lib.16. cap.4. Vacatio munerum omnium ipſi, patriq; conceſſa. Ci. ad Brut. Lamia magnificentiſſimo munere ædilitio functus eſt. Liu. 4. Bel. Pun. inter ſe munera belli partiti ſunt. Suſceptum reip. munus explere, Cice. de Prouin. conſ. Munera regis exequi, idem de Sen. Tertio pro officio, ἔργον, τάξις, unde Munera militaria uocantur, & milites quidam Municipes dicuntur, qui in ciuitatem recepti, munera cū ciuibus faciunt. i. officia. Tuum eſt munus, tuæ partes, Cic. ad Bru. li.11. Et 3. Ver. Oſtendit illud munus non eſſe ſuum. Quarto pro ſpectaculis, quæ populo quaſi muneris loco exhibentur, ἀγῶνες. nam id genus oblectamenti antiqui munera nominarunt, quòd populus, perinde ac munere quodam, capiebatur. Suet. in Cæſ. Beſtias, ad munus populi comparatas, trucidarant. Munus gladiatorium dicebatur, cum in ſpectaculis gladiatorum paria exhibebantur. Sueton. in Cæſ. Edidit ſpectacula uarii generis, munus gladiatorium.

MVNVSCVLVM, li, dimin. [*Picciol dono*]. Virg.4. ecl.

MVNYCHIA, æ, μουνυχία, tumulus in Cherrhoneſi formam curuatus, ingreſſum habens anguſto ore, à quo munus 40. ſtadiorum longitudine protendebatur, Athenarum urbem cū Piræeo connectens.

MVNYCHIVS, a, um, Ouid.6. Met. Munychioſq; uolans agros gratamq; Mineruæ Deſpiciebat humum. Fuit item Munychia Dianæ cognomen, quæ apud Pygellam colebatur. Strab. lib.14.

MVRAENA, [*Murena*] μύραινα, piſcis longitudine non diſſimilis anguillæ, & fœminini tantum ſexus. nam maſculus, teſte Plin. lib.9. ca.13. Myrinus uocatur, robuſtior, quàm muræna, & unicolor. fuit autem hoc piſcis genus apud ueteres in maximis deliciis, partim ob præſtantiam ſaporis, partim ob inſignem uiuacitatem. Manſueſcunt murænæ, & de manu cibum capiunt: unde à quibuſdam ſupra, quàm credi poſſet, feruntur adamatæ. nam Craſſus Murænam in uiuario ſuo mortuam fertur, ut filiam, defleuiſſe, & tumulo condidiſſe: & Antonia Druſi Murænæ à ſe amatæ inaures addidiſſe. Optimæ inter murænas habebantur, quæ capiebantur in freto Siculo: quas Macrobius Sat. li.3. Flutas uocari aſſerit, quòd in ſummo ſupernatantes, ſole torrefactæ curuare ſe poſſe, & in aqua mergere deſinunt: atque ita facile capiuntur. Mart. lib.13. Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo. Plaut. in Aul. murænam exdorſua, quantum potes. Eſt autem Muræna duplex, marina & fluuiatilis. marina, roſtrum habet, quale anſeris: fluuiatilis multo minor eſt marina, utpote quæ cubiti longitudinem non multum excedat. Paul. Iouius in libello de piſcibus arbitratur eandem eſſe, quæ à Plinio Muſtela, & a nobis a lambendis petris Lampetra dicitur. Eſt & Muræna, μυραίνας, cognomen familiæ Romanæ, ab eo piſce deductum. unde Ciceronis oratio pro Mur.

MVRAENVLAE, [*Collane*] μυραινίδες, ornamenta colli flexuoſa, inſtar murænarum, ex auro, quibus matronæ ornantur. Hieron. ad Marc.

MVRALIS, & hoc le, [*Ciò che ſi appartiene à muro*] τειχικός, ut, Muralis corona, qua donari ſolebat ab imperatore qui primus murum ſubiiſſet. Liu. li.33. Corona aurea muralis propoſita eſt. Pila muralia, quæ de muris deiciuntur. Cæſ.7. Bell. Gall. Aut ex uallo & turribus traiecti pilis muralibus interibant. Machinæ murales, quibus muri diruuntur. Plin. lib.6. cap.56. Muralis herba, περδίκιον, παρθένιον, uulgo Vitriolum dicitur, quòd uaſa uitrum in modum confricata purificet, ideoq; Vrceolaris à ueteribus dicta. eadem Parietaria uocatur, quòd in muris frequenter naſcatur; & Perdicium, quoniam perdices ea præcipue paſcantur. Plin. lib. 22. cap. 27. & Dioſ. li.4. cap.42. Tormentum murale, Virg.12. Æn.

MVRCIA, ſocordiæ dea habita; ut Strenua, ſolertiæ & ſtrenuitatis. nam Murcidum antiqui ignauum & inertem appellabant, teſte Feſto. Habuit hæc dea ſacellum ſub monte Auentino.

MVRCIDVS, νωθής ignauus. Plau. in Epid. Væ tibi murcide homo.

MVRCIOLVM, li, Col. ſemen lentiſci uocat, uelut à figura muricis.

MVRCI, dicti homines timidi, qui ut militiæ periculum effugerent, pollices ſibi amputabant. Cœl. Rhodig. lib.18. cap.21.

MVREX, cis, πορφύρα, κογχύλιον, piſcis marinus in menſarum deliciis, ex concharum genere, à purpura diuerſus: qui per excellentiam etiam Conchylium dicitur. Ex muricis humore fit color, qui & ipſe Murex, ſiue Conchylium dicitur. Vir.4. ecl. Ipſe ſed in pratis aries iam ſuaue rubenti Murice. & 4. Æn. Tyrioq; ardebat murice læna. Fuerunt item Murices in menſarum deliciis, unde de iis ſic ſcribit Marti. lib.13. Sanguine de noſtro tinctas ingrate lacernas Induis: & non eſt hoc ſatis, eſca ſumus. Accipitur interdum pro acumine, ſiue aſperitate ſaxi prominentis. Virg.5. Æn. Et acuto in murice remi Obnixi crepuere. Interdum murices ſunt tribuli, τρίβολοι, id eſt, machinulæ ferreæ, tetragona forma, quæ in quamcunque partem incubuerint, unum aut plures aculeos infeſtos protendunt. Val Max. lib.3. Suadentibus quibuſdam ut circa mœnia urbis ferreos murices ſpargeret, ne ſubita eruptione hoſtes impetum in præſidia noſtra facere poſſent. uide Veget. lib.3.

MVRGENTINI, μυργεντῖνοι, populi Siciliæ. Plinius lib. 3. cap. 8. & lib.14. cap.11.

MVRGIS, oppidum in ora maritima Bæticæ. Pli. lib. 3. cap.1.

MVRGISO, pen. pro. [*Pigro, diſutile*] iners, deſidioſus. Feſtus.

MVRICATIM, conuolutum in modum muricis. Col. li.9. cap.33.

MVRICATVS, a, um, κογχυλιωτός, muricis modo factum. Plin. lib 20. cap. 23. folia muricatis cacuminibus. Muricati geſtus Fulgentio timendi.

MVRIA, æ, [*Salamora*] ἅλμη, genus liquaminis, ex thynno piſce confecti. Perſ. Sat.6. Tingat olus ſiccum muria uafer in calice empta. de Muria epigramma eſt. Mar. li.13. Antipolitani, fateor, ſum filia thynni. Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem. Hor. Sat.8. Vt melius muria, quam teſta marina remittat. Muria etiam dicitur ſalſugo, id eſt liquor ex ſale reſolutus, quam Salmuriam uulgo dicimus. Colum. lib. 12. cap. 25. quidam aqua ſalſa, uel muria muſtum condiunt. Plin. lib.13. ca.8. Muria quoque, ſiue illa ſalſugo, mordet, extenuat, ſiccat. Muriam Feſtus ex Verranii ſententia interpretatur ſalem ſordidum in pila piſtum, & in ollam fictilem coniectum, ibiq; opertum, & in furno percoctum: quo Veſtales ſerra ferrea ſecto, & in ſeriam coniecto, quæ eſt intus in æde Veſtæ, in penu exteriore in ſacrificiis utuntur.

MVRIATICVS, a, um, [*Acconcio in ſalamora*] ἁλμυρώδης, muria conditum. Plaut. in Pœn. quaſi ſalſa muriatica eſſe autumantur, ſine lepore, & ſine ſuauitate: niſi multa aqua macerantur, olent, ſalſa ſunt: Item mulieres admodum inſulſæ, atque inuenuſtæ, ſine munditia & ſumptu.

MVRIES, riei, ἅλμη, muria, liquor ex ſale reſolutus. Cato cap.88. Si natabit, ea muries erit, qua uel carnem, uel caſeos, condias.

MVRILEGVLVS, li, à muricibus legendis. Cœl. Rhodig. libro 8. cap.11. Muri legulos iureconſulti muricis & purpurarum perquiſitores nuncupant.

MVRINA, æ, uel Myrina, æ, ſiue Myrrhina, ſiue Murrhina, μυῤῥίνη, potionis genus (inquit Feſtus) Quod Græci nectar uocant: quod quidam dici putant ab uuæ murrhinæ nomine. Plin. item lib. 14. cap. 13. Laudatiſſima, inquit, apud priſcos uina erant, myrrhæ odore condita: ut apparet in Plauti fabula, quæ Perſa inſcribitur. cuius uerbis apparet, non inter uina modo murinam, ſed inter dulcia quoque nominatam. Gellius quoque Murinam inter dulces potiones enumerat. Romanas (inquit) mulieres bibere ſolitas ferunt loream paſſum, murinam, & quæ id genus optât potu dulcia.

MVRINVS, a, um, pen. pro. μύϊνος, a mure deductum. Plin. lib. 13. cap. 8. Murino fimo contra calculos illinere uentrem prodeſt. Murinus color, qualis fere eſt aſinorum. Col. lib. 6. cap. 37. Murinum hordeum, herbæ nomen. Plin. lib. 22. cap. 25. Eſt & herba Phœnicea appellata à Græcis, à noſtris Hordeum murinum. hodie uulgo Sterilis auena appellatur, teſte Ruellio li. 3. cap. 96.

MVRMVR [*Mormorio*] ψίθυρος, ψιθυρισμός, neut. ge. proprie lenis aquæ ſtrepitus: licet & pro alio quocunque ſtrepitu poni conſueuerit. Nomen ficticium teſte Quinct. lib. 8. cap. 6. ut mugire, & ſibilare. Virg. 10. Æneid. Ceu flumina prima Cum deprehenſa fremunt ſiluis, & cæca uolutant Murmura. Cic. 3. de Orat. odor humanitatis, murmur maris, dulcedo orationis, ſunt ducta a ceteris ſenſibus. Ouid. 1. Metamor. Qui poſtquam uoce, manuq; murmura compreſſit.

MVRMVRILLO, las, ὑποτονθορύζω, ſubmurmuro. Plaut. in Rud.

MVRMVRILLVM, murmurilli, τονθορυσμός, exigua murmuratio. Plaut. in Rud.

MVRMVRO, ras [*Mormorare*] μορμύρω, ſonum aquæ fluitantis ſimilem edo. unde fremitum murmurantis maris, dixit Cic. 5. Tuſc. indifferenter de quouis alio ſono dicitur. Plin. lib. 18. cap. 35. murmurantes ignes tempeſtatum nuncii ſentiuntur. Plaut. in Caſ. Mihi inanitate iandudum inteſtina murmurant: pro, crepant. Murmurare aliquando eſt ſecreto murmure indignationem oſtendere. Plaut. in Mil. ſerui murmurant. Hinc Admurmuro, Commurmuro. Plin. lib. 10. congregatæ inter ſe, commurmurant. Submurmuro, ὑποτονθορύζω, leniter murmuro. Antiqui uſi ſunt & uerbo deponente.

MVRMVROR. Varro in balneis plodere cœpimus, & murmurari. Nonius.

MVROELA, μυροέλλα, Pannoniæ ſuperioris urbs. Ptol. lib. 2. cap. 15.

MVRRANVS, priſcus Latinorum rex, à quo poſtea Latini omnes reges Murrani dicti. Seruius.

MVRRHA, lapidis pretioſi genus, odore præſtans, colorum uarietate inſigne, Pli. li. 37. præcipuus erat uſus murrhæ in poculis potoriis. Mart. lib. 4. Si calidum potas, ardenti murrha Falerno Conuenit. Hinc Murrhinus, na, num, ſiue Myrrhinus.

MVRRHEVS, rhea, rheum, μύῤῥινος, ex murrha. Iabolenus iureconſ. ſcribit, Murrhea uaſa, ad uſum edendi, & bibendi reperta, eſſe in ſuppellectili.

MVRRHINVS, a, um, uel Myrrhinus, pen. corre. μύῤῥινος, ex murrha confectum: ut, Abaci murrhini, Pocula murrhina. Sueton. in Auguſto: Alexandria capta nihil ſibi præter unum murrhinum calicem ex inſtrumento regio retinuit. Murrhina ſubſtantiue, dicuntur uaſa murrhina. Mart. lib. 13. nec murrhina picta, nec aurum Poſce dabunt calices hæc tibi uina ſuos. De immenſo myrrhinorum pretio uide Plin. lib. 37.

MVRSA, μοῦρσα, Ioniæ oppidum, Adriani Cæſaris opus. Steph.

MVRTIA, æ, Veneris cognomentum, à myrto arbuſcula illi ſacra. Pli. li. 15. ca. 29. Ara fuit Romæ uetus Veneris Myrteæ, quã nunc Murtiam uocant. Feſtus Murceam appellat, & ſub Auentino eam ſacellum habuiſſe tradit. Murceam autem dictam uult, ſiue quòd homines murceos, ignauos, & inertes redderet, ſiue quòd Auentinus, ſub quo ſacellum habuit, olim Murcus fuerit appellatus.

MVRVS, ri, [*Muro, muraglia*] τεῖχος, à muniendo, proprie lapideus, ambitus, cum paries proprie ſit domorum. Cæſ. 7. Bel. Gal. Portas claudere, murum complere cœperunt. Cic. de Nat. Deo. Muri urbis, quos uos ſanctos eſſe dicitis. Virg. 4. eclo. Quæ tentare Thetin ratibus, quæ cingere muris Oppida. Horat. 3. Carm. Ode. 3. Ter ſi reſurgat murus aheneus Auctore Phœbo. Cice. 7. Verr. Ad omnes meos impetus quaſi murus quidam boni nomen imperatoris opponitur.

MVS, muris, [*Sorcio, topo*] μῦς, exiguum animal, nobiſcum in domo habitans, à corroſionis ſono, quem facit, dictum. Diſtinguitur à Sorice, quòd Sorex maior ſit mure, clariusq; ſtrepat: & ſorices, quia maiores ſunt corpore, plus afferunt detrimenti. Col. Si ſerpens, aut mus, ſorex'ue in muſtum ceciderit. Hor. de Arte: parturient montes, naſcetur ridiculus mus. Cic. Att. lib. 14. tabernæ mihi duæ corruerunt: itaque non ſolum inquilini, ſed & mures migrauerunt. Vide Plin. li. 9. ca. 57. Mus araneus eſt, quem Græci μυγαλῆν, appellant. Abundat his inſula Britannia. Plin. li. 29. mus araneus contra ſe remedio eſt, diuulſus, & impoſitus. Murium marinorum meminit Plin. lib. 9. cap. 19.

MVSA, æ, [*Muſa*] μοῦσα, Latine cantus. Vir. 8. ecl. Paſtorum muſas Damonis & Alpheſibœi. Idem 6. ecl. Agreſtẽ tenui meditabor arundine muſam. Craſſiore muſa. Quinct. 1. ca. 10. Libet propter quoſdam imperitiores craſſiore, ut uocant, muſa dubitationem eximere. Iocoſa muſa, Oui. 3. Triſt. eleg. 2. Pedeſtris muſa. Hora. 2. Ser. Sat. 6. Solers lyrę muſa, idem de Arte. Hinc Muſica, μουσική, ſcientia, de ratione canendi. Et muſicus, μουσικός, muſicæ peritus. poetæ Muſas nouem finxerunt, eaſdemq; deas, Iouis, & Memoriæ filias, quæ poetis, & muſicæ præſſent. Has dixerunt in Helicone habitare, qui mons Bœotiæ eſt, à quo Heliconides, & per epentheſim Heliconiades appellantur. Diſtat autem Helicon non procul a Parnaſſo Phocidis monte. quin & Parnaſſum habitare Muſæ dicuntur. unde & Parnaſſides dictæ. & quoniam Phocidi continis Aonia eſt, etiam Aonides appellantur. Alio etiam nomine dicuntur Cithærides, uel Cithæriades, ab Atticæ regionis monte, qui Cithæron dicitur, quem ſimiliter muſis ſacrum eſſe dicunt. Pierides item dictæ a Pieria, quæ regio eſt Macedoniæ. Theſpiades, à Teſpia oppido Heliconi propinquo. Pegaſides, & Hippocrenides, ab Heliconis pulcherrimo fonte, qui a Græcis Hippocrene dicitur: qui à noſtris Fons Caballinus uocatur, & Pegaſeius quòd Pegaſus eo loco ſaxum ungula feriens, fontẽ dicatur aperuiſſe. Perſ. Nec fonte labra prolui caballino. hunc equum putant eſſe, qui inter ſidera collocatus eſt. quãuis alii Bellerophontis equum eſſe dicant. Rurſus Muſæ Libethrides uocatæ ſunt, à fonte Macedoniæ in ea regione, quæ Magneſia dicitur. Item Pimpleides, à Pimpla Thraciæ monte, uel à fonte Pimpleo in radice eius montis ſito. Item Caſtalides, à fonte Caſtalio, in radicibus Parnaſſi, Muſis ſacro. Nouẽ aũt Muſarũ fingũtur quib. hæc ſunt nomina. Primam à bonitate uocis dixere Calliopen: καλὸν enim bonum, ὄψ uox. Secũdam Clio, à gloria, & celebritate rerum geſtarum, quas canit: κλείειν enim celebrare eſt. Tertiam, ἐρατώ, Erato, uel a canendis amoribus, uel quòd cantus ab omnibus deſideretur. Ouid. 2. de Arte: Nunc Erato: nam tu nomen amoris habes. ἐράω enim amo. Quartam à uoluptate, ac laſciuia cantus Thaliam. θάλλειν. n. uirere, florere eſt. Quintam μελπομένην, Melpomenem à canendo: μέλπομαι enim canto, & modulor: ἀπὸ τοῦ μέλος ποιεῖν, hoc eſt, à concentu faciendo. Sextam Terpſichoren, ἀπὸ τοῦ τέρπειν τοὺς χοροὺς: hoc eſt, delectandis choreis: unde à quibuſdam dicitur Citharitria. Septimam Euterpen à ſuauitate concentus. εὖ enim bene, τέρπειν delectare. Octauam Polyhymniam à multitudine cantus. πολὺ enim multum, ὑμνέω canto, laudo. Alii Polymneiam, πολυμνείαν, malunt appellatam à multitudine memoriæ. μνεία enim memoria. Nonam Vraniam, οὐρανίαν, uel à cæleſtium rerum cantu, uel a cãtus diuinitate. οὐρανὸν enim Græci uocant cælum. Muſas Plato in Cratylo ἀπὸ τοῦ μῶσθαι dictas putat. i. ab inquirendo. unde ab antiquis interdum uocatæ ſunt Moſæ. Alii Muſas dictas putant, quaſi ὁμοούσας, quòd inter omnes diſciplinas ſimilitudo ſit: unde & Muſæ ita pingi ſolent, ut ſe mutuo tenentes, choros ducant. Sunt etiã qui dictas putent, ἀπὸ τοῦ μυεῖν, quod eſt, bona, honeſtaq; diſciplina inſtituere. Muſarum nomina & inuenta exequitur Virgilius hoc carmine.

Clio geſta canens tranſactis tempora reddit.
Melpomene Tragico proclamat mæſta boatu.
Comica laſciuo gaudet ſermone Thalia.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget.
Terſicore affectus Citharis mouet, imperat, auget.
Plectra gerens Erato ſaltat pede, carmine, uultu.
Carmina Calliope libris heroica mandat.
Vranie cæli motus ſcrutatur & aſtra.
Signat cuncta manu, loquitur Polymnia geſtu.
Mentis Apollineæ uis has mouet undique Muſas.
In medio reſidens complectitur omnia Phœbus.

MVSA ANTONIVS, Auguſti medicus, de quo Horat. li. 1. epiſt. Plin. lib. 19. cap. 8. Auguſtus lactuca conſeruatus in morbo, prudentia Muſæ medici.

MVSAEVS, μουσαῖος, poeta inſignis, Orphei tempore, unus ex Argonautis. de quo extant uerſus: Ancus erat Romæ quo Martius optimus æuo, Muſæus Græcis floruit in patribus. Quod epigramma ſi uerum eſt, Muſæus non fuit unus ex Argonautis, qui expeditionem fecerunt in Colchos ante tempora Troiana. Poteſt tamen hoc de alio quopiam Muſæo intelligi. nam tres commemorantur à Suida, omnes poetæ: inter quos præcipuus fuit Muſæus Eumolpi filius, Athenienſis, qui amores Erus, & Leandri carmine heroico deſcripſit. De huius laudibus extat honeſtiſſimum Virgilii elogium 6. Æneid. Muſæum ante omnes: medium nam plurima turba Hunc habet, atque humeris extantem ſuſpicit altis.

MVSAEVS, ſæa, ſæum, [*Dele muſe*] quod Muſarum eſt. Lucre. li. 4. obſcura

ſcura de re tam lucida pango Carmina, Muſæo contingens cuncta lepore.

MVSCA,æ, [*Moſca*] μυῖα, paruum animal uolatile. Plaut. in Curc. genus lenonum inter homines, ut muſcæ, culices, pulices. Varr. 3. de re ruſt. 16. Non ut muſcæ liguriunt.

MVSCVLA, dimin. à muſca.

MVSCARI, βρυοῦσθαι, eſt muſco tegi. unde emuſcari, muſco liberari. Col. lib. 11. cap. 2. Oleæ putantur, & emuſcantur.

MVSCARIVM, rii, [*Para moſche*] σόβη, flabellum, quo muſcæ abiguntur. Mart. li. 14. Hiero. ad Marcellam: matronis offertis muſcaria, paruis animalibus uentilandis. Erant & muſcaria bubula, ex boum caudis, pulueri ueſtibus excutiendo idonea: Mart. loco iā citato. Ab horum ſimilitudine herbarum comæ in orbē radiatæ, Muſcaria appellantur. Pli. li. 12. ca. 26. Semine in muſcariis dependente.

MVSCARIVS, a, um, μυϊκός, quod ad muſcas pertinet. Plin. li. 29. ca. 6. muſcarium araneum uocat qui uenatur muſcas.

MVSCERDA, æ, [*Sterco di topi*] μυόχοδον, murinum ſtercus. Pli. li. 29. cap. 6. Varro noſter murinum fimum, muſcerdas appellat.

MVSCIPVLA, [*Trappola da prender topi*] μυάγρα, machina ad capiendos mures. Var. 1. de re ruſt. cap. 8.

MVSCOSVS, ſa, ſum, βρυώδης, muſco opertum. unde muſcoſi fontes. Et muſcoſa prata apud Varro. 1. de re ruſt. cap. 9. Cic. ad Quinct. Fr. lib. 3. Nihil muſcoſius. Plin. lib. 12. cap. 1. Muſcoſi pumices.

MVSCVLOSVS, a, um. Celſ. lib. 5. ca. 20 Si neruoſus, aut muſculoſus is locus eſt.

MVSCVLVS, li, [*Topolino*] μυΐσκος, modo dimin. eſt, & ſignificat paruum murem. Cic. 2. de Diu. muſculorum iecuſcula bruma dicuntur augeri. Muſculi, ut à medicis accipiuntur, ſunt partes corporis carnoſæ, neruorum fibris motus gratia circumiectæ, uenisq; & arteriis conſperſæ, illis quidem ad alimenti diſtributionē, his autem ad natiui coloris cuſtodiam. quæ omnia tenuis complectitur tunica, muſculum definiens. Plautus. in Amphit. cicatricem in dextro muſculo. Muſculos etiā dixerunt antiqui minores machinas, quibus protecti bellatores, foſſas ciuitatis congeſtis lapidibus, lignis, & terra complent, ut turres ambulatoriæ ſine impedimento uehantur ad murum. ſunt minores uineis ſubtilioresq;, maiores autem, & firmiores pluteis. Cæſar 7. Bell. Gal. A caſtris longurios muſculos, falces, reliquaq;, quæ eruptionis cauſſa parauerat, profert. Item Muſculus, μυσκήτης, genus piſcis parui, qui paruo moderamine caudæ iter regit Balænæ, ne in ſcopulum impingat. eſt enim Balæna luſcioſa, & pene exoculata: indigetq; hoc piſciculo præuio, qui eam deducat, & reducat. Claud. lib. 2. in Eutropium Sic ruit in rupes, amiſſo piſce ſodali, Bellua, ſulcandas qui præuius edocet undas. Plin. lib. 9. cap. 62. Balænæ muſculus uada prænatans demonſtrat.

MVSCVS, ſci, μνίον, βρύον, uiridis lanugo in corticibus arborum, & circa loca humida naſcens. Virgil. 6. eclog. Muſco circundat amaræ Corticis.

MVSEVM, pen. pro. [*Muſeo, luogo conſecrato à le Muſe*] μουσεῖον, locus Muſis, & ſtudiis conſecratus, in Macedonia, circa Olympum montem. Steph. transfertur ad omnia loca ſtudiis dicata: unde Strabo lib. ult. ſcribit apud Alexandriam fuiſſe celeberrimum muſeum. Pli. li. 1. epi. ad Fundanum: O mare, ò littus, uerum, ſecretumq; muſeon. Philoſtratus in uita Apollonii Tyanei μουσεῖον, uocat locum ubi Muſæ colebantur. Eſt præterea Muſeum, μουσεῖον, opus ex pumicibus conſtructum, ita dependens, ut imaginem ſpecus imitetur. Plin. lib. 36. cap. 21.

MVSICA, æ, & Muſice, ces, [*Muſica*] μουσική, ſcientia, quæ modū canendi demonſtrat. hæc apud Græcos antiquitus tantæ uenerationis fuit, ut iidem muſici, & uates, & ſapientes iudicarētur: cuius ſcientiæ cum ſe imperitum Themiſtocles confeſſus eſſet, (ut inquit Cicero) indoctior habitus eſt. Muſicæ appellatione priſci humanitatem litterarum ſignificabant: in qua ingenuos homines docebant ocium contemnere, animumq; recreare. recentiores uero ad numerorum modulationem hoc uerbum tranſtulerunt. quia Muſica uelut ludus animi eſt, & à curis uexati requies. Muſica, orum, Cic. 1. de Orat. Quis muſicis penitus ſe dedidit. Idem 5. Tuſc. Muſicorum perſtudioſum accepimus,

MVSICE, [*Perfett. amente, muſicalmente*] μουσικῶς, delicate. nam muſicos genialiter uiuere manifeſtum eſt. Plaut. in Moſt. Muſice hercle agitis ætatem: itaq; uti uos decet, Vino, uictu, piſcatu probo uitam colitis.

MVSICVS, a, um, p. c. [*Muſico*] μουσικός, ad muſicam pertinens. Plin. lib. 2. cap. 22. Pythagoras ex muſica ratione apppellat tonum. Quinct. lib. 11. muſicis notis cantica excipiat: Artem tractare muſicā periphraſticωs dictum pro comœdias ſcribere. Ter. in Prolog. Phor. In medio omnibus palmam eſſe poſitam, qui artem tractant muſicam. Muſicum ſtudium. Idem in Heaut. ad ſtudium hunc ſe applicaſſe muſicum. Muſicus, ci, ſubſt. qui nouit, aut docet muſicam. Ci. 3. de Fin. in Græcia muſici floruerunt. Idem 1. Offi. In fidibus muſicorum aures uel minima ſentiunt.

MVSIMON, is, pe. co. maſ. gen. animal ouillo pecori non diſſimile, uillo tamen caprino ſimilius, Hiſpaniæ & Corſicæ familiare. Plin. li. 8. ca. 49. Nonius aliter: Muſimones, inquit, aſini, muli, aut equi breues. Lucil. lib. 6. uendit equum muſimonem.

MVSSITO, tas, [*Muſſare, parlar ſotto uoce*] μύζω, frequen. à Muſſo, frequenter muſſo: quod aperte dicere non audeo, clam murmuro. Liu. li. 1. ita clam quidam muſſitantes, uulgo tamen ſuperbum appellant. Ter. Auel. Accipiunda, & muſſitanda iniuria adoleſcētium eſt. Vbi Donatus: Muſſitanda, patientia, conſideranda cum ſilentio. Muſſitare enim proprie eſt diſſimulandi cauſſa tacere.

MVSSO, ſas, [*Parlar ſommeſſo*] μύζω, occulte quaſi murmuro. Plaut. in Aul. Neque occultum id haberi, neque per metum muſſari. Aliquando ponitur pro quaſi obtumeſcere. Terent. tege, tace, muſſa. Aliquando pro dubitare. Virg. 11. Muſſat rex ipſe Latinus, Quos generos uocet. Muſſare, murmurare, inquit Feſtus. Enn. In occulto muſſabant. Seruius: Muſſare, queri. Virg. 11. Æn. Flent mæſti, muſſantq; patres.

MVSTAX, cis, Lauri ſpecies, de qua ſic Plin. lib. 15. ca. 30. Duo lauri genera tradit Cato, Delphicam, & Cypriam. Pompeius Lenæus adiecit, quam Muſtacem appellauit: quoniam muſtaceis ſubiiceretur. hanc eſſe folio maximo, floccidoq;, & albicante.

MVSTACEVS, & Muſtaceum, cei, ἀναβαῖα, libi genus eſt, conſtans ex farina ſiliginea muſto conſperſa, caſeo, cumino, aniſo, adipe, & ramentis lauri: quod in nuptiis adhiberi ſolet: ut innuit Iuuen. Saty. 6. Si tibi legitimis pactam, iunctamq; tabellis Non es amaturus, ducendi nulla uidetur Cauſa, nec eſt cur tu cœnā & muſtacea perdas. Cato de re ru. ca. 121. uſus eſt hoc nomine in maſculino genere. Muſtaceos, inquit, ſic facito: farinæ ſiligneæ modiū unum muſto conſpergito, aniſum, cyminū, adipis pondo duo, caſei libram, & de uirga lauri deradito, lauri folia ſubtus addito, dū concoques. Dicta ſunt autem Muſtacea, à muſto, quo farina conſpergebatur, non, ut quidam putauerunt, a muſtace lauri genere: cum e contrario, uel ipſo Plinio teſte, conſtet, hoc lauri genus a Muſtaceis nomen accepiſſe, eo quòd muſtaceis ſoleat ſubiici. Vide Laureola.

MVSTARIVS, a, um, quod ad muſtum attinet: ut, Muſtarius urceus, in quo Muſtum reponitur. Cato de re ruſt. cap. 11.

MVSTELA, æ, pen. prod. [*Donnola*] γαλῆ, animal paruum, ſed oblongum flaui coloris, quod colūbariis, aliiſq; id genus auiariis maxime inſidiatur, oua exorbens, ipſ aſq; etiam enecans. Plin. muſtelarum duo facit genera magnitudine diſtantia, ſilueſtre, quod Græci Ictidem uocant: & alterum domi noſtræ oberrans, quod ſuos quotidie transfert catulos, & ſerpentes perſequitur. Vide plura apud Plin. lib. 29. cap. 4. Eſt etiam Muſtela, γαλλιας, piſcis nomen apud Plin. lib. 9. cap. 17. Proximam à ſcaro bonitatem obtinentis, quem Paulus Iouius in libello de piſcibus multis argumentis oſtendit eundem eſſe, quem nos à lambendis petris Lampetram uocamus. Vide Muſtarium.

MVSTELINVS, a, um, p. p. adiect. γαλήϊνος. Teren. in Eun. ueternoſus, ſenex, colore muſtelino. Plin. lib. 30. cap. 14. ex utriculo muſtelino effluentes aquas.

MVSTEVS, a, um [*Moſtoſo*] γλυκάνος, dulcis, & muſti ſaporē referens: unde poma muſtea. Plin. Eſt tanta muſteis pomis ſuauitas, ut ſanis mandendi non niſi periculo fiat. Idem lib. 12. ca. 7. Amaritudo grano eadem, quæ piperi muſteo. Col. lib. 9. cap. 15. Transfertur in uaſa fictilia mel, quæ paucis diebus aperta ſint, dum muſteus fructus deferueſcat.

MVSTRICOLA, æ, eſt machinula, auctore Feſto, ex regulis in qua calceus nouus inſuitur. Afranius: Muſtricolam indences indam tibi.

MVSTVM, ſti, [*Moſto, uino nuouo*] γλεῦκος, οἶνος νέος, uinum nouum. Virg. 1. Geor. Aut dulcis muſti Vulcano decoquit humorem. Oui. 2. de Art. Qui properant noua muſta bibant: mihi fundant auitum Conſulibus priſcis condita teſta merum.

MVSTVS, a, um, [*Nuouo*] νέος, idem quod recens. Vnde Pla. Muſtam iuuencam dixit. Muſtum (inquit Nonius) nō ſolum uinum, uerum etiam nouellum quicquid eſt, recte dicitur. Næuius in Gymnaſtico: Verum eſt melius, uirginem, an uiduam uxorem ducere? uirginem, ſi muſta eſt.

MVTABILIS, le, [*Mutabile, inſtabile*] μεταβλητός, ὁ μετάβολος, à Muto, quod facile mutatur. Virg. 4. Æn. Varium & mutabile ſemper Fœmina. Mutabilis uulgi animus, Liu. 2. Mutabili ratione labuntur planetæ, Cice. de Vniu. Immutabile, ἀμετάβολον, quod nullo modo mutatur.

MVTABILITAS, atis, [*Mutabilitā, inconſtanza*] mobilitas. Ci. 4. Tuſ. Hæc inconſtantia, mutabilitasq; mentis quem non deterreat?

MVTAE, ſc. um, dicuntur litteræ quædam ex conſonātibus, quòd reſpectu aliarum litterarum modicum, & ueluti mutum quendam reddant ſonum.

Mutae cicadæ, ἄφωνα τέττιγες, dicuntur cicadæ minores, non quò nihil canant, ſed quòd parum canant.

Mutatio, is [*Mutatione*] μεταβολή, Ci. 2. Phil. Conſilii mutatio optimus portus penitenti. Ci. pro Quinct. Loci, nó ingenii mutatio.

Muteo, tes, mutui, à quo muteſco [*Ammutire*] κωφόωμαι, mutorũ more taceo. Lact. l. 7. Cũ in exitu lingua muteſcat. Hinc Obtumeſco.

Muticus, a, um. Var. 1. de re ruſt. cap. 48. Spica mutica dicitur, quæ non habet ariſtam.

Mutilo, las, pe. co. [*Troncare*] κολοβόω, πηρόω, trunco aliquid, detraho, diminuo. Terent. in Hec. ne cuiuſquam miſereat: Quin ſpolies, mutiles, laceres, quenquem nacta ſis. Hinc Dimutilo, περικόπτω. Mutilatus, a, um, truncatus, diminutus. Pli. lib. 8. ca. 5. Ouid. de Nuce: At mihi ſæua nocent mutilatis uulnera ramis. Ci. 3. Phil. in Galliam mutilatum ducit exercitum: i. diminutum.

Mutilus, a, um, [*Tronco*] κολοβὸς, κυλλὸς, truncatus, aut membro aliquo diminutus: unde capri, qui cornua non habẽt, mutili dicuntur. Hora. 1. Ser. Sat. 5. O tua cornu Ni foret execto frons, inquit, quid faceres, cum Sic mutilus minitaris? Cæſ. 6. Bel. Gal. magnitudine antecedunt, mutilæq; ſunt cornibus. Et per trãſlationem mutilus pro imperfecto. Cic. in Ora. mutila quædam & hiantia locuti, germanos ſe putant Thucydidis. Sunt qui ſic diſtinguant mutilum à manco, ut mutili dicãtur, quibus ferro, uel alia re aliquod membrum exectum ſit: manci, quibus membrum naturæ uitio deſit. Iuue. Exeo tanquã Mancus, & extinctæ corpus nó utile dextrę.

Mutina, pe. co. ciuitas Galliæ Ciſalpinæ in Flaminia, quondam Romanorum coloniæ: ubi Anton. D. Brutum obſedit, quam tamen Hirtius & Panſa conſule, uicto Antonio, liberarunt. Luca. lib. 1. His Cæſar Peruſina fames, Mutinæq; labores Accedant fatis. Ci. Phil. 5. Antonius circumſedit Mutinam firmiſſimam & ſplendidiſſimam populi R. coloniam. [*Modona*]

Mutinensis color, natiuus, à Mutinenſibus lanis, ex quibus natiuo colore panni fiebant. Varro: Ludere alacrem uidimus Mutinenſi tunica.

Mutius, nobilis Romanus, qui accepta poteſtate à ſenatu, in caſtra Porſenæ regis, tum temporis Romanos obſidentis, ſolus intrauit, eo animo, ut regem occideret: ſed ſatellitem regis, purpura indutum, pro rege per errorem occidit. comprehenſus, & ad regem perductus, iuſſus eſt, & coniuratos, ſi qui eſſent, indicare. Mutius ut oſtenderet ſe nullo ſupplicio uinci poſſe, inſuper & pœnam de dextra ſua exigeret, quòd in cæde aberraſſet, ipſam igni impoſitam in conſpectu regis ſibi ipſi aduſſit: unde poſtea Scæuola cognominatus eſt, ꝙ ſiniſtra manu uti cogeretur, σκαιὰν, enim Græci ſiniſtrum uocant. quapropter rex eius fortitudinem admiratus, eum liberum dimiſit. Mutius igitur, ut & regi aliquid grati faceret, eidem indicauit, trecentos iuuenes in eum ſimiliter cõiuraſſe: quare territus Porſena, bellum acceptis obſidibus depoſuit. Mar. Vrere quam potuit contempto Mutius igne, Hanc ſpectare manum Porſena non potuit. Vide Liuius lib. 2.

Mutio, tis, tiui, uel tii, titũ [*Parlare cõ timore*] γρύζω, timide loquor. Ter. in And. nihil iam mutire audeo. i. uerbũ ſonare. Pla. in Cur. Viden' ut aperiũtur ædes feſtiuiſſime? nó mutit cardo: i. nó crepitat.

Mutito, tas, p. c. ἀλληλοποιῶ, mutua conuiuia agito, Gel. li. 2. ca. 24. Principes ciuitatis, ludis Megalenſibus antiquo ritu mutitabant.

Muto, as, [*Mutare, uariare*] ἀλλάττω, μεταβάλλω, uario, immuto. li. 9. ca. 29. Colorẽ mutat ad ſimilitudinem loci. Vnde mutare animum, mutare ſententiam, τῶ πραγματ☉ ἐξίστασθαι, Ter. in Phor. Haud ſcio hercle, ut homo eſt, an mutet animum. Ci. ad Gal. Fam. 7. Sin autem ſententiam mutaſti, ego habebo. Quandoq; aliquid pro alio accipio, καταλλάττομαι. Saluſt. in Iug. Statuit Metellus pecoris. & mancipiorum prædas certatim agere, eaq; mutare cum mercatoribus uino aduectitio. Aliquando ſine ablatiuo. Virg. 4. ecl. Nec nautica pinus Mutabit merces. Mutare conſilium, Ci. ad Att. li. 3. & ad Q. F. li. 3. Mutare decretum, & Mutare ius, Idem. 3. Ver. Mutare factum, Ter. in And. Haud mutuo factum. Vbi Donatus: uetuſte non me pænitet. Idem Donatus in Phor. Sic enim ueteres dicebãt, Muto factum, & Nolo factum, cum alicuius rei eos pænitebat. Mutare fidem. Plaut. in Mil. ne hæc mutet fidem. Mutare ſe aliò, μετοικίζειν, eſt ſe aliò habitatum trãsferre. Var. Fac te aliquò cum omni familia mutes. Pace bellum mutare, eſt loco belli pacem accipere. Sal. in Cati. Nemo, niſi uictor, pace bellum mutauit. Mutatus, a, um, partic. Pli. li. 3. ca. 11. Beneuentum, auſpicatius mutato nomine, quæ quondam Maleuentum. Virg. 2. Æn. Hei mihi, qualis erat, quantum mutatus ab illo. Hinc Commuto, Demuto. Pla. in Trin. Neque demutauit animũ, firma fide. Immuto, ἐξαλλάττω, idem quod muto. Sal. Quibus rebus permota ciuitas, atque immutata urbis facies erat. Permuto, ἀλλάττομαι, καταλλάττομαι, merce uel pretio aliquid muto. Pli. li. 35. donare opera ſua inſtituit, quòd ea nullo ſatis digno pretio permutari poſſe diceret.

Muto, onis, πέ☉, membrum uirile, alio nomine Mentula.

Mutoniatus, ψωλός, mentulatus, cui mentula eſt magna.

Mutuatio, onis, acceptio mutui. Cic. 3. de Ora. tranſlationes quaſi mutuationes ſunt, cum, quod non habeas, aliunde ſumas. Idem: Mulctari ea pœna, quæ ſine mutuatione & uerſura poſſit diſſolui.

Mutuatitius, a, um, δανειστὸς, quod mutuo datur: ut, Pecunia mutuatitia. Gell. lib. 20. cap. 1. pecuniæ mutuatitiæ uſu.

Mutulus [*Scantonato*] lapis in pariete prominens, quadrangulus ferè, interiore tamen ſui parte nonnihil imminutus. Var. lib. 3. ca. 7. pro columbariis in pariete mutulos aut palos in ordinem.

Mutuo, [*Scambieuolmente*] ἀλλήλως, aduer. inuicẽ. Ci. Mutuo ſe amabant, ἀλλήλων. Plancus Cic. Fac me mutuo diligas. Mutue, aliud aduer. Cice. Cn. Pom. lib. 5. Meis officiis ſi quando non mutue reſpondetur; apud me plus officii reſidere facillime patior.

Mutuo, as, are, [*Dare impreſtito*] δανείζειν, mutuum dare. Plaut. in Trin. Si quis quid mutuauerit, fit pro proprio perditum. Eſt etiam mutuum accipio. Cæcilius. Ad amicos curram mutuatum. Quid autem differant Mutuare, & Commodare, uide in Commodo.

Mutuor, ris, deponens [*Pigliare impreſtito*] δανείζομαι, mutuũ, uel mutuo accipio. & proprie de iis, quæ numero, pondere, uel menſura, pari, non eadem ſpecie, reddimus. Plaut. Decem minas à patre mutuatus. Mutari per tranſlationem, pro aliunde ſumere. Cic. de Fato: Orator ab academicis ſubtilitatem ingenii mutuatur.

Mutus, [*Muto*] ἄφων☉, κωφὸς, à mugiendo quidam deduci putant. nam quamuis mutus loqui non poſſit, prorumpit tamen in uocem quæ mugitus potius quàm ſermo uidetur. Vel dicitur Mutus, quaſi minutus, quòd eo ſenſu minutus ſit, Vel dicitur à muſſando quòd non aliud, quàm inconditum quendam ſonum edat. Ci. Cornifi. li. 12. Mutum eſſe ſatius eſt, quam, quod nemo intelligat, dicere. Idem 3. de Leg. dici poteſt, magiſtratum legem eſſe loquentem, legem autem mutum magiſtratum. Vir. 12. Æn. Scire poteſtates herbarum, uſumq; medẽdi Maluit, & mutas agitare inglorius artes. Vbi Seru. Artes mutas dixit, quaſi minus celebres. Mutæ item artes dicuntur picturæ, quæ cum non loquantur, res tamen ipſas exprimunt. Cice. 3. de Orat. hoc in his quaſi mutis artibus eſt mirandum. De pictura.

*Muti lapides in agrorum diuiſionibus dicebantur, ſine inſcriptione appoſiti; ideo quia nulla ſignificatione apparerent, quoto loco numerarentur.

Mutuscae, Sabinorum ciuitas, quæ & Trebula, & Trebia, & Suffena appellata eſt, circa quam Annibal Romanos maxima clade affecit. Hæc Seruius in illud Vir. li. 7. Oliuiferæq; Mutuſcæ.

Mutuum, tui, [*Scambio, preſtanza*] δάνειον, quia res, quæ redduntur, mutantur, & proprie ſine uſura: Fœnus, cum uſura. Pla. in Aſin. nam ſi mutuo non potero, ſumam fœnori. Paul. Iureconſ. Mutuum damus, recepturi non eandem ſpeciem, quàm dedimus: alioquin aut cõmodatum erit, aut depoſitum: ſed idem genus. nam ſi aliud genus, ueluti pro tritico uinum, recipiamus, nó erit mutuum. Mutuus amor dicitur, cum par uoluntas accipitur, & redditur. Cice. Fami. epiſt. 5. Quid tu exiſtimes eſſe in amicitia mutuum, neſcio: equidem hoc arbitror, cum par uoluntas accipitur, & redditur. Ter. in argu. Eun. Meretrix adoleſcentem, cuius mutuo amore tenebatur, excluſit. Quin. li. 12. ca. 7. mutua beneuolentia utetur: id eſt, reſpondente. Aliquando Mutuum pro uicario accipitur. Apul. Mutuam tibi operam præſtiti.

Muzirum, Indiæ Emporium. Plin. lib. 6. cap. 23.

M ANTE Y

Mya, μυῖα, genus conchæ, ſiue margaritæ in freto circa Boſphorum Thracium, uniones rufos, ac paruos gignens. Plin. lib. 9. ca. 35. Eſt & Mya, inſula in ſinu Ceramico. idem lib. 5. cap. 31.

Myacanthon, μυάκανθον, herba, alio nomine Corruda, i. ſilueſtris aſparagus. de qua Pli. lib. 8. ca. 9. Myacantha uero quibuſdam herba eſt, quæ à Dioſcoride μυρσίνη ἀγρία, à Latinis Ruſcus appellatur. Vide Marcellum in Dioſcoridem.

Myagrus, μύαγρ☉, muſcarum deus, qui & Myodes dicitur, teſte Plutarcho, & Achor. Plin. li. 10. ca. 28. Inuocant Elei Myagrum deum, muſcarum multitudine peſtilentiam afferente. Myagrus præterea herba ferulacea, foliis ſimilibus rubiæ, trepidanea, ſemine oleoſo. Græci μελάμπυρον appellant, quaſi nigrum frumentum: uulgus Gallorum uocat Camelinam, teſte Ruellio. lib. 3. ca. 126.

Myaces, μύακες, piſces ex concharum genere, qui muricum modo coaceruantur, uiuuntq; in locis algoſis, & ubi dulcis aqua copioſa mari miſcetur. uide Plin. lib. 32. cap. 9.

Mycales, es, μυκάλης, mons Ioniæ, inter Myandrum & Cayſtrum fluuios, non procul ab Epheſo: ad quem Iones uniuerſi conuenire ſolent ſacrificiorum cauſſa, quæ Panionia uocabant. Herod. li. 1. Eſt item inſula Ioniæ adiacens, de qua Pli. li. 5. ca. 31.

Mycalessus, μυκαλησσὸς, mons in Mediterraneo Bœotiæ, oppidum habens eiuſdem nominis. Pli. li. 4. ca. 7. Steph. nomen accepiſſe exiſtimat à mugitu bouis: quæ Cadmum in Bœotiam perduxit.

Mycenae,arum,μυκῆναι,& Mycena,næ, pe.pro.urbs Peloponneſi, quam Perſeus Danaes filius extruxit, & in qua poſtea regnauit Agamemnon: à Mycena nympha ſic appellata. Virg.6. Æneid. Eruet ille Argos, Agamemnoniasq; Mycenas. Inde Mycenæus. Virg.lib.12.

Mycenis,idis,pe.pro.μυκηνίς,gentile fœmininum à Mycenis deriuatum: quo poetæ pro Iphigenia utuntur, Agamemnonis Mycenarum regis filia.Ouid. 11. Metam. Suppoſita fertur mutaſſe Mycenida cerua.

Mycerinvs,Cheopis Ægyptiorum regis fuit filius, qui poſtquam patri ſucceſſit in regnum,ita paterna facta peroſus eſt, ut & templa ab eo clauſa reſeraret,& populo pyramidum operibus exhauſto,& ad extremum calamitatis afflicto,res ſuas agendi fecerit poteſtatem.Hero.li.2.

Mycon,onis,μύκων,nomen egregii pictoris, Athenienſis: de quo Plin.lib.35.cap.6.Fuit etiam hoc nomine inſignis ſtatuarius, teſte eodem lib.34.cap.8.

Mycone,nes,& Myconos,coni,pe.co. μύκονος,inſula una ex Cycladibus non procul à Delo.Virg.li.3.celſa Gyaro, Myconeq; reuinxit.Sub hac inſula fabulantur poetæ ſepultos eſſe Gigantes,poſtremo ab Hercule interfectos: unde locus prouerbio, Omnia, ſub unam Myconum.quod in eos dici conſueuit,qui res natura diſtinctas,eodem lib.uel titulo conantur complecti.Stat.li.1.Achil. Cyclades hinc ſpretæ,Myconos,humiliſq; Seriphos.

Myconivs,a,um,μυκώνιος,à Mycono,ſeu Mycone inſula. accipitur pro clauo,quòd eius inſulæ homines ſine capillo gignerētur.Stephanus,& Plin.lib.11.cap.37.

Mygale,es,μυγαλῆ,animal medium inter murem & muſtelam ſpeciem habens,quod Latini murem araneum appellant. Vide Mus.

Mygdonia,μυγδονία, regio littoralis Macedoniæ, in qua Niobe Tantali filia,in ſaxum uerſa eſt:à Mygdone rege dicta.Eſt & altera Mygdonia, Aſiæ regio, in ea Phrygiæ parte,quæ Troadi ſuperiacet.Strabo lib.12.incolæ Mygdones.

Mylacris,μυλακρίς,blattæ genus magnitudine cicadæ,circa molas naſcens. Pollux ait, Mylacrides apud Ariſtophanem accipi pro gallina.

Mylae,μυλαί,Steph.oppidum Siciliæ,de quo Sen.lib. 4.Nat.quæſt.

Mylasa,μύλασα,liberum Cariæ oppidum, ita dictum (ſi Ste.credimus)à Mylaſo Æoli abnepote.Pli.lib.4.cap.29.

Myle,es,μύλη, herba eſt radicem habens paruo bulbo ſimilem,con trahentis facultatis,Gale.lib.7.Simpl.

Myloecos,μύλοικος,genus eſt uermiculi ex blattis.Pli.li.30.ca.ult.

Myndvs,di,μύνδος, Cariæ oppidum maritimum,ad radicem Phœnicis montis. Plin.lib.5.cap.29. & Ptol.lib.5. cap.2. Fuit in eadem Caria & alterum eiuſdem nominis oppidum,quod poſtea ad differentiam Palæmyndum appellauere.

Myoctonos,μυοκτόνος,aconitum herba, ita dicta, quòd è longinquo mures interficiat.Plin.lib.27. cap.3.

Myodes,μυώδης,muſcarum deus,qui,& Acohor,& Myagrus appellatur.Plin.lib.29.cap.6.

Myonesvs,p.p.μυόννησος inſula,ante Epheſum.Pli.li.5.cap. 31.

Myoparo,μυοπάρων,genus nauigii pyratici, forma media inter onerariam,& longam triremem. de quo uide Bayſium de Re nauali. Cic.li.3.de Ora.cum quæreretur ex eo,quo ſcelere impulſus,mare haberet infeſtum uno myoparone.Sal.li.3.hiſt.cohors una grādi phaſelo uecta,a duobus prædonum myoparonibus circumuēta.

Myophonvm,μυόφονον, herba muribus exitialis: unde & nomen accepit:eadem forte cum myoctono & Aconito.Plin.lib.11.cap.9.

Myosota,μυὸς ὦτα,herba eſt,quam & Alſinen,& uerbum ex uerbo exprimentes, Muris auriculam uocant Latini. Folia enim cum primum erumpunt,murinæ auri habet non diſſimilia. Alſines uero nomen accepit, quòd algidis locis gaudeat, & opacis. Gallis muronis nomine notiſſima eſt. Refertur & alterum Myoſoton genus à Dioſcoride, quod & myoſotis, μυὸς ὦτις,diminutiua forma appellatur, plures ab una radice caules mittens, aliquatenus ab imo rubentes, & concauos:folia autem anguſta, nigreſcentia, & in acutum deſinentia, floſculos uero cæruleos, anagallidis colorem exprimentes.Poſteriorem hanc ſpeciem deſcribit Plin.lib. 27.cap.12.priorem uero lib.26.cap.4.

Myra,μυρά,una ex maximis Lyciæ urbibus. Strab.li.14.

Myracanthon,μυράκανθον, herba aculeata, quæ & Eryngion, & Centum capita uocantur. radicem habet odoratam. unde nomen accepit.

Myrcinvs,μύρκινος,oppidū Thraciæ ad Strymonem amnem. Step.

Myriandrvs,μυρίανδρος, urbs Syriæ, in ſinu Iſſico. Plin. libro 2.capite 108.

Myrias,adis,[*Decina di migliaia*]μυριάς,numerus decem millium.

Myrica,p.p.[*Tamarice*]μυρίκη,genus humilis uirgulti: cuius duæ ſpecies:ſatiua,quæ & Tamarix uocatur à Pli.lib.13.cap.11.Altera ſilueſtris,quam in Achaia Briam ſilueſtrem uocant.Ruellius putat eſſe,quam Galli uocant Bruyere.Vir.4.ecl.humileſq; myricæ.

Myricvs,untis,μυρικοῦς,Troadis oppidum, è regione Tenedi.

Myrina,μύρινα,regina Amazonum.Diodi. li.4.Fuit præterea,teſte Homero,urbs in Æolide:item alia in Occidentali parte Lemnii inſulæ,de qua Ptol.li.3.& Gall.lib.9.de Fac.ſimpl.

Myrinvs,pen. pro.μύρινος, mas murænæ, dentes extra os habens. Plin.lib.9.cap.23.

Myrinvs,μύρινος,Apollinis cognomentum,à Myrina Æolidis urbe in qua colebatur.unde & Myrini campi.

Myriophyllon,μυριόφυλλον,herba,alio nomine Achillea,ab Achille Chironis centauri diſcipulo inuenta. Myriophyllon uocatum à multitudine foliorum: unde & milleſolium Latine.Plinius lib. 14.cap.16.

Myristica,nux,[*Noce muſcata*]μυριστικὸν,καρύον, à quibuſdam appellatur,quam nos hodie Nucem Muſcatam uocamus.

Myrlea,μύρλεια,oppidum Bithyniæ, à Myrlo Colophoniorum duce; uel à Myrteo Amazone:poſtea Apamia appellata, à nomine Apames,Pruſiæ Zelæ uxore. Strabo.lib. 14.

Myrmecia,[*Porri de le mani*]μυρμηκία,uerrucę ſunt,lupini amplitudine,fere in palmis manuum,& plantis pedum naſcentes:ita dictæ,quod formicæ in morem pungant. Vide Celſ.lib.5.cap. ult.

Myrmecides,μυρμηκίδης, inſignis ſculpendi eboris artifex, qui quadrigam ex ebore confecit tam minutam,ut muſcæ alis tegeretur,& nauim,quam apicula pinnis aſconderet. Plin. lib. 36.cap. 5. Cic.4.Acad.

Myrmecites,μυρμηκίτης, gemma, repentis formicæ effigie. Plin. libro 37.cap.11.

Myrmecivm,μυρμήκιον,phalangii genus, formicæ ſimile capite, aluo nigra,guttis albis diſtinguentibus. Plin.lib.22.cap.4.

Myrmecoleo,μυρμηκολέων, exiguum animal, formicis aduerſum: ex formicæ & leonis nominibus. nam ut leo imbecilliorum animalium,ita hoc animal formicarum prædam agit.

Myrmecias,μυρμηκίας,gemma nigra.Plin.lib.37.cap. 10.

Myrmidones,pe.c.μυρμιδόνες,Theſſaliæ populi Achillem ad bellum Troianum ſecuti.hi ex Ægina inſula ortum traxerunt, Peleumq; patria profugum ſecuti,in Theſſalia ſedes fixerunt.Strab. lib.7.Ouid.lib.7.Met.nominis rationem ad huiuſmodi refert fabulam. Cum peſtilētia in Ægina crudeliſſime eſſet graſſata,eamq; inſulam uiris propemodum exhauſiſſet;Æacus, cum ad radicem quercus infinitum propemodum formicarū numerū conſpexiſſet, Iouem traditur oraſſe,ut ſibi parem uirorum numerū cōcederet; precibuſq; eius uix abſolutis formicas in uiros fuiſſe cōmutatas.

Myrmissvs,μύρμισσος,urbs Aſiæ,in ora Helleſponti.Steph.

Myrobalanvm,μυροβάλανον, glans arboris ſimilis heliotropio, magnitudine nucis auellanæ,quam Dioſcorides βάλανον μυρεψικὴν, appellat, i. glandem unguentariam.eius enim nucleus, Græcarum nucum more,tritus,humorem reddit, quo ad precioſa unguenta pro oleo utuntur.Naſcitur in Æthiopia, Ægypto, Arabia. Habet hæc dictio omnes ſyllabas breues:unde carmen heroicum ingredi non poteſt:quo alludit Mart.in Apophoretis: Quod nec Virgilius,nec carmine dixit Homerus,Hoc ex unguento conſtat & ex balano. Vide plura in Balanus.

Myron,μύρων,ſtatuarius inſignis,Agelidis diſcipulus,de quo Cice. Virg.6.Ex huius operibus præcipuam laudem meruit bucula ex ære,ueræ uaccæ ſimillima. Oui.3.de Pō. Vt ſimilis ueræ uacca Myronis opus.Proper. Atque aram circūſteterant armenta Myronis.

Myropola[*Profumiere*]μυροπώλης,unguentorum uenditor.Plau.in Caſ.Myropolas ſollicito omnes, ubicunque unguētum lepidum.

Myropolivm,[*Profumeria*]ubi unguenta uendūtur.Pla.in Amph. perreptaui gymnaſia,myropolia. Latine unguentaria taberna.

Myrrha,σμύρνα,arbuſcula in Arabia naſcens,altitudine quinque cubitorum,cuius cortice inciſo defluit lacryma, & quæ & ipſa Myrrha uocatur,mortuorum cadauera incorrupta conſeruat. Vide Pl. lib.12.cap.15. & 16.Myrrha præterea Cinyræ Cypriorum regis fuit filia,quæ nefando patris amore capta,cum aliquot noctes auxilio nutricis cum illo concubuiſſet,tandem illato lumine agnita, cum illam pater uellet occidere,noctis beneficio elapſa, in Arabiā profugit,ubi in arborem ſui nominis conuerſa.Ouid.10.Met.

Myrrhinvs,rhina,rhinum,μύρρινος, myrrha admiſtum, uel myrrha conditum.

Myrrhapia,genus pirorum, odore gratiſſimum. Pli.lib.15.ca.15.

Myrrhevs,a,um,μύῤῥινος,ex myrrha.Prop.Myrrhea pocula.

Myrrhine,eſt,fluuius Troadis, alio nomine Sebaſtopolis. Plinius. lib.5.cap.30.

Myrrhis,idis,μυῤῥίς,olus cicutæ ſimillimū, foliis aliquanto minoribus,breuiori caule,ſaporis & odoris iucundi. uulgo cicutaria.

Myrrhites,gēma myrrhæ colore,odore unguenti.Pli.li.ult. c.10.

Myrsilvs,μύρσιλος, Lydiæ rex,alio nomine Candaules; qui cum

uxorem haberet formoſiſſimam, non contentus ſecreta uoluptatum ſuarum conſcientia, Gygi cuidam ex ſatellitibus ſuis nudam oſtendit: Quam rem illa indigne ferens, Gygem ad uiri necem impulit, ſeſeq; illi & Lydorum regnum tradidit. Herod. lib. 1.

Myrsinites, μυρσινίτης, teſte Plin. lib. 26. cap. 8. ſpecies tithymali, foliis myrti. Item gemma, mellis colore nigricantis, mirti odore. Plin. lib. 37. cap. 10.

Myrsinus, ſini, μύρσινος, oppidum Elidis poſtea Myrtolium. Steph.

Myrtacantha, μυρτάκανθα, ruſcus frutex. Sed eſt ex nothi nomen clauturis Dioſco.

Myrtetum, pen. pro. [*Doue ſono piantati molti mirti*] μυρσινών, locus myrtis conſitus. Plaut. in Aul. Neſcio qui ſeruus e myrteto proſiluit. Horat. lib. 1. ep.

Myrteus, a, um, [*Di mirto*] μυρσίνινος, ex myrto. Tibu. Et gerit inſigni myrtea ſerta coma. Pli. lib. 15. cap. 29. Ara fuit Romæ uetus Veneris Myrteæ: quam nunc Murtiam uocant. Myrtinus, a, um, pro myrteo, ut, Oleum myrtinum. Plin. lib. 23. ca. 4.

Myrtidanum, μυρτίδανον, uini genus, myrti ſilueſtris bacis conditum. confecturam uide apud Plin. lib. 14. cap. 16.

Myrtilis, oppidum in ora Luſitaniæ, ad Oceanum. Pli. li. 4. ca. 22.

Myrtilus, μυρτίλος, Mercurii ex Phaetuſa, ſeu Myrtho Amazone filius, auriga Oenomai: qui à Pelope curuli certamine cum Hippodamia, Oenomai filia, certante, pecunia corruptus, axi in certamine uectem non obiecit, ut Hippodamiæ currus diſſolueretur, & Pelops uictor euaderet. quod cum feciſſet, à Pelope uictore præmium poſtulauit: qui ab Oenomao moriente ante rogatus, ut Myrtili factum ulciſceretur, eundem in mare præcipitauit, quod ab eo Myrtorum dictum eſt. Claud. nam perfidus obice regis prodidit Oenomai deceptus Myrtilus axem. Fuit item Myrtilus comicus Athenienſis, de quo Suidas.

Myrtites, μυρσινίτης οἶνος, uinum myrto conditum. Colum. lib. 12. cap. 38.

Myrtopetalum, μυρτοπέταλον, herba, alio nomine Polygonatos, à multitudine geniculorum. Plin. lib. 27. cap. 12.

Myrtoum pelagus, μυρτῷον πέλαγος, pars maris inter Ægæum & Ionium, à Myrtilo Mercurii filio, in id proiecto: ſiue ut Plin. tradit lib. 4. cap. 11. ab exigua inſula non procul à Caryſto Eubœæ oppido ſita. Incipit à Megarico ſinu, Cretamq; abluit, & Atticam, Occiduamq; Cariæ oram: habetq; inſulas plurimas, Cythera, Caluariam, & quæ Æginam cingunt, & Salaminem, & ex Cycladibus pleraſque. Strab. Ouid. in Ibin.

Myrtus, [*Mirto*] μυρσίνη, arbor baccas ſaporis præcipui ferens: ex quibus & myrtites uinum, & myrtatum obſonium. fit. Plin. lib. 16. cap. 19.

Mys, Myos, μῦς, nomen cælatoris, qui claruit argento cælando. Mar. lib. 8. Quis labor in phiala, docti Myos, an ne Myronis? Eſt item piſcis marini genus, quem & Murem marinū appellant. uide Plin. lib. 9. cap. 51. & lib. 32. cap. 11.

Mysia, μυσία, regio minoris Aſiæ ad Helleſpontum, Troadi contermina. incolæ Myſi, ſortis adeo contemptæ, ut ceſſerint in prouerbium. Cice. pro Flacco: Quid in græco ſermone tam tritum, quàm, ſi quis deſpicatui ducitur, ut Myſorū ultimus eſſe dicatur? Strabo Myſos conſtituit in Europa in confinio Pannoniæ: putatq; Myſos Aſiæ populos ab his originem, & nomen duxiſſe. ſed hi à Plinio non Myſi, ſed Mœſi appellantur.

Mysomacedones, μυσομακεδόνες, populi Aſię, à Macedonibus oriundi: unde & nomen habent. Plin. lib. 5. cap. 29.

Mystagogus, gogi, [*Sacriſtano*] μυσταγωγὸς, cuſtos ſacrorum, qui hoſpitibus ſacra ſolet oſtendere. Cice. Verr. 6. qui hoſpites ad ea, quæ uiſenda ſunt, ducere ſolent, quos illi myſtagogos uocant.

Mysteria, orum, [*Miſterii*] μυστήρια, ſacra arcana. Vnde Myſtę, dicti ſacra diſcentes, & initiati ſacris alicuius numinis, ut apud Auſon. Sen. & Pap. & Symmyſtæ, conſacerdotes eiſdem ſacris initiati. qua dictione Apul. Sidon. & Hieron. utuntur. Myſteria etiam quædam feſta dicebantur in honorem Cereris celebrari ſolita. Ci. ad Att. li. 9. Facies me, in quem diem Romana incidant Myſteria, certiorem. Putatur hoc ſacrorum genus Eleuſine, Attici agri oppido, in reliquas terras translatum. Ibi duo erant myſteriorum genera; maiora, Cereri ſacra; & minora Proſerpinæ eius filiæ. & quoniam utrorumque ceremonias ſummo ſtudio occultabant; factum, ut myſteria pro arcanis accipiamus. Cic. ad Att. epiſtolæ noſtræ tantum habent myſteriorum, ut eas ne librariis quidem committamus.

Mysticus, a, um, ἀρἰκυγικός, μυστικός, quòd in arcanis deorum ſacris fiebat. unde myſtica ſacra pro arcanis dixit Mart. li. 8. myſtica ſacra Dyndimenes.

Mystus, piſcis è genere lacertarum. Plin. lib. 32. ca. 11.

Mytilus, μυτίλος, piſcis ex genere concharum, cuius exuſti cinis cauſticam uim habet. Plin. lib. 32. ca. 9. & lib. 9. cap. 51. Martia. lib. 5. Sumtur inciſo mytilus ore mihi.

Myus, untis, μυοῦς, una ex duodecim Ioniæ urbibus. Strabo li. 14.

Myxos, pars lucernæ, ex qua profertur ellychnium. Mart. li. 14.

Myxon, onis, μύξων, piſcis eſt, apud Romanos olim in deliciis habitus. lib. 32. cap. ſt. & lib. 35. cap. 12.

DE LITTERA N

N Littera, una ſemiuocalium, ab antiquis inter liquidas connumerata, quæ ſi primum in dictione locum teneat, aliquando ſumit ante ſe, g, ut Narus, Gnarus, unde Ignarus: Nauus, Gnauus: unde Ignauus: Aliquando etiam in compoſitione, c, littera quæ immediate ſubſequitur poſt, n, uertitur in g, ut Quadringenti, pro Quadrincenti: Quingenti, pro Quincenti. Sed in quibus, n, non fuerit, ſeruatur, c, ut Ducenti.

Nabathaea, ναβαθαία Dion. ναβατηνὴ Steph. regio Arabiæ Syriæ contermina, paſcuis abundans metropolis eſt Petra. Stra. lib. 16. Hinc Nabathæus, a, um, pe. p. ναβαθαῖος. Et quia Nabathæa regio orientem ſpectat; Nabathæus accipitur pro oriental. Oui. 1. Met. Eurus ad auroram, Nabathæaq; regna receſſit.

Nabis, [*Giraffa*] lingua Æthiopum camelopardalis. Plin. lib. 8. capite 18.

Nablium, νάβλιον, dimin. à nablum, inſtrumentum muſicum. Oui. 3. de Arte. Diſce etiam duplici genialia nablia palma Vertere.

Nabrissa. Ptol. li. 2. cap. 4. aliis Nebriſſa, hodie Veneria, Hiſpaniæ Bœticæ urbs.

Nacae, fullones, quòd nauci ſint, i. nullius pretii. Feſtus.

Nae, ναί, Græca dictio, ſignificans ualde. Ter. in Prol. And. Faciunt næ intelligendo, ut nihil intelligāt. Hoc eſt, cum plus, quam opus ſit, uelint intelligere, in eorum numero ſunt habendi, qui nihil intelligunt. Sæpius tamen ponitur pro certe. Cic. Curioni næ tu uideris multo ante prouidiſſe, quid impenderet. Idem in Catil. Næ illi uehementer errant.

Naenia, iæ, & Neniæ, arum, (ut eſt apud Oui. li. 6. Faſt.) à græco νήνιατον, ultimum. erat enim ultimum, quod in funere laudandi gratia cantabatur ad tibiam ante cadauer ſepultum. Diome. Apud Romanos in carmen, quod cum lamentatione extremum atque ultimum mortuo accinitur, Nænia dicitur. Acron uero docet eſſe factitium nomen à ſimilitudine uocis eorum, qui queruntur, & dolent. Improprie accipitur pro ineptia cuiuſlibet cantus, aut ſermonis. Sic Hiero. cotra Ruſi. Qui tuas emendaret nænias. Hoc carmen. Simoniades poeta lyricus ex Cea inſula primus inſtituiſſe dicitur. unde. Hor. Ceæ retractes munera næniæ. Sidonius pro epitaphio poſuit, cum ait: Nenia marmori inciſa. Feſtus. Nænia eſt, inquit, carmen, quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam. Nænia (inquit Nonius) ineptum & inconditum carmen, quod à cōducta muliere, quæ Præfica diceretur, iis, quibus propinqui nō eſſent, mortuis exhiberetur. Var. de uita populi R. lib. 4. à muliere næniam cantari ſolitam ad tibias, & fides. Cic. de Legi. 2. Honoratorum uirorum laudes ad cantus, & tibicinem proſequuntur: cui nomen eſt Næniæ: Næniam quoque deam ueteres coluere, cui ſacellum auctore Feſto, extra portam Viminalem erat dedicatum.

Naevius, poeta antiquiſſimus fuit, cui extat epitaphium apud Gel. cap. 24. lib. 1. hic & comœdias ſcripſit, quæ citantur à Nonio, & Feſto & Bell. Pun. primum, in quo ipſe ſtipendia fecit, litteris prodidit. Gell.

Naevus, [*Neo*] ὁ πηρσαχωπος, corporis genitiua macula. Plin lib. 22. c. 25. Farina decocta in aceto tollit næuos. Næuoſus, neuis plenus.

Naiades, pe. co. è ſingulari nominatiuo Naias: uel Naiades è nominatiuo Nais ναΐδες, dicuntur nymphæ fontium, & fluuiorum: ἀπὸ τοῦ νάειν, fluere: hæc dictio nunc tribus, nunc quatuor ſyllabis effertur. Virg. ecl. 6. Ægle Naiadum pulcherrima. Calphurn. ecl. 2. Affuerunt ſicco Dryades pede, Naiades udo. Hinc Naicus, a, um. Prop. lib. 2.

Naim, urbs Galilææ, proxima monti Tabor. hebraice fluuius.

Nam, [*Percioche, perche*] γάρ, ὅτι, coniunctiō cauſſalis, quæ in oratione primū tantū locum ſortitur. Ter. in An. nam ſi hic mali eſt quicquam; hem, illic eſt huic rei caput. Interdum habet uim transeundi ab una re ad aliam: ut ſæpe apud Cice. & alios quale eſt: Nam quod ſcribis: Nam quod ais: &c. In compoſitione poſtponitur ut Quiſnam. Olim etiam præponebatur. ut apud Terent. Nam quæ eſt anus à fratre egreſſa meo? Vbi, Nā quæ accipitur pro quænam.

Namnetae, ναμνῆται, Galliæ Lugdunenſis populi, ad Oceanum, alio nomine Nannetes. Ptol. lib. 2. cap. 8.

Nanciscor, eris, nactus, [*Acquiſtare, ritrouare*] τυγχάνω, à Nācio, is, ſecundum Priſcian. & ſignificat acquiro. Ter. in Pho. Non triumpho ex nuptiis tuis, ſi nihil nanciſcor mali? Salu. Homines adoleſcentes

ſcentes ſummam poteſtatem nacti. Ci. Appio. Plurib. uerbis ad te ſcribam, cum plus ocii nactus ero. Nanciſci item, ἐφίκεσθαι, ſignificat inuenire. Cic. de Fin. 1. Nacti te ſumus aliquando ocioſum. Hinc Renanciſcor, à ueteribus poſitum pro reprehendo. Feſt.

Nanqve, γάρ, coniunctio cauſſalis, ut Nam. Plaut. Cic. 10. Fam. Nanque aſſiduis internunciis cum Lepido egi, ut communi conſilio reip. ſuccurreret. Virg. in Tityro: Nanque erit ille mihi ſemper deus. Significat etiam. Sed Cice. 1. de Orat. Nanque illud quare Scæuola negaſti?

Nanvm, Græci uas aquarium dicunt humile & concauum, quod uulgo uocant ſitulum barbatum. unde Nani pumiliones. Feſt.

Nanvs, a, um, [*Nano*] teſte Gell. li. 19. ca. 13. Græci uocauerunt breui corpore hominem, quem Latine Pumilionem dicimus. nec de hominibus tantum, ſed de aliis quoque rebus dicitur. unde & mala nana, alio nomine Melimela.

Napaeae, ναπαῖαι, ſiluarum Deæ, quæ & Dryades dicuntur nam νάπη, ſaltum ſignificat. Naides autem, uel Naiades dicuntur fontium nymphæ, ut Oreades montium, Hamadryades arborum. Virg. 4. Geor. Faciles uenerare Napæas.

Napei, ναπεῖοι, populi in Lesbo, ab urbe Napa: unde Apollo Napæus.

Napata, orum, νάπατα, τὰ Æthiopiæ urbs. Strab. li. 17.

Naphtha, νάφθα, bituminis flos tenuiſſimus, circa Babylonem, cui tanta eſt cum igne cognatio, ut flamma tranſiliat in eam undecunque uiſam. Plin. lib. 2. cap. 105. Vulgus Oleum Medeæ uocat. Ex hoc conficitur ignis pene inextinguibilis, quem Granicum appellant.

Napinae, βουνιάδες, loca napis conſita. Col. lib. 12. cap. 2.

Napitae, ναπῖται, uel Napatæ, populi in Scythia. Steph.

Napvs, [*Nauone*] βουνιάς, herba rapo ſimillima. Col. li. 2. cap. 10. Napus terram amat, ſiccam. Vide Plinius lib. 20. cap. 4. Diminutiuum eſt Napunculus.

Nar, νάρ, Steph. Sabinorum fluuius, in Fiſcello monte naſcens, qui per urbem Narniam fluens, Tiberi immiſcetur. Lucan. lib. 1. Qua Nar Tiberino illabitur amni. Virg. li. 7. Sulphurea Nar albus aqua. Mela eiuſdem nominis fluuium in Illyride conſtituit, qui ex Adrio monte profluens in mare Adriaticum illabitur. Pli. Ptol. & Strabo Naronem uocant.

Naracvstvma, ναρακούστομα, ſecundum Iſtri fluminis oſtium. Pli. lib. 4. cap. 12.

Narbonensis Gallia, ναρβωνῖτις, teſte Pli. li. 3. ca. 4. Tota illa Galliarũ pars, quæ interno mari alluitur, ante Braccata dicta à braccis, quibus ea regio peculiariter utebatur: cum reliqua Gallia à ſtudio nutriendæ comæ, Comata diceretur. Hæc olim fuit Romanorum prouincia, quam à Narbone Martio, ampliſſimo eius regionis emporio, Narbonenſem prouinciam appellabant. Diuiditur ab Italia amne Varro, & alpium iugis: à reliqua Gallia Iura & Gebenna montibus.

Narbo, ναρβών, cognomento Martius, olim ampliſſimũ Galliç braccatæ emporiũ, teſte Strab. li. 4. hodie tutiſſimũ Galliarium aduerſus Hiſpanos propugnaculũ: à quo tota ea pars Galliarũ, quç olim Ro. fuit prouincia, nomen accepit. Martium autem Narbonem ex eo dictum putant, quòd eò Cæſar ex Martia legione colonos deduxerit. Cic. pro Font. Eſt in eadem prouincia Narbo Martius, colonia noſtrorum ciuium, propugnaculum Gallis oppoſitum.

Narcissinvs, a, um, ναρκίσσινος, quod ex narciſſo fit: ut Oleũ narciſſinum, ναρκισσέλαιον. Pli. li. 21. c. 19. Ex hoc flore fit narciſſinum oleum ad emolliendas duritias. Inde etiam Narciſſinum unguentum, quod ex flore narciſſi fieri ſolebat. idem Plin. lib. 13. ca. 1.

Narcissites, pe. pr. ναρκισσίτης, gemma, narciſſi colorem habens uenis hederæ diſtincta. Plin. lib. 37. ca. 11

Narcissvs, [*Narciſſo*] νάρκισσος, lilii genus, radice carnoſa atque odora, flore purpureo, folia in radice habens ad ſimilitudinem foliorum arundinis, ſed aliquanto craſſiora. Dictus à νάρκη (ut Plin. inquit li. 21. cap. 19. & cap. 5.) ſtupor Latine. nam odor eius caput aggrauat. Eius duo ſunt genera: unum purpureo flore, alterũ herbaceo. poetæ fabulantur Narciſſum quendam puerum fuiſſe Cephiſi amnis, & Lyriopes nymphæ filiũ, tanta formæ præſtantia, ut cũ aliquando ad fontẽ bibiturus acceſſiſſet, conſpectæ ſuæ imaginis amore captus ſit: cumq́; nulla potiundi amoris ſpes eſſet, nimio deſiderio contabuiſſe, & in florem ſui nominis commutatum. Vide Oui. li. 3. Met. Huius monumẽtum in ora Bœotiæ fuiſſe tradũt, quod cũ ſilentio uiatores præteribãt: Eſt & Narciſſus nomẽ fluuii.

Nardina pyra, ναρδῖνα, ab odore, que nardum redolent. Plin. lib. 15. cap. 15.

Nardinvm, νάρδινον, unguentum ex nardo, addito omphacio, balanino, iunco, coſto, amomo, myrrha, & balſamo. alio nomine folia tum. Plin. lib. 13. cap. 1.

Nardvs, ἡ νάρδος, fœm. gen. & Nardum neutri, frutex eſt, teſte Pli. li. 12. ca. 12. graui & craſſa radice, ſed breui ac nigra, fragiliq́; quã uis pingui, ſitum redolente, ut cyperi, aſpero ſapore, folio paruo denſoq́; cacumina in ariſtas ſe ſpargunt. Eius duo genera, Indicũ, & Syriacum, non quòd ex iis regionibus afferatur, ſed quòd montes, in quibus naſcitur, aut Indiam, aut Syriam ſpectent. Eſt præterea herba huic non diſſimilis, quam ob id Pſeudonardum uocant, folio craſſiore, carnoſo, anguſto, colore languido in cãdidum uergente, frequentibus ſpicis in ariſtas ſparſis, floſculis purpureis. uide Ruel. li. 2. ca. 6. & 7. Nardos autem Gallica, ſiue Celtica, herba eſt folia habens longiuſcula, & flaueſcentia, floremq́; luteum, quæ teſte Plinio cum radice uelli ſolet, & in manuales faſciculos digeri: alio nomine Salunca. Ex nardo fiebant pretioſiſſima unguenta, quibus Romani ſolent capillos delinire. Tib. lib. 2. Ele. Illius puro diſtillent tempora nardo.

Nares, [*Narice, buchi del naſo*] ῥῖνες, proprie naſi latiores partes, in quibus ſunt ſpiracula: à naritate, ſiue gnaritate (ut inquit Donatus) quòd nos odoratu doceãt præſto ac prope eſſe, quod adhuc oculi non uident. Siue, ut alii uolunt, quòd per eas odor uel ſpiritus nare non deſinat. Vel à Græco ῥῖνες, per inuerſionem litterarũ, ut τέρην, tener. Ci. 2. de Nat. Deo. Itemq́; nares, eo, quòd omnis odor ad ſuperiora fertur, rectè ſurſum ſunt. Per. Sat. 1. Balba de nare locutus. Vir. li. 3. Ge. Collectumq́; premẽs uoluit ſub naribus ignem. Oui. uſus eſt ſingulari pro naſo, dicens: Pandaq́; naris erat. Naribus adũcis indulgere, à Perſio Sat. 1. dictum eſt, pro naribus in rugã cõtractis irridere. Verba Perſii ſunt: Rides, ait, & nimis uncis Naribus indulges. Simile eſt illud apud Hor. 1. Ser. Sat. 6. Naſo populũ ſuſpendis adunco. Emũctæ naris homo, dicitur, qui nares habet purgatas, i. qui facile rem ſubodoratur. unde & pro prudenti & ſagaci accipitur. Hor. li. 1. Ser. Sat. 4. Emunctæ naris, durus componere uerſus. Obeſæ naris iuuenis, apud Horat. Epod. 12. qui nihil olfacit. Corrugare nares. Hor. Epi. 5. Ne ſordida mappa Corruget nares

Narica, genus piſcis minuti, Plaut. Muriaticam uideo naricam bonam. Naricem piſcem leges apud antiquos per c, non per r. quaſi à natando dictus. Feſtus.

Narnia, ναρνία, Steph. Vmbriæ ciuitas, per quam Nar fluuius labitur, à quo & nomen accepit. Liu. li. 10. Hæc etiam Interamma dicitur. Narnienſes, ναρνιᾶται, Narniæ populi.

Naron, ſiue Naro, onis, νάρων, fluuius Dalmatiæ, ſiue Illyrici; in mare Adriaticum influens: Mela Narem appellat. Vide Nar.

Narona, pen. prod. Liburniæ oppidum, appoſitum Naroni fluuio: unde & nomen accepit. Plin. lib. 4. cap. 22.

Narrativncvla, διηγημάτιον, parua narratio. Quinct. li. 10. ca. 9.

Narro, as, [*Narrare, raccontare*] διηγοῦμαι, dico, expono. Terent. in Eun. Narra iſtuc quæſo quid ſiet. Ibidem: Tu iſti narrato omnem rem ordine, ut factum ſiet. Prop. lib. 2. eleg. Natiua de uentis, de tauris narrat arator. Fabellam narrare ſurdo aſello. Hor. 2. epi. 1. A quo Narratio, onis, διήγησις, eſt rerum geſtarum, aut perinde ut geſtarum expoſitio. Cic. 2. de Ora. Obſcura narratio totam occæcat orationem. Idem in Or. Credibiles, non hiſtorico, ſed prope quotidiano ſermone dilucide explicatæ narrationes. Narrator, oris, qui narrat. Cic. 2. de Orat. non exornatores rerum, ſed tantummodo narratores fuerunt. Narratus, a, um, partic. Oui. 3. de Pont. Ele. 2. Fabula narrata eſt poſtquam uulgaris ab illo. Narratus, us, ui Ouid. 6. Met. Veniet narratibus hora Tẽpeſtiua meis. Narrabilis, le. Ouid. 2. de Pont. Eleg. 2. Lingua ſile, non eſt ultra narrabile quicquam. Hinc Denarro, Enarro, διηγέομαι, fulius narro. Et proprie (ut Diomedes inquit) Enarratio eſt obſcuriorũ ſenſuum quæſtionumq́; explanatio. Lactan. lib. 6. Quis ſacramentum Dei ſciens, tã ſignificanter enarrare legẽ dei potuiſſet? Prænarro, προλέγω, ante alia narro. Ter. in Eun. Oportuit rẽ prænarraſſe me.

Narses, ναρσῆς Suidæ, Eunuchus, Iuſtiniani principis cubicularius: bibliopola prius: deinde ob animi uirtutem patriciatus honore auctus, religione pietateq́; præditus. Is in locum Beliſarii ducis in Italiam miſſus, decem annos uariis euentibus pugnauit: tandemq́; Gothos inſigni prœlio fudit ad Anienem fluuium.

Narthecia, æ, ναρθηκία, ſpecies ferulæ humilioris, quæ ad iuſtam altitudinem narthecis non aſſurgit, folia habens maxima. Dicta uidetur Narthecia per diminutionem, à fruticis humilitate: quare etiam à quibuſdam Ferula minor, & ab aliis Ferulago appellatur. Plin. li. 13. cap. 22. Duo eius ſunt genera: Nartheca Græci uocant, aſſurgentẽ in altitudinem. Nartheciã uero ſemper humilem.

Narthecivm, cii, ναρθήκιον, uas medicamentorũ. ita dictũ, quòd narthecis, i. ferulç lignũ ad medicamenta aſſeruanda eſſet accõmodatiſſimũ. Cic. 2. de Fini. doloris medicamenta tanquã de narthecio promat. Martia. li. 14. Arti opes medicæ narthecia cernis habere.

Narthecvsa, æ, ναρθηκοῦσσα, inſula in mari Carpathio. Pli. l. 5. ca. 31.

Narthex, cis, νάρθηξ, arbuſcula, lignum foris corticis loco habẽs, intus ligni loco fungoſam medullam Plin. lib. 13. cap. 22. ponitq́; duo genera ferularum: Narthecã, quæ in iuſtam excreſcit altitu-

dinem;& Narthecium, id eſt, minorem ferulam, quæ non alte: ab humo. tollitur.

NARYCIVM,& Naryx,& Narice, oppidum Locrorũ uetuſtiſſimum: a quo Aiax Narycius,& populi Naricii. Virg.3. Æn. Hic & Narycii poſuerunt mœnia Locri. Abundat pice optima, quæ inde Narycia dicitur. Virg.2. Geor. Naricięq; picis lucos.

NASAMONES, pe.pr. νασαμῶνες, populi Lybiæ, nauium Syrtibus inuolutarum ſpoliatores. Luca.li.9. Hoc tam ſegne ſolum, raras tamen exerit herbas, Quas Naſamon, gens dira, legit. Hinc Naſamonis,& Naſamoniacus.

NESAMONITES, gemma ſanguinea: nigricantibus uenis. Plin. lib. 37. capite 10.

NASCOR, ſceris, natus, [*Naſcere*] φύομαι, γίνομαι, γεννῶμαι. Plin.li.10. cap.53. Aues omnes in pedes naſcuntur, contra quam reliqua animalia. Sal. Catilina nobili genere natus magna ui animi & corporis. Dicimus autem, natus ſum laudi, & ad laudem. Ci. pro Sext. Qui ſe patriæ, qui ciuibus ſuis, qui laudi, qui gloriæ, non ſomno, non conuiuiis, non delectationi, natos arbitrantur. Ibidem: Quid ageret uir ad dignitatem & gloriam natus? Horat.1.epiſt.2. Nos numerus ſumus,& fruges conſumere nati Ci. de Sen. Mortuus eſt annos ſeptuaginta natus. Hinc Adnaſcor, Connaſcor: unde Cognatus,a,um: Enaſcor, ἐκφύομαι, ex re aliqua naſcor. Iuſtin.lib.1. Hic per ſomnũ uidet, ex naturalibus filiæ uitem enatã. Denaſcor, ἀποφύομαι, decreſco, morior. Caſſius Hemina li.2. Annal. Quæ nata ſunt, omnia denaſci aiunt. Innaſcor, ἐγγίνομαι, intus naſcor. Cic. lib.1. Offi. In hac elatione & magnitudine animi, facillime nimia cupiditas principatus innaſcitur. Internaſcor, διαφύομαι, in medio naſcor. Colum. lib.5. Ne pampinarius palmes internatus. Obnaſcor, περιφύομαι, circumnaſcor. Renaſcor, ἀναγεννῶμαι, rurſus naſcor. Lactan. li.7. renaſci eas putauerunt. Pronaſcor, προέρχομαι, ortum habeo. Teren. in Phor. illam ciuem eſſe Atticam, bonam, boni prognatam.

NASICA, p.p. νασικᾶς, P. Scipionis cognomen fuit, ob naſi magnitudinem. adoleſcens adhuc à ſenatu uir optimus iudicatus, Magnam matrem deorum hoſpitio ſuſcepit, donec ei templum ædificaretur: unde à Iuuenale Hoſpes numinis Idæi appellatur. huius etiã ductu, Ti. Gracchus, ſeditioſis concionibus ſtatũ reip. labefactans, fragmentis ſubſelliorum in concione eſt oppreſſus. uide Cice. in Ora. pro Rabirio perduellionis reo.

NASITERNA, æ, ὑδρία, uas aquarium, anſatum. Varr. lib.1. de re ruſtic. cap.22.

NASSA, [*Naſſa*] κύρτος, genus uaſis piſcatorii, ex uimine contextum quò quum intrauerit piſcis, exire non poteſt. Cic. lib.15. ad Att. Ex hac naſſa exire conſtitui.

NASTVRTIVM, herba hortenſis notiſſima. Græci κάρδαμον uocant, Galli Creſſonum hortenſe. Venerem inhibet, animumq; exacuit. Eius, teſte Plin. lib.20. cap.13. duo ſunt genera: Album, quod bilem in aqua denarii pondere potum detrahit: alterum nigrius, quod capitis uitia purgat, uiſum clarificat, commotas mentes ſedat ex aceto ſumptum. utrunque cerebrum purgare creditur. Naſturtium autem a naſi tormento appellatum, ait Plinius lib.10. cap.8. quòd. ſ. mordacitate quadam naſum torqueat,& ſternutationes prouocet.

NASVS, naſi, [*Naſo*] μυκτήρ. Cic.2. de Nat. Deo. Naſus ita locatus eſt, ut, quaſi murus, oculis interiectus eſſe uideatur. Perſius Saty.3. Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos. Aliquãdo ponitur pro ſagacitate,& dicacitate: metaphora ducta à canibus, qui narium olfactu abſtruſiſſima quæque inueſtigat. Hora.1. Ser. Saty.6. Naſo ſuſpendis adunco Ignotos. Plin. Primus Lucilius condidit ſtyli naſum. i. ſcripſit Satyram, quæ acerbitatem quandam ſtyli habet in uitiis inſectandis. Mar. li.1. Non cuicunque datum eſt habere naſum, i. acrimoniam,& uim ad deridendum. Idem: Et pueri naſum rhinocerotis habent. Hinc Denaſo, ſas, naſum auſero. Plau. Os denaſabit tibi mordicus.

NASVTI, μυκτηρισταὶ, dicuntur dicaces, deriſores, qui docte alios norunt irridere. Mart. li.13. Naſutus ſis uſque licet, ſis denique naſus.

NASVTVLVS, Apul. Naſutula mulier ac dicacula.

NATABVLA [*Luoghi doue ſi nuota*] τὰ νηκτεῖα, piſcinæ natatoriæ. Apul.

NATALIS,& hoc natale, [*Natale*] γενέθλιος, unde Natalis dies, γενέθλιον, quo quis natus eſt. Cic. ad Att. li.3. Natali die tuo ſcripſiſti epiſtolam. Agere diem ſuum natalem quotannis, Ci.2. de Fin. Interdum ſupprimitur Dies, ut quod facile queat intelligi. Virg.3. ecl. Phyllida mitte mihi, meus eſt natalis, Iola. Natale ſolum, πατρὶς, patria, in quo quis natus eſt. Oui.1. de Ponto: Neſcio qua natale ſolum dulcedine cunctos Ducit. Dicitur & Natalis de rebus inanimatis, pro naſcens. Plin. lib.37. cap.4. pallor gentis,& in auro nonniſi excellentiſſimo natalis. Natalis urbis, dies, qua condita urbs. Plin. lib.14. cap.4. Ea cæli temperies fulſit natali urbis 534. id eſt, ab urbe condita. Cic. pro Flac. O' nonæ illæ Decembres, quæ me conſule fuiſtis: quem ego diem uere natalem huius urbis appellare poſſum. Natales, γενεθ, plurali tantum numero, ſignificat conditionem ſanguinis,& familiæ. Tacitus, Aderat Cornelius Fuſcus, uigens ætate, claris natalibus. Plin. in epi. Meſium lib.3. in malã partem accepit, pro ignobilitate. Nonnunquàm (inquit) candidatus aut natales competitoris, aut mores arguebat. Natalibus reſtituere, frequens eſt in iure, pro nobilitare: & natalium reſtitutio, pro nobilitatione. Iuuen. Saty.6. Etiam pro celebritate diei natalis ſumpſit: Palmam inter dominas uirtus natalibus æquat. id eſt, non aliter à uictoria exhilaratur, quàm ſi dies natalis celebretur. Natales etiam pro annis accipiuntur. Sappho Phaoni in epiſt. Sex mihi natales ierant. Tot enim dies celebrantur natales, quot aguntur anni. Natales diuerſarum gentium, pro origine, dixit Plin. lib.7. cap.12.

NATALITIA, orum, γενέθλια, conuiuium, quod quis natali ſuo die amicis exhibet. Cic.2. Phil. Hodie non deſcendit Antonius. cur? dat natalitia in hortis.

NATALITIVS, a, um, γενεθλιακὸς, quod ad natales pertinet. Cice.2. de Diui. Qui hæc Chaldæorum natalitia prædicta defendunt. Et paulo poſt: Chaldæi notant ſidera natalitia.

NATATILE, ſubſtant. locus eſt ubi natant piſces, aut anates,& ſimilia. Varr. lib.3. de re ruſt. cap.5.

NATATILIS [*Che nuota*] νηκτικὸς, πλωτὸς, qui natat, uel natare poteſt. Aug. li.12. ca. Ciui. Talem illic creauit animam, qua per rationem omnibus eſſet præſtantior animalibus, terreſtribus, natatilibus, uolatilibus.

NATATITIVS, a, um, νηκτικὸς, quod natat.

NATATVS, us, νῆξις, ipſe natandi actus. Claud. lib.3. de Raptu Proſ. Pulchroq; ſecat Galatea natatu.

NATES, natium, [*Natiche*] γλουτοὶ, κοχῶναι, πύγαι, πυγαὶ, caro conglobata uerſus os ſacrum, ſedendi officio aptiſſima, à nitendo, ut quidam exiſtimant. ibi enim caro firmior, quàm in ceteris membris, ne premente corporis mole oſſibus offendatur. Horat.1. Ser. Sat.8. Diſploſa ſonat quantum ueſica, pepedi Diffiſſa nate ficus.

NATINATORES, ſeditioſi, negocioſi:& Natinatio, negociatio. Feſt.

NATIO, onis [*Natione*] ἔθνος, genus hominum (inquit Feſtus) qui non aliunde uenerunt, ſed ibi nati ſunt. Plaut. in Men. Epidamnea natio eſt hæc. Plin. lib.12. cap.25. Color in quacunque natione præfertur rufus. Erudita illa Græcorum natio, Cic.2. de Orat. Inanes & barbaræ nationes, Cic. Q. Frat. lib.1. Idem de Prouin. conſ. Cæſar cum acerrimis nationibus Germanorum,& Heluetiorum feliciſſime decertauit. Nationis autem uocabulum latius extenditur quàm Gentis. nam in eadem natione plures poſſunt eſſe gentes. neque enim omnes, qui eiuſdem ſunt nationis, ex eadem ſunt gẽte. In pecoribus quoque (ut inquit Feſtus) bonus prouentus fœturæ, bona natio dicitur. Natio quoque ordinem, ſocietatem, genus hominum ſignificat. Ci. pro Sex. quæſiſti, quæ eſſet noſtra natio optimatium. Natio, nis, nomen deæ, natiuitatum præſidis: de qua ſic Cic.3. de Nat. Deo. Furiæ deæ ſunt, uindices facinorum. quòd ſi tales dii ſunt, ut rebus humanis interſint: Natio quoque dea putanda eſt: quæ quia partus matronarum tueatur, à naſcentibus Natio nominata eſt.

NATISO, onis, Venetiæ fluuius. Plin. lib.3. cap.18.

NATIVITAS, atis, [*Natiuità, naſcimento*] γέννησις, τοκετὸς, γενέσις, ortus. Vlpia. Municipem aut natiuitas, aut adoptio facit.

NATIVVS, a, um, pe.p. [*Natiuo*] γνήσιος, nullo artificio confectum, ſed quale naſcitur. Plin. li.31. cap.7. Sunt & montes natiui ſalis. Et natiuæ lanæ, apud eundem li.8. ca.47. dicuntur, quæ natiuum colorem retinẽt. Natiuum malum, i. innatum, ingenitũ. Ci. pro domo: Nonne fuit eò maior adhibenda medicina, quæ & illud natiuum,& hoc delatum malum ſanare poſſet? Natiui dei, qui naſcuntur,& occidunt. Cic. de Nat. Deo.1. Anaximandri opinio eſt, natiuos eſſe deos, longis interuallis orientes, occidenteſq;. Natiua uerba, primitiua. Cic. in Partit. Simplicia uerba partim natiua ſunt, partim reperta. natiua ea, quæ ſignificata ſunt ſenſu: reperta, quæ ex his facta ſunt. Natiuus color, dicitur naturalis, qui nulla arte, ſed natura producitur.

NATATOR, oris, qui natat. Ouid.1. de Rem. am. Pugnat in aduerſas ire natator aquas.

NATO, [*Notare*] νήχομαι, νέω, κολυμβάω, frequentatiuum eſt uerbi No, uas. nare, autem, ſeu natare proprium eſt piſcium. Mart. lib.1. Sacris piſcibus hæ natantur undæ. Cic. Tuſc.5. Natura beſtias nantes aquarum incolas eſſe uoluit. Nant, ſeu Natant tamen & uolucres,& beſtiæ,& homines etiam induſtria. Virg. Æneid.1. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. Cic. de Nat. Deo. In quo magis tu mihi natare uiſus es, quam ipſe Neptunus. Colu. lib.3. per tranſlationem pro ſerpere poſuit: Prima parte terræ natantibus radicibus. Quandoque pro trepidare. Ouid. lib.6. Faſt. Nox erat,& uinis oculiq;, animiq; natabant. Quandoque pro nauigare. Virg.4. Æneid.

Æneid. Natat uncta carina. Interdum pro madere, diffluere. Virg. 3. Æneid. Sanieq́; aſperſa natarent Limina. Hinc Abnato, de quo uide Annato, παρανήχομαι, iuxta nato, ſiue ad aliquẽ locum nauigo. Vir. li. 1. Æn. Huc pauci ueſtris adnauimus oris. Cõnato, συγκολυμβάω, ſimul nato. Pla. Connatat nobiſcum, id eſt, riualis eſt. primitiuum eſt Conno, unde & Connatio. Idem: Connationis noſtræ conſcius. hoc eſt, quòd eãdem adiremus mulierã. Sed hæc per metaphorã. Eno, ſiue Enato, ἐκνήχομαι, extra nato. Vir. Æn. 6. Inſuetũ per iter gelidas enauit ad Arctos. Innato, incus nato: ab Inno. Virg. lib. 2. Geor. Nec non & torrentem undam leuis innatat alnus. Idem lib. 3. Georg. Fluuioſq́; innare rapaces. Denato, καταννήχομαι, deorſum nato, à Deno. Obnato, ἀντινήχομαι, contra nato, ab Obno: ut, In æquore fuluis Obnatat umbra fretis. Prænato, ante nato, à Præno. Plin. Prænatante piſciculo frontem ſuam ſpargit. Renato, ἀνανήχομαι, rurſus nato, uel natando reuertor: à Reno. Supernato, ἐπινήχομαι, ſuper undas fluito, à ſuperno. Pli. lib. 24. Supernatans aqua tollitur ſpongijs. Trano & Tranſnato, διανήχομαι, διακολυμβάω, ultra nato. Liu. Magonem cum equitatu flumen tranſnataſſe. Virg. lib. 3. Georg. Superant montes, & flumina tranant. Cæſ. 1. Bel. Ciu. Flumen tranare non poterant. Habent omnia hæc pen. correp. Dicitur autem No, per contractionem à νέω, fluo.

NATRIX, ὕδρος, gen. maſc. & fœm. genus ſerpentis etiam aquas ueneno inficiens, a nando nomen habens. Priſcia. lib. 5. Natrix, quum ſpeciem anguis ſignificat, maſculinum quoque inuenitur. Cice. 4. Acad. Cur tantam uim natricum, uiperarumq́; fecerit? Luca. lib. 9. Et natrix uiolator aquæ. Item Natrix, Plin. lib. 27. cap. 12. herba eſt, cuius radix euulſa, uirus hirci redolet.

NATVRA, æ, [*Natura*] φύσις, dicta eſt ab eo, quòd aliquid naſci faciat. cuius proprietatum cauſſam aliam nullam inuenimus, præterquã ꝙ ita natura comparatum ſit, id eſt, ita uiſum ſit naturæ. Hanc quidam Deum eſſe dixerunt, à quo omnia ſunt creata. Sen. lib. 4. de benef. Quid aliud eſt natura, quàm Deus, & diuina ratio, toti mundo, & partibus eius inſerta? Plin. ubique Naturam parentem, rerumq́; opificem appellat. Auguſt. de moribus. Manichæorum, Naturam ſic diffinit: Natura nihil eſt aliud, quàm quod intelligitur in ſuo genere aliquid eſſe. Ponitur interdum pro ui, & ingenita rei alicui uirtute, & potentia: unde arborum atque herbarum Naturas dicimus. Cic. de Som. Scip. Animæ natura propria, atque uis, ut ipſa à ſeipſa moueatur. Interdum pro more, & induſtria. Virg. lib. 4. Georg. naturas, apibus quas Iuppiter ipſe addidit, expediam. Natura etiam accipitur pro corporis habitu. Ter. in Eun. Tametſi bona eſt natura, reddunt curatura iunceas. Naturę ſatisfacere, & naturæ concedere, pro mori Cic. pro Clu. Auditis de eo, qui naturæ, & legibus ſatisfecit: quem leges exilio, natura morte mulctauit. Sal. in Iug. Pater, uti neceſſe erat, naturæ conceſſit. Et, In rerum naturam cadere dixit Quinctilianus, pro interdum accidere. Aliquando etiam Natura accipitur pro genitalibus, & uirilibus, quàm fœmineis: quæ & à Græcis dicitur φύσις. Cice. 2. de Diui. Quædam matrona uiſa eſt in quiete obſignatam habere naturam. Pli. lib. 22. cap. 13. Vrtica naturam fricandam monſtrat. Dicta Natura, quòd in eo membro naſcendo uis ſit. Natura item eſt ſpecifica differentia, quæ unicuique rei formã dat, diffiniturq́; à philoſophis ſic: Natura eſt motus principium, ſecundum ſe, & non per accidens: quoniam uniuerſa corpora proprium habent motum per ſe, ut ignis ſurſum, terra deorſum: quod ſi cõtra fiat, id non naturale, ſed uiolentum dicitur. Quinta natura. Cice. 1. Tuſc. Ariſtoteles, cum quatuor genera illa principiorũ eſſet complexus, è quibus omnia orirentur, quintam quãdam naturam cenſet eſſe, è qua ſit mens.

NATVRALIA [*Le parti uergognoſe*] αἰδοῖα, num. plu. dicuntur Pudenda Colu. lib. 6. cap. 28. Si equa marem non patitur, detrita ſcilla naturalia eius linuntur. Idem li. 9. Plumulæ ſub cauda clunibus detrahendæ, ne ſtercore coinquinatæ dureſcãt, & naturalia præcludãt.

NATVRALIS, & hoc le, [*Naturale*] φυσικός, quod ſecundum naturam eſt, unde naturalis filius dicitur, qui naturaliter ex noſtro ſemine eſt prognatus: γνήσιος γεννητὸς παῖς, cui opponitur Filius adoptiuus, θετός. Suet. in Tib. Filiorum neque naturalem Druſum, neque adoptiuum Germanicum, patria caritate dilexit. Naturalia deſideria, pro cupiditate coeundi dixit Col. lib. 6. cap. 24. Diuinatio naturalis, cui opponitur Artificioſa præſenſio, Cice. 1. de Diui. Lex naturalis, Cice. 2. de nat. deo. Legem naturalem diuinam eſſe cenſet Zeno, recta imperantem, prohibentem contraria. Naturale eſt Pli. li. 11. ca. 37. Pleriſq; uero naturale, ut nictare nõ ceſſent.

NATVRALITER, aduerb. κατὰ φύσιν, à natura, uel ſecũdum naturam. Cice. de Sene. Quod homini naturaliter inſitum eſt, eo uti decet.

NATVS, a, um, [*Nato*] partici. à Naſcor, γεγονώς. Ter. in Heaut. Annos 60. natus es. Dicitur, Si quando res ita nata fuerit. i. ſi unquam occaſio fuerit è rerum euentu. Item pro re nata, i. pro præſenti rerũ ſtatu, & uti res nunc ſe habent. Cice. ad Atti. lib. 3. Animaduerteram poſſe pro re nata te non incommode in Albanum uenire. Ibidem: In his locis pro re nata non incommode poſſunt eſſe.

NATVS, ti, nomen ſubſtantiuum. [*Figliuolo, figlio*] ὁ παῖς, pro filio, ſicut Nata, tæ, ἡ παῖς, pro filia. Virg. 3. Aen. Et nati natorũ, & qui naſcentur ab illis. Natorum appellatio (inquit Modeſt.) ad nepotes extenditur. Addimus quandoque g, & dicimus gnatus, gnata, quæ ſemper ſunt ſubſtantiua. Natos etiam pullos equarum, dixit Colum. lib. 6. cap. 27. Cicer. de Amic. caritas, quæ eſt inter natos, & parentes.

NATV, ἡλικίᾳ, ablati. eſt ſolus ſine nominatiuo, alio re caſu uſitato: iungiturq́; cum his adiectiuis magnus, paruus, & grandis. Cic. in Catone. Colere eum cœpi, non admodum grandem natu. Ter. in Adel. Id mea minime refert, qui ſum natu maximus. Liuius 1. De iſtis rebus maiores natu conſulemus.

NAVALE, lis, ſubſtan. uel Naualia, um, [*Arſenale*] ναυπήγια, νεώσοικοι, ἐπίνεια, ubi ſtant, uel fieri ſolent naues. Virg. 4. Aen. Diripientq́; rates alii naualibus. Cic. Off. 2. naualia, portus, aquarum ductus.

NAVALIS, & hoc nauale, adiect. [*Nauale*] ναυτικὸν, quod ad naues ꝑtinet. unde & naualis corona, qua donari ſolebat, qui primus in hoſtium nauem armatus tranſiliſſet uide Corona. Virg. 8. Aenei. Tempora nauali fulgent roſtrata corona. Prœlium nauale, Pli. lib. 16. cap. 1. Bellum nauale, Cice. pro lege Man. Certamen nauale, Virg. 5. Aen. Diſciplina naualis, Cic. pro lege Man. Pugnæ nauales & pedeſtres, Cic. de Sen. Socii nauales, pro remigibus, Li. lib. 31.

NAVARCHVS, chi, [*Capitano d'armata di mare*] ναύαρχος, latine præfectus claſſis. antiqui prætorem uocabãt: unde adhuc naui prætoriæ manſit nomen: in qua prætor, i. claſſis præfectus nauigabat. Cic. 2. uer. Sumptũ in claſſem nauarcho ſuo quæque ciuitas dare ſolebat. Ibidem, forum Syracuſanũ nauarchorũ ſanguine redũdauit.

NAVCI, [*Scorza de la noce*] περίχυμα, κελύφα, putamen nucis, ſiue oliuæ nucleus, ſeu membranula, quæ in nucis iuglandis medio eſt. Sumitur pro re uili. Plaut. in Moſt. Qui timidus erit in rebus dubiis, is naucius nõ erit Ci. 1. de Diui Nõ habeo nauci Marſum augurẽ.

NAVCIFACIO, [*Stimar niente*] περὶ ὀλίγου ποιοῦμαι, nihil facio. Plaut. in Bacch. Hoc ſeruum meum non naucifacere eſſe auſum?

NAVCLERIACVS, a, um, ναυκληρικός, quod ad nauclerũ pertinet. Plau. in Mil. Venias huc ornatu naucleriaco.

NAVCLERIVS, a, um, idem, Plau. in Aſi. à Nauclerio ornatu per fallaciam abduxit ab lenone mulierem.

NAVCLERVS, ri, [*Nocchiero*] ναύκληρος, qui naui præeſt. Cic. nauicularium uocat, & nauicularorem. Plaut. in Mili. Cubare in naue lippam nauclerus dixit.

NAVCRATIS, ναύκρατις, Steph. ciuitas in Aegypto, à Mileſiis condita. Strab. lib. 17. Incolæ Naucratitæ.

NAVFRAGIVM, gij, [*Naufragio*] ναυάγιον, ναυαγία, nauis fractio, uel ſubmerſio. Cice. pro Rege Deiot. Cum eſſet ei nuntiatum, Domitium naufragio periſſe. Idem Fam. 16. Qui cupide profecti ſunt, naufragia fecerunt. Tranſlate ſumitur pro calamitate iactura, exitio. Cice. Famil. 4. Verſor in eorum naufragijs, & bonorũ direptionibus. Ex naufragio tabula. Idem ad Atti. 4. Hæc me una ex naufragio tabula delectat. Id eſt, ex communi reipu. calamitate mihi unicum eſt ſubſidium, Cæſaris amicitia.

NAVFRAGIOR, p. c. ναυαγέω, deponens, & Naufrago, as, nauẽ frango.

NAVFRAGVS, gi, [*Rotto in mare, naufragio*] ναυαγός, qui naui fracta, bona amiſit. Prop. lib. 2. Ele. 3. Ille uenena libens, & naufragus ebibat undas. Cic. de Inuen. 2. Naufragum quendam natantem, & manus ad ſe tendentem animaduerterunt. Ouid. in Ibin. Per immenſas iactabor naufragus undas. Naufragus, a, um, adiec. ut Mare naufragum, quaſi nauifragum, quòd ibi naues frangantur. Horat. 1. Car. Ode. 16. Nec mare naufragũ, Nec ſæuus ignis. Corpora naufraga, Virg. 3. Geor. Tempeſtas naufraga, Val. Flac. 1. Vnda naufraga, Tib. lib. 2. El 4. Naufragus etiam tranſlate ponitur pro eo, qui bona diſſipauit, uel qui quauis re alia calamitoſus eſt. Cic. in Catil. Quòd ſi ſe eiecerit, & eodem ceteros undique collectos naufragos aggregauerit. Dicitur & unda naufraga, quæ naues frãgit.

NAVIA, πλοῖον, lignum cauatum ut nauis, uindemijs aptum. Feſtus.

NAVICVLA, æ, [*Nauicella*] πλοιάριον, parua nauis. Cic. 4. Acad. ad nauiculas noſtras deſcendimus.

NAVICELLA, æ, dimin. à nauicula, Martianus Iuriſc.

NAVICVLARIA, æ, ναυτιλία, dimin. quæſtus ex nauigatione. Cicer. 7. Verr. quid exiſtimare eos arbitrabare? nauiculariam te, cum Romam ueniſſes, eſſe facturum?

NAVICVLARIVS, rii, ναύκληρος, qui naui præeſt. Cice Tironi. lib. 16. Cuius auctoritate nauicularius moueatur.

NAVICVLATOR, oris, idem. Cic. pro lege Man. Maiores ueſtri, nauiculatoribus iniurioſius tractatis, bella geſſerunt.

NAVICVLOR, aris, [*Barcheggiare*] πλέω, otioſus nauicula uehor. Mart. lib. 3. Piger Lucriño nauiculatur in ſtagno.

Navfragvs,a,um,naufragus.Ouid.14. Meta. Nauifragumq́; fretū. Saxa naufraga,Stat.5.Theb.

Navigabilis,le,[*Nauigabile*] πλώϊμος,πλωτὸς,quod poteſt nauigari.Liui.li.35.ſimul primū anni tēpus nauigabile præbuiſſet mare.

Navigatio,nis,πλοῦς.Cice.ad Q.fr. aiebant te prima nauigatione tranſmiſſurū.C.5.de Bel.Gal.uentus nauigationē impediebat.

Naviger,a,um,pen.corr.ναυσιφόρος,qui nauem fert. ut mare nauigerum.Lucr.lib.1.Quæ mare nauigerum,quæ terras frugiferentes Concelebras.Plin.lib.9.cap.30.Nauigeram ſimilitudinem uiſam ſibi prodidit Mutianus.

Navigivm,gii,[*Nauigio,uaſello*] πλοῖον,omne genus nauis, quo nauigamus.Cic.2.de Nat.Deo.Arborum ſectio magnos uſus adfert ad nauigia facienda.Cæſ.lib.4.Bel.Gall. Speculatoria nauigia militibus impleri iuſſit. Accipitur aliquando pro ipſa nauigatione: ut in.l.qui Romæ.ff. de Verb. oblig. in omnes nauigii dies ducentos ſub pignoribus & hypothecis,mercibus à Beryto comparatis. Nauigiolum,πλοιάριον,dimin. Lentulus Cice.lib.12.Fam. Vt uix ſingulis cum nauigiolis reciperemur.

Navigo,as,pen.cor.[*Nauigare*] πλέω,ναυτίλλομαι, naui iter facio; naui uehor.Virg.1.Æneid. Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor.Cic.2.de Finib.Maria ambulare, terramq́; nauigare,dixit. Sæpius abſolute ponitur. Cice.Fam.16. Cum recte nauigari poterit,tum nauiges.Nauigo in mari.Cic.de Inuent.2. Cum iam in alto nauigarent. Terēt.in An.Ego in portu nauigo.i.à periculo abſum.tutū.n.in portu nauigare.Hinc Enauigo ἐκπλέω, extra nauigo.Pli.lib.9.uaſtus ſinus,duodecim dierum & noctium remigio enauigatus. Adnauigo,ad aliquem locum nauigo.Pli.lib.36.ca.12. Conſpicuæ undiq; adnauigantibus, ſitæ ſunt in parte Africæ. Renauigo.Cic.ad Atti.14.In Pompeianum renauigare cogitabam.

Navis,[*Naue*] à Græco,ναῦς,Ouid.1. Faſt. Acta per æquoreas hoſpita nauis aquas. Moderamen nauis.Idem 15. Metam. Et innixus moderamine nauis.Virg.5.Æne.Rectorem nauis compellat uoce Menœten.Frangere nauem,naufragium facere.Ter.in And. Nauē is fregit apud Andrum.Plau.in Men.nauem ligneam,ſæpe tritam, ſæpe fixam,ſæpe excuſſam malleo.Actuariæ naues,quæ remis agebantur. Hircius de Bel.Alex. Nauibus actuariis roſtra impoſuit. Roſtratæ naues,a roſtris:quæ quia ex ære fiebant, æratæ etiam dicebantur.Virg.8.Æneid.In medio claſſes æratas, Actia bella Cernere erat.Liu.lib.36.Aut partè roſtratæ, aut ſine roſtris ſpeculatoriæ erant.Fluuiatiles naues, quibus nauigamus in fluuiis, apud Liu.lib.10.Frumentariæ naues,onerariæ, ad frumentum uehendum aptæ.Cæſ.lib.3.Bel.Gall.& Lentulus Cic.epiſt. lib.12. Naui longa profugerunt,onerarijs relictis. Naues marinæ, quibus in mari nauigamus. l.Iulia repetundarum.ff.de Vacat.& excuſat.mune. Piſcatoriæ naues,ad piſces capiendos paratæ, Liuius lib.23. Prædatoriæ naues,& naues piraticæ,apud Liu.li.29.& lib.34.Prætoria nauis,quam Græci ναυαρχίδα uocant, noſtri uulgo Capitaneam Liu.li.21.Speculatoriæ naues, Liu.li.36.Turritæ naues,qui bus turres imponebantur:ut teſtatur Appianus de bel.ci. Vinaria nauis,apud Vlp.l.uulgaris.ff.de furtis.Cōſtratæ naues, κατάφρακτα,πλοῖα,quæ & tectæ dicebantur:de quibus Pli.lib.7.cap.56.

Navitas,atis,ſiue Gnauitas,[*Diligenza*] ἐπιμέλεια, diligentia,ſtrenuitas.Cic.in Epi.Iſta opera tua,nauitas,animusq́; in remp.

Naviter,ſiue Gnauiter,[*Diligentemente*] ἐπιμελῶς,diligenter. Colum.lib.11.cap.1. In itinere maturius peruenit qui nauiter permeauit.Cic.epiſt.qui ſemel uerecundiæ fines tranſierit,eum bene & nauiter oportet eſſe impudentem.

Navivs,Atius,inſignis augur ſub Tarquinio Priſco Romanorum rege,quem Liuius lib.1.fabulatur nouacula cotem diſcidiſſe.

Navlivm,lii,Ouid.3.de Ar.Diſce etiam duplici genialia naulia palma Vertere.Vide Cœlium lib.9.cap.4.

Navlochvm,ναύλοχον, Locrorum oppidum.Pli.li.4.cap.3.Eſt item Naulochum,ſiue Naulochus Thraciæ oppidum,nō procul ab Hæmo monte idem.4.c.11.Stephanus præterea Naulochum urbem in Ionia collocat,alio nomine Smyrnam dictam.

Navlvm,li,[*Nolo di naue*] ναῦλον,πορθμεῖον, precium uecturæ in naui.Iuuen.Saty.8.Furor eſt,poſt omnia perdere naulum.

Navmachia,[*Guerra nauale*] ναυμαχία,naualis pugna. Marti.lib.1. Da tibi naumachiam.Suet.in Clau.Naumachiam commiſit.Interdum accipitur pro loco,ubi fit pugna.Sueto.in Tib. triremi uſque ad proximos naumachiæ hortos ſubuectus.

Navmachiarii,qui prœlium nauale committunt. Suet.in Clau.Et pons naumachiarius apud Pli.lib.16.cap.39.

Navo,as,[*Empire,compire*] προσέχω, κατατίθημι, ſtudioſe impleo. Cic.lib.2.de Orat.Iam mihi uideor nauaſſe operam,quòd huc uenerim.Idem Ap.Pul.Vt iſtic noſtram in te beneuolentiam nauare poſſimus.i.nauo animo præſtare. Tractum à nauibus; quæ cum à naualibus in mare deducuntur, maximo hominum auxilio indigent.Studium ſuum alicui nauare,Cic.ad Attic.lib.15. Nauare,& efficere opus aliquod,Cic.Attic.lib.9.

Navpactvs,ναύπακτος,oppidum Ætoliæ, dictum (inquit Stephanus) ἀπὸ τῆς τῶν ἡρακλειδῶν ναυπηγίας,i.ab Heraclidarum naualibus.Strab.lib.9.Hinc Naupacteus Achelous,Ouid.2.Faſt.

Navplia,æ,ναυπλία, agri Argiui oppidum, & portus Argorum. Strabo lib.3.

Navpliades,ναυπλιάδης,patrony.Palamedes Nauplij filius.

Navplivs,ναύπλιος,Palamedis pater fuit,qui ut mortem filii,falſa Vlyſsis accuſatione oppreſſi,ulciſceretur, Græcis tempeſtate laborantibus ex Caphareo monte ignem oſtendit,bonamq́; claſsis partem, ad ignem, tanquam ad portum,nauigantem, in aſperrimos ſcopulos pellexit, miſerandoq́; perdidit naufragio. poſtea cum intellexiſſet Vlyſſem incolumem euaſiſſe,doloris impatientia in mare ſe deiecit.

Navplivs,piſcis ſepiæ ſimilis.Pli.lib.9.cap.30.

Navpontvs,oppidum Iſtriæ,Tauriſcorum colonia,Strab.lib.7.

Navportvs,Iſtriæ fluuius,inter Æmoniam & Alpes naſcens. Plin. lib.3.cap.18.

Navsea,æ,[*Incitatione à uomito*] ναυτία,ſtomachi ad uomitum concitatio.Ci.ad Atti.5.Nauigabimus ſine timore & nauſea.Pli.li.20. ca.14.Nauſeas in frigida aqua pota inhibet. A naui deductum nomen,ex cuius ſentina mouetur uomitus.Accipitur aliquando pro quauis moleſtia:unde mouere nauſeam,moleſtiam creare.

Navseo,ſeas, [*Hauer uoglia di uomitare*] ναυτιάω, nauſeam habeo. Cice.Philip.2.Sudat:pallet:quidlibet, modo ne nauſeet. Plaut.in Amph.etiam nunc nauſeo.Cic.Gallo: Vidit me nauſeantem.

Navsiola,dimin.à nauſea.Cic.ad Atti.lib.14.

Navseosvs,ſa,ſum,ναυτιώδης,quod nauſeam inducit. Pli.li.26.c.8.

Navsicae,ναυσικάα, Alcinoi Phæacū regis filia,& Aretes, quæ Vlyſſi naufragio nudo ueſtes dedit.Mart.libro.2.Si mihi Nauſicae patrios concederet hortos:Alcinoo poſſem dicere,malo meos.

Navscio,is,it,de grano fabæ dicitur, quum naſcendi gratia ſe aperit,quòd non ſit diſsimile nauis figuræ.Feſtus.

Navsithovs,ναυσίθοος,rex Phæacum,Neptuni filius.

Navta,& Nauita,æ,[*Nocchiero*] ναύτης, ναυτίλος, qui nauem agit. Cic.Fam.15.Solent nautæ feſtinare quæſtus ſui cauſſa.

Navtea,ἀφέγυρον,herba,inquit Feſtus, granis nigris, qua utuntur coriarii,uel aqua coriariorū:uel(ut Nonius inquit) aqua ex nauis ſentina.Plau.in Aſi.Nauteam bibere malim,q̃ illam oſcularier.

Navticvs,[*Marinaro*] ναύτης,nauta. Liu.libro.28.Metum nauticis præbuit.

Navticvs,a,um,ναυτικὸς,quod eſt nautarum.Virg.lib.3. Nauticus exoritur uario certamine clamor.Cic.2.de Nat.Deo.nauticarum rerum ſcientiam,dixit.Nauticus panis,quem hodie Biſcoctum uocamus,Pli.lib.22.cap.25. Virg.4. Ecl. Nec nautica pinus Mutabit merces.Nauticus cantus,κέλευσμα.Cic.2.de Nat.Deo.

Navtilvs, piſcis marinus, dictus, quòd nauigantis effigiem habeat. Pli.lib.9.cap.29. Inter præcipua miracula eſt, qui uocatur nautilos. ſupinus in ſumma æquorum peruenit, ita ſe paulatim ſubrigens,ut emiſſa omni per fiſtulam aqua,uelut exoneratus ſentina,facile nauiget.

Navvs,ua,uum,[*Diligente,ſolicito, preſto*] δραστήριος, ἀκίνητος,celer, ſtrenuus, a nauium celeritate dictus. qui & gnauus dicitur: contrarium eſt Ignauus.Col.lib.11.ca.1. Dici uix poteſt,quid nauus operarius ignauo præſtet.

Naxia,cos,eſt,ναξία ἀκόνη,ſignis marmoreis poliendis, & gemmis ſcalpendis accommodata.Pli.lib.36.cap.7.

Naxos,νάξος,inſula eſt in Ægæo,una ex Cycladibus,antea Strongyle,Dia poſt appellata:uerum quum Cares duce Naxo eam occupaſſent,à duce Naxon appellarunt. Dionyſiada à uinearum fertilitate dici ſcribit Pli.lib.4.cap.12.

Naxivs,a,um,νάξιος, unde Naxius ardor apud Col. quo ſignificatur Ariadnes coronæ ſidus: quia relicta ſit in Naxo Ariadne à Theſeo.

Nazaraevs, ναζαραῖος, conſecratus: & à Nazareth Nazarenus Christvs dictus,humani generis redemptor; quòd in ea urbe pueritiam egerit,& ex Nazarena uirgine Maria eſſet natus.

N ANTE E

Ne,[*Acciochè non*] μὴ,dehortatiuum,ſeu prohibitiuum aduerb.Ter. in And.Ne ſæui tantopere.Virg.3 Æneid. Tu ne cede malis. Terent.in Eunuc.ne conferas culpam in me. Ibidem:ne metuas. Igitur etiam nonnunquam optatiuo.Cice.7.li.Epiſt.ad Gallum:ne uiuam,ſi tibi concedo. Quandoque adiunctiua eſt particula,pro ut non.Marti.lib.1. Lex hæc carminibus data eſt iocoſis. Ne poſſint,niſi pruriant,iuuare.Quandoque rationalis,pro ergo. Virg.1. Æne.Me ne incepto deſiſtere uictam?Quandoque cauſſalis. Idem 2.Æne.Ne recipi portis,aut duci in mœnia poſſit,i.ut non. Quandoque pro:Vt.Cic.Curioni: Vt non uereremur, ne nimis citò mirceremus.Ne nihil.i.ut aliquid. Idem Pæto: ne amicis nihil tribuamus,

nius,epulamur una.Teren.in An.Ego id agam, mihi qui ne detur. Quandoque nedum,Ibidem:Ne uacuum eſſe nunc me ad narrandum credas. Plerunque dubitatiua. Virg.11.Æneid.Iuſtitiam ne prius mirer,belli ne laborem.Apud oratores Ne interrogatiuum raro geminatur,ſed loco poſterioris utimur aduerbio An:ut, Bonus ne,an malus? Aliquando etiam ſic, Eundum mihi,nec ne ſit, ignoro.Et per interrogationem. Cic.uultis prætori Flacco, nec ne?id eſt, an non.Quidam ſuperuacuum addunt An,hoc modo:Ne ſcio,an bene faciam,nec ne.Quandoque interrogatiua eſt. Ter. Ego'ne?Quandoque habet uim interrogandi. Idem in And. Datur'ne illa hodie Pamphilo nuptum?Compoſita,à Ne,aduerbia negandi ſunt,Nec,neque, μηδὲ,μήτε, Nequa, Nequo, Nequicquam, Neutiquam,Neutique,Nequaquam,Necubi,Nedum, & alia. Aliquando Ne iungitur cum ut.Teren.in Eunu.Id ut ne fiat,ſola hæc res eſt remedio.In And. Apprime in uita utile, ut ne quid nimis. In quibus omnibus exemplis Vt,ornatus potius, quàm neceſſitatis cauſſa additum. Quandoque Ne idem eſt quod neque, ſubſequente particula Quidem:ita tamen, ut inter Ne & Quidem dictio aliqua intercedat.Cice.de Amic.Nunquam illum ne minima quidem re offendi.

NE VIVAM,[*Poſſa io morire*] ὀλοίμην,μὴ γὰρ ζώην,iurantis eſt.i.moriar. Cic.Gallo.Ne uiuam,ſi tibi concedo.Sic,Ne ualeam, Ne ſim ſaluus:cum quid aſſeuerare contendimus.Idem ad Atti. lib.4. Ne uiuam,ſi ſcio.Idem ad eundem:Ne ſim ſaluus,ſi aliter ſcribo, ac ſentio.Sunt & aliæ dicendi formulæ à particula Ne,profectæ: ut, Ne te diutius teneam:Ne multa.Ne multis:Ne plura,Ne pluribus:Ne longus ſim:Ne longum ſit:Ne longum faciam:id eſt,ut breui expediam,ut breuiter colligam.

NEA,νέα,inſula prope Lemnum.Plin.lib.2.cap.87.

NEAERA,nympha,quæ peperit Soli duas filias Phaëtuſam & Lampetiam,quæ armenta Solis tranſeunti Vlyſſi iuxta Siciliam oſtendit.

NEAETHVS,νέαιθος,fluuius in extremis Italiæ finibus.Pli.li.3.c.11.

NEALCES,νεάλκης,pictoris nomen.Pli.lib.35.cap.10.

NEANDRVS,νέανδρος,Troadis oppidum, poſtea Perperenne nominatum.Pli.lib.5.cap.30.Stephanus Neandriam appellat.

NEAPOLIS,νεάπολις, ciuitas Campaniæ à Chalcidenſibus condita, quæ cum à Cumanis eſſet euerſa,ingruente acerbiſſima peſte,ita iubente Apollinis oraculo,ab iiſdem ſplendidius eſt reſtituta:bonaq; ciuium parte eò tranſlata,ad differentiam ueteris urbis, Neapolis dicta:item Parthenope à nomine Sirenis ibi ſepultæ. Pli.lib. 3.cap.5.Suidas. Eſt & Neapolis, Africæ oppidum.Mela lib.1.Eſt item Cariæ urbs ad Iaſium ſinum,eodem auctore. Neapolis, quæ & Leptis magna,Ptol.lib.4.ca.3.urbs iuxta Syrtim paruam,quam Tripolim hodie uulgus appellat.

NEAPOLITANVS,na,num,νεαπολίτης,qui ex Neapoli eſt.

NEBIS, Ptolemæus lib.2.cap.6.Tarraconenſis Hiſpaniæ fluuius Benis Straboni lib.3.

NEBRITES,νεβρίτης, gemmæ ſpecies, Libero patri ſacra, à nebridum pellium ſimilitudine,quibus in Liberi ſacris utebantur. Pli. lib 37.cap.10.

NEBRODES,νεβρώδης, mons in Sicilia, cui damarum copia nomen dedit.

NEBVLA,[*Nuuola,nebbia*] νεφέλη,ὀμίχλη,differt à nube, quòd Nebula uapor ſit è terra atque aquis ſurgens,quæ ſiue ſtatim euaneſcit, ſiue in altum ſublata,conuertitur in nubem. Nubes quocunque tempore fieri poſſunt:Nebulæ nec æſtate calida, nec nimio frigore exiſtunt,inquit Plin.lib.2.cap.60. Atra nebula, Virg.2.Æneid. Humentes nebulæ.Stat.9.Theb. Liuens nebula, Sil.lib.6.Nebula erroris,Iuuen.Sat.10.Quaſi per nebulam audire,eſt leuiter audire. Plau.in Cap.In memoriam regredior, audiſſe me quaſi per nebulam,Ægionem meum patrem uocarier.

NEBVLARIVM,rii, ædificium, à ſubiicienda meſſe per nubilũ tẽpus.

NEBVLONES, & Tenebriones, [*Huomini da niente,ciarlatori*] οὐτιδανοί,ἀπατεῶνες,qui mendacijs & aſtutijs ſuis nebulam quandam & tenebras obijciunt:uel quòd molles ſunt,inanes,& uani,ut nebula,ut Donatus inquit.Cic.ad Atti.lib.1.Nebulonem illum ex iſtis locis amoue.Ter.Hic nebulo magnus eſt.

NEBVLOSVS,ſa,ſum,[*Nuuoloſo*] νεφελώδης, nebulis & nubibus plenus nebularum humoribus conſperſus.Cato de re ruſt.ca.6.Ager ſi nebuloſus eſt,rapa,raphanos,milium ſeri oportet. Cic.Tuſcul. Nebuloſum cælum.

NEC, ET NEQVE,μηδὲ,οὐδὲ,οὔτε,μήτε, coniunctiones ſunt disiunctiuæ,quæ fere geminatæ in oratione collocantur, aut etiam ſingulæ,ſed tamen ita,ut fere ſemper præcedat negatio. Cic. de Amic. Nec melior uir fuit Africano quiſquam,nec clarior.Ter.in Eunu. neque uirgo eſt uſquam; neque ego qui illam è conſpectu amiſi meo. Cice. de Amic. Neque quicquam unquam,niſi honeſtum, & rectum,alter ab altero poſtulabit: neque ſolum colent ſe inter ſe ac diligent, ſed etiam uerebuntur. Nonnunquam ſignificat non. Cic.lib.3.de Legib.Senatori,qui nec aderit, aut cauſſa, aut culpa eſto.Ter.in Heaut.Vt hanc lætitiam nec opinanti primus obijcerem.hoc eſt,non opinanti. Cice.in Offic.Nec opinata bona dixit, pro inopinatis. Et Nec opinato, pro inopinato, aduerbii uice. Cic.3.de Fin.Sic,Nec enim id facerem.

NECDVM,[*Non anche*] μήπω,nec adhuc. Virg.1.Æne. Necdum etiam cauſſæ irarum,ſæuiq; dolores Exciderant animo. Cic.ad Atti.li.6. Caſſius ineptas litteras miſit:necdum Bibuli erant allatæ. Neque dum,Cic.ad Q.Fr.lib.3.Eius rei maturitas neque dum uenit, & tamen iam appropinquat.

NECESSARII,[*Parenti,amici ſtretti*] οἱ προσήκοντες, cognati, affines, & ij,quibus uti familiariter ſolemus: quòd neceſſaria inter eos officia conferantur.Cic.Planc.lib.13.Epiſt.in iis neceſſariis, qui tibi à patre relicti ſunt,ego tibi ſum uel coniunctiſſimus.

NECESSARIE,& NECESSARIO,ἀναγκαίως, Cic.1.de Inuen. Neceſſarie demonſtrantur.Idem 4.Tuſc.legibus aſtricti, quibus neceſſario pareamus.

NECESSARIVS,a,um,[*Neceſſario*] ἀναγκαῖος,ſine quo quid fieri non poteſt:ut,Neceſſarius eſt mihi aduentus tuus. Cice.Verr.5.Quo minus miremini Siculos re neceſſaria nulla coactos,auxilium à iudicibus petiuiſſe.

NECESSE,ſiue,Neceſſum,[*Neceſſario*] ἀναγκαῖον, neceſſariũ,à Ceſſo uerbo deductum,quòd non ſit in eo ceſſandum.Olim teſte Donato,declinabatur,hic & hæc Neceſſis,& hoc Neceſſe, & Neceſſus,a,um,ex quibus hodie manſerunt Neceſſe,& Neceſſum. Ter. in Eunu. neceſſe eſt, huic ut ſubuenias. Plau.in Stic.neceſſum eſt, qcqd,habeo uẽdere.Hinc Neceſſitas,Neceſſitudo,Neceſſarius.

NECESSITAS,atis,[*Neceſſità*] περίστασις,ἀνάγκη, uis ipſa quæ cogit. Cic.pro Clu.Neceſſitate coactus feci. Nonnunquam pro neceſſariis negociis. Plin.lib.4.Epiſt.Collegæ optimi de communis officij neceſſitatibus prælocuti. Aliquando arcta quædam ſignificatur amicitia.Cæſar in ſuaſione legis Plautiæ: mihi uideor pro noſtra neceſſitate,non opera,non induſtria defuiſſe.

NECESSITVDO,inis,[*Neceſſità,amicitia ſtretta*] aliquando eſt uis illa urgens,quæ nos ad aliquid faciendum cogit. Salu. in Iug. Coactus rerum neceſſitudine, ſtatuit armis certare. Præterea eſt familiarior quidam amicitiæ uſus.Cic.Fam. 13. Omnibus nota noſtra neceſſitudo eſt. Aliquando ponitur pro neceſſario,id eſt,cognato, uel affine. Sueto. in Auguſt. Remiſit hoſti iudicato neceſſitudines,amicoſq; omnes.

NECO,as,aui,atum,uel Necui,nectum,[*Vccidere,ammazzare*] κτείνω,interficio.Cic.par.Nihil igitur intereſt, patrem quis necet, an ſeruum?Diomedes, & Priſcianus ita diſtinxerunt hæc præterita, ut Necaui ſit,quaſi ferro occidi:Necui,quaſi ſuffocaui: idemq; omnino iudicabant de participijs Necatus & Nectus.Sed confunduntur.Valla ita diſtinguit,ut Necatus generalem habeat ſignificationem,Nectus ſpecialem: putatq; hoc poſteriori nõ eſſe utendum, niſi addito certo genere mortis:idq; frequentius in compoſitis:nã ſimplex Nectus raro legitur. Liu.libro.21. Fame frigore,illuuie, ſqualore enecta. Sic etiam dicimus Enectus ſiti, Enectus morbo, non autem Enectus ferro,quod,teſte Valla,nuſquam legitur. Necatus autem dicitur tam is qui ferro, quam qui alio quouis modo interiit.ad Heren.lib 3.Si accuſator dixerit,à reo hominem ueneno necatum.Nec de homine tantùm,ſed de alijs quoque. Col.lib. 2.Omnes radices herbarum necantur. Fame neco. λιμοκτονῶ. Sueto.in Tib.cap.54.Hoſtes fame necauit.Morſu necare.Ouid.2. de Rem.am.Parua necat morſu ſpatioſum uipera taurum. Necaturus,particip.Ouid.1.Tri.Ele.2.Ore necaturas accipiemus aquas. Hic Eneco,ἀποπνίγω,ἀποκτείνω,ſuffoco. Plau. in Amph. Puer ambos angues enecat.Horat.lib.1.Epiſt.Bos eſt enectus arando. Interneco,& Perneco,ἐξολλύω.

NECROMANTIA,æ, p.acuta, [*Negromantia*] νεκρομαντεία, diuinatio quæ fit euocatis ad ſua cadauera umbris. eius duas faciunt ſpecies:Necyomantiam,& Sciomantiam. Necyomantiam uocabant, quum ad recens cadauer,calido ſanguine oppletum, umbra uel dæmon aliquis magicis carminibus euocatus, per os ipſius cadaueris futura prædicebat.qualem depingit Luca.li.6.Sciomantiam autem uocabant,cum euocata tantum umbra futura diſcebant. Dicta eſt autẽ Necromantia ἀπὸ τοῦ νεκροῦ quod mortuũ ſignificat,καὶ τῆς μαντείας, hoc eſt, è diuinatione. eſt enim diuinationis quoddam genus,fieri ſolitum per umbras aut cadauera mortuorum.

NECROMANTAE,qui hoc magiæ genere utuntur.Cic.Tuſc.

NECROPOLIS,νεκρόπολις,Ægypti oppidum,dictum, quòd ibi Cleopatra,admota uberibus aſpide ſeſe interemerit.

NECTAREVS,a,um, νεκτάρεος,quod nectaris ſaporem refert, aut odorem:ut Falernum nectareum,apud Mart.lib. 13. Flores nectarei,apud Clau.Eſt & Nectarea herba, alijs nominibus Helenion, Medica, Symphyton,& Idæa dicta: ex qua fit uinum Nectarites. Plin.lib.14.cap.16.

Nectar, ris, [*Nettare*] νέκταρ, deorum (ut inquit Feſtus) potio. Cic. lib. 1. Tuſc. Non ambroſia Deos, aut nectare lætari arbitror. Dictum putatur Nectar à priuatiua particula νη, & κτείνω, occido, quòd non eorum qui moriuntur, ſed immortalium deorum ſit potus. Per tranſlationem accipimus pro quouis uino dulciori. Virg. in Daphnide: Vina nouum fundam calathis Aruiſia nectar. Interdum pro melle. Virg. 1. Æneid. Liquentia mella Stipant, & dulci diſtendunt nectare cellas.

Necto, nectis, nexui, & nexi, nexum, [*Legare, annodare*] πλέκω, εἴργω, ligo, iungo. Virg. 6. Eclog. Quo uincula nectitis? inquit Prop. lib. 3. Eleg. 9. At tibi qui noſtro nexiſti retia lecto. Eleganter, Nectere dolum alicui, pro dolis circumuenire. Liu. 1. Vndique dolus regi nectitur. Aliquando eſt uincire. Idem lib. 8. Eo anno necti deſierunt. Hinc Annecto, ἐπιπλέκω, ad aliquid necto, & iuxta necto. Col. lib. 5. Quibus annectantur ſingula, tranſuerſæ perticæ alligentur. Connecto, συνείρω, συνδέω, ſimul necto. Idem in eodem: Eaq; ſalignis perticis connectuntur. Innecto, ἐμπλέκω, Claud. li. 2. Mutuaq; alternis innectite colla lacertis, i. complectimini. Internecto, διαπλέκω, Virg. 7. Vt fibula crinem Auro internectat. Obnecto, obligo. Subnecto, ὑποπλέκω, ſubiungo. Cic. de legi. atque ut ex alio alia nectantur. Nexus uide ſuo loco.

Necubi, [*Che non in qualche luogo*] μήπου, pro ne alicubi. & ſemper duo uerba poſtulat: ut, Iuſſi necubi mihi præſto ſis. i. ne in ullo loco ſis Varro de re ruſt. cap. 45. Videndum necubi aqua conſiſtat.

Necunde, [*Che non da quel luogo*] μήποθεν, ne ex aliquo loco. Liu. li. 22. Circumſpectans necunde impetus in frumentatores fieret.

Necydalus, li, νεκύδαλος, qui ſit, docet Pli. lib. 11. cap. 22. His uerbis: E grandiore uermiculo fit bombylis: ex ea necydalus: ex hoc bombyx. Ex quibus Plinii uerbis conſtat, Necydalum genus eſſe uermiculi, quod transformatur in bombycem.

Nedum, [*Non pure*] μήτι, μήτι δή, μήτιγε, μήτοιγε, ſignificat, non ſolū: & duobus modis in oratione collocari ſolet. uno, quum utranque ſententiam eodem claudimus uerbo: ut, Funderem pro te ſanguinem, ne dum pecuniam: altero, quum ſuum utrique ſententiæ uerbum accommodamus: ut, Funderem pro te ſanguinem nedum tibi pecuniam crederem. Negatiue ſic: Non funderem pro te obolum, nedum pro te ſanguinem non funderem. Cum autem affirmamus, id quod eſt, maioris momenti, in prima orationis parte ponendum: cum negamus, id, quod minoris. plus eſt enim, fundere ſanguinem. Hæc Valla lib. 2. cap. 18. Nedum, aliquando pro non ſolum, & poſt ſe recipit, Sed etiam. Cic. ad Atti. lib. 10. Nedum remouiſti, ſed etiam grauedinem.

Nefandus, a, um, [*Nefando, da non dire*] ἄῤῥητος, quod non eſt fandum: à nefas, quod ne fari quidem liceat. Virg. 12. Æneid. Hoc caput, ô ciues, hæc belli ſumma nefandi: Ferte faces propere, fœduſq; repoſcite flammis. Idem 3. Æneid. Satis eſt gentem effugiſſe nefandam. Pro eodem etiam apud antiquos legitur Nefans, antis, Lucil. lib. 7. Tantalus qui pœnas ob facta nefantia luit. Cic. de Aruſp. nefandum ſcelus.

Nefarie, ſcelerate. Cice. 2. Verr. Multa in Deos hominesq; nefarie fecit.

Nefarii, [*Ribaldi*] ἀνόσιοι, τίναγεῖς, à farre, quòd ne digni quidem ſint, qui farre ueſcantur. Noni. Nefarii proprietatem lib. 1. de uita pop. R. Varr. patefecit. A farre, quo ſcelerati uti non debeant. Aſcon. ſcribit Nefarium dici, quod ſacra polluit, farre pio ſolita celebrari. Alii malunt ad Fari uerbum referre: unde & nefas, & Nefandus: ut Nefarium dicatur, quod adeo ſceleratum, ut ne fari quidem. i. nominare debeamus.

Nefarius, a, um, i. profligatus, perditus, nequam. Cice. pro Sylla. uoluntates nefarias nec ſanare potui, nec tollere. Facinus nefarium Cæſ. 7. Bell. Gall. Latrocinium nefarium. Cic. 3. Verr. Scripta nefaria, Catul.

Nefas, [*Scelerità, ſceleraggine*] ἀθέμιτον, impium facinus, quaſi non fas. Cic. ad Trebon. Mihi nefas ſit obliuiſci. Virg. 4. Æneid. Illa dolos, dirumq; nefas in pectore uerſat. Cice. de Amic. nefas ſit, tale aliquid & facere rogatum, & rogaſſe. Cic. de Sen. uidetis nefas eſſe dictu, miſeram fuiſſe talem ſenectutem.

Nefastus, a, um, adiect. ut, nefaſti dies, ἀποφράδες ἡμέραι, quibus nō licet ius fari. Ouid. 1. Faſt. Ille nefaſtus erit per quem tria uerba ſilentur. Varr. lib. 5. de Ling. Lat. Vocantur dies nefaſti, per quos dies nefas fari prætorem, Do, Dico, Addico. Liu. lib. 1. Nefaſtos faſtoſq; dies fecit: quia, aliquando nihil cum populo agi, utile futurum erat. Nefaſti dies, inquit Feſtus, N, littera notabantur. Accipitur aliquando pro nefario. Cic. 2. de Leg. Quæ augur iniuſta, nefaſta, uitioſa, dira dixerit, irrita, infectaq; ſunto. Nefaſta terra, pro infauſta. Liu. lib. 6.

Nefrendes, νεϐροί, dicuntur à Varr. lib. 2. cap. 4. Porci, qui nondum fabam frendere poſſunt, id eſt. frangere. Antiqui, teſte Feſto. Nefrendes, arietes dicebant, quòd dentibus frendere non poſſent. Alij dicunt Nefrendes, infantes nondum frendentes, id eſt, frangentes. Liu. Andronicus: Quem ego nefrendem alui. Sunt qui Nefrendes teſticulos dici putent, quos Lanuuini appellant Nebrundines Græci νεφροὺς, Præneſtini Nefrones. Hæc Feſtus.

Negabundus, ἐξαρνος, negans. Feſtus.

Negatio, [*Negatione*] ἀπόφασις, poſtpoſita negationi, non ſemper habet uim affirmandi, ſed interdum magis negandi, ut quum altera pro uniuerſali ponitur, & particulares ſequuntur, hoc modo: Nullas accepi a te litteras, nec breues, nec prolixas. Virg. 3. Georg. Nulla neque amnem Libauit quadrupes, nec graminis attigit herbam. Item una ſola negatio poſtpoſita negationi negat, ita tamen ut ſequens iungatur cum Quidem, Cic. Lent. Neque erarent, ne aduerſarij quidem. In huiuſmodi enim locutionibus ſubauditur ſemper pars aliqua prioris membri. ut cum dico: Non tibi hoc perſuaderet, ne Deus quidem: ſubauditur nominatiuus Aliquis, uel ſimilis, hoc modo: Non tibi hoc perſuaderet aliquis: deinde ad maius ſignificatum ſubiungo, ne Deus quidem, cui omnino eſt credendum. Interdum etiam ſine Quidem duæ negationes negant: præſertim ſi tertia ſubaudiatur. Teren. in Heau. Agrū in his regionibus meliorem, neque precij maioris nemo habet. Vbi ſubauditur prioris mēbri negatio. Hic enim eſt ſenſus: Agrū neque meliorem, neque maioris precij, &c. Aliquando etiam duæ negationes inueniuntur poſitæ pro una. Var. de Vit. popu. R. à rege munera eorum noluit nemo accipere. Si autem duobus uerbis aut expreſſis, aut intellectis addantur duæ negatiuæ, non dubium eſt, quin negent: ut, Nec me amas, nec mihi credis. Intellectis ſic: Nec uirtuti ſtudes nec litteris. nam in poſteriori parte intelligitur repeti uerbum Studes. Tres negationes pro una ponuntur. Teren. in And. Neque haud dicas tibi non prædictum.

Negativus, a, um, [*Che niega*] ἀρνητικὸς, ἀποφατικὸς, quod negat.

Negito, as, Plaut in Bacchid. uix quidem negito.

Negligenter, aduerb. ἀμελῶς, Ter. in And. Ah tantam ne rem tam negligenter agere. Cic. in Ora. Minuta non negligēter tractanda.

Negligentia, æ, ἀμέλεια, ὀλιγωρία, incuria, indiligentia. Cic. lib. 2. Fam. me nomine negligentiæ tibi ſuſpectum eſſe doleo. Cic. Ora. Quædam negligentia diligens. Ter. in Phor. neque negligentia tua, neque id odio fecit tuo. i. quòd te negligat.

Neglectus, us, Ter. in Heau. Hęc res neutiquā neglectui eſt mihi.

Negligo, gis, p. c. glexi, ctū, [*Sprezzare*] ὑπερορῶ, ὀλιγωρῶ, ἀλογῶ. contemno, non curo, quaſi ne legere quidem dignor. Cic. lib. 14. Fam. Periculum capitis ſui pro mea ſalute neglexit. Teren. in Ad. Pecuniam in loco negligere, maximum interdum eſt lucrum.

Negatio, onis, ἀπόφασις, ἄρνησις. Cic. pro Sylla.

Negantia, æ, negatio. Cice. in Top. addunt coniunctionum negantiam, ſic, non & hoc eſt, & illud. Negatus, a, um, particip. Ouid. 5. Met. cupimuſq; negata. Hor. 3. Car. Virtus negata tentat iter uia.

Nego, as, [*Negare*] ἀποφάσκω, ἀπόφημι. inficias eo. Cic. pro Mil. Negant intueri lucem fas eſſe eum, qui à ſe hominem occiſum fateatur. Idem de Clar. Orat. A Næuio, ſi fateris, ſumpſiſti multa, aut, ſi negas, ſurripuiſti. Ter. in An. Non dubitat, quin te ducturum neges. Hinc Abnego, Denego, Pernego, perfecte & conſtanter nego. Plau. in Aſin. Vbi, creditum quod tibi ſit, datum eſſe pernegaris. Subnego, ὑπαρνοῦμαι, aliquantum nego. Cic. Treb. in Præfat. Top. quod præſenti tibi prope ſubnegaram.

Negans, tis, particip. Cic. in Top. Sunt ualde contraria, quæ appellantur negantia: ut, Si hoc eſt: illud non eſt. Negatur, imperſonale. Cic. ad Attic. epiſt. 1. lib. 1.

Negotialis, πραγματικὸς, ad negocium pertinens: ut, Conſtitutio negocialis. Cic. 1. de Inuen. Hæc conſtitutio partes duas uidetur habere iuridicialem, & negocialem. Quinct. lib. 2. cap. 21. Eiq; locum negocialem aſſignant.

Negotiolum, [*Facendetta*] Cice. ad Q. Frat. lib. 3. Erit neſcio quid negocioli.

Negotiator, ἐμπορικός, ἔμπορος, præfectus negociationi. Vnde Labeo. Negociatores ſerui uidentur, qui præpoſiti ſunt negocij exercendi cauſſa, ueluti qui ad emendum, aut locandum & conducendum propoſiti ſunt. Negociator etiam ſimpliciter dicitur is, quem nos Mercatorem dicimus. Cic. lib. 1. epiſt. ad Q. Fr. Improbus negociator, paulo cupidior publicanus. Mercis ſordidæ negociator. Quinctil. lib. 1. cap. 12. Sic etiam Negociationem, ἐμπορίαν, ἐμπόλημα, pro mercatura poſuit. Col. lib. 1. Hæc negociatio curam uillici auocat. Cic. Cecin. lib. 6. Vt ad reliquias Aſiaticæ negociationis proficiſcare.

Negotior, ris, [*Negociare, traficare*] πραγματεύομαι, ἐμπορεύομαι, negocia exerceo, & mercaturæ operam do. Cic. lib. 3. Offi. Quum ſe Syracuſas ociandi cauſſa, non negociandi contuliſſet. Idem Ser. Sulp. lib. 13. epiſt. Curius Patris negociatur. Negociari animas, dixit Pli. lib. 29. ca. 1. Pro, accepto precio homines interimere.

Negotiosus, a, um, [*Infacendato. Boc. Lab. Non era alcuno, che infacendato*

cundato non foſſe] πραγματώδης, πολυπράγμων, negociis plenum. Saluſt. Prudentiſſimum quiſque maxime negocioſus erat. Res negocioſi, difficilis, in qua multum ſit negocij. Cic. pro Mur. Habuiſti prouinciam Hoſtienſem, negocioſam, & moleſtam. Negocioſi dies, hoc eſt, profeſti diebus ſacris oppoſiti. Tacit. li. 13. oportere diuidi ſacros, & negocioſos dies.

NEGOTIVM, tii, [*Affare, facenda*] πρᾶγμα, ἀσχολία, ἔργον, occupatio, munus, opus, à Nec, & Ocium, quaſi non ocium. Cic. 1. Offic. Peregrini officium eſt, nihil præter negocium ſuum agere. Negocium dare, eſt mandata dare, mandare, committere. Cæſar li. 2. Comm. Dat negocium Senonibus, uti ea, quæ apud Belgas gerantur, cognoſcant. Aliquando, πραγματεία, accipitur pro labore, & moleſtia. Cic. Corn. Conſolabar me, quòd in ſummum ocium te ire arbitrabar, & ab impendentibus magnis negociis diſcedere. Idem Fabio. Plurimum in eo negocij habui. Ter. in Prol. An. Id ſibi negocij credidit ſolum dari, Populo ut placerent, quas feciſſet fabulas. Quo in loco Negocium, teſte Donato, accipitur pro cura, & moleſtia. Faceſſere negocium, πράγματα παρέχειν, eſt moleſtiam exhibere. Cic. Appio: Quum eſt allatum ad nos de temeritate eorum, qui tibi negocium faceſſerent. Eſt mihi negocium, pro Habeo quod agam. Teren. in Ad. Mirabar, quid hic eſſet negocij tibi. Aliquando accipitur pro controuerſia: ut cum dicimus. Erit mihi tecum aliquid negocij. Cic. ad Atti. lib. 7. Video mihi cum homine audaciſſimo negocium eſſe. Cœlius Cic. lib. 8. Epiſt. Vt exiſtimarent homines, Pompeio cum Cæſare eſſe negocium. Negocium eſt, apud eundem in Milo. pro, ita oportet, ſic res poſtulat. Nullo negocio, pro facile. Cice. ad Atti. lib. 8. Iurabat, quod nullo negocio faceret amicum mihi Cæſarem.

NELIDES, æ, νηλείδης, patrony. à Neleo Pyli rege, patre Neſtoris. Ouid. 12. Meta. Bis ſex Nelidæ fuimus.

NELEVS, νηλεύς, Neptuni filius ex Tyro Nympha, qui à Pelia fratre pulſus in Laconiam uenit, ubi Pylon urbem cõdidit, cuius rex fuit teſte Home. Od. 11. Huic uxor fuit Chloris, Amphionis Orchomeni regis filia: ex qua duodecim filios ſuſcepit: quos poſtea omnes, præter unicum Neſtorem, Hercules euerſa Pylo interfecit.

NEMAVSVS, urbs Narbonenſis Galliæ, olim florentiſſima. Stra. li. 4.

NEMEA, æ, uel Nemee, es, pen. cor. νεμέα, ſilua Achaiæ inter Cleonas, & Phliuntem, ubi in honorem Herculis, qui in ea ſilua leonem occiderat, ſacra quædam certamina celebrari conſueuerunt, Nemæa dicta. uide certamen. Hoc etiam nomine dicta eſt tota regio ſiluæ uicina. Marti. lib. 1. Non Marathon taurum, Nemee frondoſa leonem.

NEMEAEVS, a, um, ex Nemea ſilua. Oui. in Epiſt. Deia. ad Herculem Nempe ſub his animam peſtis Nemeæa lacertis Edidit.

NEMESIS, pen. cor. νέμεσις, nomen cuiuſdam Deæ, quæ facinoroſos & delinquentes punire putabatur, ut ex Catullo, & Auſonio licet intelligere. Ea quoq; Rhamnuſia dicitur, quòd in Rhamnũte Aſiæ oppido templum & ſimulacrum Phidiacum habuerit. Inſuper eadem fertur remuneratrix benefactorum, unde apud Stat. lib. 13. Eſt Dea, quam Nemeſin dicunt, Dea magna, potensq́; , Quæ bona cæleſtum conceſſu cuncta Deorum Poſſidet. Hanc quidam Fortunam dixerunt, cui primus Adraſtus rex templum ædificauit. Vnde & Adraſtia, ἀδράστεια, cognominatur. Romani quoque huic Deæ templa dicauere.

NEMETES, Germaniæ populi, citra Rhenum fluuium, ubi hodie Spira urbs. Cæſ. in Comm. Bel. Gal. & Pli. lib. 4. cap. 11.

NEMETOBRICA, Ptol. lib. 2. cap. 6. Hiſpaniæ Tarraconenſis urbs.

NEMINIA, fons in agro Reatino, Pli. lib. 2. cap. 103.

NEMO, inis, gen. com. [*Neſſuno, nimo*] οὐδείς, οὐθείς, οὔ τις, à Ne, & homo. nam de ſolis dicitur hominibus. Ter. in Eun. Nemo eſt, quem ego magis nunc cuperem uidere, quam te. Nemo homo, pro nemo omnino. Cice. lib. 13. Fam. Hominem neminem pluris facio. Nemo hominum, pro nemo omnium. Ter. in Eun. Ego formidoloſus? nemo eſt hominum qui uiuat, minus. Non nemo, i. aliqui, nonnulli. Idem pro lege Man. Cum eſſet non nemo in ſenatu, qui diceret non oportere. Nemo etiam nonnunquam de fœminis dicitur. Ter. in And. Hoc ſcio, neminem peperiſſe hic.

NEMPE, [*Certamente*] δηλαδή, δηλονότι, νὴ δία, aduerbium confirmantis, quod aliquando cum interrogatione ponitur, aliquando ſine. Cic. pro Ligar. Apud quem hæc dico? Nempe apud eum &c. Idẽ pro Mil. Quid ergo tulit Pompeius? nẽpe ut quæreretur. Plautus in Men. Nempe iubes? M. Iubeo hercle uero. Sine interrogatione poſuit Ter. in And. Nempe hoc ſic eſſe dicturum opinor patrem. Quincti. Nempe enim in hoc plurimũ laboris exhauſimus.

NEMVS, nemoris, p. c. neu. gen. [*Boſco. ſelua*] νέμος, ἄλσος, ſilua uoluptatis cauſſa comparata, plena amœnitatis, ἀπὸ τοῦ νέμειν, i. à paſcẽdo, ſiue quòd nemoris glandibus olim homines uictitarint, ſiue quòd in eo greges atq; armenta depaſci ſoleant. Nemora (inquit Feſtus) ſignificant ſiluas amœnas. Virg. 6. Æne. Interea uidet Æneas in ualle reducta Secluſum nemus, Horat. 1. Carm. Me gelidum nemus Nympharumq́; leues cum Satyris chori Secernunt populo. Cic. de Diui. Multos nemora commouent.

NEMOROSVS, a, um, ὑλώδης, nemoribus abundans. Virg. 3. Æne.

NEMORENSIS, ſe, ex nemore, in nemore natum. Col. lib. 9. cap. 4. Ex omnibus deterrimæ notæ mel habetur nemorenſe.

NEMORIVAGVS, a, um, quod in nemore uagatur. Catul. de Berecyntia: Vbi cerua ſiluicultrix, ubi aper nemoriuagus. Nemus etiam peculiariter appellabatur lucus quidam haud longe ab Aricia, in quo lacus eſt, quod Speculum Dianæ dicitur. Inde Nemorenſis rex dicebatur, qui Dianæ Aricinæ ſacrificiis præerat. Sue. in Cal.

NEMORALIS, adiect. unde Aricia Nemoralis dicitur. Marti. lib. 13. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porcos. Nemorale templum, nemori Aricino uicinum. Ouid. 1. de Arte: Templum nemorale Dianæ.

NEO, nes, neui, netum [*Filare*] νήθω, κλώθω, filum torqueo: eſtq́; propriũ mulierum. Iuſtin. li. 1. Inuenit eũ inter ſcortorũ greges purpuram colo nentem. Pl. li. 33. c. 3. Netur, ac texitur. Hinc Perneo.

NEOBVLE, νεοβούλη, Lycambis filia, quæ quòd Archilocho poetæ promiſſa negaretur, Iambis inſectari cœpit Lycamben Archilochus, cumq́; ad laqueum dicitur adegiſſe.

NEOCAESAREA, æ, νεοκαισάρεια, urbs Cappadociæ. Pli. lib. 6. cap. 3.

NEOCLES, Neoclis, νεοκλῆς, philoſophus Athenienſis, Epicuri frater. Suidas.

NEODVNVM, Ptol. lib. 2. cap. 8. Galliæ Lugdunenſis ciuitas.

NEOPTOLEMVS, mi, νεοπτόλεμος, Pyrrhi Achillis filij cognomen, quod adoleſcentulus primum tyrocinium in bello poſuerit Troiano. Græcis enim νεοπτόλεμος, nouum militem.

NEORIS, Iberiæ oppidum iuxta Harmaſtim fluuium. Pli. li. 6. ca. 10.

NEOTICHITAE, νεοτειχῖται, Æolidis populi. Steph.

NEPA, æ, [*Scorpione*] σκορπίος, animal uenenatum, cauda feriens, alio nomine Scorpius. Cic. li. 3. de Fin. Cornibus uti uideas boues, nepas aculeis, ſuã cuiq; naturam eſſe ad uiuendum ducem. Manil. l. 2. Pietate ad ſidera ductam Erigonen, ictuq́; nepam, ſpolioq́; leonem Plau. Caſi. Receſſim cedam ad parietem, imitabor nepam, quia nepæ in parietibus deliteſcunt. Feſtus: Nepa Afrorum lingua ſidus quod Cancer appellatur: uel, ut quidam uolunt, Scorpius.

NEPENTHES, νηπενθής, neutri gen. herbæ genus, quæ uino iniecta, animi hilaritatem inducit: unde à quibuſdam eadem eſſe putatur cum bugloſſo, quæ eundem habet effectum. huic herbæ nomen factum creditur, à νη priuata particula, & πένθος luctus. Pli. lib. 21.

NEPETA, νέπετος, Suid. ciuitas Hetruriæ, quæ Plinio Nepet, & uulgò Nepa dicitur: à qua Nepeſini, νεπεσῖνοι. Silius: Hos iuxta Nepeſina cohors. Nepeta etiam nomen herbæ, quam Dioſcorides ſecundam calaminthæ ſpeciem facit Pulegium uocant agreſte. Pli. lib. 20. cap. 14. & Colu. lib. 3. cap. 7. Vide Nepita.

NEPOS, potis, [*Nipote*] ἔγγονος, ὑιωνός, qui ex filio, filia'ue natus eſt, teſte Feſto. Cic pro Deio. Crudelis Caſtor, qui nepos auum in diſcrimen capitis adduxerit. Quandoque nepotes poſteri, ἀπόγονοι, uocantur. Virg. 6. Ænei. Forte recenſebat numerum, caroſq́; nepotes. Per tranſlationem Nepotes dicuntur tenellæ uitium fruticationes, quæ poſtremo loco exoriuntur: dictæ, quòd ad ſucceſſionem ueterum palmitum, ueluti nepotes in maiorum ſuorum locum, ſuccreſcant Colu lib. 4. ca. 6. Ex eo loco, unde nepotem ademeris, confeſtim alterum fundit. Nepos etiam dicitur de multis. Idem lib. 6. cap. 37. nepotibus, quàm filijs utilior eſt. Item Nepotes appellantur cõſumptores, ἄσωτοι, à Nepa, i. Scorpione, qui (ut Pli. inquit lib. 11. cap. 25.) deuorat omnes filios ſuos, uno excepto: ſiue, quòd non aliter his rei ſuæ familiaris cura ſit, quam ijs, quibus pater & auus uiuunt. Horat. 2. Serm. Vincit enim ſtultos ratio inſanire nepotes. Cic. pro lege Agrar. Vt in rebus ſuis, ita in Rep. luxurioſus nepos. Nepotulus dimin. Pla. in Mil. Veneriũ nepotulũ.

NEPOTINVS, a, um, luxurioſus, immoderatus. Suet. in Cal. Nepotinis ſumptibus omnium prodigorum ingenia ſuperauit.

NEPOTOR, [*Luſſuriare, uiuere prodigamente*] ἀπολαύω, luxurioſe, & prodige uiuo. Seneca de benefi. li. 1. c. 15. Veto liberalitatem nepotari. i. prodigalitatem uerti. Tertul. in Apol. Ariſtippus in purpura nepotatur. Hinc nepotatus, tus, ἀσωτία, uoracitas, & uitæ luxuries. Afran. Scurrilitate ac nepotatu nobilis.

NEPTIS. huius neptis, [*Nezza, nepote*] ἐγγόνη, quæ ex filio, filia'ue nata eſt. à nepos. Cice. de Clar. Orato. Filias eius Mucias, & neptes Licinias.

NEPTVNALIA, ποσειδώνια, Neptuni ſacra, quæ & Salacia à Salo dicuntur.

NEPTVNIVS. Cic. in Arat. Neptunia prata ſecantes, & Neptunia piſtrix. Ad Heren.

NEPTVNVS, ποσειδῶν, Saturni & Opis filius, maris Deus: dictus eſt à nando, mutatis litteris primis (ut inquit Cic. lib. 2. de Na. Deo.) uel (ut Varroni placet) à nubendo, hoc eſt, tegendo, quòd ut cælũ

nubes, ita mare terras tegat. Dicit enim Varro: Neptunus eſt Deus maris, uel ipſum mare, quod terras nubat, i. cooperiat. Neptunum autem, ut eſt in fabulis, mater abſcondit, ne a patre deuoraretur, eiq; poſtea expulſo Saturno, aquæ in ſortem ceciderunt, ut ſupra de Ioue dictum eſt. uxor. in habuit Amphitriten, ex qua plurimas nymphas ſuſcepit. tridentem habet pro ſceptro.

NEPTVNINE, es, patrony. eſt fœm. à Neptunus. Catul. in Argo. Te ne Thetis genuit pulcherrima Neptunine.

NEQVA, [*Che non per qualche luogo, che non per qualche ragione*] μήπῃ, aduerbium, ne per aliquem locum, ne aliqua ratione. Virg. 1. Æn. Nequa ſcire dolos, medius'ue occurrere poſſit. Eſt & Nequa compoſitum à Ne, & Quis, quæ, quod: pro ne aliqua. Cic. in Ver. act. 1. Nequa deductio fieret teſtatus erat.

NEQVALIA, ſunt detrimenta. Feſtus.

NEQVAM, [*Huomo da niente*] ἄχρηστος, ἀχρεῖος, nomen indeclinabile, quo ueteres ſignificabant hominem nullius precij. Varro nequam ex ne & quicquam, media ſyllaba extrita, componi oſtendit lib. 4. de Ling. Lat. Quidam a Nequeo, quòd nihil queat. Caper docet nequam ſignare non malum, ſed inutile: quod uel ex eo apparet, quòd Cice. 2. de Orat. Seruo nequam opponit ſeruum frugi. Iiſdem: (inquit) uerbis & laudare frugi ſeruum poſſumus, &, ſi eſt nequam, iocari. Aliquando Nequam accipitur pro laſciuo, libidinoſo. Cice. 2. Phi. O hominem nequam: (nihil enim poſſum magis proprie dicere. Idem pro Deiot. non modo nequam, & improbus, ſed & fatuus, & amens es. Pro nequitia poſuit. Plaut. in Pœn. Dicat locum ſibi uelle liberum præberier, Vbi nequam faciat clam. A Nequam fit Nequior, & Nequiſſimus. Col. lib. 11. ca. 1. Vel nequiſſimi hominis cuſtodia.

NEQVANDO, [*Che non à qualche tempo*] μήποτε, ne ullo tempore. Cic. ad Atti. lib. 10. Eas epiſtolas concerpito, nequando quid emanet.

NEQVAQVAM, [*Per niente, à niun modo*] μήτοιγε, οὔτοι, μηδαμῶς, οὐδαμῶς, aduerbium negandi. Cice. in Catone. Eſt iſtud quidem Lælii aliquid, ſed nequaquam in iſto ſunt omnia.

NEQVE, uide Nec.

NEQVEO, is. Cic. de Orat. Quæ ſanare nequeunt, exulcerantur.

NE QVIDEM. Cic. pro Deiot. Deiotarus nunquam ſuccumbet inimicis, ne fortunæ quidem.

NEQVIDQVAM, [*Non, in uano*] ἄλ, aduerbium nõ. Virg. 1. Ge. Nequicquam pinguis palea teret area culmos. Sed hoc rarius: frequentius pro fruſtra. Cic. pro Quin. Et ſero, & nequicquam pudet.

NE QVID NIMIS, μηδὲν ἄγαν, ſententia peruulgata, ut ſeruetur modos. Terent. in Andr. Id arbitror apprime in uita utile, ut ne quid nimis.

NEQVINVM, Vmbræ oppidum, teſte Pli. lib. 3. cap. 14. Nunc Narnia. A quo Nequinates.

NEQVINVNT, [*Non poſſono*] pro nequeunt, ueteres dixere. Feſtus.

NEQVITER, [*Maluagiamente*] ἀκολάστως, à nequam, luxurioſè, prodigaliter. Cic. 3. Tuſc. Quæ te turpiter & nequiter facere nihil patiatur. Idem de Finib. 2. Ille male, praue, nequiter, turpiter cœnabat. contrarium eſt Frugaliter.

NEQVITIA, æ [*Maluagità*] ἀχρειότης, ἀκολασία, μοχθηρία, uitium eſt, quod cetera omnia complectitur: eſt enim frugalitati oppoſita, quæ omnes in ſe continet uirtutes. Cic. 3. Tuſc. Frugalitatis uidetur eſſe proprium motus animi appetentis regere, & ſedare, ſemperq; aduerſantem libidini moderatam in omni re ſeruare conſtãtiam. cui cõtrarium uitium nequitia dicitur. frugalitas ut opinor, à fruge, qua nihil melius è terra oritur: nequitia ab eo, quòd nequicquam eſt in tali homine: ex quo nihil item dicitur. Sæpe tamen nequitia pro luxu uitæ prodigo, atque effuſo accipitur. Vnde Africanus (referente Gellio) ſcripſit, probra, flagitia, quæ homines faciunt, in duabus rebus eſſe, malitia, & nequitia. ubi nequitiam intelligi uult luxum uitæ prodigum, & effuſionem immoditam pecuniarum. Nequitia, inquit Donatus, proprie libidinoſa inertia dicta eſt, ꝙ nihil queat, nulliq; rei apta ſit. Terent. in Ad. Si poteſt, etiam eum ad nequitiam abducere. Cic. pro Roſc. Am. Officina nequitiæ, & diuerſorium flagitiorum omnium domus eius. Ouid. 1. Faſt. Nequitia eſt, quæ te non ſinit eſſe ſenem. Ci. in Verr. Ex mulierum morſu ueſtigia libidinis atque nequitiæ. Vide Gel. lib. 7. ca. 11. Nequities, ei. Hor. 2. Serm. Sat. 2. Illum aut nequities, aut uaſri inſcitia iuris.

NERABVS, bi, νήραβος, Syriæ oppidum. incolæ Nerabij. Steph.

NEREIDES. pe. c. νηρηΐδες, maris nymphæ, Nerei, & Doridis filiæ, humanam effigiem habentes, quarum nomina ſunt Neſæe, & Cymothoe. & alia, quæ uide apud Heſiodũ in Theogonia: Nominatiuus ſingularis eſt Nereis pen. indifferente. Ouid. 13. Meta. Nereis his contra. Idem 11. Metam. Sed memor admiſſi Nereida colligit orbam. Cic. in Arat. Hanc illi tribuunt pœnam Nereides almæ.

NERESSVS, oppidũ in Cea inſula. Æſchines epiſt. 1. ad Polycratem.

NEREVS, νηρεύς, Deus maris eſt (ut docet Heſio. in Theogonia) Oceani & Tethyos filius, qui ex Doride uxore, eadẽq; ſorore maximã Nympharum turbam ſuſcepit, quæ a nomine patris Nereides appellantur. húc Orpheus in Argon. Deorum antiquiſſimum appellat, unde & grandæuus à Virg. dicitur. 4. Geor. Figurate accipitur pro mari. Perſius Saty. 1. ceruleum dirimebat Nerea delphin.

NERIO, enis, uel Neriene, es, & apud antiquos Neria, æ, νηριενή, Martis uxor. Plau. in Truc. Mars ſalutat Nerienem uxorem ſuam. uide Gell. lib. 13. cap. 21.

NERIS, idis, νηρίς, oppidum Peloponneſi, in agro Meſſenaico. Steph. Eſt item Neris Dioſc. nardi montani genus.

NERITAE, νηρῖται, ex concharum genere, quæ per maria nauigant, præbentes concauam ſibi partem, alteram flanti auræ inſtar ueli opponentes. Plin. lib. 9. cap. 33.

NERITVS, ti, pen. c. νήριτος, mons in Ithaca inſula: Cuius meminerunt Strabo lib. 10. & Pli. li. 4. ca. 12. Eſt item Neritus, ſiue (ut apud Pli legitur) Neritis, peninſula Acarnaniæ adhærens, alio nomine Leucadia appellata, opere accolarum olim a continenti abſciſſa, denuoq; reddita uentorum flatu congeriem arenæ accumulantiũ. Virg. 3. Ænei. & Neritos ardua ſaxis. Neritus item, ſiue Neritum, neutri generis peninſulæ huius oppidum eſt, quod recentiores Leucadem appellarunt. Pli. lib. 4. cap. 1.

NERIVM, νήριον, frutex eſt, folijs amygdalæ, ſed maioribus, & pinguioribus, quæ quadrupedibus ſunt uenenum, homini autem contra ſerpentes præſidium. Rhododaphne alias dicitur, quod florem roſæ. folium lauro ſimile habeat. Vulgo in officinis dicitur Oleander. Pli. lib. 24. cap. 11.

NERIVM, νήριον, Ptolem. lib. 2. cap. 6. Promontorium Tarraconenſis Hiſpaniæ, iuxta Artabros. Vulgo Finis terræ.

NERO, νέρων, teſte Gell. lib. 12. cap. 21. uerbum Sabinum eſt, quo ſignificatur fortitudo. Itaque ex Claudiis, quos à Sabinis oriundos accepimus, qui erat egregia fortitudine, Nero appellatus. Sabini id nomen à Græcis accepiſſe uidentur, qui uincula membrorum νεῦρα dicunt, noſtri neruos. Ex hac familia fuit ille Nero, qui Aſdrubalem Annibali fratri ſuppetias ferentem iunctis cum Liuio collega copijs ſuperauit. Fuit item cognomen ſexti Romanorum Imperatoris, omnium crudeliſſimi.

NERVA, xiij. Romanorum Imperator, optime in populum animatus. hic cum liberos nullos genuiſſet, Ælium Traianum ſibi adoptauit.

NERVIAE, [*Corde di ſtormenti*] χορδαί, ab antiquis dictæ fides, ſiue chordæ muſicorum inſtrumẽtorum. Var. in Saty. quæ ὄνος πρὸς λύραν inſcribitur: In pſalterio tendamus neruias. Eſt & Neruium neut. gen. Var. Ibidem: Quæ eius neruia tractare ſolebat. Nonius.

NERVICVS, a, um. [*Che patiſce infermità di nerui*] νευρικός, qui neruis laborat. Vitru. lib. 4. Aquæ neruicos & podagricos efficiunt. Neruicos tamen legamus: ſic enim à νεῦρον, quæ uox neruum ſonat.

NERVII, νέρβιοι, populi inter Belgas, ad Scaldem fluuium, Belgarum fortiſſimi. Cæſ. lib. 2. Com. hi nunc Tornacenſes dicuntur.

NERVLANI, populi in Latio iuxta Romam. Pli. lib. 3. cap. 5.

NERVLVM, oppidum in Lucanis. Liu. libro. 29. Inde Nerulonenſes. Suet. in Aug. Nerulonenſis menſarij.

NERVOSE pro audacter, ualide. Planc. ad Cice. lib. 10. Vt uigilanter neruoſeq; nos, qui ſtamus in acie, ſubornes. Cic. de Orat. Dicetur non peripateticorum more, ſed aliquanto neruoſius. Neruoſitas apud Pli. lib. 19. cap. 1.

NERVOSVS, a, um, [*Neruoſo, nerbuto*] νευρώδης, quod multos habet neruos. Pli. lib. 11. cap. 37. Ideo nulla eſt ei caro, ſed neruoſa exilitas. Per tranſlationem Neruoſus dicitur fortis & uehemens, eo quòd omne robur in neruis conſiſtat. Sic Neruoſus orator dicitur, qui magnam uim & efficaciam ſermonis habet. Cice. de Cla. Orato. Quis Ariſtotele neruoſior?

NERVVLVS, dimin. Cic. lib. 10. ad Atti. Si neruulos tuos adhibueris.

NERVVS, ui, [*Neruo*] νεῦρον, prima ſunt in corpore animalis ſenſus motusq; inſtrumenta, a cerebro & ſpinali medulla orta, totius corporis membris, mouendi ſentiendiq; uim conferentia. Cice. 2. de Nat. Deo. Nec enim dij uenis, neruis, & oſſibus continentur. Ponitur quandoque pro uiribus: in neruis enim robur exiſtit. Hora. 2. Ser. Sat. 11. Sine neruis altera quicquid Compoſui, pars eſſe putat. Teren. in Eunuc. Digna adeo res eſt, ubi tu neruos intendas tuos. Hoc eſt, ubi uniuerſas ingenij tui uires expromas. ſic & neruos contendere totis uiribus conari. Cic. 2. Verr. Magnum fortaſſe onus, uerumtamen dignum in quo omnes neruos ætatis, induſtriæq; meæ contenderem. Accipitur etiam Neruus pro chorda arcus. Virg. 5. Æneid. Primaq; per cælum, neruo ſtridente, ſagitta Hyrtacidæ iuuenis uolucres diuerberat auras. In neruum ire, prouerbiale eſt, ductum à ſagittarijs, qui nimium contendendo arcũ, aut arcus ipſius neruum, hoc eſt, chordam rumpunt, aut neruum ſibi aliquem lædunt. Ter. in Phor. Noſtra cauſſa ſcilicet. In neruũ potius ibit. id eſt, decipiet, ait Donatus. Neruos Reip. Cic. pro lege Man. appellat milites, claſſes, & uectigalia, quòd in his conſiſtat

ſtat omnis reip. firmitas. Neruus etiam uinculi genus eſt, quo pedes aut ceruices impediuntur, κατεῤῥάκτης. Ex quo illud Catonis: Fures priuatorum furtorum in neruo, atque in compedibus ætatem agunt, fures publici, in auro atque in purpura. Plaut. in Aul. Neruos, catenas, numellas, pedicas, boias. Teren. In neruum potius ibit. Item Nerui dicuntur chordæ citharæ. Cice. 1. Tuſcul. Summam eruditionem Græci ſitam cenſebant in neruorum, uocumq; cantibus. Prop. Hæc carmina neruis Aptat. Et Neruus membrum uirile. Iuuen. Menſura incognita nerui.

NESCIO, is, ire, [*Non ſapere*] ἀγνοῶ, οὐκ οἶδα, ignoro, non cognoſco: ex Ne, & Scio. Cic. 1. de Orat. Nemo in eo, quod neſciat diſertus eſſe poteſt. Ter. in Eunu. Tu ſi ſapis, Quod ſcis, neſcis. Donatus admonet eſſe prouerbium, Quod ſcis, neſcis, ſumptum à dialecticorum ludis, in quibus huiuſmodi quidam ſcrupi proponi ſolent, Facio, & non facio, Sum amicus, & non ſum amicus, Audio, & non audio. Hoc autem prouerbio ſumma taciturnitas ſignificatur: dum quis quod ſcit, perinde continet, quaſi neſciat. Simile eſt in Heau. Tu neſcis, quod ſcis, Dromo ſi ſapies. Neſcio quid, dicimus, quoties rem aliquam nobis ignotam uolumus ſignificare. Cice. pro Quinctio: Poſteaquam neſcio quid impendit, mediocri quæſtu contentus eſſe non poterat. Neſcio quis. Cic. de Amic. ſi quis aſperitate ea eſt, ut hominum congreſſus fugiat: qualem fuiſſe Athenis Timonem neſcio quem accepimus. Neſcio quo modo Cice. de Amic. Serpit neſcio quo modo per omnem uitam amicitia. Neſcio quo pacto. Idem de Amic. Neſcire Latine. Idem de Cla. Orat. Neſcitur, imperſonale, Cic. ad Atti. lib. 7. Verum conſiſtere uſpiam uelit an mare tranſire, neſcitur.

NESCIVS, a, um, [*Ignorante, che non ſa*] [illegible], qui aliquid neſcit. Ci. Fam. 5. ad Lucceium: Neque, eram neſcius, quantis oneribus premerere. Idem pro Deiot. Iratum te regi Deiotaro fuiſſe, non erant neſcij. Virg. 1. Æneid. Neſcia mens hominum fati, ſortiſq; futuræ Interdum paſſiue accipitur pro ignoto, ſiue incognito. Plau. in Rud. In locis neſciis Neſcia ſpe ſumus. i. in locis incognitis, & incerta ſpe.

NESEI, populi Indiæ, Oceano proximi. Pli. lib. 6. cap. 20.

NESIVM, νησίον, inſula in Campano littore inter Pauſilypum & Puteolos, alio nomine Neſis, νησὶς, Lucan. Tali ſpiramine Neſis. Obliquos producit Papin. Siluaq; quæ fixam pelago Neſida coronat. Item Accius Ecl. 1. Piſcoſamq; lego celeri Neſida phaſelo.

NESSEVS, a, um, pen. pro. Ouid. in Epiſt. Deianiræ: Illita Neſſeo miſi tibi texta uenene.

NESSVS, νέσσος, nomen centauri Ixionis, & Nubis filij: qui cum Deianiram rapere uellet, ab Hercule, ſagitta confixus eſt. Ouid. lib. 9. Metam.

NESSOTROPHION, pe. p. νησσοτροφεῖον, locus ubi anates clauſæ aluntur. Col. li. 8. ca. 15. Media parte neſſotrophij lacus defoditur.

NESTOR, νέστωρ, filius Nelei & Chloridis, teſte Home. li. Od. 11. qui adhuc adoleſcens bellum geſſit, aduerſum Epeos Peloponneſi populos: deinde cum Pirithoi nuptiis intereſſet, aduerſus Centauros qui Hippodamiam rapere conabantur, ſtrenue pugnauit. Poſtremo, iam ſenior, ut idem Hom. in 2. Il. ſcribit, cum reliquis Græcis principibus ad Troiam uenit, cum iam tertiam hominis ætatem uiueret: uel (ut ipſe dicit apud Ouid. in 12. Met.) cum 300. annum ageret: ubi tantum Græcorum rebus profuit, ut Agamemnon profiteri non dubitaret, breui ſe Ilium fuiſſe expugnaturum, ſi decem ſibi contigiſſent Neſtores. nam præter ſummam prudentiam, ætatis diuturnitate collectam, tanta præterea eloquentia excelluit, ut ex eius ore melle dulcior fluere diceretur oratio. Hinc Neſtorides, patrony. & Neſtorius poſſeſſ.

NESTVS, Thraciæ fluuius, in Hæmo monte naſcens. Pli. lib. 4. ca. 11.

NEV, [*Che non*] μήτε, pro Ne'ue, abiecta ultima littera per apocopen. Virg. 2. Æneid. Neu recipi portis, aut duci in mœnia poſſit. Cæſar lib. 1. Bel. Ciu. Flens milites appellat, neu ſe, neu Pompeium abſentem aduerſariis tradant, obſecrat.

NE VE, [*Ouero che non*] μήτε. Ne aut: & interdum pro neq;. Ci. Peto à te, ne id à me, ne'ue in hoc reo, ne'ue in aliis quæras. Idem in Ora. Ne'ue uaſtius ſyllabæ deducantur.

NEVOLO, neuis, neuult, [*Non uolere*] quaſi non uolo. Plau. in Trin. Filiam meam tibi deſponſatam eſſe audio, niſi tu neuis.

NEVRAS, adis, νευράς, Ionum lingua herba appellata, alio nomine Poterion: neruorum diſſolutiones iuuans, unde & nomen accepit. nam quos nos neruos dicimus, Græci τὰ νεῦρα appellant. Hæc etiam in uino pota, ranarum, quas Rubetas nominant, ueneno medetur. Pli. lib. 25. cap. 10.

NEVRI, νευροὶ, populi Scythiæ Europææ, ad Boryſthenem amnem: Pli. lib. 4. cap. 12.

NEVRIS, idis, νευρὶς, inſula Propontidis, Cyzico adiacens, alijs nominibus Elaphonneſus, & proconneſus dicta. Pli. lib. 5. cap. ult.

NEVRIS, νευρὶς, herba, quam alij ſolanum, alij ueſicariam appellant. Dioſc. lib. 4. cap. 74. & 75. Hermolaus in eundem.

NEVROBATAE, pe. cor. νευροβάται, qui ambulant ſuper funes neruços. Iul. Firmic. lib. 7. Matheſeos: erunt funambuli, neurobatæ.

NEVROIDES, νευροειδὴς, ſpecies ſilueſtris lactucæ, alio nomine Limonium, multo minoribus folijs, quàm Beta ſatiua. Pli. li. 20. ca. 8.

NEVROSPASTON, herba, quam Latini Rubum caninum appellant. Folium habet ueſtigio hominis ſimile, uuam nigram, in cuius acino neruum habet: unde & nomen accepit. Pli. lib. 24. ca. 14. Sunt item Neuroſpaſta, imagunculæ, quæ neruis quibuſdam, & fidiculis occultis mouentur, perinde ac ſi uiuerent. Cœl. Rhod. lib. 7. cap. 16.

NEVTER, neutra, neutrum, [*Ne l'uno, ne l'altro*] οὐδέτερος, μηδέτερος, in genitiuo Neutrius: olim etiam neutri, Neutræ, ut Nullus, Solus, & ſimilia. Eſt autem neuter Vtrique contrarium, ſignificatq; nec hic, nec ille. Cic. Atti. effeci, ut neutri illorum quiſquam eſſet me carior.

NEVTIQVAM, [*Per niente, à niun modo*] μηδ' ἀμῶς, nullo modo. Ter. in Hecy. uiſum eſt Pamphilo neutiquam graue. Cic. Atti. Cui te ſocium neutiquam puto eſſe oportere.

NEVTRALIS, & hoc tale. Neutralia uerba, quæ neque agunt aliquid, neque patiuntur, ut Sto, Iaceo. Sunt alia neutralia ab uſu dicta, quæ habẽt actionem, ſed paſſionem nullam: ut, Certo, habet actionem, ſed non dicimus Certor. Alia quæ patiuntur, ſed non agunt, ut Vapulo, Pendeo. Quinct. lib. 1. cap. 4. Quæ fœmina poſitione mares, neutrali fœminas ſignificant.

NEVTRO, [*Ne à l'uno, ne à l'altro luogo*] μηδετέρωσε, aduerb. nec ad unā partem, nec ad aliam. Liu. 5. Neutro inclinata ſpe torpebat.

NEVTROBI, idem quod Neutro. ſed neutrobi, in loco: neutro, ad locum. Plau. in Aul. Neutrobi habeam ſtabile ſtabulum.

NEX, necis [*Morte*] φόνος, mors, quæ ferro fit, aut alia ui. Neci datus dicitur, qui quouis modo interfectus eſt: quamuis Feſtus Neci datum intelligi uelit, qui ſine uulnere interfectus eſt, ut ueneno, aut fame Auſon. in Monoſyllabis: Sera uenenato potu abſtulit Annibalem nex. Cic. pro Mil. latroni quæ poteſt afferri iniuſta nex? In necem alterius aliquid facere, id eſt, in damnum & fortunarum euerſionem. Vlpian. de crim. ſtellionatus: Si quis impoſturam fecerit in necem alterius. Cæſ. 6. Bel. Gal. Viri in uxores uitæ, necisq; habent poteſtatem. Artifices necis, qui nouum aliquod necis genus comminiſcuntur. Ouid. 1. de Arte. Neque enim lex iuſtior ulla eſt, Quam necis artifices arte perire ſua. Necem à Græco dici certum eſt, inquit Feſtus νέκρον enim mortuum.

NEXILIS, & hoc le, pen. cor, [*Che ſi aggroppa*] πλεκτὸν, quod nectitur. Lucre. libro. 5. Nexilis ante fuit ueſtis, quàm textile tegmen. Ouid. 6. Met. Vltima pars telæ tenui circundata limbo Nexilibus flores hederis habet intertextos. Coronis nexilibus redimita turba, Seneca Agamem. Thorax nexilis, Stat. 4. Theb.

NEXO, as, & nexis, nexui, nexum, [*Aggroppare*] συμπλέκω, ſecūdū Priſc. frequent. à Necto. Virg. li. 5. Nexantem nodis, ſeq; in ſua membra plicantem. Lucan. 2. Breuibus ſpatiis nexantur ab ictu.

NEXVS, nexa, nexum. particip. [*Aggroppato*] [illegible], Virg. li. 5. Vincula linea rupit. Queis innexa pedem malo pendebat ab alto. Cic. Tuſcula. 3. Omnes uirtutes inter ſe nexæ, & iugatæ ſunt. Nexi item dicebantur, qui cum ſoluendo non eſſent, corpus creditori obligauerant.

NEXVS, us, uel Nexus, xi, uel Nexum, xi, obligatio dicitur, qua corpus etiam, ut pignus afficitur. ἐνέχυρον, δεσμός, Cice. Curio. Cuius quando proprium te eſſe ſcribis mācipio, & nexu. Idem pro Mur. Is periculum iudicii præſtare debet, qui ſe nexu obligauit. Hinc Inire nexum, pro lege nexus addici. Liui. lib. 7. etſi unciario fœnore facto leuata uſura erat: ſorte ipſa obruebantur inopes, nexumq; inibant. i. uinciendi dabantur creditoribus. Nexu ſolutus, qui cum addictus eſſet creditori, poſtea ære alieno diſſoluto necti deſiit. Idem lib. 2. Nexu uincti, ſolutiq; ſe undique in publicum proripuerunt. nam (ut ex pleriſque Liui locis colligi poteſt) mos erat Romæ, ut qui ſoluendo non fuiſſent, addicerentur fœneratori, cui ſeruirẽt, quoad debitum perſoluerent. Et hi Nexi οἱ θῆτες appellabantur, ducebanturq; in ergaſtula. Varro. Nexi ſunt liberi homines, qui operas ſuas in ſeruitute pro pecunia, quam debebant, domino præſtabant.

N ANTE I

NI, [*Se non*] εἰ μὴ, pro niſi, per apocopen, i. ſi non, ſubiunctiuo iungitur. Tere. in Phor. ni hæc ita eſſent, cum illo haud ſtares. Quandoque indicatiuo. Ter. in An. Mirum ni domi eſt. Vbi ſciendum, quòd Ni, Niſi, Quàm, & Præterquam ſemper repetunt eoſdem caſus, qui præceſſerunt: ut: Quid eſt animal, niſi (ὅτι μὴ) corpus cum anima concretum? Quid aliud quæris, quàm uoluptatem? Nulli placet, præterquam mihi. Præter uero ſemper exigit accuſatiuum: ut, Nulli placet, præter me. Ponitur interdum Ni, pro ne. Virg. 3. Æneid. Inter utranque uiam lethi diſcrimine paruo Ni teneant curſus. ubi uide Seruium. Plau. Ni ſtulta ſis. Hæc particula nonnū-

quam uſurpatur in ſponſionibus. Ci. in Ver. Act. 4. Sponſio facta cũ Apronio de fortunis tuis omnibus, ni ſocium te ſibi in decumis dictitaret. Idem Rabirius Apronium ſponſione laceſſiuit, ni Apronius dictaret te ſibi in decumis eſſe ſocium. Interdum ponitur pro Sed. Cic. li. 13. Fam. De re nihil poſſum iudicare. niſi illud mihi perſuadeo te talem uirum nihil temere feciſſe.

NICAEARCHVS, νικαίαρχος, pictor fuit ſua ætate eximius. Plin. lib. 35. cap. 11.

NICANDER, νίκανδρος, uel Nicandrus, dri, Colophonius grammaticus, poeta, & medicus tempore Attali iuuenis illius, qui Gallogræcos uicit. Scripſit de Theriacis, alexipharmacis, & agricultura. Suid. Cic. de Orat. Nicandrus homo ab agro remotiſſimus, de agricultura tamen diligentiſſime ſcripſit.

NICASIA, νικασία, inſula exigua, circa Naxum Stephanus.

NICATOR, νικάτωρ, cognomen Seleuci potentiſſimi regis, qui (ut Appianus inquit in Syriacis) in bello ſemper inuictus extitit.

NICATORIS, νικάτορις, Syriæ oppidum, à Seleuco Nicatore condito te. incolæ Nicatorix. Steph.

NICEROTIANVM, νικηρωτιανὸν, laudatiſſimi unguenti genus, ab artifice Nicerote. Mart. lib. 6. Laudas pinguia Nicerotiana.

NICEA, ſiue potius Nicæa per diphthon. (νίκαια, Stephano, & Suidæ) multarum urbium nomen eſt, quarum una eſt Galliæ, non procul à Varo fluuio, à Maſſilienſibus condita: altera Aſiæ & Bithyniæ metropolis, quam primus Antigonus Philippi filius condidit, & Antigoniam nominauit. Poſtea Lyſimachus a nomine uxoris Antipatri filiæ, Nicæam appellauit. Habuit quatuor portas ad rectos angulos: quæ ex uno lapide, qui circa medium gymnaſium poſitus erat, omnes cernebantur. Tertiam huius nominis urbem Stephanus apud Locros Epicnemidios conſtituit: quartam in Illyride: quintam in India: ſextam in Corſica inſula: ſeptimam in Leuctris Bœotiæ, octauam in Thracia.

NICEPHORIVM, rij, oppidum Meſopotamiæ, non procul ab Euphrate fluuio, ab Alexandro Magno conditum. Pli. lib. 6. cap. 26.

NICETES, νικήτης, Smyrnæus ſophiſta, Adriano principi gratiſſimus. Vide Philoſtratum.

NICIAS νικίας, Pyrrhi medicus, qui olim ad Fabricium ueniens, ei promiſit Pyrrhum ſe ueneno necaturum. At ille aduerſatus facinus Pyrrho reſcripſit, ut a Nicia ſibi caueret.

NICIAS, νικίας, Athenienſis: qui miſſus imperator cum Demoſthene contra Syracuſanos, qui Gilippum Lacedæmoniorum ducem auxilio accerſiuerant, infeliciter pugnantes ambo capti ſunt, in carceremq́; coniecti, ſibi manus attulere. Nicias Marco Craſſo ex noſtris comparatur a Plutarcho in Parallelis: quòd & diuitiis abundauerit, & eũdem fere exitum hic apud Siculos, ille apud Parthos inuenerit. Nicias alius Athenienſis pictor, de quo Pli. lib. 35. c. 11. & Ælianus de uaria hiſtoria.

NICETERIA, νικητήρια, præmia relata ex uictoria, ut torques. Iuuen. Sat. 3. Fert niceteria collo. à νικάω, uinco. Niceteria præterea ſacrificia, & publica cõuiuia, quæ uictores facere ſolẽt. Bud. in Pand.

NICOCREON, ontis, Cypriorum tyrannus uide Anaxarchus.

NICOLAVS Damaſcenus, Peripateticæ ſectæ philoſophus, Herodi Iudæorum Tetrarchæ, & Auguſto Cæſari familiaris, qui uniuerſalẽ hiſtoriã li. 80. cõplexus eſt. Fuerunt alii Nicolai, de q̃bus Suid.

NICOMACHVS, pen. cor. νικόμαχος, nomen patris Ariſtotelis philoſophi. Nicomachos quinque tradit Suidas: Primum ex Alexandria Troadis, poetam tragicum, qui ſcripſit tragœdias undecim. Secundum Athenienſem, item tragicum, qui uicit Euripidem & Theognim. Nicomachum item medicũ, Machaonis filium, Æſculapij nepotem, qui ſcripſit de medicina libros ſex, & in philoſophia unum. Reliquos duos, patrem & filium Ariſtoteles ponit, ambos medicos: quorum filius ſcripſit commentarios in Phyſica patris. Sextum Nicomachum pictorem, qui pinxit raptum Proſerpinæ, addit Pli. lib. 35. cap. 2.

NICOMEDES, pen. pr. νικομήδης, nomen proprium regis Bithyniæ, Romanorum amici. in adoleſcentia male audiuit, quòd turpi obſequio ſibi Cæſarem crederetur conciliaſſe.

NICOMEDIA, ciuitas Bithyniæ. à Nicomede rege conditore.

NICONIA, æ, νικωνία, oppidum Ponti, ad Iſtri fluminis oſtia. incolæ Nicomatæ. Stephanus, & Strabo lib. 7.

NICOPHANES, pen. cor. nomen pictoris inſignis. Pli. lib. 35. cap. 10.

NICOPHOROS, νικοφόρος, frutex, ex generibus hederæ, alio nomine Smilax. Pli. lib. 24. cap. 24.

NICOPOLIS, νικόπολις, ciuitas Epiri. Auguſtus n. Cleopatrã, & M. Antonio apud Actium prœlio ſuperatis in proximo littore urbem condidit, & à uictoria Nicopolin appellauit. Eſt & Nicopolis alia in Bithynia, item tertia in minori Armenia, & quarta inter Ciliciam, & Syriam, ab Alexandri de Dario uictoria ita appellata, cum Antea Iſſus diceretur.

NICOSTRATVS, νικόστρατος, Macedo, orator, Ariſtidis oratoris æqualis Suidas. Fuit item alter Nicoſtratus, poeta comicus. Athenæus in Dipnoſoph. & Ælianus de uaria hiſtoria.

NICTATIO, [*Cenno*] ῥιπή, oculorum concluſio, & apertio. Plin. lib. 11. cap. 37.

NICTO, as, [*Oſmare*] ῥύζω, ad canes pertinet, quum ſentiunt odorem leporum, ſeu perdicum. Feſtus: Nictit canis in odorandis ueſtigiis ferarum leniter ganniens: ut Ennius lib. 10. Si forte ex nare ſagaci ſenſit, uoce ſua nictit, ululat.

NICTO, as, [*Cennare, accennare*] σκαρδαμύττω, frequentatiuum uerbi Niueo, es, eſt, oculis ſignum dare, claudendo, uel alterum, uel utrunque. Pli. li. 11. Pleriſque naturale eſt, ut nictare non ceſſent. Pro eodem etiam legitur deponens. Ibi cap. 37. cædem nictantur. Nictari, inquit Feſtus, eſt oculorum, & aliorum membrorum niſu ſæpe aliquid conari. Lucre. lib. 4. Hic ubi Nictari nequeunt. Hinc Annicto, ὀφθαλμιῶ, nictu alicui quippiam ſignifico. Feſtus: Annictat, ſæpe leuiter oculo annuit.

NICTVS, us. Cæcil. in pugil. palpebris percutere nictu.

NIDAMENVM, locus ubi nidulantur aues, apud Plau. in Rud.

NIDEO, des, dui, [*Splendere*] σίλβω, Renideo in frequentiori uſu, pro ſplendeo. Hor. li. 2. Car. Neque aureum Mea renidet in domo lacunar. Modo redoleo, unde Nidor, oris, de quo infra.

NIDIFICO, as, nidum facio. Vir. Sic uos non uobis nidificatis aues.

NIDOR, doris, [*Odore di coſa arroſtita*] κνίσσα, odor rei aduſtæ: ut apud Vir. Illi ingens barba reluxit, Nidoremq́; ambuſta dedit. Proprie tamen de carnibus aſſis, & ceteris epulis coctis dicitur, à nitore ignis. Mart. li. 2. Paſceris, & nigræ ſolo nidore culinæ. Dicitur & de ſtercore. Apul. li. 4 Alios putore nidoris fœtidi à meis ſcapulis abegiſſem. De fœtore aliarum rerum. Cic. in Piſ. Interdum pro riſu. Hor. 2. Ser. Sat. 7. Naſum nidore ſupinor. Sic enim Purphirio interpretatur. Acron uero, Naſum, inquit, nidore ſupinatur, qui nimium delectatur, & inclinatur odoribus pulmentariorum. Nidor autem à nimio odore tractum.

NIDVLOR, aris, p. c. [*Far nido*] νεοττοποιῶ, nidifico. Pli. lib. 11. Paruos contra rigorem hyemis uermiculos nidulantur. Aliquando eſt ouis incubare. Varro. halcyones in aqua nidulantur.

NIDVLVS, dimin. [*Nidetto*] paruus nidus. Cic. de Orat.

NIDVS, nidi, [*Nido*] νοσσιά, καλιά, auium domicilium à nidore (ut putatur) quòd mali odoris ſint auium cubilia. Cic. de Na. Deo. Aues ſibi nidos conſtruunt. Quandoque accipitur pro fœtu auium, quaſi continens pro contento. Virg. 4. Georg. Ore ferunt dulcem nidis immitibus eſcam. Quandoque pro quodam uaſis genere, a nidorum ſimilitudine. Varro: Lymphã allata nidos implent. Et nidi dicuntur, in quibus merces in tabernis ſeparatim tenentur. Mart. lib. 1. De primo dabit, altero ue nido.

NIGELLA, æ, μελάνθιον, frutex puſillus, ramulis tenuibus, altitudine palmorum duorum, foliis paruis, ſenecionis herbæ ſimilibus. In officinis etiam hodie nomen ſeruat.

NIGELLVS, a, um, [*Neretto*] ὑπομέλας, ſubniger.

NIGER, [*Nero, oſcuro, moro*] μέλας, nigredine coloratus. Virg. 4. Ge. Et nigram mactabis ouem. Vua nigerrima, Catullus epig. ad Coloniam. Per tranſlationem quandoque pro mortuo. Iuuen. Saty. 1. Nigros efferre maritos. Quandoque pro noxio. Virg. 2. Ge. Et nigris excla chelydris Creta. Quandoque pro malo. Iuuen. Saty 3. Nigrum in candida uertunt. Solebant enim priſci, quod bonum erat, creta uel alba linea notare: quod turpe, carbone nigro: unde Perſius: Quæq́; ſequenda forent, & quæ uitãda uiciſſim, Illa prius creta, mox hæc carbone notaſti. Nigerrimus. Pli. lib. 15. cap. 25.

NIGIDIVS FIGVLVS, philoſophus Pythagoricus, Romæ floruit Cæſaris tempore. hic, teſte Gellio, multa de re grammatica ſcripſit.

NIGREDO, inis, Nigricies, ei, & Nigritia, æ, [*Nerezza*] μελανία, μελασμός, color niger, unde Plin. Capillorum nigritiam dixit. Idem lib. 9. ca. 26. Nimiæq́; eius nigritiæ dat auſteritatem. Celſus lib. 8. cap. 2. Si nigrities eſt, oportet excidi.

NIGREFACIO, is, [*Far nero*] μελαίνω, & Nigreſio, nota ſunt.

NIGREO, es, [*Eſſer nero, farſi nero*] μελαίνομαι, niger ſum: à quo nigreſco, niger fio. Claud. li. 2. de Rap. Proſer. Nunc ſibi mutatas liceat nigreſcere ueſtes. Col. lib. 12. cap. 48. Oliuæ quum nigruerint. Pli. lib. 8. cap. 32. Roſtra eorum nigreſcunt. Virg. 11. Æne. Et tenebris nigreſcunt omnia circum. Æquora nigreſcunt uentis, Oui. 1. Triſ. Ele. 8. Cælum nigreſcit ab Auſtris, Idem 5. Faſt. Venæ nigreſcunt ſanguine, Idem 3. de Arte.

NIGRICO, cas, pen. corr. [*Eſſere neretto, oſcurire*] ὑπομελαίνομαι, aliquantum niger ſum. Pli. lib. 10. cap. 3. Colore nigricans, ſola aquilarum fœtus ſuos alit. Idem lib. 9. cap. 38. Color ſanguinis concreti nigricans aſpectu.

NIGRITVDO, inis, [*Nerezza*] μελανότης, nigredo. Pli. lib. 10. cap. 36. Nulla ueris initio apparet nigritudo in roſtro.

NIGRIS, νίγρις, fluuius interioris Æthiopiæ, eiuſdem cum Nilo naturæ. nam & calamum gignit, teſte Pli. lib. 5. c. 8. & papyrum, eiuſdemq́;

demq; generis animantes, quæ in Nilo gignuntur, iiſdemq; etiam temporibus augeſcit. Dictus Nigris propter ſolitudines nigri pulueris, eminẽtibus interdum uelut exuſtis cautibus. Stephanus Nigretẽ appellat, accolasq; ipſos Nigretas: quorũ meminit & Strab. lib. ult. Plin. lib. 5. cap. 8. Nigritas nominat. Item Nigris fons eſt in Æthiopia, quẽ nõnulli caput Nili putauerũt. Vide Plí. li. 5. c. 9.

NIGRO, as [*Far nero*] μελαίνω, nigrum facio. Lucr. lib. 2. Aut ea, quæ nigrãt, nigro de ſemine nata. Vnde Denigro, as. Hieronymus: Denigrata eſt facies. Interdum eſt nigrum eſſe. Colu. lib. 7. Parandi ſunt nouelli, quadrati, magnis membris, cornibus proceris, & nigricantibus. Pli. lib. 9. Rubeus color nigrante deterior.

NIGROR, oris, [*Nerezza*] μελανία, nigredo, Cic. lib. 1. de Diui.

NIHIL, uide. Nihilum.

NIHILDVM, [*Niente, fin' hora*] οὐδέπω, nihil adhuc. Cic. Caſſio. nihildum audieramus.

NIHILI FACIO, [*Apprezzar niente*] μηδὲν τίθεμαι, nihil æſtimo. Plau in. Mil. nihili facio quod faciat ceteris.

NIHILI PENDO, dis, ere, περὶ μηδενὸς ποιοῦμαι, nihili facio. Plaut. in Moſt. Video te nihil pendere omnes homines.

NIHILOMINVS [*Non meno*] οὐδὲν τι ἧττον, non minus. Cic. Figulo: Nihilo minus iis conficior curis.

NIHILVM, [*Niente*] οὐδέν, οὐδ' ὁτιοῦν, ex non, & hilum: quod auctore Feſto, ſignificat illud, quod grano fabæ adhæret. Cic. 1. Tuſc. nec proficit hilum. Inde Nihilum, & Nihil per apocopem, quæ ſignificant quantitatis priuationem: ut Nihil uini habeo. Inuenitur etiã pro aduerbio negandi. Ter. in An. Nihil circuitione uſus es: id eſt, non. Inuenitur etiam, nihil, οὐδενὸς ἄξιον, indeclinabile, & trium generum, quaſi qui ne hili quidem eſt, hoc eſt, nullius pretii. Cic. 4. Tuſc. Nequitia ab eo, quòd nequicquã ſit in tali nomine: ex quo idem nihili dicitur. Poteſt tamen non abſurde nihili. genitiuus à nihilum exiſtimari.

NIL, [*Niente*] per ſyncopen factum nihil. Et modo nomen eſt, ut Nil bonitatis: modo aduerb. Ter. in And. Nil me fallis.

NILION, νείλιον, gemma colorem habens fumidæ topazii, aut aliquando melleæ. Plin. lib. 37. cap. 8.

NILIS, νεῖλις, lacus inferioris Mauritaniæ, non procul ab Oceano, quem Nili aquæ ſtagnantes efficere creduntur. Plin. lib. 5. cap. 9.

NILOTICVS, a, um, νειλῷος, & Niliacus, a, um, pe. co. νειλιακός. Mart. Niliacis primum puer hic ſit natus in oris. Nili quoque apud ueteres capiuntur pro foſſis, quæ ſpectaculis circundari ſolent, aut quibus aqua ad priuata ædificia duci conſueuit. Ci. 1. de Leg. Ductus aquarum, quos iſti Euripos, & Nilos uocant. Vide Euripus.

NILVS, νεῖλος, Ægypti fluuius, à Nileo rege dictus. unde Seruius Nilum dici exiſtimat, quaſi νέαν ἰλύν, i. nouum trahentem limũ, quo oblimet Ægyptum, & oppleat. Vnus ex maioribus totius orbis fluuiis. habet ſeptem hoſtia. Virg. 6. Æn. Et ſeptemgemini turbant trepida oſtia Nili. Nomina oſtiorum hæc ſunt: Canopicum, Bolbiticum, Sebenniticum, Pharniticum, Nendeſicum, Taniticũ, & Peluſiacum. Naſcitur in monte inferioris Mauritaniæ, non longe ab Oceano, ſtagnante ibi lacu, quem uocant Nilidem: deinde condit ſe itinere aliquot dierum, rurſumq; erumpit alio lacu maiore in Mauritania Cæſarienſi: iterumq; arenis receptis per deſerta uiginti dierum ſpatio fertur ad proximos Æthiopas & denuo proſilit fonte, qui Nigris dicitur. Inde Africam ab Æthiopia diſterminans: mox Æthiopas medios ſecans, pleraſque inſulas facit, quarum clariſſima eſt Meroe, cuius metropolis etiam Meroe uocatur. Poſtremo exonerat ſe in mare Ægyptium, Ægyptiq; inferiorem partem, dextra, læuaq; diuiſus, amplexu ſuo diſterminat Canopico oſtio ab Africa, ab Aſia Peluſiaco: propter quod aliqui Ægyptum inter inſulas poſuere, ita ſe diuidente Nilo, ut triquetram terræ figuram faciat, idcirco multi Ægyptum à Δ Græcæ litteræ ſimilitudine Delta uocauerũt. Augetur Nilus circa æſtiuum ſolſtitium mirum in modum, & per totam ſpatiatus Ægyptum terram pluuiis omnibus deſtitutã aquis ſuis irrigat, fœcundiſſimoq; limo obducit. Cauſſas incrementi Nili. uide apud Lucan. lib. 10.

NIMBATVS, a, um, unguento perfuſus: a nimbo uaſe. Plaut. in Pœn. Quàm magis aſpecto, tam magis eſt nimbata.

NIMBIFER, ὀμβροφόρος, ferens nimbos.

NIMBOSVS, boſa, boſum. Virg. 1. Æneid. nimboſus Orion, i. uentoſus. Plin. lib. 18. cap. 11. montibus nimboſis. Virg. 3. Æn. nimboſa cacumina montis.

NIMBVS, bi, [*Pioua ſubita, nembo*] νιφετὸς, ὄμβρος, repentina & præceps pluuia. Vir. 3. Æn. Inuoluere diem nimbi. Cic. de Na. Nimbi, niues, grandines. Ponitur & pro uento. Vir. 1. Æn. Nimborũ in patriam, loca fœta furentibus auſtris. Interdum pro nube, νέφος. Lucilius: Cum nimbo cælitus deſcendit Iuppiter. Nimbus item, uaſis genus, quo uina, unguenta, & alia funduntur. Mart. li. 14. largas Fundet nimbus aquas.

NIMIS, aduer. ἄγαν, nimis: interdum ualde. Plaut. in Mil. nulli mortali ſcio obtigiſſe hoc, Tam nimie ut amarentur.

NIMIETAS, atis, [*Superfluità*] περιουσία, nimia copia, Col. li. 6. cap. 24. nimietate uerni pabuli pecudes laſciuiunt. Plin. lib. 14. cap. 6. Exoleuit hoc nimietate copiæ.

NIMIO, ablatiuis comparatiuis ſolet iungi. Cic. ad Att. li. 10. quia te nimio plus diligo.

NIMIOPERE, p. c. λίαν ἐκ περιττοῦ, aduer. eadem forma, qua magnopere. Ci. in Par. Quos ædificio magnifica nimiopere delectant.

NIMIRVM, [*Certamente*] δήπου, ἀμέλει, γέ που, aduerb. confirmandi, certe, uidelicet, nempe. Componitur ex particula Ne, qua ueteres utebantur pro non, & mirum: quaſi dicas, mirum non. Ci. Att. nimirum hoc illud eſt, quod Cæſar ſcripſit. Aliquando ad reſponſionem adhibetur. Quinctil. li. 12. ca. 1. uter melior dicetur orator? nimirum, qui homo melior.

NIMIVM, [*Troppo*] ἄγαν, Cic. 4. Ac. De quo nimium diu diſputo.

NIMIVS, a, um. [*Troppo, intemperato*] ὁ ἄγαν, quod modum excedit. Teren. in Heaut. Nulla ex re iſtuc fit, niſi ex nimio otio. Nimius animi, ἄγαν μεγαλήτωρ, nimium magnanimus. Liu. Manlius nimius animi, cum alios principes ſperneret, Sermonis nimius. Tacit. li. 19. Nimius in decernendis honoribus. Cic. Bruto. li. 5. Epiſt. Nimium abſolute. Cic. 4. Tuſc. Aiunt nimia reſecari oportere, naturalia relinqui.

NIMIS, [*Troppo*] λίαν, ἄγαν, ſupra modum. Ter. in And. Nequid nimis. Cic. 1. de Orat. Non ſumus nimis auidi.

NINGO, gis, uel Ninguo, is, xi, [*Neuicare*] νίφω, niue pluo. Priſcianus: Ninguo quoque ninxi: unde & nix, ut à duxi dux, à rexi rex. Virg. lib. 3. Geo. Toto non ſecius æquore ninguit. Sunt qui Ninguo dictum uelint à ningue, cuius nominatiuus erat Ninguis, quod antiqui pro niue uſurpabant. Lucre. Alba effundere ningues. Apul. in 1. Herma. omnia ningue canebant. nunc dicimus nix.

NINGVIDVS, a, um [*Neuoſo*] νιφόεις, χιονώδης, niuoſus, niue abundãs. Auſon. ad Paulinum: Barcino me bimaris iuga ninguida Pyrænei. Et paulo poſt, iam ninguida linquit Oppida Iberorum.

NINIVE, pe. co. νινευΐ Suidæ, urbs Aſſyriorum ad Tigrim fluuium, ita appellata à Nino conditore Beli filio, incolæ Niniuitæ, p. p. Ptol. in deſcriptione Aſſyriæ urbem hanc Ninum appellat. Vide Plin. lib. 6. cap. 26. & Strab. in principio lib. 16.

NINOE, νινόη, Cariæ oppidum, alias Aphrodiſias appellatum, Lelegum Pelaſgorum colonia, ſi Stephano credimus.

NINVS, Beli filius. maritus Semiramidis, primus Aſſyriorum rex.

NIOBE, νιόβη, filia Tantali, ſoror Pelopis, uxor Amphionis, quæ in ſaxum uerſa eſt ex dolore, ut poetæ fingunt, cum ex fœcũdiſſima matre ad orbitatem redacta, extinctos uidiſſet filios, filiaſq; omnes, quos Apollo & Diana ſagittis confixerant. A Statio in ſiluis Sipyleia mater dicta Niobe, quoniam facta ſaxea, turbine uenti in Sipylum patriam rapta eſt, ubi fixa cacumine montis Liquitur, & lacrimis etiã nunc marmora manant. Fuit & altera Niobe Phoronei filia, ex qua Iupiter Oſirim ſuſcepit, qui & Serapis dictus ẽ.

NIPHATES, pen. pro. νιφάτης, mons ſupra Aſſyriam, ad fines maioris Armeniæ, Tauri pars, ex quo Tigris naſcitur. Strab. lib. 11. Virg. 3. Geo. Addam urbes Aſiæ domitas, pulſumq; Niphatem. Dictus Niphates à niuibus, ἀπὸ τῆς νιφάδος, ἢ ἀπὸ τοῦ νίφειν.

NIPSA, æ, νίψα, Thraciæ oppidum: incolæ Nipſæi. Stephanus.

NIREVS, νιρεύς, Charopi & Agalìæ filiæ, Græcorum omnium formoſiſſimus. Ouid. lib. 4. de Ponto.

NIS, [*A noi*] pro nobis ueteres ſcripſere, ſicut Im, pro Eum. Feſtus.

NISA, æ, νίσα, oppidum Siciliæ. Thucyd. lib. 3.

NISAEA, æ, νισαία, oppidum in ſinu Megarico, ubi Megarẽſium erant naualia, teſte Thucyd. lib. 2. Eſt item Niſæa Pathyenes regio, cuius caput fuit Alexandropolis, ab Alexandro conditore appellata. Vide Pli. li. 6. ca. 26. Hæc regio præſtantiſſimos alebat equos qui ab ea Niſæi appellabantur, teſte Strab. lib. 11.

NISI, εἰ μὴ, ὅτι μὴ, dictio exceptiua. Ci. At. Niſi ego inſanio.

NISIBIS, νίσιβις, oppidum Arbelitidis, quæ eſt regio Syriæ propinqua. alio nomine Mygdonia. Niſibim autem Antiochus fertur cõdidiſſe, & à nomine ſuo Antiochiam appellaſſe. Plin. lib. 6. cap. 23.

NISSA, æ, νῖσσα, Bœotiæ oppidum, apud Homer. in Catal. nauium.

NISVS, νῖσος, nomen regis Megarenſium, qui, ut in fabulis fertur, à Scylla filia ſua fatali capillo ſpoliatus, in auem ſui nominis conuerſus fuit. Virg. 1. Geo. Apparet liquido ſublimis in aere Niſus.

NISVS, a, um, particip. ἐπερειδόμενος, eſt à Nitor, eris.

NISVS, us, ui, [*Forza, lo sforzo*] πεῖρα, conatus. Virg. 1. Æn. Niſuq; immotus eodem. Cic. 2. Tuſc. Pedetentim ite. & ſedato niſu.

NISYROS, pe. p. νίσυρος, Homero, inſula in mari Carpathio, una Sporadum: quam poetæ fabulantur olim Coo adhæſiſſe, Neptuniq; ſceptro inde fuiſſe auulſam. Strabo lib. 10.

NITEDVLA, æ, muris exigui genus, ut docet Serui. Cic. pro Sex. ut illa nitedula remp. conaretur arrodere. Eſt & Nitedula, cicindela, quæ noctu lucet.

NITELA, æ, [*Cura denti, netta denti*] καλλωπιον, dicitur res quæ leuigat ſordes, & expolit: unde Apuleius utitur pro dentifricio. Miſi (inquit) ut petiſti, tibi munditias dentium, nitelas oris, tenuem, candificum, nobilem puluiſculum.

NITEO, res, nitui, [*Rilucere*] καλλωπίζομαι, ſplendeo. Plaut. in Pſe. Tibi hoc præcipio, ut niteat ædes. Nitere unguentis, fulgere purpura. Cic. in Catil. Idem. 4. de Fin. Illorum uides quam niteat oratio.

NITESCO, is, ere, nitidum fieri. Cic. 1. Tuſc. Cælum niteſcere, arbores frondeſcere. Pli. lib. 37. cap. 12. omnes gemmæ mellis decoctu niteſcunt. Nitens, participium: ut Equi nitentes. Virg. 6. Æn. Galea nitens, Idem. 9. Æn. Oculi nitentes, Idem. 1. Æn. Aſtra nitentia, Ouid. 5. Faſt. Hinc Eniteo, ἀποστίλβω, clare, ſeu ualde niteo. Per tranſlationem ſignificat celebrem eſſe, διαφαίνειν. Li. 4. ad Heren. Artis ſcriptores non putarunt unum potuiſſe in omnibus elocutionis partibus enitere. Eniteſco. Sal. Cæſar bellum exoptabat, ubi uirtus eniteſcere poſſet. Interniteo, in medio niteo. Plin. Telluri internitent.

NITIDE, nitidus, nitidiſſime, aduerbia.

NITIBVNDVS, a, um, uehementer nitens. Gel. lib. 1. cap. 11. Achæos Homerus pugnam indipiſci ait, conſpiratu [illegible]to nitibundos.

NITIDIVSCVLE, diminut. à nitidus comparatiuo. Plaut. in Pſeu.

NITIDO, as, [*Rallustrare*] καλλωπίζω, nitidum facio. Col. li. 12. cap. 3.

NITIDITAS. Accius. Formæ nitiditate præcatus regi.

NITIDVS, a, um, [*Splendido, rilucente*] διειδής, [illegible], ſplendidus, clarus, lucens. Plau. in Stich. Facite ut nitidæ ædes meæ ſint. Idem Mil. nimium lepida, nimiſq; nitida fœmina. Cic. in Orat. In picturis alios nitida, læta, colluſtrata delectant. Col. lib. 12. Far Cluſinum candidioris & nitidi coloris.

NITOR, teris, nixus, & niſus, [*Sforzarſi*] ἐρείδω, conari. Virg. lib. 3. Ge. Poſt ualido nitens ſub pondere faginus axis. Interdum incumbere, ſuſtentari, ἐγχρίζομαι, ἐπιχειρέω, διατείνομαι. Idem. 6. Æn. Ille uides pura iuuenis qui nititur haſta. Per metaphoram dicimus, Salutem, & uitam noſtram in aliquo niti, hoc eſt, fixam eſſe & repoſitam. Cic. pro Mil. Ei uiro mors parabatur, cuius in uita nitebatur ſalus ciuitatis. Niti gradu, apud Pacuuium legitur pro ambulare: Ardua per loca agreſti, & trepidante gradu nititur. Niti alis, uolare. Virg. li. 4. paribus nitens Cyllenius alis Conſtitit. Interdum fulciri. Ci. li. 1. Off. Eſt adoleſcentis, deligere uiros optimos ac probatiſſimos, quorum conſilio, atque auctoritate nitatur. Id eſt, gubernetur, inſtituatur. Quandoq; nitor ſignificat dare operam, conari, πειρῶμαι. Ter. in Ad. Quapropter nitar, experiar, Cic. de Sen: quantum quiſque poteſt, nitatur. Hinc Annitor, Connitor, συντείνομαι, διαμάχομαι, totis uiribus nitor. Ci. li. 2. Off. quantum conniti animo potes, quantum labore contendere, tantum fac ut efficias. Enitor, ἀποτίκτω, pario. Plau. in Amph. Geminos Alcmena enititur. Var. li. 2. de re ru. Facienda ſepta ſecreta ab aliis, quo enitentes ſecludere poſſis. Vnde Enixæ mulieres, quæ partus dolore leuatæ ſunt. Item Eniti, φιλοτιμεῖσθαι, eſt multo labore aliquid perficere. Sal. in Iug. Ab adoleſcentia ita ſe enixum, ut ab optimo quoque probaretur. Col. li. 2. Vel ſpe ceſſandi totum ſpatium bos agilius enitatur. Hinc enixe, συντόνως, aduer. Pla. in Trin. Tibi relinqui enixe expeto. Quod & Enixim dicitur. Cicero: Ego illos malos & audaces ſemper enixim contra fortunas, atque honores huius ordinis omnia feciſſe ſentio. Innitor, inhæreo, firmor. Col. li. 6. arbores, quibus uitis applicata, & religata innitur, accipiant. Obnitor, ἀντερείδομαι, ἀνθίσταμαι, ἀντιστηρίζομαι, contra nitor, obluctor. Vir. li. 3. Geo. Verſaq; in obnixos urgentur cornua uaſto: id eſt, contra obluctantes. Cic. pro Mil. non uſitatis iam rebus obnitendum eſt Miloni, ut tueatur dignitatem ſuam. Hinc aduerbium Obnixe, διατεταμένως, cum conatu, quantum poteſt contra conantem. Teren. in And. Pedibus, manibuſq; obnixe omnia facturum. Pernitor, ualde nitor. Seruius: Pernix perſeuerans à pertinendo tractum eſt. Renitor, ἀντιτείνω, ἀντισπάω, contra nitor, Subnitor, ſuffulcior. Vir. li. 3. Parua Philoctetæ ſubnixa Petilia muro. Aliquando eſt ſurſum nitor. Cæcil. in Annibal. Latini ſubnixo animo ex uictoria conſilium ineunt. Habent autem omnia hæc pen. pro.

NITOR, [*Splendore, politezza*] στιλπνότης, ſplendor in quacunque re dicitur. Cic. in Cato. Tum Lyſandrum intuentem purpuram eius, & nitorem corporis. Col. li. 2. Pondere, & nitore præſtat. Eloquii nitor. Ouid. 2. de Pon. Eleg. 2. Generis tui nitor, ibidem Eleg. 9. Marmorum nitor. Plin. lib. 12. cap. 1.

NITRARIA, æ, νιτρεία, νιτροφυχία, locus ubi nitrum fit. Pli. li. 31. ca. 10.

NITRATVS, adiect. cui nitrum admiſtum eſt. Mart. li. 13. Nitrata uiridis Braſſica fiat aqua. Col. li. 12. c. 55. Nitratam aquam ſuffundito.

NITROSVS, a, um, quod nitrum habet. Pli. li. 31 ca. 10. Aquæ nitroſæ reperiuntur. Nitroſus locus, Idem lib. 20. cap. 19.

NITRVM, [*Nitro*] νίτρον, ἀπὸ τοῦ νίζειν, ut quidam putant, eo quòd abluendi, purgandiq; habeat facultatem: ſiue, ut alii malunt, à Nitria Ægypti regione, in qua copioſiſſime prouenit. non multum diſtat à ſalis Hammoniaci ſpecie, nonnulliq; exiſtimant eſſe ſalis genus. ſicut enim ſalem in littore maris feruor conficit Solis, durando in petram aquas marinas: ita in nitrariis, ubi æſtate pluuiæ prolixiores telluri infunduntur, ardor nimius aquas excoquit in petram ſali ſimillimam, ſed nihil gelidi rigoris, nihil ſalſi ſaporis habentem, quæ tamen iuxta naturam ſalis durare in caliditate, & nubiloſo aere fluere, ac liqueſcere ſolet. Gignitur copioſiſſime in Nitrite Ægypti nomo, aqua Nili in nitrarias immiſſa: parcius apud Medos caneſcentibus ſiccitate conuallibus. præſtantiſſimum autem in Clitis Macedoniæ. Dioſcorides foſſile præfer re uidetur, quod leuius eſt, & ſine pondere, roſeo colore, aut albo, & ſpongiarum modo fiſtuloſum. Veriſimile autem eſt, quòd hodie uulgo Salnitrum uocant, ueteribus fuiſſe incognitum, nouumq; eſſe inuentum, ad bellicorum tormentorum uſum excogitatum.

NIVALIS, & hoc le, [*Neuale, neuoſo*] νιφόεις, quod ad niuem pertinet. Ci. de Diu. Tumulos albano in monte niuales. Pli li. 26. ca. 8. Naſcitur in petroſis, apricis, niualibus. Niualis dies, quo plurimum niuis è cælo dilabitur. Liu. li. 21. Erat brumę tempus, & niualis dies. Niualis aqua. Gell. Col. li. 3. ca. 1. Niuale cælum dixit, quòd ſæpe niues inducit. Oſculum niuale, metaphoricōs pro frigido. Mar. li. 7.

NIVARIVS, a, um, ut, ſaccus niuarius. Plin. lib. 24. Nitroſæ aut amaræ aquæ, polenta addita, mitigantur, ut intra duas horas bibi poſſint. qua de cauſſa & in ſaccos niuarios additur polenta.

NIVATVS, a, um, νιφοψυχής, niue refrigeratum Suet. in Ner.

NIVEO, es, nixi, nictum, a quo Conniueo. Vide nicto.

NIVEVS, a, um, [*Che è di neue*] χιόνεος, ex niue. Niueus liquor, Ci. 2. de Diuin. Virg. 3. Geo. aggeribus niueis informis, & alto Terra gelu. Quandoque pro candido: ut, Niuei dentes. Mart. lib. 5. Niuei la certi. Virg. li. 8 Æn. Ebur niueum. Ouid. 10. Met.

NIVOSVS, ſa, ſum, [*Che abonda di neue*] χιονοβόλος, χιονώδης, niue abundans. Col. li. 2. ca. 9. locis prægelidis ac niuoſis. Niuoſa hyems Liu. lib. 5. Niuoſa grando, Idem lib. 21.

NIX, niuis, [*Neue*] χιών, Ci. de Nat. Aquam niue pruinaq; concreſcere. Plin. li. 17. ca. 2. Nix aquarum cæleſtium ſpuma eſt. Vir. 10. Ecl. Perq; niues alium, perq; horrida caſtra ſecuta. Niue candidiores equi, Ouid. 8. Met. Eluctari niues, Tacit. lib. 19. niues eluctantibus, patuit quantum diſcriminis ade undum foret. Capitis niues, apud Horat. 3. Car. Ode. 13. pro capillis canis.

NIXOR, aris, nixatus ſum, nixari, ἐρείδομαι, στηρίζομαι, nitor, i. ſuſtentor. Lucr. li. 4. conuellere tota Fundamenta, quibus nixatur auita, ſaluſq;. Idem lib. 3. Hoc eſt aduerſo nixantē trudere monte Saxū.

NIXVRIO, is, p. p. nixurii, niti uolo. Nigid. apud Nonium: Nixurit qui niti uult, & in conatu ſæpius aliqua re perpellitur.

NIXVS, a, um, parti. [*Appoggiato, ſoſtentato*] innixus: uel incumbens, fultus, ſuſtentus. Cic. 7. Verr, prætor muliercula nixus in littore. Cic. de. Diuin. Stellanti nixus olympo.

NIXVS, us, parturientium labor. Virg. 4. Geor. Haud Fetus nixibus edunt. Dicitur & de alio quoquis conatu. Quinct. lib. 2. ca. 13. Luctator totius corporis nixu in id, quod ſemel inuaſit, incumbit.

NIXVS, huius nixi, ἐγγόνασιν, Sidus cæleſte, quod Iulius Fir. Ingeniculum uocat. Cic. in Arat. Ille uagans uulgato nomine nixus. Ibidem exoritur conuerſo corpore nixus. Hunc Higinus Herculeum eſſe ait, qui dextro genu nixus, ſiniſtro pede capiti draconis dexteram partem opprimere conatur.

N ANTE O

NO, nas, ui, natum, [*Notare*] νήχομαι, proprium eſt piſcium. Cice. de Fin. ſerpere anguiculos, nare anaticulas. Pli. li. 9. cap. 17. de accipenſere: contra aquam nando meam. Quanquam & de aliis rebus dicatur in aqua fluitantibus. Ouid. 1. Met. Nat lupus inter oues. Virg. 1. Æn. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. Nare ſine cortice, prouerbialis metaphora, de iis, qui ſuo iam Marte ſibi poſſunt conſulere, nullo alieno egentes ſubſidio. Tranſlatio ſumpta ab iis, qui natandi iam ſatis periti, cortice non egent.

NOA, Syenitarum oppidum ad Nilum fluuium. Plin. lib. 6. cap. 29.

NOAS, Thraciæ fluuius, ex Hæmo monte naſcens. Herod. li. 2.

NOBILIS, le, [*Nobile, chiaro*] γνώριμος, εὐγενής, clarus, celeber, quaſi noſcibilis, à Noſco: unde & pro noto ponitur. Virg. 7. Æn. Eſt locus Italiæ medio, ſub montibus altis, Nobilis. Et Nobilis in quacunque re ponitur, ſiue bona, ſiue mala. de bona, ut cum ad generis dignitatem refertur. Saluſt. in Cati. Nobili genere natus. Cic. 1. de Diuin. Nobili loco natus. De mala. Liuius, Nobilis ille clade Romana locus. Plaut. in Rud. Qui ſe ſcelere nobiles fieri uolunt. Facinus nobile, inſigne. Cic. 4. Ver. Accipite nunc aliud eius facinus nobile. Homo omnium nobiliſſimus, Cic. Lentulo li. 1. epiſt. Inimicitiæ nobiliſſimæ, Liu. lib. 39.

NOBILITAS, atis, εὐγένεια, generis, uel alterius rei dignitas. Col. li. 4. Deprehendi poteſt nobilitas in geſtu. Cic. pro Se. Omnes boni nobilitati fauemus.

NOBILITER, *Nobilmente* aduerbiū, inſigniter, & decore. Pli. l. 34. c. 8.

NOBILITO,

Nobilito,as,[*Nobilitare,far nobile*]ἐνδοξίζω, nobilem facio,dignitatem addo.Ci.de Seneƈt.Neque enim ex te unquam es nobilitatus.Aliquando notum facio,γνωρίζω.Ci.lib.2.Offic.Phalaridis præter ceteros nobilitata crudelitas.Teren.Eu.Adoleſcentulum nobilitas flagitiis.

Nocenter,aduerb.Colum.lib.8.cap.2.

Nocentior,& Nocentiſſimus.Ouid.1.Meta.Iamq; nocens ferrum,ferroq; nocentius aurum Prodierat.Cic.2.Ver.Se auariſſimi hominis cupiditati ſatisfacere poſſe, nocentiſſimæ uictoriæ non poſſe.

Noceo,ces,cui,citum,[*Nuocere*]σίνομαι,βλάπτω,obſum, damnum, aut iniuriam alicui infero,Col.li.2.Non nocebitur ei noƈturnis roribus.Cic.3.Off.conſtitutum eſt, ut non liceret ſui commodi cauſſa nocere alteri,Vir.10.ecl.Nocent & frugibus umbræ.Hor.1.epiſt.2.Nocet empta dolore uoluptas.Plaut.in Mil.cum accuſatiuo iunxit:Iura te non nociturum eſſe hominem de hac re nemi nem.Nocere noxam.Liui.9.Atque ob eam rem noxam nocuerũt.Nihil nocet,Cic.ad Att.li.12.Nocetur,imperſonale.Cic.4.Verr.Confirmat curaturum ſe,ne quid ei per filium ſuum noceretur.Vnde Nocentes dicuntur,qui iniuriam aut maleficium commiſerunt,qui alteri nocuerunt.Cic.2.Offici.Habendum religioni,nocentem,nefarium,impiumq; defendere.

Noctescere,[*Farſi notte*]συννυκτάζειν, eſt obtenebrari. Furius apud Nonium:Omnia noƈteſcunt tenebris caliginis atræ.

Noctifer,epitheton ſtellæ ueſpertinæ,quam Heſperum, ſiue Veſperum appellamus.Catul.Nimirum Eoos oſtẽdit noƈtifer ignes.

Noctifuga,νυκτοφυγών,qui noƈtem fugit.

Noctiluca,pen.pro.νυκτιλαμπὶς, Luna quæ noƈtu lucet. Hor.4.Carm.Rite creſcentem face Noƈtilucam. Noƈtilucam etiam quidam appellarunt quæ alio nomine Nitedula dicitur,lucens noƈtu paruum animal.

Noctipuga, Lucilius uocauit obſcœna, quòd noƈtu pugnant,excitentq; Venerem.

Noctivagus,pe.c.[*Che va vagando di notte*]νυκτιπόλος, qui noƈte uagatur.Virg.10.Æn.Almaq; curru Noƈtiuago Phœbe medium pulſabat olympum.Strepitus noƈtiuagus Faunorum,Lucr.lib.4.

Noctu[*Di notte*]pro ablatiuo Noƈte,utebantur antiqui.Quadrigarius:ſenatum noƈtu multa domum dimitti.Cice.pro Mil.ſi inſidiaretur noƈtu.Plau.in Men.ſomnium noƈtu hac ſomniaui.Noƈtu uero aduerbium ſignificat per noƈtem.Salu.Diu, noƈtuq; laborare.Aliquando Nox pro Noƈtu,ut in 12.tabulis:Si nox furtum factum ſit,iure cæſus eſto.Macro.lib.1.Sat.cap.4.

Noctua,æ,[*Ciuetta*]γλαύξ,auis à noƈte diƈta,qua uolat.Pl.li.10.c.17.Noƈtuarum contra aues ſolers dimicatio.Noƈtuas Athenis ferre,prouerbio dicuntur ii,qui eò rem aliquam afferunt,ubi eius maxima eſt copia.noƈtuarum enim maxima uis Athenis.

Nocturnus,a,um,[*Di notte*]νυκτερινὸς,quod eſt noƈtis.Ci.4.Verr.fortunis hominum abutebatur ad noƈturna uota cupiditatum ſuarum.Somnia noƈturna,Hor.4.Carm.Viſus noƈturni,Tacit.lib.20.

Nocuus,[*Che nuoce*]βλαβερὸς,σίνης,qui nocet.Cice.3.de leg.nocuum ciuem uerberibus,uinculiſq; coercento.

Nodatio,pro nodoſitate.Vitru.lib.2.cap.9.

Nodia, herba (inquit Plin. lib. 24. cap. 19.) coriariorum officinis nota, alio nomine Mularis. ex uino pota aduerſus ſcorpiones uim habet.

Nodo,as,[*Ligare,annodare*]δεσμέω,πλέκω, nodos facio, ligo in nodos.Virg.li.4.Crines nodantur in aurum.Hinc Enodo, λύω,quod nodatum erat ſoluo. Per traſlationem declaro, expono. Gell.lib.2.Iulianus enodabit ueterum ſcriptorum ſententias. Lib.2.ad Heren.Contrariæ legis enodabimus uoluntatem. Interdum eſt arbores à nodis purgare.Colum.lib.5.cap.5.Summæ uirgæ falce debent enodari. Connodo, & Innodo, idem quod nodo. Et habent pen.pro.

Nodosus,a,um,πολύπλοκος,multos habens nodos. Lucan.lib.8.Nodoſaq; frangit Oſſa.Horat.2.Ser.Saty.3.Adde Cicutæ nodoſi tabulas centum.Acron:Nodoſi,ſcrupuloſi, diligentis.

Nodulus,ἁμμάτιον,diminut.Plin.lib.21.cap.5.

Nodus,[*Nodo,groppo*]ἅμμα,συνδεσμος,ligatura,quæ non facile ſoluitur.Cice.de Vn.Omnia duo ad cohærendum tertium aliquid requirunt, & quaſi nodum uinculumq; deſiderant.Virg.1.Æneid.Nuda genu,nodoq; ſinus collecta fluuẽtes.Nodus Herculeus,prouerbii ſpeciem habet,pro uinculo arƈtiſſimo.Fertur enim Hercules nodi quoddam genus oſtendiſſe, in quo neque principium,neque finis appareret: eoq; neƈtendi genere uti ſolent in obligandis uulneribus. Plin.lib.28.cap.6.Vulnera nodo Herculis præligare,ocyor medicina eſt. Huiuſmodi etiam nodo, auƈtore Feſto, nouæ nuptæ cingulum, boni ominis cauſſa uinciebatur,quem maritus deinde in leƈto ſoluebat: quo commento ſignificare uolebant,indiſſolubile futurum earum nuptiarum uinculũ. Vide plura in Er. Adagiis. Dicitur præterea nodus in arbore, & in digito,ὀστοφυή,eminens ille callus, ubi ueluti colligati ſimul rami eſſe apparent. Colum. lib.3. Eius imam partem acutiſſima falce iuxta nodum amputato. Liu.1. Baculum ſine nodo aduncum tenens,Arundinei nodi, Claudian. de Torpedine.Corporum nodi, pro articulis. Plin.lib.11.cap.37. Crura ſine nodis, Cæſar 6. Bel.Gall.Articulorum nodi,Plin.lib.11.cap.37. Accipitur & Nodus pro ænigmate,uel aliqua omnino re difficili. Cœlius ad Cice.Fam.8. Incideramus in difficilem nodum. Idem Att. lib.5. Dum hic nodus expediatur. Hinc uetus illud prouerbium: Nodum in ſcirpo quæris: quod dici ſolet in eos, qui etiã in re facillima ſcrupulum inueniunt.Traƈtum eſt prouerbium à leuitate ſcirpi,quem conſtat omni prorſus carere nodo.Teren.in And.Nodum in ſcirpo quæris.Nodus item in exercitu dicitur denſa peditum multitudo:quòd non facile poſſit reſolui. Cæleſtis nodus,ſidus Piſcium olim dicebatur.Cic.in Arato.A nodus fiunt Enodis,Inenodabile,Internodium.diximus ſuis locis.

Noega,oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis, in traƈtu Aſturum.Plin.lib.2.cap.20.

Noegaeum,amiculi genus,auƈtore Feſto,prætextum purpura,coloris candidi: unde & pro candido,quandoque ponitur. Liui.Andron.Lacrymas de ore noegæo deterſit.

Nola,Νῶλα Ptolemæo,Campaniæ urbs mediterranea. hanc prius Sidicinum fuiſſe diƈtum,ſcribit Plin.lib.3.cap.5.

Nolo,[*Non volere*]οὐ θέλω,ἀβουλέω,ex Non, & uolo.Teren.in Eun.Noui ingenium mulierum:Nolunt,ubi uelis:ubi nolis,cupiunt ultro.Cic.in Orat.Libenter copulando uerba iungebant: ut ſodes, pro ſi audes:nolle,pro non uelle. Cic.4.Ver. exempla litterarum ipſi habere non nollent.Nollens,particip. Lucan.lib.1.Quamuis nolente ſenatu Traximus imperium.

Nomades,dum,νομάδες, Africæ populi, inter Zeugitanam regionem & Mauritaniam ſiti,qui poſtea, litteris aliquot mutatis,Numidæ appellati. Hos ſcribit Saluſt. ex Perſis ortum traxiſſe, qui Herculem in Hiſpaniam ſunt comitati: eoque mortuo, in Africam traieciſſe,locaq; occupaſſe Oceano proxima:poſtea propter multitudinem à parentibus digreſſos, poſſediſſe ea loca,quæ proxime Carthaginem Numidia appellatur. Diƈti ſunt autem Nomades,ἀπὸ τοῦ νέμειν,id eſt, à paſcendo, quòd paſtionibus præcipue uacarent.Sunt & alii Nomades in Scythia ſupra Mæotim.Pli.lib.4.cap.12.

Nomae,ulcera quæ depaſcunt ſerpendo corpus.Plin.lib.33.cap.4.

Nomen,inis,[*Nome*]à Noſco,quòd notitiam faciat:nam per id,quicquid nominamus, agnoſcitur. Vel Nomen dicitur, quaſi notamen.Aut à Græco ὄνομα, obieƈto o. Proprie autem nomen dicitur,teſte Nonio, proprium uocabulum ſingulorum, hoc eſt, quo ſingulæ res appellantur. Inde nomino, as, quod eſt,nomen alicui rei imponere. id autem fit dupliciter aut enim uniuerſo generi nomen imponimus, quod grammatici nomen appellatiuum uocant; ut cum animal rationale hominem dicimus nominari: aut ſingulis rebus peculiare nomen imponimus, quod illi cum alio non ſit commune. hoc à grammaticis nomen proprium appellatur. quod ſic definitur à Cicerone. Nomen eſt quod unicuique perſonæ attribuitur, quo quæque ſuo proprio, & certo uocabulo appellatur. Hoc rurſus diuiditur in quatuor membra, Prænomen, Nomen, Cognomen, & Agnomen.Prænomen interdum una,interdum duabus,interdum tribus litteris notabatur:ut,C.Caius:Gn.Gneus:Sext.Sextus.fuitq; nonnulla ratio prænominis.nam & Quinctũ ideo dixerunt,quod quincto fortaſſis loco natus eſſet:Luciũ,quod initio lucis exortus:Gneũ, à corporis effigie.Cognomen maiorum eſt,traƈtũ ex familia uel ſanguine,ἐπωνυμία,ut Cornelius ex Corneliis. Nomẽ autem propriũ perſonæ eſt,quod proprium gentilium,hoc eſt,quod originem gentis uel familiæ declarat, ut Cic.Scip.Agnomen extrinſecus uenit,& hoc tribus modis.Aut ex animo, ut Superbus, Pius. Aut ex corpore,ut Craſſus,Pulcher.Aut ex fortuna, ut Africanus, Gothicus, Aſiaticus,Numantinus,à deuiƈtis gentibus, ſed hoc raro uſurpantur.Cognomen nanque,ſiue Cognomentũ potius, quam Agnomẽ dicitur.Ci.Scipio ille,cui Africano fuit cognomen.Idẽ ad Att.Teq; non cognomen ſolum Athenis deportaſſe, ſed humanitatem & prudentiam intelligo. Romani plerunque tribus uti ſolent nominibus,nõnulli etiam quatuor:ut, P.Cornelius Scipio Africa. ubi Publius eſt prænomen, Cornelius nomen proprie diƈtum,Scipio cognomen.Africanus agnomen.Et nomen quidem atque cognomen omnium eiuſdem familiæ commune erat, prænomen uero tantum ſingulorum.Prænomen itaque illud erat,quo fratres,aut gentiles à ſe mutuo diſtinguebantur.Quidam etiam à ueſtimento cognomen ſortiti ſunt, ut Antonius Caracalla: quidam à pecore minori,ut Porcius,Scrofa:quidam à pecore maiori, ut Equitius,Taurus: quidam à piſcibus, ut Sergius Orata, Muræna. Pi-

lumni autem cognomen inde tractum putatur, quòd qui primus in ea familia hoc cognomine dictus eſt, pili uſum inuenerit. Eſt quando Nomen pro decore, & dignitate ponatur. Virg. 2. Æneid. Auulſumq; humeris caput, & ſine nomine corpus. Interdum pro generoſitate. Idem lib. 2. Geor. Aut pomis ſua nomina ſeruat. Interdum pro nobilitate generis, fama. Virg. 2. Æne. Et nos aliquod nomenq;, decuſq; Geſſimus. Ouid. 10. Met. Magnum & memorabile nomen. Nomen etiam accipitur pro gente, ut apud Virg. Nò ſtrumq; in nomen ituras. Nomina præterea dicuntur, capita, uel (ut hodie loquimur) articuli rationis argentariæ, in quibus deſcripta ſunt nomina debitorum, quibus pecuniæ expenſæ feruntur. Ci. 3. Ver. Satis te eſ ipſorum omni ſuſpicione arbitrabare, ſi, quibus pecuniam credebas, iis expenſum non ferres? neque in tuas tabulas ullum nomen referres? Nonnunquam Nomen accipitur pro ipſo debitore. Colum. lib. 1. cap. 7. Vel optima nomina non appellando fieri mala, Alphius dixiſſe ueriſſime fertur. Sæpe etiã Nomen accipitur pro ipſo debito. Cic. ad Att. lib. 16. Nomina mea per deos expedi. Idem ad eundem lib. 6. Salaminos adduxi, ut totum nomen Scaptio uellent ſoluere. Ponitur etiam Nomen aliquando pro cauſſa. Cic. de Amic. ab amicitia Q. Pompeii meo nomine ſe remouerat Scipio. Nomen aliquando tranſit in aduerbiũ: ut, Toruumq; tuetur. i. torue, δεινὸν, γοργὸν. Item aduerbium in nomen: ut, apud Perſium: Iam cras heſternum conſumpſimus, ecce aliud cras. Nomina tamen in aduerbium migrantia ſuam ſæpe ſeruant quantitatem, ut apud Virg. 3. eclog. Tranſuerſa tuentibus hirquis. nam Tranſuerſa quum aduerbium ſit, a, tamen breuis eſt, quia uenit ex nomine, quum ſciamus in a terminata aduerbia longa eſſe. Nomina per diuerſos caſus loco aduerbiorum ponuntur: per nominatiuum, ut Fors pro Forte, Recens pro recenter: per genitiuum, Militiæ pro in Militia: per datiuum, ut Veſperi, Ruri, Sorti, per ſortem: per accuſatiuum, ut Toruum pro torue, Clarũ pro clare. per ablatiuum, ut Rure, Domo.

NOMENCLATOR, ris, [*Colui che ſa il nome d'ognuno*] ὀνοματολόγος, à nomine calando, id eſt, uocando, qui memoriter, ununquenque nominatim uocare didicit: ut puta in foro reos, in conuiuio conuiuas. Cic. Atti. lib. 4. Ad urbem ita ueni, ut nemo ullius ordinis homo nomenclatori notus fuerit, qui mihi obuiam non uenerit. Horum opera utebantur potiſſimum candidati, ut ſibi in prenſando ſuffragatores nomina ciuium ſuggererent. Vnde laudatur Cato, quòd legem ſeruarit, quæ candidato nomenclatores adeſſe uetat, ut per ſeipſum ſine nomenclatore nominatim ſalutaret ciues Romanos. Hi & Fartores quoque dicebantur, quòd ſalutatorum nomina (ut ait Feſtus) uelut infarcirent petitorum auribus. Cic. pro Mur. Quid quòd habes nomenclatorem.

NOMENCLATIO, & NOMENCLATVRA, ὀνομασία, ὀνοματολογία, nuncupatio, nominatio. Col. li. 3. c. 2. prudentis magiſtri eſt, eius nomenclationis aucupio ſtudioſos non demorari. Plin. lib. 2.

NOMENTVM, νωμεντὸς, Stephano, oppidum in Latio, non procul ab Roma. Martial. libro 13. Si uicina tibi Nomento rura coluntur. Hinc Nomentana uia Romæ, qua itur Nomentum et Nomentani, qui Nomentum habitant. Dictum Nomentum à Nomento conditore.

NOMINATIM, aduerb. [*Nominatamente, à nome per nome*] ὀνομαστὶ, ἐξονομακλήδην, per ſingulorum nomina. Liu. li. 2. conſules citant nominatim iuniores. Dicitur tamen & de uno: ut, Tenens cruentum pugionem Brutus, nominatim Ciceronem inclamauit. Aliquando etiam accipitur pro expreſſe. Cic. lib. Off. Quicquid eſt in prædio uitii, id ſtatuerunt, ſi uenditor ſciret, niſi nominatim dictũ eſſet, præſtari oportere. Nominatim & Generatim, contraria. Cic. Att. lib. 9. Tanta erat in illis crudelitas, ut non nominatim, ſed generatim proſcriptio eſſet informata.

NOMINATIO, onis, Plin. epiſt. 73. qui me nominationis die per hos continuos annos inter ſacerdotes nominabat. Brutus ad Cic. Bibulus in Panſæ locum petere conſtituit: eam nominationem à te petimus. Nominatio figura rhetorum, de qua ad Heren. li. 4.

NOMINATVS, [*Celebrato, nominato*] περιβόητος, nomen ex participio pro celebri. Cic. 6. Ver. illa Attalica, tota Sicilia nominata. Pli. lib. 12. cap. 19. In Bactriana Bdellium nominatiſſimum.

NOMINO, as [*Nominare*] ὀνομάζω, appello, nomen impono. Lact. li. 4. A Deo diuinitas nominatur. Cice. de Amic. Amor, ex quo amicitia eſt nominata. Interdum accipitur pro nominatim compellare, Plaut. in Moſt. Quis me nominat? Nominare aliquando etiam ponitur pro exprimere. Cice. pro Lælio: Quorum profuſa luxuries, magnitudo æris alieni, ſumptus, libidines nominarẽtur. Eſt etiam Nominare, cum aliquem ad aliquem honorem deligimus. Cic. in 11. Phil. & Brutus in epiſt. ad Ci. Vide nominatio. Hinc Denomino, παρονομάζω, nomen alicui impono. Colum. lib. 4. uniuerſæ regiones habent propria uitium genera, quæ conſuetudine ſua denominant.

NOMINITO, as, are, [*Nominare*] frequent. à Nomino. Lucr. li. 3.

NOMISMA, [*Denaro, moneta*] νόμισμα, Vide Numus, & Numiſma.

NON, [*Non, no*] οὐ, οὐκ, negatiua dictio accommodari poteſt omnibus modis, præterquam imperatiuo. Indicatiuo. Ter. in Eun. Non te dignum Chærea feciſti. Optatiuo. Pla. in Men. Non negem, ſi nouerim. Subiunctiuo. Virg. 1. Geo. Non illa quiſquam me naue per altũ Ire, neque a terra moneat conuellere funem. Infinitiuo. Ter. in Phor. Non neglexiſſe, habeo gratiam. Non, ſi negationi præponatur, affirmat, ut, Nonnihil tibi debeo, i. aliquid tibi debeo. quum poſtponitur, magis affirmat, quàm ſi præponeretur: ut: Nihil non tibi debeo, ſignificat, omnia tibi debeo. Oui. li. 3. Faſt. Multa tibi memores, nil non debemus Eliſæ.

NON AVTEM, οὐ μὴν δὲ, recte dicimus: at non dicimus, Non uero: ut, Amicus Cæſaris ſum, non autem aſſentator.

NON MODO [*Non ſolamente*] μὴ ὅτι, οὐχ ὅτι, οὐχ ὅπως, οὐ μόνον, non ſolũ: ut, Nõ modo te deligo, ſed etiã amo. Quandoque ponitur pro nedũ. Trebo. Cic. Non neſcis, quàm pro ueterrimo amore omnibus tuis etiam minimis commodis, non modo tanto bono, gaudeam.

NONNVLLVS, [*Alcuno*] ἔστιν ὃς, τὶς, aliquis. Cic. pro Mur.

NONNVNQVAM, [*Alcune uolte*] ἐσθ᾽ ὅτε, ἐνίοτε, ſignificat aliquando.

NON TACENDVS, [*Da eſſere lodato*] ῥητὸς, nominandus, laudandus, Mart. ad Licianum: Vir Celtiberis non tacende gentibus.

NONA, æ, una ex Parcis. Latini Nonam, Decimam, & Mortam, Parcas dixere: quòd tempeſtiuum tempus partus ſit nono & decimo menſe: qui uero ante hoc tempus in lucem prodeunt, aut mortui naſcantur, aut paulo poſt moriantur. Vide Morta, & Gel. li. 2. c. 16.

NONACRIS, pen. cor. νώνακρις, Plin. li. 4. cap. 6. mons Arcadiæ cum oppido eiuſdem nominis. Vitruu. lib. 8. cap. 3. Eſt in Arcadia Nonacris nominata, quæ habet in montibus ſtillantes ex ſaxo frigidiſſimos humores. Hæc autem aqua στυγὸς ὕδωρ appellatur. quam conſeruare, & continere, niſi ungula mulina, nil poteſt.

NONACRINVS, crina, crinum. Ouid. Nonacrina Atalanta.

NONACRIVS, a, um, νωνακρῖος, Ouid. in Faſt. Nonacrius heros.

NONAE, arum, νῶναι, quaſi nouæ, propter initium obſeruationis: uel quòd ab eo die ſemper ad idus nouem dies putentur: ſiue ad imitationem Tuſcorum, qui nouas uocabant nouum quenque diem, quo regem ſuum ſalutabant, & de propriis negotiis conſulebant. Erant autẽ Nonæ, in Martio, Maio, Iulio, & Octobri ſex illi dies, qui calendas ſequuntur: reliqui uero menſes quatuor tantum habebant Nonas. Cic. pro Flac. O nonæ illæ Decembres.

NONAGENI, næ, na, tantum plural. ἐνενήκοντα, numerus diſtributiuus à nonoginta, nonageſimus, ma, mum. Cice. de Senec. nonageſimus annus.

NONAGIES, [*Nouanta uolte*] ἐνενηκοντάκις, à nonaginta aduerbium.

NONARIAE, dictæ meretrices, quòd hora nona cellas aperirent, corporis proſtituendi gratia. Perſius Saty. 1. Si Cynico barbam petulans nonaria uellat.

NONINGENTI [*Nouecento*] ἐννακόσιοι, uel per ſyncopem nongenti, æ, a, nouies centum. dicimus & noningeni, & per ſyncopem nõgeni.

NORBA CAESAREA, Luſitaniæ urbs, Ptolemæus lib. 2. cap. 5. uulgo Alcantar.

NORICVM, p. c. νωρικὸν, regio Germaniæ, habens ab Occaſu Ænum fluuium: a Septentrione Danubium: ab Ortu Solis montem Cecium: à Meridie montem Curuancam. eam nunc regionem bona ex parte Bauariam appellant.

NORICVS, a, um, Hor. lib. 1. Car. Quas Noricus Deterret enſis. Vir. 3. Geo. Ærias Alpes, & Norica ſi quis Caſtella in tumulis.

NORMA, æ, [*Norma, ſquadra, regola, ordine*] κανὼν, γνώμων, fabrorum ſtrumentum, habens duo latera, quo omnia dirigunt, metiunturq; quæ & regula dicitur. Pli. li. 36. ca. 22. Structuram ad normam & libellam fieri, & ad perpendiculum reſpondere oportet. Noſtrates Quadram uocant. unde quæ recta, dimenſaq; ſunt, ad normam facta dicuntur. Per metaphoram accipitur pro lege, formula, & præſcripto. Cic. pro Muræ. M. Catoni, uitam ad rectam rationis normam diligenti, de officio meo reſpondebo. Norma loquendi. Horat. de arte. Si uolet uſus, Quem penes arbitrium eſt, & uis, & norma loquendi. Hinc Abnorme, & Enorme.

NORMALIS, le, ad normam factum. Quinct. li. 11. Siniſtrũ brachium euſque alleuandum, ut quaſi normalem illum angulum faciat.

NORMATVS, a, um, ad normam factum, & directum. Col. li. 2. ca. 13. ut tanquam ſuppoſito uaſi perpendiculum normata inſiſteret.

NORTMANNIA, regio Galliæ ultra Sequanam flumen, quæ à Carolo magno deuicta, fidem Chriſtianam ſuſcepit, ita dicta à Nortmannis Cimbricæ Cheroneſi populis, qui eam regionem occuparunt. Nortmãniæ autem nomẽ, Germanorũ proculdubio uocabulum eſt, qui Nort, Septentrionẽ appellant, & Men, uirum à Cæſare totus ille tractus inter Armoricas ciuitates numeratur.

NORVEGIA, regio in Europa Septentionalis, uerſus Oceanum Germanicum, ſub imperio regis Danorum.

Nos,noſtrum uel noſtri[*Noi*]ἡμεῖς,plurale eſt ab Ego,mei,uel mis. Nos inter nos.Cic.ad Pompe.lib.5.Illud non dubito, quin reſpu. nos inter nos conciliatura,coniuncturaq́; ſit.Terent. Adel. Quaſi non norimus nos inter nos. Noſmet pro nopſi. Plaut. Rud. Si non moneas, noſmet meminimus. Noſmetipſi inter nos. Cic. ad Attic.lib.4.Sed ut noſmetiſpſi inter nos coniunctiores ſimus.Noſter, noſtra, noſtrum, pronomen poſſeſſiuum. Noſter abſolute, pro,noſter filiusfamilias. Teren. in Phorm. Noſter quid ageret, neſcire: Noſter, pro Noſtras. Terent. in Eunuch. Haud ſimilis uirgo eſt uirginum noſtrarum. Donatus: Noſtrarum, ciuium, ſcilicet:Virg. 2. Georg. Non eadem arboribus pendet uindemia noſtris. Noſtrapte culpa, Terent. Phorm. Noſtras, noſtratis, omnis generis, à Noſter, ſignificatq́; è noſtra gente, uel patria. Cice.Pæto.lib.9.Mirifice capior facetiis, maxime noſtratibus. Plin lib.15.cap.11.Quæ candidiora,Noſtratia cognominata, odoris præſtantiſſimi.

NOSCITABVNDVS,a,um. Gell.li.5.ca.14.de leone.atque placide,tanquam noſcitabundus,ad hominem accedit.

NOSCITO,as,pen.cor,ἐπιγινώσκω,γνωρίζω,frequentatiuum à Noſco. Liu.lib.3.Senatorem raro uſquam noſcitare.

NOSCO,ſci,noui,notum,[*Conoſcere*]γινώσκω,quod & gnoſco olim dicebatur:unde agnoſco,& cognoſco,& ignoſco, ſignificat autem noſcere,cognoſcere,notitiam alicuius rei habere. Cice. 1.Tuſc. præceptum Apollinis monet, ut ſe quiſque noſcat. cum igitur, Noſce te dicit,hoc dicit,Noſce animum tuum.Terent. And.Qui ſcire poſſes,aut ingenium noſcere, Dum ætas,metus,magiſter prohibebant?Eſt præterea, carum habere. Virg. lib.4.Georg. Et patriam ſolæ,& certos mouere penates.Hinc Dignoſco,Internoſco Pernoſco. Fit autem noſco à Græco.nam Græci.γινώσκειν,dicunt cognoſcere.hinc Latini ueteres non noſco, ſed gnoſco dicebant, & gnotum cognitum,& gnoro pro ſcio.

NOSCOPION,νοσκόπιον,Lyciæ urbs.Plin.lib.4.cap.27.

NOSORA,νόσωρα,inſula mari Rubri. incolæ Noſoreni. Steph.

NOTABILIS,le,[*Notabile*]γνωστός,qui notari,i. dignoſci poteſt.Plin. Iun.in epiſt.Notabilem te futuris principibus feciſti.Colum.li.3. cap.21. maior pars putationis per id tempus adminiſtratur, quo uitis neque folium notabile gerit. i.per quod noſci poſſit.Notabilis,inſignis.Plin.lib.36.cap.5.Notabilis fœditas uultus Hipponacti.Ci.ad Lucceium,lib.3.epi.exitu notabili concludantur.

NOTABILITER,[*Notabilmente*]γνωρίμως,aduerbium.Pli.epi.5.Expalluit notabiliter.Tacit.li.17.quibuſdam notabilius turbantibus.

NOTA,æ, [*Nota,ſegno,macchia*] σημεῖον,σύνθημα,σύμβολον,στίγμα, à Noſco,is,deriuatur.Feſtus:Nota nunc ſignificat ſignum,ut,in pecoribus,tabulis,libris,litteræ ſingulæ,aut binæ· nunc ignominiá. Plin. lib.11.ca.39.Mammas homo ſolus è maribus habet: cetera animalia mammarum notas tantum.Ci.in Part. Litteratura conſtat ex litterarum notis.Vſurpatur & pro ſcriptura. Curius Cic. Sulpitio ſucceſſori nos de meliore nota commenda. Sunt etiam notæ,quibus compendio ſcribitur.Sueton. de Cæſare: ſi qua occultius perferenda erant:per notas ſcripſit:Hoc eſt,ſic ſtructo litterarum ordine,ut nullum uerbum effici poſſet:quæ ſi quis inueſtigare & perſequi uellet,quartam elementorum litteram, id eſt, d,pro a,& perinde reliquas commutet. Gellius de notis Cæſaris ſic ſcribit.In Epiſtolis Cæſaris inueniuntur litteræ ſingulariæ ſine coagmentis ſyllabarum:ex quibus uerba confici nulla poſſunt. Notis ſcribere,eſt compendioſo ſcribendi genere excipiédo uti. Modeſtinus:Eos,qui notis ſcribunt acta præſidum, reipub.cauſſa non abeſſe certum eſt. Sueto.de Tito: E pluribus comperi,notis quoque excipere uelociſſime ſolitum. Nota etiam pro infamia, & ignominia ſumitur. Lucil.lib.30. Quem ſcis ſcire tuas omnes maculas notaſq́;. Sueto. Variis affectus notis. Cice.3.Offic. O' turpem notam temporum. Eximere notæ, id eſt, remittere infamiam.Gell. lib.4.cap.ult. Aliquando refertur ad laudem. Ouid. lib.1.Faſt.Ille Numantina traxit ab urbe notam. Eſt item nota, ſignum quo aliquid notatur.Cic. Valerio: Reliquis epiſtolis tantum faciam,ut notam apponam eam, quæ mihi tecum conuenit: Liu.Inſtruit ſecretis notis,per quæ haud dubie cognoſcerent ſua mandata eſſe: id eſt, dat ſigna,quibus fidem faceret. Notæ etiam accipiuntur pro indiciis. Celſus lib. 2.cap.6.In acutis morbis fallaces notæ & ſalutis,& mortis.

NOTARIVS,rii,[*Notaro,notai*]γραμματεύς,σημειογράφος,qui acta in iudicio,uel etiam extra iudicium notis,uel litteris excipit.Plin.in epi.Notarium uoco,& die admiſſo,quæ formaueram,dicto. Mart. lib.10.Nec calculator,nec notarius uelox.

NOTATIO,onis,uerbale,à Noto,as,[*Annotatione*]σημείωσις, animaduerſio,quæ & nota dicitur. Cice.2. de Diuin. Cæli diſtributio,& cetrarum rerum notatio docet unde fulmen uenerit. Ibidem: Chaldæis in prædictione,& notatione cuiuſq; uitæ ex natali die, minime credendum. Temporum notatio, idem de Cla.Ora.

NOTEO,tes,tui,à quo Noteſco, [*Eſſere fatto noto*]γνωρίζομαι, notus fio.Propert.noſtri noteſcet fama ſepulcri.Hinc Innoteſco. Lact. lib.5.à doctis quibus ſcripta eius innotuerunt,irrideri ſolent.

NOTHVS[*Baſtardo*]νόθος,ex uxore non legitima natus.Latinû eius rei nomen non habemus,ideo utitur peregrino. Virg. lib.7.Suppoſita de matre nothos furata creauit.nothum Græci appellant, quicquid non legitimum, nec uerum: ut nothum Atticiſmum dicunt,non uerum ſchema Atticum, ſed adulterinum. Nothi pulli. Colum.lib.8. cap.10.nothi ſunt optimi pulli, quos conceptos ex peregrinis maribus noſtrates ediderunt.Nothos etiam appellant Arabicos elephantes, Indicis minores:teſte Plin.lib.8. cap.1.

NOTIA,æ,νοτία,gemma cum imbribus cadens,unde & Ombria alio nomine dicuntur:eoſdé effectus habês,quos Brôtia. Pli.li.37.c.10.

NOTIFICO,as,[*Far noto*]γνωρίζω,notum facio. Ouid. lib.1.de Pon. eclog.2.Atque modum pœnæ notificare uelis. Gell. lib 9.cap.3. Philippi arma,uimq́; toti Græciæ metuendam, Demoſthenis orationes notificant.

NOTIO,onis,[*Cognitione*]ἐπιβολή,ἔννοια, cognitio, demonſtratio. Cic.lib.3.Offic.Explica intelligentiam tuam,ut uideas,quæ ſit in ea ſpecies,& notio boni uiri.Boethius Comme.3.Top.Notio,intellectus eſt quidam, & ſimplex mentis conceptio, ad res plures pertinens à ſe inuicem differentes. Cic.1.de Leg. Dei notionem nullum animal habet, præter hominem. Notio pro cognitione cauſſæ, Tacit.li.3. Tiberius,dilata notione de iure flaminis.

NOTITIA,æ,[*Notitia*]γνῶσις,cognitio,notio dicitur. Cice. de Sen. Qui ſermo,quę præcepta,quanta notitia æquitatis? Notities,ei, notitia. Vitruu.li.6.in proœ.

NOTIVM,νότιον,oppidum Ioniæ prope Colophonem. Pli.li.5.c.31.

NOTO,as,[*Notare*] frequentatiuum à noſco.Priſcia. In quo ſimiliter eſt notandum, quòd,cum à notu ſit deriuatum, corripuit tamen pen.nec mirum. compoſita enim à notus mutant o, in i,ut agnitus,cognitus, quum ignotus ſeruauerit o. Eſt autem notare,animaduertere,διασημαίνειν,σημειοῦσθαι.Cice.Orat.Facile eſt uerbum aliquod ardens(ut ita dicam)notare. Lact. lib.2.Curſus ſiderum & defectus notauerunt. Oui.2.Meta. uenientem prima notauit Mercurium.Notati ignominia ſenatores,ob flagitum aliquod ſenatu moti,dicebantur:ut & equites, quibus equus adimebatur:& milites,qui alicuius flagitum cauſſa exauctorabantur. Ci.Cæcinæ:ut eam in ciuitatem boni uiri,nulla ignominia notati,non reuertantur,in quam tot ſcelerum condemnati reuerterunt, Poteſt etiam dici à Nota deriuatiuum,ut ſit Notare, ſignum,notam'ue apponere. Iuue Sed quæ Fabricius cenſor notet.Notarunt hoc annales, pro,Scriptum eſt in annalibus. Plin.lib. 8.cap. 51. Item ignominia afficere,ἀτιμόω. Cic.de Sen.notandam putaui libidinem nimiam.Hic Annoto, Connoto, Denoto, Prænoto,ante noto, Subnoto.Mart.Et non ſobria uerba ſubnotaſti.Notatus,a,um,partic. Ci.3.Tuſc.Verbis Latinis melius,quàm Græcis, hæc notata ſunt. Idem pro domo:Notiſſimus omnium ſcelerum maculis.

NOTORIVS,a,um, adiect. [*Notorio,manifeſto*] δῆλος, manifeſtus: Paulus in l. ab accuſatione. ff. ad Senatuſconſul. Turp.Qui per notoria indicia produnt. Et C.de accuſat.l.ea lege.

NOTVS,a,um,[*Conoſciuto*]πρόδηλος,γνώριμος,cognitus. Plin. lib.16. cap.18.Alpina & hæc arbor,nec uulgo nota.Notus,qui nouit. Pla. Pſeud.Noui: notis prædicas. Notus, notior, notiſſimus, nomen ex participio. Cice. pro Mure. Tua nobilitas hominibus litteratis & hiſtoricis eſt notior. Idem 4.Acad. Cui erant,quæ dixi,notiſſima.Notus,carus dicitur. Virg.lib.7.Et notis compellat uocibus ultro. Idem 1.eclog.Hic inter flumina nota:id eſt,cara:ut inquit Seruius.

NOTVS,ti,[*Auſtro*]uentus meridionalis,quem Auſtrum uocamus, ἀπὸ τῆς νοτίδος,humiditate.

NOVACVLA,[*Raſore,raſoio*]ξυρὸς,culter raſorius,à Nouo,as,quòd faciem nouare & iuniorem facere uideatur.Cic.1. de Diui.cotem, inſpectante populo, nouacula diſciſſam. Aliquando pro quouis cultro.Columel.lib.ult. cap.45.Raporum ſummam cutem nouacula decerpito.

NOVALIS, huius Noualis, νέωμα,νεατὶς, gen. fœm.& Nouale genere neutro,diuerſis modis exponi ſolet.Paulus iuriſc.dicit eſſe terram proſciſſam, quæ anno ceſſat. Sic Varro: Qui intermittitur, à nouando noualis ager dicitur.Plin. Nouale eſt,quod alternis annis ſeritur.Idem ſentire uidetur Feſtus,quum ait: Noualis ager nouæ relictus ſementi.Seruius uult Noualem eſſe aruum tûc primum ad ſementem proſciſſum.Alibi tamen noualem interpretatur terram,quæ per ſingulos annos ſemine renouatur. Vir.1.ecl. Impius hæc tam culta noualia miles habebit?Quinct.in Mil. Mariano,ſegnem futuris noualibus eruere ſiluam. Vir. Alternis idem tonſas ceſſare nouales, Et ſenem patiere ſitu dureſcere campum.

NOVA MOENIA,νέον τεῖχος,Sarmatiæ urbs in Europa.Ptol.li.3.c.5. Hodie Album caſtrum appellant.Stephanus eiuſdem nominis ur

bem in Æolide conſtituit, eiuſq; Neotichitas ait appellari.

Novanvs, ni fluuius in agro Picinate, qui æſtiuis ſolſtitiis ſupra modum augetur, & circa brumam ſiccatur. Plin. li. 2. cap. 103.

Novaria, oppidum Italiæ in tractu tranſpadano. Pli. li. 3. ca. 17.

Novatio, onis, ἀνανέωσις, dictio iuriſconſultis uſitata, qua utuntur pro prioris debiti in aliam obligationē aut naturalē, aut ciuilem.

Novatrix, cis. Ouid. 15. Met. Rerumq; nouatrix.

Novelletvm, νεόφυτον, uinea ex nouellis uitibus conſita. Paul. in l. ueluti. ff. de imp. in reb. dot. ſi nouelletum in fundo factum ſit.

Nove, ad Her. ne quid noue dicamus.

Novello, as, are, νεάζω, νεάζω, nouas uites pāgere. Suet. in Domit. Et dixit ne quis in Italia nouellaret. Hinc Renouello, rurſus nouello facio. Col. lib. 3. uinea ita renoullatur.

Novellvs, uella, uellum, [*Nouello*] diminut. à nouus. Vir. 3. ecl. & Cic. de Fin.

Novem, [*Noue*] ἐννέα. Vir. 5. Æneid. Iamq; dies epulata nouem gens omnis. Cic. Qu. F. In nouem dies diſtributus ſermo. A quo Nouenarius, rii, ἐννεάς, & Nouernarius, a, um. Varr. Do, in hominibus poſſe nouernarium retinere numerum. Item Nouenus, a, um, ἔνατος. Liu. lib. 27. Decreuere ut uirgines ter nouenæ carmen canerent. Terga nouena boum, Ouid. 11. Met.

Novendialis, le, Cic. Q. Fr. nouendiales ferias.

Novendivm, dii, [*Spatio di noue giorni*] ἐννέα ἡμέραι, nouem dierum ſpatium: à quo Nouendiale ſacrificium, quod nouem dirbus continuis fieri ſolet ad expiationem prodigiorum. Liu. li. 1. Romanis nouendiale ſacrum publice ſuſceptum eſt.

Novem viae, ἐννέα ὁδοὶ Stephano, ciuitas Thraciæ, quæ & Amphipolis.

Noverca, æ, [*Matrigna*] μητρυιά, dicitur, quam quis, liberis ſublatis, nouam uxorem ducit: dicta quaſi νέα ἀρχή, noua princeps. Vir. in Buc. Eſt mihi nanque domi pater, eſt iniuſta nouerca.

Novercalis, & hoc nouercale, nouercæ proprium: ut, odium nouercale, quo nouerca priuignum proſequitur, Tacit. lib. 1. Manus nouercales, Senec. Herc. fur. Stimuli nouercales, Claud. lib. 2. de rap. Proſerpi.

Novissimvs, a, um, [*Vltimo*] ἔσχατος, ultimus: quia quæ recenter fiunt, ultimum locum poſſident. Ci. de Ora. 1. Duo ſunt ad iudicandum nouiſſima. Item pro Roſ. Com. Qui ne in nouiſſimis quidem erat hiſtrionibus, ad primos peruenit comœdos. Nouiſſime, poſtremo. Plancus Cic. li. 10. fam.

Novitas, tatis, [*Nouità*] νεότης. Cicero de Amic. Nouitates non ſunt repudiandæ. Virg. 1. Æneid. regni nouitas me talia cogit Moliri. Nouitas pro generis ignobilitate. Saluſt. in Iugur. Nouitatem meam contemnunt. Cic. ad Lentul. Nouitati putabam eſſe inuiſum meæ.

Noviter, Plin. in Paneg.

Novitivs, a, um, [*Nouizzo, nuouo*] νεώνητος, nouum: ut Nouitium opus, nuperrime factum. Nouitia mancipia, teſte Marciano. ff. de Ædi. edic. intelliguntur, quæ nondum annum ſeruierunt: quibus opponuntur ueterana. Vlpia. eodem tit. Plerique ſolent mancipia, quæ nouitia non ſunt, quaſi nouitia diſtrahere, ut pluris uendant. Plin. lib. 23. cap. 1. Nouitium uinum reſinatum nulli conducit. Ter. in Eun. paucæ manent nouitiæ puellæ. Ci. pro domo: Syrum, neſcio quem, de grege nouitiorum, factum eſſe conſulem. Nouitium iuuentum, Pli. li. 17. cap. 21. & li. 23. cap. 1.

Novivm, νούϊον, Tarraconenſis Hiſpaniæ urbs, in tractu Artabrorum.

Novivs, fluuius Britanniæ. Ptol. li. 2. cap. 3.

Novator, ris, qui aliquid nouat.

Novo, as, [*Far nouello, rinouellare*] νεόω, nouum facio. Saluſt. in Catil. ne quid eo ſpatio nouaretur. Nouare pro immutare. Cic. 3. de leg. Nihil habui, quod putarem nouandum in legibus. Hinc Innouo, καινοτομέω, & Renouo, ἀνανεόω. Liuius lib. 1. Fœdus renouatum eſt. Nouans, partic. Virg. 4. Æn. Æneam fundantem arces, ac tecta nouantem Conſpicit. Nouandus, a, um, Ouid. 8. Met. mihi ſæpe nouandi Corporis, ô iuuenes, numero finita poteſtas. Nouatus, a, um, Ouid. 2. de Rem. uulnuſq; nouatum. Scinditur.

Novvmcomvm, Galliæ Ciſalpinæ oppidum, antea Comum, poſt, deductis eò à diuo Iulio quinque colonorum millibus, Nouumcomum appellatum, & oppidani Nouocomenſes. Strab. li. 5.

Novvncivm, pondus, uel menſura nouem unciarum.

Novvs, a, um [*Nuouo*] νέος, καινός, Ouid. 1. Met. In noua fert animus mutatas dicere formas Corpora. Ter. in Ad. Nouus maritus anno demum quinto & ſexageſimo fiam. Accipitur quãdoq; pro mirando, & inopinato, παράδοξος. Virg. 3. eclo. Pollio & ipſe facit noua carmina. Idem: Quis furor iſte nouus? Noui homines dicuntur, qui per ſe ipſos clari eſſe incipiunt, & magiſtratus in ciuitate aſſequi. Cicero Fab. lib. 5. epiſt. Adeptus es, quod non multi homines noui.

Nox, huius noctis, [*Notte*] à noceo, quòd oculis noceat: uel à νύξ: unde & Nyctelius dictus Bacchus, quòd eius ſacra noctu celebrabantur. Eſt autē Nox terræ umbra, uel (ut Speuſippus ait) umbra diei contraria, ſolis priuatio. Cic. 2. de nat. deo. Ipſa umbra terræ ſoli officiens, noctem efficit. Virg. 2. Æn. nox humida cælo præcipitat. Æquare nocti ludum, eſt ludere totam noctem. Virg. 9. Æneid. Felix, ſi protinus illum Æquaſſet nocti ludum. Supremam noctem agere, Virg. 6. Æn. Dare noctes alicui, de meretricibus dicitur. Horat. Epod. 15. Locare noctes, meretricum eſt. Ouid. 1. Am. Eleg. 10. Sola locat noctes, ſola locanda uenit. Negare noctem, dicuntur meretrices, cum nolūt admittere amatores noctu. Oui. 1. Am. El. 8. Poſcere noctem, rogare noctē, amatorum ſunt, Ouid. 1. Am. El. 8. & 2. Am. El. 2. Vigilata conuiuio nox, Tacitus lib. 13. Nox pro ſomno: ut, Exturbare noctem. Stat. 10. Theb. Talia uociferans noctem exturbabat. Nox æterna, pro morte. Vir. 10. Æn. In æternam clauduntur lumina noctem. Nox animi, ignorantia, & cæcitas. Ouid. 6. Met. Tantaq; nox animo eſt. Noctes & dies, continue, ſemper. Plau. Merc. Obiurgare pater me noctes & dies. Vir. 6. Æn. Noctes atque dies patet atri ianua Ditis. Noctis partes ſunt Veſpera, Crepuſculum, Prima face, Concubium, Nox intempeſta. Ad mediam noctem: Media nox. De media nocte, Gallicinium, Conticinium, & Diluculum. Vide Cenſorinum de Die Natali. Diuidūt & milites noctem in uigilias quatuor, ſingulas trium horarum ſpatio: quoniam ſeruant caſtra uiciſſima per uigilias. A Nox fiunt Pernox, Noctua, Nocturnus, Noteſco, Pernocto, Noctiuagus, Noctiluca, Binoctium, Trinoctium, Quadrinoctium.

Noxa, æ [*Pena*] τιμωρία, pœna, unde noxæ dedi dicitur mancipium uel pecus, cum traditur puniendum arbitrio eius, cui damnum intulit. Hinc Noxales actiones (ut inquit Caius in l. i. ff. de Noxa. lib. act.) appellantur, quæ non ex contractu, ſed ex noxa, atque maleficio ſeruorum aduerſus nos inſtituuntur. Ouid. 1. Faſt. noxæ tibi deditus hoſtis Spargitur effuſo cornua Bacche mero. Eximere noxæ, pœna liberare. Liuius 8. non noxæ eximitur Fabius, ſed noxæ damnatus, donatur populo R. Aliquando noxa dicitur culpa, unde Caius. l. Plebis. ff. de Verbor. ſign. ſcribit, Noxæ appellatione omne delictum contineri. Liui. 3. Alia omnis penes milites noxa erat. Cic. pro Sext. Roſcio, In minimis noxis, & leuioribus peccatis. Aliquando Noxa dicitur detrimentum, damnum, βλάβη. Ouid. lib. 15. Met. Nocte nocent potæ, ſine noxa luce bibuntur. Colu. lib. 1. cap. 6. Ea res à noxa curculionum uidetur fruges defendere. Sueton. in Cæſ. Spurinamq; irridens, quòd ſine ulla noxa ſua Idus Martiæ adeſſent. Noxitudo etiam apud ueteres pro noxa dicebatur.

Noxia, [*Colpa*] αἰτία, culpa. Terent. Eun. Vnam hanc noxiam Mitte ſi aliam admiſero, occidito. Cic. de leg. noxia pœna par eſto. Noxiæ eſſe, hoc eſt, fraudi eſſe, aut uitio. Liui. nihil eam rem noxiæ futuram, quòd ſe hoſtibus iunxiſſent.

Noxitvdo, inis, Noxia. Accius in iudicio armorum, ut citat Nonius Noxitudo oblitteretur Pelopidarum.

Noxivs, a, um, [*Noceuole, nocente*] βλαβερός, quod nocet. Virg. 6. Æn. quantum non noxia corpora tardant. Oui. in Ibin, Noxia lumi nibus ſpicula condat apis. Cic. de leg. nec obediens noxius ciuis. Innoxius culpa carens, innocens. Plaut. in Aul. inopem, atque innoxium me irrides.

N ANTE V

Nvbae, populi Libyæ, ad ſiniſtrum Nili flexum. Strab. lib. 17.

Nvbecvla, æ, [*Nuuoletto*] νεφέλιον, diminut. parua nubes Plin. lib. 18. cap. 15. Nubecula uentum proceloſum dabit. Per tranſlationem accipitur pro aduerſitate. Cicero. Piſo. Neque tam fui timidus, ut qui in maximis turbinibus reipublicæ nauem gubernaſſem, ſaluamq; in portu collocaſſem, frontis tuæ nubeculam pertimeſcerem.

Nvbes, [*Nuuola, nebbia*] νεφέλη, uapor humidus, in ſublime elatus: ſi uc aer in liquorem coactus, cuius dēſitas haud dubie Solem obumbrat: unde etiam nomen accepiſſe creditur, à nubendo ſcilicet, quòd ſolem obnubat, i. tegat. Sunt tamen qui eius originem referant ad νέφος, quæ ſignificat, nubilum. Cic. 2. de Diuin. Si nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit: id eſſe fulmen. Virgil. 5. Æn. figit ſub nube columbam. Idem 3. Æn. ingeminant abruptis nubibus ignes. Nubes peditum, pro multitudine. Liu. lib. 35. Rex peditum equitumq; nubes iactat. Armorum nubes, Stat. 4. Theba. Belli nubes, Virg. 10. Æneidos. Nubis in nominatiuo apud Plau. in Merc.

Nvbifer, pen. cor. nubes ferens: unde nubiferi montes, tam editi, ut nubes ſuſtinere uideantur. Ouid. 2. Met. Æriæq; Alpes, & nubifer Appenninus. Nubifer Notus, qui nubes affert. Idem epi. 2.

Nvbifvgvs, adiect. νεφελολάτης, qui nubes fugat. Colu. lib. 10.

Nvbigena, næ. [*Generato di nuuola*] νεφεληγενής, [illegible] nube genitus. Colu. lib. 10. Mox ubi nubigenæ Phryxi, nec [illegible] ſor Helles. Nu-

bigenæ

bigenæ dicuntur Centauri, quòd ex nube nati. Stati. 5. Theb. Nubigenæ caluere mero. Feri nubigenæ, Ouid. 12. Metamor. Bimembres nubigenæ, Virgil. 8. Æneid. Amnes nubigenæ, Stat. 1. Theb.

Nubilarium, rii, ὑπονέφιον, locus, quò propter nubes conferuntur frumenta ſemitrita. Colum. lib. 1. cap. 6. area nubilarium applicari debet, quò collata ſemitrita frumenta protegantur, ſi ſubitus imber acceſſerit. Dicitur & Nubilar. Idem lib. 2. cap. 21. ſeges in nubilar congeritur.

Nubilis, huius lis, [*Da marito*] ἐπίγαμος, ὡραία, quæ uiro in matrimonium iungi poteſt. Virg. 7. Æn. Iam matura uiro, iam plenis nubilis annis. Cic. pro Cluen. Nubilis filia. Et Liui. 29. Nubilis uirgo. Ouid. 2. Triſt. Cic. pro Quinct.

Nubilo, as, are, [*Nuuolare*] ζοφόω, nubibus obſcurari: unde, Nubilat aer, Var. de re ruſt. Plin. lib. 37. cap. 7. fulgorem carbunculi extremo uiſu nubilatem. Pro eodem legimus Nubilor, aris, deponens. Cato de re ruſt. cap. 88. Vbi nubilatur, noctu ſub tecto ponito: Hinc Obnubilo.

Nubilosus, a, um, [*Nuuoloſo*] νεφελώδης, nubibus plenum.

Nubilum, ſubſtant. ipſa nubes Plin. lib. 9. cap. 32. Rhodi nunquam tanta nubila obduci, ut non aliqua hora ſol cernatur. Virg. 6. Æn. Omnipotens denſa inter nubila telum Contorſit.

Nubilus, a, um, pen. cor. [*Foſcho, nubilo*] σκοτεινός, nubibus tectum. Pli. li. 16. ca. 26. auſtrinum cælum, atque nubilum, Nubilus color, obſcurus. Idem Plin. lib. 9. cap. 35.

Nubo, bis, pſi, & nuptus ſum, in ſupino nuptum, [*Coprire, uelare, maritare*] καλύπτω, uelo, operio. Quoniam uero ſponſæ apud ueteres, cum uiro tradebantur, nubere, i. uelare capita ſolebant, factum eſt, ut Nubere uſurpetur pro uiro tradi, γαμεῖν, συνοικεῖν. Teren. in And. Aiebant hodie filiam meam nubere tuo gnato. Neque uir, ſed mulier proprie nubit. licet quãdoque præpoſtere dicatur. Pompo. in Pannuceatis, ut citat Nonius: meus frater nupſit dotatæ uetulæ, uaricoſæ. Iuu. Sat. 2. Quid quæris? nubit amicus. Sunt qui dicant uirum tum nubere, cum ſeruit uxori, tanquam illa potius uir ſit, quàm ille, Vnde Mart. lib. 8. Vxori nubere nolo meæ. Conſtruitur cum datiuo, & aliquando cum ablatiuo mediãte præpoſitione Cum: ut, Mulier nupſit mihi, & mecum. Cice. Catoni: Quo cum eſſe nupta regis Armeniorum ſoror. Nubere in familiam claram. Cic. pro Cælio. Nubere dicuntur etiam arbores uitibus, & uites arboribus. pro coniungi. Pli. li. 14. ca. 1. In Campano agro populis nubunt. De uitibus. Nubitur imperſonale paſſiuæ uocis. Plaut. Perſa: Hic cum mala fama facile nubitur: Dare nuptum uiro, Plautus Caſ. Caſina ut detur nuptum noſtro uillico. Hinc Connubo, συνοικέομαι, συνοικῶ, ſimul nubo. Apuleius: Neſcientibus parentibus connupſeramus. Hinc Connubium, ius legitimi matrimonii. Denubo, Innubo: quod eſt ad donum uiri tranſire. unde & pro tranſire ſimpliciter ſumitur. Lucil. li. 6. Saty. Suam enim inuadere, atque innubere cenſent. Hinc Innubus, qui uxorem nunquam ducit: & Innuba, quæ nunquam nupſit. Obnubo, tego. Statius. Obnubitq; comas. Pronubo, nuptiis præſum: à quo Pronubus & Pronuba, quæ duo penultimam corripiunt, ut Innubus, & Innuba, cetera producunt.

Nucamenta, κύτταρα, κύτταροι, teſte Pli. lib. 16. cap. 10. dicuntur quædam quaſi paniculæ dependentes ex ramis abietis & piceæ. Ruellius uel quòd ſint quaſi quædam naturæ rudimenta, pineam nucem facere condiſcentis: uel quòd aperte in nucibus propendere cernantur.

Nuceria, νουκερία, urbs Campaniæ: populi Nucerini. Pli. li. 3. ca. 5.

Nuces, [*Noci*] κάρυα, à nocendo dictæ, quòd ſatis noceant. Ouid. de Nuce: Quoniam ſata lædere credor, Imus in extremo margine fundus habet. Siue quòd linguæ noceãt: aridiores enim factæ eam exulcerant. Alii à capitis noxa dictas exiſtimant. conſtat enim nucis nucleum eſſe difficilem concoctu, dolorem capiti inferentem tuſſientibus inimicum: unde Græci κάρυον uocant, à grauedine capitis: κάρα enim caput ſignificat. Eſt autem Nux generale omnibus quæ duro operimento tegũtur, ut caſtaneæ, amygdalæ, auellanæ, & huiuſmodi. Virg. 2. ecl. Caſtaneaſq; nuces, mea quas Amaryllis amabat. Pomum uero de iis proprie dicitur, quæ mollem habent corticem: quamuis etiam pro nucibus aliquando accipiatur, ut apud Plin. lib. 15. cap. 22. Solum hoc pomum natura compactili operimento clauſit: cum loquatur de nuce iuglande. Relinquere nuces, eſt omiſſis puerilibus ad maiora cõuerti. nucũ enim luſus ſoli pueritiæ conueniens. Perſius Saty. 1. Et nucibus facimus quæcunque relictis, Cum ſapimus patruos. Nux Græca eadem cum amygdala, quæ & Thaſia dicitur. Colum. de Arborib. ca. 22. Nucem Græcam ſerito Arcturi ſigno. Pli. li. 15. ca. 22. cum de amygdala loquitur: Hæc arbor (inquit) an fuerit in Italia Catonis ætate, dubitatur, quoniam Græcas nominat. Nuces iuglandes, quæ & regiæ dictæ. Plin. li. 15. ca. 22. Ab his locum amplitudine uindicarunt nuces iuglandes. Vide Iuglans.

Nuceus, a, um, [*Di noce*] καρυϊκός, quod eſt ex nuce. Pli. li. 16. cap. 39.

Nucleus, nuclei, [*Gariglio, garione, quel dentro dela noce*] πυρήν, quod tenerum in nuce includitur. Plaut. in Curc. Qui è nuce nucleum eſſe uolt, Frangat nucem. i. qui commodum appetit, ne fugiat laborem. Inde Enucleo, as, declaro, quaſi nucleum rei alicuius eruo. Nucleus ferri à Plin. lib. 34. cap. 14. accipitur pro chalybe. In fornacibus, inquit, nucleus ferri excoquitur ad indurandum aciem. In acino etiam nuclei dicuntur minuta illa grana, quæ uulgo Vinacea uocant. Plin. lib. 23. cap. 1. Vua paſſa ſtomachum tentaret, niſi pro remedio in ipſis acinis nuclei eſſent. Nucleum amiſit, prouerbium: Pla. Capt. Nucleum amiſit, reliquit pignori putamina. Verba ſunt Hegionis, ubi reſciuiſſet herum amiſſum pro ſeruo, ſeruum pro domino retentum. is enim, ex quo fructus expectabatur, aufugerat, eo relicto, ex quo nihil emolumenti poterat capi.

Nucifrangibulum, dens. dentibus enim nuces ſolent confringi. Plaut. in Bacch. Ne nucifrangibula excuſſerit ex malis meis.

Nucula, læ, [*Nocella*] καρύδιον, diminutiuum. minuta nux.

Nudipedalia, γυμνοπόδια, ſacra Hieroſolymis. Hieronymus contra Iouinianum, & Ioſeph. lib. 1. Bel. Iud.

Nuditanum, Hiſpaniæ Bæticæ oppidum. Plin. lib. 3. cap. 1.

Nuditas, atis, [*Nudezza*] γυμνότης, ſimplicitas: & quandoque pro inopia. Quinct. li. 10. ca. 2. Tenuitas ac nuditas placuit.

Nudiustertius [*L'altro bieri*] πρώην, & nudiusquartus, compoſita, inquit Feſtus à nũc, & die tertio, & quarto: quaſi dicas, nũc eſt tertius, nunc dies quartus: ſemperq; de præterito dicuntur. Dicitur & nudiusquintus, & nudiusſextus. Plau. in Moſt. heri, & nudius tertius, quartus, quintus, ſextus. Cice. 5. Phil. Recordamini qui dies nudiustertius decimus fuerit.

Nudatus, a, um, Cic. pro Fla.

Nudo, as, [*Nudare*] γυμνόω, γυμνῶ, nudum facio, detego. Cice. 7. Ver. hominẽ in foro medio nudari, & uirgas expediri iubet. Pli. li. 16. ca. 22. Cum quædam arbores primæ germinent, & inter nouiſſimas nudentur. Nudare uiſcera. Virg. 1. Æn Tergora diripiunt coſtis, & uiſcera nudant. Nudare gladios, pro diſtringere, Liu. li. 28. Nudata caſtra, Cæſar 2. Bel. Gal. Nudatus defenſoribus murus, ibidem. Apul. Tum uulnus nudare iuſſus eſt. Hinc Denudo, de quo ſuo loco.

Nudus, a, um, [*Nudo, ignudo*] γυμνός, ſine tegmine. Virg. 1. Æn. Nuda genu. Et quoniam paupertatis comes ſolet eſſe nuditas, factum eſt, ut nudus pro paupere ponatur Cice. pro Flacco, Quoniam nudus te delectarat, ſemper nudũ eſſe uoluiſti. Nudus ab amicis, qui nullos habet amicos. Cic. pro Domo: Tam inops autem ego ab amicis? aut tam nuda reſp. à magiſtratibus? Sic, Nuda urbs præſidio. Cic. Att. lib. 7. Nudum in cauſſa deſtituere, apud eundem. Nudo ueſtimenta detrahere. eſt commodum ſperare ab eo, qui nihil habet quod auferi queat. Plaut. in Aſin. Nudo detrahere ueſtimenta me iubes. Nudus per metaphoram accipitur pro plano, nullis coloribus uelato, ψιλός, ut cum, nudam ueritatem, dicimus. Inde fit Nude, ψιλῶς, ſimpliciter, non fucate.

Nugae, garum, [*Ciancie, baie*] φλυαρία, λῆρος, ὕθλος, à non, & ago, componi uidetur, quòd nihil agant. ſunt enim aut res nullius pretii, aut ſermones leuium rerum, ac nullius ponderis. unde Catullus, & Marti. poemata ſua uocant nugas, ut de manibus minimeq; ſeriis rebus agentia. Pla. in Men. Nugæ ſunt meræ. Idem in Trin. nugas poſtulat. Ci. de Diuin. huncecine hominem tantis delectatum eſſe nugis?

Nugalis, & hoc le, [*Pieno di ciancie*] φλυαρώδης, nugis plenum. Gell. li. 1. cap. 2.

Nugamenta, [*Ciancie*] ὑθλήματα, nugæ, Apul. li. 1.

Nugator, ἀπερμολόγος, nugas loquens. Plaut. in Capt. Nimius nugator fuit. Cic. pro Flac. Neque in iſtum nugatorem inuehar.

Nugatorie, nugaciter, & ſine fructu. ad Heren. li. 1.

Nugatorius, a, um [*Pieno di ciancie*]. Ci. de nat. Tota res nugatoria eſt. Idem pro Ceci. utranque rem uideo ad probandum infirmam, nugatoriamq; eſſe.

Nugax, cis, trium generum, [*Cianciatore*] φλύαρος, nugas loquens.

Nugor, aris, [*Cianciare*] σπερμολογῶ, nugas loquor. Cic. 2. de Diui.

Nugigerulus, penult. corre. [*Che porta ciancie*] ὑθλοφόρος, qui uana circunfert.

Nugivendus, di, [*Che uende baie*] λευθοπώλης, ab antiquis dicebatur, (inquit Nonius) qui aliquid mulieribus uenderet. nam omnia, quibus mulieribus utuntur, pro rebus uanis habentur. Pla. in Aul.

Nulli, [*In niun luogo*] οὐδαμοῦ, in nullo loco.

Nullus, a, um, [*Niuno*] οὐδεὶς, compoſitum ab ullus, quaſi non aliquis. Cic. de Ami. Sic munitus, ut nullo egeat. Hor. 1. epi. 1. Nullius addictus iurare in uerba magiſtri. Nullus, pro nullius momenti. Cic. de Amic. Nulla hæc amicitia, cum alter uerum audire non

uult, alter ad mentiendum paratus eſt. Nullus pro non. Terent. Hec nullus dixeris. Cic. Att. lib. 12. Philotimus nullus uenit. Plau. Tri. Nullus credas. Nulli conſilii, pro nullius. Ter. An tam iners, tam nulli conſilii ſum. Nullis litteris, id eſt, illitteratus. Plin. epi. 315. Video multos paruo ingenio, litteris nullis, ut bene agerent, agendo conſecutos. Nullus ſum, frequens apud comicos, pro perii. Et plus eſt, Nullus ſum, quam perii. nam qui periit, corpus eſt reliquum: qui uero nullus eſt, ita eſt, ac ſi natus non ſit. Ci. de Sen. Nolite putare me, cum à uobis diſceſſero, nullum fore.

NVLLVSDVM, [*Niuno fin'hora*] οὐδεὶς πω, nullus adhuc.

NVM, μῶν ἆρα, interrogatiua particula, quæ negatiuam innuit reſponſionem. eſt enim idem quod An, ſiue Nunquid. Cic. 1. Acad. Quis eſt hic? num ſophiſtes. Num ne, idem ſignificat. Cice. de Som. Scip. Num ne aſpicis, quæ in templa ueneris? Pro eodem dicimus An num. Cice. 2. de Diuinatio. An num imperatorum ſcientia nulla eſt?

NVMA POMPILIVS, νουμᾶς, ex Curibus Sabinorum urbe ortus, ſecundus à Romulo Romanorum rex, iuſtitia & pietate inſignis, qui pacatis finitimorum odiis, quo truces efferatosq; longa militia animos ad pacis artes traduceret, ad deorũ cultum animum adiecit: primumq; ad infimum Argiletum Iani templum cõdidit, quod apertum bellum, clauſum pacem iudicaret. deinde Dialem Martialem, & Quirinalem Flamines creauit: Salios item duodecim Marti aſſignauit: uirgines Veſtales ſacrauit: pontificem maximum primus declarauit: dies faſtos, nefaſtosq; condidit: annum in duodecim menſes diuiſit. Quæ omnia quò maiore apud imperitam plebem in ueneratione eſſent, ſimulauit ſibi cum Ægeria nympha nocturnos congreſſus eſſe, eiusq; ſe monitu, quæ acceptiſſima diis eſſent, ſacra inſtituere. poſtremo, cum quadraginta annis regnaſſet, diem obiit. Vide Liu. lib. 1.

NVMANA, oppidum Piceni, à Siculis conditum. Plinius libro tertio, cap. 3.

NVMANTIA, νουμαντία, Stephano, Celtiberorum inſignis urbs: quæ à Romanis fruſtra obſeſſa per annos quatuordecim, tandem ab Africano minore fame potius, quàm uiribus eſt deleta. Florus libro ſecundo.

NVMANTINVS, penulti. product. νουμαντῖνος, Stephano, Numantiæ incola: & cognomen Scipionis Æmiliani, qui Numantiam euertit.

NVMELLAE, [*Mello*] κύφωνες, genus uinculi lignei, ad diſcruciandos reos: quo collum & pedes immittuntur. Pla. in Aſi. compedes, neruos, catenas, carceres, numellas, pedicas. Feſtus Numellam uinculi genus eſſe aſſerit, quo carnes ſolent alligari. Varro lib. 2. de re ruſt. ca. 9. de canibus loquens: Conſuefaciunt ut alligari primum poſſint leuibus numellis. Col. li. 6. cap. 19. de bobus: poſſunt numellæ fabricari, ut inſerto capite deſcendentibus per foramina regulis ceruix teneatur. Idem de ouibus & capris, li. 7. ca. 8. Non nulli antequam pecus numellis inducant. &c.

NVMEN, inis, [*Diuinità, uolontà di Dio*] θεῶν βουλή, nutus ac uoluntas dei eſt. à Nuo, is, quod ueteres pro uolo uſurpabant. Vir. 2. Æn. Non hæc ſine numine diuum Eueniunt. Aliquando pro diuina poteſtate. Virg. 4. ecl. Concordes ſtabili fatorum numine Parcæ. Vnde diuerſa numina, i. diuerſæ poteſtates in uno deo eſſe poſſunt: ut de Iunone ſcribitur, quòd fuerit dicta Curetis, quia uteretur curru & haſta: quia partubus præeſſet, Lucina: quia præeſſet nuptiis, Pronuba. Aliquando Numen ſumitur pro ipſo deo, δαίμων, τὸ δαιμόνιον. Virg. 4. Æn. Spero equidem mediis (ſi quid pia numina poſſunt) Supplicia hauſurum ſcopulis. Illud autem Virg. 2. Æn. Vadimus inmiſti Danais, haud numine noſtro: Seruius ſic exponit: Haud numine noſtro, Aut diis contrariis, aut quia in ſcutis Græcorum Neptunus: in Troianorum fuerat Minerua depicta. Diuinum numen, Cice. 4. Acad. Numen ſenatus, pro poteſtate. Cice. 6. Phil. Magna uis eſt, magnum numen unum & idem ſentientis ſenatus.

NVMERABILIS, le, [*Numerabile, che ſi può numerare*] ἀριθμητόν, quod numerari poteſt. Horat. de Arte: Populus numerabilis.

NVMERALE ἀριθμητικόν, unde numeralis ſcientia, quæ tractat de numeris. Et apud grammaticos nomina numeralia, quibus utimur in numerando, ut unus, duo, tres: & aduerbia numeralia, ut bis, ter.

NVMERATIM, κατ' ἀριθμόν, aduer. ſignificat per numeros.

NVMERATO, [*Numeratamente*] aduer. Ci. ad Att. li. 12. numerato malim, quàm æſtimatione. Id eſt, malim numerari, quàm æſtimari.

NVMERIVS, νουμέριος, à numero prenomen deductum eſt.

NVMERO, [*Troppo preſto*] ueteres pro nimium cito dixere. Feſtus auctor. Plau. in Men. numero huc aduenis ad prandium.

NVMERO, as, [*Annouerare*] ἀριθμέω, ſupputo, per numeros colligo, & metior. Virg. 3. ecl. Bisq; die numerant ambo pecus, alter & hœdos. Numerare pecuniam, pro præſentem pecuniam dare. Cic. ad Planc. Atticus pecuniam numerauit de ſuo. Interdum ſupprimitur accuſatiuus. Pla. in Aſi. Numerari iuſſit ſeruulo. Ci. pro. Quin. ſimulatque hic annuiſſet, numeraturum ſe dicebat. Numerare, pro habere, & cenſere. Cic. 3. Ver. Qui collega Timarchidis prope numerabatur. i. cenſebatur. Nullo loco numerare. i. nihili facere. Ci. 2. de Fin. Idq; Socratem, qui uoluptatem nullo loco numerat, audio dicentem. Compoſita ſunt, Annumero, Cõnumero, Dinumero, Enumero, & Renumero: quæ uide ſuis locis.

NVMEROSE, aduerbium, ſonore, & per numeros, i. menſuras muſicas. Cic. 3. de Ora. eam coniunctionem numeroſe cadere, & quadrare uolumus.

NVMEROSVS, a, um, [*Numeroſo*] πολύς, ut, Numeroſus populus. Plin. in epi. Hoc opus numeroſas poſcit manus. i. multas. Idem in Pan. Aliò me uocat numeroſa gloria tua. Numeroſa cohors. Plin. lib. 7. ca. 44. Numeroſa uarietas, Idem lib. 9. cap. 17. Numeroſus partus, Idem lib. 11. ca. 40. Numeroſa uero oratio, quæ numeris oratoriis conſtat. Cic. in Orat. Id numeroſum eſt in omnibus ſonis, atque uocibus, quod habet quaſdam impreſſiones, & quod metiri poſſumus interuallis æqualibus.

NVMERVS, [*Numero*] ῥυθμός, eſt collectio unitatum. unde unitatem dicunt non eſſe numerum, ſed principium numeri. Cice. de Som. Scip. Hi duo numeri, quorum uterque plenus, alter altera de cauſa, habetur. Et licet numerus dicatur de iis, quæ numerantur, interdum tamen etiam refertur ad ea, quæ menſurantur. Cic. lib. 3. Offic. Si uir bonus Rhodum magnum frumenti numerum aduexerit. Interdum ad ordinem. Virg. 3. Æn. Digerit in numerum. Et quoniam omnis concentus & omnis harmonia numeris conſtat, frequenter etiam Numerus pro ratione harmonica ponitur, quam Græco uocabulo ῥυθμὸν appellamus. Vir. 9. eclo. Numeros memini, ſi uerba tenerem. Aliquando etiam accipitur pro ratione. Idem li. 11. Hetruſciq; duces, equitumq; exercitus omnis, Compoſiti numero in turmas. Numerus etiam dicitur, τάγμα, κατάλογος, quaſi ſocietas & grex. Saluſt. Manlius ex ſuo numero legatos mittit. id eſt, ex iis qui partium ſuarum erant. In numero eſſe, annumerari. Cicero ad Sulpitium Famil. 13. homo & patrono, & patroni neceſſariis, quo in numero ego ſum, probatiſſimus. In numeros nomen referre. Plin. in epiſt. Neque adhuc nomen in numeros relatum eſt. id eſt, in ordinem tribunorum. Milites quoque nondum in numeros relatos dicimus, cum delecti quidẽ ſunt, nondum tamen in ſuos ordines peruenere. Numerus, pro honore, uel exiſtimatione. Cicero 2. Phil. Quem locum apud Cæſarem obtinuiſti? quo numero fuiſti? Numero, uel in numero aliquo haberi, uel eſſe. Varro de re ruſt. lib. 1. cap. 17. ſe putant aliquo numero haberi à domino. Cic. 3. de Orat. Sine hac ſummus orator eſſe in numero nullo poteſt. In numerato eſſe pecunia dicitur, cum eſt in promptu. unde de actore dicente ex tempore dictum eſt, teſte Quinct. li. 6. cap. 3. Ingenium eum in numerato habere: i. ſemper promptum paratumq; ad omnia. Omnibus numeris abſolutus. Plin. in epi. 215. Legi librum omnibus numeris abſolutum. Cic. 3. de Diuin. poteſt caſu eſſe factum, quod omnes habet in ſe numeros ueritatis? Idem 2. de Nat. De. Perfectum expletumq; omnibus ſuis numeris & partibus. In numeris, ut maximus eſt quiſque, ita primo loco ponitur: ut, Vigintiquinque, Trigintaſex: ſed ſi copula intercedat, is numerus præponitur, qui minor eſt, quoties infra centum, & ſupra uiginti loquimur: ut, Vnus & uiginti, Duo & uiginti. Cicero. Plato uno & octogeſimo anno mortuus eſt: Iſocrates quarto & ſeptuageſimo: cuius magiſter Leontinus Gorgias centum & ſeptem compleuit annos. Ex quibus uerbis colligitur, ante centum præponi numerum minorem, poſt centum uero poſtponi. Eodem modo loquimur ſupra uiginti millia uſque ad centum millia: ut, Milites noſtri ſex & uiginti millia erant: uel Milites noſtri erant uicies & ſexies mille: uel, Militum nobis erant uigintiſex millia. Etenim hæc nomina, dum copula carent, compoſita uidentur, ut undecim, duodecim, ſeptemdecim, uigintiduo, uigintitria: quemadmodum illa, undeuiginti, duodeuiginti: eodem modo undeuigeſimus, duodeuigeſimus, undeceteſimus, duodeceteſimus, undemilleſimus, duodemilleſimus & reliqua ſimiliter. Numeri autem illi, quibus ordinem ſignificamus, quales ſunt, ſecundus, tertius, centeſimus, & reliqui huiuſmodi, ſignificat ultimum ex eo numero: ut, ſecundus, id eſt, ultimus ex duobus: tertius, ultimus ex tribus: centeſimus, ultimus ex centum. licet primus non ſignificet ultimum ex uno, ſed ipſum unum, in ordine tamen ad multos ſubſequens. Aliquando tamen non pro ultimo ex eo numero uſurpantur, ſed pro uno quolibet ex toto numero: ut Centeſimam partem bonorum patris aſſecutus ſum, hoc eſt, unam ex centum. Aliquando pro bis tantum, ter tantum: ut, Hic ager centeſimum fructum attulit, hoc eſt, centies tantum, quantum ſementis acceperat. Plin. Naſcitur cum centeſimo grano. id eſt, cum centum granis, ſiue centuplo grano. Affi-

ne hiſce

ne hiſce ſignificatum habent nomina illa numeralia, ſimplus, ἁπλὸς, duplus, διπλὸς, decuplus, δεκαπλῶν, & ſimilia: hoc eſt, ſemel tantum, bis tantum, decies tantum. Sunt præterea numeralia, binarius, ternarius, tricenarius, centenarius, & ſimilia, quæ denotant nõ multiplicationem, ſed numerum aliarum rerum, quæ non nominantur: ut, Lapis centenarius, non quod centuplus ſit, ſed centum librarum. Homo cẽtenarius, quòd habeat centum annos. Grex centenarius, centum capitum grex. Dicimus etiam binarium, ternarium, centenarium numerum, quia numerus omnia cõplectitur. propter quod rectè dicimus, Centenarium numerum annorum ingreſſus eſt, non autem centenarium annum: & millenarium numerum pondo uehit nauis: non autem, millenaria pondo. Item ſingulum, binum, trinum, ſiue ternum, quaternum, quinum, ſenum, ſeptenum, octonum, nouenum, denum, undenum, duodenum, ternumdenum, quaternumdenum, quinumdenum, ſenumdenum, uel denumquaternum, denumquinum, denumſenum, denumſeptenum, denumoctonum, denumnouenum: uicenum, uicenumſingulum, uicenumbinum, uicenumternum: ſiue ſingulum & uicenum binum, & uicenum, & ita deinceps. tum tricenum, quadragenum, quinquagenum, ſexagenum, ſeptuagenum, octogenum, nonagenum, centenum: quibus oratores utroque numero utuntur, ſed frequentius plurali, præſertim ubi ſubiectum nomen, cui adduntur, tantum pluraliter declinatur: ut binæ litteræ, binæ nuptiæ, bina arma. poetæ uero frequentius ſingulari utuntur. ſed oratores ferè propriam uſurpant ſignificationum horum nominum. Binus enim ſiue bini, ſignificat ſinguli duo: ternus, ſiue terni, ſinguli tres: ut, creabantur olim bini conſules: id eſt per ſingulos annos duo: &, accepimus omnes à Cæſare bina talenta: id eſt, ſingulis nobis data ſunt à Cæſare duo talenta. At poetæ, aliiq́; ſcriptores, pro ſuis fere primitiuis hæc nomina accipiunt. Virg. 1. Æne. Bina manu lato criſpans haſtilia ferro. Idem: Gurgite ſepteno rapidus mare ſubmouet amnis. id eſt, ſeptem gurgitibus. Idem: Per duodena regit mũdi Sol aureus aſtra. Pli. Prodigioſa ſunt, quæ tradit Theophraſtus, ſeptuageno coitu durare libidinem contactu eius. i. ſeptuaginta coitibus. Sed in his omnibus notandum eſt, ꝙ a triginta tricenum dicimus, g, in c, mutata, ſicut pro uigeno uicenum; trecenum uero à trecentum: quia hæc omnia ſupra centum quidem ſincopantur, infra uero non ſincopantur. nam duceni dicimus, pro ducenteni: treceni, pro trecenteni: quadringeni, quingeni, ſexceni, ſeptingeni, octingeni, nongeni, uel noningeni pro quadringenteni, quingenteni, ſexcenteni, ſeptingenteni, octingenteni, nongenteni. centeni autem & milleni, propter dictionum breuitatem, non ſincopantur. Sunt item nomina numeralia, ſimplex duplex, triplex, quadruplex, centuplex, & ſimilia: à quibus ſimplicitas, duplicitas, & reliqua. Et aduerbia ſimpliciter, dupliciter, cum reliquis. Item aduerbia numeralia, bis, ter, quater, decies, centies, millies. In quibus notandum, quòd ſicut ſuperiora illa, quę diximus, ſupra centum ſincopantur, infra centum minime: ita hæc ediuerſo infra centum ſincopari, ultra uero non: ut uities pro uigínties, tríties pro trigínties, quadrigies, quinquagies, ſexagies, ſeptuagies, octies, nonagies. cetera uero non ſincopantur, quinquies, ſexies, ſepties, octies, nouies, decies, centies, ducenties, trecenties, quadringenties, quingenties, ſexcenties, ſeptingenties, octingenties, noningenties, millies, bis millies, ter millies, decies millies, uicies millies. Numeri autem apud Latinos ſic notari ſolent, ut uſque ad quinarium per unitates ſcriberentur: quinarius autem per quintam uocalem V. denarius autem per X, quæ eſt decima conſonans apud Græcos. L. littera quinquagenarium numerum repræſentabat, C. centenarium, D. quingenarium, M. millenarium. Quòd ſi numero alicui tranſuerſa linea ſuperducatur, tot ſignificabit millenarios, quot per ſe ualebat unitates. Ad hunc modum Ī. millenarium ſignificabat, V̄. quinque millia: X̄. decem millia. Vnitas duos habens à tergo apoſtrophos, ad hunc modum IↃↃ, quinque denotat millia. Quòd ſi etiam totidem à fronte ponantur apoſtrophi, hunc in modum, CCIↃↃ, decem ſunt millia: quæ & aliter hoc modo notari ſolent. X̄. Quinquaginta millia ſic ſcribi conſueuerunt, IↃↃↃ. Centum autem millia, ſic, CCCIↃↃↃ. qui numerus legitur apud Cic. lib. 2. epiſt. ad Caninium Salu. Quod (inquit) ſcribis ad me de drachmis CCCIↃↃↃ. nihil eſt quod cuiquam in iſto genere commodare poſſim. Quingenta millia ita notari ſolent, CQↃ. q, littera, quæ in uoce Quingenti prima eſt, inter duos apoſtrophos interpoſita. Millies autem mille in hunc modum ſcribi conſueuit, CMↃ. Ex Probo.

NVMERVS. notis quibuſdam ueteres utebantur numeros ſignificantibus, quas deinde ad litterarum formam, ſcribendi conſuetudine, paulatim conuertit librariorum inſcitia. quas quidem notas, & earum ſignificationem è regione ſubiiciam. atque hæ tredecim ſunt, totidem, quot Priſcianus agnoſcit: ab eo tamen, quiddam eſt, cur diſſentire cogar.

Antiquæ notæ:	Significatio	
I	1	unus
V	5	quinque
X	10	decem
L	50	quinquaginta
C	100	centum
IↃ	500	quingenta
CIↃ	1000	mille
IↃↃ	5000	quinque millia
CCIↃↃ	10000	decem millia
IↃↃↃ	50000	quinquaginta millia
CCCIↃↃↃ	100000	centum millia
IↃↃↃↃ	500000	quingenta millia
CCCCIↃↃↃↃ	1000000	decies centena millia.

NON erat autem, inquit Plinius, apud ueteres numerus ultra centum millia. itaque & hodie multiplicantur hæc, ut, decies centena millia, aut ſæpius, dicatur. Atque hæ notæ, ſi figuram conſideres, eædem omnes ſunt, niſi quòd in quinque primis deprehenditur diſſimilitudo. nam cum ſcribimus CIↃ, ſiue ICC, & inde quæ ſubſequuntur, duabus tantum utimur notis, I & C, hoc tamen obſeruantes, ut C poſt I non tanquam auerſa, ſed quaſi reſpiciens conſtituatur. ſic unamquamque ſummam, quàm uolueris immenſam, explicari primis quinque notis animaduertes. Hæc eſt prima conſideratio: ſequitur altera, quòd à prima nota ad uſq; eas, quas in extremo poſui, alternis modo in quincuplum ſumma creſcit, modo in duplum: quod, ipſas notas qui perſequi ſingulas uoluerit, intelliget. Priſcianus autem hanc rationem tractat imperite. primum, mille ſic ait notari, X, & decem millia ſic CXↃ. in quo repugnat uetuſtatis obſeruatio. triplex enim genus eſt, quod antiquitatem maxime teſtatur, lapides, libri, nummi. & cum ego in ſingulis non ita negligenter ſim uerſatus, nunquam tamen X pro mille cõperi, nunquam CXↃ pro decem millibus. ſed idem labat in ſua ſententia: infert enim paulo poſt: Decem millia, quod ueriſimilius eſt, notandum per M, circumſcriptam ex utroque latere. & M. putat mille ſignificare, quia nominis prima ſit littera. quorum alterum concedo, ut M. mille ualeat: alterum, quia cum ratione pugnat, concedere non poſſum, ut M. ideo mille ſignificet, quòd in uerbo mille princeps occurrat littera. mihi enim dubium nõ eſt, quin M inde ſit deriuata, quòd ueteres pro quingentis hac utebãtur figura IↃ: unde, contra Priſciani ſententiam, qui de origine D neſcio quid ridicule comminiſcitur, facta eſt D, negligentia ſimul & ignorantia deſcribentium, dum antiquas notas elementa putant. ergo pro quingentis, ut dixi, ſcribebant IↃ, pro mille CIↃ: unde fluxit M, errorem creante ſimilitudine; quòd M quandoque ita ſcribitur CIↃ; ut minimum diſcrepare uideatur à CIↃ. in antiquis autem libris & alias figuras pro mille uſurpatas licet animaduertere, ut ∞ & CIↃ, quas peperit minus accurata librariorum feſtinatio, id agentium, ut CIↃ uno calami ductu perficerent. etiam ∞ & ∞ pro mille reperias: quæ deriuatæ ſunt ab CIↃ, corruptæ ſcilicet à corrupta. Quæritur etiam, cur L quandoque pro I poſita reperiatur, ut in hac figura CCCCLↃↃↃ, & ſimilibus. Huius quoq; mutationis culpam ſuſtinet librariorum inſcitia: qui cum antiquam notam, I, longiuſculam uiderent, exempli gratia ſic, CCCIↃↃↃ; decepti ſimilitudine conſonantem L putarunt, & pro CCCIↃↃↃ ſcripſerunt CCCLↃↃↃ. Hæc de numerorum notis. reliqua erant nonnulla: quæ, quia ſatietati legentium placet occurrere, prætermitto. hac de re paulo plenius agetur in libris de quæſitis per epiſtolam.

NVMESTRANI, populi Italiæ, in tractu Lucanorum. Pli. lib. 3. c. 11.

NVMICIVS, fluuius in Latio, in quo repertum cadauer Æneæ. hic poſtea decreuit, & in fontem redactus: qui & ipſe poſtea exiccatus eſt, ſacris etiam Veſtæ, cui non niſi ex hoc fluuio libari fas erat, una interceptis. Ouid. 3. Faſt. Corniger hanc tumidis rapuiſſe Numicius undis Creditur. Virg. 7. Æne. Hæc fontis ſtagna Numici.

NVMIDIA, νομαδία, pars Africæ, inter Cæſarienſem Mauritaniam & Carthaginienſem regionem, cuius populi à Latinis Numidæ, à Græcis Nomades dicuntur, quaſi in paſcuis inter armenta degentes, ἀπὸ τοῦ νέμειν, paſcere. erat enim ea gens rei pecuariæ in primis ſtudioſa, & ob id ad lætiora pabula ſubinde mapalia ſua transferebat; ſicut & Hamaxobitæ, qui plauſtris domos ſuas circunferebant. Pli. li. 5. ca. 3. Numidæ uero, Nomades, à permutandis pabulis, mapalia ſua, hoc eſt, domos, plauſtris circunferentes. Hi à Virg. lib. 4. Æneid. Infræni Numidæ appellantur: quòd equos non fræno, quemadmodum nos conſueuimus, ſed uirgula duntaxat regerent. Hinc Numidicus, a, um, νομαδικὸς, ut, Lapis Numidicus, qui inter generoſa marmora annumeratur. A Papinio Libycus ſilex appellatur. Et pauimenta Punica à ueteribus dicebantur, quæ ex marmore Numidico ſtrata erant. Vide ſupra Nomades.

NVMIDIANA PYRA, à patria nomen ſortita. Pli. lib. 15. cap. 15.

NVMITOR, pen. cor. filius Procæ Albanorum regis, & Amulii frater, Romuli & Remi auus maternus. huius filiam Rheam Syluiã Amulius, pulſo Numitore fratre, Veſtalem Virginem fecit, ne tandem ſobolem haberet, quæ patruum ulciſceretur. poſtea uero ſenex à Romulo & Remo, occiſo Amulio, in regnum reſtitutus eſt. Virg. lib. 6. Et Capis, & Numitor. Liu. lib. 1.

NVMISMA, uel Nomiſma, atis, [*Denari, moneta*] νόμισμα, numus: ἀπὸ τοῦ νόμου, i. a lege: unde & numus dictus. nam cum ante percuſſum numiſma homines mutuo permutationis commercio uterentur, poſtea lege inductus eſt uſus numi. Habet autem hoc nomen primam ſyllabam correptam, quæ in numus producitur: unde Græcorum more nomiſma per o, in carmine ſcribendum plerique arbitrantur, cum alioqui ſæpius per u, ſcribamus. Hor. 2. epi. 1. Rettulit acceptos regale nomiſma Philippos. & Mart. lib. 1.

NVMVS, numi, [*Denaro, moneta*] νόμισμα, ἀπὸ τοῦ νόμου, hoc eſt, à lege appellationem accepit, o, in u, commutato: quia, cum antea permutatione mercium homines uti ſolerent, lege uſus numi inductus eſt. Scribitur tamen per duplex mm, ex antiquis lapidibus, & nummis. Eſt aliquando generale nomen, & de qualibet pecunia, ſiue moneta dici poteſt, ſiue aurea ſit, ſiue argentea, aut etiam ærea. Plaut. in Pſeud. nummum nuſquam reperire argenti queo. Cic. 2. de Fin. Ne nummum quidem attigiſſet. Aliquando ſpeciale nomẽ eſt pecuniæ æreæ, quæ alio nomine ſeſtertius, uel coniunctim nummusſeſtertius appellabatur, ualebatq; æſtimatione Gallicæ pecuniæ decem denariolos Turonenſes & ſemiſſem, i. quartam partem denarii argentei. Cic. 4. Verr. Coegit Scandilius quinque millia nummum dare. Et rurſus inferius: Cogit Scandilium HS. quinque millia dare. Vbi notandum eſt, Cic. quinq; ſeſtertia, quinque millia ſeſtertium, & quinque millia nummum pro eodem dixiſſe. Nummus adulterinus, κίβδηλον νόμισμα, moneta falſa. Cice. lib. 3. Offic. Si ſapiens adulterinos nummos acceperit pro bonis. Hinc Nummarius, ut res nummaria, lib. 3. Offic. Nummarii iudices, corrupti, ad Atti. lib. 1. Nummarium iudicium, pecunia contaminatum, in Verr. Et Nummatio, nummorum copia, 2. Phil. Et Nummatus, nummis abundans, in Rullum. Et nummulus, ad Atti. lib. 1. Et Nummularius, qui nummos permutat.

NVNC, [*Hora, adeſſo*] νῦν, τανῦν, aduerbium quod tempus præſens denotat: à Græco νῦν, υ in u, commutato, & addita c. Interdum ponitur pro tandem. Virg. 8. Eclo. Nunc ſcio, quid ſit amor. Interdum pro ſed. Cic. 1. de Diu. Quæ multo plura euenirent, ſi ad quietem integri iremus: nunc onuſti cibo & uino, confuſa & perturbata cernimus. Dicitur & Nunc nuper, pro Non ita pridem. Terẽ. in Eunu. Idem Menandri phaſma nunc nuper dedit. Quo in loco, teſte Donato, Nunc adiectum eſt tollendæ ambiguitatis cauſſa. eſt enim Nuper ex iis dictionibus, quas ueteres propter ambiguitatem cum adiectione proferebant.

NVNCIO, as, uel potius Nuntio per t, [*Nonciare, annonciare*] παραγγέλλω, ſignifico. Teren. in Hec. Iſtos dii perdant, qui hæc libenter nunciant. Pla. Cap. Nunquid aliud uis patri nunciari? Ci. ad Brutũ Ita Romam erat nunciatum, cum paucis inermis fugiſſe Antoniũ. Hinc Annuncio, προσαγγέλλω, alicui nuncium porto. Denuncio, ἐπαγγέλλω, manifeſte nuncio. Colum. Si cæli ſtatus frigidus hyemis uiolentiam nunciat. Enuncio, ἐξαγγέλλω, manifeſto. Saluſt. in Catil. per Fuluiam dolum Ciceroni enunciat. Prænuncio, προαγγέλλω, ante nuncio. Ter. in Phor. prænuncia hanc uenturam. Pronuncio, προφέρω, profero: unde Pronunciatio, prolatio: de qua ad Her. lib. 1. Pronunciatio eſt, uocis uultus, geſtus moderatio cum uenuſtate. Et Pronunciare, ἀποφαίνεσθαι, ἀρχιγορεύειν, eſt decernere: à quo Pronunciatum ſtatutum. Obnuncio, κατεγγέλλω, contra aliorum uoluntatem nuncio. Teren. in Ad. Primus ſentio mala noſtra: primus obnuncio. Donat. Qui malam rem nunciat, obnunciat. obnunciare enim dicuntur augures, qui aliquid mali ominis, ſæuumq; uiderint, Cic. pro Sextio: Quum auſpiciis religionis parens obnunciaret quod ſenſerat. Sueton. in Cæſ. obnunciantem collegam armis foro expulit.

NVNCIATIO, onis, [*Annonciatione*] ἀγγελία, denunciandi actus. Cic. 2. Phil. Nos nunciationem ſolam habemus.

NVNCIVS, cii, uel potius Nuntius, [*Meſſo, meſſaggiero, noncio*] ἄγγελος, ἀγγελία, qui nunciat, & quod nunciatur. Virg. 2. Æne. Et nuncius ibis Pelidæ genitori. Nuncio prætoris acceſſitus, Cic. 6. Ver. Nuncium remittere uxori, pro, repudiare uxorem, Ci. ad Att. li. 1. Nuncium remittere uirtuti, à uirtute deficere. Idem ad Caſſium: triennium eſt, cum uirtuti nuncium remiſiſti. Nuncius, quod nunciatur. Plaut. in Sticho: Citus præcucurri, ut nunciarem nuncium exoptabilem. Legitur etiam Nuncium in neutro genere pro re, quæ nunciatur. Catul. de Berecyntia: Geminas Deorum ad aures noua nuncia referens. Nuncia, æ, fœm. gen. Pli. lib. 15. cap. 30. Romanis uictoriarum nuncia additur litteris, & militum lanceis. Ci. 1. de leg. Nuncia uirgo Iouis miranda uiſa figura. Ouid. epiſt. 6. Cur mihi fama prior, quàm nuncia littera uenit?

NVNCVPO, as, pen. corr. [*Nominare, appellare*] χρηματίζω, ὀνομάζω, ἀποφαίνω, nomino. Liu. lib. 1. Quem Iulum Iulia gens nuncupat. Varro in Medo: Quis tu es mulier, quæ me inſueto nuncupaſti nomine? Cic. 2. de Nat. Deo. Quod erat a Deo natum, nomine ipſius Dei nuncupabant: ut cum fruges Cererem appellamus. Nuncupata uota dicuntur, quæ conſules & prætores, quando in prouinciam proficiſcuntur, faciunt. Cic. 3. Phil. ea uota, quæ nunquam ſolueret, nuncupauit. Nuncupare teſtamentum, eſt uiua uoce ſupremam uoluntatem declarare. Pli. lib. 14. cap. 22. Alii teſtamenta ſua nuncupant. Et Nuncupatus hæres, qui uoce teſtatoris hæres pronunciatus eſt: differtq; ab hærede ſcripto: de quo uide Iuſtinianum Inſtitut. de teſtament.

NVNDINA, næ, Romanorum Dea, à nono die naſcentium dicta.

NVNDINAE, arũ, p. c. [*Fiere, mercati*] πανήγυρις, à nono die dictæ quaſi nouendinæ. Inſtitutæ autem eo conſilio perhibentur, ut ruſtici octo diebus in agris eſſent, & nono die repeterent urbem ad mercatum, legum accipiendarum cauſſa. & ut ſcita atq; conſulta trinūdino propoſita, à ſingulis, atque uniuerſis facile noſcerentur. unde mos, ut leges trinundino die promulgarentur. Cic. in Rullum. Capuam, nundinas ruſticorum, horreum Campani agri eſſe uoluerũt. Col. li. 11. ca. 1. Villicus non ullas nundinas, niſi uendendæ, aut emendæ rei neceſſariæ cauſſa, frequentauerit.

NVNDINALIS, le, [*Che ſi appartiene a' mercati*] pertinens ad nundinas. Plau. in Aul. Coquus ille nundinalis eſt, in nonum diem ſolet ire coctum.

NVNDINARIVS, a, um, πανηγυρικός, quod ad nundinas pertinet. Plin. lib. 12. c. 17. Carras oppidum aperuere, quod eſt in illis nundinariũ. Idẽ li. 8. c. 51. de ſuibus: Forum nundinarium petere dicunt.

NVNDINATIO, onis, καπηλεία, nũdinandi actus. Ci. de l. Agr. quã nundinationem iuris, & fortunarum fore putatis?

NVNDINATOR, καπηλευτής, qui nũdinas frequentat. Feſtus: nefas erat cum populo agi, ne interpellarentur nundinatores.

NVNDINOR, aris, [*Vendere in publico, uendere al mercato*] καπηλεύω, palam uendo, ut in nundinis fit: Firmicus lib. 6. Matheſeos: Quæſtus & libidinis cauſſa pudorem duobus fratribus nundinabit. Apuleius: iudices ſententias precio nundinatur. Sueto. in Tito. Conſtabat in concionibus patris nundinari ſolitum. Cice. Nundinari pro emptitare dixit in Ver. Ab iſto pueri ſenatorium ordinem nundinati ſunt.

NVNDINVM, Cic. pro domo. Accuſatio trinum nundinum.

NVNQVAM, [*Mai*] μήποτε, οὐδέποτε. Plaut. in Merc. Nunquam quiſquam illam habebit.

NVNQVAM NON, [*Sempre*] διαπαντός, ſemper. Suet. in Tib. Turbatiore cælo nunquam non coronam lauream ceruice geſtauit.

NVNQVANDO, μήποτε, num aliquando. Cic. de Ami. Quæſtio ſubdifficilis, nunquando amici noui ueteribus ſint anteponendi.

NVNQVIS, nunqua, nunquod, uel nunquid, μήτις, num aliquis. Ter. in Eunuch. Nunquid uis? Ibidem: Nunquis hic eſt? Pro eodem aliquando legimus nunquiſnam, & in neu. gen. nunquidnam, præſertim apud comicos. Teren. in And. Nunquidnam amplius tibi cum illa fuit Charine?

NVO, nuis, νεύω, cum ſuis compoſitis, uide in Abnuo.

NVPER, [*Poco fa, pur hora*] νεωστί, ἀρτίως, ἀγχοῦ, aduerb. ante paucos dies, uel menſes. Vir. 2. ecl. Nuper me in littore uidi. Ci. 2. de Diu. philoſophia nuper inuenta eſt. Hinc Nuperrime, recentiſſime.

NVPERVS, a, um [*Di nuouo*] πρόσφατος, νέος, quod recens eſt, qđ nuper fuit. Plau. Cap. Recens captum hominem, nuperum, nouitium.

NVPSIA, oppidum ad Nilum fluuium, in tractu Syenitarum. Plin. lib. 6. cap. 26.

NVPSIS, oppidum Arabiæ, Nomadibus proximum. Pli. lib. 6. ca. 100.

NVPTA, æ, ſubſt. [*Spoſa*] γαμετή, quæ nupſit. Catullus: Prodeas noua nupta. Ter. Ad. noua nupta eadem hæc diſcet.

NVPTIAE, arum, [*Nozze*] γάμος, coniunctio maris & fœminæ, diuini & humani iuris communicatio. Proprie tamen dicuntur ceremoniæ in ducendis uxoribus: à nubendo, quod ſignificat rego. Sed quoniam noua nupta, dum uiro tradebatur, flammeo præ pudore caput obluebat, (ut teſtatur Lucan. lib. 2. Nuptæ leuiter tectura pudorem Lutea demiſſos uelarunt flammea uultus.) factum eſt ut Nubere accipiatur pro tradi uiro, & Nuptiæ pro maris & fœminæ coniunctione. Cic. pro Clu. Nuptiæ plenæ dignitatis.

NVPTIALIS, & hoc le, [*Nuttiale*] γαμικός, quod ad nuptias pertinet: ut, nuptialis thalamus, nuptialis cœna. Plaut. in Curc. Tu hodie cœnam des ſororiam: Hic nuptialem cras dabit. Nuptialis uox, Liu. 1. Nuptiales faces & nuptialia dona, Cic. pro Cluen.

NVPTVRIO, ris [*Deſiderar di maritarſi*] nubere cupio. Apul. in Apol.

NVPTVS, a, um, part. [*Maritato*] γεγαμημένος, Ci. pro Sext. ex qua hic eſt puer, & iam nupta filia. Idem 6. Verr. Mulier nupta uni, propoſita

ſita omnibus. Nuptia uerba, laſciuiora, qualia ſunt mulierum, quæ uiro traditæ uerecundiam dedidicerunt. Plaut. in Dyſcolo, referente Feſt o: Virgo ſum, nondum didici uerba nupta dicere.

Nvptvs, nupti, [*Spoſo, marito*] ὁ γήμας, nuptæ maritus. Plau. in Caſ. Lubet Chalinum quid. g it ſcire nouum nuptum.

Nvptvs, ptus, [*Il maritarſi, maritaggio*] γάμησις, nubendi actus. Vnde Nuptui dare, Nuptui collocare, ἐκδοῦναι. Cæſ. 3. Bel. Gal. ſorores ſuas nuptui in alias ciuitates collocaſſe. Plin. de uiris ill. Eo die Numantini ſolenni nuptu filias locabant.

Nvrsia, urbs antiqua Sabinorum, ex qua Q. Sertorius, uir rei militaris ſcientiſſimus, ortus eſt. Virg. 7. Æne. Quos frigida miſit Nurſia. Vbi Seruius Frigida Nurſia, uel quia reuera talis eſt, uel quaſi nocens. Gracchi nanque ubique in concionibus ſuis Nurſinos ſceleratos appellauere. ſtimus autem Virgilium amare hiſtoriarum rem per tranſitum tangere. Incolæ Nurſini, Plin. lib. 3. cap. 12. Et Nurſinus, a, um, Marti. lib. 13.

Nvrvs, [*Nuora*] filii uxor. Cice. 2. Philip. mater amicam impuri filii, tanquam nurum, ſequebatur. Poetæ nurum ſæpe pro ſexu tantum ponunt. Ouid 2. Metam. Nuribus mittit geſtanda Latinis. id eſt, fœminis Latinis.

Nvsqvam, [*In niun luogo*] οὐδαμοῦ, in nullo loco. Terent. in Eunuc. Ille nuſquam apparet. Nuſquam gentium, nuſquam omnino. Teren. in Ad. Fratrem nuſquam inuenio gentium. Cic. Attic. Noſter dux nuſquam eſt.

Nvsqvam non, [*In ogni luogo*] πανταχοῦ, ubique.

Nvto, as, νευστάζω, frequent. eſt a Nuo, frequenti capitis inclinatione aliquid ſignifico. Plaut. in Aſin. Nec illa ulli homini nutet, nictet, annuat. Accipitur & pro uacillare. Cic. 6. Verr. Illud ſignum nutabat. Transfertur & ad animum, ut idem fere ſit quod dubitare. Cic. de na. deo. Democritus nutare uidetur in natura deorum.

Nvtricatio, onis, τιθήνησις. Gel. li. 12. c. 1. Ne ad dolores, quos in enitendo tuliſſet, munus quoque nutricationis accederet.

Nvtricatvs, us, ui, nutricatio. Varr. 1. de re ruſt. ca. 47. herba non modo non euellenda in nutricatu, ſed etiam non calcanda.

Nvtrico, as, p. p. [*Nutricare*] τρέφω, τιθηνέω, nutrio. Pla. in Mer. pueros nutricare. Nutricor, aris, deponens, idem ſignificat. Cice. 1. de Nat. Deo. Mundus omnia, ſicut membra ſua, nutricatur, & continet. Col. li. 8. Protulit paſſiue: Lactens porcus acere nutricandus. Varr. 1. de re ruſt. cap. 23. Ea ſole nutricantur.

Nvtricvla, Iuuen. Sat. 7. Gallia uel potius nutricula cauſidicorũ.

Nvtricvla, læ, Cic. in Vat. Gell. nutricula ſeditioſorum.

Nvtrimen, inis, [*Nodrimento*] τροφή, nutrimentum. Ouid. 15. Meta.

Nvtrimentvm, ti, [*Nodrimento*] τροφή, alimentum. Transſumitur & ad res inanimatas. Cice. in Orato. Educata huius nutrimentis eloquentia, ipſa ſe poſtea colorat, & roborat. Accipitur & pro ipſa nutritione. Sueto. in Cal. per hanc nutrimentorum conſuetudinem gratia ualuit. Id eſt, quòd in caſtris educatus ſit.

Nvtrio, tris, triui, uel trij, ſecundum Priſcianum, [*Nodrire*] τρέφω, educo, alo. Pli. li. 11. c. 40. Balænæ mammis nutriunt fœtus. Cic. in Salu. multi priuatorum audacias nutrierunt. Col. li 12. c. 30. Paſſiue dixit: Nutritum uinum operimus. Inuenitur etiam deponens. Virg. lib. 2. Ge. Placidam paci nutritor oliuam. id eſt, nutrito.

Nvtritor, oris, τροφεύς, qui nutrit. Stat. 10. Theb. Volucrum nutritor equorum. Suet. de claris grammaticis ingenuus in Gallia natus, ſed expoſitus, & à nutritore ſuo manumiſſus.

Nvtritivs, tii, [*Balio, colui, che nodriſce*] τροφεύς, τροφεῖς, qui nutrit. Cæſar 3. Bel. Ciu. Nutritius eius pueri eunuchus. Eſt & Nutritius, a, um, τρόφιμος. Col. li. 3. c. 13. Ne incrementa duritia ſua reuerberet, ſed tenero uelut nutritio ſinu recipiat. Nutritia, orum, gene. neut. num. plur. τὰ τροφεῖα, merces nutricis, ut in titulo de Variis & extraordinariis cognitionibus, circa finem.

Nvtritvs, us, nutrimentum. Pli. lib. 22. cap. 24.

Nvtrix, nutricis, [*Nodrice, baila*] τιθήνη, γαλουχοῦσα, quæ nutrit. Cicero de Amic. Nutrices iure uetuſtatis plurimum beneuolentiæ poſtulabunt.

Nvtvs, [*Cenno*] ῥοπή, Cic. Tuſc. Grauia ſuopte nutu in terrã ferũtur.

Nvx, nucis, uide Nuces. Cic. de Or. Nucem frangere.

N ANTE Y

Nyctalops, νυκτάλωψ, noctu cæcus, interdiu uidens. Pli. li. 8. c. 50. Reſtituit ueſpertinam aciem ijs, quos Nyctalopas uocant.

Nycteris, idis, νυκτερίς, ueſpertilionis genus tam minutis pedibus, ut eis carere uideatur. Pli. li. 11. cap. 47.

Nycteus, per duas ſyllabas, νυκτεύς, Neptuni filius ex Celæne Atlantis filia, quem ex Amalthea Cretenſi nympha Antiopam & Nyctimenem ſuſcepiſſe ferunt, ipſumq; ab hac poſteriore turpi amore adamatum cum eadem nutricis opera ignarum concubuiſſe, ſed, ſcelere cognito, Nyctimenem occidere uoluit: illã uero fugiens miſeratione Mineruæ in auem ſui nominis uerſa eſt, & in ipſius tutelam ſuſcepta. νυκτιμένη enim Græcis noctuam ſonat. Ouid. 2. Metamorph.

Nycticorax, pen. cor. coruus nocturnus.

Nyctilops, opis, herbæ genus, alio nomine Nyctegretum: ita dictum, quòd noctu è longinquo fulgeat. Pli. li. 21. cap. 12. Sunt qui putent quam chymiſtæ Lunariam appellant.

Nyctimene, filia Nyctei. uide Nycteus. Ouid. 2. Meta.

Nympha [*Spoſa, nimpha*] νύμφη, Latine ſponſa. ſed putauerũt antiqui nymphas aquarum Deas eſſe: quamuis & latius nymphæ nomen accipiatur pro montium deabus, quas Oreades uocant: & pro iis, quæ arboribus & ſiluis putabantur præſidere, quas Dryades uocabant, & Hamadryades, & Napæas. ueteres Græci nympham dicebant, quam nos mutatione unius litteræ lympham, i. aquam. Nymphæ Libethrides, muſæ dicuntur a Libethro Thraciæ monte muſis conſecrato. Virg. 7. Eclo. Nymphæ, noſter amor, Libethrides. Dicuntur & nymphæ apes, cum primum formam cœperint habere. Pli. lib. 11. cap. 16. de apibus loquens.

Nympha, νύμφη, caruncula in muliebribus pudendis. Colliculum Latini appellant. Gal. lib. 15. de uſu part.

Nymphaea, æ, inſula iuxta mare Adriaticum, in qua Calypſo dicitur habitaſſe. Steph.

Nymphaea, æ, νυμφαία, herbæ genus in paludibus naſcens, & aquis ſtagnantibus: unde & nomen accepit, Dioſc. li. 3. ca. 149. quòd ſcilicet aquoſis locis gaudeat. A'io nomine Heracleon appellatur, quòd nympha quædam Herculis amore capta, in hanc herbam feratur commutata. Eſt & altera nymphææ ſpecies, cuius flos Blephara dicitur, radice alba, ſcabra, flore luteo. Dioſc. li. 3. ca. 150.

Nymphaeum, phæi, [*Bagno*] λουτρόν, lauacrum, uel balneum. Pli. lib. 32. cap. 12. Opera Gordiani Romæ nulla extant, præter quædam nymphæa, & balneas. Ioſephus ſcribit Herodem apud Aſcalonem conſtituiſſe nymphæa, i. lacus & balneas.

Nymphaeum, νύμφαιον Stephano, oppidum in Taurica regione, non procul a Boſphoro Cimmerio, Stra. lib. 7. & Pli. lib. 4. ca. 12. Eſt & locus quidam in ea Macedoniæ parte, quæ mare Adriaticum ſpectat, petram habens ignem uomentem, cui ſubſunt fontes, qui aqua tepida, bituminéq; ſcatent. Stra. lib. 7.

Nymphaevs, νυμφαῖος, Italiæ fluuius iuxta Velitras, Pli. li. 3. cap. 8.

Nymphas, adis. locus Arcadiæ. incolæ Nymphaſij. Steph.

Nysa, νύσα, urbs in ea parte Arabiæ, quæ Ægypto contermina eſt, apud quam, ut Diodorus ait, Bacchus educatus a nymphis. unde & Nyſæus dictus eſt. Nyſa etiam ciuitas in India eſt, à Libero patre (ut refert Strabo lib. 15.) condita, ſub radicibus montis, quem Meron incolæ appellant. Alia eſt Nyſa in Caria apud Pli. libro. 5. cap. 29. Eſt item uicus in Helicone, apud Stephanum, Baccho ſacer. Item oppidum Eubœæ, apud eũdem. Ptolemæus, præter has. duas commemorat, quarum alteram in Lycia, alteram in Ionia collocat. Pli. lib. 8. cap. 39. Nyſam Indiæ montem eſſe tradit, iuxta quem lacertæ ad 24. pedum longitudinem feruntur excreſcere.

DE LITTERA O

O Variis modis poſitum inuenitur. Aliquando aduerbium uocandi ὦ. Teré. in Ad. O Syre, Æſchinus ubi eſt? Virg. 1. Æneid. O regina, nouam cui condere Iuppiter urbem. Nonnunquam interiectio eſt, uariis ſeruiens affectibus. eſt enim aliquãdo admirandi, ὦ. Iuuen. O qualis facies, & quali digna tabella? Aliquando indignandi. Cice. in Catil. O tempora, ò mores. Aliquando optati aduentus. Teren. O ſalue, ò Pamphile. Virg. 4. Æneid. Adſis, ò placidusq́; ueni. Interdum eſt interiectio dolentis. Cice O me miſerum, ò infelicem, ὦ τῆς δυστυχίας τῆς ἐμῆς. Exprimit nonnunquam exultantis affectum. Teré. And. O factum bene, beaſti. Aliquando exclamantis. Teren. in Phor. O audaciam, etiam me ultro accuſatum aduenit. Aliquando irridentis. Cice. de Amic. O præclaram ſapientiam: ſolem enim è mundo tollere uidentur, qui amicitiam è uita tollunt. Aliquando pro utinam. Virg. 2. Eclo. O tantum libeat mecum tibi ſordida rura, Atque humiles habitare caſas. Aliquando utrunque coniungimus: ita tamen, ut O præcedat, utinam ſequatur. Ouid. in Epiſt. Penel. O utinam tunc, cum Lacedæmona claſſe petebat, Obrutus inſanis eſſet adulter aquis. Iungitur quoque ei particula Si, dicimus O ſi, & eſt deſiderantis, idem ualens quod utinam. Virg. 11. Æne. Quanquam ò ſi ſolitæ quicquam uirtutis adeſſet. Tacetur quandoque ò, cum accuſatiuo iungitur, ut apud Pli. Hominem te patientem. Et, ut docet Donatus, maioris ſtuporis eſt hoc modo pronunciatum, & quandoque melius ſonat. Terent. in Eunuc. Hominem perditum, & illum ſacrilegum.

O ANTE A

Oanvs, ni, ὄανος, Lydiæ oppidum, apud Stephanum.

Oasis, ὄασις, oppidum in deſertis Libyæ. Herod. lib. 3

Oaxis,ὄαξις,fluuius Cretæ inſulæ, ab Oaxe Apollinis filio. unde & Oaxia tellus, Creta appellatur. Virg.Eclog. 1. Rapidum Cretæ ueniemus Oaxem.

Oaxus,ὄαξος,ciuitas Cretæ,ab Oaxo, Minois ex Acallide filia nepote.Herod.quoque lib.4.Oaxum urbem Cretæ facit.

O ANTE B

Ob,[*Per.per cagione*]διά, ὑπό, præpoſitio ſeparari & componi poteſt.Separata cauſalis coniunctionis locum tenet, & ſignificat propter.Virg.li.11.Cuius ob auſpicium infauſtum,moresq́; ſiniſtros. Teren.in And. Ego precium ob ſtultitiam fero. Plaut. in Aſin.Ob aſinos relatum precium Sauriæ?Precium ob ſtultitiam,uel ob annos,id eſt,precium aſinorum,uel ſtultitiæ:ait Donatus. Apud ueteres etiam pro Ad,ponebatur. Ennius apud Feſtum: Ob Romam noctu legiones ducere cœpit. Cice.Pæto:Cuius ob os Graii ora obuertebant ſua.Sic dicebant Obire,pro adire: Obmoueo pro admoueo:Obiacent,pro adiacent,& complura hoc genus. Aliquando ponitur pro ante. Plaut.in Mil.Nunc demum experior,ob oculos caliginem Prius mihi obtigiſſe, Compoſita quandoque ſignificant contra,ἀντί,ut oppugno, obiicio. Quandoque circum: ut Obambulo,Obſideo. Quandoq; ſuper, ſiue coram, ſiue obuiam: ut Obuenio. Quandoque Ad:ut Obeo.Dicimus enim, Iſte obiuit mortem:hoc eſt,iuit ad mortem. Componitur autem cum uerbis incipiẽtibus ab a,ut Obaudio:cum c,ut Occumbo: d, ut Obduco: e, ut Obeo. f, ut Offero: g, ut Ogganio:h, ut Obherbeſco: i, ut Obiicio:l,ut Oblitero:m,ut Obmuteſco:n, ut Obnitor: o, Oborior:p,ut Oppugno:q,ut Obquiniſcor:r,ut Obruo: ſ, ut Obſto:t, ut Obtineo:u,ut Obumbro.Sed quoties uocalibus iungitur, uel d,l,n,r,ſeruatur b integra.Cum c, mutatur b in c, præterquam in Obſcurus,& Obſcœnus:in quibus duobus b ſeruatur, & ſadditur poſt b.Cum aliis litteris mutatur b in ſequentem litteram: ut Offero,Offendo,Opportunus,Oppono. Excipitur Omitto, quod abiicit b:nã perpetuo apud poetas corripitur.Hor.de Arte:Pleraque differat, & præſens in tempus omittat. Obmuteſco ſeruat utranque compoſitionis partem integram.In Operio,& compoſitis Adoperio,& Cooperio abiicitur b. De r, littera ante diximus. In iis quæ à t incipiunt, ſeruatur b,ut Obtrudo.

Obacero,ras, eſt alterius ſermoni obſtrepere, ab acere frumenti purgamento.Feſtus.

Obacerbo,bas,παροξύνω,idem quod exacerbo.Feſtus.

Obæratus,a,um,[*Indebitato*]ὑπόχρεως,κατάχρεως, ære accepto obligatus,quaſi ære alieno aſtrictus. Cæſ.lib. 1. Comm. Omnes obæratos eodem conduxit

Obambulatio,nis,ad Heren.Obambulatio hominum.

Obambulo,as[*Paſſeggiare*]περιπατῶ,deambulo, ſiue huc illuc ambulo.Ouid 2.Triſt.Cum ſolus obambulet ipſe. Sæpe etiam idem quod circumambulo,& ſic fere accuſatiuo iungitur.Oui.14.Met. Ille quidẽ totam gemebundus obambulat Ætnam.datiuo,ut.Vir. li.3.Ge.Nec gregibus nocturnus obambulat.de lupo.Vbi Seruius exponit,obambulat,pro inſidiatur.Liu.36.Obambulare muris cœpit. Aliquando accipitur pro una ambulare. Suet.in Tib.dextram obambulantis continuit.Eſt item interprete Feſto, aduerſus alios ambulare,& quaſi ambulanti ſe opponere.

Obareni,Armeniæ populi,non procul à Cyro fluuio.Stephanus.

Obareſco.περιξηραίνομαι,circumquaque areſco.

Obaro,as,[*Biſarare*]περιαρόω,circum aro. Liui.lib.23.cum hoſtes obaraſſent,quicquid herbidi terreni extra murum erat.

Obarmo,as,are,[*Armare*]ὁπλίζω,idem quod armare.Hora.4.Car. Ode.4.Amazonia ſecuri Dextras obarmet.

Obater,adiect.ὑπομέλας,quodammodo ater,ſubter. Pli.li.18.cap. 35.Naſcens Luna ſi cornu ſuperiore obatro ſurget.

Obaudio,is,παρακούω, olim pro obedio: quod & aperte docet Feſtus,qui obedio interpretatur per obaudio. Neſtor non contemnendus grammaticus,obedio dictum ait ab obaudio.

Obba,æ,poculi genus,auctore Nonio,ligneũ,uel ex ſpartho, à uerbo obbibo,ut quidam putant: uel, ut alij malunt, à Græco ὠβή: quod tribum ſiue turbam ſignificat. Varro in Epiſt. ad Marullum: Verum meridie, an ueſperi libentius ad obbam accedas. Perſius Saty.5.Exhalet uapida læſum pice ſeſſilis obba.

Obbibo,is,p.c.[*Beuere*] Cic.1.Tuſc.cum uenenum obbibiſſet.

Obbruteo,es,obſtupeo:à Brutus,quod olim ſtupidum ſignificabat. Afranius:Non poſſum uerbum facere,obbrutui.Feſtus.

Obbruteſco,is, ere, [*Perdere la ragione*]ἄλογος γίνομαι, brutum fieri, rationem amittere. Lucr. libro.3. An contracta ſuis è partibus obbruteſcat.

Obcæco,as,uel Occæco,[*Acciecare*]ἐκτυφλόω,cæco. Cic.de ſenatu:Quod ego negocium,non ſtultitia obcæcatus, ſed uerecundia deterritus,recuſaui. Accipitur & pro obſcurare.Cic.de Orat: Narratio obſcura totam obcæcat orationem. Obcæcare foſſas in agro,pro obtegere.Colum.lib.2.cap.7.

Obdo,dis,[*Opporre*]ἐπιτίθημι, ex ob,& dó, oppono, ut ait. Feſtus. Ter.in Eunu. Peſſulum oſtio obdo. Ponitur & pro claudo. Plaut. in Caſ.Forem obdo.

Obdormio,is,[*Dormire*]κοιμάομαι,καθεύδω,dormio.Cic.1.Tuſc.Neſcio quando in Latmo obdormiuit: nondum, opinor, experrectus eſt. Obdormire crapulam,dixit Plautus in Moſt.

Obdormiſco. Ci.1.Tuſc. Quid melius, quam in mediis uitæ laboribus obdormiſcere,& ita cõniuẽtẽ ſomno conſopiri ſempiterno?

Obduco,is,pen.pro.[*Coprire*]ἐπεισάγω, περιπλέκω, προβάλλομαι, operio,tego. Virg.in Moreto: Et cinis obductæ celabat lumina prunæ. Cice.2.de Nat.Deo.Obducuntur libro,aut cortice trunci ſtirpium, quo ſint à frigoribus & caloribus tutiores. Aliquando pro detego,aperio. Lucil.Vos aulam obducite.i. aperite, ut interpretatur Nonius.Aliquando pro adduco.nam,ut ſupra docuimus, ob,in compoſitione idem ualet,quod ad.Plaut. in Pſeud. Ad oppidum exercitum obducam. Aliquando pro inducere. Cic.4. Acad. Conatus eſt rebus tenebras obducere. Obducere frontem, eſt frontem contrahere. Quinctil.libro.10.cap.3. Interrogauit quæ cauſſa frontis tam obductæ. Obducere diem. Cic.ad Atti.lib.16. Obduxi poſterum diem.i.conſumpſi, ſiue circum illa loca duxi. Obducere callum dolori, eſt ex perpetuo dolore aduerſas res æquiore animo pati. Cic.2.Tuſcul. Ipſe labor quaſi callum obducit dolori.metaphora ab iis,quorum manus pedesq́; ex perpetuis laboribus callis obduruerunt.

Obductio,obuolutio.Cic.pro C. Rab. Carnifex & obductio capitis,& nomen ipſum crucis abſit.

Obducto,as.Plaut.in Mer.Meas in ædes ſcorta obductarier.

Obdureo,res,rui [*Indurarſi*]σκληρύνομαι,à quo Obdureſco,durior fio.Cic.Cornif.Equidem iam obdurui.quaſi callum feci.

Obdureſco,is,[*Indurarſi*]σκληρύνομαι,obdureo.Varr.3.de re ruſt. cap.14.Earum ſemen diuturnitate obdureſcit. Per tranſlationem accipitur pro, longa doloris conſuetudine res aduerſas æquiore animo ferre. Cice.ad Atti.lib.10.Exanimauit omnes,qui mecum erant: nam ipſe obdurui. Iungitur aliquando accuſatiuo cum Ad Cic.ad Cœlium lib.2. Obduruit animus ad dolorem nouum. Et cum præpoſitione Contra. Cic.3. Tuſcul. Obduruiſſe ſeſe contra fortunam arbitrantur.Ablatiuo cum In Cic.7. Verr. Cum in eius modi patientia turpitudinis obduruiſſet.

Obduro,as,[*Indurare*]καρτερέω,Hora.2.Serm.Sat.5.Perſta,atque obdura. Cice.de Finib. Quis contra ſtudia naturæ tam uehementer obdurauit?

Obedienter,πειθηνίως,Liu.lib.25.Obedienter curatum eſt.

Obedientia,æ,ὑπακοή,Cic.1.Offic,Abiiciunt obedientiam.

Obedio,dis,diui,ditum,[*Vbedire*]πείθομαι,ὑπακούω,pareo. Cic.3. de leg.Vt obtemperent,obediantq́; magiſtratibus. Sumitur & in deteriorem partem. Idem: Dum dedecori ac turpitudini obedierit.Interdum præter datiuum habet & accuſatiuum, cum Ad. Cice.pro Cecin.Si ſeruulis noſtris conceſſerimus,ut ad uerba nobis obediant.obtemperent.

Obediens,entis,partic.ὑπακούων,πειθήνιος.Cice.1.Offic.Appetitum rationi obedientem præbeamus.

Obedientior. Liu.lib.25. Imperiis uiuorum nemo obedientior me uno fuit.Obedientiſſimus,Pli.lib.16.cap.43.

Obeliae,ὀβελίαι,panes Baccho ſacri,dicti; uel quòd obolo Alexandriæ uænirent,uel quòd in ueru torrerentur. Cœl. Rhod.li.9.cap.16.

Obedo,is,p.c.[*Rodere*]περιτρώγω,cõſumo,quaſi circumedo: à quo

Obesus,a,um,quod proprie,teſtibus Nonio & Gell. accipitur pro gracili,& circumroſo,macilentoq́. Næuius, Corpore, pectoreq́; undique obeſo. Aliquando tamen accipitur pro uberi & craſſo, (πίων:)ut ſit Obeſus, quaſi ob edendum factus. Virg.lib. 3. Geor. Breuis aluus,obeſaq́; terga.

Obeso,as,πιαίνω,impinguo.Colum.lib.8.cap.7.Obeſant auem.

Obesitas,atis,[*Graſſezza*]πιότης,pinguedo,Colu.lib.6.ca.24.Ne eas ſteriles reddat nimia corporis obeſitas.Pli.li.8.c.32. In magna obeſitate.Suet.in Domi.Caluitio deformis,& obeſitate uentris.

Obeliscus,ſci,[*Aguglia*]ὀβελίσκος,diminut.ab obelus,magis nomine,quàm re:non enim eſt paruus obelus, ſed ſaxum ingens, in figuram metæ cuiuſdam,ſenſim à proceritate in excelſum conſurgens,paulatim gracileſcens,ſpecie quadrata, in uerticem productus anguſtum,manu læuigatus artificis. uiſuntur & hodie Romæ aliquot obeliſci.Pli.lib.36.cap.8.

Obelus,li,p.c.[*Spedo,ſcbidone*]ὀβελός,Latine ueru. à cuius ſimilitudine uirgula quædam,qua adulterina,aut etiam perperam ſcripta notamus,à Græcis ὀβελός, à noſtris ueru dicitur. Hieron.ad Pauli.Origenes editioni antiquæ tranſlationem Theodotionis admiſcuit,aſteriſco,& obelo opus omne diſtinguens. Sic dictus,quia tanquam ueru ſuperflua iugulat & confodit.

Obeo,obis,obii,obitum,[*Andare,morire*]ἐφοδεύειν,idem quod adire. nam ob, pro ad, quandoque ponitur. Vnde obire mortem,

πλάνητι

πελθεῖν τὸν βίον,eſt adire mortem. Plaut. in Aul. Vbi obiit mortem. Obire morte quoque dicimus. Sueto. in Aug. Morte obiit repentina. Similiter obire diem dicimus,pro mori.Ser. Sulp.Cic. Nunciatum eſt mihi, Marcellum diem ſuum obiiſſe. Pro eodem dicimus Obire, abſolute. Iuuen. Saty.6. Magnus ciuis obit. Obire uadimonium,ἀπαντᾶν πρὸς τὴν κυρίαν,eſt ire ad uadimonium. i.ad diem ſe ſiſtere. Cice. pro Quinctio: Vadimonium mihi non obiit. Ibidem: Qua tibi hora uadimonium non ſit obitum. Aliquando diem obire,eſt ad ſtatutum diem ſe ſiſtere. Sueto.in Cæſ. Tamiſius adiicit,Craſſum diem cædi deſtinatum non obiiſſe. Aliquando exequi,ἐπιτελεῖν,ut,Obeo legationem,i.exequor munus legationis. Obeo prouinciam, ſuſcipio officium prouinciale. Cic.pro l.agr.Qui legationes liberas obeunt. Liui. 1. Eum obiturum alia regis munia eſſe. Aliquando pro peragere, ſiue perficere,Cic.ad Atti.lib.8.Id & ſi erat deliberationis, tamen obire non potui. quandoque pro circundare.Virg.8.Ænei.Quem fulua leonis Pellis obit totum. Aliquando eſt circuire, περίειμι. Virg.6. Æne.Magnas obeuntia terras Tot maria intraui. Item obuiam ſe præbere,ἀπαντᾶν. Ter.in Hecy. Antiquam tuam uenuſtatem obtines, ut uoluptati obitus, ſermo, aduentus tuus Semper ſiet. Donatus:Obitus,occurſus. Obiri,paſſiue. Ouid.1.Faſto.Hic ubi uirginea campus obitur aquas.

Obeqvito,as,[*Caualcare intorno*]καθιππεύω,circumequito. Liu.li. 2.Laceſſere ad pugnam,obequitando caſtris,prouocandoq́;.

Oberro,as,[*Errare intorno*]περινοσῶ,circumerro.Pli.lib. 17.c.19. In ſumma tellure oberrant. Oberrare eadem chorda dicuntur citharœdi,qui eodem cantu faſtidium mouent auditoribus.Hora. in arte. Et citharœdus Ridetur, chorda qui ſemper oberrat eadem. Perſius oberro,pro circumuolo poſuit, quum dixit:Diues arat Curibus,quantum non miluus oberret.

Obex,cis,[*Oſtacolo*]ἐμπόδιον,ab Obiicio,obiectio,obſtaculum.Genitiuum facit obicis. poetæ tamen,ut priorem,quæ natura breuis eſt,producant,ſcribunt obiicis,geminato.i.Fuit olim hoc nomen dubii generis,hodie tantum maſc.Virg.lib.10.fœm. gen. uſus eſt: Ecce maris magna claudit nos obiice pontus. Hinc peſſulum ſeræ in oſtio,obicem appellamus,auctore Feſto. Plaut.in Merc. Tibi iſte lætitiam pariet obex.

Obfirmate,aduerb.pertinaciter.Suet.in Tib.cap.25.

Obfirmo,as,are, [*Affermare oſtinatamente*]διαβεβαιοῦμαι, obſtinate in re aliqua perſiſto. Teren.ne tam obfirmes te Chreme. Plau. in Merc.Animum obfirmo meum.Teren. in Hecy. Certum obfirmare eſt uiam me,quam decreui perſequi. Vbi Donatus:Obfirmare uiam,aduerſus omnia obſtinate agere. Obfirmatus. Cic.ad Atti.lib.1. Incredibile eſt, quanto mihi uideatur illius uoluntas obſtinatior,& in iracundia obfirmatior.

Obgannio,ἀντιλέγω,uide Gannio,& Oggannio.

Obhaereo,es,[*Attaccarſi*]προσκολλῶμαι,adhæreo. Suet.in Nero.

Obherbesco,ſcis,[*Coprirſi d'herbe*]herbis obducor,ex ob, & herbeſco.herbeſcere uero,eſt herbā fieri.Cic.de Sen.elicit herbeſcētem ex eo uiriditatem.Feſtus:Obherbeſcere,herbam increſcere.

Obiaceo,ces,p.c.[*Giacere all'oncontro*]ἀντίκειμαι,cōtraiaceo, ſiue obſto.Col.li.2.c.4.Ceſpites conuellit,quibus obiacentibus,impeditum aruum minus recte poteſt iterari. Liu.li.9.Septas anguſtias deiectu arborum,ſaxorumq́; ingentium,obiacente mole,inuenere.i.contra iacente.Stat.4.Theb.Quaq́; obiacet alto Iſthmos.

Obiecto,as,[*Gettare in occhio*]ὀνειδίζω,ἐγκαλέω, frequenter obiicio,oppono,exprobro.Cic.in Sal. Qui falſum crimen bonis obiectat. Hinc obiectatio,ὀνειδισμὸς,exprobratio.Cæſ.3.Bel.Ciu.Idq́; ita eſſe,cum ex aliorum obiectionibus, tum etiam ex domeſtico iudicio. Interdum pro expono,παραβάλλομαι. Virg.lib.4.Et corpora bello obiectant. Item Obiectaculum,pro obice, & clauſtro. Varr.3.de re ruſt.cap.17.

Obiectvs,a,um,[*Oppoſto*]ἀντικείμενος,oppoſitus. Cic.pro Fonteio:Propugnaculum hoſtibus obiectum. Obiectæ uallo munitiones,apud Liu.lib.3. Interdum idem quod oblatus. Cic.2.de Fini. Obiecta ſpecie uoluptatis. Obiectus ad omnes caſus periculorum Cic.Torquato.Obiectum exprobratum. Cic.pro Cluen.Crimen obiectum non confiteri

Obiectvs,ctus,nomen,προβολή,oppoſitio. [illegible] lib.2. cap.10. Obiectu terræ Lunam occultari. Vi[illegible]. Æneid. Inſula portum Efficit obiectu laterum.

Obiicio,cis,pen.cor.[*Opporre,mettere innanzi*]παραβάλλω,προτείνω,ante iacio,porrigo,offero. Colu.lib.7.Tenerrimam quanq; frondem,aut pampinos uitis obiici,id eſt ante poni. Plautus Curcul.Flos ueteris uini meis naribus obiectus.i.oblatus. Teren.in Heaut. Vt hanc lætitiam nec opinanti prius obiicerem ei domi. id eſt,offerrem. Aliquando opponere.Cic. pro Fon. Propugnaculum hoſtibus obiectum.Obiicere ſe periculis.Cic. Torquato. Ad omnes caſus periculorum obiecti ſumus.Idem pro Archia: Obiicere ſe in impetus hominum quotidianos.Idem pro domo: Obieci meum caput pro ueſtris cæremoniis. Aliquando infero. Plaut. in Amph.multa Thebano populo acerba obiecit funera. Aliquando repēte oſtendo. Claud. Extemplo ſeſe mediis obiecit in aruis. Obiicere alicui mentem,eſt in mentem inducere. Liu.5. Iratos Deos Veienti populo illo die fuiſſe, quo ſibi eam mentem obieciſſent.Obiicere moram,eſt tardare.Plaut.in Trin. Fores hæ ſonitu ſuo mihi moram obiiciunt. Quandoque pro exprobrare, ὀνειδίζειν,ὀνειδίζειν,Cic.6.Verr.Non tibi obiicio, quòd hominem dignisſimum tuis moribus ſpoliaſti. In hac ſignificatione iungitur interdum duobus datiuis.Pli.li.34.ca.3. Camillo crimini obiecit Caruilius,quòd ærata oſtia haberet in domo. Interdum præter datiuum,ablatiuo cum De.Brutus ad Anto.lib.11. Epiſt. Cice.Te miramur,non potuiſſe continere iracundiam tuam, quin nobis de morte Cæſaris obiiceres.Et cum In.Cic.pro Clu.Doce,quid non modo in criminis, ſed in maledicti loco ſit obiectum. Obiicere ut probrum. Cice.1.Tuſc.Cato obiecit ut probrum Fuluio Nobiliori,quòd poetas in prouinciam duxiſſet.

Obiter,p.c.[*Accidentalmente,à caſo*]ὁδοῦ πάρεργον,ἐν παρόδῳ, aduerb.ex ob,& iter,præter propoſitum,quaſi in itinere occurrens, quaſi per iter,& in tranſitu.Pli.in Prolo.lib.11. Vt obiter caueam iſtos Homeromaſtigas.& lib.18.cap.10. Maior pars Italiæ utitur rotis,quas aqua uerſet obiter.Iuuen.Saty.3. Atque obiter leget, aut ſcribet. Id eſt,interim.

Obitvs,a,um, [*Morto*] particip. ab Obeo, cuius retinet ſignificationem. Virg. Morte obita quales fama eſt uolitare figuras.Cic. pro Sext.Quos maioribus noſtris morte obita in roſtris collocatos uidetis.

Obitvs,us,nomen,[*Morte*]τελευτή,modo mortem ſignificat. Cice. Atti.Quum de obitu fratris litteras accepiſſem. Modo occaſum, δύσις.Virg.1.Ge.Signorum obitus ſpeculamur,& ortus.Modo ad uentum,ἀπάντησις.Turpilius: quis eſt qui interrumpit ſermonem meum obitu ſuo?Aliquando occurſus.uide Obeo.

Obinanis,& hoc ne.[*Vacuo,uoto*]κενός,inanis. Varr.3. de re ruſt. cap.4.Aiunt,id eſſe obinane.

Obiratvs,[*Crucciato*] iratus.Liu.1.fortunæ obirati.

Obivrgatio,ἐπιτίμησις,poſt turpe factum reprehenſio,auctore Feſto.Cic.de Amic.Obiurgatio contumelia careat.

Obivrgator,ἐπιτιμητής.Cic.pro l.Agr.attendite, quantas conceſſiones agrorū hic noſter obiurgator uno uerbo facere conetur.

Obivrgito,frequent.Pla.in Tri.Rogitas,tene obiurgitem?

Obivrgatorivs,ἐπιτιμητικός. Cice.ad Atti. libro.13.Obiurgatoria epiſtola.

Obivrgo,gas,[*Riprendere*]ἐπιτιμάω,arguo, reprehendo, increpo.Teren.in And.Si illum obiurges,uitæ qui auxilium tulit, Quid facias illi,qui dederit damnum? Iungitur aliquando ablatiuo cum A.Plaut.in Trin.Sed tu obiurgans me à peccatis, rapis deteriorē in uiam. Interdum cum De.Cic.ad Atti.li.2. De Pompeii familiaritate me obiurgas. Aliquando exprobrare. Quinct.li.6.c.4.Trāſfertur ad alia.Cic.ad Q.frat.li.epiſt.3. Ea uilla tanquam philoſophia uidetur eſſe,quæ obiurget ceterarum uillarum inſaniam.

Obivro,ras,pen.pr.[*Aſtrengere à ſacramento*]ἐξορκόω, iureiurando aſtringo,inquit Feſtus,citans locum ex antiqua fabula, cui titulus erat Pentheſilea. Formidabant obiurare.

Oblaedo,[*Offendere*]lædo. Plaut.in Caſ. Ne oblæſis manum, hoc eſt,ne oblæſeris.

Oblangveo,es,[*Eſſere languido*]καταπονοῦμαι, langueo. Cic.Tironi:Litterulæ meæ,ſiue noſtræ,tui deſiderio oblanguerunt.

Oblatro,as,[*Abbaiare all'oncontro*]προσυλακτέω, circum, aut contra latrare. proprie canum: quanquam etiam per tranſlationem pro obloqui accipitur.Silius lib. 8. Intima dum uulgi fouet, oblatratq́; ſenatum.Oblatrator,oris,& Oblatratrix,cis,Plau.Mil.

Oblatvs,a,um,Cic.Att.Gaudeo mihi cauſſam oblatam, in qua &c

Oblectamen,inis,oblectamentum Stat.3.Syl.

Oblectamentvm,ti,delectatio.Cic.de Sen.

Oblectatio,nis,[*Dilettatione*]τέρψις,delectatio.Cic. 4.Acad.

Oblecto,as, [*Dilettare*]ψυχαγωγέω.Ter.in Phor. Habes quæ tuā ſenectutem oblectent.Oblectare ſe.Ter.Hec. ubi te oblectaſti tā diu?Et cum præpoſitione cum.Ci.ad Q.Fr.Oblecta te cum Cicerone noſtro.Terēt.Ad. tu cum illa intus oblecta interim.Habet & ablatiuum poſt accuſatiuum ſine præpoſitione. Cice.de Sen.Num horum ſenectus miſerabilis fuit,qui ſe agricolatione oblectabāt? Ter.Eun.Me ſperes,me te oblectes. Oblectare ocium temporis, eſt tempus ocioſum iucunde traducere.Pli.epiſt.79.Inter cœnam oblectamus ocium temporis:iocamur,ludimus.

Oblector,deponens. Cice.Cœlio,lib.2.In communibus miſeriis hac tamen oblectabar ſpecula.

Oblido,dis,p.p.[*Soffocare*]λαβδάσομαι,ex ob,& lædo,ſuffoco,neco. Col.l.7.c.3.Ne anguſtiæ fœtus oblidāt. Taci.l.5.obliſos faucibus.

OBLIGATIO,onis, Cice.ad Brutum:Eſt grauior,& difficilior animi & ſententiæ,pro altero,quam pecuniæ,obligatio.

OBLIGANS,& obligatus,Sen de ben.lib.1.cap.4. Aliquid eorum doce, per quæ obligantium obligatorumq; animi certent. Dapem obligatam redde Ioui.i.promiſſam.Horat.2.Carm.Ode.7. Differunt tamen ſecundum Aſconium, obligatus & diſtrictus, quòd obligatus etiam nodis uinculorum duci poteſt: diſtrictus manu tantum & ſine uinculis.

OBLIGO,gas,pen.cor.[*Legare intorno,obligare*]ἐπιδέω, circumligo. Cur. Ne obligato quidem uulnere, haud ſegnius deſtinata exequitur.Per tranſlationem,eſt deuincire beneficiis.ἀφοσιόω.Cice.Treb.Dolabellam antea tantummodo diligebam,obligatus nihil eram.Idem ad Q.Fr.lib.3. Scaurum beneficio defenſionis ualde obligaui.Obligare ſe furti,eſt,furtum committere. Gel.lib.7. cap.15.Quod cui ſeruandum datum eſt,ſi ad aliam rem, atque accepit,uſus eſt,furti ſe obligauit.

OBLIGVRIO,guris, pen.prod.[*Trangugghiare*]λιχνεύω,ſuauitatem edulijs conſumendis capio: unde etiam pro patrimonium profundere ſumitur. Cice. in Catil. Patrimonia profuderunt, fortunas ſuas obligurierunt.

OBLIMO,as,pen.pro.[*Infangare,imbrattare*]περιπηλόω, ex ob, & limus,limo obduco,limo repleo. Cic. libro.2.de Nat.Deo.Nilus Ægyptum irrigat, mollitosq; & oblimatos agros ad ſerendum relinquit. Virg.libro.3.Georg. Fulcos oblimet inertes. Tranſlat. Claud.l.3.pro obcæcare,uel inquinare poſuit:Luxus !& humanas oblimat copia mentes. Eſt & Oblimo,ἐκτρυχόω,à Limo, mas: quo Horat.lib.1.Ser. Saty.3. Vſus eſt pro conſumere:Rem(inquit)patris oblimare malum eſt.

OBLINIO,is,[*Diſtendere intorno ſottilmente*]circumlinio.Col.lib.5. cap.9.Oportebit imas partes multo fimo cum cinere oblinire.

OBLINO,is,pen.cor.[*Imbrattare intorno*]circumlino. Varr.3.de Re ruſt.cap.8.Cum ſe obleuerint uiſco. Sal. in Iug. Gladium ſanguine oblitum oſtentans.

OBLIQVE, Cato. cap.41. Vitis utriuſque latus alterum præradito oblique.Cic.de Fin.Atomi quæ recte,quæ oblique ferantur.

OBLIQVITAS,καμπυλότης,Pli.lib.3.cap.5.

OBLIQVO,as,curuũ facio,Pli.l.6.c.13.lunatis obliquatur cornibus.

OBLIQVVS,a,um,adiect.[*Torto*]καμπύλος,κυρτὸς,non rectus.Oui. 2.Met.Illa deam obliquo fugientem lumine cernens.Pli.lib.9.ca. 29.De canceris loquens:Natant obliqui in caput.id eſt, tranſuerſi.

OBLITERO,as,[*Dipennare,cancellare*]περιγράφω,καταργέω, ἀπαλείφω,aboleo.Cic.ad Senatum poſt reditum: Publici in me beneficij memoria priuatam offenſionem obliterauit.Catull. Arg. Hæc uigeant mandata,nec ulla obliteret ætas. Liu.lib.26.Aduerſæ pugnæ in Hiſpania nullius in animo, quàm meo, minus obliterari poſſunt.Fit autem Oblitero(ut quidam putant) à Litus, quòd ibi notata à fluctibus æquari,& tolli ſoleant. alij à uerbo Obliuiſcor deduci malunt,cuius ſupinũ eſt oblitum:quòd nihil aliud ſit Obliterare,q̃ æternæ obliuioni tradere. alii ab oblinendo,i. delendo. alij à litteris:ut ſit obliterare,quaſi à literarũ monumẽtis eradere.

OBLITESCO,is,[*Aſconderſi*]ab Obliteo inuſitato uerbo,λανθάνω, abſcondor,Varr.1.de re ruſt.ca.51. Ne æſtu rimoſa in rimis grana Oblitеſcant.Cic.de Vn.Obliteſcant,rurſusq; emerſerint.

OBLITVS,a,um,[*Dimenticato,ſcordato*] parti.ab Obliuiſcor. Oui.1. de Pon.Oblitus moris patrii.Virg.5. Æne. Oblitus decorisq; ſui.

OBLITVS [*Imbrattato,attorno*]περικεχρισμένος,ab Oblino,quaſi circũlitus,& circũquaq; fœdatus. Tibul. Oblitus & muſto feriat pede ruſticus uuas. Oblitus ſtultitia atq; inhumanitate,dixit Cic.5. Verr.& ad Papirium epiſt li.9.Facetiæ oblitæ Latio,i.aſperſæ.

OBLIVIOSVS,a,um,[*Scordeuole*]ἐπιλήσμων.Cice.1.de Inu.memor, an obliuioſus.Idem de Sen.ſtultos ſenes,obliuioſos,diſſolutos.

OBLIVISCOR,[*Dimenticarſi,ſcordarſi*] ἐπιλανθάνομαι, memoriam amitto. Verbum deponens, quamuis aliquando paſſiue ſumatur. Virg.6. Eclo. Nunc oblita mihi tot carmina: pro à me. Conſtruitur cum accuſatiuo.Virg 2. Æneid. Amiſſos hinc iam obliuiſcere Graios. Sæpius cum genitiuo. Cic.2. Verr. Quæ te obliuiſci laudis domeſticæ non ſinant.

OBLIVIO,onis.[*Obliãza,dimenticãza*]λησμονή,λήθη, memoriæ defectus.Venuſte dicimus.Huius rei capit me obliuio, hanc rẽ obliuione contero, obliuioni do,obliuione deleo, obliuione obruo, res hæc in oblinione diu iacuit, hanc rem nulla oſcurabit obliuio,huius rei obliuio mihi ſurrepit,hæc res uenit in obliuionem, hanc rem ab obliuione uindicabo. quibus exemplis & Cic.abundat, & alij.

OBLIVIVM,uii.[*Oblio,obliãza*]obliuio. in numero ſingulari nõ utimur.Vir.6.Æn.Lõga obliuia ponũt. Obliuia noſtri. Oui.2. Triſt.

OBLOCO,as,pen.c.[*Affittare*]μισθόω,idem quod locare. Iuſtin. Cum operam oblocare ad puteos exhauriendos ſolitus eſſet.

OBLONGVS,a,um, [*Longo*]μακρὸς,lõgus,niſi quid addat præpoſitio. Pli.lib.37.c.12.Figura oblonga probatur.Idem li.10.ca.52. Quæ oblonga ſint oua,gratioris ſaporis putat Horatius Flaccus.

OBLOQVOR,[*Interrompere il parlar d'alcuno*]παρενοχλέω, obturbo,ſermonem alicuius interpello.Cic.Q.Frat.lib.2.Vt me,& colloquare,& obloquare uelim. Idem pro Clu. Vocat me tacita ueſtra expectatio,quæ mihi obloqui uidetur. Virg. pro accinere poſuit lib.6.Æneid.Sacerdos Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina uocum. Interdum detracto,maledico,καταλαλέω. Liu.1.ab urbe:Qui ferociſſime obloquuti erant, manu corripuit. Inde obloquutores,κατάλαλοι, maledici, detractores.Plaut.in Mil. Obloquutor non ſum alteri.

OBLVCTOR,aris,[*Sforzarſi all'oncontro*]ἀντιπαλαίω, cõtra aliquid nitor.Colum.lib.7.In proſcindendo obuiæ radici obluctatus.

OBLVDO,is, [*Giucare.ſcherzare*] παίζω, συμπαίζω, ludo. Plaut.in Truc.Obludunt,quo cuſtodem oblectent per ioculum & ludum.

OBMANENS,pro diu manens,ut Permanens.Feſtus.

OBMOLIOR,ris,προβάλλω,molem obiicio.Liu.li.37. Omnes ad muniendà,& obmolienda,q̃ ruinis ſtrata erant,concurrerunt obſtruẽda oppoſitis molibus.Curt.li. 6. Arborum truncos obmoliuntur.

OBMONEO,παραινέω,pro admonere antiqui dicebant Feſtus.

OBMVRMVRO,as,παρενοχλέω,contra murmuro.Ouid.Epiſt.17.

OBMVTESCO,is,[*Ammutirſi*]κωφοῦμαι,quaſi mutus fio.Virg.6. Æn. Preſſoq; obmutuit ore.Cice.de Cla. Hoc ſtudium noſtrum conticuit ſubito,& obmutuit.Aliquando pro non eſſe in uſu.Pli.lib.33. cap.13.Lydium Sardibus emebatur,quod nunc obmutuit.

OBNATO,as,pen. cor. [*Notare all'oncontro*]ἀντινήχομαι, contra nato.Ouid.In æquore fuluis Obnatat umbra feris.

OBNECTO,is,obligo,uerbum in nuptiis frequens.Feſtus.

OBNIGER,[*Nero molto*]niger,uel,ut quidam uolunt, admodum niger.Pli.lib.8.cap.23.Radicibus multis & obnigris.

OBNITOR,eris,p.p.[*Sforzarſi all'oncontro*]ἀντερείδω, cõtra nitor. Vir.3.Ge.Verſaq; in obnixos urgentur cornua.Cice. pro Mil.non uſitatis rebus obnitendum Miloni,ut tueatur dignitatem ſuam.

OBNIXE,aduerb.[*Con ogni forza*]ἐντεταμένως,cum conatu, totis uiribus.Ter.An.Pedibus manibusq; obnixe omnia facturum.

OBNOXIE,ſeruiliter,trepide,quaſi obligato animo,ut apud Liu. lib. 3.Cum inquit,obnoxie dicere ſententiam.

OBNOXIVS,a,um,[*Reo,colpeuole,obligato*]ὑπόδικος,ὑπεύθυνος, ἔνοχος, ex ob, & noxius. noxius autem à noxia, aut noxa deriuatur, quæ à nocendo originem trahunt.apud antiquos noxia, ut Feſtus ait,pro damno capiebatur, apud poetas pro culpa. noxa uero pro peccato aut peccati pœna,quæ omnia complectitur noxius. nam qui noxius eſt, damnum ſibi plerunque & aliis, culpam uero ſibi infert,poſtremoq; peccati pœnam.unde obnoxius,i. obnoxia,ſiue noxa circundatus,uel quaſi ob noxiam,ſiue noxam notatus, & pœnæ addictus,κατάδικος,κατάκριτος.proprie enim obnoxius dicitur(ut inquit Feſtus)qui pœnæ obligatus eſt ob delictum, utputa ſi quis,morbis obnoxius, ob nimiam cibi intemperantiam: aut ſi mulier ob ſtupri cum aliquo uiro conſuetudinem,illi obnoxia ſit. Accipitur tamen etiam generalius,ut obnoxius dicatur, qui quouis modo eſt obligatus,ſeu obiectus.Ter.in Hec.Vxori obnoxius ſum.i.uxori propter eius in me beneficia obligatus ſum. Obnoxiũ etiam aliquando dicitur,noxæ,i.damno expoſitum. Plin.de Viris illu.Illa uirgines,puerosq; eligit, quorum ætatem iniuriæ obnoxiam ſciebat.M.Bru.Att.Viuat Hercule Cice. qui poteſt, ſupplex & obnoxius. Sic etiam dicimus arbores,uel regiones uentis, uel tempeſtatibus eſſe obnoxias,i.expoſitas,& ſubiectas. Colu.lib.4. cap.15.Terra uehementibus procellis obnoxia. Quandoque accipitur pro obediente,& morigero. Sall.in Catil.maria, monteſq; polliceri cœpit,& minari interdum ferro, niſi ſibi obnoxia foret. Interdum pro noxio.Ennius:Ea libertas eſt, qui pectus purum & firmum geſtitat:aliæ res obnoxiæ nocte in obſcura latent. Plin.in præfat.lib.9.Obnoxii profecto animi, atque infelicis ingenii eſt, deprehendi in furto malle, quàm mutuum agnoſcere. Obnoxia corpora,dicuntur à Plinio ualetudinaria,lib.31.cap.6.

OBNVBILO,as,are,[*Annebbiare*]ἐπινεφελόω, caligine quadam & nubilo obtenebrare. Gell.lib.1.cap.2. Vultus ſerenitatem Stoici hominis nunquam ulla poſſe ægritudine obnubilari.

OBNVBILVS,obnubila loca dicuntur obſcura apud Cic.1.Tuſc.

OBNVBO,is,pen.pro.[*Coprire*]περικαλύπτω,tego.Stat.6. Theb.Obnubitq; comas.Feſtus:Obnubit,caput operit: unde & nuptiæ dictæ à capitis opertione.Hæc Feſt. Cic.pro Rab. Caput obnubito. Virg.11.Æne.Comas obnubit amictu.

OBNVNTIATIO,obnunciationibus interpoſitis Cic.Atti.

OBNVNTIO,as, [*Nontiare qualche male*] καταγγέλλω, mali aliquid nuncio.Ter.Ad.Primus ſentio mala noſtra.Primus obnuncio.Augures item obnunciare dicebantur, qui ubi de cælo ſeruaſſent, nunciabant ſe mali aliquid ominis uidiſſe, ne quid eo die cum populo agi poſſet. erat autem id potiſſimum remedium contra perniciosas

niciosas

nicioſas leges.Cic.pro Sext.Cum obnunciaret quod ſenſerat.

Obol eo,[*Rendere cattiuo odore*]ὄζειν,male oleo.Plau.in Most.Oboluiſti alium. Accipitur & pro ſubolere. Plaut.in Men.Oboluit marſupium huic.uide in oleo.

Obolvs,li,ὀβολὸς,genus ponderis conficiens ſextam partem drachmæ Atticæ,i.æreola ſex: ſingula autem æreola ſeptem continent minutias. Suidas. Fuit præterea obolus minimum numiſma apud Athenienſes,quod ſexies ſumptum explebat drachmam Atticam: ad Gallicæ monetæ æſtimationem redactum, ualet denariolos Turonenſes ſeptem.Ter.in And.Olera & piſciculos minutos ferre obolo in cœnam ſeni.

Oborior,[*Naſcere*]adnaſcor.Liu.lib.1.lacrymæ obortæ.Cice.pro Lig.Vide quanta lux liberalitatis mihi apud te dicenti oboriatur. Ouid.2.Meta.Sunt oculis tenebræ per tantum lumen obortæ.

Obrepo,pis,[*Venir celatamente*]ὑπέρχομαι,παρέρπω,latenter ad uenio.tractum ab animalibus pedibus carentibus,quæ greſſu taci to gradiuntur.Iuuen.Saty.9.Obrepit non intellecta ſenectus.Obrepere dicitur quicquid ſenſum fallit, ut, Obrepit fames, Plaut. Pœn.Niſi clamabis, ſtatim te obrepit fames. Obrepit mors, Plautus Pſeu.Obrepit ſomnus, Horat.de Arte: opere in longo fas eſt obrepere ſomnum.Obrepit dies, Cice.Atti.lib.6.Obrepſit dies, ut uides. Iungitur interdum accuſatiuo cum In Cic.1.de Diuin. Nullæ imagines obrepunt in animos dormientium extrinſecus. Interdum pro fallere.Pli.lib.36.cap.3.Nec poteſt uideri Scaurus rudi, & huius mali improuidæ ciuitati obrepſiſſe. Obrepere ad magiſtratus dicitur, qui falſa ſpecie uel probitatis, uel doctrinæ ad magiſtratus aſſumitur. Cice.pro Planc. Doceo, Cn.Plancium non obrepſiſſe ad honores.Hinc Obrepto,ptas,frequent. Plau.in Perſ.Nequis obreptauerit.

Obreptio,onis, [*Mandare naſcoſamente*]κλέμμα,latens & fallax aditio. Vlpian.in.l. ſi.hac.ff.de in ius uocan. Patronum appellamus, etiam ſi capite minutus ſit,dum arrogetur per obreptionem.

Obretio,is,ire,[*Irretire*]ἐμπλέκω,reti aliquē circundo. Lucr.l.3. Neq; aranei tenuia fila Obuia ſentimus quādo obretimur eūtes.

Obrigeo,ges,pen.cor.[*Indurarſi per lo freddo*]πήγνυμαι, frigore contrahi,& quaſi rigidum fieri.Cic.1.de Nat.Deo.Pars terrarum obriguet niue,pruinaq;.

Obrima, mæ, unus eſt ex tribus fluminibus Apamiam urbem in Aſia celeberrimam ambientibus.Pli.lib.5.cap.29.

Obris,ὄβρις,fluuius Galliæ Narbonenſis, ex Gebenna monte naſcens,quem Ptol.Obrium,Pli.Obrin appellat.Mela lib.2.

Obryzvm,obryzi,[*Oro forbito*]ὄβρυζον,aurum purum dicitur,quaſi ἄβρυζον,i.ſincerum,ſæpe igne exuſtum,donec nihil habeat alterius metalli admiſtum.Pli.lib.33. cap. 3. Auri experimento ignis eſt,ut ſimili colore rubeat, quo ignis: atq; ipſum obryzū uocant.

Obrodo,dis.p.c.[*Rodere d'intorno*]περιτρώγω,circum rodo.Plau.in Amph.prægnanti oportet malum dari:ut,quod obrodat,ſit.

Obrogo,as,p.c.[*Rompere il parlare*]παραιτέομαι. Feſtus. Obrogare legem,ἀντιεισφέρειν,παραγράφειν,legis prioris infirmandæ cauſa legem aliam ferre.Cic.ad Att.lib.3.Quod per legem Clodiam abrogare,derogare,obrogare ſine fraude ſua non liceat.Idem 1. Phil.Quid,quòd obrogatur legibus Cæſaris.

Obrvmpo,is,[*Rompere*]διαῤῥήγνυμαι,rumpo.Var.3.de re ruſt.c.16.

Obrvo,is,[*Coprire ſotto terra*]συγκαλύπτω,κατιχόω,operio,Oui.lib.1.de Rem.Obrue uerſata Cerealia ſemina terra.Cice.de Sen. Nec uero quenquam ſenum audiui oblitum,quo loco theſaurum obruiſſet. Obruo,& Eruo,contraria. Cice.4.de Fin.qui ſciet, ubi quidq; poſitum ſit,is,etiam ſiquid obrutum erit, poterit obruere. Transfertur & ad animum. Quincti. Tot uoluptates obruere poſſunt unum dolorem. Venuſte dicimus obruere lapidibus telis,pro telis lapibusq; operire ad necem. Obruere ſitu uetuſtatis: Obruere niuibus,cooperire: Obruere ſe uino, inebriari: Obruere ære alieno:Obruere memoriam alicuius rei: Obruere nomen alicuius:Obruere copia ſententiarum: Obruere magnitudine negocii: Obruere teſtimoniis:quorum omnium exempla inuenire eſt facile. Hinc Adobruo,ſubtus obruo,in terra defodio.Col.lib.2.

Obryteo,uide bruteo.

Obsaevio,is,[*Incrudelirſi*]κατασκαίνω,ſæuio. Plaut. Epiſt.per uoluntatem in mea ærumna obſæuiſti grauiter.

Obsalvto,tas,ſalutandi gratia ſeſe offerre alicui.Feſtus.

Obsatvro,ras, p.c.ἀποπιμπλημι, ſatietatem rei alicuius inducere. Ter.in Heaut.Ne tu propediem iſtius obſaturabere.

Obscoene,aduerb.αἰσχρῶς,impure.Ci.1.Offi. Latrocinari, fraudare,admirari,re turpe eſt,ſed dicitur non obſcœne.

Obscoenitas,tis,αἰσχρότης,Cic.1.Offi.Si rerum turpitudini adhibeatur orationis obſcœnitas.

Obscoeno,as,[*Dar cattiuo augurio*]μολύνω,obſcœnū & malū omen affero. Plau.in Aſi. Metuo ne illic obſcœnarit meæ falſæ fallaciæ.

Obscoenvs,a,um[*Di male augurio,ſporco*]unde dictum ſit,inter grammaticos non conuenit. alij à cœno deductum putant: alij à canendo: Varro a ſcena,Feſtus ab Oſcis. quicquid id eſt, uſus obtinuit, ut per œ diphthongum ſcribatur. Duas autem præcipue habet ſignificationes.aliquādo idem eſt,quod inauſpicatū, ἀοιώνιστον. Virg. 12.Æneī. Ne me terrete timentem Obſcœnæ uolucres: i.malum omen afferentes.Idem 1.Ge.Obſcœniq; canes, importunæq; uolucres.Idem 3.Ænei.Obſcœnāq; famem.Vbi Serui. Obſcœnā:aut quæ homines etiam ad obſcœna cōpellit,ut Male ſuada fames:aut certe,quam obſcœna auis prædixerat. Aliquando idem quod turpe,ἀσχημονικόν,αἰσχρόν.Cic.5.Tuſc.obſcœnas uoluptates.Hora. 2.epiſt.1.Torquet ab obſcœnis iam nunc ſermonibus aurem.

Obscvre Cic.4.Acad.Alterum,ut uidemus,palam: alterum, ut ſuſpicamur,obſcurius.Obſcure aliquid ferre, eſt diſſimulanter ferre,ſic ut nemo ſentiat. Cice.in Para. iſtam egeſtatem tuam nunquam obſcure tuliſti.

Obscvratio,onis: ut obſcuratio Solis apud Pli.li.37.c.26.Cice.4. de Fin.Propter eorum exiguitatem obſcuratio ſequitur.

Obscvritas,tatis,σκότος,ἀσάφεια, modo tenebroſitatem ſignificat.Pli.li.20.c.1.Obſcuritates,& uitia oculorum ſanat. Modo difficultatem.Ci.4.de Fin.Ineſt in rebus ipſis obſcuritas.Modo ignobilitatem.Cic.lib.2.Offi. Quorum prima ætas,propter humilitatem & obſcuritatem,in hominum ignoratione uerſatur.

Obscvro,as,[*Oſcurare*]σκοτίζω,ἀμαυρόω,obſcurum reddo.Cic. 1.de Na.Deo.Ætnæorum ignium tenebræ finitimas regiones obſcurauerūt.Idem 2.de Fin.Lumen lucernæ obſcuratur luce Solis. Eſt item obſcurum reddere:cui opponitur celebrare. Sal.fortuna res cunctas ex libidine magis,quam ex uero,celebrat,obſcuratq;.

Obscvrvs,a,um,[*Oſcuro,difficile,ignobile,uile*]σκοτεινός,ἀμαυρός,latens,ſine lumine. Virg.6. Æn. Vidimus obſcuris primum ſub mœnibus urbem.Idem 2.Æne.Obſcura nocte per umbram. Vnde obſcura oratio,ἀσαφὴς λόγος, difficilis. Quandoque pro ignobili, ἄδοξος.ut clarum pro nobili.Cic. lib.1. Offi. Qui magna ſibi proponunt obſcuris ortu. Ponitur aliquando pro aſtutu, ut Obſcurus uir,apud Cic.3.Offic.

Obsecratio,Cic.pro Fonteio.

Obsecro,as,[*Scongiurare*]ἀντιβολῶ,λιπαρῶ,ex ob,& ſacer: ſignificat per ſacra rogo.Ter.Obſecro te, hoc me libera metu. Obſecrare,inquit Donatus,eſt iratos rogare. Ter.in Eun. Excluſit,reuocat:redeam? non, ſi me obſecret. Additur aliquando ablatiuus Precibus.Marcellus ad Cic.lib.4.Cum me frater precibus obſecraret.Quandoque aduerbialiter pro Cedo,eſtq; ueluti rogantis. Ter.in Eunuc.Obſecro,an is eſt?dic quæſo.

Obsecvndo,cundas,[*Secondare,compiacere*]ἐπιχαρίζω,ex ob,& ſecundus,quod ſignificat proſperum.Eſt autem obſecundare omnia ad alterius nutum facere,ἀρέσκειν.Terent.in Adel.ſi uultis quæ uos propter adoleſcentiam minus uidetis, hæc reprehendere, & corrigere me,& obſecundare in loco.Vbi Donatus: qui reprehendit,non continuo corrigit: qui corrigit, non illico obſecundat,i. lætiſſimum reddit,& fideliſſimum.Cic.pro Pomp. uſus eſt pro obſequi:Non modo omnes ſocii obtemperarint,ſed etiam uenti, tēpeſtateſq; obſecundauerint. Inuenitur & Obſecundor deponens.

Obsepio,is,[*Circondare di ſiepe*]περιφράττω,ſepibus circundo.Pla. in Caſſi.Illum ſaltum uideo obſeptum.Obſepire iter ad honores, pro occludere,& impedire.Liu.lib.9. Hæc plebi ad curules magiſtratus iter obſepſit.Cice. pro Mur. Hæc tibi accuſandi uiam muniebant,adipiſcendi obſepiebant.

Obseqvela,æ,[*Compiacimento,compiacenza*]θεραπεία,morigeratio.Plau.in Aſin.Qui mihi auſcultabunt,facient obſequelam.

Obseqvibilis,[*Compiacenole*]qui obſequitur.Gel.lib.2.cap.29.

Obseqviosvs,ὑπηρετικός,qui facile obſequitur.Plaut.in Cap.

Obseqvivm,qui?,[*Compiacimento*]τὸ ὑπηρετούμενον,θεραπεία, officium,quo quis id facit,quod alteri placeat. Terē.An.Obſequium amicos,ueritas odium parit.Cice.ad Atti.lib.7.Effeci omni obſequio,ut neutri illorum quiſquam eſſet me carior.Idem 1.de Leg. cum animus à corporis obſequio,indulgentiaq; diſceſſerit.

Obseqvens,is,obediens,aliquando nomen, aliquando participiū. Ter.in Hec.Obſequentem uoluptati hominem.Cic. Epiſt. Filius obſequens patri. Plancus ſenatui: Legiones nobis obſequentes. Sal.in Cic.Filia tibi obſequentior,quàm parenti par eſt.

Obseqventer,tius,tiſſime,aduerbia.Pli.in Epiſt.

Obseqvor,[*Compiacere*]χαρίζομαι,ὑπηρετῶ,alterius uoluntati morē gero.Ter.in Heau.Eſt æquum ſenibus obſequi.Cic. Ora.Dum tibi roganti obſequi uellē.Obſequi animo ſuo, eſt indulgere ſibi. Plaut.in Bacch.Lubido eſt homini,ſuo animo obſequi. Aliquando iungitur accuſatiuo.Gel.li.2.ca.7.Quæ obſequi non oportet.

Obsero,ris,p.c.[*Seminare,piantare*]περιφυτεύω,conſero. Col.li.2. cap.9.Adorei octo modijs campum obſerere præcipiunt. Cic.de Leg.Terra frugibus obſerebatur.Obſerere mores, dixit Plau. in Trin.pro imbuere. Oportet obſeri mores malos, ſi in obſerendo

poſſint interficier. Quandoque pro circundare. Terent. in Eunu. Video ſqualidum, ægrum, pannis, anniſq; obſitum.

OBSERO, ras, pen. cor. [*Serrare*] περικλείω, occludo, ueluti ſera impoſita. Ter. in Eun. Abi, atque obſera intus.

OBSERVABILIS, [*Degno d'eſſere oſſeruato*] ἀξιόσημος, idoneus ut obſeruetur. Quinct. lib. 9. cap. 1. Auerſæ, tectæq; minus ſunt obſeruabiles. Contrarium eſt inobſeruabilis. Pli. lib. 2. cap. 17.

OBSERVANS, particip. Cic. Attic. lib. 4. Paucos æque amantes, atque obſeruantes me habere exiſtimo. Interdum migrat in nomen, habetq; genitiuum. Cice. pro Quinctio: hominem propinquum, tui obſeruantem. Idem ad Q. Fr. homo mei obſeruantiſſimus.

OBSERVANTIA, æ, [*Oſſeruanza, riuerenza*] αἰδώς, θεραπεία, ut inquit Cic. de Inuen. eſt, per quam homines, aliqua dignitate antecedentes, cultu quodam & honore dignamur. Liu. li. 1. Obſequio & obſeruantia in regem cum omnibus certaſſe.

OBSERVATIO, onis, [*Auertimento, riuerenza*] παρατήρησις, quandoque animaduerſio, uel attentio. Plin. lib. 11. cap. 10. Mira obſeruatio operis. Cice. de Clar. Orat. Natura magis, quam ratione, aut obſeruatione fiebat. Quandoque honor. Val. lib. 1. cap. 1. Adiectio impenſæ impedimento non fuit, quo minus religionibus ſua obſeruatio redderetur.

OBSERVATVS, tus, obſeruatio. Var. 2. de Re ruſt. cap. 7. cum ſupercilia cana, ex obſeruatu dicunt eum equū habere annos ſexdecim.

OBSERVO, as, [*Oſſeruare, cuſtodire, riuerire, por mente*] ἐφορῶ, ἐπιτηρῶ, φυλάττω, oculis mentis & corporis ſeruo, ſpeculor, cuſtodio. Teren. in An. Obſerues filium, quid agat. Obſeruare, inquit Seruius in 4. Georg. Eſt callide aduertere. Item eſt colere, uenerari. Virg. lib. 3. Georg. Regem non ſic Ægyptus, & ingens Lydia, nec populi Parthorum, aut Medus Hydaſpes obſeruant.

OBSES, obſidis, [*Oſtaggio*] ὅμηρος, qui traditur alicui, ea conditione, ut, ſi dator obſidis a fide recedat, recipienti ſit poteſtas in corpus & uitam eius, qui datus eſt. Feſtus ex ob, & fides, cōpoſitum uult, mutatione litteræ, quòd ſit ob fidem datus. Cice. 1. Verr. A nobis multos obſides habet populus Rom.

OBSESSI, [*Aſſediati*] πολιορκούμενοι, loco aliquo ab hoſtibus cincti, ut egredi non poſſint. Cæſar 1. Bel. Gal. Omnibus rebus obſeſſi, colloquium petunt.

OBSESSOR, qui obſidet, Liu. li. 9. Obſeſſor Luceriæ reſtiterat.

OBSIDIAE, arum, [*Inſidie*] ἐνέδρα, inſidiæ. Col. li. 8. ca. 2. Puer adhibeatur cuſtos, ne obſidiis hominum, aut animalium diripiantur.

OBSIDIANVS, a, um: ut, obſidianum uitrum, ita dictum, quod ſimilitudinem habeat lapidis obſidiani, qui nigerrimi eſt coloris, in ſpeculis parietum pro imagine umbras reddens. uide Pli. li. 36. cap. 26.

OBSIDIONALIS, & le, πολιορκητικός, unde corona obſidionalis, quæ ei dabatur, qui obſeſſos ab hoſtibus liberaſſet. hæc fiebat ex gramine uiridi, ex eo loco decerpto, in quo erant incluſi. Pli. de uiris illu. à Minutio obſidionali corona donatus eſt.

OBSIDIOR, ris, [*Fare inſidie*] ἐνεδρεύω, idem fere quod inſidias facio. Col. li. 5. ca. 14. Crabrones obſidiantur auibus ante aluearia.

OBSIDO, dis, pen. pr. obſedi, obſidere: tertiæ coniug. & obſideo, des, pen. cor. obſedi, obſidere, ſecundæ coniug. [*Aſſediare*] περικάθημαι, πολιορκῶ, propemodum idem ſignificant. niſi quòd in obſido motus quidam eſt: ut ſit quaſi obſiſto: in obſideo uero quies, quaſi obſto. Salu. in Catil. occulte pontem obſidunt. Idem in Iug. Armis obſeſſus teneor. id eſt, impeditus. Significant itaque obſido, & circumſido, quaſi obſepio, & circumſepio: obſideo uero, & circumſedeo, obſeſſum, id eſt, uallo & foſſa ſeptum teneo. Quanquam ſimpliciter pro circumſedeo ponatur, ut apud Curtium: Aditum armati obſidebant. Accipitur interdum pro ſedere. Teren. in Adel. domi Certum obſidere eſt uſq; donec redierit. obſidere ſtuprum, eſt per inſidias ſtupri occaſionem aucupari. Cic. in Cat. Iacere humi ad obſidendum ſtuprum. Aliquando pro circunſtare. Sene. Varia & incerta pericula humanam uitam obſident. Aliquando pro occupare. Cic. 1. Verr. Vt perſpicuum cuiuis eſſe poſſit, hominem ab iſto quæſitum eſſe, qui meum tempus obſideret.

OBSIDIVM, dij, obſeſſio, [*Aſſedio*] Colum. lib. 9. cap. 7. cum licet uitare peſtis obſidia.

OBSIDIO, onis, πολιορκία. Cic. pro Rab. Quum obſidione remp. liberaſſet. Idem pro Balbo, & pro domo. Obſidere urbem, cingere urbem obſidione, claudere muros obſidione, facere obſidium, idem ſunt. quorum poſtremo uſus eſt Gel. li. 15. ca. 30. Soluere obſidiū, eſt obſeſſos obſidione liberare. Tacit. lib. 4. Primo ſui inceſſu ſoluit obſidium. Pro eodem dicimus, Eximere obſidione, Liu. lib. 21. Legati affuerunt orantes, ut ſe obſidione eximeret.

OBSIGNATORES, teſtes, qui teſtamentum ſignis ſuis obſignabant. Cice. pro Clu. Oppianicus obſignatores ad eum, qui neque Aſinium, neque Aiulium noſſent, adducit.

OBSIGNO, as, [*Sigillare, ſugellare*] κατασημαίνομαι, ἐπισφραγίζομαι, ſigni impreſſione occludo, & ad omnia, quæ ſigno quouis notantur, aut imprimuntur, pertinet. Plaut. in Cur. ſcribit, & obſignat litteras. Quandoque eſt, ſigno notariorum, ſeu ſubſcriptione eorum, aut teſtium ſignare. Cice. pro Clu. Teſtamentum ſignis adulterinis obſignauit.

OBSIPO, pas, p. p. παραβάλλω, obiicio, ut, Obſipa pullis eſcam. Feſt.

OBSISTO, ſtis, [*Oſtare, fare reſiſtenza*] ἀνθίσταμαι, ἀφίσταμαι, obſto, repugno. Ci. 7. Verr. Quis unquam iſtius libidinis obſtitit? Ouid. Epiſt. 13. Tunc freta debuerant ueſtris obſiſtere uentis.

OBSITVS, p. c. [*Inuolto*] περιειλημμένος, inuolutus, tectus, obductus. Ter. in Eun. Video ægrum, pannis, anniſq; obſitum. Virg 7. Æne. Iam ſetis obſita iam bos. Hor. 1. Car. Ode 18. Variis obſita frondibus. Aer obſitus pallore, Lucan. li. 5. Tenebris loca obſita. Cic. 1. Tuſc. Niuibus obſitum iter. Curt. lib. 5. Obſitus, περιφυτευτός, etiam ab obſero dici poteſt, pro conſitum. Liu. lib. 28. Obſitos uirgultis tenebat colles. Rura obſita pomis. Ouid. 13. Met.

OBSOLESCO, ſcis, leui, uel lui, letum, [*Diſuſarſi, inuecchiarſi*] ex ob, id eſt, contra, & oleſco, additas, contrarium eſt ſui ſimplicis. oleſco enim idem eſt, quod creſco: obſoleſco, ἀπαρχαιοῦμαι, παρακμάζω, παλαιοῦμαι, deficio, inueteraſco deſueſco. Cice. pro lege Man. Obſoleuit iam iſta oratio, re multo magis quàm uerbis refutata. Item pro Cœlio: Cartæ, quæ illam priſcam ſeueritatem obtinebant, obſoleuerunt. id eſt, inueterauerūt. Et hæc præterita ab Obſoleſco non ab obſoleo ſunt. Nitere & Obſoleſcere ſunt contraria. Cic. pro lege Agr. ſolum in rep. uectigal, quod in pace niteat, in bello non obſoleſcat. i. ſordideſcat. Similiter Obſoletus. Ci. pro Quinctio: Audacem cupidum, perfidioſum, uulgaria & obſoleta ſunt. i. inueterata, & quæ ab uſu receſſerunt, ἀρχαῖα, ἀπηρχαιωμένα.

OBSOLETE, tius, obſoletiſſime. Cic. 3. Ver. obſoletius ueſtitum.

OBSOLETVS, pro ſordido, ῥυπαρός. Liu. lib. 3. Filiam ſecum obſoleta ueſte in forum deducit. Cice. in Rul. Veſtitu obſoletiore, corpore inculto & horrido. Col. li. 3. eſt obſoletior, & nigro propior.

OBSONO, as. Cic. in Tuſc. Obſonare ambulando famem.

OBSORBEO, es, obſorpſi, uel obſorbui, obſortum, [*Sorbire*] ῥοφέω, Sorbeo. Plau Curc.

OBSORDEO, [*Diuenir ſordido*] ῥυπαίνομαι, ſordidus fio, aut obſoleſco, inquit Nonius. Cæcil. Obſorduit hæc in me ærumna miſeriæ.

OBSTACVLVM, li, [*Oſtacolo*] ἐμπόδισμα, impedimētū. Plaut. in Pſeu.

OBSTETRIX, cis, [*La comare che aiuta la parturiente, alleuatrice*] μαῖα, quæ parturientium curam habet: ab obſtando, eo q; obſiſtat colori, uel certe fœtui, ne, laxatis uteri genitalibus clauſtris, in terram defluat. Ter. in And. Obſtetricem acceſſo. Obſtetrix dicitur, ait Donatus: unde & parturientes, Fer opem, clamant.

OBSTINATE, ἀμετανοήτως, firmiter. Ter. in And. Ita'ne obſtinate operam dat, ut me a Glycerio miſerum abſtrahat? Vbi Donatus: Obſtinate facere aliquid, eſt in alterius malum cum conatu facere perſeueranter, & in alterius perniciem nimis niti.

OBSTINATIO, firmitas animi. Cic. de Prou. conſ. Quę ego non ingrato animo, ſed obſtinatione quadam ſententiæ repudiaui.

OBSTINO, as, pe. c. [*Oſtinarſi, eſſere pertinace*] διαβεβαιόω, offirmo. Liu. lib. 2. Id certum atque obſtinatum eſt, neque ego obtundam. Obſtinatus, offirmatus perſeuerās ut tenere poſſit, inquit Feſtus: ut obſtinata uoluntas, obſtinata pudicitia, apud Liu. li. 1. de Lucretia cum uiciſſet obſtinatam pudicitiam. Idem 3. Aduerſus quæ obſtinato animo Appius in tribunal aſcendit.

OBSTIPI, pen. cor. ἀπαυχένες, dicuntur, quibus colla rigent, & in humerum capita ſunt inclinata. Horat. 2. Serm. Sat. 5. ſtes capite obſtipo. Col. li. 7. ca. 10. Febricitantium ſigna ſunt, cum obſtipæ ſues tranſuerſa capita ferunt. Pli. Obliquum caput dicit. Index, inquit, ſuis inualidæ, caput eſt obliquum.

OBSTIPO, as, are, περιφράττειν, obiicere, ait Feſtus. Alij interpretantur condenſare, obſtruere. Plaut. in Ciſt. Obſtipat aquulam. Obſtipare uerticem, dixit Plau. in Merc. pro, contorquere.

OBSTO, ſtas, ſtiti, ſtitum, [*Impedire*] ἀνθίσταμαι, contraſto, impedio. Curtius: Obſtant oppido gemini colles. Ouid. 4. Faſt. Obſtitit in media candida turba uia. Videtur habuiſſe ſupinum obſtatum: unde participium obſtaturus. Quinct. lib. 2. cap. 12. Video quoſdam obſtaturos mihi. Obſtatur, imperſonale. Cic. 13. Phil.

OBSTRAGVLVM, li, [*Coperta*] ἐπίβλημα, στρῶμα, operimentum. Plin. lib. 9. cap. 35. Crepidarum obſtragulis margaritas addunt.

OBSTREPO, pis, pere, [*Interrompere, fare ſtrepito incontro à qualch'uno*] παρενοχλέω, contra aliquem ſtrepitum facere. Liu. 1. certatim alter alteri obſtrepere. Laudi alicuius obſtrepere, Sen. Herc. fur. Litteris obſtrepere alicui. Cic. Metello. li. 5. Quæ res fecit, ut tibi litteris obſtrepere non auderem. Clamore obſtrepi, paſſiue. Cic. pro Marcel. Eiuſmodi res, etiam dum audiuntur, aut dum leguntur, obſtrepi clamore militum uidentur. Obſtrepitur, imperſonale. Liu. 3. Decemuiro obſtrepitur.

OBSTRIGILLO, as, p. p. [*Impedire*] ἀντιπίπτω, obſto. Var. li. 4. de Vita Pop. R. Curio ſe obſtrigillaturū, ne triumphus ei decerneretur.

OBSTRIN-

Obstringo,gis[*Stringere,obligare*]ἐξάπτω,deuincio,& obligo, quaſi circunſtringo.Plaut.in Aul.Laqueo collum quando obſtrin xero.Idem in Amph.Amphitruoné collo hinc obſtricto trahan.Colu.li.5.Alii uiminibus obſtringunt. Obſtringere ſibi aliquem beneficio.Cice.Seruio lib.13.quibuſcunque officiis Atticum obſtrinxeris,iiſdem exiſtima me tibi obligatum fore.Legib.obſtringi,Cic.2.de Inuen.Religione obſtringere.Cic.2.Phil.Obſtringere ſe ſcelere,eſt committere ſcelus.Cic.3.Off.Num ſe obſtrinxit ſcelere,ſi quis tyrannum occidit.

Obstructio.Cic pro Seſt.obſtructio non diuturna.

Obstrudo,dis,ſi,ſum,pen.pro.[*Serrare,coprire*]ἀποκρύπτω,ex ob, & trudo,interpoſita,s,occludo,ſeu occulto. Plaut.Stic.obſtruſero aliquid ſtrenue.Plin.in Panegyr. bonos ocio aut ſitu obſtruſos,& quaſi ſepultos. Terra obſtruſa, Ouid. epiſt.7. Receſſus obſtruſi. Claud.7.Panegy.

Obstruo,is,*Chiudere*,ἀποφράττω,ἐπιπλάττω,occludo,& quaſi ſtrue quadá alicui loco impoſita,obſiſto,ne qd effluat.Ci.1.de Sen.Qui iter Pœnis,uel corporibus ſuis obſtruere uoluerũt. Obſtruere luminib.uicini,eſt,aliquid ſtruere , quo lumē domui eius eripiatur. Cic.pro domo ſe luminibus eius obſtructurũ minabatur.Per metaphoram quis dicitur alterius luminibus obſtruere,qui nominis eius claritatem obſcurat. Idem in Bruto: Catonis luminibus obſtruxit hæc poſteriorum quaſi exaggerata altius oratio.Obſtrúere undas molibus,Luca li.2. Obſtruere aures alicui, eſt inexorabilé reddere. Vir.4.Æne.Fata obſtát,placidaſq; uiri deus obſtruit aures.Fauces obſtruere, Lucan.lib.5.Fauceſq; obſtruxit Apollo.

Obstvpefacio,[*Stupefare*]ἐκπλήττω,animo conſterno, & ſtupidos ſenſus reddo. Terent. in Phor.timidum obſtupefecit pudor. Liu. 2.conſtantia ſua tribunos obſtupefecit.Stupeſio, is. Ci.pro Deio. Homines admiratione ſtupefacti.

Obstvpeo,es,p.c.& Obſtupeſco,is,[*Stupirſi*] ἐκπλήττομαι, ſtupeo, attonitus fio,& ſtupore percutior. Aliquando inſenſibilis fio,ἀναισθητῶ,ἀχρειῶ.Ter.in Ad.animus timore obſtupuit. Virg.5.Æneid. Obſtupuit uiſu Æneas.Cic.Att.li.3.Ob hæc beneficia,quibus illi obſtupeſcunt,nullos honores mihi decerni ſino.Idem pro Mar. Obſtupeſcunt poſteri.

Obstvpidvs,adiect.Gel.lib.5.cap.1.Si attonitos,& obſtupidos.

Obsvm,obes,obfui.[*Nuocere*]βλάπτω,noceo.quaſi contra ſum.Ci. 1.de Orat.Fuit mirificus in Craſſo pudor: qui tamen nó modo nõ obeſſet eius orationi,ſed probitatis commendatione prodeſſet.

Obsvrdesco,is,[*Aſſordire,diuenir ſordo*]ἀποκωφόομαι,ἐκκωφοῦμαι,ſurdus fio.Cic.in Som.Scip.Hoc ſonitu cõpletæ aures obſurduerũt.

Obtego,is,ere,[*Coprire*]περικαλύπτω,operire. in Vat. adoleſcentiæ turpitudo obſcuritate & ſordibus obtegitur.Vir.2. Æn.Quanquam ſecreta parentis Anchiſæ domus,arboribuſq; obtecta receſſit.Obtegere ſe corpore alicuius, eſt poſt illum latere ubi. Cice. pro Seſt.Seq; ſeruorum,libertorum corporibus obtexit.

Obtemperatio.Cic.de leg.Iuſtitia eſt obtemperatio ſcriptis leg.

Obtempero,ras,[*Compiacere,obedire*]πειθαρχῶ,morem gero.Cic. mihi ſemper obtemperauit, tanquam filius patri. Item conſulo. Terent.minus aut famæ,aut rei obtemperans.

Obtendo,is,[*Diſtendere,opporre*]προτείνομαι , προβάλλομαι,ante aliquid tendo, oppono:ut,Obtendere uelum ante lectum, id eſt, diſtendere,uel extendere.Plin.lib.5.cap.2.Huic par,interiacente ualle,mons aduerſus Antilibanus obtẽditur:hoc eſt,oppoſitus eſt. Aliquádo Obtendo idé eſt,quod excuſationem aliquam prætexo. Plin.Epi.159.Nec puduit rationem turpitudini obtendere.Cice. Q.Frat.Quaſi uelis quibuſdam obtenditur cuiuſque natura.

Obtentvs,us,nomen,pro prætextu.Gell.li.10.cap.22. Pro extenſione.Virg.lib.11.Æn. Extructoſq; toros obtentu frondes inumbrant.Obtentus participium.Virg.1.Geor.Et obtenta denſantur nocte tenebræ.id eſt,obducta,ait Serui.

Obtento,as,ἐπέχω,frequentatiuum ab obtineo,es.Cic.Att.lib.9. Me ſpes quædam obtentabat,fore ut aliquid conueniret.

Obtero,ris,p.co.[*Fracaſſare*]ἐκτρίβω,contero. Liui.Ab elephantis obtriti ſunt. Aliquando,ab omni parte tero. Colum.lib.6.cap. 4.pellem ſerpentis obtritam cum uino miſcent.Cic. de Orat.Ob tritos internoſcere.

Obtritvs,huius,tus.Pli.li.18.ca.28.Ne herbæ obtritu hebeteſt.

Obtestatio,uerbale.Cic.ad Memmium lib.3.

Obtestor,aris[*Pregare con iſcongiuri*]ἱκετεύω,ἱκετεύω,ἀντιβολῶ precor,imploro. Ter.in And.Per tuam fidem te obteſtor.Ci.pro Flac.Quum ego te Flacce flens flentem obteſtabar.

Obtexo,xis,[*Teſſere d'intorno*] περιυφαίνω, circumtexo. Pli.li.11. cap.19.Filis araneus alarum lanugines obtexit. Virg. 11.Æn. cælumq; obtexitur umbra.

Obticeo,es,ere[*Tacere*]κατασιωπάω,taceo,& ꝓprie de iis,quę nos pudet dicere.Ter.in Eun.Virgo cõſciſſa ueſte lacrymans obticet.

Obtineo,es,pe.co.[*Ottenere*]ἐπέχω,κρατῶ,uinco,quaſi contra teneo.Ci.ad Att.li.7.Malas cauſſas ſemper obtinuit,in optima concidit.Obtinere item eſt ſeruare, & fortiter tenere. Plau.in Alin. Si iſtá fortitudiné animi obtines,ſalui ſumus. Interdũ ſimpliciter tenere.Col.li.2.Tertiũ locũ obtinet pecudum ſtercus.Aliquando pro retinere,& conſeruare. Cic.ad Treb. ſi commendatione mea dignitaté tuam obtinebis.Obtinere,& Repelli,contraria. Cic. ad Lent.li.1.Epi.Neq; ſi quid non obtinuerimus,repulſi eſſe uideamur.Aliquádo pro occupare.Pli.li.12.cap.1. Arbor agros longis obtinens umbris.Hinc Obtéro,tas:de quo uide ſupra ſuo loco.

Obtingit,[*Toccare,accadere*]συμβαίνει,συμπίπτει , obuenit, euenit.Ci.1.Offi.Quod cuique obtigit, id quiſq; teneat. Non niſi in tertiis perſonis legitur.Obtingere alicui prouincia dicitur,cũ ſortitò prouincia regenda alicui committitur.Cice.3.Verr.Quæſtor ex S.C.prouinciam ſortitus eſt,obtigit tibi conſularis.

Obtorpesco,is,[*Impigrirſi*]καταβλακεύομαι, ab obtorpeo, & ſtupore quodam ita afficior. Curtius lib.10. Quis crederet concionem obtorpuiſſe ſubito metu?Cic. pro domo: Miror ei non & linguam obmutuiſſe,& manum obtorpuiſſe.

Obtorqveo,es,[*Torcere forte*]διαστρέφω,uehemẽter torqueo.Pli. de Vir.illuſt.Conſuli legibus agrariis reſiſtenti ita collum in coniectio obſtorſit,ut multus ſanguis efflueret è naribus.

Obtortvs,a,um.Cic.6.Ver.obtorto collo in carcerem abripi.

Obtrectatio,onis,διασυρμός,ſic definitur à Cic.4. Tuſc. Obtrectatio eſt ægritudo,quòd alter potiatur eo,quod ipſe cõcupierit. Aliquando pro detrectatione.Cæſ.2.Bel.Ciu.A quibus deprauatũ Pompeium queritur,inuidia atque obtrectatione laudis ſuæ.

Obtrectator,oris.Cic.de Clar.Orat.Dolebam,quòd non obtrectatorem laudum mearum,ſed ſocium glorioſi laboris amiſeram.

Obtrectatvs,huius,obtrectatus.Gel.li.20.cap.ult.

Obtrecto,ctas,[*Dir male*]διασύρομαι,ἀντιπράττω,ex ob & tracto: a,in e,mutata.Eſt autem obtrectare,auctore Feſto,cõtra alienam ſententiam tractare,ſeu maledicere,cũ ſcilicet alicuius dicta aut facta deprauantur.Cic.Dolabellæ. Id laboro, ut ſi qui mihi obtrectent,à te refutentur. Aliquando pro culpare.Pli.lib.9.cap.35.regina meretrix lautitiam eius omnem , apparatumq; obtrectans.

Obtrvdo,dis,ſi,ſum,[*Spingere incontro*]προσωθίζομαι,aduerſus aliũ trudo,obiicio:unde obtrudere fores dicitur, qui in ædes ingrediens foris aſtantem excludit.Plaut.in Men.abiit, obtrudit fores. Obtrudere,quaſi inuito dare.Ter.in And.Ea quoniam nemini obtrudi poteſt,itur ad me. Vbi Donatus:Bene,Obtrudi:quaſi inuito.

Obtrvsvs,a,um,participium.Cice.de Clar.Orat.adhibenda quædam obtruſa ratio.

Obtrvncatio.Col.li.4.ca.29.Obtruncatione uitis.

Obtrvnco,cas,[*Tagliare à pezzi*]ἀποδιατέμνω,κατακόπτω, uulneribus conficio,quaſi corpus membris mutilatis truncũ reddo.Ci. 2.de nat.de.Puerũ interea obtrũcat,membra articulatim diuidit.

Obtveor,obtueris,pe.pro.obtuitus ſum,obtueri,θεάομαι, diligenter conſpicere.Plaut.in Bacch.Num qui numi exciderunt tibi Quòd ſic terram obtuere?Idem in Moſt. uide Tueor.

Obtvndo,dis,di,[*Romper la teſta,ſtordire perkuotere*] ἀμβλύνω, obtuſum ſine n,ut in aliis a tundo compoſitis, quamuis tunſum à tundo n,retineat. Eſt auté obtundere,totũ ſeu circum percutere, rumpere,& hebetare.Pla.in Amph.ſum obtuſus pugnis peſſime.i. percuſſus,uel perfractus.Col.li.4.cap.24.Obtuſa,hebeſq; mollis falx putatorem moratur. Transfertur ad ingenium, ad oculos, ad uocem:& dicimus,Obtuſum ingenium,& obtuſa acies.i.hebes,& ſine acumine ἀποκεκομμένη.Obtundere,& Acuere contraria.Cic. 1.Tuſc.Multa,quæ acuant mentem,multa quæ obtundant.Aliquando,ſæpius repetendo eadem,alicui moleſtiam,& faſtidium afferre ἐνοχλεῖν,παρενοχλεῖν,tractum à fabris, qui repetunt tundendo aliquid malleo.Ter. in And. Obtundis,tametſi intelligo. Hinc obtuſus particip.ut,Obtuſus pugnis,in exemplo Plau.loco ſupra citato.Obtuſus nomen pro hebete. Cic.Cato. Non ne uobis uidetur animus is,cuius obtuſior ſit acies,non uidere?

Obtvrbo,as,[*Interrompere*] χρηματίζω,ἀποκναίω. interpello.Ter. in.And.Ita ne uero obturbat? Interdũ idem quod ſimplex Turbo. Cic.ad Att.li.12.Me litteræ,& ſcriptio non leniunt,ſed obturbát.

Obtvramentvm,quo aliquid obturatur.Pli. li.16.ca.8.Candorum obturamentis.Idem.lib.33.cap.4.

Obtvro,as,pen.pro.[*Serrare.chiudere*]ἀποπλαμβάνω,πωμάζω,occludo.Horat.li.2.Epi.Obturé patulas impune legentibus aures. Feſt.putat cõpoſitum ex Latina præpoſitione ob,& Græca dictione θύρα: quod eſt oſtium:& ita uideretur per th ſcribendum.

Obtvsvs,a,um.Cic.in Ant.adhibebuntur aures non obtuſæ.Obtuſius,idem de Natura deorum.

Obtvtvs,huius obtutus,pe.pro[*Lo ſguardo*]πρόσοψις,quaſi obtuitus,aſpectus:ab Obtueri,ἀτενίζειν. Virg.1. Æne. Dum ſtupet, obtutuq; hæret defixus in uno.Cic.de Diuin.obtutu oculorum.

Obvagio,is,pen.pro.ἀντιβοάω,uagitu obſtrepo. in Plau Pœn.

Nutrices pueros infantes procurent, ne obuagiant.

OBVALLO, as, [*Circondare*] περιχαρακόω, circumuallo. Cice. pro Lege agr. quem locum nobilitas omni ratione obuallatum tenebat, me duce reſcidiſtis.

OBVARICATORES, dicebantur, qui cuipiam occurrebant, quo minus rectum iter conficeret, inquit Feſtus. Obuarico, as, uero eſt, obſto. Feſtus.

OBVARO, ras, [*Guaſtare*] deprauo, à uaris, qui introrſum pedes intortos habent. Ennius in Achil. conſiliis obuarant. Nonius.

OBVCVLA, æ, oppidum ulterioris Hiſpaniæ. Plin. lib. 3. cap. 1.

OBVENIO, is, [*Intrauenire, accadere*] ὑπάρχω, προσήκω, obtingo. Quinct. lib. 10. cap. 3. Quid obueniat, quid res poſcat. Aliquando eſt contingere. Cice. 3. Ver. Verri ſorte prouincia obuenit. Obuenire hæreditate. Varro de re ruſt. lib. 1. cap. 12. Si mihi fundus hæreditate obueniat.

OBVENTIO, Vlp. l. magis puto. ff. de reb. eo. quid ſub tu. & cura ſunt. An pecuniã pupillus habeat in redituum ſpe, atque obuentionũ.

OBVERSATIO, Ci. pro Mur. Mæſtos amicos, obuerſationes.

OBVERSOR, aris, deponens, [*Verſarſi, intorno*] περιΐσταμαι, ante uerſor, adſum. Cic. pro Sext. mihi ante oculos obuerſatur reip. dignitas. Cum datiuo. Liu. li. 36. Caudinæ cladis memoria, non animis modò, ſed prope oculis obuerſabatur.

OBVERTO [*Volgere contra*] ἀντιστρέφω, cõtra uerto: Ci. in Arat. Obuertunt nauem. Vir. 6. Æn. Obuertunt pelago proras.

OBVERSVS ſto, pro aduerſus. Pli. li. 9. c. 57. Refugere in ſuas cauernas, & in illis obuerſos ſtare. Col. l. 7. Plurimum refert, ut paſcentium capita ſint obuerſa Soli. Liu. aciem in Samnites obuertit.

OBVIAM, [*All'oncontro*] εἰς συνάντησιν, quaſi ob uiam. Tere. in Phor. obuiam conabar tibi. Et dicimus, procedere obuiam alicui, prodire obuiam, ire obuiam, uenire obuiã, mittere obuiam, obuiam fieri. Cic. pro Mil. Obuiam fit ei Clodius expeditus in equo. Obuiam ire periculis, obuiam ire conatibus: obuiam eſſe, in promptu eſſe. Pla. in Cap. Nec ſycophantiis ullum mantellũ obuiã eſt.

OBVIVS, a, um, [*Cio che uiene all'oncontro*] ἐπιτυχών, ἀπαντῶν, quod alicui occurrit. Sal. in Iug. omnes, uti quiſque armatus fuerat obuius, interfecit. Obuiũ ſe dare alicui. Li. 1. Romulus ſe mihi obuiũ dedit. Obuium eſſe. Cice. pro Cecin. Ingredienti obuius fueris. Obuius, & expoſitus homo dicitur qui ſe non difficilem præbet in colloquiis. Plinius epiſt. 10. Eſt obuius, & expoſitus, plenusq́; humanitatis.

OBVLCO, conis, oppidum mediterraneum ulterioris Hiſpaniæ. Plin. lib. 3. cap. 1.

OBVMBRO, as, [*Adombrare, difendere, oſcurare*] ἐπισκιάζω, ἐπικρύπτω, umbris undique obſcuro. Virg. 12. Æn. Obumbrant æthera telis. Per tranſlationem pro tueri. Idem li. 12. Reginæ nomen obumbrat. Aliquando pro obſcurare. Quinct. in 8. ſenſus obumbrant. Pli. li. 23. cap. 1. Sapientiam uino obumbrari.

OBVNCVS, adiect. [*Molto torto*] ἐπικαμπής, ualde uncus, incuruus. Vir. 6. Æn. Roſtroq́; immanis uultur obunco.

OBVOLVO, is, [*Inuolgere, uolgerſi*] περιβάλλω, περικαλύπτω, circunuoluo. Cic. in orat. Obuoluendum caput Agamemnonis eſſe. Per metaphoram pro diſſimulare, obtegere. Horat. 2. Ser. Sat. 7. Verbisq́; decotis Obuoluas uitium.

O ANTE C

OCALEA, æ, ſiue Ocalee, es, pe. correp. ὠκαλέη, Bœotiæ oppidum, cuius meminit Homerus in Catalogo nauium.

OCCALLEO, [*Hauer calli, fare il callo*] ἀποτυλόομαι, ἀποσκληρύνομαι, calloſus ſum: & per tranſlationem induratus ſum.

OCCALLESCO, callum obduco. partes autem illæ callum obducere dicuntur, quæ obdureſcunt. Plaut. in Aſi. latera tua occaluere plagis. Occalluit animus, alibi pro, diutina malorum cõſuetudine aduerſa patienter ferre didicit. Longa patientia occallui, Pli. Epiſt. 39 Fauces gulonum à Seneca dicuntur occalluiſſe, tanquam callũ obduxerint ex cibis ardentibus ad ſenſum feruidorum ciborum.

OCCASIO, nis, [*Occaſione, opportunità*] καιρός, εὐκαιρία, inquit Feſtus, opportunitas temporis caſu proueniens. Ci. 1. de Inuen. Occaſio, eſt pars temporis habens in ſe alicuius rei idoneam faciendi, aut non faciendo opportunitatem. Idem. 1. Off. Tempus actionis opportunum Græce, εὐκαιρία, Latine appellatur occaſio. Ponitur aliquando pro copia. Colu. lib. 9. cap. 1. Oleæ rara eſt occaſio. Dicimus Occaſionem capere, captare, parere, dare, afferri, nanciſci, amittere, amplecti, arripere. Exempla ſunt inuentu facilia.

OCCASIVNCVLA, æ, diminut. Plau. in Trin. nimis argute obrepſiſti meapte occaſiuncula. Occaſionem ueteres Romani deam putauerunt. ſimulacrũ eius ita fingebatur, ut pennatis pedibus uolubili rotæ inſiſteret, uertigine quadã uelociſſima ſe in orbẽ circũ agẽs, priore capitis parte capilloſa, poſteriore glabra. quo commento occaſionis breuitatem, & inconſtantiam uoluerunt denotare: quę niſi, cum primum ſeſe offerat, arripiatur, ſtatim elabitur è manibus. De Occaſionis effigie uide elegans epigrãma apud Auſoniũ.

OCCASO, occaſis, [*Morire*] uerbum antiquum, ab Occaſum, ſupino uerbi occido. ſignificat intereo. Plaut. in Caſ. pereo, atque occaſo.

OCCASVS, us, [*Morte, occaſo*] δυσμή, δύσις, modo interitus dicitur, & tam de homine, quam de rebus inanimatis dici ſolet. Ci. 1. Acad. poſt Lelii noſtri occaſum. Idem. 3. Catil. Totius urbis occaſus appropinquat. Modo dicitur Solis ueſpertina abſcontio. ad Here. li. 3. Solis exortus, curſus, occaſus nemo admiratur, quòd quotidie fiunt. Aliquando pro loco ubi Sol occidit: Cic. 2. de Nat. Deo. Ab ortu ad occaſum ſpatiis immutabilibus commeans ſidus.

OCCATIO, onis, βωλοκοπία, ab Occo, as Pli. li. 8. ca. 20. Aratione per tranſuerſum iterata occatio ſequitur. Col. li. 2. ca. 4. & Cic. d. Sen.

OCCATOR, oris, βωλοκόπος, qui glebas in aruo confringit. Plaut. in Capt. Occant prius quam ſarriunt ruſtici. Col. lib. 12. cap. 13.

OCCATORIVS, a, um, βωλοκοπικός. Col. lib. 2. cap. 13. Occatoriam.

OCCEDO, dis, ceſſi, ceſſum [*Andare incontro*] ἀντιβαίνω, ex ob, & Cedo, obuiam eo. Plaut. in Aſinar. mihi obuiam occeſſiſti. Idem: Quiſquis obuiam huic occeſſerit irato, uapulabit.

OCCENTO, tas, ἐπιᾴδω, frequent. ab Occino. Feſtus: Occentare, conuicium facere, apud antiquos, cum id clare, & cum quodam canoro fieret, ut procul exaudiri poſſet. Plaut. in Perſa. Hac illi noctu occentabũt oſtio. Idem Cur. Quid ſi adeam fores, Atq; occentẽ?

OCCEPSO, ueteres pro incepero poſuerunt. Plaut. in Amph.

OCCIDENTALIS, tale, δυτικός. Pli. lib. 19. cap. 34.

OCCIDENS, ſubſtant. [*Occidente, ponente*] δύσις, plaga, in qua Sol occidit. Cic. 2. de Nat. de. qui terras ab oriente ad occidentẽ colunt.

OCCIDIO, onis [*Vccisione*] μιαιφονία, occiſio, cædes, mors. Cic. pro Cæc. Tu uim negabis eſſe factã, ſi cædes, & occiſio. Col. li. 7. ca. 5. Lac caprinũ occidionẽ gregis prohibet. Taci. li. 12. Copiæ tum occidione occubuiſſent. Occidione occidere eſt, ad internecionem delere. Liu. li. 20. duo exercitus eorum prope occidione occiſi.

OCCIDO, dis, p. p. [*Vccidere, ammazzare*] φονεύω, ἀποκτείνω, σφάζω, ex ob, & cædo, ſignificat quocunque modo interficio. Ter. in And. Si mentitum inuenies, occidito. Aliquãdo excruciare, tantaq; moleſtia afficere, ut quis occiſus prope uideatur. Ter. in Ad. Occidunt me, dum nimis ſanctas nuptias ſtudent facere. Quandoque eſt cædere, percutere. Ter. in Ad. Cteſipho me pugnis miſerum uſque occidit. Vbi Donat. Occidit, uehementer cæcidit. Proprie tamen occiſus dicitur, quouis modo interemptus. Vlp. occiſum interemptum accipere debemus, ſiue gladio, ſiue fuſte, uel alio telo, uel manibus. Neque uero homines ſoli, cæteraue animalia occidi dicuntur, uerum & plantæ, quæ licet non ſentiant, tamen uiuere dicuntur. Differuntq́; inter ſe occiſus & necatus, quod occiſus uulnere, necatus etiam ſine ictu dicatur. unde ueneno necatos non occiſos, dicimus. occiſa res dicitur, deſperata & perdita. Pla. in Pſeu. Occiſa iam eſt hæc res.

OCCIDO, dis, p. c. [*Morire*] δύω, ἐκπίπτω, occidi, occaſum ex ob. & cado. Aliquando ſignificat pereo. Tere. in Eun. occidi. Occidit ſpes noſtra, inquit Pla. in Moſt. id eſt, periit, aliquando pro obuenio. unde occaſio. Aliquando interimor: a quo occaſus pro interitu. neque ſolum de homine, ceteriſq; animantibus, uerumetiam de herbis. & de arboribus dicitur. Vir. 4. eclo. & fallax herba ueneni Occidet. Aliquando cado, ſiue deſcendo. Plaut. in Rud. ſigna de cælo ad terram occidunt, id eſt cadunt. Vnde & Sol occidere dicitur, quia cadere uidetur, dum mergitur, ut oriri, dum uidetur ſurgere. Lact. li. 3. Videbatur ſolem atque lunam in eandem partem ſemper occidere. Hinc præoccido, ante occido. Plin. li. 18. præoccidere Caniculam neceſſe ſit. Ci. li. 1. Tuſ. Occidere pro mori ſumpſit. Sunt qui cenſent una animum & corpus occidere. Hinc occidens. Cic. ad Sulp. li. 4. Epiſt. aliquid opis occidenti reip. tuliſſemus.

OCCIDVVS, a, um, [*Occidentale*] δυτικός, Occidentalis. Clau. li. 2. de Raptu Proſ. occiduo ducis ab orbe greges. Nonnunquam id quod occidit. Gell. lib. 19. cap. Sole iam fere occiduo. Ouid. 1. Met. Veſper & occiduo quæ littora Sole tepeſcunt. Aquæ occiduæ, pro mari heſperio, apud eundem. 1. Faſt. Senectus occidua, 15. Meta.

OCCINO, is, pen. cor. [*Cantare incontro*] κατᾴδω, ἐπᾴδω, occinui, & occini, & occanui, ſecundum Probum, cum Cano cecini faciat: & ſignificat contra cano, cantu obſtrepo. Liui. ſi occinuerit auis. Supinũ facit occentum. Hinc occentus. Val. Max. li. 1. Occentus ſoricis auditus, Fabio Maximo dictaturã deponẽdi cauſſam præbuit.

OCCIPIO, pis, pen. cor. [*Cominciare*] ἐνίσταμαι, à capio. ſignificat incipio. Liui. lib. 1. Agere occœpit.

OCCIPITIVM. Plau. in Aul. Quæ in occipitio quoque habet oculos. i. uerſuta eſt, ut non ſit eam facile fallere.

OCCIPVT, pitis, neu. gen. ἰνίον, ex ob & caput. poſterior capitis pars. Auſonius in epigr. Simulacri Occaſionis. Occipite ex caluo.

OCCLVDO, dis, [*Chiudere*] κατακλείω, claudo. Cic. 4. Ac. occludi taberna iubes. Occludere linguam Plaut. in Mil. Tuopte conſilio occludunt linguam. i. impediunt ne reſpondere poſſis.

Occlusus, κατακλειστός, aliquando nomen. Plaut. in Trin. Occluſiorem habeant ſtultiloquentiam.

Occubo, as, ἐγκεῖμαι, a Cubo, occumbo. Virg. 1. Æn. Ne adhuc crudelibus occupat umbris

Occulco, as, [*Calcare*] καταπατέω, conculco. Cato de re ruſt. cap. 49. Ponito in ſulco, operitoq; & bene occulcato.

Occo, as, [*Erpegare*] βωλοκοπέω, glebam comminuo. Feſtus. Cic. de Sen. Terra ſubactam emen occatum cohibet. Vnde occatio.

Occulo, pe cor. occului, cultum [*Celare, aſcondere*] κλέπτω, συγκρύπτω, ἀποκρύπτω, abſcondo, ' bdo, ex Ob, & Colo, o, in u, mutata. licet quidam a cælo compoſitum uelint. Virg. 2. Geo. Sparge fimo pingui, & multa memor occule terra. Cic. ad Att. li. 5. Appii uulnera apparent, nec occuli poſſunt. Æther occulit deos. Ouid. 2. Ponto, Eleg. 8. Silua occulit feras. Idem. 2. Faſt. Iuppiter occuluit aerem nubibus, Idem. 14. Met. Virg. 12. Æn. uanis ſeſe occulat umbris.

Occultatio, onis. Cæſ. 6. Bel. Gal. Cuius rei nulla eſt occultatio.

Occultator, oris. Cic. pro Mil. latronum occultator locus.

Occulte, κρυφῆ, clam. Cæſ. 1. Bel. ciu. Occulte ad exploranda loca proficiſcitur. Quamocultiſſime. Cic. 1. Offi.

Occulto, tas, [*Aſcondere, coprire*] ἀποκρύπτω, frequent. ab Occulo lis. Virg. 2. Ecl. occultant ſpineta lacertos. Cice. 1. Off. Quæ natura occultauit, eadē omnes, qui ſana mēte ſunt, remouēt ab oculis.

Occultus, ſecretus, κρυπτός. Plaut. in Trin. In occulto iacebis. Cic. ad Marc. lib. 11. Habeo occultiora, quæ uix uerbis aſſequi poſſum. Ex occulto, Plin. lib. 9. cap. 42. Paſtinacea latrocinatur ex occulto.

Occumbo, bis, [*Morire*] morior: ex Ob, & Cubo, aut ab antiquo uerbo Cumbo. Ouid. 3. de Arte: comes iſſe marit o Fertur, & ante annos occubuiſſe ſuos. Aliquando addimus ablatiuum. Ci. 1. Tuſc. qui pro patria morte non dubitaret occumbere. Pro eodem, Occumbere mortem. Liui. lib. 31. Qui pugnantes mortem occubuiſſent. Occumbere morti, Virg. 2. Æn. Occumbere etiam de Sole & ſtellis dicitur, cum occidunt.

Occupatio, ἀσχολία. Ci. in Orat. In maximis occupationibus nunquam intermittis ſtudia doctrinæ. Eſt etiam occupatio, προκαταληψις, apud rhetores, ſchema quoddam, cum aliquid nos reticere dicimus, & tamen tacitum intelligitur: quale illud: Cogis me iniuriæ tuæ cauſſam proferre. nihil agis: nō dicam: ipſum tempus eam patefaciet. Præterea occupatio aliud ſchema dicitur, cum quæ di ci ab alio poterant, ea ipſi præueniendo dicimus.

Occupo, pas, pe. cor. [*Occupare, uſurpare*] καταλαμβάνω, προλαμβάνω, φθάνω, ex Ob, & Capio: ſignificat, quod in commune ſiue in medium erat, ante alios capio: aut etiam rem alienam inuado, arripio. Cic. de Amic. Ti. Gracchus regnum occupare conatus eſt. Occupari ſæpe etiam accipitur pro detineri. Cic. Off. lib. 1 in ea ſunditus delenda occupati ſunt. Hinc Occupatus homo qui negotio aliquo detentus, nō poteſt alteri operam dare. Ci: Nemo me conuenire ualuit, cum eſſem occupatus. Ci. 1. Tuſ. ſi occupati aliquid profuimus ciuibus noſtris, proſimus etiam ocioſi. Occupatus alicui rei. Plin. li. 26. cap. 2. Per ablatiuum cum In. Ter. in An. Et per accuſatiuum cum Ad. Nequō te ad aliud occupes negocium. Pla. in Pſeud. Interdum eſt ui capere. Liui. lib. 33. urbem hanc accepi, non occupaui. Aliquando præuenire. Plau. in Rud. Occupas prælo qui. Var. in Ephebo: ſi Actæon occupaſſet, & ipſe prius ſuos canes comediſſet. Aliquando eſt inuenire. Plau. in Men. Ni occupo aliquod mihi conſilium. Aliquando poſſidere. Plau. in Trin. Familiam optimam occupauit. Occupatiſſimus, Cic. ad Att. li. 12.

Occurro, ris, occurri, ſum. [*Occorrere, andare all'ncontro, ſouenire, uenire in mente*] ἀπαντάω, obuius fio, obuiam procedo. Iuuen. Sat. 1 Occurrit matrona potens. Cic. pro Clu. per tranſlationem: Occurram expectationi ueſtræ. i. præueniam. Quandoq; pro curfere. Plaut. in Curc. Video paraſitum tuum occurrentem. Quandoque. i ἐπέρχεται, eſt in mentem uenire. Idem de Sen. cum de ſene ctute aliquid uellem ſcribere, tu occurrebas. Et in hac ſignificatione poſſumus addere datiuum, ut Animo, Menti. Cic. 4. Aca. Si id, quod officii ſui ſit, non occurrit animo. Quandoq; offerri. προσβάλλειν, ut apud Cic. Occurrebat tibi oratio. Quandoque obſiſtere, ἀνθίστασθαι. Perſius: Venienti occurrite morbo.

Occursatio, cum populo occurrimus. magiſtratū aliquē captantes. Ci. pro Plan. Facilis eſt illa occurſatio, & blanditia popularis.

Occursus, huius occurſus, ἀπάντησις, occurrendi actus. Plin. lib. 8. ca. 30. Qui'ue contrario occurſu hebetetur, capſarum modo includitur. Huius frequentatiuum eſt.

Occurso, ſas, currendo obuiam eo. Virg. Ecl. 9. Inter agendum Occurſare capro. Ponitur quandoque pro in memoriam uenire. Plin. Epiſt. li. 5. Occurſant animo meo mortalitas, & mea ſcripta. Occurſare numinibus, eſt adorare, & ſacrificiis placare numina, ne nobis noceant. Plin. in Panegyr.

Oceanitis, tidis, filia Oceani. Vir. li. 4. Geo. Oceanitides ambæ.

Oceanus, ὠκεανός, Cæli & Veſtæ filius, & maritus Tethyos, quem poetæ maris deum faciunt. Cic. de Vni. Oceanus cæli, terræq; filius Virg. 4. Geo. Oceanumq; patrem rerum, nymphasq, ſorores. Oceanus item mare ipſum appellatur, quod uniuerſam circuit terram. Etiam neutro genere Oceanum dicitur, præſertim ſi mare, ſequatur: ut Caper & probus teſtantur. Irrumpit autem Oceanus in medium terrarum, inter Africam & Hiſpaniam, Abylam Africæ montem ad dextram, Calpen Hiſpaniæ ad ſiniſtra relinquens, qui ob altitudinem Herculis columnæ dici cōſueuerunt, eo quōd teſtimonio uetuſtatis laboris Herculei limes illic fuerit conſecratus. Dictus eſt Oceanus ab ὠκύς, uelox, teſtibus Solino, & Seruio. Suidas uero deducere uidetur ab α priuatiua particula, & κεῖσθαι, σχίζω, mutato α, in ω. Et quamuis nomē ſit proprium Oceanus, aliquando tamen pro appellatiuo ponitur, quando partes eius ſignificat. nam a littoribus plerunque accipit nomen. Ad dextram ſiquidem, antequam terr am intret, Atlanticus dicitur: ad ſiniſtram, Gaditanus: illinc Arabicus, Perſicus, Indicus: Hinc Britannicus, Germanicus, Scythicus. Poſtquam uero terras intrauit, primo ab Iberia, hoc eſt, Hiſpania dicitur Ibericum mare. Tum a Balearibus inſulis, Balearicum: poſt hæc Narbonenſium prouinciam contingēs, Gallicum: Deinde à Liguria, Liguſticum: Mox uſque in Siciliam a Tuſcis Tuſcum, ſiue Tyrrhenum a Tyrrhenis, ſiue etiam ad differentiam ſuperi maris, Inferum appellatur. ſuperum enim Adriaticum uocamus, quōd ad id ab urbe uenientes, Appenninum conſcendamus: ſiue quōd Italiam ab ortu alluat. Inde ab Ionibus Ionium, a Sicilia Siculum, à Creta Creticum, ab Aſia Aſiaticum, à Pamphylia Pamphylicum: & multa alia nomina, quæ enumerare longum eſſet. poetæ tamen Oceanum pro quacunque mari uſurpant. Virg. 2. Æne. Et ruit Oceano nox. Eſt & Oceanus ſolium uaſtum in balneis, & omnino lacus, alueusq; maior, ab amplitudine uocatus. Lamprid. Oceani ſolium primus inter principes Alexander appellauit.

Ocellatus, a, um, ὀμματωτός, quod ocellos habet. unde Suet. in Aug. ocellatas nuces dixit, pro multis foraminibus diſtinctas.

Ocelum, li, ὄκελον, Hiſpaniæ Tarraconenſis urbs. Ptol. li. 2. ca. 6.

Ocha, ochæ, ὄχη. Eubœæ inſulæ oppidum. Plin. lib. 4. cap. 12.

Ochra, [*Ocrea*] ὤχρα. genus coloris lutei. Plin. lib. 35. cap. 6.

Ochus, ὦχος, fluuius, per Bactrianos fluens. Plin. lib. 35. cap. 16.

Ocimum, [*Baſilico*] ὤκιμον, Dioſcoridi herba hortenſis, pedali altitudine, ſurculoſa, ramulis teretibus, folio muralis herbæ, diluti uiroris, odoris fragrantiſſimi. recentiores Baſilicam herbam uocant: quo etiam nomine utitur uulgus. Ocymum autem, ut ſuo loco docebimus, farraginis genus eſt. ab ocimo omnino diuerſum.

Ocior, aris, [*Stare in riposo*] σχολάζω, in ocio & quiete ſum. Ci. li. 3. Off. cum ſe Syracuſis, ociandi cauſſa, non negociandi, contuliſſet.

Ociose, σχολαίως. Ter. in Ad. Ocioſe hic conſiſte.

Ociosus, [*Ocioſo*] σχολαῖος, ἥσυχος, uacuus, ceſſans, opere ſolutus. Cic. de Cla. Ora. Cum inambularem in Xyſto, eſſemq; domi ocioſus. Dicitur & de animo, cum tranquillus eſt, & ſolicitudine uacuus. Ter. in An. Animō ocioſo eſſe impero: i. ſecuro. nam niſi ſecurus eſt, nemo eſt ocioſus, ut inquit Donatus. Dies ocioſus, pro feſto. Cic. ad Q. Fra. lib. 3. Id perficiam his ſupplicationū ocioſis diebus. Idem de Sen. nihil eſt ocioſa ſenectute iucundius.

Occisio, onis, φόνος, cædes ipſa. Occiſione occidere, ad internecionem delere. Cic. Phil. 14. Eius copias occiſione occiderit. Occiſiſſimus, a, um. Plaut. in Caſ.

Ocium, cii, [*Ocio*] ἀπραγμοσύνη, σχολή, uacatio à labore. ad Heren. in Præf. ope. Negociis familiaribus impediti uix ſatis ocium ſtudio ſuppeditare poſſumus. Accipitur & pro exercitatione leuiore animi. Cic. Quid dulcius eſt ocio litterario? id eſt. ſtudio. (ut ita dicam) negocioſo ocio. Accipitur & pro pace, quiete. Cic. in Verrem: Cum bello fugitiuorum tota Italia arderet, Norbanus in ſummo ocio fuit.

Ocnus, ὄκνος, Tiberis filius fuit ex Māto, muliere fatidica, Tireſiæ Thebani filia, qui in Gallia Ciſalpina urbem condidit, & à nomine matris Mantuam appellauit. Virg. 10. Æn. Patriis agmen ciet Ocnus ab oris, Fatidicæ Mantus, & Tuſci filius amnis, Qui muros matriſq; dedit tibi Mantua nomen. Eſt etiam Ocnus nomen cuiuſdam apud inferos, quem effinxerunt perpetuo torquentē funem, aſtante aſella, quæ, quantum ille torſiſſet, ſtatim præroderet. inde ortum prouerbium, Ocnus funiculum torquet: quod in eos præcipue competit, qui cum nihil neque laboris, neque induſtriæ ad augendam rem familiarem prætermittant, nihilo tamen redduntur ditiores; quōd domi habeant aſellam, i. uxorem prodigam, quæ quicquid miſellus multis ſudoribus corraſit, ſtrenue profundit. huc alludit Prop. li. 4. el. Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno, Æternumq; tuam paſcat aſella famem.

Ocquinisco, ſcis, inclino, inquit Nonius, Pomponius in Piſtore.

Ocrea, æ, [*Gambiera*] κνημίς, τὸ ἀντικνήμιον, militaris calceamēti genus ex ære, ad obtegendas tibias: quo utebantur tantum duarum

primarum claſſium milites:reliqui caligis tibias muniebant Apul. ille crura ocreis inuoluit. Vide Liui.lib.1. & quæ notauimus in dictione Caliga.

Ocreatvs,a,um,κνημιδωτὸς,ocreis calceatus. Plin. li.19.cap.2.Ad reliquos uſus laborioſe cuellitur ocreatis cruribus.

Ocricvlvm,li,oppidum Roma diſtans 40. M. paſſ.Cic.pro Mil.

Ocrivm,ὄκριον,Britanniæ inſulæ promontorium.Ptol.li.2.cap.3.

Octangvlvs,ὀκτάγωνος,res, uel figura octo angulos habens.

Octavia gens,à Velitris originem accepit, quam nonnulli, Augusti gratiam per aſſentationem captantes, nobilitate eximia fuiſſe prodiderunt. ipſe autem Auguſtus nihil amplius quàm equeſtri familia ortum ſe ſcribit,uetere ac locuplete, & in qua primus ſenator ſuus pater fuerit.M.Antonius libertinum ei proauum exprobrat,& auum argentarium. Ex Tranquillo. Vtcunque fuerit, conſtat Auguſti patrem honeſtiſſimum fuiſſe,magnaq; laude Macedoniam prouinciam adminiſtraſſe, ipſius etiam teſtimonio Ciceronis,qui ad Q.Fr.ſcribens hortatur, ut in promerendis ſociis uicinum ſuum Octauium imitetur.Hic Octauius Auguſtus natus eſt M. Cicerone, & C. Antonio cos. poſtea C. Cæſaris,& deinde Auguſti cognomen aſſumpſit.uide Suet.in eius uita.

Octaviae porticvs,duæ appellantur, quarum alteram theatro Marcelli propiorem Octauia ſoror Auguſti fecit, alteram theatro Pompeii proximam Cn. Octauius, qui triumphauit de rege Perſe nauali triumpho.Feſtus.

Octavianvs, Auguſti Cæſaris cognomen fuit,quòd ex Octauiorum familia in Iuliam gentem fuerit adoptatus:ut Africanus minor,dictus Æmilianus,quòd Pauli Æmilii filius,à P.Cornelio Scipione ſit adoptatus.

Octavianvs,a,um:ut,Bellum Octauianum,quod à Q. Octauio aduerſus Cinnam geſtum.Ci.1.de Diu. Vatum furibūdas prædictiones,ut Octauiano bello Cornelii Culeoli,audiendas putauerunt.

Octavivs mamilivs,cum quo Poſtumius dictator Bello Tuſculano dimicauit,ut ſcribit Cic.2.de Nat.Deo.& in epiſt.ad Att.li.9.

Octavvs,a,um,ὄγδοος.Hor.1.epiſt.Octauā circiter horā dū redit.

Octies,octo uicibus.Colu.lib. 8.ca.8.Octies anno pullos educat.

Octingenarivs,a,um,ut Octingenarius grex,qui octingentas habet pecudes.Varr.de re ruſt.cap.10.

Octingenti,æ,a.Cic.4.Acad.Mille & octingenta ſtadia.

Octingentesimvs, ma,mum,ὀκτακοσιοστὸς, ultimus ex octingentis.Cic.de Sen.ſi octingenteſimum annum agerent.

Octavvm,[*Otto uolte*]octies,Liui.6.Sextium Liciniumq; iam octauùm tribunos pl.refectos. Sic octauùm conſulem dicimus, qui octauum gerit conſulatum.uide Gellium.

Octo,[*Otto*]ὀκτὼ,nomen numerale,adiectiuum,indeclinabile.Vir. 1.Geor.Pedes temo protentus in octo.

Octogesimvs,a,um,ὀγδοηκοστὸς.Plin. lib.11.cap.37.

Octogies.Cic.in Piſ.Nonne ſeſtertium centies & octogies ex ærario tibi attributum,Romæ in quæſtu reliquiſti?

Octoginta,Cice.de Senect. Argantonius Gadibus octoginta regnauit annos.

Octoivgis,pen.cor.quod octo habet iuga.Liu.li.5.Patricios octo iuges ad imperia obtinenda ire.

Octvplvs,pen.cor.adiect. Cice.6.Verr.Dicis te in decumanum,ſi plura ſuſtulerit quam debitum ſit,in octuplum iudicium daturum.

Octvplicatvs,a,um,Liu. 4.Octuplicato cēſu ærarium fecerunt.

Octvssis,nummus,ualore octo aſſium.Horat.2.Ser.Saty.3.Quanti emptæ?octuſſibus.

October,bris,[*Ottobre*]πυανεψιὼν,menſis dictus eſt,quòd octauū locum teneat à Martio, qui primus ineuntis anni menſis erat.

Octodvrvm,Vaccæorum oppidum in Hiſpania Tarraconenſi.Ptol. li.2.c.6.Eſt etiam oppidum in alpibus Cottiis, non procul à Centronibus, incolæ Octodurenſes commemorantur a Pli. li.3.c.20.

Octogenvs.Plin.lib.9.cap.51. Octogenos fœtus,i.octoginta.

Octipes,octipedis,[*Che ha otto piedi*]ὀκτώπους, quod octo habet pedes.quare ab Ouid. lib.1.Faſt.Hoc epitheton Cancro, cæleſti ſigno,tribuitur.

Octonvs,a,um,diſtributiuus numerus,quamuis etiam accipiatur pro ſuo primitiuo,octo.Var.Nutricare octonos porcos poſſunt. Pli.li.8.ca.50.Octonis mēſibus ferunt partus:i. octo menſibus.

Octophorvm, τὸ ὀκτώφορον,lectica, quæ ab octo ſeruis geſtatur. Suet.de Cal.Interdum adeo delicate inceſſit,ut octophoro ueheretur.Mart.li.6.Octophoro ſanus portatur Auite Philippus.

Ocvlatio,in uitibus,gēmarum ſuperfluarū delectio.Pli.l.17.c.22.

Ocvlatvs,a,um,[*Occhiuto*]πολυόμματος,ὀμματωτὸς, modo dicitur,qui per totum corpus oculos habet:qualis fuiſſe fertur Argus ille centoculus,Ius cuſtos: modo qui oculos habet uigilantes. Plaut.in Truc.Pluris eſt oculatus teſtis unus, quam auriti decem id eſt,qui præſens uiderit.Plin.Oculatiſſimum locum appellat conſpicuum.li.24.cap.6. Oculatam diem uocat Plaut. in Pſeud.diem præſentem,quo ſcilicet ſtatim uidemus pecuniam nobis annumerari,cui opponit Cæcam diem, qua nihil numeratur præſentis pecuniæ.Eme(inquit)die cæca oliuum:uendito oculata die.

Ocvlevs,a,um,[*Occhiuto.pieno d'occhi*]πολυόφθαλμος, πολυόμματος,plenus oculis.Plaa in Aul.Argus totus oculeus fuit.Per tranſlationem pro perſpicaci. Apul.Perſpicatione ipſo Lynceo, & oculeū totū.

Ocvlis captvs,[*Cieco*]ἀλαὸς,πηρωμένος τοὺς ὀφθαλμούς, cæcus.Ci. 6.Ver.ne oculis quidem captus in hanc fraudem decidiſti.

Ocvlitvs,pen.c.ὀφθαλμηδὸν,ita care, ut oculus carus eſt. Plaut. amant ancillam meam oculitus.

Ocvlvs,li,[*Occhio*]ὀφθαλμὸς,ὄμμα,dictus ab oculendo,quòd ciliorum tegiminibus occulatur. Lact.lib.de Opif.Vt igitur oculi munitiores eſſent ab iniuria, ciliorū tegminibus occuluit.inde oculos dictos Varroni placet.Sunt autem oculi pars corporis pretioſiſſima,in quibus maxima indicia amoris & odii exiſtunt. ſunt indices animi.Cic.2.de Nat.Deo. Oculi tanquam ſpeculatores altiſſimum locum obtinent.Vir.8.Æn oculos per ſingula uoluit,Accipimus etiam pro notis,ſeu maculis rotundis,quales uidemus in pardorum pellibus,& caudis pauonum.Plin.lib.8.cap.17 Pantheris breues in candido Pardorum oculi. Per tranſlationem poſuit Cicero in Lælio: Nec uero ille in luce modo, atque in oculis magnus,ſed intus,domiq; præſtantior. Dicuntur etiam oculi in arborum ſurculis.unde germinant.Cato de re ruſt.ca.6. Oculos arundinis pedes ter nos alium ab alio ſerunto.Ab Oculus Plautus formauit Oculiſſimus,pro cariſſimus. Salue,inquit,ualuiſtin'oſtium oculiſſimum?

Ocellvs,ὀμμάτιον. Catullus de Acme. Et dulcis pueri ebrios ocellos Illo purpureo ore ſuauiata. Ocellus meus,apud Plautum in Aſin. blandientis uox eſt: Da(inquit)meus ocellus, mea roſa. Ocellatus,a,um,quod ocellos habet, id eſt cauernulas quaſdam. Vnde Suet.Ocellatas nuces dixit,multis foraminibus diſtinctas. Item uerbum Exoculo,quod eſt oculos eruo.Plau.in Rud. Si illic illas hodie digito tetigerit inuitas, ni tunc illum exoculaſſitis. pro Exoculaueritis.Habet autem hoc nomen uarios,eosq; elegātes in oratione uſus. dicimus enim Adiicere oculos rei alicui: pro rei alicuius cupiditate affici. Cic.4.Verr. Videbant adiectum eſſe oculum hæreditati.Capere rationem aliquam oculis,eſt rem aliquam uiſu æſtimare.Plaut.in Pſeud.Vt ego oculis rationem capio.Habere alicuius oculos in ſuis oculis,eſt uidere quid ille uelit,aut imperet.In oculis geſtare aliquē,aut ferre, eſt illum ualde amplecti & amare. Oculi mei in uultu illius habitare dicuntur,à quo contuendo non mouentur.Oculum exculpere,idem quod eruere. Oculi alicui dolere dicūtur,quoties aliquid uidet, quod uidere moleſtū eſt. Intēdere oculos,eſt fixis oculis intueri.Oculos tollere, per tranſlationem eſt refici, recreari. Ci. Tiro. Litteræ meæ,ſiue noſtræ:hac epiſtola oculos paululum ſuſtulerunt.

Ocymvm,pe.co.ὤκιμον,farrago diuerſarum herbarum, uel leguminum,ad boum pabulum ſata,qua ciebant aluum bobus. Ductum nomen,ab ὠκὺς,quod ſignificat uelocem, uel ob celeritatem naſcendi,uel quòd bobus aluum ciet. Var.li.1.de re ruſt.ca.31.Vide Hermolaum in Dioſc.lib.2.cap.158.

Ocyor,[*Piu ueloce*]ὠκίων,ὠκύτερος, & Ocisſimus.ὤκιστος,ὠκύτατος,celerior,celerrimus: à Græco ὠκὺς.Pli.li.2.ca.8.Mercurii ſidus inferiori circulo fertur nouem diebus ocyore ambitu.Idem li.16.ca.31.Ficuum radices longiſſimæ, & ſenectus ocyſſima eſt.

Ocys,& Ocyſſime,cito,uel citius.& citiſſime. Cice.Atti.Deſeremur ocyus a rep.quam a re familiari.Teren. And. Eamus ad eum ocyus.Idem 11.Heaut.quod cupis,Quamocyſſime des.

O ANTE D

Ode,ᾠδὴ,cantus Latine:unde Hora.carmina ſua Odas appellauit.

Odessvs,ὀδησσὸς,urbs eſt in Mœſia inferiori, inter Axiacem & Boryſthenem amnes.Ptol.& Mela li.2.

Odevm,p.p.ᾠδεῖον,locus in ædibus cantui deſtinatus,ἀπὸ τῆς ᾠδῆς, à cantu.Vitru.li.5.ca.9.Pericles Athenienſis fecit odeum, in quo certamina muſica ſpectabantur.

Odfacio,ueteres pro Olfacio dixerunt, teſte Feſto.

Odi,diſti,dit,[*Hauere in odio*]μισῶ,ἐχθαίρω.uerbum defectiuum(ut Priſcianus inquit)neque præſens,neque futurū, neque partici.habet,ſed tam præſentis,quàm præteriti temporis ſignificationem tenet.ſignificat.n.odio habeo,& habuit. Ci. de Amic. Alterū propter crudelitatē ſemper hæc ciuitas oderit. Idem.Aperte odiſſe, magis ingenui eſt, quàm fronte occultare ſententiam. Hora.1. epi.19.Oderūt hilarem triſtes, triſtemq; iocoſi. Oui.2. de Arte: Amor odit inertes Hinc Exoſus & Peroſus,& Oſor,de qbus alibi.

Odiose,cum odio.Plaut.in Bacch.odioſe facis.ad Her.li.4.Loqueris odioſe.Quinctil.lib.1.cap.6.Nihil odioſius affectatione.

Odiosvs,a,um[*Odioſo*]μισητὸς,qui odio habetur.Ci.de Ami.Odioſum genus hominum.officia exprobantium. Aliquando pro moleſto,λυπηρὸς,ἐπαχθὴς.Ter.in Phor.S: eſſe odioſi pergitis.

Odivm

Odium,[*Odio*]μῖσος,ἔχθος,ira inueterata, ut inquit Ci.4.Tuſc. Interdũ pro aſſiduitate,moleſtia,faſtidio,δυσχέρεια,ἀηδία. Plau. in Aſin. iam hic me abegerit ſuo odio, id eſt,faſtidio. Ter.in Eun. Neque agri,neque urbis odium unquam me percipiet.faſtidium uel ſatietas.Cic.ad Quir.poſt reditum. Odium uel precibus mitigari poteſt,uel temporibus reip.communiq; utilitate deponi,uel ulciſcendi difficultate teneri, uel uetuſtate ſedari.

Odor,is,[*Odore*]ὀσμή,infectus aer interprete Pli. li.9.ca.7. Dictus odor,quaſi olor, litteræ unius commutatione. Dicitur & odos, pro odor,ſicut honos,lepos. Plaut. in Cap. Quorum odos ſubbaſilicanos omnes abigit inforum. Idem in Men. Ecquid de odore poſſis, ſi quid forte olfeceris,facere conie̊cturam? Virg. 3. Æn. uox tetrum diræ inter odorem. Per tranſlationem ponitur pro inditio,ut, Odor dictaturæ. Cic. ad Att.li.4. eſt nonnullus odor dictaturæ. Odores, & aromata pro eodem accepit. Col.li.12.cap.20.

Odoramen,is,[*Odoramento*]ἄρωμα,odoramentum. Mac. li.1. Sat.

Odoramentum,ti,[*Odoramento,odore*]ἄρωμα, ἄρωμα, paſtillus, uel aliud quiduis,odoris gratia. Plin.li.21.cap.27. Omniũ odoramentorũ differentia eſt in colore,odore,ſucco. Col.li.12.cap.2.

Odorarius,rii,[*Profumiere*]ἀρωματοπώλης,qui odores conficit, uenditq;. Odorarius,a,um,ut Odoraria myrrha. Pli.li. 12. ca.17.

Odoratio, nis. Cic.4. Tuſc. qualis aurium, tales oculorũ,& actionum,& odorationum,& ſaporum uoluptates.

Odorator,is,[*Che odora bene*]εὔοσφραντος,qui odoratus ſenſu plurimum ualet,ut ſunt ex canum genere, qui Sagaces dicuntur.

Odoratus,a,um,[*Odorato,profumato*]εὐώδης,quod aliunde accepit odorem,inquit Seruius:ut, Templum odoratu. Hora.3. Car. Ode 20. Sparſum odoratis humerum capillis. Interdum pro odorifero. Virg. li.3. Geo. Odoratam ſtabulis accendere cedrum.

Odoratus,huius,tus,ponitur pro olfactu. Cic. 2 de Nat. Deo. Eorum iucundus non guſtatus ſolum,ſed odoratus etiam.

Odorifer,a,um,adiect.[*Odorifera*]odorem reddens. Pli. li. 12. ca. 17. In odororiferis ſiluis frequentiſſimas. Gens odorifera. Ouid. 4. Met. Arabia odorifera,in qua naſcuntur odores. Plin.li. 5. ca.11.

Odoror,ris,deponens,[*Odorare*]ὀσφραίνομαι,odoré percipio. Col. li.6.cap.2. nares perfricato,ut homines diſcant odorari. Pl. Men. odorare hanc,quam,ego habeo pallam:quid olet? Per tranſlationem,pro odore quodam ſuſpicionis aliquid ſentire. Ci.ad Att. Cupio odorari diligentius,quid futurũ ſit. Odorari ſagacius,eſt diligenter inueſtigare. Ci.ad Att. li.6. Tu ſagacius odorabere. Odorari,& deguſtare aliquem,eſt callide explorare,quid habeat animi. Cic.ad Att.li.4. Velim Fabium,ſi quem habes aditum,odorere,& illum conuiuam tuũ deguſtes. Pro eodem Odorare, actiuũ. Cic. Poſt reditũ ab ex. Hi uoluptates omnes ueſtigant,& odorant.

Odoro,ras,pe.pr.[*Profumare*]odoratum facio. Col. li.9.ca.4. Qui coloret,odoretq; mella:id eſt odorata facias. Odoro, pro odore repleo. Ouid.15. Meta.& odorant aera fumis.

Odorus,a,um,pe.pr.[*Che ha odore*]ὀσμώδης,εὔοσφραντος, quod ex ſe odorem emittit. Ouid.9. Meta. Naiades hoc pomis,& odoro flore repletum Sacrarunt. Aliquando pro ſagax. Virg.lib.4. Æn. Et odora canum uis, id eſt,quod optime odoratur.

Odrysae,ὀδρύσαι,populi Thraciæ. Pli. li.4.c.11.& Thucydides li.2.

Odyssea,ſeæ. Cic.de Clar. Odyſſea latina eſt.

O ANTE E

Oea,eæ, Africæ ciuitas, una ex tribus quæ Tripolim illam Africanam fecerunt. Solin.

Oeagrus,nomen patris Orphei, Eſt præterea Thraciæ fluuius, à quo Hebrus initium ſumit, qui ob id Oeagrius cognominatur. Virg.4. Geo. Gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus,&c.

Oeanthe, οἰάνθη,καὶ οἰάνθεια Stepha. oppidum Locrorum, apud Plin.lib.4.cap.3.

Oebalidae,p.c.οἰβαλίδαι,Caſtor & Pollux, ab Oebalia Laconiæ regione,in qua nati. Oui.5. Faſt. Effugere Oebalidæ curſu potuere ſequentes. Helena quoque,horum ſoror,Oebalidis dicta.

Oebalia, οἰβαλία, regio in Peloponneſo,quæ & Laconia dicitur: ab Oebalo Arguli filio,qui rex Laconũ fuit. Sta.li.1. Achil. Soluerat Oebalio claſſem de littore paſtor Dardanus. Vir. li. 4. Geo. ſub Oebaliæ memini me turribus altis: ut oſtenderet Tarentum à Laconibus fuiſſe conditum, quorum pars eſt Oebalia.

Oebalus,rex Laconũ,Argoli filius, à quo regio Oebalia. Alius fuit Telonis,Caprearum regis,& Sebethidis nymphę filius, qui bonã Campaniæ partem in ditionem ſuam redegit. Seru.in Vir. 7. Æn.

Oebares,οἰβάρης,Darii ſtabularius,cuius induſtria ipſe Darius Perſarum regnum adeptus eſt. Herod.li.3 & Iuſtin.li.1.

Oechalia,οἰχαλία,urbs Laconiæ,ab Oechaleo fluuio eam præterfluente ita dicta,ſed poſtea ab Hercule euerſa. unde & ea pars Laconiæ,quæ urbi huic propinqua eſt, Oechalia appellatur. Vir.8. Æn. Vt bello egregias idem diiecerit urbes Troiamq;,Oechaliãq;. In hac Eurytus regnauit,qui Herculi filiã Iolã ante promiſſam denegauit.quare illũ & filios interemit,atque Oechaliã urbẽ euertit:teſte Vir.8. Æn. Oui.li.9. Victor ab Oechalia Cenæo rite parauit Sacra Ioui. Alię fuerũt Oechalię,ut in Theſſalia,& Eubœa.

Oeconomia,æ,οἰκονομία,rei domeſticæ adminiſtratio,ſed transfertur ad alta.nam apud Quinct.li.1. Accipitur pro diſpoſitione, oratoribus & poetis maxime neceſſaria,quæ, quid quo loco ſit dicendum oſtendit. Sic enim inquit;Oeconomia quoque in his diligentior,quam in pleriſque nouorũ,erit: Idẽ li.3.c.3. Hermagoras iudiciũ,partitioné,ordiné,quæq; elocutionis ſũt, ſubiecit œconomię.

Oeconomicus,Xenophontis liber, qui diſpenſationem uniuerſæ domus deſcribit.componitur enim ex οἶκος, domus, & νόμος lex.

Oedipodionius,ab Oedibus deducitur. Lucan.

Oedipodionides,p.c.patronymicum maſculinum. Stat. 1. Theb. Oedipodionides furtim deſerta pererrat Aoniæ.

Oedipus,οἰδίπους,Oedipodis,uel Oedipi, Laii Thebanorum regis, & Iocaſtæ filius,quem pater,cum ex Apollinis oraculo futurum intellexiſſet,ut a filio occideretur, paſtori occidendum tradidit: qui miſericordia commotus,cum inuitus regiæ ſtirpi manus inferret,neque tamen regis imperium auderet detrectare,pertoratis gladio plantis,uimineq; traiecto, ex arbore ſuſpendit,futurum putans,ut ita inedia moreretur. ceterum cum Phorbas Polybii Corinthiorum regis paſtor illac iter faceret,audito uagitu,eò accurrens,puerũ ſeruauit,reginæq; quæ liberis carebat,magni muneris loco obtulit,à qua, ueluti puer cælitus miſſus, filii loco eſt educatus,& a pedibus ex uulnere tumétibus, Oedipus eſt appellatus. Grandior deinde natu factus,cum forte Thebas ueniſſet, Laiũ patrẽ ſuum eſſe ignorãs, occidit, Iocaſtamq; matrẽ duxit uxorem. Poſtea uero re cognita,tantorumq; a ſe ſcelerum pœnã repetens, utrunque ſibi eruit oculum, Athenaſq; in uoluntarium conceſſit exiliũ. Pla.in Pœn. Oedipo eſt coniectore opus,qui Sphingi interpres fuit. Oedipodes,æ,per primam declinat. Sta.li.1. Theb. Oedipodæ confuſa domus. Dauus ſum,non Oedipus, prouerbialiter dictũ eſt à Dauo apud Ter in An.cũ illud uellet ſignificare, hominẽ ſeſe rudẽ eſſe,& ad intellgẽda obſcuriora ænigmata minime idoneũ. Tractũ eſt prouerbiũ a callido,acutoq; Oedipi ingenio,quod, diſſoluto Sphingis ænigmate,in uulgi ceſſit prouerbiũ. Cic.de Fi.

Oenanthe,huius œnanthes,οἰνάνθη,flos labruſcæ,non tamen cuiuſlibet,(nam duæ ſunt labruſcæ ſpecies)ſed eius, quæ ſolum florem,non etiam uuas profert.colligitur cum optime olet,ſiccatur in umbra ſubſtrato linteo, atque in cados conditur. Dicta quaſi οἴνου ἄνθος,id eſt,uini flos. Plin.lib.12.cap.28. Eſt præterea herba in petris naſcens,folio paſtinacæ, radice magna, numeroſa. Plin. lib.21.cap.24.

Oenanthinus,a,um, pe.pr.οἰνάνθινος,ex œnanthe factum:ut Oenanthinum unguentum. Pli.li.13.cap.1.14.16.

Oeneus,οἰνεύς, Ætoliæ rex, Parthaonis filius, qui ex Althea Theſtii filia Meleagrum,Thydeum,& Deianiram genuit, quam Hercules duxit uxorem:licet alii matrem Thydei Eurigoeam appellent. Stat.lib.1. Theb. quanquam Calydonius Oeneus, &c. Fabulantur poetæ regẽ hunc de primitiis,omnibus numinibus ſacrificaſſe, excepta Diana, quæ irata aprum immiſit,qui cuncta uaſtabat,donec a Meleagro occideretur. Hæc Seruius. Inde.

Oeneus,a,um,pen.prod.quo uſus eſt Ouid. 8. Metam. & Oeneius quo utitur Stat.5. Theb.

Oenoanda,οἰνόανδα,oppidũ Cabaliæ, q̃ Lyciæ regiuncula eſt, tria habens oppida, Balburam, Bubonem, Oenoandam. Pli.li. 5. ca. 27.

Oenochema,οἰνόχημα,mons in finibus Africæ.

Oenomaus, Hippodamiæ pater, Elidis rex, & Piſæ,qui cũ ex oraculo ſe à genero interfectum iri didiciſſet, & illa tamen à multis procis ob formæ præſtantiam ambiretur,curule certamẽ propoſuit,ea lege ut filia uictori in matrimoniũ cederet,uictus mortem ſubiret.tredecim igitur uictis & occiſis, Pelops, Tãtali filius, Myrtilũ eius aurigã pretio corrupit, ut axes infirmos & fragiles currui ſubiungeret. quo facto, Oenomaus una cum curru corruit, membriſq; omnibus ea ruina colliſis,mortuus eſt. Pelops itaque coniuge & regno potitus, uniuerſam Cherroneſum de nomine ſuo Peloponneſum appellauit. Strab.lib.8.

Oenoe,es,οἰνόη,oppidum Græciæ,cuius meminit Thucyd.li.2.

Oenone,es.nympha Phrygia,quæ Paridem adamauit. Oui. in epi.

Oenophorum,p.c.uas uinarium ad ferenda uina aptum:ab οἶνος,uinum,& φέρω,porto. Mart.li.7. Cic.de Fin.

Oenopolium,lii,οἰνοπώλιον,taberna uinaria. Plaut.in Aſi.

Oenotria,æ,οἰνωτρία,Italia,cuius populi Oenotrii dicunt, uel Oenotri,ἀπὸ τοῦ οἴνου,q̃ optima in Italia uina naſcãtur: uel(ut Var.putat)ab Oenotrio Sabinorũ rege. Vir.li.1. Æ. oenotrii coluere uiri.

Oenotrides,duæ inſulæ contra Veliam, Pontia,& Iſchia.

Oenussae,tres inſulæ ante Meſſené Peloponneſi urbem: Pli.li.4.c.12. Eſt itẽ Oenuſſa exigua inſula Chio adiacẽs,de qua idẽ l.5.c.13.

Oestrum,ſtri,[*Tafano*]οἶστρος,inſecti genus, horriſono ſtrepitu,

quod Latini Aſilum uocant, uulgus Tabanum. Virg. 3. Geo. cui nomen Aſilo Romanorum eſt, Oeſtrum Graii uertere uocantes, Aſper, acerba ſonans, quo tota exterrita ſiluis diffugiunt armenta. Col. li. 9. ca. 14. ſcribit naſci in extremis partibus fauorum, amplioris magnitudinis, quam ſunt apes cæteræ, eosq; nonnulli putant eſſe reges. Verum Græci οἶστρον appellant, ab eo quòd exagitent, nec patiantur examina conquieſcere. Pli. li. 11. ca. 16. Hoc animali Iuno in pellicem ſuam Io immiſſo, eam in furorem conuertit: unde & poetæ diuino furore correpti, œſtro perciti dicuntur.

Oesyme, es, οἰσύμη, oppidum in Thracia, ſiue in Macedoniæ parte, Thraciæ proxima. Plin. li. 4. cap. 11.

Oesypum, οἴσυπος, οἰσύπη, pinguedo, & immunditics hærens in ouium uelleribus nondum purgatis. Oui. 3. de Art. Oeſypa quid redolent. Dictum Oeſypum ab oue, quam Græci οἶν uocant: quaſi οἰῶν ῥύπος, i. ouium ſordes. Plin. li. 29. cap. 2.

Oeta, οἴτη, mons inter Theſſaliam, & Macedoniam, clarus morte & ſepulcro Herculis, & copia hellebori, quod optimum in eo naſci traditur. in hoc monte (ut Seruius inquit) ſtellæ uidentur occidere, ſicut de Ida naſci. Hinc Oetæus, a, um.

O ANTE F

Offa, [*Offella*] μάζα, quodlibet carnis fruſtũ. unde offam porcinam cum cauda, Offam penitam dicebant: unde illud Iuuen. Sat. 2. Et patruo ſimiles effunderet offas. Offa etiam cibarium ex fruſtis panis, in iure pingui, caſeo uetere, pipere, & cinnamomo cõditis. Offa & pultem ſignificat, & quicquid eſt in pultis modum redactum, Virg. 6. Æn. Melle ſoporatam, & medicatam frugibus offam. Cic. de Diui. Neceſſe eſt, offa obiecta, cadere fruſtum ex pulli ore cũ paſcitur. Poteſt etiam fieri offa ex aliis rebus. Var. li. 3. de re ruſt. ca. 5 Offæ maxime glomerantur ex ficis & farre miſto. Ponitur quandoque pro maſſa. Pli. li. 9. ca. 48. In noſtro mari offa informis, colore tantum lepori ſimilis. Offæ, & Maſſæ uocabulis promiſcue utitur Colu. lib. 12. cap. 38.

Offectores, inquit Feſtus, dicuntur lanæ infectores.

Ofella, æ, teſte Seruio, unico f. ſcribendum contra primitiui naturam, ꝙ primam ſyllabam corripiat. [*Roſtizzana*] eſt autem ofella, μάζιον, ζωμίδιον, fruſtulum carnis. unde porcina ofella dicitur, particula carnis porcinæ, quã in ſartagine, craticula & prunis coquimus. Mart. li. 14. Parua tibi curua craticula ſudet ofella. Iuue. Sat. 11. exiguæ fruſtis imbutus ofellæ.

Offendiculum, li [*Oſtacolo*] πρόσκομμα, πρόσκομμα, impedimentum, obſtaculum. Plin. epi. 188. Sunt offendicula nonnulla.

Offendimentum, ti, ligaturæ nodus, quo apex retinebatur. Feſt.

Offendix, idem quod Offendimentum. Feſtus.

Offendo, dis, di, ſum, [*Ritrouare, offendere*] περιπίπτω, προσκρούω, περιτυγχάνω, ex ob, & fendo, quod non eſt in uſu, à quo fit & Defendo, ſignificat incurro in aliquid: & tam de animo dicitur, quàm de corpore. Ter. in Eu. Adueniens offendi quendam mei loci atq; ordinis. Nec ſolum de animatis, ſed de inanimatis quoque dicitur. Ouid. 2. de Pont. El. 14. illas, In quibus offendit naufraga puppis, aquas. Et quoniam qui incidunt in aliquid, lædere ſæpe ſolent id, in quod incidunt, factum eſt ut offendere pro lædere uſurpetur. Col. li. 1. ca. 9. arando ne coxã bos offendat. Ci. pro Clu. Cecidiſſe ex equo dicitur, & latus offendiſſe uehementer. Et Offendere eſt inuenire, ſed præter opinionem. Cic. 2. de rep. qui cum ad uillam ueniſſet, & omnia aliter offendiſſet. Offendere apud aliquem, eſt ita agere, ut non probetur is, qui agit: i. in malam opinionem incidere. Cic. pro Clu. Cum eſſet nemini dubium, illum potius iudicari neceſſe eſſe, qui bis apud eos iudices offendiſſet: i. damnatus eſſet. Quandoque eſt errare. Ci. ad Var. li. 9. Quis eſt tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat? Liu. 2. Conſulis alterius cum nihil aliud offenderit, nomen inuiſum ciuitatis fuit. Offendere abſolute poſuit Ci. in Ver. pro infeliciter agere. Cum, inquit, multi uiri fortes, & terra, & mari offenderint.

Offensa, æ, Offenſio, onis, & Offenſus, us, [*Offenſione, offeſa*] προσβολή, προσκόμμα, in uno ſignificato accipiuntur. Sen. in epiſt. per huiuſmodi offenſas emetiendũ eſt confragoſum hoc iter. Luc. li. 6. Non igitur multis offenſibus intemerando. Offenſa fere actiue ſumitur. Cic. Quum tot eius offenſas pati non poſſem, diſceſſi. Offenſa opponitur gratiæ. Quinct. li. 4. c. 2. hoc omittamus, ne minus gratiæ, excipiendo recta, quàm offenſæ, reprehendẽdo praua, mereamur. Offenſiones belli, ſunt damna, & pericula. Offenſiones ex morbis, cum aliquid committitur, ut in eundẽ morbũ recidamus.

Offensator, oris, [*Che ſcapuccia*] ἁμαρτητικός, προσκόπτων, ἀμαθής, ὁ μὴ κατορθωτικός, ὁ ἀποτευκτικός, qui in re quacunque ſæpe excidit ab eo, quod ſuſcepit. Quinct. li. 10. c. 3. Offenſatorem appellat, qui legendo identidem reſiſtit, aut potius, qui perperam legit.

Offensio. Ci. de Sen. In corpore ægro odioſa omnis offenſio.

Offenso, as, προσκρούω, identidem offendo, impingo. Liu. lib. 25. Flere omnes repente, & offenſare capita.

Offensiuncula, æ, [*Offeſa picciola*] parua offenſio. Cic. pro Planc.

Offensus, [*Offeſo*] quandoque partic. læſus. Ouid. 2. Faſt. Creditus offenſo eſt procubuiſſe pede. Offenſa uoluntas populi, Cic. 5. Tuſ. Offenſus, quandoque nomen pro inuiſo. Cic. 5. Verr. O miſerum offenſumq; paucorum culpa ordinem ſenatorium. Offenſior pro irato. Suet. in Claud. Pontificibus offenſior, quòd alium, quam ſe, in patris ſui locum cooptaſſent.

Offercio, cis, [*Empire*] ἐμπλήθω, impleo, à quo Offertus, plenus, & Offertiſſimus, pleniſſimus. Pla. Aſin. optumitates gaudio offertiſſimas pariet. in Cap. hæreditatem ſum adeptus offertiſſimam.

Offero, fers, [*Offerire, dedicare*] προσφέρω, proprie exhibeo ſiue præſento. Teren. in Hea. Opportune te mihi offers. Interdum eſt ſponte do, ἀνατίθημι, ut, Offerre meam amicitiam cuiquam. Interdum inferre. Cic. li. 3. Off. Reginæ ſtuprum obtulit. Sic offerre uitium uirgini, pro uim inferre. Interdum immittere, ἐπάγειν. Idem pro domo: Domus ardebat in palatio non fortuito, ſed oblato incendio. Interdum obiicere, προφέρειν, ut apud eundem in Læl. ne in criminibus aut inferendis delectetur amicus, aut credat oblatis. Interdum polliceri, ὑπισχνεῖσθαι, Iuſtinus: Quum ei auxilium obtuliſſet. Ponitur aliquando pro opponere. Ci. ad Brutum: Romã ut ueni, ſtatim me obtuli Antonii ſceleri, atque dementiæ. Offerre religionem, eſt iniicere religionis ſcrupulum. Cic. ad Plan. lib. 10. Recitatis litteris, oblata religio Cornuto eſt.

Offerumentas [*Staffilate*] Pla. in Rud. dixit plagas, percuſſiones, & flagella, ꝙ ea ſcapulis, & tergo offerãtur, cũ quis fuſte cæditur.

Offerumenta, ἀφιερώματα. quæ diis offerebantur. Feſtus.

Officialis, & hoc le, [*Vfficiale*] τὸ περὶ καθήκοντος, quod ad officiũ pertinet. Lact. li. 6. M. Tullius in ſuis Officialibus non ne hoc idẽ perſuadet, non eſſe omnino largiendum? Officialis etiam miniſter magiſtratus uocatur ab Apul.

Officina, æ, pe. p. [*Bottega*] ἐργαστήριον, locus in quo artifices opera faciunt, ab efficiendo. Cice. 3. Phil. Armorum officinas in urbe uidetis. Officina dicendi. Ci. de Cla. Ora. Iſocratis domus cunctæ Græciæ quaſi ludus quidam patuit, atque officina dicendi.

Officinator, à Vitruuio li. 6. pro fabro ponitur.

Officio, cis, [*Nuocere*] βλάπτω, ex ob cuncta, & facio, idem quod noceo. Ci. 3. Off. Demoliri ea, quorũ altitudo officeret auſpiciis. Officere, & obſtare commodis alicuius, apud eundem pro Sex. Roſc. Herbæ officiunt frugibus. Vir. 1. Geo. Inuenitur antique accuſatiuo iunctum. Plaut. Truc. ego te hic officiam. Eſt etiam quando ſignificat inficere, unde Offectores: de quo ſuo loco. Officere luminibus, pro obſtruere luminibus. uide obſtruo.

Officiose. Cic. ad Att. lib. 3. cum utrique officioſe pareat.

Officiosus, a, um, [*Vfficioſo, pronto à far piacere*] ὑπηρετικός, qui libenter officium alicui exhibet. Ci. Octauio: Hominem prudentem, & officioſum cognoſces. Idem pro Plan. officioſam amicitiã nomine inquinas crimimoſo. Idem Att. li. 13. nec diligentiorem, nec, officioſiorem facile delegiſſem Veſtorio. Idem ad Q. Frat. li. 1. Eſt in me officioſiſſimus. Capitur aliquando in malam partem: nam cũ olim Q. Atterius defenderet reum libertinum, cui obiiciebatur, quòd patroni concubinus fuiſſet: hac defenſione uſus eſſe fertur: Impudicitia in ingenuo crimẽ eſt, in ſeruo neceſſitas, in liberto officium. Ex eo impudici & obſcœni aliquandiu officioſi uocati ſunt. Officioſus dolor, νόμιμος λύπη, à Cice. 1. Tuſc. dicitur, qui ex iuſta cauſſa ſuſcipitur.

Officium, cii, [*Vfficio, quello che ogn'uno dee fare*] τὸ καθῆκον, κατόρθωμα, τάξις, τὸ νενομισμένον, quod quiſque efficere debet, obſeruata locorum, temporum, & perſonarum ratione. unde in familia bene inſtituta, dicimus omnes in officio eſſe oportere. Cic. ad Terentiam, l. 14. Si erunt in officio amici, pecunia non deerit. cõtrarium eſt, Deſerere officium. ſeu Diſcedere ab officio. Dicimus Latine, Fungor officio meo, & antique Officium fungor; item obeo officium, exequor officium meũ. Perſoluo officium alicui receptum, Præſto officium, Seruo officium, Retineo officium, Satisfacio officio, Vſurpo officium, Intermitto officium. Officii duxit abſolute pro putauit officium ſuum eſſe, dixit Sueton. in Tib. Donatus Officium ab efficiendo dictum putat, quòd ſit illud, quod quẽque pro conditione ſuæ perſonæ facere deceat. & Ambr. li. 1. Off. Legimus officium dici à nobis poſſe, nec ratio ipſa abhorret: quandoquidem Officium ab efficiendo dictum putamus. Poteſt etiam dici, & recte, ut ab Officio, is, Officium deriuetur: ita ut Ob, nõ contra, ſed circum ſignificet, ut, circa quod faciendum eſt, innitamur. Et quoniam proprium homini officium eſt, alteri pro uiribus prodeſſe: factum eſt, ut Officiũ accipiatur pro beneficio. Ci. de Ami. Odioſum genus hominum, officia exprobantium. Col. li. 2. ca. 15. Licet ſilicem ſine iniuria uicini, etiam cum officio, decidere. i. nõ modo cum damno, uerum etiam cum utilitate. Accipitur quandoque pro honore. Suet. in Cæſ. Coniurati ſpecie officii circunſteterunt. Magiſtratus quoque Officium dicitur quia ius, quod cuique

debetur,

debetur, reddit. Quandoque alicuius artis ratione, ut officium grammatici, officium medici. Et quamuis Officiũ proprie ad uirtutem pertineat, ut, Hominis officium eſt pietatẽ colere: dicimus tamẽ interdum, Lenonis eſt officium inſidiari pudicitię. Eſt autem officium duplex, teſte Ci.li.1. Off. alterum perfectum, quod Græ κατόρθωμα uocant, quod & omnes numeros uirtutis continet: alterum medium, pertinẽs ad inſtitutionẽ uitæ communis. Ci.li.1. de Fi. Quod ratione actum ſit, id officiũ appellamus. Sũmo officio præditus homo, is, dicitur, qui omnino id, quod decet, ſtrenue facit. Ci.3. Ver. Virũ primarium, ſummo officio, ac uirtute præditũ.

Offigo, xi, xum, ἐγκαθάω, Figo. Pla. in Moſt. Offigantur bis pedes.

Offirmo, as [*Fermare, oſtinarſi*] διαβεβαιοῦμαι, firmum propoſitum in animo habeo. Ter. Heaut. ne tam offirmes te, Chreme.

Offlecto, προσκλίνω, circum flecto. Pla. in Aſi. hinc offlectẽ nauẽ.

Offoco, as, pe.pr. [*Gargarizzare*] διακλύζω, aquam in fauces do ad ſorbendum. Quidam non Offoco, ſed Offuco dicunt. Feſtus.

Offringo, is, περικλάω, ex ob, & frango, terræ proprium eſt, teſte Feſto, quando iterum aratur. Var. li.1. de re ru. ca.32. Cũ proſcideris, offringi oportet. i. iterare, ut frangantur glebæ. Ibidẽ c.29. terram cum primũ arãt, proſcindere appellant: cũ iterũ, offringere.

Offucia, [*Belletto*] πανοῦργιον, idem, quod fucus, quo mulieres faciem pingunt. Plaut. in Moſt. Neque ceruſſam, neque melinum neque aliam ullam offuciam. Per metaphoram accipitur pro fallacia, uel techna. Gel. li.14. c.1. præſtigiarum, atq; offuciarũ genus.

Offula, læ, [*Roſtizanella*] ψωμίδιον, diminuit. ab Offa. Col.

Offundo, is, [*Gittar d'intorno*] ἐπισκοτίζω, καταχέω, circunfundo, aſpergo. Plau. in Trin. Cum animam agebat, Tũ eſſe offuſam oportuit. Per metaphoram, Offundere rei alicui caliginem, noctem, tenebras, pro obſcurare. Ci. pro Roſc. Qui, tanquam ſi offuſa reip. ſempiterna nox eſſe, ita tuebant in tenebris. Idem 5. Tuſcu. Hic error, & hæc doctorum animis offuſa caligo eſt.

Offusco, cas, [*Offuſcare*] ἀμαυρόω, ἐπισκοτίζω, obſcuro, quaſi fuſcum reddo.

O ANTE G

Ogdolapis, fluuius, ex Alpibus fluens, iuxta Segeſticam urbem in Saum irrumpens. Strab. lib.4.

Ogdous, Ægypti rex, qui Mẽphim cõdidit à nomine filiæ. Diod. Sic.

Ogganio, is, [*Cianciare*] ἐπιτονθορύζω, occino, eadem ad faſtidium repeto. Pla. in Aſin. Centies eadem imperem, atque ogganiã. Ter. in Phor. Habet quod, dum uiuat, uſque ad aurem ogganniat.

Oggrassari, [*Caminare*] ἐγκαταστῆναι, incedere. Plaut. in Cap.

Ogyges, Thebanorum rex, qui Thebas Bœotias ædificauit. Sub hoc rege fuit diluuium, teſte Aug. de Ci. Dei, non illud, quod Noe tẽporibus contigiſſe ſacræ litteræ teſtantur, ſed tamen maius eo, quod Deucalionis ſeculo bonam terræ partem inundauit.

Ogygia, ὠγυγία, inſula inter Phœnicium & Syriacum mare, ab Ogyge Thebanorum rege, qui in ea regnauit: in qua Calypſo nympha habitauit, quæ Vlyſſem, tempeſtate eò actum, eius amore capta, ſeptem annos apud ſe detinuit. Hom. in 1. Od.

Ogygius, a, um, ut Thebę Ogygiæ. auctor carminis de Ætna, quod Virg. à quibuſdam aſcribitur: Ogygiis circundata mœnia Thebis.

Ogylus, ὤγυλος, inſula inter Peloponneſum, & Cretam, Steph.

Ogyris, ὤγυρις, inſula ante felicem Arabiam, Erythei regis monumento nobilitata. Pli. li.6. ca.28. Rufus ex Dionyſio: Ogyris inde ſalo promit caput, aſpera rupes Carmanidis. &c. incolæ Ogyritæ.

O ANTE H

Oh, [*Oh*] interiectio, qua utimur, ubi ex interuallo notos uidemus. Ter. in Ad. Oh. qui uocare? Eſt etiam admirantis cum cõtemptu quodam. Ter. in And. Oh, tibi ego ut credam furcifer? Aliquando affirmantis. Ter. in Eun. Oh, qui egomet produxi. Dolentis, & reprehendẽtis. Ter. in Heaut. Oh, iniquus es, qui me tanta poſtules. Dolentis, & deprehenſi. Plaut. in Caſ. Oh, perii, Manifeſtò teneor miſer. Exultantis ob rem bene geſtam. Pla. in Moſt. Oh, probus homo ſum. Oh, oh, exultantis eſt. Plau. in Moſt. Oh, oh, ocellus es meus, tuus ſum alumnus. Oh, oh, oh, oh, eiulantis eſt more comico. Plaut. in Cap. Oh, oh, oh, oh.

Ohe, [*Oh*] ἅλις, interiectio exclamantis, quæ iubet modum imponere. Mart. lib.4. Ohe iam ſatis eſt ohe libelle.

Oho, interiectio admirantis aliquid fieri repente. Pla. in Pœn. Oho amabo, quid illuc properas? Aliquando agnoſcentis cum gaudio. Pla. in Pſeud. Oho, Polymachæroplacides Purus putus eſt ipſus.

Oicles, filius Antiphatis, pater Amphiarai Argiui uatis. Home. libro 15. Ode.

Oileus, ὀϊλεύς, Locrorum rex, & pater Aiacis illius, quem ab eo Vir. Oileum cognominat li.1. Æn. furias Aiacis Oilei.

O ANTE L

Olbia, æ, ὀλβία, Pamphyliæ oppidum iuxta Cataracten fluuium. Plin. li.5. ca.27. Fuit & Bithyniæ urbs, poſtea Nicæa appellata. Eſt & alias in Sarmatia Europæ, ad Boriſthenem amnem, quæ & Boryſthenis à Ptolemæo dicta. Pli. li.4. cap.11.

Olbiapolis, oppidum Galliæ Narbonenſi Ptolem. Strabo lib.4. Olbiam uocat.

Olbiopolis, ciuitas Sarmatiæ Europeæ, ad Boryſthenem amnem. hanc Mileſii condiderunt, teſte Strab. li.7. Vnde & Miletropolis dicta Ptol. Olbiam uocat, & Boryſthenidem.

Olcachites, ὀλκαχίτης κόλπος, Zeugitanæ regionis ſinus. Prol.

Olea, æ, & Oliua, æ, [*Oliua*] ἐλαία, καὶ ἐλάα, tam de fructu, quam de arbore. Vir. 8. ecl. Incumbẽs tereti Damon ſic cœpit oliuæ. Idem 1. Geo. Oleæq; Minerua inuentrix. Pli. li. 15. ca. 82. Oleam ſi lambendo capra lingua contigerit, ſterileſcere, ait Var. Ci. 2. de Diui. Agricola cum florem oleæ uidet, baccam quoque ſe uiſurum putat. Mares oleæ. Ouid. 4. Faſt. Vre mares oleas. Ci. 3. de Nat. Deo. Ariſtæus inuentor oliuæ. Virgil. 5. Æn. ſtauaq; caput nectentur oliua. Similiter & pro fructu olea, & oliua dicitur, unde olea conditiua Varroni dicitur, quæ ad condituram aſſeruatur. Col. li. 12. c. 2. olea diſtringenda eſt, ex qua uelis uiride oleum conficere. Hinc etiam pro pingui illo oleæ liquore oleum dicimus, & oliuum. Virg. 2. Geo. liquidi corrumpitur uſus oliui. Hora. 1. Ser. Sat. 6. Vngor oliuo. Idem 2. Ser. Sat. 4. Qual perfundat piſces ſecutus oliuo. Colu. lib. c. Oleum optimum Licinia dat, plurimum Sergia. Virg. 5. Æn. populea uelatur fronde iuuentus: Nudatoſq; humeros oleo perfuſa niteſcit. Oleum addere camino, eſt malo ſuppeditare fomentum quo magis ac magis creſcat. Hora. 2. Ser. Sat. 3. Adde poemata nunc, hoc eſt oleum adde camino. Oleũ & operã perdidi, Pla. Pœn. Tum pol ege & oleũ & operã perdidi. i. quicquid inſumpſi, ſeu rei, ſeu laboris, perdidi. Oleo tranquillior, in hominẽ leni ingenio præditũ: q̃ oleo nihil lenius. Pla. Pœn. hanc canẽ faciã oleo tranquilliorẽ. Eſt autẽ adeo tranquilla olei natura, inquit Pli. li. 2. c. 103. ut mare quoque, rem omniũ ſæuiſſimã, tranquillet: atq; ob id urinantes aiunt oleũ ore ſpargere, quòd mitiget elementi naturam aſperam. Oleum pro ſimulacro pugnæ, non pro certamine. Cic. 1. de Orat. genus uerborum palæſtræ magis, & olei, quam huius ciuilis turbæ & fori. Olearum quædam dicuntur Licinianæ quædam Pauſiæ quædam Sergiæ, quædam Orchites, quædam Regiæ, quędam Radii, aliæ Algianæ, aliæ Næuiæ, aliæ Columiniæ, aliæ Circites, aliæ Myrteæ. uide Col. li. 5 cap. 8.

Oleaceus, a, um, [*Simile all'oliua*] ἐλαιώδης, ſimile oliuæ: ut, folium oleaceum, liquor oleaceus. Pli. li. 35. ca. 15. & li. 11. cap. 4.

Oleaginus, a, um, p.c. [*D'olino*] ἐλάϊνος, ex olea, ut Faginus à fago. Vir. 2. Geo. Truditur è ſicco radix oleagina ligno. Oleaginũ, quod eſt coloris olei. Pli. li. 37. ca. 5. Poſt eos cerini, ac deinde oleagini, id eſt, coloris olei. pro eodem Oleagineus, a, um. Varr. li. 1. de re ruſt. in oleagineis ſeminibus arboris uidendum, ut ſit &c.

Olearis, & hoc re, [*Che s'appartiene ad oglio*] ἐλαιηρός. Pli. li. 34. ca. 14. oleares cotes dixit, quæ oleo aſperguntur, quibus utuntur tonſores. Sic Oliuaris, & hoc, re. Seruius: Molis oliuaribus.

Olearius, a, um, & Oliuarius, a, quod ad oleum pertinet. Colu. lib. 2. reconditur, ſi maior eſt modus, in horreo: ſi minor, in uaſis oleariis. Sic lib. 12 cap. 47.

Olearius, rii, ἐλαιοπώλης, qui oleum facit, uel uendit. Colu. li. ult.

Oleastellus, li, χαμαιλαία, frutex exiguus, ſurculoſus, habens folia oleæ: unde & nomen accepit. Col. li. 12 cap. 49. oleam Calabri cam quidam Oleaſtellum uocant.

Oleaster, ſtri, [*Oliua ſeluatica*] ἀγριελαία Dioſc. olea ſilueſtris. Vir. 2. Geo. tractu ſurgens oleaſter eodem plurimus.

Oleastrense, nigri plumbi genus, Plin. li. 33. ca. 17.

Oleastrinum, oleum ex oleaſtro Dioſc. li. 1.

Oleastrum, ſtri, ὀλέαστρον, oppidum Hiſpaniæ Bœticæ. Pli. li. 3. ca. 4.

Oleatus, a, um, ex oleo, uel quod oleum admiſtum habet.

Oleitas, atis, tempus legendarum oliuarum. Cat. de re ruſt. ca. 68. Vbi uindemia, & oleitas facta erit.

Oleosus, [*Pieno d'oglio*] ἐλαιώδης, plenum oleo. Pli. li. 27. ca. 12. Semen oleoſum medetur oris ulceribus. Pro pingui. Pli. li. 38. cap. 9. butyrum eſt, oleoſum.

Oletum, oleti, [*Luogo doue ſono molti oliui*] ἐλαιόφυτον, locus oleis conſitus. Cato de re ruſt. ca. 1. Secundo loco hortus irriguus, tertio ſalictum, quarto oletum. Oletũ item, excrementũ humanũ, ab odoris fœditate, Verannius apud Feſtum: Sacerdotula in ſacrario Martiali fecit oletũ. Perſius Sat. 1. Veto quiſquã hic faxit oletum. Nonnunquam pro loco, ubi aluũ exoneramus. Tacit. in Ner. Gymnaſium dedicatum, præbitumq; oletum equiti ac ſenatui.

Olenius, ὠλένιος, ab Oleno: unde capella Olenia, Amalthææ capra, Ioui altrix, quòd circa Olenũ Bœotiæ & nata dicatur, & nutrita. Ouid. 5. Faſt. Naſcitur Oleniæ ſignum pluuiale Capellæ.

Olenus, pe. co. ὤλενος. Bœotiæ urbs, ab Oleno Vulcani filio Fuit & alia in Ætolia, iuxta quam fuit Aper calydonius. Strab. li. 8.

Oleo, les, oleui, & oliui, oletũ, uel olitũ, [*Olire, ſaper ò di buono, ò di reo*] ὄζω, odorem ſpiro, & conſtruitur frequenter cum accuſatiuo,

fere cum omnibus ſuis compoſitis, neutrali ſignificatione. Cic. 3. de Ora. Vnguentum quod crocum olet. Hora. Vina fere dulces olu erunt mane Camœnæ. Aliquando cum ablatiuo. Oui. Perq; locos ſacros, & olentia ſulphure fertur. Prop. li. 4. Ele. Quur nardo flammæ non oluere meæ? Aliquando ſine caſu. Pli. li. 21. ca. 6. Roſa recens à longinquo olet. Eſt autem medium uerbum: nam bene olere, & malè olere, dicimus. Inuenitur etiam Olo, olis. Plau. Olunt ædes Arabicæs. Eiuſdem naturæ ſunt compoſita, uidelicet Redoleo, ἀποζέω, idem quod oleo. Virg. 4. Geor. redolentq; thymo fragrantia mella. Aboleo, adoleo, Exoleo, Inoleo, de quibus ſupra. Oboleo, odorem tetrum reddo. Suet. in Cal. Ille antidotum oboluiſſet, ad præcauenda uenena ſumptum. Pla. in Moſt. oboluiſti allium. Peroleo, ualde oleo. Suboleo, tenuiter oleo. tranſlate pro, rem aliquam indiciis, uel coniecturis deprehendere. Ter. in Hec. Ne paululum quidem ſuboleat, eſſe amicam Cliniæ. Pla. in Caſi. Subolet uxori, quod machinor. Dicitur & Graueoleo, unde Graueolentia, pro tetro odore. Plin. Succus hederæ graueolentiam emendat.

Olervs, urbs Cretæ. hinc Minerua Oleria & feſtum oleriū. Steph.

Olevm, olei. Vide Olea.

Olfacio, olfacis, olfeci, olfactum [*Odorare*] ὀσφραίνομαι, odoror. Pli. li. 11. cap. 37. Quonam modo olfaciant delphini, mirum. Tranſlate pro ſubodorari. Ter. in Ad. ſex menſibus Prius olfeciſſem.

Olfacto, ctas. frequent. ab Olfacio. Plin. li. 20. cap. 14. Xenocrates pulegii ramum in tertianis olfactandum dari tradit.

Olfactvs, us, ὄσφρησις, facultas olfaciendi. Plin. li. 29. Baſiliſcum ſerpentes fugiunt, olfactu necantem.

Olfactorivm, rii, florum, uel odorum faſciculus, olfactus gratia comparatus. Plin. li. 30. cap. 11. lethargum olfactoriis excitari.

Oliaros, inſula in mari Ægæo, una Cycladum, de qua Virg. lib. 3.

Oliba, Ptol. li. 2. cap. 6. Hiſpaniæ Tarraconenſis urbs.

Olicana, ὀλικανα, urbs Britanniæ apud Ptol. li. 2. cap. 3.

Olidvs, a, um, p. c. [*Che ha odore coſi buono come reo*] ὀσμώδης, tam bene, quàm male olens. Mart. li. 1. Olidæq; ueſtes murice. Horat. li. 1. epiſt. Sed minus arcta premunt olidæ conuiuia capræ.

Oligarchia, ὀλιγαρχία, ſtatus reip. cum pauci dominantur.

Olim, [*Altre uolte, pel paſſato, per l'auenire*] ἐκ παλαιοῦ, πάλαι, præteriti temporis, præſentis, futuri. De præſenti, Virg. 10. eclo. Veſtra meos olim ſi fiſtula dicat amores. De futuro 1. Æn. Hunc tu olim cælo ſpoliis Orientis onuſtum Accipies. De præterito. Cic. 3. de Ora. Sic olim loquebantur. Ponitur & pro aliquando, Hor. li. 1. Ser. Saty. 1. pueris olim dant cruſtula blandi doctores, interdum pro iampridem. Pli. in epiſt. 162. Olim non librum in manus, non ſtylum ſumpſit. Pro nuper. Ter. in An. Alium eſſe cenſes nunc me, atque olim. Pro quouis tempore. Virg. 1. Ge. præualidas olim multoq; fluẽtes Sufficiet Baccho uites. Olim particulã fabulę propriã eſſe, ait Donat. in illud Ter. in Eun. Olim fuit iſti generi quæſtus.

Olimiam, [*Gia lungo tempo*] πρόπαλαι, iã longo tẽpore. Quinct. in Mil. Mar. Olimiã inter fulgentes uirtutes tuas liuor locũ quærit.

Olitor, ris [*Hortolano*] κηπουρός, qui olerum hortũ exercet. Itẽ qui olera uendit. Col. li. 10. c. 8. Ipſe ferens olitor diductos pondere qualos. Cic. ad Tir. li. 16. olitorem commouebis. Horat. 1. epi. 19. olitoris aget mercede caballum.

Olitorivs, a, um, ut forum olitorium, ubi ueunduntur olera. Plin. lib. 19. cap. 8. Adeo lati cauli, ut oſtiola olitoria ex his factitari prodiderint.

Oliva, æ. Vide Olea.

Olivarivs, a, um, ἐλαιώδης, quod ad oliuam pertinet. Col. li. 12. cap. 47. Tanquam oliuariæ metretæ imbuuntur liquamine.

Olivetvm, ti, [*Doue ſono piantati molti oliui*] ἐλαιών, ἐλαιόφυτον, locus in quo oleæ conſitæ ſunt. Cic. de Sen. Quid de oliuetorum ſpecie dicam? Maritum oliuetum. li. 3. cap. 11. Rariſſimum oliuetum, quod non fuerit maritum, uineis deſtinatur.

Olivifer, ἐλαιοφόρος, oliuam ferens, Mart. li. 12. Oliuifera crinem redimite corona. Ouid. 3. Faſto. Primus oliuiferis Romam deductus ab aruis.

Olivina, æ, olei copia. Pla. in Pſeud. domi oliuinã habẽt maximam.

Olivitas, atis, ὁ καιρὸς τῶν ἐλαιῶν, tempus legendarum oliuarum. Col. lib. 12. ca. 50. Media eſt oliuitas initium menſis Decemb. Interdum olei prouẽtus. Idem li. 1. ca. 1. Largiſſimis oliuatibus, liberiſq; uindemiis exuberant. Huc pertinet illud Varronis cum omnis lucerna combuſta in lucubrando, oliuitasq; conſumpta.

Olivo, as, ἐλαιολογῶ, oliuas colligo. Pli. li. 5. ca. 3. Oliuantibus lex antiquiſſima fuit: Oleam ne ſtringito, ne'ue uerberato.

Olyzon, nis, Theſſaliæ oppidum, cuius meminit Home. in Catal.

Olla, æ, χύτρα. genus uaſis. antiqui dicebant Aula, quia nullam litteram geminabant, inquit Feſtus. inde Plauti Aulularia. Pla. Cap. Ollas confregit. Col. li. 8. ca. 8. Pulli fictilibus ollis conduntur.

Ollaria, riæ, temperatura, æris, Plin. li. 34. ca. 9. Nouiſſima eſt, quæ uocatur ollaria, uaſe nomen hoc dante.

Ollaris, & hoc ollare: unde Ollares uuæ, χυτρικά, quæ in ollis fictilibus conduntur: de quibus Col. li. 12. cap. 43. Mart. li. 7.

Olli, & Ollic, pro illi, & illic ſcripſerunt ueteres. Feſt. Vir. 1. Æn. Olli ſubridens hominum ſator.

Ollvla, æ, χυτρίον, parua olla. Aululam dicebant antiqui: unde Pla. Aulul. Varro: in ollulas addatur.

Olor, oris, pe. p. [*Cigno*] κύκνος, auis notiſſima. Græci Cygnum uocant. Oui. epi. 7. Ad uada Mæandri concinit albus olor. Sunt qui Holor ſcribant, ἀπὸ τοῦ ὅλου καὶ ὡραίου, quod ſit totus pulcher.

Olorinvs, a, um, pe. pr. ut, Color olorinus, candidus. Plin. li. 37. ca. 10. Galidanem Medi mittunt coloris olorini.

Olvs, eris, [*Ogni herba buona da mangiare*] λάχανον, omnis herba ſatiua, ab alendo, quòd oleribus alerentur homines ante quàm fruges repertæ eſſent. Plaut. in Caſ. non fuit quicquam olerum. Var. ab olla deducit. Nonius & Feſtus inter aſpirata connumerant. Ponitur quadoque pro tenui & quotidiano uictu. Hor. 2. Ser. Sat. 7. Si nuſquam es forte uocatus Ad cœnam, laudas ſecurum olus: hoc eſt, dicis nihil melius, quàm parce, & continenter domi uiuere. Hinc Oleraceus. ut, Oleraceus frutex olerum modo fruticans. nam & olera fruticare affirmat Theophraſtus. Aut etiam Oleraceum fruticem intelligere poſſumus, qui oleri ſimilis eſt. Plin. li. 26. cap. 8. Eadem præſtat hypericon, oleraceo frutice.

Olvsatrvm, una dictio, herba, quam Græci Hippoſelinum uocãt: dicta a colore foliorũ, quòd folia habeat ſubnigriora: unde Colu. Pullum olus appellat. Vide Pli. li. 19. cap. 8.

Olvscvlvm, λαχανάριον. Hora. 2. Ser. Sat. 6. Vncta ſatis pingui ponentur oluſcula lardo. Cic. Att. lib. 6. oluſculis nos ſoles paſcere.

Olympe, es, ὀλύμπη, urbs Illyridis. incolæ Olympæi. Steph.

Olympia, piæ, ὀλυμπία, urbs Elidis, quinquennali ludorum celebritate celeberrima. Steph. eandem putat fuiſſe cum Piſa. Strabo lib. 8. uidetur iudicare Piſæ partem fuiſſe. Cice. 1. Tuſc. Cum Olympiam ueniſſet.

Olympia, orum, τὰ ὀλύμπια, ludi ab Hercule inſtituti in honorem Iouis, circa Olympiam Eleæ regionis urbem: à qua & nomen habent. Hercules enim, Augea Elidis rege ſuperato, repurgatoq; eius ſtabulo, in campis Olympiæ uicinis, iuxta Alpheum fluuium, ſacrum certamen inſtituit. quod quinto quoque anno, uel (ut Lycophronis interpres aſſerit) quinquageſimo menſe celebrabatur: ut Græciæ iuuentus ſeſe exerceret cæſtibus, curſu, ſaltu, diſco & palæſtra. Huic certamini quinto die finis imponebatur: & uictor, qui Olympionices uocabatur, oleaſtro, uel, ut Ariſtoteli placet, olea, coronabatur: tantumq; ei honoris habebatur, ut non per portas urbis, ſed per ruinas murorũ, ſublimis in curru in patriam reueheretur. Horat. 1. epiſt. 1. Magna coronari contemnat Olympia. Cic. de Clar. orat. Pugiles exercitati pugnos & plagas Olympiorum cupidi ferre poſſunt. Idem 2. de Diuin. Curſor ad Olympia proficiſci cogitans.

Olympiacvs, a, um, ad Her. li. 4. ſi quis ad Olympiacũ uenerit curſum. Virg. 3. Ge. Seu quis Olympiacæ miratus præmia palmæ.

Olympias, adis, ὀλυμπιάς, quinque annorum ſpatium, ſiue (ut Lycophronis interpres tradit) quinquaginta menſium, interuallum inter duo Olympia: Græci enim tempora per olympiadas ſupputabant, ita numerantes, Olympiadis primæ, aut ſecundæ, aut centeſimæ, anno primo, uel ſecundo, uel tertio, uel quarto atque ut conſules, ita & in olympiis uictores iterum & tertium dicimus. Plaut. in Men. Iterum Pythia, & tertium olympia. Eſt & Olympias nomen mulieris, Alexandri Macedonis mater.

Olympicvs, a, um, ὀλυμπικός, Iupiter Olympicus, ab Olympo, à quo eruditus ad uirtutem. Alii à cælo, quem Olympum Græci uocant in quo regnare fertur. Puluis olympicus, Hora. 1. Car. Ode 1. Sunt quos curriculo puluerem Olympicum collegiſſe iuuat.

Olympievm, p. p. ὀλυμπιεῖον, locus in Delo, quẽ Athenienſes Adriani ſumptu conditum, Nouas Athenas Adrianas uocarunt. Steph.

Olympiodorvs, qui docuit Epaminundam cantare tibiis.

Olympionices, pe. pr. in olympiaco certamine uictor. νίκη quippe uictoria dicitur. Cic. pro Flac. Apud Græcos eſſe olympionicem, iudicabatur prope glorioſius, quàm Romæ triumphaſſe.

Olympivs, pia, pium, ὀλύμπιος, cæleſtis, ab olympo.

Olympivs, ὀλύμπιος, Myſius tibicen & poeta Melicus, & elegiarũ, Marſyæ Satyri diſcipulus, qui citharæ legem dedit. Floruit ante bellum Troianum. Ab hoc & mons in Myſia nomen accepit. Fuit alius iunior, è Phrygia, tibicen tempore Midæ regis. Suida. Præter hos fuit & Olympius Nemeſianus, qui, ut ait Vopiſcus in uita Cæſarum, ſcripſit Halieutica, Cynegetica, Neutica.

Olympvs, pi, ὄλυμπος; mons, ita ſublimi uertice, ut ſumma eius accolæ cælum uocẽt. ex quo poetæ cælum Olympũ uocant. Lucan. lib. 2. Nubes excedit Olympus. Sunt autem quatuor montes hoc nomine. Primus altiſſimus inter Theſſaliam, & Macedoniam.

Alter

Alter in Gallogræcia, uel in Cypro. Alius apud Myſos, ad cuius radices Pruſa ab Annibale condita. Quartus, ad mare Rubrum in Æthyopia, qui oriente ſole uſq; ad quintam diei horam flammas emittit. Virg. 1. Georg. Oſſæ frondoſum inuoluere Olympum.

Olynthiacvs, a, um, ut Olynthiacæ orationes Demoſthenis, quibus Athenienſes contra Philippum incitat, Olynthiis bellum inferentem.

Olynthvs, ὄλυνθος, Thraciæ urbs, iuxta Atticam regionē, ab Athenienſibus deleta fertur: quamuis non deſint, qui a Philippo tradant. Steph. ait Olynthum ab Herculis filio Olyntho conditam, & appellatam, alij a Chalcidenſium colonia conditam.

Olyra, æ, ὄλυρα, frugis genus, a Latinis, teſte Pli. ſiligo dicta. ſpicam habet erectam, neque rubigini obnoxiam, grano candido. Colu. Tritici uitium eſſe ait.

Olyras, ὀλύρας, fluuius prope Thermopylas. Strab. lib. 9.

Olysippo, Pli. lib. 4. cap. 22. ὀλυσίππων Ptol. ὀδύσσεια Stra. Luſitaniæ urbs, hodie Vlysbona.

O ANTE M

Omasvm, [*Budel gentile*] ἐχῖνος, pinguius inteſtinum, in menſarum delicijs habitum. Hor. 2. Ser. Sat. 5. pingui tentus omaſo.

Ombria, gemmæ ſpecies, quam nonnulli Notiam uocant: quæ cum imbribus & fulminibus fertur in terram decidere. Pli. li. ulti. c. 10.

Ombrios, ὄμβριος, una & prima ex fortunatis inſulis. Pli. li. 6. ca. 32.

Omen, inis, [*Augurio*] οἰωνός, κληδών, οἰώνισμα, augurium, quod fit ore, quaſi oremen, inquit Feſtus. Eſt enim futuræ rei pronunciatio ori hominis incidens, diuino tamen furore. Cic. 1. de Diu. Neque ſolum deorum uoces Pythagoræi obſeruauerunt, ſed etiam hominum, quæ uocant Omina. Et tam de malo, quàm de bono dicitur. De bono, Liu. lib. 1. Dextra Hercules data accipere ſe omen, impleturumq; fata, ait. De malo. Vir. 2. Æne. Quod dii prius omen in ipſum Conuertant.

Omentatvs, tata, tum, ἐπιπλοώδης, pingui omento fartum. Apitius.

Omentvm, ti, τὸ ἐπίπλοον, membrana tenuis & pinguis, qua integitur uentris inferiori partes. Perſ. Sat. 2. Tot tibi cum in flammas iunicum omenta liqueſcant. Conſtat autem omentum ex duabus tunicis a peritoneo ortis, denſis & ſubtilibus, ſibi ipſis incumbentibus, plurimis uero arteriis & uenis, & pinguedine nó pauca, ut uentriculum, cuius fundo inſidet, & ueluti ἐπιπλεῖ, id eſt, ſupernatat, foueat, innatumq; calorem per inediam tueatur. Gale. li. 4. de Vſu part. & 6. de Anato. admin. Macr. omentum poſuit pro membranis cerebrum ambientibus.

Ominator, ris, qui omen capit, uel qui præeſt ominibus capiendis. Pla. in Amph. Ob iſtuc omen ominator capies quod te condecet.

Ominosvs, a, um, δυσοίωνος, omen malum portendens. Pli. epiſt. 14. libro 3.

Ominor, aris, p. c. [*Pigliare augurio*] φημίζω, οἰωνολίω, auſpicor, omen capio. Pli. lib. 28. cap. 2. Primum anni incipientis diem fauſtum ominamur. Curt. In illo periculo Macedones ominati eſſe uidebantur. Hinc Abominor, de quo ſupra. Antiqui Omino, as, dibant. Pomponius: Ita ſit & tibi bene, qui recte ominas.

Omitto, is, [*Laſciar da canto, laſciare*] ἀφίημι, παρίημι, ex Ob, & Mitto, abiecto b, rem aliquam penitus dimittere. Cic. de Finib. Voluptates omittantur. Teren. in Ad. Si hoc omittam, actum agā. Horat. lib. 1. epiſt. 1. Repetit, quod nuper omiſit. Omittere etiam pro intermittere. Idem in Arte: Pleraque differat, & præſens in tempus omittat. Hinc Omiſſus, a, um, nomen: accipiturq; pro negligente, languido. Ter. in Heaut. Vbi te uidi animo eſſe omiſſo. Omiſſior ab re, qui lucrum negligit. Ter. in And. metuas, ne ab re ſint tamen omiſſiores paulo.

Omnifariam, [*A ogni guiſa*] παντοχῆ, omnibus modis. Gell. li. 12. ca. 13. Omnes terras omnifariam, & undique uerſum circunfluit.

Omnifarivs, παντοῖος, dicitur, ut plurifarius, quo Sueto. utitur.

Omnifer, a, um, παμφόρος, omnia ferens. Ouid. 2. Met.

Omnigenvs, a, um, pen. cor. παντογενής, παντοῖος, ex omni genere. Virg. lib. 8. Æne. Omnigenumq; Deum monſtra.

Omnimode, παντοχῆ. Lucr. lib. 2. Omnimode expertus fueris.

Omnimodis, aduerb. omnibus modis. Lucr. lib. 2.

Omniparens, pe. c. παντοτόκος, qui omnia genuit. Virg. 6. Æneid. Terræ omniparentis alumnum. Sic Lucret. lib. 5.

Omnipotens, tis, παντοκράτωρ, omnia potens. Cice. Tuſc. Te omnipotens Neptune inuoco. Virg. 1. Æne. Sed pater omnipotens.

Omnino, [*Al tutto*] παντελῶς, παντάπασι, πάντως, prorſus. Aliquādo pro etiam. Cic. ad Nigidium lib. 4. Perfecerat fortuna, ne quid tale ſcribere poſſem, aut omnino cogitare. Idem pro Quinct. Mihi perdifficile eſſe dicebam, non modo tantam pecuniam perorare, ſed omnino, uerbum facere conari. Aliquando pro tantum. Cice. pro Clu. Quinque omnino fuerunt, qui illum abſoluerent.

Omnis, & hoc omnes, [*Ogn'uno, ciaſcuno*] πᾶς, omnis homo, idem qđ omnes homines. Cic. pro Roſc. Am. Non omnem frugem in omni agro reperire poſſes. Plin. lib. 12. cap. 3. Arbor omnibus horis pomifera. Omne genus, & omnis generis, pro eodem. Varr. 2. de re ruſt. cap. 29. Seminaria omne genus ut ſerantur. Liu. lib. 27. Cō memorauit ſuperbiam, & omnis generis iniurias in ſe. Omnis, cū genitiuo. Liu. lib. 31. Macedonum fere omnibus, ut manerent, perſuaſit. Differt omnis à toto, quòd omnis ad numerum refertur, totus ad quantitatem. totum dicimus corpus aliquod integrum: ut, tota domus: omnis de uniuerſis numero diſtinctis: ut, omnis grex conſunduntur tamen. Cic. pro Quinct. dum inueniretur, qua ratione in hoc ſingulare iudicium cauſſa omnis concluderetur: i. tota.

Omnivagvs, a, um, per omnia uagans. Cic. 2. de Na. Deo. Diana omniuaga dicitur, quo in ſeptem numeratur tanquam uagantibus.

Omnivolvs, a, um, [*Che uuole ogni coſa*] omnia uolens. quod epithetum a Catullo Ioui tribuitur, quem poetæ finxerunt omnium ferc formoſarum concubitus appetentem. Noſcens omniuoli plurima furta Iouis.

Omnivorvs, adiect. [*Che mangia d'ogni coſa*] παντοφάγος, qui nullo diſcrimine quibuslibet ueſcitur. Pli. lib. 25. cap. 8.

Omphacinvs, a, um, p. c. [*Coſa fatta d'agreſta*] ὀμφάκινος, ex omphace, i. uua acerba, ut Oleum omphacinum, de quo Pli. li. 12. c. 27.

Omphacivm, omphacii, [*Agreſta*] ὀμφάκιον. Dioſc. ſuccus uuæ nondum maturæ, ἀπὸ τῆς ὄμφακος, i. ab uua acerba, Pli. in Prol. lib. 73. Omphacium qua fieret ratione, in unguentis docuimus. Dioſ. li. 4. cap. 6. Docet eſſe ſuccum uuæ nondum matureſcentis, è Thaſia, aut Amminea uite.

Omphale, les, nomen proprium reginæ Lydiæ, quæ Herculem, ut tradit Donatus in Ter. etiam ad lanificium compulit, cum ipſa calathum & colum ſagittis & claua, leoniſq; tegmine mutaſſet. Alij dicunt, ob Iphiti, Euryti regis filii, cædem, a Mercurio, iuſſu Iouis, Omphalæ in ſeruitutem uenditum, & inde eſſe, quòd illi ſeruiſſe, & calathos ſubminiſtraſſe dicatur.

Omphalocarpon, ἀπαρίνη Dioſc. herba, quam alii Ampelocarpō, alii Philanthropon appellant, quòd ſemen gignat hamatum, quod ueſtibus adhæreſcens, hominum amore teneri uidetur. Omphalocarpon appellatum, innuit Dioſc. li. 3. c. 103. Quòd ſemen eius rotunditate quadam umbilici ſpeciem uideatur referre. Vide Marcellum Virg. in locum Dioſc. citatum, & Hermolaum in Pli.

O ANTE N

Onae, ὤναι, ficus prædulces, quæ Tarenti tantum naſcuntur: quod iure emantur. ὠνὴ emptio: ὠνοῦμαι, emo. Apud Plin. lib. 15. cap. 18. legitur Omæ.

Onager, gri, pen. corr. [*Aſino ſaluatico*] ὄναγρος, aſinus agreſtis. ex ὄνος aſinus, & ἄγριος ſilueſter. Varr. 2. de re ruſt. cap. 6. Aſinorum duo genera, unum ferum, quos uocant Onagros: alterum manſuetum. Legitur aliquando Onagrus. Ibidem: Ad ſeminationes onagrus idoneus. Cic. ad Atti. lib. 6. nec deerant onagri. Albertus lib. de Animalibus ſcribit medullam onagri curare podagram, ſi ea inungatur: & eius ſtercus ſiccatum, & cum uino bibitum, ualere contra ſcorpionis puncturam.

Onchestvs, filius Neptuni, qui Oncheſton urbem condidit.

Onchestvs, ὄγχηστος, Bœotiæ urbs. Strab. lib. 9. Condita putatur ab Oncheſton, Neptuni filio, & ab eo nomen accepiſſe.

Onerarivs, a, um, [*Da carico*] φορτικός, unde naues onerariæ, à geſtandis oneribus, magnæ, capaces contra actuariæ, ut minores, ita & celeritate, agilitateq; onerariis præſtant: unde & nomen habent, ab agendi ſcilicet facilitate. Cic. 3. Ver. In onerariam nauem conijcienda curauit. Pli. epiſt. 173. Minores maioribus, uelut cymbulæ onerariis, adhæreſcunt.

Onero, as, [*Caricare*] ἐπιφορτίζομαι, onus impono. Virg. 1. Æneid. Vina bonus quæ deinde cadis onerarat Aceſtes Transfertur ad animū: ut, oneraſti me curis: Onerare maledictis, iniuriis: id eſt, iniuriis afficere. Onerare pugnis: Onerare promiſſis. Ter. in Heau. Ancillas ſecum adduxit plus decem Oneratas ueſte, atque auro. Liu. lib. 34. Partim donis, partim ſpe præmiorum oneratus. Contrarium eſt, Exonero, onus detrahō, & per metaphoram moleſtia libero. Ter. Nos exoneraſtis metu.

Onerosvs, a, um, [*Graue, ponderoſo*] φορτικός, quod onerat. Pli. lib. 22. cap. 25. Capiti & ſtomacho oneroſum. Virg. 9. Æne. Euryalum tenebræ ramorum, oneroſaq; præda Impediunt. Ouid. 1. Metam. Tanto eſt oneroſior igne.

Onesicritvs, pen. cor philoſophus, & hiſtoricus Æginenſis: ut autem Demetrio Magneſio placet, Aſtypalęus fuit. è Diogenis ſchola. Similitudinem quandam cum Xenophonte habere uidetur. Vt enim hic cum Cyro, ita ille cum Alexandro militauit. Xenophon Cyri Pædiam, Oneſicritus Alexandri incunabula & originem ſcripſit. Similiter, & uterque principis ſui perſequitur laudes, ſtylus inſuper utriuſque ſimillimus. Laertius.

Onesimvs, Cyprius, ſeu Spartiata, tempore Conſtantini magni, ſcripſit de rhetorica, de ſtatuum differentia, & alia. Suidas.

Oniscus, ci, ὀνίσκος, animal piloſum è uermibus terræ, arcuatim repens. Latini millepedam, centipedam, appellant. Pli. lib. 29. ca. ult.

Onoba, ὀνόβα, ciuitas inter Sacrum promontorium, & Herculeas columnas, in Bætica regione. Pli. lib. 3. c. 1. & Pompon. lib. 3.

Onobalisturia, ὀνοβαλιστουρία, Hiſpaniæ Bæticæ oppidum, teſte Ptol. lib. 2. cap. 4. Pli. & Pomponius, Onobam uocant.

Onoconus, Theſſaliæ fluuius unus ex iis, quos Xerxis exercitus traditur ebibiſſe. Herod. lib. 4.

Onocrotalus, pen. cor. ὀνοκρόταλος, auis ex cygno ſimilis, dicta quod collum in aqua mergens, ſpiranſq;, ueluti ruditum aſini edat, ὄνος, aſinus, κρόταλος crepitus. Pli. lib. 10. cap. 47.

Ononis, p. p. quæ à Dioſcoride Anonis, ἀνωνίς, appellatur, herba eſt ſpinoſa poſt uer, folio rutæ, aculeatis ramis, ut tribulus. Reſta bouis uulgo appellatur, quòd in opere boues ſæpe ſiſtat.

Onuphis, ὄνουφις, urbs celebris Ægypti. Pli. lib. 5. cap. 9.

Onus, oneris, [*Peſo, carico*] φόρτος, φορτίον, ἄχθος, pondus, ſarcina. Cic. pro lege Manil. Quo omnes cum mercibus, atque oneribus commeant. Ouid. 7. Met. Grande onus exiguo formicas ore gerẽtes. Aliquando pro moleſtia. Liu. lib. 23. Exercitum ſe non in agrũ Hirpinum, ne oneri eſſet, adducturum. Aliquando pro munere, partibus, officio. Cic. 6. Verr. Cur tuas partes ſuſcipio? cur tuum onus ſuſtineo? Alleuare onus. Cic. pro Roſc. Am. Hoc onus ſi uos aliqua ex parte alleuabitis, feram ut potero. Deponere onus. pro Sylla: onere depoſito domeſtici officij, nihil niſi de reip. commodis cogitauit. Habere onus. Cice. 5. Verr. Ego plus oneris habeo, quam qui ceteros accuſarunt. Imponere onus. Cice. ad Terinum. mihi ab amico tantum oneris imponitur. Opprimi onere, premi onere, ſuſcipere onus, ſuſtinere onus, tollere onus, latine dicitur.

Onychipuncta, gemma ex Iaſpidum generibus dicitur, niueo colore, rutulis punctis ſtellata. Pli. lib. 37. cap. 9.

Onthyrion, ὀνθύριον, oppidum Theſſaliæ. Steph.

Onyx, ychis, ὄνυξ, maſc. uel fœm. gen. frequentius tamen maſculini, gemmæ ſpecies, humani unguis candorem referẽtis, Pli. li. 37. ca. 5. Eſt etiam Onyx marmoris genus, quod à nonnullis Onychites, ab aliis Alabaſtrites dicitur, in montibus Arabiæ præcipue naſcens, poſt etiam in Germania inuentum: quod ad potoria & unguentaria uaſa primum cœpit excauari: poſt etiam lectorum pedes, & ſellæ, & ſolidæ etiam columnæ ex eo fieri cœptæ. Auctor idẽ Pl. li. 36. c. 7. & 8. Ex hoc marmoris genere olim etiam precioſiſſima fiebant pauimenta, quod non obſcure innuit Martial. lib. 3. cum ait: Calcatuſq; tuo ſub pede lucet onyx. Figurate inuenitur Onyx pro uaſculo unguentario ex hoc marmore excauato: Idem lib. 7. Vnguentum fuerat, quod onyx modo parua gerebat.

Onychia pruna apud Col. li. 12. c. 10. Quæ unguis formam & ſimilitudinem habent. Onyx item medicis, oculi affectus eſt.

Onychinus, a, um, p. c. quod ad onychem pertinet. Onychina pyrã uocat Pli. lib. 15. ca. 15. Quæ unguis colorem referunt.

O ANTE O, & P

Oonae, ὠῶναι, inſulæ in Oceano Septentrionali. Pli. lib. 4. ca. 13.

Oopellum, Britanniæ inſulæ urbs Ptol. li. 2. c. 3. hodie Ceſtria.

Opaco, cas, pen. prod. [*Adombrare*] ἐπισκιάζω, obumbro, obſcuro. Virg. lib. 2. Georg. Nunc altæ frondes & rami matris opacant. Colum. lib. 5. cap. 5. Niſi teguminibus uites opacentur, ueluti halitu flammeo fructus uritur. Cic. 2. de Nat. Deo. Terras modo his, modo illis partibus opacat.

Opacus, a, um, [*Ombroſo*] σκιερὸς, Virg. 1. Eclo. Frigus opacum.

Opalia, feſta Opi Deæ, quæ Saturni uxor putabatur, dicata: quæ menſe Decembri, paucis diebus ante Saturnalia celebrabantur. Pli. lib. 19. cap. 6.

Opalus, gemma in India tantum naſcens. uide Pli. lib. 37. cap. 6.

Opella, æ, [*Operetta*] dimin. ab opera, parua & exigua opera. Hor. 1. epi. 7. Officioſaq; ſedulitas, & opella forenſis Adducit febres.

Opera, æ, [*Opera, fatica, induſtria*] ἐργασία, ἔργον, actio eſt, & labor, & induſtria operantis. Cic. lib. 1. Offic. Non male præcipiunt, qui ſeruis uti iubent, ut mercenariis, ad iuſta præbenda, & operam exigendam. i. laborem corporis. Cæſ. 5. Bel. Gal. res erat multæ operæ, & laboris. Plaut. Cap. tua opera, & uirtute, & ſapientia feciſti, ut redire liceat ad parentes. Cic. 1. Offic. Quidam nimis magnum ſtudium, multamq; operam in res obſcuras atque difficiles conferunt. Operas quoque perſonas ipſas dicimus, αὐτουργοὺς, quæ precio conductæ aliquid operis faciunt. Cic. 7. Verr. Nauem tibi publicis Mamertinorum operis eſſe ædificatam. Operæ publicanorum, qui negocia curant publicanorum. Cic. Craſſipedi. li. 3. fam. Cn. Pupium, qui eſt in operis eius ſocietatis, omnibus tuis officijs tueare. Aliquando etiam Operas dicimus nebulones conductos ad flagitium aliquod perpetrandum. Cic. pro Seſt. Erat mihi contentio cum operis conductis & ad diripiendam urbem concitatis. Opus uero finis, fructuſq; operæ, quod fabricando factum relinquitur. Terẽt. in Heaut. utrunque complexus eſt, cum ait: Quod in opere faciundo operæ cõſumis tuæ. Et Opera, tam publica, quàm priuata ædificia, ἔργα, dicuntur. Aliquando capitur pro opera. Vir. 8. Æneid. Mollibus è ſtratis opera ad fabrilia ſurgit. i. ad operas. Vbi notandum eſt; quoties non ad laborem corporis, ſed animi, & ad artem, induſtriamq; reſpicimus, magis opus, quam operam dicitur, in opere fabrili, in opere ruſtico. Eſt præterea opus indeclinabile, quod modo deſiderat nominatiuum, ut apud Cic. in epi. Nos, ſi quid erit iſtic opus, defendes. Idem in Curioni: Dux nobis & auctor opus eſt. Modo ablatiuum poſtulat. Ci. 3. de Ora. Acuto nobis homine opus eſt. Aliquando cum genitiuo. Idem ad Q. Fr. Opus erit elegantioris alicuius. Apud antiquos etiam cum accuſatiuo. Plau. in Truc. Puero opus eſt cibum. Operam do, operam impendo, operam nauo, eſt ad aliquam rem agendam incumbo, & ſtudium laboremq; impendo. Cice. Tironi: Da operam, ut ualeas. Hinc Dedita opera dicimus pro, de induſtria: quod & data opera dicitur. Cœlius Cic. fam. lib. 8. Data opera paraui, qui &c. Dicimus etiam Operam conferre in aliquam rem: Operam conſumere in aliqua re: Dare operam præceptori, eſt eũ audire: Dare operam funeri, eſt intereſſe pompis exequiarum. Id operam do, i. curo, laboro. Opera tibi uita eſt, id eſt, uitam tibi ex labore comparas. Dicimus etiam Perdere operam, Ludere operam, Operam perire, Ponere operam alicui. Cice. ad Atti. lib. 13. Faberio operam ponamus. Bene ponere operam, Præbere operam, Sumere operam, Operas reddere: Tribuere operam alicui rei: Vti alicuius opera ad aliquid. Operæ eſt, idem quod operæprecium eſt. Plau. in C ſi. eſt operæ, auribus accipere. Simile eſt illud apud Perſium Saty. 6. Lunai portum eſt operæ cognoſcere ciues. quorum omnium teſtimonia ſtudioſis paſſim occurrent.

Operaepretium, [*Fruttuoſo*] τὸ πονοῦ ἄξιον, ab opera deducitur, & ſignificat fructuoſum, & ad rem pertinens, quod eſt opera & labore dignum. Cic. de lege agr. Quo in genere eſt operæprecium diligentiam maiorum recordari. Liu. lib. 22. Tẽpus eſt magna operæprecia mereri. i. magna præmia militiæ. Precium operæ. Pli. Id uero audire, precium operæ ſit. Ponitur interdum Operæ, & ſubauditur precium. Perſi. Sat. 6. Lunai portum eſt operæ cognoſcere ciues. Facere operæprecium, eſt facere rem opera, & labore dignam. Liu. in Præfa. operis: Facturus ne operæprecium ſim. Operæprecium habere aliquid. Liu. lib. 25. Operæprecium habent libertatem, ciuitatemq;.

Operarius, rii, [*Operario, lauoratore*] ἐργαστὴς, ἐργάτης, qui laborem operando fert. Vnde Caſſius apud Var. lib. 1. de re ruſt. c. 17. Præcipit, operarios parandos eſſe, qui laborem ferre poſſint. Cice. in Parad. Vtrum potius de bonis eſt quærendum, quid baiuli, atque operarij, an quid homines doctiſſimi ſenſerint? Et Operaria, riæ, Plaut. in Bacch. nimium precioſa operaria es.

Operarius, ria, rium, [*Fatto induſtrioſamente*] ἐργατικὸς, quod ad operarium pertinet, aut operam. Pli. lib. 14. cap. 10. Inter uina operaria numerantur. Hinc Operarius homo, qui operatur. Cic. Atti. lib. 7. de altero illo minus ſum admiratus, operario homine. Operarii lapides, qui ad opus aliquod accommodari & incidi poſſunt. Pli. li. 36. cap. 22. Nunc ad operarios lapides tranſiſſe conueniat. Operarius uſus, qui ad opus aliquod faciendum adhibetur. Pli. li. 8. cap. 3. Operario uſu fodiunt radices, impellunt moles. Operarium pecus, cuius uſum ad operas noſtras faciendas conuertimus. Colum. lib. 6. cap. 2. Operarius dies: id eſt, profeſtus.

Operculo, as, [*Coprire*] πωμάζω, operculo operio. Col. lib. ult. ca. 30. Ab eo tempore, quo primum dolia operculaueris.

Operculum, li, [*Coperchio*] πῶμα, inſtrumentum, quo aliquid tegitur. Cice. de Nat. Aſpera arteria tegitur quaſi quodam operculo. Col. lib. 9. Sunt qui foramina ipſis operculis imponant. Cato de re ruſt. c. 10. Operculum à tergo eſſe ambulatorium. hoc eſt, quod facile huc uel illuc moueatur.

Operimentum, ti, [*Coprimento*] ἐπίβλημα, σκέπασμα, quod aliquid tegit. Cato de re ruſt. cap. 10. Operimenta decem, mappas tres. Pli. lib. 8. cap. 42. Detracto oculorum operimento.

Operio, is, ui, tum, [*Coprire, ſerrare, aſcondere*] κατακρύπτω, ἐπιβάλλω, καλύπτω, ex Ob, & Pario, ſed b, abiicitur: unde & per ſimplex p, ſcribitur, ſignificatq; tego. Prop. lib. 3. Atque hinuli pellis totos operibat amantes. Significat quoque claudo. Cic. in Ver. Contumeliæ quibus operti oppreſſiq; ſumus. Terẽ. in Heaut. Vbi abiere intro, operuere oſtium. Quandoque celare, abſcondere. Pli. epiſt. 60. Abdere lacrymas, operire luctum. Opertum & Apertum contraria. Plau. in Cap. Operta quæ fuere, aperta ſunt: patent præſtigiæ. Operior, operiris, paſſiuum. Cic. 6. Ver. In hac inſula eſt fons aquæ dulcis, qui fluctu totus operiretur, niſi mole lapidum à mari diſiunctus eſſet. Opertus, a, um, particip. κεκαλυμμένος, tectus: ut, Montes operti arbore, Oui. 5. Met. Caput opertum, Horat. 2. Ser. Sat. 3. Æmus opertus nubibus, Oui. 4. de Ponto, Ele. 5. Fores opertæ, Idem 2. Faſt. Lectica operta ferri per oppidum. Cic. 2. Philip.

Operor,

OPEROR, aris, [*Operare, affaticarſi*] ἐργάζομαι, ἀμφεργῶ, ab Opera, ſignificat in opere aliquo faciundo laboro. Cic. de Fat. Natura loci pertinet, & operatur. Pli. lib. 11. cap. 10. Adoleſcentiores adopera exeunt, ſeniores intus operantur. Item operam dare. Colu. lib. 12. ca. 4. Si rebus venereis fuerit operatus. Operari ſuperſtitionibus. Liu. lib. 10. Item rem diuinā facere, ſacrificare, ἱερουργεῖν, ἱεροποιεῖν. Iuuen. Saty. 12. Vt matutinis operatur feſta lucernis. Pomponius: Ad Veneris profectus eſt mane uetulus, uotū ut ſolueret: ibi nunc operatus eſt. Vnde & Operatio, ἱερουργία, pro ſacrificio. Plaut. Vt iſtæc operatio crimen expiet. Operari noctes luna dicitur, cum circulum ſuum per noctis tempus abſoluit, & poſt ſolis occaſum lumen nobis præbet, quod ueluti opus eius eſt. Prop. lib. 2. Cynthia iam noctes eſt operata decem.

OPERATIO, onis, Cic. Atti. li. 6. Huius nebulonis operatione, ſi Brutus moueri poteſt, licet eum ſolus ames. Operatus, a, um, partic. Virg. 3. Æne. Connubiis, aruisq; nouis operata iuuentus. Operatus, abſolute, pro Operatus ſacris. Tacit. lib. 2. Nox eadem lætam Germanico quietem tulit, uiditq; ſe operatum. Hinc Cooperor.

OPEROSIOR, Operoſiſſimus. Cic. de leg. 2. Ne quis ſepulchrum faceret operoſius, quàm quod decem homines effecerint triduo. Plin. li. 14. c. 22. In nulla parte operoſior uita eſt. Idē li. 7. ca. 53. Operoſiſſima ſecuritas mortis in Hilaro ab antiquis traditur. Horat. 3. Carm. Cur ualle permutem Sabina Diuitias operoſiores?

OPEROSE, aduerb. πολυέργως, laborioſe, difficulter. Cic. in Or. Quod uel maxime deſiderat diligentiam, nec id tamen operoſe. Pli. lib. 18. cap. 26. Dicemus mox paulo operoſius.

OPEROSITAS, atis. Quinct. lib. 8. cap. 3.

OPEROSVS, a, um, [*Faccendiere, infaccendato*] ἐπίεργος, ἐργώδης, qui rebus gerendis operam dat, inquit Valla. Cic. de Sen. Videtis ut ſenectus non modo languida non ſit, uerumetiam operoſa. Ouid. de Nuce: magna mei eſt operoſo cura colono. Brachia operoſa Cyclopum, Stat. 1. Theb. Operoſus eius rei quiſque dicitur, in qua deſudat. Oui. 2. Faſt. Diſce metu poſito uates operoſe dierum, Quod petis: Quandoque paſſiue accipitur pro eo, quod eſt multæ operæ. Ouid. in epiſt. Briſ. Viginti fuluos operoſo ex ære lebetas. Pli. lib. 18. cap. 15. Vicia pingueſcunt arua, nec ipſa agricolis operoſa. Operoſus pro efficaci. Ouid. 14. Meta. Vtere tentatis operoſæ uiribus herbæ. Facilis, & Operoſus contraria. Plin. lib. 15. cap. 23. Tarentinæ faciles, nec operoſo ſunt cibo.

OPERTANEA SACRA, ſacrificia quæ in operto fiebant, ne profanorum oculis polluerentur, Pli. lib. 10. cap. 56.

OPERTO, tas, σκεπάζω, frequent. ab Operio. Feſtus.

OPERTORIVM, rii, [*Copritura*] περικάλυμμα, operimentū. Se. in epi. Ex duabus penulis altera ſtragulum, altera opertorium facta.

OPERTVM Bonæ deæ, ſacrificii genus, quod à ſolis mulieribus in loco operto fiebat. Ci. in Para. ſi in optū Bonæ acceſſiſſes, exulares.

OPERVLA, æ, [*Operetta*] ἐργάτιον, dimin. ab opera. Apuleius.

OPHARVS, Scythiæ fluuius, in mōtibus Catheis naſcēs. Pli. li. 6. ca. 8.

OPHELTES, filius Lycurgi regis Thracum: quem cum nutrix, Argiuis Langiā fontem indicatura, in herba reliquiſſet, ſerpens interemit. in cuius honorem Argiui Nemæa certamina inſtituerunt.

OPHICARDELVS, gemma. uide Pli. lib. 37. cap. 10.

OPHIDION, ὀφίδιον, piſciculus eſt congro ſimilis. Pli. lib. 32. cap. ult.

OPHIOGENAE, genus hominum in Helleſponto, quos Crates Pergamenus ſcripſit ſerpentum ictus tactu ſolitos leuare, & manu impoſita uenena extrahere corporibus. Sunt & alii eodem nomine in Cypro inſula. Pli. lib. 28. ca. 3.

OPHITES, ὀφίτης, marmoris genus, ſerpentis maculas habentis. Lucan. lib. 9. Tinctus maculis Thebanus ophites. Pli. li. 36. ca. 7.

OPHIVCHVS, ὀφιοῦχος, cæleſte ſidus, à poetis aliquando Anguitenens dictus, quòd hominis effigie fingi ſoleat anguem manu tenentis. Sunt qui Ophiuchum Æſculapium eſſe uelint: alii Canobonta Getarum regem: alii Phorbantem Triopæ Theſſalorum regis filium. uide Higinum. Cic.

OPHIVSA, ὀφιοῦσα, inſula in mari Balearico, teſte Ptol. ex duabus Pityuſis minor, (nam maior Ebuſus dicitur) propter ſerpentum copiam inculta: unde & Colubraria à Latinis appellatur. Pli. li. 3. c. 5. Eſt & altera inſula, non procul à Creta. Idem lib. 4. c. 12. Ophiuſa item oppidum fuit Sarmatiæ Europææ ad Thyram amnem. idem loco iam citato. Rhodus quoque inſula aliquando ob ſerpentum copiam Ophiuſa dicta. Strab. lib. 14.

OPHIVSIVS, ſia, ſium, ut Ophiuſia arua. Ouid. 10. Meta.

OPHIVSA, ὀφιοῦσα, herba in Elephantinæ Æthiopiæ regione naſcēs, liuida, difficiliſq; aſpectu: qua pota minas terroremq; ſerpentium animo obuerſari tradidit Democritus. Pli. lib. 24. cap. 17.

OPHRYS, ὄφρυς, herba, denticulato oleri ſimilis. Pli. lib. 26. cap. 15.

OPHTHALMIA, oculorum uitium: quod Celſus lippitudinem appellat. Galen. Therap. ad Glauc. lib. 2. dicit eſſe inflammationem eius tunicæ, quæ corneæ adhæret. Idem in Iſagoge latius hunc morbū deſcribens, Ophthalmia (inquit) eſt quoties rubet oculi pars candida. Negat tamen Pollux ophthalmiam eſſe proprium aliquod oculorum uitium, ſed eo uerbo ſignificari tradit cauitatem oculorum ex corporis morbo. Ophthalmia etiam piſcis, qui à Pli. uocatur Oculata. Plau. in Cap. Pernam, ophthalmiam, ſcombrum.

OPHTHIS, ὄφθις, urbs Lybiæ Mareoticæ, Ægypto proxima. Stepha.

OPIAE, ὀπίαι, populi iuxta Indum fluuium. Stephanus.

OPICVS, opica, opicum, pen. co. [*Lordo, ſporco, immondo*] ὀπικός, ſordidus, immundus, & obſcœnus: unde & mures opicos dixit Iuuen. i. impuros, & putidos. tractum a moribus Opicorum, qui Italiæ populi fuerunt iidem cum Oſcis, teſte Feſto, præpoſteræ libidinis nomine infames. unde & uerba impudica obſcœna dicta fuiſſe, Verrius exiſtimauit. eoſdem barbara lingua, & ſermone inquinato uſos accepimus, ut & Volſcos. unde Oſce, ſiue Volſce loqui, eſt inquinato, & impuro ſermone uti. Hinc Barbaros omnes ueteres Opicos appellarunt. Cato apud Pli. li. 29. cap. 1. Nos dictitant barbaros, & ſpurcius nos, quam alios Opicos, appellatione fœdant. Iuuen. Saty. 6. Nec curanda uiris Opicæ caſtigat amicæ Verba: i. quæ non Latine loqueretur, ſed opice. Fuerunt autem Opici, ὀπικοὶ Stephano, Campaniæ populi, in quibus Baiani, Cumani, Puteolani, Neapolitani.

OPIFER, ra, rum, βοηδρόμος, βοηθικός, opem ferens: unde Iunonem Opiferam appellarunt Romani, quòd parturientibus opem ferre crederetur. Pli. lib. 11. cap. 37.

OPIFEX, cis, p. c. [*Artefice*] κατασκευαστής, δημιουργός, ab opere faciundo: artificem, atque operatorem ſignificat, non modo rerum, ſed etiam uerborum. Cic. 5. Tuſc. Etſi Zeno Citticus, ignobilis uerborum opifex. Idem in Catil. Omne opificum inſtrumentum alitur ocio. Idem 1. Offi. Omnes opifices in turpi ſunt exercitio. Opifex mundi de na. de. dicitur Deus, omnium rerum conditor.

OPIFICINA, æ, opificium. Plau. in Mil.

OPIFICIVM, operis confectio, uel ipſum opus, χειρούργημα, κατασκευή. Varr. 3. de re ruſt. ca. 16. Niſi apes opificii urget tempus.

OPIGENA, dicta Iuno, quaſi ex Ope genita. Saturnum. n. & Opem Iouis & Iunonis parentes faciunt poetæ.

OPILIO, nis, [*Pecoraio*] ποιμήν, quaſi ouilio, paſtor ouium. Plaut. in Aſin. Opilio, qui paſcit alienas oues. Sunt tamen, qui Vpilio, non Opilio ſcribant, auctore Priſciano, qui dicit, o breuem in hoc nomine eſſe conuerſam in u longam ex litterarum affinitate. & hoc omnino in carmine obſeruandum puto. alioqui hexametrum ingredi non poſſet, quòd tres primas ſyllabas habeat breues. Virg. 10. Ecl. Venit & upilio. Vbi Seruius: Vpilio propter metrum dixit Græce: ut οὔνομα pro ὄνομα. nam ὀμικρὸν productionis gratia uertitur aliquando in ου diphthongum.

OPILO, (inquit Feſtus) genus auis eſt.

OPIMA SPOLIA, σκῦλα ὀπῖμα, magnifica ſpolia, quæ dux duci detrahit: dicta (ut Varro inquit) ab ope. uel (ut Plutarchus) ab opere: cū ſit opus egregium, ducem belli ſuperare. Primus omnium Romulus, cæſo Ceninenſium duce, Ioui Feretrio opima ſpolia obtulit. Liu. lib. 1. Virg. 10. Æne. Spoliis laudabor opimis.

OPIME, abundanter. Plau. in Bacch. inſtructa domus opime.

OPIMIOR comparatiuum. quo uſus Gel. lib. 5. cap. 14.

OPIMVS & gracilis, contraria. Cic. de Ora. non tam habitus corporis opimos, quàm gracilitates conſectantur.

OPIMIVS, prænomine Lucius, cōſul Romæ fuit, quo anno C. Gracchus ſeditioſis cōcionibus ſtatum reip. labefactans cæſus eſt. Ab hoc uina Opimiana dicta, Opimio conſule nata. Pli. li. 14. cap. 4. L. Opimio conſule, ea cæli tēperies fulſit, natali urbis 634. durantq; adhuc uina ducētis fere annis, iam in ſpeciē redacta mellis aſperi.

OPIMO, mas, [*Ingraſſare*] πιαίνω, pingue facio. Col. lib. 8. ca. 9.

OPIMVS, ma, mum, [*Ricco, graſſo*] πίων, diues, pinguis: ut, Menſa opima. Stat. lib. 11. Stupet inconſuetus opimæ Sidonius menſæ miles. Opima præda, Hor. Epod. 10. Cic. pro Sext. Roſci. Vt ad illam opimam prædam damnatio Roſcii accedat. Horat. 1. epiſt. 2. Inuidus alterius macreſcit rebus opimis.

OPINABILE, δοξαστόν, τὸ δοξαστόν, qđ opinione cōcipi pōt. Cic. 1. Acad.

OPINATIO, aſſenſio. Cic. 4. Acad.

OPINATOR, qui opinionem tantum, non ſcientiam, habet. Cice. 4. Acad. magnus ſum opinator, non enim ſum ſapiens. Hinc ex opinato, ex opinione. Quinct. lib. 8. cap. 5. Noua ſententiarum genera ex opinato. Nec opinato, à Nec, & Opinato, pro inopinanter, ex improuiſo. Liu. 3. Nouum malum nec opinato exortum. Ex nec opinato. Liu. lib. 4. Locum petit, unde ex nec opinato aduerſum hoſtem inuadit. Paruum opinatu. Pli. lib. 29. cap. 1. Illa innocentiora multo, & parua opinatu.

OPINIO, is, [*Opinione*] δόκησις, δόξα, exiſtimatio de aliquo concepta. Cic. 1. Offi. Quorum de iuſtitia magna eſſet opinio multitudinis. Idem de Amic. conciliatrix amicitiæ uirtutis opinio. Plaut. in Am. Prius tua opinione hic adero. Ter. Heaut. Concurrunt multæ

opiniones, quæ mihi animum exſugeant. Cæſ. 3. Bell. Gall. Celeriter, contraq; omnium opinionem confecto itinere. Latine dicitur, Obtinere opinionem, Imbibere opinionem de aliquo: fallit me opinio & fallit opinionem meam: comprehendere & remittere opinionem, quæ ſunt contraria: adducere quempiam in opinionem, euellere, opinionem ex alicuius animo, inſerere opinionem, & euellere inſitam, uincere opinionem.

Opiniosissimos, δοξαστικωτάτους, appellat. Ci. 4. Aca. Antipatrum & Archidemum, quaſi nouarum opinionem auctores.

Opinor, aris, pe. p. [*Penſare*] ὑπολαμβάνω, δοξάζω, puto. Donatus. Quæ opinamur, putamus: quæ putamus, incerta ſunt. Terent. An. Num uidentur conuenire hæc nuptiis? P. Nõ, opinor. D. Opinor, narras? Certa res eſt. Cic. 4. Acad. Sapientem nihil opinari, i. nunquam aſſentiri rei uel falſæ, uel incognitæ. Lact. lib. 3. Id opinatur quiſque, quod neſcit. Hinc inopinatum, præter opinionem.

Opipare, [*Copioſamente*] πολυτελῶς, copioſe. Cic. 3. Offic. Opipare a Pythio apparatum conuiuium.

Opiparus, a, um, [*Sontuoſo*] πολυτελής, ſplendidus, opulento apparatu inſtructus. Plau. in Perſa. Satin' Athenæ tibi uiſæ fortunatæ, atque opiparæ? Idem in Mil. opiparis obſoniis. Inde Opiparum conuiuium, lautum, & magnificum.

Opiter, opiteris, uel opitris, is, cuius pater, auo uiuo, mortuus eſt. dictus, quòd obitu patris genitus ſit. Feſtus.

Opitergium, Venetiæ mediterraneæ oppidum, etiam hodie nomen retinens. Pli. li. 3. c. 19. Ptol. li. 3. c. 1. Hinc Opiterginus, a, um. Lucan. lib. 4. Hic Opiterginis moles onerata colonis.

Opitulor, ris, [*Aiutare. ſoccorrere*] ἀλεξέω, ἐπικουρέω, παραστῆναι, adiuuo, ſubuenio: ab ope ſollenda, id eſt, ferenda. Cic. ad Sulpicium: nihil uidemur poſſe opitulari reip. Pli. li. 28. ca. 8. dorſo medullam adalligatam contra uanas ſpecies opitulari.

Opitulus, ὁ ἐπίκουρος, dictus eſt Iupiter, quaſi opis lator. Feſtus.

Opium, μήκωνος ὀπός, ſuccus ex papauere, habens per ſomnum uim (ſi copioſius ſumatur) mortiferam. Pli. li. 20. cap. 17.

Opobalsamum, ſuccus balſami, qui præfertur omnibus odoribus, uni Iudææ terrarum conceſſus, ut ait Pli. li. 12. cap. 25. Arbor ipſa balſamum dicitur: ὀπὸς autem ſuccus.

Opopanax, ὀποπάναξ, ſuccus panacis herbæ. Pli. lib. 20. ca. 24.

Oporotheca, cæ, locus ubi fructus autumnales habentur: Varro 1. de re ruſt.

Oportet, [*Fabiſogno, biſogna*] δεῖ, χρή, imperſonale uerbum, idem quod expedit, uel utile eſt. Cic. pro Balbo: Oportere, eſt conſentaneum eſſe officio: Licere, legibus, & iuri: Decere, temporibus, & perſonis. Idem Atti. lib. 6. Hoc fieri & oportet, & opus eſt. Dicimus autem pro eodem, oportuit facere, & oportuit factum. Cic. 3. Ver. Hoc iampridem factum oportuit. Ter. in An. Non ne prius cõmunicatum oportuit? Aliquando eſt coniicientis. Plaut. in Pſeud. Hunc hominem malum eſſe oportet. Inuenitur aliquando perſonale. Quint. Diſertos ſatis putat dicere, quæ oporteant.

Oppango, is, gi, ctũ. [*Attaccare*] affigere. Pla. in Cur. ſuauiũ oppegit.

Oppedo, is, p. c. καταπέρδω, ἀντιπέρδω, contra pedo, & tranſlate reluctor. Hor. 1. Ser. Sat. 9. Vin' tu Curtis Iudæis oppedere?

Opperior, ris [*Aſpettare*] περιμένω, expecto, uerbum deponens, gemino p. producit enim primã ſyllabam, quæ in paſſiuo operior corripitur. Vir. 10. Æn. Hoſtem magnanimum opperiens. Cic. Atti. In Albano opperior, dum iſta cognoſco. Terẽ. Ad. Hominẽ opperiar. Supinum facit Oppertum, teſte Priſciano: unde participium oppertus. Ter. in Phor. unam horam ne oppertus ſies. Legitur quandoque opperitus. Pla. in Moſt. Id ſum opperitus.

Oppeto, is, penul. cor. [*Morire*] ex ob, & peto, non ex os, & peto (ut putauit Seruius) ut ſit quaſi ore terram peto, cum ii, qui moriuntur, non omnes ore terram petant. Proprie idem eſt, quod obeo, uel ſubeo: ſere tamen ſemper accipitur pro morior: ſed hoc non tam fit ex natura uerbi, quàm propter accuſatiuum, Mortem: qui in eo, quamuis aliquando non exprimatur, ſemper tamen ſubauditur. Cic. 1. de D u. Æquius eſſe cenſuit, maturam ſe mortem oppetere. Virg. 1. Æne. Queis ante ora patrum, Troiæ ſub mœnibus altis, Contigit oppetere. Aliquando habet alium accuſatiuum. Cic. 1. Tuſc. Ex antiquo poeta: Prius, quàm oppeto malam peſtem hoſtili manu.

Oppianus, grãmaticus & poeta inſignis, ex Anazarbe, ſiue (ut Suidæ placet) ex Corico Ciliciæ ciuitate. ſcripſit ἁλιευτικὰ, κυνηγετικά, καὶ ἰξευτικά uerſuum uiginti millibus: quæ cum M. Antonio Seueri filio obtuliſſet, totidem aureos ſtateras ab eo accepit.

Oppico, as, p. c. [*Impegolare*] πισσόω, πιττόω, idem quod picare, i. pice illinere, quod genus picationis fieri antiquitus ſolebat in doliis, uel cadis uinariis, ne perfluerent. Cato cap. 120.

Oppidanus, dani, πολίτης, qui oppidum incolit. Cæſ. lib. 3. Comm. Ne quam oppidani à militibus iniuriam acciperent.

Oppidanus, a, um, ἀστικός, Cice. pro Planc. Vetere quodam iure oppidano. Cice. de Claris Orato. Oppidano quodam, & incondito genere dicendi.

Oppidatim, κατὰ πόλεις, per oppida, ut, oppidatim diſcurrere.

Oppido, [*Molto*] κομιδῇ, aduer. ualde, multum. ortum eſt autem hoc uerbum, teſte Feſto, ex ſermone inter ſe confabulantium, quantũ quiſque frugum faceret: utq; copia ſignificaretur, ſæpe reſpondebatur, quantum uel oppido ſatis eſſet. Hinc, Oppido, pro multũ. Ter. He. ut. Dic me hic oppido eſſe inuitam. Interdum ſubiungimus, Quam. Gell. lib. 15. cap. 30. Oppidoquam fiunt in litterarum oſtentatione inepti. Cæſar: Oppidoquam pauci ſub pellibus acquieſcebant. Accipitur aliquando Oppido, pro ſtatim. Plaut. in Moſt. Oppido uenit ignauia.

Oppidulum, li, πολίχνιον, paruum oppidum. Cic. ad Atti. lib. 10.

Oppidum, di, [*Città, caſtello*] πόλις, ſiue ab ope dictum ſit, ſiue ab opibus, ſiue etiam ab opponendo, ut quibuſdam placet, geminato p, ſcribendum eſt. eſt autem oppidum locus mœnibus concluſus, in quem homines multi habitandi cauſſa cõueniunt. quidam oppida ab urbibus diſtinguunt, ut hæ maiores, illa minora ſint. uerum indifferenter legimus eandem ciuitatem oppidum, & urbem appellari. unde Plau. in Perſa, cum Eleuſipolim ſæpius urbem uocaſſet, ſubdit: Eleuſipolim Perſæ cepere, antiquum oppidum. Sic. Ser. Sulp. in epiſt. ad Cic. cum numeraſſet multas inſignes urbes, ſubdit: Quæ oppida florentiſſima fuerunt. Cic. 6. Ver. Segeſta eſt oppidum peruetus in Sicilia. Vir. 4 ecl. Quæ cingere muris Oppida.

Oppignero, [*Impegnare*] ἐνεχυράζω, ἀντιτίθημι, pignori do. Ci. pro Sext. Libelli pro uino oppignerabantur. Mart. li. 2. Oppignerauit ad modo Claudi menſam. Repignerare, uide ſuo loco.

Oppilatio, obſtructio, uitiũ præcluſi iecinoris, aliorũq; uiſcerum.

Oppilo, as, [*Serrare*] ἐμφράττω, occludo. Lucr. lib. 6. Fluctibus aduerſis oppilare oſtia contra. Cic. 2. Philipp. Scalis oppilatis impetum compreſſit.

Oppleo, ples, [*Empire*] ἀναπίμπλημι, impleo. Plaut. in Rud. Meas opplebit aures ſua uaniloquentia. Cice. 2. de Natu. Deo. hæc opinio Græciam oppleuit.

Opploro, as, καταθρηνέω, ſ ὀδύρομαι, plorando obtundo. lib. 4. ad Heren. Quin uos auribus meis opplorare deſinitis?

Oppono, nis, [*Opporre*] προτίθημι, contra pono. Cice. 2. de Natu. Deo. Pullos ita tuentur, ut pennis foueant, ne frigore lædantur, &, ſi eſt calor, à ſole ſe opponant. Moles fluctibus opponere, Cic. 1. Offic. Natura oppoſuit montes mari, Lucr. lib. 1. Opponere uitium uirtuti, Cic. 3. de Fin. Quandoq; pro obiicere. Cic. pro Quinctio formidines opponantur. Aliquando pro deponere, id eſt contra alium prouocantem pignus ponere. Pla. in Cur. Pono pallium: Ille ſuum annulum oppoſuit.

Opportune, εὐκαίρως, quod pro deſiderio accidit, ſiue quod accidit tempore. Ter. in And. Opportune fit mihi obuiam.

Opportunitas. εὐκαιρία, ratione loci, temporis, & perſonarum. Cic. 3. de Fin. Opportunitas (ſic enim appellemus εὐκαιρίαν) non fit maior productione temporis. Ponitur quandoque pro facilitate. Pli. epiſt. 24. Tranquilli ſtomachum multa ſolicitant, uicinitas urbis, opportunitas uiæ. Quandoque pro utilitate. Cic. de Ami. ſummas amicitia opportunitates habet. Opportunitate bona aduenire, i. tempore. Pla. in Epid. Optima opportunitate ambo uenistis.

Oppressor, ris, uindex, & oppreſſor coniurationis.

Opportunus, a, um, [*Opportuno*] εὔκαιρος, ab ob, & portus, quòd nauigantibus utiliſſimi, optatiſſimiq; ſint portus. Eſt autem opportunum, quod nobis commode & pro deſiderio, ſuoq; tempore obtingit. Cic. Cœlio li. 2. epiſt. Quas ſi ſatis opportuno tempore accepiſti. Quandoque pro apto. Ter. in Eunuc. Ad omnia hæc magis opportunus nemo eſt. Quandoque iungitur datiuo, pro obnoxio. Pli. lib. 7. cap. 52. Fœminarum ſexus huic malo uidetur maxime opportunus. Idem lib. 18. cap. 7. Opportuniora morbis corpora, pro cliuiora ad morbos.

Oppressio, conſtrictio: cuius diminutiuum, oppreſſiuncula. Plaut. Papillarum oppreſſiunculæ.

Oppositio, contrarietas. Cic. 1. de Inuen. Diſparatum eſt id, quod ab aliqua re per oppoſitionem negationis ſeparatur.

Oppositum. ἀντικείμενον, ἀντικείμενον, ἐναντίον, contrarium.

Oppositus, huius tus, oppoſitio. Cic. pro Marc. laterum noſtrorum oppoſitus, & corporum pollicemur.

Opprimo, is, pen. corr. [*Opprimere, uccidere*] θλίβω, ἐπιλαμβάνω, ἐπικαταλαμβάνω, eneco, conculco: habetq; in ſe maiorem uim, quàm extinguo. Ci. in Læl. danda eſt opera, ut extinctæ potius amicitiæ, quàm oppreſſæ uideantur. quòd in extinguendo mora quædam, in opprimendo celeritas ſignificetur. Interdum ponitur pro claudere, ἐπιστομίζειν. Plau. in Aſi. Os opprime. Interdum pro comprehendere. Ibidem: ſaxo ipſum hominem manifeſto opprimas. Interdum pro uiolare, βιάζω, ut, Oppreſſit uirginem. Interdum premendo grauare, πιέζειν. Cic. Qui homini tot miſeriis oppreſſo ſubueniret.

ſubueniret. Interdum pro occupare, καταλαμβάνειν. Cice Caſſ. Hæc tertia iam epiſtola ante te oppreſſit, quam tu litteram. Quandoque celare, tacere. Cic. pro Roſcio Amer. Quo ſtudioſius ab ipſis opprimitur, & abſconditur, eo magis eminet, & apparet. Interdum pro conſtringere, συστέλλειν.

Opprobramentvm, ti [*Opprobrio, uituperio*] ὄνειδος, opprobrium. Plau. in Merc. Si quid faciendum eſt damni, facere mauolo, Quam opprobramentum aut flagitium muliebre efferri domo.

Opprobratio, ὀνειδισμός. Gell. lib. 12. cap. 11.

Opprobrivm, brii, [*Vituperio, infamia*] ὄνειδος, infamia, dedecus, quaſi obiectum probrum. Cice. in Saluſt. Cum omnibus matribus familiarum opprobrio eſſet. Horat. 1. epiſt. 9. Maioris fugiens opprobria culpæ.

Opprobro, as, [*Villaneggiare, uituperare*] ὀνειδίζω, opprobrio do, obijcio. Gell. lib. 1. cap. 15. Cato M. Cœlio trib. pleb. uilitatem opprobrans non loquendi tantum, uerumetiam tacendi. Pla. in Moſt. Mihimet cupio id opprobrarier.

Oppvgnatio, πολιόρκησις. Liu. 4. Nec ſegnior oppugnatio eſt.

Oppvgnator, oris, πολιορκητής. Cice. pro Balbo utinam poſſent oppugnatores reip. de ciuitate exterminari.

Oppvgno, as, [*Dare aſſalto*] πολεμέω, πολιορκέω, προσβάλλω, contra pugno. Cice. pro Sex. Domus eſt oppugnata ferro, facibus, exercitu Clodiano.

Oppvto, as, [*Potare*] amputo, proprie de arboribus. Pli. li. 17. c. 12.

Oppvvire, [*Percuotere*] antiqui dixerunt pro percutere. unde Oppuuia, uerbera. Afranius. Oppuuiis pueri coercentur. Vide Pauio.

Ops, Opis, generis fœm. filia Cæli ex Veſta, & ſoror, & coniux Saturni, quæ & Rhea dicitur, ἀπὸ τοῦ ῥεῖν, fluere: quòd terra rebus omnibus affluat. eadem Cybele appellatur, uel a monte atque oppido Phrygiæ Cybelo, ubi ſacra eius primo inſtituta ſunt: uel ἀπὸ τῶν κυμβάλλων, quibus in ſacris eius utebantur ſacerdotes. Ops autem idcirco dicta putatur, quòd terræ ope uita hominum ſuſtentetur: uel ab antiquo adiectiuo opus, quo ueteres pro diuite utebantur: ut contra inopem dicimus pauperem. ueteres enim, quorum opes præcipue in re pecuaria, & agricultura conſiſtebant, terram huiuſmodi opum largitricem diuinis proſecuti ſunt honoribus, Opemq́; i. opulentam nuncupauere. Hæc & Mater Deum appellatur à poetis, quòd putarent cæleſtes omnes in terris fuiſſe genitos, & ob inſigne aliquod meritum in cælum tráſlatos. Opes in numero plurali dicuntur diuitiæ. Virg. 1. Æne. Auxilio tutos dimittam, opibusq; iuuabo. Hor. Serm. li. 2. Sat. 2. Ofellum Integris opibus noui non largius uſum, Quàm nunc acciſis uideas. Opes acciſas, quæ imminutæ ſunt, uocat: integras, florentes, & nulla in parte diminutas. Quandoque pro eo, quantumcunque ualemus. Cic. li. 1. ad Q. Fr. Accidit, ut prætores ſuis nihil proficere ſuis opibus poſſent. Apud uetuſtiſſimos Ops aliquando inuenitur: ut idẽ ſit, quod opem ferens. Accius: Quorum genitor fertur eſſe ops gẽtibus. In ſingulari ſignificat auxilium, ἐπικουρίαν. Ouid. libro. 1 de Rem. Carminis & medicæ Phœbe repertor opis. Cic. lib. 3. Tuſc. Opis egens, dixit: id eſt, auxilii indigna. Aliquãdo ſignificat uires, uel poteſtatem, δύναμιν. Virg. 1. Æne. Grates perſoluere dignas, Non opis eſt noſtræ. Aliquando uim. Saluſt. in Catil. Summa ope niti decet. i. ſumma ui. Aliquando opem in ſingulari num. legimus pro diuitiis. Cic. 3. Tuſ. ex uetuſto poeta: Vidi ego te adſtante ope barbarica: id eſt, opulentia ſumma.

Opsonator, ris, [*Spenditore*] ὀψώνης Libanio, qui emit opſonia. Plau Mil. Vel primarium paraſitum, obſonatorem optumum.

Opsonatvs, us, ὀψωνεῖα, opſonatio. Plau. in Truc.

Opsonito, as, ſæpe opſono. Næuius: Multi mecum opſonitauere.

Opsonivm, nii, [*Companatico*] ὀψώνιον, quicquid ultra panem, & uinum cibi apponitur. Plau. in Aul. Dat equos cum opſonio. Hora. 1. Ser. Sat. 2. Omnia conductis coemens opſonia nummis.

Opsono, as, & opſonor, aris, deponens, p. p. [*Comprare companatico*] nam Græce ὀψώνιον, per ω ſcribitur, ὀψωνέω, ὀψωνίζω, emo, ſeu præparo opſonium. Plaut. in Caſſ. Obſonato ampliter. Terent. in And. Drachmis opſonatus eſt decem. Opſonare famem ambulando. eſt acuere, & excitare. Cice. 5. Tuſc. Socratem ferunt reſpondiſſe, ſe, quo melius cœnaret, opſonare ambulando famem.

Optabilis, le, εὐκταῖος, quod optari debet. Cic. Lucce. optabiles in experiendo non fuerunt, in legendo tamen erunt iucundæ.

Optabiliter. Cic. 1. Tuſc. optabiliter iter illud iucundum.

Optati, in honeſtum gradum aliquem electi, ab opto, eligo.

Optatissimvs nuncius. Cic. 14. Philip.

Optatvm, ti. Cic. in Piſ. accidit præter optatum meum. Optata loqui. Ter. in Heaut. Eueniunt optata, Ouid. 6. Metam. Reſpondet optatis meis fortuna. Cic. Curioni. 2. lib. Fam.

Optatvs nomen ex partic. Cic. ad Lentulum: mihi nihil fuit optatius. Idem Q. Fr. Vale mi optatiſſime frater.

Optato, [*Deſideratamente*] εὐκταίως, aduerb. cum deſiderio. Ter. in And. Optato aduenis. Cic. ad Atti. mihi optato ueneris.

Optimates, [*Primai, nobili*] οἱ ἄριστοι, qui primum in ciuitate locũ tenent, optimeq; de rep. ſentiunt. Cic pro Seſt. dicit optimates eſſe, qui ita in rep. ſe gerunt, ut ſua conſilia optimo cuique probentur: populares uero, qui ea faciunt, & dicunt, quæ multitudini iucunda eſſe uolunt.

Optimitas, atis [*Vtilità, commodo*] εὐχρήστημα, utilitas, commodum. Plau. Maximas optimitates Suis heris ille pariet.

Optime, aliquando pro opportune. Ter. in Eu. Adeſt optime frater.

Optimvs, [*Ottimo, perfetto*] ἄριστος, κράτιστος, βέλτιστος, ſuperlatiuum a bonus. Optimo iure prædia eſſe dicuntur, quæ immunia prorſus ſunt. Cic. de Leg. agr. optimo. n. iure ea ſunt profectò præ dia. Quinct. in Pro. li. 1. Optima facere, q̃ promittere, maluerunt.

Optio, onis, αἵρεσις. [*Elettione*] fœm. gen. electio. Plau. in Caſ. Optio hæc tua eſt: utram uis cõditio: em, accipe. Et dicimus, Dare optionem, Facere optionem alicui, Permittere optionem alicui. Cic. 1. Verr. Quoties ille tibi poteſtatem, optionemq́; facturus ſit, ut eligas utrum uelis. Quinct. lib. 5. Nec optio ind cis aduerſario permittenda. Cic. 4. Ac. Si optio naturæ noſtræ detur. Feſtus: In re militari Optio appellatur is, quem decurio, aut centurio optat ſibi rerum priuatarum miniſtrum, quo facilius obeat publica officia. Optio qui nunc dicitur, antea appellabatur Accenſus, qui à tribuno militum centurioni dabatur adiutor. Dicitur ab optando (ut Vegetius ait) quòd antecedentibus ægritudine præpeditis, ij tanquam adoptati eorum, aut uicarii, ſolent uniuerſa curare. Plaut. in Aſi. Optionem tibi ſumito Leonidem, Calliſt. in. l. ult. de Iur. immun. eum qui in Palatina militia idipſum agat, quod in exercitu optiones, iure arbitror dici optionem.

Optivvs, adiec. [*Adottiuo*] ποιητός, adoptiuus, ut nomen optiuũ. Horat. 2. Epiſt. 1. Fit Mimermnus, & optiuo cognomine creſcit.

Opto, tas. [*Deſiderare*] εὔχομαι. Cice Sulpicio lib. 4. mihi uenire in mentem nihil poteſt, non modo quid ſperem, ſed uix iam quid audeam optare. Quandoque eligo, αἱρέομαι. Cic. lib. 1. Offi. Quæ pulcherrima uideantur, ea maxime optant. Virg. lib. 1. Optauitq; locum tectis. Aliquando eſt petere, rogare. Cice. in Catil. 2. Neque ego à diis immortalibus optabo, ut, &c. Interdum pro aſciſcere. Idem in Epiſt. ne optari quidem ſacerdotem licebat, qui cuiquã ex collegio eſſet inimicus. Hinc Adopto, ualde deſidero. Plaut. in Ciſt. Sociam te mihi adopto ad meam ſalutem. Vatinius Cice. quẽ potius adoptem, quàm illum, quo defendente uincere didici? Eſt prætereà, in filii locum aſciſcere. Terẽt. in Ad. Ego hunc maiorem adoptaui mihi. Adoptio θέσις, ut ſcribit Caius, duobus modis fit, aut principis auctoritate, aut magiſtratus imperio. Principis auctoritate adoptamus eos, qui ſui iuris ſunt: quæ ſpecies adoptionis dicitur Arrogatio: quia & is, qui adoptat, rogatur, id eſt, interrogatur, an uelit eum, quem arrogaturus ſit, iuſti filii loco habere. Similiter & is rogatur, quem arrogaturi ſumus, an id fieri patiatur. Imperio magiſtratus adoptamus eos, qui in poteſtate parentis ſunt ſiue primum gradum liberorum obtineant, qualis eſt filius, filia: ſiue inferiorem, qualis eſt nepos, neptis, pronepos, proneptis. Gell. lib. 5. ca. 19. Aliter diſtinguit Arrogationem ab Adoptione: ut Adoptio dicatur, quæ fit apud prætorẽ: Arrogatio, quæ per populum fit rogante tribuno. Coopto, προσαιρέομαι, eligo. Cic. in Bruto: A quo in collegium augurum fuerã cooptatus. Exopto, ualde deſidero. Sal. gloriam & honorem boni, & ignaui ſibi æque exoptant. Præopto, προαιρέομαι, potius opto. Ter. in Hec. Adeo pertinaci es animo, ut puerum præoptares perire.

Opvlenter, ſumptuoſe, ſplendide, cum opulentia. Liu. lib. 1.

Opvlentia, & opulentitas, πλοῦτος, pro diuitiis. Salu. in Cice. Cui poteſt eſſe dubium, quin opulentiam iſtam ex ſanguine & miſeriis ciuium paraueris? Pli. li. 17. ca. 1. Recens opulentia. Opulentitas dixit Plaut. in Mil.

Opvlento, as, [*Arricchire*] πλουτίζω, dito, ſeu abundãtẽ facio. Col. li. 8. c. 1. uillaticæ paſtiones menſam precioſis dapibus opulentãt. Horat. 1. Epiſt. 17. Auro paſcat herum, an baccis opulenter oliuæ.

Opvlentvs, a, um, [*Ricco*] πλούσιος, opibus abũdãs. Plau. in Amph. Opulento homini hæc ſeruitus dura eſt. Ci. 4. de Ami. magis amicitiarum præſidia quærunt inopes, quàm opulenti. Hor. 3. Carm. Ode 24. Intactis opulentior theſauris Arabum. Catullus in Iul. Cæſ. Eo ne urbis opulentiſsime Socer, generq; perdidiſti omnia?

Opvlesco, [*Arricchirſi*] πλουτεῖ, diteſco. Furius apud Nonium.

Opvlvs, li, pe. cor. genus arboris maritandis uitibus idoneum. Col. lib. 5. cap. 6. Vitem maxime opulus uidetur alere. Ruell. lib. 1. cap. 105. Opulus corno ſimilis arboſculæ proceritate adoleſcit, caudice recto, enodi.

Opvntia, æ herba circa Opuntem naſcens. Pli. lib. 22. ca. 17.

Opvs, untis, ciuitas Locrorum Epicnemidiorum. Oui. lib. 1. de Pon. Patroclus Opunta reliquit.

Opvs, operis, & opus indeclinabile, [*Opera*] uide Opera, ræ.

OPVSCVLVM,[*Operetta*]dimi.ab opus.Cic.4.Ac.minutorum opuſcu torum fabricator.

O ANTE R

ORA,oræ[*Eſtremità di qualche coſa,riuiera*]ἐσχατιά,τὰ ἄκρα,extremitas cuiuſque rei.Vir.9 Æn.Et mecum ingentis oras euoluite belli, i.belli extrema,ut interpretatur Seruius. Hinc ueſtimentorum extrema, Oræ dicuntur. regionum item terrarumq́; fines,inſuper maritimæ ipſæ regiones. Virg.1.Æn. Troiæ qui primus ab oris,Italiam fato profugus,Lauinaq; uenit Littora. Oræ aluearioruni.Virg.4.Geo.fucoq;,& floribus oras Explent.Pli.oræ appellatione fere ſemper regionem littoralem appellat.Quæ uero remota ſunt ab ora,in mediterraneo eſſe dicuntur. Ora pro regione.Cic.2.de Nat.Deo.O omnibus hominibus, qui ubique ſunt, quacunq; in ora,ac parte terrarum.Ora,pro climate, uel ſegmento cœli.Cic.1.Tuſc.globum terræ,fixum in medio mundi uniuerſi loco,duabus oris diſtantibus.Sunt qui dicant Oram etiam ſignificare nauticum funem quo nauis littori alligatur, adducentes illud Quinctil.in Præfa.ad Tryphonem oram ſoluentibus bene precemur,& Liu.li.28.Trahunt ſcalas,orasq;,& anchoras præcidunt. Sed hoc incertum eſt:cum in Liuio, Lora, in uetuſto codice ſcriptum reperiatur:& apud Quinct. Ora ſoluentibus in quibuſdam exemplaribus legitur,ut ſit,ſoluentibus à littore. Ora pro initio rei,auctore Feſto,uſus eſt Cæcilius: Oram, inquit, reperire nullam queo. Apud Celſ.Oræ uulneris nominantur, uulneris extremitates,Oras,inquit,uulneris futuræ comprehendant.

ORACVLVM,li,[*Oracolo*]χρησμὸς,λόγιον,idem eſt, qđ deorū reſponſum:a uerbo Oro,uel ab oratione,teſte Cicerone in Topicis:Oracula,(inquit)ex eo ipſo appellata ſunt,quòd ineſt his deorum oratio.Virg.2.Æne.Suſpenſi Eurypylum ſcitatum oracula Phœbi Mittimus.Quandoque pro templo,in quo reſponſa dantur.Plin.li.12. cap.23.Nonnunquam etiam pro celebri ſententia.Seneca: Vnum illud optimum oraculum,pugnandum eſſe pro patria. Plin.lib.18. cap.6.Inde illa reliqua oracula:Nequam agricolam eſſe, quiſquis emeret,quod præſtare ei fundus poſſet. Accipitur aliquando pro ſomnio nocturno,quo res aliqua nobis denunciatur.Cic.1.de Diuin.Expoſui ſomnii,& furoris oracula. Cice.pro Font.Ex oraculo dici putes,i.uerißime. Edere oraculum, Oraculo aliquid edere, Petere oraculum de aliqua re,Oraculo editum eſt.

ORATA,æ,[*Orata*]χρυσόφρυς,piſcis,ab auri colore nomen habēs. idē & Aurata dicitur.ſolent enim ueteres pro au diphthongo ſæpe o, litteram ſubſtituere,ut Clodius pro Claudio. Vide Aurata.

ORATHA,ὄραθα,oppidum Meſopotamiæ ad Tigrim fluuium. Stepha.

ORBANA,Deæ nomen.Romæ ad ædem Lariū arā habuit.Pli.li.2.c.6.

ORATIO,nis,omnis locutio.Cice.in Bruto. Quanquam omnis locutio oratio eſt, tamen unius oratoris locutio hoc proprio ſignata nomine eſt. Orationis operam compendi facere, dixit Plautus Moſt.i.paucis agere,paucis uerbis dicere. Orationem ſibi parare eſt cogitare quid dicturi ſimus.oratio etiam eſt ipſius oratoris ratio,& argumentorum arte diſpoſitorum enumeratio : quales ſunt orationes Ciceronis.

ORATIVNCVLA,dimin.Cic.de Clar.Orat.Indicant oratiunculæ.

ORATOR,tis,ſic à Cic.definitur.Orator eſt uir bonus , dicendi peritus. Canorus,& uolubilis orator,Cic.de Cla. Ora. Orator etiam dicitur Ciceronis liber,in quo inſtituitur futurus orator.Cice.ad Trebonium lib.15.Oratorem meum,(ſic enim inſcripſi) Sabino tuo commendaui.

ORATORIE. Cice.in Orat.Nihil eſt aliud oratorie dicere, niſi optimis ſententiis,uerbisq; lectißimis dicere.

ORATORIVS,a,um,Cic.1.de Ora. Illam orationem diſertam ſibi,& oratoriam uideri.Ornatus oratorius,Quinct.lib.3.cap.1.

ORATRIX,apud Quinct.lib.2.cap.15.

ORATVM,ti,preces.Ter.in Hec.cum orato eius reminiſcor.

ORATVS,tus,tui,rogatio.Cic.pro Flac.An ſcripſit oratu meo?

ORBELVS,ὄρβηλος, Thraciæ mons in ea parte, qua Macedoniæ eſt contiguus,nō procul à Pangæo promontorio.Pli.lib.4.ca.10.& 11.

ORBICVLATIM,per orbes,quaſi circulatim.Pli.lib.11.cap.37. Ceruix è multis,uertebratisq; orbiculatim oſſibus flexilis.

ORBICVLATVS, ta, tum , [*Tondo,ritondo*]κυκλοτερής,σφαιροειδής,in orbem factum:unde poma orbiculata dicuntur a Varr.1.de re ruſ. ca.49.Quæ figurā habent orbis in rotunditatem circumacti.Cæl. ad Cic.li.8.Tibi noſtri milites,qui teterrima hyeme bellum confecerunt,malis orbicularis paſti uidentur.

ORBICVLVS,li,σφαιρίδιον.dimin.Pli.li.25.ca.13. Conciſa in orbiculos ſeruatur in uino. Orbiculus pro rotula trochleæ.Cato ca.3.

ORBICVS,a,um,[*Girato intorno*]κυκλωτικός, auctore Nonio, qđ eſt p orbē ductū.Varro:ut ſidera cæli circa terrā,atq; æné uoluuntur.

ORBILE,bilis,id eſſe uidetur, quod rotam in ſummo axe continet: uel id potius,quod in extremis radiis eſt,& canthis cingitur. Var. 3.de re ruſt.cap.5. Axis ſuſtinet rotam radiatam, ita ut ad extremum,ubi orbile ſolet eſſe acutum,tabula cauata ſit.

ORBILIVS,Beneuentanus grammaticus,Horatii in pueritia præceptor, quem lib.2.epiſt. ob nimiam in pueros ſæuitiam Plagoſum uocat.in ſenectute omni prorſus memoria deſtitutus, per iocum, litterarū obliuio,appellatus . uixit ad centeſimum prinnum annū: reliquit filium Orbilium,& ipſum grammaticum. Ex Tranquillo.

ORBIS,huius orbis,[*Circolo*]κύκλος,σφαῖρα,circulus.Pli.li.11.c.37. Aliis glauci coloris orbibus circundatis.Ouid.6.Met. Lanam glomerabat in orbes.Vir.5.Æn. alternos orbibus orbes Impediunt. Cic.3.de Orat.Circuitus,& quaſi orbis uerborum. Differt autem orbis à ſphæra,ſeu globo:ꝙ orbis proprie dicatur de plano corpore,qđ circularem habet figurā:ſphæra autē, uel globus de corpore ſolido.Cic.2.de Nat.Deo.Duæ formæ præſtantes ſunt, ex ſolidis globus,ex planis circulus,uel orbis:qui Græce κύκλος dicitur. ſed hoc non ſemper obſeruatur. ponitur enim frequenter orbis pro eo quod ſphæricum eſt,uel rotundum, unde orbem terrarū, dicimus,pro toto uniuerſæ terræ globo , quem ſphæricæ figuræ eſſe ſaniores philoſophi conſentiunt.Pli.in Proœ.lib.3.Terrarum orbis uniuerſus in tres diuiditur partes. Accipitur etiam orbis pro circulari cæleſtium corporum meatu.Cic.de Som. Scip.Stellæ circulos ſuos,orbesq; conficiunt celeritate mirabili. Nonnunquam etiam cælos ipſos,uel cæleſtes ſphæras orbes dicimus. Ibidem.Nouem tibi orbibus,uel potius globis connexa ſint omnia. Orbes etiam quandoque dicuntur frontis foramina,inter quæ latent oculi.Stat.Tum uacuos orbes.Sed & ipſa lumina ſic appellantur. Lact. Orbes ipſos humoris puri plenos eſſe uoluit. Ponitur quandoque pro regione.Pli.li.12.ca.12. In noſtro orbe proxime laudatur Syriacum.Aliquādo pro operculo in orbem facto. Cato de re ruſt.cap.10.Abacum unum,orbes æneos duos. Orbis ablaqueationis,apud Col.li.4.c.4.ponitur pro foſſione illa,quæ in orbem circa uites,aut arbores fieri ſolet. Quandoque orbem legimus pro orbili.i. extremitatibus radiorum in rota, quæ canthis cinguntur. Var.3.de re ruſt.c.5.cum aqua calida, & frigida ex orbe ligneo fluat in conuiuium.Orbis pro anno. Virg.1.Æn.Triginta magnos uoluendis menſibus orbes Imperio explebit.i. regnabit triginta annos.Idem 3.Æne.Annuus exactis completur menſibus orbis. Accipitur etiam pro menſa rotunda.Marti.lib.2.Tu Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes. Libycos orbes uocat menſas citreas.Ponitur quandoque pro ſerie continua,& quadam quaſi circunductione orationis , cum periodi legitimis comatibus & colis ſunt expletæ.Quinct.lib.9.cap.ult. Hiſtoria non tam finitos numeros,quam orbem quendam,contextumq; deſiderat. Cice.in Orat.in Thucydide orbem orationis deſidero.

ORBITA,æ,pen.cor.[*Ruota,carro*]τροχιὰ,rota. Virg.lib.3.Ge. Iuuat ire iugis,qua nulla priorum Caſtaliam molli diuertitur orbita cliuo. Cice.Atti.lib.12.Vt uix impreſſam orbitam uidere poſſimus. Eſt præterea ueſtigium decurrentis in uiis rotæ ex curſu. Pli.lib. 8.cap.58.Orbitam ſi tranſiere,moriuntur. Loquitur de muribus. Liu lib.32.Rota una,in altiorem orbitam depreſſa,turrim inclinauit.Item Orbita,rotunditas. Var.in Ætna: Solis ſcire modum,& quanto minor orbita Lunæ eſt.

ORBITAS,tis.Cic.de Orat.Inſtituere tutorem filiorum orbitati.

ORBATIO,onis,Seneca Epiſt.88.Paupertas non per poſitionem, ſed ut antiqui dixerunt,p orbationem dicitur. Græci dicunt στέρησιν: qđ cum dicunt,non,quod quis habeat,dicitur, ſed ꝙ non habeat.

ORBATVS,particip.Cic.pro Clu.Mater orbata filio. Idem ad Cecinnam:afflictum,& iam omni ſpe ſalutis orbatum.

ORBITAS,ὀρφανία,priuatio parentum.Plaut.in Cap.quaſi in orbitatem filios produxerim.A.Col.lib.6. Orbi palmites dicuntur, qui oculis,& gemmis carent.Orbitudo,orbitas,antiquū eſt.Accius Miſeret orbitudinis.

ORBO,as,[*Priuare*]στερέω,ἀποστερέω,priuo. Cic.de Ami. Si illis plane orbatus eſſem,magnum tamē afferret ætas illa ſolatium. Idem 4.Acad.Non is excæcat nos,aut orbat ſenſibus. Orbare ſe luce, Cic.3.Tuſc.Orbari auxilio,pro Mur.

ORBVS,orbi[*Orbo,cieco*]πηρωμένος τοὺς ὀφθαλμούς, proprie oculorum luce priuatus,quaſi amiſſis oculorum orbibus. Iuuen.Sat.3.uigilātibus orbis. Pli.lib.7.cap.43. Orbam luminibus exegit ſenectam. Tranſlate Orbi dicuntur , quicunque aliqua re cara priuati ſunt. Hinc patres,amiſſis liberis,orbi uocantur. Cice.in Parad. Quem nutum locupletis orbi ſenis non obſeruat? Col.lib.5.ca.4. Orbæ ſuis natis matres. Iuuen.Perſicus orborum lautiſſimus.

ORCA,æ,[*Orca*]ὄρκυς, genus beluæ marinæ . (inquit Feſtus) balænis infeſtum.Pli.lib.9.cap.6.Orca, cuius imago nulla repræſentatione exprimi poſſit alia,quam carnis immenſæ dētibus truculentæ, uitulos balænarum,uel etiamnum grauidas lancinat morſu, incurſaq; ceu Liburnicarum roſtris fodit.Horat.2.Serm.Saty 4. Byzantia putruit orca.Ab huius beluæ ſimilitudine uaſis quoddam uinarii genus ſpecie tereti,& uniformi,Orca dicitur. Varr.de re ruſt. lib.1.

li.1.c.13.Orcæ in Hiſpania feruore muſti ruptæ. Erat etiam olim Orca uaſis genus, in quo fici aſſeruabantur. Pl.li.15.c.19. Quidam etiam Orcam accipiunt pro uaſculo luſorio, quò coniecti tali, agitatiq; emittuntur in tabulam aleatoriam. Perſius Sat.3. Anguſtæ collo non fallier orcæ. Pli.lib.35. pro capſa pigmentorum muliebrium poſuit. Orca etiam gemmæ nomen eſt, nigro, fuluo, uiridi, ac candido colore diſtinctæ. Pli.lib.37.cap.10.

ORCADES, ὀρκάδες Ptol. inſulæ Oceani Septentrionalis ultra Britanniam, & Hyberniam, numero triginta. uide Melam.

ORCELIS, urbs Baſſetanorum in tractu Tarraconenſis Hiſpaniæ. Ptolemæus lib.2.cap.7.

ORCHAMVS, Aſſyriorũ rex, qui Leucotheam filiam ab Apolline uitiatam uiuam defodit. Ouid.lib.4.Metam.

ORCHESTRA, ὀρχήστρα, locus erat in theatro inter ſcenam & cuneos ſenatoribus ad ſpectãdum deſignatus, in quo erat pulpitum quinque non amplius pedibus altum, quod Græci Thymelen dicebãt, & Logeum, in quo chorus tragœdiarum, & comœdiarum, (quandiu comœdiæ chorum habuerunt) ipſiq; etiam citharœdi & aulœdi, & quotquot perſonam ex fabula non agebant, actioni ſubſeruiebant. Dicta Orcheſtra ἀπὸ τοῦ ὀρχεῖσθαι, à ſaltando, quòd in eo geſticulatores, hiſtrionibus in ſcenam abditis, populum ſaltando detinerent. Sueto. in Ner. in orcheſtram, ſenatumq; deſcendit, & orationis carminisq; latini coronã ſumpſit. Iuuenalis poſuit pro ſeſſione ſenatus & primorum, cum ait. Similemq; uidebit Orcheſtram, & populum. Cic. de orcheſtra etiam meminit.

ORCHIA LEX, prima inter leges ſumptuarias, ab Orchio tribuno lata. hac certus conuiuarum numerus præſcribebatur, cauebaturq; ut apertis ianuis cœnitaretur, ne qua legi fraus fieri poſſet.

ORCHIS, ὄρχις, herbã, quam & Cynoſorchin uocat. Pli.lib.26. c.10. Eſt etiam piſcis quidam duriſſimus, de quo Pli.lib.32.cap.2.

ORCHITES, pen.c. ὀρχίτης, genus oliuarum, quæ à teſticulis nomen ſumpſerunt, ut inquit Serui. in lib.3.Georg. nam ὄρχεις teſtes dicuntur: unde Orchites dictæ ſunt quaſi teſticulares oliuæ. Nominatiuus ſingularis eſt orchis. Col.lib.5.cap.82. Orchis quoque, & radius melius ad eſcam quam ad liquorem ſtringitur.

ORCHOA, æ, Babyloniæ oppidum in confinio Arabiæ deſertæ. Ptol.

ORCHOMENVS, p.c. ὀρχόμενος, Theſſaliæ fluuius, antea Minyeus appellatus, teſte Pli.lib.4.c.8. Orchomenus item, ſiue Orchomenũ, Theſſaliæ oppidum eſt, ad ſui nominis fluuium ſitum, olim potentiſſimum, ut pote cui & Thebani aliquando tributum pependerint. Stra.lib.9. Fuit item oppidum in Arcadia, non procul a Lebadia. Strabo lib.8. Fuit & tertium in Eubœa inſula. Idem lib.9.

ORCVLA. Cato de re ruſt. rutam in orculam condito.

ORCVS, ᾅδης, à ueteribus inferorum Deus eſt exiſtimatus, quem & Plutonem & Ditem patrem uocabant. Cic.6.Verr. Hic dolor erat tantus, ut Verres, alter Orcus, ueniſſe Ennam, & non Proſerpinã aſportaſſe, ſed ipſam abripuiſſe Cererem uideretur. Aliquando etiã pro ipſo inferorum loco ponitur: unde à Propertio li.3. Eleg. Minos uocatur arbiter Orci, quaſi inferorũ iudex & moderator. Plau in Aſi. Bene uale: apud Orcum te uidebo. Homer.2.Ili. Indicat Orcum Theſſaliæ fluuium eſſe, è Stygia palude profluentem, aquis adeo pinguibus, ut Peneo fluuio, in quem illabitur, olei in modum ſupernatet. Hinc factus eſt locus fabulæ, ut Orcus inferorum fluuium eſſe dicatur, cuius apud Deos ſanctiſſimum ſemper habitum ſit iuramentum. Feſtus Orcum ab urgendo dictum putat, quòd ad mortem homines urgeat. Alii ἀπὸ τοῦ ὅρκου, hoc eſt, à iuramento, quòd nullum iuramentum apud ſuperos firmius eſſet, aut religioſius, quàm cum per Stygiam paludem iurabant, aut per Orcum fluuium, qui ex Styge profluit. Cum Orco rationem habere, uel ponere, eſt periculo mortis ſeſe exponere, cum id præuideamus, quod ſolent agricolæ, qui in peſtilenti agro quamuis fructifero ſerunt. Varr.1 de re ruſt.cap.4. ubi ratio cum Orco habetur, ibi non modo fructus eſt incertus, ſed etiam colentium uita. Virg.4.Æn. Stygioq; caput damnauerat Orco.

ORDESSVS, ὀρδησσός, fluuius maximus Scythiæ, qui ab Oriente profluens, miſcetur cum Iſtro. Herod.lib.3.

ORDINARIVS, a, um, [*Ordinario*] τεταγμένος, τακτὸς, in quo ſeruatur ordo. Ordinaria ſemina, dicuntur ordine diſpoſita. Col.li 3.ca.13. Sic & ordinaria uitis, apud eundem eodem li.cap.16. Vitruu.lib.2. Ordinarios lapides appellat, qui ſunt eiuſdem formæ, & ordinis. Ordinarius homo, (ut poſt Oppium docet Feſtus) dicitur homo ſcurra, & improbus, quiq; aſſidue in litibus moratur, ob eáq; cauſſam in ordine ſtat prætorem adeuntium, ſiue per contrarietatem, ut ait Ælius Stylo, minime ordinate uiuit. Ordinaria conſilia, Liu. lib.27. Ordinarium officium Senecæ dicitur, ubi præficitur aliquis certæ functioni, li.3. de Benefi. Ordinarius ſeruus, apud Vlp. l. item apud Labeonem. §. prætor ait. ff. de iniuriis.

ORDINATE, ad Her.4. Quæ diſtincte & ordinate diſponemus.

ORDINATIM, Cæſ.2.bel.Gal. faſtigiato, atque ordinatim ſtructo.

ORDINATIO, onis. Col.li.12.cap.3. Vt ordinatio conſtituta conſeruetur. Pli.epiſt.205. Vitæ noſtræ ordinatio.

ORDINATIO, adminiſtratio prouinciæ. Suet.in Ner. Spoponderunt quidam ei ordinationem orientis.

ORDINATOR, oris, Senec.epiſt.110. opus eſt illi alieno conſilio, quomodo aduocato & litis ordinatori.

ORDINO, [*Ordinare*] διατάττω, τάττω, ſuo quæque ordine diſpono. Liu.libro.29. Scipio uoluntarios milites ordinauit, centuriauitq;. Hor.Epo.17. Io quem ſuperbus ordinarat agmina Myſorum. Ordinare locum uitibus, Col.lib.5.cap.3. Partes orationis ordinare, Cic.1.de Inuen. Ordinare reip. ſtatum, Sueto.in Iul.Cæſ. Ordinatus, a, um, particip. Liu.lib.24. Hinc Præordino, ante ordino.

ORDIOR, diris, [*Cominciare à parlare, cominciare*] καταβάλλομαι, ἄρχομαι, orſus & orditus, teſte Priſciano, præteritum facit: ſed cum facit orſus, ſignificat fari incipio. Virg.1.Æne. Veneris contra ſic filius orſus. Cic. pro Marc. Sed ut unde eſt orſa, in eodem terminetur oratio mea. Liu.lib.1. Vnus rem ex compoſito orditur: id eſt, narrare incipit. unde exordium, principium orationis. Ponitur etiam ſimpliciter pro incipio. Cic.5.Tuſc. Vnde igitur rectius ordiri poſſumus, quam à communi parente natura? Orſum, aliquando poetæ pro eo, qui finit, abuſiue poſuerunt. Virg.9.Æne. Sic orſus Apollo, Mortaleis medio aſpectus ſermone reliquit. Cum autem facit orditus, ad telæ, teſte Priſciano, uel alterius huiuſmodi compoſitionem ſpectat, ἱστουργέω. Pli.lib.11. cap.24. Araneus orditur telas. Ab ordior fit orſus, us, telæ, uel alterius operis principium. Virg. in Culic. Atque ut araneoli tenuem formauimus orſum. Veteres etiam ordio protulerunt. Afran. animo me ordire oportet. Hinc Abordior, Exordior, Redordior, d, littera euphoniæ gratia interpoſita. Eſt autem Redordiri, quod orſum erat, retexere. Plin.lib.9.cap.17. Geminus fœminis noſtris labor, redordiendi fila, eademq; rurſus extendi.

ORDO, dinis, [*Ordine, diſpoſitione*] κατάστημα, τάξις, digeſtio, & in ſuo loco rei cuiuſque collocatio: ueluti in acie fit, ubi pedites, ubi alæ, ceteraq; omnia ſuo quæque ordine collocantur. Ci.2.de Orato. Ordo eſt, qui memoriæ maxime lumen affert. Virg.5.Æn. Terno conſurgunt ordine remi. Digerere in quincuncem arborum ordines. Cic.de Sen. Aliquando etiam ordo dicitur pro conditione hominum, τάγμα, τίμημα. Cic.in Verr. M. Octauium hominem ornatiſſimum loco, nomine, ordine, uirtute. Tres erant ordines Romæ, ſenatorius, equeſtris, & plebeius. Virg.7.Æn. delectos ordine ab omni. Vbi Seru. Ordine ab omni. i. ex omni qualitate dignitatum. Ordo ampliſſimus ſenatorius uocabatur. Cic. pro Domo: Quid, cum ampliſſimum ordinem pro me ſupplicare, mutata ueſte, prohiberent? Ordines ducere dicuntur, qui militibus præſunt, ut tribuni militares, centuriones, atque alii. Liu.2. Ordines duxiſſe aiebant: aliaq; militiæ decora, uulgo miſerantes eum, iactabant. Accipitur quandoque pro ipſis hominibus, hoc eſt iis, qui ſunt eiuſdem dignitatis, ut equites, conſules, quorum dignitas etiam ordo appellatur. Cice.3.Offi. Qui eſſet, ut argentarius, apud omnes ordines gratioſus: id eſt, apud omnium ordinum homines. Saluſt. Sæpenumero multa uerba in hoc ordine feci, id eſt in ſenatu. Aliquando refertur ad fortunas, & genus uitæ. Vnde Donatus, exponens illud Teren.in Eun. Conueni hodie aduenięs quendam mei loci hinc, atque ordinis hominem: Mei, inquit ordinis hominem, id eſt pauperem, quemadmodum ego. Sic honeſti ordinis homines dici poſſunt opulenti. Ordinis inferioris amici dicuntur, qui ſunt infimæ conditionis. Cice.de Amic. Nunquam ſe ille inferioris ordinis amicis antepoſuit. Extra ordinem apud iuriſconſultos. i. ſine uerbis & formis ſolennibus. Pau.in.l.ordo.ff.de pub.iud. durante pœna legum, cùm extra ordinem crimina probantur. Extra ordinem metaphoricῶς, eximie. Cic.ad A. Cec.li.6. ad eam ſpem, quam extra ordinem de teipſo habemus propter dignitatem & uirtutem tuam, accedunt &c. Inde Interordo, & Interordinium, de quibus ſupra.

ORDOVICES, populi Britanniæ inſulæ. Tacitus lib.12.

OREA, æ, [*Freno, morſo*] κημὸς, frænum: quòd ori inſeratur. Titinnius in Setina: tantum gaudebit ſibi permitti oreæ. Trebellius pro ſe apud populum: Equo oreas detraho. Feſtus.

OREADES, ὀρειάδες, ὀρεστιάδες, montium nymphæ. ὄρος mons. Virg. 1.Æne. Hinc atque hinc glomerantur Oreades.

OREGES, pars tauri montis, in Caſpium mare uergens. Pli.li.5.c.29.

OREON, pen.pro. ὄρειον, tertia ſpecies polyguni. Pli.lib.27.cap.12.

OREOSELINVM, ὀρεοσέλινον, montanum apium, cicutæ foliis, radice tenui, ſemine anethi. Plin.lib.20.cap.11.

ORESTES, Agamemnonis & Clytemneſtræ filius, ſic appellatus ob agreſtem, & quaſi montanam naturam. Ægiſtum qui patrem Agamemnona interfecerat, matremq; cõſtuprauerat, cum ipſa matre occidit. Sophocles in Electra, & Euripides in Oreſte. Deinde Pyrrhum quoque in Apollinis templo interfecit, quòd Hermio-

nen, Menelai filiam, ſibi prius deſponſatam, rapuiſſet. Propter quæ ſcelera agitatus furiis, non ante purgari potuit, quàm ad arã Dianæ Tauricæ perpetrata facinora expiauerit. Vide Iphigenia. Amicum habuit Pyladem, perpetuum omnium ſuarum profectionum comitem, periculorumq́; ſocium, cum quo tam ſancte amicitiam coluit, ut alter pro altero mori non recuſaret. Cic. de Amic. Qui clamores tota cauea nuper, cum ignorante rege, uter eorum eſſet Oreſtes, Pylades Oreſtem ſeſe eſſe diceret, ut pro illo necaretur; Oreſtes autem, ita ut erat, Oreſtem ſe eſſe perſeueraret.

ORESTIS, idis, ὀρεστίς, regiuncula Macedoniæ, in eo tractu, qui mari Adriatico imminet. Plin. lib. 4. cap. 10. Cic. in Arato.

ORETAE, gens Indica. Strab. lib. 15. Plin. lib. 6. Lucan. lib. 3. Tum furor extremos mouit Romanus Oretas.

ORE TENVS, [*Inſino à la bocca*] μέχρι τοῦ στόματος, uſque ad os. Gel.

OREVS, Bacchus à montibus, in quibus ei fere ſacrificabatur. Feſtus.

ORGANICE moueri, apud Vitruuium, pro per organa.

ORGANVM, ni, [*Organo, ſtormento*] ὄργανον, Latine inſtrumentũ. Cic. lib. 11. Epiſt. ad Brutum: Ὄργανον meum erat ſenatus: id iam eſt diſſolutum. Per excellentiam Organa dicuntur, quæuis muſicorum inſtrumenta. Quintil. l. 9. c. 4. Natura ducimur ad modos: neque enim aliter eueniret, ut illi quoque organorum ſoni in alios atque alios motus ducerent auditorem. Iuue. Prætoribus Organa ſemper In manibus. Architectorum quoq; inſtrumenta quædam Organa appellantur. Vitruuius lib. 10. cap. 1. Inter machinas & organa id uidetur eſſe diſcrimẽ, quòd machinæ pluribus operibus in maiores coguntur effectus, ut balliſtæ: organa autem unius operæ prudenti tractu perficiũt, quod propoſitum eſt, uti ſcorpionis, & anyſocyclorum uerſationes. Apud Colum. lib. 5. ſumitur pro inſtrumento ad metiendum apto.

ORGANARII, ὀργανοποιοί, organorum fabricatores, Firmicus lib. 2.

ORGANICVS, a, um, ὀργανικός, ut ſaltus organicus Heliconis. Lucr. lib. 3. Organici, eorum, qui muſicis organis canunt. Idem lib. 2.

ORGIA, orum, pen. cor. ὄργια, neutri gen. & pluralis num. apud Græcos, teſte Seruio. primum dicta quæuis ſacra. erat enim Orgiorũ appellatio generalis, ut apud Latinos Ceremoniarum. poſtea abuſiue factum, ut peculiariter hoc nomine Liberi patris ſacra nominarentur, ἀπὸ τῆς ὀργῆς, à furore, quòd hæc præcipue ſacra à mulieribus furore correptis celebrarentur: uel ἀπὸ τῶν ὀρῶν, à montibus in quibus potiſſimum hæc ſacra fiebant. Innouabantur tertio quoque anno: unde trieterica dicta, i. triennalia. Virg. 4. Æneid. ſtimulant trieterica Baccho Orgia.

ORIBASIVS, Sardianus, Iuliani principis familiaris, à quo & quæſtor Conſtantinopolitanus factus. Scripſit libros medicinæ lxxii. ad Iulianum, & eorum epitomen libris nouẽ ad Euſtachium filiũ. præterea de regno, & de affectibus. Hæc Suidas. Eunapius uero in eo libro, quem de Sophiſtarum uitis conſcripſit, Oribaſius, ait, Pergamenus genere, in eloquentia pariter & medicina profecit, Iulianoq́; propterea ut medicus fuit accerſitus. Inuidia deinde ſuccedentium principum, bonis priuatus, ac in exilium ad barbaros miſſus, animum philoſophi ſemper in calamitate retinuit.

ORICALCHVM, oricalchi, [*Ottone*,] ὀρείχαλκον, uel ὀρίχαλκον, metalli genus, accedens ad colorem auri, quod olim maximo in pretio habebatur. ἀπὸ τοῦ ὄρους, καὶ χαλκοῦ, quaſi ὄρειος, χαλκός, hoc eſt æs montanum. naſcitur enim in montibus. Cicero 3. Offic. Siquis aurum uendens, orichalcum ſe putet uendere, indicet ne ille bonus uir, id aurum eſſe? Sunt qui Aurichalcum ſcribant: quaſi aureum æs: quorum opinioni refragatur prima ſyllaba, quæ ubique corripitur. Stat. 1. Theb. Emicat effigies, & ſparſa orichalca renident.

ORICOS, ſiue Oricum, ὤρικος, ciuitas Epiri, à Colchis condita, iuxta quam naſcitur terebinthus, nigrum lignum habens, & ſolidum in buxi ſpeciem. unde Oricia terebinthus, apud Virg. 10. Aenei. De hac & Luca. lib. 3. Tunc qui Dardaniam tenet Oricon. Hæc quondam inſula cũ eſſet, continenti iuncta eſt. Pli. li. 2. c. 86. & l. 3. c. 23.

ORICVLARIVS, pro Auriculario ſubinde apud Celſum legitur.

ORIENS, tis, [*Oriente, Leuante,*] ἀρχιτέλλων, partic. à uerbo Orior, idẽ ſignificans quod ſurgens: ut cũ dicimus, Solẽ orientem, Lunã orientem, Sidera Orientia. Cic. de Nat. Qui terras ab oriente ad occidentem colunt. Ouid. 7. Met. Adiicit extremo lapides Oriẽtepetitos. Vir. 1. Ge. Noſq́, ubi primus equis Oriẽs afflauit anhelis.

ORIFICIVM, cii, introitus, & ueluti oſtium cuiuſque rei. unde duo uentriculi orificia dicimus, unum ſuperius, quod cibo aditũ præbet: alterũ inferius, qd cibo nõ niſi probe cocto exitũ permittit.

ORIGANVM, ni, p. c. (ὀρίγανος Dioſcoridi) fruticulus, tã folio, quàm ramis ſilueſtri ſerpillo ſimilis, comante ſupra cacumen umbella, in qua flores ex albo purpurei, odore iucundo præditi emicant. Quatuor origani commemorantur genera: Heracleoticum, Onitis, Tragoriganon, & ſilueſtre. Primum ab Heraclea Pontica dictum circa quam copioſiſſime naſcitur. Secundum ab aſinis qui eius pabulo maxime delectantur. Tertium ab hircis, qui præcipue illud appetunt. Quartum, quòd ſine cultura & ſua ſponte proueniat. Pli. lib. 20. cap. 17.

ORIGENES, ſcriptor eccleſiaſticus, qui tẽpore Philippi primi Chriſtiani Imperatoris fidem euangelicam & ſcriptis, & uiua uoce illuſtrauit. incidit tamen in aliquot errores ab eccleſia damnatos; quos tamẽ nõnulli ſuſpicãtur ab æmulis eius libris fuiſſe inſpſos.

ORIGINARIVS, originalis. Budæ. Originarii ſunt, qui cõtrahunt municipatum origine principaliter. lib. 10. Cod. tit. de Municip. & originariis.

ORIGINATIO, onis. Quint. lib. 1. Etymologia, quæ uerborum originem inquirit, à Cicerone dicta eſt Notatio, quia nomẽ eius apud Ariſtotelem inuenitur σύμβολον.

ORIGO, nis, pen. pro. [*Origine, principio,*] γένεσις, à uerbo Orior, dicitur de genere, principio, initio, cauſa, ortu, ſtirpe, ſemine alicuius rei. Cic. de Vniu. Nullius rei, cauſa remota, reperiri origo poteſt. Vir. 2. Aene. Non alios prima creſcentis origine mundi Illuxiſſe dies. Ouid. 3. Faſt. O quam de tenui Romanus origine creuit.

ORION, ὠρίων, quaſi Vrion, dictus eſt filius Iouis, Neptuni, & Mercurii. Quidam tradunt Iouem, Neptunum, & Mercurium, cum terrã peragrarent, ſuperueniente nocte ad pauperem quendam Hyreũ, diuertiſſe, qui eos hilari animo ſuſcepit, cumq́; deos eſſe animaduertiſſet, occiſo boue iiſdem ſacrificium obtulit. quo officio motus Iupiter, iuſſit ut aliquid muneris a ſe peteret, ſtatim uoti compos futurus. qui nihil ſeſe magis cupere reſpondit, quàm filiũ: cõiugem tamen ſe non habere, neque uelle ducere, quòd morienti uxori fidem dediſſet ſe aliam non ducturum. Iupiter igitur & reliqui Dii corium immolati bouis ſumpſerunt, in quod cum urinam emiſiſſent, iuſſerunt, ut terra obrutum completis maternis menſibus ſolueret. quod cum feciſſet, inuenit puerum, quem ab urina Orionem nominauit. Hic poſtea cum euaſiſſet uenator maximus, extinctus ictu ſcorpionis, à Diana in cælum iuxta ſidus Tauri locatus eſt. Lucan. uero à Diana ſcorpione immiſſo occiſum dicit, & deorum miſeratione in cælum ſublatum. Horat. ab ipſa Diana ſagittis confoſſum tradit, eo quòd ui uoluerit eam comprimere. Seruius autem hanc fabulã longe aliter tractat, dicens Oenopionis Siculi habitum eſſe filium, qui cum Candiopen (quam alii Meropem uocant) ſororem uitiaſſet, à patre excæcatus eſt. Heſiodus Neptuni, & Euryales filium facit, idq́; muneris à patre obtinuiſſe tradit, ut per ſummos fluctus poſſet incedere. Eſt autem ſignum cæleſte, quo oriente maximæ excitantur tempeſtates. Hinc Virg. l. 1. Æn. Cum ſubito aſſurgens fluctu nimboſus Orion. &c. Habet autem hoc nomen apud poetas primam ſyllabam indifferentem: quòd prima ſyllaba olim apud Græcos per ου diphthongum ſcribebatur. Poteſt tamen etiam corripi, ſi abiiciamus ex prima ſyllaba uocalem ſubiunctiuam, more Græcorum, qui ut breuem ſyllabam extendant, aliquando aſſumunt uocalem; & ut longam contrahant, abiiciunt. Media autem ſyllaba ſemper producitur. penultima obliquorum, rurſus eſt indifferens. Lucan. lib. 9. Teſte tulit cœlo uicti decus orionis. Verſus eſt ſpondaicus. Ouid. 8. Metam. Strictumq́; Orionis enſem. Apud Catul. de coma Beren legitur nominatiuus Oarion. Proximus Hydrochoo fulgeat Oarion. Cice. in Arato.

ORIOR, [*Naſcere. uenire à luce*] oreris, & oriris, olim tam per tertiã, quam per quartam coniugationem declinabatur, hodie tantũ per tertiam, excepto infinitiuo Oriri, qui manſit à quarta coniugatione. Ouid. lib. 10. Met. Tu quoties oreris. Participium præteriti tẽporis eſt Ortus, futuri Orturus, uel Oriturus: quorum poſteriore uſus eſt. Horat. lib. 2. Epiſt. Nil oriturum alias, nil ortum tale fatẽtes. Eſt autem Orior: φύομαι, idem quod naſcor. Cice. 2. de Legib. Sum amicior factus huic omni ſolo, in quo tu ortus es, & procreatus. Quandoque ſurgo, prodeo, ἀρχιτέλλω, unde, Oriri Solem dicimus. Plaut. in Aul. quid hoc clamoris oritur hinc ex proximo. Teren. in Ad Tibi à me nulla eſt orta iniuria. Pli. Epiſt. 95. Oritur fons in monte. Hinc Aborior, Adorior, Coorior. Liuius: coorto tumultu terga uertere. Oborior, & ſuborior eiuſdem ſignificationis: ut: Obortæ ſunt lachrymæ, Subortus eſt rumor. Exorior, enaſcor. Cic. lib. 3. Off. Exoritur Antipatri ratio ex altera parte.

ORITES, ὀρίτης, gemma globoſa ſpecie. Plin. lib. 37. cap. 10.

ORITHYIA, pen. prod. ὠρείθυια Homero filia Erichthei Athenarum regis; quam à Borea raptam, & in uentum conuerſam, poetæ fabulantur. Verum, ut Euſebius pro uera hiſtoria refert, Boreas hãc ſibi in coniugem antea denegatam, rapuit, raptam tulit in Thraciam. & ex ea Zeten & Calain ſuſcepit, qui cum Argonautis in Colchos nauigauerunt, & Harpyias fugauerunt. Propert. lib. 2. Iam Pandioniæ ceſſet genus Orithyiæ.

ORIVNDVS, a, um, [*Che ha origine di qualche luogo.*] ὁ ἀρχὴν ἔχων γενέσεως ἀπό τινος, qui originẽ ducit ex aliquo loco. Liui. lib. 24. Nati Carthagine: ſed oriundi à Siracuſis. Inuenitur tamen Oriundus, pro orto.

orto.Ci.Top. Ab ingenuis oriundi.Col.li.1.Si liberis parentibus eſt oriundus. Oriundus aliquando non ſolum locum, ſed quandoque perſoná denotat. Liui.lib.34.Oriundus a magno Alexandro.

ORMENION,ὄρμενιον,Homero,uicus ad ſinum Pegaſæum. Stra.li.9.

ORMINVM,ſiue potius Horminon,ὅρμινον Dioſc.herba quam Latini Geminalem,Officinæ Gallitricum uocăt. Eſt & ſilueſtre Horminon,alio nomine Saluia agreſtis. Attici quoque Corrudam,i. aſparagum ſilueſtrem Horminon appellant.Plin. lib.20.cap. 10.

ORNAMENTVM,i,[Ornamento] ἀγάλλημα,κόσμος,καλλώπισμα,ornatus. Cato de re ruſt.ca.10.Ornamenta bubus ſex. Sumitur aliquando pro honore,ſiue dignitate. Ci. Craſſo. Suſcepitq; propugnationé pro omnibus ornamentis tuis.Pro beneficio honorifico.Cic.Cœlio.quæcunque a me ornamenta in te proficiſcentur.Ornamento eſſe,idem eſt,quod ornare.Cicc. 6.Ver.Domus erat non domino magis ornamento,quam ciuitati.

ORNATE,eleganter.Cic.1.de Fin. Res bonas, grauiter ornateq; dictas,quis non legit?Idem.4. Aca.explicata uberius & ornatius.

ORNATVS,a,um,[Ornato] κεκοσμημένος,partic.ab Orno,as,ornamentis decoratus. Virg.3.Geo.Ipſe caput tonſæ foliis ornatus oliuæ. Feſt.Ornatus dicitur qui bonis artibus inſtructus eſt, ſiue qui honores adeptus eſt á populo.Ouid..11.Met.ornata capillos. Vir. 7. Ecl.Hedera creſcentem ornate poetam.Plaut.in Pœn.Bono ingenio me eſſe ornatam,quàm auro,multo mauolo.Terent.in Ad.ornatus eſſes ex tuis uirtutibus.Cic.pro Flac. ornatiſſimus ciuitatis ſuæ uir.Idem pro Qu.E fundo ornatiſſimo deiectus.

ORNATVS,us.[Ornamento] σκευή,cultus,quo quis ornatur. Plin. lib. 8.cap.42.Alexandrum regio inſtratus ornatu recepit in ſedem. Ci.1.Off.Statuas uidemus ornatu militari. Idem in Or.Aſſerunt hæc magnum ornatum orationi.

ORNATVS,ornati,Ter.in And.Nihil ornati,nihil tumulti.

ORNEAE,ὀρνέαι, uicus ex agro Corinthio,in quo Priapi ſacra celebrabantur:unde Priapus ipſe dictus Orneates,Stra.lib.8.

ORNITHIAE,uenti Septentrionales quotannis ſub initium ueris triginta fere continuis diebus ſpirantes:dicti,ab aduentu auiú,quòd id temporis hirundines,& ciconiæ ad nos tranſuolent. Col.li.11. cap.2.Decimo cal.Mar.Ornithiæ, per dies triginta eſſe ſolent.

ORNITHOBOSCION,locus ad paſcendum aues.Var.de re ru.li. 3.c.9.

ORNITHON,Ornithonis, Latine auiarium.Var.3.de re ruſt.cap.3.

ORNITHOTROPHIVM.pen.pro.ornithon.Var.3.de re ruſt.cap.5.

ORNO,as[Ornare,adornare] περιστέλλω,διακοσμέω,decoro,honeſto. Ter.in Eun.orna me.Prop.lib.4.El.10. Populus & longis ornabat frondibus ædem.Horat.2.Epi.2.Donis ornatur honeſtis. Cicc.1. Tuſc.Nocturnam cæli formam undique ſideribus ornatam.Accipitur & pro præparare.Plaut. in Capt.dicam ut ſibi penum aliud ornet.Item honorare.Cic. Cæſari:neque impedio quo minus hiſce eum ornes gloriæ inſignibus.Ornare fugam,parare fugã. Ter. in Eun.iam ornabat fugam. Ornare munus uerbis,apud Terent. in Eũn.eſt laudare. Hinc Ádorno,orno. Liui.li.1. Flaminem inſigni ueſte,& curuli regia ſella adornauit. Eſt etiam Adornare,bene apparare.Plaut.in Caſ.intro abi uxor, atque adorna nuptias. Exorno,& ſuborno,uide alibi.

ORNVS,arbor procera, caudice tereti, læui cortice. Colum.lib. de Arbor.cap.16.Sylueſtrem fraxinum eſſe dicit.

ORO,ras[Pregare] παρακαλῶ,δέομαι,εὔχομαι,pręcor,uel peto:& ſępe habet duos accuſatiuos. Teren.in Eun.Vnum uos oro,ut me in ueſtrum gregem recipiatis.Interdum ponitur abſolute. Cic. pro Quinctio Orat, atq; obſecrat,ut multis iniuriis iactatam æquitatem,in hoc tandem loco conſiſtere patiamini. Cic.Cæſ. in Epiſt. ad Att.lib.9.á te peto,uel potius omnibus precibus oro & obteſtor,ut aliquid impertias temporis huic quoque cogitationi. Interdum eſt agere,dicere, λέγειν,& tunc ſolo accuſatiuo contentũ eſt.Pli.lib.7.ca.53. Legatus Rhodiorum cauſſam in ſenatu magna cũ admiratione orauerat.Hinc fit Orans.Virg.9. Æne.Multa deos orãs.Oratus,a,um.Hora.1.Epi.13.Oratus multa prece nitere porro.Hinc Adoro,Exoro,orando impetro.Vnde orator dicitũ dum orat:exorator,cũ impetrauerit.Ter.in Prol. Hec.Orator ad uos uenio:ſinite exorator ut ſiẽ.De oro,& Peroro,uide ſuis locis.

OROATIS, Plinio,ὀροάτις Straboni,fluuius eſt Carmaniæ,in confinio Perſidis.Ptol.lib.6.cap.3.Plin.li.6.ca.23.& Stra.li.15.

OROBA,ὄροβα,urbs Aſſyriæ,in Mediterraneis.Ptol. li.6. ca.1.

OROBANCHE,ὀροβάγχη,cauliculus ſine foliis,altitudine ſeſquipedali,ſubrubens.flore ſubalbido in luteum uergente.Pli.li.22.ca.25.

OROBATIS,ὀροβάτις,urbs mediterranea Perſidis.Ptol.li.9.cap.4.

OROBITIS,ὀροβῖτις, chryſocollæ factitiæ genus.Pli. li.33.cap.5.

ORODES,Parthorũ rex,á quo Craſſus occiſus.Plutarch.in Craſſo.

ORONTES,fluuii nomen,qui diuidit Syriam ab Antiochia. Mela li. 2.Eſt & mons,inter quem & Oronté fluuium urbs Antiochia eſt.

ORONTEVS,a,um, Prop.lib.1. Aut quod Orontea crines perfundere myrrha.

OROPVS,pen.pr.ὠρωπός,Steph.oppidum in Attica, in confinio Bœotiæ.Pli.li.4.cap.7.Eſt & alia ciuitas in Macedonia. Item alia in Eubœa,Apollinis templo clariſſima.Rurſus alia in Syria,non procul ab Amphipoli.Sunt & aliæ quæ enumerantur a Steph.

ORPHEVS,poeta,ſeu uates,genere Trax, Calliopes & Apollinis filius,quem a Mercurio,ſiue ut alii habent,á patre Apolline lyram accepiſſe ferunt,eaq; tantum ualuiſſe,ut illius cantu ſiluas & ſaxa mouerit,fluuiorum curſum prohibuerit,feras mitiores reddiderint. Euridicen uxorem habuit,quæ Ariſtæum ſibi inferre uolentem fugiens a ſerpente occiſa eſt:ob cuius mortem Orpheus, accepta lyra, ad inferos deſcendit,ubi ſuo cantu a Proſerpina uxoré Eurydicen recepit,ſed cum eandem, non ſeruata lege a Proſerpina ſibi impoſita, rurſum amiſiſſet, cœlibem uitam agere ſtatuit: cumq;etiam alios a mulierum conſortio deterreret,atque in puerorum amores pelliceret,á Mænadibus inter Bacchi ſacrificia iuxta Hebrum fluuiũ occiſus,& diſcerptus eſt: Vir.Ecl.4.Non me carminibus uincet nec Thracius Orpheus. Alii Orpheum Ciconum regem(Oeagrum quo Oeagrius appellatur)& Polyhymnię filium fuiſſe dicunt, atque cum Argonautis in Colches nauigaſſe. Sunt qui duos Orpheos fuiſſe dicant,quorum alterum Colchos nauigaſſe perhibent.

ORPHICVS,a,um.Cic.de Nat.Sacra Orphica.

ORPHEVS,phea,pheum,pe.pr.ὀρφεῖος,ab Orpheo. Mar.lib.1.Quicquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro Dicitur.

ORRHEA,æ,oppidum in occidentali tractu Britanniæ.Ptol.li.2.ca.3.

ORSVS,ſa,ſum,[Che ha cominciato]qui incepit. Virg.2. Æn.Inde toro pater Æneas ſic orſus ab alto.

ORSVS,orſi,[Incommciamento]uel pluraliter Orſa,ſorum, incepta. Liui.in Præfat. operis. Vt orſis tanti operis ſucceſſus proſperos darent.Vir.11.Æn.Orſa refert.i.cœpta uerba,ut ait Seruius.

ORSVS,us.Cic.2.de Diui. Scire ratos ne habeant, an uanos pectoris orſus.

ORTHIVM CARMEN,quod Arionem Ceciniſſe refert Herod.lib.1. priuſquam ſe in mare præcipitaret: dictum, quod eius carminis numeri quam altiſſima, & intentiſſima uoce ferrentur. ὄρθιον enim arduum.Gel.li.16.c.19.Stans in ſumma puppi,carmen,quod Orthium dicitur,ſubaltiſſima uoce cantauit.

ORTHOCORYBANTES, populi Medis & Hyrcanis finitimi. Herodotus lib.3.

ORTHOGONIVS,rectis angulis conſtans.Colum.lib.5.cap.2.Orthogonus ager.

ORTHOGRAPHIA.Quinct.li.1. cap.7.Quod Græci orthographiam uocant,non recte ſcribendi ſcientiam nominamus.

ORTHOMASTICA,poma dicũtur,ab effigie mãmarũ.Pli.li.15.ca.14.

ORTHOSIA,ὀρθωσία,oppidum Syriæ.Plin.li.5.ca.20.

ORTHOSTATAS.Vitruui.li.2.c.8.& li.10.ca.16.Poſtes uocat ianuæ, quòd arrecti ſtent,non iaceant tranſuerſi.

ORTON,ὄρτων.Ptol.li.3.ca.1 Pelignorum urbs,hodie Ortona.

ORTOPOLA,Liburniæ urbs.Ptol.li.2.ca.15.Ortopula hodie.

ORTVS,us,nomen,[Natiuità,naſcimento] γένεσις,ἀνατολή,ἀρχή,ſignificat natiuitaté.Ci.1.Offi.ortusq; noſtri partem patria uendicat, partem amici.Ouid.13.Met.materno quod ſum generoſior ortu. Interdum primam illam corporis cæleſtis apparitionem ſupra noſtrum hemiſphærium,ortum uocamus. Virg. 1. Geo. Nec fruſtra ſignorum obitus ſpeculamur & ortus. Qui ipſum cæli cardinem,in quo Sol oritur,ortum appellamus. Pli.li.12.cap.14.

ORTYGIA,ὀρτυγία,δῆλος,inſula in mari Ægæo, omnium cycladum clariſſima, Apollinis alumna, templo & mercatu nobilis. Dicta Ortygia(Solino teſte)quia in ea primo uiſæ ſunt coturnices,quas Græci ὄρτυγες uocant.Nicander ab Ortygia oppido dictam putat.Vir.3.Æn.Linquimus Ortygiæ portum:Hæc etiam dicta eſt Delos(ut docet Ariſtoteles)quòd cum antea ſub aquis merſa eſſet,ſubito apparuerit: nam δηλῶ,oſtendo, ſignificat. Ab aliquibus præterea Pyrpile nominatur, ab igne ibi primum reperto:ab aliis Cynthia,ab aliis Aſteria, ab aliis Cynæthus. De Delo terræ motu concuſſa,Thucyd.li.2.Eſt & alia in Sicilia,Syracuſarum pars reliquæ urbi ponte coniuncta,quæ fontem habet Arethuſam. Vir. lib.3.Æn.Sicanio prætenta ſinu iacet inſula contra Plemmyrium undoſum,nomen dixere priores Ortygiam.&c.

ORTYX,tygia,[Coturnice] ὄρτυξ,auis,quæ latine Coturnix, & uulgo Qualea dicitur. Vide Coturnix.Eſt præterea Ortyx herbæ nomé quæ a nonnullis Plantago uocatur.Plin.lib.21.ca.171.

ORYX,ὄρυξ,animal in Getulia naſcens, biſulcum & unicorne,capræ non diſſimile,pilum habens contra aliorum animalium naturam ad caput uerſum.Pli.li.2.cap.40.& lib.8.cap.53.Col. lib. 10.

ORYZA,ὄρυζα,Dioſc.frugis genus in locis paluſtribus, & uliginoſis proueniens,folia habens carnoſa, porro ſimilia, ſed latiora: floré purpurem. Semen non in ſpicis,ut frumenta,ſed in paniculis gignit,aut iubis.Oryzæ in Italia maxima eſt copia,teſte Plinio, ubi

ex ea ptiſana fiebat, quam reliqui mortales ex ordeo conficiebant. Theophr. ſtu Oryzon uocat, teſtaturq; ſua ętate peregrinum fuiſſe ſemen, & ita pridem ex India illatum.

O ANTE S

Os, oris, [*Bocca, faccia*] στόμα, proprie concauum illud, intra quod lingua & dentes concluduntur. Pli. li. 11. ca. 37. Continui dentes, aut utraque parte oris ſunt, ut equo: aut ſuperiore primores non ſunt, ut bobus, ouibus. Quandoque ponitur pro facie. Virg. 1. Æn. Os humerosq; deo ſimilis. Nonnúquam etiam de brutis dicitur. Vir. 12. Æn. Ora citatorum dextra detorſit equorum. Neque ſolum de facie dicitur, ſed etiam de tota ſpecie quæ cernitur, & quicquid in aliqua re patet, Os dici poteſt. Idem 3. Geo. Quam ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum Vlceris os. In hac autem ſignificatione Os producitur, cum Os, oſſis corripiatur: & habet omnes caſus plurales præter genitiuum Orium. Virg. li. 8. Componens manibusq; manus, atque oribus ora. Aliquando pro impudentia. Cic. 6. Verr. Os hominis, inſignemq; impudentiam cognoſcite. Nonnunquam pro conſpectu. Tacit. lib. 19. In ore eius iugulatur. Sal. in Iug. Incedunt per ora ueſtra magnifice. Hinc Oſculor, Oſtium, Oſculum, Orea, Omen, Orificium.

Os, oſſis, [*Oſſo*] ὀστοῦν, ſignificat ſolidamentum illud corporis, quod neruis alligauit natura. Cic. 2. de nat. deo. Quid dicam de oſſibus, quæ ſubiecta corpori, mirabiles commiſſuras habent? Vir. 1. Geo. Grandiaq; effoſſis mirabitur oſſa ſepulchris. Oſſa etiam uocantur lapilli illi, qui in prunis, dactylis, ceraſis, ſimilibusq; fructibus medium tenent locum. Suet. in Clau. olearum, ac palmularum oſſibus inceſſebatur. Ab Os fit compoſitum Exos, ἄοστος, quod oſſibus caret. Lucil. Exos, & Exáguis tumidos perfluctuat artus. Inde Exoſſo, oſſibus exuo: unde, Exoſſare piſces Apul. Exquammatus, atque exoſſatus piſcis uix palpitat amplius.

Os leonis, genus herbæ, flore purpureo. Colum.

Osca, ὄσκα, oppidum eſt Hiſpaniæ Tarraconenſis, in tractu Ilergetum. Auctor Ptolæmeus lib. 2. cap. 6.

Oscela, ὄσκελα, Lepontinorum in Alpibus Cottiis. Ptol. li. 3. cap. 1.

Oscedo, inis, pen. pro. [*Sbadaglíamento*] χάσμη, τὸ χασμῶδες, uitium quo quis tenetur, ut ſæpius oſcitet. Gel. li. 4. ca. 20. Deliberatum de nota eius, qui ad cenſores ab amico aduocatus in iure ſtans, clare nimis & ſonore oſcitauit. ſed cum deieraſſet, teneri eo uitio, quòd Oſcedo appellatur, notæ iam deſtinatæ exemptus eſt.

Osci, Italiæ populi qui tractum maritimum Campaniæ tenuerunt, ab oris fœditate ita dicti, Vnde Obſcœna uerba, quaſi oſcena.

Oscillo, las, Oſcillorum ludum exerceo, oſcilla moueo, uel in altum proiicio. Dicta autem ſunt oſcilla, teſte Feſto, quòd os cellát id eſt, inclinent præcipitiaq; in os ferantur. Oſcillantes ait Cornificius ab eo dictos, quòd os celare ſoliti ſint propter uerecundiam, qui eo luſus genere utebantur. Seruius putat eſſe compoſitum ab Os, & Cilleo, les: quòd in hoc ludi genere cillerentur, id eſt, mouerentur ora. nam cillere mouere eſt. Plaut. in Amph. hominem allegent, qui mihi os oſcillet pro probe: id eſt, os moueat, pugnis percutiendo.

Oscillum, cilli, [*Boccbina*] στομάτιον. στόμιον, diminutiuum à diminutiuo Oſculum pro paruo ore. Col. lib. 2. cap. 10. ſimulatq; oſcilla lapillorum adederint, reliqua pars enaſci nó poteſt. Oſcilla item, ἀγάλματα, ſigilla ſunt, & paruæ imagunculæ, quæ arte fictili fingebantur, & uænales proponebantur. Macrob. lib. 1. cap. 5. Vir. li. 2. Geor. Oſcilla ex alta ſuſpendunt mollia pinu.

Oscines, ab ore, & canendo, aues ſunt, teſte Var. auſpiciú ore faciẽtes. Hor. li. 3. Car. Oſcinem coruum prece ſuſcitabo Solis ab ortu. Pli. li. 10. c. 10. Omnes aues quæ canunt, Oſcines dici exiſtimat; diſtinguitq; Oſcinem ab alite cantu; alitẽ ab Oſcine magnitudine.

Oscinvm, augurium auium. Cic. 2. de Leg. oſcina pianto.

Oscitanter, negligenter, ῥᾳθύμως. Cic. de Clar. Orat.

Oscitatio, oſcitandi actus. Pli. l. 7. c. 6. Oſcitatio in enixu lethalis.

Oscito, as, p. co. [*Sbadagliare*] χασμῶμαι, ex os, & cito, os commoueo, os totum aperio, ut fit præ ſomno aut tædio. Gel. lib. 4. cap. 20. Clare nimis & ſonore oſcitauit. Lucr. li. 3. Oſcitat extemplo te tigit cum limina uillæ. Ponitur aliquando pro aperiri. Plin. lib. 16. ca. 23. Omnium folia quotidie ad Solem oſcitant. Hinc Oſcitans, otioſus & negligens: ῥάθυμος. Cice. 1. de Nat. deo. Quæ Epicurus oſcitans hallucinatus eſt. Idem 2. de Ora. Iſtam oſcitantem & dormientem ſapientiam Scæuolarum. Dicitur & Oſcitor deponens. lib. 4. ad Heren. Sedetis, & oſcitamini.

Osculatio, onis. φίλημα. Cic. pro Cælio, & Catullus.

Osculor, aris [*Baſciare*] φιλέω, dare oſculum. Ci. Appio. li. 3. epiſtolam oſculatus. Filium mater oſculata eſt, Idem pro Mur.

Osculum, li, [*Boccbina, baſcio*] φίλημα, paruum os. quod eſt contra Priſcianum, qui uult Oſculum non tenere ſignificatum primitiui. Oui. 1. Met. uidet oſcula, quæ non Eſt uidiſſe ſatis, Ponitur & pro baſio, quoniam baſiando os coarctamus, & quaſi ex ore oſculum facimus. Donatus ita diſtinguit hæc tria, oſculum, baſium, & ſuauium: ut oſculum officii ſit, ut cù è longinquo redeũtes ſalutamus, atq; oſculamur; baſium pudicorum, ut patris & filii: ſuauium uoluptatis, a ſuauitate dictum: ſed hæc differentia non obſeruatur. nam & oſcula & baſia impudicorum dicuntur, & ſuauia pudicorũ Oui. 1. de Arte. Oſcula qui ſumpſit. Catullus ad Lesbiá: Da mi baſia mille. Cic. ad Att. lib. 16. Atticæ ſuauium dato.

Oscvs, a, um, Cic. Mario, lib. 7. Non te puto Græcos, aut Oſcos ludos deſideraſſe. Hor. 2. 1. Serm. Satyr. 5. Meſſi clarum genus Oſci. Tellus Oſca. Propertius lib. 4. Eleg. 2.

O si, aduer. optandi. Perſius: O ſi ſub raſtro crepet argẽti mihi ſeria.

Osiris, pen. pro. ὄσιρις, Oſiris, uel Oſiridis, Iouis filius, ex Niobe Phoronei filia, ſucceſſitq; Phoroneo in regnum Argiuorum. Poſtea tamen Ægialeum fratrem præfecit regno Achaiæ, & ad Ægyptios transfretauit gloriæ deſiderio. Quos cum ſubegiſſet, Iſidem (quæ & Io uocabatur) Inachi primi regis Argiuorum filiá duxit uxorem. Vbi, cú illa litteras, Oſiris uarias artes Ægyptios docuiſſet, uterq; diuinos honores meruerunt. Tandem a Sityphone Ægyptio, uel (ut Seruius ait) a Typhone fratre, clam occiſus, ab Iſide diu quæſitus eſt. Tandem apud Phialam iuxta Syenen laceratus repertus eſt: curauitq; eum Iſis ſepeliendum in Abato inſula eius paludis, quæ Memphis proxima eſt, quam etiá Stygẽ, id eſt, mærorem appellauit: nec niſi ſacerdotes certis diebus, eosq; mitratos eo accedere uoluit. Sed cum apparuiſſet Ægyptiis deinde bos quidam, Oſirim putarunt, adorauerunt q; ut Deum, & uocauerunt Apim, id eſt, bouem eorum lingua. Deinde dictus eſt Serapis. Tibullus li. 1. Ele. Te canit, atque ſuum pubes miratur Oſirim Barbara, Memphiten plangere docta bouem. De Oſiride ſic habet Euſebius li. de Præpa. Euang. Diodorum Siculum inducens: Ægyptios ferent primos omnium motum, ordinemq; cæleſtium corporum admiratos, Solem & Lunam deos putaſſe, ac Solem quidẽ Oſirim, Lunam Iſim nuncupaſſe. Ferunt Oſirim apud Ægyptios inſitionem, & aratrum, uiniq; uſum primum reperiſſe, aliaq; nonnulla, quæ late perſequitur Tibullus lib. 1. Eleg. Oſiris item herba eſt ramulos ferens nigros, tenues, lentos, & in iis folia nigra, ceu lini, ſemenq; in ramulis nigrum initio, deinde colore mutato rubeſcens. Plin. lib. 27. cap. 12. Vulgus Herbariorum Linariam uocat.

Osirites, ὀσιρίτης, ab Ægyptiis dicit herba, quá Cynocephaliá uocant, quòd canino capiti ſit ſimilis. Pli. l. 30. c. 2. Vide Cynophalia.

Osismii, populi Galliæ Lugdunenſis. Plin. lib. 4. cap. 18. Cæſar Oſiſmos uocat.

Osqvidates, populi Galliæ Aquitanicæ. Plin. lib. 4. cap. 19.

Ossa, ſſæ, ὄσσα, mons in finibus Theſſaliæ, quem Seneca dicit Olympo olim fuiſſe coniunctum, Herculis autem opera abſciſſum, ab ea parte, ubi per Tempe fluit Peneus fluuius. Lucan. lib. 1. Cum Thracius oſſæ Rupibus incubuit. Hinc Oſſæus, a, um, ὀσσαῖος, denominatiuum. Idem lib. 9. Rupes Oſſæa coercet.

Osseus, ſea, ſeum, [*D'oſſo*] ὀστέϊνος. ὀστώδης, ex oſſibus. unde Pli. lib. 36. cap. 18. ſcribit inueniri lapides oſſeos. Ouid. in Ibin: Inſequar & uultus oſſea forma tuos. Genitalia oſſea. Plin. lib. 11. ca. 49. Lapis, oſſeus idem li. 36. c. 18. Oſſeum lignum, Idem li. 13. c. 4.

Ossicvlvm, li, [*Oſſetto*] dimin. ab os. oſſis Pli. li. 11. cap. 37.

Ossicvlatim, minutatim. Cæcil. apud Nonium.

Ossifraga, p. p. genus aquilæ, ab oſſibus frangendis. Pli. li. 10. ca. 3.

Ossigetania, regio Hiſpaniæ Bæticæ uicina. Pli. li. 3. cap. 1.

Ossonoba, ὀσσόνοβα, Luſitaniæ ciuitas. Ptol. li. 2. cap. 5.

Ossvaria, [*Luogo doue ſi ripongono l'oſſa de defonti*] ὀστοδοχεῖον, locus in quo defunctorũ oſſa reponuntur. Vlp. in l. 2. de Sepul. uiola.

Ostendo, dis, di, ſum, & oſtentum, [*Dimoſtrare*] ἀποδείκνυμι, ἐμφανίζω, ex os, & tendo. Os. n. pro facie ſæpe ponitur, quæ ꝓ toto corpore, & non ſolum hominis, ſed etiam cuiuſlibet rei ſpecie ſumitur, ut Donatus in illud. Ter. in Eun. O faciẽ pulchram. Faciem, inquit, modo non partem corporis dicit, ſed totam ſpeciem, quæ apparet, & cernitur. Merito ergo oſtendo ſignificat demonſtro, quia Oſtendo eſt ſpeciẽ ſeu faciem rei monſtro: quia Tendere os, i. faciem extendere ſolemus in id, quod uolumus demonſtrare. Ci. pro Cæci. Viuus multis rebus oſtendit, in morte teſtamento declarauit. Oſtendere ſe uirum. Tere. in Eun. Nunc te oſtendes qui uir ſies. Oſtendere ſe optime, optime ſe gerere. Ci. ad Q. fr.

Ostentatio, ἀλαζονεία, iactãtia. Ci. 4. de Fin. Glorioſa oſtentatio.

Ostentator, κομπαστής, iactator. Liu. 1. Oſtẽtator factorum. Plaut. in Cur. oſtẽtatores meri. Oſtẽtatus, a, um. Ter. in Eun. An ego occaſionẽ mihi oſtẽtatã amitterẽ? Cic. pro Roſ. Com. oſtẽtata pecunia.

Ostentiferum, τερατοφόρος, ferens oſtenta.

Ostento, as, [*Dimoſtrare ſpeſſo, uantarſi*] προσεπιδείκνυμι, frequen. ab oſtentum ſupino formatum, quod ſignificat ſæpe oſtendo. Pla. in Aul. Altera manu fert lapidem, panem oſtentat altera Oſtẽtare alicui periculum capitis, eſt minari mortẽ, Cic. pro Clu. oſtentare iugulum pro capite alterius, eſt exponere ſe periculo uitæ pro

pro altero, Cic. ad Att. li. 1. Aliquando idem eſt, quod cum iactantia. Ter. in Eun. neque cicatrices ſuas oſtentat.

OSTENTVM, ti, [*Moſtro prodigio*] τέρας, ab Oſtendo, dicitur res aliqua inuſitata, quæ ſtatim futurum aliquid oſtendit: ut cometæ, & tonitrua die ſereno. Labeo, referente Vlpiano in l. Oſtētum. ff de uerbo. ſigni. definit Oſtentum eſſe, contra naturam cuiuſcunque rei genitum, factumq́;. Duo ſunt genera oſtentorum: unum, quoties quid contra naturam naſcitur: alterum, cum quid prodigioſum uidetur. Suet. in Cæſ. Cunctanti oſtētum tale factum eſt. Quidam eximia magnitudine & forma repente apparuit. Accipiuntur in bonam partem. Suet. in Veſ. Per hæc oſtenta conceptam in ſpem imperii uenit. Legitur & oſtentus, a, um, particip. Pacuuius: In ipſo tempore oſtentum ſenem: i. demonſtratum. Cato de re ru. cap. 6. Ager ſoli oſtentus. & Varro lib. 1. de re ruſt. cap. 25. Qui locus optimus uino ſit, & oſtentus Soli.

OSTENTOSVS, toſa, ſum, τερατώδης, quod oſtentum facit.

OSTENTVS, tus, nomen, [*Dileggiamento*] χλεύη, irriſio. Sal. in Iugu. En natus ſum, ut Iugurthæ ſcelerum oſtentui eſſem.

OSTEODES, ὀστεώδεις, inſulæ Siciliæ adiacentes. Plin. lib. 3. cap. 8.

OSTIA, orum, [*Le bocche de fiumi*] ἐκβολαὶ τῶν ποταμῶν, fluuiorum patentes aditus per quos in mare exonerantur. Virg. 1. Æn. Tiberinaq́; longe Oſtia. Nominatiuo ſingulari Oſtium utitur Cice. 2. Phil. & pro Lege Manilia, & Plinius. Oſtia, pro portuum anguſtis faucibus, Virg. 1. Æn. pleno ſubit oſtia uelo.

OSTIA, ſtiæ, urbs in oſtiis Tiberinis ſita, ab Anco Martio condita. Liui. lib. 1. Ab hac Oſtienſes.

OSTIARVS, [*Portinaio*] θυρωρός, oſtii cuſtos. Plin. lib. 12. cap. 14.

OSTIATIM, [*A porta à porta*] κατὰ θύρας, per ſingula oſtia. Cice. 6. Ver. poſuit pro ſingulatim: Nolite expectare, dum ego hoc crimē agam oſtiatim. Idem. 6. Ver. Oſtiatim totū oppidum compilauit.

OSTIENSIS PORTA, Romæ, quæ Oſtiam uerſus ducit.

OSTIOLVM, li, [*Vſciuolo. porticella*] θύριον, θυρίδιον, Pli. lib. 19. ca. 8.

OSTIVM, oſtii, [*Vſcio porta*] θύρα, ab oſtando quòd eo arcemur ingreſſu. Quidam ab Os oris, quòd ſit id, per quod ingredimur. Alii à Græco ὠθεῖν, repellere. Ter. in Eun. Oſtium obſera. Cice. 1. de Orat. Cum ei ab oſtio quærenti ancilla dixiſſet, domi non eſſe.

OSTRACIAS, ſiue Oſtracites, pe. pro. ὀστρακίτης, gemma teſtacea. Pli. lib. ult. cap. 10. Nomen accepit ab oſtrei ſimilitudine. Eſt etiam lapidis genus, teſtæ ſimilitudine, de quo Pli. li. 36. ca. 19.

OSTRACISMVS, relegationis genus. nam ciuitates antiquitus, quæ populari ſtatu regebantur, eos, qui excellere uidebantur, relegare ſolebant ad tempus, ut docet Ariſt. lib. 3. Polit. non ad criminis improbitatem caſtigandam, ſed ad potentiam moderandam. Erat autem definitum Oſtraciſmi tempus apud Athenienſes annorum decem. Dictus Oſtraciſmus. ἀπὸ τῶν ὀστράκων, à teſtulis in quibus ſuffragia ſcribi ſolebant.

OSTREVM, oſtrei, [*Oſtreca*] ὄστρεον, generale nomen ad omnes eos piſces, qui aſperam ſcabramq́; teſtam habent: qui autem læuem, & planam habent, proprie conchæ dicuntur. quamuis generaliter oſtrea quoque conchæ dicantur. Seneca: Quid oſtreum ſapiat, quid mullus, optime noſti. Horat. lib. 1. Serm. Oſtrea callebat primo deprehendere morſu. Iuuen. Saty. 6. Grandia quæ mediis iam noctibus oſtrea mordet. Dicta oſtrea ἀπὸ τῶν ὀστράκων, à teſtis. Dicuntur etiam oſtreæ fœminino gen. Gell. li. 20. cap. 9. Oſtreæ, ſeneſcente Luna macræ ſunt: creſcente pingueſcunt. Spondylus, dicitur calloſum illud rotundarum albicans, quod intus habet in medio. reliqua caro circunſperſa, Lacinia dicitur. Plin. lib. 32. cap. 6.

OSTREARIVS, a, um, ut Oſtrearius panis. Plin. lib. 18. cap. 11. Panis oſtrearius autem panis eſt, quo ueteres cum oſtreis ueſci ſolebāt. Oſtrearię, arum, ubi, oſtreæ uiuunt, & capiuntur. Plin. lib. 9. ca. 51.

OSTREATVS, ta, tum, [*Duro, aſpro*] ὀστρεώδης, pro duro, atque aſpero. Plaut. in Pœn. iam quaſi oſtreatum tergum ulceribus geſtito.

OSTRIFER, ra, rum, quod oſtrum producit. Vir. 2. Geor.

OSTRINAE VESTES ſubrubeæ, teſte Noni. Turpil. inſpexit uirginē indutam oſtrinam. Var. in Eumen. oſtrinam indutus ſupparum.

OSTRINVS, a, um, ὄστρειος, oſtro tinctum, uel oſtri colorem habens.

OSTRVM, oſtri, ὄστρον, ſanies illa, & liquor, qui ex muriceſeu cōchilio eximitur ad pretioſarum lanarum infecturam: unde pro ipſo colore muriceo ponitur. Virg. 4. Æn. Tyrioq́; ardebat murice læna Idem. 2. Geor. Vt gemma bibat, & Sarrano dormiat oſtro. Iuuen. Horum ego non fugiam conchylia? i. ueſtimenta murice infecta. De oſtri natura tradiderunt ſcriptores, non habere in omnibus locis unius generis colorem, ſed Solis curſu naturaliter temperari. itaq; quod legitur in Ponto & Gallia (quia hæ regiones ſunt proximæ ad Septentrionem & Occidentem) inuenitur liuidum, quod autem ad æquinoctialem exortum, uiolaceo colore. Plin. lib. 9. cap. 36. & 37. Videtur diſtinctas facere ſpecies, muricem, purpuram & conchylium. ſimiliter Nonius oſtrinum colorem diſtinguit à murice: quòd oſtrinus color ſit ſubrubeus, murex purpureus. ſed hæc confunduntur.

OSTRYA, uel Oſtrys, arbor ſolitaria circa ſaxa aquoſa, ſimilis fraxino cortice, & ramis, folio pyri. Plin. lib. 13. cap. 21.

OSTVS, uel potius Hoſtus a ueteribus appellabatur, quod ex uno facto olei purum purgatumq́; relinquitur. factum uero dicebant, quod uno tempore conficerent: quem alii 160. modiorum, alii 120 faciebant. Cato de re ruſt. cap. 6. & Var. lib. 1. cap. 24.

OSVS, a, um, [*Che ha odio*] Feſtus, oſus ſum, præteritum eſſe putat à uerbo odio: quod tamen in uſu non eſt. Plaut. in Amph. Inimicos ſemper oſa ſum obtueri: id eſt odi. Oſurus, Cic. in Læl. Ita amari oportere, ut aliquando eſſet oſurus. Oſor, Plaut. in Aſin. Oſorem uxoris ſuæ: qui odit uxorem ſuam.

O ANTE T

OTHONNA, herba, quæ in Syria naſcitur, ſimilis erucæ. Plin. li. 27. cap. 12. Dioſcoridi Othonne prorſus fuit incognita, ut qui hoc nomine ab aliis herbam, ab aliis ſuccum, à quibuſdam lapidem accipi tradiderit.

OTHRYS, thryos, Theſſaliæ mons, non procul ab Oeta, centaurorum olim ſedes. Lucan. lib. 6. nemoroſus ſubmouet Othrys.

OTIA, piſcis marinus, ex genere oſtrearum. Plin. lib. 32. cap. ult.

OTIS, idis, auis, minor bubone, & maior noctua. Pli. lib. 10. ca. 23.

O ANTE V

OVALIS, & hoc le, ut, Oualis corona, quæ ex myrto fiebat, qua donabantur imperatores, qui ouantes urbem introibant, neque iuſti triumphi honorem meriti uidebantur. Gel. lib. 5. cap. 6.

OVANS, [*Trionfante*] à uerbo ouo, quod raro apud probatos auctores inuenies: cum Ouans nuſquam non occurrat. Cic. 2. de Ora. Aſcendit ouans in Capitolium Aquilius. Abuſiue pro lætabundo. Vir. 4. Æn. Nautas comitabor ouātes. Vbi Seruius: Ouātes, lætantes, abuſiue. nam proprie ouatio eſt minor triumphus. qui enim ouationem meretur, & uno equo utitur, & à plebeiis, uel ab equitibus Romanis deducitur ad Capitolium, & de ouibus ſacrificat: unde & ouatio dicta eſt. qui autem triumphat, albis equis utitur quatuor, & ſenatu præeunte in Capitolio de tauris ſacrificat.

OVATIO, ouationis ὀβατίων, πεζὸς θρίαμβος, teſte Seruio, dicebatur minor triumphus, cum belli duces, rebus quidem proſpere geſtis, non tamen ita magnis, ut iuſto triumpho dignæ eſſent, ex S. C. pedites, uel (ut aliis placet) uno equo uecti urbem ingrediebantur, myrteam coronam (quam ob id oualem uocabant) in capite geſtantes, uniuerſo autem ſenatu ſubſequente. Ouandi autem, & non triumphandi, teſte Gel. lib. 5. Cauſſæ erant, cum aut bella non rite erant indicta, neque cum iuſto hoſte geſta: qualia erant quæ aduerſus piratas, & ſeruos fugitiuos aliquando ſuſcepta leguntur: aut quoties, deditione repente facta, uictoria citra magnā ſanguinis effuſionem contigerat. ob quam cauſſam oualem coronam ex myrto, quæ arbor Veneri eſt ſacra, conficiebant, quòd incruentas huiuſmodi uictorias Venereas potius iudicarent, quam Martias. Ouandi uocabulum Seruius in illud Virg. 4. Æn. Nautas comitabor ouantes, oſtendit ab ouib. deductum, quòd, cum ii, qui triumphabant, Ioui in Capitolio taurum immolarent, ouantes ouem tantum mactabant. Alii Ouationem dictam putant: quaſi ohationē ab interiectione lætantis Ohe deducto etymo. Nonnulli à uoce eorū, qui ouantem comitabātur. Ouo uerbum deductū putāt. illi enim, oo, geminatū, lætabundi ſolet acclamare. unde interpoſita, u, contonātes Ouo credunt deduci. Eſt etiam Ouatio, à numine ouum, tempus, quo gallinæ oua pariunt. Pli. lib. 29. cap. 3.

OVATVS, us, ouatio. Flac. 6. Arg. Barbarici glomerantur ouatus.

OVATVS, ta, tum, [*Ouato, fatto in forma di uouo*] ὠοειδής, in ſimilitudinē oui factum. Plin. li. 15. ca. 21. Ouatum marmor, diuerſi coloris maculis uariegatum, oui ſpeciem referentibus. Plin. lib. 35. ca. 1. Aliquando pro eo, quo ouo illitum eſt: unde Ouatum aurum, ouo auratum: quoniam oui albo antea illito, æra ac marmora auri & argenti bracteis integebantur. Perſius Sat. 2. Auro ſacras quòd ouato perducis facies. Ouatum autem primam corripit. quæ producitur in dictione Ouum. non enim ſemper deriuata primitiuorum quantitatem obſeruant.

OVIARIA, riæ, [*Greggia*] ποίμνη, προβάτων ἀγέλη, ouium grex. Varr. in prolo. 2. li. de re ru. Pecuarias habui grādes, in Apulia ouiarias.

OVIARICVS, a, um. Col. lib 7. cap. 6. De ouiarico ſatis dictum.

OVICVLA, προβάτιον, parua ouis.

OVIFERA, ᾠοτόκος, quæ fert oua ut Ouifera gallina.

OVILE, lis, [*Stalla da pecore*] Oui. 13. Met. Tepidis in ouilibus agni.

OVILLVS, la, lum, προβάτειος, ouinus. Pli. lib. 19. Ouillo fimo uti.

OVINVS, a, um *Pecorino* προβάτειος, qđ ex oue eſt ut, Pellis ouina.

OVIS, ouis, [*Pecora*] à Græco ὄϊς, interpoſita u, propter hiatū, ſignificat pecudem lanigeram. Cic. 2. de nat. de. Ouium uillis homines ueſtiuntur. Ouem maſ. gen. legi, admonent Feſtus, & Nonius. Var. Rerum humanarum lib. 27. qui oues duos, non duas dicunt. Idem: M. Terentio unum ouem multā dico. Gel. li. 11. c. 1. Auctor eſt, in

multis dicendis hoc ſemper obſeruatum fuiſſe, ut Ouem uirili genere appellarent: alioqui multam iuſtam non uideri,

Ovo, as [*Allegrarſi, dimoſtrare allegrezza con la uoce*] ἀλαλάζω, lætitiã uoci erando ſeu canendo demonſtro. Liui. li. 1. Romani ouantes ac gratulantes Horatium accipiunt. Eſt etiam Ouare minorem triumphum, quem uocabant Ouationem, peragere.

Ovvm, [*Vouo*] ab ὠὸν, interpoſita u, euphoniæ cauſſa. Vitellus, uel luteum oui, dicitur illud, quod in ouo crocei coloris eſt: Albumen, uel Album, oui liquor ille candidus, qui uitellum circundat. Ouũ ouo tam ſimile non eſt, prouerbialis eſt hyperbole, de reb. indiſcretæ ſimilitudinis dici ſolita. Cic. 4. Ac. Vides'ne, ut in prouerbio ſit ouorum inter ſe ſimilitudo? Ouo prognatus eodem, prouerbialiter de illis dici poteſt, quorum ingenium moresq; ita conueniunt, ut iiſdem parentibus nati uideri poſſint. Vide Eraſ. Adag.

O ANTE X

Oxalis ὀξαλὶς, lapathi genus, ſatiuo proximum. Plin. lib. 20. ca. 2. Latine Rumicem, Vulgus Acetoſam uocat.

Oxvs, fluuius apud Bactros. Ptol. Oxiam uocat. Plin. li. 6. ca. 16.

Oxycedros. ſpecies cedri, ramoſa, & nodis infeſta. Pli. li. 13. cap. 5.

Oxygala, neu. gen. lactis in acorem redacti pars coactior, quod à ſero ſeparatum, origano, cæpè, mentha, coriandro, thymo, & cunila condiri ſolet. Pli. lib. 28. cap. 9. & Col. li. 12. cap. 8.

Oxygarvm, ὀξύγαρον, garum acetoſum, id eſt, liquaminis genus ex minutioribus piſciculis confici ſolitum, cui acoris conciliandi gratia nonnihil aceti ſolet miſceri. Mart. li. 5. Oxygarumq; liber.

Oxylapathvm, prima lapathi ſpecies apud Dioſc. Pli. li. 20. ca. 21. Eſt & alterum genus, ſatiuo idem ſimilius. Officinæ Lapathium acutum nominant.

Oxymeli, genus potionis, quod ex mellis libris decem, aceti ueteris heminis quinq;, ſalis marini põdo, cymbræ quadrãte, aquæ marinæ ſextariis quinque pariter decoctis fieri ſolebat. Pli. l. 14. c. 17.

Oxymyrsinae, frutex, quem acutam myrtum appellamus. Pli. lib. 26. cap. 11. Dioſc. o. li. 4. cap. 147.

Oxyporon, moreti genus, teſte Col. li. 12. cap. 57. Ex caſeo, ſeſamo, nucibus, & herbis conſtans, aceto piperato conditis. Pli. li. 20. ca. 22 Sunt & ſua medicis oxypora, remedia celeriter iuuantia, a celeritate dicta penetrandi. Idem li. 24. ca. 8.

Oxyporopolae, qui cibos uendunt aceto conditos. Pli. li. 20. ca. 7.

Oxyrynchvs, piſcis Nilo peculiaris, quem tota Ægyptus prò Deo colit. Stra. li. 17. Capitur & in mari rubro, item in Caſpio. Ælian. lib. 12. cap. 33. 34. & 35.

Oxyrinchvs, urbs Ægypti, ab Oxyryncho piſce, qui ibi templum habuit. Strab. li. 17.

Oxyschoenos, acutus iũcus, qui & Marinus dicitur. Pli. li. 21. c. 18.

O ANTE Z

Ozaena, βόαινα, piſcis ex Polyporum genere, caput habens grauiſſimi odoris. Pli. li. 9. ca. 30. Eſt item Ozæna, narium morbus, effluxione acrium humorum plures cruſtas intra nares gignente, quæ grauiſſimum expirant odorem. Pli. lib. 25. cap. 13.

Ozaenitis, herba ex genere nardi, ad Gangem Indiæ fluuium naſcens, odore uirus referens: unde & nomen accepit. Pli. li. & c. 12.

Ozimvm, p. c. ab ὄζω, redoleo, genus eduli redolentis, ex inteſtinis confecti. Vide Cœl. Rhod. li. 29. cap. 24.

Ozolae, ὀζόλαι, populi ex Locris. Strab. li. 9. & Ptol.

DE LITTERA P

P Littera muta eſt, nec aſpirationem poſt ſe admittit, niſi in dictionibus Græcis, ut Phaeton. Conuertitur quandoque in transferendis dictionibus Græcis p, in b: ut quod apud Græcos πύξος, apud nos buxus ſcribitur. Interdum, p. exile pro, ph, aſpirato poni ſolet, ut quod à Græcis φοίνικος, cum ph aſpirata ſcribitur, à noſtris Puniceus tranſfertur: ſic πορφύρεον Purpureum dicimus.

P ANTE A

Pabvlaris, & hoc re, quod ad pabulum pertinet. Col. li. 11. ca. 2. Vicia pabularis. Idem li. 2. cap. 14. de pabulari uicia. Plin. li. 18. cap. 16. Omnia hæc pabularia.

Pabvlatio, is, [*Paſco*] νέμησις, νομὴ, proprie militum: cum in agrum egrediuntur cum falcibus capiendi pabuli cauſſa. Cæſ. 7. Bel. Gal. ut pabulatione & commeatu Romani prohibeantur. Aliquando pro ipſo pabulo. Varr. 3. de re ruſt. ca. 16. Si è bono loco tranſtuleris, ubi idonea pabulatio non eſt.

Pabvlator, oris [*Paſcolatore*] qui pabulatum uadit. Cæſ. 5. Bel. Gal. ad pabulatores aduolarunt. Liui. li. 20. cum in pabulatores Romanos impetus factus eſſet. Hinc Pabulatorius adiect. ut, Pabulatoria corbis in qua reponuntur pabula. Col. li 6. cap. 3.

Pabvlor, aris, [*Paſcolare*] νέμομαι, caſtrenſe uerbum. dicuntur enim proprie Pabulari milites, cum è caſtris cum falcibus egreſſi, pabulum in uſum iumentorum ex agris capiunt. Val. Max. li. 5. ca. 6. Pabulantium hoſtium globo ſeſe obiecit. Interdum eſt paſcere. Col. lib. 7. cap. 6. de capellis loquens: ne procurrat, ſed placide, ac lente pabuletur.

Pabvlvm, li, [*Paſco, paſcolo*] τροφὴ, νομὴ, χιλὸς, proprie pecudum, & aliorum brutorum cibus herbaceus, fœniceus, paleaceus, uel ſtramentitius eſt. Cæſ. 2. Bel. Gal. Cum pabuli copia eſſe inciperet. Vir. 1. Æn. Priuſquam pabula guſtaſſent Troiæ, Xanthumq; bibiſſent. Per tranſlationem dixit Cic. in Catone. Pabulum ſtudii, pro obiectatione. Studium enim, animi pabulum eſt, quo animus paſcitur, ut cibis corpus. Pabula amoris abſterrere ſibi, Lucr. lib. 4. Sed fugitare decet ſimulacra, & pabula amoris Abſterrere ſibi, atque alio conuertere mentem. Pabulum animorum. Cic. 4. Ac. Eſt enim animorum, ingeniorumq; naturale quoddam quaſi pabulum conſideratio, contemplatioq;. Ouid. 8. Metamor. Dederatq; graui noua pabula morbo.

Pacalis, pacale, [*Pacifico*] εἰρηνικὸς, pacificus. Oui. 6. Met. Circuit extremas oleis pacalibus ora. Idem. 2. Faſt.

Pacate, pacifice: ut, Pacatè p prouinciã iter facere, Cæſ. 1. Bel. Gal.

Pacator, ris, εἰρηνοποιὸς, pacis conciliator, turbarum compoſitor, Senec. Hercu. Oetæo: domitor ferarum, Orbis pacator ades.

Pacatvs, a, um, pacificatus, tranquillus redditus. Cice. 3. Ver. Ciuitates pacatæ. Ouid. 1. de Pon. ſi moriar, ſubeam pacatius aruum. Æquora pacata, Ouid. Epiſt. 10. Æris pacati ſtatus. Lucr. lib. 3.

Pace tva dixerim, μηδ' ἐν ἀγανακτήσης, tua uenia. Cic. 3. de Legib. Cuius iudicium (pace tua dixerim) antepono tuo. Idem 3. de Orat. Vix ullam ceteris oratoribus (pace horum dixerim) laudem reliquiſti.

Pachynvs, pen. pro. πάχυνον, promontorium Siciliæ: ab aeris craſſitudine nomen habens. nam παχὺ craſſum. Vir. li. 3. Trinacrii metas luſtrare Pachyni. Priſcianus in Perihegeſi mediã huius dictionis ſyllabã corripuit: Qui procul effuſis Pachyni diſtenditur oris.

Pacifer, [*Che apporta pace*] εἰρηνοφόρος, pacem ferens: ut, Laurus pacifera. Plin. lib. 15. cap. 30. Virga pacifera Mercurii, Val. Flac. 4. Arg. Cyllenius pacifer. Ouid. 14. Metam.

Pacificatio, onis, διαλλαγὴ, pacis conciliatio. Cice. Attic. lib. 9. Reſpondit ſe non dubitare, quin gratiam meam ad pacificationem quæreret.

Pacificator, oris, διαλλάκτης, conciliator pacis. Cice. Att. lib. 10. Iam illum emptum pacificatorem peroraſſe puto. Liu. 7. lib. 27. pacificator Aminander.

Pacificatorivs, a, um, διαλλακτικὸς. εἰρηνοποιικὸς, quod ad pacificationem pertinet. Ci. 12. Phi. pacificatoria legatione implicatos.

Pacifico, as, σπονδὰς ποιοῦμαι, διαλλάσσω, Pacificans diuos, Silius lib. 15.

Pacificvs, a, um, pen. cor. [*Pacifico*] εἰρηνικὸς, paci ſtudens. Cice. ad Att. li. 8. pacifica perſona deſideretur, an in bellatore ſint omnia. Ouid. 4. Faſt. Perpetuam pacem, pacificumq; ducem. Lucan. lib. 3. Duramq; uiri deflectere mentem pacifico ſermone parant.

Pacinvs, unus ex nepotibus Volſini regis, qui relicto Illyrico in Italia conſedit, ubi & populos Pacinates de ſe nominauit. Feſtus.

Paciscor, ſceris, pactus, deponens, [*Pattuire, patteggiare*] συμβάλλω, συναλλάττω, συντίθεμαι, ὁμολογέομαι, ὁμολογῶ, pactum facio, conuenio. Plaut. in Bacch. Paciſci cum illo paulula pecunia potes. Dicimus etiam, Pactus ſum hanc rem. Iuſtin. lib. 2. Cum Xerxe nuptias filiæ eius paciſcitur. Sal. in Iug. Adherbali ſuadent, ut ſeſe & oppidum Iugurthæ tradat, tantum ab eo uitam paciſcatur. Vir. 5. Æn. Vitamque uolunt pro laude paciſci. Aliquando pro promittere. Cic. Att. lib. 5. Cuius filio pacta eſt Artbauaſdis filia. Hinc Depaciſcor, de quo ſuo loco.

Paco, as, [*Placare, mitigare*] ἱλάσκω, ἡσυχάζω, mitigo, lenio, placo. Cæſ. 1. Bel. Ciui. Galliam, Germaniamq; pacauerint. Tib. li. 4. Ele. 1. Paruaq; cæleſtes pacauit mica.

Pacorvs, pen. cor. πάκορος Suidæ. Orodis regis Parthorum filius, eius, qui Craſſum dolo circumuentum interemit. quam maculam poſtea Vẽtidius Baſſus, Antonii legatus, deleuit, Pacoro cum toto exercitu ad internecionem cæſo. Hor. 3. Car. Bis iam Monæſos & Pacori manus Non auſpicatos contudit impetus Noſtros. &c.

Pactia, πακτία. Stephano inſula maris Ægei, una Cycladum, candido marmore nobilis. Alio nomine. Paros. Pli. li. 4. cap. 12

Pactias, πακτίας, agri Epheſii mons eſt, Micaliæ incũbẽs. Str. l. 14.

Pactilis, & hoc Pactile, σύμπηκτος, ex pluribus partibus compactum eſt, & coniunctum: ut Corona pactilis. Plin. lib. 21. ca. 3.

Pactio, onis. [*Patto, conuentione*] ὁμολογία, συνάλλαγμα, τὸ ὁμολογούμενον, συμβόλαιον, eſt (ut inquit Vlpianus. l. j. ff. de Pact.) duorum pluriumue in idem placitum & conſenſus. Sal. in Catil. Collegam ſuum pactione prouinciæ perpulerat, ne contra remp. diſſentiret Cic. 3. Officio. Regulus non debuit pactiones bellicas & hoſtiles perturbare periurio.

Pactolvs, pen. pro. πακτωλὸς, fluuius Lydiæ, ex monte Tmolo naſcens, aureas trahens arenulas. Plin. lib. 5. cap. 29.

Pactor, ris. Cic. 7. Verr. ſocietatis pactores, religionis auctores.

Pactvm, [*Pattuito, patto*] τὸ ὁμολογηθέν, quandoque participium eſt a paciſcor, idem ſignificans quod pacto decretum. Pla. in Aſina. Has tibi non pactis legibus dare iuſſit: id eſt, ſub conditione de qua inter uos conuenit. Quandoque nomen eſt, pro conſenſu. Ci. 2. de Inuent. Pactum eſt quod inter aliquos côuenit, quod iam ita iuſtum putatur, ut iure præſtari dicatur. Vlpia. de pollicita. l. pactũ Pactum eſt duorum conſenſus atque conuentio: Pollicitatio uero, offerentis ſolius promiſſum. In ablatiuo quandoque accipitur pro modo. Terent. in And. Eo pacto & gnati, uitam & conſilium meum cognoſces.

Pactitivs, a, um, Gell. lib. 1. cap. 25. Ceſſatio pugnæ pactitia, Induciæ dicuntur.

Pactyae, Plinio, πακτύη, Ptolemæo oppidum eſt Thraciæ ad Propontidem: non procul a Cherroneſo. Plin. lib. 4. cap. 11. Sunt item Pactyæ, inſulæ quædam in mari Lycio. Idem lib. 5. cap. 31.

Pacvvivs, πακούβιος, Brunduſinus poeta, tragicus illuſtris, Ennii poetæ ex ſorore nepos. Romæ picturam exercuit, ac fabulas uendit autem: deinde Tarentum transgreſſus, prope nonagenarius diem obiit. Ci. Orat. Oés apud hunc ornati ſime uerſus. Hic (ut Quinct. ait) grauitate ſententiarum, pondere uerborũ, auctoritate perſonarum clariſſimus fuit. Eius epitaphiũ extat apud Gel. li. 1. ca. 24.

Pacyris, Scythiæ Europææ fluuius. Plin. li. 4. cap. 12.

Padva, [*Padoua*] Venetorum urbs, a Padi uicinitate dicta, quæ & Patauium, πατάβιον, dicitur, quaſi Padauium: Vel ἀπὸ τοῦ πέτεσθαι, id eſt, à uolando, quòd captato augurio dicatur conditum. Vel a petendo, quòd telo auem Antenor petiſſe dicatur, eoq́; in loco urbem côdidiſſe. Primo Antenorea dicta eſt: unde Antenoridæ poſtea Patauini & Paduani. Apud Patauium natus eſt Titus Liuius hiſtoricus celeberrimus, qui res Romanas ſumma facundia perſcripſit. Similiter Stella, & Valerius Flaccus poetæ, & Paulus Iureconſultus. Fuit quoque Voluſius poeta Patauinus, qui poſt Ennium, rerum geſtarum po. Romani Annales carmine deſcripſit. Catul. de Cinna: At Voluſi Annales Paduam morientur ad ipſam.

Padvs, [*Pò*] ἠριδανός, fluuius gremio Veſuli montis celſiſſimum in cacumen elati, finibus Ligurum Gabiennorum, uiſendo fonte profluens, condensq́; ſeſe cuniculo, & Forouibienſium agro iterum exoriens, nulli amnium claritate inferior. A Græcis dictus Eridanus, ac pœna Phaetontis illuſtratus. Pli. li. 3. cap. 16. Metrodorus refert, quoniã circa fontem arbor ſit multa picea (quæ pades Gallice uocetur) Padum hoc nomen accepiſſe.

Padvsa, æ, pen. pro. foſſa eſt ex Pado Rauennam uſque ducta. Plin. li. 3. cap. 15. Claudianus Eridani ripas, & raucæ ſtagna Paduſæ.

Paean, παιάν, hymnus in laudẽ Apollinis, qui (ut Iuli. Pollux inquit) non ſolum in auerſione malorum decantabatur, ſed etiam in uictoria. Interfecto enim Pythone, Apollo laudibus & carminibus laudatus, quæ Pæanas dixerunt. Ci. de. Orat. Pæanem duplex aut longa, & tribus breuibus, ut fœmineus aut ex tribus breuibus, & longa, ut temeritas. Vir. 6. Æn. Lætumq́; choro Pæana canentes. Abuſiue tamen pro omni deorum laude ponitur. Vnde opus ſuum Pindarus, de laudibus deorum omnium, Pæana inſcripſit. Accipitur etiam aliquando Pæan pro ipſo Apolline, ἀπὸ τοῦ παύειν, hoc eſt, à medendo. Credebat enim antiquitas medicinam Apollinis eſſe inuentum. Iuuen. Saty. 6. Parce præcor Pæan.

Paeantides, παιαντίδες, gemmæ ſpeciem habentes aquæ glaciatæ, quæ in Macedonia circa Tireſiæ ſepulcrum inueniuntur. Plin. lib. 37. cap. 10.

Paedagogivm, gii, [*Camera da ragazzi, da famigli*] παιδαγώγιον, locus in ædibus, in quo pueri, ſeruiq́; commorantur, qui à Græcis παῖδες, uocantur. Plin. lib. 7. Epiſt. Puer in Pædagogio miſtus pluribus dormiebat. Accipitur etiam Pædagogium apud Iureconſultos pro ſeruitio, i. pro ſeruorum, & mancipiorum grege.

Paederos, pederotis, παιδέρως, gemma, alio nomine Opalus ita dicta, teſte Pli. li. 37. ca. 6. Propter eximiam gratiam. παιδέρως, enim puerorum amor. Eſt etiam pæderos eodem Plinio teſte lib. 22. cap. 22. Acanthi genus.

Paedagogvs, gi, pen. pro. [*Pedagogo, pedante*] παιδαγωγός, cuſtos & inſtitutor pueri. dictus, quaſi τὸ παῖδας ἄγειν, pueri dux. Cice. de Amic. Nutrices, & pædagogi maxime erunt diligendi.

Paedicones, Pædicatores, concubitoreſq́; puerorum.

Paedico, as, pe. pro. præpoſteram cum maſculis libidinem exerceo.

Paedor, pædoris, pen. pro. [*Puzzore*] αὐχμὸς, ῥύπος, ſitus, ſqualor, illuuies, ſordes, immunditia. Lucan. lib. 2. Longusq́; in carcere pædor. Cic. 3. Tuſc. Barba pædore horrida. Feſtus putat, ἀπὸ τῶν παίδων, hoc eſt, à pueris deduci, qui in illa ætatula ſordidi fere ſunt.

Paeon, παίων, nomen uiri, medicinæ artis periti ſſimi, quem Homerus lib. 5. Il. Scribit Plutonem curaſſe, ab Hercule grauiter uulneratum. Hic herbam illam inſignem inueniſſe traditur, quæ ab illo Pæonia dicta eſt. Eſt & Pæon genus pedis, qui a Diomede, quadruplex eſſe traditur. quorum primus ex longa & tribus breuibus cô ſtat, ut obtinuit: ſecundus, ex breui & longa & duabus breuibus; ut facillimus: tertius, ex duabus breuibus, & longa, & breui, ut faciebat. quartus, ex tribus breuibus, & longa, ut, docuerant. Cic. 3. de Orat. Duas tantum huius pedis facit ſpecies, cum ſcilicet ſyllabã unam longam ſequuntur tres breues; ut, definite, comprimite: aut cum tres breues ſequitur una longa; ut, domuerant, ſtuduerant.

Paeonia, παιωνία, herba inſignis, in ſummo caule ſiliquas ferens amygdalis ſimiles, quę cum dehiſcunt, grana multa & exigua oſtẽdunt, Punici mali acinis ſimilia, in medio nigra, quædam rubra, quinque aut ſex purpurea. Dicta Pæonia à Pæone inuentore, qui ea Plutonem cura dicitur ab Hercule uulneratum. Hom. 5. Ilia. Pæonia etiam regio eſt Macedoniæ, ita dicta à Pæone Endymionis filio, & Epei fratre, qui uictus curſu ab Epeo (ſicut inter eos cõuenerat) imperiũ paterni regni uictori fratri permiſit, & ad Axiũ Macedoniæ amnem ſibi, ſuiſq́; ſedes delegit. unde ea Macedoniæ pars, quæ antea à regis Emathionis nomine Emathia dicebatur, Pæonia appellata eſt, & populi ipſi Pæones. Iuſtin. lib. 7. Hi olim magnum ſibi ex rei militaris ſcientia nomen pepererunt. Stat. lib. 2. Achil. Non me ulla feri Mauortis imago Præteriit, didici, quo Pæones arma rotatu, Quo Macetæ ſua geſa citent.

Paestvm, oppidum Lucaniæ, roſarum abundantiſſimum, ubi, ob cæli clementiam bis in anno producebantur fructus, Maio & Septẽbri. Virg. li. 4. Geo. Biferiq́; roſaria Pæſti. Stra. li. 5. auctor eſt, hanc urbem primum à Sibaritis fuiſſe conditam, Poſidoniamq́; appellatam. Hinc Pæſtanus, a, um, παιστανός. Ouid. 2. de Ponto: Calthaq́; Pæſtanas uincat odore roſas. Cic. Att.

Paetvs, [*Loſcbetto*] qui obliquis oculis aſpicit. Hora. 1. Ser. Saty. 3. Strabonem appellat pætum pater. Vbi interpres Porphyrio: Stra. qui eſt detortis oculis dicitur: Pætus, leuiter declinatis. Acron ibidem: Pæti proprie dicuntur, quorum huc atque illuc oculi uelociter uertuntur. hinc Pætorum familia Romæ cognomen ſumpſit.

Paganalia, liorum, [*Feſte de villani*] κωμαστικὰ rusticorum feſta.

Paganicvs, nica, nicum, [*Coſa da villa*] quod paganorum eſt, quod ad ruſticos petinet. unde Paganicum peculium, uel Paganicum abſolute, dicitur quod ex prædiis, uel paſtione, aliis'ue ruſticis reditibus prouenit. Antonius in l. j. C. de Teſtamento militari. Frater tuus miles, ſi te ſpecialiter de bonis, quæ in paganico habeat: hæredem fecit, bona quæ in caſtris reliquit, petere non potes. Paganica pila dicitur à pagis, i. uillis, quòd pagani ea uterentur.

Paganvs, ni, [*Ruſtico, villano*] κωμήτης, κωμητικός, à pago dictus eſt, ruſticus, qui ſcilicet ruri natus eſt, & educatus Cic. pro Domo: Nullum eſt in hac urbe collegium, nulli pagani, aut montani, qui non ampliſſime de dignitate decreuerint. Iuuent. Sat. 16. Citius falſum producere teſtem Contra paganum poſſis. Hinc Semipaganus, ſemiruſticus. Perſius per tranſlationem arrogantiam uitans ait: Ipſe ſemipaganus, ad ſacra uatum carmen affero noſtrum. Interdum Pagani, παγανοί, ἀστράτευτοι, accipiuntur pro hominibus non militantibus, tametſi urbani ſunt. Et eſt uerbum peculiare Iureconſultorũ, à quibus hæc duo perinde ac contraria opponuntur Miles & Paganus. Suet. de Auguſt. Pinarium cum, concionante ſe admiſſa turba paganorum, apud milites ſubſcribere quædam animaduertiſſet, coram fodi imperauit. Marcel. l. quædam. Digeſt. de Pœnis. Quædam delicta pagano, aut nullam aut leuiorem pœnam irrogant: militi uero grauiorem. Quare autem Pagani dicantur etiam ii qui urbani ſunt, hæc affertur ratio. Romani olim diuiſam fuiſſe in tribus quatuor (ſicut apud Dionyſium lib. 4. Antiq. legitur) quas Pagos uocitabant, in quibus habitantes, Pagani dicebantur, qui in nullam aliam habitationem transferri poterant.

Paganvs, a, um. Oui. 1. Faſt. pagum luſtrate coloni. Et date paganis annua liba focis. Qu. de Pet. Collegium omnium Paganorum.

Pagasa, Theſſaliæ oppidum, poſtea Demetrias dictum, iuxta quod ædificata fuit Argonauis Argonautarum: quæ ob id ab Oui. li. 7. Meta. Puppis Pagaſæa nuncupatur. Hinc ſinus Pagaſicus appellatur à Plin. lib. 4. ca. 8. Steph. παγασητικός uocat.

Pagatim, per ſingulos pagos. Liui. li. 31. Templa deum pagatim ſacrata habebant.

Pagella, dimin. Cic. ad Brutum li. 11. Altera iam pagella procedit.

Pagina, æ, [*L'una & l'altra facciata dela carta*] σελὶς, utraque pars folii à pangendo, quòd in paginis carmina panguntur: id eſt, ſigũtur. uerſus enim pangi, uel figi ceris dicuntur. Vel quòd in libris ſuam quæq́; obtineant regionem, ut pagi. Cic. ad Tironem li. 16. Varie ſum affectus tuis litteris, ualde priore pagina perturbatus. Pli. li. 17. cap. 22. Paginas in uiribus uocat areas interſeptas inter duo iuga. Paginã utrãq́; facere in re aliqua dicitur, cuius tãta eſt auctoritas, ut nihil omnino ſine ipſo rerum geratur. Pli. li. 2. c. 7.

Paginvla, læ, σελίδιον, dimin. à pagina. Cic. ad Att. lib. 4.

PAGO, gis, pepigi, pactum, [*Pattuire, far patto*] συντίθημι, auctore Quinct. li. 1. ca. 10. antiquũ uerbũ eſt, quo utebantur pro paciſcor. lib. 2. ad Heren. Pacta ſunt quæ legibus obſeruanda ſunt, hoc modo. Rem ubi pagunt, oratione pagunt. Seruius tamen dicit Pago (unde multi uolũt uenire Pepigi) nuſq̃ lectũ eſſe, uultq; Pepigi a Paciſcor fieri, ſicut & pactus, quomõ a placeo, placui, & placitus.

PAGVRVS, πάγουρος, piſcis ex genere cancrorum. Plin. lib. 32. cap. 10. Idem & pagurus dicitur. Idem lib. 9. cap. 31.

PAGVS, pagi, [*Villa*] κώμη, ſimul poſitæ uillæ: hoc eſt, ruſticanæ domus in unũ coagmentatæ. ἀπὸ τῶν πηγῶν, hoc eſt, a fontibus, circa quos ruſtici gaudẽt habitare, ut facilis ſit aquatio. Auctor Feſtus. Pagus præterea accipit pro toto iuriſdictionis tractu. unde Cæſ. l. 1. Bel. Gal. Scribit, Heluetiã totã i quattuor fuiſſe diuiſam pagos.

PALA, læ, [*Pala, badile*] σκαφεῖον, inſtrumẽtum ruſticanum, uulgo notũ: dicta a pagendo, mutata g, in l, inquit Var. li. 4. de Lingua Latina, Plautus Palas uendundas ſibi, & mergas datas, ut hortũ fodiat. Eſt etiam Pala inſtrumẽtum, quo panis in furnum mittitur, & extrahitur. Cato c. 11. de re ru. Item quoddam ignis receptaculum. Item Palæ dicuntur dorſi partes dextra, læuaq; eminentes. Item (ut inquit Strab. li. 3.) minores auri purgatioris maſſulæ, & utique non maiores ſelibra, Palæ dicuntur. Plin. lib. 34. cap. 13. Pala quoque annuli pars caua eſt & latior, in qua gemma inſeritur. Cic. l. 3. Off. Cum palã eius annuli ad palmã cõuerteret, a nullo uidebat.

PALA, arbor eſt apud Indos. Plin. lib. 12. cap. 6.

PALACRA, quæ & Palacrana à nonnullis appellatur, maior auri maſſa eſt. Plin. lib. 33. cap. 4

PALAEBIBLVS, oppidum in ora Syriæ. Pli. li. 5. ca. 20.

PALAEMON, παλαίμων, Athamantis & Inus filius fuit, alio nomine Melicertes, qui patris furorẽ fugiens, una cum matre ſe in mare præcipitauit: amboq; dii marini facti ſunt: mutatisq; nominibus mater Leucothea, hoc eſt, alba dea, dicta eſt: crediturq; eſſe Aurora, quæ & Matuta dicitur: ille uero à Græcis Palæmon; à noſtris, quòd portubus præeſſe putetur, Portunus eſt appellatus. In Palæmonis honorem Iſthmia celebrabantur, a Theſea primũ inſtituta, quorum præmia erant coronæ ex pinu confectæ, quæ a Palæmone dictæ ſunt Palæmoniæ. Clau. 8. Paneg. Cuncta Palemonius manus explorata coronis Adſit. Erat autem hoc unũ ex quatuor ſacris certaminibus, quæ magno totius Græciæ concurſu celebrabantur: quorum duo dicata erant diis immortalibus, Ioui Olympia, Apollini Pythia: duo itidẽ mortalibus, Nemæa Archemoro, Palæmoni autem Iſthmia. De qua re circumfertur Epigramma Græcum nomine Archiæ poetæ.

PALAEMYNDVS, Cariæ oppidum eo in loco, in quo poſtea condita fuit Nariandus. Palæmyndi autem nomen accepit ad diſcrimẽ recẽtioris Myndi, cum antea etiam Myndus diceretur. Pli. l. 5. c. 29.

PALAEPAPHVS, oppidum Cypri inſulæ, antiquum Veneris Paphię templũ habens: antea Paphus dicta. uerũ poſtquã Agapenor alteram eiuſdẽ nominis urbẽ cõdidiſſet, cœpta eſt hæc ad differentiã recentioris palæpaphus appellari, quaſi uetuſta Paphus. Str. li. 14.

PALAEPHATIA PAPYRVS, prouerbialiter dicitur de libellis fabuloſis, qui nil niſi meras fabulas, resq; incredibiles continent. Tractũ a Palæphato Pario, ſiue (ut alii malũt) Prieneo, qui τῶν ἀπίστων hoc eſt, rerũ incredibiliũ multa conſcripſit uolumina. Virg. tamẽ in carmine ad Meſſalam palæphatiã papyrũ ſimpliciter dixit pro libris Palæphati, cũ ait; Docta Palæphatia teſtatur uoce papyrus.

PALAESCAMANDER, fluuius Troadis. Plin. li. 5. cap. 30.

PALAESTINA, prouincia Syriæ, Iudææ, & Arabiæ contermina. Pli. li. 5. cap. 12. & 13. Herodotus totam Syriam uocat Palæſtinam.

PALAESTRA, æ [*Paleſtra, lotta*] παλαίστρα, luctatio, ἀπὸ τοῦ πάλλεσθαι τὸ σῶμα, hoc eſt, a corporis agitatione. Ter. in Eun. Fac periculũ in litteris, fac in palæſtra, in muſicis. Vir. lib. 6. Pars in gramineis exercẽt mẽbra palæſtris. Accipitur etiam per tranſlationem Palæſtra, pro quauis re, aut pro quouis ẽt loco, in quo præcipue ſe quis exercet. Ter. in Phor. Eccum, e ſua palæſtra exit foras: i. è domo lenonis, quæ eſt ueluti exercitiũ ipſius amatoris. Accipitur etiã pro decẽti motu, geſtuq; totius corporis. unde Palæſtritæ uocant, qui in hiſce corporis decẽtibus geſtibus inſigniter ſunt exercitati.

PALAESTRICE, aduerb. more palæſtritarum. Cice. de Opt. gen. dic.

PALAESTRICVS, ci, [*Lottatore*] ſubſt. idẽ quod palæſtrita. Afranius: Depellis, mihi manum per palæſtricos. Dicuntur etiam Palæſtrici, qui palæſtram docent, i. qui palæſtritas exercent & inſtituunt. Aliquando etiam Paleſtricos appellatos inuenimus, qui motus geſtusq; corporis formant, docentq; quo pacto omnes corporis partes decenter debeamus mouere. Quinct. li. 1. c. 11. Ne illos quidẽ reprehendendos puto, qui paulum etiam palæſtricis uacauerint.

PALAESTRICVS, a, um, pe. co [*Coſa da lotta*] παλαιστρικός, quod eſt ex uſu palæſtræ, ſiue quod ad palæſtram pertinet. Pla. in Rud. Ex urbe ad mare huc prodimus pabulatum, pro exercitio palæſtrico. Palæſtricos motus dixit. Cic. 1. Off. Nimis accuratos corporis geſtus.

PALAESTRITA, æ, pe. pr. [*Lottatore*] qui ſe in Palæſtra exercet. Ci. 6. Ver. De Heraclii hæreditate, quam palæſtritis conceſſiſſet Perſi. Saty. 4. Quinque palæſtritæ.

PALAM, [*Paleſamente*] ἀπὸ τοῦ φανερῶς, φανερῶς, aperte, in conſpectu atque oculis omnium. Cic. 4. Ac. Alterum, ut uidemus, palam: alterum, ut ſuſpicamur, obſcurius. Cæſ. 3. Bel. Ci. Exercitum educunt, Pompeius clam & noctu, Cæſar palam atque interdiu. Coram ad perſonas certas tantum refertur: Palam ad omnes Ter. in Eun. Sin falſum aut fictum, continuo palam eſt. Palam quæſtum facere, dicitur, non tantum ea, quæ in lupanario ſe proſtituit, ſed etiã ſi qua in taberna, caupona, uel qua alia domo, pudori ſuo non parcit.

PALAMEDES nomen Nauplii Eubœæ regis filii, qui Vlyſſis fraude a Græcis interfectus fuit. nam cum omnes totius Græciæ principes ad bellum Troianum conuocarentur, Vlyſſes ut domi maneret, inſanire ſe finxit: & quo melius rei fidem faceret, iunctis diuerſæ naturæ animalibus ſalem ſerebat. Palamedes autem, ut uiri aſtutiam deprehenderet, Telemachum filium obiecit: quo uiſo Vlyſſes aratrum ſubito ſuſpendit, ne eum læderet. Quo argumento ſimulatione deprehenſa, ad bellũ ire coegit. Deinde cũ in Thraciam frumentatum miſſus eſſet Vlyſſes, & nihil inde attuliſſet, neque quicquam ſeſe inueniſſe diceret. Palamedes eodẽ miſſus plurimum frumenti aduexit. Quamobrem Vlyſſes inuidiæ ſtimulis agitatus, adulterinam Priami nomine epiſtolã ſcripſit, in qua agebat Palamedi proditionis gratias, commemorabatq; ſecretũ auri pondus eſſet tranſmiſſum, quod ipſe Vlyſſes per corruptos ſeruos in tabernaculo eius in odi curarat. His igitur litteris in Græcorũ cõſilio recitatis, Palamedes proditionis accuſatur. Ibi Vlyſſes reum ſe adeſſe ſimulans, hoſtilibus litteris nihil fidei habendum contendit: eaſq; re ipſa facile poſſe coargui, ſi Palamedis tabernaculum ſcrutaretur: in quo ſi aurum inueniretur, nullum illum ſupplicii genus recuſare. Miſſi itaque, qui tabernaculum, eius perſcrutarẽtur, cum aurum inueniſſent, Palamedes ueluti proditionis conuictus, lapidibus obrutus eſt. Ouid. li. 13. Hic fertur Troiano bello quatuor litteras inueniſſe, ſcilicet, θ, ξ, χ, φ. Præterea calculorum ludum, & menſurarum & ponderum rationem excogitaſſe. Aſtrologiæ inſuper peritus fuiſſe dicitur, annumq; ad curſum Solis, & menſes ad curſum Lunæ accommodaſſe: primusq; in caſtris uiſam atque reformidatam Solis eclipſim naturalem, minimeq; timendam eſſe docuiſſe. Præterea ordinẽ aciei & teſſeras, hoc eſt, ſymbolum bellicum, & uigilias inueniſſe. Quę omnia a gruibus fertur didiciſſe. Ille enim non niſi acie inſtructa uolant, electo duce quẽ ſequantur, diſpoſitisq; in extremo agmine qui gregem uoce contineãt, & qui noctu ceteris dormiẽtibus excubias obeãt. Inter uolandum etiã, mutatis ſubinde ordinibus, litteras quaſdã uidẽtur effingere, quas ẽt ab eis primus obſeruaſſe fertur Palamedes. Hinc a poetis Palamedis aues, grues dicuntur. Mart. l. 13. Vnã pdideris. ſi Palamedis auem. Fuit & Palamedes Eleates grammaticus. Suid.

PALANGAE, græci φάλαγγας dicunt, ſunt ligna teretia, qualia ſunt q̃ nauigiis, dũ ſubducũtur ad litus, aut ad mare trahuntur, ſupponi ſolẽt. unde ẽt nũc Palãgarios dicimus, qui aliqd oneris fuſtibus trãſuehũt. Var. de Vit. po. R. l. 4. Pœnus de noſtris quoſdã captos crudeliſſime pro palangis carinis ſubiecerat, quo metu debilitaret noſtros. Cæſ. 2. Bel. Ci. Palangis ſubiectis ad turrim hoſtiũ admouẽt.

PALANGO, as, onus aliquod huiuſmodi fuſtibus tranſueho. Afranius: capream ſemilaceram quaterni ſimul palangabant. Nonius.

PALANTEVM, uel potius Pallãteũ gemino l, urbs in Palatino monte, a Pallãte Euandri proauo. Vir. li. 8. Æn. Var. a balatu ouiũ p anteſtœchon dictũ uoluit, & ſic per l, ſimplex ſcribi debet. Vide Palatium.

PALANTIA, παλαντία, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis, ut ait Ptolemæus li. 2. ca. 6. Vacceorum colonia, à qua Palantini dicti. Alias Palentia. Eſt & nomen fluminis in Valentino littore.

PALANTIVM, Arcadiæ oppidum, Euandri regis patria: qui cum patrem imprudens occidiſſet, ſuadente matre in Latium ſe contulit, montemq; in quo primum conſedit, a nomine relictæ patriæ Palantion appellauit, qui poſtea Palatium appellatus eſt. Pli. li. 4.

PALATIM, πλανητικῶς, paſſim. Liu. li. 5. Palatim fugerunt.

PALATINA, æ, urbis Romæ quarta regio, circa Palatinum montem: unde nomen accepit. Sunt qui a Palantia Latini regis matre huic regioni nomen putent impoſitum. Alii à Palando, i. errando, quòd Arcades duce Euandro palantes ibi primum ſubſederint.

PALATINA OFFICIA, officiales aulici & imperatorii. Iulius Capitol. in Gallien.

PALATINA PALAESTRA, q̃ in Palatino mõte exercet. Ci. ad Att. lib. 2.

PALATINVS, a, um, unde Palatinus mons dictus eſt, ſuper quo primo Roma ædificata fuit.

PALATIO, onis, [*Palificata*] illud fundamẽti genus, cum in ſolo uliginoſo, aut ſuſtinendo ædificio non ſatis firmo, fiſtuca, uel ſimili aliqua machina palos depãgimus, cui ædificium innitatur. Vitr. l. 2.

PALATIVM, tii, παλάτιον ὄρος, unus ex ſeptem urbis Romæ montibus,

bus,nomen habens ab eo,quod ante urbem conditam pecus in eo paſcens balare conſueuerit(ſic enim uox eius animalis exprimi tur)quaſi Balatium: qua etiam uoce utitur Næuius. Vel a Palo, las,ſiue quod ibi palare,i.errare pecudes ſoleant: ſiue ꝙ palantes Arcades cum Euandro ibi conſederint.nam ante Romam condi-tam poſſeſſum fuiſſe,atque habitatum hunc montem conſtat. Alii à Palantia Latini matre,quæ ibi habitauerit,Palatium dictum uo lunt. Alii a Pallante Euandri auo. Alii a filia Euandri Palanta,ab Hercule uitiata,& poſtea illic ſepulta:uel certe a Paleante eius fi lio illic ſepulto. Pli. a Palantio Arcadiæ oppido, & patria Euandri dictum exiſtimat. Ferunt enim Euandrum ob patris cædem domo profugum, in Latium ueniſſe montiq; in quo conſedit,Palatium appellaſſe. Alii a Pale paſtorali dea nomen inditum autumant. Pa-latiū,αὐλεῖον, etiā dicitur domus imperatoria,ſuperba,amplaq́; à Palante gigante,qui primus palatium ob magnitudinem ſui fe ciſſe dicitur,ſiue(ut Cyrillus auctor Græcus refert)à Palatino monte. Suet.de Cla.grā. Auguſto nepotibus eius preceptor ele ctus,tranſiit in palatiū. Huius nominis prima ſyllaba modo ꝓduci tur,modo corripit. Oui.1.de Art. Illic quas tulerāt nemoroſa pa-latia frondes. Mar.li.1. Inde ſacro ueneranda petes palatia cliuo.

Palatval,ſacrificiū quod fiebat in mōte Palatino. Var.de lin.la.l.6.

Palatvalis,Flamen,qui conſtitutus erat ad ſacrificandum ei deæ, in cuius tutela erat Palatium. Feſtus.

Palatvm,ti,[*Palato*]ὑπερῷα,οὐρανὸς,oris cælum, quòd labiis denti-buſq; quaſi palis,munitum ſit. Col.li.7. S palatum, atque lingua concolor lanæ eſt. Legitur etiam nominatiuus Palatus apud Cic. 2.de Fin. Non ſequitur,ut cui cor ſapiat,ei non ſapiat palatus.

Palea,æ,[*Paglia*]ἄχυρον,ut ait Var.de re ru.li.1. c.50. Siue a nomi ne Pabulum dicitur.nam ea ſola primum in paſcendis animalibus præbebatur.quo uocabulo,non propter culmi, ſed folliculа ipſa granulorū cōprehenduntur. Vir.li.1.Ge. Surgentē ad Zephyrū pa leæ iactantur inanes. Col.l.6. Minus commode tuemur armentum paleis. Notandum(ut Seruius ſentit)Paleam ſingulari numero di-ci contra artem. nam quæ ex pluribus conſtant, ſunt tantum nu-meri pluralis:ut cancelli, bigæ,ſcopæ:licet abutantur poetæ. Vir. 1.Geo. Nequicquam pinguis paleæ teret area culmos. Palea quo que dicitur cartilago deflua a collo galli gallinacei. Col. li.8.de gallinaceis loquens: Paleæ ex rubro albicantes, quæ uelut incanæ barbæ dependent. Palea æris, pro ramento,& excremento. Pli.li. 34.ca.13. Expuitur æris palea. Budæus Pala legit,non Palea.

Palearia,[*Pagliuola*]ῥαὶ ἱσρωματα,pelles dependentes ex guttu-re boum,quaſi pellearia. Vir.3. Geo. A mento palearia pendent. Col.li.6.ca.1. Palearibus amplis,& pene ad genua promiſſis. No-minatiuus ſingularis eſt Palear,quo uſus eſt Seneca in Hippolyto.

Palearivm,rii,[*Pagliaio*]ἀχυρὼν,locus in quo reconditur & aſſer uatur palea. Col.li.1.cap. 6. Fœnilia,paleariaq́;.

Paleatvs,a,um,[*Fatto di paglia*]ἀχυρωτὸς,quod eſt factum ex pa-leis,uel quod paleas habet admiſtas. unde Lutum paleatum,cui,ut tenacius ſit,admiſtæ ſunt paleæ. Col.li.1.de Arbor. ca.8.

Pales,paſtorum dea. Feſt.hanc quidam Veſtam,quidam deorū ma-trem appellant. Hanc Vir.ge.fœm.uocat. Alii,inter quos Varro, maſ.gen.ut hic Pales. Huic ſacra ſoluuntur,quæ Palilia uocantur, de quibus infra. Hæc Seru.ad illud Vir. Te quoque magna Pales.

Palicenvs,fons in Sicilia prope Catanā: dictus, quòd ꝓximus ſit Dellis lacubus,quos fratres Palicos eſſe uetuſtas credidit. Ste.

Palici,παλικοὶ,dicti gemini fratres,Iouis filii & Thaliæ nymphæ, ſiue Ætnæ: quæ cum Iunonis iram metueret, orauit ut terra ſibi dehiſceret. ſed cum tempus maturitatis infantium,quos aluo ge ſtabāt,aduenifſet,rurſus terra hians,duos infantes ex puellæ aluo emiſit,appellatiq́; ſunt palici,ἀπὸ τοῦ πάλιν,ἵκειν,quod in terram demerſi,denuo ſint reuerſi. Oſtēdūt accolæ duos lacus,ex quibus Palicos fratres putāt emerſiſſe,eoſq; Dellos appellāt.uide Delli.

Palilia,παλίλια,uel Parilia, l,in,r,mutata, Palis deæ feſta: quæ à paſtoribus in agris fiebant xi. Cal.Maii, quo die Romulus urbem fundauit,ad morbos à pecore pellendos, ſeu pro partu pecoris. Prop.li.4. Vrbi feſtus erat,dixere Palilia patres.

Palilicivm sidvs,ὑάδες,ex ſeptem conſtat ſtellis,quas Latini Su culas appellant. Vide Pli.li.18.cap.26.

Palimbacchivs,pen.pr.genus pedis,ex prima & ſecunda longis,& ultima breui:ut Auguſtus. Idem Antibacchius dicitur.

Palimpissa,pix liquida iterū decocta,& inſpiſſata. Plin.li.24.ca.7.

Palimpsestvs,παλίμψηστος,membrana iterum abraſa. Cic. Treb. li.7.epi. Nam quod in palimpſeſto,laudo parſimoniā. Quidā hoc loco legunt Palinxeſtum à πάλιν, iterum, & ξέω, rado: qua uoce uſus eſt Catul.ad Varum Epig.19. Puto(inquit)eſſe illi milia aut decē,aut plura Perſcripta,nec ſic,ut fit,in palinxeſto Relata. Bu-dæus in lib.de Aſſe Palimpſeſtum interpretatur chartam deleti-lem,quam calculatores utuntur.

Palinodia,æ,παλινῳδία,recantatio,à Græco παλινῳδεῖν, recan-tare,&,quod ſemel dictum eſt reuocare. pro quo dicimus,Palino diam canere. uide adagia Eraſ.

Palinvrvs,Lucaniæ promontorium, dictum à Palinuro nauis Æ-neæ gubernatore,qui ſomno oppreſſus una cum gubernaculo in mare delapſus,cum ad eam partem Lucaniæ adnataſſet,in qua po ſtea Velia condita fuit,ab incolis prædæ cupidis occiſus eſt,& ſpo liatus,cadauerq́; eius in mare abiectum.uerum cum non ita mul-to poſt ora illa grauiſſima peſte infeſtaretur, oraculo moniti ut Palinuri manes placarent,lucum ei fecerunt,& cenotaphium po-ſuere. ex quo Virg.li.6. Nam tua finitimi longe, lateq́; per urbes Prodigiis acti cæleſtibus,oſſa piabunt: Et ſtatuēt tumulū, & tumu lo ſolēnia mittent. Dicitur Palinurus quaſi iterū meiens. πάλιν. n. iterum, οὖρον,urina.ad quā etymologiam alludit. Mar.li.3. Minxiſti Pauline ſemel currēte carina: Meiere uis iterū: ſic Palinurus eris.

Palivrvs,παλίουρος,frutex ſpinoſus & aſper. Plin.li.13.cap.19. Vir. 5.eclo. Cardus & ſpinus ſurgit paliurus acutis.

Palla,æ,[*Veſte donneſca*]χλαῖνα, honeſtæ mulieris ueſtimentum: eſt pallium, quod palam & foris eſt ad ueſtigia uſque demiſſum. Virg.11.Æn. Pro longæ tegmine pallæ Tigris exuuiæ per dor ſum a uertice pendent. Plaut.in Men. Pallam ad phrygionem fere confecto prandio. Palla etiam utebantur citharœdi Oui.11.Met. Verrit humum Tyrio ſaturata murice palla. Item tragœdi. Idem 3.Amo. Fronte comæ torua, palla iacebat humo. In Gallia etiam omnes paſſim uiri palla utebātur. & uidetur,inquit Bayſius,Gal-lica palla acceſſiſſe ad formā noſtri palletici manicati.unde Mar. li.1. Dimidiaſq; nates Gallica palla tegit. Str.li.5. Idem ſentit: Tu-nicarum,inquit,uice pallas manicatas geſtant,ad uerenda uſque, nateſq́; medias pertingentes. Eſt etiam hoc nomine urbs,Ptol.te ſte,à latere Meridiolani Corſicæ.

Pallacana,cæpe genus eſt,nullo fere capite, radice tantum oblon ga,quod ſubinde reſecatur,ut porrum. Plin.li. 19.ca.6.

Pallacevs,es,ſeu Pallaca,a [*Concubina*]παλλακὴ, concubina. Suet. in Veſpa. Accubante aliqua pallacarum.

Palladivm,παλλάδιον, Palladis ſimulacrum antiquiſſimum fuit in arce Troiana,quod eo tempore,quo arx,templumq́; Mineruæ ædificabatur,de cælo cecidiſſe fabulātur poetæ, & in templo non dum tecto ſibi locum delegiſſe: quæ res cum omnibus maximo eſ ſet miraculo, ab Apolline reſponſum eſt; tam diu urbem incolu-mē fore,quàm diu ſimulacrū illud intra mœnia ſeruaretur. itaque tempore belli illius,quod communibus uiribus Græcia tota ad-uerſus Troianos geſſit,datum negocium eſt Vlyſſi & Diomedi,ut per cloacas in urbem aſcenderent, fataleq; Mineruæ ſimulacrum auferrent. quo facto,urbem,tutelari Palladis numine ſpoliatam, facile poſtea ceperunt.

Palladivs,a,um,quod eſt Palladis. unde Palladium forum Romæ.

Pallantia,παλλαντία,oppidum citerioris Hiſpaniæ, Ptol.li.2.ca. 6. Inde Pallātini incolæ,quos Pli.inter Vacceos numerat.li.3.c.3.

Pallantias,παλλαντιὰς,palus in Africa;circa quā Palladē primū apparuiſſe ferūt: unde ex ea natā nōnulli putauerūt. Pli.li.5.ca.4.

Pallas,is,[*Pallade*]παλλάς,ſapientiæ dea, alio nomine Minerua, ex Iouis cerebro ſine matre prognata. quod ideo à poetis fingi-tur,quia liberalibus artibus & hoſtis diſciplinis credatur, præſide re,quæ non ex inuento humani ingenii ſed ex inexhauſto diuinæ ſapientiæ fonte creduntur dimanaſſe. Dicta Pallas (ut quibuſdam placet)à Pallante gigante ab illa interfecto, cum prius Tritonia uocaretur à Tritonide palude,ubi primū uiſa eſt: uel ἀπὸ τοῦ πάλ-λειν,à uibrando. ſolet.n.ita pingi,ut haſtā manu uibrare uideatur.

Pallene,es,pe.pro. παλλήνη,oppidum in finibus Macedoniæ, ab ea parte, qua Thraciam ſpectat: dictum à Pallene Sithonis filia, & Cliti uxore. Plin. li.4. ca.10. Eſt item Pallene uicus Atticæ re-gionis in tribu Antiochide. Hinc Pallenæus,a,um. Stat.li.4. Silu.

Palleo,les,lui, [*Eſſere pallido*]ὠχριάω, pallidus ſum. Cic.2. Phil. Sudat, pallet. Oui.1. de Arte. Palleat omnis amans: color hic eſt aptus amanti. Hinc in aliqua re pallorem contraho. Expalleo: à quo expalleſco, ualde pallidus fio. Pla.in Curc. Viden'ut expallui? Impalleo,à quo Impalleſco Perſius: At te nocturnis iuuat impal-leſcere chartis.

Palleſco,pallidus fio Prop.li.1.El.11. Tardis palleſcere curis.

Pallidvlvs, a, um, Catullus ad Ortalum.

Pallidvs,a,um,[*Pallido,ſmorto*]ὠχρὸς,ὠχρός. Oui.4. Meta. Oraq́; buxo Pallidiora gerens.

Palliastrvm,τριβώνιον,rude ac uile pallium. Apuleius.

Palliatvs,a,um,τριβωνοφόρος,pallio indutus. Cic.ad Q.F.li.3. Illi palliati topiariā facere uideantur. Idem pro Rab.Poſ. Obii cias li cet,palliatum fuiſſe.

Palliolatim,aduerb. Plo.in Pſeu. Palliolatim amictus inceſſi.

Palliolatvs,palliolo indutus. Suet.de Claudio: Palliolatus præſe dit. Mart.li.9. Hanc uolo,quæ facilis,quæ palliolata uagatur.

Palliolvm,li,[*Capetta mantelletto*]τριβώνιον,breuius & uilius pal-

lium.Cic.3.Tuſc.Sæpe eſt etiam ſub palliolo ſordido ſapientia.

PALLIVM,lii,[*Mantello ſopraueſta*] τρίβων,ἱμάτιον,ueſtimenti genus quod tunicæ ſuperindui ſolet:dictum,quòd palà geſtaretur. proprie autem Græcorũ habitus,ut Romanorum toga.Suet.in Aug. Togas & pallia diſtribuit. unde Palliati Græci dicti, & comœdiæ palliatæ,ſcriptæ ſecundum ritus, & habitus palliatorum,i.Græcorum.Donatus,Diomedes.Cic.3.de Ora.Hippias gloriatus eſt, palliũ quo amictus,ſoccos quibus indutus eſſet,ſe manu ſua confeciſſe.Pallium quoque philoſophorũ erat. Gell.li. 9.Vide barbã & pallium,philoſophorũ nondũ uideo.Pallia inter communia ueſtimenta annumerãtur Vlpiano quæ promiſcua appellat. Tacit.li.3.

PALLOR,loris,pe.pr.[*Pallore,pallidezza*] ὠχρίασις,ὦχρος, color ille,cum pellis ſanguine deſtituta lueſcit, quod accidere ſolet in ſubito metu,ſanguine ſe ad interiora recipiente. Ouid. 11. Met. Buxoq; ſimillimus ora Pallor obit.Cic.4.Tuſc. Vt pudorem rubor ſic terrorem pallor.& tremor conſequitur. A quo pallidus,a,um, & diminu.Pallidulus.

PALMA,æ, [*Palma della mano,Palma, albero*] θέναρ, manus pars illa concaua,quæ eſt inter τὸ κάρπον,& digitos intermedia:cuius pars exterior a Græcis ὑπόθεναρ dicitur. quanquam etiam non raro pro tota manu palmam acceptam legimus.Cic.in Ora.Cum manum diſtrauerat,palmæ illius ſimilem eloquentiam eſſe dicebat. Virg.2.Æn.Teneras arcebant uincula palmas.Idem 1.Æn.Duplices tendens ad ſidera palmas.Hinc arbor illa nobilis, quam Græci φοίνικα appellant, a noſtris quoque Palma dicitur,quòd comam in cacumine habeat circumextenſam,& ramos in digitorum modum protenſos.unde & fructum eius dactylos,i.digitos uocamus, quòd digitorum manu ſimilitudinem referant.uide Gel.li 3. cap. 6.Ponitur pro uictoriæ ſigno. Plutarchus: In certaminibus palmam ſignum eſſe placuit uictoriæ: quoniam ingenii eiuſmodi lignum eſt,ut urgentibus,opprimentibusq; non cedat. Item palma cauſſa certaminis dicitur,ut annotauit Donatus in illud Tere.ex Prol.Phor. in medio omnibus Palmam eſſe poſitam, qui artẽ tractant muſicam.Item Palma(ut docet Seruius in li.11. Æn.)Significat togam, quæ etiã Toga palmata dicebatur, à palma in ea intexta:& proprie triumphãtium fuit. Alii à latitudine clauorum dictam uolunt Palmatam, quæ nunc à genere picturæ Picta appellatur. Mart.lib 7.Palmatæq; ducem,ſed cito, redde togæ.De palma arbore uide Pli.li.13.ca.5.& li.13.ca.4.& Dioſcor.li.1.ca.150. & Theoph.li.1.ca.2.& li.3.c.5.Dicimus Latine,Palmam ferre,id eſt,uictorem eſſe:palmam dare alicui, uictorem fateri.

PALMA,ciuitas in maiori Baleari.Pli.li.3.ca.5.& Ptol. li.2.cap.6.

PALMARIA,inſula in mari Tyrrheno. Var.li.3.de re ruſt.

PALMARIS.& hoc palmare,ut Palmaris ſtatua,quæ alicui ob uictoriam ponitur.Cic.6.Phil. Illa ſtatua palmaris.

PALMARIS,re,[*D'un palmo*] παλαιστιαῖος, magnitudine unius palmi. Var.li.1.de re ru.c.35.Virgulas palmares.Col.l.9.Spatia palmaria.

PALMARIVS,a,um.palma dignũ.Tere. in Eu.Id mihi puto palmariũ.

PALMES,itis,[*Palmite, tralcio*] κλῆμα,uitis ſarmentum, quòd in modum palmæ humanæ uirgulas quaſi digitos edat.Plin.li.17.ca.22. Palmes & Pampinus pro eodem Colu. lib.4.cap. 17. Si oculi ſinguli ſub iugo binos pampinos emiſerint detrahendi ſunt eis ſinguli palmites,quo lætior materia conſurgat.Palmes pro flagello uitis, idem lib.4.ca.21.

PALMETVM,palmeti,[*Luogo doue ſono piantate molte palme*] φοινικών, locus palmis conſitus.Plin.li.5.ca.1.Ponitur aliquando pro palmarum frequentia. Ibidem: Hiericuntem palmetis conſitam, fontibus irriguam.

PALMEVS,a,um,ex palma arbore.Col.li.5.c.5.Palmeis tegetibus uineas adumbrabat.Pli.li.14.c.17.Vinum palmeum capiti noxium.

PALMIFER,a,um[*Che produce palme*] φοινικοφόρος,ferẽs palmas Ouid. 1.Am.Palmiferamq; Pharon.Idem 10. Met. Palmiferos Arabas.

PALMIPEDALIS,le[*Della grandezza d'un piede*] παλαιστοπόδιαῖος, menſura unius pedis & palmi.Col.li.3.c.9.Malleus palmipedalis.

PALMIPES,dis,στεγανόπους,planos ad palmæ ad ſimilitudinem habens pedes.unde anſeres, palmipedes dicuntur. Pli.li.10.cap.11.

PALMO,mas.materias alligo.Col.li.11.ca.2.Palmare,id eſt,materias alligare.hoc tempore non expedit.In alia ſignificatione accepit. Quinctil.in decla. Cæci. Cum,inquit,manus ex parte,qua palma re neſtigium poteſt .plicetur in capulo.Et paulo poſt,qui palmatus eſt paries,ueſtigium eius partis oſtendit. Hinc Depalmo. θέναρι palma percutio.Gel.li.ult. ca.1.Quemcunque depalmauerat,numerari ſtatim,ſecundum duodecim tabulas,25.aſſes iubebat.

PALMOSVS,palmis abundans. Virg. li.3.Æn.Palmoſa Selinis.

PALMVLA,æ,extrema pars remi, quòd in modũ palmæ protenſa eſt. Virg.li.5. Æn.Stringat ſine palmula cautes.Sunt & palmulæ,fructus palmæ,qui & dactyli,& caryotæ dicũtur.Var.1.de re ru. c.67. Palmulã & ficum Sabinã quanto citius promas, iucũdiore utare.

PALMVS,mi,[*Palmo*] δῶρον,menſuræ genus,& eſt duplex, maior,& minor:maior digitorum duodecim: minor digitorum quatuor.

PALMYRA,πάλμυρα Steph.urbs Syriæ,ſitu loci, ſoli diuitiis, aquarum amœnitate inſignis.Pli.li.5.cap.25.

PALMYRENAE ſolitudines,dictæ,quæ ab hac urbe,uſque ad Petram Arabiæ Petreæ metropolim,& ad fines Arabiæ felicis pertingũt.

PALO,las,fulcio,quaſi palis munio. Col.li.11.cap.2. Vt uitis paletur.

PALOR,aris,[*Vagare*] ἀποπλανάομαι,paſſim uagor. Liu.li.1.Romana legio palantes in agris oppreſſit. Idem li 5.Vagi per agros palantur. Hoc uerbum Palam quidam deducunt.alii à palis caſtrorum,modo huc,modo illuc tranſlatis.

PALATVS,participium diſperſus.Liu.3.

PALPATOR,pro adulator.Pla.in Merc. Palpator nullus eſt blandior.

PALPATIO,palpandi actus,Plaut.in Men. Aufer hinc palpationes.

PALPEBRAE,pen.co.[*Palpebre*] βλέφαρα, pili extremitatem genarum ambientes:a palpitando,i.tremendo. Cic.Palpebras poſuiſſe uidetur pro ipſis genis,i.folliculis oculum operientibus.li.2.de Nat.Deo.Munitæ,inquit,ſint palpebræ tanquam uallo pilorum.

PALPITATIO,proprie cordis eſt,& deinde partium ſingularum frequens motus.Pli.li.32.cap.5.

PALPITO,tas,[*Palpitare*] παλλίσκω, ἀσπαίρω,σπαίρω, frequenter leuiter,frequenter moueor. Cic.2.de Nat. Deo. Cum cor animantis alicuius euulſum ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem Iuuen. Sat.6.Super illam palpitet.

PALPO,as,& Palpor deponens,leuiter, blande,& quaſi tentando tango.unde & pro adulari,accipitur. Plaut. in Amph.Blande mulieri palpabitur. Regit interdum accuſatiuum,interdum datiuum.Hor. 2.Ser.Saty.1.Cui male ſi palpere, recalcitrat. i.ſi aduleris.Iuuen. actiue poſuit:Quẽ munere palpat Charus. Hinc Expalpo, elicio.

PALPVM,Plau.in Pſeud.Mihi obtrudere non potes palpum:i.blandiri,& ſpem inanem uerbis iniicere.

PALVDAMENTA,χλαμύς,πορφυρίς, ornamenta militaria, proprie imperatorum.unde legimus,olim Romæ imperatores,Paludatos ad bellum ſolitos proficiſci. Liu.li.1.Paludamentum poſuit pro ueſte militari,etiam eius,qui non eſſet imperator. Cognito ſuper humero fratris,paludamento ſponſi,quod ipſa confecerat,flebiliter nomine ſponſum mortuum appellat. Paludamentum enim illud erat unius Curiatiorum, quorum nemo, ut arbitror, imperator in Albanis fuit. Omnia enim militaria ornamenta Paludamenta dici,Feſtus ait. Dicta Paludamenta,quòd, qui illa habent,fiunt palam,ut inquit Varro. Inuenitur etiam Paludamentum dici de ueſte muliebri.Plin.li.33.ca.3.Vidimus Agrippinam indutam paludamento,auro textili.

PALVDATVS,qui uel imperatoriam chlamydem, uel alia eiuſmodi ornamento militaria geſtat. Cœl.ad Ci.li. 8. Verentur ne S.C.fiat ut paludati exeant:id eſt, ueſte imperatoria inſigniti. Paludati in libris auguralibus ſignificantur,ut ait Verannius,armati,ornati.

PALVMBES,palumbis.[*Colombo ſaluatico*] φάττα,tam maſculini,quam fœminini generis,ſilueſtris columba in arboribus lepibusq; nidificans. Vir.1.ecl. Raucæ tua cura palumbes. Lucanus. Macroſq; palumbes. Dicitur & Palumbo, & Palumba. Horum duo ſunt genera:unum torquatum,a torque, quo inſignitur. Mar. li.13. Inguina torquati tardant, hebetantq; palumbi: Alterum genus, quod Latinorum nonnulli Vinaginem dicunt, ab eſu labruſcæ:de quo Pli. li.10.ca.35. A Palumbus fit Palumbinus,a,um,ut Palumbina caro apud Plin.li 30.cap.2.

PALVS,li,[*Palo*] σκόλοψ,χάραξ, ſecundæ declinationis, dicitur lignum acutum,quod ſolet in terram defigi, ad fulcienda ædificiorum fundamenta,aut caſtra munienda,aut claudendos hortos,aut ſuſtinendas uites, aut ſimiles uſus. in hac ſignificatione Palus producit priorem,cum Palus, udis,eandem corripiat. Tibul.li.1.Ele. Hic docuit teneram palis adiungere uitem. Hinc Palo,as.

PALVS,udis,aqua ſtagnans,quæ æſtate plerunque ſiccatur & in hoc differt à lacu;qui perpetuam habet aquam,neque ullo æſtu exiccatur. Cæſ. 2.Bel.Gal. Quò propter paludes exercitui aditus non eſſet. Habet autem palus in hac declinatione priorem correptam, poſteriorem fere ſemper producit. Virg.4. Geo. Tardaq; palus inamabilis unda. Hor.in Arte poetica licenter corripuit: ſterilisq; diu palus obruta remis. Inde fit Paludoſus, a,um,ut, Humus paludoſa,apud Ouid.15.Met.

PALVSTRIS, & hoc paluſtre,ἑλεῖος,ex palude, ut, Iuncus paluſtris, Locus paluſtris,apud Cæſ.7.Bel.Gal. Aqua paluſtris, Col.li.1.c.5.

PAMISVS,πάμισος, Arcadiæ fluuius, in Stymphalo monte naſcens: quaſi totus odioſus,ob dãna,quæ agris infert. Eſt & alter in Thracia,ex Hæmo profluens. Plin. lib.4.cap. 11. Tertius in Theſſalia, idem lib.4.cap.8.

PAMPHAGI,Æthiopiæ populi quibuſlibet rebus ueſcentes. Plinius lib.6.cap.30.

PAMPHYLIA,regio in minori Aſia,ab ortu Ciliciam, & partem Cappadociæ,ab occaſu Lyciam habens, à Septentrione Galatiam, à

Meridie

Meridie mare,quod ab ea Pamphylium appellatur. dicta Pamphylia,ut quidam putant,ab arborum copia,quaſi tota frondoſa.

PAMPILLVM,genus delicati currus.Lampridius.

PAMPINACEVS,a,um.Col.lib.12.cap.20.

PAMPINARIVM,rii,[*Pampino*] ἀνάδενδρον,palmes,qui(ut inquit Pli.l.17.ca.22.)e duro exit,materiamq; in proximum annum promittit, ſiue congeries uitineum ramuſculorum.Col.lib.3.ca.205.

PAMPINARIVS,a,um,[*Di pampino*] quod eſt pampini.Col.li.4.c 24.

PAMPINATVS,a, um, [*Che aſſomiglia a pampino*] κλημματοειδής , quod pampini ſimilitudinem imitatur.Pli.lib.16.ca.42.

PAMPINEVS,a,um,pampinarius.Virg.li.2. Ge. Liber pampineas inuidit collibus umbras.Pampineus odor,pro ſapore uini Prop.li.2.

PAMPINO,[*Spampinare*] ἐκφυλλολογέω, ἀποφυλλίζω , pampinos decerpo: uel(ut ait Varro de re ruſt.li.3.ca.30.) a ſarmento coles , qui nati ſunt,de his qui plurimum ualent,primum ac ſecundum , nonnunquam etiam tertium relinquo,reliquos decerpo,ne relictis colibus,ſarmentum nequeat miniſtrare ſuccum.Col.l.3.Pampinatio. Col.li.4.ca.27.Magis pampinatio,quam putatio uitibus conſulit. Pampinator,oris.Idem lib.4.cap.27.

PAMPINOSVS,a,um,κληματώδης,pampinis abundans.Col.

PAMPINVS,[*Pampino*] κλῆμα,dicitur in uite tener,frondoſusq; coliculus,fructum fouens,& ab æſtus uindicans iniuria. Col.l.3.c.17. Omnis fœcundus pampinus intra quintam , aut ſextam gemmam fructu exuberat.Virg.1.Geo. Heu male tunc mites defendit pampinus uuas.Accipitur aliquando pro cirris ouorum polypi piſcis. Pli.lib.9.ca.51. Polypi pariunt uere oua tortili uibratu pampino. Hinc uerbum Pampino,& Pampinatio:de quibus ſuis locis.

PAN.P. nos,πᾶν,a poetis paſtorum, atque adeo totius naturæ Deus eſſe fingitur:unde etiam a Græca dictione πᾶν,totum, uel omne, nomen accepit, quòd putabant uno Naturæ nomine omnia complecti. Capreos pedes habet,ut oſtendat terræ ſoliditatem.Hic Dæmogorgonis filius creditur fuiſſe, & fiſtulam compoſuiſſe ſeptem imparibus calamis ſimul coniunctis , propter harmoniam cæli.Virg.2.Ecl.Pan primus calamos cera coniungere plures Inſtituit:Pan curat oues,ouiumq; magiſtros.

PANACES,nacis,pen.cor.& Panax,acis,herba , cuius ſuccus Opopanax uocatur,ἀπὸ τοῦ πάντα ἀκεῖν,à ſanandis omnibus morbis . Pli. lib.25.cap.3.Panaces ipſo nomine omnium morborum remedia promittit.Col.li 11.c.3.Panax rariſſime diſſeritur.Hinc Panacea, idem ſignificans.Virg.12.Æne.Odoriferam panaceam.Lucretius (inquit Seruius) Panaceæ nomine ubique ſalem intelligit: unde poſſumus in hoc loco Virg.Salem intelligere: nam omnem pellit dolorem:ſed melius herbam,quia ait,Odoriferam.

PANAETIVS,Rhodius,Stoicæ ſectæ philoſophus , Diogenis familiaris,Scipionis Africani præceptor,quem Cic. ſe in officiis imitari profitetur. Fuit & alter Panætius ſenior , & ipſe Rhodius , cuius multa eſt mentio apud philoſophos.utriuſque meminit Suid.

PANAETOLIVM,mons Ætoliæ altiſſimus: dictus , quaſi totam occupet Ætoliam.Pli.lib.4.cap.2.Hinc Panætolicus,a,um.ut,Panætolicum concilium,apud Liu.lib.31.

PANARIVM,rii,[*Doue ſi ripone il pane*] ἀρτοθήκη, locus ubi panis ſeruatur.Dimin.Panariolum.Sueto.in Calig.Panaria uiritim diuiſit. Marti.lib.5.Cum panariolis tribus rediſti.

PANATHAENAICON,genus unguenti.Pli.lib.3.cap.32.

PANATHENAEA,feſta Athenis,à Theſeo inſtituta in honorem Mineruæ:pueri & puellæ ſeſe manibus complexi , Pyrrhicam in theatro ſalutabant.erant autem duplicia,maiora quinto quoque anno, celebrari ſolita;& minora,quæ quotannis peragebantur. hinc Panathenaicus παναθηναϊκὸς , liber Iſocratis . De Panathenæis uide Alexand.Neapol.li.5.ca.8.& li.6.cap.49.

PANCARPIAE,coronæ ex uariis florum generibus.Feſtus.

PANCHAIA , regio Arabiæ , in qua arbores ſponte natæ thus emittunt.Virg.2.Æneid.Thuriferis Panchaia pinguis arenis.

PANCHAEI,populi,qui(ut Pompo.l.3.refert) deſerta Sabæ habitant. qui & Ophiophagi uocantur,quoniam ſerpentibus ueſcantur.

PANCHRESTVM,medicamentum nobile.Latine dici poteſt , morbis omnibus conducibile.Pli lib.23.cap.7. Fit ex pomo panchreſtos. Cic.6.Verr. Cũ omnes eius comites iſte ſibi ſuo panchreſto medicamento amicos redemiſſet.Quo in loco pecuniã per iocum medicamentum panchreſtum appellat, quòd ad uarios uſus ſit utilis.

PANCHROS,πάγχρους,gemma,ex omnibus coloribus. Pli.li.37.c.10.

PANCRATIASTES,certator,& uictor Pancratij.Gell.li.3.ca.15. Vide Pancratium.

PANCRATIVM,tii ,certamen gymnicum , ex quinque certandi generibus conſtans,curſu,diſco,ſaltu,lucta,& pugilatu . hoc à Græcis , teſte Feſto , alio nomine dicitur Pentathlum eadem ratione, qua à Latinis Quinquertium.Hermolaus tamen in lib.34. Pli.ca. 8.Diſtinguit Pentathlos à Pancratiaſtis,& hos rurſus ab iis, quos Periodo Pictores uocant. uult enim Pentathlum eſſe , qui quinq; his certandi generibus,lucta, ſaltu, curſu,diſco, pugillatu certat, etiam ſi in omnibus, aut quibuſdam ſuccumbat:Pancratiaſten, qui quinque his certandi generibus congreſſus,omnibus uicit. Periodo autem uictor is,dicitur,teſte Feſto,qui quatuor illa ſacra Græciæ certamina, Iſthmia ſcilicet,Nemæa,Pythia , & Olympia obiuit,& in omnibus uicit.itaque Pancratiaſte , ſecundum hanc Hermolai opinionem,dicũtur ἀπὸ τοῦ πάντας κρατεῖν , à uincendo omnia:ut Pancratium ſit certamen illud,quo quis quinque iam dictis certandi generibus congreſſus omnibus uincit.Bud. uero in priorib.Pand.Annotat.uidetur Pancratii & Pancratiaſtæ uocabula deriuare,ἀπὸ τῶν παντῶν κρατῶν, ab omnibus uiribus , quas in hoc certaminis genere effundebant.Putatq; Pancratium fuiſſe certaminis genus , quod omnium neruorum contentione tranſigebatur.nam & calcibus,& cubitis , non modò pugnis , Pancratiaſtæ, utebantur.Quinct.li.2. Ille exercendi corpora peritus,non, ſi docendũ pancratiaſten ſuſceperit,pugno ferire,uel calce tantũ , aut nexus modo certos aliquos docebit,ſed omnia, quæ ſunt eius certaminis.Pli li.35.ca.11.Olympię pancratio citra pulueris tactum uicit.Hinc Pancratice,robuſte unde Pancratice ualere . Plaut.in Bacch.Bene ne uſque ualuit?C.pancratice,atque athlẽtice.

PANCRATIVS,apud Sen.li.5.de Benef.legitur pro pancratiaſte.

PANDANA porta Romæ,quæ antea Saturnia dicebatur: à uerbo Pando,quòd ſemper pateret ad res,quæ in urbem ferebantur. dicebatur & Libera,à libertate.Feſtus,& Var.lib.4.de Ling.Lat.

PANDARIA,inſula exigua in ſinu Caietano.Strab.lib.5.

PANDATARIA,πανδαταρία,inſula in Puteolano ſinu.Pli.li.3.cap.6.

PANDECTAE,arum,πανδέκται,uolumina ſent,nihil non continentia. unde pandectæ legum,quę omne ius complectuntur:à πᾶν omne, & δέχομαι,capio.Gel.lib.12.Tiro,Ciceronis libertus,libros de uariis quæſtionibus compoſuit , quos Græco uocabulo Pandectas, inſcripſit,tanquã omne rerum ac doctrinarum genus continẽtes.

PANDICVLARIS dies,in quo omnibus diis ſacrificabatur.Feſtus.

PANDICVLATIO,corporis inter oſcitandum extenſio.Feſtus.

PANDICVLOR,aris.Pandiculantur,ait Feſtus, qui toto corpore oſcitantes extenduntur,quòd pandi fiant.Plau.in Men.Ego me aſſimulem inſanire,ut illos a me abſterream,ut pandiculans oſcitator.

PANDION,proprium nomen Erichtei Athenarum regis filii , qui patri ſucceſſit in regno.huius filiæ fuerunt Progne & Philomela. uide Progne.Hinc Pandionia,Attica & Pandionius,a,um, Attic. Lucan.de Pallade:Et Pandionias quæ cuſpide protegit arces.

PANDO,is,paſſum,[*Aprire,manifeſtare*] πετάω, πεταννύω, ἁπλόω, patefacio,aperio.Virg.2.Æne.Panduntur portæ.Plaut.Bacch.Pandite,atque aperite ianuam hanc.Virg.4 Geor. Et alas Pandere ad æſtiuum Solem.Idem 3.Æne.Remq ordine pando.Pandens,part. Virg.6. Æne. Ille fame rabida tria guttura pandens.Paſſus,a,um, apertus,extenſus.de quo ſuo loco.Hinc Expando, extendo : à quo Expaſſum,extentum.Cæcil.apud Gell.lib.15. cap. 15. Flammeum expaſſum domi . Diſpando,in diuerſas partes extendo: unde Diſpaſſus,diſtentus.Plau.tamen in Mil. Diſpeſſis manibus dixit,pro, Diſpaſſis.Oppando:circum extendo Propando,late extendo.Repando,Vide ſuo loco.

PANDO,as,[*Intorzere,incoruare*] κυρτόω,incuruo: unde pandari trabs dicitur,quaſi incuruari,cedereq; ponderi.Pli.lib.16.cap.42.At populus contra omnia inferiora pandatur:Et à Vitru.arbores pandatæ dictæ,quæ in ædificiis coruantur. Nonnunquam Pando abſolute pro incuruari.Quinct.lib.11.cap.ult.Pandant enim poſteriora. Pandatio,onis.Vitruu.lib.7.cap.1.

PANDORA,æ,ab Heſiodo fingitur fuiſſe prima mulier à Vulcano Iouis iuſſu fabricata,quã ſinguli Dii donis ſuis ornauerant.Pallas.n. ſapientiæ donũ ei contulit,Venus formæ.Apollo muſices, Mercurius eloquentiæ.Inde dicta Pandora,quaſi ab omnibus donata.

PANDORAE,πανδῶραι,populi in conuallibus Indiæ.Pli.li.7.ca.2.

PANDOSIA,æ,ciuitas in Epiro nõ procul ab Acheronte amne . Item altera in Lucania Italiæ regione, quæ & ipſa Acheronte quodam fluuio irrigatur circa quam Alexander Epirota occiſus.

PANDVS,a,um,[*Aperto,largo incoruo*] πεπταμένος , apertus,latus, incuruus.Virg.lib.2.Ge.Lancibus & pandis fumentia reddimus exta.Mart.lib.14.Panda rubor urceus anſa.Pandus aſellus. Oui.1. Faſt.Carinæ pandæ.Virg.2.Ge.Delphines pandi Ouid.3.Triſt.

PANEGYRIS,conuentus publicus: quales quinto quoque anno Athenis celebrari ſolitas ſcribit Herod.lib. 6. à πανηγυρίζω , conuenio: quaſi dicas,Vniuerſalem conuentum,unde Panegyrici ſermones, qui in conuentu populi habentur: quales ſunt , quibus imperatores laudantur. Et Panegyricon tertium dicendi genus,quod Latini Demonſtratiuum dicunt.

PANEROS,πανέρως,gemma alio nomine Panſebaſtos . Pli.li.37.c.10.

PANEVS,fons ſub Libano monte.quò ſi qua natantia proijciantur,in lacu,cui Phiala nomen eſt,reperiũtur . Eſt & Colchorum fluuius.

PANGAEVS,πάγγαιος,promontorium Thraciæ,ad cuius radices Ne-

ſtu amnis defluit. in ſingulari eſt gene. maſc. in plurali gen. neut. Ste. Pangæi reſulſerunt. Hinc Pangæus, a, um.

PANGO, is, pepigi, panxiq́; pactum, [*Ficcare*] πήγνυμι, figo, planto, iungo. unde Pactilis, compactus, & ex pluribus partibus coniunctus. Pli. lib. 21. ca. 3. Summa auctoritas pactilis coronæ. Liu. pro figo poſuit li. 7. Prætor maximus clauum pangat. Fixus fuit lateri ædis Iouis optimi Maximi. Pro Planto, φιτεύειν. Col. lib. 3. quæ ueteres ſarmento panguntur, tardius conualeſcunt Idem lib. 11. ca. 2. Cic. Tironi. lib. ult. epi. Poſuit pro compono. An (inquit) pangis aliquid Sophocleum. Pangere oſculum, eſt oſculari. Plaut. in Curc. Qui uult cubare, pangit ſaltem ſuauium. Pangere inducias, eſt facere inducias. Liu. lib. 27. Ne antea quidem ſe inducias pepigiſſe dixit. Hinc Circumpango, unde Circumpactus pro circumiunctus. Pli. lib. 17. Rimis terra circumpactis. Depango, defigo. Idem lib. 14. Oppango, Repango, ſuis locis. quædam mutant a, in i: ut, Appingo, Compingo, Impingo. inter ipſa tamen tam in præterito, quam in ſupino conuenit.

PANICA, repentini quidam terrores, & conſternationes. Cice. lib. 5 ad Atti. Scis quædam πανικὰ dici. Pro eodem Panicus terror dicitur: à Pane Deo cui repentinorum terrorum, cauſſam tribuunt. ui de Politia. in Muſcella. & Eran Chil.

PANICVLA, ἀνθήλη, diminutiuum a Panus, ſignificat comam illam in milio, panico, arundine, & in omnibus fere arboribus picei generis, in qua ſemen depẽdet, quam Pli. li. 16. c. 10. Vocat Panos, & Paniculas, & aliquando Nucamenta callo ſquammatim compactili. Pli. li. 21. c. 4. Græcula roſa conuolutas habet foliorum paniculas.

PANICVM, ci, [*Panico*] ἔλυμος, genus frugis. Pli li. 18. ca. 7. Panicum a paniculis dictum, cacumine languido. Cæſ. 2. Bel. Ciu. Panico uetere, atque hordeo corrupto alebantur.

PANIFICIVM, cii, panis confectio. Celſ. li. 2. ca. 8 Scire oportet, quæ ex frumento panificia ſunt, generis ualentiſſimi eſſe.

PANIONIVM, πανιώνιον, ut ſcribit Herod. lib. 2. Locus eſt ſacer in Mycale promontorio; ad Septentrionem uergens, communiter ab uniuerſis Ionibus Neptuno Heliconio dicatus.

PANIS, nis, ἄρτος, à paſcendo, inquit Nonius: ſiue à πᾶν, omne: quòd omnibus pulmentis adhiberi poſſit. Panis uaria genera: uide apud Pli. lib. 18. cap. 11.

PANNICVLVS, li, ῥάκιον, dimin. à panno. Iuue. Sat. 6. Quarum pannicu lus bombycinus urit. Panniculos aliquando uocamus uiliores pannos. Celſ. lib. 7. Faſcia eius rei cauſſa fit ex panniculis.

PANISCI, dii, ſiluestres, quaſi minutuli Panes, ut à ſatyro ſatyriſcus inclinatur. Scribit Pli. lib. 35. Paniſcum pictum à Tauriſco pictore.

PANNEVS, a, um, [*Di panno*] ῥάκινος, ex panno: ut, Veſtis pannea.

PANNICVLARIA, dicuntur ea, quæ in cuſtodiam receptus ſecum attulit. Vide Vlpian. in. l. Diuus. de Bon. dam.

PANNONII, παννόνιοι, appellantur à Romanis, quos Græci Pæonas, uulgus Hungaros uocitat. Hinc Pannonicus, a, um. Suet. in Aug. Horum regio Pannonia ab Oriente habet Mœſiam, quæ & Seruia & Bulgaria dicitur, ab Occidente Noricum, à Septentrione Germaniam & Danubium. Diuiditur in ſuperiorem, & inferiorem. ſuperior ab occaſu Norico, à Septentrione Germania & Iſtro terminatur: ab Oriente habet Pannoniam inferiorem, à meridie Illyrim. hodie hæc Pãnoniæ pars Styria & Auſtria appellatur, in qua Vienna urbs celeberrima. Inferior uero Pannonia, à Septentrione Germaniam, Danubiumq́;, ab Occaſu Pannoniam ſuperiorem à Meridie Liburniam, quam hodie Croatiam appellant, proſpicit: ab Ortu uero iazyges Metanaſtas: quem tractum hodie Septem caſtra uocant. Hæc Pannoniæ pars hodie fere uno nomine Hungaria dicitur.

PANNOSVS, [*Veſtito di panni rozzi*] ῥακώδης, ſordida ueſte, & craſſo Pãno opertus. Iuſti. li. 2. Permutato regis habitu, pannoſus, caſtra hoſtium ingreditur. Cic. ad Att. li. 4. Pauci pannoſi, ſine lacerna.

PANNVELIVM, ῥάκιον καὶ εἰλητάριον, à panno & uoluendo filo: ſudariolum ſignificat, ut eſt apud Varr. lib. 4. de Lin. Lat.

PANNVS, ni, [*Panno*] ῥάκος, quo ueſtimur. Ouid. in Ibin: Tincti ferrugine panni. Pannum, neutri gene. protulit Næuius in Tabellaria: Qui habet uxorem ſine dote, pannum poſitum in purpura eſt. Ponitur aliquando pro linamento, quod uulneri imponitur. Colum. lib. 6. cap. 12.

PANNVCEVS, a, um, ῥακώδης, idem quod Pannoſus. Perſ Saty. 4. Dum ne deterius ſapiat pannucea Baucis. Mart. lib. 11. Truditur & digitis pannucea mentula laſſis. Vbi pannuceam mentulam uocat languidam, & mollitie pannum referentem.

PANOMPHEVS, Iouis epitheton. à πᾶν & ὀμφὴ uox, quod ab omni lingua colatur. Ouid. lib. 7. Metamor. Ara panomphæo uetus eſt ſacrata tonanti.

PANOPOLIS. oppidum Ægypti, Panos cultui præcipue deditum: cuius ſimulacrum apud illos erat pudendo ſupra modum erecto. Hinc fit gentile Panopolites. Pli. lib. 5. cap. 9.

PANORMVS, Latine ſtatio, quo nomine dicta Siciliæ inſignis ciuitas, ob multitudinem nauium, quæ undique illuc conueniunt. Hæc & in neutro genere effertur Panormum. ἀπὸ τοῦ παντὸς, καὶ ὅρμου.

PANSAE, πλατύποδες, quibus lati ac panſi ſunt pedes. Pli. li. 11. ca. 45.

PANTACES. πανταχής, fluuius in finibus Italiæ, non procul a Gargano monte: cuius aquæ ad pecorum morbos præſens habent remedium. dictus ἀπὸ τοῦ πάντας τὰς νόσους, ἀκεῖν, id eſt, a morbis omnibus curandis.

PANTAGIAS, fluuius, qui cum plenus incederet, totam Siciliam ſonitu implebat: poſt raptum Proſerpinæ, cum Cereri filiam quærenti obſtreperet, tacere iuſſus, paruit numinis uoluntati. Hæc Seruius in illud Virg. 3. Æn. Præteruehor oſtia ſaxo Pantagiæ. Nomẽ uidetur accepiſſe ἀπὸ τοῦ πάντα ἄγειν, quòd obuia quæq; ſecũ rapiat.

PANTHEA, πάνθεια, uxor Abradatæ regis Suzorum, forma & caſtitate inſignis. uide Herod. lib. 7. Pædiæ Cyri.

PANTHEON, πάνθειον, πάνθεον, templum Romæ, dictum, ut ait Dio hiſtoricus, quòd in Martis, Veneriſq́; imaginibus, ſub ipſo templo cõſtitutis, omnium Deorum imagines effictæ erant. Siue quòd templum ipſum rotundum ſit, cælo perſimile, & ſic omnium Deorum habitatio cenſeatur. Pl. li. 36. c. 15. Pantheon Ioui ultori ab Agrippa factum. Hodie appellatur templum D. Mariæ rotundum.

PANTHERA, æ, p. p. [*Pantera*] πάρδαλις, πανθὴρ, animal ferum & maculoſum, quod & Pardalis dicitur. à πᾶν totum, & θὴρ fera. Hora. in epiſt. Diuerſum confuſa genus panthera camelo.

PANTHERINVS, adiect. ut, Pantherina pellis. Pli. li. 15. ca. 11. Pantherinæ menſæ, intorto diſcurſu maculatæ. Idem lib. 13. cap. 15.

PANTHERON, pen. pro. πάνθηρον, ſiue Pantherum, ri, retis genus dictum, quòd aues omnes includat. θήρα enim eſt aucupium. Eſt autem huiuſmodi rete, quod noſtri Saltabundum appellant, quòd cum humi exporrectum eſt, & in oblongam tenuitatem contractum, tegitur quiſquiliis, ne ab auibus prouideri poſſit: deinde, cum opus eſt, adducto magna ui fune, repente expanditur, & auiculas uno ictu uniuerſas contegit. Vlp. de Act. emp. & uend. l. Emptorem: cũ futurum iactum retis à piſcatore emimus, aut indaginem à uenatore, uel panthera ab aucupe. Quo in loco Panthera accuſatiuus eſt pluralis, à nominatiuo Pantheron: accipiturq́; pro prçda, quam auceps panthero ceperit.

PANTICAPES, παντικάπης, fluuius Scythiæ. Herod. lib. 4.

PANTICAPAEVM, παντικάπαιον, urbs maxima ad Boſphorum Cimmerium, à Panticape uicino amne. Pli. lib. 4. cap. 12.

PANTICES, fluxus uentris, inquit Feſtus, a pandendo, quòd uentrem pandant. Pro uentris pinguedine uidetur poſuiſſe. Plaut. in Pſeud. Eo uos ueſtros pantices madefacitis, cum ego ſiem hic ſiccus.

PANTOMATRIVM, oppidum Cretæ maritimum. Pli. li. 4. ca. 12. Steph.

PANTOMIMVS, pe. pr. qui in ſcenis perſonas per ſingulorum actuum ſimulationes oſtendebat, ἀπὸ τοῦ πάντα μιμεῖσθαι. Plin. lib. 7. cap. 53. Pantomimorum duo ſunt genera, ſcenici, & mythici. Ponitur quãdoque pro ipſo poemate. Plin. in Paneg. populus ille, ſcenici imperatoris ſpectator & applauſor, nunc in pantomimis aduerſatur, & damnat effœminatas artes.

PANVRGIA, πανουργία, aſtutia. Plaut. panurgia te in piſtrinum dabit.

PANVS, pani, & apud Celſum Panis, is, tramæ inuolucrum. teſte Nonio, quo panni texuntur. Lucil. li. 9. Foris ſubtegminis panus. Ab huius ſimilitudine innatus tumor ſub faucibus, auribus, & inguinibus, Panus, φῦμα, appellatur. Pli. lib. 20. cap. 1. Laterum parotidas & Panos ſanat. Panos Galenus in plures ſpecies diuiſit. Panus, inquit Hermolaus, ſiue, Panis, à figuræ ſimilitudine dictus, tumore non alto, ſed lato, in quo quiddam puſtulæ ſimile eſt, fitq; in uertice, alis, inguine, cum dolore uehementi.

PAPAE, βαβαὶ, παπαὶ, admirantis interiectio. Don. Papæ interiectio eſt mira ſubito accipientis, habet. n. in ſe affectum uerbi miror: ut, Papæ, quid uideo. Ter. in Eun. Papæ, hæc ſuperat ipſam Thaidem.

PAPAEVS, nomen quo apud Scythas Iupiter uocatur. Hero. lib. 4.

PAPAVER. ris, [*Papauero*] μήκων, genus herbæ ſomniferæ. Virg. 4. Æne. Soporiferumq́; papauer. Diuerſæ papaueris ſpecies: præcipuum tamen album ſatiuum. Pli. li. 18. c. 25. 19. Dioſc. li. 4. cap. 67.

PAPAVERATA, toga, μηκωνοειδὴς χιτὼν, à colore candido dicta. Pli. li. 8. ca. 48. Crebræ papaueratæ antiquiorem habent originem.

PAPHLAGONIA, παφλαγονία, regio minoris Aſiæ, ad Septentrionale litus uerſa, ſupra Galatiam: dicta, teſte Steph. à Paphlagone Phinei filio. incolæ dicti Paphlagones. Paphlagonia (ut Solinus ſcribit) à Cytoro monte conſurgit, porrecta in ſpatiũ trium & 60. millium.

PAPHVS, πάφος, filius Pygmaleonis filii Cilicis, ex Eburnea matre. Et Paphus urbs in Cypro ab eo condita. unde Paphia Venus, quæ ibi colebatur. Virg. lib. 10. Eſt Amathus, eſt celſa mihi Paphos, atque Cithera.

PAPIA, ciuitas Inſubrium, Ticinum, τίκινον Ptolem. appellata, olim Oſtrogotorum & Longobardorum regum ſedes.

PAPILIO, onis, [*Farfalla*] ψυχὴ, inter uermiculos alatos numeratur. Col.

tur. Col. lib. 9. cap. 14. Papiliones enecandi ſunt.

PAPILLA, æ, [*Mamella*] θηλὴ, μαζὸς, mammæ capitulum, unde lac ſugitur: quauis etiam pro ipſa mamma ponatur. Vitr. li. 11. Haſta ſub exertam donec perlata papillã Hæſit. Dicitur tam de uiris, quàm de mulieribus, & aliis animalibus. Dictæ Papillæ, quaſi paruæ papulæ, quòd papularum ſint ſimiles. Papillæ etiam in fontibus clauiculæ illæ dicũtur, quibus exertis aqua effluit. Var. li. 3. de re ru. c. 14.

PAPILLATVS, θηλωτός, papillis ornatus. Expapillatus, uide ſuo loco.

PAPINIANVS, Iuriſconſul. Seuero principi gratiſſimus, Scæuolæ diſcipulus. is eſt cui filios ſuos Seuerus moriens commendauit: deinde ab Antonino Caracalla ſecuri percuſſus. Spartianus.

PAPINIVS STATIVS, Neapolitanus, inter Heroicos poetas relatus, haud ignobili genere ortus. Compoſuit Thebaidem libris duodecim, opus Siluarum: poſtremo Achilleida aggreſſus, morte præuentus, reliquit inchoatam. Ex Crinito.

PAPITIVM, urbs Paphlagoniæ: a qua gentile Papitius. Steph.

PAPPA, prima infantulorum uox, qua patrem compellant.

PAPPARE, eſt minutis & blandiuſculis uerbis patrem appellare. Iu. Sat. 3. Et ſimilis regum pueris pappare minutum Poſcis, & iratus mammæ, lallare recuſas. Aliquando eſt cibum ſumere. Plaut. in Epiſt. Nouo liberto opus eſt quod papper.

PAPPAS, πάππας, accipitur pro patre, ſiue pro eo qui puerum alit. Iuuen. Sat. 6. Timidus præguſtet pocula pappas. Eſt autem nomen uenerationis a Syracuſijs tractum.

PAPPVS, pappi, [*Auo*] πάππος, auus. Auſonius ad nepotem ſuum.

PAPPVS, carduorum flos, & lanuginoſa quædam ſubſtantia in aerem ſe effundens. Lucr. lib. 3. Nec plumas auium, papposq; uolantes. Pli. lib. 21. cap. 16. Pappum uocari ait, lanuginem helxines herbæ: & lib. 25. cap. 13. Dicit eſſe herbam, quæ alias Senecio dicitur, quòd in pappos abeat.

PAPPVS, philoſophus Alexandrinus. ſcripſit de ſitu orbis, de fluuiis Africæ, & commentarios in Ptol.

PAPRIMIS, idis, παπρημὶς, Ægypti oppidum.

PAPVLA, æ, [*Sbroggia*] ἐξάνθημα, puſtula, qua cutis exaſperatur, & ruber, leuiterq; roditur. Vir. li. 3. Ge. Ardentes papulæ, atque immundus olentia ſudor Membra ſequebatur. uide Celſ. li. 5. ca. ult.

PAPYRACEVS, a, um, ex papyro. Pli. li. 28. cap. 11.

PAPYRVS, πάπυρος, ἡ, arbuſcula, præcipue in Ægypti paluſtribus naſcens, habens radicem obliquam, triangulis lateribus, decem non amplius cubitorum lõgitudine, in gracilitatem faſtigiata. Ex hoc frutice præparabantur chartæ acu diuiſæ in prætenues & latiſſimas phylluras: quæ ab huius fruticis appellatione Papyri nomen acceperunt. uide Pli. lib. 13. cap. 11. Ab huius fruticis nomine etiã hodie chartas noſtras, quæ ex contritis linteis fiunt, papyrum appellamus, quòd eundem nobis præſtent uſum, quem olim Ægyptiis præſtabat Papyrus. Dicimus & Papyrum in neutro gen. Plin. ibidem. Papyrum naſcitur in paludibus Ægypti.

PAPYRIFER, a, um, παπυροφόρος, ut papyrifer Nilus. Oui. 15. Meta.

PAR, is, [*Pari, ſimile, uguale*] ἴσος, cum ſuis compoſitis, Compar, Diſpar, Impar, Separ, ſunt generis omnis, faciuntq; ablatiuum in e, uel in i. Et licet Par, apud poetas producatur, in obliquis tamen prima corripitur: & tam datiuo, quàm genitiuo iungi poteſt. Oui. lib. 3. Metam. Sunt quoque par altis ætas, in ouilibus agnæ. Significat autem Par, quando adiectiuum eſt, idem quod parilis, æqualis. Cic. 3. de Orat. Iambus par chorei, ſed ſpatio par, non ſyllabis. Idem in Lælio: In amicitia ſuperior par eſt inferiori. Interdum Pares pro duobus accipiuntur: ut, Paribus equis utebantur Romani in prœlio, ut ſudante altero, tranſilirent in ſiccum. Interdum accipitur pro decenti, æquo. Quinct. lib. 5. cap. 11. Si propter matrimonia uiolata urbes euerſæ ſunt, quid fieri adultero par eſt? Parem eſſe, ſignificat ſufficere alicui rei. Cic. ad Atti. lib. 12. Pares non ſumus. Aſpicio par laboribus corpus. Paria facere, compenſare. Quinct. decla. 6. Paria faciemus: tu illic eris uicarius meus, ego hic tuus. Par pari referre, eſt reddere quale accepimus. Terent. in Eun. Par pari referto, quod eam mordeat.

PAR, aris, ſubſtant. [*Coppia*] δυάς, ζεῦγος, numerus Deorum inter ſe æqualium. Cice. de Amic. Ex omnibus ſeculis uix tria numerantur, amicorum paria. Idem de Opt. gene. dicen. Gladiatorum par nobiliſſimum.

PAR, impar, [*Paro, et diſparo*] ἄρτιον, ἢ περιττὸν, genus ludi. Sueto. de Aug. Miſit tibi denarios 250. quos ſingulis conuiuis dederam, ſi uellent poſt cœnam uel talis uel par impar ludere. Horat. 2. Serm. Saty. 3. Ludere par impar.

PARABILIS, & hoc le, [*Che ſi puo acquiſtare*] πόριμος, εὐπόριστος, quod cito haberi poteſt. Cic. 5. Tuſc. Diuitias natura parabiles eſſe. Horat. 1. Ser. Sat. 2. Nanque parabilem amo uenerem.

PARABOLE (quam Cicero collationem uocat) longius res, quæ comparantur, repetere ſolet: ut, Tam fortiter apud Hipponem fecit Scipio, quàm apud Vticam Cato.

PARABOLANI, (ut interpretatur Alciat.) Latine dici poſſunt glebæ adſcriptitij, quibus ſcilicet in omni uita ab agricultura recedere non licebat: a παρὰ, & βῶλος, quaſi iuxta glebam. Per tranſlationem dicuntur, tenuis conditionis homines. Iuſtinianus. C. de Epiſ. & Cler. l. Parabolani. & Cœlius lib. 20. cap. 11.

PARACLETVS, ti, pen. pro. [*Difenſore, aduocato*] a παρακαλέω, rogo, & hortor: item pro alio precator interuenio.

PARADISVS, diſi, [*Paradiſo*] παράδεισος ὁ, uox deflexa, ut quidam uolunt, ab Hebræo Pardes: quod hortum domeſticum ſignificat ſiue pomarium. Eſt & nomen oppidi, in Syria Cœle ad Libani orientale latus ſitum. Plin. lib. 5. cap. 23. Eſt item Paradiſus, Siciliæ fluuius, apud eundem lib. 5. cap. 17. In ſacris litteris Paradiſus peculiariter accipitur pro amœniſſimo horto in oriente, à primis noſtri generis auctoribus habitato. Diuus Aug. ad Oroſium, Paradiſus, inquit, in Oriente ſitus eſt, interiecto Oceano, & à noſtro orbe longe remotus, in altiſſimo loco conſtitutus, pertingens uſque ad Lunarem circulum.

PARADOXA, orum, à Græcis uocantur admirabilia, præter opinionẽ omnium. hinc Paradoxa Stoicorum, de quibus extat Ciceronis libellus. Paradoxon item ſchema eſt, de quo Rufin. de figuris.

PARAETONIVS, a, um. Lucan. lib. 3. Vſque Parætonias Eoa ad littora Syrtes. Hinc Parætonium appellatum eſt coloris quoddam natiui genus, quod circa hanc urbem in littore ſolet inueniri, ex ſpuma maris, ut creditur, cum limo ſolidata. Pli. li. 35. cap. 6.

PARAETONIVM, Libyæ Marmaricæ oppidum. Alio nomine Ammonie. Habet portũ ingentem quadraginta fere ſtadiorum. Str. li. 17.

PARAGAVDES, uel Paragauda, teſte Alciato, genus ueſtimenti uirilis, ut plurimum linei, quod ſub alia ueſte gerebatur. Vopiſcus in Aureliano: Paragaudas ueſtes primus militibus dedit.

PARAGOGAE, figura qua littera, uel ſyllaba fini iungitur: ut, Dicier, pro dici. Latine à nonnullis appellatur adductio.

PARAGRAPHVS, παράγραφος, dicitur linea in longum protenſa: uox eſt protrita Iuriſconſultis. Pro eodem etiam dicitur Paragraphe.

PARALLELI, pe. pr. dicuntur ſegmenta ſphæræ, ab Ortu in Occaſum ducta, alterum ex Polis habentia pro centro, omniq; ex parte à ſe inuicem æqualiter diſtantia. Pli. li. 6. ca. 33. Plura ſunt hæc ſegmenta mundi, quæ noſtri Circulos appellauere, Græci Parallelos. παράλληλος, inuicem comparatus, uel æqualiter diſtans. unde paralleli, circuli dicuntur æqualiter diſtantes: & Lineæ parallelæ, quæ æqualibus ſpatiis ab inuicem dirimuntur.

PARALIVS, παράλιος, tertia ſpecies eſt tithymali; dicta, quòd loca maritima amet. Pli. lib. 26. cap. 8.

PARALYSIS, παράλυσις, reſolutio neruorum, in alteram tantum corporis parte. nam in omnibus, apoplexia nominatur.

PARALYTICVS, qui hoc morbi genere laborat. Pli. lib. 20. ca. 9.

PARANITES, gemma ex amethyſtorum genere. Pli. lib. 37. ca. 9.

PARAPHRASIS, παράφρασις, eiuſdem ſententiæ per alium ſermonem explicatio, cum quædam mutantes, aut addentes copioſius ac dilucidius explicamus quod ab aliis dictum eſt: cuiuſmodi eſt Themiſtij in Ariſtotelem. Quinct. lib. 10. cap. 5. Neque ego paraphraſin eſſe interpretationem tantum uolo, ſed circa eoſdem ſenſus certamen, atque æmulationem.

PARAPOTAMIA, regio Aſiæ, Tigri fluuio proxima. Pli. li. 6. ca. 28.

PARAPHRASTES, παραφραστής, interpres, latius explicans.

PARARIVS, μεσίτης, qui ſtipulationibus, cõtractibus, nominibusq; faciendis interuenit. Sene. li. 3. de Benefi. Nec interponi pararios, nec ſignatores aduocari, nec chirographum dare. Pararium æs appellabatur, quod equitibus duplex pro binis equis dabatur. Feſt.

PARASANGAE, apud Perſas, auctore Feſto, uiarũ menſuræ ſunt, quas Budæus Herod. li. 2. teſtimonio probat fuiſſe triginta ſtadiorum.

PARASITA, æ, fœm. ge. Hor. 1. Ser. Sat. 2. ciniflones, paraſitæ.

PARASISTRATER, ſtri, [*Che ſeguita gli paraſiti*] paraſitorum imitator. Ter. in Ad. Eſt alius quidam paraſitaſter paruolus.

PARASITOR, aris, paraſitum agere. Pla. paraſitando pauerint uentres.

PARASITVS, ti, pen. prod. [*Paraſito*] παράσιτος, qui aliorum menſas & cibaria ſequitur: quiq; eius, in cuius contubernio eſt, omnia facta, ſimul ac dicta laudat. unde & nomen accepit, quod παρὰ τοῦ σιτίου, id eſt, à cibo totus pendeat. Cic. de Amic. Nec paraſitorum in comœdiis aſſentatio nobis faceta uideretur, niſi eſſent milites glorioſi. Paraſiti olim appellatio honeſta fuit. nam paraſiti uocabantur olim comites, ſodaleſq; pontificum, & magiſtratuum, ut docet Athenæus lib. 6. Solon ſic eos appellauit, qui in Prytaneo publico uictu epulabantur, auctore Plutarcho. poſtea dictus eſt, qui ad menſas diuitum oblectationis cauſſa admittebatur. Producit autem hoc nomen pen. ſyllabam. Hor. lib. 1. epiſt. 1. Quantus ſit Dorſennus edacibus in paraſitis.

PARASTADES, lapides qui utrunque latus oſtii muniunt. Vitru. Hermol.

PARASTATAE, παραστάται, inquit Hermolaus, apud Vitru. & Plin. la-

pides ſunt pilarum fere modo appoſiti columnis, à quorum ſimilitudine, alterum cruris os Paraſtates nominatur in iumentis à Vegetio. Apud eundem & meatus illi, per quos genitura ex epididymide in colẽ fertur, paraſtatæ appellantur. Sunt & in prœlio Paraſtatæ, nomen officii. Sed & tabulæ quædam cum incertis inſtrumẽtis, à Vitruuio Paraſtatæ uocantur. Hæc Hermolaus qui ſic legit apud Pli. li. 33. ca. 3. Columnæ, & paraſtatæ. Item apud Vitr. lib. 5. In columna, aut paraſtata horæ deſcribuntur. Budæus tamen legendum putat apud Plin. Columnæ paraſtaticæ, & apud Vitr. Columna paraſtatica, utrunque ſine coniunctione.

PARATRAGOEDIO, παρατραγῳδῶ, uerborum magnitudine aliquid augeo. Plau. in Pſeu. uide ut paratragœdiat carnifex.

PARAZONIVM, παραζώνιον, genus gladii, quod ad zonam accingi ſolebat: de quo extat epigramma. Marti. lib. 14.

PARCAE, arum, μοῖραι, αἶσαι, dictæ ſunt à Parco, per contrarium, quòd nemini parcant. Ideo tres eſſe Parcas arbitrantur, quoniam tria ſunt tempora, in quibus omnia euoluuntur. Varro à partu, unius litteræ mutatione, deduci putat, quoniam (ut ſcribit Heſiodus) naſcentibus hominibus bonum malumq; conferre cenſeantur. Iuue. Sat. 9. At mea Clotho, & Lacheſis gaudent, ſi paſcitur inguine uenter. Harum nomina erant Clotho, Lacheſis, Atropos, quas Cicero Erebi & Noctis filias fuiſſe ſcribit, & eaſdem cum Fatis fuiſſe exiſtimatas. unde & illud Cleantis: Ducunt uolentem fata, nolentem trahunt. Fingunt uitæ hominum præeſſe, & nendo eam ducere. quapropter Lanificas ſorores appellat. Marti. lib. 6. Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores Stamina. Apuleius: Tres Parcæ tria fata ſunt numero, cum ratione temporis facientia. nam quòd in fuſo perfectum eſt, præteriti temporis habet ſpeciem: quod torquetur in digitis, momenti præſentis indicat ſpatia: quod nondum ex colo tractum eſt, futuri & conſequentis ſeculi poſteriora uidetur oſtendere. Lacheſim dictam putant à λαγχάνω ſortior: Atropon, quia uerti, hoc eſt mutari non poſſit, ab α priuatiua particula, & τρέπω, uerto: Clotho, quoniam contorta & conuoluta omnia teneat: à κλώθω, neo, uel circumuoluo.

PARCO, is, peperci, uel parſi, parſum, [*Perdonare, rimettere, ſparagnare*] φείδομαι, proprie ſignificat abſtineo, quaſi parum tango. Et fere cum datiuo conſtruitur: ut, Parcere pecuniæ, pro, ab expendenda pecunia abſtinere. Parcere ſumptui, à ſumptu abſtinere. Lamentis parcere, continere ſe à fletu. Liu. 6. Parcere lamentis Sutrinos iuſſit. Aliquando habet accuſatiuum cum datiuo. Virg. 10. Æné. Argenti, atque auri memoras quæ multa talenta, Natis parce tuis. Accipitur & pro ignoſcere. Cic. pro Quinct. Boni uiri malunt commemorare, ſe, cum perdere poſſent, pepercisse, quàm cum parcere poſſent, perdidiſſe. Vir. 6. Æne. Parcere ſubiectis, & debellare ſuperbos. Cæſ. 7. Bel. Gal. Non ætate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt. Donatus differentiam hanc facit inter præterita Parſi, & Peperci, ut Parſi idem ſit quod abſtinui: Peperci, idem quod ignoui. Seruius tamen negat, duo hæc præterita ex ſignificationis diuerſitate uenire, ſed potius ex mutatione uſus: ut quod ueteres Parſi dixerũt, id alii poſtea Peperci dicere cœperint. Aliquando etiam accipitur pro prohibere. Vir. 3. ecl. Parcite oues nimium procedere. Nonnunquã pro deponere. Vir. 1. Æn. Parce metu Cytherea. Quandoque pro deſinere. Idem 3. Æn. Parce pias ſcelerare manus. Hinc Comparco, eiuſdem cum ſimplici ſignificationis. Teren. in Phor. Suum defraudans genium cõparſit miſer. Reparco iterũ parco. Plau. Truc. Vtinam rei iterũ parſiſſem meæ, ut nũc reparcis. Parcitur, imperſonale. Ci. Att. l. 2. Non parcetur labori. Pli. lib. 16. ca. 12. Nec corpori ipſi parcitur.

PARCVS, ci [*Parco*] φειδωλὸς, qui frugi eſt, & ſumptibus parcit. Gel. lib. 3. ca. 19. Parcus neque ab arca, neque ab arcendo, ſed ab eo quòd paruum & parum, denominatur. Hor. 2. Od. 8. Te ſenes parci. Cic. 1. de Orat. Cum optimus colonus, parciſſimus, modeſtiſſimus, frugaliſſimus eſſet. Parcus cum genitiuo. Horat. 2. Ser. Sat. 2. Veteris non parcus aceti. Plin. epiſt. 226. eiuſmodi honorum parciſſimus. Parcus ablatiuo iunctum. Plaut. Rud. Opera haud fui parcus. Parcus comitatu, apud Pli. in Paneg. dicitur, qui paucos habet in comitatu. Hinc Parce, frugaliter, moderate. Ter. in And. pudice uitam, parce, ac duriter agebat. Cice. 1. Offi. Intelligemus quàm ſit honeſtum parce, cõtinenter, ſeuere, ſobrie. Idẽ pro Mur. parcius de eius laude dicerem. Colu. lib. 6. cap. 7. Nec poteſtas aquæ, niſi quàm parciſſime, facienda eſt. Hinc Parcitas, pro frugalitate. Præparcus, ualde parcus, Pli. li. 11. Deparcus, nimium parcus. Sueto. in Ne. Sordidos putabat eſſe & deparcos. Apul. At accuſaſtis, unum, ſeruum, ut deparci: tres liberos, ut profuſi.

PARDALIANCHES, aconiti genus, dictum, quòd carnes eo tactæ pantheras necant. Pli. lib. 8. cap. 27.

PARDALIOS, παρδάλιος, gemma maculis quibuſdam uariegata, à Pantherinæ pellis ſimilitudine nomen habens. Pli. lib. 37. ca. 11.

PARDALIS, [*Pantera*] animal ferum Syriæ, Africæq; peculiare, alio nomine Panthera, pellem habens candidam, breuibus macularum oculis uariegatam, præſtantiſſimum ſpecies odorem, cuius ſuauitate feras illectas corripit, laceratq;. Romani uarias appellarũt, & Africanas, quòd ex Africa in ludorum uſum mitterẽtur. Pli. li. 8. c. 17.

PARDILIVM, lii, unguentum, quòd pardalis odorẽ reddat. Pli. li. 13. ca. 1.

PARDVS, [*Leopardo*] πάρδαλις, ὁ, mas pantheræ. unde pardalis.

PARECTATVS, qui de pueritia uenit ad pubertatem: à παρεκτείνω, extendo. Lucil. li. 8. Vnde parectato chlamydes, ac barbula primum. Idem lib. 10. Ephebum quem uocant parectatum. Nonius.

PARELCON, figura, cum ſyllaba, uel etiam integra dictio dictioni alicui in fine adiicitur, ut apud Ter. in And. Adeſdum, pro ades. ἀπὸ τοῦ παρέλκειν, producere.

PARENS, tis, priore co. ge. com. [*Padre, ouero madre*] ὁ γεννήσας, ἡ γεννήσασα, à Pario fit. quo nomine, quamuis proprie pater & mater ſignificetur, apud Iuriſ. tamen teſte Feſto, etiam auus & proauus, aliiq; ſuperiores utriuſque ſexus, uſque ad tritauos & tritauias intelliguntur. ultra hos, Maiores appellantur. Cice. poſt red. in ſen. Parentes cariſſimos habere debemus; quòd ab iis nobis uita, patrimonium, libertas, ciuitas tradita eſt. Virg. 8. Æne. Quem ſubiiſſe humeris confectum ætate parentem. Caius de uerb. ſig. l. Appellatione, ſcribit appellatione parentum omnes in infinitum maiores utriuſque ſexus ſignificari. Parentum etiam uocabulum ad quoſlibet conſanguineos extenſum inuenimus. Lampridius de Alexandro Seuero: Amicos & parentes Alexander, ſi malos reperit, puniuit. Iulius Capitol. de M. Antonio: omnibus parẽtibus ſuis tantam reuerentiam, quantam priuatus exhibuit. Pli. li. 18. cap. 1. Terram omnium parentum dixit: id eſt, altricem. Et Ouid. 1. Met. Magna parens terra eſt. Cice. 1. de Ora. Philoſophia bonarum artium omnium procreatrix quædã, & quaſi parens. Idem 2. de Fin. Socrates parens philoſophiæ iure dici poteſt. Idem ad Atti. lib. 9. Cum parentes non alere nefarium ſit, noſtri principes antiquiſſimam & ſanctiſſimam parentem patriam fame necandam putant. In arbore etiam parens dicitur ſtirps ipſa, unde rami enaſcuntur. Pli. li. 12. cap. 5. Parentium, in genitiuo plurali pro parentum, poſuit Hor. 3. Car. Ode 24. Dos eſt magna parentium Virtus. Hinc Parenticidæ, qui patrem aut matrem occidit. Plaut. in Epid.

PARENTALIA, orum, κτερίσματα, ἐναγίσματα, τὰ νομιζόμενα, cõuiuia, quæ in parentum aut propinquorum funeribus fieri conſueuerunt. Dicta Parentalia, teſte Hieron. in Hieremiam, quòd hoc officii genus filii parentibus præſtarent. Cic. 1. Phil. An me cenſetis decreturũ fuiſſe, ut parentalia cum ſupplicationibus miſcerẽtur?

PARENTALIS, & hoc ale, adiect. ut Vmbræ parentales. Oui. 4. Triſt. El. 9. Dies parentales, quibus ſolennes epulæ ad mortuorum ſepulcra ſolent afferri: quæ conſuetudo primum ab Ænea creditur manaſſe. Ouid. 2. Faſt.

PARENTHESIS, παρένθεσις, clauſula orationis contextui interiecta, qua remota ſenſus manet integer, à παρεντίθημι, interpono.

PARENTIVM, παρέντιον, Iſtriæ oppidum. Ptol. li. 3. ca. 1. Steph.

PARENTO, as, κτερίζω, ἐναγίζω, parentibus iuſta celebro. licet etiam ad alios transferatur. Pli. lib. 18. ca. 12. Fabacia parentando utique aſſumitur. Cic. 2. de Leg. Hoſtia maxima parentare, pietati eſſe adiunctum putabat. Idem 1. Phil. Vt cuius ſepulcrum nuſquam extet, ubi parentetur. Oui. 1. Amor. El. 13. Sic Memnonis umbras Annua ſolenni cæde parentet auis.

PAREO, es, parui, paritum: unde pariturus partic. [*Vbidire*] φαίνομαι, uideor, appareo. Mart. lib. 12. Feſtinate trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ, Ad portum quoties paruit Hermogenes. Virg. 6. Æne. Qui pecudum fibræ, cæli cui ſidera parent: id eſt, à quo fibræ & ſidera cernuntur. Hinc Appareo, idem quod Pareo: i. uideor. Virg. 1. Æne. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. Compareo, uide ſuo loco. Diſpareo, ἀφανίζομαι, à conſpectu recedo. Tranſpareo, διαφαίνομαι, per aliquod corpus lucidum uideor. Interdum parere eſt obedire. Virg. 1. Æne. Paret Amor dictis charæ genitricis. Iuſtin. lib. 1. Vix patienter uni uiro, nedum fœminæ pariturus. Ci. 7. Phil. Non ut pareret, & dicto audiens eſſet huic ordini. Idem de Nat. Deo. Eorum imperiis remp. amplificatam, qui religionibus paruiſſent. Virg. 2. Æne. Neu præceptis parere recuſa. Promiſſis parere, eſt Præſtare promiſſa. Ouid. 5. Faſt. Parent promiſſis, diſſimulantq; deos. Paretur imperſonale. Liu. 9. dicto paretur. Habent autem hæc omnia pa, ſyllabam productam. Parere interceſſori, eſt ut uulgo dicunt Iuriſconſulti, petenti cedere. Cic. 3. de leg. Parere iubet interceſſori. Parere gulæ, eſt ſeruire gulæ. Hor. 2. Serm. Sat. 7. Nil ſeruile gulæ parens habet.

* PARERE pro apparere, ueteres dicebant. itaque ſcriptum eſt apud Siculum Flaccum. Aliquibus locis lapides, qui in limitibus poſiti erant, interciderunt: & limites ipſi, id eſt rigores, non parẽtibus lapidibus difficile inueniuntur. Et Frontinus, Antè Iouem limites non parebant qui diuiderent agros. Hygenus autem: Antiquæ menſuræ actus in diuerſum nouis limitibus inciditur. nam

tetrantum

tetrantum ueterum lapides adhuc parent, ſicut in Campania finibus Minturnenſium. Et apud Ciceronem in oratione pro Roſcio Comœdo.

PARERGON, πάρεργον, dicitur quod alicui rei præter propoſitũ additur, ut ſi pictor imaginem pingens, arbuſculas, & auiculas, & huiuſmodi addiderit. Pli. lib. 35. cap. 10. Protogenes, cum popylæum pingeret, adiecit paruulas naues longas, in ijs, quę pictores Parerga appellant. Sunt etiam, inquit Budæus, Parerga corollaria operis locati, quæ fiũt ultra id, quod in ſtipulatione cõprehenſum eſt.

PARETACENI, παραιτακηνοί, populi Mediæ, aut certe Mediæ, finitimi iuxta Elymæos. Herod. lib. 1. & Strab. lib. 11. & 16.

PARIEDRES, παριάδρης Ptolemæo, pars tauri montis, in finibus maioris Armeniæ. Pli. lib. 6. cap. 9. & lib. 5. cap. 27.

PARIENNA, παριέννα, Ptol. li. 2. ca. 11. Germaniæ urbs.

PARIES, etis, [*Parete, muro*] τοῖχος, proprie, qui in utroque ædium latere domum una ab altera dirimit: differtq; à muro, qui proprie eſt lapideus urbis ambitus. Cic. 6. Verr. His tabulis templi interiores parietes ueſtiebantur. Ouid. 4. Meta. Paries domui communis utrique. Intra parietes diſceptare, uel experiri, eſt amicis domi & extra cancellos forenſes controuerſiam componendam permittere. Cic. pro Quinctio: Si quid in controuerſiam ueniret, aut intra parietes, aut ſummo iure experiretur. Paries craticius, dicitur ab aſſeribus, qui arrecti, tranſuerſiq; in modum cratis texuntur. unde Vitruuius Arrectarios parietes & tranſuerſarios appellat.

PARIETARIA, æ, παρθένιον, ἑλξίνη, herba à parietibus, in quibus naſcitur, dicta, uulgo Muralis herba. A Plinio appellatur Parthenion, & Perdicion, quoniam perdices ea ueſcãtur. Dioſ. Helxinẽ appellat.

PARIETINAE, τοῖχοι ἐρρηγμένοι, muri ueteres, ac ſemiruti. Pli. li. 26. cap. 8. Naſcitur circa uetera monumenta, parietinaſq;.

PARILIS, & hoc le, [*Pariglia, uguale*] ἴσος, æquale. Oui. 1. Triſt. El. 8. Accipere, & parili reddere uoce uale. Inde Parilitas, ἰσότης, æqualitas. Gel. lib. 14. ca. 5. Parilitas uirtutum inter ſe conſimilium.

PARIO, is, peperi, partum, uel paritũ, parere, [*Partorire*] τίκτω, ἀποτίκτω, hodie tantum eſt tertiæ coniugationis, olim etiam quartæ. Ennius: Oua parire ſolet genus pennis condecoratum. Eſt autem Parere, fœtũ emittere: quod proprie ad fœminas pertinet. Lucr. li. 5. Fœmina quæque Cum peperit dulci repletur lacte. Cic. 2. de Ora. Dixiſſe dicitur, ſi quinctum pareret mater eius, aſinum fuiſſe parituram. Accipitur aliquando pro generare, ut etiam de uiris dicatur, ſed hoc apud uetuſtiſſimos. Cæcilius: Hic uicinus noſter peperiſſe ſe filium memorat. Parior, eris, paſſiuum. Plin. lib. 10. cap. 52. Oua dum pariuntur. Per tranſlationem pro acquirere. Colu. lib. 9. cap. 1. Vel ære parta, uel gratuita contingunt. Virg. 11. Æne. Ite, ait, egregias animas, quæ ſanguine nobis Hanc patriam peperere ſuo. Parere oua dicuntur aues, pro ponere, & quod Var. de re ruſt. Facere oua dicit. Pli. lib. 10. cap. 52. Oua pariunt ſtruthiocameli. Parere uerba, eſt noua fingere. Cic. 3. de Fini. Idq; cum Græcis, tum magis nobis, quibus etiam uerba parienda ſunt, imponendaq; noua nouis rebus nomina. Partor, oris, qui peperit, & acquiſiuit. Plau. Tru. Vnde ante parta demus põſt partoribus. Partio, iris, uide ſuo loco. Hinc Aperio, à quo Adaperio, Comperio, Operio, à quo Cooperio, Reperio.

PARIS, idis, Priami Troianorum regis, & Hecubæ filius, alio nomine Alexander: cuius matri, cum illa ſe facem ardentem parere ſomniaſſet, coniectores reſponderunt fore, ut filius, quem in utero geſtabat, cauſſa eſſet Troiani excidij. qua re cognita, Priamus puerũ, ubi primum natus, Archelao ſeruo exponendum tradidit. contra Hecuba curauit ut furtim nutriretur à paſtoribus in Ida monte. ubi cum adoleuiſſet, Oenonem uirgunculam amauit, & compreſſit, ſuſcepitq; ex ea duos filios. Porro, cum in dirimendis controuerſijs eſſet æquiſſimus, maximam iuſtitiæ famam ſibi comparauit, adeo ut, orta inter deas, Iunonem, Palladem, & Venerem, diſceptatione de forma ob aureum pomum à Ioue cœlitus demiſſum, in quo ſcriptum erat, Detur pulcherrimæ, iudex ſit conſtitutus. quas cum uidiſſet nudas, ſententiam tulit ſecũdum Venerem, quæ pulcherrimam fœminarum ſibi promiſerat, neglecto regno, quod pollicebatur Iuno, & contempta, quam Pallas offerebat, ſapientia. Præterea cum eſſet fortiſſimus in agonali certamine, quod ad Troiam agebatur, cum alios omnes ſuperauit, tum ipſum etiam Hectorem: qui cum iratus, quòd uinceretur, gladium in eum ſtringeret, paſtorem putans; Paris illi aperuit, ſe eius fratrem eſſe germanum. Sic igitur cognitus, à patre receptus eſt. Deinde conſtructis uiginti nauibus ſub ſpecie legationis ad repetendam Heſionam, in Græciam miſſus eſt: ubi à Menelao hoſpitio eſt ſuſceptus. uerum cum ille neceſſaria de cauſſa in Cretam nauigare cogeretur, Paris ſibi occaſionem rei bene gerendæ oblatam ratus, Helenam, quam mutuo amore deperibat, rapuit, & in Aſiam abduxit. Alii tamen dicunt in Græciã ueniſſe abſente Menelao, Heleneſq; pulchritudine captum, Spartam expugnaſſe, illamq; etiam renitentem, & omnes regios theſauros rapuiſſe, & ob id poſtea Helenã à uiro recipi meruiſſe. ex qua rapina deinde ſecutum eſt bellum Troianum. Poſtremo, Hectore & Troilo fratribus occiſis, cum ipſe, ſumpto arcu & ſagittis, Achillem interfeciſſet, ipſe quoque à Pyrrho, ſiue (ut aliorum eſt opinio) à Philoctete occiſus eſt.

PARISII, orum, populi inter Celtas, ad Sequanam fluuium, inter Senones, & Bellouacos, quorum caput eſt Lutetia, olim in Sequanæ inſula ſita, hodie, prolatis identidem pomeriis, tantopere aucta, ut nulli potentiſſimarum urbium debeat poſthaberi. Cæſ. 6. Com. ut Ptole. lib. 2. cap. 8.

PARITER, [*Parimente, ugualmente*] ἴσως, ex æquo. Næuius: Vt pariter diſpartiantur bona patris. Aliquando continenter. Titin. Næ tu iſtam inedia extuliſti pariter. Aliquando, ſimiliter, ὁμοίως. Plaut. in Aul. Habet filium pariter moratum, ut pater atque auus eius fuit. Item pro ſimul. Cic. 1. Tuſc. Pariter cum uita ſenſus amittitur.

PARITVDO, inis, pariendi actus. Plaut. in Aulul. Propinqua paritudo cui appetit.

PARITVRA, æ, [*Parto, il partorire*] γέννα, pariendi actus. Var. li. 1. de re ruſt. Demes duas res de mulis, admiſſuram, & parituram.

PARIVM, πάριον, Troadis oppidum ad propontidem, teſte Strab. lib. 13. à Mileſiis, Erythræis, Pariiſq; conditum.

PARIVS, a, um, πάριος, à Paro inſula. unde Parius lapis, ſiue Parium marmor, quod candidum erat, & ſculpturis aptiſſimũ. Virg. 1. Æn.

PARMA, æ, [*Targa, brocchiera*] πάρμη, Suidæ, breue ſcutum, & rotundum, quo pedites utebantur. dictum, quòd è medio in omnes partes, eſſet par, ut inquit Varro. Vir. l. 11. Parmaq; inglorius alba. Liu. 8. Quem cuſpide parmaq; innixum, Manlius terræ affixit. Parmatus, a, um, parma tectus. Liu. lib. 4. Parma etiam nomen eſt fluuii, à quo urbs inter Placentiam & Cremonam ſita, Parma appellata. hæc patria fuit Caſſii poetæ, & Macrobii, uiri ingenio, & doctrina præſtantis.

PARMENIDES, Eleata philoſophus, Xenophanis auditor, à cuius nomine Plato dialogum, quem de Idæis conſcripſit, Parmenidem appellauit. Hic carmine phiſiologiam expreſſit. Primus deprehendiſſe dicitur eundem eſſe Luciferũ, & Heſperũ. Suidas, & Laertius.

PARMVLARIVS, rii, πελταστής, gladiator, qui parmula utebatur, item factor eius generis. Quinct. li. 2. ca. 11. parmularius ſum. Vbi interpres Parmarum faber. Porro gladiatores parmularii etiam Thraces appellabantur, quod eius regionis homines peculiariter parmulis utebantur. Feſtus.

PARNACIDES, ueſtes puellares. Var. de liber. edu. apud Nonium.

PARNASSVS, gemino ſ, nam apud Steph. & Suidã legitur παρνασσός, mons eſt in Phocide, ut ſcribit Plin. li. 4. ca. 3. & Str. li. 8. & 9. duos uertices habens, quorum unum Thitorea uocari, alterum Hyampeum, Herodotus in Vrania tradit. Citheron autem & Helicon, quos Seruius male putauit eſſe Parnaſſi iuga, montes ab hoc diuerſi, & diſiuncti ſunt, ita ut Helicon procul ſit à Parnaſſo circiter quindecim paſſuum millia, Citheron uero triginta. Eſt igitur Parnaſius ſacer Baccho & Apollini. Ouid. 1. Met. Mons ibi uerticibus petit arduus aſtra duobus Nomine Parnaſſus. Lucan. lib. 5. Parnaſſus gemino petit æthera colle. Hic eſt Apollinis Delphici templum, hic fons Caſtalius, Muſis ſacer. hic habitauere Pieres natio Thraciæ: unde Pierius mons, & Pierides Muſæ. Sub Parnaſſo habitauerunt Hiantes populi. unde aquam Parnaſſi fontis, Hiantidia dicunt. Hic fontes Atticani uerſus Hippocrene, & Aganippe.

PARO, as, [*Apparecchiare*] παρασκευάζω, inſtruo, apparo. Teren. And. quæ opus fuere ad nuptias Gnatæ paraui. Cæſ. 5. Bell. Gall. Neruios, bellum Romanis parare. Ita paratum eſt, inquit Pla. in Pœn. id eſt, ita deliberatum. Significat etiã acquiro. Ter. in Eun. Cupio aliquot parare amicos beneficio meo. Hinc Paratus. Ter. in And. Summum bonum eſſe heræ putabam hunc Pamphilum, quouis in loco paratum. Paratiſſimo animo ſuſtinere. Cæſ. 8. Bell. Gall. Iungitur aliquando infinitiuo. Cæſ. 3. Bel. Ciu. Paratus omnia perpeti. aliquando accuſatiuo cum Ad. Ci. Toranio lib. 6. Paratus ad omnem euentum. Aliquando datiuo. Quinct. li. 8. cap. 3. certamini paratior. Paratus, us ſubſtant. idem quod apparatus. Quinct. li. 10. ca. 1. Copioſus uerborum paratus. i. apparatus. Tacit. li. 13. Prouiſo ante funebri paratu. Opus impar ueſtris paratibus. Ouid. 3. de Pon. El. 4. Inuenitur & paratum, in neutrum gen. Teren. in Eun. Parati nihil eſt. Hinc Parate prompte, expedite. Plau. in Epi. Vt parate eã præmeditatam meis dolis mittam. Cic. de Cla. Ora. Ad dicendum ueniebat magis audacter, quam parate. Idem 1. Off. Dimicare paratius de honore, & gloria, quam de ceteris commodis. Paratiſſime reſpondit, promptiſſime. Plin. epiſt. 9. lib. 3. Hinc Parito, as. Plaut. in Merc. Cum illuc, quo nunc ire paritas, Veneris. Hinc Apparo, Comparo, Reparo, Separo, Diſparo, quod eſt ſeparo, Æquiparo, Præparo, quæ habent pen. cor.

PAROCHVS, chi, pen. corr. ἀπὸ τοῦ παρέχειν, à præbendo. erant enim

P rochi,qui,legatis publice Romam miſſis, ſalem & ligna præbebantur annotauit Acron in illud Horatii ex lib.1. Sermo.Saty.5. Tum parochi,quæ debent ligna, ſalemq́;. Hi Latino uocabulo copiarii dicti,teſte Porphyrione ; quòd omnium rerum neceſſariarum copiam , regum , populorumq́; legatis ſuppeditabant : nam quamuis Horat. loco iam citato ſalis tantum , & lignorum meminerit, tamen,ut ibidem annotauit Acron , ſub illarum ſpecierum appellatione omnia hoſpitibus neceſſaria uoluit intelligi . In hac ſignificatione hoc nomine uſus eſt.Cic.lib.13.epiſt. ad Atti.Ariarathem Sextius noſter parochis publicis occupauit. Horat.lib.2. Ser.Sat.8.Parochum poſuit pro conuiuatore. Vertere pallor Tum parochi faciem,nil ſic metuentis,ut acres Potores . Sunt qui Parochon etiam accipi putent pro auſpice nuptiarum, a uerbo παρα χειθῶ , quòd in curru nuptiali una cum ſponſo & ſponſa ueheretur.uide Cœlium.

Parodontides,tubercula iuxta gingiuas.Celſ.lib.6.cap.13.

Paroemia,definitore Donato,eſt accommodatum rebus,temporibusq́; prouerb.Sic & Diomedes. Vide Er.in principio Adag.

Paronomasia,[*Biſcbizzo*] Latine agnominatio , cum aliquod nomē ã alio,uoce quidem ſimili, uerum ſignificatione diuerſiſſimo permutur.Ter.in An.Inceptio eſt amentium,haud amantium.

Paronychia,[*Panariccio*] abſceſſus circa radices unguium. Pli.lib. 23.cap.4.à παρὰ ad,& ὄνυξ unguis.Cic.Reduuiam uocat. Eſt item Paronychia,frutex quidam in petris naſcens,peplo ſimilis.nomen habet ab effectu,quòd paronychiis medeatur. Dioſc.lib.4.

Paropamisadae,παροπαμισάδαι,populi Aſiæ . Ptolem. & Plin.lib. 6 cap.20.

Paropsis,παροψὶς,uas eſcarium,à rotunditate,flexuq́; dictū. Mart. li.11.Cui portat gaudens ancilla paropſide rubra Halecem. Suet. in Cal. paropſidem leguminis pro ſedulitate ac diligentia porrexit.Pollux li.10.tradit etiam iuris quoddam genus eſſe , uel obſonii uilis,quod ſuo tempore παροψὶς,dicebatur.

Paros,una ex Cycladibus,ex quo Parius lapis aduehi ſolet , colore candido,& ſtatuis exculpēdis aptiſſimus. Vir.lib.3.niueáq; Paron.

Parotis,dis,παρωτὶς,apoſtema ſecus aures.Celſ.li.6.c.16. Sub auribus oriri parotides ſolent id abſceſſus genus eſt. Dicuntur & Parotides(inquit idem) arteriæ duæ,dextra , ſiniſtraq́; , iuxta guttur ſurſum procedentes.Quin & ipſi aurium cincinni, apud Pollucem uocantur Parotides.Solent & iuxta dentes in gingiuis oriri dolores quos Græci παρωτίδας appellant.Pli.lib.20.cap.21.

Paroxysmus,concitatio:παροξύνειν enim eſt incitare: hoc nomine Græci appellant acceſſum febris.

Parrha,genus auis inauſpicatæ. Hora.3 lib.Car.parrhæ recinentis omen.Pli.li.18.& 19.Auem Parrham oriente Sirio non apparere.

Parrhasia,παῤῥασία,regio in Peloponneſo, alio nomine Arcadia. unde Parrhaſius,a,um,pro Arcadico.Vir.8. Æn.Parrhaſio dictum Panos de more Lycæi.In ea mõs eſt Lycæus, in quo bicornis Fauni templum fuit.à quo Lycæa ludicra illi ſacrata , nobis Lupercalia dicta.Ouid.lib.2.Faſt.Quid uetat Arcadico dictos à monte Lupercos?Faunus in Arcadia templa Lycæus habet.

Parrhasis, patronymicum fœm. a Parrhaſia : unde Parrhaſis Vrſa apud poetas pro polo Arctico;quòd Caliſto , quam in hoc aſtrum fabulantur commutatam,fuerit Lycaonis Parrhaſia,i. Arcadiæ regis filia. Luca.li 2.Parrhaſis obliquos Helice cum uerteret axes.

Parrhasius,pictor,Epheſius,qui cum Zeuxide in certamen picturæ deſcendit: & cum ille detuliſſet uuas pictas tanto ſucceſſu , ut in ſcenam aues aduolarent , ipſe detuliſſet linteum pictum traditur,ita ueritate repræſentata , ut Zeuxis , alitum iudicio tumens, flagitaret,tandem,remoto linteo oſtendi picturam;atque, intellecto errore,cõcederet palmam;quoniam ipſe aues feſelliſſet, Parrhaſius autem ſe artificem.Pli.lib.35.cap.10.Hora.li.4.Car.Quas aut Parrhaſius protulit,aut Scopas.

Parricida,æ,pen.pro.[*Parricida*] πατροκτόνος,πατρολοίας.à patre deducitur,t,in r,commutato. Alii uolunt Parricidam per ſyncopā dici,quaſi parenticidam : proprie enim Parricidæ dicuntur parentum interfectores,aut qui ſuæ patriæ,quæ cuique parentis eſt loco,excidium aut uim attulerint. Cic.pro Roſ.Am. Inſui in culeum parricidas uiuos,atque ita in flumen deiici uoluerunt. Idem in Parad.Patrem uita priuare,ſi per ſe ſcelus eſt. Saguntini , qui parentes ſuos liberos emori,quàm ſeruos uiuere,maluerunt, parricidæ fuerunt. Horat.3.Car.Ode 29.Telegoni iuga parricidæ . Ponitur & ,p eo qui qualēcúq; hominem occiderit. unde extat lex Numæ Pompilii.Si quis liberū hominē morti ſciens duit , parricida eſto.

Parricidium,dii,[*Parricidio*] πατροκτονία, parentis uel cognati occiſio:quamuis etiam pro eo accipi tur, qui impium aliquod nefas in patriæ perniciem fuerit machinatus. Col.li.3. Offi. Poteſt cuiquam eſſe utile fœdiſſimum parricidium patriæ?Idem pro Clu.In ipſo fraterno parricidio nullum ſcelus prætermiſſum uidetur.

Pars,huius partis,[*Parte*] μέρος,μοῖρα,à pari, ꝙ partes ſimul iūctæ pares,i æquales ſint toti. Alii malunt Partem dictam à Parum,ꝙ pars ſit quid paruum,reſpectu totius.Dicū ur uero partes, in quas diuiditur totum.Item de hominibus.Cic.1.Offi.Quæ maiori parti pulcherrima uidentur.Ter.in Prol.Heau. Ni partem maximam exiſtimarem ſcire ueſtrum.Plau in Moſt. Magna pars moram hāc ſibi induxerunt.Pars Multa,plerique.Hor.1.Ser.Sat.7.Pars multa natat non recta capeſſens.Magna ex parte,plerunque.Pli.li.8.ca. 54.magna ex parte complectendo necant . Alias ſignificat ut ſonat.Quinct.li.10.c.1.Ex magna parte Ciceronem,quantus eſt,fecit.Ex parte,& In parte,aliquando pro Partim ponuntur. Quinct. lib.6.ca.ſi.Piſces ex parte adulti.Idem li.5.ca.7. Patronorū in parte difficilior interrogatio eſt. Partes aliquas tenere,eſt per illam regionem iter habere. Cic.ad Atti.lib.3.Sine te autem non nobis illas partes tenendas.Ponitur interdum pro factione.ſed hoc fere in plurali numero. Cic pro Quinct. Erat illarum partium . Pro ſua quiſque parte,pro uirili . Parte ablatiuus aliquando pro partim. Plau.in Rud. Id ſi parte cur ui,ut cauerem. Interdum geminatur. Pli.lib.37.ca.11.Parte flauus parte melleus . Duabus partibus alicuius rei amplius habere,idem eſt,quod duplo plus . Cic.5.Verr. Quid ſi duabus partibus doceo te amplius frumenti abſtuliſſe , ꝙ populo R.miſiſſe?Sic,Multis partibus,pro,multo plures. Cœlius Cic.lib.8.Fam.Turpe tibi erit, Patiſcum Curioni decem pantheras miſiſſe,te non multis partibus plures . Pars aliquando pro initio. Virg.7.Æne.Pars mihi pacis erit, dexteram tetigiſſe tyranni. Ponitur quandoque pro parcem.Sueto.Milites pars uictoriæ fiducia,pars ignominiæ dolore,ad omnem audaciam proceſſerūt . Aliquando pro uxore.Plau.in Men. loquitur de me , & de parte mea. Dicimus pulchre,Partes alicuius agere.pro fungi alicuius munere,& officio.Similiter , Partes alicuius ſuſcipere . Priores partes alicui tribuere,eſt eū pluris facere,& magis laudare.Priores partes habere apud aliquem,eſt plus apud illum poſſe. Dicimus etiā, Facere partes,id eſt,totum in partes diuidere.Ci.2 de Orat.Quis Antonio permiſit , ut partes faceret ? Pars aduerſa , aduerſarius. Quinct.lib.4.ca.1.Partis aduerſæ patronus. Partes agere, dicitur in comœdiis,qui ſæpiſſime prodit in proſcenium. Aſconius. Primarum partium actores ſæpius in ſcenam progrediebantur : ſecundarum,qui minus,minusq́; Porphyrio in Horatium auctor eſt,primarum partium actorem omnia clarius , ſecundarum omnia ſubmiſſius agere conſueuiſſe.Quandoque Partes pro officio:ut Meæ partes ſunt,mearum partium eſt.Cice.6.Verr. Non ſunt meæ partes id facere . Et alicuius partes deſiderare, eſt eius diligentiam poſtulare.Cic.ad Atti.lib.7.Sin erit bellum,meæ partes non deſiderabuntur.Hinc Expers,ſine parte.

* Pars. multis partibus plures, pro multo plures, ueteres dicebāt. Cicero lib.1.epiſt.fam.Perſpiciebant,inquit,multis partibus plures in Hortenſii ſententiam ituros. & lib. 111. de Finibus . Multis partibus malit,dixit,pro multo malit. item M. Cœlius in epiſtola ad Ciceronem:Turpe tibi erit, Patiſcum Curioni decem pantheras miſiſſe,te non multis partibus multo plures. etiam apud Cæſarem in commentariis illa nouimus: Quoniam numero multis partibus eſſet inferior.Suetonius quoque , non malus latinitatis auctor,in Iulii uita eodem loquendi modo uſus eſt.

Parsimonia,æ,[*Riſbarmio*] φειδώ.definitur a philoſophis:Parſimonia.eſt qua cauemus,ne quod diſpendium ultra modum fiat,& res familiaris ſine cuiuſquam iniuria conſeruetur. Cice.in Par.O Dii immortales , non intelligunt homines , quam magnum uectigal ſit parſimonia.

Parthenium,παρθένιον,herba,teſte Ruellio. quam uulgus matricariam appellat.uide Dioſc.lib.3.cap. 146. Eſt item Parthenion, teſte Pli. Aliud herbæ genus,quod & Perdicium,& Helxine,& Vrceolaris herba appellatur:nomē habens à Minerua,quæ illam Pericli in ſomnis traditur oſtendiſſe . Mineruam enim Athenienſes παρθένον appellant. Vulgus Parietariam appellat , quòd circa parietes præcipue naſcatur.

Parthenius,παρθένιος,mons Arcadiæ, teſte Pli.lib.4.cap.6.Ita dictus à uirginibus,quæ in ea Veneri frequenter ſacra facere ſolebant. Eſt & Parthenius,παρθένιος.fluuius Paphlagonum. Ouid.4. de Ponto Partheniusq́; rapax . Parthenius item poeta Nicæus,ut ait Suidas,elegiarum , uariiq; carminis ſcriptor : à Cinna in bello Mithridatico captus,deinde ob ingenium manumiſſus , uixit uſq; ad Ti.Cæſarem,qui,teſte Tranquillo,eius ſcriptis admodum delectabatur.huius Parthenii locos Virg. Quandoq; mutuabantur,cuiuſmodi eſt illud.Glauco.& Panopeæ,& Inoo Melicertæ.Gell.

Parthenopaeus,Martis,& Menalippes filius fuit,teſte Seruio,qui in bello Troiano periit.Virg.6.Æn.Hic illi occurrit Tydeus, hic inclytus armis Parthenopæus.

Parthenope,παρθενόπη,una fuit Sirenum, quæ præ dolore , quòd prætereuntem Vlyſſem cum ſociis in ſcopulos cantu pellicere nō potuiſent, in mare ſe præcipitauerunt.harū aliæ alia in loca . Parthenope

thenope autem eo delata eſt, ubi poſtea condita fuit Neapolis, quæ ab eius nomine etiam Parthenope eſt appellata.

PARTHENOPOLIS, oppidum Thraciæ, teſte Pli.li.4.ca.11. Stepha. in Macedonia collocat. Eſt item Bithyniæ oppidum. Pli.li.5.ca.32.

PARTHIA, παρθυαία Stephan. regio Aſſyriæ, à qua Parthi. Fuit hæc olim gens Scythica, quæ poſtea ad Medos profugit, unde & nomẽ acceperunt. nam Parthi lingua Scythica exules dicũtur, ut refert Iuſtinus li.12. Horum regna duodeuiginti fuiſſe, teſtis eſt Pli.lib. 6.cap.15. Ab Ortu habet Arios, à Meridie Carmaniam, ab Occaſu Medos, à Septentrione Hircanos.

PARTHINI, populi Macedoniæ. Pli.lib.4.cap.23.

PARTIARIVS, rii [*Mezzadro, lauoratore à mezzo*] κοινωνός, colonus, ſiue alius quis, cum quo aliquid commune habemus, & partimur. Cato cap.144. Vineam curandam partiario bene curet. Idem cap. 16. Calcem partiario coquendam qui dant.

PARTICEPS, participis, omnis generis, [*Partecipe*] μέτοχος, qui partem capit. Ter. in Heaut. Vbi ille huc ſaluos redierit meus particeps. Participẽ facere aliquẽ rei alicuius. Plau. in Epi. Fac participes nos. Ter. in Heaut. Cuius te fieri participem cupis. Cæſ.3.bel. Ci. Quos ſui conſilii participes habebant. Particeps ſum tibi in laboribus. Curtius lib.6. Quod fuiſſet illi in periculis particeps.

PARTICIPIVM, pii, μετοχή, pars orationis apud Grammaticos, dicta quòd partem capiat nominis & uerbi. hinc participalia nomina dicta gerundia, quæ ſimilia participijs ſunt. de quibus ſuo loco.

PARTICIPO, [*Participare*] μεταλαμβάνω, μεταδίδωμι, μετέχω, participem facio, aut particeps fio. cum ſignificat participem fieri, iũgitur accuſatiuo tantum. Gel. lib.15.cap.2. Si forte ad participandas eiuſmodi uoluptates, caſus induxerit. Cice.2.Tuſc. ex poetarũ ueterum aliquo: Qui alteri exitium parat, Eum ſcire oportet, ſibi paratum, peſtem ut participet parem. Cum ſignificat participem facere, iungitur interdum genitiuo cum accuſatiuo. Plau. in Ciſt. Paternum ſuum ſui participat conſilii. Interdum ablatiuo cum accuſatiuo. Plaut. in Mil. Aliquem familiarium participauit de heri amica. Interdum accuſatiuo & ablatiuo cum præpoſitione Cum. Liu.2. Suas laudes participare cum Cæſone.

PARTICVLA, æ, [*Particella*] μερίς, dimin. parua pars. Cic.3.Ver.

PARTICVLARE, τὸ κατὰ μέρος, μερικόν, quod particulatim fit.

PARTICVLATIM, μερικῶς, per particulas. lib.1. ad Heren. Si ſummatim, non particulatim narrabimus. Colu.lib.7.cap.5. particulatim facilius, quam uniuerſus conualeſcit. & Lucr.lib.3.

PARTICVLONES, cohæredes, & qui partem patrimonii ſumũt Pomp. in præcone, ut citat Nonius: particulones producam tibi.

PARTIM, [*Parte*] τὶ μέρος, τῇ μὲν, τῇ δὲ, quandoque ex parte: ut, Partim ſubiicuit crimen, partim confeſſus eſt: & fere ſemper in oratione geminatur. Cice. Cœlio lib.2. Epiſt. Vt eos partim ſcelerum ſuorum, partim ineptiarum pœniteret. Aliquando non geminatur. Cic. de Amic. Nihil eſt, quod illi non perſequantur ſuis argutiis, partim fugiendas eſſe nimias amicitias. Inuenitur & quater repetitum. Cic. pro Clu. Aliquando Partim, teſte Gellio lib.10.cap.13. idem eſt, quod pars: ut, partim hominum uenerunt: Partim, autem hoc in loco aduerbium eſt, neq; in caſus inclinatur, & genitiuum regit. Interdum etiam aduerbio partim, atque eius genitiuo præponitur præpoſitio Cum, ut probat Gellius, adducto Catonis exẽplo ex oratione de Re Flor. Ibi (inquit Cato) pro ſcorto fuit, cum partim illorum ſæpe ad eũdem modum erat: Cum partim eorum dixit, pro, cum quibuſdam eorum. Nonnunquam partim non geminatum in priore orationis parte locatur, in poſteriore ponitur Alius, alia, aliud. Sal. in Iug. Ille probare partim, alia abnuere. Ibidem: Partim conſcii ſibi, alii ex partiũ inuidia pericula metuentes.

PARTIO, onis [*Parto*] τόκος. partus, teſte Nonio, à pario. Plau. in Tru. Horreſco, mentio quoties fit partionis. Gel. lib.10.cap.2.

PARTIOR, tiris, [*Partire, diuidere*] μερίζω, διαιρέομαι, & partio, partis, partiui, partitum, futuro partiam, & partiar, & apud antiquos partibo, & partibor. Eſt autem Partiri, diuidere, & quaſi partes facere. Plau. in Aſi. prædam cum illis partiam Cic. pro Sylla: Neque hoc partiendæ inuidiæ, ſed communicandæ laudis cauſſa loquor. Idem in Ora. Genus uniuerſum in ſpecies certas partietur. Præter proprium accuſatiuum habet aliquando ablatiuo cum præpoſitione Cum: aliquando alium accuſatiuum cum In: aliquãdo cum Inter. Virg.11. Æneid. Qui cum partiri curas. Cæſ.3. Bel. Ci. Cum Scipione honorem partitur. Virg.1. Æne. Socios partitur in omnes. Saluſt. in Iug. prouincias inter ſe partiuerant.

PARTITE, diuiſe. Cic. in Orat. partite, definite, diſtincte. Hinc Impertio actiuum, & impertior, tam paſſiuum, quàm deponẽs, ἀπονέμω, a, in e, mutata, ſicut in Expers: idem ſignificat quod partem dare, & participem facere. Cice. in Top. Huic rei aliquid temporis impertias. Idem 2. Catil. collegæ meo laus impertitur. Interdum habet poſt ſe ablatiuum cum accuſatiuo. Ter. in Eun. Plurima ſalute Parmenonem ſuum impertit Gnato. Diſpertio, uel diſpertior, uarie partio, διαμερίζω. Plau. in Aul. Iniuria diſpertiuiſti. Cic.7. Verr. A quibus humanitatis exempla hominibus, & ciuitatibus data, ac diſpertita dicuntur. Idem Metello lib.5. Epiſt. illud adiunxi, mihi tecum ita diſpertitum officium fuiſſe in reip. ſalute retinenda. Bipertior, διχοτομέω, tripertior, quadripertior, quinquepertior, i. in duas, tres, quatuor, aut quinque partes diuido: à quibus bipertita, tripertita, & huiuſmodi.

PARTITIO, onis. μερισμὸς, diuiſio totius in partes. Cic.2. de Nat. Deo. Hæc partitio fuit. Idem pro Cæci. Cum pecunia ex partitione deberetur. Partitor, ris, diuiſor. Cic. in Vatin.

PARTVRIO, is, pen. cor. [*Partorire*] ὠδίνω, deſideratiuum à Pario, in pariendo laboro, ſeu laboro ut pariam. Pli.lib.20.cap.21. Conſtat parturientes ſolis ſubſtratis celerius parere. Var.lib.3. de re ruſt. cap.9. cum parturirent, acus ſubſternendum. Cice.2.Phil. Vtinam aliquando dolor populi R. pariat, quod iamdiu parturit.

PARTVS, a, um, participiũ à Pario, [*Partorito, acquiſtato*] τεχθείς, in lucem editus. Virg.6. Æneid. Alius Latio iam partus Achilles. Lucr.lib.5. Semine partum. Aliquando idem quod comparatus, ac quæſitus, πεπορισμένος. Cice. contra Rullum: Libertas plurimo ſudore, & ſanguine maiorum noſtrorum parta, nobiſq; tradita. Idem 2. de Orat. Non partum per nos, ſed diuinitus ad nos delatum. Et 2.Phil. Male parta dilabuntur.

PARTVS, tus, nomen, [*Parto*] τόκος, τέξις, γέννημα, pariendi actus. Cice. 1. de Nat. Deo. Diana adhibetur ad partus. Virg.1. Æne. Geminam partu dabit Ilia prolem. Tranſlate & de arboribus dicitur. Pli.lib. 12.cap.5. Autumno legitur ex æſtiuo partu. Aliquando accipitur pro fœtu ipſo. Mart.lib.1. Nec iacuit partus, ſed matre cadente cucurrit. Pli.lib.8.cap.32. Editos partus exercent curſu.

PARVM, [*Poco*] μικρὸν, ὀλίγον, modicum. Plau. in Trin. duas dabo, una ſi parum eſt Parum conſulit, cum dicimus, intelligitur ſibi. Terent. in Ad. Conſulitis parum, ſubauditur, uobis. Parum proſpicere, eſt parum futura præuidere. Plaut. in Curc. Proſpicio parum. Terent. in And. Parum ſucceſſit quod ago. Hinc Paululum, Pauxillum, Pauxillulum.

PARVMPER, [*Vn pochetto*] παρὰ μικρὸν, quaſi perparum, ualde parũ. Cic. de Amic. Tu uelim animum à me parumper auertas. Interdum paulatim. Virg.6. Æne. Pulſuſq; parumper Corde dolor triſti. Nonius tamen interpretatur ibi parumper, cito, & uelociter.

PARVVS, a, um, [*Picciolo*] μικρὸς, exiguus. Cic.1. de Orato. In paruis, aut mediocribus rebus doctores aſſequi poſſunt. Ponitur & pro eo, quod eſt minimi precii. Plin. in Paneg. Nihil tam paruum in ſenatu agebatur, ut non laudibus principum immoraretur. In paruo ponitur pro fere. Pli.lib.8.cap.33. Eminet roſtrum, ut in paruo ſit haud abſimile ſuillo. Paruiſſimus protulit. Lucr.lib.3. pro minimo. Hinc Paruitas, tatis, μικρότης. Cic. de Vniu. Hinc paruulus. Ter. in Eunuc. Matri paruulam puellam dono mercator dedit. Paruula res, nullius momenti. Ter. in Ad. Tam ob paruulam rem pene ex patria. Paruula pecunia, & Immanis opponuntur. Cice. pro Roſc. Com. Ponitur & pro puerulo. Quinct.lib.6 ca.7. Excepta paruulorum iudicia. Hinc Paruulum, aduerbium. Plin. epiſt.170 paruulũ differt, patiaris aduerſa, an expectes: id eſt, minimum. Hinc Paucus, à quo Pauculus, & Pauxillus.

PASCALES, ποιμενικοὶ, oues, & gallinæ dicuntur, quæ paſſim paſcuntur. Lucil. Paſcali pecore, ac montano hirco. Nonius.

PASCEOLVS, p.c. (ut inquit Nonius) ſacculus ex aluta factus. Plau. in Rud. Centum minæ in paſceolo.

PASCHA, æ, neu. gene. τὸ πάσχα, Auſon. Nos etenim primis ſanctum poſt paſcha diebus. quod nomen Hebræum eſſe, ac tranſitum ſignare, docet Hierony. ſic inquiens: Paſcha, quod Hebraice dicitur Phaſe, non à paſſione (ut plerique arbitrantur) ſed à tranſitu nominatur, quod exterminator uidens ſanguinem in foribus Iſraelitarum, pertranſierit, nec percuſſerit eos.

PASCITO, as, [*Paſcolare*] διανέμω, frequent. à paſco. Varr.3. de Re ruſt. cap.16. Feras dico, quæ in ſiluestribus locis paſcitant.

PASCO, is, paui, paſtum, [*Paſcere, mangiare*] νέμομαι, veſcor, comedo. Virg.5. ecl. Paſcentes ſeruabit Tityrus hœdos. Quandoque conſtruitur cum accuſatiuo. Oui.1. Faſt. Pauit ouis pratum, uerbenas improba carpſit. Aliquando uerbum eſt actiuum, & ſignificat, cibum alteri præbere, & Paſco equum herba. Virg.3. Ge. Acremq; moloſſum Paſce ſero pingui. Cic.1. de Diu. Qui cum propter paupertatem ſues puer paſceret. Per tranſlationem pro delectare. Idẽ 1. Æne. Animum pictura paſcit inani. Ter. in Phor. Reſtabat aliud nihil, niſi oculos paſcere. Interdum pro fouere, alere. Virg.3. Ge. Amiſit Mantua campum Paſcentem niueos herboſo flumine cygnos. Hinc Compaſco, Depaſco, κατανέμομαι, paſcendo abſumo: pro quo etiam dicimus Depaſcor: unde Depaſtus, quod modo actiue ſumitur, cum ſcilicet fit à deponente Depaſcor. Sic dicimus Bouẽ depaſtum eſſe agrum, i. paſcendo omne agri gramen abſumpſiſſe. Modo paſsiue: ut cum Agrum depaſtum dicimus, cu-

ius he. ba paſcendo eſt conſumpta. Diſpaſco, Expaſco, Depaſco, Perpaſco, uide ſuis locis.

PASCOR, eris, deponens, [*Mangiare*] νέμομαι, comedo, ueſcor. Virg. 3. Ge. Paſcuntur ſiluas, & ſumma Lycæi. Aliquando pro creſcere. Ouid. li. 1. Am. Paſcitur in uiuis liuor, poſt fata quieſcit. Impaſcor, intus paſco. Col. lib. 2. Neque ſuem uelimus impaſci pratum.

PASCVVM, paſcui, [*Paſcolo, paſco*] ἐπινομία, νομή, a quo plurale paſcua, orum, in quibus pecudes paſcuntur, ſiue ager paſcuus ſit, ſiue pratum, ſiue mons, aut collis. Col. lib. 8. cap. 14. Eſuriens mittatur in paſcuum. ibidem ca. 3. Nec tamen ulla tam blanda ſunt pabula, aut etiam paſcua. Herboſa paſcua. Ouid. 2. Meta. Læta paſcua, Hor. 4. Car. Ode 4. Paſcua, (inquit Pli. lib. 18. cap. 3.) in Cenſoriis tabulis dicebantur omnia, ex quibus populus reditum haberet.

PASCVVS, a, um, [*Paſcolatiuo*] νομαδικός, quod paſtui aptum eſt: unde Paulus Siluam paſcuam appellat, quæ eſt paſcuis pecudum deſtinata. Plaut. in Truc. paſcuus eſt ager. Lucr. lib. 5. Volebant Pandere agros pingues, & paſcua reddere rura.

PASIPHAE, per quatuor ſyllabas, πασιφάη, filia Solis, & uxor Minois regis Cretæ, quã fabulæ ferũt Tauri amore captã fuiſſe, Dædaliq; opera, qui ligneæ eam uaccæ incluſit, uoti compotem factam, Minotaurum peperiſſe, media parte hominem, reliqua taurum referentem: quod monſtrum poſtea in Cretenſi labyrintho Theſeus dicitur interfeciſſe, Ariadnes ope adiutus. Seruius Minois ſcribã fuiſſe tradit nomine Taurum, cum quo Paſiphae, mutuo eius amore capta, in Dædali ædibus concubuit. De hac Vir. 6. Eclo. Et fortunatam, ſi nunquam armenta fuiſſent, Paſiphaen, niuei ſolatur amore iuuenci.

PASITHEA, una ex tribus gratiis, quam alii Euphroſynen uocant. Statius: Non hoc Paſitheæ blandarum prima ſororum.

PASITIGRIS, nomen Tigris fluuii ea in parte, qua duo eius aluei confluunt. Plin. lib. 6. cap. 27.

PASSALVS, & Achemon Cercopes fuere, filii Sennonidis, mulieris fatidicæ.

PASSER, eris, [*Paſſere*] στρουθός, auis uulgo nota, quam nonnulli à patiendo dictam putant, quod morbum caducum patiatur. Pli. li. 10. cap. 36. Paſſeri minimum uitæ, cui ſalacitas par. Mares neg. niuc anno diutius durare, argumento, quia nulla ueris initio appareat nigritudo in roſtro, quæ ab æſtate incipit. Fœminis longiuſculum ſpatium. Cic. 1. de Diu. Chalcas ex paſſerum numero belli Troiani annos auguratus eſt. Hor. 2. Ser. Sat. 8. Cum paſſeris, atque ingu ſtata mihi porrexerit ilia rhombi. Et paſſer ψῆττα, nomen piſcis marini ex genere pelamidum, ut ait Pli. li. 32. ca. 11. Eſt præterea paſſer loci nomen non procul a Tarracina. Mart. lib. 6. Non mollis Sinueſſa, feruidiq; Fluctus Paſſeris, aut ſuperbus Anxur. A Paſſer fit Paſſerculus. Plaut. in Aſin. Dic me tuum paſſerculum. Cice. 2. de Diu. Cur de paſſerculis coniecturam facit?

PASSER SOLITARIVS, auis aliquanto grandior paſſere, ac ſubnigrior, ſolus per domorum culmina incedens, cantu ſuauis.

PASSERNICES, cotes ſunt, quæ trans Alpes inueniuntur aqua aciem trahentes. Pli. lib. 36. cap. 22.

PASSIM, [*Per tutto*] διεσπαρμένως, πανταχοῦ, à paſſu, ſignificat ſparſim, ueluti per ſingulos paſſus. Vbique uero dicitur de eo, ubi nullum eſt interuallum: ut, Herba eſt in prato ubique. grex uero paſſim paſcitur: quia aliquid interualli eſt inter pecudem & pecudẽ, non inter herbam & herbam. Cic. pro Fonteio. Vagantur, læti, atque erecti, paſſim toto foro. Sed hæc confunduntur quandoq;. Ponitur interdum pro undique. Lactant. Eo paſſim confugerunt ex finitimis locis. Interdum pro quomodo libet: Virg. 3. Æn. Paſſim in littore ſicco Corpora curamus: id eſt, ut quiſq; uult. Aliquando pro ubique. Lact. Creditur ei paſſim, tanquam cognitæ ueritati.

PASSIO, onis, [*Paſſione, perturbatione*] animi perturbatio: cuiuſmodi ſunt amor, odiũ, iracundia, inuidia, Auguſt. 2. de Ci. Sentẽtiæ philoſophorũ de iis animi motibus, quos Græci πάθη, Cicero affectiones uel affectus: quidam de Græco expreſſius paſſiones uocant.

PASSIVVS, a, um, παθητικός, quod paſſionem denotat: unde Paſſiua uerba, apud grammaticos. Paſſiua Venus, apud Iulium Firmicum, accipitur pro obſcœna pathicorum libidine.

PASSVM, ſi, [*Sapa*] γλυκύ, uini dulcis genus, ex uuis paſſis. Vua autẽ paſſa ea dicitur, quæ ad Solem ſuſpenditur, ut maiorem contrahat dulcedinem. Quomodo autem fiat paſſum, docet Col. li. 12. ca. 39.

PASSVS, a, um, à patior, [*Patito*] παθών, idem quod perpeſſus. Vir. 1. Æne. O paſſi grauiora, dabit Deus his quoque finem. Vnde Vua paſſa, quæ in ſiccando paſſa eſt Solem. Pli. lib. 14. ca. 1. Lac paſſum, Ouid. 14. Meta. Racemi paſſi, Virg. 4. Georg.

PASSVS, a, um, à Pando, [*Spanſo, diſteſo, aperto*] ἀμπεπταμένος, ἐκπεπταμένος, patens, extenſus. Plautus: In portum uento ſecundo, uelo paſſo perueni: i. ocyſſimo curſu. Paſſa uela, dicimus diſtenta, explicata a uento tumentia. Capillus paſſus, ἐκπεπταμένος, ἐκπεταμένος, diductus, porrectus, diſperſus. Terent. in Phorm. Capillus paſſus, nudus pes. Quod & expaſſum aliquando dicimus, & Diſpaſſum, & mutatione a, in e, Diſpeſſum. Plaut. in Mil. Diſpeſſis manibus. Veteres enim paſſum dixiſſe, non Panſum, & Expaſſum, non Expanſum, Gellius, Seruiusq; teſtantur. Paſſis manibus, i. diductis, atque diſtenſis. Tertullianus tamen Oppanſum uelum dixit, pro oppaſſo, & extento.

PASSVS, ſſus, [*Paſſo*] βῆμα, extenſio pedum in progrediendo. Vir. 2. Æne. Sequiturq; patrem non paſſibus æquis. Dicitur præterea paſſus, menſura duorum pedum, & ſemiſſis: a paſſis, i. extẽſis pedibus. tantum enim fere in progrediendo ſpatii eſt inter digitos prioris ſedis & calcaneum poſterioris. hic autem paſſus minor, uel paſſus ſimplex dicitur, a nonnullis etiã greſſus. Paſſus autem maior, qui & paſſus geometricus dicitur, qđ eo peculiariter Geometræ utatur, conſtat ex quinque pedibus, i. ex paſſu minore geminato. & de hoc paſſu intelligendum eſt, cum dicimus, Millia ſingula conſtare ex mille paſſibus. & generaliter, quoties apud ſcriptores paſſus occurrit mentio, geometricũ paſſum accipere debemus. Pl. li. 11. ca. 8. Apes operantur intra 60. paſſus. Vide Coſmographiã Appiani.

PASTILLVM, neu. ge. genus libri rotũdi, quo utebãtur in ſacris. Feſt.

PASTILLVS, li, [*Paſtello*] τροχίσκος, eſt maſſula cuiuſcunque materiæ in formam panis parui coacta. diminutiuum uidetur a paſta. Feſtus autem à pane deducit. hinc Paſtilli medicinales, & paſtilli odoratorii. Hor. 1. Ser. Sat. 2. Paſtillos Ruſillus olet. Paſtilli (inquit Celſus lib. 5. cap. 17.) medicis arida ſunt medicamenta, contrita humore non pingui, aut uino, uel aceto incocta, quæ à concoctione rurſus inaruerunt: quæ quoties uſus poſcit, ſubinde eiuſdem generis humore diluuntur: deinde uulneribus illinuntur, non autem imponuntur, ut emplaſtra. Plin. lib. 33. cap. 6. In mortario teritur, & in paſtillos diuiditur.

PASTINACA, æ, σταφυλῖνος, genus radicis, uirtutis calidæ. cuius duæ ſpecies, agreſtis, & hortenſis. Pli. lib. 19. cap. 5. & Dioſc. lib. 3. cap. 57. 81. Item Paſtinaca, piſcis uenenatus ex planorum genere. Pli. lib. 9. cap. 42. Paſtinaca latrocinatur ex occulto. Celſus lib. 6. cap. 9. Piſcis quem noſtri Paſtinacam, Græci, τρυγόνα uocant, aculeus torretur.

PASTINATIO, onis, βωλοκοπία, Col. lib. 3. cap. 12.

PASTINO, as, are, [*Zappare*] βωλοκοπεῖν, eſt agrum fodere. Colu. lib. 3. cap. 13.

PASTINATOR, oris. Col. li. 3. c. 13. Duas regulas eius latitudinis, qua paſtinator ſulcum facturus eſt, in ſpeciem Græcæ litteræ X decuſſabimus. Hinc Repaſtino, as. Repaſtinari decebãt ueteres uineas, quæ refodiebãtur. Nunc antiquitatis imprudens cõſuetudo quicquid emoti ſoli uineis præparatur, repaſtinatum uocat. unde quidam, repaſtinari agrum, dicunt, cuius natura fodiendo mutatur. Pli. li. 19. Præcipuus fit caulis ſapore ac magnitudine, ſi in repaſtinato ſeras. Hinc repaſtinatio, pro renouatione quandoq; capitur.

PASTINATVM, nati, [*Campo zappato*] Solum foſſione renouatum. Col lib. 4. cap. 4. Facta in paſtinato ſcrobe. Idem lib. 3. cap. 3.

PASTINATVS, tus, βωλοκοπία, ipſa paſtinatio. Pli. lib. 17. cap. 20.

PASTINVM, paſtini, [*Forcella di ferro*] eſt (ut Col. lib. 3. cap. 18. Refert) ferramentum bifurcum, quo ſemina panguntur. Palladius accipit pro terra paſtinatione renouata. Menſura paſtini hæc eſt, in tabula quadrata iugerali, ut centeni, octogeni pedes per ſingula latera dirigantur.

PASTIO, onis, [*Paſtura*] νομή, uerbale eſt, à Paſco. ſignificat ipſum paſcendi actum. Var. 2. de re ruſt. c. 10. Qui paſcunt in ſaltibus, oportet in paſtione diem totum eſſe. Frequentiſſime accipitur pro ipſo pecudum alimento. Cic. pro lege Man. Aſia ubertate agrorum, & uarietate fructuum, & magnitudine paſtionis, facile omnibus terris antecellat.

PASTOMIS, idis, inſtrumentum ferreum, ſiue ligneum, quod ad cohibendam equorum tenaciam naribus, uel morſui imponitur. Lucilius: Paſtomides huic de naribus ingentes pendent.

PASTOPHORIVM. Hieron. in Eſaiam: Paſtophorium eſt thalamus, in quo habitat præpoſitus templi. Dicitur autem paſtophorium παρὰ τὸ τὸν παστὸν φέρειν. Paſtos autem Græcis modo pallium ſacerdotale ſignificat, modo thalamum nuptialem, nonnunquam etiam conuiuii locum, in quo ſacerdotes ſolent epulari.

PASTOR, ris, ποιμήν, qui curam habet paſcendi. Cice. pro Flac. O paſtores cupidos litterarum. Vir. 3. Ge. Deſertaq; regna Paſtorum.

PASTORALIS, & hoc le, [*Paſtorale*] ποιμαντικός, quod eſt paſtoris, uel quod ad paſtorem pertinet. Cic. 1. de Diui. Ille Romuli auguratus paſtoralis. Vir. 7. Æne. Et paſtoralem præfixa cuſpide myrtum. Ouid. 2. Faſt. Romulus, & frater, paſtoraliſq; iuuentus.

PASTORITIVS, a, um, [*Da paſtore*] ποιμαντικός, βουκολικός, paſtoralis. Cic. ad Atti. lib. 1. Sine ulla paſtoritia fiſtula.

PASTORIVS, a, um, [*Che s'appartiene à paſtore*] quod ad paſtorẽ ptinet. Ouid. 2. Meta. Illud erat tempus, quo te paſtoria pellis Texit.

PASTVS, a, um, à paſcor, [*Paſciuto*] qui pabulũ ſumpſit. Cice. pro Clu. Beſtiæ

Beſtiæ ad eum locum, ubi paſtæ aliquando ſine, revertuntur. Vir. 5.ecl. Paſtos illis egere diebus Frigida Daphni boues ad flumina.

PASTVS, us, [*Paſtura* ...] τροφή, cibatio, pabulum. Vir. 4. Geo. Veſper ubi e paſtu uitulos ad tecta reducit. Cice. 1. Off. Generi animantium eſt a natura tributum, ut quæ ſint ad uiuendum neceſſaria, inquirat, & paret, ut paſtum, latibula, alia eiuſdem generis.

PATAGIVM, gii, παταγεῖον, aurea chlamys, quæ pretioſis tunicis ſuper indui ſolet. Et patagiarii, qui huiuſmodi ueſtes conficiunt. Apul. Crines leniter demiſſos, & ceruices dependulos, ſenſimq; ſinuato patagio reſidentes, paulíſper ad finem conglobatos in ſummum uerticem nodus aſtrinxerat. Feſtus: Patagium eſt, quod ad ſummam tunicam aſſui ſolet, quæ & Patagiata dicitur.

PATALVS, inſula uicina Cariæ. Steph. Gentile Patalius.

PATARA, πάταρα, urbs Lyciæ, ubi Apollo dabat reſponſa ſex hybernis menſibus, ut tradit Seruius. Dicta à Pataro Apollinis filio ex Lycia Xanthi filia: uel ab alio Pataro Lapeonis filio. Hinc Patareus, rea, reum. Ouid. 1. Meta. Et Claros, & Tenedos, Pataræaq; regia ſeruit.

PATAVIVM, πατάβιον, πατάουιον, Ptol. li. 5. ca. 1. Vrbs eſt in Ponto, ſiue Bithynia, quæ hodie Poline dicitur. Eſt item urbs in Italia, alio nomine Padua, ab Antenore condita. uide Padus.

PATEFACIO, is, [*Aprire, manifeſtare*] ἀνοίγω, aperio, patentem facio. Liuius 2. Ita induxiſſe ſe in animum, hoſtibus potius, quàm regibus portas patefacere. Ouid. 2. Met. Cæleſtiq; fores uirga patefecit. Ponitur aliquando pro declarare, detegere, palam facere. Ter. in Hecy. Pertulit tot meas iniurias, quas nunquam ullo patefecit loco. Cic. ad Q. Fr. li. 2. R... ... rem patefecit. Idem ad Att. li. 11. Neque hoc tempore patefeciſſet odium ſuum in me.

PATEFACTIO, onis, ... Cice. 2. de Fin. patef. ... ...

PATEFIO, palàm fio. Ter. in Phor. Si hoc celetur, in metu: ſin patefit, in probro ſient.

PATELLA, læ, [*Piatello, padella*] λεκάριον, à patulo, uel πλάσσω, fingo; uel κατὰ ... à latitudine: aut certè à nomine Patina, cuius uidetur eſſe diminutiuum: uas latum eſt condiendis obſoniis aptum, lanx, ſeu paropſis, ..., ſiue uas eſcarium ad olera, & pulmenta ponenda. Hor. l. 1. Epi. 5. Nec modica cœnare times olus omne patella. Oui. 2. Faſt. Nutriat intinctos miſſa patella cibos. Ci. 2. de Fin. Reperiemus aſotos ita non religioſos, ut edant de patella. Sunt qui uelint Patellam eandé eſſe cum ſartagine: ſed Iuuenalis diuerſa eſſe oſtendit, cum inquit: Vrceoli, pelues, ſartago, patellæ. Eſt etiam morbus arborum. Plin. li. 17. c. 24. Olea clauũ patitur, ſi ue fungum placet dici, uel patellum. Patella item dicitur commiſſura in cruribus, ubi coxarum capita media ſinuantur, quò facilius excipi a cruribus poſſint.

PATELLARIVS, a, um, ut Patellarii dii. Plaut. Ciſt. Dii me omnes magni, minutiq;, & patellarii faxint, ne ego uiuos de ſuauiũ Silenio.

PATENTER, aduerb. φανερῶς. Cic. 2. de Inuen. Abſoluta eſt, quæ patentius & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

PATEO, es, patui, abſque ſupino: quamuis nonnulli putent ſupinum eſſe Paſſum, quod magis eſt à Pando, [*Eſſere noto, aperto, manifeſto*] Eſt autem pateo, ἀνεῷχθαι, apertum eſſe. Cæſar 6. Bel. Gal. Iis omnium domus patent. Vir. 6. Æn. Noctes atque dies patet atri ianua Ditis. Ponitur aliquando pro extendor. Cæſ. 7. Bel. Gal. Planities mill. a paſſuum tria in longitudine patebat. Aliquando ponitur pro in poteſtate eſſe: ut, Omnia mea tibi patent. Aliquando pro obnoxium, ſiue opportunum eſſe. Celſus li. 2. cap. 1. Longis morbis ſenectus, acutis adoleſcẽtia magis patet. Aliquando pro manifeſtum eſſe, & hoc in tertiis perſonis, tam ſingularis, quam pluralis. Plaut. in Cap. Opera quæ fuere, aperta ſunt: patent præſtigiæ. Pli. li. 10. c. 17. Piſces audire palam eſt, ut patet. Aliquã do cum datiuo ſignificat expoſitum eſſe. Liuius l. 31. In patentem uulneri equum ſagittas conicere poterat. Hinc Patens, & Patulũ; quæ inter ſe differunt, quòd Patens ſit, quod ad tẽpus patet. ..., Patulum, quod ſemper patet, ut arbor. Virg. 1. Ecl. Tityre tu patulæ recubans ſub tegmine fagi. Nares patulæ, Ouid. 3. Met. Os patulum. Oui. Epiſt. 15. Vias patulas aperire. Silius li. 17. Campi patuli, Claud. de raptu Proſ. Hinc Plaut. Bouem patulum appellat, cuius cornua diuerſa ſunt, ac late patent. Vir. 9. Æn. Et Portas præbere patentes. Inuenitur tamen, etiam Patens poſitum pro eo, quod ſemper patet. Idem. 4. Geo. Ver natæ ſolum, campoſq; patentes. Erumpunt portis. Liuius. 7. Legiones uia patentiore ad hoſtem ducuntur. Col. li. 12. ca. 6. Dolium quam patentiſſimi oris.

PATER, tris, [*Padre*] γεννήτης, πατήρ, Teren. in Ad. Tuus & animo, & natura pater. Dici uidetur à πατήρ: quamuis Var. li. 4. de Lin. Lat. Patrem à patefaciendo ſemine dictum uelit. Oui. 9. Met. Nec nos aut durus pater, aut reuerentia famæ impediet. Horat. 2. Epiſt. 1. Pueri, patreſq; ſeueri Fronde comas cincti cœnant. Patris nomine, aui, abaui, proaui, atauĩ continentur, non autem tritaui. Valla. hinc cum patrum noſtrorum memoria dicimus aliquid eſſe factũ de proxima ætate intelligimus, non de illa ſexta. Cic. 1. de Orat. Quid, quod uſu memoria patrum uenit, ut, &c. Patres, maioreſq; noſtri, Idem. 1. Verr. Vir. 2. Geo. Sacra deum ſanctiq; patres. Pater etiam nomen religionis eſt: unde dii omnes patres uocabantur, peculiariter tamen Bacchus hoc ſibi non. ... uendicauit. Virg. 2. Ge. Huc pater ô Lenæe ueni. Vbi Seruius: Pater licet generale ſit omnium deorum, tamen proprie Libero ſemper cohæret. Vir. 1. Æn. Diuum pater, atque hominum rex. i. Iupiter. Oceanus pater rerum, Idem. 4. Geor. Gradiuus pater, Mars, Idem. 3. Æne. Pater. abſolute, pro Ioue, Vir. 1. Geo. Similiter Pater nomen eſt reuerentiæ: ideo Romulus centum ſenatores, quos ad reip. curam elegit, Patres ab honore uocauit. Feſtus: Patres, ſenatores ideo appellati ſunt, quia agrorum partes attribuebant tenuioribus, ac ſi liberis propriis.

PATERFAMILIAS, genitiuo patrisfamilias, uel patrisfamiliæ, [*Padre di famiglia*] οἰκοδεσπότης, qui primus eſt in familia. Ci. 2. de Le. Vt ne morte patrisfamilias ſacrorum memoria occideret.

PATER PATRATVS, Fecialium ſacerdotum antiſtes, per quem & bella denunciabantur, & fœdera percutiebantur: dictus quòd ad iuſiurandum patrandum, i. ſanciendum fieri ſolet. Liui. li. 1. Fæcialis M. Valerius, patrem patratum Sp. Fuſium fecit.

PATERNITATIS, uide Patrimus.

PATERA, [*Tazza, coppa*] κρατήρ, poculi genus latum ac patẽs. Vir. 1. Æn. Impiger hauſit ſpumantem pateram. Cic. 6. Verr. Patera, qua mulieres ad res diuinas utuntur.

PATERNIANA, Ptol. li. 2. cap. 6. Oppidum Carpetanorum.

PATERNVS, a, um, [*Paterno*] πατρῷος, πατρικός, Terẽ. in Ad. Pol. haud paternum iſtuc dediſti. Vbi Donatus: Paternum, deeſt facinus. Cic. 1. de Or. Eguiſſetq; lege in hæreditatem paternam teſtamento exhæres filius. Amicus paternus, Cic. ad Att. li. 14. Animus paternus Hor. 2. Car. Ode. 2. Immunditiæ paternæ, Cic. 4. Ac. Opes paternæ Oui. 4. de Po. El. 15. Paternus, maternuſq; ſanguis. Ci. p Roſ. Am.

PATESCO, ſcis, [*Eſſere aperto, eſſere fatto noto*] ..., aperior, patens fio. Pli. li. 22. ca. 22. Si patefcentes adhalauerit. Liuius li. 22. Paulo latior pateſcit campus. Quandoque pro primitiuo ponitur. Saluſt. Hinc late pateſcentibus campis, exercitum, tuto emittit. Virg. 2. Æn. Danaumq; pateſcunt Inſidiæ: apparent, patent. Atria pateſcunt, Idem 2. Æn. Portus pateſcit iam propior, 3. Æn.

PATHETICA ORATIO, quæ aut ad indignationem, aut ad miſericordiam dirigitur: ita dicta quòd tota conſtet affectibus.

PATMOS, πάτμος, inſula in mari Ægæo. Pli. li. 4. ca. 12.

PATIBVLVM, li, [*Stanga, croce*] μοχλός, modo ſeram ligneã, qua oſtia clauduntur, ſignificat à Pateo, teſte Nonio, quòd hac remota ualuæ patẽant. Titin. Patibulo hoc eſt caput defringã. Modò crucẽ & ſic à Patior fieri manifeſtũ eſt. Sal li. 4. Hiſt. ut citat Nonius: Patibulo eminens affigebatur. Hinc patibulatus, dicitur à Plauto in Moſt. i. patibulo affixus. Eſt præterea inſtrumentũ uindemiatorũ ſiue eorũ, qui oliuas colligũt Cato de re ruſt. cap. 67. Patibulus apud antiquos gen. maſ. lectũ eſt, teſte Nonio. Luc. Rerũ humanarũ li. 21. De ligata ad patibulos. Ci. 1. Ver. Tibi ſtatua pro patibulo.

PATHICVS, à πάσχειν, qui præpoſtera libidine ſe iniri patitur: unde Pathici pueri, qui ad præpoſteram libidinem pædiconibus obſequuntur. Iuue. Sat. 6. Ille tenet ſpeculum pathici geſtamen Othonis. Per tranſlationem, dicitur de rebus inanimatis, unde Pathiciſſimos libellos, dixit Mart. id eſt, laſciuos, & obſcœnos.

PATIENTIA, ὑπομονή, honeſtatis, aut utilitatis cauſſa rerum arduarum, ac difficilium uoluntaria ac diuturna perpeſſio, inquit Cic. 2. de Inu. Idem in Catil. Habes ubi oſtentes illam præclaram tuam patientiam famis, & frigoris, inopiæ rerum omnium. Idem 1. Off. Adoleſcentia exercenda in labore, patientiaq; & animi, & corporis.

PATENA. Col. l. 12. c. 43. Patruus meus lata uaſa in modũ patenarũ fieri iubebat. Vnde, inquit Budæus, patet, patenã labra grãdia habere.

PATINA, æ, [*Piadena*] λεκάνη, λοπάς, uaſis genus, quo dapes in menſam feruntur. Ter. in Eun. Iandudum animus eſt in patinis.

PATINARIVS, a, um, λοπαδευτός, in patina cõditum, uel repoſitum. Plau. in Aſi. Vel patinariũ, uel aſſum uerſes. Dict. à patina, quòd pateat.

PATIOR, pateris, paſſus, ſum, paſſum, [*Patire, ſoſtenere*] πάσχω, ὑπομένω, uerbũ commune: ſuſtineo, tolero. Ter. in And. Patris pudor, qui me tã leni paſſus eſt animo uſq; adhuc. Cic. 7. Ver. Non feram non patiar, non ſinam. Pati ægre. Plau. in. Aſin Ne ægre patiar, quod tecum accubat. Ci. pro Roſc. Am. Facile patimur eſſe quam plurimos accuſatores. Hoc non patietur æuum, i. non durabit, Col. li. 2. c. 10. Repoſitum in granario patitur æuum. Hoc patitur conſuetudo: i. conſuetum eſt. Cic. ad Att. l. 12. Quem grauius accuſas, quàm tua conſuetudo patitur. Patior te eſſe deſertum: i. deſtituo. Cice. 1. Off. Vt eos quos tutari debeant, deſertos eſſe patiantur. Hinc Patiens particip. & aliquando nomen. Colu. li. 3. ca. 29. Omnis incommodi patientes, præter caloris. Virg. 2. Geo. Et patiens operum, paruoq; aſſueta iuuentus. Quinct. li. 1. ca. 12. Patien

tior eſt laboris natura pueris,quàm iuuenibus.Cæſ.3. Bel. Ciuil. Patientiſſimo exercitui Cæſaris luxuriam obiiciebant. Cice. ad Q.fr.li.1.Meæ litteræ te patientiorem fecerunt.Aures patientiſſimæ.Ci.pro Lig.Saxo patientior,Prop.li.1.ele.14. Tellus patiés uomeris.Virg.2.Geo.Pulueris,atque ſolis patiens, Horat.1.Car. Ode 8.Patienter,patientius,patientiſſime.Cic.de Ami. Et monere & moneri proprium eſt ueræ amicitiæ, & alterum libere facere,non aſpere,alterum patienter accipere,non repugnanter.Oui. Epi.18.Ferre tamen poſſum patientius omnia. Hinc Patibilis, & hoc patibile,quod perferri poteſt.Cic.4.Tuſ.Patibiles & labores & dolores putandi.Idem 3.de Nat.Deo.Cum omne animal patibilem naturam habeat. Hinc Compatior, miſeror, & conſtruitur cum datiuo.Perpetior, uehementer patior.

Pator,patoris,p.p.[*Apertura*]χάσμα,hiatus, & apertio,à patendo nomen deductum:ut uagor pro uagitu. Apul.li.3.

Patrae,trarum,urbs in Achaia, quam Pauſanias Aroen dici prius ſolitam affirmat, mox à patræo, mœnibus ampliatis, nomen accepiſſe.Plin.li.4.cap.4.Ouid.li.6.Met.Patræq; humileſq; Cleonæ.

Patrasis,πάτρασις,urbs Pontica,gentile Patraſites.Steph.

Patres conscripti, Feſtus:Patres dicti ſunt, qui ſunt patricii generis:conſcripti,qui in ſenatu patribus erant ſcriptis annotati. ab initio(ut ait Plutarchus in Romulo) tantum patres dicti ſunt, poſtea,aſcriptis in eum ordinem pluribus, patres conſcripti uocati ſunt.Cice.13.Phil.Aſinius apertam curiam uidit poſt Cæſaris mortem:mutauit calceos,pater conſcriptus repente factus eſt.

Patres allecti,etiam dicebantur,auctore Feſto, qui propter inopiam ſenatorum ex equeſtri ordine in ſenatum ſunt aſſumpti.unde illud Tranquilli in Cæſ.Peregrinis in ſenatum allectis libellus propoſitus eſt,ne quis ſenatori nouo curiam monſtrare uelit.

Patria,æ,[*Patria*]ἡ ἐνεγκοῦσα,πατρίς, urbs, ſiue alius locus, in quo nati ſumus,ita dicta,quòd communis omnium parens ſit.Virg.1. Ecl.Nos patriæ fines,& dulcia liquimus arua.Ci.1.Offi. Cari ſunt parentes,cari liberi, propinqui,familiares:ſed omnes omnium caritates patria una complexa eſt:pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, ſi ei ſit profuturus?Aliquando & prouincia ipſa,ex qua orti ſumus,patria uocatur. unde Sal.Hiſpaniam ſibi antiquam patriam dixit.Prouerbii ſpeciem habent.Quæuis terra patria:& Patria ibi,ubi bene uixeris.uide Eraſ.Chil.

Patriarcha[*Patriarcha*]πατριάρχης,patrum princeps,pontificum primus.hi quatuor principio fuere,Romanus,Antiochenus, Alexandrinus,Hieroſolimitanus:poſtea,tranſlata Byzantium Imperii ſede,additus eſt & Conſtantinopolitanus.

Patricie,[*Da gentil'huomo*]more patricio,ac nobiliter. Plau.Caſi. ceſſo magnifice,patricieq; amiceq; heromeo Ire aduerſum.

Patricida,pen.pro.[*Vcciditore del padre*]uide Parricida.

Patricii,[*Patricii*]εὐπατρίδαι,ſenatorum progenies.Liuius lib.1. Romulus centum creat ſenatores, qui patres ab honore:Patricii quoque progenies eorum appellati. Suidas patricios eſſe tradit, cõmunis reip.patres,qui in ſuprema dignitate ſunt ſenatorii conſilii.Non tamen omnes ſenatores erant patricii:quod apertiſſime oſtenditur ex his uerbis Taciti: Iiſdem(inquit) diebus in numerum patriciorum aſciuit Cæſar uetuſtiſſimum quenque ex ſenatu aut quibus clari parentes fuerant. Exire è patriciis eſt fieri plebeiũ.Ci.pro domo. Hinc patricius,a,um,ut patricius magiſtratus Cice.ad Brut.Dum unus erit patricii magiſtratus,auſpicia ad patres redire non poſſunt.Patricia familia, Cice.2.de Leg.Indoles patricia, Sta.3.Syl.Honos patricius,Claud.Hinc Patriciatus,pro ipſa dignitate.Suet.in Aug.A Ser.Tullio in patricias gentes,traducta,procedente tempore ad plebem ſe contulit, ac rurſus magna ui per Diuum Iulium in patriciatum rediit.

Patrie,aduerbium,[*Da padre*]affectu paterno. Quinct.li.11.ca.1. Vt eum non inimice corripere,ſed patrie monere uideatur.

Patricius uicus, Romæ, quòd ibi patricii habitauerint, iubente Ser. Tullio, ut ſi quid molirentur, è locis ſuperioribus opprimi poſſent.

Patrimonium,nii, [*Patrimonio,beni paterni*] οὐσία, bona paterna, hæreditas à patre relicta.Cic.pro domo:Liberis noſtris ſatis amplum patrimonium paterni nominis, ac noſtræ memoriæ relinquemus.Iuue.Sat.12.Non propter uitam faciunt patrimonia quidam,ſed uitio cæci propter patrimonia uiuunt.Patrimonium diſſipare,effundere,exhaurire,pro conſumere.

Patrimus,uel patrima,qui uel quæ patrem adhuc uiuentem habet. Liui.lib.37.Patrimi omnes,matrimiq; ad id ſacrificium adhibiti.

Patritus,a,um,pen.pro.πατρῷος,quod eſt patris.Cic.1.Tuſ.patritam illam,& auitam philoſophiam.

Patrius,a,um,[*Terriero natio*]πάτριος,ἐπιχώριος,quod eſt patriæ, uel patris.Cic.de Sene.Vigebat in ea domo mos patrius.Vir.lib. 12.Patrio mucrone relicto. Ter. Eun. Patria qui abligurierat bona.Res patriæ,& auitæ,Cice.2.Ver.Mos patrius,Cice.1.de Orat. Hic eſt mos patrius Academiæ.Artes patriæ.Ouid.epiſt.1.Metus patrius.Ouid.2.Met.Amor patrius,Virg.1.Æneid.

Patrizo,as, uel Patriſſo,as, [*Seguire il padre*]πατρώζω,πατριάζω, paternos mores imitor.Ter. in Ad.Laudo ò Cteſipho,patrizas.

Patro,tras,παιδοποιῶ,proprie ſignificat liberis operando.Quinct. lib.8.cap.3.Ductare exercitus,& patrare bellum, apud Sal. dicta ſancte & antique,ridentur a nobis. Ex quibus uerbis colligitur, priſcos patrare poſuiſſe,pro perficere,non ſolum, cum opera liberis daretur, ſed etiam cum aliud quippiam iam incœptum ad finem perduceretur.Sal.in Catil. Si Romæ ſocii incœpta patrauiſſent. Idem de repub.ord.ad Cæſarem,ea magis fortibus conſiliis, quàm bonis prœliis patrata ſunt.Plaut.Aſin. Te quoq; ipſum faciam haud magni,ſi hoc patro. Liui. li.23. Dum facinus patratur. Tacit.li.2.Si patrandæ neci uenenum mitteretur.

Patratus,a,um,partic.Tac.li.2. Maluit patrati,quàm incœpti facinoris reus eſſe.Bella patrata,Claud.4. Paneg.Cæde eius patrata, Taci.li.4.unde & Patres patrati dicebãtur,quòd ad patrandum.i. peragendum iuramentũ, ubi de fœderibus conuenerat,mitterentur.Plut.in Probl.Fecialibus ſacerdotibus, qui fœderibus faciendis præſunt,Paterpatratus præeſt:inde dictus, quod ipſe pater patrem haberet,ſicq; filiis prouideret, & patrem conſuleret. Hinc Impetro,obtineo. Perpetro,perficio.Propetro, teſte Feſto,mando aliquid perfici. Accius:propetro, ꝙ cœpiſti. fieri.Hũc aũt. p.c.

Patrocinor,aris,[*Difendere coſi in fatti come in parole*]συνηγορῶ, ὑπερασπολογοῦμαι,tam uerbo quam facto imbecilliorem protego. Quinct.lib.2.ca.4.Leno defenditur:ut non homini patrocinemur ſed fidei.Plin.li.2.ca.41.Patrocinatur uaſtitas cæli immenſa.

Patrocinium,συνηγορία,defenſio. Sal. in Catil. Cuius patrocinio ciuitas plurimum utebatur.Feſtus:Patrocinia appellari cœpta cũ plebs eſſet diſtributa inter patres,ut eorũ opibus tuta eſſet. Arripere patrocinium, tueri patrocinium, ſuſcipere patrocinium, Latine dicta.

Patroclus,πάτροκλος,Menœtii fuit filius & Stheneles, qui, occiſo per ludum Aſtragalorum Cleonymo,ſeu,ut aliis placet,Æane, Amphidamantis filio,ſolum uertens in Phthiam uenit, ubi ſà Peleo propter generis propinquitatem ſuſceptus, & una cum Achille apud Chironem educatus,cum eodem arctiſſima amicitia iunctus uixit.poſtea etiam cum Achille ad expeditionem Troianam profectus eſt,ubi armis Achillis indutus,cum Hectore pugnans, ab eodem confoſſus occubuit.quod cum reſciuiſſet Achilles,tametſi propter ereptam ſibi ab Agamemnone Briſeida bello abſtinere omnino conſtituiſſet, nihilominus ad bellum rediit, Hectoremq; inſidijs occidit.

Patrona.Teren.in Eun.Te mihi patronam cupio Thais.

Patronymicum,πατρωνυμικὸν, à grammaticis appellatur nomen quod formatum à nomine patris,filium ſignificat: quamuis abuſiue etiam à nominibus auorum, proauorum,fratrum, matrum,ſororum,& ipſarum etiam regionum deducantur patronymica.Inuenta ſunt patronymica à poetis carminis gratia, ne idem ſemper nomen inculcare cogerentur.quare in oratione ſoluta iis non utimur.Dicitur patronymicũ ἀπὸ τοῦ πατρὸς,καὶ ὀνόματος, quòd proprie ut diximus,fiant a nominibus patruum:ut Priamides,Hector uel alius quiuis ex filiis Priami.

Patronus,ni,[*Tutore,difenſore*]προστάτης,ἢ προστατεύων,σύνηγορος, qui aliquẽ in periculo defendit.Pædianus:Qui defendit aliquem in iudicio,aut Patronus dicitur, ſi orator eſt,aut aduocatus,ſi ius ſuggerit,aut præſentiam ſuam commodat amico: aut procurator, ſi negocium ſuſcipit:aut cognitor,ſi præſens cauſſam nouit, & ſic tuetur ut ſuam.Plaut.in Moſt.Qui pro me cãm diceret,patronũ liberaui. Cic. pro Seſt.Conuentus Capuæ me unũ patronum adoptauit. Oui.1.de Arte.Qui modo patronus,iam cupit eſſe cliens.

Patrueles,[*Fratelli cugini*]ἀνεψιοί,patruorũ filii.i.ut ait Nonius, marium fratrũ filii:quoniã qui pater alteri eſt, alteri eſt patruus. Plaut.in Pœn.Frater patruelis meus. Sic Sorores patrueles nuncupantur,ex duobus & ipſæ fratribus genitæ. Auctor Iurec.Sororũ uero duarũ aut pluriũ filii,inter ſe Sobrini dicuntur,quaſi ſororini.Ci.5.de Fi.Frater noſter,cognatione patruelis.Oui.13.Met. Nec minus eſt iſto Teucer patruelis Achilli.Patruelis, & hoc, le, ut,Patrueles fundi.Mar.li.5.Cũ ſibi redire de patruelibus fundis Ducẽta.Oui.Ep.14.Quid meruere necẽ,patruelia regna tenẽdo?

Patruus,trui,[*Zio*]θεῖος,πάτρως,πατρὸς,πατράδελφος, frater patris quaſi patris loco.Ci.3.Ver.Patruo teſtimoniũ dicẽte.Patruus magnus frater aui.Patruus maximus,frater proaui,& abaui.Patruiſſimus ſuperlatiuum protulit Plaut.in Pœn.

Patruus,a,um,à patruo deductum,quod pro ſeuero per tranſlationem accipitur.Horat.3.Car.Metuenteis patruæ uerbera linguæ,

Patulus,a,um,[*Aperto,patente*]ἀνοικτός,apertus latus. Differt à patenti quòd patula dicantur,quæ ſemper aperta ſunt, patentia, quę ad tempus patent. Vide Pateo.

Patv-

PATVLCIVS, Ianus, quòd tempore belli portæ templi eius paterent. Macrob. lib. 1.

PAVCIES, ueteres pro raro utebantur, teſte Nonio. Titin. Vxorem meam paucies uidebo.

PAVCITAS, ὀλιγότης. Ci. 1. de Orat. Quanta oratorum ſit paucitas.

PAVCVLVS. Terent. in Heaut. Loquitur paucula. Ci. At. lib. 5. Paucul os dies.

PAVCVS, pauca, paucū, [Poco] παῦρος. Cic. de Ami. Pauci admodum familiares? Paucis, ſolum poni ſolet, ita ut in eo ſubaudiatur uerbis. Terc. And. Auſculta paucis. Virg. 4. Æn. Paucis, aduerte docebo. Pauci antiquos pro bonis ponebantur, ut Multi pro malis, au ctore Nonio. Cic. in Orat. Nec paucorum iudicium pertimuit.

PAVCILOQVIVM, quii, ὀλιγολογία, paucitas ſermonis. Plaut. Merc.

PAVENS, πτηξίφοβος, qui timet. Ouid. 2. Met. Colligit amentes, & adhuc terrore pauentes Phœbus equos.

PAVICVLA, æ, inſtrumentum, quo coæquatur, area: à pauiendo. Cato de re ruſt. ca. 129.

PAVEO, paues, paui, [Hauer paura, temere] [πτηξιφοβοῦμαι, timeo. Pla. in Amphi. Ne paue. Terē. And. Id paues, ne ducas illam. Ouid. 9. Met. Ne pectora uano Fida metu paueas. Ci. 5. Phil. Pauet animus apud conſilium illud pro reo dicere. Hinc Pauendus, timendus. Pli. li. 8. ca. 23. Pauendas ſerpentes. Pauendo, timendo. Lucan. li. 1.

PAVESCO, ſcis, [Temere] πτηξιφοβοῦμαι, timeo. Col. li. 6. cap. 2.

PAVEFIO, timidus ſio. Gell. lib. 19. cap. 1. Videor paulum pauefactus. Ouid. 13. Met. Victimo pauefacta ſub æquore mergor.

PAVIDVS, [Timido] πτηξίπτας, qui natura timidior eſt, inquit Seruius. Virg. 8. Æn. Stant pauidæ in muris matres. Oui. epiſt. 3. Quod ſcelus ut pauidas miſeræ mihi contigit aures. Virg. 6. Æn. Pauidam uolitans pennata per urbem Nuntia fama ruit. Hor. 2. Ep. Pauidumq; leporem. Silius li. 10. Talin' pauidiſſime dignum Me uita.

PAVIDE, timide. Liu. 5. Ad Alliam tam pauide fugerat.

PAVIMENTO, as, [Fare pauimento] ἐδαφίζω, pauimentum facio. unde pauimentata loca, in quibus, ſtrata ſunt pauimenta. Ci. pro domo: Porticum pauimentatum. Plin. lib. 27. cap. 4. Pauimentandum, ubi facta ſit, cenſent.

PAVIMENTVM, ti, [Battuto, terrazzo] ἔδαφος λιθόστρωτον, domus ſolidamentum, ſiue incruſtatio, quam gradiendo calcamus. à pauiendo, i. tundendo dictum, quòd dum fiunt pauimenta, pluribus ſimul diebus tunduntur fiſtucis, ſeu marculis, ut ſolidiora ſint, nec rimas faciant. Iuu. Sat. 14. Verre pauimentum, & nitidas oſtēde columnas. Cato c. 18. de re ruſt. Pauimenta ad hunc modum facito: De teſta arida pauimentū ſtruito: Vbi ſtructum eſt, pauito, ſiccatoq;, oleoq; perungito, ut pauimentum bonum fiet. Multa autem pauimentorum genera fuerunt apud ueteres. Erant Lithoſtrata, paruulis coagmentata cruſtis. Subdialia à Græcis inuenta, quæ ſub dio erant, pluuiis, & tempeſtatibus expoſita. Aſarota, de quibus Papinianus in Syluis. Suberantq; bouis aſarota figuris. Dicta ab α priuatiuo, & σαίρω, ſiue σαρόω, purgo, uel uerro, ſiue quòd ſcopis non uerrerētur, ſed, collectis manu analectis (ita uocant cœnarum reliquias) ipſa ſpongia mundarentur: ſiue (ut ait Pli. li. 36. ca. 25.) quod in hoc pauimentorum genere tam artificioſe minutis quibuſdam teſtulis expreſſæ erant cœnarum reliquiæ, quæ ſcopis ſolēt euerri, ut ſemper uiderentur non eſſe purgata. Vide Aſarotum. Fuerunt & Barbarica, Subtegulanea, Scalpturata, & Græcanica. Vide Pli. lib. 36. ca. 25. Pauimenta Pœnica, inquit Feſtus, marmore Numidico ſtratata ſignificat Cato, cùm ait in ea oratione, quam habuit, ne quis iterum conſul fieret, uillæ, atque ædes ædificatæ, atq; expolitæ maximo opere, citro, atque ebore, atque pauimentis Pœnicis.

PAVIO, pauis, paui, pauitum, [Percuotere] ἐδαφίζω, uerbum antiquū, ferio, percutio, tundo. à παίειν, percutere. Ci. 2. de Diui. Quia cum paſcunt, neceſſe eſt aliquid ex ore cadere, & terram pauire, terripauium primo, poſt terripudium dictum eſt. Cato ca. 18. De teſta arida pauimentum ſtruito: ubi ſtructum eſt, pauito. Col. li. 1. ca. 6. Pauitum ſolum habeat, ne humorem tranſmittant. Hinc Depuuio percutio. Lucilius apud Feſtum. Palmis miſellam depuuit me. Idem eſt. Oppuuio: unde Oppuuia, uerbera. Afranius: Oppuuiis pueri coercentur.

PAVITO, tas [Temere molto] φοβοῦμαι, frequent. à Paueo, ualde timeo. Plaut. Bacchid. Quis hic horror eſt? quid pauitas? Ter. in Hec. Philomenam pauitare neſcio quid dixerunt: i. laborare ex frigoribus ut exponit Donatus. Nam & frigus accipitur pro pauore, & pauor pro frigore: ut annotauit Seruius in illud Virg. 1. Æn. Extemplo Æneæ ſoluuntur frigore membra. Lucr. li. 1. Quæ in tenebris pauitant. Virg. 6. Æn. Vix adeo agnouit pauitantem.

PAVLATIM, [A poco, à poco] ἠρέμα, ſenſim, leniter. Tere. in Hec. Paulatim elapſus Bacchidi, atque huic tranſtulit amorem. Vir. 6. Æn. Paulatim adnabam terræ. Cælius Cic. Cuius amicitia me paulatim in hanc perditam cauſſam impoſuit.

PAVLISPER, [Poco tempo] ὀλίγον χρόνον, paululum. Virg. 5. Æn. Pauliſper pro te tua munera inibo. Cic. 1. de Diuin. Petiiſſe, ut ſibi concederet pauliſper, ut in eius ſella requieſceret.

PAVLO, [Vn poco] paulum: ſed Paulum poſitiuis, Paulo comparatiuis frequentius iungitur, ut, Paulo amplius, paulo magis, & præpoſitionibus Ante, & poſt. Cic. in Bruto: Verbis delectari uidetur paulo magis priſcis, i. nimium. Paulo minus, pro fere, μικρῷ. Suet. in Tib. Cæſ. Paulo minus utrunque euenit. Paulo mox, ſtatim, Pli. Paulo mox calefactum uulneri imponatur.

PAVLVM, [Poco] ὀλίγον, diminut. à Parum, cuius ſunt quatuor gradus diminutionis, Paulum, Paululum, Pauxillum, & Pauxillulum. Teren. in Phor. Pauxillulum nummorū. Idem in And. Pro peccato magno paulum ſupplicii ſatis eſt patri. Cæſ. 3. Bel. Ciui. Paulum à portu progreſſus, litteras a Cæſare accepit. Ci. 1. Ac. Paulū tū ab eius uil la abeſſemus. Poſt paulum pro Paulo poſt, dixit Quinti. li. 9. ca. 4.

PAVLVLVM, [Pochino] ὀλίγον, diminut. à Paulum. Ter. in Ad. Agelli paululum. Iungitur cum ante. Cic. 4. Ac. Paululum ante dicendum eſt, quæ non mihi uidentur conſideraſſe phyſici. Aliquando pro pauliſper. Ter. in Eun. Paululum opperirier ſi uis.

PAVLVLVS, la, lum, Liui. 8 Pro paululum uia magnam mercedem Romanis eſſe ſoluendam. Idem. li. 35 Equi, hominesq; pauluſi.

PAVLVS, li, modicus, cognomen gentis Æmiliæ. Eſt & Paulus, paula, paulum, a Parum, rariſſime utitatum niſi in ablatiuo. Pla. in Bacc. Pauſilli cum illo paula pecunia potes. Ter. in And. Dum in dubio eſt animus, paulo momento huc, illuc impellitur.

PAVO, onis, & Pauus, ui, ταώς, auis nota, uario pennarum fulgore cōſpicua, quam poetæ Iunonis tutelæ aſſignarunt. Gel. lib. 7. cap. 16. Pauus a Samo præſtātior eſt. Caro eius diutiſſime incorrupta ſeruatur: ut de eiā in uentriculo ægerrime concoqui putatur. quō Iuuc. uidetur alluſiſſe Sat. 1. Et crudū pauonē in balnea portas. uide Pli. l. 10. c. 20. Eius fœmininum eſt Paua, quo uſus eſt Auſonius Sectione 1. Pauaq; de pauo conſtitit ante oculos. Columella tamen utrunq; ſexum Pauonem appellat, ſed cum diſtinctione horū nominum, maſculus, & fœmina. Vtriuſq; exēplum habēs. l. 8. c. 11.

PAVONINVS, na, num, ex pauone. Pauoninum ouum, Colu. li. 8. ca. 5. Muſcarium pauoninum, ex pauonum caudis confectum. Mart.

PAVOR, oris, [Paura] ut ait Ci. 4. Tuſc. Eſt timor loco mouens mentē. Ex quo illud Ennii: Pauor ſapientiam omnem mihi ex animo expectorat. Liui. li. 24. Pauor ceperat milites, ne mortiferum uulnus eſſet. Virg. 3. Geo. Exultantiaq; haurit Corda pauor pulſans.

PAVPER, pauperis, [Pouero] πένης, πενιχρός, gen. com. uel ſecundum aliquos omnis: habet enim neutrum genus, præcipue in obliquis, ut apud Stat. li. 1. Theb. Lis eſt de paupere regno. Dicitur autem Pauper, (ut Varro putauit) à parua pecunia: ſiue (ut alii malunt) à paruo lare. Cic. in Pi. r. Manlius pauper fuit. Hor. 1. Ser. Sat. 1. Neque, ſe maiori pauperiorum Turbæ comparet. Ouid. 1. Faſto. Dat cenſus honores, Cenſus amicitias: pauper ubique iacet. Pauper cum genitiuo, Hor. 2. Ser. Sat. 3. Pauper Opimius argenti. Pauperrimus, ſuperl. Hora. 1. Ser. Saty. 1. Semper ego optarim pauperrimus eſſe bonorum. Apud antiquos etiam Paupera dicebatur in fœm. gen. Plautus: Paupera hæc res eſt. Hinc pauperculus, & Paupercula. Terent. in Heaut. Anus paupercula. Var. li. 1. de re ruſt. c. 17. Pauperculi cum ſua progenie.

PAVPERIES, pauperiei, [Pouertà] πενία, paupertas. Horat. li. 1. Epi. Per mare pauperiem fugiens. Hor. 3. Car. Ode. 24. Magnum pauperies opprobrium iubet Quiduis & facere & pati.

PAVPERO, as, [Impouerire] πενιχροποιῶ, pauperem facio. Plau. in Pſeu. Boni uiri me pauperant, improbi alunt. Hor. 2. Ser. Sat. 5. Contemptum caſſa nuce pauperet. Hinc Depaupero, Varro.

PAVPERTAS, atis, πενία. Varr. li. 4. de Lin. Lat. Pecunia quæ erat parua, ab ea paupertas dicta eſt. Pla. Perſa. ubi ad paupertatem acceſſit infamia, Grauior paupertas fit. Iuuen. Sat. 3. Nil habet infelix paupertas durius in ſe, Quam quòd ridiculos homines facit. Paupertatē quidam ab Egeſtate ita diſtinguunt, ut Egeſtas ſit, quādo ad uictum neceſſaria deſunt: paupertas, quando licet nō ſint opes tamen neceſſaria ſuppetunt. Cic. in Parad. Iſtam paupertatem, uel potius egeſtatem, ac mendicitatem tuā nunquā obſcure tuliſti.

PAVPERTINVS, [Pouero] πενιχρός, pauper. Varro de Vita po. Rom. l. 1. Quod ſi paupertina ſit elegantia. Sidonius: paupertinus flagitatæ cantilenæ culmus immurmuret. Nonius.

PAVSA, ſæ, [Pauſa] παῦλα, παρσυλή, requies alicuius rei. Lucr. lib. 1. Stat. Pauſam facit ore loquendi. Plau. Rud. Aliquando oſculando melius eſt uxor pauſam fieri. Deducitur à παύομαι, ceſſo.

PAVSANIAS, Cleombroti filius, Lacedæmonius, qui unà cum Ariſtide Athenienſi uicit Macedonium Medum. Xerxis regis generum apud Plateas, cum ducentis peditum millibus electis, & xx. equitū millibus, haud ita magna manu. & cum multū incrementi Lacedæmoniis adieciſſet, in mores Aſiaticos labi ſe permiſit. Deinde euſque proceſſit res, ut cum Xerxe ita cōueniret, ſe illi imperiū Lacedæmoniorum proditurum eſſe, ſi filiam ſibi in matrimonium

dediſſet.quo nomine in iudicium uocatus, in templum Mineruæ confugit,ubi interfectus eſt,cadauerq́; eius in barathrum abiectũ Thucydides li.2. Fuit & Pauſanias nomen auctoris Græci,qui floruit Hadriani & Antonini temporibus. Scripſit Chronica,Laconica,de amphictyonibus,Lacedæmoniorum feriis. Suidas.

Pausarius,κελευστής,a Seneca uocatur,qui remigibus modos dat,& remigandi officium quadam quaſi pauſa moderatur.

Pausia,genus oliuę,à pauiendo,quòd non niſi pauiendo.i. tundendo,oleum emittat:ſeu quòd ante,quàm molæ ſubiiciatur , tundatur. Vir.2.Geo.Et amara pauſia bacca.Apud Col.li.12.cap.48. Legitur Pauſea per ſecundam uocalem in pen.ſyllaba.

Pausilypum,παυσίλυπον,uilla Cāpaniæ,ἀπὸ τῆς παύσεως τῆς λύπης. i.à curæ,mærorisq́; ceſſatione.Pli.li.9.ca.53.Pauſylipum,uilla eſt Campaniæ,haud procul Neapoli.Idem li.3. ca.6.

Pausilypus,παυσίλυπος,poculum erat in conuiuiis tertium, Ioui ſeruatori dicatum:dictum,quòd curas abigeret.

Pauso,ſas,[*Ceſſare*]παύομαι,quieſco.Plau. in Trin.

Pauxillatim,[*A poco à poco*]κατὰ μικρὰ, paululum, ſenſim,pedetentim.Plaut.in Epi.Cæpi ad illas pauxillatim accedere.

Pauxillulus,diminutiuum à Pauxillus. Plaut.in Rud. Hoc colore capiuntur pauxilluli.Ter.Phor.pauxillulum Numorum.

Pauxillum,parum admodum.Plaut.in Capt.

Pauxillus, [*Pochino*] ὀλίγος,dimin. à Paulum. Plaut.in Aul.ueriſimile non eſt hominem pauperem Pauxillum paruiſacere.

Pax,cis,[*Pace*]εἰρήνη,à pactione dicitur:quod nomen etiam pluraliter declinatum legitur.Horat.2.l.epiſt.Hoc paces habuere bonæ, uentiq́; ſecundi. Varro: Animaduertendum, quibus de cauſis & quemadmodum conſtituerunt paces.Eſt autem Pax proprie publica tranquillitas.Cic.de Sen. Cum ſententia ſenatus inclinaret ad pacem.Pax(inquit Cic.2.Phil.)eſt tranquilla libertas.Aliquando accipitur pro uenia.Virg.3.Æn.Sed uotis precibusq́; iubent expoſcere pacem. Nonnunquam pro propitiatione . Idem 4. Æne. Pacemq́; per aras Expoſcunt. Habet autem hoc nomen uarios in oratione uſus. dicimus enim , Conciliare pacem inter aliquos, Conficere pacem, Conſulere paci,Cum pace aliquem dimittere, Cum pace aliquid agere.Eripere pacem.Pace tua,honeſtus reprehendendi modus.i.tua uenia,te non iraſcente. Ter. in Eun. pace quod fiat tua.Similiter,Pace tua dixerim. Pax etiam aduerbium comicum eſt,& ſilentium quoddam imperantis uim habet. Ter. in Hea.Dum argentum capio, pax.

Paxillus,[*Palo*]πάσσαλος,palus.Hoc nomen Priſcianus credidit per diminutionem à palo factũ:quod tamē uel Cicerone teſte falſum eſſe conſtat,qui Palum contra ex paxillo contractum eſſe aſſerit,fuga litteræ uaſtioris.ſic enim ſcribit in Or.uerba.Quo modo Axilla Ala factus eſt,niſi fuga litteræ uaſtioris,quàm litteram etiam è maxillis, è taxillis,& uexillo, & paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis euellit?

P ANTE E

Peccatum,[*Peccato*]Ter.in Prol.Eun. Si id eſt peccatum, peccatũ imprudentia eſt.Prius eſt nomen,ſecundum participium . Eſt autem peccatum, quicquid fit contra officium. Cice.de Ami.Nulla eſt excuſatio peccati,ſi amici cauſſa peccaueris.Idē Atti.li.3.Scio nos noſtris multis peccatis in hanc ærumnam incidiſſe. Virg.10. Æn.luant peccata,neque illos iuueris auxilio.

Pecco,as.Ter.in And.Ego me amare hanc fateor:ſi id peccare eſt, fateor id quoque. Cic.lib.1.Offi.paſſiuo uſus eſt,cùm ait: Multa peccantur. Et imperſonaliter, li.1. Offi.cauendum eſt, ne quid in eo genere peccetur. Conſtruitur aliquando cum accuſatiuo cum In.Ter.in Ad. in iſtam partem potius peccato. Aliquãdo cum ablatiuo,cum eadem præpoſitione. Ci.5.Ver.Si uno aliquo in genere peccaſſet. Aliquando cũ accuſatiuo ſine propoſitione. Plaut.in Bacch.Si unam peccauiſſes ſyllabam.

Pecorarius,[*Pecoraio*]qui pecora publica redimit , ut inquit Aſconius.Eſt etiam qui pecorum curam habet. Auguſt.lib.15.Cic.

Pecorinus,a,um,προβατικὸς:ex pecore,ut Pecorina caro.

Pecorosus,a,um,[*Che abonda di pecore*]προβατώδης , quod pecore abundat.Proper.li.4.Venit ad inuictos pecoroſa palatia mōtes.

Pecten,nis,maſ.gen.[*Pettine*]κτεὶς,inſtrumentum textorum,quo ſubtegmen ſtamini immittitur. Virg.1.Geo. Arguto coniux percurrit pectine telas.A cuius ſimilitudine & Pecten dictus,qui explicat capillos. Oui.4.Met.Sæpe Cytoriaco deducit pectine crines.Eſt quoque cratis dentatæ genus, ſtylis ferreis, ad colendum terram.Item ferreum inſtrumentum, quo rariores ſegetes metebantur. Col.li.2.ca.21.Alii pectinibus ſpicam ipſam legunt.Item pubes.i.locus,ubi pili ad uerenda naſcuntur. Iuue.Sat.6.Inguina traduntur medicis iam pectine nigro.Dictus Pecten, quia ut barba indetonſa pectine indigeat.Eſt & inſtrumentum,quo citharam pulſamus,πλῆκτρον.Vir.li.6.Iam pectine pulſat eburneo.Item pectine,ſiue Pectunculi,κτένες,piſces,qui ſe ex aqua iaculantur ſagittæ modo.Hor.2.Ser.Sat.4.Pectinibus patulis iactant ſe molle Tarentum.Pectines item a Plinio in arboribus dicuntur rectæ per longitudinem pectinum modo lineæ & interualla.i. diſcurſus ille uenarum rectus ,in longitudinem porrectus, cuiuſmodi in pectine conſpiciuntur dentes.In quibus autem hic meatuum ductus aliquo modo uariat,neque rectus in longitudinem porrigitur,nō ſolet eos Plinius abſolute pectines appellare,ſed aliquid adiicere, uarietas illa explicaretur,obliquos, criſpos,nodos'ue pectine appellans. Pecten Veneris, herba eſt à pectinis ſimilitudine dicta. Plin.li.24.ca.19.

Pectinatim[*A guiſa di pettine*]ad pectinis ſimilitudinem factum. Plin.lib.9. ca.33. Pectinatim,imbricatim undata.Sic dicimus manus pectinatim iunctas,cum utriuſque manus digiti inter ſe compliciti,pectinis figuram uidentur referre.Idem lib.8.ca.25.Pectinatim ſtipante ſe dentium ſerie.

Pectinatus,ta,tum,κτενοειδὴς,ad pectinis modum factum:unde Pectinatum tectum dicitur,teſte Feſto,in duas partes deuexum.

Pectino,as,κτενίζω πόκα,eſt ferreo inſtrumento , quod pectinem uocant,ſpicas legere,uel ſegetem metere.Plin. li.18.cap. 21.

Pectitus,a,um,pen.co.[*Pettinato,colto*]ἐκτενισμένος,pexus. Col. lib.2.ca.3.Præparatæ ſint,& pectitæ lanæ.Tranſlate accipitur pro culto,polito. Idem.lib.10.

Pecto,is,pexui,uel pexi,pexum,[*Pettinare*]κτενίζω,explico,& pango capillum.Cice. 2.Catil. Quos pexo capillo nitidos,aut imberbes,aut bene barbatos uidetis.Ouid. 1.de Arte: Hanc matutinos pectens ancilla capillos Incitet. Hor.1.Car.Ode.15.Pectes Cæſariem.Iumenta quoque alia'ue animalia pecti dicuntur, cum ſordes eorum,& pili decidui ſtrigili diſtringuntur.Virg. 7. Æne. De ceruo:Pectebatq́; ferum: puroq́; in fonte lauabat. Transfertur & ad alia.Nam & pectere citharam dicimus.i.percutere.& diſtendere pectine chordas,i. plectro chordas mouere. Item pectere lanam,& ueſtes dicimus:à quo & ueſtes ipſe pexæ dicuntur,quæ in ſuperficie quaſdam ueluti lanoſas extuberantias præ ſe ferunt, quales ſunt ueſtes,quas coronnatas uulgus uocat. Plin. li.8.cap. 48. Iſtriæ Liburniæ pilo proprior quam lanæ, pexis aliena ueſtibus.Idē li.9.Stupa pectitur ferreis hamis.Hinc Depecto, Propecto,ultra in longum pecto.Oui.1.Faſt.Ille manu mulcens propexã ad pectora barbam.Repecto,ἀμφικτενίζω,rurſus pecto.Claud.

Pexa,ſolia,craſſa,extuberantias quaſdam habentia in modum panni pexi.Col.li.11.ca.3.Pexa munera,pro togis pexis,Mart.li.7.

Pexatus,ueſte pexa indutus.Mart.li.1.Pexatus pulchre.

Pectoralis,& hoc le,quod ad pectus pertinet:ut,Faſcia pectoralis.

Pectorale,ſubſt.genus armaturæ,quo pectus munit.Pli.li.37.ca.7.

Pectorosus,a,um,στερνώδης,magni & ualidi pectoris.Auctor Priapeæ:Nemo eſt feroci pectoroſior Marte.Col.li. 8.ca.2. quadratæ pectoroſæ.

Pectus,oris[*Petto*]στέρνον,στῆθος,anterior pars animalis, à gula uſq; ad uentrem.hoc homini tantum latum eſt,reliquis animalibus carinatum,ut ait Pli.li.11.ca.37. Dictum à compactis coſtis : quæ ueluti firmamenta pectoris ſunt. Vir.9.Æn.Pectore in aduerſo totũ cui cominus enſem condidit. Hora.2.Ser.Sat.8.Tum pectore aduſto uidimus & merulas poni.Quintil.li.2.cap.15. cicatrices quas pro patria aduerſo pectore ſuſcepiſſet, oſtendit. Accipitur & pro corde,quod ſub pectore latet, uel pro ipſo animo, quem in corde reſidere nonnulli antiquorum putauerunt. Iuuen.Saty.13.Nocte, dieq́; ſuum geſtare in pectore teſtem.Hor.li.1. Epiſt.Non tu corpus eras ſine pectore.Hinc fit,ut,cum aliquem perfecte à nobis amari uelimus ſignificare,dicamus nos illum amare ex toto pectore.Virg.9.Æn.Te uero,mea quam ſpatiis proprioribus ætas Inſequitur,uenerande puer,iam pectore toto Accipio, & comitem cauſus cōplector in omnes.Ci.de Ami.In amicitia niſi apertũ pectus uideas,tuumq́; oſtendas,nihil fidũ,nihil exploratum habeas.

Pectusculum,στηθίδιον,diminutiuum, paruum pectus.

Pecuaria,orũ,[*Greggi grandi di pecore*]βοσκήματα,dicitur à pecu. nominatiuus ſingularis eſt Pecuare, uel Pecuar per apocopen. Proprie pecuaria dicuntur,magni pecudum greges.Perſius:Findor,ut Arcadiæ pecuaria rudere credas.Vir.3.Geor. Mitte in Venerem pecuaria primus. li.4.ad Her. Cum canes funguntur officiis luporum,cuinam præſidio pecuaria credemus?Nonnunquam accipiuntur Pecuaria pro omnibus iis,ex quibus populus habet reditus:quia diu hoc ſolum uectigal Romanis fuit.Cice. de Cla. Orat.Societatis eius,quæ pecuaria redemiſſet.

Pecuaria,riæ,[*Pecoraio*]προβατική,dicitur ratio parandi, ac paſcendi pecoris,ut fructus ex eo capiatur:quæ & res pecuaria dicitur.Var.li.3.de re ruſt.c.1.Tres libros inſtitui,primum de agricultura,ſecundũ de pecuaria. Eſt & pecuaria,locus in quo pecorum greges conſiſtunt.Var.li.2.c.1.Cuius nobiles pecuariæ in Bruttiis habentur.Idē in Præfat.lib.2.Pecuarias habui grandes,in Apulia, ouarias . Poſſumus tamen in his Varronis exemplis Pecuarias intelligere

religere, ipſos pecudum greges: ut apud eundem Pecuariæ uidentur accipi li.3.ca.2. Vbi ſic ait: Duo genera paſtionum, unum agreſte, in quo ſunt pecuariæ.

PECVARIAM rem facere, eſt, armenta, gregesq́; alere.

PECVARIVS, a, um, βοσκηματικός, quod ad pecus pertinet. Plaut. in Truc. Mille uertit res pecuaria mihi apud uos. Pecuarius canis apud Col. li. 7. cap. 12. Qui pecora cuſtodit a luporum iniuria.

PECVARIVS, rii, προβατεύς, νομεύς, qui pecora paſcit. Cic. 4. Ver.

PECV, huius pecu, in plurali, pecua, pecuum, pecubus, antiqui dixerunt pro pecore. Plaut. in Rud. Non uides me referre uuidum rete ſine ſquamoſo pecu. Idem in Mer. Nec pecua ruri paſcere.

PECVVM, Cato genitiuo plur. pro uſit, ab eo quod eſt pecu. Feſtus.

PECVLATOR, κλέπτης τῶν δημοσίων, qui ea, quæ ad remp. ſeu principem pertinẽt, furatur. Ci. 3. Off. Teſt mẽtariis, furibus, peculatoribus.

PECVLATVS, us, [*Furto de la pecunia publica*] pecuniæ publicæ, aut fiſci furtum. Ci. 5. Ver. Non intelligit hæc ad peculatus iudiciũ pertinere. Pl. de uiris ill. Salinator peculatus reus, ab omnibus tribubus, excepta Metia, condemnatus. Plau. Ciſt. In me peculatũ facit.

*PECVLATVS à principio capitalis Romæ non fuit, & pecuaria pœna, non capitis diminutione, notabatur. id ſignificat Liuius lib. XXVII, cum ait, M. Liuius erat, multis annis ante ex conſulatu populi iudicio damnatus. quam ignominiam adeo ægre tulerat, ut & rus migraret, & per multos annos turbæ & omni cœtu careret hominum. ex his uerbis, non eſſe. M. Liuio aqua & igni interdictum, ſed, affectum animo grauiter ex eo iudicio, iratũ populo ſua ſponte urbe ceſſiſſe, animaduerto. eum autem peculatus nomine eſſe damnatum, ex eo libello conſtat, quem neſcio quis de uiris illuſtribus compoſuit. & apud Liuium lib. XXXVIII, damnato de peculatu L. Scipione Aſiatico, Africani maioris fratre, litis æſtimatæ, & carceris, niſi ſolueret, mentio fit; aquæ uero & ignis interdictio nulla nominatur. eſt etiam exemplum M. Camilli, qui urbem Romam obſidione Gallorum liberauit. hic ob Veientanam prædam, ut ait Liuius à L. Appuleio accuſatus, XV millibus grauis æris damnatus eſt. abiit autem in exilium ante iudicii diem: qui, cum, ſe damnatum iri, de ſuis tribulibus & clientibus cognouiſſet, de patria maluit decedere, quam iniquiſſimam multam populi ſuffragiis irrogatam, exoluere. nam damnatis de peculatu uel, quanti eſſet lis æſtimata, ſoluendum erat, uel uinculis, donec ſoluerent, miſerrime uiuendum. quod in Scipionis Aſiatici iudicio Liuius ſignificat. quòd ſi reus, iudicio non expectato, in exilium uoluntarium abiiſſet; tunc accuſationem quidem is, qui cœperat, perſequebatur; reum tamen abſentem non alia, quàm pecuniaria pœna populus condemnabat: eamq́; pecuniam ſoluere, ſi rediret, damnatus cogebatur, aut ſi ſoluendo non eſſet, in carcerem ire. Hoc de crimine lex nulla nominatur: ſed ante M. Æmilium Lepidum C. Flaminium cos, quo anno ſuperior Africanus à duobus Petiliis tribunis pl. eſt accuſatus, iudicem ſenatum fuiſſe Liuius lib. XXXVIII ſignificat. me tamen idem Liuius in dubitationem adducit, ſenatus ne, an populus ante eos conſules, quos nominaui, de peculatu quæſierit. ſcribit enim duobus libris, XXVII, & XXVIIII, M. Liuium Salinatorem, poſt priorem conſulatum à populo eſſe condemnatum. eam porro damnationem peculatus nomine fuiſſe, iam oſtendimus. Sed uidelicet exiſtimare poſſumus, quouis de crimine, ſi tribunus pl. aliquis eſſet accuſator, populum iudicare potuiſſe: ne grauis auctor T. Liuius, damnetur inconſtantiæ. Poſt Africani, eiusq́; fratris Aſiatici accuſationem, prætor cum iudicum conſilio de iis, qui peculatus arguerentur, quæſtionem exercuit. id opinor lege ab aliquo magiſtratu lata inſtitutum. alioqui, quod ſenatus uniuerſi munus erat, ad prætorem, certumq́; iudicum numerum, ſenatu negligente, tranſlatum, uix putarim. Lege poſtea Iulia capitalis peculatus factus eſt quod iuriſconſulti declarant. Peculatus pœna, inquit Vlpianus ad legem Iuliam peculatus, aquæ & ignis interdictionem continet: in quam hodie ſucceſſit deportatio. porro, qui in eum ſtatum deducitur, ſicut omniá priſtina iura, ita & bona amittit. Lege autem peculatus tenebatur, ſi quis pecuniam publicam ſurripuiſſet. uel, ut ſurriperetur, curaſſet, ſi quis in aurum, argentum'ue, aut æs publicum quid indidiſſet, uel immiſcuiſſet, feciſſetq́; dolo malo, quo id peius fieret. hæc apud Venuleium ſcripta ſunt. Quod autem additur, eadem Iulia lege obſtrictos fuiſſe qui æs, in quo leges inciſſæ erant, refixiſſet, uel quid immutaſſet, aut in publicis tabulis deleuiſſet, induxiſſet'ue. hæc ego non ad peculatum, ſed ad maieſtatem retulerim. quòd ſi pretio commiſſum id fuiſſet: ne ſic quidem peculatus mihi uidetur, ſed damnandi potius maieſtatis, & corruptus, corruptor. quædam enim incerta crimina in maieſtatem conferebantur: neque aliud crimen patebat latius. atque etiam, quod in lege Iulia peculatus ait Vlpianus ſcriptum fuiſſe, ne quis ex pecunia ſacra religioſaq́; auferret, interciperet, in rem ſuam uerteret, non peculatum magis, quàm ſacrilegium, fuiſſe exiſtimauerim. Hæc præterea ſunt in crimine peculatus. ſi quis imperator pecuniam ex præda captam penes ſe priuatim retinuiſſet, eamq́; nec in triumpho tuliſſet, nec in ærarium retuliſſet. Pœna peculatus uel pecuniaria fuit, uel capitalis. nam qui prædam ab hoſtibus captam ſurripuerat, in quadruplum damnabatur: ceteris autem aqua & igni interdicebatur. poſtea irrogata eſt alia lege deportatio, abrogata interdictionis Pœna. Et quoniam, ut repetundæ, ita peculatus publicum furtum fuit; propterea, ut in repetundis, ſic in peculatu æſtimationes fiebant litium, contraq́; heredes, ut ſcripſit Papinianus ad legem Iuliam peculatus, actio dabatur. peculatum tamen, quod ante quinquennium eſſet admiſſum, obiici non oportuit, ſi Venuleio credimus.

PECVLIARIS, & hoc are, [*Particolare*] ἴδιος, quod ad peculium pertinet, uel quod peculio deputatur, ſeu quod peculii proprium eſt. Plaut. in Aſin. Opilio inter alienas oues, aliquam habet peculiarem qui ſpem ſoletur ſuam. Sed receptum eſt, ut Peculiaris, proprius, ſiue præcipuus dicatur, nec cum aliis communis. Suet. in Cæſ. Publicis uectigalibus peculiares ſeruos præpoſuit. Peculiare edictum, peculiariter ad certam rem propoſitum. Cic. 5. Ver. Exoritur peculiare edictum repentinum, nequis frumentum de area tolleret. Aliquando pro re ſeruili. Vlp. l. Si quis uinum. ff. de Tritico uino & oleo leg. Si peculiare uinum legatum ſit, id contineri, quod ſerui habuerunt.

PECVLIARITER, ἰδίως, præcipue. Quinct. li. 27. ca. 2. Quod commune eſt, alicui peculiariter tribuitur, ut urbem, Romam accipimus.

PECVLIATVS, [*Denaroſo*] pecunia abundans. Aſinus Cice. Bene peculiatus.

PECVLIO, as, peculium aufero. Plaut. in Per. Ego te peculiabo.

PECVLIOSVS, a, um, [*Che ha molto peculio*] χρηματώδης, qui peculii multum habet. Plaut. in Rud.

PECVLIVM, peculii, [*Peculio*] teſte Pompeio, quicquid alicuius labore & induſtria partum eſt. Apud ueteres peculium dicebatur, quoduis patrimonium, quòd pecoribus omnis illorum ſubſtantia conſtabat: unde & peculii nomen deductum. Poſtea factum eſt, ut peculii nomine illud præcipue comprehenderetur, quòd ſeruus, uel filiusfamilias, dum adhuc in poteſtate domini eſt, uel patris, induſtria ſua, uel labore lucrifecerit. Cic. in Para. qui cupiditate peculii nullam conditionem recuſant duriſſimæ ſeruitutis. Plaut. in Aſin. Frugi ſum, nec poteſt peculium enumerari. Floren. Iuriſconſul. in l. peculium. ff. de pecul. Peculium (inquit) ex eo conſiſtit quod parſimonia ſua quis parauit, uel officio ſuo meruit ſibi donari. Tubero autem, referente Celſo lib. 6. ff. ſic definiuit Peculium, quod ſeruus domini permiſſu ſeparatim à dominicis rationibus habet. Peculium caſtrenſe dicitur, quod à parentibus, aut agnatis in militia, degenti donatum eſt, uel quod filiusfamilias in militia acquiſiuit; quod niſi militaſſet, non haberet, Vide Caſtrenſis. A Peculium fit Peculiolum.

PECVLOR, aris, Depeculor, rempublicam furor.

PECVNIA, iæ, [*Pecunia*] ἀργύριον, χρῆμα, à pecore. ſiue à pecu dicta eſt, quia apud antiquos omnis pecuniæ pecus fuit fundamentum. Col. l. 6. in præfa. in ruſticatione uel antiquiſſima eſt ratio paſcendi, unde nomina quoque pecuniæ, & peculii tracta uidentur à pecore. Pli. li. 33. ca. 3 ſcribit, Pecuniam ſorticam eſſe nomen à nota pecudis, quòd primum æs nota pecudis ſignatum fuit. Hinc Plutarchus in Publicola aſſerit, in uetuſtiſſimis nummis ſignum fuiſſe ouis, & ſuis, bouisq́;. Pecuniæ uerò nomine (ut inquit Hermogenianus. li. pecuniæ. ff. de uerbo. ſignifi.) non modò numini, hoc eſt, numerata pecunia, ſed omnes res tam ſolidæ, quàm mobiles, & tam corpora, quàm iura continentur. Cic. 2. de Fin. Pecunia eſt effectrix multarum & magnarum uoluptatum. Hor. 1. epi. 6. Et genus & formam regina pecunia donat. Diminutiuum Pecuniola.

PECVNIARIVS, a, um, χρηματιστικός, quod ad pecuniam pertinet. Cic. ad Brutum: Nodus eſt inopia rei pecuniariæ Idem pro Clu. Neminem uoluerunt maiores noſtri ne pecuniaria quidem de re minima eſſe iudicem, niſi qui inter aduerſarios conueniſſet.

PECVNIOSVS, a, um, [*Denaroſo*] πολυχρήματος, qui abundat pecunia. Nonius. Pecunioſorum proprietatem aperuit M. Tullius de Sen. à pecore pecunioſos, appellatos aſſerens. Cic. 2. Ver. Pecunioſum hominem, quamuis ſit nocens, neminem poſſe damnari. Artes pecunioſæ, Mar. li. 5.

PECVS, udis fœm. gen. & Pecus, oris, neutri. [*Beſtiame*] θρέμμα, κτῆνος, omne animal, quod ſub hominis imperio è pabulo terræ paſcitur, ut boues, aſini, equi, cameli, oues, & huiuſmodi. Var. li. 2. de re ruſt. cap. 5. Qui gregem armentorum emere uult, obſeruare debet, ut ſint hæ pecudes ætate potius ad fructus ferẽdos integræ, quàm expertæ. Plinius etiã elephantos pecudes uocat. Qui (inquit) cum elephanto congreſſus, gemino ictu pecudem exanimauit. Inuenitur & Pecus, oris pro multitudine pecorum, ſeu peculium. Virg. 3. Ecl. Dic mihi Damœta, cuiũ pecus, an Melibœi? Idem: Ca

prigenumq́; pecus nullo cuſtode per herbas. Interdum pro oue, πρόβατον. Pli.li.8.c.49. Genus muſimonum, caprino uillo, quam pecoris uelleri proprius. Quin. Quur in uſum ueſtium ſæpe pecori lanæ detrahuntur? Interdum dicitur de omni animali, quod humana effigie caret, κτῆνος. Virg.4.Geo. Ignauum fucos pecus à præſepibus arcent. Hora.li.1.Car. Omne cum Proteus pecus egit altos Viſere montes. Cum in genitiuo facit pecudis, dicitur de quouis animali, excepto homine. Pli.li.8.ca.7. Ipſius animalis tanta narratur clemētia aduerſus minus ualida, ut in grege pecudum occurrentia manu dimoueat, ne quid obterat imprudens. Vir.li.4. Geo. de apibus loquens: pecudum cuſtodia ſolers. Lucr. de piſcib. Præterea genus humanū, mutæq́; natantes Squamigeræ pecudes. Col.li.8.ca.3. Volatile pecus facile cuſtodiam decipit. Dicitur pecus (ut docet Varro) à pes, quòd pedibus ſine ratione] bruta ferantur. Sunt qui dicant Pecus, udis, olim fuiſſe maſ. ge. quòd apud Ennium lectum ſit, Pecudi marito: poterimus tamen dicere, Marito ibi eſſe ſubſtantiuum, figurate cum alterius generis ſubſtantiuo cohærere. Legitur etiā pro eodem Pecu, & in numero plurali Pecua. Pecuda etiā in neutro genere in uſu fuiſſe, ueterum affirmat auctoritas. Siſenna: Iumenta & pecuda locis trepidare compluribus. Idē Cic. de rep. apud Noniū. Cū adhibent in pecuda paſtores.

PEDA, [*Pedata humana*] ἴχνος, ueſtigium humanum, inquit Feſtus.

PEDALIS, & hoc le, [*D'un piede*] ποδιαῖος, quod eſt pedis: ut Menſura pedalis, Col.li.3. Pedale quoquo uerſus ſpatium. Idem: Scrobiculis pedalibus factis. Cice.4.Aca. Quantulus uobis uidetur Sol? mihi quidem quaſi pedalis.

PEDAMEN, inis, pedamentum, ti, [*Soſtentacolo*] χάρακωμα, ſuſtentaculum, quod alicui arbuſculæ adhibetur. Pli.li.17.ca.20. Caſtanea pedamentis omnibus præfertur. Col.li.4.ca.30. Pedaminum, & uiminum proſpiciendorum tradenda ratio eſt. Varr.1. de re ruſt.ca.8. Quibus ſtat recta uinea, dicuntur pedamenta. quæ tranſuerſa iunguntur, iuga.

PEDANEVS, a, um, [*D'un piede*] ποδιαῖος, pedalis. Col.li.5. Nemo minorem pedanea ſcrobem putibus cōparat. Hinc, Bipedaneus, a, um tripedaneus, ſemipedaneus. Colu.lib.1. Bipedanea humus arboribus quatuor pedum abunde eſt. Et l.4. Tripedaneis relictis ſpatiis. Et.li.5. Semipedaneam terram ſubiacere.

PEDARII SENATORES, qui in ſenatu ſententiam non dicebant, ſed ab alio dictam cōprobabant, mouentes ſe loco, & in partem eius cuius ſententiam approbabant, ambulantes. quod qui faciunt, Ire in ſententiam pedibus, dicuntur. Et ab actu tranſeundi pedibus in aliena ſedilia, Pedarii ſunt appellati. Cic. ad Att.li.1. Eſt illud S.C. ſumma pedariorum uoluntate, nullius noſtrū auctoritate factum. Sententia eorum pedaria appellatur. Gellius Pedarios exiſtimat dictos ſenatores, quòd, qui magiſtratum curulem nondum ceperant, pedibus in curiam proficiſcebantur. nam qui curulem magiſtratum geſſiſſent, curru uehi ſolebant. Vide Gel.li.3.cap.18.

PEDATIM κατὰ πόδας. Pli.li.11.ca.45. Leo & camelus pedatim gradiuntur. i. ut ſiniſter pes non tranſeat dextrum, ſed ſubſequatur.

PEDATIO, dicitur, quando pedamenti uinea fulcitur. Col.li.4.ca.12.

PEDATVM, pedati. Nonius: Pedato, poſitum inuenitur pro repetito, uel acceſſu, quaſi per pedē: ut i nunc uulgo dicitur, Tertio pedato. Cato Orig.li.1. Tertio pedato bellū nobis fecere. i. tertio reuerſi.

PEDATVS, a, um, [*Soſtentato*] χαρακωμένος, quod eſt ſuſtentaculo firmatum. ut, Vinea pedata. Quandoq; etiam pedatus dicitur, cui ſunt pedes, ὑπόπους, ſicut à manu Manuelatus. Suet. de Othone: Fuiſſe traditur & modicæ ſtaturæ, & male pedatus.

PEDEM ſtruere, [*Fuggire*] ἀναποδίζειν, eſt fugere. uide Struo.

PEDEPRESSIM, [*Tardamente, lentamente*] βάδην, tarde. Nonius.

PEDES, [*Piedi*] πόδες, dicuntur, quibus utimur in gradiendo, cuius nominatiuus ſingularis eſt Pes, πούς. Pes autem totū dicitur, quòd eſt à femore ad calcem, diuiditurq́; in coxendicem, femur, genu, femen, poplitem, crus, ſuram, & imum pedē, qui Calx appellatur: diuiditurq́; in Conuexum pedis, quæ pars ſuperior eſt, & Calcaneum, quæ eſt poſterior: item in Volam, quæ eſt pars medii pedis caua, & plantam, quæ pars tota inferior eſt: præterea in digitos, & ungues. Virg.9.Ecl. Quo te Mœri pedes? Suo ſe pede metiri: eſt, facere ſumptum, pro facultatum ſuarum modulo. Hor.1.Epiſt.7. Metiri ſe quenque ſuo modulo ac pede, uerum eſt. Quoniam uero ſtandi fundamētum pes eſt, factum eſt, ut in ędificiis area, Pes magnus dicatur. Pes etiam menſuræ genus eſt, quo menſurantur terræ, & continet quatuor palmos, hoc, eſt, digitos ſedecim. Item funis, quo in naui tenditur uelum. Virg.li.5.Æn. Vna omnes fecere pedem. Plaut. etiam remos nauium pedes appellauit. Pedes etiam dicuntur legitimæ carminum dimenſiones. unde dicimus carmen heroicum ſex habere pedes: pentametrum Phalecium, & Sapphicum, quinque. metaphora uidetur ſumpta ab animalium pedibus. nam ut illa ſuis pedibus mouentur, ita etiam carmina ſuis quibuſdam incedunt pedibus. Aut certe à menſuræ genere, quo pedem uocari diximus, quòd carmina ſuis pedibus ueluti menſuris quibuſdam demetiantur. Præterea pes uocatur fœdum capitis animal à multitudine pedum. Plaut. in Curc. Vt muſcæ, culices, pedes, pulices, odio, malo, moleſtiæ, bono uſui eſtis nulli.

PEDES, ditis, [*Pedone*] πεζὸς, qui pedibus incedit: unde milites, qui pedibus ſtipendia faciunt, Pedites appellamus Cæſ. 8. Bel. Gal. Germanos pedites ad caſtra hoſtium præmittit. Virg.6.Æn. Seu cum pedes iret in hoſtem. Curtius: Pedes agmen circuibat.

PEDESTER, [*Pedone, che ua à piedi*] πεζὸς, qui pedibus iter facit. Mar.li.1. Abnuit in liquidis ire pedeſter aquis. Dicitur etiā hic & hæc Pedeſtris, & hoc pedeſtre, πεζικὸς, ut Pedeſtris exercitus, qui peditibus tantum conſtat, non etiam equitibus. Cic. de Fin. Xerxes cū tantis equeſtribus & pedeſtribus copiis. Pedeſtris oratio, πεζὸς λόγος, eſt proſa, & oratio ſoluta, dicta ab humilitate & ſimplicitate apparatus, quòd ad grauitatem, & maieſtatem carminis non aſſurgat. Quinct.li.10.ca.1. de Platone: Multum ſupra proſam orationem, & quam pedeſtrē uocant Græci, exurgit. Hor. ad Mecœnatem li.2.Carm. Pedeſtribus dices hiſtoriis prœlia Cæſaris.

PEDESTRIA, auguria πεζικοὶ οἰωνοὶ, dicebantur, quæ a lupo, uulpe, ſerpente, equo, & ceteris animalibus quadrupedibus ſumebantur.

PEDETENTIM, [*A poco, à poco*] κατὰ πόδας, βάδην, aduerbium compoſitum a pede, & tento tas, ſenſim, paulatim. Cic.1. Off. Senſim erit pedetentimq́; faciendum. Ter. in Phor. Dii bene uertant quod agis, pedetentim tamen. Quod Donatus exponit, caute.

PEDICA [*Laccio, Boghe*] πέδη, a pede, ſignificat laqueū, quo pedes illigantur. Vir.li.1.Ge. Tunc gruibus pedicas: & retia ponere ceruis.

PEDICINVS, priſca dictio, cuius ſignificatio ignoratur. Cato de re ruſt.cap.18. Foramen pedicinis duobus facito, ibiq́; arbores pedicino in lapide ſtatuito.

PEDICOSVS, ſiue pediculoſus [*Pedocchioſo*] φθειριώδης, qui capitis uermibus ſcatet, qui pediculi, & nonnunquam pedes appellantur. Pla. Pedicoſus, ubi me uidit, caput ſcabit. Apud antiquos teſte Feſto, aliquando inuenitur pedecoſus. Titin. Rus detrudetur pedecoſus.

PEDICVLARIS, & hoc lare: unde Pedicularis morbus, quo Sylla dictator interiit, dicitur, cum corpus pediculis ſcatet. Græci φθειρίασιν appellant.

PEDICVLI, populi Calabriæ. Plin.libro 3.cap.11. Strab.lib.6. Pœdiculos appellat.

PEDICVLVS, li, [*Picciol piede. pedocchio*] πόδιον, dimi. paruus pes. Pli.li.9 cap.38. Mollia ſunt loligo, ſepia, polypus. his pediculi octoni omnibus. Hinc Pediculi μόσχοι, uocantur, quibus pyra, mala, & huiuſmodi ſuſtinentur. Idem li.22.ca.23. Tutiores fiunt fungi cocti cum pediculo pyri. Hinc Pediculata poma, quæ pediculos habent, quibus ſuſpendi poſſunt. Item Pediculus φθεὶρ, uermis in capite hominis, & in ceteris animalibus. Col.li.9.ca.7. Pluma omnis è capite detergetur, ne pediculum creet. Pediculi quoque terræ, ſcarabæi terreſtres ricino ſimiles. Sunt & maris pediculi, teſte Plin. li.32.ca.7.& 8. Ita dicti a ſimilitudine pediculorum capitis, quibus ad uaria medicamenta utuntur.

PEDIO, dis, [*Sbattere co piedi*] ποδίζω, ueteres uſi ſunt, pro, pede pulſo. A quo Compedio, Impedio, Præpedio.

PEDIOLVS, πόδιον, diminutiuum, paruus pes. Nonius.

PEDISEQVVS, [*Che ſeguita il padrone*] ἀκόλουθος, qui dominum ſequitur. & Pediſequa, ancilla quæ dominam ſequitur. Cic. ad Att. li.2. Clamore pediſequorum noſtrorum. Idem pro domo. Conculcari hunc à pediſequis iuſſit. Terent. in And. Accedo ad pediſequas. Ad Heren.li.4. Virtutis Pediſequæ ſunt diuitiæ.

PEDITATVS, tus, [*Eſſercito à piedi*] πέζευμα, peditum copiæ. Cic.5. Phil. Tu ciuem ſceleratum pecunia, peditatu, equitatu inſtrues?

PEDO, as, [*Andare*] uado, à quo Repedo, ἀναποδίζω, quaſi pedem refero. Lucil. Rediſſe, ac repedaſſe. Pedare etiam eſt uiti uel alteri arbuſculæ ſuſtentaculum adhibere, unde uineæ pedatæ, Plin.lib.17.ca.21. Col.li.4.ca.12. Putationē ſequitur pedandæ uineæ cura.

PEDO, dis, pepedi, [*Petteggiare*] πέρδω, βδέω, crepitum uentris emitto. Horat.1.Ser.Sat.8. Nam diſploſa ſonat quantum ueſica, pepedi. Hinc Oppedo, pen. pro. contra pedo: & per traſlationem reclamo, diſſentio. Hor.1.Ser.Sat.9. Vin tu Curtis Iudæis oppedere?

PEDO, Albinouanus, poeta epigrammatographus, qui ſub Auguſto floruit, & ad Neronis uſque tempora peruenit. Præcipue amicus fuit Ouidio, qui Pedonium eum uocat li.4. de Pon.El.10.

PEDVM, di, λαγωβόλος, paſtorale baculum, quo pecudum pedes detinentur. Virg.5.Ecl. Sume pedū. Eſt & Pedum, πέδα, Step. oppidū, nō longe à Præneſtinis: à quo Pedani, populi. Pli. l.3.c.5. Liu.li.8.

PEGANON, πήγανον, herba Dioſc.li.3. Latini Rutam appellant.

PEGASA, πήγασα, Stephano oppidum eſt Cariæ.

PEGASIDES, Muſæ dictæ, ἀπὸ τῆς πηγῆς, à fonte, numini illarum ſacro, quem Pegaſus ictu ungulæ fingitur aperuiſſe. Ouid.Epiſt.21. At mihi Pegaſides blandiſſima carmina dictant. Interdum dicuntur fontium, uel fluuiorum nymphæ, quæ & Naiades. Idem Epiſt. 5. Pegaſis

5.Pegaſis Oenone Phrigiis celeberrima ſiluis.

Pegasvs,p.c.equus alatus,quòd iuxta πηγὰς,fontes Oceani, natus ſit:ubi Gorgones habitabant. Hunc Higinus, & alii complures Neptuni & Meduſæ filium dixere.Alii ex Meduſæ ſanguine,quam Perſeus interemit,natum aſtruunt. Hic cum in Helicona euolaſſet,ſaxum ungula feriens,fontem aperuit,qui ex eo Hippocrene, i.fons equinus eſt appellatus.Poſtea uero cũ ex Pirene Corinthio fonte biberet,à Bellerophonte, qui id temporis expeditionem in Chimæram parabat,captus eſt.Strabo li.8.Vulgatum eſt,& caballinum fontem in Helicone erupiſſe, cum ſubiectam ibi tellurem feriret ungula.Poſt hæc rerum terreſtrium tædio ductus in cælũ dicitur euolaſſe,ibiq; inter ſidera conſtitutus,Arcticum circulum ſpectare,pedibusq; æſtiuo orbi adnixus, extremo ore caput Delphini tangere,& Aquarii manum dexteram ceruici ſuæ adiungere. Hinc fit Pegaſeus,a,um,pen.cor.Catul.ad Camerium: Nec ſi Pegaſeo ferar uolatu.Et Pegaſeius,aliud adiectiuum quinque ſyllabarum.Perſius:Cantare credas Pegaſeium melos.Pegaſus etiam inſtrumentum in domibus,ſuper quo ueſtes & ſimilia tenerentur ſuſpenſa,à Pegaſo,equo poetico,traductione nominis excogitata.

Pegma,matis,πῆγμα,ἀπὸ τοῦ πηγνύναι,à pangendo,machina quædam lignea,in qua ſtatuæ collocantur,& quaſi figuntur.Pegmatis formam Seneca ad Lucilium his uerbis deſcribit. His(inquit) annumeres licet machinatores,qui pegmata ex ſe ſurgentia excogitant,& tabulata tacita in ſublime creſcentia , & alias ex inopinato uarietates.Ioſeph.li.7.de Bel.Iud.Maxime erat ſtupor machinarum,quæ portabantur,ſiue pegmatum fabricatio . Qui autem in his machinis depugnabant,à Suetonio Pegmates uocãtur. Tradunt Claudium obiecisse aliquando beſtiis,qui pegmata in ſcenã parum feliciter produxiſſent.Pli.lib.33.cap.3. Princeps Caius in circo pegma duxit,in quo centũ & uigintiquatuor argenti pondo fuere.Feſtus ſcribit,Pegmata eſſe,ex ære aut marmore armamenta,quæ ut plurimum in atriis,quandoque in porticibus,auliſq; affigebantur,fortium uirorum geſta certius,quam pictura,oſtendentia.Mart.li.12 Et creſcunt media pegmata celſa uia.

Peiero,as,p.c.[*Giurare il falſo*] ἐπιορκέω,falſo,& animo fallendi iuro,ſeu iuramentum infringo:ex per,& iuro, abiecta r, & u, longa in,e,breuem conuerſa.Cic.3.Off. Non enim falſum iurare,peierare eſt:ſed,quod ex animi tui ſententia iuraris, id non facere periuriũ eſt.Idem pro Roſ.Com.Qui mentiri ſolet,peierare conſueuit. Mart.li.7.Nec erubeſcit peierare de turdo.Iuris peierati pœna, Hor.2.Car.Ode 8.Plaut.in Aſin.Si quid fecit ſceleſte,pro illo lingua peierat.Lact.li.1.Aliqua ptãs eſt,quæ peierantes deo puniat.

Peior,& Deterior,[*Peggiore,& men buono*] κακίων,καὶ χείρων, differunt,quòd peior reſpectu mali dicatur : deterior reſpectu melioris:ut deterius dicatur,quod minus bonum eſt. Hinc Peius,quod quandoque accipitur pro magis.Cic.8.Phil.Quo neminem peius odit.Idem 11.Phil.Quo neminem ueterani peius oderunt.

Pelagia,piſcis ex genere concharum,qui & purpura dicitur,in mediis faucibus ſuccum habens tingendis lanis laudatiſſimum, qui ab eo Pelagium dicitur.Plin.li.9.ca.37.Purpuræ alio nomine Pelagiæ dicuntur. Idem lib.9.ca.38.Pelagio alligatur.

Pelagonia,æ,pars Macedoniæ Septentrionalis Pli. li.4. ca.10.

Pelagicvs,a,um,quod in mari uiuit, ſiue quod eſt ex mari. Colu. li.8.ca.17.Saxatiles,aut pelagici ex recentibus melius paſcuntur. Pro eodem legimus Pelagius.Varr.3.de re ru.ca. 3. Pelagios greges piſcium reuocauit.

Pelagvs,[*Mare*] πέλαγος,tam maſculini,quàm neutri generis profundum maris ſignificat.unde Pelagus dictum uolunt,quaſi πέλαγος,quòd ſit,πέλας τῆς γῆς,procul à terra . Tametſi etiam pro quouis mari accipitur Val.Flac. li.1.Argon.Pelagum quantos aperimus in uſus Pli.li.10.c.32.In reliquis partibus eſt mitius pelagus Virg.3.Æn.Pelagi tot tẽpeſtatibus actus.Ibidẽ.Erramus pelago.

Pelamis,midis gen.fœm.idem piſcis cum thynno, ſed qui nondum annum exceſſerit. nam Pelamides primo, poſt annum thynni uocantur. Dicti Pelamis,παρὰ τὸ ἐν τῷ πηλῷ μένειν,quòd in luto moretur.Pli.lib.9.ca.15.Iuue.Sat.7. Siccus petaſunculus,& uas Pelamidum. Varia pelamidum genera enumerantur à Pli.li. 32.ca.ult.

Pelasgia,giæ,olim dicta celeberrima illa totius Europæ Cherroneſus,inter duo maria, Ægæum, & Ionium, platani folio ſimilis propter anguloſos receſſus: quæ notiore nomine Peloponneſus dicitur. Dicta Pelaſgia à Pelaſgis populis uetuſtiſſimis, qui ab Arcadibus originem traxerunt.Strab.li.5.& Pli.li.& ca.4.

Pelasgi,populi Græciæ uetuſtiſſimi, qui ex Arcadia oriundi,circa extremam partem Macedoniæ conſederunt. dicti Pelaſgi,ut nonnulli putant,quaſi πελαργοί,ciconiæ, quòd more ciconiarum, antequam ſedem ſibi deligerent,bonam partem orbis peruagarint.

Pelasgis,regio mediterranea peloponneſi, olim Drymodis, poſtremo Arcadia dicta.Pli.li.4.ca.6. Inde Pelaſgus,ga,gum.

Pelasgvs,πελασγὸς,frutex lauri foliis:unde à Græcis δαφνοειδὴς, appellatur.Pli.15.ca.ult.Herbarii Laureolam appellant.

Pelecinvs,herba alio nomine Securidaca.Plin.lib.27.cap. 12.

Peletronii,dicti Lapithæ,à loco qui ſubiectus eſt Pelio monti. in quo medicamentorum magna uis naſcitur,quæ Græci θῆρα, uocant.Hi primi omnium frænorum uſum inueniſſe dicuntur, & domandorum equorum artem, ut annotauit Seruius in illud Vir. 3.Geor.Fræna Pelethronii Lapithæ,giroq; dedere.

Pelethronivm,πελεθρόνιον,oppidum Theſſaliæ.

Pelevs,Æaci filius,qui ex Thetide genuit Achillem.Stat.2.Sylu.Semifer Æmonium uincebat Pelea Chiron.

Pelias,liadis,πηλιάς,patronymicum fœmininum,formatum à Peleus.Ouid.Epiſt 3.Tranſeat Hectoreum Pelias haſta latus: i.haſta Achillis,qui Pelei fuit filius.Hanc Palla decorticatam & politam a Vulcano cuſpidatam ferunt.

Pelias,æ,πελίας.Neptuni filius,ex Tyro Salmonei regis filia,frater Æſonis,& Theſſaliæ rex,qui Iaſonem fratris ſui filium,cuius indolem formidabat, ad expeditionem Colchicam,uelut ad certiſſimum periculum ablegauit. Val. Flac.li.1. Argon. Hic tandem filiarum ſuarum manibus iugulatus inſtinctu Medeæ,quæ integræ ætati ſe illum reſtituturum ſimulabat,Ouid. 7. Met.

Pelicanvs,[*Pelicano*] πελεκᾶνος,auis Ægyptia. Naſcitur in ſolitudinibus,maxime Nili fluminis. Hæ aues,tanquam colaphis roſtrorum dicuntur occidere paruulos ſuos,eoſdemq; in nido occiſos, à ſe,lugere per triduum.Poſtremo dicunt matrem ſeipſam grauiter uulnerare,& ſanguinem ſuum ſuper filios fundere,quo illi perfuſi reuiuiſcunt.Ælianus li.15. Pelicanos eoſdem facit cũ plateis.

Pelides,πηλείδης,Achilles dictus,a Peleo patre, Aeaci filio.

Peligni,populi Marſis finitimi, metropolis Sulmo Ouidii patria. Inde Pelignus,a,um,Oui.l.3.Am.Peligne dicar gloria gẽtis ego.

Pelinna,æ,πέλιννα Stephano,Theſſaliæ oppidum in tractu Phthiotidis a Pelinno Oechalici filio.Plin.li.4.ca. 8.

Pelion,πήλιον,mons Theſſaliæ , in ſinum Pelaſgicum incumbens. Ouid.5.Faſt.Pelion Æmoniæ mons eſt obuerſus in Auſtros.

Pelivs.Cic.pro Cæl.Vtinam ne in nemore Pelio.

Pella,πέλλα,urbs Macedoniæ,in littore Ægæi maris, illuſtrata natalibus Philippi Macedonum regis, & Alexandri. unde uterque Pellæus dictus.Lucan.lib.10.Illic Pellæi proles ueſana Philippi Felix prædo iacet. Iuue.Sat.10. Vnus Pellæo iuueni non ſufficit orbis.Pellæa gula . pro Alexandrinis deliciis, apud Mart. li.13. Epitheto longiuſcule petito ab Alexandro Pellæo, Alexandriæ conditore.Eſt item Pella Syriæ oppidum,à Macedonibus ita appellatum, cũ antea Apamia diceretur.Steph.Adiectiuũ Pellæus.Steph.

Pellana,læ,ſiue Pallane, es,oppidum Laconiæ, in Megalopolitanum uergens agrum.Str.li.8.Pli.li 4.ca.6. Arcadiæ annumerat.

Pellax,lacis,[*Ingannatore*] ἐπαγωγὸς,πιθανὸς, qui per blanditias aliquem decipit.à Pellicio,fraudandi cauſſa aliquem allicio. Vir. 2.Æn.Inuidia poſtquam pellacis Vlyſſi. Inde Pellacia , fallacia Idem li.4.Geor.Vbi nulla fugam reperit pellacia.

Pellene,es,πελλήνη,caſtellum eſt Achaiæ,ſexaginta ſtadiis à ſinus Corinthiaci littore diſtans.Stra.lib.8.Pli.li.4. ca.5.Pellenæorum caſtellum appellat.Eſt item Pellene,eiuſdem Achaiæ uicus,inter Pellenæ caſtellum & Ægas.Stra.loco iam citato.

Pellenaevs,πελληναῖον,mons in Chio inſula.Plin.li.5.cap.32.

Pellex,cis,[*Adultera*] παλλακὴ καὶ παλλακίς,quæ cum eo, cui uxor ſit corpus miſcet.Inde apud oratores & poetis Pellex non tam uiri,quàm uxoris nuncupatur.Cic.pro Clu.Vxor generi. nouerca filii,filiæ pellex.Sal.in Ci. Filia matris pellex.Ouid.Epiſt.9. Nomine depoſito pellicis,uxor erit.Suet.de Cæſ.Eum Dolabella pellicem reginæ dicit.Pellex,Latinum nomen eſt,à Pellicio,blandiendo decipio,quia blandiendo uirum ab uxore ſeducit.

Pellicator,ris,qui blanditiis aliquem in fraudem pellicit.Feſt.

Pellicanvs,tus,παλλακεία,actus,quem pellex exercet. Cic.2.Off. Ab ea eſt propter pellicatus ſuſpicionem interfectus.

Pelliceo,ces,cui,blanditiis impetro Colu.in præfat. li. 8.

Pellicio,licis,lexi, lectũ,[*Ingannare luſingando*] ἐπαίρομαι, ἐπέλκομαι,προσάγομαι,blanditiis in fraudem induco. Terent. in Phor. Senem per epiſtolam pellexit.Cice.de Or.Maiorem partem ſententiarum lepore,& facetiis pellexiſti. Componiturq; ex Per,& Lacio,mutatis r,in l,& a,in i.Feſtus.Lacit, decipit, inducit . Lax, lacis,uero fraus eſt.A lax, Lacio fit, unde & Lacto, as, & Allicio, Elicio, Illicio,& alias.

Pelliceus,a,um,ex pelle:ut,ueſtis pellicea.Hiero.contra Iouin.

Pellicvla,æ,[*Pellicina*] διφθέριον,diminut.parua pellis.Cice.pro Mur.Strauit pelliculis hœdinis lectos Punicanos.Continere ſe in ſua pellicula,prouerbiliter dicitur,pro intra ſuam ſortem ſe continere.Mart.li.3.curare pelliculam,eſt corpus ſuum molliter tractare,Hor.2.Ser.Sat.5.Pelliculam curare iube.Veterem pelliculam retines,i.priſtinos mores,Perſius Sat.5.

Pellicvlo,as,ὑποδιφθερίζω,pellibus alligatis obturo.Col.li.12.

c.46.Vas pelliculant.Ibidē c.39.Opercula gypſare,& pelliculare.

PELLIONES,qui ueſtes pelliceas,& alia ex pellibus faciunt.Plaut.in Men.Quaſi ſupellex pellionis palus palo proximus eſt.

PELLIS,pellis,[*Pelle*]δέρμα,δορά,dicitur cum eſt à carne ſeparata, quæ cutis antea dicebatur.Iuue.Sat.10.Deformem pro cute pellem.Virg.8.Æn.Quem fulua leonis pellis obit totum.Quieſcere in propria pelle,eſt,contentum eſſe ſua ſorte.Hor.1.Serm. Sat.6. Quoniā in propria nō pelle quieſſem.Sub pellibus eſſe,i.in caſtris ſtatiuis.Cic. 4.Ac.Vt non multum imperatori ſub ipſis pellibus ocij relinquatur. Dicta pellis a pellendo, quod externas iniurias tegendo repellat. Hæc poſtquam concinnata eſt ad calceos,& cætera opera facienda,Aluta dicitur.Diminutiuum pellicula.

PELLITVS,a,um,[*Pellizzato*]δερματώδης, quod pelles habet, uel pellibus tectum eſt.Propert.lib. 4. Pellitos habuit ruſtica chorda patres.Horat.2.Car.Ode 6.Dulce pellitis ouibus.

PELLO,lis,pepuli,pulſum, [*Percuotere,ſcacciare*]προσβάλλω,ὠθῶ, percutio,ferio. Ter.in An.Tu.ne has pepuliſti fores? Aliquando abigo.Plaut.Pelle animo timorem.Iungitur & ablatiuo cum A:ut Pelle hunc à foribus.Plaut.in Amph.Item cū De: ut, Non potuit pelli de ea ſententia.Item cum D,uel Ex.ut,Pellere aliquem è foro,ex templo.Nonnunquam ſine præpoſitione:ut, Pellere patria, ciuitate,regno.Iungitur & accuſatiuo cum In.Ci.de Orat.In exilium pulſus.Pulſo,Pulto,& alia,uide ſuis locis. Item Appello,ſiue Aſpello,Compello,Depello, Diſpello,Expello,Impello, Propello.A ſupino pulſum fit Pulſo, ſas.antiqui dixere Pulto: à quo Pulto,pultas.

PELLOS,ſiue Pellus,li,auis ex genere ardeolarum.Pli.li.10..ca.60.

PELLVCEO,ces, [*Lucere,riſplendere*]διαστίλβω,per medium luceo. Iuue.Sat.2.Cretice pelluces.Plaut.Aul.Ita is pellucet,quaſi laterna Punica. Oratio pellucens,clara & aperta.Cice. de Clar. Orat. ita recōditas ſententiis mollis & pellucens ueſtiebat oratio.Hinc Pellucidus,a,um,& perlucide.Vide Perlucidus.

PELLVVIVM,uii,& Pelluuia,uiæ,[*Vaſo doue ſi lauano i piedi*]ποδόνιπτρον,uas in quo lauantur pedes:a pelluendo. Hoc & Pollubrum dicitur.labrum autem commune eſt.

PELOPEA,pen.pro,πελόπεια,Thyeſtis filia, quæ à patre grauida facta,inſigni forma infantulum peperit : quem recenter natum,ne turpitudo ſua palam fieret,feris deuorādum in ſiluis reliquit.Euenit tamen diis ita uolentibus,ut paſtor quidam,illac iter faciens, in puerum incideret.qui miſericordia motus domū ſuam illum detulit,lacteq́; caprino educauit. unde & Aegiſthus appellatus eſt. Hic poſtea cum in uirū adoleuiſſet,Atreum patruum ſuum,Thyeſtis inſtinctu, interfecit, Clytemneſtram quoque , abſente Agamemnone,per adulterium polluit: ipſum è Troiano bello redeuntem,ab illa adiutus interemit.Pelopea itē dicta Lydiæ urbs , aliis nominibus Thyatira, & Semiramis. Stephan. Pelopea item Tragœdiæ cuiuſdam nomen fuit , miſerabiles Pelopeæ Thyeſtis filiæ caſus ærumnasq́; continentis Iuuenal. Saty. 7. Præfectos Pelopea facit.

PELOPEVS,pea,peum,πελόπειος,& diuiſa Græca diphthongo Pelopeius, πελοπήϊος, per quinque ſyllabas,denominatium à Pelops. Prop.lib.3.Ele.Infamis ſtupro ſtat Pelopea domus.Ouid.8.Met. Nam me Pelopeia Pitheus Miſit in arua.

PELOPIDAS,Thebanus,rei militaris gloria clariſſimus , arctiſſimo amicitiæ fœdere cum Epaminunda coniunctus. Plutarchus.

PELOPONNESVS,[*Morea*]πελοπόννησος,nobiliſſima totius Europæ peninſula,Iſthmo anguſtiſſimo Græciæ annexa, inter duo maria Ægæum,& Ionium , platani folio ſimilis , anguloſis receſſibus duos efficiens ſinus,ab Ortu Saronicum:Criſſeum,ſiue Corinthiacum ab Occaſu,ſex millium anguſtiis diremptos: olim Apia & Pelaſgia appellata, poſtremo Peloponneſus dicta à Pelope Tantali filio:qui cum Oenomaum Eleorum regem curuli certamine ſuperaſſet,Hippodamiam filiam eius uxorem duxit, regnumq́; dotale accepit:totamq́; illam peninſulam Peloponneſum appellauit. Habet in circuitu circiter ccclxiij. M. paſſuum , ampliſſimis olim habitata urbibus, ex quibus clariſſimæ fuerunt Corinthus, in ipſo ſtatim Iſthmo ſita : Argos , Mycenæ , Lacedæmon, Patræ, Meſſene, Corone, Methone, Elis, Piſa. hodie Moream appellant Veneti.

PELOPS,pis,πέλοψ,Tantali Phrygiæ regis, & Taygètes filius:cuius pater cū deos in terris peregrinantes hoſpitio excepiſſet,ut certo aliquo argumento diuinitatem eorum experiretur,filium ſuū illis epulandum appoſuit:à cuius eſu cum dii ceteri abſtinuiſſent, ſola Ceres humerum eius dextrum abſumpſit.quem cum Iupiter deinde ad uitam reuocaſſet, eburneum ei humerum reſtituit.poſtea uero cum in uirum adoleuiſſet,relicta patria in Elidē ſe contulit,ubi id temporis regnabat Oenomaus,qui unicam habebat filiam nomine Hippodamiam, & forma eximiam, & regni totius hæredem,iisq́; nominibus à procis plurimis ambitam.uerum Oenomaus,cum oraculo edoctus eſſet,fore,ut generi opera interiret,durisſimam hanc procis conditionem tulit,ut qui nuptiis filiæ potiri uellet,ſecum prius curuli certamine contenderet,ea lege, ut uictorem filiæ ſuæ coniugium & regni hæreditas,uictum mors ſequeretur. Cum itaque iam complures equorum celeritate ſuperaſſet,neciq́; tradidiſſet,Pelops,Myrtilum aurigam eius pretio corrumpit,ut fragiles currui axes ſubiungeret.quo facto Oenomaus cum curru corruit , membriſq́; omnibus ea ruina colliſis mortuus eſt.Pelops itaq; & coniuge potitus & regno,uniuerſam illam Cherroneſum de nomine ſuo Peloponneſum appellauit. Strabo libro 8.

PELORIS,ridis,πελωρίς, genus conchæ.Hora.1. Ser.Saty.4.Murice Baiano melior Lucrina peloris.Plin.li.31.ca.11.

PELORVS,pen.prod.πέλωρος,unum ex tribus Siciliæ promontoriis, quod in Italiam uergens, Scyllæ aduerſum eſt: dictum à Peloro Annibalis gubernatore:quem is in Syriam fugam parans,(ut pomponio Melæ placet)ibi interemit,ſe ab eo proditum ratus , quòd procul intuenti continua uidebantur eſſe littora,pelagusq́; minime peruium.Val. li.9.ca.de Temeritate.Pelorum hunc ab Annibale interfectum arbitratur eo tempore,quo is a Petilia ſoluens,in Africam reditum parabat,à ſuis reuocatus,ut patriæ periclitanti opem ferret aduerſus Scipionem.Seruius quoque explicans illud Vir.3.Æn.Rareſcent clauſtra Pelori,quanquam cum Valerio uidetur ſentire,fatetur tamen etiam ante Annibalis tempora promontorium hoc Pelorum fuiſſe appellatum. Polybius quoque in in primo Bello Punico alio nomine non utitur.

PELTA,æ,[*Targhetta,brocchiero*]πέλτη,ſcutum exiguum, Lunæ ſemi plenæ imaginem referens : quo genere Amazones præcipue in prœliis,uti ſolent. Vir.1.Æn.Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis.Scuta Amazonica uocat Nonius. Pli.l.12.ca.5.Foliorum latitudo peltæ effigiem amazonicæ habet. Inde Peltatus, a,um, pelta armatus. Liui.li.28.Menippum cum mille peltatis Chalcidem mittit.Idem lib.31.Nocte cetratos,quos peltaſtas uocant in inſidiis abdiderat.

PELTAE,peltarum,πέλται,Phrygiæ oppidum.Strab. li. 12. & 13.

PELVIS,[*Conca*]πελλαγία,ποδανιπτήρ,uaſis genus pedibus abluendis deſtinatum.Varr.4.de lin.lat.Peluis quaſi pedelauis, à pedum lauatione.Alii Peluim a Pelluendo dictam tradunt, putantq́; ſinū eſſe aquarium,in quo uariæ res pelluuntur. Iuu.Sat.3.Patulos effundere pelues:Cato ca.10.Peluis una.Vide Bayſium.

PELVSIVM,ſii,πηλούσιον, oppidum in extrema Ægypti ora, qua Caſiotidi contermina eſt:a quo & extremum Nili oſtium,quo Ægyptus ab Aſia terminatur,& Peluſium,ſeu Peluſiacum appellatum. Hanc urbem cōdidit Peleus Achillis pater, monitu deorum poſt luſtrationem.furiis enim agitabatur,quia fratrem Focum interemerat.Hinc Peluſius,ſia,ſium,Peluſiacus,ca,cum.Virg.li. 1. Geo. Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis. Et Peluſiana mala legimus apud Col li.5.cap.10.Peluſiotæ, gentiles.

PENARIVS,a,um,[*Che s'appartiene à uettouaglia*] ut Penaria cella dicitur,in qua penus aſſeruatur.Cic.4.Ver.M.Cato cellam penariam reip.Siciliam nominauit.

PENARIVS,rii,Feſto:uel Penaria,riæ,ut Varroni li.4.de lin.lat. ut uero alii,Penarium,rii,locus ubi penus, reponitur.

PENATES,tium,tibus,pluraliter,[*Dei dimeſtici*]ἐφέστιοι θεοί, dii domeſtici,ut inquit Cic. lib.2.de Nat.deo.Quòd penes nos nati. ex quo & Penetrales à poetis uocantur. Alii a penu deriuāt.Macr.li. 3.Sat.ca.4.Penates eſſe dixerunt,per quos penitus ſpiramus, per quos habemus corpus,per quos rationem animi poſſidemus.Ter. in Phor.Deos Penates ſalutatum domum Deuortar. Virg. 1.Æn. Ilium in Italiam portans,uictoſq́; Penates.

PENATIGER,a,um,gerens penates.Ouid.15. Met.

PENATORES,qui penum geſtant.Cato aduerſus Macilium.

PENDEO,des,perpendi,penſum,[*Pendere*]αἰωροῦμαι,κρέμαμαι,ſuſpenſum ſum:à pennis auium.Interdum ponitur abſolute. Terent. in Eun.Tu iam pendebis,qui ſtultum adoleſcentulum nobilitas flagitiis.Aliquando ablatiuo iungitur cum A,uel Ab:ut Sagittæ pendebant ab humero, Cice.6.Verr. aliquando cum De: ut , Pendere de rupe,Virg.1.ecl.Item cum Ex:ut,Pendere ex arbore, Cic. 5.Verr.Nonnunquam ſine præpoſitione.Virg.4.ecl.Pendebit ſentibus uua.Aliquando iungitur accuſatiuo cum Per,Plaut.in Aſin. Centum pondo es,per pedes quando pendes . Per tranſlationem pro innitor. Ouid. 3.de. Ponto: Pendet & à ueſtra noſtra ſalute ſalus.Pendere ex nutu alterius dicitur qui per omnia alterius addictus eſt uoluntati. Liui.li.35.Ea autē in libertate poſita eſt quæ ſuis ſtat uiribus, non quæ ex alieno pendet arbitrio. Pendere ex fortuna dicitur,qui ad omnes fortunæ flatus circumagitur. Ci.in Para.Cui ſpes omnis,& cogitatio pendent ex fortuna, huic nihil eſſe poteſt certi.Quandoque pro cruciari, aut animo ſuſpenſum eſſe,& ſic conſtruitur cum genitiuo,uel ablatiuo,& interdum po-

nitur

nitur abſolute. Cice.1.Tuſc.Expectando,uel deſiderando pendemus animis,cruciamur,& angimur.Idem in Hortenſium: Qui expectat,pendet animi. Pendere etiam dicitur, qui nimio deſiderio alicuius rei intentus,ceſſat ab omni alio opere, & id unum ſollicitus expectat. Ouid in epiſt.Penelopes:Narrantis coniux pendet ab ore uiri.Virg.6.Æneid.Dum conſulta petis, noſtroq; in limine pendes.Item ceſſare. Virg.4. Æneid. Pendent opera interrupta. Aliquando pro pondus efficere. Plin.lib.21.cap.ult.Cyathus pendet per ſe drachmas decem.Pendere rei dicebantur,quòd eorum nomina in tabula pendula, publice propoſita, atque ſuſpenſa erāt. Sueto.in Domitia.ca.9.Reos, qui ante quinquennium proximum apud ærarium pependiſſent, uniuerſos diſcrimine liberauit. Pendentes alas,dixit Plin.libro.10.cap.38. Pendens uinum,Cato cap. 147.Quod adhuc in ipſa uite pendet, nondum ex uuis expreſſum. Appendeo,Dependeo,Impendeo,Propendeo,& Suſpendeo, uide ſuis locis.

PENDO,dis,pependi,penſum.[*Penſare,conſiderare,eſtimare*] σταθμῶ, σταθμίζω,uerbum actiuum,pondero,à Pendeo,quòd quæ pōderantur,ex libra pendeant.Pli.lib.9.cap.15. Inuenimus thynnos talenta quindecim pependiſſe. Per tranſlationem ſignificat, conſidero.Cic.pro Quinctio:Si ex opibus, non ex ueritate cauſſa pendetur.Idem 6.Verr. Rem uobis proponam: uos eam ſuo nominis pondere penditote.Magni pendo,Parui pendo,Nihili pēdo,Flocci pendo,in magna,aut parua æſtimatione habeo.Plaut.in Bacch. Vnum plurimi pendit.Ter.in Heau. Tu illum nunquam oſtendiſti quanti penderes. Pendere,eſt etiam ſoluere,quòd,ante quàm ſignatus eſſet nummus argenteus, non numeratione, ſed pondere fieri ſolebat ſolutio.Pli.lib.33.cap.3.popu. R. ne argento quidem ſignato ante Pyrrhum regem deuictum uſus eſt: libralis & dipondius appendebatur aſſis. unde etiam æris grauis pœna dicta eſt. Hinc etiam hodie manſit uſus,ut Penſionem dicamus pro ſolutione,& Pendere pro ſoluere. Sal.Semper illis reges, populi,nationes ſtipendia pendere. Hinc Pœnam pendere dicitur, qui ob delictum pecuniam ſoluit. Plin.lib.29.cap.4.Supplicia annua canes pendunt. Virg.6.Æneid. Tum pendere pœnas Cecropidæ iuſſi. Penditur,imperſonale.Plin.lib.12.cap.14. Imperii noſtri publicanis penditur. Penſus, particip.ponderatus.Ouid.14.Metam. Penſas examinat herbas.neque enim pharmaca, niſi ponderentur,recte componi poſſunt.Hinc Appendo, Compendo, unde Compendium: Diſpendo,uarios in uſus impendo,à quo diſpendium.Dependo,quod eſt do. Colum.lib.5.Incaſſum dependitur opera.Cetera compoſita,uide ſuis locis.

PENDVLVS,a,um,[*Pendente*] μετέωρος,quod pendet. Ouid.epiſt.1. Laſſaret uiduas pendula tela manus.

PENE,[*Quaſi*] παρ' ὀλίγον,fere.Plaut.in Epid. Pene in curſu concidi. Hinc Peniſſime formauit Plaut.in Aul.Vt uult Priſc.lib.15. Licet alii a Penitus formari uelint:Me (inquit) perdidit peniſſime.i.pene nihil defuit,quin me perderet.

PENELOPE,Icari filia,& Vlyſſis uxor,pudicitiæ exemplar, quæ abſente totos uiginti annos marito, nullius aut parentum precibus, aut procorum pollicitationibus adduci potuit,ut fidem, quam uiro diſcedenti dederat,ſecundis nuptiis uiolaret. cum autem proci acrius inſtarent,atque adeo uim illaturi uiderentur,tantum moræ ab illis ſibi pepigit,quantum telæ,quam tum in manibus habebat, abſoluendæ ſufficeret. quod cum impetraſſet ; quicquid interdiu texuerat,noctu retexebat:eoq; commento eorum cupiditatem in reditum mariti diſtulit:qui ab illa ſub mendici habitu hoſpitio ſuſceptus,procos ad unum omnes interemit. Dictam uolunt ab auibus,quæ Penelopes dicuntur,ſiue Meleagrides: cum ante Arnea diceretur, quaſi abiecta & repudiata. ferunt enim,cum ab Icaro, Peribœaq; parentibus eſſet expoſita, ab hoc auium genere fuiſſe educatam.

PENELOPES, πηνέλοπες, aues, alio nomine Meleagrides. Plinius lib.37.cap.2.

PENES,[*Appreſſo*] παρά, præpoſitio accuſatiuum exigens, ſignificatq; dominium,uel perſonam,aut poteſtatem. Vlp.l.penes.ff.de uerb.ſign.Penes te,amplius eſt,quàm Apud te. nam Apud te eſt, quod qualiter a te teneatur: Penes te eſt, quod quodam modo a te poſſidetur.Cic.4.Verr. Cum omnis copia frumenti penes iſtum eſſet redacta. Idem de leg. agr. Agri, quorum penes Pompeium poteſtas debet eſſe.

PENETRABILE, πορευτικόν, διάπορον,quod facile penetrat. Virg.10. Æne.Penetrabile telum. Interdum paſſiue, quod facile penetratur.Ouid.12.Met.Corpus nulli penetrabile telo.

PENETRALE,huius penetralis, μυχός, ſignificat omnem partem interiorem domus,uel templi,teſte Seruio,licet ſit intecta: ſeu omne, quod in intimis partibus eſt.Virg.6.Æneid.Te quoque magna manent regnis penetralia noſtris.Marti.lib.10. Nec Capitolini ſummum penetrale tonantis,Virg.2.Æneid. Veterum penetralia regum.Liu.lib.45.Vos penetralia ueſtra contaminari cruento latronis corpore ſinetis? Eſt etiam adiectiuum, pro interno. Virg.2. Æneid.Aeternumq; aditis effert penetralibus ignem. Idem 4.Æn. At regina pyra penetrali in ſede ſub auras Erecta.Dii penetrales, Cice.2.de Nat. Deo. Item Penetrale ſacrificium, auctore Feſto, quod in intima parte ſacrificii conficitur. Penetralis Germania, interior,Tacitus lib.2.

PENETRALIVS,aduerbium:Lucr.lib.2. Quare fulmineus multo penetralius ignis,Quam noſter,fluat è tædis terreſtribus ortus.

PENETRO,as,[*Penetrare*] διεκπείρω, εἰσδύω, ἐμβατεύω, διείρω, περάω,peruado,tranſeo,quaſi penitus intro. Conſtruitur nonnunquam cum accuſatiuo ſine ulla præpoſitione.Cic.1. Tuſc. Neceſſe eſt ita feratur,ut penetret,& diuidat omne cælum. Sic Penetrare Atlantem,pro Atlantem montem ſuperare,apud Plin.lib.5.cap.1. Aliquando cum Ad. Plin.lib.13.cap.3.Quando id primum ad Romanos penetrauerit,non facile dixerim.Aliquando cum in,ut, Penetrare in cælum,Cic.4.Ac.Penetrare in portum, apud eundem, 7.Verr.Sic Penetrare in urbem. Liu.2.Penetrare in animos, Cic. de Clar.Orat.Aliquando cum Sub.ut,Penetrare ſub terras, Cic. 6.Verr.Penetrare ſe,pro inferre ſe. Gell.lib.5.cap.14. Specum quandam nactus latebroſam,in eam me penetro, & recondo. Penetrare Pedem intra portam,intra ædes.Plau.in Men.Intra portā penetraui pedē. Ibidem:Si intra ædes huius unquam penetraui pedem.Penetratus,parti.ut,Limina penetrata mortis.Sta.4.Syl.

PENEVS,per tres ſyllabas,pen.pro. Πηνειός,fluuius in Theſſalia inter Oſſam,& Olympum decurrens.in eo curſu ſunt Tempe. Ouid.1. Meta.Vocant Tempe,per quæ Peneus ab imo Effuſus Pindo, ſpumoſis uoluitur undis.Strab.lib.7.8.& 9. & Plin.lib.4. cap.8. Inde Peneius,nia, nium,per quatuor ſyllabas: ut Peneïa Daphne apud Ouid.4.Metam.

PENICVLAMENTVM,pars ueſtis,quæ terram attingit. En.l.11.Ann. Pendent peniculamenta imum ad quenque pedem.Nonius.

PENICVLVS,li,& Penicillus:ſiue Peniculum,& Penicillum, [*Scoua, penello*] σπόγγος,quamuis diminutiua uideantur à Penis, ſignificant tamen ea,quibus calceamenta, uaſaq; terguntur, teſte Feſto:ita dicta quòd olim fierent ex pene, id eſt, ex cauda animaliū. nam,ut ait Cic.lib.9.epiſt.ad Papyrium: Caudam antiqui Penem uocabant:ex quo eſt propter ſimilitudinem,Penicillus. Item quibus pictores pingunt quoniam ex caudarum extremitatibus fiūt. Pli.lib.35.cap.10.Arrepto penicula lineam ex colore duxit ſummæ tenuitatis per tabulam.Quinct.lib.2.Inſt.cap.22. Pictor penicilla deſiderat. Item quibus albarium tectorio parietum inferunt,qui dicuntur Tectorii penicilli. Plin.lib.28.cap.17.Setarum ex his è penicillis tectoriis cinis cum adipe tritus. Item quibus uulnera ſtipantur, ne præpropere claudantur, prius quam probe fuerint purgata,ut ſunt penicilli ex linteolis concerptis. Idem: Tum peniculo uulnus apertum.Celſ. Tum exigua penicilla interponenda.Omne præterea,quo ad aliquid mundandum,detergendum,illinendum'ue utimur,Penicillum,uel Peniculum uocamus, præſertim ſi ex ſpongia ſit factum. Teren. in Eunuc.Peniculo ne pugnare cogitas?

PENINSVLA, χερρόνησος,terra,undique fere aquis clauſa,& breui tātùm anguſtia,quæ dicitur Iſthmos,continenti adnexa: quaſi pene inſula.nam Inſula dicitur,quæ undique aquis clauditur, proprie autem mari.Liu.li.31.Oppidum Celetrum in peninſula ſitum.

PENIS, κέρκος,antiquis idem erat quod cauda: à pendendo (ut quidam uolunt)ita dicta,quod à poſteriori animalium parte dependeat.Hinc etiam Peniculos dicimus, quibus puluis ſordes'ue ſolent detergeri:quòd primum ex animalium caudis ſolebant confici: quemadmodum etiam hodie uulpinis caudis puluerem decutimus. Ab hac item ſignificatione Penitam offam dicimus,eam carnis ſuillæ partem,cui cauda adhæret. Poſt autem Penis uirile membrum dici cœptum eſt, πέος, τὸ αἰδοῖον, ſicut & Salax cauda. Cic.lib.9.epiſt.ad Papyrium: Caudam antiqui Penem uocabant: ex quo eſt propter ſimilitudinem Penicillus: at hodie Penis eſt in obſcœnis: at uero Piſo ille Frugi in Annalibus ſuis queritur, adoleſcentes peni deditos eſſe. Iuuen. Saty.6. Nouerunt Mauri, atque Indi, quæ pſaltria penem Maiorem, quam ſint duo Cæſaris Anticatones, Illuc intulerit. Neuius apud Feſtum: Pena pinxit bubulo.

PENITVS,a,um,[*Ciò che è dentro*] τὸ ἔνδον,quod intus eſt, & in abditis partibus ſitum.Plau. in Aſin. Excreat uſque ex penitis faucibus. Inde Penitior, ἐνδότερος,interior & Penitiſſimus,intimus. Plaut. Ciſt.In latebras abſcondas pectore penitiſſimo Tuam ſtultitiam.Idem Perſa:Abductam ex Arabia penitiſſuma.

PENITVS,a,um,[*Che ha la coda*] κερκώδης,quod penem habet, id eſt, caudam.unde Penita offa, teſte Feſto, quæ conſtabat ex ea parte carnis ſuillæ, cui cauda adhærebat.Plaut.in Mil. Aufer hinc illam offam penitam.

PENITVS,[*Al tutto, molto à dentro*] διαμπερὲς, ἔνδοθεν, in intimis partibus, ad intima uſque penetralia. Cic. 2. de Ora. Omnes animorum motus penitus pernoſcendi. Idem de Clar. Orato. Totam remp. tenebat, penitusq́; cognorat. Idem in Catil. Periculum reſidebit, & erit incluſum penitus in uenis atque uiſceribus reip. Virgil. 1. Æneid. Penitusq́; ſonanteis Acceſtis ſcopulos. Accipitur aliquando pro longe, ſiue procul. Ibidem: Diſpulerat, penitusq́; alias adUexerat oras.

PENNA, æ,] *Penna*] πτερὸν, in auibus proprie dicitur, quæ maior eſt & durior, quales ſunt, ex quibus cauda & alæ conſtant: Plumæ autem minores ſunt & molliores, quibus reliquum corpus tegitur. unde auem pennis uolare dicimus, non plumis. Ouid. 3. de Arte: Terretur minimo pennæ ſtridore columba. Col. lib. 8. ca. 2. Aues nigris pennis. Varrone lib. 3. cap. 9. appellauit Pinnas. eligat fœcũdas, rubicunda pluma, nigris pinnis. Accipitur tamen Penna nonnunquam generaliter, ut etiam plumas comprehendat. Cice. 2. de Nat. Deo. Pullos ita tuentur, ut pennis foueant, ne frigore lædantur. Pennæ renaſcuntur, metaphoricè dicitur de iis, qui priſtinā recuperant auctoritatem. Cic. ad Atti. lib. 4. Qui mihi pennas inciderant, nolunt eaſdem renaſci. Maiores nido pennas extendere, prouerbialis metaphora eſt, pro, ſe amplius efferre, quàm ferat fortunæ ſuæ tenuitas. Hor. lib. 1. epiſt. ult. Me libertino natum patre, & in tenui re Maiores pennas nido extendiſſe loqueris.

PENNARIVM, [*Pennaiuolo*] καλαμοθήκη, in quo pennæ reponuntur.

PENNATVS, a, um, [*Pennato, che ha le penne*] ὑπόπτερος, πτερωτὸς, qui pennas habet: ut, Volucres pennatæ. Pli. li. 10. ca. 32. Pennatorum infœcunda ſunt, quæ aduncos habent ungues. Pennatum ferrum, pennis munitum, ut aerem facilius penetret, quemadmodum in telis, & ſagittis uidemus. Pli. lib. 34. cap. 14. De ferro: nunc tormentis excuſſo, nunc lacertis, nunc uero pennato.

PENNICVLVM, li, [*Pennello*] πτερύγιον, pinna illa, quæ in faſtigio ædificiorũ ſita, facili motu, uentorũ indicat flatum. Petaſum uocat Plin.

PENNIGER, a, um, πτεροφόρος, qui gerit pennas. Cic. de uniu. pennigerum, aereum terreſtre. Pli. lib. 11. cap. 16.

PENNIPES, pedis: ut, Perſeus pennipes, apud Catull. Epigr. 5.

PENNIPOTENS, auium epitheton. Lucr. lib. 2. Corpora pennipotẽtũ.

PENNVLA, æ, [*Pennetta*] πτερὶς diminut. à penna. Cice. lib. 3. de Nat. Deo. Cum pennulis uti poſſunt.

PENSICVLATOR, ris, qui dicta, facta'ue quaſi trutina examinat.

PENSICVLO, penſito. Penſicula utrunque moderate.

PENSILIS, & hoc ſile, [*Penſile*] μετέωρος, quod ſuſpenſum, & ſublime eſt: ut, Penſilis hortus, qui ſupra ædificia factus eſt. Plin. li. 19. cap. 5. Penſiles eorum hortos promouentibus in ſoles rotis olitoribus. Sic Penſilis uua. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Tum penſilis uua ſecundas Ornabat menſas. Penſilis homo, qui ſuſpenſus eſt. Plaut. in Pſeud. Reſtim uolo mihi emere: qui me faciam penſilem. Penſilis lectus, Penſiles lychni, qui ſuſpenſi ſunt, & in aere pendentes. Penſilis urbs, quæ ſubter cauata eſt. Plin. lib. 36. cap. 14. Penſile horreum, quod nos uocamus Granarium, quòd ſit in altiore domus loco. Colum. lib. 1.

PENSIO, nis, [*Penſione*] καταβολὴ, ἀποφορὰ, quod pro re aliqua ſoluitur. Cic. Lepτæ. li. 6. epiſt. Dum exigam primam penſionem.

PENSITATOR, ἐξεταστὴς, examinator, à Penſito. Gell. lib. 17. cap. 1.

PENSITATVS, partici. [*Peſato, eſſaminato*] σταθμωμένος, ἐξητασμένος, examinatus. Pli. epiſt. 8. Diu penſitatus amor liberalitatis.

PENSITO, tas, [*Peſare, eſſaminare*] σταθμᾶμαι, ſæpe pondero, examino. Pli. lib. 7. Is uitam æqua lance penſitabit, qui ſemper fragilitatis humanæ memor fuerit. Gel. lib. 1. cap. 4. Aut uirtutes penſitabat, aut uitia rimabatur. Penſitare accipitur pro ſoluere. Cice. pro lege Man. Quo animo eſſe exiſtimatis eos, qui uectigalia uobis penſitant? Hinc Penſitatio. Plin. lib. 19. cap. 6. Præteriti temporis penſitatione.

PENSIVNCVLA dimin. Col. lib. 10. in Præfat.

PENSO penſas, [*Peſare, ſtimare, penſare*] τιμῶμαι, ἀμείβομαι, à Pendo, frequentatiuum, ſæpe pondero, æſtimo. Liu. lib. 34. Reliquas ciuitates monere, ut factis, non ex dictis amicos penſent. Aliquando compenſo, ſiue compẽſando parem facio. Val. Max. li. 1. Miſſus ad ſenatum legatus, ut ſe, & uno & ſene, complures Pœnorum iuuenes penſarentur. i. Penſare crimen una laude, apud Pli. lib. 9. ca. 25. Penſare lætitiam mærore, parem facere lætitiam mærori. Pli. lib. 7. cap. 4. Penſanda. Aliquando pro ſupplere. Plin. lib. 31. cap. 8. Aquæ marinæ uicem penſat. Hinc Penſator, ponderator, æſtimator. Pli. lib. 33. ca. 3. Penſatores, libripendes dicuntur. Hinc Compenſo, Diſpenſo, Repenſo.

PENSVM, ſi, τάλαντον, manipulus lanæ, uel lini, aut cannabis, qui ex colo pendet, & fuſo trahitur. unde Trahere penſa, idem quod nere. Ouid. lib. 2. Faſt. Lumen ad exiguum famulæ data penſa trahebant. Iuſt. lib. 1. Penſa inter uirgines partientem. Penſum per tranſlationem, eſt officii cuiuſque perfunctio. Cic. lib. 3. de Orat. Ad reliqua progrediar, meq́; ad meum munus, penſumq́; reuocabo. Trãſlatio ſumpta ab ancillis, penſa deducenda à matronis capientibus. Dicimus autem uenuſte Abſoluere penſum, Conficere penſum, Peragere penſum. Varr. 2. de re ruſt. cap. 2. noſtrum penſum abſoluimus. Plau. in Perſa: Penſum meum confeci. Col. libro. 3. cap. 10. Vnum ei propoſitum, peragere operis ſui penſum. Accurare penſum, eſt diligenter ſuum officium exequi. Plaut. in Bacch. Penſum meum lepide accurabo. Exigere penſum ab aliquo, eſt petere an ſuo ſit functus officio. Cic. 5. Verr. Penſum in Leontino agro eſt exigendum. Quandoque penſa dicuntur de ipſis filis: ut apud Virg. 9. Æneid. Excuſſi manibus radii, reuolutaq́; penſa. Eſt præterea Penſum à Penſus, a, um, particip. uerbi Pendo, quod inter cetera ſignificat æſtimo, curo: unde Penſum habere, dicimus pro, de re aliqua ſolicitum eſſe. & contra, Nihil penſi habere, eſt contemnere. Salu. in Catil. Neque dicere, neque facere, quicquam penſi habebat. Inuenitur comparatiuum Penſior, & hoc Penſius: i. precioſius: nam quæ maximi facimus, ſæpe nobis penſa ſunt, id eſt, cogitata, ponderata. Plau. in Sticho: Age tu, altera ultra ſit conditio penſior, uirginem, an uiduam habere? Gel. lib. 12. cap. 5. Vt nihil quicquam eſſet carius, penſiusq; nobis, quàm noſmetipſi.

PENTADACTILES, piſces ex genere concharum. Pli. lib. 32. cap. ult.

PENTADORON, terræ coctæ ſpecies, quinque palmos continens. Pli. lib. 35. cap. 14.

PENTAPHYLLON, herba quinque folia habens. Pli. uocat Quinquefolium lib 25. cap. 9. Dioſc. lib. 4. cap. 45.

PENTAPOLIS, pen. cor. πεντάπολις, regio inter Palæſtinam, & Arabiam, à quinque ciuitatibus ſic appellata. Hanc regionem (ut Solinus ſcribit) de cælo tactam, teſtatur humus nigra, & cinere ſoluta. Eſt & Pentapolis regio in Lybia, quæ & Cyrenaica uocatur: à quinque urbibus, quarum nomina, Berenice, Arſinoe, Ptolemais, Apollonia, & Cyrene. Pli. lib. 5. cap. 5.

PENTATEVCHON, πεντάτευχον, uolumen quinque librorum.

PENTATHLI, qui quinque certaminum generibus congrediuntur, cæſtu, curſu, ſaltu, diſco, & lucta. Pli. lib. 34. cap. 8. Hic fecit Delphicos pentathlos.

PENTECOSTE, es, πεντηκοστὴ, dies quinquageſimus à Feſto Paſchæ.

PENTESILEA, pen. pro. Amazonum regina. Virg. 1. Æne. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Penteſilea furens. Hæc cum Troianis opem ferret, ab Achille occiſa eſt.

PENTEVS, per duas ſyllabas, πενθεὺς, Echionis ex Agaue filius, qui cum Bacchi ſacra contemneret, à matre & ſorore, numinis furore actis, eſt dilaceratus. Ouid. lib. 3. Metam. Inde Penteus, a, um, pen. pro: Stat. lib. 2. Theb.

PENTIREMIS, nauis quinque remos in quolibet ordine habens, Latini Quinqueremem uocant. Hircius de Bello Afric. lib. 4. Capit pentiremem unam. &c.

PENTOBON, herba notiori nomine Pæonia. Pli. lib. 25. cap. 4.

PENVLA, æ, [*Gabano, tabarro*] φαινόλη, ueſtis denſa ac uilis, quæ nebuloſo, ſeu pluuioſo tempore ſupra tunicam aſſumitur, loco pallii, ad arcendas à corpore pluuias. Pompo. in Penicea: Penulam in caput induce, ne te noſcat. Iuuen. Saty. 5. Et multo ſtillaret penula nimbo. Vlpia. Iureconſultus inter communia ueſtimenta, quibus uir, & mulier promiſcue utuntur, penulas annumerat. Varro dixit non quærendam eſſe penulam homini, qui habet uirtutem. Scribit Lamprid. Alexandrum conſtituiſſe, ut Senatores penulis intra urbem frigoris cauſſa uterentur, cum id ueſtimẽtum itinerarium, & pluuiæ fuiſſet. Erat etiam Penula Gauſapina, candida, ac uilloſa, qua hyberno tempore utebantur: de qua Mar. li. 14. Is mihi candor ineſt, uillorum gratia tanta eſt: Vt me uel media ſumere meſſe uelis. Vide Bayſium.

PENVLARIVM, ri, φαινολοθήκη, locus in quo penulæ reponuntur. No.

PENVLATVS, ὁ φαινόλην, penula indutus. Cic. pro Mil.

PENVRIA, riæ, [*Careſtia*] ἀπορία, uox a Penu deducta, ſignificatq́; omnium rerum inopiam, præſertim earum, quæ ad penum pertinent cum ſcilicet deſunt ea, quæ ad uictum ſunt neceſſaria. accipitur pro cuiuſuis rei egeſtate. Ter. in Ad. Næ illuſmodi iam nobis magna ciuium Penuria eſt. Cic. 7. Ver. Ne diutius in tanta penuria uirorum fortium talem imperatorem ignorare poſſitis. Vir. 7. Æn. uertere morſus Exiguam in cererem penuria adegit edendi.

PENVS, us, [*Vettouaglia*] βίος, τὰ πρὸς τὸν βίον ἐπιτήδεια. hic uel hæc, quartæ declinationis, & hic Penus, ni, ſecundũ Priſcia. & hoc Penus, noris, & hoc Penum, & hoc Penu, indeclinabile, ſignificat omne eſculentum, poculentumq́;, quo ueſcuntur homines non ipſos quidem cibos in ſingulos dies in cœnæ aut prandii uſum paratos, ſed quicquid ad futuri temporis uſum in loco aliquo, quem inde Penarium uocamus, ſeruamus recõditum. Dictum Penus, quæ ea, quis longæ uſionis gratia contrahuntur, & reconduntur, non in promptu ſint, ſed intus, & penitus habeãtur. Feſtus: Penora, res neceſſariæ ad uictum quotidianum. Ter. in Eun. Patris ad te penũ

omne

omne congerebam clanculum. Lucilius: Magna penus paruo ſpatio conſumpta peribit. Hora. lib. 1. epiſt. Vſus eſt nomine Penus in neutro genere, cum ait: Annonæ proſit, portet frumenta penuſq;. Penum in neutro genere per ſecundam declinationem protulit Teren. in exemplo, quod iam in Eunucho citauimus, & Afranius, referente Nonio: Vos quibus cordi eſt, intra tunicam manus læua, dextra in penũ herile. Gel. ex Maſſurii auctoritate demõſtrat, thus, & cereos, ligna quoque penori aſcribi poſſe. Nos uero aromata, caſeos, carnes ſalitas, & alia eſculenta etiam Penum commode appellabimus. Hinc Penarius, a, um, quod ad penum pertinet. Cic. 4. Verr. Cato ſapiens cellam penariam reip. noſtræ, nutricem plebis Romanæ Siciliam nominauit.

Peplion, πέπλιον Hippocrati, πεπλὶς Dioſcoridi, portulaca ſilueſtris. Pli. li. 20. ca. 20. Portulaca, quam Peplion uocant, ſagittarum uenena, & ſerpentiũ hæmorrhoidum reſtringit, pro cibo ſumpta.

Peplos, πέπλος, frutex eſt, (inquit Dioſcor. libro 4. cap. 179.) quem nonnulli Sycem, alii μήκωνα ἀφρώδη, i. Papauer ſpumeum uocant. Ruel. putat eſſe, quam officinæ hodie Eſulam rotundam uocant. Pli. lib. 27. cap. 12.

Peplvs, ſiue Peplum. Donatus ad ſacrorum ritus pertinere ait Seruius in illud Virg. 1. Æne. Peplumq; ferebant: Peplum, inquit, Mineruæ conſecratũ erat. In hoc depingebãtur ex more apud Athenienſes, qui ſtrenue ſe in bello geſſiſſent. Plau. Nunquam in ciuitatem uenio, niſi cum infertur peplum. Claudianus maſculino genere extulit in Epithalamio Honorii: Peplumq; fluentem Alleuat.

Pepo, nis, [*Popone, melone*] πέπων, teſte Pli. li. 19. c. 5. Cucumeris genus eſt, magnitudine cetera excedens, concoctu difficile. Eſt & alterum cucumeris genus, multo minus: quod quia mali cotonei ſpeciem referre uidetur, Melopoponem uocant. Ruel. lib. 2. ca. 68.

Per, [*Per, per mezzo*] διὰ, κατὰ. Quandoque iurandi eſt, νὴ: ut, Per Pol. i. per Pollucem. Quandoque obteſtandi. Virg. 4. Æne. Per te, per, qui te talem genuere, parentes. Quandoque medium quendam, & quaſi interceſſorem ſignificat: ut, Per meos amicos obtinui. Per adoptionem pater dicitur, qui me adoptauit. Plin. Iunior epiſt. li. 5. Auunculus meus, idemq; per adoptionem pater. Per ætatem, etiam pulchre dicimus, pro permittente ætate. Ter. in Eunu. Cetera ſigna neque ſciebat, neque per ætatem etiam potuerat. Idem in Ad. Si eſſes homo, ſineres nunc facere, dum per ætatem licet. Per eos dies, Cic. 7. Ver. Per id tempus, id eſt, pendente eo tempore. Liu. 2. Multa blandimenta plebi per id tempus ab ſenatu data. Per deos, Per dextram, Per fortunas, Per fidẽ, Per homines, Per Deum immortalium fidẽ, Per iura, Per genua, elegantes ſunt obſecrandi formulæ. Cice. Attic. Subueni igitur per deos. Plau. in Mec. Per ego te hæc genua obteſtor. Per fas & fidem deceptus dicitur, qui nimium fidendo alicui in re bona, honeſtaq; falſus eſt. Liu. 1. Cuius ad ſolenne, ludoſq; per fas ac fidẽ decepti ueniſſent. Plau. in Moſt. Per fidem deceptus ſum. Per gratiam bonam abire ab aliquo, eſt quem non male contentum ab aliquo diſcedere. Per iocum. Per ludum & iocum, eſt, ludendo, & iocando aliquid facere. Cice. 3. in Ver. Q. Opimium per ludum, & iocum fortunis omnibus euertiſſe. Sic, per ludum & negligentiam peruenire ad honores, dixit Cic. 7. Ver. Per me licet tibi hoc facere: id eſt, te non impedio. Per me nulla eſt mora, ait Terẽ. in And. Per me didici legere: i. ex meipſo, nullo docente. Cic. de Amic. Suos omnes per ſe eſſe poſſe ampliores uolebat. pro, quantum ad ſe attinet. Aliquando per ſe, ſignificat ex ſeſe, ſua natura. Cice. de Amic. Per ſe ſibi quiſque carus eſt. Ci. 1. de Fin. Iſta ſua ſponte & per ſe expetenda. Per ſe, aliquando ſignificat propter excellentiam ſui. Ibidem Cic. Per ſe eſt uirtus expetenda. Iungimus nonnunquam in eadem oratione Per ſe, & propter ſe. Cic de Amic. Carent amicitia per ſe, & propter ſe expetenda. Per ſpeciem, id eſt, ſimulata occaſione, per ſimulationem. Liu. 1. Per ſpeciem alienæ fungendæ uicis ſuas opes firmauit. Liu. 27. Spolia per ocium legero. Per te ſtetit, quò minus hæ fierent nuptiæ, ait Ter. in And. Per tempus: id eſt, tempeſtiue, opportune. Plaut. in Men. Per tempus aduenis. Per uinum exortũ eſt diſſidium: i. per ebrietatem. Plaut. in Mil. Per uos, per me, beneficio ueſtro, meo, alicuius. Cic pro Roſc. Amer. Per uos uitam, & famam poteſt obtinere. Idem ad Terentiam: Romæ uos eſſe tutos poſſe per Dolabellam. Aliquando pro Inter. Virg. 1. Geo. Via ſecta per ambas. In compoſitione uero Per, ſignificat perfectionem actus uerbi, cum quo componitur, aut intentionem qualitatis per nomẽ adiectiuum ſignificatæ: Perficere enim eſt perfecte facere, & opus cœptum ad finem perducere: & Perfero, ad ſtatutũ finem fero. Periniquus uero eſt ualde iniquus. Aliquando abnegatiua, ut Perfidus, Periurus, qui fidem & iuſiurandũ fregit. Aliquando ſignificat idem quod trans: ut, Perfluo, Perpluo, Perſpicuum, per cuius medium uidemus: ut cryſtallus. Aliquando habet uim aduerbij & pro ualde ponitur, tamq; ſuperlatiuo, quàm poſitiuo iungitur. Col. lib. 4. Perpauciſſimis agricolis contigit. Et ſi addatur Quàm, ſignificat maxime, ὡς σφόδρα, ut Perquàm bonus: id eſt, optimus. Perquàm magnus: id eſt, maximus. Iungitur autem ſuperlatiuo. Curtius: Perquàm maximo poteſt exercitu comparato. Aliquando ſignificat nimis uehementer, & in bonam & in malam partem: ut, pertinax, qui nimis tenax eſt, & inexorabilis.

Pera, ræ, [*Biſacca*] ſacculus ex aluta, à collo ad lũbos pendens. hinc Peram uiatoriam uocamus, qua panem & aliquid obſonii geſtare uiatores ſolẽt. Mart. li. 14. Dormiat, & tetrico cũ cane pera rogat.

Peracer, hæc peracris, hoc peracre, p. pr. ualde acer, & uehemens. Cic. ad Papyrium, lib. 9. Cæſar habet peracre iudicium.

Peraceſco, is, ere, peracui, ualde acidum fieri. Pla. Bacch. Hoc peraceſcit, me hoc ætatis ludificari. Idem Aul. Mihi pectus peracuit.

Peracvo, is, [*Fare aguzzo*] ualde acutũ facio. Cato. ca. 40. Sumito ſurculũ durum, eum peracuito. Peracutus, a, um, ualde acutũ. Mar. li. 5. Teſticulos peracuta falce ſecaret. Peracute, aduer. Ci. 1. Aca. Zeno cum Arceſilam anteiret ætate, & peracute moueretur.

Peraeqvo, as, are, ὁμαλίζω, æquum facere. Col. lib. 3. cap. 3.

Peraeqvvs, peræqua, peræquum, ualde æquum. Cice. 6. Verr. Vt hoc liceret ſuſpicari, fuiſſe aliquando apud Siculos peræqua proportione cetera. Peræque. Cice. in Piſ. Quod cum peræque omnes, tum acerbiſſime Bœotii ſenſerunt.

Perago, pen. cor. [*Compire*] τελέω, διαπράττομαι, peregi, peractum, perficio. Seneca: Omnia inchoat, nihil peragit. Interdum perduco. Plautus: Nauem peregit in portum. Aliquando transfigo. Apuleius: Multas noctes peregi inſomnes. Interdum pertracto, mecum reputo. Virg. li. 6. Omnia percepi, atque animo mecum ante peregi. Interdum pertraho: ut, Hic me ad carceres, ad mortem uſque peregit. A perago fit Peractio, διαπράξις, quæ eſt perfectio, finitio. Cic. de Sen. Senectus peractio ætatis eſt. Peragere reum, eſt condemnare: ſed, Facere reum, eſt accuſare. Vnde ait Iureconſultus: Peregiſſe reum non alias quis uidetur, niſi & condemnauerit. Plin. Iunior in epiſt. Dum peragitur reus. Peragere reum, inquit Budæus, eſt ita rei accuſationem perſequi, ut tandem damnetur. Peragere partes ſuas, eſt officio ſuo fungi. Peragere penſum laborum. Col. lib. 3. ca. 10. Vnum eſt ei propoſitum, peragere laboris penſum. Hinc Peragito, frequent. Cæſar 3. Bel. Ciu. Vehementius peragitari ab equitatu.

Peragro, peragras, p. c. [*Andare errando*] περινοστέω, ex Per, & Ager agri, componitur, & pro ambulo, ſiue inquirendo circumeo ſumitur. Cic. lib. 3. Offi. Rura peragrantes, ſæpe ſoli ſumus. Hinc Peragratus. Ci. 5. de Fin. Videmus ultimas terras eſſe peragratas. Peragratio. Cic. 2. Phil. Quæ fuit eius peragratio itinerum?

Perambvlo, as, are, ambulando circumeo. Varro de re ruſt. li. 1. c. 2. Vos qui multas perambulauiſtis terras.

Perangvstvs, admodum anguſtus. Cice. 7. Verr. Peranguſto freto diuiſa ſeruitutis ac libertatis iura.

Peranno, as, χρονίζω, per integrum anni tempus uiuo, annum perago, ex Per, & Anno, nas. Macrob. lib. 1. Sat. Scribit, priſcos Romanos menſe Martio & publice, & priuatim ad Annam perennam ſacrificatum ire ſolitos, ut annare, perannareq; commode liceret. Suet. in Veſp. Puella nata non perannauit.

Perantiqvvs, Cic. de Cla. Orat. Themiſtocles, ut apud nos, perantiquus, ut apud Athenienſes, non ita ſane uetus.

Perareſco, is, ualde aridum fieri. Col. lib. 12. cap. 3.

Perargvtvs, ualde argutus. Cic. de Cla. Orat. Homo perargutus.

Peraridvs, prorſus aridus. Col. li. 2. cap. 19.

Peraro, peraras, pen. cor. [*Arare d'ogni parte*] διαρόω, circunquaq; arare. Per tranſlationem etiã de rugis dicitur, quæ in fronte quandam ſulcorum ſimilitudinem referunt. Ouid. 14. Meta. Rugis perarauit anilibus ora. Interdum pro peragrare: ut, Perarare Pontum, apud Sen. in Medea. Pro ſcribere, ſiue pingere. Ouid. 1. de Arte: Ergo tibi blandis peraretur littera uerbis.

Peraſtvtvs, a, um, ualde aſtutus: à quo Peraſtute, aduerb. Plaut. in Truc. Vt peraſtute eum iniiciatis in malam fraudem.

Perattentvs, a, um, ualde attẽtus. Cic. 5. Ver. Perattentos ueſtros animos habuimus. Perattente: ut, Perattente audire. Ci. pro Cœl.

Perbacchor, aris, παροινέω, perpoto, & luſito conuiuiis frequentandis. Cicero. 2. Philipp. At quàm multos dies turpiſſime es perbacchatus.

Perbeatvs, a, um, [*Molto beato*] παρόλβιος, ualde beatus. Cicero. 1. de Orato.

Perbellvs, a, um, [*Molto bello*] ualde bellus: à quo perbelle, aduer. ualde bene. Cic. Atti, lib. 4. Perbelle feceris, ſi ad nos ueneris.

Perbene, ualde bene. Cicero. 2. de Cla. Orato. Perbene loqui Latine putabatur.

Perbenigne, ualde benigne. Ci. ad Q. f. li. 2. Perbenigne reſpondit.

Perbibo, is, p. c. [*Beuere bene*] ἐκπίνω, totum bibo. Plaut. in Stich. At ego perii, cui medullam laſſitudo perbibit. Col. lib. 7. cap. 4.

Perblandvs, a, um, [*Molto piaceuole*] ualde blandus. Cic. Q. Fr. li. 1.

PERBONVS,a,um,ualde bonus.Cic.pro Flac.

PERBREVIS,& hoc perbreue,p.c.[*Molto brieue*]ualde breuis.Liu.li. 28 S cis ſperare perbreuis æui Carthaginem eſſe. Perbreuiter, ualde breuiter.Cic.2.de Ora.Quid ſentiã perbreuiter exponam.

PERCA,cæ,m,ἡ πέρκη,piſcis delicatiſſimi nomen, quia Pli.lib.9. cap.10.Inter laxatiles numeratur.Auſonius in Moſella.Nec te de licias menſarum perca ſil. bo.

PERCALLEO,es,ere[*Fare il callo*]ἀποτυλλόομαι,callosus ſum: & per tranſlationem obdureſco, & diutina malorum conſuetudine ad uerſa patienter fero.Cicero pro Mil.Percalluerat ciuitatis incredibilis patientia.

PERCELEBRO,as,p.c.[*Diuulgare*]διαφημίζω,diuulgo.Cic.7.Verr. De qua muliere plurimi uerſus tota Sicilia percelebrantur.

PERCELER,pen.corr.perceleris,[*Molto ueloce*] ualde celer . Cicero pro Cœl.

PERCELLO,is,perculi,uel perculſi,perculſum, [*Percuotere*]καταβάλλω,euerto,percutio Varr.in Parmenone:Aliu teneram abietem ſolus percellit.Teré.in And. Perculſit illico animum. Tacitus: Ingens rerum tumultus perculit ciuitatem.Plau.in Epi. Perii,plauſtrum perculi,hoc eſt uerti. Aliquando differo. Lucil. Ad nouum hoc percellit annum.Col.lib.7.cap.7. Cum unam uel alteram peſtis perculit,omnibus ſanguis detrahendus.

PERCENSEO, es, [*Commemorare*]καταλέγομαι,ἐξετάζω,idem quod Recenſeo,niſi præpoſitio quid perfectionis addat. Cice.in Parti. Quo in genere percenſere poterit pleroſque inueniendi locos.

PERCIEO,es,ere,[*Muouere*]κινέω,moueo. Luc.lib.3.

PERCINGO,is,περιβάλλω,circunquaque cingo.Col.lib.10.

PERCIPIO,[*Intendere,capire*]καταλαμβάνω,intelligo,capio, ſenſu apprehendo. Cic.ad Treb.lib.7.Cogitare debebis nullam artem litteris ſine aliqua exercitatione percipi poſſe. Plaut.in Curc.Ne quod hic agimus,ius percipiat heri . Verũ hæ ſignificationes metaphoricæ uidentur:nam proprie Percipere,eſt recipere,ſiue colligere:ut,Percipere fructus.Cic.2.Offi. Vicinum citius adiuueris in frugibus percipiendis,quam propinquum . Idem de Senec. Serere,percipere,& condere fructus.A quo Perceptio. Cic.2. Offi. Neque frugum,fructuumq́ reliquorum perceptio & conſeruatio. ſine hominum opera ulla eſſe potuiſſet.

PERCITVS,pe.cor.à Percieo,[*Commoſſo*]κινηθεὶς μετὰ ὁρμῆς,ἐκπλαγείς, commotus,incitatus:qui ira,ac furore accenſus eſt. Ter.in Hecy. Incredibili re,atque atroci percitus. Cice.pro Mil.Siue enim illud animo irato,ac percito feciſſet.

PERCNOS,aquilæ genus,teſte Pl.li.10.ca.3. Ab Homero ſic uocatũ Alii uocant Morphnum,aliqui etiam Plancum,& Anatariam

PERCOARCTO,ãs,κατασφίγγω,uehementer conſtringo . Colu. lib.2 cap.19.

PERCOGNOSCO,is[*Conoſcere perfettamente*]διαγινώσκω,perfecte cognoſco.Plau.Truc.Vtroſque percognoui probe.

PERCOLO,percolis,pen.corr.[*Honorare perfettamente*] ἐκθεραπεύω, perfecte colo.Plau.in Tri. Feceris par tuis ceteris factis , patrem tuum ſi percoles. Interdum culturam abſoluere,perficere.Pli.lib. 5.epiſt. Quæ maxima ex parte inchoaui , aut inchoata percolui. Hinc Perculcus,politus,ornatus.Plau.in Pœn. Quæ lauta eſt, niſi perculta eſt,meo animo quaſi inuenuſta eſt.

PERCOLO,las,pe.pro. [*Colare, ſcolare*] διηθῶ,per colum tranſmitto. Col.li.12.ca.41.Refrigerantur,& percolantur. Pli.lib.32. ca.6.In terra marina aqua argilla percolata dulceſcit.

PERCOMIS,pen.pr.[*Molto piaceuole*]ualde comis. Cic.de Cla. Ora.

PERCOMMODVS,a,um,ualde commodus . Percommode, admodum commode.Cic.pro Cæci.Percommode accidit.

PERCONDITVS,pen.corr.[*Molto aſcoſo*]ἀποκεκρυμμένος, reconditus, & abſtruſus.Cic.1.de Orat.

PERCONTATOR,oris,qui percontatur.Horat.1.epiſt.19.

PERCONTOR,ris,[*Cercare diligentemente*]πυνθάνομαι,ἀνακρίνω,diligenter inquiro:à conto , quo nautæ utuntur ad inquirenda loca nauibus opportuna.Ter.in Hec.Tua quod nihil refert, deſinas percontari.Cice.in Som Scip Ille me de noſtra rep.percontatus eſt.Percontatio,ἀνάκρισις,interrogatio.Cice.de Vniu. Tempus reliquum percontatione conſumpſimus.

PERCONTVMAX,acis,ualde contumax.Ter.Hec.

PERCOPIOSVS,ualde copioſus.Pli.epiſt.208.

PERCOQVO,coquis,pen.cor.[*Cuocere bene*]ἐκπέσσω,perfecte coquere. Pli.lib.23.cap.7.Bubulas carnes additi caules magno ligni compendio percoquunt . Plaut.Merc.Coquum aliquem arripiamus, prandium qui percoquat.

PERCREBRESCO,is,percrebui,diuulgor.Cic.Atti.lib.11.Putant perniciosum fore,ſi eius hoc ſcelus percrebuiſſet.Idem 6.Ver. Cum hæc fama de noſtrorum hominum auaritia percrebuerit.

PERCREPO,as,pen.cor.διαλαλέω,perſono,perſtrepo . Cice.7. Verr. Lucum littoris percrepare totum mulierum uocibus.

PERCRVCIO,crucias,ualde crucio.Plau.Bacch.Percrucior.

PERCRVDVS,immaturus & ualde crudus. Colu.lib.12.cap.10.Pruna purpurea cum immatura,non tamen percruda legeris.

PERCVDO,dis,pen.prod.[*Sbattere*]διακολάπτω,percundo. Colum. lib.8.cap.5.

PERCVLSVS,[*Sbattuto*]ἐκπλαγείς,à Percello . Sæpius ad animum refertur.Cice.Peto lib.9.epiſt.Perculſus atrociſſimis litteris.Virg. 9.Æneid.Magno Ludum perculſus amore . Idem 6. Æneid. Caſu perculſus iniquo.

PERCVPIO,pis,p.c.ἐπιθυμῶ,ualde cupio.Ter.Eun.Plau.Aſin.

PERCVRIOSVS,ualde curioſus.Cic pro Clu.

PERCVRO,as , [*Sanare perfettamente*]κατᾰθεραπεύω , perfecte ſano. Curtius: Percurato uulnere . Plin. lib.24. cap.15. Axungia adiecta percurant.

PERCVRRO,ris,[*Peruenire ſcorrendo ſcorrere*]διατρέχω , currendo peruenio,hue currendo perſeuero.Ter.in An.Percurro ad forum. Donat.Percurro,ut continuationem curſus oſtenderet. Quandoque eſt curſim pertranſire,& celeriter.Cic.lib.1.de Or. Multa legendo percurriſſe.Percurſus,a,um.2.de Or. Sobrii oratores percurſas animo,& prope decantatas habere debeant.

PERCVRSATIO.Cic.1.Phil.O præclaram percurſationem.

PERCVRSIO.Cic.4.Tuſc.Animi multarum rerum percurſionem.

PERCVRSO,as,frequent. Liu.23.Percurſant finibus noſtris.

PERCVSSIO. Cice.3.Tuſc.Lacerationes genarum,capitis percuſſiones. Pro ictu,de dimenſione temporum in pedibus aut muſica. Ci.3 de Ora.Sunt inſignes percuſſiones eorum numerorum. Percuſſus,a,um.Virg.7.Æne. Percuſſum uirga uerſumq́ uenenis Fecit auem Circe.

PERCVSSOR,ſoris,qui percutit.Pli.lib.8.cap. 16. Obſeruatione mira percuſſorem noui.Cic.2.Phil Percuſſor Cæſaris.

PERCVSSVS,ſus,ſui,percuſſio.Plin.lib.7.cap. 51. Venarum inæquabili percuſſu.

PERCVTIO,tis.pen.corr.[*Percuotere*]κατακόπτω, percuſſi , cuſſum, ex Per,& Quatio,q,in c,mutata,& abiecta a,ſignificat ferio. Cic. 7. Vert. Quæſiſſe Domitium , qui tantam beſtiam percuſſiſſet. Virg.12.Æneid.Terq́ quaterq́ manu pectus percuſſit honeſtum Percutere aliquem palpo,eſt uerbis adulari.Plau.in Amph. Timidam palpo percutit. Percutere fœdus , eſt facere . Percutere de cælo,eſt fulminare.

PERDECORVS,a,um,ualde decorus.Plin.epiſt.9.

PERDENSVS,a,um,ualde denſus.Col.lib.3.cap.12.

PERDICIVM,herba,qua perdices præcipue ueſcuntur.Pl.li.21.c.30.

PERDIFFICILIS,le,ualde difficilis . Cice.de Parti.Quæ perdifficilia ſunt,perinde habenda ſemper ſunt,ac ſi effici non poſſint.Perdifficiliter.Cice 4 Aca.

PERDIGNVS,a,um,ualde dignus.Cic.ad Valerium,lib.3.

PERDILIGENS,perdiligentis,ἐπιμελής,ualde diligens . Cic.ad Q.fr. li.3.Res eſt hominis perdiligentis. Perdiligenter. Cic.Atti.lib.1.

PERDISCO,is,perfecte diſco.Cic pro Balbo Omnia iura belli perdiſcere potuiſſe . Plaut. Aſin. Perdidici iſtæc eſſe uera damno cum magno meo. Ortus,obitusq́ ſignorum perdiſcere,Cice.de Fato.

PERDITE,[*Corrottamente grandemente*]ἀσελγῶς , corrupte. Cice. Atti.lib.9.Qui hic poteſt ſe gerere non perdite . Perdite . pro uehementer:ut,Perdite amare,Teren.Heau.Perdite conari , Quinctil.lib.2.cap.2.

PERDITIO,onis.Pli.lib 9.cap.37.

PERDITOR,oris.Cic pro Planc.Perditor reip.

PERDITVS,ta,tum [*Perduto*]ἀπολωλεκώς,amiſſus profligatus. Teren.An.Tu rem impeditam & perditam reſtituas.Ci.pro Mur. Confectus morbo,perditus mærore ac lacrymis. Perditus item dicitur, qui uitio aliquo ita contaminatus eſt , ut de eo nulla ſpes habenda ſit.Cic.lib.2. Offic. Dum homines perditi hoſtam illam cruentam ſperabunt.Perditior,Perditiſſimus.Hor.1.Serm.Sat.2. Quanto perditior quiſque eſt,tanto acrius urget. Cice.ad Q.Fr. li.3.Nihil perditius his hominibus,his temporibus. Idem 5. Ver. Profligatiſſimus,& perditiſſimus omnium.

PERDIV,admodum diu.Cic.Atti.lib.3. Perdiu nihil eram auditurus. Varr.1.de re ruſt.cap.58.

PERDIVTVRNVS,quod diu durat.Cic.2.de Nat. Deo. Quæ aut ſempiterna ſit neceſſe eſt , aut certe perdiuturna. Idem pro Sext. Cum Graue bellum perdiuturnumq́.

PERDIVES,perdiuitis,πολυχρήματος,ualde diues. Cic. Atti.lib.6.

PERDIVS,perdii,πανήμερος.ex Per,& dies,qui per diẽ uigilat. Gell. li.2.ca.1.Stare ſolitus Socrates dicitur, pertinaci ſtatu perdius,atque pernox,à ſummo lucis ortu ad Solem alterum orientem . Seneca. Id perdius,pernoxq́ agebat.Sic Interdiu,intra diem,uel per diem.Pro quo etiam dicimus Diu.ut Noctu,pro,per noctem Pla. in Merc.Neque conquieſcam uſquam noctu,neque diu.

PERDIX,perdicis[*Pernice*]πέρδιξ,auis nota,quam Ouidius fabulatur à

tur à Perdice Dædali nepote ita fuiſſe appellatam, quem, cum ſerræ uſum primus reperiſſet, à patruo inuidia pcito ab excelſa quadam turri ferunt præcipitatum, deorumq; miſericordiaq; in auem ſui nominis fuiſſe transformatum: quæ etiam nunc ruinæ illius memor, uitat ſublimia, humi nidum conſtruens. Pli. lib. 10. cap. 33.

Perdo, perdis, perdidi, perditum, [*Perdere, ruinare, uccidere*] ἀπόλλυμι, ex Per, & Do, ſignificat amitto. Plaut. in Amph. Hunc non repperi, & illos perdidi. Accipitur pro, damnum uel iacturam accipio. Cic. 2. Offi. Vt locupletes ſuum perdant. Item eſt perimere: quoniam quæ amittuntur, quaſi mortua nobis eſſe uidentur. Ter. in An. Dii te perdant. Perdere aliquem eſt corrumpere, malis moribus inficere. Ter. in Ad. Cur perdis adoleſcentem nobis? Aliquãdo eſt mortis periculo exponere. Terẽt. in An. Vbi illic ſcelus eſt, qui me perdidit? Perdere aquam, eſt tempus datum fruſtra conterere, cum ad clepſydram dicitur. Quinct. lib. 11.

Perdoceo, perdoces, pen. corr. διδάσκω, perfecte doceo. Cice. pro Sext. Rem quæris præclaram iuuentuti ad diſcendum, nec mihi difficilem ad perdocendum. Plau. Pſeu. Quanti iſtuc unum coquinare perdoces? Ter. Heau. Perdocta eſt probe. Perdoctus. Cic. pro Balbo. Cum me rerum uarietate atque uſu ipſo iam perdoctum uiderent. Exitio multorum perdocti, Lucr. lib. 3.

Perdocte, Plau. Moſt. Vt perdocte cuncta callet.

Perdoleo, les, pen. co. [*Dolerſi grandemente*] λυποῦμαι, uehementer doleo. Ter. Eunu. Tandem perdoluit. Cæſar 2. Bel. Ci. Suam uirtutem irriſui fore perdoluerunt.

Perdomo, mas, pen. cor. δαμάζω, idem quod domo. Tibul. li. 1. El. 2. Sola feros Hecates perdomuiſſe canes. Prouinciam aliquam perdomare. Liu. 9. Si arma, Aſia perdomita, in Europam uertiſſet. Perdomitus, mĩta, mitum. Col. lib. 6. cap. 2. Perdomiti boues mox ad aratrum inſtituantur.

Perdormisco, ſcis, ſcere [*Fare un ſonno ſolo*] ſomnum in certum aliquod tempus continuare. Pla. Men. Perdomiſcin' uſque ad lucem.

Perduco, cis, duxi, ductũ. [*Condurre, menare*] διαφέρω, διάγω, ad finẽ uſque duco. Cic. in Catone. Valer. Coruinum accepimus ad centeſimum annum uitam perduxiſſe. Perducere ad exitum culmen, uel ſummum, eſt complere, abſoluere. Cic. 2. de Fin. Nec enim abſoluti uita beata ſapientis, neque ad exitum perduci poterit.

Perducto, as, are, frequent. Plau. Moſt. Vin qui te perductet?

Perductores, προαγωγεῖς, in hoc differunt à Lenonibus, ꝙ Lenones ſunt ſcortorum: Perductores etiam inuitarum perſonarum: ut annotauit Aſconius in illud Cice. 3. Verr. Lenonum, perductorum nulla mentio fiat.

Perduellio, onis, συνωμοσία, crimen læſæ maieſtatis. Vlpian. l. ultima. ff. ad legem Iuli. maieſta. Qui perduellionis reus eſt, hoſtili animo aduerſus remp. uel principem animatus eſt. Cice. pro Rab. Poſt. De perduellionis iudicio, meum crimen eſt, non Rabirii.

*Perduellio, criminum omnium de maieſtate fuit atrociſſimum, nam tunc eſt, cum in ipſam remp. uel in perſonam magiſtratus, aut principis infertur iniuria. cognoſcebatur autem non à prætore, ſed à II uiris. deinde ad populum erat prouocatio. itaque & Horatium illum, qui ſororem occidit, & Sp. Caſſium Viſcellinum, qui de regno cogitauit, pereuellionis accuſatos, alterum à populo eſſe abſolutum, alterum condemnatum, &, bonis publicatis, necatũ, Liuius monimentis hiſtoriarum prodidit quanquam Horatij factum, parricidium, non perduellio, uidetur fuiſſe: & lege parricidij, quam Numa Pompilius fecerat, iudicatum eſſe, Hoſtilij regis iuſſu, Pompeius docet. cur igitur perduellionem Liuius nominat? ait enim: Rex, concilio populi aduocato, II uiros, inquit, qui Horatio perduellionem iudicent ſecundum legem. facio. cauſſam hanc, fortaſſe ueram, licet opinari: uel quia Numa, uir ſanctiſſimus, parricidium omne perduellionem uoluit eſſe; uel quia, ſi non omne parricidium, ſaltem illud, quod in cognatos, affines'ue committeretur. Lege perduellionis, primum II uiri iudicabant, deinde ad populum erat prouocatio. declarat hoc oratio pro Rabirio perduellionis reo: ex qua, primum à II uiris, deinde à populo de Rabirio iudicatum eſſe, cognoſcitur. quod etiam Suetonius tradidit. quanquam, multo ante, iudicem hoc de crimine populum fuiſſe, non modo Horatij proximo demonſtratur exemplo, uerum etiam ex eo, quod à Plutarcho in Poblicola de Vitellijs, & Aquilij, qui Tarquiniæ gentis utrique fuerunt, proditum eſt. nam, cum de Tarquinio rege reſtituendo cogitaſſent, damnati à populo pœnas morte debitas luerunt. Atque hoc uno crimine damnatos necare ciues Romanos licuiſſe, cum eo tamen, ſi populus ita iudicaſſet. (nam, alioqui ne liceret, Sempronia C. Gracchi tribunicia lege ſancitum eſt) ſatis plane conſtat: quippe, cum & crucem Rabirio à Labieno accuſatore in campo conſtitutam Cicero dicat; &, mortem lege Iulia irrogatam; poſteriores etiam iuriſconſulti tradiderint, rei quoque memoria poſt mortem condemnata. Notat Vlpianus, purgandum fuiſſe crimen perduellionis etiam ſucceſſoribus; ſi forte reus obijſſet ante quàm de eo iudicatum eſſet. Quẽadmodum autem omnium de maieſtate criminum perduellio grauiſſimum fuit: ſic à populo ijs comitijs, quæ maxima omniũ erant, centuriatis, inquam, iudicabatur. quod in ea, quam proxime nominaui, oratione pro Rabirio declaratur. idemq; Liuius, Valeriusq; ſignificant; qui centurias nominant in eo perduellionis iudicio, quod de Ti. Graccho, & C. Claudio cenſoribus, accuſante tribuno ple. fiebat. nec dubito, quia atilius ille Calatinus, Q. Fabii Maximi ſocer, quem ſcribit Valerius oppidi Soranorum proditione reum ad populum eſſe factum, cẽturiatis & ipſe comitiis cauſſam dixerit: cum oppidi proditio, quæ in remp. grauis iniuria eſt, uideatur eſſe perduellio. itaque miror, (ut aliud ex alio) cur proditionẽ & maieſtatem Pedianus quodam in loco ſeparatim nominauerit: cum proditio certe in maieſtatem includatur, atq; etiam, ut ego exiſtimo, perduellio ſit. niſi ſi ut ſpeciem, quomodo philoſophi loquuntur, à genere ſeiunxit, perduellionem ſcilicet à maieſtate. nam & uocabulum ipſum, prodere, uidetur proprie ac directe per duellionem ſpectare. eſt enim, ubi quis cum hoſtibus aduerſus remp. conſpirat.

Perduellis, huius Perduellis, maſc. gen. [*Nemico*] πολέμιος, apud antiquos dicebatur, quem nos uocamus hoſtem: ab eo, ut Feſto placet, quòd pertinaciter retineat bellum. Hoſtem autem illi uocabant, quem nunc dicimus, peregrinum. Plau. Amph. Vnicus Teleboarum perduellis. Caius. l. quos nos. ff. de uerborum ſignificatio. Quos nos hoſtes uocamus, eos ueteres perduelles uocabant. Plau. Amph. Perduelles penetrant ſe in fugam. Cic. 1. Offic. Equidem illud animaduerto, quòd qui proprio nomine perduellis eſſet, is hoſtis uocaretur, lenitate uerbi triſtitiam rei mitigante. Idẽ 2. Offic. Pirata non eſt ex perduellium numero definitus, ſed communis omnium hoſtis. Poſtea autem Perduelles dicti ſunt patriæ hoſtes, qui crimen aliquod aduerſus maieſtatem principis, aut reip. commiſiſſent.

Perduint, & Perduaſſint, apud antiquos leguntur pro Perdant, & Perdiderint. Ter. in Eun. Vt illum dii, deæq; omnes perduint. Pla. in Pſeud. Dii te, deq; omnes perduaſſint cum iſtoc omine.

Perduresco, is, σκληρύνομαι, ualde durus fio. Colum. lib. 6. Hæc iam perduruit.

Perduro, as, χρονίζω, uſque ad finem duro. Ter. Hec. Sancte adiurat, Non poſſe apud uos Pamphilo ſe abſente perdurare.

Peredia, perediæ, edendi cupiditas: ut Bipeſia, bibendi deſiderium. uocabula ſunt à Plauto conficta. Feſtus.

Peredo, peredis, penul. corr. [*Conſumare mangiando*] totum edo, uel edendo conſumo. Cice. 3. Tuſc. Lacrymæ peredere humore exangueis genas. Virg. 6. Æneid. Hic quos durus amor crudeli tabe peredit. Pereſus: partic. Virg. 3. Georg. Nec tondere quidem morbo, illuuieq; pereſa Vellera, nec telas poſſunt attingere putres.

Peregre, pen. cor. [*In uiaggio*] ἐπιξενίας, extra patriam. Et eſt commune, tam ſignificantibus quietem, quàm motum: ut, Peregre ſum, Peregre ueni, Peregre uado. Ad locũ, ut apud Plau. in Amph. Peregre adueniens hoſpitio publicitus accipiat. De loco Ter. in Phor. Peregre rediens ſemper cogitet Quietem. Plaut. in Amph. Bene facit, quia nos eramus peregre.

Peregrinabundus, qui ſolitus eſt peregrinari. Liu. 28. Non peregrinabundum, neque circa amœnas oras uagantem.

Peregrinatio. Cice. 5. Tuſc. Exilium, ſi rerum naturam non ignominiam nominis quærimus, quantum à perpetua peregrinatione differt.

Peregrinitas, alieni ſoli habitatio. Vlpianus in. l. ſed ſi. ff. de in ius uocan. Ad peregrinationem redactus, i. relegatus in aliud ſolum.

Peregrinator, qui ſolet peregrinari. Cice. ad Leptam lib. 6. Non tam ſum peregrinator, quàm ſolebam.

Peregrinor, aris, [*Andare in peregrinaggio*] ἐπιξενοῦμαι, deponens abſolutum, per aliena loca peragrans proficiſcor. Cic. pro Rab. Vt peregrinari in aliena ciuitate, non in tua magiſtrum gerere uideare. Peregrinari dicuntur aures, quæ rem non audiunt, nec attendunt. Cic. pro Mil. Veſtræ peregrinantur aures? Peregrinatur animus, i. expatiatur, diuagatur. Pli. in præfa. lib. 5.

Peregrinus, [*Foreſtiere, peregrino*] ξένος, aduena, qui extra ſuam uerſatur regionem: ita dictus à peragrando. Et differt ab hoſpite, ꝙ Peregrinus ſimpliciter eum ſignificat, qui in ſua ciuitate nõ eſt: Hoſpes, qui in aliena ciuitate eſt. Pla. in Aſi. Peregrinus ego ſum, Sauriam non noui. Cic. de Amic. Ciues potiores ſunt, quam peregrini; & propinqui, quàm alieni. Transfertur ad alia, & dicimus Pereginas arbores, quæ ad nos aliunde ſint aduectæ: ſic Pereginas aues, pereginam faciem, quæ à quotidianis noſtris differat, & quam apud nos non ſimus ſoliti uidere. Meretrices olim, teſte Donato, Peregrinæ dicebantur. Tere. in An. Adeo ne eſt demens, ex peregrina?

Perelegans, tis, ualde elegans. Cic. 2. de Orat. Genus eſt perele-

gans, & cum grauitate falſum. Idem pro Planc. Tua fuit perelegans ac perſubtilis oratio. Pereleganter. Cic. de Clar. Orat. Quæ cum ſatis ornate, & pereleganter diceret.

PERELOQVENS, tis, ualde eloquens. Cic. de Cla. Orat.

PEREMPTALIA FVLGVRA, priſci appellauere, quæ ſuperiora portenta perimunt, i. tollunt. Feſtus.

PEREMPTORIVS, a, um, [*Perentorio, ch'uccide*] ἀρχιφονικός, quod eſt mortiferum, à perimēdo, ut uenenum peremptorium, ἀναιρετικόν, apud Apul. lib. 10. Sic apud Vlp. ff. de iud. l. & tertium. Peremptorium edictum dicitur, quod, tribus edictis propoſitis, uel uno pro tribus, fieri ſolebat, & quòd perimat diſceptationem inter litigatores, i. non patiatur aduerſarium tergiuerſari.

PERENDIE, [*Poſdimane*] μεταύριον, Poſt cras. Cice. Atti. Scies perendie. Plau. Aul. Quæ cras ueniet, perendie foras feratur.

PERENDINVS DIES, ἡ μεταύριον ἡμέρα, dies ab hinc tertius. Cæſ. 5. Bel. Gal. Perendino die coniunctim communem cum reliquis caſum belli ſuſtineat. Cic. pro Mur. Illud mirum uideri ſolet, tot homines, tā ingenioſos, per tot annos etiā nunc ſtatuere non potuiſſe, utrū diē tertium, an perendinum, rē, an litem dici oporteret.

PERENNIA, orum, ſunt cæremoniæ in auſpiciis ſeruari ſolitæ. Cic. 2. de Nat. Deo. Nulla perennia ſeruantur.

PERENNISERVVS, ui, qui perpetuo ſeruit uni domino. Plaut. in Perſ. Perenniſerue, lurco, edax, furax.

PERENNIS, & hoc ne, [*Perpetuo*] ἀΐδιος, ex Per, & Annus mutato a in e, quaſi per annos omnes durans: id eſt, perpetuus. Plaut. in Amph. Luctum ut perenne uobis ſuppetat. Cice. in Bruto: Contineo te in tuis perennibus ſtudiis. Perennes & perpetui curſus ſtellarum, 2. de Nat. Deo. Aquæ perennes, 6 Ver. Fons perennis, Cæſ. 8. Bel. Gal. Perennis fluuius, Pli. lib. 5. cap. 28. Latices manant perennes, Lucr. lib. 5. Hinc perennè aduerbium, perpetuo. Col. li. 12. cap. 18. Perenne fabricandæ decimodiæ.

PERENNITAS, tis, [*Eternità, perpetuità*] ἀϊδιότης, duratio in multos annos. Col. l. 1. c. 6. Nam ea cæli poſitio maxime frigida, & minime humida eſt, quæ utraq; perennitatem conditis frumentis afferūt: Cice. 2. de Natu. Deo. Adde huc fontium gelidas perennitates.

PERENNO, [*Durare molto tempo*] διαγίγνομαι, per multos annos, duro. Colum. lib. 1. cap. 9. Vt diutius perennent boues. Idem lib. 3. Roſa hoc modo culta multis annis perennat. Ouid. 3. de Arte: Arte perennat amor.

PEREO, is, iui, uel perii, [*Perire, morire*] ἔῤῥω, ἀπόλλυμαι, φθείρομαι, Supinum debet eſſe peritum, pen. cor. ſecundum analogiam. Componitur enim ex Per, & Eo, quod facit Itum: quare quamuis Peritum in uſu non ſit, conſtat tamen illud eſſe ſupinum, eò quòd uſitatiſſimum ſit participium Periturus. Significatio ſatis nota eſt. Eſt enim pereo, idem quod perdor, amittor, conſumor. Plau. in Truc. Illis perit, quicquid datur. Teren. in Ad. Viginti minæ pro pſaltria periere. Vnde & pro mori ſumitur, quòd qui moritur, prorſus abit. Pli. lib. 7. cap. 7. Tanti perire potuiſti? Peream, iurantis, uel imprecantis uox. Varr. 3. de re ruſt. cap. 3. Peream, niſi piſcem putaui eſſe. Perire mulierem, dicitur, ut deperire, & amando uri. Plaut. in Truc. Tres unam pereunt adoleſcentes mulierem.

PEREQVITO, as, [*Caualcare intorno*] καθιππεύω, circum equito. Cæſ. 4. Bell. Gall. Per omnes partes perequitant. Liu. 5. Cum perequitaſſet aciem.

PERERRO, as, [*Errare intorno, circondare*] περιπλανάω, errando circumeo, huc, uel illuc erro. Colum. in Præfa. lib. 1. Ignotum pererret orbem. Virg. 5. Æneid. Nunc hos, nunc illos aditus; omnemq; pererrat Arte locum.

PERERRATVS, a, um, particip. Virg. 2. Æneid. His mœnia quære Magna, pererrato ſtatues quæ denique Ponto.

PERERVDITVS, ualde eruditus. Cic. ad Atti. lib. 4.

PEREXCRVCIO, as, cruciatu eneco. Plau. Sticho.

PEREXIGVVS, a, um, ualde exiguus. Cæſ. 5. Bel. Gal. Cum hæ, intermiſſo perexiguo loci ſpatio, inter ſe conſtituiſſent. Cice. 2. Verr. Cum diem in Siciliam inquirendi perexiguam poſtulauiſſem.

PEREXILIS, le, ualde exilis. Col. lib. 11. cap. 2.

PERFABRICO, as, [*Compire la fabrica, ingannare*] κατασκευάζομαι, ἀπατάω, fabricam abſoluo. per metaphoram pro technis & dolis fallere. Plaut. Perſa. Ita me Toxillus perfabricauit, atque Meam rem diuexauit

PERFACETVS, a, um, admodum facetus. Cic. de Cla. Ora. Dulcem, & perfacetum fuiſſe dicebat. Perfacete, periucunde. Cic. 3. Ver. Neque perfacete dicta, neque hac ſeueritate digna.

PERFACILIS, le, ualde facilis. Cic. 4. Tuſc. Contulit ſe ad eandem potiſſimum diſciplinam, ſiue quòd erat cognitu perfacilis, ſiue quòd inuitabatur illecebris blandis uoluptatis. Cæſ. 1. Bel. Gal. Perfacile eſſe, cum uirtute omnibus præſtarent, totius Galliæ imperio potiri.

PERFACILE, aduerb. Cic. pro Roſc. Am. Perfacile hunc hominem incautum, & ruſticum, de medio tolli poſſe.

PERFAMILIARIS, re, ualde familiaris. Cic. ad Q. Fr. lib. 2.

PERFATVVS, a, um, Mart. lib. 10.

PERFACVL, ueteres dixere pro facile. Auctor Feſtus

PERFECTE. Cic. 4. de Fin. Quibus perfecte oratio compleatur.

PERFECTIO. Ci. 1. de Orat. Hanc ego abſolutionem perfectionemq; in oratione deſiderans.

PERFECTOR. Cic. 1. de Or. Stylus, quem tu uere dixiſti perfectorem dicendi eſſe, ac magiſtrum, multi ſudoris eſt. Ter. Eun. O meatum uoluptatum omnium inuentor, inceptor, perfector. Perfectus, cta, ctum, modo partic. eſt. Cic. de Cla. Or. Præclare inchoata multa, perfecta non plane. Modo nomen. 1. de Fin. Homini erudito, in geometriaq; perfecto.

PERFERO, perfers [*Sopportare, tolerare, ſoffrire*] ὑποφέρω, διαφέρω, uſque ad conſtitutum finem fero. Cic. Curioni lib. 2. epiſt. Sed nūcius ille, qui litteras accepit, non pertulit. Alibi pronunciare poſuit, ut in epiſtola ad Cœlium: In his ſum locis, quò tardiſſime omnia perferuntur. Aliquando patior ſiue patienter fero. Ter. in Ad. Paupertatem una pertulimus grauem autem. Perferre litteras, clamorem, famam, & ſimilia.

PERFICIO, perficis, [*Fare perfettamente*] ἀποτελέω, compleo quod inceptum eſt. Cice. de Nat. In Natura neceſſe eſt abſolui aliquid, atque perfici. Ter. in Hec. Si perficio, non pœnitet me famæ. Perficere cibum, eſt concoquere. Pli. lib. 11. cap. 53. Athletas malunt cibum ambulatione perficere. Pro efficere. Plau. in Aſi. Perficito, argentum hodie ut hab. at filius.

PERFIDELIS, fidele, ualde fidelis. Cice. Attic. Si perfidelem habebo cui dem.

PERFIDIA, diæ, ἀπιστία. Cic. 11. Phil. Dexteræ, quæ fidei teſtes eſſe ſolebant, perfidia, & ſcelere uiolatæ. Plautus Captiuis: Neque precatio perfidiis meis, neque malefactis fuga eſt. Tacit. lib. 20.

PERFIDIOSE, ad Her. li. 1. Spurce & ſuperbe, perfidioſe factum.

PERFIDIOSVS, plenus perfidiæ. Cic. in Piſ. Fallax, perfidioſus, impudens, audax. Idem 3. de Nat. Deo. Cur omnium perfidioſiſſimus C. Marius Q. Catulum, præſtantiſſima dignitate uirum, mori potuit iubere?

PERFIDVS, a, um, ἄπιστος, qui fidem uiolat, ſiue prodit. Vir. lib. 10. Perfidus ut nos Præcipites ferro Rutulus, flammiſq; premebat. Ci. 3. Offi. Perfidi, improbi, malitioſi. Amicus perfidus, Cic. poſt red. ad Quir. Arma perfida Iubæ, Oui. 4. Faſt. Hoſtes perfidi, Hor. 3. Car. Ode 5. Verba perfida, Ouid. 5. Faſt.

PERFIXVS, a, um, [*Traſiſſo*] partic. à uerbo Figo, & præpoſitione Per: transfixus. Lucr. lib. 3. Telis perfixa pudoris.

PERFLABILIS. Cic. 2. de Diuin. Deos induxit Epicurus perflabiles, & habitantes inter duos mundos propter metum ruinarum.

PERFLATVS, us, perflatio. Pli. li. 16. cap. 40. Vlmus in perflatu firma.

PERFLO, as, are, [*Soffiare per tutto*] διαπνέω, flando peragrare. Virg. 1. Æne. Et terras turbine perflant. Col. li. 2. c. 21. Fauonius æſtiuis menſibus perflat. Ouid. 1. de Rem. Perflant altiſſima uenti.

PERFLVCTVO, as, fluctuum more circa aliquid moueor. Luc. lib. 3.

PERFLVO, fluis, [*Gocciare, ſcorrere*] διαρρέω, liquorem tranſmitto: ut, Lagena male compacta perfluit. Lucr. li. 2. Et quamuis ſubito per colum uina uidemus Perfluere. Trāſlate dicitur de hominibus futilibus, qui arcana continere non poſſunt. Ter. in Eun. Plenus rimarum ſum: hac atque illac perfluo. Perfluere uoluptatibus, Cice. 2. de Fin. Perfluo pro præterfluo. Liu. 1. Infima ualle perfluit Tyberis. Hor. 4. Car. Ode 3. Sed quæ Tibur aquæ fertile perfluunt.

PERFODIO, is pe. cor. [*Trafiggere*] διορύττω, transfigo. Plau. in Aſi. Vbi parietes perfoderis. Col. li. 10. Cunctantia perfode terga.

PERFORE. pen. cor. ualde futurum eſſe. Cic. Ap. Pulchro, lib. 3. Perfore accommodatum tibi, ſi ad illam maritimam partem prouinciæ nauibus acceſſiſſem.

PERFORMIDATVS, multum formidatus. Sil. lib. 3.

PERFORO, as. Cic. Mario: Ex quo tibi Stabianum Perforaſti.

PERFORTITER, ualde fortiter. Ter. Ad. Hui perfortiter.

PERFREMO, mis, pen. cor. uehementer fremo. Cic. 2. de Nat. Deo.

PERFRICO, as, p. c. [*Fricare molto*] διατρίβω, ualde frico. Varr. 3. de re ruſt. c. 9. Qui hæc uolunt diutius ſeruare, perfricant ſale minuto. Pli. li. 20. ca. 16. Vulnera ab his facta perfricantur. Cic. 5. Verr. Cum Apronius caput atque os ſuum unguento perfricaret. Perfricare os, frontem faciem, ſignificat pudorem deponere. Cice. 3. Tuſc. Quid tergiuerſamur, Epicure, nec fatemur eam nos dicere uoluptatem, quam tu idem, cum os perfricuiſti, ſoles dicere? Plin. in Præfat. 2. li. Perfricui faciem, nec tamen profeci. Mart. lib. 11. Aut ſi perfricuit frontem, poſuitq; pudorem.

PERFRIGEO, es, pen. pro. [*Hauer gran freddo*] ψυχορραγέω, ualde frigeo. Mart. lib. 3. Perfrixiſſe tuas queſta eſt præfatio fauces. Iuue. Sat. 7. Et ſi perfrixit, cantat bene.

PERFRIGERO, as, [*Raffreddare*] ἀναψύχω, ψυχόω, refrigero. Plin. lib. 25.

PERFRIGE-

PERFRIGESCO,is,ualde frigidus fio.Pli.lib.31.cap.6.

PERFRIGIDVS,a,um.Ci.6.Ver.Hyems ſumma,tẽpeſtas perfrigida.

PERFRINGO,is,[*Rompere.frangere,uiolare*] διαῤῥήγνυμι, perrumpo,uiolo.Teren.Ad.Ne uſpiam ceciderit, ac perfregerit aliquid. Cice.pro Milo. Senatus grauiſſima decreta perfregerat. Idem 7. Ver.Vt omnia repagula iuris,pudoris,& officii perfringeres.Perfractus,a,um.Axe perfracto uoluitur,Silius lib. 16. Fores perfractæ,Tibul.lib.1.El.10.Perfracte,obſtinate,Cic.3.Offi.

PERFRVOR,eris, [*Godere lungamente*] ἀπολαύω, diu & conſtanter fruor.Ci.5.de Fin.Sequamur eam uitam, quæ rebus ipſis perfruatur.Idem 1.Offic.Expetuntur diuitiæ ad perfruendas uoluptates.

PERFVGA,gæ,[*Trasfuga*] αὐτόμολος,qui ad hoſtes perfugit. Cice. li.3.Offi.Perfuga ab eo uenit in caſtra fabricii. Cæſar 7.Bell.Gal. Admiratus quærit ex perfugis cauſſam. Idem & Transfuga dicitur.Liu.lib.2.Metuens,ne retraheretur ut transfuga.

PERFVGIO,is,pen.cor.[*Ricorrere ad alcuno per aiuto*] καταφεύγω,auxilij gratia ad aliquem confugio. Cæſ.1.Bell.Ciu.Magnus eorum numerus ad Cæſarem perfugiebat. Cice.7. Verr. Hic locus eſt unus,quò perfugiant,hic portus,hæc arx, hæc ara ſociorum.

PERFVGIVM,gii,[*Luogo doue ſi ſaluano ne i pericoli*] καταφύγιον,καταφυγή,locus tutiſſimus, quò nos in calamitate recipere contendimus.Liu.lib.2.Nullum propius perfugium erat.Cæſ.4.Bell.Gall. Quo perfugio ſuperiore anno fuerant uſi. Transfertur ad litteras.Cic.ad Atti.Vtor eodem perfugio,quo tibi utendum cenſeo, litterulis noſtris.

PERFVLCIO,cis,cire,[*Fortificare*] ἐρείδω,στηρίζω, bene fulcire,& roborare.Oui.ad Piſo.Eloquio ſanctum modo perfulcire ſenatum.

PERFVNDO,is,[*Spargere*] διυγραίνω,humore affuſo madefacio. Vir. 3.Georg. Dulcibus iccirco fluuii pecus omne magiſtri Perfundunt.Artus perfundere rore,Ouid.3.Metam.Cice.3. Verr. Aqua ferruenti à Rubrio Philodamus perfunditur. Enſis perfunditur ſanguine,Ouid.7.Metam.Perfundere animum religione,per tranſlationem,pro imbuere.Liuius 10. Erat apparatus ſacri, qui perfundere religione animum poſſet. Perfundere animos ſuauitate, Ci. de.Clar.Orato.Animum uoluptate perfundere,4.Tuſc. Perfuſus, participium. Liuius 30. Perfuſum millies cruore Romano: id eſt aſperſum cruore.

PERFVNGOR,geris,gi,[*Far perfettamente*] ἐκπιπλεῖν, ad extremum obire munus.Cic.pro Clu.Quòd ſe perfunctos iam eſſe arbitrantur,cum de reo iudicarunt,negligentius attendunt cetera. Idẽ de Sen.Munere quodã neceſſitatis,& graui opere pfungimur. Terẽ. in Hec.Dũ ætatis tẽpus tulit,perfuncta ſatis ſum.Perfunctio.Cic. 1.de Fin.Neque laborum perfunctio,neque perpeſſio dolorum.

PERFVNCTORIE, [*Di ſopra uia*] tranſitorie,inaniter, nec toto conatu.Vlp.Neq; pfunctorie,aut obſcure dicere, aut denũciare debet.

PERFVRO,perfuris,pen.corr.[*Furiare grandemente*] μαίνομαι, uehementer inſanio.Virg.9.Æne.Incenſus & ipſe perfurit.

PERGA,πέργη, oppidum in Pamphilia, à quo Diana Pergæa, περγαία dicta eſt,propter templum illi dicatum.Mela lib.1.

PERGAMA,orum,arcium Troianorum nomen, ut annotauit Seruius in illud Virg.2.Æne.Prolapſa uidentem Pergama. quanquam poſtea,ut idem fatetur,hoc nomẽ & ceteris arcibus cõmunicatum. Ponitur item pro ipſa Troianorum urbe, quæ Ilium appellata. Virg.1.Æne. Bellantes Pergama circum. In eadem ſignificatione legitur Pergamos,ſiue Pergamus. Auctor Aetnæ: Quis non Argolico defleuit Pergamon igni Impoſitam? Hinc Pergameus,a, um,Troianus.Prop.li.4.el.1.

PERGAMVM Plinio,ſiue Pergamus, πέργαμος Ptolemæo, urbs inſignis,Aſiæ,non procul à Caico fluuio:ita dicta, quòd edita in rupe ſita eſſet.nam Pergama olim loca omnia editiora appellabantur, teſtibus Suida,& Seruio. uide Strab. li.13. Hinc Pergamenus,a, um,ut charta pergamena,quæ Pergami inuenta eſt, & ab Attalo rege,(ut Æliano placet)ſiue ab Eumene (ut Plinius mauult) primum Romam tranſmiſſa.

PERGAVDEO,es,uehementer gaudeo.Cic.ad Q.Fr.lib.3.

PERGIGNO,is,[*Generare*] γεννάω,idem quod gigno.Catul.Argon.

PERGO,pergis,perrexi,[*Andare.fare uiaggio*] πορεύομαι,ex Per,& Rego.uado,iter facio.Pla.in Cap.Nunc ad eum pergam. Ter.in Hec. Quis eſt,qui huc pergit?Quandoque perſeuero, procedo. Ter.in Ad.Si moleſtus eſſe pergis,iam intro abripiere. Virg.1.Æn. Si prima repetens ab origine pergam.Aliquando pro ago. Virg.6.eclo. Pergite Pierides.Quandoque feſtino.Ter.in Phorm.Domum ire pergam,ubi plurimum eſt. Quandoque conor. Ibidem:Ad fores ſuſpenſo gradu placide ire perrexi.Ponitur aliquando pro præterire.Cice.Atti.lib. 3. Sed pergo præterita. Perge in uirum, dixit Plau.in Men.id eſt,oſtende te uirum fortem.

PERGRACILIS,le,[*Molto ſottile*] ualde gracilis.Pli.lib.25.ca.13.

PERGRAECOR,aris,[*Crapulare*] ἑλληνίζω,epulis,& potationibus in ſeruio,quod eſt Græcorum proprium. Titinnius.Nunc uiri pergræcatur.Plaut.Truc.Vt cum ſolo pergræcetur milite. Idem in Bacch.Vt ſuadeas gnato meo Vt pergræcetur tecum.

PERGRANDIS,de.Cic.6.Ver.Vas uinarium,pergrandi trulla excauatũ.Idem de leg.agr.Agris publicis pergrande uectigal imponere.

PERGRAPHICVS,[*Fatto à penello*] abſolutus,quaſi pictoris manu expolitus.Plau.in Truc.Pergraphicus ſycophanta.

PERGRATVS,a,um,admodum gratus.Cic.ad Brutum:Pergratum mihi erit.Interponitur aliquando dictio aliqua inter Per,& Gratum. Cic.Atti.lib.1.Per mihi,per inquam gratum feceris.

PERGRAVIS,& hoc pergraue,pen.cor.ualde grauis.

PERGRAVITER,admodum grauiter.Cic.Atti.lib.1.

PERGVLA,æ,προβολή,locus apertus à multis lateribus, aerem excipiens,aliquando extra parietem porrectus,& modo tectus, modo ſub dio expoſitus:à pergendo dicta, quòd in ea deambula ſoleamus.Pli.li.21.ca.3.Cum corona roſacea interdiu è pergula ſua in forum proſpexiſſe dictus.In pergulis præceptores diſcipulos erudiebant,aliiq; artifices opera ſua uelut in propatulo habebant.Vnde Suet.de Craſſitio grammatico: Deinde in pergula docuit. Pli. li.35.c.10.de Apelle.Perfecta opera proponebat in pergula tranſeuntibus.Pergula etiam locus accommodatus exponendis uenalibus rebus.Vlp.l.Hæres.de Iudiciis. Legitur & Pergula pro iis, qui in Pergula uerſantur.Iuue.Sat.11.Item in naui Pergula dicitur excurſus per totam nauim,alio nomine Portiſculus. In uineis uero topiarium opus ſignificat. Col. lib.11.cap.2. Si quæ pergulæ uitium generoſarum à putatoribus relictæ ſunt,ante cal. Apr.utique deputari debent.Pli.etiam li.17.ca.24. Vitium generoſarum pergulas præcipit Quinquatribus eſſe putandas.

PERGVLANVS,ut,Pergulana uitis,q̃ pergulis ſuſtinetur. Col.l.3.c.2.

PERHIBEO,bes,[*Dire,affermare*] κατάφημι,λογοποιῶ, ex Per,& Habeo,ſignificat dico,& affirmo.Col.li.4.India perhibetur,molibus ferarum mirabilia. Cice.2. de Diuinat.Bene qui coniiciet,uatem hunc perhibebo optimum.Interdum Perhibere,eſt dare.Plaut.in Pſeu.Cur ego ueſtem,Aurum,atque ea,quibus uobis uſus, perhibeo?Idem in Mer.Diem unum oraui, Vt apud me perhiberem ſibi locum.Perhibere teſtimonium,hoc eſt,ferre.Col.lib.4.Quandoque precium notat,ut uendo.Plau.in Perſa:eodem mihi precio ſal perhibetur,quo tibi.

PERHONORIFICVS,a,um,ualdehonorificus.Cic. Atti. Conſalutatio forenſis perhonorifica.Perhonorifice,aduerb.Cic.Atti.lib.14.

PERHORREO,res,ſiue Perhorreſco,[*Temere*] φρίσσω,extimeſco. Ci. Atti.lib.9.Genus belli crudeliſſimi,perhorrui.Eidem li.13. Quid eſt tandem quod perhorreſcas?

PERHORRIDVS,a,um,ualde horridus. Liu.lib.22.

PERHOSPITALIS,le,φίξενος,ualde hoſpitalis.Cic.6.Verr. Huius domus eſt,uel optima Meſſanæ,maximeq; perhoſpitalis.

PERHVMANVS,a,um,humanus.Cic.ad Q.Fr. li.2. Multum is mecum ſermonem habuit,& perhumanum.

PERHYEMO,as,are,διαχειμερίζω, totam hyemem tranſigo. Colum. lib.11 cap.3.

PERIANDER,περίανδρος,Cypſeli filius, unus ex ſeptem ſapientibus Græciæ,& Corinthiorum rex,qui aliquando interrogatus,quare cum ſapiens eſſet,in tyrannide perſeueraret:Quia,inquit, & ſponte,& inuitum cedere,eſt periculoſum. Sunt qui duos fuiſſe Periãdros tradant, alterum Corinthi tyrannum, alterum ſapientem, eumq; Ambracioten.quorum ſententia ueriſimilior uidetur. nam & matris,& uxoris mortuæ cõcubitus,aliaq; id genus flagitia,quę de Periandro Corinthio traduntur, non uideo quo pacto in ſanæ mentis hominem,nedum in ſapientem,cadere potuerint.

PERICLES,Athenienſis, qui annos quadraginta in adminiſtratione reip.principatum tenuit,auctoritate & eloquentia pollebat. unde & Olympius identidem à poetis comicis appellabatur, quòd tonare in concionibus,& fulmen ciere uideretur. habuit in adminiſtratione reip.aduerſarium Thucydidem Mileſium.

PERICLITATIO,experimentum,uſus. Cice.1.de Nat.Deo. Quarum utilitatem longinqui temporis uſu & periclitatione percipimus.

PERICLITOR,aris,κινδυνεύω,periculum ſubeo: ut, Periclitor fama, capite.Marti.lib.6.Periclitatur capite Sotades noſter. Periclitari etiam experiri. Cice.lib.1.de Ora.Periclitandæ uires ingenii. Plancus ad Cic.Periclitari uolui,ſi poſſem mea præſentia & Lepidum tueri,& exercitum facere meliorem.

PERICVLOR,aris,[*Andare à pericolo*] κινδυνεύω, periculum ſubeo. unde,Periculatus ſum,apud Catonem,teſte Feſto.

PERICVLOSE.Ci.Tir.Periculoſe hyeme nauigatur.Idem pro Mil.

PERICVLOSVS,ſa,ſum,κινδυνώδης,ἐπικίνδυνος,cum periculo.Ci.li. 1.Offi.Grauiorib.morbis periculoſas curationes adhibere cogitur.Cæſ.7.Bel.Gal.Intrare intra præſidia,periculoſum putabat.

PERICVLVM,li,κίνδυνος,à Pereo deduci uidetur,& ſalutis diſcrimẽ ſignificat.Virg.li.3.Æn.Obſcœnamq; famem, quæ prima pericula,uito.Variis autem modis hoc nomine in oratione utimur. dici-

mus enim, Periculum adire, Afferre periculum, Adducere in periculum, Committere ſe periculo, Faceſſere periculum alicui, Inferre ſe in periculum capitis, Inijcere periculum, Intendere periculum, Intentare periculum, Vocari in periculum. Aliquando accipitur pro experimento. Ter. in Eun. Fac periculum in litteris.

PERIDONEVS, a, um, [*Molto atto*] ualde idoneus. Cæſ. 2. Bel. Ciu. Is locus peridoneus caſtris habebatur.

PERILLVS, Athenienſis faber, ingenio præſtans, qui Phalaridi, tyranno Agragantino, taurum ex ære fabricauit, in quo reus clauderetur, ac, ſubiecto igne, mugitum bouis ederet: cuius muneris nomine cum ampliſſimum à Tyranno, qui nouis ſemper tormentis delectabatur, ſperaret munus, incluſus tauro, ſuppoſitiſq; ignibus, primus ſuæ artis experimentum præbuit. Ouid. 1. de Arte: Et Phalaris tauro uiolentus membra Perilli Torruit. Pli. lib. 34. cap. 8.

PERILLVSTRIS, ſtre, admodum illuſtris. Cic. Atti. lib. 5.

PERIMBECILLVS, uel Perimbecillis, le, ualde imbecillus. Cic. Att. li. 10. Quod eſt natum, perimbecillum eſt. Var. 3. de re ruſt. ca. 10.

PERIMO, is [*Vccidere, diſtruggere*] ἀναιρέω, à Per & Emo, interficio, tollo. Plau. in Men. Hunc ego perimam. Cic. 4. Tuſc. Si perimit, ac delet omnino. Idem de Aruſp. reſp. Ludi non intermiſſi ſed peremptio, atque ſublati. Perimere reditum eſt intercludere. Idem pro Plan. Si mihi uis maior aliqua reditum peremiſſet. Peremptus, interfectus. Virg. 9. Æné. Primis una tot cæde peremptis.

PERINCOMMODE. Cic. ad Atti. li. 1. Accidit perincommode.

PERINCOMMODVS, a, um, ualde incommodus. Liu. lib. 37.

PERINCONSEQVENS, ἀκόλουθον, ualde inconueniẽs. Gel. li. 14. c. 1.

PERINCERTVS, ualde incertus, Celſ. lib. 18. ca. 4. ex Saluſtio: Cn. Lentulus, perincertum, ſtolidior an uanior.

PERINDE, [*Coſi, quaſi*] ὁμοίως, ex per, & inde, idem ſignificans quod ſimiliter: & habet poſt ſe fere aliquam harum particularum, Vt, Quaſi, Ac, Acſi, uel atque. Plau. in Pſeud. Omnes res perinde ſunt, ut agas. Cice. 3. Tuſc. Philoſophia non perinde, ac de hominum uita eſt merita, laudatur. Idem pro Marcel. Vereor, ut hoc, quod dicam, non perinde intelligi auditu poſſit, atque ego cogitans ſentio. Pro adeo. Suet. in Dom. Nulla re perinde motus, quàm reſponſo, Aſcletarionis mathematici. Aliquando pariter. Plin. lib. 1. epiſt. Funus Rufi clariſſimi, & perinde feliciſſimi. Suet. in Cæſ. Litteram d, pro a, & perinde reliquas commutet. Cic. Terentiæ: Te & Dolabellam perinde diligo. Aliquando, per hunc modum. Terent. in Phorm. Sexcentas perinde potius ſcribito mihi iam dicas. Aliquando poſt perinde ſequitur Tanquam. Gell. lib. 15. cap. 29. Hoc perinde eſt, tanquam ſi ego dicam, Eſt mihi nomen Iulium. Aliquando perinde & adeo ſimul iunguntur, idemq; ſignificant quod ita. Pla. in Amph. Perinde adeo, ut me uelle intelligis. Aliquando poſt Perinde ſequitur Prout. Pli. in Paneg. Meminerint perinde coniecturam de moribus ſuis homines eſſe facturos, prout hoc, uel illud elegerint.

PERINDVLGENS, is, ualde indulgens. Cice. 3. Offic. Perindulgens in patrem.

PERINFAMIS, ualde infamis. Sueton. in Vitel. cap. 2. More libertinæ perinfamis.

PERINFIRMVS, a, um, ualde infirmus. Cic. 2. de Fin.

PERINGENIOSVS, ualde ingenioſus. Cic. de clar. Or.

PERINIQVVS, a, um, ualde iniquus. Cic. pro Leg. Man. Periniquum, & non ferendum. Liu. 21. Periniquo animo ferebat.

PERINSIGNIS, ualde inſignis. Cice. 1. de Legib. Corporis grauitates perinſignes.

PERINTEGER, a, um, omnino inuiolatus. Gel. li. 3. cap. 5.

PERINTHVS, urbs Thraciæ ad Propontidem, poſtea Heraclea dicta, à nomine Heraclij principis Cõſtantinopolitani: in qua olim fuit celeberrimum illud amphitheatrum marmoreum, ex uno lapide exciſum, quod inter ſeptem orbis miracula numeratur. Inde Perinthius, a, um, ut Perinthia, Mænandri Comœdia.

PERIPATETICI, philoſophi Athenis, è Platonis ſchola profecti, quorum princeps fuit Ariſtoteles: ita dicti, quòd inambulantes diſputarent, ἀπὸ τοῦ περιπατεῖν, deambulare. Cice. lib. 1. Acá. Platonis auctoritate una & conſentiens duobus uocabulis philoſophiæ forma inſtituta eſt, Academicorum, & Peripateticorum: qui rebus congruentes nominibus differebant. nam cum Plato Speuſippum ſororis filium philoſophiæ quaſi hæredem reliquiſſet, duos autem præſtantiſſimos ſtudio, atque doctrina, Xenocratem Chalcedonium, & Ariſtotelem Stagiritẽ: qui erant cum Ariſtotele, Peripatetici dicti, quia diſputabant inambulantes in Lycio: illi autem, qui Platonis inſtituto in Academia (quod eſt alterum gymnaſium) cœtus erant & ſermones habere ſoliti, è loci uocabulo nomen habuerunt.

PERIPETASMATA, tum, [*Razzi*] aulæa, ſunt ſiue taperia, quæ ornatus gratia circa parietes extenduntur: unde & nomen habent. nam περιπετάννυμι eſt extendere. A Lucretio Babylonica dicuntur: ab alijs Attalica, à Capitolino Stromata, & Periſtromata: à Varrone Beluata, i. a beluis uariegata: à Plauto etiam Periſtromata. Cice. 6. Verr. Quid illa Attalica, ab eodem Heio Peripetaſmata, emere oblitus es?

PERIPHRASIS, [*Circonlocutione*] Latine circumlocutio, uel circuitio figura eſt, teſte Quinct. lib. 8. ca. 6. Quæ fit, cum quod uno, aut certe paucioribus uerbis dici poterat, pluribus explicatur.

PERISTERION, nis, [*Colombara*] locus ubi columbæ educatur, quas Græci uocant περιστερὰς. Varr. de re ruſt. lib. 3. cap. 7. Incedunt in locum unum: quod alij uocant Periſtereona, alij Periſterotrophion. Periſtereon fit magna camera tectus, uno oſtio anguſto.

PERISTEREOS, uel Periſtereon, onis, περιστερεὼν Dioſc. herba, quam alio nomine Verbenam, & Verbenacam appellamus: ita dicta, quod Columbæ unice hac herba delectentur. Pli. lib. 25. cap. 10. Periſtereos uocatur, caule alto, foliato cacumine, in alios caules ſe ſpargens, columbis admodum familiaris. Idem lib. 26. ca. 4. Dioſ. Duo eius facit genera, rectum, & ſupinum.

PERISTEROTROPHIVM, pen. prod. περιστεροτροφεῖον, locus in quo columbæ habentur, Latine columbarium: quamuis columbarium proprie ſit loculamentum in periſterotrophio, ſingulis columbarum paribus præparatum. Var. li. 3. de re ruſt. cap. 7.

PERISTROMA, pen. pro. quaſi circunſtratum, aulæum, quo aularum parietes ſolent ornari. Cic. 2. Phil. Conchyliatis Cn. Pompeij periſtromatis ſeruorum lectos ſtratos uideres.

PERISTYLIVM, locus columnis clauſus, circunquaque porticum habens, quaſi circuncolumnium, ἀπὸ τῶν στύλων, à columnis circunquaque diſpoſitis. Vitru. lib. 5. ca. 11. In palæſtris periſtylia quadrata, ſiue oblonga ita ſunt facienda, uti duorum ſtadiorum habeant ambulationis circuitione. Legimus & Periſtylum per quatuor ſyllabas. Cic. pro dom. Porticum pauimentatam, ampliſſimum periſtylum. Var. lib. 3. de re ruſt. c. 6. Periſtylum tectum tegulis, aut rete.

PERITE, ἐμπείρως. Cic. 2. de Leg. Inſtitutum perite à Numa.

PERITIA, æ. Pli. lib. 14. cap. 1. Cognitio ex uſu.

PERITO, as, pen. cor. ἀπόλλυμαι, frequent. à Pereo. Plaut. in Cap. Qui per uirtutem periſſit, non interit.

PERITVS, a, um, [*Ammaeſtrato, dotto*] ἔμπειρος, ab antiquo uerbo Perio, ut, quidam exiſtimant: unde Experior tractum ijdem arbitrantur. Eſt autem Peritus idem fere quòd doctus: quanquam non deſunt qui Doctum eſſe, minus eſſe uelint, quàm Peritum. Nonius: Doctum, & Peritum, cum ſimile uideatur, à Tullio diſcretum eſt, ut ſit Peritum plus quàm doctum. De Offi. li. 3. Cum ſint docti à peritis, deſiſtunt facile à ſententia. Conſtruitur aliquando cum genitiuo. Pli. epiſt. 22. Peritus priuati iuris, & publici. Aliquando cum accuſatiuo cum Ad. Cic. pro Fon. Ad diſciplinam peritum, ad conſilia prudentem. Aliquando cum ablatiuo cum De. Varr. 1. de re ruſt. cap. 2. Qui de agricultura peritiſſimus exiſtimatur.

PERIVCVNDVS, a, um, [*Molto giocondo*] Cic. ad Lent. li. 1. Cui litteræ tuæ periucundæ fuerunt. Periucunde, aduerb. Cic. Atti. lib. 13.

PERIVRATIO, à periuro, Periuratiuncula, dimin. Plau. in Sticho.

PERIVRIOSVS, a, um, qui peierare conſueuit Plau. in Truc.

PERIVRIVM, iurii. [*Giuramento falſo*] ἐπιορκία, iuſiurandum uiolatum. Cice. 3. Offic. Regulus non debuit conditiones, bellicas perturbare periurio.

PERIVRO, ras, [*Giurare il falſo*] ἐπιορκεῖν, peiero. Plaut. Aſi. Vbi uerbis conceptis ſciens periuraris.

PERIVRVS, [*Che non oſſerua il giuramento*] ἐπίορκος, qui iuſiurandum uiolat. Virg. 2. Æneid. Talibus inſidiis, periurique arte Sinonis. Sil. lib. 16. Perfidiam fugio, & periuram ab origine gentem. Ouid. 2. Am. Eleg. 10. Æquora periuro naufragus ore bibat. Periurior comparatiuum. Cice. 1. de Nat. Deo. Periurior hoc homine non eſt. Periuriſſimus ſuperlatiuum. Plaut. in Mil. Periuriſſime hominum. Cic. pro Roſc. Improbiſſimum & periuriſſimum lenonem.

PERLABOR, eris, διαδύω, labendo tranſeo. Cic. 1. de Nat. Deo. Sanguis, ad cor confectus, cum, coctuq; perlabitur. Virg. lib. 1. Æneid. Summas leuibus perlabitur.

PERLAETVS, uehementer lætus. Liu. 10. Supplicatio perlæta fuit.

PERLATVS, ualde latus: unde Perlate, aduer. ut, Perlate patere. Cic. 1. de Orat. Id in ſermonis noſtri conſuetudine perlate patet.

PERLECEBRA, æ, p. c. δέλεαρ, illecebra. Plau. Aſi.

PERLECTO, as, are, frequent. Cic. pro Flac. Egentes & leues, ſpe legationis, & uiatico publico, priuata etiam benignitate perlectat.

PERLEGO, gis, ἐπιλέγομαι, διεξέρχομαι, à principio ad finem uſque lego. Plaut. in Aſin. Lege, perlege. Perlegere oculis, eſt diligenter intueri. Virgil. 6. Æneid. Quin protinus omnia Perlegerent oculis.

PERLEPIDVS, a, um, in primis lepidus, Plau. Pſeud.

PERLEVIS, ualde leuis. Cic. pro leg. agr. Populi R. uectigalia perleui ſæpe momento fortunæ, inclinatione temporis pendent. Idem 21. Inclyti populi perleui momento uicti ſunt.

PERLIBENS,

PERLIBENS, à quo Perlibenter. Cice. ad Atti. lib. 8. Tecum perlibenter loquor.

PERLIBERALIS, le, admodum liberalis. Ter. Hec. Perliberalis uiſa eſt. Perliberaliter. Cic. ad Att. lib. 10.

PERLIBRO, as, pen. pro. διασταθμίζω, ταλαντεύω, diligenter, ac perfecte menſurare, & ad libram æquare. Colu. li. 3. ca. 13. Stella imæ foſſæ ſolum metitur, atque perlibrat. Interdum pro librando torquere. Silius li. 15. Iaculum à tergo perlibrat ad oſſa.

PERLICIO, cis, pen. co. perlexi, perlectum, perlicere (quod frequentius Pellicio dicitur euphoniæ cauſſa) idē quod allicere, ἐφέλκειν. Liu. 4. Vt quos quiſque poſſet ex collegio Tribunorum ad interceſſionem perlicerent.

PERLIGO, gas, pen. cor. διαδέω, conſtringo. Plaut. Bacc.

PERLINIO, nis, pen. corr. perliniui, perlinitum, perlinire, διαχρίειν, διαλείφειν, totum oblinire. Col. li. 9. cap. 9.

PERLINO, perlinis, perlini, perliui, uel perleui, pen. pro. idem quod perlinio. Col. li. 7. cap. 5. Vlcera adipe ſuilla perlinuntur. Perlitus, a, um, Plau. Caſi. Vnguentis perlitus.

PERLITO, as, pen. cor. perfecte lito, ſacrificio facto deos placo. Gel. li. 1. cap. 7. Ex Valerio Antiate res diuinæ factæ, riteq; perlitatæ. Liui. 7. Diu non perlitatum.

PERLONGE. Ter. Eun. Perlonge eſt, ſed tanto ocyus properemus.

PERLONGINQVVS, a, um, ualde longinquus. Plau. Bacch.

PERLONGVS, a, um. Cic. ad Att. lib. 5. Perlonga, & non ſatis tuta uia. Plau. Trin. Si opperiri uis aduentum Charmidis, Perlongum eſt.

PERLVBET, pen. cor. uehementer lubet. Plaut. Capt. Perlubet hunc hominem colloqui. Perlubens. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. In quibus, me lubente, Seruius alliſus eſt.

PERLVCEO, perluces, perluxi, perlucere, [*Tralucere*] διαφαίνειν, tranſlucere. Plin. li. 10. ca. 54. Si contra lumen, cacumine ouorum apprehenſo una manu, purus & uniuſmodi perluceat color. Vſitatius Pelluceo, euphoniæ cauſſa.

PERLVCIDVLVS, diminutiuum. Catullus in Rufum epig. 64.

PERLVCIDVS, a, um, & Pellucidus, [*Lucido, chiaro*] διαφανής, à Perluceo uel Pelluceo. Eſt autem Pellucidum quod per medium ſui lucē tranſmittit: ut, aqua uitrum. Col. li. 11. ca. 2. Coloratas, & perlucidas uuas. Mar. li. 12. Crine nitens, niger unguento, perlucidus oſtro. Ouidius epiſto. 21. Eſt nitidus, uitroq; magis perlucidus amnis. Membranæ oculorum perlucidæ. Cic. 2. de Nat. Deo. Hor. 1. Car. Ode 18. Arcaniq; fides prodiga perlucidior uitro.

PERLVCTVOSVS, a, um, ualde luctuoſus. Cic. ad Q. Fr. li. 3.

PERLVDO, is, pe. pr. [*Giucare, ſcherzare*] παίζω, ludo, Prop. lib. 4. Eleg. 4. Vidit arenoſis Tatium perludere campis.

PERLVO, ἀπολούω, multum lauo. Col. li. 6. ca. 8. Vino perluitur os. Oui. 4. Met. Fonte ſuo formoſos perluit artus. Hora. 1. epiſt. 15. Gelida cum perluor unda. Perlutus, a, um. Col. li. 9. cap. 16. Fauorum reliquiæ, aqua dulci perlutæ ſunt, in uas æneum conijciuntur.

PERLVSTRO, as, peragrando perſpicio. Liu. 7. Perluſtrauit hoſtium agros. Transfertur & ad animum. Ci. in Part. Huius materiæ perluſtrandæ animo partes erunt omnes.

PERMACER, a, um, pen. pro. ualde macer. Pli. li. 18. cap. 6.

PERMADEO, permades, pe. c. [*Eſſere tutto humido*] διυγραίνομαι, totus madeo: unde Permadeſco, totus madidus fio. Col. li. 2. ca. 19. Si permaduit, inutile eſt udum mouere. Mar. li. 5. Et effuſo permaduiſſe croco. Col. li. 2. ca. 4. Si magnis imbribus terra permaduerit.

PERMAGNVS, a, um, ingens, ualde magnus. Cice. 1. de Fin. Fieri permagna acceſſio poteſt. Idem 5. Ver. Tu iſta permagno æſtimas. Ter. Heaut. Illud permagni referre arbitror.

PERMANEO, permanes, pe. co. [*Durare, perſeuerare*] διατελέω, παραμένω, διαμένω, uſque ad finem maneo. Cic. de Amic. Aliter amicitiæ ſtabiles permanere non poſſunt. Ouid. 14. Meta Contempto munere Phœbi, Innuba permaneo. Tranſlate pro perſeuerare. Tere. in Hecy. Ira inter eas interceſſit, quæ permanſit diu. Cæſ. 8. Bel. Gal. Solus ex Heduis ad id tempus permanſerat in armis.

PERMANO, as, p. p. καταρρέω, manando penetro, uel peruenio, & habet fere poſt ſe accuſatiuum, cum aliqua harum præpoſitionū Ad, uel In. Ci. li. 2. de Nat. deo. Nec eſt, quod ab his ad hominum uitā permanare poſſit. Idem 3. Tuſc. Medicina, quæ ſanaret eam cupiditatem, permanat in uenas. Idem 2. de Orat. Vt ad eorum mentes, apud quos agitur, mouendas permanare poſſint. Luc. li. 3. Permanare animā nobis per membra ſolere. Plau. in Cap. poſuit pro diuulgari. Ne permanet palā hæc noſtra fallacia. Ter. Ad. Ne ad patrem hoc permanet. Id eſt, ne pater reſciſcat. Permanās, tis. Ci. 3. Tuſc. Concluſiunculæ non permanantes ad ſenſus. Permananter. Luc. li. 6. Vſqueadeo permananter uis perualet eius. De magnete. Permaneſco, is. Plaut. Trin. Suo ne gnato crederem, ne'ue cuiquā, unde ad eum id poſſet permaneſcere. i. unde poteſt reſciſſere.

PERMANSIO. Ci. Lent. li. 1. epi. Nunquam præſtātibus in rep. gubernanda uiris laudata eſt in una ſententia perpetua permanſio.

PERMATVRESCO, [*Diuenire perfettamente maturo*] prorſus maturus fio. Col. li. 2. ca. 10 hoc ſemen uidi per autumnū, cū permaturuerit, tolli. Oui. 4. Meta. Nam color in pomo eſt, ubi permaturuit, ater.

PERMEO, as, are, [*Paſſare, penetrare*] διαδύω, penetro. 4. Aca. Quædam animalis intelligentia per omnia ea permeat & tranſit. Oui. 4. de Pon. ele. 11. Dū littora noſtra recurrens Tot maria, & terras permeat. Pli. l. 31. c. 5. Alpheus in ea inſula ſub ima maria permeet.

PERMESSVS, fluuius Bœotiæ ex Helicone proueniens, Phœbo, & Muſis ſacer. Str. li. 9. Virg. in Sileno: Tum canit errantem Permeſſi ad flumina Gallum. Declinatur etiā hic Permeſſis, idis, uel idos. Mart. li. 1. Quid tibi cum Cyrrha? quid cum Permeſſidos unda?

PERMETIOR, iris, [*Miſurare*] διαμετρεῖν, metior. Ci. 4. Ac. Vos huius magnitudinem, quaſi decem peda permenſi, refertis. Liu. 25. Altitudinem muri, quantū coniectura poterat, permenſus. Vir. 3. Æn. Permenſi claſſibus æquor. Iter durum permenſus, Sta. 1. Sil. Permenſus paſſuum, Colu. li. 3. cap. 13.

PERMETVO, is, ualde metuo. Virg. 2. Æn.

PERMINVTVS, a, um, ualde exiguus. Ci. 2. Tuſ.

PERMIRVS, a, um, magnopere admirandus. Cice. 2. de Diu. Vt mihi permirum uideatur, quenquam extare: ad Appium li. 3. Illud permirum mihi accidit.

PERMISCEO, es [*Meſcolare, miſchiare*] μεταμίγνυμι, miſcendo confundo. Ci. 4. Ver. Quæ erant ætatis, ordinis, quæſtusq; permiſcuit. Idē in Ora. Ego autē ſentio omnes in oratione quaſi permiſtos & confuſos pedes. Permiſtus, a, um. Ci. 1. de Diu. Animi hominū, ſomno ſoluti, cernunt ea, quæ permiſti cum corpore uidere non poſſunt.

PERMISTE. Ci. de Inu. Si genera ipſa rerum ponuntur, neque permiſte cum partibus implicantur.

PERMISTIO. Ci. de uniu. Permiſtionis reliquias æquabat.

PERMISSIO. Liu. 27. Permiſſionem extra ciuium corpora fieri iubebent. Eſt & Permiſſio figura rhetorum, de qua li. 4. ad Her.

PERMISSVS, us, ui, in ſing. num. quartæ declinationis, in plu. ſecundæ. Ci. 1. Offi. Cum Annibalis permiſſu exiſſet è caſtris.

PERMITIS, te, p. p. ualde mite, perfecte maturum. Col. lib. 12. ca. 41. Sorba non permitia.

PERMITTO, is [*Permettere, concedere*] ἐάω, ſino, concedo, tolero. Ci. Tuſc. Qui & amico permiſerit, & ſe oſtenderit de hoc toto genere nihil laborare. Interdum dedo, ἐπιτρέπω, παραδίδωμι. Cur. li. 1. Ad præſtitutum diem permiſere ſe regi. Et in hac ſignificatione dicimus, Permittere ſe fidei alicuius, & Permittere ſe in fidem. Cæſ. 2. Bel. Gal. Se ſuaq; omnia in fidem, atque poteſtatem pop. Rom. permittere. Liu. 7. Nos ipſos, noſtraq; omnia, cognitæ permittimus fidei. Interdum immitto, incito. Liu. l. 3. Concitāt equos, permittuntq; in hoſtem. Siſenna li. 3. apud Nonium. Et inde equum concitatum princeps ad hoſtium permittit aciem. Interdum præcipito. Idem li. 4. Multi permiſſis armis ex ſummo ſe permitterēt. Interdum committo. Sal. Ea poteſtas per ſenatum magiſtratui maxima permittitur. Idem. M. Petreio legato exercitum permittit. Eſt etiam Permittere idem quod tranſmittere. Col. li. 8. ca. 8. Hoc genus caſei poteſt etiam trans maria permitti. Permittitur, Imperſonale. Pli. li. 4. ca. 14. Si coniectare permittitur. Permiſſus, a, um. Ci. Planco, in epiſt. ad Att. lib. 16. Quibus lege permiſſum erat, ut de Cæſaris actis cognoſcerent. Lucan. li. 1. Pontifices ſacri, quibus eſt permiſſa poteſtas.

PERMODESTVS, admodum modeſtus. Cic. Att. li. 4.

PERMODICE, Col. l. 5. c. 11. Permodice findito. Hoc eſt, ualde parum.

PERMOLESTE, Cic. ad Att. li. 15. De Pletorio, permoleſte tuli.

PERMOLESTVS, a, um, uehementer moleſtus. Cic. Att. li. 1. Non ſunt permoleſti.

PERMOTIO, Cic. 4. Ac. Permotio naturalis.

PERMOVEO, ues, p. c. [*Muouere grādemente*] ἰσχύω, uehemēter moueo. Ci. 5. Si quem aratorū fugæ, calamitates, exilia, denique non ꝑmouent. Cæſ. 1 Bel. Gal. His rebus adducti, & auctoritate Orgetorigis permoti. Ci. in Or. Miſeratione mens iudicū ꝑmouenda eſt. Permotus mente, quaſi de mēte remotus, pro inſano. Ci. 1. de Diu. Quod maxime contingit aut dormientibus, aut mente permotis.

PERMVLCEO, es, mitigo, [*Ammollire*] καταψάω, lenio, mollio, leniter attrecto. Ci. Concione Metelli permulſa, atque recreata. Stat. li. 4. hiſto. Lenita iam ira, poſtera die liberalibus uerbis permulcti ſunt. Cic. de Sen. Præterita ætas nulla conſolatione permulcere poſſet ſtultam ſenectutem. Ouid. 4. Faſt. Terq; manu permulſit eum. Cic. in Orat. Sonus & numerus permulcent aures.

PERMVLTVM. Cic. 1. Off. In omni iuſtitia permultū intereſt.

PERMVLTVS, a, um, ualde multum. Cice. 4. Aca. Antiochus permulta dicebat. Horat. 1. Ser Sat. 5. Campanum in morbum, in faciem permulta iocatus. Permulto, aduerbium. Ci. 2. de Diuina. Cum Chryſippus permultò clariora, & certiora eſſe dicat.

PERMVNDVS, Varro 3. de re ruſt. ca. 7. Permundæ ſunt hæ uolucres.

PERMVNIO, is, [*Fortificare*] κατοχυρόω, ualde munio, aut abſoluo,

quod munire inceperam. Liu.30. Quæ monimenta inchoauerat, permunit. Tacit.li.5. Locorũ opportuna permuniuit. Permunitus, a,um. Liu.7. Cum ante mœnia caſtris permunitis conſediſſent.

Permvto,as, ἀντικαλλάττομαι, ſimplex muto. Cic. in Catil. Si Catilina ſententiam permutauerit. Idem.1. Off. Effectumq́;, ut permutãdis facultatibus nulla re egeremus. Permutare pecuniam, eſt curare, ut per trapezitam aut argentarium alio in loco reddatur. Cic. li.1. Epiſt. Ait ſe curaſſe, ut cum quæſtu populi pecunia permutaretur. Permutare remp. pro perturbare. Ci.3. de Leg. Gracchus omnem reip. ſtatum permutauit. Permutare, pro emere. Pli.li.31.ca.7. Singulis millibus nummum permutãtibus congios pene binos. Idem li.9.ca.55. Permutare quidem precio noluit, alia'ue merce.

Perna,æ, à pede, uel à Græco πέρνα, [*Preſciutti*] dicuntur autem Pernæ tã priores, quàm poſteriores coxæ porcinæ ſalitæ cũ toto pede. quas Mart. Petaſones appellat. Pli.li.8.c.51. Suſpenſæ pernis prioribus. Apud Antiquos, teſtibus Nonio & Feſto, Perna pedem ſignificabat: unde & Copernes dicuntur, qui longis ſunt pedibus, genibusq́; plus æquo coniunctis. Ab huius pernæ ſimilitudine, piſcis quoq; genus Perna dicitur, ex cõcharũ genere. Pli. li.32.c.11.

Pernavigo,as, Pli.li.2.cap.67. Pars tota uergens in Caſpium mare pernauigata eſt Macedonum armis.

Pernecessarivs,a,um, ἀναγκαῖος, admodum neceſſarius. Cic. ad Att.li.5. Non eſſe Romæ meo tempore pernecessario, ſubmoleſte fero. Perneceſſarius ualde coniunctus, & propinquus. Ci. pro Fla. Contendiſſe a Lælio paterno amico, ac perneceſſario.

Pernego,as, pe.cor. [*Negare al tutto*] ἀπαρνέομαι, omnino negare. Ter. in Prolo. Eun. Id uero pernegat. Plaut. Men. Pernegari non poteſt. Tibul.li.1.El.6. Sic etiam de me pernegat illa uiro. Pernegatur, imperſonale. Cic.6. Ver.

Perniciabilis, ad necem omnia ducens. Curtius li.7. Rigor niuis inſolitus plurimorum oculis perniciabilis fuit. Tacitus li.4. Perniciabile reo.

Pernicialis, ὀλέθριος, quod perniciem affert. Pli.li.24.ca.1. Pernicialia braſſicæ cum uite odia. Perniciales morbi, exitiales. Liui.27. Pli.li.15.ca.18. Cato perniciali odio Carthaginis flagrans.

Pernicies, perniciei, exitium, à Perneco, as: neco autem à nex, necis. Nonius: Pernicies, periculum, exitium. Ter. in Ad. Pernicies communis adoleſcentium.

Perniciose, exitialiter. Pli.li.17.ca.22. Sic pernicioſe luxuriat. Ci. de Leg. Quo pernicioſius de rep. merentur uitioſi principes.

Perniciosvs,a,um, ὀλέθριος, pro perniciem afferente. Cice.1. de Inu. Is pernicioſus ciuis patriæ alitur. Hor. 2. Ser. Sat.7.

Pernicitas, [*Velocità*] ὠκύτης, uelocitas. Pli.li.7.ca.2. Pernicitatis eximiæ. Liu.8. Pernicitas pedũ inerat, quæ cognomen etiã dedit.

Perniger,a,um, ualde nigrũ. Plau. Pœn. Ore paruo oculis pnigris.

Pernimivm, nimio, plus ſatis. Ter. Adel. Pernimium intereſt.

Pernio,onis, [*Speronaglia, buganza*] χίμετλον, morbus pedum ex nimio frigore proueniens, & calcaneum infeſtans præcipue. Pli.lib.20.cap.3. Rapum domeſticum perniones feruens impoſitum ſanat. Diminutiuum eſt Perniunculus. Idem li.26.cap.11.

Pernix,cis, & Pernitor,ris, [*Laborioſo*] πολύπονος, ἐπίπονος, καμματηρός, qui multum nititur, & diu in re aliqua perſeuerat. Virg.3. Geo. Et inter Dura iacet pernix inſtrato ſaxa cubili. Hor.li.2. Car. Pernicis uxor Appuli. Aliquando ſumitur pro celeri. Virg.li.4. Ænei. Pedibus celerem, & pernicibus alis. Hinc perniciter. Plin.li.8.ca.14. Vt Liuius lib.26.

Pernobilis,le, Cic.6. Verr. Epigramma Græcum pernobile.

Pernocto,as, [*Star di notte*] διανυκτερεύω, παννυχίζω, noctem totam aliquo in loco tranſigo, ſiue uigilando, ſiue dormiendo, ſiue aliud quid operis faciẽdo. Ter. in Ad. Si hic pernocto, cauſſæ quid dicam: Idem in Hec. Qui meretricem amaret, & pernoctaret foris. Cic. pro Clu. Cum eſſet adoleſcens apud mulierculam quandam, atque ibi pernoctaret. Idem pro domo. Propter inopiam tecti in foro pernoctans.

Pernosco,is, perfecte noſco. Plau. Merc. Amici qui infideles fient, nequeas pernoſcere. Ter. And. Non ſatis me pernoſti etiã, qualis ſim. Cic. de Fato: Qui ſe profitebantur hominum mores, naturasq́; ex corpore, oculis, uultu, fronte pernoſcere. Horat.2. Ser. Sat.4. Eſt operæ precium duplicis, pernoſcere iuris Naturam.

Pernotesco, ſcis, ſcere, unde pernotuit imperſonale, pro perfecte cognitum eſt. Tacitus l.14. Incolumen eſſe pernotuit.

Pernox, pernoctis. [*Che dura tutta la notte*] παννύχιος, gen. omnis, per totam noctẽ durans: Gel.li.2.ca.1. Stare ſolitus Socrates dicitur, pertinaci ſtatu perdius, atq; pernox. Sic Luna pernox dicitur, cũ per totã noctẽ lucet. Pli.li.2.c.9. Liuius l.5. Luna pernox erat.

Pernvmero, ras, rare, [*Annouerare*] καταριθμέομαι, numero recenſere. Pla. Epid. Argentum pernumeratum eſt. Catul. ad Lesbiam, epigram.7. Quæ nec pernumerare curioſi poſſint. Liu.28. Paucos moratus dies, dum, imperatam pecuniã Illergetes pernumerarẽt.

Pero,onis, [*Buoſega*] ἐμβάς, genus calceamenti ruſtici ex corio crudo, contra niues, imbres, & frigora. Iuue. Sat.14. Quem non pudet alto per glaciem perone tegi. Virg.li.7. Priſcos Latinos perone in bellis uſos oſtendit, cum inquit: Crudus tegit altera pero. Peronatus,a,um, peronibus calceatus. Perſius Sat.11.

Perobscvrvs,a,um, ualde obſcurus. Cic.1. de Nat. Deo.

Perodiosvs,a,um, ualde odioſus. Cic. Att.li.10.

Peroleo, peroles, p.c. ualde oleo. Lucil.li.30.

Peropportvnvs,a,um, pen.prod. ualde opportunus. Cic.2. de Or. Requieſcam in Cæſaris ſermone, quaſi in aliquo peropportuno diuerſorio. Peropportune. Cice.7. Verr. Peropportune fortuna te obtulit.

Peropvs eſt, pro ualde opus. Ter. in And. Peropus eſt aut hunc cum ipſa, aut me aliquid de illa aduerſum hunc loqui.

Peroriga,æ, dicitur quo adiuuante equa alligata equum citius admittit. Var.li.2. de re ru.c.7. Peroriga appellat̃, quiſquis admittit.

Perorno,as, ualde orno. Tacit.li.16. Detraheret ſenatui, quem perornauiſſet, infamiam tanti flagitii. Perornatus. Cic. de Clar. Orat. Craſſus in dicendo & perornatus, & breuis.

Peroro,as, [*Conchiudere*] ἐπιλέγω, finio orationem, & epilogum impono. Cic. pro Quinctio: Hæc tria cum docuero, perorabo. Idem 4. Ac. Quoniam ſatis multa dixi, eſt mihi perorandum. Idem 2. de Orat. Alii iubent, antequam peroretur, ornandi aut agendi cauſſa digredi, deinde cõcludere, ac perorare. Perorare orationem, pro finire ſermonẽ. Ci.2. de Legib. Video Platonis omnem orationem de Legibus peroratam uno æſtiuo die. id eſt, dialogum totum die uno æſtiuo peractum. Cice. pro Quinct. Queritur, priore patrono cauſſam defendente, nunquam perorari potuiſſe. Vnde Peroratio, ἐπίλογος, finis & cõcluſio orationis. Ci. de Cla. Ora. Extat eius peroratio, qui epilogus dicitur. Aliquando accuſatiuo iungitur. Cic. pro Quinctio: Mihi perdifficile eſſe contra tales oratores nõ modo tantam cauſſam perorare, ſed omnino uerbũ facere conari. Aliquando accuſatiuum habet cũ In. Pli.li.c.1. Delentem cuncta maiorum placita, & rabie quadam in oẽs æui medicos perorantẽ.

Perorsi. Pli.li.5.ca.8. Populi Æthiopum, in fine Mauritaniæ.

Perosvs,a,um, [*Che ha in odio*] διαμισῶν, ex Per, & Oſus: qui ualde odit. Col.lib.10. Neque ea curatorem fraudulentum tantum, ſed etiam immundam ſegnitiem peroſa eſt. Quinct.li.1. Qui modo legitimam diſciplinam non ſint peroſi.

Perpaco,as, [*Far tranquillo*] εἰρηνοποιῶ, pacatum reddo. Liu.lib.36. Omnibus perpacatis. Pli. de uiris Ill. Curius Dentatus de Samnitibus triumphauit, quos uſque ad mare ſuperum perpacauit.

Perparce, Ter. in And. Tu quoque perparce nimium.

Perparvm. Cic.5. Ver. Perparum ex illis lucris ad ſeſe peruenire.

Perparvvs, admodum paruus. Cic.1. de Leg. Quæ cum adſunt, perparua ſunt. Luc.li.3. Ergo animam totã perparuis eſſe neceſſe eſt Seminibus nexam per uenas, Perparuulus dimin. Cic.6. Ver. Duo ſigilla perparuula.

Perpavcvs, minime multus. Ter. Eun. Homo eſt perpaucorum hominum. Cic.4. Acad. Erat germaniſſimus Stoicus. Perpauculus, diminutiuum. Cic.1. de Legib. Perpauculis paſſibus.

Perpavefacio, cis, ualde pauefacio. Plaut. Sticho: Perplexabiliter earum hodie perpauefaciam pectora.

Perpavlvm, [*Molto poco*] ex Per, & Paulum, quod à Parum deriuatur. Ci.1. de Fin. Declinare dixit atomum perpaulum. Perpaululum, dimin. Cic.2. de Or. Perpaululum loci reliquum eſt arti.

Perpavper, ra, rum, [*Molto pouero*] ualde pauper. Ci. Att. li.6.

Perpavxillvm, diminutiuum. Plau. Cap.

Perpello, lis, [*Indurre, sforzare*] ἐπάγω, impello. Pla. Bacch. Compuli, & perpuli, mihi omnia ut crederet. Ter. in And. Orare, uſque adeo, donec perpulit. Liu.li.1. Multitudinem perpulit ut imperiũ regi abrogaret. Idẽ 2. Nec tamẽ ꝑpelli potuere, ut acie dimicarẽt.

Perpendicvlaris, re, ἐπικάθετον, Geometræ uocant, quod ex ſuperiore loco in inferiorẽ demittitur, ea rectitudine, qua plumbum propẽdet ex perpẽdiculo. unde radios Solis perpendiculares habere dicuntur, qui Solem habent recte ſupra caput imminentem.

Perpendicvlvm, li, [*Archipenzolo*] κάθετος, inſtrumentũ fabri materiarii, ſeu cæmentarii, quo plumbo à filo & gnomone pendente rectitudo, ſeu obliquitas operis perpenditur, id eſt, examinatur. Aſconius: Perpendiculum, linea laterum æqualitatem à ſummo ad imum altitudine probans. Vitruu.li.7. Longitudines ad regulam, & lineam, altitudines ad perpendiculum, anguli ad normam reſpondentes exigantur. Cic.2. Ac. Vt citat Nonius: Non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis. Perpendiculi inuentor fuit Dædalus: teſte Plin.li.7.ca.56.

Perpendo, perpẽdis, [*Conſiderare con diligenza*] ἐξετάζω, σταθμάομαι, probe examino, diligenter cõſidero. Ci. pro Mur. Hæc: ſin perpendere ad diſciplinæ præcepta uelis, reperiẽtur prauiſſima. Iudicio acri perpendere. Lucr.li.2. perpenſus, partic. Col.li.3.cap.3. Per-

penſum

penſum & exploratum habeamus, an locupletet patrem familias uinearum cultus.

PERPENSA, βάκχαρις, Dioſc. herba, à nonnullis dicta Bacchar. Pli. lib. 21. cap. 9.

PERPENSE, [*Ponderatamente*] ἐξητασμένως, examinate, ponderate.

PERPERAM, pen. cor. [*Malamente*] κακῶς, πονήρως, præpoſtere, praue, peruerſe. Plau. Semper agit perperam. Recte, & perperam, contraria. Cic. pro Cec. Seu recte, ſeu perperam facere cœperunt.

PERPERVS, ra, perum [*Ignorante, rozzo*] πέρπερος, teſte Nonio, indoctus, ſtultus, rudis: ſeu, ut alii intepretantur, procax, temerarius aut etiam leuis & inconſtans. Accius in Pragmat. apud eundem Nonium: Deſcribere eum miror perperos populares.

PERPERITVDO, ritudinis, [*Maluagità, rozzezza*] περπερεία, modo prauitatem, modo ſtultitiam ſignificat. Accius in Pragmaticis: Du ſtabilitate nimia ueſtra, aut perperitudine.

PERPES, perpetis, pe. co. [*Perpetuo*] ἀΐδιος, generis omnis, perpetuus. Plau. in Amphi. Quieui in naui noctem perpetem.

PERPESSVS, [*Che ha patito*] πεπονθὼς, particip. à uerbo perpetior. Cic. 12. li. Epiſt. Vt mihi tam multa pro ſe perpeſſo, atque perfuncto, hoc concederet. Perpeſſu, poſterius ſupinum à uerbo Perpetior. Ci. 4. de Fin. Dolorem aſperum, atque difficilem perpeſſu. Idem 2. Tuſc. O multa dictu grauia, perpeſſu aſpera.

PERPETIM, p. c. [*Perpetuamente*] εἰς ἀεὶ, perpetuo. Pli. li. 20. ca. 4.

PERPETIOR, teris, perpeſſus ſum, [*Sopportare*] patior. Terent. Eun. Non perpeti meretricum contumelias? Cic. ad Cœl. li. 2. Nonne ei bi affirmaui, quiduis me potius perpeſſurum, quam ex Italia exiturum? Perpeſſio, actus perpetiendi. Ci. 2. de Inue. Patientia eſt, rerum arduarum ac difficilium uoluntaria, ac diuturna perpeſſio.

PERPETRO, as, p c. [*Mãdare ad effetto*] διαπράττομαι, ex Per, & Patro ſignificat perficio, & plerunque in malam partem. Plaut. in Caſ. Cur non id perpetrem, quod occepi, ut nubat mihi? Idem Truc. Quod incœpit, niſi efficere perpetrat. Liu. 1. Poſteaquam iuuenes perpetrata cede pergere ad ſe gratulantes uidit. Nonnunquam accipitur & in meliorem partem: ut Sacrificio rite perpetrato, apud Liui. 44.

PERPETVALIS, le, καθολικὸς, uniuerſalis. Quinct. li. 2. cap. 14.

PERPETVARIVS, teſte Budæo in titulum de Locat. præd. ciuil. uel fiſcal. conductorem & colonum ſignificat, qui perpetuo rem conduxit. Sunt etiam alibi Fundi perpetuarii, ad diſtinctionem emphiteuteticorum.

PERPETVITAS, tis. Cic. in Tuſc. Perpetuitas, & cõſtantia Dictorum.

PERPETVO, as, [*Perpetuare*] ἀϊδίζω, perenno, continuo ſine intermiſſione Pla. in Pl... Nõ eſt iuſtus amator, niſi qui ꝑpetuat data. Næuius: Miſerũ me, cui datũ eſt, ut hunc ſolus perpetuẽ laborem.

PERPETVVS, a, um, [*Perpetuo, continuo*] διηνεκὴς, continuus, minime interruptus. Oui. 1. Met. Primaq; ab origine mundi Ad mea perpetuum deducite tempora carmen. Plau. in Aſi. Opto mihi hunc annum perpetuum huius operas. Cic. 3. in Catil. Atque ut in perpetua pace eſſe poſſitis, prouidebo. Accipitur & pro perenni. Cic. 4. Catil. Ignem Veſtæ perpetuum & ſempiternum. Plaut. in Ciſtel. Vt ſunt humana, nihil eſt perpetuum datum. Nonnunquam quod tam generale eſt, ut ſemper habebat locũ. Celſus li. 2. ca. 10. Cum ſit minime crudo ſanguis mittendus, tamẽ ne id quidẽ ꝑpetuũ eſt.

PERPETVVM [*Continuamente*] ἀεὶ, αἰεὶ, aſſidue, uel ſemper. Pla. in Epi. Perpetuum ualuiſti. Pro eodem etiam dicimus perpetuo. Idem in Men. Meliore eſt opus auſpicio, liber perpetuo ut ſiem.

PERPICTVS, a, um, partic. à Perpingo exacte pictus. Ouid. 10. Meta. Lilia, perpictaſq; pilas.

PERPLACEO, es, p. c. [*Piacere molto*] ualde placeo. Tere. Heaut. Vide legem, quam T. Fadio ſcripſit. T. Viſellius, ea mihi perplacet.

PERPLEXVS, a, um, [*Intralciato, inuiluppato*] ἐμπλεκτος, ἐμπεπλεγμένος, inuolutus, uel implicitus. Pli. li. 9. cap. 2. Perplexis, & in ſemet conuolutis ſeminibus. Per tranſlationẽ accipitur pro obſcuro, & ita inuoluto, ut commode intelligi non poſſit. Liu. 34. Ex his Menippus ignorare ſe dixit quidnã perplexi ſua legatio haberet. Liu. 30. Singulos amicorum patris tentare ſermonibus perplexis inſtituit. Inde Perplexe, obſcure, & implicite. Ter. in Eun. Pergin' ſceleſta mecum perplexe loqui? Pro eodem etiam legimus Perplexi Pla. in Sticho: utrum ego perplexim laceſſam oratione. Inde Perplexor, aris, perplexum facere, & in dubium uocare. Idem in Aul. Actio, quo uos pacto ſoleatis Perplexarier. Perplexabilis, perplexus, cum ſcilicet aliud audiatur, aliud ſentiatur. Idem in Aſin. Neque ullum uerbum faciat perplexabile. Perplexabiliter. Idem in Sticho. Perplexabiliter hodie earum pauefaciam pectora.

PERPLICATVS, interiecta coniunctione per Tmeſim extulit. Luc. li. 2. Aut magis hamatis inter ſe. perq; plicatis.

PERPLVO, is, ere, [*Trapiouere*] διαβρέχω, per medium pluere. Quinct. li. 6. ca. 3. Cum cænaculum perplueret. i. per medium pluuiam admitteret. Plaut. Moſt. Perpluunt tigna. Perpluit in pectus meum, per tranſlationem. Plau. in Moſt. Hæc illa tempeſtas mea: quam mihi Amor & Cupido In pectus perpluit meum. Idem Trinum. Benefacta benefactis aliis pertegito, ne perpluant.

PERPLVS, perpluris, omnis generis. Plin. lib. 13. cap. 24. Spondet iugero eius, annuos perplures, uel mediocri ſolo reditus. Perplurimum, aduerb. ut, Perplurimum refert, Pli. li. 2. ca. 54.

PERPOL, aduerbium eſſe iurandi quidam putauere apud Plaut. in Caſ. Perpol ſæpe peccas. Et apud Ter. Hecy. Perpol quam paucos reperias meretricibus fideles amatores. Verum Donatus in hunc locum ſic ait: Ordo eſt, Pol perquam paucos reperias. nam Perpol nõ eſt Latinum. Ex quo patet, apud Plautum in præcedenti exemplo ordinem eſſe talem, Pol perſæpe peccas.

PERPOLIO, perpolis, pen. cor. διακοσμοῦμαι, ἐξεργάζομαι, ualde polio, ab ſoluo. Ci. 2. de Ora. Perpoliuit illud opus. Idem Att. li. 14. Librum meum perpoliui. Idem 1. de Orat. Perfecti in dicendo, & perpoliti homines. Perpolitio, onis. Ad Her. l. 4. Verborum exornatio eſt, quæ ipſius ſermonis inſignita continetur perpolitione.

PERPOPVLOR, laris, pen. c. διαδηοῦν, totum populor, & uaſto. Liuius 22. Annibal emiſſus è manibus perpopuletur Italiam.

PERPOTATIO, onis, Cic. in Piſ. Quid cum tuis ſordidiſſimis gregibus intemperatiſſimas perpotationes prædicem?

PERPOTO, as, totum tempus in potationibus conſumo. Cic. 7. Ver. Totos dies, perpotabat: Ibidem: Prætore tot dies cum mulierculis perpotante. Luc. li. 1. Perpotet amarum abſynthi laticem.

PERPRVRISCO, is, admodum prurio. Plaut. Stich. Suauem cantationem aliquam occipito, ubi perpruriſcamus uſq; ex unguiculis.

PERPVLCHER, ualde pulcher. Ter. Eun. Perpulchra credo dona.

PERPVRGO, gas, [*Purgare perfettamente*] ἐκκαθαίρω, omnino purgo. Ci. 2. de Nat. Deo. Ceruæ ante partum perpurgant ſe quadam herbula. Perpurgatis auribus, tranſlate dixit Plau. in Mil. Perpurgatis ambo damus tibi operam auribus. Perpurgare locum aliquem, pro expedire. Cic. 2. de Diuin. Cum fundamentum eſſet philoſophiæ poſitum in finibus bonorum & malorum, perpurgatus eſt is locus a nobis quinque libris.

PERPVSILLVS, a, um, ut, Perpuſillus homo. à quo Perpuſillum, aduerbium. Cic. 2. de Orat Perpuſillum rogabo.

PERPVTO, as, perfecte puto, declaro, uel potius profero. Plau. Ciſt. Nunc operã date, Vt ego argumentum hoc uobis plane perputẽ.

PERQVAM, [*Molto*] ὡς σφόδρα, compoſita dictio, fere ſemper poſitiuis adiungitur, & uerbis ſignificatq; maxime. Plaut. in Rud. Propulit perquam indignis modis. Pli. epiſt. 147. Perquam uelim ſcire. Aliquando inuenitur cum ſuperlatiuo. Curtius li. 4. Perquam maximo poteſt exercitu comparato.

PERQVIRO, ris pe. pr. [*Cercare diligentemente*] διαζητέω, diligenter quæro. Cæſ. 6. Bel. Gal. Aditus uiaſq; in Sueuos perquirit. Oui. 3. Met. Cum pater ignarus natam perquirere Cadmo Imperat. Ci. 5. de Fin. Videmus, ut pueri, ne uerberibus quidem à contemplandis rebus deterreantur. Perquirere pro interrogare. Ci. pro Cœ. poſſum etiam illa ab accuſatore perquirere. Perquiritur, imperſonale. Cic. pro Clu. Ne multa, perquiritur à coactoribus. Perquiſitus, a, um. Pli. li. 18. cap. 4: Inuentis omni cura perquiſitis.

PERQVISITE, aduer. Cic. 5. de Inu. Quæ pertinere ad dicendum putamus, ea nos commodius, quàm ceteros, attendiſſe non affirmamus, ſed perquiſitius & diligentius conſcripſiſſe pollicemur. Perquiſitor. Plaut. Stich. Maleuoli perquiſitores auctionum.

PERRARO. Cic. de Fin. Iſtorum uerborum amore, quæ perraro appellantur ab Epicuro. Horat. 2. Ser. Sat. 5. Perraro hæc alea fallit. Ci. pro Roſc. Am. Perraro uenit in oppidum.

PERRARVS, a, um, ualde rarum. Pli. li. 31. ca. 3. Perrarum eſt, ut leuior ſit aliqua. Liu. 6. Perraræ per ea tempora litteræ fuere.

PERREPO, καθέρπω, rependo aliquo peruenio. & æque de inanimatis, ac de animalibus dicitur. Col. li. 8. ca. 15. Maceries opere tectorio læuigatur extra, intraq;, ne felis, aut uipera perrepat Idem li. 4. cap. 24. Si longius, quàm ritus agricolam permittit, brachiis in altena iugorum compluuia uitis perrepſerit. Idem li. 6. cap. 5. Cauendum eſt, ne ad præſepia uſus, aut gallina perrepat. Tibu. l. 1. Ele. 2. Non ego tellurem genibus perrepere ſupplex.

PERREPTO, as, [*Caminare con fatica*] frequent. à Perrepo: tarde, & cũ labore perambulo. Ter. in Ad. Perreptaui uſque omne oppidum.

PERRHAEBI, populi Theſſaliæ, qui Lapitharum potentia fracti, fugerunt in Ætoliæ montana. Pindo monti proxima: quæ regio ab ipſis Perrhæbia dicta eſt: ipſeq; Pindus cognominatus eſt Perrhæbus. Prop. Aut cur Perrhæbi tremuere cacumina Pindi?

PERRIDICVLVS, ualde ridiculus. Cice. 4. Ver. Quid in prouincia facturus eſſet, perridiculi homines augurabantur. Idem. 2. de Ora. Eſt eorum doctrina, quantum ego iudicare poſſum, perridicula. Perridicule, p. co. aduer. Cic. 1. de Ora. Si quid perridicule poſſis, uitandũ eſt oratori utrũq;, ne aut ſcurrilis locus ſit, aut mimicus.

PERRODO, is, p. p. [*Rodere*] διατρώγω, rodẽdo penetro. Pli. li. 34. c. 18.

Valet purgare,ſiſtere,excalefacere,perrodere.Idem li.30.ca.16.

Perrogo,as,p.c.Perrogare propriè dicebantur conſules, qui ſententiam rogabant. Taci.li.20.Cum perrogarent ſententias conſules.Plin.ep.1.87.Cum ſententiæ perrogarentur.

Perrumpo,is,[*Rompere nel mezzo,entrare con impeto*] διϊσημι,διαρρήγνυμι,per medium rumpo.Col. li. 2. Omnes radices herbarum perruptæ necantur. Li.li.8. Qui aliquoties impetu capto,perrumpere non poterat hoſtium agmen. Aliquando pro irrumpere ui. Cæſar 7.Bel. Gal.Perrumpere nituntur. Iungitur aliquando accuſatiuo cum Ad.Liu.26.Nec per caſtra eorum perrumpi ad Capuam poſſe.Aliquando etiam cum In.Li.3.Iam in ueſtibulũ templi perruperant.Perrumpere leges,uiolare. Luc.li.1.

Persaepe,ualde ſæpe.Cic.de Amic. Hor.Epo.14. Qui perſæpe caua teſtudine fleuit amorem.

Persalsus,a,um,ualde ſalſus. Cice.2.de Orat. Perſalſum illud eſt apud Næuium,Quid ploras pater?Perſalſe.Cic.ad Quin&.Fra.li.2.Perſalſe,& humaniter etiam mihi gratias agit.

Persaluto,as, [*Salutare per nome ogn'uno*] frequẽter ſaluto,uel ad unum omnes ſaluto.Cic.pro Fla.Ita ambitioſus ut oẽs perſalutet.

Persancte,ualde ſancte. Ter.Hecy.Bacchis deierat perſancte:Pla. Perſancte iurauit ſe facturum.

Persano,as,[*Sanare perfettamente*] omnino ſano.Pli.li.20.ca.22.

Persapiens,tis,om.gen.ualde ſapiens.Cic.de prou.conſ.

Persapienter.Ci.pro Mil.

Perscienter,admodum ſcienter.Cic.de Cla.Or.Ad infirmitatem laterum perſcienter contentionem omnem remiſerat.

Perscindo,is,[*Fendere nel mezzo*] διαρρήγνυμι,per medium ſcindo.Liu.21.Omnia perſcindente uento.Tibul.li.1.Eleg.13.Sit ſatis è membris tenuem perſcindere ueſtem.Lucr.li.6. nubem cum perſcidit atram.

Perscribo,is,[*Scriuere molto*] ἀπογράφω, διαγράφω, ad finem uſque ſcribo.Liu.in præfat. li.1.Facturus'ne ſim operæprecium,ſi à primordio urbis res geſtas populi R.perſcripſero.Aliquando eſt in tabulas publicas,actaq; referre.Cic.ad Plan.Ita eſt S.C.perſcriptum,ut à me de ſcripto dicta ſententia.Idem.6.Ver.Litteras publicas proferunt:in quibus oſtendunt omnia,quæ dixi ablata,eſſe perſcripta. Inuenimus aliquando cum accuſatiuo cum In:ut,Perſcribere in tabulas publicas.Ci.3.Ver. In tabulas publicas ad ærarium perſcribenda curauit. Perſcribere pecuniã,ponitur aliquando pro reddere pecuniam creditori.Ter.in Phor.Næ ego perſcripſi,quibus debui. Vbi Donatus:Perſcripſi,multis per ſcripturam reddidi,multis dedi.Perſcriptum dicitur,quod litteris conſignatum eſt,& monumentis antiquis continetur. Cice.de Aruſp.reſp. Hoc ſi minus ciuili iure perſcriptum eſt,lege tamen naturæ communi iure gentium ſancitum eſt.uſucapere poſſint.

Perscriptio,actus perſcribendi.Cic.ad Met.li.5. Illud S.C.ea perſcriptione eſt, ut, dum id extabit, officium meum in te obſcurum eſſe non poſſit. Perſcriptiones pro contractibus, & inſtrumentis pactorum poſuit Cicero,quod uulgus appellat Regiſtrum.Cic.5. Phil.Illa uero diſſipatio pecuniæ publicæ ferenda nullo modo eſt per quam ſepties millies præſcriptionibusq;donationibusq; auertit.Idem pro Flacco poſuit pro ſyngrapha,ſic inquiens:Perſcriptiones cum mulierculis aperta circunſcriptione feciſti.

Perscriptor,oris, qui formulas concipit. Cice.5.Ver.Scribam ſuum,dicit Verres,huius perſcriptorem fœnerationis fuiſſe.

Perscrutor,taris,[*Cercare con diligenza*] ἐξερευνάω,ἀνερευνῶμαι,diligenter inquirere. Plaut.Aul. Perſcrutabor fanum, ſi inueniam uſpiam aurum. Cic.1.Off.Præmittebatq; de ſtipatoribus ſuis qui perſcrutarentur arculas muliebres.

Persea,pen.cor.περσέα, arbor eſt,inquit Dioſcorides, fructum ferens ſtomacho accommodatum,& qui edendo ſit.Huius arboris meminit & Stra.li.ult.comam ei perpetuam tribuens, & fructum magnitudine piri, figura oblonga, amygdalæ modo putamine incluſum,& corio.Plutarchus auctor eſt,Perſeam arborem in Ægypto Iſidi gratiſſimam eſſe,quod fructum ferat cordi ſimilem, folium uero linguæ. Genus quoque in Ægypto Perſeam ſe uidiſſe teſtatur magnis arboribus comparandam: cuius (inquit)pomũ in Perſide tam præſentis ueneni eſſe tradunt, ut ueſcentes interimat:in Ægyptum uero tranſlatam,& peregrinatione mitigatam, poma ferre cibis idonea,turbinata piri facie. Ex quibus omnibus ſatis conſtat,Perſeam arborem ſui generis eſſe,& à noſtrate perſica omnino diuerſam.

Perseco,cas,pe.cor.[*Tagliare in mezzo*] διατέμνω, medium ſeco. Cic.4.Ac.Rerum naturas perſecare,aperire poſſumus.Liu.40.Id perſecare nouum Prætorem,ne ſerperet iterum latius.

Persector,aris,diligenter ſector,perſcrutor.Lucr.li.2.

Persegnis,gne,ualde ſegnis.Liu.25.Pedeſtre prœlium perſegne.

Persenex,huius perſenis, penul. corr. gene. omnis, ualde ſenex. Suet.de Clar.gram.

Persentio,is,[*Sentire*] αἰσθάνομαι,ſentio. Virg.4. Æn.Magno perſentit pectore curas.Ibidem. Quam ſimul ac tali perſenſit peſte teneri.Perſentiſco, is,inchoatiuum,percipere aliquid fieri.Plau. Merc.Non poteras perſentiſcere,Illam eſſe amicam tui uiri.Ter. Heaut.Quot res dedere,ubi poſſem perſentiſcere,quæ uidi.

Persephone,à Græcis dicitur Cereris filia, quæ à nobis Proſerpina:q̃ ab Orco in Sicilia raptã fuiſſe poetæ fabulãtur.Ouid. 4.Faſt.

Persequor,eris,[*Perſeguire,perſequitare*] in bonam & malam partem.Aliquando enim idẽ eſt quod ſequor, niſi quòd quandam perfectionem addere uidetur præpoſitio.Ter.in An.Is bellũ hinc fugiens,meq; in Aſiam perſequens,proficiſcitur.Nonnunquã in re cœpta perſeuero.Cic. ad Q.F.lib.2.Mea mandata digeras,perſequare,conficias.Idẽ in Piſ.Extrema ſi perſequitur, qui inchoauit, iam omnia perfecta uidebimus. Sic,promiſſa factis perſequi,pro quæ uerbis promiſimus, re ipſa cõprobare.Perſequi imperiũ patris,pro facere.Perſequi ius ſuum,pro defendere.In malũ,ſignificat inſectari, ulciſci.Ci.11.Phil.Quoniã hoſtis iudicatus eſt Dolabella,bello perſequẽdus eſt.Hinc Perſecutio,in bonã,& in malam partem. Cic.in Ora. Cum in altera gratiæ, gloriæ, præſidii plurimum eſſet:in altera perſecutionum,cautionumq; præceptio.

Persero,ris,κατασπείρω, diuulgo,Plau.Inde ueniſſe perſerit.

Perses,rex Macedonum,qui ab Æmilio uictus,& captus,ductus eſt in triumphum Romam cum filiis:perijtq; in carcere animi mœrore confectus.

Perseueranter,ἐπιμόνως,conſtãter. Liui. 4.Patres bene cœptam rem perſeuerãter tueri.Idem 21.Vereor ne perſeuerãtius ſeuiat.

Perseuerantia,tiæ,[*Perſeueranza*] ἐπιμονή,καρτερία, eſt in ratione bene conſiderata,ſtabilis,ac perpetua permanſio.Cic. 5.Verr.

Perseuero,as,pen.prod.[*Continuare*] καρτερῶ,διατελέω,ex Per,& ſeuerus,eſt cum conſtantia animi, & quaſi quadam ſeueritate continuare.Cic.de Amic.Oreſtes autem,ita ut erat, Oreſtem ſe eſſe perſeueraret. Cæſ.5. Bel.Gal. Cotta ſe ad armatum hoſtem iturũ negat,atque in eo perſeuerat.Perſeueratum eſt,imperſonaliter. Ci.6.Ver.Non eſt ab iſto primo illo aduentu perſeueratum. Perſeuerans,nomen ex participio.Col.in Præfat.li.1.Perſeuerantiſſimo colendorum agrorum ſtudio.

Perseuerus,a,um,ut,Imperium perſeuerum,apud Tacit. li.15.

Perseus,ſei,& Perſes,is,uel Perſi, περσεύς, ſicut Achilles,is,uel,Ili, uel Achilleus,ei,Iouis filius fuiſſe fertur ex Danae,Acriſij Argiuorum regis filia,quam Iupiter,commutatus in ſpeciem aurei imbris,uitiauit. Hic Andromedam, Cephei filiam, marinæ beluæ obiectam, periculo liberauit,liberatam uxorem duxit:acceptoq; deinde a Vulcano adamantino enſe,quam uocant Harpen,Meduſam unam ex Gorgonibus,quæ ſe aſpicientes omnes in ſaxa commutabat,occidit.

Perseus,a,um,Prop.li.3.Sectaq; Perſea Phocidit arua manu.

Persis,idis,περσίς,Orientalis regio Aſiæ, à Perſe, ſeu,Perſeo rege ſic dicta. cuius populi Perſæ dicti ſunt. Habet,ut Ptolemæus ſcribit li. 5.à Septentrione Media, ab Occaſu Suſiana, ab ortu Solis duas Carmanias, à Meridie parte ſinus Perſici. Primus in ea rex (ut refert Iuſtin.li.1.)fuit Cyrus.

Persica,περσική,arbor humilis,folio amygdalæ paulo maiore,flore ſubpuniceo,pomo carnoſo,ſucculento.Nomen accepit à Perſi de Orientis regione:unde primum hoc arboris genus in noſtrum orbem eſt aduectum.uide Plin.li.15.ca.12.

Persicus,a,um,ex Perſide. Iuuen.Sat.14. Nec Crœſi fortuna unquam,nec Perſica regna Sufficerent animo. Ponitur quandoque pro diuite.Hor.li.1.Car.Perſicos odi puer apparatus.

Persideo,es,p.c.[*Durare*] permaneo Pli.li.17.ca.24. Lapſa pſidet.

Persido,dis,pe.p.[*Penetrare*] καταφέρομαι,deorſum feror,deſcendo penetro. Luc.li.1.At neque quo pacto perſederit humor aquai, Viſum eſt.Virg.3.Geo.Vbi frigidus imber Altius ad uiuum perſedit.id eſt,(inquit Seruius)medullas, & oſſa penetrauit.

Persigno,as,are,[*Suggellare*] κατασφραγίζω,obſigno. Liuius 25.Sacris conquirendis,doniſq; perſignandis.

Persimilis,le.Cic.Partit.

Persisto,is,[*Perſeuerare*] perſeuero.Cic.2.de Diuin. Pertinaciſſimus fueris,ſi in eo perſtiteris.Liu.38.Niſi in eadem impudentia perſiſtas.

Persius flaccus,Volaterris Hetruriæ oppido natus eſt.Conſtat eum claruiſſe iiſdem fere temporibus,quibus Domitius Nero imperium urbis Romæ ſuſcepit.

Persolata,herbæ genus,quam(ut ait Pli.li.25. c.9.)Græci uocant ἄρκειον,& aliquando προσωπίδα. Dicta perſolata, à Perſola,quod nomẽ apud ueteres(ut Placidus grammaticus inquit) ſignificabat perſonam.ſolent enim his foliis ueſtitæ perſonæ nonnunquam in ſcenam prodire.Officinæ Lappam maiorem uocant.

Persolido,as,[*Solidare,congelare*] πηγνύω,Solido.Stat.1.Theb.Sicco quos aſper hiatu Perſolidat Boreas. hoc eſt,congelat.

Persolido,

Persolvo,is,[*Pagare affatto,cancellare in tutto*] ἀπολύω, perfecte ſoluo. Tranſlate acceptum beneficium beneficio penſo. Vir.1.Æn. Grates perſoluere dignas Non opis eſt noſtræ. Brutus Ciceroni: Tantum me tibi debere exiſtimo, quantum perſoluere difficile eſt.Perſoluere pœnas, eſt dare pœnas.Cic.11.Phil.Pœnas diis,hominibuſq; debitas perſoluat.Perſoluere promiſſum,eſt perficere promiſſum. Caſſius ad Cice.lib.12.Habeo paululum moræ, dum promiſſa militibus perſoluo.

Persolvs,ſolus,& merus:ut, Perſolæ nugæ,apud Plaut. in Curc.

Persona,æ,[*Perſona,maſchera*] πρόσωπον,Perſonam definiunt philoſophi eſſe,naturæ rationalis indiuiduam ſubſtantiam. Tria igitur neceſſaria ſunt, ut aliquid Perſona dicatur:ut ſit indiuiduum:non enim in uniuerſalibus , ſed in ſingularibus tantum Perſona dici poteſt. Vt ſit in genere ſubſtantiæ;nam accidentia, cum per ſe non exiſtant,nec per ſe agant, perſonam conſtituere non poſſunt. Et ut ſit quid rationale:quoniam id eſt perſonans,quantum ad ipſam actionem,quod in ſe habet,quod poſſit agere,uel non agere. Et hoc habent ſolum rationabilia.ideo de ratione perſonæ eſt, quòd ſit quid rationale.non ergo lapidis,uel arboris,uel irrationalis animalis, ſed uel Dei,uel angeli,uel hominis Perſona dicit. Perſona etiam dicitur facies conficta,πρόσωπον,uocata à Perſonando,i.clarius ſonando.nam caput (ut Baſſus inquit apud Gellium)& os cooperimento perſonæ tectum undique , unaq; tantum uocis emittendæ uia apertum, quoniam non uaga, nec diffuſa,eſt,in unum tantummodo exitum coarctat uocem,& magis claros,canoroſq; ſonitus facit. Ob eam cauſſam perſona dicta eſt,o,littera propter uocabuli formam productiore.Pli.li.12.ca.14.Perſona adducitur capiti,denſus'ue reticulus.unde Perſonati,dicuntur,qui huiuſmodi perſonis tecti ſunt,cuiuſmodi erant Hiſtriones Attellani, qui ſoli non cogebantur in ſcena ponere perſonam. Perſonata quoq; fabula dicitur,quæ agitur à perſonatis hiſtrionibus hanc iuniores Laruam uocant.Hinc Perſona ſumitur pro qualitate,qua alius ab alio differt, cum in animo, tum in corpore, tum in extra poſitis, quæ a rhetoribus numerantur in Attributis perſonæ.Hinc in ſcena etiam Perſonas dicimus,qui modo ſerui,modo ancillæ,modo patrisfamilias,modo paraſiti ueſtibus ornati,eorum mores,& geſtus exprimunt Ter. in Prolog.Eun. Paraſiti perſonam inde ablatam,uel militis. Et in uno homine multæ poſſunt eſſe perſonæ, iracundi, mitis, læti. Hinc grammatici perſonas conſtituunt primam,ſecundam, & tertiam.Perſona pro homine quandoque ponitur.Celius in Proœmio l.1. Medicos nihil tentaſſe iudic o,quia nemo in ſplendida perſona periclitari uoluerit coniectura ſua:ne, ſi non ſeruaſſet, occidiſſe uideretur. Perſonam imponere alicui, eſt ei prouinciam aliquam dare.Cic. pro lege agr. Vos mihi perſonam hanc impoſuiſtis,ut illius abſentis dignitatem tuerer. Dicimus etiam imponere alicui perſonam calumniæ. Cic.4. Ver.Imponatur honeſtæ ciuitati turpiſſima perſona calumniæ.Idem paulo poſt: Improbam perſonam alicui imponere. Eminentes quoque figuræ in ædificiis,quæ aquas ore uel mentula fundunt, eoſq; uarios uultus & geſtus exprimunt, Perſonæ dicuntur, ut eſt apud Vlpianum in l.Fundi.de Act.emp.

Personalis,le,unde Perſonalis actio,quæ in perſonam datur.Perſonale uerbum,quod per perſonas diſtinguitur.

Personata,ſiue perſolata,genus herbæ, de qua Col. li. 16. cap.17. Officinæ,teſte Ruellio,uocant Lappam maiorem.Hæc & Perſonatia uocatur.Pli.lib.21.cap.15.

Personata felicitas,dicitur à Seneca non uera,ſed ſimulata inſtar hiſtrionum,qui inducta perſona ſimulant.

Personatvs,[*Immaſcherato*] προσωπιδωτός, qui perſonis, i. laruis inductus eſt.Cic.3.de Ora.Noſtri illi ſenes perſonatum ne Roſcium quidem magnopere laudabant.Perſonatus dici poteſt,quiſquis foris aliud oſtendit,& intus aliud ſentit.Cic.Att.li.15.Quid eſt,cur ego perſonatus ambulem? Perſonatus pater dicitur ab Hora. in Ser.Inductus in comœdia ſub perſona hiſtrionica.

Persono,nas,pe.cor.[*Sonare grandemente*] περιηχέω, ualde ſono, perfecte ſono. Cice.pro M. Cælio.Non loquuntur ſolum,uerum etiam perſonant. mulieris libidinem eſſe prolapſam. Virg.1.Æn. Cithara crinitus Iopas perſonat aurata.Idem 6.Æne. Cerberus hæc ingens latratu regna triſauci Perſonat.Hor.2.Ser.Sat.6.Domus alta moloſſis Perſonuit canibus.

Persorbeo,bes,ἀπορροφέω,totum ſorbeo.Plin.li.31. cap.11.

Perspecte,diligenter,docte.Plau.in Mil.Docte & perſpecte ſapit.

Perspecto,as,Plau.in Mil.Sinite me prius perſpectare, ne uſpiam inſidiæ fient. Perſpectus interdum partic. Cæſar 4.Bel.Gal.Conſuetudine itineris exercitus noſtri perſpecta.Interdum nomen ex partic.Cice. ad Q.Fr.Tertius annus imperii tui,tanquam tertius actus,perſpectiſſimus,atque ornatiſſimus.

Perspectvs,a,um.Ci.Att.Omnia pſpecta, & explorata perſcribas.

Perspecvlor,laris[*Speculare con diligenza*] περισκοπέομαι,diligenter ſpeculari.Pli.li.8.cap.26.Hirtius de Bel.Afr.

Perspergo,is,aſpergo.Cic.1.de Or.Libandus facetiarum quidam lepos,quo tanquam ſale perſpergatur omnis oratio.Cato ca.130. Codicillos oleaginos amurca cruda perſpergito.

Perspicacia,cie,perſpicacitas.Cic.Att.li.15.

Perspicacitas,atis,[*Acutezza*] acumen.Cic.Att.li.1.

Perspicax, conſideratus,acutus.Ter. Heaut. Patrem noſti ad eas res,quam ſit perſpicax.Ci. 1.Offic.Acutum & perſpicax natura.

Perspicientia.Cic. li.1.Offi.Honeſtum in Perſpicientia ueri,ſolertiaq; uerſatur.id eſt,perfecta cognitione.

Perspicio, perſpicis, συνορῶ,κατοπτρῶ, διορῶ, plane uideo . Cice.in Læl.Quidam in parua p. cunia perſpiciuntur quàm ſint leues.Terent.Phor.Cuius tu fidem in pecuniam perſpexeris,Verere uerba ei credere?Hora. de Arte.Quem perſpexiſſe laborent,An ſit amicitia dignus.

Perspicvitas,atis,ἐνάργεια,ſplendor,ac facilitas. Ci.4.Ac.Enargiam Græci: perſpicuitatem , aut euidentiam nos nominemus. Quinct.li.2.ca.3.Prima eloquentiæ uirtus perſpicuitas.

Perspicvvs,cua,um, [*Chiaro , lucido , manifeſto*] διαφανής,καταφανής,quod uiſum tranſmittit.Martia.li.4.De calice, uitreo: Prodat perſpicuus ne duo uina calix.Tranſlate ad incorporalia pertinet? Pellucidum ad corporalia.Ci.pro Quinctio: Eſt quædam ita perſpicua ueritas,ut eam infirmare nulla res poſſit. Idem pro Domo;Legeram clariſſimos noſtræ ciuitatis uiros,ſe in medios hoſtes ad perſpicuam mortem pro ſalute exercitus iniciſſe. Sic Perſpicua oratio,claram & apertam. Hinc perſpicue euidenter. Plau.in Aul.Perſpicue palam eſt.

Perspisso,aduerbium,tarde.Plaut.Quod bene promittunt Aruſpices,perſpiſſo euenit.Nonius.

Persterno,is,διαστρώννυμι, totum ſterno. Liu.10. Via à Martis ſilice ad Bouillas perſtrata eſt.

Perstimvlo,as,παροξύνω,ſtimulo.Taci.li.4.

Perstino,as,[*Comperare*] ὠνέομαι , quidam uſurparunt pro emo, Apul.Percontato pretio,uiginti denariis perſtinaui.

Persto,as,[*Perſeuerare,continuare*] διαμένω,permaneo,perſeuero.Gel.li.2.ca.1. Perdius,pernoxq; perſtabat. Iungitur interdum datiuo.Liu. 8.Cum perſtaret in incepto immitis animus.Interdum ablatiuo cum In.Ibidem:Se tamen perſtaturum in incœpto. Sic dicimus, Perſtare in ſententia,& ſimilia.

Perstrepo,is,pen.cor.ualde ſtrepo.Ter.Eun.Perſtrepunt,ut fit,domini ubi abſunt. Stat. 2. Achil. Rumor in arcana iamdudum perſtrepit aula.

Perstringo,gis,[*Stringere forte ferrare*] συνδέω, ἐπιγράφω,ualde ſtringo,claudo,inquit Nonius.Cato de re ru.ca. 32. Diligenterq; caueto,ne,uitem præcipites, & ne nimium perſtringas. Aliquando ſummatim ſtringo, dico,uel ſcribo.Cic. pro Sex.Roſc.In animo eſt,leuiter tranſire,ac tantummodo perſtringere unamquamque rem. Aliquando pro leuiter taxare, & reprehendere. Cice. pro Sex.Vt eos quorũ ſcelere uiolatus eſſem, uocis libertate perſtringerem.Pro obſcurare, obtenebrare,obtundere: ut, cum dicimus,Perſtringere oculos, perſtringere aciem mentis,animi,ingenii,& perſtringere aures ſonitu.Hor.li.2.Carm.Iam nunc minaci murmure cornuum Perſtringis aures.Cic.in Cato. Voluptas rationi inimica,mentis perſtringit oculos.Cic.1.De Diui.Quorum utrunque peſtringere aciem mentis ſolet. Idem pro lege agrar. Quod ſolum tam macrum eſt,quod aratione perſtringi nõ poſſit.

Persvadeo,ſuades,[*Perſuadere,dare ad intendere*] ἀναπείθομαι, ἀναπείθω,eſt inducere ad credendum aliquid,uel faciendũ. Ad Her. li.1.Si animus auditoris perſuaſus fuerit. id eſt, ſi oratio aduerſariorũ fidem fecerit auditoribus. Cæſar Com.4.Huic magnis præmiis perſuadet,ut ad hoſtes tranſeat. Aliquando eſt,maxime ſuadere.Ter.in An. Dauus mihi perſuadet,nuptias ut maturem. Idẽ in Phor. Vbinam Getam inuenire poſſim,ut rogem,quod tẽpus conueniendi patris me capere perſuadeat?Quod eſt cõtra eos,qui uolunt Perſuadere,tantum in effectu eſſe, Suadere in actu. Hinc perſuaſus,partic. & aliquando nomen ex partic. Cic.in Tuſc.Opinio mali,quo uiſo & perſuaſo,ægritudo ſequitur neceſſario. Col.lib. 12.ca.2. Villica perſuaſiſſimũ habere debebit,plurimum domi ſe morari oportere. Plin.epiſt. 20.li.1. Perſuaſum habeo poſſe fieri. Perſuaſio,opinio firma. Plin.li.25.ca.2. Durat tradita perſuaſio in magna parte uulgi. Perſuaſorius,quod perſuadet. Suet. in Dom. Recuperatores,ne ſemper perſuaſoriis aſſertionibus accommodarent,admonuit.Perſuaſibilis,& hoc ſibile,quod poteſt perſuaderi. Quinct.li.2.c.16.Rhetorice,eſt uis inueniendi omnia in oratione perſuaſibilia.Hinc Perſuaſibiliter,Idem li.2.c.16.Qui finem eius eſſe ait perſuaſibiliter dicere.Perſuaſor,qui pſuadet, Perſuaſtrix, ſtricis,fœm.gen.Plaut.in Bacch.Probri plecebras,& pſuaſtrices.

Persvbtilis,ualde ſubtilis.Cic. pro Plan.Perſubtilis oratio.

Persvlto[*Saltare per allegrezza*] ἐπιπηδάω,ſup re aliqua ſalto.

proprieq; ferarum eſt aut pecudum, quæ in pabuli ubertate identidem ſubſiliunt. Lucr. li. 1. Inde feræ pecudes, perſultant pabula læta. Eſt item cum petulanti quadam inſulatione locum agrum'ue peragrare. Liui. 34. Memores quam ſæpe in agro eorum impune perſultaſſent. Tacit. li. 11. Libero exercitu campos perſultante. Silius li. 3. Tam leuibus perſultat equis.

PERTAEDEO, des, dui, ἀσχημονῶ, tædio uehementer afficior. Gel. li. 1. cap. 2. Cum omnes uerbis eius defatigati pertæduiſſent. Frequentius tamen hoc uerbo utimur impersonaliter. Idem li. 15. ca. 20. Matrimonii pertædebat. Pertæſum eſt: Cic. ad Q. Fr. li. 1. Pertæſum eſt leuitatis aſſentationis. Virg. 4. Æn. Si non pertæſum thalami tedæq; fuiſſet.

PERTAEDESCIT, impersonale. Cato de re ruſt. ca. 156.

PERTAESVS, a, um, [*Attediato*] ἐξαπορούμενος, participium ſine uerbi origine (ut inquit Seruius) & regit accuſatiuum. ſed poteſt eſſe à Pertædeo. Suet. in Cæſ. Quaſi pertæſus ignauiam ſuam. Vir. li. 4. Æn. Genitiuo iunxit: Si non pertæſum thalami, tedæq; fuiſſet.

PERTEGO, is, p. co. [*Coprire, d'ogni parte*] κατασιγάζω, omni ex parte tego. Plaut. Rud. Quin tu exagitas arundines, qui pertegamus uillam? Idem Trin. Benefacta benefactis aliis pertegito.

PERTENDO, is, διάγω, ad finem recta tendo. Liuius 5. Pars maxima, atque ipſe Sergius Romam pertenderunt. Aliquando eſt comparare. Cic. pro Balbo: Cum fœderibus, quorum acerbiſſima diligentia, eſt, pertendemus? Aliquando ad finem ducere id, quod cœperamus. Ter. Heaut. Video non licere, ut cœperã, hoc pertendere.

PERTENTO, tas, [*Tentar bene*] ἀποπειρῶμαι, eſt ſententiam alicuius callide expiſcari. Ter. in An. Ea gratia ſimulaui, uos ut pertentarẽ. Aliquando permoueo. Virg. 5. Æneid. Latonæ tacitum pertentant gaudia pectus. Corripio. Idem 3. Georg. Nonne uides, ut tota tremor pertentet equorum Corpora?

PERTENVIS, & hoc nue, ualde tenue. Plin. li. 16. ca. 43. Secatur in laminas pertenues. Cic. ad Ter. li. 14. Spes ſalutis pertenuis oſtenditur. Idem de lege Agr. Cum pertenui diſcrimine ſepararentur.

PERTEREBRO, as, διατετραίνω, terebra Perforare. Cic. 1. de Diuin. Annibalem, Cœlius ſcribit, columnam auream perterebrauiſſe.

PERTERGO, is, [*Forbire con diligenza*] ἀμόργνυμι ἐκμάσσω, diligenter tergo. Col. li. 12. cap. 9. Debebit munda ſpongia uaſa pertergere.

PERTERO, is, [*Conſumare fregando*] κατατρίβω, terendo comminuo. Plaut. Men. Ianuam lima perterunt. Col. li. 8. ca. 5.

PERTERREO, es, [*Far paura*] καταπλήσσω, ualde terreo. Teren. Eun. Hunc perterrebo ſacrilegum. Cæſ. 1. Bel. Gal. Quæ copiæ noſtras perterrent. Idem lib. 7. Vt magnitudine pœnæ perterreant alios. Perterritus. Cic. pro Cælio: An timebant, ne tot unum, ualentes imbecillum, alacres perterritum ſuperare non poſſent?

PERTEREFACIO, perterreo. Ter. And. Perterrefacias Dauum. Brutus ad Cic. li. 11. Sperare eos, te perterrefacto, poſſe magna conſequi præmia.

PERTERRICREPVS, ἐκπληκτικός, quod terrorem crepando incutit. Lucr. de tonitru: Tum perterricrepo ſonitu dat miſſa fragorem. Cic. in Ora. Habeo iſtam ego perterricrepam. Ex poeta quodam.

PERTEXO, xis, [*Teſſere*] διυφαίνω, texendo abſoluo: item perficio, tranſlatione ſumpta a textoribus, qui primo telam ordiuntur, orſam deinde texunt. Ci. li. 2. de Ora. Pertexe quod exorſus es. Idem ad Att. li. 1. Totum hunc locum ualde grauiter pertexuit.

PERTICA, cæ, κάμαξ, baculus oblongus. Varro. 3. de re ruſt. 5. Perticas inclinatas ad parietem. Pli. lib. 15. cap. 3. Perticis decutiunt. Ouid. de Nuce. Pertica dat plenis immitia uulnera ramis. Plin. li. 8. Epiſt. Ex his etiam, quos non una, ut dicitur, pertica, ſed diſtincte tractaui: id eſt, quos non una ulna menſus ſum, inquit Budæus. Eraſ. uero, Vna pertica, ait. i. eadem opera.

*PERTICA à portando dicta, quaſi portica. Ex libello uariorum auctorum de limitibus.

PERTICALIS, Col. li. 4. ca. 31. Perticalis ſalix eundem agrum deſiderat. Id eſt, ex qua fiunt perticæ. Pli. l. 17. ca. 20. Perticalis & uirga.

PERTIMESCO, is, περιδέδια, ualde timeo, Plaut. in Curc. Spectacula ruunt, ego pertimui. Cic. 4. Ver. Siculos non tam pertimeſcebãt. Ouid. Epiſt. 9. Diceris & dominæ pertimuiſſe minas. Cic. Lentulo: Fama inconſtantiæ pertimeſcenda. Iungitur aliquando ablatiuo cum De. Cic. 7. Ver. De ſuis periculis, fortuniſq; omnibus pertimeſcunt. Pertimeſcitur paſſiue dixit Cic. de Lege Agr.

PERTINACIA, æ, [*Oſtinatione*] ut inquit Cicero, perſeuerantiæ finitima eſt, & tam in bonum, quàm in malum ſumitur. In bonum Suet. in Cæſ. Ne patientia & pertinacia hoſtis, animi ſuorum frangerẽtur. Cic. 1. Acad. Cum Zenone Arceſilas ſibi omne certamen inſtituit, non pertinacia, aut ſtudio uincendi, ſed earum rerum obſcuritate. In malum. Accius: Pertinaciam indocti poſſident. Tere. in Hecy. Quæ hæc eſt pertinacia? Cic. 1. de Fin. Cum pertinacia & iracundia recte diſputandi non poteſt. Cic. 4. Acad. Reprehenditur in minimis rebus pertinacia, in calumnia etiam coercetur.

PERTINACITER, oſtinate. Pli. Epiſt. 109. li. 5.

PERTINAX, acis, αὐθάδης, obſtinatus, qui ſcilicet in re aliqua, quam ſemel animo concepit, nimis firmiter perſiſtit. Cic. 1. de Fin. Pertinax non ero: tibiq; ſi mihi probabis ea, quæ dicis, libenter aſſentiar. Pertinax itaque a Per, & Teneo, dici uidetur: ut is pertinax dicatur, qui ſuæ ſententiæ nimis eſt tenax. Var. li. 4. de Ling. Lat. à pertendendo dictum putat. nam is, qui pertendit in re aliqua, in qua pertendere non debet, dicitur pertinax. Accipitur tamen nõ nunquam in bonam partem, pro perſeuerante. Val. Max. li. 1. Non mirum, ſi pro imperio augendo, cuſtodiendoq; pertinax indulgentia deorum ſemper excubuit. Sen. li. 7. de Benefic. Vincit malos pertinax bonitas. Liu. 25. Vincit omnia pertinax uirtus. Pertinax fama, conſtans & firma. Pertinax odium, Pertinax pietas. Pertinacior in diſſerendo uel diſputando, dixit Cic. de Fin. Pertinacem Plaut. in Capt. Suo more dixit pro ualde tenaci, auaro, & rei ſuæ ſeruandæ plus ſatis attento.

PERTINEO, nes, [*Appartenere*] διήκω, διατείνω, διατείνομαι, compoſitũ ex Per & Teneo, idem ſignificans quod pertingo, peruenio: habetq; accuſatiuum cum Ad, uel In. Cæſar Com. 1. Ex eo oppido pons ad Heluetios pertinet. Vlpianus de Cloa. l. prætor ait: Cloacam, quæ ex ædibus eius in tuas pertinet ædes. Cic. in Catone. Quæ ad poſteritatis memoriam pertinerẽt. Nonnunquam in hac ſignificatione admittit Per. Cic. 1. de Nat. Deo. Ratio quædam pertinens per omnem rerum naturam. Accipitur frequentiſſime pro attinere, & dominio cuiuſpiam ſubiectum eſſe. Pomponius. l. Verbum. ff. de uerbo. ſignificat. Verbum illud pertinere latiſſime patet. Nam & iis rebus petendis aptum eſt, quæ dominij noſtri ſint, & eis, quas aliquo iure poſſidemus, quamuis non ſint noſtri dominii. Pertinere ad nos etiam ea dicimus, quæ in nulla eorum cauſſa ſunt, ſed eſſe poſſunt. Hæc ille. In qua ſignificatione perpetuo habet accuſatiuum cum Ad, nunquam autem datiuum. Cic. de Amic. Eadem bonitas etiam ad multitudinem pertinet. Plaut. Truc. Magis malitia pertinet ad uiros, quàm ad mulieres. Hoc eſt, magis cadit in uiros. Pertinet ad rem, non alienum eſt à re. Ci. ad Brutum. lib. 13. Oratio eo pertinet, i. eo tendit, uel dirigitur. Ci. pro Balbo: Nec uero hæc oratio mea pertinet ad infirmandum fœdus Gaditanorum.

PERTINGO, is, pertigi, διήκω, διατείνομαι, peruenio. Pli. li. 11. ca. 37. Venam ab oculis pertingere ad cerebrum peritiſſimi auctores tradunt. Cic. de nat. de. Vim uitalem, per omnẽ mundum ptingẽtẽ.

PERTOLERO, as, [*Tolerare infino al fine*] φέρω, ὑπομένω, uſque ad finẽ tolero. Plaut. Amph. Pertolerarem uim tantam.

PERTORQVEO, es, καταστρεβλόω, torqueo. Lucr. li. 2. Centauri fœdo pertorquent ora ſipore.

PERTRACTO, as, [*Maniggiare*] καθάπτομαι, manibus frequentius tracto, Cic. in Para. Barbatulos mullulos pertractantẽ. Tranſlate diligenter conſiderare. Cic. 2. de Fin. Mentem tuam omni cogitatione pertractans, percontare ipſe te. Pertractare, diſſerere, diſputare. Cic. 4. Tuſ. Ea quæ rem continent, pertractemus. Pertractatio. Cic. 1. de. Orat. Poetarum pertractatio, hiſtoriarum cognitio.

PERTRAHO, is, ἐφέλκω, ad deſtinatum finem traho. Liu. 21. Ad alteram ripam pertrahitur. Idem 25. Vt ad terga collis hoſtem incautum pertraheret. Pertrahere uitam. prolongare. Plin. li. 28. ca. 1.

PERTRANSEO, is, [*Trapaſſare*] διαβαίνω. Pli. li. 37. ca. 5. Viridisnõ pertranſit aſpectus, ſed intus occurrit, aut excipit in fine uiſum cãdor.

PERTRANSLVCIDVS, a, um, quod ualde tranſlucet. Pli. li. 13. cap. 12.

PERTRIBVO, is, ere, tribuo. Pli. epi. 307. Milites & pagani, certatim ei qua priuatim, qua publice teſtimonium pertribuerunt.

PERTRISTIS, ſte, ualde triſtis. Cic. pro Cælio: Fuit in hac cauſſa pertriſtis quidam patruus, cenſor, magiſter. Idem 2. de Diuin.

PERTVMVLTVOSVS, a, um, tumulum magnum excitans. Pertumultuoſe. Cic. ad Cato. li. 15. Pertumultuoſe, Parthos in Syriam tranſiſſe, nunciarunt.

PERTVNDO, is. Col. li. 6. cap. 5. Si lapide ungulã pertuderit. Cato. ca. 133. Calicem pertuſum ſumito. Luc. l. 4. Nonne uides etiã guttas ſaxa cadentes Humoris, longo in ſpatio pertundere ſaxa? Pertuſus, a, um, perforatum. Cato c. 157. In uas pertuſum congeſta oĩa. Plau. Pſeu. In pertuſum ingerimus dicta doliũ, operam ludimus.

PERTVRBATE, ταραχωδῶς, Cic. 1. de Inuen. Conſiderandum erit, ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur.

PERTVRBATVS, a, um [*Perturbato, confuſo*] ταραχθείς, perculſus, cõfuſus, Cic. contra Rullum. Ciuitas perturbata ſeditionibus. Idẽ 3. de Ora. Non confuſis perſonis, non perturbato ordine. Migrat & in nomen. Cic. Att. li. 6. Si perturbatior eſt οἰκονομία, tibi aſſignato. Eidem li. 3. Nunquam uidi hominem perturbatiorem metu.

PERTVRBATIO, ταραχή, tumultuatio, confuſio, commotio. Cice. 6. Phil. Quid eſt tumultus, niſi perturbatio tãta, ut maior timor oriatur? Idem in Parad. Quicquid peccatur, perturbatione peccatur rationis, atque ordinis. Cic. 4. Tuſ. Zenonis hæc definitio, ut perturbatio

turbatio ſit auerſa à recta ratione contra naturam animi commotio. idem 2. de Fin. Perturbationes genere ſunt quatuor, partibus plures, ægritudo, formido, libido, lætitia. Idem 4. Tuſc. Partes perturbationum uolunt ex duobus opinatis bonis naſci, & ex duobus opinatis malis: ita eſſe quatuor. ex bonis libidinem & lætitiam: ut ſit lætitia præſentium bonorum, libido futurorum: ex malis metũ & ægritudinem naſci cenſent, metum de futuris, ægritudinem de præſentibus.

PERTVRBO, as, ἐπιταράττω, ualde turbo, confundo, commoueo. Ter. And. Iam perturbauit omnia. Cic. 5. Ver. Hæc te uox non perculit? non perturbauit? Perturbator, qui perturbat. Peturbatrix, quæ cõturbat. Cic. 1. de Leg. Perturbatricem harum omnium Academiã.

PERTVRPIS, pe, ualde turpis. Cic. pro Cælio: cum hac aliquid adoleſcentem hominem habuiſſe rationis, num perturpe uideatur?

PERVADO, is, [*Trapaſſare*] διαβαίνω, pertranſeo. Tacit. lib. 2. Niſu tamen corporis & impetu equi peruaſit. Liui. li. 7. Præſidium Romanorum obuiis cuſtodibus cæſis ad caſtra conſulis peruaſit. Idem 5. Cum fama forum atque urbem peruaſiſſet.

PERVALIDVS, a, admodum ualidus. Liu. lib. 40. Perualidam urbem.

PERVARIVS, ualde uarius. Peruarie. Cic. 2. de Orat. Reliqua peruarie narrantur.

PERVASTO, as, prorſus uaſto. Liu. li. 6. Ad peruaſtandos fines duxere. Tacitus li. 15. Peruaſtata Italia, prouinciæ euerſæ.

PERVEHO, is, [*Condurre*] διακομίζω, in aliquem locum porto. Plin. li. 35. ca. 6. Inde non peruehuntur ad nos. Liui. 5. Virgines Cære peruexit. Cice. 2. Offi. Cum proſpero flatu fortunæ utimur, ad exitus peruehimur optatos.

PERVAGO, as, & Peruagor, aris, pen. cor. [*Andare uagando*] περιφέρομαι, per aliquem locum uagor. li. 3. ad Heren. Identidem primos quoſque locos celeriter animo peruagemus. Cic. 1. de Leg. Moleſtiæ, lætitiæ, cupiditates, timores, ſimiliter omnium mentes peruagantur. Hinc Peruagatus. Liu. 38. Inter mitiſſimum genus hominum ferox natio peruagata bello propè orbem terrarum ſedem cepit. Eſt & Peruagatus, nomen ex partic. idem fere quod diuulgatus. Ci. pro Plancio: Vulgaris & peruagata declamatio. Idem 3. de Ora. Commune, & peruagatum uitium. Hinc Peruagatior, & peruagatiſſimus. Cice. 2. de Inuent. & in Orat.

PERVAGVS, a, um, p. c. ualde uagus. Ouid. 2. de Arte.

PERVELLO, lis, uellico. Cic. 3. Tuſc. Quæ peruellere te forſitan potuerit, & pungere, non potuit certe uires frangere. Horat. 2. Ser. Sat. 8. Qualia laſſum Peruellunt ſtomachum.

PERVENIO, is, ire, διήκειν, ad finem uenio. Ter. Eun. Sine me peruenire quo uolo. Cice. pro Sext. Raro ad manus peruenitur. Idem Att. li. 8. Ne in illius manus perueniret. Vir. 4. Geor. Poſtquam eſt in thalami pendentia pumice tecta Peruentum.

PERVENOR, pen. pr. naris, ri, diligenter uenari. Tranſlate pro diligenter inueſtigare. Plaut. Mer. Defeſſus ſum urbem totã peruenarier.

PERVERSVS, a, um, [*Maluagio*] διάστροφος, prauus, præpoſterus. Pla. in Truc. Illic & hic peruerſus eſt. Ci. pro Clu. Vt erat ſemper præpoſterus, atque peruerſus, initium facit à Bulbo. Brutus ad Cic. li. 11. Gratiorem me eſſe in te poſſe, quàm iſti peruerſi ſunt in me, exploratum habes. Peruerſus dies à Plauto in Men. dicitur ineptus, incommodus, intempeſtiuus. Hinc peruerſe. Plau. in Amph. Qui peruerſe peruertit familiæ meæ mentem.

PERVERSITAS, atis, [*Peruerſità*] διαστροφή, prauitas, ſeu actio præpoſtera. Ci. 2. Tuſc. In ſumma opinionum peruerſitate uerſamur. Idem in Orat. Quæ eſt in hominibus tanta peruerſitas?

PERVERTO, is, ere. [*Rouerſciare, uoltare ſottoſopra*] διαστρέφω, παραστρέφω, Plaut. in Aul. Aulas peruertunt. Modo deprauare. Ci. in. Diuinat. Nunquam ille me ullo artificio peruertet.

PERVESTIGATIO. Cice. 1. de Orat. Omnia uel ſcientiæ perueſtigatione, uel diſſerendi ratione comprehenderint.

PERVESTIGO, [*Inueſtigare*] ἀνιχνεύω, non ſolum quæro, ſed quærendo inuenio. Tractum à ueſtigiis ferarum, quibus tanquam ſignis indiciisq; ad ferarum luſtra uenatores perueniunt. Cic. li. 2. de Ora. Noſſe regiones, intra quas uenias, & perueſtiges, quod quæras. Idem 6. Ver. Canes uenaticos diceres: ita odorabantur omnia, & perueſtigabant.

PERVETVS, p. co. Perueteris, omn. gen. [*Molto uecchio*] πολύχρονος, ualde uetus. Cic. ad Q. Fr. li. 3. Peruetus epiſtola Peruetuſtus, a, um, peruetus. Cic. 9. de Orat.

PERVICAX, cis, [*Duro, oſtinato*] ἰσχυρογνώμων, contentioſus, nulli cedens, perſeuerans cum quadam ui. Ter. in Hecy. Adeon' peruicaci eſſe animo, ut puerum præoptares perire? Hinc peruicacia durities, obſtinatio. Pli. li. 17. ca. 20. Peruicacia & pertinacia hoc diſtant, inquit Nonius. quòd Peruicacia eſt interdum bonarum rerum perſeuerantia, Pertinacia ſemper malarum. ſed hæc differentia non eſt perpetua. nam & pertinacia in bonam aliquando partem accipitur, ut ſuo loco oſtendimus.

PERVICVS, ueteres dixerunt pro peruicaci, teſte Nonio. Plaut. in Aul. Hic quidam peruicus cuſtodem addidit.

PERVIDEO, peruides, [*Vedere perfettamente*] διοράω, diligenter & perfecte uideo. Col. li. 2. c. 1. Cur id accidat, non peruidet. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Cum tua peruideas oculis mala lippus inunctis.

PERVIGEO, es, pen. cor. ἀκμάζω, uigeo. Tacit. li. 5. Opibus atque honoribus peruiguere.

PERVIGIL, p. c. peruigilis, omnis ge. [*Che ueggbia molto*] παννύχιος, totam noctem uigilans. Plin. lib. 33. cap. 4. In cacumine montis eius peruigil. Anguis peruigil, Ouid. 12. epiſt. Canis peruigil, Sen. Herc. fur. Cuſtodia peruigil, Lucan. li. 4. Ignis peruigil, pro igne Veſtali. Stat. 2. The.

PERVIGILIVM, lii, [*Lunga uigilia*] παννυχισμός, diuturnæ uigiliæ. Plin. lib. 11. ca. 53. Peruigilio uincuntur cibi. Et Peruigilium, ſacrum nocturnum, quo uigiliæ indicuntur, ut per totam noctem uigiletur. Liui. li. 21. Caſtra Campana, peruigilio neglecta. Suet. de Calig. Quo periit die, peruigilium indixit.

PERVIGILO, las, παννυχίζω, uſque ad finem uigilo. Mart. lib. 9. Nam uigilare leue eſt, peruigilare graue.

PERVIGILATIO. Cic. 2. de Leg. Nocturnæ peruigilationes.

PERVILIS, le, admodum uile. Liuius 31. Annona peruilis fuit.

PERVINCO, is, perficio. Cice. Att. lib. 2. Reſtitit, & peruicit Cato. Li. 4. Neq; ut de agris diuidẽdis referrẽt cõſules peruincere potuit.

PERVIRIDIS, de, ualde uiridis. Plin. li. 6. cap. 22.

PERVIVO, is, διαζῶ, uſque ad certum aliquem finem uitam produco. Plaut. Capt. Et ſi peruiuo uſque ad ſummam ætatem mihi.

PERVIVS, a, um, [*Per doue ſi puo andare*] δίοδευτος διαβατός, per quod iri poteſt. Ter. in Ad. Id angiportum non eſt peruium. Aliquando penetrabile. Ouid. li. 2. Met. Non ulli peruia uento.

PERVNGO, is, circunquaque ungo. Col. li. 11. ca. 3 Oleo perungito. Cic. 1. Tuſc. Corpora oleo perunxerunt. Perunctio. Pli. li. 28. c. 16.

PERVOLGO, as, peruagari. Lucr. li. 2. Solis peruolgant fulgura cælũ.

PERVOLO, [*Volare, andare uelocemente*] διαπέτομαι, uſq; ad certum aliquem locum uolo. Tranſlate pro celeriter perfero. Ci. in Som. Scipi. Animus uelociter in hanc ſedem ſuam peruolabit. Peruolito, as, frequent. Virg. 8. Æn. Omnia peruolitat late loca.

PERVOLO, peruis. [*Deſiderare grandemente*] ualde cupio. Ci. ſæpe.

PERVOLVO, is, [*Volgere d'ogni parte*] διακυλινδέω, uerſo, magna ui uoluo. Plin. li. 33. ca. 4. Erumpit torrens tanta ui, ut ſaxa peruoluit. Cice. 2. de Or. Vt in iis locis peruoluatur animus.

PERVOLVTO, as, are, frequent. Ci. de Or. Omnium bonarum artium ſcriptores legendi, & peruolutandi.

PERVRBANVS, a, um, ualde urbanus. Ci. Att. li. 2. Cum ruſticis potius quam cum iis perurbanis. Idem de Cla. Orat. Torquatur toto genere perurbanus.

PERVRO, is, [*Conſumare abbruggiando*] διακαίω, urendo cõſumo. Æſtu ualido perurimur, Ouid. 3. de Arte. Peruſtus, partic. ut, Coma peruſta ſole, Prop. li. 4. El. 10. Cic. ad Cæſ. li. 13. Hominem peruſtum etiamnum gloria uolunt incendere.

PERVTILIS, le, ualde utilis. Cic. Att. li. 9.

PERVVLGATVS, a, um. Cic. pro Cœl. Maledicta peruulgata in omnes.

PERVVLGO, as, διακηρύσσω, diuulgo, in uulgus ſemino. Cic. pro Sylla: Illas tabulas deſcribi ab omnibus librariis, diuidi paſſim, & peruulgari, imperaui. Idem pro Cœl. Mulier, quæ ſe oibus peruulget.

PERVSIA, Hetruriæ ciuitas ab Acheis condita. Hinc Peruſinus, a, um. Prop. li. 1. Si peruſina tibi patriæ ſunt nota ſepulcra.

PES, pedis, quid proprie ſignificet, expoſuimus in dictione Pedes. Hic tantum pauca reſtant dicenda, quæ illic prætermiſimus. Pedibus ſtipendia facere, eſt pedibus merere. Pedem ſtruere, uetores uſurparunt pro fugere, inquit Feſtus. Pedem efferre, eſt egredi. Cic. att. li. 8. Qui cum triginta tyranni eſſent, pedem porta non extulit. Omni pede niti, eſt uniuerſis uiribus. Referre pedem, recipere ſe, & paulatim ſubducere. Quinct. li. 6. cap. 5. Ab iis qui non adiuuant, quàm molliſſime pedem oportet referre. Suo ſe pede metiri, eſt ſumptum facere pro modulo facultatum ſuarum.

PESSINVS, pen. pro. peſſinuntis, emporium Phrygiæ, habens templum maximum (ut inquit Strabo) magnæ uenerationis Matris Deum. Romani celebrem hunc locum reddiderunt, accerſita inde Matris Deum ſtatua. Nomine hoc Cicero in maſculino genere ſemper utitur.

PESSVLVS, li, [*Catenaccio, chiauiſtello*] μοχλός, κατωπύγιον, quaſi paruus pes, inſtrumentũ, quo oſtiũ clauditur. Pla. Aul. Occlude Fores ambobus peſſulis. Ter. in Eun. Peſſulũ oſtio obdo. Vnde Oppeſſulata ianua, peſſulis firmata. Feſtus: Obices ſunt peſſuli ferrei.

PESSVM, aduerbium, [*A dietro, in giuſotto à piedi*] ſignificat modo retrorſum, modo deorſum, quaſi ad pedes, uel ſub pedibus. Vnde Peſſum premere, eſt pedibus calcare, ſiue ſub pedibus premere. Pla. Moſt. Iſtũ ſuis pro factis peſſimis peſſum premã. Pl. in Præfa. L. 14. Peſſum iere uitæ prætia, id eſt in nullo ſunt prætio. Peſſum eo

cedo, uel retrocedo. Aliquãdo peſſum ire, ſiue abire, eſt ire in fundum, ſiue imam partem alicuius rei. Pla. in Aul. Vt toleret, ne peſſum abeat. Colu. li. 12. ca. 6. Vbi dulcem caſeum denuſeris in eam, ſi peſſum ibit, ſcies, eſſe adhuc crudam.

PESSVNDO, das, [*Calcare addoſſo*] καταπατῶ, conculco, pedibus calco. Ter. in An. Quæ ſi non aſtu prouidentur, me, aut herum peſſundabunt. Ouid. de Ponto: Non mihi quærenti peſſundare cuncta. Plau. Rud. Peſſum dediſti me blandimentis tuis. Item reprimo. Plau. in Mer. Ita Peſſumas Peſſundendi, iram inimicitiã, lacrymas.

PESTIFER, quod exitium oſtendit, inquit Feſtus. Pli. lib. 11. cap. 38. Taurorum ſanguis peſtifer potu. Peſtiferum bellum dixit, Cic. ad Sip. li. 4. Peſtifere, Cice. de leg.

PESTIS, huius peſtis [*Peſte*] λοιμὸς, morbus eſt cõtagioſus, ab aeris plerunque infectione initium capiens: quanquam etiam ex aliis cauſis nonnunquam gignitur. Plaut. in Amphi. Peſtis te tenet. Peſtes, in plurali. Pli. li. 2. c. 7. Per metaphoram pro pernicie, exitio. Liui. 2. Veienti populo peſtem minitantes. Cic. pro Sylla: Funeſta reip. peſtis. Aliquando de homine, qui alios corrumpit. Ter. Ad. Leno ſum, pernicie communis adoleſcentium, periurus, peſtis.

PESTILENS, entis, quod peſtem affert. Cic. li. 1. de Fato. Locos uidemus alios ſalubres, alios peſtilẽtes. Africus peſtilens, Hor. 3. Car. Ventus horribilis atque peſtilens, Catul. epigr. 23.

PESTILENTIA, æ, [*Peſtilenza*] λοιμὸς, peſtis, in qua ſignificatione frequenter hac uoce utitur Pli. ut li. 2. ca. 96. Locris, & Crotone peſtilentiam nunquam fuiſſe, notatum eſt. Item. li. 7. c. 50. Senes minime ſentire peſtilentiam. Sæpe accipitur pro aeris corruptione, aut loci inſalubritate, aut cæli inclementia. Cic. 1. de Diui. Vt hoſtiarum immolatarum inſpicerentur exta: quorum ex habitu, atque colore cum ſalubritatis, tum peſtilentiæ ſigna percipi.

PESTILITAS, atis, apud antiquos, teſte Nonio, pro peſte. Lucr. li. 6.

PETALIVM, lii, unguenti præſtantiſſimi genus. Plaut. in Curc. Tu ſtacte, tu cinamum, tu roſa, tu crocum, Tu petalium. Latine Foliatum appellatur. Mar. li. 11. At mea me libram foliati poſcit amica.

PETASITES, Dioſcoridi li. 4. c. 109. Herba, pediculum habens cubito maiorem, craſſitudine pollicis. dicta à galeri forma, quam latum folium pediculo ſuperpoſitum uidetur referre.

PETASO, petaſonis, [*Preſciutto*] caro porcina, quam alii coxam, alii eam partem ſuis dicunt, quæ ab alis incipit, & coſtas comprehendit, quibuſdam ueluti uirgulis pinguibus diſtincta. Mart. lib. 13. Nam mihi cum uetulo ſit petaſone nihil. Diminutiuum Petaſunculus. Iuuenalis Saty. 7.

PETASVS, petaſi, [*Capello*] πέτασος, idem quod galerus, pilei latioris genus, quo aduerſus iniurias uiatores faciem tuentur. Plaut. in Amph. Habeo in petaſo pinnulas. Fit à Græco πετάννυμι, extẽdo. Hinc Petaſati qui galero pro capitis ornamento utuntur. Sue. in Aug. Domi non niſi petaſatus ſub dio ſpatiabatur. Per translationem Petaſus dicitur quiddam in galeri formam ædificiis ſuperpoſitum extenſum, & explicatum, in metæ formam ſe contrahens. Pli. li. 36. c. 13. Pyramides ita faſtigiatæ, ut in ſummo orbis æneus, & petaſus unus omnibus ſit impoſitus.

PETAVRISTAE, teſte Nonio, à ueteribus dicebantur, qui ſaltibus uel ſcenis leuioribus mouerentur. Var. li. 2. de Vita pop. R. ludi ue lites Galli, Germani petauriſtæ. Feſtus: Petauriſtas Lucilius a petauro appellatos exiſtimare uidetur, quando ait: Sicuti mechanici cum alto exiluere petauro. At Ælius Stilo, quòd in aere uolent. cum ait: Petauriſta proprie Græce ideo, φ ἰ πρὸς ἀέρα πετοῦνται.

PETAVRVM, πέταυρον, genus ludi, quo homines per aera rotarum pulſu iactabantur. Mar. li. 11. Quam rota tranſmiſſo, toties impacta petauro. Dici etiam poteſt Petaurum ſupra quod homines agilitate corporum inſignes ludunt: ut haſtæ, circa quas ſe uoluunt: funes, ſupra quos ambulant. Iulius Pollux exiſtimat caueam eſſe, in quam ſe cortis alites cubitum ituræ conferunt.

PETESSO, ſis, antiquum uerbum, peto ut Impetraſſo, Reconciliaſſo qualia ſunt apud Plaut. Plurima. Cic. 2. Tuſc. Qui hanc gloriam peteſſunt. Hinc Expeteſſo. Plaut. in Trin.

PETIGO, inis, pen. pro. [*Volatica*] λειχὴν, morbi genus. qui & Impetigo dicitur. φ uicina petat, ſeſe late ſumma cute diffundens. Luc. li. 30. Illuuies, ſcabies oculos huic deniq; petigo cõſcẽdere. Non.

PETILVS, exilis. Lucil. Inſignis uaris cruribus, & petilis. Nonius.

PETIMINA, hulcera in humeris iumentorum, quòd ima petant. Lucil. apud Noni. Vt petimen naſo, aut lumbos ceruicibus tangant.

PETIOLVS, li, πόδιον, dimin. à pede. Afranius Apud Nonium: Nolo nudo petiolo ambules. Aliquando pro pediculo, ex quo fructus pendet. Col. l. de Arb. c. 23. Petiolos quibus pendent, intorqueto.

PETITIO, nis, αἴτησις, Aliquando pro intentione actoris. Quinct. li. 4. cap. 4. Recuſatio plures interim propoſitiones habet ut contra petitionem pecuniæ, Male petis: procuratori enim tibi eſſe non licuit. Nonnunquam pro impetitione & ictu. Ci. 1. Cat. Quas ego tuas petitiones parua declinatione effugi. Aliquando pro ſtudio adipiſcendi honoris. Cice. Att. lib. 1. Fuit mihi magno uſui in noſtris petitionibus.

PETO, petis, petiui, uel petii, petitũ [*Pregare, domandare*] αἰτῶ, ἀξιῶ, ſignificat oro, ſiue obſecro. Petere (inquit Varro) proprie eſt aliquid ſimpliciter, & precariò poſtulare. Habetq; in hac ſignificatione fere ablatiuum perſonæ cum A, uel Ab. Cic. ad Philippum li. 13. epiſt. A te etiam atque etiam pro noſtra ſumma coniunctione peto atque contendo, ut eius filios, qui in tua poteſtate ſunt, mihi potiſſimum condones. Idem 6. Verr. Iſte petit à rege, & eum pluribus uerbis rogat. Præter ablatiuũ perſonæ admittit & ablatiuum rei. ut, Petere auxilium, uel præſidium ab aliquo, apud Cic. pro Quinctio. Varii præterea ſunt huius uerbi in oratione uſus. Dicimus enim, Petere auxilium, opem, colloquium, conſiliũ, gratiam, amicitiam, oracula, pacem, præmium, reſponſa, ueniam. Iungitur aliquando datiuo pro ablatiuo cum præpoſitione. Virgil. 9. Æn. O genitrix quò fata uocas? aut quid petis iſtis? Vbi Seruius: Petis iſtis, id eſt, pro iſtis. Nam ſic dicimus, Peto tibi, id eſt, peto pro te aliquando commemorare eſt, inquit Nonius. Virg. li. 8. Æn. Quid cauſſas petis ex alto? id eſt, commemoras, uel potius repetis ut per aphæreſim ſimplex ponatur pro compoſito. Aliquando pro tenere. Vir. 3. Æn. Summiſſi petimus terram. Cic. Att. li. 3. Incertus ubi ego eſſem, fortaſſe alium curſum petiuit. Aliquando pro adipiſci. Plin. lib. 12. cap. 14. Inde gloriam petiit. Petere fugam, eſt fugere. Petere ſalutem fuga, eſt fugiendo uitam ſeruare. Aliquando inſidias tendere. Plancus Ciceroni. Quo magis me petiuerunt, tanto maiorem iis fruſtratio dolorem attulit. Aliquando uiolenter aggredi. Cic. pro Lig. Cuius latus ille mucro petebat? Aliquando manere, expectare. Virg. lib. 9. Æn. Troianos hæc monſtra petunt. Aliquando cupere, appetere. Idem li. 3. Geo. Pulchramq; petunt per uulnera mortem. Aliquando percutio. Liui. li. 22. Hiſpano punctim magis, quàm cæſim, aſſueto petere hoſtem. Aliquando inquirere. Virg. 9. Æn. Euandrum petimus. Aliquando capere. Idem 4. Geo. Principio ſedes apibus, ſtatioq; petenda. Aliquando proficiſcor. Suet. in Veſpaſ. Cutilias, ac Reatina rura, petiit. Aliquando influere: ut, Campum petit amnis. Quando uero conſtruitur cum ablatiuo inſtrumentum ſignificante, pro inſtrumenti diuerſitate diuerſa ſignificat. nam Petere manu, teſte Nonio, eſt abducere. Virg. 6. Æn. Tartareum ille manu cuſtodem in uincla petiuit. Petere gladio, ueneno, lapide, eſt inuadere, ferire, Virg. 3. Ecl. Malo me Galatea petit. Suet. in Tib. Miſſum in arenã aprum iaculis deſuper petiit. Petere curſu, adipiſci, obtinere. Vir. 3. Æn. Quæ littora proxima curſu Contendunt petere. Petere blãditiis, blandiri. Quinct. Nouercam blãditiis petit. Petere muneribus, oſculis, precibus, eſt cõciliare, Apule. Cum me lacrymis, precibusq; petiiſſet. Petere oculis, eſt contemplari. Hinc petitus, huius, tus: idem quod petitio. Gell. lib. 18. cap. 3. Petitor, qui petit, & litem intendit. Cice. in Parti. Accuſatorem pro omni actore, & petitore appello.

PETORITVM, ti, pen. co. πετώριτον, genus ueluculi quo Belgæ peculiariter utebantur. Hor. li. 1. Ser. Atque caballi Paſcendi, ducenda petorita. Idem li. 2. Epi. Eſſeda feſtinant, pilenta, petorita, naues.

PETRA, æ, πέτρα, rupes. Plin. lib. 10. ca. 32. Gauiæ in petris nidificant. Nonnunquam pro lapide, uel ſaxo. Hinc Petroſus, a, um, petris abundans. Pli. lib. 17. cap. 27. Caprificorum laudantur nigræ, & in petroſis. Petricoſus, idem. Mart. li. 5. Per tranſlationem dixit, Res petricoſa eſt. i. difficilis, dura.

PETRA, Siciliæ oppidum prope Hyblam. Pli. li. 3. cap. 8. Petra Sirenſi, Lucaniæ promontorium, Sirenum olim inſidiis infame. Plin. Mineruæ promontorium appellat. li. 3. ca. 5. & Vir. li. 5. Scopulos Sirenum aduecta ſubibat. Vbi multa de Sirenibus Seruius. Item Petra Strab. lib. 16. Arabiæ oppidum, Nabathæorum metropolis, unde pars Arabiæ Petræa nuncupatur.

PETRAEA, pars Arabiæ, à Petra Nabathæorum metropoli. Sera. li. 16.

PETREIA, mulier dicebatur, quæ pompam præcedens, in coloniis ac municipiis imitabatur anum ebriam; quòd pedes in petra frequenter impingeret. Feſtus.

PETRONES, ruſtici, (inquit Feſtus) à petrarum aſperitate, & duritia. Hinc Plau. Petronem, ueruecem duriorẽ elegãter dixit, in Capt.

PETROSELINVM, quaſi apium petrinum, herba, ſemine nigro, guſtu amaro, ita dicta quòd optime in petris proueniat, præſertim in Macedonia: unde etiam Macedonicum à quibuſdam cognominatur. Dioſc. li. 3. ca. 75. & Plin. lib. 20. cap. 12. & Ruell. lib. 3. cap. 47.

PETVLANS, [*Petulante, laſciuo*] ὑβριστής, ἀσελγής, improbus, procax, cum alios per contumeliam petimus. Ci. 2. de Ora. Illud aſſequor ut ſi quis mihi forte maledicat, petulans, aut plane inſanus mihi eſſe uideatur. Quandoq; accipitur pro laſciuo Cic. in Parad. Lapſa eſt libido in muliere ignota, dolor ad pauciores pertinet, quàm ſi petulans fuiſſet in aliqua nobili uirgine.

PETVLANTER, modo procaciter. Cic. Att. li. 2. Diphilus tragœdus in noſtrum

noſtrum Pompeium petulanter inuectus eſt. Modo laſciue. Ouid. in epiſt. Paridis ad Helenam. Quinetiam ut poſſem uerbis petulantius uti, non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.

PETVLANTIA, æ, ὕβρις, ἀσέλγεια, laſciuia, ſiue effrænatio immodica ad quodlibet uitium, à petendo dicta. Cic. in Catone: Petulantia, & libido magis eſt adoleſcentum, quàm ſenum. De pecudibus, Colu. l.7.c.6. De arborũ ramis. Pli. l.16.c.30. De morbis. Gel. li.12.c.3.

PETVLCVS, ci, [*Laſciuo*] ἀσελγής, laſciuus. Virg. 4. Ge. Hœdiq́; petulci. Vbi Seruius: id eſt, laſciui, exultantes. Col. lib.7.cap.3. Capri petulci ſæuitiam paſtores hac aſtutia repellunt. Vnde meretrices quoque Petulcas ueteres dixerunt, à petendo.

PETVSCVM palatii, dicta eſt ea regio urbis, quam Romulus obuerſam poſuit ei parti, in qua plurimum erat agri Romani ad mare uerſus: quia molliſſime inde adibatur urbs: cum Hetruſcorum agrum a Romano Tiberis diſcluderet, ceteræ uicinæ ciuitates colles aliquos haberent oppoſitos. Feſtus.

PEVCEDANVM, Plinio, ſiue Peucedanus, πευκέδανον, Dioſc. herba, tenui caule, & oblongo, fœniculo non diſſimili, iuxta terram folioſo. nomen inuenit a pinu, cuius folia imitatur. unde & Pinaſtellum nonnulli ex recentioribus appellauerunt.

PEVCETIA, πευκετία, peninſula in finibus Italiæ, aliis nominibus Calabria & Meſſapia dicta. Pli. lib.3.cap.5.

PEXATVS, a, um, qui pexa ueſte eſt indutus. Pexæ autem ueſtes dicũtur, quæ uillos habent eminentes, & oblongos. Mart. li.2. Pexatus pulchre, rides mea zoile trita. Eſt & Pexatus, particip. à Pexo, as, quod eſt frequentatiuum uerbi Pecto.

PEZITAE, fungi, ſine radice, aut pediculo quaſi pedeſtres. Pl. l.19.c.3.

P ANTE H

PHACION, φάκιον, Theſſaliæ oppidum, apud Thucydidem lib.4.

PHAEACES, φαίακες, populi Corcyræ: unde & Corcyra Phæacia dicta eſt: quæ eſt inſula in oſtio maris Adriatici. Hodie uocant Corphu. Nominatiuus ſingularis eſt Phæax. Horat lib.1. Epiſt. Pinguis ut inde domum poſſis Phæaxq́; reuerti. Vbi Phæacem poſuit figurate pro homine uentri ac gulæ dedito: quales in Phæacia, hoc eſt Corcyra eſſe ſolent: de quibus ſic ait Horat. Epiſt. lib.1. Queis pulchrum fuit in medios dormire dies, & ad ſtrepitum citharæ ceſſatum ducere curam. Hinc Phæacius, a, um, φαιάκιος, & Phæacus, a, um, una ſyllaba minus. Propert. lib.3. Nec mea Phæacas æquant pomaria ſiluas.

PHAECASIVS, calcei genus: unde Phæcaſiatos ſacerdotes & deos uocamus. Seneca ad Lucilium: Si Phæcaſiatum conſpexeris.

PHAEDRA, φαίδρα, Minois Cretenſium regis filia fuit, & uxor Theſei, quæ amore Hippolyti priuigni capta, cum ipſum adducere non potuiſſet, ut paternum thalamum conſpurcaret, apud patrem eum detulit, tanquàm ſtuprum ſibi inferre uoluiſſet.

PHAETHON, φαέθων, Solis filius ex Clymene, qui cum à patre impetraſſet, ut uno die currus ſui habenas ſibi permitteret, aurigandiq́; imperitus cælum & terram combureret, à Ioue fulmine è curru excuſſus, in Padum fluuium decidit. Dictus Phaethon, ἀπὸ τοῦ φάεος, à luce, & αἴθω, uro. Virg. 5. Æne. Auroram Phaethontis equi iam luce uehebant.

PHAETHONTIADES, Clymenes & Solis filiæ dicuntur, ſorores Phaethontis, quæ dum extinctum fratrem flerent, conuerſæ ſunt in alnos arbores, ut ait Virg. 6. Ecl. Vt uero. 10. Æne. In populos.

PHALAE, uel, ut alii ſcribunt, Falæ, dictæ ſunt turres ligneæ, teſte Nonio, quæ ſpectaculorum gratia erigebantur. Feſtus: Phalæ, ligneæ turres ſunt, ob altitudinẽ dictæ à falando, quod apud Hetruſcos ſignificat cælum. Ennius: Malos diffindunt, fiunt tabulata, phalæq́;.

PHALAECIVM CARMEN, à Phalæco inuentore nomen accepit: alio nomine hendecaſyllabum, à numero ſcilicet ſyllabarum. Conſtat ſpondeo, dactylo, & tribus trochæis. In prima tamen ſede pro ſpondeo modo trochæus legitur, modo iambus.

PHALANGAE, [*Stanghe*] φάλαγγες, ſunt quibus baiuli ferendis oneribus utuntur. Pli. lib.7.ca.56. Phalangæ fuſtes ſunt nodis carentes, quibus Afri prœlium contra Ægyptios primi fecerunt. Iulius Pollux: Phalanges, (inquit) ſiue Phalangæ dicuntur ligna, quibus ſubiectis naues trahi ſolent. Scribit Herodotus, Æthiopas uicenos dentes elephantorum grandes, & è materia hebeni centenas phalangas, tertio quoque anno tributi uice regibus pendere ſolitos. Nonius abiecta aſpiratione uocat Palangas. Palangæ (inquit) dicuntur fuſtes teretes, qui nauibus ſubiiciuntur, cum attrahuntur ad pelagus, uel cum ad littora ſubducuntur: unde etiam nunc Palangiarios dicimus, qui aliquid oneris fuſtibus tranſuehunt. Varr. li.4. de Vita populi R. Cum Pœnus in fretum obuiam ueniſſet noſtris, & quoſdam cepiſſet, crudeliſſime pro palangis carinis ſubiectæ. Hinc Latini formauerunt uerbum Palango, as, onus aliquod huiuſmodi fuſtibus tranſueho. Afranius. Capream unam ſemilaceram quaterni ſimul Palangabant.

PHALANGARII, appellati ſunt milites, qui erant in Phalange.

PHALANGITES, herbæ nomen, quæ alio nomine Phalangium, à nonnullis etiam Leucanthemon, teſte Pli. lib.37.cap.12.

PHALANX, phalangis, [*Squadra*] dictio Macedonica, qua quadrata acies, & cuneus militaris intelligitur, quãdo ſcilicet pes pedi, clypeus clypeo, uir uiro in acie conſerebatur. cõtinebat autem octo millia armatorum. Et hoc peculiare fuit Macedonum inſtitutum, ut auctor eſt Liu. lib.8. Cum ait: Et quod antea Phalanges ſimiles Macedonicis, hoc poſtea manipulatim ſtructa acies cœpit eſſe. Curtius de Geſt. Alex. Macedones Phalangem uocant peditum ſtabile agmen, ubi uir uiro, armis arma conſerta ſunt. Cæſ. 1. Bell. Gal. Milites noſtri è loco ſuperiore pilis miſſis, facile hoſtiũ phalangem perfregerunt. In quo Cæſaris exemplo procul dubio accipitur Phalanx pro armorum connexione, atque teſtudine. Hinc per tranſlationem a Satyrico poeta dictum, Iunctæq́; umbone Phalanges. Item Phalanx, eſt regula continens lances, id eſt, libràm. Phalangitæ, dicuntur milites ex phalange. Liu.37.

PHALARA, φάλαρα, ciuitas in ſinu Meleaco. Pli. lib.4.cap.7.

PHALARICA, æ, φαλαρική, genus teli ad modum haſtæ, ualido præfixum ferro, quod in longitudine habet pedes tres: inter cuius tubã & haſtile ſulphur, reſina, bitumẽ, ſtupra conuoluũtur, infuſo oleo, quod incendiarium uocant: deinde baliſtæ impetu emiſſa, prærupto munimine ardens, figitur ligno, turritamq́; machinam incendit. Eſt autem magna, & parua phalarica. Vnde Lucan. dixit phalaricam neruis mitti tortilibus. Virg. uero lib.9. Turnum manu iaculari potuiſſe phalaricam oſtendit. Sed magnum (inquit) ſtridens contorta phalarica uenit, Fulminis acta modo. Dicta eſt autem Phalarica, teſte Seruio, quòd ea utuntur phalarum, i. turrium pro pugnatores: ſiue, ut Vegetio placet, quòd turritæ machinæ ea incendantur.

PHALARIS, φάλαρις, nomen proprium Agrigentinorum regis crudeliſſimi: qui præter cetera nouorum ſuppliciorum inſtrumenta, taurum habuit æneum, Perilli arte fabricatum, in quem immiſſi damnati, igneq́; ſubiecto, bouis mugitum edebant: cuius muneris nomine cum artifex non leue munus ſperaret, iuſſu Tyranni in taurum coniectus, primus artis ſuæ ſpecimen præbuit. Ipſe quoque Phalaris, cum nimia eius atrocitas ulterius ferri non poſſet, facto in eum uniuerſorum ciuium impetu, correptus, ei ipſi tauro, quo alios exuſſerat, incluſus, uiuus crematus eſt. Ci. lib.2. Offi. Phalaris præter ceteros nobilitata crudelitas, qui non ex inſidiis interiit, ſed in eum uniuerſorum Agrigentinorum multitudo impetum fecit. Ouid. in Ibin. Vtq́; ferox Phalaris, lingua prius enſe reſecta, More bouis Phario clauſus in ære gemas. Eſt præterea Phalaris auis quædam ex genere amphibiorum. Varro 3. de re ruſt. cap.11. Apud Plin. tamen li.10.ca.48. & Col. lib.8.ca.15. Legimus Phalerides per ſecundam uocalem in antepen.

PHALERAE, rarum, [*Abigliamenti da caualli*] ornamenta equorum, ἀπὸ τοῦ φαλὸς, quod ſignificat illuſtre. Vir. li.6. Æn. Primus equum Phaleris inſignẽ uictor habeto. Nonnunquam etiam equitum, & uirorum nobilium Phaleræ dicuntur: unde Liu. lib.9. Tradit comitia ædilitia Cn. Flauii ſcribæ tantum habuiſſe indignitatis, ut plerique nobilium aureos anulos & phaleras deponerent.

PHALERATVS, rata, ratũ, φαλαρωτός, phaleris ornatus. Suet. in Clau. Equo phalerato, & in ueſte palmata. Tranſlata phaleratum appellamus, quod fucatũ eſt, & ad ſpeciem ornatum: metaphora ducta ab equis uenalibus, qui ut carius uendantur, phaleris ſolẽt exornari. Sic Ter. in Phor. Phalerata dicta poſuit pro ornatis & fucatis.

PHALERIDES, aues ex genere natantium, in Seleucia Parthorum, & quodam Aſiæ tractu præcipue naſcentes. Pli. li.10.c.48. Col. li.8. cap.15. Clauſæ paſcuntur anates, boſcides, phalerides.

PHALEREVS, φαληρεύς, gentile nomen eſt, à Phaleris Athenienſium portu deductum. quo cognomento dictus Demetrius philoſophus, Theophraſti auditor, de quo Strab. lib.9.

PHALERIVM, φαλέριον, urbs Hetruriæ. Inde Phalerius, ria, riũ, Steph.

PHALISCI populi Hetruriæ, quorum oppidum Phalerii uocabatur. Sunt qui arbitrantur Phaliſcos eſſe, qui eam Hetruriæ partem inhabitant, ubi eſt oppidum, quod hodie Montem Flaſconem uocant: cum potius Montem Phaliſcum dicere debeamus.

PHALORA, urbs Theſſaliæ. Inde Phalorenſis. Stephanus.

PHANAEVS, φαναῖος, promontorium in Chio inſula, optimo uino nobiliſſimum. Auctor Seruius in illud Virg. 2. Ge. Firmiſſima uina, Tmolus & aſſurgit. quibus rex ipſe Phanæus.

PHANATICVS, diuino ſpiritu afflatus qualem inſanientem Aiacem fuiſſe, poetæ ferunt, cum in pecora ſæuiret, Agamemnonem ſe, & Vlyſſem occidere ratus. Cic. pro domo. Quid tibi neceſſe fuit, homo phanatice, ſacrificium, quod alienę domi fieret, inuiſere? Hunc morbum phanaticum errorem uocat Horat. de Arte.

PHANESII, populi in inſulis Oceani Septentrionalibus, qui (ut Solinus ait) habent aures adeo effuſas, ut reliqua uiſcera contegant illis.

PHANVM, phani, [*Tempio, chieſa*] ναός, templũ, quia φαίνεται, apertũ

ſignificat:& omnibus adeuntibus aperta ſunt templa. Cice.3.de Fin.Peccatum eſt patriam prodere,parentes uiolare, phana depeculari.Cæſ.1.Bel.Ciu.Pecuniæ è phanis tolluntur.

PHARAE,φαραὶ, numero plurali urbs, teſte Plin.lib.4.ca.12.Cretæ mediterranea.

PHARAONES,φαραῶνες, appellantur Ægypti reges, quod cognomen fuit dignitatis, ut ſcribit Euſeb. Ægyptiorum enim lingua Pharaon regem ſignificat,ut docet Ioſephus li.8.antiq.

PHARETRA,æ,pe.c.[*Turcaſſo,pharetra*] φαρέτρα,ſagittarum theca. Virg.1.Æne. Succinctam pharetra, & maculoſæ tegmine lyncis. Dicta pharetra,παρὰ τὸ φέρειν τὰ τρέχοντα, ἤγουν βέλη. Capax pharetra.Ouid.9.Met.Plenæ pharetræ,Ouid.4.de Pont. Hinc Pharetratus,qui pharetram fert. Oui.1. Lege pharetratæ uirginis arua coli.Virg.4.Ge.Quaq; pharetratæ uicinia Perſidis urget.

PHARIA.Ptol.Plinioq;.Stra.uero Pharus, φάρος, inſula contra Dalmatiam,& Iaderam,quæ nunc uulgo Liſna Illyrico ſermone dicitur.Eſt & urbs in ea,a qua Pharienſes populi.

PHARIAS,p.p.φαρίας,ſerpens eſt,ſulcum, dum ſerpit, cauda in terra faciens.Luca.lib.9.Et contentus iter cauda ſulcare pharias.

PHARICON,genus ueneni,quod Athenæus Phariacon nominat. Pli. lib.28.cap.10.

PHARISAEVS,φαρισαῖος,nomen ſectæ Iudæorum religioſæ. Erant enim apud Iudæos tres ſectæ,Phariſæorum, Sadducæorum,& Eſſæorum.Hierony. contra Vigilant. Quaſi ſepulcha phariſaica foris dealbata. Dicitur autem Phariſæus,qui ſeparatus, ab Hebræo pharas,quod eſt diuidere,propterea q̄ qui hanc ſectam colerent, à ceteris habitu moribuſq; diſtiguerentur.

PHARMACEVTRIA,φαρμακεύτρια,dicitur, quam nos ſagam dicimus, uel ueneficam.Hoc nomine Virg.ecl.Quandam inſcripſit, in qua Theocriti imitatione uenefica quædam inducitur, quæ magicis incantationibus animum uiri, a quo ſpernabatur, ad ſui amorem conatur reuocare.

PHARMACOPOLA,æ,pe.pr.[*Profumiere*] φαρμακοπώλης, pharmacorum uenditor:ἀπὸ τοῦ πωλεῖν τὰ φάρμακα.Horat.li.1. Ser. Sat.2. Ambubaiarum collegia,pharmacopolæ.Cic.pro Clu. Pharmacopolam circunforaneum,aggreditur.

PHARMACVM,ci,p.c.φάρμακον, uocabulum medium, quod tam pro toxico,quàm pro ſalutifero medicamento accipi poteſt: quemadmodum & Veneni appellatio apud Latinos. Caius,l.qui uenenum ff.de Verb.ſign.Qui(inquit)uenenum dicit,adiicere debet, an malum,an bonum ſit.nam & medicamenta uenena ſunt.

PHARMACVSAE,duæ inſulæ exiles, iuxta Atticam regionem in mari Salaminiaco,in quarum altera(ut inquit Str.li.9.)Sepulcrum Circes uiſitur.Pli.eiuſdem nominis inſulam inter Sporadas connumerat,lib.4.cap.12.Hanc Stephanus ſupra Miletum collocat.

PHARNACIA, æ, φαρνακία Steph. regio & urbs Pontica Trapezunti proxima.Pli.lib.6.cap.4.Pharnacen appellat.

PHARNAX.cis,p.c.Mithridatis filius,qui cum,maiore ciuilis belli,qđ inter Cæſarem,& Pompeium gerebatur, quàm propriarum uiriū fiducia,Cappadociam inuaſiſſet,à Cæſare fulminis in morem eſt obtritus:unde etiam inter Pontici triumphi fercula, (teſte Sueto. in Cæſ.)tria hæc uerba fuerunt prælata, Veni, uidi, uici, non acta belli ſignificantia,ſed celeriter confecti notam.

PHAROS,φάρος,olim inſula,Canopico Nili oſtio obiecta,dieiq; unius nauigatione(ſi Homero credimus)à continente dirempta: hodie uero Alexandriæ ponte coniuncta.cuius mutationis cauſſam quidam Nilo aſſignant,cuius oſtia magnâ perpetuo limi uim ad proxima aggerunt uada. In ea turris eſt ingens à cuius ſimilitudine ceteræ quoque ſpeculæ ſimilem in uſum conſtructæ, Phari appellatæ ſunt.Papin. Lumina noctiuagæ tollit Pharus æmula Lunæ. Scribit Ægeſip.lib. 4. Pharon à Græcis Latiniſq; appellari ex ipſius rei uſu, quòd longe uideatur à nauigantibus: tanquam ἀπὸ τοῦ φαροῦ,quod eſt lucidum,immutata littera, Pharos dicatur. Hinc Pharius,ria,rium,& Phariacus, riaca, riacum, ut Siſtra Phariaca. Eſt item Pharos.maris Adriatici inſula, Illyrico adiacens, antea Paros dicta.Pli.lib.3.cap.21.

PHARPHARIADES,Pli.lib.5.cap.17.Pars una Tauri montis.

PHARSALIA,regio Theſſaliæ, Pharſalo oppido circumiacens: à quo & nomen accepit. Sunt tamen qui uocatam fuiſſe exiſtiment à Pharſalo duce,quæ primo Aemathia,ab Aemathio, poſtea Theſſalia,à Theſſalo,deinde à Macedone Macedonia diceretur.

PHARSALICVS,a,um ut,campi Pharſalici, in quibus duorum maximorum bellorum ciuilium procellæ detonuerunt, primum inter Cæſarem & Pompeium:alterum inter Auguſtum, & percuſſores Cæſaris,Brutum & Caſſium.hi & Philippici dicti ſunt, ſiue à Philippo rege ſiue à Philippis uicina urbe.

PHARSALOS,ſeu Pharſalum,φάρσαλος Steph.Theſſaliæ oppidum,in ripa Enipei fluminis ſitum,de quo Lucanus lib.6.

PHARVSII, Plin.lib.5. cap.8. & Pomponio lib.1.Populi ſunt Africæ ultra Mauritaniam. hi quondam Perſæ fuiſſe dicuntur, comites Herculis ad Heſperidas tendentis.Qui fabuloſa narrant, Thebano hæc Herculi tribuunt. at qui hiſtoricam ueritatem perſequuntur,Ægyptio Herculi,qui Lybicus cognominatus eſt, potius adſcribenda cenſent.Strab.lib.17.

PHASELIS, Pamphyliæ urbs, in monte ſita, piratarum olim perfugium.Cic.in Ver.act.6. Meſſanam Siciliæ oppidum Verri prætori,prædoni & piratæ Sicilienſi,Phaſelim quandam fuiſſe ait,quòd omnes furtorum aceruos illuc deportaſſet.

PHASELVS,phaſeli,φάσηλος Straboni,& Appiano,nauigii genus,miſtam habens formam ex oneraria,& longa triremi, quod tam uelis,quàm remis agi poterat.Catullus:Phaſelus ille, quem uidetis hoſpites,Ait fuiſſe nauium celerrimus: Neque ullius natantis trabis impetum Nequiſſe præterire,ſiue palmulis Opus foret uolare,ſiue linteo. Virg.4.Georg. Et circumpictis uehitur ſua rura phaſelis.Sal.lib.3.Et forte in nauigando cohors una grandi phaſelo uecta à ceteris deerrauit.Nonius Phaſelum interpretatur nauigium Campanum.Bayſius eandem exiſtimat fuiſſe cum myoparone,aut certe ab illius figura non multum diſtantem. Nec defuerunt qui in Pamphylia primum inuentum ſuſpicati ſint, & a Phaſelide oppido nomen accepiſſe.

PHASEOLVS,per quatuor ſyllabas,[*Faſiolo*]φασίολος,genus leguminis,ſiliquam ferens longiorem quàm fœnogræcum,quæ una cum ſemine manditur uiridis ex oleo & garo.Col.lib.2.cap.15.Phaſeoli modii quatuor obruuntur totidem operis. Legitur & Phaſelus, Virg.Ge.Viciamq; ſeres, uilemq; phaſelum. Galen.li.1.de Alim. facult.Phaſeolos diſtinguit à phaſelis, uultq; phaſeolum plantam hortenſem eſſe eandem cum ſmilace, cuius fructus Lobi dicuntur,& Dolichi Theophraſto: Faſelum autem eundem eſſe cum cicercula,aut certe eius ſpeciem,quæ etiam hodie Phaſillorum nomen apud uulgum retinet.

PHASIANARIVS,qui phaſianos paſcit.Paul.Iureconſultus.

PHASIANI,[*Fagiani*]φασιανοὶ,aues notæ,à Phaſi fluuio, ita nominatæ:unde ab Argonautis primum in Græciam, atque inde ad nos putátur eſſe deportatæ.Mart.li.13. Argoa primū ſunt trāſportata carina,Ante mihi notum nil niſi Phaſis erat. In hanc autē Itym Terei filium mutatum fabulantur.Phaſiana,næ,idem. Pli.li.10.c.84.

PHASIAS,adis,patronymicum fœm.à Phaſide fluuio ſiue oppido, qđ poetæ pro Medea fere uſurpant,Phaſidis alumna. Ouid.3.de Artc:Maritum Barbara per natos Phaſias ulta ſuos.

PHASIS, is, uel idis, φᾶσις, Colchorum prægrandis fluuius, de quo Luc.li.3.Colchorum qui rura facie ditiſſima Phaſis. Pli.lib.6.c.4. Nauigatur Phaſis quamlibet magnis nauigiis,xxxviij. M. D. paſſ. Fuit item oppidum,ad fluuij huius oſtium ſitum.Pli.lib.6.cap.4.

PHELLANDRION,herba quæ in paluſtribus naſcitur,folio apii. Quidam exiſtimant eſſe,quam officinæ Filipendulam uocant:alij eandem faciunt cum apio paluſtri,quod a Dioſc.ἐλεοσέλινον uocatur.

PHEMONOE,φημονόη,Sibyllæ nomen,quæ prima Apollinis Delphici uates dicitur fuiſſe,& carmen heroicum inueniſſe, ut ait Pauſanias.Stat.li.2.Syl.Referetq; arcana pudicos Phemonoe fontes.

PHENION, herba. quæ & Anemone dicitur, quaſi herba uenti:ſic.n. uulgus appellat,q̄ eius flos uēto ſpirante aperiatur.Pli.li.21.c.23.

PHENGITES,φεγγίτης, lapis duritia marmoris, candidus & tranſlucens:unde & nomen habet.nam φέγγος ſplendor. Pli.lib.36.c.22.

PHENEVM,φένεον,Steph.oppidum in Arcadia.Pli.lib.25.cap.4.

PHENEVS,φενεὸς,lacus Arcadiæ.cuius aqua nocturno tempore pernicioſa,interdiu ſalutaris eſt.Ouid.lib.15.

PHERAE,rum,oppidum Theſſaliæ.ad Bœbeidem lacum.Eſt itē oppidū in Achaia proprie dicta.Pheræus,a,um. Oui.in epi. Oenones.

PHERECYDES.pen.pro.φερεκύδης,philoſophus,& poeta tragicus,ex Scyro inſula,teſte Strab. lib.10. Floruit regnante Ser. Tullo apud Romanos,ut Cic.lib.1.Tuſc.refert. Hic primus dixit animos hominum eſſe ſempiternos:primus ſcripſit ſoluta oratione(ut Apuleius in Floridis auctor eſt)repudiato uerſuum nexu.hunc Pythagoras magiſtrum coluit. Periit phthiriaſi, id eſt, pediculari morbo. de quo Serenus: Sed quis non paueat Pherecydis fata tragœdi, Qui nimio ſudore fluens animalia tetra Eduxit, turpi miſerum quæ morte tulerunt? Hic etiam ſi nullum magiſtrum habuerit, tamen per ſe multum eruditionis eſt conſecutus, ut auctor eſt Suidas.Quanquam Diogenes Laertius eum Pittaci auditorem dicat extitiſſe.Alius fuit Pherecydes,teſte Laertio, antiquior etiam ſuperiore,Athenienſis,& philoſophus, qui ab Orpheo multa didicit, ſcripſitq; Theogoniam libris decem: item libellum De rerum principio. Pherecydem alium, Lerium genere, Hiſtoricum commemorat Suidas.

PHIALA,phialæ,φιάλη,poculi genus capacius:ita dictum, quaſi πιάλη,κατ' ἀντιστοιχείαν,παρὰ τὸ πεῖν ἅλις παρέχειν,ab eo, quòd affatim ad bibendum ſuppeditet. Solent autem phialæ ex auro fieri: quod ipſum non obſcure innuit Iuuen.Sat.7.

Phidias, æ, φειδίας, nobilis ſtatuarius, qui in ebore ſcalpendo citra æmulum claruit, diis tamen (ut inquit Quinct.) quàm hominibus efficiendis melior. inter huius opera præcipue commendata eſt Mineruæ ſtatua, quam Athenis ex ebore fecit, xxvj. cubitorum altitudine: in cuius clypeo Amazonum pugnam, & Gigantomachiam inſculpſit, in ſoleis uero Centaurorum & Lapitharum certamen. Proximam commendationem meruit Iupiter Olympius, & ipſe totus ex ebore. Cælauit & Venerem, quæ poſtea Romæ ſita fuit in porticu Octauiæ. Item Nemeſin Rhamnuſiam. A Phidias fit Phidiacus, a, um. Propert. li. 3 Phidiacus ſigno ſe Iuppiter ornat eburno. Mart. lib. 6.

Phiditia, phiditiorum, cœnationes Lacedæmonii ſeu conuiuia nominabant, ſiue quòd φιλίας, id eſt, amicitiæ cauſſa inſtituta ſint, ſiue potius à parſimonia: φείδομαι enim parco. unde & Phiditia conuiuia parca, & frugi. Cic. 5. Tuſc. Quid, uictum Lacedæmoniorum in phiditiis? conueniebant enim ad phiditia conferentes ſinguli farinæ modium, uini coros octo, caſei quinque minas, ficuum quinque ſemiminas.

Phila, philæ, φίλα Stephano, urbs Macedoniæ, iuxta Peneum fluuium. Eſt item Phila, maris Gallici inſula. Plin. lib. 3. cap. 5. Sunt & quatuor eiuſdem nominis inſulæ in Nilo fluuio, ſupra Deltam. idem lib. 5. cap. 9.

Philadelphia, urbs Myſiæ, dicta ab Attalo Philadelpho côditore.

Philadelphus, Ptolemæi regis Ægypti cognomen, qui bibliothecam fecit Alexandriæ, fere quinquaginta millia librorum continentem.

Philæ, philarum, φίλαι, inſula aſpera, & undiq; prærupta, adiacens Ægypto, duobus in unum coituris amnibus cincta, qui Nilo mutantur, & eius nomen ferunt. Strabo li. 17. & Lucanus lib. 10. Qua dirimunt Arabum populis Ægyptia rura Regni clauſtra Philæ.

Philænorum aræ, dicuntur, quæ Siculo Peloro oppoſitæ, in mediæ quodâ modo Syrtium tellure poſitæ ſunt: dictæ à Philenis fratribus, qui in eo loco uiui creduntur fuiſſe defoſſi. uide Sal. in Iug.

Philemon, Syracuſius, nouæ comœdiæ ſcriptor, qui Alexandri Magni tempore floruit. huic Quinctil. ſecundum inter comicos locum tribuit.

Philippei, ſeu Philippi, φιλιππειοι, aurei quidã nûmi, à Philippo Macedone ita appellati: quorum apud Pla. frequens mentio eſt, ut in Pœnulo. Hora. li. 2. Rettulit acceptos regale numiſma Philippos.

Philippi, ciuitas Theſſaliæ, quæ Dathos antea dicebatur, quã Philippus Macedonum rex inſtaurauit, & à nomine ſuo Philippos nominauit. Virg. 1. Ge. Romanas acies iterum uidere Philippi. Sunt & Philippi in Thracia. Pli. lib. 4. cap. 11.

Philippicus, pica, picum, denominatiuum à Philippis, ut campi Philippici, ciuilibus cladibus nobilitati, in quibus primum Cæſar Pompeium, poſtea Auguſtus Brutum & Caſſium uicit.

Philippopolis, oppidum Macedoniæ, à Philippo conditum, patre Alexandri. Steph. Plinius Philippopolim in Thracia conſtituit.

Philippus, φίλιππος, Amyntæ filius, & Alexandri magni pater, Macedonum rex fuit, rei militaris peritiſſimus, rebusq; geſtis clariſſimus, qui Macedoniæ regnum, quod anguſtis antea finibus continebatur, adeo ampliauit, ut centum quinquaginta populi in Macedonum ditione numerarentur. Hic à Pauſania quodam adoleſcente interfectus: qui cû de ſtupro ſibi per uim ab Attalo illato apud regem queſtus eſſet, & pro rei indignitate ultionem poſtulaſſet, ſeq; etiam à rege irrideri animaduertiſſet, iram in regem conuertit, & ultionem, quam ab inimico non poterat, ab iniquo iudice ſumpſit. Iuſti. Alius fuit hoc nomine Romanorum imperator, qui primus ex Ro. imperatoribus Chriſtianus fuiſſe perhibetur.

Philippus, Demetrii filius, rex Macedoniæ, à T. Quinctio Flamini no uictus: is cum uideret Annibalem feliciter in Italia res gerentem, legatos ad eum de ſocietate miſit, qui cum eſſent in reditu à M. Valerio Flacco præfecto claſſis intercepti cum litteris, miſſiq; ad ſenatû, ſtatim Leuinus cos. côtra eum mittitur, qui regem agêtem Apolloniæ, incautum nocte intempeſta adoritur. ille in Macedoniam cum exercitu terreſtri itinere fugit. Liu. lib. 31.

Philo, φίλων, Academicæ ſectæ philoſophus inſignis, Ciceronis in philoſophia præceptor, ut ipſe teſtatur in l. de Cla. Ora. Fuit etiã hoc nomine Iudæus philoſophus, Alexandriæ natus, diſciplinis omnibus eruditus, & in noſtra, & Græcorum philoſophia bene uerſatus: eloquentiæ autem Platonicæ tam diligens æmulator, ut illud uulgo de eo iactaretur, ἢ πλάτων φιλωνίζει, ἢ φίλων πλατωνίζει, i. aut Plato Philoniſſat, aut Philo Platoniſſat. In diuinis autem legibus, & patriis inſtitutis quantus fuerit, ex iis, quæ nobis librorum ſuorum tradidit monumentis, palam eſt.

Philoctetes, ctetis, uel tæ, pen. pro. φιλοκτήτης, Pæantis filius & comes Herculis, cui idem moriens in Oeta monte mandauit, ne cui corporis ſui reliquias indicaret, idq; iurare eum adegit, deditq; pro munere pharetram & ſagittas Hydræ felle intinctas. Adueniente uero tempore, cum Delphico oraculo moniti eſſent Græci, ad euertendam Troiam ſagittis Herculis opus eſſe, inuentus Philoctetes, & de Hercule interrogatus, negauit ſe primo aliquid de Hercule ſcire, tandem uero mortuum eſſe confeſſus eſt, & cum grauiter ad indicandum ſepulcrum cogeretur, ne iuſiurandû uiolaret, ictu pedis locum oſtendit: cumq; ad bellum Troianum deduceretur, quia ipſe ſolus Lernæis ſagittis uti poterat, unius ſagittæ caſu in pede, quo Herculis tumulum monſtrauerat, uulnere pene immedicabili affectus eſt. tandem cum uulneris fœtor à Græcis ferri non poſſet, in Lemno relictus eſt. ſed, occiſo Achille, Vlyſſes in Lemnum regreſſus ad Troiam illum reduxit, ut inquit Ouid. lib. 3. Metam. Deuicta autem Troia, pudore ne in patriam æger rediret, impeditus, in Calabriam uenit, ibiq; Petiliam condidit. Virg. lib. 3. Æne. Hic illa ducis Melibœi Parua Philoctetæ ſubnixa Petilia muro. Tandem opera Machaonis medici ſanatus eſt, Propert. teſte, qui inquit: Tarda Philoctetæ ſanauit crura Machaon. Vide Pæantiades.

Philomela, φιλομήλη, nomen puellæ Pandionis Athenienſis regis filiæ, & ſororis Prognes. quæ cum à Tereo compreſſa fuiſſet, tandem (ut eſt in fabulis) deorum miſeratione in auem ſui nominis conuerſa fuit, quæ & Luſcinia dicitur, quam etiam nunc deflere dicunt cantu dulciſſimo iniuriam, quam paſſa eſt. Marti. libro. 14. Flet Philomela nefas inceſti Tereos.

Philopomenes, ſiue Philopœmen, φιλοποίμην Suidæ, Megalopolitanus, dux Achæorum præſtantiſſimus, Lacedæmonios & Meſſenios multis cladibus afflixit. Plaut. in uita eius. & Liu. lib. 35.

Philoſophia, æ, φιλοσοφία, amor, & ſtudium ſapientiæ. Cic. 2. Offi. Nec quicquam aliud eſt philoſophia, quàm ſtudium ſapientiæ. Idem 1. de Leg. Ita fit ut mater omnium bonarum rerum ſit ſapiêtia, à cuius amore. Græco uerbo, φιλοσοφία nomen inuenit. Hæc ſcientia diuiditur in tres partes, in moralem, naturalem, rationalem. prima componit animum, ſecunda rerum naturam ſcrutatur, tertia bene diſſerendi rationem docet. Cice. 4. Tuſc. Eſt profecto medicina animi philoſophia.

Philoſophicus, ca, cum. Cice. 5. Tuſc. A Bruto non modo impulſi ſumus ad philoſophicas ſcriptiones, uerum etiam laceſſiti.

Philoſophor, pharis, φιλοσοφέω, ſapientiæ ſtudeo, uel philoſophorum more diſputo. Ci. li. 1. de Na. Deo. Cum minime uidebamur, tum maxime philoſophabamur. Idem 2. de Orat. Decreui philoſophari paucis. nam, omnino, haud placet. Plautus Pſeud. Satis eſt philoſophatum.

Philoſophus, phi, [*Amatore de la ſapienza*] φιλόσοφος, amator ſapientiæ: quod nomen à Pythagora primum dicitur eſſe profectû; qui ſophiſtæ appellationem, tanquam arrogantiorem, refugiens, philoſophum ſe nominari uoluit: poſt quem deinceps omnes ſapientiæ profeſſores hoc nominis ſibi uendicarunt. Cic. 1. de Ora. Philoſophi, qui de ſapientia unus omnia pene profitetur, eſt tamen quædam deſcriptio: ut is, qui ſtudeat omnium rerum diuinarum atq; humanarum uim, naturam, cauſſaſq; noſſe, & omnem bene uiuendi rationem tenere & perſequi, nomine hoc appelletur. Genera philoſophorum deſcribit. Cic. 3. de Or.

Philoſtrattus, φιλόστρατος, Lemnius philoſophus, têpore Seueri principis Romæ claruit. ſcripſit uitas ſophiſtarum ad Seuerum, & de uita Apollonii Tyanei libros octo, præterea heroica.

Philoxenus, poeta quidam lyricus, qui, cum ſibi Dionyſius tragœdiam quandam caſtigandam commiſiſſet, ducta linea à capite ad calcem totum opus damnauit: quapropter in latomias coniectus eſt, indeq; Tarentum aufugit: Dionyſioq; per litteras reuocanti, nihil aliud, q̃ monoſyllabam ὄ, reſcripſit, ſæpius repetitum. Suidas.

Philtrum, philtri, pharmacum amorem concilians. (Cice. amatorium poculum appellat). i. quicquid eo animo cuiquam edendum bibendum'ue damus, ut eum ad noſtri amorem inducamus.

Philyra, φιλύρα, à Græcis dicitur arbor, quam Latini Tiliam uocant. Pli. lib. 10. cap. 14. Philyram uocare uidetur membranam tenuiſſimam inter corticem & lignum tiliæ arboris, ex qua coronarum lemniſci conficiebantur. Accipiuntur etiam Philyræ pro mêbranis papyri, uel aliarum arborum, in quibus olim ſcribebatur. Marti. de Nupt. Philolog. Libri in philyra cortice ſubnotati. Pli. li. 13. Præparantur ex eo chartæ diuiſæ acu in prætenues, ſed quam latiſſimas philyras. Eſt etiam philyra proprium nomen filiæ Oceani, ex qua Saturnus in equum conuerſus Chyronem centaurum dicitur ſuſcepiſſe: qui à matre Philyrides, & Philyreius dicitur.

Phineus, φινεύς, Agenoris fuit filius, ut Hellanicus ait: ut Heſiod. Phœnicis & Caſſiopæ, Agenoris nepos, frater Cilicis, Doryc li, & Aramini. Hic igitur rex Arcadiæ, uel, ut alii, Thraciæ, uel, ut rurſus alii, Paphlagoniæ, uxorem duxit Cleopatram, (quam quidam Stenobœam uocant) ex qua genuit Orythum, & Crambum, ut Sophocles: ut alii, Maryandinum & Thynum: uel, ut rurſus alii, Palemonem & Phinea, quibus mortua priore côiuge Cleopatra Har-

palycen, Calais & Zethæ ſororem: (quamuis Flaccus non Harpalycen, ſed Cleopatram Boreadum ſororem appellat) cui etiam Apollonii commentarius aſſentit, qui l.1. dicit: Phineum Cleopatram Boreæ & Orithyiæ filiam uxorem duxiſſe, ſecundam uero Idæam Dardani filiam nouercam ſuperinduxit: cuius ſuaſu filios ſuos ex Cleopatra ſuſceptos excæcauit. quapropter & ipſe excæcatus eſt a diis, & Harpyiæ contra eum miſſæ, quæ cibos & menſam eius turpiſſime fœdarunt. poſtea uero, aduenientibus ad ea loca Argonautis, à Calai & Zethe fratribus alatis rurſus ad Strophades inſulas fugatæ ſunt. poſtremo occiſus eſt ab Hercule, cum is in ſolitudine liberos Phinei offendiſſet excæcatos, comperiſſetq; eos calumniis nouercæ eiectos fuiſſe.

PHINAEVS, a, um, apud Sen. & Phinæius, næia, næium, apud Virg. li. 3. Ænei. Quas dira Celæno, Harpyiæq; colunt aliæ, Phineia poſtquam Clauſa domus.

PHILA, inſula eſt in Tritonide Africæ palude, de qua Herod. lib. 4.

PHLANONITES, φλανωνίτης Steph. populi Illyrici, à quibus nomen Sinui eſt inditum, quem modo nautæ Quarnarium appellant, alij Carnarium ob naufragia. Dicti Phlanonites ab oppido Phlanone, unde ſinus omnis hic Phlanoniticus uocatur.

PHLEGETHON, tis, φλεγέθων, fluuius infernalis, flãmis æſtuantibus rapidus, à φλέγω, ardeo. Virg. 6. Æneid. Quæ rapidus flammis ambit torrentibus amnis Tartareus Phlegethon.

PHLEGMA, atis, [*Flegma*] φλέγμα, humor eſt in corpore animalis frigidus & humidus, quem Latine pituitam uocamus.

PHLEGONTIS, Phlegontidis, φλεγοντὶς, gemmæ genus, quod flamma quadam intus ardere uidetur. Pli. lib. 37. cap. 11.

PHLEGRA, æ, uel Phlegre, es, φλέγρα, urbs Macedoniæ. Pli. li. 4. c. 10.

PHLEGRAEI, φλεγραῖοι, campi duo fuere, alter in Græcia, a Phlegra Theſſaliæ ualle iuxta Pallenen, ubi gigantes cum diis confluxiſſe tradũtur: alter in Campania prope Cumas, in quo Hercules cum his prœlium commiſit. Strab. lib. 5.

PHLEGYAS, φλεγύας, Martis filius, rex Lapitharum in Theſſalia, pater Ixionis, & Coronidis nymphæ: quam cum ab Apolline uitiatam ſenſiſſet, confeſtim ira percitus, templum eius Delphis incendit. quapropter Apollo iratus ipſum ſagittis interfectum ad infe tos detruſit, ubi hac pœna afficitur, ut ſub ingenti ſaxo ruinam minitante ſedens ſemper illud caſurum ſuſpicetur, & timeat. Phlegiæ item populi ſunt inſulani Theſſaliæ, à Phlegea Ixionis patre cognominati. Virg. lib. 6.

PHLEOS, φλέως, ſοιβὴ Dioſc. herba, caulem habens aculeatum, & folium hiſpidum. Pli. li. 20. ca. 15. Hermolaus in Dioſcor. li. 4. ca. 14. Indicat Phleon dictam, ἀπὸ τοῦ φλέειν, quod eſt fœcundum eſſe, q in Orchomenio lacu copioſiſſime proueniat.

PHOCA, æ, φώκη, Belua marina, corio & pilis tecta, per ſomnum mugiens. unde & Vitulus marinus appellatur. Virg. lib. 4. Ge. Paſcit ſub gurgite phocas. Plin. lib 9. cap. 7. Vituli marini, quos uocant Phocas, ſpirant, & dormiunt in terra.

PHOCAE, carum, inſulæ Cretæ adiacentes. Pli. lib. 4. cap. 13.

PHOCAEA, phocææ, φώκαια, urbs Ioniæ, Athenienſium colonia, teſte Strab. lib. 14. Vnde profecti ſunt, qui Maſſiliam apud Gallos non procul à Rhodano condidere. Dicta Phocæa, quod uituli marini magno numero apparuiſſent urbem condentibus. Eſt etiam in Caria Phocæa, monti Mycalæ apposita. ab hac Phocæenſes, ut a Græcorum Phocide Phocenſes. ab utraque Phocaicus, a, um.

PHOCAEI, φωκαεῖς, Ioniæ populi, qui aſſiduis Perſarum bellis exagitati, communi conſenſu patriam reliquerunt. uaria deinde fortuna uſi, tandem in Galliam delati, Maſſiliam cõdiderunt. Horatius: Nulla ſit hac potior ſententia, Phocæorum Velut profugit exe- crata ciuitas. Et. in prouerbio, Phocenſium execratio.

PHOCASIA, æ, inſula in mari Ægæo, ex aduerſo Atticæ. Pli. lib. 4. c. 12.

PHOCAE, φῶκαι, urbs Bœotiæ, ad ſinum Octæum. Ptol. lib. 3. cap. 15.

PHOCION, φωκίων, ciuis Athenienſis, tanta uitæ integritate, ut cum magnas ſibi opes ex magiſtratibus, qui plurimi ei deferebantur, corradere potuerit, pauperrimus tamen permanſerit. Hic neque ridere, neque lacrymare ab ullo unquam eſt uiſus.

PHOCIS, phocidis, φωκὶς, exigua Græciæ regio ſinui Criſſæo adiacens, Delphico oraculo, & Helicone, Parnaſſoq; montibus inclyta. incolæ dicuntur Phocenſes, φωκεῖς: à quibus nonnulli putant profectos eſſe Maſſiliæ conditores, non (ut alii exiſtimant) à Phocenſibus Ioniæ populis. Cui etiam ſentẽtiæ non obſcure ſubſcribit Pli. li. 3. c. 4. Vbi Maſſiliam Græcorum Phocenſium coloniam appellat, ad diſcrimen, ut uidetur, Aſiaticorum. idem innuit & Lucan. lib. 5. Cum ait, Maſſiliæq; ſuæ donatur libera Phocis.

PHOCVSA, Pli. lib. 4. cap. 12. Inſula una ex Sporadibus.

PHOEBAS, badis, Phœbi ſacerdos: dicta, teſte Seruio, quòd Phœbei numinis concepto afflatu fureret in bacchantis imaginem.

PHOEBE, φοίβη, Phœbi ſoror, Diana, ſiue Luna. Virg. 2. Georg. Vento ſemper rubet aurea Phœbe. Ouid. 2. Metam. Quanto ſplendidior, quàm cetera ſidera fulget Lucifer, & quãto, quàm Lucifer, aurea Phœbe. Iaculatrix Phœbe, Oui. epiſt. 19. Innupta Phœbe, 1. Meta. Nemoralis Phœbe, Stat. 1. Siluarum. Phœbæus, a, um, Vir. 3. Æne.

PHOEBVS, φοῖβος, Apollo, Iouis & Latonæ filius, eodem partu cum Diana editus, diuinationis & ſapientiæ deus à poetis exiſtimatus, & medicinæ repertor. Dictus Phœbus, quaſi φῶς τοῦ βίου, lux uitæ.

PHOENICES, populi Syriæ, Iudæis contermini, quorum præcipuæ urbes fuerunt Tyrus, & Sidon. Horum regio Phœnice, ſiue Phœnicia appellatur, a Phœnice Neptuni & Libyes filio, ut Stephano placet. Cui opinioni accedit Sil. li. 1 Cum inquit, Et qui longa dedit terris cognomina Phœnix. Phœnices ingenii acumine plurimum ualuerunt: quippe qui & litterarum, & nauigandi artis primi inuentores extitiſſe putantur. Rufus ex Dionyſio, & Lucan. lib. 3.

PHOENICE, phœnices, pen. prod. φοινίκη, ora maritima Syriæ, Iudææ contermina, ita dicta à Phœnice quodam Neptuni (ut Stephano placet) & Libyes filio, qui tractui huic imperauit. Pli. lib. 5. ca. 19.

PHOENICEA, φοῖνιξ Dioſc. herba, quam Latini Hordeum murinum appellant. Pli. li. 22. c. ult. Quidam hodie ſterilem auenam uocant.

PHOENICEVS, a, um, genus coloris, qui alio nomine Spadix appellatur, qualis in palmæ fructu apparet, Sole non admodum incocto. Quidam uoluerunt Phœniceum colorem eundem eſſe cum purpureo, à Phœnicibus populis dictum exiſtimãtes, apud quos præſtantiſſima olim purpura tingebatur. Quorum opinioni quò minus accedam, facit Plinij auctoritas, manifeſte Phœniceum colorem à purpureo diſtinguentis, libro. 21. cap. 23. ubi ſic habet: Aut Phœniceum habet florem, aut purpureum, aut lacteum.

PHOENICIA, niciæ, regio maritima Syriæ, quam Plinius Phœnicem appellat.

PHOENICOBALANVS, φοινικοβάλανος, palmæ Ægyptiæ fructus, præ maturitate nigreſcens, ueſcentesq; inebrians. Qui uero adhuc uiridis ante maturitatem decerpitur, Adipſos appellatur. Plin. lib. 12. cap. 22.

PHOENICVRVS, φοινίκουρος, auis à caudæ rubedine ita dicta. Plin. lib. 10. cap. 29.

PHOENICOPTERVS, ri, p. c. auis à pennarum rubedine dicta. Græci enim rubrum φοινικοῦν appellant, alam πτέρον. Iuue. Saty. 11. Et Scythicæ uolucres, & Phœnicopterus ingens. Auis huius lingua in præcipuis epularum deliciis erat olim apud Romanos. Pli. lib. 10. cap. 48. Phœnicopteri linguam præcipui ſaporis eſſe, Apicius docuit. Marti. lib. 13. Dat mihi penna rubens nomen: ſed lingua gulosis Noſtra placet. quid, ſi garrula lingua foret?

PHOENICVSSA, φοινικοῦσσα, una ex Vulcaniis inſulis. Pli. lib. 3. cap. 9.

PHOENISSA, ſæ, mulier ex Phœnice, Syriæ regione. Virg. 1. Æneid. Hunc Phœniſſa tenet Dido.

PHOENIX, phœnicis, φοῖνιξ, auis eſſe dicitur in Oriente, à Phœniceo pennarum colore dicta, toto orbe celeberrima, in Arabia naſcẽs, aquilæ magnitudine, quæ annis ſexcentis & ſexaginta uiuere dicitur. Pli. lib. 10. c. 2. Æthiopes, atque Indi diſcolores maxime, & inenarrabiles ferunt aues, & ante omnes nobilem Arabia Phœnicem, haud ſcio an fabuloſe unum in toto orbe. &c. Eſt item Phœnix Theſſaliæ fluuius, in Aſopum influens. Pli. lib. 4. c. 8. & Strab. li. 9. Phœnix præterea gentile nomen eſt, eum ſignificans, qui è Phœnice maritima Syriæ regione ortum traxit.

PHORCVS, ci, uel Græco more Phorcys, aut etiam Phorcyn, cynos, filius Neptuni & Thooſæ nymphæ, rex Corſicæ & Sardiniæ inſularum: quem ab Atlante nauali prœlio uictum, undaq; obrutum poſtea ſocii ſuperſtites, in marinum deum conuerſum dixere, eiq; diuinos honores exhibuere. Virg. 5. Æne. Phorciq; exercitus omnis, &c. Hic pater fuit Meduſæ, quæ ob id nomine patronymico Phorcinis dicitur. Ouid. 5. Met. In partem phorcynida tranſtulit illam. Hinc etiam deducitur aliud patronymicum fœm. Phorcys, ydos. Prop. lib 3. Sectaq; Perſea Phorcydos ora manu.

PHORMIVS, φόρμιος, Syracuſanus, comicus Epicharmi contemporaneus, Geloni tyranno familiaris, & filiorum ipſius altor. Docuit fabulas ſeptem, quas commemorat Athenæus.

PHORONEVS, φορωνεὺς, per tres ſyllabas, filius fuit Inachi fluuii & Argiuorum rex, qui initio diſperſos populos in urbem coegit, quam appellauit Argos Phoronicon.

PHORONIS, idis, patronymicum fœm. à Phoroneus, poetæ uſurpant pro Iſide Inachi filia, & Phoronei ſorore. Ouid. 1. Metamorph: Nec ſuperum rector, mala tanta Phoronidos ultra Ferre poteſt. Item Phoroneus, a, um. Stat. 3. Silua. Iſi Phoroneis quondam ſtabulata ſub antris.

PHOSPHORVS, phoſphori, pen. cor. ſtella matutina, quam Latini uerbum ex uerbo reddentes Luciferum appellant. Mart. lib. 8. Phoſphore redde diem, quid gaudia noſtra moraris?

PHRENITIS, Phrenitidis, [*Freneſia*] φρενῖτις, morbus lædens mentem, & ad inſaniam furoremq; perducens: unde & nomen accepit. nam mẽtem Græci φρένας appellant. Fit autem ex inflammatione membra-

membranularum, quas menyngas uocant, idq́; uel à pallida bile, eaq́; leuior eſt, uel à flaua, eaq́; eſt uehementior: uel ab eadem ualde adusta, quæ eſt omnium deterrima: ut docet Galenus li.3.de locis affectis. Alio nomine Phreneſis appellatur, pen.prod. Iuuen. Sat.14. Cum furor haud dubius, cum ſit manifeſta phreneſis. Qui hunc morbum patitur, Phreneticus appellatur. Pli.lib.20.cap.2.

PHRIXA, urbs Peloponneſi, alio nomine Phæſtus. Steph.

PHRYGIA, φρυγία, minoris Aſiæ regio, Cariæ, Lydiæ, Myſiæ, & Bithyniæ finitima, quarum omnium fines ita coeunt, ut difficulter poſſint diſtingui, teſte Strabone lib.13. Dicta eſt autem Phrygia, (ut idem Strabo non uno in loco indicat) à Phrygibus populis, è Thracia oriundis, qui antea Bryges dicebantur. Quidam duplicem faciunt Phrygiam, Maiorem, in Galatiam uergentem, & Minorem, Epictetum cognominatam. In hac eſt Ida mons, & Tmolus, & Pactolus fluuius. Ex Phrygia orta eſt Sibylla cognomento Phrygia.

PHRYGIANVS, giana, gianum, phrygionum opera confectum: ut, Phrygianæ peſtes, i. acu pictæ. Pli.lib.8.cap.48.

PHRYGIONES, [*Ricamatori*] φρύγιοι, qui acu pingunt, uel qui ueſtes auro intexunt. Phryges enim primi inuenere talem texturam. Pli. lib.4.cap.48. Acu ueſtes facere Idæi Phryges inuenerunt, ideoq́; Phrygiones appellati.

PHRYGIVS, a, um, è Phrygia. Cic. pro Roſcio Am.

PHRYGIVS LAPIS, gleba pumicoſa, tingendis ueſtibus utilis. Plin. lib.36.cap.19.

PHRYX, ygis, qui eſt ex Phrygia. Cic. pro Flac. Vtrum noſtrum eſt, an ueſtrum hoc prouerbium, Phrygem plagis fieri meliorem? Sero ſapiunt Phryges, prouerbium in eos dici ſolitum, quos ſtulte factorum ſero pænitet. uide Er. Adagia. Fœmininum Phrygia. Virg. 9. Æne. O uere Phrygiæ: neque enim Phryges.

PHRYXVS, Athamantis ex Nephele filius, qui cum nouercales inſidias ferre non poſſet, cum Helle ſorore profugit, acceptoq́; à patre ariete, cui uellus erat aureum, eoq́; conſcenſo, cum in Aſiam traiicere uellent, Helle puellari timore exterrita decidit in mare: quod ex eius nomine Helleſpontum appellauit: Phryxus uero incolumis in Colchidem peruenit ad regem Aeetem (ut etiam docet Iuſtinus lib.4.) Vbi arietem Ioui, uel, ut aliis placet, Marti immolauit, uellusq́; illud aureum in templo ſuſpendit, quod poſtea Iaſon, Medeæ ope adiutus, abſtulit. Aries uero inter ſidera locatus, priſtinam effigiem tenuit, qui à Phryxeo Phryxeus appellatur, media longa. Ouid.lib.7. Metam. Dumq́; adeunt regem, Phryxeaq́; uellera poſcunt.

PHTHIA, ciuitas Theſſaliæ, Achillis patria: à qua Phthius, & Phthiota. Ouid. in epiſt. Briſ. Phthiis caneſcant æquora remis.

PHTHIOTIS, phthiotidis, φθιῶτις, ſiue Phthiotia, æ, una ex quatuor Theſſaliæ partibus, in Auſtrum uergens, ut inquit Strab.lib.9.

PHTHIRIASIS, morbus pedicularis, ἀπὸ τῶν φθειρῶν, quos & pedes, & pediculos uocamus. Pli.lib.20.cap.1.

PHTHISIS, φθίσις, morbus eſt totum corpus extenuans, proueniens ex ulcere pulmonis, à pituita potiſſimum generato, quæ à capite delapſa, in pulmonibus computruit. Quanquam interdum & ex proprio pulmonis affectu originem trahit, maxime quidem ex uaſis diruptione, poſt ſputum ſanguinis non conglutinata. Iuuen. Sat. 13. Et phthiſis, & uomicæ putres, & dimidium crus.

PHY, interiectio mirãtis. Ter. in Ad. Phy, domi habuit, unde diſceret.

PHYCITES, φυκίτης, gemma algæ colorem habens. Pli.li.ult.ca.10.

PHYCIS, fœm.ge. φυκὶς, piſcis, uerno tempore uarius, reliquis anni partibus candidus. Pli.lib.9.cap.26.

PHYCVS, phycuntis, φυκοῦς, Lybiæ Cyrenaicæ promontorium, quàm longiſſime in mare excurrens. Strab.lib.17.

PHYCVSSAE, φυκοῦσσαι, inſulæ Lybiæ adiacentes. Stephanus.

PHYLACA, pen.cor. locus cuſtodiæ, i. carcer. Plaut. in Capt. Illinc eſt abductus recta in phylacam. A φυλάττω, cuſtodio.

PHYLACE, oppidum Phthiotidis, regionis Theſſaliæ. Homerus in Catalogo. In hoc Proteſilaus regnauit, unde Phylacides cognominatus eſt, & Laodamia eius uxor Phylaceia. Ouidius lib.3. de Arte: Phylacides aberat. Vbi poeta primam produxit, contra primitiui naturam. Idem de Ponto: Vt uiuat fama coniunx Phylaceia.

PHYLLANTHION, φυλλάνθιον, cognomento Dyticon, herba eſt Democrito purpuram tingentibus utilis. Vide Hermolaum in corol.

PHYLLIS, φυλλὶς, nomen Lycurgi Thracum regis filiæ, quæ Demophoonta Theſei filium, ex Troiano bello redeuntem, hoſpitio, lectoq́; excepit, accepta prius ab eo fide, ut, domi cõpoſitis rebus, illam uxorem duceret. Profectus itaque Demophoon cum ultra ſtatutum tempus uariis diſtrictus negociis in patria detineretur, Phyllis & amoris impatientia, & doloris impulſu, quòd ſe ſpretam eſſe crederet, laqueo uitam finiuit, & conuerſa eſt in arborem amygdalum ſine foliis. Poſtea reuerſus Demophoon, cognita re, eius amplexus eſt truncum, qui (uelut ſponſi ſentiret aduentum) folia emiſit. unde etiam Phylla ſunt dicta à Phyllide, quæ ante Petala dicebantur. Eſt & Phyllis, amnis Bithyniæ, teſte Steph. à quo Phyllii, Phyllienſesq́; dicuntur.

PHYLLITIS, phyllitidis, φυλλῖτις, herba foliis lapathi, longioribus tamen adultioribusq́;, modo ſenis, modo ſeptenis, interius læuis, auerſa parte quoſdam quaſi uermiculos appendentes referentibus. Dioſco. à quibuſdam Lapathon agrion, id eſt, rumicem agreſtem uocari tradit.

PHYLLON, φύλλον, ſpina eſt ſine caule, ſine flore, ſine echino, folijs longis, aculeatis, & lactucæ ſimilibus. aliis nominibus Polygonaton, & Leucacantha. Pli.lib.22.cap.16.

PHYLLVS, ſiue Phyllus, untis. Steph. oppidum Theſſaliæ, in tractu Phthiotidis: a quo Apollo Phylleus cognominatus. Strab.lib.9.

PHYSA, æ, φύσα, piſcis quidam ex genere teſtaceorum. Str.lib.ult.

PHYSCVS, ci, φύσκος, Cariæ oppidum è regione Rhodii inſulæ: cuius meminit Strab.lib.14. Steph. Aliam eiuſdem nominis urbem collocat in Locride, quam dictam uult à Phyſco Ætoli filio, nepote Amphyctionis, pronepote Deucalionis.

PHYSETER, phyſeteris, pen.prod. bellua marina, admirabili magnitudine, quæ aquam faucibus hauſtam tanta copia in altum efflat, ut ueluti denſiſſimus quidam imber decidens conſpectum circumquaque eripiat. unde & Phyſeter dictus, παρὰ τὸ φυσᾷν τὰ κύματα, ab euomendis, aut efflandis fluctibus. Plin.lib.9.cap.4. Maximum animal in Indico Oceano priſtis & balena eſt: in Gallico Oceano phyſeter.

PHYSICA, phyſicorum, φυσικὰ, ipſa naturalis philoſophia, ſiue opus rerum naturam pertractãs. Cic.1.de Orat. Oratorem ne phiſicam quidem eſſe expertem uolo. In eadem etiam ſignificatione dicimus Phyſica, phyſicæ, φυσικὴ, præſertim pro diſciplina ipſa naturali. Cic.1.Acad. Enitar ut Latine loquar, niſi in eiuſcemodi uerbis, ut rhetoricam, aut phyſicam, aut dialecticam appellem.

PHYSICE, φυσικῶς, naturaliter. Cic.3.de Nat.Deo. Quæ à te phyſicè dicta ſunt de ui ignea. Idem 1.de Diui.

PHYSICVS, a, um, [*Naturale, che s'appartiene à la natura*] φυσικὸς, naturalis, ſiue ad rerum naturalem, uel phyſicam pertinens. Cice.2. de Diuin. Si uelim geometricum quiddam, aut phyſicum, aut dialecticum explicare. ibidem: Phyſica diſputandi ſubtilitas. Idem 2. de Nat.Deo. Rationibus phyſicis conſtituere aliquid.

PHYSICVS, ci, ſubſtant. qui rerum naturam rimatur. Cice.1.de Nat. Deo. Sed tu phyſice non uides, quàm blanda conciliatrix, & q̃ ſui ſit lena Natura. Idem 1.de Nat.Deo. Non pudet phyſicum, id eſt, ſpeculatorem, uenatoremq́; naturæ, ab animis conſuetudine imbutis petere teſtimonium ueritatis.

PHYSIOGNOMVS, p.p. uel Phyſiognomon, onis, qui hominum mores ex corpore uultuq́; cognoſcit. Cice. de Fato: Quid, Socratem nonne legimus quemadmodum notarit Zopyrus phyſiognomon?

P ANTE I

PIABILIS, le, [*Che ſi può purgare*] ἐξιλαστὸς, ἐκκαθαρτὸς, quod purgari poteſt, ut Fulmen piabile, apud Ouid.3.Faſt.

PIACVLARIS, piaculare, ἁγνιστικὸν, quod uim habet expiandi. Liu.lib. 7. Vt cædes manifeſta aliquo piaculo lueretur. Plaut. in Epid. Mene piacularem oportet fieri ob ſtultitiam tuam? id eſt, Oportet ne tuam ſtultitiam meis ſcapulis expiari? Piacularia auſpicia dicebantur, teſte Feſto, quæ ſacrificantibus triſtia protendebant, cum aut hoſtia ab ara profugiſſet, aut percuſſa mugitum edidiſſet, aut in aliam partem corporis, quàm oporteret, cecidiſſet. Piacularis porta, Romæ appellata, ob quædam, piacula, quæ ibi fieri ſolebant, teſte eodem Feſto.

PIACVLVM, li, καθαρμα, ſacrificium, cultus: & quicquid agitur, ſeu præbetur pro ſatisfactione peccati, aut pro fulminis portentiue expiatione. Virg.6.Æn. Ea prima piacula ſunto. Hora.lib.1.Carm. Teq́; piacula nulla reſoluent: i. nullis hoſtiis te expiabis. Aliquando crimen, flagitiũ. Virg.li.6. Diſtulit in ſerã cõmiſſa piacula mortem. Vbi Seru. Piacula commiſſa, propter quæ expiatio debetur.

PIALIA, πιαλία, oppidũ Theſſaliæ ſupra Cercetium montẽ. Stepha.

PIAMEN, minis, ſeu PIAMENTVM, ti, καθαρμὸς, ἀφοσίωσις, expiatio, uel actus expiandi, uel idipſum, quo ad expiationem utimur. Sunt autẽ, teſte Feſto, dictionis magis poeticæ, q̃ oratoriæ. Oui.2.Faſt. Februa Romani dixere piamina patres. Pli.li.25.c.4. Hac euulſa ſcrobem repleri uario genere frugum, religio eſt, & terræ pauimẽtũ.

PIARE, εὐσεβεῖν, pie colere. Plaut. in Aſi. Vbi piem pietatem, ſi iſto more moratam tibi poſtulem placere? Quandoque contaminare, polluere, quod & Impiare dicitur, ſicuti Sacrum ponitur pro Execrabili. Quandoque pie amare. Næuius apud Nonium: Nemo eſt, qui magis ſuos piet liberos. Aliquando purgo, expio. Virg.2. Æne. Et culpam miſerorum morte piabunt.

PIATRIX, huius icis, ἁγνίστρια, ſacerdos, expiationes peragere ſolita, quæ & ſaga, & expiatrix dicebatur, teſte Feſto.

PICA, [*Gazza*] κίττα, quamuis fœmininũ uideatur à picus, longe ta-

men diuerſæ ſignificationis eſt.nam auis eſt magnitudine palumbæ,alis uario colore,& præſertim cæruleo depictis, humana imitans uerba.Mart.lib.14.Pica loquax certa dominum te uoce ſaluto:Si me non uideas,eſſe negabis auem. In has aues fabulantur poetæ mutatas eſſe Pieridas,indeq; illis priſtinam loquacitatem, humanæq; linguæ ſtudium remanſiſſe. Ouid.6.Metam. Plangere dumq; uolunt, per brachia mota leuatæ Aere pendebant nemorum conuicia picæ. Nunc quoque in alitibus facundia priſca remanſit,Raucaq; garrulitas,ſtudiumq; immane loquendi. Eſt & alterum picæ genus,quod Plin.teſtatur ſua ætate ab Apennino Romam uerſus cerni cœpiſſe,longa,inſigne cauda, & à Romanis Variam appellatam fuiſſe. Pica etiam in grauidis dicitur peruerſus abſurdarum rerum appetitus.

Picatus,ta,tum,[*Impegolato*] πιττωτὸς,pice illitus:ut dolium picatum,nauis picata. Vinum uero picatum dicitur, quod pice conditum eſt. ſolet enim muſto in primo feruore (qui fere nouem diebus peragitur)pix aſpergi,ut odor uini conciliaretur,& quoddam ſaporis acumen. Plin.lib.14.cap.20. Fuit & uini picati genus in agro Viennenſi, ſponte naturæ picem reſipiens: quod & Plinius memoriæ prodidit lib.14.cap.1. Inuenta uitis per ſe in uino picem reſipiens.

Picea,piceæ,arbor larici ſimillima,folio breui, tedæ proximo, immortali uirore.Pli.li.16.c.10.Theophr.li.3.c.10.Dioſc.cap.86.

Piceaster.ſtri,picea ſilueſtris,Hiſpaniæ familiaris. Pli.li.14.c.20.

Picentes,Picentium,qui & Piceni dicuntur,πικηνοὶ,populi ſunt in quinta regione Italiæ,ad mare Adriaticum ſiti. Pli. lib.3. cap.13. Dicti Picentes,teſte Strab.lib.5.A pici Martii omine, qui in uexillis eorum è Sabinis(à quibus originem traxerunt) Aſculum commigrantium,dicitur inceſſiſſe.

Picentini, populi ad mare Tyrrhenum, Lucanis proximi, inter Surrentinum promontorium & Silarum amnem incolentes, à Picentibus maris Adriatici accolis originem trahentes. Strab. lib. 5.& Plin.lib.3.cap.5.

Picenum,regio Italiæ trans Apenninum, ab ipſis montibus uſque ad mare Adriaticum extenſa,inter Aeſim & Leaſtrum fluuios, teſte Str.li.5.Hodie ab Ancona,celeberrimo emporio, Marchia Anconitana appellatur.Populi Picentes & Piceni appellantur,diuerſi à Picentinis,maris Tyrrheni accolis.Hinc Picenus,na,num.

Piceus,a,um,ex pice,uel quod picem refert.Mart.li.2.Et tres ſunt tibi Maximina dentes,Sed plane piceiq;,buxeiq;.

Pico,cas,[*Impegolare*] πιττόω,pice oblino.Pli.lib.36.

Pictones,Galliæ Aquitanicæ populi. Ptol li.2.c.7.& Pli.li.4.c.19.

Picturatus,a, um, [*Dipinto*] uaria pictura exornatus: unde ager picturatus floribus dicitur à Stat. lib. 6. Theb. Veſtes picturatæ, quas & Phrygianas uocant, quæ acu pictæ ſunt, Virg. 3. Æneid. Opus picturatum metallis, Clau.7. Paneg. Volucres picturatæ, Idem ad Serenam.

Picumnus,πικουμνὸς,auis eadem cum pico Martio, teſte Nonio, itē Deus quidam,qui ſacris Romanis adhibebatur.Æmilius Macer in Theogonia:Et nunc agreſtes inter Picumnus habetur.

Picus,[*Picozzo*] δρυοκολάπτης, auis eſt exigua, aduncis unguibus, Marti ſacra exiſtimata:unde & Martium cognominauerunt. Præterea Picos Romani ueteres uocabant, quos Græci Gryphas,belluas quadrupedes,auritasq;,uiſu & forma terribiles, corpore leonino,roſtro,alis,pedibus aquilis ſimiles. habitare in Hyperboreis montibus,in Aſiatica Scythia feruntur, ubi aurum naſci perhibetur.Plaut.Aulul.Picos diuitiis,qui aureos montes colunt, ego ſolus ſupero.Pli.tamen lib.10.cap.49. Fabuloſa exiſtimat, quæcunque de Gryphibus commemorantur. Fuit & Picus rex Latinorū, Fauni pater, Latini regis auus,auguriorum peritiſſimus,qui à Circe adamatus, cum eius coniugium ſperneret, mutatus fertur in auem ſui nominis: quod idcirco fingi creditur, quoniam primus hac aue uſus eſt in auſpiciis.Ouid.13.Metamor.Picus in Auſonijs proles Saturnia terris.uide Ser.7.Æneid.in hunc Virg. locum,Picus equum domitor.

Pieres,p.c.πιερεῖς,populi olim Macedoniæ finitimi. inter Aaxium & Aliacmonem amnes.Pli.lib.4.c.10.& Str.lib.10.

Pieria,æ, regio in finibus Macedoniæ, inter Axium & Aliacmonē fluuios.Pli.li.4.c.10.& Str.l.10.teſte Pli.li.4.c. 10. Hinc Pierides Muſæ,quòd in Pieria ex Ioue & Mnemoſyne natæ ſint. Strab.Pierius,a,um,ut Pierium carmen,Lucr.li.1.Chorus Pierius,Ouid.ad Piſo. Dies Pierij, quos impendimus litterarum ſtudijs,Stat.1. Sil. Via Pieria,Ouid.2.de Ponto.Eſt item Pieria, Syriæ Antiochenæ urbs celeberrima,alio nomine Seleucia.Pli.lib.5.ca.21.

Pierus, Pieri, p.c. mons Theſſaliæ poſt Pheras, atque in Macedoniam uſque protenſus,teſte Pli. li.4.cap. 8. In hoc monte quidam Muſas natas uolunt,atque inde Pieridas appellatas.

Pietas,tis[*Pietà*] εὐσέβεια,φιλοστοργία, eſt debitus cultus erga deū, patriam,& parentes,eosq; qui nobis parentum loco ſunt.Cic.pro domo: Nec eſt ulla erga Deos pietas, niſi honeſta de numine eorum,ac mente opinio: cum expeti nihil ab iis, quod ſit iniuſtum, ac inhoneſtum arbitrere. Sumitur etiam latius (ut diximus) nomen Pietatis,ut amorem complectatur filii erga parentes, & propinquos,& ciuis erga patriam, quæ communis omniū ciuium eſt parens.Cic.in Som.Scip.Cole pietatem: quæ cum ſit magna in parentibus & propinquis, tum in patria maxima eſt. Pietas etiam à Romanis dea putata eſt: quæ ædem habuit Romæ eo in loco, ubi poſtea Marcelli theatrum extructum fuit.Pli.lib.7.cap.36.

Piger,ra,um,ὀκνηρὸς,ἀργὸς,tardus,ſegnis. Horat.1. Serm.4.Atque piger ſcribendi ferre laborem: Scribendi recte:nam, ut multum, nil moror.Perſ.Sat.5.Mane piger ſtertis.Cic.Treb.li.8.Interdum piger,interdum timidus in re militari uidebare. Aliquando pro lento,& minime fluido.Col.lib.2.cap 2. Nullum temere uidemus locum,qui modo pigrum teneat humorem. Iungitur aliquando accuſatiuo cum Ad.Cœlius ad Cice. lib.8. Ad litteras ſcribendas pigerrimo.Hinc pigre,pigrius,pigerrime. Plin.lib.10.cap.34.Pigrius intrante fœmina ad pullos. Hinc Pigritia,ignauia,tarditas. Cic.1.Offic.Efficiendum eſt,ut appetitus rationi obediant, eamq; neque præcurrant, neque propter pigritiam aut ignauiam deſerant. Liu.1.Cum pigritia militandi oriretur. Pigrities,ei,Pigredo,inis,Pigritudo,& Pigritas idem. [*Pigro.pigrtia*].

Piget,uerbum imperſonale,piguit,& pigitum eſt,[*Rincreſcere,eſſere moleſto*] μεταμέλομαι, idē fere quod dolet, ſiue moleſtum eſt. Stat.lib. 7. Theb. Nec pigitum paruosq; lares, humilesq; ſubire. Conſtruitur autem fere cum accuſatiuo, & genitiuo, niſi quid loco genitiui ponatur,puta infinitiuus. Ouid.lib.2. Metam.Pigetq; Actorum ſine fine mihi,ſine honore laborum. Cice.pro domo:Vt me non ſolum pigeat ſtultitiæ meæ,ſed etiam pudeat. Plaut.Non dediſſe te,pudet me:quia non accepi, piget. Differt autem Piget à Pudet, teſte Donato, quòd pudet de iis dicatur quæ turpiter fiunt:piget de iis,quæ cum damno,& malo. Pudere ad dedecus refertur,Pigere ad dolorem.Pigere interdum pro tardare, interdū pro penitere poni ſolet, inquit Feſtus. Legitur & pigeo,es. Plau. Men.Adoleſcens loquere mihi tuum nomen, niſi piget. Idem Pſeu. Id quod pudet facilius fertur, quàm id quod piget. Terent. Phor.Obſecro,ne plus minus'ue faxit,quod nos poſtea pigeat.Inuenitur etiam Pigendus, quod eſt à Pigeor uerbo deponenti. Ouid.epiſt.7.Adde fidem,nulla parte pigendus erit.

Pigmalion,ſiue pygmalion,πυγμαλίων Suidæ, Beli regis Tyri filius fuit,frater Didonis, qui dum ardentiſſima auri cupiditate flagraret,animum ad Sichæi patruelis ſui opes appulit, illumq;, ſpe potiundi auri ante aras,clam,& dolo interemit.cuius cædis cum certior in ſomnis à marito Dido facta fuiſſet, ſumptis ſecum theſauris in Africam profugit:ubi & Carthaginem condidit.

Pigmentum,pigmenti,[*Belletto.liſcio*] φῦκος, quo utuntur puellæ ad uenuſtandam faciem: qualis eſt ceruſſa. Plaut. in Moſt. Non iſtanc ætatem oportet pigmentum ullum attingere.Pli.lib.26.ca. 43.Nuper inuentum, ut pigmentis perderet ſe. Per tranſlationem Pigmenta dicuntur mendacia & fraudes,quia eius, qui pingitur,non eſt naturalis color,ſed artificialis.Cic.lib.2.de Orat.Integræ ſententiæ,ueræ,nouæ,ſine pigmentis. Quandoque ſignificat colores pictorum,de quibus Plin.lib.35. cap.5. Cice.1.de Diuin. Aſperſa temere pigmenta in tabula oris lineamenta efficere poſſunt. Plau.Epid.Quem Apelles, Zeuxisq; pingent pigmentis ulmeis.Accipitur etiam quandoque pro confectione ex diuerſis ſpeciebus,ſuaui & odorifera.

Pigmentarius,tarii,φαρμακοποιὸς,μυροπώλης, qui facit uel uendit pigmenta.Iulius Firmicus.Quicunque habuerit horoſcopum in parte Libræ uigeſimaſexta,erit pigmentarius.

Pigmentatus,pigmentis ornatus.Hier.ad Paul.Formoſum, quæſitis hinc inde odoribus pigmentatum.

Pigneraticius,cia,cium,ὑποβολος, ex ſupino uerbi Pignero nomen deductū,ſignificat quod pignori datum eſt:ut,Res pigneraticia.Pigneraticius creditor,cui pignoris capiendi ius eſt.Vlpian.

Pignero,pigneras,actiuum, aut Pigneror, pigneraris, deponens, [*Pegnorare,dare in pegno,tor pegno*] ὑποτίθημι,rem pignori do, pignori oppono. Sueto.de Vitellio: Vt ex aure matris detractum unionem pignerauerit ad itineris impenſas.Accipitur nonnunquā pro pignora capere. Iuuen.Sat.7. Cuius & alueolos, & lænam pignerat Atreus.Cic.14.Phil. In fuga fœda mors: in uictoria, glorioſa: etenim Mars ipſe ex acie fortiſſimum quenque pignerari ſolet. Vbi Pignerari dixit, pro, in pignus accipere, quaſiq; debitum ſibi capere. Hinc Pignerator, qui pignus accipit. Cic. Verr. 4. Cum publicanus petitor, ac pignerator, non ereptor, neque poſſeſſor ſoleat eſſe.

Pignus,oris,& Pigneris, ἐνέχυρον,ἀσφάλισμα,ἀῤῥαβὼν, ὑποθήκη, qđ creditori ad ſecuritatem datur: ita dictum à pugno, ut Caius de Verb.ſignifica.inquit, in l. Plebs. quia res, quæ pignori dantur,

manu

manu traduntur. Marti. lib. 12. Cum rogo te nummos ſine pignore, Non habeo, inquis. Aliquando pro eo accipitur, quod inter duos contendentes ſequeſtrò ita deponitur, ut fiat uictoris. Virg. 3. Ecl. Tu dic, mecum quo pignore certes. Plaut. Caſ. Mecum pignus, ſi quis uult, dato in urnam mulſi. Per tranſlationem pignus eſſe amoris, beneuolentiæq́; dicimus: id eſt, indicium, documentum, & argumentum certum. Virg. 3. Æne. Ipſe pater dextram Anchiſes, haud multa moratus, Dat iuueni, atque animum præſenti pignore firmat. Id eſt, ſecurum facit, ut qui dat pignus. Liu. 39. Hæc amoris pignora cum eſſent, nec quicquam ſecretum alter ab altero haberent. Curt. lib. 9. Nullum erga me beneuolentiæ pignus atque indicium omiſiſtis. Vlpianus inter pignus & hypothecam hoc intereſſe ſcribit, quòd pignus dicitur, cum ad creditorem tranſit: hypotheca, cum non tranſit. Budæus tamen inquit, pignus Latine id eſſe, quod Græce dicitur hypotheca, quaſi obligationi ſuppoſitum, uel quaſi ob fidem debiti depoſitum. quod Latini Pignori opponere dicunt. pignus enim tam de immobili, quàm de re mobili dicitur. Ter. in Phor. Ager oppoſitus eſt pignori ob decem minas. Dicimus Latine, Auferre pignus, Ponere pignori, uel in pignus, Opponere pignori, Accipere pignori, Coercere pignoribus captis, i. Cogere per bonorum captionem. Cice. 3. de Orat. Philippus pignoribus ablatis Craſſum inſtitit coercere. Quoniam uero liberi uidentur tanquam pignora quædam inter coniuges perpetui amoris; factum eſt, ut pignora pro liberis capiantur. Ouid. 3. Faſt. Dulcia ſollicitæ geſtabant pignora matres.

PIGROR, aris, [*Impigrire*] ὀκνέω, μέλλω, morari, & ueluti per pigritiam cunctari. Cic. Atti. lib. 14. Quicquid erit noui, ſcribere ne pigrere. Luc. lib. 1. Quòd ſi pigreris, paulum'ue receſſeris ab re.

PIGRESCO, is, [*Diuenir pigro*] piger fio, & lentus. Pli. lib. 18. ca. 2.

PIGRO, as, ἐπέχω, antiqui dixerunt pro cohibere uel tardare. Accius in Chry. Melius pigraſſe, quàm properaſſe eſt nefas. Nonius.

PILA, æ, [*Mortaio, colonna, molo, pala*] ἴγδη, à Pinſo, uas cõcauum, quo antiqui ſic cata frumenta pinſebant, hoc eſt, contundebant. Pli. lib. 18. cap. 11. Tundatur granum eius in pila lignea. Similiter uaſa illa concaua, medicorum uſui apta, in quibus ptiſanæ fieri ſolent, Pilæ dicuntur. Eſt item Pila, idem quod columna. Feſtus: Pila, quæ parietem ſuſtentat, ab opponendo dicitur. Pli. lib. 11. Ruentes ceras fulciunt pilarum inſtar. Pilæ etiam ſunt opera informia, quæ in aqua conſtruuntur, cuiuſmodi magnifica Genuæ uiſitur. molem uulgo appellant. Earum uſus eſt, ad tuendas à fluctibus naues intra portus & naualia, de quarum conſtructione uide Vitr. li. 5. Huiuſmodi Virg. lib. 9. Deſcribit his uerbis: Qualis in Euboico Baiarum in littore quondam Saxea pila cadit. Et in his omnibus ſignificationibus Pila producit penult. Quando uero penult. corripit, accipitur pro rotunda illa ſphærula, qua luditur. à uerbo Græco πάλλω, æquo, quòd forma ſphærica ſit, quæ omni ex parte æqua eſt, uel à pilis, quibus impleri ſoleat. Plau. in Bacch. Ibi curſu, luctando, haſta, diſco, pugilatu, pila, ſaliendo ſe exercebant. Ci. 2. de Or. Ad pilam ſe, aut ad talos, aut ad teſſeras conferunt. Seneca de Benefic. lib. 2. cap. 32. In luſu eſt aliquid ſcite ac diligenter excipere. Celſ. lib. 1. cap. 6. Quem frequenter citata aluus exercet, huic opus eſt pila ſuperiores partes exercere. Quatuor autem ſunt pilarum genera, Trigonalis, Paganica, Follis, & Harpaſium: quæ omnia uide ſuis locis. Pilæ autem primus inuentor fuit Pythus, ut ait Pli. lib. 7. ca. 56. A pilæ luſoriæ ſimilitudine etiam Pila dicitur quicquid eſt rotundum inſtar pilæ. Pli. lib. 12. cap. 10. Cucurbitæ maturitate ruptæ, oſtendunt lanuginis pilas.

PILANI, dicti ſunt milites, qui pilis pugnabant, teſtibus Varrone, & Feſto, alio nomine Triarii appellati.

PILARII, præſtigiatores, qui leui agitatione paruas pilas uidentur emittere, aut in uas inijcere, cum ſecus faciant. Quinct. li. 10. c. 7.

PILATIM, per pilas: à pila pro columna. Vitruuius. Pilatim ſtruuntur ædificia.

PILATVS, a, um, pilo armatus. Marti. lib. 10.

PILEATVS, a, um, pileo tectus. Liu. 24. Pileati, aut lana alba uelatis capitibus uolones epulati ſunt. Vnde ſerui pileati, qui pileo impoſito uendebantur. Gel. lib. 7. cap. 4.

PILENTVM, pilenti, [*Caretta*] μετέωρον, ὄχημα, uehiculi genus, quo matronæ ferebantur. Hor. lib. 2. epiſt. Eſſeda feſtinant, pilenta, petorita, naues. Ex quo Horatii loco patet non omnino idem eſſe cum petorito, ut nonnulli putauerunt, ſed tamen fortaſſis illi non diſſimile. Eſt enim Pilentum Hiſpanorum inuentum, Petoritum autem Gallorum. Varr. de Ling. Lat. in conſuetudinem ſua ætate primum ueniſſe ſcribit. Virg. 8. Æneid. Caſtæ ducebant ſacra per urbem Pilentis matres in mollibus. id eſt, penſilibus, ut interpretatur Seruius. Liu. 5. Honorem ob eam munificentiam ferunt matronis habitum: ut pilento ad ſacra ueherentur.

PILEOLVS, & Pileolum, li, πιλίδιον, cum accentu in antepen. Horat. lib. 1. epiſt. Vt cum pileolo ſoleas conuiua tribulis. Ouid. 1. de Arte: Nec turpe putaris Pileolum nitidis impoſuiſſe comis.

PILEVS, pilei, πῖλος, πίλιον, tegmen capitis, quod & pileum dicitur. Plau. in Amph. Vt ego hodie raſo capite caluus accipiam pileum. Perſ. Sat. 5. Hanc nobis pilea donant. Quandoque pro libertate: unde legimus apud hiſtoricos, ad pileum ſeruos fuiſſe uocatos: quod ſignificat ad libertatem, cuius inſigne eſt pileus. Liu. lib. 24. Poſtero die ſerui ad pileum uocati. Suet. in Tib. Seruis ad pileum fruſtra uocatis, in Siciliam profugit. Accipiebant enim ſerui pileum raſo capite, cum manumittebantur.

PILICREPVS, pilicrepi, pen. cor. apud Senec. libro. 8. epiſt. ad Lucil. Vbi notatur balneorum luxuria, intelligendus eſt is, qui pilas, i. ſphæras, aut glomos pice illitos in ignem balneorum, ſiue uaporarii conijceret, ſicubi forte reſtingueretur. quod manifeſtat Papinius ſilu. 1. in balneo Etruſci. Quid nunc ſtrata ſolo referam tabulata, crepanteis Ædibus, & tenuem uoluunt hypocauſta uaporem? Meminit huiuſmodi pilarum Vitruu. lib. 5. cap. 10.

PILO, pilas, pen. corr. τριχόω, à Pilus, ſignificat pilos emitto. Accius: Tunc primum pilabant genæ. Afranius: Meum præterea corpus nunc pilare primum cœpit. Interdum eſt pilos detrahere. Marti. Quòd pectus, quòd crura pilas.

PILVLA, lulæ [*Palletta, pilola*] σφαιρίδιον, quaſi parua pila, globulus, ac ſphæricum quiddam, & rotundum. Pli. lib. 16. cap. 7. Naſcitur in eo pilulæ nucibus non abſimiles. Idem lib. 30. cap. 11. Scarabæus, qui pilulas uoluit. Quinetiam uenena, ſiue pharmaca, quæ hac forma ſumimus, Pilulas nominamus. Idem lib. 28. cap. 9. Vetus axungia phthiſin in pilulis ſumpta ſanat.

PILVM, li, πίλος, ὑσσός, priore producta, telum Romanum, à periméndo dictum, quaſi perillũ, ut inquit Var. Huius haſtile, teſte Vegetio, erat pedum quinque & ſemiſſis, & ferrum trigonali figura nouem unciarum. Erant autem Pila, (Varrone auctore) tela Romanorum, ſicut Geſa Gallorum, & Sariſſæ Macedonum. Lucan. lib. 1. Pila minantia pilis. Virg. 1. Geor. Exeſa inueniet ſcabra rubigine pila. Præterea Pilum, à pinſendo, ſeu iuxta Seruiũ à Pilumno, inſtrumentum, quo quippiam in mortario teritur. Pli. li. 18. c. 10. Primũ pilum uocabatur prima cẽturia in exercitu apud Romanos: quę circa ſigna grauis armatura conſtituta eſſet, in qua inter cetera armorum genera haſtile erat pedum quinq; & ſemiſſis, quod pilum nominabant. Celſ. lib. 5. bel. Gal. Baluentio, qui ſuperiore anno primum pilum duxerat, utrunque femur tragula traijcitur.

PILVMNVS, qui pinſendi frumenti uſum inuenit, Iouis (ut putant) filius, & Dauni pater. Serui. in li. 9. Æne. Pilumnus (inquit) & Picumnus fratres fuerunt dii. Horum Picumnus ſtercorandum inuenit uſum agrorũ: unde & Sterquilinius dictus eſt: Pilumnus uero pinſendi frumenti, unde à piſtoribus colitur: & ab ipſo Pilum dictum eſt. Ad hunc Danae Acriſij filia forte ad Appulum littus acta, & à paſtore una cum Perſeo paruulo delata eſt, quam ipſe, cognito genere, uxorem duxit, ex qua Daunum filium ſuſcepit. Virg. lib. 10. Cui Pilumnus auus, cui diua Venilia mater, &c.

PILVS, pili, priore cor. [*Pelo*] θρίξ, generalius, quàm capillus. proprie enim capillus de iis tantum dicitur, qui caput ueſtiunt, cum pilus omnium partium corporis ſit communis. Pli. li. 11. ca. 37. In capite cunctorum animalium homini plurimus pilus. Cice. 2. de Nat. Deo. Munitæ ſunt palpebræ tanquam uallo pilorum. Iuuen. Sat. 9. Sed fruticante pilo neglecta, & ſqualida crura. Hor. 2. epi. 1. Caudæq́; pilos ut equinæ Paulatim uello. Hæc tamen differentia nonnunquam confunditur. capillus enim accipitur nonnunquam in eadem ſignificatione, in qua pilus. Gell. lib. 12. cap. 1. Si ouium lacte hœdi, aut caprarum agni alerentur, conſtat fere in his lanã duriorem, in illis capillum gigni teneriorem. Pili longiores, proni in colla, atque armos ueſtientes, Iubæ dicuntur: Pili uero craſſiores, rigidi, quales habent ſues, uocantur Setæ. Pili non facio, Nec pilo quidem melior: de re nullius momenti. Cic. ad Q. Fr. l. 2. Ego ne pilo quidem minus me amabo. Catul. epigr. 17. Ludere hanc ſinit, nec pili facit uni. Hinc Piloſus, pilis abundans. Varr. 2. de re ruſt. c. 5. Oculis magnis, & nigris, piloſis auribus. Cic. in Piſ. Non enim nos color iſte ſeruilis, non piloſæ genæ, non dentes putridi deceperunt. Piloſiora folia, quæ in ipſa ſuperficie ueluti adnatos quoſdam pilos oſtendere uidentur. Pli. li. 20. cap. 16.

PIMPLA, πίμπλα, Thraciæ mons, Muſis ſacer. Stra. lib. 10.

PIMPLAEIDES, ſiue Pimplææ, πιμπλαῖαι, Muſæ cognominatæ ſunt, ſiue à Pimpla olim Thraciæ monte, quem poſtea Macedones ſibi uendicarunt, ſiue à Pimplæo quodam fonte, ad radicem eius montis naſcente: ubi & Pimplæum antrum nonnulli conſtituerunt. Mart. lib. 12. Cuius Pimplæo lyra clarior exit ab antro.

PINACOTHECA, πινακοθήκη, locus eſt, in quo tabulæ pictæ, argentum cælatum, ſtragula, ueſtis, ſigna, & ornamenta reponuntur. Pli. lib. 35. ca. 2. Vocat Tablinum. utrunque nomen dictum à tabulis, quæ in hoc loco præcipue aſſeruabantur. nam quas Latini tabulas, Græci uocant πίνακας. Varr. 1. de re ruſt. ca. 2. Pli. lib. 35. cap. 2.

PINARA, πίναρα Ptol. ciuitas Lyciæ mediterranea. Pli. li. 5. ca. 27. Eſt item Pinaræ inſula ante Ætoliam, una Echinadum. idem li. 4. c. 12.

PINARIVS, & POTITIVS, Arcades duo ſenes, quibus, qualiter coli uellet, oſtendit Hercules, ſcilicet ut mane, & ueſperi ei ſacrificaretur. perfecto itaque matutino ſacrificio, cum circa ſolis occaſum eſſent ſacra repetenda, Potitius prior aduenit, Pinarius poſtea, extis iam redditis. unde iratus Hercules ſtatuit, ut Pinariorum familia tantum miniſtra eſſet epulantibus Potitiis, & compientibus ſacra. unde & Pinarii dicti ſunt, ἀπὸ τῆς πείνας, i. à fame. nam ſenem illum Pinarium conſtat alio nomine nuncupatum. Hæc Seru. explicans illud Virg. Æneid. 8. Et domus Herculei cuſtos Pinaria ſacri.

PINARVS, fluuius Ciliciæ in ſinum Iſſicum influens. Pli. li. 5. c. 27.

PINASTER, πίτυς ἀγρία, pinus ſilueſtris, miræ altitudinis. Plinius libro 15. cap. 10.

PINCERNA, æ, [*Pincerna, coppiero*] οἰνοχόος, pocillator, qui uinum conuiuis miſcet: qui & à poculis dicitur.

PINDARVS, pe. c. πίνδαρος, poeta Thebanus, Lyricorū apud Græcos princeps. floruit temporibus Æſchyli poetæ, & Perſarum expeditionis in Græciam. ſcripſit lingua Dorica, Olympia, Pythia, Nemæa, Iſthmia, quæ extant. Altiſſimus fertur, & uerborum & ſententiarum copia (ut ait Quinctilianus) grauitate arduus, conſtructione ac ordine immenſus ac prolixus. quem etiam inimitabilē Horat. ſcribit 4 Car. Ode 1. Eius gratia Lacedæmonii, in reliquā Bœotiam ſæuientes, Thebis pepercerunt. Alexander etiam cum Thebas euerteret, & in omnes ſæuiret ſine diſcrimine, in Pindari uatis penatibus familiæq; parci iuſſit. Expiraſſe fertur in gremio pueri adamati, Valerio teſte. Quinct. lib. 10. Inſtit. Or.

PINDASVS, mons Aſiæ, in quo Cetius fluuius naſcitur. Pli. li. 5. ca. 30.

PINDVS, mons Perrhœborum. Pli. in præfa. lib. 4.

PINDVS, πίνδος, Lapitharum ſedes, mons Theſſaliæ. Eſt & nomen urbis Theſſalicæ, à Pindo monte appellatæ. Str. lib. 9.

PINETVM, [*Luogo doue ſono molti pini*] πιτυών, locus pinis conſitus. Pli. li. 27. c. 8. In pineto naſcitur. Succincta pineta, Ouid. 15. Meta.

PINEVS, a, um, [*Di pino*] πιτυώδης, ex pinu. Pli. lib. 15. cap. 10. Pinea corona apud Iſthmum uictores coronabantur. Vir. 9. Æne. Pinea ſilua mihi multos dilecta per annos.

PINGO, pingis, pinxi, pinctum, [*Dipingere*] γράφω, formam alicuius rei ductis lineis repræſento. Cic. Luce. lib. 5. Alexander ab Apelle potiſſimum pingi, à Lyſippo fingi uolebat. Idem 2. de Orat. Vt in pictura, qui hominis ſpeciem pingere perdidiceret. Hinc Pictor, ζωγράφος, qui quid pingit. Horat. de Arte: Pictoribus atque poetis Quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas. Cic. 4. Aca. Multa uident pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non uidemus. Pictura, γραφική, ars pingendi. Pl. li. 5. ca. 9. Certamen picturæ inſtitutum eſt Corinthi. Dicuntur & picturæ, tabulæ, uel aliæ res pictæ. Cic. 6. Verr. Nego ullam picturam, neque in tabulis, neque textilem fuiſſe, quin abſtulerit. Pingere humum uariis floribus eſt, uerſicolorem florum uarietatem humi ſpargere. Plaut. Stich: Pinge humum, conſperge ante ædes. Aliquando pro deſcribere. Cic. ad Att. lib. 4. Bibliothecam mihi tui pinxerunt conſtructione. Hinc pictus, a, um, aliquando partic. Plau. in Men. Tabulam pictam in pariete. Aliquando nomen, idem ſignificans quod ornatus. Cic. de Dla. Orat. Quo nihil poteſt eſſe pictius. Picturatus, uaria pictura exornatus. In pictura olim floruere Zeuxis, Parrhaſius, Apelles. Plin. lib. 35.

PINGVEDO, inis, & PINGVITVDO, inis, [*Graſſezza*] λιπαρία, παχύτης, licet Seruius grāmaticus Latina eſſe neget, a doctiſſimis uſurpantur: ut plurimis exemplis docet Beroaldus in Seruium. Pli. lib. 23. cap. 8. Nuces auellanæ pinguedini corporis conferunt. Var. 3. de re ruſt. cap. 9. De gallinis loquens: Et lux pinguitudini inimica. Col. lib. 2. cap. 15. Ea res admonet nos, ineſſe tali materiæ naturalem pinguitudinem. Quinct. lib. 1. cap. 11. Quarundam uel exilitate, uel pinguitudine nimia laboramus. Vide adeps.

PINGVEFACIO, παχύνω, pinguem facio. Pli. lib. 16. ca. 44.

PINGVESCO, ſcis, παχύνομαι, à Pingueo, pinguis fio. Colum. lib. 2. ca. 11. Emaciatum armentum medica pingueſcit. Mart. lib. 5. Pingueſcit nimio madidus mihi crinis amomo. Virg. 1. Ge. Hemi pingueſcere campos.

PINGVIARIVS, qui pinguia amat. Marti. lib. 11. Carnarius ſum, pinguiarius non ſum.

PINGVIS, & hoc pingue, [*Graſſo*] παχύς, λιπαρός. Pli. lib. 10. cap. 50. Fœminæ non omnes ad ſaginam eliguntur, nec niſi in ceruice pingui cute. Virg. 1. Ge. Tunc agni pingues, & tunc molliſſima uina. Aliquando pro fœcundo. Virg. 4. Geo. Et pingues hortos. Idem 3. ecl. Heu heu quàm pingui macer eſt mihi taurus in aruo. Aliquando pro impedito & inepto. Cic. li. 4. Aca. Quod ipſi Antiocho pingue uidetur. Pingue, ſubſtantiuum neutri generis, proprie dicitur quod inter carnem & cutem eſt, ſucco liquidum: differtq; ab adipe, quòd hic muſculorum extremitati membranisq; adhæreat, & frigefactus durus euadat & fragilis. Qua de re uide plura in dictione Adeps. Virg. 3. Ge. Et omnes Impendunt curas denſo diſtendere pingui. Pingui Minerua aliquid facere, i. craſſe, & impolite. Colum. in Præf. Totius operis: Poteſt. n. nec ſubtiliſſima, nec pingui (quod aiunt) Minerua res agreſtis adminiſtrari. Hinc Pinguiter, aduerb. Col. lib. 2. cap. 2. Proximum huic pinguiter denſum.

PINNA, næ, [*Penna, merlo di muro*] πτέρυξ, proprie penna eſt, quæ pluma, id eſt, mollior, & exigua penna non eſt. nam Penna nomen generale eſt ad plumas, & pinnas. Var. li. 3. de re ruſt. c. 7. De columbis: Qui iam pinnas habere incipiunt, in nido relinquuntur illiſis cruribus. Idē de gallinis: Eligat fœcūdas, plerunq; rubicunda pluma, nigris pinnis. Col. lib. 8. c. 4. Aues his rebus plumam, pinnasq; emundant. Pinna etiam quiduis acutum ſignificat. unde & Pinnæ murorum, ἐπάλξεις, i. ſummitates. Liu. 40. Muri pinnæ aliquot locis decuſſæ. Pinnas etiam geſtare gladiatores ſolebant. unde Pinnirapi Retiarii dicuntur, quòd pinnas è galeis Mirmillonū iacto reti exciperent. Sunt etiam Pinnæ, quibus innatant piſces, & quarum adminiculis, ueluti remis in natando utuntur. Pli. li. 9. cap. 13. Pinnis, quibus in mari utuntur, humi quoq; uice pedum ſerpunt. Pinna præterea eſt conchæ genus. Pli. li. 9. ca. 42. Cic. 2. de Nat. Deo.

PINNA, oppidum Veſtinorum. Ptol. lib. 3. cap. 1. & Pli. lib. 3. cap. 12.

PINNACVLVM, li, [*Cima*] ἔπαλξις, faſtigiū ædificii in acumen tendentis: ſiue quòd ueteres pinnam dicebant, quicquid eſſet acutum: unde bipennis, ſecuris, quæ utrinque aciem habet: ſiue quòd pinnaculis addi pinna conſueuit: quæ facili motu uentorum indicaret flatum.

PINNATVS, a, um [*Pennuto*] πτερωτός, quod pinnas habet, ut Pinnatus Cupido, pro aligero, & pinnas habente. Cic. 3. de Nat. Deo. Pinnata folia dicuntur, pinnarum modo aculeata. Pli. li. 16. ca. 10. Pinnatus fulgor, idem Pli. lib. 37. cap. 7.

PINNVLA, λοβός, dimin. à Pinna, & eſt ſumma pars auris: ab acuitate dicta. Aliquando parua pinna, i. penna, πτερύγιον. Col. li. 8. ca. 5. Inhibetur cupiditas incubandi, pinnula per nares traiecta. Aliquando illud, quo ueluti remigio quodam natant piſces. Pli. li. 9. cap. 57.

PINSITO, as, pen. cor. ἀναμάττω, frequent. à Pinſo, ſis. Plaut. in Aſin. Qui polentam pinſitant: id eſt, contundunt.

PINSO, ſis, ſui, ſtum, & Pinſum. apud Vitruu. ſæpius, teſte Budæo, & Pinſitum, pen. cor. apud Colu. [*Peſtare, frangere.*] Eſt autem proprie Pinſere, in pila contundere. antiqui enim ante molarum uſum frumenta igni torrebant, & in pilas miſſa piſtillis tundebant, terebantq;. Colum. lib. 2. cap. 9. Panicum pinſitum, & euolutum. Pompo. Cum neque molis molui, neque palmis pinſui. Inde pinſor dicebatur, qui frumenta in pilis comminuebant: quanquam poſtea etiam de eo dici cœpit, qui farinam ſubigit, panemq; conficit: quem nunc Piſtorem dicimus. Varro: Nec pinſorem ullum noſſent, niſi qui in priſtino pinſeret farinam. Antiqui pinſere, generaliter ſumpſerunt, pro quouis modo tundere, ſiue percutere. quare & aues pinſere dicuntur, cum roſtrum rei alicui crebro impingunt. unde & Perſius metaphoram illam ſumpſiſſe uidetur Sat. 1. O Iane, a tergo quem nulla ciconia pinſit: i. roſtro tundit, & percutit: Ciconiam appellans, digitos in formam roſtri ciconiæ contractos: quod genus olim erat irriſionis apud Italos. Hinc piſtus, a, um, partic. contuſus. Pli. li. 28. cap. 10.

PINSO, ſas, in eodem ſenſu, quo Pinſo, ſis. Varr. lib. 1. de re ruſt. Promendo diem, ut in piſtrino pinſetur, ac torreatur, id eſt tundatur.

PINTIA, oppidum Gallæcorum Lucenſium in tractu Tarraconenſis Hiſpaniæ. Ptol. lib. 2. ca. 6. Hodie (ut putant) Vallis Oletana dicta. Pinthia uero, per th, Siciliæ oppidum eſt: a quo Pinthienſes populi. Plin. lib. 3. cap. 8.

PINVS, arbor, [*Pino*] πίτυς, hodie tantum fœm. gen. olim & maſc. & tam quartæ, quàm ſecundæ declinationis, arbor eſt piceæ generis, nuces ferens omnium maximas, quas Latini Pineas, Græci κώνους uocant. Virg. 7. ecl. Pulcherrima pinus in hortis. Pinea pro hac ipſa arbore poſuit Col. lib. 5. cap. 10.

PION, onis, πίων, mons eſt Ioniæ, apud Pli. lib. 5. cap. 29.

PIONIAE, πιονίαι, oppidum eſt Teuthraniæ, quæ eſt regio Aſiæ, ad Caicum amnem. incolæ Pionitæ. Pli. lib. 5. cap. 30.

PIPARE, πιπίζειν, dicuntur gallinæ, cum uocem emittunt. Varr. in Orig. Mugit bos, ouis balat, equi hinniunt, gallina pipat. Nonius.

PIPER, piperis, [*Pepe, pepero*] πέπερι Dioſc. nomen arboris, cuius fructus condimētis aptus, & calidus, ex India ad nos affertur. Perſius Saty. 5. Rugoſumq; piper. Dicitur & piperi inuariabile, ſicut Gummi. Piperis arboris, uel potius fruticis, deſcriptionem uide apud Plin. lib. 12. cap. 7. Theoph. li. 9. cap. 22. Dioſc. li. 2. cap. 176. Hinc Piperatus adiect. ut, Piperatum uinum, pipere & melle conditum: Piperatum acetum, apud Col. lib. 12. cap. 47.

PIPERITIS, p. p. herba, quæ & Siliquaſtrum dicitur. Pli. lib. 20. ca. 17.

PIPILO, as, p. c. ςρουθίζω, uerbum eſt, quo paſſerū ſonus exprimitur. Catul. de paſſere Lesbiæ: Ad ſolam dominam uſque pipilabat.

Pipio,pis,[*Pipire*]πιπίζειν,proprium eſt uocis pullorum.Col.li.8. cap.5.Auſcultet,ſi pulli pipiant.

Pipiones,[*Pipioni*] columbarum pulli.Lamprid. in Alexandri uita.

Pipulum,li,λοιδορία,conuicium,tractum a pipatu pullorum.Plaut. in.Aul.Pipulo hic differam ante ædes.Nonius.

Pirata,tæ,[*Corſaro,corſale*]πειρατὴς,prædo marinus: ἀπὸ τοῦ πειρᾶν,quod eſt tranſire,uel peruagari,propterea quod maria perua gentur piratæ,ut uel in nauigantes impetum faciant, uel deprædentur inſulas.Ci.7.Ver.Iſtum clam à piratis ob hunc archipiratam pecuniam accepiſſe. Lucanus lib.2.Omne fretum, metuens pelagi,pirata reliquit.Piratica,piraticæ,ſubſtant. eſt ipſum piratarum exercitium.Cic. poſt reditum in ſenatu: Egeſtate, & improbitate coactus,piraticam ipſe feciſſet.Hinc Piraticus,a,um:ut,Piraticum bellum. Ibidem: Niſi rogationem de piratico bello tuliſſet. Idem 7 Vert. Myoparone piratico capto. Nauis piratica, Quinctil.lib.2.cap.14.

Piraeeus,πειραεὺς,dictio triſyllaba,eu,diphthõgum habens in ultima,portus Athenarum, quadringetarum capax nauium , muro duorum millium paſſuum urbi coniunctus.Stat.12.Theb.Trepidis ſtabilem Piræea nautis.Ci.ad Att.li.7.Venio ad Piræea:in quo magis reprehendendus ſum,quòd homo Romanus Piræea ſcripſerim,nõ Piræeũ.Dicitur & Piræus, πειραιὸς,Steph.Ter.An.Heri aliquot adoleſcentuli conuenimus in Piræũ.Oui.4.Faſt.Pyræa, orum,pluraliter protulit, cum ait:Piræaq́; tuta receſſu Linquit.

Pirene,es,per i,noſtrum,in prima ſyllaba,& p. pr. πειρήνη Strab. & Suidæ, fons eſt ad radicem Acrocorinthi, non copioſas ille quidem,attamen perſpicuas,potuq́; ſuauiſſimas habens aquas.Strab. li.8.Pla. Aul. Interbibere ſola,ſi uino ſcateat,Corinthienſem fontem Pirenen poteſt.

Pirithous,p.c.πειρίθοος, Ixionis filius fuit,non ex Nube,quemadmodum Centauri,ſed ex legitima uxore. Hic certiſſimo amicitiæ fœdere Theſeo coniunctus fuit:cuius etiam ope Centauros qui ſibi Hippodamen ſponſam præripere conabantur, ſuperauit.Mortua autem Hippodame, ita illi cum Thæſeo conuenit,ut uxorem, niſi ex Ioue natam,nullam ducerent: & cum iam Theſeus Helenam Iouis & Ledæ filiam rapuiſſet, nec alia eo temporis noſceretur,quæ Iouis eſſet,præter Proſerpinam Plutonis coniugem,ad rapiendam illam ſimul profecti ſunt ad inferos . uerum Pirithous primo impetu à Cerbero interfectus eſt,quem Theſeus adiuuare uolens,ipſe quoque in uitæ diſcrimine fuit,atque ad extremum captus,a Dite detentus eſt:ſed poſtea ab Hercule liberatus,ſuperisq́; reſtitutus.Ouid.Et cum Pirithoo felix concordia Theſeus. Horat.l.3.Car.Amatorem trecentæ Pirithoum cohibent catenę.

Pisa,πῖσα,ciuitas eſt in Elide,Peloponneſi regione,iuxta Alpheum fluuium.circa quam quinto quoque anno celebrabantur certamina Ioui ſacra,quæ Olympia dicebantur. Ex hac urbe ortum traxerunt qui Piſas in Tuſcia condiderunt.Hinc Piſæus,a,um, Ouid.2. de Arte.Ah quàm pene Pelops Piſæo concidit axe.Sunt qui & in Theſſalia aliam eiuſdem nominis urbem collocent edito in colle inter Oſſan,& Olympum.Strab.li.8.

Pisae,arum,πῖσαι,Tuſciæ oppidũ,inter Arnum & Auſerem amnes, à Piſæis conditum Elidis populis,teſte Strabo.li.5.qui Neſtorem ad Ilium ſecuti, in reditu tempeſtate diſiecti, alii quidem Metapontum,alii litus Tyrrhenum tenuerunt,ubi à nomine relictæ patriæ Piſas condiderunt.quo etiam alludit Virg. 10. Æne. Piſas Alpheas cognominans.

Pisaurus,πίσαυρος,fluuius Vmbriæ à quo uicinum oppidum Piſaurum appellatum.Plin.lib.3.cap.14. Seru. exiſtimat Piſaurum dictum ab eo quòd aurum ab iis , qui Romæ in Capitolio obſeſſi erant perſolutum,ibi à Camillo receptum fuit & appenſum. Verum hoc nimis eſt nugatorium,cum ex Romana hiſtoria conſtet, aurum illud cum appenderetur, interuentu Camilli in ipſa urbe fuiſſe receptum,Gallis, præter eos,qui fuga dilabebantur,ad internecionem cæſis.

Piscari, [*Peſcare*]ἁλιεύειν,γριπεύειν,eſt piſces uenari.Plin.li. 19.c. 1.Retia in piſcando durantia.Ci.3.Off.Ab iis petiuit,ut ante ſuos hortulos piſcarentur.Piſcari in aere,prouerbium eſt,idem ſignificas,quod operam ludere. Plaut.Aſin.Iubeas una opera me piſcari in aere:

Piscaria,riæ, [*Peſcaria*] ἰχθυοπωλεῖον, locus ubi piſces uenduntur. Var. Nullus in piſcaria piſcis erat.

Piscarius,ria,riũ,ἁλιευτικὸς,piſcatorius: ut, Hamus piſcarius. Pla. in Stich. Arundinem fert,& hamum piſcarium. Piſcarium forum, Plaut. Curc. Piſcaria copia, abundantia piſcium. Plaut. Ciſ.

Piscarius,piſcarii,ſubſt. [*Venditore di peſci*] ἰχθυοπώλης,qui piſces uendit. Varro: Inter piſcarios nemo uendebat. Cetarius,idem: quamuis Cetarii potius ſint,qui marinos piſces maiores uẽdunt.

Piscator,[*Peſcatore*]ἁλιεὺς,qui piſcatur.Cic.3.Offi. Piſcatores ad ſe conuocat.Ouid.4.Metam.Miles erat gladio, piſcator arundine ſumpta.Ter.in Eu.Coqui,fartores,piſcatores,aucupes. Piſcatrix, fœm.gen..Pli.li.9.cap.42.

Piscatorius,a,um,ἁλιευτικὸς,γριπευτικὸς,ut,Nauis piſcatoria,apud Cæſ.2.Bel.Ciui.Piſcatoria linea,Pli.lib.23.cap.9. Piſcatorium forum,Col.li.8.ca.17.

Piscatus,tus,[*Peſcagione*]γρίπευμα,ἁλιεία,piſcatio.Pli.Quos uenatus,aucupia,piſcatus alebant. Plaut.in Rud.piſcatum hamatilem. ſaxatilemq́; aggredimur.Pli.6.ca.22.Eſſe in piſcatu uoluptatem.

Pisciculus,piſciculi.Cic.de Nat. Piſciculi parui. Piſcis,ſcis.

Piscinae[*Peſchiere,peſcina*]ἰχθυοτροφεῖα,lacus & ſtagna ab initio dicta ſunt,in quibus uiui piſces coercebantur. Varr.li.3.de re ruſt. c.3.Piſcina uoco eas, quæ in aqua dulci aut ſalſa incluſos habent piſces.Martialis: Piſcina rhombum paſcit, & lupos uernas. Alio nomine Viuaria uocantur.Pli.li.9.c.17.Nec in piſcinis,uiuariiſq́ creſcunt. Sed quoniam in piſcinis natare etiam ſolebant , inualuit conſuetudo,ut omnes in hunc uſum collectæ aquæ,ſiue frigidæ,ſiue calidæ,Piſcinæ dicantur,uidenturq́; a piſcibus dici,quamuis in his nihil piſcium ſit: niſi quis inde dictas malit, quòd homines piſcibus natando ſimiles fiant.Ci. Latiorem (inquit) piſcinam uoluiſſem,ubi iactata brachia non offenderentur.Pli. Iunior epiſt.li.6.Si natare latius,aut tepidius uelis,in area piſcina eſt.Eædem & Nationes appellantur.Piſcinæ pecorum.Col. lib 1.cap.5. Piſcinæ pecoribus inſtruantur. Quin etiam uaſa lignea ampliora ad tenendum aquam , Piſcinæ uocantur. Plin . In piſcinas ligneas funditur.

Piscinalis,& hoc piſcinale,quod eſt piſcinę.unde apud Palladium Piſcinales cellæ leguntur.

Piscinarius,ἰχθυοτροφεία κεκτημένος,qui piſcinas piſcibus refertas habet,uel qui piſcibus alendis delectatur. unde Cice.ad Att. li.1.Lucullum & Hortenſium Piſcinarios appellat.

Piscis,huius piſcis,[*Peſce*]ἰχθὺς,animal quod in aquis degit,& proprie quod tegitur ſquamis,ut ex Plin. apparet li.9.ca.12. Omnia autẽ in aquis degentia,generali nomine Aquatilia dicũtur. Aquatiliũ(inquit)tegumenta plura ſunt:alia corio & pilis teguntur, ut uituli,Hippopotami:alia corio tantum,ut delphini.cortice,ut teſtudines:ſilicum duritia,ut oſtreæ, & conchæ.cruſtis,ut locuſtæ: cruſtis & ſpinis, ut echini: ſquamuis,ut piſces. Vir. 5.ecl.Dum iuga montis aper,fluuios dum piſcis amabit. Idem 4.Geo.Magnum qui piſcibus æquor.Et iuncto bipedũ curru metitur equorũ.Oui. 10.Met.Tertius æquoreis incluſum piſcibus annũ finierat. Hora. 4.Car.Ode 3.O mutis quoque piſcibus Donatura cygni, ſi libeat ſonum.Ter.in Ad.Piſces ex ſententia nactus ſum.Ci.2.de Nat.de. Piſces oua cum genuerunt,relinquunt. Magis mutus,quàm piſcis, hyperbole prouerbialis de uehementer infantibus atq; infacundis. Cõuenit & in hominẽ immodice taciturnũ. Piſcis nequã eſt, niſi recens. prouerbio dicitur in hoſpitẽ, aut uulgarẽ amicũ,qui primo quidẽ aduentu nõ ingratus,ceterùm ante triduũ exactũ putet. Plau.Quaſi piſcis,itidẽ eſt amator lenæ. Vide Chiliades Eraſ. Piſces pro ſigno cæleſti,frequentius plural.declinantur.Col.l.11. ca.2.Inuenitur tamen & in ſingulari Piſcis,pro ſigno cæleſti. Vir. 4.Ge.Aut eadem ſidus fugiens ubi piſcis aquoſi Triſtior hybernas cælo deſcendit in undas.Col.li.11.ca.2.

Pisciculus,ἰχθύδιον. Tere.in And.Piſciculos minutos ferre in cœnam ſeni. Var.3.de re ruſt. ca.5.Piſculi ultro ac citro commeant.

Piscosus, [*Che abonda di peſci*]ἰχθυώδης, ἰχθυόεις, piſcibus abundans.Mart.li.10.Illic piſcoſo modo uix educta profundo. Oui.3. Faſt.Eſt prope piſcoſos lapidoſi Cratidis amnes paruus ager.

Pisculentus,ἰχθυώδης,piſcibus abundans.Cato: Fluuium piſculentum.Plaut.in Rud.Neptuno,qui locis incolit piſculentis.

Pisidia,Piſidiæ,πισιδία,Aſiæ regio, Lycaoniæ, Iſauriæ,& Pamphiliæ finitima.populi Piſidæ appellantur, antea Solymi dicti. Pli.li. 20.ca.27.Prima & ſecunda dictionis huius ſyllabæ corripiuntur. Claud.2.in Eutrop.Finibus obliquis Lydi Pyſidæq́; feroces . Priſcianus tamen in Periegeſi utranque produxit,cum ait.Poſt hos Piſidum pinguiſſima rura coluntur.

Pisistratus,πεισίστρατος,Hippocratis filius, Athenarũ tyrannus, clarus genere,eloquentia uero tanta,ut ea deliniti Athenienſes libertate,qua nihil clarius habebant,ſe ſponte exuerent. Artes liberales maxime fouit,bibliothecam primus Athenis publicauit, quam Xerxes,urbe potitus,ad Perſas tranſtulit. eam deinde multis poſt annis Seleucus Nicanor reſtituendam curauit.Homerus eius iuſſu in eum ordinem,qui nunc eſt,redactus. Regnauit annos triginta tres,quo tempore Ser. Tullius Romæ,ut auctor eſt Gellius.Plura de hoc uide apud Iuſtinum lib.1. & apud Herod. 1.Piſiſtratus alter, Lariſſæus hiſtoricus, commemoratur à Suida.

Piso,is,ſi,ſere,[*Mondare,leuar la ſcorza*] Budæo ſignificare uidetur quod Græcis πτίσσειν,i.purgare, decorticare,quod pinſendo fit in hordeo,& aliis frugibus. Pli.li.18.ca.10.Vt niſi intente piſant,concidantur grana.Var.de re ruſt. Alii ficum & uuam paſſam cum pi-

ſerint, affundunt ſapam. Piſo, as, idem. Varr. 1. de re ruſt. cap. 63. Far in piſtrino piſetur, ac torreatur.

Pistacium, [*Pistacchio*] πιστάκιον, nucis genus, apud Alexandriam Ægypti, & Berrhœam Syriæ copioſiſſime proueniens, parum quidem nutriens, ceterum ad hepar roborandum, & ſuccos in uiis eius infarctos expurgandos in primis utile. Galen. libro 2. de Aliment. facult.

Pistillum, li, [*Piſtello*] δοίδυξ, instrumentum, quo in mortario quippiam tunditur. Plaut. in Aul. Piſtillum, mortarium. Colu. lib. 12. cap. 55.

Pistor, piſtoris, [*Piſtore, fornaio*] à pinſo, is, olim dicebatur, qui ante inuentum molarum uſum, frumenta in pilis pinſebat, hoc eſt, contundebat. Poſtea tamen id nomen ad eos quoque tranſlatum eſt, qui ſubacta farina panem conficiunt. Pli. li. 18. ca. 11. Piſtores Romæ non fuerunt ad Perſicum uſque bellum. Suet. in Cæſ. Domeſticam diſciplinam diligenter adeo, ſeuereq́; rexit, ut piſtorem alium, quàm ſibi panem conuiuis ſubiicietem, compedibus uinxerit. Varro in Satyra de eduliis: Si, quantum operæ ſumpſiſti, ut tuus piſtor bonum faceret panem. Atteius Capito. Piſtores tantum eos, qui far pinſebant, nominatos eſſe tradit.

Pistoricus, ca, cum, piſtorius. Caius Iuriſconſultus: Seruorum operas locabat, uel piſtoricas, uel hiſtrionicas.

Pistorius a, um, [*Da piſtore*] ἀρτοποιϊκός, quod ad piſtorem pertinet, ut ars piſtoria: nomen generale ad omnia delicatiora panum genera: cuiuſmodi erant, quas placentas & mazas appellabant. Plinius lib. 18. cap. 11.

Pistorium πιστωρία, Ptol. ciuitas mediterranea. Tuſciæ inter Florentiam & Lucam. Pli. li. 3. cap. 5. Vulgo Piſtoia.

Pistrilla, læ, χοιρομύλιον, dimin. à piſtrino, ſecundum Priſcianum. at Donatus a piſtrina deducit. Eſt autem Piſtrilla, molla truſatilis, quæ manibus uerſatur. Ter. in Ad. Apud lacum eſt piſtrilla.

Pistrinensis, & hoc ſe, quod ad piſtrinum pertinet. Suc. in Calig. Meritoriis uehiculis, & piſtrinenſibus iumentis. Et Apul.

Pistrinum, ni, & Pistrina, næ, pe. pro. [*Piſtrino, molino*] μυλών, ἀλφιτεῖον, olim dicebatur locus in quo farina molebatur: nomen habens à pinſendo, i. contundendo: quod ante inuentum molarum uſum, frumēta in pila comminuerunt. deinde quamuis mutata re, manſit tamen piſtrini nomen etiam illi loco, in quo molis ſeruorum iumentorum'ue opera circumactis fruges comminuebantur. Piſtrini item nomine poſtea cœpit intelligi officina, in qua opera piſtoria, i. panes delicatiores fiebant, cuiuſmodi erant, quas placentas & mazas appellabant. Suet. in Auguſto: Et modo unguentariam tabernam, modo piſtrinum Ariſtiæ exercuiſſe obiicit. Ter. in An. Verberibus cæſum te in piſtrinum Daue dedam uſque ad necem. Cic. 1. de Orat. Oratorem in iudicia, tanquam in aliquod piſtrinū, detrudi & compingi uidebam. Legitur & Piſtrina, ſtrinæ, fœm. gen. Pli. li. 11. c. 9. Et ſiligine lautiſſimus panis, piſtrinarumq́; opera laudatiſſima. Per tranſlationem accipitur piſtrinum pro loco, uel re aliqua fatigationis plena. Cic. de Ora. Tibi mecum erit, Craſſe, in eodem piſtrino uiuendum.

Pistris, huius piſtris, fœm. gene. nomen nauis apud Virg. li. 5. Æn. Partem roſtro premit æmula piſtris. Sunt qui ſcribāt Piſtrix, quos Seruius errare innuit, ſic inquiens: Si nauem intelligas, hæc Piſtris, huius piſtris, facit, ſi de belua, hæc Piſtrix, Piſtricis. Hæc Seruius in illud Virg. 3. Æn. Immani corpore piſtrix. Germanicus tamen in Arte, pro ſidere cæleſti (quod procul dubio à belua marina nomen habet) piſtrim dixit: Diuerſe poſita, & Boreæ uicina legenti Auſter piſtris agit duo ſidera. Non deſunt tamen, qui in omnibus hiſce locis Priſtrin legere malint: nimirum, ἀπὸ τοῦ πρίζειν τὰ κύματα, i. à ſecandis fluctibus.

Pistrix, ſtricis, ἀρτοποιός, ὁ, [*Fornaia*] fœmininum à Piſtor, quæ uel fruges molit, uel panem conficit. Erat enim id apud priſcos Romanos præcipue mulierum opus, teſte Pli. li. 18. cap. 11. Eſt item Piſtrix, icis, pen. genitiui pro. bellua marina ingentis magnitudinis. Itē ſidus cæleſte, à quadā belluæ huius ſimilitudine dictū. Cic. in Arato: Et ſera piſtrix Labitur horribiles epulas funeſta requirēs.

Pistura, æ, pen. pr. ars pinſendi, ſiue (ut alii loquuntur) piſendi, i. frumenta tunicis ſuis exuendi. Plin. li. 18. ca. 10.

Pisum, ſi, πίσος, genus leguminis, cuius caules ſparguntur in terram, niſi habeant adminicula. Colu. li. 2. Piſum facilem, & ſolutam terram deſiderare. Pli. li. 18. ca. 12. Piſum in apricis ſeri debet, frigorum impatientiſſimum. Hinc Piſones dicti.

Pitane, ſiue Pitana, πιτάνη, urbs Æolidis in Aſiam, non procul à Calci fluminis oſtio: quæ portus duos habuit. Ab hac Pitanæi, & Pitaniæ, nominantur. In hac urbe Arceſilaus Academicus natus eſt, qui cum Zenone apud Polemonem philoſophiæ operam dedit. Plin. li. 35. c. 14. auctor eſt, circa Pitanam lateres fieri ſolitos, qui ſiccati in aqua non mergebantur, quòd fierent ex terra quadā pumicoſa. Corripit hoc nomen penult. ſyllabam. Ouid. lib. 7. Met. Æoliam Pitanen à læua parte reliquit. Eſt & Pitane Laconiæ oppidum. Pli. li. 4. cap. 5. Incolæ. Pytanatæ.

Pithecusa, æ, uel, Pithecuſæ, cuſarum, πιθηκοῦσαι, Steph. inſula eſt Campano littori adiacens, non procul a Neapoli, ab Homero Inarime dicta, à Latinis etiam Ænaria, à ſtatione nauium Æneæ. Dicta Pithecuſa, non à Simiarum copia, ut poetæ fabulantur. ſed a figlinis doliariorum, teſte Plin. lib. 3. ca. 6. πίθους, enim Græci dolia uocant. Habent hæc inſula in uertice oppidum eiuſdem nominis. Ouid. 14. Met. Sterilïq; locata Colle Pithecuſas.

Pitisso, as, [*Aſſaggiare il uino*] ἀποπυτίζομαι, parum uini paulatim, & quaſi tentandi gratia guſto. Terent. Heaut. Pitiſſando quid uini abſumpſit?

Pittacium, cii apud Celſ. li. 3. cap. 10. Accipitur pro modico panno qui aliquo medicamento illitus modo præcordiis, modo capiti dolenti imponi ſolet ad mitigandum cruciatum.

Pittacus, philoſophus Mitylenæus, unus ex ſeptem Græciæ ſapientibus, qui ex Lesbo tyrannum Melanchrum depulit: & certātib. Athenienſib. atque Mitylenæis dux in bello factus, Phrynonem Athenienſium ducem ſingulari certamine interfecit. Fuit alter Pittacus legiſlator.

Pittheus, ei, Theſei auus maternus, qui Trazene regnauit: de quo Plut. in Vita Theſei. Hinc Pitthei, patronymicum fœm. & Pytheius, a, um, Oui. in epiſt. Pyttheia regna.

Pituita, pituitæ, pen. pro. [*Flegma, catarro*] unus ex quatuor humoribus corpus animalis cōſtituentibus, qui à Græcis φλέγμα, dicitur: Medici definiunt eſſe ſanguinem imperfecte coctum. In quibus autem humor hic abundat, tardiuſculi ſunt, teſte Ariſtotele, diſciplinæq́; apprehendendæ parum idonei. Diuiditur pituita apud medicos, in naturalem, quæ dulcis eſt, ſiue potius ſaporis expers, quæ una cum ſanguine in uenis permiſta, alit partes humidas & frigidas: quale eſt cerebrum: & in non naturalem, quæ rurſus diuiditur in acidam, quæ ſumme cruda eſt, defectuſq́; caloris aceſſit: & in ſalſam, ex pituita dulci putreſcente natam. Improprie item Pituitæ nomen latius extendimus, ut etiam eo nomine excrementa eius intelligamus: qualis eſt mucus, modo per nares ſeſe euacuans, modo in aliam corporis partem decumbens. Producit hoc nomen pen. ſyllabam. Horatius li. 2. Sat. 2. Dulcia ſe in bilem uertent: ſtomachoq́; tumultum Lenta feret pituita. Pituita interdum accipitur pro morbo ex pituitæ fluxu nato, quo etiam gallinæ infeſtantur. Col. li. 8. ca. 5. In arboribus item pituita nominatur, humor lentus ex iis efluens. Pli. Defluens pituita abſtrahatur.

Pituitosus, ſa, ſum, [*Catarroſo*] Cice. lib 1. de Fato: In aliis locis uidemus eſſe pituitoſos, & quaſi redundantes, in aliis exiccatos, atque aridos.

Pityusae, πιτυοῦσαι, inſulæ duæ in mari Balearico, à pineorum fructuum ubertate dictæ. Plin. li. 3. cap. 5. Ex his, quæ maior eſt, Ptolemæo Ebuſus, quæ minor, Ophiuſa, i. Colubraria appellatur. Plinius tamen utranque Ebuſum uidetur appellare, & Ophiuſam, in ſulam ab hiſce diuerſam facere. Eſt item Pityuſa, inſula è regione Ioniæ ſita, quæ notiore nomine Chios appellatur, teſte Pli. li. 5. c. 31. Eſt & alia inſula in ſinu Argolico. Pli. li. 4. cap. 12.

Pius, pia, pium, [*Pio*] εὐσεβής, ὅσιος, proprie dicitur de eo, qui Deum, patriam, & parentes, & eos, qui parentum loco ſunt, iuſto cultu proſequitur. Virg. 3. Geo. Dii meliora piis. Cice. 3. Off. Ipſi patriæ conducit, pios habere ciues in parentes. Accipitur nō nunquam Pius pro benigno, & miſericorde. Ter. in Hec. Pium ac pudicum ingenium narras Pamphili. Inde Pie, religioſe. Plin. in Paneg. Ciuitas religionibus dedita, ſemper deorum indulgētiam pie merita. Pro benigne, & clementer. Cic. ad Matium li. 11. epiſt. Quæ defendo à te pie fieri, & humane.

Pix, [*Pece*] πίσσα, proprie eſt, quæ differt à reſina, quæ ſponte exudat. Quo modo autem excoquatur pix, docet Plin. li. 16. ca. 11.

P ANTE L

Placenta, πλακοῦς, panis ſiue libi genus, quod citra fermentum in furno coqui conſueuit, ex farina fere conſtans ſiliginea, caſeo & melle adiecto. nomen habet ἀπὸ τῶν πλακῶν, quo nomine Græci cruſtas appellant. nam, quo facilius poſſet percoqui, tenue admodum fiebat, & latum, cruſtarum imaginem duritiamq́; referens. Pli. l. 7. c. 53. Hor. 1. epi. 10. Pane egeo, iā mellitis potiore placētis.

Placentia, πλακεντία, ciuitas Galliæ Togatæ, ad Trebiam amnem.

Placentinus, πλακεντῖνος, poſſeſſiuum.

Placeo, ces, cui, citum, [*Piacere*] ἀρέσκω, gratus ſum, arrideo. Plau. in Amph. Non placet me hoc noctis eſſe. Ouid. 4. Triſt. Eleg. 3. Omni tibi dote placebam. Placere fere in tertiis perſonis ponitur pro uidetur. Cic. li. 1. ad Lentulum. Poſtridie placuit, ut breuiter ſententias diceremus. Idem 2. de Diui. Vt doctiſſimis placuit. Aliquando efferri, gloriari. ut Ille placet ſibi. Quinct. Placeas licet tibi opum tuarum fiducia. Ouid. 2. Met. Adimam tibi nanque figuram, Qua tibi, quaq́; places noſtro importuna marito. Hinc

Placito,

Placito,as,frequent. Plaut. in Bacch. Neque Placitant mores. Placendus,adiect. Plaut. Ter. Si illa tibi placet, Placenda dos quoque eſt,quam dat tibi:id eſt debet placere tibi.

Placia,πλακία,Stephano Myſiæ oppidum. Pli.5.cap.ult.

Placidvs,a,um,[*Piaceuole*] πρᾶος,mitis, ſedatus, quòd illa quæ quieta ſunt,omnibus placent. Terent. in Ad. Clemens,placidus, nulli lædere os. Donatus: Clemens eſt circa rectè agentes: Placidus etiam circa delinquẽtes. Clemens animo: Placidus uultu. Ter. ibidem. Cum feruit maxime, tam placidum, quam ouem, reddo. Oui. 1. Faſt. Da mihi te placidum. Hor. in Arte. Vt placidis coeant immitia. Arbor placida, cui ſilueſtris opponitur, Plin. li.16.cap.5. Cælum placidum. i. ſerenum,& tranquillum, Sil. li.12. Placidus & ſerenus dies, Pli. epi.101. Lumen placidum, Hor. 4. Carm. Ode.3. Mors placida, Virg. 6. Æn. Pax placida, 1. Æneid. Placidiſſima pax in animo, Cic.5. Tuſc. Placiditas,atis,quam Varro in ouibus eſſe aſſerit,cum ait. Putant oues aſſumptas, & propter utilitatem,& propter placiditatem,maxime enim quietæ, & aptiſſimæ ad uitam hominum. Hinc Placide, quiete,ſine tumultu. Plaut. in Bacch. Placide uolo unumquodque agamus. Vir.5. Æn. Amplexos placide tumulum. Cic.4. Ver. Prætoris iniurias tacite,hoſpitis placide ferendas arbitrabatur.

Placitvm,ti,nomen,ἀρεστόν,ἀρεσκόμενον,δόγμα, decretum. Plin. li. 29.ca.1. Delentem cunctorum maiorum placita. Idem lib.14.cap. 22. Medicorum placitis nouitate aliqua ſeſe commendantium.

Placitvs,a,um,partic.quod placuit. Terent. in Prolog. Hec. Vbi ſunt cognitæ,placitæ ſunt. Ibidem. Quæ uobis placita conditio eſt,datur. Ouid. Epiſt.16. Eſt uirtus placitis abſtinuiſſe bonis.

Placo, as, πραΰνω, mitem, placidum facio,ſedo,tranquilliorem reddo. Cice.2. in Catil. Quos non tam ulciſci ſtudeo,quam ſanare & placare reip. Virg. 1. Æn. Tumida æquora placat. Ter. in Hea. Neq; quod principium inueniam ad placandum,ſcio. Inde Placabilis,quod facile placatur. Cic.4. Verr. Habuiſſet æquiora omnia & placabiliora, quam animũ prætoris. Placabilis,& irritabilis cõtraria. Cic. Att. li 1. Si ſtatueris,& irritabiles animos eſſe optimorum ſæpe hominum,& eoſdem placabiles. Teren. Phor. Id noſmet indicare,placabilius eſt. Hinc Placabilitas. πραότης,Cice.1. Off. Nihil magno, & præclaro uiro dignius placabilitate, & clementia. Placamen, & Placamentum, quo quis placatur. Liuius 7. Ludi ſcenici inter alia cæleſtis iræ placamina inſtituti dicuntur. Pli. li.21.ca.7. Hoc ueluti placamento terræ blandiuntur. Tacit. li. 15 Non largitionibus principis, aut deum placamenti decedebat infamia. Et Placatio, πράϋνσις,mitigatio. Cic.4. Tuſc. Omnis eiuſmodi perturbatio animi placatione abluatur. Placatus,a, um, aliquando participium,aliquando nomen. Pli. li.12.cap.18. Erant placatiores. Placatiſſima quies, Cice.2. Tuſc. Placate. Cic. ad Torquatum lib.6. Omnia humana placate feramus. Ad Ligarium lib.6. Hoc ipſum,intelligimus,eũ quotidie remiſſius,& placatius ferre.

Plaga,æ,pen.p.[*Percoſſa*] πληγή,percuſſio,uulnus,ictus. Vir.4. Ge. Plagisq; peremptum Tunſa per integram ſoluuntur uiſcera pellem. Oui.2. Triſt. Non habet in nobis iam noua plaga locum. Vnde, Accipere plagam, Facere plagam, Infligere plagam, Imponere plagam, Inicere plagam, Perferre plagas. Transfertur & ad arborum inciſiones. Pli. lib.12.ca.25. Succus è plaga manat. Plagæ, arum,priore correpta,retia dicuntur rariora,ad capiendas feras, quòd plagas,i.foraminibus plena ſint. Ci. li.3. Off. Sunt ne inſidiæ, tendere plagis, etiamſi excitaturus non ſis? Vir.4. Æn. Retia rara plagæ. Vbi Seruius ſcribit, Plagas proprie illos funes dici,quibus retia tenduntur circa imam,& ſummam partem. Hac in ſignificatione dicimus. Incidere in plagas,pro, incidere in inſidias. Cic.2. Ver. In illas plagas incidendum eſt. Plagas item in cæli,terræ ue diuiſione dicuntur ſpatioſiores quidam tractus,qui modo Climata,modo Zonæ appellatur. Cic.2. de Diui. Quod ante oculos eſt, non uident: cæli ſcrutantur plagas. Vir.7. Æn. Quattuor in medio dirimit plaga ſolis iniqui. Hoc item nomine ueteres appellabant linteum lecti tegmen,amplum,& candidum,quod poſtea Lecticariam ſindonem,& Torale appellarunt. Varro de uita pop. Rom. ut citat Nonius. Chlamydes,plagæ, uela,uaſa,aurea. Idem. Eburneis ſectis & plagis ſigillatis. A plaga fit dimin. plagula,quod pro uaria ſignificatione primitiui diuerſa itidem ſortitur ſignificata.modo enim exiguũ uulnus ſignificat,modo minores caſſes, modo etiam paruam ſindonem quæ lecto inſternitur. Liui.39. Veſtem ſtragulam pretioſam,plagulas,& alia textilia.

Plagiarivs,giarii,ἀνδραποδιστής,qui hominem, quem ſcit liberũ eſſe,emit,uendit ue,aut pro ſeruo tenet, uel qui ſeruo, aut ſeruæ perſuadet,ut à domino,domina'ue fugiat, uel eum,eam'ue inuito, uel inſciente domino celat,uinctum habet, emit,uel uendit. Dictus Plagiarius,quòd qui criminis huius conuicti eſſent,lege Flauia plagis damnarentur. Lex ipſa,Plagiaria: crimen, Plagium uocatur. Marti. li.1. Impones plagiario pudorem. Plagiarium uocat furem librorum ſuorum.

Plagiger,πληγοφόρος, quaſi genitus ad ferendas plagas. Plaut. in Pleu. Plagigera genera hominum.

Plagosvs,ſa,ſum,[*Impiagato,che percuote molto*] πληγώδης,plenus plagis:ut Plagoſa crura,apud Apuleium. Aliquando Plagoſus,qui multas plagas infert: unde ab Hor.2. li.epi. ad Auguſt. Orbilius grammaticus Plagoſus dicitur,quòd nimium ſæuiret in pueros.

Plagvsia,genus piſcis,dictum,quòd non uerſus, caput,ſed εἰς πλάγια,i. in latera natet. Plaut. in Rud. Muſculos,plaguſias ſtriatas.

Planaria,inſula maris Liguſtici,ſexaginta paſſuum millibus diſtans a Corſica.a ſpecie dicta,quòd æqualis freto exiſtat. Plin. li.3. ca.6.

Planasia,inſula in mari Tyrrheno. Ptol. li.3.ca.1.& Pli. li.3.ca.6.

Plancae,tabulæ planæ,interprete Feſto,a planitie appellatæ.

Planci,πλατύποδες,qui ſupra modum pedibus plani ſunt. qui pedes inios graciles habent,planosq; æqualiter,quaſi tabellas,quæ Plancæ uocantur:idem & Ploti,ſiue Plauti uocati ſunt,teſte Feſto. unde & M. Accius Sarſinas poeta,a pedum planitie initio Plotus,deinde & Plautus cognominatus eſt. Plin. lib.11.cap.45. Hinc cognomina inuenta Plauti, Planci, Scauri.

Planctvs,planctus,κοπετός,lamentatio cum pectoris percuſſione, Stat.10. Theb. Vallantur planctibus aræ. Fœmineo cum planctu mixtus clamor, Sen.8. Proprie tamen eam ipſam percuſſionem, qua ſummo in luctu pectus noſtrum,aliam'ue corporis partem cædimus, Planctum appellamus:a uerbo Plango, quod proprie ſignificat percutio. Silius, Liuentia planctu Brachia. Luc. lib.2. Exigit ad ſæuos famularum brachia planctus.

Plane,[*Certamente,chiaramente,al tutto*] certo. Ter. in Heau. Sed te miror,qui alia tam plane ſcias. Aliquando clare,aperte. Plaut. in Men. Non potuit paucis plura plane proloqui. Quandoque omnino,& penitus. Cic. Treb. Si plane à nobis deficis,moleſte fero. Planius,& Planiſſime. Plau. in Capt. Eſt'ne intro actum,an non?planiſſime. Verum uos paraſiti planius. Cic.3. Verr. Non poſſum illa planius commemorare. Idem 2. de Diuin. Demoſthenem ſcribit Phalereus cum,rho, dicere nequiret,exercitatione feciſſe,ut planiſſime diceret.

Planetae,pen.pro.[*Pianeti*] πλανῆται, dicuntur ſeptem cæleſtia corpora terris proxima,præter motum illum primi mobilis,quo ab ortu in occaſum rapiuntur,peculiarem quandã,illiq; contrariũ habentia conuerſionem:unde & nomen acceperunt, ἀπὸ τοῦ πλανᾶσθαι,errare:quòd à motu aliorum ſiderum aberrare uideantur. Latini Græcorum imitatione Errantia ſidera,& Erraticas ſtellas Nigidius etiam Errones appellat: Ex his Saturnus, ſummum locum obtinet, proximum Iupiter, tertium Mars, quem deinde Sol ordine ſubſequitur, Solem Venus: Sub Venere Mercurius ſitus eſt. Luna ultimum terrisq; citimum, ideoq; minimum orbem poſsidet.

Plango,plangis,planxi,planctum, [*Percuotere, piagnere*] κόπτομαι, tundo,uerbero. Lucilius: Plangunt littora fluctus. Oui.2. Met. Plãgere nuda meis conabar pectora palmis. Accipitur pro lamentari,& clara uoce, pectorisq; percuſſione, ſimilibusq; ſignis animi dolorem teſtari. Hinc Planctus,& Plangor,plangoris,quod modo uerberationem ſignificat. Catul. Leuiterq; ſonant plangore cachinni. Modo lamentationem,cum proprii corporis laceratione. Cice.3 de Orat. Plangore & lamentatione compleuimus forum. Idem 4. Phil. Tu diadema imponebas cum plangore populi, ille cum plauſu reiiciebat.

Planiloqvvs,a,um,qui plane, & aperte dicit, quod ſentit. Plaut. in Truc. Planiloqua eſt:paucis ut rem ipſam attigit.

Planipes,planipedis,πλατύπους,qui pedes planos habet. Diomedes ſcribit Planipedem, Græce μῖμον,ſignificare.unde comœdiæ, ſiue fabulæ genus dicitur Planipedia,ubi nullo procedebatur cultu,quòd actores pedibus planis,i.nudis proſcenia introirent,non ut tragici actores,cum cothurnis,neque,ut comici,cum ſoccis.

Planities,planitiei,[*Pianura*] ὁμαλότης,πεδίον, æqualitas, uel locus planus. Sal. in Cat. Planities erat inter ſiniſtros montes, & dexteram rupem aſperam. Liu.7. Duum millium planities caſtra Romana ab Hernicis dirimebat. Cæſ.7. Bel. Gal. Legiones ut primũ planitiem attigerunt, infeſtis contra hoſtes ſignis conſtiterunt.

Planitvdo,dinis,ὁμαλότης,planities. Col. li.4.cap.30.

Planta,plantæ,[*Pianta del piede,pianta,arbore*] ταρσός,πέλμα, tota pedis pars inferior,cui inſiſtimus,quem & imum pedem uocat. Vir. in Moreto. Cruribus exilis,ſpatioſa prodiga planta. Plin. li.2. ca.2. Eudoxus,in meridianis Indiæ uiris Plantas eſſe cubitales. Oui.2. Met. Vetet ſis niteant talaria plantis. Iuuen. Sat.14. Ancipiti figẽs ueſtigia planta. In ſtirpibus autem plantæ, φυτά, dicuntur ſurculi transferendi,uel inſerẽdi gratia à matre capti, uel ſtirpes ad huc teneriores,qui cum radicibus de loco uno in aliũ transferri poſſunt. Vir.2. Ge. Hinc plantas tenero abſcindens de corpore matrum Depoſuit ſulcis. Cic. de Sen. Malleoli,plantæ,ſarmenta.

PLANTAGO, nis, ἀρνόγλωσσον, herba nota: cuius duo ſunt genera. Quæ minor eſt, anguſtiora habet folia, & nigriora, linguæ pecorum ſimillima, maior foliis eſt laterum modo incluſa. Pli. l. 25. c. 8.

PLANTARIA, orum φυτευτήρια, ipſæ plantæ, teſte Seruio, quæ è ſemine ortæ, cum radicibus & terra propria transferuntur. Vir. 2. Ge. Et uiua ſua plantaria terra. Plantaria etiam dicuntur plantarum loca Pli. li. 13. ca. 4. Plantaria inſtituunt. Idem 17. Quædam in plantario inſita, eodem die transferuntur. Perſius. Sat. 4. Vocem hanc ad obſcœnarum partium uermiculos tranſtulit. Quinq; inquit, palæſtritæ licet hæc plantaria uelant.

PLANTARIS, & hoc plantare, à planta, cum imum pedem ſignificat. Stat. li. 1. Theb. Summa pedum propere plantaribus alligat alis.

PLANTARIVS, taria, tarium, [*Che ſi puo piantare*] φυτευτήριος, quod eſt aptū ut plantetur. Col. li. 5. ca. 9. Ante quàm plantarias arbuſculas effodias ſolo, rubrica notato partē eius, quæ meridiem ſpectet.

PLANTIGER, a, um, φυτοφόρος, plantas gerens: ut, Plantigeræ arbores, quæ ex ſeſe pullulando plantas emittunt. Plin. li. 13. ca. 8.

PLANTO, as, φυτεύω. Pli. lib. 17. cap. 10. Hoc modo plantantur punicæ. Hinc Plantatio φύτευσις, Plin. li. 21. cap. 4.

PLANVS, na, num, priore pro. [*Piano, uguale*] ὁμαλὸς, æqualis, in quo nihil eminet: ut, Planum ſolum, apud Pli. epi. 161. Cic. 2. de Nat. deo. Duæ formæ præſtantes, ex ſolidis globus, ex planis circulus. Liuius 34. Et Romani ſimul à portu, unde aditus planior erat. Ci. pro Cec. Ne æquo quidem & plano loco. Ouid. 3. Triſt. El. 4. Qui cadit in plano. De plano, uel è plano aliquid facere. Vlp. li. 1. de cōſtitu. princip. Vel cognoſcens decreuit, (ait Vlpianus) uel de plano interlocutus eſt. Quem locū Budæus ſic interpretatur. De plano. i. à iudice non ſedente. ſolent enim iudices in tribunalibus editioribus ſedere. Paulus de Quæſt. l. Vniu. Cuſtodiæ non ſolum pro tribunali, ſed & de plano audiri poſſunt, atque damnari. Suet. in Tib. Iudices aut è plano, aut è quæſtoris tribunali admonebat. id eſt, è ſolo, in quo populus ſtabat. Papinianus in. l. miles. ad Legem Iul. de adulte. Libellus, inquit, de Plano dari poteſt. i. iudice non ſedente, uel diebus feriatis. Plani piſces dicuntur, qui ſuperficiem planam, non rotundam habent, ut ſunt rhombi, & raiæ. Plin. libro 9. cap. 24. Planus aliquando pro aperto, & manifeſto, quòd quæ plana ſunt, nullum impedimentorum habent, quin undecunque uideri poſſint. Plaut. in Perſa. Satin' hæc tibi ſunt plana, & certa? Planum facere eſt declarare. Ci. 2. Ver. Hoc planum factum eſt.

PLANVS, pen. cor. [*Ingannatore*] πλάνος, à Gel. li. 16. cap. 7. Commemoratur inter uoces inuſitatas, quibus uſus ſit Laberius mimus, quo nomine ſignificari exiſtimat ſycophantam. Budæus autem ait impoſtores à Græcis Planos dictos, ſed certi cuiuſdā generis impoſtores, inſigni uerſutia præditos: quo uocabulo potius, q̄ Latino Cic. pro Clu. uſus eſt: Hic ille planus, inquit, improbiſſimus, quæſtu iudiciario paſtus. Hor. quoq; li. 1. epiſt. Nec Semel irriſus triuiis attollere curat Fracto crure Planū. Quo in loco planus (ut Acron annotauit) nomen eſt notiſſimi ſui temporis impoſtoris.

PLASMA, tis, figmentum, ἀπὸ τοῦ πλάττειν, fingere, ſiue ſimulare. Perſius Plaſma pro medicamento, uſurpauit, adiuuandæ uocis gratia facto. Sat. 1. Liquido cum plaſmate guttur Mobile collueris.

PLASTES, plaſtæ, maſc. gen. πλάστης, fictor qui figlinam artem exercet, qui & Figulus dicitur: item qui ex argilla ſtatuas conficit. Pli. lib. 35. ca. 12. Plaſtæ laudatiſſimi fuere Damophilus, & Gorgaſus.

PLATALEA, æ, à Cic. 2 de Nat. de. Appellatur auis, quam Plinius Plateam uocat. Ælianus eandem facit cum pelicano. Vide infra in dictione Platea.

PLATAMODES, Peloponneſi oppidum in tractu occidentali. Str. li. 8.

PLATANISTVS, πλατανιστός, promontorium Peloponneſi. Pl. l. 4. c. 5.

PLATANVS, [*Platano*] πλάτανος, arbor late ſpargens ramos, umbræ tantū gratia expetita, ἀπὸ τοῦ πλάτους, à latitudine nomen habens. Petronius Arbiter: Nobilis æſtiuas platanus diffuderat umbras. Virg. 2. Geor. Et ſteriles platani malos geſſere ualentes. Cic. 2. de Ora. Platanus, quæ ad opacandum locum patulis ſit diffuſa ramis. Plin. li. 12. ca. 1. Legitur & Platanus, us, quartæ inflexionis. Vir. in Culice: Ærei platanus.

PLATANINVS, a, um, ex platano: ut, folia platanina, Col. li. 12. ca. 26.

PLATANISTA, piſcis eſt in Gange Indiæ fluuio naſcens. Pli. li. 9. c. 15.

PLATEA, teæ, [*Via larga, borgo piazza*] penul. indifferente, quamuis ſecundum Græcam originem producenda uideatur. nam Græci πλατεῖαν, dicunt, nos Plateam. Horat. tamen in epiſt. corripuit, cū ait: Puræ ſunt plateæ, nihil ut properantibus obſtet. Similiter & Catullus ad Aurelium: Iſtos qui in platea, modo huc, modo illuc, In re prætereunt ſua occupati. Sunt autem Plateæ, uiæ latiores in urbibus, qui & uici appellantur. Ter. in And. In hac habitaſſe platea dictum eſt Chryſidem. Quandoque etiam capitur pro area, in quam conuenire populus ſolet. Lampridius in Heliogabalo. Plateas in palatio ſtrauit. Eſt & nomen auis. Plin. li. 10. cap. 50. Cice. Platealam uocat lib. 2. de Nat. deo.

PLATAEAE, arum, πλαταιαὶ, Stepha. ciuitas Bœotiæ, ſub Cithærone monte, non longe a Thebis. dicta a latitudine remorum, ut inquit Strab. lib. 9. Nam πλάτη a Græcis eſt latior pars remi. Platæenſes autem remigatione uictum quæritabant. Hinc Platæenſes populi.

PLATO, Platonis, πλάτων, philoſophus, ab humerorum latitudine ita cognominatus, cum antea, ex aui paterni nomine, Ariſtocles uocaretur. Fuit egregio corporis habitu, & in palęſtra ſe exercuit apud Ariſtonem palæſtritam, a quo primum cognominatus eſt Plato. Natus eſt Athenis eo die, quo apud Delon Apollo. Studuit picturæ: tragœdias, poemataq; edidit. adeo autem in omni diſciplinarum genere, & præſertim in philoſophia excelluit, ut Diuinus Plato, & philoſophorum Homerus uocatus ſit. Cice. in libris Tuſc. Quæſt. Platonicæ maieſtatis maximus eſt buccinator, adeo ut ipſum Deum appellet. Labeo etiam inter ſemideos commemorandum putauit. Ei defuncto Magi, ut deo, immolauerunt. Fuit uarius, multiplex, & tantæ eloquentiæ, ut Iouem (ſi Græcè loqui uoluiſſet) Platonicè locuturum philoſophi dicerēt. Athenis primum Socrati dedit operam. Deinde, dum licuit per ætatem, in Italiam profectus eſt, ut Pythagoreos audiret, ubi Philolai Crotoniatæ libros de ſecta Pythagorea centum minis etiam in difficultate rei familiaris mercatus eſt, ex quibus multa in ſuum Timæum tranſtulit. In Ægyptum deinde properans, ut audiret Gymnoſophiſtas, oleum (ut ait Plutarchus) ſecum mercaturæ gratia uexit, ut uiaticum ſibi inde ſuppeditaret: ubi & libros Moſeos legiſſe creditur. Ter in Siciliam nauigauit, primum Ætnæ flagrantis uiſendæ gratia, ut Apuleius ait: iterum, ſub iuniore Dionyſio, ſpe liberandi Siciliam: tertio ut Dionem tyranno reconciliaret. Dialogum primus illuſtrauit, licet primus inuentū à Zenone Eleate, ut Ariſtoteles tradit: ut, Fauorinus, ab Alexamene Teio. Deceſſit annos natus 81. morbo, ut fertur, pediculari. De hoc Quinctil. Platonem quis dubitat eſſe philoſophorum præcipuum? ſiue acumine diſſerendi, ſiue eloquendi facultate, diuina quadam & Homerica: multum enim ſupra proſam orationem, & quam pedeſtrem Græci uocant, ſurgit: ut mihi non hominis ingenio, ſed quodam Delphico uideatur oraculo inſtructus. Vide plura apud Plutar. in uita eius.

PLATO, alter Athenienſis, poeta priſcæ comœdiæ, tempore Ariſtophanes & Eupolis, cuius fabulas Suidas commemorat, & Athenæus in Dipnoſophiſtis. Tres item alios Diogenes Laertius commemorat: unum Rhodium philoſophum, diſcipulum Panætii: alium Peripateticum, ex Ariſtotelis ludo: tertium Praxiphanis diſcipulum.

PLAVDO, dis, ſi, ſum [*Plaudere, sbattere con le mani*] κροτέω, pro re bene geſta gratulor, lætitiamq; oſtendo, manib. pulſando, ſtrepitūq; faciendo. Cic. ad Att. li. 2. Qui Curioni ſtantes plauſerant. Idē pro Sex. His in theatris plaudebatur. Vir. 6. Æn. Pars pedibus plaudunt choreas. Plaudere ſibi, eſt ſibi blandiri, & ſua nimium amare. Plin. epiſt. 91. Nec ipſe tibi plaudis. Plaudite, uerbum addi ſolitum in fine comœdiarum. Quinctil. li. 6. c. 2. Tunc eſt commouendum theatrum, cum uentum eſt ad ipſum illud, quo ueteres comœdiæ tragœdiæq; clauduntur, Plaudite. Hor. in art. Et uſque Seſſuri, donec cantor, Vos plaudite, dicat. Plaudi, paſſiue. Cic. ad Atti. Ne uictoriæ quidem plauditur. Ouid. 4. Triſt. Eleg. 2. Quīq; ibis, manibus circūplaudere tuorum. Plauditur, imperſonale. Oui. 2. Triſt. Plauditur, & magno palma fauore datur. Plaudens, tis, parti. Vir. 5. Æn. Et alis Plaudentem nigra figit ſub nube columbam. Plauſus, a, um, aliud partic. Vir. 3. Geor. Et plauſæ ſonitum ceruicis amare. Oui. 14. Met. Subuolat, & remos plauſis circumuolat alis. Plauſor, oris, Hor. 2. epiſt. 2. In uacuo lætus ſeſſor, plauſorq; theatro. Idem in arte: Si plauſoris eges aulæa manentis.

PLAVSIBILIS, & hoc le, [*Fauoreuole*] κεχαρισμένον, δημοτικὸν, populare, quod plauſu populi excipi poteſt. Cice. 3. Tuſ. Plauſibilia hæc non ſunt, Idem 1. Ver. Id populare, atque plauſibile factum eſt. Sic Oratio plauſibilis, quę placet, & plauſum populi meretur. Quinct. lib. 4. ca. 31. In lætum, atque plauſibilem locum excurrere.

PLAVSITO, tas, frequent. à Plaudo. Auctor Philomelæ. Plauſitat arborea clamans de fronte palumbis.

PLAVSTRVM, ſtri, [*Carro*] ἅμαξα, currus, quòd ex omni parte ſit palam quod in eo uehitur, ut inquit Varro li. 4. de Lin. Lat. Plaut. in Epid. Plauſtrum perculi. Cic. 1. de Diuin. Se interfectum in plauſtrum à caupone eſſe coniectum. Ouid. 2. Met. Quamuis tardus eras, & te tua plauſtra tenebant. Vir. 1. Geo. Tardaq; Eleuſinæ matris uoluentia plauſtra. Plauſtrum item accipitur pro Septentrionalibus duobus ſideribus, quas & urſas appellamus. conſtat enim utrunque ex quatuor ſtellis in quadrangulum diſpoſitis, quæ totidem rotarum ſpeciem referunt, & aliis tribus, quæ tribus equis currum trahentibus aſſimilantur. Ouid. 10. Met. Flexerat obliquo plauſtrum temone Bootes. Senec. Oedip. Quaſq; deſpectat uertice ſummo Sidus Arcadium, geminumq; plauſtrum.

PLAVSVS, plauſus, [*Plauſo*] κρότος, actus plaudendi. Cice. in Catone.

Quibus

Quibus à cuncto conſeſſu plauſus multiplex datus. Idem Att. li. 2. Huic plauſus maximi. Aliquando pro ſonora percuſſione. Plin. de gallinaceis. Cantum plauſu laterum nunciant.

PLAVTI, πλατύποδες, qui ſunt planis pedibus, antea Ploti nominati. Feſtus. Ploti appellantur, qui ſunt planis pedibus: unde & poeta Accius, qui Vmber Sarſinas erat, à pedum planitie initio Plotus, poſtea Plautus eſt dictus. Soleas quoque dimidiatas, quibus utebantur in uenando, quò planius pedem ponerent, Semplotia appellabant.

PLAVTVS, nomen poetæ comici, Latinorum omnium feſtiuiſſimi, cuius fabulæ etiam hodie omnium manibus teruntur, quas horis ſuc ceſſiuis, quibus à uerſanda mola otium erat, in piſtrino fertur compoſuiſſe. De hoc extat honorificum illud Varronis elogium, Muſas, ſi Latine loqui uellent, non alio, quàm Plautino ſermone uſuras. Huius epitaphion extat apud Gellium.

PLEBECVLA, dimin. à Plebs. Cic. Att. li. 1. Miſera & ieiuna plebecula. Ad eundem li. 16. Videtur plebeculam urbanam ſecum habiturus. Horat. 2. epiſt. 1. Plebecula gaudet.

PLEBEIVS, ia, ium, [*Plebeio*] ex plebe: ut, Plebeii ædiles. Liuius 6. Alliciendo ad ſe plebeiam auram. Aliquando idem quod uulgaris tenuis. Pli. li. 13. ca. 4. Ex reliquo genere plebeiæ uidentur. Mar. li. 13. Imbue plebeias Cluſinis pultibus ollas.

PLEBICOLA, qui plebem colit, & plebi ſeruit. Cic. pro Sext. Vt plebicola uideretur, libertinam duxit uxorem. Liui. 3. Plebicula repente, atque omnis auræ popularis captator euaſit.

PLEBISCITVM, ti, ψήφισμα, χειροτονία, plebis ſtatum. ſciſcere enim ſtatuere eſt. ſcita uero plebis appellantur ea, quæ plebs ſuo ſuffragio ſine patribus iuſſit, plebeio magiſtratu rogante, ut pote tribuno. in populo enim omnis pars ciuitatis, & omnes ordines continentur: in plebe neque equites ſunt, neque patricii. Liui. 3. Cum ueluti in controuerſo iure eſſet, tenerentur ne patres plebiſcitis, legem centuriatis comitiis tulere, ut quod tributim plebs iuſſiſſet, populum teneret. Eſt igitur plebiſcitum, quòd à plebe, nulla auctoritate patrum, conſtitutum eſt. Lucan. li. 1. Hinc leges & plebiſcita coactæ. uide Gel. li. 5. ca. 27.

PLEBS, bis, uel Plebes, bei, τὸ πλῆθος, uilior pars populi. Ci pro Mil. Cum plebem muneribus placarit. Luca. li. 5. Neſcit plebes ieiuna timere. Horat. 1. Ser. Sat. 8. Hoc miſeræ plebi ſtabat commune ſepulcrum. Gel. li. 10. ca. 20. Plebem Capito à populo diuiſit: quoniã in populo omnis pars ciuitatis, omnes eius ordines contineantur. plebs uero in qua gentes ciuium patriciæ non inſunt.

*PLEBS. plebeii Romæ multi fiebant ex patriciis, ſicuti contra ex plebeii patricii. id cum fieba t adoptione, nomen mutabatur. quod opinor ſatis conſtare. cum uero non adoptione, ſed aliquo priuilegio aut à plebe ad patres, aut à patribus ad plebem tranſibat; conſeruabatur nomen. quod Octauiæ gentis exemplo Suetonius oſtendit: ait enim, modo patriciam, modo plebeiam fuiſſe, nomine conſeruato. & Dio lib. XLII, P. Cornelium Dolabellam qui Ciceronis gener fuit, tranſiſſe ad plebem, tradit. ex quo poſtea tribunus pl. factus eſt Dolabella: nec deſiit eſſe Cornelius, ſed deſiit eſſe patricius. nam lib. XIII. epiſt. fam. Cicero P. Cornelium uocari dicit eum qui Dolabellæ beneficio ciuitate à Cæſare uicto iam Pompeio, donatus erat. quod factum eſt poſt illud tempus, quo tranſiſſe ad plebem Dolabellam ſcripſit Dio. uideo etiam in hiſtoriis tribunum pl. nominari Minucium Augurium; factum uidelicet ex patricio plebeium nomine conſeruato. nam antea Minucios omnes patricios uidemus.

PLECTILIS, quod plexum eſt. Plaut. in Bacch. Corolla plectilis.

PLECTO, plectis, plexi, plectum, (ſecundum Priſcianum) uel potius xui, xum, [*Punire, percuotere*] μαστίζομαι, ſupplicio afficio, punio, ferio, ἀπὸ τοῦ πλήττω. Plaut. in Men. Plecte illos pugnis. Paſſiuũ eſt Plector. Ter. in Phor. Tu iam lites audies, ego plectar pendens. Cic. de Ami. Multis in rebus negligentia plectimur. Idem 1. Offi. Cauendũ eſt, ne iiſdem de cauſis alii plectantur, alii ne appellẽtur quidẽ. Hora. 1. Epiſt. 2. Quicquid delirãt reges, plectũtur Achiui.

PLECTRVM, ctri, πλῆκτρον, inſtrumentum citharœdi, quo fides pulſantur, ἀπὸ τοῦ πλήττειν, percutere. Cic. 2. de Nat. deo. Plectri ſimilem linguam noſtri ſolent dicere, chordarum dentes. Mart. lib. 14. Exornent docilem garrula plectra lyram. Dicitur quandoque Pecten. Virg. 6. Æn. Iam pectine pulſat eburno.

PLEIADES, teſte Seruio, ſeptem ſunt ſtellæ, ante genua Tauri, quæ ortu ſuo primæ nauigationis tempus oſtendunt: unde Græce pleiades dicuntur, ἀπὸ τοῦ πλεῖν, nauigare. Latine Vergiliæ dicuntur, à uerni temporis ſignificatione, quo oriuntur. Higinus in Aſtro. nom. poet. Inter Tauri finitionem & caudam Arietis ſtellæ ſunt, quas noſtri Virgilias, Græci πλειάδας dixere. Fuerunt Atlantis filiæ ſeptem, ex Pleione nympha, cum qua Iupiter concubuit: unde & Pleiades dictæ. Sunt qui putent Pleiades dictas quaſi πλείονας, i. plures quòd nunquam ſingulæ appareant, ſed omnes ſimul, præter Meropen, quæ uix apparet. Pherecides tradit ſeptem ſorores fuiſſe, Lycurgi filias ex Naxo inſula, & quia Liberum patrem educauerunt, ab Ioue inter ſidera fuiſſe relatas. harum nomina putantur Electra, Alcione, Celæno, Maia, Aſterope, Taygete, Merope, quarum ſeptima uix cerni poteſt: cuius cauſſam alterum, quòd cũ reliquæ ſorores diis nupſiſſent, ſola Merope mortali uiro Siſypho nupſerit: quam ob cauſſam, ueluti pudibunda, latitat. Alii putant hãc eſſe Electram: & idcirco obſcuriorem uideri, quòd excidium Troianum ſpectare non potuerit, ſed oculis manum oppoſuerit. Ouid. lib. 4. Faſt.

Pleiades incipient humeros releuare paternos.

Quæ ſeptem dici, ſex tamen eſſe ſolent.

Fit autem quandoque hæc dictio tetraſyllaba diuiſione diphthongi. Proper. Non hæc Pleiades faciunt, nec aquoſus Orion. Poeta interdum abiecta uocali præpoſitiua ex ει, diphthongo, Pliades efferunt, pen. cor. Statius li. 1. Sil. Nec per & Ægæas Hyades, Pliadumq; niuoſum Sidus.

PLEMMYRIVM, fluuius Siciliæ, à πλημμύρω, exundo. Virg. 3. Æneid. Plemmyrium undoſum. Vbi Seruius annotauit, poetam Greci nominis originem Latino epitheto expreſſiſſe: idem enim Græcis eſſe πλημμύριον, quod Latinis undoſum. Stephan. Plemmyrium, arcem Siciliæ eſſe tradit, non fluuium.

PLENILVNIVM, oppoſitio Solis & Lunæ: cum ſcilicet Luna Solis ex diametro oppoſita, tota ab illo illuminatur. Pli. li. 18. cap. 32.

PLENVS, plena, plenum, [*Pieno*] πλήρης, μεστός, ἔμπλεως, refertus, perfectus, in quo nihil eſt uacui. Pla. in Stic. Propino tibi ſalutem plenis faucibus. Cic. 2. de Orat. Orator plenus & perfectus is eſt, qui de omnibus rebus uarie poteſt, & copioſe dicere. Iungitur aliquãdo genitiuo. Pla. in Mer. Cum ſis iam ætatis plenus. Plena feſtinationis epiſtola. Cic. Attic. lib. 5. Aliquando ablatiuo. Plin. epiſt. 5. Plenus annis obiit. Aliquando pro diuitiis onuſto. Cice. 4. Verr. Verrem ipſum, qui plenus deceſſerat. Plena manu dare, eſt copioſe dare. Pleno gradu ingredi dicuntur, qui magno ſtudio rem aliquam aggrediuntur: cui opponitur, Summo pede ingredi, i. leuiter rem aliquam attingere. Vide Eraſmum in Adagiis. Hinc Plene, perfecte, cumulate, abundanter. Hor. 1. epiſt. 11. Balnea laudat, Vt fortunatam plene præſtantia uitam. Idem 2. Epiſt. 2. Plenius æquo Laudat uenales, qui uult extrudere, merces. Cice. 4. de Fin. Cum ſuperiores, è quibus pleniſſime Polemo, ſecundum naturam uiuere, ſummum bonum eſſe dixiſſet. Hinc Plenitudo contraria uacuitati. ſumitur & pro corpulentia, ſiue craſſitudine, ἁδρότης. Pli. li. 11. ca. 37. Homo creſcit in longitudinem ad annos uſque ter ſeptenos, tum deinde ad plenitudinem. Col. li. 4. ca. 3. Perticæ cacuminum modicæ plenitudinis.

PLERIQVE, [*La maggior parte*] πλεῖστοι, pleræque, pleraque: Plures, uel maiore ex parte. Sal. In diuiſione orbis terræ plerique in tertia parte Africam poſuere: pauci tãtummodo Aſiam & Europam. Idem de Iugurt. Nec ratione animi quicquam, ſed pleraque uiribus corporis adminiſtrabant. Hor. li. 2. epiſt. Si quædam nimis antique, ſi pleraque dure. Ter. in And. Quod plerique omnes faciunt adoleſcentuli. Vbi Donatus: Plerique omnes ἀρχαϊσμὸς eſt. nam errant, qui, plerique, pareleon intelligunt. hoc enim pro una parte orationis dixerunt ueteres. Idem in Hecy. Plus ſatis. Noue: ſed intelligitur plus quàm ſatis. Hoc quidam putant, at mihi de iis uidetur eſſe, quæ a ueteribus geminabantur, ut Plerique omnes, i. Omnes: pleraque omnia, i. Omnia. Sic & Plus ſatis, pro Satis. Ter. Phor. Ita plerique ingenio ſumus omnes. Et Heaut. Dixi pleraque omnia. Hinc plerunque: ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, quod etiám dupliciter ſumi poteſt: uno modo pro, fere ſemper. Tere. in And. Ipſum animum ægrotum ad deteriorem partem plerunq; applicat. Alio modo, ſed rariſſime, pro nonnunquam. Quinct. Excuſſa ſunt plerunq; uitia uerberibus. Dicimus quoq; plerunq; oẽs. Plaut. in Trin. Plerunque oẽs iam ſunt intermortui. Inuenitur etiã Plerus ſine adiectione. Pacuu Periere Danai. plera pars peſſundata eſt.

PLEVRITIS, idis, inflammatio membranæ coſtas ſuccingentis. Hinc Pleuriticus. Pli. li. 20. cap. 17. Datur pleuriticis.

PLEVRON, πλευρών, Stephano Æoliæ urbs. Pli. li. 4. cap. 2.

PLICATILIS, plicatile, [*Pieghevole*] πτυκτός, quod plicatur, aut plicari poteſt: ut, Nauis plicatilis, quæ facta ex corio, complicata circunfertur ad traiiciẽdos amnes. Plin. li. 5. cap. 9. Ibi Æthiopiæ conueniunt naues, nanque eas plicatiles humeris trãsferunt, quoties ad cataractas uentum eſt. Plicatilis criſta. Idem li. 10. ca. 29. Vpupa criſta uiſenda plicatili, contrahens eam, ſubrigensq; per longitudinem capitis.

PLICO, cas, caui, catum, & plicui, plicitum. [*Piegare*] πτύσσω, πλέκω: ſignificat plicare, nectere, & ueluti rugas facere. à πλέκω, necto. Virg. 5. Æn. Seq; in ſua membra plicantem.

PLINIVS ſecundus Veronenſis tẽporibus Veſpaſiani uixit, cuius negotia adminiſtrabat: noctibus uero & ſucciſiuis tẽporibus opus

de Rerum natura conſcripſit. Periit in montis Veſeui incendio, dum eius cauſam indagare cupit. Eius uitam diligentius narrat ſororis eius filius Cæcilius Plinius, cuius extant li. epiſt. & Panegyricus, Traiano Cæſari dictus, quo illi gratias agit conſul ab eo factus. Quinctiliani filiam dote iuuiſſe, & Martialem poetam ſecedentem uiatico proſecutum fuiſſe, teſtatur ipſe in epiſtolis.

*Plinthides quid ſit, Hygenus in libro de limitibus declarat his uerbis. Quæſtorii dicuntur agri, quos populus Romanus, deuictis pulſiſq; hoſtibus poſſedit, mandauitq; quæſtoribus ut eos uenundarent: quæ centuriæ nunc appellantur Plinthides, id eſt laterculi: eaſdem in quinquagenis iugeribus quadratas cluſerunt limitibus, atque ita certum cuique modum uendiderunt. Idem in eodem libro ſic. Sunt plinthides, id eſt laterculi quadrati, uti centuriæ per ſena millia pedum l. limitibus incluſi, habentes ſinguli laterculi iugera numero i. ccl.

Ploro, ras, [*Piangere, lagrimare*] κλαίω, ὀλοφύρομαι, lacrymor, fleo. Ci. pro domo: Senatum pro me non modo propugnare, ſed etiam plorare prohiberent. Hor. de Arte. Conducti plorant in funere. Idē 2. Epi. 1. Plorauere ſuis non reſpondere fauorem Speratum meritis. Cic. Att. li. 15. Feſſus ſum plorando. Ploratus, ta, tum, Statius: Quos Veneri plorata domus. Ploratus rogus, Oui. 4. Faſt. Plōratus, ploratus, ploratui, κλαυθμὸς, fletus, lamentatio. Ci. 2. Tuſ. Ex poeta quopiam uetuſto: Heu uirginalem me ore ploratum edere. Idem Att. li. 5. Ciuitatum gemitus, ploratus. Plorator, qui plorat. Mar. li. 14. Si quis plorator colo tibi uernula pendet. Plorabundus, ploranti ſimilis. Pla. Aul. Homo ad prætorē plorabūdus deuenit.

Ploſtrum, ploſtri, [*Carro*] ἅμαξα, idē quod Plauſtrum. nam au, in o, ſæpe conuertitur. Col. li. 6. c. 2. Hinc Ploſtellum. Ploſtellum Pœnicum quid ſit, declarat Var. li. 1. de re ruſt. ca. 52.

Plotae, inſulæ duæ ad occidentales latus Peloponneſi ſitæ. Pli. lib. 4. cap. 12.

Plotinus, inſignis Academicæ ſectæ philoſophus, Ægyptius natione, patria Lycopolites, diſcipulus Ammonii, præceptor Porphirii: qui Galeni, Taciti, & Probi temporibus floruit. Hæc Suidas.

Pluma, plumæ, πτίλον, mollior, & minor penna. Plau. in Men. Pluma leuior. Mar. lib. 14. Laſſus Amyclea poteris requieſcere pluma. Virg. 10. Æn. Canentem molli pluma duxiſſe ſenectam. Cic. 2. de nat. deo. Animātium pluma alias, alias ſquama uidemus obductas. Hinc plumeus, a, um, ut, lectus plumeus. Plumea culcitra, Cice. 3. Tuſc. Oui. 11. Met. Plumeus, unicolor, pullo uelamine tectus.

Plumarius, a, um, [*Di piuma*] πτιλωτὸς, ex pluma. unde Plumaria culcitra, pluma plena. Et Plumarium opus, acu factum

Plumarius, rii, qui acu depingit aliquid in puluinaribus plagis. Cato de Liberis educan. Nulla, quæ non didicit pingere, poteſt bene iudicare, quid ſit bene pictum plumario, aut textore in puluinaribus plagis.

Plumatilis, le, ex plumis. Plau. in Epid. Plumatile, aut cerinum. Nonius Clauatum interpretatur, aut ex pluma factum.

Plumatus, a, um, [*Coperto di piuma*] πτερωτὸς, plumis tectus. Ci. 2. de Nat. de. Nitens plumato corpore coruus. Plin. li. 8. cap. 30.

Plumbago, inis, communis uena plumbi. Vide Plumbum. Eſt etiam Plumbago, herba in aruis naſcens, folio lapathi: qua commanducata ſi oculus ſubinde liniatur, plumbum, quod eſt genus uitii, ex oculo tollitur. Plin. li. 25. cap. 13.

Plumbarius, a, um, quod ad plumbum pertinet: ut, Plumbaria officina. Plin. lib. 34. cap. 18.

Plumbatae, pilæ plumbeæ, quas ueteres peregrino uocabulo Martiobarbulos uocabant. Vegetius de Re militari li. 1. ca. 17.

Plumbatura, æ, [*Impiombatura*] μολύβδωσις, modo ferruminationem ſignificat, modo quancunque coniuncturam plumbo factam. Caſſius apud Paulum in l. in rem actio. ff. de Rei uendic.

Plumbeus, a, um, ex Plumbo. Plau. in Tri. Nummum ei nunquam credam plumbeum. Plumbeo iugulare gladio, eſt leui argumento cō uincere quempiam. Plumbeus homo à Plauto dicitur liuidus, à Terentio obtuſus, & ſtupidus, in Heaut. Plumbeum ingenium, quod cogitando penetrare non poteſt. Plumbeum eſſe in re aliqua. Cice. 1 de Fin. Dubitare non poſſumus, niſi plane in phyſicis plumbei ſimus, quin nihil ſit animis admiſtum. Plumbeæ iræ, ſunt grauiſſimæ. Plaut. Pœn. Si quid peccatum eſt, plumbeas iras gerunt. Plumbeus color, plumbum referens, qualis apparet in iis, qui ictero nigro laborant. Plin. lib. 11. ca. 52.

Plumbo, as, [*Impiombare*] μολυβδόω, ferrumino, uel plumbo cōglutino. Pli. li. 34. ca. 17. Neque argentum ex ſtanno plumbatur. Hinc Applumbo, plumbo Vlp. l. ij. de ſepul. uiol. Si ſtatua neque applumbata fuerit, neque affixa.

Plumbum, bi, μόλυβδος, μόλιβδος, duplex eſt, album, & nigrum: album, Stannum dicitur. Pli. lib. 34. ca. 16. & 17. Eſt & Plumbum genus uitii in oculis, Pli. li. 25. ca. 13. Plumboſus, a, um, μολυβδώδης, quod plurimū plumbi habet admiſtum. Pli. li. 34. c. 18. & li. 33. c. 5.

Plumeſco, is, ſcere, pennatus fio. Pli. li. 10. cap. 53.

Plumo, plumas, πτεροφυέω, plumam emitto. Gel. li. 2. ca. 29. Pullis iam iam plumantibus. Plumare itē eſt acu pingere. Flauius Vopiſcus.

Plumosus, a, um, [*Coperto di piume*] plumis tectus, Ouid. ad Liuiā. Sic plumoſa nouis plangentes pectora pennis Oeniden ſubitæ cō cinuiſtis aues. Prop. li. 4. El. 2. Faunus plumoſo ſum deus aucupio.

Plumipes, pedis, πτερόπους, qui pedes habet pennatos. Catul. in Camerium, epigr. 51. Adde huc plumipedas, uolatideſq;.

Plumula, æ, πτερύγιον, parua pluma. Col. li. 8. cap. 5.

Pluo, pluis, plui, uel pluui, tum, βρέχω, ὕω, ſoli deo, uel naturæ tribuitur. ideo fere ſine nominatiuo ponitur. Virg. 10. Æn. Dum pluit in terris. Ci. 2. de Nat. de. Has Græci ſtellas Hyadas uocitare ſuerūt à pluendo: ὕειν, enim eſt pluere. Pli. l. 16. c. 26. Etiā ſi non pluat. Aliquando tamen inuenitur habere nominatiuū eius rei, quæ pluendo decidit. Vir. 4. Geo. Nec de concuſſa tantum pluit ilice glandis. Tibul. Multus & in terram deplueretq; lapis. Quandoque & ablatiuū. Liuius li. 36. Nunciatum eſt, lapidibus pluiſſe. Quandoq; accuſatiuum. Liu. li. 10. Terram pluiſſe, nunciatum eſt. Hinc Appluo, ἐφύω. Pli. li. 9. ca. 16. Niſi appluat, exanimātur. Compluo. Varro: Surſum, quà compluebat, compluuium dictum. Impluo ſuo loco.

Plurifariam, [*A molti modi*] πλειοναχῶς, aduerbiū pluribus modis, ſiue pluribus locis. Suet. de Tib. Cubicula plurifariam diſpoſita.

Plurimus, ma, mum, [*Aſſaiſſimo*] πλεῖστος, ſuperlatiuum a Multus. Plau. in Aul. Quod me ſollicitat plurimis miſerum modis. Quandoque pro longo. Vir. 1. Æn. Collem, qui plurimus urbi Imminet. Vnde apud eundē, Nux plurima, i. longa, qua ſignificatur amygdalum. Plurimum cum genitiuo. Cice. In publicanorum cauſis uel plurimum ætatis meæ uerſor. Idem 1. de Fin. Iuſtitiam iucunditatis uel plurimum affert. Plurimi, genitiuus uerbis æſtimandi iungitur. Cic. 3. de Fin. Eſt illud quidem plurimi æſtimandum: ſed ea æſtimatio genere ualet, non magnitudine. Plaut. Bacch. Illum plurimi pendit. Hinc plurimum, aduerbium, permultum. Ci. de Amic. Plurimum ſibi confidit. Quandoque pro, Vt plurimum. Tere. in Phor. Domum ire pergam, ibi plurimum eſt.

Plus, pluris, πλέον, πλεῖον, gen. neu. in obliquis uero, & numero plurali trium generum, ſecundum Priſcianum, comparatiuum eſt, ſignificatione tantum, non uoce, ab eo quod eſt Multum: quamuis Gel. li. 5. c. ult. Ex Capitonis auctoritate putaueris eſſe abſolutum id eſt poſitiuum. Plus nominatiuo aliquando iungitur. Liu. de bello Maced. Plus quinquaginta hominum millia ceciderunt. Aliquando accuſatiuo. Ter. in Eun. Non plus triduum. Vitruu li. 7. Aſſeres directi diſponantur inter ſe, nec plus ſpatium habentes pedes binos. Aliquando ablatiuo. Plaut. in Men. Plus triginta annis natus ſum. In quibus omnibus locutionibus intelligitur particula Quàm, quæ plerunque etiam exprimitur. Iungitur aliquando & genitiuo, communi more omnium ſubſtantiuorum: ut, Plus ſapientiæ, apud Plaut. in Mil. Aliquando temporis aduerbium fit, idem ſignificans quod diutius. Ter. in Hec. Vt cum matre una plus eſſet. Plures pro multi. Cic. 2. de Fin. Plures dies manere non poteſt. Pli. li. 9. ca. 12. Aquatilium tegmenta plura ſunt. In plurali numero Plura dicimus, & Pluria. Donatus: Antiqui hoc Complure, & hæc Compluria, quod noſtri Complura dicunt: Cicero in Oratore: Confirmanda genera compluria. Credo, quia ueteres hic & hæc pluris, & hoc plure, non hoc plus, dicebant. Hæc ille. Gellius uero refert Capitonem docuiſſe Pluria Latinum eſſe, plura uero barbarum. nunc autem & Pluria, & Plura dicimus. unde & Compluria, & Complura. Ter. in Phor. Noua hic compluria. Sed differunt ab inuicem Plura, & Complura, quòd Plura de duobus dici poſſit, Complura non niſi de maiore numero. Eſt præterea illud comparatiuum, hoc minime, ideoq; non regit caſum. Complurimus non reperitur, ſed tātum Plurimus. Eſt etiam Plus aduerbiū. Plus ſatis, dicimus, pro eo quod eſt abunde, & plus quàm ſatis. Terent. in Eun. Accede ad ignem hunc, iam caleſces plus ſatis. Plus minus, Plus, minus'ue. Plus'ue, minus'ue, in eadem ſignificatione uſurpantur, pro circiter: frequentius tamē inuenitur Plus minus, ut, Dies plus minus triginta: pro, paulo plus, aut paulo minus: id eſt circiter. Dicimus etiam, Plus pluſq;, pro, in dies uehementius. Ci. Att. li. 6. Quem mehercle plus pluſq; in dies diligo. Hinc Perplures, idem quod permulti Pli. li. 13. c. 24. Sponderq; iugero eius annuos perplures uel mediocri ſolo reditus. Vnde Perplurimum, aduerbium: ut, Perplurimum refert, apud eundem li. 2. cap. 54. Itē deriuatiua, Pluralis, & hoc rale, & Pluratiuus, ua, uum, eiuſdem ſignificationis, ut apud Macrob. Pluratiuus numerus.

Plusculus, a, um, [*Vn poco piu*] παραπολύς, dimin. à Plus, quamuis Plus maſculinum, fœmininum'ue genus non habeat: idemq; ſignificat, quod paulo, uel aliquanto plus. Ter. in Phor. Pluſcula ſuppellectile opus eſt. Inde Compluſculus. Idem in Hec. Dies compluſculus. Pluſculum, li, ſubſt. neu. gen. Cic. 2. de Or. Cauſſas, eas, in quibus pluſculum negocii eſt. Idem Luccio li. 5. Pluſculum, quàm concedit

cedit ueritas,amori noſtro largiare.

PLVTARCHVS , Cherroneſis philoſophus floruit ſub Traiano & Adriano imperatoribus, uir eruditiſſimus. A' Traiano in Illyricum miſſus eſt conſulari poteſtate. Suidas.

PLVTEVS,plutei, maſc. gen. machina ad expugnandos muros ad ſimilitudinem caſſidis. Contexitur e uimine,& corijs protegitur, ternisq; rotulis:quarum una in medio, duæ in capitibus apponuntur.in quamcunque partem uolueris, admouetur. Hos obſidentes muris admouebant,applicabantq;,ſub iisq; latitantes ſagittis, aut alijs miſſilibus defenſores de propugnaculis exturbabant,ut uterum ſcalis aſcendendi præſtaretur occaſio, ut inquit Vegetius. Cæſar: Hoſtibus ſpes uictoriæ redintegrabatur,quod deuſtos pluteos turrium uidebant. Plaut. in Mil. Ad eum uineas, pluteosq; agam: i.totis uiribus eum oppugnabo. Suet.in Calig. Accipere uidetur pluteum pro fulcro tori diſcubitorii, cum inquit: Quoſdam ſummis honoribus functos cœnare modo ad pluteum,modo ad pedes ſtare ſuccinctos linteo paſſus eſt. Mart.li.3. Nanque puer pluteo uindice tutus erat. Librorum quoque, & tabularum, ſignorumq; repoſitoria Plutei appellantur. Iuue.Saty.2. Et iubet archetypos pluteo ſeruare Cleanthas. Hinc Plutealis, & hoc le.unde a Cicerone ad Att.li.1.Sigilla pluteali,imagunculæ pluteis incluſæ dicuntur. Tabula inſuper, qua utuntur ii , qui aliquid meditantur, conſcribuntur, Pluteus dicitur. Perſius Sat.1. Nec pluteum cædit nec demorſos ſapit ungues.

PLVTO,πλούτων,x'τό ordis,Saturni filius ex Ope coniuge,& frater Iouis,atque Neptuni:qui cum ad regni diuiſionem ueniſſent,Plutoni,qui natu minimus erat,& Ageſilaus uocabatur,pars Occidentis obtigit,ſecus inferum mare:Ioui plaga Orientalis: Neptuno inſulæ. hinc datus eſt locus fabulæ,Ioui imperium cæli, Neptuno maris , Plutoni inferorum obtigiſſe. Dictus Pluton, ἀπὸ τοῦ πλούτου,à diuitiis, quòd opes omnes ab inferis, i.ex intimis terræ uiſceribus eruantur. Eandem etiam ob cauſſam Latini Ditem appellarunt. Cic.2.de Nat.de. Terrena uis omnis atque natura Diti patri dedicata eſt. Idem & Summanus dicitur,quaſi ſummus deorum Manium. Item Orcus,quaſi Vrgus, ab urgendo,quòd omnes in interitum urgeat. Dicitur & aliis multis nominibus, quæ uide apud Cœlium Antiq.lect. li.10.c.18. Huius uxorem Proſerpinam eſſe uolunt,Cereris filiam : cuius raptum tribus libris exequitur Claudianus. Hinc Plutonius,nia,nium. Hora.li.1.Carm. Et domus exilis Plutonia.

PLVVIA,pluuiæ,[*Pioua*]ὑετός, aqua cæleſtis ex cælo decidens. Vir. 1.Geo. Et pluuia ingenti ſata læta,boumq; labores Diluit. Idem. 1.Geo. Ne tenues pluuiæ,rapidiue potentia ſolis.

PLVVIALIS,pluuiatilis,& pluuius, a,um,unde aqua pluuia, uel pluuialis dicitur , quæ de cælo decidit. Feſtus: Compluuium,quò de diuerſis tectis aqua pluuialis confluit. Virg. 3. Georg. Vere madent udo terræ,ac pluuialibus Auſtris. Col.li.2.cap.13.

PLVVIOSVS,a,um,[*Pioueſo*]ὑετώδης,ut, Annus pluuioſus , in quo fiunt frequentes pluuiæ. Pli.li.18.ca.23.

PLVVIVS,a,um, ὄμβριος,Plinius: Teritur in mortariis admiſta aqua pluuia. Hora.li.1.Carm. Ventos pluuios uocat,i.pluuiam inducentes. Col.in Præfat.li.1.Ver pluuium nominat, in quo ſæpe fit pluuia. Auſter pluuius,pluuiam inferens, Ouid. 1. Met. Cælum pluuium,Var.1.de re ruſt.ca.13. Frigus pluuium,Virg.3.Georg. Hyades pluuiæ,2.Æneidos.

PLYNEAE,Nili inſula,incolæ Plynezi,& Plyneatæ. Stephanus.

PLYNTERIA,dies feſti apud Athenienſes, Cereri ſacri. Cœl.Rhod.

P ANTE N

PNEVMATICVS,ſpiritalis,ἀπὸ τοῦ πνεύματος,à ſpiritu. unde Pneumatica organa,dicuntur ſpiritalia,hoc eſt, quæ ui flatus, uel ſpiritus aquam ex puteo,uel flumine hauriunt,ad irrigandos hortos. Plin. lib.19.cap.4. Pneumatica ratio,pars muſicæ,quæ fit inflatis uento fiſtulis. Plin. li.7. Cteſibius laudatur,pneumatica ratione, & hydraulicis organis repertis.

P ANTE O

POCILLATOR,oris,[*Coppiere*] οἰνοχόος,pincerna,qui eſt à poculis.

POCILLVM,li.paruum poculum. Plin.lib.4.ca.13. Papirius,aduerſus Samnites dimicaturus,uotum fecit,ſi uiciſſet,Ioui pocillum uini. Plau.in Aſin. Tecú aquæ pocilla potitet. Cato c.156. Per linteum exugito ſuccum,in pocillum fictile. Liui.10. Vouerat Ioui,ſi legiones hoſtium fudiſſet,pocillum mulſi.

POCVLENTVS,ta,tum, [*Che ſi può beuere*] πότιμος, quicquid potari poteſt. Gell.lib.4.cap.1. Penus eſt,inquit,quod eſculentum,aut poculentum eſt. Cice.2.de Natu.Deo. Eſculentis & poculentis iter natura patefecit.

POCVLVM,poculi.[*Coppa*]ἔκπωμα, ποτήριον, uas, quo bibitur: à potione dictum. Cice. Verr.6. Pocula Mentoris manu ſummo artificio facta, Virg. 11.Æn. Expectare dapes, & plenæ pocula menſæ. Sumitur quandoque pro ipſo potu, ſiue potione. Virg. 2.Georg. Pocula ſi quando ſæuæ infecere nouercæ. Poſcere maioribus poculis,eſt copioſius,& liberius potationi indulgere,inuitare. Cic. 3.Verr. Poſcunt maioribus poculis.

PODAGER,gra,grum,ποδαγρός,podagricus. Claudianus epigr.30.

PODAGRICVS, & Podagroſus , ποδαγρικός, qui podagra laborat. Plau. in Merc. Si podagroſis pedibus Euthycus. Pli. lib. 20.ca.8. Podagricis utiles.

PODAGRA,podagræ,pe.co.[*Podagra,gotta*]ποδάγρα, morbus eſt articularis,pedes præcipue infeſtans. Dicta Podagra, quòd pedicæ more,quam Græci ποδάγραν, appellant, pedum uſum impediat. Si manus infeſtet, chiragra dicitur. Mart. li.1. Litigat,& podagra Diodorus,Flacce laborat: Et nil patrono porrigit: hæc chiragra eſt. Ouid.2.de Pon. Soluere nodoſam neſcit medicina podagram. Podagra morbus peregrinus eſt. nam ſi Italiæ fuiſſet , antiquius Latinum nomen inueniſſet. non enim Roma, cum ſudando, & laborando uiueb.at,hoc malum cognouit. Plin.lib.26.cap.10.

PODALIRIVS,Æſculapii filius, ob inſignem medicinæ artis peritiam una cum fratre Machaone ad bellum Troianum euocatus.

PODARGI,ποδαργοί,populi Thraciæ,teſte Stephano.

PODEX,cis, ἀρχός, πρωκτός,poſterior pars corporis pudenda . Iuue. Sat.2. Et podice læui Cæduntur tumidæ medico ridēte mariſcæ. Horatius: Hietq; turpis inter aridas nates Podex.

PODIVM,podii.[*Poggio,poggiolo*]πόδιον,locus ad ſpectandum habilis:a pede nomen habens,quia pedis modo proiectura illa,quæ podium facit,procedat:uel quòd in eo pedibus hæremus. ſolet enim fieri extra domus parietem locus porrectus inſtar pulpiti,mutulis è marmore ſuppoſitis. Iuue,Sat.2. Omnibus ad podium ſpectantibus. Suet.de Nerone. Toto podio adaperto ſpectare conſueuerat.

POECILASIVM,ποικιλάσιον,oppidum Cretæ. Ptol.li.3.cap.17.

POEAN,antis,ποίας,pater Philoctetis,qui ab eo Pœantius,& Pœantiades a poetis appellatur. Ouid.li.5.Triſt.

POEMA,atis,[*Poema,poeſia*]ποίημα,& Poematum,ti,& Poeſis,huius poeſis,ποίησις,poetarum opus:hoc eſt,figmentum, ſiue fictio. Pla. in Aſin. Nam nec fictum unquam,nec pictum, in poematis. Plin.li. 7.cap.36. De poematum origine magna quæſtio eſt. Cic.4.Tuſc. Anacreontis tota poeſis amatoria eſt. Nonius ita diſtinguit inter Poema,& Poeſin,quòd illud ſit inuentio parua,quæ paucis uerbis exprimitur:hæc uero contextus ipſe ſcriptorum, & opus totum. Sic tota Ilias,Poeſis appellabitur: armorum autem Achillis deſcriptio,poema. Verum hæc differentia non obſeruatur.

POEMEN,ποιμήν,mons Ponticæ regionis Stephanus.

POENA,pœnæ[*Pena,ſupplicio*]τίμημα,τιμωρία,ſupplicium,quo quis ob delictum afficitur,a Græco ποινή: quamuis Varro à pendendo deriuari putet. Habet autem hoc nomen uarios in oratione uſus Dicimus enim, Petere pœnas,pro exigere: Luere pœnas, i. puniri Afficere pœna: Cōſtituere pœnā alicui,aut in aliquē: Conſurgere in pœnam: id eſt, Vi pœnam ab aliquo exigere: Dare pœnas: Pendere pœnas: Exigere pœnam: Expetere pœnam. Effugere pœnam: Expendere pœnas alicui: Ferre pœnam: Habere pœnas: Perſoluere pœnas ſceleris: Perferre pœnā: Perſequi pœnas alicuius, pro ulciſci: Pendere pœnas, puniri,ſupplicio affici, mulctam ſoluere: Repetere pœnas ab aliquo: Suſtinere pœnam: Sufferre pœnam: Sumere pœnas: Subire pœnam: Suſcipere pœnam. Pœnarum uero octo genera Cicero commemorat: damnum, uincula, uerbera, talionem ignominiam,exilium, ſeruitutem, mortem.

POENALIS,& hoc le, quòd ad pœnam pertinet : ut Pœnalis opera. Plin.li.18.cap.11.

POENARIVS,pœnalis,ut, Pœnaria actio. Quinct.li.4.c.3. Si pœnarias actiones inferemus. Idem lib.7.cap.5.

POENICVS,ca,cum,antiqui dicebant,quod nos Punicus,œ diphthongo in u,tranſmutata.unde Pœnica pauimenta ex lapide Numidico ſtrata. Sic Pœnio dicebant,pro Punio.

POENITENTIA,μετάνοια,dolor ob factum aliquod noſtrum,occaſionisue prætermiſſionem. Plin.epi.130. Supereſt,ut agat pœnitentiam pœnitentiæ ſuæ. Plin.lib.17.cap.12. Nihil fœdius agricolis: quam geſtæ rei pœnitentia. Aliquando pro contemptu,li.5.c.17.

POENITET,pœnitebat,pœnituit, uerbum imperſonale. Cic. pro Cœlio: Quod obiectum eſt de impudicitia , id nunquam tam acerbe feret Cœlius ,ut eum pœniteat non deformem eſſe natum . Aliquando pro tædet,ſeu dolet,accipitur. Liuius li.1. Nec me eorum ſententiæ eſſe pœnitet. Cic. in Catone, Num igitur, ſi ad centeſimum uixiſſet annum,ſenectutis eum ſuæ pœniteret ? Accipitur interdum pro,exiguum uidetur. Ter. Heaut. Me,quantum hic operis fiat,pœnitet. i. exiguum uidetur,quod a ſeruis fit. Cic.li.1.Offi. Tandiu uelle debebis,quod ad te,quantum proficias, non pœnitebit. Pœnitet me hominis:non magni facio hominem. Cic.4.Aca. Quid,eum Mneſarchi pœnitebat? Hinc Pœnitens, Pœniturus, Pœnitendus, Accius: neque te,neque quenquam arbitror pœniturum tuæ laudis. Quinct.li.9.ca.3. Eo uſque proceſſum eſt, ut, Non

pœniturum, pro non acturum pœnitentiam, & uiſuros, ad uidendũ miſſos, Salust. dixerit. Col. li. 2. ca. 2. Hic ager colono eſt pœnitendus, ac tanquam peſtilens refugiendus. Pœnitẽdus enim idem eſt, quod parui æſtimandus. Liui. 1. Sub haud pœnitendo magiſtro. Pœnitens uero interdum iungitur genitiuo. Suet. in Vitel. Pœnitens facti. Interdum ablatiuo cum De. Idem in Claud. Pœnitentis de matrimonio Agrippinæ. Pœnitendum gerundium legitur Salust. in Iug. Num eorum pœnitendum ſit. Modò alii ſcribunt cum æ, ut pænitet; alii cum e, ut penitet.

Pœnvlvs, diminutiuum eſt a Pœnus: unde Plautina fabula nomen ſumpſit, in qua Pœnus Hanno Punicæ loquens introducitur.

Pœnvs, Carthaginenſis, a nomine Phœnix, detracta aſpiratione. Seruius in illud Virg. 1. Æn. Ponuntq́; ferocia Pœni Corda. Pœni, inquit, ἀφ᾽ ὧν ϛοιχεῖον, eſt, quaſi Phœni, quia à Phœnicibus orti. Hinc Punicus, ca, cum, commutata œ in u.

Poeta, poetæ, ποιητής, carminum inſignium ſcriptor. Horat. in Arte: Pictoribus atque poetis Quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas. Virg. 9. Ecl. Et me fecere poetam Pierides. Cic. 2. de Ora. Bonus poeta nemo ſine inflammatione animorum exiſtere poteſt & ſine quodam afflatu quaſi furoris.

Poetice, ces, aut Poetica, cæ, ars, conſcribendorum uerſuum. Cic. 1. Tuſc. O præclaram emendatricem uitæ poeticam.

Poeticvs, a, um, quod ad poetam pertinet. Cice. 3. de Orat. Habet in oratione poeticum uerbum dignitatem. Quinct. li. 1. In eadem uitii geminatione poetico iure defenditur. Licentia poetica, Quinct. li. 2. c. 4. Poetici dii, Ci. 3. de Nat. De. Mella poetica manare, Hor. 1. epiſt. 20. Hinc poetice more poetarum. Cic. 5. de Fin.

Poetificvs, adiect. Ennius Caballinum fontem poetificum dixit.

Poetor, aris, in poetica me exerceo. Ennius: Nunquam poetor niſi podager.

Poetria, æ, [*Poeteſſa*] ποιήτρια, mulier poetices perita. Perſius in Præfat. Poetrias picas Cantare credas Pegaſeium melos. Ci. pro Cœlio: Veteris & plurimarum fabularum poetriæ.

Pol, per Pollucem, iuramenti genus tam uiris, quàm mulieribus erat commune. Plaut. in Amph. Neque pol dedi, neque dixi.

Pola, πόλα, Ptol. Iſtriæ urbs à Colchis condita, poſtea à Iulio Cæſare colonia deducta, Iulia Pietas appellata. Pli. li. 3. cap. 19.

Polemon, pe. c. philoſophus Athenienſis: qui cum aliquando ebrius Xenocratis ſcholam ingreſſus fuiſſet, eius oratione, quæ tunc de pudicitia erat, adeo mores immutauit, tantumq́; in philoſophia profecit, ut Xenocrati in ſchola ſuccederet. Gel. Diogenes eum multa ſcripſiſſe teſtatur. Suidas nihil ſcriptum reliquiſſe aſſerit.

Polemon, cognomento Helladicus, patria Ilienſis, hiſtoricus nobiliſſimus, Panætii diſcipulus. Suid.

Polenta, æ, ἄλφιτον, hordeum madefactum, deinde ſiccatum & toſtum. Eſt autem Polenta tantum fœminini gen. Cato de re ruſt. c. 118. Polentam aducito. Varro de ruſt. li. 3. ca. 9. Polenta miſtam cum naſturtii ſemine. Plaut. in Aſi. Polentam pranſitant.

Polentarivs, ria, rium, quod pertinet ad polentam, ſeu quod eſt ex polenta. Plaut. in Curc. Eiiciam polentarium crepitum.

Polentia, æ oppidum ſub Apennino, in confinio Liguriæ. Ptol. lib. 3. cap. 5. & Plin. lib. 3. cap. 5.

Poli, lorum, [*Poli*] πόλοι, γίγγλυμοι, Martiano, duo ſunt puncta immobilia in cælo, circa quæ, tanquam circa cardines quoſdam, totum cælum uolui uidetur: unde etiam nomen acceperunt, ἀπὸ τοῦ πολεῖν, à uertendo. Horum alter, qui Borealis appellatur, in noſtro hemiſphærio perpetuo apparet, cui alter, quem Auſtralem dicimus, ex diametro opponitur: neque ex noſtro horizonte unquã conſpicitur. Ab horum uno ad alterum imaginaria quædam linea ducitur, quam Axem appellant: cuius extrema occupant ipſi poli. Plin. lib. 2. cap. 15.

Polimenta, teſte Feſto, dicuntur teſticuli porcorum, cum caſtrantur, quòd ad ſimilitudinem ueſtium poliantur. Plaut. in Men.

Polio, polis, poliui, uel polii, politum, [*Polire, ornare*] ξέω, λειαίνω, orno, complano. Plaut. in Pœn. Poliri, expoliri, pingi, fingi, Virg. 8. Æn. Ægidaq́; horrificam, turbatæ Palladis arma, Certatim ſquamis ſerpentum, auroq́; polibant. Oui. 1. de Pont. El. 6. Cur ego ſollicita poliam mea carmina cura. Cice. 1. de Nat. deo. Orationis faciendæ & poliendæ ignarus. Hinc Politum, cultum, ornatum. Var. 1. de re ru. ca. 2. Virum omnibus uirtutibus politum, Cic. 3. de Fin. Agricultura abhorret ab omni politiore elegantia. Idem 4. Aca. Politiſſimus & acutiſſimus noſtræ memoriæ philoſophus. Ibidẽ: Nihil acutius, nihil politius Ariſtotele. Idem Lentulo: Apelles Veneris & caput & ſumma pectoris politiſſima arte perfecit. Hinc polite, aduerb. Cic. 1. Tuſc. Fieri poteſt, ut recte quis ſentiat, & id, quod ſentit, polite eloqui non poſſit. Politulus, diminut. Cic. ad Volumnium li. 7. epiſt. Opus eſt huc limatulo, & politulo tuo iudicio. Politura, ræ, poliendi actus. Plin. lib. 36. ca. 6. Thebaica polituris accommodatur. Repolio, rurſus polio. Col. li. 2. De frumentis loquens: Nihil attinet repoliri, ſatis eſt umbra refrigerari. Reliqua compoſita uide ſuis locis.

Polio, onis, qui arma polit. Firmicus li. 2. Mars & Mercurius in decimo poliones faciunt. Vtitur hac uoce & Calliſtratus li. 50. Dig.

Politia, æ, pe. pro. [*Republica*] πολιτεία, ſtatus ciuitatis, quo nomine etiam Plato opus ſuum de rep. inſcripſit. Cic. 1. de Diuin. Vide quid Socrates in Platonis Politeia loquatur. Politeia, iuxta Ariſtotelem in ther. Eſt principatus, & conſuetudo rerum, ſecundum quam uiuere unumquemque, & conuerſari decet. Tres autem ſunt quia aut unus regnat, aut plures, aut omnes. ſi unus, & bonus, regnum conſtituet: ſi malus, tyrannidem: ſi plures, & boni, ariſtocratiam: ſi mali, ochlocratiam facient: ſi omnes, & boni, democratiã.

Politicvs, a, um, πολιτικός, ciuilis, quod ad ciues pertinet, quos Græci πολίτας, uocant. Cic. Att. li. 9.

Pollentia, lentiæ, δύναμις, potentia. Plaut. in Rud. Ne impiorum potior ſit pollentia. Idem Caſi. Vt uiro tuo ſis ſuperſtes, atque ut potior pollentia. Pollentia, dea potentiæ, quæ a Romanis colebatur. Item Pollentia, Plinio auctore, oppidum in maiore Balearium inſula. Fuit & altera Pollentia iuxta Alpes, inclyta lanarum nobilitate: de qua Silius lib. 8. Fuſciq; ferax pollentia uilli. Fuerunt & Pollentini in Piceno Plin. li. 3.

Polleo, [*Potere, ualere*] ἰσχύω, σθένω, poſſum, ualeo. Ci. in Para. Nec eſt ulla res, quæ plus apud eum polleat, quam ipſius uoluntas, atq; iudicium. Liui. lib. 21. Multum illi terra, plurimum mari pollent. Accipitur etiam pro præſtare, uel melius eſſe, uel utilius. Plin. li. 36. ex oleo & aqua Ciliciæ cotes pollent.

Pollex, pollicis; [*Dito groſſo*] μέγας δάκτυλος, ἀντίχειρ, digitus primus in pede, & manu, quod ui poteſtate inter ceteros digitos polleat. unde & apud Græcos ἀντίχειρ uocatur, quaſi altera manus uideatur. Plin. li. 11. cap. 43. Hominis pollex articulos habet tres. Premere pollicem, prouerbialiter dicitur, pro fauere. Plin. li. 28. cap. 2. Pollices, cum faueamus, premere prouerbio iubemur.

Pollicaris, & hoc pollicare, ἀντιχειριαῖος, quod pollicis latitudinem, ſiue craſſitudinem habet: Plin. li. 15. cap. 24.

Polliceor, ceris, [*Promettere*] ἐπισχνοῦμαι, ἀπαγγέλλομαι, uerbum commune, ſecundum Priſcianum. nam in ſignificatione paſſiua legitur apud Ouid. in epiſt. Cydippes: Exige polliciti debita iuratori. Eſt autem polliceri, ultro, ſeu ex pactione aliquid promittere, Plaut. in Aul. Credo illi mercedem gallo pollicitos coquos. Aliquando pro affirmare. Cic. ad Curionem li. 2. epiſt. De ipſo Tito Annio tantum tibi polliceor, te maioris animi, &c.

Pollicitatio, onis, a Pollicitor, Pli. lib. 7. ca. 37. Spretis legatis, & pollicitationibus Mithridatis regis.

Pollicitor, aris, a Polliceor. Plaut. in Mil. Tibi meam operam pollicitari.

Pollicitvm, ti, ſubſt. i. promiſſio. Col. li. 11. ca 3. Memores polliciti noſtri. Oui. 1. de Arte: Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt.

Pollinarivs, a, um, γυρεώδης, ut Cribrum pollinarium, quod è lino, non è ſetis equorum fit, ad pollinem purgãdum. nã cribra, quæ ad excutiendam farinã fiunt, Excuſſoria dicuntur. Pli. li. 18. ca. 11.

Pollincere, pen. pr. eſt farinam in piſtrino lucifractam diuidere.

Pollinctvra, a pollincio, cadauerum unctio, & curatio. Pla. in Stic.

Pollincio, pollincis, pollincere, pen. cor. [*Gouernare i corpi morti*] ἐνταφιάζειν, ταφεύειν, corpus mortuum curare. Pollinctus, ctus, ipſa curatio. Plaut. in Prol. Pœn. Eorum alter uiuit, alter eſt mortuus. mihi pollinctor dixit, qui eum pollixerat.

Pollinctor, oris, [*Pizzica morti*] νεκροθάπτης, curator funerum, cuius officium erat, abluere cadauera, & ungere: ab antiquo uerbo Polliſcio, quod eſt lauare, ungere, & curare cadauera. Pla. in Aſin. Ecquis currit pollinctorem acceſſere? Apuleius: Pollinctor eius, funeri dum unctionem parat.

Pollintor, oris, qui farinam facit, & pollinem, quiq; pollinario cribro pollinem purgat: à polline farinæ deductum nomen. Cato de re ruſt. cap. 5.

Pollintio, onis, à Pollinceo, quod eſt farinam in piſtrino diuidere. Cato ca. 136: Pollintionem in agro Caſinate ſic dare oportet.

Pollis, inis; & Pollen, inis, [*Fior di farina*] γῦρις, παιπάλη, flos farinæ. à Polleo: quòd farinæ portio præſtantiſſima ſit. Pli. li. 18. c. 10. Pollinis, ſextarios quinque. Marcellus Dioſcoridis interpres dicit Pollinem eſſe ſubtiliorem farinæ partem, qualis circa mollas plerũq;, & loca, in quibus panis pinſitur, parietibus hærẽs inuenitur.

Pollvbrvm, χέρνιψ, χερνιβεῖον, uas latum, quod & Peluim uocamus: à polluendo, quod eo aqua, ex manuum ablutione polluta, excipiatur. antiqui etiam ad pedes abluendos pollubro utebantur. Liuius Andron. apud Non. Argenteo pollubro, & aureo gutto. Fabius Pictor: pollubrum ſiniſtra manu teneto, dextra uas cum aqua.

Polluceo, ces, xi, ἀνατίθημι, uerbum ad ſacra pertinens, ſignificãs dedicare, uel ouere, uel (ut alii uolunt) libamenta Herculi in aram porricere: unde Sacrificiam polluctum dicebatur, quo Herculi decimæ

cimæ ſolent ſacrificari, Plaut. in Stich. Vt decimam partem Herculi polluceam: id eſt, ſplendide dedicem. Hoc uerbo uſi ſunt auctores, quoties opiparas dapes, ueluti in ſacrificium Dei, & in primis Herculis, facturi erant, cui decimas omnium rerum Romani uoto reddebāt. unde Macrobius Catillones eos proprie dicit, qui ad pollusctum Herculis ultimi cum uenirent, catillos liguriebant. nam polluctum, cti, cœna eſt pollucibilis, & opipara. Plau. in Rud.

Pollucibilis coena, a Macrobio dicta opulenta, opipara, & ſplendida. Hinc Pollucibiliter, ſplendide & laute. Plaut. in Moſt. Obſonate pollucibiliter.

Polluo, luis, lui, lutum, [*Macchiare, imbrattare*] μολύνω, inquino, fœdo, contamino. Cic. pro Roſcio Am. Cum omnia diuina, atque humana iura ſcelere nefario polluiſſet. Oui. 1. Met. Afflatuq; ſuo populos, urbesq; domosq; Polluit. Cic. pro domo: Inceſto flagitio & ſtupro polluit ceremonias. Horā. 4. Carm. Ode 5. Nullis polluitur caſta domus ſtupris. Virg. 3. Æne. Polluit ore dapes. Pollutus, luta, lutum, partic. Virg. 3. Æne. Linquere pollutum hoſpitium.

Pollux, Iouis ex Leda filius, frater Caſtoris. hunc fabulantur poetæ fuiſſe immortalem, & immortalitatem ſuam cum fratre mortali diuiſiſſe. Virg. 6. Æne. Si fratrem Pollux alterna morte redemit.

Polulus, adiect. [*Pochino*] pro paululus, uel paruulus: antiquum. Cato de re ruſt. cap. 10. Vrceos tres, labellum polulum.

Polybius, inſignis hiſtoricus, ex Megalopoli Arcadiæ ciuitate. Scipionis Africani præceptor, qui Romanam hiſtoriam libris quadraginta conſcripſit. Suidas.

Polycletus, ſtatuarius eximius. Ælianus de uaria hiſ. Pli. & alii.

Polycrates, pen. cor. Tyrannus qui regnauit in Samo inſula. Huic, quoad uixit, nihil aduerſi contigiſſe ferunt: ſed mors ærumnoſa docuit, neminem ante obitum merito dici poſſe felicem. Fuit. n. ab Oronte Satrapa Perſarum captus, ſuſpenſusq;. Stra. lib. 14. Cic. lib. 5. de Fin. Floruit eodem tempore, quo Pythagoras.

Polydamas, antis, Pancratiaſtes nobilis, qui æmulatus Herculem leonem inermis amplexus ſuperauit: taurum ingentem apprehenſis extremis pedibus retro tenebat: currum agitatum ſeſe opponendo altera manu apprehenſum ex curſu retrahebat, in equosq; inſiliebat deiecto auriga. Poſtremo poſt cœnam in cauerna, cum ſaxum a uertice ruinam minaretur, diffugientibus conuiuis, confiſus ipſe uiribus, ac manibus poſſe illud ſuſtinere, oppreſſus eſt. Pauſanias.

Polydora, πολυδώρα, inſula Propontidis. Pli. lib. 5. cap. ult.

Polydorus, pen. pro. πολύδωρος, filius priami ex Hecuba, quem pater initio belli Troiani, communis Martis exitum ueritus, cum magno auri pondere educandum tradidit Polymneſtori Thraciæ regi, antiquo hoſpiti, amico & genero ſuo. ſed ille, deleta Troia, auri cupiditate adductus, Polydorum in littore ſpatiantem, telis aggreditur, & fruſtra fidem deorum, hominumq; implorantem, occidit. uide Seruium in locum illum 3. Ænei. Fuge littus auarum. Nam Polydorus ego.

Polygnotus, πολύγνωτος, nomen pictoris præclariſſimi, patria Thaſij. Quinct. lib. 12. & Pli. lib. 35. cap. 9.

Polymnia, ſiue Polymneia, πολύμνεια, una Muſarum, à memoriæ magnitudine dicta. nam μνείαν Græci memoriam uocant. Producit autem hæc dictio penult. ſyllabam, cum apud Græcos ei, diphthongo ſcribatur. Polimneia, per quinque ſyllabas, dixit Horat. lib. 1. Car. Euterpe cohibet nec Polymneia.

Polynices, & Etheocles, Oedipi, Thebanorum regis, filii fuerunt, qui de regni hæreditate diſſidentes, ſingulari certamine congreſſi, mutuis uulneribus ceciderunt. Stat. in Theb.

Polyphemus, pen. pr. πολύφημος, Cyclops, Neptuni filius ex Thoa Phorci filia, ingenti corpore, qui unum tantum oculum, eumq; in fronte habuit. Hic Galateam nympham fertur adamaſſe, Acinq; puerum, quem ſibi illa præferebat, ſaxo interemiſſe. Vlyſſem quoque ui tempeſtatis in Siciliam delatum antro ſuo incluſit, quatuorq; ex comitibus eius deuorauit, reliquos eodem mortis genere perempturus, niſi præuertens Vlyſſes uino nigro inebriaſſet, altoq; ſopore obruto, aduſto ſtipite oculum eruiſſet. Vide Homerum 10. Od. Seruius in illud Virg. 3. Æne. Nam qualis, quantusq; cauo Polyphemus in antro Lanigeras claudit pecudes: Multi, inquit, Polyphemum dicunt unum habuiſſe oculum: alii duos, alii tres: ſed totum fabuloſum eſt. nam hic uir prudentiſſimus fuit, & ob hoc oculum in fronte habuiſſe dicitur, i. iuxta cerebrum, quia prudentia plus uidebat. uerum Vlyſſes eum prudentia ſuperauit, & ob hoc eum excæcaſſe fingitur. Hæc Seruius.

Polypus, pen. cor. [*Polpo*] πολύπους, maſc. ge. genitiuo Polypi, & Polypodis piſcis eſt ex genere τῶν μαλακοδέρμων, i. eorum, qui molli cute teguntur, à multis pedibus appellatus: cuius deſcriptionem naturam, & genera uide apud Pli. li. 9. c. 29. Per metaphoram Polypus accipitur pro homine rapace: quod à Polypo piſce tranſlatū eſt, quicquid brachiorum flagellis nactus fuerit, arctiſsime retinet. Nonnunquam Polypum dicimus omnium horarum hominem, qui ſe omnium ingeniis, omniq; tempore nouit accommodare: ea quoque metaphora a polypi piſcis natura ſumpta, qui ad ſimilitudinem loci, cui adhæret, colorem immutat, maximè in metu. Eſt etiam Polypus narium morbus, cum caro interiora naſi occupat, intumeſcens maxime flante Euro, uel Auſtro. Dictus Polypus a multifida inciſione, qua polypi piſcis pedes imitari uidetur. Morbi huius deſcriptionem & remedia, uide latius apud Celſum li. 6. cap. 8. Cato de re ruſt. Et ſi polypus in naſo introierit, braſſicam erraticam, aridam, tritam in malum conijcito, & ad naſum admoueto. Polypoſus, qui eo morbo laborat. Marti. lib. 12. Naſutum uolo, nolo polypoſum.

Polyxena, pen. cor. πολυξένη, Priami filia formoſiſſima, ex Hecuba coniuge, quam Pyrrhus Achillis filius, Troia capta, ad patris ſui tumulum iugulauit. Ferunt enim Achillem cum ad Troiam bellū gereret, Polyxenam forte in mœnibus conſpectam adamaſſe, eāq; ſibi uxorem poſtulaſſe. quod cum Priamus annuiſſet. placuit ut in Tybræi Apollinis templum conuenirent, pacis, nuptiarumq; fœdera inituri. quod cum reſciuiſſet Paris, poſt Apollinis ſimulacrū ſeſe occultauit, Achillemq; nihil tale opinantem ſagitta interfecit. Capta deinde Troia, cum & Polyxena uiua in hoſtium manus perueniſſet, Achillis umbra Græcorum proceribus in ſomnis apparuit, præcipiens ut Polyxena, cuius nuptiarum prætextu erat interfectus, inferias ſibi mitteretur: cuius crudelitatis Pyrrhus ſeſe miniſtrum præbuit. Ouid. Placet Achilleos mactata Polyxena manes. Ab ea fit Polyxenius, a, um, apud Catullum: Alta Polyxenia madefient cæde ſepulcra.

Pomarium, rii, [*Luogo doue ſono molti pomari*] μηλὼν, locus arborib. pomiferis conſitus. Prop. li. 3. Nec mea Phæacas æquant pomaria ſiluas. Oui. li. 4 Met. Solidis pomaria clauſerat Atlas Mœnibus. Aliquando pomariū, locus ubi reponuntur poma. unde Pl. li. 15. c. 16. Docet pomaria contabulata facienda in loco ſicco, & frigido.

Pomarius, rii, ὀπωροκάπηλος, pomorum uenditor. Hor. 2. Ser. Sat. 3.

Pomeridianus, a, um, [*Doppo mezzo giorno*] μεταμεσημβρινὸς à Poſt, & Meridies, quod poſt meridiem fit: ſicut Antemeridianus, quod fit ante meridiem. Cice. 3. de Orat. Dicitur & Poſtmeridianus. Quinct. lib. 3. cap. 1.

Pomifer, ra, rum, μηλοφόρος, ferens poma: ut Arbor pomifera. Col. l. 5. c. 9. Autūnus pomifer, Oui. ad Piſ. Annus pomifer, Hor. 3. Car.

Pomiliones, ſiue, Pomilii, [*Nani*] νάνοι, breuis ſtaturæ homines, paulum ſupra terram extantes: qui Græco uocabulo Nani uocantur: qualem deſcribit Marti. li. 14. Hoc diſticho: Si tantum ſpectes hominis caput, Hectora credas: ſi ſtantem uideas, Aſtianacta putes. Ibidem: Parma tibi, ſcutum pomilionis erit. Legitur & Pomilius adiect. ut Mulæ Pomiliæ, apud eundem, in titulo huius epigr. His tibi de mulis non eſt metuenda ruina, Altius in terra pene ſedere ſoles.

Pomoerium, pomœrii, locus erat tam intra, quàm extra murum, quem antiqui in condendis urbibus inaugurato conſecrabant: neque patiebantur ullum in eo fieri ædificium. Dictum Pomœrium teſte Varrone, quaſi poſtmurium. nam antiqui Mœrum dicebant, quem nos murum dicimus. unde ita legunt nonnulli apud Virg. 10. Æne. Atque ipſis prœlia miſcent Aggeribus mœrorum. Liu. li. 1. Aggere, & foſſis, & muro circundat urbem, pomœriū profert. Idem: Pomœrium eſt circa murum locus, quem in condendis urbibus quondam Hetruſci, qua murum ducturi erant, certis circa terminis inaugurato conſecrabant. Et hoc ſpatium, quod neque habitari, neque arari fas erat, non magis quòd poſt murum eſſet, quàm quòd murus poſt id, pomœrium Romani appellarunt, & in urbis incremento, quantum mœnia proceſſura erant, tantum termini hi conſecrati proferebantur. Feſtus: Pomœrium quaſi pomurium: i. proximum muro. Gel. li. 13. c. 14. Pomœrium quid eſſet, augures populi Ro. qui libros de auſpicis ſcripſerunt, iſtiuſmodi ſententia definierunt: Pomœrium eſt locus intra agrum effatum per totius urbis circuitum, pone muros, regionibus certis determinatus, qui facit finem urbani auſpicii. Antiquiſsimum autem Pomœrium, quod à Romulo inſtitutum eſt, Palatini montis radicibus terminabatur. ſed id pomœrium pro incrementis reip. aliquoties prolatum, & multos editosq; colles circumplexum eſt.

Pomona, æ, pomorum dea, apud Romanos, adamata à Vertumno, ut fabulatur Ouid. 14. Metam.

Pompa, æ, [*Pompa*] πομπή, omne ſpectaculum dicitur, teſte Valla li. 4. & apparatus ſolennis, cum oſtētatione, & ſpecie quadam triumphi, tam in aduerſis, quàm in proſperis, & lætis: à Græco πέμπω mitto. dicitur enim pompa triumphi. pompa nuptiarum, pompa ſacrorum, pompa funerum. Cic. 1. Offi. Vt pomparum ferculis ſimiles eſſe uideamur. Idem 4. Tuſc. Socrates cum in pompa cum multa uis auri argentiq; ferretur, tam multa non deſidero, inquit. Ter. in Heaut. prolixum meretricis comitatum Pompam appellauit.

Tranſeundum(inquit)eſt nunc tibi ad Menedemum: & tua pompa eò traducenda eſt. Denique ſplendor omnis & magnificentia per tranſlationem Pompa appellatur. Q.Cice.de Petitione conſ. Tota petitio,cura,ut pompa plena ſit,ut illuſtris,ut ſplendida.

POMPEII, populi quos S rnus amnis abluit, incolentes oppidũ ſiciæ dem nominis.inde Pompeianum,prædium circa Pompeios. Pompeianæ ficus,ad ſiccandum optimæ.Pompeiana uitis.Col.li.3.

POMPEIOPOLIS, πομπηιούπολις, ἡ πομπηιόπολις, Stephano, Ci.c.2. urbs.Mela lib.1. in deſcriptione Ciliciæ. Hæc, Solino teſte, poſtea Traianopolis eſt appellata, mutato nomine,poſtquam in ea perijt Traianus.

POMPEIORVM. Romæ illuſtris familia fuit: ex qua in primis commemoratur Q.Pompeius,qui contra Numãtinos miſſus, ab eiſq́; ſuperatus,turpem & ignominioſam pacem fecit. Florus lib.2. Huius filius,ſiue nepos Cn.Pompeius Strabo, magni Pompeii pater, Nouocomum coloniam deduxit: in bello ſociali imperator creatus,de Picentibus triumphauit. Cn.Pompeius, huius filius,Syllæ partes ſecutus, ab eoq́; ad ulciſcẽdos inimicos in Africam miſſus, Domitium primum expugnauit, deinde & Iarbam regem cepit, de quo triumphauit ante legitimam ætatem: quare ab exercitu Syllæ Magnus eſt ſalutatus. Inde contra Sertorium in Hiſpaniam profectus, Metelli copiis ſeſe coniungens,eum cum tota factione ſuſtulit.Mox delectus imperator ad bellum piraticum,tribus menſibus id confecit. Dein ſucceſſor L. Lucullo miſſus, de Mithridate triumphauit.Tigranem Armeniæ regem, ei ad genua procumbẽtem,in regnum reſtituit.Inde Iberos, Albanos, Iudæos debellauit capto eorum rege Ariſtobulo.Extincta uxore Iulia, Cæſaris filia,Corneliã,Scipionis filiã,uxorem duxit. Neapoli demum acutiſſima febre correptus,parum abfuit à morte:quæ ſi contigiſſet, melius cum eo actum fuiſſet, ob inſequentis belli ciuilis calamitatem.nam Pharſalica pugna à Cæſare, copiis longe inferiore,ſuperatus,& in Ægyptum fugiens, regis perfidia ab Achila præfecto interfectus eſt. Triumphum, cum ex Oriente uictor rediiſſet,biduo egit,prænotatis gentium titulis uictarum, quæ à Pli.lib.7.& à Plut.in uita eius ordine exponuntur. Filios reliquit Cn. & Sextum Pompeios:quorum ille apud Mundam Hiſpaniæ urbem, hic apud Siciliam nauali prœlio ſuperatus.

POMPELON,oppidum Hiſpaniæ,ſub Pyreneis montibus,quod à Ptolemæo Vaſconibus annumeratur.Pli.lib.& cap.3. Pompelonenſes conuentui Cæſar auguſtano adſcribit. Hodie Pompelunam uocant regni Nauarræ caput.

POMPILVS,pompili,πομπίλος,piſcis genus,qui alio nomine uocatur Nautilos,quòd nauis ſpeciem præ ſe ferat.Pli.li.9.cap.29.

POMPONIANA pira,dicebantur ab inſitore.Pli.li.& cap.15.

POMPONIVS Atticus,πομπώνιος,nobilis eques Romanus, excellenti ingenio, & amicus Ciceronis in primis fuit:unde Atticus Ciceronis eſt appellatus:qui poſtquam uidit Cinnæ tumultu remp. eſſe turbatam,ſeceſſit Athenas:ubi longo tempore moratus, & publice ciuitatis,& priuatim omnium gratiam moribus elegantiſſimis promeruit: linguam ita probe didicit, ut Attici nomen aſſequeretur.uide eius uitam apud Corn.Nepotem.

POMVM,pomi,μῆλον,ὀπώρα,generale nomen omnium fructuum,qui ex arboribus eſui apti proueniunt. Nuces uero ea duntaxat poma uocantur,quæ duro opertimento ſunt. Plin.lib.15. cap. 22. Nuces pomorum genere comprehendit. 24. Sic & Ouidius lib. de Nuce: Annua cultori poma referre ſuo. Quod autem uulgus Gallorum pomum uocat, id Latini malum appellant. Dictum pomum (ut docet Varro li.1.de re ruſt.ca.31.) quaſi potomum, quòd eius inſitio potu,i.aquatione indiget.Pomoſus,moſa,moſum:ut,Pomoſa corona.Propert.lib.3.El.2.

POMVS,pomi,fœm.ge.μηλίς,arbor pomifera. Tibul.lib.2.Ele. Tunc uictus abiere feri:tunc conſita pomus.

PONDERO,ponderas,[*Ponderare,peſare*] ἵστημι,ζυγοστατῶ, pendo,libro.Plautus: Dum nũmularius ponderaret argentum. Pl.li.18.c.7. Si quis granum ipſum ponderet. Per tranſlationem eſt examinare,conſiderare.Cic.2.Offi.Graui homini,& ea,quæ fiunt, iudicio certo ponderanti,probari poſſe nullo modo. Idem 1.Offic.In primis,quo quiſque animo,ſtudio, beneuolentia fecerit, ponderandum eſt.Hinc Præpõdero,prius pondero,ſeu prius examino. Stat. 8.The.Quem uiciſſe uelit, tacite præponderat exul. Per tranſlationem accipitur pro uincere,& quaſi pondere ſuperare Cic.li.3. Offic.Neque ea uolunt præponderari honeſtate.

PONDO.[*Libra*]μνᾶ,λίτρα,nomen indeclinabile,& neutri gen. idem ſignificans quod libra,i.pondus duodecim unciarum. Quinct.lib. 6.ca.4.Torquem aureum centum pondo.Pli.lib.9.ca.30.Reliquiæ aſſeruatæ pependerunt pondo D C C. Accipitur nonnunquam Pondo pro nomine Pondus:unde Liuius li.4.Scribit, coronam auream libræ pondo Ioui dicatam fuiſſe. Plaut. in Rud. Neque piſcium ullam unciam pondo hodie cepi.

PONDVS,ponderis,[*Peſo,carico*]βάρος,ἄχθος,rei alicuius grauitas. Plau.in Amph.Haud malum pondus eſt huic pugno. Item Põdus, quod librando ad ſtateram ponderatur.Cice.in Catone.Magnum auri pondus. Interdum ponitur pro multitudine. Varro de uita populi R.E Græcia comportaſſe magnum pondus omnium artificum.Interdum pro auctoritate.Cic.Appio: Scribit, meas litteras maximum apud te pondus habituras. Aliquando pro onere.Virg. 6.Æneі.Gemuit ſub pondere cymba. Hinc Ponderoſus, roſa, roſum,βαρύς,quod eſt graue. Varro 2.de re ruſt. cap.11. Ex ſudore eius lana fit mollior,& ponderoſior. Ponderoſam epiſtolam, dixit Cicero pro multa continente, ad Attic.lib.2.Da ponderoſam aliquam epiſtolam, plenam omnium non modo actorum, ſed etiam opinionum tuarum.Ponduſculum dimin.Col.lib.12.cap.61.

PONE,ὄπισθεν,ἐπίσθεν,poſt,ſiue retro,aut à tergo. Virg.2.Æne.Pone ſubit coniux.Val.Max.li.1.Pone reſpiciens animaduertit immenſæ magnitudinis ſerpentem.Quandoque præpoſitio eſt, & ſignificat poſt.Liu.li.40. Pone caſtra utriq́; pabulatum & lignatũ ibant.

PONEROPOLIS,p.p.Thraciæ ciuitas, deinde Philippopolis ab inſtauratore,& poſtremo Trimontium à ſitu dicta.Pli.lib.4.cap.11.

PONO,ponis,poſui,poſitum,[*Ponere, mettere*] τίθημι, τίθημι, colloco,conſtituo.Pli.li.9.cap.35.Ex præcepto magiſtri unum tantum uas ante eam poſuere aceti.Cic.7.Verr. Recte collocata, & iudicio populi digno in loco poſita. Idem Lentulo: Amplitudo ac dignitas omnis in uirtute poſita eſt. Aliquando deſinere: quoniam cum ceſſamus ab opere,quodam modo reponere uidemur id, q̃d agebamus.Virg.lib.7.Cum uenti poſuere, omniſq́; repente reſedit Flatus. Aliquando erigere,ædificare. Idem:Poſuitq́; immania templa. Vnde in antiquis marmoribus legimus, Bene merenti poſuit. Aliquando deponere.Idem 1.Æneid. Ponuntq́; ferocia Pœni Corda.Aliquando apponere. Mart. Nolo mihi ponas rhombum. Hinc poetæ fabulas,& ſcripta ſua ponere dicebantur, cum in ſcena hæc ſpectatoribus,quaſi in conuiuio,apponebant. Iuue.Sat.1. Pone Tigillinum: id eſt, affer in ſcenam aliquid de Tigillino ſcriptum. Aliquando pingere,ſiue ſcalpere,Horat. Solers nunc hominem ponere,nunc deum.nam de ſculptore & pictore loquitur. Poſitor,toris,conditor.Ouid.9.Met.Mœnia conſtituis, poſitoris habentia nomen.Templorum poſitor.Idem 2.Faſt.Appono, παρατίθημι,iuxta pono,addo.Cic.in Piſ.Ariſtarchus, qui notam apponebat ad malum uerſum.Idem 2.de Inu.Caupo gladium prope appoſitum è uagina eduxit. Sæpe etiam idem,quod cibum ante conuiuas pono.Plin.Nihil ei præter ſecundarium panem appoſuit.

PONS,tis,[*Ponte*]γέφυρα,à Pendeo,quòd ueluti in aere pendeat. Et ſignificat omne per quod ſuper aquas tranſimus. Pli.li.8.ca.3.Territos ſpatio procul pontis a continente porrecti. Accipitur & pro ſcalis nauticis.Virg.lib.10.Æne.Interea Æneas ſocios de puppibus Altis Pontibus exponit. Per pontem olim ferebantur ſuffragia:unde,Sexagenarios de ponte deiicere, prouerbialiter dicitur pro ſuffragio priuare.

PONTIA,inſula una Oenotridum,littori Lucano adiacens. Pli.lib.3. cap.7.Sunt item Pontiæ inſulæ duæ,non longe à Palmaria, in ſinu Coletano. Varro.Plin.lib.3.cap.6.

PONTICVLVS,γεφύριον,paruus pons.Cic.5.Tuſc.

PONTIFEX,ficis,[*Pontefice,papa*]ἱεροφάντης,ἀρχιερεύς,ſacer magiſtratus(ut inquit Scæuola) à poſſe & facere dictus, uel(ut inquit Varro)quia Sublicius pons,a pontificibus factus eſt primum,& reſtitutus ſæpe.Cic.Att.li.4.Habetur ſenatus,adhibentur omnes Pontifices qui erant ſenatores. Libri pontificum,Hor.2.epi.1. Cœnæ pontificum,idem 2.Carm.Religio pontificum, Cic.pro domo Secures pontificum,Hor.3.Car. Erant autem maiores & minores pontifices,inter quos ſummus pontifex maximus dictus eſt,quod maximarum rerum,quæ ad ſacra & religionem pertinent,iudex eſſet.Numa enim pontificem fecit,eiq́; ſacra omnia attribuit,eiuſq́; ſcitis ſacra omnia priuata,& publica ſubiecit:inſtituitq́;, ut idem Pontifex non cæleſtes modo cæremonias,ſed iuſta quoque funebria,placandosq́; manes edoceret. Liui.li.1.

PONTIFICALIS,& hoc pontificale,[*Pontificale*] ἱεροφαντικός, quod ad pontificẽ pertinet:ut,Pontificalis auctoritas,apud Cic. 2. de Leg. Pontificalis honor,Ouid.3.Faſt.Ius pontificale, Cic. 2.de Legib. Sacrum Pontificale, Oui.1.Faſt.Pontificalis cœna,dicebatur,opipara,ſumptuoſa,& exquiſitis epulis inſtructa. Macrob.3.Sat.Pontificales libri,in quibus ſacræ cæremoniæ continentur.

PONTIFICATVS,ἀρχιερωσύνη,Pontificis dignitas. Cic.de Aruſp.reſp. Solennes cæremonias pontificatu,contineri putauerunt.

PONTIFICIVS,a,um.[*Da pontefice*]ἱεροφαντικός,quod eſt pontificis:ut Ius Pontificium,à Pontificibus conſtitutum. Cice.3. de Nat.deo. Docebo meliora me dediciſſe de colendis diis immortalibus iure Pontificio,& more maiorum. Pontificia uero, orum,plurali num. libri Pontificii.Ci.1.de Nat de.Nominum non magnus numerus, ne in Pontificiis quidem noſtris. Inuenitur & Pontificium ſubſt.

pro cognitione & auctoritate pontificis. Gell.lib.1.cap.13.Re deliberata ab eo,cuius negocium id,pontificiumq́; eſſet.

PONTINA PALVS,Volſcorum palus iuxta Forum Appii, haud longe à Tarracina.hæc à Cornelio Cethego conſule exiccata eſt. Plin. lib.4.cap.7.Lucan.lib.1.Pontinas uia diuidit uda paludes.

PONTONES,naues, quibus in traiiciendis amnibus loco pontium utimur. Apuleius:Si uado non poterunt,pontonibus tranſibunt. Cæſar 3.Bel.Ciu.Pontones,quod eſt genus nauium Gallicarum,Lyſſi relinquit. Papinianus.

PONTVS,[*Mare*] πόντος, generis maſc. proprie dicitur mare illud, quod à palude Mæotide uſque in Tenedum protenditur: ſed ubi primum ſe arctat,à Tenedo incipiens,à caſu Helles uocatur Helleſpontus:ubi ſe expandit,Propontis:ubi iterum arctatur, Thracius Boſphorus: ubi autem latiſſime diffunditur,Pontus Euxinus: qui curuatus in figuram Scythici arcus, committitur oſtio Mæotidis paludis, idq́; oſtium Cimmerius Boſphorus uocatur. Figurate autem pro quouis mari ponitur,ut apud Virg.lib.1.Æne. Ingens à uertice pontus In puppim ferit.Eſt præterea Pontus,Scythiæ fluuius in quo Thracias lapis inuenitur, qui aqua accenditur, & reſtinguitur oleo.Dioſc.lib.5.cap.93.

PONTVS, ponti, fœm. gene.prouincia Aſiæ minoris,à Ponto rege ſic cognominata,crudelitate Medeæ,& maleficarum herbarum prouentu nobilitata.Virg.ecl.8.Has herbas,atque hæc ponto mihi lecta uenena Ipſe dedit Mœris:naſcuntur plurima Ponto. Clauditur autem Pontus(ut Stra.refert lib.1.2.8.9.11.) ab occidente Haly flumine:ab Oriente,Colchide: à Meridie, minori Armenia: à Septentrione,mari Euxino. Ptolemæus uero lib.5.paulo aliter: Pontus,inquit,ab Occaſu,ore Ponti,& Thracio Boſphoro: à Meridie regione quæ proprie Aſia dicitur:à Septentrione, parte Euxini maris terminatur.eius ciuitates inſignes ſunt,Chalcedon,Nicomedia,Nicæa.

POPA,æ,dicebatur,qui uictimas uænales habebat, & qui ligabat eas ad altare,feriebatq́;.Propert. lib.4. Succinctiq́; calent ad noua ſacra popæ.Spartianus in uita Getæ:Percuſſit hoſtiam popa. Sueto. in Calig.Admota altaribus uictima, ſuccinctus poparum habitu, cultrarium mactauit. Accipitur nonnunquam pro guloſo. Perſius Saty.6.Tremat omento popa uenter.

POPANVM,ni,pen.cor.placenta lata,tenuis,rotunda,quam diis ueteres offerebant,ſed & pro quocunque libo capitur.Iuue. Sat.6.Tenui popano corruptus Oſiris.Iulius autem Pollux ait Placentam eſſe,qua in ſacrificiis antiqui utebantur.

POPELLVS,li,dimin.à populus,idem quod plebecula. Hor.li.1.epiſt. 7.Vilia uendentem tunicato ſcruta popello. Et Perſi.Sat.4.

POPINA,næ,καπηλεῖον,à popa, locus ubi publice obſonia, caroq́; cocta,ac delicate confecta uenditatur,comediturq́;. Plaut.in Amph. In popinam diuortundum eſt mihi. Accipitur nonnunquam pro delicatioribus cibis,qui in ganea uendi conſueuerunt. Ci.3.Phil. Vino,& epulis retẽtus eſt,ſi epulæ potius,q̃ popinæ,dicẽdæ ſunt.

POPINALIS,& hoc le,quod ad popinam ſpectat. Colum.lib.8. Deliciæ popinales.

POPINATIO,onis,[*Crapula*]uocatur à Gellio, quæ alio nomine dicitur helluatio.Fit autem Popinatio à Popinor,aris:quod eſt helluari,& indulgere popinis. Iulius Capi. Dum Galienus popinatur.

POPINONES,[*Lecardi*]ἄσωτοι, helluones, gullones, popinis dediti. Hor.2.Ser.Imbecillus,iners:ſim quiduis:adde, popino. Sueto.de Cla.gra.Lurconem,nebulonem,popinonem appellans.

POPLES,itis,ἰγνύα,ἰγνύς,pars oppoſita genu,quæ curuatur, dicta, q̃ poſt plicetur.Col.li.6.c.12.Oleo & ſale genua,poplitesq́;, & crura confricanda.Liu.li.2.Succiſis femoribus,poplitibusq́;.

POPPYSMATA,[*Vezzi*] ποππύσματα, proprie dicuntur ea uocis blãdimenta,quæ fiunt equis indomitis cum tractatione manuum.Iuue.Sat.6.Præbebit uati crebrum poppyſma roganti, id eſt, crebrã manuum tractationem, cum quadam uocis adulatione. nam fit à ποππύζω,quod eſt ſibilo,uel adulor. quare & pro ſibilo quandoq; ponitur,qui in re obſcœna fieri conſueuit.Marti.lib.7. Quis ridere poteſt fatui poppyſmata cunni?Eſt & ποππύζειν (ut quidam exponunt)idem quod Plaudere,i.manibus plauſum edere.& in eadẽ ſignificatione Poppyſmus.Pli.lib.28.Fulgetras poppyſmis adorare,conſenſus gentium eſt.

POPVLABILIS,le,quod populari poteſt.Ouid.9.Meta. Quodcunque fuit populabile flamma,Mulciber abſtulerat.

POPVLABVNDVS,à populando,qui populatur. Liu.3. In fines Romanos excurrerunt,populabundi magis,quàm iuſti more belli.

POPVLARIA,dicebantur loca ubi plebs ſedebat. Sueto.in Dom. Pars maior intra popularia deciderat.Vide Equeſtria. Item populatoria,nugatoria,puerilia:Laberius apud Nonium.

POPVLARIS,& hoc re,ἰδιωτικός,δημοτικός.Hora.de arte: Et populares Vincentem ſtrepitus. Interdum carus, & gratus populo, qui ſibi populi fauorem conciliat.Cic.Nil tam populare, quam bonitas. Liuius:Et, quo nihil popularius eſt,quibus artibus petierat magiſtratus,iiſdem gerebat.Interdum plebeius, uilis. Plautus: Præſtat diuitem eſſe ac popularem, quam nobilem & mendicum. Item qui eſt eiuſdem conditionis,generis,ſortis,& fortunæ. Teren.in Phor.Amicus meus,& popularis Geta.Item ciuis. Terent. in Ad.Obſecro populares ferte miſero auxilium.

POPVLARITAS,tatis,δημαγωγία,populi,i.humanitas,blanditiæ, quibus populi fauorem aucupamur.Pli. epiſt. 117. Homo munificus, & innoxiæ popularitatis.Aliquando pro coniunctione,quæ debet eſſe inter populares.Plaut.in Pœn.Si quid opus eſt,impera popularitatis cauſſa.

POPVLARITER,δημοτικῶς,cum gratia populi Iuuen.Sat.3. Quemlibet occidunt populariter.Aliquando more populi. Cice.in Som. Scip.Homines populariter annum ſolis reditum metiuntur. Hinc Populariter agere,Populariter loqui,more populi.

POPVLATIM,κατὰ δήμους,modo ſignificat per populos. Apuleius: Populatim ab omni prouincia reuocatus.Modo cateruatim, & in uniuerſum.Cæcil.Omnes ſeruos prodo populatim.

POPVLATVS, ta, tum, partic. actiue, qui diripuit. Virg.12 Æneid. Quiſque ſuum populatus iter.Cic.5.Verr.Populatam, uexatamq́; prouinciam.

POPVLATVS,us,ui,δενδροτομία,πόρθησις,populatio. Luci.li.2. Ardent Heſperii ſæuis populatibus agri.

POPVLETVM,ti,λευκών,locus populis conſitus.Pli.li.14.cap.5.

POPVLEVS,a,um,[*D'albero*]λεύκινος,ex populo arbore, aut quod ad eam arborem pertinet.Virg.2.Geor.Populea mærens philomela ſub umbra.Frondes populeæ.8.Æneid.Vmbra populea.4.Geo.

POPVLNVS,na,num,λεύκινος,αἰγείρινος, populeus. Plaut.in Caſ.Non iſthæc aut populna ſors,aut abiegna eſt tua?Dicitur & Populneus, a,um.Col.lib.6.cap.3.Populnea frons.Idem lib.12.cap.2.

POPVLO, las, & lor, pularis, [*Rubare*] δενδροτομεῖν, φέρειν καὶ ἄγειν,deprædari,diripere.Cæſ.1.Bel.Gal.Heduorum agros populabantur. Virg.1.Ge.Populatq́; ingentem farris aceruum. Populatio,onis. Liu.3. Æquos populationibus incurſionibusq́; meliores eſſe.Col.lib.2.ca.20.Ea res à populatione murium formicarumq́; frumenta defendit.Populator,Ouid.12.Meta.Operis noſtri populator Achilles.13.Metam.Troiæ populator Atrides. Populatrix, cis,Marti.lib.13.Hinc depopulor,paſſim diripio.

POPVLONIA,æ,ſiue Populonium,nii,Ποπλώνιον,Ptolemæo oppidum in littore maris Tuſci, non procul à Piſis. Plin.libro.3.cap.5.& 6. Ptol.lib.3.Mela lib. 2. Virg. 10. Æneid. Populonia mater.Hodie Plumbinum uocant.

POPVLVS,li,λαός,δῆμος, unius ciuitatis multitudo, concordi communione ſociata.Virg.1.Æne.Hinc populum late regem, belloq́; ſuperbum Venturum excidio Lybiæ.Populi uero, diuerſarum ciuitatum. Ibidem:Littoraq́; & latos populos. Populus à Col.de apibus dicitur,lib.9 ca.13.Duo populi coniungi debent.

POPVLVS,[*Pioppa,albero*]arbor cerro ſimilis, caudice procero & erecto,cortice læui.Duo eius ſunt genera, Alba, quam & Græci λεύκην dicunt,folio numeroſiore,& tremulo,& nigra, illis αἴγειρος dicta,læuior quidem & procerior,ſed fronde rariore. Virg.9.ecl. Hic candida populus antro Imminet.Pli.lib.34.cap.8. Virgam populi in manu tenentibus intertrigo non metuatur.Col.lib. 5. Cui rei uidetur idonea populus.

PORCA,æ,[*Porca*]ὗς,ἡ,ſus fœmina, Cato de re ruſt. cap.134.Fœminam porcam immolabis.In agro uero Porca eſt terra clara inter duos ſulcos,à porrigendo(ut inquit Varr.lib.1.cap.19.de re ruſt.) quòd ea ſeges porrigat frumentum. Vel à porcendo,i. prohibendo,ut Nonio placet,quòd ultra ſe iaci ſemina prohibeat. Porcæ (inquit Feſtus)appellantur rariſulci,qui dicuntur aquæ deriuandæ gratia:ita dictæ,quòd porceant, i. prohibeant aquam frumento nocere.Crebriores autem ſulci,Limi uocantur.Hæc ille. Col. lib.2.ca.4.Liras ruſtici uocant eaſdem porcas,cum ſic aratum eſt, ut inter duos latius diſtantes ſulcos, medius cumulus ſiccam ſedem frumentis præbeat.Sed & triginta pedum latitudinẽ CLXXX. longitudinem,Porcam uocabant eodem auctore.lib.5.ca.1.Campani,inquit Hermolaus,hodie Porcas,uocant puluinos, ſiue hortulos,in quibus ueluti ſulcatim ſua cuiuſque generis olera ſeruntur.id genus Areæ dicuntur,apud Col.

PORCARIVS,a,um,ex porca. unde porcariam uuluam dicebant, qua, edito partu,ueſcebantur.Pli.11.cap.37.

PORCEO,ces,ἀπείργω,uerbum obſoletum, quo antiqui, teſte Feſto, utebantur pro prohibeo. Lucil.libro.6. Non te porro procedere porcent.Componitur ex Porro,& Arceo,quaſi procul arceo.

PORCETRA,æ,porca quæ ſemel tantũ peperit:Scropha, quæ ſæpius.

PORCIVS,Catonum familia à porcis tractum.Var.li.2.de re ruſt.c.1. Cognomina multa habemus ab utroque pecore: à minore Porcius,Ouinius,Caprilius:à maiore,Equitius,Taurus.

PORCINARIVS,qui carnes porcinas uendit.Plau.in Cap.

PORCINVS,a,um,χοίρειος,ex porco:ut,Caro porcina.Plau.Cap.

PORCVLATIONEM,χοιροβοσκίαν,antiqui porcorum nutricatum uocauerunt. Varro lib.2.de re ruſt.cap.4.

PORCVLATOR,oris,χοιροβοσκός,qui porcos nutrit.Col.lib.7.cap.9.

PORCVLETVM,ti,Hermolaus ait, idem eſſe quod porcam, i.terram editiorem inter duos ſulcos.Pli.lib.27.cap.12. Vmbri & Marſi uicenos pedes intermittunt arationis gratia, in iis quæ uocant porculeta.

PORCVLVS,li,diminut.à porco : à quo rurſus aliud dimin. Porcellus Porculus item machinæ genus:apud Cat.de re ruſt.cap.19.

PORCVS,ci,[*Porco*]χοῖρος,proprie dicitur ſus domeſticus, quemadmodum aper ferus.Suis autem appellatio utrique generi eſt communis . Marti.lib.14.Iſte tibi faciat bona Saturnalia porcus,Inter ſpumantes ilice paſtus apros.Dictus Porcus , quod porrecto ritu Paſcitur,& terram,dum herbarum radices rimatur , latius porrigat. Hinc dimin.Porculus & Porcellus.Suet.in Ner. Iterum ac ſæpius recoctum porcello obiecit.Porculus legitur apud Plau.in Men.

PORPHYRIO, phyrionis , auis collum habens oblongum & anguſtum,crura prælonga,rubentia,ut & roſtrum. Plin.lib.10.cap.46. Ael.lib.14.cap.35.

PORPHYRIONE,inſula in Propontide ante Cyzicum. Pli.ca.ult.lib.5.

PORPHYRIS , penult. inſula in ſinu Laconico, poſtea Cythera dicta, ob templum Veneri ſacrum . Pli.li.4.c.12. Eſt & altera duodecim non amplius paſſuum millibus diſtans,à Cnido.Pli.lib.5.cap.3.

PORPHYRITE,es,oppidum in parte Arabia.Stephanus.

PORPHYRITES,πορφυρίτης,lapis in Ægypto rubens, candidis interuenientibus punctis.Pli.lib 36.cap.7.

PORPHYRIVS,philoſophus patria Tyrius , nobili genere ortus , qui Romæ Aureliani Cæſaris temporibus claruit. cum Origene & Amelio condiſcipulis Plotinum audiuit.Pertinaciſſimus Chriſtiani nominis hoſtis fuit , quindecim aduerſus noſtram religionem editis uoluminibus:quibus poſtea Methodius,Euſebius, & Apollinaris triginta apologeticis libris reſponderunt . Dictus Porphyrius , ob ueſtem purpuream , qua propter nobilitatem utebatur, cum prius Malchus diceretur.Suidas.

PORPHYRVS,ſerpens in calidiſſimis Indiæ locis naſcens, capite quouis lacte candidiore,reliquo corpore purpureo.Ael.lib.9.cap.57.

PORRICIO,pen.cor.παραρρίπτω, quaſi porro iacio, inquit Feſtus , id eſt,ualde porrigo,quod uerbum ſolenne ſacrificantibus erat.nam exta porrici dicuntur,quando porriguntur diis.Plau. Pſeud. Si ſacrificem ſummo Ioui,atq; in manibus exta teneam , ut porriciam Virg.5.Æn.Extaq; ſalſos Porriciam in fluctus.Macrob.li.3.Sat.

PORRIGO,is,xi,ctum[*Porgere*]ὀρέγω,ὀρέγνυμι,extendo,dilato, à porro,& rego,ut præteritum indicat,non ab ago ut quidam male putauerunt.Cic.pro Cælio : Licinium cum iam manum ad tradendã pyxidem porrexiſſet . Plinius.Facilius quippe radices porrigunt ſolo ſubacto. Quandoque extenſa manu offerre. Cice.2 de Natu. Deo.Stultitia eſt,a quibus bona precamur,ab iiſdem porrigentibus & dantibus nolle ſumere.Item proſternere.Mart. Et uolucrẽ lõgo porrexit uulnere pardum. A Porrigor paſſiuo fit partic.porrectus.i.extenſus.Horat.lib.4. Car.Famaq; & imperi porrecta maieſtas ad ortum.Aliquando Porrectus nomen eſt,idem fere ſignificans quod hilaris:ut,Frons porrecta,id eſt,alacris. In rebus enim lætis cutem frontis extendere ſolemus,& contrà in triſtibus corrugare.Plaut.in Caſ Primum ego te porrectiore fronte uolo mecum loqui.i.hilariore.Hinc & Porrectio.Cic.2.de Nat.Deo. Digitorum contractio facilis,faciliſq; porrectio propter molles commiſſuras . Porrigere herbam , eſt uictum ſe fateri. Plin.libro.22. cap.4. Summum apud antiquos ſignum uictoriæ erat , herbam porrigere uictos.

PORRIGO,ginis,penult.nominatiui pro.πιτυρίασις , capitis affectus, cum tenues, & furfuraceæ ſquammulæ ex capite decidunt. Porrigo eſt (inquit Celſ. libro.6.cap. 2.) ubi inter pilos quædam quaſi ſquammulæ ſurgunt,eæq; à cute reſoluũtur, & interdum madent, multo ſæpius ſiccæ ſunt:idq; euenit modo ſine ulcere, modo exulcerato loco. Hæc Celſus : Lucilius lib. 30. Triſtem & corruptum ſcabie,& porrigine plenum . Horat. 2. Serm. Saty.3.Impexa fœdum porrigine .

PORRO,[*Certamente*] γελῶ , μάλα , uarios in oratione habet uſus: Modo enim affirmandi aduerbium eſt , idem ſignificans quòd ſane,certe,profecto. Cic pro Plancio: Nihil porro tam inhumanũ, quam committere ut beneficio,non dicam indignus, ſed uictus eſſe uideare.Quandoque temporis aduerbium eſt , idem ſignificãs, quod longe poſt. Virg.5.Æneid.Hinc maxima porro Accepit Roma,& patrium ſeruauit honorem . Vbi Seruius:Porro,poſt longũ interuallum.Sic dicimus,Lycurgus non porro ab Homeri temporibus fuit . Nonnunquam idem quod in poſterum. Terẽ.in Prol. And. Deinde ut quieſcant,porro moneo . Aliquando loci aduerbium eſt,modo idem ſignificans quòd ultra,ſiue ulterius.Li.8.Eadem uia repetenda:aut,ſi ire porro pergas , per alium ſaltum euadendum.Modo idem quod longe,ſiue procul.Virg.6.Æneid. Quæ ſint ea flumina porro . Sæpiſſime autem coniunctio eſt , idem ualens quod Autem.Quinct.in Apol.Paup.Porro qui confeſſum defendit,non abſolutionem ſceleris petit,ſed licentiam . Quandoq; expletiua particula eſt, ornatus tanta gratia . Terẽ.in An.Adeon' me ignauũ putas,Adeon' porro ingratum, aut inhumanũ , Vt &c. Aliquando hortantis eſt.Virg.9. Æne. Percipe porro Quid dubitem.Cice.4.de Fin. Perge porro:nam de iſto magna diſſenſio eſt. Porro autem,idem ualet quod præterea uero. Cic.3.Ver. Hominibus & natura , & diſciplina leuiſſimis : porro autem populi R. conditione ſociis,fortuna ſeruis.Neque porro, idem quod , neq; etiam.Cic.ibidem.Neque perfacete dicta, neque porro hac ſeueritate digna.Porro minima, dixit Cice.5.de Finib. Pro longe minima . Ea inquit,nos mala dicimus, ſed exigua,& porro minima. Aliquando pro ualde . Cice.in Catone:Sæpe a maioribus natu audiui,qui ſe porro pueros à ſenibus audiſſe dicebant.Aliquando eſt aduerbium ordinis.Terent.in And.Moue ocyus te,ut quid agam, porro intelligas.

PORRVM,ri,in plurali Porri,rum,[*Porro*] πράσον, genus oleris notiſſimi.Pli.lib.19.cap.12.Deſinunt ſentire murias,ut gethyum porrum,raphani,apium.Mart.libro.13.Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros,uide Plin.lib.19.cap.6. A Porrum fit Porraceus,a, um.Pli.lib.37.cap.10. Heliotropium naſcitur in Æthiopia porracei coloris.Legitur & Porrus gen.maſc.à quo manſit pluralis numerus eiuſdem gen.Celſ.li.4.c.6.Ius in quo porrus cum pullo gallinaceo decoctus ſit.Eodem genere uſus eſt & Pli.li.19.cap.6.

PORSENA,æ,rex Hetruſcorum,qui pro reſtitutione Tarquinii Superbi aduerſus Romanos bellum ſuſcepit. Liu.lib.2. Mart.lib.1.Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.Virg.produxit poſitione duplicis nn:Tarquinium eiectum Porſenna iubebat Accipere.

PORTA,æ,[*Porta*]πύλη,proprie aditus ciuitatis alterius'ue loci uallo foſſa'ue muniti: à portando nomen habens , ſiue quòd per eam omnia & importentur , & exportentur : ſiue ab aratri portatione (ut inquit Don.)quia in deſignatione urbium, ſubiunctis uacca & tauro,qui urbem deſignabat, aratrum manu ſuſpendebat , ne ſulcum quem primogenium dicunt,faceret,ubi aditus ciuitatis erãt relinquendi. Cæſ.6.Bel.Gal.Capit arma à proximis, atque in porta conſiſtit.Virg.7.Æne.Et criſtæ capitum , & portarum ingentia clauſtra.Cic.4.de Fin.Si annibal ad portas ueniſſet , murumq; iaculo traieciſſet. Porta Prætoria,in caſtris dicebatur,quæ erat in fronte ualli,qua miles ad prœlium educebatur. antiqui enim prætorem appellabant,qui toti præerat exercitui;qui deinde imperator appellatus eſt. Porta decumana , quæ in poſtica parte caſtrorum erat,qua annona, ceteraq; exercitui neceſſaria importabantur:ita dicta à magnitudine. quoniam enim ita fere uſuuenire ſolet, ut decima quæque omnibus propemodum in rebus maxima ſint:ueteres Decumanum,pro magno & amplo accipiebant . Portæ item per ſimilitudinem quandam montium fauces dicuntur, in maximas anguſtias coarctatæ : cuiuſmodi pleræque in diuerſis Tauri montis partibus à coſmographis commemorantur : ut Caſpiæ portæ.

PORTA AVGVSTA,Vaccæorum urbs in Tarraconenſi Hiſpania.Ptol. lib.2.cap.6.

PORTENDO,dis, [*Significare.*] ἐπισημαίνω, προσημαίνω , oſtendo,uel præmonſtro:à porto,quod eſt porſum,ſiue antrorſum, & Tendo. Virg.7.Æn.Hunc illum fatis externa ab ſede profectum Portendi generum.Plau.in Aſi.Nobis periculum magnum portenditur. Ci. 1.de Diui.Populo commutatione rerum portendit fore.

PORTENTOSVS,toſa,toſum,τερατώδης,portento ſimilis . Cice.2.de Diuin.Populo.Pli.lib 22,cap.3.

PORTENTVM,portenti,[*Prodigio,moſtro*]τέρας , oſtentum & prodigium,quod portendit aliquid futurum:ut cum inſolita corpora in aere apparent: ut cometæ, turbines, & ſereno cælo tonitrua.Portentorum autem ſignificatio,teſte Cice.lib.2 de Nat. Deo.Sumpta eſt ex auſpiciis, & auguriis . Varro : In cælo memorabile extitit portentum . Cice.de Aruſp.reſp. Explanationes portentorum Hetruſcorum diſciplina continentur . Aliquando fictiones, & mendacia rerum naturæ repugnantia. Cice. 1. Tuſc. Quid negocii eſt, hæc poetarum, & pictorum portenta conuincere?Virg. lib.8.Pro bono omine poſuit,cum ait:Ne quære profecto, Quem caſum portenta ferant.

PORTICVLA,æ,στοίδιον,diminut.à porticu.Cic.lib.4.epiſt.

PORTICVS,huius porticus,fœm.gene. στοά, locus amplus , & ſpatioſus tecto incluſus,ob repentinos imbres, & umbrarum , ac deambulationis gratia ædificatus. Cice.Attic.lib.4.Ea cingemus excelſa porticu . Virg.3.Aneid. Illos porticibus rex accipiebat in amplis . Multæ Romæ inſignes fuere porticus: omnium tamen magnificentiſſima fuit,quam,quòd à Pompeio ædificata eſſet, Pompeianam

peianam

peiinam uocabant. Ouid. lib. 1. de Arte: Tu modo Pompeia lentus ſpatiare ſub umbra.

PORTIO, portionis, [*Parte, portione*] μέρος, quaſi partio, ſignificat partem. Pli. li. 9. ca. 35. Quota hæc portio eſt? Diminutiuum Portiuncula. Apuleius: Qui cum à me portiunculam poſceret.

PORTISCVLVS, li, qui eam perticam, quæ & ipſa portiſculus dicitur, in manu tenens, hortatur remiges, & cuncta pro libito moderatur. Plau. in Aſi. Tute habes portiſculum. Ennius in annal. Portiſculus cum ſignum dare cœpiſſet. Ex Nonio.

PORTITOR, toris, πορθμεύς, qui homines in ulteriorem fluuii ripam, uel de littore ad nauim, uel de naui ad litus traiicit. Dictus Portitor a portãdo, ut uector a uehendo. Virg. 6. Æn. Portitor has horrendas aquas, & flumina ſeruat Terribili ſquallore Charon. Dicitur etiam Portitor, qui portorium, i. fructus pecuniarios ex portu conducit, quiq; nomine portorii ſtipem a uenientibus exigit. Cic. ad Q. fr. Qui nuper in portoriis Italiæ tollendis non tam de portorio, quàm de nonnullis iniuriis portitorum, querebantur. Accipitur etiam Portitor pro eo, qui aliquid portat. Stat. lib. 1. Theb.

PORTO, portas, [*Portare*] ἀχθοφορῶ, κομίζω, fero, affero, gero, non tantum corpore, ſed etiam animo, & tam bona, quam mala. Terent. in And. Dii boni, boni quid porto? Pli. li. 11. c. 17. Apes feſſum regem humeris ſubleuant, ualidius fatigatum ex toto portant. Virgil. 9. Æn. Multa patri portanda dabat mandata. Portare item dicimur, cum nauibus aut iumentis aliquid nobiſcum uehimus. Vir. 1. Æn. Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor, Ilium in Italiam portans. Ibidem: Portantur auari Pygmalionis opes pelago. Portare auxilium pro adiuuare. Sal. in Cat. Sociis atque amicis auxilia portabant. Hinc Portito, tas, frequent. Gel. lib. 20. c. 1. Crumenam plenam aſſium portitans. Portatus, tus, actus portandi. Plin. lib. 9. cap. 35. Tædia exquiſita perditiore portatu.

PORTORIVM, rii, [*Nolo*] πορθμεῖον, naulum, & merces, quæ datur portitoribus, i. iis qui nos cymba, uel pontone trans fluuium, uel fretum traiiciunt. Item uectigal, quod portitori ſoluitur, i. illi qui redemit prouentum portuum, uel fluminum, uel lacuum, uel ſtagnorum. Lucil. lib. 12. E portu exportant clanculum, ne portorium dent. Plau. in Aſi. Iam ego hunc portitorem priuabo portorio. Ci. 2. de Inuen. Nam ſi Rhodiis turpe non eſt portorium locare, nec Hermacreonti quidem turpe eſt conducere.

PORTVLACA, [*Porcellana*] ἀνδράχνη, herba frigida & humida, quæ dentium tollit ſtuporem. Pli. lib. 25. ca. 23. & lib. 20. cap. 20. & Dioſcor. lib. 2. cap. 138.

PORTVNALIA, inter quatuor Græciæ celeberrima certamina numerantur, in honorem Palæmonis, quem Latini Portunum uocant, inſtituta.

PORTVNVS, deus maris habitus ab antiquis: dictus à portibus, quibus præeſſe credebatur. Vide Palæmon.

PORTVS, tus, [*Porto*] λιμήν, in datiuo, & ablatiuo plurali Portubus, locus in littore, naues ab hyemis, tempeſtatũq; iniuria uindicans. Cic. in Ver. Statim ſine ullo metu in portum ipſum penetrare cœperunt. Metaphoricῶs accipitur pro loco tuto. Cic. ad Brutum: Fugæ portus erat in tuis caſtris, & perfugiũ ſalutis in tuo exercitu. Inde, Rem in portu eſſe, dicimus, pro, in tuto, & extra omne periculum. Plau. in Merc. In portu res eſt. Item in portu nauigare, pro, ſecurum eſſe. metaphora à nauigantibus, qui cum in medio mari nauigant, undarum & uentorum arbitrio iactantur: contra cum ſe in portum receperint, nihil habent negocii cum undis & uentis. Impingere in portu, eſt in ipſo ſtatim operis initio peccare. Hinc Portuoſus, multos portus habens. Sal. in Iug. Portuoſior, & ædificiis magis exornata erat.

PORVS, ri, Indiæ rex, ab Alexandro ſuperatus, deinde ſuorum dolo interemptus. Claud. Tradita captiuo ſpatioſior India Poro.

PORVS, pori, priore producta, à medicis appellatur callus prædurus, oſſium & cartilaginis fracturam feruminans. oſſa enim & cartilago, quòd partes ſpermaticæ ſint, ſemel fracta, nunquam renaſcuntur. Ex uiſcoſiore tamen alimenti parte callus quidam gignitur, quo ueluti glutino coniunguntur. Auctor Galenus 6. Therapeuti. Porus item genus eſt lapidis, Pario marmori candore & duritia ſimilis, quem Plinius inter eos annumerat, qui cadaueribus aſſeruandis ſunt idonei, li. 36. cap. 17. In articulis item Pori dicuntur tumores ex craſſo, terreſtriq; humore in eos inguente collecti: qui nonnunquam etiam contrahuntur ex medicamentorum quorundam uſu, quæ multam diſcutiendi ſiccandiq;, nullam autem molliendi uim habeant. Pori autem, pen. corr. a medicis proprie appellantur meatus cutis, per quos ſudor erumpit, & pili.

POSCA, poſcæ, ὀξύκρατον, potio ex aquæ acetiq; miſtura temperata. Pli. lib. 30. Tormina ſanat palumbus ferus, ex poſca decoctus. Celſus Puſcam appellat: Actius, & Aegineta Phuſcam.

POSCO, poſcis, popoſci, [*Domandare*] αἰτῶ, ἀξιῶ, proprie rem debitam, & honeſtam peto. Varro: Poſcere eſt quoties aliquid pro merito noſtro depoſcimus. Donatus: Poſcimus imperioſe: Poſtulamus iure. Aliquando prouocare, ἐκκαλεῖν. Virg. 8. Æne. Haud acrẽ dubites in prœlia poſcere Turnum. Cice. 3. Verr. Poſcunt maioribus poculis: i. prouocant ſe mutuo ad largius pot. ndum. Aliquando indicare rem uenalem, & precium eius taxare. Pla. Merc. Tanti, quanti poſcit, uin' tanti emam illam? Aliquando requirere, exigere. Cæſar 4. Bel. Gal. Ad quos ſe celeriter, cum uſus poſcit, recipiunt. Appoſco, iure poſco, exigo. Ter. in Heaut. Hæ talenta dotis appoſcent duo. Expoſco, ἐξαιτῶ, multum poſco. Liu. libro. 1. Pacem precibus expoſcunt. Virg. lib. 3. Sed uotis precibusq; iubent expoſcere pacem. Repoſco, ἀπαιτῶ, quod meum eſt, repeto. Virgilius Parthosq; repoſcere ſigna. Plaut. in Curc. Quam tu uirginem me repoſcis.

POSIDEVM, ſiue Poſidium, pen. pro. ποσείδειον, oppidum in finibus Macedoniæ, non procul à Strymone amne. Plin. lib. 4. cap. 10. Eſt etiam oppidum in Syria Libano monti ſubiecta. idem lib. 5. c. 20. Eſt item Ioniæ promontorium, cum oppido eiuſdem nominis. idem libro 5 cap. 29.

POSIDONIA, oppidum in littore Lucaniæ. Pli. lib. 2. cap. 5.

POSIDONIVS, philoſophus, diſcipulus & ſucceſſor Panætii, ex Apamia Syriæ (ut Strab. libro. 14. auctor eſt) ſed Rhodius exiſtimatus, quia Rhodi uixit: ut & Apollonius Molo dictus eſt Rhodius, cum eſſet Alabandenſis. utrunque audiuit Cicero.

POSITIO, [*Sito*] ſitus. Quintt. lib. 3. cap. 7. Quæ ex loci poſitione, aut munitione ſunt. Col. lib. 1. ca. 6. Cæli poſitio maxime frigida. Cic. pro Flacc. De quorum orbis poſitione, propter pulchritudinem, etiam inter deos certamen eſſe proditum eſt. A dialecticis, & rhetoribus Poſitiones appellantur, ipſa ueluti fundamenta, quibus argumenta innituntur. Quinct. lib. 2. cap. 10. Argumenta ex ipſis poſitionem uitiis ducimus.

POSITIVVS, a, um, quod primo poſitum eſt, nec aliunde deriuatum. unde grammatici poſitiuum a comparatiuo & ſuperlatiuo diſtinguunt, quòd illud ſit quaſi fundamentum iſtorum.

POSITVRA, æ, ſitus, poſitio. Gel. lib. 4. cap. 1. Quo habitu, qua forma, qua poſitura ſtellarum aliquis naſceretur.

POSITVS, us, θέσις, poſitio, ſitus. Oui. 4. Faſt. Trinacris à poſitu nomẽ adepta loci. Taci. li. 5. Ille poſitus ſiderum ac ſpatia dimenſus. Celſus in principio lib. 8. Poſitus oſſium, figurasq; indicabo.

POSITVS [*Poſto, collocato*] partic. ſui uerbi ſignificationem retinens, idem quod ſitus, locatus. Cic. de Leg. agr. Roma in montibus poſita. Idem pro Pompeio: Inſula Delos in Ægæo mari poſita. Nonnũquam pro depoſitus. Liu. 7. Poſitis omnium aliarum rerum curis. Pro exanimato: ſic enim interpretatur Seruius locum. Virg. 4. Æne. Sic te ut poſita crudelis abeſſem? Poſitus ſuper armamentarium, Præfectus armamentario. Curt. lib. 6. Nobili iuueni, ſuper armamentarium poſito, quod ſcelus pararetur, indicat.

POSSESSIO, onis, [*Poſſeſſo, poſſeſſione, podere*] κτῆσις, νομή in Pãdect. eſt actus, ſiue ipſum ius poſſidendi. Cic. 2. Offi. Quinquaginta annorum poſſeſſiones mouere, iniquum putabat. Poſſeſſio fiduciaria, quæ ea conditione nobis traditur, ut eam alteri poſtea reſtituamus. Liu. 32. Nabidi eam tyranno fiduciariam (ſubaudi ex ſuperioribus Poſſeſſionem) dare optimum uiſum. Interdum Poſſeſſionis nomine intelligimus fundum, ſiue agrum, aliam'ue quamuis rem immobilem. Cic. in Catil. Qui, magno ære alieno, maiores etiam poſſeſsiones habent. Idem in Parad. Prata, & areas magno æſtimant, quòd ei generi poſſeſſionum nemo nocere poteſt. Cice. ad Valerium. Is habet in Volaterrano poſſeſsionem. Hinc Poſſeſſiuncula, dimin. Cic. Atti. lib. 13.

POSSESSIVVS, a, um, κτητικός, ut, Nomen poſſeſſiuum, quo res poſſeſſa ſignificatur: ut, Euandrius enſis, qui ab Euandro poſſidetur.

POSSESSOR, oris, [*Poſſeſſore*] κεκτημένος, qui poſſidet. Liu. 3. Sine querelis poſſeſſorum plebem in agros ituram. Virg. 9. ecl. Poſſeſſor agelli Diceret, hæc mea ſunt. Fœmininum Poſſeſtrix: ut, Poſſeſtrix monilis, apud Afranium, referente Nonio.

POSSIBILIS, le, δυνατόν. Plaut. in Stich. Poſſibile eſt ſuauium dare amicum amicæ? Quinct. lib. 3. cap. 8. Poſſibile, durum ait eſſe uocabulum, ſed neceſſarium, cum aliud non habeamus.

POSSIDEO, es, [*Poſſedere*] κτῶμαι, νέμομαι, in Pand. in dominio, ſeu poteſtate mea habeo: ex antiquo nomine Pos, quod potentem ſignificabat, & uerbo Sedeo. Ter. in And. Quæ illius fuerunt, poſſidet. Cic. pro Quin. Omnia bona poſſeſſa non eſſe conſtitui, quod bonorum poſſeſsio ſpectetur non in aliqua parte, ſed in uniuerſis, quæ teneri ac poſſideri poſſint. Poſſeſſus, a, um, participium, Oui. 1. Am. el. 2. Et poſſeſſa ferus pectora uerſat amor. Poſſidere bona ex edicto, eſt per adiudicationem, ſiue per decretum.

POSSVM, potes, potui, [*Potere*] δύναμαι, ex Pos, & Sum, quaſi potẽs ſum. conſtruitur quandoque cum ablatiuo. Liu. li. 10. Pecunia, qua multum poterant, freti. Habet aliquando poſt ſe accuſatiuũ. Virg. 8. ecl. Non omnia poſſumus omnes. Sæpius ponitur ſine caſu. Plau.

Non hic ut poſsit, edit: ſed poſſe cupit, ut edat. Pro ualere. Cice. 1. Tuſc. Poſſunt oculi, poteſt caput. Poteſſe, apud Plaut. in Aul. Pro poſſe. Cic. ad Lentulum: Poterat utrunque præclare, ſi eſſet fides. Iungitur interdum accuſatiuo cum apud, & ualeo ſignificat: ut, Hic apud principem plurimum poteſt. Cice. 3. Verr. Is, qui apud iſtum plurimum poterat.

POST, [*Dapoi, dopo*] μετὰ, præpoſitio, quæ & compoſita, & ſeparata inuenitur. Separata ordinem demonſtrat ſiue loci, ſiue temporis, ſiue alicuius alterius rei, & deſeruit accuſatiuo. Vir. 1. ecl. Poſt aliquot mea regna uidens mirabor ariſtas. Hora. li. 1. epiſt. O ciues, ciues, quærenda pecunia primum eſt, Virtus poſt nummos. Quandoque tamen ponitur loco aduerbii Poſtea, ἔπειτα, & hoc quando nulli caſui ſeruit, aut quando iungitur ablatiuo. Virg. 1. Æne. Poſt mihi non ſimili pœna commiſſa luetis. Sal. Vbi periculum aduenit, inuidia atque ſuperbia poſt fuere. Cum ablatiuo. Virg. li. 6. Venerabile donum Fatalis uirgæ, longo poſt tempore uiſum. In compoſitione etiam eandem fere habet ſignificationem, quam ſeparata: ut Poſtpono, Poſthabeo, Poſtea.

POSTEA, [*Dapoi*] ἔπειτα, μετέπειτα, ex Poſt, & Ea: idem ſignificat, quod Exinde: Sal. in Catil. Poſtea Piſo in citeriorem Hiſpaniam miſſus eſt. Hinc, Poſteaquam, ἐπειδὴ, ſicut à Poſt, Poſtquam: quæ ambæ connexiuæ particulæ ſunt, quibus prædictis ſequentia connectuntur. Cic. Placo: Poſteaquam de meo curſu reip. ſum uoce reuocatus. Aliquando inter Poſtea & Quàm interponitur uero, & ſignificat Sed poſteaquam. Idem Appio: Poſtea uero, q̃ ita cœpi.

POSTERIOR, & hoc poſterius, ὕστερος, comparatiuum à poſterus. unde Poſteriora in animali dicuntur, quæ à tergo ſunt. Cic. 12. Phil. Poſteriores cogitationes, ſapientiores ſolent eſſe: Interdum idem eſt quod uilior, abiectior. Idem Atti. lib. 10. Quorum utriq; ſemper patriæ ſalus poſterior ſua dominatione fuit. Tere. in Adelph. Non poſteriores feram. Vbi Donatus: Non poſteriores feram: ſubauditur, Partes.

POSTERITAS, atis, οἱ μεταγενέστεροι, οἱ ἀπόγονοι, ipſi poſteri. Cic. in Lelio: Sperare uideor, Scipionis & Lelii amicitiam notam poſteritati fore. Oui. 1. de Pon. el. 5. Quam laudem à ſera poſteritate ferat.

POSTERIVS, aduerbium, poſtea. Plaut. in Amph. Ne tu poſterius in me culpã tráſferas. Cic. 6. Ver. Lubet ille poſterius ad ſe reuerti.

POSTERVS, a, um, ὕστερος, ὀπίσθιος, temporis ordine ſubſequens: ut, Poſtera dies, i. ſequens Virgil. libro 4. Poſtera Phœbæo luſtrabat lumine terras. Cice. 4. Verr. Poſtero anno Metellus mentionem tui cenſus fieri uetat. Hinc Poſteri dicuntur, quicunque ex nobis & poſt nos etiam ex aliis naſcentur. Cice. 3. de Nat. Deo. Expetantur hæ pœnæ à liberis, à nepotibus, ac poſteris. Pli. lib 12. cap. 1. Tam digna miraculo, ut Licinius Mutianus prodendum etiam poſteris putarit. Cum dicitur, In poſterum proſpicere, In poſterum differre, ſubauditur, tempus. Cic. pro Mur. Sapiés, ac multa in poſterum proſpiciens. Cic. in Catil. Magna tempeſtas inuidiæ, ſi minus in præſens, at in poſterum impendet. Poſtero, abſolute, pro poſtero die. Tacit. lib. 4. Cum poſtero ad quæſtionem traheretur. Hinc præpoſterus, πρωθύστερος, qui rerum ordinem perturbat. Cice. Caſs. Præpoſteros habes tabellarios. Præpoſtera libido, nefandum maſculæ libidinis flagitium peruertitur.

POSTFERO, [*Poſponere*] ὕστερον τίθημι, poſtpono. Pli. lib. 3. cap. 4.

POSTHABEO, es, [*Poſponere*] ὕστερον τίθημι, poſtpono. Ter. in Phor. Omnes poſthabui mihi res. Virg. 7. ecl. Poſthabui tamen illorum mea ſeria ludo. Cic. 5. Tuſc. Vt, omnibus rebus poſthabitis, totos ſe in optimo uitæ ſtatu exquirendo collocarent.

POSTHAC, [*Da qui à dietro*] μετὰ ταῦτα, in futurum, quaſi poſt hoc tempus. Ter. in An. Poſthac quas faciet deintegro comœdias.

POSTICVLA, æ, ὀπισθόδομος, dimin. à Poſtica pro poſteriore domus parte. Apul. Per quandam breuem poſticulam intro uocat me.

POSTICVLVM, li, aliud dimin. idem ſignificans. Plau. in Trin.

POSTICVM, ci, [*L'uſcio di dietro de la caſa*] πλαγία θύρα, à poſt ſtando, oſtium eſt in poſteriore parte ædium. Plaut. in Stich. Aliud poſticum noſtrarum harum ædium. Hora. lib. 1. epiſt. Atria ſeruantem poſtico falle clientem. Pro eodem Poſtica fœm. gen. Ammianus. Per poſticam ingreſſus. Poſtica etiam augures appellabant plagã Septentrionalem: quòd qui inaugurabantur, hanc cæli partem à tergo habebant. Item poſtica, linea eſt in agris diuidendis, quæ ab Oriente in Occidentem ſpectat. Omnia denique, quæ poſt nos ſunt, Poſtica dicuntur. Proprie autem Poſticus, a, um, eſt illud, quod poſt nos eſt. Quando uero Anticam & Poſticam dicimus, ſubauditur nomen Pars, uel illud ſimile. Perſius Saty. 1. Poſticæ occurrite ſannæ. i. irriſioni factæ à parte poſteriore, Auſon. Poſtico uulnere foſſor.

POSTIDEA, poſt id, deinde. Plau. in Stich. Æquius eſt, nos potiorem habere te, poſtidea uiros noſtros.

POSTILENA, æ, pe. pr. ὑπουρίς, incuruum lignum, ſiue craſſius lorum, quod ſub iumenti cauda ponitur: à poſt ſtando dictum: quod poſteriorem iumentorum partem exornet. Plau. in Caſ.

POSTILLA, duæ dictiones in unam coniunctæ per ſubunionem, idem ſignificantes, quòd poſtea. Donato. Ter. Eun.

POSTES, [*Le baleſtrate de le porte*] παραστάδες, in ædificiis dicuntur latera oſtiorum, ex lapide ligno'ue, quorum alter fores ſuſtinet cardinibus affixos, alter ſeram recipit & repagula, cum oſtium clauditur. Virg. 2. Æne. Hærent parietibus ſcalæ, poſteſq; ſub ipſos nituntur gradibus. Cice. pro domo: Tectis, & poſtibus meis bellum intuliſti.

POSTLIMINIVM, nii, ἀρχιπόμπιμον, ex Poſt, & Limen componitur: quæcunque enim à nobis alienata ad hoſtem perueniunt: cum à noſtro limine exierint, ſi poſt ad idem limen reuertantur, poſtliminio redeunt. Feſtus: Poſtliminio receptus eſt, ſi qui extra limina, hoc eſt, terminos prouinciæ, captus fuerat, rurſus ad propria reuertitur. Paulus Iureconſul. de Cap. l. Poſtliminium: Poſtliminium eſt ius amiſſæ rei recipiendæ ab extraneo, & in ſtatum priſtinum reſtituendæ, moribus, ac legibus conſtitutum. nam quod bello amiſimus, aut etiam circa bellum, hoc ſi rurſus recipiamus, dicimus poſtliminio recipere. Ser. Sulpicius, referente Cicerone in Topicis, in dictione Poſtliminium, nihil notãdum putauit, niſi particulam Poſt, reliquam uocabuli partem ſolum additamentum putabat: tanquam Liminium nihil ſignificaret: ut Tullium, ſupplemẽtum eſt in Meditullio. Scæuola autem putauit Poſtliminium ex duabus dictionibus Poſt, & Limen, eſſe compoſitum. Poſtliminio quietis, apud Apuleium, ſignificat poſt quietem. nam reuerſio quędam poſtliminij uocabulo ſignificatur.

POSTMITTO, is, [*Poſporre*] poſthabeo. Cic. pro Cœl. Quod in alicuius agreſtis periculo non poſtmitteret, id homo eruditus in inſidiis doctiſſimi hominis diſſimulandum putaret?

POSTMODVM, poſtea, quaſi poſtmodo. Liu. lib. 1. Sæpe ex iniuria poſtmodum exortam gratiam. Dicitur & Poſtmodo. Idem lib. 4. Fore ut poſtmodo gaudeant ſe ire moderatos.

POSTOMIS, midis, ἐπιστομίς, ferrum eſt, teſte Nonio, quod ad cohibendam equorum tenaciam, naribus, uel morſui imponitur. Lucilius: Poſtomides huic ingentes de naribus pendent.

POSTPONO, nis, ſui, ſitum. [*Poſporre*] περὶ ἐλάττονος ποιῶ, retro pono, poſthabeo. Plin. libro. 13 cap. 19. Cyrenaica regio loton ſuæ poſtpoſuit paliuro. Ouid. 6. Metam. Vos eſt poſtponere natis Auſa ſuis. Horat. 1. epiſt. 18. Scorro poſtponet honeſtum Officium. Aliquando pro omittere. Cice. F. ad Tironem. Omnia poſtpoſui, dummodo præceptis patris parerem. Cæſar 6. Bell. Gall. Vt omnia poſtponere uideretur.

POSTPRINCIPIA, dictio compoſita, qua Varro apud Gell. utitur lib. 16. cap. 18. Pro progreſſu rei alicuius, qui principia ſubſequitur: Voluptas (inquit) uel utilitas talium diſciplinarum in poſtprincipiis exiſtit.

POSTQVAM, connexiua particula, qua dicta ſequentibus connectuntur. Virg. 3. Æne. Poſtquam altos tetigit fluctus.

POSTREMO, [*Vltimamente finalmente*] τὸ ὕστατον, τὸ τελευταῖον, aduerbium ordinis, denique, ultimo loco, tandem. Sal. Poſtremo omnibus modis pecuniam trahunt. Pro eodem etiam dicimus, Ad poſtremum. Poſtremũ uero Vltimùm. Ter. in An. Si id facis, hodie poſtremum me uides.

POSTREMVS, ſuperlat. [*Vltimo*] ὕστατος, ultimus. Terẽt. in Phor. Hæc eius fuit poſtrema oratio. Poſtremos homines, pro ſceleratiſſimis, dixit Brutus ad Cic. Quòd ſi Romanos nos eſſe meminiſſemus, non audacius dominari cuperent poſtremi homines, quam id nos prohiberemus. Pro Roſcio Am. Sin id actum eſt, ut homines poſtremi pecuniis alienis locupletarentur.

POSTRIDIE, [*Il giorno ſeguente*] τῇ ὑστεραίᾳ, τῇ ἐπιούσῃ, quod poſtero, uel ſequenti die. Gel. lib. 19. cap. 24. Die priſtini eodem modo dicebatur, quod ſignificabat, die priſtino: id eſt, priore, quod uulgo Pridie dicitur, conuerſo compoſitionis ordine, quaſi priſtino die. Feſtus uero (cui magis accedendum puto) compoſitionem Pridie antiquam eſſe innuit, cum ait: Priuignus dictus eſt, quòd ante q̃ mater ſecundo nuberet, eſt progenitus. Pri enim antiqui pro Præ dixerunt. Pridie igitur, ex Præ, & Die compoſitum, priori ſiue præcedenti die, ſiue die uno ante ſignificat. Poſtridie uero, poſtero die. Lact. lib. 5. De utroque exemplum poſuit loquens de Carneade. Is (inquit) diſputauit de iuſtitia copioſe. ſed diſputationem ſuam poſtridie cõtraria diſputatione ſubuertit; & iuſtitiam, quam pridie laudauerat, ſuſtulit. Plaut. in Sticho: Quotidie Pridie caueat, ne faciat, quod pigeat poſtridie. Pridie igitur, priori die, ſiue præcedente die ſignificat, ut etiam apud Catonem l. de re ruſt. Si quem purgare uoles, pridie ne cœnet. Poſtridie uero, poſtero die. Nec poſt tres dies ullo modo ſignificat, ut hoc Catonis exẽplum apertiſſime demonſtrat, ex li. de re ruſt. cap. 65. Oleam à foliis & ſtercore purgato: poſtridie, aut poſt tertium diem, q̃ lecta erit, facito. Non. n. adiecisset diem tertium, ſi Poſtridie poſt tres dies ſignifica-

ſignificaret. Habet autem Pridie, & Poſtridie aliquando poſt ſe hos genitiuos Eius diei. Cice. Lentulo. Sententiam Bibuli de tribus legatis pridie eius diei fregeramus. Cæſ. li.1. Bel. Gall. Poſtridie eius diei Cæſar præſidii utriſque caſtris, quòd ſatis eſſe uiſum eſt, reliquit. Aliquando etiam alius eis genitiuus iungitur: ut, Pridie, ſiue poſtridie Calendarum, Nonarum, Iduum. Nonnunquam & accuſatiuum habent. Cic. Appio: Pridie Nonas Iunias cum eſſemus Brunduſij. hoc eſt, Die ante Nonas. Liuius: Poſtridie Idus rebus diuinis ſuperſederi iuſſum. Quo item modo, Poſtridie Calendas dicitur: i. die poſt, Calendas. Cice. Attic. Pridie compitalia uenito. Interdum Pridie & poſtridie ſequitur Quàm: ut, Pridie quàm in tres patriam, ſacrificium facito. Liu. libro.2. Cum pridie quàm legati ad Tarquinios proficiſcerentur, cœnatum apud Vitellios eſſet. A pridie fit Pridianus, na, num. Suet. in Calig. Marceſcente adhuc ſtomacho pridiani cibi onere. Plau. in Mil. Poſtriduo dixit pro poſtridie.

POSTVLO, ſtulas, [*Domandare*] ἀξιοῦμαι, ἀπαιτέω, meo quodammodo iure aliquid peto: in qua ſignificatione præter accuſatiuum habet & ablatiuum mediante præpoſitione A, uel Ab. Cice. 2. lib. epiſt. Omnia uolo à me poſtules, & expectes. Interdum eſt requirere, uel exigere: ut cum dicimus, Res, locus, perſona, tempus, cauſſa, hoc uel illud poſtulat. Idem pro Ligario: Longiorem orationem cauſſa forſitan poſtulat, tua certe natura breuiorem. Idem 2. de Orat. Vt cauſſæ natura, & temporis ratio poſtulabit. Nonnunquam accuſare in iudicio. Sueto. in Cæſ. Dolabellam repetundarum poſtulauit. Idem in Auguſto: Poſtulabatur iniuriarum. Interdum eſt cupere, uelle. Tere. in Ad. Per oppreſſionem ut hanc mihi eripere poſtulet. Item (ſicuti docet Vlpianus. li. j. ff de Poſtu.) eſt deſiderium ſuum, uel amici in iure, apud eum, qui iuriſdictioni præeſt, exponere, uel alterius deſiderio contradicere. Poſtulare quæſtionem, eius eſt, qui iniuriam ſibi factam queritur alteri, quá uindicare ad eum pertineat. Liu. 2. Item Poſtulatio, querela. Plau. in Bacch. Acris Poſtulatio hæc eſt, cum huius dicta intelligo. Proprie tamen poſtulatio, idem fere eſt quod petitio. Cic. Att. li. 3. Eſt illa impudens poſtulatio. Idem pro Mur. Conceſſit ſenatus poſtulationi tuæ. Poſtulata fulgura, inquit Feſtus, quæ uotorum, aut ſacrificiorum ſpretam religionem deſignant. Poſtulatum, ti, ipſa poſtulatio. Cæſar 5. bel. Gal. Conuenerunt, ut de eorum poſtulatis cognoſceret. Cice. Verr. 4. Hoc commoti dolore, poſtulata ta conſulibus.

POSTVORTA, dea Romanorum, quòd futura proſpiceret. Macrob. lib. 1. Saturn.

POTAMVS, Ποταμὸς, oppidum Atticæ, apud Pli. cap. 7. lib. 4.

POTENS, tis, [*Potente, che puo aſſai*] δυνατὸς, tam partici. quàm nomé inuenitur, á Poſſum. Sed quando particip. eſt, tempus ſignificat, & accuſatiuo iungitur nominum, uel uerbo infinito, nec comparationem accipit: ut, Multa potens, potens pugnare. Quando uero nomen, caret tempore, & genitiuo iungitur & comparationem accipit. Liu. 26. Dum liber, dum mei potens ſum, effugere morte. Cic. Att. lib. 2. Potentiſſimorum hominum contumaciam nunquá tuli. Duo reges potentiſſimi, apud eundem pro lege Manil. Potens imperii, qui imperium obtinet. Potens regni. i. regno maturus. Liui. Iuuenem iam eſſe dictitans ac regni potentem. Idem 8. Inter ſarcinas obiacentes, neque pugnæ, neque fugæ ſatis potentes cæduntur. Potens uiri uirgo. i. nubilis, & uiro matura. Diua potens uteri, Ouid. 9. Metam. Potens cum ablatiuo. Virg. 1. Æne. Terra antiqua, potens armis, atque ubere glebæ. Ouid. epiſt. 13. Claſſe uiriſq; potens. Potens ſubſt. Luca. lib. 1. Auſus & armatos plebi miſcere potentes. Cic. pro domo: Cum tu florens & potens per medium forum uolitares.

POTENTATVS, us, δυναστεία, potentia. Cæſ. 1. Bel. Gal. Cum de potentatu inter ſe contenderent. Liu. 26. Æmulo potentatus inimicus.

POTENTIA, æ, δύναμις, poteſtas, uis. Virg. 1. Geor. Rapidi'ue potentia ſolis. Aliquando pro auctoritate, & opibus ciuilibus. Cic. 2. de Inu. Potentia eſt, ad ſua conſeruáda, & alterius obtinenda, idonearum rerum facultas. Differunt ſecundum Priſcianum. Potentia & Poteſtas, quòd poteſtas magis pro ui accipitur, Potentia pro dominatione. Cic. 3. Offic. Omnia certa & honeſta negligunt, dum potentiam conſequantur. Pli. epiſt. 7. lib. 3. Fuit inter principes ciuitatis ſine potentia, ſine inuidia. Potenter. Horat. in Ar. Cui lecta potenter erit res.

POTENTIA, Ποτεντία Ptolemæo, oppidum eſt Piceni. Cic. de Aruſp. reſp. Factus in agro Piceno Potentiæ nunciatur terræ motus. Hoc oppidū modò in Piceno non eſt; Sed flumen, quod ita appellatur.

POTESSVM, ueteres dicebant, quod nos dicimus, poſſum. Terent. in Eunuc. Amatores audieram mulierum eſſe maximos. Sed nihil poteſſe. Plaut. in Aul. Cenſen' talentum magnum exorari poteſſe Ab iſto ſene?

POTESTAM, pro poteſtate ueteres uſurparunt. Plautus, Neque deſidiæ in ocio operam dediſſe, neque poteſtam ſibi fuiſſe.

POTESTVR, pro poteſt, apud antiquos, Nonio teſte. Pacuuius: Siqua poteſtur inueſtigari uia. Lucr. li. 3. Expleri nulla ratione poteſtur.

POTESTAS, poteſtatis, [*Poteſtà*] δύναμις, ἐξουσία, à uerbo Poſſum deducitur, & multa ſignificat, ut Paulus inquit in. l. poteſtatis. de Verb. ſignifi. nam in perſona magiſtratuum, imperium ſignificat: in perſona liberorum, patriam auctoritatem: in perſona ſeruorū, dominium. At cum agimus de noxæ deditione, cum eo qui ſeruū non defendit, præſentis corporis copiam, & facultatem. Poteſtas etiam, principes ipſi dicuntur, qui in poteſtate conſtituti ſunt, quos Græci δυνάστας uocant, & ij qui magiſtratus gerunt, & habent merum imperium, hoc eſt, gladii poteſtatem, ad animaduertédum in facinoroſos homines, & iudiciis præſunt. Suet. in Claud. Iuriſdictionem de fideicommiſſis. poteſtatibus demandauit. Pro conſilio & ratione. unde Exire aliquem de poteſtate, dicimus, mẽtis impotem fieri, ut apud Cic. 4. Tuſc. Iratos proprie dicimus exiſſe de poteſtate, i. de mente. Dicimus, Dare poteſtatem alicuius rei cuipiam. Deferre alicui alicuius rei poteſtatem: Facere poteſtatem: Facere poteſtatem alicuius uiri, eſt dare aditum ad illum: Habere poteſtatem alicuius rei: Habere aliquem in ſua poteſtate: In poteſtate alicuius eſſe. Aliquando tamen ponitur pro, ex eius conſilio pendere, ei obtemperare. Permittere poteſtatem alicui alicuius rei. Peruenire in poteſtatem alicuius: Redigere aliquem in ſuam poteſtatem: Dimittere ex poteſtate: Tenere aliquem in ſua poteſtate: Tradere poteſtatem alicui alicuius rei: Venire in poteſtatem alicuius. Quæ tum erat poteſtas? dixit Cice. pro Cluen. pro, Quod tum poterat fieri. Orationes in quibus uerbum Poſſum ponitur, efferri poſſunt eleganter per nomen poteſtas. Teren. in An. Cuius tibi poteſtas ſumma ſeruandi datur: id eſt, potes ſeruare illum. Ibidem: Poteſtas fuit liberius uiuendi. id eſt, potuit liberius uiuere. Cice. pro Quinctio: Poteſtas tibi fuit quotidie hominem admonendi. Plautus in Sticho: Malefaciendi eſt mihi poteſtas.

POTIDAEA, urbs Macedoniæ, antea Caſſandria dicta. Pli. lib. 2. c. 58.

POTIDANIA, æ, urbs Ætoliæ, apud Steph. incolæ Potidaniates.

POTINA, teſte Nonio, deæ nomen apud Romanos, quæ puerorum potui præſidere putabatur, ut Eduſa eorundem alimentis.

POTIO, nis, [*Beuanda*] πόσις, potus. Plau. in Stic. Potione uinacea onerabo gulam. Cic. 1. de Fin. Cibo, potioneq; fames, ſitiſq; depulſa.

POTIONO, as, [*Dar da beuere*] ποτίζω, potionem præbeo. paſſiuum Potionor. Suet. in Calig. Creditur potionatus à Ceſonia uxore.

POTIOR, & Potius, [*Megliore, meglio*] κρείττων, βελτίων, comparatiua ab antiquo nomine Potis, idem ſignificantia quod melior & melius. Cic. 4. Tuſc. Filius plus pollet, potiorq; eſt patre. Potiſſimum ſuperlatiuum, i. optimum, præcipuum Pli. epiſt. 79. Si hoc opuſculum noſtrum aut potiſſimum eſſet, aut ſolum. Sic Potiſſima ratio, Potiſſima nobilitas. Hinc Potius, Potiſſimum, uel Potiſſime aduerbia, quæ ſignificant magis, & maxime. Differunt autem Potius, & potiſſimum, ſeu Potiſſime, μάλιστα, quòd Potius ad duo tantum, Potiſſimum ad plura refertur: ut, Quem potius inſtituam hæredem? Fabium, an Lucium? aut, Quam natarum potiſſimum erudiam? ſi multæ ſint. ad Her. lib. 1 Ex comparatione, in qua per contentionem utrum potius, aut quid potiſſimum ſit, quæritur. Idem ibidem: Cum quærit orator, utrum de duobus potius, aut quid de pluribus potiſſimum dicat. Cic. In Lælio: Hactenus mihi uideor, de amicitia quid ſentirem, potiſſime dixiſſe. Plau. in Pſeud. Hunc diem ſumpſimus potiſſime. Inuenitur tamen quandoque potiſſimum referri ad duo. Cic. quanquam præſtat honeſtas incolumitati, tamen, utri, potiſſimum conſulendum ſit, deliberetur.

POTIOR, potiris, [*Godere*] κρατέω, ἐγκρατὴς γίνομαι, ἐπιτυγχάνω, à Potis deducitur, hodie magis quartæ coniugationis eſt, olim etiam tertiæ. Virg. 3. Æne. Fas omne abrumpit, & auro Vi potitur. Ouid. 13. Meta. Tuq; tuis armis, nos te poteremur Achille. In infinitiuo, & participiis præteriti & futuri temporis ſemper quartam coniugationem ſequitur, nunquam tertiam. Eſt autem Potiri, uoti ſui in re aliqua deſiderata compotem fieri. habetq; modo genitiuū, modo ablatiuum. Cic. Lent. lib. 1. epiſt. Si tibi exploratum ſit, eius regni potiri poſſe. ad Heren. lib. 1. Athenienſium potiti ſunt Spartiatæ. Cice. 1. Offic. Omni Macedonum gaza potitus eſt Paulus. Idem 2. de Inuentio. Si eo portu potiti eſſent. Nonnunquam idé eſt quod fruor, & ſic ablatiuo potiſſimum iungitur. Cice. de Sen. Si his uoluptatibus bona ætas fruitur libentius, primum paruulis fruitur rebus: deinde iis, quibus ſenectus etiamſi non abunde potitur, non omnino caret. Nonnunquam etiam accuſatiuo, ſed rarius. Teren. in Ad. Patria potitur commoda. Aliquando etiam cum genitiuo, & præcipue Rerum. Cice. ad Lent. lib. 1. Ocium ii, qui potiuntur rerum, præſtaturi uidentur.

POTIS, & Pote, [*Potente*] δυνατὸς, adiect. potior. potiſſimus, idé q̃d potens, potentior, potentiſſimus, uel bonus, melior, optimus. Vir.

3.Æne.Nec potis Ionio fluctus ſuperare ſequendo. Cice.2.Tuſc. ex antiquo aliquo poeta: Neque ſanguis ullo potis eſt pacto profluens conſiſtere. Ter.in Phor. Potior ſit, qui prior ad dandum eſt. Vt potior ſit, inquit, i. melior. Superlatiuum Potiſſimus fere exponitur, per præcipuus. Quinct.lib.10.cap.3. Vt ſemel, quod eſt potiſſimum, dicam. Pote apud ueteres aliquando pro poſſibile. Plau. in Cali. Nec pote quicquam commemorari.

Potitivs, ſenis nomen, quem cum Pinario altero ſene ſacris ſuis præfecit Hercules. Seruius explicans illud Virg.8.Æne. Primusq; Potitius auctor. & Liu.lib.5.

Potito, tas, freq. à Poto, conſuetudinem potandi habeo. Plaut.in Amph. Hac patera Pterela rex potitauit. Idem Aſin.

Potniae, ποτνίαι, Magneſiæ oppidum fuit. Pli.lib.4.cap.9.

Poto, tas, taui, tatum, & potum, πίνω, bibo. Cic.de Cla.Or. Si potare uelis, de dolio tibi hauriendum eſt. Idem 2.Phil. Totos dies potabatur. Idem 2.de Fin. Ipſum, cum uigiliis, & tame cruciaretur, clamat beatiorem fuiſſe, q̃ potantem in roſa Thorium. Aquam potare galea, Tibul.li.2.el.7. Acetum acre potare, Hora.2.Ser.Saty.3. Virg.3.Ge. Et lac concretum cum ſanguine potat equino. Arbores quoque potare dicuntur, cum liquor radicibus affunditur. Pli. li.12.c.1. Docuimus etiam arbores uina potare. Lanæ etiam colores potare dicuntur. Pli.lib.9.c.38. Potandus, a, um. Ouid.2.Faſt. Dumq; parant epulas, potandaq; uina miniſtri. Potatus, a, um: ut, Potata aqua Pli.li.2.c.103. Potator, qui potionibus indulget. Pla. in Men. Potatio, actus potandi. Cic.1.de Diu. Si, modicisq; potationibus ita eſt affectus, ut, ſopito corpore, ipſe uigilet. Plaut.in Stic. Quot potationes mulſi, quot prandia. Poturus, a, um: ut, Terra potura cruores, Stat.12.Theb. Oues poturæ, Prop.lib.4.el.4. Potor, oris, Potator. Hor.1.epiſt.20. Nulla placere diu, nec uiuere carmina poſſunt. Quæ ſcribuntur aquæ potoribus.

Potorivm, rii, ποτήριον, uas ad potum deputatum.

Potorivs, a, um, quod ad potandum pertinet. Pli.li.33.c.10. Ptolemæum Var. tradit, mille conuiuas totidem aureis potoriis mutantem uaſa cum ferculis ſaginaſſe. Ampulla potoria, Mart.lib.14.

Potvlentvs, a, um, μεθύων, potus, ebrius. Suet.in Othone: Fertur & noctibus uagari ſolitus, atque inualidum quenque obuiorum, aut potulentum corpore. Interdum potui idoneus. Gel.li.4.c.1. Penus eſt, quod eſculentum, aut potulentum eſt. Sic enim nonnulli malunt legere, quàm Poculentus.

Potvs, ta, tum, partic. ἀναμεθυσθείς, πεπωκώς, in utraque ſignificatione ſumitur, in actiua pro eo qui abunde potauit. Oui.lib.3. Faſt. Viſa eſt mihi digna relatu Pompa. ſenem potum pota trahebat anus. Cice.Treb.lib.7. Domum bene potus redieram. In ſignificatione paſſiua. Ouid. loco iam citato. Tanto eſt albula pota deo. Oui.lib. 15.Metam. Nocte nocent potæ.

Potvs, tus, [*Beuanda*] πόσις, πόμα, potio. Ci.4.Tuſc. Ne mente quidẽ recte uti poſſumus, multo cibo & potione repleti? Et in Catone: Tantum cibi & potionis adhibendum, ut reficiantur uires, non opprimantur. Pli.li.10.c.72. Serpentes exiguo indigent potu.

P ANTE R

Practivs, tii, fluuius Troadis, inter Lampſacum, & Abydum in Helleſpontum influens. Str.li.13. Homerus in Catal.

Prae [*Auanti, innanzi*] πρό, præpoſitio idem ſignificans quod ante. & modo abſolute ponitur: ut apud Ter.in An. I præ, ſequar. Modo cũ ablatiuo: ut, præ oculis, i. ante oculos: præ cunctis, i. ante cunctos, uel plus quàm cuncti. Nonnunquam cauſſam denotat, accipiturq; pro ob. Teren.in An. Præ ſtudio dum efficias quod cupis. i. ob ſtudium. Idem in Eunu. Miſera præ amore. Item idem ualet quod præter. Gel.libro.1. Præ ſe uno, ceteros omnes rudes eſſe, atque agreſtes prædicabat. i. præter unam ancillam. Aliquando reſpectũ importat ſiue comparationem. Ter. Eunuc. Illum contempſi præ me. Plau.in Perſa: Res omnes relictas habeo, præ quod tu uelis. In eadem ſignificatione dicimus præ quàm. Plau.in Amph. Parua res eſt uoluptatum in uita, atque in ætate Agunda, præ quàm, qđ moleſtum eſt. Compoſita ſignificat ante, uel prius: ut, Præpono, Præfero. Aliquando ſuper: ut, præfectus, præſideo. Aliquando ualde: ut, Præclarus. Magis autem auget, quàm Per, iungiturq; cum aliquibus dictionibus, cum quibus illud non iungitur: ut, Præpotẽs, Præcelſus, præclarus, Præfulgẽs, Prædiues, Prædulcis, Prædurus, Prælargus, Prælongus. Significat quandoque etiam ante tempus, ſiue præter morem aliorum: ut, Præcox uua, Præcox ingenium. Aliquando ſuperuacue ponitur, ut Præmorior, præcingo: quæ ſignificant quod eorum ſimplicia. A Præ, fit Præut, quod collocationem ſignificat. Plautus. Modeſtior nunc quidem eſt de uerbis, prę ut dudum fuit. i. ſi priſtinos eius mores reſpicias. Hinc & Præter, ut à ſub Subter, in Inter, pro Propter.

Praeacvo, προθήγω, ante acuo. Cato de re ruſt. Vitem teneram præacuito.

Praeacvtvs, ualde acutus. Pli.lib.11.cap.26. Aſperitas præacuta in dorſo. Cæſ.2.Bel.Gall. Præacutas trabes in muro collocabant. Cuſpis præacuta, Ouid.7.Meta.

Praealtvs, ualde altus. Liu.10. Oſtium fluminis præalti. Præaltus alueus, idem 5. Præalta rupes, idem 10.

Praebeo, præbes, [*Dare*] παρέχω, ex præ, & habeo, abiectis a, & h, ſignificat do, exhibeo. nam qui aliquid præbet, id præhabere dicitur. Cic.1.de Nat.Deo. Aer ſalutarem, & uitalem ſpiritum præbet animantibus. Hor.in Ser. Sunt qui conuiuas ſalibus conſpergere gaudent, Præter eum, qui præbet aquam. Aliquando oſtẽdo. Ter. in Ad. Seruum haud illiberalem præbes te. Dicimus autem Præbere aurem, i. audire: Præbere auxilium, honorem alicui, iter ad aliquid, ludos, locum peccandi. Præterea lumen præbere dicitur feneſtra: Præbere materiam igni, metum, miraculũ: Præbere operam, i. ponere: Præbere prandium alicui: Præbere ſe ſtrenuum hominem, i. oſtendere: Præbere ſe æquabilem, attentum auditorem, docilem, acrem iudicem, uirum ſuperbum, durum: Præbere ſe facilem, i. acquieſcere, ſiue obſequi alicui in re aliqua: Præbere ſpõſalia, i conuiuium ſponſaliorum: & ſimilia. Hinc Præbitus, particip. & Præbita ſubſtantiue pro rebus neceſſariis, quæ ſeruis, operisq; præbentur. Colum.lib.1.cap.8. Præbitor, dator. Cice.2.de Offic. An tu id agis, ut Macedones te non regem ſuum, ſed miniſtrum, & præbitorem putent?

Praebenda, orum, plur.num.neu.gen. dicuntur ligna & ſal, quæ parochi legatis publice miſſis exhibere debent. Hor.1. Serm.Sat.5. Villula tectum Præbuit, & parochi, quæ debẽt, ligna, ſalemq;. Gel. lib.15.ca.4. Qui ſortiti prouincias forent, præbenda publice conduxiſſe. Vide Parochus. Erãt aũt in exercitu Copiarii, quibus erat præceptum, ut præbẽda, i. ſalẽ & ligna publice miſſis exhiberent.

Praebia, ἀλεξιτήρια, à ueteribus appellabantur remedia, teſte Feſto, Præcipueq; ea (ut li.6.de lin.lat. Innuit Var.) quæ amuleti uim habebant, cuiuſmodi erant lora, quæ de puerorum collo ſuſpendebantur: dicta à præbendo, ut teſtatur idem.

Praebitere, pro perimere, uſurpauit Pla.in Pſe. Idẽ in Pœn. Præbitere dixit pro præterire: Ne inter uias præbiteramus eas, metuo.

Praecalvvs, caluus in anteriore parte capitis. Suet.de Galba: Fuit capite præcaluo.

Praecantatio, onis, incantatio. Quinct.14.Decl. Diris carminibus & feralium præcantationum terrore permiſtum. Præcantrix, ſaga, incantatrix. Var.de lib.educ. Vt adhibeant præcantrices.

Praecanvs, p.p. qui ante iuſtos annos canus eſt. Hor.lib.1.epiſt.

Praecaveo, ues, p.c [*Prouedere*] προφυλάττομαι, ante caueo, prouideo. Plau.in Amph. An id præcauiſſe oportuit? Cæſ.1.Bel.Gal. Id ne accideret, præcauendum ſibi Cæſar exiſtimabat. Cic.Atti.li.2. Quod à me præcautum, atque prouiſum eſt.

Praecedo, dis, antecedo. Pli.li.12.ca.37. Nulla præcedente iniuria. Virg.9.Æne. Turnus, ut anteuolans, tardum præceſſerat agmen. Tranſlate ſignificat præcellere. Plaut. Aſin. Veſtræ fortunæ meis præcedunt longe. Præcedere auctoritate, Pli.lib.29.cap.1.

Praecello, lis, præcellui, præcelſum, [*Vincere, auanzare*] διαφέρω, anteire, præcedere, ſuperare. Plin.lib.12.cap.3. Malus Aſſyria odore præcellit foliorum. Robore mentis præcellere, Sil.lib.3. Præcellens, tis, adiect. Pli.lib.12. cap.1. Deo præcellentem arborem dicant Ibidem ca.6. Suauitate præcellentior. Idem in proœ. lib.6. Virgilium, præcellentiſſimum uatem. Præcelſus, a, um, ualde celſus. Cic.6.Verr. Loco præcelſo, atque edito. Virg.3. Æneid. Vna in præcelſa conſedit rupe Celæno.

Praecentio, onis, [*Ricercata*] προοίμιον, πρόασμα, modulatio illa uocum, quæ ante initium cantus fieri ſolet, quaſi præludium. Cic. de Aruſp.Reſp. Tui ſacerdotii ſunt tenſæ, curricula, præcentio, ludi, libationes Gell.lib.1.cap.11. Tibicines canere inceptabant ea præcentione tranquilla, & uenerabili, ad quandam quaſi militaris muſicæ diſciplinam, uis & impetus militum cohibebatur. Quare & exordium quidam præludium, alii præcentionem uocauere: ut & Græci προοίμιον nominant: quòd οἴμη cantus eſt.

Praeceps, præcipitis, [*Ruinoſo*] κατακρημνιζόμενος, κρημνώδης, cum de loco dicitur, idem eſt, quod altus & præruptus, unde quis facile in præceps dari poteſt. Cic.pro Plancio: Vita præceps & lubrica. Virg.2.Æn. Turrim in præcipiti ſtantem, ſummisq; ſub aſtra Eductam tectis. Præceps item dicitur, qui ex loco ſublimi deorſum, decidit. Virg.in Pharmaceutria. Præceps aerii ſpecula de montis in undas Deferar. Dici autem uidetur Præceps à capite, ſicut & Anceps, Biceps, & Triceps. Proprie enim præcipitem dari dicimus, qui ita ex editiore loco deturbatur, ut deorſum decidat in caput. Per metaphoram autem Præceps, προπετής, dicitur, qui ſine conſideratione, aut modo, quid agit. Cic.de Aruſp.reſp. Ille demens, & iampridem ad pœnam exitumq; præceps. Virg.3.Æneid. Mox ſeſe ad littora præceps Cum fletu, precibusq; tulit. Pro nimis feſtino. Virg.2.Æn. Præcipites atra, ceu tempeſtate columbæ. Præcipites palmites, apud Col. qui de hornotinis uirgis enati, in duro alligãtur.

tur. Dare aliquem præcipitem, eſt præcipitare: & per tranſlationem pro feſtinanter eiicere, ſiue expellere. Præcipitem in terram daret: Præcipitem agere: Præcipitem ferri: Præcipitē trahere: i. ſe cū deorſum rapere. In præcipiti eſſe, i. in ſummo diſcrimine. Præceps ſenectus, i. decrepita. Præceps dies, cum Sol occaſui propinquus eſt, noxq; appetit. Liu. 4. Præcipiti iam die curare corpora milites iubet.

Praecepto, antiqui dixerunt pro frequenter præcipio: quod uerbum in Saliari carmine uſurpatum fuiſſe, auctor eſt Feſtus.

Praeceptvm, pti, [*Ordinatione*] παράγγελμα, πρόσταγμα, mādatum iuſſio. Ci. Lucceio li. 5. epiſt. Tuis monitis, præceptiſq; omnis eſt abiiciendus dolor. Aliquando pro diſciplina, ſiue documento. Ci. 1. Offi. Neq; ulla officii præcepta firma & ſtabilia, coniuncta naturæ tradi poſſunt, niſi aut ab iis, qui ſolam uirtutem, aut ab iis, qui maxime honeſtatem propter ſe dicant expetendam. De Clar. or. Hermagoræ diſciplina dat rationes certas, & precepta dicendi. Præceptus, ta, tum, particip. modo ſignificat ante captum. Liu. li. 1. Tempore illi præcepto. Cic. 3. Tuſc. Hæc cogitantem fore beatum, præſertim ſi ante præceptis bonis contentus eſſet.

Praecerpo, is, ante carpo. Pli. lib. 18. cap. 19. Ne germinum tenera præcerpant. Cic. 6. Ver. Non præcerpo fructum officii tui.

Praecertatio, onis, quoddam futuræ pugnæ quaſi præludium. Ad Her. li. 4. Mihi tecum præcertatio non eſt.

Praecidanevs, a, um, τὸ προθυόμενον, ut, Præcidanea agna, quæ ante alias cædebatur. Præcidaneæ feriæ, quæ ſolēnes legitimas ferias præcedebant. Præcidaneæ hoſtiæ quæ ante ſacrificia ſolennia, pridie cæduntur. Præcidanea porca ea dicebatur, teſte Feſto, quæ Cereri mactabatur ab eo, qui mortuo iuſta non feciſſet, i. glebam nō obieciſſet: quia mos erat eis id facere, priuſquam nouas fruges guſtarent. Hæc ille. Præcidaneus, inquit Nonius, idē quod præcidendus. Varro de uita Po. R. Quòd humatus nō ſit, hæredi porca præcidanea ſuſcipiēda Telluri, & Cereri: aliter familia pura non eſt.

Praecidi os, κυνίζειν, dicitur, cum bene pulſatur. Seneca lib. 4. Nat. quæſt. Qui me uſque ad mendacia hæc leuiora, in quibus os Præcidi, non oculi erui ſolent, credulum præſto.

Praecido, dis, p. p. [*Tagliare*] ὑποτέμνω, προτέμνω, ex Præ, & Cædo, ſignificat ante cædo, i. ante immolo, ut interpretatur Feſtus: unde Præcidaneæ hoſtiæ dictæ ſunt, quæ ante ſolennia ſacrificia pridie mactabantur. Aliquando eſt amputare, obtruncare. Cice. 5. Tuſc. Cinna collegæ ſui conſulis Octauii præcidi caput iuſſit. Præcidere ſpem alicuius rei, eſt auferre, præcludere, apud Cice. 2. Verr. Aliquando pro dure negare. Cic. Att. li. 10. Quod quia plane præciderat, aſperius ad te de eo ſcribere ſolebam. Idem Att. li. 3. Nunquam reo cuiquam tam humili, tam nocenti, tam præciſe negaui, quàm hic mihi ſine ulla exceptione præcidit. Hinc Præciſus: ut, Præciſum caput apud Pli. li. 11. c. 37. Ponitur quoque pro abrupto, & abſciſſo. Quinct. 10. Qui præciſis concluſionibus obſcuri. Hinc Præciſe dicere, i. cum compendio ſermonis, & aliquid ſubintelligendo. Cic. 2. de Natu. deo. Sed id præciſe dicitur: ut ſi quis dicat Athenienſium remp. conſilio regi, deſit illud Areopagi. Hinc Præciſio. Cice. 3. de Ora. Huic contrarium præciſio eſt, & plus ad intelligendum, quàm dixeris, ſignificatio. Item Præcido, κυνίζειν, de re obſcœna dicitur pro prædicare. Mart. lib. 7. Præcidi gaudes: præciſus Papile ploras.

Praecingo, is, xi, ctum, [*Cingere*] διαζώννυμι, cingo. Plaut. Bacch. Cincticulo præcinctus. Oui. 2. Triſt. Præcingitur enſe uiator. Caſtris præcingere fluuium. Clau. de Bel. Get. Littora muro præcingere, Silius lib. 3. præcinctus, partici. Hora. 2. Serm. Sat. 8. Præcincti recte pueri, comptiq; miniſtrent.

Praecino, nis, pe. co. [*Cantare innanzi, predire*] προάδω, præcinui, præcentum, ante cano. Cic. 4. Tuſc. Deorum puluinaribus, & epulis magiſtratuū fides præcinunt. Tibul. li. 1, el. 5. Carmine cum magico præcinuiſſet anus. Interdum idem quod prædico, prædiuino. Plin. lib. 8. cap. 46.

Praecipio, is, [*Pigliare innanzi, preoccupare*] προλαμβάνω, à Præ Capio, ſignificat ante capio, præuenio, præoccupo. Vir. 3. ecl. Si lac præceperit æſtus, Vt nuper, fruſtra preſſabimus ubera palmis. Ci. li. 2. Off. Præcipiant ratione benigna multitudinis animos. Nonnunquam idem quod præuidere. Virg. 6. Æn. Omnia præcepi, atque animo mecum ante peregi. Item iubere. hinc Præcepta, pro iuſſis. Sal. in Iug. Micipſa pater meus mihi præcepit. Item docere. Plin. li. 18. ca. 24. Heſiodus princeps omnium de agricultura præcepit. Vnde Præceptores, artium magiſtri, doctores. Ci. 5. de Ora. Iidem erant uiuendi præceptores, atque dicendi. Oui. 1. de Arte: Æacide Chiron, ego ſum præceptor Amoris. Præceptiones. Cic. 3. Off. Propria eſt ea præceptio Stoicorum. Præceptrix. Cic. de Fin. Sapientia præceptrice tranquille uiui poteſt.

Praecipitivm, tii, [*Precipitio, ruina*] ἀπόκρημνον, locus præruptus, unde præcipitari facile quis poteſt. Quinct. 1.

Praecipito, tas, in præceps deiicio [*Precipitare, ruinare*] καταχρημνίζω. Cice. pro Cæcin. Præcipitatus ex locis ſuperioribus. Præcipitare ſe de turri, Liu. 23. Præcipitare ſe in flumen, Cæſ. 4. Bell. Gall. Præcipitare palmitem, pro deorſum reflectere, Col. li. 5. ca. 6. Præcipitare ad mortem, eſt ad mortem Præcipitem agere. Præcipitare moras, feſtinanter abiicere. Aliquando eſt neutrum abſolutū, idē ſignificans, quod in præceps ire. Ci. pro Sylla: Reip. præcipitanti ſubueni. Præcipitat hyems, ingruit, & repente aduenit. Præcipitat Nilus, præceps ruit, & ex alto delabitur. Aliquando pro temere aliquid agredi. Pla. in Tri. Qui in amorē ſe præcipitauit, peius perit, quam ſi de ſaxo ſaliat. Hinc præcipitans, modo à tergo accuſatiuum habens: ut, Celſa præcipitans ſeſe de Leucade Sappho. Modo abſolute poſitum. Ci. pro Clu. Præcipitantem impellamus. Sic ſolem præcipitantē dicimus. Occaſui uicinū: Ætatem præcipitantē, ad interitum properantē. Præcipitatio, & Præcipitātia, apud Gel. li. 6. c. 2. A Præcipitans fit Præcipitanter, inconſiderate. Luc. li. 3. Currit agens mannos ad uillā hic præcipitāter.

Praecipvvs, a, um, [*Ottimo, ſingulare*] ὁ παμ κύριος, à præcipio, pro ante capio, dicitur magnum, potiſſimum, optimum. Plin. li. 8. cap. 27. Eſt ad ſerpentis ictus præcipua. Pla. in Tri. Hic homo eſt omnium hominum præcipuus. Hinc Præcipue, ante alia. Cic. Curio. In ſalute præcipue ſum ab illo adiutus.

Praecisvm, (inquit Nonius) dicitur pars carnis & uiſcerum: i. circa quod uiſcera inuoluta ſunt, quòd oras circunciſas habeat. Luc. li. 20. Illi præciſo, atque epulis capiuntur opimis.

Praeclamo, as, [*Gridare innanzi*] προβοάω, ante clamo. unde Præclamito, ex quo Præclamitores dicebātur, qui flaminē Dialē, i. ſacerdotē Iouis antecedebant clamātes, ut homines ab opibus abſtinerent: quia ei, opus facientem uidere, irreligioſum uidebatur.

Praeclarvs, a, um, ὑπέρλαμπρος, ualde clarus. Luc. li. 5. Præclarūq; uel lince cæli reſtinguere Solem Tranſlate accipitur pro celebri & illuſtri, ut & ſimplex Clarus. Cic. de Or. Præclari in philoſophia & nobiles. Nonnunquam in eadem ſignificatione accipitur, qua bonum, ſiue bellum dicimus. Ci. 3. Phil. O præclarum cuſtodem ouium, ut aiunt, lupum. Idem 6. Ver. O dii immortales, præclaram conſcientiam. Magnificum, & præclarum genus dicendi, Cic. 2. de Orat. Præclare, aduerbium. Cic. 4. Ac. Præclare ſecum agi putet.

Praeclavvm, teſte Nonio, pars ueſtis erat, quæ ante clauum texebatur. Afranius: Totum diem præclauum unum texere.

Praeclvdo, is, ſi, ſum, [*Serrare*] ἀποκλείω, διείργω, claudo, intercludo, præcido. Cice. pro Planc. Maritimos curſus præcludebat hyemis magnitudo. Cæſar 2. Bell. Gall. Portas præcluſit. Ouid. 1. Met. Præcluſaq; ianua leti

Praecognitvs, προγνωσμένος, ante cognitus. Plancus ad Cic. li. 10. Præcognito noſtro aduentu.

Praecolo, is, pe. c. ante colo. Cic. in Partit. Perfecti animi habitus, ad uirtutem quaſi præculti, & præparati rectis ſtudiis & artibus

Praecompositvs, præparatus. Ouid. 6. Faſt. Præcompoſito nuncius ore uenit.

Praeconceptvs, a, um, ante conceptus. Pli. li. 2. cap. 81.

Praeconsvmo, ante conſumo. Ouid. poſuit pro cōſumo, lib. 7. Met. Vtilius bellum putat eſſe minari, Quam gerere, atque ſuas ibi præconſumere uires. Præconſumptus, a, um. Oui. 4. Triſt. el. 5.

Praeco, nis, præcones, [*Trombetti, banditori*] κήρυκες, à præcinendo dicti ſunt, quaſi præcanes, quòd ante canant, & nunciēt, quod eſt faciendum: uel (ut inquit Priſcia.) à Præ. i. ualde canendo. ſunt. n. qui iuſſu magiſtratus publice aliquid ore denunciant. Pla. in Pœn. Exurge præco, fac populo audientiam. Vir. li. 5. Victorem Æneas præconis uoce Cloanthum Declarat. Præcones erant in iudiciis qui ſenatuſconſulta prædicabant, poſtea quàm decreta erant: quis iudices & candidatos ſuis nominibus appellabant: qui litteras in ſenatu publice legebant: qui bona, quæ proſcribebantur, publicæ auctioni proponebant, ac proclamabant, & pretia, ut inquit Cicero, conficiebant. Præcones laudum noſtrarum dicuntur, qui res à nobis geſtas laudando diuulgant. Cic. pro Arch. O fortunate adoleſcens, qui tuæ uirtutis Homerum præconem inueneris.

Praeconivm, præconii, ipſa uox, uel officiū præconis, κήρυγμα, ἀνακήρυξις. Cice. Lepræ lib. 6. Eos, qui aliquando præconium feciſſent, in municipiis decuriones eſſe non licere. Suet. in Ner. Præconio ubique contendit. Pla. Men. Præconium ut mihi detis. Sed quoniam à præcone res geſtæ etiam pronunciari ſolent, ideo quādoque pro laude, fama, & gloria ſumitur. Oui. epi. 15. Magna quidem de te rumor præconia fecit. Aliquando eſt præconis officiū.

Praecontrectare, ante contrectare. Oui. 6. Met.

Praecoqvo, quis pe. cor. πρὸ τῆς ὥρας πεπαίνω, ante tēpus ſuum, uel præmature coquo. Colum. lib. 5. Vuæ commodius inſolatæ præcoquuntur. i. ante tempus aliorum fructuum maturantur. Nonnunquam ualde uel nimis coquere. Pli. l. 18. c. 29. Acini præcoquuntur in callum. Aliquando prius coquere. Medici iubent porrum, an-

tequam ptiſanæ admiſceatur, in aqua præcoqui.

PRAECORDIA, orũ, [*Parti uicine al cuore*] propriè partes laterales dicuntur, nothis coſtis, ſubiectæ hepati, & lieni ſuperiacentes, quæ quòd ὑπὸ τῷ χόνδρῳ, i. ſub cartilagine ſitę ſint, à Græcis, ὑποχόνδρια, appellantur. Celſus li.4.cap.8. Dextra parte ſub præcordiis uehemens dolor eſt. Idem alibi: Periculoſum eſt, ſi præcordia in dextra parte dura manſerint. Plin.li.11.ca.37. Præcordia accipere uidetur pro diaphragmate, ſiue ſepto tráſuerſo, quod uitalia uiſcera à naturalibus ſeparat. Idẽ l.30.c.5. exta ipſa Præcordiorum nomine ſignificari tradit. Quandoque etiam generalius hoc nomen poſitum inuenitur pro quibuſcunque partibus interioribus, cordi uicinis. Cic.5.de Fin. Is ipſe anulus in præcordiis piſcis inuentus eſt. Virtus redit in præcordia nota, Vir.1.Æn.

PRAECORRVMPO, pis [*Corrompere innanzi*] προφθείρω, ante corrumpo. Oui.14.Met. Dum tamen hanc ſperat, dum pręcorrumpere donis Me cupit. Præcorruptus, a, um, Ouid.9.Met.

PRAECOX, cis, pen.co. generis omnis, [*Cio che è innanzi tempo*] πρώϊμος, quod ante cetera coctum & maturum factum eſt: ut, Præcox qua uua. Præcocia poma, ex perſicorum genere, quæ primo matureſcunt. Pli.li.15.cap.12. Perſica Duracina poſt autumnum matureſcunt, æſtate præcocia. Eadem & Præcoqua dicuntur. Mar.li.13. Vilia maternis fueramus præcoqua ramis. Tranſlate Præcox ingenium, quod nimis cito maturitatem eſt conſecutum. Quinct.li.1.ca.3. Illud ingeniorum uelut præcox genus, non temere unquam peruenit ad frugem. Præcox fuga, Varro Syneph. Præcox pugna, apud Ennium li.8. Ann. Præcox riſus, Pli.li.7.in Præfa. Legitur, & hic & hæc Præcoquis, & hoc præcoque. Col.l.3.ca.2. Præcoques, duracinæ, purpuræ, bumaſti. &c. Eodem l.c.9. Duo genera uinearum intra tempus biennii ex una præcoque uite.

PRAECRASSVS, a, um, ualde craſſus. Plin.li.16.cap. 8.

PRAECVRRO, is, [*Correre innanzi*] προτρέχω, ante curro. Ter.Eu. Præcurre, ut ſint domi parata omnia. Cæſ.6. Bel.Gal. Præcurrũt equites, quantores ſit in periculo, cognoſcunt. Cice.1.de Diuin. Ita à principio inchoatum eſſe mũdum, ut certis rebus certa ſigna præcurrerent. Idem in Orat. Horum uterque Iſocratem ætate præcurrit. Præcurrens, tis. Ci.in Parti. Primordia rerum, & quaſi præcurrentia. Præcurſus, us. Pli.li.16.cap. 25.

PRAECVRSIO. Cice. de Fato: Confitentes non fieri aſſenſiones ſine præcurſione uiſorum. Præcurſio, pro eo, quod Boethius præcurſoriam cauſſam uocat. Cice. in Top. Alia præcurſionem quandam adhibent ad efficiendum.

PRAECVRSOR, πρόδρομος, Ci.7.Ver. Quem iſte in decumis præcurſorem habere ſolebat, & emiſſarium.

PRAEDA, dæ [*Preda, bottino*] λεηλασία, λεία, à pariendo (ut inquit Varro) quaſi parida, quòd manu parta ſit. & eſt (ut Gell.li.13.c.23. inquit) propriè corpora ipſa rerum, quæ capta ſunt: Manubiæ uero pecunia ex uenditione prædæ redacta. Virg.1.Æn. Illi ſe prædæ accingunt. Ouid.11.Met. Vt matutina ceruus periturus arena Pręda canum eſt. Cice.7.Ver. Cum ea res prædæ eſſe poſſet.

PRAEDABVNDVS, λαφυραγωγῶν, prædas agens. Salu.in Iug. Dat fidem ſe prædabundum eodem uenturum.

PRAEDACEVS, a, um, [*Di preda*] ληϊστικός, ex præda. Gal.li.4.ca.17.

PRAEDATICIVS, a, um, ληϊστικός, prædaceus. Gel.li.13.c.23.

PRAEDATOR, [*Saccheggiatore, rubatore*] λαφυραγωγός, predo, populator, ſpoliator. Ci.2.Catil. Quos ego in eodem genere prædatorũ, direptorumq; pono. Ioui uero deprædatori templum fuiſſe legimus, non quòd prædæ præeſſet, ſed quod ei aliquid ex præda in partem debebatur. Prædatrix, cis. Stat.1.Sil.

PRAEDATORIVS, ληϊστικός, qui prædatur, ut prædatoriæ naues. Liui. lib. 34.

PRAEDAMNO, nas, eſt præiudicio ſuo aliquem condemnare. Suet.in Augu. Deſtituere, ac prędamnare amicum exiſtimaretur. Nonnunquam idem eſt, quod ante damnare. Liu.4. Totam culpam in prædamnatum collegam transferentem.

PRAEDELASSO, as, ante delaſſo. Ouid.12. Meta. Facta manu moles, quæ primos æquoris unda Frangit, & incurſus quæ prædelaſſat aquarum.

PRAEDENSVS, ὑπέρπυκνος, ualde denſus. Plin.li.18.cap. 18.

PRAEDENSATVS, prædenſus factus. Pli.li.9.ca.33.

PRAEDIATORES, χωριστικοί, periti iuris ad prædia pertinentis. Cic. Att.li.12. Apuleius prædiator liberalis.

PRAEDIATORIVS, a, um, περὶ χωρίου, quod ad prædium pertinet. ut, Ius prædiatorium. Cic. pro Balbo: Cum de iure prædiatorio conſuleretur, conſultores ſuos ad Turium & Caſelium prædiatores reiiciebat.

PRAEDIATVS, prædiis munitus. Apuleius li.Flo.

PRAEDICABILIS, & hoc bile, prædicatione dignum. Cice. 5.Tuſc. Nec in miſera uita quicquam eſt prædicabile, aut gloriandum.

PRAEDICATIO, commemoratio, laudatio. Plin. li.35.ca.3. & li.20. cap.10. Prædicatione, ut palam eſt.

PRAEDICAMENTA, κατηγορίαι, in dialecticis dicuntur. Quæ Quinctil li.3.cap.7. Elementa decem uocat.

PRAEDICATOR, laudator, diuulgator. Cic. pro Balbo: Qui ſui iudicii, ſui beneficii uoluit me eſſe prædicatorem.

PRAEDICATVM, τὸ κατηγορούμενον, dialectici dicunt, quod grammatici Appoſitum uocant, quod prædicatur, i. dicitur de ſubiecto.

PRAEDICO, cas, [*Predicare*] ἀγορεύω, publice dico, celebro, laudo. Ter. An. Actũ eſt, ſiquidem hæc uera prædicat. Cic. Att .li.9. Prædicat palam, ſe largitione ſuperiorem, quàm hunc, fore. Cæſ.2.Bel. Ci. Sępe ex tribunali prædicauit, aduerſa Cæſarem prœlia feciſſe. Cic. Lucceio. Ignoſces mihi de me ipſo aliquid prædicãti. Sal. Ipſum Craſſum ego poſtea prædicantem audiui, tantam illam contumeliam ſibi a Cicerone impoſitam. Prædicat item præco, dum aliquid palam pronunciat. Cic. pro Quinct. De quo homine præconis uox prædicat, & pretium conficit.

PRAEDICO, pen.pro. [*Predire*] προλέγω, ante dico. Ter. in And. Ne temere facias, neque tu haud dicas, tibi non prædictum, caue.

PRAEDICTIO, πρόῤῥησις, quod prædicitur, ſiue prænunciatur. Cic.li. 1.de Diui. Vatum furibundas prædictiones audiendas putauerũt.

PRAEDICTVS, a, um, ante dictum. Cic.4. Acad.

PRAEDICTVM, cti. Ci.de Di. Panætius aſtrologorũ prædicta reiecit.

PRAEDIOLVM, li, χωρίον, paruum prædium. Cic. Cœl. Mea prædiola tibi nota ſunt. Idem Att.li.16. Ædificato belle prædiola.

PRAEDISCO, is, προμανθάνω, ante diſco. Vir.1. Geo.

PRAEDITVS, a, um, [*Ornato*] participium eſt ſine uerbi origine, latiſſimum in oratione uſum habens, uariamq; ſignificationem pro ratione rei per ablatiuum, quem poſt ſe habet, ſignificatæ. nam cũ dicimus, Præditus uirtute, Præditus ingenio, idem eſt, quod ornatus. Rurſus cum aliquem prauis moribus, oris fœditate præditum dicimus, idem eſt quod pollutus, contaminatus. Interdũ idem eſt quod affectus: ut cum morbo mærore'ue quempiam affectum dicimus. Cic. pro Archia: Gloria ingenii ſummi præditus. Idem 2. Ver. Homo ſingulari cupiditate, audacia, ſcelere præditus. Pro Rabirio Poſt. Senectute affectus, morbo præditus. Pro Mur. Lacrymis ac mærore præditus.

PRAEDIVES, tis, πολυπλούσιος, ualde diues. Suet.de Cla. gram. Equite Romano prædiuite. Ouid.6.Met. Totumq; tulit prædiuite cornu Autumnum. Aula prædiues, Claud.2.in Rufinum.

PRAEDIVINO, as, [*Indouinare*] προμαντεύομαι, rem euenturã diuino. Pli.li.1.c.11. Prædiuinant apes imbres. Prædiuinatio. Pli.l.8.c.25.

PRAEDIVINVS, a, um, ualde diuinus. Plin.li.37. cap.10.

PRAEDIVM, dii, [*Poſſeſſione, podere*] χωρίον, nomen eſt tam ruſticis, quam urbanis poſſeſſionibus commune: à Præſtando (ſi Varroni l.4.de lin.lat.credimus) deductum: quòd pignori data mancipiis fidem præſtent. Cic.3.Off. De iure prædiorum ſancitũ eſt apud nos iure ciuili, ut in iis uendendis uitia dicerentur, quæ nota eſſent. Idem pro Roſc.Am. Fructuoſa prædia colenda pater filio tradiderat. Hor.2.Ser.Sat.3. Seruius oppidius Canuſi duo prædia diues, Antiquo cenſu, natis dediſſe duobus Fertur. Prædiorum itaque nomine ueniunt tam urbanæ poſſeſſiones, quam ruſticæ, & ſuburbanæ, hoc eſt, urbi proximæ. Vnde extant tituli aliquot apud Iuriſconſultos de Seruitutibus urbanorum prædiorum, & ruſticorum, & utriſque communibus. Ager autem propriè dicitur locus in rure, quem colimus. Aruum, ea pars agri, quæ ſementi datur. Fundus etiam pars agri eſt. ſingula enim prata, uineæ, horti, oliueta, pomaria, piſcatoria loca ſiue uillam atque ædificium, ſiue piſcinam ſiue uiuaria habeant, ſiue non habeant, ſinguli fundi ſunt, & hoc in agro duntaxat. nam in urbe, oppido, uico, caſtello, quicquid tale eſt, Prædium uocatur: Eſt itaque Fundus ruſtica poſſeſſio: Prædiũ & urbana, & ruſtica. Poſſeſſio generale nomen eſt. nam & tabernæ, & hoſpitia, & horrea in urbe, poſſeſſiones dicũtur, & generaliter omnia immobilia.

PRAEDO, donis, [*Corſale, ladro*] λῃστής, χειρώνης, qui iter faciens terra mari'ue ſpoliat. Pli.li.16.c.4. Germaniæ prædones ſingulis arboribus cauatis nauigãt. Hor.1.Ser.Sat.2. Fugiens hic decidit acrem Prædonum in turbam. Prædonulus à Catone uſurpatur.

PRAEDOR, prædaris, [*Rubare*] λῄζω, λεηλατέω, diripio, ui aufero. Cic.3.Ver. Tuus apparitor de aratorum bonis prædabitur. Idẽ 3. Verr. Cum eſſet apertiſſime prædatus. Ouid.1.Am.el.3. Quæ me nuper prædata puella eſt, Aut amet, aut faciat, cur ego ſemp amẽ.

PRAEDOMO, mas, pen:cor, ante domo. Sen.epiſt. 114.

PRAEDVCO, is, ante duco. Plin. li.35.c.16. Si æra præducantur, uiolaceum reddit colorem. Tacit.lib.14. Neque foſſam, neque uallum præduxerunt. Præducere foſſam homini obſeſſo, pro circumuallare, Senec.li.2.de Ira.

PRAEDVLCIS, & hoc prædulce, ualde dulcis. Plin.li.12.ca.5. Fructus per folia ſolibus coctus prædulci ſapore. Claud.Pane.2. Luxuries prædulce malum. Stat.5.Sil. Tyrrhenæ uolucres nautis prædulce minantur.

minantur. Vir. 11. Æn. Haud ignarus, eram, quantum noua gloria in armis, Et prædulce decus primo certamine poſſet.

PRAEDVRO, as, ἀποσκληρύνω, ualde durum facio. Col. li. 3. de rubrica. neque humentem fodere poſſis, quod ſit glutinoſiſſima; nec nimium ſiccam, quia nimium præduratur.

PRAEDVRVS, a, um, ualde durus. Col. li. 6. ca. 2. Illa ætas adhuc tenera eſt, hæc iam prædura. Vir. 2. Geor. Corporaq; agreſti nudat prædura palæſtra. Idem 10 Æn. Prædurum uiribus Orſen.

PRAEEO, præis, [*Andare innanzi*] προάγω, προοδοιπορῶ, καθηγοῦμαι, ante eo. Liu. 2. Præierat Aruns Tarquinius filius regis. Præire uerba, eſt, certam uerborum formulam alicui dictare, quam ille totidem referat uerbis. Solebant. n. ueteres ad execrationes, uel deuotiones hoſtilis exercitus, & ad fœdera percutienda, ſimilesq; publicos ritus peragendos, certam uerborum formulam habere conceptam, quod Carmen uocabant, à qua ne minima quidem ſyllaba recedere licebat. Itaque ne imperatores, qui ſe hoſtilemq; exercitum erãt execraturi, aut ii per quos fœdera faciebantur, in proferendis formulis laberentur, adhibebatur pontifex, aut ſacerdos qui uerba præiret, i. cõceptam uerborum formulam dictaret, quã alter totidem uerbis repeteret. Sic præire uerba iuſiurandi, dicitur, qui iuſiurandi uerba concipit, & iuraturo dictat. Budæus: Præire, eſt uerba præfari, & Subſequi eſt dictata uerba pronuntiare. Liui. 8. Pontifex publicus populi Romani præi uerba, quibus me pro legionibus deuoueam. Gel. li. 14. cap. 2. Si de omni officio iudicis præire tibi me uis. Id eſt, pronunciare quod ſequaris. Præire uerba de ſcripto, quid ſit, declarat Budeus his uerbis: Præire hodie uerba damnationis actuarii, aut eorum uicarii carnifici ſolent, cum damnati, facinoroſi ad ſupplicia trahũtur, ſed de ſcripto id faciunt. Præiens, præeuntis. Ouid. 8. Met. Et diis præeuntibus, ambo Membra leuant baculis.

PRAEFACILIS, le, ualde facilis. Pla. in Epid. De præfacili exoras.

PRAEFARI, [*Parlare innanzi*] προοιμιάζειν, προλέγειν, ante fari, proloqui. Col. in Præfat. li. 1. Quas ordine ſuo perſequar, cum præfatus fuero, quę reor ad uniuerſam diſciplinã pertinere. Ci. de Nat. Quæ de deorũ natura Præfati ſumus. Præfari diuos. Vir. 11. Æn. Vbi Seruius. Præfatus diuos, more antiquo: nam maiores nullam orationem, niſi inuocatis numinibus, inchoabãnt. Catul. Argo Talia præfantes quondam felicia Pelei carmina. Præfari honorem dicimur, cum rem non ſatis honeſtam dicturi, aliquot uerbis præmiſſis mollimus. Cic. Pæto, lib. 9. Si dicimus, Ille patrem ſtrangulauit, honorem non præfamur: ſin de Aurelia aliquid, aut Lollia, honos præfandus.

PRAEFATIO, [*Prefatione, proemio*] πρόλογος, προοίμιον, à præfando ducitur, & ſignificat id, quod præloquimur ante, quam ad rem ueniamus. Pli. li. 25. c. 2. Inchoata præfatione religioſa. Mar. li. 3. Per frixiſſe tuas quæſtæ eſt præfatio fauces. Cice. 5. Ver. Quæ præfatio tuæ donationis fuit?

PRAEFECTORIVS præfectura perfunctus. Vlp. de ſenatoribus li. 1.

PRAEFECTVRA, æ, ἐπαρχία, officium, uel dignitas Præfecti. Cice. de Nat. de. E' præfectura Reatina Romam uenienti. Idẽ Att. li. 5. Præfecturam petiuit. Dicuntur etiam præfecturæ, tractus quidam regionum, ſingulis parentes Præfectis. Feſtus: Præfecturæ ex appellantur in Italia, in quibus & ius dicebatur, & nundinæ agebantur, quarumq; quædã erat reſp. neq; tamẽ magiſtratus ſuos habebant, ſed quotannis ad eas Præfecti mittebantur, qui eis ius dicerent.

PRAEFECTVS, cti, ſubſt [*Prefetto, capitano*] ἔπαρχος, qui rei alicui præficitur: ut, præfectus moribus dicitur, qui ad componẽdos mores eſt conſtitutus. Ad Papir. li. 9. Quandiu erit noſter hic præfectus moribus. Idem pro Clu. Tu es præfectus moribus, Præfectus uigilum, cui diſponendorum per urbis regiones uigilum cura incumbit. Præfectus urbi, Gell. li. 13. ca. 16. Præfecti regii, Liu. 36. Præfectus annonæ, Liu. 4. Præfectus claſſis, Ci. 7. Ver. Præfectus libidinum, poſt red. in ſenatu.

PRAEFECTVS prætorio, τῶν βασιλικῶν ἔπαρχος, talis apud Cæſares erat, qualis olim apud reges Tribunus celerũ, & apud dictatores Magiſter equitũ. Gerebat enim ſecundas partes poſt Cæſarẽ. præeratq; diſciplinæ publicæ emendandæ. Caſſiodorum epi. li. 6. Poteſtati Præfecti Prætorio nulla dignitas eſt æqualis. Vice ſacra iudicat. Nullus ei miles fori auctoritate præſcribit, excepto Officiali Magiſtri militum. Curiales etiam uerberat. In officio ſuo ius retinet ſingulare; & talibus, tantiſq; noſcitur iubere, quos prouinciarum non auderent iudices in qualibet parte contemnere.

PRAEFERICVLVM, à præfero, uas æneum ſine anſa, patens ueluti peluis, quod præferre in ſacrificiis ſolebant. Feſtus.

PRAEFERO, præfers, [*Preponere*] ante fero. Pli. epiſt. 112. Lumen, quod ſibi maiores ſui prætuliſſent, poſteris præferret. Cic. 6. Ver. Siniſtra manu retinebat arcum, dextra ardentem facem præferebat. Aliquando præpono. Cic. pro leg. Man. Salutem reip. ſuis commodis præferre. Item dicto, facto, aut geſtu animi affectum oſtendo. Liuius: Vultus tuus neſcio quod ingens malum præfert. Curtius. Vultu & oculis & motum præferens animi.

PRAEFEROX, cis, ualde ferox. Liuius 5. Præferoces legatos.

PRAEFERRATVS, a, um, [*Ferrato in cima*] qd in cacumine habet ferrum. ut, Haſta præferrata, quæ cuſpidem habet ferream: Pilũ præferratum, quod ferrum habet in ſummitate. Plin. 18. cap. 10.

PRAEFERVIDVS, ualde feruidus: ut, Ira præferuida. Liui. 9. Trux & præferuida ira. Col. li. 3. cap. 1.

PRAEFESTINO, as, προσπεύδω, ante tempus feſtino, Plau. Rud. Liu. 23. cap. Col. li. 11. c. 2. Hinc præfeſtine, celeriter. Plau. in Rud. Et præfeſtinatum, idem Siſenna hiſt. li. 4.

PRAEFICA, æ, pen. cor. mulier in funere conducta ad lamentabilẽ cantum, quæ defuncti facta laudat: ita dicta, quaſi in hoc ipſum præfecta. Næuius: Præfica ſi mortuum laudat.

PRAEFICIO, is, [*Preporre*] ἐφίστημι, προΐστημι, ἐπιτάττω, ex Præ, & facio, præpono. Ter. Eun. Chæreã ei rei præfecimus. Liu. 4. Quos pro centurionibus ſibi præfecerant. Oui. 1. de Arte: Me Venus artificem tenero præfecit Amori. Ci. 4. Ver. An aliquem curatorem præficere, qui ſtatuis faciundis præeſſet. Vnde Præfecti, ἐπάρχοντες, ἐπιστάται, προστάται, qui alicui rei agendæ præpoſiti ſunt: ut Præfecti urbium. Magiſtratus eorũ præfectura, στρατηγεία, ἐπαρχία, dicitur. Plaut. in Am. Phi. Præfectus Thebanis legionibus.

PRAEFIDO, is, ere, ualde fidere. Cice. 1. Off. Homines ſecundis rebus effrænatos, ſibiq; præfidentes.

PRAEFIGO, figis, pen. pr. [*Ficcare innanzi*] προπήγνυμι, ante figo. Pli. li. 33. ca. 4. Lineas itineri præfigunt. Liui. 26. Iacula quaternos longa pedes, præfixo ferro. Nonnunquam pro præcludo. Vir. 3. Geo. Primaq; ferratis præfigunt ora capiſtris.

PRAEFIGVRO, ὑποτυπόω, repræſento. Lact. li. 6.

PRAEFINIO, finis, [*Prefinire, determinare*] προορίζω, antep. pr. præſcribo, determino, uel limites præfigo. Cic. Mario: Sed eo uidiſti multum, quòd præfiniſti, quo ne pluris emerem. Idem pro Roſc. Quæ dies in lege præfinita eſt. Hinc aduerbium Præfinito. Ter. in Hec. Illi haud licebat, niſi præfinito loqui: i. quæ ille præfiniſſet.

PRAEFLOREO, es, προανθέω, ante floreo. Plin. li. 16. cap. 29.

PRAEFLORO, ras, προαπανθίζω, prælibo. Gel.

PRAEFLVO, ante fluo, προρρέω, uel præter fluo. Pli. li. 4. cap. 5. Præfluente Alpheo amne.

PRAEFOCO, cas, pen. pro. ἄγχω, ἀποπνίγω, ſpiritum obſtructis faucibus intercludo. Oui. in Ibin: Præfocent animæ Gnoſſia mella uiã. Hinc Præfocationes uuluæ, τὰ ὑστερικά, uteri affectus dicuntur ſenſum pulſumq; per interualla intercipientes, ita, ut iis laborantes immobiles iaceant, mortuis ſimillimæ, niſi quòd circa mediam corporis partem caloris nonnihil retineant.

PRAEFODIO, præfodis, pen. co. προορύσσω, ante fodio. Virg. 11. Æn. Præfodiunt alii portas. Vbi Seruius, Præfodiunt, i. ante portas foſſas faciunt. Ouid. 13. Met. Oſtendit, quod iam præfoderat, aurum. id eſt, quod antea defoderat.

PRAEFOECVNDVS, a, um, πολύφορος, ualde fœcundus. Pli. li. 16. ca. 17.

PRAEFORMIDO, as, ualde formido. Quinct. lib. 4. cap. 5.

PRAEFORMO, as, προτυπόω, ante, uel prius formo. Quinctil. li. 2. ca. 7. Incipientibus danda erit uelut præformata materia ſecundum cuiuſque uires. Idem Silius lib. 7. Atque his præformat dictis, fingitq; monendo.

PRAEFRACTVS, a, um, [*Rotto prima, oſtinato*] διαῤῥηκτος, προκατεῤῥηκτος, idẽ qđ fractus: ſiue ante, uel prius fractus. Oui. 12. Met. Præfractã miſit in hoſtẽ. Col. l. 2. Et præfractas ſtirpes refodiat, ac perſequatur. Celſ. li. 5. Surculus corpori infixus ſi præfractus eſt, euocãdus eſt. Præfractus, durus, inflexibilis. Val. Max. l. 6. Charondæ Tyrii præfractior & abſciſſior iuſtitia. Ci. in Ora. Thucydides præfractior, nec ſatis, ut ita dicam, rotundus. Inde Præfracte, obſtinate. Ci. li. 3. Off. Cato nimis præfracte uidebatur ærariũ defendere.

PRAEFRIGIDVS, περίψυχρος, ualde frigidus. Pli. li. 17. Præfrigido ſitu. Ouid. 4. de Pont. Præfrigidus Auſter.

PRAEFRINGO, is, [*Rompere*] προκαταῤῥήγνυμι, partem anteriorem frango. Plautus Milit. Pugno præfregiſti brachium. Liui. 8. Haſtas præfregiſſent.

PRAEFVLCIO, is, [*Soſtentare*] προσερείδω, προερείδω, præmunio, ſuſtẽto. Plau. Pſe. Vel ego omnibus paruis, magniſq; miſeriis præfulcior. Cic. Att. li. 5. Illud præfulci, atque præmuni, ut ſimus annui.

PRAEFVLGVRO, as, Val. Flac. Arg. 3. Strictoq; uias præfulgurat enſe. Hoc eſt, uibrando enſem uias coruſcare facit.

PRAEFVLGEO, es, περιλάμπω, præter modum fulgeo. Libr. 3. ad Her. Ne aut obcæcentur tenebris imagines, aut ſplendore præfulgeãt. Vir. 8. Æn. Quem fulua leonis Pellis obit totum præfulgens unguibus aures. Interdum ante fulgeo, præluceo

PRAEFVRNIVM, nii, os patens furni, quo ligna in fornacem induntur, & deinde obſtruitur. Cato cap. 38. Ventus ad præfurnium caueto ne accedat.

PRAEGELIDVS,a,um,περίψυχρος,nimis frigidus. Colum.lib.2. Locis prægelidis ac niuoſis recte committitur.

PRAEGERMINO,as,προβλαστάω,ante germino. Plin.li.16. cap.29.

PRAEGESTIO,is,[*Deſiderare molto*] ὑπερπροθυμοῦμαι,ualde geſtio, percupio. Ci.pro Cælio: Prægeſtit animus uidere lautos iuuenes. Catul.Argo. Dum aliquid cupiens animus prægeſtit apiſci, Nil metuunt iurare.

PRAEGIGNO,προγεννάω,ante gigno. Plaut.in Pſeud. Nolebam ex me morem prægigni malum.

PRAEGNANS,tis[*Pregna,grauida*] ἔγκυος,ἐγκύμων,proprie dicit, quæ grauida eſt,quæq; iam occupata eſt in generando,quod conceperit. Cic.1.de Diuin. Cum prægnans hunc ipſum Dionyſium aluo contineret. Vxor prægnans, Cic. pro Clu. Dicitur etiam de brutis. Varr.li.2.de re ruſt.ca. 4.de ſuibus loquens: Quatuor menſes eſt prægnans. Canis prægnans, Hora.3. Car. Item de arboribus, Plin.li.12.ca.14. Prægnans autem arbor, uel etiam Fœta tunc dicitur,cum humorem,& ſuccum ſibi familiarem exuit,necdum in folia,aut flores propagauit. Hinc Prægnatio, Var.de re ruſt.

PRAEGRANDIS,de, περιπληθής,ualde grandis. Cice.6.Verr. Vas uinarium ex una gemma prægrandi. Pli. li.cap.13. Prægrandes aures.

PRAEGRAVIS,& hoc prægraue,pe.co.[*Molto graue*] ὑπέρβαρυς,ualde grauis. Plin.li.8. cap.21.

PRAEGRAVO,uas,[*Grauare ſopra modo*] ὑπερβαρύνω, ſupra modum grauo,ſiue grauem admodum facio,& moleſtus ſum. Pli.li.17.ca.22. Ne prægrauet fructus parte aliqua. Accipitur etiam pro præpondero. Sueto.in Cæſ. Prægrauant cetera facta, dictaq; eius.

PRAEGREDIOR,eris,[*Andare innanzi*] προέρχομαι, ante eo. Liu. 10. Qui lictores prægredi uiderunt. Ponitur aliquádo pro prætergredior. Pli.li.28.c.8. Declinant ad dexterá,ut prægreſſi homini ueſtigiú occupet. Prægredi alios,eſt antecellere. Sal.ad Cæſ.de rep. ordi. Qui tantú alios prægreſſus es,ut prius deſeſſi ſint homines laudando facta tua q̃ tu laude digna faciendo. Prægrediens,tis, præcedens. Suet.in Tib. Druſum in Germania amiſit, cuius corpus pedibus toto itinere prægrediens Romam uſque peruexit. Prægreſſio. Cice.de Fato. Vt nihil fieret niſi prægreſſione cauſſæ.

PRAEGVSTO,as,προγεύομαι, ante guſto. Plin.li.21.ca.3. Nec niſi prægustatos cibos ſumére. Prægustator,προγευστής,qui cibos principis prægustat. Suet. in Claud. Prægustator libidinum, Cic.pro domo.

PRAEGVTII,Italiæ populi. Ptol.l.3.ca.1. Vulgus Abruzos appellat.

PRAEHENDO,is,di,ſum,& per ſyncopen Prændo, [*Prendere,pigliare*] λαμβάνω,capio. Cicero pro Quinctio: Seruulum unum,quem iſte præhenderat,abducit. Ouid.de Medicamine faciei: Arentiſq; roſæ,quantum manus una præhendat. Vir.6.Æn. Italiæ fugientis prændimus oras. Cato de re ruſt.c. 116. Arundiné prænde tibi uiridem. Hinc præhenſus & Prænſus. Gell.Noct.Att.lib. 11. Seruos item furti manifeſti præhenſos uerberibus affici. Sen. in Troad. Sic ille dextra prænſus hoſtili puer ferox. Item duo frequentatiua Præhenſo, & Prænſo, quæ proprie de ſupplicibus dicuntur,& candidatis, cum magiſtrum aliquem ambientes,ſuffragatorú manus præhendunt. Liui.li.3. Cú multa indignitate præhenſabat ſingulos. Cic. Att.li.11. Prænſat unus P. Galba ſine fuco,ac fallaciis. Vir.2.Æn. Prænſant faſtigia dextris. Prænſare conſilium,idé quod capere conſiliú. Liu.22. Ad conſilium prænſandú tempus opus eſſe. Prænſatio. Ci.Att.li.1. Fuit illius hæc præpropera prænſatio.

PRAEIACEO,p.c.[*Giacere innanzi*] πρόκειμαι,ante iaceo. Pli.li.3.cap.4. Præiacentibus ſtagnis. Tacit.li.12. Campo qui caſtris præiacet.

PRAEIACIO,is[*Gittare innanzi,opporre*] προβάλλω,ante iacio,oppono, Col.li.9. Præiaciuntur in gyrum moles.

PRAEIVDICIVM,cii[*Pregiudicio*] προκατάγνωσις,ut inquit Aſconius dicitur res,quæ cum ſtatuta fuerit, affert iudicaturis exemplum, quod ſequantur in eadem cauſſa,uel paribus cauſis. iudicium auté,res quæ cauſſam,litemq; determinat. Ci.pro Clu. Duobus præiudiciis iam damnatus. Idem 1.Ver. De quo non præiudicium,ſed plane iudicium iam factum putatur.

PRAEIVDICO,[*Pregiudicare*] προκαταγινώσκω, ante tempus iudico. Brutus ad Ciceronem. Quod nondum ſenatus cenſuit,nec populus iuſſit, id arroganter non præiudico. Interdum eſt præiudiciú facere. Ci.3.de Leg. Exponant,quid in magiſtratu geſſerint,deq; iis cenſores præiudicent. Præiudicatus,a, um,partic.ut, Euentus belli præiudicatus,apud Liu.li.42. Cic.pro.Clu. Cognoſcite iam, ita reum citatum eſſe illum,ut, re ſemel atque iterum præiudicata,condemnatus in iudiciú uenerit. Præiudicatio. Quinct.li.4.ca.2. Præiudicatione ſenatus damnatus eſſet Milo.

PRAEIVVO,as,pen.cor.ante iuuo. Taci.li.12. Et credebatur affectam eius fidem præiuuiſſe,domo,agriſq; pignori acceptis.

PRAELABOR,penu. product. Prælaberis.παραρρέω, ante labor, præterfluo. Col.li.11.ca.1. Prælabentis temporis fuga quàm ſit irreparabilis,quis dubitet? Cic.2.de Nat.deo. Piſces quorum alter paulo prælabitur ante. Lucan. lib. 6. Quoq; modo Romæ prælapſus mœnia Tybris.

PRAELAMBO,προλείχω,προλιχμῶμαι,ante lambo,prægusto. Hora.2. Ser.Sat.6. Prælambens omne, quod affert.

PRAELEGO,is,pe.c.[*Leggere innanzi ad alcuno*] προαναγινώσκω, ante lego,ut ſolent præceptores ſuis diſcipulis. Quinctil.li.1.c.14. Pueris quæ maxime ingeniú alant,prælegenda. Hinc Prælectio, Quinctil.li.1.ca.2. Et Prælector, Gel.li.18.c.5. Prælego, Præteruehor, Tacit.5. Campaniam prælegebat,ambiguus an urbem intraret.

PRAELIARIS,& hoc,præliare,[*Coſa da guerra*] μαχικός,ἀντιμαχικός, quod ad prœlium pertinet. Plau.Curc. Meæ pugnæ prœliares obtritæ iacent. Prœliares dies,quibus fas eſt hoſtem bello laceſſere uel ablata repetere. ſolebát enim Romani,quoties ipſi bellú inferrent,certum dierum ad conſerendum prœlium delectum habere.

PRAELIBO,as,pe.pr.προλείβω, ante libo, & deguſto. Stat.3. Sil. Caré puer,ſuperis qui prœlibare uerendum Nectar. Vultum,& pectora alicuius prœlibare uſu, Stat. 2. Achil.

PRAELICENTER,nimis licenter Gel. Verba fingit prælicenter.

PRAELIGANEVM VINVM,apud Catoné à prælegendo dicitur: quod uel præmaturum eſt,uel præ omnibus legitur. Cato de re ruſt.ca. 23. Vuas miſcellas ad uinum præliganeum legito.

PRAELIGO,gas,pen.cor.ab interiori parte ligo. Liuius 23. Arida ſarmenta præligantur cornibus boum. Cice.2. Inuent. Os obuolutum folliculo,& præligatum.

PRAELIOR,aris,[*Combattere*] μάχομαι,dimico. Cæſ.lib.2.Bel.Gal. In fluminis ripis prçliabantur. Tranſlate,pro contendere uerbis. Ci. Att.li.2. Acriter,& uehementer prœliatus ſum. Prœlians,tis. Cic. 2.Diuin. Eudemus Prœlians ad Syracuſas occidit.

PRAELIVM,lii,[*Guerra,giornata,conflitto*] μάχη,ἀντιμαχία,συμβολή, conflictus dimicatio,certamen,pugna: a premendo,ut quidam putant,dictum, quòd in dimicando hoſtes inuicem premant: quanquam non deſunt,qui à prælo deduci malint, quòd in dimicationibus è corporibus ſanguis profluat, non ſecus atque muſtum è prælis. Virg.6.Ecl. Cum canerem reges, & prælia, Cynthius aurem Vellit. Audere in prœlia.2.Æne. Quos ubi confertos audere in prœlia uidi. Cic.2.Orat. Cum prœlia præclara feciſſet. Idem 2. de Nat.Deo. Cum A.Poſtumus cum Octauio Mamilio prœlio dimicaret. Virg.3.Geor. Prœlij appellationem honeſta metaphora ad coitum tranſtulit. Si quando ad prœlia uentum eſt, Vt quondá in ſtipulis magnus ſine uiribus ignis Incaſſum furit. Hodie quamplurimi ſcribunt hanc uocem per œ.

PRAELONGVS,ga,gum.ὑπέρμακρος,ualde longus. Liuius 22. Prælongi,ac ſine mucronibus. Quinct.lib.6.cap.4. Quale refert Cice.de homine prælongo. Prælongo,as,prolongum facio. Pli.li. 11.c.2.

PRAELOQVOR,προλαλέω,προλέγω,ante loquor. Pli.epiſt.174.

PRAELVCEO,ces[*Lucere innanzi*] προφαίνω,ante luceo. Mar.l.12. prçluxere faces. Plin.li.32.cap.10. Ardere uidetur adeo, ut baculum ita præluceat. Prælucere alicui,eſt præferre facem. Suet.in Augu. Cum fulgur ſeruum prælucentem exanimaſſet. Pli.de uiris illuſt. Duillio conceſſum eſt,ut prælucente funali,& præcinente tibicine,à cœna publice rediret. Per metaphoram luce,i.claritate & nobilitate ſuperare. Iu Saluſt. Ego maioribus meis uirtute mea præluxi. Hor. 1.Epiſt. 1. Nullus in orbe locus Baiis prælucet amœnis. i.amœnior eſt. Prælucidus,ualde lucidus. Plin. lib.37. cap.6.

PRAELVDIVM,dii,[*Ricercata*] προοίμιον,proprie eſt præcentio illa quæ ante cátum legitimum fauoris emerendi gratia à citharedis ſolet præmitti: generalius accipitur pro quouis initio rei ſeriæ præmiſſo. Præludium & portentum, metaphorice in malam partem. Cic.4.Phil. Præludium illud & portentum L.Antonius,inſigne odium omnium hominum,&c.

PRAELVDO,is,προπαίζω,ante ludo,leue quiddam,ſed maioris rei initium præmitto. Virg.li.3.Geo. Et ſparſa ad pugnam præludit arena. Sene. Epiſt.103. Illi meliori uitæ præluditur. Hinc præluſio. Præludium. Plin. Epiſt.99.

PRAELVM,præli,[*Torchio,torcolo*] ληνός trabs illa in torculari, qua uua calcata premitur: Torcular autem dicitur tota illa ſtructura, qua ad liquorem exprimendum utimur. Lacus autem, uas illud,in quod muſtum de torculari influit. Dictum Prælum(ut quibuſdam placet) à præluendo,quòd humore profluente præluatur,i.madefiat. Alii potius à præmendo deduci uolunt, unde & ſine diphthongo ſcribere malunt. Quæ quidem deriuatiuo ueriſimilior uideretur,niſi reclamaret primæ ſyllabæ quantitas, quæ in dictione Prælum Producitur,cum in uerbo Premo corripiatur. ſed hec omnino inſolitum non eſt,deriuatiuum à primogenii quantitate diſcrepare. Virg.2.Geo. Colaq; prælorum fumoſis deripe tectis. Cato ca.32. Prælum de ſapino atra potiſſimum facito.

PRAELVMBO,bas,ἀποσφύζω,lumbos præfringo, Næuius: Vindemiatoribus,ut citat Non. cœpit unumquéq; prælumbare fuſtibus.

PRAELVSTRIS,ſtre,ὑπερλαμπρός,ualde illuſtris. Ouid.3.Triſt. Viue tibi,quantumq; potes,prælustria uita.

Praemando,das, προεπιτάττω, ante mando. Vatinius Cice. lib. 5. Vt conquireretur, præmandaui.

Prae manibus, [*In pronto, à le mani*] μετὰ χεῖρας, in promptu, & ad manum. Gel. Quod præ manibus eſt, ponemus. Apul.

Praematurus,ra,rum, πρόωρος, ante tempus maturus, præcox: pro prie de fructibus dicitur, qui ante alios matureſcunt. Col. li. 11. c. 3. Qui præmaturum fructum cucumeris habere uolet. Transfertur & ad alia: ut, Præmatura ſenectus, i. præcipitata, legitimumq́; tempus præueniens. Præmatura mors, immatura, & quæ ante tem pus uenit. Pli. li. 7. ca. 51. Senilem iuuentã præmaturę mortis eſſe ſignum, Hinc Præmature, immature, & ante tempus legitimum. Plau. in Moſt. Præmature uita careo. i. mortuus ſum ante tempus.

Praemedicatus, ta, tum, pharmacis aut incantatione præmunitus. Ouid. epiſt. 12. Iſſet anhelatos non præmedicatus in ignes.

Praemeditor,aris, [*Diſcorrere, conſiderare innanzi*] προμελετάω, prius meditor, præcogito. Cic. Att. li. 6. Ex qua me fingere poſſim, & præmeditari, quo animo accedam ad urbem. Idem 11. Phil. Eſt enim ſapientis, quicquid homini accidere poſſit, id præmeditari. Ad Heren. li. 2. Si reus nihil horũ fecerit, accuſator dicet eũ uſque præmeditatũ fuiſſe, quid ſibi eſſet uſui uenturũ. Pla. Epi. Vt pa rate eam præmeditatam meis dolis, aſtutiisq́; onuſtam mittam.

Praemeditatio, προμελέτησις, eſt meditatio, & cogitatio rei futuræ. Cic. 3. Tuſc. Hæc præmeditatio futurorum malorum lenit eorum aduentum, quæ uenientia longe ante uideris.

Praemercor,aris, προωνέομαι, prius emo. Plaut. in Epid. Iſtam gnato tuo ſumus præmercati, Plin. li. 31. cap. 2.

Praemessum,ſſi, ἀπαρχή, quod prælibationis cauſſa præmetitur: ut ſpicæ, quas primo demeſſas ſacrificabant Cereri. Feſtus.

Praemetior,iris, προμετρέω, ante metior. Vnde Præmenſus, participium. Tibul. li. 3. El. 3. Præmenſæ defunctus tempora lucis.

Praemetuo, προφοβέομαι, ante metuo. Luc. li. 3.

Praemigro, προμετοικίζω, ante migro. Plin. li. 8. cap. 28.

Praemitto,tis, προπέμπω, ante mitto. Cice. 2. Off. Præmittebat de ſtipatoribus ſuis. Virg. 1. Æn. Rapidum ad naues præmittit Achatem. Præmiſſus, a, um, 9. Æn. Premiſſi equites ex urbe Latina.

Praemium,mii, [*Premio*] γέρας, quod pro recte factis datur. Ci. Att. Solon remp. duabus rebus contineri dixit, præmio, & pœna. Idem de Orat. Legibus & præmia propoſita ſunt uirtutibus, & ſupplicia uitiis. In ludis quoque & certaminibus præmia dicuntur, quæ proponuntur uictoribus. Vir. 5. Æn. Protinus Æneas celeri certare ſagitta Inuitat, qui forte uelint, & præmia ponit. Accipitur aliquando in deteriorem partem pro ſceleris mercede. Ci. de Prou. conſ. Prouinciæ, quas, peſtiferi illi conſules pro euerſæ reip. præmiis occupauerunt. Idẽ in Piſ. Totã rẽp. prouinciæ præmio uẽdidiſti: Pro pecunia. Neuius: ſine præmio ſum marſupiũ reliqui domi. Hinc Præmioſus, pecunioſus. Accius. Diuitẽ ac præmioſum auũ.

Praemior,aris, Suet. in Tito Veſpaſ. Conſtabat in concionibus patris nundinari, præmiariq́; ſolitum.

Praemoderor, προδιαρρυθμίζω, ante moderor. Gell. li. 7. cap. 9.

Praemodum, aduerb. ſupra modum. Gell. li. 7. ca. 7.

Praemolestia,æ, moleſtia ex malo, quod imminere putamus, anticipata. Cic. 4. Tuſ. Alii metum præmoleſtiam appellabant.

Praemolior,iris, [*Preparare*] προκατασκευάζω, ante molior, uel præparo. Liuius 28. Præmoliendas ratus iam res.

Praemollio, is, προμαλάττω, ante mollio. unde Præmollitus, partic. Quinctil. li. 2. ca. 9. Fruſtra ſparſeris ſemina, niſi illa præmollitus fuerit ſulcus. Idem lib. 6. ca. 5.

Praemollis,le, ualde mollis. Plin. lib. 11. cap. 37. Cor palpitat, præ molli opertum membranæ inuolucro. Idem lib. 9. cap. 51. Parit oua præmollia.

Praemoneo,nes, pe. cor. [*Ammonire innanzi*] ὑπομιμνήσκω, ante moneo. Col. li. 1. Ideo præmoneo, ne uillicum ex eo genere ſeruorũ, qui corpore placuerunt, inſtituamus. Liuius 21. Cum aruſpices ad imperatorem id pertinere prodigium præmonuiſſent. Cice. 2. Verr. Animo ſane beneuolo, ut magnopere cauerem, præmonebat. Præmonitus, a, um, Pli. li. 16. c. 39. Arbor fatalis excidio urbis præmonitæ oraculo. Præmonitus, us, pro prædictione. Val. Max. lib. 1. cap. 6. Deorum ſpreti præmonitus excandeſcunt. Ouid. 15. Met. Non tamen inſidias, uenturaq́; uincere fata Præmonitus potuere deum.

Praemonstro,as, προδεικνύω, ante monſtro, doceo. Plaut. in Mil. Hoc ei præmonſtra & præcipe, Vt teneat conſilia noſtra. Cice. 2. de Diuin. Ventos præmonſtrat ſæpe futuros Inflatum mare. Hinc Præmonſtrator, qui docet, qui faciendum ſit ante periculum. Terent. in Heaut. Adiutor meus, & monitor, & præmonſtrator Chremes.

Praemordeo,es, κατασπαράσσω, morſu dilacerſo. Pla. in Tri. Niſi fugiſſem, medium, credo, præmorſiſſet.

Praemorior,eris, ante morior. Pli. li. 7. c. 50. Præmoritur uiſus, auditus, inceſſus. Ouid. epiſt. 8. Aut ego præmoriar, primoq́; extinguar in æuo. Præmortuus. Liuius 1. Scaptium credo, etſi præmortui iam ſit pudoris, non facturum.

Praemunio,is, [*Fornire innanzi*] προασφαλίζω, prius munio. Cæſar 3. Bel. Ciu. Iſthmum præmunire inſtituit. Tranſlate etiã de incorporeis dicitur. Cic. pro Cœlio: Illa, quæ ex accuſatorum oratione præmuniri iam, & fingi intelligebam, non pertimeſco, Præmunitio. Cic. 3. de Orat. Præmunitio eſt ad id, quod aggrediare.

Praenarro, προδιηγοῦμαι, ante narro. Ter. in Eun.

Praenato,as, pen. cor. προνήχομαι, ante nato. Plin. lib. 9 cap. 45. Prænatante piſciculo frontem ſuam ſpargit. Ponitur aliquando pro prę terfluere. Vir. 6. Æn. Lethęumq́; domos placidas qui prænatat, amnem. Vbi Seruius: Prænatat, præterfluit.

Praenavigo,as, παραπλέω, prę ternauigo. Pli. li. 6. cap. 23.

Praeneste, gen. neu. & hæc Præneſtis, πραινεστός, Stephano oppidum Latii edito in loco, naturaq́; munito ſitum, ita dictum (ſi Stephano credimus) à Præneſto cõditore, Latini filio, Vlyſſis, & Circes nepote. Alii ἀπὸ τῶν πρίνων, ab ilicibus, quæ illic abundant, nomen accepiſſe exiſtimant. Pompeius Feſtus nominis huius originem ad loci ſitum refert, quòd montibus præſtet. unde & Altum Præneſte à Virg. dicitur 7. Æn. Fuerunt qui à Cæculo Vulcani filio conditum putarint: quorum ſententiæ Virgilius quoque ſubſcribit: Nec Præneſtinæ fundator defuit arcis, Vulcano genitum pecora inter inertia regem, Iuuentumq́; focis, omnis quem credidit ætas, Cæculus. Strab. li. 5. Græcam urbem eſſe tradit: cuius rei argumentum hoc affert, quod olim Polyſtephanos dicta fuerit. Habuit hoc oppidum nobile Fortunæ templum, cuius pauimentum lithoſtrotũ ſtrauit L. Sylla, teſte Plin. li. 36. cap. 25. Fœminino genere uſus eſt. Vir. 8. Æn. Qualis eram cũ primã aciẽ Præneſte ſub ipſa ſtraui. Præneſtini, pen. pro. habitatores præneſtis. Cic. 2. de Diui. Præneſtinorum monumenta declarant. Præneſtinus, a, um, ut, Dea Præneſtina, Ouid. 6. Faſt. Sortes Præneſtinæ, Cic. de Diuin. Fortuna Præneſtina, Lucan. li. 2.

Praenimis, [*Troppo*] ἄγαν, nimis, multum Gel. li. 19. cap. 10.

Praeniteo, ualde niteo: unde Prænitidus, ualde nitidus. Plin. lib. 2. cap. 9.

Praenosco,is, [*Conoſcere innanzi*] προγινώσκω, ante noſco, prædiuino. Cic. 1. de Diu. Poſſunt futura prænoſcere. Prænotio. Cic. 1. de Nat. de. Fateamur, hanc nos habere prænotionem deorum.

*Praenomen. Romam prænomina ad triginta fuiſſe, ex Varronis ſententia tradit Valerius. hæc autem fuiſſe uidentur, Agrippa, Appius, Aulus, Cæſo, Caius Cnæus, Decimus, Hoſtus, Lucius, Mamercus, Manius, Marcus, Numerius, Opiter, Poſtumus, Proculus, Publius, Quinctus, Seruius, Sextus, Spurius, Tiberius, Titus, Tullus, Vibus, Volero, Vopiſcus. peregrina uero prænomina fuere, Ancus, Aruns, Lar, Lucumo, Metius, Numa, Petro, Pompo, Sertor, Tallus, Turnus, Voluſus. de quorũ prænominum origine, ac ſignificatione, quoniã qui de nominib. mõ ſcripſere, nihil dixerũt, nos ea ſcribemus, quæ a ueteribus tradita, à nobis, quanta maxima fieri potuit diligentia, ſunt collecta. Agrippa, Feſto auctore, uocatus, qui cum labore matris ſit natus, exempli cauſſa in pedes contra naturam, & non in caput, id eſt ab ægro partu. item Nonius Marcellus, & Quinctilianus lib. 1x. Appius ex Sabinorum prænomine Actio uenit, ut ait Valerius: idq́; Romæ Claudiorum fuit; quorum princeps Actius Clauſus dictus eſt. de quo Liuius lib. 11. Auli dicti, qui diis alentibus naſcerentur, ut ait Valerius. Cæſo, qui ex utero matris exectus eſt: quod tradunt Feſtus, Valerius, Plinius lib. VII, cap. 1x. Caius à gaudio patrum appellatus, ut ait Valerius. Cnæos uel ab inſigni aliqua re, quaſi γενναῖος, uel à γίγνεσθαι, id eſt generatione futura, dictos tradit Valerius, & Feſtus. Quinctus, Sextus, Decimus, à numero dicti ſunt, teſte Varrone; ut, qui quincto, ſexto, & decimo quoque loco eſſet natus, is demum primis temporibus Quinctus, Sextus, & Decimus diceretur. Hoſtus, inquit Valerius, fuit prænomen in eo, qui peregre apud hoſpitem natus eſt; fuitq́; prænomẽ Lucretii Tricipitini, collegæ L. Sergii conſulis. Macrobius lib. 1. Sat. qui in hoſtico procreatus eſſet, eum Hoſtum fuiſſe uocatum ſcribit. eſt autem mendum apud Valerium: Hoſpes enim legitur, non Hoſtus. quòd autem legendum ſit Hoſtus, ex eo intelligi poteſt, quòd Liuius Lucretium Tricipitinum, cuius meminit Valerius, Hoſtum uocat & in Conſulibus Capitolinis ſcriptum eſt, P. LVCRETIVS HOSTI F. Macrobius etiam lib. 1. Hoſtilii mentionẽ facit. Lucii duplex origo traditur à Valerio. aut enim à Lucumonibus Etruſcis dictus eſt, ut Lucumo Tarquinienſis, qui ſe L. Tarquiniũ appellauit; aut is demũ Lucius appellatus eſt, qui lucis initio natus eſt. quod ſcribit etiã Feſtus, & Varro. Mamercus prænomẽ gentis Æmiliæ fuit, de quo Plutarchus in Numa, & Æmilio ſic. Mamercus fuit Pythagoræ filius, à quo Numa Põpilius rex filiũ Mamercũ nominauit, qui auctor, & princeps gẽtis Æmiliæ fuit. Feſtus autem præno

men Oſcum eſſe putat, quòd Oſci, Martem Mamercum appellarint. Manius dictus eſt, qui mane eſt ortus;aut ominis cauſſa,quaſi bonus:manum enim antiqui bonum dicebant. quæ tradit Varro lib. II de analogia, Valerius, Feſtus, Macrobius lib. I Sat. Zoſinus autem,Græcus hiſtoriarum auctor,lib. I tradit,Manium in gentem Valeriam profectum eſſe à quodam Valerio, qui primus ſacra diis Manibus fecit. Marcus dictus eſt, qui menſe Martio natus eſt, ut ait Valerius. De Numerio ſic Feſtus: Numerius prænomen nunquam antea fuiſſe in patricia familia dicitur,quam Q. Fabius,qui unus poſt ſex & trecentos ab Etruſcis interfectos ſuperfuit,inductus magnitudine diuitiarum uxorem duxit Otacilii Maleuentani, ut tum dicebantur, filiam,ea conditione, ut qui primus natus eſſet,prænomine aui materni Numerius appellaretur. & Valerius ita: Numerio ſola patricia familia uſa eſt Fabia, idcirco quòd, CCCVI apud Cremeram flumen cæſis, qui unus ex ea ſtirpe extiterat, ducta in matrimonium uxore filia Numerii Otacilii Maleuentani ſub eo pacto,ut,quem primum filium ſuſtuliſſet,ei Numerii prænomen imponeret,obtemperarit. hinc mendoſe apud Ciceronem lib. I de Diuinatione legitur ita:His adiungatur etiam ſomnium Æneæ, quod innumerum Fabii Pictoris Græcis annalibus ſcriptum eſt. cum ſit legendum. Quod in Numerii Fabii Pictoris. fuit enim alter Fabius Pictor prænomine Quinctus, qui de rebus Romanis latine ſcripſit, Gellio, & Nonio teſtibus,qui eius ſæpe uerba latina proferunt, itemq; Cicerone de legibus lib. I. qui eum inter hiſtoricos Latinos numerat. at qui Græce iiſdem de rebus ſcripſit, is uidetur fuiſſe Numerius nominatus, quem tamen libro. I. Dionyſius Quinctum nominat. Hac ratione in oratione pro Cluentio Numerios Aurios legimus, & lib. III de oratore Numerium Furium, & lib. II de diuin. Numerium Suffucium,& apud Pedianum Numerium Quinctium. Opiter dictus, cuius pater, auo uiuo, mortuus eſt. quaſi qui poſt obitum patris genitus ſit, aut qui ob patrem auum habeat. quod prænomen Virginio Tricoſto conſuli fuit. Valerius, & Feſtus. Poſtumus, qui poſt humatum patrem eſt natus. Varro lib. II de analogia,& Plutarchus in Coriolano,ut Poſtumus Cominius, & Poſtumus Æbutius:de quibus Valerius. Proculus,qui natus ſit patre peregrinante patria procul,ut ait Plutarchus in Coriolano. Valerius autem, qui patre ſene natus ſit, quaſi procul ætate progreſſo,eum Proculum eſſe uocatum dicit. Publii,ait Valerius,qui prius pupilli facti erant, quàm prænomina haberent. alii,ominis cauſſa à pube. Seruius is primum dictus eſt,quem ſeruiens mulier peperiſſet,ut de Ser. Tullio rege ſcribit Dionyſius, at Valerius, qui,mortua matre,in utero ſeruatus eſt. Spurius dictus, qui ſine patre eſſet. antiqui enim iiſdem litteris S.P. Spurium,& ſine patre, ſcripſerunt. quod à Plutarcho in quæſtionibus, & Valerio traditum eſt. Tiberii, ait Valerius,dicti qui ad Tiberim naſcerentur. De Tito controuerſia eſt. Valerius à Sabino quodam, nomine Tito,manaſſe ait:Feſtus à titulo: titulos autem milites fuiſſe, quòd patriam tuerentur,quaſi tutulos. Tullus ominis cauſſa dictus eſt,quaſi tollendus,o littera in u uerſa: quod à Valerio proditum. Volero,inquit Valerius in prænomen abiit quia uolentibus naſci liberis parentibus uidebatur. quo uſus eſt Publilius Philo,qui nominatur in anno CCCLIII Capitolino. Vibum prænomen eſſe, indicat annus CCC Capitolinus,ubi eſt ita:P. SESTIVS Q. F. VIBI N. CAPITOLINVS; itemq; Liuius lib. XXVI. Vopiſcus dictus,qui ex duobus conceptis uno abortu excluſo ad partum legitimum deduceretur. quo prænomine præcipue Iulia gens uſa eſt. Valerius, Feſtus, Plutarchus in Coriolano, Plinius li. VI cap. IX Hactenus de Romanorum prænominum ui,ac ſignificatione. nunc de peregrinis,quorum eſt ratio,& ſignificatio. Ancum ſcribit Varro à Sabinis ortum. Valerius autem tradit eum Ancum eſſe appellatum, qui uitioſum habuit cubitum,qui ἀγκὼν græce dicitur,cui etiam Feſtus aſſentitur. Ancus enim, inquit, ille uocatur, qui aduncum habet brachium ita,ut regi non poſſit. hinc Ancus Martius Rex,& Ancus Poblicius imperator Lanuuinus contra Hoſtilium regem, Dionyſio auctore. Arruntem, & Lucumonem Etruſca pronomina fuiſſe, ſcribit Dionyſius. itaque Arruntem Tarquinium, Superbi regis filium, & Arruntem Tolumnium, Porſenæ filium, legimus. Voluſus Sabinum fuit:eoq; uſus eſt pater P. Valerii Poblicolæ, Liuio, & Capitolinis lapidibus auctoribus. quanquam Græci οὐόλεσον uocant. Lartis prænomen,ut tradit Valerius, à laribus ſumptum eſt. Tuſcum autem ante creditum eſt eſſe, fuitq; conſuli Herminii. idem fere Cariſius, & Priſcianus lib. V: Lar,ſi familiaris eſt, facit laris;ſi Tolumnii Porſenæ, Lartis, & Seruius in VI Æneidos: Lar Tolumnius,à Coſſo occiſus, à loco dictus eſt. flectitur autem, Lar Lartis. & Liuius lib. IIII. Daturos,quod Lar Tolumnius dediſſet. & Cicero Philippica IX: Lar Tolumnius,Veientium rex. de Larte Porſena ita Dionyſius lib. V: Βασιλεὺς ἐν κλουσίνων λάρ ὄνομα, πορσίνας ἐπίκλησιν. Quòd autem hoc prænomen Herminii conſulis fuerit,ut ait Valerius, id etiam ex Dionyſii lib. IX cognoſcitur: à quo ita anno CCCIIII conſul ſcribitur λάρ ἑρμίνιος;& à Diodoro λαρῖνος ἑρμίνιος. Ex his autem intelligi poteſt,quam uere ſcripſerint quidam in libro de nominibus,ita:Poſtea quam in urbem migrarunt Sabini, duplicari nomina cœperunt,ut Numa Pompilius, Ser. Tullius. Lartes Porſena quamuis hoc nomen Etruſcum fuerit. in quo prænomine Lartes ſciendum eo ueluti prænomine uſos ueteres. Seruius interpres Virgilianus ab oppido dictum putat. itidem Plutarchus in Publicola exiſtimat,qui tamen λάρτας ſcribit, ſed male. Hæc illi. quàm autem uere, ipſi uiderint. neque enim Lartes Porſena duobus tantum nominibus uſus eſt, cum ex Tolumnia gente fuerit,Seruio,quem ante nominaui,auctore: nec Lartes in recto caſu dicitur,ſed Lar:quod ſuperioribus teſtimonii comprobatum eſt:nec Seruius Lartem ab oppido dictum ait,ſed à loco:nec item Plutarchus ullo in libro,ne dum in Publicola, ab oppido dictum ſcripſit:neque item eſt apud Plutarchum λάρτας,ſed λάρ,quanquam mendoſe:inquit enim, ἐπὶ τὸν κλάραμ πορσίναμ: cum ſit legendum ex Dionyſio, τὸν λάρον πορσίναμ. Cur igitur hoc illi dixerunt,quia interpretem legerunt,qui ita uertit: Supplex ad Lartem Porſenam confugit. illi uero in græcis libris uerſati,quid in græco codice eſſe deberet,intelligentes,illud,quod non erat,eſſe affirmarunt. Metius Albanorum prænomen fuit,ut in Metio Fufetio; & Sabinorum, ut in Metio Curtio; & Latinorum, ut in Metio Geminio, Metio Octauio,de quibus Liuius. Numa Sabinorum fuit,ut in Numa Pompilio rege,& in Numa Marcio pontifice maximo. Pomponis prænomine uſus eſt Pompo Pompilius, Numæ regis pater:quod ſcripſit Dionyſius in Numa, & Liuius lib. XLI, itaque Numa filium etiam habuit nomine Pomponem,qui ex ſe gentem Pomponium propagauit, auctore Plutarcho. quanquam quidam imperite Pompilii filium Numam eſſe ſcripſerunt. Tullus Sabinorum prænomen fuit: de quo Feſtus. Dionyſius etiam cum Tatio rege Sabinorum Romam commigraſſe ait Tullum cognomine Tyrannum. Turnus Latinorum nomen fuit,ut in Turno Herdonio Aricino. Sertor, auctore, Valerio dictus eſt, qui per ſationem natus eſſet:eoq; prænomine Sertor Reſius uſus eſt,is,qui primus ius feciale inſtituit. Feſtus autem, Sertorem à prendendo dictum à quibuſdam, ait; quia,cum cuipiam afferat manum educendi eius gratia ex ſeruitute in libertatem uocetur adſertor:cum uериſimilius ſit,dictum,quòd ferret quid; ac potius adſertorem à ſerendo accepiſſe nomen, cum aliquem ſerat,petendo in libertatem eandem,qua ipſe ſit,id eſt iungat,quia fruges,cum ſeruntur, terræ iungit. Statim prænomen à ſtabilitate dictum,tradit Feſtus: ſeruile autem nomen fuiſſe,Gellius. Nunc oſtendamus,qua ratione hæc ipſa prænomina ſcriberentur. Romanorum prænominum alia ſingulis,alia binis,alia ternis litteris ſcribi ſolita, cum à ueteribus traditum, tum ab antiquiſſimo quoque lapide, nummoq; ita retentum eſt, ut nihil ea re poſſit eſſe illuſtrius. auctores ſunt Plutarchus in quæſtionibus, Soſipater, Donatus, & Priſcianus. ſingulis litteris ſcribebantur, Aulus, Cæſo, Caius, Quinctus, Decimus, Lucius, Marcus, Manius, Numerius, Publius, Titus, ut A. Poſtumius, C. Iulius, K. Fabius, Q. Cæcilius, D. Iunius, L. Licinius, M'. Valerius, M'. Curius, N. Fabius, P. Cornelius, T. Manlius: binis litteris, Appius, Cnæus, Spurius, Tiberius, Opiter, ut Ap. Claudius, Cn. Pompeius, Sp. Veturius, Ti. Æmilius, Op. Virginius: ternis, Mamercus, Sextus, Seruius, Tullus;ut Mam. Æmilius, Sex. Iulius, Ser. Cornelius, Tul. Hoſtilius. Fuiſſe præterea aliquot prænomina, quæ longo poſt tempore pro cognominibus uſurpari cœpta ſint, ex uetuſtis non ſolum grammaticis, ſed etiam annalibus intelligitur. quod ipſum in Agrippa, Voluſo, Mamerco, Proculo, & Tullo facile perſpici poteſt: quæ in L. Vipſanio Agrippa, L. Valerio Voluſo, M. Æmilio Mamerco, C. Plautio Proculo, L. Volcario Tullo, uiris conſularibus, cognomina eſſe, perſpicuum eſt:quod etiam tradit Valerius his uerbis:Quæ olim prænomina fuerunt, nunc cognomina ſunt, ut Poſtumus, Agrippa, Proculus, itemq; Priſcianus lib. II ſic:Inueniuntur multa,quæ in aliis perſonis ſunt prænomina, loco cognominum accipi. Mulieres quoque prænominibus uſæ ſunt:de quo Valerius ita. Antiquarum mulierum frequenti in uſu prænomina fuerunt, Rutilla, Ceſella, Rodocilla, Mutrulla, Burra. iſta prænomina à uiris tracta ſunt, Caia, Lucia, Publia, Mania. Feſtus uero ſic: Prænominibus feminas uſas eſſe, teſtimonio ſunt Cæcilia,& Taratia,quæ ambæ Caiæ ſolitæ ſint appellari:pari modo Lucia,& Tita. Varro autem li. II de analogia ſic. In noſtris nominibus,qui ſumus in Latio,& liberi, analogia neceſſaria,itaque ibi apparet analogia:ac dicitur, Terentius uir, Terentia femina, Terentium genus. in prenominibus ideo non ſit item,quòd hæc inſtituta ad uſum ſingularia, quibus diſcernerentur, nomina gentilicia, ut à numero, Secunda, Tertia, Quarta, in uiris,ut, Quinctus, Sextus, Decimus. ſic ab aliis rebus, cum eſſent

duo Terentii, aut plures, diſcernendi cauſſa, ut aliquid ſingulare haberent, notabant forſitan ab eo, qui mane natus diceretur, ut iis Manius eſſet; qui luci, Lucius; qui poſt patris mortem, Poſtumus. è quibus quædam item cecidiſſe in feminis declarant prænomina antiqua mulierum, Mania, Lucia, Poſtuma. uidemus enim, Maniam matrem Larum dici, Luciam Volaminiam Saliorum carminibus appellari, Poſtumam à multis poſt patris mortem etiam nunc appellari. Poſtremo Plutarchus in Mario Poſidonium reprehendit, qui, cum primum nomen proprium eſſe diceret, nulli tamen mulieri primum nomen eſſe dicebat. ex quo efficiebatur, mulieres proprio nomine caruiſſe. itaque idem in quæſtionibus aperte ſcribit, mulieres duobus, uiros tribus nominibus eſſe uſos. Sunt etiam lapides, in quibus hæc prænomina leguntur, Prima, Secunda, Tertia, Quarta, Quincta, & Quinctula, Lucia, Mania, Tita. quibus ipſis in lapidibus animaduertitur, prænomina quandoque poſtponi conſueuiſſe: nominatur enim Saluia Prima, Liuia Quarta, Nonia Quinctula. quod idem in uiris Liuius etiam fecit; qui, Attius Tullus, Attius Næus, Manlius Cneus, Octauius Metius; & Cicero, Malugiuenſis M. Scipio; & Suetonius, Claudius Appius Regillanus, & alia eiuſmodi dixerunt. Caiam præterea, quod commune omnibus mulieribus prænomen fuit, ↄ inuerſa notatam fuiſſe, contraq; Caium in uiris, ſatis eſt ex Probo, aliiſq; ueteribus grammaticis, atque lapidibus perſpicuum Ex libro Caroli Sigonii de nominibus Romanorum: in quo & alia leguntur ſane præclara, admodumq; ſcitu digna.

PRAENVBILVS, la, lum, ὑπερζοφώδης, ualde nubilus, & obſcurus. Ouid. 3. Am. Denſa prænubilus arbore lucus.

PRAENVNCIO, as, προαγγέλλω, ante nuncio. Teren. in Phor. Prænuncia hanc uenturam. Cic. 1. de Diui. Eſt uis & natura quædam quæ futura prænunciat.

PRAENVNCIVS, adiect. Cic. 8. de Nat. deo. Magnarum calamitatum prænunciæ. Ouid. 3. Triſt. El. 5. Hoc utinam nitidi Solis prænuncius ortus Afferat. Idem 3. Met. Cladis prænuncia uerba futuræ. Idem 2. Faſt. An ueris prænuncia uenit hirundo?

PRAEOCCIDO, dis, pen. cor. ante occido. Plin. li. 18 ca. 29.

PRAEOCCVPATIO, προκατάληψις, apud rhetores ſchema quoddam cum id, quod ab aduerſario nobis obijci poſſet, ipſi præripimus, diluimuſq;: ut apud Virg. 2. Æn. Neque me Argolica de gente negabo. Et li. 3. Scio me Danais de claſſibus unum.

PRAEOCCVPO, as, [*Preoccupare, anticipare*] προκαταλαμβάνω, præanticipo. Liui. 4. Vbi uident collegas gratiam omnem ad plebem præoccupauiſſe. Cæſar 6. bel. Gal. Præoccupauit animos timor. Cic. 10. Phil. Quas partes ipſe mihi ſumpſeram, eas præoccupauit oratio tua.

PRAEOPTO, as, προαιρέομαι, potius opto. Ter. in Hec. Adeon' peruicaci es animo, ut puerum præoptares perire? Liui. 23. Punicam Romanis ſocietatem atque amicitiam præoptandam eſſe. Idem 28. Mortem in certamine præoptantes.

PRAEPANDO, ante aperio. Lucr. 1. Clara tuæ poſſim præpandere lumina menti. Aliquando pro prætendere. Plin. li. 11. cap. 24.

PRAEPARCVS, ualde parcus. Plin. li. 11. cap. 19.

PRAEPARATO, aduerbium. Quinct. li. 4. cap. 42. Nihil præparato uidetur feciſſe Milo.

PRAEPARO, as, [*Preparare*] προπαρασκευάζω, ante paro, quæ mihi utilia fore credo. Cic. li. Off. Ad degendam præparat res neceſſarias. Præparatus, a, um, Cic. 1. de Inuen. Pœnæ apud inferos ſunt impiis præparatę. Idem 1. de Diuin. Animo rebus ad tranquillitatem accommodatis præparato.

PRAEPARATIO, nis, Cic. 1. Off.

PRAEPARATVS, us, Gel. li. 19. In præparatu rei ruſticæ, per tempeſtates, pluuiaſq; maturari poteſt.

PRAEPEDIMENTVM, ti, impedimentum. Plaut. Non fallaciæ præpedimentum obiiciatur.

PRAEPEDIO, dis, ſecunda ſyllaba corr. [*Impedire*] κωλύω, impedio: quaſi pedes uincio. Videtur autem compoſitum eſſe ab antiquo uerbo Pedio. Pla. in Caſ. Timor præpedit dicta linguæ. Ter. Heau. Gaudio præpediti nimio. Liui. 8. Sine modo ſeſe præda præpediant. Morbo præpeditus, Cic. pro Rab.

PRAEPENDEO es, προκρέμαμαι, ante pendeo. Mart. li. 9.

PRAEPENISSVS, oppidum mediterraneum maioris Myſiæ. Ptol. li. 5.

PRAEPES, petis, ὠκύς, generis omnis, uelox. Virg. 6. Æn. Præpetibus pennis auſus ſe credere cælo. Volunt plerique hoc nomen ſignificare uelocitatem in altum uolantis. Dicebantur & præpetes ab auguribus aues, quæ opportune præuolabant, aut idoneas ſedes capiebant, ut inquit Higinus.

PRAEPESINTVS, inſula maris Ægæi, una Cycladum. Plin. li. 4. ca. 12.

PRAEPETO, is, pen. cor. προορμάω, ante, uel prius peto, i. uado Feſtus: Præpetere dicebant antiqui pro anteire. Hinc Præpes.

PRAEPILATAE HASTAE, δόρατα σφαιρωτά, ſunt, quæ ferreas habēt cuſpides, quaſi præferratæ. Præpilatum etiam dicitur ubi non eſt ferrum, ſi modo in mucronem acutum ſit. Pli. li. 8. ca. 6. Ab operariis haſtas præpilatas habētibus per circum totum actos. Cornua præpilata, idem li. 9. ca. 30. de Locuſtis. Quinct. li. 5. cap. 12. Declamationes, quibus ad pugnam forenſem uelut præpilatis exerceri ſolebamus, iam ab illa uera imagine orandi receſſerunt.

PRAEPINGVIS, ὑπέρπαχυς, ualde pinguis. Col. lib. 3. Præpingui, & uiuida terra. Virg. 3. Æn. Præpingue ſolum ſtagnantis Elori.

PRAEPOLLEO, ὑπερισχύω, plurimum polleo. Liuius. 1. Gens diuitiis præpollens. Idem li. 5. Virtute, fortunaq; præpollens.

PRAEPONO, is, [*Preporre, anteporre*] προτίθημι, antepono, Præfero. Plau. in Rud. Lucrum prepoſui ſopori. Interdum eſt prius ponere, tempore præcepto. Sal. in Iugur. Vbicunq; res poſtulabat, præſidium eſt præpoſitum. Aliquando præficere. Cic. pro Lege Man. dixit præpoſitum bello imperatorem.

PRAEPORTO, as, ante ſe ferre, uel portare. Lucr. lib. 2. Telaq; præportant. Interdum præ ſe ferre, id eſt, ſigno aliquo exteriore animi affectum oſtendere, Catul. Argon. Frons expirantis præportat pectoris iras.

PRAEPOSSVM, præualeo. Tacit. lib. 21. Macedones præpotuere.

PRAEPOTENS, ὑπέροχος, ualde potens. Ci. de Amic. Opes præpotentium excludunt amicitias fideles.

PRAEPOSTERE, peruerſe, & ordine conturbato. Cic. 1. Acad.

PRAEPOSTERVS, ra, rum, [*Fuori di ordine*] πρωθύστερος, peruerſus, qui rerum ordinem conturbat. Cice. Caſſio: Præpoſteros habes tabellarios.

PRAEPROPERVS, [*Frettoloſo*] ualde celer. Cic. Trebatio: Ex tuis litteris cognoui, præproperam feſtinationem tuam. Liu. 27. Cum toto eo bello damnoſa, præpropera ac feruida ingenia imperatorum fuiſſent. Præpropere, nimium celeriter. Liu. 37. Feſtinans ipſe præpropere cum quinque ſolis nauibus Annibali occurrit.

PRAEPVTIVM, tii, ἀκροβυστία, pellis, quæ glandem, i. ſumma colis partem tegit: à præputando, nomen habens, quòd à Iudæis præputaretur, i. præſcinderetur. Iuuen. Sat. 14. de Iudæis loquens. Præputia ponunt. Sat. 6. Præputia ducit.

PRAERADIO, as, ὑπερλάμπω, præluceo. Oui. 6. Epiſt. Præradiant ſtellis ſigna minora ſuis.

PRAERADO, abrado. Cato ca. 41. Si uitis uitem contingat, utriuſque latus præradito.

PRAERANCIDVS, da, dum, ualde rancidus. tranſlate pro exoleto, & iam ingrato. Gel. li. 19. Finitiones illas prærancidas.

PRAERAPIDVS, ualde rapidus: ut, Prærapida fuga, apud Sili. li. 16.

PRAERIPIO, is, [*Rapire innanzi*] προαρπάζω, antecapio, præoccupo. Plaut. in Caſ. Huc uenisti ſponſam præreptum meam? Ci. li. 1. Off. Inſidiari, præripere hoſtium conſilia. i. præuenire. Pl. Iunior; de uiris ill. Immatura morte præreptus. Cic. pro Gallo. Demoſthenes tibi præripuit, ne eſſes primus orator.

PRAERODO, is, pen. pro. κατατρώγω, rodo. Col. li. 2. Cacumina manu præfracta, aut à pecore prærosa: Idem de arboribus c. 15. Volucra prærodit teneros pampinos.

PRAEROGO, præter notam ſignificationem, aliquando eſt, ante diem ſoluere. Vlp. l. ſed addes, ff. Locat. & conduct.

PRAEROGATIVA, uæ, eminentia, qua quis præfertur, alteri. Paulus iureconſultus. Veteranorum priuilegium etiam in delictis habuit prærogatiuam, ut ſuperentur à ceteris in pœnis, i. ceteris præferantur. Dicitur & Prærogatiuum. Cic. pro Mur. Tanta illis comitiis religio eſt, ut adhuc ſemper omen ualuerit prærogatiuum.

PRAEROGATIVA, tribus, uel Prærogatiua centuria, quæ primo loco ad ſuffragium ferendum uocatur. uel cuius ſententia tantum momenti habebat & auctoritatis, ut quaſi præiudicium afferret in euentum comitiorum. Liui. 26. Auctoritatem prærogatiuæ omnes ſecuti ſunt.

PRAERVMPO, is, [*Rompere, ſtirpare*] προκαταῤῥήγνυμι, abrūpo, auello. unde Præruptus, a, um, auulſus, arduus. Virg. 3. Geo. Præruptis oppida ſaxis. Cic. 7. Ver. Aut prærupta ſaxa tenuiſſe dicuntur. Prærupta abſolute. Pli. li. 8. c. 23. Ad prærupta ducunt. Hinc prærupte, in præceps, & ſine cliuo. Plin. lib. 34. cap. 14. Mons prærupte altus ex ea materia eſt.

PRAES, prædis, [*Piezzo, Sicurta*] ἐγγυητής, ſponſor, qui ſe pro alio obligat, promittens, ſi quid incommodi fiat, plene ſatisfacturum: à præſtando dictus quia tam debet præſtare, quod promiſit, quam is, pro quo præs factus eſt. Aſconius: Prædes dicuntur ſatiſdatores locupletes, pro re, de qua lis eſt apud iudicem. Differunt autē Prędes à Vadibus: quoniam Vas appellatur, qui pro alio uadimoniū promittit, & proprie datur in re capitali. Præs uero in lite nummaria. Auſon. Quis ſubit in pœnam capitalis ſupplicio? uas. Quis cum lis fuerit nummaria, quis dabitur? præs. Prædes hodie ſunt, inquit Budæus, qui ſponſores reip. uel principi facti ſunt, pro iis, qui pecuniam publicam diſpenſant, quos Receptores uocant.

ſis etiam, qui publicanos in locationibus uectigalium, aut eorum fideiuſſores locupletes affirmant (quod idoneos eſſe, & ſufficientes teſtificari uocant) prædes dicit propterea poſſunt, quod locupletes eos eſſe præſtare debent. Prædes etiã pro bonis ipſius prædis interdum accipiuntur. Ci. 2. Phil. Ne Plancus prædes tuos uenderet. i. bona tua ſponſioni obnoxia. Poſſumus etiam hic prædes pro ſponſoribus accipere: ut ſit, prædes uendere, ſponſorum bona & prædia auctioni addicere. Budæus.

PRAESAGIO, gis, præſagiui, gitum, penult. product. [*Indouinare*] προμαντεύω, Præſentio, quaſi ante ſagio. Propert. Venturam melius præſagit nauita noctem. Cice. li. 1. de Diuin. Præſagiebat animus, fruſtra me ire, cum exibam domo. 2. de Diuin. Sagire enim acute ſentire eſt: ex quo Sagæ anus, quia multa ſcire uolunt, & ſagaces dicti canes. Qui ante ſagit, quam oblata res eſt, dicitur præſagire. Hinc Præſagitio. Ci. 1. de Diuin. Ineſt animis præſagitio extrinſecus iniecta, atq; incluſa diuinitus. Inuenitur etiam Præſago, a quo Præſagatio. item Præſagior, giris, deponens, pro præſagio, ſeu prædiuino. Plau. in Bac. Plus præſagitur mali.

PRAESAGIVM, gii, [*Preſagio*] προμαντευμα, præſenſio. Colu. li. 11. ca. 1. Tempeſtatis futuræ præſagium. Ouid. 2. de Pon. Vera precor ſiant timidæ præſagia mentis.

PRAESAGVS, ga, gum, pen. pro. [*Preſago*] μαντικός, προφητικός, futura præſentiens. Virg. 10. Æneid. Præſaga mali mens. Ouid. 2. Meta. Præſagaq; luctus.

PRAESANO, nas, Præſanaſco. Plin. li. 24 cap. 10. Cicatrices, quæ præſanauere, aperit.

PRAESCATEO, es, [*Abondare*] ἀναβλύω, ſcateo, & per tranſlationem abundo. Gel. li. 14. ca. 6. Librum doctrinis præſcatentem.

PRAESCIO, is [*Sapere innanzi*] προγινώσκω, ante ſcio. Ter. An. Nonne oportuit præſciſſe me ante? Hinc præſcientia, futurorum notitia. Item Præſciſco. Liuius 27. Eos ſortiri prouincias, & præſciſcere, quam quiſque eorum prouinciam & cet. Virgil. 4. Georg. Trepidantia bello Corda licet longe præſciſcere. Præſcius, a, um, Virg. 6. Æn. Præſcia uenturi. Ouid. 1. Faſt. Subſtitit in medio præſcia lingua ſono. Mens præſcia, Silius lib. 16.

PRAESCITA, ſunt quæ Græci προγνωστικά, uocant. Plin. lib. 10. ca. 18. Vnum eorum præſcitum tranſire non queo. Ibidem cap. 75. Præſcita animi quieſcentis.

PRAESCRIBO, bis, [*Preſcriuere*] προγράφω, ante ſcribo. Cic. Ser. Sic enim præſcripſimus iis, quibus ea negotia mandauimus. Interdũ inſcribere, titulum prænotare. Virg. Nec Phœbo gratior ulla eſt, Quàm ſibi, quæ Vari præſcripſit pagina nomen. Inde Præſcriptio præſcriptionis, titulus. Ci. li. 1. Off. Ex quo fit, ut ager Arpinas Arpinatium dicatur. ſimiliſq; eſt priuatarum poſſeſſionum præſcriptio. Interdum præcipere, legem ponere. Idem li. 3. Off. Hoc natura præſcribit, ut homo homini conſultum uelit. Varro. Præſcriptum erat, ne quis angiportum tranſgrederetur. Hinc Præſcriptum, & præſcriptio pro præcepto, lege, regula ſumuntur. Tractũ (ut docet Porphyrio) à magiſtris ludi, qui ſcripta pueris dant, præcipiuntq; imitari. Sen. lib. 4. epiſt. Pueri ad præſcriptum diſcunt. Præſciptio rationis, id quod recta ratio dictat & præſcribit. Cic. 4. Tuſc. Intemperantia ſic eſt auerſa à præſcriptione rationis, ut nullo modo appetitiones animi nec regi, nec contineri queant. Interdum Præſcribere, eſt finem ponere. Ter. in An. Tute ipſe his rebus finem præſcripſiſti pater. Interdum proponere. Cic. in Catone. Senatui, quæ ſunt gerenda, præſcribo. Interdum prænunciare. Idem in Vati. Tibi præſcribo, ne tuas ſordes cum clariſſimorum uirorum ſplendore permiſceas. Pro excipere. Quinct. li. 7. Ignominioſo patri filius præſcribit: de eo ſolo iudicatio eſt, an liceat. Præſcriptio, inquit Budæus, Exceptio, & Tranſlatio, unum & idem in re forenſi ſignificãt. Iureconſulti in Pandectis promiſcue Excipiendi uerbo, & Præſcribendi uſi ſunt. licet præſcriptionis uocabulum apud recẽtiores legum interpretes, & apud iuris pontificii conditores ad præſcriptionis exceptioniſq; temporis ſignificationem coarctatum ſit, & præfinitum. Budæus.

PRAESECO, cas, cui, ctum, pe. co. [*Tagliar uia*] ἀποτέμνω, ἀποκόπτω, prius ſeco, præcido. Col. l. de arboribus ca. 29. Radicem arundinis acuta falce præſectam impendenti pluuia diſponito. Accommodatur quandoque immolationi. Liui. l. 5. Qui eius hoſtiæ exta præſecuiſſet, ei uictoriam dari. Suet. in Aug. Semicruda exta rapta foco præſecuit. i. partẽ reddidit Marti, partẽ ad ueſcendũ reſeruauit.

PRAESEGMINA, ἀποκόμματα, amputationes rerum ſuperfluarum. unde, quæ ex unguibus animalium ſcinduntur, Præſegmina uocantur Plautus. Reſegmina unguium dixit Pli. lib. 28.

PRAESENS, is, παρών. à Præſum ut ab abſum Abſens. Plautus, Præda erit præſentium, eorum qui hic adſunt. Virg. 1. Æn. Præſentemq; uiris intentant omnia mortem. Quandoque Præſens dicitur, non quod nunc fit, ſed quod tunc fiebat. Cicero, Ille præſenti potius, quàm futuræ dignitati conſulebat. Cic. Q. Frat. Cetera præſenti ſermoni reſeruentur. i. ſermoni, qui aliquando inter nos præſens habebitur. Sic, In præſens, in præſentia, & In præſentiarum, ſignificant præſenti tempore, quod uel præſens eſt, uel fuit preſens, uel præſens erit. Vlpianus de Tab. exhi. Quid enim, ſi occultatæ tabulæ poſtea prolatæ ſunt, cur noceat ei, qui reſponderit, quod in præſentiarum ei uidebatur. Sal. in Iug. Si cauſſa peccandi in præſens minus ſuppetebat. Horat. Pleraque differat, & præſens in tempus omittat. i. in ſuum tempus. Ter. in Phor. Promiſſum eſt, ne in præſentia hæc hinc abeat. ad Heren. li. 2. In præſentiarum hoc interſerere non alienum fuit. Venire in rem præſentem, eſt eum in locũ ſe conferre, de quo eſt controuerſia. Cic. pro Cec. Placuit de amicorum ſentẽtia conſtituere, quo die in rem præſentem ueniretur. Interdum accipitur pro potenti, & efficaci. Ci. Att. li. 6. Præſentes ad nocendum uires habet. Hinc Præſentius. Vir. 2. Geo. Quo non præſentius ullum. Sic Præſentiſſimum periculum, Præſentiſſima medicina. Quandoque pro forti. Ter. in Phor. Animo utili, præſentiq; ut ſis, para. Quandoque pro propitio. Cice. 4. Tuſc. Hercules tantus, & tam præſens deus. Virg. li. 1. Ge. Agreſtum præſentia numina Fauni. Ter. in Phor. Nõ tu hunc habeas præſentẽ deum?

PRAESENTANEVS, a, um, [*Che opera ſubito*] σύντονος, quod præſentem habet efficaciam: ut, Præſentanei boleti, apud Senec. epi. l. 15. Qui cito enecant. Pli. li. 21. c. 31. Præſentaneum remediũ ad dentium mobiles firmandos. Idem li. 24. cap. 1. Ferulæ aſinis gratiſſimæ in pabulo, ceteris iumentis præſentaneo ueneno.

PRAESENTARIVS, a, um, quod præſens eſt: ut, præſentariæ pecuniæ. Plaut. in Moſt. A me argentum petito præſentarium. Idem Pœnulo: aurum poſcunt præſentarium.

PRAESENTE, pro præſentibus dixerunt antiqui. Pomponius Syris, ut citat Nonius: Apud forum præſente teſtibus mihi uendidit.

PRAESENTIA, tiæ, παρουσία, Sal. in Iug. Conſul ſiue præſentiam eius timens, ſiue ira cõmotus, Ter. Hec. Ne mea præſentia obſtet. Cic. Licinio lib. 5. Deſiderium præſentiæ tuæ meo labore minuatur. Præſentia animi, robur animi. Cic. pro Mil. Videbant facti rationem, præſentiam animi, defenſionis conſtantiam.

PRAESENTIO, is, [*Preſentire*] προαισθάνομαι, ante ſentio. Plaut. in Tri. Feciſſet, niſi hæc præſenſiſſent canes. Cæſar. 3. Bell. Gallic. Cum ille præſenſiſſet, ac profugiſſet. Animo aliquid præſentire. Oui. Epiſt. 11. Prima malum nutrix animo præſenſit anili. Præſentire futura. Cic. 2. de Diuin. Cenſent eſſe mentibus hominum tanquam oraculum, ex quo futura præſentiant. Præſentire ſermones aurium tinnitu. Pli. lib. 28. ca. 2. Hinc Præſentiſco. Tere. in Heaut. Ea gratia ſecum adduxiſſe, ne id tu præſentiſceres. Hinc Præſenſus, a, um. Cic. 1. de Diuin. Pauciora diuinæ præſenſa, & prædicta. Præſenſio. Ci. in Top. Per exta inuenta præſenſio. Idem 2. de Nat. deo. Prædictiones, & Præſenſiones rerum futurarum.

PRAESENTO, as, [*Preſentare*] παρίστημι, offero, & quaſi præſens exhibeo. Quinct. li. 11. Plin. de Viris Illuſt. Præſentare, ſpeciem præbere. Plin. lib. 2. cap. 19. Foliis ſpeciem pallerum præſentantibus.

PRAESEPE, pis, & Præſepium, pii, pen. pro. [*Preſepio, mangiatora*] φάτνη, ſtabulum dicitur, in quo equi, muli, & cetera id genus animalia continentur. Idem 7. Æn. Stabant ter centum nitidi præſepibus altis. Nonnunquam etiam linter ille concauus, in quo iumentis bubus'ue hordeum, auena, aliud'ue pabulum apponitur, Præſepe appellatur. Col. li. 1. ca. 6. Non altius præſepia edita eſſe conuenit, q̃ ut hos aut iumẽtum ſine incõmodo ſtans ueſci poſcit. Apul. li. 6. de Aſino: Præſepium meum hordeo paſſim repleri iubet. Vir. Item apum alueos Præſepia appellauit. 4. Ge. Ignauum fucos pecus à præſepibus arcent. Quinetiam loca omnia clauſa, & tuta, Præſepia appellantur, teſte Nonio. Cic. in Piſ. Pro ganea, ſiue lupanari uidetur poſuiſſe: Audis in præſepi, audis in ſtupris, audis in cibo, & uino. Horat. pro domo poſuit, ſiue habitaculo. Scurra, uagus, non qui certum præſepe teneret. Legitur & Præſepia, æ, fœminini generis, Varr. de Rep. li. 9. ut citat Nonius: Is habebat culinam ruſticam unam, præſepiam latam, cellam uinariam. In cælo item nubeculam quandam inter aſellos, plurali numero præſepia appellant, quòd in ea aſelli ſtabulari uideantur. Pli. l. 16. cap. ult.

PRAESEPIO, is, [*Serrare d'ogni intorno*] περιφράττω, ſepto includo. Cæſ. 1. Bel. Ciu. Aditus trabibus præacutis præſepit.

PRAESERTIM [*Specialmente*] ἄλλως τε, præcipue, ante alia. Pla. in Pœ.

PRAESERVIO, inſeruio. Plaut. in Amph. Vt Præſeruire poſſim patri.

PRAESES, dis [*Preſidente*] ἡγεμών, προστάτης, qui præſidet, & imperiũ habet. Oui. 15. Met. Quo præſide rerum humano generi ſuperi ſauiſtis abunde. Idem 10. Met. Caruerunt præſide Delphi. Cuſtos & præſes iuuentutis Mercurius, Cic. 7. Verr. Libertatis præſes & cuſtos tribunus plebis, Cic. 1. de lege Agr. Liuius: Dii, qui Capitolium incolitis, ſiccine ueſtrum militem, ac præſidem ſinitis uexari ab inimicis? Præſes locus, ponitur pro tuto, Plaut. in Caſi.

PRAESIDEO, præſides, [*Eſſere preſidente*] προΐσταμαι, ἐφεδρεύω, præſum à quo tamẽ differt, ut ſpecialius à generaliori. nã, præeſſe, de

quous

quouis officio uel uiliſſimo dicitur: Præſidere autem ſemper autoritatem quandam habet coniunctam. Cic. Qui huic urbi atque imperio præſideris. Suet. Præſedit & Actiacis ludis: i. præfuit. Vir. 7. Æn. Queis Iuppiter Anxuris aruis Præſidet. Idem 3. Æne. Gradiuumq́; patrem, Geticis qui præſidet aruis. Orbi terrarum præſidere, Cic. 2. Phil. Inuenitur & accuſatiuo iunctum. Tacit. lib. 3. Is proximum exercitum præſidebat. Idem lib. 4. Haud ſpernenda ciuium, ſociorumq́; manus littora oceani præſidebat.

PRAESIDERATIO, προχειμασμὸς, eſt cum maturius tempeſtas hyberna mouetur, quaſi ante ſideris tempus. Feſtus.

PRAESIDIARIVS, a, um, quod præſidio fit. Col. lib. 4. cap. 16. Præſidiarii malleoli propagandi. Præſidiaris milites, apud Liu. lib. 29.

PRAESIDIVM, dii. [*Guardia*] φρουρά, φρούριον, proprie dicuntur milites, defenſioni arcis, oppidi, uel perſonæ præſidentes. Cæſ. 1. Bell. Gall. Præſidia diſponit, caſtella communit. Dictum Præſidium putat Varro li. 4. de Lin. Lat. ab eo, quòd aliquo in loco extra caſtra ſoleat præſidere, quò ſui eſſent tutiores. Præſidia uidetur poſuiſſe. Cic. pro caſtris, cum pro Lig. inquit: In præſidiis hoſtium uerſari. Præſidium ſtatiuum dicitur, quod firmum eſt, neque loco mouetur. Cice. 12. Phil. Hæc mea uigilia, hoc præſidium ſtatiuum. Tranſlate omne auxilium, & ſalutis propugnaculum, præſidium dicitur. Terent. in Hecy. Illum eſſe unicum præſidium uelle ſe ſenectuti ſuæ. Subſidium autem proprie dicitur, quod ſociis laborantibus ſubmittitur.

PRAESIGNIFICO, προσημαίνω, prædico, præmoneo. Cic. 1. de Diu.

PRAESIGNO, as, προσημειόω, prius ſigno. Cato c. 154. Pli. li. 28. cap. 4.

PRAESIGNIS, & hoc ſigne, [*Illuſtre*] ἔξοχος, ὑπέροχος, præſtans, uel præ aliis inſignis. Ouid. 6. Faſt. Præſignis facie Corniculana fuit. Stat. 4. Syl. Lybica præſignis auunculus haſta.

PRAESILIO, lis, pen. cor. προπηδάω, ante ſalio. Plaut. Stich. Præ lætitia lacrymæ præſiliunt mihi.

PRAESPARGO, is, προσπείρω, ante ſpargo. Lucr. lib. 5.

PRAESTABILIS, le, [*Eccellente*] ἔξοχος, excellens. Cic. de Amic. Virtute excepta, nihil amicitia præſtabilius. Idem 1. de Fini. Quem tandem hoc ſtatu præſtabiliorem poſſumus dicere? Idem 2. de Orat. Sumendæ res erant magnitudine præſtabiles nouitate primæ, genere ipſo ſingulares.

PRAESTANTIA, æ, ἐξοχή, excellentia. Cice. de Amic. Fructus uirtutis, omniſq́; præſtantiæ tum maximus accipitur, cum in proximumquenque confertur. Gel. li. 1. Subtiliter ratiocinatum Pythagoram dicit in reperienda, modulandaq́; ſtatus, longitudiniſq́; eius præſtantia.

PRAESTEGA, ξυστὸς, locus, ubi ocii cauſſa ſumus ſub tecto tantum, patula reliqua parte, tanquã ſub porticu. Plaut. in Pſeu. Facite ut offendã parata omnia, Vorſa præſtega, ſtrata, lautaq́; omnia uti ſint.

PRAESTERNO, ante ſterno. Stat. 3. Sil. Quæ ſibi præſternat uiuax altaria phœnix. Tranſlate pro præparo. Plin. iunior lib. 5. epiſt. Illud peto præſternas ad quod hortaris, eligaſq́; materiam. Ducta metaphora à uiis publicis, quæ in uiatorum uſum ſilice ſternuntur.

PRAESTES, præſtitis, [*Preſidente*] προστάτης, παραστάτης, præſes, antiſtes. nam antiqui ſic Præſtites dixerunt, ut nunc antiſtites, teſte Feſto. Præſtites itidem Lares dicti, quòd in ædibus omnia tuta præſtarent, i. conſeruarent, & tuerentur. Ouid. 5. Faſt.

Præſtitibus Maiæ Laribus uidere Calendæ
 Aram conſtitui, paruaq́; ſigna deum.
Cauſſa tamen poſiti fuerat cognominis illis,
 Quòd præſtent oculis omnia tuta ſuis.

PRAESTIGIATOR, [*Gimolatori*] θαυματοποιὸς, qui circunſtantibus ita oculorum aciem præſtringit, ut non aduertant dolum. Plaut. in Pœn. Præſtigiator hic quidem Pœnus probus eſt. Præſtigiatrix. Plau. in Amph. Hæc præſtigiatrix mulier maxima eſt.

PRAESTIGIA, orum. Cic. in Verr. Non per præſtigia, ſed palam totum oppidum compilauit

PRAESTIGIAE, arum, γοητεία, deluſiones, cuiuſmodi ſunt, quæ manuum quadam dexteritate alia apparent, quàm re uera ſint. accipitur pro quauis fraude & impoſtura. Plau. in Capt. Operta quæ fuere, aperta ſunt: patent præſtigiæ. Cic. pro Rab. Poſt. Illinc omnes præſtigiæ, omnes fallaciæ. Idem 4. Acad. Ne ab iis, quæ clara ſint ipſa per ſeſe, quaſi præſtigiis quibuſdam depellamur.

PRAESTINO, nas, pe. co. [*Comperare*] ὠνέομαι, ἀγοράζω, antiquis idem erat quod emere. Plau. Epid. Vt & præſtines argento prius, quàm ueniat filius. Idem Pſeu. Eo in macellum, ut piſcium quicquid eſt, precio præſtinem. Idem Capt.

PRAESTITVO, tuis, προορίζω, ἀφορίζω, prius ſtatuo, præſcribo: Cic. 3. Ver. Diem præſtituit operi faciundo Cal. Dec.

PRAESTO, ſtas, ſtiti, ſtitum, & ſtatum: unde & præſtaturus, [*Eſſere da più*] multiplicẽ in oratione uſum habet, uariaſq́; ſignificationes. nonnunquam enim eſt antecellere, excellere, cum datiuo. Cic. 1. Offi. Difficile eſt, cum præſtare omnibus cupieris, ſeruare æquitatem. Idem de Inuent. Zeuxis in muliebri corpore pingendo multùm reliquis præſtabat. Modo accuſatiuo. Quinctil. lib. 1. Præſtat ingenio alius alium. Virg. 11. Æneid. Vel magnum præſtet Achillem. Quandoque ablatiuo eius rei, qua quis excellit. Salu. in Catil. Qui probro atque petulantia præſtabant. Cic. de Orat. Piſiſtratus litteris, doctrinaq́; præſtitit. Idem lib. 1. Offi. Quorum patres aliqua gloria præſtiterunt, ii ſtudent plerunque in eodem genere laudis excellere. Quandoque eſt ſatisfacere, & rei alicuius exitũ in ſe recipere: ut cum dicimus, Præſtare alienum promiſſum: quod eſt, alienum promiſſum in ſe recipere, & quaſi proprium eſſet, uelle ſatisfacere & eſt uerbum iureconſultorum, apud quos frequentes ſunt huiuſmodi locutiones, Præſtare dolum, Præſtare culpam alienam, Præſtare noxam. Cic. lib. 3. Offic. Quicquid eſſet in prædio uitii, id ſtatuerunt, ſi uenditor ſciret, niſi nominatim dictum eſſet, præſtare oportere. Quandoque implere, perficere. Ibidem: Si non omne dictum præſtandum eſt; quod dictum non eſt, id præſtandum putas? Quandoque facere. Idem: Emptorem indemnem præſtare oportet. Quandoque beneficium dare. Plin. Plura hic mihi præſtitit, quam parentes. Quandoque cauere, & prouidere nequid accidat. Cic. Torquato. Simus ea mente, quam ratio, & ueritas præſcribit: ut, nihil in uita nobis præſtandum, præter culpam, putemus. Quandoque re ipſa perficere. Idem: Quoniam præſtitimus quod debuimus, moderate quod euenit, feramus. Quandoque tribuere: Liuius li. 6. Pacem, quam nos præſtitimus, eam a uobis petimus. Lact. li. 1. Quid tales dii præſtare hominibus poſſunt? Quandoque exhibere, præbere. Cicero Lentulo: Sed præſtare eũ, qui mihi a teneris (ut Græci dicunt) unguiculis es cognitus. Ponitur interdum imperſonaliter, pro, melius eſt. Saluſt. in Catil. Nonne emori per uirtutem præſtat, quàm uitam per dedecus amittere? Cic. in Piſ. Emori, quàm ſeruire, præſtat. Idem Atti. li. 14. Mori millies præſtitit, quàm hæc pati. Dicimus & Præſtare beneuolentiam: i. exhibere: Præſtare diligentiam, operam: Præſtare ſe incolumem, propugnatorem acerrimum alicuius: Præſtare ultima iucunda: id eſt, efficere: Præſtare ſedulitatem alicui: id eſt, ſedulo alicuius negocium agere: Præſtare aliquem ante ædes, id eſt, exhibere, ſiue adducere eum ante oſtium: præſtare fidem, fidem promiſſi, fidem publicam, promiſſum. Præſtare nihil debeo. i. culpam in me recipere non debeo. Hinc Præſtans, modo partic. Cice. de Vniuer. Altera pari numero præſtans extremis, pariq́; numero ſuperata. Modo nomen, pro, inſignis, excellens: habetq́; fere ablatiuum. Virg. 8. Æne. Præſtantes uirtute legit. Cic. pro Plancio: Iuſtitia, integritate omnibus præſtans. Idem 3. de Orat. Litteris doctrinaq́; præſtans. Nonnunquam etiam genitiuum: ut, Præſtans animi. Virg. 12. Æne. O præſtans animi iuuenis. i. cui eſt animi præſtantia. Hinc Præſtantior, & præſtantiſſimus. Idem 6. Æne. Quo non præſtantior alter Aere ciere uiros. Cice. de. Amic. Scæuolam noſtræ ciuitatis & ingenio & induſtria præſtantiſſimum audeo dicere. Præſtandus, a, um, participium. Ouid. 4. de Pont. Eleg. 10. Sed præſtandus amor, res non oneroſa uolenti. Vires præſtandi habere, Ouid. 2. de Pon. el. 8. Præſtatio, uerbale. Pau. de legatis iij. l. ſi plures gradus. Hæredes onerare legatorum præſtatione.

PRAESTO, [*Preſente*] ſiue aduerbium loci ſit, ſiue nomen indeclinabile, idem fere eſt quod præſens, ſiue in promptu, iungiturq́; ſoli uerbo ſubſtan. Sum, & nonnunquam eius compoſito Adſum. Cic. 3. Verr. Quadruplatores ad fretum præſto fuerunt. Ter. Eun. Præſto adſum. Cic. de Lege Agr. Te uolo curare ut mihi ſummopere præſto ſis. Accipitur aliquando Præſto eſſe, pro auxilio eſſe. Idem pro Mur. Multum uigilauit, laborauit, multis præſto fuit. Item, præſto eſſe, ſignificat aduenire. ad Her. Hirundines æſtiuo tempore præſto ſunt, hyeme pulſæ recedunt.

PRAESTOLOR, aris, pen. pr. [*Aſpettare*] περιμένω, expecto. Feſtus: Præſtolari is dicitur, qui ante ſtãdo ibi, quo uenturum excipere uult, moratur. Plau. Dum eum domi præſtolor. Ter. Eun. Quem præſtolare Parmeno? Cæſ. 2. Bel. Ciu. Huius aduentum L. Cæſar filius præſtolans. Cic. 2. in Catil. Datiuo iunxit: Qui tibi ad forum Aurelium præſtolarentur.

PRAESTRINGO, gis, xi, ctum, ante ſtringo, obuincio. Stat. 5. Sylu. Ille tuis toties præſtrinxit tempora ſertis. Interdum obtenebrare, interprete Nonio: ut Præſtringere aciem oculorum. Plau. in Mil. Præſtringit oculorum aciem in acie hoſtibus. Ad Her. lib. 1. Exiſtimat ſe auri ſplendore omnium aſpectus præſtringere. Hinc Præſtrigiatores, qui incantationibus, aut manuum agilitate aſtantium oculos præſtringunt. Nonnunquam radere, Nonio interprete, & tranſeundo attingere. Cice. in 2. Phil. Aratri uomere portam Capuæ pene præſtrinxiſti. Interdum obtundere, ut Præſtringere aciem ferri, apud Plin. lib. 7. cap. 15. Præſtringere aciem ingenii, apud Ciceronem in Diuinat.

PRAESTRVO, ſtruis, [*Edificare innanzi*] προκατασκευάζω, ante ſtruo, prius ædifico. Col. lib. 1. ca. 5. Ab imo præſtructa, ualenter reſiſtẽt.

Præſtruere ſibi fidem, per tranſlationem accipitur pro præparare. Liu. 23. Fraus fidem in paruis ſibi præſtruit, ut, cum operæprecium ſit, cum mercede magna fallat. Ponitur aliquando pro obſtruo. Ouid. 1. Faſt. Hic aditum fracti præſtruxerat obiice montis. Præſtructus, a, um, ex compoſito, ſiue ex induſtria factus. Suet. Ti. Cum præſtructum utrunque conſulto eſſet, ut & ipſe tentanti gratiam afferret, & illa quaſi certiſſimum exitium caueret. Interdum idem eſt quod obſtructus.

PRAESVDO, as, [*Sudare innanzi*] ante ſudo: tranſlate præexerceor. Stat. 6. The. Præſudare paret, ſeſeq; accendere uirtus.

PRAESVL lis, προχορευτής, à ueteribus dicebatur, primus inter Salios, Martis ſacerdotes: à præſiliendo: quòd, Salus ancilia per urbem cantu & tripudiis circumferentibus, præiret, & choream duceret. Liu. li. 1. Hodie Præſulis nomine quemuis intelligimus antiſtitē.

PRAESVLSVS, ualde ſalſus. Col. li. 6. ca. 2. Præſulſæ adipis liquamine.

PRAESVLTO, tas, προπηδάω, ante ſalto. Liu. li. 7. Ferox præſultat hoſtium ſignis.

PRAESVLTOR, toris, ἔξαρχος, χοροστάτης, qui ſaltantium choream ducit. Cice. 1. de Diuin. Qui diceret, præſultorem ſibi non placuiſſe.

PRAESVM, prees, preeſt, [*Eſſere preſidente*] ἐπιστατέω, præfectus ſum, curam rei alicuius habeo. Sal. Romæ uigiliæ haberētur, hisq; maiores magiſtratus præeſſent. Cic. 4. Ac. Admirabili quadam laude prouinciæ præfuit. Exercitui præeſſe, Plancus ſenatui lib. 10. Claſſi præeſſe, Cic. 7. Verr. Sacris præeſſe, Ci. de aruſp. reſp.

PRAESVMO, is, [*Preſumere*] προλαμβάνω, prius ſumo. Pl. li. 36. Theophraſtus auctor eſt, potores in certamine bibendi præſumere farinam eius. Præſumere animo, eſt præſagire. Val. Max. li. 1. Armis eum collega ſub Cinna diffidens, præſumpſit animo, ea re ſignificari exitum ſuum. Præſumptus, a, um. Silius li. 5. Ipſa ſuis manibus præſumpta piacula mittens. Præſumpta opinio. Quinct. li. 2. c. 17. Nihil inuidia ualeat, nihil gratia, nihil opinio præſumpta. Apud Tacitum Præſumpta ſuſpicio, pro eodem dicitur.

PRAESVMPTIO, [*Anticipatione*] Præacceptio. Pli. Iunior in epiſt. ad Paulum: Ego beatiſſimum exiſtimo eum, qui bonæ famæ præſumptione perfruitur, certusq; poſteritatis cum futura gloria uiuit.

PRAESVO, is, præſui, utum, προῤῥάπτω, anteſuere. Pli. li. 12. ca. 19. Surculos præſuunt recentibus coriis quadrupedum. Haſta præſuta foliis. Oui. 11. Met. Quæ foliis præſuta notam ſine uulnere fecit.

PRAETEGO, gis, προκαλύπτω, ante tego. Lact. lib. 5. Vitia ſua capillis, & pallio prætegebat.

PRAETENDO, dis, [*Porre innanzi*] προκαλύπτομαι, προτείνομαι, antetendo, oppono. Virg. 9. Æne. Marti prætendere muros. Quandoq; præfero. Virg. li. 4. Ge. Fumosq; manu prætende ſequaces. Quandoque exhibeo. Cic. Priuatorum munus eſt, neque abiectum, neque ſe efferentem prætendere. Quandoq; prætexo. Vir. li. 1. Georg. Riuos deducere nulla Religio uetuit, ſegeti prætendere ſepem. Lactantius per tranſlationem lib. 4. dixit: Ne iuſtam poſſent excuſationem prætendere, i. allegare.

PRAETENER, a, um, ualde tener. Pli. li. 25. cap. 13.

PRAETENTO, tas, [*Tentare innanzi*] προπειράομαι, prius tento. Tibul. l. 2. eleg. 1: Et pedibus prætentat iter ſuſpenſa timore. Oui. 5. Met. Calliope querulos prætentat pollice chordas. Miſericordiam iudicis pretentare. Quinct. li. 4. In egreſſu parcius & modeſtius pretentanda eſt iudicis miſericordia. Cic. 4. de Or. Cauſſa prætentata atque perſpecta, conſiderandum eſt, quo principio ſit utendum.

PRAETENVIS, ὑπέρλεπτος, ualde tenuis. Pli. lib. 11. cap. 15.

PRAETEPEO, es, ui, ante tepeo. Ouid. 2. Am. Si tuus in quauis prætepuiſſet amor.

PRAETER, [*Fuor, fuor che*] πλὴν, χωρὶς, præpoſitio, à Præ deducta, quēadmodū ab In, Inter, & à Sub, Subter. Ea modo ſeparatur, modo componitur. Separata uim excipiendi habet, & ſemper accuſatiuo iungitur. Cic. lib. 1. epiſt. Amicum ex conſularibus neminem tibi eſſe uideo, præter Lucullum. Aliquando ultra. Quinct. Multa erant, præter hæc, quæ obiici merito potuiſſent. Pli. li. 10. Præter hominem, ſomniare equos, canes, boues, pecora, capras, palā eſt. Aliquando ante. Cic. 5. Verr. Serui præter oculos Lollii hæc omnia ferebant. Legitur & pro Sine, Saluſt. Præter rerum capitaliū condemnatos. Aliquando contra. Ter. in And. Præter ciuium morem atque legem. Pro præterquam. Col. li. 3. ca. 2. Omnis incommodi patientes præter caloris. Præterhac, apud Plautum ſæpius legitur pro poſthac. In Rud. Si præterhac tu uerbum faxis hodie, præter modum, ſupra modum. Cic. de Diuin. Lacus Albanus præter modum creuit.

PRAETER ſpem, ex inſperato, contra ſpem. Plaut. in Merc. Præter ſpem ſaluæ ſumus.

PRAETERAGO, is, ere, παράγω, παρελαύνω, compello præterire. Hor. 1. epiſt. 15. Diuerſoria nota Præteragendus equus. Hoc eſt, agendus equus præter diuerſoria nota, i. ultra.

PRAETERBITO, as, frequent. à Prætereo, quaſi Præterito, interpoſito b. Plaut. in Epid. Caue prærbites ullas ædes.

PRAETEREA, [*Oltre à ciò*] πρὸς, πρὸς δὲ, aduerbium eſt ex præpoſitione Præter, & pronomine Ea, cōpoſitum, idem ſignificans, quod inſuper, uel ad hæc. Cic. in epiſt. Nam & in omni genere prudentiam tuam mihi expoſuit, & præterea ſuauitatem tuam adiunxit. Idem pro Corn. Balbo: Sed nos poſſumus & huius ciuitatis eſſe, & cuiuſuis præterea. Virg. 11. Æne. Si duo præterea tales Idæa tuliſſet Terra uiros. Accipitur nonnunquam pro poſtea, ſiue poſthac, εἶτα. Virg. 1. Æneid. Et quiſquam numen Iunonis adoret Præterea, aut ſupplex aris imponat honores?

PRAETEREO, is, iui, & ii, præteritum, [*Trapaſſare*] παραβαίνω, παράγω, ultra eo, prætergredior. Ter. in Eunu. Imprudens uillam præterii. Virg. 3. Georg. Cum rapidus ſol Nondum hyemem contingit equis, iam præterit æſtas. Pro effugere, uitare. Ter. in Hec. Neſcis quid mali præterieris. Præterire aliquid, per metaphoram dicimur, cum nullam eius facimus mentionem. Cice. de Prouin. conſ. Cædes relinquo: libidines prætereo. Ouid. 6. Faſt. Non tamē idcirco prætereunda mihi. Præterire ſilentio aliquid, idem. Præterit me hæc res, ignoro. Pro antecellere, uincere. Var. 1. de re ruſt. cap. 1. Hos nobilitate Mago Carthaginienſis præteriit. Hinc tempus præteritum, elapſum eſt. Cice. de Sen. Tempus præteritum nunquam reuertitur. Præteriti, extincti. Propert. lib. 2. el. 14. Fas eſt præteritos ſemper amare uiros. Item Præteriti dicuntur qui in petitione magiſtratuum repulſam habuerunt, ut ſæpe apud Cice. inuenies. Prætereor, paſſiuum. Cice. 2. de Legib. Nec acerræ prætereantur.

PRAETEREQVITO, as, equitando prætereo, uel tranſeo. Liu. 3.

PRAETERFEROR, præterferris, prælatus ſum, [*Paſſare*] παραφέρομαι, prætereo, uel tranſeo. Liu. 1. Bel. Pun. Numidæ, ſimulac latebras eorū improuida præterlata acies eſt, exorti à tergo. Lucr. li. 4. At quæ pars uocum non aures incidit ipſas, Præterlata perit.

PRAETERFLVO, is, xi, xum, præterfluere, [*Scorrere uicino, trapaſſare ſcorrendo*] παραρρέω, iuxta fluere, uel fluendo, præterire. Liu. 24. Flumen, quod medio oppido fluxerat, extra frequentia tectis loca præterfluebat muros. Varro 3. de re ruſt. ca. 16. Aquam oportet eſſe propinquam, quæ præterfluat. Præterfluere, per metaphoram, pro elabi. Cic. 5. Tuſc. Animum & præſentem percipere pariter cum corpore uoluptatem, & proſpicere uenientem, nec præteritam præterfluere ſinere.

PRAETERGREDIOR, ris, ſſus ſum, παραβαίνω, prætereo: Cice. Appio lib. 3. epiſt. Nunciauit, te iam caſtra prætergreſſum eſſe.

PRAETERLABOR, eris, præterlapſus ſum, [*Traſcorrere*] παραρρέω, iuxta labor, præterfluo, prætereo. Stat. 1. Theb. Fluctiuaga qui præterlabitur unda Sicanios longe relegens Alpheus amores. Cic. 2. de Orat. In mentem iudicis intrare non poteſt: ante enim præterlabitur, quàm percepta eſt. Virg. 3. Æneid. Et tamen hanc pelago præterlabare neceſſe eſt. Idem 6. Æneid. Cum tumulum præterlabere recentem.

PRAETERMITTO, tis, [*Pretermettere, tralaſciare*] παραλείπω, omitto, prætereo. Ter. in Ad. Nihil prætermitto. Prætermittere ſilentio, præterire ſilentio. Cic. 13. Phil. Prætermittere pœnam ſceleris, Cic. ad Brutum, idem eſt quod remittere, uel ignoſcere. Prætermitti dicitur, quod aut ignorantia, aut obliuione, aut negligentia præteritur: omitti uero, quod de induſtria relinquitur. Cice. 3. Offic. Minime aſſentior iis, qui negant eum locum à Panetio prætermiſſum, ſed conſulto relictum. Prætermiſſio. 2. Offi. Mamerco ædilitatis prætermiſſio, conſulatus repulſam attulit.

PRAETERMONSTRO, ſtras. Gel. lib. 20. cap. 9. Vſus conſilio ſum magiſtri prætermonſtrantis: i. quaſi prætereuntis.

PRAETERNAVIGO, as, παραπλέω, prætereo, præteruehor.

PRAETERPROPTER, una dictio eſt: compoſita, ſignificans, præterquam propter: hoc eſt, propter aliam cauſſam, quàm propter eam de qua loquimur: ut, Præterpropter uitā uiuitur: i. propter aliam cauſſam uiuitur, quàm ut uiuatur, utputa propter laudem, uel gloriam. Ennius apud Gell. Incerte errat animus, præter propter uitam uiuitur.

PRAETERQVAM, [*Fuor che, ſaluo ſe, ſaluo chi*] πλὴν εἰ, πλὴν εἰ μὴ, dictio compoſita, excipiendi uim habens, ſed caſum exigens ſuperiori ſimilem: quia idem uerbum ſubintelligitur: ut, Nemo id dixit, præterquam Cic. Nullius id intereſt, præterquam patris: Nulli id placuit, præterquam Cæſari: Neminem, præterquam prætorem, timeo: O uos omnes, præterquam Plato, legite: A nemine, præterquam à Socrate, didici. Liu. lib. 1. Multitudo coaleſcere in populi unius corpus nulla re, præterquam legibus, poterat.

PRAETERQVAM quod, [*Se non che*] πλὴν ὅτι, id eſt, niſi quòd. Plinius Iun. Omnia nobis ex uoto ſucceſſerunt, præterquam quòd in itinere defunctam matrem audiuimus. Ponitur aliquando in oratione ſequente ſemper, pro cum ſemper. Gel. li. 15. ca. 1. Declamarat Iulianus, præterquam ſemper alias, tum uero nimium quam delectabi-

delectabiliter. Aliquando ſequente Etiam. Celſus: Aqua uero frigida infuſa, præterquam capiti, etiam ſtomacho prodeſt.

PRAETERVEHO, his, pen. corr. παρελαύνω, naui, curru, uel iumentis, aliquid præter locum aliquem ueho. Cic. 5. de Fin. Reuocare eos ſolitæ, qui præteruehebantur. Virg. 4. Æneid. Viuo præteruehor oſtia ſaxo Pantagiæ. Liu. li. 1. Cum præterueherer nauibus Galliæ orã. Legitur & abſolute pro præternauigo. Suet. in Aug. Iudæam præteruehens apud Hieroſolymam non ſupplicauit. Vbi præteruehens dixit pro Præteruectus. Oratio præteruecta ſcopulos, per tranſlationem dicitur, quæ maiorem difficultatis partem ſuperauit. Cic. pro Cœlio: Emerſiſſe tamẽ uadis, & ſcopulos præteruecta uidetur oratio mea. Idem 7. Phil. Periculoſiſſimum locum ſilentio ſum præteruectus. i. quoniam ueſtro cum ſilentio difficillimũ orationis locum abſolui. Præteruectio. Cic. 7. Ver. Monimentum ſceleris ſui uoluit eſſe in conſpectu Italiæ, ueſtibulo Siciliæ, præteruectione omnium, qui ultro citroq; nauigarent.

PRAETERVOLO, as, are, [*Trapaſſare uolando*] παραπέτομαι, uolando prætereo. Cice. in Arat. Quem rutila fulgens pluma præteruolat ales. Tranſlate pro uelociter præterire. Silius lib. 10. Quæ medias uelox raptim præteruolat auras. Cice. 3. de Orat. Sententiæ ſæpe acutæ non acutorum hominum ſenſus præteruolant. i. ante quàm intelligantur, præterfugiunt.

PRAETEXO, is, xui, textum [*Teſſere appreſſo*] προϋφαίνω, ante uel circum ueſtem aliud'ue quippiam attexo: unde Toga prætexta dicta eſt, quòd purpura ei prætexeretur. Accipitur pro prætendere, ſiue uelare, cauſſamq; aliquam non ueram afferre. Virg. 4. Æneid. Coniugium uocat, hoc prætexit nomine Culpam. Cic. in Piſ. Nemo poteſt exercitum aperte petere, ut non prætexat cupiditatem triumphi. Nonnunquam accipitur pro præordiri, ſiue præordinare. Cice. 3. de Orato. Omnia quæ aguntur acerrime, leuioribus principiis natura prætexuit. Prætexere littora uelis, eſt ea uelis quodammodo operire, & abſcondere. Ouid. in Arte: Quid referã Baias, prætextaq; littora uelis. In eadem propemodum ſignificatione uſus eſt hoc uerbo etiam Auſonius: Auguſte; aſſultantibus tot millibus barbarorum, quibus Danubii ora prætexitur.

PRAETEXTA toga, περιπόρφυρος, genus ueſtimenti oblongum ac talare quod ſupra tunicas magiſtratus ſumebat: ita dicta, quòd ei purpura prætexebatur. Hæc una cum bulla in uſum puerorum nobilium uſurpatur. unde prætextati dicebantur, qui nondum decẽ & ſeptem annos præterierant: à prætexta, quam induebant: qua depoſita, accipiebant togam uirilem, cum ad annum decimumſeptimum perueniſſent, tanquam non pueriliter, ſed uiriliter uita eſſet peragenda. Cicero: A patre ita eram deductus ad Scæuolam, ſumpta uirili toga, ut quo ad poſſem, & liceret, à ſenis latere nunquam diſcederem. Ideo autem ingenuis pueris attributam exiſtimant togam prætextam, ut ex purpuræ rubore, ingenui pudoris admonerentur. Macr. lib. 1. Sat. Ab hoc ueſtimenti genere olim Papirius cognominatus eſt Prætextatus, ob tacendi, loquendiq́; in prætextata ætate prudentiam. Id poſtea cognomen in omnem eius familiam tranſlatum fuit. Erat & Prætexta geſtamen magiſtratuum & regum. Hac Tullus Hoſtilius primus uſus eſt (ut inquit Plinius) qui debellatis Hetruſcis, ſellam curulem, lictores, & togam pictam, atque prætextam (quæ inſignia magiſtratuum Hetruſcorum erant) Romam tranſtulit. Sed poſtea Tarquinius, Demarati filius, cum de Sabinis egiſſet triumphum, quoniam in eo bello filius eius annos quatuordecim natus, hoſtem manu percuſſerat, & pro concione illum laudauit, & prætexta ac bulla aurea donauit, inſigniens puerum ſupra annorum ſortem, præmiis uirilitatis & honoris. Prætextæ igitur ac bullæ geſtandæ mos à Priſci Tarquinij filio deductus eſt. Sunt tamen qui tradunt eundem Priſcum cum ſtatum ciuitatis ordinaret, inſtituiſſe, ut patriciorum filij bulla aurea uterentur & togam, quæ purpura prætexitur, iis tantum quorum patre curulem magiſtratum geſſiſſent, ceteris prætextam tantum indulſiſſe, uſque ad eos quorum parentes ſtipendia iuſta meruiſſent. Fuit & in uſu prætexta bulla, qua nulli alii licebat uti, niſi ei qui funus faciebat. Dicimus autem Prætextus, a, um, adiectiue: ut prætexta toga, prætextæ actiones: uel ſubſtantiue hæc prætexta, huius prætextæ. Prætextæ fabulæ, ſeu comœdiæ, in quibus reges Romani, uel duces inducebantur, perſonarum dignitate pene tragœdiis ſimiles. Hora. in Arte: Vel qui prætextas, uel qui docuere togatas. Dictæ prætextæ: quòd principum magiſtratuum'ue perſonæ in iis inducerentur, quæ prætextis uti ſolent.

* PRAETEXTA quatuor hominum genera utebantur, pueri ad uſque tirocinii diem, hoc eſt ad annum ætatis XVII. magiſtratus omnes urbani: quod utrunq; nemo, ut opinor, paulo humanior ignorat: præterea, quod obſeruatum non ita uulgo credimus, magiſtri collegiorum, dum ludos compitalicios faciebat; & ſenatores omnes, cum deorum feſtos celebrabant dies. de magiſtris collegiorum docuit me locus in oratione in Piſonem, quo in loco ſunt hæc: Q. Metellus deſignatus conſul, cum quidam tribunus pl. ſuo auxilio magiſtros ludorum ludos facere iuſſiſſet, priuatus fieri uetuit. tu, cum in calendas Ian. compitaliciorum dies incidiſſent, Sex. Clodium, qui nunquam antea prætextatus fuiſſet, ludos facere, & prætextatum uolitare paſſus es. quibus uerbis Pedianus hæc ſubiungit. Solebant magiſtri collegiorum ludos facere. faciebant compitalicios prætextati. Erat autem ſatis turpe mendum in iis uerbis, Magiſtros ludorum ludos facere. nam eſt in omnibus, qui ad hanc diem impreſſi leguntur, libris, Magnos ludos facere. cum loquatur Cicero non de magnis ludis, ſed de compitalicis. ut omittam duo argumenta, unum, quòd illud, Facere iuſſiſſet, aliquid omnino deſiderabat. quem enim tribunus ille ludos facere iuſſiſſet? alterum, quòd Pedianus ita loquitur, ut ſignificet magiſtrorum in oratione fieri mentionem. quàm facile autem ex, magiſtros, fieri potuerit, magnos, litterarum declarat ſimilitudo, præſertim ſi, magiſtros, paucioribus litteris, apice ſuperimpoſito, ſcribatur. De ſenatoribus autem ex iis uerbis, quæ ſunt oratione 1. in Antonium, conieci: Neſcis, heri quartum in circo diem ludorum Romanorum fuiſſe? te autem ipſum ad populum tuliſſe, ut quinctus præterea dies Cæſari tribueretur? cur non ſumus prætextati? cur honorem Cæſaris, tua lege datum, deſeri patimur?

PRAETEXTATVM ſermonem, (inquit Feſtus) ueteres appellauerunt, ab eo quòd prætextatis nefas ſit obſcœno uerbo uti. uel (ut quidã aiunt) quòd nubentibus, depoſitis prætextis, à multitudine puerorum obſcœna acclamarentur. ideoq; prætextatum ſermonem appellabant, qui nihil obſcœnitatis haberet. Hæc ille. Contra hanc tamen Feſti opinionem Suet. Gel. & Macr. Prætextatum ſermonem, acceperunt pro eo, qui aperte obſcœnam rem ſignificat. Suet. in Veſpaſ. Erat dicacitatis ita ſordidæ, ut ne prætextatis quidem uerbis abſtineret. Sic Macro. lib. 1. Sat. Impudica & prætextata uerba iacentis. Sic prætextati mores, laſciui, & obſcœni. Iuuen. Sat. 2. Sic prætextatos referunt Artaxata mores. Prætextati anni, à Plinio dicuntur lib. 33. pro annis pueritiæ: & Prætextata ætas, à Gell. lib. 1. Prætextatæ puellæ, ingenuæ, & innuptæ, à prætextis, quas nubentes deponebant.

PRAETEXTVM, ti, [*Preteſto*] πρόσχημα, dicitur illud uelamen, quo moueri ſe aliquis ſimulat ad aliquid agendum, cum tamen alia cauſſa moueatur. Suet. de Cæſa. Et prætextum quidem illi ciuilium armorum hoc fuit, cauſſas autem alias fuiſſe opinantur. Idem ſignificat Prætextus, huius prætextus. Suet. in Tib.

PRAETIMEO, mes, ὑποφοβοῦμαι, ualde timeo. Plau. Amph.

PRAETOR, ris, [*Pretore, podeſtà*] Athenis ἄρχων, στρατηγός, omnis magiſtratus appellabatur, cui pareret exercitus. unde imperatores, prætores quandoque uocantur. Ad Heren. Epaminundas Thebanorum imperator ei, qui ſibi ex lege ſucceſſerat prætor, exercitum non tradidit. Liu. Patres quo tempore L. Sextius primus ex plebe conſul creatus eſt, Furium Camillum primum prætorem urbanum, qui ius in urbe diceret, creauerunt. mox, unico prætore non ſufficiente, quòd multi peregrini in ciuitatem uenirent, alius creatus eſt peregrinus, quòd plerunque inter peregrinos ius dicebat. Capta deinde Sardinia, aliiſq; prouinciis, totidem prætores, quot prouinciæ in ditionem uenerant, creati ſunt, partim qui urbanis rebus, partim qui prouincialibus præeſſent. Dictus prætor (ut Liuius innuit) à præeſſendo; ut Varro, à præeundo, quaſi præitor, quòd præiret iure & exercitu. Idem Liu. lib. 5. ſcribit, primum prætorem ex patribus, qui ius in urbe diceret, creatum fuiſſe, penes quem magiſtratum omnis publici priuatiq; iuris erat poteſtas, ut & nouum ius condere, & uetera abrogare facultas eſſet. idq; ob magiſtratus honorem, Ius honorarium appellatum eſt, cum tamen regia illi eſſent inſignia, ut apparatu conſulibus pene par uideretur. Creatus, cum conſules auocarentur bellis finitimis, nec eſſet qui in ciuitate ius diceret.

* PRAETOR de capitalibus criminibus quærebat, non omnibus tamen, ſed tantum de maieſtate, de ui, de repetundis, de crimine inter ſicarios, de ambitu, de ueneficio, de inceſtu uero, & perduellione populus. prætores autem, quæ cuiuſque futura eſſet quæſtio, ante ſortiebantur: ut deinde ſingulis de criminibus ſinguli, prout ſors tuliſſet, cum conſilio quærerent. etſi de crimine inter ſicarios, cum in iudicium quandoque ita multi uocarentur, ut prætor unus minime ſufficeret, non unus, ſed duo prætores cognoſcebant. quod in oratione pro Cluentio animaduertimus. idemq́; eandem ob cauſſam in aliis criminibus interdũ eſſe factum, licet exiſtimare. non nunquam etiam, diem dicente aliquo tribuno pl. qui cogendi ad iudicium populi ius haberet, non prætor, ſed populus ipſe de maieſtate quæſtionem exercebat. itaque Cn. Domitius tribunus pl. is, qui cum C. Caſſio poſtea conſul fuit, accuſauit M. Silanum, quòd iniuſſu populi bellum cum Cimbris conſul geſſiſſet, cum in eo bello graues ob cauſſam calamitates acceptas eſſe di-

ceret. qua de re ſuffragium tribus tulerũt. Quod autem dixi, prætores de criminibus quæſiſſe: unum excipio prætorem urb. qui nullo de crimine publico quærebat; itaque nec quæſitor dicebatur; tantum, ciuilibus controuerſijs ad eum delatis, ius dicebat, hoc eſt iudices, & iudicii formulam, quam ſequerentur, dabat. nec enim prætor ipſe iudicare ſolitus erat, ſed, cum iudices, ab ipſo dati, de controuerſia cognouiſſent, ac iudicaſſent exequebatur. ideo in omnibus ferme edictis prætorum legitur, Iudicium dabo. in quo poſteriores lapſi ſunt. eſt igitur aliud, ius dicere; aliud, iudicare: contra quàm qui ueterum iuriſconſultorum libros ignorant, opinantur. &, quemadmodum ciuilibus in rebus prætor non cognoſcit, neque iudicat, ſed ius dicit: ſic, qui ab ipſo iudices dati ſunt, non ius dicunt, ſed cognoſcunt, ac iudicant. hinc recuperatores, hinc centumuiri, hinc arbitri, quos prætor dabat ut iudicarent. atque hoc & Cicero ſenſit in epiſt. ad Quinctum fratrem. Prætor, inquit, ſolet iudicare, deberi? Quædam tamen erant, in quibus non modo non iudicabat, uerum nec ius dicebat prætor urb. ſed, omiſſa iuriſdictione, imperio prætorio exequebatur; ut, cum bonorum poſſeſſionem ſecundum tabulas, aut contra tabulas dabat; item, cum reſtituebat in integrum; & huius generis nõnulla. Porro, cuius prætoris erat iuriſdictio, eius non erat quæſtio publica. neque, cuius quæſtio publica, eius iuriſdictio. unus tamen de toto prætorum collegio, qui erant omnes octo, & iuris dicendi, & quærendi poteſtatem habebat, is, qui prætor inter peregrinos uocabatur. nam &, ius inter peregrinos ab eo dictum, ſatis conſtat: & quæſitum, ſociorum, hoc eſt peregrinorum, cauſſa de repetundis, Pædianus demonſtrat in orationis commentario aduerſus competitores. Hæc de iuriſdictione prætorum. nunc de origine primum, deinde de numero eorum ſubiungimus. etſi uideri poteſt ὕστερον πρότερον. ſed hic doctrinam quærimus: de ordine non ita laboramus. ſcriptor eſt igitur in digeſtis Iuſtiniani lib. I. ſic, ex Pomponio de origine iuris. Cum conſules auocarentur bellis finitimis; neque eſſet, qui in ciuitate ius reddere poſſet; factum eſt, ut prætor crearetur; qui urbanus appellatus eſt, quòd in urbe ius redderet. poſt aliquot deinde annos, non ſufficiente eo prætore, quòd multa turba etiam peregrinorum in ciuitatem ueniret, creatus eſt & alter prætor; qui peregrinus appellatus eſt ab eo, quòd plerunq; inter peregrinos ius dicebat. capta deinde Sardinia, mox Sicilia, item Hiſpania, deinde Narbonenſi prouincia, totidem prætores, quot prouinciæ in ditionem uenerãt, creati ſunt, partim qui urbanis rebus, partim qui prouincialibus præeſſent. deinde Cornelius Sylla quæſtiones publicas conſtituit, ueluti de falſo, de parricidio, de ſicariis; & prætores quatuor adiecit. deinde C. Iulius Cæſar duos prætores, & duos ædiles, qui frumento præeſſent, & à Cerere Cereales, conſtituit. itaque duodecim prætores, ſex ædiles ſunt creati. diuus deinde Auguſtus ſedecim prætores conſtituit. poſt diuus Claudius duos adiecit, qui de fideicõmiſſis ius dicerẽt. ex quibus unum diuus Titus detraxit: & adiecit unum diuus Nerua: qui inter fiſcum & priuatos ius dicerent. ita decem & octo prætores in ciuitate ius dicunt. Sic in digeſtis Pomponius. nos autem, quod ſentimus de numero prætorum, quod quidem legendis ueterum libris obſeruare licuerit, exponemus, de numero, inquam, eorum prætorum, qui fuerunt extremis reip. temporibus. nam, euerſa rep. tota ratio magiſtratuum arbitrio imperatorum perturbata. Octo igitur prætores, nunquam plures, ut nos opinamur, ſtante rep. fuerunt. argumenta, quibus adducor, ut ita eſſe credam, hæc ſunt. Prætores, geſto magiſtratu, exibant in prouincias. hoc in dubium uocari non poteſt. plena exemplorum omnia. uidetur igitur eſſe rationi conſentaneum, ut earum prouinciarum numerus cum prætorum numero congruerit has porro in S.C. quod M. Cœlius ad Ciceronem miſit, octo uideo nominari. Itemq;, inquit, ſenatui placere, in Ciliciam prouinciam, inq; octo reliquas prouincias, quas prætorii pro prætore obtinerent: & quæ ſequuntur. & in oratione pro Milone, Erat, inquit, illi temporis conſul P. Lentulus, ſeptem prætores, octo tribuni pl. defenſores mei. Septem nominat, uno Appio de omnibus excepto: quod aperte indicat in oratione in Piſonem, his uerbis: De me cum omnes magiſtratus promulgaſſet, præter unum prætorem, à quo non fuit poſtulandum, fratrem inimici mei, præterq; duos de lapide emptos tribunos pl. legem comitiis centuriatis tulit P. Lentulus conſul de collegæ Q. Metelli ſententia. & pro Sextio ſic; Collegas Milo adiutores habebat. conſulis alterius ſummum ſtudium, alterius animus pene placatus. de prætoribus unus alienus. quod ſi quis putet, unum quidem Appium ex uniuerſo prætorum collegio à collegis in Cicerone reuocando diſſenſiſſe, collegas tamen ipſos non plane ſeptem fuiſſe, locumq;, iam à nobis ex oratione pro Milone recitatum, fortaſſe mendo non uacare; quod in notis numerorum facile ſolet euenire: huic opinor, hanc ſuſpicionem eripiam, ipſius Ciceronis teſtimonio. nam in orationem poſt reditum in ſenatu, ubi commemorat eos magiſtratus, quorum ope redierat ab exilio, nomina ponit octo tribunorum pl. & ſeptem prætorum, eorum ſcilicet omnium, quos in ea pro Milone ſignificauerat. Scriptum eſt etiam apud Dionem lib. XLII, de prætoribus à C. Cæſare, poſt Cn. Pompeium in Pharſalia deuictum, decẽ creatis, ut gratiam bene de ſe meritis referret. ἵνα γὰρ, inquit, πλείονας αὐτοὺς ἀμείψηται, στρατηγούς τε δέκα ἐς τὸ ἐπιὸν ἔτος ἀπέδειξε, καὶ ἱερέας ὑπὲρ τὸν νενομισμένον. quòd ſi, plures ut remunerari poſſit, decem Prætores, & plures, quàm antea fuerãt, ſacerdotes creauit: nimirum conſtat, prætores non antea decem fuiſſe. Nam quod in Pomponio de origine iuris legitur; Cornelius Sylla quæſtiones publicas conſtituit, ueluti de falſo, de parricidio, de ſicariis, de iniurijs, & prætores quatuor adiecit: deinde C. Iulius Cæſar duos prætores, & duos ædiles, qui frumento præeſſent, à Cerere Cereales conſtituit: id me minime conturbat. non enim dixit, adiecit quatuor prætores ad numerum ueterum prætorum; ſed, adiecit quatuor de iis, qui prætores erant, ad publicas quæſtiones; ut quatuor ab ipſo quæſtionibus inſtitutis quatuor item prætores præeſſent. quos autem duos ait prætores à C. Cæſare adiunctos, eos, opinor, intelligit, de quibus meminit Dio, qui denariũ numerum abſoluerunt. Patet igitur de prætoribus octo uſque ad tertium C. Cæſaris conſulatum. quid enim dubias coniecturas colligere opus eſt, in ea re, quæ ſatis manifeſte probatur & ex eo S. C. cuius uerba recitauimus, & ex quatuor Ciceronis orationibus, & ex Dionis hiſtoria? Sed arguit neſcio quis, ut decem prætores oſtendat, hoc modo. Prætores publicis quæſtionibus præerant: urbicæ quæſtiones erant ſeptem, inter ſicarios, de repetundis, peculatus, de ambitu, de maieſtate, de ui, de falſo; quæ crimen ueneficij, & alia quædam complectebatur. ergo, cum ſeptem eſſent quæſtiones, & quæſtioni inter ſicarios duo prætores præeſſent, quod patet ex oratione pro Cluentio, reliquis autem ſinguli prætores: fuiſſe prætores octo, qui quæſtionibus præeſſent, & duos præterea, quorum alter inter ciues, alter inter peregrinos ius diceret, neceſſarium uidetur. dixi iam, non eſſe agendum coniecturis, aut argumentis, ubi ueterum teſtimonia perſpicua ſunt. nec uero illa, quæ iam attuli, obſcura uideri poſſunt. Quod uero ad numerum quæſtionum attinet, diuerſa ratio eſt. nam ſi numerum prætorum ad numerum quæſtionum accommodabimus; nõ modo plures quàm octo, ſed plures etiam quàm decem creari prætores neceſſe erit. eſt enim quæſtio de falſo, eſt de parricidio, inter ſicarios, de iniurijs, de ueneficio, de ui, de ambitu, de maieſtate, de repetundis, de peculatu, de inceſtu, aliæ. ego autem ad argumentũ illud, ne quis eo in aliquam dubitationem uocetur, ita reſpondeo: primum, præeſſe potuiſſe unum prætorẽ quæſtionibus pluribus, ſicuti non unus prætor, ſed duo quæſtioni inter ſicarios quandoque præfuerunt. poſſunt, exempli gratia, ſex prætores ita diſtineri crebritate iudiciorum, ut nouis ex orientibus quæſtionibus uacare non liceat. poteſt eo tempore ſeptimus prætor (reliquus erat unus urbanus, qui non quærebat, ſed ius dicebat,) in ea quæſtione minime occupatus eſſe, quæ ſorte illi contigerat. hic, non dubito, quin ad eas quæſtiones exercendas decreto ſenatus traduceretur, quibus uacare ſex reliquos prætores non potuiſſe iam dixi. non enim committendum, ut impunita crimina differantur. nec ſit locus quò nocentes rei adducantur. Age uero, cõcedatur quæſtiones ab uno prætore plures exerceri non licuiſſe; ſequitur ne neceſſario, ut ideo plures, quam octo, fuerint? non ſane, mihi quidem ut uidetur: niſi ſi mihi illud ante rationibus probetur, quæſtiones non potuiſſe ab alijs, quàm à prætoribus, exerceri. quod ſi quis aggrediatur probare, fortaſſe hærebit. At noſtra ratio quomodo procedit? optime uidelicet: nititur enim teſtimonio ueterum, à quo ego, quantum in me eſt do operam ut ne diſcedam. quid igitur ueteres teſtantur? præfuiſſe & publicis quæſtionibus & capitalibus, qui prætores non eſſent, qui iudices quæſtionis dicebantur. nam quæſtionem de ueneficio, quam exercuit prætor Q. Voconius Naſo, apud quem Cicero Cluentij cauſſam egit, exercuerat ante C. Iunius, non ut prætor, ſed ut iudex quæſtionis, qui & quæſitor uocabatur. patet ex oratione pro Cluentio: patet etiam ex Aſconij commentarijs. iudicum autem quæſtionis duo fuiſſe genera, alios prætores ut Q. Voconium Naſonem in cauſſa Cluentij, alios non prætores, ut C. Iunium in cauſſa Oppianici, multis uerbis demonſtratum eſt à nobis in libro de legibus. Atq; hac ratione tueor locum illum in oratione pro Cluentio, in quo ſex prætores cum nominaſſet Cicero, Q. Voconium Naſonem, M. Pletorium, C. Flaminium, ſe ipſum, C. Aquilium, ſubiunxit, Quid reliquæ quæſtiones? quibus ex uerbis reliquos prætores intelligi, falſo coniecit is, quem ſupra ſignificatione tãtum, ne cui uideamur voluiſſe detrahere, appellauimus. uel enim, ut dixi, de ijſdem prætoribus ibi nominatis, qui reliquas illas quæſtiones exercere poſſent, licet intelligere; uel, quod iam probaui, de illis quæſtio-

num iudicibus,qui cum prætores non eſſent, quæſtionibus tamē non modo publicis,uerum etiam capitalibus (nec enim publicæ capitales omnes erant) interdum præerant. Reliqui duo prætores,Ciceronis collegę,P.Caſſius, & C. Antonius fuere. Caſſius de maieſt ite quæſiuit: Antonium cum reliqui ſeptem, quos nominauimus,omnes quæſierint,prætorem urbanum fuiſſe, iuſq; dixiſſe, neceſſe p: orſus eſt.Hic teneris,inquit,octo prætores nominaſti,& peregrinum omiſiſti:quem adiungi neceſſe eſt:&,ſi adiungitur,plures erunt,quam octo.Explico me Pediani ope:cuius elegātem,plenumq; antiquitatis,ac uere aureum libellum non me pænitebit unquam legendo contriuiſſe.is igitur in commentario orationis aduerſus Antonium,& Catilinam,prætorem eum, qui de repetundis quæreret,eundem ius inter peregrinos dixiſſe demōſtrat.quod nec à ratione uidetur diſcrepare.non enim ciuium, ſed ſociorum,hoc eſt peregrinorum,cauſſa iudicia repetundarū ſunt inſtituta.iure igitur idem prætor & ius dicebat inter peregrinos, &,ijs petentibus,de repetundis quærebat.quod cum ita ſit:ius inter peregrinos prætorem Ciceronem dixiſſe, qui de repetundis quæſiuit,pro certo putandum eſt.uerum Pediani uerba,ut eius teſtimonio res pateat,ſubſcribimus.Antonius,inquit, multos in Achaia ſpoliauerat,nactus de exercitu Syllano equitum turmas. deinde Græci,quos ſpoliauerat, eduxerunt Antonium in ius ad M. Lucullum prætorem,qui ius inter peregrinos dicebat. & cum Lucullus id,quod Græci poſtulabant, decreuiſſet; appellauit tribunos Antonius,iurauitq; ſe ideo appellare,quòd æquo iure uti non poſſet.quem locum & Plutarchus attigit in uita Cæſaris, ſed ita mendoſe,ut mirer eum in rebus Romanis tā turpiter eſſe lapſum primum P.Antonium nominat, qui Caius fuit; deinde Macedoniæ prætorem appellat M.Lucullum,qui prætor Romæ fuit: tertio,de corruptis iudicijs accuſatum ait Antonium, qui accuſatus eſt de repetundis:poſtremo,tradit eum ideo tribunos pl. appellaſſe,quòd ſibi non liceret cum Græcis diceret æquo iure in Græcia contēdere: cum appellare in prouincia ad tribunos pl.qui Romæ erant,nemo ſoleret.queſtum potius ad ſenatum ſocij ueniebant, nec de corruptis iudicijs,ſed de pecunijs ereptis, aut de nece iniuſta,aut huiuſmodi flagitijs:de quibus aut ad prætorem, aut etiā ad populum quandoque agebat accuſator.quare Plutarchum hoc in loco non puto poſſe ab inſcientiæ culpa uindicari. Hæc Paulo fuſius tractauimus,non ambitione adducti ſed ſtudio ueritatis, ne confirmaretur opinio illa de decem prætoribus ante bellum ciuile Cæſaris & Pompeij.

PRAETORIANI,cohortis prætoriæ milites,à prætore, i. imperatore corporis ſui cuſtodiæ cauſſa delecti.Cic.pro Cœl. Nemini unquā prætoriani maiores honores habuerunt.Plin lib.6.c.29.

PRAETORIVM,rii,[*Pretorio,*] ἀρχεῖον, στρατήγιον,domus in qua prætor habitat,ſiue dux:quia (ut dictum eſt) omnis magiſtratus, cui pareret exercitus,prætor dictus. Liu.lib.3. Quercus ingens prætorio imminebat. Ponitur pro magnifica & ampla domo in agro extructa.Suet.de Calig.In extructionibus prætoriorum atq; uillarum.Palladius lib.1.Prætorij ſitus ſit loco erectiore,& ſicciore. Figurate item Prætorium accipitur pro ipſo concilio à prætore conuocato:unde, Dimittere prætorium, legimus,ut, Dimittere ſenatum. Liuius:Fuluius,dimittens prætorium,tribunis militum imperauit,&c.

PRAETORIVS,a,um,ut,Prætorium ius,prætoria cohors, quæ a prætore,i.imperatore non diſcedebat:& Prætoria porta, qua exercitus in prælium educitur: quia initio prætores erant, qui nunc imperatores,qui bella adminiſtrabant.Prætorium genus, ex quo maiorum aliquis præturam geſſit, ad conſulatum tamen non peruenit.Cic.pro Plancio: Cedat conſulari generi prætorium,nec contendat cum prætorio equeſter locus. Prætorius uir, qui præturam geſſit.

PRAETORICIVS,a,um,aliud adiect.Prætorius.Mar.lib.8. De prætoricia folium mihi Paule corona Mittis.

PRAETORTVS,ualde tortus.Col.lib.3.c.18.

PRAETREPIDO,das,ualde trepido:unde Prætrepidans. Catull.

PRAETRVNCO,cas,ἀποτέμνω, ἀποκόπτω,amputo,præſcindo.Pla. Mil. Nonne tibi iſtam prætruncari linguam largiloquam iubes?

PRAETVMIDVS,ualde tumidus:ut,Prætumidus furor, Claud.

PRAETVTIVM,πραιτούτιον,oppidum Piceni,teſte Ptol.lib.3.c.1.Inde Prætutius,a,um:ut, Pubes Prætutia; Silium l.15.Et Prætutianus, na,num:ut Prætutianus ager,Pli.l.3.c.13.14.

PRAETVRA,æ,[*Pretura,podeſtaria*] prætoris dignitas.Pli.lib. 14.c. 22.Ad proconſulatum uſque è prætura honoribus geſtis.Cic.pro Flac.Præturæ iuriſdictio,res uaria. Idem 3.Catil.Cum prætura ſe abdicaſſet.Egredi præturam,Tacit.l.3.

PRAEVALEO,les.pen.cor.[*Preualere*] ὑπερέχω, antecello, & quaſi in maiori pretio ſum,uel melior ſum.Pli. Vtræque in pretio ſunt, ſed tamen præualent margaritæ. Aliquando ſignificat robuſtiorē eſſe.Stat.2.Achil.Qui præualet arcu.Plin.lib.10.cap.6.Vulturum præualent nigri.Hinc Præualeſco,is,ualidior fio.Col.li.5.cap.6. Vitem,ante quam ex toto præualeſcat arbor,conſerere conuenit. Hinc Præualidus,adiectiuum,Liuius 26. Duas præualidas urbes. Virg.1.Georg. Neu ſe præualidam primis oſtendat ariſtis Ouid. epiſt.8.Præualidæ fuſos comminuere manus. Præualide aduerbium.Pli.lib.17.c.14.

PRAEVARICOR,aris,[*Preuaricare*] παραβαίνω, ἐθελοκακέω, quocunq; modo a præſcripto ſui officij deflectere.Pli.l.18.c.19.Arator, niſi incuruus,præuaricatur. In litibus autem forenſibus,Præuaricari, ut ait Martianus,proprie dicitur accuſator,qui colludit cum reo, & proprias quidem probationes diſſimulat, falſas uero admittit. Cic.de Aruſp.reſp.A Catilina pecuniā accepit, ut turpiſſime præuaricaretur. Vlpianus in l.Athletas.ff.de his qui not. infam. Qui præuaricatur,ex utraque parte conſiſtit,quinimmo ex aduerſa.Cic.pro Clu.Non defendere,ſed præuaricari accuſatori uidebatur. Hinc Præuaricator, qui ab officij ſui præſcripto deflectit, atque aberrat.Vlpianus in.l.Athletas.ff.de iis qui no.infam. ſcribit Præuaricatorem eſſe,qui diuerſam partem adiuuat, prodita cauſa ſuæ allegatq; Labeonem,qui hoc nomen à uaria certatione tractum ſenſit Cic.1.Ver. Vtrum te perfidioſum,an præuaricatorem exiſtimari mauis? Cœlius ad Cic.lib.8.Ne præuaricator cauſæ publicæ, exiſtimaretur. Apponere ſibi præuaricatorem, dicebant antiqui,pro,curare ſe per aliquem accuſandum,quo cum reo colludēte,facile abſoluatur.Cic.2.Phil.Iam uereor patres conſcripti, ne præuaricatorem mihi appoſuiſſe uidear.Præuaricatio.Plinius Iunior ad Cor.Tacit.l.1.epiſt.20. Alioqui præuaricatio eſt tranſire dicenda: Præuaricatio etiam curſim ac breuiter attingere, quæ ſint inculcanda,infigenda,repetenda.Cic.in partit. Præuaricationis nomen ſignificat eum,qui in contrarijs cauſis quaſi uarie eſſe poſitus uideatur. Idem ad Q.Fr.l.2.Druſus erat de præuaricatione abſolutus.

PRAEVEHO,is,προελαύνω,ante ueho,unde Præuectus, a, um, ante alios uectus. Liu.l.9.Equites Romani præuecti per obliqua campi. Sil.l.7.Ac præuectus equo, nunc dextra prouocat hoſtem.

PRAEVELO,as,[*Coprire dauanti*] προκαλύπτω,ante tego.Claud. li. 2. de Rap.Sollicitum præuelatura pudorem.

PRAEVELOX,pen.pro ualde uelox.Pli.li.11.c.21.

PRAEVENIO,[*Venire innanzi,anticipare*] προφθάνω,ante uenio, anticipo. Liu.24.Præuenerat non fama ſolum,ſed nuncius etiam. Præueniens,interpoſita dictione.Virg.8.ecl.Naſcere,præq; diem ueniens age Lucifer almum.Præuentus.Tacit.li.17.Vexillis inferioris Germaniæ præuentus erat.

PRAEVERTO,& Præuertor,deponens,[*Trapaſſare,preporre, preoccupare*] προλαμβάνω, φθάνω,prætereo,præcedo,anteuerto. Virg.1. Æn. Volucremq; fuga præuertitur Hebrum.Cic.pro Sylla. Nemo me unquam tenuiſſima ſuſpicione perſtrinxit, quem non præuerterem.Interdū pro præfero,præpono.Cic.2.de Diuin. Niſi quid habes,quod huic ſermoni præuertendum putes.Gel.l.4.ca.3.Iuriſiurandi religionem amori præuertiſſe.Plaut.in Amph. Ne me uxorem præuertiſſe dicant præ rep.i. ne dicant me uxorem prætuliſſe reip.Itē reuoco.Ibidem,Flebilis præuertitur metus. Pro præoccupare.Virg.1.Æn.Et uiuo tentat præuertere amore iampridē reſides animos.Præuerſum fulgur,inquit Feſtus, quod ignoratur noctu,an interdiu ſit factum.Præuertere ſerio,quod dictum eſt per iocum:eſt exiſtimare dictum eſſe ſerio, quod ioco dictum eſt.Plau.in Amph.Si quid dictum eſt per iocum, Non æquum eſt id te ſerio præuortier. Liuius 2.Nec poſſe,cum hoſtes proprie ad portas eſſent,bello præuertiſſe quicquam.Ibidem:Ægre impetratum à Tribunis,ut bellum præuerti ſinerent.Idem,Si Punicū Romano præuertiſſet bellum.Cæſ.7.Bel.Gal.Cæſar huic rei præuertendum exiſtimauit. Id eſt,occurrendum.

PRAEVIDEO,des.pen.cor.[*Antiuedere*] προορῶ,Cic.1.de Diuin. Præſentia cernit,futura præuidet.Vir.5.Æn.Ictum uenientem,à uertice uelox Præuidit.Præuiſus,a,um,Cic.5.Ver.Res mihi tota præuiſa,atque præcauta eſt.

PRAEVITIO,as,[*Vitiare,corrompere*] ante uitio,uel corrūpo. Ouid. 14.Met.de Circe loquens:Hunc dea præuitiat.

PRAEVINCIO,is,ire,præligo.Gel.l.15.c.10.Laqueo præuinctæ.

PRAEVIVS,a,um,ὁδηγός, χειραγωγός,qui præeundo uiā monſtrat.Cic.in Arato.Præuius Auroræ.Ouid.11.Met. Nunc præcedentem ſequitur,nunc præuius anteit.

PRAEVMBRO,as,[*Coprire d'ombra*] caligine offundere,& inuoluere. Tacitus:Præumbrante imperatoris faſtigio.

PRAEVRO,is,præuſſi,præuſtum,ante uro:unde præuſtus, in cacumine adſtus. Liu. Bellum erat conſenſu fieri ſolitum,ut Fecialis haſtam ſanguineam præuſtam ad fines eorum ferret. Virg.7.Æn.Sudibuſue præuſtis.

PRAEVOLO,las,pen. cor. [*Volare innanzi*] προπέτομαι, ante uolo

Plau.Mil.Præuolet mihi,quò tu uelis.Cic.2.de Nat.de. Grues in tergo præuolantium colla & capita reponunt.

PRAGMATICI, [*Sollicitatori de liti*] qui apud Græcos mercede conducti miniſtros ſe præbebant oratoribus in iudicijs.dicti Pragmatici à Græco nomine πρᾶγμα,quod inter cetera cauſſam ſiue litẽ ſignificat.Quint.lib.12.Neque idem Græcos neſcio factitaſſe, unde nomen ijs pragmaticorum datum eſt.Iuuen.Sat.7. Inde cadũt partes in fœdera pragmaticorum:Hoc eſt,à iudicio diſcedunt , & litem arbitrio forenſium aduocatorum,ſeu procuratorum dirimẽdam permittunt.Cic.lib.1.de Orat.Apud Græcos infimi homines mercedula adducti,miniſtros ſe præbent in iudicijs oratoribus,ij, qui apud illos pragmatici uocantur.

PRAMNIVM uinum,generoſi uini genus,quod in Smyrneorum agro naſcebatur.Plin.lib.14.cap.1.

PRANDEO,prandes,prandi,& pranſus ſum,[*Deſinare*]ἀριστάω, prãdiũ ſumo.Plau.in Men.Prandi & potaui.Cic.pro Clu.Cum eius in nuptijs multitudo hominum pranderet.Interdum pro,in prandio comedere:cum accuſatiuo.Hor.2.Ser.Sat.3.Luſcinias ſoliti impenſo prandere coemptas.Pranſus,ſa,ſum,partic.Horat.1.Ser.Sat.6. Pranſus non auide.Cic.pro Mil.Adde inſcitiam pranſi , poti, oſcitantis ducis.Pranſos ueteres uocabant,teſte Non . non ſolum qui ediſſent,ſed etiam quibus nihil deeſſet. Var . Pranſum te ac paratum eſſe oportere.

PRANDIVM,prandij,[*Il deſinare*]ἄριστον,cibus qui circa meridiem ſumitur,quem ueteres cœnam appellabant.Feſtus:Cœna apud antiquos dicebatur,quod nunc eſt prandium:Nonius.Quæ nunc prãdia ſunt, cœnas Sabini habebant. Plaut. Pœn. Partem prandij pignus cepi.Cic.in Ver. Quid ego iſtius prandia & cœnas commemorem ? Idem pro Mur.Ad prandium uulgo uocati. Suet. in Vit. Epulas diſpertiebat in ientacula,prandia, cœnas , comeſſationes. Finire prandia nigris moris.Hor.1.Ser.Sat.4. Ille ſalubres Æſtates ducet, nigris qui prandia moris Finiet. Prandium dictum uolunt quaſi parandium,quòd leuia tantum quædam,& paratu facilia apponerentur.nam Prandium non fuiſſe præcipuum cibum antiquis,apparet ex Celſo lib.7.cum de hyeme loquitur : Si prandet, utilius eſt exiguum aliquid,& ipſum ſiccum ſine carne,ſine potione ſumere.Diminutiuũ eſt Prandiolum,ſiue Prandiculum.Feſt.

PRANSITO,as,frequentat.à Prandeo.Plaut.in Amph . Nequam homines,qui polentam pranſitant.

PRANSOR,ſoris,qui prandet,aut qui inuitatus eſt ad prandium.Plau. in Men.Bonum anteponã prandium pranſoribus.Hinc Pranſorius adiect.ut,Pranſorium candelabrum,apud Quint. lib. 6.cap.4.

PRASII,Indiæ populi.metropolis Palibrota.Plin.lib.6.cap.19.

PRASINVS,pen. cor. color uiridis ad ſimilitudinem porri. nam πράσον,Latine Porrum.Mart.lib.10.Plautus.Pli.lib.37.cap.10.

PRASIAE,oppidum maritimum in ora Laconica.Thucyd. lib.2.

PRASIVS,πράσιος,gemma eſt è uiridantium genere.Pli.lib.37. ca. 8.

PRASOIDES,pen.p.gemma ex genere topaziorum.Pli.lib.37.

PRATVM,prati,[*Prato*] λειμών,ex quo fœnum percipitur:nomẽ habens ex eo , quòd ſine opera paratum ſit,ut placet Varroni lib. 4. de Ling.Lat.Pratum (inquit Vlpian.de uerbo.ſignifica.)ex eo dictum,quòd paratum ſit ad fructum capiendum.Col.lib.2.cap. 17. Prato ueteres Romani primas in agricolatione tribuerunt partes nomen quoque indiderunt ab eo,quòd protinus eſſet paratũ , nec magnum laborẽ deſideraret.Ouid.1.Meta.Figitur in uiridi,ſi ſors tulit,anchora prato . Prata item dicebantur,quæ nunc Viridaria, ut plurimũ buxo & laureo frequentata.Hinc Pratenſis, & hoc pratenſe,λειμώνιος,ex prato.Col.lib.6.cap.[illegible].Pratenſe fœnum.Pratẽſes flores,Pli.lib.21.cap.8.Pratenſes fungi,qui in pratis naſcitur. Horat.lib.2.Ser.Sat.4.Pratenſibus optima fungis. Hinc pratulum dimin.Cic.Att.lib.12.Quo tu abuſus es in noſtro pratulo . Idem de Clar.Orat.In pratulo conſedimus.

PRAVVS,ua,uum,[*Cattiuo, maluagio*] διεστραμμένος,diſtortum, peruerſum.Cic.1 Ac.Quid rectum in oratione prauum'ue.Horta.1.Ser. Sat.3.Prauis fultum male talis. Lucr.libr.4. Vt in fabrica ſi praua eſt regula prima,Omnia mendoſe fieri,atq; obſtipa neceſſum eſt. Tranſlatè accipitur pro malo & uitioſo.Ter.in Ad.Prauũ , ineptũ, abſurdum,alienum a uita mea.Cic.pro Roſcio Com.Nihil ab hoc prauum & peruerſum produci poſſe arbitrabantur.Cic. 2. de Fin. Quamuis beſtiæ deprauatæ non ſint, prauæ tamen eſſe poſſunt . Tenax praui,Virg.4.Æn.Obnoxius prauis,Hor.2.Ser.Sat.7. Stultitia praua,Hora.2.Ser.Sat.3.Ambitio praua,Hora.1.Ser. Saty.6. Prauo more uiuere,Horatius in Arte . Hinc Prauitas , obliquitas, mala & peruerſa alicuius rei conſtitutio,Cic.4. Tuſc. Cum partes corporis inter ſe diſſident,ex quo prauitas membrorũ , diſtortio, deformitas.Aliquando pro malitia.Cic.4.Ac.Tamẽ'ne in iſta prauitate perſtabitis ? Cic.in Parad. Animi prauitates recte uitia dicuntur.Hinc Praue,aduerb.cui opponitur recte.Cic.2.de Fin.Male,praue,turpiter cœnabat.

PRAXITELES,ſtatuarius,marmore nobilitatus , & præcipue duplici Venere,Gnidia,& Coa.Plin.lib.34.cap.8.& lib.37.cap.5.

PRECIS,ci,cem, δέησις, δέημα , obliqui ſunt ab inuſitato nominatiuo Prex,idem quod precatio.Ter.Phor.Vt nullus locus relinquatur preci.Quintil. li.3.cap.10.Ne eum talium precum pudeat. Ter. And.Nihil eſt preci loci relictum.Horat.2.epiſt. 1. Cæleſtes implorat aquas docta prece blandus.

PRECARIVS,a,um,adiect. δεητικός , quòd precibus petenti utendum conceditur tandiu,quandiu is,qui conceſſit,patitur . In hanc ſententiam dictum eſt a Seneca,hominem eſſe precarii ſpiritus.Et apud Curtium ait Alexander:Mori præſtat,quàm precariò Imperatorem eſſe.Idem:Sed precarium ſpernebatur Imperium. Vbi precarium imperium dicitur id,quod tandiu obtinetur, quandiu, qui conceſſere,permittunt.Anima precaria.Tacit lib.1. Meq; precariam animam inter infenſos trahere.Precarium auxilium, non iuſtum ferre,Liu.8.Ius precarium,Tacitus de Germanis. Salus precaria,Brutus Ciceroni.Precario nomen,ipſa terminatione datiui pro aduerbio accipitur.Ter.in Eun.Seu ui,ſeu clam,ſeu precario. Plaut.Iuriſc.Precario habere uidetur, qui poſſeſſionem corporis uel iuris adeptus eſt ex hac ſolummodo cauſa,quod adhibuit preces.Cice.pro Cecin.Ita ſe poſſediſſe,ut nec ui,nec clam,nec præcario poſſederit .

PRECIAE uuę,teſte Seruio dicuntur,quæ ante alias matureſcũt,quaſi præcoquæ.Virg.2.Ge.Purpureæ,preciæq;.

PRECIVS,lacus nomen eſt,apud Cic.in Or.pro Milone.

PRECOR,aris,[*Pregare*] δέομαι,cum accuſatiuo ſignificat oro . Cic. 1.de nat.deo.Quid ueneramur,quid precamur deos? Iunctũ uero cum datiuo,idem eſt,quod opto alicui bonam uel malam fortunã. Quinctil.Et oram ſoluentibus bene precemur. Hor. 2.Ser.Sat.7. Miluius & ſcurræ tibi non referenda precati diſcedunt .Dira precari alicui,Tibul.lib.2.El.7.Male precare alicui.Cice.in Piſ. Omnes execrarentur,male precarentur. Dicimus autem precor deos precor ad deos.Liu.38.Ad quos precentur,& ſupplicent . Precor deos bonas preces Cato cap.134.Hinc precator , qui pro alio poſtulat.Terẽ.in Heaut.Nec tu aram tibi,neq; precatorem pararis, Precatio.Cic.pro Mur.Illa ſolennis comitiorum precatio .

PREHENDO,is,Vide ſupra Præhendo.

PREMO,is,preſſi,preſſum,[*Premere,calcare*] πιέζω,θλίβω , proprie calco,& innitor alicui rei cum pondere.Virg.4.Ge.Spumantia cogere preſſis Mella fauis.Quandoq; aduerſari,uexare. Vir.10.Æn. Numina nulla premunt.Plaut.Amph.Fata iſtæc me premunt.Quãdoque effodere.Idem.10.Æn. Sulcumq; ſibi premat ipſa carina. Quandoque inſequi,inſiſtere.Virg.1.Æn.Hac fugerent Graii,premeret Troiana iuuentus.Quandoque urgere:ut,ingentem clamore premes ad retia ceruum. Quandoque occultare Virg.1.Æne. Spem uultu ſimulat,premit altum corde dolorem.Quandoque expellere.Varro,inuitamq; preſſit ab ædibus.Quandoque cohibere Virg.1.Æn. Imperio premit,ac uinclis & carcere frænat. Quandoq; claudere.Idem 9.Æn.Preſſi'ue oculos,ac uulnera laui.Quãdoque uitiare.Varro:Qui toties uillici tui uxorem abſente preſſiſti uiro.Quandoque remouere,excitare. Virg.1.Ge. Et ruris opaci Falce premes umbrã.Quandoque uaſtare . Virg.1.Æn.Pelago premit arua ſonanti.Quandoque occidere.Virg.9.Æn. Armigerumq; Rhemi premit.Quandoque demergere, infodere. Idem 2.Ge. Quæcunq; premes uirgulta per agros,Sparge fimo pingui. Quandoque inſtare,& dicendo immorari.Plin.epiſt.9.lib.3.Cum Caſcam accuſarem,nihil magis preſſi,quam quod accuſator eius, &c.Quandoque reprehendere.Quintil.lib.12.de Cicerone:Præcipue preſſerunt eum,qui uideri Atticorum imitatores concupiebant.Aere alieno premi,Cic.in Catil. Facta premunt annos, i.ſuperant,Ouid.7.Met.Anguſtiis premi.Cæſ.3.Bel.Gal.

PRESBYTER,eri,[*Prete*] πρεσβύτερος,Latine ſenior dicitur.

PRESSORIVS,a,um,ut,Preſſorium uas,in quo quid premitur. Colũ. lib.12.cap.18.

PRESSO,ſas, καταπιέζω, frequent.à premo.Virg.3. ecl.Preſſabimus ubera palmis. Inuenitur & Preſſor,aris,deponens. Plau. in Perſa: Vomica eſt,preſſare parce.Preſſatus,partic.Plau.Aſin. Quin tradis hac crumena preſſatum herum.

PRESSVRA,ræ,θλίψις,actus premendi.Plin.lib.18.cap. 31. Preſſura una culeos xx.implere debet.Colum.lib.2.cap.6.Poſt primã preſſuram uinaceorum.

PRESSVS,a,um,[*Calcato,brieue,caricato*] πεπιεσμένος, modo participium eſt:ut,preſſus manu caſeus.Col.lib.7.ca.8. Illa notiſſima eſt ratio faciẽdi caſei,quem dicimus manu preſſum.Virg.2.Ecl.Preſſi copia lactis. Idem 3. Ge. Læta magis preſſis manabunt flumina mammis:Modo nomen, idem ſignificans quod ſubtilis ac breuis. Cic.in Horten.Quis te eſt,aut fuit unquam in partiundis rebus, in definiendis & explicandis ſententijs preſſior ? Aliquando onuſtum. Virg. lib.2.Ge.Ceu preſſæ cum iam portũ tetigere carinæ.

Preſſo gradu incedere.i.firmo,nec celeri, ſed quo cautos incedere uidemus. Li.28.Hiſpanos preſſo gradu incedere iubet.Preſſum uocat Ouidius,quod eſt quaſi impreſſa nota ſignatum,lib.6.Faſto. Hinc:Preſſe,aduerb.Cic.1.Offi.Imitatio preſſe loquentium,& leniter.Idem 4.de Fin.Preſſius agamus,quæ dixiſti, cum his conferamus,quæ tuis antepono.

PRESSVS,us,ipſa preſſio.Cice.lib.1.de Ora.Nemo eſt,quin Valeriũ Soranũ lenitate uocis,atque ipſo oris preſſu & ſono facile uincat.

PRESTER, ris, pen. genitiui pro.ſerpentis genus, quem alio nomine uocant Dipſadem.Luc. lib. 9. Oraq; diſtendens auidus ſpumantia preſter.Pli.lib.20.cap.20.Venena ſerpentium hæmorrhoidum, & preſterum reſtringi.Eſt etiam Preſter cæleſtis flãmæ genus, quæ quicquid attingit,amburit,& proterit.Pli.lib.2.c.48.

PRETIVM,tii,[*Prezzo,pregio*] τιμή, quod datur pro re empta.Pla. in Pæn.Iſto pretio tuas nos facile feceris.Virg.4.Æne. Fœmina, quæ noſtris errans in finibus, urbem Exiguam pretio poſuit. Teren.in Heaut.Agrum in his regionibus Meliorem, neq; preti maioris,nemo habet.Auellere pretium,ante quàm mercem oſtendere.Hora.1.Ser.Sat.2.Capi pretio,Tibul.lib.3.el.1.Aliquando accipitur pro mercede ſiue premio:idq; interdum in meliorem partẽ. Teren.And.Quod habui ſummum pretium, perſolui tibi. Virg.5. Æneí.Et palmæ pretium uictoribus.Interdum in deteriorem, ut idem fere ſit quod pœna.Ouid.10.Met.Mors pretium tardis. Teren.And.Ego pretium ob ſtultitiam fero. Legitur etiam Pretium aliquando pro compoſito operæpretium.Tac.lib.2.Res eo anno prolatas haud referrem,ni pretium foret Piſonis,& Aſinii Galli diuerſas ſententias noſcere.Pretium operæ,& Pretiũ operæ fit. Pli. epiſt.159.Poſtea mihi uiſum eſt pretium curæ,ipſum ſenatuſconſul.quærere.Hinc Pretioſus,a,um,multi pretij.Plau.in Bacch. At nimium pretioſa operaria es.Cic.3.Off. Equi'ne pretioſi potius iacturam faciat, an ſerui uilis. Emptor pretioſus, qui magno pretio aliquid emit. Hor.3.Car. Ode.6. Seu nauis Hiſpanæ magiſter Dedecorum pretioſus emptor. Ouid.3.Am. Ingenium quondam fuerat pretioſius auro.Pretioſe aduerbium.Cic.2.de Inu. Vaſa Magnifica, & pretioſe cælata.Gel.lib.5.cap.15. Pretioſe armatum exercitum.

PRIAMVS, πρίαμος, Laomedontis Troianorum regis filius ἀπὸ τοῦ πρίασθαι,eſt emere,auctore Seruio.nam puer ab Hercule, qui patrem Laomedontem interfecerat,captus cum Heſiona ſorore, ſolus pecunia redimi potuit:uel ſecũdum alios,quia Hercules eum à uicinis hoſtibus redẽptum in paterno regno locauit. Eum à Ioue originem traxiſſe ferunt. Dardanus.n.filius fuit Iouis ex Electra,cuius filius fuit Erichthonius.Hic filium habuit Troem, qui regionem,quæ à Dardano Dardania dicebatur,Troiam à ſe dixit. huius filii fuerunt Aſſaracus,& Ilus,qui urbem totius regionis caput,Ilion à ſe uocauit.hic filium habuit Laomedontem, qui pater fuit Priami.at Priamus ipſe,patre ab Hercule interfecto,auro redemptus,Ilion inſtaurauit ſimul & exornauit: regniq; limites uſqueadeo protulit,ut non ſolum Troiæ,ſed totius fere Aſiæ rex uideretur.Hecubam,filiam Ciſſei regis Thraciæ,uxorem duxit. habuitq;,teſte Cic.Tuſc.lib.1.filios quinquaginta, quorum decẽ & ſeptem ex iuxta uxore ſunt nati,ex quibus fuit,& Paris,qui repetiturus Heſionam ſororem,in Græciam profectus, Menelao Helenam uxorem rapuit,unde motum eſt bellum decennale à Græcis in Troianos,in quo uidit filios ſuos fere omnes ab hoſtibus interfectos.Tandem,capto Ilio, & ipſe à Pyrrho Achillis filio occiſus eſt. A Priamo fit Primiades Patrony.prima longa, & Priameius, a,um,prima breui.

PRIAPEIA, πριάπεια,carmen obſcœnum,quod nõnulli Virgilio, alii Ouidio aſcribunt:quamquam ueriſimilius eſt, multorum id opus eſſe,ob argumenti ſimilitudinem unum in uolumen congeſtum.

PRIAPONNESVS,pen.p.inſula in ſinu Ceramico.Pli.lib.5.cap.32.

PRIAPVS, πρίαπος,pen.pro.Liberi patris & Veneris filius, quem ſuperſtitioſa antiquitas hortorum præſidem credidit.Horat. 1.Ser. Sat.3.Olim truncus eram ficulnus,inutile lignum,Cum faber addubitans ſcamnum faceret'ne Priapum,Maluit eſſe deũ:deus hinc ego,furum auiumq; maxima formido.Idem & Lampſacenus dicebatur,à Lampſaco,non ignobili Troadis urbe,in qua & natus creditur Ouid.lib.1.Faſt.Hignus.Virg.lib.4.Ge.Et cuſtos furum atque auium,cum falce ſaligna,Helleſpontiaci ſeruet tutela Priapi. Eſt & Priapus Helleſponti urbs.Pli.cap.32.lib.5.& Strab. lib. 13.

PRIDEM,[*Gia temp o fa.gia buona pezza di tempo*] temporis aduer. quod modo de exiguo tempore dicitur: idemq; ualet quod paulo ante.Pli lib.7.cap.16.Pridem uidimus ea omnia præter pubertatẽ in filio Cornelii Taciti.Modo de lõgiore tempore, idemq; ualet, quod multo ante.Apul.Quod pridem Prato affirmauerat. Quod ſi cum pridem addamus non,uel quam, uel ita, ſignificant, multo tempore ante.Cic.pro Roſcio:Quampridem Fannij nomen in aduerſaria retuliſti? Ter.in Eun.Huc euaſit,quàm pridem pater mihi & mater mortui eſſent.Cic.in Bruto.Noſtra autem ciuitate nõ ita pridem dominatu regio liberata.id eſt,non multo ante.

PRIDIE,& Pridianus,na,num,uide Poſtridie.

PRIENE, πριήνη,urbs maritima (ut inquit Str.lib. 12.13.&.14.) quæ inuectu Mæandri fluminis inter ipſam,Miletumq; labentis, mediterranea facta eſt,Biante alumno nobilis.

PRIMAE,arum,[*Le prime parti*] τὰ πρωτεῖα,τὰ πρῶτα pluralis tantum numeri,idem ualet quod primæ partes, uel primus in re aliqua locus:unde Primas ferre,uel tenere dicitur,qui primum in re aliqua locum obtinet.Cic.in Bruto:Ex his Cotta & Sulpitius cum meo iudicio,tum omnium facile primas tulerunt.Et iterum: erat excellens iudicio uulgi,& facile primas tenebat.Idẽ de Cla. Or. Primas in cauſis agebat Hortenſius. Dicimus in eadem ſignificatione,Dare primas alicui.2.de Orat.Non poſſum nõ ingenio primas concedere.Idem 8. Phil. Pater tuus primas omnium ciuium P.Naſicæ dare ſolebat.Deferre primas alicui,pro,primum locum alicui tribuere.Cic.1.de Nat. deo. Ad quem Epicurei primas ex noſtris hominibus deferebant.Ad Att.libr.1. Amoris erga me,cũ à fraterno amore diſceſſi,tibi primas defero.In Orat.Cui primæ ſine controuerſia deferebantur.

PRIMAEVVS,a,um, ὁ ἀκμάζων, τηλικιώτης,in primo etatis flore conſtitutus.Virg.1.Æn.Quorum primæuus Helenor.10.Æn. Primæuo corpore Lauſus.7.Æn.Primæuo flore iuuentus.

PRIMANI,primæ legionis milites dicebantur,ut Secundani ſecũdæ. Tertiani tertiæ.Tacitus lib.1.Primani,ſtratis una & uiceſimanorum principibus,aquilam abſtulere. Primanus Tribunus,is dicebatur, qui primæ legioni tributum ſcribebat: ut tradit Feſtus, citans Catonis orationem, quàm de ſuis uirtutibus contra Thermum habuit.

PRIMARIVS,a,um,[*Primaio*] ἀρχικός,quod aliunde non habet originem Primarius lapis,qui primus in aliquo ædificii fundamẽto ponitur.Primarii ciues,qui primi ſunt in ciuitate.Primarius uir. Cice.in Catone.Cic.5.Ver.Hæc omnia doceo ciuitatum,& priuatis primariorum uirorum teſtimoniis.Pli.lib.7.cap.43. Primariũ bellatorem,optimum oratorem,fortiſſimum imperatorem. Terent. in Phor.Neque huius ſis ueritus fœminæ primariæ. Primario loco eſſe,Cic.3.de Finib.

PRIMATVS,ipſa prima.um auctoritas.Plin.lib.13.cap. 12. Primatum mutauit Cæſar.Idem lib.8.cap.5.Ob id phaleris argenteis, & reliquo omni primatu donauit.Primatum dare alicui rei.Varro 1.de re ruſt.cap.7.Alii dant primatum bonis pratis.

PRIMICERIVS, à cera (ut auctor eſt Hieronymus in Chronicis, & Caſſiodorus in epiſt.)dicebatur notarius principis,qui ceteris honore antecedebat.antiqui enim in ceratis tabulis ſcribebant.

PRIMIGENIVS,a,um,primitiuus.Vnde Primigenia ſemina dicũtur, quæ à natura nobis inſita ſunt,quæ Cic.prima naturæ appellat. In his numerant incolumitatem,conſeruationemq; omnium partiũ, ualetudinem,ſenſus integros,doloris uacuitatem, uires,pulchritudinem.Varro 1.de re ruſt.cap.40.In his intus primigenia ſemina dedit natura.Primigenia pecuaria.Idem lib.2.cap.2.Dicam de primigenia pecuaria. Id eſt, de ouibus quales ſint ad fœturam utiles.Verba item uocantur Primigenia,ut lego, ſcribo, quæ non ſunt profecta ab alio uerbo,ſed ſuas habent radices. Item Primigenius ſulcus dicitur,teſte Feſto,qui in condenda noua urbe iunctis tauro & uacca deſignationis cauſſa imprimitur. Et primigenia,iura primi & maximi natu filii.Primigenia Fortuna, à gignendo.Cice.2.de Leg.Liu.34.ædem Fortunæ Primigeniæ dedicauit Martius Ralla.

PRIMIPARAE,[*Di primo parto*] πρωτοτόκοι αἱ.fœminæ in quouis animaliũ genere,quæ primo pepererunt.Pli.li.8.ca.40. De canibus.

PRIMIPILVS,li,centurio primæ cohortis. Liu. lib. 7. ſcribit: Ordo partes tres habebat,quarum unamquamque primum pilum uocabant.Ibidem Primus centurio erat,quem nunc primipilum appellãt.Ceſ.2.Bel.Gal.Primipilo P.Sextio,fortiſſimo uiro, multis uulneribus cõfecto.Primipilus (ut ait Veget.lib.2.) 400.milites ducebat in prima acie,eratq; caput legionis. Hinc Primipilaris dici uidetur,non tam miles qui fuerat ſub centurione primipili,quàm ipſe centurio,qui olim præditus fuerat hac dignitate.Et ea forma dicitur primipilaris,qua conſularis.Quinctil.lib.6.cap.3.

PRIMITER,& Primitus,aduerbia à primum,idem quod primo,teſte Nonio. Luc.lib.5.Cum primiter ficos populare ſentis. Varr. 2.de re ruſt.cap.2.Primitus oritur herba imbribus primoribus euocata.Lucr.lib.4.Tum quibus ætatis freta primitus inſinuãtur. A Primitus fit Apprimitus,idem quod apprime,ſiue ualde.Lucul. apud Nonium:Ingenti pretio apprimitus paucos.

PRIMITIAE,arum,[*Primitie*] ἀπαρχαί,κατάργματα, primi fructus ex agro percepti,qui deo offeruntur. Priſci enim Romani, teſte Plin.lib,18.c.2.Non guſtabant uina,aut nouas fruges, priuſquam ſacerdotes primitias libaſſent.Primitias uitis reſecare cenſuerũt,

inquit Col.lib.4.cap.10.i.prima flagella.Primitiæ operum.Sta.2. Theb.Tu bellis,tu pace feres de more frequentes.Primitias operum. Primitiæ armorum, idem 11.Theb. Primitiæ lacrymarũ, idem 6.Theb.5.

PRIMITIVS,a,um,quod in aliqua re primum.Ouid.12. Met. Primitium torrem.

PRIMITIVVS,a,um,quod aliunde non habet originem . unde & Primitiua uerba:ut,Amo,Primitiui anni,Col.de Arbor.cap.23.

PRIMO,principiò,uel antę oĩa.Ter.in Phor.Cœpi aduerſari primò.

PRIMODVM,primo.Plau.in Capt.Primodum opus eſt Piſtorienſibus ante quem nullus eſt genitus.

PRIMORDIA,[*Principij*] τὰ προφεσμάτα,ἀρχαὶ,quę primo ordimur i.initia.Cic.in Parti.Vt primordia rerum , & quaſi præcurrentia. Belli primordia,Stat.2.Achil.Dicendi primordia,Quinctil. lib.1. cap.9.Gentis primordia Ouid 5.Met.

PRIMORES,[*Le ſommità d'ogni coſa*] aliquando adiectiuum eſt, idem ſignificans quod ſummus,uel extremus:ut,Primores ungues, Primores digiti,Primores nares, Primoribus labris : nam in neutro genere reliquos caſus non habet.Primores (inquit Nonius) dicũ ſummæ quæq; res.Luc lib.8.Stat.Gallinaceus cum uictor ſe gallus honeſte Sustulit in digitos,primoresq; erigit ungues.Plau. in Bac.Sic hoc digitulis duobus ſumebat primoribus ? Idẽ Tri. Atq; etiam modo uerſabatur primoribus. Primoribus labris guſtare, eſt leuiter quippiam in labris attingere.Cic.pro Cœl.Multos uidi qui primoribus labris guſtaſſent genus hoc uitæ. Primores uiri, primi ſiue optimates.Suet.Scripta famoſa , quibus primores uiri notabantur.Accuſatiuum ſingularem protulit Gel.libr.16.cap.5. Animaduerti quoſdam,inquit,opinari,ueſtibulum eſſe partem domus primorem.Et Cato cap.81.Extollito primorem partem.Aliquando pro optimatibus.Liu.1.Ad primores Romulus prouolat. Virg.9.Æn.Primorum manus ad portas,iuuenumq; ſenumq; Proſequitur uotis.Vbi Seruius:Primorum : genitiuus hic uenit ab eo quod eſt,hi Primores,ſicut hi Proceres:quorum nominum nominatiuus ſingularis non inuenitur , licet dicamus, huius primoris. Hor.2.Ser.Sat.1.Primores populi arripuit.Nonnunquã pro dentibus anterioribus,qui primi in ridendo reteguntur.Pli.li.11.c.37.

PRIMVLVS,dimin.à Primus Plau.in Amph. Primulo diluculo abiiſti ad legiones.Hinc Primulum aduerbium.Ter.in Ad. Plebem primulum facio meam . Plau. in Men. Tum dentes mihi cadebant primulum .

PRIMVM,[*Primieramente*] πρῶτον,aduerbium . Ponitur aliquando in oratione nulla alia ſequente clauſula.Plau.in Aſin.Cenſen'tu illum hodie primum ire aſſuetum in ganeum? Aliquando alia ſequente clauſula,cui præponitur Præterea,uel Deinde Ter.in Ad. Primum fratrem nuſquam inuenio gentium : Præterea , dum illũ quæro,a uilla mercenarium uidi.Idem in Prol.Heaut.Id primum dicam deinde,quod ueni, eloquar. Nonnunquam ſequitur tertia clauſula,cui præponitur poſtremo. Aliquando pro poſtremo bis ſubiungitur deinde.

PRIMVS,a,um,[*Primo*] πρῶτος, quandoque ad numerum ſeu ordinẽ refertur.Ter.in Ad.Primus ſẽtio mala noſtra,primus reſciſco omnia.Virg.2.Æne.Primus ibi ante omnes,magna comitante caterua, Laocoon ardens ſumma decurrit ab arce. Cice.Appio libr.3. Prima duo capita epiſtolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda ſunt.Planc.Ciceroni lib. 10 . Primæ tuæ ſententiæ infinitis cum muneribus,poſteriores ad tempus compoſitæ.Hor.2.epi. 2.Extremi primorum extremis uſque priores.Iũgitur autem frequenter apud bonos auctores cum quiſque:ut, Primo quoq; tempore,primo quoque die. Liui. 6. Decreuerunt , ut primo quoque tempore de ea re ad populum ferretur.Cæſar 6.Bel. Gal. Cupiebat Cæſar primo quoque tempore de bello decernere. Pompeius ad L. Domitium : Vt primo quoque die Luceriam aduenires . Quandoque idem quod Princeps,ut eminentiam dicat,non ordinem.Virg.1.Æne. Prima quod ad Troiam pro charis geſſerat Argis. Quandoque pro optimo.Idem 9.Æne. Primos iuuenum tot miſerit Orco. Quandoque præcipuo.Idem 12.Æn. Quantos primus patiare labores . Quandoque pro eo, ante quem nullus eſt. Idem 1.eclo.Hic mihi reſponſum primus dedit ille petenti. Prima,plur.num.pro principiis.Liu.lib.3. Quod bellum, ſi prima fatis proſpera fuiſſent,haud dubie perueniſſet ad Romanos.Tacit libr.18.Prima conſiliorum fruſtra ceciderunt. Primis labris guſtare,Cic.1.de Natu.deor.

PRINCEPS,ipis, [*Principe*] idem quod primus.Cice.3. Ver.Sicilia princeps ſe ad amicitiam pop.Rom.applicuit.Virg.9.Æn. Princeps ardentem coniecit lampada Turnus.Sic Ianuarium Columella Principem menſem appellat lib.11.c.2.Principem locum uel gradum obtinere,Suet.de Cla.gram.Cic.pro domo : Locum principem auctoritatemq; in ſalute mea tenuiſtis.Cic.pro domo: Ciuitatis longe princeps Pompeius.Idem 8 . Philipp . Quam magnum eſt,in ciuitate locum tueri principis.Dearũ princeps Iuno,Ouid. 6.Faſt. In militia item Romana Principes dicebantur ſecundæ aciei milites,ex robuſtiore fere ætate collecti,& armis maxime inſignes.Liu.lib.8.Octauum principem ducere,teſte Budæo, eſt octauum ordinem ducere inter principes. Cic.ad Brutum: Cretenſi bello octauum principem duxit.

PRINCIPALIS,le,ἡγεμονικὸν, κύριον , quod primum & præcipuum eſt. Quinctil.lib.9.cap.1.Eſt igitur Tropus,ſermo à naturali, & principali ſignificatione tranſlatus ad aliam,ornandæ orationis gratia. Id eſt,præcipua.Idem lib.3.cap.13.Hanc quæſtionem ueluti principalem,uocant ϛρῶμμα.Plin.lib.18.cap.3.De cultura agri præcipere,principale fuit & apud exteros.Cice. de Fato: Omnia cauſis fiunt antepoſitis,uerum non principalibus,& perfectis , ſed adiuuantibus,& proximis . Principalis apparatus, & Res principales, quæ ſunt principis,uel principe dignæ.Tacit lib.8 . Nullo principali apparatu,ſed uetere egeſtate conſpicuus.Pli.in Paneg . Tanta benignitas principis,tanta ſecuritas temporũ eſt,ut ille nos principalibus rebus exiſtimet dignos.Principalis porta caſtrorum,inquit Feſtus,nominatur,quòd in eo loco eſt, in quo principes ordines tendunt Liu.34.Duæ legiones duabus principalibus portis ſigna efferre iuſſæ.Hinc principaliter,aduerbium,præcipue,uel ut decet principem.Plin.in Paneg.Quid uitam, quid mores iuuentutis,quàm principaliter formas ? Seneca : Ille qui non magis dolere,quàm gaudere principaliter poſſet.

PRINCIPIA,orum,[*Primi luoghi del campo*] locus in caſtris à principibus militibus ſic appellatus.inde,poſt principia eſſe : eſt eſſe in tuto.Sumptum à bellis,in quibus tutiſſimus locus eſt poſt principia. Liu.lib.8.Nullus in acie locus tutior,quã poſt principia. Ter. in Eun.Ego ero poſt principia.Vide Chiliad.Eraſmi. Principia in acie pro principibus,ſæpe apud Liu. Cic.ad Brutum:Spes libertatis nuſquam niſi in ueſtrorum caſtrorum principiis eſt.

PRINCIPIVM,pii,[*Principio*] ἀρχὴ,initium cuiuſuis rei. Cice. 3.de Fin.Omnium rerum principia parua.Idẽ 1.de Nat.de. Cuius principium aliquod eſt,eius neceſſe eſt eſſe extremum. Principium dicendi,pro orationis exordio:ut,Exalbeſcere in principiis dicendi, apud Cic.de Orat.Ibidem:In utroque dicendi genere principia tarda ſunt.Interdum pro fundamento artis uel ſcientiæ.Cic.3. de Leg.Bene prouiſa,& diligenter explorata principia ponantur. Interdum pro primo illo rerum omnium fonte , unde cetera omnia fluxerunt.Idem 3.Tuſc.Principii nulla eſt origo:nam ex principio oriuntur omnia:ipſum autem ex re nulla alia naſci poteſt.

PRINCIPIO,aduerbium,idem quod primum.Terent. in Eun. Principio ego uos credere ambos hoc mihi uehementer uelim.Cice.1. Off.Principio generi animantium eſt à natura tributum.

PRIOR,oris, [*Primo di due*] πρότερος , nomen comparatiuum , quod proprie de duobus dicitur.Cic.in Piſ. Me. Quæſtorem in primis, Ædilem priorem,Prætorem primum pop.Rom.fecit.Idẽ de Cla. Ora.Etſi utrique primas,priores tamen deferunt Lælio.Sic Priore loco cauſſam dicere,idem pro Quinctio. Nonnunquam tamen Priorem de pluribus dici legimus,ut idem ſit quod Primus . Gell. lib.14 Quoties uſu ueniſſet,ut omnes illi magiſtratus,eodem tẽpore Romæ eſſent ; qui eorum prior aliis eſſet, ei potiſſimum ſenatus conſulendi ius fuiſſet. Apul.lib.2.Flor.Hippias è numero ſophiſtarum artium multitudine prior omnibus . Priores noſtros, pro maioribus noſtris dixit.Plin.epiſt.lib.3.Æne . Nomen dixere priores Ortygiam.

PRISCIANVS,grammaticus Cæſarienſis fuit , qui tempore Iuſtiniani principis floruit.Scripſit de Arte Grammatica ad Iulianũ Conſulem:ad Coſroen uero Perſarum regem librum de Nat.quæſtionibus:Dionyſiumq; de Situ orbis Latinitate donauit.

PRISCVS,a,um,[*Priſco,antico*] ἀρχαῖος,quod ſuperiori ętate fuit:ut, Priſci Latini,qui fuere antequam Roma conderetur . Cice. 3. de Orat.Quod loquitur,priſcum uiſum iri putat,ſi plane fuerit ruſticanum. Virg.9.Æne.Priſca fides facto,ſed fama perennis.Mart.libr.1.Priſca fides taceat.Gens priſca mortalium,Hora.Epod.2.More priſco.Ouid.2. Faſt . Flamen ad hæc priſco more Dialis erat. Religio priſca , Ouid.10.Meta . Seueritas priſca, Cice. de Aruſp. reſp.Cuius priſcam illam ſeueritatem ſacrificij, mirifica tua ſoror exiſtimatur imitata . Hinc Priſce , aduerbium . Cicero pro M. Cœlio : Seuere, & grauiter, & priſce agere , an remiſſe , leniter , urbane .

PRISTINVS,a,um,pen.cor.[*Primo*] παλαιός, quod ſuperioribus annis,menſibus,diebus,& noſtra memoria fuit:ut,Priſtina noſtra beneuolentia.Dictum priſtinum,teſte Priſciano,quaſi primiſtinum. Cic.5.de Fin.Non neceſſe eſt & illa priſtina remanere.Idem 2. de Diuin.Quod cum accidiſſet noſtræ reip.tum priſtinis orbati muneribus,hæc ſtudia reuocare cœpimus.Cæſar.7.Bel. Gal. Tanta uniuerſæ Galliæ conſenſio fuit libertatis uindicandæ, & priſtinæ belli laudis recuperandæ.Gloria priſtina,Virg.10.Æne.Dignitas priſtina,

priſtina, Cice. Lentulo, libro 1. Ætas priſtina, Claud. 3. Paneg. Aliquando Priſtinus idem eſt quod prior. Curtius: Dies priſtino procelloſior.

Pristis, πρίσις, genus piſcis marini longiſſimi, atque anguſti corporis. Pli. lib. 9. cap. 3. Scribit priſtes in mari Indico ducentum cubitorum eſſe, balænas quaternum iugerum. In hunc piſcem fabulantur poetæ Scyllæ marini monſtri extrema deſinere. Virgil. 3. Æneid. Prima hominis facies, & pulchro pectore uirgo Pube tenus, poſtrema immani corpore Priſtis. Ab huius ſimilitudine, nauis oblonga dicta eſt Priſtis. Idem 5. Æneid. Velocem Mneſtheus agit acri remige priſtin. Vbi Seruius, Si nauem, inquit, intelligas, hæc Piſtris, huius piſtris facit: ſi de bellua, hæc Piſtrix, piſtricis. Etymi tamen ratio Priſtin, & Priſticem potius ſcribendum oſtendit. Videntur enim deduci ἀπὸ τοῦ πρίζειν, τὰ κύματα, i. a ſecandis fluctibus.

Privatvs, a, um, à Priuus, [Priuato, particolare] ἴδιος, quod uniuſcuiuſque proprium eſt, nec eſt commune cum aliis. Cic. de Amic. Cum Scipione mihi côiuncta cura de re publica & de priuata fuit. Idem de Sen. In uita etiam priuata & quieta. Idem 1. Offi. Cômunibus utatur pro communibus, priuatis ut ſuis. Sunt autem priuata natura nulla, ſed aut uetere occupatione, ut qui quondam in uacua uenerunt &c. Cenſus priuatus, Horat. 2. Car. Ode 15. Domus priuata, Cic. pro Quinctio. Vita priuata, Lucan. libr. 7. Odium priuatum, Brutus ad Cic. Priuatæ feriæ etiam dicebantur ſacrorum propriorum, uelut dies natales, ut ait Feſtus, fulgurû procurationes, & huiuſmodi priuatæ, quæ fiebant pro familiis ſingulis, & hominibus. Priuati, qui non ſunt conſtituti in aliqua dignitate. Cice. lib. 1. Offi. Priuatum oportet æquo & pari ciuibus iure uiuere. Ci. 1. de Inuent. In fortuna quæritur, ſeruus ſit, an liber; pecunioſus, an tenuis; priuatus, an cum poteſtate.

Privatim, [Priuatamente, ſpecialmente, particolarmente] ἰδίᾳ, aduerbiû cui opponitur Publice. Salu. in Câtil. Exiſtimans publice priuatimq; alieno ære oppreſſos. Cic. 5. de Fin. Priuatim aliquid gerere malunt. Aliquando pro Particulariter. Plin. lib. 6. cap. 17. De us priuatim condidit.

Privernvm, ni, πριούερνον, Stephano, urbs Volſcorum. Vir. 11. Æn. Pulſus ob inuidiam regno, uireſq; ſuperbas, Priuerno antiquo. Incolæ Priuernates. Pli. lib. 3. cap. 5. Hinc Priuernatius, a, um: ut, Priuernatium uinum: quod inter generoſa Italiæ uina numeratur à Plin. lib. 14. cap. 16.

Privignvs, ni, [Figliaſtro] πρόγονος, filius mariti, uxoris'ue, cuius prior coniux deceſſit. Dictus, Priuignus, quòd prius quàm mater ſecundo nuberet, ſit genitus. Pri, enim antiqui pro præ, dixerunt, teſte Feſto. Brutus ad Cice. Qui priuigno minus tribuerit, quàm Cic. qui alieno tribuat. Prop. lib. 2. el. 1. Pocula priuigno non nocitura ſuo. Priuigna, Cic. Att. lib. 13.

Privilegivm, gii, [Priuilegio] προνόμιον, προτίμημα, lex ad priuatos homines, ſinguloſq; pertinens. Cic. pro domo: Leges priuatis in hominibus irrogari. id eſt enim priuilegium. Gel. lib. 1. cap. 20. Neque de imperio Cn. Pompeii, neque de exitu Ciceronis, neq; de cæde P. Clodii quæſtio, neq; alia id genus populi plebis'ue iuſſa leges uocari poſſunt: non ſunt enim generalia iuſſa, neq; de uniuerſis ciuibus, ſed de ſingulis côcepta: quocirca Priuilegia potius uocari debent: quia ueteres Priua dixerunt, quæ nos ſingula dicimus. Priuilegiarius dicitur, cui aliquod priuilegium côceſſum eſt: uulgo ab indoctis Priuilegiatus nuncupatur. Vnde Milites priuilegiarii dicti, qui uacabant officio. Vlpianus in lege ſed an hic. ff. quod cum eo qui in al. pot.

Privo, as, [Priuare] ἀποστερῶ, στερίσκω, adimo, ſpolio. Plaut. in Aſin. Iſtum portiorem priuabo portorio. Cic. 4. Acad. Spoliat nos iudicio, priuat approbatione omni, orbat ſenſibus. Idem in Top. Præpoſitio enim In, priuat uerbum ea ui, quam haberet, ſi in præpoſitum non fuiſſet: ut dignitas, indignitas. Priuare oculis, Cic. 4. Ac. Priuare uita, Idem in Parad. Priuare communi luce, occidere. Idem pro Quin. Patriam priuare aſpectu ſuo, Ci. Marc. lib. 4. Priuans, tis, partic. Cic. in Top. Sunt alia contraria, quæ priuantia licet appellemus Latine, Græce appellantur στερητικά. Priuatus, a, um, à Priuor, aris, ſpoliatus. Ouid. 1. de Pont. Alter ob huic ſimilê priuatus lumine culpam Clamabat media ſe meruiſſe uia. Plau. in Truc. Donis priuatus ſum. Pli. de Viris ill. Priuatus ſtipendio. Priuatio. Cic. 2. de Fin. Dolori non uoluptas contraria eſt, ſed doloris priuatio. Idem 1. de Fin. Omni priuatione doloris putat Epicurus terminari ſummam uoluptatem.

Privs, [Primiero] πρότερον, comparat, neu. ge. Hor. 1. Ser. Sat. 4. Et quod prius ordine uerbum eſt, Poſterius facias. Teren. in Eun. Nil prius neq; fortius. Hoc eſt, nihil melius, aut præſtantius. Prius, aduerbium, idem quod citius. Plau. in Amph. Prius tua opinione hic adero. Ter. in Heau. Si ſemel tuum animû intellexerit, Prius proditurum te tuam uitam, quàm abs te amittat filium. Vir. 1. Geor. Ac prius, ignotum ferro quàm ſcindimus æquor. Cic. Att. lib. 4. Nihil prius mihi faciendum putaui, quam ut tibi gratularer.

Privsqvam, Iungitur quandoq; indicatiuo. Cice. 1. Philip. Priuſquâ de republica dicere incipio, pauca querar de heſterna M. Antonii iniuria. Ter. in Hec. Prius quam hanc uxorem duxi. Quandoque ſubiunctiuo. Salu. in Catil. Prius quàm incipias, conſulto opus eſt. Virg. 3. Ge. Culpam compeſce, prius quàm Dira per incautum ſerpant contagia uulgus.

Privvs, a, um. [Particolare proprio] ἴδιος, idem quod priuatus, ſiue proprius. Nonius: Priuum, eſt proprium uniuſcuiuſque. Hor. li. 1. epi. Quem ducit priua triremis. Antiqui priua dixerunt pro ſingulis, teſte Gel. lib. 10. cap. 20. De ſingulis (inquit) concepta, Priuilegia potius uocari debent: quia ueteres Priua dixerunt, quæ nos ſingula dicimus. Liu. lib. 30. Senatuſconſ. in hæc uerba factum eſt, ut priuos lapides ſilices, priuaſq; uerbenas ſecum ferrent. i. ſingulos ſilices, & ſingulas uerbenas.

Pro, præpoſitio eſt ablatiuo caſui ſeruiens, uarios in oratione uſus habens, uariaſq; ſignificationes. Aliquando enim ſignificat ante, πρό, ut, Pro curia, pro mœnibus. Sal. Ni maturaſſent pro curia ſocius lignum dare. Interdum pro In: ut, Pro roſtris, pro cenſu, pro tribunali: Pli. epi. 301. Poſtulauit, ut cognoſcerem pro tribunali. Interdû pro iuxta, ſiue ſecundum κατά, ut, Pro Platonis ſentêtia, pro hominum iudicio. Sedulo moneo, quæ poſſum, pro mea ſapientia. Pro meis uiribus: i. iuxta meas uires. Pro ſe quiſque uiri: i. quiſq; pro uirili. Interdum pro cauſſa, ſiue propter: ut cum dicimus, Pro mutuo animo, pro recôciliata gratia: i. cauſſa mutui animi, & cauſſa reconciliatæ gratiæ. Pli. epi. 189. Hæc tibi, admonitus immodicæ ſeueritatis exemplo, pro amore mutuo ſcripſi. Ter. in Eun. Ego pol te pro iſtis dictis & factis ſcelus ulciſcar. Interdum pro loco: ut, Pecuniam ei dedi pro prædio: &, Sum pro prætore: i. loco prædii, loco prætoris. Ter. in An. Pro illo te ducam. Pli. li. 2. ca. 7. Pro diis habêt obſcœna. Item ponitur pro auctoritate: ut, Tribuni plebis pro poteſtate interceſſerût: hoc eſt auctoritate poteſtatis ſuę. Item pro defenſione. Ter. Niſi hæc ita eſſent, pro illo haud ſtares. Virg. lib. 8 Pro turribus adſtant. Pro tanquam. Plaut. in Truc. Me quaſi pro derelicta ſis habiturus. Cæſ. 7. Bel. Gal. Non uidetur pro certo eſſe ponendum. Pro eo ac, uel Pro eo atque, legitur, pro ita, ut uel perinde ut. Sulpicius ad Ci. Sane quàm pro eo ac debui, grauiter, moleſteq; tuli. Vlpian. Pro eo habendum, atq; ſi nullo iure factum eſſet. Eſt & interiecto admirantis, ὦ. Ter. in Adel. Pro Dii immortales, facinus indignum quod narras? Item Interiectio dolentis, ſeu indignantis. Ter. in Heaut. Pro Deum atque hominum fidem. Plau. Pro ſancte Iupiter: quid uideo? Sed his duobus modis circunflectitur, & nominatiuo, accuſatiuo, uocatiuoq; iûgitur, ut patet ex ſuperioribus exemplis.

Proana, orum, πρόανα, τὰ, oppidum Theſſaliæ eſt, apud Steph.

Proavctor, ris, πρόγονος, pro progenitore legitur apud Suet. in Clau. Appium Cæcum generis ſui proauctorem. id eſt, auctorem, & principem. Budæ.

Proavvs, ui, pen. cor. [Biſauolo] πρόπαππος, aui paterni, uel materni pater. Plau. in Mil. Auos, proauos, abauos. Cic. de Cla. Ora. Relatiuum eſt Pronepos, à quo fœmininum, Proneptis. A proauo fœmininum Proauia, auiæ mater.

Probabilis, le, [Apparente] πιθανόν, dicitur, quod licet fortaſſis nô ſit uerum, uidetur tamen rationibus probari poſſe. Plin. epiſt. 137. Cur minus probabilis ſit cauſſa recitandi, quæ dixeris, quam edendi? Cic. 1. de Inuê. Probabile autem eſt id, quod fere fieri ſolet, aut quod in opinione poſitum eſt, aut quod habet in ſe ad hoc quandâ ſimilitudinem, ſiue id falſum eſt, ſiue uerum. Idem in Para. Nihil eſt tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile. Hinc Probabiliter, aduerb. Cic. 1. de Diui. Et Probabilitas, 4. Ac.

Probi, [Buoni, da bene] χρηστοί, ὅσιοι, boni dicuntur, quaſi prohibi: quòd ſe à delinquendo prohibeant. Plaut. in Trin. Amico mea commendaui bona probo, & fideli, & fido. Cice. pro Clu. Neque hoc homine ſanctior, neque probior, neque in omnibus officiis retinendis diligentior eſſe quiſquam poteſt. Per metaphoram Argentum probum non adulteratum. Liui. 32. Argentum id probum non eſſe, quæſtores renunciauerant. Color probus, Col. lib. 9. ca. 2. Merx proba, Plau. in Pœn. Probi nummi, Plaut. in Perſa. Sapor probus, Col. de Arb. cap. 3. Hinc Probe, bene, recte. Plau. in Moſt. Probe uiximus. Omnibus autem fere uerbis iungi poteſt: ut, Probe curare, Probe decipere, Probe monere, Probe memini, Probe potus, Probe ornatus. Probe percutere, dixit Plau. in Amph. i. fortiter. Probis contrarii ſunt Improbi. Improbi (ut inquit Aſconius) contra leges ſunt: ſicut Inofficioſi, contra merita: Inhumanus, contra pietatem.

Problema, aris, & Problematum, propoſitio, interrogationem habens. Philoſophi proprie Problemata appellant, rerum abditarû perquiſitiones, cuiuſmodi ſunt apud Ariſtotelem & Plutarchum.

PROBO, as, [*Lodare, approuare*] δοκιμάζω, ἀποδέχομαι, ἀρέσκομαί τινι, laudo, commendo, approbo. Cic. Attic. Audio a bonis uiris hanc cunctationem noſtram non probari. Idem in Catone: Mihi & Flacco neutiquam probari potuit tam flagitioſa, & tã perdita libido. Cice. in Para. Cato ea ſentit, quæ non probantur in uulgus, id eſt, quæ ne ipſum quidem uulgus probat. Contra fugere ad populũ, eſt improbari. Plus autem eſt probare, quàm laudare. Cic. ad Marium lib. 7. Iſtam rationem otii tui & laudo uehemẽter, & probo. Quandoque probare eſt argumentis demonſtrare. Pla. in Ru. Nõ probare pernegando mihi potes, niſi pars datur. Quinct. lib. 1. ca. 10. Dialectice probare. Lucr. lib. 2. Huic ſatis illud erat planum facere atq; probare. Ponitur aliquando pro perſuadere: ut Probare ſe eunuchum, eſt perſuadere ſe eſſe eunuchum. Ter. in Eun. Præterea forma, ætas ipſa eſt, facile ut pro eunucho probes. ſubaudi te, inquit Don. Quandoq; tentare: ut cum dicimus, Amicos probato: & apud Col. Probare boues. Ouid. in epi. Phyllidis: Exitus acta probat. Aliquando Probare, eſt efficere, ut probum rectumq; iudicetur id, quod quis facit, uel dicit. Cic. 2. Ver. Si in hac cauſſa noſtrũ officium, ac diligentiam probauerimus. Quandoque permittere. Hor. lib. 1. Car. Vagus & ſiniſtra Labitur ripa Ioue non probante. Probandus, a, um, Cæſ. 5 Bel. Gal. Quem locum probandæ uirtutis tuæ expectas? Probatus, a, um, modo particip. modo nomen. Cic. in Top. Nam & ingenioſos, & ætatis ſpatio probatos, dignos quibus credatur, putant. Ouid. 15. Met. Crimenq; patens, ſine teſte probatum. Liu. 7. Bel. Pun. Ita repente exuit antiquos mores, ut nemo tota iuuentute haberetur prior, nec probatior. Probatiſſimus homo, Cic. 4. Ver. Probatiſſima fœmina, Cic. pro Cec. Probator, qui probat. Cic. 2. Phil. Quid intereſt inter ſuaſorem facti, & probatorem? Probatio, Cic. 3. Verr. Ne uitioſum opus fieret? at erat probatio tua. Artificialis probatio, Firma probatio, Lineares probationes, Inexpugnabiles probationes, Potentiſſimæ probationes, leguntur apud Quinctil.

PROBOSCIS, idis, προβοσκίς, roſtrum elephanti, uel muſcæ, ita dictum quòd ante depaſcat. Latini in elephanto manum appellant, quòd ea ueluti manu utatur. Plin. lib. 8. cap. 12. Reſoluunt elephanti nodos manu. Nonius Marcellus, Proboſcis, inquit, Græcum nomen eſt, dictum, quòd ante depaſcat. Eſt autem porrecta corporis pars inhærens naribus, quæ excepto homine in aliis animalibus inuenitur. Varro: Inueniſſe ſe factum hericium cum proboſcide.

PROBROSVS, a, um, adiect. [*Vituperoſo*] ἐπονείδιστος, ignominioſum. Gel. lib. 1. Compellationibus probroſis iactatus eſt. Cice. 5. Verr. Vt illam eius uocem probroſam agnoſcatis. Hor. 3. Car. Ode 5. O magna Carthago probroſis Altior Italiæ ruinis.

PROBRVM, probri, [*Vituperio, uillania*] ὕβρις, ſtuprum, flagitiũ. Suet. in Cæſare. Digreſſam a marito poſt biduum ſtatim duxerat, quam uis ſine probri ſuſpicione. Vnde lex fuit apud Romanos, ut probrum uirginis Veſtalis capite puniretur. Alias ſignificat maledictum, contumeliam, dedecus, quæ ſcelere ſequi ſolent: ut, Datum eſt probro, i. ignominiæ adſcriptum. Liu. lib. 2. Ingerunt probra, ægre abſtinent, quin caſtra oppugnent. Epiſtolæ plenæ probrorum. Cic. Att. lib. 4.

PROCAPIS, p. c. progenies quæ ab uno capite procedit. Feſtus.

PROCAS, πρόκας. Rex Albanorum fuit, pater Æmulii & Numitoris, & auus Romuli & Remi Liu. lib. 1. Virg. lib. 6.

PROCAX, acis, pen. geni. pr. [*Scelerato, maligno, laſciuo*] ἀσελγής, laſciuus, petulans, improbus, proteruus: quod nomen à procando, i. poſcendo dictum eſſet, docet Nonius Marcellus, ex ſententia Cic. li. 4. de rep. Cuius hæc citat uerba: A procando, i. poſcendo Procacitas nominata eſt. Alii tamen à Prociendo, i. prouocando, ſiue laceſſendo dictum malunt. Cic. pro Cœl. Temeraria & procax mulier. Ibidem: Vt non ſolum meretrix, ſed etiam procax uideatur. Idem lib. 3. epi. Scio te non eſſe procacẽ in laceſſendo. Ter. in. Hec. Magis procax illico facta eſt. Transfertur etiam ad inanimata: quod & Nonius adnotauit. Vir. 1. Æne. Penituſq; procacibus Auſtris. Hinc Procacitas, petulantia, improbitas. In Sal. Non enim procacitate linguæ uitæ ſordes eluuntur. Procaciter, proterue, petulãter: unde Procacius, & Procaciſſime. Liu. 28. Flagitatum ſtipendiũ procacius, quàm ex more & modeſtia militari.

PROCEDO, is, pen pro. [*Procedere, andare innanzi*] προβαίνω, προάγω, progredior. Cic. 1. de Diuin. Cum purpurea ueſte proceſſit. Cæſ. 1. Bel. Ci. Lente, ac paulatim proceditur. Cice. pro Sext. Huic ad urbem uenienti tota obuiam ciuitas cum lacrymis proceſſerat. Sal. in Iug. Vbi plerunque noctis proceſſit. i. præteriit. Aliquando eſt bene, uel male cadere. Plau. in Capt. Neque magis effractum fame uidi, nec cui minus procedat, quicquid facere occeperit. Liui. 1. Tentata res eſt, ſi primo impetu capi Ardea poſſet: ubi id parum proceſſit, obſidione cœpti premi hoſtes. Procedere in pedes, & pedibus gigni, idem ſignificant: hoc eſt, fœtum ita naſci, ut pedes ex utero primores emergant. Pli. lib. 7. cap. 8. In pedes procedere naſcentem, contra naturam eſt. Procedere in philoſophia, eſt proficere. Cic. 3. de Fin. Qui tum in philoſophia, tum in optimo genere philoſophiæ tantum proceſſerit. Procedunt ſtipendia militibus, quod uulgo dicitur, currunt Liu. 25. Tribuni plebis ad populum ferent, ut qui minores ſeptem & decem annis ſacramẽto dixiſſent, iis perinde ſtipendia procederẽt, ſi ſeptem & uiginti annorum milites facti eſſet. Procedens, tis, Cic. 3. Tuſc. Dies procedens ita mitigat, ut iiſdem malis manentibus non modo leniatur ægritudo, ſed in pleriſque tollatur. Tempore procedente, pro, ſucceſſu temporis. Pli. lib. 11. cap. 16. Tempore procedente, inſtillant cibos. Plin. Iun. epiſt. 64. Vereor, ne procedente tempore ex ipſo remedio uitia naſcantur.

PROCELEVSMATICVS, pes ex quatuor ſyllabis breuibus conſtans: dictus quòd ob celeritatem, breuiumq; ſyllabarum concurſum, celeuſmati, id eſt, nauticæ cohortationi eſſet aptiſſimus: ſiue quòd in ſacris Mineruæ carmen quoddam hoc pede conſtans primo loco cani ſolebant.

PROCELLA, æ, [*Procella, tempeſta*] θύελλα, eſt uis uenti cum pluuia, nec durans, & in mari potius, quam in terra, dicta ab eo, quòd omnia procellat, i. moueat, & concutiat. Virg. 1. Æn. Creberq; procellis Africus. Ouid. 11. Met. Impediunt aduerſæ iuſſa procellæ. Hora. Ode 9. Aut mare Caſpium Vexant inæquales procellæ. Virg. 1. Ænei. Stridens Aquilone procella Velum aduerſa ferit. Tranſlate accipitur pro moleſtia. Cic. pro Cluen. Vitam tranquillam & quietam remotam à procellis inuidiarum. Irarum procellæ, Silius lib. 11. Hinc Procelloſus, a, um, θυελλώδης, procellis plenus. Liu. 40. Ver. procelloſum eo anno fuit. Pli. lib. 18. cap. 35. Nubecula uentũ procelloſum dabit.

PROCELLO, is, [*Percuotere*] concutio, euerto: unde Procella. Plin. in Paneg. Erant ſub oculis naufragia multorum, quos inuidioſa trãquillitate prouectos, improuiſus turbo proculerat.

PROCERASTIS, προκεραστίς, oppidum Bithyniæ, Pli. lib. 5. cap. ult.

PROCERES, pen. cor. προβολοί, capita trabium, hoc eſt, mutuli quidam in parietibus extantes. Hinc Principes ciuitatis Proceres, οἱ δυναστεύοντες, appellati ſunt, quòd ii ita in ciuitate eminent, ſicut illi in ædificiis. Virg. 1. Æneid. Poſt alii proceres. Caſtrorum proceres. Lucan. lib. 7. Rerum proceres Paulus & Flaminius, Sil. lib. 11. Proceres gulæ, pro principibus helluonum, apud Plin. lib. 9. cap. 17. Huius nominis accuſatiuo ſingulari uſus eſt. Iuu. Saty. 8. Agnoſco procerem.

PROCERITAS, proceritatis. [*Lunghezza*] μῆκος, prolixitas, ſtaturæ altitudo. Pli. in Paneg. Tu ſola corporis proceritate clarior aliis. Cic. de Senec. Cum autem miraretur Lyſander, & proceritates arborum, & directos in quincuncem ordines.

PROCERVS, ra, rum, [*Lungo, alto*] ἐπιμήκης, μέγας, προμήκης, prolixus, & in longitudinem productus. quod nomen quidam à cera deriuant, quaſi ad ſimilitudinem ceræ protenſum ob facilitatem. Alii à creſcendo quaſi procretum. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Quò pertinet ergo Proceros odiſſe lupos. Virg. 7. ecl. Proceras erigit alnos. Hor. 3. Car. Ode 25. Proceras manibus uertere fraxinos. Improcerus, Gel. lib. 4. Procere, aduerbium. Cice. 3. de Orat. Brachium procerius proiectum.

PROCESSVS, us, [*Proceſſo, progreſſo*] πρόβασις, προχώρησις, progreſſus. Cic. pro Lege Man. Vt ex iis locis a militibus noſtris reditus magis maturus, quàm proceſſus longior, quæreretur. Transfertur ad litteras. Sue. de Cla. Grã. ad Lælium Hermam ſcripſit, ſe in Græcis litteris magnũ proceſſum habere. Aliquando pro euẽtu. Sen. epiſt. 116. Queruntur & de conſiliis, & de proceſſibus ſuis.

PROCHYTA, prochytæ, p. c. προχύτη, & Prochyte, prochytes, inſula in Puteolano ſinu: dicta quaſi profuſa, ἀπὸ τοῦ προχέειν, profundere. ferunt enim Inarimes uicinæ inſulæ in montem terræmotu concuſſum, inſulam hanc fudiſſe. At Dionyſ. lib. 1. ſcribit Prochytam dictam eſſe à nutrice Æneæ eiuſdem nominis. Virg. lib. 9. Tum ſonitu Prochyta alta tremit. Prochytes uero maſc. gene. uaſis genus erat, quo in ſacris utebantur.

PROCI, [*Proci, riuali*] μνηστῆρες, qui uirginis, mulieris'ue nuptias ambiũt: à procando: i. poſcendo. Ouid. epiſt. 1. Turba ruunt in me luxurioſa proci. Cice. de Clar. Orat. Et hos ignotos & impudentes procos repudiemus. Virgil. 4. Æneid. Rurſus'ne procos irriſa priores Experiar?

PROCIDO, dis, [*Gittarſi à terra*] προπίπτω, di, procaſum: pronus cadõ, humi me proſterno. Liu. 35. Saxum ingens ex Capitolio procidit, & multos oppreſſit. Ibidem libr. 1. Muri pars, ariete incuſſo ſubruta, multis iam locis prociderat. Hinc Procidentia, actus procidendi. Plin. lib. 34. cap. 18. Vſus in oculorum medicamẽtis, & maxime contra procidentiam eorum. Procidentia ſedis, Pli. li. 24. cap. 11. Prociduus, qui procidit. Pli. lib. 20. c. 20. Infantiũ cerebro imponitur, umbilicoq; prociduo. Idẽ li. 16. cap. 12. Salice procidua atque

atque detruncata. Idem lib. 21. cap. 20. Teſtes & ſedem prociduã, quæq; illi ſunt uitia.

PROCIEO, es, ciui, citum, pen. cor. peto. Liui. Matrem procitum plurimi uenerunt: i. petitum, ut interpretatur Feſtus.

PROCINGO, gis, apparo. Hinc Procinctus, a, um, paratus, expeditus. Vnde.

PROCINCTA, claſſis, teſte Feſto dicebatur exercitus ad pugnam paratus, quòd pugnaturi ritu prius cingerentur: & quòd Claſſem uetuſtius fuerit hominum dici, quam nauium multitudinem. Gel. li. 1. cap. 11. Cum procinctæ claſſes erant, & inſtructa acies.

PROCINCTVS, us, προβολή, παρασκευή, apparatus bellicus, ſiue ipſa præparatio, quæ fit ab iis, qui aut in expeditionẽ profecturi ſunt, aut ad prœlium exituri. Cic. 2. de Nat. de. In procinctu teſtamenta petierunt. Pli. lib. 23. ca. 1. Curas, uigoremq; animi impedit ad procinctum tendentibus. In procinctu facere: expedire, & celeriter. Ouid. 2. de Pon. el. 9. Hæc in procinctu carmina facta puta. In procinctu ſtare, eſt accinctum eſſe. Quinctil. lib. 12. ca. 9. Quem armatum ſemper, ac uelut in procinctu ſtantem, in cauſis oratio nũquã deficiet. In procinctu habere. Gel. lib. 1. cap. 11.

PROCIO, is, iui, itum, pen. pro. rumpo, irritum facio. Hinc iureconſultus, irritum & ruptum teſtamentum, Procitum dicit Feſtus.

PROCITO, tas, prouocito. citare enim uocitare eſt.

PROCLAMO, as [*Gridar forte*] ἀναβοάω, palam & ualde clamo. Liu. lib. 1. Patre proclamante, ſe filiam iure cæſam iudicare. Cic. 7. Ver. Adſunt, defendunt, fidem tuam, quæ nuſquam erat, nec unquã fuit proclamant. Proclamator. Cice. 1. de Orat. Non enim cauſidicum neſcio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc ſermone noſtro conquirimus.

PROCLINO, nas, ἐγκλίνω, inclino. Col. lib. 7. ca. 10. Earum notãda ſunt capita, quam in partem proclinentur. Proclinatus, a, um. Ouid. 2. Triſt. Partes In proclinatas omne recumbit onus.

PROCLIVIS, ue, [*Inchinato, all'ingiù*] ἐπίφορος, ἐπιρρεπής, ἐπίφορος, quod pronum inclinatumq; eſt, ut ait Donatus. Liu. 5. Quo ſucceſſeris magis in arduum, eo pelli poſſe per procliue facilius rati. Colum. lib. 9. cap. 5. de Apibus: Cum onere per procliuia non ægre deuolent. Impetus procliuis undarum, Luc. lib. 6. Per tranſlationem ſecundum Cic. li. 4. Tuſc. Dicitur proprie in malis, de is ſcilicet, qui ad aliquod uitium proni, inclinatiq; ſunt. Ter. in An. Ita ut ingeniũ eſt omnium hominum ab labore procliue ad libidinem. Cice. in Partit. Adoleſcentiam procliuiorem eſſe ad libidinem. Sil. lib. 13. Sceleri procliuis egeſtas. Procliue etiã dicitur, quod facile factu eſt. Vnde in procliui eſſe, eſt facile, & in promptu eſſe. Pla. in Cap. Tam hoc quidem tibi in procliui, quàm imber eſt, quãdo pluit. Cice. 2. Offi. Cum in hominibus iuuandis, aut mores ſpectari, aut fortuna ſoleat, dictu quidẽ eſt procliue. Hinc Procliuiter, procliuius, procliuiſſime. Cic. 5. de Finib. Qui ſperant, facilius, & procliuius ad laudem nobilitatis peruenient.

PROCLIVITAS, tatis, κατάφορα, ἐπίφορον, eſt naturalis inclinatio in rem aliquam, præſertim uitioſam. nam in rebus bonis & laudabilibus, proprie Facilitas dicitur. Cic. 4. Tuſc. Hæc aliorũ ad alios morbos procliuitas late patet. Ibidem: Procliuitas ad ægrotandũ: ſed hæc in bonis rebus, quòd alii ad alia bona ſunt aptiores, Facilitas nominetur: in malis Procliuitas, ut ſignificet lapſionem.

PROCLVS, Lycius, diſcipulus Syriani, philoſophus Platonicus. Scripſit plura in grammatica, & philoſophia, Commentarios in totum Homerum, in Heſiodi, ἔργα καὶ ἡμέρας, in remp. Platonis, præterea contra Chriſtianos Epicheremata xviij. Hic eſt Proclus, qui poſt Porphyrium ſecundus contra nos latrauit: aduerſus quem Ioãnes cognomento Grammaticus ſcripſit apologiam, dictans eum, quanquam in rebus Græcanicis magnum, ſtultum tamen eſſe, & in hac parte indoctum. Suidas. Is etiam eſt, cuius hodie commentarios in Platonem habemus. Præceptor fuit M. Antonini, à quo ad conſulatum uſque prouectus eſt, ut ſcribit Spartianus.

PROCO, as, are, teſte Feſto, antiqui dicebant pro, impudenter petere: unde & Procacitas dicta: quod & Non. annotauit, citans illud Cice. ex lib. 4. de rep. A procando, id eſt, poſcendo Procacitas nominata.

PROCONNESVS, inſula Propontidis, ante Cyzicum. Pli. lib. 5. cap. ult.

PROCONSVL, ſulis, qui cum poteſtate conſulari extraordinaria ad aliquam prouinciam adminiſtrandam mittitur. Cic. 2. de Diu. Quàm multi ſunt anni, cum bella à proconſulibus, adminiſtrantur. Procõſulatus, us, dignitas proconſulis. Pli. lib. 14. cap. 22. Ad proconſulatum uſque è Prætura honoribus geſtis. Pli. Iun. epiſt. 12. Summotum à proconſulatu, quia ſe in legatione turpiter geſſerat. Proconſularis, re, ad proconſulem pertinens. Gel. lib. 5. cap. 14. Cum prouinciam Africam proconſulari imperio obtineret.

PROCOPIVS, è Cæſarea Palæſtinæ, orator, & ſophiſta, ſcripſit res Iuſtiniani. quæ in Oriente, aut Occidente, aut Africa per Beliſariũ patricium geſſerat. item alia. Suidas.

PROCRASTINO, ſtinas, [*Prolungare di giorno in giorno*] ὑπερημερέω, ἀναβάλλομαι, diem de die traho, differo. Ci. pro Roſcio Am. Rem differre quotidie, ac procraſtinare cœperunt. Hinc Procraſtinatio, dilatio. Idẽ 6. Phil. Tarditas, & procraſtinatio odioſa eſt.

PROCREO, as, are, [*Generare*] γεννάω, liberos generare. Pla. in Mil. Procreare liberos, lepidum eſt onus. Cic. 3. de Fin. Vxorem adiungere, & uelle ex ea liberos procreare. Hinc Procreator, Procreatrix, & Procreatio. Cice. de Vniuer. Procreator mundi Deus. Idẽ 1. de Orat. Neque enim te fugit, laudandarum artium omniũ procreatricem eſſe eam, quam φιλοσοφίαν Græci uocant. Idem Tuſc. Quid procreatio liberorum.

PROCRIS Erechthei Athenienſium regis filia: de qua Oui. li. 7. Met.

PROCRVSTES, latro inſignis in Attica regione: qui hoſpites interimere ſolitus, tandem a Theſeo interfectus. Oui. 7. Met.

PROCRESCO, is, αὐξάνομαι, creſco augeor. Lucr. lib. 2.

PROCVBITOR, toris, φρουρός, πρόκοιτος, qui noctu cuſtodiæ cauſſa excubat, cum caſtra hoſtium in proximo ſunt. Feſtus.

PROCVBO, bas, pen. cor. procubui, bitum, idem quod procumbo. Interdum idem quod uigilo, ſiue excubias ago. unde Procubitores dicti, i. excubitores, ſiue uigiles. Nonnunquam idem quod demitti, uel inclinari. Virg. 3. Georg. Speluncæq; tegant, & ſaxea procubet umbra.

PROCVDO, is, pen. pro. [*Aſſottigliare, aguzzare battendo*] παρατείνω, παρακονάω, prolato, cudendo extenuo, ſeu probe cudo, exacuo'ue. Virg. lib. 1. Georg. Durum procudit arator Vomeris obtuſi dentem. Ita procudit enſes, Hor. 4. Carm. Ode 15. Procudere dolos, Pla. in Pſeud. Linguam procudere, Cic. 3. de Ora. Non. n. ſolum acuenda nobis, neque procudenda lingua eſt.

PROCVL, [*Di lontano, da lungi*] ἄποθεν, πόρρω, longe, quaſi procul ab oculis. Dicitur & de loco minus longinquo. Virg. 5. Ænei. Eſt procul in pelago ſaxum. Idem in Sileno: Serta procul tantum capiti delapſa iacebant. Vbi Seruius: Procul, modo prope: nam intulit, tantum capiti delapſa, ut oſtenderet non longius prouolutam eſſe coronam. Procul hinc: i. longe hoc loco. Teren. in Hec. Quem cũ ſermonem habueris, procul hinc ſtans accepi uxor. Item procul alicunde. Cice. 4. Ver. Quia non poſſet negare ab illis pecuniam datam, non quæſiuit procul alicunde. Procul, pro longe, habet aliquando ſequentem A, præpoſitionem cum ablatiuo. Teren. in Ad. Conſcia mihi ſum, à me culpam eſſe hanc procul. Aliquando & Procul. & Longe, ſimul in eadem oratione ponuntur. Plaut. in Curc. Hac noctu in ſomnis uiſus ſum uiderier procul cedere lõge à me Æſculapium. Procul aliquando præpoſitio eſt, deſeruiens quandoque ablatiuo: ut, Procul dubio, perinde eſt ac ſi dicas, certe. Suet. in Claud. Reliquit filium omnibus gentis ſuæ procul dubio præferendum. Procul uero, pro eo, quod eſt à ueritate abhorrens. Columel. in præfat. libro 1. Illud procul uero eſt, facillimam eſſe, &c.

PROCVLCO, as, [*Atterrare*] καταπατέω, protero. Col. lib. 2. ca. 20. A pecudibus legumina proculcantur. Liuius 10. Eques ſua ipſe ſubſidia territis equis proculcauit. Ouid. 8. Met. Creſcentes ſegetes proculcat in herba.

PROCVLIVNT, promittunt, ait ſignificare Antiſtius de iure pontificali lib. o. Feſtus.

PROCVMBO, bis, [*Giacere in terra*] καταπίπτω, proſternor, humi iaceo. Liu. lib. 1. Ipſum feſſum uia procubuiſſe. Colu. lib. 1. Lata bubilia eſſe: oportebit pedes decem: quæ menſura ad procumbendum pecori laxa miniſteria præbeat. Virg. 1. Æn. Ne grauidis procumbat culmus ariſtis. Idem 8. Æn. Mauortis in antro Procubuiſſe lupam. Significat interdum demitti. Pli. lib. 16. cap. 36. de arũdinibus. Folia procumbunt: i. in terram inclinantur. Lucan. lib. 3. Et procumbentes iterum conſurgere taxos.

PROCVRO, ras, [*Procurare, amminiſtrare coſe d'altri*] ἐπιτροπεύω, ἐπιμελέομαι, adminiſtrationem rerum alienarum gero. Cice. Cornifi. Is procurat rationes Dionyſii. Hinc Procurator, diſpenſator, & negotiorum geſtor. Vlpianus de Procuratoribus & Defenſ. l. i. Procurator eſt, qui aliena negotia mandato domini adminiſtrat. actores uero cauſſarum, cauſſidici dicuntur. Procuratorius, a, um, ἐπιτροπικός, quod ad procuratorem pertinet: ut procuratoriæ litteræ: Procuratorium munus. Procuratrix. Cice. 4. de Fin. Sapientiam totius hominis cuſtodem & procuratricem. Procuratio, ipſa adminiſtratio. Cic. lib. 1. de Nat. de. Philoſophi fuerunt, qui omnino nullam habere ſenſerunt rerum humanarum procurationem deos. Aliquando Procurare, eſt ſtudioſe curare. Apul. Hunc equulum ſuum curioſe nimis procurantem inueni. Aliquando ſuſtentare, adiuuare. Cato de re ruſt. Eodem modo ceteras arbores procurato. Plau. in Cur. Tibi opus eſt hoc, quo te procures. Aliquando eſt expiare. Gell. lib. 4. cap. 6. Vt terram mouiſſe nũciari ſolet, eaq; res procuratur. Hinc Procuratio, id eſt, expiatio. Cice. 1. de Diuin. Scriptum eſt, cum terræmotus factus eſſet, ut ne

plena procuratio fieret.

PROCVRRO,ris,ri,ſum, [*Andare innanzi uelocemente*] προτρέχω, περιτρέχω, uelociter procedo. Col.lib.6. Ex domitis bubus ualentiſſimum, eundemq; placidiſſimum, cum indomito iungimus, qui & procurrentē retrahat, & cunctantem producat. Cæſ.7.Bell.Gall. Quoties quæque cohors procurrerat, ab ea parte magnus hoſtiū numerus cadebat. Vir.9.Æn. Et conferre manū, & procurrere longius audent. Procurrens, tis. Vir.5.Æn. Infelix ſaxis in procurrentibus hæſit. i. prominentibus, & uelut obuiam uenientibus, inquit Seru. Procurſus, ſus, actus procurrendi. Liu.21. Procurſu magis militum, quàm ex præparato, aut iuſſu imperatorū orto prœlio. Vir. 12 Æn. Quem rota præcipitem, & procurſu concitus axis Impulit. Procurſio, excurſio, uel digreſſio à cauſſa. Quinctil.li.4.cap.3. Non ſemper eſt neceſſaria poſt narrationem illa procurſio. Procurſo, as, frequen. Liu.lib.27. Cum ab ſtationibus procurſaretur. Idem 3. Modo procurſantes pauci recurrentesq;. Procurſatio. Liui.28. Per procurſationem commiſſa pugna.

PROCVRVVS, κάμπυλος, ualde curuus. Virg.2. Ge. Nec illæ Procuruam expectant falcem. Littora procurua, Idem 5.Æn.

PROCYON, pen.co. Procyonis, προκύων, ſidus æſtiuum, Canis ortum præuertens: unde etiam à Latinis uerbum ex uerbo exprimentibus, Antecanis appellatur. Cice.2.de Natura deor. Geminis eſt ille ſub ipſis Antecanis, Procyon Graio qui nomine fertur. Antecanis tamen nomen uidetur minus uſitatum fuiſſe, & à Cicerone primum confictum: unde etiam Plin.lib.18.cap.28. Sidus hoc nomen Latinum habere negat. Niſi quis (inquit) Caniculam uelit appellare. Colum.tamen libr. 11. cap. 2. Caniculam manifeſte diſtinguit à Procyone, huius ortum Idibus Iuliis, illius. v i j. Cal. Auguſti aſſignans: Caniculam nimirum appellans, quem nos Canem dicimus.

PRODEAMBVLO, as, foras deambulo. Ter.in Ad.

PRODEO, dis, diui, uel prodii, proditum, [*Vſcir fuori, comparire*] παρίημι, προέρχομαι, ex Pro & Eo, d, interpoſita, ſignificat procedo, ultra eo, ſiue foras exeo, quaſi porro eo. Cice. Appio: An ego obuiam tibi non prodirem? Idem lib.1. Offic. Vt in ſcena ſine ſubligaculo prodeat nemo. Cæſar 5. Bell.Gall. Conclamauerunt, uti aliqui ex noſtris ad colloquium prodirent. Proditur, pen. pro. impersonale. Cice. pro Muræ. Eccui non proditur reuertenti? Subaudi, obuiam.

PRODICVS, philoſophus, patria Cous de quo Philoſtratus, & Suid.

PRODIGAE HOSTIAE, a ueteribus dicebantur, quæ totæ conſumebantur igni: unde & homines luxurioſi Prodigi dicti ſunt. Feſt.

PRODIGENTIA, tiæ, à prodigo, prodigis, idem quod profuſio. Tacitus libro. 13.

PRODIGIALIS, & hoc le, nonnunquam prodigioſum: aliquando, prodigium auertens: unde Prodigialis Iupiter, cui expiandorum prodigiorum gratia ſacra fiebant. Plautus in Amph. Prodigiali Ioui comprecatum oportuit. Hinc Prodigialiter, prodigioſe. Colum.libro 3. capit. 3. Illa uidentur prodigialiter in noſtris Ceretanis accidiſſe. Horat.in Arte: Qui uariare cupit rem prodigialiter unam.

PRODIGIATOR, qui ex prodigio futura prænunciat. Feſtus.

PRODIGIOSVS, a, um, [*Moſtruoſo*] τερατώδης, quod prodigium facit, uel quod præter naturam eſt, & conſuetudinem. Plin.lib.10.cap.63. Hinc Prodigioſe, præter morem, uel naturam. Plin.lib.11.cap.37.

PRODIGIVM, gii, [*Augurio*] τέρας, portentum oſtentum: quaſi Prodicium, quòd porro dicat, porro ſignificet, & aliquid futurum eſſe portendat. Feſtus: Prodigia, quòd prædicunt futura, permutatione G, literæ: nam quæ nunc C, appellatur, ab antiquis G, uocabatur. Nonius: Prodigia, deorum minæ, uel iræ. Virg. 3. Æneid. Sola nouum, dictuq; nefas Harpyia Celæno Prodigium canit. Cice.6. Ver. Prodigia uim eius, numenq; declarant. Virgil. 6. Æneid. Prodigiis acti cæleſtibus oſſa piabunt. Ouid.6.Met. Stagnumq; locumq; prodigiis notum.

PRODIGO, gis, pen. cor. [*Conſumare, largamente*] διασπείρω, prodigi, ſupinum non legi: ex Pro, & Ago, d, euphoniæ cauſſa interpoſita: conſumo, profundo, liberalitatis limites egredior. Plaut. in Aulu. Feſto die ſi quid prodegeris. Aliquando appellere, producere, quaſi procul agere. Varro 2. de re ruſtica, capite quarto de ſuibus: admiſſuras cum faciunt, prodigunt in lutoſos limites. Idem libr.3.cap.9. Prodigendi in ſolem & ſterquilinium, ut ſe uolutare poſſint.

PRODIGVS, gi, [*Conſumatore*] ἄσωτος, profuſus, effuſus, nepos, diſſolutus, nimius, ſupra modū liberalis. Cic.l.2. Offi. Prodigi, qui epulis, & uiſcerationibus, & gladiatorum muneribus, ludorum, uenationumq; apparatu, pecunias profundunt in eas res, quarum memoriam aut breuem, aut omnino nullam ſint relicturi. Idem Catil. Homo largitor & prodigus. Auri prodigus, Claud. 2. Paneg. Sanguinis, atque animæ prodigus, Ouid.2.Am.el.8. Aeris prodigus, Hor.in Arte. Cic.ad Brutum: Quòd in honoribus decernendis eſſem nimius, & tanquam prodigus. Prodigus animæ, qui uitæ ſuæ non pepercit, Hor.1.Carm.Ode 12. Ouid.3.Am.el.8. Sanguinis Atque animæ prodige Gallæ tuæ. Hinc Prodige, profuſe, abundanter. Cic.11.Phil. Sed non poſſunt non prodige uiuere, qui noſtra bona ſperant, cum effundunt ſua.

PRODIGITAS, gitatis, [*Prodigalità, conſumamento*] antiquis idem erat, quod profuſio. Lucilius libro.6. Satyr.

PRODIEVNT, antiqui pro prodeunt dixere. Ennius Ann.lib.3. Prodinunt famuli, cum candida lumina lucent.

PRODIVS, antiqui dixerunt pro interius, longius, inquit Nonius, à prodeundo, quaſi porro eundo. Varro in Virgula diuina: primum uenit in urbem, atque intra muros, deinde accedit prodius.

PRODO, dis, di, [*Gittar uia, manifeſtare, tradire*] προδίδωμι, προΐημι, porro, id eſt, longe proiicio, defero, excludo, propello. Virg.1.Æn. Nauibus (infandum) amiſſis unius ob iram prodimur, atque Italis longe diſiungimur oris. Aliquando idem eſt quod deferre, oſtendere patefacere. Idem 3. Æneí. Prodere uoce ſua quenquam, aut opponere morti. Idem differre, protrahere. Teren.in Andr. Credo, impetrabo, ut aliquot ſaltem nuptiis prodat dies. Item propagare. Virg.lib.4. Æneí. Sed fore, qui grauidam imperiis, belloq; fremētem Italiam regeret, genus alto à ſanguine Teucri Proderet. Item tradere. Sall. Antequàm arcem proderent hoſtibus. Prodere patriam, eſt clanculum cum hoſte aduerſus patriam ſentire, ut qui uel patriæ conſilia hoſti enunciant, uel urbes, arces, aut propugnacula eidem tradunt. Cice.3.de Fin. Peccatum eſt patriam prodere, parentes uiolare. Prodere poſteris, eſt poſteris tradere. Cicero de Senectu. Non accipere modo hæc à maioribus uoluerunt, ſed etiam poſteris prodere. Prodere memoriæ, eſt literis mandare. Idem Appio: Cum tuum ſtudium conſumas in uirorum fortium factis memoriæ prodendis. Pro eodem etiam legitur Prodere memoria. Cæſar 5. Bell. Gall. quos natos in inſula, ipſi memoria proditum dicunt. Cice.de Orat. Quia memoria ſic eſſet proditum. Item Prodere memoriam, i. propagare, & ad poſteros transferre. Cæſar.1.Bel.Gal. Ne committerent, ut is locus, ubi conſtitiſſent, ex calamitate populi Romani, & exercitus internecione memoriam proderet. Interdum ſupprimitur datiuus Memoriæ. Plin.lib.6.cap.23. Regnabat ibi, cum hæc proderem, Celebrotas. Cic.li.3.Off. Vtile uidebatur Vlyſſi, ut quidam tragici poetæ prodiderunt. Plin.libr.2. Diuus Auguſtus læuum ſibi prodidit calceum præpoſtere indutum, quo die ſeditione militari prope afflictus eſt, id eſt, ſignificauit. Sic dicimus Fama prodit, id eſt, refert Celſus, Quoſdam, fama prodidit, in ipſis funeribus reuixiſſe. Prodere, auctore Donato, aliquando eſt decipere, deſerere. Terent.in Adel. Prodidiſti & te, & illam miſeram. Prodere exemplum, eſt tradere. Cic.pro Flacco: in hoc reo ne quod pernicioſum exemplum prodatur, pertimeſco. Ibidem. Ne periculoſam imitationem exempli reliquis in poſterum proderetis. Prodere fidem, eſt iureiurando non ſtare. Sal.in Catil. Ea ſæpe antehac fidem prodiderat. Prodere officium, eſt officium ſuum non facere, aut contra officium facere. Cic.4.Acad. Qui ſtatuit omnem cruciatū perferre, potius, quàm aut officiū prodat, aut fidem. Prodere uitam, eſt, ſe uitæ periculo exponere. Prodere legem, deſtituere. Vlpianus ad.l.Iul. de Adulter. Prodere interregem, eſt nominare, renunciare. Liui.6. Sed nos quoque ipſi ſine ſuffragio populi, auſpicato interregem prodamus. Sic prodere flaminem, apud Cic.pro Mil. Hinc Proditus, pro decepto. Cice.Att.lib.3. Proditus, inductus, coniectus in fraudē. Oui.13.Met. Proditus à ſocio eſt. Proditor. Pla.in Rud. Vrbis proditor, Cic.3.de Fin. Nec magis uituperandus eſt proditor patriæ, quàm communis utilitatis aut ſalutis deſertor. Proditio. Cic.4.Ac. Amicitiarum proditionis, & rerump. Ouid.8.Met. Nam pereant potius ſperata cubilia, quàm ſim proditione potens. Luc. lib.4. Merceſq; nefandæ Proditionis erit.

PRODROMVS, mi, Latine præcurſor. Cice. Att.lib.1. Pompeiani prodromi nunciant, aperte Pompeium acturum. Vnde prodromi dicūtur à Græcis fici præcoces, quaſi præcurſoriæ, reliquarum maturitatem præuertentes. Plin.lib.16.cap.26. Ficus præcoces habet, quas Athenis Prodromos uocant. Prodromi item dicuntur Aquilones, qui octo ferme diebus exortum Caniculæ antecedunt. Colum.lib.11.cap.2.

PRODVCO, cis, [*Prolungare, menar fuori, produrre*] παρατείνω, ἐκτείνω, παράγω, profero, protraho, in longum duco. Virg.2. Æneí. Abnegat exciſa uitam producere Troia. Cic.in Catone Conuiuiū ad multam noctem uario ſermone producimus. Ter.in Æneí. Per tranſlationē dixit: Nonne tibi eſſe ſatis hoc ſolidum uiſum eſt gaudium, niſi me lactaſſes amantem, & falſa ſpe produceres? Id eſt, deluderes, detineres. Aliquando idem eſt quod foras educere, corā, ſiue in medium adducere, uel præſentem ſiſtere. Plaut. Capt. Vbi

ſunt

ſunt iſti,quos ante ædes iuſſi huc produci foras? Sic producere teſtes,pro,ad dicendum teſtimonium in iudicium adducere.Cice. 6.Ver.Harum omnium rerum auctores,teſteſq; produco. Producere copias in aciem,eſt extra caſtra ad pugnam educere. Galba Ciceroni:Antonius in aciem ſuas copias de uico producit. Aliquando eſt uenum exponere Ter.in Eun. Precium ſperans, illico producit,& uendit.Vbi Donatus:Proprie uenales produci dicuntur.Plautus pro proſtituere poſuit.Audientem dicto mater produxiſti filiam. Interdum pro gignere.Plaut.in Cap. Quaſi in orbitatem filios produxerint? Cic.pro Q. Roſcio: Nihil ab hoc prauum & peruerſum produci poſſe putant.Ter. Ad. Seni animam prius extinguerem ipſi,qui illud produxit ſcelus. Producere moram rei alicui,eſt moram interponere,ſiue (ut Donatus ait) differre,protendere.Ter.in An. Vt huic malo aliquam producam moram.Interdum proſequi.Vir.9.Æn.Nec te tua funera mater Produxi.Interdum conſumere.Ter.in Adel.Cyathos ſorbillans,paulatim hunc producam diem.Producere in iudicium,eſt uocare. Cice.7.Verr.Grauiorem apud ſapientes iudices ſe fore ab inferis teſtem,quàm ſi uiuus in iudicium produceretur. Aliquando pro detinere,& uerbis remorari.Cic.pro Quinct.Conditionibus hunc, quoad poteſt,producit.Aliquando eſt promouere hominem, & in medium honorifice proferre.Cic.pro domo: Quem tu non pro illius dignitate produxeras,ſed pro tuo ſcelere ſubduxeras. Hinc Productus,a,um.Cice.poſt reditum.Cum à tribunis pl. conſul in concionem productus eſſet. Idem in Orat.Inclytus dicimus, breui media littera; Inſanus,producta.Idem 2.de Ora. Et principia tarda ſunt,& exitus tamen ſpiſſi & producti eſſe debent.Hinc Productior,& Productiſſimus.Col.lib.7.cap.12. Status eius longior, productiorq;, ad hos caſus magis habilis eſt,quàm breuis. Idem lib.3.cap.10. Vltimum & productiſſimum in flagellum. Producte aduerbium,cui opponitur Breuiter Cic.in Ora.Litteræ,quæ in ſapiente atque felice, productè dicuntur,in ceteris omnibus breuiter.Productio Cic.3.de Fin. Opportunitas non fit maior productione temporis.

PROETIDES, Prœti Argiuorum regis, & Antiæ filiæ fuerunt: quæ cum forma eſſent præſtantiſſima, ſe Iunoni auſæ ſunt præferre: quare irata dea talem eis immiſit furorem, ut uaccas ſe eſſe arbitrarentur,& ad ſiluas confugerent. uide Plinium libr. 25.cap.5 & Virg.in Sileno.

PROETVS,Abantis regis Argiuorum filius:cui ſucceſſit in regno. uxorem habuit Antiam,ex qua quatuor filias genuit, quæ à patris nomine dictæ ſunt Prœtides poetarum fabulis celeberrimæ.

PROFANATIO,Pli.lib.16.cap.4.Ciuilium bellorum profanatione meritum cœpit uideri,ciuem non occidere. Profanatus partic.flagitio pollutus.Sta.9.Theb.Ergo profanatum Menalippi funus acerbo Vulnere.Manus profanatæ,Oui.2.Met.

PROFANO,as,βεβηλόω,ex ſacro humanis uſibus promiſcuũ facio.Liu. 31.Sacra,ſacerdotes,omnia profanarent.

PROFANVS,a,um,βέβηλος, irreligioſum. & à religione remotum. habet antitheta ſacrum,& religioſum.Plau. Sacrum, an profanum habeas,paruipenditur.Cic.pro domo: Si iſta conſecratio legitima eſt; quid eſt, quod profanum in tuis bonis eſſe poſſit? Pro ſcelerato,& impio. Stat.in principio Theb. Fraternas acies, alternaq; bella profanis Decertata odiis.Profanus etiam dicitur quod ex religioſo,uel ſacro in hominum uſum conuerſum eſt. Virg.11. Ænei. Colui ueſtros ſi ſemper honores, Quos contrà Æneadæ bello fecere profanos. Profani item dicebantur ſacris non initiati,qui à fano & ſacris arcebantur.Idem 6.Æn. Procul ò procul eſte profani. Profanos etiam dicimus imperitos, qui Muſarum ſacris non ſunt initiati.Horat.lib.2.Carm. Odi profanum uulgus. Profanus uſus, dicitur communis & uulgaris, non ſanctus. Plinius libr.15.capit.30. In profanis uſibus pollui laurum & oleam fas non eſt.

PROFANVM,dictum id,quod,cum ſanctum fuiſſet,poſtea in uſu hominum factum,hoc eſt extra fanum.

PROFARI,[*Parlare,dire,pronunciare*]ἐξειπεῖν,eloqui,dicere,pronũciare.Virg.1.Æne.Tum breuiter Dido uultum demiſſa profatur. Sil.lib.11.Magno clamore profatur.Proprie profari eſt quod Græci dicunt προφητεύειν,i.futura prædicere, Vlpia.de ædil. edic.l.j.§. exempli. Si ſeruus inter fanaticos non ſemper caput iactaret, & aliqua profatus eſſet, an nihilo minus ſanus uideretur? Hinc fit nomen quartæ inflexionis. Profatus,tus,tui,ipſe profandi actus. Gell.lib.18.cap.11.Neque dictu,profatu'ue ipſo tetræ, aut inſuaues eſſe.Stat.5.Sil. Seu uoce ſoluta Spargere, & effræno nimbos æquare profatu.

PROFECTO,[*Certamente*] ὄντως,aduerbium confirmantis eſt: dictum quaſi pro facto:& ſignificat certe. Ter. in An. Profecto ſic eſt.Cic.Quis hæc renunciat? is profecto,qui interfuit.

PROFECTVS,us,[*Profitto*]promotio,ſiue progreſſus in re aliqua,ſiue fructus,qui ex rei alicuius tractatione prouenit.Quinctil.libr. 10.cap.1.Vt terra altius effoſſa generandis, alendiſq; ſeminibus fœcundior fit: ſic profectus non a ſummo petitus,ſtudiorum fructus effundit uberius.Idem lib.1.cap.2.Firmiores in literis profectus alit æmulatio.

PROFERO,[*Manifeſtare,paleſare*] ἐξαγορεύω, προφέρω, palam facio, prodo.Cic.pro Cœlio: Domus, in qua nihil fiat, quod foras proferendum ſit.Terent.in Hec.Haud proptèrea te rogo, ut hoc proferam.Seneca: Ante quàm ſententiã proferam.Aliquando protendo, prolato. Plin. Cum lineam protuliſſet longiſſimam, atque rectiſſimam.Iuſtinus lib.1.Fines imperii tueri magis,quàm proferre,mos erat. Teren.in And.Saltem aliquot dies profer. Quandoque eſt in lucem afferre.Cic.pro Sext.Roſcio: Tu H-S.LIII.ex arca proferas.Plau.in Amph.Tu Theſſala intus pateram proferto foras:Cic.de Inu. Ceteros proferre oportebit, quibus maiora delicta conceſſa ſunt.

PROFESTVS,ſta,ſtum,quod contrarium eſt feſto: unde Dies profeſti dicuntur,teſte Nonio,qui uacui ſunt à feſtiuitate.Plau. in Aul. Feſto die ſi quid prodegeris, Profeſto egere liceat,niſi peperceris.Pli.lib.18.cap.6.Peiorem qui profeſtis diebus ageret,quod feriatis deberet.Hor.2.Serm.Sat.3. Qui Veientanum feſtis potare diebus Campana ſolitus trulla,uappamq; profeſtis.

PROFICIO,[*Far profitto*]ἐπιδίδωμι,procedo, & promoueo: quod & Profectum facere dicimus.Plin.Nec minorem ſub eo præceptore profectum fecit.Cic.Toranio lib.6.Cum conſilio profici nihil poſſit,una ratio uidetur,quicquid euenerit,moderate ferre.Cæſ. 3.Bel.Cic. Apud quos cum proficere nihil poſſet. Aliquando pro prodeſſe.Vlpian.de iureiurando: Matris igitur iuſiurandum patri non proficiet; nec nocebit, ſi mater detulerit.

PROFICISCOR,eris,profectus,[*Andare,partirſi*] πορεύομαι,eundi, ueniendi, aut diſcedendi ſignificationem habet, ſecundum eos caſus,cum quibus iungitur: ut ſi accuſatiuo iungatur, Proficiſcor Romam, hoc eſt Eo: ſi uero ablatiuo,ut Proficiſcor Roma, ſignificat Venio, uel diſcedo. Cice.de Sen.Adoleſcentulus miles profectus ſum ad Capuam.Prop.lib.3.el.21. Magnum iter ad doctas proficiſci cogor Athenas.Cice.ad Q.Fra.li.3. Saluius Oſtiam ueſperi naui profectus erat.Idem Att.lib.2.De Formiano proficiſcemur. Proficiſci in exilium. Cice.1.de Finibus: Proficiſci obuiã, Cæſar.7.Bell.Gall. Proficiſci ad reliqua,pro Pergere.Cice.5. Verr. Proficiſci,pro originem habere.Cice.4.Academ. Pythagoræ ex numeris proficiſci uolunt omnia. Profectio.Cice.1.Philip. Exponam uobis conſilium & profectionis, & reuerſionis meæ. Profectus,a,um,Virg.1.Æneid.Hunc lætum Tyriiſq; diem, Troiaq; profectis.

PROFINDO,dis,fidi fiſſum,proſcindo.Stat.10.Theb.Profindunt inarata diu Pangæa iuuenci.

PROFITEOR,teris,[*Far profeſſione*]ἐπαγγέλλομαι,aperte polliceor. Cic.1.Acad.Qui philoſophiam iam profeſſus ſum populo noſtro exhibiturũ.Liu.Palã profeſſi,nuſquã inde niſi in patriã ueſtigium eſſe moturos.Pro affirmare ſiue cõfiteri.Ci.5.Ver.Me omniũ prouinciarũ defenſorẽ eẽ profitebor.Idẽ pro Rabir.Poſt.Fateor,atq; ẽt profiteor, & præ me fero,te ex illa crudeli actione meo cõſilio eſſe depulſum.Vnde conſtat,plus eſſe, profiteri, quàm fateri. fatemur enim coacti, teſte Seruio: ſponte autem & publice profitemur.unde profeſſio,confeſſio palam facta.Cic.pro Plan. Nõ me præteribat,fructuoſiſſimam eſſe profeſſionem bonæ uoluntatis. Profeſſor.Pli.lib.3.cap.53.Diodorus dialecticæ ſapientiæ profeſſor.Suet.de Clar.gr.Grammaticum profeſſorem. Magni nominis profeſſores,Quinct.lib.2.cap.11.Conſummati profeſſores, idem lib.11.cap.9.Profiteri,pro artem aliquam, aut ſcientiam publice docere.Cic.de Amic.Quæ diſputari de amicitia poſſunt, ab eis cẽſeo petatis,qui iſta profitentur. Hinc profeſſores artium liberalium.Profiteri uero apud prætorem, eſt,nomen dare, aut, ut uulgus loquitur, ponere nomen in ſcriptis.Cic.pro Archia. Profeſſus eſt apud prætorem Q.Metellum.Liui.26. Expectauerant, ut qui ſe tanto imperio dignos crederent,nomina profiterẽtur.Profiteri aes alienũ,eſt ſua debita teſtari.Curtius l.10.Edixit, ut omnes milites æs alienum profiterentur.Profiteri poſſeſſiones ſuas, uel pecunias,eſt modum poſſeſſionum ſiue pecuniæ perſcribendum curare.Cic.5.Ver.Edixerat,ut aratores iugera ſationum ſuarum profiterentur. Liu.ab V.C.Profiteri cogendo frumentum, & uendere.Idem de Bel.Mac.Vt qui ſocii ciuibus R.credidiſſent,pecunias profiterentur. Profeſſorius,a,um: ut, Lingua profeſſoria, quæ meritoi iam exercet eloquentiam.Tacit.lib.13.

PROFLIGO,as,pen.pr.[*Gittare à terra*]καταβάλλομαι,deiicio,ſterno, ad perniciem deduco. Plau. in Mil. Confidentia eſt,nos inimicos profligare poſſe.Cic.pro Rab.Poſt.Expugnare urbes, aciem hoſtium profligare.Cæſar 2.Bel.Ciu. Quòd claſſem hoſtium primò impetu profligauerim.Hinc Profligatus,a,um,afflictus,perditus.

Cice.2. in Catil. Quanto tandem illum mærore afflictum eſſe, & profligatum putatis? Vnde Profligatum exercitum dicimus, i. proſtratum, afflictum, & perditum: & Profligatas res, i. perditas, ad perniciem redactas. Cice. pro Roſc. Am. Omnia ad perniciem profligata, atque perdita. Hinc Profligatos homines, uocamus perditos, & in quibus nihil eſt ſani. Cice. pro Archia: Nũquam me pro ſalute ueſtra in hos profligatorum hominum quotidianos impetus obieciſſem. Idem 5. Ver. Profligatiſſimus omnium mortalium, ac perditiſſimus. Profligare bellum, pene abſoluere. Tacit. Profligauerat bellum cum Iudæis Veſpaſianus. Hinc Profligata, prope abſoluta. Cic. lib. 5. Tuſc. Profligata iam hæc, & pene ad exitum deducta quæſtio eſt. Idem ad Cornifi. lib. 12. Profligato bello, ac pene ſublato, renouatum bellum gerere conamur. Tacit. Nõ ganeo, & profligator, ſed erudito luxu.

PROFLO, proflas, χωνεύειν, flando reſoluo. Pli. lib. 34. cap. 9. Maſſa proflatur in primis: mox in proflatum additur tertia portio æris collectanei. Eſt etiam idem fere quod efflare. Vale. 6. Arg. Noctem tartaream proflantes pectore tauri. i. fumum ingentem, tenebris & flammis tartareis non abſimilem. Idem 7. Arg. Taurus & immani proflauit turbine flammas. Proflare pectora ſomnum, eſt inter dormiendum ſonoro flatu uti. Virgil. 9. Æneid. Toto proflabat pectore ſomnum. Proflare iras, eſt flatu iram teſtari, ut ſolent feræ. Plin. lib. 8. cap. 4. Circunſpectare, iras proflare. Proflatus, us, actus proflandi. Colum. lib. 5. cap. 9. Æſtiuo proflatu refrigerentur.

PROFLVENS, tis, [*Che ſcorre, torrente*] modo participium eſt, προῤῥέων. Liu. lib. 1. Pueros in profluentem aquam mitti iubet. Cic. ad Q. Fr. lib. 3. Aquam profluentem, & uberem. Idem 2. de Or. Genus orationis liquidum, fuſum, ac profluens. Modo ſubſtãtiuum, & ge. maſc. poniturq; pro flumine, ſeu fluento. ad Her. lib. 1. Qui parentem necaſſe iudicatus erit, is obuolutus & ligatus culeo, deuehatur in profluentem. id eſt, fluminis procurſum. Hinc Profluenter, abundanter. Cicero 5. Tuſcul. Ergo omnia profluenter, abſolute, proſpere.

PROFLVENTIA, tiæ, copia. Cicero in Partit. Inanis profluentia loquendi.

PROFLVO, is, [*Diſcorrere*] ἀποῤῥέω, abundanter effluo, promano: & proprie de liquidis. Col. lib. 6. Profluere lacrymas ab oculis dixit. Cic. 1. de Diui. Si lacus emiſſus lapſu & curſu ad mare profluxiſſet. Virg. 4. Ge. Seu ſtabit iners, ſeu profluet humor. Plin. lib. 3. ca. 16. Profluit ſanguis ex uulnere. Profluere ad hominum famã, per trãſlationẽ, pro delabi. Ci. pro Cœlio: Ab his fontibus profluxi ad hominum famam. Ouid. ad Piſ. Facilis Romano profluit ore Græcia. Cuius ore ſermo melle dulcior profluebat, Ad Her. lib. 4.

PROFLVVIVM, uii, ῥύσις, fluxio: ut, Profluuium ſanguinis, αἱμοῤῥαγία, Pli. lib. 26. Profluuium alui, idem lib. 9. cap. 13.

PROFLVVS, a, um, [*Che ſcorre*] ἀποῤῥέων, quod profluit: ut, Profluus amnis, qui perpetuo fluit. Pli. lib. 19. cap. 4. Col. lib. 8. cap. 17. Piſcina deprimitur in ea parte littoris, quæ profluo receſſu nunquam deſtituitur. Oui. 2. de Pon. Ele. 1. Et in altas proflua ſiluas.

PROFORE, à Fore, idem quod profuturum eſſe. Hora. lib. 1. epiſ. Quæ nocuere, ſequar: fugiam, quæ profore credam.

PROFVGIO, gis, [*Fuggire lungi*] ἀποφεύγω, procul fugio. Plaut. in Caſ. Domo profugiam. Ci. in Læl. In Aſiam profugit. Ter. in Ad. Profugiet aliquo militatum. Cum accuſatiuo, pro, fugiendo relinquo. Curtius lib. 10. Serui profugiunt dominos.

PROFVGIVM, fugii, [*Rifugio*] καταφύγιον, illud, quò quis in periculis uelut ad portum quendam confugit. Cic. lib. 1. Tuſc. Portum paratum nobis & profugium putemus: Idem pro Cec. Exilium nõ ſupplicium eſt, ſed profugium portusq; ſupplicii.

PROFVGVS, qui à patria, ſuis'ue finibus profugit. Sic Horatius profugos Scythas appellat, quòd crebro domicilia mutent. Salu. Troiani Ænea duce profugi. Liu. 34. Annibal patria profugus peruenerat ad Antiochum. Oui. 13. Met. Profugaq; per æquora claſſe Fertur ab Antandro.

PROFVNDO, dis, [*Spargere largamente*] προχύω, large, & copioſe effundo. Plaut. in Aul., Aquam plorat, cum lauat, profundere. Idem Cur. Profundis uinum? Virgi. 12. Ænei. Lacrymas oculis Iuturna profudit. Cic. pro Fonteio: uim lacrymarum profudi. Sanguinem pro patria profundere, Cic. 2. de Fin. Verba profundere uẽtis, Lucr. lib. 4. Vitam profundere. Aliquando idem eſt, quod prodigere, inutiliter conſumere, tractum ab aqua, quæ profunditur ex uaſis. Ter. in Ad. Profundat, perdat, pereat. Ci. 5. Ver. Dare, profundere, opponere, ſi uelis uincere. Idem in Catil. Patrimonia profuderũt. Profundere uota, & preces, eſt multum & inſtanter precari. Profundere uires animi, eſt omnes neruos intendere, Cic. Att. lib. 1, Omnes profudi uires animi, atque ingenii mei.

PROFVNDVS, a, um, [*Profondo, alto*] βαθύς. quod deorſum magnam habet altitudinem, dictum quòd porro, i. longe, habeat fundum, Vir. 5. Æn. Cunctæq; profundum Pontum aſpectabant. Oui. ad Liuiam: Effugerent aliqua ſtagna profunda uia. Lucr. lib. 2. Corpora ſoluentes abeant per inane profundum. Quãdoque pro alto. Vir. 1. Æn. Cælumq; profundum quippe ferant ſecum. Hinc profunditas. Profundus ſæpe per tranſlationem capitur pro ingẽti, ſiue immenſo. Hinc profunda auaritia dicitur à Salu. in Iug. Romanos iniuſtos profunda auaritia communes omnium hoſtes eſſe. Sic profunda cupido, apud eundem loco iam citato: Cupido profunda imperii, & diuitiarum. Profunda libido: Idem de rep. ordinanda. Nox profunda. Virg. 4. Æn.

PROFVNDVM, idem eſt, quod mare. Ouid. 17. epiſt. Frigora ne poſſim gelidi ſentire profundi. Rubrum profundum, apud Lucan. lib. 8. Pro mari Erithreo. Indomito profundo iactari, Ouid. 1. Triſt. El. 10. Pater profundi, i. Neptunus. Val. Flac. 2. Arg.

PROFVSVS, a, um, [*Sparſo, ſontuoſo, abondante*] large fuſus. Pli. lib. 11. cap. 41. Mulieri ante ſeptimum mẽſem profuſum lac inutile. Oui. 11. Met. Fletus ſuper ora profuſus. Pli. lib. 5. ca. 9. Ex hoc lacu profuſus, indignatur fluere per arenoſa. Profuſus, nomen, ſupra modũ ſumptuoſus. Sal. in Catil. Alieni appetens, ſui profuſus. Cice. pro Mur. Populus R. non amat profuſas epulas. Idem 1. Off. Ipſum genus iocandi non profuſum, neq; immoderatum, ſed ingenuum, & facetum. Pro abiecto. Plau. Profuſus, ſqualens, ſordidus. Hinc Profuſe, effuſe. Liu. 10. Obſtitit profuſe tendentibus in caſtra.

PROGEMMO, as, ὀφθαλμίζω, gemmas emitto. Col. lib. 4. cap. 27.

PROGENERATIO, progenerandi actus. Pli. lib. 8. cap. 43.

PROGENERO, as. Pli. lib. 11. cap. 16. Fœtus quonam modo progenerarent, magna inter eruditos, & ſubtilis fuit quæſtio. Hor. 4. Car. Ode 4. Nec imbellem feroces progenerant aquilæ columbam.

PROGENER, neri, προγαμβρός, neptis meæ maritus. Suet. Progenerũ uidetur accepiſſe, pro generi patre, in Aug.

PROGENIES, ei, γενεά, genus, ſtirps, à progignendo. Cic. 9. Phil. Statua quæ multos per annos progeniem eius honeſtaret. Vir. 7. Æn. Progeniem uirtute futuram Egregiam.

PROGERMINO, as, βλαστάνω, germen produco. Col. lib. 4. cap. 10.

PROGERO, ris, progeſſi, progeſtum, [*Portare fuori*] ἐκφέρω, extra gero, effero. Col. lib. 12. ca. 50. Vrcei, quibus oleum progeritur. Pli. lib. 11. cap. 18. Cum defunctas progerunt.

PROGIGNO is, progenui, progenitum, [*Generare*] γεννάω, generationem produco. Plau. in Truc. Neque natus eſt, neq; progignetur. Cic. 3. Off. Hic, qui illud lumen progenuit, ex filio eſt nominãdus. Virg. 4. Æn. Illam terra parens, ira irritata deorum, Progenuit. Inde Progenitor, auus. Ouid. 11. Meta. Et forti genitore, & progenitore Tonante Eſſe ſatam.

PROGNARE. [*Apertamente*] aduerbium, i. aperte, auctore Feſto.

PROGNARITER, audacter, ſtrenue. Plau. in Pœn. Indica prognariter. Ennius. 6. Ann. Prognariter armis Certando.

PROGNATVS, [*Figliuolo*] γεγονώς, natus. Veren. in Phorm. Bonam bonis prognatam. Liuius libr. 1. Romulus Deo prognatus. Horat. 2. Serm. Saty. 1. Ouo prognatus eodem. Proprie tamen non filium à patre, ſed nepotem ab auo, aut proauo, aut aliquo maiorum prognatum dicimus. Cic. 3. Tuſc. Thyeſtes Tantalo prognatus. Pelope natus. Prognati, ipſi nati, uel liberi. Plau. Amph. Parentes, patria, & prognati.

PROGNE, Pandionis Athenienſium regis filia fuit, & ſoror Philomelæ, quæ Tereo Thracum regi matrimonio iũcta eſt, ex qua filium Itym ſuſcepit. Hæc cum deſiderio uidendæ ſororis teneretur, exorauit uirum, ut Athenas profectus, Philomelam ad ſe duceret. qui mandata peragens, aduentum Philomelæ à Pandione impetrauit. uerum cum in itinere eſſent, in libidinem mulieris exardens, quã uis repugnantem compreſſit: & ne facti obſcœnitatem exprimere poſſet, linguam ei abſcidit, & ſeruo in uinculis cuſtodiendam tradidit: reuerſusq; ad uxorem, maris nauſea periiſſe ſimulauit. Philomela interim tædio carceris affecta, rem omnem, uti geſta fuerat, acu in tenuiſſima tela depinxit: hanc ancillæ Prognes clam deferendam tradidit. Progne, re intellecta, ac diſſimulato ad tempus dolore, poſtquam Orgiorum dies aduenit, thyrſis & pellibus pro more inſtructa ſororem è carcere eripit, eodemq; indutam habitu ad regiam ducit: ibiq; furiis exagitata arreptum Itym filiũ interficit, uiroq; domum redeunti epulandum apponit. Qui tandẽ, re cognita ex pueri capite, quod Progne ſub finem cœnæ per ſororem afferendum curauit, dum fugientem uxorem furibundus perſequitur, mutatam deorum commiſeratione in hirundinem uidit. Ipſe in upupam conuerſus eſt, ideoq; militarem criſtam adhuc in capite gerit, & quaſi adhuc filium quæritans clamat πῦ, πῦ: quod ſignificat, ubi, ubi. Itys autem in Phaſianũ, quæ auis frequẽs eſt iuxta Phaſim fluuium in Colchis. at Philomela in auem ſui nominis, quæ ne nunc quidẽ ceſſat deflere cantu dulciſſimo iniuriã. Ouid. lib. 6. Meta.

PROGREDIOR, ris, [*Andare innãzi, procedere*] πρόειμι, ultra ꝓcedo,

Pla. in

Pla.in Pſeu.Si,hic quo progredietur, pariter progredimini. Cæſ. 4.Bel.Gal.Paululum in aquam progreſſi.Cic.1. Offi. Vt regredi, quàm progredi,mallent.Cæſ.2.Bel.Ci.Magnis itineribus progreditur.Progredi obuiam.Liu.7.Romani ab ſtatione obuiam militi ſuo progreſſi.Progredi longius,per tranſlationem,eſt ſermonem extendere.Cic.5.Verr.Non dubito quin uobis ſatisfecerim iudices:ueruntamen progrediar longius.Digitum non progredi,prouerbialis,quædam formula,pro Ne minimum quidem Cic. 4. Ac. Quibus conceſſis,digitum progredi non poſſunt. Hinc Progreſſus,ſus,i.proceſſus,progreſſio.Cic.Atti.lib.1. Progreſſum præcipitem,inconſtantem reditum uidet.Accipitur & pro fructu,quem rei alicui operam dantes facimus.Cic.3.Tuſc.Philoſophi nunquã in ſtudiis ſuis tantos progreſſus facere potuiſſent.

PROHIBEO,bes,[*Vetare*] κωλύω,εἴργω, ex pro, & habeo, ſignificat ueto,auerto,impedio ne quid fiat.Virg.1.Æn.Prohibe infandos à nauibus ignes.Virg.1.Æn.Hoſpitio prohibemur arenæ.

PROIECTA,in ædificiis dicuntur, quæ ita extenduntur, ut nuſquam quieſcant:qualia ſunt Mœniana & ſuggrundia.Immiſſa autẽ dicuntur,quæ ex noſtro ædificio protenſa in alieno recumbunt: cuiuſmodi ſunt tigna & trabes.Dicta Proiecta,à Proiicio,id eſt, porrigo,ſiue extendo.

PROIECTVS,puer & proiecticius,dicitur expoſitus. Plau.in Ciſt.

PROIICIO,is,[*Tirare à lungi, gittar uia*] ἀπορρίπτω, abiicio, quaſi porro iacio.Virg.6.Æn.Proiice tela manu.Ouid.epiſt.20.Proiicit ipſe ſuas deducta fronte coronas.Virg.5.Æne.Galeam ante pedes proiecit inanem.Cæſ.3.Bel.Ciu. Ex ſuperioribus locis in planitiẽ deſcendere,atque arma proiicere iuſſit.Transfertur & ad incorporea.Cæſ.2.Bel.Gal.Increpitare Belgas,qui ſe populo R. dediſſent,& patriam uirtutem proieciſſent.Aliquando pro extẽdo,porrigo.Cic.in Top.Scæuola id ſolum eſſe ambitus ædiũ dixerit, quãtum parietis communis tegendi cauſſa tectũ proiiceretur. Hinc proiectus,ctus,pro extenſione. Lucr. lib. 3. Quamlibet immani proiectu corporis extet.Interdum eſt eiicere. Cic. Quid ſi eum ex urbe proieceris? Proiicere ſe ad pedes,eſt ſe humi ad pedes alicuius proſternere,Cæſar 1.Bel.Gal. Proiicere lacrymas, eſt effundere,Hircius 4.Bel.Alex.Proiicere ſe, eſt deſpondere animũ. Cic.Att.lib.9.Epiſtolæ tuæ rogant,ne me proiiciam.Proiectus,a,um,2.de Diu.Simonides ignotum quendam proiectum mortuum uidiſſet,humauit.Virg.11.Æn.Sternitur & toto proiectus corpore terræ.Proiectus,extenſus.Cic.1.de Orat. Brachium procerius proiectum,quaſi quoddam telum orationis.Virg.10.Æn.Proiecto dum pede læuo Aptat ſe pugnæ.Idem 3.Æne. Proiectaq; ſaxa Pachyni.Siſenna: ingens arbor,quæ circum proiectis ramis, maiorem partem loci ſummi tegebat.Virg. 1.ecl. Viridi proiectus in antro.Proiectus,contemptus,& uilis.Tacit.lib.1.Proiectio, onis, extenſio.Cic.in Ora.Brachii proiectio in contentionibus,contractio in remiſſis.Hinc Proiecto,as,frequent.Plau.in Bacch. Etiam ne ultro me proiectas probris? i.Agitas.

PROIN,proinde.Ter.in Eun.Proin tu,dum eſt tempus,cogita.

PROINDE,[*Per tanto*] τοιγαροῦν, ex Pro,& Inde.ſignificat ideo, propterea,quapropter.Liu.lib.1.Proinde ne grauarentur. Ponitur quandoque pro Perinde.Ter.in Phor.Proinde expiſcare, quaſi nõ noſſes.Sal.Ignauiſſimi homines omnia ſociis ademere,quæ fortiſſimi uiri uictores reliquerant:proinde quaſi, uictoria iniuriam facere,demum id eſſet imperio uti.

PROLABOR,laberis,prolanſus,[*Sdrucciolare,traſcorrere*] leuiter,ſenſimq; prouehor.Cic.2.de Nat.deo. At Canis ad caudam ſerpens prolabitur Argo.Sic prolabi longius in oratione,pro,longius prouehi.Cic.pro Cec.Longius prolapſus ſum,quàm ratio ueſtri iudicii poſtulabat.Prolabi ad orationem aliquam,eſt ſenſim ad eam accedere.Idem 1.de Leg.Libenter ad iſtam orationem tecum prolaberer.Prolabi item dicuntur,qui ueſtigio in loco lubrico poſito lapſantur,prociduntq;,aut ægre ſeſe ſuſtinent. Liu.5. Traditur memoriæ,prolapſum cecidiſſe,idq;omen pertimuiſſe. Prolapſus,a,um.Virg.2.Æne.Troiam incenſam,& prolapſa uidentem Pergama.Equus prolapſus,Prop.lib.4.El.1.Prolapſio.Cice.pro Cœlio, Vias adoleſcentiæ lubricas,quibus inſiſtere,aut ingredi ſine caſu aliquo,aut prolapſione uix poſſet.

PROLATVS,a,um,[*Prolungato,dilatato*] à uerbo Proferor,modo idẽ eſt quod dilatus,ut cum diem iudicii prolatum eſſe dicimus.Modo in conſpectum allatus,uel productus.Lucan.li.4. Nõ deeſt prolato ieiunus uenditor auro.Aliquando ulterius tranſlatus: ut cum terminum prolatum,uel fines imperii prolatos dicimus.Inde Prolatio,actus proferendi.Cic. in Or. Commemoratio antiquitatis, exemplorumq; prolatio.Prolatio,protenſio.Liu.31 Prolationem finium,uictoriã portendi.Iudicii prolatio.Cic.pro Rab. perduel.

PROLATO,tas,[*Dilatare,ampliare*] παρατείνω, dilato extendo.Colu. in Præfat.lib.1.Quibus,diuturna permittente pace, prolatare licuit rẽ ruſticam.Interdum eſt differre,protrahere.Liu.2. Prolatãdis comitiis cum magiſtratu dictator abiiſſet,res ad interregnum rediit.Vitam prolatare. Tacit.lib.11.Meſſalina Lucullianis in hortis prolatare uitam.Idem lib.5.Diem ex die prolatabant. Prolatatus,tata,tum:ut,Bellum prolat. tum,Tacit.lib.13. Prolatatũ inter Parthos Romanosq; bellum acriter ſumitur.Prolatatio. Tacit.lib. 19.Omnem prolatationem ſuſpectabant.

PROLECTIBILE,quod alliciendi uim habet.Sidonius ad Vectionẽ.

PROLECTO,ctas,ctare,illectare.Cic.pro Flac.Egentes priuata benignitate prolectat.

PROLES,huius prolis,fœm.ge.[*Prole, ſtirpe*] γενεά,ſoboles, progenies,neq; hominum ſolum,uerum etiam brutorum.Col. lib. 8.de caprino pecore.Parit,ſi eſt generoſa proles,frequenter duos,non nunquam trigeminos.Cic.1.de N.t.de.Ferrea tum uero proles exorta repente eſt. Virg.1.Æn.Et pulchra faciat te prole parentẽ. Duellica proles equorum, Lucr.lib.2.Per tranſlationem etiam de plantis dicitur.ut,Oliuæ proles,Virg.2.Ge.

PROLETARII,qui in plebe Romana pauperrimi erant,neq; amplius quam mille quingentum æris in cenſum deferebant: dicti, quòd raro ad militiam conſcriberentur,& fere procreandæ prolis gratia in urbe relinquerentur.Gel.lib.16.cap.10. Nonius: Proletarii dicti plebeii,qui nihil reip.exhibeant,ſed tantũ prolem ſufficiant. Proletarius ſermo,plebeius,& uilis.Plau.in Mil.

PROLIBO,as,p.pro.[*Guſtare prima*] προλείβω,ante libo.Pli.l.28.c.4.

PROLICIO,is,[*Indurre*] ἐφέλκω, ἐπάγω, induco allicio.Plau.in Curc. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicit.

PROLIXE,[*Liberalmente*] ἐκτενῶς, admodum liberaliter, large. Cic. ad Cæſ.libr. 7. Neque minus ei prolixe de tua uoluntate promiſi, quam erã ſolitus de mea polliceri.Ter.in Eun. Accipit hominem nemo melius prorſus,neque prolixius.Aliquando ſignificat lõge, lateq;. Ter.in Ad.Prolixe Mitio.1.nimis multis uerbis.

PROLIXITVDO,[*Lunghezza*] μῆκος, longitudo. Pacuuius: In me ne flectas fandi prolixitudinem.

PROLIXVS,xa,xum,[*Lungo,largo,liberale*] ἐκτενής, ἐπιμήκης, longum, latum,liberale,quaſi porro laxum.Ter.in Heaut. Capillus paſſus, prolixus,circum caput negligenter reiectus.Barba prolixa, Virg. 8.ecl.Comæ prolixæ,Ouid.4.Triſt.el.1.Prolixas abietes, Var. de re ruſt.lib.1.cap.6.& cap.9.Prolixus autem accipitur pro beneuolo,& liberali.Cic.2.epi.Prolixa & benefica natura. Idem Att.lib. 2.Ariobarzanes non in Pompeium prolixior per ipſum,quàm per me in Brutum.Cic.Att.lib.16.Intereſt noſtra, Plancum hoc animo libenti,prolixoq; facere.

PROLOGVS,[*Prologo,prefatione*] πρόλογος, præfatio fabulæ,in qua aut poeta excuſatur,aut fabula commendatur, aut aliquid lucem ei afferens præmittitur.Ter.in Prol.Phor. Vetus ſi poeta nõ laceſſiſſet prior,Nullum inuenire prologum potuiſſet nouus. Ponitur aliquando pro ipſo homine prologum referente.Ter.ibidẽ: Orator ad uos uenio ornatu prologi.

PROLONGO,as,ἀμβάλλομαι,protraho,profero·quaſi lõgius facio. Pli.lib.13.ca.3.Veſtes prolongant tempus.Sen.de Benefi.Vt prolongetur ibi dies mortis,nihil proficiet ad felicitatem.

PROLOQVIVM,quii,[*Eſſordio,prefatione*] προλόγιον,præfatio,exordiũ.Accipitur pro oratiõe ueri,uel falſi ſignificatiua Gel.l.5.c.11.

PROLOQVOR,eris,ἀποφαίνω, ἀποφθέγγομαι, animi ſenſa claris, apertiſq; uerbis effero.Var.6.de li. lat. Proloquitur is, qui, in animo quod habet,loquẽdo effert.Ter.An.Cenſen'me ullũ potuiſſe uerbum proloqui? Nonnunquã,prologo utor,præfatiuncula,quod dicturus ſum,præmollio.Pla.Epid.Quid ego apud te parẽ proloqui?

PROLVBIVM,ii,[*Cupidità, uolontà*] cupiditas,& uoluptas.Gel. libr. 16.cap.19.

PROLVDIVM,iuſti,legitimiq; certaminis quoddam ueluti exordium cuiuſmodi eſt illud,quod à citharœdis iuſto carmini ſolet præcini.tranſlate accipitur pro leuiore rei cuiuſuis initio.Gel.lib.5.ca. 10.Maius mihi in iſta uictoria proludium eſt.

PROLVDO,dis,[*Pronarſi*] προαγωνίζομαι,exercendarum uiriũ cauſſa, confirmandiq; animi,ueluti ſimulacrum quoddam certaminis ineo.Virg.lib.3.Ge.Sparſa ad pugnam proludit arena. Iurgia proludere,Iuu.Sat.5.Cic.2.de Ora.Vt ipſis ſententiis, quibus proluſerunt,uel pugnare poſſint. In armis leuibus proludit, Ouid. ad Piſ.Seneca Medea:Dolor proludit per ſcelera.Hinc Proluſio.Cice.2.de Ora.Eiuſmodi illa proluſio debet eſſe.Cice. Diuinationẽ ſuam Proluſionem Verrinæ accuſationis uocat.in ea enim de conſtituendo accuſatore Veris agebatur.

PROLVGEO,ſolito diutius lugeo.Feſtus.

PROLVO,is,[*Lauare*] ἀπολούω,ex Pro,& Luo.Idem fere quod abluo,purgo.Perſius:Nec fonte labra prolui Caballino.Virg 1. Æn. Et pleno ſe proluit auro.Stat.8.Theb.Cruor faucia proluit pectora.Hor.1 Ser.Sat.4.Leni præcordia mulſo Prolueris melius. Proluere cloacam,eſt aquam in cloacam infundere,quæ ſecum rapiat ſordes.Pla.in Curc.Effunde hoc cito in barathrum, Prolue cloa-

eam.Proluere terram dicuntur aquæ.Col.lib.2.ca.18.Impetus aquarum proluit terram. Virg.1. Ge. Proluit inſano contorquens uortice ſiluas fluuiorum rex Eridanus.Prolutus,a,um.Hor.1.Ser. Sat.5.Multa prolutus uappa nauta.

PROLVVIES,uiei,[*Bruttura*] πρόχυμα, immunditia cuiuſcunq; rei ſordidæ. Vir.3.Æn.Fœdiſſima uentris Proluuies.Col.lib.12.c.38.

PROLVVIVM,uii,tranſlate pro prodigalitas,cũ quis more aquę opes profundit.Ter.in Ad.Quod proluuiũ? quæ iſta ſubita eſt largitas.

PROMELLERE,litem promouere.Feſtus.

PROMERCALIA,[*Mercatantia*] ὤνια, mercimonia ſunt uenditioni expoſita.Promercalia dicuntur,ait Budæus, quæ paterfamilias uenalia habet,extra ea,quæ uſui ſuo ſeruat. Quidã aiunt Promercalia proprie dici merces,quæ primo minoris emuntur, ut poſtea pluris diſtrahantur.Suet.in Cæſ.Aurũ promercale uocat id, quod Cæſar uendidit ſuperans ſibi,reſeruata tanta auri copia, quãta ſui uſui ſatis eſſet.Promercales ueſtes,quæ ſuperuacãt patrifamilias. Suet.de Clar. gram. Cum officinas promercalium ueſtium exerceret.Col.lib.1.cap.8.Pecuniam domini neque in animalibus, aut aliis rebus promercalibus occupet.

PROMEREOR,ris,deponẽs,& Promereo,es,[*Far beneficio, meritare, far piacere*] προσχάομαι,bene ago,beneficium præſto,proſum. Vir. lib.4.Æn.Ego te,quæ plurima fando Enumerare uales, nunquam regina negabo Promeritam. Ter.Ita me uelim ames promerentẽ patrẽ.i.bene merentem.Plautus tamen in Amph. in malam partẽ ſumpſit: Quid mali ſum promeritus? Aliquando mereo: Plau.in Trin.Retineri nequeo,quin dicam ea,quæ promeres. Bene promereri de aliquo,eſt conferre in aliquem beneficium. Hinc Promeritum, ti.Cic.ad Quir.poſt reditum:Hoc maius eſt in uos ueſtrum promeritum,&c.

PROMETHEVS,προμηθεύς,filius Iapeti,& pater Deucalionis,qui nos hominem ex luto dicitur formaſſe,ex cæleſti igne animaſſe. Promethei fabulam ſic refert Seruius,enarrans illud Virg. Furtumq; Promethei.Prometheus,inquit,poſt factos à ſe homines, dicitur auxilio Mineruę cælum aſcendiſſe,& adhibita facula ad rotam Solis ignem furatus,quem hominibus indicauit. Ob quam cauſſam irati dii, duo mala immiſerunt terris, febres, & morbos, ſicut & Sappho & Heſiodus memorant.Quod tangit & Horatius, dicens: Poſt ignem æthereа domo Subductum, macies, & noua febrium Terris incubuit cohors.Ipſum etiam Prometheum in monte Caucaſo per Mercurium religauerunt ad ſaxum.& adhibita aquila eſt, quæ eius cor exederet.Hæc autem omnia non ſine ratione finguntur.nam Prometheus uir prudentiſſimus fuit.unde etiam Prometheus dictus eſt, ἀπὸ τῆς προμηθείας, à prouidentia.Hic primus Aſtrologiam Aſſyriis indicauit: quam reſidens in monte altiſſimo Caucaſo,nimia cura & ſolicitudine deprehenderat.hic autẽ mons poſitus eſt circa Aſſyrios,uicinus pene ſideribus Vnde etiam maiora aſtra demonſtrat,& diligenter eorum ortus occaſusq; ſignificat.Dicitur autem aquila cor eius exedere,quod ἄχος, eſt ſolicitudo,qua ille affectus,ſiderum omnes deprehenderat motus. Et hoc quia per prudentiam fecit,duce Mercurio, qui prudentiæ & rationis deus eſt,ad ſaxum dicitur eſſe religatus. Deprehẽdit præterea rationem fulminum,& hominibus indicauit:unde cæleſtem ignem dicitur eſſe furatus.nam quadam arte ab eodem monſtrata ſupernus ignis eliciebatur, qui mortalibus profuit, donec eo bene uſi ſunt.nam poſtea malo hominum uſu in perniciem eorũ uerſus eſt.Hinc eſt quòd igne rapto mortalibus morbi ab iratis numinibus dicuntur immiſſi.

PROMICO,as,pen.cor.[*Gittare da lungi*] inquit Nonius, eſt extendere.Næuius.Longe promicanda oratio eſt.

PROMINEO,nes,pen.cor [*Sopraſtare*] ἐξέχω,ex Pro,& maneo, ſignificat exto,emineo.Pli.lib.11.cap.37.Dentes,qui prominent.Hor. Epo.5.Cum promineret ore.Oui.13.Met.Coma plurima toruos Prominet in uultus.Prominere in memoriam ac poſteritatẽ, pro extendi.Liui.28.Maxima pars gloriæ in memoriam ac poſteritatẽ promineat.Prominens,tis.Liui.27.Gallos prominens collis tegebat.Prominens,nomen ſubſtantiuum.Tacit.lib.1.Inueneruntq; in litoris prominenti nihil.

PROMISCVVS,a,um,[*Miſchiato,confuſo*] ἐπίκοινος, miſtum, cõfuſum. Sal.Diuina,atque humana habere promiſcua.unde grãmatici promiſcuum genus appellarunt,quaſi incertum,ſiue confuſum. Quinctil.lib.1.cap.4.Nec ſtatim diligentem putabo, qui promiſcua oſtenderit.Connubia promiſcua,Liu.4 Idem 39. Stupra promiſcua ingenuorum,fœminarumq; erant.Operam promiſcuam dare, eſt mutuam operam tradere.Plau.Rud.Operam promiſcuam damus. A quo promiſcue,miſte, confuſe: pro quo ueteres etiam Promiſcuam,dixerunt,inquit Feſtus.Liui.3. Placet pecudum, ferarumq; ritu promiſcue in concubitus ruere?

PROMITTO,tis,ὑπισχνοῦμαι,polliceor.Ter.Ad. Tu promitte huic Cice de Diuin.Quæ inconſtantia deorum in primis minentur extis, bene promittant ſecundis.Quandoque eſt producere,& in longitudinem dimittere,quaſi porro mittere.Pla.in Rud.Capillum promittam Pli.lib.16.cap.26.Nec ulla arborum auidius ſe promittit. Promittere barbam, Liu.6.Coniecto in carcere Manlio, ſatis conſtat,multos mortales capillum ac barbam promiſiſſe. Virg. 8. ecl. Hirſutumq; ſupercilium,Promiſſaq; barba. Quandoque minari. Virg.2.Æn.Promiſi ultorem,& uerbis odia aſpera moui. Promittere ad cœnam,eſt promittere,ſe iturum ad cœnam.Plau. in Men. Sic promittere ad fratrem,eſt promittere, ſe iturum ad fratrem. Cic.2.de Orat.Cum ille dubitaret,quòd ad fratrem promiſerat. Promittere,& in ſe recipere,pulchre iunxit.Cic.ad Brut. libr.13. Separatim promitto in meq; recipio, fore eum tibi & uoluptati, & uſui.Hinc Promiſſum,ſi,ſubſt.quod promittitur. Vnde dicimus, Conſequi promiſſa:Efficere promiſſum alicui:Exigere promiſſa: Flagitare promiſſa: implere promiſſum: Expetere promiſſa: Stare promiſſis; Seruare promiſſa: Satisfacere promiſſo: Repetere promiſſum: Soluere promiſſa: Manere promiſſis. Promiſſio. Cic. 8. Philipp.

PROMO,mis,pſi,ptum,[*Dar fuori*] προχειρίζομαι,profero,in medium affero.Pla.in Ciſt.Si quid tibi opus erat promptu,promitto. Virg. 2.Æn. Lætiq; cauo ſe robore promunt. Pecuniam ex ærario promere,Cic.5.Ver.Idem 3.de Fin.Veni in eius uillam,ut eos libros inde promerem.Pli.in Paneg.Iubes quę ſentimus promere in medium.Promere conſilia,eſt aperire.Cic.Att.lib.9.Nunc certe promenda tibi ſunt conſilia.Hinc Prompto,as,frequent.Pla. in Bacc. Malum ſi promptet,in dies faciat minus.

PROMONTORIVM,rii,ἄκρα,mons in mari prominens: unde & nomen accipit.Cæſ.2.Bel.ci. Duobus eminentibus promontoriis.Cic.6. Ver.In promontorio fanum eſt Iunonis antiquum.

PROMPTVARIVM,rii,[*Diſpenſa*] ταμιεῖον, locus in quo res ad uſum neceſſariæ ita repoſitæ ſunt,ut ſtatim promi poſſint.Cato cap.11.

PROMPTVARIVS,a,um,ταμιευτικός,ex quo aliquid depromitur. Pla. in Amph. E promptaria cella depromar ad flagrum. Promptuariam cellam pro carcere poſuit,quia è carcere ad ſupplicium promuntur noxii.

PROMPTVS,pta,ptũ,[*Pronto,apparecchiato*] ἀπροφάσιστος, πρόχειρος, ἕτοιμος,qui iam paratus eſt ad agendum,& in quo nulla mora eſt. Sal.Natura ferox,uehemens,manu promptus erat. Iungitur ſæpius accuſatiuo cum Ad.Cic.1.Off.Promptiores debemus eſſe ad noſtra pericula,quàm ad crimina.Interdum genitiuo.Gel.lib.10. cap.22.Plato ueritatis omnibus exhibendæ promptiſſimus. Per tranſlationem pro manifeſto,cum res à ſecretiore loco educitur, ut parata nobis & ad manum ſit:unde dicimus. Res eſt in promptu. Cic.lib.1.Off.Ita ſunt in promptu,ut res diſputatione non egeat. Saluſt.Aliud clauſum in pectore,aliud in lingua promptum habere.Promptum eſſe,aliquando pro facile eſſe.Quinctil.lib.9. ca.1. Neque enim me mouent nomina illa,quæ fingere Græcis promptiſſimum eſt: Prompte,alacriter,ſine cunctatione. unde Prõptiſſime.Pli.epi.82.Corelliæ adero promptiſſime.

PROMONSTRA,prodigia,inquit Feſtus.

PROMOVEO,[*Promouere*] προάγω,proueho,quaſi ulterius moueo. Ter.Eun.Moue ocyus te nutrix.S.Moueo. C. uideo: at nihil promoues.Pro producere tẽpus.Ter.in An. Quam ũ huic promoueo nuptias.Pro proficere.Ter.in Hec.Præſens promoueo parũ. Promotus,prouectus.Stat.1.Achi. Suasq; hyemes claſſis promota, ſuosq; Attollit fluctus.Promotus ad dignitatem,Pli.epiſt.151.

PROMVLGO,gas,[*Publicare*] εἰσφέρω, ἐκτίθημι,publico,palam pronuncio quaſi prouulgo.Feſt.Leges promulgari dicuntur, cum primum in uulgus eduntur,legendæ proponuntur:ut,ſi cui uideatur, poſſit intercedere.Ci.ad Q.Fr.lib.2.Cato legem promulgauit de imperio.Lentuli abrogando.Idem pro Sextio: De meo reditu octo tribuni promulgarunt. Promulgatus,ta,tum. Cice.pro Mur. Prœliis promulgatis,tollitur è medio ipſa illa domina rerum prudentia.Promulgator,Promulgatrix,promulgatio:i.diuulgator,diuulgatrix,diuulgatio.Cic.ad Lentul.lib.1.Exorta eſt nefaria Catonis promulgatio.

PROMVLSIS,dis,genus cibi dulcioris,mulſo conditum.Cic.Papirio. Quem tu es ſolitus promulſide conficere.Hinc promulſidaria uaſa,quibus promulſis continetur.Scribit Pomponius iure conſul.legatis uaſis,ſcutellas,& promulſidaria contineri.

PROMVLARE, murus circum ciuitatis murum ductus.

PROMVS,condus,[*Diſpenſiere*] ταμίας, apud ueteres pro cellario ſumebatur.Plau.in Aſi.Ego ſum promus condus, procurator peni. Promus dictus,quòd præeſſet penui promendo.Condus,quòd eſdem in cellam reconderet. Duo enim hæc officia ab eodem fere adminiſtrabantur:licet in potentiorum ædibus aliquando fuerint diſtincta. unde & nomina ipſa aliquando ſeparatim collocantur. Plau.Pœn.Feciſti prodigum promum tibi.Col.lib.12.cap.3. Promis,& cellariis aliquid interuenire.Per tranſlationẽ dixit Plau.in Trin.

Trin.Ego meo ſum promus pectori. Apul.in Apologia. Promum librorum appellat,qui libris promendis præeſt.

PROMVSCIS,is,fœm.ge.manus,ſiue proboſcis elephantorū dicitur. Pli.lib.8.cap.7.Promuſcidem elephantorum faciliſsime amputari.

PRONECTO,tis,ere.Sta.4.Sil. Vidi quam ſeriem moratis æui Pronectauit tibi cãdidæ ſorores.i.in longum tempus nectant,producãt.

PRONEPOS,& Proneptis.nepotis filius, & filia.Cic.3.Tuſc.Iouis ille quidem pronepos.Oui.13.Metamorph.

PRONOMEN,inis,ἀντωνυμία,una eſt ex octo orationis partibus , ita dicta,quod uice nominis fungatur.

PRONVBA,æ,προμνήστρια,quæ nuptiis præeſt celebrãdis,& ea ex parte uxoris,ut Auſpex ex parte uiri.Inde Iuno Pronuba,quia nuptiis præeſſet.Virg.4.Æn.Prima & Tellus , & pronuba Iuno Dant ſignum.Flamma pronuba , Claud.1.de raptu Proſerp. Iam uicina toro,plenis adoleuerat annis Virginitas tenerum iam pronuba flamma pudorem ſollicitat. i.ardor quidam qui ætate matura uirgines ad nuptias prouocat. Pronubæ,ait Donatus,dicuntur, quæ nubentes domum mariti deducunt.

PRONVNCIO,as,[*Pronunciare*] προφέρω, ἀποφαίνομαι , clara uoce aliquid profero.Pli.epiſt.114.Pronunciat acriter,ſapienter,apte,decenter.Ponitur aliquando pro expreſſe,& nominatim præcidere, præfariq; ex bona fide in rebus contrahendis. Vlpia.in l.1.de ædil. edic.ſæpe in ea ſignificatione uſus eſt:& in l.quod ſi nolit. Qui mãcipia uendunt,inquit,nationem cuiuſq; in uenditione pronunciare debent. Cice.3. Off.Cum in uendendo eam rem ſciſſet,& non pronunciaſſet, emptori damnum præſtari oportere . Aliquando pro nominare. Liu.24. Victi, conſenſu, pronunciant eos Prætores.Aliquando pro iudicare,dicere.Pli. Epiſt.5.At ego ne interrogare quidem fas,puto, de quo pronunciatum eſt.Cic.2.de Fin. Æquam igitur pronũciabit ſententiam ratio.&c.Nonnunquã pro palam nunciare. Cur.Imminens Dario iter ad Euphratem pronunciauit . Aliquando pro palam promittere . Liu. 2. Fertur ac pronunciaſſe militi præmia,qui primus,qui ſecundus caſtra hoſtium intraſſet. Pronunciatus, a,um. Cic.in Part. Verſus pronunciatus ſyllaba una breuior,aut longior.Pronunciatum,ti,ſubſtant. propoſitio ueri uel falſi ſignificatiua. Græce ἀξίωμα.Cic.1.Tuſc. Omne pronunciatum eſt, ſic enim mihi in præſentia occurrit,ut, appellarem ἀξίωμα,quod eſt uerum,aut falſum.Pronunciatus,us ui,pronunciatio.Gel.li.4.ca.17.Ratio in pronunciatu manet.Pronunciatio,eſt uocis,uultus,& geſtus moderatio cum uenuſtate,inquit auctor ad Her.li.1.Ci.1.de Inuen.Pronunciatio eſt ex rerum & uerborum dignitate uocis & corporis moderatio. Idem 1.de Ora.Quis cantus moderatæ orationis pronunciatione dulcior inueniri poteſt?pronunciator, qui pronunciat. Ci.de Cla.Ora.Thucydides rerum geſtarum pronunciator ſincerus,& grandis.

PRONVPER,πρὸ ὀλίγου,ualde nuper.Plau.in Tri.

PRONVRVS,huius pronurus,pe.cor.uxor nepotis.Ouid. Epi. 16.Pronurus & magni Laomedontis ero.

PRONVS,ni,[*Chinato,chino*] κατωφερής,καταφερής, ἐπιπρηνής,proprie dicitur in anteriorem partem flexus. Ouid.li.2.Met.Pronaq; cum ſpectent animalia cetera terram, Os homini ſublime dedit.Per tranſlationem uero quis dicitur pronus,i. inclinatus ad uirtutes, uel ad uitia.quanquam uſitatius in malam partem accipitur:ut docuimus in dictione Procliuis.Pli.in Paneg. Nihil eſt tam pronum ad ſimultates,quàm æmulatio.Item Pronus dicitur,qui eſt cõtrarius ſupino.Pli.li.28 .Supini cubitus oculis conducunt, ac proni tuſsibus.Pronum mare,littori uicinum dicitur. Virg.5. Æn.Ventiſq; uocatis Prona petit maria:i. littori uicina. Dicitur & Pronis in tertia declinatione,ut Apud Varronem:Alia trabs pronis in humum accedens proxime frangi ramos cadentes. Et dicimus Pronus huic rei.Col.li.3.c.2.Aquiloni prona,& Pronus ad hanc rem. Idem li.2.ca.9.Campo patente,& ad ſolem prono.

Pronitas.Sen.in Præfat.Decla. Neſcio qua iniquitate & ad malum pronitate naturæ eloquentia ſe retrotulerit.

PROOEMIVM,mii,[*Proemio,eſſordio*] προοίμιον, Latinæ initium , uel exordium,ſiue Præfatio dicitur,ex πρὸ οἴμης:quòd præcipuum legitimumq; carmen ſoleat præcedere. proprie enim Prooemium dicebatur,quod à citharœdis certamẽ inituris præcini ſolebat.quã quam deinde etiam orationum exordia hoc nomine dici cœperunt.nam ſicut citharœdi pauca quædam , ante quàm legitimum carmen inchoent,emerendi fauoris gratia canunt:ſic oratores nõ nulla prius,quam cauſſam exordiantur, ad conciliandos iudicum animos præloquuntur:quæ, illorum imitatione,prooemia appellarunt.Cic.2.de Leg.Habes legis prooemium.Ad Att.li.16. De gloria librum ad te miſi,& in eo prooemium, id eſt, quod in Academico tertio Quinct.li.3.ca.8.In demonſtratiuis prooemia eſſe maxime libera exiſtimat Ariſtoteles. Per tranſlationem accipitur pro quouis principio. Iuuen.Sat.3.Miſeræ cognoſce prooemia rixæ. A prooemium fit prooemior, ris,exordior. Pli.epiſt.27.Prooemiatur apte,narrat aperte.

PROPAGO,ginis,& Propages,gis pe.pr. [*Propana, propagine*] παραφυάς,uitis uetula & ſuppreſſa,ut ex una plures fiat:dicta quòd porro pangatur,i.longe figatur. Vir.2.Geo.Preſſus propaginis arcus Vbi prima producitur:unde & geminato p, quidam ibi ſcribendũ exiſtimant:more ueterum poetarum, qui quoties primam dictionis huius ſyllabam producebant, duplicabant p. Vſitatius corripitur,ut ex ſequentibus exemplis manifeſtum eſt.Ci.de Sen.Malleoli,plantæ, ſarmenta,propagines.Pli. li.14.ca.1.Vis uitium omnis euocatur in palmites,aut deprimitur in propagines. Horat.2. Epi.Ergo adulta uitium propagine Altas maritat populos. Aliquando ſignificat genus, ſtirpem,progeniem. Vir.12.Æn. Si Romana potens Itala uirtute propago. Ouid.13.Faſt.Tantæq; propaginis auctor.Luc.li.4.At conſueta domi catulorum blanda propago.Propages,inquit Nonius,eſt ſeries,affixio continua,uel longe ducta.Pages enim compactio:unde Compages, & propagare genus,i.longe mittere.Pacuui.Saluete gemina mea propages ſanguinis.Propago librorum.Pli.li.8.ca.14.

PROPAGO,gas,[*Prouanare,annestare*] παραφύω, uitem uetulãm ſupprimo,ut ex ea una plures fiant.Ci.in Catone.Propagatio uitium ſarmentorumq; ea,quam dixi. Cato cap.32.Vites propages in ſulcos.Per tranſlationem ponitur pro extendo, protraho, profero. Suet. in Calig.Prætorium uirum,ex ſeceſſu Anticyræ,quam ualetudinis cauſſa petierat,propagari ſibi commeatum ſæpius deſiderantem,cum mandaſſet interimi. Id eſt,produci,proferri ſibi commeatum.Cice.7.Ver.Cum ipſe ſui generis initium ac nominis ab ſe gigni, & propagari uellet. Idem pro Sextio: Hæ monumentis annalium mandantur,poſteritati propagantur.Idem 2. Off. Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur. Propagatus, a,um, Cic.4.in Catil.Memoria conſulatus mei propagata. Propagatio Cice.1.Off.Quæ propagatio & ſoboles origo eſt rerum publicarum.Idem Lucceio li.5. Vita,in qua nihil inſit, niſi propagatio miſerrimi temporis. Propagator , ad Attic . libro 8. Ille prouinciæ propagator.

PROPALAM, [*In paleſe,apertamente*] ἀπὸ τοῦ φανεροῦ, clare, aperte. Cic.lib.1.de Orat.

PROPATVLVS,la,lum[*Manifeſto*] προφανής,late patens,apertũ, quaſi porro patulum Ci.6.Ver. Ante ædem Cereris in apertis , ac propatulo loco ſigna duo ſunt. In propatulo,pro palam. Sal. Viros muliebria pati,mulieres pudicitiam in propatulo habere.

PROPE[*Preſſo,appreſſo*] ἐγγύς,idem ualet quod iuxta.Curtius:Cum prope id oppidum copiæ conſtitiſſent. Interdum, Ex propinquo. Mart.li.1. Hic ubi ſidereus propius uidet aſtra coloſſus. Ter. in And.Prope adeſt,cum alieno more uiuẽdum eſt tibi.ſubaudi,tempus.Aliquando pro aduerbio fere,ſeu quaſi. Pli. In foribus templi prope collapſus expauet.Hinc Propior,& hoc Propius,propinquior Ci.pro Quinctio:Tibi me propior nemo eſt. Ouid.Epi.3. Ille gradu propior ſanguinis.Hor.3.Car.Ode.15.Maturo propior de fine funeri Inter ludere uirgines.Cic. pro Sext.Sua ſibi propiora eſſe pericula,quàm aliena.Virg.9. Æne. Mea quem ſpatiis propioribus ætas Inſequitur. Propius uero,ueriſimilius. Liu.4.Capuam ab duce eorũ Capye,uel(quod propius uerò eſt)à campeſtri agro appellatã. Propius , comparatiuũ aduerbiũ.Pla.Bacc.Subſequere propius me ad fores. Liu. Caſtra propius hoſtẽ mouit. Vt propius uentũ eſt, Oui.4.de Pon.el.7.Nihil propius factũ eſt:parũ abfuit, quin hoc, aut illud factum fuerit.Cice.in Ver. Nec quicquam factum eſt propius, quàm ut uiuus combureretur. Superlatiuum, Proximus, propinquiſsimus, maxime uicinus . Ouid. 1. de Arte. Proximus huic labor eſt placidam exorare puellam. Ter. in Hec. Deſpondent ei gnatam huius uicini proximi.Cic. Att.li.2. Arrius proximus eſt uicinus.Ter.in Eun.His menſibus ſex uel ſeptẽ proximis.Ter.in Ad.Proximus mihi genere. Veteres tamen non ſolum propinquum,Proximum dicebant, uerum etiam longe remotum:ſi tamen inter duo diſcreta nihil medium extitiſſet. Virg. 5. Æn.Proximus huic, longo ſed proximus interuallo . Aliquando pro maxime propitio.Ter. Gradiuum teſtor, qui deus eſt nobis omnium proximus. Interdum non habet uim ſuperlatiui,& propinquum ſignificat,quapropter comparatiuum facit, Proximior, quod propinquiorem ſignificat. Veget. Proximior, & dextra ſit, quæ plagam poſſit inferre Vlpian. ad edictum ædilit. Si quis proximior naſceretur cognatus. Proximitas,atis.Ouid.2.de Arte.Et lateat uitium proximitate boni.Quinct.li.3. ca.8.Sed eam plures petant,uel eodem iure,uel proximitatis. Proxime, aduerbium Ci. Lucceio li.5.Litteræ,quas à te proxime accepi.Idem 11.de Nat. deo.Is quem proxime nominaui. Nonnunquam habet & accuſatiuum.Idem Att.li.6.Habere exercitum quamproxime hoſtem. Idem Att.li.3.Quamproxime Italiam eſſe.Cic.Att.li.1.Proximus Pompeium ſedebam.Sal.Proxime Hiſpaniam Mauri ſunt.

PROPECTO,is,xui, xum, in longum pecto: unde propexus, a, um, ut

Barba propexa. Oui. 1. Faſt. Ille manu mulcẽs propexam ad pectora barbam. Vir. 10. Æn. Propexam in pectore barbam.

PROPEDIEM, breui, poſt paucos dies. Tere. in Heaut. Illum ſaluum affuturum eſſe hic confido propediem. Cic. Att. li. 6. Propediem te uidebo.

PROPELLO, is, puli, pulſum, [*Scacciare lontano*] ἀπείργω, longe pello, procul amoueo. Cæſ. 5. Bel. Gal. Varenus, uno interfecto, reliquos paulum propellit. Lucan. li. 3. Propulit ut claſſem, uelis cedentibus, Auſter. Liu. li. 40. Periculum uitæ propellere à me potes. Orationem remis propellere per tranſlationem, Cic. 4. Tuſc. Propulſus, a, um. Lucan. li. 7. Cernit propulſa cruore Flumina. Propulſo, as, frequentatiuum.

PROPEMODVM, pene, fere, ferme, quaſi prope menſuram. Plaut. in Truc. Propemodum expertæ eſtis, quam ego ſim tranquillus uſque homo.

PROPENDEO, es [*Pendere*] ῥέπω, inclinor, deorſum uergor, proprieq; dicitur de lance in ſtatera præponderante. Cic. 5. Tuſc. Qui cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis, & externa: tantum propendere illam boni lancem putet, ut terram, & maria deprimat. Propendere in aliquem inclinatione uoluntatis, Ci. 2. de Orat. Propendens, demiſſus, Col. li. 7. c. 12. Propenſio animi inclinatio. Cice. 4. de Finib. Qui nulla in re, niſi in uirtute aut uitio, propenſionem, ne minimi quidem momenti ad ſummum bonum adipiſcendum eſſe diceret. Propendere uero, pen. cor. eſt diligenter ponderare, aut examinare. Quinctilianus. Diligentius repetitas tanquam propendere.

PROPENSVS, a, um, [*Inchinato grandemente*] ἐπικατάφορος, προσαντικῶς, uehementer inclinatus. Cic. 3. de Fin. Non ſolum ad diſcendum propenſi ſumus, uerum etiam ad docendum. Idem 1. Off. Si quis eſt paulo ad uoluptatem propenſior. Aliquãdo idem eſt quod propendens, ſiue extenſus, Perſius: Cum tibi calue Pinguis æquali culus propenſo ſeſquipede extet. Vbi Cornutus interpres: Cum uentrem habeas ultra ſex pedes extenſum. Inde Propenſa munera multa, ac magna. Plaut. in Truc. Mile aduenit, natiq; cauſſa dat propenſa munera. Hinc Propenſe, ex animo. Lentulus ad ſenatum li. 12. Vt hanc conſpirationem omnium ordinum ad defendendam libertatem propenſe non crederent eſſe factam.

PROPERANTIA, æ, [*Fretta*] σπουδή, feſtinatio. Sal. in Iug.

PROPERATIM, celeriter. Cæcil. Properatim confectum opus. Non.

PROPERANTER, à, Properans, σὺν σπουδῇ, feſtinanter. Accius: Remis nixi properanter nauim in fugam trahunt. Lucr. li. 5.

PROPERATIO, feſtinatio. Cic. li. 2. epi. Ad properationem meam non nihil intereſt. Cic. Tironi. li. 16. epiſt. Quæ parcius frater perſcripſerat, uerecundia uidelicet, & properatione.

PROPERATO, feſtinanter. Taci. li. 13. Neque nimis properato Narciſſus, ad mortem agitur. Properato opus eſt, pro Properare. Cice. pro Mil. Primum erat nihil, cur properato opus eſſet.

PROPERE, celeriter. Sal. Propere conſul ducit exercitum. Vir. 6. Æn. Propere exequitur præcepta Sibyllæ.

PROPERITER, Catul. Animula miſerrima properiter abit. Pacuuius Teucro: Mihi claſſem imperat in altum ut properiter deducerem. Accius Thelepho: Properiter nauim in fugam trahunt Nonius.

PROPERO, as, [*Affrettarſi*] σπεύδω, feſtino, accelero, celeritate utor. Cic. Cornif. li. 10. In patriam omni feſtinatione properaui. Oui. 10. Met. Sedẽ properamus ad unam. Vir. 7. Æn. Quem regia coniux Adiungi generum miro properabat amore. Properare itẽ dicitur, qui feſtinanter aliquid agit, uel dicit. Vir. 1. Ge. Multa, forẽt quæ mox cælo properanda ſereno, Maturare datur. Nonius: Feſtinare & properare ueteres diuiſerunt. Cato: Qui unũ quid mature trãſigit, properat: qui multa ſimul incipit, nec perficit, feſtinat. Significãtia proxima ẽ ueritati, ut ſit ſæpe animi Properare ſtudioſe. Feſtinare corporis neceſſitati obſequẽtis Vir. l. 4. Æn. Et mediis properas Aquilonib. ire per altũ. Et li. 2. Feſtinate uiri. Hæc Nonius. Hinc Appropero iuxta propero. Cic. pro Mil. Qui iter ad cædẽ faciendã approperaſſet. Depropero, ualde propero. Hor. li. 2. Car. Impropero, intro propero, feſtinanter ingredior. Pli. li. 16.

PROPERTIVS, elegiarum poeta, ex Meuania oppido Vmbriæ oriundus. Sunt qui ſcribant eius patrem equeſtri dignitate ornatum, ac triumuirali poteſtate fuiſſe: tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium ſecuti, Peruſia capta ex Octauii Cæſaris auctoritate, ad aram Diui Iulii perducti, ibidem occiſi ſunt. Illud omnino conſtat, hunc Propertium, magna ex parte amiſsis bonis, Romam ſe recepiſſe. Aſpice me, cui parua domus fortuna relicta eſt, Nullus & antiquo Marte triumphus aui.

PROPERVS, ra, rum, celer. Plau. Properam uideo ancillam uenientẽ. Iræ properus. Tacit. li. 11. Vt inſidiis incautum, ita iræ properum. Curſus properus, Ouid. epiſt. 16. Greſſus properus. Val. Flac. 4. Arg. Pede propero ſequuntur ducem, Catullus.

PROPETRO, as, pe, co. eſt mandare ut aliquid perficiatur, teſte Feſto. Accius: Age uero, propetra, quod cœpiſti, fieri.

PROPHETA, æ, & Prophetes, æ, maſc. gen. [*Profeta*] προφήτης, qui futura prænunciat, à ſe primum intellecta. Veteres (ut inquit Feſtus) antiſtites fanorũ, oraculorumq; interpretes, prophetas dicebant.

PROPINO, nas, προπίνω, præbibo, poculum prægusto, deinde alteri trado. Plaut. in Curc. Propino magnũ poculum, ille bibit. Cice. 1. Tuſc. Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ, Mart. li. 6. Nemo propinat Caliodore tibi. Iuuen. Sat. 5. Quando propinat Virro tibi? Propinare ſalutem, Plaut. Stich. Demoſthenes eos, qui patriam prodũt, προπίνειν, τοῖς ἐχθροῖς, i. propinare hoſtibus, dicebat. Interdum eſt ſimpliciter porrigere. Teren. in fine Eun. Hunc comedendum, & deridendum uobis propino. Pli. l. 20. Quidam ad uuluæ dolorem radicem cum uino dulci propinant. Propinatio, πρόποσις, actus propinandi. Sen. de Benefi. ca. 21. Ego ab eo beneficium accipiam, à quo propinationem accepturus non ſim? Propinator. Oui. 1. de Arte.

PROPINQVITAS, modo ſanguinis coniunctio. Cice. de Amic. Adſciſcant ſibi quaſi propinquitate coniunctos. Modo loci uicinitas. Idẽ 3. Off. Nimis imminebat propter propinquitatẽ Ægina Piræeo.

PROPINQVVS, a, um [*Propinquo, uicino*] πλησίος, quod prope eſt. Ter. in Eun. Ex meo propinquo rure hoc capio commodi. Nonnunquam, conſanguineus, uel ſanguine coniunctus. Cic. ad Cœl. lib. 2. epiſt. Virginius, propinquus tuus. Hinc propinque. Plaut. in Truc. Adeſt propinque.

PROPINQVO, as, [*Auicinarſi*] ἐγγίζω, propinquus fio, prope accedo. Virg. 2. Æn. Iamq; propinquabam portis. Idem 9. Æn. Nam lux inimica propinquat.

PROPITIABILIS, inquit Nonius, pronus ad propitiandum. Ennius. Animus huic eſt propitiabilis. Propitiabilis hoſtia, apta propitiationi.

PROPITIO, as, ſiue propitior, aris, ἱλάσκομαι, propitium reddo, placo Plau. in Pœn. Illud faciet, niſi te propitio. Suet. in Otho. Manes Galbæ, propitiare tentaſſe. Propitiare aliquid, pro conciliare, ſeu dare. Curtius li. 4. Ioue Mineruaq; uictoriam propitiante. Propitiare animi ſolicitudinem, eſt lenire. Pli. li. 28. ca. 2.

*PROPITIVS, a, um, ἵλεως, placidus, fauensq;: a Prope, & Ito, itas, ut quidam aiunt nam qui nobis fauent, prope nos ire conſueuerunt. Vel dicitur Propitius, quaſi prorſus pius, aut porro, i. ualde pius, auctore Nonio. Plau. in Merc. Tam propitiam reddam, quam cum propitia eſt Iuno Ioui. Cic. pro Cœlio: Huic homini ego fortaſſe deos propitios, plerique autem iratos putabant.

PROPLASTICE, ſtices, ars faciendi typos ex argylla, creta'ue. Ponitur & figurate pro ipſis typis. Pli. li. 35. cap. 12. Arceſilai proplaſticem pluris uenire ſolitam conſtat, quam aliorum opera.

PROPOLA, æ, pe. pr. [*Riuenditore*] μεταβολεύς, προπώλης, qui merces præemit minoris, ut poſtea pluris uendat. πρὸ enim ante, πωλεῖν uendo. Cic. in Piſ. Panis, & uinum à propola, atque de cupa.

PROPOLIS, huius propolis, pen. cor. πρόπολις, in apum operibus dicitur tertium ceræ fundamentum, ex craſſiore, tenacioreq; conſtans materia, frigoris iniuriæq; omnes aditus obſtruens, fauosq; ſtabiliens. Pli. li. 11. cap. 7. Prima fundamenta operis Comoſin uocant periti: ſecunda Piſſoceron, tertia Propolin &c.

PROPONO, nis, ſui, ſitum, [*Proporre proponere*] προτίθημι, interdum idem eſt quod ad comedendum appono. Pli. li. 10. c. 50. Cœnarum interdictis exceptum inuenio, ne quid uolucrum proponeretur, præter unam gallinã. Aliquando in publico ponere. Pli. li. 35. Perfecta opera proponebat in pergula tranſeuntibus. Aliquando ante oculos ponere. Cic. de Inuen. Qui leges ſcribunt, utilitatem reip. proponere ſibi debent. Idem li. 1. epiſt. Omnibus propoſitum eſſe debet cum dignitate ocium. Interdum exponere, & abiicere. Ci. Titio li. 5. epiſt. Homines nos eſſe meminerimus, ea lege natos, ut omnibus telis fortunæ propoſita ſit uita noſtra. Proponere præmium, eſt in medio ponere. Cic. Quis eſt, qui tantis propoſitis præmiis non excitetur? Proponere itẽ oratores dicuntur, cum ea, de quibus dicturi ſunt, paucis ante enumerãt. Idẽ de Cl. Ora. Curio cum tria propoſuerat, aut quartum addebat, aut tertium quærebat. Proponere animo, eſt conſtituere, & deliberare. Seneca: Id in primis animo proponendum, ut recte uiuamus.

PROPONTIS, idis, uno nomine dicitur totum illud mare, quod ab Helleſponti anguſtiis ad Thracium uſque Boſphorum procenditur. A Propontis fit Propontiacus, a, um, Ouid. li. 1. Faſt.

PROPORTIO, duarum rerum inuicem facta comparatio. Cice. de Vniuerſ. Quæ græce ἀναλογία, Latine proportio dici poteſt. Idem 6. Verr.

PROPOSITIO, rhetoribus appellatur, ad cuius probationem omnia diriguntur argumenta. Ad Heren. lib. 2. Propoſitio dicitur, per quam oſtendimus ſummatim, quid ſit, quod probare uolumus. Ci. de Inu. Propoſitio eſt, per quam breuiter locus is exponitur, quò omnis uis oportet emanet ratiocinationis.

PROPOSITVM,ti,[*Propoſito,intentione*] πρόθεσις, σκοπὸς, ὑπόθεσις, dicitur quod mente ſtatutum eſt, & intentio hominis. Plin. Hoc ei propoſitum erat,uel ſuperare,uel cedere Ouid. 10.Met. Propoſitiq; tenax,quod,quocunq; eſt,orat,ut ipſi indicet. Venuſte autem dicimus, quempiam auerti à propoſito, Declinare à propoſito: Egredi à propoſito. Nulla re à propoſito deterreri poſſe,

PROPOETIDES,puellæ Cypriæ, ex Amathunte urbe, quæ quòd Veneris numen aſpernarentur,ab irata dea adeo percitæ ſunt libidinis deſiderio,ut corpora paſſim in triuiis proſtituerent:unde factus eſt locus fabulæ,Propœtides in ſaxa fuiſſe mutatas, quod abiecto omni pudore,uelut ſaxa,induruiſſent. Ouid. 10.Met.

PROPORRO,prætereà. Lucr. li.2.

PROPRAETOR,ris,loco prætoris in prouincia,Cic.2.de Diu. Bella à Proprætoribus,adminiſtrantur.

PROPRIVS,a,um,[*Proprio,particolare*] ἴδιος,à prope fit, & dicitur quod peculiare eſt uniuſcuiuſque. Hoc enim maxime prope eſt, quod proprium eſt. Virg.7.Æneι. Hunc mihi da proprium uirgo ſata Nocte laborem. Hinc proprietas. Cic in Aca. Singularum rerum ſingulæ proprietatis ſunt. Proprie,peculiariter. Ci.de Orat. Quam proprie de unoquoq; dixit. Aliquádo pro ſtabili,diuturno. Silen. At qui metu, & ſuſpitione propriam habere quietem non poterat. Plaut. Atque illum amatorem tibi proprium futurum uita. Id eſt,perpetuum Virg.in.6.Æn. Propria hæc ſi dona fuiſſent. Dicimus eleganter, Aliquid propriũ eſſe oratori,uel epiſtolæ , id eſt quod maxime obſeruari debet,& conuenit oratori,aut epiſtolæ. Ci.Q.fr. Hoc eſt epiſtolæ propriũ,ut is,ad quem ſcribitur,&c. Idem de Orat. Ornate dicere,proprium ne ſit oratoris. Dicimus quoque aliquid eſſe proprium alicuius,i.illi adſcribi, per tranſlationem. Cice.pro Roſc. Amer. Quicquid maleficii,ſceleris,cædis erit,proprium id Roſciorum eſſe debebit. Conſtruitur & cum datiuo. Quinct.l.1. Propria eſt nobis mentis agitatio,atque ſolertia.

PROPRITIM,p.p.antiqui dicebant pro proprie,teſte Non. Lucr.li.2.

PROPTER, διὰ,præpoſitio cauſſam ſignificans. Virg. 4.Æn. Te propter Libyę gẽtes Numidumq; tyranni Odere.i.cui cauſa Aliquando ſignificat prope. Ter.in Ad. Hic propter hunc aſſiſte. Oui. Propter humum uolitat. Sine caſu poſitum , migrat in aduerbium. Ci.6.Ver. Propter eſt ſpelunca quædam.

PROPTEREA, διὰ τοῦτο, τούτου ἕνεκα,ob eam cauſſam. Ter.in An. Vitã deorum propterea ſempiternam eſſe arbitror. Propterea quòd idem ualet,quod,ideo quia. Cic.1. Aca. Si notiorem ueri & falſi, propterea quia non poſſint internoſci,nullam habemus.

PROPVDIVM, αἶσχος, rem pudendam ſignificat, teſte Budæo, quaſi porro,i.ualde pudendum,uel àquo pudor,& pudicitia procul ſint. Propudia uirorum,apud Pli.li.28. ca.8. Plaut. quoque meretriculam propudium uocat. Hinc propudioſus,a,um, cuius nos merito pudeat. Sidonius: Abrupto contubernio ancillæ propudioſiſſimæ. i.impudiciſſimæ. Gell.li.2.ca.7. Vxorem ducere infamem,propudioſam,criminoſam.

PROPVGNACVLVM, προβολή, ἔπαλξις,eſt arx,aut alius locus munitus, propugnandæ, i.defendendæ urbi,uel caſtris idoneus. Virg. li.4. Æn. Et propugnacula bello Tuta parant. Ci.pro Fon. Propugnaculum iſtis nationibus oppoſitum & obiectum.

PROPVGNATIO. Cic. Licinio li.5. Suſcepi perpetuam propugnationem pro omnibus ornamentis tuis.

PROPVGNATOR, πρόβολος, Liu.li.4. Reip. propugnatoribus datis. Cęſar 7.bel.Gal. A propugnatoribus uacuus relictus locus. Liu.li.4.

PROPVGNO,as, ὑπερασπίζω, προμάχομαι,pugnando defendo. Plin. li. 12.cap.19. Propugnante unguibus diro ueſpertiliorum genere. Cic.pro Rabir. Teſtor,me pro illorum fama,gloria,memoria,non 1.de Inu. Qui ita ſe armat eloquentia,ut non oppugnare commoda patriæ,uerum propugnare poſſit.

PROPVLSO,ſas,[*Scacciare*] ἀπωθέω, ἀμύνω, διωθοῦμαι, frequent. à Propello, ſignificat arceo,depello,quaſi,procul pulſo. Liu.l.1. Cũ mœnibus bellum propulſare poſſet,in aciem copias educit. Ter. An. Quod tu ſperas,propulſabo facile. Ci.pro Cluen. Legum præſidio à capite periculum propulſare. Propulſatio. Cic. pro Sylla: Cum huius periculi propulſatione coniungam defenſionem officii mei. Propulſator. Val.Max.li.7.ca.9.

PROPYLAEVM, læi, Latine ueſtibulum , uel porticus ante domum. Ci.li.2.Offi. Phaleræus Demetrius Periclem,principem Græciæ, uituperabat, quòd tantam pecuniam in præclara illa propylæa profudiſſet. Pli.lib.34.cap. 10. Protogenes cum Athenis propylæum pingeret,&c.

PROQVAESTOR,qui quæſturam extraordinariam gerit, ſiue qui quæſtoris auctoritate accepta mittitur in aliquam regionem.4.Ac. Cum Alexandriæ proquæſtor eſſem.

PRORA,proræ[*Prora.prua*] πρῷρα,anterior pars nauis. Liu. 24. Ferrea manus cum iniecta proræ eſſet. Vir.5.Æn. Illiſa prora pependit. Prora & puppis,prouerbiali metaphora dicitur de eo,in quo negocii totius cardo uertitur. Cice.ad Tironem li.16. Mihi prora & puppis(ut Græcorum prouerbium eſt)fuit à me tui dimittendi ut rationes meas explicares.

PROREPO,pis,pen.pro. ἐξέρπω,ultra repo, uel ſenſim in lucem prodeo. Col. lib.3.ca.10. Fertiles ac firmæ,quia è tenero prorepunt. Hor.1.Ser.Sat.3. Cum prorepſerunt primis animalia terris.

PRORIPIO,is[*Fuggire,ſottraggerſi*]ſubduco me,uel ſubtraho: ὑπεξάγω ἐμαυτόν. Liu.22. E manibus ſacrificantiũ cum ſeſe proripuiſſet. Sal.in Catil. Domum ſe ex curia proripuit. Virg. 3.ecl. Quò nunc ſe proripit ille? Idem 6.Æn. Tandem proripuit ſeſe,atque inimica refugit In nemus umbriferum. Aliquando pro rapere. Cice.7. Ver. Iubet undique hominem proripi.

PRORITO ras, pen. pro. παροξύνω,prouoco. Col. li.10. Vt Peluſiaci proritet pocula zythi. Aliquando pro allicere, inuitare. Colu.li.2. ca.10. Lini ſemen,niſi pretium proritat,ſerendum non eſt.

PROROGO,as,pen.cor.[*Prolungare*] παρατείνω, ἀναβάλλομαι, protraho,prolongo. Cice. Appio li.3. Illud pugna,& enitere,ne quid nobis temporis prorogetur. Clau.7.Paneg. Prorogat æternam ſeritas tibi Punica famam. Imperium prorogare, eſt noua rogatio ne longius proferre. Cic.ad Q.Fr,li.1.tibi,bellum aliquod periculoſum adminiſtranti, prorogatum imperium uiderem, tremerem animo. Prorogatio. Liu.8. Prorogatio imperii,& acto honore triũphus. Cice.pro Mur. Confuſionem ſuffragiorum flagitaſti,prorogationem legis Maniliæ.

PRORSVS,& Prorſus,[*Affatto*] παράπαν, ἁπλῶς, παντελῶς, omnino. Cic.in Tuſc. Prorſus hæc diuina ſunt. Ter. Eun. Neſcio quorſum eam. Ita prorſum oblitus ſum mei. Interdum pro recte,& uere,ut ait Donatus. Ter. in Ad. Prorſus illic alligaueris filium. Quando uero nomẽ eſt,ſignificat rectum. unde Prorſi limites dicuntur, in agrorum menſuris,qui ad Orientem directi ſunt: ut ait Feſtus. Aliquando pro,Recta ad locum aliquem. Plaut.in Mil. Prorſum Athenas protinus abibo tecum. Ter. in Hecy. Trepidari ſentio, curſari rurſum prorſum. Vbi Donatus: Rurſum, proprie retro: prorſum,ante ſignificat.

*PRORSI limites dicti,qui ſpectabant ad orientem : tranſuerſi, qui ad meridianum.

PRORVMPO,pis,[*Rompere,entrare con impeto*] διεξελαύνω, διαρρήγνυμι,effringo. Cæſar li.4. Munitionibus proruptis,prius in hoſtiũ caſtris conſtiterunt,quam plane ab iis uideri poſſet. Virg.lib.1. Geo. Rurſus in obliquum uerſo prorumpit aratro. Ponitur & abſolute pro proruere,i.cum impetu progredi. Cic.pro Mur. Catilina prorumpet:quã minatur,in agros ſuburbanos repente aduolabit. Quandoque eſt euomere. unde proruptum, effuſum. Virg.1. Æn. Vnde per ora nouem,uaſto cum murmure montis , It mare proruptum. Et li.3. Interdumq; atram prorumpit ad æthera nubem. Quod Seruius exponit pro euomit. Hoc modo Ter. in Eun. uſus eſt Erumpo: Iam ne erumpere licet hoc mihi gaudium?

PRORVO,is,[*Far caſcare,cadere,con impeto*] καταρρίπτω, διαρρίπτω, ruere facio,proiicio. Liuius: Mare fluminibus inuexit,montes lapſu ingenti proruit. Idem li.9. Dolabræ calonibus diuiduntur ad uallum proruendum. Ponitur & abſolute pro,cum impetu decidere. Val.Flac.7.Arg. Ipſa ui molis, & iræ Proruit. Proruere ſe,prorumpere. Ter.Eu. Foras ſimul omnes proruunt ſe. Prorutus,a,um. Liu.4. Dictator,proruto uallo iam in caſtra prœlium intulerat,

PROSA,ſæ.[*Proſa*] πεζὸς λόγος,oratio ſoluta,quaſi profuſa. Gel.l.10. cap.18. Extat Theodori tragœdia , Mauſolus: in qua eum magis, quàm in proſa,placuiſſe,Higinus refert. Quinctil.lib.1.cap.10. In proſa quædam recepta immutatio. Col. in Præfat.lib. 10. Proſam orationem dixit: Proſa (inquit) oratione prioribus ſubnectentur exordiis. Inde Proſaicus,a,um. Plin. lib.7.cap.56. Proſaicam orationem condere primus Pherecydes inſtituit . Eſt etiam Proſa deæ nomen,quæ ad impetrandum facilem partum Romæ colebatur. Gel.li.16.cap.16.

PROSAPIA,æ,[*Stirpe,prole*] γένος ſiue Proſapies,ei,generis ſeries,ſiue progenies: à Proſupando,ut Nonio placet,i.proferendo. Feſtus à proſipando,i.ſpargendo & diſſeminãdo deductum mauult,quòd liberorum procreatione progenies propagetur. Plaut. in Curc. De Coelitum proſapia te eſſe arbitror. Cic. de Vniu. uetus uerbum eſſe dicit.quod & Quinctil.aſſerit.li.8.cap.3.

PROSCENIVM,nii, προσκήνιον,locus ante ſcenam porrectus, ubi pulpitum excitatum erat,quò actores fabularum prodirent,ita ut ſcena altior eſſet pulpito:pulpitum altius orcheſtra , qui locus erat ſaltantium. Plaut.in Amph. Hiſtriones Nannico in Proſcenio hic Iouem inuocarunt. Liui 40. Theatrum & proſcenium ad Apollinis ædem. Vir.2.Geo. Veteres ineunt proſcenia ludi.

PROSCINDO,dis,[*Fendere*] κατασχίζω, ſcindendo aperio. unde dicimus Terram proſcindi(inquit Var.li.1.de re ruſt.ca.29.)cum primum aratur,quòd prima aratione glebæ grandes ſolent excitari. cum iteratur,offringere uocant. Col.li.2.ca.17. Quam uelut legẽ

in proſcindendis agris ſequantur agricolæ. Virg.2.Geo.Et ualidis terram proſcinde iuuencis. Luc.li.3. æriá ferro proſcindere quercum. Proſcindere aliquem, per tranſlationem, pro contumeliis laceſſere. Plin.li.36.ca.6. Mamurra Catulli carminibus proſciſſus. Idem li.33.ca.1. Aurum proſciſſum conuiciis ab optimis quibuſque. Ouid.4.de Pont.el.16. Summotum patria, proſcindere liuor. Deſine. Proſceſſus,ſa,ſum,ut, Proſciſſa terra. Vir.1. Geo.

Proscissio, Col.li.2.cap.13.& li.6.cap.2.

Proscissvm, ſſi, ſubſt. pro terra proſciſſa. Col.li.2.cap.2. Bubulcum per proſciſſum ingredi oportet.

Proscribo, bis, [*Porre à uendere*] ἀποκηρύττω, aliquid per ſcripturam uenale propono, & publico. unde Proſcriptum, uenale expoſitum: quia quæ erant uendenda, publice ſcribebantur. Ci.li.3.Off. Calpurnius cum cognouiſſet Claudium ædes poſtea proſcripſiſſe. Itē in exilium mittere. Cic. pro domo. Hanc uos Pontifices tribuno plebis poteſtatem dabitis, ut proſcribere poſſit, quos uelit? Idē pro Roſcio Am. Cum proſcriberentur homines. Proſcriptus, pta, ptum. Cic. Att.li.16. Iſte locare incipit, non proſcripta, neque edicta die. Idē ad eundem li.12. Horti quā in diem proſcripti ſint, ad me ſcribas. Proſcriptus, i elegatus. Cice.3. Ver. Lex Cornelia proſcriptum iuuare uetat. Hor.1.Ser.Sat.7. Proſcripti regis Rupilipus, atque uenenum. Proſcriptio, publicatio. Cice. pro Flacco: Emptiones falſas, prædiorum proſcriptiones feciſti. Idem pro Roſcio. Am. Cauete, ne multo crudelior per uos proſcriptio inſtaurata eſſe uideatur. Proſcriptor. Plin.li.7.cap.12. Ille proſcriptor animus, mero & contumelia furens. Proſcripturio, ris, pen. co. Cice. Att.li.9. Syllaturit animus eius, & proſcripturit iandiu.

Proseco, cas, cui, ctum, [*Tagliare*] ἐκτέμνω, ſeco. Liu.5. Qui eius hoſtiæ exta proſecuiſſet. Val.Flac.3.Argon. Proſectaq; partim Pectora. Plau. Pœn. Vetui exta proſecarier.

Prosecta, ctorum, dicta ab antiquis uiſcera, quæ in ſacrificiis proſecuiſſent. Lucan.li.6. Laui calido proſecta cerebro. Ouid.7.Met. Ambigui proſecta lupi. Nonius: Proſecta exta, quæ aris dantur, ex fibris pecudum diſſecta. Inuenitur & in fœm.gen. Lucil.14. Neque diuo proſectam ullam.

Prosedae, pen.pro. dicuntur meretrices quòd ante ſtabula ſedeant. Plaut. in Pœn. An uis inter iſtas uerſarier Proſedas.

Prosemino, nas, [*Seminare*] διασπείρω, quaſi propago, diſſemino. Manilius li.1. Semper enim ex aliis alios proſeminat uſus. Ci.3.de Orat. Proſeminatæ ſunt quaſi familiæ diſſentientes inter ſe.

Prosequor, ris, [*Seguitare, andar dietro*] ἀκολουθέω, ſequor, uel à longe ſequor. Pla. Ciſt. Proſequar hac. Aliquando eſt cum affectu animi ſequi, ut, Proſequor te amore, odio, laude, honore. Cic.in Ver.4. Iſte iratus hominem uerbis uehementioribus proſequitur id eſt, inſectatur. Interdum eſt quaſi deducere & comitari. Liu.2. Decedentem domum cum fauore, ac laudibus proſecuti ſunt. Ci. pro Cluen. Mater exequias illius funeris proſecuta. Diuerſis aliis modis uſurpatur. Plin.epiſt.8. Medici, ſalubres ac uoluptate carentes cibos blandioribus alloquiis proſequuntur: i. condiunt. Colu. lib.1.cap.8. Præmio proſequamur eos, qui ſtrenue, atque induſtrie ſe geſſerunt.

Proserpo, is, ere, [*Rampare, ſtriſciare*] καθέρπειν, prorepo: & proprie proſerpere dicuntur, ſerpentes qui nullis pedibus innixi, per terram deuoluuntur. Plau. in Aſin. Fac me proſerpentem beſtiam. Idem Pœn. Huc aduenisti quaſi proſerpens beſtia.

Proserpina, pen.cor. Περσεφόνη, Iouis, & Cereris filia, quæ cum in campis Ennæis flores legeret, è Plutone rapta eſt. Quam cum Ceres diu fruſtra toto terrarum orbe inueſtigaſſet, tandem à Cyane Nympha rem omnem edocta, petiit à Ioue, ut communem filiam ab inferis ſibi reducere liceret: quod ea duntaxat lege impetrauit, ſi nihil illa cibi apud inferos guſtaſſet. quare cum Aſcalaphi indicio palam factum eſſet, aliquot mali punici grana illam guſtaſſe, omnis reditus ſpes illi fuit interecluſa. quod ægre ferens Proſerpina, Aſcalaphum commutauit in bubonem, noctis auem, & triſtium ſemper rerum nunciam. Poſtea tamen Ceres à Ioue dicitur impetraſſe ut Proſerpinæ ſenis quotannis menſibus ſecum apud ſuperos, & totidem apud inferos cum marito eſſe liceret. Quod Poetarum commentum Mythologici ad Lunæ naturam referunt, (quam Proſerpinæ nomine intelligunt) quæ æquali temporis ſpatio ſuperius & inferius hemiſphærium illuſtrat. Hæc fere Seruius in illud Vir.1.Geo. Nec repetita ſequi curet Proſerpina matrem.

Prosferor, impetror, Nonius, uerbum antiquum. Lucil. li.26. Nec minimo proſfertur pax.

Prosilio, is, proſilui, proſultum [*Saltar fuori*] ἐκπηδάω, ἐξάλλομαι, cum ſaltu & feſtinatione prodeo. Vir.5.Æn. Finibus omnes, Haud mora, proſiluere ſuis. Liu.2. Prope attonitus miraculo rex, cum à ſede proſiluiſſet. Hora.li.1.epiſt. ad Mecœnatem. Ennius ipſe pater nunquam, niſi potus, arma proſiluit dicenda. Vbi Proſiluit, dixit, pro, impetu & furore poetico incitatus ſe contulit.

Prosimvrivm, rii, pótificale pomœriū, ubi Pont. auſpicabātur. Feſt.

Prositvm, ueteres dixere pro Propoſitum, quaſi ante ſitum. Feſt.

Prosicivm, dicitur in ſacris, quod proſectum proiicitur. Feſtus.

Prosocer, pen.cor. proſocera maſc.gen. προπάππος, qui & Socer magnus dicitur, eſt uxoris meæ auus. ego uero illius ſum progener. Ouid.epiſt.3. Cuiq; ſenex Nereus proſocer eſſe uelit. Plin.epiſt. 110. Eram cum proſocero meo.

Prospectvs, ctus, [*Veduta*] πρόοψις ipſe proſpiciendi actus. Virgil.lib.2. Ge. Non animum modo uti paſcat proſpectus inanem. Docet Paul. Iurecont. proſpectum ex interioribus, & ex ſuperioribus locis eſſe, lumen ex inferiore loco non eſſe. Liu.10. Non proſpectu modo extra uallum adempto, ſed propinquo etiam inter ſe congredientium conſpectu. Impedire proſpectum, eſt quod uulgo dicunt, Viſum auferre. Cæſ.4. Bel. Gal. Sepibus denſiſſimis interiectus proſpectus impediretur. In proſpectū populi producere. Ci.3. Ver. cum eum, quem uirgis iſte ceciderat, in proſpectum populi R. produxit. Capere proſpectum, pro conſiderando proſpicere. Liu.1. proſpectu in urbem, agrumq; capto.

Prospecto, as, frequentat. à Proſpicio, προσφέρομαι, προσβλέπομαι, Vir. 7.Æn. Turbaq; miratur matrum, & proſpectat euntem. Liuius 7.

Prosper, ra, rum, [*Proſpero*] σωτήριος, αἴσιος, ſecundus, qui dat felicitatem, & ſpem noſtram implet. Vnde Proſperos deos dicimus, & Proſpera ſidera, quaſi felicitatem impertientia: hominem autem ipſum, cui omnia ex uoto ſuccedunt. Felicem potius, quàm proſperum dicimus. Contra, Fortunam proſperam rectius dixeris, quàm felicem: quemadmodum & proſperam ualetudinem, & proſperos exitus, uel ſucceſſus. Liuius 1. Vt orſis tanti operis ſucceſſus proſperos darent. Ci. Att.lib. 9. Ego enim non iam id ago ut proſperos exitus conſequar. Cic.3.de Nat. deo. Ad proſperam aduerſam'ue fortunam, qualis ſis, aut quemadmodum uixeris, nihil interſit. Sic proſpera ualetudo, apud Suet. in Cæſa. Proſpera famæ id eſt, integra, uel inuiolata. Et Felix aliquando ponitur pro proſpero. Virg.1.Æn. Sis felix, noſtrumq; leues quæcunque laborem. Dicitur & proſperus, ra, rum. Cic.lib.6.de rep. Hominum generi proſperus & ſalutaris. Hinc Proſpere, aduerbium, εὐτυχῶς, feliciter, quaſi pro ſpe. Ci.2.de Na.deo. Magnis uiris proſpere eueniunt ſemper omnes res. Proſperitas, εὐημερία, εὐτυχία, felicitas, & ad uotum ſucceſſus. Cic.3.de Fin. Ariſtoteles, qui uirtutis uſum cum uitæ perfectæ proſperitate coniunxit. Idem 3.de Nat.deo. Commoditatem, proſperitatemq; uitæ à diis habemus.

Prospero, as [*Proſperare, felicitare*] εὐοδόω, εὐ ἀποδίδωμι, ſecundo, proſperum efficio. Liuius 6. Dii manes populo Rom. Quiritium uim, uictoriamq; proſperetis. Plaut. Perſa: Nunc amico meo Proſperabo.

Prospargo, gis, [*Spandere, ſpruzzare*] ῥαντίζω, ῥαίνω, aſpergo. Tacit.lib.15.

Prospicienter, prouide. Gel.li.2. ca.29.

Prospicio, cis, [*Prouedere*] προοράω, προσβλέπω, uideo è longinquo. Vir.3.Æn. Vaſtoſq; ab rupe Cyclopas Proſpicio. Transfertur & ad animum. Cic. pro Mur. Sapiens, ac multum in poſterum proſpiciens uir. Cum datiuo coniunctum ſignificat prouideo, & commodis alicuius conſulo. Ter. in Ad. Ego iam proſpiciam mihi.

Prosterno, nis, [*Gittare à terra, atterrare*] καταβάλλω, in terrā deiicio, profligo. Colum.lib.11.cap.3. Omnem uiridem ſuperficiem in terram proſternere conueniet. Liui.9. Omnium egena corpora humi proſtrauerunt. Saluſt. Proſtratiſq; militibus fugæ ſe dedit. Abiicere ſe, atque proſternere, id eſt, animum deſpondere. Cic. in Parad. Sic te abiicies, atque proſternes, ut nihil inter te, & cæ. Proſtratæ religiones.

Protratvs, ta, tum, Cic.de Orat. Afflicta & proſtrata uirtus.

Prostibvlvm, proſtibuli, πορνεῖον, ἐργαστήριον, modo locus eſt, in quo proſtrati pudoris meretrices corpore quæſtum faciunt: inde dictum, quod in ea proſtent ſcorta. Modo ſcorti abiectiſſimi genus, quod omni pudore poſito pro ſtabulis, hoc eſt, ante diuerſoria ſedere ſolebat, ut ex affluxu aduenarum copioſiorem caperet quæſtum. χαμαιτύπη, ἡ ἐργαζομένη πρὸ τῶν οἰκημάτων πόρνη. Plautus in Aul. Bellum & pudicum uero proſtibulum populi. Dicitur & proſtibula, bulæ, Idem in Perſa, Feſtus. Alicariæ meretrices appellabantur in campis ſolitæ ante piſtrina alicariorum uerſari, quæſtus gratia: ſicut eæ, quæ ante ſtabula ſedebant, Proſtibulæ dicebantur.

Prostitvo, proſtitituis, προΐστημι, πορνεύω, pudicitiam uenalem habeo, corpus quæſtui expono: propriéq; ſcortorum eſt, quæ mercede ſui copiam faciunt, & uirorum libidini obſequuntur. Ouid. 1.Am.el.10. Turpe tori reditu cenſus augere paternos, Et faciem lucro proſtituiſſe, ſuam. Proſtituere pudicitiam, eſt pudicitiæ ſuæ nullo pacto parcere, nihilq; ſibi turpe putare, quod alterius libidini collibuiſſet. Suet. de Ner. ca.29. Suam pudicitiam uſq; adeo proſtituit, ut contaminatis pene omnibus membris, uirorum ac fœminarum

narum inguina inuaderet. Transfertur & ad alia: ut, Proſtituere uocem foro, i. ex cauſſarum actione lucrum aucupari. Ouid. el. 15. Ingrato uoces proſtituiſſe foro. Proſtitutus, a, um, particip. Plin. li. 30. ca. 2.

PROSTO, proſtas, proſtiti, proſtatum προΐσταμαι, pudicitiam uenalem habeo, corpore quæſtum facio. Plaut. in Curc. Hæ ſaltem in occultis locis proſtant uos in foro ipſo. Iuue. Sat. 1. Quinctil. Iubet proſtare gladio cinctum. Anguli proſtantes, i. prominentes. Luc. li. 2.

PROSVBIGO, gis, ὑποῤῥάσσω, ſuffodio: ut, Proſubigere terram pedibus, Virg. li. 3. Georg.

PROSVM, prodes, profui, [Giouare] ὠφελέω, utilitati ſum, quaſi pro aliquo ſum, Ter. i. Hec. Quicquid eſt id quod reliquit, profuit. Cõſtruitur aliquando cum accuſatiuo cum Ad. Liuius 2. Id profuit ad concordiam ciuitatis. Aliquando cum datiuo. Cic. 4. Acad.

PROSVMIA, proſumæ, κατασκόπιον, genus nauigii leuis ſpeculatorii: Plautus. De nocte ad portum prouectus ſum proſumia. Cæcili. Qui pro gubernatore ſe gerens, prope uertit proſumiam.

PROTAGORA, philoſophus Abderites fuit, aut, ut alii malunt, Teius, uide Philoſtratum, & Laertium.

PROTEGO, is, pen. cor. protexi, protectum, [Coprire, & difendere] προβάλλομαι, tegendo defendo, Cic. pro Sylla. Ego iacentem ſpoliatum defendo & protego. Ouid. 8. Met. Ipſa ſuis licet hunc Latonia protegat armis. Protectus, a, um, Ouid. 2. Met. Ecce uenit rutilis humeros protecta capillis Filia Centauri. Hoc eſt, humeros habens tectos capillis. Cic. 5. Philip. Sapientia eſt omni ratione protectior.

PROTELO, as, pe pr. [Scacciare lontano] ἀπείργω, longe arceo, abigo, propello à Græco aduerbio τηλόθι, teſte Feſto, quod ſignificat procul. Siſenna li. 2. Hiſtor. ut citat Nonius: Duæ cohortes de ſubſidio procedunt, atque equites protelant. Turpilius Lemniis, apud eundem. Patria protelatum ſæuitia patris. Protelare dictis eſt perturbare. Ter. in Phor. Neu te iratus ſuis ſæuis dictis protelet.

PROTELVM, li, antiqui dixerunt, pro iugi quippiam agendi tenore. Lucilius Sat. 6. ut citat Nonius: Quem neque Lucanis oriundi mõtibus tauri ducere protelo ualidis ceruicibus poſſunt. Idem li. 12. Hunc iuga protelo malorum ducere centum non poſſent. Lucre. Vndique protelo plagarum continuato.

PROTENDO, dis, [Porgere innanzi] προβάλλομαι, προτείνω, ultra tendo. Oui. ad Piſ. Tu nati protende manum. Virg. 12. Æn. Dextramq́; precantem protendens. Protentus, a, um. Vir. 1. Geo. Hinc à ſtirpe pedes temo protentus in octo. Tacit. li. 14. Eques protentis haſtis perfringit quod obuium erat.

PROTERMINO, as, propago. Apul. li. 9. Fines proterminaueris.

PROTERO, ris, protriui, protritum, [Calcare con piedi] καταπατέω, pedibus conculco. Plau. Ego hic te mulier pedibus proterã. Cæſ. 2. Bel. Ci. Equitatus hoſtium ab utroque cornu circuire aciem noſtram, & auerſos proterere incipit. Idẽ 8. Bel. Gall. In fuga proteruntur. Ouid. 1. Met. Quacunque ingreditur, florentia proterit arua. Protritus, a, um. Liui. 34. Quod maturuerat, ne hoſtes haberent, protritum, & corruptum.

PROTERREO, res, [Spauentare] ἀποφοβέω, à lõge terreo. Vir. 12. Æn. Aduerſo proterret equo.

PROTERVIA, æ, ἀσέλγεια, ἀσελγία, petulantia, laſciuia. Luc. Capripedes agitat cum læta proteruia Panas. Quo etiam nomine ſignificatur ſacrificium quoddam (ut teſtatur Macrob.) in quo mos fuit ut ſi quid ex epulis ſuperfuiſſet, igne conſumeretur.

PROTERVITAS, proteruia. Ter. in Heaut. Quàm pene tua me perdidit proteruitas. Cic. pro Cœl. De corruptelis, de proteruitate, de ſumptibus, immẽſa oratio eſt. Hora. 1. Car. Vrit. grata proteruitas.

PROTERVVS, a, um, [Triſto] ἀσελγής, ἀσελγός, petulans, procax, improbus. Includit enim hoc nomen laſciuiam quandam, & libidinẽ cum ſuperbia coniunctam, animiq́; incontinentiam pronam ad quemuis laceſſendum. Cic. pro Cœl. Si uidua libere, proterua petulanter, diues effuſe, libidinoſa meretricio more uiueret. Teren. Heaut. Ne ineptus, ne proteruus uidear. Cic. 5. de Fin. Motus, quales proteruorum hominum, aut mollium eſſe ſolent. Oui. epiſt. 6. Dãnaret nati facta proterua pater. Iuuenes proterui, Hor. 1. Car. Ode. 25. Lingua proterua, Ouid. in Ibin. Oculi proterui, Ouid. epiſt. 16. Manus proteruæ, Ouid. 12. Venti proterui, Hora. 1. Car. Hinc Proterue, petulanter, procaciter, ſuperbe. Ouid. 1. Am. el. 4. Multa miſer timeo, quia feci multa proterue. Ter. in Hecy. Proterue iracundus es. Legitur & Proteruiter. Ennius Pãcratiaſte, ut citat Noni. Quis eſt, qui noſtris foribus tam proteruiter inſultat?

PROTESILAVS, unus ex Græciæ principibus, qui ad bellum Troianum profecti ſunt. nam quamuis audiuiſſet à uatibus, ſe primum omnium in bello Troiano periturum, ſi eo proficiſceretur, contẽptis nihilominus uaticiniis, una, cũ ceteris ducibus profectus eſt eumq́; omnium primus è naui in terram exiſſet, & in Hectorem incidiſſet, in primus Græcorum omnium ab illo eſt interfectus: unde non ſine omine quodam, & futuræ mortis præſagio Proteſilaus uidetur appellatus. Auſonius: Proteſilae tibi nomen ſic fata dederunt, Victima quòd Troiæ prima futurus eras.

PROTEVS, per duas ſyllabas, πρωτεύς, deus marinus fuit, ut poetæ fabulantur, Oceani & Tethyos filius, Neptuni phocas in mari paſcens, idemq́; uaticiniorum periti ſſimus, & in quamlibet formam ſeſe tranſmutatus, quem ſic deſcribit Vir. 4. Ge. Eſt in Carpathio Neptuni gurgite uates Cæruleus Proteus, magnum qui piſcibus æquor, Et iuncto bipedum curru metitur equorũ. Hic nunc Emathiæ portus, patriamq́; reuiſit Pallenem. hunc & nymphæ ueneramur, & ipſe Grandæuus Nereus: nouit nanque omnia uates, Quæ ſint, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur. Fuit item Proteus, Ægypti rex, patria Memphites, qui Pheroni in regnum ſucceſſit: regnauitq́; belli Troiani temporibus. Herod. lib 2. Quæ uero de Protei mutabilitate poetæ ſunt commenti, ab Ægyptiorum regum conſuetudine uidentur emanaſſe. illis enim, teſte Diodoro, mos erat aut leonis, aut tauri, aut draconis priorem partem in capite ferre, inſignia principatus: quandoque uero arborem, aliquando ignem, quandoque redolentia ſupra caput unguenta. Hæc tum ad decorem ſpectabant, atque ornatum: tum ſtuporem, ac ſuperſtitionem quandam aſpicientibus iniiciebant. unde factus locus fabulæ, Proteum in ea omnia, quæcunque capite geſtabat, ſolere transformari.

PROTINVS, [Di ſubito] αὐτίκα, ſtatim. Vir. 4. Æn. Protinus ad regem curſum detorquet Iarbam. Quandoque pro deinceps. Idem li. 3. Ge. Protinus aeri mellis cæleſtia dona Exequar. Quandoque iugiter, continuo. Idem. Traiecto miſſa lacerto Protinus haſta fugit. Pli. li. 5. cap. 9. Originem habet in monte inferioris Mauritaniæ, lacu protinus ſtagnante. Quandoque omnino: ut, Cum protinus utraque tellus una fore. Seruius exponit, continua. Ponitur aliquando pro ſimul. Vir. 6. Æn. Quia protinus omnia perlegerent oculis. Aliquando pro, ſtatim. Vlpianus. Parui refert, protinus patrono libertus cogatur dare, an per interpoſitam fideiuſſoris, uel rei perſonam. Aliquando pro à principio. Celſus: aliquæ febres protinus à calore incipiunt. Aliquando pro uno eodemq́; tempore. Vir. 8. Æn. Protinus Arcadiæ gelidos inuiſere fines. Cum autem additur negatio, ſignificat non ideo. Quinctil. Non, ut quicquid præcipuum neceſſario eſt, ſic ad efficiendum oratorem maximi protinus erit momenti. Protinam ueteres dicebant, in eadem ſignificatione: quod & Feſtus annotauit. Terent. in Phor. Hinc me coniicerem protinus in pedes. Vbi Donatus: Protinam, fuit: & ſic Nigidius legit. Protenus uero per ſecundam uocalem in penultima, ex Porro & Tenus compoſitum, idem ualet quod procul, ſiue uſque in locum longe diſſitum. Virg. 1. ecl. En ipſe capellas Protenus æger ago. Sic enim legit Caper: quamuis in uulgatis quibuſdam exemplaribus Protinus legatur.

PROTOCOLVM, quod breuiter, & ſuccincte à tabellione notatur, ut poſtea per ocium, quoties opus ſit, latius poſſit extendi.

PROTOGENES, pictor nobilis, patria Caunius. Pli. li. 35. cap. 10.

PROTOLLO, is, [Differire, prolungare] ἀναβάλλω, differo. Gell. lib. 3. ca. 16. Neque ultra decimum menſem fœtura mulierum protolli poteſt. Plautus in Caſ. Protollo mortem mihi. Ponitur & pro extendo. Idem in Pſeud. Manum ſi protollet.

PROTRAHO, [Tirar fuori, prolungare] προσάγω, in lucem, ſeu in conſpectum traho. Liu. 28. Nudi in medium protrahebantur. Cice. 6. Ver. In conuiuium Sex. Cominium protrahi iuſſit. Protrahere ad iudiciũ, Liu. 33. Verũ protrahere alicũde. i. elicere. Lucr. li. 1. Protrahere, augere. Val. li. 1. ca. 5. Vt rapaciſſimi uictoris inſolentiã dicti tumore protraheret. Protrahere, differre. Suet. in Ner. Vt ſtipendia militum protrahi ac differre neceſſe eſſet. Senec. in Her. fur. Et longa fame Mors protrahatur lenta.

PROTRIMENTA, rum, dicuntur edulia minutim trita.

PROTROPVM, pi, pen. cor. Pli. li. 14. cap. 9. Inter genera potuum ponere debeo & protropum. ita appellatur à quibuſdam muſtum ſponte defluens ante, quàm calcentur uuæ. Col. li. 12. cap. 47.

PROTRVDO, dis, impello, quaſi porro trudo. Cic. de Fato. Qui protrudit cylindrum, dedit ei principium motionis, uolubilitatem non dedit. Lucr. li. 4. Moles protruditur, atque mouetur.

PROTVRBO, as, [Scacciare] ἀπείργω, propello, abigo, arceo. Pli. li. 11. c. 19. Apes pigras & ignauas proturbant. Col. li. 6. cap. 37. Admiſſarium calcibus proturbat. Virg. 10. Æn. Telaq́; coniiciunt, proturbantq́; eminus hoſtẽ. Liu. 5. Miſſilibusq́, ſaxis proturbare hoſtes.

PROTYPVM, pi, in typi uicem formatum. Plin. li. 35. cap. 12.

PROVEHO, is, [Menar lungi, menare oltre] προάγω, ulterius ueho. Pla. in Rud. Prouexi: auehere non quiui miſer. Liui. 30. Naues prouectas in altũ incendi iuſſit. Cic. 8. Phi. Agreſtes homines inani ſpe ad aquas uſque Puteolanas prouehuntur. Virg. 7. Æn. Cum prouectus equo. Ratem prouehere perfreta, Val. 4. Arg. Vir. 3. Æneid. Prouehimur pelago uicina Ceraunia iuxta. Prouehi longius in

ſcribendo,uel orando.Cic.3. de Fin.Sentio me eſſe longius prouectum,quam propoſita ratio poſtulat. Paulo longius oratio mea prouecta eſt,pro Roſ.Com.Vir.3.Æn. Quid ultra prouehor,& fando ſurgentes demoror Auſtros?Cic.ad Brutum.Sed prouehor amore.Prouectus natu.i. uergens ad ſenium.Ci.in Catone.Cole re cœpi non admodum grandem natu, ſed tamen ætate prouectũ.

PROVENIO,[*Comparire,uſcir fuori*] προέρχομαι,prodeo.Plau.in Pſeu. Qui in ſcenam prouenit nouo modo, aliquod nouum inuentum afferre addecet.Interdum gigni,naſci.Pli.lib.9.cap.10.Neque ibi aliud animal prouenit. Aliquando creſcere, & felicitate cumulari.Plaut.in Tru.Recte proueniſti.Vnde Prouentus,reditus,& non tantum bonarum rerum, ſed etiam malarum. Plaut.Calamitatum & miſeriarum tot prouentus.Prouentus, pro ſucceſſu. Cæſ.lib.2. Bel.Ciuil.Multum ad hanc rem adiuuat adoleſcentia ſuperioris temporis prouentus.

PROVERBIVM,bii,παροιμία,accommodatum rebus , temporibusq́; adagium,omnium in ore uerſans. Et modo eſt ſimplex:ut, Obſequium amicos,ueritas odium parit.Modo obſcura, & aliud ſignificans,quam uerba exprimere uideantur:ut, Equus Seianus.Cic. 4.Acad.Videsńe,ut in prouerbio ſit,ouorum inter ſe ſimilitudo? Idem de Sene. Pares cum paribus, ueteri prouerbio , facillime congreganur.

PROVIDE, [*Con prudenza*]ἐκ προνοίας, caute, prudenter. Plin. lib. 10.capite 33.

PROVIDEO,des,ſecunda ſyllaba co.[*Antiuedere,prouedere*]προορῶμαι,ante,uel a lõge aliquid uideo,ante quam ſit factum.Pli.Hoc ſapientis eſt,omnia quæ uentura ſunt,prouidere.Cic.li.2.de Diuin. Medicus morbum ingraueſcentem ratione prouidet,tempeſtates gubernator.Quoniam uero ea,quæ prouidemus, ſi mala ſunt,aut uitamus,aut emendamus,factum eſt ut prouidere,modo uitare ſignificet,ſiue cauere,ut apud Ter.in An.Quæ ſi non aſtu prouidentur,me,aut herum peſſundabunt.Modo proſpicere,conſulere.Ci. Satis iam omnibus quæ neceſſaria erant,prouiſum putabant.Prouidere rebus neceſſariis,eſt res neceſſarias comparare.Ci.Prouidere reí frumentariæ, Cæſa.5. Bel. Gal.Prouidere rem frumentariam,Idem 6.Bel.Gal.Prouidere in hyemes pabulum.Pli.li.8.ca. 38.Prouiſum hoc legibus, i.cautum. Prouiſum à diis immortalibus,Cic.2.de Nat.de.Prouiſus,a,um.Col.li. 6.ca.8.Quibus prouiſis,ſequitur ut examina deſideremus.Prouiſus,us.Tacit. li. 18.Diſpoſitu,prouiſuq́; ciuilium rerum peritus Prouiſio.Ci.3. Tuſ.Multum poteſt prouiſio animi & præparatio ad minuendum dolorem. Prouiſor.Horat.in Arte:Vtilium tardus prouiſor, prodigus æris. Prouidens,tis,prouidentior,prouidentiſſimus,prudens,qui præuidet futura,& cauet.Cic.7.Ver. Obſignat ſignis amicorum,prouidens homo.Idem Ap.Pulcho li.3.Id mihi & ad breuitatem eſt aptius,& ad reliquas res prouidentius.Pli.epiſt.81.Hanc de me fiduciam prouidentiſſimi uiri. Hinc Prouidentia, prudentia. Cic. Id ſapientis eſt,prouidere : ex quo ſapientia appellata eſt prouidentia.Idem 2. de Nat.de.Talis mens mundi cum prudentia,uel prouidentia appellari recte poſſit.Quidam Prudentiam à prouidentia diſtinguunt,ut Prudentiam dicant in rebus humanis,Prouidentiam in diuinis.Alii prudentiam definiunt,rerum bonarum,& malarum,& utrarumque ſcientiam: Prouidentiam uero per quam futurum aliquid uidetur ante, quàm factum ſit. Cice. 1.de Legib. Quæ uirtus ex prouidendo eſt appellata prouidentia. Prouidenter,Cic.de Nat.de Sanctiſſime,& prouidentiſſime conſtituta.

PROVIDVS,προνοητής,prudens,ſolers,qui non modo præſentia,& quæ ante pedes ſunt,ſed etiam futura proſpicit. Cic. pro Roſcio Am. Parum putantur cauti,prouidiq́; fuiſſe.

PROVINCIA,æ,ἐπαρχία,proprie dicitur regio extra Italiam bello acquiſita. Scribit enim Hegeſippus, Romanos cum in ius ſuum uincendo redigerent procul poſitas regiones,appellauiſſe Prouincias.Primo omnium Sicilia prouincia eſt appellata,ut docet Cic. 4.Ver.Oui.1.Faſt.Redditaq́; eſt omnis populo prouincia noſtro. Prouinciarum aliæ conſulares,aliæ prætoriæ.Redigere autem regiones in prouinciæ formam, nihil aliud eſt,quàm regionem ſubiicere imperio Romano, & ad eam gubernandam mittere Præfectum.Cic.pro Flacco:Cum prouinciam Aſiam conſulari imperio obtineres.Deponere prouinciam, in Piſonem. Tranſlate pro quouis munere ſiue onere.Teren.in Phor.Prouinciam cepiſti duram.Idem Heaut.Huic noſtro tradita eſt prouincia. Cice.6.Ver. Ferebat grauiter illam ſibi ab iſto prouinciam datam.

*PROVINCIA.exponemus , quot omnino in ditione populi Ro.prouinciæ fuerint,& a quibus quo'ue anno captæ, tum, quæ conſulares,quæq́; prætoriæ. Quo anno M.Cicero Ciciliam pro conſule adminiſtrauit, qui fuit ab urbe condita DCCII, M. Marcello Ser. Sulpicio cos.prouinciæ XV fuerunt in ditione populi Ro. Sardinia,Corſica,Siciliæ,duæ Hiſpaniæ citerior,ulterior; Aſia,Ætolia, Macedonia,Illyrium,Dalmatia,Africa,Achaia,Galliæ duæ, ciſalpina, tranſalpina;Cicilia, Bithynia Pontus, Creta,Syria,Cyprus. quibus ex omnibus prouinciis uectigal capiebat annuum reſp. ut a Plutarcho traditum eſt octuagies quinquies decies centena millia.Sardiniam cepit,inter primum & ſecundum Punicum bellum,conſul T.Manlius Torquatus;de qua triumphauit:eaq́; prima,anno urbis DXVIII,prouincia populi Ro. facta eſt, miſſis ad eam componendam X legatis: quod in faciendis prouinciis ſeruatum eſt. Corſicam uicit, ac prouinciam fecit C. Papirius Maſo conſul,&,à ſenatu triumpho non impetrato,ipſe de ſua ſententia in monte Albano primus triumphauit, anno DXXII. & hanc una cum Sardinia ſemper unus rexit magiſtratus Romanus. Siciliam primus uicit,magnaq́; ex parte prouinciam fecit Q. Catulus primo punico bello : poſt aliquot annos , captis Syracuſis, uniuerſam in prouinciæ formam redegit M. Marcellus bello Punico ſecundo,aut certe,qui ei ſucceſſit,M.Læuinus.nam de Marcello Velleius tradit:debellatum uero in Sicilia à Læuino potius prætore, quàm à Marcello conſule, & Cicero in Verrem, & Liuius ſignificant. Marcellus quidem, ſecutus exemplum Papirii Maſonis,in Albano monte triumphum egit , urbemq́; ouans eſt ingreſſus. Hiſpaniæ tum à Scipione Africano maiore , ſecundo Punico bello, tum,aliquot poſt annis,M.Catonis Cenſorii uirtute,multis uictoriis domitæ: & in eas magiſtratus Romani modo pro conſulibus, modo pro prætoribus ierunt.uarie tamen poſſeſſæ,&,ut ait Velleius,ſæpe partibus amiſſæ , certa ac ſtabilis eſſe populi R.poſſeſſio,ſtipendiumq́; pendere non prius, quàm Auguſto principe cœperunt. Aſiam cis Taurum montem bello Antiochino L. Scipio, maioris Africani frater, profectus in eam conſul, ad imperium adiunxit , annoq; poſt conſulatum proximo triumphauit, ab urbe condita DLXIIII. poſt eam poſſedere beneficio ſenatus populiq́; R. reges Attali,donec M. Perperna conſul Ariſtonicum, qui eam,Attalo rege mortuo, occupauerat,deuicit,ac cepit. eam tamen in prouinciæ formam non Perperna, ſed ,qui ei ſucceſſit,M'.Aquillius conſul redegit:qui etiam de Ariſtonico triumpauit , anno DCXXIIII. Ætoliam M. Fuluius Nobilior ſubegit.bellum gerere cœpit conſul, proconſule confecit, & triumphauit biennio poſt , anno urbis DLXVI. Macedoniam XL diebus deuicit conſul iterum L. Æmilius Paullus , anno DXXCVI,neque tamen prouinciam fecit, ſed de ſententia X legatorum, quos ad componendam Macedoniam atque Illyricum ſenatus,de more miſit, Macedonas omnes liberos eſſe iuſſit;&,ut ſuis legibus uiuerent,ſuas urbes,& agros haberent, magiſtratus annuos crearent,permiſit;ueteris etiam ſtipendii, quod regibus pẽderãt, dimidia parte releuauit.anno proximo,Perſe rege inter captiuos Romá ducto,triumphauit . prouinciã uero Macedoniã fecit anno urbis DCVII Q.Metellus,is qui ex ea pro pretore triũphauit,& Macedonici cognomen eſt adeptus . hanc prouinciam poſtea cum Achaia coniunxit , eq́; duabus unam fecit,rogatione perlata,P.Clodius tribunus pl. & utranque L. Piſoni , quaſi præmium,quòd in Cicerone eiiciendo conſenſiſſet,dedit adminiſtrandam. Illyrium, & Dalmatium eodem anno , quo Macedoniam Paullus, L.Anicius prætor debellauit, & unam prouinciam fecit, triumphauitq́;, poſt Paullum aliquot diebus , rege Illyriorum Gentio cum fratre, coniuge,& liberis ante currum ducto. Carthaginem & Numantiam, illam Africæ,hanc Achaiæ caput,exciderunt eodem anno, & triumpharunt, Scipio Æmilianus , & L. Mummius; tulitq́; inde Scipio cognomen Africani , Mummius Achaici.factæ ſunt prouinciæ duæ,Africa, & Achaia,Africam autem intelligo regionem uniuerſam , quam Carthaginienſes poſſederant. nam Numidia, & ipſa pars Africæ , Maſſaniſſæ regnum fuit,Syphace ſuperato;paruitq́; regibus, & à C.Cæſare demum, poſt Scipionem, & Iubam , Mauritaniæ regem, deuictos. in formam prouinciæ redacta. Mauritaniam uero , & ipſam in Africa, multis poſt annis Caligula imperator in duas prouincias diuiſit. Galliam ciſalpinam puto prouinciam eſſe factam eo tempore, cum M.Marcellus,is,qui conſul quinquies fuit,primusq́; Annibalem acie,uicit, Virdumarum,Gallorum regem ſingulari certamine occidit,deq́; Gallis Inſubribus triũphauit, anno DXXXI.patet enim prouinciam eſſe factam,quia coloniæ plures annis ſequentibus eò deductæ. Tranſalpinam uero Galliam,quæ Narbonenſis quoque dicta eſt, Q.Fabius, L.Paulli nepos, deuictis Allobrogibus,unde cognomen ſumpſit, in prouinciæ formam redegit, anno DCXXXII.Ciliciam perdomuit P. Seruilius pro conſule;qui, quòd Iſauron,Ciliciæ arcem,euertit, Iſauricus eſt dictus:triumphauitq́; anno DCLXXIX.ex eo tempore Cilicia prouincia fuit. Bithynam populo R.rex Nicomedes, ut antea rex Attalus Aſiam, teſtamento reliquit:eaq́; ſimul cum Ponto,in quo Mithridates regnauit,una prouincia fuit , Bithyniæq́; nomine appellata. utranque uero prouinciam fecit,Mithridate uicto, Pompeius Magnus pro conſule,triumphauitq́; anno DCXCII. eiuſdem Pompeii lex à

Plinio iuniore in epiſtolis memoratur, Bithynis, & Ponticis data: ne quis annis XXX minor magiſtratum caperet, ne'ue in ſenatu eſſet; qui uero magiſtratum cepiſſet, ei liceret in ſenatu eſſe, ne decuriones, in curiam à cenſoribus lecti pecuniam pro introitu darent: item, ut ſenatores certis de cauſſis à cenſoribus ordine mouerentur: ut Bithynicis ciuitatibus adſcribere ſibi, quos uellent, ciues liceret, dum ne ciuitatis eſſent alienæ, ſed harum quinque ciuitatum, quæ eſſent in Bithynia atque hæc à Pompeio ſunt ad exemplum Romanæ ciuitatis inſtituta. Cretam debellauit Q. Metellus pro conſule, & triumphauit anno DCXCI: Creticusq́; poſtea nominatus. Syria, Pompeii Magni ſingulari uirtute, ultimo bello Mithridatico uicta, leges accepit, prouinciarumq́; populi R. numerum auxit. triumphauit ex ea Pompeius pro conſule, item ex Aſia, Ponto, Armenia, Paphlagonia, Cappadocia, Cilicia, Scythis, Iudæis, Albanis, Iberia, Creta, Baſternis, præterea de regibus Mithridate, & Tigrane, anno DCXCII. Ciprus ultima, ſtante rep. in prouinciæ formam redacta, miſſo in eam M. Catone quæſtore cum iure prætorio, lege P. Clodii tribuni pl. Piſone & Gabinio coſ. anno DCXCV. ſed primum ea ſimul cum Cilicia, tanquam una prouincia, S.C. tradita eſt P. Lentulo pro conſule. quod illa uerba Ciceronis in epiſtola ad Lentulum ſignificant: Te poſſe perſpicere, qui Ciliciam, Cyprumq́; teneas, quid efficere, & quid conſequi poſſis. poſtea quæſtores in eam miſſi. quod ab eodem Cicerone didicimus; qui ad C. Sextilium Rufum in quadam epiſtola ita ſcribit: Tuæ laudi conducere arbitror, cum primus in eá inſulam quæſtor ueneris, ea inſtruere quæ ſequantur alii. Tertia pars ſupereſt, quæ prouinciæ conſulares, quæ'ue prætoriæ dicerentur. Ne quis erret, neutrum perpetuum fuit. non enim hæc, uel illa prouincia ſemper aut conſularis, aut prætoria, ſed ita nomen mutabat, ut uarie modo à conſularibus, modo à prætoris adminiſtrabatur. quàm poteſtatem ſenatus habebat, ut, quos uellet, in quas uellet mitteret, adminiſtratione, annua: quod lege Sempronia C. Gracchi tribuni pl. ſancitum erat. Cæſari tamen Galliæ in quinquennium contra legem Gracchi, & lege Vatinia tribunicia, & S.C. mandatæ ſunt, poſt eaq́; in alterum quinquennium lege Trebonia item tribunicia, Pompeio Magno & Craſſo II coſ. confirmatæ. qua de re ſic ad Lentulum Cicero: Stipendium Cæſari decretum; &, ne lege Sempronia ſuccederetur, facile perfectum eſt. Decerni autem ſolitas lege Gracchi, non à populo, ſed à ſenatu prouincias, idem in oratione pro domo, in P. Clodium inuehens, plane demonſtrat. Ita ne uero? inquit. tu prouincias conſulares, quas C. Gracchus, qui unus maxime popularis fuit, non modo non abſtulit ab ſenatu, ſed etiam, ut neceſſe eſſet quot annis conſtitui per ſenatum, lege ſanxit, eas lege Sempronia per ſenatum decretas, reſcidiſti? extra ordinem ſine ſorte, nominatim dediſti, non conſulibus, ſed reip. peſtibus? Erat igitur eadem prouincia, ex uoluntate ſenatus, modo conſularis, modo prætoria. itaque Macedoniam (ut hæc exempli cauſſa nominetur) Cn. Dolabella, C. Curio, M. Lucullus, L. Torquatus, C. Antonius, omnes conſulares adminiſtrarunt: tum, C. Octauius prætorius, pater Auguſti naturalis: rurſus conſularis L. Piſo, &, Piſone reuocato, Q. Ancharius prætorius. idemq́; patet in ceteris. Quo autem anno S. C. illud Cœlius in epiſtola ſua ad Ciceronem miſit; in quo S. C. hæc ſunt; ſenatui placere, in Ciliciam prouinciam, inq́; octo reliquas prætorias mitti: regebantur octo prouinciæ. quæ in eo S.C. prætoriæ uocantur à magiſtratibus octo prætoriis, Cypro excepta, quàm quæſtor, ut proxime oſtendi, cum iure, ut opinor, prætorio, adminiſtrabat: quia lege Clodia miſſum eſſe in eam M. Catonem cum iure prætorio, adiecto etiam quæſtore, Velleius prodidit. propterea, Cyprum inter prætorias eſſe memoratam, facile, credo. reliquæ ſeptem fuere, Sicilia, Sardinia, Aſia, Macedonia, Bithynia, Creta, Africa. & cum Sardinia Corſicam ſimul fuiſſe, cum Bithynia Pontum, Paulo ante dictum eſt. Sed quæratur fortaſſe, quot fuerint. & quæ fuerint, & à quibus adminiſtratæ eo anno prouinciæ conſulares. Septem fuerunt, Hæ, duæ Galliç, Illyricum & Dalmatia, quas unus C. Cæſar tres regebat; duæ Hiſpaniæ, quas Cn. Pompeius per legatos abſens adminiſtrabat; Syria, cui M. Bibulus, prouincia, cui M. Cicero præerat. ita fuerunt hoc anno XV prouinciæ, conſulares VII. prætoriæ VIII. & in unam conſularem Ciliciam, in prætorias autem omnes eo S. C. ſucceſſores mitti placere, decretum eſt. Neque uero miretur quiſquam, ſi Ætoliam Græciam, Achaiam, Theſſaliam, Bœotiam, Pamphyliá, Phrygiam Lycaoniam, Lydiam, Ioniam, Cariam, Myſiam, Gallogræciam, ſiue Galatiam, Piſidiam, Lyciam, Cappadociam, Armeniam non nominauerim. nam Ætolia Græciæ pars fuit: Græcia uero cum Achaia, Theſſalia, Bœotia ad iuriſdictionem Macedoniç pertinuit; omneſq́; ſimul ab uno regebantur. id ſeruatum eſt poſt conſulatum Piſonis & Gabinii: nam eo anno legem tulit P. Clodius, ut omnes illæ prouinciæ ab eo, qui Macedoniæ præeſſet, regerentur, non enim tulit, ut à Piſone nominatim regerentur, (nam fuiſſet priuilegium, non lex) ſed, ut ab eo, cui Macedonia daretur. is autem fuit eo anno L. Piſo; cuius cauſſa lata lex eſt. Pamphyliam uero, Phrygiam, Lycaoniam, qui Ciliciam, idem adminiſtrabat. at Lydiæ, Ioniæ, Cariæ, Myſiæ, etiam Phrygiæ parti præerat idem, qui Aſiæ. nec mirum eſt, Phrygiam in duas iuriſdictiones diſpertitam fuiſſe, ut una pars Ciliciæ, altera tribueretur Aſiæ. nam etiã ipſius Aſiæ tres dioceſes ad Ciliciam attinuiſſe, Cicero ipſe, aliiq́; prodiderunt. Galatiam regebat Deiotarus rex ſocius fideliſſimus populi R. Piſidæ, & Lycii inter ſocios erant, ſuiſq́; legibus ſine magiſtratu Romano, utebantur. itaque Cicero eas gentes appellat auxilia, quod nomen de ſociis uſurpari ſolitum eſt, in epiſtola ad Atticum. Exercitum, inquit, infirmum habebam, auxilia ſane bona, ſed ea Galatarum, Piſidarum, Lyciorum. hæc enim ſunt noſtra robora. Cappadociæ rex erat Ariobarzanes, ipſe quoque ſocius populi R. nam Pompeius reges multos, à Mithridate pulſos, in regnum reſtituit, & fœdere ac ſocietate reip. obſtrinxit. Armeniam Tigrani regi, qui Mithridatem armis iuuerat, uenia data, conceſſit: nationes quaſdam prouincias fecit populi R. aliis, ut ſui iuris eſſent, ſuiſq́; legibus uiuerent, permiſit. Hæc eſt Romanæ ditionis ab Hiſpania ulteriore, extrema ad occidentem prouincia, ad Euphratem, qui terminus ad orientem imperii fuit, deſcriptio quedam, breuiter à nobis informata. nec enim uagari longius licuit in ea tractatione, quæ noſtri argumenti propria non eſt: quia tamen diſiuncta non uidetur, & afferre poteſt legentibus utilitatem cum iucunditate, hæc attigimus. In prouincias ibant uel conſulares cum duodecim faſcibus, uel prætorii cum ſex, totidem utrique, quot in urbe habebant. interdum etiam prætorios cum iure conſulari, & duodecim faſcibus, ſenatus in prouincias mittebat, ut Q. Ciceronem in Aſiam, de quo Suetonius, Extãt, inquit, Ciceronis epiſtolæ, quibus Quinctum fratrem, parum ſecunda fama proconſulatum Aſiæ adminiſtrantem, hortatur, & monet, imitetur in promerendis ſociis uicinum ſuum Octauium. proconſulatum uocat hominis prætorii adminiſtrationem. eadem ratione titulus eſt, Q. Metello Celeri pro coſ. in duabus epiſtolis, quæ lib. quincto fam. primæ leguntur. qui tamen conſulatum non geſſerat, ſed ex prætura in Galliam ciſalpinam profectus erat. & in oratione pro Flacco notauimus hæc. Cum prouinciam Aſiam proconſulari imperio obtineres. cum tamen prætorio de homine loquatur. Primis temporibus, cum prouinciæ tuendæ armis eſſent, & in diſcrimine uerſarentur, exibant in eas, inito ſtatim magiſtratu, conſules, & prætores, uel ut quæq; cuique ſorte obtigerat, uel etiam quandoque conſulibus inter ipſos comparantibus. ſic enim loquebantur, cum inter eos de duabus conſularibus prouinciis conueniſſet. nam comparandi conſuetudinem apud prætores non uideo fuiſſe. quòd ſi bellum produceretur; imperium in iiſdem prouinciis proconſulibus, aut pro prætoribus à ſenatu prorogabatur. poſtea L. Sylla lege cauit, ne quis plus anno prouinciæ præeſſet; qui uiderit, opinor, in rep. diuturnis imperiis aſſueſcere, tutum non eſſe. itaque Galliarum ita per decennium Cæſaris adminiſtratio libertatis exitium fuit. hac de lege Cicero in epiſtola ad Appium his uerbis: Eò diſceſſiſti, quo ego te ne perſequi quidé poſſem triginta diebus, qui tibi ad decedendum lege, ut opinor Cornelia conſtituti eſſent. Et in eadem: Vt habere rationem poſſis, quo loco me ſalua lege Cornelia conuenias; in prouinciam ueni pridie cal. Sext. Tulerat iam ante Syllam C. Gracchus tribunus pl. Tiberii frater, ut conſulares prouinciæ quotannis per ſenatum decernerentur. Poſt Syllã uero C. Cæſar, qui dictator fuit, legem tulit, ne prætoriæ prouinciæ plus, quàm annum, neu plus, quàm biennium, conſulares obtinerentur. tulit autem hanc legem uicto Pompeio; cum ipſe iam per nouem annos Galliam contra C. Gracchi. & L. Syllæ leges obtinuiſſet, conſecutus id, quod nemo antea, & S.C. & lege. Leges uero, quæ rectoribus prouinciarum imperium dabant, duæ fuerunt. curiata dabat imperium populus, ut Liuius indicat lib. IX, Cornelia ſenatus. nam, cum S.C. eſſet factum, ut prouincias magiſtratus ſortirentur aut compararent inter ſe; tum, ſi ii, uel ſine lege curiata in prouincias proficiſcerentur, imperium habere dicebantur, donec in urbem reuertiſſent. ideo, quod in epiſtola Ciceronis ad Lentulum ſcriptum eſt, Ap. Claudius, frater P. Clodii, cupidus prouinciæ, dictitabat, ſeſe, ſi licitum eſſet legem curiatam ferre, ſortiturum eſſe cum collega prouinciam; ſi curiata lex non eſſet, comparaturum cum collega. Lentuloq́; Spintheri, Ciliciam pro conſule adminiſtranti, ſucceſſurum: legem curiatam conſuli ferre opus eſſe, neceſſe non eſſe. ſe, quoniam ex S. C. prouinciam haberet, lege Cornelia imperium habiturum, quoad in urbé introiiſſet. Quod autem in agraria II ſcriptum eſt, Rem militarem ſine curiata lege attingere non licet; propterea dictum, quia ſumptu publico ibant in prouincias, quorum de imperio lata curiata lex eſſet. po-

terant igitur publica pecunia milites alere, & bellum gerere. at ſi ne curiata lege poterat quidem aliquis priuato ſumptu in prouinciam ire; exercitum uero habere, bellumq; de ſuo gerere, cui tantæ opes erant, ut liceret: non igitur ſine curiata lege, quæ pecuniam dabat, rem militarem attingere cuiquam licebat. nam, cum ad Atticum Cicero ita ſcribit; Appius ſine lege ſuo ſumptu in Ciliciam cogitat; non intelligit de pecunia in ſtipendia militum eroganda, (nec enim ſuſtinere ſumptum potuiſſet) ſed, opinor, de ſuo cohortiſq; uiatico. ipſe enim Cicero, uiaticum dari ſolitum comitibus eorum, qui irent in prouincias, ſignificat in epiſtola ad Caſſium his uerbis: Cetera cuiuſmodi ſint, ex hoc iudica, quòd legato tuo uiaticum eripuerunt.

PROVINCIALIS, & hoc le, ἐπαρχικός, quod ad prouincias attinet: ut, Scientia prouincialis, quæ de prouinciarum adminiſtratione eſt. Cic. ad ad Q. Frat. li. 1. Negocia prouincialia, ad Att. li. 2. Viri prouinciales, idem ad Q. Frat. li. 2. Hoſpitia prouincialia, 4. in Catil. Prouinciales, qui ex prouinciis ſunt, ſiue (ut Vlpianus inquit) qui in prouinciis domicilium habent. Prouincialium nomine omnes populo Romano ſubditi, præter Italicos, appellabátur. unde Col. li. 5. ca. 4. Caput facit de agricultura prouincialiũ uinearum, cum alibi de Agricultura Italicarum ſcribat.

PROVINCIATIM, per ſingulas prouincias. Suet. in Auguſt.

PROVISO, is, duo ſignificat, in Donat. Ad uidendum ire, & procedere. Ter. in And. Prouiſo quid agat Pamphilus. Idem in Eun.

PROVIVO, is, uitam protraho. Tacit. lib. 5.

PROVOCO, as, pen. cor. [*Prouocare*] ἐκκαλέω, ex ædibus, uel ex loco interiori foras uoco. Pla. in Pſeu. Herus ſi domi eſt tuus, quin prouocas? Aliquando eſt in aliquod certamen uocare, ſiue ludendi, ſiue lædendi gratia. Hinc Prouocare ad pugnam, Prouocare ad certamen, Prouocare in aleam, Prouocare minimo. Hora. 1. Ser. Sat. 3. Criſpinus minimo me prouocat, digito, ſcilicet. Solemus enim dicere, nos tantum digito ualere, quantum alius brachio. Liu. lib. 7. Gallus prouocat unum ex Romanis, qui ſecum ferro decernat. Prouocare aliquem litteris. Cic Mario Tuis amantiſſimis litteris ſum prouocatus. Prouocare aliquem iniuriis. Pli. Iunior in epiſt. Multis prouocatus iniuriis, nunquam tamen ab amicitia receſſi.

Aliquando prouocare, eſt maioris iudicis, poteſtatis'ue opem implorare: quod & Appellare dicimus: habetq; tũc accuſatiuũ cũ Ad. Cic. Att. Cum alter ad ſenatum prouocaſſet, alter appellaſſet tribunos. Aliquando ſine Ad. Liui. li. 3. Ait ſe prouocare populum, implorare leges de prouocatione. Quinct. in 10. el. Græcos prouocamus. i. quaſi certi de uictoria, in contẽtionem uocamus. Hinc prouocator, qui alterũ ad certamen prouocat. Cice. pro Sextio. Cum alios Samnites, alios prouocatores fecerit. A quo Prouocatorius, adiect. ut, Prouocatoria dona militaria, quæ meruit prouocatus. Gel. li. 2. cap. 11. Populi militaria bona habuit multiiuga, in his prouocatoria pleraque. Appellatio autem, prouocatioq; inuentæ pro remedio aduerſus iniurias magiſtratuum.

PROVOLO, as, [*Volare, correre uelocemente*] προπέτομαι, auolo ulterius uolo. Pli. l. 10. Vniuerſæ prouolant. Liu. l. 2. Per tranſlationem pro procurro poſuit: Infenſis haſtis prouolant duo Fabii. Idem lib. 3. In locum uicemq; conſulis prouolat.

PROVOLVO, uis, [*Riuolgere*] προκυλίω, uoluendo protrudo. Liu. Ingentia ſaxa in ſubeuntes prouoluentibus barbaris. Ter. An. Iã ego hunc in mediam uiam prouoluam. Prouoluere ſe ad genua alicuius eſt ſeſe humi ſupplicem proſternere. Liuius 34. Legati flentes ad genua conſulis prouoluuntur.

PROVT, perinde ut, uel ut Cic. Att. Tuas litteras, prout res poſtulat, expecto. Idem in Ver. Prout Thermitanti hominis opes ferebãt.

PROXENETA, tæ, licitator, conciliator, ſiue interpres duorum inter ſe ſtipulantium, aut ſpondentium, alium'ue quemuis contractum, conuentumq; ineuntium à προξενεῖν, quod eſt conciliatorem contractuum ago. Mar. li. 10. Vatiniorum proxeneta fractorum.

PROXIMO, appropinquo. Cice. de Natu. deo. Capiti equi proximat Aquarii dextra.

PROXIMVS, ſuperlatiuum ſine poſitiuo: quod modo de loci propinquitate dicitur. Cic. Att. Proxima eſt huic municipio Antiatium ciuitas. Et alibi ad eundem: Proximus eſt uicinus. Modo de temporis propinquitate: tam de præterito, quàm de futuro. Cic. Furnio: Scilicet id agitur, utrum hac petitione, an proxima Prætor fias: i. proxime futura. Cic. pro Pompeio: Qui anno proximo legati fuerunt: id eſt, anno ſuperiore. Modo, uicinitatem ſanguinis denotat. Idem de Inuent. Quinque tyrannos proximos cognatione necato. Idem in Ver. Cum hæc omnia tuis proximis plana fecero.

PRVDENS, [*Prudente, ſaputo*] εὔβουλος, συνετός, φρόνιμος, ſagax, prouidus multarum rerum peritus. Cic. de Orat. Vir natura peracutus, & prudens. Idem de Clar. Or. L. Torquatus elegans in dicendo, in exiſtimando admodum prudens. Interdum Prudens idẽ eſt quod ſciens, & data opera aliquid faciens. Plautus Capt. Plus inſciens fecit, quàm prudens boni. Cic. Att. Ne prudens & ſciens eo te demittas, unde exitum uides nullum eſſe. Differunt autem hæc duo Prudens, & Sciens, ſecundum Donatum: quòd prudens eſt, qui intelligentia ſua aliquid cognoſcit. Sciens, qui alterius iudicio rem percipient. prudens per ſe, ſciẽns per alios. Ter. in Eun. Et prudens ſciens, uiuus uidensq; pereo. Omitto prudens: i. ſciens, & de induſtria. Pli. li. 10. ca. 29. Multa ſimilia, quæ prudens ſubinde omitto. Prudens pro ſciens, cum infinitiuo. Plin. lib. 9. cap. 31. Euomit fel ſuum, ad multa medicamenta utile. item coagulum ad comitiales morbos, ob ea ſe peti prudens. Interdum accipitur pro gnaro perito, docto. unde iuris prudentes dicimus, id eſt, conſultos & peritos iuris. Cic. de Amic. Acilius prudens eſſe in iure ciuili putabatur. Prudens adulandi, Iuue. Sat. 3. Cic. de Clar. Orat. Stoici prudentiſſimi in diſſerendo.

PRVDENTIA, tiæ, φρόνησις, eſt rerum expetendarum (ut inquit Cice. 1. Off.) fugiendarum'ue ſcientia. Idem de Finib. Vt medicina ualetudinis, ſic uiuendi ars eſt prudẽtia. Idem de Sen. Temeritas eſt florentis ætatis, prudentia ſenectutis. Prudentiæ inſunt ratio, intellectus, circunſpectio, prouidentia, docilitas, cautio.

PRVDENTER. Cice. 5. de Fin. Facit prudenter, qui audire de ſummo bono uelit.

PRVINA, æ, [*Brina*] πάχνη, à perurendo: quòd, fruges & uirgulta perurat. Cic. 1. de Nat. deo. Pars obriguit niue, pruina'ue. Vir. 2. Geo. Id uenti curant, gelidæq; pruinæ. Idem lib. 3. Geor. Stant circunfuſa pruinis Corpora magna boum. Cic. in Catil. Quo pacto Apenninum, atque illas pruinas, ac niues perferrent?

PRVNA, æ, [*Braſa*] ἀνθρακιά, à carbone ita diſtinguitur, quòd illa ardens ſit & uiua, carbo autem extinctus. dicta pruna à perurendo. Virg. 5. Æn. Subiiciunt uerubus prunas. Horat. 1. Ser. Sat. 5. Latum clauum, prunæq; batillum.

PRVNVS, ni, [*Prugno, ſuſino*] κοκκυμηλέα, arbor, quæ pruna producit. Col. l. 2. ca. 2. Multa ſunt, quæ & dulcem terram, & frumentis habilem ſignificent, ut, ebulum, rubi, pruni ſilueſtres. Vir. 2. Geo. Prunis lapidoſa rubeſcere corna. Huius arboris fructus Prunum dicitur. Mart. lib. 13. Pruna peregrinæ carie rugoſa ſenectæ Sume: ſolent duri ſoluere uentris onus. Vir. 4. Georg. Eduramq; pirum, & ſpinos iam pruna ferentes.

PRVRIO, is, [*Sprurire*] κνήθομαι, quaſi peruror. Eſt enim prurire proprie libidine ſcalpendi ardere, excrementis ſpirituoſis, ſibi per porros exitum quærentibus. Plau. Pœn. An dentes pruriunt? Idem Mil. Dorſum totum prurit. Prurire item interdum fœdæ ſignificationis uerbum eſt. idem ſignificans quod genitalium partium pruritum excitare, & rei ueneræ appetitum gignere. Mart. lib. 14. de Puella Gaditana. Tam tremulum criſſat, tam blandum prurit, ut, ipſum Maſturbatorem fecerit Hippolytum. Catul. in Gellium Epigr. 83. Quid facit is Gelli, qui cum matre, atque ſorore Prurit & abiectis peruigilat tunicis?

PRVRITVS, us, κνησμός, ſenſus leuis morſicatiõis, circa cutem ad ſcalpendum nos inuitans. Pli. l. 19. ca. 45. Vis pruritu mordax.

PRVRIGO, pruritus. Col. li. 7. cap. 5. Pli. li. 20. cap. 8.

PRVSA, oppidum Bithyniæ, à Pruſia rege, qui cum Cyro bellum geſſit, ad radices Olympi montis conditum. Str. li. 12. Quamuis Plin. li. 5. ca. 32. ab Annibale conditum uelit.

PRVSIAS, adis, urbs Bithyniæ, olim Cius dicta, à Pruſia rege cõdita.

PRVSIAS, rex Bithyniæ, apud quem Annibal exulauit, poſtquam uictus à Romanis, tanquam rupti fœderis auctor, depoſcebatur ad pœnas. Fuit ante hunc & alter Pruſias Bythiniæ rex, qui cum Cyro bellum geſſit, & Pruſam urbem ad Olympum Myſium condidit. Strab. li. 12.

PRYTANEVM, πρυτανεῖον, locus erat Athenis in arce, ubi iudices & magiſtratus habere conſilium ſolebant. In Prytaneo item alebantur publice bene meriti de rep. qui honos Athenis maximus habebatur. Cic. lib. 1. de Orat. Et ut ei uictus quotidianus in Prytaneo publice præberetur.

P ANTE S

PSALLO, lis [*Cantare*] uerbum eſt mere Græcum, idem ſignificans quod cano, ſiue id ore fiat, ſiue inſtrumento muſico. Vnde Budæus illud Gel. lib. 19. ca. 9. Qui canerent uoce, & qui pſallerent, interpretatur, citharã pulſarent. Hor. 2. epi. 1. Pingimus, atq; Pſallimus & luctamur Achiuis doctius unctis. Idẽ 4. Car. Ode 13. Ille uirentis, & Doctæ pſallere Chiæ Pulchris excubat in genis. Cic. in Catil. Qui non ſolum amare, & amari, neque cantare, & pſallere, ſed etiam ſicas uibrare, & ſpargere uenena didicerunt.

PSALMVS, mi, Latine canticum: à ψάλλω, canto.

PSALTERIVM, rij, Latine Organum laudatorium. & eſt, (ut Hieronymus ſcribit) in modum quadrati clypei cum decem chordis, ſicut ſcriptum eſt: In pſalterio decem chordarum pſallite illi. Idẽ in expoſitione Pſalmorum ſic ait. Pſalterium, proprie genus organi muſici, melius ſonãs, quàm cithara, ſimilitudinẽ habet citharæ,

ſed non eſt cithara. Inter Pſalterium, & Citharam hoc intereſt, quòd cithara deorſum percutitur: Pſalterium uero ſurſum. Et alio in loco: Cithara deorſum habet cauamen, & ſex chordas habet. Pſalterium ſurſum habet cauamen. Auguſtinus: Pſalterium eſt organum, quod quidem manibus portatur percutientis, & chordas diſtinctas habet, ſed illum locum, unde ſonum accipiunt chordæ, illud concauum lignum, quod pendet, & tactum reſonat, quia accipit aerem, Pſalterium in ſuperiore parte habet. Cithara autē hoc genus ligni cauum & reſonans in inferiore parte habet. Cice. de aruſ. reſ. P. Clodius a muliebribus ſoleis, a ſtrophio, à pſalterio, à ſtupro factus repente popularis. Quinct. lib. 1. cap. 10. Nec pſalteria, etiam uirginibus probis recuſanda.

Psaltria, æ, cantrix, quæ ſcilicet inſtrumento aliquo muſico canit: à Latinis Fidicina dicitur quaſi fidibus canens. Ter. in Adelp. Iſthæc iam penes uos pſaltria eſt? Ci. 3. Tuſc. Qui in cœtum mulierum pro pſaltria adducitur.

Psecas, cadis, [*Gocciola*] ψεκάς, gutta, ſiue ſtilla dici poteſt. Apul. li. de Mundo ex Ariſtotele, Pſecadas interpretatur ſtillicidia. Micæ auri inter arenas lucentes, Pſecades dicuntur ancillæ quoq; quæ delicatarum matronarum capillos medicamento fuco conſpergunt, à Græcis hoc nomine appellatæ ſunt.

Psegma, ψῆγμα, flos æris, Plin. lib. 34. cap. 13. In ærariis officinis & Pſegma fit.

Pseudothyrum, quaſi falſum oſtium. Cic. in Ver. & Oroſius.

Pseudovrbana ædificia dicuntur a Vitruuio ædificia ruſtica, urbana elegantia extructa.

Psevdvlus, falſus ſeruus. unde & Plautinæ fabulæ nomen inductum.

Psilothrum, ψίλωθρον, unguentum depilatorium, quo mulieres uiriq; molliores utebantur, ut corpus glabrum, & læue redderent, à ψιλὸς, nudo. Mar. li. 6. Pſilothro nitet, aut arida latet oblita creta. Pſilothrum præterea dicitur uitis alba, quòd eius ſemen, & uua uitia cutis in facie detergit, & quaſi faciem depilet. Pli. li. 23. c. 1.

Psimmythivm, quod nos ceruſſam nominamus. Pli. li. 22. ca. 18.

Psittacvs, ci, [*Papagallo*] ψιττακός, ψιττάκη, auis ex India, aut occidui Oceani inſulis, uocem humanam miro naturæ artificio exprimen. Mar. li. 14. Pſittacus à uobis aliorum nomina diſco, Hoc per me didici dicere, Cæſar aue. De hac aue Apuleius li. 2. Color pſittaco uiridis, & intimis plumulis, & extimis palmulis, niſi quòd ſola ceruice diſtinguitur. Enimuero ceruicula eius circulo minio, uelut aurea torque, pari fulgoris circumictu cingitur, & coronatur. Verum ad diſciplinam humani ſermonis facilior eſt pſittacus glāde qui ueſcitur, & cuius in pedibus, ut hominis, quini digituli numerantur. Non enim omnibus pſittacis id inſigne, ſed illud omnibus proprium, quòd eis lingua latior, quam ceteris auibus: eo facilius uerba hominis articulantur, patentiore plectro & palato. Pli. li. 10. cap. 42. & Varr. 3. de re ruſt. ca. 9.

Psylli, ψύλλοι, populi Libyæ prope Garamantas, à Pſyllo rege dicti (ut inquit Pli. li. 7. cap. 2.) quorum corpori ingenitum fuit uirus exitiale ſerpētibus. Scribit Plutarchus Catonem iter per deſerta Libyes facientem, ſecum Pſyllos duxiſſe, qui morſibus ſerpentum mederentur, partim ore trahentes uenenum, partim ſerpentes cantibus medicantes. Meminit horum & Herod. lib. 4. Silius item li. 1. & Lucan. li. 9. Gel. lib. 16. cap. 11.

P ANTE T.

Pterygivm, in oculis uocatur neruoſa quædam adnatæ membranę excreſcentia, à maiori angulo ut plurimum orta, ad oculi coronam ita procedens, ut interim & pupillam operiat. Pli. li. 34. cap. 10. At Celſus li. 7. Pterygium dixit eſſe, cum recedit ab ungue caruncula cum magno dolore.

Ptisana, πτισάνη, hordeum decorticatum, uel hordei cremor, ſiue pultis genus ex farina hordeacea, in quo eſt maxima uis reſtaurandi uires, & nutriendi. Pli. li. 18. cap. 7. & li. 22 cap. 25. Latini uocis huius primam ſyllabam corripiunt, altero ſ, ex Græca uoce abiecto. Martialis lib. 12. Frumentum, millium, ptiſanam, fabamq; ſolebas Vendere.

Ptisanarivm, uis, in quo coquitur, uel conditur ptiſana. Hor. lib. 2. Ser. Sat. 3. Tu ceſſas? agedum ſume hoc ptiſanarium oryzæ.

Ptolemaevs, Πτολεμαῖος, nomen proprium Lagi gregarii militis filii, qui maximæ auctoritatis fuit apud Alexandrum Macedonem. Poſt cuius mortem Ægypto, & Africa, & magna Arabiæ parte potitus, regnauit annis quadraginta. A quo deinceps Ægyptii reges, Ptol. appellati ſunt. Filius eius Philadelphus in regno ſucceſſit, uir doctiſſimus, Stratonis diſcipulus: qui bibliothecam illam celeberrimam fecit, quæ uſque ad primum Alexandrinorum, & Romanorum bellum durauit. Regnauit annis XXXVIII. Cui ſucceſſit Ptolemæus cognomēto Euergetes. Hic uiginti ſex annis regno potitus, moritur. cui ſucceſſit Ptolemæus Philopator. XVII. annis regnans. Poſt eum Ptolemęus Epiphanes, qui annis XXIII. regnauit. Tū Ptolemæus Philomator, qui XXXV. annis Ægypti regnum cum tenuiſſet, fratrē ſuū Euergeten alterum moriēs regem conſtituit. Euergetes, qui & Phyſco dictus eſt, regnauit annis uiginti nouem. cui Ptolemæus cognomento Lathyrus ſucceſſit. Lathyro Auletes Cleopatrę pater. Poſt hunc Ptolemæus cognomēto Dionyſius Cleopatræ fratre, qui Pompeium poſt Pharſalicam cladem in Ægyptum fugientem, interimendum curauit.

Ptolemais, maidis, uel maidos, oppidum in ora Rubri maris, ad primos elephantorum uenatus, à Ptolemæo Philadelpho conditum in regione Troglodītarum. Plin. li. 2. cap. 37. Eſt & Ptolemais, urbs Ægypti apud Strabonem li. 17. Item Phœniciæ urbs, Colonia Claudii Cæſaris. Pli. li. 5. ca. 19. Harum quinque urbium meminit Hieronymus ad Euſtochium.

P ANTE V

Pvbeo, bes, [*Eſſere giouane, cominciare à mandar fuori gli primi peli*] ἡβάω, pubes ſum: proprieq; de adoleſcentulis dicitur, primam circa pudenda lanuginem emiſerunt: quamuis etiam ad alia transferatur: ut, Pubentes herbæ, apud Virg. 4 Æn. Vbi Seruius: Pubentes, quia aliæ ſiccæ, aliæ uiridiores leguntur. Idem 3. Geo. Pubenteſq; ſecant herbas. Vbi rurſus Seruius. Pubentes, adultas.

Pvbesco, ſcis, a Pubeo, lanuginem emitto. Virg. 3. Æen. Et nunc æquali tecum pubeſceret æuo. Cic. 1. Off. Herculem Prodicus dicit cum primum pubeſceret, exiſſe in ſolitudinem. Interdum pro creſcere. Cic. li. 1. de Nat. de. Quibus omnia quæ terra gignat maturata pubeſcat. Vir. lib. 2. Geo. Hinc omnis largo pubeſcit uinea fœtu. i. exuberat.

Pvbertas, ἐφηβεία, ἥβη, ætas in pueris, puellis'ue, qua pudenda prima lanugine obducuntur: qui eſt in maribus annus 14. in fœminis 12. Item Pubertas eſt emiſſio ipſa pubis, a qua anni pubertatis dicti ſunt. Col. li. 4. At citra naturæ quandam pubertatem. Ci. 2. de Nat. deo. Vt ſi quis dentes, & pubertatem natura dicat exiſtere. Pubertas autem plena annos 18. complectitur. Modeſtin. de adopti. l. arrogatio. Cum quis adoptat, maior eſſe debet eo, quem ſibi filium facit: ſed utique plena pubertate. i. 18. annis eum præcedere debet. Vux pubertas, Pli. li. 23. in Prœm. lib. 7.

Pvbes, ἥβη, proprie lanugo, quæ maribus 14. anno, fœminis 12. circa pudenda oriri incipit. quod quia maturitatis eſt ſignum, factū eſt ut mas pubes, ſiue puber uocetur, cum primum ad generandū aptus eſt, & fœmina ſimiliter ad concipiendum. Cic. pro Rabir. Nemo pubes, cum fuit, quin arma cœperit. Saluſt. Puberes omnes interfici iubet. Cæſ. 5. Bel. Gal. Quò lege communi omnes puberes armati conuenire coguntur. Cic. 1. Off. Noſtro quidem more cum parentibus puberes filii, cum ſoceris generi non lauantur. A quo Impubes, bis, uel Impuber, eris, qui nondum lanuginem emiſit. Pubes etiam honeſte pro parte pudenda ponitur. Virg. 3. Æn. Pulchro corpore uirgo pube tenus. Inde os pubis medici uocant oſtium ipſum muliebris pudendi, quod pube ambitur. Interdum pubes, collectiuum nomen eſt, eiuſdem fere ſignificationis cū nomine iuuentus. Vir. li. 1. Æn. Haud aliter, puppeſq; tuæ, pubeſq; tuorum. Liu. li. 1. Cum pubem Albanam in arcem, euocaſſet. Ci. pro Mil. Cui ſenatus omnem Italiæ pubem commiſerat. Transfertur & ad alia. Vir. li. 12. Æn. Puberibus caulem foliis: id eſt, ut inquit Seruius, adultis. Et li. 4. Æn. Pubentes herbæ. Puber quoque adiectiue ponitur: ut, Puber ætas, apud Liu. lib. 1. Item Puberibus caulem foliis, apud Virgilium 12. Æneid.

Pvblica via [*Strada publica*] λεωφόρος. quæ uniuerſo populo communis eſt. Sunt & Viæ priuatæ, ſunt & Vicinales, quæ in uicis ſunt uel quæ in uicos ducunt. Præterea aliæ Ruſticæ dicuntur, aliæ Vrbicæ. Militares uiæ, quæ inter publicas ſunt latiores, ut capere poſſint milites agminatim iter facientes. Viæ militares (ut Paulus inquit) exitum ad mare, aut in urbem, aut in flumina publica, aut ad aliam uiam militarem habent.

Pvblica iudicia, non omnia ſunt, in quibus crimen uertitur, ſed ea tantum, quæ ex legibus iudiciorū publicorum uertuntur. ut Iulia maieſtatis, Iulia de adulteriis, Cornelia de ſicariis, & ueneficiis Pompeia de Parricidiis, Cornelia de teſtamentis.

Pvblicanvs, ni, [*Datiere gabelliere*] τελώνης, ὁ τελωνεὺς, qui uectigalia, & alios populi, principum'ue reditus exigendos, certo conſtituto pretio redimit: quod genus hodie datiarios appellant. horum ordinem Romæ & numero ampliſſimum. & perſonarum dignitate potentiſſimum fuiſſe conſtat. Cic. pro Planc. Flos equitum Romanorum, ornamentum ciuitatis, firmamentum reip. publicanorum ordine continetur. Vlpianus de public. & uectigal. li. j. Publicani ſunt, qui publico fruūtur. Et omnes qui aliquid à fiſco conducunt recte uocantur Publicani. Cic. ad Q. Frat. li. 1. Non eſſe autem leniores in exigendis uectigalibus Græcos, quàm noſtros publicanos, hinc intelligi poteſt. Ci. 5. Ver. Mulierculæ publicanæ noluit ex decumis nimium lucri dare.

Pvblice, & Publicitus, δημοσίᾳ, aduerbia à Publicus nomine deriuantur: idemq; ſignificant quod uulgo, ſeu palam. Cic. 5. Ver. Cum

Plinius Herbitenſis de calamitate aratorum publice diceret. Ter. in Ad. Haud cito mali quid ortum ex hoc publice. Id eſt, non facile aliquid detrimenti ab hoc capiet reſp. Cic. pro Roſc. Am. An ſeribus cibaria publice locari. Publice dare ſumptus alicui, eſt illi ſumptus ſuppeditare ex ærario. Publice aliquem deportare, i. ex decreto publico. Ter. in Phor. Nonne hoc publicitus ſcelus hinc deportarier in ſolas terras? Vbi Donatus: Publicitus, publica cura & conſilio. Plau. Hoſpitio publicitus accipiar. i. carcere publico.

Pvblico, as, [*Publicare, manifeſtare*] φανερῶ, publicum facio, manifeſto Iuſtinus li. 1. Non contentus uoluptatum ſuarum tacita conſcientia, niſi etiam matrimonii reticēda publicaret. Publicare itē eſt rem aliquā in reip. poteſtatem redigere, & præconi publico ſubiicere. Cic. li. 2. de Inuent. Lex eſt apud Rhodios, ut ſi qua roſtrata in portu nauis deprehenſa ſit, publicetur. Meretrix quoque ſe publicare dicitur, quæ ſe publice proſtituit. Plau. in Bacch. Quæ corpus publicauit uulgo ſuum. Publicatio, bonorum alicuius in publicum redactio. Ci. in Catil. Adiungit publicationem bonorum.

Pvblicvs, ca, cum, [*Publico, commune*] δημόσιος, quod non eſt priuatum alicuius, ſed populo commune. Ci. de Inuent. Publicum eſt, quod ciuitas uniuerſa aliqua de cauſſa frequentat. Publica fides, eſt quam uulgus Saluum conductum appellat. Sal. in Iug. Romam fide publica uenerat. Legitur & publicum ſubſtantiue pro conſpectu publico. Hinc dicimus Carere publico, pro, non prodire in publicum. Ci. pro Mil. Caruit foro Pompeius, caruit publico. Idem Verr. In publico eſſe non audet. Liuius de pace Caudina loquens: Vt poſtero die nemo forum ac publicum aſpicere uellet. Ponitur & publicum aliquando pro uectigali: unde & Publicani dicti. Cic. ad Q. Frat. Hic te ita uerſari, ut & Publicanis ſatisfacias, præſertim publicis male redemptis, ac ſocios perire non ſinas, diuinæ cuiuſdam uirtutis eſſe uidetur, id eſt tuæ.

Pvblicivs, a, um, ut, Iter publicium. Ouid. 5. Faſt. Vtile nunc iter eſt, Publiciumq; uocant. Publicii ædiles, Ibidem.

Pvblipor, Publii puer, ſiue ſeruus: ſicut Marcipor, Marci puer. ueteres enim à ſuis prænominibus pueros, i. ſeruos in familia nominabāt. unde a Lucio, Lucipores, a Quincto Quinctipores. Et hoc eſt, quod Plinius ait, id genus ſeruos dominorum fuiſſe gentiles: id eſt, eodem nomine appellatos, quo domini appellabantur.

Pvcinvm, urbs Iſtriæ in mediterraneis. Ptol. li. 3. cap. 1.

Pvcinvm uinum, inter generoſiſſima Italiæ uina, & medicamentis aptiſſima connumeratum eſt. Naſcitur in ſinu Adriatici maris, ſuper colle, non procul à Timauo fonte. Pli. lib. 14. cap. 6.

Pvdefio, pudefis, αἰδοῦμαι, erubeſco, pudore ſuffundor. Paſſiuum eſt à Pudefacio, quod eſt pudorem alicui iniicio. Gell. li. 15. cap. 17. Tibiam, pudefactus oris deformitate, abiecit.

Pvdendvs, da, dum, [*Vergognoſo, coſa di che ſi dee uergognare*] αἰσχυντός, quod eiuſmodi eſt, ut illius non pudere oporteat. Pli. li. 29. cap. 4. Quædam pudenda dictu tanta auctorum aſſeueratione commendantur. Ouid. lib. 3. de Arte: Perq; aditus tales lucra pudenda petunt. Vir. 11. Æn. At non Euandre pudendis Vulneribus pulſum aſpicies. Cic. 5. Phil. Vt iam pudendum ſit, honeſtiora eſſe legionum decreta, quàm ſenatus.

Pvdenter, uerecunde. Ci. pro Quinctio. Eum pudenter appellare. Hor. 1. epiſt. 18. Diſtat, facias'ne pudenter, An rapias. Ci. in Vatin. Viuere pudenter.

Pvdentissimvs, ſuperlat. à Pudens. Ci. pro Flacco: Pudentiſſimus, atque optimus uir. Idem 3. Verr. Pudentiſſima fœmina.

Pvdens, uerecundus. Ci. 5. Verr. Adoleſcens bonus, ac pudens. Ter. Animi eſt pudentis ſignum.

Pvdet, puduit, uel puditum eſt. Pudere, [*Vergognarſi*] αἰδεῖσθαι, uerbum imperſonale, idem ſignificans, quod pudore affici. habetq; ſecum accuſatiuum cum genitiuo. Cic. 2. Verr. Sunt homines, quos infamiæ ſuæ, neque pudeat, neque tædeat. Cic. pro domo: Me non ſolum piget ſtultitiæ meæ, uerum etiam pudet. Differt autem pudere, à Pigere: quòd Pudere uerecundiæ ſit, Pigere pænitentiæ. Sal. in Iug. Incertum habeo, pudeat, an pigeat magis. Don. Pudere eſt in iis, quæ turpiter fiunt: Pigere in iis, quæ cum damno ac malo. Pudere ad dedecus, Pigere ad dolorem refertur. Ter. in Ad. Patris me quidem pudet, pigetq;. Inuenitur aliquando perſonaliter poſitum cum nominatiuo, uerum id non aliter, quàm in tertiis perſonis. Lucanus: Semper metuet, quem ſæua pudebunt.

Pvdibvndvs, a, um, [*Riſpettoſo, uergognoſo*] αἰδήμων, qui pudore ducitur, pudens. Pli. li. 10. cap. 20. Pudibundus, ac mærens, quærit latebram. Ouid. li. 2. Faſt. Illa diu reticet, pudibundaq; celat amictu ora. Dies pudibunda, pro Purpurea, Stat. li. 5. Theb.

Pvdicitia, æ, ἁγνεία, modo pro caſtitate. Ouid. epiſt. 5. Lis eſt cum forma magna pudicitiæ. Ibidem: Nulla reparabilis arte Læſa pudicitia, deperit illa ſemel. Taci. li. 4. Impenetrabilis Agrippinæ pudicitia. Modo pro religioſa munditia ac puritate ponitur. Virg. 2. Georg. Caſta pudicitiam ſeruat domus. Quandoque Dea, quæ Romæ colebatur. Plin. lib. 2. cap. 7.

Pvdice, aduerbium, à Pudicus. Ouid. ad Liuiam.

Pvdicvs, Pudicum ingenium Pamphili, apud Tere. in Hec. Mores pudici, apud Plaut. in Capt. Miles pudicus, Epiſt. ad Octa. Mores pudici, Ouid. 3. Triſt. Mulier pudica, Horat. Ep. 2. Thalamos uiolare pudicos. Ouid. 1. Am. el. 8. Pudicior, cōparatiuū. Oui. in Ibin.

Pvdor, doris, [*Tema d'infamia, uergogna*] αἰδώς, ut Stoici definiunt, eſt metus infamiæ, qui animum reprimit, ne turpiter quid peragat. Cur autem erubeſcant, quos puduit, cauſſam tradunt philoſophi, quoniam pudefactis ſanguis de corde in omnes corporis partes diffunditur, ita ut ſuperficiem occupet. Pudor à uerecundia ſic ſeparatur a quibuſdam, ut pudor ſit rei turpiter actæ: uerecundia etiam recte facti, atque honeſti, quæ tamen differentia uera non eſt. Cic. pro Clu. Ita flagrare cœpit amentia, ſic inflammata ferri libidine, ut eam non pudor, non pudicitia, non pietas reuocaret. Plin. li. 11. cap. 37. Pudoris in malis ſedes. Oui. 1. de Arte: Eſte procul uittæ tenues, inſigne pudoris. Erat enim uitta matronarū ornatus. Horat. 1. Ser. Sat. 6. Infans namque pudor prohibebat plura profari. Ouid. epiſt. 16. Fines tranſire pudoris. Pudor etiam pro ſcelere & probro, uel dedecore ſumitur. Oui. epi. 11. Irruit, & noſtrum uulgat clamore pudorem.

Pvellaris, & hoc lare, [*Fanciulleſco*] à puella deductum, ut à puero puerilis. Quinctil. Tum ætate puellari. Pli li. 10. ca. 55. Liuia Auguſta hoc uſa eſt puellari augurio. Ouidius Faſt. Præda puellares animos oblectat inani. Puellariter. Pli. epiſt. 163. Dum ſe prægnantem puellariter neſcit.

Pvellascere, effœminari. Pacuuius: Puellaſcunt laſciuia adoleſcentes. Aliquando reuireſcere, & quaſi ad puellarem ætatem redire. Varro apud Nonium: Veteres puellaſcunt.

Pvellvla, æ, diminut. à puella. Catul. in epith. Iuliæ: Floridam ipſe puellulam Matris è gremio ſuæ Dedis. Idem in Mamur.

Pvellvs, li, [*Fanciullino*] παιδίον, diminut. à Puer, paruus puer. Lucil. Hic tam formoſus tibi, ac te dignus puellus. Sic Puella, læ, à puera per diminutionem. Cice. ad Att. De tutela legitima, in qua dicitur eſſe puella, nihil uſucapi poteſt. Vir. 4. Geo. Hidrum moritura puella Seruantem ripas alta non uidit in herba. Ouid. 2. Am. eleg. 16. Verba puellarum foliis leuiora caducis.

Pver, pueri, [*Fanciullo*] παῖς, tribus modis dicitur, ut ait Paulus de Verbo. ſignificatio. l. Puer. Primo cū ſeruum ſignificamus. Ter. in An. Puerum conueni Chremis. Cic. ad Q. Frat. li. 1. Tune id ueritus es ne ego iracundia aliqua adductus, pueros ad te ſine litteris miſerim? Secundo, cum puerum cōtrario nomine puellæ dicimus, marem denotantes. Ouid. 9. Met. Cultus erat pueri, facies, quam ſiue puellæ, Siue dares puero, fieret formoſus uterque. Et paulo poſt Vota puer ſoluit, quę fœmina uouerat, Iphis. Tertio, cū ætatem puerilem intelligimus. Cic. Bruto: Cæſaris pueri mirifica indoles uirtutis. Vir. 2. ecl. O formoſe puer nimium ne crede colori. Regii pueri apud Macedonas uocabātur principiū liberi ad miniſterium regis electi, ut eſt uidere apud Liuiū 45. Apud antiquiſſimos erat communis generis: quod & Priſcian. annotauit, citans illud ex Liuii Andronici Odyſ. Sancta puer, Saturni filia. Declinatur & hic Puerus, & hæc Puera, ut Puellus, & Puella, Plau. in Mer. Tu puere ibi hinc intro ocyus. Varro περὶ φιλογαμίας, ut citat Nonius: Properate uiuere puer æ, quas ſinit ætatula ludere, & amare, & Veneris teneræ leges. Sue. in Calig. Antiqui etiam puellas pueras, ut & pueros puellos dictitarant. Puerulus, li, dimin. à puer. Ci. pro Roſc. Amer. Inter ſuos omnium deliciarum atq; omnium artium puerulos.

Pverascere, παιδεύειν, παιδεῦσθαι, dicuntur, qui exacta infantia pueritiam inchoant. A quo repueraſcere in puerilem ætatem reuerti. Cic. in Catone: Ex hac ætate repuereſcam, & in cunis uagiam. Tranſlate accipitur pro delirare. Plaut. in Merc. Aiunt ſolere eum rurſum repueraſcere.

Pverilis, & hoc le, [*Fanciulleſco, puerile*] παιδαριώδης, νηπιαχος, quod eſt pueri: ut ætas puerilis, apud Ci. pro Archia. Idem ad Att. li. 14. Acta illa res eſt animo uirili, conſilio puerili. Virg. 5. Æneid. Si iam puerile paratum agmen habet ſecum. Idem 11. Æneid. Tela manu iam tum tenera puerilia torſit. Hinc Pueriliter, more puerorum: ut, Pueriliter blandiri, Liuius 21. Cic. 1. de Fin. Quæ cum res tota ficta ſit pueriliter, tum nec efficit quod uult.

Pverilitas, atis, [*Fanciulezza*] παιδαριώδες, inconſideratia puerilis. Sene. Qui pueritiā eius, ſiue potius puerilitatem ludibrio habuit. Aliquando pro ipſa pueritia. Varro de liberis educ. Velim uſu magno puerilitatis formulam audire.

Pveritia, tiæ, παιδεία, ætas puerilis. Cic. Licinio li. 5. Qui me à pueritia ſua ſemper obſeruauit. Quandoque pro puritate, ſiue caſtitate: quod & Nonius annotauit, citans illud Varronis ex lib. 1. Rerum. Quæ pueritia eſt infrequens polluta. Vide tamen, num potius ibi Puritia legendum ſit.

PVERPERA,perę,[*Donna di parto*]λεχώ,mulier,quæ recens peperit.Ter.in Ad.Multo rectius eſt,Quàm illam puerperam nunc duci huc per uiam ægrotam.Puerperus,ra,rum,ut,uerbera puerpera.Ouid.18.Met.Admouitq; & manus,& uerba puerpera dixit.

PVERPERIVM,perii,[*Dolore del partorire*]λοχεία,niſus,& dolor parientis,uel etiam tempus ipſum, quod parit mulier, quod'ue poſt partum ex dolore decumbit.Pli.li.28.ca.8.Lingua adalligata pericula puerperii tolli. Aliquando proles ipſa. Gel. Scriptum fuiſſe cõſtat numerũ puerperii.i.puerorum.Suet.de Calig.Cum qualiſcunque partus,ſine ullo ſexus diſcrimine puerperium uocitetur. Pli.li.18.ca.29.In lacte puerperium necat.Idem li.7. cap.11.

PVGIL,pugilis,πύκτης,qui pugilatu decertat: nomen à pugna, ſiue à pugnis deductum.Ci.de Cl.Or. Pugiles inexercitati,Solem ferre non poſſunt.Idem 2.Tuſc. Pugiles cæſtibus contuſi, ne ingemiſcunt quidem.Hora.li.2.epi.1. Media inter carmina poſcunt Aut urſum, aut pugiles . Pugilatus,us, pugilum certamẽ. Pla.in Capt. Hic homo pugilatum incipit.Pli.li. 8.cap.21.Eundem certaſſe in pugilatu.Pugilatio,idem Cic. 2.deg.Corporum certationes curſu,& pugilatione, luctatione.

PVGILICE,pugilum more.Plau.in Epid.Valet pugilice, atque athletice.Summam enim tam athletæ,quàm pugiles corporis robori curam impendebant.

PVGILLARES,rium,maſ.gen.uel Pugillaria, rium, neu.gen.πυξίον, πινακίδιον,tabellæ ceteæ,uel ligneæ,ſiue alterius materiæ,in quibus ſtylo ſcribimus: dictæ quòd pugno comprehendantur,uel à pungendo, quòd ſtylo in his pungendo ſcribatur. Pli.li.13.ca.11. Pugillarium uſum fuiſſe etiam ante Troiana tempora, inuenimus apud Hom.Catul.de Æme.En negat mihi ueſtra redditurã Pugillaria. Legitur & Pugillar,in ſingulari num. Auſon.Bipatens pugillar expedi.Variis autem nominibus dicebãtur pugillares apud ueteres.Duplices,Triplices,Quintuplices.Erant & Citrei,Eborei,Membranei dicti,ex citro, ebore, membranis confecti.

PVGILLARIS,& hoc re,quod pugillum,ſiue pugnũ implere poteſt. Iuue.Sat.12.Nec pugillares defert in balnea raucus Teſticulos.

PVGILLATORIVS,a,um,[*Da pugno*]quod pugno percutitur:ut Follis pugillatorius,maximum pilæ genus,quod ſpiritu inflatur,& pugno percutitur.Plaut.in Aul.Ego te follem pugillatorium. Faciã.

PVGIO,onis,[*Pugnale*]ἐγχειρίδιον,breuioris gladii genus eſt, teſte Nonio,ita dictum,quòd pugno facile apprehendatur,uel quòd eo punctim pugnetur,ut inquit Feſtus. Frontinus li.2.Stratag.Sertorius barbarum pugione traiecit.Pugionem plumbeum uocat Ci. Inualidum argumentum,li.4.de Fin.

PVGIVNCVLVS,li,[*Pugnaletto*]paruus pugio.Cic.Hiſpanienſem pugiunculum Cn.Piſonem appellat.Idem in Or.In iis,quibus ut pugiunculis uti oportet,breuitas facit liberiores pedes.

PVGNA,pugnæ,[*Pugna*]μάχη,prœlium, dimicatio, certamen:quod nomẽ à pugno deductum exiſtimat Donatus.Nam ueteres,inquit ante uſum ferri,& armatorum,pugnis,& calcibus,& morſibus certabant.Vir.3.Geor.Ardentes accingar dicere pugnas. Idem lib. 8.Æn.Quem, ſi fortuna ſequatur, Euentum pugnæ cupiat. Idem 12.Æn.Isq; ubi ſe nullo iam curſu euadere pugna Poſſe. Cic.pro Muræ.Ex omnibus pugnis,accerrima uidetur illa,quæ cum rege commiſſa eſt,& ſumma contentione pugnata.Cice.3. in Catili.Interuentu Pontini atque Flacci pugna,quæ erat commiſſa,ſedatur. Quandoque apud poetas pro ſtupro ponitur.Ter.Eun.Dabit hic aliquam pugnam.

PVGNAX,pugnacis,[*Bellicoſo.guerriero*]μάχιμος, bellicoſus. Cic.in Anton.Centurio pugnax,& lacertoſus. Interdum uehemẽs,& pertinax.Cic.1. de Ora.Carneades dicere ſolebat , me ſibi perfacilem in dicendo, te perpugnacem in diſputando eſſe uiſum.A quo Pugnacior,Pugnaciſſimus. Pli.li.22.c.21.Gallinaceos pugnaciores fieri putant.Cic.de Cla.Or.Huius oratio pugnacior uidetur. Pugnax exordium dicendi, efficax,& uehemens.2.de Orat.Hinc Pugnacitas,pugnandi auiditas.Pli.li.10.ca.33. Perdices capiuntur pugnacitate eiuſdem libidinis. Pugnaciter, uehementer.Cice.4. Aca.Certare cum aliis pugnaciter.Quinct.li.9.ca.4.Acriter erit, pugnaciterq; dicendum.

PVGNACVLVM,li,propugnaculum,locus munitus,ex quo hoſtilis uis arcetur.Plaut.in Mil.Deturbabo illum de pugnaculis.

PVGNO,pugnas[*Combattere.guerreggiare*]μάχομαι, διαπολεμίζομαι, dimico.pugnam committo:referturq; ad animata:ut, Pugno cum hoſte.Plau.in Amphit. Cum pugnabant illi maxime,ego fugiebã maxime.Cice.pro Balbo.Qui cum hoſte noſtro cominus in acie ſæpe pugnauit.Pugnare pugnam,i.manus conſerere.Cic.pro Muræn.Interdum pugnare accipitur pro contendere,certare.Cic.2. de Nat.de.Videtur Epicurus de diis immortalibus non magnopere pugnare.id eſt de Diis non ualde laborare.Ter. in Prol.Hecy. Pugnant de loco.Pugnare ſecum,uel inter ſe ea dicuntur, quæ inter ſe ſunt contraria.Quinct. li.3.ca.10.Hæc,quæ tantum inter ſe pugnant, plerunque nominibus deflecti ſolent.Hor in Ser.Quid mea cum pugnat ſententia ſecum?Pugnare,pro conari.Ouid.1.de remed. Pugnat in aduerſas ire natator aquas.In qua ſignificatione accuſatiuum admittit.Cic.Ap.Pulchro. Illud pugna,atque enitere,nequid mihi temporis prorogetur. Idem 1.de Natu.deo.Illud uideo pugnare te.Pugnaueris,ueteres dicebãt pro ſtrenue te geſſeris.Terent.in Adelp.Iſtam pſaltriam una illuc mecum hinc abſtraham. M. Pugnaueris. Vbi Donatus: Pugnaueris: id eſt,magnam rem geſſeris.Habet autem hoc uerbum uarias conſtructiones.Dicimus enim Pugno in hoſtem, aduerſus hoſtem , cum hoſte,& apud poetas Pugno hoſti. Pugnatur , imperſonale. Cæſ.4. Bel.Gall.Cum ab hora fere quarta uſque ad ſolis occaſum pugnaretur.Ci.3.Offi.Cum male pugnatum apud Caudium eſſet.Item pugnatur,paſſiuum:ut Hoc pugnatur,pro hoc contenditur.Cice. pro Roſc.Am.Hoc ſolum hoc tempore pugnatur,ut ad illam opimam prædam damnatio Sext. Roſcii uelut cumulus accedat.Pugnans.Oui.13.Metam.Ego Thelephon haſta Pugnantem domui. Interdum migrat in nomen,idemq; ſignificat quod contrarius,ſiue repugnans : ut, Pugnantia ſtudia.Cice.1.de Finib.Pugnantibus & contrariis ſtudiis conſiliisq; ſemper utens,nihil quieti uidere, nihil tranquilli poteſt. 1.Tuſcu. Pugnantia te loqui non uides? Pugnatus,a, um. Saluſt.in Iugurt. Quæ negotia multo magis, quam prœlium male pugnatum à ſuis, regem terrebant. Horat. 3.Carm. Ode 19. Et pugnata ſacro bella ſub Ilio. Virg. 8. Æn. Pugnataq; in ordine bella.

PVGNVS,pugni,[*Pugno*]ὁ πύξ,κόνδυλος, manus clauſa, & in condylos contracta. Terent. in Adelph. Cteſipho me pugnis miſerum uſque occidit. Vbi Donatus: Aut pugnus à pugna eſt dictus,aut ab illo pugna.Quidam à Græco πυγμή,deducunt, quod & inter cetera pugnum ſignificat. Cice.in Orat.Cum compreſſerat digitos , pugnumq; fecerat , dialecticam aiebat eiuſmodi eſſe . Cato cap. 82. Sphæras pugnum altas facito. Hoc eſt , ad craſſitudinem unius pugni. Cic. in Para. Verbis contendimus inter nos,non pugnis. Vig.li.11.Æn. Pectora nunc fœdans pugnis, nunc unguibus ora.

PVLCHER,chra,chrum,[*Bello*]καλός,περικαλλής, formoſus,bellus, uenuſtus.Cic.5.Tuſcu Itaque nec pulchros adminiſtratores aſpiciebat,nec plenum artis argentum, & cet. Ibidem:Suum cuique pulchrum eſt.Sunt qui Pulchrum à pollendo dictum putent,quaſi polcrum,quòd forma polleant pulchri. Illud certe uel Ciceronis teſtimonio cõſtat, nomẽ hoc antiquitus ſine aſpiratione ſcribi ſolere,quamuis perpetuo deinde uſu effectum ſit,ut eam receperit.Eius diminutiuum eſt Pulchellus,la, lum.Cice.Att.lib.10.Surgit pulchellus puer.Interdum pulcher ſumitur pro bono, ſicut Bonum pro Pulchro. Gell. lib.19. cap.8. Ni quid contra ea dicis poetarum pulcherrime,quo & te purges, & non eſſe id uitium demonſtres:id eſt,optime. Econuerſo Bonam formam pro pulchra dicimus,quemadmodum & Malam pro deformi.Tere.And.So ſ. Bona fortaſſis.Interdum pro forti.Vir.li.7.Æneid.Satus Hercule pulchro Pulcher Auentinus. A pulchro fit comparatiuum Pulchrior, & ſuperlatiuum Pulcherrimus.Vir. lib.9.Ænei.Quo pulchrior alter Non fuit Æneadum. Cicero de Senect.Vua quid poteſt eſſe tum fructu lætius,tum aſpectu pulchrius? Virgil.6.Æne. Teucri pulcherrima proles.

PVLCHRALIS,antiqui dixerunt pro pulchro, teſte Feſto. Ennius: Pulchralibus ludis.

PVLCHRE,καλῶς, præclare.Plaut. Amph. Optumè optumo optumam operam das, datam pulchre locas.Cic.li. 10.epiſt.Lepidum pulchre noram.Plaut.in Merc.Pulchre ædificatas arbitror. Aliquando pro ſapienter,interprete Donato.Tere.in Eunuch.Dixti pulchre nunquam uidi melius conſilium dari.Aliquando pro ualde,fortiter,nimis,inquit Donatus.Ter.in Eun. At dum accubabam,quàm,uidebar mihi eſſe pulchre ſobrius.

PVLCHRITAS,antiqui dixerunt pro pulchritudine,ut annotauit Nonius,citans illud Cæcilii.Dii boni,quid illud eſt pulchritatis?

PVLCHRITVDO,nis,[*Bellezza*]κάλλος,ſpecies,uenuſtas, decor,elegantia : & , ut Cice. lib. 3. Tuſcul. inquit , quædam apta figura membrorum,cum coloris quadam ſuauitate. Cice.1. Offic.Pulchritudo corporis apta compoſitione membrorum mouet oculos,& delectat hoc ipſo,quòd inter ſe omnes partes quodam lepore conſentiunt.

PVLEGIVM,gii,γλήχων,βλῆχον, herba hortenſis eſt nota. Colum. li.2.ca.5.Pulegii ſurculis fumigentur:ea res uidetur prohibere pituitã.Legitur & Puleium.Ci.li.1.de Diuin.Puleiũ aridum floreſcere ipſo brumali die.Accipitur per tranſlationem pro ſuauitate ſermonis.Cic.ad Tironem lib.16.Cras expecto Leptam : etenim ad cuius rutam pulegio mihi tui ſermonis utendum eſt.

PVLEX,cis,[*Pulice*]ψύλλα,uermiculus notus, inde dictus,quòd ex puluere generetur. Pli. lib.30.cap.10.Aliud eſt cuculo miracu-

lum,non gigni pulices ubicunque ſpargatur.

Pvlicosvs,a,um,[*Piens di puliti*]pulicibus plenus.Col.li.7.ca.13.

Pvllarivs,ὀρνιθοσκόπος, qui è paſtu pullorum captat auſpicia.Liuius libr.10.Pullarius auſpicium mentiri auſus, tripudium ſoliſtimum nunciarius Conſuli.Cice.2.de Diuin.Attulit in cauea pullos, qui ex eo nominatur Pullarius.

Pvllaster,[*Pollo*]ὀρνιθάριον,& Pullaſtra, ſignificant gallum,ſiue gallinam adoleſcentem:Var. li.3.de Re ruſt.ca.9.

Pvllatio τόκος,τῶν ὀρνίθων,accipitur pro fœtura pullorum, quæ & Pullitio dicitur.Col.li.8.ca.5.

Pvllatvs[*Veſtito di nero*]μελανείμων,pulla ueſte indutus:hoc eſt, lugubrem habitum ferens ex parentum morte,uel alia quauis ratione:qui & Atratus dicitur. Qui mos à Lydis cœptus eſt. Cic.in Vatinium.Quis unquam cœnauit atratus,cum ipſe epuli dominus Quinctus Arrhius albatus eſſet?Quandoque Pullatus accipitur pro uiliori perſona ſiue rudi, & imperita: tranſlatione ſumpta à ſpectaculorum conſuetudine, in quibus lautiores candidis togis ſpectabant:(ut non uno in loco indicat Mart.) tenuiores , quibus mutandæ togæ copia non erat,nigris.Suet.in Augu. Sanxitq;,ne quis pullatorum media cauea ſederet.

Pvllicenvs,à quibuſdam, uſurpatum eſt pro pullo gallinaceo. Ælius Spartianus de Alexandro Seuero:Seruos habuit uectigales qui eos ex ouis,& pullicenis, & pipionibus alerent.

Pvllicies,ei, ipſa pullatio. Col.li.8.cap. 10.de turture.

Pvlligo,pulliginis,pullus color.Pli.li.8.ca.48.Furuas lanas Tarentum habet,& alias tuæ pulliginis.

Pvllinvs,pullina,pullinum,πωλικός, quod eſt pulli.unde pullini dentes,quos primum equi iaciunt.Pli.li.8.cap. 44.

Pvllvlasco,ſcis,βλαστάνω,germen emitto. Col.li.4.cap. 21.

Pvllvli,βλαστοί,ſtolones ſunt,(ut quibuſdam placet) ex arborum radicibus enaſcentes:unde & pullulare dictum putant, pro ſtolones,ſiue germen emittere.Plin.li.17.cap.10.

Pvllvlo,las,[*Pullulare,germogliare*]fœtifico,quaſi pullos,i. ſtolones emitto.nam Pullulare, dicimus arbores, cum a radice nouæ plantæ ſurgunt. Vig.2.Geo.Pullulat ab radice aliis denſiſſima ſilua.Pli.li.17.cap.10.Natura & plantaria demonſtrauit , multarum radicibus pullulante ſobole denſa & pariente matre quos enecet. Hinc expullo,extra pullulo.Col.li.3.

Pvllvs, pulli, a Puellus, per ſyncopem, ſignificantur autem hoc nomine quorumlibet animalium fœtus : ut , Pullus equinus. Virgil. lib. 3. Georg.Continuo pecoris generoſi pullus in aruis Altius ingreditur. Iuuen. Saty.13. Nos uiles pulli,nati infelicibus ouis. Pullus ranæ , Horat.lib.2.Ser. Quinetiam priſci Pullos dicebant ſuos catamitos.unde Q.Fabius, cui Eburno cognomen fuit ob candorem,quòd eius natis icta eſſet fulmine, pullus Iouis appellatus.

Pvllvs,[*Foſco*]φαιός,fuſcus,in nigrum uergens, cuiuſmodi eſt color terræ,qui & Bœticus dicitur, ſiue, Hiſpanus. Virg. li. 3.Geo. Ne maculis infuſcent uellera pullis: id eſt,nigris , inquit Serui. Tibul.lib. 1.eleg.2.Concidit ad magicos hoſtia pulla deos.Hoc colore olim in luctu utebantur. Cicero in Vatinium: Id a te ſcire cupio , quo conſilio feceris, ut in epulo Q.Arrhii cum toga pulla accumberes . Putre ſolum, & pullum , Columella in præfat.lib.1.

Pvlmentaris,& hoc tare, quod pertinet ad pulmentum . Plinius libro 18.cap.12.

Pvlmentarivm,rii,proprie puls , uel cibus in modum pultis factus : quanquam & generalius pro quouis obſonio ſumitur. ait enim Plin.lib. 18.cap.8. primum in Latio cibum pultem fuiſſe, non panem : argumento id eſſe , quòd pulmentaria pro cibis ſua etiam ætate dicerentur.Colu.lib. 11.cap. 3. Satureia inutilis ad pulmentaria condienda.Hor.2.Ser.Sat.2. Tu pulmentaria quære Sudando. Vncta pulmentaria,Perſius Sat. 3.

Pvlmentvm,ti,ἄρτυμα,puls,uel aliud cibarium ad modum pultis factum.Plaut. in Aul. Pulmentum ei eripuit miluius.Hor.1.epiſt. 19.Pulmenta laboribus empta.

Pvlmo,onis,[*Polmone*]πνεύμων,uiſcus ſpongioſum, corporis totius ſecundum cor nobiliſſimus,ad ungulæ bubulæ ſimilitudinem diſſectum,ſolus modo ſpiritum attrahens eundemq́, reddens , caloremq́; natiuum leniter refrigerans.Perſi.Sat.1.Grande aliquid, quod pulmo animæ prælargus anhelet.Ouid.in epiſt.Cernis ut è molli ſanguis pulmone remiſſus,Ad Stygias certo limite ducat aquas.Apud ueteres ſæpius pluraliter Pulmones dicebantur.Pla. in Curc.Pulmones diſtrahuntur,cruciatur cor.Cice.2.Tuſcu.Vrgens grauiter pulmonum haurit ſpiritus. Pulmo item piſcis genus ſenſu carens.Pli.li.9.cap.47.& li.17.cap.ult.

Pvlmonarivs,a,um,περιπνευμονικός , pulmonis inflammatione laborans,quam & febris acuta,& difficultas anhelitus ſolent comitari. Colum.li.7.cap.5.Ouem pulmonariam ſimuliter ut ſuem curari oportet.Pulmonaria item herba eſt,quam nonnulli Pepanum appellant,bugloſſi ſolio,ſed promiſſo magis,atque læuiore, colore quoque dilutiore, albicantibus maculis notato, ad ſimilitudinem pulmonis:unde & nomen accepit.

Pvlmonea,poma quædam pulmonis inſtar tumentia. Pli.l.15.c.14.

Pvlpa,æ[*Polpa*]μῦς,pars carnoſa in corpore animalis,quam & muſculum appellant. Mart.li.3. Et pulpam dubio de Petaſone uoras. In arborum quoque carne Pulpæ dicuntur, meatuum quidam diſtutſus uenis ſimiles,niſi quòd uenæ altiores,candidioresq́; ſparguntur:pulpæ fiſſilibus inſunt.Pli.lib.16.cap.38.

Pvlpamentvm,ti,προσφάγιον,à pulpa deductum : carnes delicatiores,alia'ue lautiora obſonia. Ter.in Eun.Tu te lepus es,& pulpamentum quæris. Vide Lepus.

Pvlpitvm,[*Pulpito*]θυμέλη,λογεῖον,locus editior in orcheſtra, in quo chorus tragœdiarum,& Comœdiarum,quoad comœdiæ chorum habuerunt, ceteriq́; perſonam non habentes, fabulæ ſubſeruiebant,hiſtrionibusq́; in ſcenam,abditis, populum geſticulatione retinebant.Pli.epi.90.Ludibri ſcena & pulpito digna.Ponitur. etiam pro ſuggeſto.i.pro quocunque edito loco , ſiue cathedra. Suet.de Clar.gramma.Repeto quendam poſt meridiem , remoto pulpito,declamare ſolitum.

Pvls,tis,χρίμνος,πόλτος,cibi antiquiſſimi genus, ex farina,& aqua conſtans,additis interdum ouis, melle, uel caſeo. Pli. li.18.ca.8. Pulte,non pane,longo tempore uixiſſe Romanos manifeſtum eſt quoniam inde Pulmentaria hodieq́; dicuntur. Porro quod ad uocis huius etymon attinet,Feſtus uidetur innuere,à pullis Pultem appellari,quòd pullarii , ut tripudium ſoliſtimum facerent , hoc potiſſimum cibi genere pullos paſcerent.

Pvlso,[*Sbattere,percuotere*]ἐπιτείνω,κρούω,ἀράσσω, frequent.à pello ſignificat ſæpe percutio, uerbero.Ci.6.Ver.Lictores ad pulſandos uerberandosq́; homines exercitatiſſimi.Ter.in Ad.Quis hoc oſtium pulſauit?Virg.4.Æn.Cui nubibus atris Piniferum caput & uento pulſatur & imbri.Transfertur & ad animum.Plaut.in epid. In unum multa confluunt, quæ meum pectus pulſant. Interdum uiolare,lædere.Virg.li.12.Æn. Pulſatos referens infecto fœdere diuos.Pulſari item,dicuntur fides, uel inſtrumēta muſica,cū chordæ digitis,uel plectro attrectantur,ut ſonum edant. Virg.6.Æn. Iam pectine pulſat eburno. Campana quoque pulſari dicitur, cum aut reſtibus,aut pedibus impulſa, aut malleo icta ſonitum reddit. Pulſans,tis. Iuuen.Sat.6.Et cum luſore catello Cymbala pulſantis legatus fiet amici.Virg. lib.3.Georg. Corda pauor pulſans.Pulſatus, ta,tum.Pli.lib.12.cap.9. Pulſatæ fluctibus arbores. Æquor pulſatum remige, Ouid.3. de Pon. Saxa pulſata, Virg.5. Æn.Pulſandus,a, um:ut, Area pulſanda equis:Ouid.3.Amor.eleg. 14.Pulſatio, Liu.31.Pulſator. Val. Flacc.5. Argo. Citharæ pulſator Apollo.

Pvlsvs,huius pulſus [*Polſo*]σφυγμός,ictus,impulſio.Cic.1.Tuſc.Inanimum eſt omne,quod pulſu agitatur externo.Idem 1.de Orat.Impetus,pulſusq́; remotum.Virg.12.Æneid. Pulſuq́; pedum tremit excita tellus.Pulſus,ité à medicis appellatur motus arteriarum ex ſpiritus reciprocatione,& ex ſyſtole diaſtoleq́; cordis proficiſcens. Pli.li.11 cap.37.

Pvltarivs,rii, uaſculum culinarium, in quo puls decoquebatur. Celſus.Si cetera defecerint,pultarius oris compreſſioris ei rei commode aptatur.Plin.li.7.ca.53.Edita cœna calidam potionem in pultario popoſcit. Col.li.12.ca.43. Vuæ ſic in pultarios condi debebunt,ne quæ partes uaſa contingant.

Pvlticvla,læ,diminutiuum a pulte. Columel. lib.8. cap. 11.Plin. lib.26.cap. 8.

Pvlto,as[*Percuotere*]ἀράσσω,κρούω,pulſo, fit à ſupino pultum,quo antiqui utebantur.Ter. Ceſſo iam pultare oſtium?

Pvlvereus,a,um,κονιορτώδης,ex puluere:ut, Nubes puluerea, i.ex puluere moto excitata. Virg. 8.Ænei. Stant pauidæ in muris matres,oculisq́; ſequuntur Pulueream nubem.Nonnunquam idem quod puluerulentus,puluere plenus.Ouid. 7.Meta. Puluereamq́; traheos per ſumma cacumina pallam. Æquor puluereum,pro arena,in qua pugnatur.Stat.11.Theb.

Pvlvervlentvs,ta,tum,[*Polueroſa*]κονιορτώδης , puluere plenus. Cice.Att.lib.5. Iter conficiebamus æſtuoſa & puluerulenta uia. Virg.12. Æn.Verſiq́;uiciſſim Puluerulenta fuga Rutuli dant terga per agros.Mar.li.3 .Eſt illic coniunx,quæ te, manibusq́; ſinuq́; Excipiet,uel ſi puluerulentus eas.Varro lib. 3. de re ruſt.cap.16. Piloſæ, & horridæ,aut puluerulentæ.

Pvlvero,ras[*Ridurre in poluere,impoluerare*]βωλοκοπέω,idē quod occo,id eſt,glebas maiores cōminuo,& in puluerē reſoluo.Colu. lib.11.ca.2 .Priuſquam uineæ puluerentur, ſi perexilis eſt, uel rara ipſa uitis,lupini modii tres uel quatuor in ſingula iugera ſparguntur.Hinc Pulueratio,quæ eſt genus culturæ(ut inquit Seruius in lib.2.Georg.) Quo imminutæ glebæ uitibus applicantur. Co-

lum.

lum.lib.11.cap.2.Pulueret,Plau.dixit,pro,puluere plenum ſit.ait enim Venus uentura eſt noſtra,nolo hic pulueret.

PVLVINAR,naris,[*Guanciale*] προσκεφάλαιον,quo dormientium capita ſuffulciuntur: dictum,quaſi pulumar, eo quòd ex plumis ſoleat confici utebantur autem puluinaribus potiſſimum lautiſſimi quique,præſertim in lecto coniugali. quo factum, ut puluinar figurate pro eiuſmodi toris accipiatur. Iuuen. Saty.6.Fumoq; lucernæ Fœda lupanaris tulit ad puluinar odorem.Ouid. lib.2.de Ponto,eleg.2. Incolumis coniux ſua puluinaria ſeruat. Sedentibus quoque puluinaria ſubiici ſolent.Ouidius libro primo de Arte:Fuit utile multis Puluinar facili compoſuiſſe manu. Loquitur autem de iis officiis, quæ in Circo ſpectantibus mulieribus ab amatoribus præſtari conſueuerunt. Puluinaria item in templis dicebantur lectuli diis dicati,in quibus illorum ſimulacra ſolent reclinari. Cice. pro domo: Aram, & ædiculam, & puluinar ſub ſaxo ſacro dedicauit.Oui.14.Meta.Et puluinaribus altis Dignior eſt.Sternabantur autem hi lectuli,quoties decreta erat ſupplicatio:unde & Lectiſternium nuncupatur. Liuius: Curatum lectiſternium,& per triduum habitum,& puluinaria in conſpectu fuere Ioui & Iunoni,alterum Neptuno & Mineruæ, tertium Marti & Veneri. Abuſiue tamen Puluinaria pro templis ipſis dicuntur. Inde apud Liuium legitur, ad omnia puluinaria ſacrificatum fuiſſe. Cice. in Catil. Ad omnia puluinaria ſupplicatio decreta eſt.

PVLVINARIVM,rii,puluinar,quod capiti ſubſternitur aut ſeſſuro ſubiici ſolet.item lectus,qui in templis ſterni cóſueuit. Liu.2.Coruum in ædem Iunonis deuolaſſe,atque in ipſo puluinario conſediſſe.

PVLVINATVS,ta,tum,ad ſimilitudinem puluini. Plin. lib.15.cap.22. Protectis operimento puluinati primum calcis,mox lignei putaminis.Idem li.17.cap.22.Puluinatis a deuexitate labris.

PVLVINVS,ni,[*Guanciale letto*] προσκεφάλαιον,idem quod puluinar. Quandoque accipitur pro lecto. Cic.in Verr.act.7.Lectica hexaphoro ferebatur, in qua puluinus erat perlucidus. Apuleius: Quatuor eunuchi puluinis compluribus,uento tumentibus,pluma delicata,terreſtrem nobis cubitum perſtruunt. Puluini item dicuntur qui ſellis, ſcamnis'ue imponuntur, quo mollior ſit ſeſſio,plumis lana uel tomento farcti. Cice. Trebatio: Sella tibi erit in ludo:eam puluinus ſequetur. Iuuen. Saty. 3. De puluino ſurgat equeſtris. Puluinus item in hortis dicitur terra eminens, ſeu protuberans inter duos ſulcos. Pli.li.19. cap.14. Col. lib.11. cap.3.& li.5.cap.10.Puluillus,li,diminut. Sirici puluilli,ſerico panno obducti.Horat. Epod.8.

PVLVINVLVS,li,[*Piumacciatto*] προσκεφαλαίδιον, dimin. à Puluinus, uaria habens ſignificata, ut ſuum primitiuum.nam modo id ſignificat,quod dormientium capita fulciuntur: modo id, quod ſcamnis,ſellis'ue imponitur. quo commodior ſit ſeſſio. nonnunquam etiam pro areola in hortis in medio duorum ſulcorum eminente. Col.li.de arb.cap.10.

PVLVIS,pulueris,tam maſc.quàm fœn.gen.[*Poluere*] κόνις, κονιορτός, terra minuta, & arida.Prop.li 1.el. Sit mihi perpetuo puluis Hetruſca dolor. Virg. lib.4.Geo.Ceu puluere ab alto Cum uenit & terram ſicco ſpuit ore uiator Aridus. Hor.4.Carm.Puluis & umbra ſumus.Col.li.8.ca.4.Siccus etiam puluis,iuxta parietes reponendus eſt,ut ſit quo aues ſe perfundant.Dicitur autem puluis(ut quidam exiſtimant)à pellendo, quòd uentorum impetu pellatur. Accipitur aliquando pro loco certaminis. Cic. 3.de Legib.Doctrinam ex umbraculis eruditorum,nó modo in ſolem,atque puluerem,ſed in ipſum diſcrimen aciemq; perduxit.Virg.7 Æneid. Exercentur equis,dormitantq; in puluere currus.In ſuo puluere currere,id eſt,ea in re uerſari,in qua quis plurimum ualeat.Oui. Faſt.Inq; ſuo noſter puluere currat equus.Citra puluerem contingere dicitur, quo quis facile, & citra negocium potitur.quæ translatio ſumpta eſt à palæſtritis, qui certamen inituri ſe mutuo puluere ſolent aſpergere,ut corpora ceromate, & ſudore lubrica, mutuas prehenſiones non fruſtrarentur.Gell. li.5.Ouandi cauſſa, eſt,cum deditione repente facta,ſine puluere,ut dici ſolet,incruẽtaq; uictoria obuenit. Apud antiquos etiam Puluer dicebatur. Sed ab eo quod eſt Puluis,genitiuus erat puluis:ut apud Catul.in Epithalamio Iuliæ: Ille puluis Erythræi, Siderumq; micantium Subducat numerum prius. Puluer uero, pulueris. uerum hodie tantum in uſu eſt Puluis in recto,Pulueris in obliquis.

PVLVISCVLVS,li,diminut. à puluis:quod quamuis generaliter pro omni ſumitur puluere,proprie tamen de eo dicitur,quo muliercula utuntur,ut uel cutis colorem commendent,uel dẽtibus candorem inducant.Apul.Miſi munditias dentium,ex Arabicis frugibus tenuem, candificum, nobilem puluiſculum.Cum puluiſculo aliquid conuerri dicimus,quoties omnia ſic tolluntur,ut nihil ſit reliqui,ne puluis quidem.Plaut.Rud. Conuerret iam hic me totum cum puluiſculo.

PVMEX,pumicis,maſ.ge.[*Pumice,pomica*] κίσηρις,lapis cauernoſus, aquis innatans,ad ſcabra læuiganda laudatiſſimus. Virg.li.12.Æn. Incluſas ut cum latebroſo in pumice paſtor Veſtigauit apes. Idẽ 4.Geor.Poſtquam eſt in thalami pendentia pumice tecta Peruentum.Oui.8.Met.Pumice multicauo,nec leuibus atria tophis Structa ſubit. Læuis pumice, pro molli,& effœminato,Iuuen.Saty.9. Ouid.li.3.Triſt.Pli.li.36.ca.21.Pumices,qui ſunt in uſu corporum læuigandorum fœminis, tam quidem & uiris, atque libris,laudatiſſimi ſunt Melo,Scyro, Æoliis inſulis. Vis eius in medicina eſt extenuare,ſiccare,& abſtergere. A pumice aquã quærere,a Plauto dictum,pro,fruſtra ab alio petere,cuius ipſe,a quo petas,maxime ſit indigus:nihil enim pumice lapide ſiccius. Plaut Perſa. Aquam à pumice nunc poſtulas. Pumex etiam fœm. gen. reperitur.Catul.ad Cornelium: Cui dono lepidum nouum libellum, Arida modo pumice expolitum.

PVMICO,cas,[*Polire,liſciare*] λεαίνω τῇ κισήρει,pumice polio,læuigo.Tibul.li.3.el.1.Pumicet,& canas tondeat ante comas.Hinc Pumicatus,a,um,pumice politus.Mar.li.1.

PVMICOSVS,a,um,κισηρώδης,quod pumicis uel naturam, uel ſimilitudinem habet:id eſt,rarum,& cauernoſum. Plinius lib.17.cap. 5.Pumicoſa terra.Idem li.32.cap.8.

PVMICEVS,ex pumice,uel ad ſimilitudinem pumicis.Plaut.in Pſeu. Pumiceos oculos habeo:non queo lacrymas exorare.

PVMILIO,nis,[*Nano*]homo paruæ & humilis ſtaturæ.Gel.li.19.ca. 13.Quos Pumiliones dicimus,Græci νάνους, appellant. Mart. li. 14.Parma tibi ſcutum pumilionis erit.Transfertur ad aues,aliaq; cuiuſuis generis animalia humilis ſtaturæ.Col.li.8. cap.2.

PVMILVS,pen.co.a Statio ponitur pro pumilione,li.1.Sil. Caſuræq; uagis grues rapinis Mirantur pumilos ferociores. Legitur & Pumilo,in eadem ſignificatione,ut ibidem apud Stat. Hic audax ſubit ordo pumilonum. Item Pumilius, apud Suet. in Aug.

PVNCTIM,[*Di punta,di ſtoccata*] ἐνδιακλέντως, pungendo;ut cæſim, cædendo. Liu.22.Hiſpano punctim magis, quàm cæſim,aſſueto petere hoſtem.

PVNCTVS,maſ.gene.& Punctum neutri generis,[*Punto*] κέντημα, στιγμή,minima indiuiduaq; lineæ pars, nullam neque longitudinem habens,neque latitudinem,neque profunditatem.Sene.Punctum & adhuc puncto minus mundi quod incolimus.Pli.li.2.Non aliud eſt terra uniuerſa,quàm mundi punctus. Quandoque Punctum ſumitur pro temporis, uel orc momento.Ci.Cec.li.6.Ne punctum quidem temporis in iſta fortuna fuiſſes.Idem pro Clu.Neque poſtea Larini punctum eſt temporis commoratus.Cæſ.li.2.Bel.Ci. torum menſium labor hoſtium ui tempeſtatis puncto temporis interiit.Pro ſuffragis.Cic.pro Planc.Queſtus es, plures teſtes te habere,quàm quot in ea tribu puncta tuleris. Hor.in Arte.Omne tulit punctum,qui miſcuit utile dulci.

PVNGO,gis,pupugi,uel punxi,punctum,[*Pungere*] κεντῶ, στίζω, cuſpide uel aculeo ictum infero. Var.Admota aſpis cũ pupugerit. Pla. Truc.Stimulum habet,quæ cor pungit meum.Cic. pro Sext.Gladius,qui per ſe pungere non poteſt.Per tranſlationem de animo dicitur,cum is ægritudine aliqua afficitur.Idem 3. Tuſc. Si ignominia pupugit. Idem ad Trebat. Pungit me rurſus,quòd ſcribis, eſſe te iſtic libenter.Pungens. Pli.li.6.cap.24.Pungentia folia pino.Punctus,a, um.Cic.pro Mil.Vulnus acu punctum.Punctio.Pli. li.25.cap.13 Punctum, cti,neut. gen.idem quod Punctio.Pli.li.8. c.50.Punctus,huius punctus.idem,actus uidelicet pungendi.Pli. li.29.cap.6.Punctiuncula,æ.dimin.Senec.3.de Ira.

PVNICVS,a,um,à Pœnus deductũ,quaſi Pœnicus,idem ualens quod Carthaginienſis.Pœnorum autem nomen à Phœnicibus deriuatum,detracta aſpiratione. Punica mala, granata,quæ hoc cognomen ſibi circa Carthaginem uendicarunt,ubi & multa & inſignia naſci perhibẽtur.Granata dicuntur,à granis,quibus ſunt referta. Mart.lib. 1.Aut imitata breues punica mala roſas.Poma punica. Ouid.4.Faſt. Punica quæ in lente cortice poma tegunt. Punica grana.Ouid.4 de Ponto,el.15.Punica ſub lento cortice grana rubent.Punica fides,leuiſſima.Pœnorum enim perfidia in prouerbium abiit,quòd ea gens peculiariter periurii notata ſit. Liu.lib. 22.Quæ Punica religione ſeruata fides ab Annibale eſt. Salu.in Iug.Comperio Bocchum magis Punica fide,quàm ob ea quæ prædicabat,ſimul Romanos & Numidam ſpe pacis detinuiſſe. Punicum ſagum,Hor.Epod.9.Vir.4.Æn.

PVNICANVS,a,um,quod eſt Pœnorum, uel quod ex regione Punica affertur. Cicero pro Mur. Strauit pelliculis hædinis lectos Punicanos.

PVNICEVS,cea,ceum,φοινικοῦς,quod uiolæ flammeæ colorem refert:quod genus coloris & rutilum,& ſpadicem appellari, auctor eſt Gel.li.3.cap.9.Virg.lib.5 Æn.Puniceis ibant euincti tempora tænis.Idem 5 eclog. Puniceis humilis. Colore puniceo matura arbuta,Lucre.lib.5.

PVNIO, nis, niui, nitum, [*Punire, caſtigare*] τιμωρέω, κολάζω, pœna afficio, quod & pœnio dixerunt antiqui. Cice. pro domo: Tu eum ſupplicio puniēdum putaſti. Idem 1. Off. Prohibenda eſt maxime ira in puniendo. Punior, iris, paſſiuum. Ouid. 9. Meta. Quòd uidet hæc lucem, quòd non ego punior ipſa. Inuenitur Punior deponens apud Cic. pro domo: Cuius tui inimiciſſimum multo crudelius etiam punitus es, quam erat humanitatis meæ poſtulare. Puniendus, Cic. li. 1. de Or. Punitor. Cice. pro Mil. Fuit ultor iniuriæ, punitor doloris ſui.

PVPA, pæ, [*Pupa, fanciulla*] παιδισκάριον, puella paruula & tenella. Mar. li. 4. Pupam ſe dicit Gellia, cum ſit anus. Auſonius: Barbara quæ Latias uincis alumna pupas. Pupas item appellabant imagūculas quaſdam puellares, quibus uirgines in prima pueritia luſitare ſolebant, donec iam pubertati uicinæ, eas Veneri offerebant. Varro in Orig. In deſiderium puparum, & ſigillorum ueniebat. Perſius Sat. 2. Veneri donatæ a uirgine pupæ.

PVPILLA, læ, [*Pupilla*] κόρη, niger in cornea tunica, atq; adeo in medio oculi circulus, tunicæ, quæ ῥαγοειδὴς, à Græcis dicitur, foramini reſpondens. Pli. li. 11. ca. 37. Media oculorum cornea feneſtrauit pupilla: cuius anguſtiam non ſinunt uagari in certam aciem, & ueluti canali dirigunt, obiterq; incidentia facile declinant. Cic. 1. de Nat. de. Acies ipſa qua cernimus, quæ pupilla uocatur, ita parua eſt, ut ea, quæ nocere poſſint, facile uitet.

PVPILLARIS, re, quod eſt pupilli: ut, Pupillaris pecunia. Liui. lib. 24.

PVPILLVS, li, ὀρφανός, impubes, qui in patris poteſtate eſſe deſiit morte, uel ēmancipatione: ut docet Pomponius l. Pupillus. ff. de uerb. ſignifi. Hieronymus: Pupillus dicitur, qui non habet patrem orphanus, qui nec patrem habet, nec matrem. Cice. 4. Ver. Is mortuus eſt reliquit pupillum paruum filium. Hora. 1. epi. 1. Vt piger annus Pupillis quos dura premit cuſtodia matrum. Cice. 3. Ver. Ille infanti pupillæ fortunas patrias ademit.

PVPPIS, huius puppis, fœ. ge. [*Poppa de la naue*] πρύμνα, poſterior pars nauis. Liu. 22. Naues religatas puppibus in altum extraxere. Accipitur & pro tota naui. Virg. 10. Æn. Æneas ſocios de puppibus altis Pontibus exponit. Oui. epiſt. 12. Iuſſus inexpertam Colchos aduertere puppim. Aliquando pro loco honoratiſſimo in rep. tranſlatione ſumpta à gubernatoribus, qui in puppi ſedentes clauum tenent. Cic. ad Pætum lib. 6. Sedebamus in puppi, clauumq; tenebamus.

PVPVLA, læ, [*Pupilla, luce del occhio*] κόρη, pupilla. Lucr. li. 2. Et quoniam plagæ quoddam genus excipit in ſe Pupula, cum ſentire colorem dicitur album. Cic. 2. de Nat. Deo. Palpebræ, quæ ſunt tegumenta oculorum, ne læderent aciem, aptiſſime factæ & ad claudēdas pupulas, ne quid incideret, & ad aperiendas. Hora. epi. 5. Interminato cum ſemel fixæ cibo Intabuiſſent pupulæ

PVPVLVM, urbs in latere meridionalis Sardiniæ. Ptol. li. 3. cap. 3.

PVPVLVS, & Pupula dimini. à Pupus & Pupa. Catullus.

PVPVS, puer paruulus, & tenellus. Varro: Mammam lactantis ſugentem paſcere pupum.

PVRGABILIS, le, quod facile purgatur. Pli. li. 15. cap. 23.

PVRGAMEN, minis, ſeu Purgamentum, ti, [*Bruttezza*] immunditiæ quas rem aliquam purgantes, eiicimus. Col. li. 1. Liu. 1.

PVRGO, as, [*Purgare, mondare*] καθαίρω, ſordibus libero, quaſi purum ago. Col. li. 2. Cauatum foramen cum purgauerimus. Cato ca. 65. A foliis & ſtercore purgato. Ouid. 1. de Ponto: Ele. 9. Nec dubitem longis purgare ligonibus arua. Horat. 1. epiſt. 7. Cultello proprios purgātem leniter ungues. Purgare aluum, eſt alui ſordes medicamento expellere. Cic. 1. de Nat. Deo. Vomitione canis purgare aluos ibes Ægyptiæ dicuntur. Purgare cū genitiuo. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Et morbi miror purgatum te illius. Purgare piſces, Ter. Ad. Per trāſlationem ſignificat excuſare. Idē in Eun. Purgon' ego me de iſthac Thaidi. Ci. Att. l. 1. Quinctus frater purgat ſe mihi per litteras. Pro Sex. Roſ. Seruos ipſos neq; arguo, neq; purgo. Purgari rationes dicuntur, quando deciduntur ſuperflua, aut obſtantia, collatione facta accepti, & expenſi. Purgare faſtidium, eſt curare, & remediū adhibere. Pli. li. 8. c. 27. Hinc Purgatio, aliquando pro excuſatione. Ter. in Heau. Neſcio quid peccati portet hæc purgatio. Purgationes fœminarum, pro menſtruis dixit Pli. li. 20. cap. 4. Purgationibus fœminarum urinæ utile decoctum.

PVRIFICO, as, [*Purificare, mondare*] ἁγνίζω, καθαίρω, mundo, purum facio. Suet. de Aug. Quaſi à concubitu mariti purificaſſe ſe. Pli. lib. 10. cap. 41. Circumactæ gallinæ ſeſe purificant. Purificatio. Pli. li. 15. cap. 20. Eadem & purificationibus adhibetur.

PVRIME, dixerunt pro Puriſſime: ut annotauit Feſtus.

PVRPVRA, ræ, πορφύρα, piſcis ex concharum genere, in faucibus habens florem tingendis lanis maxime expetitum. Pli. lib. 9. cap. 36. Purpuræ uiuunt annis plurimum ſeptenis. Congregantur uerno tempore, mutuoq; attritu lentorem cuiuſdam ceræ ſaliuant. Purpuræ florem illum tingēdis expetitum ueſtibus, in mediis habent faucibus. Hinc Purpureus, a, um, Virg. 11. Æn. Purpureus quondam color ora relinquit. Purpureæ ueſtes, alias Tyriæ dictæ, a loco ubi purpura optime tingebatur. Pli. li. 11. cap. 37. Cæſari, quo die primum ueſte purpurea proceſſit, atque in ſella aurea ſedit, ſacrificanti bis in extis defuit cor. Quandoque tamen Purpureum pro cœruleo poſitum legimus, præſertim cum de mari dicitur ex nimia altitudine nigreſcente. Vir. li. 4. Ge. In mare purpureū uiolentior influit amnis. Cic. 4. Acad. Mare illud, quod nunc Fauonio naſcente purpureum uidetur, idē huic noſtro uidebitur. Vitru. auctor eſt, purpuras pro ſolis propinquitate alium atque alium habere colorem, & apud Tyron quidem rubrum, circa Africam autem puniceum ſuccum emittere, quo & purpura tingitur, quam uiolaceam appellant. Corn. Nepos: Me iuuene uiolacea purpura uigebat. Primum autem tingendæ purpuræ initium ad Herculem referunt Phœnices, teſte Iulio Polluce, qui cum Tyro puella comitatus, iuxta maris littus iter faceret, accidit ut canis purpuram è mari eiectam natus, carnem eius depaſceretur: cuius rictum cum Tyro gratiſsimo colore infectum uideret, negauit ſibi cum Hercule deinde quippiā futurum, niſi ille coloris eiuſmodi ueſtem ſibi attuliſſet. Cui morem gerēs Hercules, primus cruorem ex purpuris collegit, lanaq; eo infecta, amicæ, quam petierat, ueſtem attulit. Accipitur quandoque Purpureus pro pulchro. Virg. 1. Geo. Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo. Purpura antiquitus erat inſigne Romanorum magiſtratuum: quod Martialis affirmat, cum ait: Diuiſit noſtras purpura ueſtra togas. unde aliquando ponitur pro ipſis magiſtratibus. Idem: Purpura te felix, te colit omnis honos.

PVRPVRARIVS, ria, rium, ut Officina purpuraria, in qua purpura tingitur. Pli. li. 35. cap. 6.

PVRPVRASCO, is, re, πορφυρίζειν, in purpuram uergere. Cic. 2. Aca.

PVRPVRATVS, ta, tum, πορφυρίδι περιβεβλημένος, purpura ornatus Cic. lib. 1. Tuſc. Iſta horribilia minitare purpuratis tuis. Liu. 21. Cum Athenagora, uno ex purpuratis. Purpuratus Gabinius, Cic. 4. Catil.

PVRPVREVS, ea, eum, [*Porporino*] πορφύρεος, quod purpuræ colorē refert. Pli. li. 10. cap 32. Pupureis & candidis admiſti pennis. aër purpureus, Ouid. 6. Meta. Amictus purpureus, Virg. 3. Æn. Aurora purpurea, Ouid. 3. Met. Labella purpurea, 1. Am. Ele. 13. Ver purpureum. Virg. 9. Ecl. Inuenitur etiam Purpureus, pro purpurato. Hor. li. 1. Car. Et purpurei metuunt tyranni.

PVRPVRISSO, ſſas, purpuriſſo inficio. Plaut. in Truc. Iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes.

PVRPVRISSVM, ſſi, (ἀφρόνιτρον, Ariſt. & Polluci) coloris genus, ex creta argentaria, purpuræ ſucco inebriata: quo & pictores utuntur, & mulierculæ purpureum genarum colorem ſibi conciliant. Pli. li. 35. cap. 6.

PVRPVRO, as, πορφυρίζω, in purpuram uergo. Col. li. 10.

PVRVLENTVS, ta, tum, πυώδης, quod pure, ſiue ſanie plenum eſt. Pli. li. 22. ca. 11. Auribus purulentis medetur. Idem l. 20. cap. 2 Purulenta expuentibus auxiliatur Hinc Purulente. Plin. in Procem. li. 23. Oſſibus purulente limoſis plurimum confert.

PVRVS, a, [*Puro, netto, ſimplice*] καθαρός, ἁγνός, mundus, ſine ſorde. Cic. pro Cecin. Quicquid inde hauries, purum, liquidumq; te hauſiſſe ſentias. Hor. 3. Car. Ode. 16. Puræ riuus aquæ. Cic. 2. de Nat. deo. Acutiora ingenia, & ad intelligendum aptiora eorum, qui terras incolant eas, in quibus aer ſit purus, ac tenuis, quam illorum, qui utantur craſſo cælo, atque concreto. Hinc Pura ueſtimenta à ueteribus dicebantur, quæ ſacerdotes ad ſacrificia ſumebant, i. nō fucata, non maculam habentia: & Purum aurum, recte expurgatū, coctumq;. Purus locus, i. liber a religione. Vlpia. in l. locū de reli. & ſump. fun. purum locum eſſe definit, qui nec ſanctus, nec ſacer, nec religioſus eſt. Sic pura oratio, à Teren. in Heaut. prologo dicitur, quæ nihil fæcis barbaræ habeat admiſtum. Pura haſta, à Vir. 6. Æn. appellatur, quæ & ſine ferro: quæ præmium fuit apud antiquos militum eorum, qui ex memorabili aliquo prœlio uictores euaſiſſent. Pura uaſa, à Paulo in l. ſi rem. de rei uen. dicuntur, quæ ſunt ſine emblemate, ſine cælatura, & incruſtatione. Purum iudicium, à Cice. 2. Inuen. pro ſimplici, & abſoluto ab omni exceptione. Hinc pure, aduerb. Cic. 1. de Nat. Deo. Hæc enim omnia pure ac caſte tribuenda deorum numini. Idem de Sen. Quiete, pure, eleganter acta ætas. Loqui pure, & emendate, Cic. de opt. gen. orat. Legitur & Puriter, apud Cat. de Re ruſt. cap. 23.

PVS, puris. gen. neu. [*Marza*] πύος, ſanies coacta, & ex maturitate craſſa iā effecta, & albida, Pli. li. 28. ca. 11. Si grauitas ſit audiendi, fel bubulū cū urina capræ prodeſt, uel ſi pus ſit. Pus à ſanie diſtinguit Celſus l. 5. c. 6. His uerbis: Sanguis omnibus notus: Sanies eſt tenuior hoc, uarie craſſa, & glutinoſa, & colorata. Pus craſſiſſimū, albidiſſimumq; glutinoſius & ſanguine, & ſanie. Exit autem ſanguis ex uulnere recenti, aut iam ſeneſcente: ſanies eſt inter utrumque

que tempus: pus ex ulcere iam ad ſanitatem ſpectante. Mouere pus, eſt pus excitare, & euocare. Celſ.

PVSA, παιδισκάριον, pro puella apud antiquos accipiebatur. Feſtus.

PVSILLVS, a, um, [*Picciolino*] μικρὸς, paruulus, exiguus: dimin. à Puſus, quo ueteres pro puerulo utebantur. A quo rurſus aliud dimi. Puſillulus. Mar. li. 1. Cotta puſillus hó eſt. Trebonius ad Cic. li. 12. Nactus in nauigatione noſtra puſillum laxamenti. Hor. 1. Ser. Sat. 4. Di bene fecerunt, inopis me, quodq; puſilli Finxerunt animi. Cic. ad Brutum: Puſillam epiſtolam. Iuue. Sat. 15. Terra malos homines nunc educat, atque puſillos. Vxor puſilla. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Teſtis puſillus, Cic. 2. de Or.

PVSIO, onis, [*Fanciullo*] παιδάριον, paruus puer. Cice. pro Cæc. Qui propter nocturnos, quoſdam inanes metus tecũ ſemper puſio cubitauit. Iuue. Sat. 6. Nonne putas melius, quòd tecum puſio dormit? noctu non litigat.

PVSTVLA, læ, [*Broſſola*] nomen generale eſt ad tubercula omnia, naturam in cute efflorescentia à pure (ut quidam uolunt) quòd in ſe continet, quanquam etiam latius puſtularum nomen ad ea extenditur, quæ pure carent. Mar. li. 14. Feruida te triſto tibi pollice puſtula ſurgat, Quo in loco Puſtulam appellare uidetur, ampullæ genus, in manibus, pedibus'ue ex nimio labore proueniens. Celſus lib. 5. cap. 28. puſtularum nomen ad quatuor contraxit genera, in Phlyctænas, i. maiores puſtulas. In exáthemata, quæ Pli. modo eruptiones pituitæ, modo Pabulas appellat: in Pſydracia paulo duriora, ſubalbida, & acuta: & in Epinyctidas, quæ ſunt ſublliuidæ modice tumeſcentes, & plenæ ſanguinis.

PVSTVLATVM argentum, à puſtulis dicitur, quæ in argento cælato in aſpredinem quandam excitæ uiſuntur, ut puſtulæ in corpore ex igni, frigore, uel labore naſcentes. Mar. lib. 7. Nulla uenit a me Argenti tibi libra puſtulati. Tranquil. in Nerone. Puſtulatum argentum poſuit pro purgatiſſimo, & excoctiſſimo.

PVSVLA, æ. pe. c. ἐρυσίπελας, morbi genus a flaua bile, uel tenui ſanguine, uel ab utroque proficiſce[n]s: quem & Ignem ſacrum appellant. Colum. lib. 7. cap. 5. Hinc Puſuloſus, qui eo morbo laborat. Idem ibidem.

PVTAMEN, inis, κέλυφος, λύματα, κάλυξ, rerum quarumlibet purgamentum, à putando. Plaut. in Cap. Nucleum amiſi, reliqui pignori putamina. Cic. 5. Tuſc. Inſtituit, ut candentibus iuglandium putaminibus barbam ſibi, & capillum adurerent. Putamina ouorum, Plin. lib. 7. cap. 2. Teſtudinum putamina ſecare in laminas, idem li br. 9. cap. 11.

PVTEAL, lis, quod ſit, uideo, uel inter grammaticos parum conſtare. Acron locum fuiſſe putat, ad quem cõuenire ſolent fœneratores. Porphyrio ſedem fuiſſe tradit prætoris, prope arcum Fabianum, in quo primum tribunal & ſubſellia a Libone quodam fuerint collocata: unde & Libonis puteal ab Horatio ait appellatum: Forum, putealq; Libonis Mandabo ſiccis. P. Victor in regione urbis octaua puteal conſtituit Libonis: & Ianos duos, totumq; cum locum mercatoribus frequentem fuiſſe ait. Verum omiſſis horũ opinionibus, illud certe conſtat, Puteal locum fuiſſe in Comitio in gradibus ipſis ad læuam Curiæ, in quo olim Accii Nauii ſtatua poſita fuit, quòd eo in loco is cotem nouacula diceretur diſcidiſſe. ſub cuius ſtatua locus erat ſubterraneus, quem Puteum appellabant, aram habens, & Acii nouaculam, ibidem defoſſam. Supra autem umbella impoſita erat, ſiue petaſus puteum tegens: unde & locus nomen accepit. Putealia enim puteorum opercula dicuntur. Cic. 2. de Diuin. Cotem autem illam & nouaculam defoſſam in Comitio, ſupraq; impoſitum puteal accepimus. Fuiſſe autẽ hunc locum iuri dicundo deſtinatum, ſatis aperte docet Hor. 2. Ser. Sat. 6. Ante ſecundam Roſcius orabat, ſibi adeſſes ad puteal cras.

PVTEALIS, & hoc le, ex puteo. Oui. in Ibin: Vt quos dux Pœnus merſit putealibus undis. Col. lib. 11. ca. 3. Fonte puteali poſſit irrigari.

PVTEANVS, a, um, [*Di pozzo*] idem, ut Aqua puteana. Pli. li. 16. Col. lib. 11. cap. 26.

PVTEARIVS, rii, φρεατορύχος, qui puteos fodit. Pli. li. 31. cap. 3.

PVTEO, putes, putui, prima pr. [*Puzzare*] μυδάω, βρωμῶμαι, fœteo. Hor. 2. Ser. Sat. 2 Putet aper. rhombusq; recens. Quinct. li. 6. ca. 4. Aliquando deſinet putere. Diurno mero putere, Hor. 1. epiſt. 20.

PVTEOLI, orum, Ποτίολοι, Stepha. oppidum maritimum Campaniæ, octauo lapide diſtans Neapoli, non procul ab Auerno lacu, à Samiis cõditum, teſte Euſebio, ſub idem fere tempus, quo Tarquinii Roma ſunt exacti. Dicti Puteoli, à copia puteorum aquis calidis ſcatẽtiũ, ſiue à putore, i. graueolentia aquæ ſulphuratæ. Puteolanus, Cic. Thermo. Cluuius Puteolanus ualde me obſeruat.

PVTEVS, tei [*Pozzo*] φρέαρ, qui perpetuas habet aquas ex terræ uenis manantes, non tamen fontium more foras prorumpentes, dictus quòd puteat ex alumine, & ſulphure ſæpe, dum cauatur: aut certe, ut Varroni placet lib. 4. de Ling. Lat. à πότος, quod potum ſignificat. Ver. 3. Geo. Ad puteos, aut alta greges ad ſtagna iubeto

Currentem lignis putare canalibus undam. Ci. de Prouin. conſ. Virgines ſe in puteos abiecerũt. Differt a ciſterna, q ille ſuas hẽat aquas, ex terræ uenis manantes: Ciſterna aduentitias. i. pluuias colo perpurgatas. Legitur & Puteum neu. gen. ut annotauit Nonius, citans locum Varr. Ad Fundanium, ſtagna, putea, maria.

PVTICVLI, locus publicus Romæ ultra exquilias, commune ſepulcrum miſeræ plebi, ita dictus, ſiue quòd ibi cadauera putreſcerẽt, teſte Feſto, ſiue quòd puti e iacta cadauera ſummum ibi putorẽ gignerent: ſiue a puteis ipſis, i. foſſis, in quibus cadauera ſepeliebantur. antiquiſſimum enim ſepulturæ genus fuit, teſte Feſto, ut facto puteo cadauer humo obrueretur. nam cremandorum corporum conſuetudo a L. Sylla initium ſumpſit.

PVTIDVS, a, um, [*Puzzolente*] μυδαλέος, δυσώδης, mali odoris. Pla. in Bacch. Tanti eſt, quanti eſt fungus putidus. Cic. in Piſ. Iſtius pecudis, & putidæ carnis conſil o niti nolebam. Transfertur & ad orationem, quæ putida dicitur, cum eſt inſuauis, rancida, humilis, & abiecta, aurium iudicio non ſatis faciẽs. Nonius: Putidum non ſolum ab ore fœtido, & graui, quod naribus præbetur. ſed etiã quod auribus triſte, inſuaue, auſterum, rancidum, Putidum dici poſſe auctoritas ueruſtatis admiſit. Ci. Att. li. 1. Vereor ne putidum ſit ſcribere ad te, quàm ſim occupatus. Idem in Ora. Quonam modo audiretur Myſius, aut Phryx Athenis, cum Demoſthenes exagitetur ut putidus. Hinc Putidiuſculus. Cic. Cæſ. li. 7. Sumus putidiuſculi, quam per te uix licet. Item Putidulus, illud dimin. Mart. li. 4. Altera ridicula eſt, altera putidula. Hinc Putide, inſuauiter, auſtere, rancide. Cic. de Clar. Ora. Si quis eos, qui nec inepte dicunt, nec odioſe, nec putide, Attice putat dicere.

PVTITVS, pro ſtulto à Plauto uſurpatur, teſte Feſto.

PVTO, putas, [*Potare, bruſcare, penſare*] ἀποκαθαίρω, inutilia, & ſuperflua ex arboribus, fruticibus'ue reſeco. Col. li. 2. Neque uitem, aut arborem putent. Ad animum transfertur, pro cogitare, conſiderare, cogitando enim reſecamus mente, quæ falſa, aut inutilia ſunt. Ter. in Eun. Dum hæc puto, præterii imprudens uillã. Aliquando pro æſtimare. Ci. in Ver. Si denariis quadringentis Cupidinẽ illũ putaſſet. Ter. Ad. Mitto maledicta: rem ipſam putemus. Putare rationem, eſt calculum ſubducere. Plaut. in Aul. Putatur ratio cũ argentario. Aliquando pro cogitare. Plaut. in Caſ. Cũ e[a] m mecum rationem puto. Interdũ aptare. Titinnus Fullonibus, ut citat Nonius: lanam qui non reddet tempore putatam, facito ut multetur malo. Interdum exiſtimare. Ter. An. Recte putas. Ci. de Ami. Atilius prudens eſſe in iure ciuili putatur. id eſt, exiſtimatur. Putator, qui uites, alias'ue arbores, aut frutices ſarmentis, ramis'ue inutilibus repurgat. Pli. li 17. ca. 28. Virg. 2. Ge. Putatio, Cice. de Or.

PVTOR, fœtor. Cato cap. 157. Ea omnem putorem adimet. Lucr. li. 2. Intempeſtiuos cum putor cœpit ob imbres.

PVTREDO, nis πύθω, σηπεδών, corruptio. Ouid. 3. de Ponto.

PVTREFACIO [*Putrefare*] σήπω, πύθω, corrũpo, putre aliquid facio. Col. l. 3. Formicæ putrefaciunt crura uitiũ. Pl. In Moſtel. Venit imber, putrefacit opera fabri. Liu. 21. Saxa inſuſo aceto putrefaciũt.

PVTREO, σήπομαι, πύθομαι, marceo. Pacuuius. Annis, & ætate hoc corpus putret. Plaut. Moſtel. Tigna humida putrent.

PVTRESCO, is, κατασήπομαι, putridus fio. Col. li. 2. Vt herbarum culmis, immiſſa putreſcant. Idem in eodem: Cum ſterquilinium raſtris permiſceri oportet, quo facilius putreſcat, & ſit aruis idoneum. Hor. 2. Ser. Sat. 3 Veſtis putreſcit in arca.

PVTRIDVS, a, um, putris, putrefactus. Cice. in Piſ. Non enim nos piloſæ genæ, non dentes putridi deceperunt.

PVTRIS, & hoc putre, [*Corrotto, putrefatto*] σαπρός, corruptum, in putredinem reſolutum. Ver. 11. Æn. Quadrupedum putrem curſu quatit ungula campum. Idem. 1. Geo. Et Zephyro putris ſe gleba reſoluit. Vbi Seruius: Putris gleba, i. ſolubilis? Col. li. 2.

PVTVS, ta, tum, [*Puro, purgato*] καθαρός, idem quod purus: unde Putũ argentum, i. purgatum. Iuue. Sat. 10. Pauca licet portes argenti uaſcula puti. Interdum Putus in oratione legitur coniunctum cũ adiectiuo Purus, unde Argentum purũ putum dicitur, quod ita excoctum eſt, itaque purgatũ, ut nihil alterius materiæ habeat admiſtum. Gel. li. 6. cap. 5. Cautum fuiſſe, ut Carthaginienſes quotannis populo R. darent certum pondus argẽti puri puti. Plaut. Pſeu. ad hominem tranſtulit. cum ait: Polymachæro placides Purus putus eſt ipſus. Quaſi dicat, ipſe omnino eſt, & non alius prorſus. Feſt. Putum antiqui pro puro dicebant: unde Putum aurum, putatum dici ſolet, i. expurgatum. Orationes putiſſimæ. Cice. Att lib. 2.

P ANTE Y

PYCTA, pyctæ, uel Pyctes, Latine pugil. Lampridius in Heliog. Gladiatores ante conuiuium pugnantes ſibi, & pyctas frequenter exhibuit. Hinc Col. li. 8. cap. 2. Gallinaceum in certaminibus gallorum pugnacem Pycten uocat. Pli. libr. 7. cap. 47. Euthymus pycta ſemper Olympiæ uictor.

PYCTACIVM, pyctacii. πιττάκιον, apud Lampridium in Alexandri

uita.dicitur album,hoc eſt,tabella dealbata, in nomina iudicum ſelectorum deſcribebantur.

PYDNA,oppidum Macedoniæ ad ſinum Thermaicum. Pli.li.4.ca.10.

PYGARGVS,πύγαργος,caprea ſilueſtris,non diſſimilis damis. Pli.li. 8.ca.53.Sunt & damæ,& pygargi. Iuuen.Sat.12.Somine cum magno lepus, atque aper, atque pygargus, Eſt item Pygargus auis ex genere aquilarum.Pli.li.10.cap.3.

PYGELA,læ,urbs Ioniæ,non procul ab Epheſo. Theopompus.

PYGMAEI,[*Pigmei,nani*]ut li.7.Scribit Pli.ca.2. populi in extrema parte montium Indiæ habitantes,ſalubri cælo,ſemperq; uernante,qui ternos dodrãtes non excedunt:unde & Pygmæi dicti ſunt. Πυγμὴ,enim cubitum ſignificat.Horum mulieres quinto anno pariunt,& ſeneſcũt octauo.Ariſtoteles in cauernis uiuere pygmęos tradit.Pli.Quoque lib.4.cap.11.in Thracia Pygmæos fuiſſe ſcribit,urbemq; Geraneam tenuiſſe,donec a gruribus fugati, nouas ſibi ſedes quærere ſunt coacti.ad quod etiam ſpectare uidetur illud Iuuen.ex Sat.13.

Ad ſubditas Thracum uolucres nubemq; ſonoram
Pygmæus paruis currit bellator in armis.

PYLADES,dæ,uel di, Strophii Phocenſis filius, indoſſolubili amicitiæ uinculo cum Oreſte coniunctus.nam cum Clitemneſtra ab Ægiſtho adultero adiuta,Agamemnonem occidiſſet , Strophius Oreſtem adhuc puerum certiſſimæ neci ſubduxit,& in regno ſuo una cum Pylade educauit.Poſtea cum Oreſtes,gratia uindicandæ paternæ mortis, matrem peremiſſet,eamq; ob rem in furorem conuerſus eſſet,Pyladem perpetuum omnium ſuarum profectionum comitem habuit, & ſocium periculorum: tantaq; ſeſe mutuo uehementia ſunt proſecuti,ut alter pro altero mori non recuſaret. Ci.de Amic.Qui clamores tota cauea nuper,cum, ignorante rege,uter eorum eſſet Oreſtes,Pylades Oreſtem ſe eſſe diceret, ut pro illo necaretur.Oreſtes autem,ita, ut erat, Oreſtem ſe eſſe perſeueraret.

PYLENE,πυλήνη, Ætoliæ oppidum , teſte Homero in Catalogo. Papinius. Senſit ſcopuloſa Pylene, Fletaq; cognatis auibus Meleagria Pleuron.

PYLVS,li,πύλος,agri Meſſaniaci oppidum eſt,in tractu occidentali peloponneſi,Neſtore alumno,(qui inde Pylius cognominatus eſt) nobilitatum.Ouid.2.Am.Illius a tactu Pylius iuueneſcere poſſit. Sunt præterea duæ aliæ eiuſdem nominis urbes in Peloponneſo. Strab.lib.8.

PYRA,πυρά,lignorum congeries,cuiuſnodi olim cremandorum corporum cauſſa extrui ſolent. Virg.4. Æn.At regina pyra penetrali in ſede ſub auras Erecta ingenti. Idem.11.Æn.

PYRAMIS,dis,πυραμὶς,moles maxima quadrata, ita constructa,ut è lato in acutum tendat in formam flammæ, quæ ima ſui parte latior,in acuminatum definit faſtigium. maxime huius generis in Ægypto fuiſſe memorantur circa Memphim, ſtructuræ ex quadratis lapidibus admirandæ,faſtigiatæ ultra omnem excelſitatem quæ manu fieri poſſet,(ut ſcribit Soli.)ſub quibus ſepeliebantur reges.excogitatæ primum à regibus Ægypti, ne plebs eſſet otioſa,uel ne pecuniam ſucceſſoribus relinquerent.Pli. lib.36.cap.12. Hinc Pyramidatus in pyramidis formam. Cic.1.de Nat.De.Quædam pyramidata,curuata quædam.

PYRAMVS,adoleſcens Babylonius, qui Thisbes uicinæ puellæ mutuo amore captus,amicæ perſuaſit,ut,deceptis cuſtodibus,in ſolitudinem quandam extra urbem ad ſe conueniret:quò cum puella prior ueniſſet,conſpecto leone,trepida profugit ad ſiluas,relicto præ feſtinatione amiculo, quod inuentum leo dilacerauerit.ueniens deinde ad locum conſtitutum Pyramus, cum Thisbe amiculum à fera dilaceratum agnouiſſet ,arbitratus ipſam à leone eſſe deuoratam,doloris impatientia,quo accinctus erat,gladio ſeipſum interemit.Thisbe quoque cum,poſito timore, ex ſilua rediiſſet,Pyramumq; ex uulnere adhuc palpitantem agnouiſſet,exempto ex uulnere gladio,ſibi etiam mortem conſciuit.Hoc nomine etiam dictus eſt fluuius Aſiæ,Nili modo limum deferens, qui magnam Ciliciæ partem adiecit,utroque oſtii ſui latere magna limi ui congeſta.Strab. lib.1.

PYRAVSTA,æ.animal pennatum, in igne , & naſcens, & uiuens.Plinius lib.11,cap.36.

PYRENE,pen.pro.πυρήνη,nomen puellæ, Bebrycis filiæ,in Pyrenæo monte ab Hercule compreſſę,atq; à feris laniatæ,& ibi ſepultæ. cui mons quoque à Poetis Pyrene nuncupatur.Silius li.3.Pyrene celſa nimboſi uerticis arce Diuiſos Celtis late proſpectat Iberos. Tibul.l.1.Non ſine me eſt tibi partus honos:tua bella Pyrene Teſtis,& Oceani littora Santonici.Hinc mons Galliam ab Hiſpania diuidit,ab exortu æquinoctiali in occaſum brumalem porrectus: ita dictus ἀπὸ τοῦ πυρὸς,ab igne:ſiue quòd crebris fulminum ignibus feritur,ſiue quòd Pyrenæi montis ſiluæ(ut auctor eſt Diodorus li.6.)iniecto à paſtoribus igne,olim uniuerſæ cõflagrauerint.

Silius à Pyrene puella Pyrenæum ſaltum dici autumat . Dicitur autem mons ipſe Pyrene, & Pyrenæus mons.Pyrene autem per i noſtrum ſiue Peirene(πειρήνη, Suidæ)eſt fontis nomen(ut inquit Probus)in Helicone Muſis conſecrati. Strabo autẽ Pyrenem fontem ſub Acrocorintho monte nominauit. cuius meminit & Perſius, & Plaut. in Aul.Sta.li.1. Silu. In poſteriore hac ſignificatione primam ſyllabam ſemper producit: quia apud Græcos ſcribitur per ει diphtongum: in priore eandem habet indifferentem,ut facile eſt uidere ex teſtimoniis Catulli,& Silii paulo ante citatis.

PYRETHRVM,herba quam Romani Saliuarem appellant.Folia & caulem emittit,dauco ſilueſtri,& fœniculo ſimilem.Ouid.2. de Arte: Tritaq; in annoſo flaua pyrethra mero.Macer:Eſt pyrethrum,calidum,ſiccumq; & quartus in illo Eſt gradus:excutiat dẽtes ſi frigidus humor:Maſtice hæc patiens,teneatq; diutius ore.Plin.lib. 28.cap.9.& Dioſc.li.3.cap.84.

PYRGOTELES,nomen gemmarum ſculptoris nobiliſſimi, à quo tantũ Alexander Magnus ſe in gemmis ſculpi paſſus eſt.Pli.li.37.c.1.

PYRGVS.[*Torre*]πύργος,Latine turris,quòd fulgureis ignibus feriri turres conſueuerunt.A' cuius ſimilitudine Pyrgus etiam uaſis genus dicitur cauitate ſeſſili,quò coniecti tali,agitantur,antequã in alueolum emittantur. Horat.2.Ser.Sat. 7. Mitteret in pyrgum talos.Mart.Turriculam Latino uocabulo appellauit.Perſius Orcam dixit:Scire erat in uoto damnoſa Canicula quãtum Raderet, anguſtæ collo non fallier Orcæ.Porphyrio pyrgum idem eſſe docet cum fritillo,uaſculum ſcilicet, in quo coniectæ teſſeræ, agitatæq; mittuntur. Iuuenalis.Paruoq; eadem mouet arma fritillo. Quibus uerbis clarum fit,Fritillum turriculam eſſe,non tabulam luſoriam,& quæ lata,& ſpatioſa eſſe conſueuit,& quæ Alueus,ſiue Alueolus,ſiue Latruncularia tabula dicitur.

PYRITES,pen.pro.πυρίτης,ſilicis genus, quod in metallis & fluminibus quibuſdam inuenitur. Pli.li.36.cap. 16.Dictus Pyrites,quòd ægerrime quidem ignem accipiat,ſemel tamen acceptum diutiſſime conſeruet.Vide Georgiũ Agricolam de Re metalli.qui multo plura enumerat pyritarum genera. Pyrites item dicitur ſilex ille qui ferro illiſus, ignem emittit.Pli.li.26.cap. 19.

PYROPVS,pi,gemma flammæ colorem referens:unde & nomen habet.Ouid.3.Met.Flammas imitante pyropo.

PYRPILE,les,maris Ægæi inſula, Cycladum omnium clariſſima,notiore nomine Delos appellata. Pyrpile dicta, quòd ibi primum ignis repertus exiſtimetur.Pli.li.4.cap. 12.

PYRRHA,πύῤῥα,Deucalionis uxor.quæ poſt diluuium, una cum marito,iactis poſt terga lapidibus,humanum genus fertur reparaſſe. Ouid.1.Met.Eſt & Cariæ ciuitas.Pli.lib.5.ca. 19.Eſt & oppidum in Licia.idem lib.5.ca.27.Item aliud in Eubœa inſula. lib. 4. cap. 12.Aliud Præterea in Magneſia.idem li.4.ca.9.Item aliud ad Pontum Euxinum,non procul à Mœotide,maris impetu hauſtum. lib. 2.cap.92.Aliud in Lesbo inſula.Ptol.lib.5.ca.2.& Pli.lib.5. ca.31. Eſt item Pyrrha,ſiue Pyrrhe,inſula Cariæ adiacẽs,in ſinu Ceramico.idem lib.5.cap.31.

PYRRHICHA,ſiue Pyrrhiche,es.πυῤῥίχη,genus fuit ſaltationis enopliæ,hoc eſt,quam armati peragebant, quæ Lacedæmoniorum iuuentuti loco bellici progymnaſmatis erat , teſte , Ariſtoxeno, apud quos a quinto ſtatim ætatis anno pueri incipiebant πυῤῥίχίζειν,accinente interim aliquo carmen hyporchematicum, ad cuius numeros motus componebant.Plin.li.7.ca.57.à Pyrrho quodam Cretenſi primum inſtitutam tradit in Creta. Ariſtoxenus originem eius ad Pyrrhichum quẽdam Laconem refert. Ariſtoteles contra ad Pyrrhum Achillis filium, quem primum omnium Pyrrhicam ait ſaltaſſe Patrocli rogum.Suet. in Cæſare:Pyrrhichnen ſaltauerunt Aſiæ principum liberi.

PYRRHICHARII,πυῤῥιχισαὶ,ſiue Purrhicharii,ut ſcribebant ueteres nullam peregrinam litteram recipientes, qui pyrrhicham ſaltabant armati.Vlpian.l.ad Damnum.Digeſt.de Pœnis.

PYRRICHIVS,πυῤῥίχιος,pes metricus, conſtans ex duabus ſyllabis breuibus:dictus à Pyrrho,qui primus uictoria potitus frequentibus pyrrhichiis eſt laudatus.

PYRRHO,πύῤῥων,philoſophus Elidenſis, primo pictor, deinde Anaxarchi diſcipulus: à quo philoſophi Pyrrhonii dicti,quos Græco cognomento σκεπτικοὺς,id eſt,conſideratores appellant.nihil enim decernunt.ſed in quærendo ſemper, conſiderandoq; ſunt.ac ne uidere quidem plane quicquam,neque audire ſe putant. aitq; ueritatem incomprehenſibilem uideri.

PYRRHVS,πύῤῥος, Achillis filius, ex Deidamia Lycomedis filia,ita dictus à fuluo colore capillorum,teſte Seruio.Hic & Neoptolemus appellatus: quòd admodum adoleſcentulus ad belli Troiani reliquias fuerit perductus.erat enim in fatis, ſine illo Troiã capi nõ poſſe. In Ilii autem expugnatione primum Politen Priami filium,deinde & patrem ipſum interfecit. Polyxenam Achillis patris

tris

tris ſui manibus inferias miſit, Andromachen uero, quæ in prædã ſibi ceſſerat, aliquandiu iuſtæ uxoris loco habuit: quam deinde, Hermionem Menelai & Helenes filiam ducturus, Heleno uxorem tradidit. demũ ab Oreſte, uxorem ſibi eripi inique ferente, (nam et antea fuerat Hermione deſponſata) cæſus eſt. Fuit & alter Pyrrhus Epirotarũ rex, materno genere ab Achille, paterno ab Hercule oriundus: qui cum à ſuis ob odium paternæ crudelitatis, ad necem quæreretur, clam à matre ſubductus eſt, & Illyricorum reginæ traditus nutriendus: apud quam cum ad ſummã ſpem adoleuiſſet, reuocatus a ſuis regni adminiſtrationem ſuſcepit. Poſtea à Tarentinis accitus, aduerſus Romanos uario euentu pugnauit. Periit ictu tegulæ percuſſus, cum Thebas cepiſſet. Plutarchus.

PYRVS, priore cor. [*Pero arbore*] ἄπιος, arbor nota. Vir. 4. Ge. Eduraq; pyrum & ſpinos iam pruna ferentes. Idem 1. ecl. Inſere nunc Melibœe pyros. Pyrum, fructus: dictum quod ad ſimilitudinem pyramidis è lato tendat in acutum, flammæ ſimilitudinem reddens. Pli. lib. 15. cap. 15. Cato cap. 7. Col. lib. 22. c. 10. Hor. 1. epi. 7.

PYTHAGORAEI, & Pythagorici præceptis Pythagoræ inſiſtentes.

PYTHAGORAS, philoſophus fuit Samius, Mneſarchi annulorum ſculptoris filius, & Italicæ philoſophiæ princeps, de quo extat celebre illud elogium, apud Oui. 15. Met. Mente deos adiit, & quæ natura negauit Viſibus humanis, oculis ea pectoris hauſit. In Ægyptum nauigauit, ut theologiam cognoſceret. Deinde aſtrologiæ Chaldaicæq; diſciplinæ cupidus, Babylonem ſeſe contulit: ubi ſiderum curſus, eorumq; in genituris hominũ effectus eſt edoctus. Spartam quoque adiit, & in Cretam nauigauit, ut Minois, & Lycurgi inclytas eo tempore leges cognoſceret. Poſt hæc in patriã rediens, cum eam a Polycrate tyranno occupatam uidiſſet, in eã partem Italiæ ſeceſſit, quæ magna Græcia dicta eſt: delectaq; ſede apud Crotoniatas, magno auditorum affluxu philoſophiã profeſſus eſt, quo tempore Romæ regnabat Serui. Tullus, ut docet Liu. lib. 1. Crotoniatis & Metapontinis leges conſcripſit: populosq; luxuria diffluentes auctoritate, & doctrina ad frugalem cultum reuocauit, adeo ut & mulieres integritate eius, uitæq; ſeueritate adductæ, auratas ueſtes, ornamentaq; laſciuiora, in templo Iunonis conſecrarent. Poſtremo, cum multos annos Crotone egiſſet, Metapontum commigrauit: ubi & ſupremum diem obiit. Ab animalium carnibus, & a fabis religioſiſſime abſtinebat. quod & tangit Iuuen. Sat. 15.

PYTHIA, thiorum, πύθια, ludi Apollinares, qui in Apollinis honorẽ ſunt inſtituti, ob cædem Pythonis ſerpentis nocentiſſimi: aut, ut Strab. lib. 9. ſcribit, hominis ſceleratiſſimi, cognomẽto Draconis. Ouid. lib. 1. Met. Inſtituit ſacros celebri certamine ludos, Pythia, perdomitæ ſerpentis nomine dictos. Victores huius certaminis, teſte Luciano, lauro coronabantur.

PYTHIVS, Apollinis cognomen, à Pythone ſerpente inditum, quem iaculis ſuis adhuc fertur interemiſſe: uel ἀπὸ τοῦ πυνθάνεσθαι, hoc eſt, à conſulendi & interrogandi uſu. unde & Phœbades ipſæ Pythiæ dicuntur, teſte Strabone lib. 9.

PYTHON, πύθων, ſerpentis nomen, à πύθω, quod eſt putredo, quòd ex putredine terræ poſt diluuium Deucalionis natus dicatur. Hunc ab Apolline ſagittis interfectum fuiſſe fabulantur poetæ, quòd terræ putredo Solis calore abſumatur. Claud 7. Paneg. Cæruleus tali proſtratus Apolline python.

PYXIS, idis, πυξὶς, proprie uaſculum è buxo, quod Græci πύξον appellant: ex quo ligno primum fieri cœpit: quanquam & ex alia materia fieri poſſit. nam (ut docet Quinctil. lib. 8. cap. 6.) Pyxides cuiuſcunque materiæ ſunt, quarum uſus uariis rebus eſt accommodatus. Cic. pro Cœl. Eodem Licinium eſſe uenturum, atque iis ueneni pyxidem traditurum. Mart. lib. 9. Et lateas centum condita pyxidibus. Pli. lib. 18. cap. 11. Primori ineſt pyxis ferrea. Pyxides item in oſſibus per ſimilitudinem quandam appellantur acetabula, pyxidum more excauata, quæ rotunda oſſium capita excipiunt. Diminutiuum eſt Pyxidicula, πυξίδιον, in qua aromata continentur. Celſ. lib. 6. Liquidum collyrium pyxidicula ſeruatur. Pyxidatus, quod pyxidis ſimilitudinem refert. Pli. lib. 31. cap. 6.

DE LITTERA Q.

Q LITTERA u, uocalem poſt ſe ſequentem, in eadem ſyllaba cũ altera uocali coniungat, quæ alioqui in eadem ſyllaba coniungi non poſſet. Quinctil. lib. 12. cap. 10. Duras & illa ſyllabas facit, quæ ad coniungendas demum ſubiectas ſibi uocales eſt utilis, alias ſuperuacua: ut cum Equum, ac Equos ſcribimus, cum ipſæ etiam uocales duæ efficiant ſonũ, qualis apud Græcos nullus eſt, ideoq; ſcribi illorum litteris non poteſt. Quod ſane terminatio ipſius q, & neceſſaria conſequentia alterius u, poſt illud, & ante alteram uocalem indicare poteſt. Nunquam enim in eadem ſyllaba uocalem poſt q, ponere poſſumus, quin inter q, & uocalem interponamus: ut Qualis, Queror, Sequitur, Loquor, & Quum. Mutatur autem q, in c. ut Loquor locutus, Sequor ſecutus: in ſ, ut Torqueo, torſi: in x, ut Coquo coxi.

Q ANTE V

QVA, [*Per che luogo*] πῇ, ᾗ, ὅπῃ, aduerbiũ, modo ſignificat per quẽ locum. Auctor Priap. Ad fontem dic mihi qua ſit iter. Cic. pro Cecin. Omnes introitus, qua adiri poterat in eum fundum. Idem 4. Philip. Ipſe in templum, neſcio qua, per cuniculum aſcendit. Modo inquantum, ſiue quatenus. Senec. Hominẽ quippe, qua animal eſt, moueri ſenſu oportet. Modo partim, uel tum. Pli. epi. 49. lib. 3. Medium tempus diſtentum, impeditumq; qua officiis maximis, qua amicitia principum egiſſe. Cice. Quincto fratri: Omnia conueſtiuit hedera, qua baſim uillæ, qua intercolũnia ambulationis. Idem Att. libr. 1. Qua domini, qua aduocati ſibilis conſciſſi. i. tum domini, tum aduocati. Idem alibi ad eundem: At quam honeſta, quam expedita tua conſilia? Et lib. 15. Intelligo te diſtentiſſimũ eſſe qua de Buthrotiis, qua de Bruto. i. partim ob Buthrotios, partim ob Bruti ludos. Interdum Qua, idem ualet quod Qua ratione uel quo modo. Virg. 1. Æn. Qua facere id poſſis, noſtram nunc accipe mentem. Aliquando idem quod qua parte, Oui. in epi. Phyllidis: Qua patet umbroſum Rhodope glacialis ad Hæmum. Eſt etiã Qua, ablatiuus fœm. à nominatiuo Quæ: nam Qua nominatiuo nõ utimur niſi in compoſitis.

QVADANTENVS, uſque ad quandam partem. Plin. lib. 26. cap. 10. Tria genera eius, latum, & alterum longius quadantenus rubens.

QVADRA, quadræ, [*Quadrato, tagliere*] πίναξ, inſtrumentum planum aut modice concauum, ſuper quo cibos diſſecamus. ita dictum à figura quadrata: nam quæ orbiculari fiunt figura, Orbes potius nominantur. Eædem & Menſæ dicuntur: ſolentq; in iis cibi ſingulis conuiuis apponi. Neque ſolum ex ligno, ſtanno'ue, aut argento, ut hodie, uerum etiam ex pane fiebant. Vnde eſt illud Virg. 7. Ænei. Patulis nec parcere quadris. Aliena quadra uiuere, eſt alienis ſumptibus uictitare. Iuuen. Sat. 5. Quadra placentæ, Mart. lib. 6.

QVADRAGENI, æ, a, numerus diſtributiuus, ut Bini, & Terni, frequenter tamen accipitur pro quadraginta. Col. lib. 5. cap. 2. Centies uicies duceni quadrageni, fiunt uigintiocto millia, & octingenti.

QVADRAGESIMVS, a, um, unus ex numero quadragenario. Plin. lib. 14. cap. 20. Docti parte quadrageſima. Aliquando ultimus ex quadraginta. Idem lib. 2. cap. 8. Quadrageſima ſecunda Olympiade.

QVADRAGENARIVS, a, um, quod in ſe continet quadraginta. Liui. 7. Quadragenariæ octo cohortes lecta robora uirorum ſcribuntur i. quadraginta uiros continentes.

QVADRANS, [*Vn quarto*] τεταρτημόριον, quarta pars aſſis, hoc eſt, unciæ tres. Pli. li. 28. Ad tuſſim ueterem recens decoquitur quadrantis pondere. in uini ſextariis tribus. Quoties autem de re nummaria ſermo eſt, Quadrans, æreus nummulus eſt, teſte Plinio, qui & Triuncis, uel Triunx uocatur, à tribus unciis. Vt enim Seſtertius quarta pars eſt denarii, ita Quadrans quarta pars aſſis. Iuuen. Saty. 7. Nam ſi Pieria quadrans tibi nullus in arca Oſtendatur. Quadrans operæ, apud Colu. lib. 2. cap. 4. Eſt quarta pars operæ. Eſt etiam Quadrans cum de menſuris loquimur, quarta pars Romani ſextarii, hoc eſt cyathi, uel unciæ tres. Quadrãs pedis, παλαιστὴ, eſt menſura quatuor digitorum, quam etiam Palmum minorem uocamus. Hinc Quadrantalis, & hoc quadrantale. Pli. lib. 15. c. 13. Quatuor pedum, & ſemipedis per medium ambitum, craſſitudine quadrantali. i. pedis quartæ partis.

QVADRANTAL, κύβος, figura eſt, omni ex parte quadrata, quales ſunt cubi, & teſſeræ, quibus in alueolo luditur. In quamcunque enim partem incubuerint, immotam habent ſtabilitatem. Eſt etiam Quadrantal, ἀμφορεὺς, menſuræ genus, pedem quaquauerſum quadratum habens, continens ſextarios quadraginta octo: uſitatiore nomine Amphoram appellamus. Plaut. in Curc. Capit quadrantal.

QVADRANTARIVS, a, um, τεταρτημοριαῖος, à quadrante: ut, Quadrantaria permutatio. i. permutatio quadrantum. Cice. pro Cœl. Niſi fortaſſe mulier potens quadrantaria illa permutatione facta familiaris erat balneatori. Accipitur pro uili & contẽnendo: unde Quadrantaria meretrix dicitur, uiliſſimum ſcortum, quod uix paucis quadrantibus noctes ſuas poſſet locare. Huc etiam reſpexiſſe uidetur Cæcil. apud Quinct. Cum Clytemneſtram Quadrantariam uocat, impudicitiam nimirum illius notans. ſolet. n. proſtibulis aliquot quadrantum merces eſſe conſtituta.

QVADRARIVS, adiect. τετράγωνος, idem quod quadratus, aut certe quadrangulus: ut, Vas quadrarium. Cato de re ruſt. cap. 18.

QVADRARII, dicuntur marmorarii, qui marmora adamuſſim quadrant. Qua uoce uſus eſt Sidonius Apollinaris.

QVADRATVRA, τετραγωνισμὸς, ipſa quadratio, id eſt, alterius figu-

ræ ad quadratam reductio. unde Archimedes ſcripſit de quadratura circuli.

QVADRATVS,ta,tum,[Quadrato] τετράγωνος, quod habet quatuor angulos rectos æquales. Liui.6.Capitolium quoq; ſaxo quadrato ſubſtructum eſt.Pli.epi.254.Manent adhuc paucisſimi arcus : poſſunt & erigi quidam lapide quadrato.Quadratum agmen . Cic.2. Philip. Agmine quadrato cum gladiis ſequuntur ſcutati milites. Liui.2.Valerius quadrato agmine peditem ducit. Turres quadratæ,id eſt,quadrilateræ,apud Lucr.lib.4.Dimenſio quadrati , Cic. 8.Tuſc.Mutare quadrata rotundis,Hor.1.epiſt.1. Quadratum corpus i.mediocre,quod neque nimis procerum eſt , neque nimium humile,ſed medio quodam temperamento decorum.Celſus medicinæ lib.2.Corpus habiliſſimũ quadratum eſt,neq; gracile , neq; obeſum.Col.de canibus:Probatur,inquit quadratus potius,quam longus aut breuis . Sic Suet . Veſpaſianum ſcribit quadrata fuiſſe ſtatura.Quadrata compoſitio,i.æqualiter fuſa.Quinct.lib.2. c. 5. Quæ leuis & quadrata,ſed uirilis tamen compoſitio.

QVADRIDENS,quatuor habet dentes.Cato cap.10. Raſtros quadridentes duos.

QVADRIENNIVM,nii,τετραετία,ſpatium quatuor annorum. Cic.5. Verr.Cum quadriennio poſt in Siciliam ueniſſem,&c.

QVADRIFARIAM,τετραχῶς,quadripertito,in quatuor partes . Liui. 4.Quadrifariam diuiſo exercitu.Idem lib. 1. Quadrifariam urbe diuiſa.Suet.in Vitellio.Epulas trifariam ſemper,interdum quadrifariam diſpertiebat.

QVADRIFIDVS,da, dum, τετράχηλος , quod in quatuor partes findi poteſt.Vir.2.Georg.Quadrifidasq; ſudes,& acuto robore uallos. Trabs quadrifida,Valerius 1.Argonau . Labor quadrifidus, Claudia . Paneg.

QVADRIFORIS,& hoc re,quod quatuor fores,ſiue foramina habet. Pli.lib.11.cap.21.Veſpæ nidos Vere faciunt fere quadriferos .

QVADRIGA,drigæ,[Carretta da quattro caualli] τέθριππος,currus quatuor equis iunctus,quaſi quadriiuga.Gel.lib.19.cap.8.Quadrigas Cæſar pluratiuo numero ſemper dicendas putat.Hor.2. Car. Ode 16 . Tibi tollit hinnitum apta quadrigis equa.Cice.de Cla. Orat.Nec enim in quadrigis eum ſecundũ numerauerim, aut tertium,qui uix è carceribus exierit.Idem 3. de Nat.deo.Mineruam quadrigarum inuentricem ferunt. Aliquando Quadrigarum nomine intelliguntur equi,qui quadrigas agunt.Colum.lib.3.cap.9. Sacrorum certaminum ſtudioſi perniciſſimarum quadrigarum ſemina diligenti obſeruatione cuſtodiunt, & ſpem futurarum uictoriarum concipiunt , propagata ſobole generoſi armenti.Plaut.in Aſi. Nunquam indipiſcet quadrigis albis poſtea. Vbi Quadrigas albas uocat equos Veneris , qui albi erant . Virg.8.Æneid. Haud procul inde citæ Metium in diuerſa quadrigæ Diſtulerant. Hinc Quadrigula.Cice.de Fato : Philippus in capulo quadrigulas uitare monebatur.

QVADRIGARIVS,rii,qui quadrigas in Circenſibus agebat , inquit Aſconius. Var. 2. de re ru. capit.7. Quadrigarius , & deſultor. Fuit & cognomen Q. Claudii , ſcriptoris uetuſtiſſimi , non ſemel à Gel.citati .

QVADRIIVGI,ſiue Quadriiuges,τετράζυγες,τετράοροι, equi quaterni ad unum iugum alligati.ut Biiugi, Triiugi , & Seiugi cum duo, uel tres,uel ſex equi ad unum iugum adhibentur. Ouid.2.Metap. Tritumq; relinquunt Quadriiuges ſpatium.Vir.10.Æne.Quadriiuges in equos,aduerſaq; pectora tendit.Currus quadriiugi, idem quod quadriga.Vir.5.Ge.Quadriiugo uehitur curru.

QVADRIGATVS , nummus erat argenteus , quadrigæ imaginem habens impreſſam.Plin.libr.3,capi.33.Nota argenti fuere bigæ, atque quadrigæ : & inde Bigati , & Quadrigati dicti . Liuius . 22. Pacti uti arma , atque equos traderent , in capita tricennis nummis quadrigatis .

QVADRIGEMINVS.Pli.lib.8.cap.23.Cornicula quadrigemina.

QVADRILIBRIS,& hoc bre,quatuor librarum.Plau.in Aul.

QVADRIMATVS,us,ætas quatuor annorum.Plin.lib.3.cap. 45. Colum.lib.7.cap.9.

QVADRIMVLVS. Plaut. in Pœn . Altera quinquennis , altera quadrimula .

QVADRIMVS,quatuor annorum.Plau.in Cap. Perdidi filium puerũ quadrimum.Plin.lib.8.cap.44.Neque quadrimis minores , neque decennibus maiores.

QVADRINGENTI,τετρακόσιοι,quater centum,Cice.in Piſ.Annos tenueramus quadringentos iudicium,notionemq; cenſoriam.

QVADRINGENTIES,Cic.pro Rab.Seſtertium bis millies quadringenties.Quadringenteſimus,a,um,poſtremus ex quadringentis. Plin.lib.8.cap.6.

QVADRINGENVS,na,num,&,ut nonnulli legunt,Quadrigenus,uel Quadricenus.Liui.8.Vectigal eis Campanus populus iuſſus pendere denarios nummos quadrigenos quinquagenos.

QVADRIPERTIOR,in quatuor partes diuidor.unde Quadripertitũ. Pli.lib.15.ca.22.Nucleorum quadripertita diſtinctio.Cic.3.Ver. Quadripertita diſtributio totius accuſationis.

QVADRIPERTITO,τετραχῶς,quadrupliciter,in quatuor partes .

QVADRIREMIS,mis,τετρήρης,nauis quatuor remorum ordines habens. Liu.24.Præmiſſa quadriremis,capitur.

QVADRIVIVM,τετράοδος,locus publicus,ubi quatuor uiæ concurrunt.Catull.ad Cœlium de Lesbia : Nũc in quadriuiis & angiportis Glubit magnanimos Remi nepotes. Iuuen.Sat.1.

QVADRO,as,[Squadrare] τετραγωνίζω,in quadrum redigo.Hora. 1. epiſt.6. Et quæ pars quadret aceruum.Colum.lib.11.ca.2.Abies atque populus ad unguem quadrantur . Per tranſlationem pro conſentire, & ex omni parte conuenire.Tractum à lapidibus quadris , qui omnium laterum æquali proportione inter ſe optime conueniunt.Virg.2.Ge.Secto uia limite quadret.Cice.3.de Ora. Eam coniunctionem,numeroſe cadere,& quadrare uolumus . Idẽ de Cla.Orat.Tibi quadrat,omnia in illis fuiſſe paria. Quadrare ad.Cic.Att.lib.4.Viſum eſt hoc mihi ad multa quadrare. Quadrare in Cice.pro Cœl.Omnia,cum turpitudine aliqua dicta , in iſtã quadrare apte uiderentur.

QVADRVM,dri,τετράγωνον,quatuor æquales lineas,quatuorq; angulos rectos habens.Col.lib.8.cap.3.Perticæ dolantur in quadrum. In quadrum ſententias redigerè,eſt,ſuo numero ſeruato æqualiter diſponere.Cic.in Or.

QVADRVPEDO,as,[Andare in quattro piedi] τετραποδίζω , quatuor pedibus gradior.unde Quadrupedantia animalia,quadrupedia dicuntur. Virg.11.Æn.de equis:Perfractaq; quadrupedantium Pectora pectoribus rumpunt.Quadrupedans ſonitus.Virg.8. Æneid. Quadrupedante putrem ſonitu quatit ungula campum.

QVADRVPES,pedis,τετράπους,quatuor habens pedes.Teren.in An. Quadrupedem conſtringito.Oui,15.Met.Mox quadrupes,rituq; tulit ſua membra ferarum.Sæpe accipitur ſubſtantiue: ubiq; modo in maſculino genere.Virg.11.Æn.Quadrupedemq; citum ferrata calce fatigat.Modo in fœ.g.Quincti.lib.2.cap.10.Diſtentæ quadrupedes uiridi pabulo.Pli.lib.10.cap.33.Vt nulla quadrupes poſſit accedere. Aliquando etiam in neutro.Colu.lib.11.ca.2. Maiora quadrupedia charactere ſignari debent.Idem lib.2.ca.24.Quadrupedia tempus idoneum eſt caſtrandi.

QVADRVPLATORES,ἐνδείκται , συκοφάνται , à Quadruplor,aris, dicũtur delatores ; quòd quartam partem bonorum damnati indipiſcebantur.Cic.4.Ver.Næuius Turpio,homo omnium ex illo conuentu quadruplatorum deterrimus. Liu.3.Quadruplatoris , & interceptoris litis alienæ per ſonam laturum?Aſcon. Quadruplatores, delatores erant criminum publicorum,in qua re quartam partem de proſcriptorum bonis,quos detulerant , conſequebantur.

QVADRVPLEX,plicis,generis omnis,quatuor modorum , ſpecierũ, ordinum. Li.30.Onerariarum quadruplicem ordinem pro muro aduerſus hoſtem oppoſuit.Cic.1.Ar.Præter quadruplices ſtellas in fronte locatas.Interdum multiplicatiui numeri uim habet, idẽ ſignificans quod quadruplus.Plau.Curc.Pecuniam quadruplicem abs te auferam.Pli.lib.12.cap.11.Arbor floret,albæ uiolæ ſpecie, ſed magnitudine quadruplici.

QVADRVPLICO,as,τετραπλασιάζω,in quadruplum augeo.Plaut. Sticho:Qui lucris quadruplicauit rem meam. Quadruplicato,aduerbium.Plin.libr.14.cap.4.Emptis quadruplicato uineis. Idem lib.2.cap.17.

QVADRVPLOR,aris,delator fio,& damnati quartã partem accipio. Plau.in Per.Neque quadruplari me uolo.

QVADRVPLVS,a,um,quater tantundem.Pli.lib.7.ca.48. Cornici nouem noſtras attribuit ætates:quadruplum eius ceruis.Pla.in Tru. In te manum iniiciam quadruplus.Id eſt,ego quartus,ſeu à tribus adiutus.Quinct.lib.7.ca.5.Cum duo fures pecuniam abſtulerũt, quadruplum quiſque an duplum debeat. Cato in Præfat. operis de re ruſt.Maiores noſtri ſic habuere, furem dupli cõdemnari, fœneratorem quadrupli.Quadruplo,aduerb.Pli.lib.11.cap.37.

QVÆRITO,as,[Cercare] ἐπιζητέω,frequent.inſtanter quæro:Terẽ. in An.Te ipſum quærito.Proprie tamen quæritare dicuntur , qui quotidie inquirendo uix uictum inueniunt,ut inquit Donat. in illud Ter.in An. Lana ac tela uictum quæritans.Plau.Inops & ſordidus quæritando alit familiam:i.oſtiatim quærendo uictum .

QVÆRO,ris,quæſiui,quæſitum,& quæſtum per ſyncopem,[Cercare] ζητέω,inueſtigo.Ter.Eun.Vbi quæram? ubi inueſtigem ? quẽ percontẽr? Donatus. Non reperitur,niſi quod quæritur:non quæritur,niſi quod præſto non ſit. Virg.9.Æn.Huc turbidus, atq; huc Luſtrat equo muros,aditumq; per auia quærit.Item lucrari, & acquirere.Plau.Trin.Quibus ærumnis deluctaui, filio dum diuitias quæro. Cic.pro Quinct.Nec mirum ſi is qui uocem uenalem habuerat,ea,quæ uoce quæſierat, magno ſibi quæſtui fore putabat. Aliquando pro percontari,ſciſcitari,rogare.Plau.in Amph . Ne, qui

qui eſſem, familiares quærerent. Pro diſputare, conſulere. Pli. lib. 13. cap. 3. Quæritur inter medicos, cuius generis aquæ ſint utiliſſimæ, Ci. pro Mil. Tulit enim de cæde, quæ in Appia uia facta eſſet, in qua P. Clodius occiſus fuit. quid ergo tulit? nempe ut quæreretur. Quærens, tis. Cice. 1. de Orat. Mihi percontanti, aut aliquid quærenti nunquam defuiſti. Quærendus. Sen. Herc. Oetæo: Quoties genitor quærendus eras? Quæſitus, a, um. Virgi. 3. Ge. Quæſitæq; nocent artes. Ouid. 14. Met. Vixq; fuga quæſita ſalus. Tacit lib. 3. Adulatio quæſitior fuit. i. exquiſitior. Idem lib. 2. Excepere Græci quæſitiſſimis honoribus. i. exquiſitiſſimis. Quæſitum, ti. Ouid. 7. Met. Parcum genus eſt, patiensq; laborum, Quæſitiq; tenax. Cic. in Para. Cui quæſito opus ſit, quis unquam hunc uere dixerit diuitem? Quæſitum, pro rogatum, ſiue interrogatũ. Oui. 4. Met. Accipe quæſiti cauſſam.

QVAESITOR, oris, ὁ [illegible], iudex capitali quæſtioni præfectus Ci. pro Font. Quid mihi opus eſt ſapiente iudice, quid æquo quæſitore? Virg. 6. Æn. Quæſitor Minos urnam mouet.

QVAESITOR diſtinguendus eſt à prætore. iudicum enim quæſtionis duo uideo fuiſſe genera, unum eorum, qui cum prætores eſſent, quæſtionis etiam iudices appellabantur, alterum eorũ, qui cum prætores non eſſent, capitali tamen de crimine quærebant. de iudice quæſtionis prætore, patet ex oratione pro Cluentio; in qua ita ſcriptum eſt: Iubet lex iudicem quæſtionis, hoc eſt Q. Voconium, cosq;, qui illi iudices obuenerint, quærere de ueneno. Voconium autem prætorem fuiſſe duobus argumentis conijcio: primum, quòd in eo loco paulo ante Cicero dixit, Quid ſibi illi ſcribæ? quid lictores? quid ceteri, quos apparere huic quæſtioni uideo, uolunt; lictores enim, qui magiſtratum non gereret, non habebat iudicem autem quæſtionis magiſtratus nomen fuiſſe, certe nemo dixerit. Alterum argumentum eſt, quòd ibidem Cicero ſubiungit de aliis prætoribus, ſuam unoquoque quæſtionem exercente. Hæc, inquit, quæſtio ſola ita gubernatur? quid M. Pletorij, & C. Flaminii inter ſicarios. quid C. Orchinii peculatus? quid mea de pecuniis repetundis? quid C. Aquilii de ambitu? quid reliquæ quæſtiones? quibus ex uerbis, prætorem fuiſſe Voconiũ, qui iudex quæſtionis appellatur, quis non intelligit? nam, & ſi prætores non nominat; ſatis tamen conſtat, de prætoribus intelligi. à quibus enim & tot quæſtiones, niſi à prætoribus, & tam graues exercerentur, inter ſicarios, de repetundis, de ambitu, peculatus? præterea, ſe quæſiiſſe de rèpetundis, in eo loco Cicero dicit: quod ab eo factum in prætura, Valerius, & Plutarchus confirmant. ut omittam, quòd quæſitorem Aquillium nominat: cuius annum fuiſſe legitimum, eundem, qui Ciceroni, ad petendũ conſulatum. prima docet ad Atticum epiſtola. ex quo, fuiſſe collegas in prætura, licet exiſtimare. quod etiam lib. 11. de officiis manifeſtum eſt. collegam enim ſuum Cicero appellat. Rurſus iudicem quæſtionis Iunium, qui prætor non erat, quæſiſſe de ueneno in Oppianici cauſſa, docet Pedianus his uerbis: Iunius quæſitor fuit in Cluentii cauſſa, Verre prætore: in qua Oppianicus damnatus eſt. & alioloco: Damnato Oppianico, res in inuidia fuit; quòd pecunia reus uideretur oppreſſus: & princeps illorum iudicum dãnatus eſt, C. Iunius, quòd diceretur alios ſuppoſuiſſe, qui reum damnarent, non eos, quos prætor Verres fuerat ſubſortitus. neq; hic eum Pedianus, neque ſupra prætorem nominauit. Cicero autem in oratione pro Cluentio, Condemnatus eſt, inquit, C. Iunius, qui ei quæſtioni præfuerat. adde etiam illud, ſi placet: tum eſt condemnatus, cum eſſet iudex quæſtionis. & alio loco: Quinctius tribunus pl. conuicium C. Iunio iudici quæſtionis maximum fecit. nõ fuiſſe autem prætorem, aperte, ſic inquam aperte, ut clarius eſſe nihil poſſit, idem demonſtrat in eadem, his uerbis: In hãc flammam recentem C. Iunium, qui illi quæſtioni præfuerat, iniectum eſſe memini, & illum, hominem ædilicium, iam prætorem opinionibus hominum conſtitutum, de ciuitate eſſe ſublatum. ecce, non prætorium, ſed prætorem opinionibus hominum conſtitutum dicit: quòd, eum prætorem ſine dubio futurum, homines opinarentur. prætor autem ſi fuiſſet, non eum ædilicium, ſed prætorium uocaſſet. laudabant enim ueteres, ubi ornare aliquẽ uellent, ab eo magiſtratu, quem poſtremum geſſiſſet, itaque, homo ædilicius, prætorius, conſularis, dicebant. Præterea, cum prætores in leges non iurauerint, neque ſententias tulerint; quod & Cicero & Pedianus docẽt; à Iunio autem iudice quæſtionis ideo multa petita ſit, ut in oratione pro Cluentio legimus, quia in legẽ non iuraſſet: (erat enim illi iurandum, idem quod iudicibus, leges omnino ſe eſſe in ferenda ſententia ſeruaturum) ſatis conſtat, Iunium, cum de Oppianico quæſiui, prætorem non fuiſſe. Quòd ſi quis dixerit, non tam Iunium iudicem quæſtionis, quàm Verrem prætorem, in illa Oppianici cauſſa quæſijſſe. quia Pedianus ita dicat; Iunius quæſitor fuit in Cluẽtij cauſſa, Verre prætore; & quia idem alio loco ſortitionem, & ſubſortitionem à Verre prætore factam tradiderit: huic ita reſponderi poterit: ſortitionem, & ſubſortitionem non illius modo iudicii, uerum etiam aliorum ideo pertinuiſſe ad C. Verrem, quia prætor urb. erat. quod ipſe declarat Cicero in ea pro Cluentio. prætor autem urbanus de criminibus nõ quærebat; quare nec unquam quæſitor dicebatur; ſed ius tantum dicebat, hoc eſt iudices, & formam iudicii dabat. idemq; iudices, quibus alii prætores ad cognoſcendas capitales cauſſas uterẽtur, ſortiebatur, & ſubſortiebatur. quod ex Pediano, & ex ipſo etiam Cicerone ſatis liquet. Accedit locus ex lib. 1. accuſationis in Verrem: quo in loco Q. Curtium iudicem quæſtionis appellat Cicero, in Cauſſa Verris repetundarum: de qua prætor M. Acilius Glabrio cognoſcebat. eumq; Curtium ait Pedianus à Cicerone eſſe rejectum. Illud addo; cum iam docuerim, iudicem quæſtionis, & prætorem, & non prætorem, de crimine capitali cognouiſſe; tertium genus iudicum quæſtionis interdum fuiſſe, quorum ius cognoſcendi non eſſet, ſed tantummodo ſortiendi. quod locus de Q. Curtio proximus iam oſtendit, quem cognouiſſe de repetundis, abſurdum eſt credere: cum, in ea cauſſa prætorem quæſijſſe Glabrionem, ex Cicerone, & Pediano ſatis conſtet. itaque tertiũ hoc genus quæſitores dici non poterant: duo illa ſuperiora genera, quoniam quidem quærerent, quæſitores & erant, & proprie dicebantur.

QVAESO, [*Di gratia*] primam perſonam indicatiui tantum habet in utroque numero: in ſingulari quæſo, in plurali quæſimus: cetera exoleuerunt. eſt autem idẽ quod rogo: Ci. 2. Ver. Quid eſt, quæſo Metelle iudiciũ corrũpere, ſi hoc non eſt? Pla. Amph. Num inſanis, cũ id me interrogas? Ter. Ad. Deos quæſo iſtæc prohibeant. Cic. pro Arch. Quæſo à uobis, ut in hac cauſſa mihi detis hanc ueniã. Brutus Cic. lib. 11. Deos quæſimus conſilia tua reip. ſalutaria ſint. Antiqui declinabant, quæſo, quæſis, quæſi, quæſum, uel ſecundum Probum, quæſiui, quæſitum. Lucr. libr. 1. Ni diuum pacem uotis adit, & prece quæſit. Salu. quoque lib. 1. Hiſtor. Curionem (inquit) quæſiuit, uti adoleſcentior, & à populi ſuffragiis integer, ætati cõcederet Mamerci.

QVAESTICVLVS, li, diminutiuum à quæſtus, idem quod lucellum. id eſt paruum lucrum. Cic. lib. 2. de Diuin.

QVAESTIO, onis, ζήτημα, inueſtigatio, à ſupino quæſtum. Plau. Ciſt. Iube domi opperirier, Nec quæſtioni mihi ſit, ſi quid eum uelim, id eſt, ne cogar eum quærere. Quandoque ſignificat dubitationẽ. Pli. lib. 7. ca. 28. Fortitudo in quo maxime extiterit, immenſæ quęſtionis eſt. Cice. 2. de Nat. de. Diuidunt noſtri totam iſtam de diis immortalibus quæſtionem in partes quatuor. Apud rhetores itẽ quæſtio appellatur, circa quã cauſſæ totius cardo uertitur, quæq; gignit controuerſiam. Quandoque eſt tortura corporis, eruendæ ueritatis cauſſa factam. Cic. pro Clu. Saſsia habere quæſtionẽ de uiri morte conſtituit. Idem pro Roſcio Am. Aliquoties duos ſeruos paternos in quæſtionẽ Sex. Roſcius poſtulauit. Iudex quæſtionis dicitur, qui iudicio capitali exercendo præeſt. Ci. Ibidem: Cum huic quæſtioni iudex præeſſes. Exercere quęſtionem. Idem de Fin. Cum prætor quæſtionem inter ſicarios exercuiſſet. Quæſtiuncula, parua dubitatio. Ci. 1. de Or. [*Queſtiuncula*]

QVAESTOR, oris, ταμιεύς, ταμίας, præpoſitus pecuniæ publicæ, qui curam ærarii habet. Cic. lib. 2. de Inu. Rhodii quoſdam legarunt Athenas: legatis Quæſtores ſumptum, quem oportebat dari, non dederunt. Quæſtorum autem officium primum bellorum cauſſa inuentum eſt. mittebantur enim cum conſulibus & prætoribus in militiam ad adminiſtrandam rem pecuniariam, & prædam ac manubias in rationes publicas referendas. Cic. de Sen. Non me iis eſſe uiribus, quibus aut miles Punico bello, aut quæſtor in eodem bello fuerim. Huiuſmodi quæſtores hodie Theſaurarios bellicos uocamus. quæſtores urbani, inquit Budæus, ærarium curabant, eius pecunias expenſas, & acceptas referre in tabulas publicas conſueuerant. Pro iis nunc Præfectos ratiociniorum habemus, quos Magiſtros computorum uocamus. Pecunia publica Romæ in templo Saturni condita erat, quod ærarium dicebatur, quam tribuni ærarii, cum opus erat, promebant. Quæſtores ærarios hodie uocare poſſumus eos, quos mulctarum, &, ut uulgus loquitur, emendarum receptores uocant. quæſtor item dicitur, qui præeſt iudiciis exercendis, & maleficiis puniendis, ὁ [illegible], quem Maleficiorum iudicem appellare ſolemus. Vſitatius tamen hunc Quæſitorem uocamus. Cice. pro Font. Quid mihi opus eſt ſapiente iudice, quid æquo quæſitore? Idem in Vatin. Quæro ex te Vatini, num quis reus in tribunal ſui quæſitoris aſcenderit, eumq; ui deturbarit, ſubſellia diſsiparit, urnas deleuerit? Ad hanc autem ſimilitudinem (inquit Aſconius) Virg. lib. 6. Minorem iudicem apud inferos, tanquam prætor ſit rerum capitalium, Quæſitorem appellat. Quæſtor autem dictus à quærendo, quod conquireret publicas pecunias, & maleficia.

*QVAESTOR. Creatos, regnante Romulo, quæſtores, Vlpianus pro

didit à Iunio Gracchano traditum in iis libris, quos de poteſtatibus inſcripſit. idem tamen hæc ſubiungit: Sicuti dubium eſt, anno, Romulo & Numa regnantibus, quæſtor fuerit; ita, Tullo Hoſtilio rege, quæſtores fuiſſe certum eſt. & ſane crebrior opinio eſt, Tullum Hoſtilium primum in remp. quæſtores induxiſſe. Fuit autem quæſtura patricius magiſtratus, nec à principio, multosq; deinde per annos, niſi ſolis patricijs datus eſt. poſtea non tam quæſturam, quàm reliquos omnes magiſtratibus plebi communicatos animaduerto.

QVAESTORIVM, rii, neu. ge. ſubſt. ταμίειον, quæſtoris erat tabernaculum. Liu. lib. 10. Captum quæſtorium, quæſtorq; occiſus. Cice. pro Planc. Theſſalonicam me in quæſtorium perduxit.

QVAESTORIVS, a, um, Cic. Caninio lib. 2. Officioſo quæſtorio te ad ductū. Idem 3. Verr. Legatus quæſtorius. Perſona quæſtoria, pro Plancio. Quæſtorius, quæſtura perfunctus. Cic. 13. Philip. Qui tribunitij? qui quæſtorij? Idem de Cla. Or. Quæſtorius mortuus eſt.

QVAESTVOSVS, κερδῷος, qui lucri quæſtusq; auidior undiq; lucellū captat. Ars quæſtuoſa, quæ plurimum quæſtus affert. Plaut. Mil. Dummodo eam des, quæ ſit quæſtuoſa, quæ alat corpus corpore. Cic. 4. Verr. Quàm illa res calamitoſa Heraclio, quæſtuoſa Verri, miſeranda omnibus uidebatur? Cato de Re ruſt. Scito quamuis ager quæſtuoſus ſiet, ſi ſumptuoſus erit, relinqui non multum. Col. lib. 6. Ratio paſcendi pecoris, quæſtuoſiſſima. Quæſtuoſus cum genitiuo. Cice. 2. Philip. Domus quæſtuoſiſſima eſt falſorum commentariorum. Cum ablatiuo. Curtius lib. 4. Naſamones gens Syrtica, nauigiorum ſpoliis quæſtuoſa.

QVAESTVRA, æ, ταμιευτικὴ ἐξουσία, quæſtoris dignitas. Cice. 2. Verr. Quæſtura primus gradus honoris.

QVAESTVS [Guadagno] πόρος, κέρδος, lucrum nummarium datiuum & ablatiuum plurales facit, quæſtibus. Plaut. Pœn. Quæſtui habeant male loqui melioribus. Cic. 5. Verr. Tantum de quæſtu ac lucro dicam unius agri. Teren. in Eunu. Is quæſtus nunc eſt multo uberrimus. Antiqui declinabant quæſtus, quæſti. ut Ornatus ti, & alia apud comicos paſſim obuia. Plaut. in Aul. Nihil eſt aliud quæſti furibus. Interdum pro actione, atque artificio lucrandæ pecuniæ. Cic. 1. Offic. De artificiis, & quæſtibus, qui liberales habendi, qui ſordidi.

QVALIS, & hoc quale, οἷος, relatiuum qualitatis, alicuius rei naturam declarans. Cice. de Amic. Vt eruditi ſolent appellare ſapientem, qualem in Græcia neminem. Ponitur & interrogatiue. Cice. 4. Acad. Qualis eſt iſtorum oratio? Interdum infinite. Terent. in Eun. Hoc metuo, qualem tu me eſſe hominem exiſtimes. Cice. 1. de Leg. Nulla gens eſt, quæ non, etiā ſi ignoret qualem deū habere deceat, tamen habendum cenſeat. Virg. 4. Geo. Qualis populea mærens Philomela ſub umbra. Ouid. 3. Metam. Falcata nouiſſima cauda eſt, qualia dimidiæ ſinuantur cornua lunæ. Qualiſqualis geminatum, qualiſcunque. Iuriſc. in. l. Reſcriptum. ff. de Diſtract. pign. Qualiquali obligatione interpoſita.

QVALITAS, tis, eſt ſecundum quam quales dicimur: ut, Albedo, Nigredo. Cic. 1. Ac. Qualitates appellaui, quas ποιότητας Græci uocant. Col. lib. 8. ca. 17. Qualitatem littoris noſtri contemplemur.

QVALITER. quemadmodum. Pli. lib. 8. cap. 48. Antiquis torus è ſtramento erat, qualiter nunc etiam in caſtris gauſape. Qualitercunque, utcunque, quomodocunque. Col. lib. 2. cap. 10. Qualitercunque obruas, ſuſtinet coloni negligentiam.

QVALIBET, ſiue qualubet, per quemcunque locum. Quinct. lib. 5. cap. 13. Si uel maxima flumina in riuos deducantur, qualibet tranſitum præbent.

QVALVS, li. [Canestro, cesto] κάλαθος, genus uaſis uiminei, per quod uinum guttatim defluit cum calcatur uua, reliqua uero materia exire prohibetur. Virg. 2. Georg. Spiſſo uimine qualos. Ponitur & pro ciſtula, in qua mulieres ponebant penſa lanæ. Hor. lib. 3. Car. Tibi qualū Cythereæ puer ales. Eſt & qualis, in quo gallinæ oua edunt, apud Col. li. 8. c. 3. Legitur & Qualum, neu. gen. Cato c. 11. de re ruſt. Quala ſataria ſeptem, alueos quadraginta.

QVAM, coniunctio diſcretiua. Cice. lib. 10. epiſt. Tum ille, nihil ſibi fuiſſe longius, quàm ut me uideret. Aliquando pro Poſtquam. Liu. lib. 6. Dii hæc dederunt, ut T. Quinctius dictator oppida nouem caperet die uigeſimo, quàm creatus erat. Aliquando pro antequam, Suet. in Cæſ. Pridie quàm occideretur, in ſermone nato quiſnam eſſet finis uitæ commodiſſimus, repentinum, inopinatumq; prætulerat. Pro Quantum, & tam poſitiuo, quàm comparatiuo & ſuperlatiuo iungitur. Cic. Quàm moroſi ſint qui amant, ex hoc potes intelligere. Quinct. lib. 1. Quàm in his libris erunt omnia compoſitiora, id eſt, quanto. Varr. 2. de re ruſt. de canibus loquens. Quàm pauciſſimos relinquens, tam optimi in alendo fient: i. quanto pauciores, tanto meliores. Cato de re ruſt. ca. 65. Quàm acerbiſſima olea erit, dum oleum facies, tam oleū optimum erit. Aliquando intenſiua particula eſt, ſuperlatiuum exigens. Cic. Cū quo ſemper quamfamiliariſſime uixerat. Iungitur etiam in hac ſignificatione his dictionibus, Per. Ter. Per pol quàm paucos reperias meretricibus fideles amatores, quod ſic reſoluitur, Pol perquam paucos. Sane. Cice. Quod de Pompeio Caninius agit, ſane quam refrixit. Oppido. Idem: Oppidoquam libens audiui. Aliquando comparatiue ponitur, poſt poſitiuum. Plau. in Rud. Tacita bona'ſt mulier ſemper, q̄ loquens, i. melior eſt tacita, q̄ loquens.

QVAMLIBET, & quantumuis, idem. Pli. Impudica mulier quamlibet audax facinus audet. Cice. de Am. Quantumuis licet excellas.

QVAM MOX, quam cito, Plaut. Rud. Quàm mox coctum eſt prandium? Cic. pro Q. R. Quid expectas, quam mox ego eos dicam eſſe ordine ſenatores, ætate grandes?

QVAMOBREM, cum ponitur cauſatiue, tam plurali reſpondet quam ſingulari, ſignificatq; quapropter. Singulari ſic: Vnum eſt, quamobrem te amandum putem: i. propter quod unum. Plurali ſic: Quatuor ſunt, quamobrē imperator maxime laudetur: i. propter quatuor. Cice. Appio: Multa mihi ueniebant in mentem, quamobrem iſtum laborem tibi honori putarem fore. Aliquando interrogantis. Cic. 1. de Fin. Quamobrem tandem non ſatisfacit? Quas ob res, Cic. 3. Phil.

QVAMPRIDEM, interrogantis particula, quanto tempore ante. Cic. pro Rab. Quampridem nomen Fannii in aduerſaria retuliſti?

QVAMPRIMVM, ualde cito. Ter. in Ad. Hominem iſtum impuriſſimum quamprimum abſoluitote.

QVAMVIS, & quanquam, idem ſignificant, quod tametſi. hoc animaduertendum, quanquam indicatiuo, quamuis ſubiunctiuo potiſſimum gaudere. Virg. 2. Æne. Quanquam animus meminiſſe horret. Cic. 8. Phil. Quamuis intentus animus tuus ſit ad fortiſſimum uirum liberandum. Interdum quamuis ponitur pro quantumuis. Plau. in Tri. Quamuis malam rem quæras, illic reperias.

QVANDIV, quanto tempore. Cic. 7. Verr. Quandiu uixit, in tota Sicilia clarus. Cum Tandiu. Cice. Atti. Ego tandiu requieſco, quandiu ad te ſcribo. Idem lib. 4. epiſt. Qui ſe oppido tandiu tenuit, quādiu in prouincia Parthi fuerunt. Interrogatiue. Plau. in Cap. Quandiu id factum eſt? Cic. in Catil. Quandiu nos iſte furor tuus eludet?

QVANDO, aduerbium temporis: quo tempore: ponitur modo interrogatiue. Teren. in Heau. Quando iſtuc erit? Modo relatiue. Cice. 2. Offi. Vtinam tunc natus eſſem, quando Romani dona cœpiſſent. Plau. Amph. Ita ſe uerſipellem facit, quando libet. Nonnunquam & indefinite. Cic. de Sen. Non intelligitur quando obrepat ſenectus. Pro aliquando, præſertim cum præcedit Num: ut, Num quando me audiuiſti? Interdum pro ſiquidem, quandoquidem. Virg. 1. Æne. Hic tibi, fabor enim: quando hæc te cura remordet. Teren. in Ad. Quando conſcia ſum, à me culpam hanc eſſe procul. Quando gentium. i. quando, abſolute: ea forma, qua Nuſquam gentium. Plau. in Amph. Qui me rogat aliquando gentium?

QVANDOQVE, aliquando. Horat. Quandoque bonus dormitat Homerus.

QVANDOQVIDEM, ſiquidem. Virg. 3. ecl. Dicite, quandoquidem in molli conſedimus herba. Col. lib. 7. Quandoquidem paſtoris officium celſiſſimam oculorum ueluti ſpeculam deſiderat.

QVANDVDVM, interrogatiua particula de modico quærens tempore. Plau. Quandudum e foro aduéniſti domum? P. Non ita dudum.

QVANTISPER, quanto tempore: ut Tantiſper, tanto tempore.

QVANTOPERE, Cice. de Orat. Non tantopere deſiderabam, quantopere delector. Accipitur & indefinite. Idem libro. 13. epiſt. fam. Quantoq; opere eius municipij cauſſa laborarem, tibi oſtendi.

QVANTVLVS, & Quantillus, dimin. ſunt a Quantus: & ſignificant, quàm exiguus. Cic. 4. Ac. Quantulus nobis uidetur? de ſole loquitur. De Orat. Nihil plus aſſequi cupimus, quam quantulum tu in dicendo aſſecutus es. Plautus in Capt. Quantillum argenti mihi apud trapezitam ſiet.

QVANTVS, a, um, πόσος, πηλίκος, refertur ad numerum, ad pondus, & ad menſuram. & modo interrogatiuum eſt, modo relatiuum. Cic. li. 2. Videre mihi uideor tantam dimicationem, quanta nunquam fuit. Idem pro Mil. Scio quanta, & quam ſolicita cupiditas ſit conſulatus. Ter. in Heaut. Quanta de ſpe decidi.

QVANTVSCVNQVE, tantus, quantus eſt. Cic. 5. Phil. Quorum bona, quantacunque erant, ſuis comitibus deſcripſit. Quantuluſcunq; dimin. i. quantumuis exiguus. Col. lib. 2. cap. 11. Quantulocunque humore, prius quàm obruatur, corrumpitur.

QVANTVSLIBET, ὁποσονοῦν, quantumuis magnus. Pli. lib. 8. cap. 6.

QVANTVSQVANTVS, quantuſcunque. Ter. in Ad. Tu quantuſquantus es nihil niſi ſapientia es.

QVAPROPTER, propter qđ. Ter. in Ad. Quapropter celato eſt opus.

QVAQVA, Plau. Epiſt. Quaqua tāgit, oē amburit. i. ex quacūq; parte.

QVAQVAVERSVM, in omnem partem. Cæſar in Com. Legatos quaquauerſum dimittere.

QVARE, notæ ſignificationis. Cic. 1. de Or. Illud quare Scæuola negaſti?

gaſti? Infinite poſitum. Cice.2.Offi. Vtendum excuſatione, quare id qđ feceris, neceſſe fuerit. In principio orationis. Cic. pro Quinctio: Quare, quod ſocium tibi cum uelles adiungere, nihil erat.

QVARTVS, a, um. Liu.4. Bel. Pun. Vbi quartæ uigiliæ ſignum cecinisſet. Virg.4. Ge. Vbi quarta ſitum cæli collegerit hora.

QVARTANVS, a, um, quarto quoque die: ut quartana febris. Cice. Atti. lib.8. Audiui quartanam a te diſceſſiſſe.

QVARTARIVS, teſte Feſto, ab antiquis appellabatur mulio mercenarius: quòd quartam partem quæſtus capiebat. Quartarius apud Catonem cap.95. congii quartam partem ſignificat. Quartarium inquit Budæus, in menſura pro quadrante congii intelligo: ſicut in pondere pro quadrante libræ.

QVARTO, & quartùm, aduerbia, inter ſe differunt. nam quartò conſul, ſignificat locum conſulum, uel ordinem, hoc modo: Marcus fuit quarto conſul: i. tres conſules ab origine, & inſtitutione, & ordine conſulatus ante fuerunt, quàm Marcus fuiſſet conſul, qui quarto anno à primis conſulibus factus eſt conſul. Quartùm autem conſul dicitur, qui, tribus conſulatibus iam perfunctus, quartum gerit conſulatum. Liu.3. Quinctio quartum conſule.

QVASI, Ita ut. Plau. in Pſeu. Ex tranſuerſo cedit, quaſi cancer ſolet. Plaut. in Pſeud. Quaſi tu dicas, me te uelle argento circunducere. Interdum idem ualet quod perinde ac ſi. Cice.2. epiſt. Quaſi uero ad cognoſcendum ego ad illos, non illi ad me uenire debuerint. Aliquando pro fere. Suet. in Calig. Hora quaſi ſeptima. Terent. in Heaut. Quaſi talenta ad quindecim coegi.

QVASILLVS, li, & quaſillum, [*Ceſtello*] καλαθίσκος, dimin. à qualus, ſignificat ciſtulam, ſeu uaſculum, in quo mulieres reponebant ea quæ ad lanificium pertinerent. Feſtus. Calathos Græci dicunt, quos nos Quaſillos. Cic.1. Phil. Inter quaſilla pendit aurum. Corripit autem hoc nomen primam ſyllabam, quamuis Qualus producat. Tibul 4. el. Sit tibi cura togæ potior, preſſumq; quaſillo. Romani ueteres Quaſillum Thalaſſionem appellarunt, ut auctor eſt Varro. unde Thalaſſij nomen in nuptijs frequentabant, ad lanificium nouas nuptas inuitantes.

QVASSO [*Crollare*] κραδαίνω, frequentat. ſæpe quatere. Plau. in Tri. Quid quaſſas caput? Aliquando rumpo. Virg.1. Æne. Quaſſatam uentis liceat ſubducere claſſem.

QVASSVS, a, um, [*Crolleto*] quaſſatus. Pli. lib.18. Quaſſa farcire. Eſt & Quaſſus, huius quaſſus. Cic.2. Tuſc. Attrectatu, & quaſſu amplificatis dolorem.

QVATENVS, uſque ad quem finem. Cic. in Lælio. Videndum eſt quatenus amicitię tribuendum ſit. Idem 1. Tuſc. Magna culpa Pelopis qui non docuerit, quatenus eſſet curandum. Aliquando ſignificat, qua fine, inquit Feſtus: ut Verberaui filium, quatenus ſit bonus: i. ut ſit bonus. Docet Acron, quatenus eſſe aduerbium loci, ſignificans ad eum uſque locum.

QVATERNVS, numerus diſtributiuus, ſæpe tamen ualet Quatuor. Hor.1. Ser. Sat.4. Sæpe tribus lectis uideas cœnare quaternos.

QVATIO, is, ſſi, ſſum, [*Crollare*] σείω, concutio. Liuius Carthaginis mœnia quatit ariete. Aliquando pro infeſtare. Virg. lib.9. Quatit oppida bello. Aliquando pro eijcio. Teren. in Eunuc. Quatietur cum dono foras.

QVATEFACIO, is, concutio. Cic. ad Brutum: Quatefeci Antonium.

QVATRIDVVM, dui, ſpatium quatuor dierum. Lentulus Senatui lib. 12. Nunciatum, eum quatridui iter à Laodicea abfuiſſe.

QVATRIDVO. Cic. ad Brutum: Quatriduo ante hanc rem.

QVATVORVIRI, apud Pomp. l. ij. de Orig. iur. Hinc Quatuoruiratus, quatuoruirorum dignitas. Aſinius ad Cic. lib.10.

QVATVOR, Vir.6. ecl. En quatuor aras. A quo Quater, Quaternus, Quadruplum, Quadriennium, & multa huiuſmodi.

QVATVORDECIM, δεκατέσσαρα, quatuor, & decem. Aſinius ad Ciceronem lib.10. Anulo aureo donatum in quatuordecim ſeſſum deduxit. Quatuordecies. Pli. lib.3. cap.7. Sardinia abeſt à Gadibus M. paſſ. quatuordecies centena.

QVE, [*Et, e,*] τὲ καὶ, coniunctio, ſubiunctiui ordinis, quæ modo eſt copulatiua: ut, Arma, uirumq; cano. Modo expletiua, ornatus tantum cauſſa. Prop. lib.3. Deiphobumq;, Helenumq;, & Polydamantas in armis. Quandoque pro etiam. Apul. Id ei ſerioq; loquenti non crederem. i. etiam ſerio loquenti. Differunt autem inter ſe, Que, Ac, Atq;. Que enim poſtpoſitiua eſt, & enclitica: Ac ſemper propoſitiua. Atque tam præpoſitiua, quàm poſtpoſitiua. Inuenitur autem Que, aliquando contra naturam ſuam produci. Virg.3. Æn. Liminaq;, laurusq; dei. Cuius generis licẽtia cæſuræ ratione ſolet excuſari. Ponitur quãdoq; pro An. Hor.2. Ser. Quid refert uri uirgis, ferroq; necari? Pro, quid refert uri uirgis, an ferro necari?

QVEMADMODVM, ὥσπερ, καθάπερ, Quem, Ad, & Modum, ponitur pro Sicut. Cice. de Amic. Pergratum mihi feceris, ſi, quemadmodum ſoles de ceteris rebus, ſic de amicitia diſputaris, quid ſentias. Nonnunquam interrogatiue, pro Quo modo. Cic.7. Ver. Quemadmodum eſt aſſeruatus? Aliquando nam interponitur. Plaut. in Bacch. Quemnam ad modum.

QVEO, quis, quiui, quitum, δύναμαι, ἰσχύω, ualeo, poſſum. Sal. in Catil. Neque precio, neque gratia impelli quiuit. Cic. Teren. li.14. Non queo reliqua ſcribere: tanta uis lacrymarum eſt. Hor.2. Ser. Sat.7. Liber ſum, dic age: non quis. Lucr. li.3. Non quid ſentire dolorem. Ter. Quitus, a, um, à Queor, dixit in Hec. ſed antique, ut ait Donatus: Forma in tenebris noſci non quita eſt. A Queo deducitur, nõ queo. Virg.1. Æneid. Expleri mentem nequit. Antiqui etiam Nequeo dixerunt pro non eo: quod & Feſtus annotauit.

QVERCERVS, a, um, uel Querquerus, φρικώδης, qđ eſt frigidum cũ tremore: ut, Febris quercera. Lucilius: Iactas me, ut febris quercera. Idem: Querquera conſequitur febris, capitisq; dolores.

QVERCETVM, locus ubi cõſitæ ſunt quercus. Var.1. de re ru. ca.16.

QVERCEVS, a, um, ex quercu. Seruius: Querceam coronam accipiebant, qui in bello ciuem ſeruaſſent.

QVERCICVS, a, um, idem. Suet in Calig. c.19. Quercica corona.

QVERCVS, us, in datiuo, & ablatiuo plurali Quercubus, [*Quercia, rouere*] δρῦς, arbor eſt, lignum habens duriſſimum, glandem ferens, quæ ante inuentas fruges populis pleriſque uictum dicitur ſuppeditaſſe. Pli. lib.16. cap.6. Glans optima in quercu, atque grandiſſima. Virg.3. Geor. Antiquo robore quercus Ingentes tendat ramos. Feſtus. Quercus dicitur, quod id genus arboris graue ſit, ac durum: tum etiam in ingentem euadat amplitudinem: Querquerum enim quidam graue & magnum dici uolunt. Olim etiam ſecundæ declinationis fuit: unde etiam apud Ciceronem legitur Quercorum in plurali genitiuo. Ibi (inquit) quercorum rami ad terram iacent.

QVERNEVS, a, um, Col. lib.6. cap.3. lib.9. cap.1.

QVERNVS, a, um, idem. Virg.1. Ge. Sed tamen & quernas frondes.

QVERELA, æ, μομφή, querimonia. Cic. de Sen. Sæpe interfui querelis meorum æqualium. Horat.2. Carm. Ode 9. Deſine mollium Tandem querelarum. Virg.4. Æneid. Deſine meq; tuis incendere, teq; querelis.

QVERIBVNDVS, querulus, Cic. pro Sylla: De ſupplicio Lentuli magna, & queribunda uoce dicebat. Senectus queribunda, Sil. li.13.

QVERIMONIA, æ, querela. Cic. ad Q. Frat. li.2. Magna querimonia omnium diſceſſimus. Hor. in Art. Verſibus impariter iunctis querimonia primum, Poſt etiam incluſa eſt uoti ſententia compos.

QVERITOR, taris, frequen. à Queror, διαμέμφομαι, ſæpe, multumq; queror. Liuius lib.39. Ne uox queritantis audiretur.

QVEROR, ris, queſtus, [*Lamentarſi*] μέμφομαι, ὀλοφύρομαι, lamentor, conqueror. Sal. Sæpe de luxuria & auaritia noſtrorum ciuium queſtus ſum. Et dicimus: Queror hanc rem, uel de hac re, Cæſari, cũ Cæſare, & apud Cæſarem. Cice. de Amic. Plerique aut queruntur aliquid, aut etiam exprobrant. Idem Lent. li.1. epiſt. Multa de mea ſententia queſtus eſt Cæſar. Ouid.1. Meta. Cum Ioue uiſa queri. Queror apud illum. Pli. de Viris Ill. Apud populum queſtus, quòd de ſe tale aliquid timuiſſent. Abſolute, ut apud Cic. lib.1. epiſt. ad Lentulum. Quid multa? queſtus eſt grauiter.

QVERQVETVLANA, porta Romæ fuit, dicta à querceto, quod intra muros iuxta ſe habebat. Feſtus.

QVERVLVS, a, um, [*Lamenteuole*] ἐγκλημάτικος, μεμψίμοιρος, queribundus. Ouid.3. Triſt. el.8. Et nunquam queruli cauſſa doloris abeſt. Idem epiſt.5. Impleuiq; ſacram querulis ululatibus Idam. Quandoque à poetis pro canoro ponitur. Virg. lib.2. Ge. Et cantu querulæ rumpent arbuſta cicadæ. Horat. libro.3. Carm. Sub cantu querulæ deſpice tibiæ.

QVERQVEDVLA, æ, auis tam in aqua, quàm in terra uitam agens. Varr.3. de re ruſt. cap.3. Quæ non ſunt contenta terra ſolum, ſed etiam aquam requirunt, ut anſeres, querquedulæ, anates.

QVESTVS, in datiuo, & ablatiuo plurali Queſtubus: lamentatio, querela. Cic.5. de Fin. Eiulatu, queſtu, gemitu. Virg.4. Ge. Et mæſtis late loca queſtubus implet. Cice. pro Quinctio. Qui queſtus, qui mæror dignus inueniri.

QVI, quæ, quod. Ponitur aliquando Qui aduerbialiter pro quomodo. Cice. de Amic. Qui fieri poterat, ut eius dolore non angerer, qui mecum ſemper familiariſſime uixiſſet? Aliquãdo pro ut, Ter. in An. Efficite, qui detur tibi. Pro utinam. Idem in Phor. Qui illũ Dii omnes perdant. Pro unde. Idẽ in Hec. Nec, qui hoc mihi eueniat ſcio. Pro cur. Cic.1. Tuſc. Qui beatior Epicurus, q̃ Methrodorus? Quidum, in eadem ſignificatione. Teren. in Eun. At nunquid aliud? P. quidum? Eſt & Qui, à Quis, abiecto ultimo elemento: qđ aliquando interrogatiue tenetur, pro Quis. Plaut. in Amph. Qui me alter eſt audacior homo. Aliquando pro utpote qui. Cic. Atti. lib.5. Actio maluimus iter facere pedibus, qui incommodiſſime nauigaſſemus. Aliquando pro qualis. Cic.2. de Di. Xenophon Socraticus, qui uir, & quantus?

QVIA. Cic. de Amic. Quia natura mutari non poteſt, idcirco ueræ

amicitiæ ſempiternæ ſunt. Quianam quare. Virg.li.5. Heu quianā tanti cinxerunt æthera nimbi? Quiane, certe, reuera. Virg.lib.4. Quiane auxilio iuuat ante leuatos.

QVICVNQVE, [*Chiunque, qualunque*] ὅστις, πᾶς ὅστις, ὁστισοῦν, quiſquis. Cic.pro Sextio: Ego uos in omni fortuna, quæcunque erit oblata, complectar. Aliquando pro qualiſcunque. Cice.3.de Orato. Quicunque eramus, & quantulumcunque dicebamus.

QVID, Cic.de Sen. Quid de pratorum uiriditate dicam? Nonunquā indefinita. Virg.10.ecl. Nunc ſcio, quid ſit amor. Aliquando eſt aduerbium interrogandi. Teren.in An. Quidnam Pamphilum exanimatum uideo? Aliquando pro in quo. Cic.in Læl. Quid enim indigens Africanus mei?

QVIDEM, [*Certamente*] γέτοι, γοῦν, certe. & tribus modis in oratione accipi ſolet: uno ad diſtinguendas res, ut, Ego quidem ſcribo, tu uero legis, ille autem dormit. Altero, quaſi per exceptionē eius, quod aſſirmes. Cic.lib.3.Offic. Ab optimis illis quidem uiris, ſed non ſatis eruditis: Tertio, cum nulla ſequitur ex prædictis coniunctionibus: ut apud eundem: Aut enim nemo, (quod quidem magis credo) ut ſi quiſquam eſt, ille ſapiens fuit. Quidem, & Certe, aliquando ſimul iunguntur. Cic.ad Lentul.lib.1. Illum quidem certe noſtrum conſilium iure laudandum eſt. Ter. in Phor. Quidem coniunxit cum Hercle. Tua quidem hercle certo uita hæc expetenda. Cice.autem 10. epiſt.ad Att. Poſt quidem ſubiunxit Profecto. Nunc quidem profecto Romæ es.

QVIDNAM, aliquando interrogatiue accipitur, aliquando indefinite. Ter.in Phorm. Quidnam ille commotus uenerat? hoc eſt, propter quid. Idem in Eun. Reuiſo quidnam Chærea hic rerum gerat.

QVIDNI, certe, uel cur non? Ter.in Eunu. Habes ne hominem amabo? PH. Quid ni habeam? Veteres enim Ni pro ne ponebant, & Ne pro non. Plau. Ni ſtulta ſis. Et, Ne uult, pro non uult.

QVID QVAERIS? τί πλέον, clauſula eſt ſermonem in compendium redigentis, eandem uim habens, quam Quid plura, uel Quid opus eſt uerbis? Cic.ad Atti.li.1. Quid quæris? num ad priuata redeam? Hor.lib.1.epiſt. Quid quæris? uiuo, & regno, ſimul iſta reliqui.

QVIDQVID, Quinct.lib.1.c.de Orthographia: Frigidiora his alia, ut Quicquid quartam c, haberet, ne interrogare bis uideremur. Eſt autem Quidquid ſubſtantiuum, ut & Quid. ideo genitiuum uel adiectiuum exigit. ut, Quidquid pecuniarum, Quidquid molle.

QVIES, etis, [*Quiete*] ἡσυχία, uacatio à labore, ſiue ceſſatio à quocunque opere. Cice.in Cat. Mors laborum, aut miſeriarum quies eſt. Sæpiſſime accipitur pro ſomno, quòd dormientes ab omni opere feriantur: cui opponitur Vigilia. Quinct.li.7.cap.3. Labor, an ocium: uigilia, an quies? Hor.1.epiſt.17. Si te grata quies, & primus ſomnus in horam Delectat. Cic.1.de Diu. Quæ multo plura euenirent, ſi ad quietem integri iremus. Virg.10 Æneï. Neque membris dat cura quietem. Accipitur pro ocio, & tranquillitate animi. Pli.lib.8.cap.28. Qui paupertatem, & quietem doctrinarum ei ſciebant in primis cordi eſſe. Quietes, in plurali pro cubilibus. Lucr.lib.1. Nanque canes ut montiuagæ perſæpe ferai. Naribus inueniunt intectas fronde quietes. Accipitur aliquando pro tranquillitate aeris. Virg.2.Ge. Si non tanta quies iret frigusq; caloremq; Inter, & exciperet cæli indulgentia terras.

QVIESCO, quieſcis, quieui, quietum, [*Riposarsi*] ἡσυχάζω, ἡσυχίαν ἄγω, quietem ago, ferior à labore. Virg.1.Æne. Nunc blanda compoſtus pace quieſcit. Accipitur & pro dormio. Cic.6.Ver. Eò cum uenio, prætor quieſcebat. Modo ſto, non moueor. Virg.6.Æneid. Poſtquam collapſi cineres, & flamma quieuit. Idem 7.Æneï. Poſtquam alta quierunt Æquora. Aliquando accipitur pro quieſcere facio. παύω. Plau. in Moſt. Quieſce tumultum hunc. Quieſcere etiam dicitur, qui ſolitam petulantiam remittit. Ter. in Prol.An. Vt quieſcant moneo, & deſinant maledicere. Aliquando pro abſtinere, ſeu ſuperſedere. Plaut.in Moſt. Quieſce hanc rem petere. Quieſci imperſonale. Ter.in An. Poterat quieſci, ſi hic quieſſet.

QVIETVS, ta, tum, ἥσυχος, à Quies, tranquillus, ocioſus, placidus. Ter.in Phorm. Quietus eſto. Vbi Don. Quietus, ſecurus. Virg.1.Æn. In primis regina quietum Accipit in Teucros animum. Reddere quietum, eſt efficere, ut quiete & ſecure quis uiuat. Terēt.in Eun. Sex ego te totos Parmeno hos menſes quietum reddam. Solutus & quietus animus. Cic.pro Roſc.Com. Soluto & quieto ſum animo. Idem 6.Verr. Mirum omnibus uideri, Diodorum reum, hominem quietiſſimum. Hor.Epo.10. Quietiore non feratur æquore, Quàm Graia uictorum manus. Quiete, tranquille, placida. Cice.1.de Fin. Beneuolentiam ſibi conciliant, & (quod aptiſſimum eſt ad quiete uiuendum) charitatem. Cæſ.3.Bel.Ciui. Noſtri quietiſſime ſe receperunt.

QVILIBET, [*Qual ti piace*] ὅστις, ὁστισοῦν, quiuis, quaſi quemcunque ex multis libet deligere, Horat.in Arte: Pictoribus atque poetis Quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas. Aliquando pro uili. Pli.lib.7. Bis ab Annibale captus: neque cum quolibet hoſte res fuit. Ouid.1.de Arte am. Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt: i.uel tenuiſſimæ fortunæ homunculus.

QVINATVS, ætas, quinque annorum. Pli.lib.8.cap.45.

QVIN, [*Che non, perche non, anzi*] uariis modis dicitur. nam aliquando ponitur pro cur non, ut cum increpantes, uel interrogantes, uel hortantes dicimus, Quin uenis? quin fugis? Virg.2.ecl. Quin tu aliquid ſaltem potius, quorum indiget uſus, Viminibus, molliq; paras detexere iunco? Aliquando pro quòd ſeu, ut. Cic.Atti. Prorſus nihil abeſt, quin ſim miſerrimus. Teren.And. Non dubium eſt, quin uxorem nolit filius. Aliquando pro quin etiam. Virg.1.Æne. Quin aſpera Iuno, Conſilia in melius referet. hoc eſt, quod maius eſt. Aliquando ualet Vt non. Cice. Non idcirco cauſſas Iſocrates non defendit, quin id utile eſſe, & honeſtum exiſtimaret. Similiter cum dicimus: Non poſſum me continere, quin geſtiam, i.ut non geſtiam. Virg.lib.3.Æne. Hic tibi ne qua moræ fuerint diſpēdia tanti, Quin uatem inſanam aſpicias: i. ut non. Aliquando pro qui non. Cice.lib.9.epiſt. Nemo eſt noſtrorum, quin uota uictoriæ ſuæ fecerit. Aliquando pro imo. Ter.in Heau. Quin nolo mentiare. Pro etiam. Quin mihi moleſtum eſt. Aliquando pro certe. Pla. in Amph. Quin certa res hanc eſſe obiurgare.

QVINCENTOS, pro Quingentis dixere ueteres, auctore Feſto.

QVINCVNX, cis, pondus uel menſura quinque unciarum. In arborum ordinibus Quincunx dicitur, cum ita diſpoſitæ ſunt arbores, ut binæ cum tertia proximi ordinis æquali interuallo ſibi oppoſita, quoquo te uertas, quincuncialem referunt. Quinct.lib.8.ca.3. Quid illo quincunce ſpecioſius, qui in quamcunque partem ſpectaueris, rectus eſt? Cice.in Catone. Cum miraretur Lyſander & proceritatem arborum, & directos in quincuncem ordines. Col. li.3.ca.13. Nonnulli omnem uitem per denos pedes in quincuncē diſponunt. Ratio, quare huiuſmodi figuræ quincuncis & decuſſis appellationem ſint ſortitæ, non eſt obſcura. Veteres enim numerum denarium, & quinarium huiuſmodi notis, X, & V, pingere ſolebant. Arbores itaque in quincuncem digeſtæ dicuntur, cum ita ſunt collocatæ, ut tertia duabus æquali interuallo oppoſita, V litera ſimilitudinem faciat. Quincuncialis herba dicitur, quæ menſuram quincuncis unius pedis habet: i. ſeptenos fere digitos. Plin. li.27.c.11. Quincunces etiam uſuræ dicuntur, quoties ex centum nummis (ut exempli gratia ſit) quinque nummos uſuræ percipimus Eſt & quincunx menſuræ genus, paulum ſupra mediam heminam continens. Mart.lib.2. Te conuiua leget miſto quincunce.

QVINCVPEDAL, menſura erat, ſiue regula quinque pedum, qua fabri murarii in dimetiendis parietibus uti ſolent. Huius formam & uſum ſic depingit. Marti.lib.14. Puncta notis ilex, & acuta cuſpide clauſa, Sæpe redemptoris prodere furta ſolet.

QVINCVPLEX, πενταπλάσιος, numerus multiplicatiuus, ut Duplex & Triplex. Marti.lib.14. Cæde iuuencorum domini calet area felix, Quincuplici cera cum datur altus honos.

QVINDECIES, quindecim uicibus. Marti.lib.7. Dicere quindecies poteram.

QVINDECIM. Plau.Pſeud. Quindecim habeo minas. Hora.in Carm. ſecul Quindecim Diana preces uirorum Curet.

QVINDECIMVIRI, magiſtratus Romæ, quindecim numero, ius habentes ſibyllinos libros adeundi.

QVINDENVS, a, um, Liu.35. Quindena iugera agri data in ſingulos.

QVINETIAM, præterea, &, quod maius eſt. Cic.de Ami. Quinetiam neceſſe erit optare, ut quam ſæpiſſime peccet amicus. Vir.4.Æn. Quinetiam hyberno moliris ſidere claſſem.

QVINGENTESIMVS, ma, mum, πεντακοσιοστός, numerus ordinis. Plin. lib.15.cap.2.

QVINGENTI, æ, a, πεντακόσιοι, quinquies centum. Virg.10.Æn. Hinc quingentos in ſe Mezentius armat. Quingenti item, magiſtratus nomen erat apud Athenienſes, à numero quingentorum uirorum, quorum officium erat ciuilia munera, rerumq; actiones iudicare. Dignitatem hi maximam obtinebant, ab Areopagitis ſecundum locum obtinentes.

QVINGENTIES, quinquies centum. Cic.4.Verr.

QVINGENI, æ, a, idem quod quingenti per ſingula: ut cum dicimus, Quingenos denarios militibus diuiſos. i. ſingulis quingentos. Suet.in Cæſ. Annuam habitationem Romæ uſque ad bina millia nummum, in Italia non ultra quingenos ſeſtertios permiſit.

QVINGENARIVS, a, um, Nonnunquam ad pondus refertur, ut Lanx quingenaria, id eſt, quinquaginta pondo. Pli.lib.33.cap.11. Poteſt & ad ætatem referri, ut Quingenarium ſit, quod eſt quinquaginta annorum.

QVINIMO. imo uero, imo etiam. Pli.epiſt.74. Quinimo conſurgenti ei ad cenſendum, acclamatum eſt.

QVINQVAGENARIVS, a, um, annorum quinquaginta. Refertur & ad numerum: ut, Quinquagenarius grex, i. quinquaginta capitum. Varr.2.de Re ruſt. Quinquagenaria urna, i. quinquaginta capiens

piens certi generis menſuras. Cato de re ruſt.cap.13.

QVINQVAGINTA, πεντήκοντα, Inde quinquagies. Pli.li.7. Quinquagies collatis ſignis dimicauit. Quinquageſies, Plau.in Men.dixit.

QVINQVATRIA, orum, feſta erant Romæ, Palladi ſacra. dicta Quinquatria, a numero quinque dierum, quibus celebrabantur. quorũ prima fiebant ſacrificia: ſecundo, tertio, & quarto gladiatorum ſpectacula edebantur: quinto urbis luſtratio. uidetur autem primus ex hiſce diebus fuiſſe quintus poſt Idus Martias, i. XIII. cal. April. Quod non obſcure colligi poteſt ex lib.3. Faſt. Ouidii. Varr.li.5. de Ling. Lat. Auctor eſt, antiquitus unum tantummodo feſti huius diem fuiſſe, poſt quintum ſcilicet Idus Martias: cumq; Quinquatrum uocatum fuiſſe, tracto uocabuli exemplo á conſuetudine uicinorum populorum, qui dies poſt ſextum, & ſeptimum Iduum ſextarum, & ſeptimarum appellauere: paulatim tamen nominis errore conſuetudinem irrepſiſſe, ut quinque dies crederentur. Varronis ſententiæ Feſtus quoq; ſubſcribit. unde apparet non niſi mera eſſe ſomnia, quæ á recentioribus grammaticis de uocis huius etymo ſunt excogitata: qui Quinquatria inde dicta tradidere, quòd celebrarentur quinque diebus continuis poſt diem atrum, qui erat poſtridie Iduum: cum probatiſſimorum, quos iam adduximus, auctorum teſtimoniis ſatis conſtet, Atrus, ſiue Atria, particulas in hiſce uocibus nihil ſignificari, ſed ſolas eſſe nominũ productiones. Fuerunt & minora quinquatria, ſiue (ut Feſtus appellat) Quinquatrus minuſculæ, quæ Idibus Iunii a tibicinibus perſonatis celebrabantur in honorem Mineruæ. Oui.6. Faſt. Et iã quinquatrus iubeor narrare minores: Huc etiam ſpectare uidetur illud Plaut. in Mil. Da quod dem Quinquatribus. Sortitur autem hoc nomen uarias declinationes. nam modo per ſecundam, modo per tertiã declinationem inflectitur. unde ablatiuus Quinquatribus. Iuuen. Sat.10. Totis Quinquatribus optat. Diomedes autem Quinquatrias per primam inflexionem protulit.

QVINQVE, Ouid.li.8. Met. Quinque ter implebat ulnas. Quinq; pedum præſcriptio interdicti genus eſt, ex Solonis legibus in XII. tabulas tranſlatum. uide Caium l.ult. Digeſt. Fin. regundis.

QVINQVEMESTRIS, ſtre, quinque menſium ætatem habens. Varro 2. de re ruſt.cap.7.

QVINQVELIBRALIS, & hoc le, quinque librarum: Col.li.3.ca.15.

QVINQVENNALIS, & nale, πενταετηρικός, quod fit quinto quoque anno: ut, Quinquennales ludi. Pli.li.4.ca.5. Quinquennalis magiſtratus, qui quinque annis continuis geritur. Liu.4.

QVINQVENNIS, & hoc ne, πενταετής, quinque annos natus. Plaut. in Pœn. Duæ fuere filiæ, altera quinquennis, altera quadrimula.

QVINQVENNIVM, nij, ſpatium quinque annorum. Cic.3. de Leg.

QVINQVEPARTITVS, tita, partitum, pe.pr. πενταχῆ μεμερισμένον, in quinque partes diuiſum. Cic.1. de Inuen. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinquepartito, aduer. Pl.li.25. cap.6. Foliis inciſis quinquepartito.

QVINQVEREMIS, is, πεντήρης, nauis quinq; remorum ordines hñs.

QVINQVERTIVM, tij, in ſacris certaminibus dicebatur, quod Græci ſua lingua πένταθλον appellabant: utroque nomine deducto á quinque artium, ſeu certaminum generibus, quibus in ſacris Græciæ ludis congrediebantur ij, quos á profeſſione Græci πεντάθλους Latini Quinquertiones appellabant: ceſtu, curſu, ſaltu, diſco, & lucta certarent.

QVINQVEVIRI, Cic. Ac. magiſtratus quinque uirorum.

QVINQVIES, quinq; uicibus. Cic.11. Phil. Quinquies abſolutus.

QVINTA claſſis, in cenſu á Ser. Tullio deſcripto, ex triginta cẽturijs conſtabat, nihil aliud, quàm fundas, lapides miſſiles ferẽtibus: quibus adiuncti ſunt cornicines, tubicineſq; in tres centurias diſtributi. Cenſebatur aũt hæc claſſis undecim millibus æris. Liu.lib.1.

QVINTANA porta, in caſtris dicebatur, quæ poſt prætorium erat, ubi uænalium rerum forum ſolet eſſe. Liu.41.

QVINTANIS, ea forma dictum, qua Alternis: ut, Quintanis ſemitare i. poſt quintum quemq; palum ſemitam ducere. Pli.lib.17.c.22.

* QVINTARIVM limitem ita nominauit Hygenus. Quinctum quenque quintarium uolunt. porro inter quintum & quintarium intereſt aliquid. quintus eſt, qui quinto loco numeratur: quintarius, qui quinque centurias cludit. hunc uolunt eſſe quintum qui eſt ſextus. nam & legum latoribus, quemadmodum perlatum eſt, ſic cauerunt ut á D M. quintus quiſque ſpacio itineris ampliaretur. Erat ſane interpretatio legis huius ambigua niſi eorum formæ ſextum quenque limitem latiorem haberent, ſignificatione qua & minores. tractemus nunc diligentius quid dixerint. á D M. quintum quenque latiorem decumano. quum decumanus erat poſitus, poſiti ſunt deinde quinque limites, quorum nouiſſimus factus eſt latior: his cum decumanus acceſſit, ſex ſunt. eandem obſeruationem in reliqua limitum parte eſſe uoluerunt, quemadmodum á D M. quinque limites ducebantur, quorum eſſet ſummus latior, ſic & ab eo quintario, cum ſpacium definitum erat, quinque adiectis limitibus, ſummo, latitudinem ſuam ſeruari placuit.

QVINTILIANVS rhetor, ortus in Hiſpania, in Ciuitate Calagurritana, ut Euſebio placet: unde & Quinctilianus ipſe Hiſpanos prouinciales ſuos uocat. Eum dicũt Romam cum Galba ueniſſe, breuiq; in familiaritatem Domitiani principis inſinuatum, eius nepotes erudiſſe. Ludum Romæ aperuit, primuſq; è fiſco ſalarium tulit. Scripſit declamationes: quas quidem Quinctiliani alterius declamatoris dicunt eſſe, cuius Sen. in 6. Declamationũ libro meminit.

QVINTILIS, lis, [*Luglio*] μετὰ γειτνιῶν, ἰούλιος, menſis anni nunc ſeptimus olim quinctus, cum a Martio annum Romani auſpicarentur, unde & Quinctilis primũ dictus eſt, poſtea uero in honorem Iulii Cæſaris dictatoris, Iulius appellatus eſt, Suet. & Cic.

QVINTO, & Quinctum, aduerbia, eodem modo inter ſe differunt, ut ſupra oſtendimus Quartum & Quarto.

QVINTVS, cta, ctum, πέμπτος, ultimus ex quinque; & ſcribitur cũ c.

QVINVS, a, um, diſtributiuus numerus, á quinq;. Cic.3. Verr. Cum á multis quaterna, etiam quina exigerentur. Horat.lib.1. Ser. Sat.2. Quinas hic capiti mercedes exigit.

QVIPOTE, qui fieri poteſt. Compoſitum á qui interrogatiuo, & adiectiuo potis, pote. Perſius Sat.1. Quipote? uis dicam?

QVIPPE, [*Inuero, perche*] δὴ, particula eſt, qua rationem reddimus eius quod præceſſit. exponitur autem aliquando per utpote, præſertim ſubſequente relatiuo, ſiue id nomen ſit, ſiue aduerbium. Cice. pro Roſcio Am. Conuiuia cum patre non inibat: quippequi ne in oppidum quidem, niſi perraro, ueniret. Virg.li.1. Geor. Iam pridem nobis Cæſar te regia cæli Inuidet, atque hominum queritur curare triumphos: Quippe ubi fas uerſum, atque nefas. Interdum per etenim, ſiue namque. Virg.lib.2. Geo. Infœcunda quidem, ſed læta & fortia ſurgunt: Quippe ſolo natura ſubeſt. Interdum idem quod certe. Plaut. in Aul. Redi iam nunc intro, atque intus ſerua. S. Quippe nil ego intus ſeruem.

QVIPPINI, [*Perche non?*] πῶς, δ᾽ οὐχί, antiqui dicebant pro quidni, ſiue cur non? Plaut. Menæch. Itan' cenſes? MED. Quippini?

QVIRINALIA, orum, Romani uocabant diem, quo ſacra Quirino fiebãt. Cic. ad Q. Fr. Comitialibus diebus, qui Quirinalia ſequuntur.

QVIRINALIS, nale, Quirinalis collis, κυρίνος λόφος, dictus eſt, quòd in eo Quirini templum erat: ſiue quòd in eum commigrauere Sabini a Curibus uenientes. Hodie, á duobus equis marmoreis, in hoc colle ſitis, Montem equorum uocant. Quirinalis porta Romæ dicta, quod ea in collem Quirinalem iretur, uel quod proxime eam eſſet Quirini ſacellum. Quirinale iugum. Ouid.7. Faſt. Lituus quirinalis, qualem Quirinus habuit, Virg.7. Æne.

QVIRINVS, ni, Romuli cognomen, ab haſta: qua aſſidue utebatur. haſtam enim, teſte Feſto, Sabini Curim ſiue (ut alii legunt) Quirim uocabant. quanquam non deſint, qui a Curibus, i. á Sabinis, quos in urbis partem recepit, Quirinum potius cognominatum putẽt. Contra Var. lib.4. de Ling. Lat. Quirinum á Quiritibus appellatum exiſtimat Ouid.li.2. Faſt. Controuerſiam hanc in medio relinquit, cõtentus omnes, quas iam adduximus, opiniones recẽſuiſſe.

QVIRITATIO, humanæ, diuinæq; opis imploratio. Liu. lib.33. Fuga comitum & quiritatio.

QVIRITATVS, huius quiritatus, clamor urbanorum. ut Iubilatus ruſticorum, ut oſtendit Valla ex auctoritate Varronis. Pli. epiſt.106. Audires ululatus fœminarũ, infantiũ quiritatus, clamores uirorũ.

QVIRITES, ium, uel Quiritum, κυρῖται, ῥωμαῖοι, Romanorum nomen á Curibus Sabinorum urbe impoſitum. Romulus enim inito fœdere cum T. Tatio Sabinorum rege, eoq; in partem regni, Sabiniſq; in urbis portionem receptis, ut nouatum incolarum beneuolentiam aliqua ſibi ratione conciliaret, miſtam Romanorum Sabinorumq; gentem uno nomine Quirites appellauit. Liu.lib.1. Legitur & accuſatiuus ſingularis Quiritem, á nominatiuo, ut uidetur, Quiris. Perſi. Sat.5. Quibus una quiritem Vertigo facit. Ouid.1. Am. Si pulſaſſem minimum de plebe Quiritem.

QVIRITO, as, pen.pro. ſeu Quiritor, taris, [*Lamentarſi, gridare*] οἰκτίζεσθαι, πενθεῖν, lamentor, mæſtaq; uoce Deorum hominumq; auxilium inuoco. Quæ ſignificatio tracta eſt á conſuetudine Romanorum, qui iniuria affecti, Quiritum opem implorabant. unde Varro Quiritare interpretatur, Quirites ciere. Nonius: Quiritare eſt clamare, tractum ab iis, qui Quirites inuocant. Lucil. li.12. Sat. Concurſus uelut aurai, clareq; quiritans. Liu. li.39. Nulla uox Quiritantium inter ſtupra, & cædes exaudiri poterat.

QVIS, ui, Quæ, Quod, uel Quid, quandoque interrogatiue ponitur. Vir.1. ecl. Quæ tanta fuit Romam tibi cauſſa uidendi? Plau. Quod facinus auſi tantum? Aliquãdo infinite. Cic. Cum præceptor neſcio quæ diſcipulis ſuis palam tradidiſſet. Plaut. Nec mihi quod facinus conſcirem, inueni. Accipitur aliquando Quis, pro aliquis. Suet. in Claudio: Si quem alium, & ſe liberum eſſe. Pli. epi.6. lib.3. Nec uitia, ſi qua ſunt, celant. Ponitur autem Quis, admirantis pro qualis. Virg.9. Æneid. Quis globus ô ciues. Olim tam fœminino,

quàm maſculino genere proferebatur. Plaut. in Aul. Quis ea eſt, quam uis ducere uxorem? Virg. 11. Æne. Qui cum partiri curas. i. cum qua. Loquitur enim de Acca, quæ erat una ex comitibus Camillæ. Accipitur aliquando Qui, quæ, quod, pro quantus, quanta, quantum. Quinct. Hoc ſi ſcilles pater, affirmo, promitto, (cuius pietatis es) nemo te anteceſſiſſet. i. quantæ pietatis es. Huiuſmodi autem orationes tribus efferimus modis: ut, Qua es humanitate cuius humanitatis es, & Quæ tua eſt humanitas. Inuenitur & quis aut, (ut nonnulli ſcribere malunt) Queis in datiuo & ablatiuo pluralibus: uerum hoc a ſingulari nominatiuo tempore diſtinguitur. producitur enim, cũ in nominatiuo corripiatur. Lucan. li. 2. Proh. fata, quis ille, Quis fuit ille dies? Horat. in Ser. Queis humana ſibi doluit natura negatis. Fit autem Queis a ſingulari Quo, ſicut à Domino Dominis. Contra ab ablatiuo Qui, fit Quibus, ſicut à facili Facilibus. Seruius in illud Virg. 1. Queis ante ora patrum, Quis, inquit, & Quibus ſecundum artem dicimus. ab eo enim qđ eſt Qui, in bus mittit: ab eo quod eſt Quo, in is. Sed à tertia declinatione in uſu ſunt datiuus & ablatiuus plurales: licet antiqui omnibus uſi ſint caſibus. Deniq; Cato in Orig. Ques, Quium, declinauit, ſicut Puppes, puppium: Ques, inquiens, ſunt populi?

QVISNAM, [Chi?] τίς ποτ. interrogatiuum eſt, pro Quis. Terent. in An. Quiſnam homo eſt? Aliquando infinite ponitur. Pli. lib. 11. ca. 35. Delphini, quonam modo audiant, mirum.

QVISQVAM, & Quiſpiam, idem quod aliquis. Quiſquam, olim tam maſculino, quàm fœm. iungebatur. Ter. in Eun. Illarum neq; quiſquam te nouit. Ibidem: Hunc oculis ſuis Noſtrarum nunquã quiſquam uidit. Aliquando pro quilibet. Cice. ad Terentiam: Niſi uos fortiores cognoſcerent, quàm quenquam uirum.

QVISQVILIAE, liarum, περίψηματα, συρφετὸς, purgamenta terrarum, & quicquid, ex arboribus, ſurculorum, foliorumq;, & florum minutim decidit: unde nomen uenit, uelut quicquid cadit, inquit Feſtus. Ob id Cæcil. Quiſquilias uolantes uenti ſpolia appellat. Cic. lib. 1. epiſt. ad Atti. homines nihili & perditorum fæcem per tranſlationem, Quiſquilias appellat. Idem pro Sext. Omitto iam Numerium, Serranum, Ælium, quiſquilias ſeditionis Clodianæ. Antiqui hoc nomen etiam in numero ſingulari declinarunt, ut docet Feſtus, afferens teſtimonium ex Næuii Tegularia: Abi deturbate ſaxo, quiſquilia, non homo.

QVISQVILIVM, lii, κόκκος Dioſc. exiguus frutex ilicis, producens coccum, granum ad tingendas ueſtes gratiſſimum. Pli. li. 16. ca. 8.

QVISQVE, [Ciaſcuno] ἕκαστος, uniuerſale ſignum eſt, idem ſignificans quod omnes, unoq; uerbo eſt contentum. Virg. li. 7. Æne. Quiſq; ſuos patimur manes. Iungitur eleganter cum ſuperlatiuis, aut iis, qui ſuperlatiui uim habent: qualia ſunt numeralia ordinis, & eorum interrogatiuum Quotus: uel cum poſitiuis, quæ ſuperlatiue uſitate non recipiunt. Cic. lib. 2. Acad. Recentiſſima quæque ſunt emendata maxime. Plau. in Pſeu. Vix eſt decimus quiſque, qui ſe ipſum nouerit. Cice. 2. Tuſc. Quota enim quæque eueniunt, ut ab his ſunt prædicta?

QVISQVIS, quicunque, uel omnis qui: deſiderat duo uerba. Plaut. in Stich. Quiſquis prætereat, comeſſatum uolo uocari.

QVIVIS, quilibet, unus è multis quem uelis. Cic. pro Quinct.

QVO, [Quanto] ὅσῳ, accipitur pro quanto, habetq; ſibi reſpondentem particulam Hoc uel eo. Cic. pro Roſcio Com. Quo quiſque ingenioſior, hoc docet laborioſius. Idem pro Quinctio: Quæ quo plura ſunt, eo te meliore mente noſtra audire oportet. Aliquando eſt aduer. loci. Virg. lib. 1. Æne. Quo'ue tenetis iter? i. ad quem locum tenditis. Aliquando eſt coniunctio, idem ualens quod Vt. Plin. Iun. Neque enim id feci, quo tibi moleſtus eſſem. Aliquando pro quare, ut inquit Donat. Ter. in And. Quo æquior ſum Pamphilo. Aliquando pro ad quid. Horat. lib. 1. epiſt. Quo mihi fortuna, ſi non conceditur uti?

QVOAD, donec quouſque: ex ad & quo compoſitum, ſed præpoſtero ordine præpoſitione poſtpoſita. Saluſt. Dummodo puteris uos tutos eſſe, quoad reliqua multitudo aduenerit. i. quouſque. Cic. li. 1. Offi. Tandiu uelle debebis, quoad te, quantum proficias, non pænitebit. i. quandiu. Nihil autem differunt hæ locutiones, quoad uiuam, & quoad moriar. quamuis. n. contraria eſſe uideantur, idem tamen ſignificant. Poteſt etiam eſſe interrogatiuum. Ter. in Phor. Senem quoad expectatis ueſtrum? Item relatiuum. Cic. ad Treb. Quoad opinatus ſum me in prouinciam exiturum, quæ tibi ultro obtulerim, meminiſſe te credo. Idem Attic. Quouſque? inquies quoad erit integrum. Aliquando rei, & ingenii facultatem, ſiue temporis commoditatem ſignificat. Idem in Lælio: Vt, quoad poſſem, & liceret, ab eius latere nunquam diſcederem.

QVOADEIVS, quoad: nam particula eius, inanis eſt. Cice. Appio. Si eam, quoad eius facere poſſis, quam expeditiſſimam mihi trades.

QVOADVSQVE, quouſque. Accius: Nihil te impedio, quoaduſque rem peragas.

QVOCIRCA, quapropter, quamobrem. Cic. in Catone.

QVOD, poteſt capi relatiue, interrogatiue, & infinite, ut oſtendimus in dictionibus quis, & qui. Ponitur aliquando ſine manifeſta dictione regente, ſubaudita præpoſitione Ob, uel Propter. Terent. in Hec. Quod me accuſat nunc uir, ſum extra noxiam. Plau. in epiſt. Animum aduerte, ut, quod ego ad te uenio, intelligas. Pro quantum. Cic. pro Roſc. Am. Vt omnes, quod ad me attinet, uellem uiuerent. Aliquando pro quadam connexione accipitur. Cic. Terentiæ: Quod utinam minus uitæ cupidus fuiſſem. certe nihil, aut non multum in uita mali uidiſſemus. Aliquando pro in quo. Idem: ut: Si quid ſit, quod mea opera opus ſiet. Aliquãdo pro quicquid. Cic. pro domo: Ornamentorum quod ſuperfuit in fanis, domum ſuam deportauit. Aliquando eſt coniunctio cauſalis, pro quia: ut, Quòd ſcribas, lætor. Et, Non caſtigo te, quod odio habeam, ſed quo meliorem efficiam. Vbi enim poteſt eſſe Quod, ibi etiã quia: & ubi poteſt eſſe Vt, ibi poteſt eſſe quo, & econtrario: ut, Non te caſtigo quia odio habeam, ſed ut meliorem efficiam. Quandoque pro Sed, & in principio locari ſolet. Cic. Quod ſi quis a me huius conſilii mei cauſſam quærat, ita reſpondebo. Ponitur aliquando pro cur. Vir. 3. ecl. Si ad uitulam ſpectes, nihil eſt quod pocula laudes. Cice. ad Terentiam: In uiam quod te des hoc tempore, nihil eſt. Aliquando præcedentis uerbi ſignificationem determinat. In Sal. Credo, ꝙ non omnes tui ſimiles incolumes in urbẽ ueniſſent. Aliquando pro ut, inquit Donatus. Ter. in Phor. Vin' facere, quòd ego gaudeam Nauſiſtrata, & quòd tuo uiro oculi doleant?

QVODAMMODO, quodaliquo pacto. Cice. de Ami. Ob uirtutem eos etiam, quos nonnunquam uidimus, quodammodo diligimus.

QVODCVNQVE. Cic. contra Rull. Non omnia, quæcunq; loquimur, ad artem ſunt reuocanda. Aliquando pro quantuncunque. Cice. Brut. Quodcunque militum contrahere poteris, contrahe.

QVO IVRE, QVA'QVE INIVRIA, per fas, & nefas, uelis nolis. Ter. in And. Quo iure, quaq; iniuria, præcipitem me in piſtrinum dabit.

QVOMODO, interrogatiua particula, ſiue admiratiua. Cic. Atti. li. 10. Tulliæ noſtræ mirifica uirtus. quo modo illa fert publicam cladẽ? Accipitur & relatiue. Idem de Aruſp. reſp. Et ſua concio riſit hominem, quo modo ipſe gloriari ſolet, ducentis confixum ſenatuſconſultis. Aliquando indefinite. Cic. Lentul. Hæc negocia quomodo ſe habeant, ne epiſtola quidem narrare audeo.

QVOMODOCVNQVE, qualicunque ratione, qualitercunque, quoquo pacto. Plau. in Pœn. Quomodocunque quanquam ſumus pauperculi, eſt domi quod edimus. Componitur quoq; Quomodo cum nam. Cice. ad Q. Fra. lib. 2. Quomodonam mi frater de noſtris uerſibus Cæſar.

QVONAM, [Doue] ποῖ. aduer. ad locum. Plau. Trin. Quonam, niſi domum? Cic. Atti. li. 8. Eum ſi nunc ſequor, quonam? Quonam ablatiuus, à Quinam, iungitur ablatiuo Modo, eſtq; tanquam una dictio uice aduerbii poſita: & modo interrogatiue accipitur. Cice. 2. de Fin. Quonam, inquit, modo? Modo indefinite: Idem lib. 4. de Fin. Admirantes quæramus, quonam modo uitam agere poſſimus.

QVONDAM, [Altre fiate] πάλαι. olim. modo præteritum tempus denotat: Cic. 2. de Iuuen. Crotoniatæ quondam, cum florerent omnibus copiis. Idem: Fuit iſta quondam in hac rep. uirtus. Modo futurum. Virg. Quondam tua dicere facta Tempus erit. Modo præſens. Idem 2. Æne. Quondam etiam uictis redit in præcordia uirtus. Quandoque pro ſemper. Idem: Vt quondam in ſtipulis magnus ſine uiribus ignis.

QVONIAM, coniunctio cauſalis. Ter. in An. Ea quoniam nemini obtrudi poteſt, itur ad me. Poteſt eſſe ſubcontinuatiua. Ci. pro Plan. Quoniam tu ita uis, me nimium gratum eſſe concedam. Interdum, auctore Feſto, ſignificat poſtquam. Plaut. in Aſin. Quoniam ambo, ut eſt lubitum, nos deluſiſtis, datis ne argentum?

QVOQVAM, [Ad alcun luogo] ποῖ. aliquo. Cic. 4. Verr. O Verrea præclara, quoquam ſi acceſſiſti, quo non attuleris tecum illum diem.

QVOQVE, [Anchora] ὡς; coniunctio eſt copulatiua, poſtpoſitiui ordinis, idem ſignificans quod etiam. Aliquando pro ſimiliter. Virg. in Daphnide: Damnabis tu quoque uotis. Huic particulæ aliquando iungitur Etiam. Ter. in Hec. Ego quoque hoc etiam credidi aliquando.

QVOQVOVERSVS, uel Quoquouerſum, πάντη, uerſus omnes partes, uerſus quemcunque locum. Cæl. in Com. Claſſem quoquouerſum dimittunt. Col. li. 2. c. 5. Pedes interualli quoquouerſus octo.

QVOQVO, ποῖ ἂν χώρας, ad quencunque locum. Plau. in Merc. Mens mihi illam quærere, quoquo hinc abducta eſt gentium. Eſt etiam Quoquo ablatiuus à quiſquis. Cice. ad Atti. lib. 9. Quoquo tempore fuerit. &c.

QVOQVOMODO, qualitercunque. Cic. ad Acilium lib. 13. epiſt. Quoquomodo ſe res habeat. peto à te, ut eum expedias.

QVORSVM, ποῖ, uerſus quem locum, quaſi quo uerſum. Et modo interrogatiue accipitur: ut, Quorſum inſtituiſti iter? Modo relatiue: ut,

ne:ut, Meridiem uerſus curſum tenetis, quorſum & nos. Modo indefinite: ut, neſcio quorſum eam. Ter. in Eun. Neſcio, neque unde eam, neque quorſum eam. Idem ibidem per tranſlationem dixit: Neſciebã quorſum ires: hoc eſt, quid tuis uerbis uelles. Dicimus & Quorſus. Cic. de Cla. Or. Quorſus iſtuc?

Qvot, tam relatiue & infinite, quàm interrogatiue accipi poteſt: ut, Quot nummi tibi ſunt? Scio quot nummos habes. Plau. in Rud. Quot ſunt? S. totidem quot tu, & ego ſumus.

Qvotannis, ſingulis annis. Plau. in Epid. Quotannis inueniunt nouna noua? Cic. 4. Ver. Siculi quotannis tributa conferunt.

Qvotennis, [*Di quanti anni*] κ'μφὶ πόσα ἔτη, interrogatiuum eſt, ſignificans, quot annorum.

Qvotenvs, ποσαχῶς, interrogatiuum eſt numeri diſtributiui, teſte Priſciano: ut, Quotenis bobus arat? binis. Accipitur & indefinite Cic. Att. Neſcio quotenorum iugerum.

Qvotidianvs, a, um, quod quotidie fit. Plaut. in Merc. Quęq; habeat quotidianum familiæ coctum cibum. Cic. 2. de Diuin. Sunt hæc quotidiana. Per tranſlationem accipitur pro uulgari. Ter. in Eun. Tædet harum quotidianarum formarum.

Qvotidie, ſingulis diebus, a Quotus, & Dies. ſunt qui ſcribant cotidie. itaq; olim ſcribi ſolitum eſſe oſtendit Quinct. li. 1. Inſtit.

Qvoties, ποσάκις, interrogatiuum, ſignificans quot uicibus. Plaut. Curc. Quoties dicendum eſt? Cic. 4. Ver. Quoties, & quot nominibus auferes? Idem in Catil. Quoties iam, quoties tibi extorta eſt ſica iſta de manibus? Accipitur & relatiue, habetq; antecedens Toties. Cic. de Orat. Toties, quoties præſcribitur.

Qvotiescvnqve, [*Qualunque uolta che*] quoties. Cic. pro Clu. Quotieſcunque dico, toties uideor mihi in iudicium uenire.

Qvotqvot, quotcunque, quantumuis multi. Brutus Ciceroni: Peream, ſi te omnes, quotquot ſunt conantem loqui ferre poterunt.

Qvotvplex, cis, quot generum, quot ſpecierum: quotmodorum.

Qvotvplvs, a, um, interrogatiuum, Quotuplum reddit ager? Relatiuum, Centuplum Ægyptii reddunt agri, quotuplum uix noſtri.

Qvotvs, a, um, πόσος, interrogatiuum. Hor. 2. Ser. Sat. 6. Hora quota eſt? Aliquando pro quot. Mar. Dic quotus es, quanti cupias cœnare. i. quot eſtis. Cum particula Quiſque. Cic. 1. de Nat. de. Quotus quiſque formoſus eſt? id eſt, quot ſunt formoſi? quaſi dicat, pauciſſimi. Quandoq; pro Quantus. Iuu. Quota portio fecit Achæę: de ſt, quantilla portio, quaſi dicat, minima.

Qvotvs qvisqve, πόσοι, idem ſignificat, quod quot, ut, quotus quiſque eſt, qui aliter ſentiat? Cic. pro Planc. Quotus quiſque iuris peritus eſt? De Orat. Quotus enim quiſque eſt, qui teneat artem numerorum? Idem li. 2. de Diu. Quota enim quæque res euenit prædicta ab iis?

Qvovis, quolibet. Ter. Heaut. Abeat quouis gentium.

Qvovsqve, [*Infino à che tempo*] μέχρι τίνος, μέχρι πῶ, quandiu, ad quod uſque tẽpus. Ci. Att. li. 1. Quouſque hunc regẽ feremus? Idẽ de Somn. Scip. Quouſq; humi defixa erit tua mens. Interdum Ad quem uſq; locum: ut, Quouſque Cæſari obuiam progreſſus es?

Qvvm, ὅτε, idem quod quando. Cic. de Inuent. Fuit quoddam tempus, cum in agris paſſim homines beſtiarum more uagabantur. Aliquando, quoniam. Sal. in Cic. Sed quum in te modeſtiam nullam animaduerto, reſpondeo tibi. Interdum idem quod quamuis. Ci. 13. epiſt. Cum antea ſtudioſe commendabam Marcilium, tum multo nunc ſtudioſius. De ortographia huius dictionis uariæ ſunt opiniones. Sunt qui perpetuo ſcribant per c, ſiue aduerbium ſit, ſiue coniunctio, aut etiam præpoſitio, ſolaq; accentus nota ſuperpoſita, aduerbium, coniunctionemq; præpoſitione diſtinguunt. Victorinus autem in orthographiæ præceptis, Quum, temporis aduerb. per q, & u, ſcribendum aſſerit. Quinct. li. 1. c. 13. de orthographia auctor eſt, à multis hanc differentiam fuiſſe obſeruatam, ut pro aduerbio temporis ſcriberent Quum: pro coniunctione autem cauſſali, Quum. pro præpoſitione uero, Cum.

Qvvm primvm, [*Subito che*] ἐπειδὴ τάχιστα, duæ partes ſunt, duo exigentes uerba. idem enim ualent, quod ubi primum. Vir. eclog. 7. Quum primum paſti repetent præſepia tauri.

DE LITTERA R

R Littera ſemiuncalis eſt, & liquida, quæ poſt mutam in eadem ſyllaba poſita, præcedentem ſyllabam ſi natura breuis ſit, modo longam, modo breuem facit: ut Ouid. in dictione Patrem exemplum poſuit: Iam patrem, famuloſq; patris, lucemq; timebam, ubi Pa, ſyllaba & producitur, & corripitur. Conuertitur in l, ut, Intelligo, pro Interlego: Pelluceo, pro Perluceo. In ſimplicibus, ut Niger nigellus, Vmbra, umbella. In s, ut Arbos, pro arbos. Odos pro odor. Aliquando in duo ſſ, ut Vro, uſſi: gero, geſſi. In u, conſonantem: ut, Sero, ſeui: Tero, triui. In u, ut Æneus, pro æreus. Perſius Litteram caninam appellat, quòd tremula linguæ uibratione, canum, cum ringuntur, ſonum imitari uideatur.

R ANTE A

Rabia, æ, pro Rabies, ut annotauit Nonius, citans Cæcilium in Hypobolimæo Rabia rabere ſe ait.

Rabide. Cic. 5. Tuſc. Quem uidemus omnia rabide appetentem.

Rabidvs, da, dum, λυσσηρός, qui rabie laborat. Pli. li. 29. cap. 5. In canis rabidi morſu tuetur capitis canini cinis illitus uulneri. Tranſlate accipimus pro eo, qui ſupra modum ira effertur. Vir. li. 6. Ænei. Vt primum ceſſit furor, & rabida ora quierunt. Idem 2. Geor. At rabidæ tigres abſunt.

Rabies, rabiei, [*Rabbia*] λύσσα, morbus canũ, cũ ueluti furore quodam acti, huc atque illuc rapiuntur, nec ullum quietis locum inueniunt. Alii Rabiem, quaſi rauiem dici putant, a raucitate uocis, qua canes præ calore infeſtantur. Pli. li. 29. ca. 5. Vtiliſſime iecur eius, qui in rabie momorderit, datur. Oui. 14. Met. Statq; canum rabies. Ponitur & pro furore, & ad homines transfertur. Cic. 3. Tuſc. Hecubam putant propter animi acerbitatem quandam & rabiem in canem eſſe conuerſam. Horat. in Arte: Archilochum proprio rabies armauit iambo.

Rabiose, rabie correpti. Cic. 4. Tuſc. Nihil rabioſe fecerunt.

Rabiosvlvs, dimin. Cic. Trebatio, li. 7. epiſt.

Rabio, bis, ire, λυσσάω, rabie agitor. Varo: Quid eſt quod latres? quid rabis? Nonius tamen in loco Varronis iam citato Rabis, eſſe exiſtimat a Rabo, tertiæ coniugationis uerbo: quo & Cæcilium uſum oſtendit in Hypobolimæo: Aſt Rabia rabere ſeſe ait.

Rabiosvs, a, um, λυσσώδης, ὑδροφόβος, proprie de canibus dicitur qui rabie laborant, & de aliis animalibus, qui ex canis morſu rabiem contraxerunt. Pli. li. 29. Datur morſis, à cane rabioſo, ne rabidi fiant. Per tranſlationẽ, qui ira præceps fertur, ita ut rabie agitari uideatur. Cic. 4. Tuſ. Vide ne fortitudo minime ſit rabioſa.

Rabvla, læ, dicebatur, inquit Nonius, quem nunc aduocatum, uel patronum cauſſarum dicimus: ſiue à rabie, ut eidem Nonio placet ſiue à raui, id eſt, raucitate, ut is ſit Rabula, qui in negociis agẽdis acer eſt, & rabioſus, quiq; (ut ait Feſt.) in multis intentus eſt negociis, paratuſq; ad radendum quid, auferendumq;. Alii Rabulam dictum malunt à radendis auribus. nam ut à fando fabula, à nando nabula. ita à radendo rabula. nec alia ratione rabulas in foro dictos puto, quàm quod radant. i. offendant aures, & (ut ait Quinct.) nimia uerboſitate feriant, quaſi ab inſtrumento illo nuncupati, quòd Rabula commodius, quàm Radula, uocari poſſit. Cic. in Or. Non declamatorem aliquem de ludo, aut rabulam de foro, ſed doctiſſimum, & perfectiſſimum quærimus oratorem.

Racemarivs malleolus, is dicitur, ex quo pampini pullulant, uel ſteriles uel certe minus feraces, ut inquit Col. li. 3. cap. 18.

Racematio, collectio racemorũ, q. à uindemiatorib. ſũt præteriti.

Racematvs, a, a, um, βοτρυωτός, quod acinos habet, ſiue baccas, ut etiam granum racemi modo diſpoſita. Pli. li. 18. ca. 7.

Racemifer, a, um, βοτρυοφόρος, quod racemos fert. Oui. 3. Met. Ipſe racemiferis frontem circundatus uuis. Idem 15. Met. Victa racemifero lynceas dedit India Baccho.

Racemosvs, ſa, ſum, βοτρυώδης, quod eſt racemis plenum. Plin.

Racemvs, mi [*Racimo. grappolo*] βότρυς, pars botryonis, ſiue potius ipſe botryon, qui & Botrys more Gręco, & Botrus noſtris dicitur, i. integra uua ex multis conſtans acinis. Virg. li. 2. Geo. Tumidis Bumaſte racemis. Horat. 2. Car. Iam tibi Liuidos Diſtinguet autumnus racemos Purpureo uarius colore. Virg. tamen li. 2. Geo. Aperte Racemos diſtinguit ab uuis, cum ait, Et turpes auibus prędam fert uua racemos. Quo tamen in loco Vuam nonnulli figurate pro ipſa uite poſitam interpretantur. Dicitur item Racemus de aliis fructibus, qui uuæ in modum ex pluribus acinis ſunt conglobati. Pli. de hedera. Aliis denſus acinus, & grandior racemus.

Radiatio, ἀκτινοβολία, radiorũ eiaculatio, ſplendor. Plj. l. 36. ca. 5.

Radicitvs, ῥιζόθεν, à radice, uel uſque ad radicẽ. Pli. li. 18. c. 26. Herbas malas radicitus erui. Per tranſlationem pro penitus. Plaut. in Moſt. Malefacta ueſtra reperi radicitus. Catul. Arg. Ille tulit radicitus altas Fagos. Propert. li. 3. el. Huic fluctus uiuo radicitus abſtulit ungues. Cic. 1. de Finib. Cupiditas tollenda eſt, atque extrahenda radicitus.

Radico, cas, p. p. [*Far le radici*] ῥιζόω, ſiue Radicor, aris, radices ago, radices emitto. Pl. l. 17. c. 7. Frumenta multis radicãtur fibris. Radicatus, a, um, quod iam radices egit. Col. de arbor. ca. 20. Arbores aut radicata ſemina autumno ſerito. Hic Bradico, uſque ad radices, uel una cum radicibus euello.

Radicosvs, a, um, quod multas radices habet. Pli. li. 16. ca. 34.

Radicvla, ῥίζιον, parua radix. Colu. li. 3. ca. 15.

Radicvla, herba, ſuccum habens lauandis lanis, & ab œſypo repurgandis accommodatiſſimum. Pli. lib. 19. cap. 3.

RADIO,as,are,[*Riſplendere*]ἀκτινοβολεῖσθαι,λάμπειν,radios emittere.Oui.li.2.Met.Argento bitoris radiabant lumina ualuæ.Prop.li.4.El.1.Inteſtus miles radiabat in armis.Ouid.3.Am.El.2.Radiant ut ſidus ocelli. Radior,aris.Oui.lib.4. De Pont.El.4.Galeæ gemmis radientur,& auro. Radians,tis.Virg.6. Æn. Arma ſub aduerſa poſuit radiantia quercu.Radiatus, adiect.quod radios emittit. Cic.4.Ac. Sol ipſe hic radiatus me intueri uidetur.Radiata rota, Var.3.de re ruſt cap.5.

RADIOSVS,multos emittens radios.Plau.in Stich.Radioſus ſol.

RADIVS,dii,[*Raggio*]ἀκτίς, ſplendor à ſole emicans. Cic.5.de Fin. Vt ſtellæ in radio ſolis, ſic iſtæ in uirtutum ſplendore ne cernuntur quidem.Ouid.lib.2.Meta.Tum primum radiis gelidi caluere Triones.Transfertur,& ad fulgorem oculorum.Pl. Cuius ex oculis radii nocte micantes cernuntur.Gel.l.5.ca.16.Stoici cauſſas eſſe uidendi dicunt radiorum ex oculis in ea, quæ uideri queunt, emiſſionem.Item Radius dicitur uirga,qua geometræ lineas indicant.Vir.3.Ecl.Deſcripſit radio totum qui gentibus orbem. Item textoris inſtrumentum,quo ſubtegmen ſtamini inſeritur, radius, appellatur.Virg.9.Æn.Excuſſi manibus radii,reuolutaq; penſa. Radii quoque in rotis dicuntur,qui hinc centro,illinc canthis inſeruntur.Virg.1.Geor.Hinc radios triuere rotis.Inſtrumentum etiam,quo raduntur menſuræ, Radius uocatur Plaut.Dii,tantam nobis lætitiam, tot gaudia, ſine radio cumulent.Radii item dicuntur oliuæ oblongæ.Vir.li.2.Geo.Orchites,& radiis & amara pauſia baccha.Hos & radiolos nominat Col.li. 12.cap.47.Eſt radius paſtinacæ piſci pro telo.Pli.li.29.ca. 42.Paſtinaca ex occulto tranſeuntes radio figit. Radius item à rei anatomicæ peritis dicitur minus brachii os,inter cubiti curuaturam,& carpum ſitum, maiori oſſi,quod cubitum appellant,ſuperincumbens.

RADIX,cis,ῥίζα,ima pars plantæ, qua alimentum attrahit. Cic.5.de Fin.Videmus ea, quæ terra gignit,corticibus & radicibus ualide ſeruari.Virg.li.2.Geo.Pullulat ab radice aliis denſiſſima ſilua.Radices montis,imæ partes montis. Cæſ.li.1.Bel.Ciu.Ab infimis radicibus montis,caſtra facere conſtituit. Agere radices,eſt radices emittere,& ſtabiliri.Cic.lib.2. Offi.Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur. Defixum radicibus.Ci.4.Phil.Virtus eſt altiſſimis defixa radicibus,quæ nunquã ulla ui labefactari poteſt.

RADO,is,ſi,ſum,[*Radere,mondare*]ξύω,ξέω,complano, extirpo,mundo. Iuue.Sat.6.Nam Sergiolus iam radere guttur Cœperat.Suet. in Calig.Regulos quoſdam barbam poſuiſſe, & uxorum capita raſiſſe ad indicium maximi luctus. Virg.lib.7. Æn.Proxima Circeæ raduntur littora terræ.Luc.l.5.Et ripas radentia flumina rodunt. Radere aures,eſt re aliqua inamœna aures offendere. Quinct.l.3. Ne ieiuna atq; arida traditio aures,præſertim delicatas raderet. Aliquando pro ſcalpere.Plaut.in Aul.Radebat pedibus terram,& uoce crocitabat.Raſus,a,um. Virg. l.2.Ge.Tum læues calamos,& raſæ haſtilia uirgæ.Oui.li.2.de pont.El.4. Vtq; meus lima raſus liber eſſet amici.

RADVLA,[*Raſparuola*]inſtrumentum ferreum, à radendo dictum, quo doliorum ueterum pix liquata educitur, ut deinde iterum picentur ad futuram uindemiam.Col.li.12.cap.18.

RAIA,βάτος,genus piſcis plani,& cartilaginei,in tergo,& cauda ſpinas habẽs his ſimillimas,quæ in rubo uiſuntur:unde & βάτον Græci,i.rubum appellarunt.Plin.li.9.cap.42. & Hermolaus cap.42.

RALLA, genus ueſtis, à raritate, teſte Nonio.nam rarum facit diminutiuum ſ allum. Plaut. in Epi.Tunicam rallam,tunicam ſpiſſam.

RALLVM,à radendo, ferrum, quo uomeres identidem purgantur in arando.

RAMALE,lis,ramus inutilis ex arbore deciſus.Ouid.li.4.Met.Multifidaſq; faces,ramaliaq; arida.Perſi. Sat.1. Vt ramale uetus.

RAMENTVM,ti,ῥίνημα,tenuis cuiuſq; rei particula:à radendo, quaſi raſura.unde ramenta auri,& cæterarum rerum,quæ è ſectione earum rerum decidunt.Fluminum quoque ramenta dicuntur,quæcunq; illa ex locis,per quæ fluunt,abradunt.Pli.li.33.ca.4.Aurum inuenitur fluminum ramentis,ut in Tago Hiſpaniæ.

RAMEVS,a,um,κλαδίνεος,ex ramo.Virg.li.4.Geo.

RAMEX,cis,κήλη,genus herniæ.Plaut.in Merc. Tua cauſſa rupi ramices:iandudum ſputo ſanguinem.Pli.li.30.c.15.Ramices infantium lacertæ uiridis admotæ dormientibus morſu emendantur.De ramice uide Celſum li.7.ca.22.Hinc ramicoſus,qui ramicibus laborat.Pli.li.30.c.15.Ramicoſis,cochlearum cinis cum thure ex oui albi ſuccó illitus per dies triginta medetur. Col.li.9. Aliter accipit ramices,cum inquit de uiario conſtituendo: Per tranſuerſa laterum caua tranſmittuntur ramices,qui exitus ferarum obſerent.

RAMOSVS,multos ramos habens Pli.li.8.cap.34.

RAMVLOSVS,adiect.Pli.li.16.cap.24.Ramuloſa folia ulmo.

RAMVLVS.Cic.1.de Diu.Ramulũ adductum,in oculũ ſuum recidiſſe.

RAMVSCVLVS,κλαδίσκος,Pli.lib.20.cap.23.

RAMVS,mi,κλάδος,κλάδη,arborum ueluti brachium. Virg.2.Ge.Ramos,& brachia tendens.Cic.3.de Ora.In arboribus non truncus non rami,non folia ſunt denique, niſi ad ſuam retinendam naturam.Col.li.4.cap.10.Truncum ſuperpoſuit:mox ramis diffundit, quaſi brachiis.

RANA,næ,βάτραχος,genus animalis paluſtris,tam in terra,quàm in aquis uitam habens. Hæc ſolito uocalior pluuiam denunciat.Vir.1.Ge.Et ueterem in limo ranæ cecinere querelam. Sunt & ranæ terreſtres omnium maximæ, quæ quod inter uepres & rubos potiſſimum uiuant, Rubetæ à Latinis appellantur. Plin.lib. 8.ca.31. Eſt & alia ranæ ſpecies, quam calamiten appellant, quòd inter arundines,fruticeſq; uiuat. Eſt autem hæc ex omni ranarum genere minima & uiridiſſima,idem lib. 32.cap.10. Sunt item Ranæ mutæ præſertim in Seripho inſula : unde & Rana Seriphia in prouerbium ceſſit,pro homine muto & elingui.Eſt & Rana marina,quam à piſcandi actu Piſcatricem cognominant.totam enim ſe limo operit, ſola exerens cornua. ea conſpicientes piſculi,cum prædam ex iis captantes propius accedunt, ipſi ranæ præda fiunt. Plin.lib.9.cap.42.Præter hæc Rana à medicis dicitur,tumor ſub lingua cum inflammatione,quem & Græci βάτραχον, Auicenna Ranulam appellat.Quod morbi genus etiam boues nonnunquam infeſtat.Col.lib.6.cap.8.

RANCEO,es,σαπρός εἰμι,putridus ſum,& rancidus. unde ranceſcere, putreſcere,& ex uetuſtate grauem odorem contrahere.

RANCIDE.Gel.li.18.cap.8.Immodice faciunt, & rancide.

RANCIDVLVS.Iuuen.Sat.11.Obſonia fiunt Rancidula.

RANCIDVS,da,dum,σαπρός,putridum & putidum. Hora.2. Ser.Sat.2.Rancidum aprum antiqui laudabant, non quia naſus Illis nullus erat:ſed(credo)hac mente, quòd hoſpes Tardius adueniens uitiatum commodius, quàm Integrum edax dominus conſumeret. Interdum pro inſuaui.Pli.li.22.ca.22.Rancido aſpectu,liuido intus colore.

RANCOR,putor, atque odoris grauitas, ex uetuſtate, & putredine:à Ranceo,ut Acor ab aceo.Palladius de re ruſt. Receptacula olei ſint munda,ne nouos ſapores ueteri rancore infecta corrumpant.

RANVNCVLVS,li,[*Ranocchietto*]βατράχιον,dimin. à Rana. Ranunculos per iocum uocat Vlubrenſes Ci.ad Treb. li.7.quòd ſibi obſtreperent,tanquam ranæ.Eſt & Ranunculus herbæ genus,quatuor ſub ſe complectens ſpecies.Plin.lib.25.cap.13

RAPA,æ,[*Rapa*]γογγυλίς,herba nulli non nota: dicta, quòd paſſim ex agro rapiatur. Alii deducere à Græcis malunt, qui napi quoddam genus rapis ſimillimum ῥάφυν,& ῥάπυν, nominant.Pallad.Rapa mutatur in napos,in alio ſolo per biennium ſata: alio uero napus tranſit in rapam.Col.li.11.ca.ult.Napus & rapa duas ſationes habent. Dicitur & Rapum, rapi,neut.gen.Mar.li.13.Brumali gaudentia frigore rapa. Varro:Ex ſemine braſſicæ uetere ſato naſci aiunt rapam.Col. li.2.Magis utilia rapa ſunt. Vide Pli.lib.18.cap.13.Theoph.li.7.cap.4.Dioſ.lib.2.ca.121.

RAPACITAS,atis,Col.lib.1.ca.7.Niſi maxima uel negligentia ſerui, uel rapacitas interuenit.Ci.pro Cœl.Quis in rapacitate auarior?

RAPAX,cis,[*Rapace*]ἅρπαξ,auidus & rapinis ſemper intentus.Suet. Inopia rapax,metu ſæuus. Ouid.8.Met.Vtq; rapax ignis nonnunquam alimenta recuſat.Plaut. Perſa:Procax, rapax Sal.in Cic.Manus rapaciſſimæ,gula immenſa,pedes fugaces. Rapax procella,quæ omnia ſecum rapiat. Catul. epigr.22. Turbida rapacior procella. Rapax natura.i.ſui ſimilium attractrix. Cic.de Amic. Nihil appetentius ſimilium ſui,nihil rapacius, quàm Natura.

RAPICIA,orum[*Ranizze*]γογγυλίδων κύματα, teneriores raporũ frondes,& cauliculi,quos in braſſica Cymas appellamus,non ingratum cibum præbentes.Pli.li.18. ca.13.Rapiciorum gratia. Et Rapicios coles,apud Catonem legimus,cap.35. de re ruſt.

RAPIDVS,a,um,[*Veloce*]θοός,uelox,proprieq; de fluminib. torrentib.procellis,fulmine,aliiſq; id genus,quæ celeritatis impetu obuia quæque ſecum rapiunt.Cic.2.de Nat.de. Ex Arato: Has inter rapido ueluti cum gurgite flumen.Vir.6.Æn. Quæ rapidus flammis ambit torrentibus amnis Tartareus Phlegethon. Hor.de Arte:Tigres,rapidoſq; leones. Oratio rapida,i. concitata.Cic.2.de Fin.Cum fertur quaſi torrens oratio,nuſquam orationem rapidã coerceas.Hinc rapide,uelociter.Cic. 2. de Leg. Rapide dilapſus cito in unum confluit. Rapiditas,ipſe celeritatis impetus. Cæſar lib.1.Bel.Ci.Rapiditate fluminis ad tranſeundum impediretur.

RAPINA,æ,[*Rapina*]ἁρπαγή,ἁρπαγμός,eſt rei alienæ per uim ablatio.Cic.1.Ver.Quas res luxuries in flagitiis, auaritia in rapinis, ſuperbia in contumeliis efficere potuiſſet.Cæſ. 1. Bel. Gal.Satis habebat,hoſtem rapinis populationibuſq; prohibere. In hac ſignificatione Rapinam primam ſyllabam habet correptam: cum à rapiendo deriuetur.Ouid.1.Amo.Eleg. 8. Certior è multis,nec tam inuidioſa rapina eſt. Eſt & Rapina, prima ſyllaba prod.locus rapis conſitus, aut certe rapa ipſa,uno quouis in loco naſcentia. Cato de re ruſt.ca.35.Rapinam,coles rapicii unde fiat,loco craſſo ſe-

ſo ſerito. Idē li.11.ca.2. Rapinæ ſiccaneis locis per hos dies fiunt.

Rapinator, ἁρπακτὴς, antiquis in uſu erat pro eo, quem hodie Raptorem dicimus. Luci.li.2. apud Nonium: Impune eſt rapinator.

Rapio pis, pui, ptum [*Rapire, torre per forza*] ἁρπάζω, impetu, & celeritate quippiam aufero. Ter. in And. Sublimem hunc intro rape, quantum potes. Idem in Ad. Ceteros ruerem, agerem, raperem, tunderem. Vir.4.Geo. Quid faceret? quò ſe rapta bis coniuge ferret? i. ablata. Et li.1.Geo. Atque illum in præceps prono rapit alueus amni. Ci.3.Ver. Rapiunt eum ad ſupplicium dii patrii. Aliquando in præterito rapſi fecit. Cic.2.de Leg. ex XII. tab. Sacrum, ſacroue commendatum, qui clepſerit, rapſerit'ue, parricida eſto. Aliquando eſt unà afferre, uitiare: & proprie de uirginibus atque impuberibus pueris, etiam ſi loco non dimoueantur. Vir.li.1.Geo. Et genus inuiſum, & rapti Ganymedis honores. Liu.26. Nec mea dij patriam uidebo, nec raptum ad ſtuprum matres Campanas, Virgines, & ingenuos pueros. Rapere aliquem in ius, eſt quouis modo aliquem compellere, ut ſe iudicio ſiſtat. Apud ueteres enim conſuetudo erat, ſi quis in ius uocatus ire recuſaret, ut eor apprehenſis præſentium auriculis, eoſq; anteſtatus, eum uel ui in iudicium adducere poſſet. quod non obſcure docet, Horat.li.1.Ser.Sat.9. Quò tu turpiſſime? magna exclamat uoce, & Licet anteſtari? ego uero Oppono auriculam; rapit in ius. Plaut.in Pœn. Rapiamus in ius. Rapere ad pœnam, eſt punire. Rapere aliquem in inuidiam, eſt odium in aliquem concitare.

Rapo, ponis, ἅρπαξ, raptor. Pomponius. Ne uos conturbent auri, argentiq; rapones. Varro περὶ ἐγκωμίων, ut citat Nonius: Hic rapo umbram quoque ſpes deuoraſſet.

Raptim, [*Velocemente*] ἁρπαγὸδην, ταχέως, celeriter rapiendo. Pli.li.16.ca.7. Semine raptim auium fame deuorato. Sæpe tamen accipitur pro celeriter, ſiue uelociter. Liu.3. Fabius prædam ex caſtris raptim Antium uexit. Ci. Att.li.1. Raptim in eam ſententiam pedarii cucurrerunt. Cæſ.1.Bel.Ciu. Aguntur omnia raptim, atque turbate. Cic.ad Att.li.2. Hæc raptim ſcripſi.

Raptio, Rapina, & Raptus, diſtinguuntur ab uulgo, quòd Raptio, ad perſonam, Rapina, ad rem, Raptus, ad ſtuprum referatur. Ter. in Ad. Audiui filium in raptione fuiſſe cum Æſchino. Cic.1. Ver. Quæ res luxuries in flagitiis, crudelitas in ſuppliciis, auaritia in rapinis, efficere potuiſſet. Cic.4. Tuſc. Quis de Ganymedis raptu dubitat quid poetæ uelint?

Rapto, ptas, frequenter rapio, traho. Virg.1. Æn. Ter circum Iliacos raptauerat Hectora muros. Tacit. li.12. Raptare inter ſe, immittere latronum globos. Cice. pro Sext. Diſſipati liberi, raptata coniunx.

Raptor, ἅρπαξ, ἁρπακτὴς, qui rapit. Plaut. in Epi. Raptator hoſtium glorioſus. Virg.2. Æn. Inde lupi ceu Raptores atra in nebula. Horat.3.Car. Fugies inaudax Prœlia raptor.

Raptvm, pti, [*Ratto*] λεία, λάφυρον, res rapta. Liu.7. Quòd rapto uiuere neceſſitas cogeret. Ouid.1.Met. Viuitur ex rapto.

Raptvra, ræ, rapiendi actus. Pli.li.11.cap.24. Cum raptura incidit.

Rapvlvm, dimin. Rapum. Hora.2.Ser.Sat.8. Acria circum Rapula. Idem Sat.2. Cum rapulis plenus, Atque acidas mauult inulas.

Rapvncvlvs, li, a quibuſdam appellatur herba, quam Dioſc. ῥαφανὶς ἀγρία. Pli. Rapum ſilueſtre, uulgus Rapuntium nominat.

Rare, ἀραιῶς, infrequenter, non denſè. Col.lib.2 cap.9.

Rarefacio, rarum facio. Col. li.3. Si rareſeceris eas partes, ſupra quas ramum ſecaturus es. Lucret. li.6. Et rarefecit calido miſcens ſe uapore.

Rarefio, ἀραιοῦμαι, paſſiuum à rarefacio. Lucr.lib.1. Calidum denſarier ignem, Nec rarefieri. Rarefactum, idem li.3.

Rarenter, raro. Gel.li.2.cap.25. A rarus non dicitur rare, ſed alii raro dicunt, alii rarenter. Cato cap. 103. Dato rarenter bibere. Pomponius Ergaſtulo: Longe ab urbe uillicari, quò herus rarenter uenit.

Raresco, is, ἀραιοῦμαι, μανοῦμαι, rarum fio, ſiue extenuor. Col.li.3.c.16. Quæ uirent, rareſcunt. Virg.li.3. Æn. Rareſcent clauſtra Pelori. Stat.li.1.Silu. Nubila rareſcunt pluuiis.

Raripilvs, a, um, ψιλόθριξ, habens raros pilos. Col. in Præf.li.1.

Raritas, μανότης, contraria denſitati. Cic.2.de Nat.deo. In pulmonibus ineſt raritas quædam i. laxitas quædam ſpongioſa. Accipitur interdum pro paucitate & infrequentia. Pli.lib.25.cap.1. Turpiſſima cauſſa raritatis.

Raritvdo, μανότης, raritas. Col.li.1.de Arb.cap.3.

Raro, σπανίως, inſolenter, infrequenter, minus ſæpe. Cice. pro Roſcio. Am. Hoc maleficium raro extitit. Rarius comparatiuum, & ſuperlatiuum rariſsime. Cicero Lent. lib.1. epiſt. Si rarius fiet, quàm tu expectabis.

Rarvs, a, um, μανός, ἀραιός, ſpongioſum, denſo contrarium. Virg.4. Æn. Retia rara plagæ. Ouid.12. Met. Vt'ue liquor rari ſub pondere cribri Manat. Virg.6.ecl. Et quæ uos rara uiridis regit arbutus umbra. Interdum rarus idem eſt, quod infrequens, & non ubique obuius. Cic.de Amic. Omnia præclara rara. Idem Cælio lib.2. Raras tuas accipio litteras. Horat.1.Carm. Rara fides.

Rasilis, & hoc ile, pe.cor. ξεστὸς, raſus, politus, & nihil extantis habens. Oui.8.Met. Raſilis huic ſummam mordebat fibula ueſtem. Foris Raſilis. Catul. in Epit. Interdum, aptum radi. Virg.2.Geor. Et torno raſile buxum.

Rasis, genus crudæ picis, quæ ex uetuſtate duræ effecta contunditur & in puluerem redacta pharmacis admiſcetur. Col.li.12.c.20.

Rasito, tas, ξυράω, ſæpe rado. Gel.li.3.cap.4. Comperimus nobiles uiros barbam in ea ætate raſitauiſſe.

Rasores, κναφεῖς, tonſores, a radendo. Attamen & fidicines dicuntur raſores, quòd uideantur chordas ictu radere. Nonius.

Rasorivs, a, um, ξυρικός, unde culter raſorius, dicitur quem alio nomine nouaculam appellamus.

Rastrvm, ſtri, & in plurali raſtri, maſ.gen. & Raſtra neutro, [*Raſtello*] inſtrumentum dentatum glebis contringendis idoneum. Pli.li.18.ca.20. Aratione per tranſuerſum iterata, occatio ſequitur, ubi res poſcit, crate, uel raſtro. Ter. Heaut. Iſtos raſtros tamen interea depone. Vir.1.Geo. Raſtris glebas qui frangit inertes. Raſtris item agri a noxiis herbis purgabantur. Ibidem: Quòd niſi & aſſiduis herba inſectabere raſtris, Heu magnum alterius fruſtra ſpectabis aceruum. Quo in loco Seruius raſtros pro ſarculis accipi tradit. Erant item Raſtri inſtrumenta, quibus uites, arboreſq; ablaqueabantur. Idem 2. Ge. Procuruam expectant falcem, raſtroſq; tenaces. Hinc Raſtelli per diminutionem dicti, quibus deſecto fœno prata ſtipulis purgabantur. Var.li.1.de re ruſt.ca.49. De pratis ſtipulam raſtellis eradi. Raſtellum item Suet. in Ner. Pro ſarculo poſuit, aut ſimili inſtrumento, terræ effodiendæ idoneo.

Rasvra, æ, ξυσμὸς, radendi actus. Col.li.4. cap.39.

Ratio, τὸ λογιστικὸν, princeps, atq; nobiliſſima animæ facultas, qua una a ceteris animantibus homo ſecernitur. nam ſenſitiuas animæ facultates cum brutis, naturales etiam cum ſtirpibus habemus cõmunes. Cic.1.Off. Duplex uis animorum, atq; naturæ: Vna pars in appetitu poſita eſt, quæ hominem huc & illuc rapit: altera in ratione, quæ docet & explanat quid faciendum, fugiendumq; ſit, ita fit, ut ratio præſit, appetitus uero obtemperet. Accipitur & pro ipſa ratiocinatione. Horat. Vincit enim ſtultos ratio inſanire nepotes. Rhetores Rationem appellant probatiunculam propoſitioni ſubiectam. ad Heren.li.2. Ratio eſt cauſſa, quæ demonſtrat uerum eſſe id, quod intendimus, breui ſubiectione. Aliquando pro conſilio, & propoſito. Cic. Virgi.2. Mea cum in præteritis rebus eſt cognita, tum in reliquis explorata, atq; prouiſa eſt. Ter. in Ad. Veſtram nequeo ſatis mirari rationem. Aliquando pro cura. Ci. Planco: Peto a te ut me rationem habere uelis & ſalutis, & dignitatis meæ. Idem 2.Off. Habenda ratio rei familiaris: quam delabi ſinere, flagitioſum eſt. Cum præpoſitione Cum, ſignificat negocium. Vnde habere rationem cum aliquo, eſt habere quod cum il lo agas. Cic.4.Ver. Nihil cum eo rationis habui. Idem Att. Cum omnibus Muſis rationem habere cogito. Aliquando pro cauſſa. Idem ad Cato li.15.epiſt. Cum ad Cybiſtra propter rationem belli quinque dies eſſem moratus. Aliquando pro uia, & forma. Sal. in Catil. Ego uobis, ſi modo uultis eſſe uiri, rationem oſtendam, qua iſta fugiatis. Quandoque ſupputatio, uel calculus. Pla. in Aul. Supputatur ratio cum argentario. Idem in Amph. Et meres, ratioueſq; ueſtrorum omnium bene expedire uultis. Ratio etiam proportio, dicitur: ut cum tria ad quatuor epitriti, quatuor uero ad ſex hemiolii rationem habere dicimus. Rationem ſui ducere, eſt cõſulere ſuo commodo. Cic. ad Treb.lib.7. Rationibus inferre aliquam ſummam, eſt eam in rationibus perſcribere. Rationem inire, eſt modum inuenire. Ponitur aliquando pro quantitate. Cato de re ruſt. Scito pro ratione fructuum eſſe, i. pro modo fructuum, aut quantitate.

Ratiocinatio, [*Diſcorſo*] λογισμὸς, principis animæ portionis, i. mentis functio eſt, ex ſingularibus quibuſdam uniuerſalia inducens communes rerum ac generum ſummas, ex iiſq; deinde argumentatione plurima eliciens, de quibus ſcientia habetur, uel opinio. Cic.4.de Inu. Ratiocinatio eſt diligens, & conſiderata faciendi aliquid, aut non faciendi excogitatio. Accipitur aliquando Ratiocinatio, pro argumenti genere, ex duobus pronunciatis concluſionem inferente συλλογισμὸν uocant Græci.

Ratiocinativvs, a, um, quod ad ratiocinationem pertinet. Ratiocinatiuum genus orationis, Cic.1.de Inu. Quinct.li.7.cap.2. Ratiocinatiua, atque collectiua quæſtio. Status ratiocinatiuus idem li.3.cap.6.

Ratiocinator, [*Quadernière*] ſubducendæ rationis peritus, calculatorem nominat Martialis. Col.li.2. ca.3. Ci. Att.li.1. Ratiocinatorem, & clientem tuum. Idem 1. Offic. Exercitatio capienda, ut boni ratiocinatores officiorum eſſe poſſimus, & uidere, quæ reli-

qui ſumma fiat;ex qua,quantum cuique debeatur, intelligas.

RATIOCINIVM,λογισμὸς,ſupputatio, calculi ſubductio. Colu.lib.5.ca.1.Hæc non aliena,nec procul à ratiocinio. Et paulo poſt.

RATIOCINOR,aris.[*Far conto, contare*]συλλογίζομαι, ratiocinatione quadã deprehẽdo,colligo,cõputo.Gel.li.1.c.1. Plutarchus ſubtiliter ratiocinatũ Pythagoram dicit in reperiendo ſtatus,longitudinisq; Herculis præſtãtia. Ci.1.Tuſ.Ratiocinãdi utilitate inſpecta, huius artis terminauimus modum.Idem.2.de Inu. De pecunia ratiocinari, ſordidum eſt.

RATIONABILIS, le,[*Con ragione,*]cum ratione.Quinct.l.5.c.11.

RATIONALIS,le, λογικὸς, cui a natura inſitum ut ratione uti poſſit. Quinctil.lib.7.c.4.Falſa eſt finitio,ſi dicas,Equus eſt animal rationale:nã equus animal,ſed irrationabile.ad Heren. lib.2. In cauſſa rationali quæreretur.Rationales,& procuratores Cæſaris ijdem erant,ut ait Lampridius in Alexandro.

RATIONARIVM,rii,[*Libro di conti*]λογισμὸς, liber rationum.Suet.in Auguſt.Tædio diuturnæ ualetudinis, magiſtratibus ac Senatu domum accitis rationarium imperij tradidit.Rationarius,ria,rium, λογιστικός,ut,Rationarius apparitor , Mar cel.iuriſconſ.

RATIO conſtare dicitur cum iuxta apparet. Pl. Iunior: Mirum,quàm ſingulis diebus in urbe ratio cõſtet.Pro eodem dicimus, Ratio apparet, cum ſcilicet accepta cum datis collata,paria inueniuntur. Plau.in Tri.Ratio apparet:argentum,οἴχεται.

RATIS,tis,ſiue Rates,tis, ſi Probo credimus,[*Zatta naue*] σχεδία, cõnexarũ trabium compages, quæ, antequã nauigia eſſent inuenta,nauiũ uſum præbebat.Pli.li.7.c.56.Nauem primus ex Ægypto in Græciam Danaus,aduexit:ante ratibus nauigabatur.Ci.7.Ver. Cum nauibus aut ratibus conarentur accedere.Καταχρηστικῶς,à poetis pro nauibus accipitur. Virg.li.1. Diſiecitq; rates. Oui.li.14. Met.Fertq; rates pronas, medioq;ſub æquore mergit.

RATITVS,quadrans. & Raticus triens,ab antiquis appellati ſunt, quod in ijs ratis fuerit effigies,ut nauis in aſſe. Nonius.

RATIVNCVLA,læ,λογάριον,dimi.à ratio:quod modo accipitur pro leui & futili ratione. Cic.2.Tuſc. Concludunt ratiunculis Stoici, cur non ſit malum, quaſi de uerbo, non de re laboretur. Suggere ratiunculas,idem 3.de.Na.de.Modo pro ſupputatiũcula,nõ magnæ pecuniæ. Teren.in Phor. Erat ei de ratiuncula apud me reliquum pauxillulum nummorum. Plaut. in Cap. Subducam ratiunculam.

RATVMENA,auriga fuit, qui cũ in ludis Circẽſibus excuſſus fuiſſet, qui eius cum corona,& palma in Capitolium peruenerunt,ſedẽq; ter luſtrarunt. Ex quo factum,ut porta,per quam intrauerat,Ratumena diceretur.Plin.lib.8.c.42.

RATVS,rata,ratum,[*Fermo,ſtabile,coſtante*]κύριος,βέβαιος,firmus, fixus,conſtans, immobilis.Ter.in.Hec.Ne, quod egiſſem,eſſe ratũ Cic.2.de.Na.de.Qui cum tã certos cæli motus tã ratos aſtrorum ordines uideret. Ibidem. Aſtrorum in omni æternitate rati & immutabiles curſus.Ratum habere aliquid,eſt approbare, confirmare. Cic.pro Roſci. Com. Quis hoc frater fratri tribuit,ut quodcunque retuliſſet,id ratum haberet?Ratum facere,eſt cõfirmare. Cic.1.de Diuin. Quid habet augur,cur a dextra coruus,à ſiniſtra cornix faciat ratum?Subaudi augurium.Ratum mihi eſt,approbo. Cice. ad Gal. lib.7. Quæ te emiſſe ſcribis, non ſolum rata mihi erunt, ſed etiam grata.Pro rata, ſiue pro rata parte,i.habita ratione proportionis.Cæſ.1.Bel.Gal.Quadraginta iugera in ſingulos proponit, & pro rata parte centurionibus,euocatisq;. Liui.li.45. Tantum perditi daturũ fuiſſe credunt & pro rata alijs. Cic.1.Tuſ. Vt cuiq; data ſunt pro rata parte,ita lõga aut breuia dicuntur.Pro rata portione.Pli.l.11.c.15.Ratæ preces, Exauditæ.Oui.in Faſt.Efficiatq; ratas utraque diua preces. Eſt & Ratus,participium a uerbo Reor,idem quod arbitratus. Plaut.in Aſin. Ego præter alios meum uirum fui rata ſiccum, continentẽ,amantẽ uxoris maxime. Idem Amph. Victis hoſtibus , quos nemo ſuperari poſſe ratus eſt.

RAVCAE,uermes terreni,radices arborum lædentes.Pli.lib.17.c.18.

RAVCITAS, raucedo,βράγχος, uocis obtuſitas. Pli.li.11.c.51.

RAVCISONVS.Lucre.Rauciſonoq; minantur cornua cantu.

RAVCVS,a,um,[*Rauco,roco,*]βραγχώδης, qui uocẽ obtuſam habet, cõpreſſam, & impeditã. Virg.11.Æn.Dant ſonitum rauci per ſaxa ſilentia cycni.Vbi Raucos cycnos uocat,nõ quidem canoros, aut optimam uocem habentes,ſed alarum concuſſione inter uolandũ raucum per aera ſonum efficientes. Ponitur & pro feſſo: ut,Rauca fama. Cice.ad Varr. lib.9. Te nolo niſi rumor iam raucus erit factus, ad Baias uenire:i.niſi ipſe rumor defecerit.

RAVDVS,uel Rodus,uel etiã Rudus,[*Rozzo,imperfetto*]ἀνέργαστον, teſte Feſto ſignificat rem rudem, & imperfectã.nam & ſaxum quoque Raudus appellant poetæ.Accius Menalippe: Manib. capere rudus ſaxeum grande & graue. Aes quoque rude & impolitum Raudus, Rodus,ſiue Rudus dicebatur.Cinicius de priſcis uocabulis apud Feſtum Omnis materia fere non deformata,rudis appellatur , & ueſtimentum rude, non perpolitum. Ad ædem Apollinis æs conflatum iacebat.Id Rudus appellabant.In æſtimatione cenſoria tamen æs infectum Rudus dicebatur.

RAVDVSCVLA,porta Romæ, à raudo, i.aere, quòd aerata eſſet. Var. 4.de Lingua Lati.

RAVDVSCVLVM,culi, ſiue Ruduſculum,dimin.à Raudus,ſiue Rudus proprie æs rude & infectum:quanquam nonnunquam etiam pro ære ſignato accipiatur,ut ex Cinno annotauit Feſtus.Vnde in uenditionibus mancupi ſcriptum erat, Rauduſculo libram ferito.

RAVENNA,ῥάβεννα,urbs in octaua regione Italiæ,Sabinorum colonia,teſte Pli. lib.3.cap.15.In ora litoris Adriatici.Hanc quidam à Theſſalis conditam perhibent. Alij poſt excifſam Troiam , alij poſt confuſas hominum linguas,in Babylone,conſtructam fabulantur.Liuius auctor eſt,ab Auguſto muris cinctam fuiſſe.

RAVIDVS,χαροπός, quod ex fuluo colore nonnihil ad nigredinem declinat,ut, Rauidi oculi. Col.lib.8.cap.2.

RAVILLAE,dicuntur qui rauos oculos habent. Feſtus.

RAVIS,huius Rauis, raucedo, uocis obtuſitas.Plaut.in Aul. Si quid poſcamus, ad rauim poſcamus,prius, Quàm quicquam detur? i. clamoſe adeo,ut uox etiam toties uociferanti rauceſcat.Apul.li. 3.Boando purgant rauim.

RAVISCELLVS,dimin.Plau.Quis hæc mulier, & ille rauicellus qui uenit?Feſtus:Raui coloris appellantur,qui ſunt inter flauos & cæſios,quos Plautus appellat Rauiſcellos.

RAVRICI,Galliæ Belgicæ populi non procul à Rheno:quorum caput fuit Rauricum,ſiue,ut apud Ptolemæum legitur,Auguſta Rauricorum. Vide Althamerum in Tacitum.

RAVVS,ua,uum,medium habens colorem inter flauum & cæſium,ut ait Feſtus:ſiue quod ex fuluo definit in nigredinem.Cic.lib.4.Ac. Quia nobis tum cæruleum, tum rauum uidetur. Sic ab Horatio Raua lupa dicitur a colore oculorum,lib.3.Carm.Ode 27.Varro 2.de re ruſt.ca.2 Rauis oculis.

R ANTE E

RE,ἀνὰ, præpoſitio quandoque perfectionem denotat,ut recognoſco.Quandoque reciprocationem,ut Redamo. Quandoque contra,ſiue aduerſus,ut Reluctori,i.repugno. Quandoque iterum atque iterum,ut Reputo.Quandoq; reditum ad priſtinũ ſtatum. ut Repueraſco,Quandoque ualde,ut Redundo. Quandoque longe. Vir.li.3.Italiam petere,& terras tentare repoſtas. Seruius, Repoſtas:i.longe poſitas. Sic Remoueo longe moueo. Quandoque denotat contrarietatem ſuorum ſimplicium.ut,Retego,quod eſt tectum denudo:Reſigno,ſignatum aperio:Recludo,clauſum patefacio.Quandoque habet diuerſam, à ſuis ſimplicibus ſignificationem:ut,Reſciſco.nam cum Scire ſit cognoſcere,Reſcire tamen.ſiue reſciſcere,non eſt rurſus cognoſcere,ſed factũ aliquod occultius cognoſcere.Aliquando nihil omnino addit ſignificationi ſui ſimplicis.nam Recaleo,nihil aliud eſt,quam caleo.

REAEDIFICO,ficas[*Reedificare rifare di nuouo*]ἀνοικοδομέω,inſtauro ædificiũ collapſum reſtituo. Reædificare meritum,pro reſarcire. Cic.ad Att.li.6.Cæſarem in merito reædificãdo diligẽtiorẽ fore.

REAPSE,[*In effetto*]ὄντως,ſignificat re ipſa,Pacuuius: Si non eſt ingratum reapſe quod feci.Ci.1.de Diui.Formæ quæ reapſe nullæ ſunt,ſpeciẽ autẽ offerunt.Idẽ 5.de Fin.Quod idẽ reapſe primũ eſt.

REATE,reatis,ῥεάτιον,Stephano ciuitas in Vmbria,Italiæ umbilicus teſte Pli.li.3.ca.12. Hinc Reatinus gentile. Var.2.de re ruſt. ca.6.

REATVS,tus,[*L'eſſere reo la conditione del reo*]ſtatus & conditio reorũ. Iuriſconſultus:Si diutino tẽpore aliquis in reatu fuerit,aliquatenus pœna eius ſubleuãda erit:i.ut cum mitius animaduertendũ, id quod euenire ſolet aut iudicũ conſilio, in diẽ longiorem iudiciũ reijcientiũ;aut pro re nata,ſi,quia de cauſſa plane nõ liquebat, reus ſæpius ampliatus eſt.pars enim pœnæ uiſa eſt, longa temporis intercapedo in calamitate & miſeria. Iuſtin.li.4. Reuocato igitur ad reatũ Alcibiade,duo prœlia ſecunda Niceas & Lamachus faciunt. Ad reatũ,i.ad cauſſam dicendã.inquit Budæus. Errore autẽ nimio(ut inquit idẽ Budæus)hæc opinio inter noſtræ ætatis iuriſperitos inualuit,ut Reatus pro crimine capiatur . Eſt autẽ reatus uocabulum nouũ, Ciceronis ætati incognitum,proximo tamẽ ſeculo,imperante Auguſto,à Meſſalla primũ uſurpatũ.Quinct.li. 8.ca.3.Meſſalla primus Reatum,Munerarium Auguſtus primus, dixerunt.Mar.lib.2.det iniqua tibi triſtem fortuna reatum.

REBELLO,las,[*Rubellare*]ἀφίσταμαι,ἀποστατέω,proprie de iis dicitur, qui in fide,quam principi,aut reip. obligarunt, non permanent: aut qui aliquando uicti,& in deditionem recepti,bellum redintegrant. Cæſ.8.Bel. Gal.Si tali ratione plures rebellare cœpiſſent. Liui.8.Quia cum Latinis rebellare noluiſſent. Rebellare dicuntur uulnera,ſeu alia uitia,cum ſemel curata repullulant. Pli.li.25. ca.13 Rebellat humor. Idem lib.13.cap.12.

REBELLATOR,[*Rubello*]ἀποστάτης,qui ſemel uictus,& in deditionẽ receptus,bellum inſtaurat, qui'ue in fide principi aut ciuitati obſtricta non permanet. Rebellatrix. Liui.li.40.Prouinciam ingenio ferocem,

ferocem,& rebellatricem. Ouid.3.Triſt.el.12. Teq; rebellatrix tandem Germania.

Rebellio,ἀπόστασις,defectio.Cæſar 3.Bel.Gal.Rebellio facta.Taci.li.3.Rebellionem cœptauere.

Rebellis,le,[*Rubello*]ἀποστατικός,qui ſemel uictus, & in deditionem receptus bellum inſtaurat,qui'ue principis aut reip. ſuæ imperium detrectat.Virg.6.Æn.Gallumq; rebellem.

Rebellium,lii[*Ribellione*]ἀφηνιασμός,Rebellio.Liu.5. Deca.li.2. Qui pacatos ad rebellium incitaſſet.

Rebito,as,[*Ritornare*]ἐπανέρχομαι,a Re,& Ito,as,frequentatiuo uerbi.Eo,is,quo antiqui utebantur pro reuertor, redeo. Plaut.in Capt.Si non rebitas huc.

Reboo,reboas,ἀντιβοάω,ex Re,& Boo,remugio,& per tranſlationem reſono.Vir.li.3.Geo.Reboant ſiluæq; & magnus Olympus. Vbi ſeruius:Reboo Græcum eſt.nam apud Latinos nullum uerbum eſt quod ante o,finalem habeat o, excepto Inchoo: quod tamen maiores aliter ſcribebant, aſpirationem interponentes duabus uocalibus,& dicebant Incoho.

Recalcitro,as[*Percuotere co' calci*]λακτίζω, calce ferio.Proprie de equis dicitur:quamuis & ad homines transferatur. Hor.2.Ser. Sat.1.Cui male ſi palpere,recalcitrat,undique tutus.

Recalco,ἀναπατέω,rurſus calco.Col.lib.2. cap.2. Si uelis humum recalcare.

Recaleo,les,pe.cor.θέρομαι,caleo.Vir.12.Æn.Recalent noſtro Tyberina fluenta Sanguine.

Recalesco,ἀναθερμαίνομαι,rurſus caleſco.Cic.lib.3. de Nat. Deo. Cum motu atque agitatione corpora noſtra recaleſcunt.Ouid.2. de Re.Quid iuuat admonitu tepidam recaleſcere mentem?

Recalfacio,cis,pen.cor.ἀναθερμαίνω,rurſus calidum facio. Oui.8. Met.Calidumq; prioris Cæde recalfecit cōſorti ſanguine telum.

Recaluaster,ſtri,dimin.a Recaluus, qui fonte ſubcalua eſt, non toto capite.

Recaluus,ua,uum, cui non toto caput ſed ſinciput caluum eſt. Plaut.in Rud Ecquem Recaluum ſenem.

Recandesco,ſcis,[*Riſcaldarſi,di nuouo affocato*]ἀναπυρόομαι, à Re candeo,denuo candens,ſiue ignitus fio.Aliquando pro recaleſcere.Ouid.lib.1. Met. Vbi diluuio tellus lutulenta recenti, Solibus æthereis,altoq; recanduit æſtu Tranſlate quoque ira recandeſcere dicitur,cum ſemel prope lenita, rurſus exaſperatur. Idem li.3. Met.Audito clamore recanduit ira. Interdum eſt candidum fieri. Idem lib.4.Met.Percuſſa recanduit unda.i.candida facta eſt è ſpuma,concitatum ſolet emittere.

Recano,recanis, recinui, recentum, ἀνακαλέω, cantu reuoco. Pli. lib.10.cap.33.de perdice loquens: Cum ſenſit fœminam aucupis accedentem ad marem,recinat,reuocatq;.

Recanto,as,are,[*Cantare al contrario di prima*]παλινῳδέω,diuerſa ſuperioribus canere. Inde Recantatus,a,um,partic.ut,Opprobria recantata, mutato carmine in laudem conuerſa. Hor. 1.Car. mitibus Mutare quæro , triſtia dū mihi Fias recantatis amica Opprobriis. Curæ recantatæ, Ouid. 1.de Rem. Interdum eſt ſonum cantati carminis reflectere.Mart.li.2.Nuſquam Græcula quod recantet Echo. Pli.li.28.ca.2.pro incantare uidetur uſurpaſſe.Non pauci ſerpentes ipſos recantari credunt.

Recedo,dis,[*Partirſi,farſi da canto,indietro*]ἀπέρχομαι, abeo. Cic. Att.li.2.Aduola in Formianum:unde nos pridie Non.Mai. recedere cogitamus.Plaut.in Cap. Ab iſtoc procul recedas. Aliquando pro diminui.Pli.ep.6.li.3.Receſſit uenter.Pro diſiungi.Celſus:Sæpe fragmentum à fragmento recedit.Recedere ab officio,eſt deſerere officium.Cic.3.Offi.Recedere ab armis,eſt deſiſtere.Cic. pro Roſc.Am.Recedere à uita, eſt mori. Ci.4.Tuſc. Recedere ab oculis,eſt è conſpectu abire:accipitur pro mori.Pli.epiſt.15.Recedere à conditione,perſona,ſtatu,eſt immutare perſonam, conditionem,ſtatum.Cic. Att.li.1.Neque de ſtatu nobis noſtræ dignitatis recedendum.

Recello,lis,[*Ridurre,inchinare*]Apul.li.10.Meta. uidetur accipere pro eo quod eſt reducere,retrahere Illa(inquit)quoties ei parcens,nares recellebam accedens,toties uiſu rabido & ſpinam prehendens,Liui.autem lib.24.uidetur uſurpaſſe pro deprimere.Ferrea manus,inquit, cum iniecta proræ eſſet , grauiq; libramento plumbi recelleret ad Solum ſuſpenſa prora.i. deprimeret.

Recens[*Freſco,nuouo,di poco,recente*]νεαλής,πρόσφατος,νεαρός,nouus,nouitius,qui nuper fuit.Cic.Cecin. Commemorarem non ſolum ueterum,ſed horum etiam recentium uel ducum,uel comitū tuorū grauiſſimos caſus. Vir.3. Ge. Iubeo frondentia capris Arbuta ſufficere,& fluuios præbere recentes.Recens & Laſſus contraria.Curtius li.3. Timere ne non uirtute hoſtium, ſed laſſitudine ſua uincerentur. Perſas recentes inde ſucceſſuros, ſi laxius ſtare potuiſſent. Oui.2. Met. Ardua prima uia eſt, & qua uix mane recentes Enituntur equi. Inuenitur etiam Recens aduerb. Virg.3. Ge.Sole recens orto.i.recenter,Suet.in Tib.Romam, recens con ditam,migrauit.Pli.li.18.c.22.Quam recentiſſime ſtercorato ſolo.

Recenseo,es,[*Riconoſcere,ricommemorare*]καταλέγομαι, ἐξετάζω, ἀπαριθμῶ, recognoſco, & ſummam totius multitudinis per numeros colligo. Liuius:Inter hæc recēſet exercitū,militē inſtruit. Idē 26.Recēſuit captiuos,quot cuiuſq; populi eſſent. Vir.4. Geo. Conſedit ſcopulo medius,numerūq; recenſet.Recenſere,narrare. Ci.Att.li.16.Recenſes multa,quæ uellē. Oui.epi.9. Fortia facta recenſe.Stat.4.Sil. Dinumera faſtos,nec parua exempla recenſe.

Recensus,a,um,recognitus. Suet.in. Veſpaſ. Ampliſſimos ordines & exhauſtos cæde uaria,ſuppleuit,recenſo ſenatu,& equite.Legitur,& recenſitus,ta,tum,partic.a uerbo antiquo Recenſio,recenſis,quartæ coniugationis,idem ſignificans quod recenſus.Suet.in Cæſ. Inſtituit ut quotannis in demortuorum locum ex iis,qui recenſiti non eſſent,ſubſortitio à pretore fieret.Claud.in Eutrop.li. 2.Priſca recenſitis euoluite ſecula faſtis.

Recensus,us, ui, recognitio exercitus, alterius'ue multitudinis. Sue.in Cæſ.Recenſum populi uicatim per dominos inſularū egit.

Recensio,multitudinis cuiuſuis recognitio:ut,Recenſio copiarum ſiue exercitus. Interdum pro cenſu ciuium eorumq; facultatum, qui Romæ quincto quoque anno à cenſoribus fieri ſolet.Cic.pro Mil.Qui nimpharum ædem incendit,ut memoriam publicam recenſionis tabulis publicis impreſſam extingueret.

Recentari,ἀνανεοῦσθαι,renouari. Accius: Albicaſcit Phœbus,& recentatur commune lumen hominibus & uoluptas. Nonius.

Receptaculum,li, [*Recettacolo,ricetto*]ὑποδοχεῖον,ὑποδοχή, quicquid rem aliquam in ſe recipit. Cice.2.de Natu. deo. Aluus cibi potioniſq; receptaculum. Idem 1. Tuſc.Corpus eſt quaſi uas,aut aliquod animi receptaculum.Idem 7. Ver. Illud tibi oppidum receptaculum prædæ fuit.Interdum idem eſt quod perfugium,i.locus in quem quis ſe recipit,ut à ui aut iniuria tutus ſit. Cæſ.7.bel. Gal.Oppida incendi oportere,ne ſuis ſint ad detrectandam militiam receptacula.Cic. in Piſ.Cui templum illud fuit arx ciuium perditorum,receptaculum ueterum Catilinæ militum.

Recepticius,a,um,ἐξαίρετος,excepticius,quicquid in uenditione aut quauis alia alienatione excipimus. Recepticius ſeruus appellatus eſt,nuptæ mulieris proprius,quem reſeruauit,cū dotē marito daret. Quoties.n.mulier in dāda uiro dote,aliqua ex ſuis bonis retinet,nec ea ad uirū trāſmittit,Recipere ea dicit.Gel.l.17.ca.6.

Recepto,ptas,[*Riceuere ſpeſſo*]ὑποδέχομαι , frequent. à Recipio. Ter.Hec.Mecū receptas filium. Idem Heaut. Victus,ueſtitus,quo in tectū te receptes.Luc.l.7.Placido natura receptat Cūcta ſinu.

Receptum,pti,ſubſt.ὑπόσχεσις.pollicitum, promiſſum. Cice.2.Phil. Promiſſum & receptum interuertit, ad ſeq; tranſtulit. Idē 7.Ver. Scitis eſt factū Siculis,ſatis officio,ſatis ꝑmiſſo noſtro ac recepto.

Receptus,ta,tum.parti.à Recipio:ut, Receptus mos,quem ſponte (ut inquit Nonius)ciuitas alienum aſciuit. Recepti in ciuitatem, cum ſuffragio ciues effecti.Receptus cælo. Quinct.l.3.c.7.Quòd ipſum cælo receptum,temporis eius homines non dubitauerint. Oui.3.de Pont.Tunc me(ſi qua fides)cæleſti ſede receptum Cum fortunatis ſuſpicor eſſe deis. Virgil.lib.1.Æn. Frugeſq; receptas Et torrere parant flammis & frangere ſaxo.

Receptus,us,ui [*Il ritirarſi*]ἀναχώρησις,ἀπαγωγή ipſe actus recipiēdi,ſiue ſubducendi ſe è pugna. Liui.8.Breuitate ipſa loci, faciliq; receptu in tam propinqua caſtra.Receptui ſignum dare, eſt tubæ ſigno copias à pugna reuocare. Liu.2.Canere receptui. Cic. 12. Phil.Quis reuocante, & receptui canente ſenatu, properet dimicare?Nonnunquam per tranſlationē accipitur pro recedere. Cic. 3.Tuſ.Ratio abſtrahit ab acerbis cogitationibus hebetem aciē ad miſerias contemplandas:à quibus cum cecinit receptui , impellit rurſum,& incitat ad cōſpiciēdas,totaq; mēte contrectādas uarias uoluptates. Receptus præterea ſignificat locū ipſum,in quem tuto ſe recipit exercitus. Vir.11.Æn. Planicies ignota iacet, tutiq; receptus. Ci.Att.li.8.Neque ex omnibus oppidis contrahere copias expedit,ne receptum amittā.Plancus Ci.li.10. Animaduerti nullum alium receptum Antonium habere,niſi in his partibus.

Recessus,[*Il ritirarſi à dietro*]ἀναχώρησις,ὑποχώρησις,actus recedendi,diſceſſus. Ci.de Or. Luna acceſſu,& receſſu ſuo Solis lumē accipit. Interdū idē quod ſeceſſus:i.locus ſecretior, turba & tumultu uacuus. Cic. Att. Mihi ſolitudo,& receſſus prouincia eſt. Receſſus oculi,eſt ipſa concauitas,in qua oculus reconditur. Pli.li.8.ca.33. Oculi in receſſu cauo,tenui diſcrimine. Receſſus animi per tranſlationem dicuntur cogitationes reconditæ. Cice.pro Marcello: Cum in animis hominum tantæ latebræ ſint,tanti receſſus.

Recidina,orum,plur.num.& neut gen.ueſtimenta, ſunt quæ Cœnatoria appellantur. Iuuen.Sat.3.Ruſticus ille tuus ſumit recidina Quirine. Dictio forte compoſita ex nomine Latino Reciniū, quo ſignificatur ueſtis quadrata,& ex Græco δεῖπνον,cœna.

Recidiuus,a,um, [*Rifatto, & rimeſſo un'altra uolta*]ἀναμαχόμενος,

quòd denuo concidit. à Re, præpoſitione, actus iterationē ſignificante, & nomine Cadiuus. unde Cadiua mala legimus apud Pli. li. 15. c. 16. Proprie itaq; recidiuū quid dicitur, quod iterato cecidit. Vir. li. 4. Æn. Et recidiua manu poſuiſſem Pergama uictis: i. quæ receciderunt. Idem li. 7. Funeſtæq; iterum recidiua in Pergama tædæ. Vbi Seruius interpretatur, Recidiua, poſt caſum reſtituta: reſpicēs opinor, ad oppidulum illud, quod Æneas, cum primum nauibus egreſſus eſſet, non procul a Laurento condidit: quod & ipſum à nomine relictæ patriæ Troiam appellauit: ut auctor eſt Liu. lib. 1. Melius tamē mea quidem ſentētia, Recidiua Pergama intelligere poſſumus, quæ iterum ceciderūt, i. bis euerſa ſunt. conſtat enim Troiam bis captā, ſemel ab Hercule tēpore Laomedontis regis, cum Heſionem ſcopulo alligatā, occiſo marino monſtro, liberaſſet: quo nomine cum pactam ſibi mercedem Laomedon ſoluere recuſaſſet, Hercules contracto exercitu urbem expugnauit, Laomedontem occidit, Heſionēq;, & Priamum captiuos in Græciam abduxit. redemptus poſtea à uicinis Priamus, Troiam inſtaurauit, multoq; ſplendidiorē reddidit: quę a Græcis duce Agamemnone ſecūdo fuit euerſa. Febres recidiuæ dicūtur, in quas ſecundo recidimus, cum ſ. ſcilicet morbo liberati, denuo in eundem relabimur.

Recido, dis, p. c. recidi recaſum, [*Ricaſcare*] ἀφικπίπτω, retrorſum, ſiue iterum cado. Exigit accuſatiuum cum Ad, uel In. Cic. ad Brutū: Nonne hoc eſt in eaſdem tenebras recidiſſe? Plau. in Men. Omnes in te iſtæc recident contumeliæ. Tere. Prol. Hec. Nolite ſinere arte muſicā recidere ad paucos. Cic. Att. li. 4. Id ego puto ad nihil decaſurū. Inuenitur aliquando apud poetas Reccido, c, littera geminata, ut prima ſyllaba natura breuis producatur. Lucr. lib. 1. At neque reccidere ad nihilum res poſſe. Propert. lib. 4. Reccidit inq; ſuos menſa pedes.

Recido, dis, di, p. p. [*Tagliare, recidere*] ἀποκόπτω, abſcindo, reſeco: ex Re, & Cædo. Cato ca. 2. Viam publicam muniri, uepres recidi. Mart. li. 1. Quamprimum longas Phœbe recide comas. Hor. de Arte: Ambitioſa recidet Ornamenta. Oui. 1. Met. Immedicabile uulnus Enſe recidendum eſt. Reciſus, a, um, partic. Cic. de Prou. conſ. Nationes eas, quæ poterant in prouincias noſtras redundare, ab eo partim reciſas, partim repreſſas. Ouid. 3. Faſt. Idq; ancile uocat quod ab omni parte reciſum eſt. Reciſio. Pli. lib. 21. cap. 4.

Recingo, gis, quod cinctum erat ſoluo. Ouid. li. 4. Met. Sumptumq; recingitur anguem. i. deponit anguem, quo ſe antea uelut cingulo præcinxerat. Vir. 4. Æn. In ueſte recincta Teſtatur moritura deos.

Recinium, nii, ueſtis quadratæ genus, dictæ, ut Seruio placet, quòd laciniam eius retrorſum reiiciebant. Recinium (inquit Feſtus) omnem ueſtimentum quadratum. Qui XII. Tabulas interpretati ſunt eſſe dixerunt uirilem togam, prætextam clauo purpureo. unde mimi planipedes Reciniati dicuntur.

Recino, nis, [*Ricantare*] iterum uel frequenter cano. Cic. de Clar. Ora. In uocibus noſtrorum recinit quiddam, & ſonat urbanius. Hora. li. 1. epiſt. 1. Hæc recinunt iuuenes dictata, ſenes.

Recipio, pis, ex Re, & Capio, [*Ricevere*] ἀναλαμβάνω, rē ſemel depoſitā, traditā'ue, rurſus aſſumo. Liu. li. 9. Recipiant arma, quæ per pactionē tradiderunt. Quandoq; pro admittere, accipere, & honoris, uel beneficii, uel humanitatis, cauſſa ſuſcipere. Ci. l. 2. Off. Cyrſilum quendā, ſuadentē ut Xerxen reciperēt, lapidibus obruerūt. Quandoq; pro reuocare. Vir. 2. Æn. Sic ore effata recepit Ad ſeſe. Quādoq; in tutū reducere, liberare. Idē 6. Æn. Illū ego p flāmas & mille ſequētia tela Eripui his humeris, medioq; ex hoſte recepi. Recipere ſeruū, ut in l. 1. de Seru. corrup. Vlpia. dicit, eſt refugiū abſcondēdi cauſſa ſeruo præſtare uel in ſuo agro, uel in alieno loco ædificio'ue. Quādoq; proficiſci. Plaut. in Capt. Inde me continuo recipiā rurſum domū. Quādoq; recuperare. Cic. in Catil. Tarentū qua uigilātia, quo conſilio recepit? Quādoq; excipere ad uſum ſuum, & reſeruare. Pla. in Tri. Poſticulū recepit, cū ædes uenderet. Hinc Recepticius ſeruus, de quo paulo ante. Recipere enſem, eſt e uulnere educere. Sic enim interpretatur Seruius illud Virg. 9. Æn. Totū cui cōminus enſem Condidit aſſurgēti, & multa morte recepit. Interdū pro promittere, niſi qđ recipere amplius quiddā ſignificat, q̄ promittere: quaſi rei euentū & periculū in ſe ſuſcipere. Cic. Craſſo: Quæ tibi ꝑmitto, ac recipio ſanctiſſime eſſe obſeruaturū. Cec. ad Cic. Filio dixerā, librū ea cōditione daret ſi reciperes te correcturū. In qua ſignificatione ēt dicimus. Recipere in ſe. Ci. Bruto, li. 13. Fa. Separatim in me recipio, fore eū tibi & uoluptati, & uſui. Aliqn̄ pro approbare. Pli. li. 25. c. 4. Quartū genus molle lanuginoſum. pinguius ceteris: hoc recepere medici Quinct. li. 8. Vſus recepit Bene moratas urbes. Aliquādo pro nominatim cauere. Iuriſconſultus in l. emptorem. de act. emp. Recipitur, ut nummos uēditor accipiat. Budæus. Aliqn̄ pro accipere. Plau. in Rud. In cuſtodiā nos ut tuā recipias, & tuere. Recipere ſe .i. animum, ac uires reſumere. Ci. in ſomno Scip. Quæ cū intuerer ſtupēs, ut me recepi. Recipere mandatū, eſt totū mādati onus in ſe grās ferre. Ci. pro Sext. Roſc. Quid recipis mādatū, ſi neglecturus es? Differunt Recipere, & Suſcipere, ut ait Aſconius in Diui. quòd recipimus partē, ſuſcipimus totum. Cic. 2. de Or. Magna offenſio, uel negligentiæ ſuſceptis rebus, uel perfidiæ receptis. Hinc receptor, & receptrix. Cic. 6. Verr. Receptrix furtorum Meſſana.

Receptator, a recepto, ptas. Metius Iuriſconſultus titulo de receptat. Peſſimū, inqt, genus eſt receptatorū, ſine quibus latere nemo diu pōt. Ci. pro Mil. Occultator ille, & receptator latronū locus.

Receptio, onis. Plau. in Aſi. Quid tibi huc receptio ad te eſt meum uirum? i. Quare recipis ad te uirum meum.

Reciproco, cas, [*Ritornare, rimettere*] ἀντιστρέφω, παλινδρομέω, in contrariam partem reflecto. Liu. 22. Cum iam ſpiritum includeret uentus, nec reciprocare animā ſineret. Gel. In eā fiſtulā, per quā ſpiritus reciprocatur. Interdū idem eſt, quod mutuo quadā conſequētia à ſe inuicem dependere. Ci. li. 1. de Diui. Siquidem iſta ſic reciprocantur, ut ſi diuinatio ſit, dii ſint: & ſi dii ſint, diuinatio ſit. Reciprocatio, eiuſdem uiæ retrogada repetitio, & acceſſus & receſſus. Pli. li. 9. c. 8. Innumera uis mugilum ſtato tempore anguſtis faucibus ſtagni in mare erumpit, obſeruata æſtus reciprocatione.

Reciprocus, ca, cum, ἀντίστροφος, quòd alicunde profectum, redit eo, unde profectum eſt: à recipiendo dictum, ut docet Var. l. 6. de Lin. Lat. Reciprocus amnis, refluus, Pli. li. 9. cap. 57.

Recisamentum, ti, ψῆγμα, ἀπόκομμα, fruſtum exiguum, & ueluti ramentum, a re quampiam reciſum. Pli. li. 34. cap. 11. Ocyſſime æs coroniarum æruginem contrahit, recisamentis in acetum additis.

Recitatio, ἀνάγνωσις, de ſcripto pronunciatio. Ci. pro Clu. Ita Brutum ultus eſt, ut illum recitationis ſuæ peniteret.

Recitator, ἀναγνώστης, q aliquid de ſcripto pronūciat. Cic. 2. Inu.

Recito, tas, [*Recitare, narrare*] clare de ſcripto pronūcio. unde poetæ, & alii ſcriptores recitabant publice opera ſua, & nonnulli aliena. Cice. ad Planc. li. 10. Caue. n. putes ullas litteras unquam grauiores, quam tuas in ſenatu eſſe recitatas. Aliquando non legendo, ſed memoriter referendo fit recitatio. Quinct. At iſta legem recitat. Loquens de muliere cæca.

Reclamatio, contradictio, & proprie cum clamore. Cic. 4. Phil.

Reclamito, as, frequent. Ci. pro Roſcio. Am. Reclamitat iſtiuſmodi ſuſpicionibus ipſa natura.

Reclamo, [*Contradire*] ἀντιβοάω, clamore aduerſor. Cic. pro Pomp. Iſtis reclamantibus, unum elegiſtis, q uē bello prædonū præponeretis. Idem Le. 1. Eius orationi uehementer reclamatum eſt.

Reclino, as, [*Inchinarſi*] ἀνακλίνω, κατακλίνω, inclino ad iacendum uel quieſcendum. Cæſ. 6. Bel. Gal. Paulum modo reclinatæ quietem capiunt. Reclinatus, a, um. Horat. 2. Carm. Seu te in remoto gramine per dies Feſtos reclinatū bearis Interiore nota Falerni.

Reclivis, & hoc'ue, ἀνακλιτος, ἀνακλινόμενος, reclinatus, ſiue procumbens. Mart. lib. 9. Sic in gramine floreo reclivis. Oui. 10. Met. Inq; ſinu iuuenis poſita ceruice reclivis.

Recludo, is, ſi, ſum, [*Aprire*] ἀνοίγω, quod clauſum erat aperio. Pla. in Capt. Cellas refregit omnes, recluſit armarium. Virg. 8. Æne. Infernas reſeret ſedes, & regna recludat Pallida. Oui. 7. Met. Stricto Medea recludit Enſe ſenis iugulum. Hor. 3. Car. Ode 3. Virtus recludens immeritis mori Cælum, negata tentat iter uia. Recluſus, a, um, apertus. Ouid. 7. Met. Foribuſq; recluſis, Speq; fideq; pater, dixit, maiora uidebis.

Recogito, [*Ripenſare*] iterum atq; iterum cogito. Cic. Q. Fra. li. 2. Mihi uideris de nominibus Pōpeianis in ocio recogitaſſe. Colu. li. 1. in Præfa. Sæpe mecum retractans, ac recogitans, quam exoleuerit diſciplina ruris.

Recognitio, modo idē q̃ agnitio, ἀναγνώρισις, i. eorum, quæ alias nobis nota fuerūt, iterata ex interuallo cognitio. Modo idē quod cōmemoratio, uel recordatio, Cic. 6 Ver. Iſtius animus eſt uſe in recognitione ſcelerū ſuorū. Interdum inſpectio. Col. l. 11. c. 1. Tā ueſtem ſeruitiorum, quàm ferramenta bis debebit ſingulis menſibus recenſere, nam frequens recognitio nec impunitatis ſpem, nec peccandi locum præbet.

Recognosco, is, [*Riconoſcere*] ἀναγνωρίζω, agnoſco, ad memoriam reuoco. & rem olim cognitam denuo cognoſco. Cic. 2. Ver. Non uidetur hæc multitudo cognoſcere ex me cauſſā uoluiſſe, ſed ea, quæ ſcit, mecum recognoſcere. Interdum eſt, inſpicere. Col. li. 1. Veſtem, manicas, pedumq; tegmina recognoſcat. Interdum corrigo, emendo. Ci. in Vatiniū. Is codicem non recitandi cauſſa legit, ſed recognoſcēdi. Idem 4. Verr. Hęc omnia ſumma cura & diligentia recognita, & collata. Recognoſcere equitum turmas, pro recenſere. Suet. in Auguſto.

Recolo, is, [*Rinouare, ripenſare, ricordarſi*] ἀναπολέω, ἀνακαλέω, de nuo colo. Ouid. 5. Met. Partimq; rudi data ſemina iuſſit Spargere humo, partim poſt tēpora longa recultæ. Per tranſlationē accipitur pro polire, & exercere, quod & excolere dicimus, Pli. epiſt. 3. 129. Vt terræ uariis mutatiſq; ſeminibus, ita ingenia noſtra nunc

hæc nunc illa meditatione recoluntur. ualet, cultui ſuo, & nitori reſtituere. Liu.l.39. Metalla uetera intermiſſa recoluit, noua multis locis inſtituit. Tacit. li.3. Quo tum exemplo Lepidus auitum decus recoluit. Interdum meditari, perpendere. Cic.9. Phil. Quæ ſi tecum ipſe recolis, æquo animo mortere. Idem pro Arch. Quin tum alii tribuunt aleæ, quantum pilæ; tantum ego mihimet ad hæc ſtudia recolenda ſumpſero.

Recolligo, is, [*Adunare, raccogliere, mettere inſieme*] ἀναλέγομαι, in unum colligo. Col.li.8.cap.5. Circumire oportebit cubilia, ut, quæ mota ſunt, oua recolligantur. Pli. epiſt. 190. Actionem meam recollegi. Ouid.7. Met. Renouata ſenectus In florem redeat, primoſq; recolligat annos. Recolligere animum alicuius, reuocare ab ira. Cic. Att. li.1. Quod ſcribis, etiam ſi cuius animum in te eſſet offenſior, a me recolligi oportere. Recolligere ſe ab ægritudine eſt uires recipere. Pli. lib.23. cap.7.

Recomminiſco, [*Ricordarſi*] ἀναμιμνήσκομαι, reminiſcor. Plaut. Tri.

Recompoſitus, rurſus compoſitus. Ouid.1. Amorum.

Reconciliatio, Cic. Att. li.9. Et in Ora. pro Clu.

Reconciliator, διαλλάκτης, pacificator. Liu.5. Phaneas reconciliatore pacis, utēdum potius Antiocho cenſebat, quā duce belli.

Reconcilio, as, [*Riconciliare, ritornare in gratia*] καταλλάττειν, in cōcordiam reducere. Cic. Att. Quinctus filius plane currentē animū patris ſorori tuæ recōciliauit. Liu.2. Vt Alio munere ſibi recōciliaret ciuium animos Reconciliare exiſtimationem, eſt eam recuperare. Cic.2. Ver. In quo recōciliare exiſtimationem iudiciorum amiſſam poſſetis. Reconciliare filium, frequens eſt apud Pla. in Capt. pro, efficere ut reducatur filius domum. Reconciliatus, a, um, Ci. Len. l.1. Videbatur recōciliata nobis uolūtas ſenatus eſſe.

Reconcinno, [*Riſare*] ἀνακαινίζω, inſtauro reparo. Ci. ad Q. Fr. li.2. Tribus locis ædifico, reliqua recōcinno. Cæl. li.2. Bel. Ci. Diuturni laboris detrimētum ſolertia, & uirtute militum recōcinnatur.

Recondo, dis, [*Coperchiare*] κατακρύπτω, κρύπτω, occulto, tego, repono. Ci.1. de Inuē. Gladiū cruentū in uaginā recondidit. Vir.5. Æn. Quos fama obſcura recondit. Oui.11. Met. Depoſuitq; caput, ſtratoq; recondidit alto. Reconditus, a, um, occultus, abſtruſus. Cic.6. Ver. Statuerunt ſeſe nihil tam reconditū poſſe habere, quod non iſtius cupiditati apertiſſimum eſſet. Idem pro Quinct. Natura triſti ac recondita fuit. Idem 4. Ac. A me, quæ in promptu erant, dicta ſunt: à Lucullo reconditiora deſidero. Brutus. Ci. li.11. Statim reſcribe, tuorumq; aliquem mitte, ſi quid reconditum magis erit.

Reconflo, as, ἀναχωνεύω, denuo conflo, & per tranſlationem regigno, reſtituo. Luc. li.4. Vnde reconflari ſenſus per membra repente poſſit. Vbi Reconflari, dixit, pro, renaſci, regigni.

Recoquo, pe.c. [*Ricuocere*] ἀνεψῶ, rurſus coquo. Mar. li.11. Et Velabrenſi maſſa recocta foco. Cic. de Sen. Quo quidem me proficiſcentem haud ſane quis facile retraxerit, ne'ue tanquam Peliam recoxerit. Tranſlate pro rurſus polio, & formo, tanquam aurum & ſimilia, quæ iterum coquuntur, ut meliora fiant Quinct. li.12. c.6. Apollonio Moloni ſe reformandum, ac uelut recoquendum dedit. Lucr. li.7, Spiculaq; extenſo Pæan Pythone recoxit. Recoctus, a, um, ut Paſſum recoctum, Sta.4. Sil. Senex recoctus, Catul. Epig.50. Scriba recoctus, inquit Acron, dicitur, qui ſæpius cum proconſule ad prouinciam miſſus, exercitatior eſt factus ex ipſa frequentia, & uſu. Hor.2. Ser. Sat.5. Plerunque recoctus Scriba.

Recordatio. Cic. de Sen. Benefactorum recordatio iucundiſſima eſt. Idem ad Att. lib.12. Recordationes quaſi morſu quodam dolorem efficiunt.

Recordor, aris, [*Ricordarſi, mettere in memoria*] ἐννοῶ, ἐνθυμέομαι, ἀναμιμνήσκομαι, in memoriam, ſiue in mentē reuoco: quaſi iterū cordi do. ueteres enim Cor pro mēte dixerunt. Ci. Tuſ. Ex quo efficit ille Socrates, ut diſcere nihil aliud ſit, q̄ recordari. Vir.3. Æn. Si rite audita recordor. Dicimus autem Recordor huius rei, & hanc rem. Ci. in Catone. Vt bella à ſe geſta, triumphoſq; recordentur. Idē pro Plan. Huius meriti in me recordor. Recordās. Ci. Att. li.4. Nauigationem timebā, recordans ſuperioris tuæ tranſmiſſionis.

Recraſtino, as, [*Differire di giorno in giorno*] differo, quaſi in craſtinum reiicio. Pli. li.17. ca.14. Recraſtinare minime utile. Col. lib.2. cap.21. Non debet recraſtinari.

Recrementum, purgamentum rei cuiuſlibet. Celſus lib.5. Vlcera illinenda aut plumbi recremento, aut ceruſſa.

Recreo, as, [*Ricriare*] ἀναζωπυρῶ, ἀνακομίζομαι, reficio, inſtauro, refoueo. Pli. Defecta longis ægritudinibus corpora recreantur. Ci. pro Roſ. Am. In iſto bello non recreatur, neq; reſtitutus, ſed ſubactus oppreſſuſq; populus R. eſt. Idem poſt reditum ad Quir. Bona ualetudo iucundior eſt iis, qui è graui morbo recreati ſunt, quàm qui nunquam ægro corpore fuerunt.

Recrepo, as, [*Riſonare*] ἀπηχῶ, ἀναψοφῶ, crepitum reddo, reſono. Catul. Epig.58. Caua cymbala recrepant.

Recreſco, [*Creſcere un'altra fiata*] rurſus creſco. Pli. lib.11. ca.37. Nec præciſa oſſa recreſcunt. Liui.26. Fauete nomini Scipionum, ſoboli imperatorum ueſtrorum, ueluti acciſis recreſcenti ſtirpibus. Ouid. Epiſt.2. Luna quater latuit, toto quater orbe recreuit.

Recrudeſco, is, [*Rinouare, eſaſperare*] ἐξωμόομαι, ad priſtinā cruditatem redeo tranſlate accipitur pro exaſperari. Tractū à uulneribus, quæ cum agitatione nimia, uel male purgata interdum recrudeſcunt, i. cruda & noua fiunt, grauiorem excitant dolorem. Ci. ad Sulp. l.4. Hoc tam graui uulnere ēt illa, quæ cōſanuiſſe uidebātur, recrudeſcūt. Recrudeſcit ſeditio, Liu.6. Recruduit pugna, Liu.10.

Recta cœna, uel recta abſolute, à ueteribus dicebatur cœna, quam clientibus, & conuictoribus, & recto ordine diſcumbētibus laute principes dabant. Sue. de Aug. Conuiuabatur aſſidue, nec unquam niſi recta, non ſine magno ordinum, hominumq; delectu. Idem in Domit. Multa in conuiuiorum uſu nouauit: ſportulas publicas ſuſtulit, reuocata cœnarum rectarum conſuetudine. Mar. li.8. Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt. Liberaliores enim diuites, ciuiliores'q; ſalutatoribus ſuis legitimum conuiuium exhibebant, quæ recta cœna uocabatur. ſordidi autem rectæ cœnæ loco ſportulā tantum præbebant. Sportula ſpecimen erat puſilli, parciq; hominis. Suet. in Nerone. Adhibitus ſumptibus modus, publicæ cœnæ ad ſportulas redactæ. Interdum nummi ſportulæ loco cedebant. Iuu. Sat.1. Sportula quid referat, quantum rationibus addat.

Recta, aduer. [*Al diritto*] εὐθύ, recta uia. Ter. in Eun. Cur non recta introibas? Cic. ad Att. li.6. E naui rectā ad me uenit.

Recta tunica, ἐνθὴς, ὀρθή, dicebatur quæ ita contexta erat, ut ueluti rigens ſtaret. hac tyrones, & nouæ nuptæ induebantur. hāc parentes liberis ſuis conficiendā curabant, ominis cauſſa. Feſt. li.16.

Rectangulus, la, lum, ὀρθογώνιος, quod habet lineas in rectum productas itaq; coeuntes, ut nulla magis promineat, quàm altera.

Recte, [*Bene, dirittamente giuſtamente, ragioneuolmente*] καλῶς, bene. Ci.4. Ac. recte concluſit, teneo: ſin uitioſe, minā Diogenes reddet. Idem Att. li.9. Recte auguratis de me, bene enim tibi cognitus ſum. Aliquando pro iuſte. Ter. in An. Pater non recte uinctus eſt. Pro non oblique. Ci.1. de Fin. Siue aliæ declinabunt, aliæ ſuo nutu recte ferentur. Ponitur aliquando in reſponſione, cum ſine iniuria interrogantis aliquando reticemus, ait Dona. Ter. in Hec. Quid es tam triſtis? PA. recte mater. Ter. in Ad. Quid agitur? S. recte. Aliquando pro ſic, uel ēt. Ibidē. Tu rus hinc abis? D. recte. Nō recte dicere alicui, eſt illi maledicere. Pla. in Pſeu. Aliquando pro tuto. Ci. ad Terentiā li.14. Recte in præſentia domi eſſe poteſtis. Cic. ad Lent. li.1. Quoties mihi certorum hominum poteſtas erit quibus recte dem, nō prætermittam. i. quibus tuto, dare poſſim litteras. Recte eſſe alicui, eſt illū recte ualere. Cic. ad Att. De Attica pergratū mihi feciſti, q curaſti, ante ſcirē ei recte eſſe, q̄ nō belle fuiſſe. Recte eſſe alicubi, eſt illic ſine reprehēſione manere, Ci. ad Att. Qui minus ego iſtic recte eſſe poſſim, q̄ Marcellus? Aliquādo pro patiēter. Ter. in Eu. Quas amor moleſtias habet, recte feras. Recte otia ponere, dixit Hor.2. Ser. pro, utiliter diſpenſare. Recte parere, eſt non monſtrum parere, inquit Donat. Ter. in Hec. Recte, & tempore ſuo peperit. Recte dicere, eſt apte & compoſite loqui. Differunt autē recte dicere, & uere dicere: q recte dicere, ad uerba, uere dicere, ad ſententiā referatur. nam poſſumus recte, & falſum dicere, dummodo nullo uitio uerborū dicatur. Ter. in Ad. Et recte, & uere dicis. Recte atq; ordine, i. nihil præpoſtere agendo. Cic.6. Phil. Recte atque ordine, exq; repub. feciſſe uideri.

Rectio, adminiſtratio, gubernatio. Cic.3. de Fin. Omnium rerum publicarum rectiones præſcripſimus. Et paulo poſt.

Rector, ἐπιστάτης, gubernator. Cic. de Somn. Ciuitatum rectores & conſeruatores. Idem de Orat. Rectos reip. & publici conſilii auctor. Rector nauis, apud eundem 2. de Diuin.

Rectum, cti, neut. gen. Officium perfectum, omnes uirtutis numeros complens. Cic.1. Offi. Perfectum autem officium, Rectum, opinor, uocemus, quod Græci κατόρθωμα. Idem 2. de Fin. Quæ nos recta, aut recte facta dicimus, (illi uocant κατορθώματα,) omnes numeros uirtutis continent. Virg.1. Æn. Et mens ſibi conſcia recti. Ouid.1. Met. Fidem rectumq; colebat.

Rectus, cta ctum, [*Dritto giuſto*] ὀρθός, εὐθύ, quod nullā in partem flectitur. Pli. li.12. c.19. Hi recto curſu per ſinus impellunt. Tranſlate pro bono, & laudabili. Ci.1. Ac. Tertia de diſſerēdo, & quid uerū, quid falſum, quid rectum in oratione. prauum'ue, iudicādo. Ci. Att. Sauſeiū ſine meis litteris ad te uenire, uix rectū orat. Idē pro Mur. Negat Cato rectum eſſe: i. æquū iuſtum. Conſcientia recta, Ci. Att. l.13. Conſilium rectum. Ter. in An. Omnes, cum ualemus, recta cōſilia ægrotis damus. Via recta rem narrare: eſt, narrare rē, ut eſt, nulla circuitione. Ter. in Heau. Recta uia rē narret ordine.

Rectrix, cis, ἐπιστάτις, gubernatrix. Col. li.3. ca.10. Videmus hominibus inſpiratā, uelut aurigā, rectricemq; membrorum animam. Pli. lib.37. cap.13. Italia rectrix, parenſq; mundi altera.

Recubitus, tus, recumbendi actus. Pli. l.24. c.13. Videtur accepiſſe

pro ſubſultu illo, quem faciunt corpora in ſolum durum inciden-tia. Baculum (inquit) in animal emiſſum, etiam ſi citra ceciderit, ip ſum per ſeſe recubitu propius adlabi.

Recubo, bas, pe. co. bui, bitum, [*Riposare*] ἀνάκειμαι, iterum cubo, denuo ad quieſcendum me compono Ci. 1. de Diui. Cum id uiſum pro nihilo habendum eſſe duxiſſet, recubuiſſe. Interdum idem quòd cubo, quieſco, Vir. 1. ecl. Tytire tu patulæ recubans ſub teg mine fagi. Cice. 3. de Ora. In hortulis quieſcet ſuis: ubi recubans molliter & delicate nos auocat à roſtris. Plaut. Curc. Anus hic recubare ſolet cuſtos.

Recudo, p. p. denuo cudo. Varro. qui uetera metalla recudunt.

Recumbo, is [*Sedere à la menſa*] ἀνακλίνομαι, menſæ accumbo. Mar. li. 2. Debet Atticino conuiua recumbere cliuo. Pli. epi. 200. Recum bebat mecum Fidius Rufinus. Interdum procumbere, & exporre ctum iacere. Cic. 2. de Or. Lepidus cum, ceteris in campo exercen tibus, in herba ipſe recubuiſſet. Interdum, inclinari. Virg. 9. Æn. Inq; humeros ceruix collapſa recumbit. Ouid. 2. Triſt. Partes in proclinatas omne recumbit onus.

Recuperatio, ἀνάκτησις, recuperandi actus. Cic. 10. Phil. Ita præclara eſt recuperatio libertatis, ut ne mors quidem ſit in repetenda libertate fugienda. Feſtus: Recuperatio eſt, ut ait Gallus, cum inter populū & regē, nationesq́; & ciuitates peregrinas lex conue nit quomodo per recuperationem reddātur res, recuperenturq́;.

Recuperator, dicebatur ille, cui prætor iuriſdictionem mandabat priuatarum cauſſarum, qui Delegati iudices poſtea appellari cœpti ſunt à recentioribus, ut ait Budæus. Plaut. in Bacch. Prætor re cuperatores dedit. Cic. 5. Ver. De conuentu nullum unquam iudi cem, neq; recuperatorem dedit. De recuperatorio iudicio ſic Ci. in Frumētaria. Quid, qui in ſingulis iugis arant, quid facient? cum dederint Apronio quod popoſcerit, ueniene Syracuſas, ut te prætore uidelicet æquo iure Apronium, delicias, ac uitam tuam, iudi cio recuperatorio perſequantur? Quibus ex uerbis apparet, iudicium recuperatorium dici, per quod rem nobis per iniuriam ereptam repetimus: & Recuperatores, iudices eſſe, apud quos poſſeſſionem rei per iniuriam extortæ repoſcimus.

Recupero, ras. ἀνακομίζομαι, ἀναλαμβάνω, rem amiſſam recipio. Cic. ad Sulpiciū li. 13. Si hominem per te recuperaro, ſummo me beneficio effectum arbitrabor. Veterem belli gloriā recuperare, Cæſ. 7. Bel. Gal. Liu. li. 5. Ferro, non auro, recuperare patriā iubet.

Recupio, is, ἐπιθυμῶ, ualde cupio. Plaut. Capt.

Recuro, as, [*Curar diligentemente*] ἀνακουφίζω, magna cura diligentiaq́; reficio. Pli. l. 13. c. 12. Quæ non eſſet ita recurata, in ſuo man ſit Amphiteatrica. Interdum curare, i. mederi, & priſtinæ ualetudi ni reſtituere. Catul. Epig. 41. Et me recurauit ocymoq́; & urtica.

Recurro, is, [*Correre in dietro*] ἀνατρέχω, iterū uel retrorſum cur ro. Ci. ad Ter. li. 14. Delippo quoq; ita imperaui, ſtatim ut recurre ret. Ter. Ad. Nunc ubi me illic nō uidebit, iā huc recurret, ſat ſcio. Oui. 2. Faſt. Et metuit nequa uerſa recurrat hyems. Cic. 2. de Nat. de. Lunę ſpecies mutatur tū creſcēdo, tū defectionibus ad initia re currēdo. Vir. 7. Æn. Qua ſol utrinq; recurrēs aſpicit Oceanū. Hor. 2. ep. 1. Libertasq́; recurrentes accepta per annos Luſit amabiliter.

Recursus, us, ui. Liui. 26. Vt ſubeunti ſæpe ad mœnia urbis recurſus pateret. Vir. 1. Æn. Inde alios ineunt curſus, aliosq́; recurſus.

Recurso, as. Plau. in Moſt. Quid huc recurſem. Vir. 4. Æn. Multusq́; recurſat gentis honos. Idem 1. Æn. Sub noctem recurſat.

Recuruus, a, um, [*Ritorto*] καμπύλος, καμπυλώδης, ualde curuus. Col. li. 3. cap. 18. Quicquid recuruum, & ſurſum uerſus ſpectans. Ouid. 3. Am. Duxq́; gregis cornu per tempora dura recuruo.

Recuruo, uas, [*Ritorcere*] ἀνακαμπτύνω, καμπυλώω, curuum facio. Col. li. 5. c. 10. Duritia humi coercita recuruat. Sta. 3. Theb. Horrē tesq́; ſitu gladios in ſæua recuruant Vulnera. Recuruatus, a, um, quod factū eſt recuruū. Celſ. li. 5. Id ſpecillo protrahēdū eſt, aut hamulo retuſo, parū recuruato. Vndis recuruatis ludit Meāder. Oui. 2. Me.

Recusatio. Cice. 2. de Or. Hæc recuſatio diſputationis diſputatio quædam fuit. Quandoque pro defenſione. Cice. 2. de Leg. Pœna uiolatæ religionis iuſtam recuſationem non habet.

Recuso, ſas, [*Riuſare, rifiutare*] ἀπαξιόομαι, ἀρνέομαι, renuo, reiicio à Re, & Cuſo: quòd eſt frequentatiuum uerbi Cudo. Virg. 9. Æn. Nec nate tibi comes ire recuſo. Cic. pro. Flac. populum R. diſceptatorē non modo non recuſo, ſed etiam depoſco. Vir. 1. Ge. Et quid quæque ferat regio, quid quæque recuſet. Pro accuſationem depellere. Cic. in Bruto. Galba recuſans pro ſeſe.

Recutio, tis, [*Ripercuótere*] ἀνακρούω, repercutio, ſiue reuerbero. Inde Recuſſus, partic. repercuſſus. Aliquando idem quod concuſſus. Vir. 2. Æn. Vteroq; recuſſo Inſonuere cauæ gemitumq́ dedere cauernæ. Vbi Seru. Recuſſo, pro concuſſo.

Recutitus, pen. pro ἀπεψωλημένος, cui à glande reſecta eſt cutis. quo nomine dicti Iudæi, qui ex legis præſcripto præcidebāt præputia. Sidon Fert recutitorum primordia Iudæorum. Mart. lib 7. Nec recutitorum fugis inguina Iudæorum. Aliquando exulceratus, & cute nudatus. Idem li. 9. Recutita colla mulæ. [*Circoncisó*]

Redabsoluo, is, ἀπολύω, idem quod ſoluo, uel abſoluo. Plaut. Cur.

Redambulo, ἐπανήκω, reuertor. Plaut. Cap. Ambula, & redambula.

Redamo, [*Amar chi ama*] ἀντιφιλέω, in amore reſpōdeo. Ci. de Ami.

Redandruo, as, ex re, & andruo, quo antiqui utebantur pro redeo, teſte Nonio. Lucil. 9. Vt uulgus redandruet. Redandruare, inquit Feſt. dicitur proprie in Saliorum exultationibus, cum Præſul am pitrauit, i. motus edidit, ei referuntur inuicem iidem motus.

Redardesco, is, iterum flāmmā emittere: propriéq; de igne ſemel ſopito. Ouid. 2. de Rem. Flāma redardeſcit quæ modo nulla fuit.

Redarguo, is, reprehendo. Cice. 2. de Fin. Quos niſi redarguimus, omnis uirtus, omne decus, omnis uera laus deſerenda. Vir. 11. Æn. Aduenit, qui ueſtra dies muliebribus armis uerba redargueret.

Redauspico, as, & redauſpicor, aris [*Incominciare da capo, & riſare lo Auſpicio*] incipio, denuo auſpiciū ſumo, uel auſpico. Pla. in Capt. Exauſpicaui ex uinculis, nunc intelligo Redauſpicandum hunc eſſe in catenas denuo: i. cœpi ego illum è catenis eximere: nunc uolo, ut rurſus in catenas redeat.

Redditio, nis, ἀπόδοσις, actus ipſe reddendi. Quinct. li. 8. cap. 3.

Reddo, dis, didi, ditū, [*Rendere, ritornare, recare*] ἀποδίδωμι, ἀντιδίδωμι, proprie eſt acceptum, uel ablatum reſtituere. Ter. in Pho. Si quis quod reddit, magna eſt habenda gratia. Aliquando pro ſuo ſimplici Dare. Celſus Iurec. Reddendi uerbum quanquam ſignificationem habet retrodandi, accipit tamen & per ſe dandi ſignificationem: ut, Reddo tibi litteras, quas mihi Cic. ad te dedit. Cic. Ter. Omnes ſunt redditæ Item pro efficere. Pli. li. 16. c. 35. Adinde aurib. leuem ſonum reddit. Pro reponere. Plaut. in Moſt. Tem peſtas uenit, conſtringit tegulas: dominus indiligēs reddere alias non uult. Item pro producere. Idem in Tri. Id frumentibus tantis illis minus reddit, quam obſeueris. Teren. in Phor. Fructum quem Lemni uxoris reddunt prædia. Item pro exponere. Plaut. in Aul. Tibi ego rationem reddam? Pro cōmemorare, ſiue recenſere. Pli. in Præfat. 11. Tria, non amplius, ille fecit, quæ ſuis locis reddam. Aliquando pro referre, ſiue repræſentare Pli. epiſt. 139. Reddere animam, reſpirare, Cic. 2. de Nat. deo. Reddere anhelitum. Plin. li. 9. ca. 7. Reddere animum, eſt reficere, & confirmare. Teren. in An. Reddiſti animum. Reddere beneficium, referre. Plau. in Perſa. Im probus eſt homo, qui beneficiū ſcit ſumere, & reddere neſcit. Gratiam reddere, eſt reponere. Col. li. 4. ca. 3. Latine reddere, eſt uertere. Cic. 1. de Orat. Vt ea quæ legerim Græce, Latine redderem. Reddere nomen alicui, eſt proprio nomine appellare. Pli. li. 27. ca. 24. Hinc Redditus, a, um. Cic. 14. Phil. O fortunata mors, quæ naturæ debita pro patria eſt potiſſimum reddita. Vir. 11. Æn. Patriis ut redditus oris. Idem 6. Æn. Redditus his primum terris.

Redemptio, nis, λύτρωσις, actus redimendi, i. pretio quempiā è uinculis aut ſeruitute liberandi. Pli. de Vir. Impetrata redemptione, marito adulterum interficiendum tradidit. Interdum emptio. Ci. 2. Ver. Redemptio eſt huius iudicii facta grandi pecunia. Redemptio uectigalium, cum quis a principe uel ciuitate uectigalium redditum certa pecunia redimit, ut ex eo faciat quæſtum. Cic. de Prouin. cōſ. Publicanos temeritate redemptionis pene eſſe euerſos. Redemptio operis, eſt ſuſceptio operis certo pretio faciundi.

Redemptor, [*Riſcotitore*] λυτρωτής, qui captiuum ſeruum'ue pretio in libertatem uendicat. Redemptores item dicuntur, qui certo pretio opus aliquod faciundum ſuſcipiunt. Ci. 2. de Diuin. Redemptor qui columnam illam de Cotta & Torquato conduxerat faciendā. Idē Q. Fr. Redemptori tuo dimidium pecuniæ curaui. Redemptores, (inquit Feſtus) proprie atq; antiqua cōſuetudine dicebantur, qui cum ad faciendum aut præbendum quid conduxerant, illudq́; effecerant, tum demum pecunias accipiebant. nam antiquitus Emere, pro accipere ponebatur. At ii nunc dicuntur Redēptores, qui quid conduxerunt præbendum, utendum ue. Hæc Feſtus.

Redemptio, as, frequent. à uerbo Redimo, à quo rurſus fit aliud frequent. Redemptito: quod magis eſt in uſu. Plaut. Redemptitauere ad unū captos. Cato de ſignis & tabulis: ut citat Pompeius: Facta benefactis nō redēptitauere: i. remunerauerunt: aut cōpenſarunt.

Redeo, redis, rediui, & redii, reditū [*Ritornare*] ἀπέρχομαι, ἐπανήκω, reuertor, quaſi retro eo. Ter. in An. Redeo inde iratus, atq; ægre ferens. Redire ad ingenium dixit Terē. in Ad. i. redire ad ſuam naturam. In eadem ſignificatione dixit Ci. 1. Ver. Redire ad ſe, & ad mores ſuos. Quod tamē aliqñ accipitur pro, ab ira, ad mentis ſanitatem redire. Ter. in Ad. Reprime iracundiā, atq; ad te redi. Redire in mores patrios, eſt in libertatem uenire. Liui. 29. Vt ab omni imperio externo ſoluta in perpetuū Hiſpania, in patrios rediret mores. Aliquādo pro prouenire, unde Reditus, prouētus. Pl. li. 14. ca. 4. Cato denos culeos redire ex iugeribus ſcripſit. Redire in orbē eſt à fine ad principiū reuocari. Vir. 1. Ge. Redit agricolis labor actus in orbem. Redeamus ad rem. Cic. 1. de Fin. i. reuertamur ad inſtitutum:

inſtitutum:ꝙ idem Cic.1.Tuſc.dixit Ad propoſitū redire.Rediens, tis.Ouid.10.Met.Hor.3.Car.Hic dies anno redeunte feſtus. Rediturus,a,um.Ouid.4.de Ponto el.5.Reditura ſupino.

Redhibeo,bes,[*Ribauere*]ex Re,& Habeo. Eſt autem Redhibere (ut Vlpia.inquit de Ædili.edic.l.Redhibere) facere ut rurſus habeat uenditor,quod habuerat.Feſt.Redhiberi id dicitur,quod redditum eſt,improbatumq́;,& qui dedit,rurſus coactus eſt habere.

Redhibitio,actus reſtitutionis.Eſt & Redhibitio actionis nomen, quæ & actio redhibitoria uocatur. Ea uero actio contra eum intenditur,qui quid uitio corruptum commutauerit,uendideritúe, ut cogatur & reſtituere preciū,& retro,quod tradiderat, accipere.hoc eſt enim redhibere.Ponitur aliquando pro reſtituo. Plau. in Men.Saluum tibi,ut mihi dediſti,redhibeo marſupium.

Rediculi,fanum, Romæ extra portam Capenam,dictum, quòd accedens ad urbem Annibal, ex eo loco redierit, uiſis quibuſdam perterritus. Feſt.

Redigo,gis,[*Ridurre*] περιτρέπω,περιΐστημι,κατιστῶ,ex re, & ago,a, in i,conuerſa & d,interpoſita,ſignificat quadam ui, & induſtria reduco ad aliquid,uel aliquo.Et ſemper accuſatiuum cum præpoſitione poſtulat.Plau.in Amph.Alcmenam rediget antiquam in concordiam coniugis.Cic.4.Phil.Bellicoſiſſimas gentes in ditionem huius imperii redegerunt.Ter.in Ad.Tu homo rediges me ad inſaniam.Et in Phor.In id redactus ſum loci,ut,quid agam, neſciam prorſus. Aliquando pro retrorſum agere,& ad redeundum compellere.Liu.26.Multaci uirgis,manibusq́;præciſis, Capuam rediguntur.Liu.21.Hoſtem fuſum,fugatumq́; in caſtra redigunt. Aliquando pro accumulare,& in unum redigere.Cic.1.Ver. Prædam uendit,pecuniam redigit. Idem 5.Phil. Si hoc genus in unum redigatur,non ſit pecunia reipub.defutura.

Redimiculum,κάλλυντρον, ornamentum à mitra muliebri uel ſacerdotali dependens. Iuuen.Sat.2.Qui longa domi redimicula ſumunt Frontibus.Virg.9.Æne.Et habent redimicula mitræ. Ouid. 10.Met.Redimicula pectore pendent.

Redimio,mis,miui,mitum,[*Ornare,pingere, coronare*] ἀναπλέκω, ταινιόω,orno,corono, acu crines diſcerno. Claud.lib.2.de Raptu Proſ.Nec ſic innumeros arcu mutante colores,Incipiens redimitur hiems.Et lib.3.Ceruix redimita iacebat. Cice.in Som. Scip. Cernis terram quaſi quibuſdam redimitam & circundatam cingulis.Stat.1.Syl.Crinem redimire corymbis.Virg.3.Æn. Sacra redimitus tempora lauro.Nam eius ſimplex Emio,orno,ſignificat.

Redimo,mis,[*Ricomprare,riſcuotere*]λυτρόω,ἐξωνοῦμαι, ſeruum captiuum'ue ab eo,qui in poteſtate eum habebat,precio libero: ut, Redimere captiuos à prædonibus. Cic.6.Verr.Ter.Eun.Te redimas captum quam queas minimo. Item rem alienatam occupatam'ue precio recipio.Idem 10.Phil.Redimet Cn. Pompeij domū filius. Interdum emo.Cic.5.Verr Hæc quæ uel uita redimi recte poſſent,pecunia æſtimare non queo. Redimere lites,eſt cum aduerſario paciſci,ut te litium moleſtia explices. Cic.pro Q. Roſc. Suas Roſcius,non ſocietatis,lites redemit. Ponitur & pro aliquid certo precio faciendum ſuſcipere, quòd & Conducere dicimus. Vlpian.Si ueſtimenta texenda rederit, uel inſulam, uel nauem fabricandam.Ci.3.Ver.Quam diem,qui iſtum eripiendum redemerunt,in cautione uiderent.Redemerunt, inquit Budæus, i. qui ſuſceperunt procurationem corrumpendorum iudicum. Redimere hæreditatem,eſt,cum aliquis uenditam hæreditatem iterum recipit.Redimere uectigalia,uel portoria,uel pecuaria, dicuntur publicani,cum annorum aliquot reditum certa emunt pecunia, ut ſibi ea interim liceat exigere,& in quæſtum ſuum conuertere.Cic. de Clar.Orat.Qui pecuaria de cenſoribus redemiſſet.

Redintegratio,renouatio.Terent.in And.Amantium iræ amoris redintegratio.

Redintegro,as,ἀναρτίζομαι,ἀνακαινίζω,inſtaurare, innouare, quaſi in integrum reſtituere.Ad Her.l.2.Vt renouetur, non redintegretur oratio.Redintegrare animum,reſumere. Cæſ.2.Bel. Gal. Spe illata militibus,ac reintegrato animo,cum pro ſe quiſque in conſpectu imperatoris operā nauare cuperet, paulum hoſtium impetus tardatus eſt.Bellū redintegrare.Brut.ad Cic.li.11.Cæſ.3. Bell. Gall.Noſtri,redintegratis uiribus,acrius impugnare cœperunt.

Redipiſcor,eris, redeptus ſum, ἀνακτάομαι, rem amiſſam rurſus acquiro.Plau.in Tri.Condalium te redipiſci poſtulas.

Reditio,redeundi actus,[*Ritorno,tornata*]Cæſ.1.Bel.

Reditus,tus,[*Ritorno,entrata*]ἀνακομιδή,κάθοδος,ἐπάνοδος.Cl. de Amic.Animis hominum,cum è corporibus exceſſiſſent, reditum ad cælum patere.Hor.Ep. 16. Quæ poterunt reditus abſcindere dulces.Ouid 1.Faſt. Vt pateant populo reditus ad bella profecto. Reditus etiam ſignificat prouentum: ꝙ quotannis redeat. Ouid.2.de Ponto:At reditus iam quiſque ſuos amat.Pli.li.17.c.1. Maiore reditu,quàm erat apud antiquos prædiorum.

Rediuia,æ,παρωνυχία,abſceſſus circa radices unguium. Pli.li.29. cap.2.Legitur & Reduuia duplici u,apud Cic.pro Roſc.Am.

Rediuiuus,a,um,ex uetuſto renouatum,[*Riuenuto*] Seneca.lib.3. Declam.Rediuiuum me ſenem meretrix uocat.Iuuen.Saty.6. Velut exhauſta rediuiuus pullulet arca Numus,& è pleno ſemper tollatur aceruo.Rediuiua,in ædificiis dicimus materiam diruti ædificij,quæ rurſus ad nouum ædificium applicatur.Cic.3.Verr. Quaſi quicquam rediuiui ex illo opere tolleretur, ac non totum opus ex rediuiuis conſtitueretur.i.ex ueteri materia. Ibidem: Vtrum exiſtimatis minus operis eſſe, unam columnam efficere ab integro nouam,nullo lapide rediuiuo,an quatuor illas reponere? Bella rediuiua,Silius lib.10.Gens rediuiua,idem lib.1.

Redoleo,les,[*Rendere odore*]ὄζω,multum oleo,uel odorem alicuius rei refero.Virg.4.Ge.Feruet opus,redolentq́; thymo fragrantia mella.Pli.li.12.c.12.Frutex eſt graui & craſſa radice, ſitum redolente.Tranſlate accipitur pro refero.Cic.de Cla Orat.Huius exiliores orationes ſunt & redolentes magis antiquitatem,quàm Lælii,aut Scipionis.Col.li.12.c. 18. Cella uinaria bonis odoribus ſuffienda,ne quem redoleat fœtorem.Cic.2.Phil.Vomens, fruſtis eſculentis,uinum redolentibus,totum tribunal impleuit. Oui.8. Met.In patulis redolentia mala caniſtris.

Redono,as,ἀποδίδωμι,ἀρχδίδωμι,reddo.Hor.2. Car. Quis te redonauit Quiritem Diis patriis,Italoq́; cælo?Idem 3. Car. Ode 2.

Redordior,ris,ſus,ſum,ἀναϕαίνω,retexo. Pli.lib.9.ca.17.Geminus fœminis labor,redordiendi fila,rurſumq́; texendi.

Redormio,ἀνακαθεύδω,rurſum dormio.Pli.epiſt.213. Paulum redormio,deinde ambulo.Redormitio.Pli.lib.10.cap.75.In redormitione uana eſſe uiſa,prope conuenit.

Redoſtire,eſt retribuere,teſte Feſto,uel gratiā referre. Nonius uero ait.Redoſtit,i.redit.Accius in Amph. Quid hic redoſtit uia?

Reduco,cis,p.p.[*Ridurre*]ἀπάγω,κατάγω,retroduco. Ci.pro Quinctio:Seruum domum reduci curauit ad Q. Quinctium.Item replicare.Virg.4.Ge.Inq́; ſinus ſcindit ſeſe unda reductos: i. replicatos. Itē reconciliare 2.Æn.Nomenq́; reducant.Reductus, a, um.Hor. 1.epi.16.Virtus eſt medium uitiorum,utrinque reductum. Virg. 6.Æne.Videt Æneas in ualle reducta Seclusum nemus.

Reductio,ἀναγωγή.Cic.ad Lent. li.1. Reductio regis Alexandrini.

Reductor.Liu.2.Reductori plebis Romanæ in urbem.

Redulcero,as,[*Apoſtemare*]ἀφελκόω,ulceroſum facio: ut, Cutis redulceratur putridis humoribus.Col.lib.7.cap.5.

Reduncus,a,um,retrorſum inflexus.Pli.li.11.cap.56. Aliis adunca cornua,aliis redunca.Ouid.12.Metam. Roſtroq́; redunco, Hamatiſq́; uiri laniauerat unguibus ora.

Redundantia,tiæ,quod nimium eſt,quod abundat. Cic.in Orato.

Redundo,das,[*Sopraboundare*]ἀναπλημμυρῶ,proprie aquarum eſt, cum adeo augentur,ut ſe ripis littoribus'ue non poſſint continere.Cic.2.de Diuin.Si lacus Albanus redundaſſet, Romam perituram dat.Tranſlate accipitur pro abundo, affluo.Cic.3.Verr. Hinc illæ extraordinariæ pecuniæ redundantur.Ouid.2 de Rem.Guttu re fac pleno ſumpta redundet aqua. Cic. pro lege Man. Teſtis eſt Africa,quæ magnis oppreſſa hoſtium copiis, eorum ipſorum ſanguine redundauit. Aliquando pro recidere. Plaut. Hoc facinus in tuum redundabit caput. Aliquando accuſatiuum habet cum ad. Plin.in Pan.Non ad ipſius gaudium magis, quam ad ſimiles redundat.Redundans,tis.Cic.de Fato.In aliis locis uidemus pituitoſos, & quaſi redundantés, in aliis exiccatos & aridos. Redundatus, a, um.Ouid.6.Faſt.Anne redundatis foſſa madebat aquis.

Redux,ducis,p.c.[*Ritornato ſano,& ſaluo*]ἀνασωθεὶς,κατερχόμενος, κατερχόμενος,qui è periculo in tutum, aut à captiuitate longa'ue peregrinatione in patriam reuertitur.Cic.pro Mil. Quid me reducem eſſe uoluiſtis?Virg.1.Æn.Nanque tibi reduces ſocios, claſſemq́; relatam Nuncio.Aliquando pro participio Rediens.Pl.li.8. c.5.Sexto die perfunduntur amne,non ante reduces ad agmen.

Refacio,cis,antiquum,apud Plau.legitur in Tru.

Refectio,actus reficiendi.Col.li.12.cap.3. Si refectionem deſiderant,fabris concinnanda tradantur.

Refector,Sue.in Veſp.Coloſſi refectorem congiario donauit.

Refello,lis,ex Re,& Fallo:quod dictū eſt, arguendo falſum oſtendo.Cic.2.Tuſ.Et refellere ſine pertinacia,& refelli ſine iracūdia, parati ſumus.Virg.4.Æn. Neq; te teneo,neque dicta refello. Ci. 4.de Fin.Vt audias me,quæ à te dicta ſunt,refellentem.

Refercio,refercis,referſi,[*Empiere*]ἀναπίμπλημι,ex Re,& Farcio, ſignificat repleo:quod alii cum ablatiuo, alij uero cum genitiuo conſtruunt.Cic.pro Corn.Is rebus urbem, Italiamq́; referſerſit. Idem 2.Tuſc.Libris omnia referſerunt. Hinc Refertus, plenus. Cic.ad Q.F.li.2.Litteris refertis omni officio,diligentia, ſuauitate.Idem.5.Verr.Refertius ærarium populi R.ꝙ unquam fuit. Idē ad Q.F.li.1.Theatrum totius Aſiæ celeritate referciſſimum,magnitudine ampliſſimum.Iungitur aliquando genitiuo. Cice.pro Font,Referta Gallia negociatorum eſt.

REFERIO, pen. cor. [*Ripercuotere*] ἀντιτύπτω, repercutio. Ter. in Ad: Me ſeruolum, Qui referire non audebam, uicit. Ouid. 4. Met. Oppoſita ſpeculi referitur imagine Phœbus.

REFERO, [*Riportare, riferire*] ἀνακομίζω, ἀνάγω, reporto, retrorſum fero. Cic. Atti. Epiſtolam ad me referri uolo. Idem alibi ad eundem: Aulter me in Italiam retulit. Aliquando in conſultationem pono: & ſic conſtruitur cum accuſatiuo mediante Ad: idq; dupliciter. dicimus enim Referre rem aliam ad ſenatum, & Referre de re aliqua. Cic. 2. Catil. Reliquis autem de rebus conſtituendis, maturandis, agendis, iam ad ſenatum referemus. Virg. 3. Æn. Delectos populi ad proceres, primumq; parentem Monſtra Deum refero. Referre autem ad ſenatum proprie erat conſulum, aut eorum qui bus cogendi ſenatus erat poteſtas: unde Relationes, præpoſitiones in ſenatu. Referre omnia ad unum, eſt unius arbitrio omnia committere. Cice. pro Lege Man. Si ad unum omnia referenda ſunt, digniſſimum eſſe Pompeium. Referre pedem, i. regredi. Vir. 4. Geo. Iamq; pedem referens, caſus euaſerat omnes. Aliquando numero. Virg. 6. ecl. Numerumq; referre iuſſit. Aliquando ſignificat adſcribo. Suet. Ea in deorum numerum retulit. Aliquando conuerto. Virg. lib. 11. Multa dies, uariusq; labor mutabilis æui Retulit in melius. Aliquando renouo, & quaſi rurſus fero. Idem lib. 5 Hunc morem, hos curſus, atque hæc certamina primus Aſcanius Rettulit. Aliquando produco. Pli. lib. 21. Diximus & terram referre multum. Aliquando renuncio, narro. Virg. 2. Æn. Referes ergo hæc, & nuncius ibi Pelidæ genitori. Aliquando oſtendo. Lucr. Vnde refert nobis uictor, quid poſſet oriri, quid nequeat. Aliquando reſpondeo. Cic. pro Cec. Ego enim tibi refero: ſi non ſum ex eo loco deiectus, quo prohibitus, &c. Aliquãdo exprimo, imitor. Iuue. Et multum referens de Mecœnate ſupino. Pli. epiſt. 111. Amiſit filiam, quæ non minus mores eius, q̃ os, uultumq; referebat. Aliquãdo reddo, Virg. li. 8. O mihi præteritos referat ſi Iuppiter annos. Referre gratiam, eſt ipſo facto beneficium acceptum remetiri. Plau. in Most. Nunquam ego illi poſſem gratiam referre, ut meritus eſt de me. Aliquando in malam partem accipitur, pro, par pari reddere, In Salu. Quòd iſta inuſitata rabie petulanter in uxorem & filiam meam inuaſiſti, non ſperaſti me tibi mutuam gratiã relaturum, ut tuos uiciſſim compellarem. Pro eodem etiam dicimus Referre gratias. Plaut. in Amph. Si merito meo referre ſtudeant gratias, Aliquem hominem allegent, qui mihi aduenienti os oſtilleт probe. Referre gratias, eſt facto: Habere gratiam, animo: Agere gratias, uerbis. Relatum, relatu, ſupinum. Pli. libro. 3 a. cap. 11. Purgamenta aliqua relatu indigna. Ouid. 15. Metam. Res horrenda relatu Relatus, a, um. Cic. 2. de Nat. Deo. Relatus amplificatur ſonus. Ouid. 3. Faſt. Nomine mutato cauſſa relata mea eſt. Habet autem hoc uerbum primam ſyllabam correptam. Componitur enim ex Re, & Fero. in præterito tamen & ſupino aliquando geminatur conſonans, ut ſyllaba, alioqui breuis, producatur. Hor. lib. 2. epi. Rettulit acceptos regale nomiſma Philippos. Luca. li. 9. Id rurſum cæli rellatum in templa receptant. Inuenitur tamen etiam Rettulit priore ſyllaba cor. Catull. Si reditum retuliſſet. Relatum autem fere ſemper primam corripit. Ouid. 15. Meta. Digitis ad frontem ſæpe relatis.

REFERT, priore pr. [*Importare, appartenere*] διαφέρει, compoſitum ex Res, & Fero, impersonale uerbum eſt, aut certe per tertias tantum perſonas ſingularis numeri declinatum: idemq; ſignificat, quod intereſt, ſiue utile eſt, uel alicuius momenti eſt. Cic. Att. Tua iſtuc refert maxime. Cice. Seruilio: Cæſaris conſilijs magni referebat intereſſe. Pli. lib. 16. cap. 39. Infinitum refert lunaris ratio. i. plurimum intereſt, quo in ſtatu ſit luna, cum ligna cæduntur. Ter. in Phor. Quid tua (malum) id refert? G. Magni Demipho. Plaut. in Rud. Quomodo habeas, nihil id refert, iure an ne iniuria? Liu. lib. 2. Adeo ne eſt fundata leuiter fides, ut, ubi ſim, quàm qui ſim, magis referat? Aliquando pro expedit, ſiue neceſſe eſt. Sal. Sin in tanto omnium metu ſolus non timet, eo magis refert me mihi timere. Virg. lib. 2. Georg. Neque enim numero comprehendere refert: i. non opus eſt numerare. Conſtruitur autem Refert cum his ablatiuis Mea, Tua, Sua, Noſtra, & Veſtra: in reliquis autem omnibus genitiuum haber.

REFERO ACCEPTVM, [*Far di riceuere*] ἀνατίθημι, proprie eſt quod ab aliquo acceperis in tabulas referre: cui opponitur Expenſum ferre, quod in rationibus aſcribere, quod alicui dederis. Cic. li. 1. de Or. Minus Dolabella Verri acceptum retulit, q̃ Verres illi expenſum tulerit. Tranſlate accipitur pro, fateri nos aliquod beneficium ab altero accepiſſe. uel etiam in malam partem. Cice. pro Marcello: Vitam acceptam refert clementię tuæ. In malum. Idem in Phil. Omnia uni accepta referemus Antonio.

REFERVEO, ferues, [*Bollire molto*] ἀναζέω, ualde ferueo. Plin. lib. 16. ca. 11. Referuens crimen à Cic. pro Roſc. Com. per tranſlationem dicitur pro uehementer obiecto. Nonne (inquit) ut ignis in aquã coniectus continuo reſtinguitur, & refrigeratur: ſic referuens falſum crimen in puriſſimam & caſtiſſimam uitam collatum, ſtatim concidit, & extinguitur?

REFERVESCO, is, ἀναζεῖν ἄρχομαι, denuo feruidus fio. Cice. 2. de Nat. Deo. Sanguinem uiſum eſſe fundere: qui cum terram attigiſſet, referueſcere uideretur ſic, ut tota domus ſanguine redundaret.

REFIBVLARE, fibulam penis inductam ſoluere, Mart. lib. 9.

REFICIO, is, [*Rinouare, rifare*] ἐπισκευάζω, κατασκευάζω, inſtauro, renouo. Cæſ. 4. bel. Gal. Omnia deerant, quæ ad reficien das naues uſui ſunt. Ci. 1. de Diu. Tēplum Iunonis, L. Iulius refecit. Idem 3. Ver. Locatur id opus, quod ex mea pecunia reficiatur. Vlp. de Riuis l. 1. Verbo reficiendi, tegere, ſubſtruere, ſarcire, ædificare, & aduehere, apportareq; ea, quæ ad eandem rem opus ſunt, continentur. Aliquando Reficio accipitur pro recreo, uel delecto. Cæſ. 7. Bell. Gal. Exercitum ex labore atque inopia refecit. Cic. ad Gal. lib. 7. Ego hic cogito commorari, quoad me reficiam: i. quoad ualetudinē recipiā. Reficere uires cibo, Ci. de Sen. Refectus, a, um. Oui. 4. Faſt. Longa uixq; refecta mora eſt. Refectus, us, ui, ipſa refectio. Pli. li. 18. c. 7. Panem ex hordeo quadrupedum tradidit refectibus.

REFIGO, gis, p. p. xi, xum, [*Distaccare spiccare*] ἀποκαθηλόω, quod fixum erat, auello. Inde refigere tabulas, & leges. Virg. 6. Æn. Fixit leges precio, atque refixit. Cic. 2. Phil. Num figentur rurſus eæ tabulæ, quas uos decreto ueſtro refixiſtis? Aliquando pro ualde figere. Virg. 4. Ge. Cerea regna refigunt: i. figunt, inquit Seruius

REFLAGITO, iterum flagito. Catul. Epigr. 39.

REFLATVS, tus, ἀντιπνοή, flatus aduerſus, i. uentus contrarius. Cice. ad Atti. lib. 12. Naues relatas in Veiam reflatu.

REFLECTO, ctis, xi, xum, [*Torcere*] ἀνακάμπτω, retrorſum flecto. Virg. 11. Æne. Et mollia colla reflectunt. Pli. lib. 11. cap. 50. Canum degeneres caudam ſub aluum reflectunt. Per tranſlationem, Cic. pro Sylla: Animum incitatum ad ulciſcendam orationem tuam, reuoco, & reflecto. Ter. Ad. Quem neque fides, neque miſericordia repreſſit, neque reflexit. Reflexus, a, um, partic. ut, Ceruix reflexa, Stat. 1. Achil. Pli. lib. 11. cap. 37. Maſculis reflexi, fœminis recti atque proni. De dentibus elephantorum.

REFLO, as, aui, atum, [*Soffiare allo'ncontro*] ἀντιπνέω, contra flo. Cic. Atti. lib. 6. Etſi Etesiæ ualde reflauerint. Idem 4. Tuſc. Si reflantibus uentis reijcie mur. Transfertur ad fortunam, quę tunc dicitur reflare, cum omnia nobis præter animi ſententiam cadunt. Cic. 1. Offi. Cum fortuna reflarit, affligimur.

REFLOREO, res, ἀναθάλλω, rurſus floreo: unde Refloreſco, denuo floreſco. Pli. li. 18. c. 16. Secatur quoties refloruit. Idem lib. 19. cap. 8.

REFLVO, fluis, ἀναρρέω, παλιρροέω, curſu feror retrogrado. Virg. 9. Æn. Cum refluit campis, & iam ſe condidit alueo. Pli. li. 2. ca. 97.

REFLVVS, a, um, παλίρροος, quod retrogrado fertur fluxu. Oui. 7. Met. Et quas Oceani refluum mare lauit arenas. Pli. li. 2. ca. 97.

REFOCILLO, as, [*Ristorare, rifare, ricriare*] ἀναζωπυρέω, recreo, reficio, refoueo. Pli. epi. 57. Aegre refocillatus, non ſine ultioris ſolatio deceſſit. Simplex uerbum eſt Focillo, focillas, quod a nomine Focillus deriuari putatur, quod eſt diminut. a Focus.

REFODIO, is, di, ſſum, ἀνορύσσω, fodiendo eruo. Pli. li. 2. c. 63. Si ulli eſſent inferi, iam profecto illos auaritiæ cuniculi refodiſſent.

REFORMIDO, as, [*Temere grandemente*] περιφοβοῦμαι, ualde formido. Cic. in Ora. Illos exiſtimabo non deſperatione reformidauiſſe genus hoc, ſed iudicio refugiſſe. Vir. 4. Ge. Ante reformidant ferrũ.

REFORMIDATIO. Cic. in Partit.

REFORMO, ἀναπλάσσω, Quinct. li. 12. cap. 6. Apollonio Moloni reformandum, ac uelut recoquendum ſe dedit. Ouid. 11. Meta. Preme quicquid erit, dum, quod fuit ante, reformet.

REFORMATOR. Pli. epi. 165. Litterarum reductor ac reformator.

REFOVEO, es, ere, [*Couare, notrire*] ἀναθάλπω, ἀναθερμαίνω, alimento, uel calore moderato refocillare. Col. li. 2. c. 1. Licet maiorem fructum percipere, ſi modica ſtercoratione terra refoueatur. Lucan. lib. 8. Adſtrictos refouet complexibus artus.

REFRACTARIOLVS. Cic. Atti. li. 2. Refractariolo dicendi genere.

REFRACTARIVS, a, um, [*Ostinato*] contumax, & nimis ſuæ ſententiæ tenax: a refringendo, quaſi obſtantia omnia refringens, nullis rationem clauſtris ſe patiens coerceri. Seneca: Exiſtimant philoſophiæ fideliter deditos, contumaces eſſe, ac refractarios.

REFRAENO, as, [*Rifrenare, ritenere*] ἀναχαλινόω, frænare, cohibere. Cic. pro Cœl. Adoleſcentes refrænandi potius à gloria, quàm incitandi fuerunt. Ouid. epiſt. 6. Illa refrænat aquas. Refrænatus. Lucr. lib. 5. Religione refrænatus.

REFRAGOR, [*Ripugnare, far reſiſtenza, reſiſtere*] ἀντιλέγω, ἐναντιόομαι, uerbum deponens, reſiſto, repugno. Cic. 11. Phil. Si quis poteſt refragari non modo non petenti, uerum etiam recuſanti. Legitur & Refrago, as, teſte Nonio, pro ſuffragari, apud antiquos. Siſenna li. 23. Hiſt. Multi populi dictaturam omnibus animis, & ſtudiis refragauere: id eſt, dictaturæ ſuffragati ſunt. Refragari ingenium alicui dicitur,

dicitur, quando ingenio aliquid aſſequi nequit. Quinct. lib. 10. ca. 6. Vt is, cui non refragetur ingenium.

REFRICO, as, pen. cor. [*Rinouare*] ἀνακνῶ, ἀνακνίζω, renouo. Tractum a uulneribus, quæ plerunque fricando renouantur. Cice. ad Sext. lib. 5. epiſt. Vereor ne refricem meis litteris deſiderium ac dolorem tuum. Proprie Refricare, eſt rurſus uel ualde fricare. Cat. ca. 87. Refricato denuo. Cic. Atti. lib. 10. neutrum poſuit: Crebro, inquit, refricat lippitudo.

REFRIGERATORIVS, a, um, ἀναψυκτικός, quod refrigerat. Pli. li. 22. ca. 22. Refrigeratoriam uim eſſe conuenit nigro. Idem lib. 5. cap. 13.

REFRIGESCO, is, ἀναψύχομαι, frigidum fieri. Cato c. 115. Vbi iam uinum refrixerit, in dolium quadragenarium infundito. Col. l. 2. c. 2. Et boues inhibeat: ut colla eorũ refrigeſcant. Oui. 12. Met. Paruo cor uulnere leſum Corpore cũ toto poſt te educta refrixit. Quin. li. 10. Calor iſſe cogitationis ſcribẽdi mora refrixit. Ci. ad Dol. li. 9. Vereor, ne haſta Cæſaris refrixerit. Ter. Adel. Refrixerit res.

REFRIGERO, ras, [*Rinfreſcare*] ἀναψύχω, καταψύχω, frigus induco, rem calidam frigidam facio. Cice. in Catone. Vbi poteſt illa ætas aut caleſcere apricatione melius, aut uiciſſim umbris, aquiſ'ue refrigerari ſalubrius? Tranſlate, pro euaneſcere, atque minui. Cice. Ap. Pulchro: Refrigerato ſermone hominum prouincialium. Sic Accuſatio refrigerata, cuius aculei, iudicum animis infixi, clanguerunt. Idem 2. Verr. Defeſſa, ac refrigerata accuſatione. Refrigeratus, a, um. Cice. 1. de Nat. Deo. Dei membra partim ardentia, partim refrigerata dicenda ſunt. Refrigeratio. Cic. de Sen. Et refrigeratio æſtate. Refrigerator, & Refrigeratrix. Pli. lib. 19. ca. 2. Natura omnibus refrigeratrix.

REFRINA, æ, p. p. faba (ut inquit Feſtus ex Cincii ſententia) quæ ad ſacrificium referri ſolet à ſegete, auſpicii cauſſa.

REFRINGO, gis, gi, ctum, [*Fracaſſare*] ἀναρρήγνυμι, rumpendo aperio. Plau. Capt. Cellas refrigit omnes. Liu. 34. Vt refringi carcer poſſet. Refringere uim fortunæ, per tranſlationem. Liu. 5. Refractus, a, um. Pli. epiſt. 38. Refractis pudoris & reuerentiæ clauſtris omnia patent omnibus.

REFVGA, æ, p. c. & com. g. [*Fuggitiuo*] αὐτόμολος, fugitiuus uel fugitiua. Vlp. in. l. aut damnum de Pœnis. Eſt & Refugus, a, um, pro recliui, ac reiecto. Sidonius: In patulum a planitie frontis uerticem Cæſaries refuga criſpatur: id eſt, in frontem reiecta. Lucan. li. 10. Refugosq; gerens à fronte capillos. Mare refugum: id eſt refluum, & quaſi refugiens, Stat. 12. Theb.

REFVGIO, gis, ἀποφεύγω, fuga me retrorſum recipio. Cice. pro Cœl. Cur illecebris cognitis non refugiſti? Tranſlate, pro detrectare, recuſare. Ci. de Ora. Semper à genere hoc toto ſermonis refugi.

REFVGIVM, quò refugimus, ut tuti ſimus. Cic. 2. li. Offi. Regum populorum, nationum portus erat, & refugium ſenatus. Suet. in Tib. Ne refugium in tali fraude cuiquam eſſet.

REFVNDO, is, [*Rifondere, ſpandere*] ἀναχέω, fundendo regero. Oui. 11. Metam. Aequorq; refundit in æquor. Cic. 2. de Nat. Deo. Quibus altæ, renouatæq; ſtellæ refundunt eadem, & rurſum trahunt indidem. Hinc Refuſus, a, um, redundans. Virg. 2. Georg. Ponto ſonat unda refuſo. Idem 1. Æne. Stagna refuſa uadis: i. effuſa. Refuſe, redundanter. Col. lib. 4. cap. 1. In plano refuſius egeſta humus tumidior eſt.

REFVTO, tas, p. p. [*Rifiutare, ricuſare*] ἀπαναίνομαι, ἀπολύομαι, à Futeo, quod frequentat. eſt à Fuo, fuis, quod protulit Plaut. in Amph. Ne quiſquam tum audax fuat homo, qui obuiam obſiſtat mihi. Præſertim cum dicat Feſtus Futare, arguere eſt. unde & confutare, & Refutare, redarguere eſt, ſiue refellere. Cic. Dolabellæ: Laboro, ut, ſi qui mihi obtrectent, à te refutentur. De Aruſp. reſp. Eius conatum refutabo: i. aut facto, aut uerbis reprimam. Inde Refutatio, actus refutandi. Cic. in Top. Refutatio accuſationis, in qua primum inſiſtit quaſi ad repugnandum congreſſa defenſio. Firma refutatio, Quinct. lib. 5. cap. 10. Refutatus, us, ui, refutatio, Lucr. Ancipitiq; refutatu conuincere falſum.

REGALIOLVS, li, auis exigua, eadem, ut docti credunt, cum trochilo, quem Pli. lib. 8. cap. 24. & lib. 10. cap. 74. in Italia auium regem ait appellari. Suet. in Cæſ. Pridie Idus auem regaliolum uolucres uarij generis diſcerpſerunt.

REGALIS, & hoc, le, βασιλικός, dignum rege. Cic. in Catone: Nihil ei tam regale uideri, quàm ſtudium agri colendi. Ouid. 5. Meta. Fremitu regalia turbæ Atria complentur. Virg. 1. Æn. Regales inter menſas, laticemq; Lyæum.

REGALITER, βασιλικῶς, ſeuere, crudeliter, & regum more. Ouid. 2. Met. Precibusq; minas regaliter addit.

REGELO, las, p. c. [*Diſghiacciare*] reſoluere gelu. Col. lib. 1. ca. 5. Matutino regelari ortu poterit. Idem lib. 10. Candidus aprica Zephyrus regelauerit aura.

REGENERO, as, ἀναγεννάω, iterum genero, Pli. li. 12. ca. 1. Platani ſatæ regenerauere uitium. Tranſlate pro repræſentare. Pli. li. 14. c. 22. Nec alio magis Druſus regeneraſſe patrem Tiberium ferebatur.

REGERMINO, as, [*Germogliare di nuouo*] ἀναφύω, ἀναβλαστάνω, iterum germino. Plin. lib. 16. cap. 33. Succiſa regerminat. Regerminatio. Pli. lib. 17. cap. 20.

REGERO, ris, ſſi, ſtum, ἀναχωρίζω, refero, reporto, reiicio, reddo. Pl. l. 2. c. 9. Quoniam hauſtum omnem lucis auerſi illò regerat, unde acceperit. Cic. li. 11. epiſt. Pro quo tot tibi ruſticos Stoicos regeram, ut Catium Athenis natum dicas. Interdum eſt ſcriptis mandare, quod quis legendo aut audiendo didicerit. Quincti. li. 3. c. 8. Sunt enim uelut res regeſtæ in hos commentarios, quos puer deduxerat ſchola. Vnde Regeſta dicuntur, quæ iam in tabulas, libros'ue redacta ſunt. Regeſtus, a, um, partic. ut, Regeſta crapula, apud Apuleium in Aſino: i. uomitu eiecta. Terra regeſta, eodem relata, unde fuerat egeſta. Ouid. 11. Metam. Indiciumq; ſuæ uocis tellure regeſta Obruit.

REGESTVM, ti, terra ex ſulco egeſta, & in aliquam altitudinem eleuata. Col. lib. 3. cap. 13. Cum à parte ſuperiore in inferiorem detrahitur humus, uix iuſtum paſtinationi præbet regeſtum. Idem lib. 11. cap. 3. Abunde eſt gradum effodere tribus pedibus, ut in quatuor conſurgat regeſtum.

REGIE [*Regalmente, tirannicamente*] βασιλικῶς, τυραννικῶς, regio more, imperioſe, crudeliter. Cic. in Catil. Si in hunc animaduertiſſem, crudeliter & regie factum dicerent. Idem 5. Verr. Quæ regie, ſeu potius tyrannice ſtatuit in aratores Apronius.

REGIA, giæ, [*Palazzo ò ſala regale*] τὰ ἀνάκτορα, domicilium, aula regis. Liui. In regia prodigium uiſu, euentuq; mirabile fuit omen.

REGIFICVS, a, um, regalis. Val. 2. Arg. Stant gẽmis, auroq; tori menſæq; paratu Regifico. Hinc Regifice, ſplendide, ſumptuoſe, & regio apparatu. Cic. 3. Tuſc. Auro, ebore, inſtructam regifice.

REGIFVGIVM, feſtum Romanorũ, celebrari ſolitum poſtridie Terminaliorum: id eſt VI. Cal. Mart. quo die Tarquinius Roma profugit. Inter Terminalia autem, & Regifugium quarto quoque anno interferebatur dies unus, quem ob id intercalarem uocabant. uide Macr. & Cenſorinum.

REGIGNO, is, ἀναγεννάω, iterum gigno. Paſſiuum Regignor. Lucr. li. 5. Cum uideam membra ac partes conſumpta regigni.

REGILLA [*Veſte regale*] βασιλικὴ, ueſtis regia, quæ & Baſilica, & Trabea dicitur, quoniam ea reges uterentur, auro, & purpura intexta. Eſt & ueſtis muliebris genus, è ſuperioris fortaſſe ſimilitudine dictum. Plaut. in Epi. Quid erat induta? an regillam induculam?

REGILLVS, lacus in Algidæ ſiluæ ingreſſu, ad quem Poſtumius dictator proſpere aduerſum Tarquinium Superbum pugnauit. Liu. 2.

REGIMEN, nis, [*Gouerno*] Liu. 3. Regimen totius magiſtratus penes Appium erat. Pli. lib. 7. cap. 16. Vocis regimen primores tenent. Luc. lib. 3. In quo conſilium uitæ, & regimenq; locatum eſt.

REGINA, æ, [*Regina, ricca, reina*] βασίλισσα, βασιλίς, regis uxor. Ci. Att. li. 14. Reginæ fuga mihi moleſtia eſt. Vel quæ regnum poſſidet, etiam ſi uirum nunquam habuerit. Qandoque pro muliere diuite. Ter. in Eun. Qui ſolæ utitur his reginæ. Aliquando pro domina. Pla. in Truc. Reginæ domi ſuæ fuere ambæ. Refertur & ad inanimata: ut, Regina pecunia. Hor. 1. epiſt. 6. Et genus & formam regina pecunia donat. Oratio regina omnium rerum, Cice. 2. de Orat. Siderum regina bicorni Luna, Hora. in car. ſeculari.

REGIO, nis, [*Regione, contrada, paeſe, prouincia*] χώρα, dicta à Rego, quòd, priuſquam prouinciæ fierent, regiones à regibus regebantur. Ci. pro Sex. Quæ regio, ora'ue terrarum erat latior, in qua nõ regnũ aliquod ſtatueretur? Poſtea maiores in urbe partes, Regiones appellari cœptæ, à ſimilitudine earum regionũ, in quas orbis diuiditur. Ponitur aliquãdo regio, præſertim in plu. num. pro fine, ſiue termino, ut cum Cic. pro Archia dicit, Vitæ ſpatium exiguis regionibus circumſcriptum eſſe. Idem contra Rullum: Vix ſeſe regionibus officii continet. i. terminis. Regiones uineæ, fines & limites. Cic. 2. de Nat. Deo. Regiones uineæ lituo terminauit. Regiones cæli quatuor, Ortus, Occaſus, Meridies, Septentrio. Cic. 2. de Natu. Deo. Regio, quæ tum eſt Aquilonaris, tum Auſtralis. Cic. pro Plancio: Totus ille tractus celeberrimus Venafranus: tota illa noſtra aſpera, & montoſa regio. Ponitur aliquando regio pro orbita, & linea. Cic. in Ver. Si quis tantulum de regione deflexerit. A Regio, fit E' regione, ex aduerſo. Cæſ. 4. bell. Gall. Cum uterque utrique eſſet exercitui in conſpectu, fereq; è regione caſtra caſtris poneret.

REGIONATIM, per ſingulas regiones. Suet. in Cæſ. Ludos regionatim urbe tota. Liu. 40. Mutarunt ſuffragia, regionatimq; generibus hominum, cauſisq; & quæſtibus tribus deſcripſerunt.

REGISTRVM, ſtri, uocabulum parum receptum apud idoneos ſcriptores: quo tamen uſus eſt Vopiſcus in Probo.

REGIVM, [*Arezzo*] oppidum Ciſalpinæ Galliæ, à Lepido ædificatum: unde & Regium Lepidum uocatur: Regium, propter pulchritudinem. Eſt & aliud Rhegium, in finibus agri Brutii: dictum, ἀπὸ τοῦ

ῥηγνύω,abrumpere.Ab hoc Rhegini,ab illo Regienſes dicti.

Regivs,a,um,βασιλικός.Cic.li.3.Offi.Regius paſtor. Idem 1.Tuſc. Ornatu regio. Virg.5.Æne.Frondoſa regius Ida.

Regivs morbus,ἴκτερος, dictus quòd mulſo (quod genus potionis in regum delitiis erat)curaretur,inquit Varr. uel quia(ut Celſus ſcribit)eo morbo affectos,apparatu regio.i.lecto, & conclaui cultiore,& ludis,laſciuiaq; uti,perutile eſt,per quæ mens ægrotantis exhilaretur.Horat.in Arte: Aut mala quem ſcabies, aut morbus regius urget.Idem morbus Aurigo ante dicebatur,a colore auri, quem bilis per totum corpus diffuſa repræſentat. Arquatus quoque morbus appellatur,quòd cæleſti a. cui ſit concolor.

Reglvtino,as,[*Diſcolare*]ἀνακολλάω, quod glutinatum erat, diſſoluo.Pli.lib.25.Palpebras reglutinant. Catul.Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina & remitte.Reglutinoſus,a,um,ualde glutinoſus.Pli.lib.11.cap.14.

Regno,as,[*Regnare*]βασιλεύω,regnum poſſideo.Priſcianus:Rex peperit,ex ſe aliud uerbum,Regno. Cice.pro lege Man.Annum iam tertium & uiceſimum regnat.Idem 3.Offic. Si uiolandum eſt ius, regnandi gratia uiolandum eſt. Liu.1.Manſit Syluius poſtea omnibus cognomen,qui Albæ regnarunt.Ponitur aliquando Regnare pro auctoritate ualere.Cice.ad Gallum lib.7. Olim cum regnare exiſtimabamur.Regnatur imperſonale.Virg.1.Æne. Hic iam tercentum totos regnabitur annos.Regnor,aris,paſſiuum. Tacitus li.17.Neque enim hic,ut in ceteris gentibus,quæ regnantur, certa dominorum domus. Ouid.4.de Ponto, el.15.Regnataq; terra Philippo.Regnator,qui regnat.Virg.4.Æne. Regnator,cælum,& terras qui numine torquet.Aliquando pro poſſeſſore. Mart.li.10. Quiſquis eris noſtri poſt me regnator agelli. Regnatrix,ut,Domus regnatrix,Tacitus lib.1.

Regnvm,regni,[*Regno,reame*]βασιλεία, dicitur tam regio ipſa ſubiecta,quæ a rege poſſidetur,quàm ipſe dominatus.Cic.Caſſio:Nõ regno,ſed rege liberati uidemur.Virg.1.Æn.Vultis & his mecum pariter conſidere regnis?Habere regna,pro regnare. Virg.1.Æn. Sed regna Tyri germanus habebat Pygmalion.Regnum etiam dici poteſt,quicquid poſſidetur.Cicero primo de Orat. Negaſti te fuiſſe laturum,niſi in regno meo eſſes,id eſt,in Tuſculano.Regnũ quoque dicitur, in quo quis eminet, ut in eo regnare uideatur. Cic.pro Sylla:Regnum credo cõſulatus mei. Vnde Interregnum, proprie appellatur id tempus,quo regnum uacat rege:i. ante q̃ in demortui locum nouus rex præficiatur:quanquam & in libera ciuitate Interregnum dici poſſit medium illud tempus,ex quo magiſtratu abierunt conſules,uſq; ad nouorum creationem. Liuius: Contentio,conſules'ne,an tribuni militum crearentur in interregno,rem complures dies tenuit.

Rego,is,xi,ctum[*Reggere,gouernare*]ἐπιστατέω,ἐφορεύω,βραβεύω,guberno,adminiſtro.Virg.4.ecl.Pacatumq; reget patriis uirtutibus orbem.Cic.in Som.Scip.Deus eſt,qui tam regit & moderatur, & mouet id corpus,cui præpoſitus eſt, quàm hunc modum princeps ille deus.Ouid.1.de Arte.Arte citæ, ueloq; rates, remoq; reguntur:Arte leuis currus,arte regendus amor.Regere, eſt rectum tenere.Celſus:Qui nimio dolore regere caput non poſſet.

Regredior,[*Ritornare*]ἀναχωρέω,ἐπανήκω,reuertor.Plau.Aul.Illuc regredere ab oſtio.Cic.1.Offi.Cum utriſque ſeparatim locutum,ut regredi,quàm progredi,mallent. Regreſſus,us,ui, regrediendi actus.Liu.24.Neque locus penitendi, aut regreſſus ab ira relictus eſſet.Cic.2.de Nat.Deo.Nihil errat, quod in omni æternitate conſeruat progreſſus & regreſſus conſtantes & ratos.

Regvla,æ,[*Regola,miſura retta*]γνώμων,κανών,norma,qua lineæ reguntur.Col.li.3.ca.13. Duas regulas eius latitudinis,qua paſtinator ſulcum facturus eſt, in ſpeciẽ Græcæ litteræ χ decuſſauimus. Tranſlate accipitur pro breui rerum præceptione.Cic.4.Ac. Hæc eſſe regulam totius philoſophiæ,conſtitutionem ueri,falſi, cogniti,incogniti.Ponitur aliquãdo pro baculo, quo aliquid rectum tenetur.Col.li.6.c.19.Vt inſerto capite,deſcendentibus per foramina regulis,ceruix teneatur. Ponitur & pro inſtrumento eundem uſum præbente,quem fiſcus,in factura olei.Col.lib.12.cap.52.

Regvlaris,& hoc re,κανονικός,ſecundum regulam unde æs regulare dictum eſt,quod à caldario,coronarioq; diſtinguitur.& in ceteris metallis Regulare dicitur, quod excoctum igni diligẽtius eſt, uitiiſq; purgatum. Plin.lib.34.cap.8.In Cypro coronarium æs,& regulare eſt.utrunque ductile.

Regvlvs,[*Duca,ſignore,principe*]βασιλίσκος,dimin.à rege, non ſtaturæ,ſed potentiæ diminutionem ſignificans. Salu.in Iug. Reguli in unum conuenere, ut inter ſe de cunctis negociis diſceptarent. Pli.lib.18.cap.3.Senatus Carthagine capta, cum regulis Africæ bibliothecas donaret,unius Magonis duodetriginta uolumina cẽſuit in linguam Latinam transferenda.

Regvlvs Atilius,de quo ita ſcribit Pli.de Viris Ill.M.Atilius Regulus conſul, fuſis Salentinis, triumphauit, primuſq; Romanorum ducum in Africam claſſem traiecit: oppida ducentã, & hominum ducenta millia cepit.mox arte Xantippi Lacedæmonii, mercenarii militis,captus,& in carcerem miſſus eſt.legatus deinde de permutandis captiuis Romam miſſus,dato iureiurando,ut, ſi non impetraſſet,ita demum rediret;in ſenatu conditionem diſſuaſit: Carthaginemq; regreſſus, in arcam ligneam coniectus, clauis introrſum adactis,uigiliis,ac dolore excruciatus eſt.

Regvsto,iterum guſto.Cic.lib.4.ad Atti.Ille Latinus ἀττικισμὸς ex interuallo reguſtandus.Eidẽ lib.13.Crebro reguſto tuas litteras.

Reiectanea,ſiue Reiecta,à Cic.appellantur, quæ Stoici uocant ἀποπροηγμένα:cuiuſmodi ſunt morbus,egeſtas,dolor, & id genus alia.Illa(inquit li.4.de Fin.):morbum,egeſtatem,dolorem, non appello mala,ſed,ſi libet, reiectanea. Idem 3.de Fin. προηγμένα,& ἀποπροηγμένα:quorum hæc quidem præpoſita recte, illa reiecta dicere licebit.

Reiicvlvs,la,lum,ἀπόβλητος,quod ob uitium aliquod ab omnibus ſpernitur,& reiicitur. Hinc Oues reiiculæ dicuntur, quæ propter ætatem,uel morbum reiiciuntur.Var.2.de re ruſt. cap.1. In grege reiiculæ alienandæ.Armenta reiicula,Cato c.2.

Reiicio,cis,pen.cor.[*Cacciare indietro,ſcacciare*]ἀπορρίπτω, ἀπωθοῦμαι,retrorſum iacio,in tergum abiicio:ut, Reiecto ſcuto fugere,apud Cic.de Ora.Virg.11.Æne. Reiiciunt parmas,& equos ad mœnia ducunt.Quandoque eſt repellere,arcere. Virg.3.ecl.Tityre paſcentes a flumine reiice capellas Quandoque reſpuo,contemno.Cic.1.de Fin.Quis Ennii Medeam ſpernat,aut reiiciat?Idẽ 2.de Diuin.Cetera diuinationis genera reiicit.Reiicere iudicem, uel arbitrum,eſt recuſare.Cic.in Ver.3.Sciebam in reiiciendis iudicibus nonnullos, &c.Receptum enim erat apud Romanos, ut, editis iudicibus,reo liceret,ſi qui ex iis ſibi ſuſpecti eſſent, repudiare:in quorum locum alii ſubſortiebantur. Accipitur interdum pro differre,ſiue protrahere.Cic.Atti.lib.1. In menſem Quinctilem reiecti ſumus. Interdum pro remittere.Ci.pro Balbo:Q.Scæuola,cum de iure prædiatorio conſuleretur, conſultores ſuos ad Furium & Caſcellium prædiatores reiiciebat.Cice.Atti.li.9.Ad ipſam te epiſtolam reijcio.Reijcere cauſſam ad ſenatum,eſt,ſenatus iudicio rem permittere.Cic.Atti.lib.2.Ait ſe rem ad ſenatum reieciſſe. Idem ad Planc.lib.10.Hoc animo eſſe debes, ut nihil hinc reiicias. Quandoque euomere. Suet.de Aug. Senos ſextantes nõ exceſſit,aut,ſi exceſſiſſet,reiiciebãtur.Hinc Reiecto,ctas,frequẽ. Spartianus de Antonio Pio:Cum caſeum alpinum in cœna ediſſet auidius,nocte reiectauit. Reiectio, & Reiectus,us, pro uomitu. Pli.Vernatio utilis erat,ſi,poſtquam ſorpta fuerat,ſtatim reiectio ſequatur.Celſus.Et reiectus cibi non erit inutilis,ſi raro fiat.

Reitero,as,[*Riplicare*] repeto:unde Reiteratio,repetitio. Quin.lib.11.cap.2.Vt crebra reiteratione firmetur.

Relabor,[*Ricaſcare*]ἀναπίπτω,recido,redeo. Ouid.in epiſt.Sapphus ad Phaonem:Huc ades,inq; ſinus formoſe relabere noſtros. Hor.1.epiſt.1.Nunc in Ariſtippi furtim præcepta relabor.

Relangveo,eo,ſiue Relangueſco,is,[*Tornare languido*] ἀναμαραίνω, ἀναχαλάω denuo,langueo,uel in languorem recido.Cic.Atti.lib. 13.Ille relanguiſſe ſe dicit.Refertur & ad animum,pro,effœminari.Cæſ.2.Bel.Gall.Nihil pati uini,reliquarumq; rerum ad luxuriã pertinentium inferri: quòd iis rebus relangueſcere animos, eorumq; remitti uirtutem exiſtimarent.

Relativvm,[*Relatiuo*]ἀναφορικόν,à grammaticis dicitur quod aliquid ſuperius dictum refert:ut, Qui,quæ,quod.dialecticis, Relatiua dicuntur,quæ Cic.in Top.Affecta uocat: quæ ita a ſe mutuo dependent,ut alterum ſine altero non poſſit ſubſiſtere: ut, Pater, & Filius;Dominus,& Seruus;relatiua ſunt:quia nec pater eſſe poteſt,ſi filium non habeat;nec dominus,niſi ſeruum: & talis reſpectus Relatio uocatur.

Relaxvs,a,um,χαῦνος,μανός.laxus,rarus,ſolutus. Col.lib.11.ca.3. Relaxa humo plenioris craſſitudinis fiat radix.

Relaxo,as,[*Allargare*]χαυνόω,remitto:quod tenſum erat, laxum facio,uel ſoluo.Cic.Atti.lib.10.Pater nimis indulgens, quicquid ego aſtrinxi,relaxat.Relaxare animum,eſt animum recreare. Ci. Offi.Cum relaxare animos,& dare ſe iucunditati uolent, caueant intemperantiam.Relaxatio,recreatio.Idem 2.de Orat. Ocii fructus eſt,non contentio animi,ſed relaxatio.

Relego,gas,pen.pr.[*Seperare,rimouere,rimandare in bando*] ἀποπέμπω,ἀποδιοπομπέω,ablego,amando,remoueo.Virg.3.Ge. Tauros procul,atque in ſola relegant Paſcua.Cic.3.Offi. Criminabatur etiam,quòd Titum filium ab hominibus relegaſſet,& ruri habitare iuſſiſſet.Aliquando remitto.Pli.lib.7.ca.1. Nec tamen ego obſtringam fidem meam:potiuſq; ad auctores relegabo. Aliquando exulem facio,aut certe ad tempus ciuitate eiicio.Pli. epiſt.35. Martianum in quinquennium relegant. Ouid.2.Triſt.Vnde precor ſupplex,ut nos in tuta releges.Vnde Relegati dicuntur in exilium miſſi.Cic.2.Atti.lib.2.Relegatus mihi uideor, poſtquam in

For mno

Formiano ſum. Ouid.5.Triſt.eleg.12. Ipſe relegati,non exulis,
utitur in me Nomine. Differt autem Relegatus ab exule: quòd ille,
cum exilii cauſſa ſolum uerterit,ſuis tamen perfruitur bonis: exu
lis autem bona fiſco uendicantur. Ambitione relegata:i. citra am-
bitionem,uel omiſſa omni ambitione. Hor.1.Ser.Sat.10. Ambitio
ne relegata,te dicere poſſum Pollio. Relegatio,eſt exterminatio,
cum quis fines patriæ exire iubetur:quod Cic. ſedibus expellere
interpretatur. Liu.3. Exilio,& relegatione ciuium ulciſcentes tri-
bunos. Cic.pro Roſc.Amer. Hæc attenta uita & ruſticana,relega
tio,atque amandatio appellabitur.

Relego,gis,p.c.[*Rileggere*] ἐπαναγινώσκω, rurſus lego. Ouid.2.de
Ponto: Cum relego,ſcripſiſſe pudet. Cic.1.de Nat.Deo. Qui om-
nia, quæ ad cultum deorum pertinerent, diligenter pertracta-
rent,& tanquam relegerent,ſunt dicti Religioſi, ex relegendo, ut
elegantes ex eligendo. Relegere iter, eſt per eandem redire
uiam. Stat.1.Achil. Culpatum relegebat iter. Virg.3.Æne. Talia
monſtrabat relegens errata retrorſum Littora Achæmenides.
Relegere,recolligere,ut Relegere pecuniam. Hor.Epod.2. Om-
nem relegit idibus pecuniam.

Relentesco,is,proprie eſt ad lentorem priſtinum redire. Tranſla-
te accipitur pro flaccefcere, & uigorem amittere. Ouid.1.Am.
Ne ue relenteſcat ſæpe repulſus amor.

Relevo,as,p.c.[*Rileuare*] ἐπαίρω, alleuo. Ouid.9.Met. E terra cor-
pus releuat e uolentem Arcuit. Tranſlate pro recreare,reficere.
Ter.in Ad. Illi animum releuabis,quæ dolore, & miſeria tabeſcit.
Releuare labores,eſt minuere. Pli.in Paneg. Vt ſtudium omnium,
laboremq; tanquam particeps,ſociusq; releuares. Releuare ali-
quem moleſtiis,cura,eſt liberare. Ci.2.de Diuin. Hæc ſtudia reno
uare cœpimus,ut animus moleſtiis potiſſimum releuaretur. Oui.
1.Triſt.el.4. Omnis ab hac cura mens releuata mea eſt.

Relicinus capillus,ab Apuleio dici uidetur recriſpus, & uerſus oc
ciput quodammodo refugiens. quod nomen quidam putant a Re-
cello deductũ. quod eſt retraho,reclino,& ceſſim reduco. & quo-
niam in recriſpis ad cranium capillicium retorquetur, inde Reli-
cinus,ueluti recellinus,crinis appellatus,euphoniæ cauſſa. uerba
Apuleii ſunt hæc,li.1.Flor. Laudauit ſeſe,quod erat & coma relici
nus,& barba ſquallidus,& pectore hirſutus. Idem paulo poſt fron
tem relicinam laudat in Alexandro Magno.

Religio,onis,[*Religione*] εὐσέβεια, θρησκεία, pietas in deorum cul-
tu,& rerum diuinarum cæremoniis conſiſtens. Religio,inquit Ci.
lib.2.de Inu. eſt quæ ſuperioris cuiuſdam naturæ, quam diuinam
uocant,curam,cæremoniamq; affert. Plutarchus in uita Pauli Æ-
milii Religionem interpretatur,diuinarum rerum ſcientiam. Ma-
ſurius Sabinus ſcribit,Religioſum eſſe id,quod propter ſanctitatẽ
aliquam remotum, ac ſepoſitum ſit à nobis:à relinquendo dictũ.
unde Virg. Eſt ingens gelidum lucus prope Ceritis amnem Reli-
gione patrũ late ſacer,undique colles incluſere caui, & nigra ne-
mus abiete cingunt. Oſtendit enim religioſum locũ eſſe a popu-
li communione ſeparatim,difficultate adeundi. Cic.1.de Nat.deo.
à relegendo deducit. Qui(inquit)omnia,quæ ad cultũ deorũ per-
tinerent,diligenter pertractarent,& quaſi relegerẽt, ſunt dicti Re
ligioſi à relegendo. Contra Lactantius à religando Religionem
dictam li.4.aſſerit: Hoc,inquit,uinculo pietatis aſtricti deo, & re-
ligati ſumus:unde ipſa Religio nomen accepit,non (ut Cic. inter-
pretatus eſt) à relegendo. Venire in religionem res aliqua dici-
tur,cum religioſa eſſe putatur,& ſancta. Religio, Latine loquenti
bus, eſt iuſta muneris functio. Cic.7.Verr. Ego, quos adhuc ma-
giſtratus mihi populus R.mandauit,ſic accepi, ut me omnium offi
ciorum obſtringi religione arbitrarer. Aliquando pro ſcrupulo
conſcientiæ. Cice.de Aruſp.Reſp. Quæ tanti religio eſt,qua non,
in noſtris dubitationibus, atq; in maximis ſuperſtitionibus, unius
P.Seruilii reſponſo liberemur? Iniicere alicui religionem,eſt deo
rum metum,& conſcientiæ ſcrupulum ei incutere. Cic.pro Cec.
Cum Cotta Decem uiris religionem inieciſſet, non poſſe ſacra-
mentum noſtrum iuſtum iudicari. Pro eodem dicimus, Offerre
religionem. Idem in epiſt. Oblata religio Cornuto eſt pullariorũ
admonitu,non ſatis diligenter eum auſpiciis operam dediſſe. Re-
ligioni habere, eſt conſcientia & deorum metu à re aliqua impe-
diri. Cic.2.de Diuin. Nec eam rem habuit religioni. Eſt mihi reli-
gio:i.conſcientia prohibeor. Idem in Catil. Quæ religio C.Mario
non fuerat,quo minus Glauciam prætorem occideret. In eadem
etiam ſignificatione dicimus: Religioſum eſt, i. religioni repu-
gnans. Liu.2. Quem campi fructum quia religioſum erat conſu-
mere,deſectam cum ſtramento ſegetem magna uis hominum cor
bibus fudere in Tiberim. Soluere,ſeu liberare religione, eſt reli-
gionem omnem eximere,& efficere nequid nos deorum iræ red-
dat obnoxios. Cic.pro Cec. Vt ciuitas religione ſoluatur. Idem in
Catil. Et nos religione in P.Lentulo puniendo liberati ſumus. Po
nitur aliquando Religio pro recta conſcientia. Cic.pro Cec. Splẽ-
dor ordinis ſenatorii,decus atque ornamentum iudiciorum, exẽ-
plar antiquæ religionis. Religio in dicendis teſtimoniis, eſt deo-
rum metus,ne peierantes eos offendamus. Cic.pro Flac. Teſtimo
niorum religionem & fidem nunquam iſta natio coluit. Quando-
que Religio accipitur pro metu. Virg.8.Æne. Iam tum religio pa
uidos terrebat agreſtes. Vbi Seruius. Religio:i. metus, uel ſolici-
tudo,quòd mentem religet.

Religiosus,a,um,[*Religioſo,huomo che teme Dio*] εὐσεβής, εὐλαβής,
metuens deorum,pius,integer. Cic.pro Cec. Huic ego teſti gra-
tias agam,quòd & in reum miſericordẽ ſe præbuit, & in teſtimo-
nio religioſum. Interdum Religioſum in deteriorem partem di-
cimus,pro ſuperſtitioſo,timido. Teren.Hea. Miſere omnes ſumus
religioſæ. Loca religioſa dicuntur,quæ ſine religione,i.ſine piacu
lo uiolari non poſſunt. Vlp.l.ij.ff.de rel.& ſumptibus funerum. Nõ
totus,qui ſepulturæ deſtinatus eſt locus,religioſus fit,ſed quate
nus corpus humatum eſt. Religioſi dies(ut li.4.ca.9. docet Gell.)
dicuntur triſti omine infames,quibus res diuinas facere, & rem
exordiri nouam non debemus. Hinc Cic.ad Att. diem Allienſis pu
gnæ religioſum eſſe dicit. Macr.lib.3.Sat. Religioſi ſunt dies, qui
facienda & uitanda diſcernunt. Hinc Religioſe,integre, pie, cum
deorum metu. Cic.pro Cœlio. Vt ſapiens,moderatusq; uir religio
ſe teſtimonium dixiſſe uideatur. Interdum,ſubtimide, uerecunde.
Idem lib.1.epiſt. Faciam,quod facere debent ij,qui religioſe, & ſi
ne ambitione commendant. Aliquando ſolicite,& accurate. Col.
lib.3.cap.10. Nihil curioſe,nihil religioſe adminiſtrant.

Religo,gas, ἀνάπτω, ἀναδεσμεύω, ligo,uincio. Virg.7.Ænei. Grami-
neo ripæ religauit ab aggere claſſem. Religare religione bona
alicuius,pro conſecrare alicui deo. Cic.pro domo: Nunquid is bo
na Lentuli religionibus religauit? Religatus,a,um. Horat.4.Car.
Ode 11. Eſt hederæ uis Multa,qua crines religata fulges. Religa-
tio, ἀνάδεσις, religandi actus. Cic.de Sen. Capitum coniugatio, re-
ligatio,propagatio uitium.

Relino,is,pen,cor.releui,tum,[*Aprire*] ἀποχρίω, ἀνοίγω, quod ob
litum obturatumq; erat,aperio. Ter.Heaut. Releui omnia dolia.
Solent enim dolia,ne quid uaporis exhalet, quàm accuratiſſime
oblini:unde,cum aperirentur,dicebantur relini, ſoluta nimirum
argilla,qua erant oblita.

Relinquo,quis,[*Laſciare,abbandonare,diſmettere*] ἀφίημι, καταλεί-
πω, ἀπολείπω, Linquo,deſero,omitto. Plaut.in Moſt. Reliquit,de-
ſeruitq; me. Cæſ.5.Bell.Gall. In littore molli atque aperto deliga
tas ad anchoras relinquebat. Relinqui item hæredibus dicuntur,
quæ ad eos parentis,propinquiue morte deuoluũtur. Pla.in Aul.
Agri reliquit ei non magnum modum. Ter.Phor. Si talentum rem
reliquiſſet decem. Relinquere aliquem,eſt nolle iuuare. Cic.ad Si
lium li.13. Ne relinquas hominem innocentem ad alicuius tui diſ
ſimilis quæſtum. Relinquere animam,eſt mori. Ter. Ad. Animam
relinquam potius,quàm illas deſeram. Reliquiſſe æs alienum di-
citur,qui mortuus eſt non perſoluto ære alieno. Cic.de Orat. Cũ
æris alieni aliquantulum eſſet relictum. Relinquitur, pro reſtat.
Cic.Atti. Relinquitur,ut ſi in Hiſpania uincimur,quieſcamus. Re
lictus,a,um. Cic.Att. Tironem ab altera quartana relictum audio.
Relictus ab omni honeſtate,i.prorſus turpis,inhoneſtus. Cic.pro
Rab. Nemo tam profligatus,tam perditus, tam ab omni nõ modo
honeſtate,ſed etiam ſimulatione honeſtatis relictus, qui ſe in Ca-
pitolio fuiſſe cum Saturnino fateretur. Hor.2.Ser. Sat.3. Inuidiã
placare paras uirtute relicta. Relictio,defectio. Cic.6.Ver. Illam
relictionem,proditionemq; conſulis.

* Relicta loca ſunt,quæ ſiue locorum iniquitate,ſiue arbitrio con
ditoris relicta,limites non acceperunt. hæc ſunt iuris ſubſeciuo-
rum,ſicut etiam quæ dicuntur extracluſa loca.

Reliquiae,arum,[*Reliquie,auanzo,rimanente*] λείψανα. Virg.1.
Æne. Iactatos æquore toto Troas,reliquias Danaum. Cice.2.de
Nat.Deo. Cibi reliquiæ depelluntur tum aſtringentibus ſe inte-
ſtinis,tum relaxantibus. Idem in Parad. Reliquiæ coniurationis,à
Catilinæ furiis ad tuum ſcelus furoremq; conuerſæ. Celſus lib.3.
cap.4. Manentibus reliquiis febrium.

Reliquum feci,eleganter dicimus pro reliqui:ut Miſſum feci,pro
dimiſi. Cic.in Verr. Quos belli calamitas reliquos fecerat.

Reliquus,qua,quum,[*Reſto,rimanente,reſiduo*] λοιπός, ὑπόλοιπος,
quòd ſupereſt. Cæſ.1.Com. Demonſtrabant, ſibi præter agri ſolũ
nihil eſſe reliqui. Reliquum eſt,i.reſtat. Cic.Curio: Reliquum eſt,
ut certemus officiis inter nos. Ter.in An. Vt pernoſcatis quid ſpei
ſit reliquũ. Ci. ad Cornif.li.12. De reliquo uelim tibi perſuadeas.

Reliquum,qui,ſubſt.pars debiti,quæ reſtat ſoluenda. Cic.Atti.lib.
16. Me angit ratio reliquorum meorum. Plau.Ciſt. Huic,quod re-
liquum reſtat,uolo perſoluere, nequid debeant.

Reliquor,reliquaris, pen corr. deponens,eſt æs alienum ex reli-
quiis rationum contrahere. Vlpianus, de Mune.& hono.l.reſcri-
pto: Eos debitores reip.accipere debemus, qui ex adminiſtratio-

ne reip.relinquantur. Hinc Reliquator,toris, qui integrum non ſoluit,aliquid.q́ adhuc reliqui debet. Scæuol. de ſolu. & liberat.l. creditor: Accepi a Mario Marino ex ſumma maiore tot aureos. quæro an hæc ſumma in proximum annum ei accepta ferri debeat,cum ſuperioris anni ſit reliquator.

Relvceo,ces,pen.pro.[*Riſplendere*] διαλάμπω,reſplendeo,lucem diffundo.Cice.2.de Natu.Deo. Hunc non una modo caput ornans ſtella relucet. Liu.40.Relucentem flammam uigiles Carthaginienſium cum conſpexiſſent. Virg.12. Æne. Illi ingens barba reluxit. Ouid.11.Meta. Vectis fulgore reluxit.

Relvctor,ctaris,repugno,obnitor,renitor. Ouid.3.Am.el.4.Vidi ego nuper equum contra ſua fræna tenacem, Ore reluctanti fulminis ire modo.Reluctatus particip.Claud.2.de rap.Proſer. Pene reluctatis iterum pugnantia rebus Rupiſſent elementa fidem.

Relvo,is,quandoque,ut compoſitum a Lauo, eſt, iterum lauo. Aliquando,ut a Luo,idem quod ſoluo.Plau.Repignerat,reluit, uēdit.

Remancipo,as,eſt rem ſibi mancipatam,in mancipium eius, à quo eam accepimus,reſtituere.Boëthus in Topica Ciceronis.

Remandere.[*Ruminare*] ἀναμαρυκάω, ruminare, rurſus mandere. Pli.lib.10.cap.37.Pontici mures ſimili modo remandunt.Quint. lib.11.ca.2.Deuoret tædium illud,& ſcripta,& lecta ſæpius reuoluendi,&quaſi eundem cibum remandendi.

Remaneo,nes,[*Reſtare,durare*] διαμένω,perſiſto,perſeuero,ſuperſum.Cice.1.Tuſc.Expone,animos remanere poſt mortem.Cæſ.3. Bel.Ciu.Qui per cauſſam ualetudinis remanſerunt.

Remano,as,ἀναβλύζω,reſtillo,refluo. Lucr.li.5. Percolatur enim uitrus,retroq; remanat.Aliquando pro repetere:ut annotauit Feſt. citans locum li... ex li.1.Deſerunt riuos,campoſq; remanant.

Remansio,διαμονή à remaneo.Cic.ad Q.Fr.lib.3.

Remedivm,dij,[*Rimedio,medicina*] ἴαμα, φάρμακον,à Medeor, deris. Cic.Octauio.Nulla remedia,quæ uulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quam quæ ſunt ſalutaria. Transfertur & ad alia. Cæſ.3.Bel.Ciu. Quibus rebus noſtri hæc reperiebant remedia. Cic.pro Clu.Acrioribus ſaluti ſuæ remedijs ſubueniendum putauit.Adhibere remedium,Comparare remedium, Vti remedio, Inuenire remedium,Quærere remedium,latine dicitur.

Remeligo,inis,quod remoratur.Plau.in Patina:ut citat Feſtus.

Remeo,as,retro meo,redeo. Virg.li.2.Æne. Si patrios unquam remeaſſem uictor ad Argos.Mart.li.1.Gaudia non remeant,ſed fugitiua uolant. Var.3.de re ruſt.c.5.Ex Italia trans mare remeāt. Taci.li.1.Caium remeātem Armenia nouercæ Liuiæ dolus abſtulit.

Remetior,tiris,remenſus ſum,ἀναμετρέω,iterum metior. Mart.li.6. Teſtæ ſui uini remenſus.Remetiri æquor,eſt renauigare.Virg.2. Æne.Pelagoq; remenſo Improuiſi aderunt.

Remex,gis,[*Huomo da remi*] πρόσκωπος, ἐρέτης,qui remos agit.Cic. 2.de Diuinat.Quid,remex ille de claſſe Coponii? Cæſ. 3.Bell. Gall.Remiges milites, nautas, gubernatoreſq; comparari iubet. Ouid.13. Metam. Quantoq; ratem qui temperat, anteit Remigis officium.

Remigivm,gii,[*Vuoga*] ἐρεσία, ipſa remorum agitatio, & remigatio.Virg.Ge.1.Lembum Remigiis ſubigit. Virg.1. Æne.tranſtulit ad aues:Volat ille per aera magnum Remigio alarum. Lucr.lib.6. Remigii oblitæ pennarum,uela remittunt. Aues enim alis, uelut remis quibuſdā,ad diffindendum aerem utuntur. Aliquando pro remigum multitudine. Idem l.3.Remigium ſupplet, ſocios ſimul inſtruit armis. Cic.5.Tuſc.Quæ pugna,quæ acies, quod remigiū.

Remigatio,ἐρεσία. Cic.Atti.li.13. Motum remigationis.

Remigo,gas,[*Vogare*] ἐρέσσω, κωπηλατέω,remis nauigo, quaſi remis ago. Cic.4.Tuſc. Vtrum mauis nos ſtatim uela facere,an quaſi è portu egredientes paululum remigare?

Remigro,gras,[*Ritornare*] ἀναχωρίζομαι, reuertor, unde emigraui. Cic.1.Tuſc. In noſtram domum remigremus. Liu.28. Magna pars in agros remigrauit.Plau.Epid.Remigrat animus domum.

Remilevm,repudium dicitur à remi ſimilitudine.Feſtus.

Reminiscentia æ,ἀνάμνησις, differt a Memoria: quòd Reminiſcentia eſt omnium animantium: Memoria ad homines tantum ſpectat; cum ſit diſcurſus rerum cum ratione ab uniuerſali ad particularia & à remotis à ſenſu.

Reminiscor, ſceris, [*Ricordarſi*] ἀναμιμνήσκομαι, ἀναμιμνήσκομαι, recordor, quod fit,cum ea,quæ mēs tenuit,repetūtur, inquit Var. quaſi iterum rem in mentem reuoco. Iungiturq́; modo accuſatiuo,modo genitiuo.Cæſ.1.Bel.Gal. Reminiſceretur ueteris incōmodi Romanorum.Sulp. Ciceroni: Ea potius reminiſcere, quæ digna tua perſona ſunt. Ouid.1.de Pont.el.9.Vos animo dulces reminiſcor amici.

Remissarivs,a,um,quod remittitur. Cato de re ruſt.c.19. Vectes longiſſimos pedem decem & octo,remiſſarios pedum duodecim.

Remisse,[*Humilmente,lentamente*] πρᾴως, ἠπίως, leniter, placide. Sal.Iug.Pauca timide,remiſſeq; locutus,abſceſſit.Cic.3.de Orat. Quis unquam res,præter hunc,tragicas pene comice, triſtes remiſſe,ſeueras hilare tractauit? Idem 6.Verr. Ille nihilo remiſſius, atque etiam uehementius inſtabat.

Remissio animi,ἄνεσις, ἄφεσις,relaxatio animi. Cic. Metel.libro.5. epiſt.Si humanitas appellanda eſt in acerbiſſima iniuria remiſſio animi & diſſolutio. Proprie tamen remiſſio, eſt ipſe remittendi actus.Ci.1.Offi.Ex remiſſione ſuperciliorū, aut ex contractione.

Remissio,[*Ricriatione*] ἄφεσις,relaxatio.Cice.pro Cœl.Quem non quies,non remiſſio,non ludi,non conuiuia delectarent. Idem ad Gal.li.7.Sed uiſa eſt mihi uel loci mutatio,uel ipſa fortaſſe iam ſeneſcentis morbi remiſſio profuiſſe. Interdum uenia:ut, Remiſſio pœnæ,apud Cic.4.in Catil.

Remissvs,ſa,ſum,[*Rimeſſo,languido*] πρᾶος, languidus, lenis,negligens.Cic.2.de Diuin.Imbecillo remiſſoq; animo. Ci.3.de Fin. Quanquam in eo ſermone,qui cum Torquato eſt habitus,non ſe rmiſſi fuimus:tamen hæc acrior eſt cum Stoicis parata contentio. Idem pro Sext.Mihi iam licere putem remiſſiore uti genere dicendi.Cæſ.5.Bel.Gal.Loca ſunt temperatiora,quam in Gallia, remiſſioribus frigoribus.

Remitto,tis,ἀναπέμπω.Plaut.Munera accipit frequens, remittit nunquam.Conſtruitur quandoque cum ablatiuo Precio. Curtius lib.2.Captiuos honeſtius dono donabimus, quam precio remittemus. Aliquando pro mitto. Lucil.li.29.Sat.ut citat Feſtus:Filiæ repudium remiſit. Aliquando pro relaxo, recreo. unde animum remittere,cum deponimus curas. Contrarium eſt Intendo, ſumpta tranſlatione ab arcu:Cice. Quæro non quibus intendam animum rebus, ſed quibus remittam. Sic Remittere diſciplinam, pro,negligentius obſeruare. Colum.libro.1.Rei ru. Aliquando pro concedo condono. Cicero. Vatin. libro quinto. Meam animaduerſionem & ſupplicium,quo uſurus eram in eum, remitto tibi,& condono.Aliquando pro demitto,cui contrarium eſt Erigere.Pli.lib.8.ca.32.Cum erexere aures,acerrimi auditus: cum remiſere,ſurdi.Aliquando pro intermitto.Ter.in Heaut.Nullum remittis tempus,neque te reſpicis.Idem in Hec. Si remittent quippiam Philomenæ dolores, omnem rem narrabit. Aliquem ædes uenditori remittere,quas emerit,eſt permittere, ut ædes emptæ redeant ad uenditorem.Plau.in Moſt.Ora ut ſuadeam Philolacheti,ut iſtas remittat ſibi.Remittere frænos dolori,eſt dolori habenas laxare:cui opponitur Adducere habenas. Remittere librum dicitur arbor,quando ſua ſponte corticem relinquit. Remittere nuncium uxori,eſt uxorem repudiare.Cic.Atti.lib.1.Vxori Cæſarem nuncium remiſiſſe.Idem in Topicis.

Remolior,iris,ἀνακινέω,multa in loco moueo.Ouid.lib.5. Metam. Sæpe remoliri luctatur pondera terræ. Nonnunquam magno labore quippiam reparo. Silius lib.1. Iterum inſtaurata capeſſens Arma,remoli ut dux agmina.Aliquando à conatu reuoco. Sueto. in Aug.Vultu erat,adeo placido,ſerenoq;, ut quidā ex primorib. Galliarum confeſſus ſit, ſe eo inhibitum, ac remolitum, quo minus,ut deſtinarat,in præcipitium impelleret. Remolitus, participium.Seneca Herc.fur. Orbe ſi remolito queat Ad ſuperæ uictor numina Alcides uehi.

Remollio,is,[*Ammollirſi*] ἀναμαλάσσω,mollio.Ouid.4.Meta.Salmacis eneruet,tactoſq; remolliat artus.Col.li.2.c.12.Remolliri terra debet æqualiter.Remollitus,a,um,pen.pr.Suet. in Aug.Vultu erat adeo tranquillo, ut quidam è primoribus Galliarum confeſſus ſit,ſe eo inhibitum ac remollitum,quo minus,ut deſtinarat,in præcipitium propelleret.Quidam legunt Remolitum unico l, à uerbo Remolior.pro.a n olimine & conatu reuocatum.

Remollesco,ſcis,[*Diuenir molle*] ἀναμαλακίζομαι,mollis fio. Cæſ. 4.Bel.Gall. Vinum ad ſe importari non ſinunt, quòd ea re ad laborem ferendum remolleſcere homines,atque effœminari arbitrantur.Ouid.10.Metam.Vt Hymettia ſole Cera remolleſcit. Tranſlate pro mitigari.Ouid.1.Metamorph.Precibus ſi numina iuſtis Victa remolleſcunt.

Remora,ræ,pen.cor.piſcis exiguus,ἐχενηίς, à remorando dictus, quòd nauem,cui adhæſus fuerit,remoretur. Pli.lib.32.cap.1.Remora etiam retardatio dicitur. Lucilius apud Feſt. Vox ex te reſonans meo gradu remorantem fecit.Plau.in Tri. Quæ in rebus multis obſtant,remoramq; faciunt rei priuatæ,& publicæ.

Remorbesco,ſcis,ἀναρρωστέω,in morbum recido,inquit Feſtus.

Remordeo,des, [*Rimordere, cruciare*] ἀντιδάκνω, uiciſſim mordeo.Hor.Epod.6. Et me remorſurum petis.Tranſlate pro crucio, ſolicito. Virg.1.Æneid. Quando hæc te cura remordet. Lucr. lib.3.Peccata remordent.

Remores,pen.cor.aues in auſpicio dicuntur, quæ acturum aliquid remorari compellunt.Feſtus.

Remoria,aut(ut alii malunt)Remuria, locus in ſummo Auentino, ubi Remus de urbe condenda fuerat auſpicatus.Feſtus.

Remoror,raris,pen.cor.[*Ritardare*] ἀναβάλλω, ἀφίστημι, ἐπέχω, retardo.

tardo. Ter. in An. Si quid eſt, Quod mea opera opus ſit uobis, Manebo: ne quod ueſtrum remorer commodum. Idem Eunuc. Vt illum dii deæq; perdant, qui me hodie remoratus eſt. Ouid. 11. Met. Nec remoretur iter.

Remotio, ut Remotio criminis, quæ & Tranſlatio à rhetoribus appellatur. Ci. li. 2. de Inuent. Remotio criminis eſt, cum eius intentio facti, ꝙ ab aduerſario fertur, in alium aut in aliud dimouetur.

Removeo, ues, ui, tũ, [*Rimuouere, tor uia*] ἀποκινέω, amoueo, auſero. Cic. ad Tironem li. 16. Remoueat præſidia ex iis locis, quæ occupauit. Idem Offi. 1. Quæ natura occultauit, eadem omnes, qui ſana mente ſunt, remouent ab oculis. Idem pro Balbo. Fuiſſe iudicẽ ex illis equitibus R. neminem, quia remoueret oculos. Remouere ſe ab aliquo, diſiungere, alienare. Cic. ad Atti. lib. 4. Quid ſit qđ ſe à me remouit, ignoro. Remotus, ta, tum, amotus. Virg. 1. Ænei. Poſtquam exempta fames epulis, menſæq; remotæ. Interdum migrat in nomen, idemq; ſignificat quod longinquus. Cice. 5. Verr. Etiam'ne hæc tam parua ciuitas, tam procul à manibus tuis, atque à conſpectu remota. Ouid. 3. Triſt Longa regione remotus. Cice. 4. Verr. Ab iniuriis noſtrorum magiſtratuum remotiſſimi. Col. li. 12. cap. 1. A uino, ab eſcis, à ſomno, à uiris remotiſſima.

Remugio, gis [*Rimuggbire, muggbire allo'ncontro*] ἀντιμυκάομαι, mugitum reddo, contra mugio. Virg. 11. Æne. Gemitu nemus omne remugit. Tranſlate pro reſonare. Virg. 3. Geo. Et uox aſſenſu nemorum ingeminata remugit.

Remulceo, ces, paulatim, & quiete retraho. Virg. 11. Æne.

Remulco trahere nauem, [*Rimurchiare*] ῥυμουλκεῖν, Polybio, & Diodoro, eſt è ſcapha maiorem nauem remigando trahere. Cæſ. lib. 3. Bel. Ciu. Nauem ſubmerſam remulco multiſq; contendens funibus eduxit. Quo in loco Remulco uidetur eſſe ablatiuus à Remulcus, quamuis ille nominatiuus non admodum ſit in uſu. Vide Bayſium de Re nauali.

Remulco, as, are, [*Rimurchiare*] ῥυμουλκεῖν, remigando è ſcapha grãdiorem nauim trahere. Remulcare (inquit Nonius) dictum eſt, quaſi molli ac leni tractu ad progreſſum mulcere. Siſenna lib. 2. In altum remulcando trahitur.

Remuneratio. Cic. de Amic. Nihil eſt remuneratione beneuolentiæ, nihil uiciſſitudine ſtudiorum, officiorumq; iucundius.

Remunero, as, & Remuneror, ris, [*Rimunerare*] ἀντευεργέω, beneficium reddo, mutuam gratiam refero. Cic. Atti. lib. 8. Me remunerare ſane uelim. Cæſ. 1. Bel. Gal. Magno ſe illum præmio remuneraturum. Cic. poſt red. in Sen. Quibus officiis T. Annii beneficia remunerabor?

Remuria, olim dicta feſta, quibus mortuorum ſepulcris epulæ inferebãtur, quæ deinde litteræ unius mutatione dicta ſunt Lemuria. Dicta autem Remuria putantur à Remo Romuli fratre, in cuius honorem primum fuerunt inſtituta. Ouid. li. 5. Faſt. Romulus obſequitur, luceq; Remuria dixit, Illã, qua poſitis iuſta ferũtur auis.

Remurmuro, as, ἀντιψιθυρίζω, contra murmuro. Stat. 5. Sylu.

Remus, pen. cor. Ῥῶμος, frater Romuli primi Romanorum regis; qui, quòd noua urbis Romæ mœnia per ludibrium tranſiliſſet, a fratre eſt interfectus. Liu. lib. 1. Ouid. mauult lib. 5. Faſt. à Celere tribuno occiſum.

Remus, remi, pen. cor. [*Remo*] κώπη, ἐρετμόν, inſtrumentum, quo naues aguntur. Virg. 5. Æne. Quam deinde Cloanthus, Conſequitur melior remis. Cic. 7. Ver. Nauigium erat factum ſex remorum numero. Virg. 3. Æneid. Certantibus æquora remis. Ventis remiſq; prouerbialis locutio eſt, quoties ſummam rei alicuius feſtinationem uolumus ſignificare. Cice. ad Cornif. Inde uentis, remiſq; in patriam omni feſtinatione properaui. Accipitur etiam Remus, pro loro quod continet tubam, ut inquit Seruius in illud Virg. 6. Æne. Suaq; arma uiro, remumq; tubamq;.

Renarro, as, [*Narrare, contare*] ἀφηγοῦμαι, ἐξηγοῦμαι, narro, uel narrãdo repeto. Vir. 3. Æne. Fata renarrabat diuum, curſuſq; docebat.

Renaſcor, eris, ἀναφύομαι, iterum naſcor. Pli. lib. 11. cap. 29. Ad canis ortum obire, & alias renaſci. Renaſcens annus, pro uere, Plin. lib. 16. cap. 25.

Renavigo, as, ἀναπλέω, nauigando reuertor, retrorſum nauigo. Cice. Atti. In Pompeianum renauigare cogitabam.

Renavo, as. Cic. Atti. Renauabo operam.

Renes, [*Rene*] νεφροί, uiſcera duo utrinque, non procul à uena caua ſita, ſanguinis ſerum, i. urinam per uenas emulgentes attrahentia, & per longos quoſdam meatus ad ueſicam tranſmittentia. Dicti Renes, ut quidã exiſtimant, à ῥεῖν, fluere: quòd per eos fluat urina. Plaut. in Curc. Lien necat, renes dolent. Cic. 2. Tuſc. Cum ex renibus laboraret. Hor. 2. Ser. Sat 3. Renes morbo tententur acuto.

Renideo, des, ſecunda ſyll. pro. ἀποστίλβω, reluceo, ſplendorem reddo. Hor. lib. 2. Car. Neque aureum Mea renidet in domo lacunar. Pli. li. 37. Neque in receſſu gemmæ, aut in deiectu renident. Stat. lib. 10. Thebaid. Orichalca renident.

Renovatio, ἀνανέωσις, Cice. 2. de Nat. Deorum. A quo renouatio mundi fieret.

Renovo, ἀνανεόω. Cic. pro Diot. Vetus hoſpitium renouare uoluiſti. Idem de Or. Acerba recordatio ueterem animi curã renouauit.

Renunciatio, [*Relatione che fa gli ambaſciadori*] ἀπαγγελία, nuncii, uel legati, relatio. Ci. 5. Ver. Cæſio renunciat ſe dediſſe: cognoſcit renunciationẽ ex litteris. Idem 2. Ver. Renunciationem eius, quæ erat in publicas litteras illata illorum legibus, tolli iuſſerat.

Renuncio, as, are, [*Rinonciare, riportare, rifiutare*] ἀπαγγέλλειν, proprie nunciorum eſt, aut exploratorum, aut legatorum, cum reuerſi, quid egerint referunt. Ci. 8. Phil. Cum legati renunciarint, Antonium non eſſe in ueſtra poteſtate. Cæſ. in Com. 1. Qualis eſſet natura montis, & qualis eſſet in circuitu aſcenſus, qui cognoſcerent, miſit: renunciatum eſt facilem eſſe. Aliquando eſt enunciare, ſignificare. Terent. in And. Quaſi tibi non renunciata ſint hæc ſic fore. Et iterum: id ego iam nunc tibi here renuncio futurum. Donatus: Renunciare, eſt quaſi ſecretum conſilium, uel malum nunciare. Re enim ſyllaba, apud ueteres interdum abundat. Renunciare conſules, prætorem, eſt declarare. Ci. pro lege Man. Prætor primus cunctis centurijs renunciatus. Idem lib. 9. epiſt. Climachias ſacerdos renunciatus eſt. Renunciare alicui hoſpitium, eſt, ſignificare ſe eius hoſpitio non uſurum. Cic. 3. Verr. Hoſpitium ei renunciat, domo emigrat. Sic Renunciare conductionem, apud eundem epiſt. Atti. 1.

Renuncius, tij, qui aliquid iterum nunciat. Plaut. in Trin.

Renuo, [*Ricuſare*] ἀνανεύω, eſt negare motu capitis alio'ue ſigno. accipitur tamen pro quouis modo recuſare. Mart. li. 2. Omnia cũ fecit, ſed renuente deo. Renutus, us, pen. pro. capitis ſignum, quo negationem ſignificamus. Pli. epiſt. 7. Nutu ac renutu reſpondere.

Reor, reris, ratus, [*Penſare, credere*] νομίζω, exiſtimo. Cic. 1. Offic. Si qui ſimulatione, & inani oſtentatione ſtabilem ſe gloriam conſequi poſſe rentur, uehementer errant. Virg. 6. Æn. Rebarq; futurũ.

Repagulum, li, [*Cadenazzo, ò ſtangbetta a la porta, chiauiſtello*] μοχλός, obex, ſiue uectis, qui oſtio aduerſus uim opponitur: à Re, & Pango: quòd non uno in loco pangatur, i. figatur, ſed ad utrunque poſtem. Repagula ſunt (inquit Feſtus ex Verrii ſententia) quæ patefaciundi gratia ita figuntur, ut ex contrario quoque oppangantur. Ouid. lib. 5. Met. Raptaq; de dextro robuſta repagula poſte Oſſibus illiſit. Cic. de Diuin. Herculis ualuæ clauſæ repagulis, ſubito ſe ipſæ aperuerunt. Plin. lib. 16. cap. 42. Abies ualuarum repagulis aptiſſima. Repagula item in ludis equeſtribus dicũtur, quæ equis obiiciuntur, ne ante tempus procurrant. In ſtabulis quoque, & paſcuis obices, quibus armenta coercentur, repagula dicũtur. Oui. 2. Metam Pedibuſq; repagula pulſant. Tranſlate pro quouis impedimento: unde Perfringere repagula iuris, pudoris, & officij, ait Cic. 7. Verr. pro eo, quod eſt nullo neque iure, neque pudore, neque officio à re aliqua prohiberi.

Repandus, da, dum, ἀνάκυρτος, recuruus, reflexus. Pli. lib. 14 ca. 22. Volutatio in cœno, & pectoroſa ceruicis repandæ oſtentatio. Ci. 1. de Natu. Deo. Cum haſta, cum ſcutulo, cum calceolis repandis. Ouid. 3. Met. Truncoq; repandus in undas Corpore deſiluit.

Repango, gis, φυτεύω, planto. Col. de Arb. c. 22.

Reparabilis, le, quod reparari poteſt. Ouid. epiſt. 5. Nulla reparabilis arte Læſa pudicitia eſt.

Reparatio, inſtauratio, renouatio. Sal. in Iug. Regni reparatio.

Reparator, ris, inſtaurator. Stat. 4. Syl. Immenſi reparator maximus æui.

Reparco, is, φείδομαι, idem quod parco. Plau. Truc.

Reparo, ras, [*Rifare, rinouare*] ἐπισκευάζω, ἀνακαινίζω, reſtauro, & in priſtinum ſtatum redigo. Curtius, Gratiam liberalitate, doniſq; reparare tentabat. Pli. epiſt. 291. Vetuſtate ſublapſa, reparentur in melius. Horat. lib. 2. Ser. Sat. 5. Reſponde, quibus amiſſas reparare queam res Artibus. Ouid. epiſt. 4. Hæc reparat uires feſſaq; membra leuat.

Repastinatio, refoſſio. Cic. de Sen.

Repastino, as, pen. cor. [*Zappare*] ἀναβωλοσκαφέω, refodio, ex Re & Paſtino, fodio. Col. Paſtinum uocant agricolæ ferramentum bifurcum quo ſemina panguntur: unde Repaſtinatæ dictæ uineæ, refodiebantur.

Repecto, is, ἀνακτενίζω, rurſum pecto. unde Repexus, Ouid. 3. de Art.

Repedo, as, ἀναποδίζω, pedem retraho, redeo. Lucil. apud Nonium.

Repello, lis, puli, pulſum, [*Scacciare*] ἀπωθέω, ἀπωθῶ, ἀποκρούω, ἀπωθεῖν, arceo, reiicio. Cice. poſt red. in ſen. Tu meum generum, propinquum tuum, à genibus tuis repuliſti. Ouid. lib. 3. de Arte. Iudice me fraus eſt conceſſa repellere fraudem. Oui. 1. Am. el. 9. Ne'ue relenteſcat ſæpe repulſus amor. Prima præteriti ſyllaba aliquando producitur, p, littera carmine cogente duplicata. Lucan. Reppulit à Libycis immenſum Syrtibus æquor. Aliquando corripitur. Oui. in epiſt. Medeæ ad Iaſonem: Quæq; feros repuli doctis

medicantibus ignes. Repulſus, repulſus, actus repellendi. Pli.lib. 11.cap.37. Cic.1.de Diuin. Scopulorum repulſu. Repulſo, as, frequentatiuum, Lucretius lib.4. Verba repulſantes.

Rependo, dis [*Ricompenſare*] ἀντισταθμίζω, ἀντιμβάλλω, retribuo, recompenſo. tractum ab ære graui, qđ ante pecuniam ſignatá appendi ſoleret, non numerari. Virg.li.1.Æn. Fatis contraria fata rependens. Ouid. 21.epi. Ingenio formæ damna rependo meæ. Pli.li.12.ca.25. Cum duplo rependebatur argento. Repenſus, ſa, ſum, partic. Cic.li.2.de Or. Cui pro C. Gracchi capite erat repenſum.

Repens, pentis, αἰφνίδιος, ſubitus, & repentinus. Cice.3. Tuſc. Hoſtium repens aduentus magis conturbat, quam expectatus. Liu. 10.ab Vrbe. Si quod repens bellum oriatur. Idem lib.6. Fama repens belli Gallici allata. Idem 29. Ciuitatem repens religio inuaſerat. Ouid.in Faſt. Bina repens oculis occulit ora meis.

Repenſo, ſas, [*Riponderare, riuedere, giudicare, ponderare*] ἀντισταθμίζω, ἀντιμβάλλω, retribuo, compenſo, frequent. uerbi Rependo. Lact. Quæ legunt, & non intelligunt, repenſante deo, patientur. Col.li.3.c.2. Incommodum repenſant uuarum multitudine.

Repente, [*Subito*] ἐξαίφνης, αἰφνίδιον, ſubito, ſtatim. Cic.epiſt.lib.4. ad Sulp. Repente præter ſpem dixit, ſe ſenatui, roganti de Marcello, ne hominis quidem cauſſa negaturum.

Repentino, repẽte. Cic. ꝑ Quinctio. Moritur Quinctius repẽtinò.

Repentinvs, a, um, ſubitus: Cice.ad Dolab.lib.9. Oppreſſus bello repentino.

Repercvssio, & Repercuſſus, huius repercuſſus, actus ipſe repercutiendi. Pli.li.6.ca.13. Solis repercuſſu talem reddi colorem exiſtimantes. Pli.epiſt.282. Repercuſſus maris ſeruabit.

Repercvtio, tis, p.c. [*Ripercuotere, ribattere*] ἀντικρούω, percutiẽtem uiciſſim ferio, & per tranſlationem reflecto. Pli.epiſt.95. Eſt aliquid, quod huius fontis excurſum per momenta repercutiat. Repercuſſum lumen, quod reuerberatũ uulgo uocant. Vir.8.Æn. Sicut aquæ tremulum labris ubi lumen ahenis Sole repercuſſo. Ouid.2.Met. Poſitæq; ex ordine gemmæ Clara repercuſſo reddebant lumina Phœbo Liu.21. Equi clamoribus diſſonis, quos nemora, repercuſſæq; ualles augebant, territi trepidabant.

Reperio, ris, [*Trouare*] εὑρίσκω, reperi, uel repperi apud poetas per duplex pp, ex re, & pario. unde Repertum, quaſi repartum, & denuo in lucem proditum. Et proprie Reperire, fortunæ eſt: inuenire, conſilii. Oui.li.1.Met. Tu non inuenta, reperta es. Auſonius uno diſticho primam huius præteriti & produxit, & corripuit. At qui condiderat, poſtquam non repperit aurum, Aptauit collo, quẽ reperit, laqueum. Aliquando tamen Reperire conſilii eſt, non fortunæ. Ter.in Phor. Vbi Antiphonem reperiam? Reperire item dicimur id, quod aperte deprehendimus. Plaut.in Per. Repertus es ingratus. Sic Cice. in Catone. Reperio eum ueniſſe Tarentum: i. compertum habeo. Dicimus Latine, Reperire auxilium alicui rei, conſilium, cauſſam, occaſionem, rationes, uiam exitum, medicinam alicui rei, gloriam armis.

Repertorivm, rii, [*Inuentario*] index, ſeu commentarius, particulatim rerum deſcriptionem continens. Vlp.l.6.ff.de admin. & peric.tuto. Repertorium, quod uulgo inuentarium appellatur.

Repetitio, onis, ἀπαίτησις, reflagitatio. Aliquando, reſumptio. Cic. 3.de Orat. Eiuſdem uerbi crebra repetitio.

Repetitor, Ouid.epiſt.8. Nuptæ repetitor ademptæ.

Repeto, repetis [*Ritornare, raddomãdare*] ἀπαιτέω, peto ut quid mihi reſtituatur. 2. ad Her. Quod argentario obtulerit expenſum, à ſocio eius recte repetere poſſis. Ter. in Eun. Hanc tibi dono do, neque repeto pro illa abs te quicquam precii. Interdum eſt ſæpius, uel inſtanter petere. Cic. Cæſari: Repetenti negare non potui. Interdum longe ſumere. Cic. de Orat. Repetam ab incunabilis noſtræ puerilis doctrinæ quendam ordinem præceptorum. Repetere pœnas ab aliquo, eſt debitum ſupplicium ab eo ſumere. Cice. pro Sext. Roſcio: Furiæ quæ parentum pœnas à conſceleratis filiis repetant. Cæſ. Com.lib.1. Populus R. ab his pœnas repetiſſet. Interdum recordari, idq; interdum cum ablatiuo Memoria. Cic.in Orat. Cogitanti mihi, & memoria uetera repetenti. Nonnunquam & ſine illo, ſaltem expreſſo. Liu.lib.26. Quæ infeſte in nos fecerint, repetite. Interdum redire. Virg.Eclo.7. Repetent præſepia tauri. Liu.lib.1. Fuga oppidum repetebant. Repetitus, ut, Repetita alte oratio, Cic.lib.3.de Orat. Ouid.epiſt.15. Ecquæ eſt repetita per arma? Cic.ad Atti.lib.13. Cum, ſomno repetito, ſimul cum ſole experrectus eſſem.

Repetvndarvm lex, primum à L. Piſone, cognomento Frugi, lata: deinde, cum temporis tractu prope exoleuiſſet, à D. Iulio relata. hac cauebatur, ne quis cum poteſtate in prouinciam miſſus pecuniam ullam à prouincialibus aliis'ue acciperet, præterquam à perſonis ſanguine ſibi coniunctis. Item ut urbani magiſtratus ab omni ſorde ſe abſtinerent, ne'ue plus doni muneris'ue in anno acciperent, quàm quod eſſet aureorum centum. Martian.l.).ad Legem Iul.repetundar. Lex Iulia repetundarum pertinẽt ad eas pecunias, quas quis in magiſtratu, poteſtate, curatione, legatione, uel quo alio officio, munere, miniſterio'ue publico cepit. Hac item lege plectebantur, qui ob rem iudicandam aut non iudicandam, ob denunciandum, uel non denunciandum teſtimonium pecuniam accepiſſent. Præcipue tamen (ut docet Cic.in Verrem) tota lex repetundarum ſociorum cauſſa lata fuit. Vide librum Pauli Manutij de legibus. Huius autem nominis ſoli genitiuus & datiuus plurales ſunt in uſu. dicimus enim Accuſare quempiam repetũdarum, uel de pecuniis repetundis. Cic.pro Clu. Clames te lege pecuniarum repetundarum non teneri. Exercere iudicium de pecuniis repetundis idem de Clar. Orat.

* Repetvndae, crimen capitale, nec ne, fuerit, dubitatur à doctis. uerum omnem dubitationẽ tollit una diſtinctio. prioribus enim temporibus capitale non fuit: poſtea, cum auaritia magiſtratuum haud paulo latius manare iam in prouinciis cœpiſſet, uiſum eſt, ut acrioribus remedijs obuiam iretur. itaque, lege lata, capitale crimen factum eſt. utrunque probatur exemplis. L. Lentulum, de repetũdis damnatum, poſtea cum L. Martio Cenſorino cenſorem eſſe factum, tradit Valerius lib. VI. quo patet, damnatione ius Romæ manendi ademptum illi non eſſe; ſiquidem cenſuram ſit aſſecutus: quam geſſit anno ab urbe condita DCVI. idem illa confirmãt, quæ ſcripta ſunt lib. 1. rhetoricorum ad Herennium: Lex uetat eum, qui de repetundis damnatus ſit, in concione orationem habere. augur quidam, damnatus de repetundis, in demortui locum qui petat, nominauit. ueteris enim legis, non eius, quæ poſtremis reip. temporibus lata eſſet, exemplum uidetur attuliſſe: cum libro de officijs II ita loquatur Cicero: Proximæ quæque leges de repetundis duriores. Hæc, manſiſſe Romæ primis, illis temporibus, qui iam de repetundis damnati eſſent, facile demonſtrant. Rurſus, capitale crimẽ fuiſſe, eoq; damnatos exulaſſe, interdictis aqua & igni, A. Gabinij, & C. Verris exemplo cognoſcitur. quòd ſi quis obiecerit, non eos lege exulaſſe, ſed quia, cum ſoluendo non eſſent, aut omnino cum nollent ſoluere, uoluntarium in exilium profecti ſint: adiungemus de C. Catone: quem & eſſe damnatum de repetundis, Cicero in Verrem, Velleiusq; tradunt; & exulaſſe Tarracone, ex oratione pro Balbo perſpicuum ſit: cum tamen æſtimata ei lis eſſet tantummodo H-S XVIII millibus. ut exulaſſe uideatur, non, quod fortaſſe poſſet aliquis de Gabinio & Verre ſuſpicari, ne ſolueret quod æſtimatum erat; quod minimum ſane pecuniæ fuit; ſed quia legi, quæ repetundarum damnatis aqua & igni, interdiceret, parere cogeretur. Eſt etiam apud Velleium P. Rutilij exemplum, repetundarum lege damnati: quem exulaſſe, & Cicero in oratione pro Balbo, & epitome Liuiana lib. LXX. declarat Verum, ut hæc ſint dubia, quæ tamen ſatis aperta mihi quidem uidentur; Pediani teſtimonio nihil certius, nihil illuſtrius. is, ubi exponit illud Ciceronis in Verrem lib.1. Auaritiæ ſupplicio communi ſubiungit, Æſtimatione litis, & exilio; ſatis manifeſte exiliũ cum pecuniaria pœna in repetundarum crimine coniungens. Actionem fuiſſe in hoc crimine aduerſus hæredes, niſi ſi rei in reatu, ut iuriſconſulti loquebantur, perijſſent, cum ex ipſis cognoſcitur iuriſconſultis, cum Valerius indicat his uerbis: C. Licinius Macer, uir prætorius, Calui pater, repetundárum reus, dum ſententiæ dicerentur, in Mænianum conſcendit: deinde M. Ciceronem, qui id iudicium cogebat, prætextam ponentem cum uidiſſet, miſit ad eum, qui diceret, ſe non damnatum, ſed reum perijſſe, nec ſua bona haſtæ poſſe ſubiici: ac protinus ſudario, quod forte in manu habebat, ore & faucibus coarctatis, incluſo ſpiritu pœnam morte precurrit. qua cognita re, Cicero de eo nihil pronunciauit. igitur illuſtris ingenij orator ab inopia rei familiaris, inuſitato paterni fati genere, uindicatus eſt. Pœna uero damnatis de repetundis, quod ex Pediano ſatis liquet, dupli fuit. Lex per annos DC hoc de crimine lata Romæ nulla eſt: conſulibusq; Cenſorino & Manilio L. Piſo Frugi tribunus pl. primum de repetundis rogationem tulit, ut Cicero lib. II de officiis & in Bruto docet. eodemq; anno, aut certe proximo, alia lex à Cæcilio tribuno pl. lata eſt: qua damnatum L. Lẽtulum, eum, de quo proxime meminimus, qui poſtea cenſor fuit, prodidit Valerius lib. VI. aliæ deinde leges de repetũdis, Seruilia, Acilia, Cornelia, Iulia: quibus ſingulis aliquandiu iudicia ſunt adminiſtrata. nam poſterior quæque proximam ſuperiorem abrogauit, ſic tamen, ut quædam retineret, atque adeo interdum multa. non enim dubito, quin, quot in rebus crimen repetundarum Seruilius conſtituit, iiſdem in rebus, aut omnibus, aut pleriſque, idem crimen Acilius, cum ſuam legem ferret, eſſe uoluerit. pœnam uero ſemper fere auxit poſterior lex, & iudicii rationem aliqua re multæ mutarunt. itaque C. Seruilius Glaucia, (redeo enim ad quattuor leges, quas proxime nominaui) is, qui cum Saturnino tribuno pl. prætor eſt occiſus, cum de repetundis rogationem ferret, nouum de comperendinatione caput primus intulit, interq;

lit, intraq; ſpatium hoc iudicii tempus cóclusit, ut accuſatori dies uiginti ad agendum, totidem detenſori ad defendendum darentur. ante hanc legem ampliari quidem licebat, comperédinari uero in iudicio repetúdarum non licebat. quorum alterum lege Seruilia confirmatum, alterum, nulla in ueteri lege ſcriptum, ſed nouum inductum, Acilia ſuſtulit. qua de re Pedianus ſic. Ante legem Glauciæ de comperendinatione, aut ſtatim ſententia dicebatur, ſi abſoluendus eſſet reus: aut, amplius, pronunciabatur, ſi uideretur eſſe damnandus, cum dixiſſent iudices, Non liquet, hoc eſt, ob ſcura cauſſa eſt. itaque ea pars, interpoſita dilatione, dicebat, in cuius peroratione uidebatur obſcuritas. comperendinatio uero utriuſque partis recitatio eſt. Acilian legem, quam tulit M. Acilius Glabrio, pater eius, qui Verris in cauſſa prætor fuit, ſeueriſſimam fuiſſe, Cicero lib. 1. in Verrem, & Pedianus tradunt. nec enim ea lege comperendinari, aut ampliari reum dicebat. itaque multi, nulla omnino, neque comperendinationis, neque ampliationis, dilatione interpoſita, ſemel accuſati, ſemel dicta cauſſa, ſemel auditis teſtibus, ea lege damnati ſunt. Quod autem eo in loco Cicero dixit, Ego tibi illam Aciliam legem reſtituo; non dixit, reſtituo, quaſi de lege ante Seruiliam lata, ſed habuit rationé præſentis temporis, cum ex lege Cornelia, non iam ex Acilia, de repetundis quærebatur. Acilia enim tollebat omnino & comperendinationem, & ampliationem: quæ utraque, comperendinatio quidem certe, lege Cornelia, permittebatur. id Cicero ſignificauit ſatis aperte, cum dixit: Adimo enim comperendinatum: quod habet lex in ſe moleſtiſſimum; bis ut cauſſa dicatur. & in eo: Glaucia primus tulit, ut comperendinaretur reus. nam, ſi primus Glaucia, ergo aliquis poſt eum item de comperendinatione tulit, cum autem Acilium conſtat non fuiſſe. id quod oſtendimus. fuit igitur L. Sylla. cuius ex lege ob tempore iudicia de repetundis adminiſtrabantur. Idemq; declarat Pedianus, cum ait, ideo teſtibus uſum eſſe Ciceronem, ut, ſi poſſet, comperendinationem tolleret. fruſtra enim Cicero conatus eſſet tollere, ac ne conatu quidem eſſet, ſi neceſſaria fuiſſet. Cum autem ſubiunxit, Ita mittam in conſilium, ut, etiam ſi lex ampliandi faciat poteſtatem, tamen iſti turpe ſibi exiſtiment, non primo iudicare: hoc dicit. Ita teſtes interrogabo, ita ſcelera Verris patefaciam, ut, etiam ſi lex Acilia, quam, quod ad me attinet, tibi reſtituo, (adimo enim comperendinatum) permittat id, quod minime permittit, dilationem uidelicet, iudices tamen, haudquaquam ampliantes, (comperendinationem non nominat, quia comperendinatio, non iudicum, ſed accuſatoris, & defenſoris erat, cum, eorum alterutro petéte, fieret; ampliatio uero iudicum) magnitudine criminum, & ui probationū inſpecta, ſibi turpe arbitrentur nū primo iudicare. Et, quòd Aciliam Cicero mitiſſimam uocat, quam Aſconius ſeueriſſimam; uterque recte: ſeueriſſimam, ſi cum ueteribus, mitiſſimam, ſi cum Cornelia conferatur. Hæc pluribus uerbis, quia locus Ciceronis in Verrem ſatis habet obſcuritatis: & in eo interpretes omnes implicati, tanquam in ſalebra hæſerunt. Cornelia, L. Syllæ dictatoris, fuit, ut poſterior quæque lex, durior, quàm Acilia: etſi comperendinationem concedebat, quam Acilia tollebat. ſicuti lex Glauciæ durior, quàm uetus: cum tamen Glauciæ lege comperendinari poſſet reus, uetere lege non poſſet. id Cicero ſignificat his uerbis: Vtram putas legé molliorem? opinor, illam ueterem. eodemq; modo ſeuerior, quæ conſecuta eſt, Iulia, quàm Cornelia. quod idem Cicero ſcripſit in oratione pro Poſtumo. Sunt autem lege Cornelia iudicia de repetundis omnia uſque ad C. Cæſaris, qui poſtea dictator fuit, primum conſulatum adminiſtrata. conſul enim Cæſar nouam de repetūdis legem rogauit. cuius quidem capita, quæ ex ueterum ſcriptis liceat colligere, hæc maximè fuerunt: ut repeterétur pecuniæ, quas quis in magiſtratu, poteſtate, curatione, legatione, uel quo alio officio, munere miniſterio'ue publico cepiſſet, uel aliquis ex cohorte ipſius: ut urbani magiſtratus ab omni ſorde ſe abſtinerent, ne'ue plus doni muneris'ue in anno acciperent, quàm quod eſſet aureorum céntum: ne'ue quis ob iudicem arbitrum'ue dandum, mutandum, iubendum'ue, ut iudicaret; ne'ue ob hominem in uincula publica conijciendum, uinciendum, uinciri'ue iubendum, uel ex uinculis dimittendum; ne'ue quis ob hominem condemnandum, abſoluendum'ue, ne'ue ob litem æſtimandam, iudicium'ue capitis pecuniæ'ue faciendum, uel non faciendum aliquid acciperet. quæ uerba non minus pertinebant ad prouinciales, quàm ad urbanos magiſtratus, item, ne quis omnino ob negocium faciendum, uel non faciendum, per calumniam pecuniam acciperet. cautum præterea, ne prouinciæ præſiduum auaritia premerentur, aut exhaurirentur, ne illi, qui prouincias regebant, qui'ue circa eos, erant, negociarentur, nec mutuam pecuniá darent, fœnus'ue exercerent: neque hoc tantum; ſed ne uxorem quidé ducere quiſquá poſſet ex ea prouincia oriundá, uel domicilium ibi habenté; ne'ue filio uxorem ducenti conſentiret: ne iis in liberos populos ius de pecuniis creditis dicere liceret: item, ne quis de prouincia exiret, aut exercitum inde ſua auctoritate educeret, bellum ſua ſponte gereret, in regnum alienum iniuſſu ſenatus ac populi accederet: ut libertas ſocijs, ac præmia, ob merita in remp. data, integra eſſent: ne cuiquam aurum coronarium aut imperare, aut accipere liceret, niſi cui decretus eſſet a ſenatu triūphus: ne dona quæſtores acciperet, aut xenia: ut rectores pro unicuiarum ratione, prius quam decederent, apud duas in prouincia ciuitates deponerent: ne quis pro conſule, aut pro prætore legatum ſuum ante ſe de prouincia dimitteret: quod ab Vlpiano in l. meminiſſe, traditum eſt. ſpectauit hæc lex non modo ad eos, qui cum aliqua poteſtate erant, uerum etiam ad eos, qui curabant aliquod opus publice faciendū, frumentū comparandum, uel uiam reficiendá: ité ad legatos, qui prouinciarum rectoribus a ſenatu dabátur, præfectoſq;, & tribunos, quæſtores etiam, totamq; cohortem prætoriá, ſi quid accepiſſe a prouincialibus conuicti eſſent. eadem lege illud etiam ſancitum erat, quid rectoribus prouinciarum, dum in prouinciam irent, a ſocijs populi R. liceret accipere. qua de lege Cicero, dum in prouinciam proficiſcitur, ita ſcribit ad Atticum li. v. Adhuc ſumptus nec in me, aut publice aut priuatim, nec in quenquam comitū. nihil accipitur lege Iulia, nihil ab hoſpite. poſtea uero quàm in prouinciam peruenit, eodem libro ſic: Scito non modo nos fœnum, aut quod de lege Iulia dari ſolet, ſed ne ligna quidem, nec, præter quatuor lectos, & tectum, quemquam accipere quidquá. Ad hanc legem poſtea Cæſar, iterum, potitus, fortaſſe caput hoc addidit, ut repetundarum conuicti etiam ordine ſenatorio mouerentur. id quidem ab eo factum, Suetonius narrat. quod uel aucta, ut dixi, ſua uetere lege potuit, uel noua lege lata, uel etiá, lege nulla, pro ea, quam omnium rerum unus habebat, poteſtate. Scriptum etiam apud Martianum iuriſconſultum inuenio, lege Iulia repetundarum cautum eſſe, ne iudicare, ne'ue teſtimonium dicere liceret ei, qui ob turpitudinem ſenatu motus, nec reſtitutus eſſet.

Repignero, eras, ἀφιγχυρίζω, pignus recipio ſoluto pretio. Iureconſultus titulo, Commodati: non repigneras, ut mihi reddas.

Repleo, ples, [*Riempire*] ἀναπλήθω, ἀναπληρῶ, impleo. Vir. 2. Æn. Gemitu tectum omne replebat. Repletus, ta, tum. Oui. 9. Met. Pomis, & odoro flore repletum.

Replicatio, conuerſio. Cic. 1. de Nat. deo. Eas partes ei tribuit, ut replicatione quadam mundi motum regat.

Replico, cas [*Replicare*] ἀναπλόω, ἀναπτύσσω, quod plicatum erat explico. Pla. Replica plicam, & extende. Interdum plico Pli. li. 17. c. 14. Ne cortex replicetur in rugas. Interdū retrorſum plico, replico. Pli. li. 34. ca. 8. Vitulus genu premitur, replicata ceruice. Sic etiam ferri aciem replicari dicimus, cum reflectitur. Sen. de bene fic. l. 1. ca. 4. Cuius acumen nimis tenue retunditur, & in ſe replicatur. Interdum reuoluo. Cic. pro Silla. Ne replices annalium memoriam. Nonnunquam eadem ſæpius inculco. Pli. in epiſt. Quæ cum ſæpius replicaſſet, tandem perſuaſit. Replictus, pro Replicatus. Stat. 4. Sil. 9 Non replictæ Bulborum tunicæ.

Replumbo, bas [*Diſſiombare*] ἀπομολυβδόω, quod plumbo ferruminatum erat, diſſoluo, uel a plumbo ſeparo. Vlp. l. cum aurum. ff. de auro & argen. leg. Si centū pondo argenti fuerint relicta, an replūbari debeant, ut ſic appendantur? Proculus & Celſus aiunt exempto plumbo appendi debere. nam & emptoribus replumbatæ aſſignantur. Aliquando generalius accipitur, pro, quouis ferruminationem diſſoluere, etiá ſi plumbo glutinata non ſit, ſed aut chryſocolla, aut alio quouis genere ferruminis. Paul. l. Pediculis. eo. ti.

Repo, repis, repſi, [*Rampare, rampegare*] ἕρπω, proprie dicitur de animalibus, quæ, ſine pedibus, uentre gradiuntur: quæ inde Reptilia, dicuntur. quamuis & ea, quæ paruos pedes habent, repere dicūtur, ut lacertæ, & ſimilia. Pla. Amph. Angueis repſiſſe tellus Epirotica uidit. Luca. li. 3. Cauſſa repſere latenti. Transfertur ad radices: quæ repere dicūtur, cū ſeſe propagant, & diffundunt. Col. li. 8. Spatium radicibus, quá reptát, lapides præbent. Hinc Repens. Pli. l. 16. c. 34. Repens humi. Eſt & Repés, idem ſignificans, quod repétinus. uerum hoc priorem ſyllabam corripit, cum illud producat.

Repolio, lis, lire, [*Ripolire*] ἀναξέω, rurſus polio, repurgo. Col. li. 2. cap. 21. Frumenta ſi protinus uſui deſtinantur, nihil attinet repoliri, ſatis eſt in umbra refrigerari, & ita granario inferri.

Repono, nis, [*Riporre*] ἀνατίθημι, rurſus pono. Ci. pro Sextio. Pompeius inſigne regium, quod de capite ſuo abiecerat: repoſuit. Vir. 3. Æn. Ariſq; reponimus ignem: id eſt, inſtauramus ignem. Mart. li. 2. Vlus ſi pudor eſt, repone cœnam: i. rurſus appone. Vnde Reponere fabulas, & ſcripta poetæ dicuntur, cum ſecundo ea in ſcenam afferunt. Hor. in Arte: Fabula, quæ poſci uult, & ſpectata reponi: i. ſemel, atque iterum ſpectari. Quandoq; eſt recondere. Col. li. 12. c. 45. Vnumquodque genus ſeparatim propriis arculis reponatur. Cic. 2. de Nat. de. Scientia condendi ac reponendi fructus. Ani-

mo,uel mente reponere,eſt memoriæ imprimere.Virg.lib.1.Æn. Manet alta mente repoſtum Iudicium Paridis. Quandoque ponere,collocare Ci. pro Sextio: Quos in deum immortalium numero ac cœtu repono.Idem 1.de Nat. de.Quid abſurdius,quàm,homines,tam morte defectos,reponere in deos?Idem de Opt.gen. Orat.Hunc in numero non repono. Idem fratri: Virtutes tuas in numero deorum repoſitas uides. Lucr.li.4.Sic animi ſenſum non certa parte reponunt.Quandoque reddo,reſtituo. Plaut.in Perſa. Des mihi nummos ſexcentos, quos tibi reponam in hoc triduo, Reponi(inquit Senec. ad Lucilium)dicitur illud quod creditori debemus. Vir.2.Geo.Et quantum longis carpent armenta diebus Exigua tantum gelidus ros nocte reponet:i. reſtituet. Reponere gratia,eſt,referre.Reponere poma in uetuſtatem, eſt ad ideo reponere,ut diu incorrupta ſeruentur. Col.li.12.ca.44.Reponere in coronamenta,eſt in eum uſum reponere, ut cum opus ſit,coronamentis addatur.Pli.li.22.ca.21.Reponere item aliquid, dicuntur ſcriptores,cum argumentum ab aliis tractatum retractant.Hora. in Arte.Scriptor honoratum ſi forte reponis Achillē:i.ſi de Achille aliquid ſcribendum ſuſceperis poſt Homerum. Reponere aliquid alicui,eſt par pari referre,uiciſſim obiicere. Cic.ad Lentul. Ne tibi idem reponam,cū ueneris.Repoſitus.Quinct.li.2.Repoſiti & rigidi cibi:i.rurſus appoſiti menſæ. Legitur & repoſtus,per ſincopen.Virg.3.Ge.Non illis epulæ nocuere repoſtæ. Vir.3.Æn. Terras tentare repoſtas:i.longe poſitas, inquit Seruius.

REPORTO,tas,[*Riportare,ritornare una coſa in drieto*] ἀποκομίζω,refero,eueho.Virg.li.1.Geo.Mi ſſam picis urbe reportat. Col.li.7. ca.1.Pleraque utenſilia reportare dorſo uel collo poteſt commode.Reportare aliquid ad aures alicuius. Vir.7.Æn.Regis ad aures res Nuntius,ingentes ignota in ueſte, reportat,Aduenisse uiros. Reportare laudem ex hoſtibus.Cic.3.de Legib.

REPOSCO,ſcis,ἀπαιτέω,repeto : peto ab aliquo quod mihi debet.Plaut.Aul.Aulam auri, te repoſco, quam tu confeſſus mihi te abſtuliſſe. Virg.7.Æn.Partosq; repoſcere ſigna.Terent.in Ad.Repoſcere illum, eſt,quem dediſti. Repoſcere ad ſupplicium, & ad pœnas.Virg.lib.8.Æn.

REPOSITORIVM,rii,θήκη,uas in quo reliquiæ ciborum, & menſæ inſtrumenta reconduntur.Pli.li.38.cap.2.Bibente conuiua,menſam uel repoſitorium tolli,inauſpicatiſſimum habetur.Idem li.9.c.11.

REPOTIA,orum,quòd quaſi reficiatur potatio. Hor.2.Ser.Sat.2.Ille repotia,natales,alios'ue dierum Feſtos albatus celebret. Vbi Porphyrio,Repotia,inquit, dicebatur dies ille, qui nuptias ſtatim ſequitur.Acron contra Repotia interpretatur ſeptimum diem,quo noua nupta redire ſolet ad parentes.

REPREHENDO,uel per ſyncopam reprendo,[*Riprendere*] ἀντιλαμβάνω,retraho,quaſi retro prehendo,arguo. Liuius:Adeo turbati erant,ut quoſdam conſul manu ipſe reprehenderit, uerteritq; in hoſtem.Prop.Quam poſſit noſtros quiſquam reprēdere curſus. Alias ſignificat arguo,increpo.Cic.4.Ac.Licet hæc quiuis arbitratu ſuo reprehendat. Idem ad Brut. Nihil ut in Cæſare reprehēderes.Hor.1.epiſt.18.Nec tua laudabis ſtudia,aut aliena reprendes.

REPREHENSIO.Cic.1.de Finib.

REPREHENSOR,as,frequentat. Liu. 2.Reprehenſans ſingulos.

REPREHENSOR,qui reprehendit.Cic. 2.de Nat.deo.

REPRESENTATIO,Plin.lib.9.cap.6.Cuius imago nulla repræſentatione exprimi poſſit.

REPRAESENTO,tas[*Rappreſentare*] παρίστημι,præſentem ſiſto.Col. li.11.c.1.Iſt inō egre conſequetur, ſi ſemper ſe repræſentauerit. Aliquando retribuo,ſoluo. Suet. in Claud. Repræſentaturus pro opera dignam cuique mercedem.Aliquando reſtituo. Ci. 5.Phil. Ego corpus libentèr obtulerim,ſi repræſentari morte mea libertas ciuitatis poſſet.Nonnunquam refero.Cic. pro Sex. Concordiæ templum repræſentabat memoriam conſulatus mei. Repræſentare diem promiſſi,eſt ante diem promiſſum exoluere. Cice. Tironi:Dies promiſſorum adeſt:quē ēt repręſentabo,ſi adueneris.

REPRESSOR q reprimit.Cic. ꝑ Sext.Repreſſorē cædis quotidianæ.

REPRIMO,mis,repreſſi,repreſſum [*Riprimere,ritenere*] ἐπέχω,πιέζω,κατέχω,contineo,cohibeo.Ci.1.de Leg.Reprimā iam me, nec inſequar longius.Idem 1.de Finib. Temperantiam poſtulant in eo,quod ſemel iam miſſum coerceri, reprimiq; nō poteſt.Ter. in Ad.Reprime iracundiā, atque ad te redi. Virg. 12.Æne.Stetit acer in armis Æneas uoluens oculos,dextramq; repreſſit.Repreſſus,a,um,Ci.ꝑ lege Ma.Impetus hoſtiū repreſſos eſſe intelligūt.

REPROBO,improbo,reiicio.Cic.4.Ac.Qui cum Zenonis fuiſſet auditor,reprobauit ea.Idem li.1.de Fin. Confirmat illud uel maxime quod ipſa natura,aſciſcat,& reprobet.

REPROMITTO,is,ſpondeo ſtipulanti . Plaut. in Aſin. Argentum mihi ſi uis denumerare,Repromittam iſtoc nomine ſolutam rem futuram.Ci.poſt red.ad Quir.In referenda gratia hoc uobis repromitto,ſemperq; præſtabo. Repromitto , pro ſimplici promitto, Suet.in Claud.Fucinum aggreſſus eſt: cum quidam emiſſuros ſe repromitterent,ſi ſibi ſiccati agri concederentur.

REPROMISSIO , repromittēdi actus.Cic. pro Roſ.Com.Sine cautione,& repromiſſione nihilo minus ad Fannius ſocietati debebat.

REPTATVS,us,ui,ipſe reptandi actus Pli.li.14.cap.1.

REPTILE,lis,ἑρπετόν,quod repit,i.ſine pedibus progreditur.

REPTICIVS,a,um,quod clanculum irrepit. Sal. in Cic. M. Tullius, quaſi unus reliquus ex familia Scipionis Africani, ac non repticius,ac paulo ante inſcitus huic urbi ciuis . Aliis tamen in libris Irrepticius legitur.

REPTO,as,frequent.a repo,ἑρπύζω,ſæpe repo. Claud. 2. in Eutrop. Per uada reptabat cœno ſubnixa tenaci. Luc.li.2.Lanigeræ reptat pecudes.Reptare item dicimus eum,qui ſegniter,& quaſi teſtudineo paſſu incedit.Hor. 1.epi.4.Siluas inter reptare ſalubres.Pli. epiſt.ult.li.1.Reptare per limitem,uiticulas ſuas noſſe, & numerare arbuſculas. Reptatus.Stat.5. Theb.Et Nemees reptatus ager.

REPVBESCO,ſcis,ἀνηβάω,rurſum pubeſco.Col.li.2. cap. 1.

REPVDIATIO,Cic.ad Att.li.12.Simulatio pro repudiatione fuerit.

REPVDIOSVS,Plau.in Perſ.Ne hæc fama faciat repudioſas nuptias: i.ut hanc ob cauſſam nuptæ repudientur.

REPVDIO,[*Ripudiare,rifiutare*] ἀποβάλλω,matrimonium dirimo, & quaſi ob rem pudendam uxorem repello. Suet. in Cæſ.Neque, ut repudiaret illam , compelli à Dictatore Silla potuit . Dicitur etiam uxor repudiare maritum.Quinctil.li.7. ca.9.Sæpe ſecubanti amatorium dedit,repudiauit. Vlpian.de Diuortiis. Iulianus l.8. ff.quærit an furioſa repudium mittere,uel repudiari poſſit:& ſcribit furioſum repudiari poſſe.Interdum pro non accipio,recuſo, reſpuo.Ter.in An.Repudio conſilium,quod primum intenderam. Repudiare,& recipere ſunt contraria. Vatinius ad Cic. li.5.Non repudiabis in honore, quem in periculo recepiſti. Dicimus Latine,Repudiare beneficium, gratiam, conductionem, & alia .Repudiatus in comitiis repulſus.Cic.pro Plancio:Nonquam nobilitas, populo R.ſupplex,repudiata.

REPVDIVM,dii, [*Ripudio,rifiuto*] ἀποπομπή , recuſatio ea , qua uir uxorem à ſe reiicit. Pli.li 7.cap.36. Lepidus Apuleiæ uxoris charitate poſt repudium obiit.Caius.l.diuortiū.ff.de diuort.In repudiis.i.renunciationibus comprobata ſunt hæc uerba,Res tuas tibi habeto.Item hæc,Tuas res tibi agito. Repudium renunciare. Pla.Aul.Is me nunc renunciare repudium iuſſit tibi.Ter.in Pho. Illis repudium renunciet.Repudium remittere.Ter. Phor.Repudium alteri remiſerim,quæ tantundem dotis dabat.

REPVERASCO,ſcis, [*Ritornare fanciullo*] ἀνηβάω, in puerilem ætatem reuertor.Cic.in Catone.Ex hac ætate repueraſcam, & in cunis uagiam.Interdum ad puerilia redire. Idem lib. 2. de Orat. Cum is diceret,eos incredibiliter repueraſcere eſſe ſolitos,cum rus ex urbe,tanquam ex uinculis, euolauiſſent.

REPVLSA,ſæ, ἀποψήφισις,reiectio ab honore,ſeu magiſtratu. Accipere repulſam & ferre repulſam.Cic.pro Plan. C. Marius duas ædilicias accepit repulſas.Idē Att. li.5.Scribis libenter repulſam tuliſſe eum,qui &c.patruo certaret. hoc magni amoris ſignum.

REPVGNO,as,[*Riſiſtere,contraſtare*] ἀντιμάχομαι,reſiſto , contradico,obſiſto.Ci.de Ami.Simulatio amicitiæ repugnat.Repugnātia æ.Cic.2.Phil.Tantarum rerum repugnantiam non uides. Repugnanter.Cic.in Catone.Patienter accipere, non repugnanter.

REPVLLVLO,as,ἀναβλαστάνω,iterum pullulo.Pli.li.16.ca.10. Larix non repullulat. Hinc Repullaſco,is,nouos pullo, i. noua germina emitto.Col.li.4.cap.22.Vt nouellis frondibus repullulaſcant.

REPVMICO,cas,rurſum pumico.Hinc repumicatio. Pli. li.17.ca.26. Gemmas ſi frigus retorridas,hirſutasq; fecerit,remedio eſt repumicatio,& quædam politura.

REPVNGO,gis,ἐξαλείφω,cum de ratione loquimur,facit præteritum repunxi:cum uero uicem redditam oſtendimus , repupugi.Cice. Lent.In quo poſſem illorum animos repungere.

REPVRGO,as [*Ripurgare,recitare*] ἀποκαθαίρω,purgo,uel diligenter emundo.Pli.li.19.cap.10.Enecant cyminum , niſi repurgetur. Ouid.5.Met.Fuſca repurgato fugiebant nubila cælo.

REPVTATIO.actus reputandi,conſideratio.Pli.li.10.cap.37. Harum uolatus in reputationem ceterarum uolucrū nos impellit. Gel.li.12.c.5.Vtendi conſilii reputatio,& honeſti contemplatio.

REPVTO,tas,mente reuoluo,animo expendo.Sal. in Catil. Cum ſententias quorundam mecum reputo . Cice.poſt red.Multa mecum ipſe reputaui. Nonnunquam reſeco . Vlpian.de adminiſtr.& pericul. tutos Sumptus litis tutor reputabit,ſi ex officio neceſſario habuerit aliquo proficiſci.

REQVIES,quiei,ἀνάπαυσις,ceſſatio à labore. Ouid. epiſt. 4. Quod caret alterna requie,durabile non eſt. Virg.4. Æn.Tempus inane peto,requiem ſpatiumq; furori. Cic.1.de Fin. Ad dolores ita paratus,ut meminerit maximos morte finiri, paruos interualla requietis.Idem in Catone.Senectutis requiem,oblectamentaq;.

Reqviesco,ſcis,[*Ripoſarſi*] ἀναπαύομαι,ceſſo à labore,quietē ago ut Requieſcere a reip.muneribus,apud Ci.2.Off. Virg. 1.ecl. Hac mecum poteras requieſcere nocte.Cic.in Ver. Vt requieſcerem, curamq́;animi leuarem.Requieſcere in ſpe cuiuſpiam , eſt ſpem omnem in illo repoſitam habere.Cic.pro Cœlio. Qui hoc unico filio nititur,in huius ſpe requieſcit. Legitur & actiue,pro, ſiſtere. Virg.Pharmaceutria:Et mutata ſuos requierunt flumina' curſus .

Reqviritto,as,frequent.Plau.in Moſt.Res nouas requiritas?

Reqviro,ris,[*Ricercare*] ἐπιζητέω, multum & diligenter quæro. Ter.in Phor.Eum require, atque adduc.Pro interrogare.Pli.epi. 237.A quibus libenter requiſierim,cur concedant.Pro,quippiam in homine deſiderare.Cic.in Parad. In quo maiorum noſtrorum prudentiam requiro. Pro opus habere. Idem 1.de Fin.Virtutem nixam honeſto,nullam requirere uoluptatem.Ci.pro Lege.Man. In hoc bello uirtutes animi multæ, & magnæ requiruntur. i.neceſſariæ ſunt.

Res,rei,[*Coſa,importanza,negotio , impaccio,trauaglio, roba*] πρᾶγμα,generalem habet ſignificationem. nam(ut Paulus Iureconſultus inquit)tam corporalia,quàm incorporalia comprehendit.Aliquādo ita accipitur,ut uerbo opponatur.Cic.3.de Or.Sine re nulla uis uerbi eſt.Idem 4.Tuſc.Rem opinor ſpectari oportere,non uerba.Hor.in Arte:Verbaq́;prouiſam rem non inuito ſequentur. Nonnunquam opponitur perſonæ.unde loci argumentorum partim à rebus,partim à perſonis ſumi dicuntur.Sumitur & pro contentione,lite,negocio.Cic.pro Sext.Roſcio. Tecum mihi res eſt. Ter.Quid huic rei eſt?i.negocii. Cic.pro Mur.Nondum potuiſſe ſtatuere Iureconſultos, utrum rem,an litem dici oportet.Item pro imperio.Virg. 3.Æn. Poſtquam, res Aſiæ,Priamiq́; euertere gentem Immeritam,uiſum ſuperis.Item pro actu uenereo.Idem in Eun.Ego cum illo,quo cum uno rem habebam.Donat.Rem habere,honeſte res impura dicitur.De tribus hiſce poſtremis ſignificationibus Auſonii uerſus eſt in Monoſyllabis, Imperium,litem uenerem,cur una notet res? Item pro experientia.Ter.in Ad.Re ipſa reperi,nihil eſſe melius clementia. Cic. in Catone:Vtinā ad ſenectutem perueniatis, ut ea,quæ ex me audiſtis,re experti probare poſſitis.Item pro periculo. Tere.in Phor. Non capitis eius res agitur,ſed pecuniæ.Cogitare quod res eſt,eſt,ueritatem cogitare.Tere.in Ad.Cogito,quod res eſt. Res item pro bonis accipitur.Terent.Phor.Si talentum rem reliquiſſet decem, primum eſſes.Vnde dicimus Rem habere,pro,diuitem eſſe.Cic. 2.Off.Non eſſe duo hominum millia,qui rem habeant.Rem augere,locupletari.Idem pro Rab.Poſt Rem bonis & honeſtis rationibus auxit. Rem facere.Horat.1.epiſt.Is ne tibi melius ſuadet,qui,ut rem facias,rem,Si poſſis,recte,ſi nō,quocunq; modo rem. Auidus ad rē, i.auarus.Ter.Eun.Eius frater aliquantulum eſt ad rem auidior. Interdum pro utilitate.Ter. Hec.Si in rem eſt Bacchidis.Ex re ipſa natum dicitur,quod extēporale eſt.E re nata.i.ex occaſione. Pro re nata,i. pro euentu rei, & occaſione. Ab rei, pro,ab euentu. Ad rem uerba conferrre is dicitur,qui aggreditur agere,quod dixit. Ter.And.Res Romana, a Liuio ſæpe ponitur pro acie Romana: Sed res Romana,inquit,erat ſuperior . Aliquando pro modo, ſeu ratione.Plaut.in Rud.Iam reperi rem,quo pacto nec fur, nec ſocius ſies.Re uera,duæ dictiones ſunt,pro,re ipſa,ueluti ueritas ſe habet.Cic.pro Clu.Verbo ille reus erat,re quidem uera, & periculo,& tota accuſatione Oppianicus, Horat.li.2. Ser.Sat.7.Velut ſi Re uera pugnent,feriant.Alias res agere dicitur,qui nō attēdit ꝙ aut dicit,aut facit.Cic.ad Caſſiū li.15.Facio me alias res agere.

Res comperendinata,cum iudicium in diē tertium dilatum eſt.

Res forensis,ἀγοραῖον πρᾶγμα,cauſſa quæ agitur in foro.

*Rervm prolatio,& Res prolatæ,ſæpe dixit Cicero: nec tamen, quid ſignificet,intelligunt multi. ſignificat autem, ut ex accurata multorum locorum examinatione collegimus,tempus illud,cum homines feriarentur. declarat maxime Plautus in Captiuis in perſona paraſiti:

Vbi res prolatæ ſunt,cum rus homines eunt,
Simul prolatæ res ſunt noſtris dentibus.
Quaſi cum caletur,cochleæ in occulto latent,
Suo ſibi ſucco uiuunt ,ros ſi non cadit:
Item paraſiti rebus prolatis latent.

et pro Murena, ubi iuriſconſultos exagitat:Sapiens exiſtimari nemo poteſt in ea prudentia,quæ neque eſt extra Romam uſquam, neque Romæ,rebus prolatis, quidquam ualet. & ad Att. lib.VII. Non iſtum rerum prolatio tardabit. & ad eundem lib. XIIII. Meam ſtultam uerecundiam , qui legari uoluerim ante res prolatas,ne delerere uiderer hunc rerum tumorem. & ad Q. fratrem.Res prolatæ,ad interregnum comitia adducta.Rerum igitur prolatio,ſiue,res prolatæ,idem eſt,ac ſi dicas,uacatio à muneribus:quæ maxime erat ludorum diebus.ludorum autem nomina, Votiui,Romani,Victoriæ, Plebeii . quorum primi Votiui XVII. cal.Sept. commiſſi,per quindecim dies celebrabantur: & continuo Romani per decem dies:cum interea res prolatæ dicebantur.confectis Votiuis,& Romanis, rurſus ad negocia: iudicia fiebant:ſenatus habebatur:tum publice, tum priuatim quiſque ſatagebat in ſua re:hoc uſque ad VIII. cal. Nouembris. nam cum inter ludos Romanos & ludos Victoriæ dies interſint XLV. quod aperte ipſe declarat lib.IIII. in Verrem:recte ſubducenti perſpicuum fiet, ludorum Victoriæ commiſſionem incidere in diem VIII.cal.Nouembris.quod ſignificatur & ad Q. fratrem lib.III. iterum igitur res prolatæ. Victoriæ autem ludi , cumq́; his Plebeii coniuncti,dies auferebant octo: ut ad IIII nonas Nouembris & magiſtratus,& cuiuſuis ordinis homines intermiſſam rei ſiue publicæ, ſiue priuatæ adminiſtrationem repeterent. itaque Cicero lib.IIII. epiſt.ad Att.Pontinius, inquit, uult ad IIII nonas Nouembris triumphare.ex quo patet,non fuiſſe diem feſtum IIII nonas Nouembris.

Resalvto,as,ſalutantem ſaluto.Mar.l.4.Securus nullum reſalutas. Cic.2.Phil.Inter omnes conſtabat, neminem eſſe reſalutatum.

Resarcio,cis,ſi,tum[*Riſare di nuouo*] ἀναῤῥάπτω,quod diſſutū,aut ſciſſum erat,denuo ſarcio.Ter. Ad.Diſcidit ueſtem? reſarcietur.

Resarrio,ris,ἀνασκαλίζω,rurſus ſarrio,Pli.li.18.cap. 20.

Rescindo,[*Sfendere,tagliare,diſtruggere*] ἀνασχίζω, ἀποτέμνω,cædo,tollo,aufero.Cæſ.li.1.Bel.Gal.Pontem,qui erat ad Geneuam, iubet reſcindi.Proprie tamen ad ea pertinet,quæ ſcinduntur,reſecantur'ue ferro,aut alio quouis inſtrumento.Col.l.2.Quæ falx reliquerit,uomis reſcindat.Virg.li.3.Ge.Si quis ferro potuit reſcindere ſummum Vlceris os:i.aperire.Idem li.1. Geo.Cælum reſcindere fratres Ter ſunt conati:i.oppugnare. Aliquando irritum facere,abolere.Sal.in Iug. Iugurtha ait, oportere quinquennii decreta reſcindi.Ter.in Phor.Mihi non uidetur,quod ſit factum legibus,Reſcindi poſſe.Reſciſſus, partic.Lucan.lib.4.Reſciſſoq́; nocent ſuſpiria dura palato.

Resci sco,ſcis,ſiue Reſcio,reſcis,[*Riſapere*] μανθάνω, αἰσθάνομαι, eſt factum aliquod occultius cognoſco. Ter. in Ad. Reſciuit omnem rem. Aliquando,rem,poſtquam geſta eſt,ſcio,quam neſciebam,cum gereretur.Ter. Hec. Omnia omnes ubi reſciſcunt,ii, quos par fuerat reſciſcere,Sciunt.

Rescribo,bis,[*Riſcriuere*] ἀντεπιστέλλω, ἀντιγράφω, ſcripto reſpondeo.Ouid.2.epiſt. Nil mihi reſcribas, attamen ipſe ueni:Reſcribere argentum,eſt renumerare, ſiue per menſæ ſcripturam reddere.Ter.in Phor.Mihi argentum rurſum iube reſcribi. Vbi Donatus,Reſcribi(inquit)id eſt,reddi, ſeu per menſæ ſcripturam dari, quoniam enim ad pecuniæ renumerationem antecedit ſcriptura, ideo reſcribere dicebāt pro renumerare.Seruius: Scribi eſt dari. Hor.li.2.Ser.Sat.3.Scribe decem Nerio. Reſcribi uero reddi.Idē paulo poſt:Dictantis quod tu nunquam reſcribere poſſis. Aliquā do pro,ſcribere contra quæ alii ſcripſerunt.Quinctil.lib.10.ca.5. Melius hoc,quàm reſcribere ueteribus oratoribus.

Rescriptvm,uidetur eſſe id genus epiſtolæ,quo imperatores,aut ſummi pontifices conſulentibus ſeſe reſpondent: cuiuſmodi Decretales uocant . Vlpian.in.l.j.Digeſt.de Appellat.Quæſitum eſt, an aduerſus reſcriptum principis prouocari poſſit.

Reseco,cas,p.cor.cui,ctum,[*Tagliare uia,ritagliare*] ἀποτέμνω,amputo,abſcindo.Oui.11.Met.Sed ſolitus longos ferro reſecare capillos Viderat hoc famulus.Cic. 2.de Diuin. Quorum linguæ ſic inhærerent,ut loqui non poſſent,hæ ſcalpello reſectæ liberarentur.Idem in Piſ.Quem Carthaginienſes reſectis palpebris illigatum in machina uigilando necauerunt.Reſecare ad uiuum,eſt aliquid nimium ſtricte agere.ductum ab iis,qui ungues uſque ad uiuum reſecant.Cic.de Amic.Nec id ad uiuum reſeco Reſecare libidinem, Cic.ad Att.li.1.Nactus locum reſecādę libidinis,& coercendæ iuuentutis,uehemens fui.Reſecare audacias & libidines, idem 5.Ver. Reſectus, cta,ctum,partic.Ouid.4. Triſt.el.10.Barba reſecta mihi bis'ue,ſemel'ue fuit.Reſectio, actus reſecandi. Col. de Arbor.Quæ ex reſectione enata fuerit,uim inutilem habebit.

Resecro,as,[*Pregare piu uolte*] ἀναλιπαρῶ,iterum obſecro.Plaut. in Aul.Reſecro mater, quod dudum obſecraueram. Item religione ſoluo.Hæc Feſtus.

Reseda,dæ,herba,ſedandis collectionibus,inflammatiónibuſq́;utilis.Plin.lib.27.cap.12.Circa Ariminum nota eſt herba.

Resegmen,minis.quod reſecatur:ut,Reſegmen unguium,quod ex unguibus amputatur.Plin.lib.28.cap.5.

Resero,as,pen.cor.[*Aprire*] ἀνοίγω,aperio,à ſera deductum.Ci.2. Off.Nec ita claudenda eſt res familiaris,ut eam benignitas aperire non poſſit:nec ita reſeranda, ut pateat omnibus. Virg.lib.12. Æn.Vrbem alii reſerare iubent.Reſeratus.Ouid. 2.Faſt.Et ſex reſerata diebus Carceris Æolii ianua late patet.

Resero,ſeris,pe.c.reſeui,reſatum,[*Ripiantare, riſeminare*] ἀναφυτεύω,rurſus ſemino,ſeu rurſus planto.Plin.lib.18.cap.20.

RESERVO,uas,in aliud tempus ſeruo. Cic.ad Q.Frat.li.2. Præſenti ſermoni reſeruentur cetera. Idem in Orat. Vſum loquendi populo conceſſi; ſcientiam mihi reſeruaui. Virg.4.Æn. Quæ me ad maiora reſeruo?

RESES,reſidis,[*Tardo,ocioſo*] σχολαῖος, νωθής, ſegnis,ocioſus,& à ſolito opere deſuetus. Liu.li.2. Timuere patres reſidem in urbe plebem. Vir. li.6.Æn. Reſideſq; mouebit Tullus in arma uiros. Idem 1.Æn. Iam pridem reſides animos, deſuetaq; corda: i. pigros. Reſes aqua à Var.de re ruſt.ca.17.dicitur,quæ non fluit.

RESEX,ſecis,pen.cor.[*Raſolo*] ſarmentum annotinum, quod putatur,ut fructum ferat. Col.lib.3.ca.10.

RESIDEO,es,pe.pro.[*Riſedere,ſedere,ſentare*] καθίζομαι, quieſco,ſedeo,firmiter ſto. Virg.7.Æn. Omniſq; repente reſedit Flatus. Reſidere eſuriales ferias,eſt ociari,agereq; ferias eſuritione plenas. Plau.in Capt.de Fin. Reſideamus,inquit,ſi placet.

RESIDO,dis, pen.pro. ἀνακαθίζω, idem quod reſideo: niſi quòd motum quendam importat:quaſi ad reſidendum deſcendo. Pli.Iunior lib.9.Epiſt. Reſideo:aguntur alia interea. Virg. 6.Æn. Tumida ex ira tum corda reſidunt.

RESIDVVS,a,um, ὑπόλοιπος, reliquus. Plancus Cic. li.10.epiſt. Cupio nullam reſiduam ſolicitudinem eſſe. Suet.in Aug. Inſtrumenti eius,& ſupellectilis parſimonia apparet etiã nunc reſiduis lectis.

RESIGNO,gnas,[*Sbollare,aprire, ſlegare, come ſono lettere*] παραλύω, ἀποσφραγίζω, quod ſignatum erat aperio,patefacio: ut, Reſignare teſtamentum. Hor.1. epiſt.7. Eſt enim contrarium ſuo ſimplici ſigno,quod eſt anulo ſigno imprimo. Pla.in Trin. Si obſignatas non feret,dici hoc poteſt,apud portitorem eas res regnatas tibi,inſpectaſq; eſſe. Cic.Att.li.11. Quod reſignatæ ſunt,habet eius ſignum Pomponia. Item,perfecte ſignare. Col.li.3. Rubrica reſignato,ut iiſdem,quibus ante ſteterunt,conſtituas eas. Item claudere. Virg.li.4. Et lumina morte reſignat. Antiqui etiam reſignare,pro reſcribere, dicebant. Reſignatum æs militi, cum, ob delictum,iuſſu tribuni militum,ne ſtipendium ei daretur,in tabulas referebatur. Feſtus. Item reddere:Hor.li.3.Carm.de Fortuna: Si celeres quatit Pennas,reſigno quæ dedit. Idem 1.epiſt.7. Hac ego ſi compellar imagine,cuncta reſigno. Aliquando pro tollo,comminuo. Cic.pro Arch. Cum Gabinis, poſt damnationem, calamitas omnem tabularum fidem reſignaſſet.

RESILIO,lis,ſecunda ſyllaba cor.[*Saltare in dietro*] ἀναπηδάω, ἀναχωρέω, ſaltu retrocedo,ſubito refero. Quadrigarius lib.6. Sertorius dextrum humerum ſauciat,atq; reſilit. Reſilire item dicitur mamma,cũ ſterileſcit,lactis materia deorſum reuocata. Pli.li.11. ca.40. Detracto mamma alumno ſuo ſterileſcit illico,ac reſilit. Reſilire item dicitur, quod corpori duro illiſum repellitur atque repercutitur:unde per tranſlationem crimen ab aliquo reſilire dicimus,pro,non hærere,aut non quadrare in illum,cui obiicitur. Ci. pro Roſc.Am. Non modo ab hoc crimen reſilire uides,uerum omnem ſuſpicionem in uoſmetipſos recidere intelligis.

RESIMVS,ma,mum,pe.pr.[*Eleuato*] ἀνάσιμος, ex Re,& Simus,idem eſt,quod ſimus.hoc eſt,qui nares habet depreſſas,extremitate ſurſum reflexa. Vnde à Virgilio capellæ dicuntur ſimæ, decima ecl. Dum tenera attondent ſimæ uirgulta capellæ. Seruius: Simæ Græcum eſt nomen: id eſt, preſſis naribus : unde & Simias dicimus. Reſimus,utitur Colum. lib.6.cap. 1. loquens & de boum indole: Parandi (inquit)ſunt boues naribus reſimis, patulis. Varro 2. de re re ruſt.cap.9.

RESINA,næ,pen.pr.[*Ragia,gomma*] ῥητίνη, humor tenax ex arboribus defluens,in iiſdemq; reſidens. Stomacho conducit, & ſanguinis reiectioni.in primis probatur,quæ à terebintho arbore Terebinthina eſt appellata.naſcitur in Arabia,Iudæa,Syria, in Cypro, Lycia, Cycladibus.

RESINATVS,ta,tum,[*Coſa imbrattata da ragia,da gomma*] ῥητινώδης, reſina illitum. Iuuen.Sat. 8. Reſinata iuuentus. Reſinatum uinum, reſina conditum, Mart.li. 3. Pli.li.23.cap.1.

RESINACEVS,a,um,quod reſinam refert,Pli.li. 24.ca.11.

RESINOSVS,a,um, ῥητινώδης, quod reſina abundat. Pli.li. 15.ca.7.

RESIPIO,is,pui,& iui,reſipire[*Patire ſapore*] ex Re,& ſapio:idem ſignificat,quod ſaporem rei alicuius refero: ut cum dicimus, Vinũ reſipit picem. Pli.lib.14.cap. 1. Iam inuenta uitis per ſe in uino picem reſipiens. Reſipere item,dicitur is, qui ad mẽtis ſanitatem rediit. Terent.in Heaut. Nunc me fortunatiſſimum factum puto eſſe gnate,cum te intelligo reſipiſſe. Cic.Atti.lib.4. Vix aliquando, te auctore,reſipui.

RESIPISCO,ſcis, ἀνανήφω, ad mentis ſanitatem reſideo. Liu.li.36. Regiam uanitatem experti,reſipiſcent.

RESISTO,is, ἐφίσταμαι, gradum ſiſto,reſtito. Liu.l.1. Reſtitere Romani,tanquam cæleſti uoce iuſſi. Virg.4.Æn. Incipit effari, mediaq; in uoce reſiſtit. Aliquando pro aduerſari,ſeu repugnare, Cic.Att. Sero reſiſtimus ei,quem aluimus contra nos. Idem de Leg.agr. Vis tribunicia nonnunquam libidini reſtitit conſulari.

RESOLVO,is, ἀναλύω, diſſoluo,quod ligatum erat. Oui.2.Met. Et uelate caput,cinctaſq; reſoluite ueſtes. Ponitur & pro mollire. Col. L.2.ca.2. Melius reſoluta humo,quàm denſa,prouenit. Pro amouere. Virg.li.1.Geo. Inuitat genialis hyems,curaſq; reſoluit. Pro numerare pecunias. Plau.in Epid. Leno argentum abſtulit,ego reſolui. Pro refellere. Quinct.li.5. Reſoluere ex parte diuerſa dicta. Reſolutus,a,um, Tibul.li.1.el.3. Comas reſoluta puella. Ouid.15. Met. Reſolutaq; tellus in liquidas rareſcit aquas.

RESONO,as, ἀναβρύχω, ſonum refero. Vir.1. Ecl. Formõſam reſonare doces Amaryllida ſiluas. Idem li.5.Æn. Reſonat clamoribus æther. Ci.1.Tuſc. Qui cum uenenum obbibiſſet, reliquum ſic à poculo eiecit,ut reſonaret. Reſonans,tis. Vir.1.Geo. Reſonantia longe Littora miſceri. Reſonus,a,um, Ouid.3.Met. Reſonis iterabat uocibus eheu.

RESORBEO,es,bui,& pſi, ptum, ἀναῤῥοφῶ, ἀναβροχῶ, iterum ſorbeo. Ouid.12.Epiſt. Quæq; uomit totidem fluxus, totidemq; reſorbet. Pli.li.9.ca.43. Interanea euomunt,donec hamum egerant:deinde reſorbent. Virg.11.Æn. Æſtu reuoluta reſorbens Saxa fugit.

RESPECTO,ctas,[*Guardare à dietro*] ἀποβλέπω, frequent. à Reſpicio,oculos reflecto. Vir.11.Æn. reſpectant terga tegentes. Ci.pro Sex. Hæc ita prætereamus,ut tamen reſpectãtes intueamur. Tranſlate pro miſereri,ſeu propitium eſſe. Virg.1.Æn. Si qua pios reſpectant numina.

RESPECTVS,ctus, ἀπόβλεψις, modo ipſa reſpectio. Plaut. Et me reſpectu terruit. Modo ratio,qua ad aliquid agẽdum mouemur. Pli. Eo reſpectu commotus abſceſſerat. Item,quod reſpicitur. Cic.de Diuin. Fugientibus miſerabilem reſpectum incendiorum fore:i. horrendum ſpectaculum.

RESPERGO,gis,ſi,ſum,[*Riſpargere*] ῥαντίζω, eſt re aliqua liquida perfundo,irroro. Liu.1. Orantes,ne ſe ſanguine nefando ſoceri,generiq; reſpergerent. Cic.7.Ver. Cum prætoris oculos prædonum remi reſpergerent. Reſperſus,a,um. Liu.24. Reſperſæ matris cruore uirgines. Manus reſperſæ ſanguine, Cic.pro Roſc.Am. Reſperſus,us,ui,ipſe reſpergendi actus. Pli.li.10.c.3. Reſperſu pennarum hoſtem obcæcantes. Reſperſio. Cic. 2. de Diuin. Habes reſperſionem pigmentorum.

RESPICIO,[*Riguardare,guardare indietro, hauere riſpetto, aiutare*] ἀποβλέπω, retro aſpicio,oculos reflecto. Pla. in Aul. Tu ſi reſpexeris donec ego te iuſſero. Interdum refertur ad animũ,pro,præterita mente reuoluo. Cice.pro Archia. Quod longiſſime poteſt mens mea reſpicere ſpatium præteriti temporis. Reſpicere ſe,eſt habere rationem ſui. Plancus.Cic. Si aut Cæſar reſpexerit ſe. Ter. in Phor. Reſpice ætatem tuam.i.proſpice ætati tuæ. Idem Heaut. Nullum remittis tempus,neq; te reſpicis. i.non parcis ætati tuæ, neque ullam ſalutis tuæ rationem habes. Nonnunquam adiuuo, opem fero. Item in An. Me & te imprudens, niſi quid dii reſpiciunt,perdidi. Et in Phor. Dii nos reſpiciunt.

RESPIRO, ἀναπνέω, anhelitum recipio, ſpiritum duco, animum attraho,& emitto. Cic.pro Roſc.Am. Cum tot,tantiſq; negociis diſtentus ſit,ut reſpirare libere non poſſit. Interdum efflo, exhalo Stat.2.Sil. Inde malignum Æra reſpirat pelago circumflua Neſis. Tranſlate pro recreari,refici. Cic.Tor.li.6. ep. Si ciuitas reſpirauerit. Reſpiratio,attractio & emiſſio anhelitus, à pulmone per aſperam arteriam. Pl.li.9.cap.7 Quis ſine reſpiratione ſomno locus? Nonnunquam euaporatio. Cic.2.de Nat.de. Oritur ex reſpiratione aquarum. Reſpiratus, us,ui, Reſpiratio. Cic.2.de Nat.de. Pulmones tum ſe contrahunt aſpirantes,tum in reſpiratu dilatãt. Reſpiramen,inis,pro meatu ſpiritus. Ouid.2.Meta. Vitaleſq; uias & reſpiramina clauſit. Ibidem: Elidunt fauces, & reſpiramen, iterq; Eripiunt animæ.

RESPLENDEO,des, ἀποστίλβω, ſplendeo. Cice. 2. de Finib. Reſplendeat iis ueſtis.

RESPONDEO,es,di,ſum,[*Riſpondere*] ἀποκρίνομαι, ὑποκρίνομαι, Plaut. in Pſeu. Reſponde,quod rogo. Dicimus autem, Reſpondeo tibi,& ad te. Pli. Cum ad eos breuiſſime reſpondiſſem. Marius ad Ci.lib. 11.epiſt. Reſpondebo criminib. Aliquando euentu, & exitu conuenire,conſentire,congruere. Vir.li.1.Æn. Dictis reſpondent cetera matris. Cice.1.Tuſc. Non ſatis Græcorum gloriæ reſponderunt.i.pares fuerunt. Idem Treb. Cui amori,utinam ceteris rebus poſſem,amore certe reſpondebo. Virg.1.Geor. Illa ſeges demum uotis reſpondet auari Agricolæ. Aliquando contra poſitum eſſe. Idem li.6. Contra elata mari reſpondet Gnoſia tellus. Reſponſio. Cic.3.de Or. Sibiipſi reſponſio, & immutatio, & diſiunctio. Idem pro Balbo: Accuſatoris interpretatio indigna reſponſione. Reſponſor,qui pro aliquo ſpondet. Hor.1.epi.17. Quo reſponſore, & quo cauſſæ teſte tenentur.

RESPONSITO,as,de re dubia conſultus reſponſum edo: proprieq; ad iuris prudentes pertinet, & Romæ olim ad Pontifices. Cic.1. de Leg.

de Leg. Summos uiros, qui id interpretari populo, & reſponſitare ſoliti ſint.

RESPONSO, as [*Riſpondere ſpeſſe uolte*] ἀντιφωνέω, frequent. à Reſpondeo. Plau. Men. Reſponſo, aut loquere. Reſponſare palato cibus dicitur, qui duritia ſua palato reſiſtit. Hor. in præceptis Catianis: Ne gallina malum reſponſet dura palato.

RESPONSVM, ſi, [*Riſpoſta*] ἀπόκρισις, ἀπόκριμα. Ter. in Prol. Phor. Is ſibi reſponſum hoc habeat. Dare reſponſum, Reddere reſponſum, pro reſpondere. Cic. 6. Verr. Senatus Sopatro reſponſum nullum dat. Reſponſum pro oraculo. Pli. li. 15. cap. 30. Tellurem oſculatus ex reſponſo. Cic. 2. de Nat. de. Multa ex aruſpicum reſponſis commemorare poſſum. Virg 9. Æn. Iactant reſponſa deorum.

RESPONSVS, ſus, [*Corriſpondenza*] συμμετρία, conuenientia, conſenſus. Vitruu. Symmetria eſt, ad uniuerſæ figuræ ſpeciem ratæ partis reſponſus. Idem lib. 3. ca. 1. Cice. pro Cluen. Videtis hæc quam ſint breuia reſponſu.

RESPVBLICA, [*Republica, città libera*] πολιτεία, ſtatus liberæ ciuitatis, quæ legibus ſuis regitur. Cic. 1. Off. Si mihi obtemperatum eſſet, ſi non optimam, at aliquã remp. haberemus. Idẽ Att. Victores quam remp. ſimus habituri, neſcio: uictis certe nulla unquã erit.

RESPVO, is, ſpui, tum [*Rifiutare, fare poco conto, ſprezzare*] ἀποπτύω, eſt repudiare, & cõtemptim ueluti cum ſputo reiicio. Cæſ. 1. Bel. Gal. Non reſpuit conditionem Cæſar. Liui. 2. Munera eius in animis hominum reſpuebantur. Cic. 3. de Or. Guſtatus quàm cito id, quod ualde dulce eſt, aſpernatur, ac reſpuit? Reſpuere auribus, per tranſlationem, pro, loquentem nolle audire. Cic. in Piſ. Quis nos non oculis fugiat, auribus reſpuat, animo aſpernetur? Reſpuere item aures dicuntur, quod earum iudicio non recte ſonat. Idem de Parti. Quod aures reſpuunt, immutandum eſt. Reſpuere ictus, eſt duritia ſua ictum quodammodo repellere. Pli. lib. 7. cap. 15. Ca ro informis, inanima, ferri ictum reſpuens. Lucr. li. 3. Quæcunque manent æterna, neceſſe eſt, Aut, quia ſunt ſolido cum corpore, reſpuere ictus. Reſpuere ſecures dicitur lignum, quod ſecuribus nõ poteſt findi. Pli. l. 16. ca. 10. His principiis reſpuentem ſecures materiem naſci. Imperium reſpuere. Col. l. 6. ca. 8. Vbi iuuencus medius inter duos ueteranos iungitur, nulla eſt imperii reſpuendi facultas. Reſpuor paſſiuum. Lucr. li. 2. Reſpuens, Gel. li. 6. cap. 15.

RESTAGNATIO, inundatio. Pli. li. 11. cap. 37. Ne reſtagnatio intempeſtiua alui obſtrepat. Idem lib. 6. cap. 28. Vbi reſtagnatio Euphratis cum Tigri confluit.

RESTAGNO, gnas, extra redundare, ſeu aquam non continere. Cæſ. 2. Bel. Ciu. Lacu reſtagnat. Ouid. 11. Met. Quam reſtagnantis fecit maris unda paludem.

RESTAVRO, ras, [*Riſtorare, rinouare*] ἀνανεόω, ἐπισκευάζω, inſtauro, reſtituo, renouo. Iuſtin. li. 2. Darius, cum bellum reſtauraret, in ipſo apparatu decidit. Tacit. l. 3. theatrum Pompeii Quod nemo è familia reſtaurando ſufficeret.

RESTIBILIS, bile, [*Coſa, che ogn'anno, ſi torna à fare*] παλιμβλαστής, quod quotannis reſtituitur, & quodammodo renouatur. ut, Ager reſtibilis, qui quotannis ſeritur. Col. li. 2. c. 10. Phaſeolus terræ mandabitur, uel inueterato, uel melius pingui, & reſtibili agro. Feſtus. Reſtibilis ager fit, qui continuo biennio ſeritur farreo ſpico, id eſt, ariſtato. Reſtibilis ſeges, eſt quæ regerminat, qua ſi cuius fœcunditas in ſequentem quoque annum reſtet. Plin. lib. 18. ca. 17. Vbertatis tantæ ſunt. ut ſequente anno ſponte reſtibilis fiat ſeges. Reſtibile uinetum, dixit Col. li. 3. ca. 18. pro eo, quod ſingulis annis repaſtinatur. Reſtibilis fœcunditas, eſt continua, & non intermiſſa fœcunditas. Plin. lib. 28. cap. 19.

RESTICVLA, æ, dimin. Varr. li. 1. de re ru. ca. 41. Reſticulas perſicus, quas edimus, maturas perferunt.

RESTINCTIO. Cic. li. 2. de Fin.

RESTINGVO, guis, xi, ctum [*Eſtinguere, ſmorzare*] ἀποσβέννυμι, à ſtinguo, compoſitum: unde & Diſtinguo, & Extinguo. Stinguo uero (ut opinor) ſignificat obſcuro: quod quamuis raro in uſu ſit, legitur tamen apud Cic. ut in Arat. Phænomenis. Quem neque tempeſtas perimet, neque longa uetuſtas interimet, ſtinguens præclara inſignia cælum. Item in Progno. Stinguuntur radii cæca caligine tecti. Reſtinguere autem, idem eſt, quod extinguere. Plau. in Caſ. Ignem reſtinguunt aqua. Vir. ecl. 5. Dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere riuo. Per trãſlationem pro ſedare. Ter. in Eun. Hæc uerba una mehercule falſa lacrymula, Reſtinguet. Reſtinctus, a, um. Cic. ad Brutum lib. 11. Ex tuis litteris, non modo non reſtinctum bellum, ſe etiam inflammatum uidetur.

RESTIO, reſtionis, [*Colui che fa le funi, cordaro*] σχοινοπλόκος, qui reſtes, i. funes torquet. Accipitur apud Plautum pro eo, qui ſe reſti ſtrangulauit. ait enim. Illi erunt buccedæ potius, quàm ego ſim reſtio: i. illi potius cedentur bubulis loris, quàm ego me ſuſpendam.

RESTIPVLATIO. Cic. pro Roſ. Com.

RESTIPVLOR, ris, ri, ut Lact. inquit, eſt, contra ſponſionem factam, pecuniam obligare. Val. li. 2. Nec dubitauit reſtipulari. Reſtipulari dicitur is, qui cum eo certat, a quo ſponſione eſt prouocatus.

RESTIS, huius tis, [*Fune, corda*] σχοῖνος, funis, a Reſto (ut quidam aiunt) quodcunque ligata ſunt, ſtare faciat. Apul. Reſtim qua grabatulus erat intextus, aggredior expedire, Ad reſtim res redit, dixit Ter. in Phor. pro, Res in eum ſtatum adducta eſt, ut de ſuſpendio ſit cogitandum. Reſtim ducere, dicuntur in ſaltatione chori puerorum, puellarumq; manu conſerti. Ter. in Ad. Tu inter eas reſtim ductitans ſaltabis. Liu. li. 27. Per manus reſte data, uirgines ſono uocis pulſus pedum modulantes inceſſerunt. A qua ſimilitudine alliorum connexa capita Reſtes dicuntur. Pl. l. 20. c. 6. Allium ad ſerpentium ictus potum cum reſtibus ſuis.

RESTITO, as, identidem ſubſiſto. Ter. in Eun. At etiam reſtitas.

RESTITVO, is [*Riſtituire, rendere*] ἀποδίδωμι, modo ſignificat reddo. Ter. in Eun. Vt ſuis reſtituam, ac reddam. Modo in ſtatum priſtinum reduco. Iuſtinus: Hunc regno a patre priuatum filius reſtituerat. Et proprie reſtituuntur uolentes: ut ciuis patriæ, & filius patri. Ter. in Heau. Somnum hac nocte oculis non uidi meis, Dum id quæro, tibi qui filium reſtituerem. Reſtituere aliquem natalibus, eſt Nobilitare: & reſtitutio natalium, quam uocamus Nobilitationem. Aliquando ſignificat inſtaurare, reficere. Ci. in Topic. Ei cui domus uſus fructus legatus ſit, non reſtituturum heredem, ſi corruerit. Cæſar 1. Bel. Gal. Ipſos oppida, uicoſq; quos incenderant, reſtituere iuſſit. In integrum reſtituere, eſt inſtaurare. Cæſar 3. Bel. Ci. Quæ iudicia, ſingulis diebus erant perfecta, in integrum reſtituit. Liu. 31. Cum præcipitata raptim conſilia neque reuocari, neque in integrum reſtitui poſſet. Reſtitui ſibi dicuntur uina quæ mut. ta fuerunt. Plin. lib. 14. cap. 17. Vina in apothecis Canis ortu mutantur, poſtea reſtituuntur ſibi.

RESTITVTIO, ἀποκατάστασις, repoſitio. Caius l. Plus eſt. Digeſt. de uerbor. ſignif. Plus eſt, inquit, in reſtitutione quàm in exhibitione. nam exhibere eſt præſentiam corporis præbere: Reſtituere uero eſt etiam poſſeſſorem facere, fructuſq; reddere. Cice. in Piſo. Nemini eſt triumphus honorificentius, quàm mihi ſalus reſtitutio perſcripta.

RESTITVTOR, qui reſtituit. Cic pro Mil. Reſtitutor ſalutis meæ.

RESTO, περιλείπομαι, ἐπιλείπω, ſupereſſe, reliquum eſſe. Cic. in Catone. Nec cum æqualibus ſolum, qui pauci admodum reſtant. Idem 3. Off. Qui è diuiſione tripertita duas partes abſoluerit, huic neceſſe eſt reſtare tertiam Ouid. lib. 2. Faſt. Iamq; duæ reſtant noctes de menſe ſecundo. Ci. pro Roſc. Am. Vnus ex illorum nefaria cæde reſtat. Teren. in Phor. Reſtabat aliud nihil, niſi oculos paſcere. Item, diſtare. Ennius apud Feſtum: Magnis regionibus reſtat. Itẽ, remanere. Ter. in And. Hic nunc me credit aliquam ſibi fallaciam Portare, & ea me hic reſtitiſſe gratia: Cic. pro Ligario. Tertium eſt tempus, quo poſt aduentum Vari in Africa reſtitit. Ter. in Eun. Vtinam illum dii, deæq; omnes ſenem perdant. Meq; adeo, qui reſtiterim. Item, reſiſtere. Ter. in Heaut. In qua re tam confidenter reſtas? Pro reliquum eſſe. Vir. li. 7. Æn. Hoc Latio reſtare canunt, qui ſanguine noſtrum Nomen in aſtra ferant. Ter. in Hec. Quid reſtat, niſi ut ſim miſer? Cic. 2. de Nat. de. Reſtat, ut motus aſtrorum ſit uoluntarius.

RESTRICTE, parce, tenaciter. Ci. de Ami. Obſeruare reſtricte.

RESTRICTIM, reſtricte. Afra. Thaide, ut citat Nonius. Quæ fermè cedere melius conſultoribus, quàm reſtrictim cogitat.

RESTRICTVS, parcus, tenax. Cic. ad Att. An exiſtimas illum in hoc genere lentulum aut reſtrictum? nemo eſt minus. Idẽ Ap. Pulcro li. 3. Cũ natura ſemper ad largiendũ ex alieno fuerim reſtrictior.

RESTRINGO, is, [*Legare, riſtringere*] καταστέλλω, religo, reuincio. Pli. li. 35. Belli imaginẽ pinxit reſtrictis a tergo manib. Aliquando coerceo, cohibeo. Pli. epiſt. 105. Fœdos illos infantes ambitus lege reſtrinxit. Pli. li. 8. ca. 27. Draco uernam nauſeam ſilueſtris lactucæ ſucco reſtringit. Aliquando ſoluo. Apuleius. Iumentum reſtringit. Aliquando rurſus ſtringo. Idem: Duplici nodo reſtringit.

RESVLTO, tas [*Saltare à' in ſu*] ἀνα πηδάω, ἀνθηχέω, frequent. uerbi Reſilio, idem quod reflectorem: cum pila pauimento illiſa, ſurſum reſilit. Transfertur tamen ad uocis repercuſſionem, qua montes & nemora quodammodo moueri uidentur, & ſubſilire. Virg. li. 5. Pulſati colles clamore reſultant. Pli. li. 11. cap. 19. Inimica apibus echo eſt, reſultanti ſono.

RESVMO, pen. pro. [*Ripigliare*] ἀναλαμβάνω, rurſus ſumo. Plin. Reſumptis poſt longam ægritudinem uiribus. Ouid. 9. Meta. Prohiberq; reſumere uires.

RESVO, is, ui, tum, [*Ricuſire, diſcuſire*] ἀναρράπτω, iterum ſuo, uel, quod diſſutũ erat, reſtituo. Aliquando tamen, pro diſſuere. Suet. in Aug. Tunica laticlaui, reſuta ex utraq; parte, ad pedes decidit.

RESVPINO, tias [*Riuoltarſi co'l corpo in ſu riuolgere ſotto ſopra*] ἀνατρέπω, eſt aliquẽ ita uertere, uel collocare, ut iaceat ſupinus. Fit enim à Reſupinus: quod eſt, Supinus. Ter. in Phor. Apprehendit pallio,

reſupinat. Aliquando pro peruertere. Iuu. Sat. 12. Aulam reſupinat amici. Pro perturbare. Accius Antigone, ut citat Nonius. Perturbas rem omnem, ac reſupinas ſorori.

RESVPINVS, a, um, pen. pr. [*Coſa, che ſta co'l corpo in ſu*] ὕπτιος, ſupinus: i. ita procumbens, ut pars corporis anterior ſurſum, poſterior deorſum ſpectet. Pli. li. 7. ca. 2. In maiore æſtu humi iacentes reſupini, umbra ſe pedum protegunt. Oui. epi. 15. Cantabam ueteres reſupinus amores. Cic. de Diuin. Proſtratum reſupinum.

RESVRGO, is, [*Riſorgere*] ἀνίσταμαι, iterum ſurgo. Ouid. lib. 1. Faſt. Euerſaq; Troiaq; reſurges. Sic Reſurgere, dicitur herba, uel arbor quæ iterum creſcit. Pli. li. 13. ca. 9. Cæſa anno tertio reſurgit. Oui. 2. Am. el. 16. Perq; reſurgentes riuis labentibus herbas. Vir. 4. Æn. Rurſusq; reſurgens Sæuit amor. Pli. li. 16. cap. 32. A quo tempore maieſtas populi R. reſurrexit.

RESVSCITO, as, [*Riſuſcitare*] ἀναβιώσκω, ad uitam reuoco, uel ſopitum excito. Ouid. 8. Met. Poſitamq; reſuſcitat iram.

RETAE, arbores, quæ exripis fluminum eminent, aut in alueis ipſorum extant: a retibus dictæ, quòd prætereuntes naues retineant inſtar retium. unde ex edicto prætorum retanda flumina locari ſolent: i. purganda. Gel. li. 11. cap. 18.

RETARDATIO, nis. Ci. 5. Phil. Bellum ex retardatione & mora.

RETARDO, das, [*Ritardare*] ἀπίσχω, remoror, uel detineo. Ci. 10. Phi. Quem niſi in uia caducæ hæreditates retardaſſent, uolaſſe eum, non iter feciſſe, diceres. Idem 2. de Nat. de. Stellarum motus tum incitantur, tum retardantur. Ouid. 3. Triſt. eleg. 7. Sed uereor ne nunc mea te fortuna retardet. Retardatus, partic. in Othone. Inũdationibus Tiberis retardatus. Clau. 1. in Etr. Coegit Arte retardatam Veneri ſeruire iuuentam.

RETAXO, as. [*Riprendere*] reprehendo. ſumitur. n. pro ſuo ſimplici Taxare. Sue. in Veſp. Mutianũ nunquã, niſi clã, retaxare ſuſt nuſt.

RETE, [*Rete*] δίκτυον, a rapiendo, uel a raritate, ut Varroni placet, eſt inſtrumentum quo feræ, uel piſces capiuntur. Virg. 3. ecl. Ego retia ſeruo. Apud antiquos legitur nominatiuus Retis tam maſc. quàm fœm. gen. Varro 3. de re ruſt. Intra retem aues ſunt. Plau. in Rud. Neq; piſcium ullam unciam Cepi, niſi hoc, quod nunc fero in rete. Cic. de Nat. Texere rete.

RETEGO, gis, [*Scoprire, aprire*] ἀποκαλύπτω, quod tectum erat denudo, aperio. Vir. li. 1. Æn. Scelus omne retexit. Iuuen. Sat. 6. Retegantur ſcrinia mœchæ. Hora. li. 3. Car. Arcanum iocoſo Cõſilium retegis Lyæo. Virg. lib. 4. Æn. Vbi primos craſtinus ortus Extulerit Titan, radiiſq; retexerit orbem. Retectus, cta, ctum, parti. Vir. lib. 9. Æneid. Iam rebus luce retectis. Catullus: Nudantes recta ueſta papillas.

RETENDO, is, quod tenſum eſt, laxo. Ouid. 3. Met. Pharetramq;, arcuſq;, retentos. Idem 2. Met. Lentoſq; retendit Arcus.

RETENTIO, retinendi actus. Cic. Att. li. 13. Carneades προβολὴν, pugilis, & retentionem aurigæ ſimilem facit. Idem 4. Ac. Opinatione ſublata, ſequitur omnium aſſenſionem retentio.

RETENTO, as, [*Ritentare*] frequent. ſæpe retineo. Plaut. in Aſi. Cur me retentas. Interdum iterum tento. Ouid. li. 1. Met. Verba inter miſſa retentat. Cic. de Diu. Retentare ſenſus hominum.

RETEXO, xis, [*Diſteſſere, disfare quello che è teſſuto*] ἀναλύω, ἀνυφαίνω, contrarium eſt ſuo ſimplici ſignificat enim, quod textum erat, reddo non textum, Oui. 3. Am. ele. 8. Tardiq; nocturno tela retexta dolo. Penelopes telã retexere, prouerbio dicuntur, qui magno uel labore, uel ſumptu rem quampiam conficiunt, quã poſtea cogantur deſtruere. Tractum à Penelope Vlyſſis uxore, quæ cum tãtum temporis impetraſſet à procis, qui ſuæ pudicitiæ inſidiabantur, donec telam quam tum fortè præ manibus habebat, abſoluiſſet quicquid interdiu texuiſſet, noctu retexebat. Eſt etiam Retexere, in contrarium mutare, expolire, emẽdare, uel potius rurſus texere, & redordiri, quaſi aliam telam. Cic. 2. Phil. Retexo orationem illam. Matius Ciceroni: An, quod adoleſcens præſtiti, id nũc ætate præcipitata commutem, ac me ipſe retexam? Item diſſoluere, irritum facere. Cic. 4. Verr. Omnia erant Metelli eiuſmodi, ut totam iſtius præturam retexere uideretur.

RETIACVLVM, li, [*Reticella*] δικτύον, dimin. à reti. Plaut. in Aſi. Venari retiaculo in medio mari.

RETIARIVS, ri, [*Colui che adopera la rete*] δικτυοφόρος, alter ex gladiatoribus dicebatur in arena depugnantibus, quòd rete ſub ſcuto geſtaret, quo aduerſarium inuolueret: quem Mirmillonẽ & Gallum appellabant, à Gallicæ armaturæ genere. Hic in ſummo galeæ cono piſcis effigiem geſtabat, & in primo congreſſu ceſſim ibat, retiario ſemper inſequente, carmenq; illud occinente: Non te peto, piſcem peto, quid me fugis Galle? Huius autem certaminis primum initium à Pittaco profectum exiſtimatur qui aduerſus Phrinonem dimicaturus, reti occulte ſub ſcuto allato, impediuit aduerſarium. Quinct. lib. 6. cap. 4. De Mirmillone, qui retiarium conſequebatur, nec feriebat: Viuum, inquit, capere uult.

RETICVLATVS, ta, tum, [*Fatto in guiſa di rete*] δικτυωτός, factum in modum retis: ut Structura reticulata, quæ figuram plagarũ, quæ in retibus ſunt, imitatur. Pli. li. 36. cap. 22. Feneſtræ reticulatæ, reticulis obiectis munitæ. Varro 3. de re ruſt. cap. 7.

RETICVLVS, li, dimin. ab antiquo nominatiuo retis. Pli. li. 12. cap. 24. Adicitur capiti reticulus, Varro lib. 3. cap. 5. Pro pariete reticuli è neruis ſunt.

RETICVLVM, li, [*Reticella, cordella da capo, cuffia, raccbetta*] δικτύον, diminu. à rete. Pli. li. 31. c. 5. Demiſſæ reticulis in mari concauæ è cera pilæ. Capitur & pro tegmine muliebris capitis. Iuu. Sat. 2. Reticulumq; comis auratum ingentibus implet. Eſt & reticulum, ſacculus in modum retis, quo uiatores pecuniam, & panem geſtant. Horat. li. 1. Serm. Sat. 1. Reticulum panis uænales inter onuſto Forte uehas humero. Eſt & reticulum, faſcia ad formam retis quam faciei admouemus, ne agnoſcamur. Ci. 5. Ver. Reticulum ad nares ſibi apponebat tenuiſſimo filo, minutiſſimis maculis, plenum roſæ. Accipitur præterea Reticulum, pro inſtrumento luſorio, quo pilã remittimus. Oui. l. 3. de ar. Reticuloq; pilæ leues fundãtur aperto.

RETICEO, ces, cui, [*Tacere*] ἀποσιωπάω, ſubticeo. Ci. 2. de Leg. Quoniam mihi ſermo eſt apud deos, nihil reticebo. Terent. in Heaut. Quicquid eſt, fac me ut ſciam. Ne retice. Ci. 3. Off. Neque enim id eſt celare, quicquid reticeas, ſed cum, quod tu ſcias, id ignorare emolumenti tui cauſſa uelis eos, quorum intereſt ſcire.

RETICENTIA, tiæ, ἀποσιώπησις, cum id non dicitur, quod dici debuit. Cic. li. 3. Off. A iureconſultis etiam reticentiæ pœna conſtituta eſt. Plau. in Merc. Enecas me tua reticentia. Cic. 14. Phil. Veſtra uirtus nec obliuione eorum, qui ſunt, nec reticentia poſterorum inſepulta eſſe poterit.

RETINACVLA, ἔχματα, quibus aliquid retinetur: ut, Retinacula uitium, quibus uites religantur. Virg. li. 1. Geo. Atque Amerina parant lentæ retinacula uiti. Retinacula nauium, funes, quibus naues alligantur continenti. Virg. 4. Æn. Strictoq; ferit retinacula ferro. Retinacula equorum, lora, ſeu habenæ, quibus equi reguntur. Idem lib. 1. Georg. Fruſtra retinacula tendens Fertur equis auriga. Salu. Catil. Imperium facile iis artibus retinentur, quibus initio partum eſt.

RETINEO, nes, [*Ritenere*] ἀντιλαμβάνω, ἐπέχω, remoror, detineo. Ter. in Eun. Id faciebat retinendi illius cauſſa. Cic. ad Att. li. 13. Niſi iam profecti ſunt, retinebis homines. Oui. 1. de Art. Saucius arrepto piſcis retinetur ab hamo. Aliquando pro cohibeo, coerceo. Ter. in Ad. Pudore, ac liberalitate liberos retinere, ſatius eſſe credo, quàm metu. Aliquando pro ſuo ſimplici Tenere. Cic. 6. Ver. Siniſtra manu arcum retinebat. Retinere officium, eſt in officio manere. Cic. pro Clu. Neque in omnibus officiis retinendis diligentior eſſe quiſquam poteſt. Aliquãdo retrahere aliquem, ne cadat. Ter. in Heau. Ah retine me obſecro. Retinens, tis. Cic. ad Q. F. li. 1. Homo ſui iuris dignitatiſq; retinens. Gel. li. 10. ca. 20. Saluſtius proprietatum in uerbis retinẽtiſſimus. Retẽtus, a, um. Ci. 1. Ver. Potamonem retentum eſſe à Verre in prouincia, cum tu decederes. Ouid. 10. Met. Verbiſq; dolore retentis.

RETONDEO, es, [*Toſare*] ἀποκείρω, iteratò tondeo: quanquam nonnunquam etiam accipiatur pro tondeo. Pli. li. 18. cap. 17. Retonſarum etiam ſemel, certum eſt granum longius fieri. De ſegetibus.

RETONO, as, [*Tonare a uicenda*] ἀντιβροντάω, ἀντηχέω, ἀντηχέω, contra tono, reſono. Catullus: Fremitu loca retonent.

RETORQVEO, es, ἀποστρέφω, reiicio. Cic. de Sen. Quo me proficiſcẽtem haud ſane quis facile retraxerit, nec tanquam pilam retorſerit. Nonnunquam retrorſum flecto. Cic. in Cati. Oculos ſæpius ad hanc urbem retorquens. Ouid. 3. Met. Caput in ſua terga retorſit. Virg. 12. Æn. Currus Iuturna retorſit. Retortus, a, um. Hor. 2. epi. 1. Trahitur manibus regum fortuna retortis.

RETORREO, rui, ſtum. [*Arroſtire*] κατακαίω, ἀποφρύγω, aduro, arefacio. Pli. li. 13. cap. 8. Marceſcit non retoſtus furnis.

RETORRESCERE, retorridum fieri. Col. lib. 3. ca. 3. Sata non ita enutriunt, ut ante conualeſcant, ac proſiliant, quàm retorreſcant.

RETORRIDE. Pli. l. 17. c. 5. Terrã demonſtrãt frigidã retorride nata.

RETORRIDVS, da, dum, κατακεκαυμένος, ſolis calore exuſtus: ut, Retorrida zona, nimio ſolis calore ægre habitabilis. Arbor retorrida arefacta, deficiente alimento. Col. li. 3. Idem li. 11. ca. 2. Cacuminibus retorridæ frondis.

RETRACTATIO, recuſatio, tergiuerſatio. Cic. Att. li. 2.

RETRACTO, ctas, ἀναπραγματεύομαι, denuo tracto, recognoſco. Ci. pro Mur. Tertius locus de criminibus ambitus à me retractãdus: Col. li. 4. c. 27. Hæc poſt putationem retractanda, i. denuo adminiſtranda. Hinc Retractatus, a, um, denuo tractatus. Quinct. li. 2. c. 4. Materiam rurſus retractatam ſcribere de integro. Retractatius opus, diligentius emendatum, multis locis ſecus, atque antea, tractatis. Cic. Att. li. 16. Idem σύνταγμα miſi ad te retractatius, & quidem ἀρχέτυπον ipſum, crebris locis inculcatum & refectum. Aliquando

quando renouare. Cic. Att. li. 8. Omittamus hæc, ne augeamus dolorem retractando. Pro detractare, tergiuerſari. unde iuuencum retractantem uocat Col. li. 2. ca. 2. Qui iugum ſubterfugit.

RETRAHO, is, xi, ctum, [*Tirare in dietro*] ἀφέλκω, retro traho. Cic. de Sen. Quo me proficiſcentem haud ſane quis facile retraxerit. Retractus, a, um. Cic. 6. Phil. Ita mæſtus rediit, ut retractus, non reuerſus uideretur. Retracti propriè dicuntur, qui inter fugiendū capti, reducuntur unde fugerant. Salust. Catil. Ceparius ex fuga retractus erat.

RETRIBVO, [*Rimunerare*] ἀμείβω, ἀποδίδωμι, remunero. Cic. pro Q. Roſc. Com. Fructum, quem meruerunt, & retribuam.

RETRICES, cum, plurali tantum numero, aquæ nomen ſupra uiam Ardeatinam, inter ſecundum & tertium lapidem, qua irrigabantur horti infra uiam Ardeatinam, & Aſinariam uſque ad Latinam. Feſtus.

RETRIMENTVM, ti, [*Feccia*] cuiuſlibet rei excrementum: ut Retrimentum olei, i. amurca. Var. li. 1. de re ruſt. ca. 64. Amurca, qui eſt humor aquatilis, ac retrimentum. In animalibus quoque excrementa omnia, Retrimenta uocantur, à Celſo Recrementa. Macr. li. 7. Aridiora retrimenta in aluum conuenire refert.

RETRO ὄπισθεν, ὀπίσω, à tergo. Ter. in Heaut. Eſt mihi ultimis conclaue in ædibus quoddam retro. Cic. 2. de Diui. Tum ei deus præcepit, quid retro, atque à tergo fieret, ne laboraret. Interdum motum importat. Cic. 5. epi. Retro mihi ad Alpes iter incidit. Virg. 4. Geo. Crudelia retro Fata uocant.

RETROAGO, gis, egi, actum, [*Ritirare in dietro*] retrorſum ago. Pli. l. 7. c. 44. Quos nō honores, curruſq; illa uiolētia fortuna retroegit? Quinct. li. 11. c. 3. Capillos à fronte contra naturam retroagere.

RETROEO, is, retrorſum eo. Pli. li. 2. ca. 16. Retroire incipiunt ſtellæ.

RETROGRADIOR, deris, [*Tornare in dietro*] ἀναποδίζω, ἀναστρέφω, retrorſum gradior. Plin. lib. 2. cap. 15. Retrogradiuntur ad ſolem. Idem li. 8. cap. 15.

RETROGRADVS, a, um, [*Retrogrado*] παλινδρομος, quod retrorſum graditur: ut, Retrogradus exortus, apud Pli. li. 2. ca. 17.

RETROCEDO, ἀναποδίζω, ἀναχάζω, retrogradior retrorſum eo.

RETRORSVS, uel Retrorſum [*Indietro*] εἰς τοὔμπαλιν, retro uerſum. Hor. li. 1. Car. Retrorſum Vela dare. Pli. lib. 6. cap. 15. Ab ea gente retrorſus ad Cyrum amnem produntur ducenta uiginti millia.

RETRORSVS, a, um, quod eſt à tergo. Pli. li. 26. cap. 9. Negat peſtem creſcere, quā nuda uirgo reſtinguat, atq; ita retrorſa manu ter dicat. Apul. li. 2. de Aſi. Retrorſa reſpiciens ſubſtitit: i. retro conuerſa.

RETRVDO, is, pe. pr. ἀποσκέλλω, ἀπωθέω, retrorſum trudo. Pla. in epi. Quaſi retrudere hominum me uis inuitum.

RETVNDO, [*Ripercuotere*] ἀμβλύνω, repercutio, cuſpidem uel aciē alicuius rei hebeto. Pli. li. 16. ca. 4. Citiſſime aſcias retundit. Gladios retundere, tranſlate, pro, uſum eorum uanum & irritum reddere. Ci. in Catil. Gladios in remp. diſtrictos retudimus. Mucronē ſtyli retundere. Cic. pro Clu. Improbitatem alicuius retundere, Quinct. l. 6. ca. 4. Retuſus, a, um, Col. li. 4. Quod euenit in retuſo & craſſo ferramento. Pli. l. 37. c. 13. Tanta differentia eſt, ut aliæ ferro ſcalpi non poſſint, aliæ non niſi retuſo. Retuſum ingenium, hebes, minime acutum. Cic. 1. de Diu. Sunt partes quæ acuta ingenia gignant, aliæ quæ retuſa. Oui. 12. Met. Tela retuſa cadunt.

REVALESCO, is, [*Riſanarſi*] ἀναρρώννυμαι, ad ſanitatem redeo. Gell. li. 16. ca. 13. Quòd in eorum finibus ex capitali morbo reualuiſſet. Oui. epiſt. 20. Ne tamen ignores ope qua reualeſcere poſſis.

REVANESCO, ſcis, ἀφανίζομαι, iterum euaneſco. Oui. 2. Am. el. 9. Cum bene pertæſum eſt, animiq; reuanuit ardor.

REVEHO, his, [*Riportare*] ἀνακομίζω, naui, plauſtro, uel iumento refero. Pli. lib. 12. cap. 17. Ex Syria reuehunt ſtyracem. Stat. 2. Theb. Quæq; ipſe meo quæſita reuexi ſanguine. Liu. 7. Conſul reuectus ad prima ſigna, Quid ſtas miles, inquit? Cic. de Cla. Or. Ad paulo ſuperiorem ætatem reuecti ſumus.

REVELLO, lis, [*Stirpare*] ἀνασπάω, ἀποσπάω, ἀπορρήγνυμι, abſtraho auello, refigo. Cic. epiſt. li. 15. Tabulam, in qua ciuium nomina inciſa erant, reuelli iuſſit. Col. li. 2. c. 3. Boues cum ab opere disiunxerit, manibus comprimat dorſum, & pellem reuellat, nec patiatur corpori adhærere. Cic. 6. Ver. Nec prius illam crucem, quæ fixa eſt ad portum, reuelliſti, neq; in profundum abieciſtis. Reuulſus, a, um, partic. Vir. 9. Geo. Caput à ceruice reuulſum. Ouid. 12. Met. Saxumq; è monte reuulſum Mittere conatur.

REVELO, as, pe. pr. [*Riuelare, diſcoprire*] ἀνακαλύπτω, ἀποκαλύπτω, contrarium eſt ſuo ſimplici Velo, quod tego ſignificat. Oui. li. 6. Faſt. Ore releuato cum primum luce patebit.

REVENIO, is, ſecunda ſyll. cor. [*Ritornare*] ἐπανέρχομαι, redeo, reuertor. Plau. in Amph. Rictis hoſtibus legiones reueniunt domum. Cic. 1. de Orat. Cum miles domum reueniſſet.

REVERA, diuiſis dictionibus, uel Reuera, unica dictio, [*In uero*] τῷ ὄντι, re ipſa, certe. Ci. pro Quinct. Habet aduerſarium P. Quinctium uerbo Sex. Næuium, re uera huius ætatis homines diſertiſſimos

REVEREOR, eris, [*Riuerire, honorare*] αἰδέομαι, ætate, ſapientia, uel dignitate antecedenti honorem defero. Ter. in Hec. Aduentum tuum ambas Pamphile ſcio reuerituras. Ci. Att. Non ſimultatem revereri meam. Id eſt, ſimultatem meam nihili facere. Cice. 2. de Inu. obſeruantia, per quam ætate, aut ſapientia, aut honore, aut aliqua dignitate antecedens reueremur & colimus. Ouid. 4. epi. I nunc & meriti lectum reuerere parentis. A quo reuerentia, ingenuus quidam pudor, cum obſeruātia quadam coniūctus, qualis eſt minorum natu erga maiores, & plebeiorum erga magiſtratus. Ci. 1. Off. Adhibenda quædam reuerentia aduerſus homines. Col. li. 11. ca. 1. Magnitudo rei peperit reuerentiam diſcendi, uel profitendi pene immentam ſcientiam. Reuerens, qui alteri defert honorem. Pli. epi. 307. Reuerentiſſimum mei. Oui. 1. Meta. Non illo melior quiſquam, nec amantior æqui Vir fuit, aut illa reuerentior ulla deorum. Reuerenter, honorifice. Pli. epi. 151. Quàm reuerenter, quàm fideliter amicos colat.

REVERSIO. Cic. 1. Phil. Exponam uobis conſilium reuerſionis meæ.

REVERTOR, eris, deponens, & Reuerto, [*Ritornare*] ἀναστρέφω, ὑποστρέφω, ἐπαναστρέφω, redeo, quaſi retro uerto. Ci. pro Mur. Vnde cū honore diſceſſeris, eodē cū ignominia reuerti. Et l. 2. Off. Factus eſt alter eius ſillēdi uas, ut, ſi ille nō reuertiſſet, moriendū eſſet ipſi. Pla. in Aul. Ad te reuertor. Sciendū, apud Ciceronē ſæpe inueniri Reuerto actiue, ſed uix aliter q̄ in præterito, aut temporibus ab eo formatis. Reuertēdi, Oui. epi. 1. Ne'ue reuertendi liber abeſſe uelis. Reuerſurus, 1. de Art. Pœna reuerſura eſt in caput iſta meum.

REVINCIO, is, xi, ctum, [*Legare dietro*] ἀναδεσμεύω, retro uincio, uel arcte ligo. Vir. 2. Æn. Ecce manus iuuenem interea poſt terga reuinctum. Cæſar 7. Bel. Gal. Reuinciūtur retrorſus. Idem: Anchoræ ferreis catenis reuinctæ. Prop. li. 3. el. 14. Latus enſe reuincit.

REVINCO, is, uici, uictum, conuinco. Cic. pro Archia: Nunquam hic neque ſuo, neq; amicorum iudicio reuincetur. Gel. li. 6. ca. 2. Cum in culpa reuicti ſunt, perfugiunt ad fati neceſſitatem.

REVIRESCO, is, [*Riuerdeggiare*] ἀναθάλλω, ad priſtinam uiriditatem reuertor. Col. li. 2. ca. 1. Cum ſemel inuaſit ſenectus, nec reuireſcere, nec repubeſcere poteſt. Ouid. 2. Meta. Læſaſq; iubet reuireſcere ſiluas. Tranſlate pro renaſcor. Cic. de Prouinc. conſ. Impolitæ res, & acerbæ, quanquam ſunt abſciſſæ, tamen efferent ſe aliquando, & ad renouandum bellum reuireſcent.

REVISO, freq. à Reuiſo. Pli. li. 18. cap. 3. Nundinis urbē reuiſitabant.

REVISO, ſis, [*Ritornare à uedere*] ἀναθεωρέω, redeo ut uideam. Ter. in And. Reuiſo quid agant. Pla. in Truc. Quando ocium tibi ſit, me reuiſas. Dicimus etiam, Reuiſere ad aliquem. Gel. li. 13. ca. 29. Cum ualebo ab oculis, reuiſe ad me.

REVIVISCO, is, reuixi, [*Tornare in uita, riſuſcitare*] ἀναβιόω, ἀναβιώσκομαι, ad uitam redeo. Cic. 4. de Fini. Quid ſi reuiuiſcant Platonici illi. Gn in Piſ. Auum ſuum reuixiſſe putat. Aliquādo pro recreari. Ci. Att. Ciuitates αὐτονομίαν adeptæ, reuixerunt. Idem in Phil. Senatus auctoritatis priſtinæ ſpem reuiuiſcit.

REVNCTOR, ris, dicitur is, cuius miniſterio utuntur medici, qui iatrolepticen, i. unctoriam medicinam exercent. Pli. li. 29. cap. 1.

REVOCO, as, [*Riuocare, richiamare in dietro*] ἀνακαλέω, retrorſum uoco. Ter. in Phor. Reuocemus hominē. Sal. Sæpius uindicatū eſt in eos, qui tardius reuocati prœlio exceſſerāt, q̄ qui ſigna relique rant. Pla. in Curc. Poſtquā hæc mihi narrauit, ab illo reuocat me. Aliqn̄ pro retraho. Ci. de Leg. Quām multos diuini ſupplicii metus à ſcelere reuocauit. Pro rurſus uocare. Cic. de Leg. agr. Quò prouocati à me uenire noluerunt, reuocati ſaltē reuertantur. Reuocare pedē, referrre pedē: neq; ſolū de iis, quæ pedes habent, uerū & de inanimatis dicitur, ut de fluminibus. Vir. 9. Æn. Reuocatq; pedem Tiberinus ab alto. Reuocari item dicebantur anagnoſtæ, cum aliquid parū intellectum iubebantur repetere. Pli. Iuni. Cæcilio. Memini quendam ex amicis, cum lector quædam pronūciaſſet perperam, reuocaſſe. Pro reducere. Ci. pro Clu. Tribunus pl. rem pene ad manus reuocaſſet. Pro inſtaurare. Suet. in Ner. Reuocauit & premia coronarum. Reuocare ſe, eſt ſuperiorem ſententiam reuocare. Ci. 4. Ac. Reuocant ſe interdum. Reuocare ad Vitam. Cic. Att. li. 7. Caſſium Philotimi litteræ ad uitam reuocarunt. Reuocatio, reuocandi actus. Cic. 13. Phil. Reuocationem à bello audire non poſſumus. Idem 3. Tuſc. Leuationem ægritudinis in duabus rebus ponit, auocatione à cogitanda moleſtia, & reuocatione ad contemplandas uoluptates. Reuocamen, nis, idem quòd Reuocatio. Ouid. 1. Faſt. Accipio reuocamen ait. Reuocabilis, le, quòd poteſt reuocari. Ouid. 6. Met. Reuocabile telum Non fuit.

REVOLO, [*Voltare in dietro*] ἀναπέτομαι, retro uolo. Cic. 13. de Nat. de. Var. 3. de re ru. c. 5. De illo genere ſunt turdi aducticio, ac quotannis trans mare in Italiam aduolant circiter æquinoctium autumnale, & eodem reuolant ad æquinoctium uernum. Virgil. 1. Geor. Celeres reuolant ex æquore mergi.

REVOLVBILIS,le. Ouid. in Ibin. Cui tradas reuolubile pondus.

REVOLVO,is,ere,[*Riuolgere, uolgere ſottoſopra*] ἀναλύω, iterum ſi ue retrorſum uoluo: ut, Reuoluere libros, iterum atque iterum euoluere. Liu. 34. Tuas aduerſus te Origines reuoluam. Virg. 10. Æn. Iterumq; reuoluere caſus. Da pater Iliacos Teucris. Ci. Att. li. 13. Euoluor identidem in Tuſculanum. Idem 4. Ac. Imprudenti eò, quò minime uult, reuoluitur. Reuolutus, a, um, redactus. Liu. 4. Reuolutus ad diſpenſationem inopiæ. Reuolutus apertas. Virg. 10. Æn. Reuoluta rubebat Matura iam luce dies.

REVOMO,is,p.c. ἀπεμέω, euomo. Vir. 5. Æn. Et ſalſos rident reuomentem pectore fluctus. Pli. li. 10. cap. 72. Dracones, auibus deuoratis ſolidis, contentione plumas, & oſſa reuomunt.

REVS,rei,[*Reo, colpeuole, cattiuo*] ὁ φεύγων, ὁ δὲ ὑπόδικος, dicitur quicunque in litem adducitur, etiam ſi nihil admiſerit: cui opponitur Actor, qui reum in iudicium uocat. Cic. li. 2. de Or. Reos appello non modo eos, qui arguuntur, ſed omnes, de quorum re diſceptatur. Vnde a re dicitur Reus quod rei alicui obnoxius ſit: uel a re quam promiſit. Reum fieri (ut Aſcon. inquit) nihil aliud eſt, niſi apud prætorem legibus interrogari. cum enim in ius uentum eſſet, dicebat apud prætorē accuſator reo. Aio te (uerbi gratia) Siculos ſpoliaſſe. Si tacuiſſet, lis ei æſtimabatur, ut uicto: ſi negaſſet, petebat a magiſtratu diem accuſator inquirendorum criminum, & inſtruebatur accuſatio. Hactenus Aſcon. Reus agitur, qui accuſatur: reus peragitur, qui damnatur. Pli. Iunior. Dum ille peragitur reus, ſedimus. Iuriſconſultus: peregiſſe reum non alias quis uidetur, niſi condemnauerit. Reus ſtipulandi, dicitur is, cui ſtipulatur: Reus promittendi, qui promittit. Auctor utriuſque eſt Modeſtin. l. j. ff. de duobus reis conſtit. Reus uoti, dicitur is, qui ſuſcepto uoto ſe numinibus obligat. Vir. 5. Æn. Candentem in littore taurum Conſtituam ante aras uoti reus.

REVVLSIO,nis, ἀποσπασμός, Pli. li. 13 ca. 12. Vnius ſchedæ reuulſione.

REX,regis,[*Re*] βασιλεύς, is, qui regioni cuipiam legitime imperat. idq; ſibi licere exiſtimat, quod legibus permittitur: a qua norma ſiquis uel minimum deflexerit, iam non regis, ſed tyranni nomen meretur. Hinc regiones dictæ uidentur, quòd ſingulæ ſingulis pa rerent regibus: a quibus & regna appellantur. Dici tamen & reges poſſunt, qui unius tantum urbis imperium habeant. ſic principio reges Romanorum dicti, quibus imperium urbis permittebatur. Ci. 2. Off. Mihi non apud Medos ſolum, ut ait Herodotus, ſed etiā apud maiores noſtros iuſtitiæ fruendæ cauſſa uidentur olim bene morati reges conſtituti. Idem 3. de fini. Rectius appellabitur rex, quam Tarquinius, qui nec ſe, nec ſuos regere potuit. Virg. 1 Æn. Diuum pater atq; hominum rex. Hora. 2. Ser. Sat. 3. Hæc magnos formula reges Excepto ſapiente tenet. Reges item a tenuioribus per aſſentationem appellabantur potentiores, ditioresq;, quos illi cibi alterius'ue commodi gratia obſeruabant. Mar. lib. 6. Qui rex eſt, regem Maxime nōn habeat. Col. in Præf. li. 1.

R ANTE H

RHA fluuius Sarmatiæ Europeæ, ſupra Pontum & Boſphorum Cimmerium, (Ptol. l. 5.) In cuius ripis naſcitur nobilis illa radix, quam à nomine fluuii huius Rha Ponticum uocant Romani, Arabes Rhabarbarum, Pli. Rhacoma, Celſus Radicem Ponticam. Vide Ruell. lib. 3. cap. 2.

RHACINVS,ni, piſcis pulli coloris, à nemine eorum, qui Halieutica ſcripſerunt, præterquam ab Ouidio, cōmemoratus. Pli. li. 32. c. ult.

RHACOMA, herba, de qua Pli. lib. 27. cap. 12. Ruellius eandem putat, quam ſupra Rha Ponticum uocari diximus.

RHADAMANTHVS, Iouis ex Europa filius, & rex Lyciæ, qui quòd ſeuerus fuerit iuſtitiæ executor, fingitur à poetis apud inferos nocē, tum explorare culpas. Vir. l. 6. Gnoſius hæc Rhadamanthus habet duriſſima regna, Caſtigatq;, auditq; dolos.

RHADATA, tæ, oppidum Syeniticum in Æthiopia. Pli. lib. 6. cap. 29.

RHAETI, ῥαιτοί, Stephano, populi à Thuſcis oriundi, qui ſedibus ſuis pulſi, loca utrinque Alpibus uicina occuparunt, & a nomine Rhæti ducis Rhætiam nominarunt. Hinc Rhæticæ uites, & Rhæticum uinum.

RHAETIA,æ, ῥαιτία Stephano, Europæ regio eſt, quæ, ut li. 2. Ptol. refert, ab occaſu limites habet mōtem Adulam, & fontes Danubii, & Rheni: ab ortu Lycum fluuium, qui in Danubium exit, & Rhætiam à Vindelicia diuidit: a Septentrione Danubium: à Meride Alpibus terminatur ſupra Galliam Ciſalpinam. Poſt Rhætiam uerſus Orientem ſequitur Vindelicia, cui Noricum adhæret, Æno tantum fluuio disiuncta. Diuiditur hodie Rhætia in duas partes, ſuperiorem & inferiorem. Superior Rhætia appellatur totus ille tractus, qui ab Heluetiorum finibus initium ſumens, bonam Galliæ Ciſalpinæ partem ad Larium uſque lacum occupat. Huius tractus incolæ uulgo Griſones appellantur. Inferior à Lyco amne, qui hanc à ſuperiore diuidit, ſumit principium, & uſque ad Ænum fluuium porrigitur, qui Rhætiæ & Norici terminus eſt. Hanc hodie incolunt Boioarii.

RHAETICO, conis, mons eſt in Rhætia. Mela li. 3.

RHAGA, gæ, ſiue Rhagæ, rum, ῥάγα, ἢ ῥάγαι, urbs a Nicatore condita, & ab ipſo Europus, a Perſis Arſacia appellata. Str. li. 11.

RHAGADES, & Rhagadia, neut. gen. ſciſſuræ, quæ in ſede, & pedibus proueniunt. a ῥήγνυμι, abrumpo. Pli. li. 23. cap. 4.

RHAMNES, ſiue Rhamnenſes, equites Romani, erant, uel una ex Romanis tribubus. Acron: Rhamnes, Luceres, Tatienſes, Romanæ tribus erat, uel, ut uerius, equites. Var. l. 4. de Lin. La. Ager Romanus primum diuiſus in partes tres: a quo tribus appellatæ, Tatienſium, Rhamnium, Lucerū, ut ait Ennius. Tatienſes a Tatio, Rhamnenſes a Romulo, Luceres, ut ait Iunius, à Lucumone. Hæc ille.

RHAMNVS, Rhamnuntis: ut Amathus, Amathuntis. Atticæ regionis uicus, Amphiarai tēplo, & Nemeſis Phidiacæ ſimulacro inſignis. Hinc Rhamuſius, a, um, ex Rhānūte. Ter. in An. Rhānuſiū te aiebat.

RHAMNVSIA, indignationis dea, quam Græci Νέμεσιν uocant: quę ab iis pœnas repetere exiſtimabatur, qui præſentibus bonis ſe indignos præbuiſſent. idcirco autem Rhamnuſia dicta, quòd eius ſimulacrum pulcherrimum Rhamnunte (is Atticę uicus eſt) coleretur. Ouid. li. 5. de Tri. Exiget at dignas ultrix Ramnuſia pœnas.

RHAMNVS, ni, ῥάμνος, rubi genus. Pli. li. 24. ca. 14. & Ruel. li. 1. c. 123.

RHAPHANVS, ni, ῥάφανις, Dioſ. herba notiſſima. Rom. radicē uocant.

RHAPHANVS agria, Pli. ῥάφανις ἀγρία Dioſc. herba raphano ſimilis. Romani Raphanum ſiluestrem, & Armoraciam uocant.

RHAPHEA, pen. pro. ῥαφεία, Ptol. lib. 5. ca. 16. Vrbs Paleſtinæ Iudeæ, hodie Rama.

RHAPHIVS, animal effigie lupi Pardorum maculis. Pli. li. 8. cap. 19.

RHEA, ῥέα, Cæli, & Terræ filia, alio nomine Cybelæ. uide Cybele.

RHEA SYLVIA, ῥέα σιλβία, filia Numitoris Remi, & Romuli mater, alio nomine Ilia. Liuius lib. 1.

RHEBAS, ῥήβας, Orpheo in Arg. fluuius in faucibus Boſphori Thracii. Pli. li. 6. cap. 1. A faucibus Boſphori eſt amnis Rhebas.

RHEDA, rhedæ, ῥέδιος, genus uehiculi currus, in quo geſtabantur nobiliores in uillas ſuas. Quinct. Gallicum uocabulum eſſe docet, eiuſdem fere ſignificationis cuius eſt apud Latinos carruca. Cic. Att. l. 5. Hanc epiſtola dictaui ſedēs in rheda. Vnde Rhedarius auriga, rectorq; ipſius rhedæ. Ci. pro Mil. Aduerſi rhedariū occidunt.

RHEDARIVS, ut rhedarius mulus, qui rhedam ducit. Var. 3. de re ru. cap. 17. Celerius ex equili educeres rhedarios, quam è piſcina barbatum mullum.

RHEDONES, Galliæ populi in ducatu Britanniæ. Cæſar in Comm.

RHEGIVM, ῥήγιον, Steph. extremum agri Brutii oppidum, cui Græci nomen dedere à fractura, quòd ibi Sicilia ab Italia credatur eſſe auulſa, ῥήγνυμι enim Græcis rumpere, Incolæ Rhegyni. Regium ſine aſpiratione, Ciſalpinæ Galliæ oppidum, non longe a Parma & Mutina, Lepido inſtauratum: quod & Regium Lepidi ad differentiam alterius dicitur: a quo Regienſes.

RHEMI, populi Galliæ Belgicæ, Leucis finitimi, ut ſcribit Cæſar in Com. unde precioſiſſimum telæ genus Rhemenſe. Pli. li. 4. ca. 17.

RHENEA, pen. pro. ῥήνεια, exigua inſula Delo adeo uicina, ut a Polycrate Samiorum tyranno duæ hæ inſulæ catenis aliquādo fuerint connexæ: in hanc mortuos Delii transferebant, quòd in Delo nec parere licebat, nec mortuos ſepelire. Thucydides lib. 1. & 3.

RHENONES, ueſtes, ex ouium præcipue, & caprarum pellibus confectæ, quæ uox a Græcis fluxiſſe putatur, qui oues ῥῆνας appellant, quanquam non deſunt, qui a Rheno fluuio nomen ſumpſiſſe exiſtiment: quòd Rhenani populi hiſce peculiariter utebantur. Cæſar enim Com. 6. ſcribit Germanos uti paruis rhenonum tegmentis.

RHENVS, rheni, ῥῆνος. & Rhenum, utroq; modo, fluuius Germaniā à Gallia dirimens, qui de iugo Rheticarum Alpium defluens, circa Batauorum fines in tria cornua diuiditur: quæ, teſte Altamero in Tacitum, & Glareano in Cæſarem, à Germanis hodie nominantur Lecca, Vualis, & Iſſella: quorum poſtremum olim non erat: ſed à Druſo, aduerſus Germanos bellum gerente, ducta foſſa à Rheno ad mare, effectum eſt, ut munimentum eſſet aduerſus incurſus barbarorum. quare mirum non eſt, ſi tertium hoc oſtium Virgilio fuerit ignotum, qui Rhenum uocat bicornem, quaſi duo hoſtia habentem. Ci. in Piſ. Rheni foſſa gurgitibus illis redundans. Hor. de Arte. Rhenum protulit in neut. gen. cum ait: Aut flumen Rhenum, aut pluuius deſcribitur arcus.

RHESVS, Thraciæ rex, qui cum Troianis aduerſus Græcos auxilio ueniſſet, ab Vlyſſe & Diomede interfectus. Hom. lib. 10. Il. Eſt & Rheſus Troadis fluuius. Stra. lib. 13.

RHETOR, [*Retore, colui che inſegna l'arte oratoria*] ῥήτωρ, qui artem oratoriam docet: differtq; ab Oratore, quod Orator ſit, qui in iudiciis, & concionibus cauſſas agit: Rhetor, qui rhetoricē profitetur: Declamator, qui aut docēdi alios aut exercendi ſe gratia fictā cauſam agit, ut in ueris poſtea cauſis ſit exercitatior. Ci. Q. F. Paconius Rhetor, homo, opinor, ualde exercitatus. Idem 4. Phil. Quaſi

Rhetor

Rhetor ille te diſertum facere potuiſſet. Apud Græcos tamé Rhetores etiam dicuntur, qui apud Latinos Oratores: nec mirum, cum ab eloquendo Rhetores dicti ſint, teſte Cic. 2. de Orat.

RHETORICA, rum, [Retorica] ῥητορικά τά, libri de Rhetorica conſcripti, ſiue ipſæ præceptiones Rhetoricæ. Cice. de Fato: Mihi ueſtra Rhetorica ſatis nota ſunt.

RHETORICA, rhetoricæ, ῥητορική, ſiue Rhetorice, rhetorices, ipſa recte dicendi ars, ſiue exercitatio. Cice. 2. de Finib. Zeno omnem uim loquendi in duas partes tributam eſſe dicebat: Rhetoricam palmæ, dialecticam pugno ſimilem eſſe: quod latius loquerentur Rhetores, Dialectici autem compreſſius. Quinct. lib. 2. cap. 15. Huic eius ſubſtantiæ maxime conuenit finitio, Rhetoricen eſſe bene dicendi ſcientiam.

RHETORICE, aduerb. ῥητορικῶς. Cic. de Cla. Orato. Hanc enim mortem rhetorice, & tragice ornare potuerunt.

RHETORICI, orum, ſubſtantiuum generis maſculini, [Libri di retorica] libri de Rhetorica ſcripti. Quinctil. lib. 3. cap. 1. Poſt quem tacere modeſtiſſimum foret, niſi & rhetoricos ſuos ipſe adoleſcentibi elapſos diceret. De Cicerone. Idem in numero quoque ſingulari uſus eſt lib. 3. c. 5. Sicut & Ciceronis quoque rhetorico primo manifeſtum eſt. Et rurſus cap. 8. Nec me fallit, in primo Ciceronis rhetorico aliam eſſe loci negocialis interpretationem.

RHETORICOR, aris, [Parlare à guiſa di Retore] ῥητορεύειν, Rhetorum more loquor. Hierony. contra Helui. Rhetoricati ſumus, & in morem declamatorum paululum luſimus.

RHETORICVS, rhetorica, ricum, [Ogni coſa appartenente à la Retorica] ῥητορικός, adiect. quod ad Rhetoré, ſiue Rhetoricen pertinet. Cic. 2. de Orat. Rhetorici quidam libri, quos tu agreſtes uocas more rhetorico loqui, Cic. 1. de Or. Ars rhetorica, idem 4. de Finib.

RHETORISSO, as. ῥητορίζω, rhetorice loquor. Nonius.

RHEVMA, atis, [Diſceſa di humori] ῥεῦμα, fluxio humoris à cerebro in partem aliquam decumbens à ῥέω fluo.

RHEVMATICVS, qui rheumate, ſiue fluxione laborat. Pli. li. 29. cap. 6.

RHINOCEROS, otis, ῥινόκερως, animal quadrupes, habens in nare unū cornu: unde hominem ſagacem & prudentem naſum rhinocerotis habere dicimus. Mart. lib. 1 Iuueneſq; ſeneſq; Et pueri naſum rhinocerotis habent. Rhinoceros (inquit Plin. lib. 8. cap. 20.) genitus hoſtis elephanti cornu ad ſaxa limato præparat ſe pugnæ, in dimicatione aluum maxime petens, quam ſcit ſuis ictibus peruiam eſſe. Solinus dicit repandum eſſe, id eſt, recuruum eius cornu, & aſperitum cautibus in mucronem excitari: pugnatq; cum elephantibus longitudine parem, breuiorem cruribus. Pauſanias affirmat rhinocerota duo habere cornua, alterum inſigni magnitudine ex naribus extans, alterum quod ſuperne erumpit exiguum quidem, ſed ualidiſſimum. Feſtus: Rhinocerota quidam putant eſſe bouē Ægyptium. Compoſitum nomen à ῥὶς ῥινός, quod naſum ſignificat, & κέρας cornu. Marti. li. 14. rhinocerotem figurate poſuit pro gutto ex rhinocerotis cornu cōfecto: quo oleum in balneis lotorum corporibus guttatim ſolet inſtillari. Verba eius ſunt hæc: Geſtauit modo fronte me iuuencus: Verum rhinocerota me putabis.

RHINOCLISSA, alterum callæ herbæ genus, Pli. lib. 27. cap. 8.

RHIPHAEI montes, montes Septentrionales Scythiæ. Pli. lib. 4. cap. 12. Græci hoc nomen in ſecunda ſyllaba nō aſpirant, quod ἀπὸ τῆς ῥιπῆς, i. à flatuum ui deductum putent: quòd ibi uehementiſſimi eſſe dicantur Boreæ flatus. Latini tamen tenuem mutant in aſpiratam, ad differentiam Riphæorum montium, teſte Seruio, qui in Arcadia collocantur.

RHITHYMNA, urbs in latere Septentrion. Cretæ inſulæ. Ptol. libro 3. cap. 17.

RHYTHMICVS, a, um, Cic. 3. de Orat.

RHIVM, ῥίον, promontorium eſt Achaiæ proprie dictę, ad ipſum oſtiū ſinus Corinthiaci. Eſt & alterum, Ætoliæ promontorium; quod à Thucydide Rhium Molycricum, à Molycria uicina urbe, appellatur. Pl. li. 4. c. 2. Antirrhium uocat. Duo hæc promontoria anguſto freto dirimuntur, ſeptem circiter ſtadiorum latitudine.

RHIZIAS, ῥιζίας, ſuccus eſt è radice laſerpitii profluens. Pl. li. 19. c. 3.

RHODANVS, p. c. ῥοδανός, fluuius Galliæ rapidiſſimus, à Rhoda Rhodiorum oppido, ut ait Pli. li. 3. c. 4. Hierony. in Comment. Epiſtolæ ad Galat. Rhodam Rhodiorum coloni locauerunt: unde amnis Rhodanus nomé accepit. Naſcitur in alpibus, quæ Italiam à Gallia diuidunt, non longe à fontibus Rheni & Danubii. Fertur per Lemanum lacum, & uerſus Occidentem per Galliam fluens, Ararim apud Lugdunum ſuſcipit. inde ad Meridiem conuerſus, & Iſaram, Druentiamq; ſuſcipiens, apud Heracleam uno oſtio, & paulo ulterius duobus aliis in mare Tyrrhenum irrumpit.

RHODINVM oleum, [Oglio roſato] ῥόδινον ἔλαιον, èroſis, quod Roſaceum noſtri nuncupauerunt à ῥόδον, quòd Latine roſam ſignificat. Pli. lib. 15. cap. 7.

RHODINVM unguentum, quod fit oleo roſaceo. Pli. lib. 15. cap. 7.

RHODITES, gemma à roſæ rubore nomen ſortita. Pli. li. ult. c. 10.

RHODODAPHNE, ῥοδοδάφνη, frutex quem alio nomine uocant Rhododendron, florem habens ſimilem roſæ, folium autem indeciduum ſimile lauri foliis: unde Rhododaphne appellatur, nomine ex roſa, & lauro compoſito:

RHODODENDROS, ſiue Rhododendron, ῥοδόδενδρον Dioſc. frutex eſt florem ferens roſæ ſimilem, foliumq; indeciduum, non diſſimile lauri foliis, unde & Rhododaphnen appellarunt. Rhododendron autem idcirco uocant, quòd in arbuſculæ altitudinem excreſcat δένδρον enim arborem uocant: quaſi dicas arborem roſas ferentem. Effertur autem tam fœm. genere, quàm neutro. Pli. li. 16. cap. 20. & lib. 24. cap. 11.

RHODOPE, ῥοδόπη, mons Thraciæ, à Rhodope Thracum regina in hunc montem (ut Oui. fabulatur) conuerſa: uel (ut aliis placet) ibi ſepulta. Vel à Rhodope Strymonis amnis filia, ex qua Neptunus Athon gigantem genuit, qui & ipſe monti nomen dedit. Corripit autem Rhodope in hac ſignificatione pen. ſyllabam. Virg. 8. ecl. Duris in cotibus illum Iſmarus, aut Rhodope, aut extremi Garamantes. A Rhodope pro monte Thraciæ fit adiectiuum Rhodopeius, a, um, ut Rhodopeius Orpheus, apud Ouid. 10. Met.

RHODOPIS, p. pro. genitiuo Rhodopidis, ῥοδῶπις, Suidæ, uel, ut apud Plinium legitur, Rhodope, meretrix nobiliſſima ex Thracia. Hæc ſette Pli. lib. 36. cap. 12. Tantas opes meretricio quæſtu corraſit, ut pyramidem inſignem ſuis ſumptibus extructam reliquerit.

RHODORA, ῥοδώρα, herba quæ caulem habet uirgæ ficulneæ modo geniculatum, folia urticæ, in medio exalbida. Pli. lib. 24. cap. 19.

RHODOS, ῥόδος, inſula nobiliſſima in mari Carpathio, Cariæ adiacens, ambitu CXXX M. paſſuum urbem habens eiuſdem nominis, quæ toti inſulæ nomen fecit, cū antea Ophiuſa, Aſteria, Æthræa, aliiſq; plurimis nominibus fuerit appellata. Vrbem autem ipſam Rhodum dictam uolunt, ſiue a Rhodia puella, ab Apolline adamata, ut fabulatur Diodor. lib. 6. ſiue ab eo quod capulo roſæ illic inuento ſit ædificata. Ea portubus olim & uiis, & mœnibus, & reliquis ornamentis tantopere ceteras ſuperauit, ut nulla putaretur æqualis: legum præſtantia, & naualis rei peritia adeo ualuit, ut annis multis maris imperio potiretur, & piratarum latrocinia ſuſtulerit. Hæc inſula inter Aſiaticas inſulas tertia numeratur. nam Leſbus, & Cyprus maiores habētur. ab Horatio Clara Rhodos uocatur. nam, ut Solinus auctor eſt, nunquam dies ita nubilus eſt, ut ſol in hac inſula non conſpiciatur. Aurum Rhodi pluiſſe ob felicitatē inſulæ cecinit Pindarus. In ea fuit admirādæ magnitudinis Coloſſus, à quo poſtea Rhodii appellati ſunt Coloſſenſes, ad quos Apoſtolus epiſtolā ſcripſit. Hinc Rhodiacus, Rhodienſis, Rhodius.

RHOETEVM, pen. pro. promontorium, & oppidum Troadis.

RHOMBVS, bi, ῥόμβος, Græca uox ſignificans figuram quadrilaterā, cuius latera omnia ſunt æqualia, anguli uero obliqui. utebantur eo maleficæ mulieres ad deducendam Lunam, tortis filis, confecto. Ouid. 1. Am. Quid torto concita rhombo Licia? Mart. lib. 9. Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo. Prop. lib. 2. Deficiunt magico torti ſub carmine rhombi. Item Rhombus eſt machinula illa, quam uertendo mulieres tramam ad lanicium nent. Eſt item Rhombus piſcis plani genus, à figura dictum. Iuue. Sat 4. Incidit Adriaci ſpatium admirabile rhombi.

RHOMPHAEA, ῥομφαία, teli longioris genus. Val. Flac. lib. 6. Arg. pen. ſyllab. corripuit, abiecta uocali præpoſitiua, aut diphthongo Græca licentia correpta. Æquaq; (inquit) nec ferro breuior, nec rhomphæa ligno.

RHONCHVS, [Roncheggiamento] ῥόγχος, ſonus, quem edunt ſtertentes à ῥέγχω, ſterto: tranſlate accipitur pro irriſione. Marti. li. 1. Maiores nuſquam rhōchi. Hinc Rhonchiſſo, as, ſterto. Pla. Dum dormit, rhonchiſſat. Et Rhonchiſonus, adiect. quod rhonchorum ſonum imitatur. Sidonius: Nec nos rhōchiſono rhinocerote notat.

RHOPALON, ῥόπαλον, herba, notiori nomine Nymphæa.

RHOXALANI, populi Scythici ultra Boriſthenem. Pli. li. 4. c. 12.

RHOXANI, ῥώξανοι, populi Septentrionales, inter Boryſthenem & Tanaim amnes, campeſtria incolentes. Strab. lib. 7.

RHVS, ῥοῦς, frutex in petris naſcens, binum cubitorum altitudine, foliis oblongis, ſubrubentibus, in ambitu ſerratis, acino uuarum graciium denſo, magnitudine terebinthi. quidam Coriarium fruticē appellant, quod coriarii eo utantur ad inſpiſſandas pelles. Galli Viurnam uocant. Rhus item Plinio herba eſt ſilueſtris, breuibus coliculis, foliis myrthi, tineas & uenena pellens.

RHYMVS, ῥύμος, Myſiæ fluuius, iuxta Alaziam fluens. Strab. lib. 12.

RHYMNICI, Scythiæ populi, à Rhymno uicino amne, Pli. li. 6. ca. 17.

RHYTENI, populi Galliæ Aquitanicæ, (ut inquit Plin.) conterminiNarbonenſi prouinciæ. Lucanus lib. 1.

RHYNDACVS, pen. cor. ῥύνδακος, Myſiæ fluuius in Themno monte naſcens, & in Propontidem ſe exonerans. Plin. lib. 8. cap. 14. Hinc Rhyndacinus, a, um.

RHYTHMVS, mi, [*Harmonia*] ῥυθμὸς, Latine numerus, harmonia. Quinct.lib. 9. cap. 4. Sunt numeri rhythmi, qui neque finem habent certum, nec ullam in cõtextu uarietatem. Diomedes: Rhythmus eſt uerſus imago modulata, ſeruans numerum ſyllabarum, poſitionem ſæpe ſublationemq; cõtinens. Differt a metro, quia temporum, ſyllabarum, pedumq; congruentia in infinitum multiplicatur, ac profluit. Hinc Rhythmicus, rhythmorum concinnator. Cice. 3. de Or. Nec ſunt hæc rhythmicorum, ac muſicorum acerrima norma dirigenda.

RHYTION, ῥυτὸς, uaſis genus, Lunari ſpecie. Marti. li. 2. Cũ ſint crura tibi, ſimilẽt q̃ cornua lunæ, In rhytio poteris Phœbe lauare pedes.

R ANTE I

RICA, μίτρα, ueli genus erat, à ritu dictum, teſte Varr. lib. 4. de Ling. Lat. quòd eo mulieres Romano ritu ſacrificantes, caput uelabant. Ricæ (inquit Feſtus) palliola erãt, ad uſum capitis facta. Idem paulo poſt, ex Granii ſententia cingulum capitis interpretatur, quo procincta Flaminica ſolet redimiri. Et alibi: Rica eſt quadratum ueſtimentum, fimbriatum, & purpureum, quo pro palliolo, ſeu uitta utebantur Flaminicæ. Alii dicunt, quòd ex lana fiat ſuccida alba, quod conficiunt uirgines ingenuæ, patrimæ, matrimæ, ciues, & inficiunt cæruleo colore. Hæc Feſt. Pla. in Epid. Supparum, aut ſubminiam, ricam, baſilicum, aut exoticum. Nonius Ricam ſudarium interpretatur. Dimin. Eſt Ricula, quod legitur apud Feſtum.

RICINA, una ex inſulis, quæ Hiberniæ adiacent. Ptol. lib. 2. ca. 2. Plinio Ricnea dicitur.

RICINVS, & Ricinum, uel, ut quidam malunt, Recinum, τρίβωνον, dicitur à reiiciendo, ueſtis antiquiſſima quadrata (ut inquit Varro) cuius mediam partem retrorſum iaciebant: unde Riciniati mimi. Ser. in lib. 1. Æne. Ricinus dicitur ab eo, q̃ poſt tergum reiicitur. Feſtus: Ricinum eſt omne ueſtimentum quadratum. Apud Cice. 2. de Legibus legitur Ricinium per quatuor ſyllabas: Extenuatio (inquit) ſumptu tribus ricinis, & uinculis purpuræ, & decem tibicinibus. Eſt & Ricinus, κρότων, genus uermis canum boumq; aures acerrime infeſtans. Varr. 2. de re ruſt. ca. 9. Quidam nucibus Græcis in aqua tritis perungunt catulorum aures, quòd ricini ſoleant eas exulcerare. Ab huius animalis ſimilitudine Ricinus dicitur frutex, aut herba inſtar arboris, κρότων, grana ferens ricinis animalibus ſimilis: quam Dioſc. arboroſum fruticem eſſe dicit, ſimilem ficui, ſed minorem, folia habentem ſimilia platano, ſed maiora, læuia, & nigriora, ex qua exprimitur oleum Ricinum. Vulgus Palmam Chriſti appellat.

RICTVS, us, [*Ceffo, moſtaccio*] χάσμη, non ſolum hiatum ſignificat, unde uerba exeunt, ſed totam illam partem circa ipſum hiatum, quæ in homine ridente, uel alio modo os torquente, lineis quibuſdam terminatur, ut maxime ſunt labia. Budæus: Rictus, eſt oris diſtentio, qualis eſſe ſolet in ridentibus. Mart. lib. 3. Cum comparata rictibus tuis ora Niliacus habeat crocodilus anguſta. Contrahere rictum, eorum eſt, qui mæſti, aut meditabundi ſunt. Putatur & Rictus eſſe figura in ore ad tempus aliquo modo contracta, uel producta, uel inuerſa, uel extenſa, quæ paulo poſt reditura ſit naturalem formam. Eſt & communis tam beluis, quam hominibus. Diducere rictum, eſt ad hilaritatem impellere. Horatius: Ergo non ſatis eſt riſu diducere rictum. Aliquando Diducere rictum, eſt os aperire. Iuue. Sat. 10. Ipſæ ad conſpectum cœnæ diducere rictum Contentus. Ponitur aliquando Rictus pro minaci habitu oris. Ci. Ver. 6. de Herculis ſtatua: Vſque eò iudices, ut rictus eius, ac mentum paulo ſit attritius. Dicimus & Rictum neu. gen. Lucr. lib. 5. Irritata canum cùm primùm magna moloſſum Mollia ricta fremunt duros nudantia dentes. Aliquando accipitur pro roſtro. Vnde nonnulli à Græcis deductum uolunt, apud quos ῥύγχος roſtrũ dicitur. Veriſimilius tamen eſt à Latino uerbo Ringo, deriuari.

RIDEO, rides, riſi, riſum, [*Ridere*] γελάω, μειδιάω, modo abſolute ponitur ſine caſu. Gell. lib. 1. Rex, quaſi anus ætate deſiperet, riſit. Ci. 5. de Fin. M. Craſſus, quem ſemel ait in uita riſiſſe Lucilius. Modo datiuum admittit, pro arrideo. Rideo tibi Virg. 5. Æne. Riſit pater optimus olli. Cum autem accuſatiuum habet, ſignificat derideo. Ter. in Ad. Rideo hunc. Cic. de Aruſp. reſp. Cum riſeritis impudentiam hominis. Ouid. 2. Faſt. Ridet amatorem Lyda puella ſuum. Transfertur & ad plantas, quæ ridere dicuntur, cum coloris amœnitate ſpectantium oculos oblectant. Virg. 4. Ecl. Miſtaq; ridenti colocaſia fundet acantho.

RIDIBVNDVS, Plaut. in Epi. Illam ridibundam, atque hilarem huc adduxit. Ridens, tis. Horat. in Arte: Vt ridentibus arrident, ita flentibus adſunt Humani uultus. Ridendus, i. deridendus. Horat. 1. epiſt. 1. Solue ſeneſcentem mature ſanus equum, ne Peccet ad extremum ridendus.

RIDICAE, pen. cor. μόσχοι, pedamenta uinearum, quæ è quercu, & iunipero ſolent fieri optima. Varr. lib. 1. de re ruſt. cap. 8. Col. lib. 4. cap. 12. Pedamentum uinearum, inquit Budæus, aut eſt fiſſile, ut ridica: aut eſt tereti, ut palus.

RIDICVLARIVS, qui riſum excitat: & Ridicularia, ridicula. Plaut. in Aſi. Mitte ridicularia. Gel. li. 4. ca. 20. Cauillator, & nimis ridicularius id eſt, riſum excitandi ſtudioſior, quàm conueniret.

RIDICVLE. Cice. 1. de Orato. Non modo acute, ſed etiam ridicule, ac facete.

RIDICVLVM, li, ſubſt. [*Coſa da ridere*] τὸ γελοῖον, τὸ γελοῖν, dictũ, factum'ue riſum excitans. Cic. lib. 2. de Orat. Sæpe ſententioſe ridicula dicuntur. Plau. in Stich. Me meum obtenturum ridiculis meis. Hinc Gell. lib. 17. cap. 1. Formauit compoſitum, Deridiculum: Facere eos deridiculum, quòd perinde Cælio formam crimini darent, quaſi arbitrium eius fuiſſet, quali forma naſceretur. Plaut. in Amph. Loco illa dixeram, ridiculi cauſa. Teren. in Heau. Ridiculum eſt, iſtuc me admonere.

RIDICVLVS, a, um, [*Ridicolo*] καταγέλαστος, qui aliis riſui eſt. Iuue. Nil habet infelix paupertas durius in ſe, Quàm q̃ ridiculos homines facit. Interdum pro ſcurra. i. riſus concitatore. Cic. Atti. Facie magis, quàm facetus ridiculus. Idem alibi: C. Sicinius homo impurus, ſed admodum ridiculus. Sic dicimus iocos ridiculos. Plaut. in Stich. Iocos ridiculos uendo

RIGEO, ges, gui, [*Eſſere freddo, eſſere aſpro, eſſere duro*] ῥιγόω, πέπηγα, frigeo, uel durus & inflexilis ſum præ frigore. Cic. 1. Tuſc. Partes incultas, quòd aut frigore rigeant, aut urantur calore. Pli. lib. 6. cap. 13. Aſiæ magna portio oppoſita Septentrioni, iniuria ſideris rigentis, uaſtas ſolitudines habet. Tranſlate capitur pro indurari: quoniam quæ frigent, horrent, & indureſcunt. Virg. lib. 2. Georg. Veſteſq; rigeſcunt. Vbi Seruius: Durantur: ut frangi potius, quam ſcindi poſſe uideantur. Rigere gelu, Liu. lib. 21. Mart. lib. 1. Rigentes oculi apud Plinium, qui non circumaguntur. Rigens corpus, nullo modo flexum. Quinctil.

RIGIACVM, auctore Ptol. lib. 2. cap. 9. Atrebatum ciuitas.

RIGIDVS, a, um, [*Rigido, freddo, aſpro*] πεπηγώς, κρυερός, frigidus uel durus præ frigore. Virg. 2. Ge. Tellurem Borea rigidam ſpirante moueri. Aliquando pro duro. Virg. 6. Ecl. Tum rigidas motare cacumina quercus. Tranſlate pro ſeuero, & crudeli. Pli. epiſt. 74. Sententiam Macri, ut rigidam, duramq; reprehenderunt. Marti. li. 10. Nec dorcas rigido fugax leoni. Rigida caligo. Cice. 1. Tuſc. Ibi rigida conſtat caligo inferum. Rigida innocentia. Liu. 39. Inuicti à cupiditatibus animi, & rigidæ innocentiæ.

RIGATIO, Col. li. 11. ca. 3. Quòd rigationẽ miniſtrari non expediat.

RIGO, as, [*Adacquare, inacquare*] ἄρδω, βρέχω, madefacio, humorem aſpergo, adaquo. Cice. de Diuin. Quæ paruos Mauortis ſanguine natos, uberibus grauidis uitali rore rigabat. Pli. lib. 12. ca. 11. Rigatur ardor gelidis fontibus. Ouid. 2. de Ponto. El. 1. Iuppiter utilibus quoties rigat imbribus agros. Virg. 11. Æne. Calido rigat ora cerebro. Idem 12. Æne. Sparſo late rigat arma cruore.

RIGOR, ris, ῥῖγος, modo pro frigore uehementi. Pli. epiſt. 161. Rigor aquæ certauerit niuibus. Col. lib. 9. cap. 14. Recentiſſimi rigoris aquæ. Modo pro duritie. Virg. 1. Ge. Tum ferri rigor, atque argutæ lamina ſerræ. Tranſumitur & ad alia: ut rigor naturæ, ſeueritas. Pli. li. 7. c. 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendã, toruitatemq; naturæ. Rigor orationis, tenor quidam perpetuo ſui ſimilis. Quinct. lib. 9. ca. 3. Oratio habeat rectam quandam uelut faciem, quæ ſtupere immobili rigore non debeat.

* RIGOR terminus eſt, ſed hoc differt a limite, quòd limes eſt quodcunque in agro opera manuum factum eſt ad obſeruationem finium: rigor uero ſuæ rectitudinis naturalis nomen accepit.

RIGVVS, a, um, [*Che ſi può adacquare*] κατάῤῥυτος, irriguus, quod rigari facile poteſt. Colum. lib. 2. cap. 17. De prato loquens: Eius duo genera: quorum alterum ſiccaneum, alterum riguum: ſiccaneum, quod rigari nunquam, aut non facile poteſt: riguum, quod facile. Ouid. 8. Metam. Riguo collegerat horto. Aliquando pro eo, quod irrigandi uim habet. Virg. 2. Ge. Rura mihi, & rigui placeant in uallibus amnes.

RIMA, æ, [*Fiſſura*] κλειθρία, proprie fiſſura dicitur in tabulis male iunctis. quanquam etiam generalius accipitur, ut fiſſuræ omnes Rimæ dicantur: & Rimas agere quæcunque finduntur. Cice. Atti. lib. 14. Tabernæ mihi duæ corruerunt: reliquæ rimas agunt. Vir. 1. Æne. Laxis laterum compagibus omnes. Accipiunt inimicum imbrem, rimiſq; fatiſcunt. Teren. Eunuch. Plenus rimarum ſum, hac atque illac perfluo. Inuenire rimam, dicitur in tergiuerſatores, inquit Er. qui nulla in cauſſa tot fidei uinculis poſſunt aſtringi, quin, quo elabantur, aliquid inueniant. Plaut. Caſ. Iis præſtigiis dux fuit uxor: ea hanc inuenit rimam. Rimas explere dicuntur oratores per tranſlationem, cum uerba infarciunt, ut pleniorem orationem faciant. Cice. in Orat. Neque inferciens uerba quaſi rimas expleat. Carminum item rimas explere dicuntur uerſificatores, qui tibicinibus paſſim inſertis, carminis hiatum ſupplent. Diminutiuum Rimula.

RIMOR,

RIMOR,aris,[*Cercare bene*]ἰχνεύω,diligenter quæro, ſcrutor quaſi rimulas quaſque perquiro.tractum ab auibus, quæ eſcam inquirunt in terræ rimis. Virg.lib.1. Georg. Dulcibus in ſtagnis rimantur prata Cayſtri. Id eſt, cibum per omnes rimas terræ perquirunt. Cic.1.de Diuin.Id quoque rimatur, quantum poteſt. Silius libro.8. Quod ſit rimabere ſolers Armorum genus. Rimari e cur epulis.Virg.6.Æne.de Tytio:Rimaturq́; epulis,habitatq́; ſub alto Pectore. Interdum ſcindere,& quaſi in rimas agere. Idem 3.Geo. Ægre raſtris terram rimantur.

RIMOSVS,ſa,ſum,[*Pieno di fiſſure*]κλειθριώδης,rimis plenum. Colu. lib.1.cap.5.Fiſſum, rimoſumq;.Virg.6.Ænei. Gemuit ſub pondere cymba Sutilis,& multam accepit rimoſa paludem.

RINGO,is,xi,rictum,Ringere deponens [*Torcere la bocca*]τὰς ῥῖνας ἀνασπάω, os torqueo: quod canes faciunt, cum latraturi ſunt, uel cum ex ira in rugas diducunt os.Hinc Ringi, pro iraſci,indignari. Ter.in Pho. Ille ringitur,tu rides. Dicitur autem Ringi, à narium tortura.ἀπὸ ῥὶν naris:dicitur ut ſit Ringi, quaſi naré agi.i.torqueri.

RIPA,æ,[*Riua, riuiera*] παραποτάμιον,ὄχθη,crepido,ſiue labrum amnis, i.terræ extrema ora, quę utrinque flumine alluitur. Proprie enim fluminum & torrentium ripæ dicuntur, ut littora maris. Ouid.1. Met.Pro ripis littora pulſant. Cæſar 6. Bell Gall. Difficili tranſitu flumen, ripisq́; præruptis. Inuenitur tamen Ripa etiam de mari dici.Pl.li.9.ca.15.Thynni dextra ripa intrant,læua exeunt. Diminutiuum Ripula.Cic.Attic.lib.3. Hæc τοπογραφία, ripulæ uidetur habitura celerem ſatietatem. Hinc Riparius,a,um,quod in ripis habitat.Pli.lib.34.cap.4.Ripariæ uolucres.

RIPA ALTA,oppidum in orientali parte Britanniæ. Ptol.lib.2.cap.3.

RIPARENSES,milites,qui citeriores Rheni, & Danubij ripas, ad compeſcendas Germanorum uel Sarmatarum excurſiones, inſidebant. Iuſtin.C.de Re milit.

RIPARIA,auis,quæ in ripis habitat.Pli.lib.30.

RISCVS,riſci,ciſtula interprete Donato, pelle contecta. Seruius uero ait, eſſe feneſtram paruam in pariete. Ter.in Eun. Ciſtellam domo effer.P.ubi ſita eſt?T.in riſco.

RISIO,riſus.Plau.in Stich.Quod uoluptates fero,quot riſiones.

RISVS,huius,ſus,[*Riſo, riſaglia*]γέλως,ridendi actus. Plaut.in Mil. Nequeo riſu meo moderarier. Tenere riſum. Cic.de Cla.Orat. In quibuſdam uix riſum tenebam. Concitare riſum, idem.2. de Orat. Captare riſum, idem 4.Tuſc. Mouere riſum, idem Attico. Edere riſus, idem Q. Frat.

RITE,[*Bene*] recte & bene. Varro à ritu dictum putat: quòd quæ ſecundum ritum fiant, recta & rata ſint. Cice.2.de Fin. Quæ poteſt appellari rite ſapientia. Liu.lib.44.Sacrificio rite perpetrato.

RITVALES libri, θεσμοτικαὶ βίβλοι, Hetruſcorum libri erant, teſte Feſto, in quibus ſcriptum erat, quo ritu urbes condantur, aræ, ædesq́; ſacrentur, curiæ, tribus, & centuriæ diſtribuantur. Cice.1. de Diuin. Hetruſcorum aruſpicini, fulgurales, rituales libri.

RITVS,tus,[*Rito, coſtume, uſanza*]θεσμός, θρησκεία,mos, & approbata conſuetudo, quam omnes ratam habent. Feſtus: Ritus, mos eſt comprobatus in adminiſtrandis ſacrificiis. Ouid.2.Faſt. Hinc populi ritus edidicere nouos. Tacit.lib.2. Niſi certam ante diem profanos ritus exuiſſent. Accipitur generalius pro quouis more. Cic.de Ami. Pecudum ritu omnia ad uoluptatem referunt. Legitur & ablatiuus Rite, tanquam à nominatiuo Rites, ſiue Ritis. Sta. lib.11.Theb. Primitijs armorum, & rite nefaſto Libatus.

RIVALES,[*Riuali, innamorati d'una ſola*] ἀντεραστής, qui eiuſdem mulieris amore tenentur. Plau.in Stic. Eadem eſt amica ambobus: riuales ſumus. Ter.in Eun. Militem ego riualem recipiendum cenſeo. Tranſlatio ſumpta, uel à beſtijs, quæ ſitientes, cum ex eodem riuulo hauſtum petunt, prœlio contra ſe inuicem concitant: uel à re ruſtica: nam riuales dicuntur ij, quorum agros riuus aliquis diſterminat, qui incertitudine, & mutatione crebra curſus, lites ſæpe inter eos ſuſcitat. Vlpianus de Aqua quotidia. & æſti.l. prima: Riuales qui per eundem riuum aquam ducunt. Sine riuali diligere, dicuntur ij, qui ſtulte mirantur, quod nemo alius concupiſcat. Cic.ad Q. Frat.lib.3. Se ipſe amans ſine riuali.

RIVALIS,le, ποτάμιος, quod ex riuo eſt, ſiue quod in riuo naſcitur. Col.lib.8.cap.15. Datur cammarus, & riualis alecula.

RIVALITAS, ἀντεραστία, æmulatio illa inter eos, qui eandem amant. Cic.in Tuſc. Vitioſa æmulatio, riualitati ſimilis.

RIVINVS, ἀντεραστής, idem quod riualis. Plau.in Aſin.

RIVVS,[*Riuo, rio, foſſatello*]ῥύαξ, aqua fluens, à fonte uel flumine ducta. Cic.in Topic. Tanquam riuorum à fonte deductio. Virg.8. ecl. Propter aquæ riuum uiridi procumbit in ulua. Lapidoſus riuus. Ouid 3.Faſt. Sanguinis riuos fouens, Virg.11.Æneid. Lacrimarum riuus, Ouid.9.Meta. Riuulus, paruus riuus. Cic.pro Cœl. Idem 1.Acad.

RIXA,æ,[*Riſſa, diſcordia*]ἔρις, lis, contentio, pugna, à ringendo, ut quidam uolunt, quod proprie eſt canum, quando irritantur. Cice. in Verr. Ecce noua turba, atq; rixa. Ouid.3.de Arte: Nec tua frangetur nocturna ianua rixa. Cic.ad Pætum lib.9. Academiæ noſtræ cum eo magna rixa eſt. Liuius 2. Conſulum intercurſu rixa ſedata eſt. Hinc Rixoſus, a, um, contentioſus. Feſtus. Rictus, rixæ, rixoſe, ringitur, dici uidentur, quia in diuerſum rumpantur, contrariaq; ſint recto. Col.lib.8.cap.2. Rixolarum auium laniſtæ.

RIXOR,aris,[*Contendere*]ἐρίζω, iurgor, contendo. Cic.2.de Or. Cũ eſſet cum eo Tarracinæ de amicula rixatus. Pli.li.16.c.2. Ipſos inter ſe rixantes. Var.1.de re ruſt.c.47. Aridæ factæ herbæ rixãtur, ac celerius rumpuntur, quam ſequuntur. Rixari de lana caprina, Hor.1.epiſt.19. Prouerbium in eos, qui de re nihili diſceptant.

R ANTE O.

ROBIGALIA,ſiue Rubigalia, lium, ſiue liorum, dies Feſtus erat, VII. cal. Maias celebrari ſolitus, teſte Feſto, quo Robigo deo ſacra fiebant, ut robiginem, ſiue (ut hodie uſitatius loquimur) rubiginem à ſegetibus auerteret. Eſt autem Robigo, ſiue Rubigo, (ἐρυσίβη Ariſtoteli) ſegetum morbus, quam Nebulam uulgus Gallorum appellat, qua ſpicæ aduruntur, prorſusq́; redduntur friabiles. Var.li. 1.de re ruſt.c.1. Quarto Robigum & Floram: quibus propitijs neque rubigo frumenta, atque arbores corrumpit: neque non tempeſtiue florent. itaque publicæ Robigo feriæ, Robigalia: Floræ ludi Floralia inſtituit. Pli.li.18.c.29. Tria tempora fructibus metuebant: propter quod inſtituerunt ferias, diesq́; feſtos, Rubigalia, Floralia, Vinalia. Rubigalia Numa conſtitui anno regni ſui undecimo: quæ nunc aguntur ad VII.cal.Maii, quoniam tunc fere ſegetes rubigo occupat.

ROBIGO,ginis,ſiue Rubigo, ἐρυσίβη, ſegetum morbus, quem nebulã uocant Galli, quo ſpicæ torrentur, friabilesq́; redduntur. Virg.1. Ge. Cum mala culmos Eſſet robigo. Fuit & Robigo, dea quædam apud Romanos, quæ auertendæ rubiginis cauſſa colebatur. Oui. 4.Faſt. Flamen in antiquæ locum Robiginis ibat.

ROBIGVS,p.p. deus, qui auertendæ rubiginis cauſſa colebatur.

ROBORARIA,δρυφάκτους, antiqui appellauerunt omnia ædificia ſepta, uillas, quæ incluſa habent animalia: à tabulis roboreis, quibus ſepta erant ante, quàm mœnibus cingerentur. Gel.lib.2.cap.20.

ROBOREVS,a,um,[*Ciò che è di rouere*]δρύϊνος, ex materia roboris. Col.lib.11.c.2. Materies, ſi roborea eſt, ab uno fabro dolari ad unguem debet. Ouid.5.Faſt. Mittere roboreo ſcirpea ponte ſolet.

ROBORO,as,pen.corr. [*Fortificare, rinforzare*]κρατύνω, ἰσχυρίζω, fortifico, firmo, robur addo. Plin.lib.10.cap.33. Hirundines nidos luto conſtruunt, ſtramento roborant. Cic.1.Offic. Catoni cum incredibilem tribuiſſet natura grauitatem, eamq́; ipſe perpetua conſtantia roborauiſſet, moriendum potius, quàm tyranni uultus aſpiciendus erat. Idem li.11.cap.51. Vox roboratur xiiij. annis: eadem in ſenecta exilior.

ROBVR,ſiue Robor, oris, [*Rouere, quercia, fortezza, fermezza*] ἀγρία, δρῦς αἰγίλωψ, proprie ſpecies arboris glandiferæ duriſſimæ. Pli.lib.16.cap.2. Roborum uaſtitas intacta, & congenita mundo. Cice.2.de Diuin. Perfracto ſaxo ſortes erupiſſe in robore. Ibidem paulo poſt. Quis robur illud cecidit, dolauit, inſcripſit? Virg. 1.Geor. Graue robur aratri. Tranſlate pro animi fortitudine, qua quis durat aduerſus pericula. Cice.pro Font. Equites tantum habuere animi, tantum roboris. Capitur & pro corporis firmitate. Cic.pro Roſc.Am. Si iam ſatis ætatis ac roboris haberet, ipſe pro Roſcio diceret. Demum omnium rerum firmitatem, duritiamq́; robur dicimus. Col.lib.2. Quod exile natum ſit, nunquam robur accipere manifeſtum eſt. Vnde Seruius dicit: Omne quod forte eſt, robur uocamus, Virg.li.7. Æternaq́; ferri Robora. Robur itẽ, teſte Feſto, in carcere dicitur is locus, quò præcipitatur malefactorum genus: quòd antea arcis robuſteis includebantur. De hoc Plaut.in Curc. At ego uos ambo in robuſto carcere, ut pereatis, &c. Erat enim genus ſupplicij, quod idem Plau. in Pœn. Codicem robuſtum uocat. Hinc Roburneus, a, um, quod ex robore naſcitur. Col.lib.9.ca.1. Frugibus roburneis: i.glandibus.

ROBVS,robi, apud ueteres dicebatur rubeus. unde & materia, quæ plurimas huius coloris uenas habet, dicta eſt Robus: & homines ualentes, ac boni coloris, Robuſti. hæc Feſtus. Robus etiam genus tritici, maxime laudabile. Col.lib.2.cap.6.

ROBVSTEVS,[*Di rouere*]δρύϊνος, ut, Robuſtea materies, ex robore facta, ut eſſet durior. Var.1.de re ruſt.cap.38.

ROBVSTVS,a,um,[*Robuſto, forte*]ῥωμαλέος, ἐύρωστος, multi roboris. Colu.lib.2. Neque dubium eſt ex robuſto ſemine poſſe fieri non robuſtum. Virg.4.ecl. Robuſtis quoque iam tauris iuga ſoluet arator. Cic.2.in Catil. Tertium genus eſt, ætate iam confectum, exercitatione robuſtum. Idem 2.Phil. Robuſtioris improbitatis.

RODO,is,roſi,roſum[*Rodere*]τρώγω, proprie murium eſt, & ſimilium, qui dentibus fere ſemper aliquid demoliuntur. Cic.de Diui. Mures noctem & diem aliquid rodentes. Horat.1.Ser.Sat.10. Viuos & roderet ungues. Tranſlate pro detraho, ſiue obtrecto. Cice.pro

Balbo:Inuident,in conuiuiis rodunt,in circulis uellicant. Flumina rodunt ripas,Lucr.lib.5.Ferrum roditur ſcabra rubigine, Oui. 1.de Pont.el.1.Amicum abſentem rodere,Hor.1.Ser.Sat.4. Dentem dente rodere,prouerbium in illos, qui carpunt eos qui pari ſunt præditi mordacitate. Mart. lib.13 Quid dentem dente iuuabit Rodere?Hinc Roſio roſionis.Plin.lib.10.cap.21.Succus decoctæ prodeſt inteſtinorum roſionibus.

Rogator,oris[*Colui che priega,pitocco*]ἱκέτης,qui rogat. Cic.Attic. lib.16.Hæc epiſtola non ſuaſoris eſt,ſed rogatoris.Rogatores,poſtulatores,& mendici,qui eleemoſynam poſtulant.Plaut.Rogator oſtiatim petam panem.Rogator comitiorum, qui populum de comitiis conſulit.Cic.2.de Nat.Deo.

Rogatum.Cic.pro Flac.Nunquam mihi ad rogatum reſpondet.

Rogito,as,[*Pregare,cercare,domandare,chiedere*]δέομαι, modo idē quidem rogo.Pli.Patrem adit,rogitat,ut ſui miſereatur. Modo iterum atque iterum interrogo.Virg.1.Æne.Multa ſuper Priamo rogitans.Hinc Rogitatio,lex,plebiſcitum.Plaut.in Curc. Rogitationes plurimas populus ſciuit.

Rogo,as,[*Domandare,cercare,pregare*]αἰτέω,poſco. Gell.libro.13. cap.20.Crepidarium cultellum rogauit à crepidario ſutore. Quādoque oro,precor.Virg.lib.7.Æne.Littuſq; rogamus Innocuum. Cic.1.Verr.Rogare & orare,ne illos ſupplices aſpernarer.Aliquādo pro utendum petere.Cic.in Ver.Hinc natum eſt,Malo emere, quam rogare.Cato ca.5.Duas aut tres familias habeat, unde utēda roget. Aliquando interrogare.Cic.Atti.Roga ipſum, quemadmodum Arimini ipſum acceperim.Terent. Ad. Rogabit me,ubi fuerim.Ter.Eun.Roget quis,quid tibi cum illa?Rogare ſacramento milites,eſt,iureiurando eos aſtringere. Liu.35. Scribit,uagos milites de exercitu P.Africani ſacramento rogaſſe. Rogare aliquem ſententiam.Quinct.lib.6.cap.3. Primus ſententiam rogabatur.Rogare legem,i.ſtatuere ſolebat enim populus rogari,i.interrogari,num eam legem ratam uellet.Gell.lib.1. Lex Licinia rogata eſt.Cic.2.Phil.Ego leges pernicioſas rogaui. Hinc Legis rogatio:quoniam rogare populum magiſtratus ſolebant, an id placeret,quod ſtatuerant.Rogationis autem nomine continetur Lex, Plebiſcitum,& Priuilegium: eſtq; quaſi caput & fons totius iuris popularis.nam Rogare populum,χρηματίζειν, eſt agere cum populo,ſiue de re quauis ad populum referre, ſiue populum conſulere.Qua in re hæc erant uerba ſolennia:Velitis ne, iubeas ne, Quirites,ut hoc,uel illud fiat.unde Rogatio, quaſi quædam interrogatio.Suet.in Cæſ.Reditum in ciuitatem rogatione Plotia confecit. i.lege à Plotio lata.Feſtus Rogationem uidetur accipere pro priuilegio:eamq; ita diſtinguit à lege,quod hæc in omnibus,& rebus & perſonis locum habeat:Rogatio,de uno, aut certe paucis feratur,neque ad res omnes pertineat. Ferre rogationem ad populū. Cæſ.3.Bell.Ciu.Tribunis pl. rogationes ad populum ferentibus. Perferre rogationem,eſt per interrogationem populi legem perferre.Cice.ad Q.Frat.lib.2. Suſpicor per uim rogationem Caninium perlaturum.Accipere rogationem,i.legem accipere. Cice. Atti.li.1.Vt conſules populum cohortarentur ad rogationem accipiendam.Rogans,tis.Ouid.2.Am.el.3.Mollis in obſequium, faciliſq; rogātibus eſſes,Idem in epi.Medeæ:En iterum ſcribo, mittoq; rogantia uerba.Rogandus,a,um,Oui.3.Triſt. Sollicita mente rogandus erit.Rogatus,a,um.Oui.1.de Arte:Quæ dant, quæq; negant,gaudent tamen eſſe rogatæ.Rogatus,us, ui, actus rogandi.Cic.1.de Nat.Deo.Cum feriis Latinis ad eum rogatu accerſituq; ueniſſem.Hinc Rogatiuncula.Cic.pro domo.

Rogus,gi,πυρά,ſtrues lignorum,ad cremanda cadauera: ita dictus, quod in eo dij manes rogentur.Pla.in Men. Quin mox incendo rogum?Ci.3.de Fin.Beatam uitam uſque ad illum à Cyro extructum rogum protuliſſet. Idem 1.de Diui.Cum aſcenderet in rogum ardentem,O præclarum diſceſſum,inquit, è uita: cum, ut Herculi contigit,mortali corpore cremato, in lucem animus exceſſerit. Virg.3.Æn.Hoc rogus iſte mihi,hoc ignes,aræq; parabant. Rogalis,le.Sta.1.Theb.Hæc igne rogali Fulgurat.Ouid.3.Amor.el.8. Te ne ſacer uates flammæ rapuere rogales?

Roma,[*Roma*]ῥώμη,urbs Italiæ,regina urbium, & totius prope orbis olim caput:de cuius origine,& nominis ratione non ſatis conuenit inter ſcriptores.uulgatiſſima tamen eſt opinio, à iuuentute Albana cōditam fuiſſe,ducibus Romulo,& Remo,nepotibus Numitoris:atque à Romuli nomine Romam appellatam. Alii multis ante Romulum ſeculis conditam uolunt, primumq; Valentiam appellatam:Romam autem dici cepiſſe poſt Euandri & Æneæ aduentum,qui,Latina uoce in Græciam eiuſdem ſignificationis tranſlatā,ῥώμην appellarunt.Sunt præterea, qui exiſtiment Æneæ neptē fuiſſe,& Aſcanij filiam,nomine ῥώμην, à cuius nomine urbi huic nomen fuerit impoſitum.Nec deſunt, qui, Troia capta, Achiuos quoſdam ea in loca ueniſſe aſſerant,cumq; in Palatino monte oppidum condidiſſent, à nobilis captiuæ nomine ῥώμην appellaſſe. Sunt & aliæ non paucæ hac de re ſcriptorum opiniones, quas hic breuitatis cauſſa omittimus. Si quis tamen noſſe cupiat, adeat Pompeium Feſtum, de Antiq. uocum ſignific. l. 16. id certe conſtat,a tenuiſſimis ortam principijs, primumq; in Palatino monte conditam,ſæpiuſq; deinde pomœria eius fuiſſe prolatam. Scribit enim Plin.lib.3.cap.5.Veſpaſiani temporibus ambitum urbis fuiſſe XIII.M.CC.paſſ. Vopiſcus autem tradit, Aurelium Imperatorem ambitum eius ad triginta millia paſſuum ampliaſſe. A Roma fit Romanus ῥωμαῖος:ut Romani rerum domini, apud Virg.1.Æn. Item Romanus,a,um,ut, Arces Romanæ,apud eundem, 2. Geor. Item Romanenſis:qui alibi ortus,Romæ uerſatur: unde Cato de re ruſt.Romanenſem ſalem appellat, non Romæ factum, ſed qui Romæ uendebatur.

* Roma. ciuium Romanorum tria genera fuiſſe uideo, ſenatores, equites,de plebe:qui tres ordines dicebantur,& ex duplici genere conſtabant,patricio & plebeio.duplex enim eſt ciuium Romanorum diuiſio,quarū altera ad alteram nihil pertinet. prior hæc. Vel patricij ſunt ciues Romani,uel plebeii.poſterior hæc. Vel ſenatores ſunt ciues Romani,uel equites,uel de plebe, ita uel a genere,uel ab ordine diſtinguebantur: ut ciuis Romanus genere patricio natus,equeſtris tamen ordinis,ſi nondum in ſenatum lectus eſſet,diceretur;ſin ſenator eſſet factus, ordinis ſenatorij. quod ſi patricius non modo in ſenatum allectus non eſſet, uerum nec inter equites locum haberet;quia ſcilicet equeſtri cenſu non eſſet, hoc eſt ſeſtertiorum quadringenta millia non poſſideret;(minus enim qui habebat,eques eſſe non poterat, ſed, ut Horatij uerbis utar,plebs erat)aut quia,cum quadringenta millia poſſideret,annulo tamen aureo & equo publico non uteretur, quæ illi, equeſtris ordinis inſignia,cenſor ob aliquod flagitium ademiſſet; aut denique,quia neque maiores eius,neque pater, neque ipſe, cum quadringenta millia,eo'ue amplius haberet,de equeſtri dignitate laboraſſent,equeſtriſq; ordinis indicia,annulum ſcilicet aureum, & equum publicum,neque in militia à duce, neque domi à cenſoribus,cum cenſeretur,poſtulaſſet:quod tamen uix eſt ut credi poſſit:quis enim contemnit honeſtatem?quis, cum ab infimo ordine plebeio ad equeſtrem poſſit aſcendere, aut ab equeſtri & ſenatorium,recuſet?ſi quis igitur patriciæ gentis neque ſenator eſſet, neque eques, is patricius quidem & erat, & dicebatur, idem tamen de plebe & erat, & dicebatur. quandoquidem,ciuis Romanus quicunque erat,is de tribus ordinibus unum haberet,ſenatorium,aut equeſtrem,aut plebeium, nec eſſe erat:ſenator non es: ergo eques,aut de plebe.neque ſenator,neq; eques: ergo de plebe.ordo enim præterea nullus ſupereſt.at quadringēta millia,qui eſt equeſtris cenſus,aut octingenta millia, qui ſenatorius, poſſideo.ſequitur ergo,ut eques ob quadringenta millia ſim, aut ſenator ob octingenta millia. falſum. cenſus enim dat, non ut eques aut ſenator neceſſario ſis,ſed ut eſſe poſſis: neque propter opes honor datur,ſed ob inopiam negatur.turpe enim, & indecorum, ſenator egens:malaſq; res non omnino malis mentibus quandoque perſuadet inopia.Erant ergo patriciorum tria genera, patricij ſenatores,patricij equeſtris ordinis,patricij de plebe.Sed oritur conſideratio.Ciuis Romanus, ex equite ſenator factus, amittit ne ordinis equeſtris inſignia,annulum aureum,& equum? minime auctus enim dignitate,tantum abeſt ut de priſtino iure quidquam amittat.ut etiam aliquid præterea conſequatur. nam, præter annulum,& equum,quæ equitum erant, habebant ſenatores tunicam purpuream; ut ab equeſtri ordine aliqua omnino ſpecie diſtinguerentur, ſicuti equeſter ordo à plebe annulo aureo, & æquo diſtinguebatur.

Duos populos ſeminarium gentium Romanarum fuiſſe reperio,Aborigines,& Troianos,qui utrique ab Ænea, ut Liuius. & Dionyſius tradunt,communi nomine Latini ſunt appellati. Aborigines autem,qui,ante aduentum Æneæ, Latium, regente Latino,tenebant,docet Dionyſius ex Græcis in Italiam uenientibus eſſe conflatos.Græcos autem hos nominat, Oenotrum ex Arcadia,Pelaſgos ex Theſſalia,Euandrum item ex Arcadia,Herculem ex Peloponneſo profectum.atque etiam idem ſcribunt, Romulū, ſuperante Latinorum Albanorumq; multitudine, urbem in Palatio condidiſſe quæ cum ita ſint; iam id dubium eſſe non poteſt, quin ad hos populos alij etiam plurimi acceſſerint,qui Romanam urbem gentibus repleuerint:ſiquidem accepimus,Romulum Cæninenſes,Antemnates,Camerinos,Veientes,Fidenates, quos bello deuicerat,Sabinos uero etiam quibus cum æquo Marte pugnauerat in ſocietatem nouæ urbis uocaſſe.quin etiam multas Etruſcorum urbes ſe ad eum recepiſſe,initio à medullia facto, traditū eſt.hoc autem Romuli inſtitutum reliqui deinceps reges ſtudioſiſſime ſibi conſeruandum eſſe duxerunt, ut finitimas ciuitates aut ui,aut beneuolentia ſibi adiungerent,Romamq; transferrent. itaque Tullus Hoſtilius,euerſa Alba,familias eius urbis Romam traduxit.

traduxit. Ancus Lucumonem Etruſcum in ſenatũ aſciuit. Priſcus Ser. Tullium Corniculanum ſibi etiam generum adiunxit. idem poſt quoque factum eſt, liberata regio dominatu rep. neque enim unquam deſitum eſt, ciuitatem uictis populis & gentibus dari, Italiamq́; ipſam municipiis deuinciri, quouſque bello Marſico uniuerſa fere ciuitate donata eſt.

Romana porta, in infimo cliuo Victoriæ fuit, à Romulo primum inſtituta, gradibusq́; quibuſdam in quadraturam formata. Appellata eſt autem Romana à Sabinis præcipue, quibus ea proximus aditus erat Romam. Hæc Feſtus. Vulgo tamen, eodem Feſto referente, Romana porta dicta eſt, ubi ex epiſtylo aqua defluebat: qui locus ab antiquis dictus, Ad ſtatuas Cincias: quòd ibi olim fuerit ſepulcrum eius familiæ.

Romanula porta, teſte Varrone lib. 4. de Ling. Lat. in Palatino monte fuit, gradus habens in noualia, ad Volupiæ ſicellum.

Romanicus, a, um, ut, Aratra Romanica, i. Romæ facta. Cato c. 135.

* **Romilia** lex, cauit, ne alij, præter patres, & magiſtratus, ſacra inirent, peragerent'ue. poſtea plebi quoque aditus ad ſacra fuit. nam rogationibus tribuniciis, primum Sextia Licinia ſancitum eſt, ut x uiri ſacrorum, non, ut antea, omnes patricii, ſed ex parte dimidia de plebe crearentur. deinde ſecuta eſt Ogulnia; ut, cum quatuor pontifices eſſent, placeretq́; ſacerdotum numerum augeri, quatuor præterea pontifices, quinque augures, de plebe omnes, allegerentur: ut omnino octo pontificum, nouem augurum numerus fieret.

Romulus, ῥωμύλος, Martis (ut Romani credi uoluerunt) ex Ilia filius, & nepos Numitoris, & frater Remi, eodẽ cum illo partu editus. erat enim Numitori frater nomine Amulius, præferoci ingenio: qui non contentus fratri natu maiori imperium præripuiſſe, ut poſteritati quoque ſuæ tyrannidem conſtabiliret, prolem illius maſculam interemit. Iliam quoque, ut ſpem omnem nepotum fratri eriperet, ſub ſpecie honoris uirginem Veſtalem legit, eoq́; modo perpetua uirginitate damnauit. ea tamen poſtea grauida deprehenſa, gemellos peperit: quos Amulius in Tiberim abijci iuſſit, matrem autem arctiſſima cuſtodia aſſeruari. Verum cum id temporis Tiberis extra ripas regnaſſet, nec adiri uſquam ad iuſti amnis curſum poſſet, qui mergendorum puerorum negocium ſuſceperat, in proxima eos alluuie, ubi poſtea Ruminalis ficus fuit, expoſitos reliquit. Vbi a Fauſtulo regij pecoris magiſtro inuenti ſunt, & Laurentiæ uxori educandi traditi: quæ quòd uulgato corpore quæſtum faceret, ideoq́; Lupa inter paſtores uocaretur, factus eſt locus fabulæ. Romulum, & Remum à lupa educatos fuiſſe. Hi poſtea cum adoleuiſſent, de genere ſuo à Fauſtulo edocti, Amulium trucidant auumq́; Numitorem in regnum reſtituunt. Nec ita multo poſt collecta magna paſtorum manu, urbem nouã in Palatino monte, ubi educati fuerant, edificat. Et quoniam fratres gemini erant, nec ætatis uerecundia differentiam facere poſſet, orta inter eos contentione, uter nouæ urbi nomen daret, & cõditam imperio regeret, placuit rem auium iudicio permittere. Cumq́; Remo in Auentino uultures ſex priores, Romulo autem in Palatino duodecim, ſed poſteriores apparuiſſent, illo tempore hoc, numero ſe potiorem eſſe aſſerente, exorta inter paſtores primum altercatio eſt, quæ deinde ad manus peruenit. Ibi Remus in turba ictus cecidit. Vulgatior fama eſt, ludibrio fratris Remum nouos muros tranſiliſſe: inde à Romulo, ſiue à Celere quodam Romuli iuſſu fuiſſe interfectum. Solus itaque regno potitus Romulus, ut urbem incolis frequentiorem redderet, Aſylum aperuit. Senatores centum, quos ab honore patres appellauit, conſcripſit. Vicinis connubia negantibus uirgines, quæ ad Conſualium ſpectaculum conuenerant, rapuit. Ceninenſes bellum inferentes prœlio uicit; regeq́; obtruncato, Ioui Feretrio opima ſpolia obtulit. Antemnates, & Sabinos prœlio ſuperatos in ciuitatem recepit. Fidenates acie fudit, & ad oppidum fugiẽtes inſecutus, urbem eodem impetu cepit. Veientibus, poſt aduerſam pugnam pacem petentibus, centum annorum inducias conceſſit. Hiſce rebus geſtis, cum ad Capreæ paludem concionem haberet, ingenti coorta tempeſtate repente nuſquam comparuit, patrum, ut creditur, manibus diſcerptus. A Romulus deducuntur adiectiua, Romuleus, a, um: ut, Vrbs Romulea, apud Ouid. 15. Met. Romulus, a, um, ut Tellus Romula. Virg. 6. Æne. Nec Romula quondam Vllo ſe tantum tellus iactauit alumno. Romilius, a, um, ut Tribus Romilia. Cic. de Leg. agr. Reſpondit ſe à tribu Romilia initium facturum.

Rorarii, γυμνῆται, leuis armaturæ milites, qui, antequam acies congrederẽtur, fundis & lapidibus pugnæ præludebãt. Rorarii dicti, teſte Nonio, quòd illi prœlium, ut ros pluuiam, antecederent. Liu. Rorarii procurrebant inter antepilanos. Hinc Rorarium uinum dicebatur, teſte eodem Feſto, quod Rorariis militibus dabatur.

Roreſco, cis, δροσίζομαι, roſcidus fio, rore aſpergor: ab inuſitato uerbo Roreo. Pli. lib. 18. cap. 33. Terra roreſcens.

Rorat, bat, δροσίζει, Ros decidit. Colu. lib. 11. cap. 3. Interdum tempeſtas nonnunquam rorat. Tranſlate pro guttatim diſtillare. Virg. 8. Æneid. Sparſi rorabant ſanguine uepres. Aliquando admittit poſt ſe accuſatiuum: ut, Rorare imbrem Pli. lib. 17. cap. 10. Periculum tantum eo die eſt, ſi rorauerit quantulumcunque imbrem. Roror paſſiuum, pro irroror, madefio. Pli. epiſt. 21. Scribimus & lacrymis oculi rorantur obortis. Rorans, tis. Virg. 3. Æne. Rorantia uidimus aſtra. Cic. de Senect. Pocula minuta, atque rorantia. Roratus, a, um. Ouid. 3. Faſt. Mollis erat tellus, rorata mane pruina.

Roratio, onis, δροσισμὸς, morbus eſt uitium, cum defloreſcentes rore læduntur. priusq́; corrumpuntur, quàm in acinos transformentur. Plin. lib. 17. cap. 24. Siderationis genus eſt in uitibus defloreſcentibus roratio: aut cum acini, priuſquam creſcant, decoquuntur in callum. Theophraſtus lib. 4. de Plantis: Roratio, inquit, fit cum uitis defloreſcens irroratur. Propter hoc uitium Floralia ab antiquis inſtituta ſunt. Pli. li. 18. ca. 19. Floralia IIII. Cal. Maii inſtituerunt anno urbis quingenteſimo ſextodecimo: ut omnia bene defloreſcerent.

Rorifer, ra, rum, [*Che apporta ruggiada*] δροσοβόλος, ut, Aura rorifera. Senec. Hip. Qua rorifera mulcens aura Zephyrus uernas euocat herbas. Biga Lunæ rorifera. Stat. 1. Theb. Rorifera gelidum tenuauerat aera biga. Lucr. lib. 6. Hinc ubi roriferis terram nox obruit umbris.

Rorulentus, ta, tum, [*Coſa piena di ruggiada*] δροσερὸς, πολύδροσος, plenum rore. Col. lib. 5. Ne rorulentæ, ſed ſiccæ ſerantur uites. Idem lib. 12. cap. 38. Rorulentæ baccæ non legantur.

Ros, roris, [*Ruggiada*] δρόσος, humor, qui ſereno tempore de cælo fluit, ſerena nocte. Ariſt. lib. 1. Meta. Scribit, rorem fieri ex uaporatione modica, cum pluuia ex largo uapore progeneretur. Virg. 2. Georg. Gelidus ros nocte reponet. Cice. 1. de Diui. Cum primum gelidos rores Aurora remittit. Ouid. 3. Meta. Virgineos artus liquido perfundere rore.

Rosa, roſæ, [*Roſa*] ῥόδον flos è ſpina naſcens, Veneri ſacer: & fortaſſe nõ abſurde: quia ſicut roſa breui uiget, ita & Venerea uoluptas: Quo pacto autem roſa, quæ prius candida fuit, cruore Veneris infecta purpureum colorem traxerit, ex Aphthonij fabella cognoſces. De roſis plura apud Plin. lib. 21. inuenies: & Theophr. lib. 6. cap. 6. & 7. Dioſc. lib. 3. cap. 132. Cice. 5. Tuſc. An tu me in uiola putas, aut in roſa dicere? Virg. 4. Georg. Primus uere roſam, atque autumno carpere poma. Roſa, pro oleo roſaceo, apud Celſ. lib. 8. cap. 4. Si membrana per inflammationem intumuerit, infundenda erit roſa tepida.

Roſaceus, a, um, [*Coſa fatta di roſe*] ῥόδινος, roſa factum: unde Roſaceum oleum, ex roſis. Pli. lib. 20. ca. 3. Succus ex ſtrigmentis illitus cum roſaceo & aceto, febrium ardores refrigerat.

Roſarium, rij, copiam fruticum ſignificat, uno loco roſas gignentium. Pli. lib. 21. cap. 11. Roſaria a Fauonio foſſa oportet eſſe.

Roſcia lex, à Roſcio Othone Trib. ple. nomẽ accepit: quia equites primum à plebe diſtincti ſunt, aſſignatis equeſtri ordini in theatro quatuordecim gradibus, in quos neminẽ recipere liceret, niſi qui quadringentorum ſeſtertiorum cenſum expleret. Hor. 1. epiſ. Roſcia dic ſodes melior lex, an puerorum Nænia? Et paulo ante. Si quadringentis ſex ſeptem millia deſint, Plebs eris. Eodem ſpectat & illud Iuue. Sic placuit uano, qui nos diſtinxit, Othoni.

Roſcidus, a, um, [*Inruggiadato*] δροσερὸς, rore perfuſum, unde, Nox roſcida, rore humecta. Pli. lib. 18. Vbi ſunt rigua, noctibus roſcidis ſiccari melius. Similiter Mala roſcida, matutino rore humecta. Virg. 8. eclog. Aurora roſcida, Ouid. ad Liuiam. Gramina roſcida. Claud. 2. de Rap. Proſ. Mella roſcida, Virg. 3. ecl. Pruina roſcida folijs excuſſa, Ouid. 5. Faſtorum.

Roſcius, hiſtrio inſignis Ciceronis ætate, in arte ſua uſqueadeo abſolutus, ut, ſi quem ſignificare uelimus ceteris ſui generis hominibus præcellere, Roſcium appellemus. Roſcii (inquit Feſtus) dicebantur in omnibus perfecti artibus: quòd Roſcius quidam perfectus unus in arte ſua. i. comœdia iudicatus eſt. Cic. de Or. Roſcius hoc iamdiu eſt aſſecutus, ut, in quo quiſque artificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur. Hor. 2. epiſt. 1. Quæ grauis Æſopus, quæ doctus Roſcius egit. Hunc primum in ſcena perſona uſum ferunt: quòd & ſtrabo eſſet, & aſpectu fœdus. tantum tamen pronunciandi ſuauitate ualuit, ut populo ſine perſona gratior eſſet: quod & Cicero teſtatur li. 2. de Or. Librum conſcripſit, in quo hiſtrionicam cum eloquentia comparare conatur. cum Cicerone quoque aliquando certaſſe dicitur, num ille eandem rem ſæpius oratione, an ipſe geſtu uariaret.

Roſea, campus in agro Reatino, quòd in eo arua rore humida ſemper ſerantur. Varr. 1. de re ruſt. cap. 7. Cæſar Vopiſcus campos Roſeæ Italiæ dixit eſſe ſumen, in quo relicta pertica poſtridie non appareret propter herbam.

Roſetum, ῥοδωνιά, locus roſis conſitus. Virg. 5. ecl. Quantum ſaliun-

ea roſetis, Iudicio noſtro tantum tibi cedit Amyntas.

Roseus,a,um, ῥόδινος, ῥοδόεις, qui roſæ colorem imitatur. Virg.12. Æne. Et roſeas laniata genas. Idem 6. Æne. Roſeis Aurora quadrigis. 2. Æne. Roſeoq; hæc inſuper addidit ore.

Rosmarinus, ſiue(ut apud Pli. legitur) Roſmarinum, [*Roſmarino*] λιβανωτὶς, in quadruplici eſt differentia. ſunt enim duo eius genera fœcunda, quorum alterum folia habet fœniculi craſſiora & latiora, in rotæ ſpeciem, humi ſparſa, iucunde olentia, caulem cubiti altitudine, multis concauum alis: in cacumine umbellam, in qua ſemen naſcitur copioſum, candidum ſphondylo ſimile rotundum, anguloſum, reſinaceum, quod in mandendo linguam exurit: radicem autem prægrandem, candidam, thus redolentem: unde & ruſtici Incenſariam appellant. Alterum, ſuperiori omnino conſimile eſt, ſemen ferens latum, nigrum uti ſphondylion, odoratum, ſed minime exurens, radice foris nigra, ſed intus, ſi frangatur, alba. Tertium, quod ad ſuperiorum differentiam ſterile dicitur, ſuperioribus non diſſimile: ſed neque caulem, neque florem, neque ſemẽ emittit: naſcitur in ſaxoſis & aſperis. Quartum, quod Græci nõ abſolute λιβανωτίδα, ſed cum adiectione quadam λιβανωτίδα στεφανωματικὴν appellant, frutex eſt notiſſimus, nuſquã nõ apud nos in hortis obuius. λιβανωτίδα, autem uocant Græci eadem ratione, qua ſuperiora genera, quòd thuris odorem referat: στεφανωματικὴν autem, i. coronariam, quòd coronamentis ſoleat intexi.

Rosmaris, λιβανωτὶς, frutex odoriferus, qui & Roſmarinus dicitur, Ouid.3. de Arte: Roſmaris, & laurus, nigraq; myrtus olent.

Rostellum, li, ῥύγχιον, paruum roſtrum. Plin. lib. 30. cap. 11. Muris roſtellum. Colum. lib. 8. cap. 5. Animaduertat, an pulli roſtellis oua percuderint.

Rostra, orum, templum Romæ in foro, ante curiam Hoſtiliam, pulpitum habens nauium Antiatium roſtris adornatum, ex quo ad populum concio haberi ſolebat. Liu. lib. 8. E roſtriſq; earum nauium ſuggeſtum in foro extructum adornari placuit: Roſtraq; id templum appellatum.

Rostratus,a,um, roſtro armatus: ut, Naues roſtratæ, αἰχμαλωτίδες ἔμβολοι, quæ in prora æneo munitæ erant roſtro, quo in hoſtium naues, cum impetu impacto, ſæpe eas diſſoluebant. Liu. 4. Decad. lib. 6. Vna & octoginta roſtratis nauibus, multis præterea minoribus. Idem lib. 28. Prouinciæ ita decretæ: alteri conſuli Sicilia, & triginta roſtratæ naues. Eædem & Æratæ dicebantur. Cæſ. 2. Bell. Ciu. Cum claſſe nauium ſedecim, in quibus paucæ erant æratæ. Corona roſtrata, i. naualis, quòd exiguis quibuſdam ueluti nauium roſtris exornaretur. Pli. lib. 16. ca. 4. Ciuicis cedunt roſtratæ. Tempora roſtrata, i. nauali, ſiue roſtrata corona exornata. Virg. 8. Æneid. Tempora nauali fulgent roſtrata corona. Roſtratus impetus, qui fit roſtro impacto. Pli. lib. 10. cap. 12.

Rostrum, ſtri, [*Becco, muſo, moſtaccio, ſperone de la naue*] ῥύγχος, quo aues cibum capiunt. Cic. 1. de Nat. Deo. Procero, corneoq; roſtro aues. Ouid. 6. Faſt. Roſtra apta rapinæ. Nec ſolum de auibus, ſed de reliquis quoque animalibus, & de ipſo homine dicitur. Plaut. Men. Apud menſam plenam homini roſtrum deliges. Pli. Et mugilis roſtrum. Caprarum roſtra, Varr. 2. de re ruſt. cap. 3. Canum Pli. lib. 8. cap. 4. Suum. Cic. 1. de Diui. A ſimilitudine autem roſtri auium, pars nauis exporrecta, & acuminata, ex ære ferro'ue, in prora eminens, Roſtrum appellatur. Hircius de Bel. Al. Nauibus actuariis roſtra impoſuit. Hinc Roſtratæ naues, roſtris armatæ. Cic. 2. de Inu. Lex eſt apud Rhodios, ut, ſi qua in portu roſtrata nauis deprehenſa ſit, publicetur.

Rostro, as, [*Porgere il becco dentro*] roſtrum impingo, roſtro penetro. Pli. lib. 18. cap. 19. In inferiora roſtrante uomere. i. oſtrum impingente, ait Bud.

Rota, æ, [*Rota, ruota*] τροχὸς, cuius conuerſione currus procedit: à rotunditate, ſeu à ruendo: ruit enim facile in ſuos orbes. Plaut. in Capt. Pro rota me uti licet. Vel ego huc, uel illuc uortar, quò imperabitis. Pli. lib. 16. cap. 40. Lignum ad radios rotarum utile. Horat. 1. epiſt. 18. Puluis ſtrepituſq; rotarum. Figurate accipitur pro toto curru. Virg. 12. Æne. Eq; rotis magnam reſpexit ad urbem. Cic. in Ara. Hunc tangit rota feruida Solis. Rota Fortunæ, i. inconſtantia, & uolubilitas. Idem in Piſ. In quo ne tum quidem Fortunæ rotam extimeſcebat. Rota, tormenti genus. Cice. 5. Tuſc. In Rotam beatam uitam non aſcendere. Rotæ etiam à latinis dicuntur capræ quædam feræ, quarum magna eſt copia in Samothrace inſula. Var. lib. 2. cap. 1. Eſt & Rota, piſcis, ſimilitudine. Plin. lib. 9. cap. 4. Rota item in figlinis dicitur, qua fictilia tornantur. Hora. de Arte: Amphora cœpit inſtitui: currente rota cur urceus exit? Dimin. Rotula. Pli. lib. 18. cap. 18.

Rothomagus, ῥοθόμαγος, urbs Velicaſſiorum, in Gallia Lugdunenſi, ad Sequanam fluuium. Ptol. lib. 2. cap. 8. Vulgo Rouen.

Roto, as, [*Irrotare, rotare*] γυρόω, κυκλόω, uerto, in modum rotæ uerſo, circumago. Mart. li. 1. Præceps ſanguinea dũ ſe rotat urſus arena. Lucr. lib. 6. Rotantq; cauis flammam fornacibus intus. Rotare item κυκλοῦσι, pauones, dicuntur, cum ueluti pulchritudinem ſuã admirantes, gemmãtes caudæ pinnas in orbem explicant, rotæq; orbem imitatur. Rotans, tis. Hor. 4. Car. Ode 11. Sordidum flammæ trepidant rotantes Vertice fumũ. Rotatus, a, um, Ouid. ad Piſ. Ceruice rotata. Iuu. Sat. 6. Sermone rotato torqueat enthymema.

Rotundus, a, um, [*Rotondo*] περιφερὴς, στρόγγυλον, περίτροχον, σφαιροειδὴς, qđ globi ſiue ſphæræ figuram habet, unica ſuperficie contentum: & in medio ſui punctum habens: à quo omnes lineæ ad circũferentiam ductæ, ſunt æquales. Ductum Rotundum, (ut quidã uolunt) à retũdendo, ꝙ omnis undiq; retuſa ſit angulorum aſperitas. Pli. li. 10. c. 52. Aquatilium oua rotunda. Ibidem: Oua exeunt à rotundiſſima ſui parte, dum pariuntur. Cic. 1. de Nat. Deo. Mundum rotundum eſſe uolunt: ꝙ ea forma neget ullam pulchriorem eſſe Plato. Hor. 8. Epo. Rotundioribus Onuſta bacchis. Cice. de Vniu. Idq; ita tornauit, ut nihil effici poſſit rotundius. Ore rotundo loqui, eſt uolubili, & concinno orationis genere uti. Horat. in Arte: Graiis dedit ore rotundo Muſa loqui. Gel. Criſpum agmen orationis rotundumq;. Cic. in Ora. Thucydides præfractior, nec ſatis (ut ita dicam) rotundus. Hinc Rotunditas, atis. Pli. li. 1. c. 3. Cornua rotunditate prępilata. Ibidem ca. 36. Rotunditas oris. Rotunde. Cic. 4. de Fin. Iſta ipſa, à te quidem apte, ac rotunde, &c.

Rotundo, as, σφαιρόω, rotundum facio. Cice. de Vniuerſ. Cum ſimilem uniuerſitatis Natura efficere uellet, ad uolubilitatem rotundauit. Vitru. li. 10. c. 11. Id ad cyrcinum rotundatur. Tranſlate pro explere, ſiue perficere: ꝙ rotunda forma nulla ſit perfectior. Hor. 1. epiſt. 6. Mille talenta rotundentur. Hinc Rotundatio. Vitr. li. 10. cap. 11. In rotunditate & longitudine æqualia ſpatia fient.

Roxicum, ciuitas Corſicæ inſulæ, uulgo Rogela. Ptol. lib. 3.

R ANTE V

Rubefacio, cis, p. c. [*Far roſſo*] φοινίσσω, ἐρυθαίνω, rubro colore tingo. Silius lib. 16. Vix Atlantiadum rubefecerat ora ſororum. Rubefactus, a, um, Ouid. 3. Met. Rubefactaq; ſanguine tellus.

Rubellus, a, um, [*Roſſetto*] ὑπέρυθρον, ſubrubrum: ut Vinum rubellum, ſiue Rubellũ, abſolute dicitur, quod modice, & dilute, rubet. Mart. li. 1. Et Veientani bibitur fæx craſſa rubelli. Rubellæ uites, i. Nomentanæ, à rubedine cognominatæ. Pli. lib. 14. ca. 2. Proxima dignitas Nomentanis, rubente materia: quapropter quidam Rubellas appellauere. Eaſdem & Rubellianas uocat. Col. li. 3. cap. 2.

Rubellio, onis, piſcis prægrandi capite, ex genere molliorũ, à coloris rubedine nomen habens. Pli. li. 32. c. 10. In uino necatus rubellio, iis, qui inde biberint, uini tædium affert.

Rubeo, rubes, rubui, [*Eſſere roſſo, arroſſire*] ἐρυθραίνομαι, ἐρυθαίνω, rubens ſum. Virg. 2. Geor. Sanguineis inculta rubent auiaria baccis. Idem 4. Ge. Ante nouis rubeant quàm prata coloribus. Cic. Atti. lib. 15. Rubeo, mihi crede: ſed iam ſcripſeram: delere nolui. Idem 4. Verr. Herere homo, auerſari, rubere. Mart. li. 1. Pæſtanis rubeãt æmula labra roſis. Ouid. 2. Faſt. Tuſco ſanguine terra rubet. Rubeus, idem quod rubrum. Virg. 1. Ge. Semper ſole rubens, & torrida ſemper ab igni. Ouid. 3. Faſt. Vina rubentia.

Ruber, bra, brum, [*Roſſo*] ἐρυθρὸς, ἐρυθρίας, rubentis coloris. Horat. in Ser. Obſcœnoq; ruber porrectus ab inguine palus. Oui. 1. Faſt. At ruber hortorum deus, & tutela Priapus. 11. Met. Fulmineus rubra ſuffuſus lumina flamma. Hor. 3. Car. Ode. 13. Inficiet tibi Rubro ſanguine riuos. Rubrum mare. Ci. 1. de Nat. de. Genera beluarum, quæ in rubro mari gignantur. Rubrior, comparatiuus. Pli. li. 10. cap. 63. Colorem mutant rubriore pilo.

Rubesco, is, [*Diuenire roſſo*] ἐρυθραίνομαι, rubeus fio. Virg. 2. Æne. Iamq; rubeſcebat ſtellis Aurora fugatis. Ouid. 2. Met. Vt terras, mundumq; rubeſcere uidit. Pli. li. 0. c. 35. Miror eas ſole erubeſcere, coloremq; perdere ut corpus humanum.

Rubeta, tæ, [*Rana ſammartina*] φρῦνος, ranæ genus uenenoſum, à rubis nomens trahens, in quibus uictitat. Iuuen. Sat. 1. Porrectura uiro miſcet ſitiente rubetam. Pli. lib. 8. cap. 31. Auxiliantur contra ranam rubetam. Idem lib. 32. cap. 5.

Rubetum, ti, [*Macchione*] βατών, locus in quo rubi copioſe proueniunt. Ouid. 1. Met. In duris hærentia mora rubetis.

Rubi, orum, oppidum Campaniæ, à ruborum frequentia. Horat. in Ser. Inde rubos feſſi peruenimus. Inde Rubeus, a, um. Virg. 1. Ge. Rubea texatur fiſcina uirga.

Rubia, æ, [*Grana, robbia*] ἐρυθρόδανον, herba, radicem habens rubram, tingendis lanis, ac coriis idoneam. Pli. li. 24. ca. 11. & lib. 35. c. 6. & li. 19. cap. 3. Pharmacopolæ Rubiam tinctorum nominant.

Rubicon, p. c. conis, ῥουβίκων, fluuius diſterminans Italiam à Gallia citeriore. Luc. li. 1. Vt uentum eſt parui Rubiconis ad undas. Suet. in Cæſ. Conſecutus cohortes ad Rubiconem flumen, qui prouinciæ eius finis erat, paululum conſtitit.

Rubicundus, a, um, [*Roſſeggiante*] ἐρυθρίας, ἐρυθρὸς, abunde rubẽs. Ter. in Hecy. Magnus, rubicũdus, criſpus, craſſus, cæſius. Pla. Pſeu.

Magno capite,acutis oculis,ore rubicundo.Pli.li.18.ca.35. De lu na loquens: Si rubicunda,uentos portendere creditur.Mart.li.14. Cumano rubicundam puluere teſtam.Rubicundulus,dimin. Subrubens Iuue.Sat.6.Tandem illa uenit rubicundula.

Rvbidvs,a,um,[*Roſſo*]colore rufo,attore multo mitſum:cuiuſmodi fere eſt color ferri multa rubigine obducti. Gell.lib.2.cap.26. Fuluus,flauus,rubidus,phœniceus,rutilus,luteus, ſpadix, appellationes ſunt rufi coloris. Aliquando Rubidus, pro ſcabro & aſpero accipitur.Plau.in Stichi. Rubiginoſam ſtrigilem, ampullamq; rubidam.Hinc & panis bis coctus,à ſcabritie Rubidus dicitur. Plau. Exiguam buccellam rubidi panis. Quo tamen in loco Feſtus Rubidum panem interpretatur,panem parum coctum.

Rvbiginor,ris,[*Arrugginirſi*]ἰόω,rubiginem contraho. Apul.li.3. Florid.Gladius uſu ſplendeſcit,ſitu rubiginatur.

Rvbigo,ginis,[*Ruggine*]uitium metalli,& proprie id quod in ferro contrahi uidemus,aridum,& rubrum,metallum paulatim erodés. Dicta Rubigo à rubro,ſiue rubido colore : unde & antiquis Robigo dicebatur.nam illi Robum dicebant,teſte Feſto,quod nos Rubrum. Pli.lib.17.cap.4.Ferro argilla omnis rubiginem obducit. Virg.1.Ge.Exeſa inueniet ſcabra rubigine tela.Catul.Arg.Squallida deſertis rubigo infertur aratris. Ouid.2.Met. Liuent rubigine dentes.Rubigo uitium in ſegete,ſpicas corrumpens. Hor.li.1. Carm.Nec peſtilentem ſentiet Africum Fœcunda uitis,nec ſterilem ſeges rubiginem.A rubigine Rubigalia feſti dies,amoliendæ rubigini inſtituti ab antiquis.Pli.li.18.c.29. Inde Rubiginoſus,a, um,Marti.lib.5.Vide Robigo.

Rvbor,oris,[*Roſſore*]ἐρυθρότης, color rubeus, qui & Rubedo dicitur Pli.lib.11.cap.37.In malis oſtenditur rubor.Ouid.3. Meta.Pectora traxerũt tenuem percuſſa ruborem.Luc.li.5. Rubor igneus inficit ora.Tyrii rubores,pro Purpura, Virg.3. Ge. Virgineus rubor,pro pudore,1.Geor.

Rvbrica,æ,μίλτος,terra rubri coloris, qua fabri materiarii lineas ducunt.Col.li.2.Arbuſculas rubrica notare conuenit. Hac legum tituli notabantur.Perſ.Sat.5.Si quid Maſuri rubrica notauit.

Rvbricatvs,rubrica intinctum Hiero.in Exo.Pelles rubricatas.

Rvbricatvs,Ptol.Rubricatum Plin. fluuius Tarraconenſis Hiſpaniæ.Ptol.lib.2.cap.6.& Pli.lib.& cap.3.

Rvbriceta,color,quo mulieres genis ruborem inducunt.Plaut.in Truc.Buccas rubriceta intinxit tibi. Alio nomine Purpuriſſum: unde Plaut.ibidem Buccas purpuriſſatas, & Rubriceta tinctas, in eadem efferr ſignificatione.

Rvbricosvs,a,um,rubrica abundans. Colum.lib.4. cap.33. Solum rubricoſum.

Rvbrvm mare,[*Mare roſſo*]ἐρυθρὰ θάλασσα,pars Oceani, Arabiã à Meridie alluens,ad Occidentem Arabico, ab Ortu Perſico ſinu terminata.Pli.li.5.c.23.Irrumpit geminum mare in terras, quod Rubrum dixere noſtri,Græci Erythræum,à rege Erythra, aut,ut alii ſolis repercuſſu,talem reddi colorem exiſtimantes.

Rvbvs,bi,βάτος, frutex notiſſimus, paſſim in dumis proueniens. Florem habet candidum,& fructum moris non abſimilem. Virg. 3.Ecl.Ferat & rubus aſper amomum.

Rvbvs Idæus,frutex ſuperiori non diſſimilis,tenerior tñ, & minoribus ſpinis.Copioſiſſime prouenit in Ida mõte : unde nomẽ habet.

Rvbvs caninus,κυνόσβατος,frutex arbuſculæ inſtar, rubo longe maior,folia ferens multo latiora myrto,firmis circa ramos ſpinis,flore candido,fructu oblongo,nucleo oliuæ ſimili.

Rvcto,ructas,[*Ruttare*]ἐρεύγω,eſt ructus emittere. Cice.ad Corniſiciũ,li.12.Quem ego ructantem,& nauſeantem conieci in Octauiani Plagas.Plau.Pſeu.Pergin' ructare tu mihi? Ructatus, a, um, pro,ructãdo eiectus.Silius li.15.Ructatos ore cruores. Ructator, & Ructatrix.Marti.li.10.Nec deeſt ructatim mentha. Ructuoſus, ſa,ſum:ut,Spiritus ructuoſi,apud Quinct.lib.4 cap.2.

Rvctor,ructaris deponens,ἐρεύγω,ructo.Varr.3.de re ruſt.c.2. Cuius aues hoſpitales etiam nunc ructor.Hor.in Arte: Hic dum ſublimes uerſus ructatur,& errat.

Rvctvs,us,ui,ἐρυγή,cibi & potus in ſtomacho male concocti uento, ſi per os afflatio. Marti. lib.1. Extremo ructus cum uenit à barathro.Cic.Pæto lib.9.Stoici crepitus aiunt æque liberos ac ructus eſſe oportere.Col.lib.6.ca.6.Cruditatis ſigna ſunt crebri ructus, uentris ſonitus,faſtidia cibi, neruorum intentio, hebetes oculi. Pli.lib.21.cap.18.Anethum ructus mouet.

Rvdens,tis,[*Corda,fune,ſpago ſarta*]κάλως,ſubſt.tam maſ. quàm fœm.ge funem nauticum maiorem ſignificans, à malo ad puppim religatum:quanquam etiam pro eo Pli.accepiſſe uidetur, quo naues continenti alligantur.Virg.3.Æn.Excuſſoſq; iubet laxare rudentes.Plau.Rud.Dum hanc rudentem complico. Catullus:Candidaq; intorti ſuſtollant uela rudentes. Cic.5.Tuſc.Non optabilis eſt rudentib.apta fortuna. Idẽ 1.de Diu. Quaſi rudẽtis explicatio:

Rvderarivm cribrum,ab Apuleio appellatur,cribri genus maius, ex membrana minutis foraminibus pertuſa,quo rudera,i.lapilli, conſimileſq; ſordes,è frumento expurgantur.

Rvdero,as,κατασρωννύω,eſt rudus induco.Vitr.li.7.c.1. Vnde Ruderatus ager,qui ueterum ædificiorum materia ſcatet. Pli.li.21.c.4. Roſam conſtat ruderatum agrum amare. Eruderare uero eſt rudus eiicere.Var.de re ruſt.lib.& ca.2.Solum oportet eſſe eruderatum,& procliuum,ut euerti facile queat Ruderatio. Vitr.li.7.c.1. Incipiam de ruderatione,quæ principia tenet expolitionum.

Rvdetvm,ti,locus plenus rudere,i.lapidum fragmentis.Cato:Lentem in rudeto,ſerito.

Rvdiae,arum,Ῥυδίαι Ptolemæo,Ῥοδίαι Stepha.ſiue Rudia,æ,Plinio: ſiue,ut Str.Rudæi,orum, oppidum Pediculorum, ſiue Salentinorum,non procul à Brunduſio,à Græcis cõditum,patria Ennij poetæ.Mela.lib.2.Item Silius:Miſerunt Calabri,Rudriæ genuere uetuſtæ.Hinc Rudius,a,um,Cic.pro Archia,de Ennio loquens : Rudium hominem maiores noſtri in ciuitatem acceperunt.

Rvdiarii,qui impetrarunt miſſionem artis gladiatoriæ, donati rude. Sueto.in Tib.Rudiariis quibuſdam reuocatis.Item Rudiarii, qui ſaga rudia,& noua poliunt.Hermolaus ex Feſto.

Rvdicvla,læ,σπάθη,dimin.parua uirga,impolita, uti ad mouenda, & agitanda ea,quæ ſuper ignem decoquuntur.Cato:Igni bene coquito,rudicula agitato crebro.Pli.li.20. Lanas rudiculis curatas.

Rvdimentvm,ti,[*Primo ammaeſtramento*]προπαιδεία, prima diſciplina,qua rudes imbuũtur.unde Ponere rudimenta dicimus, pro, artis alicuius principiis operam dare. figurate accipitur pro rem quamlibet incipere. In Sal.Ne incipiens quidem peccare minimis rebus poſuit rudimentum: ſed ita ingreſſus eſt, ut neque ab alio uinci poſſit,&c.Liu.31. Reſpõſum eum ipſum rudimenta adoleſcentiæ bello laceſſentem Romanos poſuiſſe.Iuſtinus lib.9.Alexandrum filium XVIII.annos natum, ut ſub militia patris tyrocinii rudimenta deponeret,ad ſe accerſit.Rudimenta uirtutis,i. initia.In S.l.An ulla alia putas eſſe rudimenta & incunabula uirtutis?Rudimentum lucis,pro uitæ initio,Pli.in Proœ.lib.7.

Rvdis,ſubſt.fœm.ge.σπάθη,uirga rudis,& impolita, ſiue ea lignea ſit,ſiue ferrea,quæ uariis olim uſibus accommodabatur.nam & rudibus agitabantur ea,quæ ad ignem coquebantur, aut alia ratione miſcebantur. Pli.lib.34.Vritur in patinis per laminas minutas cum ſulphure,uerſatum rudibus ferreis,aut ferulaceis. Cato de re ruſt.ca.104.Hæc rude miſceto ter in die. Rudibus item depugnabant gladiatores,teſte Lampridio,qui refert Commodum in arena rudibus inter gladiatores depugnaſſe. Hinc ad Rudem compellere,eſt,cogere depugnare.Cic.Octauio: Qui ueteres gladiatores,reliquias ludi Cæſaris,ad rudem compuliſti. Iidem quoties aut ætate emeriti,aut multis iam relatis palmis,libertate digni uidebantur,rude à prætore donabantur.Cic. 5.Phil. Tam bonus gladiator,tam cito rudem accepiſti?Hor.1.epiſt.Spectatũ ſatis,& donatum iam rude quæris Mecœnas iterum antiquo me includere ludo.Vbi Donatum rude,per tranſlationem dixit,pro,ætate emeritum.gladiatores enim,accepta rude, ab omni depugnandi neceſſitate eximebantur.quo fit,ut Rudem pro libertate, & optato rei cuiuſuis fine accipiamus.Iuuen.Ergo ſibi dabit ipſe rudem.

Rvdis,uero,& hoc Rude,adiect.[*Coſa rozza,aſpra*] αὐτοσχέδιος, αὐτόχθος,ἄξεσος,impolitus:ut Rude marmor,Ebur rude : Rude argentum, quod neque ſignatum eſt,neque alium in uſum laboratum. Cic.de Or.Quæ pueris nobis inchoata & rudia exciderunt. Transfertur ad animum:rudeſq; dicuntur,qui adhuc animum non expoliuere diſciplina.Cic.2.de Nat.Rudem me diſcipulum, integrumq; accipe.Pli.lib.2.ca.7.Pariter & eruditum uulgus, & rude in eam ſententiam curſu uadit. Rudis genitiuo aliquãdo iungitur. Cic.pro Flac.Homines imperiti,rerum omnium rudes. Idem li.1. Offi.Rudes Græcarum litterarum. Aliquando accuſatiuo cum ad. Liui.24.Rudem ad pedeſtria bella Numidarum gentem. Aliquando ablatiuo cum In.Cic.lib.1.de Orat.Rudem in iure ciuili. Aliquando pro ruſtico.Iuuen.Sat.11 Tunc rudis, & Graias mirari neſcius artes.Pro duro & inclementi.Ter.Phor. Adeon' te eſſe ingenio rudi,& inexorabili?

Rvdo,rudis,rudi, [*Ragghiare*]ὀγκάομαι, proprie ad aſinos pertinet: qui rudere dicuntur,cum uocem emittunt. Oui.3. de Arte: Vt rudit à ſcabra turpis aſella mola. Abuſiue & de leonibus, & de hominibus dicitur, Virg.7.Æn. Iræq; leonum uincla recuſantum,& ſera ſub nocte rudentum. Idem 8.Æne.de Caco: Incluſumq; cauo ſaxo,atque inſueta rudentem.Perſius primam uerbi huius ſyllabam produxit, cum in exemplis iam citatis corripiatur. Rudens,tis. Ouid.1.Faſt.Ecce rudens rauco Sileni uector aſellus.

Rvdvs,eris,[*Scaglia*]ἐρείπιον,lapidũ fruſta, & ruinarum materies, eſt autem duplex,nouum ſcilicet & uetus.nouum rudus, eſt materia pauimenti:i.ſaxa recens contuſa, ſeu teſtæ confractæ cum calce ad pauimentum faciendum. Vitru.li.7.Ruderi nouo tertia pars teſtæ admiſceatur. Vetus rudus eſt materia ueterum pauimentorũ

& dirutorum ædificiorum, quæ lapidibus & teſtis confractis, calceq; arena commiſta conſtat. Plin. Complanatæ ueteri rudere erant uiæ. Antiqui Raudus dicebant, teſte Feſto.

RVFAE, oppidum Campaniæ. Maro lib. 7.

RVFINVS, uir Conſularis a Fabricio Cenſore damnatus, quòd decem pondo argenti apud eum inuenta eſſent.

RVFEO, es, [*Arroſſirſi*] ξανθὸς εἰμὶ, rufus ſum: unde Rufeſco, rufus fio. Pli. lib. 10. cap. 29. Merula ex nigra rufeſcit.

RVFO, fas, ξανθίζω, rufum facio. Plin. lib. 15. cap. 22. Rufatur capillus nucleis. Et lib. 23. cap. 2. Rufat capillum.

RVFRIMACERIAE, plu. num. oppidum Campaniæ. Cato cap. 22.

RVFVLI, tribuni militum, à conſule facti: quòd de eorum iure Rutilius Rufus legem tulerit. poſtea mutatione unius litteræ Rutuli dicti. Feſtus.

RVFVS, a, um, [*Roſſo*] ξανθὸς, πυῤῥὸς, color non plene ruber, ſed ad flauum nonnihil declinans. Marti. lib. 14. Roma magis fuſcis ueſtitur, Gallia Rufis. Ter. Heaut. Rufam ne illam uirginem. Pli. lib. 12. cap. 12. Sincerum deprehenditur colore ruſo. Rufior, comparatiuus. Pli. li. 16. c. 14. Materies maris dura, rufior, ac nodoſa. Hinc Rufulus, diminutiuum. Plau. in Amph. Coiuit cicatrix rufula.

RVGA, æ, [*Rappa, falda, creſpa, grinza*] ῥυτὶς, contractio cutis in plicas: cuiuſmodi in ſenibus conſpici ſolent. Cice. de Sen. Non cani, nó rugæ repente auctoritatem arripere poſſunt, ſed honeſte acta ſuperior ætas. Oui. 14. Met. Et rugis perarauit anilibus ora. Plicæ quoque in ueſtibus eminentes Rugæ dicuntur: ut contra, cauitates inter plicas ſinus appellamus. Pli. li. 35. c. 8. Præter quæ in ueſte rugas & ſinus inuenit. In arborum quoque fructibus, qui ante maturitatem ſunt decerpti, aſperitates quædam, & corticis contractiones oriuntur, quæ à ſimilitudine rugarum anilium, ueniunt & ipſæ in nominis huius communionem. Pli. lib. 12. cap. 7.

RVGIO, gis, rugiui, & rūgij, βρυχάομαι, unde Rugitus, qui proprie leonis eſt, cum uocem emittit. Auctor Philomelæ: Tigrides indomitæ rancant, rugiuntq; leones.

RVGO, gas, [*Inſaldare, increſpare*] ῥυτιδόομαι, rugas contraho. Plaut. in Caſ. Vide palliolum ut rugat. Rugata teſta, apud Pli. li. 9. ca. 33.

RVGOSVS, a, um, ῥυτιδώδης, rugis plenum. Col. li. 12. c. 43. Hæc ratio facit rugoſa acina. Idem li. 16. c. 31. Cortex omnibus in ſenectute rugoſior. Marti. lib. 3. Rugoſiorem ſtola cum geras frontem.

RVIDVS, a, um, à ruendo, i. cadendo, ut quidam uolunt, deductum: ut pilum ruidum, cuius crebro caſu frumenta pinſuntur, ſiue eualuantur. Pli. li. 18. ca. 10. Maior pars Italiæ ruido utitur pilo, rotis etiã, quas aqua uerſet obiter. Quem tamen Plinij locum explicãs Hermolaus, Ruidum pilum dictum innuit, non à ruendo, ſed ab aſperitate. quaſi ruuidum, ſiue, ut alii ſcribunt, rubidum: quod nomen antiquis aſperum & impolitum ſignificabat.

RVINA, næ, [*Ruina, caſo*] πτῶσις, πτῶμα, caſus, ſiue lapſus, à ruendo, i. cadendo. Cic. de Orat. Conclaue concidit ea ruina oppreſſus Scopas. Idem de Diuin. Dii habitantes inter duos mundos metu ruinarum. Ruinas item accipimus pro ipſis ædificiis dirutis. Ci. li. 3. Tuſc. Magis me mouerunt Corinthi ſubito aſpectæ parietum ruinæ, quàm ipſos Corinthios. Cæli ruina, pro tonitru. Virg. 1. Æne. Fluctibus oppreſſos Troas, cæliq; ruina. Vbi Seruius: Cæli ruina, i. tonitribus, quorum ſonus ſimilis eſt ruinis. Transfertur & longius, ut pro quauis calamitate accipiatur. Cice. 1. in Catil. Prætermitto ruinas fortunarum mearum Subdere caput ruinæ, eſt, exponere ſe periculo. Curtius li. 5. Ruinæ rerum illos ſubdere capita, in perniciem trahi. Ponitur aliquando pro morte. Pli. lib. 17. c. 25. Prodigium in noſtro æuo Neronis principis ruina factum. Hinc Ruinoſus, noſa, noſum, caducus ruinam minans: ut, Ædes malæ materiatæ, ruinoſæ, apud Ci. 3. Offic.

RVLLA, rullæ, inſtrumentum ferreum, ſtimulo ruſticorum additum ad uomerem detergendum. Pli. li. 18. ca. 19. Purget uomerem ſubinde ſtimulus cuſpidatus rulla. Eſt autem diminut. à Runa, quod eſt teli genus. unde Runatum dixit Ennius, pro runa armato, ſiue (ut Feſtus interpretatur) pro pilato, i. pilo inſtructo. [*Rella*]

RVMA, rumæ, μαστὸς, θηλὴ, à ueteribus dicebatur Mamma, ut annotauit Nonius, citans locum Catonis ex opere de lib. educ. Rumam (inquit Cato) priſco uocabulo mammam appellarunt: à qua Subrumi etiam nunc dicuntur agni. Hinc Irrumare dicebant antiqui pro lactare, quaſi rumam in os inſerere quod uerbum poſtea ad fœdæ libidinis ſignificationem tranſlatum. Rumam præterea Seruius interpretatur eminentiorem colli partem. quod & ipſum Feſtus innuere uidetur, cum Rumare antiquos dixiſſe ait pro Ruminare.

RVMENTVM, inquit Feſtus, idem quod abruptio.

RVMEN, ruminis proprie in animalibus quibuſdam dicitur quidam quaſi uentriculus, quo illa pabulum ad tempus demittunt, indeq; rurſus ad os reuocant: unde & Ruminatio nomen accepit. Rumen (inquit Nonius) locus eſt in uẽtre, quo cibus ſumitur, & unde redditur. Per tranſlationem tamen pro ipſo etiam ſumitur uentriculo, cibi, & potus receptaculo. Põponius, Proſtibulo, ut citat idem Nonius: Ego rumorem parui facio, dum ſit rumen, qui impleam. Feſtus rumen interpretatur, partem colli, qua eſca deuoratur. Rumen item antiqui pro ruma accipiebãt, i. pro ubere, ſiue mamma. Pli. lib. 15. ca. 18. Inuenta eſt lupa infantibus præbens rumen, ita enim uocabant mammam.

RVMEX, icis, λάπαθον, herba ſilueſtris ex lapathi generibus, à quibuſdam Oxalis appellata, ſatiuo proxima, foliis acutis, colore betæ candidæ, radice minima. Virg. in Moreto: Fœcundusq; rumex, maluæ, uiolæq; uirebant. Sunt ex recentioribus qui Rumicis appellationem latius accipiant: ut ad omnia lapathi genera extendatur. Plinius tamen ſpeciem iam depictam, a ceteris generibus, rumicis nomine diſtinguit, lib. 20. cap. 21. & lib. 19. cap. 12.

RVMIA, ſiue Rumina (ut alii malunt) dicta eſt Dea, quæ rumis, i. mammis, hoc eſt, pueris lactentibus præſidebat. Auguſtinus l. 4. de ciu. Dei. Var. li. 2. de re ruſt. c. 11. Nõ negarim ideo apud diuæ Rumiæ ſacellum à paſtoribus ſatam ficum. Ibi enim ſolent ſacrificare lacte pro uino, & pro lactentibus. Cato de liber. educ. ut citat Nonius: Hiſce lacte fit, non uino: Cuninæ propter cunas: Ruminæ, propter rumam ſic priſco uocabulo mammam appellabant: à quo Subrumi etiamnunc dicuntur agni.

RVMIFERO, famam ſpargo. Plaut. in Amph. Thebani non rumiferant probam.

RVMIGARE, μηρυκάομαι, Apul. li. 4. de Aſin. Vſus eſt pro ruminare, & quod Quinct. ac Pli. aiunt, remandere, & commanducare.

RVMINALIS ficus, Romæ fuit in Comitio, fulguribus ſub ea conditis ſacra, à ruminando (ut quidam uolunt) dicta quòd ſub ea pecudes æſtatis tempore frigora captantes, herbas ruminare conſueuerint. Aut certe (ut Pli. li. 15. ca. 18) quòd ſub ea inuenta ſit lupa, Romulo & Remo rumen, i. mammam præbens. Liu. lib. 1. primum Romularem ficum à Romulo dictam putat, quæ deinde uoce paulatim deprauata, Ruminalis cœpit appellari.

RVMINALES hoſtiæ, animalium, quæ ruminant. Pli. lib. 8. cap. 51.

RVMINO, as, pen. cor. & Ruminor, aris, deponens, [*Ruminare, maſticare bene*] ἀναμηρυκάομαι, ἀναμασάομαι, idem quod remandere, & cibum à rumine ad os reuocare: proprie de ijs dicitur animantibus, quæ in ſuperiore mandibula dentes primores non habent. Colu. lib. 7. Bos neque ruminat, neque lingua ſe detergit. Virg. 6. ecl. Ilice ſub nigra pallentes ruminat herbas. Pli. li. 10. ca. 73. Ruminant cerui, cum a nobis aluntur. Tranſlate pro in memoriam reuoco, & diligenter perpendo. Varro Bimargo, ut citat Nonius: Odyſſeam Homeri ruminari incipies. Idem Tanaquile, apud eundem Nonium Varro. Non modo abſens de te ſæpius cogitabit, ſed etiam ruminabitur humanitatem tuam. Ruminatio. Plin. lib. 11. cap. 37. Quibus neque dentes utrinque, neque ruminatio. Ruminatio, rei cuiuſpiam in memoriam reuocatio. Cic. Atti. lib. 2. Quid agere tur de ruminatione quotidiana.

RVMIS, ruma, i. mamma. Rumis (inquit Feſtus) mamma dicitur: unde & ruſtici appellant hœdos Subrumos, qui adhuc ſub mammis habentur. Varr. 2. de re ruſt. cap. 11. Mamma rumis, ſiue ruma, ut ante dicebant. inde Subrumi, agni lactentes.

RVMO, as, [*Mettere la mammella in bocca*] antiquis idem erat quod lacto, quaſi rumá in os inſero. unde Irrumare: quod olim nihil aliud erat, quam rumam, i. mammam, in os pueri inſerere, poſtea ad fœdæ libidinis ſignificationem tranſlatum. Rumare item antiqui dixerunt pro ruminare, teſte Feſto. nam & Rumam, ſi Seruio credimus, iidem pro rumine dixerunt, i. pro eminente ſub collo parte.

RVMOR, oris, [*Rumore, fama, nouella*] φήμη, ſermo in populo, ſine certo auctore, de recenti diſperſus re. Cic. in Phil. Improbiſſimis rumoribus diſſipatis. Terẽt. in An. Meum gnatum rumor eſt amare. Cic. ad Caſſium, li. 12. epiſt. Nihil perfertur ad nos, præter rumores de oppreſſo Dolabella. Idem Atti. li. 16. Rumoris neſcio quid afflauerat. Hor. 2. Ser. Sat. 6. Frigidus à roſtris manet per compita rumor. Virg. 12. Æne. Rumoresq; ſerit uarios. Aliquando pro ſtudio. Virg. 7. Æn. Iter inceptum peragunt rumore ſecundo.

RVMPO, pis, rupi, ruptum, [*Rompere, ſpezzare*] ῥήγνυμι, κατάγνυμι, frango, ſcindo. Virg. li. 5. Æne. Nodos, & linea uincula rupit. Rumpere uincula, eſt, effracto carcere, ſeſe, alium'ue è cuſtodia eximere. Cic. in Cati. Adiungit grauem pœnam municipibus, ſi quis eorum uincula ruperit. Interdum pro defatigare. Ter. in Hec. Vt me ambulando rũperet. Rumpere ſilentiũ, & Rumpere uocem, eſt rẽ ſilentio aliquandiu ſuppreſſam eloqui. Virg. 10. Æn. Quid me alta ſilentia cogis rumpere? Idem 2. Æne. Compoſito rumpit uocem & me deſtinat aræ. Rumpere moras, eſt auferre moras, feſtinare. Virg. li. 3. Ge. En age ſegneis Rumpe moras. Rumpere fidem, eſt fidem uiolare. Oui. epiſt. 23. Rupi, quam ruptam ſum mihi queſta, fidem. Rumpi item dicuntur, quæ nimia tenſione diſſiliunt. Cice. in Vatin. Vt aliquando iſta, quæ ſunt inflata, rumpantur. Inflatas rumpere ueſiculas, apud eundem 2. de Diuin. Hor. Ser. Sat. 4. Si te

ruperis,

ruperis,inquit,Par eris.Hinc,Rũpi inuidia, & Rumpi malis, pro grauiter,diſcruciari,& uix ferre poſſe.Virg.7.ecl.Inuidia rumpantur ut ilia Codro.Cic.Q.Fr.l.3.His malis reip.quibus antea rumpebar,nunc ne moueor quidem. Rumpo,pro rumpi facio. Mart. li.10.Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim:ſic, puto,Torquatus rumpet Otacilium.Ruptus,a,um.Virg.1.Geo.Vicinæ,ruptis inter ſe legibus,urbes Arma ferunt.Ruptor,oris.Liu. 4. Hic cine eſt,inquit,ruptor fœderis humani,uiolatorq́; gentium iuris?

RVMPI,porum,[*Rampoli,raſoli*]qui & Traduces dicuntur, brachia ſunt uitium,quibus ex arboribus in arbore traducuntur, & ſibi mutuò connectuntur.Varr.li.1.de re ru.ca.8. Ex arboribus in arbores traductis uitibus uinea fit: quos traduces, quidam rumpos appellant.Quibus ex uerbis Varr. quoniam manifeſtum eſt eoſdem eſſe Rumpos, qui alio nomine Traduces dicuntur. hiſce autem nominibus non arbores ipſas ſignificari,(ut quidam putauerunt)neque rurſus uites ipſas, ſed quædam uitium ueluti brachia, à ſua utrinque matre porrecta, & circa medium arborum interuallum ſibi occurrentia,ibidemq́; connexa, planum fit.Col. teſtimonio lib.5.ca.6.

RVMPOTINVM arbuſtum,genus arbuſti Gallici,à rumpis,i.traducibus nomen habens;qui utrinque à matre exporrecti,& crura medium arborum duarum interuallum ſibi occurrẽtes, connectuntur.Col.li.5.cap.6.Vites autem rumpotinas eas uocamus, ex quibus rumpi,i.traduces dicuntur.Col.loco iam citato.

RVMPOTINETVM,locus rumpotino arbuſto conſitus, uel ipſum arbuſtum rumpotinum.Col.li.5.cap.6.Ita conſtitutum rumpotinetum animaduerti,ut ad octo pedes locis ſiccis, & cliuoſis,ad duodecim pedes planis & uliginoſis tabulata diſponantur.

RVMVSCVLVS,paruus rumor.Cic. Att.li.2. Hominum rumuſculos.

RVNA,teli genus latiorem habens cuſpidem: à quo Runatus, i. runa armatus.Ennius:Runata recedit:i. pilata, ut exponit Feſtus.

RVNCINA,næ,fabrile inſtrumentum eſſe conſtat:id tamen quale ſit, uideo non ſatis conuenire inter eruditos.Nos Runcinã putamus, quam uulgus hodie Planulam uocat, qua fabri aſſamenta radunt & læuigant.idq́; ut ita cenſeamus,adducimur Plinii teſtimonio li. 16.c.42.Vbi ſic habet:Abies ualuarũ repagulis,& ad inteſtina opera aptiſſima ramentorum crinibus pampinato ſemper orbe ſeſe uoluens ad incitatos runcinarum raptus. Runcina item à Romanis dea credita eſt,quæ runcationi præeſſet.Auguſtinus.lib.4.Ci. Cum runcantur ſegetes,deam Runcinam præfecerunt.

RVNCO,as, [*Stirpare l'herbe cattiue*] βοτανίζω,herbas inutiles,frutices'ue noxios euello:ut,Rũcare ſpinas, apud Catonem de re ru. cap.2.Runcare ſegetem,eſt herbis noxiis expurgare. Plin.lib.18. cap.21.Siliginem,far,triticum, ſemen, hordeum occato, ſarrito, runcato.Hinc Runcatio. Colu.lib.2.cap.9.Frequentem exigunt ſarritionem & runcationem,ut herbis liberentur.Runcator.Col. lib.11.cap.3.Quæ præteriero,intelligi oportebit nullam operam poſtulare runcatoris.

RVO,is,rui,rutum,& ruitum,[*Ruinare, cadere,precipitare*] ἐρείπω, καταῤῥέω,cado,concido. Vir.2.Æn. Ruit alto a culmine Troia. Ter.Heaut.Quid ſi nuuc cælum ruat. Tranſlate pro effundi.Vir. li.6.Vnde ruunt totidem uoces reſponſa Sibyllæ.Pro decipi.Cic. li.3.Off.Emptorẽ pati ruere, & per errorem in maximã fraudem incurrere.Pro euertere,ſeu diſiicere.Et ſic habet accuſatiuum,cũ alibi abſolutum ſit.Vir.li.1.Ge.Cumuloſq́; ruit male pinguis arenæ.Idem 1.Æn.Spumas ſalis ære ruebant.Pro feſtinanter ire,ſeu in præceps ferri.Idem lib.10.Quò moriture ruis.Pro impellere. Ter.in Ad.Ceteros ruerem,agerem,raperẽ.Pro eruo,ſiue eximo. Vir.li.11.Confuſa ruebant Oſſa focis.Pro crepare,& graui ſonitu quodammodo ruinam minari.Idem li.1.Ge.Ruit arduus æther.i. tonitru percrepat. Ad eundem modum cæli ruinam,idẽ li.1.Æn. Pro tonitru poſuit.Fluctibus(inquit)oppreſſos Troas, cæliq́; ruina.Ver ruit,i.ad finẽ properat. Idem 1.Ge.Vel cum ruit imbriferum uer.Nox ruit,idem 6.Æn.Ruere nubem,eſt emittere.Virg.2. Geo.Et ruit atram ad cælum picea Craſſus caligine nubem.

RVPES,is,ἀπόῤῥωξ,mons præruptus à rumpendo. Cæſ. 2. Bel. Gal. Cum altiſſimis rupes,deſpectus haberet,&c.

RVPICAPRA,æ,αἴξ ἄγρια,capra ſilueſtris, quaſi rupium capra. Plin. lib. 11. cap. 37. Rupicapris in dorſum adunca cornua. Idem li. 8.cap.53.

RVPTVS,a,um,[*Rotto,ſpezzato*]ῥαγείς,fractus.Virg.2.Geo.Qua ui maria alta tumeſcant Obiicibus ruptis.Teſtamẽtum ruptum, cui opponitur Ratum.Cic.de Ora.Teſtamentum ruptum, aut ratum. Aliquãdo Ruptum dicimur,membris fractum ex diutino labore. Apul.Quouſque ruptum iſtum aſellum,nunc etiam claudum, fruſtra paſcemus?Aliquando pro eo ſumitur,qui ueſtibus eſt laceris, & pannoſus.Mar.Qui ſanet ruptos,dic mihi Galle quis eſt?

RVRALIS,& hoc le,ἄγροικος,quod ad rus pertinet. unde Rurales dii, Mercurius,Panq́;,quibus ſacrificabãt placentas, & uinum quadere extat non inuenuſtum Leonidæ Græci poetæ epigramma.

RVRESTRIS,& hoc ſtre,ἀγροικός,quod eſt ruris. Apul. Rureſtri uocabulo uulgus indoctum roſas laureas appellat.

RVRICOLA,æ,γεωργός,qui rus colit.Col.li.10.cap.31.Hæc ne ruricolæ paterentur monſtra?Ouid.5.Met. Ruricolaſq́; boues leto dedit.Aratrum ruricola,Ouid.4.Triſt.

RVRO,ras,ἀγροικίζω,ruſticor,ruri ago. Plaut. in Capt. Dum ruri rurant homines.Ruror,aris,deponens.Varro Serrano, ut annotauit Nonius,Dum in agro ſtudioſius ruror.

RVRSVS, & Rurſum,αὖ αὖθις,iterum, denuo. Cic.pro Mur. Facis, ut rurſus plebs in Auentinum ſeuocanda uideatur. Ter. Eun.Inimicitiæ,induciæ,bellum, pax rurſum. Rurſus, & Denuo coniuncta. Pla.in Pœn.Reuertor rurſus denuo Carthaginem. Ter. in Hecy. Trepidari ſentio, & curſari rurſum prorſum.Donat.Rurſum,proprie retro·prorſum,ante ſignificat:& eſt prouerbiale: ſicut dicimus,Surſum,deorſum:intro,foras:hac,illac.Quandoq; pro econtrario.Virg.Haud rurſum enodes trunci reſecantur.

RVS,ruris,[*Villa,poſſeſſione,contado*]χωρίον,ἀγρός,ἀγρονία, prædiũ ruſticum:ita dictum,teſte Var.li.4.de Lin.Lat.quòd in eo quotannis rurſus eadem fiant,ut capiatur fructus.Ci. pro Roſc.Am.Habet animi relaxandi cauſſa rus amœnum. Virg.3. Geor. Luciferi primo cum ſidere frgida rura Carpamus.

*RVRA ueteres incultos agros dicebant, id eſt ſiluas, & Paſcua. Ex libello uariorum auctorum de limitibus.

RVSCINO,onis, oppidum in extremis Galliæ finibus, non procul a montibus Pyrenæis. Pli.lib.3. cap.4. Vulgus Ruſcilionem hodie appellat.

RVSCVM, ruſci,uel Ruſcus,ὀξυμυρσίνη, humilis frutex, foliis myrti, ſed latioribus,cuſpidis ſpecie mucronato cacumine, baccis per maturitatem rubeſcentibus,quæ à mediis foliis depẽdent,nucleo intus oſſea duritia.Virg.7.Ecl.Horridior ruſco,proiecta uilior alga.Idem lib.2.Geor.Aſpera ruſci Vimina per ſiluam.Ruſco etiam ſepes muniebantur antiquis.Col.l.10.Hirſuto ſepes nunc horrida ruſco Prodit.

RVSPINA,ῥουσπίνα,oppidum Africæ proprie dictæ.Pli.lib.5.cap.4.

RVSPOR,ruſparis,μεταλλάω,ἐρευνάω,antiquis in uſu fuit pro ſcrutari,ſeu diligenter inquirere. Accius Nyctereſia, ut citat Nonius: Vagent ruſpantes ſiluas.Sic Ruſpari latebras, apud Feſtũ.Tranſlatio ſumpta à gallinis, quæ ruſpari proprie dicuntur, cum eſcam quærentes terram ſcalpunt.Hinc Corruſpor,pro conquiro. Plau. Corruſpare tua conſilia in pectore.

RVSSVS, & Ruſſeus,nomina coloris,ad rufum inclinantis,dilutius tamen rubentis.unde in factionibus aurigantiũ Ruſſati dicebantur, qui hoc colore erant exornati.Thyleſium in libello de coloribus.

RVSTICA uinalia, τὰ λήναια, XIIII.Cal. Sept. celebrabantur, quo die primum in urbem uinum deferebant.Feſtus auctor eſt,à Latinis primum diem hunc fuiſſe inſtitutum, qui aduerſus Mezentium pugnaturi,uinum Ioui eo die libarunt.

RVSTICANVS,na,num,[*Di uilla*]ἄγροικος, ruſticus. Cic. 3. de Ora. Quod loquitur,priſcum uiſum iri putat, ſi plane fuerit ruſticanum.Idem pro Roſ.Am.Tamen ne hæc attenta uita & ruſticana relegatio,atque amandatio appellabitur.

RVSTICARIVS,a,um,ἐπαγροικός,quod ad rus,aut ruſticum pertinet. Vnde,Falces riſticarias dixit Varr.1.de re ruſt.cap.22.

RVSTICATIM,[*Villanamente*]ἀγροίκως,pro ruſtice. Pompon.Ego ruſticatim tangam,urbanatim neſcio.

RVSTICATIO,actus ruſticandi.Cic.de Amic. Ruſticationes communes.Colum.lib.11. cap.1. Hoc præceptum ruſticationis memoriæ tradidi.

RVSTICITAS,atis[*Ruſtichezza,uigliaccaria*]ἀγροικία,urbanitati contraria.Mart.li.7.Hirſutum,& dura ruſticitate trucem. Quandoque pro inepta & timida uerecundia. Ouid.in arte.Et,ſi ruſticitas non uetat,ipſa rogat.Ibidem:Ruſticitas,non pudor ille fuit.

RVSTICO,aris,ἀγροικῶ,ruri dego.Cic.Tironi: Liceat modo ruſticari.Idem Att.Sin ruſticatur,quid ſcribat ad te.

RVSTICVLA,auis perdici ſimilis,niſi quòd roſtrum longius habet. Plin.li.10.cap.38.Ambulant aues aliquæ,ut paſſeres, merulæ:currunt,ut perdices,ruſticulæ.Mart.li.13.Ruſtica ſum perdix:quid refert,ſi ſapor idem?

RVSTICVLVS,a,um,dimin.ſubruſticus,id eſt,qui moribus nonnihil ruſticis eſt præditus.Cic.pro Sext.Senſit ruſticulus non incautus, ſuum ſanguinem quæri.Mar.li.10.Ruſticulum nimis libellum.

RVSTICVS,a,um[*Coſa pertinente à uilla*]ἐπαγροικός,ut, Domus ruſtica. Cic. pro Quinct. Erat ei pecuaria res ampla, & ruſtica, ſane bene culta,& fructuoſa.Pro Roſc.Amer. Vita hæc ruſtica, quam tu agreſtem uocas,parſimoniæ, diligentiæ, iuſtitiæ magiſtra eſt. Quandoq; Ruſticus dicitur,moribus, & uita incultus. Vir. 2.ec. Ruſtic es Corydon.Quinctil.li.2.ca.11.Manus indoctæ ac ruſticæ. Vnde ueteres Ruſtice pro barbare uſurpabant, ſiue imperite, ut

ſolet ruſticus.Cic.3.Off.Vrgent ſane ruſticæ.negant enim poſſe, & in eo perſtant.Ruſticus,ci,ſubſtant.agricola,huc ruri habitans. Plaut in Merc,Vrbani fiunt ruſtici.Vir.2.Geo. Curas uenientem extendit in annum Ruſticus. Cic.in Or. Sermo non modo urbanorum,ſed etiam ruſticorum.

Rvta,orum,apud iureconſultos,quaſi eruta dicuntur:ut arena,creta,& his ſimilia,nondum in opus conuerſa.Feſtus: Ruta cæſa, dicuntur,quæ uenditor poſſeſſionis ſui uſus gratia cóciderat, eruendaq; contraxerat. Vlpian.in.l.fundi. de Act. emp. & uend. Si ruta cæſa excipiantur in uẽditione,ea placuit eſſe ruta,quæ eruta ſunt ut arena, creta,& ſimilia: Cæſa ea eſſe,ut arbores cæſas,& carbones,& his ſimilia. Mutius l. In rutis.de Verbo. ſignificati.In rutis & cæſis ea ſunt, quæ terra non tenentur,quæq; opere ſtructili tectorio'ue non continentur. Ne in rutis quidem, & cæſis: prouerbialis locutio,eſt qua uſus eſt.Cic.2.de Orat.pro,Nulla in parte. Sed dicere te(inquit Cic.)cum ædes uenderes,ne in rutis quidem & cæſis ſolum tibi paternum recepiſſe. Vide de hoc plura in Adagiis Eraſ.

Rvta,æ,[*Ruta*] πήγανον,herba nulli non nota,etiam hodie nomen uel apud uulgum retinens,luminibus claritatem afferens,ſed Venerem coercens.dictam uolunt,quòd una ex omnibus herbis, ob multiplicem eius uſum,maxime eruatur.Ouid.2.de Rem. Vtilius ſumas acuentes lumina rutas. Ruta muſtelæ contra ſerpentes dimicaturæ ſe muniunt: habet enim præſentaneum aduerſus uenena omnia remedium.Pli.li.20.cap.13.Hinc Rutaceus,a,um,ex ruta confectum,Rutatus,ta,tum,ruta conditũ:ut, Muſtum rutatum. Pli.Inuenio muſtum rutatum populo datum. Rutati lacerti, ruta conditi.Mart.li.10.Secta coronabunt rutatos oua lacertos.

Rvtabvlvm,li,auctore Feſto,inſtrumentum,quo ruſtici utuntur in proruendo igne,panis coquendi gratia.Col.li. 12.cap.18.

Rvtheni,ῥουθηνοί,populi Galliæ Aquitanicæ, uulgo Rhodes. Alii ſunt Rutheni in Sarmatia Europæa,non procul à Tanai fluuio:hodie Ruſſi dicti,& eorum regio Ruſſia.

Rvtilesco,leſcis,ξανθίζομαι,rutilus fio.Pli.li. 8. ca. 55.In alpibus candidi lepores,niuem:liqueſcente ea rutileſcunt.

Rvtilo,as,[*Fare riſplendere, riſplendere*] ξανθίζω, aliquando actiuum,idem quod rutilum facio.Pli.li.28.ca.1.Gallorum hoc inuentum rutilandis.Comæ promiſſæ,& rutilatæ. Liu.li.8.c.12.Crinis rutilatus,Tacit.li.20.Interdum neutrum eſt abſolutum,ſignificans,rutilo colore reſplendere.Virg. 8.Æn. Arma inter nubem cæli in regione ſerena Per ſudum rutilare uident.

Rvtilvs,la,lum,πυρσὸς,πυῤῥὸς,color ex flauo rubeſcens,cum quadam ſplendoris exuberantia.Plin.li.8. cap.18.Albis maculis colorem rutilum diſtinguentibus.Cice.in Som. Scip. Rutilus fulgor, quem Martem dicitis.

Rvtrvm,rutri,σκαφεῖον,quo quid eruitur:à ruendo. nã ut aratũ Aratrum,ſic rutũ Rutrum facit.Feſtus:Rutrũ tenẽtis iuuenes effigies in Capitolio ephebi fuit.Plin.li.36.ca.23.Experimentum marmorati eſt in ſubigendo,donec rutro non cohæreat.Cato c. 11.Oportet habere uillicum palas ſex,rutra quatuor.Diminutiuum eſt Rutellum.Lucil.lib.9.Sat.ut citat Nonius:Rutellum unum affert.

Rvtvbam.ueteres turbationem appellabant, teſte Nonio. Varro Sexageſ.Nunc ſumus in rutuba. Eſt etiam Rutuba Liguriæ fluuius.Plin.li.3.cap.5.

Rvtvli,ῥούτουλοι,antiquiſsimi Italiæ populi, qui Latii partem tenuerunt,Ardeæ proximam.hi duce Turno aduerſus Æneam bella geſſerunt,ut late deſcribit. Virgilius ſex poſterioribus Æneidos ſuę libris.Pli.li.3.cap.5.

Rvtvpiae,Britanniæ inſulæ portus.Ptol.l.2.c.3.Vulgo Sãduinch.

Rvtvpinvm,promontorium Britanniæ.Luc.li. 6.Aut uaga cum Tethys,Rutupina'ue littora feruent.

DE LITTERA S

S Littera ſemiuocalis, ut quæ ſonum ſuum à uocali auſpicetur,& in ſe ipſam terminet.

S ANTE A

Saba,σαβὰ,Steph.ciuitas regia Æthiopiæ, inquit Ioſephus,quam poſtea Cambyſes, à ſororis ſuæ nomine,Meroen denominauit. hanc Nilus circundans, inexpugnabilem reddebat.Dicta Saba, ἀπὸ τοῦ σέβειν,colere & uenerari: quia thus mittit, quo in ſacrificiis utuntur. Sunt qui dicant Saba, Arabum lingua myſterium ſignificari:Hieronymus uero conuerſionem ſonare autumat.

Sabaei,σαβαῖοι,populi felicis Arabiæ,ditiſsimi ſiluarum fertilitate odorifera:quorum metropolis eſt Saba,quam Strab.li.16.Meriabam uocat. His proxima eſt(inquit) feliciſsima Sabæorum terra, quæ maxima natio eſt. Apud hos thus,& myrrha, & cinnamomum naſcitur,in ora etiam balſamum. Ioſeph li. 1.à Saba Cuſi filio,qui à Cham ortus fuit,dictos Sabæos affirmat. Seruius putat ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι,uenerari:quòd eos ipſorum ture ueneramur. Vir.1.Geo. India mittit ebur,molles ſua thura Sabæi.

Sabaevs,a,um,σαβαῖος.Col.lib.10.

Sabaoth,Hebraicum nomen,pluralis num.& fœm. gen. exercitum ſonans,uel militiam.unde dominus Sabaoth, aliquoties in ſacris litteris occurrit,pro,Dominus exercituum.

Sabatia,Pomponio, Plinio Vadum Sabatium, oppidum Liguriæ maritimum,olim nobili portu inſigne.Hodie Sauona.

Sabatra,Sabæorum oppidum,in littore maris rubri.Pli.li. 6.ca.29.

Sabbatarii,dicti Iudæi à Romanis, quod Sabbata ſuperſtitioſe colerent.Mart.li.4:Quòd ieiunia Sabbatariorum.

Sabazivs,Bacchi cognomen,ἀπὸ τοῦ σαβάζειν:quod uerbum Phrygibus,aliiſq; nonnullis barbaris ualet bacchari. Cœlius Rhodig. lib.7.cap.15.

Sabbatizare.eſt ſabbatum obſeruare.Hiero.in Leuitico.

Sabbatvm,ti,σάββατον,Hebræi ſeptimum quenque hebdomadæ uniuſcuiuſque diem appellabant,quem ethnici Saturni diem nominant:quo die Iudæi ab opere omni feriabantur,Deum mundi architectum imitati,quem ſacræ litteræ tradunt,confecta ſex diebus mundi machina,eaq; exornata, ſeptimo die quieuiſſe:unde & Sabbatum uocauerunt:quæ uox Hebræis diem quietis ſignificat. Apud Hebræos quoque Sabbatum,teſte Ioſepho,pro ſeptimana accipitur.unde illud in Euangelio:Ieiuno bis in ſabbato.

Sabae,Syrorum lingua,menſis Februarius dicitur.

Sabellicvs,ca,cum.Virg.3.Ge. Denteſq; Sabellicus exacuit ſus.

Sabelli,populi à Sabinis orti, qui incolunt montes, qui ſunt inter Sabinos & Marſos:olim Samnites dicti, teſte Plin. lib. 3. cap. 12. Hinc Sabellus,a,um.Virg.2.Geor,Marſos,pubemq; Sabellam.

Sabina,æ, βράθυ,herba duorũ generum,quarum altera cupreſſi,altera tamaricis folia refert.Pli.li.24.ca.11. Col. li.6.cap.4.

Sabinam,pe.cor.Illyrii appellabant telum uenabuli ſimile:Ennius. Illyrii reſtant ſicis,ſabiniſq; fodentes. Hæc Feſtus.

Sabini,populi in quarta Italiæ regione,non procul à Roma, à religione & cultu deorum cognominati:quaſi Sebini, ἀπὸ τοῦ σέβειν. Silius uero,à Sabo auctore gentis,Sabinos dici putat,qui lib.8. ait:Pars laudes ore ferebant Sabe tuas, qui de patrio cognomine primus Dixiſti populos magna ditione Sabinos.Hos Pl.n.Apennini iugis uallatos utrinque ſcribit.Strab.Sabinos, ait, anguſtum incolere agrum in lõgitudinem protenſum,à Tiberi uſque Nomentum oppidum,ſtad.mille uſque ad Veſtinos.

Sabis,fluuius Carmaniæ, in ſinum Perſicum illabens. Ptol. Tab.6. Aſiæ,& Pli.li.6.cap.23:Item Sabis, Arabum deus.

Sabrina,p.p fluuius Britanniæ inſulæ.Tacit.lib.12.

Sabvletvm,ti,ψαμμαθών,locus in quo ſabulum abundat. Plin. lib. 27.cap.8.

Sabvlo,onis,[*Sabbia,arena*] ἄμμος,Sabulum.Col.li.4.ca.33.& Var. 1.de re ruſt.cap.9.Rudus,arena,ſabulo,argilla.

Sabvlosvs,ſa,ſum,ἀμμώδης,plenum ſabulo. Pli.li.13.ca.4.

Sabvlvm,li,[*Sabbione*] ἄμμος,ψάμμαθος,arena craſsior, ponderoſiorq;.Plin.lib.17.cap.43.

Sabvrra,urræ,[*Sabbione,belletta,ſaorna*] ἕρμα, proprie ſabulum uilius,& craſsius,quo naues onerari ſolent uſque ad certam menſuram,quo ſtabiliores ſint.Pli.li.10.c.23.Certum eſt,Pontum tranſuolaturas,primum omnium anguſtias petere,mox ſaburra ſtabiliri. Liui.27. Se in animo habuiſſe,onerarias ducere multa ſaburra grauatas.Priſcianus præcipit in hac uoce b,litteram eſſe geminandam,quod an uerum ſit ipſe uiderit:Virg.certe primam ſyllabam corripit,li.4.Geor.Fluctu iactante ſaburram.

Sabvrro,ἑρματίζω,ſaburra onero, & ſtabilio aduerſus uim uentorum.Pli.lib.18.cap.35.Echini ſeſe arena ſaburrantes, tempeſtatis ſigna ſunt.Solinus:Grues ſublatis lapillis ad moderatam grauitatem ſaburrantur.

Sabvrratvs,a,um,ſaburra oneratus: tranſlate quouis modo expletus.Plaut.Ciſt.Vbi ſaburratæ ſumus,largiloquæ ſumus.

Sacae,carum,Scythiæ Aſiaticæ populi, Iaxarti fluuio uicini. Ptol. Tab.Aſiæ.7.Pli.li.6.cap.17.Vltra ſunt Scytarum populi, Perſæ illos Sacas uniuerſos appellauere.Str.li.11.

Saccaria,æ,σακκοπωλικὴ,ſaccorum mercatura. Apul.lib.1.de Aſin.

Saccarivs,qui ſaccis geſtandis uictum quæritat. Paul.l. Qui fundum de Contrahen.empt.Siquid ex ſacco ſaccarii ceciderit.

Saccharvm,ri,pen.cor.[*Zucharo*] σάκχαρον.naſcitur in Arabia, India,Creta,Italia,& Sicilia.Pli.li.12.ca.8.Saccharũ & Arabia fert, ſed laudatius India. Eſt autem mel in arundinib.collectum,gummi modo candidum,dentibus fragile: ampliſſimum nucis tantum auellanæ magnitudine,ad medicinæ tantum uſum. Hæc Plin. Hodie præſtantiſſimum aduehitur ſaccharum ex Fortunatis inſulis, quas Canarias uocant,in metæ formam redactam. naſcitur & in Ægypto, Cypro, Rhodo. Galeni ſeculo ſaccharum uix notum erat,

erat hodie tam uulgatum, ut ne quotidianus quidem cibus placeat ſine ſaccharo.

SACCIAZA, σακκίαζα, oppidum Africæ proprie dictæ. Ptol. lib. 4. c. 3.

SACCIPERIVM, rii, è ſacco & pera: maior crumena, & minor marſupii receptaculum. Plau. in Rud. Marſupium plenum argenti fuit in ſacciperio.

SACCVLARII, orum, apud iureconſultos accipiuntur pro fraudulentis impoſtoribus, qui uetitas in ſacculo artes exercent, & partem ſubducunt, partem ſubtrahunt, quos Vlpianus ait plus quam fures puniendos, de Extraordinar. criminalibus. lege Saccularii.

SACCVLVS, & Sacellus, σακκίον, marſupia. Aſcon. Sicci, unde ſacculi, & ſacelli. Saccus frumentarius, quo frumentum geritur. ſaccus niuarius, i. colum ex lapide ſpongioſo, ad colandas aquas ex niuibus reſolutas.

SACCVS, ci, nota res: quippe quæ non modo apud Græcos & Latinos uerum & apud Italos, Hiſpanos, Flandros, Germanos, Gallos, multarumq; aliarum linguarum homines eodē nomine dicatur. Hor. 1. Ser. -Congeſtis undique ſaccis Indormis inhians. Cic. 3. Ver. Cum ciuitatibus frumentum, cilicia, ſaccos imperaret.

SACELLVM, li, ἱερὸν, locus paruus Deo ſacratus cum ara. Ci. de Leg. agr. Sunt loca publica urbis, ſunt ſacella.

SACER, cra, crum, [*Sacro*] ἱερὸς, uenerabile, & conſecratum. Virg. lib. 8. Æn. Extulit os ſacrum cælo, tenebraſq; reſoluit. Plau. Men. Ego te ſacram coronam ſurripuiſſe Iouiſcio. Miſcere ſacra profanis, Hor. li. 1. epiſt. 17. Ædes ſacra, Cic. Brut. li. 13. Arces ſacræ, Virg. li. 3. Geo. Capitur nonnunquam pro execrando, ſceleſto. Hora. li. 2. Ser. Sat. 6. Inteſtabilis, & Sacer eſto. Idē li. 3. Æn. Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames? Antiquitus homo ſacer, dicebatur, qui poſt diras execrationes, peſtis, alteriuſ'ue calamitatis expiandæ gratia, alicui deorum immolabatur. Macr. li. 3. Sat.

SACER IGNIS, ἐρυσίπελας, morbus, cuius multa ſunt genera, quæ apud Pli. habentur li. 26. ca. 11. Celſus li. 5. Sacer quoque ignis malis ulceribus annumerari debet. Eius duæ ſunt ſpecies. Alterum ſubrubicūdum, aut miſtum rubore, atque pallore, exaſperatumq; per puſtulas continuas, quarum nulla altera maior eſt. In his ſemper fere pus, & ſæpe rubor cum calore eſt. alterum autem eſt in ſumma cutis exulceratione, ſed ſine altitudine latum, & ſubliuidum. Hæc Celſ. In pecudibus (nam & eas infeſtat) Puſula appellatur. Col. li. 7. ca. 5 Eſt etiam inſanabilis ſacer ignis, quem Puſulā uocant paſtores Ea niſi compeſcitur intra primam pecudem, quæ tali modo correpta eſt, uniuerſum gregem cōtagione proſternit. ſiquidem nec medicamentorum, nec ferri remedia patitur. Inter ſacri ignis ſpecies numeratur, quem uulgus ignem S. Antonii uocat. à Plinio, ni fallor, Zoſter appellatur, medium hominem cingens, & ubi cinxerit, enecans.

SACER MONS, ἱερὸς ὄρος, trans Anienem fluuium ultra tertium milliarium appellatur, quem plebs Romana poſt expulſos reges, cum nexu potentiorum premeretur, ſeceſſione facta à patribus, urbeq; relicta, occupauit: neque, niſi impetratis ſuis ſacroſanctis magiſtratibus, cum patribus rediit in gratiam. Liu. li. 2.

SACER MORBVS, [*Mal caduco*] ἱερὰ νόσος, ἐπιληψία, idem qui & comitialis, quòd comitia diſſolueret; & Herculeus, quòd Hercules eo laboraſſe dicatur. ſacer autem idcirco dici putatur, quòd ſanctiſſimam hominis partem, i. animæ rationalis domicilium infeſtet.

SACER SERPENS. ἱερὸς. ſerpentis genus admodum exiguum, adeo tamen peſtilēs. ut uel maximi angues uenenū eius reformidēt, eoq; adueniēte diffugiant. Magnitudo huic ad cubitū, ſpecies hirſuta.

SACERDOS, tis, [*Sacerdote, prete*] ἱερεύς, qui Deo dicatus eſt ad ſacrificia facienda. Ci. 4. Aca. Sacerdotes deorum uacationem habent. Apud Romanos uaria erant ſacerdotum genera, Flamines Diales, Martiales, Quirinales, Salii, pontifices minores, pontifices maximi, reges ſacrorum, ſacrificuli, & Galli, qui Cybeles ſacra faciebant. Oui. 3. Am. el. 7. Ille ego Muſarum purus, Phœbiq; ſacerdos. Virg. 6. Æn. Quiq; ſacerdotes caſti, dum uita manebat, Quiq; pii uates. Sacerdos, tis, genere fœm. Virg. 6. Æn. Ne ſæui magna ſacerdos. Idem 3. Æn. Curſuſq; dabit uenerata ſacerdos.

*SACERDOS. non eadem ſemper Romæ fuit creandorum ſacerdotum ratio. cum enim, ueteri lege, ac more, augures ab auguribus, pontifices à pontificibus, reliqui ſacerdotes à ſuis quique collegiis crearentur; unus pontifex maximus à populo; quod omnium pene hiſtoricorum, Liuii maxime teſtimonio conſtat; Cn. Domitius tribunus pl. Neronis imperatoris atauus, pontificibus offenſior, quòd alium, quàm ſe, ſui patris in locum cooptaſſent, lege lata ius ſacerdotum ſubrogandorum à collegiis ad populum tranſtulit, eo anno, quo C. Marius tertium conſul fuit. nec multo poſt ipſe pontifex maximus populi ſuffragio creatus eſt. huius legis in II in Rullum oratione Cicero meminit. item in ea pro C. Cornelio, quæ integra non extat. Poſtea L. Sylla, rerum potitus, cum alia multa contra populum, qui Marianas partes fouerat, tum hoc ſanxit, ut rurſus ſacerdotes à collegiis crearentur. de quo ſic Pedianus in diuinationis commentario: Victore Sylla, Spoliatus eſt populus R. arbitrio creandorum ſacerdotum. Sed quemadmodum legem Domitiam abrogarat ſua lege Sylla: ſic legem Syllæ, aliquot poſt annis, T. Atius Labienus tribunus pl. abrogauit, Domitiamq; reſtituit. fecit autem hoc auctore C. Cæſare: qui, ſi populus in mandando ſacerdotio ſuffragium ferret, ſe, qui popularis admodum erat, pontificem maximum, in demortui Metelli Pii locum, creatum iri, non ſine cauſſa putabat, quod re comprobatum eſt. nam, P. Seruilio Iſaurico, & Q. Lutatio Catulo, conſularibus uiris, & prouecta iam ætate, deiectis, ipſe, nondum prætorius, in ampliſsimi ſacerdotii gradum aſcendit. Tulit & ipſe legem, non quæ a Labieni lege diſcreparet, (fuit enim uterque popularis) ſed quæ nouum aliquod ius adſcriberet. Domitiam quidem legē in eo capite confirmauit, ut abſentibus petere ſacerdotia liceret. rurſus a populo ad collegia, lege Labieni abrogata, ius cooptandorum ſacerdotum retulit poſt obitum Cæſaris M. Antonius conſul, eo conſilio, ut facilius ac certius M. Æmilius Lepidus, cuius filio filiam ſuam collocauerat, pontifex maximus in Cæſaris locum ſubrogaretur. ita ius creandi ſacerdotes quater immutatum eſt, à Domitio, Sylla, Labieno, Antonio. atque hoc quidem ſatis ex hiſtoria patet. mihi tamen & de quinta mutatione oritur opinio, ut puto, ſatis certa, primum ex epiſtola ad M. Brutum; in qua ita ſcriptum eſt. Panſa uiuo, celeriora omnia putabamus. ſtatim enim collegam ſibi ſubrogaſſet. deinde, ante prætorem, ſacerdotum comitia fuiſſent. cum enim, quo tempore hæc epiſtola ſcripta eſt, tum non a collegiis, ſed à populo ſubrogari ſolitos eſſe ſacerdotes, manifeſtum ſit, quia comitia de populo dici nemo neſcit; hæc autem epiſtola eo anno ſcripta ſit, quo Hirtius & Panſa conſules fuerunt, id eſt eo, qui Antonii conſulatum primus conſecutus eſt: liquet, Antonii legem non eſſe ſeruatam, ſed eam, quam Domitius. tulerat, iterum eſſe reſtitutam. nitor etiam Dionis teſtimonio; qui lib. XLVI leges Antonii à Panſa conſule abrogatas eſſe narrat. quod etiam fecit Lentulus ille, qui ſcripſit his uerbis ad Ciceronem: Primus ego leges Antonianas fregi. Eſt etiā ex ipſo Cicerone minime dubium de abrogatis Antonii legibus argumentum. Acta, inquit, oratione XIII in ipſum, Antonii reſcidiſtis: leges refixiſtis: per uim, & contra auſpicia latas decreuiſtis. Præterea patet hoc eo clarius, quòd in ea de qua proxime memini, ad Brutum epiſtola proximam legem de ſacerdotiis Cicero Iuliam appellat. quòd ſi poſt Antonii conſulatum in quo legem tulit de lege cooptandi proxima dicitur C. Cæſaris lex: nimirum ſublata iam erat Antonii.

SACERDOTALIS, le, ἱερατικός, quod ad ſacerdotē pertinet. Liu. 5.

SACERDOTISSA, æ [*Sacerdoteſſa*] fœm. gen. dixit Gel. quamuis Sacerdos communis gen. ſit, li. 7. ca. 15. Cæremoniæ, quas Flaminicas ſacerdotiſſas Dialeis ſeorſum aiunt obſeruitaſſe.

SACERDOTIVM, tii, [*Sacerdotio, beneficio*] ἱερωσύνη, modo ſacerdotis dignitatem ſignificat, ut eſt illud: Fungi ſacerdotio. Ci. pro domo: Licinia uirgo ueſtalis, ſanctiſsimo ſacerdotio prædita. Modo ſacerdotis prouentum. nam apud Gentiles ſacerdotia fuerunt, qualia nos Chriſtiani minus Latino in hac ſignificatione uocabulo Beneficia appellamus. unde Liu. l. 9. Gens Potitia, cuius ad aram Herculis familiare ſacerdotium erat. Sacerdotiorum autem, ſicut & beneficiorum, duo fuerunt genera: unum, quod ſacris eſſet addictum locis, quæ reip. aut principum, aut pontificum collegii collationis eſſent: alterum, quod ædis aut ſacelli iuris eſſet, à patre familias ea ratione, erecti, dedicatiq;. ut & ſacrorum cura, & fructuum ipſius ſacerdotii perceptio, ad ſolam gentem, familiamq; ſuam perpetuis ſucceſsionis deuolueretur. quod ſacerdotiorum genus à priſcis gentilia ſacerdotia, à noſtris Beneficia iuris patronatus appellata ſunt. Tacit. de Othone: Adoleſcentes auitis, & paternis ſacerdotiis in ſolatium repoſuit. Liu. 30. In eius locum pontifex (nam duo ſacerdotia habuit) Sulpicius Galba.

SACODIOS, σακόδιος, gemma hyacinthini coloris: unde nomen habet. nam Indi hyacinthinum colorem Sacon uocant. Plin. lib. 37. cap. 9.

SACOMA, pe. pro. genitiuo, tis, σήκωμα, æquipondium: i. quod in libra apponitur ad æquilibrium faciendum: Vitr. li. 9. ca. 3. de Archimede: Aurum ad ſacoma appendit redemptori

SACRA VIA, ἱερὰ ὁδός, in urbe Romana uocitata eſt, quòd in ea ictū fœdus ſit inter Romulum & Tatium: ſiue quòd continuo ea utebantur ſacerdotes Idulium ſacrorum conficiendorum cauſſa. Extendebatur autem à domo regis ſacrificuli uſque ad ſacellum Streniæ, & rurſus à regia uſque in arcem Cic. pro Planc. Siquando iactor in turba, non illum accuſo, qui eſt in ſumma Sacra uia. Hanc Horatius Sacrum cliuum uocauit.

SACRAMENTVM, quid proprie fuit ueteribus, explicat. Varr. li. 4. de Lin. Lat. his uerbis. Sacramētum à ſacro: & qui petebat & qui inſi

ciabatur, uterque quingenta æris ad pontificem deponebat. qui iudicio uicerat, ſuum ſacramentum à ſacro auferebat: uicti ad ærarium redibat. Ex quibus uerbis, conſtat, Sacramentum antiquis aliud non fuiſſe, quàm pecuniam ipſam à duobus contendentibus apud pôtificem ea lege depoſitam, ut, qui ſponſione uiciſſet, ſuam integram auferret, uicti pecunia ærario uendicaretur. Ci. de Or. Agerent tecum Pythagorei: quibus cum tibi iuſto ſacramento cõtendere non liceret. Iniuſtis uindictis & ſacramentis fundos alienos petere, idem pro Mil. Sacramentum item, interprete Feſto, dicitur quicquid iuſiurandi ſacratione interpoſita geritur. Hinc ſacramentum militare, quo militares in uerba imperatoris ſui iurabant: quod niſi præſtitiſſent, iuſti milites non uidebantur, eoq; ſoluti, in hoſtem legitime pugnare non poterant. Legitima (inquit Seru.) militia eorum, qui ſinguli iurabant pro rep. ſe eſſe facturos nec diſcedebant niſi completis ſtipendiis, & Sacramentum uocabatur: Vegetius de re militari l. 2. Milites iurare ſolent, & ideo militiæ ſacramenta dicuntur. Iurant autem ſe omnia ſtrenue facturos, quę præceperit Imperator, nũquam deſerturos militiam pro Romana rep. Iuuen. Sat. 16. Sacramenta figurate pro ipſis militibus poſuit: Præmia nunc alia atque emolumenta notemus Sacramentorum: i. militum iuramento, & ſacramento rogatorum. Suet. in Cæſa. Sanxit ne quis ciuis maior uiginti annis maior'ue decem, qui ſacramento non teneretur, plus triennio continuo Italia abeſſet. Teneri ſacramento, eſt obligari per ſacramentum. Sacramento contendere, quid ſit, iam ex Varrone docuimus. Sacramento rogari, iureiurando adigi. Quinct. li. 12. ca. 2. Qui uelut ſacramento rogati, uel etiam ſuperſtitione conſtricti, nefas ducunt à ſuſcepta ſemel perſuaſione diſcedere.

SACRANI, populi Italiæ, Romæ uicini, qui à Corybante quodam, Magnæ matris ſacerdote, ea loca tenente initium duxerunt. A ſacrificando dicti. Corybantium enim erat, Matri deum ſacra facere. Seruius tamen Ardeates intelligi putat, propter uer ſacrum, quod apud eos immolationis genus erat, quo grauibus periculis adducti, uouebant, quæcunque proximo uere apud ſe animalia nata eſſent, ſe immolaturos. Vide Seruium in illud Virgil. 7. Æn. Et Sacranæ acies.

SACRARIVM, ſacrarii, [*Sacreſtia*] ἱεροφυλακεῖον, ἄδυτον, locus ſacer in templo, in quo ſacra reponuntur. unde à Ci. Sacrariũ Bonæ deæ nominantur. Sèn. li. 5. Quæſt. Arcana illa rerum naturæ ſacra in interiori ſunt clauſa ſacrario. Ægeſipp. li. 5. ſcribit, ſacrarium templi Hieroſolymorum fuiſſe profanatum à gentibus, quò ſolus ſemel in anno princeps ſacerdotum ſolebat intrare. Quid interſit inter ſacrum locum & Sacrarium, oſtendit Vlp. in. l. Sacrar. de Diuiſ. re. inquiens: Sacer locus eſt conſecratus: Sacrarium, in quo ſacra reponuntur. Suet. tamen de Auguſto, non tam pro ſacrorum repoſitorio, quàm pro ſacello, locoq; ſacrato ſumpſit. Natus eſt (inquit) Auguſtus ad capita bubula, ubi nunc ſacrarium habet, aliquãto poſt, quàm exceſſit, conſtitutum. Ponitur & Sacrarium pro larario in ædibus priuati. Cic. ad Memmium li. 15. Euandro, qui habitat in tuo ſacrario, multum utor.

SACRATAE, leges, ὅσιοι νόμοι, quibus ſancitum erat, ut ſi quis aduerſus eas feciſſet, ſacer alicui deorum cum familia, pecuniaq; eſſet: Liuius lib. 2.

SACRES porci, appellabantur qui puri eſſent ad ſacrificium, qui immolabantur, cum primum depulſi eſſent ab ubere. Sacres dicti, quod tum primum ad ſacrificia eſſent idonei. Plau. in Men.

SACRICOLAE, pen. cor. ἱερόδουλοι, miniſtri ſacrorum. Taci. li. 19. Domitianus turbæ ſacricolarum immixtus.

SACRIFER, ra, rum, ſacra ferens. Ouid. 4. Faſtorum. Eſt dea ſacriferas pene ſecuta rates.

SACRIFICALIS, le, ἱερουργικός, ut, Apparatus ſacrificalis. Taci. li. 2.

SACRIFICATIO, onis. Cic. 1. de nat. deo.

SACRIFICO, cas, [*Sacrificare*] θύω, καθαγιάζω, ἱερουργῶ, ſacrum facio. Plaut. in Cap. Quando ſacrificat, ad rem diuinam, Samiis uaſis utitur. Interdum per ſacrificia ueniam peto. Plaut. in Pœn. Si hercle iſtuc unquam factum eſt, tum me Iupiter faciat, ut ſemper ſacrificem, neque unquam litem. Nam, Litare, eſt ueniam impetrare. Confunduntur tamen.

SACRIFICVLVS, ἱεροποιός, ſacerdos, à ſacris faciendis. Sueton. in Domit. Iſiaci celatus habitu, inter ſacrificulos uanæ ſuperſtitiones. Rex ſacrificulus, Romæ poſt exactos reges primum creatus eſt: quòd quædam ſacra ita inſtituta eſſent, ut neceſſe eſſet, ea per regem obiri. Liu. li. 2. Gell. li. 10. ca. 15. Super flaminem Dialem in conuiuio, niſi rex ſacrificulus, haud quiſquam alius accumbit. Liu. lib. 26. Vulgo pontifices, aures, ſacrificuli, reges creentur.

SACRIFICVS, ſubſt. ἱεροποιός, qui ſacra facit. Ouid. 6. Faſt. Martia ſacrifico deductum nomen ab Anco. Sacrificus uero adiectiuum, quod ad ſacra attinet: ut, Sacrificæ tibiæ, quibus utebantur in ſacrificiis. Pli. li. 16. cap. 36. Dies ſacrifici, Ouid. 13. Met. Ritus ſacrifici, 15. Met. Veſtis ſacrifica, Silius li. 3.

SACRIFICIVM, cii, [*Sacrificio*] θυσία, ſacrum, ſeu res diuina. Cic. de Aruſp. reſp. De illo ſacrificio, quod pro ſalute populi R. Liu. li. 44. Sacrificio rite perpetrato.

SACRILEGIVM, ἱεροσυλία, ſacrarum rerum furtum. Quinctil. li. 5. ca. 10. Si quis ſacrilegium faciet, faciet & furtum. In Sal. Abiit in ſodalitium ſacrilegii Nigidiani. Reum eſſe ſacrilegii, Quinct. lib. 4. c. 2. Admittere ſacrilegium, Quinctil. lib. 4. cap. 2.

SACRILEGVS, gi, ἱερόσυλος, qui rem ſacram, aut profanam de loco ſacro legit, i. furatur. Teren. in Ad. Vbi eſt ille ſacrilegus? Cic. 2. de Legib. Sacrilego pœna eſt, neque ei ſoli, qui è ſacro abſtulerit, ſed etiam qui ſacro commendatum.

SACRILEGVS, a, um, adiect. ut artes ſacrilegę, Manus ſacrilegæ. Oui. 1. de Art. Sacrilegas meretricum ut perſequar artes. Cic. 7. Verr. Deorũ tẽplis & religionibus iſte bellũ ſacrilegũ ſemper, impiũq; habuit indictũ. Ignes ſacrilegos admouere tẽplis, Tibul. li. 3. el. 5.

SACRIMA (inquit Feſtus) antiqui appellabant muſtum, quod Libero patri ſacrificabant pro uinea, & uaſis, & uino conſeruandis.

SACRIVM, Scytharum lingua ſuccinum. Pli. li. 37. cap. 2.

SACRO, ſacras, [*Sacrare*] λειτουργῶ, ἱερόω, καθιερόω, Deo dedico, & ſacrum facio. Pli. li. 36. Quem poſt cæcitatem, uiſu reddito, Soli ſacrauit. Sacrare uotum diis, eſt uoto ſeſe aſtringere. Virgil. 8. Æn. Diis Italis uotum immortale ſacrabat. Aliquando pro deuouere, & ita morti addicere, ut impunere occidi, & uiolari poſſit. Liu. 2. Leges de prouocatione, ſacrandoq; cum bonis capite eius, qui regni occupandi conſilia iniſſet. Sacror, ſacraris, paſſiuum. Ouid. 3. Faſt. Perpetuis olim ſacrabor in aris. Sacratus, a, um, ut, Caput ſacratũ. Virg. 3. Æn. Vittasq; reſoluit Sacrati capitis. Idem 2. Æn. Fas mihi Graiorum ſacrata reſoluere iura. Opus alicui ſacratum, Ouid. 2. Triſt. Sacratior, Sacratius, Sacratiſſimus. Pli. lib. 16. ca. 44. Nihil habent Druidæ uiſco, & arbore, in qua gignatur, ſacratius. Idem lib. 33. cap. 4. Numine illis gentibus ſacratiſſimo.

SACROSANCTVM, ἱεροθεσπιστικόν, quod iureiurando interpoſito erat inſtitutum, ut, qui uiolaſſet, morte pœnas penderet. Cic. pro Balbo: Quid fuit in rogatione ea, quæ de Pompeio lata eſt, in qua aliquid ſacroſanctam uideretur? Idem ibidem: Sacroſanctum nihil eſſe poteſt, niſi quod per populum plebem'ue ſancitum uideretur. Sacroſanctus tribunus pl. dicebatur, qui ſine capitali piaculo, attingi uiolenter non poterat. ideo principes Romanos legimus tribuniciam poteſtatem aſſumere ſibi ſolitos, ut auguſtiores ſe, & ſacroſanctos facerent: id quod in numiſmatis quoq; eorum extat. Tranqui. in Aug. Tribuniciam poteſtatem perpetuam recepit. Tacit. li. 12. Decernitur Othonis Tribunicia poteſtas, & nomen Auguſti. Hinc Sacroſanctæ eccleſiæ, è quibus quempiam per uim extrahi nefas putatur.

SACRVM, ſacri, ſubſt. [*Sacramento. ſacro, conſacrato*] θυσία, λειτουργία, ſacrificium. Cic. de Legib. Sacra priuata perpetuo manente. Vir. 3. Æn. Sacra Dioneæ matri, diuisq; ferebant. Nonnunquam idem quod templum, ἱερόν. Paulus Ireconſultus. Sacrilegi, qui publica ſacra compilarint. at qui priuata ſacra uel ædiculas incuſtoditas tentauerint, amplius quàm fures, minus quàm ſacrilegi merentur. Inter ſacrum & ſaxum, prouerbialis locutio eſt, qua utimur quoties nos in ſummo diſcrimine conſtitutos uolumus ſignificare. Vide Eraſ. Adag.

SACRVM PROMONTORIVM, ἱερὸν ἀκρωτήριον, à Ptol. appellatur extremum Luſitaniæ promontorium inter Anam & Chalyben fluuios, quod nunc appellant Caput ſancti Vincentii.

SAEPE, [*Speſſo, ſouente*] πολλάκις, frequenter, Ter. in Heaut. Non licet hominem eſſe ſæpe ita ut uult, ſi res non ſinit. Aliquando ornatus cauſſa iungitur nomen Numero, & fit una dictio, Sæpenumero. Cic. Filius ad Tironem lib. 16. epiſt. Sunt totos dies cum eo, noctisq; ſæpe numero partem.

SAEPIVSCVLE, dimin. a Sæpius Apul. Lacrymæ ſæpiuſcule de gaudio prodeunt. Plaut. in Caſ. Sæpiuſcule peccas.

SAEPINVM, pen. pro. Σαίπινον, Ptol. oppidum Samnitum. incolæ Sæpinates. quos Pli. collocat in quarta regione Italiæ.

SAEVIO, uis, uiui, & ſæuii, tum, [*Crudeleggiare, incrudelire*] κατασκληρύνω, ἀγριαίνω, crudeliter in aliquem agere. Pacuuius: Quid commerui? Quid in me ſæuis pater? Liu. 7. In Tarquinienſes acerbe ſæuitum. Idem alibi: Cum poſt uictoriam in hoſtem ſæuiret. Aliquando eſt fortiter, & ſtrenue ſeſe gerere. Mart. Belliger inuictis quòd Mars tibi ſæuit in armis. Sæuire animis, pro uehementer iraſci. Vir. 5. Æn. Procedere longius iras, Et ſæuire animis Entellum haud paſſus acerbis.

SAEVITER, Plaut. in Pſeu. Cogito ſæuiter, blanditer'ne alloquar.

SAEVITIA, æ, ὠμότης, crudelitas. Cic. 1. Off. Adhibenda ſæuitia in famulos, ſi aliter teneri non poſſunt. Pli. li. 6. c. 17. Proxima inculta, ſæuitia gentium. Ouid. epiſt. 7. Da breue ſæuitię ſpatium. Tacit. li. 5. Quantum ſæuitia gliſceret, miſeratio arcebatur.

SAEVVS,a,um, χαλεπός, ἀπηνής, durus, horridus, crudelis. Vir.5.Æn. Cum ſæuo è ſcopulo multa uix arte reuulſus. Idem 1. Æn. Sæuæ memorem Iunonis ob iram. Quandoque pro fortis. 1. Æn. Sæuus ubi Æacidæ telo iacet Hector. Pro irato. Virg. 1. Æne. Et ſæuum ambobus Achillem. Pro magno. 12. Æn. Maternis ſæuus in armis. Pro potenti. li.1. Æn. Non illi imperium pelagi, ſæuumq́ tridentem. Sæuior. Oui. 13. Met. Tua fulmine ſæuior ira eſt. Sæuiſſimus: Ouid 12. Met. Liui.li. Sæuiſſimo & uiolentiſſimo in ſuos tyranno. Vir.5. Æn. Hic Iuno Scæas ſæuiſſima portas Prima tenet.

SAGA,ſagæ, [*Saga, incantatrice*] φαρμακεύτρια, uenefica, quæ malis artibus cuiquam boni aliquid uel mali conciliat: ita dicta à ſagiendo quòd multa ſcire uelit: ut ait Cic.2. de Diuin. Hor.1. Car. Quæ ſaga, quis te ſoluere Theſſalis Magus uenenis, quis poterit deus? Vbi Acron: Saga dicta eſt uenefica, quę ſatis agat, & ea eſt quæ carminibus, & herbis mala hoibus dicebat uel arcere, uel impellere.

SAGACITAS,tis, ἀγχίνοια, acuta illa ſentiendi uis in canibus, & odoratu aliquid deprehendendi. Cic.3. Tuſc. Canum incredibilis ad inueſtigandum ſagacitas narium. Tranſlate pro aſtutia, ſeu calliditate. Cic.4. Ver. Qua eſt iſte ſagacitate in his rebus.

SAGACITER, pro aſtute, prudenter, callide. Liu.27.

SAGAE, Scythiæ populi, iidem qui Sacæ. Mela lib.3.

SAGANA, pen.cor. uas in quo aliquid teritur.

SAGARIA, riæ, exercitium uendendi ſaga, ut Lintearia, linteorũ mercatura. Vlp. de trib. act. Exercebat ſagariam, & lintearium.

SAGARIS, σάγαρις Ptol. fluuius Aſiæ. Ptol.1. Tab.1. Aſiæ. Ouid. Sagarim effert per tertiam declinationem, li 4. de Pōto: Huc Lycus, huc Sagaris, Peneusq́; Hypanisq́; Cratesq́; Influit.

SAGAPENVM, p.p. σαγάπηνον, ſuccus herbæ ferulaceæ, guſtu acri. Officinæ uocant Serapinum.

SAGATVS, χλαμυδωτός, ſago indutus. Suet. in Cæſ. Duobus tricliniis, uno quo ſagati, palliatiue, altero quo togati diſcumberent. Mart. li.6. Vis te purpureum Marce ſagatus amem?

SAGAX, cis, ἀγχίνους, à ſagiendo, i. acute ſentiendo. Cic.2. de Diuin. Sagire, acute ſentire eſt: ex quo ſagaces canes. Tranſlate accipitur pro callido, & ſolerti. Cic.3. de Leg. Homo animal prouidum ſagax, multiplex. Mar. li.12. Excogitauit homo ſagax, & acutus.

SAGDA, gemma porracei coloris. Pli. li. ult. ca. 10.

SAGENA, næ, p.p. σαγήνη, genus retis piſcatorii. Latini Verriculum appellant. Manil. li.5. Vaſta circumuallata ſagena.

SAGINA, næ, pen. pro. σιτισμός, cibus quo quis pinguis efficitur. Iuu. Sat.4. Propera ſtomachum laxare ſaginis. Sagina dicendi, apud Quinct. li.10. c.5. eſt dicendi ubertas. Quandoq́; pinguedo ſuper uacua Iuſtinus li.20. Sagina corporis ex nimia luxuria contraxit.

SAGINARIVM, rii, σιτιστήριον, locus, ubi ſaginantur altilia. Varr. li.3. ca. 10. de re ruſt. Pullos anſerum includunt in ſaginario.

SAGINATIO, onis. Pli. li.8. cap.51.

SAGINO, ginas, pen. pro. [*Ingraſſare*] σιτίζω, pingue facio. Col. lib.6. cap.38. Ea herba fœni uice ſaginat iumenta. Interdum ablatiuo iungitur: ut apud eundem li.5. Formantur offæ, quibus auis ſaginatur. Et lib.6. cap.27. Hordeo ſaginandus equus. Saginatus, a, um. Prop. li.4. ele. 1. Parca ſaginati luſtrabant compita porci.

SAGIO, gis, iui, tum, ἀγχινοεῖν, propriè de canibus, qui odoris ductu ferarum ueſtigia perueſtigant: quamuis etiam per tranſlationem accipiatur, pro aliquid acute & callide præſentiſcere. Cic.1. de Diuin. Sagire enim ſentire acute eſt: ex quo Sagæ anus, quia multa ſcire uolunt; & Sagaces canes.

SAGITTA, tæ, [*Saetta, frezza*] τόξευμα, ὀϊστός, telum, quod arcu emittitur. Virg.12. Æn. Neruo per nubem impulſa ſagitta. Cice. Acad. Configere aliquem ſagittis. Ouid.3. Triſt. Longeq́; uolante ſagitta. Hor.3. Car. Dum tu celeres ſagittas Promis. Sagitta etiam à rei ruſticæ ſcriptoribus ſumitur pro nouiſſima ſurculi parte: quia cacumine attenuata ſagittæ ſpeciem gerit. Col. li.3. cap.17. Eſt & Sagitta herba, ex uluæ generibus. Pli.21. c.17. Eſt & ſignum cæleſte. Pli. li.18. cap.26.

SAGITTARIVS, a, um, τοξευτικός, quod ad ſagittas pertinet. Plin. lib. 16. cap.36.

SAGITTARIVS, rii, [*Sagittario, baleſtriere, arciere*] τοξότης, qui ſagittas ex arcu emittit. Cic. Att. li.5. Magna tormentorum copia, multis ſagittariis, magno labore, negocium confecimus. Eſt & Sagittarius, ſignum cæleſte, quem alii centaurum Chironem arbitrantur, alii Crocum filium Euphemes nutricis Muſarum, poſt mortem, precibus Muſarum, à Ioue inter aſtra relatũ. Idibus Februarii ueſpere occidit, ac uehementer hyemat, inquit Columella.

SAGITTIFER, ra, rum, ὀϊστοφόρος, qui fert ſagittas. Virg.8. Æneid. Hic Lelegas, Curasq́; ſagittiferosq́; Gelones Finxerat. Sagittiferæ pharetræ, Stat.1. Achill. Pecus ſagittifera, Claud. de hyſtrice.

SAGITTIPOTENS, pro ſigno cæleſti, quem & Sagittarium dicimus. Cic. in Arato: Menſe Sagittipotens ſolis cum ſuſtinet orbem.

SAGMINA, Romani herbam appellauere, quam Græci ἱεροβοτάνην, & περιστερεῶνα, nominant, noſtri etiam Verbenam, ſiue Verbenacam Feſtus: Sagmina uocantur uerbenæ, herbæ puræ, qui ex loco ſancto ſecabantur à conſule, prætore ue legatis ad indicendum bellum, aut fœdus faciendum proficiſcentibus. Pli. li.22. cap.2. Non alium de ſagmina in remediis publicis fuere, & in ſacris legationibus, quàm uerbenæ. Certe utroq́; nomine idē ſignificatur, hoc eſt gramen ex ara cum ſua terra euulſum. Hac ſemper & legati, cum ad hoſtes, clarigatumq́; mitterentur, uſi ſunt. Liu. l.1. & l.30.

SAGRA, fluuius in ora Magnæ Græciæ, non procul à Crotone urbe, apud quem Crotoniatæ à Locris maximo prœlio uicti. Cice.3. de nat. de. De Saga Gręcorum eſt uulgare prouerbium: qui, quæ aſſirmant, certiora eſſe dicunt, quàm quæ apud Sagram.

SAGRVS, Italiæ fluuius, Pelignos diuidens à Frentanis. Strab. li.5. Eſt & Aſiæ mons, ex Armenia ad Medos, & Adiabenos pertingens. Plin. lib.6. cap.27.

SAGVLVM, ueſtis genus, quod armis ſuperindui ſolet. Virg. li.8. Virgatis lucēt ſagulis. Liu. l.21. Multi ſæpe militari ſagulo opertum, humi iacentem, inter cuſtodias militum conſpexerunt. Cic. in Piſ. Lictores, togulis acceptis, ſagula reiecerunt.

SAGVM, gi, genus ueſtis breuioris, qua tempore belli, omnes Romani utebantur, exceptis uiris conſularibus. Cice.8. Phil. & Sagum ueſtis ſtragulæ genus, non diſſimilis cilicio. Suet. in Othone. Ferebatur uagari noctibus ſolitus, atque inualidum quemque obuiorum uel potulentum corripere, ac diſtento ſago impoſitum in ſublime iactare.

SAGVNTINVS. Mar. Sume Saguntino pocula facta luto.

SAGVNTVS, σάγουντος, Hiſpaniæ ciuitas ultra Iberum fluuium, à Zacynthiis condita. Stra. li.3. Huius urbis ſitum deſcribit li.1. Silius. Liuius li.21. Meminit cladis.

SAIS, urbs Ægypti, iuxta unum ex oſtiis Nili, ab ea Saiticum dictũ.

SAITES. Cic.3. de Nat. de. Mineruā orta Nilo Ægyptii Saitæ colunt.

SAL, ſalis, [*Sale*] per metatheſim à Græco ἅλς, eſtq́; illud, quo utimur in condiendis cibis. declinatur utroque numero. in plurali tamen tantum maſculini eſt generis, cum in ſingulari etiam neutrum admittat. Cato: Ex ſale, qui apud Carthaginienſes fit. Sal. in Iug. Neque ſalem, neq́; alia gulæ irritamenta. Col. Carnem ſalibus aſperſam. Paul. iureconſult. Hoſtibus uenundari ferrum, frumentum, ſales, non ſine capitis periculo licet. Col. l.12. ca.53. In feriam ſubſternitur ſal coctum. Dicitur etiam Sale neutro genere, ſecũdum Priſcianum pro mari. Enn. li.14. Ann. Cæruleum ſpumat ſale conferta rate pulſum. Aliquando pro ſapientia, in qua ſignificatione maſculino tantum genere proferri conſueuit Ter. in Eun. Qui habet ſalem, qui in te eſt. Vbi Donatus, Sal neutraliter, condimentum: maſculinum, pro ſapientia. Aliquando pro dictis ad riſum, uel delectationem compoſitis, idq́; tam ſingulari, quam plurali num. Catullus Epig.81. de Quinctia. Nulla eſt in toto corpore mica ſalis. Hoc eſt, nihil uenuſtum, nihil facetũ. Ci. de Clar. Or. P. Scipio omnes ſale & facetiis ſuperabat. Lucanus: Non ſoliti luſere ſales. Quinct. li.6. Salſum in conſuetudine pro ridiculo tantum accipimus. nam ſicut ſal ſuauitatem quandam cum mordacitate habet, ita etiam urbanorum ioca. Sales enim pro Ciceronis ſententia ſunt ipſa ridicula, quæ neceſſario ſalſa oporteat eſſe. nam ſalſum erit, quod non erit inſulſum, uelut quoddam oris condimentum, quod ſentitur latente iudicio, & ueluti palatum excitat. Quandoque Sal pro mari ponitur, ut & ἅλς fœmininum apud Græcos: quia ſalſum eſt, & ex ipſius aqua ſal elicitur. Virg.1. Æneid. Et ſpumas ſalis ære ruebant.

SALA, nomen fluuii in Germania. Str. li.7. Eſt item Sala Mauritaniæ oppidum. Pli. li.5. cap.1.

SALACIA, inquit Feſtus, antiqui dicebant Deam aquæ, quā putabant ſalum ciere, i. mare mouere. quo uocabulo poetæ pro aqua uſi ſunt Pacuuius: Hinc ſæuitiam Salaciæ fugimus. Hæc Feſtus.

SALACONES, σαλάκωνες, dicuntur homines iactabundi, qui cùm Iro pauperiores ſint, Crœſos tamen quoſdam ſe eſſe ſimulant: cumq́; Sardanapalo ſint effœminatiores, fortitudinis tamen opinionem captant. Cice. Gallo. Cognoſti meam cauſſam, & iuſtius Salaconis iniquitatem. Suidas hanc ſignificationem fluxiſſe exiſtimat, à Salacone quodam, eiuſmodi, quales iam depinximus, moribus prædito.

SALAMANDRA, [*Salamandra*] σαλαμάνδρα, animal lacerti figura, ſtellatum, nunquam niſi magnis imbribus proueniens, & æſtate deficiens. Pli. li.10. cap.67.

SALAMBRIAE, ciuitas Cappadociæ Ptol. li.5. cap.6.

SALAMIS, ſiue Salamina, genitiuo Salaminis. pen. pro. uel Salamina, ſalaminæ. inſula eſt in ſinu Sarónico, contra Atticam, urbem habens eiuſdem nominis, in qua Telamon regnauit, Aiacis & Teucri pater. Verum cũ Teucer capta iam Troia, in patriam rediret, indignatus Telamon, quòd Aiacis mortem, qui inimicorum iniuriis exagitatus, & in furorem cōuerſus, ſibi necem intulerat, nō

uindicaſſet,eum,Salamine expulit.excluſus itaque è patria Teucer,in Cyprum nauigauit,ubi nouam urbem condidit:quam & ipſam relictæ urbis deſiderio Salamitem appellauit. hanc hodie Conſtantiam appellant.

SALAMINIVS,nomen gentile,à Salamine urbe.Cic.pro Archia.Homerum Colophonii ciuem eſſe dicunt ſuum, Chii ſuum uendicant,Salaminii repetunt. Salaminius,a, um, ut Salaminium trophæum,apud Cic.1.Tuſc.

SALAMINIACVS,aliud poſſeſſiuum.Lucan.li.5.

SALANGA,mons altiſſimus,inter Britanniam & Hyberniam: à Salanga,Barculani primi habitatoris Hiberniæ filio,dictus. hodie,Mós D.Dominici:a monaſterio a diuo Dominico ibi extructo.

SALAPIA,urbs Apuliæ Dauniorum,Pli.li.3.ca.11.

SALARIA uia,ex urbe per Anienis pontem ducebat in Sabinos .Per eam Sabini ſal à mari deferebant.Pli.li.31.ca.7.Vt apparet ex nomine Salariæ uiæ,quoniam illa ſal in Sabinos portari conſueuerat.Var.li.3.de re ruſt.ca.2.Materteræ meæ fundus in Sabinis eſt ad quartum & uigeſimum lapidem,uia Salaria, à Roma.

SALARIVM,rii,ſubſt.[*Salario,paga*] μισθός,ſtipendium, uel merces, quam quis pro opera perſoluit.Pli.li.31.c.7.Sal honoribus etiam militiæq; interponitur,ſalariis inde dictis,quòd ita Salarium neceſſarium ſit,ut homini ſal.

SALARIVS,rii,ſubſt.qui ſal,uel ſalſamenta uendit.Mar.lib.1.

SALARIVS,a,um,adiect.τὸ ἐξ ἁλός,quod ad ſal pertinet,Liu.l.29.Vectigal nouum ex ſalaria annona ſtatuerunt.

SALASII,populi ſub Inſubribus:hodie Marchia Salutiæ.Ptol.li.3.

SALAX,cis,[*Luſſurioſo*] ἀφροδισιαστικός,propenſus in Venerem , à ſaliendo,ut quidam uolunt,i.arrigendo:aut certe,quòd ex humore ſalſo citatur libido.unde Venus fingitur è mari orta.Col.li.7.ca.9. Salaciſsimos oportet eſſe mares,qui & annicula ætate commode progenerant. Galli ſalaces, Varr. 3.de re ruſt. Nymphæ ſalaces, Ouid.4.Faſt. Salaces cibi,Venerem citantes,ut Erucæ, & Bulbi. Ouid.2.de Rem.Nec minus erucas aptum eſt uitare ſalaces.Salacitas,laſciuia,& propenſio in Venerem.Plin.lib.10.cap.36.Paſſeri minimum uitæ,cui ſalacitas par.

SALDECOLONIA,Mauritaniæ Cæſarienſis urbs.Pli.li.5.ca.2.& Ptol. li.4.cap.8.Creditur eſſe,quam uulgo Algeriam uocant.

SALEBRAE,ἀνώμαλα,ῥωγμαί,loca inæqualia, & aſpera,& prærupta, dicta,quod uix ſine ſaltu præteriri poſſunt.Proper.li.3.el.16.Luna miniſtrat iter:demonſtrant aſtra ſalebras.Translate accipitur pro quauis aſperitate.Cic.de Or.Alter,quaſi ſedatus amnis, ſine ullis ſalebris fluit. Idem 2.de Fin.Hic ſi definire, ſi diuidere potuiſſet, nunquam in tantas ſalebras incidiſſet. Triſtitiæ ſalebra, ſingulari num.dixit Val.Max.lib. 6.Legitur & apud Cic. 5. de Fin.Salebra, numero ſingulari.

SALEBROSVS,ſa,ſum,quod multas habet ſalebras: ut, ſalebroſa oratio,abrupta,& quibuſdam ueluti ſalebris remorans impetum auditoris.Quintil.li.11.cap.1.Interruptus actioni impetus,& reſiſtens,ac ſalebroſa oratio.Salebroſus ſcriptor,difficilis,& in cuius lectione ſæpius fit recitandum. Mart.lib.11.Scriptores tetrici ſalebroſum ediſcite Sanctram.

SALENTINI,σαλεντῖνοι,populi in finibus Italiæ , proximam Apuliæ peninſulam incolentes,dicti à Salentino promontorio, in extremis eius peninſulæ finibus ſito: uel, ut ait Feſtus,à ſalo : fortaſſis, quòd pene circunquaque mari ambiantur, tenui tantum Iſthmo continenti annexi.Ortos autem putat à Cretenſibus, & Illyricis, qui,ſocietate cum Locrenſibus inita,iis in locis conſederunt.

SALENTINVM,pen. pro.σαλεντῖνον Ptol. promontorium extremum totius Italiæ.Pli.li.3.cap.11.

SALE,ſtagnum eſt Mæoniæ,eodem in loco,in quo olim Sipylum,totius regionis caput,terræ hiatu deſedit.Pli. li.5.cap.29.

SALAMMONIACVS, ἀμμωνιακὸν Dioſc. terræ ſalſugo,eſt in Lybiæ arenis creſcente luna efferueſcens,alumini ſciſſili non diſſimilis,glebis oblongis, uenisq; in longitudinem rectis. inuenitur potiſſimum in tractu Cyrenaico,iuxta Iouis Ammonis templum. unde & nomen accepit.

SALERNVM,Picentinum oppidum in Italia.Pli.li.3.ca.5.

SALGAMA,pen. corr.appellabantur à piſcis quæcunque conditanea ad uictum noſtrum in uaſis ſeruabantur, ut puta mala , pyra, fici, nux,rapæ.Col.li.10.Tempore non alio uili quoque ſalgama merce,Capparis,& triſtes inulæ,ferulæq; minaces Plantantur. Idem lib.12.ca.4.Vaſa idonea ſalgamis præparari iubent.Inde Salgamarii,ἁλμευταί,qui ſalgama uendunt.Col.li.12.ca.44.& ca.54.

SALIA,fluuius Hiſpaniæ ad oram Britannici maris, à quo Saleni accolæ : quos Selinos Ptolem. lib. 2. cap. 6. Nominaſſe exiſtimat Hermolaus.

SALIARIS,& hoc,re, quod ad Salios pertinet. unde Saliares cœnæ, quas Salii faciebant ampliſſimo apparatu. Ex quo opiparæ, ac copioſæ cœnæ,Saliares dicuntur.Dapes ſaliares,Hora.1.Car.Nunc ſaliaribus Ornare puluinar deorum, Tempus erat dapibus ſodales.Carmen ſaliare Numæ,idem 2.epiſt.1.

SALICASTRVM,genus labruſcæ in ſalictis naſcens.Plin.li.23.ca.10

SALICETVM,ti,per ſyncopen Salictum locus ſalicibus conſitus.Var. Idoneus locus eligendus,ubi facias ſalictum.Cice. pro leg. Agr. Accedent ſalicta ad Minturnas.Vir.1.Ecl.Florem depaſta ſalicti.

SALIENTES,fiſtularum capita,atque etiam ipſæ tubulorum, fiſtularumq; ſcaturigines,quæ & Siphunculi dicuntur, & Sipunculi, ab aquæ expreſsione,tanquam ex ſiphone ſalientis. Vitru. li.8.Cic. ad Q.Fr.li.3.Piſcina & ſalientibus additis.

SALIGNVS,a,um,[*Di ſalice*] ἰτέϊνος,ſalice materiatum.Vir. Eſt tuguri cultos armatus falce ſaligna.Vir.4.Geo.Cum falce ſaligna Helleſpontiaci ſeruet tutela Priapi.Col.li.7.ca.1.Vel foliis, uel perticis ſalignis alitur.Hor.1.Ser.Sat.5.Cerebroſus proſilit unus , Ac mulæ,nautæq; caput,lumboſq; ſaligno Fuſte dolat.

SALIGNEVS,a,um,idem.Col.li.7.cap.10. Oportet tumentem uenam,detracto ſanguine,colligari ſaligineo libro. Saliginea claua, idem lib.6.cap.2.

SALII, orum, Germaniæ populi,qui & Franci dicuntur, eius regionis incolæ,quæ uulgo Franconia uocatur.Ammian.Marcell.li.17. de Conſt.ſcribens,Quibus,inquit,paratis , petit primos omnium Francos, eos uidelicet, quos conſuetudo Salios appellauit. Andreas Althamerus in Tacitum ſuſpicatur ita fuiſſe nuncupatos ab Sala fluuio:Francia enim illa orientalis irrigatur fluminibus Mœno,Radiantia,Æiſto,Sala,Sinna,& Tubero. Hi, Gallis expulſis eorum ſedes occuparunt , Franciamq; de ſuo nomine appellarunt. Ab his putat Alciatus legem Salicam nomen duxiſſe , quaſi dicat Franciam.

SALII,σάλιοι,ſacerdotes martis:ſic dicti, quòd in portandis ancilib. ſaltare eos mos eſſet.Virg.8.Æn. Hic exultantes Salios nudoſq; Lupercos,lanigeroſq; apices,& lapſa ancilia cælo Extuderat.Liu. lib.1.Numa Salios duodecim Martio Gradiuo legit,tunicæq; dictæ inſigne dedit,& ſuper tunicam æneum pectori tegmen, cæleſtiaq; arma,quæ Ancilia appellantur,ferre,ac per urbem ire,canẽtes carmina cum tripudiis, ſolenniq; ſaltatu iuſsit. Ci.3. de Orat. Vt epularum ſolennium fides,ac tibiæ,Saliorumq; uerſus indicat. Vocantur etiam Saliſubſuli à Catullo epigr.17.Ad Coloniam.In quo uel ſaliſubſuli ſacra ſuſcipiunto.

SALILLVM,lilli,[*Salinetto*]paruum ſalinum.Plaut. in Trin.-Verum nos homunculi,Salillum animæ.

SALINA,[*Salina*]locus in quo ſal aut effoditur, aut ex aqua marina paratur.Pli.li.31.cap.7.Fit ſal uulgaris,plurimusq; in ſalinis affuſo mari.Cic.Att.li.5.De ſtrue ſalinarum plane rogo.Idem pro l.Manil.Familias maximas, quas in ſalinis habent, quas in agris,quas in portubus, [illegible]

SALINAE,arum,urbs Siciliæ iuxta Lilybeum,palmis abundans.Sunt & aliæ non paucæ eiuſdem nominis urbes,à ſalſis fontibus nomen ſortitæ,inter quas minime conuenit præteriri, quæ apud Sequanos uiſuntur,& ſtructuræ genere,& ſalis prouentu adeo admirandæ,ut non immerito octauum ſibi locum inter orbis miracula poſſint uendicare.

SALINATOR,ris,dictus M.Liuius Claudii Neronis in conſulatu collega,ob uectigal, quod nouum ex ſalaria annona commentus eſt in cenſura.

SALINVM,ni,[*Salino,ſaliera*]ἁλὸς ἀγγεῖον,uaſculum,in quo ſal reponitur,tum ad menſæ uſum,tum ad ſacrificia paratũ.in eo enim cum ſale diis primitiæ offerebantur.Perſi.Sat. 5.Digito terebrare ſalinum.Ponitur pro quocunque uaſe fictili menſæ pauperis. Hor.l. 2.Car.Cui paternum ſplendet in menſa tenui ſalinum.

SALIO,ſalis[*Salare*]ἁλίζω,quartæ coniugationis,ſale condio. Tibu. Farre pio placet,& ſaliente ſale. Præteritum Saliui facit , & ſupinum Salitum.unde ſalitus,& ſaliturus.Celſ.lib.2.ca.18.Piſces,qui ſalem non patiuntur,ſoli diue ſaliuntur.Legitur etiam pro eodem Sallio duplici. l. Corn. Seuerus. Ad quem ſalliti pomiliones afferebantur.

SALIO,lis,ui,uel ii,uel ui,diuiſis ſyllabis,ſupinum, ſaltum, [*Saltare*] ἅλλομαι,πηδάω,idem quod ſalto. Vir.2.Ge.Mollibus in pratis unctos ſaliere per utres.Hor.1.Epiſt.14. Nec meretrix tibicina,cuius ad ſtrepitũ ſalias terræ grauis.Plau.Bacch. Curſu,luctando,haſta,diſco,ſaliendo ſe exercebant magis, quàm ſcorto, aut ſuauiis. Salire è terra,pro prodire. Lucr.lib.1.E terraq; exorta repente arbuſta ſalirent. Virg.1.Geo.In tectis crepitãs ſalit horrida grando. Salit mihi cor,per tranſlationem Plaut.Mil.Dicito docte,& cordatè,ut ei cor ſaliat. Subaudi præ gaudio.Salire dicũtur animalia carentia ratione,quando mares ineunt fœminas,nã ſaliẽdo aſcendunt.Ouid.2.de Arte:Læta ſalitur ouis.Var.2. de re ruſt.ca.7.Cũ equus,matrem ut ſaliret,adduci non poſſet.Idem 3.de re ruſt.ca. 30 Saliunt fere in aqua. de anſeribus. A Salio fit frequent. ſalto. Cuius compoſita mutant a,in u:ut, Aſſulto, Conſulto, Deſulto, Exulto,

Exulto, Proſulto, Præſulto, Reſulto, & Subſulto. Plaut. in Caſin. Ve feſtinabat miſer, ſubſultabat. Tranſulto. Idem in Capt. Tu tranſſultas, ego miſer uix adſto præ formidine.

Salitvra, æ, [*Salatura*] ἅλισις, actus ſale condiendi. Col. li. 12. c. 21.

Salivarivs, a, um, quod ad ſaliuam pertinet. Pli. lib. 9. cap. 11. Saliuario lentore.

Salivnca, herba, eadem, ut Ruellius putauit, cum nardo Celtico. Pli. li. 21. ca. 7. Saliunca folioſa quædam eſt, ſed breuis, & quæ necti non poſſit. Radici numeroſæ cohæret herba uerius quàm flos, denſa ueluti manu preſſa. Pannonia hanc gignit, & Norici, Alpiumq; Aprica, urbium Aporrhedia. Vir. Ecl. 5. Puniceis humilis quantum ſaliunca roſetis, Iudicio noſtro tãtũ tibi credit Amyntas.

Salinvcas, portus, maritimum Galliæ Celticæ oppidum ea in parte, qua Britanniam inſulam ſpectat. Ptol. lib. 2. cap. 8.

Salivo, uas, ſaliuam facio. Pli. lib. 6. ca. 36. Mutuo attritu lentorem cuiuſdam ceræ ſaliuant. Aliquando illino, ſiue perungo. Col. li. 6. cap. 5. Eo medicamine ſaliuandum ægrotum pecus.

Salivvm, ui, & Saliua, æ, [*Saliua. ſputo*] πτύαλον, σιαλὸς, ſputũ: quod ferè ſalis ſaporem habeat. Pli. lib. 23. ca. 27. Sua cuiq; uiro ſaliua innocentiſſima. Aliquando pro guſtu. Perſ. Sat. 6 Nec tenuem ſolers turdorum noſſe ſaliuam. Hinc Saliuoſus, quod ſaliuæ ſimilitudinem habet. Pli. lib. 16. cap. 38. Humor ulmis ſaliuoſus.

Salix, cis, [*Salice*] ἰτέα, arbor nota, à ſaliendi, i. creſcendi celeritate. Virg. lib. 10. Bucol. Mecum inter ſalices lenta ſub uite iaceret. Ouid. 10. Met. Amnicolæq; ſimul ſalices.

Sallo, lis, per duplex ll, tertiæ coniugationis, ſalli, ſalſum, [*Salare*] ἁλίζειν, ſale condire. Luc. li. 4. Sallere muriæ eas. Participio paſſiui ſignificationis in dus, uſus eſt, Col. lib. 7. ca. 7. cum inquit, Pecora ferro necanda, ſallendaq;.

Salmacis, σαλμακὶς, fons in Caria, iuxta Halicarnaſſum, quo ueteres crediderunt lauantium corpora effœminari. Oui. 15. Met. Cui non audita eſt obſcœnæ Salmacis unda? Stra. li. 14. Salmacis fons neſcio quam ob rem calumniatus, tanquam emolliens eos, qui inde bibant.

Salmantica, Ptol. li. 2. c. 5. oppidum in Orientali tractu Luſitaniæ.

Salmo, piſcis marinus, qui & fluuios ſubit, ſemelq; guſtata aqua dulci uix unquam in mare regreditur. Pli. li. 9 cap. 18.

Salmonevs, σαλμωνεὺς, Æoli filius, & Rex Elidis, qui cum diuinos ſibi honores petulantius quæreret, Iouemq; ſtructo æneo ponte, tonãdo, & iaciẽdis fulminibus imitaretur, ab eo fulminatus, & ad inferos detruſus eſt. Seruius in illud Virg. 6. Æn. Vidi & crudeleis dantem Salmonea pœnas.

Salmonis, nidos, filia Salmonei, i. Tyro. Prop. li. 1. Non ſic Æmonio Salmonida miſtus Enipeo Thracius.

Salnitrvm [*Salnitro*] ut dicitur, factitium eſt & ad tormenta igniũ miſſilia repertum, ueteribus incognitum. Corrupta tamen dictio eſt. nam legitur apud Pli. Sal, & nitrum ſulphuri concoctum in lapidem uertitur. Vide Nitrum.

Salo, nis, fluuius eſt apud Celtiberos, non procul à Bilbili oppido, optima ferri temperatura nobilis. Mar. lib. 10.

Salomon, ſapientiſſimus Iudæorum rex filius Dauidis ex Berſabea, qui patri in regnum ſucceſſit, Deoq; optimo maximum templum primus ædificauit, hoc nomen ſonat, pacificus.

Salon, σάλων, regio Bithyniæ, paſcendis bobus idonea. unde & Salonenſis caſeus, σαλωνιτ῀. Stra. lib. 12.

Salonae, arum, σαλῶναι Steph. urbs Dalmatiæ.

Salpa, genus piſcis, circa Ebuſum Hiſpaniæ inſulam. Pli. li. 9. ca. 18.

Salpiae, Ptol. lib. 3. cap. 1. Apulorum urbs in Ionio pelago: Salapia Plinio.

Salpina, palus in Apulia, iuxta Salpiam ciuitatem. Luc. li. 5.

Salsamentarivs, [*Luganegaro*] ταριχοπώλης, qui ſalſamenta uel facit, uel uendit, qui & Salarius. ad Her. lib. 4.

Salsamentarivs, a, um, quod ad ſalſamenta pertinet. Plin. Teſtis cadi ſalſamentarii cinis, mirum in modum prodeſt. Col. li. 2. cap. 10. Recondantur, ſi maior eſt modus, in horreo, ſi minor, in uaſis ſalſamentariis.

Salsamentvm, ti, [*Salame*] τάριχ῀, ſale compoſitum, ſiue conditum. Ter. in Ad. Salſamenta hæc fac macerentur pulchre.

Salse, facete, urbane, cum quadam ſalium mordacitate. Cic. de Or. 2. Ridentur, quæ ſubabſurde, ſalſeq; dicuntur. Idem eodem li. Difficillimum, ea, quæ occurrant, cum ſalſiſſime dici poſſent, tenere. Quinct. li. 6. cap. 4. Species infinitæ tam ſalſe dicendi, quàm ſeuere locus, tempus, caſus deniq;, qui eſt maxime uarius.

Salsedo, nis, ἅλμη, ipſe ſalis ſapor.

Salsilago, ginis, ἅλμη, ſalſulgo. Pli. li. 20. cap. 14.

Salsitvdo, nis, humor ſaporem ſalis referens. Pli. li. 20. cap. 14.

Salsvgo, nis, ἅλμη, quiuis humor ſalſus. Pli. li. 31. cap. 7. Appellatur in ſalinis ſalſugo, ab aliis ſalſilago, marina aqua ſalſior.

Salsvra, æ, [*Salame*] τάριχ῀, ſalſamentum. Colu. lib. 8. cap. 17. Salſuræ pabula commode dantur.

Salsvs, a, um, [*Salato*] ἁλμυρὸς, ſalis ſaporem habens, ſiue ſale conditus. Hor. Epod. 10. Ametq; ſalſa leuis hircus æquora. Virg. lib. 2. Æn. Salſusq; per artus Sudor iit. Idem 5. Æn. Et ſalſos rident reuomentem pectore fluctus. Quinct. li. 6. cap. 3. Ridiculum dictum ſalſum eſt. Cic. ad Pap. lib. 9. Salſiores, quam illi Atticorum, Romani ueteres atque urbaniſſales.

Salsvlae, fons in finibus Narbonenſis Galliæ, aquis ſalſis fluens, uulgo Saulſes.

Saltatio, [*Ballo*] χορεία, hominum iactatio, quam uulgus tripudiũ uocat. Cic. pro Mur. Deliciarum comes eſt extrema ſaltatio. Idem de Clar. Or. Titius, homo ſatis acutus, ſed tam mollis in geſtu, ut ſaltatio quædam naſceretur, cui ſaltationi Titius nomen eſſet.

Saltatores, [*Ballarini*] ὀρχησταὶ, qui tripudiis, & articulis, dandis ſunt elegantiores. Cic. lib. 1. Off. Adde unguentarios, ſaltatores, totumq; ludum talarium. Quinct. lib. 1. cap. 12. Non comœdum in pronunciando, nec ſaltatorem in geſtu facio. Saltatrix, ὀρχήστρια. Cic. in Piſ. Tu ex tenebricoſa popina conſul extractus, cum illa ſaltatrice tonſa. Hinc Saltatricula. dimin. Gel. lib. 1.

Saltatorivs, a, um ὀρχηστικὸς, ut Ludus ſaltatorius, in quo ſaltare docetur. Mac. li. 3. Stat. Filii ſenatorum in ludum ſaltatorium commeabatur. Ci. in Piſ. Ne tum quidem, cum illum ſuum ſaltatorium uerſaret orbem, Fortunæ rotam pertimeſcebat.

Saltatvs. [*Ballo*] ὄρχησις, ſaltatio. Liu. lib. 1.

Saltem [*Almeno, pure*] γοῦν, ἀλλὰ γοῦν, τὸ ἐλάχιστον, coniunctio per defectionem dicta, quaſi, ſi aliter non poteſt: uel (ut inquit Gellius) u, littera abiecta. nam a principio ſalutem dicebant, quod nos ſaltẽ dicimus. nam cum alia quædam petita, & non impetrata ſunt, hic ſolemus, quaſi ad extremũ aliquid petituri, quod negari minime debeat, dicere, hoc ſaltem fieri, aut dari oportere. tum quam ſalutem poſtremo petentes, quàm impetrari ſit æquiſſimum. Seruius Saltem tractum a captiuis, qui cum tenerentur ab hoſtibus, dicebant ſublatis manibus. Salutem concede. Hinc per ſynæreſin natus eſt ſermo, ut in conceptu rerum multarum petituri aliquid, Saltẽ dicamus. Virg. li. 1. Æn. Sicaniæ ſaltem, ſedesq; paratas, Vnde huc aduecti, regemq; petamus Aceſtem. Idem lib. 6. Æn. Tecum me tolle per undas, Sedibus ut ſaltem placidis in morte quieſcam. Ci. ad Att. lib. 9. Eripe mihi hunc dolorem, aut minue ſaltem.

Saltiae, populi ſunt iuxta pontum Euxinum.

Saltim, apud antiquos, Saltuatim [*A ſalto, à ſalto*] ἀποπηδητικῶς, per ſaltus. Gel. lib. 9 cap. 4. Homines ſingulis cruribus ſaltuatim currentes. Saltuatim ſcribere, eſt carptim ſcribere, non ſuo ordine, ſed ut ſeſe offert. Siſe. lib. 3. Hiſt. Ne uellicatim, aut ſaltuatim ſcribendo, lectorum animos impediremus.

Salto, tas, [*Ballare, ſaltare*] ὀρχέομαι, tripudio. Sal. in Catil. Litteris Græcis atq; Latinis docta, pſallere, & ſaltare, & cãtare elegãtius, quã neceſſe eſt probæ. Ci. in Cat. Hi pueri non ſolũ cantare & ſaltare, ſed etiam ſpargere uenena didicerũt. Idem pro Mur. Nemo ſaltat ſobrius. Carmina ſaltantur theatro, Ouid 5. Triſt. ele. 8. Saltata poemata populo, Idem 2. Triſt. Saltare laudes alicuius, eſt ſaltationibus immiſcere, ait Budæus. Pli. in Paneg. Cum laudes imperatorum ſaltarentur. Hinc Saltura, ræ, ſaltatio. Plaut. in Curc. Saltura ſat bona eſt. Saltito, frequent. à ſalto.

Saltvares inſulæ, in Nimphæo ſitæ: ita dictæ, quod ad ictus ſaltantium mouentur. Pli. lib. 2. cap. 95.

Saltvarivs, rii [*Camparo*] δρυμοφύλαξ, ſiluarum, ſeu ſaltus cuſtos. Pomponius l. ſi ita. ff. de Vſu & habitat.

Saltvosvs, a, um. *Boſcato*, δρυμώδης, ſaltib. paſſim obſitus. Liu. 27.

Saltvs, tus, [*Boſco. ſelua*] ἄλσος, δρυμὸς, δρυμώδης τόπ῀, locus incultus, crebris ſiluis paſſim oppletus, in quo paſci etiam & æſtiuare pecora poſſunt. Vir. li. 3. Geo. Saltibus in uacuis paſcuntur plena ſecundum Flumina. Feſtus: Saltum C. Ælius li. 2. Significationũ, quæ ad ius ciuile pertinent, ita definiuit: Saltus eſt, ubi ſiluæ, & paſtiones ſunt, quarum cauſſa caſæ quoque: ſi qua particula in eo ſaltu paſtorum, aut cuſtodum cauſſa aratur, ea res non perimit nomẽ ſaltui, non magis quàm fundi, qui eſt in agro culto & eius cauſſa habet ædificium, ſi qua particula in eo habet ſiluam. Cæſ. 6. Bell. Gal. Siluis, aut ſaltibus ſe eriperet, & noctu occultaret. Idem 1. Bel. Ci. Pyrenæos ſaltus occupari iubet. Virg. 1 Geo. Canibus circundare ſaltus. Vide Vallam Elegan. li. 4. cap. 106. & li. 5. ca. 57. Eſt item Saltus, ſaliendi actus. Virg. 6. Æn. Saltu præceps ſeſe omnibus armis In fluuium dedit.

Salvber, pen. pro. maſ. gen. Salubris, fœm. Salubre neu. & hic. & hæc Salubris, & hoc ſalubre [*Salubre. ſalutifero*] ὑγιεινὸς, σωτήρι῀ quod præbet ſanitatem. unde aer, cibus, locus, ſalubres dicuntur. Col. li. 1. ca. 4. Soli, inſalubris. Cic 1. de Diuin. Salubris ne, ac peſtilens annus futurus ſit. Aquæ ſalubres, Horat. in Carm. ſecul. Fluuius ſaluber, Vir. 1. Geo. Salubre alicui rei, Pli. li. 8. c. 7. Chelidoniam uiſui ſaluberrimam hirundines monſtrauere. Conſilium ſalubre, Cice.

Att.li.8.Aliquando ſalubris accipitur pro ſano.Sal.in Iug.Genus hominum ſalubri corpore. Liu.3. Defuncta morbis corpora ſalubriora eſſe cœpere.Hinc Salubritas,tis,ſanitas. Pli.li. 37.cap.13. Situ ac ſalubritate cæli,atque temperie. Cæſ.8. Bel.Gal.Tantum itinerum faciebat, quantum ſatis eſſe ad mutationem locorum propter ſalubritatem exiſtimabat. Salubriter. Liu.3. Trahi bellum ſalubriter,& mature perfici poteſt.Cic.de Sen. Vbi poteſt illa ætas umbris aquiſq; refrigerari ſalubrius?

SALVE,[*Dio ti ſalui*] χαῖρε,uerbum ſalutantis: idem ualens quod ſaluus ſis:ſolumq; declinatur per ſecūdas perſonas imperatiui utriuſque numeri,& præſens infinitiui. Ter.in Phor. Here ſalue,ſaluum te aduenisse gaudeo. D.Oh bone cuſtos,ſalue. Iubeo te ſaluere,i. precor tibi ſalutem.Hor.li.1.epi.10.Vrbis amatorem Fuſcum ſaluere iubemus Ruris amatores.Cic. ad Att.li 4. Dionyſium uelim ſaluere iubeas.Virg.5.Æn.Salue ſancte parens,iterum ſaluete recepti Nequicquam cineres,animæq; , umbræq; paternæ. Salueo dixit Plau.in Truc.pro ſaluus, & ſanus ſum. Saluebis in futuro,dixit Cic.ad Att.li.6.Saluebis à Cicerone meo:id eſt, Cicero meus te ſalutat.Vide in dictione Valeo.

SALVIA,æ,ἐλελίσφακον,frutex eſt nulli non notus, uirgas habens quadrangulas,foliaq; aſpera,craſſa,& incana,odore graui quidem ceterum non ingrato.Dicta Saluia,ut putatur,quòd multis incommodis medeatur,ægroſq; ſaluos præſtet. Prodeſt enim paralyticis,& contra ſerpentium morſus remedium exhibet. Plin. lib. 22.cap.25.Dioſc.lib. 3.cap.38. Fuit & Saluia mater Apuleii. Eſt & Saluia Triacenſium oppidum,in quinta regione Italiæ: de quo. Plin.lib.3.cap. 13.

SALVIATVM,ti,[*Beuanda di ſaluia*] genus medicamenti eſt, quo ueterinarii,& mulomedici utuntur in ægrotantium animalium curatione.Col.li.6.ca.9.Recens tuſſis optime ſaluiato farina ordeaceæ diſcutitur.Colum.li.6.cap. 24. Lupini ſemicrudi conteruntur,& offæ ſaluiati more faucib.ingeruntur. Et paulo poſt. Poteſt etiam cum arido fico,& eruo conteri herba ſantonica,& formata in offam,ſicut ſaluiatum demitti.Quibus tamē in locis Saliuatum potius legendum crediderim: quod & eruditioribus placere uideo:qui Saliuatum interpretantur medicamenti genus, quod pecori ægroto datur degluriendum.

SALVIO,as,ſaluiato medeor, uel ſaluiatum deglutiendum præbeo. Col.li.6.ca.24.Vel tenero olere commiſto, torrido,mollitoq; milio,& per unam noctem lacte macerato, ſaluiatur. Quo tamen in loco doctiorib.quibuſdam Saliuatur, legendum uidetur: quorum iudicio nos quoque libenter ſubſcribimus, alio Columellæ loco adducti,qui eſt eiuſdem libri cap.5.Vbi ſic habet: Euincendi ſunt quamuis peſtiferi morbi,& exquiſitis remediis propulſandi. Tunc panacis & eringii radices,fœniculi ſeminibus miſcendæ, & cum defruti,ac moliti tritici farina, candentiq; aqua conſpergendæ: eoq; medicamine ſaliuandum ægrotum pecus.Vbi ſaliuandum pecus dixit,pro eo quod eſt,ſaliuato per os immiſſo curandum.

SALVM,ſali,[*Mare*] ἅλς,mare,à ſapore ſalis: uel à uerbo Græco σαλεύειν,quod ſignificat mouere,fluctuare.Virg.1. Æn.Perq; undas ſuperante ſalo.Cic.pro Ceci.Vt à quo loco depulſus eſſet in eum ſe fortuna reſtitueret,non in ſalum,ſed in ipſam urbem, quam petebat.Idem 3.Tuſc.Nec tam ærumnoſo nauigaſſem ſalo. Virg.2. Æn.Fit ſonitus ſpumante ſalo.

SALVS,lutis,[*Salute.ſanità*] σωτηρία,incolumitas.Cic.ad Att.Saluti, ſi me amas,conſule. Ter.in Ad.Quod cum ſalute eius fiat. Cic.li. 3.de Leg.Cui ne reditus quidem ad bonos, ſalutē à bonis potuit afferre.Plau.in Merc. Spem teneo, ſalutem amiſi: redeat,an non, neſcio.Ouid.li.3.Met. Te ſomnis in uno Noſtra ſalus poſita eſt. Salutē dicere alicui rei.i.ualde dicere , & iubere ualere,relinquere.Cic.ad Volu.li.6.Quas ſit,ut uolumus,exceperimus,ego uero multam ſalutem & foro dicam, & curiæ: uiuamq; tecum, & cum communib.noſtris amatorib.Hoc eſt,iubebo ualere curiam:nihil mihi amplius cum curia erit commune. Accipitur aliquando Salus pro remedio. Virg. 2. Æne.Vna ſalus uictis,nullam ſperare ſalutem.Salus item dea ſalutis credita eſt.unde Salutaris porta Romæ appellata,ab eius dex æde,quæ ei proxima fuit.Ter.in Ad.Ipſa ſi cupiat ſalus,ſeruare prorſus non poteſt hanc familiam.Dicimus Latine,Nunciare ſalutem, Adſcribere ſalutem, Dicere ſalutem.i.ſalutare.Ci.ad Att.li.4.Miſit ad me ſtatim,qui ſalutem nunciaret.Et li.6.Filiola tua gratum mihi fecit,quod tibi diligenter mandauit,ut mihi ſalutem adſcriberes. Plaut.in Capt. Omnium primum ſalutem dicito patri & matri.Mittere ſalutem,Remittere ſalutem, id eſt ſalutare,& reſalutare Oui.epi.15.Hanc tibi Priamides mitto Ledæa ſalutem.Cic.ad Att.li. 16. Atticam noſtram cupio ſuauiari:ita mihi dulcis ſalus uiſa eſt per te ab illa, referes igitur ei plurimam ſalutem.

SALVTARIS,re,[*Salutare,ſalubre,ſalutifero*] σωτήριος, idem quod ſalubre, hoc eſt,ſanitatem præbens , uel ad ſanitatem præbendam idoneum.Cic.ad Octa.Nulla enim remedia,quæ uulneribus adhibentur,tam faciunt dolorem,quam quæ ſunt ſalutaria. Salutares litteræ dicuntur, quæ conſolationem afferunt. Cic. ad Att.li. 7.Sic ergo habeto ſalutares te mihi litteras miſiſſe &c. Salutaris littera à Cicerone dicitur A,quæ abſolutionis nota erat: ut, Triſtis C,quæ condemnationis.Cic. pro Mil. Nec nobis tam ſalutarem hanc in iudicando litteram,quam illam triſtem dediſſet.Budæus.Inuenitur & Salutare,ſubſtantiuum.Pli.li.12.c.5.In præſentia externa,proſequemur,à ſalutari maxime orſi.

SALVTARIS DIGITVS,[*Indice*] λιχανός,qui pollici eſt proximus, qui & Index dicitur.Sue.de Aug.ca.80. Dextræq; manus digitum ſalutarem tam imbecillum interdum ſentiebat,ut torpentem,contractumq; frigore,uix cornei circuli ſupplemento ſcripturæ admoueret.Martian.de Nup.Verum quidam redimitus puer ad os compreſſo digito ſalutari,ſilentium commonebat.Dicitur autem ſalutaris,uel quia non ſalutamus,niſi uiſa,& indicata.Virg.Italiam læto ſocii clamore ſalutant. Vel quia eo comprimimus os ad ſilentium,quod eſt præceptum.

SALVTARITER,aduerb.[*Salutarmente*] σωτηρίως,ſalutis ergo,ſine diſcrimine ſalutis,tuendæ ſalutis gratia. Planc. Cic. Quadraginta millium paſſuum ſpatio relicto,conſedi eo conſilio,ut uel celeriter accedere,uel ſalutariter recipere me poſſem.Cic.de Cla.Or Tum arma ſunt ea ſumpta,quibus illi ipſi , qui didicerant eis uti gloriose,quemadmodum ſalutariter uterentur,non reperiebant.

SALVTIFER,a,um,[*Salutifero*] σωτήριος,idem quod ſalutaris.Ouid. 2.Met.Aſpicit infantem,totoq; ſalutifer orbi,Creſce puer dixit,tibi ſe mortalia ſæpe Corpora debebunt. Mar.lib.5.Seu placet Æneæ nutrix,ſeu filia Solis,ſiue ſalutiferis candidus Anxur aquis.

SALVTIGER,ri,ἀσπασμοφόρος,quo nomine utitur Apuleius, uidetur eſſe:non qui ſuo nomine alicui dicit ſalutem,ſed qui nunciat,tanquam interpres,& adminiſter eius,à quo mittitur. Salutigerulus, idem.Vnde Plaut.in Aul.Salutigerulos pueros, uocat ſeruos,qui iuſſu dominæ hunc,illum ſalutant,ſuntq; nuncii & renuncii.

SALVTO,as,[*Salutare*] προσαγορεύειν,ἀσπάζεσθαι,ſalutem dico, inuiſo. Cic.Att.Cum Philogenes libertus tuus ad me ſalutandi cauſſa ueniſſet.Ter.in Ad.Opperiar hominem hic,ut ſalutē , & colloquar. Neque uero accedentes tantum ſalutare dicimur,uerumetiam recedentes.Sta.4.Theb.Stant tamen & nota puppim de rupe ſalutant.Salutare item eſt uenerari.Terent.in Phor.At ego deos Penates hinc ſalutatum domum diuortar.Mar.li.12.Multis dum precibus Iouem ſalutat,Oui.15.Met.Lætoq; deum clamore ſalutant. Vnde mortuos,& res inanimatas uenerantes ſalutare ſolemus,nō ſalutem imprecantes(quæ nulla in his eſſe poteſt)ſed uenerationem exhibentes.Hinc Salutator,ris,ἀσπαστής qui ſalutat.Qu.Ci. de Petit.Conſul. Deductorum officium,quod maius eſt,quam ſalutatorum.Salutatio,nis,ἀσπασμός,ſalutandi actus. Cice. in Piſo. Quis enim te aditu,qui ullo honore, quis denique communi ſalutatione dignum putet?Salutatorius, a,um, adiect.Pli.li.15.cap. 31.Omnia iam & uirorum ſalutatoriis cubilibus incluſa. Compoſita.Conſaluto,& Reſaluto,de quibus ſuis locis.

SALVO,as,[*Saluare*] σώζειν,ſaluum facio,ſeruo.Ci.in Piſ.Me poſſe iterū remp.ſaluare , ſi ceſſiſſem,infinitam cædem fore,ſi reſtitiſſem. Hinc Saluator, ris, σωτήρ,uox in ſacris litteris nuſquam non occurrens:quam tamen eruditiores,tanquam parum probam,religioſe fugiunt,quemadmodum & uerbum Saluo: quod nec ipſum ſatis Latinum indicant:putantq; locum Ciceronis, quem iam citauimus,menda non uacare:præſertim cum id uerbum non temere apud quempiam ueterum , apud Ciceronem certe alibi nuſquam liceat inuenire.

SALVVS,a,um,[*Sano,et ſaluo*] σῶος,ſanus,incolumis.Ter.in Pho Saluum te aduenisse gaudeo.Idem in Andr.Saluus ſum, ſi hæc uera ſunt:hoc eſt, in tuto,& ſine periculo ſum. Transfertur & ad inanimata,Pla.in Rud.Heu heu ſceleſtus galeam in naui perdidi: Nunc mihi opportuna hic eſſet,ſalua ſi foret. Cice. 2.de Fin. Simulatq; ipſe graui uulnere exanimari uideret ſe,ut primum diſpexit,quæſiuit,ſaluus ne eſſet clypeus,&c. Terent. in Adel. Salua res eſt, id eſt,recte ſe habet.

SALYES,yum,σάλυες,Stra.& Ptol. populi ſunt Narbonenſis Galliæ, Liguribus finitimi:Pli. tamen Sallyos uocat, Liguriæ eos adſcribens. Ligurum celeberrimi ultra Alpes Sallyi.

SAMARIA,σαμάρεια Ste.Palæſtinæ regio eſt,Galilææ & Iudææ contermina,oppida habens Neapolim,antea Mamortham,Sebaſtem, & Gamalam. Vide Pli.li.5.cap.6.Stephano item Samaria, regionis huius urbs eſt,eadem cum ea,quæ poſtea Neapolis eſt appellata. Gentilia ſunt Samarita,& Samaritanus,σαμαρείτης, σαμαρεύς.

SAMAROBRINI,σαμαροβρῖνοι, fuerunt populi in Gallia inter Belgas,apud quos Cæſar Gallorum concilium indixit. Horum ciuitas eſt Samarobrina, à Samara amne nomen habens. Hanc Cameracenſem eſſe urbem nonnulli autumant,quam Scaldis fluuius interfluit.

interfluit. Conſtantior tamen opinio eſt, urbem eſſe Nouioduno uicinam, quam uulgo ſancti Quinctini dicunt. Hanc enim præter fluit Samara fluuius.

Sambicus, σάμβικος, famoſi ſacrilegii nomen, qui cum Dianæ τῆς ἐφεσίας, fanum aliquoties expilaſſet, tandem deprehenſus, annũ perpetuum in quæſtione, tormentisq; habitus, miſerrimo mortis genere excarnificatus, ſacrilegii pœnas luit. Hinc factus eſt locus prouerbio, ut Sambico grauiora pati dicamus, quem ſignificare uolumus exquiſitiſſimo tormenti genere excruciari.

Sambuca, æ, ſiue Sambyx, cis, σαμβύκη, ἡ σάμβυξ, inſtrumenti muſici genus, trianguli, teſte Porphyrio in Ptolemæi Harmonica, quod ex neruis tum longitudine, tum craſſitudine inæqualibus conſtabat: ſoletq; leuiori carminum generi adhiberi. Vnde Sambucam cothurno aptare, prouerbij ſchema habet, pro eo quod eſt, res leuiſſimas, planeq; nugatorias, negociis grauibus, ſeriisq; admiſcere. Perſ S. t. 5. Sambucam citius caloni aptaueris alto. Nomen habet, ut Diomedes exiſtimat, à Sambyce inuentore: quanquã Athenæus ab Ibycum Rheginum poetã eius originem referre malit. Eſt & genus machinæ militaris, qua urbes expugnare cõſueuerũt: in qua ſic funes intendebantur, ſicut in organo muſico chordæ.

Sambucina, æ, pen. cor. σαμβυκίστρια, quæ ſambuca canit: ſicut, Fidicina, quæ fidibus. Plau. in Stich. Fidicinas, Tibicinas, Sambucinas aduexit ſecum forma eximia.

Sambucistria, æ, σαμβυκίστρια, mulier ſambuca canẽs, quæ & Sambucina dicitur. Liu. 9. Bel. Maced. Tunc pſaltriæ, ſambuciſtriæq;, & conuiualia ludionum oblectamenta addita epulis.

Same, es, σάμη, inſula ante ſinum Ambracium, quæ & Samos, & Cephallenia dicitur. Item oppidum eiuſdem inſulæ, à Romanis dirutum. Vide Pli. lib. 4. cap. 12.

Sambucus, ci, [*Sambuco*] ἀκτή, arbor nota; ſurculos ſpargens arundinaceos, teretes, cauos, candicantes, fungoſa medulla plenos, folia iuglandis terna quaterna'ue, ex interuallis circa ramos exeuntia, graui odore, minutim in ambitu ſecta, & in ramulorum cacuminibus cauliculisq; circinatas habens umbellas, quæ florem candidũ pariunt, mox acinum terebintho ſimilem, in nigredine purpureũ, racemoſum, atri ſanguinis ſucco madentem. Eſt & alterum ſambuci genus, quod ob humilitatẽ χαμαιάκτην uocãt Græci, herbaceo magis generi aſſignandum, caule quadrangulo, geniculato, folijs amygdalæ, ex interuallo longioribus, geniculatim expanſis, pinnatisq; in ambitu, ſerratis, muſcario flore, & acino ſuperioris ſambuci. Latini Ebulum uocant. Vide Pli. lib. 24. cap. 8.

Sambra, re, [*Semenza d'olmo*] ſemen eſt ulmi. Colu. lib. 5. cap. 6. Atineam ulmum Tremellius Scrofa non ferre ſameram (quod eſt ſemen eius arboris) falſo eſt opinatus. Apud Pli. lib. 12. cap. 11. Legitur Samara, per primam uocalem in media ſyllaba. Vlmorum (inquit) prius quàm folio ueſtiantur, ſamara colligenda eſt. Circa Martias Cal. cum flauere incipit. Et rurſum lib. 16. cap. 17. Atineæ non ferunt ſamaram: ita uocatur ulmi ſemen.

Samius, a, um, σάμιος, quod eſt è Samo inſula: ut, Pythagoras Samius, Vas Samium. Plau. Cap. Samijs uaſis utitur. Cic. pro Mur. Atque ille ſtrauit lectulos: expoſuit uaſa Samia. Auſonius de Agathocle: Fictilibus cœnaſſe ferunt Agathoclea regem. Atque abacum Samio ſæpe oneraſſe luto. Pro eodem dicimus & Samium abſolute. Cice. 6. de rep. ut citat Nonius. Munera Pontificum dijs immortalibus grata ſine Samio. Auctor ad Heren. lib. 4. Non ſamiis delectabimur. Hinc Samiolus, a, um, dimin. ut, Samiolum poterium. Plaut. Stich. Bathyocis bibunt: nos noſtro Samiolo poterio & tamen uiuimus.

Samnites, pe. pr. σαμνῖται, populi in Samnio, quod nunc Aprutium uocamus; quæ regio eſt Italiæ inter Picenum, Cãpaniam, & Apuliam. Vrbes in ea ſunt Adria, Aquila, Amiternum, Sulmo, Ortona, Arpinum, Aquinum, Athina, Beneuentum, Corfinium. Idem & Sabelli dicuntur, nomine per diminutionem à Sabinis deducto, teſte Strab. lib. 5. Ferunt enim Sabinos, cum aduerſus Vmbros bellum gererent, Marti uotum feciſſe, ſi uictoria potirentur, ſe illi conſecraturos, quicquid eo anno apud ipſos naſceretur. Quare cum re bene geſta in patriam rediiſſent, cum reliquum anni totius prouentum, tum etiam filios eo anno natos Marti conſecraſſe. Quos deinde cum adoleuiſſent, duce Tauro in Campaniam ad ſedes nouas quærendas emiſerũt: ubi nullo propemodum negocio eiectis Opicis, ſedes ſuas collocarunt: originisq; ſuæ memores, Sabellos ſeſe, quaſi Sabinorum ſobolem appellarunt. Hi grauiſſima olim bella cum Romanis uario euentu geſſerunt. Sp. Poſtumium conſulem, cum collega, totoq; exercitu ad Furcas Caudinas locorum anguſtia circumuentos, ex fœdere ſub iugum miſerunt: quam tamen ignominiam Romani non ita multo poſt magna illorum clade deleuerunt, Samnitibus uiciſſim ſub iugum miſſis. Poſtea cum ſæpius rebellaſſent, tandem à L. Sylla dictatore, multis prœliis fracti, cum ne ſic quidem iugum ferre poſſent, funditus ſunt deleti.

Samonium, Cretæ inſulæ promontorium, Rhodo aduerſum, ſicut contrario littore Cyrenas uerſus κριοῦ μέτωπον, prominet. Auctor Pomponius Mela lib. 2.

Samos, σάμος, nomen duarum inſularum: quarum altera Ioniæ adiacet a regione Epheſi, ambitu LXXXVII. M. paſſ. Iunoni dicatiſſima, quod in ea nata fuerit, & educata, & Ioui nupta. Scribit Varro Samon prius Partheniam nominatam, ibiq; antiquiſſimum fuiſſe Iunonis templum, & ſimulacrum in habitu nubentis figuratum: ubi & ſacra eius anniuerſaria nuptiarum ritu celebrabantur. In ea Pythagoras quoque philoſophus ortum habuit, nec non & una ex Sibyllis, quæ inde Samia dicta eſt quam ferunt de CHRISTO prædixiſſe: Tu enim ſtulta Iudæa Deum tuum non cognouiſti, ludentem mortalium mentibus, ſed & ſpinis coronaſti: horridumq; fel miſcuiſti. Fiebant etiam in ea uaſa fictilia egregie ex creta eminenti, quæ Samia uocabatur. Altera ſita eſt e regione Epiri non procul a ſinu Ambracio, quæ & Cephallenia dicitur. De hac intelligendum eſt illud Suetonij in Auguſto, Ab Actio cum in Samum inſulam ſe in hyberna recepiſſet. Eſt enim hæc inſula breuiſſimo maris ſpatio ab Actio dirempta. Eodem ſpectat & illud Homeri Odyſ. li. 24. Ἐν πορθμῷ τ' Ἰθάκης τε, Σάμοιό τε παιπαλοέσσης. Eadem & Same (σάμη) aliquando appellatur, per primam nominum declinationem. Homerus loco iam citato: Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ. Virg. 3. Æne. Iam medio apparet fluctu nemoroſa Zacynthos, Dulichiumq; Sameq;, & Neritos ardua ſaxis. Fuit & Samos ſiue Same, oppidi nomen in eadem inſula, à Romanis dirutum. Stra. li. 10. Quoniam cũ inſula ſit tetrapolis. i. quatuor habeat urbes, ex ijs una eſt, quæ Samus, ſiue Same dicitur, utroque uſitato uocabulo, ipſi etiam inſulæ communi. Et paulo poſt. De Cephallenia uero, quæ eſt tetrapolis. i. ciuitates habet quaternas, neque huius temporis nomine dixit, neque ulla de ciuitate, una tantum excepta, ſiue Samo: quod oppidum hodie deletum prorſus eſt. Pli. lib. 4. ca. 12. Cephallenia quondam Melæna dicta, XI. M. paſſ. abeſt: circuitu patet XLIIII. Same diruta à Romanis, adhuc tamen oppida tria habet. Ex his ſatis conſtat, uanam eſſe eorum differentiam, qui inſulam Samon, urbem uero Samen dicendam contendunt. Ab hac Same deducitur gentile Samæus, σαμαῖος, cum à Samo Ioniæ inſula Samius deducatur. Eſt & Samus, cognomento Threicia, quæ & Samothracia dicitur: de qua paulo poſt ſuo loco.

Samosata, tæ, σαμόσατα, urbs Comagenes ad Euphratem, Luciani Sophiſtæ patria: ſtagnum habens limum quendam gignens, quam Maltham illi appellant, cuius tam admirabilis eſt natura ut aqua accendatur, nec niſi terra reſtinguatur. Hoc limo Samoſatæi urbem ſuam, Lucullo oppugnante, defenderunt, hoſtes una cum armis exurentes: ut eſt auctor Pli. lib. 2. cap. 107.

Samothracia, ſiue Samothrace, σαμοθράκη Steph. inſula eſt maris Ægæi, Thraciæ adiacens, ea in parte, qua Hebrus in mare influit. Olim Dardania dicta, à Dardano quodam Troiano, qui Palladium ſecum ferens, eò traditur confugiſſe. Gentilia ſunt Samothrax, & Samothracius. Virg. 3. Æneid. Threiciamq; Samum, quæ nunc Samothracia fertur.

Sampsa, ſiue Sanſa (ut ex Gregorii Tiferni ſententia tradit Geor. Alexandrinus in ſuis ad Columellam Annotationib.) nucleus eſt oliuæ, quem Græci πυρῆνα uocant. Quorum ſententiæ ſubſcribit & Cœlius Rhodi. & Ruel. aliiq; nonnulli, eruditione non contemnenda uiri. Locus autem, cui primi ſententiæ huius auctores ſunt innixi, eſt apud Col. lib. 12. ca. 50. Vbi ſic habet: Cum primum baccæ uariare cœperint, & iam quædam nigræ fuerint, plures tamen albæ, ſereno cœlo manibus deſtringi oliuam oportebit, & ſubſtractis tegetibus, aut cannis cribrari & purgari. Tum diligenter mundatam protinus in torcular deferri, & integram in fiſcinis nouis includi, prælisq; ſubiici, ut quantum poſſit, paulatim exprimatur. Poſtea reſolutis corticulis, emoliri debebunt, adiectis binis ſextariis integri ſalis in ſingulos modios: & aut reguli, ſi conſuetudo erit regionis, aut certe nouis fiſcinis ſampſæ exprimi. Quo in loco Columellæ, Sampſas exprimere, idem eſſe putãt quod ſampſas, hoc eſt, oſſa, ex oliuis premere, ſiue oliuas oſſibus liberare. Quorum ſententiæ quo minus ſubſcribam, facit alter eiuſdem Columellæ locus, qui eſt li. eod. ca. 49. ubi ſic legitur: Oliua nigra maturiſſima ſereno cœlo legitur, eaq; ſub umbra uno die in cannis porrigitur, & quæcunque eſt uitioſa bacca, ſeparatur. Item ſiqui adhæſerant pediculi, adimuntur, foliaq; & ſurculi, quicunque ſunt intermiſti, eximuntur. Poſtero die diligenter cribratur, ut ſiquid ineſt ſtercoris, ſeparetur. Deinde intrita oliua nouo fiſco includitur, & prælo ſubijcitur, ut tota nocte exprimatur. Poſtero die inijcitur quàm mundisſimis molis ſuſpenſis, ne nucleus frangatur. Et cum eſt in ſampſam redacta, tunc ſal coctus, tritusq; manu permiſcetur cum ceteris aridis condimentis. Quo certe in loco Sampſas nulla ratione pro oliuarum oſſibus accipere poſſumus. Neque enim

ullo pacto fieri poteſt, ut oliua in nucleos ſuos redigatur. Quin etiam is ipſe locus, quo illi præcipue nituntur, interpretationi quam adducunt prorſus reclamat, ut non magno negocio deprehendet, qui locum eo paulo penſiculatius examinarit. Quid autem ea uoce ſignificetur, non facile fuerit pronunciare: prętertim cum præter unum Columellam quod quidem ſciam, nemo ea fuerit uſus. Si tamen coniecturæ locus ſit, quantum partim ex iam citatis Columellæ locis, partim ex uariis Catonis, Varronis, & Palladii locis colligere licuit, crediderim Sampſas dici ipſas oliuarum carnes mola ſuſpenſa leuiter comminutas, & oſſibus liberatas, quæ deinde exprimuntur, oleumq́; fundunt: aut aridis quibuſdam herbis ſeminibus'ue conditæ, in uſum cibarij condimenti ue reponuntur.

Sampsvchinvs, adiect. σαμψύχινος, idem quod amaracinus, Plin. ibidem. Fit ex eo oleum, quod Sampſuchinum uocatur, aut Amaracinum. Vide Amaracus.

Sampsvchvm, ſiue Sampſychum, [*Maggiorana*] σάμψυχον, herba quam nunc Maioranam appellant, alioq; nomine Amaracus dicitur. Pli. lib. 21. cap. 22. Sampſuchum ſiue amaracum in Cypro laudatiſſimum, & odoratiſſimum.

Samvs, mi. Cic. in Ver. Iuno ſami colebatur.

Sanabilis, le, [*Coſa atta à riſanarſi*] ἰάσιμος, qui ſanari poteſt. Plin. lib. 29. cap. 4. Aſpides percuſſos torpore, & ſomni necant, omnium ſerpentum minime ſanabiles. Ouid. 1 de Rem. amor. Vide ego, quod primo fuerat ſanabile uulnus, Dilatum longæ damna tuliſſe moræ. Cic. 4. Tuſc. Qui autem natura dicuntur iracundi, aut immiſericordes, aut inuidi, aut tale quid, ij ſunt eiuſmodi conſtituti: quaſi mala ualetudine animi, ſanabiles tamen.

Sanatio, nis, ἴασις, ualetudinis reſtitutio. Cice. 3. Tuſcu. Cumq́; ad corporum ſanationem multum ipſa corpora, & natura ualeant, &c. Et paulo poſt: Eorum igitur malorum in una uirtute poſita ſanatio eſt.

Sanates, dicti ſunt, qui infra, ſupraq́; Romam habitauerunt: quod nomen ij. fuit, quia cum defeciſſent a Romanis, breui poſt redierre in amicitiam, quaſi poſt ſanatæ mente. Itaque in XII. tabulis cautum eſt, ut idem iuris eſſet Sanatibus, quod fortibus. i. bonis, & qui nunquam defecerant à pop. Roma. Hæc Feſt.

Sanavs, Phrygiæ oppidum Apolloniæ metropolis, teſte Stra. lib. 12. Ptolemæus Σαναὸς appellat.

Sancio, cis, ciui, citum, uel xi, ctum, [*Conſacrare, ordinare*] κυρόω, κυρῶσαι, ſtatuo, ſtabilio, ratum facio, firmo: à ſanguine, ut putatur dictum, eo quòd mactatæ hoſtiæ ſanguine fœdera ſoleant confirmari: ut eſt uidere apud Liu. lib. 1. ab urb. cond. ubi uetuſtiſſimum fœdus inter Romanos Albanosq́; initum porcæ immolatione docet ſancitum fuiſſe. Hinc etiam Seruius, explicans illud Virg. 12. Æn. Audiat hæc Genitor, qui fœdera fulmine ſancit: Sanctum, inquit, dicitur, quaſi ſanguine conſacratum. Vnde & Sanctio uocatur lex cum terrore pœnæ. Sed de hoc ſuo loco. Eſt itaq; Sancire, ſancte aliquid & inuiolabiliter conſtituere. Cic. de Amic. Hæc igitur prima lex in amicitia ſanciatur, ut neque rogemus res turpes, nec faciamus rogati. Idem 1. de Leg. Populariter interdum loqui neceſſe erit, & eam legem, quæ ſcripto ſanciat quod uult, aut iubendo, aut uetando, ut uulgus appellat. Cæſ. 1. Bel. Ciu. Hæc quo facilius certisq́; conditionibus ſanciantur, aut, &c. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Eheu quam temere in noſmet legem ſancimus iniquam. Cic. Atti. li. 10. Ego uero Solonis popularis tui, ut puto etiam mei, legem negligam, qui capite ſanxit, ſiquis in ſeditione non alterutrius partis fuiſſet. i. legibus ſuis capitis pœnam ſtatuit. Idem de aruſp. reſp. Hoc ſi minus iure ciuili perſcriptum eſt, lege tamen naturæ, communi iure gentium ſancitum eſt. i. receptum, & corroboratum. Legitur & Sanctus, a, um, partic. à ſupino Sanctum. Liu. 10. De prouocatione legem diligentius ſanctam. Hinc deducitur & Sanctus, a, um, nomen: & Sanctio, onis, de quibus paulo poſt ſuo loco.

Sancte, aduerb. [*Santamente*] ὁσίως, idem quod religioſe. Cice. pro Font. Ab his quicquam ſancte aut moderate dictum putabitis? Plau. Capt. An tu dubium habebis, etiam ſancte cum ego iurem tibi? Aliquando idem quod firmiter, & conſtanter, βεβαίως. Cic. Lucin. l. 5. epi. Meq́; ea quæ tibi promitto, ac recipio, ſanctiſſime eſſe obſeruaturum, diligentiſſimeq́; eſſe facturum. Hinc compoſitum Perſancte. Terent. Hecy. Thais perſancte deierat. Plaut. Perſancte iurauit ſe facturum.

Sanctifico, as, [*Santificare*] ἁγιάζω, conſacro, diuinis honoribus proſequor, quaſi ſanctum facio. A quo Sanctificator, Sanctificatrix, Sanctificatio: quæ apud Eccleſiaſticos ſcriptores nuſquam non occurrit, claſſicis tamen linguæ Latinæ auctoribus parum recepta.

Sanctimonia, æ, [*Santità*] ἁγιότης, idem quod ſanctitas. Cice. pro Quinct. Quid mihi inquit, cum iſta ſanctimonia ſumma ac diligentia? Idem pro Rabir. Mentes, quæ ex hominum uita ad Deorum immortalium religionem ſanctimoniamq́; demigrarunt.

Sanctio, nis, [*Confermatione, ratificatione*] βεβαίωσις, modo idem quod eſt confirmatio, ſeu ratificatio: ut Sanctio fœderis, apud Ciceronem pro Corn. Balb. Modo idem quod conſtitutio, promulgatio, decretum. Idem ibidem. Sanctiones ſacratæ ſunt aut genere ipſo, aut obteſtatione, & conſecratione legis aut pœna cum caput eius, qui contra facit, conſecratur. Sanctio (inquit Seruius) latio legis eſt, cum terrore pœnæ. Cic. 6. Verr. Niſi uehementius homini minatus eſſem, niſi legum ſanctionem, pœnamq́; recitaſſem, tabularum mihi poteſtas facta non eſſet. Idem ad Atti. 3. Sed uides nunquam eſſe obſeruatas ſanctiones earum legum, quæ abrogarentur.

Sanctitas, tatis, [*Santità*] eſt quædam (ut ita dicam) uenerabilitas, quæ proprie eſt Deorum immortalium, eorum'ue, qui uitæ continentia quam proxime ad eos immortales accedunt. Cice. 1. Offi. Deos placatos pietas efficiet, & ſanctitas. Idem pro Cœlio: Si matres familias ſecus, quam matronarum ſanctitas poſtulat, nominamus. Idem 2. de Fin. Iam ſi pudor, ſi modeſtia, ſi pudicitia, ſi uno uerbo temperantia, pœnæ aut infamiæ metu coercebuntur, non ſanctitate ſua ſe tuebuntur.

Sanctitvdo, nis, [*Santità*] ἁγιότης, idem quod ſanctitas. Cice. 4. de rep. ut citat Nonius: Eoſdem terminos hominum curæ atque uitæ, ſic Pontificio iure ſanctitudo ſepulturæ. Accius in Tereo, apud eundem: Alia hic ſanctitudo eſt, aliud & nomen & Numen Iouis.

Sanctor, ctoris, idem quod ſancitor: ut, Sanctor legis, idem quod legiſlator, νομοθέτης. Tacit. lib. 3. Sed præcipuus Seruius Tullius ſanctor legum fuit.

Sanctvarivm, rii, [*Santuario*] ἁγιαστήριον, ἄδυτον, abditiſſimus templi locus, ſacrarium. Sanctuaria quoq; Mithridatis appellauit. Pli. lib. 23. cap. 8. Quæ alio loco uocat Arcana, Plutarchus ἀπόῤῥητα. In ſanctuariis, inquit, Mithridatis maximi regis deuicti Cn. Pompeius inuenit in peculiari commentario ipſius manu compoſitionem antidoti.

Sanctvlvs, a, um, dimin. à Sanctus, per contemptum deductum Hieronymus in Rufinum: Tibi quaſi religioſus, & ſanctulus perſonam humilitatis imponis.

Sanctvs, a, um, [*Santo*] ὅσιος, interdum idem quod pius & religioſus, auguſtus: proprieq; de dijs rebus'ue diuinis dicitur, ijs'ue qui quadam maieſtate, uitæq; innocentia ad deorum immortalium uirtutem quam proxime accedunt. Cice. poſt reditum. Numenq; ueſtrum æque mihi graue & ſanctum, ac Deorum immortalium, erit. Cice. 2. de Nat. Deo. Aſtypalæa inſula Achillem ſanctiſſimum colit. Idem de Aruſp. reſp. Id omnibus ſemper ſanctum, auguſtum, & religioſum eſſe uiſum eſt. Sancta loca, dicuntur quæ aduerſus iniuriam & uim religione quadam muniuntur, & ut inquit Donatus, quæ omni obſeruatione inuiolata ſunt. Sanctum (inquit Martianus de rerum diuiſione) proprie dicitur, quod ab iniuria hominum defenſum atque munitum eſt. Interdum Sanctum idem eſt, quod ſanctione ſubnixum: ut, Sanctæ leges, quibus pœna ſtatuitur in uiolatores. Sanctum (inquit Vlp. de uerb. ſig.) dicitur, quod neq; ſacrum eſt, neque profanum, ſed ſanctione aliqua firmatum. Interdum idem quod purum & impollutum. Virg. 12. Æn. Sancta ad uos anima, atque iſtius inſcia culpæ Deſcendam. Idem in 2. Æneid. Tuq; ô ſanctiſſima coniux Felix morte tua, id eſt, caſtiſſima coniux.

Sandaliotis, σανδαλιῶτις, Sardinia inſula denominata eſt, ab effigie ſandalij, hoc eſt, ſoleæ: unde & nonnulli Ichnuſam, ἰχνοῦσαν, uocant, a ſimilitudine ueſtigij, quod Græce ἴχνος dicitur. Pli. lib. 3. cap. 7. Sardiniam ipſam Timæus Sandaliotin appellauit ab effigie ſoleæ. Myrſilus Ichnuſam, a ſimilitudine ueſtigii.

Sandalivm, σανδάλιον, ἢ σανδάλον Luciano, muliebris calceamenti genus. Ter. Eun. Vtinam tibi commitigari uideam ſandalio caput. Hinc Sandalarius Apollo dictus eſt, à uico, cuius meminit Gell. lib. 17. In Sandalario forte apud librarios fuimus. Item Sandaligerula, σανδαλιοφόρος, ἡ, quæ ſandaliis utitur. Plaut. in Trin. Ducitur familia tota, Veſtiſpicii unctor, auri cuſtos, flabelliferæ, ſandaligerulæ, Cantrices, ciſtellatrices, nuncii, renuncii, raptores panis & peni.

Sandalvm, dali, farris Gallici genus, plus alio quouis farre panis reddens. Pli. lib. 18. cap. 7. Galliæ quoque ſuum genus farris dedere, quod illic Brance uocant, apud nos ſandalum, nitidiſſimi grani. Eſt & alia differentia, quod quaternis libris plus reddat panis, quam far aliud. Ruellius auctor eſt, etiam hodie Gallis unius litteræ immutatione Blance appellari.

Sandalides, σανδαλίδες, palmæ genus, à ſimilitudine ſandalij dictum. Plin. lib. 13. cap. 4. Quarta auctoritas ſandalidum, a ſimilitudine appellatarum.

Sandanis, uir fuit quidam Lydus, qui fruſtra Cræſo ſuadere conatus eſt, ne bellum Perſis inferret. Herod. lib. 1.

Sandapila, æ, penul. corr. [*Cadeletto*] genus feretri, quo tenuiorum cadauera efferebantur. Martial. libro. 8. Grandis in anguſta ſarcina ſandapila. Hinc Sandapilarii dicebantur ueſpillones, qui

nes, qui pauperum cadauera in ſandapila efferebant.

Sandaracha, æ, σανδαράχη, coloris rubri genus eſt, quod in aurarijs & argentarijs fodinis inuenitur, eo melius, quo magis rufum. Eſt & Sandaracha factitia, quæ ex cocta ceruſſa confici ſolet. Plin. li.35.c.6. Sãdaracha quo modo fieret diximus. Fit & adulterina ex ceruſſa nõ in fornace cocta. Color eſſe debet flammeus. Precium in libras aſſes qni. Hæc ſi torreatur, æqua parte rubrica admiſta, ſandycem facit. Sandaracha, item herbæ nomen apibus gratiſſimæ, quam alio nomine Cerinthum appellãt. Vide Plin. li.11.ca.7.

Sandarachatvs, adiectiuum cui ſandaracha admiſta eſt. Plin. libro 35.cap.15. Item lentes tollit cum ſquammis æris, aceto ſandarachato admiſto.

Sandarachinvs, a, um, p.c. σανδαράχινος, quod colorem ſandarachæ refert, hoc eſt, quod flammæ colorem imitatur. Næuius apud Nonium Merula ſandarachino colore.

Sandastros, gemma eſt, ex genere ardentium, quam aliqui Garamantiten uocant. Habet uelut in tranſlucido ſtellantes intus aureas guttas, & fere Hyadum numero. Hanc nonnulli eandem, putauerunt cum ſandaſere, quam Nicanor Sandaſerion & Sandaſeron appellat: ſed falſo, ut inquit Plin. uicinitate nominum decepti: cum ſint gemmæ prorſus diuerſæ. Pli. lib.37.cap.7.

Sandyx, cis, σανδύξ, coloris rubri genus, quod fieri ſolet ex ceruſſa uehementius adusta, teſte Galeno ad finem lib.9. Simplicium. Pli. & ex ſandaracha fieri tradit, æqua parte rubricæ admiſta. Quo in loco & Virgilium tacitæ imperitiæ uidetur reprehendere, quod ſandycem herbam eſſe crediderit, cum ait, Sponte ſua Sandyx paſcentes ueſtiet agnos. Verum (quod uiri totius memoriæ doctiſſimi bona cum uenia dictum uelim) eo ex uerſu colligi non poteſt, Virgilium Sandycem pro herbæ genere poſuiſſe. quod & ante nos annotauit Virgil. M rcell. eo capite, quo de Sandaracha agit Dioſcor. Illud.n. ſolum uidetur ſpectaſſe Maro eam fore rerum omnium felicitatem, ut ſponte ſua colores in ouium uelleribus naſcerentur, & inter paſcendum lanæ colorarentur: neque id paſtu ſandycis futurum ſignificaſſe, ſed id tantum uoluiſſe, fore, ut ſponte ſua lanæ ſandycis colorem contraherent, non detonſæ, ſed in ipſis agnorum tergoribus, cum interim illi paſcerentur.

Sane, [*Certamente, ueramente*] μάλιστά γε, aduerb. quandoque affirmatiue ponitur, pro eo, quod eſt, certe: ut, Ita ſane, Sane uero. Cic. ad Lent. lib.1. Sane moleſte Pompeium id ferre conſtabat. Quandoque permiſſiue, quando aliquid aduerſario tribuimus: ut, Sit ſane, ut uis, pro eſto ut uis. Cice. Quid enim habet commodi? quid non potius laboris? ſed habet ſane. Quinct. Tuleris ſane filius noſter merito pœnas, dederit ſpiritum ſupplicio, nihil de præteritis loquimur: quaſi dicat, Eſto ita, ſi ut tu uis. Quandoque ponitur pro ualde, μάλα, quoniam qui ſanus eſt, ualidus eſt. Suet. Bellum ſane difficile geſſit. Iungitur nonnunquam cum &, affirmatiuaq; eſt, Quinct. Et ſane quis concipiat uel declamantis habitum, uel orantis uocem, inceſſum, pronunciationem, illum denique animi, & corporis motum? Item cum quàm. Gellius: Sane quàm utile eſt. Non ſane, pro non admodum. Ci.2. de Fin. Poſt enim Chryſippum non ſane eſt diſputatum. Budæus. Sane bene. i. bene quidem. Cice. pro Quinct. Erat ei pecuaria res ampla, & ruſtica, ſane bene culta & fructuoſa. Ponitur aliquando in principio. Cic.2. de Nat. Deo. Sane reſtat, ut qualis eorum natura ſit, conſideremus. Ponitur aliquãdo pro ſatis. Cic. Sopater, cum hoc illi improuiſum accidiſſet, commotus eſt ſane. Aliquando pro multum. Ter. in And. Sane pol illa temulenta eſt mulier.

Sanesco, is, [*Sanarſi*] ὑγιάζομαι, ſanus fio. Col. lib.6. cap.7. Sed uulnera facta igne, dum ſaneſcunt, defricare bubula urina conuenit: at ferro reſciſſa, melius pice & oleo curantur. Huius compoſitum eſt Conſaneſco. Idem lib.4. Tum etiam uitem minus cicatricoſam reddit, quoniam id, ex quo uiride, & tenerum decerptum eſt, celeriter conſaneſcit.

Sanga, σάγγας, Cantabrorum fluuius, in Hiſpania citeriore. Plin. lib.4.cap.20. Sanga præterea eſt ſerui nomen apud Ter. in Eun.

Sangarivs, σαγγάριος, fluuius eſt Aſiæ, alio nomine Coralius dictus, in Didymo monte naſcens, & per Phrygiam Bythiniamq; in Pontum illabens. Vide Pli. lib.6. ca.1. Ptolemæus Sagarium appellat, Ouid. Sagarium. Vide ſupra ſuo loco.

Sangenos, gemma eſt, ex opali generibus, quam ob eximiam gratiam & χαδ' ἔρωτα quidam appellauerunt. Pli. lib. ult. ca.6.

Sangvicvlvs, αἱμάτιον, ſanguis hœdi, ſiue ſuis, in cibum formatus. Pli. lib.28. ca.14. Vtuntur ad utrunque uitium & coagulo hœdi in uino myrteo magnitudine fabæ poto, & ſanguine eiuſdem in cibum formato, quem ſanguiculum uocant.

Sangvino, guinas, guinare, [*Inſanguinare*] αἱμάσσω, eſt ſanguine manare. Quinct. in Decla.10. Tum repetitis ſanguinauere planctibus iam conualeſcentes lacerti. Et iterum: Mulier, quæ ſanguinantes porrigit ad iudicem lacertos. Tacitus in Dialogo de Oratoribus: Nam lucroſæ huius & ſanguinantis eloquentiæ uſus recens, & malis moribus natus.

Sangvinaria, herba eſt, quam Græci à multitudine geniculorum πολύγονον appellant. Sanguinaria dicta, propterea quòd ſuccus eius infuſus naribus ſupprimit ſanguinem. Col. li.7. cap.5. Eſt etiã grauis pernicies herbæ ſanguinariæ, quam ſi paſta eſt ouis, toto uentre diſtenditur, contrahiturq;, & ſpumam quandam tenuem tetri odoris expuit. Vocatur & Sanguinalis herba Colu. lib.6. ca.12. Cuius hæc ſunt herba: Poſſunt etiam, ut Cornelius præcipit, lilii radix, aut ſcylla cum ſale, uel ſanguinalis herba, quam πολύγονον Græci appellant, uel marrubium ferro recluſa ſanare. Vulgus Corrigiolam uocat, & Centinodiam.

Sangvinarivs, naria, narium, [*Crudele, ſanguinario*] φιλαίματος, αἱμοχαρής, ſæuus & crudelis. Cic. Itaque grauem illam, ac ſanguinariam uocem audiuimus. Sic Sanguinarius homo, dicitur à Seneca, qui gaudet humano ſanguine, & crudelis eſt. Cic. Attic. lib.2. Megabrotus, & hæc ſanguinaria iuuentus inimiciſſima eſt. Pli. li.19. cap.4. Tarquinius nuncium illum ſæuum atque ſanguinarium filio remiſit ex horto.

Sangvinevs, a, um, [*Sanguineo pieno di ſangue*] αἱματώδης, αἱματινός, modo ad corporis temperamentum refertur. Medicis enim ſanguineus dicitur, cui plurimum inſit boni ſanguinis, hoc eſt, qui temperamento calido ſit & humido. Modo de eo dicitur, quod ex ſanguine conſtat: ut Imber ſanguineus apud Cic.1. de Diu. Pli. lib. 11.c.37. Coſtæ nulli, niſi ſanguineum pulmonem habenti. Oui.2. Met.- At inde Sanguineæ manant tanquam de uulnere guttæ. Interdum idem quod ſanguinolentus, αἱματώδης. Idem 3. Triſt. ele. 9. Pallenteſq; manus, ſanguineumq; caput Modo ad animum refertur, & ſignificat crudelem, cruentumq;. Ouid.13. Meta. Hunc ego ſanguineæ ſucceſſu cædis ouante Eminus ingenti reſupinum pondere fudi. Hor.1. Car. Ode 27. Tollite barbarum Morem, uerecundumq; Bacchum Sanguineis prohibete rixis.

Sangvinevs frutex à corticis ſanguineo colore nomen accepit, uimina ferens lenta, uiribus uincula ſuppeditanea, teſte Pli. li.16.c. 37. Virgæ ſanguineæ, ex ſanguineo frutice detractæ. Pli. li.19.ca. 10. Sunt qui uirgis ſanguineis tangant ea, quæ erucis nolint eſſe obnoxia. Idem lib.24 cap.10. Nec uirga ſanguinea felicior habetur Cortex eius cicatrices, quæ perſanauere, aperit.

Sangvinolentvs, a, um, [*Sanguinolento. pieno di ſangue, tutto ſangue*] αἱματώδης, plenus ſanguine, & ſanguine conſperſus. Varro de Vita pop. Rom. Itaque propter amorem imperii, magiſtratus gradatim ſeditionibus ſanguinolentis urbem perturbauere. Ouid. epi.3. Vidi, quantus erat, fuſum tellure cruenta Pectora iactatem ſanguinolenta uirum. Idem 1. Amor. eleg.12. Ille color uere ſanguinolentus erat. Littera ſanguinolenta, pro inuectiua, ſeu famoſo libello. Idem in Ibin. Nullaq;, quæ poſſit, tot ſcriptis millibus extat Littera Naſonis ſanguinolenta legi.

Sangvis, ſanguinis, [*Sangue*] αἷμα, quod & Sanguen, neutri generis ab antiquis dicebatur. Lucr. Viſceribus uiſcus gigni, ſanguẽq; creari. Dicitur autem proprie Sanguis, qui eſt intra uenas: Cruor uero, qui iam extra uaſa effuſus. Cic.2. de Nat. Deo. In quem ſanguis à iecore per uenam illam cauã influit, eoq; modo ex his partibus & ſanguis per uenas in omne corpus diffunditur, & ſpiritus per arterias. Idem 2. de Orat. Reliquæ duæ, ſicut ſanguis in corporibus, ſic illæ in perpetuis orationibus fuſæ eſſe debent. Virg.2. Æne. Nec ſoli pœnas dant ſanguine Teucri. Detractio ſanguinis, & Sanguinis miſſio, φλεβοτομία, & Sanguinem mittere, & Sanguinem detrahere, φλεβοτομεῖν, apud Celſ. lib.2.c.8. & 9. Sæpius leguntur: Quinct. lib.2. cap 10. Impleat ſe declamator aliquando, dum ſciat, ut quadrupedes, cum uiridi pabulo diſtentæ ſunt, ſanguinis detractione curantur. Sanguis ærarii, μετάφρασις, pro ſubſtantia in ærario contenta. Cice. 5. Ver. Quæ cum de popu. Roma. uictu, de uectigaliũ neruis, de ſanguine detraxiſſet ærarii, Tertiæ mimæ condonauit. Plenus ſanguinis, pro ſanguinario. Pla. in Bacch. Magiſtron' quenquam diſcipulum minitarier? Nil moror diſcipulos mihi eſſe tam plenos ſanguinis. Sanguinis, pro uigore ac ui. Ci. ad Att. li.4. Amiſimus mi Pomponi, omnem ſuccum & ſanguinem, ſed etiam colorem & ſpeciem priſtinam ciuitatis: nulla eſt Reſpub. quæ delectet, in qua acquieſcam. Sanguis, pro progenie. Virg.1. Æn. Troiano à ſanguine duci audierat. Idem 4. Æn. Sed fore, qui grauidam imperiis, belloq; frementem Italiam regeret, genus alto à ſanguine Teucri Proderet, ac totum ſub leges mitteret orbem. Idem 2. Æn. Hortamur fari, qui ſaguine cretus, Quid'ue ferat, memoret: quæ ſit fiducia capto. Cic. pro Roſc. Ame. Magnam uim, magnam neceſſitatem, magnam poſſidet religionem paternus maternuſq; ſanguis. A Sanguis fit compoſitum Exãguis. Item denominatiuum Sanguineus: eiuſq; compoſitum Conſanguineus: de quibus ſuo loco.

Sangvisvga, pen prod. [*Sanguetta. ſanguiſuga*] βδέλλα, uermis in

aquæ degens, ſanguinemq́; ſeſe lauantium exugens: qui & Hirudo dicitur. Pli.lib.32.cap.7. Idem præſtare ſanguiſugarum cinis ex aceto illitus putatur.

SANIES, huius Saniei, [*Marcia*] ἰχώρ, βρότος, ſanguis corruptus, nec dum ad puris albedinem, craſſitudinemq́; coactus. Cic. in Piſon. Saxa ſpargens tabo, ſanie. Sanguinem atro. Virg.8.Æne. Et ſanie, taboq́; fluentes. Celſus lib.5. Sanguis omnibus notus eſt: Sanies eſt tenuior hoc, uarie craſſa, & glutinoſa, & colorata: Pus craſſiſſimũ, albidiſſimũq́; glutinoſius & ſanguine & ſanie: Exit autem ſanguis è uulnere recenti, aut iam ſaneſcente: ſanies inter utrunque tempus eſt: pus ex ulcere iam ad ſanitatem ſpectante. Ponitur aliquando Sanies pro lanæ infectura. Pli.lib.9.cap.38. Rurſusq́; carminata mergitur, donec omnem ebibat ſaniem. Sanies oleæ, eſt ipſa murca, hoc eſt, fæx olei. Pli.lib.15.cap.3. Oliuæ conſtant nucleo, oleo, carne, amurca: ſanies eſt hæc eius amara.

SANIOSVS, adiect. βροτόεις, ſanie, & impuro ſanguine conſperſus. Pli.lib.7.cap.15. Aut non uitales partus eduntur aut ſanioſi, ut auctor eſt Nigidius.

SANITAS, tis, [*Sanità*] ὑγεία, bona ualetudo, hoc eſt, ſtatus corporis actiones omnes ſuas probe obeuntis. Cic.5. Tuſc. Corporis temperatio, cum ea congruunt inter ſe, è quibus conſtamus, ſanitas eſt. Per tranſlationem quoque de animo dicitur, cum ille functiones ſuas probe obit. Vnde Redire ad ſanitatem dicimus pro eo quod eſt reſipiſcere. Cic. Caſſ. li.11. epiſt. Quibus tamen ad ſanitatem redeundi ante Cal. Septemb. poteſtas facta eſt.

SANNA, æ, [*Irriſione, dileggiamento*] χλεύη, per duplex n, irriſio, quæ (ut inquit Hier.) ab occipitio diſtorto, ore, & labris contractis fit, anteriorum dentium oſtentatione. Quo uocabulo uſus eſt. Iuue. Sat.6. I nunc, & dubita, qua ſorbeat aera ſanna Tullia. Et Perſ. Sat.1. Vos ò patricius ſanguis, quos uiuere fas eſt Occipiti cæco, poſticæ occurrite ſannæ. Hinc Sanniones, & Sannii, ut inquit Probus: de quibus paulo poſt. Item Deſanno, annas, quod eſt, per faſtidium derideo. Subſanno, χλευάζω, de quo alibi. Similiter Sannatores, χλευασταί, qui eo modo irrident.

SANNAVS, quod hic pro Aſiæ quodam lacu corrupte legebatur, uide Sinnaus.

SANNIO, ſannionis, χλευαστής Ariſtot. qui ſoluto riſu, & contortis corporis totius partibus quempiam irridet, moresq́; aliorum tam inepto geſtu exprimit, ut cum alios irrideat, ipſe omnibus ſit ridiculus. Cic.2. de Ora. Quid enim poteſt eſſe tam ridiculum, quam ſannio eſt, qui ore, uultu, imitandis moribus, uoce, denique corpore ridetur ipſo? Idem ad Papyrium, lib.9. Salis enim ſatis eſt, ſannionum parum.

SANO, as, [*Sanare, guarire*] ἰάομαι, ἀλθαίνω, ſanum facio, redintegro, & incolumitati reſtituo. Cic.4. Tuſc. Citiusq́; oculorum tumor ſanatur, quàm diuturna lippitudo depellitur. Idem 3. de Natu. Deo. Nec enim Herculi nocere Deianira uoluit, cum ei tunicam ſanguine Centauri tinctam dedit: nec prodeſſe Pheræo Iaſoni is, qui gladio uomicam eius aperuit, quam ſanare medici non potuerũt. Ouid.10. Met. Habeo quod carmine ſanet. & his uerbis. Vulnera reipub. ſanare, per tranſlationem. Cic.4 de Fin. Quæ hic reip. uulnera imponebat, eadem ille ſanabat. Idem 2. in Cati. Quos quidem ego, ſi ullo modo fieri poſſet, non tam ulciſci ſtudeo, quàm ſanare, & ipſos placare reip. Tibul. li.2. eleg.3. Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis. Hinc fiunt Conſano, & Reſano, compoſita: quorum ſignificationes ſupra explicantur ſuis locis.

SANQVALIS, φήνη, auis, quam quidam Oſſifragam appellant: de qua Pli.lib.10.cap.7. Sanqualem auem atque immuſſulum, Augures, Romani magnæ quæſtioni habent immuſſulum: aliqui uulturis pullum arbitrabantur eſſe, & Sanqualem oſſifragæ. Maſſurius Sanqualem oſſifragam dicit eſſe, immuſſulum autem pullum aquilæ, priuſquam albicet cauda. Quidam, poſt Mutium Augurem non eſſe uiſos Romæ affirmauere.

SANSVCVS, uide ſupra in dictione Sampſuchum.

SANSA, uide ſupra in dictione Sampſa.

SANTALVM, li, σάνταλον Aetio, quod uulgus Sãdalum uocat, lignum eſt, quod India mittit. Cuius tria ſunt genera, candidum, rubrum, luteum: quibus ſimul commiſtis, fit compoſitio uulgaris, quæ Triſantalum appellauit. Vide Ruell.

SANTERNA, æ, chryſocollæ genus eſt, quo aurifices utuntur ad auri ferruminationem. Temperatur Cypria ærugine, & pueri impubis urina, addito nitro. Vide Pli.lib.33.cap.5.

SANTONES, & Santoni, pen. corr. σάντωνες, populi quidam Galliæ Aquitanicæ, non longe à Toloſatium finibus, quæ ciuitas eſt in Prouincia Romanorum, ut Cæſar Commentariorum 1. ſcribit. Lucan. lib.1. Gaudetq́; amoto Santonus hoſte. Hinc deducitur adiectiuum Santonicus, a, um, Iuuen. Saty.6. Tempora Santonico uelas adoperta cucullo. Sunt qui ſcribant Xantones cum x, in prima ſyllaba, non cum S.

SANTONICA, ἀψίνθιον, σαντόνιον, tertia abſinthii ſpecies eſt, minore folio, quàm Ponticum: aliis nominibus Abſinthium marinum, & Abſinthium Seriphium appellatum. Dicta Sãtonica, ſiue (ut apud Plin.lib.17.cap.7. legitur) Abſinthium Santonicum, a Santonibus Galliæ Aquitanicæ populis, apud quos copioſiſſime prouenit.

SANTONVM PORTVS, Galliæ urbs eſt ad Oceanum, teſte Ptolemæo lib.2.cap.7. Vulgo la Rochelle.

SANVS, a, um, [*Sano*] ὑγιής, integer, incorruptus, bene habens, proſpera utens ualetudine, cuiusq́; partes omnes probe ſuas obeunt functiones. Cic. in Phil. Quaſi medicus ille te ſanum feciſſet. Cato cap.157. Cum plurimum ederit, tum citiſſime ſanus fiet ex eo morbo. Propert. lib.2. eleg.13. Nec quiſquam ex illo uulnere ſanus abit. Cic.3. Offi. Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam inter cutem, & eo medicamento ſanus factus fuerit. Transfertur & ad animum. Vnde dicimus hominem ſana mente, ſanoq́; conſilio. Teren. in Heaut. Satin' ſanus es, aut ſobrius? Ci.2. de Nat. Deo. Eſſe igitur deos, ita perſpicuum eſt, ut id qui neget, eum ſanæ mentis nõ exiſtimem. Hinc Inſanus dicitur, ἄφρων ἀφίστος, cui mentis ſanitas deeſt, hoc eſt, qui inſtrumentum principum animæ facultatum habet uitiatum. Vnde Inſania, pro demẽtia; & Inſanio pro deliro, deſipio, mentis compos non ſum: de quibus copioſius egimus ſuis locis.

SAPA, æ, [*Sapa, uino cotto*] σίραιον, à ſapiditate, uinum eſt ex muſto ad tertias decocto confectum. Græce ἕψημα ab ἕψειν, quod decoquere dicitur. Pli.lib.23.cap.2. Vino cognata res ſapa eſt, muſto decocto, donec tertia pars ſuperſit. Idem lib.14.cap.9. Siræum, quod alii heſpema, noſtri Sapam appellant, ingenii nõ naturæ opus eſt, muſto uſque ad tertiam partem menſuræ decocto. Martial. Et Laletanæ nigra lagœna ſapæ. Ouid.4. Faſt. Lac niueum potes, purpureamq́; ſapam.

SAPAEI, σαπαῖοι, Thraciæ populi ſunt ad Neſtum amnem: quorum meminit Pli.lib.4.cap.11.

SAPERDA, σαπέρδης, piſcis Pontici genus, teſte Athenæo lib.3. qui in Mæotide optimus capiebatur. Perſ. Sat.5. Ecquid agam, rogitas? en ſaperdam adueho ponto. Feſtus Saperdam uiliſsimum piſcem interpretatur. Quinetiam Phocion, referente Cœlio Rhodigino, Saperdam pro aqua accepit arundini inſerta. Nonius per tranſlationem pro ſapiente, & uenuſto accipi annotauit, citans locum Varronis in Modio: Omnes uidemur nobiles eſſe, belli, feſtiui, ſaperdæ, cum ſimus καπροι.

SAPIDVS, a, um, εὔχυλος, quod gratum ſaporem habet Cuius contrariũ eſt Inſipidus, ſine ſapore, ut Caſeus ſapidus, Vinum inſipidum

SAPIENS, tis, [*Sapiente, ſauio, ſaputo*] σοφός, qui ſapit. Cice.4. in Catil. Miſera mors ſapienti non poteſt accidere. Hora.1. epiſt.7. Vir bonus & ſapiens dignis ait eſſe paratum. Tacit. lib.3. Ceteri ad ſapiẽtiora conuertere. Sapiens tribus modis dicitur: Primo, qui ſcientiam aliquam optime tenet, ut, Ariſtot. in philoſophia, Aelius in Iure ciuili. Secundo, qui per longam ætatem, rerum multarum cognitionem adeptus eſt: ut Cato. Tertio, qui circa præcepta bene uiuendi, & cognitionem uerſatur: qualis fuit Lælius. Ci. de Amic. Vnum accipimus Apollinis oraculo ſapientiſsimum iudicatum. Hinc Sapienter, aduer. σοφῶς. Ter. in And. Sapienter uitã inſtituit. Cic. pro domo ſua: Quia ius à maioribus noſtris, qui non ficte & fallaciter populares, ſed uere & ſapienter fuerunt, ita comparatũ eſt, &c. Idem Curioni lib.2. Nemo eſt, qui tibi ſuadere ſapientius poſſit teipſo. Ouid.13. Met. perq́; deos oro, quos hoſti nuper ademi, Per ſiquid ſupereſt, quod ſit ſapienter agendum, &c.

SAPIENTIA, æ. [*Sapientia*] σοφία, eſt, ut ait. Cic.4. Tuſc. rerum diuinarum, atque humanarum ſcientia, cognitioq́; quæ cuiuſque rei cauſa ſit. Idem 2. Offi. Sapientia eſt, (ut à ueteribus philoſophis definitum eſt) rerum diuinarum & humanarum, cauſſarumq́;, quibus hæ res continentur, ſcientia. Idem 1. Offi. Princepsq́; omnium uirtutum eſt illa ſapientia, quam σοφίαν Græci uocant: & qui eã profitetur, Sapiens, σοφὸς, appellatur. Vnde qui nunc philoſophi dicũtur, primum σοφοὶ à Græcis, à noſtris Sapientes dicebantur. Neq; quemlibet eo nomine olim dignabãtur. Vix enim ſeptem eodem tempore inuenit Græcia, quibus id nominis deferret: quorum nomina & patria ſic ſe habent: Thales Mileſius: Solõ Salaminius, ſeu Athenienſis: Chilon Lacedæmonius: Pittacus Mitylenæus: Bias Prienæus: Cleobulus Lyndius: Periander Corinthius. Sed poſtea Pythagoras primus non Sophum ſe, ſed philoſophum appellauit: hoc eſt, non ſapientem, ſed ſapientiæ amatorem: & ſcientiam ipſam, non Sophiam, ſed philoſophiam nuncupandam exiſtimauit, quod neminem, ſed ſolum Deum ſapientem iudicaret.

SAPIENTIPOTENS, tis, pen. corr. qui ſapientia multum ualet, quemadmodum Bellipotẽs, qui plurimum poteſt bello. Eſt autem uox Enniana, ſatis dure compoſita. Cice.2. de Diuin. Poſtremo quanquam ſemper fuit, ut apud Ennium eſt, ſtolidum genus Æacidarum, bellipotens magis, quàm ſapientipotens, tamen hanc

uerſus

uerſus amphibologiam intelligere potuiſſet.

SAPINVS, pen.pro. ἰλάτη, pars eſt abietis inferior, quæ enodis eſt, ſicut ſuperior, quæ nodoſa eſt, Suſterna. Hodie tamen uulgus Gallorum totam arborem ſua lingua Sapinum uocat. Vide Pli. lib.16.c.39. Sapineus, a, um, ἐλάτινος, quod ex ſapino eſt. Col.lib.12.cap.5. Alii nucibus ardentibus ſapineis idem efficiunt.

SAPINOS, genus gēmæ eſt, ex amethyſti generib. colore hyacinthi, ſed paulo dilutiore, quæ & Paranites dicitur. Auctor Pli.li.ult.c.9.

SAPIO, pis, piui, uel ſapii, ſapitum, pen.pr. [*Hauer ſapore, eſſere in ceruello*] χυμίζω, uel ſapui, ſapitum, pen.corr. proprie pertinet ad ſenſum guſtus, proptereaq; res ipſa ſapere dicitur, quæ habet in ſe aliquem ſaporem. Iuue.Sat.11. Qui meminit, calidæ ſapiat quid uulua popinæ. Cic.2.de Fin. Nec enim ſequitur, ut cui cor ſapiat, ei non ſapiat palatus. Col.lib.7.cap.8. Nec dubium, quin fici ramulis glaciatus caſeus iucundiſſime ſapiat. Hinc Sapor & Sapidus: quorum ſignificationes uide ſuis locis. Transfertur & ad animum, pro ſapientem eſſe, ſeu rectam ſententiam, uel opinionem habere, φρονεῖν. Terent.in Eunuc. Si ſapis, neque præterquam quas ipſe amor moleſtias habet, addas: & illas quas habet recte feras. Mart. Nubere uis Priſco? non miror, Paula: ſapiſti. Cice.2. Offic. Quem qui audiunt, intelligere etiam & ſapere plus quàm ceteros, arbitrantur. Quandoque datiuo iungitur. Plau.in Trin. Haben' tu amicum, aut familiarem, cui pectus ſapiat? Hic ſapit rem ſuam, id eſt, ſcit quid ſibi agendum ſit. Sapit ad genium: id eſt, nouit curare cuticulam, & indulgere genio. Accipitur etiam Sapio pro refero: ut illud apud Perſium, Cum ſapimus patruos: hoc eſt, cum ſapientiá patruorum referimus. Ad hunc modum dicimus, Liber hic ſapit hæreſim, Phraſis ſapit Græcaniſmum: hoc eſt, refert hæreſim, uel Græcaniſmum. Huius compoſita ſunt, Deſipio, & Reſipio quorum ſignificata explicantur in uerbo Deſipio.

SAPIRES, pen. prod. σάπειρες Stephano, populi in Ponti mediterraneis, qui & Sabires, σάβειρες, dicuntur. Meminit horum & Orpheus in Argonauticis.

SAPIS, fluuius Italiæ in Flaminia prope Ceſenam urbem, auctor eſt Pli.lib.3.c.15. Eſt & Sapis Galliæ Ciſalpinæ fluuius Senogalliam urbem ſubterlabens, iuxta quam & Iſaurus fluit. Lucr.li.2. Cruſtumiumq; rapax, & iunctus Sapis Iſauro.

SAPOR, oris, [*Sapore*] χυλὸς, χυμὸς, eſt qualitas illa, quam guſtu dignoſcimus. Saporum uero decem ſunt genera (ut docet Pli.li.15. cap.27.) ſcilicet dulcis, ſuauis, pinguis, amarus, auſterus, acer, acutus, acerbus, acidus, & ſalſus. Cic.3.de Fin. Vt enim mel & ſi dulciſſimum eſt, ſuo tamen proprio genere ſaporis, non comparatione cum aliis dulce eſſe ſentitur. Pli.lib.15.cap.28. Quæ odorata, non eadem in guſtu tenera: quia non ſunt pariter odor & ſapor. Quam obrem citreis odor acerrimus, ſapor aſperrimus, quadamtenus & coconeis: nulluſq; odor ficis. Vir.l.4.Ge. Aſper in ore ſapor. Quin. li.1.ca.1. Vt ſapor, quo noua imbuas, durat, &c. Ponitur aliquando Sapor per tranſlationem pro iucunditate ſermonis. Cic.de Clar. Orato. Grauius obruebat neſcio quo ſapore uernaculo.

SAPPHIRATVS, σαπφειρωτὸς, ſapphiris intertextis uariegatus. Sidon. ac ſi ſub uerſicolorib. figuris uernans herbida cruſta ſapphiratos.

SAPPHIRVS, pen.prod. [*Zaffiro*] σάπφειρος, lapis precioſus, coloris aerii aureis punctis collucens: de quo uide plura apud Plin.lib.37.cap.9.

SAPPHO, σαπφώ, inſignis Poetria fuit, carminis inuentrix, quod ab ea Sapphicum appellatur. Ferunt nonnulli fuiſſe duas hoc nomine, quarum una Ereſia, quæ & antiquior Lyrica: qua tempeſtate Alcæus claruit, Terpſichorus, & Pittacus, tempore Tarquinii Priſci. Ea plectrum prima inuenit. Scripſit Lyricos modulos, Epigrammata, Elegidia, Iambos, & Monades. Altera Mitylenæa, longe iunior, cuius pulcherrimum opus ad amicum Phaonem extat. Scripſit & alia multa apud Græcos, ut merito nona inter Lyricos poetas annumeretur. Antipater autem Sidonius ſic de ea ſcribit: Μναμοσύναν ἕλε θάμβος, ὅτ' ἔκλυε τᾶς μελιφώνου Σαπφοῦς, μή δεκάταν μοῦσαν ἔχουσι βροτοί; Mnemoſynem matrem Muſarum cepit ſtupor, quando audiuit dulciſonam Sappho, Nunquid decimam Muſam habent mortales.

SAPRVM, σαπρὸν. Pli.lib.28.cap.9. Appellat caſei quoddam genus putridum, quod cum ſale & ſorbis ſiccis è uino tritum epotumq; medetur cæliacis, Græci σαπρὸν uocant putridum: unde & σαπροφάγοι dicuntur, qui putridis ueſcuntur: & uerbum σαπροφαγεῖν, quod eſt, putridis ueſci. Quo quidem uerbo etiam Mart. utitur li.3. Neſcio quod ſtomachi uitium ſecretius eſſe Suſpicor: ut quid enim Bæticæ σαπροφαγεῖς?

SAPSA, à ueteribus dictum eſt pro ipſa, uel ſeipſa, Ennius: Quæ res ſapſam loco ſeſe oſtendat.

SARACA, Ptolemæo lib.6. cap.2. oppidum in mediterraneis Mediæ. Eſt & eidem lib 5.cap.10. Sarace ciuitas in Colchide.

SARASTES, populi uide Sarraſtes.

SARCARIVS, (quod hic pro Phrygiæ fluuio corrupte legebatur) uide Sangarius.

SARCASMOS, σαρκασμὸς, Latine dicitur iocus cum amaritudine, uel hoſtilis inſultatio: ut apud Virg.2.Æne. Referes ergo hæc, & nuncius ibis, Pelidæ genitori, illi mea triſtia facta, Degeneremq; Neoptolemum narrare memento.

SARCIMEN, ῥαφὴ, ſutura. Apul. Tunc tenui ſarcimine ſummas oras eius adæquauimus, & iuncturæ rimam ſetæ denſitate ſepſimus.

SARCINA, æ, pen.cor. [*Carica, carga, peſo*] σκεῦος, ἐπισαγμα, ἀποσκευή, proprie utenſilium eſt, & eorum quæ ad cultū, & ad ſimilem uſum pertinent, ueluti faſcis, quem quis in itinere faciendo comportare poſſit. Plaut.in Moſt. Hinc ſpeculabor procul, Vnde aduenienti ſarcinam imponam ſeni. Hinc milites, cum caſtra mouere uolunt, Sarcinas colligere dicuntur: Et qui in aliam domum immigrant, Sarcinas ſuas componere ſolent. Cæſ.2.Bell.Gall. Cum prima legio in caſtra ueniſſet, reliquæq; legiones magnum ſpatium abeſſent, hanc ſub ſarcinis adoriri. Ouid.epiſt.3. Non ego ſum claſſi ſarcina magna tuæ. Res etiam noſtras domi ciſtis capſiſq; compoſitas, Sarcinas uocamus. Quinct. Iacent relictæ ſine hærede ſarcinæ. Per tranſlationem quandoque Sarcina ponitur pro inutili onere. Sarcinula, æ, diminut. Iuue.Sat.3. Quis gener hic placuit cenſu minor, atque puellæ Sarcinulis impar?

SARCINATRIX, cis, [*Stracciaruola*] ῥάπτρια, mulier quæ ueſtes ſuit, & reficit. Caius in l.& ancillarum. de Pecul. Maxime ſi qua ſarcinatrix, aut textrix erit, aut aliquod artificium uulgare exerceat.

SARCINO, as, σκευάζω, ſarcinas conficio. Interdum Sarcinare capitur pro ſuere, ῥάπτειν. Hinc Sarcinator, qui ſuit, & ueſtes reficit. Luci. Sarcinatorem eſſe ſummum, ſuere centonem optime. Plau.in Aul. Petunt fullones, ſarcinatores petunt. Paulus in l. fullo, ff. de furtis. Fullo, uel ſarcinator, qui polienda, & ſarcienda ueſtimenta accepit ex contractione eorum furtum facit. Sarcinatus, adiect. ſarcinis onuſtus. Plau.in Pœn. Viden' homines ſarcinatos conſequi? Huius compoſitum eſt, Conſarcino, quod eſt ſarcinas colligo. Gell.lib.1. Verſus hi ſunt Cæcilii trunca quædam ex Menandro dicentis, & Conſarcinantis uerba tragici tumoris.

SARCINARIVS, a, um, quod ad ſarcinas pertinet: ut, Sarcinarium iumentum, quo ſarcinæ uehuntur. Cæſ.1 Bell.Ciu. Illi & inopia pabuli adducti, & quo eſſent ad id expeditiores, omnia ſarcinaria iumentum interfici iubent.

SARCIO, cis, ſarſi, ſartum, [*Cuſire ueſte*] ῥάπτω, ueſtes conſuo. Vnde Sartores dicti, qui ueſtes ſarciunt, uel reſarciunt. Accipitur & pro reſtituere, inſtaurare, ἀρχαΐζειν. Vnde Sarta tecta, ἐπισκευαὶ καὶ κατασκευαὶ, opera publica, quæ locantur ut integra præſtentur. Dicimus autem Exigere ſarta tecta, Locare ſarta tecta. Conducere ſarta tecta, Trahere ſarta tecta, Habere ſarta tecta, Præſtare ſarta tecta. Locabant ſarta tecta Cenſores, exigebant ipſi quoque Cenſores, interdum Ædiles, aliquando etiam Prætores, nec niſi cum Senatus decreuerat: tradebant, habebant, præſtabant, conducebant ſarta tecta redemptores. Dicimus interdum cum coniunctione Sarta tectaq; & Sartum & tectum. Vtuntur antiqui hac locutione per tranſlationem. Cic.ad Ariſtium lib.13.epiſt. Hoc mihi da, atque largire, ut M. Curium ſartum & tectum, ut aiunt, ab omni incommodo, detrimento, moleſtia ſincerum, integrumq; conſerues. Plau.in Trin. Sarta tecta tua præcepta pater uſque habui mea modeſtia. hoc eſt, exacta, & conſtanti undique obedientia, præceptis tuis parui. Per tranſlationem ponitur pro damnum ſoluere, reparare, ἀντιμβάλλειν. Pacuui. Tu damni noſtra cauſſa fuiſti, tu nobis ſarcito, ut debes. Col.lib.9.cap.15. Quæ cum fuci aliquam partem cibariorum abſumunt, ſarciendo damna fiunt agiliores. Dicimus quoque Sarcire detrimentum, pro reparare. Cæſ.1.Bel.Ciu. Dum ſarcire acceptum detrimentum uolunt, temere inſecuti fugientes, in locum iniquum progrediuntur. Sarcire infamiam. Cæſ. 3.Bell.Ciu. Exercitui quidem omni tantus inceſſit ex incommodo dolor, tantumq; ſtudium infamiæ ſarciendæ, ut nemo aut Tribuni, aut centurionis imperium deſideraret. Generis lapſi ſarcire ruinas. Virg.4.Ge.de Apibus: Quo magis exhauſtæ fuerint, hoc acrius omnes Incumbent generis lapſi ſarcire ruinas. Sartus, a, um, particip. Horat.1.epi. An male ſarta Gratia nequicquam coit, & reſcinditur? Hinc componitur Reſarcio pro inſtauro, & quaſi nouam formam induco.

SARCION, σαρκίον, eſt ueluti carnoſa quædam uena gēmarū, uitiumq; carchedoniis ſmaragdis admodum peculiare. Vide Pli.li.ult.ca.5.

SARCOCOLLA, σαρκοκόλλα, lacryma arboris in Perſide naſcentis, ſimilis thuris pollini, inquit Dioſcorides: ita dicta à glutinandis uulneribus. Vide Pli.lib.24.cap.14.& lib.13.cap.11.

SARCOPHAGVS, pen.cor. σαρκοφάγος, lapidis ſiue marmoris genus, quod circa Aſſum Troadis excinditur: in quo corpora defunctorum condita, abſumi intra quadrageſimum diem conſtat, exceptis dentibus: ut tradit Pli.lib.36.cap.17. Vnde & nomen habet, à car-

ne edenda σὰρξ σαρκὸς, enim caro eſt, φάγω comedo. Vnde conue nienter pro ſepulcro, poni conſueuit. Iuuen. Sat. 10. Sarcophago contentus erit. Aug. lib. 18. Cic. Quia enim arca, in qua mortuus ponitur, quod omnes iam ſarcophagum uocant, σορὸς Græce dicitur, a noſtris pro ſepulcro uſurpatur.

Sarcvlo, las, [*Arare, & zappare*] σκαλίζω, ſarculo abſcindo. Col. li. 5. Primo plantæ ſarculari debent, ita ut ſimplex ſtylus altitudinem maximæ ſcrobis excedat. Sarculatio, ſarculationis, uerbale, σκαλισμὸς, idem quod ſartitio. Pli. lib. 18. cap. 1. Sarculatio induratam hyberno rigore ſoli triſtitiam laxat temporibus uernis.

Sarcvlvm, [*Zappa, arpego, ſarchiello*] σκαλὶς, genus raſtri, hoc eſt, cratis illa dentata, qua ſegetes herbis purgantur: à ſarriendo, ut inquit Varr. Cat. cap. 10. Sarcula octo, palas quattor. Alii putant eſſe ligonem, aut ſimile aliquod inſtrumentum ferratum, quo terra foditur. Horat. lib. 1. Carm. Gaudentem patrios findere ſarculo Agros Ouid. 1. Faſt. Sarcula ceſſabant, uerſiq; in pila ligones. Plin. lib. 18. cap. 19. Certe ſine hoc animali (bouem intelligit) montani gentes ſarculis arant.

Sarda, dæ, σάρδιος, gemma eſt uulgaris, non pellucida, rubedine diluta carnis colorem referens: unde & apud uulgum Carnalinæ nomen obtinuit. Facile ſcalptum admittit: unde in litteris obſignandis plurimus eius eſt uſus. Sarda dicta eſt, quod Sardibus primum fuerit inuenta. Vide Pli. lib. 3. cap. 7. Eſt & Sarda, piſcis ex genere pelamidum, teſte Pli. lib. 32. cap. ult.

Sardachates, pen. pro. σαρδαχάτης, gemma eſt ex Achatæ generibus, ad ſardæ colorem nonnihil declinans. Huius gemmæ meminit Plinius lib. 37. cap. 10.

Sardanapalvs, p. p. Σαρδανάπαλος, ultimus Aſſyriorum rex & triceſimus à Nino, omni libidinis mollitiæq; genere effœminatiſſimus adeo ut non erubuerit inter ſcortorum greges nere, & muliebri habitu fœminas omnes laſciuia anteire. Quamobrem indignati Aſſyrii tali fœminæ parere, duce Arbace deſciſcentes, bellum Sardanapalo intulerunt. Qui uictus, in regiam ſe recepit, & extructa pira, ſe atque diuitias in incendium miſit. Ouid. in Ibin. Inq; piram tecum cariſſima corpora mittas, Quam finem uitæ Sardanapalus habet. Eius epitaphium refert Cic. li. 5. Tuſc. quæſt. Quomodo igitur (inquit) iucunda uita poteſt eſſe, à qua abſit prudentia, abſit moderatio? Ex quo Sardanapali opulentiſſimi Syriæ regis error agnoſcitur, qui incidi iuſſit in buſto: Hæc habeo, quæ edi, quæq; exaturata libido Hauſit: at illa iacent multa & præclara relicta Quid aliud, inquit Ariſt. in bouis, non in regis ſepulcro inſcriberes? Hæc habere ſe mortuum dicit, quæ ne uiuus quidem diutius habebat, quam fruebatur. Suidas refert in Nino, monumentum habuiſſe, cui hęc fuerint inſcripta: Σαρδανάπαλος, ὁ Ἀνακυνδαράξεω παῖς, Ἀγχίαλον καὶ Ταρσὸν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐδείματο· σὺ δέ, ὦ ξένε, ἔσθιε καὶ πῖνε, καὶ παῖζε, ὡς τἄλλα τὰ ἀνθρώπινα οὐκ ὄντα τούτου ἄξια. Hoc eſt, Sardanapalus Anacyndaraxi filius, Anchialon & Tarſon uno die extruxit. Tu autem o hoſpes, ede, bibe, lude: cum quibus reliqua mortalium omnia non ſunt conferenda. Vide plura de hoc apud Iuſtinum lib. 9. & Diodorum Siculum Bibliothecæ lib. 8.

Sardanis, (quod hic corrupte legebatur) uide ſupra in dictione Sadanis.

Sardemisos, Tauri montis promontorium eſt, quod inter Lyciam & Pamphiliam in noſtrum Pelagus imminet. Meminit eius cap. 27. lib. 5. Plin.

Sardi, orum, σαρδῷοι, σαρδῶοι, Sardiniæ incolæ, qui ob inſignem uilitatem, nequitiamq; in prouerbium abierunt. Cic. lib. 4. epiſt. Habes Sardos uænales, alium alio nequiorem.

Sardiani balani, βάλανοι σαρδιανοί, à Græcis dictæ ſunt caſtaneæ, quod circa Sardis primũ fuerint inuentæ. Vide Pli. l. 15. c. 23.

Sardinia, [*Sardigna*] Σαρδὼ Steph. inſula eſt, teſte Saluſt. in mari Libyco: ita dicta a Sardo Herculis filio (ſicut Strab. & Soli. ſcribunt) qui è Libya ueniens, cum multitudine colonorum, inſulam occupauit, cum antea Sandaliotis appellaretur, ab effigie ſoleæ, quam Græci σανδάλιον uocant. & Ichnuſa, à ſimilitudine ueſtigii, quod Græce dicitur ἴχνος. Huius latitudo eſt millium paſſuum nonaginta octo, longitudo ducentorum uiginti: quanquam alii ſtadia multa adijciant. Habet hæc inſula à Septentrione montes editiſſimos, qui prohibent quo minus à Borea poſſit perflari. quo fit ut aeris peſtilentiæ maxime ſit obnoxia. Quo nomine etiam olim tam male audiuit, ut M. Cice. Quint. Fr. moneat etiam tum cum optime ualeret, meminiſſe eum debere, in Sardinia ipſum eſſe: & alibi, Tigellium quendam Sardum hominem eſſe ait patria ſua peſtilentiorem. Martial. quoque Sardiniam Tyburi, tanquam ſaluberrimo loco peſtilentiſſimum opponit. Nullo (inquit) fata loco poſſis excludere: cum mors Venerit, in medio Tybure Sardinia eſt. Mirum in ea inſula neque lupum gigni, neque ſerpentem reperiri. Habet ciuitates multas, ſed omniũ pręclariſſima Calaris eſt, ubi coraliorum piſcatio eſt. In qua diui Auguſti oſſa tandiu conquieuere, quoad ab Heliprando rege Papiam tranſlata ſunt. Hæc ciuitas Iole a priſcis appellabatur: ab Iole illa, quã Hercules perdictiſſime amauit. Inſulam Pœni occupauere, ſed a Romanis expulſi primo bello Puni. eandem amiſere. A Sardinia Sardus, Sardous, & Sardinienſis adiectiua fiunt. Eſt & Sardinia piſcis genus, ad condimenta, & ſalituras utilis, apud Italos plurimus. Col. li. 8. c. 17. Tabentes haleculas, & ſalibus exeſam chalcidem putremq; Sardiniã.

Sardinienses, σαρδηνοί, qui aliunde orti negociationis gratia, aliam'ue ob cauſſam in Sardinia uerſantur.

Sardis, Σάρδεις Steph. tãtum pluraliter, urbs Lydiæ magna ad latus Tmoli montis ſita, olim Crœſi regia. Hora. 1. epiſt. Quid concinna Samos, quid Crœſi regia Sardis? Terminat autẽ nominatiuum & accuſat. in his product. quomodo Trallis, & Syrtis. Ex Sardibus fuere duo Diodori oratores, quorum iunior Strabonis amicus fuit, & hiſtorias ſcripſit, & poemata. In Sardibus eccleſia fuit una ex ſeptem Aſiæ, quarum Ioannes meminit in Apocalypſi.

Sardo, as, [*Intendere*] δ᾽ιῆμι, uerbum eſt obſoletum, quo antiqui utebantur pro intelligere. Næuius apud Feſtum: Quod bruti nec ſatis ſardare queunt.

Sardoa, σαρδόνιος πόα, herba apiaſtro ſimilis, quæ naſcitur in Sardinia, & in fontium defluuiis largius prouenit. Ea ſi quisueſcatur, neruos contrahit, & rictu diducit ora, ut qui moriuntur, ueluti ridentium facie intereant. Inde Sardonius riſus, prouerbio celebratur, pro riſu ficto, aut amarulento, aut inſano. Vide Chil. Er.

Sardonici, montes Liburniæ Ptolem. lib. 2. cap. 17.

Sardonychatvs, σαρδονυχάτης, ſardonyche ornatus. Martia. lib. 2. Cuius & hinc lucet ſardonychata manus.

Sardonyx, pe. c. σαρδόνυξ, genitiuo Sardonychis, tam maſc. quam fœm. gen. quemadmodum & Onyx: gẽma eſt in ſumma ſui parte unguis humani candorem, inferiore autem dilutum ſardæ ruborem referens: ita ut cuipiam uideri poſſet non ſimplex eſſe gemma (ut tamen eſt reuera) ſed ex onyche & ſarda compoſita. Pli. lib. 37. ca. 6. Sardonyches olim (ut ex nomine ipſo apparet) intelligebantur ex cãdore, hoc eſt, ueluti carnibus ungue hominis impoſito, & utroque tranſlucido. Sardonychem inſignem habuit Polychrates Samiorum tyrannus: quem ut fortunæ nimiũ blandientis inſidias alicuius rei caræ iactura redimeret, in mare abiecit, qui tamen in uentre piſcis paulo poſt inuentus, ad eum relatus eſt. Iuu. Sat. 6. In manibus denſi radiant teſtudine tota Sardonyches. Perſius fœminino genere uſus eſt. Et natalitia tandem cum ſardonyche albus.

Sardvs, Σάρδος, Herculis filius, qui adhuc puer ab Iolao eorũ furori ſubtractus, quos Hercules uiuẽ. lacerauerat cũ fratribus aliquot in Sardiniam inſulam peruenit: eamq; quæ antea Sandaliotis, ſeu Ichnuſa uocabatur, à nomine ſuo Sardiniam creditur appellaſſe.

Sardovs, a, um, σαρδῷος, poſſeſſiuum à Sardinia. Ouid. lib. 4. Faſt. Sardoaq; regna ſiniſtris Reſpicit à remis. Herbæ Sardoæ. Virg. 7. ecl. Imo ego Sardois uidear tibi amarior herbis.

Sarapta, Σάρεπτα Steph. urbs Phœnices, in qua diuinus uates Helias eſurientem uiduam miraculo pauiſſe creditur. Meminit eius & Pli. lib. 5. cap. 19. Hinc Sareptanus, a, um, σαρεπτηνός. Sidon. Vina mihi non ſunt Gazetica, Chia, Falerna: Quæq; Sareptano palmite miſſa bibas.

Sargacae, (quod hic corrupte legebatur) uide Satarchæ.

Sargapises, lege Spargapiſes.

Sargvs, σάργος, piſcis genus, qui in Ægyptio mari copioſiſſime capitur. Hic piſcem lutarium perpetuo comitatur, ipſoq; lutum fodiente, excitatum deuorat pabulum. Pli. li. 9. c. 51. & ibid. c. 17.

Sari, σάρι, neu. ge. genus fruticis proueniens in aqua, radice dura, intortaq;, ferrarijs officinis utile. Pli. li. 13. c. 23. Fruticoſi eſt generis & ſari, circa Nilum naſcens duorum cubitorum altitudine, pollicari craſſitudine, coma papiri: ſimiliq; manditur modo: radice ferrariis officinis præcipua, carbonis uſu propter duritiam.

Sarissa, [*Lancia, lanza, picca*] σάρισσα hasta prælonga, qua Macedones in bello utebantur. Liu. lib. 7. Bel. Maced Prælongas haſtas Macedones ſariſſas uocant. Ælianus docet. Sariſſam eſſe lanceam, qua utitur phalanx Macedonica, longitudine quatuordecim cubitorum, quorum duo manus continent. reliqua duodecim perminent. Inde σαρισσοφόροι, qui ſariſſas geſtant. Ouid. 12. Met. Qui clypeo, gladioq;, Macedonicaq; ſariſſa. Lucan. lib. 8. Primi Pellæas arcu fregere ſariſſas.

Sarmatae, Σαρμάται Stepha. populi Scythiæ iuxta Danubium, in Mæoticam paludem uergentes, qui & Sauromatæ σαυρομάται, dicuntur. & regio eorum Sarmatia σαυρομάτια, dicitur. Pli. libro. 4. Sauromatas gentes Scytharum Græci uocant, quas Sarmatas Romani dicunt. Dicti Sauromatæ, ab oculis lacertarum. σαῦρος enim lacerta eſt. ὄμμα oculus. Nomina diuerſa habent Sarmatæ, habitant montes & ſaltus, utuntur plauſtris pro domibus, paſcunturq; lacte equino: unde quidam eos ἱππημολγῶν, hoc eſt, equarum mulſores: alii γαλακτοφάγων, hoc eſt, lacte ueſcentes appellant. Sunt

etiam quidam interius habitantes, qui ſanguinem equinum lacte mixtum potant, quos uocat Gelonos. Virg. lib. 1. Geo. Biſaltæ quo more ſolent, acerq; Gelonus Cum fugit in Rhodopen, atque in deſerta Getarum: Et lac concretum cum ſanguine potat equino. Item Sarmatæ alij ſunt, qui equino ſanguine è cruribus detracto, farinæq; commiſto aluntur. Alij etiam qui pro uictimis homines immolant. Alij bellorum & cædis amatores, quibus bellantibus mos eſt cruorem eius, quem primum interemerint, ex ipſius uulneribus bibere, & ut quiſque plures interemerit, ita apud eos eximius habetur. Sunt & in Scythiæ extremis Sarmatæ, qui carne equina ueſcuntur. alij qui humanæ carnis alimento uitam ducũt, propter quod uocantur Anthropophagi, ἀπὸ τῶ φαγεῖν τοὺς ἀνθρώπους, hoc eſt, ab hominibus edendis. Iidem ab uſu Plauſtrorum Hamaxobitæ Pomponio, Hamaxobij Ptolemæo uocãtur. Auri & argenti, maximarum peſtium ignari permutatione rerum commercia exercent, atque ob ſæuitiam hyemis demerſis in humum ſedibus, ſpecus aut ſuffoſſa habitant: totum bracchati corpus, & ni ſi qua uident, etiam ora ueſtiti. Horum meminerunt Plin. cap. 12. lib. 4. & Strab. lib. 11. A Sarmatia fit Sarmatis, tidis. Ouid. Terreat haud manes Sarmatis umbra meos. Sunt autem duæ Sarmatiæ (ſecundum Ptolem.) quarum una eſt in Europa, quæ (ut li. 3. Scribit) à Septentrione Oceano terminatur, ab Occaſu parte Germaniæ, à Meridie Iazygibus Metanaſtis. In ea eſt Olbia, quã nunc Ruſſiã & Tartariam eſſe credũt. Altera Sarmatia eſt in Aſia (ut idem li. 5. refert) quæ a Septentrione terra incognita terminatur, ab occaſu Sarmatia Europæ, & Tanai fluuio. In ea ſunt Caucaſij montes.

SARMENTA, torum, [*Sarmenta, i tagli di uite bruſcati*] κλη ματίδες, σκαρίδες φρύγανα, uirgulæ ſuperuacuæ (inquit Feſtus) à uitæ abſciſſæ. Virg. 2. Georg. Primus humum fodito, primus deuecta cremato Sarmenta, & uallos primus ſub tecta referto. Cice. 3. Verr. Ligna & ſarmenta circundare, ignem ſubijcere cœperunt. Frequẽtiſſime tamen etiam Sarmentum accipitur pro flagello adhuc in uite hærente, ſiue id frugiferum ſit, ſiue ſterile. Col. lib. 3. cap. 10. Numerus uuarum, qui plerunque conſpicitur in productiſſimo ſarmento. Varr. Rei ruſt. lib. 1. cap. 31. Emucidum enim ſarmentum propter infirmitatem ſterileſcit. Inde Sarmentitius, a, um, quod eſt ex materia ſarmentorum. Col. lib. 6. cap. 26. Verum uulnera eius ſarmentitio cinere linienda ſunt. Hinc Sarmentoſus, adiect. φρυγανώδης, quod plurimum habent ſarmenti. Pli. li. 25. c. 11. Radice tenui, ſuperuacua, ſarmentoſum.

SARMENTVS, nomen proprium, Equitis Romani, qui ſcurrilitate claruit ſub Auguſto. Hora. 1. Serm. Sat. 5. Nunc mihi paucis Sarmenti ſcurræ pugnam, Meſſiq; Cicerri Muſa uelim memores.

SARNVS, σάρνος, fluuius Campaniæ, oriens a Sarno monte, inter Põpeianum agrum, & Salernum, iuxta oppidum in Sarni montis radicibus poſitum. Pli. li. 3. c. 5. Litore autem hoc Neapolis Chalcidenſium, & ipſa Parthenope à tumulo Sirenis appellata: Herculanium Pompeii, haud procul ſpectante monte Veſuuio, alluente uero Sarno amne, ager Nucerinus eſt. Virg. 7. Æne. Sarraſteis populos, & quæ rigat æquora Sarnus.

SARONICVS ſinus, σαρωνικὸς κόλπος, qui Corinthiacum Iſthmum ab ortu alluit: nam qui eundem abluit ab Occaſu Criſſæus, ſiue Corinthiacus dicitur. Pli. lib. 4. cap. 5. Sinus Saronicus olim querno nemore redimitus: unde nomen, ita Græcia antiqua appellante quercum. Multi à Sarone deo marino. nam Saronem fuiſſe regem, qui illic Aſcepiæ marinæ regioni imperarit, in Corinthiacis ſcribit Pauſanias.

SARPA, [*Vigna bruſcata*] ἄμπελος τμηθεῖσα, uinea putata, id eſt, pura facta, ut interpretatur Feſtus: unde & uirgulæ abſciſſæ Sarmenta dicuntur. nam Sarpere antiqui pro purgare uſurpabant. Vnde fortaſſis deductum uulgare noſtrum hoc eſt Gallicum uocabulum, ut Sarpam pro falce putatoria accipiamus.

SARPEDON, p. p. gen. Sarpedonis. p. c. σαρπηδών, teſte Home. li. Ilia. 16. Iouis filius ex Laodamia Bellerophontis filia: aut, ut Herodotus tradit in Polymneia eiuſdem Iouis filius ex Europa, & frater Minois. Hic cum Lyciæ rex eſſet, & in armis ſtrenuus, Priamo ſuppetias tulit aduerſus Græcos ubi cum multa edidiſſet uirtutis ſuę documenta, tãdem à Patroclo eſt interfectus. Corpus autem eius Iouis iuſſu ab Apolline è medio pugnantium ſublatum eſt, & flumine ablutum, ambroſioq; reſperſus liquore, ac regia indutum ueſte, ad exequendum funus ſuis reſtitutum. Virg. lib. 7. Æne. Sæuus ubi Æacide telo iacet Hector, & ingens Sarpedon, ubi tot Simois, &c. Eſt & Sarpedon, Ciliciæ promontorium, finis aliquando regni Sarpedonis, & quod Ciliciam à Pamphylia diſtinguit: Pomponius Mela lib. 1. in deſcriptione Ciliciæ.

SARRA, σάῤῥα, nomen uxoris Abrahæ: & nomen ciuitatis, quæ poſtea Tyrus dicta eſt, à qua Sarranum oſtrũ, eſt nominatum. Sed id quoque nomen à piſce quodam accepit, qui illic abundat, & Sar illa lingua uocatur, ex cuius ſanguine ſericum in purpurã tingebatur.

SARRACA, σάῤῥακα, nomen eſt duarum urbium, quarum una eſt in Media, altera in felici Arabia. Vide Ptolem. li. 6. c. 2. & 8.

SARRACENI, σαῤῥακηνοί, populi poſt Nabathæos, a Sarraca (ut Stephanus inquit) quæ eſt pars Arabiæ. Pli. lib. 6. cap. 28. Nabathæis, Thimanæos iunxerunt ueteres: nunc ſunt Taueni, Suelleni, Sarraceni, Arrateni.

SARRACVM, p. p. [*Carro da uettura*] ἅμαξα, plauſtrum, ſiue uehiculi genus, quo ligna, & lapides uehi conſueuerunt. Iuuen. Sat. 3. Longa coruſcat Sarraco, ueniente abies. Idem Stat. 5. Frigida circum agunt pigri ſarraca Bootæ. Quinct. lib. 8. cap. 3. An cum dicit in Piſonem Cicero. Cum tibi tota cognatio in ſarraco aduehatur: incidiſſe uidetur in ſordidum nomen?

SARRANVS, a, um, σαῤῥανός, idem quod Tyrius: nam Tyrum antiqui Sarram appellauere. Vnde Sarranæ ueſtes dictæ ſunt, quæ & oſtrinæ, & purpureæ, quod Tyri optime tingerentur. Virg. li. 2. Geor. Et Sarrano dormiat oſtro. Iuuenalis: Aut pictę Sarrana ferentem. Ex humeris aulea togæ.

SARRASTES, populi Campaniæ: Sarno amni uicini: à quo & nomen accepiſſe putantur. Virg. 7. Æne. Sarraſteis populos, & quos rigat æquora Sarnus.

SARRIO, ris, riui, ritum, [*Zappare, ſarchiare*] σκαλεύω, ſignificat ſarculis fodio, purgo: quod fit, cũ ſegetes leuiter ſcalpendo raſtris, à noxiis herbis purgamus. Plau. in Cap. Semper occant, priuſquam ſarriunt ruſtici. Plin. lib. 18. Qui ſarriet, caueat ne frumenti radices effodiat. Hinc componitur Reſarrio, quod eſt rurſus ſarrio. Idem cum hyeme prægelida captæ ſegetes eſſent, reſeuerunt, reſarrientes campos.

SARRITOR, p. p. [*Zappatore*] σκαλευτής, qui ſarrit. Col li. 2. c. 13. Tritici modii quatuor, uel quinque bubulcorum: operas occupant quatuor, occatoris unam, ſarritoris duas.

SARRITVRA, [*Zappamento*] σκάλευσις, purgatura, ſiue ipſe ſarriendi actus. Colum. lib. 11. cap. 2. Sarritura quoque frumentorum iteratur egregie, &c.

SARSINA, p. c. σαρσίνα, uetus ciuitas in Æmilia, ex qua Plaut. poeta comicus ortus eſt: unde & Sarſinas appellatus eſt: quanquam à doctis quibuſdam Farſinas, non Sarſinas uocetur. Lacte abundat, ut teſtatur Silius lib. 8. His Sarſina diues Lactis, &c.

SARTAGO, nis, [*Padella*] τήγανον, patella, in qua caro frigitur, ἀπὸ τῶ σαρκός, hoc eſt, à carne nomen habens. Pli. lib. 16. cap. 11. Item terebinthinam in ſartagine referuenti. Sartago loquendi. Perſius Saty. 1. Hos pueris monitus patres infundere lippos Cum uideas, quæris'ne unde hæc ſartago loquendi Venerit in buccas?

SARTOR, oris. [*Zappatore*] σκαλευτής, à ſarrio, idem quod Sarritor. i. purgator. Plaut. in Capt. Sator, ſartorq; ſcelerum, & meſſor optime. TYN. Non occatorem dicere debebas prius? Nam ſemper occant, prius quam ſarriunt, ruſtici. Eſt & Sartor à Sarcio: de quo ſupra egimus. Sartor, inquit Nonius Marcellus, non ſolum à ſarciendo, ſed etiam à ſarriendo deducitur: & tam eum qui ſarcit, quàm qui ſarrit, ſignificat.

SARTVRA, æ, idem quod ſarritura. [*Zappamento*] σκάλευσις, hoc eſt, frugum uinearum'ue à noxiis herbis purgatio. Plin. lib. 18. cap. 27. Sartura nocere & uineæ, & ſegeti exiſtimatur.

SAS, ueteres pro ſuas dixere: & Sam, pro eam Ennius lib. 1. Virgines ſibi quiſq; domi Romanus habet ſas. Idem lib. 4. Nec quiſquam Philoſophiam in ſomnis uidit, priuſquam ſam dicere cœpit.

SASON, σάσων, inſula eſt inter Epirum & Brunduſium quinq; ab utroque millia paſſuum diſtans: ut ait Stra. lib. 6. Eſt & fluuius in mare Adriaticum influens: de quo Silius: Adriaci fugite infauſtas Saſonius arenas. Et alibi: Expauit ſonitus tremefacto littore Saſon.

SAT, ἱκανῶς, ἅλις, aduerbium eſt per apocopen à Satis deductum: cuius etiam retinet ſignificationem. Cice. 2. de Nat. Deo. Qui non ſat habuit, coniugem illexiſſe in ſtuprum, &c Idem de Sene. Tantum quantum ſat eſt.

SATAGO, is, p. c. [*Anſiare, cruciarſi*] πολυπραγμονῶ, διαπονοῦμαι, ἰσχυρίζομαι, ἐκπονοῦμαι, ex Sat. & Ago, compoſitum uidetur: unde Sategi præteritum, Satactum ſupinum facit. Eſt autem Satagere, anxium eſſe, & diſtorqueri difficultate rei alicuius conficiendæ. Terent. in Heau. Nam hic Clinia, & ſi is quoque rerum ſuarum ſatagit, attamen Habet bene, & pudice eductã, ignaram artis meretriciæ. Aliquando ſignificat diligentem eſſe, ſeu feſtinare. σπουδάζω. Plaut. in Aſi. Nunc ſatagit, adducit domum ei ultro, & ſcribit nummos. Quinct. lib. 6. ca. 4. Afer uenuſte Manlium Suram multum in agendo diſcurſantem, ſalientem, manus iactantem, togam deiicientem, & imponentem, non agere dixit, ſed ſatagere.

SATAGYTAE, σαταγύται, populi in Scythia Aſiatica, ut lib. 4. teſtatur Herodotus.

SATANAS, [*Satanaſſo*] σατανᾶς, interpretatur aduerſarius. Quo nomine appellatus eſt Diabolus, quod CHRISTI aduerſarius ſit. Quicquid enim animæ ad Deum tendenti reſiſtit, & aduerſatur,

& quicquid paci contrarium eſt, hoc Satanas eſſe nominatur. Sicut legitur in Regum libris: Quia ſuſcitauit Deus Salomoni Satanam, aduerſus eum qui erat pacificus.

SATARCHAE, σατάρχαι, populi in Scythia Europæa, iuxta Mæotidẽ qui (ut Solinus refert) damnato auri, & argenti uſu, ſe à publica auaritia abdicarunt. Horum oppida ſunt Myrmecion, Panticapæum, Theodoſia, Hermiſium: aliaq; nonnulla, quæ uide apud Melam li. 2. in deſcriptione Scythiæ Europææ. Flaccus lib. 6. Argon. Flaui crine Satarchæ.

SATASPES, σατάσπης, uir Achæmenius fuit, Theaſpis filius, qui cum Zopyri filiam uiolaſſet, & ob eam rem à Xerxe cruci deſtinatus eſſet, interceſſione matris, quæ Darii erat ſoror, impetrauit ut in exilium ageretur, donec Africam uniuerſam luſtraſſet. Cumq; iã aliquot menſes aliqua in peregrinatione conſumpſiſſet, nauigationis tædio adductus, in Perſidem rediit. Regiq; retulit, ſeſe reliquum itineris conficere non potuiſſe, quod naues à magnetibus retinerentur. Quod cum Xerxi fabuloſum uideretur, hominem, ut antea deſtinarat, cruci affixit. Vide Herodotum lib. 4.

SATELLES, ſatellitis, [*Satellite, birro, zaffo*] δορυφόρος, miles mercede conductus, ut ab Imperatoris latere non diſcedat. Liu. 2. ab Vrbe: Cum concurſu ad clamorem facto, comprehenſum regii ſatellites retraxiſſent ad tribunal regis. Ouid. 5. Faſt. Ille deæ cuſtos, ille ſatelles erat. Cic. contra Rull. Ianitores ducentos in annos ſingulos ſtipatores corporis conſtituit, eoſdem miniſtros & ſatellites poteſtatis. Satelles Iouis Aquila, Cic. 2. Tuſc. Miniſtri & ſatellites cupiditatum Alicuius. Cic. 5. Ver. Qui primus certos inſtruerit, nomine decumanos, re uera miniſtros ac ſatellites cupiditatum ſuarum. Satelles item dicitur, qui ſontibus capiendis præeſt, qui & Apparitor & Viator dicitur.

SATELLITIVM, tii, δορυφόρημα, τὸ δορυφορικὸν Luciano, collectiuum nomen eſt, ipſos ſignificans ſatellites, tuendi corporis cauſſa adhibitos: quemadmodum Seruitium accipitur pro ipſis ſeruis, Sodalitium, pro ipſis ſodalibus.

SATIABILIS, ſatiabile, [*Satiabile, che ſi ſatia*] κορεστὸς, qui ſatiari poteſt facile: cuius contrarium eſt Inſatiabilis, ἀκόρεστος, inexplebilis. Saluſtius: Auaritia inſatiabilis eſt, neque copia, neque inopia minuitur.

SATICVLI, populi Campaniæ, moribus aſperi, de quibus Virg. lib. 7. Amniſq; uadoſi Accola Vulturni, pariterq; Saticulus aſper.

SATIETAS, atis, [*Satietà, faſtidio, pienezza, abondanza*] κόρος, proprie idem eſt quod ſaturitas: licet frequentius accipiatur pro faſtidio, quod ex rei alicuius aſſiduo uſu nobis ingignitur. Cic. in Catonem. Omnino quidem, ut mihi uidetur, ſtudiorum omnium ſatietas facit ultæ ſatietatem, Quinct. lib. 5. ca. 14. Et odium ex quadam ſeruitute, & ex copia ſatietatem, & ex amplitudine faſtidium tulerit. Liu. lib. 4. Bell. Pun. Pluribus uos milites hortarer, ſi cum armatis dimicatio futura eſſet: inermes, incautos ad ſatietatem trucidabitis. Pro eodem legitur & Satias, atis, Teren. in Eunu. Ex meo propinquo rure hoc capio commodi: Neque agri, neque urbis odium me unquam percipit: Vbi ſatias cœpit fieri, commuto locum. Sal. Hi ſaltibus occupatis externorum agros inuaſere, frumentiq; ex inopia graui ſatias facta. Item Saties, ei. Sili. lib. 4 Nec finis, ſaties'ue, noui, ſed ſanguinis ardor Gliſcere.

SATIN' pro ſatis'ne. Ter. in And. Satin' ſanus es?

SATIO, as, [*A baſtanza, ſatiare, faſtidiare*] κορέω, κορέννυμι χορτάζω, à Sat deduci uidetur, & ſaturo ſeu expleo ſignificat: pertinetq; ad omnes ſenſus, & frequenter ad animum. Cic. in Catonem. Satiari delectatione non poſſum, ut meæ ſenectutis requiem, oblectamentumq; noſcat. Cic. in Paradoxis. Nunquam expletur, nec ſatiatur cupiditatis ſitis. Ouid. 3. Triſt. Elegia 8. Forſitan hoc olim, cum iã ſatiauerit iram. Verum hæc tranſlatitia ſunt: proprie enim ad famis ſitiſq; expletionem pertinet. Colum. lib. 9. Satiatq; ſemodius cibi in diebus ſingulis, uicenos & centenos turtures. Oui. 8. Met. Vtq; fretum recipit de tota flumina terra, Nec ſatiatur aquis, peregrinoſq; ebibit amnes. Sic epulas omnes Eriſicthonis ora profani Accipiunt, poſcuntq; ſimul cibus omnis in illo Cauſſa cibi eſt, ſemperq; locus fit inanis edendo. Satiatus, a, um, participium Liu. 2. ab Vrb. Vbi illuxit: Romanus integer, ſatiatuſq; ſomno, productus faciem, feſtum ſtando & uigiliis primo impetu Volſcum perculit. Iuuen. Sat. 6. Et laſſata uiris, nondum ſatiata receſſit. Hinc componitur Exatio: de quo ſupra ſuo loco.

SATIS, [*Aſſai, abondantemente, à baſtanza*] ἅλις, ἱκανῶς, quantitatis aduerbium, idem fere ſignificans quod abunde, uel quantum opus eſt. Cic. de Inu. Longum eſt, quod pluribus ſententiis ultra quam ſatis eſt, μᾶλλον δέοντος, producitur. Aliquando ponitur loco nominis: ut. Satis eloquentiæ habeo. Hinc Satius, comparatiuum. i. melius. Nam quamuis Satis ſignificet quantitatem, Satius tamen comparatiuum qualitatem denotat, quia deriuatiuum non ſemper ſeruat ſenſum primitiui. Virg 2. Ecl. Non'ne fuit ſatius triſteis Amaryllidis iras, Atque ſuperba pati faſtidia? Dicimus pulchre, Non ſatis eſt æſtimare, pro eo quod eſt, Non poſſet quis ſatis æſtimare. Pli. lib. 7. in præfatione. Vt non ſit ſatis æſtimare, parens melior homini, an triſtior nouerca fuit. Non ſatis habeas ſemel circuire, dixit Cato ca. 1. 1. Non ſatis ſit tibi, non ſufficiat tibi ſiue non ſis contentus ſemel circuire. Iungitur Satis cum Super, & dicimus, Satis ſuperq;, i. ſatis, & pluſquam ſatis. Cice. 2. de Natu. Deo. Nam contra Epicurum ſatis ſuperq; dictum eſt.

SATISACCIPIO, μισθοῦμαι, accepto fideiuſſore caueo. Cice. pro Roſ. Com. Qua de cauſſa Flauius cum de tota lite faceret pactionem, neque ſatiſacciperet à Roſcio, neque abſolueretur à Fannio, &c. Nam ſatiſaccipere dicitur creditor, cum accipit fideiuſſorem à debitore. Contra debitor Satiſdare dicitur cum interpoſito fideiuſſore ſecurum reddit creditorem. Ci. pro Q. Si ueretur, ut res iudicio facto parata ſit, iudicatum ſolui ſatiſaccipiat: quibus à uerbis ſatiſaccipiet, iiſdem, ego quod peto, ſatiſdet. Vnde & Satiſacceptio, quæ eſt (ut Pomponius inquit) ſtipulatio, quæ ita obligat promiſſorem, ut expromiſſores quoque ab eo accipiantur, i. qui idem promittant.

SATISDO, das, are, [*Sicurare. fare la ſicurtà*] ἐγγυητὴν καταστῆσαι, eſt dato fideiuſſore creditorem ſecurum reddere. Cic. Sulpicio: Primum ut ſi quid tibi ſatiſdandum erit, amplius eo nomine non peti, cures ut ſatiſdetur fide mea. Caius: Satiſdatio eodem modo appellata eſt, quo ſatisfactio. Nam ut Satisfacere dicimur ei, cuius deſiderium implemus: ita Satiſdare dicimur aduerſario noſtro, cum aliquem damus, qui pro eo, quod à nobis petitur, ita caueat, ut eum hoc nomine ſecurum faciamus. Satiſdato aliquid debere. Cic. Atti. lib. 16 Sed & illi turpe arbitror, eo nomine, quod ſatiſdato debeat, procuratores eius non diſſoluere. Satiſdatio, onis, ἐγγυοδοσία. Cic. ad Att. De ſatiſdando uero te rogo? quoad eris Romæ, tu ut ſatiſdes: & ſunt aliquot ſatiſdationes ſecundum mancipium in his & Medianorum prædiorum uel Atilianorum.

SATISFACIO, is, [*Sodisfare*] interdum idem eſt quod exoluo, ἐκτίνω. Cice. pro Flacco: Hermippus Fufiis ſatisfacit, & fidem ſuam liberat. Interdum idem quod placeo, & efficio nequid habeat quod de me queratur. Cice. ad Atti. lib. 7. Cui nos ualde ſatisfacere multi ad me ſcripſerunt. Aliquando idem fere quod purgo me, ſiue excuſo. Cic. Phil. 2. Acceperam iam enim antè Cæſaris litteras, ut mihi ſatisfieri paterer à te. i. ut acciperem tuam purgationem, & excuſationem. Hinc Satisfactio, pro purgatione, & excuſatione. Cice. ad Trebat. lib. 7. Hic tu me etiam inſimulas, nec ſatisfactionem meam accipis. Satisfactio, præter datiuum, aliquando ablatiuum habet cum præpoſitione De. Cæſ. 5. Bel. Gal. Seſeq; paratos eſſe demonſtrant, omnibus rationibus de iniuriis ſatisfacere. Satisfieri. Cic. Acilio, lib. 13. Quanquam à te quidem cumulate ſatisfit, & mihi, & omnibus.

SATISPRAESTO, ἐγγυητὴν καταστῆσαι, idem quod ſatiſdare, hoc eſt, pro re quæ petitur, fideiuſſorem dare.

SATIVS, [*Meglio*] βελτίων, comparatiuum uidetur eſſe ab aduerbio Satis, licet a poſitiui ſignificatione nonnihil recedat. Idem. n. ſignificat quod melius, ſiue potius. Virg. 2. Ecl. Nonne fuit ſatius, triſtes Amaryllidis iras, Atque ſuperba pati faſtidia?

SATIVVS, a, um [*Buon da ſeminare*] ἥμερος, σπόριμος, quod ſeminatur, uel quod idoneum eſt, ut ſeminetur: cui contrarium eſt Agreſtis. Plin. lib. 15. cap. 7. Eadem ratio & in ſatiua myrto. Gell. Sed hi pleraſque naues loris ſuebant: Græci magis cannabe, & ſtupa, ceteriſq; ſatiuis rebus.

SATRAE, populi Græcorum in litoribus Thraciæ, ut oſtendit Herodotus ſuæ hiſtoriæ lib. 7.

SATRAPA uel Satrapes, pen. corr. [*Prefetto, ò reſidente*] σατράπης, dictio Perſica, apud nos ſignificans præfectum prouinciæ. Teren. in Heaut. Satrapes ſi fiet amator, nunquam ſufferre eius ſumptus queat. Hinc Satrapia, piæ, σατραπεία, idem quod præfectura, quam Græci νόμον appellant, hoc eſt, regio, quæ ab uno adminiſtratur præfecto. Suidas: Σατραπεία, ἐπαρχία, Σατράπης, ὁ σατράπης, εἶδος, ἀξιώματος. Pli. l. 6. c. 20. Etenim pleriq; ab Occidente, non Indo determinãt, ſed adiiciunt quatuor Satrapias, Gedroſos, &c.

SATVLLO, as, [*Satollare*] κορέννυμι, χορτάζω, antiqui dicebant pro ſaturo. Varro: Neque in puluere mihi coquam carnes, quibus ſatullem corpora & famem uentris. Nonius.

SATVR, ra, um, [*Satollo. pieno*] ἐμπλήσμος, κορεσθεὶς, quod eſt cibo plenum. Teren. in Hecy. Sed tu quum ſatura, atque ebria eris, puer ut ſit ſatur facito. Cic. 1. de Diuin. Præclara uero auſpicia, ſi eſurientibus pullis res geri poterit, ſaturis nihil geritur. Ter. in Adelph. Sed poſtquam intus ſum omnium rerum ſatur, Prodeambulare huc lubitum eſt. Virg. Ecl. 10. Ite domum ſaturæ, uenit heſperus, ite capellæ. Sumitur interdum pro fœcundo, & abundante, εὔφορος. Perſius Sat. 1. Nec rus ſaturum laudare. Virg. li. 2. Geor. Saltus & ſaturi petito longinqua Tarenti. Vbi Ser. Saturi, aut fœcundĩ,

aut q;

aut quòd iuxta oppidum Saturum. Tarentum enim, & Saturum uicinæ ſunt Calabriæ ciuitates. Satur color, i. plenus, uehemens. cui opponitur dilutus. Plin. lib. 37. cap. 10. Ion apud Indos uiolacea eſt, ſed raro ſaturo colore lucet.

Satureia, θύμβρα, herba fragrantis odoris, quæ & Cunila dicitur, & Origanum Heracleoticum. Plin. lib. 19. cap. 8. Thymbra, quæ & cunila. Hæc apud nos habet & aliud uocabulum, ſatureia dicta in condimentario genere. Venerem emortuam ſuſcitat in cibis ſumpta. Vnde ex Græco (ut quidam uolunt) nomen ſibi uendicauit, quaſi Satyrea, a Satyris qui ſunt in Venerem proni & ſalaces, uel à uirili membro, quod σάθην, Græci uocant. Pli. lib. 19. cap. 8. Dioſco. lib. 1. cap. 43.

Saturio, onis, nomen eſt Paraſiti, apud Plau. in Perſa, captandi ioci gratia a contrario impoſitum. Solet enim hoc hominum genus, perpetuo eſurire, & nunquam ſaturum eſſe. Vnde cum Toxilus ſerus eũ Saturionẽ ſalutaſſet: reſpondet Paraſitus. Mendaciũ ædepol dicis atq; haud te decet: Nam eſurio uenio, non aduenio Saturio.

Saturitas, tatis [*Saturità*] πλησμονή, κόρος, cibi potusq́; plenitudo. Plaut. Capt. Proinde tu deum hunc ſaturitate tranquillum facias tibi. Aliquando accipitur pro fœcunditate, ſeu fertilitate, εὐφορία. Cic. in Catone. Neque ſolum officio, quod hominum generi uniuerſo cultura agrorum eſt ſalutaris, ſed etiam delectatione, quam dixi, & ſaturitate, copiaq́; rerum omnium, quæ ad uictum hominum & ad cultum etiam deorum pertinent.

Saturæ palus, quæ & Pontina, iuxta Circeios fuit, XXIII. olim urbium locus. ut ex Mutiani ſententia tradit Pli. lib. 3. cap. 5. Hæc ad uiam uſque Appiam pertingebat, ubi & nauibus tranciebatur, inter Appii Forum, & Auxurem. Ver. lib. 7. Queis Iuppiter Auxurus aruis Præſidet, & uiridi gaudens Feronia luco. Quà Saturæ iacet alta palus, gelidusq́; per imas Quærit iter ualles, atque in mare conditur Vfens.

Saturnalia, Saturnaliorum, κρόνια, feſta ſeptem, ſeu quinque dierum menſe Decembri Saturno dicata, quibus Romani ſyntheſin ueſtem ſumebant, ſeruisq́; diſcumbentibus inſeruiebant muneraq́; ultro citroq́; mitti, remittiq́; ſolebant. Sueton. in Auguſt. Saturnalibus, & ſi quando alias libuiſſet, modo munera diuidebat, modo nummos omnis notæ.

Saturnalitius, ſaturnalitia, ſaturnalitium, κρονικός, quod ad Saturnalia pertinet. Mart. lib. 5. Saturnalitiæ ligulam miſiſſe ſelibræ. Saturnalitiæ nuces, apud eundem, lib. 6.

Saturnia, σατορνία, Latii oppidum, à Saturno conditum. Virg. 8. Æn. Hanc Ianus pater, hanc Saturnus condidit urbem.

Saturniana colonia, Tuſcorum urbs mediterranea. Ptol. li. 3. cap. 1.

Saturniniani, hæretici à Saturnino quodam nominati, qui mundum ſolos angelos ſeptem, inſcio Deo, feciſſe dicebant.

Saturninus, tribunus plebis fuit ſeditioſus, qui cum pernicioſis legibus Rempublicam perturbaret, ſumptis ex Senatuſconſulto armis, in Capitolio occiſus eſt à Scæua quodam Q. Crotonis ſeruo: cui idcirco libertas præmii loco data eſt. Fuerunt multis poſt annis, qui à C. Rabirio occiſum dicerent, quo nomine ille à T. Labieno in iudicium uocatus, & Perduellionis reus factus, à Cicerone defenſus eſt pulcherrima illa oratione, quæ pro Caio Rabirio Poſthumo perduellionis reo, inſcribitur.

Saturnius, mons quondam dicebatur, qui poſtea Tarpeius, deinde & Capitolinus appellatus eſt.

Saturnus, κρόνος, à poetis fingitur fuiſſe antiquiſſimus deorum, qui ex Ope coniuge genuit Iouem, à quo poſtea cælo pulſus eſt. A Græcis dicitur κρόνος, quaſi χρόνος, hoc eſt, tempus. A Latinis autem Saturnus quòd annis ſaturetur, ut ait Cic. de Nat. Deo. uel quia ſe in deuorandis filiis ſaturauit. Ex ſe enim natos comediſſe fingitur, quia conſumit ætas temporum ſpatia, annisq; præteritis inſaturabiliter expletur. Ouid. Tempus edax rerũ, tuq; inuidioſa uetuſtas, Omnia deſtruitis, uitiataq́; dentibus æui Paulatim lenta conſumitis omnia morte. Sunt qui Saturnum à ſatu deducant, quoniam peritiam ruris, & ſatorum omnium primus edocuiſſe fertur. Quidam ab eo quod Græci σάθην, membrum uirile nominant, propterea, quòd patris pudẽda abſcidiſſe, & atq; in mare proieciſſe dicitur: unde Venerẽ procreatam ferunt, quæ ſpuma, unde coaluit, Aphrodites nomen acepit. Fratrem habuit Titanem maiorem natu, qui cũ parenti ſuccedere uellet, tamen animaduertens matrem ſororesq́; Saturno magis fauere, regnum ipſi conceſſit, ea tamen lege, ne Saturnus prolem maſculam tolleret, ut regnum ad ſuam prolem rediret. Saturnus igitur cum plures liberos deuoraſſet, nati ſunt gemini Iupiter & Iuno: tum mater Iunonẽ Saturno oſtẽdit, Iouẽ uero clam nutriendũ ablegauit: adhibitis interim Corybantibus, qui cymbalorũ, tympanorũq; pulſu obſtrepebant, ne pueri uagitus audiretur. Saturno autẽ, cum ille puerũ depoſceret, ut & ipſum deuoraret, Opis lapidẽ ei oſtendit pannis inuolutum, eumq; partu illo à ſe editum ſimulabat: quẽ ille acceptũ ſine mora deuorauit. Neptunum quoq; Clam Saturno Opis peperit, quẽ ſimiliter clã educari curauit. Tertio rurſus geminos enixa eſt Plutonẽ & Glaucam: ibi rurſus Glaucã Saturno oſtendit, Plutonẽ abſcondit. Verum detecta tandẽ fraude, cũ Titan reſciuiſſet, fratri prolẽ maſculam, ſuosq́; ea ratione regni ſucceſſione pulſos eſſe, cum filiis, qui Titani a patre cognominabantur, bellum aduerſus Saturnũ ſuſcepit, illumq́; & Opem ſororem captos, muro incluſit: ſed a Ioue filio deuictis Titanibus liberati ſunt. Porro Saturnus ex oraculo edoctus, fore ut à filiis regno pelleretur, cum ob hoc Ioui inſidias ſtrueret, ab eo regno pulſus, in Italiam profugit, ubi diu apud Ianũ regẽ latitauit: unde ea pars Italiæ Latiũ dictum eſt. Hoc regnãte ætatẽ auream fuiſſe fabulantur, terraq́; ſua ſponte expertem uomeris & aratri peperiſſe fruges, cõmunes & nullis deſignatas limitibus agrorum poſſeſſiones fuiſſe. Hinc Saturnius, a, um: ut, Pater Saturnius, κρονίδης, id eſt, Iupiter Saturni filius: Iuno Saturnia: id eſt filia Saturni. Verſus quoq; quos olim Fauni, uatesq́; canebant, Saturnios antiqui nominabant, ut ait Varro.

Saturo, as, [*Satollare*] κορέννυμι, χορτάζω, ſaturum reddo, ſatio, cibo potuq; expleo. Cic. 2. de Nat. Deo. Nuper nati mammas appetunt: earumq; ubertate ſaturantur. Transfertur & ad animi cupiditates: ut, ſaturare odium, apud Cic. in Vatinium. Saturare ſe ſanguine, apud eundem 4. Philip. Habet autem ſaturandi uerbum uim maiorem, quam explendi. Cic. pro Domo ſua: Expleui animos inuidorum: placaui odiã imperitorum: ſaturaui etiam perfidiam, & ſcelus ciuium. Expleri (inquit Nonius) & ſaturari hanc habent differentiam. Expleri eſt tantummodo plenum eſſe: ſaturari ſupra modum. Cic. li. 6. de Repub. Graues enim dominæ cogitationum libidines, infinita quædam cogunt, atque imperant, quæ expleri, atque ſaturari nullo modo poſſunt. Compoſita ſunt Exaturo, & Obſaturo: de quibus alibi.

Saturium, ſiue Satureium, σατύριον, urbs Calabriæ fuit, non longe a Tarento. Vnde Satureianus, a, um, poſſesſiuum. Horat. lib. 1. Ser. Saty. 6. Me Satureiano uectari rure caballo. Stephanus quoque auctor eſt, regionem Tarento uicinam Saturium, ſiue (ut ipſe ſcribit) σατύριον, nominari.

Satus, a, um, [*Seminato piantato*] ἐσπαρμένος, participium à ſero, ris idem quod ſeminatus. Virg. 3. Geo. Sed frumenta manu carpes ſata. Idem 8. Eclo. Atque ſatas alio uidi traducere meſſes. Per tranſlationem etiam accipitur pro participio natus, ſiue genitus. Vir. li. 2. Æn. At non ille, ſatum quo te mentiris Achilles, Talis in hoſte fuit Priamo. Liu. 8. Bel. Maced. Vt fidem feceeit, non ſanguine humano, ſed ſtirpe diuina ſatum ſe eſſe.

Satus, us, & ſatio, nis, [*Semenza, ſeminata, piantagione*] σπορά, ipſum ſerendi actum ſiue plantationem denotant. Pli. li. 17. Quapropter de talearium ſatu nunc dicendum: id eſt, plantatione. Cic. de Senectute. Quid ego uitium ortus, ſatus, incrementa commemorem? Idem 1. de Diu. Ob eandem cauſſam multa inuſitata, partim è cælo, alia ex terra oriebantur: quædam etiam hominum pecudum'ue conceptu & ſatu. Quandoque etiam ſatus, σπέρμα, pro ipſo accipitur ſemine ſiue ſementi. Cic. 2. Tuſc. Cultura autem animi philoſophia eſt, quæ extrahit uitia radicitus, & præparat animos ad ſatus accipiendos.

Satyra, æ, pen. cor. [*Satira*] σατύρα, quaſi ſatura dici uidetur, ob carminis uarietatem, ſeu propter copiam rerum, quæ ibi tractantur. Eſt enim Satyra carmen maledicum, & ad carpenda uitia compoſitum, quale ſcripſerũt Lucilius, Horatius, Iuuenalis, Perſius. Accepit & id carminis hunc titulum, quòd perſonis, factisq́; ſatiatum abundare uideatur. Quidam à ſatyra lance, quæ referta multis, uarisq́; primitiis in ſacrificiis diis offerebatur. Alii à lege ſatyra dictam exiſtimant, quæ uno rogatu multa ſimul comprobat. De qua lege Sal. in Iug. Deinde quaſi per ſatyram ſententiis exquiſitis in deditionem accipitur. Varro à quodam farciminis genere, quod multis rebus refercìebatur, dictam ſatyram eſſe ſcribit. Vnde in 2. li. Plautinarum quæſtionum habetur: Satyra eſt uua paſſa, & polenta, & nuclei pinei ex muſto cõſperſi. Sunt qui à Satyris deriuẽt quòd in hoc genere carminis res ridiculæ, pudẽdæq́; ſcribuntur: quemadmodum proferri à Satyris ſolent. Dona. in Teren. Deinde aliud genus fabulæ: id eſt, Satyra ſumpſit exordium, quæ à Satyris, quos illotos ſemper, ac petulantes eſſe legimus, uocitata eſt. Poteſt etiam dici, Satyram ideo uocatam, quòd in antiqua ſatyra introducebantur Satyrorum perſonæ, aut ſi quæ erant ridiculæ, ſimiles ſatyris. Duo quippe Satyrarum genera fuiſſe conſtat. Alterum antiquius, quod ſola carminum uarietate conſtabat, Alterum recentius, apertam hominum reprehenſionem continens, & acrẽ uitiorum obiurgationem. Hinc Satyricus, σατυρικός, quod ad ſatyram pertinet, aut poeta ipſe, qui ſatyram ſcripſit.

Satyra avis [*Corue*] à L. Floro pro coruo accipitur. Verba eius ſunt hęc: Cum ſingulari certamine Manlius aureũ torquem barbaro detraxiſſet, inde Torquati. Iterum in Pontino agro, cum in ſi-

mili pugna. L. Valerius inſidente galeæ ſatyra alite adiutus, Gallum uiciſſet, inde Coruini. Quo in loco illud quidem conſtat, Satyram auem pro coruo accipi: cur tamen ita dicatur, uideo a pleriſque omnibus ignorari. Quidam ad naturam eius auis id referunt, quòd ſola ſit Satyrorum more, & ab libidinem procliuior. Quinetiam Anaxagoras ore coire credidit: quod tamen negat Ariſt. Olim tamen uulgo ita perſuaſum fuiſſe ſatis conſtat ex hoc Martialis diſtico. Corue ſalutator, quare fellator haberis? In caput intrauit mentula nulla tuum. Veriſimilius tamen eſt, Satyram auem, dictam à loco, in quo res geſta eſt. Conſtat enim non modo Flori, uerumetiam Liuii & Gelii teſtimonio, ſingularem hanc Valerii cum Gallo pugnam in agro Pontino factam fuiſſe: quem agrum palus alluebat, quam Plinius Pontinam, Virgilius Saturæ, ſiue Satyræ paludem appellat. Satyra itaque auis dicta uidetur, quaſi auis Satyræ paludis. Coruos enim locis aquoſis delectari auctor eſt Theon apud Aratum, propterea quòd corpora eorum uehementius inaruerint. Vide Cœl. Rhodi. li. 19. cap. 25.

SATYRI, σάτυροι, dicti ſunt, quòd in libidinẽ ſemper proni ſint: à uirili membro, quod ueteres Græce σάθην appellabant. Hi ſunt (ut Pli. lib. 7. cap. 2. ait) animalia quadrupedia, in ſubſolanis Indorum montibus perniciſſima, humana effigie, recte currentia. Veteres huiuſmodi monſtra pro ſilueſtribus diis coluerunt: cuiuſmodi à D. Antonio uiſum fuiſſe in eremis Ægypti, auctor eſt Hieronymus in Vita Antonii. Vidit homunculum (inquit) aduncis naribus, & fronte cornib. aſpera, cui extrema corpori in caprarum pedes deſinebat. Et præmiſſo ſigno crucis, cum quiſnam eſſet, interrogaſſet Antonius, reſpondiſſe fertur, Mortalis ego ſum, unus ex accolis eremi: quos uano errore deluſa gentilitas Faunos, Satirosq; & Incubos appellat.

SATYRICVM SIGNVM, σατυρικὸν ἄγαλμα, id eſt Priapi effigies, quæ in hortis conſtitui ſolet, ueretro arrecto: unde & nomen accepit. nam σατυριᾶν, arrigere eſt. Pli. li. 19. cap. 4. Quam rem comitata eſt & religio quædam. hortosq; & fores tantum contra inuidentium faſcinationes dicari uidemus. In remedio Satyrica ſigna: quanquam hortos tutelæ Veneris aſſignante Plauto.

SATYRIA, æ, σατυρία, cibus ex uariis compoſitus herbis.

SATYRVS, fluuii nomen in Aquitania, cuius meminit Luca. li. 1. Tunc rura Nemetiis Qui tenet, & ripas Satyri qua littore curuo, &c.

SATYRIASIS, uel SATYRISMVS, σατυρίασις, σατυρισμός, pulſus teſtiũ, & uelut ſingultus quidam inguinis, ſequens inflammatam quandam paſſionem ſeminalis receptaculi, cum intentione, & tentigine. Quòd ſi non ceſſauerit pulſus ille, ſolent ſeminis receptacula intendi, uel ſpaſmus naſci. Satyriſmus, inquit Gal. li. 2. Methodi, eſt uirilis membri præter naturam arrectio σατυριᾶν enim Græcis arrigere eſt, & rei uenereæ pruritu extimulari. Idem & Priapiſmus dicitur, ab obſcœno hortorum cuſtode ducto nomine, qui ueretro prægrandi ſculpi ſolet, & erecto.

SATYRICE, [*Satiricamente*] σατυρικῶς, aduer. ſignificat acriter, cum conuicio, mordaciter, & (ut ſemel dicam) Satyricorum more, qui uel quoslibet nullo diſcrimine ſolent allatrare, omnesq; adunco (ut ille ait) naſo ſuſpendere.

SATYRION, σατύριον, herba foliis lilii rubri, aliquanto minoribus, tribus non amplius à terra exeuntibus, caule læui, cubitali modo, radice gemina. Vulgus Teſticulum ſacerdotis appellat. Eſt & alterum Satyrii genus, quod ἐρυθρόνιον, cognominant, ſiue ἐρυθραϊκόν, Venerem, etiamſi manu tangatur, extimulans. Semen habet lini, eoq; maius, durius & læuius. Eſt & tertium, cognomento βασιλικόν, foliis nigra plumbagine maculoſis, reliqua ſuperficie cynoſorchi ſimilibus, radix eſt lutea, crebrisq; ramis ad manus effigiẽ accedens. Officinæ palmam CHRISTI appellant. Denique herbas propemodum omnes, libidinis deſiderium extimulantes, Græci Satyrii nomine ſunt complexi.

SATYRORVM INSVLAE σατύρων νῆσοι, ſunt tres contra Indiam extra Gangem ſitæ, ſicut Ptol. li. 7. ſcribit: quas qui habitant, caudas habere dicuntur, quales Satyris pinguntur.

SAVCIO, as, are, [*Ferire*] κατατραυματίζω, uulnero. Cic. 3. Verr. Serui nonnulli uulnerantur: ipſe Rubrius in turba ſauciatur. Col. li. 6. cap. 14. Ferro palatum opus eſt ſauciare, ut ſanguis profluat. Idem 4. ca. 24. Sauciandа ferro eſt atque exulceranda uitis, in ea parte, qua pampinum ſtudemus elicere. Oui. 3. de Arte: Tenues à pectore ueſtes Rumpit, & indignas ſauciat ungue genas. Hinc Sauciatus, a, um, particip. Col. lib. 11. cap. 1. Siue quis (quod plerunque accidit) ſauciatus in opere noxam ceperit, &c. Sauciatio, onis, uerbale uulneratio. Cice. pro Cecin. Eſt ſauciatio quæretur, cum fugam factam eſſe conſtabit? Hinc fit compoſitum Conſaucio, de quo ſuo loco.

SAVCIVS, a, um [*Ferito, impiagato*] τραυματίας, idem quod uulneratus: unde Sauciare: id eſt, uulnerare. Virg. 2. Æn. Quales mugitus, fugit cum ſaucius aram Taurus. Cæſ. 3. Bel. Ciui. Sauciorum modo & ægrorum habita ratione. Cic. pro Cecin. Nemo, inquit, occiſus eſt, neque ſaucius. Tranſumitur & ad animum: ut, Amore ſaucius. Cic. pro Cœlio, ex uetuſto quopiam poeta: Medea amore ſæuo ſaucia. Saucius fatigationis: id eſt, feſſus, ſeu fatigatus. Apul. lib. 2. de Aſino: Mihi uero fatigationis heſternæ etiamnunc ſaucio da ueniam.

SAVIOR, ſiue Suauior, [*Baſiare con allegrezza & amore*] φιλέω, cum uoluptate, aut præ gaudio oſculor. Catullus ad Verannium: Lucidum os, oculosq; ſauiabor. Donatus ita diſtinguit inter Oſculari, Sauiari, & Baſiare: quòd Oſculari pudicorum ſit affectuum, Baſiare impudicorum, Sauiari uoluptatis, & amoris. Quam differentiã non uſquequaque ueram eſſe, oſtendimus ſupra in dictione Oſculum: præſertim ea in parte, qua Oſcula à baſiis diſtinguit. nam Sauia, ſiue Suauia, uoluptatis eſſe & amoris, uerum eſt; ſi Voluptatis & Amoris uocabula late accipiamus, ut tam honeſta, quàm inhoneſta iis intelligamus. Conſtat enim Suauiari, ſiue Sauiari, etiam de honeſtis affectibus dici. Cice. Atti. Atticam cupio ſauiari: ita mihi dulcis uiſa eſt ſalus per te miſſa ab illa.

SAVO, onis, fluuius eſt in finibus Campaniæ. Pli. li. 3. cap. 5.

SAVRA, æ, σαῦρα, lacerta, quæ in maceriis & in ſepibus deliteſcit. Eſt & piſcis nomen, quem & Latini Lacertam nominant.

SAVRITES, σαυρίτης, gemmæ ſpecies, quæ in uentre uiridis lacertæ traditur inueniri. Pli. li. 37. cap. 10.

SAVROMATAE, p. c. σαυρομάται, populi Septentrionales, qui & Sarmatæ dicuntur: quorum alii Aſiatici ſunt, alii Europæi, Tanaide fluuio diſcreti: de quibus uide plura ſupra in dictione Salmata.

SAVRVS, nobilis ſtatuarius, cuius opera commemorat. Pli. li. 36. ca. 5.

SAVS, σάος, Ptolemæo, fluuius eſt apud Carnos ortum habens, & circa Liburniæ montes. non procul à Tauruno oppido (hodie Albam Græcam uocant) in Danubium prolabens.

SAXATILIS, & hoc le, p. c. [*Ogni coſa che ſta fra gli ſaßi*] πετραῖος, quod ſaxo incolit: ut Piſcis ſaxatilis. Colum. lib. 8. cap. 16. Rurſus optime ſaxoſum mare nominis ſui piſces nutrit, qui ſcilicet, quòd in petris ſtabulentur, ſaxatiles dicti ſunt: ut merulæ, turdiq;, nec minus melanuri. Saxatiles aues, quæ ſaxa incolunt. Varr. 3. de re ruſt. cap. 7. Vnum agreſte, ut alii dicunt, ſaxatile, quod habetur in turribus, ac culminibus uillæ, à quo appellatæ columbæ. Piſcatus ſaxatilis, qui fit inter ſaxa. Plaut. in Rud. Piſcatum hamatilem, ſaxatilemq; aggredimur.

SAXETVM, ti, [*Luogo ſaſſoſo, petroſo*] πετρώδης τόπος, locus ſaxoſus & petricoſus. Ci. pro Lege Agra. Quod ſolum tam exile & macrum eſt, quod aratro perſtringi non poſſit? aut quod eſt tam aſperum ſaxetum, in quo agricolarum cultus non elaboret? Hinc Saxetanus adiect. quod inter ſaxa habitat. Martia. lib. 7. Cum ſaxetani ponatur cauda lacerti.

SAXIFICVS, a, um: ut, Os ſaxificum. id eſt, uultus aſpicientes in ſaxa uertens. Senec. in Herc. Furen. Tete laborum ſocia, & adiutrix, precor Belligera Pallas: cuius in læua ciet Ægis feroces ore ſaxifico minas. Ouid. 5. Met. Vincis, ait, Perſeu: remoue tua monſtra: tuæq; Saxificos uultus, quæcunque ea tolle Meduſæ.

SAXONES, σάξονες, illuſtres Alemaniæ populi, qui Angelæ reginæ auſpicio Angliam deuicerunt. Hos Ptol. non longe à Cimbris in Oceani Septentrionalis littoribus & paludibus inuiis conſtituit, li. 3. cap. 11.

SAXOFORATVM, teſte Volaterrano, oppidum in Piceni atque Vmbriæ finibus ſitum: olim Sentinum dictum. Vide Saxum ferratum.

SAXOSVS, a, um, [*Saſſo, pien di pietre*] πετρώδης, ſaxorũ copiã habẽs: ut, Saxoſa uia, quæ ſaxis abundat. Col. lib. 5. ca. 10. Loca aprica, calculoſa, glareoſa, interdũ & ſaxoſa amat: & Saxoſus frutex in ſaxis creſcens, uel ſaxoſis locis. Pli. lib. 15. cap. 7. Simillimum ineſt huic & chamæleę frutici ſaxoſo. Virg. 5. Eclog. Nec quæ Saxoſas inter decurrunt flumina ualles.

SAXVLVM, li, [*Saſſetto*] λιθίδιον, diminutiuum à ſaxo. Ci. li. 1. de Or. Vt Ithacam illam in aſperrimis ſaxulis tanquã nidulum affixam.

SAXVM, ſaxi [*Saſſo, pietra, quadrello*] λίθος, maius, aſperius, duriusq; quàm lapis: licet quandoque ſaxum pro lapide ponatur. Cice. pro Cecin. Qui ſaxa iacerent. Ouid. de Nuce: A populo ſaxis prætereunte petor. Virg. 1. Æne. Iamq; faces & ſaxa uolant, furor arma miniſtrat. Idem 2. Geor. Adde tot egregias urbes, operumq; laborem, Tot congeſta manu præruptis oppida ſaxis. Voluere ſaxũ dicuntur, qui inexhauſto quopiam atque inutili labore fatigantur. Ter. Eun. Satis diu iam hoc ſaxum uoluo. Donatus admonet prouerbium fuiſſe dictum in eos, qui inextricabili ſudore affligerẽtur tractumq; putat à notiſſima Siſyphi fabula, ſaxum apud inferos ſurſum ac deorſum uoluentis. ad quem reſpexit & Virg. 6. Æneí. Saxum ingens uoluunt alii, radiisq; rotarũ Diſtricti pendent, &c. Ponitur aliquando pro ſcopulo, ſeu monte ſaxoſo. πέτρα. Plaut. in Moſtel. Iterum iam ad unum ſaxum me fluctus efferunt. Virg. 1. Æn. Perq; undas ſuperante ſalo, perq; inuia ſaxa Diſpulit. Ouid. 3.

Met.

Met. Per rupes, ſcopuloſq;, adituq; carentia ſaxa. Virg. 2. Æn. Stupet inſcius alto Accipiens ſonitum ſaxi de uertice paſtor. Hinc Saxeus, a, um, λίθινος, quod è ſaxo eſt. Lucre. li. 1. Strataq; iam uulgi pedibus detrita uiarum Saxea conſpicimus. Luc. lib. 4. Saxeus ingenti quem pons amplectitur arcu. Oui. 12. Met. Socium quoque ſaxea moles Oppreſſit ſpatio, ſtantem propriore Cometem.

Saxum ferratum, σαξον, oppidum in Piceni, atque Vmbriæ finibus ſitum: ita appellatum à ferro, propter fodinas ferrarias, quas eo in loco multas fuiſſe earum reliquiæ oſtendunt. Sentinum à ueteribus dicebatur, a Sentino amne iuxta mœnia labente, quem nunc quoq; incolæ Sentinum uocant. Hoc oppidum nobile factum eſt duorum uirorum ortu, Bartoli & Alexandri. quorum prior Cæſarearum legum interpretatione clariſſimus: alter in ſacris litteris eminentiſſimus: qui cum in omni doctrinæ genere, uitæq; ſanctimonia ſummus haberetur, Auguſtinianæ religioni magno omniũ conſenſu præfectus eſt, nec multo poſt, ob res præclare geſtas, cardineis inſignibus à Pio pontifice maximo decoratus fuit.

Saxifragum, gi, uel ſaxifraga, gæ, uel ſaxifragia, æ, σαξίφραγον, Dioſco.) herba, à frangendis in corpore calculis appellata: uel quòd in locis ſaxoſis cum enaſcatur, ſaxa ipſa frangat. Vulgus Saluiam uitam appellant.

S ANTE C

Scabellum, [*Banchetta, ſcabello, deſchetto*] ὑποπόδιον, ſcamnum exiguum, quod ſedentium pedibus ſubiicitur. Cic. pro Cœl. Deinde ſcabella concrepant, aulæum tollitur. Scabellum item, teſte Varrone, dicitur illud, quo ſimplici ſcanſione in lectum cõſcendimus. quod ſi duos habeat gradus, iam non ſcabellum, ſed ſcamnum dicitur, à ſcandendo. Vide paulo poſt in dictione Scamnum.

Scaber, bra, brum, [*Aſpero, ſcabroſo*] ψωραλέος, proprie idem quod ſcabroſus. Col. lib. 7. cap. 4. Hoc modo curatum pecus toto anno ſcabrum fieri non poteſt. Varr. 2. de Re ruſt. ca. 2. Non enim ſolum ea uligo lanam corrumpit ouium, ſed etiam ungulas, ac ſcabra fieri cogit. Quoniam uero quæ ſcabioſa ſunt, cutem aſperam habẽt, factum eſt, ut ſcabrum pro aſpero ponamus, & impolito, τραχύς. Vir. 1. Geo. Exeſa inueniet ſcabra rubigine pila. Cic. 4. Tuſ. Pectus illuuie ſcabrum. Celſus lib. 7. At ubi ſcabri ungues ſunt, circum aperiri debent, quà corpus contingunt. Scabroſus, a, um, plenus ſcabritia. Pli. li. 20. cap. 21. Hippolapathi radices priuatim ungues ſcabroſos detrahunt. Scabrum, bri, ſubſtantiuum neut. gene. idem quod ſcrabities. Pli. li. 37. ca. 2. Infeſtantur plurimis uitiis, ſcabro, ferrugine, maculoſa nube, &c. De cryſtallis.

Scabies, biei, [*Rogna, ſcabia*] ψώρα, aſperitas cutis, cum prurit u, natura corporis interiora expurgãte, noxioſq; humores foras expellente. Iuue. Sat. 2. Sicut grex totus in agris Vnius ſcabie cadit & porrigine porci, Vuaq; conſpecta liuorem ducit ab uua. Virg. 3. Geo. Turpis oues tẽtat ſcabies ubi frigidus imber Altius ad uiuũ perſedit &c. Hor. de Arte. Vt mala quem ſcabies, aut morbus regius urget. Quoniam uero ſcabiem comitatur pruritus, pruritum autem ſcabendi cupiditas, & ex fricatione quædam uoluptas: factum eſt, ut Scabies pro uoluptatis illecebris accipiatur. Cic. 3. de Legib. Non uoluptatis blanditiis corrupti, quæ natura bona ſunt, quia dulcedine hac & ſcabie carent, non cernimus ſatis. Scabioſus, a, um, ψωραλέος, qui ſcabie laborat. Perſius Sat. 2. Nanque eſt ſcabioſus, & acri bile tumet. Colu. li. 11. ca. 2. Nam ſi paucioribus diebus detur; ut ait Higinus, per uer ſcabioſi boues fiunt.

Scabile, li, neut. gen. ὑποπόδιον, idem quod ſcabellum. Cato cap. 10. Scamnum in cubiculo unum, ſcabilia tria, ſellas quattuor.

Scabo, is, ſcabi ſcabitum, [*Grattare, fregare*] κνάω, κνήθω, frico, ſcalpo. Pli. lib. 8. ca. 27. Si uero ſquamæ obtorpuere, ſpinis iuniperi ſe ſcabit Hor. 1. Serm. Sat. 10. Et in uerſu faciendo Sæpe caput ſcaberet, uiuus & roderet ungues.

Scabredo, inis, [*Aſperità*] τραχύτης, idem quod ſcabrities: hoc eſt, aſperitas, & inæqualitas. quo uocabulo uſus eſt Hieron. in diui Hylarionis uita.

Scabritia, æ, & Scabrities, ei, [*Aſperità, aſprezza*] τραχύτης, aſperitas. unde Plinius Vnguium ſcabritiam dixit. Nonnunquam accipitur pro ſcabie. Col. li. 7. cap. 5. Poteſt etiam ſcabritiem tollere ſuccus uiridis cicutæ.

Scabro, as, are, τραχύνω, ſcabrum & aſperum efficio: unde Scabratus, a, um, participium. Col. li. 4. cap. 4. Quo plerunque fit, ut quod præcidi debeat, perſtringatur, & ſic uitis laniata ſcrabataq; putreſcat humoribus.

Scadorna, quod tranſpoſitis litteris ut perperam ſcriptum, ita & male huc relatum erat, uide Scardona.

Scæa porta, σκαιὰ πύλη, urbis Troianæ porta fuit, fatali Laomedontis ſepulcro nobilitata: ita dicta (ut grammaticis placet) quòd ad ſiniſtrum, hoc eſt, occidẽtale urbis latus ſita eſſet. in Augurum enim diſciplina, quæ ortum ſpectant, dextra; quæ occaſum, ſiniſtra dicuntur. Strabo, tamen lib. 13. uidetur ſentire Scææ portæ nomẽ à Scæis Thraciæ populis ſumptũ fuiſſe, cum quibus Troianos multa nomina communia habuiſſe oſtendit. Virg. tertio Æneidos, Et arentem Xanthi cognomine riuum Agnoſco, Scææq; amplector limina portæ.

Scæva, [*Mancino, ſiniſtro*] σκαιός, dicitur, qui ſiniſtra manu utitur pro dextra. quo nomine dictus fuit fortiſſimus quidam Cæſaris miles, qui apud Dyrrhachium, magna Pompeianorum ui oppugnatus, multiſq; uulneribus acceptis, adduci tamen non potuit, ut caſtelli ſibi commiſſi cuſtodiam deſereret. Suet. in Cæſ. Scæua, excuſſo oculo, transfixus femore, & humero, centum & uiginti ictibus ſcuto perforato, cuſtodiam commiſſi caſtelli obtinuit.

Scævola, σκαιόλας, Q. Mutii cognomẽ fuit, inde tractum, quòd ex quo in Porſenæ caſtris dextram exuſſiſſet, eius loco ſiniſtra fuerit uſus. σκαιὰν, enim Græci ſiniſtram uocant. unde Scæuæ, & per diminutionẽ Scæuolæ dicti ſunt, qui ſiniſtra dextræ loco utebantur.

Scala, æ, Scalæ, arum, [*Scala*] κλίμαξ, κατάλυψ, utroque modo dicitur, à ſcandendo, quòd his altiora ſcandamus. nam proprie ſcalæ ſunt, quæ ex pluribus gradibus conſtant. Diſtinguunt quidam Sic: Scala eſt, quæ ex teretibus lignis, aut funibus, alia'ue materia ſimili huc atque illuc transferri poteſt: ſcalæ quæ latiores habent gradus, & immobiles permanent. De hac Pli. lib. 14. cap. 1. Etiamnum ſcalis tectum Epheſiæ Dianæ ſcanditur. De illa Caius Iuriſconſultus: Vel ſcalam ſciens accommodauerit ad aſcendendum. Sed ſæpe confunduntur: & Scalas magis in uſu eſſe, quàm Scalam dicimus. Saluſtius in Iugurt. Vnæ, atq; alteræ ſcalæ comminutæ ſunt: qui ſuperſteterant, afflicti ſunt. Non dixit, Vna atq; altera, ſingularem numerum tanquam parum uſitatum refugiens. Cicero pro Mil. Cum ſe ille fugiens in ſcalarum tenebris abdidiſſet. Scalæ, quibus per gyrum aſcendimus, à cochleæ forma cochlides, & cochleæ dicuntur. Quæ uero ex lignis teretibus conſtant, ſiue cannabinis funibus, à Capaneo inuentæ primum fuerunt, ut eſt apud Vegetium de rẽ militari.

Scalabis, σκαλαβὶς, Luſitaniæ oppidum, alio nomine Præſidium Iulium appelatum, teſte Pli. lib. 4. cap. 28.

Scaldis, inſignis fluuius eſt in confinio Germaniæ & Galliæ Belgicæ: quas regiones ſuo alueo ad ſeptentrionem diſterminat, Antuerpiam clariſſimum orbis Chriſtiani emporiũ alluens, mariſq; æſtu refluus, & biſſenis quotidie horis uerſus caput recurrẽs. Pli. lib. 4. cap. 17. A Scalde ad Sequanam Belgica. Ibidem cap. 13. Toto autem hoc mari ad Scaldim uſque fluuium Germanicę recolunt gentes, haud explicabili menſura.

Scalmus [*Palaſchermo*] σκαλμός, lignum teres, cui nautæ remos loro quodam alligant: ſiue lignum crenatum, ac feneſtratum in apſidem, capiẽns remum, ut facilius, & ſolidius impellatur. Cicero primo de Ora. Nauicula duorum ſcalmorum. Idem tertio Officiorum: Venit ipſe mature: ſcalmum nullum uidet. hoc eſt, nullam non modo uidet ſcapham, ſed ne ſcaphæ quidem ſcalmum. Hinc Interſcalmium, & Decem ſcalmus: de quibus ſuis locis.

Scalpellum, ſcalpelli, φλεβότομον, diminutiuum à ſcalpro, ſignificans inſtrumentum Chirurgorum, quo uenam aperiunt. Celſus libro ſecundo, capite nono: Poſtero die, auerſo medio digito, non autem ſcalpello, uena ferienda, ut recens coitus eius reſoluatur. Accipitur & pro alio ferramento, quo putridam carnem excindunt. Columella libro ſexto: Ferro cæſa ſcabies perluatur urina. Etiam ſæpe ſcalpello uſque ad imum reſecare, & amputare ſcabiẽ, ſæpe profuit. Cic. in Orat. pro Sextio: Non eſt (inquit) ea medicina, cum ſanæ parti corporis ſcalpellum adhibetur, atque integræ: carnificina eſt iſta, & crudelitas.

Scalper, pri, ἐγκοπεύς, idem quod ſcalprum, hoc eſt, chirurgicum inſtrumentum, quo caro putrefacta, aut os uitioſum excinditur: unde & Exciſorius ſcalper dicitur. Celſus lib. 8. cap. 3. Tunc exciſorius ſcalper ab altero foramine ad alterum malleolo adactus, id quod inter utrunque medium eſt, excidit.

Scalpo, ſcalpis, ſcalpſi, ſcalptum, [*Grattare*] κνάω, κνήθω, idem quod ſcabo, ſiue frico. Plin. lib. 9. Attrituq; petræ ſcalpentes piſces pruritus inuadit. Iuuenalis Satyra nona: Vndiq; ad illos Conueniunt & carpẽtis, & nauibus omnes, Qui digito ſcalpunt uno caput. Colum. lib. 7. cap. 5. Vitioſum locum pecudes aut morſu ſcalpunt, aut cornu, aut ungula tundunt. Scalpere item gallinæ ceteræq; id genus aues dicuntur, cum eſcam humi quærentes, pedibus diſſipant quiſquilias. Scalpere item gemmam, γλάφειν, aut aliquid aliud, inquit Diomedes, dicimus, non Sculpere: quod ſi uerum eſt, innumeri fere libri mendoſi erunt, in quibus Sculpo, Sculptor &c. ſæpiſſime occurrunt.

Scalprum, pri, [*Scarpello*] γλαφεῖον, ferramentum, quo quid inciditur, aliis atq; aliis artificibus alios atq; alios præbẽs uſus. Interdũ chirurgorum eſt inſtrumentum, quo illi carnem putrefactam, uel oſſa uitioſa excidunt. Celſus li. 8. ca. 7. Tũ demum ad manũ ſcalprumq; ueniendum. Scalprum librarium, quo ii utuntur, qui li-

bros deſcribunt,ad eradendas lituras.Sueto.de Vitellio:Scalpro librario uenas ſibi incidit. Scalpra, ſutoria.Hor.2.Serm.Sat.3.Si ſcalpra,& formas,nó ſutor,nautica uela Aduerſus mercaturis, delirus,& amens Vndiq; dicatur.Fabrile ſcalprum Liuius appellat, quo magiſtri elephantos interimebant,inter aures beluæ adacto, in ipſa compage qua coniungitur capiti ceruix. In falce quoque putatoria Scalprũ dicitur ea pars,quæ à flexu procurrit.Col.l.4.c.25.Quæ pars uinitoriæ falcis a flexu procurrit, ſcalprum:quod deinde aduncũ eſt,roſtrum appellatur. Cato de Re ruſt. Ficos & oleas altero modo, quod genus aut ficum aut oleam eſſe uoles: inde librum ſcalpro eximito.Scalpratus,adiectiuum. Col.li.9.ca.15.Ferramentum ſcalpratum ad ſimilitudinem ſcalpri formatum, quo ait opus eſſe caſtrandos apum alueos.

SCALPTOR, oris, [*Tagliapietra*] κολάπτης,qui ſcapit, Scalptor gemmarum.Pli.l.37.Expetuntur à ſcalptoribus, ferroq; includuntur,nullam non duritiam ex facili cauantes.

SCALPTVRA,æ,[*Scoltura*]γλυφὴ,ſcalpendi actio. Pli.li.37.ca.7.Omnia autem hæc genera,ſcalpturæ contumaciter reſiſtunt.Diomedes grammaticus Scalpturam dici probat nó Sculpturam:Scalpta (inquit)gemma dicendum eſt,non ſculpta, quoniam adiecta præpoſitione facit Inſculpta.

SCALPTVRATVS,adiect.ut,Pauimentum ſcalpturatum, διαπάικιλον, genus pauimenti,quod & Vermiculatum dicitur,quod Romæ primum fieri cœpit poſt tertium Punicum bellũ ex teſſellis minutis diuerſicoloribus,ut in templis antiquis. nos Muſaicum opus dicere ſolemus. In his pauimentis picturæ radendo fiebant, quo modo nunc ſalpturata albaria in exteriore parte parietum, ac murorum fiunt. Alii uolunt Scalpturatum pauimentum eſſe, quod ſcalpturis uariorum lapidum, & quibuſdam ueluti imbricibus cópoſitum eſt ad ornatum.Pli.li.37.ca.25.Romæ ſcalpturatum pauimentum in Iouis Capitolini æde primum factum eſt.

SCALPTVRIO,ſcalpturis,ſcalpturiui,ſcalpturitum, [*Raſpare*]κνήθομαι,κατακνήθομαι,proprie deſideratiuum uerbum eſt, idem fere ſignificans quod prurio,uel ob pruritum ſcalpendi deſiderio teneor.Plaut. tamen in Aulul.pro ſimplici Scalpo poſuit.Vbi etiam hæc defoſſa,occœpit ibi ſcalpturire unguibus.

SCAMANDER,σκάμανδρος,fluuius Troiæ,ex Ida monte deſcendens, quem Heſiodus θεῖον σκάμανδρον,id eſt,diuinum Scamandrum appellauit.antea Xanthus dicebatur: quod & Homerus innuit,cum eum ab hominibus quidem Scamandrum, a Diis uero Xanthum uocari ait,ſuo more uetuſtiorem appellationem Diis,recentiorẽ hominibus aſſignans.In hoc fluuio ſponſæ iam nupturæ ſeſe abluebant,Scamandrum nominatim his uerbis inuocantes,λάβε μου Σκάμανδρε τὴν παρθενίαν.Qua occaſione uſus Cimon quidam Athenienſis,cum Callirrhoæs generoſæ puellæ amore teneretur quæ iam uiro deſponſata erat,in Scamandri uirgultis ſeſe occultauit, caputq́; arundine coronauit:cumq́; illa ex more lauaretur,carmenq́; ſolenne canere, Scamandrum,ut uirginitatem ſuam acciperet,inuocans,Cimon è uirgultis proſiliens,Ego uero(inquit)accipio lubens:uirginemq́; in ripam ſuſtulit:ubi & uitium ei obtulit. Vide hac de re plura in Epiſt.Æſchinis. Fuit & Scamander nomen filii Hectoris & Andromaches:quem tamen Troiani Aſtyanacta, hoc eſt,ciuitatis principem uocare maluerunt,Hectoris id honori tribuentes,cuius uirtute Ilium nouem perpetuos annos fortiſſime erat defenſum.Vide Home.5.Iliad.

SCAMANDRIA σκαμανδρία,urbs parua à portu Ilienſi parum remota.Pli.li.4.cap.30.

SCAMMONIA,uel ſcammonea,[*Scammonea*]σκαμμωνία, herba eſt ab radice ramoſa,pinguibus foliis,triangulis,albis,radice craſſa,madida,nauſeoſa:quæ excauata,ſuccum emittit,quem Scammonium appellant.Cic.de Diuin. Scammonea Ariſtolochiaq; radix.Vide Pli.lib.24.cap.15.

SCAMNVM,ſcamni,[*Scanno,bancho*]βάθρον,eſt quod lecto ueluti gradus apponitur,ut per id in lectum facilius aſcendatur.Varro ſcribit,ſcamnum eſſe,quo duplici gradu in lectum altiorem conſcendebant:Scabellum,quo ſimplici ſcanſione in lectũ non altum ſcandebant.Interdum tamen & ſcamna dicuntur, quæ pedibus ſedentium ſubiici ſolent,quæ Græci ὑποπόδια uocant.Ouidius in Arte:Et caua ſub tenerum ſcamna dediſſe pedem. Item: Scamnum, dicitur terra illa altior,quæ inter duos ſulcos in colendo relinquitur.Pli.Scamna inter duos ſulcos cruda relinquantur.Cic.de Diu. Auſpicio regni ſtabilita ſcamna ſolumq́;. Colu.lib.2.cap.2. uocat Scamnum crudum, ſolum immotũ,minimeq; aratro proſciſſum. Idem libro tertio:Duabus gemmis ſupra terram eminere,paſſim repoſita humo,cetera coæquant:quæ faciunt in eadem linea, intermiſſis totidem pedum ſcamnis,dum peragant ordinem.Quandoque etiam ſcamna accipiuntur pro ipſis ſedilibus,in quibus ſedere conſueuimus.Ouid.li.1.Faſtorum:Ante focos olim ſcamnis conſidere longis Mos erat. Scamna etiam in arboribus dicuntur rami & brachia ſedilium uſum præbentia. Plin.li. 12.cap.1.Aliud exemplum Caii principis in Veliterno rure mirati plantani unius tabulata,laxiſq; ramorum trabibus ſcamna patula, & in ea epulati,&c.

SCANDALIDES palmæ,uide Sandalides.

SCANDALVM,ſcandali, [*Scandolo,offenſione*] σκάνδαλον, πρόσκομμα, Græca uox eſt,quam nos offendiculum, uel ruinam,uel impactionem poſſumus dicere.quando ergo legimus, Quicunque de minimis ſcádalizauerit quempiá:intelligimus qui dicto, facto'ue occaſionem ruinæ,ſiue cadendi cuiquam dederit. Hinc Scandalizo, ſcandalizas,σκανδαλίζω,quod eſt alicui ſcandalum præbeo, aliquem offendo.

SCANDINAVIA,inſula eſt Oceani Septentrionalis, quam Pli. lib.4.cap.13.incompertę magnitudinis eſſe ſcribit.quidam alterum terrarum orbem appellauere:nonulli etiam Officinam gentium,eo quòd incredibilem mortalium uim identidem effuderit, qui ad quærendas nouas ſedes orbem peragrantes,cuncta cladibus & uaſtitate impleurnt.Hodie ſatis conſtat inſulam non eſſe, ſed ad ortum ſupra Liuoniam continenti adhærere. Tenent eam Sueui, Nortuegi,Gothi,innumeræq; aliæ barbaræ gentes.

SCANDIX,σκάνδιξ,oleris ſyluestris genus, gingidio ſimile, amarum & ſubacre,quo tenuiores in cibo utebantur.Athenis olim notiſſima erat Ariſtophanis poetæ in Euripidem dicteriis, quibus illi obiecit,matrem eius ne legitimum quidem olus,ſed ſcandicẽ uenditaſſe.Vide Plinium lib.21.cap.15.

SCANDO,ſcandis,ſcanſum, [*Aſcendere,andare in ſu, andare à l'alto*] βαίνω,idem quod aſcendo. Ci.in Catone: Vt ſi qui gubernatorem in nauigando nihil agere dicant,cum alii ſcandant malos, alii per foros curſent.Virg.2.Æn. Scandit fatalis machina muros.Liu.3. Vrbe:Exquilias quidem ab hoſte prope captas, & ſcandentem in aggerem Volſcum hoſtem nemo ſubmouit.Scádor,ſcanderis, paſſiuum.Pli.lib.14.cap.1.Etiam nunc ſcalis tectum Epheſiæ Dianæ ſcanditur uite una Cypria.Hinc Scalæ dictæ ſunt,per quas in altum aſcendimus.Scandere in ſubrectum,dixit Plin.lib.10.cap.18. pro eo quod eſt,felium modo aſcendere. Huius compoſita ſunt, Aſcendo,Conſcendo,Inſcendo,Superſcando,& Tranſcendo:quorum ſignificata uide ſuis locis.

SCANDVLACA,(inquit Feſtus)herba eſt, frugibus inimica, quòd eas uelut hedera implicans necat.Creditur eſſe ſecunda ſpecies clematidis,quam Latini Conuoluulum uocant.

SCANDVLAE,ſcandularum,[*Cantinelle*]paruæ tabellæ, è ligno in tenues laminas ſciſſæ,quibus ante inuentas tegulas ædes tegebantur. Conſtat enim, Romam ad bellum uſque Pirrhi, hoc eſt, annos CCCCLXX. ſcandulis tectam fuiſſe. Fiunt autem ex robore, abiete, & picea fiſſis, uel aſſulatim deſectis. Dictæ Scandulæ,à ſcindendo,quaſi ſcindulæ,uel a ſcandendo, quoniam in culminibus tectorum,ad tegulas, imbriceſq; ſuſtinendos collocantur,quò ſcandentes peruenire ſolemus. Inde Tectum ſcandulare, quod ex ſcandulis conſtat.

SCANSILIS,ſcanſile,pen.cor.[*Che ſi puo aſcendere facilmente*]εὐανάβατον.ad quod facile aſcenditur.Pli.l.17.c.11.Ficumq́; ſic etiam ſcanſilem fieri.Scanſilis annorum lex à Pli.li 7 ca.49.dicitur:per quam ad ætatem ueluti quibuſdam annorum gradibus aſcendimus.

SCANTIANA poma,à Scantio inuentore dicta,quæ Cato tradit in doliis optime condi,referente Pli.li.15.cap.14.cantiana una,à Varrone dicta eſt,quæ alio nomine Amminea maior appellatur,ut refert idem Pli.lib.14.cap.4.

SCAPHA,ſcaphæ,[*Barchetta,batello*]σκάφη, ἐφόλκιον,nauicula parua, quæ in maiori naui circumuehitur;uel eã pone aſſequitur. Ci.2. de Inuentione: Poſtea aliquanto ipſos quoq; tempeſtas uehementius iactare cœpit,uſque adeo,ut dominus nauis,cum idem gubernator eſſet,in ſcapham confugeret. Iuſtinus lib. 2. Scapham pro piſcatoria nauicula poſuit:Vbi(inquit)ſolutum pontem hybernis tempeſtatibus offendiſſet,piſcatoria ſcapha traiecit trepidus.Li.5.Bell.Puni. Cum merſiſſent eas in alto, exceptis in præparatas ſcaphas nautis, multiplices fuiſſe merces ementiebantur. Dicta eſt aut Scapha ἀπὸ τοῦ σκάπτειν,hoc eſt, ab excauando, propterea quòd primum ex prægrandi arbore cœptæ ſint excauari.

SCAPHIVM,phii,σκαφίον,uaſis genus, quo excrementa tam liquida quàm ſicca excipiuntur;à quadam ſcaphæ ſimilitudine nomen habens.Proprie autem mulierum erat, quemadmodum Laſanum uirorum:ut annotauit Iulius Pollux Onomaſtici ſui lib. 10. cap.9. Vlpi.l.Q.Mutius.ff.de Auro & argen. leg.Legato argento,puto, habita uentris cauſſa,ſcaphia non contineri.Erat item Scaphium, ferramenti genus,quo athletæ exercẽdarum uirium gratia terrã effodiebant: ἀπὸ τοῦ σκάπτειν, hoc eſt, a fodiendo dictum. Latini Ligonem uocant.Vnde Plutarchus in Arato,athleticã ei ſpeciem fuiſſe tradit,à pugilum uictu & ſcaphio non abhorrentem. in qua item ſignificatione à Iuuenale poſitum exiſtimant.Sat.6.Vbi uiri

les

les mulierum exercitationes inſectatur, ne à pugilum quidem & palæſtritarum armis aſtinentium.

Aſpice (inquit) quo fremitu monſtratos perferat ictus,
Et quanto galeæ curuetur pondere, quanta
Poplitibus ſedeat, quàm denſo faſcia libro:
Et ride, ſcaphium poſitis cum ſumpſerit armis. Erat & Scaphium uas æneum, in quo ſtyli in medio ſiti proceritas horarum ductus diſcriminabat. Vitruuius Scaphen, & Hemiſphærium appellat. Plutarchus in Numa, Scaphiũ appellat, quo ignis ſacer extinctus, Solis tãtum radiis accẽdebatur. Suidas præterea Scaphion, εἶδος κουρᾶς, hoc eſt, tonſuræ quoddam genus interpretatur: citatq; Ariſtophanem in Veſpis: σὺ δὲ κοψίχῳ ἔοικας σκάφιον ἀποτετιλμένῳ: hoc eſt, Tu uero Copſicho ſimilis es, cui reuulſum eſt ſcaphium. Athenæus quoque lib. 4. Scaphium inter uaſa potoria enumerat. In qua ſignificatione uidetur Plautus accepiſſe in Sticho: Quibus diuitiæ domi ſunt, ſcaphio, cantharis, bathyocis utuntur. Ci. in Verr. Scaphia cum emblematis lilybæi empta.

SCAPILIVM, lii, [*Le ſpalle, homeri*] νῶτον, ueteres pro tergo uſurparunt, aliquando pro ipſa ſcapula. Vnde & ſpatium quod inter ſcapulas quaſi uallecula eſt, Interſcapilium dicitur.

SCAPTENSVLA, (inquit Feſtus) locus in Macedonia, ubi argentum fodi ſolebat, à σκάπτειν, fodio. Lucretius lib. 6. Quale expirat ſcaptenſula ſubter odores. Rectius tamen uidetur Scapteſula legi poſſe, ſine n. Apud Stephanum enim ſcribitur σκαπτησύλη: quanquam ille in Thracia, non in Macedonia, eam collocet. Quod diſcrimen non eſt magni momenti: quippe cum ne inter celeberrimos quidem Geographos ſatis conueniat de Macedoniæ, Thraciæq; terminis, aliis Strymone amne, aliis Neſſo eas terminantibus.

SCAPTIA, Latii oppidum fuit, teſte Pli. lib. 3. cap. 5. à quo Scaptia tribus uocitata eſt.

SCAPVLAE, ſcapularum, [*Spalle, homeri*] ὠμοπλάται, proprie dicuntur oſſa duo in poſteriore corporis parte, figura triquetra, externa facie tumeſcente, interiore reducta, extrema ſui parte in acetabula quædam deſinentia, quæ humerorũ capita excipiunt. Celſus etiã Scoptula operta nominat libro octauo, capite primo: Paſſim tamẽ apud ſcriptores Scapulas acceptas inuenies pro tota illa regione, quæ pone pectori obiecta eſt. Plau. in Aſina. Mirabar Quid dudum ſcapulæ geſtibant mihi, hariolariq; hoc cœperunt ſibi eſſe in mundo malum. Claudian. primo in Eutrop. Qua miſeri ſcapulas tutabimur arte? Hinc deducitur adiectiuum Scapularis, ſcapulare: ut, Scapularis ſeruus, cuius ſcapulæ ad flagra denudantur, quiq; tergum habet aſſiduis uerberibus liuidum. Scapularis ueſtis, qua ſcapulæ teguntur

SCAPVS, ſcapi, σκάπος, ab architecturæ peritis dicitur ipſum columnæ corpus quod eſt inter baſim & epyſtilium. Scapus (inquit Budæus) corpus columnæ: nam quod ſuper columnam imponitur, Capitellum, uel Epiſtylium uocatur: infrà ſcapum Spira, quæ Baſis ſæpe appellari licet: infraq; ſpiram, Stylobates. Vitruuius lib. 3. cap. 3. Scapis columnarum ſtatutis, capitulorum ratio, &c. Et paulo poſt: In ſummis columnarum ſcapis. Et cap. 4. Qua craſſitudine fecerunt baſim ſcapi. Scapus itẽ in herbis dicitur caulis ſimplex in ſtyli modum ſurrectus. Ruellius lib. 1. cap. 2. Radix eſt, id quo alimentum allicitur & terræ cohæret: Caulis uero, in quod idem defertur nutrimentum, ſimplexq; ſuper terram aſſurgit: is ſi in ſtyli modum ſurſum prorepat, aut in altum feratur, Scapus Latinis nominari conſueuit. ducta à columnaribus ſcapis ſimilitudine. Varro de Re ru. li. 1. c. 31. Ad finem: Vicia dicta à uinciendo, quod item capreolos habet ut uitis, quibus cum ſurſum uorſum ſerpit, ad ſcapum lupini, aliumue quem, ut hæreat, ſolet uinciri. Plinius lib. 18. cap. 10. Inuentus eſt iam & ſcapus centum fabis onuſtus. His conſtat, claſſicis auctoribus ſcapum pro caule frequenter uſurpatum. Idem quoque quod in uirgulæ modum, uel teli rectitudine conſurgat, thyrſi nomẽ ſibi uendicat. Hactenus Ruellius. Scapus cardinalis, rectum illud, & paulo craſſius lignum in ualuis quo fores ipſæ ſuſtinentur, & reguntur præcipue: & cuius capitibus, ſeu ambabus extremitatibus in ſuperiori & inferiori cardine inſertis, ualuæ ipſæ uoluuntur, aut aperiendæ aut claudendæ. Vitruuius li. 4. cap. 6. Fores ita compingantur, uti ſcapi cardinales ſint ex altitudine liminis totius duodecima parte. inter duos ſcapos tympana ex duodecim partibus, &c. Scapos item nonnulli appellant tenues illos, lignoſoſq; ramuſculos, è quibus uuarũ acinis dependent. Var. lib. 1. Rei ruſt. cap. 54. Quæ calcatæ uuæ erunt, eorum ſcapi cum folliculis ſubiiciendi ſunt ſub prelum. Quo tamen in loco alii Scopi, legendum exiſtimant.

SCARABEVS, pen. pro. [*Scarafagio, ſcarauazzo*] κάνθαρος, inſecti genus, teneras habens pennas, & ob id cruſta ſuperueniente tectas, ſtercore potiſſimum ſeſe alens. Varia eius ſunt genera. Sunt enim grandiores, cornua prælonga habentes, biſulcis denticulata forficibus in cacumine cum libet, ad morſum coeũtia, quæ infantibus remedii uice ex collo ſuſpenduntur. Hos Nigidius Lucanos appellat. Alii ex fimo ingentes pilas auerſis pedibus uolutãtes, paruoſq; in iis contra rigorem hyemis uermiculos fœtus ſui nidulantes. Hos Ægyptii ſacerdotes ſummo uenerabantur cultu, animatam Solis imaginẽ eſſe putantes, ut ſcribit Euſebius de Præparatione Euan. Volitant alii magno cũ murmure, & quodam quaſi mugitu: Alii focos & prata crebris foraminibus excauãt, nocturno ſtridore uocales. Scarabeorum generi adſcribuntur & Lampyrides, nunc pennarum hiatu refulgentes, nunc uero compreſſu obumbrantes, non ante matura pabula, aut poſt deſecta conſpicuæ. Sunt & alia ſcarabeorum genera, quæ uide apud Pli. lib. 11. cap. 28.

SCARDONA, σκαρδῶνα, inſula mari Adriatico, adiacens Illyrico, teſte Ptolemæo libro ſecundo, cap. ultimo: In ea ſunt duæ urbes, Collentum & Arba.

SCARIFICO, ſcarificas, ἐπιγράφω, ἐγχίζω, ſcalpello aperio, leuiter uulnero, quo aliquid facilius exeat. Pli. lib. 32. cap. 7. Dentium dolores ſedantur oſſibus draconis marini ſacrificatis gingiuis. Scarificare dolorem: id eſt, ſcarificando dolorem expellere. Idem lib. 28. cap. 11. Præterea in corde equorum inuenitur os dentibus caninis maxime ſimile, hoc ſcarificari dolorem putant. Hinc Scarificatio dicitur leuis uulneratio cum aut arborũ cortex, aut animalis cultis leui inciſione aperitur. Pli. lib. 17. cap. 27. Interim eſt & ſcarificatio quædam in remediis, cùm macie corticis ex ægritudine aſtringente ſe, iuſtoq; plus uitalia arborum comprimente exactam falcis aciem utraq; manu imprimentes, perpetuis inciſuris diducunt, ac ueluti cutem laxant. Col. li. 6. ca. 12. Si ſanguis adhuc ſupra ungulas in cruribus eſt, aſſidua ſcarificatione diſcutitur.

SCARITES, ritæ, σκαρίτης, gemma eſt, quæ ſcari piſces colorem refert, ut ait Pli. lib. 37. cap. 11.

SCARPHEA, ſiue Scarphia, penultima produ. σκάρφεια, inſula Helladi adiacens, in mari Ægæo, non procul ab Attica, de qua Pli. lib. 4. cap. 12. Eſt & Scarphia, urbs Locrorum Epicnimidiorum, decem ſtadiis diſtans à mari, teſte Strabone libro nono, à Stephano Phocidi falſo aſſignata.

SCARVS, ſcari, σκάρος, piſcis nobiliſſimi genus, mari Carpathio maxime frequens, qui ſolus piſcium ruminare dicitur, & herbis, non aliis piſcibus ueſci. Lecton Troadis promontorium ſponte non excedit. Hunc optatus Elipertius claſſis ſub Claudio præfectus, à mari uſq; Carpathio petitum, nauibuſq; aduectum, inter Oſtienſem & Campaniæ oram diſſeminauit: adhibita etiam cura, ut proximo quinquennio capti, mari redderentur: ut refert Plin. lib. 9. cap. 17. Oppianus: Hic ſcarus ſaxa frequentat, Qui mites inter piſces clamore tremendo Intonat & ſolus pallentes ruminat herbas. Hor. 2. Ser. Saty. ſecunda. Pinguem uitiis, albumq; nec oſtrea, Nec ſcarus, aut poterit peregrina iuuare lagois.

SCATEBRA, ſcatebræ, pen. correpta, [*Canalle di mare, onde*] βλυσμός, ebullitio aquæ è terra exilientis. Virg. li. 1. Geo. Scatebriſq; arentia temperat arua. Plin. lib. 31. cap. 10. Mirum eſt & illud, ſcatebra fonticuli ſemper emicante, lacum nec augeri, nec effluere. Idẽ li. 5. cap. 1. Eundem opacum, nemoroſumq;, & ſcatebris fontium riguum, qua ſpectat Africam fructibus omnium generum ſponte ſubnaſcentibus, ut nunquam ſatietas uoluptatibus deſit.

SCATEO, ſcates, ſcatere, [*Vſcire, ſaltare fuori*] βλύζειν, ἀναβλύζειν, ἀναβλυστάνω, emanare, erumpere, ebullire, & ita plenum eſſe, ut exiliat quod continetur: proprieq; de fontibus dicitur, cum uena aquæ copiam non capiens foras eam expellit. Ci. 1. Tuſc. Fontes ſcatere, prata herbis conueſtirier. Ablatiuo aliquando iungitur. Plautus in Aulu. Quę mihi interbibere ſola, ſi uino ſcateat, Corinthienſem fontem Pirenem poteſt. Per tranſlationem accipitur pro abundare. Hor. 3. Carm. Ode uigeſimaſeptima: Scatentem belluis pontum. Colu. li. 6. cap. 16. Solent etiam neglecta ulcera ſcatere uermibus. Aliquando etiam pro exagitari, ſiue æſtuare: idq; aliquando cum genitiuo. Gel. lib. 1. cap. 17. Irarumq; & moleſtiarum muliebrium per diem, perq; noctem ſcatebat. Nonnunquã etiam cũ accuſatiuo, dependente à præpoſitione Ob, uel Propter ſubaudita. Plaut. Perſa: Pontin', ne me moneas: memini & ſcio, Et calleo, & commemini: amas pol miſera, id tuus ſcatet animus.

SCATINIA lex, qua præpoſteræ Veneris uſus coercebatur: ita dicta à Scatinio latore. Iuuen. Sat. 2.

Quòd ſi uexantur leges, ac iura, citari
Ante omnes debet Scatinia.

SCATVRIGO, ſcaturiginis, penultima producta genitiu. ſcaturiginis, ἀνάβλυσις, idem quod Scatebra. Colu. lib. 3 cap. 13. Nam præſtat non conſerere, quàm in ſumma terra ſuſpendere, niſi tamen ſcaturigo paluſtris obuia, ſicut in agro Rauennate, plus, quàm ſeſquipedam prohibeat infodere. Pli. li. 31. ca. 3. In nigra ſcaturigines non fere ſunt perennes. Hinc ſcaturiginoſus adiectiuum, in quo abundant ſcaturigines. Colu. li. 5. cap. 8. Creta ex toto repudianda eſt, magis etiam ſcaturiginoſa, & in qua ſemper uligo conſiſtit.

SCATVRIO, ſcaturis, [*Saltare fuori, ſorgere*] βλύζω, pro ſuo primitiuo Scateo ponitur, quod proprie fontium eſt: quamuis etiam per tranſlationem accipiatur pro quouis modo abundare. Colu. lib. 3. cap. 1. Modice tamen roſcidum ſolum, quod fontibus non in ſummo, non in profundo terræ ſcaturiat, ſed ut uicinum radicibus humorem ſubminiſtret. Cic. Epiſt. Totus ut nunc eſt, hoc ſcaturit.

SCAVRI, σκαῦροι, dicti ſunt, qui talos pedum tumentes, ac porrectos habēt, uel quibus pedes inflexo talo tardigradi ſunt. Hor. li. 1. Ser. Illum Balbutit Scaurum prauis fultum male talis. Ab huiuſmodi pedum uitio cognomen traxit, qui primus in Æmilia gente Scaurus dictus eſt. Fuit autem Scaurorum familia Romæ in primis illuſtris: ex qua fuit Marcus Æmilius Scaurus princeps Senatus, cuius patrem adeo inopem tradūt fuiſſe, ut quamuis nobiliſſimus eſſet, carbonariam tamen uitæ ſuſtinendæ cauſſa exercere cogeretur. Quin etiam Marcus ipſe primum addubitaſſe, fertur, num ad argentariam ſeſe, an potius ad forum & curiam conferret. Verum cum eloquētiæ ſemper ſtudioſiſſimus fuiſſet, foro magis idoneus ſibi uiſus, breui magnam ſibi gloriam peperit. Et ceteros quidem magiſtratus ex ordine adeptus, ita geſſit, ut Cōſulatu digniſſimus uideretur. Magno itaq; nobilitatis ſtudio Conſul factus, Ligures & Cantiſcos domuit, & de iis triumphauit. Cenſor deinde creatus, Æmiliam ſtrauit, pontemq; Æmilium extruxit. Filium ſuum, quod in ſaltu Tridentino hoſti loco ceſſerat, in conſpectum ſuum uenire uetuit: quod tam ægre tulit adoleſcens, ut ſibi ſponte necē conſciſceret. Idem in Africam legatus miſſus, ut Iugurthā ab oppugnatione Cirthæ, & obſidione Adherbalis auocaret, cum re infecta rediiſſet, Senatui auctor fuit belli aduerſus Iugurtham ſuſcipiendi. Quo tamen in bello, cum Lucii Calpurnii Beſtiæ legatus eſſet, auaritiæ quoq; eius & rapinarum particeps creditur extitiſſe: quæ res uitæ ante actæ ſplendori haud exiguam offudit labē. Scaurus alter, ſuperioris filius, & Syllæ priuignus fuit: de cuius ædilitate ſic ſcribit Plin. lib. 36. cap. 15. Non patiemur duos Caios, uel duos Nerones ne hac quidem gloria famæ frui: docebimusq; etiā inſaniam eorum uictam priuatis operibus Marci Scauri: cuius neſcio an ædilitas maxime proſtrauerit mores ciuiles, maiusq; ſit Syllæ malum tanta priuigni potentia, quam proſcriptio tot millium. Hic fecit in ædilitate ſua opus maximum omnium, quæ unquam fuerunt humana manu facta, non temporaria mora, uerum etiam æternitatis deſtinatione. Theatrū hoc fuit. Scena ei triplex altitudine. CCCLX. columnarum, in ea ciuitate, quæ ſex Hymettias non tulerat ſine probro ciuis ampliſſimi. Ima pars ſcenæ è marmore fuit, media è uitro, inaudito etiam poſtea genere luxuriæ. Summæ tabulis inauratis columnæ, ut diximus: imæ duodequadragenum pedum. Signa ærea inter columnas tria millia numero. Cauea ipſa cepit hominum octoginta millia, cum Pompeii amphitheatri, toties multiplicata urbe, tantoq; maiore populo, ſufficiat large XL. M. Sed & reliquus apparatus tantus Attalica ueſte, tabulis pictis, ceteroq; choragio fuit, ut in Tuſculanam uillam reportatis, quæ ſuperfluebant, quotidiani uſus deliciis, incenſa uilla ab iratis ſeruis, concremaretur ad ſeſtertium millies. Hæc Plin. Fuit præter hos & Aurelius Scaurus, qui cum legatus aduerſus Cimbros infeliciter pugnaſſet, fuſo exercitu uiuus in hoſtiū manus peruenit: cumq; ab iiſdem in concilium adductus, de ratione belli aduerſus Romanos gerendi interrogaretur, magnopere iis diſſuaſit, ne Alpes traiicerent, Pop. Rom. bello inſuperabilem eſſe aſſerens: quod eius reſponſum tanta indignatione excepit Bolus hoſtilium copiarum, rex ut protinus impetu in eum facto, multis uulneribus eum confixerit.

SCAZON, ontis, σκάζων, carminis Iambici trimetri genus, in quinta ſede iambum, in ſexta habens ſpondeum, in ceteris nihil differens à recto iambico. Nos delumbes, ſiue claudos Iambos nominare poſſumus. Σκάζειν enim claudicare eſt. Huius generis ſunt illi in Præfatione Satyrarum Perſii: Nec fonte labra prolui cab [illegible] Nec in bicipiti ſomniaſſe Parnaſſo, &c.

SCELERATVS, rata, tum, [*Scelerato, ribaldo*] κατάρατος, μιαρός, ſceleſtus & nefarius. Ci. ad Att. Ego autē illum male ſanū ſemper putaui: nunc etiam impurum, & ſceleratum puto. Ouid. lib. 3. Met. Facto pius, & ſceleratus eodem. Idem undecimo Metamorph. A me cauſſa data eſt, ego ſum ſceleratior illo. Veteres etiam Sceleratum accipiebant pro contaminato, & ſcelere aliquo polluto. Vnde Sceleratam portam dixerūt, qua egreſſi Fabii, ad Cremeram, amnem ad unum omnes à Veientibus ſunt interempti: & Sceleratum campum, proxime portam Collinam, in quo uirgines Veſtales, quæ inceſtum fecerant, defodiebantur. Et Sceleratum uicum, in quo cum Tarquinius ſuperbus interficiendum curaſſet Seruiū regē ſocerum ſuum corpus eius iacens filia carpento ſuperuecta eſt, properans in poſſeſſionem domus paternæ. Transfertur & ad inanimata, ut idem ſit quod noxius. Virg. 2. Geo. At ſceleratum exquirere frigus Difficile eſt. Hoc eſt, nocens, omnia exurens.

SCELERO, as [*Macchiare*] μιαίνω, polluo, ſcelere coinquino. Vir. 3. Æn. Parce pias ſcelerare manus.

SCELEROSVS, a, um [*Scelerato*] μοχθηρός, κατάρατος, idem quod ſceleratus. Ter. in Eun. Vbi ego illum ſceleroſum, miſera, atque impium inueniam? Facta ſceleroſa, atq; impia. Lucr. lib. 1.

SCELESTVS, ſceleſta, ſceleſtū [*Pieno di maluagità*] ἀλιτήριος, μοχθηρός, ſceleratus, impius, flagitioſus, Cice. pro Sexto Roſcio: Res ſceleſta, atrox, nefaria. Plaut. Milite: Atqui improbi & ſceleſti iis animā adimerent cito. Liuius lib. 5. ab Vrbe condita. Ibi ſceleſto facinori ſceleſtiorem ſermonem addit. Sceleſte, aduerbium: id eſt, ſcelerate, flagitioſe impie. Cic. Attic. lib. 15. Clodium nihil arbitror malitioſe, quanquam ſceleſte quidem egerit. Liu. l. 4. Belli Puni. Quæcunque poſt Hieronis mortem ſceleſte, atque impie facta eſſent, Andronodorum atq; Themiſtium arguit feciſſe.

SCELOTYRBE, es, σκελοτύρβη, morbi genus, quo compages in genibus reſoluuntur. Pli. lib. 25. ca. 3. In Germania trans Rhenum caſtris à Germanico Cæſare promotis: maritimo tractu fons erat aquæ dulcis, qua pota intra biennium dētes deciderent, cōpagesq; in genibus ſoluerentur. Stomacacen medici uocāt & Scelotyrbē. Hoc mali genere Ælii Galli exercitum laboraſſe ex Arabicorum fructuum eſu, Auctor eſt Strabo li. 15. Fit etiam mali huius mētio in Medicis definitionibus Galeno attributis.

SCELVS, huius ſceleris [*Ghiottoneria, misfatto, ſceleraggine*] μοχθηρία, μιαρία, graue aliquod peccatum ſeu atrox facinus. Plaut. in Stic. Aduorſari ſine dedecore, & ſcelere ſummo haud poſſumus. Quinct. li. 6. ca. 1. Veſtis tamen illa ſanguine madens, ita repræſentauit imaginem ſceleris, ut non occiſus eſſe Cæſar, ſed tum maxime occidi uideretur. Virg. 6. Æn. Quid moror? irrumpunt thalamos, comes additur una Hortator ſcelerum Æolides. Dicimus autem facere ſcelus, Edere ſcelus in Aliquem, Aſtringi ſcelere, Perficere ſcelus, ſuſcipere ſcelus, quorum exempla nuſquam non occurrunt. Ponitur aliquando ſcelus, pro ſcelerato. Plaut. in Amph. Ego tibi iſtam ſceleſtam ſcelus linguam abſcindam.

SCENA, æ, ſine diphth. [*Scena*] σκηνή, proprie ſignificat tabernaculū ex frondibus inumbrationis cauſſa compoſitum: ἀπὸ τῆς σκιᾶς, hoc eſt ab Vmbra, deducto nomine. Vnde & Scenopegia dicta ſunt feſta quædam Hebræorum, quibus agētes ſub huiuſmodi tabernaculis ex ramis frondibusq; compoſitis, memoriā renouabant eius temporis, quo Ægyptiorum ſeruitute liberati, in ſolitudine ſub tentoriis agitauerant. Ad hanc uocis huius originem reſpexit Virg. lib. 1. Æn. Africæ portum quendam his uerſibus deſcribens: Hinc atque hinc uaſtæ rupes, geminiq; minantur in cælum ſcopuli: quorum ſub uertice late Æquora tuta ſilent: tum ſiluis ſcena coruſcis Deſuper, horrentiq; atrum nemus imminet umbra. Quāquam ibi ſcenæ uocabulum, non pro tabernaculo arte, manu'ue facto acceperit, ſed pro loco ſitu, naturaq; umbroſo. Et quoniam in eiuſmodi tabernaculis Attica iuuētus, cum adhuc uicatim ageret, carmina quædam incondita decantabat, fabulasq; quaſdam ſuo more agebat: factū eſt, ut poſtea in urbem redactis Athenienſibus, nomē idem illi manſerit contabulationi, quæ inter utrunq; theatri cornu erat protenſa, in qua ab hiſtrionibus fabulæ agebantur: quod etiam nomen Romani una cum re ipſa ab Athenienſibus acceptū, aſſiduo uſu ueluti ſuum effecerunt. Latius tamen Scenæ uocabulū interpretatur Labeo, referente Vlpia. l. ij. ff. de his qui not. infa. cuius uerba ſunt hæc: Scena eſt (ut Labeo definit) quæ ludorū faciendorū cauſſa quolibet loco ubi quis conſiſtat, moueaturq;, ſpectaculum ſui præbiturus, poſita ſit in publico, priuato'ue, uel in uico, quo tamen loco paſſim homines ſpectaculi cauſſa admittebantur. Scenarum olim uaria fuerunt genera: ex quibus, quæ Tragicæ dicebatur, columnis, faſtigiis, palatiis, & ſignis, ceteroq; apparatu prorſus regali inſtruebatur. Comica, priuatorum ædificiorum, & Menianorum, mediocriſq; cultus ſpeciem habebat. Satyrica, arboribus, montibus, ſpeluncis, opereq; topiario exornabatur. Erat & Scena uerſatilis, quæ ſubito tota machinis quibuſdam uertebatur & aliam picturæ faciem oſtendebat. Item alia Ductilis, quæ contractis tabulatis hac atque illac, interiorem picturæ ſpeciem denudabat. Produci in ſcenam dicebātur hiſtriones, mimi'ue, cum ab eo, qui ludos edebat, mercede, auctoritate, aut gratia adducebantur, ut in ſcenā ad agendum prodirent. Reduci autem in ſcenam dicebantur, qui aliquanto interuallo, poſtquam primum ſui ſpectaculum præbuerunt, ad agendum reuertebantur. Plin. lib 7. ca. 48. Valeria Copiola Emboliaria reducta eſt in ſcenam à Pompeio magno, quæ producta fuerat à M. Pomponio ædili plebis. Seruire ſcenæ, id eſt, ſeruire tempori, & rebus præſentibus ſeſe accomodare. Cice. ad Brutum. Tibi nunc populo & ſcenæ, ut dicitur, ſeruiendum eſt. Scena totius rei hæc eſt, dixit Cœlius ad Cic. lib. 8. pro eo quod eſt, hæc eſt, totius rei actio in hoc rei totius cardo uertitur. Scena minore aliquid agere. i. minore apparatu, & oſtētione.

SCENALIS, le, adiectiuum, idem quod ſcenicus, σκηνικός, ut, Species, ſcenalis.

cenſis.Lucr.li.4.Nanq; ibi conceſſum caueat ſubter,& omnem Scenalem ſpeciem patrum,matrumq; deorumq́, Inficiunt.

SCENICVS,a,um,σκηνικός,quod ad ſcenam pertinet, ut Scenici ludi. Cic.de Orat.Quis unquam res præter hunc tragicas pene comice,triſtes remiſſe,ſeueras hilare,forenſes ſcenica propè uenuſtate tractauit?Scenicus uero abſoluto uocabulo ὑποκριτὴς,hiſtrio dicitur,qui in ſcena agit.Suet.de Nero.Ac ſpectaculis theatri clàm illatus cuidam ſcenico placenti nuncium miſit. Cice. pro Archia poeta.Quod ſcenicis artificibus largiri ſolebat,id huic ſumma in genii prædi:o gloria noluiſſet?Scenice,aduerbium:ut,Facete aliquid ſcenice.Quinct.lib.6.cap.11.

SCENITAE,σκηνῖται,cognominati ſunt quidam Arabiæ populi, ἀπὸ τῶν σκηνῶν,hoc eſt,à tabernaculis ſiue tentoriis, in quibus habitant(ut inquit)Solinus ex caprarum pilis contextis. Hi à carnis ſuillæ eſu abſtinent:totusq; ille Arabiæ tractus ſuibus adeo eſt ini micus,ut eò aliunde inuectæ ſtatim moriantur.Pli.li.6.cap.28.Nomades,infeſtatoresq́; Caldæorum Scenitæ,uagi & ipſi,ſed à tabernaculis cognominati,quæ Ciliciis metantur ubi libuit.

SCENOMA,ſcenomatis,σκήνωμα,tabernaculum tentorum, ſiue habitaculum,à uerbo σκηνόω,quod eſt caſtramentari,ſiue tabernaculum figere.

SCENOGRAPHIA,σκηνογραφία,in pictura dicitur frontis & laterum abſcendentium adumbratio.

SCENOPEGIA,orum,σκηνοπήγια,feſta quædam erant Hebræis ſolennia:quibus ſub tabernaculis agentes,memoriam renouabant eius temporis,quo Ægyptiorum ſeruitute liberati , in ſolitudine ſub tentoriis agitauerant. Dicta Scenopegia,παρὰ τὸ σκηνὰς πηγνύναι, hoc eſt,à fingendis tentoriis. Quidam ex noſtris (neſcio qua de cauſſa)aſpiratione interiiciente, Scenophegia appellant.

SCEPSIS,σκῆψις Stephano,duorum oppidorum nomen eſt in Troade:quorum alterum ultra Cebrinen ſitum erat,ad excelſioré Idæ montis partem prope Polichnam.Hæc poſtea recentiore condita,Palæſcepſis dicta eſt,hoc eſt,antiqua Scepſis,infra ſuperiorem ſita erat ſtadiis circiter ſexaginta, in quam ueteris urbis incolæ immigrauerunt ducibus Scamandro Hectoris, & Aſcanio Æneæ filiis. Haud nonnulli putant Æneæ regiam fuiſſe, mediumq; ſitum obtinuiſſe inter regionem illi ſubditam & Lyrneſſum. Vide Str. lib.13. Quin ipſa etiam regiuncula urbibus hiſce circumtecta, Scepſis,appellata eſt.Pli.lib.11.cap.37.Aſiæ regio Scepſis appellatur,in qua minimos(repete ex ſuperioribus , lienes) pecori eſſe tradunt,& inde ad lienem inuenta remedia. Ex Scepſi recentiore ortum traxerunt Demetrius Grammaticus Homericæ Iliadis in terpres:& Metrodorus philoſophus,& orator:de quo nonnulla di ximus ſuo loco.

SCEPTICA,cæ,σκεπτικοί,philoſophica quædam ſecta , nihil aſtruens, nihil definiens , aliorum tátum decreta oppugnans,& in ueritatis inquiſitione perpetuo uerſans: unde & Sceptica dicta eſt , quaſi conſideratrix,ἀπὸ τοῦ σκέπτεσθαι,quod eſt conſiderare.Primus ſectæ huius auctor Pyrrho Eleus fuiſſe exiſtimatur: unde & Pyrrhonii quidam appellarunt,eiusq; ſectatores Pyrrhonios.Gel.li.11.cap. 5.Quos nos Pyrrhonios philoſophos,ii Græco cognomento σκεπτικοὶ appellantur. Id ferme ſignificat,quaſi quæſitores, & conſideratores.Nihil enim decernunt,nihil conſtituunt:ſed in quærendo ſemper conſiderandoq; ſunt,&c.

SCEPTRVM,ptri,[*Scettro,bacchetta reale*]σκῆπτρον, baculus regni inſigne,quo reges maieſtatis gratia utebantur.Proprie autem ſceptrum Iouis erat,ab eo ad reges,& principes,& magiſtratus tranſlatum.Ouid.li.3.Amo.eleg.1.Læua manus ſceptrum late regale tenebat.Hinc ad fœdera facienda ſemper adhiberi ſceptrum conſueuit:quando ueteres in hoc Iouis ſimulacrum adhibere ſolebát cum ſceptro.Quod cum difficile eſſet aliquando,præſertim quando fœdera cum remotiſſimis fiebant,inuentum eſt,ut ſceptrum, quaſi imaginem Iouis,tenentes fœdus percuterent.Sceptifer,fera,ferum,σκηπτοῦχος,σκηπτροφόρος.Ouid. 6.Faſto. Sceptriferas ſerui templa dediſſe manus.

SCHEDA,æ[*Carta,cartella,tauoletta*]σχέδη,tabella,ſiue pagella philyracea, hoc eſt,tiliacea, qua pro chartis priſcos uti ſolitos Euſtath.& Ælianus aſſerunt,hodieq; Græcum uulgus σχέδας uocant tabulas eas, quibus ſupputatores numeris ſcribendis utuntur, ut mox litu ſpongiæ leuiter aboleri poſſint . Accipitur aliquando ſcheda pro charta,ſeu libello extemporaneo,non ſatis expolito, cuiuſmodi ſunt,quas,tãquam relecturi,reponimus. Quinct. Nam qui omnes etiam indignas lectiones ſchedas excutit,anilibus quoque fabulis accommodare ſeſe poteſt. Martia. lib.4. Ohe iam ſatis eſt,ohe libelle,Tu procedere adhuc & ire quæris,Nec ſumma potes in ſcheda teneri.

SCHEDICVS,ca,cum,[*D'improuiſo*]σχέδιος extẽporarius,ſubitarius, tumultuarius,inelaboratus:qua uoce uſus eſt Apuleius de Dæmonio Socratis: In iſto(inquit)ſchedico, & incondito experimini,an idem ſim repentinus,præparatus. Græci in eadem ſignificatione dicunt σχέδιον,cum ſubitarium quiddam ſignificare uolunt,neque magna cura elaboratum. Vnde & σχεδιάζειν dicunt,pro eo,quod eſt,celeriter,& ex tempore aliquid conficere: & σχεδία pro ſubitario nauis genere,quam Ratem Latini appellant:ſiue etiam pro ponte tumultuario,quales aut ex funibus,aut connexis nauiculis ex tempore ſolent confici.

SCHEDVLA,æ,[*Carticella,policetta,breue*]σχέδιον, diminutiuum , à ſcheda.Ci.ad Caſ.lib.15.Hæc te tertia iam epiſtola ante oppreſſit,quam tu ſchedulam,aut litteram.

SCHEMA,atis,[*Forma,figura,ornamento*]σχῆμα,uox Græca eſt,idem ſignificans,quòd figura,ornatus,habitus,modus. Næuius Lycurgo,ut citat Nonius: Pergite thyrſigeræ Bacchæ modo Bacchico cum ſchemate.Lucil.li.24.apud eundem: In gymnaſio,ut ſchema antiquo eſt,ſpectatores retinerem. Schemata item dicuntur quædam tam uerborum,quàm ſententiarum lumina,quibus tanquam inſigniori ornatu, tota oratio diſtinguitur.Cic.de Clar.Ora.Schemata enim quæ uocant Græci,ea maxime ornant oratorem, eaq; non tam uerbis pingendis habent pondus, quàm illuminandis ſententiis.Quinct.l.9.ca.1.Schema proprie dicitur,quod eſt à ſimplici ac in promptu poſito dicẽdi modo poetice uel oratorie mutatum. Legitur & Schema fœminino genere apud antiquos.Plau. in Prol. Amph.Quòd ego huc proceſſi ſic cum ſeruili ſchema:id eſt,ſeruili habitu.

SCHESIS,σχέσις,uox Greca habitudinem ſignificãs,uel affectionem. Accipitur autem pro figura nó abſimili:anthipophoræ, qua aduerſariorum affectum quemlibet fingimus, cui mox reſpondeamus. Exemplum uide apud Rufinianum.

SCHERIA,σχερία,inſula eſt ex aduerſo Theſprotiæ , quæ aliis nominibus Phæacia & Corcyra dicitur, Alcinoi hortis celeberrima, olim etiam Drepane appellata. Vide Plin.lib.4.cap.12.

SCHIDIA,[*Scheggie*]σχίδια,ſunt aſſulæ,ſiue fragmẽta,quæ fabri materiarii ex ligno deiiciunt: à uerbo Græco σχίζω , quod eſt ſindo, ſiue ſeco. Vnde σχίδος,ſiue σχίδαξ,& per diminutionem σχίδιον,ſiue σχιδάκιον,pro minutioribus illis fragmentis. quæ à lignis cum ſinduntur,dolantur'ue,diſſiliunt. Vitr. li.2.cap.1. Interuallaq;,quæ relinquuntur propter craſſitudinem materiæ,ſchidiis & luto obſtruunt. Hinc ipſi etiam cunei,quibus ligna ſinduntur , à Græcis ἐπισχίδια appellantur.Cœl.lib.4.cap.13.

SCHINIS,σχίνις,inſignis latronis nomen eſt,qui circa Iſthmi initiũ, teſte Pauſania, miro crudelitatis genere ſæuiebat . Apprehenſas enim piceas in terram flectebat,quos pugna uiciſſet , hos alligatos ſinebat in aerem afferri:quocirca cum utraq; arbor alligatum ad ſe traheret,uinculiq; nodus in neutram laxaretur partem, ſed utrinque pariter conuelleret,eueniebat, ut qui alligatus eſſet,laceraretur. Eodem pacto ipſum quoque Schinin Theſeus dilaniauit,uiamq; quæ ex Trœzene Athenas ducit, latronibus infeſtam tutam reddidit. Ouid.lib.7. Occidit ille Schinis,magnus male uiribus uſus.

SCHINOS,σχῖνος,arbor eſt eadem cum lentiſco, maſtichen exudans: ex cuius ligno cuſpides fiunt purgandis dentibus accommodæ. Vnde σχινοτρῶκται,à Græcis dicti ſunt homines delicatiores,qui ut dentibus candorem concilient, perpetuo lentiſcum arrodunt.

SCHINVS,σχινοῦσσα,inſula una ex Sporadibus.Pli.lib.4.cap.12.

SCHISMA,ſchiſmatis, [*Diſcordia,diuiſione,ſeperatione,diſpartitione*] σχίσμα, Latine ſciſſura,à Græco σχίζω,quod eſt ſcindo. Hinc diuiſionem eccleſiæ, Schiſma dicimus, cum eius membra diuiſa diuerſa ſequuntur capita.

SCHISTON LAC,γάλα σχιστὸν,in quo pars caſeoſa quondam coctura genere à ſero eſt ſeparata.Pli.li.28.cap. 9. Medici ſpeciem unam addiderunt lactis generibus , quod Schiſton appellauere. Id fit hoc modo: Fictili nouo feruet caprinũ maxime , ramiſq; ficulneis recentibus miſcetur,additis totidem cyathis mulſi, quot ſint heminæ lactis. Deinde igne demptum refrigeratione diuiditur,& diſcedit ſerum à lacte.

SCHISTVS,ſiue SCHISTOS,σχιστὸς,lapis eſt crocei coloris,in tenuiſſimas bracteas fiſſilis: unde & nomen habet.ἀπὸ τοῦ σχίζεσθαι,idq; κατ' ἐξοχὴν.Multienim præterea ſunt lapides fiſſiles,quos hoc nomine non dignamur.Effoditur in quibuſdam Hiſpaniæ locis,circa Iberum fluuium,morſus omnino expers:unde & ophthalmiacis medicamentis in primis idoneus eſt . Hodie Seplaſiarii eius loco utuntur creta alba.

SCHOENEVS,σχοινεὺς,qui & Iaſius, rex Arcadiæ fuit, filius Albantis, & pater Atalantæ,quæ ab ipſo Schœneis dicitur.Oui. epiſt.15.Vt tulit Hippomenes Schœneidꝭ præmia curſus.

SCHOENISMOS,σχοινισμὸς,menſura quædam terrę eſt,& torturæ genus quod fit per funes.

SCHOENOBATES,p.co.[*Colui che giuoca caminando ſu la corda*] σχοινοβάτης,qui ſuper funes ludendo graditur,σχοῖνος,funis dicitur , &

βαίνω aſcendo. Iuuen. Sat. 3. Augur, ſcœnobantes, medicus, magus, omnia nouit. Hi à Firmico dicuntur Neurobatæ, Funerepi ab Apuleio, Funambuli ab omnibus. Hinc Schœnobatica, σχοινοβατική, ars ipſa, ſiue exercitium funambulorum. Cœl. ad Cic. lib. 8. Ego qui ſcirem Q. Pompeium Bauli ſchœnobaticam facere, & uſque eo, ut ego mi ſererer eius eſuriei.

SCHOENOPLOCOS, [*Cordaro*] σχοινοπλόκος, qui funes torquet, quem Latini Reſtionem appellant.

SCHOENOS, σχοῖνος, Latine funis, & iuncus. Plaut. in Rud. Hi ſchœni enim atque hæ arũdines ſunt nobis quæſto, & cultu. Quo nomine etiam dicta fuit urbs in ora Bœotiæ, infra Thebas: cuius meminit Pli. li. 4. c. 7. Schœnos quoque mẽſura terræ apud Ægyptios ſexaginta ſtadia continens, ut inquit Herod. li. 2. Contra Pli. li. 5. ca. 10. ſchœno quadraginta tantum tribuit ſtadia. Nec mirum eſt de menſuræ eius longitudine non ſatis conuenire inter ſcriptores, cum Strabonis teſtimonio conſtet, apud ipſos etiam Ægyptios uariæ & inconſtanter obſeruatam fuiſſe ſchœni longitudinem, cum quibuſdam in locis ſchœni ſinguli centum uiginti conſtent ſtadiis, in aliis ſexaginta, in aliis tantum triginta.

SCHOENVS, untis, σχοινοῦς, Peloponneſi portus eſt ad ſinum Saronicum, in ipſis Iſthmi anguſtiis ſitus, diſtans à Cenchreis Corinthiorum nauali ſtadia XLV. ut eſt auctor. Stra. li. 8.

SCHOENVS, ni, σχοῖνος, fluuius eſt Bœotiæ, per eiuſdem nominis oppidum labens, quinquaginta ſtadia à Thebis Auctor Strab. lib. 9.

SCHOLA, læ, [*Schuola*] γυμνάσιον, παιδευτήριον, τὸ παιδαγωγεῖον, litterarium ludum ſignificat, à uerbo Græco σχολάζω, quod eſt uaco, quia ceteris rebus omiſſis uacare liberalibus ſtudiis pueri debẽt. Auſ. tamen ἀπὸ τῆς σχολῆς deduci mauult: id eſt, ab uacatione, & laxamento, quod pueris interdum dandum eſſe præſcribit. Sic enim ait: Graio ſchola nomine dicta eſt, Iuſta laboriferis tribuantur ut otia Muſis. Plurali num. ſcholæ apud Feſtum. Cic. 2. Off. Sed toto hoc de genere, de quærenda, de collocãda pecunia, etiam de utenda, commodius à quibuſdam optimis uiris ad Ianum medium ſedẽtibus, quàm ab ullis philoſophis ulla in ſchola diſputatur. Quinct. li. 3. ca. 8. Hæc uel ad ſcholarum exercitationes pertinere creduntur. Idem in prooem. li. 2. Qui ſi fuiſſet aliquando perfectus, non à philoſophorũ ſcholis uirtutis præcepta peterentur. Eligere ſcholas. Quinct. li. 1. ca. 2. Sed ut fugiendæ ſint magnæ ſcholæ, (cui nec ipſe quidem rei aſſentior, ſi ad aliquem merito concurritur) non tamen hoc eo ualet, ut fugiendæ ſint omnino ſcholæ: aliud eſt. n. uitare eas, aliud eligere. Explicare ſcholam: eſt, præcepta doctrinæ exponere. Cic. 2. de Fin. Primum, inquam, deprecor, ne me tanquam philoſophum putetis ſcholam uobis aliquam explicaturum: quod ne in ipſis quidem philoſophis magnopere unquam probaui. Erat & in balneis ſchola apud Vitru. hoc eſt, pars, labri, ſiue aluei, à præſtolando (ut quidam arbitrantur) dicta, ut occupato ab his qui priores ueniſſent labro, in ſchola ceteri circumſpectantes recte ſtare poſſent. Erat & in porticibus auctore Plinio. Alexandrum (inquit) & Philippum cum Minerua, qui ſunt in ſchola in Octauiæ porticibus & Philippi. Cic. li. 1. Tuſc. Poſuit Scholas pro diſputationibus, & controuerſiis, quæ in ſcholis inter doctorem & diſcipulos ocioſe agitari ſolent, cum inquit. Hanc perfectam philoſophiam ſemper iudicaui, quæ de maximis quæſtionibus copioſe poſſet, ornateq́; dicere, in quam exercitationem ita nos ſtudioſe operam dedimus, ut iam etiam ſcholas Græcorum more habere auderemus.

SCHOLARIS, & hoc lare, σχολαστικός, quod ad ſcholam pertinet. Hieronymus ad Damaſc. Nec aures Quinctiliani floſculis, & ſcholari declamatione mulcendæ.

SCHOLASTICVS, ca, cum, σχολαστικός, quod ad ſcholam pertinet. Vnde Scholaſtica diſciplina: & Scholaſticos, uocamus diſcipulos, qui diſcendi gratia ſcholas frequentant. Pli. epiſt. 24. Scholaſticis porro dominis, Vt hic eſt, ſufficit abunde tantum ſoli, ut releuare caput, reficere oculos, reptare per limitem unamq́; ſemitam terere, &c. Ponitur quandoque Scholaſticus pro declamatore ſolum in fictis cauſis, & ocioſis uerſato, non in ueris litibus. Pli. epiſt. lib. 2. Scholaſticus tantum eſt, quo genere hominum nihil aut ſimplicius, aut ſincerius, aut melius: nos enim qui in foro, ueriſq́; litibus terimur, multum malitiæ, quamuis nolimus, addiſcimus.

SCHOLIVM, li, σχόλιον, interpretatio breuior, breue ſcriptum, excuſatio, ſiue purgatio. Cic. Att. lib. 16. Vellim σχόλιον aliquod elimes ad me, oportuiſſe te id facere.

SCIAGRAPHIA, σκιαγραφία, prima illa & rudis picturæ delineatio, quæ & ichnegraphia dicitur: cum ſcilicet futuri operis lineamenta carbone, creta, aut rubrica ducuntur.

SCIAMACHIA, ſiue Sciomachia, σκιαμαχία, ἢ σκιομαχία, pugna umbratilis, teſte Gellio, & armorum meditatio, quæ fieri ſolet roboris agilitatiſq́; exercendæ gratia.

SCIAPODES, ſiue Sciopodes, σκιάποδες, ἢ σκιόποδες, populi ſunt Troglodytis finitimi, (ut ex Cteſiæ ſententia tradit Pli. lib. 7. ca. 2.) qui & Monoſceli à ſingulis cruribus ſunt appellati, miræ pernicitatis ad ſaltum. Sciapodes inde dicti, quòd in maiore æſtu humi iacentes reſupini, umbra ſe pedum protegant.

SCIATHERICVM horologiũ, ὡρολόγιον σκιαθηρικόν, quo horas ex umbra Solis colligimus. Cic. 1. de Nat. de. Solarium appellat.

SCIATHERAS, æ, ſiue Sciotherõ, σκιαθήρας, ἢ σκιόθηρον, inſtrumentum gnomicum, quo umbras indagamus. Hoc architecti in metandis urbibus utebantur, octoq́; ex his religiones exacte colligentes, uentorum uim moleſtã urbibus, oppoſitis platearum, angiportorũq́; angulis frangebant, aut amoliebantur, auraſq́; corporibus ſalubres platearum directionibus admittebant. Vide Vitru. li. 1. ca. 6.

SCIENS, ſcientis, [*Sciente, intendente*] participium, à Scio, ſiue nomẽ ex participio: aliquando idem eſt quod non neſcius, εἰδώς. Teren. And. Id ego iam nunc tibi renuncio here futurum, ut ſcis ſciens. Aliquando idem quod prudẽs, & data opera. Ter. Heau. Sciens non faciã. Ci. 7. Ver. Nam mihi uideor de omnibus iam rebus eius geſtis dixiſſe, quæ quidem ad belli fugitiuorum pertinere ſuſpicionem certe nihil ſciens prætermiſi. Idem pro Sylla: Nullum à me ſciente facinus occultatur. Sciens cum genitiuo, pro gnarus, ſiue peritus. Gel. lib. 18. cap. 5. Lucilius adeo uir apprime linguæ Latinæ ſciens equum equitare dicit. Horat. 3. Car. Ode 9. Me nunc Treſſa Chloe regit Dulceis docta modos, & citharæ ſciens. Scientior, comparatiuus. Ci. pro Lege Man. Quis igitur hoc homine ſcientior unquam aut fuit, aut eſſe debuit? Scientiſſimus ſuperlatiuus. Ci. 1. de Inuen. Nam nauis optime curſum conficit ea, quæ ſcientiſſimo gubernatore utitur. Scienter, aduerbium: id eſt, prudenter, & data opera. Pli. in Paneg. Explanauitq́; uerba, quibus caput ſuum, domum ſuam, ſi ſcienter fefelliſſet, deorum iræ conſecraret. Aliquando ſcite, perite. Cic. in Bruto. Quam omnino multa de iure ciuili, quæ quidem perite, & ſcienter, tum ita breuiter, & preſſe, & ſatis ornate & pereleganter diceret. Scientius, Scientiſſime. Cic. in Ora. Nam neminem in eo genere ſcientius uerſatum Iſocrate confitendum eſt. Idem lib. 1. de Diuin. Hetruria autem cælo tacta, ſcientiſſime animaduertit, eademq́; interpretatur quid, quibuſq́; oſtendatur monſtris atque portentis.

SCIENTIA, æ, [*Scienza, dottrina, ſapienza*] ἐπιστήμη, certa rei alicuius per cauſſam cognitio. Philoſophi definiunt eſſe habitum, una uel pluribus demõſtrationibus acquiſitum, quo certo ſcimus rem aliter ſe non poſſe habere. Ci de Off. Modeſtia eſt ſcientia opportunitatis idoneorum ad agendum temporum. Idem 3. de Orat. Omnes enim trahimur, & ducimur ad cognitionis & ſcientiæ cupiditatem. Dicimus autem Conſequi ſcientiam, Dare ſcientiã, Habere ſcientiam, Profiteri ſcientiam, Tenere ſcientiam alicuius rei. quæ locutiones uiris doctis familiares ſunt. Cõtrarium eſt Inſciẽtia, ἀνεπιστημοσύνη. Col. lib. 3. Quæruntur q́; non reſpondere ſibi uineta, quæ per auaritiam, uel inſcientiam, uel negligentiam perdiderunt. Hæc etiam inſcitia dicitur: ut apud eundem: Nam plurimos per hanc inſcitiam uaſtare uineta comperi.

SCILICET, [*Certo, certamente*] δῆλον, δηλαδή, ἀμέλει, idem quod uidelicet, nempe, nimirum, certe, profecto. Ci. 6. Ver. Reſpondit id, quod neceſſe erat, ſcilicet dicto audientem fuiſſe Prætoris, Idem pro Cœlio: Cum ſcires quantum ad ſcelus aurum hoc quæreretur, ad necem ſcilicet legati. Cic. lib. 9. epiſt. Quid eos interpretari putas, cum hoc faciunt, ad hoſtem ſcilicet portari. Oui. in epiſt. Canaces: Scilicet eſt aliquid, cum ſæuis uiuere uentis: id eſt multum profecto ad rem facit. Venuſtiſſime autem ponitur ironicωs, præſertim cum rem aliquam abſurdam eſſe, & minime credibilẽ uolumus ſignificare. Ter. An. Meũ gnatum rumor eſt amare. DAV. Id populus curat ſcilicet. Virg. 4. Æn. Scilicet is ſuperis labor eſt.

SCILLA, æ, σκίλλα, ſiue ut apud Varronem legitur, ſquilla, herba eſt, ex genere bulborum, radicem habens cæparum modo multipliciter tunicatam. Officinæ cum Varrone Squillam nominant. Ariſt. lib. 1. de Plan. Quædam habent unam tantum radicem, ut ſcilla: quia illa naſcitur ex ſolo raro, proceditq́; infernè dilatãdo ſe. Col. li. 16. Sed etiam remedio cum dulci uino tritum ſerpyllum, & conciſa & in aqua macerata ſcilla. Hinc Scilliticus adiect. quòd ex ſcilla factum eſt. Pli. lib. 24. cap. 8. At cum aceto acri, magiſq́; ſcillitico; &c. Scillinus, aliud adiect. idem Pli. lib. 23. cap. 2. Acetum ſcillinum inueteratum magis probatur, &c. Scillites acetum ὄξος σκιλλητικόν, dicitur in quo ſcillarum bulbi ad medicamentum macerati ſunt. Pli. lib. 32. cap. 10. Vrtica marina trita ex aceto ſcillite, &c.

SCIMPODION, dii, σκιμπόδιον, grabatum, ſiue humilior lectulus, diurnæ quieti accommodatus. Gell. li. 18. Offendimus eum cubantem in ſcimpodio Græcienſi. Eſt autem diminutiuum à Græco σκίμπους, quod eſt, eiuſdem fere ſignificationis.

SCINCVS, σκίγκος, genus crocodili terreſtris, ab aquatico diſtans tũ cãdore, & tenuitate cutis, tum ſquãmarũ ſitu, quas habet ad caput uerſas. Affertur ſalſus ex India, & Arabia. Roſtrũ eius, & pedes in

uino a ſbo poti, cupiditates Veneris accendunt. Vide Pli.l.28.c.8.

Scindo, dis, di, ſſum, per duplex ſſ, [*Schiappare, fendere*] τέμνω, σχίζω, ſignificat findo, frango, diuido. Vir.6.Æne. Procumbunt piceæ ſonat icta ſecuribus ilex, Fraxineæq; trabes, cuneis & fiſſile robur ſcinditur. Oui.3.Triſt.ele.10. Nec poterit rigidas ſcindere remus aquas. Cic.3.Tuſcul. Scindens dolore identidem intonſam comã. Virg.12.Æne. Infelix crines ſcindit Iuturna ſolutos. Scindere dolorem ſuum, eſt patefacere commemorando. Cic.ad Atti. libro.3. Nolo commemorare, quibus rebus ſim ſpoliatus, non ſolum quia non ignoras: ſed etiam ne ſcindam ipſe dolorem meum. Penulam ſcindere, pro impenſius retinere hoſpitem, atque inuitare prolixius: hodie tritiſſimum eſt. Quod qui faciunt manum penulam iniecta, quaſi ui conantur remorari. Cice.ad Atti.lib.13. Venit enim ad me, & quidem id temporis, ut retinendus eſſet: ſed ego ita egi, ut non ſcinderem penulam. Et paulo poſt: Horum ego uix attigi penulam, tamen remanſerunt. Scindere ſententiam, eſt mutare. Cic.ad Atti.lib.13. Non licet ſcindere ſententiam ſuam: ſed tamen quæ cum acta ſunt, non poſſum non probare: & tamen non curare pulchre poſſum, ſicuti facio. Virg.2.Æne. Scinditur incertum ſtudia in contraria uulgus. Id eſt, diuiditur, & in diuerſas ſententias, ueluti partes quaſdam, it. Scindo, Scindidi, olim in præterito habuit. Plaut.in Pſeud. Nam ego cicilendrum quando in patina ſcindidi. Sciſſus, ſſa, um, particip. Virg.12.Æne. It ſciſſa ueſte Latinus Coniugis attonitus fatis, urbiſq; ruina. Sciſſus, ſus, ſui, pro ipſa ſciſſura. Varro: Sciſſu materiæ fatigatus, quieſcebat lectulo. Sciſſilis, pen.cor. σχιστὸς, quod ſcindi poteſt, uel quod ſciſſum eſt: ut, Sciſſile alumen, apud Cel.lib.6. Inſpergiq; ulcera debent alumine ſciſſili. Sciſſura, ſuræ, ipſa ſciſſio. Pli.li.11.c.28. Pennæ inſectis omnibus ſine ſciſſura. Idem l.5.c.9. Vnde & Ammonis oraculum duodecim dierum iter eſt: ad ſciſſuram autẽ Nili, quod appellauimus Delta, quindecim M.P. Huius uerbi cõpoſita ſunt, Abſcindo, Conſcindo, Diſcindo, Interſcindo, Proſcindo, & Reſcindo, de quibus alibi.

Scintilla, illæ, [*Scintilla*] σπινθὴρ, proprie eſt, quæ è ſilice, cum cæditur, exilire ſolet. Virg.1.Æne. At primum ſilicis ſcintillam excudit Achates. Ouid.4. Faſt. Pars quoque cum ſaxis paſtores ſaxa feriebant, Scintillam ſubito proſiluiſſe ferunt. Per tranſlationem accipitur pro minima lucis alterius'ue rei portiuncula. Cice.4. Acad. Iſti autem, quos tu probas, tantis offuſis tenebris, ne ſcintillam quidem ullam nobis ad aſpiciendum reliquerunt. Scintilla belli, pro reliquijs. Cic.ad Plancum lib.10. In illam igitur curam incumbe, mi Plance, ut nequa ſcintilla teterrimi belli reliquatur. Hinc Scintillula, diminutiuum. Cice, lib.5.de Fin. Virtutum quaſi ſcintillulas uidemus.

Scintillo, as, [*Splendere, riſplendere*] σπινθηρίζω, ſplendeo, mico, & ueluti ſcintillas quaſdam emitto. Plau. in Menæc. Vt oculi ſcintillant, uide Vir.1.Geor. Ne nocturna quidem carpentes penſa puellæ Neſciuere hyemem, teſta cum ardente uiderent Scintillare oleum, & putres concreſcere fungos. Pli.lib.20. cap.1. Hoc enim ueri experimentum eſt, ſi admotum prius, quàm extinguat, ſcintillare ſurſum ac deorſum cogat. Scintillatio, onis, σπινθηρισμὸς, actus ſcintillandi. Plin.lib.20.cap.9. Prodeſſe tradit capitis doloribus, oculorum caligini ſcintillationibuſq;.

Scio, ſcis, iui, itum, [*Sapere, eſſere dotto*] οἶδα, γινώσκω, ἐπίσταμαι, futuro, ſciam & ſcibo. Ter.in Adel. Hinc ſcibo iam ubi ſiet. Et proprie ſcire, eſt rem per cauſſam cognoſcere. Plaut.Epid. Quia ego hanc, quæ ſciet, Neque ſcio, neque noui. Ci.1.de Orat. Nihil certum ſciri, nihil plane recognoſci & percipi poſſit. Liu.5.bel.Pun. Iam tumultus erat, clamorq;, qualis eſſe in capta urbe ſolet: ſed quid rei eſſet, nẽmo ſatis pro certo ſcire. Scire linguas, hoc eſt, noſſe, ſiue callere. Plau.Pœn. Et is omnes linguas ſcit: ſed diſſimulat ſciens ſe. Scire ſcire fidibus. Ter.Eu. Is ubi hãc forma uidit honeſta uirginẽ, Et fidibus ſcire, preciũſperans ilico producit. Scire Latine, uel Græce. Cic.de Cl.Orat. Non enim tam præclarum eſt ſcire Latine quàm turpe neſcire. Idem 2.de Fin. Cum Græce, ut uideor, luculenter ſciam. Sciri paſſiuum. Cic.5.Verr. Id adeo ſciri facillime poteſt ex litteris publicis. Idem 2.de Ora. Ars enim earum rerum eſt, quæ ſciuntur: oratoris autem omnis actio opinionibus, nõ ſcientia continetur. Huius compoſita ſunt, Aſcio, Abſcio, Conſcio, Deſcio, Neſcio, Præſcio, & Reſcio: à quibus Aſciſco, Conſciſco, Deſciſco, Reſciſco, de quibus alibi.

Sciolus, pen.cor. id eſt, ſemidoctus, litteris leuiter tinctus, qui cum in Muſarum ædem uix à limine inſpexit, nihil tamen non audet, falſaq; eruditionis opinione intumeſcit.

Sciomantia, σκιομαντεία, diuinatio, quæ fit per umbram.

Scione, Pli.li.4.c.10. oppidum Macedoniæ in ſinu Thermaico.

Sciopodes, p.c. σκιάποδες, monſtroſum hominum genus, non procul à Troglodytis: ſingulis cruribus, miræ pernicitatis ad ſaltum: ſic dicti, quòd in maiore æſtu humi iacentes σκιᾷ ποδὸς, hoc eſt, umbra pedis ſe protegant. Auguſtin.lib.16. Ciu. Ferunt eſſe gentem ubi ſingula crura in pedibus habent, nec poplitem flectunt, & ſunt mirabilis celeritatis, quos Sciopodas uocant, quòd per æſtum in terra iacentes reſupini umbra ſe pedum protegant.

Scipiadae, patronymicum pro Scipionibus. Virg. lib.1. Georg. Scipiadas duros bello, &c. Idem ſexto Æneid. Duo fulmina belli Scipiadas.

Scipio, onis, σκίπων, proprie dicitur baculus ille, cui ſenes innitentes, gradum ſtabiliunt. Liu.6.ab urb. Scipione eburneo in caput incuſſo, iram mouiſſe. Scipio in uineis, quo ipſa uua ueluti baculo ſuſtinetur: ſcapum Varro, noſtri caudum appellãt, alij pedem uuæ. Col.li.12.c.39. Vbi ſatis erunt corrugata acina, demito, & ſine ſcipionibus in dolium coniicito, pedibuſq; bene calcato.

Scipionum familia Romæ in primis illuſtris, a P. Cornelio cognomen traxit, qui quòd patrem luminibus orbum uice Scipionis reperit, primus id cognominis eſt ſortitus, & deinceps ad poſteros tranſmiſit. Huius filius fuit P. Cornelius ſcipio, quo cum imperatore Annibal primum in Italia ad Trebiam fluuium ſigna contulit: quo in prœlio cum ab hoſtibus circumuẽtus eſſet, & graui uulnere ſaucius, filij uirtute periculo eſt ereptus. Hic poſtea in Hiſpaniam miſſus, cum incautius ſeſe periculis offert, rebus iam multis præclariſſimæ geſtis una cum fratre in acie occubuit. P. Cornel. Scipio, q poſtea Africanus maior dictus eſt, ſuperioris filius fuit, qui ab ipſa ſtatim pueritia quiddam humano faſtigio maius præ ſe tulit. Quo factum eſt, ut à pleriſque diuino ſemine creditus ſit eſſe procreatus. Hic adhuc prætextatus, patrem ſaucium, & ab hoſtibus ad Trebiam circumuentum periculo liberauit. Poſt Cannẽſem autem cladem, cum plerique de relinquenda urbe cogitarẽt, ſtricto gladio omnes adegit, ut iurarent ſe patriæ defenſionem nõ deſerturos. Miſſus deinde in Africam, tantum terroris Carthaginenſibus incuſſit, ut Annibalem ex Italia ad patriæ defenſionem reuocarent: cum quo apud Zamam congreſſus Scipio, ingenti eũ clade ſuperauit. Qua clade fractos Pœnos, paceniq; petentes Romano populo tributarios fecit. Cum L. deinde fratre, qui poſtea dictus eſt Aſiaticus, aduerſus Antiochum, profectus legatus, cura, prudentia, reiq; militaris induſtria, effecit, ut ſpecioſiſſimũ ille ex Aſia triũphum deportaret, Antiocho regionibus omnib. quæ cis Taurũ arant, mulctato. Prouecta deinde ætate, ſponte æmulorum inuidiæ cædens, Linternum ſe contulit: ubi & ſepultus creditur.

Scipio, Suario cognominatus: à ſimilitudine ſuarij cuiuſdam negociatoris, plebi Romanæ in Tribunatu cariſſimus fuit, dignuſq; prorſus Scipionum familia: uerum adeo pauper ut funeri impenſa deeſſet Quapropter populus aſſes contulit, ac funus elocauit: & quacunque ferebatur, flores è proſpectu omni ſparſit. Hæc Pli. lib.21.cap 3.

Scipio Aemilianus, qui & Africanus minor, ab Africani maioris filio adoptatus (filius enim erat Pauli Æmylij) Numãtiam euertit, in qua expeditione militem corruptum, in diſciplinam priſtinam eiectis ſcortis reſtituit. Munera regum, quæ clam ab imperatore recipi mos erat pro tribunali accepit, in tabulaſq; publicas nomine populi Romani referri iuſſit, ea fortibus uiris pro meritis poſtea diſtributurus. Oppidanis pabulatum egreſſis pepercit, quòd citius frugibus conſumptis in deditionem uenturi eſſent. Capto oppido, Numantini ſeſe per uias inuicem trucidauere. Factus deinde conſul ante legitimam ætatem, ac Carthaginem miſſus, eam penitus ſuſtulit: idq; ex ſententia Catonis, qui in Senatu præmaturas ac recentes oſtentans ficus ait. Eæ, Patres conſcripti, proximo retro triduo Carthagine decerptæ ſunt, tam prope domum hoſtem habemus.

Scipio Nasica, Scipionis, qui una cum fratre in Hiſpania cecidit, filius, à ſenatu uir optimus iudicatus, omniumq; digniſſimus habitus, qui Matrem deum tunc primum aduectam hoſpitio exciperet. Hic cum aduerſus auſpicia Conſulem ſe à Gracho nominatum comperiſſet, magiſtratu ſe abdicauit. Cenſor ſtatuas, quas ſibi Conſul quiſque in foro per ambitionem poſuerat, ſuſtulit. Conſul Delminium, Dalmatiæ urbem expugnauit. Imperatoris nomen à militibus, & à ſenatu oblatum triumphum recuſauit. Eloquentia primus, iuriſconſultiſſimus, ingenio ſapientiſſimus fuit: unde uulgo Corculum dictus.

Scipio, Africani maioris filius, ponitur inter eos apud Valerium, qui à parentibus claris degenerauerunt: inter eruditos tamen à Cicerone in Bruto his uerbis deſcribitur: Scipio Africanus, filium, habuit illum, qui minorem Scipionem à Paulo adoptauit: qui ſi corpore ualuiſſet, in primis eſſet habitus diſertus. Indicant tum oratiunculæ, tum hiſtoria quædam Græca ſcripta de Caſſina. Hæc ille. Plutar.in Africano, nihil ſane de eo ſe compertum habere dicit, niſi eum præturam geſſiſſe, & in ea conſequenda à Circeio patris ſcriba auditum fuiſſe.

Scipio, Pompeij Magni ſocer poſt bellum Pharſalicum inter Pompeianos bellum refouentes in Africam ſe recepit cum reliquijs

exercitus & Catone, Iuba etiam rege adſcito. Qui primo feliciter aduerſus Cæſarianos cum pugnaſſet, uictus tandem cum exercitu occubuit. Quo tempore Scipionem quendam cognomento Salutionem, è Corneliorum familia, alioquin uirum deſpectiſſimum, perinde ac exercitus ducem Cæſar præpoſuit, cum cognoſceret aduerſarios uetuſto quodam confidere uaticinio, ſemper in Africa uincere, fatale Scipionum generi eſſe Plutar. in Cæſare.

Sciron, σκείρων, latro fuit inſignis, qui proximos Megaris ſcopulos inſidens, in uiatores prætereuntes nullo non crudelitatis genere ſæuiebat. Hunc tandem Theſeus dicitur occidiſſe, & oſſa eius in mare ſparſiſſe: quæ poetæ fabulantur in ſaxa quædam coaluiſſe, quæ à nomine eius Scironia dicuntur. Sunt autem in Attica regione ſimul cum oppido eiuſdem nominis non longe a Megaris iuxta mare ita ſita, ut tranſitum non relinquant. Hinc Athenienſes uentum procelloſum, ab his locis flãtem Scironem appellãt, quoniam ſpirat à ſaxis, quæ Sciron latro incoluit. Hic paulo ab Argeſte deflexus eſſe dicitur, qui & Olympius uocatur, & à nonnullis Helleſpontius. Senec. li. 3. Natural. Quæſt. Atabulus Apuliam infeſtat, Calabriam Iapyx, Athenas Sciron, Galliam Circius.

Scironia saxa, σκειρωνίδες πέτραι, in Attica ſunt poſt Crommyonem. ad eam uiam, quæ ab Iſthmo Megara ducit: de quibus uide plura in dictione Scyron.

Scirpevs, a, um, quod ex ſcirpis confectum eſt: ut, Scirpea ratis. Plaut. in Aſin. Quaſi pueris, qui nare diſcunt, ſcirpea inducitur ratis. Scirpea ſimulacra. Ouid. 5. Faſt.

Scirpea, æ, φορμὸς, cratis ex ſcirpis contexta, quæ plauſtro imponitur, ut commodius ſtercora in agros uehantur. Ouid. 6. Faſt. In plauſtro ſcirpea lata fuit. Cato cap 10. Crates ſtercorarias quatuor, ſcirpeas ſtercorarias tres.

Scirpi, θρύλλα, iunci fragiles, plauſtresq́; ſunt, non in fruticum ueprium'ue, non in caulium, ſiue herbarum genere numerati. Ex his teguntur domus, & tegetes fiunt, quibus uelificant in Pado nautici, & in mari Africo piſcatores. Donat. Scirpus ſine nodo eſt, & læuis iunci ſpecies, paluſtris res. Hinc factum eſt prouerbium, Nodum in ſcirpo quæris, de his, qui in rebus claris atque apertis ſcrupulum quærunt. Hoc adagium refertur apud Plaut. Men. & uerbis ijſdem apud Terent. in And. Hierony. ad Pamph. Qui inimicus eſt, etiam in ſcirpo nodum quærit. Quidam etiam Scirpos accipi putarunt pro nodoſis & implicatis ænigmatibus: citantes locum Gellij lib. 11. ubi ſic legunt: Quæ Græci αἰνίγματα, Latini Scirpos appellauerunt: tales etiam Græcis itidem γρῖφοι uocitantur. Quo tamen in loco Scrupos legendum eſt, non Scirpos.

Scirpicvlae, [*Cortelletti. falcette*] falces, quibus in ſcirpãdis, hoc eſt, in præcidendis uineis utimur, ad amputanda ſuperflua ligamentorum. Varr. lib. 1. c. 22. Falces dicuntur uineaticæ opus eſſe ſex, ſcirpiculæ quinque. Hæ etiam dicuntur Scirpariæ falces.

Scirpicvlvm, ſcirpiculi, [*Caneſtro, ciſtello, ciſtella*] caniſtrum, uel quod de ſcirpis, ſeu lento uimine confectum eſt: uel, quod uerius uidetur, à ſcirpando, hoc eſt, à ligando, ſiue uinciendo. Colum. rei ruſt. lib. 10. Cano iam uimine textum Scirpiculum ferrugineis cumulatæ hyacinthis.

Scirrhvs, ſcyrrhi, σκίῤῥος, tumor induratus, cum nullo aut modico dolore, originem trahens ab atra bile, aut à pituita. Vide Gal. lib. 14. Met.

Scisco, ſciſcis, [*Cercare d'informarſi*] πυνθάνομαι, intelligo, uel operã do, ut ſciam. Plaut. in Amph. Ocyus accurro, ut ſciſcã, quid uelit. Aliquando etiam ponitur pro ſtatuere, decernere, ſancire, edicere χειροτονεῖν, κυροῦν. Idé in Curc. Rogationes plurimas propter uos populus ſciuit, quas uos rogatas rumpitis. Cic. pro Flac. Quæ ſciſceret plebs, aut quæ populus iuberet ſummota concione, diſtributis partibus. Idem 3. Offi. Durius etiam Athenienſes, qui ſciuerunt, ut Æginetis, qui claſſe ualebant pollices præciderentur. Idem pro Planco: Plancus primus legem ſciuit de publicanis.

Sciscitor, taris, deponens, [*Interrogare, cercare d'intendere*] πυνθάνομαι, idem quod ſcitor, ſiue inquiro. Plaut. Amph. Ibo aduerſum, ut ſi quid habent ſciſciter. Ci. 1. de Nat. Deo. Epicuri ex Velleio ſciſcitabar ſententiam. Plau. Cap Secede huc: nam ſunt, quæ ex te ſolo ſciſcitari uolo. Legitur & Sciſcito, in eadẽ ſignificatione. Idem in Merc. Imo mane, paucula etiam prius ſciſcitare uolo.

Scissile, pen. c. [*Che ſi può fendere*] τμητὸν, σχιστὸν, quod ſcindi poteſt: ut, ſciſſile alumen, apud Celſum lib. 6. c. 11. Vide Scindo.

Scissio, Sciſſura, & Sciſſus, ſſus, [*Schiappatura, feſſura*] τμῆσις, σχίσις, idem ſignificant. Varro: ſciſſu materiæ fatigatus quieſcebat lectulo. Pli. li. 11. c. 28. Pennæ inſectis omnibus ſine ſciſſura.

Scitamenta, mentorum, ἡδύσματα, ſunt edulia, ex eo dicta, quòd ſciti ſaporis ſint: hoc eſt, egregij, & præcellentis. Macr. lib. ult. Saturnalium: Apud Popinatores pleraq́; ſcitamentorum cernimus propoſita ampliora ſpecie, quàm corpore: id eſt, iucũdiora pulmẽta. Gel. li. 18. c. 8. Per tranſlationẽ poſuit pro exornationibus orationis, quæ in collocãdis uerbis (ſi immodice uſurpentur) nõ carẽt reprehẽſione, κακοζηλίαι. Ceteraq́; inqt, huiuſmodi ſcitamẽta. i. ſcite, & argutule, ut ipſis uidentur, excogitata orationis ornamenta.

Scite, aduer. [*Saputamente, dottamente, leggiadramente*] ἐπιστημόνως, docte, pulchre, bene. Cice. ad Brut. lib. 11. Satis ſcite, & commode tempus ad te cœpit adeundi. Gel. li. 1. c. 1. Scite, ſubtiliterq́; ratiocinatum Pythagoram philoſophum dicit. Huius contrarium eſt Inſcite. i. indocte, imperite, ineleganter. Col. lib. 4. Nam id plurimum refert inſcite non facere.

Scitor, ſcitaris, deponens, [*Inueſtigare*] περιεργάζομαι, ἔρομαι, interrogo, ſeu inueſtigo, quæ occulta magis ac ſecretiora ſunt. Virg. lib. 2. Æneid. Suſpenſi Euryphilum ſcitatum oracula Phœbi Mittimus. Ouid. lib. 10. Metam. At Cinyras, quem copia digna procorum quid faciat, dubitare facit, ſcitatur ab ipſa nominibus dictis, cuius uelit eſſe mariti. Cice. de Orato. Sentiebam non te id ſcitari, qualem, &c.

Scitvm, ti, ſubſt. [*Decreto*] ψήφισμα, ſignificat decretũ, ſiue iuſſum. Liu. lib. 1. Cetera quoque omnia publica, priuataq́; ſacra pontificis ſcitis ſubiecit. Hinc Plebiſcitum plebis ſtatutum. Auctor ad Heren. lib. 1. In rem confertur, ut ſi quis ex teſtamento, quod facere iuſſus eſt, ex plebiſcito uetetur.

Scitvs, ta, tum, [*Dotto, arguto, ſaputo, accorto*] σοφὸς, χαρίεις, uenuſtus, elegans, argutus, ornatus. Teren. in Eunu. Scitum hercle hominem, hic prorſus ex ſtultis inſanos facit. Cic. in Læl. Scitum eſt illud Catonis, Multo melius de quibuſdam acerbos inimicos mereri, quàm eos amicos, qui dulces uideantur. Interdum accipitur pro formoſo, ὡραῖος. Terent. in And. Scitus puer natus eſt Pamphilo. Plaut. in Amph. Hæc nox ſcita eſt exercendo ſcorto, conducto male. Huic contrarium eſt Inſcitus, pen. pro. de quo ſupra ſuo loco. Item Scitulus, diminut. Plaut. in Rud. Atque ambas forma ſcitula, atque ætatula.

Scivrvs, σκίουρος, animal, quod caudam pro tecto, atque umbra cum eſt ſub dio, habet, ἀπὸ τῆς σκιᾶς καὶ τῆς οὐρᾶς: id eſt, ab umbra caudæ. Vide Pli. lib. 8. cap. 38.

Scloppvs, pi, [*Schioppo, ſtrepito*] ſonus eſt, qui ex inflatione buccarum erumpit. Perſ. Saty. 5. Nec ſcloppo tumidas intendis rumpere buccas.

Scnipes, qui & Ipes, σκνῖπες, ἶπες, uermiculi ſunt culicibus diſſimiles uitium oculos erodentes: quos ruſtici ampelitide terra enecabant. Vide Gale. lib. 9. Simpl.

Scobina, æ, pen. c. [*Limatura, raſciatura*] ῥίνημα, limatura, quæ etiam Scobs dicitur. Pli. li. 11. c. 37. Nouiſſima aſperitas, ut ſcobina ferri. Vnde Deſcobinatus, teſte Nonio, id eſt, deſectus, ſaucius, abraſus. Varro Meleagro, ut citat idem Nonius: Sin autem delectationis cauſſa uenamini, quanto ſatius eſt ſaluis cruribus in circo expectare, quàm his deſcobinatis in ſilua curare?

Scobs, bis, fœm. gene. ſecundum Priſc. uel Scobis ſecundum Phocam, [*Riſecatura, ſegatura*] ῥίνημα, πρίσμα, quod ab aliqua materiæ minutiſſimum decidit, dum uel per ſerram ſecatur, uel terebram perforatur, uel lima politur. Horat. 2. Serm. Sat. 4. Vilibus in ſcopis, in mappis: in ſcobe quantus Conſiſtit ſumptus? neglectis, flagitium ingens, Te lapides uarios lutulenta radere palma. Plin. lib. 34. Alii climatam ſcobem in fictili cado coquunt, in caminis, donec percoquatur figlinum. Iuuen. Sat. 14. Et tamen uno Semodio ſcobis hæc emendat ſeruulus unus.

Scodra, Ptol. lib. 3. cap. 17. urbs Liburniæ, hodie Scutaram uocant, ſub Venetorum Dominio.

Scoletia aervgo, ἰὸς σκωληκοειδὴς, à uerminulorum ſpecie nomen accepit. Fit ex Cyprio ære, trito alumine & ſale, aut nitro pari põdere, cũ aceto albo, quàm acerrimo trito (inquã) donec uiride fiat, contrahatq́; ſe in uermiculorum ſpeciem Vide Pli. li. 34. c. 12.

Scolecivm, σκωλήκιον, genus eſt cocci, in Attica & Aſia naſcentis, quod celerrime in uermiculum commutatur: unde nomen habet. Vide Pli. lib. 24. cap. 4.

Scolopax, σκολόπαξ, auis eſt roſtro oblongo, quam nonnulli Gallinaginem appellant. Vnde beccaſſe.

Scolopendra, σκολόπενδρα, animal è uermibus terræ, piloſum, multis pedibus: unde & Millepedam, Centipedam, & Multipedam uocant. Diuerſa tamen eſt ab ea Multipedæ ſpecie, quam Græci uocant Oniſcon, arcuatim ſerpentem, tactuq́; ſeſe contrahentem. Vide Pli. li. 29. c. ult. Eſt & piſcis eiuſdem nominis, à terreſtri animalculi ſimilitudine dictus, de quo Pli. li. 9. c. 43. Scolopendræ, inquit, terreſtrib. ſimiles, quas Centipedes uocant, hamo deuorato omnia interanea euomunt, donec hamũ egerãt: deinde reſorbent.

Scolopendrion, σκολοπένδριον, herba eſt, quam alio nomine Aſplenon uocant, ſine caule, ſine flore, ſine ſemine, pediculo nigro. Folia fidiculæ modo diuiduntur, ſubter flaueſcentia, hirſutaq́;, ſuperne uirentia. Vulgus pharmacopolarum Ceteracum uocant.

Scolvs, σκῶλος, pagus eſt Bœotiæ, non longe à Citherone, iniu-

cundam habens ſedem, atque aſperam: unde natum eſt prouerbium, ad Scolum neque ipſe accedes, neque alterum comitaberis. Auctor Strabo lib.9.

SCOLYMOS, σκόλυμος, herba eſt ex genere aculeatarum, quā & Strobilum uocant, propterea quòd capita ferat, pineæ nucis ſimilitudinem referentia, menſis hodie gratiſſima: quæ uulgus Articocala uocat. Vide Pli. lib.& cap.22.

SCOMBRVS, [*Scombro*] σκόμβρος, genus piſcis marini, cui in aquis ſulphureus color eſt, extra aquam, qui ceteris. Horum tanta eſt multitudo in mari Hiſpanico circa Carthaginem nouam, ut uicina Herculis inſula ab ea dicta ſit Scombraria, teſte Stra. lib.3. Laudabantur autem potiſſimum ſcombri ad gari confectionem, quod ſociorum cognominabant, cuius bini congii ſingulis millibus nummum permutabantur Auctor Pli. lib.31. cap.8.

SCOMMA [*Motto, bottone*] σκῶμμα, Latine cauillum uerti poteſt. Nam ut Macrob. inquit lib.7. Saturn. c.3. eſt morſus figuratus, qui ſæpe fraude, uel urbanitate tegitur, ut aliud ſonet, aliud intelligatur, nec tamen ſemper ad amaritudinem pergit. Eiuſmodi eſt illud in ſalſamentarii filium, Tace tu, cuius pater ſe cubito ſolet emungere. Item illud Ciceronis in Caninium unius diei Conſulem: Olim Flamines, nunc conſules ſunt Diales. Lædoria uero, eodem Macrobio teſte, apertum eſt conuicium, & manifeſta contumelia, nullo feſtiuitatis, ambiguitatis'ue uelamento adumbrata.

SCOPAE, arum, pluraliter, [*Scopa, granata*] σαρώθρον, κόρημα, inſtrumentum, quo pauimenta uerruntur. Plaut. in Stich. Munditias uolo fieri hic: ferte huc ſcopas, ſimulq; arundinem, Vt operam omnem aranearum perdam, & texturam improbam, Deiiciamq; earum telas. Dictæ Scopæ, quaſi ſcobæ, quòd his purgamenta ueluti ſcobem educimus. Hoc inſtrumento plectuntur ſontes ob noxam, cum cæduntur ſcoparum faſciculo manuali, circunducti per fora, ut uibices rubentes exiſtant in tergo. Scopæ diſſolutæ, prouerbiali metaphora dicuntur homines nihili, nulliusq; prorſus conſilii. Cic. ad Atti. lib.7. Cæſarem uidi Minturni ad VIII. Calen. Febr. mane, cùm abſurdiſſimis mandatis, non hominem, ſed ſcopas ſolutas, ut id ipſum mihi uideatur irridendi cauſſa feciſſe. Idem in Orato. Scopas diſſoluere dixit, pro eo quod eſt, rem prorſus inutilem facere. Iſti (inquit) cum diſſoluunt orationem, in qua nec res, nec uerbum ullum eſt, niſi abiectum, non clypeum, ſed, ut in prouerbio eſt, ſcopas mihi uidētur diſſoluere. Vide de hoc plura apud Er. in Adagijs. Scopæ manuales herbarum δράγματα dicuntur, quas medici uocant manipulos, hoc eſt, faſciculi, quos una manu poſſumus apprehendere. Pli. li.24. c.15. Incipientibus hydropicis efficax, manualibus ſcopis eius in tribus heminis aquæ decoctis uſque ad tertias. Huius diminut. eſt Scopula. Colu. lib.12. cap.38. Scopulis aridæ myrtiſeria ſuffriatur.

SCOPA Regia, teſte Dioſcoride, à Latinis appellata eſt herba, quam Græci βύνιον nominant, caule quadrangulo, apii folio, flore aneti, ſemine odorato. Plin. uero ſideritim eam, quæ latiſſimo eſt folio, eo nomine intelligi uoluit, uulneribus præcipuā, ut quæ uel præciſos neruos glutinare poſſit. Idē alibi, Scopā regiā uiolæ genus eſſe affirmat, uiolentū ſpirans odorem, ſed hoc folijs, nō floribus.

SCOPARII, orum, [*Scopatore, ſpazzatore*] οἱ σαρῶται, dicuntur ſerui, quorum miniſterium eſt, ut ſcopis deuerrant pauimenta ſordentia. Vlpian. titu. de Fundo inſtruct. Si uilla cultior ſit, accedere inſtrumento fundi atrienſes, & ſcoparios.

SCOPAS, σκόπας, nomen inſigne ſtatuarii, unius ex iis, qui Mauſoleū cælauit, ut refert Plin. lib.35. cap.5. Horat.4. Carm. Ode 8. Quas aut Parrhaſius protulit, aut Scopas.

SCOPE, inſula eſt in mari Lycio, apud Pli. lib.5. cap.31.

SCOPELOS, σκόπελος, inſula Aſiæ, Troadi adiacens: cuius meminit Pli. lib.5. cap.30. & 32.

SCOPES, σκῶπες, aues ſunt nocturnæ ex genere noctuarum, eædem cū ijs, quos Bubones Latini appellant. Dictæ Scopes, quaſi σκοπὰς ὦτα ἔχοντες, Sunt enim raucæ & minime canoræ.

SCOPTVLA OPERTA, quæ medicis dicantur, docet his uerbis Celſus li.8. c.1. A ceruice duo lata ſunt oſſa utrinque ad ſcapulas tendūt, noſtri ſcoptula operta, ὠμοπλάτας Græci nomināt. Ea in ſummis uerticibus ſinuata, ab his triangula, paulatimq; lateſcentia ad ſpinam tendunt, & quo latiora quaq; parte ſunt, hoc hebetiora. Hæc Celſus. Latos humeros quidam uocant, alii Oſſa humeraria.

SCOPVLVS, li, [*Scoglio*] σπιλάς, σκόπελος, eſt ſaxum eminens: à uerbo Græco σκοπεῖν, ut Seruio placet, hoc eſt, à ſpeculando, quod inde in mare pateat proſpectus: uel ab eo, quòd Græci pro eodem dicunt σκόπελον: quamuis etiam hoc ἀπὸ τοῦ σκοπεῖν, dictum ſit. Plin. libro.12. cap.14. Saba regio à dextra maris, ſcopulis inacceſſa. Eſt etiam ſcopulus interdum paruus ſcopus: hoc eſt, illud, ad quod ſagittas dirigimus. Suet. in Domitia. ca.19. Nonnunquam in pueri procul ſtantis, præbentisq; pro ſcopulo diſpanſam dextræ manus palmam, ſagittas tanta arte direxit, ut omnes per interualla digitorum innocuæ euaderent. Cic. de Orat. Syrtium patrimonii, ſcopulum libentius dixerim.

SCOPVS, pi, [*Mira, ſegno, intentione*] σκοπός, eſt illud, ad quod ſagittas dirigimus. Inde manarūt prouerbiales locutiones, Attingere ſcopum, Aberrare à ſcopo, & ſimiles. Per metaphoram Scopus accipitur pro fine illo, quo mētem & propoſitum noſtrum dirigimus: Cic. Attic. li.15. Scopus enim huic eſt, hinc noſtro, nihil præbere. Scopus etiam in uua dicitur ramoſum illud, ex quò dependent acini. Varr. lib.1. de re ruſt. ca.54. Quæ calcatæ uuæ erunt, earum ſcopi cum folliculis ſubiiciendi ſub prœlum, ut ſi quid reliqui habeant muſti, exprimatur in eundem lacum.

SCOPVLOSVS, adiectiuum, [*Pieno di ſcogli*] ſcopulis plenus. Pli. lib.6. cap.13. Deiectumq; per ſcopuloſa & abrupta, &c. Per tranſlationem ponitur pro difficili. Cic.1. Verr. Intelligo quàm ſcopuloſo difficiliq; loco uerſer.

SCORDIVM, σκόρδιον, herba, teſte Dioſc. tam in montibus, quàm in paluſtribus locis naſcens, folijs triſſaginis, maioribus tamen, & in ambitu non uſq; adeo diuiſis, caule quadrangulo, flore ſubrubro. Dictum Scordium, ἀπὸ τοῦ σκορόδου, hoc eſt, ab allio, cuius odorem refert, & acrimoniam, teſte Gale. l.8. Simpli. facult.

SCORDISCI, σκορδίσκοι, Pannoniæ populi, in Montiſclaudij fronte, quo monte diuiduntur à Tauriſcis. Auctor Pli. lib.4. cap.25.

SCORIA, æ, σκωρία, ſpurcitia, ſiue ſordes, quæ ex metallo inter coquendum, ueluti ſpuma quædam expurgatur. Celſus Recrementum nominat. Sic enim habet medicinæ ſuæ lib.5. cap.18. Plumbi recrementum σκωρίαν μολύβδου Græci uocant. Plin. lib.33. cap.4. Spurcitia in omni metallo Scoria uocatur. Ponitur interdum pro cura & paſſione, propterea quod qui in luctu conſtituti ſunt, omni prorſus cultu neglecto, ſordidati conſpiciantur. Virg. ad Meſſal. Et ſcoria patiar tabeſcere tali.

SCHORODON, [*Aglio*] σκόροδον, herba eſt nulli non nota, quam Latini allium appellant Eſt & ſilueſtris allij genus, quod Græco nomine ὀφιοσκόροδον, quaſi allium anguinum appellatur.

SCORODOPRASSVM, σκοροδόπρασον, herba eſt magnitudine porrum æquans, qualitatum porri, & allij particeps.

SCORPAENA, genus piſcis apud Pli. li.32. c. ult. Meminit eius & Ambroſius: Scorpæna, inquiens, quoque caſtitatem immaculati connubij generi ſuo ſeruat, non percutit, ſed reficit.

SCORPITES, σκορπίτης, gemma eſt ſcorpionis colore. Pli. li.37. ca.11.

SCORPIVS, pij, & Scorpio, onis, [*Scorpione, ſcorpio*] σκορπίος, animal uenenoſum cauda feriens, de cuius natura uide Pli. lib.11. cap.15. Scorpius etiam, ſiue Scorpio, cæleſte ſignum. Col. Sol ingreditur Scorpium XIIII. Calen. Nouemb. Item militare inſtrumentum, ita dictum, quòd paruis, ac ſubtilibus ſpiculis inferat mortem, ſiue quod ſcorpionis ſimilitudinem habeat, cum arcus hinc atque hinc chelarum ſimilitudine præ ſe ferant ſpiculum caudæ. Vulgus Arcuballiſtam appellat. Quidam etiam accipiunt Scorpium pro genere tormenti, ut ſunt rubi aculeati, uel flagellum uirgarū, ut ſcutica habens in ſummitate glandes plumbeas. Quo quidem tormenti genere ſæpe legimus martyres afflictos fuiſſe. Pli. lib.7. c.56. Et in tormentis ſcorpionem Cretas inueniſſe ferunt. Præterea Scorpius herba eſt, ſemen habens ad ſimilitudinem ſcorpionis, quæ ualet aduerſus animal ſui nominis: de qua Pli. li.22. ca.15. Eſt & Scorpius piſcis, apud eundem Pli. lib.32. ca.11. Cic. in Arat. Scorpios in ſeſta præportans, flebile acumen.

SCORPIVROS, σκορπίουρος, herba, quæ & Scorpius dicitur, ſemen habens ſimile ſcorpionis caudæ, unde & nomē habet. Pli. li.22. ca.21.

SCORTEVS, a, um, σκύτινος, coriaceus, pelliceus. Ouid.1. Faſt. Scortea non illi fas eſt inferre ſacello. Scortei nummi, σκύτινα νομίσματα, qui fiebant ex corio. Donatus quoque in Com. Virgilij, pecuniam autumat ex corio bubulo priſcis temporibus fuiſſe, & inde dictam pecuniam, quod ex pecore fieret.

SCORTATOR, oris, uerbale, meretricum ſectator. Cice.2. in Catil. O bellum magnopere pertimeſcendum, cum hanc ſit habiturus Catilina ſcortatorum cohortem prætoriam.

SCORTOR, aris, [*Andare à meretrici*] πορνεύω, meretricor. Terent. in Heaut. Scortari crebro nolunt.

SCORTVM, ti, [*Meretrici*] πόρνη, id eſt, meretrix: inde dicta, teſte Feſto, quòd tanquam pellicula ſubigatur. Omnia nanque pellibus facta, antiqui Scortea appellabant. Ci. pro Mil. Clodius ſemper ſcorta, ſemper exoletos, ſemper lupas ducebat. Idem de Aruſp. reſp. Quis unquam nepos tam libere eſt cum ſcortis, quàm hic cum ſororibus uolutatus? Dicitur aliquando & de maribus, præpoſteræ uirorum libidini obſequentibus. Cic. pro Sext. Nec mihi res erat cum Saturnino, ſed cum ſcurrarum locupletum ſcorto, cum ſororis adultero, &c. Quo in loco Clodium intelligit. Hinc fit diminutiuum Scortillum. Catul. Scortillum mihi cum repente uiſum eſt Non ſane illepidum, nec inuenuſtum.

SCOTI, Britanniæ inſulæ populi, ab Anglis ad Ortum Tueda, ac Oe-

caſum Solueo flumine dirempti: mediterranea mons Cheuiota di ſcriminat. Horum olim tanta fuit feritas, ut humanis carnibus ue ſcerentur: quod & ipſum teſtatur Hieron. li. 2. contra Iouin. Quid (inquit) loquor de ceteris nationibus, cum ipſe adoleſcentulus in Gallia uiderim Scotos, gentem Britannicam, humanis uesci carni bus? Et cum per ſiluas porcorum greges, & armentorum, pecudumq́; reperiant, paſtorum nates, & fœminarum papillas ſolere abſcindere, & has ſolas ciborum delicias arbitrari?

Scotina, σκότινα, locus eſt apud Lacedæmonios, denſis quercubus umbroſus, in quo Iupiter colebatur, coguomento Scotinas: ut eſt auctor Pauſanias lib. 10.

Scotoma, [*Caligine de gli occhi, uertigine*] σκότωμα, uertigo capitis, cum omnia, quæ foris oculis occurrunt, in gyrum circumagi uidentur, quam & uiſus obtenebratio, nonnunquam & caſus ſolet comitari. Dictum Scotoma, quaſi obſcuratio. Σκότος, enim Græcis tenebras ſignificat. unde σκοτόω, obtenebro, obſcuro. A cuius præterito paſſiuo deducitur uerbale σκότωμα. Latini hoc mali genus uertiginem appellant.

Scotussa, σκότουσσα, oppidum eſt in confinio Macedoniæ, ad Neſſum amnem, locum habens, quam κυνὸς κεφαλάς, hoc eſt, canis capita appellant, in quo Romani & Ætoli T. Quinctio duce, Philippum Demetrij filium, Macedoniæ regem ingenti prœlio ſuperarunt. Auctor Strabo lib. 9.

Screabile, χρεμπτὸν, quod ſcreari poteſt. Vnde compoſitum Excreabilis. Pli. lib. 20. Pulmonum uitia excreabilia facit.

Screatus, tus, [*Raſcamento*] χρέμψις, ipſa ſcreatio. Ter. in Heau. Gemitus, ſcreatus, tuſſis.

Screo, as, [*Carcaſſare, ſputare per forza*] χρέμπτομαι, cum conatu quodam de pectore ſputum eiicio. Plin. lib. 23. cap. 1. Eadem in iumento, hominéq; phlegma, aut ſanguinem qui ſcreatur, talo circumligata ſanat. Screator, oris, qui ſcreat. Plau. in Mil. Screator ſum itidem minime ſuccidus. Huius compoſitum eſt, Excreo, cuius ſignificationem ſupra explicuimus ſuo loco.

Scriba, bæ, [*Scriuano, cancelliere, notaio*] γραμματεὺς, cuius munus eſt litteras, uel acta, aliud'ue quiduis, Principis, uel ciuitatis, uel etiam magiſtratus cuiuſpiam nomine ſeu mandato ſcribere. Liu. lib. 2. de Cneo Mucio loquens. Ibi cum militibus ſtipendium forte daretur, & ſcriba cum rege ſedens pari fere ornatu, multa ageret. Et pauló poſt: Scribam pro rege obtruncat. Cice. Ruſi. Ad ea quæ ſcripſiſti, commodius equidem poſſem de ſingulis ad te rebus ſcribere, ſi M. Tullius ſcriba meus adeſſet.

Scribillo, las, [*Scriuere*] ueteres uſi ſunt pro ſcribo: à quo compoſitum fit Conſcribello: de quo ſupra ſuo loco.

Scriblita, genus cibi appellatum, quòd in circuitu ad reſtis modũ torqueretur. Hoc ſolum differens à placenta, quòd ſine melle coquebatur, & feruentiſſima edi ſolebat. Marti. lib. 3. Circũlata diu menſis ſcriblita ſecundis Vrebat nimio ſæua calore manus. Plaut. in Pœn. Dum ludi fiunt, in popinam pediſſequi; irruptionem facite: nunc dum occaſio eſt, nunc dum ſcriblitæ æſtuant, occurrite.

Scribo, ſcribis, ſcripſi, ſcriptum, [*Scriuere, ſegnare, mettere à libro*] συγγράφομαι, λογογραφέω, eorum proprie eſt, qui operis aliquid componunt. Cic. Cornificio: Sed proxime ſcripſi de Optimo genere dicendi, in quo, &c. Pli. lib. 12. cap. 14. Iuba rex iis uoluminibus quæ ſcripſit ad C. Cæſarem Auguſti filium. Hor. 2. epiſt. 2. Præter cetera Romæ me ne poemata cenſes Scribere poſſe, inter tot curas, totq́; labores? Vnde Scriptores, συγγραφεῖς dicuntur ipſi librorum auctores. Nam qui ab exemplaribus aliquid exſcribendum ſumunt, non proprie Scriptores, ſed Librarii dicuntur: nec ſcribunt, ſed deſcribunt, aut exſcribunt, tranſcribunt'ue. Interdum tamen ſcribere accipitur pro manu propria litteras fingere, γράφειν. Pla. in Pſeu. Quaſi in libro cum ſcribuntur litteræ calamo. Aduertendum tamen apud bonos auctores non reperiri, Scripſi propria manu: ſed, mea, aut tua, aut ſua manu. Cic. Att. Neque ſemper mea manu litteras expectabis. Sic alibi perſæpe. Quandoq; pingere. Plin. de Nicomacho pictore: Scripſit & Apollinem, & Dianam, Deſiq́; Martem in leone ſedẽtem. Vnde & picturas legere dicimus. Virg. 6. Æne. Quin protinus omnia perlegerent oculis. Scribere notis, eſt celeriter excipere, & dictionibus decurtatis aliquid ſcribere, quemadmodum olim faciebant notarii, quibus etiam nomen à notis huiuſmodi remanſit. Quinctil. lib. 11. cap. 2. Habeamus ſane, ut qui notis ſcribunt certas imagines omnium, &c. Scribere leges, quod & condere, & dicere, & facere dicitur. Cic. pro Roſc. Amer. Eius porro ciuitatis ſapientiſſimum Solonem dicunt fuiſſe eum, qui leges, quibus hodie quoque utuntur, ſcripſerit. Scribere hæredem, eſt inſtituere, facere. Martial. lib. 10. Hæredem ſcripſit me Numa, conualuit. Scriptum facere, eſt ſcribendo uictum quærere. Gell. lib. 6. cap. 9. Cn. Plancus patre libertino natus ſcriptum faciebat. Huius compoſita ſunt, Adſcribo, Conſcribo, Circumſcribo, Deſcribo, Exſcribo, Inſcribo, Perſcribo, Præſcribo, Proſcribo, Reſcribo, Subſcribo, Superſcribo, (unde & Superſcriptio) Tranſcribo, quæ habent, pen. pro.

Scribonius Aphrodiſeus, Orbilii ſeruus atque diſcipulus, mox à Scribonia Libonis filia, quæ prius Auguſti uxor fuerat, redemptus & manumiſſus. Huius meminit Tranquillus.

Scriniarius, χαρτοφύλαξ, ſcriniorum cuſtos. i. rerum ſecretarũ.

Scrinium, [*Scrigno*] κιβώτιον, à ſecernendo, arca dicitur, qua ſeruantur precioſa ſecreta. Pli. lib. 13. c. 1. Alexander cepit ſcrinium unguentorum. Horat. 2. epiſt. 1. Et prius orto Sole uigil calamum, & cartas, & ſcrinia poſco. Idem 1. Ser. Sat. 1. Iam ſatis eſt, ne me Criſpini ſcrinia Lippi Compilaſſe putes, uerbum non amplius addam. Huius diminutiuum eſt Scriniolum.

Scriptio, onis, [*Scrittione*] συγγραφή, actus quippiam litteris mandandi, ſiue id ipſum opus, quod conſcribitur. Cic. 5. Tuſcul. A quo non modo impulſi ſumus ad philoſophicas ſcriptiones, uerumetiã laceſſit. Idem Dolabellæ: Oratiunculam pro Deiotaro, quam requirebas, habebam mecum, quod nõ putaram. itaq; eam tibi miſi: quam uelim ſic legas, ut rem tenuẽ, & inopem, nec ſcriptione magnopere dignam. id eſt, non magnopere dignam, quæ litteris mandetur. Ponitur etiam pro quacunque ſcriptura, aut ipſo ſcribendi actu. Cic. ad Atti. lib. 10. Crebro refricat lippitudo, non illa quidem prodigioſa, ſed tamen quæ impediat ſcriptionem meam. Var. Auarus fœnerator, ſpe lucri rem ſcriptione duplicarat.

Scriptito, ſcriptitas, [*Scriuere ſpeſſo*] frequentatiuum eſt à uerbo minus uſitato. Scripto, as, quod & ipſum frequentat. eſt à uerbo Scribo. Cic. Att. lib. 7. Et hæc, & ſi quid aliud, ad me ſcribas uelim, uel potius ſcriptites.

Scriptor, oris, [*Scrittore, compoſitore*] συγγραφεὺς, operis alicuius auctor, qui quippiam litteris mandat. Hor. in Arte. Scriptor honoratum ſi forte reponis Achillem. Liu. lib. 1. Etſi in tanta ſcriptorum turba mea fama in obſcuro eſt. Donatus in prol. Terentii: Indifferenter, inquit: omnis qui aliquid ſcripſiſſet: ſcriptor à ueteribus dicebatur. Scriptor legum, legum lator, νομοθέτης. Cice. ad Brut. Neq; ſolum ut Solonis dictum uſurpem, qui & ſapiens unus fuit ex ſeptem, & legum ſcriptor ſolus ex ſeptem.

Scriptorius, ria, rium [*Coſa da ſcrittore*] γραφικὸς, quod aptum eſt ut ex eo ſcribatur, ſeu quod ad ſcriptorem pertinet: ut, Atramentum ſcriptorum, μέλαν γραφικὸν, apud Celſum lib. 6. c. 4. Id autem quod ſubinde raditur, illiniri atramento ſcriptorio ſatis eſt. Idem li. 5. Sed eadem medicamenta in calamum ſcriptorium coniicienda ſunt, iſq; ori fiſtulæ aptandus, inſpirandumq́;, ut ea medicamenta intus compellantur.

Scriptum, pti. [*Poliza, ſcritto, ſcrittura*] σύγγραμμα, idem quod ſcriptura, hoc eſt, idipſum quod litteris mandatum eſt. Luceio: Ardeo cupiditate incredibili, neque, ut ego arbitror, reprehendenda, nomen ut noſtrum ſcriptis illuſtretur, & celebretur tuis.

Scriptus, ptus, ptui, γραφή, idem quod Scriptum ſiue ſcriptura. Gellius lib. 6. ca. 9. Dicitur tabulas poſuiſſe, ſcriptu ſeſe abdicaſſe. De Cn. Flauio.

Scriptura, ræ, γραφή, idem quod ſcriptio, ſtylus, uel ipſe actus aliquid litteris mandandi. Auctor ad Her. li. 3. Non ſum neſcius quãtum ſuſceperim negocii, qui motus corporis exprimere uerbis, & imitari ſcriptura conatus ſim uoces. Scriptura, inquit, i. ſcribendo, uel (ut Cic. loquitur) ſcriptione li. 4. Reliquum ſcripturæ conſumetur in exemplis: i. reliquum eius quod ſcribendum eſt. Aliquando capitur pro ſtylo, quo quis utitur in ſcribendo. Cice. ad Treb. li. 5. Cum uero ea quæ ſcriptura perſecutus es, ſine ſummo amore cogitare non potueris. Scriptura ponitur aliquando pro uectigali, quod percipitur è portoriis, ſeu paſcuis: uel ipſa ratio eorum, qui præſunt huiuſmodi uectigalibus: & ii, qui portus, aut portoria curabant, uectigalia deſcribentes, aut colligentes. Magiſtri ſcripturę, & portus dicebantur. Scripturæ huiuſmodi hodie eſt eorum mancipum, qui glandiarios, & paſcuos ſaltus redimunt. Plaut. in Truc. Nam aduerſum legem à me ob meam ſcripturam pecudem accipi, Fieriq́;. A. idem quod tu facis, faciunt rem male gerentes: ubi non Eſt ſcriptura, unde dent, incuſant publicanos.

Scripturae Magiſter, [*Scrittore, di datii, o di gabelle*] ἀπογραφεὺς, qui uectigalia deſcribebat in portu, eorumq́; rationes conficiebat. Cice. ad Attic. Magiſter ſcripturæ, & portus, quidam Lucius Carpinatius.

Scripturarii, ἀπογραφεῖς, olim dicebatur, teſte Nonio, qui poſtea Tabularii dicti ſunt, quod ſcripturis & commentariis omnes aut ciuitatum, aut prouinciarum re, complecterentur. Luci. lib. 26. Publicarum rerum aſſuefiam. ut ſcripturarius. Scripturarius ager, teſte Feſto, is dicitur, qui publicus eſt, in quo ut pecora paſcantur, neceſſe eſt, ut certum æs paſtor pendat publicano.

Scrobs, bis, [*Foſſa, buca, porro, caua da piantar uigna, ò arbori*] ὄρυγμα, generis tam maſculini, quàm fœm. ſecundum Priſci. Seruius tamẽ ait magis maſculinum eſſe, quàm fœmininum, & citat Plau.

qui

qui dixit, Sexagenos ſcrobes. Quod uero Lucanus ait, Exigua poſuit ſcrobe, qui uult eſſe contra artem. Sunt autem Scrobes, foſſiones, ut putei, uel foueæ intra terram manu factæ, ad uineas, uel arbores cōſerenda, uel ad metalla, & quæcunque alia fodienda. Col. Annum quam poma diſponere uoles, ſcrobes fodito. Huius diminut. eſt Scrobiculus. Pli. li. 21. cap. 5. Atque ita in ſcrobiculis ſeruntur, heminis fæcis circumfuſis. Col. li. 15. Et id quod à matre abſciſſum receſſit, conieſtim a latere circūfoditur, & ſcrobiculo facto ad imum ſolum præciditur.

Scrofa, fæ, [*Porca uecchia*] ὗς, ſus fœmina, quæ fœtus cauſſa alitur. Varro: Propterea matrem ſcrofam ſua quæq; hara ſuos alat oportet, quæ alios aſpernatur. Pla. Capt. Eorum ſi cuiuſdam ſcrofam in publico conſpexero, Ex ipſis dominis meis pugnis exculcabo furfures. Columel. lib. 7. cap. 9. Scrofæ probantur longiſſimi ſtatus, & ut ſint reliquis membris ſimiles deſcriptis uerribus. Hinc Scrofipaſcus, qui paſcit ſcrofas. Plau. in Cap. Tum paſtores ſcrofipaſci qui alunt furfure ſues.

Scrofulae, [*Scrouele*] χοιράδες, proprie dicuntur indurati adenes: in collo præcipue, in alis, & in inguinibus conſiſtentes: ita dictæ à ſuibus, qui peculiariter hoc morbo infeſtantur. Latini Strumas appellant. Vide Celſ. li. 5. cap. 28. & infra in dictione Struma.

Scropha Tremellius, uir prætorius fuit, Varronis æqualis, quem de familiæ ſuæ cognomine ita inducit loquentem lib. 2. ca. 4. Rei ru. Auus (inquit) meus primum appellatus eſt Scropha: qui Quæſtor cum eſſet, à Licinio Nerua Prætore in Macedonia prouincia relictus, qui præeſſet exercitui, dum prætor rediret, hoſtes arbitrati occaſionem ſe habere uictoriæ, impreſſionem facere cœperunt in caſtra. Auus cum hortaretur milites ut caperent arma, ac exirent contra: dixit celeriter ſe illos ut ſcropha porcos, diſiecturum idq; fecit. Nam eo prœlio hoſtes ita fudit, ac fugauit, ut eo Nerua prætor imperator ſit appellatus, & auus cognomen inuenerit ut diceretur Scropha. Itaque proauos & ſuperiores, de Tremelliis nemo appellatus Scropha. Nec minus ſeptimus ſum deinceps prętorius in gente noſtra. Hactenus Varro.

Scrotum, ὄσχεον, rugoſus ille teſticulorum ſacculus, quem nonnulli etiam Scortum appellant, quod quandam coriacei ſacculi ſimilitudinem referat. Scorta enim ueteres appellabant, quęcunque ex aluta aut pelle conſtabant.

Scrupulatim, κατὰ γράμματα, per ſcrupula. Pli. li. 22. c. 24. Scrupulatim quidem colligere, ac miſcere uires, non coniecturæ humanæ opus, ſed impudentiæ eſt.

Scrupulus, puli, [*Scrupolo, pietra picciola, petruzza*] ψῆφις, diminut. à Scrupus, proprie lapillus breuis, & aſper, qui in calceo latens plerunq; nos lædit preſſuſq; dolorem creat. Vnde pro ſolicitudine & difficultate ponitur. Ci. pro Sex. Roſc. Hunc mihi ex animo ſcrupulū euelle, qui me dies noctesq; ſtimulat ac pungit. Hinc fit Scrupuloſus, a, um, quòd ſcrupulis abundat. Plaut. Capt. Nam meus ſcrupuloſam uictus commeat uiam. Cice. 4. Tuſc. E quibus, tanquam ex ſcrupuloſis cotibus, enauigauit oratio. Per tranſlationem tamen frequentius pro anxio, triſti, & ſolicito accipitur. Val. Max. lib. 1. Qui tam ſcrupuloſa cura paruula quæq; momenta religionis examinare uidentur. Hinc Scrupuloſe aduerbium: id eſt, anxie, difficulter, religioſe. Col. lib. 8. cap. 8. At quæ dono, uel aucupio contingunt, minus ſcrupuloſe probantur: id eſt, difficulter. Et ſcrupuloſitas, anxietas, difficultas. Col. lib. 11. c. 1. In hac autem ruris diſciplina non deſideratur eiuſmodi ſcrupuloſitas. Scrupulus etiam, uel Scrupulum genus eſt exigui pōderis pendentis tertiā partē drachmæ. hoc eſt, obolos duos. A Græcis dicitur γράμμα, hoc eſt, littera, quòd alphabetum apud Græcos quatuor & uiginti litteras habet, in quot ſcrupula diuiditur uncia. Fānius apud Priſcianum. In ſcrupulis trinis drachmam. Val. Maxim. libro. 4. de Paup. Eadem gens nullum antè ſcrupulum auri habuit. Ouid. de Reme. Quinque parant marathri, ſcrupula myrrha nouem. Cice. Att. Illud cognitum eſt nullum eſſe argenti ſcrupulum in illa inſula. Scrupulus etiam menſura eſt in metiendis terris, continens pedes quadratos centum. Colu. lib. 5. cap. 1. Igitur iugerum, ut diximus, habet quadratorum pedum millia XXVIII. & DCCC, qui pedes efficiunt ſcrupula CCLXXXVIII.

Scrupularis, & hoc re, quod ad ſcrupulum pertinet. Pli. lib. 33. c. 8. Protinus dicunt, quantum auri ſit in ea, quantum argenti, uel æris ſcrupulari differentia.

Scrupulosus [*Scropoloſo, maligno*] & Scrupuloſitas. uide Scrupulus.

Scrupus, pi, [*Petruzza*] λίθαξ, ψῆφις, calculus, ſeu lapillus exiguus, pedes ambulantium offendens. Feſtus, Scrupi dicuntur aſpera ſaxa, & difficilia attrectatu. Hinc Scrupeus, pea, peū, λιθώδης, quòd eſt lapilloſum. Virg. lib. 6. Spelunca alta fuit, uaſtoq; immanis hiatu, Scrupea, tuta lacu nigro. Scrupoſus, idem Luca. Scruposiſq; anguſta uacant ubi littora ſaxis Impoſuit terræ. Scrupus etiā accipitur pro ænigmate, ſeu pro nodoſo quopiam argumento. Gellius lib. 11. Quæ Græci αἰνίγματα, Latini ſcrupos appellauerunt, tales etiam Græcis itidem γρῖφοι appellantur. Ea enim eſt genuina lectio, quanquam in uulgatis exemplaribus Scirpos perperam legamus.

Scruta, orum, [*Stracci*] γρυτάρια attritæ uſu ueſtes, dimidiatę ſtrigiles & iumentorum ſoleæ, refixi claui, idq; genus alia, quæ uiliſſimi proxenetæ uenalia habent, quos antiqui Scrutarios, γρυτοπώλας, appellabant. Horat. lib. 1. epiſt. Vulteium mane Philippus Vilia uendentem tunicato ſcruta popello Occupat. Luci. apud Gel. Noct. Atti. libro. 3. Quidni? ſcruta quidem ut uendat ſcrutarius, laudat. Cæl. li. Anti. 10. cap. 56. Verbo Scruta, ueteramenta ſignificari puto omnifaria, quæ cum uſu iam detrita ſint, precio item deminuta cenſentur.

Scrutaria, æ, γρυτοπωλία, ſcrutorum uenditio: ut ſagaria, cœnacularia, lintearia. Apul. lib. 4. Scrutariam facitis.

Scrutinium, nij, [*Cerco, cerca, cercamento*] ἐξέτασις, inueſtigatio, inquiſitio, à Scrutor. Apul. lib. 9. Poſtremum magiſtratibus placuit, obſtinate denegantem ſcrutinio detegere.

Scrutor, aris, [*Cercare*] ἐρευνάω, μεταλλάω, inquiro, inueſtigo. Cic. pro Roſc. Am. Non excutio te, ſi quid fortè ferri habuiſti, nō ſcrutor, nihil ad me pertinere arbitror. Pli. lib. 5. cap. 1. Polybius annalium conditor ab eo accepta claſſe, ſcrutandi illius orbis gratia circumuectus prodidit, &c. Horat. 1. epiſt. 18. Arcanum neque tu ſcrutaberis illius unquam, Commiſſumq; teges, & uino tortus, & ira. Pli. lib. 8. cap. 40. de canib. Sed in uenatu ſolertia & ſagacitas præcipua eſt: Scrutatur ueſtigia, atque perſequitur, &c. Scrutator, oris, inueſtigator: ut, Pallidus ſcrutator auri, Luca. lib. 4. Sat. 3. Sil. Quodq; legit merſus pelagi ſcrutator Eoi. Legitur & Scruto, apud antiquos, actiua uoce: quod & Nonius annotauit. Vnde compoſitum Perſcruto, quo uſus eſt Plaut. in Aul. Poſtremo hunc iam perſcrutaui.

Sculnam, ueteres pro ſequeſtro uſurparunt, quaſi ſequulnam, quo uerbo uſus eſt Varro.

Sculpo, pis, pſi, ptum, [*Scolpire*] γλύφω, cædendo imaginem aliquā efficio, ſeu formam materiæ induco. Et proprie in marmore, & aliis lapidibus ſcultura fieri dicitur. Conflatura in metallis, quæ ſolui poſſunt, atq; conflari, ut auro & argento, & ceteris. Cic. Aca. E ſaxo ſculptus, aut ebore dolatus. Pli. li. 36. cap. 4. Marmore ſculpendo primum omnium inclaruerunt Dipœnus, & Scyllis. Ouid. 10. Met. Interea niueum mira feliciter arte Sculpſit ebur. Hinc Sculptura, γλυφή, quæ auro, argento, ære, ferro, ligno, ebore, marmore, uitro, gemma, opera noſtra efficit. Pli. li. 16. cap. 40. Habent in ſculpturis facilitatem. Et Sculptor, qui ſculpit. Pli. li. 20. ca. 13. Sculptores, & pictores utuntur. Diomedes tamen contendit Sculpo Latinum non eſſe: eiuſq; loco Scalpo, dicendum eſſe. Quod ſi uerum eſt, codices fere omnes mendoſos eſſe oportet, in quibus Sculpere, frequenter occurrit.

Sculponeae, arum, [*Scarpe di lana*] calcæi ex lana confecti. Plaut. in Caſ. Qui quæſo potius quàm ſculponeas, Quibus batuatur tibi os? Næuius: Sculponeis batuenda ſunt latera.

Sculponeatus, dicitur qui eſt ſculponeis indutus. Varr. Aſpicio ſculponeatam, bigas ſequi cornutas. Scribit Cato ſculponeas bonas alternis annis dari oportere familiæ ruſticanæ.

Sculptile, γλυπτὸν, quod ſculptum eſt: ut, Sculptile ſimulacrum. Ouid. 4. de Ponto. Signa quoque in ſella noſſem formata curuli, Et totum Numidæ ſculptile dentis opus. Numidam dentem uocat ebur è dente elephanti Numidici.

Scurgum, σκοῦργον, Germaniæ urbs, in climate Septentrionali, Ptolemæus auctore lib. 2. cap. 11. uulgo Schmeben.

Scurra, ſcurræ, [*Buffone*] γελωτοποιός, βωμολόχος, qui riſum ab audientibus captat, non habita ratione uerecundiæ, aut dignitatis. Dictus Scurra (ut quidam uolunt) à ſequendo, quòd id genus homines ſequi ſoleant opulentiores aliquid promerendi cauſſa. Cic. pro Quinct. Memini, uetus eſt, de ſcurra multo facilius diuitem, quàm patremfamilias fieri poſſe. Iuuen. Sat. 13. Vrbani fugitiuus ſcurra Catulli. Inde Scurrilitas, βωμολοχία, γελωτοποιία, turpis, & procax dicacitas, neque temporis, neque loci, neque perſonarum reſpectum habens. Et Scurrile, pe. pr. ridiculum cum turpitudine. Cic. 2. de Orat. Ne aut ſcurrilis iocus ſit aut mimicus. Hinc Scurriliter, aduerb. procaciter. Pli. epiſ. 90. Quid hunc putamus domi facere, qui in tanta re, tam ſerio tempore, tam ſcurriliter laudat.

Scurror, aris, [*Fare il buffone*] βωμολοχεύω, γελωτοποιέω, ſcurram ago. Horat. 1. epiſt. 10. Scurror ego ipſe mihi, populo tu. Idem 1. epiſt. 19. Scurrantis ſpeciem præbere profeſſus amicum. Hoc eſt, turpiter adulantis.

Scutarius, [*Scudiero*] ἀσπιδοποιός, qui ſcuta facit. Plin. in Epid. Id modo uidendum ut materia ſuppetat ſcutariis.

Scutarius, a, um, ἀσπιδικός, quod ad ſcuta pertinet. Vnde Veget. lib. 2. in Romana militia habebant fabricatas ſcutarias, & loricas

tias, quibus armorum genera formabantur.

Scutatus, a, um, θυρεοφόρος, ſcuto armatus. Cice. 2. Philip. Agmine quadrato cum gladiis ſequuntur ſcutati milites, &c. Virg. 9. Æne. Tercentum ſcutati omnes Volſcente magiſtro.

Scutella, læ, [*Scodella*] πινάκιον, uaſis genus rotundi, concaui, quo minutal ex carne, uel oleribus in menſam exhibetur. Eſt autem di min. à ſcutra: ſicut à mitra mitella: aut rectè à ſcutula. Cic. 3. Tuſc. Eripiamus huic ægritudinem Quomodo? Collocemus in culcitra plumea, pſaltriam adducamus, cedrum incendamus, demus ſcutellam dulciculæ potionis, aliquid prouideamus & cibi.

Scutica, æ, pe. c. [*Sferreggiata, ſtaffilo, bacchetta, sferza*] σκυτάλη, genus uerberis è loris facti: à Græco σκῦτος, quod corium ſignificat, uel pellem: Mart. libro. 10. Scuticaq; loris horridis Scythæ pellis. Qua uapulauit Marſyas Celenæus. Huius diminut. eſt Scuticula. Iuuen. Sat. 6. Hic frangit ferulas, rubet ille flagellis, Hic ſcutica. Hor. 1. Ser. Sa. 3. Adſit Regula peccatis, quæ pœnas irroget æquas Ne ſcutica dignum horribili ſectere flagello.

Scutigerulus, θυρεοφόρος, à Plauto ſumitur pro armigero, qui ſcutum domini gerit, qui & ſcutifer dicitur.

Scutriscum, uaſis genus apud Catonem de re ruſt. cap. 10. & uidetur ex figura Græca deriuari à Scutra. Eſt enim Scutra uaſis genus, quod & Scutula dicitur.

Scutula, læ, forma rotunda quales aranea contexit. Inde Scutulata figura dicitur, quæ telæ aranearum ſimilitudinem habet. Pli. li. 11. c. 23. Quanta arte celant pedicas, ſcutulato rete graſſantes. Eſt & Scutula uaſculi genus, unde diminutiuũ deducimus Scutella. Mar. lib. 8. Beſſalem ad ſcutula ſexto peruenimus anno. Idem lib. 11. Sic implet gabatas, paropſideſq;, Et leues ſcutulas, cauaſq; lances.

Scutulata Veſtis, dicitur, quæ quibuſdã orbibus, ſeu circulis, quaſi ſcutulis eſt diſtincta ad aranearum ſimilitudinem accedentibus. Iuuen. Sat. 2. Cærulea indutus, ſcutulata & galbana raſa. Hoc autem texturæ genere olim præcipue commendabatur Luſitania. Id autem fere erat eiuſmodi quale cernimus in araneorum telis: quorum retia etiam ſcutulata dicuntur à Pli. lib. 11. cap. 23. Eſt & Scutulatus color, in equis præcipue commendatus, quem uulgus ab exiguorum pomorum ſpecie Pomulatum appellat. Meminit eius coloris & Palladius in Menſe Martio, cap. 13

Scutulum, ſcutuli, [*Scudetto*] ἀσπίδιον, paruum ſcutum. Cice. lib. 2. de Nat. Deo. Cum pelle caprina, cum haſta, cum ſcutulo, cum calceolis repandis.

Scutum, ſcuti, [*Scudo*] θυρεὸς, ὅπλον, armorum genus, quo pugnantes corpus tegunt: ἀπὸ τοῦ σκύτους, hoc eſt, à corio, ſiue pelle, qua obtegebatur: uel à ſectura (ut inquit Varro) quòd è minutis confectum ſit tabulis. Plin. lib. 35. cap. 3. Scutis enim qualibus apud Troiam pugnatum eſt, continebantur imagines. Cæſar 5. Bell. Gall. Quo percuſſo, & exanimato, hunc ſcutis protegunt hoſtes, & in illum uniuerſi tela coniiciunt. Cic. 2. Tuſc. Ignauus miles ac timidus ſimulac uiderit hoſtem, abiecto ſcuto fugiat quantum poſſit. Virg. 8. Æne. Scutis protecti corpora longis. Ouid. 6. Faſtor. Iacta ſuper galeas, ſcutaq; longa ſonant.

Scyathos, inſula eſt cum oppido in Ægæo mari prope Thraciam, ut ſcribit Pomp. Mela. lib. 2

Scylace, σκυλάκη, urbs circa Cyzicum, ut inquit Hecatæus. Pomp. Placia & Scylace paruæ Pelaſgorum coloniæ.

Scylax, σκύλαξ, catulus Latine dicitur. Eſt præterea Scylax, apud Suidam, nomen inſignis Mathematici, qui ad Polybii hiſtoriam ſcripſit Antigraphen.

Scylla, σκύλλα, filia fuit Niſi, regis Megarenſium, quæ Minois, paterni hoſtis amore capta, ut illum ſibi beneficio aliquo demereretur, patrem purpureo capillo, in quo ſitum erat regni totius fatũ, ſpoliauit, eumq; hoſti obtulit, tanquam futuri coniugii dotem. Verum cum ſe ab illo ſperni uideret, doloris impatientia in Cirim auem commutata eſt: Niſus autem in aliam auem ſui nominis: quę ueluti tantæ adhuc impietatis pœnas à filia repetens, etiamnunc eam ubique inſectatur. Vide latius hanc fabulam apud Ouid. li. 8. Meta. Fuit & altera Scylla, Phorci filia, quæ cum mutuo Pici amore teneretur, indignata Circe, quæ Picum miſere deperibat, Scyllam ſibi ab illo præferri, fontem in quo illa lauare ſeſe ſolebat, nouiis herbis ueneficiiſq; infecit. Cuius rei illa ignara, cum lauandi gratia fontem ingreſſa eſſet uidit inferiorem corporis partem in caninos rictus eſſe commutatam: quam deformitatem tantopere exhorruit: ut ſeſe ſtatim in uicinum præcipitauerit fretum: ubi & in ſaxum mutata fingitur, Charybdi exaduerſo obiectum prærernauigantibus uehementer periculoſum. Vide latius hãc fabulam Ouid. 14. Metam. Eſt item Scylla, genus piſcis, quo maxime abundat Liris Campaniæ amnis. Horat. Affertur ſcyllas inter murænas natantes. Mart. Cæruleus nos Liris amat, quem ſilua Maricæ Protegit: hinc ſcyllæ maxima turba ſumus. Cic. in Verr. Non Charybdim tam infeſtam, neque Scyllam nautis fuiſſe.

Scyllacaeum, σκυλλάκειον, oppidum fuit in finibus Calabriæ, cuius meminit Strab. lib. 6. Georg. Virg. 3. Æneid. Abiecto altero l, primam ſyllam corripuit, cum ait: Caulonisq; arces, & nauifragum Scylacæum.

Scylleta, loca in quibus ſcyllæ piſces capiuntur. Cice. de Lege agr. contra Rullũ: Hac lege tribunicia, decemuiri uendent agrũ Campanum, accedet ei mons Caurus, accedent ſcylleta ad Minturnas.

Scyllaeum, σκύλλαιον, promontorium Peloponneſi, ut Strab lib. 8. Teſtatur, in ſinu Argolico iuxta Hermionem, quo Scylla Niſi filia, fluctibus eiecta creditur.

Scyllias, σκυλλίας, Herodo. lib. 8. uir quidam Scionæus, omnium ea tempeſtate hominum optimus urinator, qui etiam in naufragio ad Pelium facto, multam pecuniam Perſis ſeruauit, multa & ſibi lucratus eſt. hunc Pauſanias Scyllin uocat, qui de eo ſic ſcribit: Scyllis Scyonæus homo cum Cyane filia claſſis Perſicæ, qua Xerxes Græciæ bellum intulerat, ancoras natando urinandoq; præcidit ad Pelium montem & Sepiada Magneſiæ: idq; ſignum in Apollinis templo poſitum ab Amphictyonibus (quod erat commune Græciæ concilium) à Nerone principe Romam tranſlatum.

Scyllus, untis, σκυλλοῦς, oppidum Achaiæ (ut Strabo ſcribit) quo Xenophon donatus eſt à Lacedæmonijs.

Scyllurus, ri, ſiue potius Scillurus, per i, noſtrum pen. pro σκύλλουρος, nomen uiri proprium, qui (ut Plutarc. auctor eſt) cum relictis marib. filiis octoginta, diem eſſet obiturus, haſtilium faſcem cuiq; obtendens ut illum cõſtringeret, iubebat. Id autem ſingulis ſe poſſe negantibus, ipſe ſingillatim educta haſtilia omnia facile confregit. Ita docens illos, ubi unà eſſe perſeuerarent, firmos, ac potentes fore: imbecillos autem ſi ſepararentur ac diſſiderent.

Scymnus, σκύμνος, ſignificat leonis catulum, ut aliarum ferarum ſcylacia, Iulio Polluce auctore. Lucretius lib. 5. Ac catuli pantherarum, ſcymniq; leonum.

Scyphus, ſcyphi, [*Coppa, tazza, bicchiero, gotto*] σκύφος, uaſis potorij genus, quòd proprie Herculi attribuitur, teſte Macrobio Satur. lib. 5. cap. 21. ſicut Cantharus Libero patri. Hoc ueteres in ſacris uſi ſunt, & in conuiuiis. Virg. 8. Æneid. Et ſacer impleuit dextram ſcyphus. Horat. Epod. 9. Capaciores affer huc puer ſcyphos. Cicero epiſt. Illuſeras heri inter ſcyphos.

Scyricum, coloris genus apud Pli. lib. 33 cap. 7.

Scyritae, σκυρῖται, gentes ſunt inter Nomadas Indos, quæ narium loco foramina tantum habent. Pli. lib. 7. cap. 2.

Scyrius, ria, rium, σκύριος, prima ſyllaba producta. Ouid. Epiſt. 8. Sæpe malis ſtupeo, rerumq; oblita, lociq;, Ignara tetigi Scyria membra manu.

Scyros, σκῦρος, inſula eſt contra Magneſiam, in mari Ægæo una ex Cycladibus, Lycomedis regis patria: ubi Achilles puellari habitu educatus Deidamiam eius regis filiam uitiauit, & ex ea Pyrrhum ſuſcepit, quæ ab hac inſula & ipſa Scyrias eſt appellata. Ouid. 1. de Arte aman. Scyrias Æmonio uicta puella uiro. In ea eſt urbs eiuſdem nominis. Pater hæc inſula, Pli. teſte, longitudine uiginti quinque millium paſſuum, ex qua lapidem integrum fluctuare tradunt, eundem comminutum mergi.

Scytala, læ, uel Scytale, les, σκυτάλη, mus araneus Latine dicitur. Col. lib. 6. cap. 17. Muſq; araneus, quem Græci σκυτάλην appellant, quamuis exiguus, dentibus nõ exiguam peſtem molitur. Pli. lib. 32. cap. 5. Eadem uis contra uenenatorum omnium morſus, priuatim ſcytalem, & angues. Eſt etiam Scytale genus ſecretioris epiſtolæ, quo ad res arcaniores utebantur Lacedæmonij: unde & Scytale Laconica appellata eſt. Id autem erat huiuſmodi. Imperatori ad bellum proficiſcenti Lacedæmonij ſurculum dabant teretem, alterumq; omnino ſimilem penes ſe retinebant. Deinde ſi quid ſecretioris rei incidiſſet, in loro quodã tenui prius ad ſurculum adaptato, quod uiſum eſſet, præſcribebant. Illudq; minutim concilum ad Imperatorem mittebant, qui loro illo per ſurculum ſuum circumplicato, litteriſq; coeuntibus, commode quod ſcriptum erat, perlegebat. Vide de hoc plura apud Gel. lib. 17. cap. 9.

Scytha, æ, uel Scythes, σκύθης, qui ex Scythia eſt: ut, Anacharſis Scythes, apud Cic. 3. Tuſc. Sunt autem Scytharum alii Europæi, alii Aſiatici: de quibus uide latius in dictione Scythia.

Scythes, σκύθης, Pli. li. 7. c. 56. Iouis fuit filius, qui primus arcus, ſagittarumq; uſum reperiſſe dicitur. Cic. Tuſc. Anacharſis ſcythes.

Scythia, σκυθία, regio Septentrionalis latiſſima, in duas diuiſa partes, Europæam, & Aſiaticam, quarum Europæa à Tanaidis ripis per Mæotidis & Ponti Euxini littora, uſque ad Iſtri oſtia expanditur: Aſiatica à limitibus oppoſitorum littorum in Orientem procurrit, Oceano à Septẽtrione, à Meridie Tauro terminata. Vtriuſque uariæ ac prope innumeræ ſunt gentes, ad bella magis quàm ad ullum humanitatis ſtudium idoneæ. Hominibus inter ſe fines nulli: neque enim agrum exercent, nec domus illis ulla, ut tectum aut ſedes eſt, armenta & pecora ſemper paſcentibus, & per incultas ſo-

tas ſolitudines errare ſolitis. Vxores liberosq; ſecum in plauſtris uehunt, quibus coriis, imbrium, hyemisq; cauſa tectis pro domibus utuntur. Iuſtitia gentis ingeniis culta, non legibus. Nullum ſcelus apud eos furto grauius. Quippe ſine tecto, & munimento pecora, & armenta habentibus quid ſaluum eſſet, ſi furari liceret? Aurum & argentum perinde aſpernantur, ac reliqui mortales appetunt. Lacte & melle ueſcuntur. Lanæ iis uſus, ac ueſtium ignotus. Et quanquam continuis frigoribus urantur, pellibus tamen ferinis, aut murinis ueſtiuntur. Hæc continentia illis morum quoq; iuſtitiam dedit nec alienum concupiſcentibus, quippe diuitiarum cupido ibi eſt, ubi & uſus. Atque utinam reliquis mortalibus ſimilis moderatio, & abſtinentia alieni foret, profecto non bellorum tantum per omnia ſecula terris omnibus continuaretur: nec plus hominum ferrum, & arma, quàm naturalis fatorum conditio raperet. Scythæ ab alieno imperio aut intacti, aut inuicti manſerũt. Darium regem Perſarum turpi à Scythia ſubmouere fuga. Cyrum cum omni exercitu trucidarunt. Alexandri Magni ducem cum copiis uniuerſis deleuerunt. Romanorum audiuere, non ſenſere arma. Gens & laboribus, & bellis aſpera. Vires corporum immenſæ. Dicti eſt autem Scythia, (ut placet Herod. lib. 4.) à Scythe quodam Herculis ex muliere Semiuipera filio, fratre Geloni, & Agathyrſi. Hinc Scythicus, a, um, σκυθικός, ut, Arcus Scythicus, Sagittæ Scythicæ, Mores Scythici, Scythicum tegmen, Cic. 5. Tuſc.

SCYTHIVS, a, um, σκυθινός, adiect. à Scythia deductum. Virg. libro 3. Ge. At non qua Scythiæ gentes, Mæoticaq; unda.

SCYTHON, onis, σκύθων, nomen propriũ uiri neſcio cuius, quem poetæ fabulantur pro ſuo arbitrio, modo in fœminam ſeſe commutaſſe, modo rurſus in uirilem formam rediiſſe. Ouid. libro 4. Metam. Quid loquar, ut quondam naturæ iure nouato Ambiguus fuerit modo uir, modo fœmina Scython.

SCYTHOPOLIS, σκυθόπολις, urbs eſt in Decapolitana Syriæ regione, nomen habens à Scythis in eam deductis, cum antea à Liberi patris nutrice ibi ſepulta Nyſa diceretur. Auctor Plin. lib. 5. cap. 18. Scytopolis autem ſine aſpiratione, σκυτόπολις, Libyæ oppidum eſt, ut ex Polyhiſtoris ſententia tradit Stephanus.

SCYTHOTAVRI, σκυθόταυροι, populi Scythiæ, Tauricæ regionis iuga incolentes, qui (ut Solinus refert) pro hoſtiis aduenas cædere conſueuerunt. Meminit horum & Pli. lib. 4. cap. 12.

S ANTE E

SE, διά, præpoſitio eſt, ex earum numero, quæ quòd extra compoſitionem non inueniantur, inſeparabiles à Grammaticis dicuntur. Cópoſita uero diuiſionem ſiue ſeparationem fere ſignificat, quémadmodum διά, apud Græcos: ut, Separo, Seduco. Nonnunquam & priuationem, ſeu negationem: ut, Securus, quaſi ſine cura. Componitur autem cum dictione incipiente à c, ut Secedo: d, ut Seduco: g, ut Segrego: i, ut Seiungo: l, ut Seligo: p, ut Separo: u, ut Seuoco. Eſt & Se, σφᾶς, pronomen reciprocum accuſatiui caſus, à genitiuo Sui: quod etiam cum ſeipſo componitur. Virg. 3. ecl. At mihi ſeſe offert ultro meus ignis Amyntas.

SEBASTE, es, σεβαστή, Samariæ oppidum, ab Herode inſtauratum, & in honorem Auguſti Cæſaris ita appellatum, cum antea quemadmodum & regio ipſa, Samaria diceretur, σεβαστὸν enim Græci dicunt, quod nos Auguſtum. Vide Strab. lib. 16. & Pli. lib. 5. Stephanus etiam alteram Sebaſten in Armenia collocat.

SEBASTIA, σεβαστία, oppidum in Colopena, Cappadociæ regione: de qua Pli. lib. 6 cap. 3.

SEBASTOPOLIS, σεβαστόπολις, Ponti Cappadocii urbs. Ptol. li. 5. ca. 6.

SEBENNYTVS, σεβέννυτος, Stephan. urbs in Ægypto, ubi & palus, & amnis ſunt cognomines. Vnde præfectura quoque Sebennitica, σεβεννύτης νομός, & Sebennyticum Nili oſtium, σεβεννυτικὸν στόμα, uocari conſtat, quod in duo alia diuiditur ſcilicet in Saiticum, & Mendeſium, teſte Herod. lib. 2.

SEBETHOS, pen. pro. σέβηθος, fons apud Neapolim, cuius aqua uicatim decurrens, amnis fere uſum Neapolitanis præſtat. Papin. li. 1. Silua. Et pulchra tumeat Sebethos alumna. Huius Virgilius, Statio, Colu. meminerunt: quod quidem nomen ſine r, littera procul dubio ſcribendum eſt, & ſi ſciam eſſe qui Sabethrus per r, legant. Teſtis eſt, ut alia omittam, tabella marmorea uetuſtiſſima Neapoli in murorum fundamentis reperta, quæ habet, P. Meuius Eutychus ædiculam reſtituit Sebethro.

SEBINVS, penult. pro. σέβινος, lacus, Circumpadanæ regionis, è quo Lollius amnis naſcitur, teſte Pli. lib. 3. cap. 19.

SEBRITAE, ſebritarum, σεβρῖται, populi Ægypti, Nili inſulam incolentes, non procul à Meroe. Sebritæ dicti, quaſi aduenæ, eo quod Pſammitichum regem fugientes, in Æthiopiam commigrarint. Vide Strabo. lib. 17.

SEBVM, ſebi, στέαρ, idem quod ſeuum. Vnde Sabaceus, a, um, στεάτινος, quod ex ſebo, ſiue ſeuo confectum eſt: ut, Candela ſabacea. Inde Sebare uerbum, στεατοῦν, id eſt, ſeuo obducere. Col. li. 2. ca. 22. Feriis autem ritus maiorum etiam illa permittit, far pinſere, faces incidere, candelas ſebare. Quid autem proprie ſit ſebum, ſiue ſeuum, & quomodo differat ab adipe & pingui, abunde ſupra explicauimus in dictione Adeps.

SECALE, neut. gen. pen. pro. [*Segele, ſegala*] frugis genus, tantum ad arcendam famem tenuiorum utile, fœcunda, ſed gracili ſtipula. Huic miliũ in Italia miſcetur, panisq; fit melior. Galli, inquit Ruellius, una littera detrita Seclam uocant: de quo uide Pli. li. 18. c. 16.

SECAMENTVM, ti, lignum ſectile, aut quippiam ex ligno ſectili confectum. Pli. lib. 16. c. 10. E diuerſo materia abieti pulcherrima, piceæ ad fiſſiles ſcandulas, cupasq;, & pauca alia ſecamenta.

SECEDO, ſecedis, pen. pro. ſeceſſi, ſeceſſum, [*Partirſi, andar uia, uenir uia*] ἀναχωρέω, μεθίσταμαι, ſeorſum ab hominum frequentia recedo. Cice. in Catil. Quare ſecedant improbi, ſecernant ſe à bonis. Plaut. in Amph. Secede huc tu Soſia. Idem in Curcul. Fugire omnes, abite, & de uia ſecedite. Liu. 10. Bell. Maced. Poſteaquam ueniſſe eos nunciatum eſt, ſeceſſit in partem interiorem cum duobus amicis, totidem cuſtodibus corporis. Ouid. li. 4. Triſt. eleg. 8. Sed modo, quos habui, uacuos ſecedere in hortos. Hinc Seceſſus, & Seceſſio: de quibus infrà ſuo loco.

SECERNO, ſecernis, ſecreui, ſecretum, [*Spartire, diuidere, ſeperare*] ἀποκρίνω, ἀφορίζω, ἐκκρίνω, διακρίνω, diuido, ſeparo, diſcerno, ſegrego. Cicero Luceio: Si a continentibus tuis ſcriptis ſecernas hanc quaſi fabulam rerum euentorumq; noſtrorũ. Idem de Amic. Secerni autem blandus amicus à uero, & internoſci tam poteſt adhibita diligentia, quàm omnia fucata, & ſimulata à ſinceris, atque ueris Hor. in Arte. Fuit hæc ſapientia quondam, Publica priuatis ſecernere, ſacra prophanis. Secretus, ta, tum, participium, ἀφωρισμένος, ſeiunctus, ſeparatus. Cic. 1. de Na. Deo. Habent igitur ſuam ſphæram ſtellæ inerrantes ab æthera coniunctione ſecretam & liberam. Virg. 8. Æne. Secretosq; pios, i. ab impiis ſeparatos. Interdum idem eſt quòd ſelectus. Quinct. lib. 9. cap. 3. Secretæ, & extra uulgarem uſum poſitæ, ideoq; magis nobiles, ut nouitate autẽ excitant, ita copia ſatiant. Migrat interdum in nomen, & admittit cóparationem. Col. li. 9. c. 4. Probatis apibus deſtinari debent pabulationes, eaq; ſint ſecretiſſimæ, ut noſter Maro præcipit, uiduæ pecudibus, aprico, & minime procelloſo cæli ſtatu. Secretum, ti, pro ſeceſſu. Pli. epiſt. 1. li. 3. Quàm pulchrum illud, quàm dulce ſecretum, quantum ibi antiquitatis? Aliquando ſecretum, ἀπόρρητον, accipitur pro re arcana, quam nulli temere cõmunicamus, ſed apud nos tacitam ſeruamus: ut, Secreta animi. Quinct. lib. 11. c. 1. Profert enim mores plerunque oratio, & animi ſecreta detegit. Oui. 2. Metam. Et legem dederat ſua ne ſecreta uiderent. Secretum locum dicimus, ſolum, & quaſi à ceteris ſeparatum. Cic. 2. de Legib. Loco publico, priuato'ue, celebri, an ſecreto, aliena ciuitate, an tua, in caſtris, an foro dicas, intereſt plurimum. Secretio, nis, uerbale, ſeparatio, diuiſio. Cic. 1. Tuſc. Eſt enim interitus quaſi diſceſſus, & ſecretio, ac diremptus earum partium, quæ ante interitum iunctione aliqua tenebantur.

SECESPITA, interprete Feſto, culter eſt ferreus, oblongus, manubrio eburneo, rotundo, ſolido, iuncto ad capulum argento, auroq; fixo clauis æneis, ære Cyprio: quo Flamines, Flaminis uirgines, Pontificesq; ad ſacrificia utebantur: à ſecando dicta, τομίς. Suet. in Tib. Nam & inter pontifices ſacrificanti ſimul pro ſeceſpita plumbeum cultrum ſubiiciendum curauit. Idem alibi: ſeceſpitam alij ſecurim, alii dolabram æneam, alii cultellum putant.

SECESSIO, onis, [*Partimento, commiato, partita, luogo ſegreto, diuiſione*] ἀναχώρησις, idem quòd ſeceſſus. i. receſſio in locum ſecretiorem, aut minus frequentem. Hinc Seceſſionem ſubſcriptorum dixit. Cice. pro Mur. Pro ſecreta collocutione, quæ fit ſine arbitris, non ſine ſuſpicione conſpirationis. Etenim (inquit) ſeductiones teſtium, ſeceſſiones ſcriptorum animaduerti. In ciuitate item Seceſſio dicitur, populi diuiſio in duas plures'ue partes. Idem in Ligario: Seceſſionem tu illam exiſtimauiſti, Cæſar, non bellum.

SECESSVS, ſus, ἀναχώρησις, diſceſſus in locum ſolitarium, minus'ue frequentem. Hor. Carm. ſeceſſum ſcribentis, & ocia querunt. Nõnunquam locus ipſe ſecretior, & ab hominum turba, aſpectuq; remotus, ἐσχατιά. Virg. 1. Æne. Eſt in ſeceſſu longo locus. Pli. epiſt. 13. lib. 2. Ille meus in urbe, Ille in ſeceſſu contubernalis, i. in uilla. Seceſſus auium. Pli. li. 10. ca. 29. Sed in ſeceſſu auium & nocuæ paucis diebus latere traduntur.

SECIVM, inquit Feſtus, à ueteribus dicebatur libum, quod in ſacrificio ſeceſpita ſecabatur.

SECIVS, aduerb. [*Altramente, manco, piu tardamente*] ἧττον, quidam à ſecus deriuant, quidam à ſero: unde quandoque ſumitur pro poſitiuo, quandoque pro minus, uel tardius. Virg. Nec ſecius omnis in unguem Arboribus poſitis ſecto uia limite quadret. Accius Amphytrione, ut citat Feſtus: Si forte paulo quàm dixi ueniam ſecius. Cic. ad Her. Impedimento eſt, quo ſecius lex feratur.

Seclvdo,dis,pen.pr.[*Serrare,chiudere*] ἀποκλείω, ſeorſum claudo. Cic.1.Tuſcu.Nam qui ſe humanis uitijs contaminaſſent, & ſe totos libidinibus dediſſent, ijs deuium quoddam iter eſſe ſecluſum a conſilio deorum.Quandoque excludo.Virg.1.Æne.Soluite corde metum Teucri,ſecludite curas.Secludere uitam corpore,dixit Plaut.pro occidere.

Seclvm,ſecli.Cic.de Cl.Vt Athenienſium ſecla numerantur.

Seclvsa Sacra,[*Segni,miſterij*] à priſcis dicebantur, quæ Græci μυστήρια, appellant ab eo, quod ſeparata, ac ſeorſum clauſa a nobis propter ſanctitatem aliquam eſſe debeant. Id genus ſacra Plinius appellat Opertanea, quod in operto occulta ſint,ne oculis profanorum obuia polluantur.

Seclvsorivm,ſeclu orii, ἀποκλείσμα, in quo aliquid ſeorſum concluditur.Varr.3.de re ruſt.cap.5. Cum opus ſunt, ex hoc auiario, ut ſumantur idoneæ,excluduntur in minuſculum auiarium, quod eſt coniunctum cum maiori oſtio,& lumine illuſtriore: quod Secluſorium appellant.

Seco,ſecas,ſecui, ſectum, [*Tagliare,ſegare,ſpartire, diuidere*] τέμνω, τέμω,proprie excido. Col.lib.2. Cum ſecueris autem herbam medicam,ſæpius eam rigato.Plau. Merc. Vel. ut ſcias me amare, cape cultrum ſeca Digitum,uel aurem. Cice.de Orat.Atque iſti quidem cauſſas in plura genera ſecuere. Virg.1.Æne. Pars in fruſta ſecant,uerubusq; trementia figunt. Secare uiam, eſt celeriter proficiſci,tranſlatione ſumpta ab auibus,quæ aerem inter uolandum diuidunt. Virg.lib.9.Ille uiam ſecat ad naues. Seruius exponit:id eſt,tenet. Accipitur item Secare pro ſequi. Idē lib.10. Quæcunque eſt fortuna hodie,quam quiſque ſecat ſpem: id eſt, ſequitur,tenet,habet.Sectus,a,um,particip.Cic 2.Tuſc.At uero C.Marius ruſticanus uir,ſed plane uir,cum ſecaretur, principio uetuit ſe alligari:nec quiſquam ante Marium ſolutus dicitur ſectus. Legitur tamen participium futuri temporis Secaturus, pro ſecturus,apud Col.l.5.c.9.Huius uerbi cōpoſita ſunt Conſecro,Circūſeco,Deſeco,Diſſeco,Execo,Inſeco, Interſeco, Perſeco, Præſeco,Proſeco,Reſeco,& Subſeco:quorū ſignificata uide ſuis locis.

Secorditer,ſiue Socorditer, ῥαθύμως,ignauiter,negligenter. Inde Socordius. comparatiuum. Liui.1.ab urb. Ab Albanis ſocordius res acta.

Secors, & Socor, [*Pigro, tardo,negligente, poltrone,miſero*] ῥάθυμος, ἀμελής, ἀμελημένος,ignauus,ſegnis,tardus, uel negligens in conſulendo,meditando,proſpiciendo'ue quid opus ſit facto, quaſi ſine corde.Teren. in Adel. Nolim ceterarum rerum te ſocordem eodem modo.Cic.1.de Na.Deo.Contra quos Carneades ita multa diſſeruit,ut excitaret homines non ſocordes ad ueri inueſtigandi cupiditatem.Col.lib.1.ca.1.Itaque iſtam uitam ſocordem perſequitur ualetudo. Vnde Secordia,& ſocordia, ἀνωπτία,ῥαθυμία, ignauia,inertia,ſegnities. Secordiam, inquit Feſtus, quidam pro ignauia poſuerunt.Cato pro ſtultitia.Plaut.in Pœnu.Nimia nos ſocordias hodie tenuit.Ter. And. Enimuero Daue nihil loci eſt ſegnitiei,neque ſocordiæ.

Secreto,[*Secretamente*] ἀπορρήτως, clam occulto, ſine arbitris. Plau.Amph.Mirum,quid ſolus ſecum ſecreto ille agat. Cic. Atti. lib.7.Vna Formias uenimus,& ab hora octaua ad ueſperum ſecreto collocuti ſumus.Interdum idem ualet quod ſeorſum, ſiue ſeparatim.Col.lib.11.cap.2.His diebus commode inſtruuntur horti, de quibus ſuo loco dicam ſecretius, ne inter hanc quaſi turbam negligentius olitoria officia deſcripſiſſe uidear.

Secta,æ,[*Setta,liga,maona*]proprie eſt ratio illa dogmatum, quam quis ſibi in Philoſophia imitandam propoſuit, & tuendam ſuſcepit:à ſectando(ut uolunt)dicta, quòd plures primum opinionis cuiuſpiam auctorem ſequatur,uel à ſectione(ut aliis placet)quō cum omnes philoſophi dicantur,ſcriptorum tamen diuerſitate à ſe inuicem ſint diuiſi. Aliud enim de ſummo bono ſentiūt Stoici, aliud Academici,aliud Peripatetici,aliud Epicuri.Cic.1.de Or. Eſt autem ſecta diſciplina,ſeu certa quædam diſciplinæ formula.factio, ſtudium,ratio uitæ. Col.lib.6. Quare antiquiſſimum eſt formam huius operis conſcribere,quam uelut ſectam legemq; in proſcindendis agris ſequantur agricolæ.Cice.pro Cæl.Qui hanc ſectam, rationemq; uitæ re magis,quàm uerbis ſecuti ſumus. Idem 2.de Natu.Deo. Omnis natura artificioſa eſt, quòd habet quaſi uiam quandam,& ſectam,quam ſequatur. Hinc Conſectaneus, ὁμόδοξος,qui eiuſdem ſectæ eſt.Auguſt.lib.10. Ciui. Quanto humanius & tolerabilius conſectaneus tuus Platonicus Apuleius errauit.

Sectarivs,ueruex,qui gregem ouiū præcedens,ducem ſe illis præbet.Plaut.in Capt. Qui Petroni nomen indunt ueruecí ſectario.

Sectile,p.c. τμητόν,quod ſectum eſt,ſiue ſecari ſolet,aut ſectu facile eſt.Sectile porrum, πράσον τμητόν, idem quod ſectiuum, cuius folia identidem ſolo tenus ſecātur. Iuue.Sat.3.Quis tecum ſectile porrum Sutor, & elixi ueruecis labra comedit? Medulla ſectilis.Pli.lib 16.cap.39.Ebur ſectile,Ouid.de Medicam.faciei.

Sectio,onis,[*Diuiſione,parte,bottino*] τομή,actus ipſe ſecandi.Pli.li. 25.c.13.Bibitur & cōtra ſerpentes,& ante ſectiones, pūctionesq; ne ſentiantur. Aliquando accipitur pro bonis damnatorum, aut etiam pro præda hoſtium,quæ ſub haſta uenditur. Cæſar Com.3. Poſtridie eius diei refractis portis,cū iam defenderet nemo, atq; intromiſſis militibus noſtris, ſectionem eius oppidi uniuerſam Cæſar uendidit:id eſt,bona oppidi uendidit ſub haſta. Tacitus:Reliquias ſectionum Neronianarum nondum in fiſcum conuerſas reuocatis ab exilio conceſſit. Hoc eſt, reliquias eorum bonorum, quæ Nero,dominis in exilium actis,fiſco uendicauerat.

Sectivvs,a,um,p.p. τμητός,quod ſectum eſt,aut ſecari ſolet:ut, Porrum ſectiuū,quod folia eius ſæpius ſecātur,ut profundius creſcat. Duo enim ſunt porri genera: unum capitatum,alterum ſectiuum. Col.lib.11.cap.3.Porrum ſi ſectiuum facere uelis, denſius ſatum præceperunt priores relinqui,& ita cum increuerit ſecari.

Sector,aris,[*Seguitare,andare dietro*] παρακολουθέω,multum & cōtinue ſequor. Plau.in Ciſt.Anum ſectatus ſum clamore per uias. Cic.4.Ver.Prætorem per omnia foras ſectabatur.Proprie autem hoc uerbum(quod & Donat.annotauit) ad philoſophorum diſcipulos pertinet,qui præceptorem aſſidue comitātur, ut colloquio eius,& uſu eruditiores,eiq; per omnia ſimiles euadant. Huc reſpexit Gnato ille Teren.in Eunu. Ibi homo cœpit me obſecrare, Vt ſibi liceret diſcere id de me:ſectari iuſſi, Tanquam philoſophorū habent diſciplinæ ex ipſis Vocabula paraſiti ita ut gnatonici uocentur.Sectari beluas,apros,ceruos, διώκειν, eſt uenando conſectari,perſequi,inueſtigare,perquirere,ſequi. Virg.in Bucol.3.Eclog.Si dum tu ſectaris apros,ego retia ſeruo.Horat.2.Ser.Saty.2. Leporem ſectatus equo'ue laſſus ab indomito. Hinc Sectator, oris,uerbale,qui aſſidue aliquem aſſectatur Cice.pro Mur.Quid opus eſt ſectatoribus?Sectatores philoſophorum:id eſt, diſcipuli, qui ut aliquid ab iis addiſcant,ab eorum latere nunquam diſcedūt. Gell.lib.2.cap.2.Taurus ſectatoribus commodum dimiſſis, ſedebat pro cubiculi ſui foribus. Huius compoſita ſunt Aſſector,Conſector,& Inſector,de quibus ſupra ſuis locis.

Sector,oris,[*Taglia legne ò altra coſa,compratori del bottino*] τομεύς,uerbale eſt a ſecando deductum, eum ſignificans, qui aliquid incidit,aut diuidit:ut,Sector zonarius, βαλαντιοτόμος, qui alterius zonam,aut marſupium incidit. Plaut.Trin.Mira ſunt, ni illic homo eſt aut dormitator, aut ſector zonarius. Sectores item dicūtur,qui ſpem ſui lucri ſecuti, bona damnatorum emebant in auctionibus,ac poſtea pro compendio uenditabant: quòd empta ſua proſequebantur,dicti. Inde à Cice.2. Philip.Marcus Antonius ſector Pompeii appellatur,quoniam in ſubhaſtatione bona Cn.Pompei redemerat.Cic pro Roſcio: Neſcimus per iſta tempora eoſdem fere ſectores fuiſſe bonorum,& collorum?Item Sectores,teſte Valla lib.1.Eleg.ſunt accuſatores,qui ex damnatione accuſati, dimidium bonorum expectant,aut certam aliquam partem, & id perſequuntur.Budæus eos proprie dicit Sectores appellari poſſe, qui delationibus faciendis cōfiſcationes à principibus impetrāt, ut homines interdum inſontes fortunis omnibus euertant. Sectrix,uerbale,fœminini generis eiuſdem ſignificationis. Plinius lib.36.cap.17.Vnde enim uitricus Sylla, & Metella mater, proſcriptionum ſectrix?

Sectvra,æ,[*Tagliatura*] τομή,ipſa ſectio,ſiue ſecandi actio. Plin. lib.37.ca.8.Et uenatus quidem Callaides tali ſectura formantur, alias fragiles. Secturæ item dicuntur fodinæ,ſiue cuniculi ſubterranei, in quibus metalla exciduntur. Cæſar Comment. 4. Quibus fortiter reſiſtentibus, uineas, turreſq; ſubegit: illi alias eruptione tentata, alias cuniculis ad aggerem', uineaſq; actis, cuius rei ſunt longe peritiſſimi Aquitani, propterea quòd multis locis ærariæ ſecturæ ſunt.

Secvbo,ſecubas,p.c.[*Sederſi da un canto ſolo*] ἀποκοιμάω, ſeorſum, ſiue ſolus cubo. Liu.4.Decad.libro.9.per iocum adoleſcens uetat eam mirari, ſi per aliquot noctes ſecubuiſſet religionis cauſſa,ut uoto pro ualetudine ſua facto liberaretur.Secubitus,us, ipſe ſecubandi actus. Ouid.3.Am.Eleg.9. Qui tibi ſecubitus triſtes dea flaua fuiſſent: Has cogor ſacris nunc ego ferre tuis. Catul.Argonaut. Anxia nec mater diſcordis mæſta puellæ Secubitu, caros mittet ſperare nepotes.

Secvla,[*Falce*] δρεπάνη,penultima correpta,falx, à ſecando dicta, ut ait Varro libro.5.de Lingua Latina: Hac utuntur qui in pratis herbas ſecant.

Secvlvm,ſeculi.[*Secolo,età*] αἰών, γενεά, ſiue à ſecando, ut quibuſdā placet:ſiue,ut alij malūt,à ſequēdo deducatur, abſq; diphth. melius ſcribitur:produciteq; antepenultimam contra primitiui rationem. Eſt autē Seculum,idem fere,quod hominis unius ætas Feſt.interpretatur ſpatium centum annorum. Vnde carmen Horatij ſeculare dicitur,quo deſcribuntur ſacrificia, quæ centeſimo quoque anno fiebant. Id etiam colligi poteſt ex lib.2. Cic.de Orat. cum ait:

Numam

Numam Pompilium duobus ſeculis Pythagoram præceſſiſſe,quē ex Liuii auctoritate conſtat ducentis annis fuiſſe ante Pythagoram.Sunt qui ſpatium triginta annorum ſeculum putent:Alii uero mille annos ſeculum habere exiſtimant.Cice. Bruto,lib.11.In multa ſecula uidebamus rempub. liberatam: hoc eſt , in multum tēpus,ſiue in multas ætates.Idē 6. Verr. Parietes quorum ornatus tot ſecula manſerat. Seculū ſiue ſeclum,per ſyncopem,Lucr. pro genere uſurpat:ut,Serpentia ſecla,lib.6. Naribus alipedes ut cerui ſæpe putantur Ducere de latebris ſerpentia ſecla ferarum. Idem lib.3.Deſiperent homines,ſaperent fera ſecla ferarum.Sæpe etiam Seculum accipitur pro tempore. Cic.in Parad.Etiam ipſe fortaſſis huius ſeculi errore uerſor.Aurea ſecula. Virg.6.Æn. Auguſtus Cæſar Diuum genus aurea condet ſecula.Aſpera ſecula,Virg.1.Æneid.Aſpera tum poſitis miteſcent ſecula bellis.Impia ſecula. Virg. 1. Georgico. Impiaq; æternam timuerunt ſecula noctem.

Secvlaris,& hoc ſeculare,quod centeſimo quoque anno inſtaurabatur:ut, Ludi ſeculares,qui ita inſtituti erant, ut non niſi centeſimo quoque anno fierent:quanquam poſtea principum ambitione minore ſpatio interiecto, ſæpius fuerint inſtaurati. In his ludis præco pronunciare ſolet,populum Romanum eos uiſurum eſſe ludos,quos nemo eius ætatis unquam uidiſſet,aut uiſurus eſſet poſt hac.Pli.lib.7.cap.48.Minus miror Stephanionem,qui primus togatus ſaltare inſtituit,utriſque ſecularibus ludis ſaltaſſe.

Secvm,[*Con ſeco,ſeco*] σὺν ἑαυτῷ,dictio compoſita ex ablatiuo Se, & præpoſitione Cum:notæ eſt ſignificationis.Cice.Att.lib. 8.Quis autem eſt tanta quidem de re,quin uarie ſecum ipſe diſputet?Vir. 4.Æne.Ille meos,primus qui me ſibi iunxit amores , Abſtulit:ille habeat ſecum,ſeruetq; ſepulcro.

Secvnda classis,δευτέρον τίμημα, in cenſu Seruii Tulli Romanorum regis dicebatur ea pars populi,quæ æris LXXV.M.aut eo amplius,intra tamen centum millia,in cenſum deferebat:iiſdemq; armis utebantur,quibus prima claſſis, præter loricam , & clypeum cuius loco ſcuto utebantur.Vide Liui.lib.1.ab urb. cond.

Secvndae mensae,τραγήματα,dicuntur fructus , ceteraq; bellaria quæ ſublatis carnibus ſecundo loco apponuntur. Quæ nominis ratio inde ducta eſt,quod antiqui,menſas appellabant ipſos diſcos,ſiue quadras,quibus epulæ in conuiuium inferebantur.Vir. 2.Geo. Non ego te diis & menſis accepta ſecundis Tranſierim Rhodia.Hora.2. Serm.Saty.2. Tum penſilis uua ſecundas Et nux ornabat menſas,cum duplici ficu. Legitur & Secunda menſa,in ſingulari num.Cic.Att.li.14.Hæc ad te ſcripſi appoſita ſecunda menſa.Pli.lib.9.cap.35.Inferri menſam ſecundam iuſſit.

Secvndae,arum, [*Secondine*] τὰ χόρια,ὕστερα , membrana illa qua partus obuolutus ex utero prodit: dictæ quod naſcentem infantem ſequantur. Plin.Braſſicæ ſuccus contra ardorem febrium facit ſtomachi uitia,& ad ſecundas.

Secvndani,οἱ ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως στρατιῶται,dicebantur ſecundæ legionis milites,ſicut Primani,primæ legionis.Liu. 4.Bel.Maced. Dum repetunt enixe ſignum,priores ſecundani ſe porta eiecere. Et paulo poſt:Secundani terga hoſtium cædunt,ceteri caſtra diripiunt.Pli.li.3.c.4.In mediterraneo coloniæ Arelate ſextanorum, Bliteræ ſeptumanorum,Arauſio ſecundanorum.

Secvndarivs,a,um[*Secondario,da la ſeconda uolta*] δευτερεῖος,quaſi ſecundi ordinis:ut,Panis ſecundarius,ῥυπαρὸς,αὐτόπυρος,id eſt,uulgaris & ſordidus , ut qui confectus ſit ex farina,ex qua Pollinis pars ante ſit excuſſa.Sue.in Augu.Cibi minimi erat,atque uulgaris fere,ſecundarium panē,& piſciculos minutos maxime appetebat.Hic etiam ſecundus dicitur.Horat.Paſti ſiliquis,& pane ſecundo. Legimus & Secundarium neut.gene.pro ea parte farinæ,ex qua conficitur panis ſecundarius.Pli.li. 18.c.9.Iuſtum eſt è grano Campanæ,quam uocant Caſtratam,è modio redire ſextarios quatuor ſiliginis,uel è gregali ſine caſtratura ſextarios quinque.Præterea floris ſemodium,& cibarii(quod ſecundarium uocant)ſextarios quatuor.furfuris ſextarios totidem. Ponitur aliquando pro proximo,& ſecundo.Cic.2.de Inuent.In hoc autem loco caput illud erit accuſatori , ſi demonſtrare poterit alii nemini cauſſam fuiſſe faciendi ſecundarium:ſi tantam, aut tam idoneam nemini. Idē de Clar.Ora.Q. Arrium M.Craſſi ſecundarium appellat,hoc eſt,ſecundum, à M.Craſſo eloquentiæ locum obtinentem. Idem (inquit)faciebat.Q.Arrius,qui fuit M.Craſſi quaſi ſecundarius.

Secvndo,aduerb.[*Secondamente ſecondariamente*] δεύτερον,ſecundo loco,ſecunda uice,iterum,rurſus.Ci.Att.Semel hominem allocutus fueram:an ſecundo mihi redeundum eſſet ignorabam.

Secvnde.Cic.de N. Nauigare ac ſecundiſſime curſum Tenere.

Secvndo,as,[*Proſperare,fare andare à ſeconda*] εὐοδόω,proſpero, proſperum reddo.Prop.Iam liquidum nautis aura ſecundat iter. Vir.7.Æn.Dii noſtra incœpta ſecundent. Ouid. Epiſt.13.Blandaq; compoſitas aura ſecundet aquas.Hinc Obſecūdo, as.de quo alibi.

Secvndvm,[*Secondo,appreſſo*] κατὰ , præpoſitio accuſatiuo caſui ſeruiens,idemq; ſignificans quod iuxta.Cic.6. Verr.Secundum arbitrium tuum teſtes dabo.Interdum idem ualet quod Poſt μετὰ. Seruius Sulpicius ad Ci.lib.4.Duo uulnera accepiſſe,unum in ſtomacho,alterum in capite ſecundum aurem.Quinctil. Nam quod unum mihi ſecundum patrem , fortuna uidebatur paraſſe præſidium:id ego ſperare in alia ſorte non poteram. Cic.1.Off.Proxime autem & ſecundum deos,homines hominibus maxime utiles eſſe poſſunt.Interdum idem ualet quod pro:ut,Prætor ſecundum me decreuit:id eſt,pro me.Cic.pro Q.Roſcio:Secundum nos iudicari uolumus. Item Att.Quiſque eorum ſecundum cauſſam noſtram iudicauit.Aliquando In:ut,Secūdum quietem: id eſt , in quiete.Suet.in Auguſt.Affirmabat ipſum eſſe, cuius imago ſecundum quietem ſibi obſeruata ſit.Aliquando Super ſiue De, περὶ. Sal.in Iugur.Secundum ea,ut deliberetis,&c.

Secvndvs,a,um[*Secondo*] δεύτερος,qui immediate ſequitur primū: & tam numeri,quam dignitatis ordinem denotat.Cic.in Orato. Quoniam id ſecundum erat de tribus.Virg. 11. Æn. Turnus ego, haud ulli ueterum uirtute ſecundus.Hirtius 4.Bel. Alexand.Bellonæ templum,quod tanta religione colitur,ut ſacerdos eius deę maieſtate,imperio,& potentia ſecundus a rege conſenſu gentis illius habeatur.Per tranſlationem ponitur pro proſpero. εὐμενὴς, ut,Secunda fortuna,ἀγαθὴ τύχη,id eſt, proſpera, quod uel conatus noſtros ſequatur, uel quod nobis obſequatur. Virg.9.Æn.Tantum fortuna ſecunda Aut diuerſa cadat. Sic res ſecundæ, quæ pro noſtro deſiderio ſequuntur. Virg.10. Neſcia mens hominum fati, ſortiſq; futuræ, Et ſeruare modum rebus ſublata ſecundis.Ventus ſecundus,οὔριος,qui à puppe ſequitur. Virg.4.Aen. Nec Zephyros audis ſpirare ſecundos ? Secundo flumine nare , ſiue nauigare,hoc eſt,in eam partem,in quam flumen decurrit.Ouid.4.de Ponto: Sed flumine ſæpe ſecundo Augetur remis curſus euntis aquæ.Virg.3.Georgico. Miſſuſq; ſecundo defluit amni . Secundis auribus aliquid accipere: id eſt,beneuolis , clementibus. Liuius:Omnia'ne ſemper quæ magiſtratus ille dicet, ſecundis auribus,quæ ab noſtrum aliquo dicentur,aduerſis accipietis?Secūdo lumine,pro ſecūdo die,poſuit Cic.ad Att.l.7.Epi.144.idē 2.Tuſc.Secūdo populo philoſophiā uituperare.i. fauente & non repugnāte.

Secvndvs,philoſophus fuit Athenienſis, quem aliqui Epithyrum uocant,quod architecti filius fuerit,multæ quidem doctrinæ,mediocris eloquentiæ,æqualis æmuluſq; Herodotis Attici:qui illud Heſiodi eleganti mutatione in eum cauillatus eſt, Figulus æqualem exagitat,tum rhetora tecton.Nihilominus tamen ſenem poſtea mortuum, & epicedio & lacrymis honorauit. Ex Philoſtrato.Secundus alter Tridentinus, uir ſanctus, Agiulphi regis Longobardorum tempore,ſcripſit breuiter Longobardorum hiſtoriam.Auctor Paulus Foroiulienſis.Fuit etiam hoc illuſtris Veronenſis familiæ cognomen, ex qua fuit Plinius Secundus Naturalis hiſtoriæ ſcriptor.

Secvris,huius ſecuris[*Secure,mannara*] πέλεκυς,inſtrumentum ad ſecanda ligna:quaſi ſemiquiris, ut inquit Seruius, uel,ut ueriſimilius uidetur,à ſecando. Virg. lib.11. Aeratam quatiens Tarpeia ſecurim.Cic.3.Verrina. Agunt eum præcipitem pœnæ ciuium Romanorum,quos partim ſecuri percuſſit,partim in uinculis necauit.Virg.6.Æneid.Conſulis imperium hic primus,ſæuaſq; ſecures Accipiet. Lucanus lib. 7. Pacificas ſæuus tremuit Catilina ſecures.Huius inſtrumenti inuentrix fuit Pantheſilea Amazon, teſte Plin. libro ſeptimo , capite quinquageſimoſexto: Vnde & Amazones Securigeræ à poetis dictæ ſunt. Secures item magiſtratuum inſignia erant,uirgarum faſciculo loro illigatæ. Cicero ſexto Verr . Quamobrem faſces Prætoribus præferantur,cur ſecures datæ?Infligere reipub.ſecurim, per tranſlationem dixit Cic.pro Plancio:pro eo quod eſt uehementer lædere, uel grauiter ei officere.Idem pro Muræna:Quam te ſecurim putas iniecisſe petitioni tuæ ? Id eſt,quantum detrimenti putas te attuliſſe tuæ petitioni? quaſi dicat, Omnem petitionis tuæ ſpem quadam quaſi ſecuri præcidiſti.

Secvricla,clæ,ligneum retinaculum,quod Suſcus,ſiue Subſcus dicitur · quo duo ligna inter ſe tenaciſſime uinciuntur . Vnde Securiclati cardines Apud Vitru.lib.10.Noſtri,inquit Budæus, ut arbitror,Hirundinum caudas appellant.

Secvricvla,læ,[*Picciola ſecure,mannara*] πελεκύδιον, exigua ſecuris:Pli.lib.18.cap.19.Securiculam inſitiuam pendere qua intercidantur radices.

Secvridaca,πελεκῖνος,herba eſt ciceris foliis.puſilla,folliculos habens corniculorum modo aduncos,& in iis ſemen rufum. ſecuriculæ ancipitis figura,à quo argumento & nomen inuenit.Naſcitur in hordeo.& tritico,quæ & amplexu ſuo nō raro enecat.Alio nomine Hedyſarum dicitur. Apud Gallos uaria ſortitur nomina, aliis Fabam lupinam,aliis Erbum,alii Grauum appellantibus.

SECVRIFER, ſecurifera, ſecuriferum, πελεκυφόρος, qui fert ſecurim. Ouidius duodecimo Metamorph. Quinque neci Cæneus dederat, Stiphelumq;, Bromumq;, Antimachumq;, Helimumq; ſecuriferumq; Pyracmon.

SECVRIGER, ra, rum, πελεκυφόρος, idem quod ſecurifer. Ouid. Epiſtola 4. Prima ſecurigeras inter uirtute puellas Te peperit, nati digna fauore parens. Silius lib. 16. Hinc fera gentis More ſecurigera miſcebat prœlia dextra.

SECVRITAS, ſecuritatis, [*Sicurtà, ſicurezza*] ἄδεια, ἀσφάλεια, εὐθυμία, tranquillitas curæ, anxietatis, & periculi expers. Cicero de amicitia: Caput eſſe ad beate uiuendum ſecuritatem, qua frui nõ poſſit animus, ſi tanquam parturiat unus pro pluribus. Plinius epiſtola 332. Sicut largitiones ex publico fieri mandata prohibent: ita uidendum, ne multorum ſecuritas ſubruantur. Philoſophi definiunt Securitatem, rectam eſſe placidamq; animi conſtitutionem, malorum impendentium cura uacantem.

SECVRVS, ſecura, ſecurum, [*Sicuro*] ἀφρόντις, ἄθυμος, ἀσφαλής, tranquillus, cura, & anxietatem uacans: quaſi ſine cura. Et differt à tutus: quod Securus dicatur is, qui non timet, etiam ſi immineat periculum: Tutus autem is, qui eſt extra periculum, quamuis etiam timeat. Cic. Planco, lib. 10. Si Africanæ legiones celeriter uenerint, ſecuros uos ab hac parte reddemus. Ouid. 1. Metam. Mollia ſecuræ peragebant ocia gentes. Aliquando Securus, ὀλίγωρος, capitur pro contemptore, incurioſo, & negligente: tuncq; regit genitiuum. Virg. 1. Æneid. Securus amorum Germanæ. Quinctil. lib. 8. In quod ſæpe etiam incidit Cicero ſecurus tam parvæ obſeruationis. Lucanus lib. 1. Per ferium tanti ſecurus uulneris exit. De Leone.

SECVS, [*Dietro, altrimenti*] παρά, cũ datiuo aliquando præpoſitio eſt, idem ſignificans quod iuxta: ut, Secus decurſus aquarum ſeruntur ſalices. Aliquando eſt aduerbium, & ſignificat aliter, ἄλλως, præſertim quando non, uel haud, ſecum comites habet. Vir. 2. Æneid. Haud ſecus Androgeos uiſu tremefactus abibat. Cic. Epiſt. Quod non multo ſecus fieret.

SED, [*Ma*] ἀλλά, coniunctio eſt diſcretiua, ſiue aduerſatiua. Cicero de Orat. Non de præſtanti quandam & eximia, ſed prope de uulgari, & communi prudentia diſputo. Aliquando incipienti particula eſt, aut certe ad diuerſa tranſeuntis. Terent. in And. Sed Pamphilum uideo. Iungitur aliquando cum Autem. Plaut. in Ruden. Sed autem quid ſi hanc hinc abſtulerit quiſpiam ſacram urnam Veneris? Aliquando cum Vero. Cicero 7. Verri. O præclarum imperatorem, nec iam cum M. Aquilio fortiſſimo uiro, ſed uero cum Paulis, Scipionibus, &c. Ponitur Sed aliquando pro Sed etiam. Cicero pro Milone. Obliti eſtis non modo inimicorum Milonis ſermones, ſed nonnullorum imperitorum.

SEDATE, [*Placidamente, quietamente*] καθεστηκότως, ἡσύχως, πρᾶος, placide, quiete, tranquille, & citra commotionem.. Ci. in Ora. Cuius oratio, cum ſedate placideq; loquimur, &c. Placide, & ſedate ferre dolorem, idem 4. Tuſculan.

SEDATVS, a, um nomẽ ex parti. [*Acquetato*] ἥσυχος, καθεστηκώς, πρᾶος, tranquillus, quietus, minime præceps. Virg. 12. Æn. Olli ſedato reſpondit corde Latinus. Cice. Att. lib. 8. Hæc ſcripſi ſedatiore animo, quàm proxime ſcripſeram. Horat. in Epiſt. Oderunt hilarem triſtes, triſtemq; iocoſi, Sedatum celeres.

SEDATIO, onis [*Moderatione*], κατάστασις, πράϋνσις, moderatio, placatio. Cicero primo Off. Temperantia & modeſtia, omniſq; ſedatio perturbationum animi.

SEDENIM, [*Ma pure*] ἀλλὰ γάρ, aduerſatiua particula, quandam etiam probationis uim habens adiunctam. Vir. 1. Æn. Hoc regnũ Dea gentibus eſſe, Si quà fata ſinant, iam tum tẽditq; fouetq;. Progeniem ſed enim Troiano à ſanguine duci Audierat, Tyrias olim quæ uerteret arces. Accipitur & pro autem, ſiue Vero. Cice. pro Arch. Poeta. Statim Luculli, cum prætextatus etiam tum Archias eſſet eum domum ſuam receperunt. Sed enim hoc non ſolum ingenii ac litterarum, uerumetiam naturæ atq; uirtutis, ut domus, quæ huius adoleſcentiæ prima fuerit, eadem eſſet familiariſſima ſenectuti. Aliquando pro Etenim, ſiue certe. Plaut. Curcul. Sed enim nequeo durare, quin herum accuſem meum.

SEDENTARIVS, ria, rium, ἑδραῖος, quod ſedendo fit: ut, Ars ſedentaria, quæ ſedendo exercetur: quam & Sellulariam uocant. Opera ſedentaria, quæ fit à ſedentibus. Colum. lib. 12. cap. 3. Neque enim ſedentaria eius opera, ſed modo ad telam debebit accedere, modo eos, qui cibum familiæ, conficiunt, inuiſere. Sedentarii, qui ſedendo opus faciunt: ſicut ſutores, ſartores, & id genus alii. Plaut. in Aul. Calceolarii, ſedentarii, ſutores.

SEDEO, des, ſedi, ſeſſum, [*Sedere, ſentare, ſtare à ſedere, ſtare aſſentato*] κάθημαι, καθέζομαι, καθίζω, notæ ſignificationis uerbũ eſt, cuius antitheta ſunt Sto & Ambulo. Ci. 2. de Diuin. Cum uirgo ſtaret, & Cæcilia in ſella ſederet. Plaut. Stic. Si non ubi ſedeas, locus eſt: ac eſt, ubi ambules. Dicimus autẽ Sedeo ſuper equum, Sedeo equo, & Sedeo in equo. Quinct. An ſit credibile, ſuper caput Valerii pugnantis ſediſſe coruum? Cic. de Orat. In ſolio ſedens domi. Idem 2. de Fin. Sedere in ſolio ornatu regali. Mart. lib. 5. Epig. Vno credis equo poſſe ſedere duos? Liu. 9. Bel. Pun. Notati ſeptem, nemo tamen, qui ſella curuli ſederit. Sedere in ouis, pro incubare. Plin. li. 9. ca. 51. Polypus fœmina modo in ouis ſedet: modo cauernã cancellato brachior ũ implexu claudit. Aues quoq; ſedere dicuntur cum arbori, tecto, aliiue rei inſiſtentes, non mouentur. Vir. 12. Æn. Alitis in paruæ ſubito collecta figurã, Quæ quondã in buſtis, aut culminibus deſertis Nocte ſedens, ſerùm canit importuna per umbras. Aliquando ignauiam, ceſſationemq; denotat. Cic. Att. Quid enim? ſedere totos dies in uilla iſta? Vir. 11. Æn. Sedeant, ſpectentq; Latini. Ter. in Ad. An ſedere oportuit Domi uirginem tam grandem? Aliquando Sedere ponitur pro placere: & tunc cũ datiuo cõſtruitur. Vir. 5. Æn. Idq; pio ſedet Æneæ, probat auctor Aceſtes. Aliqando pro manere, immorari. Ci. li. 9. Epiſt. Si uenti eſſent, nos hic Corcyræ nõ ſederemus. Liu. l. 2. Bel. Pun. Id horreum fuit Præſidium Pœnis ſedentibus ad Trebiã. Aliquãdo ſedere eſt conſiliũ capere, conſiderare, ut apud Virg. 2. Æn. Celſa ſedet Æolus arce. Et 9. Æn. Turnus ſecreta ualle ſedebat. Plau. Sine iuxta aram ſedeã & dabo meliora cõſilia. Item ſecundũ Augures, Sedere, eſt augurium capere. Nam poſt deſignatas cæli partes, à ſedẽtibus captantur auguria. Veſtis item ſedere dicitur, quæ apta eſt. Quinct. Nam & ita ſedet melius toga & continetur. A qua loquendi conſuetudine ſumpta tranſlatione, Imperium humeris alicuius bene ſedere dicimus, quòd illi probe conuenit, & ab illo pro dignitate recte ſuſtinetur. Pli. in Paneg. Cum abunde expertus eſſet, quã bene humeris tuis ſederet imperium. Sedens lactuca, pro ſeſſili. Mar. lib. 10. Epig. 48. In quibus eſt lactuca ſedens, & ſectile porcũ. Huius uerbi compoſita ſunt, Aſſideo, Conſideo Circunſedeo, Diſſideo, Deſideo, Inſideo, Obſideo, Præſideo, Reſideo, Subſideo, & Superſedeo, in quibus ſyllaba ſi, corripitur. Significata uide ſuis locis.

SEDES, huius, ſedis [*Sedia, ſede, luogo da ſedere, cadrega ſcagno, ſeggio*] ἕδρα, θᾶκος, ſella in qua ſedemus. Pl. in Paneg. Iandudum illi radiatum caput, & media inter deos ſedes auro ſtaret, aut ebore. Interdum ponitur pro habitatione, uel domicilio: idq; tam in ſingulari, quam in plurali numero. Cic. de Prouin. Conſul. Nam ſi ille aditus Gallis patuiſſet, nunquam hæc urbs ſummo imperio domicilium ac ſedem præbuiſſet. Virg. 1. Æn. Hic tamen ille urbem Patauii, ſedeſq; locaui Teucrorum. Cæſar creſcente enim populi multitudine, mutare ſedes ſtatuerunt. Interdum ponitur pro ſepulcro. Vir. 6. Æn. Sedibus ut ſaltem placidis in morte quieſcam. Interdum pro podice, & ani circulo. Plin. li. 23. Cinis ſarmentorum, uitiumq; & uineaceorum condylomatis, & ſedis uitiis medetur. Sedes luxuriæ, per tranſlationem, pro loco, in quo maxime uiget luxuria. Cicero contra Rullum: Coloni capuæ in domicilio ſuperbiæ, atque in ſedibus luxuriæ collocati.

SEDICVLA, [*Sedietta*] ἑδράριον, parua ſedes: ſicut Ædicula, parua ædes: quanquam non deſunt, qui Sedecula ſcribẽdum contẽdant, quo pacto etiam legitur apud Ci. in Epi. ad Att. li. 4 Maloq; in illa tua ſedecula, quã habes ſub imagine Ariſtotelis, ſedere, &c. Valla tamẽ putat omnino Sedicula eſſe ſcribendum per tertiã uocalem.

SEDIGITVS, ti, ἑξαδάκτυλος, ſenos habens in manu digitos. Vnde & Volcatius Poeta ſedigitus, & C. Horatii filiæ Sedigitæ ſunt cognominatæ. Pli. li. 11. ca. 43. Digiti quibuſdam in manibus ſeni: C. Horatii ex patricia gente filias duas ob id Sedigitas appellatas accepi: Volcatium Sedigitum illuſtrem in poetica.

SEDILE, lis, p. p. [*Sedia, cadrega*] ἕδρα, ἐφέδρα, ſedes, ſubſellium, ſcãnum ad ſedendum aptum. Plin. Epiſt. 101. Sunt locis pluribus diſpoſita ſedilia è marmore. Vir. 1. Ænei. Intus aquæ dulces, uiuoq; ſedilia ſaxo.

SEDIMENTVM, ti, ὑπόστασις, quod in re aliqua ſubſidit. Vnde craſſiorem urinæ partẽ in fundo matulę ſubſidentem, medici ſedimẽtum appellant. In ædificiis quoq; ſedimentum dicitur ipſa ſubſeſſio, cũ. ſ. ob fundamẽti infirmitatẽ ædificium ſubſidit. Pli. l. 36. c. 10. Siue inundationibus Tiberis ſedimento molis facto: quãquã ad altitudinem impoſitæ rei, in terrã quoq; dicantur iacta fundamẽta.

SEDITIO, onis [*Seditione, diſcordia*] στάσις, à ſe, hoc eſt, ſeorſum, & Itio Componitur. Cice. lib. 6. de Repub. docet ſeditionis proprietatẽ à diſſenſione ciuium dictam eſſe, quod ſeorſum eant alii ad aliũ. Eſt enim proprie, cum populo diſcordante itur ad manus: qualem deſcribit Virg. lib. 1. Æneid. Ac ueluti magno in populo cum ſæpe coorta eſt Seditio, ſæuitq; animis ignobile uulgus: Iamq; faces, & ſaxa uolant, furor arma miniſtrat. Similiter ſeditio in exercitu dicitur, in claſſe, in campo, & ubicunq; eſt multitudo hominũ aduerſus duces, magiſtratus ue arma capientiũ, uel imperium detractantiũ. Ouid. 12. Met. Seditioq; recens, dubioq; auctore ſuſurri. Dicimus autẽ Latine eleganterq;, Concitare ſeditionem, Facere ſeditionem,

tionē, Commouere ſeditionē, Oriri ſeditionem, Sedare ſeditionē.

SEDITIOSVS, ſeditioſa, um, [*Seditioſo, diſcordeuole, ſcandoloſo*] στασιώδης, procliuis ad ſeditionem. Cic. 3. Verr. Malus ciuis, improbus Conſul, ſeditioſus homo Cn. Carbo fuit. Hinc ſeditioſe, aduer. στασιωδῶς, per ſeditionem, aut more ſeditioſorum. Cic. pro Cluent. Quæ concionibus ſeditioſe concitatis accommodatior eſt, quàm Tranquillis moderatisq; iudiciis. Idem ad Att. lib. 2. Multa cum ſeditioſiſſime diceret, uocem exprimere non potuit.

SEDO, das, [*Sedare, aſſettare, mitigare*] παύω, καταστέλλω, πραΰνω, mitigo, placo, lenio, remoueo, fræno, extinguo. Salu. Catil. Nanque animus impurus, diis hominibusq; infeſtus, neque uigiliis, neque quietibus ſedari potuit, ita conſcientia mentem excitatam uexabat: id eſt, pacari. Lib. 4. ad Heren. Et hic ſitiens quàm maxime loquatur, neque habeat, qui ſitim ſuam ſedet. i. extinguat. Dicimus præterea Sedare arrogantiam, bellum, controuerſiam, diſcordias infamiā, iram, laſſitudinem, lites, mentes cōmotas, motus animi, miſerias, pauorem, tempeſtatem, tumultum: quorum omnium exempla in probatiſſimis quibuſq; auctoribus nuſquam non ſunt obuia. Cic. 2. in Catil. Atque hæc omnia ſic agentur, Quirites, ut res maximæ minimo motu, pericula ſumma nullo tumultu bellum inteſtinum ac domeſticum, poſt hominum memoriam crudeliſſimum & maximum, me uno togato duce & imperatore ſedetur. Sedare & Incendere, contraria. Cic. 3. de Legibus. At aliquando incenditur, & quidem ſæpe ſedatur. Hinc quoq; Sedatur participium, ſiue nomen ex participio: item Sedare, aduerbium, & Sedatio, uerbale: de quibus ſupra ſuis locis.

SEDVCO, is, p. p. [*Trargiu de la uia, ingannare, trauiare dal dritto ſentiero*] ἀπάγομαι, proprie ſeorſum duco ab aliis, quaſi de rebus aliquibus locuturus. Ter. in Hecy. Poſt Pamphilus me ſolum ſeduxit foras. Cic. Attic. li. 2. Cū hæc diſſeruiſſem, ſeducit me Scaptius, ait ſe nihil cōtradicere. Pla. in Aulul. Eo nunc ſecreto te huc foras ſeduxi. Ci. li. 1. Tuſ. Quæſt. ad animum trāſtulit, inquiens. Cū a negocio omni ſeuocamus animum, quid, inquā, tum agimus, niſi animū ad ſeipſum aduocamus, ſecum eſſe cogimus, maximeq; a corpore ſeducimus? Accipitur & in malam partem pro decipio, & in fraudē induco. Ter. in And. Etiā nunc me ſeducere iſtis dictis poſtulas?

SEDVCTILIS, p. c. εὐεξαπάτητος, qui facile ſeduci: i. decipi poteſt.

SEDVCTIO, nis, [*Seduttione*] uerbale à Seduco, ſignificans abductionem à turba. Cice. pro Muræna: Mæſtos amicos, obſeruationes, teſtificationes, ſeductiones teſtium, ſeceſſionem ſubſcriptorū animaduertebant.

SEDVCVLVM, li, quaſi ſudaculum dictum, genus flagelli eſt, quod uapulantes ſudare faciat. Feſtus.

SEDVLO, [*In uero*] ἐπιμελῶς, ἀτεχνῶς, aduerbium inſtanter, diligenter, & ſimpliciter, quaſi ſine dolo, ut inquit Nonius. Pla. in Aulul. Nā nunc cū celo, ſedulo, ut omnes neſciant, Omnes uidētur ſcire. Ter. in Phormione. Ego ſedulo hunc dixiſſe credo. Id eſt, ſimpliciter, inquit Donatus. Idem in Hec. Nō clam me eſt, mi gnate, tibi me eſſe ſuſpectam, uxorem tuam Propter meos mores hinc abiſſe, etſi ea diſſimulas ſedulo. Cic. de Finibus: Faciam omnia ſedulo.

SEDVLVS, ſedula, ſedulum, penul. corr. [*Diligente, officioſo*] ἐπιμελής, ἀκριβής, diligens, officioſus, intentus. Cic. de Clar. Orat. Eloquentes uidebare, non ſedulos uelle conquirere. Tib. lib. 1. El. 2. At tu caſtra precor maneas, ſanctiq; pudoris Aſſideat cuſtos ſedulo ſemper anus. Ouid. 1. de Remp. Am. Nec deſunt comites ſedula turba canes. Hinc Sedulitas, ἐπιμέλεια, pro inſtanti & fideli officio, ac diligentia. Cic. ad Att. lib. 11. Quæ ſi non eſſent ſedulitate eſſectæ, & beneuolentia tua, liceret mihi abire in ſolitudines aliquas. Ouid. 10. Met. Senſimus (inquit) amas: & in hoc mea (pone timorem) Sedulitas erit apta tibi. Sedule, aduerbium, ἐπιμελῶς, idem quod Sedulo. Colum. lib. 9. cap. 9. Semper quidem cuſtos ſedule circumire debet aluearia.

SEDVM, ſedi, ἀείζωον, herba perpetuo uirens: unde etiam Sempervivum appellatur. Pli. lib. 18. cap. 17. Democritus ſucco herbæ, quæ appellatur Aizoon, in tegulis naſcens, tabulis'ue, Latine uero Sedum, aut Digitellum, medicata ſeri iubet omnia ſemina. Col. lib. 2. ca. 9. Id ne fiat, remedio eſt miſtus ſuccus herbæ, quam ruſtici ſedum appellāt. Duo autem Sedi ſunt genera, quorum alterum in tectis fere & ſuggrundiis naſcens, quòd folia habeat latiora, Sedum maius appellant. Vulgus Iouis barbam nominant. Alterum in petris & parietinis prouenit, à Latinis Sedum, ſiue ſempervivum minus dictum: Græci, quia quotannis ter floreat, τρίθαλες, cognominarunt. Vulgus à foliis uermiculorum ſimilitudinem referentibus, Vermicularem nominat.

SEGES, huius ſegetis, [*Frua, biada in berba*] ἄρουρα, proprie fruges eorum ſeminum, ex quibus conficitur panis, nondum demeſſa, ut ait Valla li. 4. c. 24. Pli. li. 18. c. 17. Si in articulum ſeges ire cœperit, runcare remediū eſt, ne herbæ uincant. Et paulo poſt: Luxuria ſegetum caſtigatur dente pecoris, in herba duntaxat. Vir. 1. Geo. Quid, qui, ne grauidis procumbat culmus ariſtis, Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in herba. Hor. 2. epi. 2. Et uillicus Orbi cu ſegetes occat, ubi mox frumenta daturus, Te dominū ſentit. Seges per tranſlationem: ut Seges ſtimulorum, apud Plaut. in Aul. Ibi ego rationem reddā, ſtimulorum ſeges. Ferrea ſeges telorū. Vir. 3. Æn. Nam Polydorus ego: hic confixum ferrea texit Telorum ſeges, & iaculis increuit acutis. Clypeata ſeges uirorum, Ouid. 2. Metam. Seges, ac materia gloriæ. Cic. pro Mil. Quid enim ad illec Clodium Milo, ſegetem, atq; materiem ſuæ gloriæ? Quandoque accipitur pro ipſa humo iā ſubacta, & ſata. εἰργασμένη γῆ, Var. li. 1. de re ruſt. c. 29. Seges dicitur, quod aratū & ſatum eſt: Aruū quod aratū, nec ſatum eſt. Noualis ubi ſatū fuit ante, quàm ſecunda aratione renouetur. Vir. 2. Ge. Illa ſeges demum uotis reſpondet auari Agricolæ, bis quæ Solem, bis frigora ſenſit. Pli. lib. 18. Segetes quæ interquieuere, ſundūt roſani odorationem, ſatiua adeo terra nō ceſſat parere. Seges quoq; aliquando de leguminibus dicitur. Col. li. 2. c. 14. Quod prædictorum leguminum ſegetibus ſtatiſcit.

SEGESTA, æ, Ἔγεστα Ptol. oppidum eſt peruetus (inquit Cice. 6. Var.) in Sicilia quod ab Ænea fugiēte à Troia, atq; Italiā uenicte, conditum fuit, præpoſito ibi Egeſto, qui eā Egeſta nominauit. Sed deinde præpoſita eſt ei littera S, ne obſcœno appellaretur nomine. Pli. Egeſtam uocat lib. 31. ca. 6. Eſt & Segeſta altera in Liguria, Tigulliorum caput, teſte Pli. li. 3. ca. 5. Fuit & alia in Venetia, nō procul à Timauo fluuio: cuius meminit idem Pli. lib. 3. ca. 19. Fuit & Segeſta quædam in citeriore Hiſpania, a qua Segeſtani populi, qui Carthaginienſi conuentui attribuuntur a Pli. lib. 3. cap 3.

SEGESTA, ut apud Plinium legitur, ſiue ut aliis placet, Segetia, deæ nomen, à ſegetibus, quibus præeſſe putabatur, tractum. Pli. li. 18. cap. 2. Seiam à ſerendo, Segeſtam à ſegetibus appellabant: quarum ſimulacra in circo uidemus.

SEGETIA, nomen Deæ, quā Romani uenerabantur, ut lætas ſegetes faceret. cuius meminit Mac. l. 1. Satu. Pl. l. 18. c. 2. Segeſta appellat.

SEGMEN, inis, [*Tagliamento*] τμῆμα, idem quod ſegmētum. i. quod à re aliqua reſecatur: a quo fiunt Præſegmen, & Reſegmen. Pli. lib. 13. ca. 12. Segminibus utrinque amputatis. Gel. li. 10. ca. 15. Vnguium Dialis & capilli ſegmina ſubter arborē felicem terra operiuntur. Hinc Præſegmen, & Reſegmē, cōpoſita: de quibus ſupra ſuis locis.

SEGMENTA, rum, [*Tagliamenti, diuiſioni*] ἀποτμήματα, proprie ſegmina, & ramēta, quæ a re quapiā reſecātur: a ſecādo quaſi ſecamēta, c, in g, mutata. Pli. li. 36. de ratione ſecādi marmoris loquēs. Craſſior arena laxioribus Segmentis terit, & plus erodit marmoris. Hinc etiam partes, & (ut ita dicam) mēbra mundi, in quæ uniuerſa terra digeritur (quæ noſtri Circulos, Græci Parallelos appellāt, & climata) Segmenta dicuntur. Pli. l. 6. c. 33. Plura autem ſunt ſegmēta mundi. Principiū habet Indiæ pars uerſa ad Auſtrū, pateróq; uſq; ad Arabiam, & Rubri maris accolas. Segmenta item dicebantur. minuta auri, & purpuræ, alterius'ue materiæ ſegmina, ex quibus uermiculatim cōpoſitis precioſiſſime cōficiebantur ueſtes, quæ Segmētatæ dicebantur: quanquā non raro pro ipſis etiā ueſtibus Segmēta poſita legamus. Ouid. 3. de Arte: Quid de ueſte loquar? non iam ſegmenta requiro: Nec quæ de Tyrio murice lana rubet. Val. Max. Datum eſt mulieribus, ut ſegmē a aurea geſtarent. Iuue. Sat. 2. ſegmenta enumerat inter nubentium ornamenta. Segmēta (inquit) & longos habitus & flāmea ſumit Arcano qui ſacra ferēs nutantia loro, Sudauit clypeis ancilibus. Non deſunt tamen, qui Segmenta interpretentur monilia ex auro & gemmis confecta.

SEGMENTATVS, a, um, [*Recamato*] ſegmentis uariegatus: ut, Veſtes ſegmentatæ: de quibus iam egimus. Segmentatæ cunæ, quæ confectæ ſunt ex tenuiſſimis ſegmētis diuerſorum colorum, & quodā quaſi uermiculato emblemate pictæ. Iuue. Sat. 6. Et ſegmentatis dormiſſet paruula cunis. Quanquam non deſunt, qui Cunas ſegmentatas ibi intelligant, ueſte ſegmentata tectas.

SEGNIS, huius ſegnis, & hoc ſegne, [*Pigro, tardo poltrone*] ἀργός, ἀθυμος, νωθής, tardus, ignauus, quaſi ſine igne: ſicut contra, Ardens pro ſolerti, diligenti, & moræ omnis impatiēti. Vir. li. 3. Æn. Haud ſegnis ſtrato ſurgit Palinurus, & omnes Explorat uentos. Cice. ad Att. li. 8. Ego ſi cui adhuc uideor ſegnior fuiſſe, dum ne tibi uideat non laboro. Tacit. li. 12. Neque enim ſegnem ei fuiſſe indolem ferunt. Interdum ponitur pro infœcundo & inutili, Idem li. 1. Geo. Segnisq; horreret in aruis Carduus. Hinc Segnities, tiei, ſiue Segnitia, æ, νωθεία, ῥᾳθυμία, tarditas, negligentia ad agēdum. Socordia autem eſt negligentia in conſulendo, meditando proſpiciendo, quid opus ſit facto. Ter. in And. Enimuero Daue nihil loci eſt ſegnitiæ, neque ſocordiæ. Quandoque Segnities, ἀφορία, dicitur infœcunditas. Plin. Hinc negligentia cultorum, hinc agrorum ſegnities. Legitur & Segnitas, pro Segnitia: quod & Nonius annotauit. Cic. de Ora. Et quando de prudentia diximus, caſtigemus etiā ſegnitatem. Hinc Segniter, aduerbiū, ῥᾳθύμως, negligenter. Liui. 2. ab urb. Segniter, otioſe, negligenter, contumaciter omnia ager

nec pudor, nec metus coercebat. Vir.9.Æn. Inſtat non ſegnius, ac rotat enſem Fulmineum. Ouid.10.Met. Quæ quanquam Scythica non ſegnius ita ſagitta Aonio uiſa eſt iuueni: tamen, &c.

SEGNIPES, ſegnipedis, penultima corr. [*Vno, che camini ad agio*] βραδύπους, qui tarde incedit. Iuuen.Sat.8. Tritoq; trahunt epirhedia collo Segnipedes.

SEGOBRIDA, σεγόβριδα, oppidum Hiſpaniæ citerioris, Celtiberiæ totius caput, circa quod Sertorius & Metellus prœlium commiſere. Strab.lib.3.

SEGOR, σηγώρ, fuit quinta ciuitas poſt Sodomam, & Seboin, quæ ad præces Loth ſeruata eſt

SEGREGO, gas, pen.cor. [*Seperare, ſpartire*] ἐκκρίνω, ἀφορίζω, ab aliorum numero uel ſocietate, uel grege ſeparo. Ter.in Hec. Nam ſi ita eſt, ut hæc nunc Pamphilum uere à ſe ſegregarit. Plaut.in Mil. ille illas ſpernit, Segregat ab ſeſe omnes, extra te unam. Cicero pro Archia. Quod ſi mihi a uobis tribui, concediq́; ſentiam: perficiam profecto, ut hunc A. Licinium non modo non ſegregãdum cum ſit ciuis, à numero ciuium, uerum etiam, ſi non eſſet, putetis aſciſcendum fuiſſe.

SEGVLLVM, li, eſt terræ genus in ſummo ſolo, ex quo metallarii cognoſcunt ſubeſſe uenam auri. Pli.li.33.ca.4. Aurum qui quærunt, ante omnia ſegullũ tollunt: ita uocatur indicium, &c.

SEGVSIVM, urbs eſt Seguſianorum in Graiis Alpibus. Ptol.lib.3.

SEIA, dea habita fuit Romæ, quæ ſationi præeſſe putabatur: quemadmodum Segeſta, ſiue Segetia: quæ Segetes lætas facere exiſtimabatur. Pli.li.18.ca.2. Seiam a ſerendo, Segeſtam à ſegetibus appellant: quarum ſimulacra in circo uidemus.

SEIANVS equus, dictus eſt à Cn. quodam Seio, qui equum habuit inuſitata magnitudine, omnibusq́; aliis equorum laudibus præſtantiſſimum, adeo ut eorum genere equorum crederetur, quos Hercules occiſo Diomede Argo perduxit. Sed eo fato is equus fuit, ut quiſquis poſſideret eum, is cum omni familia interiret. Primus enim huius equi dominus à M. Anto. qui poſtea Triumuir conſtituendæ reip. fuit, damnatus, miſerando affectus eſt ſupplicio. Hunc deinde emit Cor. Dolabella H S. centum millibus, qui & ipſe à Caſſio uictus in prœlio occubuit. Ab hoc ad Caſſium uictorem equus peruenit, qui ab Antonio uictus, ſibi manus intulit. Nec multo poſt Antonius uictor, qui equum hunc abſtulerat, ab Auguſto uictus ſimili mortis genere periit. Hinc ortũ eſt prouerbium, ut homines calamitoſi Equum Seianum habere dicerentur. Vide Gellium li.3.cap.9.

SEIR, σηίρ, mons in terra Edon, in quo habitauit Eſau in regione Gabalena: quæ ex eo quòd Eſau piloſus eſſet, & hiſpidus, Seir, id eſt, piloſi nomen accepit.

SEIVGI, & Seiuges, pen.cor. dicuntur equi ſeni ad unum currum adhibiti. Apul.in Flor. Vni cui omnes prouinciæ quadriiuges, & ſeiuges currus ubique gentium ponere gratulantur.

SEIVGO, ſeiugas, [*Diſgiungnere*] ἀποζεύγνυμι, idem quod ſeiungo. Ci. 1.de Diu. Humani auté animi eam partem, quæ ſenſum, quæ motum, quæ appetitum habeat, nó eſſe ab actione corporis ſeiugatã.

SEIVNGO, is, [*Diſgiungnere, slontanare*] χωρίζω, ἀποζεύγνυμι, iunctos ſeparo, auello. Ci. Lent. Tibi autem multo notior, atque illuſtrior meus in te animus eſſet, ſi in hoc tempore omni, quo ſeiuncti fuimus, & unà, & Romæ fuiſſemus. Cic.3. de Nat.Deo. Fortunam nemo ab inconſtantia, & temeritate ſeiunget. Idem in Catil. Dummodo tua calamitas a reip. periculo ſeiungatur.

SEIVS. prænomine Cneus, equi præſtantiſſimi quidem, ſed infeliciſſimi dominus: qui ab ipſo Seianus cognominatus eſt: de quo Gel. li.3.ca.9. & Braſ. in Adagiis.

SELAGO, ginis, herba eſt Sabinæ ſimilis, quam Druidæ certa ſuperſtitione lectam, ſolo fumo omnibus oculorum uitiis mederi tradiderunt. Vide Pli.li.24.cap.11.

SELENITES, σεληνίτης, gemma eſt in Arabia naſcens, ex candido tranſlucens melleo fulgore, imaginé Lunæ continens, reddensq́; eam in dies ſingulos creſcentis minuentisq́; numero. Auctor Plinius lib.37.cap.10.

SELENVS, uide Selinus.

SELEVCIA, σελεύκεια, Syriæ Antiochenæ oppidum eſt, ab Antiocho Seleuci filio conditum: de quo Pli.li.5.ca.21. Eſt & Seleucia alia ad Euphratem: & tertia ad Belum amnem: quarum meminit idem Pli.li.5.cap.23. Rurſus alia Ciliciæ, Trachiotis cognominata ad Calicadnum amnem, teſte eodem Pli.li.5.ca.27.

SELEVCVS, σέλευκος, fuit unus ex principibus Alexandri, qui primus poſt Alexandri mortem regnauit in Syria annos quadraginta. Fuerunt & alii Seleuci.

SELIBRA, [*Mezza libra*] ἡμιλίτριον, dimidia libra. Liu.5. ab Vrb. Selibra farris. Gell. lib. 7. cap. 18. Darent argenti pondo libram & ſelibram.

SELIGO, gis, pe.co. [*Far la ſcelta, diſcernere*] ἐκλέγω, ἀποκρίνω, ſeorſum colligo, ſecerno. Cice. de optimo gen. Quæ exempla ſelegiſſem, niſi uel nota eſſe arbitrarer, uel poſſe eligere, qui quæreret. Ouid.3. Am.Eleg.10. Quicquid eris, mea ſemper eris, tu ſelige tantum, Me quoque uelle, uelis, an ne coactus amem? Ci. in Ora. Nec uero utetur imprudenter hac copia, ſed omnia expendet, ac ſeliget. Selectio, onis, uerbale actus ſeligendi. Cic.de Fin. Dum etiam in una uirtute ſic eſſe omnia uoluerunt, ut eam rerum ſelectione expoliarent: nec ei quicquam aut unde oriretur darent, aut ubi niteretur. Idem 3. de Legib. Selectio uitiorum. Selectus, a, um, participium. Cic.1.de Nat.de. Itaque in illis ſelectis eius breuibusq; ſententiis, quas appellatis κυρίας δόξας, hæc, ut opinor, prior ſententia eſt, Quod beatum & immortale eſt, id nec habet, nec exhibet cuiquam negocium. Oui.5.Faſt. Romulus hoc uidit, ſelectaq́; corpora patres Dixit: ad hos urbis ſumma relata noug eſt. Hinc Selecti iudices, equites dicti ſunt. Cic.pro Clu. Deinde Prætores tantum urbani, qui iurati debent optimum quenq; in ſelectos iudices referre, nunquam ſibi ad eam rem Cenſoriam ignominiam impedimento eſſe oportere dixerunt. Hora.1.Ser.Sat.4. Et ſiue iubebat Vt faceret quid: habes auctorem quo facias hoc, Vnum ex iudicibus ſelectis obiiciebat. Id eſt, ex equeſtri ordine.

SELINIS, pen.pro. σελινίς, urbis nomen iuxta Lilybæum, à ſelino, quod ibi plurimum naſcatur. Auctor Seruius in illud Virg.3.Æn. Teq; datis linquo uentis palmoſa Selinis.

SELINON, σέλινον, à Græcis appellatur herba notiſſima, quam Latini Apium nominant. Inde fiunt compoſita Petroſelinum, Hipposelinum, & Eleoſelinum: de quibus egimus ſuis locis.

SELINVS, p.p. σελινοῦς, duorum fluuiorum nomen in Aſia, qui in mare influentes Dianæ Epheſiæ templum utrinq; cõplectuntur. Vide Pli.li.5.ca.29. Eſt & ſelinus alius in Ægiorum agro, qui eſt in Achaia ꝓprie dicta. Itẽ alius in Elide. Rurſus alius in Sicilia, iuxta Megara & Hyblam montem: quorum omniũ meminit Stra. li.8.

SELINVS, untis, σελινοῦς, oppidum eſt Siciliæ palmis abundans. Hinc Selinuſius, a, um, σελινούσιος, ut Terra Selinuſia, quæ à Gale.li.9. Simpl. inter medicamenta ophthalmica ponitur.

SELIQVASTRA, (inquit Feſtus) ſedilia appellantur antiqui generis, d, littera in l, conuerſa, ſicut & in Sella, & Solio factum eſt, quæ omnia à ſedendo dicta ſunt.

SELLA, æ, [*Sedia*] ἕδρα, καθέδρα, θρόνος, idem quod ſedes: à ſedendo dicta, quaſi ſedda, κατ᾽ ἀντίστοιχον. Pli.de Vir. Illuſt. P. Decium Prætorem tranſeunte ipſo ſedentem iuſſit aſſurgere, eiq́; ueſtem ſcidit, ſellam concidit, ne quis ad eum in ius iret, edixit.

SELLARIA, æ, ἐφέδρα, dicta ſunt loca, in quibus ſedes diſponi ſolebant. Pli.li.34.c.8. Atq; ex omnibus quæ retuli, clariſſima quæq; in urbe, iã ſunt dicata à Veſpaſiano principe in tẽplo Pacis, aliiſq; eius operibus, uiolentia Neronis in urbẽ conuecta, & in ſellariis domus aureę diſpoſita. Suet.in Tib. Seceſſu uero Capreenſi, etiam ſellariam excogitauit ſedem arcanarum libidinum. Huius diminutiuum eſt Sellariola. Mart.lib.5. In ſellariolis uagus popinis.

SELLVLARII, ἑδραῖοι, opifices, qui ſedendo opus faciunt, quos Liu. lib.8. Scribit militiæ minime aptos. Quia (inquit) opificum quoque uulgus, & ſellularii, minimæ militiæ idoneum genus, exciti dicuntur. Idem: & Sedentarii à quibuſdam appellantur, ut ſupra docuimus ſuo loco.

SELLAE, oppidum eſt Epiri, cuius incolæ Sellani dicuntur. Lucan.li. 3. Quercusq; ſilẽtes Chaonio ueteres liquerũt uertice Sellæ, &c.

SELYMBRIA, σηλυμβρία, ciuitas Thraciæ ad Propontidem, propinqua Byzantio, teſte Herodoto lib.6.

SEMBELLA, ἡμίλιτρον, libræ dimidium, quaſi ſemilibella. Varr.lib.4. de Ling.Latin.

SEMEL, [*Vna uolta*] ἅπαξ, aduerb. idem ſignificans, quod unica uice. Pla.in Capt. Satis ſum ſemel deceptus. Aliquando accipitur pro ſummatim, aut in ſumma κεφαλαιωδῶς. Quinct. Deniq; (ut ſemel finiã) ſic fere componendum, cùm pronunciabis. Nonnunquam & pro omnino, penitus, immmutabiliter, ſiue irreuocabiliter poni conſueuit: quia quod ſemel tantũ fit, non habet regreſſum, ut rurſus fiat. Vir.11.Æn. Qui, ne quid tale uideret, Procubuit moriens & humum ſemel ore momordit. Oui.Epiſt.5. Nulla reparabilis arte Læſa pudicitia eſt, deperit illa ſemel. Id eſt, omnino, prorſus.

SEMELE, pe.c. σεμέλη, Cadmi Thebarum regis, filia, ex qua Iupiter Bacchum genuit, teſte Hor.1.Car. Ode 19. Mater ſæua cupidinũ, Thebanæq; iubet me Semeles puer, Et laſciua licẽtia Finitis animũ reddere amoribus. Prop. Narrabis Semele quàm ſit formoſa. Semelius, a, um, adiectium. Ouid.5.Meta. Delius in coruo, proles Semeleia capro, &c.

SEMEN, ſeminis, [*Seme, ſemenza, ſemente*] σπέρμα, notæ ſignificationis eſt: quaſi Serimen, à Sero, ris. Col.li.1.ca.7. Et maxime uexant ſerui, qui boues elocãt, eoſdemq; & cetera pecora male paſcunt, nec induſtrie terram uertunt, longéq; plus imputãt ſeminis iacti, quàm quod ſeuerint, &c. Virg.1.Ge. Debita quam ſulcis commictas

ras ſemina,&c. Horat. Epod. 16. Pinguia nec ſiccis urantur ſemina gl bis. Nonnunquam etiam de uirgultis, & ſurculis dicitur. Virg. 2. Geor. Seminibus poſitis ſupereſt deducere terram Sæpius. Col. lib. 3. Si compluribus uindemiis eundem tenorem ſeruauerint, ex eiuſmodi uitibus lecta ſemina multum, bonumq; uinum præbebant. Eſt & Semen frumenti genus, quod Zeam ζειαν, appellant, ſimile farri. Pli. li. 18. ca. 11. Alica fit ex Zea, quam ſemen appellamus. Per tranſlationem ſignificat auctorem alicuius rei, & eum à quo quid ortum eſt. Ci. Phil. 2. Vt igitur in ſeminibus cauſſa eſt arborum, & ſtirpium, ſic huius actuoſiſſimi belli ſemen tu fuiſti. Ponitur aliquando pro genere. Suet. in Calig. ca. 25. Nec ullo firmiore iudicio ſui ſeminis eſſe credebat, quàm feritatis: quæ illi quoq; tanta iam tunc erat, ut infeſtis digitis ora & oculos ſimul ludentiũ infantiũ inceſſerit. Vir. 7. Æn. Geminosq; iugales Semine ab æthe rio, &c. Ouid. 10. Met. Coeuntq; animalia nullo Cetera delicto: nec habetur turpe iuuencæ Ferre patrem tergo: fit equo ſua filia coniux: Quaſque creauit init pecudes caper: ipſaq; cuius Semine concepta eſt ex illo concipit ales. Lucre. lib. 2. Denique cæleſti ſumus omnes ſemine oriundi: Omnibus ille idem pater eſt.

SEMENTICVS, ca, cum, pen. cor. [*Buono da ſeminare*] σπόριμος, quod ſeminari poteſt. Pli. lib. 19. Sementica autem triticum, hordeum, fabam, napum, rapam.

SEMENTINVS, a, um, adiectiuum. ut Sementina pyra, uel à ſeminum multitudine, uel quod uſque ad ſementis tempus durent, dicta. Cato ca. 7. Pyra uolema, aniciana, & ſementina. Feriæ ſementinæ. Feſtus: Sementinæ feriæ fuerant inſtitutæ, quaſi ex iis fruges grandeſcere poſſent. Dies ſemẽtina, feſtum fuit antiquis celebratum, poſtquam terræ mandaſſent ſemina agricolæ. Oui. 1. Faſt. Nec ſementina eſt ulla reperta dies.

SEMENTIS, huius ſementis, fœm. ge. [*Semente, ſeme ſemenza ſeminata*] σπορά, ſignificat ipſam ſationem, ſeu ſeminationem. Pli. lib. 18. Sunt qui properent, atque ita pronuncient, Feſtinatam ſementem ſæpe decipere, ſerotinam ſemper. Col. lib. 13. Quibus magna ſementis præparatur. Liu. Vt Campani ſementem facere poſſent. Ouid. li. 1. Faſt. Villice da requiem terræ, ſemente peracta. Nonnunquam pro ſeminandi tempore. Col. li. 2. Prima ſementis rarius ſerere permittit, nouiſſima ſpiſſius poſtulat: Id eſt, primum tempus ſationis. Ponitur aliquando pro ſegete. Gel. lib. 2 cap. 29. In ſementes forte conceſſerat tempeſtiuiores. Facit ſementis aliquando in ablatiuo ſementi, & in accuſatiuo ſementim. Cato cap. 27. Sementim facito ita. Col. lib. 2. cap. 12. Peracta ſementi.

SEMENTO, tas, [*Fare ſemenza, andare in ſemenza*] σπερματίζω, ſemen produco. Plin. lib. 18. cap. 28. Eſt in primis inutile naſci herbas ſementaturas.

SEMESTRIS, & hoc ſtre, [*Di ſei meſi*] ἑξαμηνιαῖος, quod eſt ſex menſium: ut Semeſtris tribunatus. Pli. Epi 69. Hunc rogo ſemeſtri tribunatu ſplendidiorem & ſibi, & auunculo ſuo facias. Pli. li. 10. ca. 25. Temporum magna differentia auibus: perennes, ut columbæ: ſemeſtres, ut hirundines: trimeſtres, ut turdi, & turtures, & quæ cum fœtum eduxere abeunt, ut galguli, upupę. Semeſtre regnum. Cic. ad Att. li. 10. Sed tamen ea pone ante oculos, iam intelliges id regnum uix ſemeſtre eſſe poſſe.

SEMESVS, a, um, pen. prod. [*Mezzo mangiato*] ἡμίβρωτος, ſemicomeſtum. Eadem enim forma dicitur, qua Ambeſum, & Comeſum. Suet. in Tib. Solennibus ipſe cœnis pridiana ſæpe, ac ſemeſa opſonia appoſuit. Virg. 8. Æn. Oſſa ſuper recubans antro ſemeſa cruento. Horat. 2. Serm. Sat. 6. Semeſaq; lardi Fruſtra dedit. Silius lib. 6. Nunc fractis oſſibus atram Abſorbet ſaniem, & tabo manante per ora Mutat hians hoſtem, ſemeſaq; membra relinquit.

SEMIANIMIS, me, ſiue Semianimus, a, um [*Mezzo morto, tramortito*] ἡμιθνής, ſemiuiuus, ſiue ſemimortuus. Pli. de Viris Illuſt. Ipſe cum trecentis pugnans cecidit, & poſtea ab Attilio ſemianimis inuentus & ſanatus, magno poſtea terrori hoſtibus fuit. Ouid. 1. Triſtib. Eleg. 3. Ille dolore amens tenebris narratur obortis Semianimis media procubuiſſe domo. Virg. 11. Ænei. Semianimes uoluuntur equi pugna aſpera ſurgit. Lucretius lib. 6. Languida ſemianimo cum corpore membra uideres Horrida pædore, & pannis cooperta, perire Corporis illuuie.

SEMIAPERTVS, a, um, [*Mezzo aperto*] ἡμιάνοικτος, dimidiata ſui parte apertum. Liu. 6. Bel. Pun. Paucos ex multis trepida fuga incedentes ſemiapertis portarum foribus in urbem compulit.

SEMIASSVS, a, um, Cic. 1. Tuſculan. Heu reliquias ſemiaſſi regis denudatis oſſibus, Per terram ſanie delibutas fœde diu uexarier. Ex poeta quopiam uetuſto.

SEMIBOS, pe. c. huius ſemibouis, [*Mezzo bue*] ἡμίβοος, epitheton eſt Minotauri, quem Poetæ fingunt, dimidia ſui parte bouem fuiſſe. Oui. 4. Triſt. Ele. 6. Centimanumq; Gygen, ſemibouemq; uirum.

SEMICAPER, p. co. huius ſemicapri, [*Mezza capra*] ἡμίτραγος, Faunorum & Satyrorum epitheton eſt, qui inferiore ſui parte capris ſimiles pingũtur. Oui. 5. Faſt. Semicaper coleris ſuccinctis Faune Lupercis. Deus ſemicaper. Oui. 4. Faſt. Pan ſemicaper. Oui. 14. Met.

SEMICIRCVLVS, [*Mezzo circolo*] ἡμικύκλιος, medius circulus. Col. li. 5. ca. 2. Omnis ager, aut quadratus, aut longus, aut cuneatus, aut triquetrus, aut rotundus, aut etiam ſemicirculi, uel arcus, nonnunquam etiam plurium angulorum formam exhibet. Ci. 5. Fin. Cũq; non habeat ingenuas ex doctrina oblectationes circulos aliquos, & ſemicirculos conſectari. Semicircularis, re, mediam circulis formam habens. Col. li. 5. cap. 2. Semicircularis agri forma

SEMICINCTIVM, tii, [*Guardacuore, ouero camiſiola*] ὑπόζωμα, ſuccinctorium, quod medium hominem cingat. i. ueſtiat. Eſt enim genus ueſtis breuiſſimæ, quo uenter, & uelanda teguntur. Apud Mart. li. 14. de Semicinctio tale eſt epigramma: Det tunicam diues, ego te præcingere poſſum: Eſſem ſi locuples, munus utrunque darem.

SEMICOCTVS, a, um, [*Mezzo cotto*] ἡμίεφθος, idem quod ſemicrudus. Colu. li. 8. cap. 5. Semicoctum hordeum. Et apud Plin. lib. 22. cap. 25. Semicocta aqua.

SEMICREMATVS, a, um, [*Mezzo abbruggiato.*] Ouid. in Ibin: Membra feras Stygiæ ſemicremata neci. Martial. li. 11. Turaq; de medio ſemicremata rogo.

SEMICRVDVS, a, um, [*Mezzo crudo*] Colu. lib. 6. cap. 26. Si iam tali uitio laborant, lupini ſemicrudi conteruntur, & offę ſaliuati more faucibus ingeruntur. Statius 4. Syl. Quid ſi cum bene manè ſemi crudus Illatam tibi dixero ſalutem.

SEMIDEVS, adiectiuum, ἡμίθεος. Lucan. lib. 8. Nos in templa tuam Romana accepimus Iſin, Semideosq; canes. Ouid. in Ibin. Vos quoque plebs ſuperum Fauni, Satyræq;, Laresq;, Fluminaq;, & Nymphæ, ſemideumq;. Reges ſemidei. Statius 2. Achil.

SEMIDOCTVS, [*Mezzo dotto cioè non molto*] ἡμιμαθής, id eſt, mediocris eruditionis. Cice. 2. de Orat. Hæc ut & properans & apud doctos, & ſemidoctos ipſe percurro, ut aliquãdo ad illa maiora ueniamus.

SEMIERMIS, me, [*Diſarmato*] Liuius 2. Bell. Punic. Binis in caſtris cum multitudo ſemiermis, ſine ducibus eſſet, nuncium qui in maioribus erant, mittunt.

SEMIFACTVS, a, um, [*Mezzo fatto*] ἡμιτελής. Tacit. lib. 15. Semifacta opera fuga perrupit.

SEMIFER, a, um, [*Mezzo ſaluatico*] uel Semiferus, ex dimidia parte ferus Ouid. 2. Metam. de Chirone Centauro: Semifer interea diuinæ ſtirpis alumno Lætus erat. Plin. lib. 8. cap. 57. Semiferum & ipſum animal, cui uiuaria in doliis idem qui apris inſtituit.

SEMIFERVS. p. c. [*Mezzo ſaluatico*] ἡμίθηρ, non prorſus ferus, ut Centaurus, quaſi medius equus, ut inquit Seruius in ſecundum Æne. nam Centaurus anteriore parte homo eſt, poſteriore equus.

SEMIFORMIS, me. Col. lib. 8. cap. 5. Pulliq; ſemiformes interimuntur, antequam totis partibus ſuis conſumentur.

SEMIFVLTVS, a, um. Mart. li. 5. Subſellioq; ſemifultus extremo, Et male receptus altero genu, iactat Equiti ſedere, Lectioq; ſe ſtare.

SEMIGERMANVS. p. p. Liu. 1 Bel. Pun. Vtique cum quæ ad Apenninum ferant, obſepta gentibus ſemigermanis fuiſſent.

SEMIGRAECVS, Varro 2. de re ruſt. c. 1. Vt ſemigræcis paſtoribus dicam Græce.

SEMIGRAVIS, graue, p. co. Liu. 5. Bel. Punc Quia magna pars in turribus epulati, aut ſopiti uino erant, aut ſemigraues potabant.

SEMIGRO, as, [*Partirſi*] ἀποικέω, ad ſeorſum habitandum me confero. Ci. pro Cęl. Reprehendiſtis, à patre quòd ſemigrarit: quod quidem in hac ætate minime reprehendendum eſt.

SEMIHOMO, pe. co. [*Mezzo huomo*] ἡμιάνθρωπος. Col. li. 10. Quamuis ſemihominis ueſano gramine fœta Mandragoræ pariat flores mæſtamq; cicutam. Virg. 8. Æn. Hic ſpelunca fuit uaſto ſubmota receſſu Semihominis Caci.

SEMIHORA, æ, pen. pr. [*Mezza hora*] ἡμιώριον, horæ unius ſpatium dimidium. Ci. pro Rab. perd. reo. Nunc quoniam Tite Labiene diligentia tua temporis anguſtiis obſtitiſti, meq; ex comparato & conſtituto ſpatio defenſionis in ſemihoræ circulum coegiſti, parebitur, & quod iniquiſſimum eſt, accuſatoris conditioni, & quod miſerrimum, inimici poteſtati. Pli. li. 22. ca. 9. Omne autem curatur recens præligato ore lino craſſo demiſſum in feruentem aquam ſemihora.

SEMIIVGERVM, geri, pen. cor. Col. li. 5. ca. 1. At Galli Candetum appellant in areis urbanis ſpatium centum pedum: in agreſtibus autem pedum CL. quod aratores Candetum nominant: ſemiiugerum quoque Arepennem uocant. Idem lib. 4. cap. 18. Vel in ſemiugera omnibus modis dirimatur.

SEMILACER, pen. co. [*Mezzo ſtracciato*] ἡμιρραγής. Ouid. 7. Meta. Ille cruore fluens, ſubito tamen alleuat artus, Semilacerq; toro tentat conſurgere.

SEMILIBER pen. pro. [*Mezzo libero.*] Cic. ad Attic. lib. 13. Obſecro abiiciamus iſta, & ſemiliberi ſaltem ſimus: quod aſſequemur & tacendo & latendo.

SEMILIXA, æ, maſc. ge. Liu. 8. Bel. Pun. Sed illi primum non Annium Vmbrum ſemilixam, nominis etiam abominandi ducem, ſed Decium Iubellium tribunum militum ſecuti ſunt.

SEMIMADIDVS, pen. co, adiectiuum. Col. li. 2. cap. 4. Sed quandocumque arabitur, obſeruabimus ne lutoſus ager tractetur: ne'ue exiguis nimbis ſemimadidus.

SEMIMARINVS, pen. pr. adiect. ἡμιθαλάσσιος. Lucret. li. 5. Aut rapidis canibus ſuccinctas ſemimarinis Corporibus Scyllas.

SEMIMAS, pen. co. [*Caſtrato*] huius ſemimaris, pen. cor. maſc. gen. caſtratus, exſtratus, ἡμιαρρην. Var. 3. de re ruſt. ca. 9. E' queis tribus generibus proprio nomine uocantur fœminæ, quæ ſunt uillaticæ Gallinæ, mares Galli, Capi ſeminares, quòd ſunt Caſtrati. Liu. 11. Bel. Mace. Ante omnia abominati ſemimares, iuſſiq; in mare extemplo deportari. Ouid. 1. Faſt. Semimaris flammis uiſcera libat ouis. Semimares item dicuntur androgyni, utrunque habentes ſexum. Ouid. 4. Met. de Hermaphrodito. Ergo ubi ſe liquidas, quò uir deſcenderat, undas Semimarem feciſſe uidet.

SEMIMORTVVS, a, um, [*Mezzo morto*] ἡμιθανής. Catullus ad Licinium Epigram. 47. At defeſſa labore membra, poſtquam Semortua lectulo iacebant, Hoc Iucunde tibi poema feci, Ex quo perſpiceres meum dolorem.

SEMINALIS, & hoc le, [*Da ſemenza, da ſeme*] quod ad ſementem faciendam pertinet. Col. li. 11. ca. 2. Viciæ pabularis modios ſeptem, uel octo, uiciæ ſeminalis modios quinque, uel ſex.

SEMINARIVM, rii, φυτευτήριον, eſt locus ex quo transferuntur plantæ in aliam terram. Col. l. de Arborib ca. 1. Qui uineam, uel arbuſtum conſtituere uolet, ſeminaria prius facere debet: ſic enim ſciet, cuius generis uitem poſiturus ſit. Id autem facile conſequi poterit, ſi ulmorum ſeminarium paratum habuerit. Idem: Satoris officium eſt, de ſeminario transferre plantam. Ponitur & ſeminarium per tranſlationem pro rei alicuius fonte & origine: idq; tam in bonam partem, quàm in malam. Cic. in Catil. Qui niſi exeunt, niſi pereunt, etiamſi Catilina perierit, ſcitote hoc in repub. ſeminarium Catilinarium futurum. Cic. 1. Off. Id autem eſt principium urbis, & quaſi ſeminarium reipublicæ.

SEMINARIVS, a, um, φυτευτικός, quod ad ſeminandum pertinet. Ambroſius: Ineſt naſcentibus ſingulis aut ſemen, aut uirtus aliqua ſeminaria.

SEMINIVM, nii, σπέρμα, idem quod ſemen, uel planta, aliud'ue quiduis, quod de ſe aliquid poteſt producere. Col. 2. Nonnunquam ſuperfuſa terra latentibus ſeminis. Var. 2. de re ruſt. cap. 6. Ego, inquit, de aſinis potiſſimũ dicam, quod ſim Reatinus, ubi optimi, & maximi fiunt: è quo ſeminio ego hic procreaui pullos. Pla. in Amphit. Anguineo repente hoſtes peperit ſeminio. Lucre. l. 3. Deniq; cur acris uiolentia triſte Leonum ſeminium ſequitur? uulpes dolus? & fuga ceruis A patribus datur? Quandoq; accipitur pro ſeminis lucro. Pla. in Rud. Venundantur merces non hoc ſuo ſeminio.

SEMINO, nas, [*Seminare*] σπείρω, φυτεύω, notæ ſignificationis. Dicimus autem: Seminatur hordeum, & Seminatur ager hordeo: ſicut Spargitur humor, & Spargitur ueſtis humore. Col. li. 2. c. 9. Seminari debet hordeum poſt æquinoctium. Idem li. 2. c. 8. Ne ſeminarentur agri. Semino, pro gigno. Virg. 6. Æn. Quale ſolet ſiluis brumali frigore uiſcum Fronde uirere noua, quod non ſua ſeminat arbos. Col. li. 6. ca. 24. de tauris. Vnumq; marem quindecim uaccis ſufficere abunde eſt, qui ubi iuuencam ſuperuenit, certis ſignis comprehendere licet, quem ſexum generauerit: quoniam ſi parte dextra deſiluit, marem ſeminaſſe manifeſtum eſt: ſi læua, fœminam. Plaut. in Amph. Alter decumo poſt menſe naſcetur puer, Quàm ſeminatus. Seminatio, onis, uerbale, σπορά, ſatio. Varr. 2. de re ruſt. cap. 6. Ad ſeminationem onagrus idoneus, quòd è fero fit manſuetus facilè, & è manſueto ferus nunquam. Seminator, ris, σπορεύς, qui ſerit ſeminat'ue. Ci. 2. de Nat. de. Omnium autem rerum, quæ natura adminiſtrantur, ſeminator, & ſator, & parens, ut ita dicam, atque educator, & altor eſt mundus, omniaq; ſicut membra ſua, & partes ſuas, nutricatur, & continet. Per tranſlationem ſignificat ſpargo, diuulgo, διασπείρω. Lact. li. 4. Et cultum Dei per totam terram ſeminaret. Huius compoſita ſunt, Diſſemino, & Inſemino. de quibus ſupra ſuis locis.

SEMINECES, ἡμιθανεῖς, ſemimortui: proprieq; de iis dicitur, qui graui uulnere accepto, morti ſunt uicini. Liu. 9. Bel. Pun. Tandem poſtquam ii, qui circa regem ſeminecem reſtantem, deinde pilo terræ affixum pugnabant, obruti telis occubuerunt. Ibidem li. 3. Seminecem eum ad Cannas in aceruo cæſorum corporum inuentum curatumq; benigne etiam cum donis Annibal domum remiſerit. Ouid. 1. Met. Atque ita ſemineces partim feruentibus artus Mollit aquis: partim ſubiecto torruit igni.

SEMINVDVS, p. p. [*Mezzo ignudo*] ἡμίγυμνος, adiect. Liu. 9. ab urb. Primi conſules prope ſeminudi ſub iugum miſſi: tum ut quiſque gradu proximus erat, ita ignominiæ obiectus.

SEMIOBVLVS, [*Mezzo denaro*] ἡμιωβόλιον, oboli dimidium, & per tranſlationem quæuis res uiliſſima.

SEMIPAGANVS, ni, pen. pro. adiect. Perſi in prol. Ipſe ſemipaganus ad ſacra uatum carmen affero noſtrum.

SEMIPATER, (quod hic corrupte legebatur) uide Semicaper.

SEMIPES, penult. corre. ſemipedis, & penult. correpta maſculin. gen. [*Mezzo piede di miſura*] ἡμιπόδιον, menſura dimidiata pedis, hoc eſt digitorum octo. Plin. lib. 12. cap. 19. Calix colos triplex. Cum primum emicat, candidus pedali menſura, deinde rubeſcit addito ſemipede ultra nigricans.

SEMIPEDALIS, ſemipedale, p. p. [*Cio che tiene la miſura di mezzo piede* ἡμιποδιαῖος] quod dimidii pedis longitudinem habet. Pli. l. 13. c. 4. Semipedales ramorum relinquentes muncos. Idẽ li. 36. c. 25. Materia craſſitudine ſemipedali ad regulam & libellam exigitur.

SEMIPLACENTINVS. Cic. in Piſo. Cum eſſes interrogatus, quid ſentires de conſulatu meo, grauis auctor, Calatinus credo aliquis, aut Africanus, aut Maximus, & non Ceſonius ſemiplacentinus Caluentius, reſpondes, altero ad frontem, &c.

SEMIPLAGIVM, gii, ἡμιδίκτυον, parum rete.

SEMIPLENVS, plena, plenum, [*Mezzo pieno*] ἡμιπλήρης. Liuius 5. Bel. Punici. Qui improuiſo adorti ſemiplenas ſtationes, & adapertas fores portæ, qua paulò ante excurrerant armati, haud magno certamine Naſſum capere. Semplenæ nares, Cice. 7. Verri. Semiplenæ ſcrobes, Columel. lib. 5. cap. 5.

SEMIPVTATVS, a, um, [*Mezzo tagliato, bruſcato*] Virg. 2. Eclo. Semiputata tibi frondoſa uitis in ulmo eſt.

SEMIPLOTIA, ſoleæ quibus utebantur in uenando, quo planius pedem ponerent.

SEMIQVINARIA diuiſio, πενθημιμερής, cæſuræ genus, cum poſt duos pedes relinquitur ſyllaba, partem orationis terminans: ut, Arma ui-rumq; ca-- uuno- Dicta Semiquinaria, quod cõſtet ex duobus pedibus & ſemiſſe: quod eſt dimidium quinque pedum. Semiſeptenaria autem diuiſio, ἑφθημιμερής, dicitur, cum poſt tres pedes ſimiliter relinquitur ſyllaba partem orationis terminans: ut Arma uirumq; ca-- uuno Tro-- iæ.

SEMIRAMIS, mis, uel Semiramidis, Σεμίραμις, fuit Nomen Aſſyriorum reginæ, Nini regis uxoris, mulierum omnium, quarum memoria ad nos peruenit, clariſſimæ, quæ poſt uiri obitum, quod intelligeret aſſyrios grauatè mulieris imperium paſſuros, diſſimulato illius obitu, perſonam eius aſſumpſit, donec Ninus filius adoleſceret, regnoq; adminiſtrando idoneus fieret. Hæc & Babilonẽ muro laterício cinxiſſe dicitur, & ſubactis uicinis regni ſui terminos latiſſime propagaſſe. Verum eadem tam portentoſæ libidinis fuiſſe traditur, ut & filii concubitum experierit, & equum uſq; ad coitum adamaſſe dicatur. De hac Plutarchus in Apophthegmatis ſic ſcribit, Semiramis ſepulcro, quod ſibi conſtruxerat, hanc addidit inſcriptionem. Quicunque rex pecuniis indiguerit, patefacto monumento, quod uoluerit, accipito. Qua ſpe adductus Darius, ſublato lapide, pecuniarum nihil inuenit, ſed alias reperit litteras in hanc ſententiam: Ni malus uir eſſes, ac numis inſatiabilis, cadauerum loculos non moueres. Semiramis, lingua Syriaca, auem ſignificat. Namq; ab auibus adhuc infans nutrita dicitur. Scribit Valerius Maximus, lib. 9. ca. 3. Aliquando cum circa cultum corporis occupata eſſet, & nunciaretur ei Babylonem defeciſſe, ſoluta adhuc altera parte crinium, protinus ad eam expugnandam cucurriſſe, nec prius decorẽ capillorum redegiſſe in ordinem, quàm tantam urbem in ſuam poteſtatem reſtituiſſet. Exercitum ipſius ſic deſcribit Suidas: πεζοὺ μὲν μυριάδας, ὁ δὲ ἱππικοὶ δὲ ἱππεῖς, δρεπανηφόρων δὲ ἁρμάτων μυριάδας δέκα. αὐτῷ δὲ ἐπὶ καμήλων μαχομένων τὸ ἴσον πλῆθος. ἄλλων δὲ καμήλων, ἐς ὅ τι χρὴ ἔχω δέομαι, μυριάδας εἴκοσι, βύρσαις δὲ βοῶν ἐσκευασμένων εἰς τριακοσίας μυριάδας. ναῦς δὲ ἐν Βάκτροις ναυπηγηθῆναι τρισχιλίας: Id eſt, Peditatus centum millia, equitatus centum myriades, falcatorum autem curruum decies decem millia. Virorum in camelis pugnantium par numerus. Aliorum uero camelorum (ad quodcunque indigebat opus) uicies dena millia. Terga uero boum excoriatorum tricies dena millia. Naues uero in Bactris fabricatæ ter mille. Et multa alia, quæ proſequitur admiranda.

SEMIRASVS, a, um, [*Mezzo raſo.*] Catul. Epig. Cum deuolutum ex igne proſequens panem, A ſemiraſo tonderetur uſtore.

SEMIREDVCTVS, adiect. Ouid. 2. de Arte: Ipſa Venus pubem, quoties uelamina ponit, Protegitur læua ſemireducta manu.

SEMIREFECTVS, [*Mezzo rifatto*] adiect. Oui. epi. 7. Et ſocii requiẽ poſcunt: laniataq; claſſis Poſtulat exiguas ſemirefecta moras.

SEMIRVTVS, a, um, pe. c. [*Mezzo rotto*] quaſi ſemidirutus. Liu. 2. Bel. Mace. Purgato loco, qui ſtrage ſemiruti muri cumulatus erat, turrim ingentis altitudinis, magnam uim armatorum multiplici tabulato portantem, promouit. Lucre. li. 1. At nunc ſemirutis pendent quod mœnia tectis.

Semis,iſſis,[*Mezzo,la metà*]ἡμίλιτρον,pondus ſiue menſura ſex unciarum,quaſi ſemias.Semi autem pars eſt indeclinabilis,qua extra compoſitionem non utimur:idemq; ualet quod dimidiatum.

Semisenex,pen.cor.[*Mezzo uecchio*]uel Semiſeneus,antique.Pla. in Mil.O Lepidum ſemiſeneum,ne ſi quas memorat uirtutes habet:Atque equidem plane eductum in nutricatu Venereo.Alii legunt ſemiſenem.

Semisplenaria divisio,uide ſupra Semiquinaria.

Semisepultus,[*Mezzo ſepulto*]adiect. Ouid.epiſt.1.Semiſepulta uirû curuis feriuntur aratris Oſſa:ruinoſas occulit herba domos.

Semisomnus,a,um,[*Quel che ſi riſueglia con il ſonno a gli occhi*]uix dum experrectus, Ci.ad Marium li. 7.Cum illi interea,qui te iſti reliquerunt, ſpectarent communes mimos ſemiſomni. Liu. 9.ab urb.Fuga cuncta cõplentur,portæq; à ſemiſomnis,ac maxima parte inermibus retringuntur. Tacit.li.1.Sine uulnere milites,qui ſemiſomnos, inermes , aut palantes ceciderant.Semiſomnis,mne, idem.Cice.7.Ver.Confirmant ipſi ſe,cum is etiam tum ſemiſomnis ſtuperet:arma capiunt:totum forum,atque inſulam,quæ eſt urbis magna pars,complent. Liu.7.Bell.Mace. Pedites uero ordinati,& præparati,ſparſos per negligentiam , & ſemiſomnes propè adorti ſunt:cedes paſſim fugaq; per campos facta eſt.

Semisonarius,lege Semizonarius.

Semisopitus,miſopita,miſopitum,penultima product. idem quod ſemiſomnis. Liu. Bel.Pun. Pars ſemiſopitos hoſtes cædunt, pars ignis eſcas ſtramento arido tectis iniiciunt.Oui.1.Amo.Eleg.14. Purpureo iacui ſemiſopita toro.

Semispathium,thii,[*Mezza ſpada,uerdugo*]ἡμισπάθιον, breuior enſis,quaſi dimidiata ſpatha.

Semisupinus,a,um,Mart.li.6.At tu multa diu dicis,uitreiſq; tepentem Ampullis potas ſemiſupinus aquam.Ouid.3.de Arte:Cum iacet in dexterum ſemiſupina latus.

Semissis,[*Mezza libra*]eſt dimidia pars aſſis, hoc eſt,unciæ ſex. Cic.ad Att.lib.15.Sed ſicubi inciderit de Tulliano ſemiſſe, Maximam adhibebis,ut ſcribis. Ad monetam quoq; refertur,ut ait Budæus.quemadmodum triens & quadrans. Cice. pro P.Sextio:Sed ab uno gladiatore innumerabilia alia noua conſcriberentur:ut remiſſis ſemiſſibus & trientibus, quinta prope pars uectigalium tolleretur.

Semissis homo,[*Mezz'huomo,di poco prezzo,uile*]ἡμιοβολιαῖος,i. nullius pretii,& uix ſemiſſe æſtimandus.Vati.Cic.li.5.Simul uero ſemiſſis homo contra me arma tulit.

Semissis uſura,dicitur quoties de centum numis ſenos numos uſuræ nomine quotannis percipimus. Capitolinus in Alexandro. Trientarium fœnus ait eum,ut æquiſſimum , & leuiſſimum exercuiſſe,ad uſum reipub.Plin. lib.14.cap.4.Ex his tamen uſuræ multiplicatæ ſemiſſibus.

Semita,,tæ,pen.cor.[*Sentiero,calle,uiatello*]ἀτραπός,uia arcta,& anguſtior,diuerſa à uia plauſtorum. Cæſ.7.Bell.Gall.Ac ne ſingulari quidem homini unquam eo tempore anni ſemitæ patuerant. Vir.9.Æn.Rara per occultos ducebat ſemita calles.Semitam pro uia dixit.Cic.4.Verr.Attendite. iam intelligetis, hanc pecuniam qua uia modo uiſa eſt exire ab iſto, eadem ſemita reuertiſſe.Hor. 1.epiſt.Et fallentis ſemita uitæ.

Semitarius,qui ſemitas percurrit.Catul. ad contubernales: Omnes puſilli,& ſemitarii mœchi.

Semito,ſemitas,ſemitare, eo modo dictum, quo Limito , limitas. Plin.lib.17.cap.22.Vineas limitari decumano XVIII. pedum latitudinis ad contrarios uehiculorum tranſitus,aliiſq; tranſuerſis limitibus demum pedum diſtingui per media iugera.Aut ſi maior ſit modus totidem pedum cardine,quot decumano limitari.Semper uero quintanis ſemitari,hoc eſt,ut quinto quoque palo ſingulæ iugo paginæ includantur.

Semitogium,gii,[*Mezza ueſte,toga*]ἡμιτήβεννος, breuis , & quaſi dimidiata toga: à quo Semitogatus.

Semitritus,ta,tum penult. produ.Columel. lib.1.cap. 6.Huic autem nubilarium applicari debet, maximeq; in Italia propter inconſtantiam cæli,quo collocata ſemitrita frumenta protegantur, ſi ſubitaneus imber inceſſerit.

Semivietus,a,um,pe.p.mollis,flaccidus.Col.li.12.cap.16.Alii ſoliis uitigineis, nõnulli plataninis ſemiuietas uuas contegunt,& ita in amphoras recondunt.

Semivir,ri,[*Mezzo huomo*]ἡμίανδρος,mollis,effœminatus,ſpado, Eunuchus.Liu.3.Bel.Mace.Errare ait homines,qui tam atrocem cædem pertinere ad illos ſemiuiros crederent.Pli.lib.11.cap.49. Teſtes homini tantum iniuria aut ſponte naturæ franguntur:idq; tertium ab hermaphroditis & ſpadonibus ſemiuiri genus habẽt. Virg.4.Æne.Et nunc ille Paris cum ſemiuiro comitatu.Ouid.4. Meta.Quiſquis in hos fontes uir uenerit, exeat inde Semiuir, & tactis ſubito molleſcat in undis.Eſt etiam hoc Centaurorum epitheton,quos Poetæ fabulantur anteriore ſui parte homines,cetera equos fuiſſe. Idem de Centauro Neſſo,Epiſt.9.Semiuir occubuit ui, Lerniferoq; ueneno Neſſus, & infecit ſanguis equinus aquas.

Semivivus,a,um,p.p.[*Mezzo uiuo*]ἡμίζωος,idem quod ſemimortuus.Cice.3.Ver.Ibi hominem ingenuum, domi nobilem, popu. Rom. ſocium atque amicum fumo excruciatum, ſemiuiuum reliquit.Idem pro Seſt.Et cum erat reclamatum ſemiuiuis mercenariorum uocibus popu.Rom.negare dicebat.

Semiuncia,ſemunciæ,aut potius Semuncia,[*Mezza oncia*]ἡμιούγκιον)dimidia uncia.Perſius:Sed nullo ture litabis,Hereat in ſtultis breuis ut ſemuncia recti.Liu.4. Bel.Mace.Nequa mulier plus ſemuncia auri haberet:neu ueſtimento uerſicolori uteretur.Ci.pro Cecin.Facit hæredem ex deunce & ſemuncia Cecinnam.Semuncialis,le,quod mẽſuram,pondus,uel ualorem ſemunciæ exæquat. Pli.li.33.ca.3.Mox lege Papiriana ſemunciales aſſes facti.Semunciarius,a,um,idem quod Semuncialis.Liu.7.ab urb.Idem otium domi,foriſq; manſit,T. Manlio Torquato, C. Plautio ſecundum conſulibus:ſemunciarum tantum ex unciario fœnus factum.

Semivocales,ἡμίφωνα,dictæ ſunt ſex numero conſonantium,quaſi dimidium uocalium ſonum habentes.

Semiustulatus,a, um,idem quod Semiuſtus. Cic. pro Mil.Tu P. Clodii cruentum cadauer eieciſti domo,tu in publicum eieciſti, tu ſpoliatum imaginibus,exequiis, pompa,laudatione , infeliciſſimis lignis ſemiuſtulatum nocturnis canibus dilaniandum reliquiſti.Semiuſtulandus,a,um.Sue.in Tib.ca.75.Corpus ut moueri à Miſeno cœpit,conclamantibus pleriſque Atellam potius deferendum,& in amphitheatro ſemiuſtulandum,Romam per milites deportatum eſt,crematumq; publico funere.

Semiustus,a,um,[*Mezzo arſo,arſo d'intorno*]ἡμίφλεκτος, dimidia parte uſtus.Et Semuſtus,pro Semiuſtus. Cic.in Ant. Ipſæ faces, quibus ſemiuſtum latus iſtius eſt.Ouid.4.Faſt.Semuſtamq; facem uigilata nocte uiator Ponet , & ad ſolitum ruſticus ibit opus. Vir.3.Æn. Fama eſt Enceladi ſemuſtum fulmine corpus Vrgeri mole hac.Robora ſemuſta,Lucan.l.8.Membra ſemuſta,Idem li.9.

Semizonarius qui ſemizonia,ſiue ſemicinctia conficit.Plaut.Aul. Strophiarii aſtant,ſemizonarii.

Semodius,dii,[*Mezzo mozzo*]ἡμιμέδιμνος, quaſi ſemis modius. Iuu Sat.14.Et tamen uno Semodio ſcobis hæc emundat ſeruulus unus.Mar.li.7. Semodiuſq; fabæ cum uimine Picenarum. Col. li. 2.cap.11.Quòd eadem quatuor modiis,nonnunquam & tribus,interdum etiam duobus ac ſemodio iugerum occupat.

Semoveo,ſemoues,pen.cor.[*Leuare uia*]ἀπομακρύνω,ſeorſum moueo. Plau.in Aſin. Culpa tua iſtæc, quæ diſcipulum ſemidoctum abs te ſemoues.Cic.de Aruſp.reſp. Itaque qui antea uoce præconis à liberis ſemouebantur,tuis ludis,non uoce, ſed manu liberos à ſe ſegregabant.Ter.in An.Iam ferme moriens me uocat. Acceſſi:uos ſemotæ,nos ſoli.

Semper,[*Sempre,d'ogn'hora*]ἀεί,aduer.temporis.Ter.in An.Recte ego ſemper fugi has nuptias.Cic.Tuſc.Moueri quod ſemper.

Semperlenitas,atis,unica dictio eſt apud Tere.in And. Aut certe duæ per ſubunionem coniunctæ. Verba Terentii ſunt hæc:Et heri ſemper lenitas,uerebar,quorſum euaderet.

Sempervivum,ui,[*Semperuiua*]herba,quæ Græce ἀείζωον dicitur utroque nomine à perpetua uiriditate deducto. Herba hæc folio eſt carnoſo, leni,atque oblongo. Duo eius genera ſunt. Maius in fictilibus uaſculis ſeritur,quod aliqui Buphthalmon, à ſimilitudine:hoc eſt,bouis oculum uocant. Βοῦς enim bos, ὀφθαλμός,oculus.Alii ζωόφθαλμον,hoc eſt, animalis oculum. Alii Hypogeſon, quoniam fere in ſubgrundii naſcitur.Alterum genus eſt minuſculum quod Erithales uocatur,quaſi amor floreſcens,θάλλω,enim floreſco ſignificat. Idem Trithales, quòd ter floreat.Item Chryſothales,quòd aureum florem producat . Naſcitur in parietinis & petris. Latini utrunque genus Sedum appellant.Vide Plinium lib.25.cap.13.

Sempiternus,a,um,[*Sempiterno*]ἀτελεύτητος, quaſi ſemper æternum,perpetuum,& ſemper durans.Plau.in Merc.Homo me miſerior nullus eſt æque,opinor:neque aduerſa cui plura ſint ſempiterna.Terent.in And.Ego uitam deorum propterea ſempiternam eſſe arbitror,Quod uoluptates eorum propriæ ſunt.Ci. Luc. lib. 5.Neq; autem ego ſum ita demens,ut me ſempiternæ gloriæ per eum commendari uelim.

Sempronius Gracchus,pater fuit Tiberii,& Caii Gracchorum.Vide Plutarch.in uita Gracchorum.

Sena,inſula in Britannico mari,aduerſa littoribus Galliæ. Auctor Pomp.lib.3.Eſt & nomen ciuitatis inclytæ in Tuſcia , octingentis à Roma ſtadiis diſtans:quam Brennus Gallorum dux pro ſenibus, ualetudinariiſq;,& armentis extruxit, anno ante Christi aduentum trecenteſimo ſexageſimo ſecundo.

SENACVLVM,[*Palazzo di Conſiglio*]βουλευτήριον,ubi ſenatores conſultandi gratia conſiſtebant. Val.Max.ſcribit, Senatum apud ſenaculum habitare conſueuiſſe,ut cum ad Curiam uocaretur,præſto adeſſet.Fuerunt autem tria ſenacula Romæ. Vnum ubi nunc eſt ædes Concordiæ,inter Capitolium & forum,in quo ſedebant magiſtratus,de republica cum ſenioribus deliberantes.Alterum ad portam Capenam.Tertium intra ædem Bellonæ.Auctor Nicoſtratus l.de Senatu habendo. Feſtus:Senaculum, locus ſenatorum.

SENARIVS,a,um,[*Numero di ſei*]ἑξαῖος,quod conſtat ſex rebus,ut Senarius numerus Hinc Senarii uerſus,qui & Senarioli dicti ſunt à ſex pedibus.Cic.li.5.Tuſc.Tenebam enim quoſdam Senariolos, quos in eius monumento eſſe inſcriptos acceperam,qui declarabant in ſummo ſepulcro ſphæram eſſe poſitam cum cylindro.

SENATORES,[*Senatori*]βουλευταί,inquit Plutarchus in problematibus,alios Patres uocant, alios Patres conſcriptos, quia primis à Romulo lectis alii additi, & conſcripti: uel quia qui ſententiam dicunt,conſcripti ſunt: qui non ſolum patres uocati ſunt,ſed cum additione Patres conſcripti.Cice. Poſt. Cum CCCCX. ſenatores eſſetis. Vlp.de Sena.l.Nuptæ.dicit:Senatores eſſe,qui à patriciis, & Conſularibus uſque ad omnes illuſtres uiros deſcendunt,quia hi ſoli in ſenatu dicere ſententiam poſſunt : appellatiq; ſunt ab ætate prouecta,quòd tales in principio in ſenatum electi fuere. Sed & à ſinendo dici poſſunt ſenatores,quoniam ipſi agendi facultatem dabant.

SENATORIVS,ia,ium,[*Coſa da ſenatore*]βουλευτικὸς,quod eſt ſenatoris:ut,Senatoria dignitas,Senatorium cōſilium.Ci.3.Ver. Remp. ſenatorio conſilio maxime poſſe defendi.Tacit.li.15.& Viuianus Annius gener Corbulonis,nondum ſenatoria ætate,ſed pro legato quintæ legioni impoſitus.Ci.pro Flac.Lyſanias adeptus eſt ordinem ſenatorium.

SENATVS.ſenatus,& ſenati,[*Senato,palazzo di conſiglio,congregatione di uecchi*]βουλὴ,γερουσία,à ſenectute,uel à ſinendo,quia magiſtratibus non plus licebat,quàm ſenatus permitteret.Et ſignificat tā locum in quem ſenatores conueniunt,quàm ipſos ſenatores.Cic. pro Sex.Senatus princeps ſalutis mentisq; publicæ. Cogere ſenatum,eſt conſules,& ſenatores in conſilium conuocare . Conuocare,uel uocare ſenatum,idem.Efficere frequentem ſenatum,eſt fere omnes ſenatores cogere. Senatum haberi,eſt cogi.Senatus erit:id eſt,conuocabitur,cogetur.Senatus mitti,aut dimitti dicitur,cum datur facultas ſenatoribus abeundi domū. Senatus diſcedit,cum ſenatores à conſule miſſi facti domum abeunt.Senatum cooptare,eſt ſenatum conſtituere.In ſenatum legere aliquē,eſt ipſum ſenatorem facere.In ſenatum uenire,aliquādo eſt ſenatorem fieri.Mouere ſenatu, & ex ſenatu reiicere, idem. Senatum extinguere,eſt ſenatus auctoritatem,& dignitatem deprimere,uel tollere.Senatum conſilii in cor conuocare,dixit Plautus in Amphit. quod eſt conſulere apud ſe,quid agendum ſit. Huc, inquit,conceſſero,dum mihi ſenatum conſilii in cor conuoco.

*SENATVS. primi ſententias in ſenatu à conſule rogabantur conſules deſignati: ſi modo poſt conſularia comitia ſenatus haberetur: ſin ante,rogabat conſul arbitratu ſuo, non quem uellet ex omni ſenatorum frequentia, ſed quem uellet è numero conſularium. & antiquæ conſuetudini dabatur. ut, quem ordinem interrogandi ſententias conſul calendis Ianuariis inſtituiſſet,eum toto anno conſeruaret.quo ordine, Cæſar,neglecto, primum Pompeium poſt affinitatem conſul rogare ſententiam cœpit,cum antea Craſſum ſolitus eſſet.Quoniam autem deſignati conſules fuiſſent, ii ſententiam primi rogabantur:uenit in mentem,quæri poſſe,uter ipſis deſignatis prior rogaretur.nec difficile eſt quærenti reſpondere.nam me quoque olim ex ipſa re in eundem dubitationem adductum,& aliquandiu hærentem,obſeruatio uetuſti moris expediuit.Sciendum igitur;ſiue patricius,& plebeius, ſiue duo plebeii deſignati conſules eſſent, qui priore loco declaratus eſſet conſul,eum in magiſtratu priorem quoque ſententiam rogaſſe: ideoq; rogauit in re Catilinaria non C.Antonius,ſed M. Cicero, quia conſul priore loco declaratus.nam genere pares erant,uterque plebeius.& lib.1 epiſt.ad Att.rogat ſententiam M.Pupius Piſo conſul,ex familia plebeia;M. Valerius Meſſalla, etſi patricius, tamē nō rogat.plebeius igitur anteponitur patricio:cur?quia priore loco declaratus conſul.Vter in magiſtratu prior rogaret,oſtendi.quo coniicitur, & uter rogaretur,cum deſignati eſſent.

Legitimi habendo ſenatui dies erant,calendæ, nonæ , idus. reliquis diebus,modo comitiales non eſſent,haberi quidem ſenatus poterat;ſed certus neque lege,neque ſtatutus erat dies. poſitum id erat in uoluntate magiſtratuum. Animaduerſione dignum eſt, quod legendo obſeruauimus: qui ex equeſtri ordine ſenatoriæ dignitatis ad gradum aſcendiſſent,eos inter ſenatores quidem eſſe cenſos,ut, ſiquid ordine ſenatorio minus dignum admiſiſſent, ſenatu mouerentur;uerum eoſdem, cum deinde equitum centuriæ adcognoſcerentur,inter equites,quandoquidem ipſi quoque equum publicum haberent, citatos eſſe, ut, ſi flagitium ullum, quod in equite Romano dedeceret, feciſſent , equum publicum amitterent.patet hoc apud Liuium duorum cenſorum exemplo, Neronis,& Salinatoris: quorum alter alteri,cum cenſus equitum ageretur,equum ademit:quos tamen ante,cum ſenatorum cenſus ageretur,in recitandis ſenatorum nominibus eſſe lectos,dubitari non poteſt.Atque ego,huius generis ciues,minime crediderim,ſua manu,ut ceteros equeſtris ordinis,equum per forum traduxiſſe.proprius enim eorum cenſus non in equeſtri,ſed in ſenatorio erat ordine;nec equeſtris ordinis,ſed ſenatorii dicebantur;nec ideo,quòd equeſtris eſſent ordinis,quem,adepti ſenatorium,amiſerant,ſed quia equum publicum haberent, inter equites citabantur.qui uero in ſenatum,etſi nondum a cenſoribus lecti iure tamen magiſtratus,quem aut gererent,aut geſſiſſent, aditum haberent;eos uideo, ſi equites eſſent,equum publicum inter ceteros equeſtris ordinis ciues ante cenſores per forum traduxiſſe,nec inter ſenatores, cum tamen irent in ſenatum,eſſe lectos. quod de Pompeio,qui poſtea cognomentum Magni eſt adeptus, Plutarcho traditum obſeruauimus.is enim eques adhuc,nondum in ſenatum lectus, conſul ob uirtutem ac ſingularia in rempub. merita legitimam,ætatem creatus (ſoluebantur enim legibus boni uiri)equum publicum ipſe ad cenſores adduxit : præclarumq; fuit populo Romano ſpectaculum,conſulem ſua manu equum publicum ducentem intueri. Atque hæc, quæ diximus de ciuibus Romanis, & ex equeſtri ordine, & ex plebe in ſenatum lectis,ita tradimus, ut ad reip. tempora ſpectemus.nam regum ætate ſolis patriciis curia patuit:cum tamen,quod Dionyſius Halicarnaſſeus docet,non omnes patricii ſenatores eſſent,ſed alii ſenatores,alii equites,alii de plebe.ut uere diceres: ſenator eſt,ergo patricius: non contra:patricius eſt , ergo ſenator. & quanquam ex familiis tum patriciis,tum plebeiis ſenatus conſtaret, ueteres tamen ita locutos animaduerti, ut de uniuerſo plane ſenatu nobilitatis nomen uſurparent:quia ſcilicet ſummus ordo ſenatus eſſet,eūq; adepti præter ceteros nobiles eſſe uiderentur:quandoquidem ob uirtutem,quæ nos ſola nobiles, ſola patricios,ſola reges uere facit, dignitas illa mandaretur.

SENATVSCONSVLTVM,ti,[*Senato,conſulto,deliberatione del Senato*]βούλευμα,τὸ διαβεβουλευμένον,id eſt,ſenatus ſentētia.Quod fiebat aut per rogationem,cum rogabatur unuſquiſque ſententiam,quā uerbis efferebat:aut per diſceſſionem,quando plerique idem ſentientes,in unam partem pedibus ibant,ſicut teſtatur Gellius lib. 3 c.18. Flauius Vopiſcus de Aurel.Deinde aliis manum porrigentibus,aliis pedibus in ſententiam euntibus, pleriſque uerbo conſentientibus,conditum eſt ſenatuſconſultum.

SENECA,σενέκας,natione Hiſpanus fuit,patria Cordubenſis, Academicus Philoſophus,& Neronis præceptor: à quo diuitiis ingentibus auctus,cum in Piſonianæ coniurationis ſuſpicionem ueniſſet, eiuſdem iuſſu inciſis uenis mortem obiit.Fuit & alter Seneca,Tragicus Poeta,cuius fabulæ decēm ad nos peruenerunt.Vtriuſque meminit Sidonius Apollinaris ad Felicem

Non quod Corduba præpotens alumnis.
Facundum ciet,hic putes legendum,
Quorum unus colit hiſpidum Platona,
Incaſſumq; ſuum monet Neronem.
Orcheſtram canit alter Euripidis,
Pictum fæcibus Æſchylum ſecutus,
Aut plauſtris ſolitos ſonare Theſpin.
Qui poſt pulpita trita ſub cothurno
Ducebat olidæ patrem capellæ.

SENECIO,onis,ἠριγέρων, herba eſt cauliculo cubitali , ſubrubro,foliis cōtinuis,diuiſura erucæ, ſed multo minoribus,floribus luteis qui celeriter in pappos uaneſcunt capillorum modo caneſcentes, idq; potiſſimum uere,unde & Erigeron à Græcis appellatur.Fuit item hoc Oratoris cuiuſdam cognomen Neronis tempore , qui quòd omnia grandia affectaret,per iocum pro Senecione Grandio dicebatur.Vide Senecam Suaſoriarum lib. 1.

SENECTVS , ſenectutis , & Senecta , ſenectæ , [*Vecchiezza*]γῆρας, in eodem ſenſu accipiuntur , pro ſenum ætate . Terentius in Phormione : Senectus ipſa eſt morbus. Eſt autem Senectus , ſexta hominum ætas:unde & Senes à ſenario numero quidam dictos exiſtimant. Ætas enim prima incipit ab Infantia, nomen à non fando accipiens. In ea enim ætate non fatur homo:aut ſi fatur, imperfectus eſt eius ſermo.Secunda pueritia,cuius pars eſt Pubertas,uſq; ad XIIII annum . Tertia Adoleſcentia.Quarta Iuuenta. Quinta Virilis ætas.Sexta ſenectus, cuius pars eſt Ætas decrepita. Alii tamen Senes:à ſegnitie dictos malunt, quòd tardi ſint,& ad res gerendas inutiles . Alii rurſus à mortis uicinitate appellatos contendunt, quaſi ſemineces . Cicero in Topic. Senectus eſt

occaſus

occaſus uitæ. Iuuen. Saty. 9. Obrepit non intellecta ſenectus. Cic. de Senectute. Ædepol ſenectus ſi nihil quicquã aliud uitij apportet ſecum, cum aduenerit: unum id ſatis eſt, Quod diu uiuendo multa, quæ non uult, uidet. Virg. 1. Georg. Populatq; ingentem farris aceruum Curculio, atque inopi metuens formica ſenectę. Ouid. 3. de arte. Venturæ memores iam nunc eſtote ſenectæ. Senectus præterea dicitur pellis, quam uerno tempore ſerpentes exuunt, quæ a Græcis, γῆρας, a nobis etiam Vernatio dicitur: unde & Senectutem exuere dicuntur. Pli. lib. 8. cap. 30. Angues eodem modo, & ſtelliones ſenectutem exuere, eamq; protinus deuorare, præripientes comitiali morbo remedia.

SENECTVS, a, um, γηραλέος, idem, quod ſenilis: ut, Membra ſenecta. Lucr. li. 3. Quid'ue foras ſibi uult membris exire ſenectis. Ætas ſenecta. Plaut. Aul. Video hercle ego te me arbitrari Euclio hominem idoneum, Quem ſenecta ætate ludos facias haud merito meo. Senectum corpus Saluſt. lib. 4. Hiſto. Omnes, quibus ſenecto corpore animus militaris erat.

SENEO, ſenes, ſenui, & Seneſco, ſeneſcis, [*Eſſere uecchio, inuecchiarſi*] γηράσκω, ſenex fio. Catul. Nunc placida ſenet quiete. Pli. li. 6. ca. 4. Fœminas gigni celerius, q̃ mares, ſicut celerius ſeneſcere. Vnde & Cōſeneſco, de quo ſupra ſuo loco. Seneſcit ciuitas ocio, id eſt, ocio torpeſcit. Seneſcunt conſilia, cum nimia diuturnitate, & mora uana fiunt. Seneſcere fama dicitur, cum tempore minuitur. Seneſcit hyems, declinat. Seneſcit laus, id eſt, deflorеſcit. Seneſcit morbus: id eſt, remittitur, relaxatur. Seneſcunt uitia, abolentur.

SENEX, huius ſenis, [*Vecchio*] γέρων, πρεσβύτης, dictus uidetur quaſi ſeminex, quod acta maiori ſuæ ætatis parte, iam morti propinquior fit. Et eſt generis communis ſecundum Priſcianum. Cice. de Senec. Senex ſtultus, credulus, obliuioſus. Tibullus li. 1. Eleg. 6. Commemorant merito tot mala ferre ſenem. Loquitur de meretrice uetula. Huius genitiuus eſt Senis, olim etiam Senicis ſecundum analogiam. Plaut. in Ciſtel. Vos negocioſi ſenicis ſoletis eſſe. Comparatiuum eſt Senior, quod ualde ſenem ſignificat. Ouid. lib. 12. Metam. Tum ſenior, quamuis obſtet mihi longa uetuſtas, Quinctil. de Iſocrate. Eo nanque ſeniore (octauum enim & nonageſimum compleuit annum) præcipere Ariſtoteles pomeridianis ſcholis cœpit. Capitur quandoque etiam Senior pro magis ſene. Seneca. Epiſt. 75. Quemadmodum ex duobus ſapientibus qui ſenior deceſſit, non eſt beatior eo, cuius inter pauciores annos terminata eſt uirtus. Eſt & Senior, generis communis, in obliquis uero communis trium generum. Senes uocantur, quantum ad priuatam ipſorum uitam, quòd uſque ad ſenilem ætatem uixerunt. Veteres quantum ad publicum tempus, quòd alia ætate uixerunt, etiamſi ad ſenium non peruenerunt: Vtrique Antiqui dicuntur, ſed magis ueteres, quàm ſenes. Seniores, pro Senatu aliquando dicuntur, quoniam ex prouectioris ætatis hominibus legi ſolet Senatus. Liuius 4. Bell. Macedo. Scriptum erat, Ariſtonem priuatim ad neminem, publicè ad ſeniores (ita Senatum uocabant) mandata habuiſſe.

SENILIS, & hoc, le, γεροντικός, γηραλέος, quod ad ſenem pertinet. Cic. 1. de Diuin. Is autem Tages, ut eſt in Libris Hetruſcorum, puerili ſpecie dicitur uiſus, ſed ſenili fuiſſe prudentia. Ouid. 1. de Pont. Iamq; meos uultus ruga ſenilis arat. Cice. pro Seſt. Te ſororis filius Poſthumius, adoleſcens grauis, ſenili iudicio notauit. Ouid. 5. Meta. Hyems ſenilis tremulo uenit horrida paſſu. Seniliter, aduerbium: ut, Tremere ſeniliter, Quinct. lib. 1. cap. 11.

SENI, ſenæ, ſena, à Sex. Cic. 4. Verr. Ab iſto & præco qui uoluit iſtum ordinem precio mercatus eſt, & pueri annorum ſenum ſeptenūq; denum Senatorium nomen nundinati ſunt. Anni decies ſeni, id eſt, ſexaginta, Ouid. 5. Faſt.

SENIO onis, ἑξίτης, latus tali ſex puncta continens, & à ſenario numero dici uidetur: eiusq; iactus perutilis erat. Perſ. Sa. 3. Iure etenim id ſummum, quid dexter ſenio ferret, Scire erat in uoto. Nonnunquam & damnoſus quemadmodum & canis. Erat enim quædam ludi ratio, qua quicunq; aut canem ieciſſet, aut ſenionem, nummum unũ in medium conferre cogebatur, ut eſt uidere in Epiſtola quadam Auguſti apud Suet. Mart. li. 13. Nam mea magnanimo depugnat teſſera talo, Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur.

SENIVM, ſenij. [*Vecchiezza*] γῆρας, idem quod ſenectus: ut Confectus ſenio, apud Plin. lib. 7. cap. 55. Mens ſenio fluxa, Tacitus li. 5. Terentius Eunuch. pro improbo & moroſo ſene poſuit, cum ait: Vt illum dij, deæq; ſenium perdant, qui me hodie remoratus eſt. Senium Lunæ, pro decurſu. Pli. lib. 7. cap. 48. Quidam Lunæ ſenio annum terminabant, ut Ægyptij. Quandoque etiam dicitur tædium, triſtitia, & moleſtia, quòd ſenes omnibus odio ſint. Cicero pro Milone: Tota ciuitas confecta ſenio eſt: ſqualent municipia. Turpilius: Quia odio, ac ſenio mihi nuptiæ ſunt. Næuius Senium fonticum appellat, quaſi nocens, quia ſenectus naturalis morbus eſt, ut inquit Ariſtoteles.

SENNAAR, σεναάρ, campus Babylonis, in quo à Nimbroth Gigante extructa eſt turris illa celſiſſima, diuortio linguarum notiſſima.

SENOGALLIA, σενογαλλία, ciuitas eſt agri Gallici, infra Picenum, teſte Plin. lib. 3. cap. 14. Dicta a Senonibus Gallis, qui eam condiderunt. De hac Silius libro. 8. Et Glanis & Rubico, & Senonum de nomine Sena. Pomponius Mela libro. 2. Senogallia maritima ad Aterni fluminis oſtia.

SENONES, σένονες, populi Galliæ, finitimi Belgis, qui olim urbem Romam incenderunt, & Capitolium obſederunt. Hos Furius Camillus aggreſſus adeo cecidit, ut incendiorum ueſtigia Gallici ſanguinis inundatione deleret. Scribit Verrius referente Feſto, ideo Senones appellari, quia noui uenerunt ex Tranſalpina Gallia, quaſi cænones littera immutata, καινὸς, enim Græce, Latine nouus dicitur.

SENSIBILIS, le, [*Senſibile*] αἰσθητός, fere paſſiue accipitur, pro eo quod ſentiri poteſt, hoc eſt, quod uel auditu, uel uiſu, uel olfactu, uel guſtu, uel tactu poteſt deprehendi. Nonnunquam & actiue, pro eo quod ſenſus facultate præditum eſt, αἰσθητικός. Huius contrarium eſt Inſenſibilis: quo utitur A. Gel. Noct. Atti. lib. 17. cap. 10.

SENSICVLVS, li, ἐνθυμημάτιον, dimin. a Senſus. Quinct. lib. 8. cap. 5. Inde minuti, corruptiq; ſenſiculi, & extra rem petiti.

SENSIFER, ra, rum, ſenſum ferens. Lucre. lib. 3. Ideo concluſa mouebunt Senſiferos motus. Ibidem: Longe ab ſenſiferis primordia motibus errant.

SENSIFICVS, ſenſifica, ſenſificum, αἰσθητήριος, quod ſenſus cauſſam præſtat. Macrob. Spiramentum ſenſificum, ad ſua quæq; loca naturali lege ducentes.

SENSILE, p. c. αἰσθητόν, idem quod Senſibile, hoc eſt, quod ſenſui ſubiectum eſt. Inſenſile, quod ſentiri non poteſt. Lucret. lib. 2. Ex inſenſilibus nec credas ſenſile gigni.

SENSIM, aduer. [*A poco, à poco*] ἐκ προσαγωγῆς, ἠρέμα, idem quod paulatim, ſeu pedetentim. Plau. in Caſi. Senſim ſuper attolle limen pedes noua nupta. Cic. 5. Verr. Quibus rebus non ſenſim, atque moderate, ad iſtius amicitiam arrepſerat: ſed breui tempore totum hominem, totamq; eius præturam poſſederat. Senſim & Repente contraria, Cic lib. 1. Offi. Magis decere cenſent ſapientes amicitiam ſenſim diſſuere, quàm repente præcidere.

SENSVM, ſenſi. Cicero de Oratore: Senſa mentis, & conſilia uerbis exprimere.

SENSVS, [*Senſo ſentimento*] αἴσθησις, facultas animæ, qua obiecta ſenſibilia apprehenduntur. Senſuum autem alii ſunt Exteriores, Viſus, Auditus, Guſtus, Tactus, & Olfactus: Alii interiores, Senſus communis, Imaginatrix, & Memoria. Plin. lib. 10. cap. 69. Ex ſenſibus ante cetera homini tactus, deinde guſtus: reliquis ſuperatur à multis. Aquilæ clarius cernunt: uultures ſagacius odorantur: liquidius audiunt talpæ obrutæ terra, tam denſo, atque ſurdo naturæ elemento. Cic. 2. de Nat. Deo. Guſtatus præclare ſeptus eſt: ore enim continetur, & ad uſum apte, & ad incolumitatis cuſtodiam: omniſq; ſenſus hominum multo antecedit ſenſibus beſtiarum. Differunt autem Senſus & Senſa: nam ſenſus ſunt, facultates ipſæ, quibus ſentimus: Senſa uero, quæ ſentiuntur. Senſus humanitatis. Cic. 3. Verr. Non dubito, quin tametſi nullus in te ſenſus humanitatis, nulla ratio unquam fuit religionis: nunc tamen in metu periculoq; tuo, tuorum tibi ſcelerum ueniat in mentẽ. Idem 7. Verr. An uos quoque hic acerbiſſimus innocentium cruciatus & mæror pari ſenſu doloris afficit? Senſus uitalis. Lucre. lib. 3. Denique ſæpe hominem paulatim cernis obire, Et membratim uitalem deperdere ſenſum: In pedibus primum digitos liueſcere, & ungues: Inde pedes & crura mori: poſt inde per artus Ire alios tractim gelidi ueſtigia lethi. Mentis conceptus etiam Senſa, ἐνθυμήματα, νοήματα, διαλογισμοί, dicuntur. Quinctil. lib. 8. cap. 5. Sententiam ueteres, quod animo ſenſiſſent uocauerunt: id cum eſt apud Oratores frequentiſſimum, cum etiam in uſu quotidiano quaſdam reliquias habet. nam & iuraturi ex animi noſtri ſententia, & gratulantes ex ſententia dicimus. Non raro tamen & ſic locuti ſunt, ut Senſa ſua dicerent: nam ſenſus corporis uidebantur. Sed conſuetudo iam tenuit ut mente concepta Senſus uocaremus: lumina autem, præcipueq; in clauſulis poſita, Sententias. Cic. Ac. Quod autem erat ſenſu comprehenſum, idipſum ſenſum appellabat. Idem 1. de Ora. Hoc uno præſtamus feris, quod colloquimur inter nos, & quod exprimere dicendo ſenſa poſſumus. Senſus communis. Quinctil. lib. 1. cap. 3. Senſum ipſum, qui dicitur Communis, ubi diſcet, cum ſe à congreſſu, qui non hominibus ſolum, ſed mutis quoque animalibus naturalis eſt, ſegregarit? Vbi interpres: Communis ſenſus accipitur pro rerum peritia, ex multorum hominum congreſſu comparata, non pro ſenſu communi, qui in anteriori cerebri uentriculo à Phyſicis collocatur. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Communi ſenſu plane caret.

SENTA, Deæ nomen apud Romanos, quam & Bonam deam uoca-

bant:ueteres Faunam,& Fatuam dixerun..Hanc Varro ſcribit tantæ pudicitiæ fuiſſe,ut nemo illam,dum uixit, præter uirum ſuum, mas uiderit,nec nomen eius audierit.Propter quod illi in operto mulieres ſacrificabant,& Bonam Deam nominabant.

SENTENTIA,ſententiæ,[*Sentenza,parere,opinione*]γνώμη,ης, iudicium,animi ſenſa,conceptus mẽtis, & quicquid animo ſentimus. Salu.At M.Porcius Cato rogatus ſententiam, huiuſmodi orationem habuit. Plaut.in Pſeũ.Hæc mea ſententia eſt,ut hinc,porro quid agas,cõſules.Ter.in Phor. Alere nolunt hominem edacem, & ſapiunt mea quidem ſententia. Res poſita in ſententiis dicitur, de qua uariæ ſunt hominum ſententiæ.In ea ſum ſententia: id eſt, ita ſentio.Omnibus ſententiis abſolutus eſt,dixit Cic. ad Quinct. Fr.lib.2.Id eſt,omnium conſenſu,& calculo.Modo dicitur iudicatum:hoc eſt,cum ex lege, uel ex æquo & bono ſententia dicitur: ut,Iudex in cauſſa mea ſententiam dixit:id eſt, ſanciuit, quod ius exigebat. Et ut Dig.de Arbitr.ſcribit Paulus. Dicere ſententiam æſtimatur is,qui ea mente id pronunciat, ut ſecundum hoc diſcedere eos,qui litigant,a tota controuerſia uelit. Sententias etiam uocamus,inquit Quinct.li.8.cap.5.Lumina orationis, præſertim quæ in clauſulis ſunt breuiter collecta, quas γνώμας, uocant Græci: cuiuſmodi eſt illa apud Terent. Obſequium amicos, ueritas odium parit.

SENTENTIOLA,æ,dimin.γνωμίδιον. Cice.3.Phil.Sententiolas edicti cuiuſdam memoriæ mandaui.

SENTENTIOSE,aduerb.Cic.2.de Orat.Sæpe enim ſententioſe ridicula dicuntur. Auctor ad Geren. definit ſententiam hoc modo: Sententia eſt oratio ſumpta de uita,quæ aut quid ſit, aut quid eſſe oporteat in uita,breuiter oſtendit.

SENTENTIOSVS,ſententioſa,ſententioſum, γνωμολογικός, quod ſententiis abundat, & dictis quibuſdam breuiter collectis. Cicero de Cla. Orato. Genera autem Aſiaticæ dictionis duo ſunt:Vnum ſententioſum,& argutum:ſententiis,non tam grauibus & ſeueris, quàm concinnis,& uenuſtis.

SENTICETVM,ti,[*Luogo ſpinoſo*]ἀκανθών, locus in quo ſentes abundant. Plau.in Capt.Non enim es in ſenticeto,eò non ſentis.

SENTINA,æ, pen. prod. [*Sentina, una parte baſſa ne la naue*] ἄντλον, pars nauis inferior, in quam quicquid inſtillat aquarum, defluit, quibus corruptis tetrum odorem emittit: à Sento, tis, quod eius fœtor ſentiatur.nam odorem fœtidum emittit. Iuue.Saty.6.Si iubeat coniux,durum eſt conſcendere nauem: Tunc ſentina grauis, tunc ſummus uertitur aer. Per tranſlationem Sentina dicitur omnis locus, qui ſceleratorum hominum receptaculum ſit. Cice.in Cat.O fortunatam Remp. ſi quidem hanc ſentinam huius urbis eiecerit.Vno mehercle Catilina exhauſta,releuata mihi,& recreata Reſp.uidetur.

SENTINO,nas,[*Fare la ſentina*]ſatago, ac ſubtiliter periculum euito:à ſentina nauis,quam quiſq; ut aqua liberet, euacuare contendit.Cæcilius:Capit conſilium poſtquam ſentinat ſatis.Feſtus.

SENTINVM,[*Saſſoferrato*]σέντινον,oppidum in confinibus Vmbriæ, & Piceni,quod nunc Saſſumferratum appellatur, à quo Sentinates populi dicti ſunt,Pli.lib.3.cap.14. Vocatum Sentinum ab amne,qui Sentinus dicitur.

SENTIO,ſentis,ſenſi,ſenſum,[*Sentire, pigliare in ſentimento, intendere,accorgerſi*]αἰσθάνομαι,ſenſu percipio.Plau.in Curc.Sentio ſonitum.Vnde quinque corporis ſenſus appellati ſunt, uiſus, auditus, guſtus,odoratus,& tactus. Lucr.lib.1. Quin porro uarios rerum ſentimus odores: Nec tamen ad nares uenientes cernimus unquam.Interdum Sentire ponitur pro intelligere,νοεῖν. Ci.pro Archia:Nam & ipſe animus ſentit,neſcio quid in ſe eſſe diuinum. Interdum iudicare,opinari,φρονεῖν,γνώμην ἔχειν.Plin.Iunior:Cupio abs te intelligere,quid ſentias.Cic.de Amic.Sed hoc primum ſentio,niſi in bonis, amicitiam eſſe non poſſe. Interdum aduertere. Plau.in Amph.Nec noſtrum quiſquam ſenſimus, cũ peperit. Sentire pro aliquo,ſiue ab aliquo eſt,ſententia ſua alicui fauere. Sentire grauiter de aliquo,eſt malam (ut uulgus loquitur) de eo opinionẽ habere:ſiue grauiter de aliquo iudicare, ſtatuere. Budæus: Sentire medicinam,apud Celſum,eſt melius habere poſt medicinam.Sic Plin.li.22.c.25.Atropha dixit, quæ cibum non ſentiunt, hoc eſt,que ob debilitatem alimentum attrahere non poſſunt,aut in ſubſtantiam ſui conuertere. Sentire cariem, Sentire uetuſtatem.Pli.li.12.c.7.Celeriter ea cariem ſentit.Hoc eſt efficitur carioſa.Budæus. Huius compoſita ſunt, Aſſentio,Conſentio,Diſſentio,Præſentio,Subſentio,quæ uide ſuis locis.

SENTIS,tis,[*Spina*]ἄκανθα,ſpina,quòd à tangentibus quàm primũ ſentiatur.Col.li.6.c.3.Liberantur arua ſentibus, qui æſtiuo tempore per Caniculæ ortum reciſi, plerunque intereunt radicitus. Virg.2.Æne.Improuiſum aſpris ueluti qui ſentibus anguem Preſſit humi nitens. Hinc Senticoſus, a, um, ἀκανθώδης,ſpinoſus,& aſper.Lucil.Quàm ſenticoſa uerba pertorquet.

SENTIS canis,κυνόσβατος, frutex eſt arbuſculæ inſtar, rubo multo maior,folia ferens multo latiora myrto,firmis circa ramos ſpinis, flore candido,fructu oblongo,nucleo oliuæ ſimili, qui per maturitatem fuluescit,& flocculos intus continet. Alio nomine Rubus caninus,& Gallorum uocabulo Englenteir nominatur. Col.lib.11.cap.3.Et eius quam Græci uocant κυνόσβατον,nos Sentem canis appellamus.

SENTISCO,is,αἰσθάνομαι,idem fere quod ſentio. Lucret.lib.3.Vſque adeo prius in nobis ſunt multa cienda Semina,corporibus noſtris immiſta per artus,Quam primordia ſentiſcunt concuſſa animai.

SENTVS,a,um,[*Peloſo,ſpinoſo*]λάσιος,δασύς,αὐχμηρός,ῥυπώδης, horridus,piloſus,ſitu,& ſquallore oblitus. Ter.in Eun. Video ſentum, ſquallidum,ægrum,annis panniſq; obſitum. Virg.6.Æne.Sed me iuſſa deum,quæ nunc has ire per umbras, Per loca ſenta ſitu cogunt,noctemq; profundam Imperiis egere ſuis.

SEORSVM,[*Seperatamente,à parte,da parte*]χωρίς,aduerbiũ idem ſignificans quod ſeparatim. Cice li.7.epiſt.Seorſum a collega puto mihi omnia paranda. Auctor ad Heren.lib.1. Seorſum hoc ab illo tractandum eſt. Legitur & Seorſus,ſa,ſum,adiectiuum,idem ſignificans quod ſeparatus.Virg.in eo opuſculo, cuius eſt initium, Eſt & Non:Pariter nonnunquam,ſæpe ſeorſis Obſiſtunt dubiis.

SEPARABILIS,le,pen.cor.quod ſeparari poteſt. Cice.1.Tuſc.Nec ſeparabilem à corpore eſſe.

SEPARATE,à quo ſit comparatiuum Separatius. Cice.2.de Inuent. Quædam ſeparatius ad finem, quò referri ad omnem orationem oportet,adiungemur.

SEPARATIM, χωρίς,id eſt,diuiſim, ſeorſum. Saluſt. Omnia uirtutis præmia ambitio poſſidet:neque mirum ubi uos ſeparatim quiſque conſilium capitis. Separatim de probitate alicuius dicere, dixit Cicero ad Brutum, pro eo quod eſt ſigillatim: cui opponitur Aceruatim.

SEPARO,ſeparas,pen.corr.[*Seperare,ſpartire,diuidere, diſtinguere*] ἀφορίζω,ἀπομερίζω,χωρίζω,diuido,diſtraho,à Se,& Paro.Plin.li.13. cap.17.Mox ſeparant lauando,& ſiccata tundunt.Cic.4.Aca. Quoniam uera,à falſis nullo diſcrimine ſeparantur.Idem 1.Off. Quod cogitatione magis à uirtute poteſt, quàm re ſeparari. Ouid.1. Amor.Eleg.4.Separor à domina nocte iubente mea. Separatus, rata,ratum,participium.Cic.4.Tuſc.Quando igitur uirtus eſt affectio animi:& uirtus ipſa per ſe ſua ſponte ſeparata, etiam utilitate laudabilis.

SEPELIBILIS,le,quod ſepeliri debet,aut poteſt. Plaut.Ciſt.Facito, ut facias ſtultitiam ſepelibilem.S.Quid faciam?G. in latebras abſcondas pectore penitiſſimo Tuam ſtultitiam.

SEPELIO,ſepelis,pen.corr.ſepeliui ſepultum, [*Sepelire,ſotterrare*] θάπτω,quod uerbum a Sepio quidam deducunt, quia cadauer terra,uel alio materiæ genere circunſepitur. Eſt autem Sepelire, humo iniecta contegere,in ſepulcrum inferre, tumulo mandare mortuum, Cic.2.de Legib.Mortuum in urbe ne ſepelito, ne ue urito.Seruius Cic.lib.4.Vt in quo uellemus gymnaſio eum ſepeliremus,nobis permiſerunt.Sepelire dolorem, per tranſlationem, eſt deponere,tegere. Cice.2.Tuſcula. Amittenda igitur fortitudo eſt,aut ſepeliendus dolor. Sepultus,ta,tum,ταφείς, Plin.li.7. c.54.Sepultus intelligitur quoquo modo conditus:humatus uero humo contectus.Virg.6.Æneid. Occupat Æneas aditum cuſtode ſepulto.Sepultus,pro Sopitus.Virg.3.Æneid.Nam ſimul expletus dapibus,uinoq; ſepultus Ceruicem inflexam poſuit.Idem 2.Æne. Inuadunt urbem ſomno uinoq; ſepultam. Cice. pro lege Man. Quod bellum expectatione Pompeij attenuatum atque imminutum eſt:aduentu ſublatum & ſepultum.Sepultus ſum: id eſt, perij. Et plus eſt, quàm Nullus ſum,auctore Donato, in Phor. Teren.Phor. Lemni habuit aliam. C. nullus ſum. P. ex quo filiam Suſcepit, & eam clam educat.C.ſepultus ſum.

SEPES,ſepis, fœminini generis, [*Siepe, ceſa frata*] φραγμός, quæ obiecta introitum prohibet in agrum,aut hortum. Col.lib.10.Talis humus uel parietibus,uel ſepibus hirtis Claudatur,neu ſit pecori,neu peruia furi.Vir.8.Eclog.Sepibus in noſtris paruam te roſcida mala(Dux ego ueſter eram)uidi cum matre legẽtem. Idem 1.Geor.Quippe etiam feſtis quædam exercere diebus Fas & iura ſinunt:riuos deducere nulla Religio uetuit, ſegeti prætendere ſepem,Inſidias auibus moliri,incendere uepres.

SEPIA,æ,[*Sepa*]σηπία,genus piſcis,atrum cruorem,dum ſe peti animaduertit,per aquam effundens,atque ita piſcatoribus iter ueluti præſepiens.Plin.lib.9.cap.29.Sepiarum generis mares uarij & nigriores,conſtantiæq; maioris. Percuſſæ tridente fœminæ auxiliantur: at fœmina icto mare fugit. Ambo autem, ubi ſenſere ſe apprehendi,effuſo atramento,quod pro ſanguine his eſt, infuſcata aqua abſconduntur.Perſ.Saty.3.Sepiam pro atramento ſcriptorio poſuit,reſpiciens nimirum ad piſcis eius ſanguinem,atramenti nigrorem referentem. Verba eius ſunt hæc: Tum querimur,

craſſus calamo quòd pendeat humor, Nigra quòd infuſa ueneſcat ſepia lympha. Hinc Sepiola diminutiuum. Plaut. in Caſſ. Emito ſepiolas lepidas,&c.

SEPIMENTVM,ti,[*Intermezzaria*] φράγμα, id dicitur, quo aliquid ſepitur. Varr. lib. 1. de re ruſt. ca. 14. Primum naturale ſepimentum, quod obſeri ſolet uirgultis, aut ſpinis, quod habet radices uiuæ ſepis. Cic. 1. de Leg. Atque hæc omnia quaſi ſepimento aliquo uallabit, diſſerendi ratione ueri & falſi iudicandi ſcientia.

SEPIAS,adis, σηπιάς, Magneſiæ promontorium eſt, apud Herod. li. 6. & Pli. lib. 4. cap. 9.

SEPINATES, uel potius Sæpinates, σαιπινάται, populi ſunt inter Samnites, in quarta Italiæ regione a Plinio collocati. Horum oppidum Sæpinum, σαίπινον, commemoratur a Ptol. li. 3. cap. 1.

SEPIO,ſepis,ſepiui,ſepitum, uel ſepſi, ſeptum [*Circondare, intornare*] περιβάλλω, φράσσω, circumuallo, impedio, circundo. Dictum à ſepibus, quæ obiectæ intercludunt iter. Cic. 2. de Nat. Deo. Latèt præterea utiliter, & excelſis, undiq; partibus ſepiuntur. Idem ad Caro. li. 15. Vallo & foſſa circundedi, ſex caſtellis caſtriſq; maximis ſepſi. Tacit. li. 1. Acribus nanque cuſtodiis domum & uias ſepſerat Liuia. Vir. 1. Æn. At Venus obſcuro gradientes aere ſepſit. Septus, a, um, partic. Liu. 1. ab Vrb. Ad hæc Albana pubes inermis ab armatis ſepta in uariis uoluntatibus, communi tamen metu cogente ſilentium tenuit. Virg. 1. Æne. Infert ſe, ſeptus nebula, mirabile dictu, Per medios, miſcetq; uiris, neque cernitur ulli. Huius compoſita ſunt, Conſepio, Circunſepio, Interſepio, Præſepio: quorum ſignificata uide ſuis locis.

SEPIS,pis. Cic. in Ver. Ante ipſum ſepim.

SEPIVS, ſepiuntis, [*Siponto*] σηπιοῦς, oppidum Appulorum Dauniorum, ad radicem Gargani montis à Diomede conditum: á multitudine ſepiarum, quæ ibi fluctibus eiiciuntur, impoſito nomine. Hoc poſtea aliquot litterarum immutatione Sipos, σιποῦς, & Sipontum appellatum eſt.

SEPLASIA, fuit forum Capuæ, in quo unguentarii negociabantur, cuius deliciis fractam fuiſſe Punicam ferociam, teſtatur Val. Max. li. 9. Cice. contra Rull. Iam uero qui metus erat tunicatorum illorum in Albana, & Seplaſia?

SEPLASIARIVS, pro unguentario, & effœminato. Lampridius in Heliogabalo: Pinxit ſe, ut cupedinarium, ut ſeplaſiarium, ut popinarium.

SEPONO,ponis,p.p. [*Mettere da banda ſeparare*] χωρίζω, ἀποτίθημι, ſeorſum pono, ſeparo. Cic. in Orat. Vt ii, qui docerent, nullum ſibi ad eam rem tempus ipſi ſeponerent. Idem 3. de Orat. Vt alius aliam ſibi partem, in qua elaboret, ſeponeret. Hor. in Arte: Scimus inurbanum lepido ſeponere dicto. Q. inſt. li. 12. In conſiliis uero, quæ ratio ſuadendi eſt, ab honeſti quæſtione ſepoſita eſt: id eſt, diuiſa, ſeparata. Liu. lib. 1. ab urb. Captiuam pecuniam in ædificationem eius templi ſepoſuit. Hinc Sepoſitus, pro remoto, qui in longinquis habitat finibus. Mart. li. 1. Quæ tam ſepoſita eſt, quæ gens tam barbara Cæſar, Ex qua ſpectator non ſit in urbe tua?

SEPS, ſepis, maſcul. gen. σὴψ, paruus ſerpens, ex cuius ictu membra percuſſa putreſcunt: à σήπω uerbo Græco, quod eſt putrefacio. nã quicquid momorderit, reſoluitur in putredinem. Luc. li. 9. Oſſaq; diſſoluens cum corpore tabificus ſeps. Pli. li. 29. Lacerta quam hi Sepa, alij Chalcidem uocant. Auſ. An Libyæ ferale malum ſit Romula uox, ſeps?

SEPTA, ſeptorũ, [*Mandria, brancо*] φράγματα, περίβολοι, ἕρκη, generali uocabulo dicuntur omnia loca munita, & quodam ſepimento uallata: ut, Septa uillæ, quibus uilla circunſepitur. Varr. li. 1. de re ruſt. cap. 14. Nunc de ſeptis, quæ tuendi fundi cauſſa, ut partis fiant, dicam. Hinc etiam pecorum ſtabula, ut ſtabula ouilia, bubilia, caprilia, & id genus reliqua, ſepta nuncupantur. Virg. 1. ecl. Quamuis multa meis exiret uictima ſeptis. E conuerſo. Luca. Ouilia pro ſeptis poſuit. Et miſeræ maculauit Ouilia Romæ. Inde in Martio campo loca incluſa tabulatis, in quibus ſtans populus Romanus ſuffragia ferre conſueuerat, Septa dici meruerunt, ad ſimilitudinem ouilium. De quibus Marti. li. 9. In ſeptis: Mamurra diu multumq; uagatus. Varr. li. 3. de re ruſt. appellat Septa, omnia quæ habent incluſa animalia, quæ paſcuntur. Iureconſulti accipiunt Septa pro obicibus, & clauſtris, quibus utimur ad impetus fluuiorum coercendo. Vlpian. de riuis. lege 1.

SEPTANGVLVS, [*Di ſette cantoni*] ἑπτάγωνος, dicitur quod ſeptem angulos habet.

SEPTEM. [*Sette*] ἑπτὰ, numerale nomen notæ ſignificationis, à Græco ἑπτὰ deductum, ſpiritu aſpirato in s, mutato, & uocali ultima in em. Virg. 6. Æn. Necnon Threicius longa cum ueſte ſacerdos Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina uocum. Cice. de Læ. eſſe ſapientiſſimum inter ſeptem.

SEPTEMBER, [*Settembre*] μαιμακτηριών, σεπτέμβριος, menſis ſeptimus à Martio, à quo Romani olim annum ſuum auſpicabantur. Ali quando ſumitur adiectiue. Horat. 1. epiſt. 17. Hæ latebræ dulces, etiam (ſi credis) amœnæ, Incolumem tibi me præſtant ſeptembribus horis.

SEPTEMFLVVS, a, um, ἑπτάρροος, quod ſeptem alueis, riuis, aut fontibus fluit. Ouid. a 5. Meta. Perq; papyriferi ſeptemflua flumina Nili Victrices egiſſe rates.

SEPTEMGEMINVS, gemina, geminum, ἑπταπλοῦς, quod ſeptem habet partes ſiue membra. Virg. 6. Æne. Et ſeptemgemini turbant trepida oſtia Nili.

SEPTEMPEDALIS, ſeptempedale [*Lungo di ſette piedi*] ἑπτάπους ἑπταπόδιος, quod ſeptem pedes eſt longum. Plaut. Curc. Ibi nunc ſtatuam uult dare auream Solidam faciundam ex auro Philippeo, quæ fiet Septempedalis.

SEPTEMPLEX, cis, ἑπταπλοῦς, quod in ſeptem partes diuiſum eſt. Vir. 12. Æn. Et clypei extremos ſeptemplicis orbes Per medium ſtridens tranſit femur. Oui. 2. Triſt. Solus ad ingreſſus miſſus ſeptemplicis Iſtri Parrhaſiæ gelido uirginis axe premor.

SEPTEMVIRALIS, le, ad ſeptemuiros pertinens, Liu. 4. Bell. Pun. Vt proditio pro ſeptemuirali iudicio eſſet, ſemperq; aliud ſentiret, infidus ſocius, uanus hoſtis, &c.

SEPTEMVIRATVS, tus, p.p. ſeptemuirorum dignitas. Cic. 2. Phil. Eundem in ſeptemuiratu non ne deſtituiſti? interuenit enim.

SEPTEMVIR, ri, ſicut Triumuir, magiſtratus nomen apud Romanos: á numero uirorum, qui eo magiſtratu fungebantur, dictum. Cice. 5. Phil. Iudicandumq; nullos ſeptemuiros fuiſſe, nihil placere ratum eſſe quod egiſſent, aut quod ab iis actum diceretur.

SEPTENARIVS, a, um, [*Numero di ſette*] ut Septenarius numerus, ἑπτὰς Septenarius uerſus, ἑπτάμετρος. Cice. 1. Tuſc. Non intelligo quid metuat, cum tam bonos ſeptenarios fundat ad tibiam.

SEPTENDECIM, p.c. ἑπτακαίδεκα, numeri nomen indeclinabile notæ ſignificationis. Cice. 1. Verr. En quod Tyndaritani libenter prædicent, nos in ſeptendecim populis Siciliæ non eramus.

SEPTENVS, ſeptena, ſeptenum, idem quod ſepté. Cic. 4. Ver. Et pueri annorum ſenum, ſeptenumq; denum, ſenatorium nomen nundinati ſunt. Virg. 5. Æn. Dixerat hæc, adytis cum lubricus anguis ab imis Septem ingens gyros, ſeptena uolumina traxit. Prop. lib. 2. Eleg. 17. Non quia ſeptenas noctes ſeiuncta cubaris.

SEPTIES, aduerb. [*Sette uolte*] ἑπτάκις, ſeptem uicibus. Cic. 2. Philip. Vbi eſt ſepties millies ſeſtertium, quod in tabulis, quæ ſunt ad Opis, patebat. Pli. lib. 16. cap. 30 Septies reſtituto templo.

SEPTIFARIAM, [*A ſette modi*] ἑπταχῆ, ſeptem modis, ea forma qua Multifariam. Sextus de Verbor antiq. In quod uolumen unum eos ſectitauimus, & poſtea inuenimus ſeptifariam diuiſum. Nonius.

SEPTIMVM, aduerb. [*La ſettima uolta*] ut, Septimùm conſul: ſicut & Secundùm conſul. Cic. 3. de Nat. Deo. Cur enim Marius tam feliciter ſeptimùm conſul domi ſuæ ſenex eſt mortuus?

SEPTIMVS, ma, mum, [*Settimo*] ἕβδομος, ultimus, ſiue unus ex ſeptem. Pli. lib. 7. ca. 52. Vt tamen in ſeptimum, & quinquageſimum atque centeſimum uitæ duraret annum. Plaut. Pſeud. Ædes eſſe ſeptimas à porta.

SEPTINGENARIVS, a, um, quod ſeptingentorum numerum complectitur: ut, Septingenarius grex. Varr. 2. de re ruſt. cap. 10. Septingenarii enim mei, tu octingenarios habuiſti.

SEPTINGENTESIMVS, genteſima, genteſimum, penult. corr. ἑπτακοσιοστός, ultimus, ſiue unus ex ſeptingentis. Liu. 1. ab Vrb. in Proœ. Res eſt præterea & immenſi operis, ut quæ ſupra ſeptingenteſimum annum repetatur.

SEPTINGENTI, ſeptingentæ, ſeptingenta, pluraliter tantum, ἑπτακόσιοι. Plin. lib. 35. cap. 2. Et M. Varro benigniſſimo inuento inſertis uoluminum ſuorum fœcunditati non nominibus tantum ſeptingentorum illuſtrium. Liu. 3. Bell. Pun. Caſilinum oppidum redditum Campanis eſt, firmatis ſeptingentorum militum de exercitu Annibalis præſidio.

SEPTENNIS, & hoc ne, [*Di ſette anni*] ἑπταετὴς, id eſt, ſeptem annorum: pro quo legitur & Septuennis, & hoc Septuenne. Plau. in Menæ. Poſtquam iam pueri ſeptuennes ſunt.

SEPTENTRIONES, ἄρκτος, ſunt ſeptem ſtellæ, ex quibus quaſi iuncti Triones figurantur. Scribit Varro, Triones ruſticorum uocabulo boues uocari, quaſi teriones, hoc eſt arandæ terræ, ac colendæ idoneos. Alij Triones à ſitu dictos malunt, quoniam ita ſitæ ſunt, ut ternæ quæque ſtellæ proximæ inter ſe trigonon, id eſt, triquetrã figuram conſtituant, quam recentiores uocant triãgulum. Hoc ſidus a figura, quia ſimile plauſtro uidetur, antiqui Græcorũ ἅμαξαν, id eſt, plauſtrum dixerunt: noſtri a bobus iunctis, Septentriones appellarunt. Ab his etiam uentus ſpirat, qui Auſtro obiectus eſt: & Latine Septentrio, & Septentrionalis uentus, & Septentrionarius, Græce uero quod ab Arcto fiet, Aparctias appellatur. Cic. Ad Atti. li. 9. Ex ea die fuere Septentriones uenti.

SEPTIANA mala, σεπτιανὰ μῆλα, dicuntur à Septio Libertino, eorum

primo inſitore, inſigni rotunditate prædita. Apud Col. tamen li. 5. ca. 10. Vnde Calepinus hæc ſe ſumpſiſſe profitetur, Sextiana poma legimus, non Septiana.

Septicollis, [*La città di Roma*] ἑπτάλοφος, urbis Romæ epithetô, a ſeptem collium numero impoſitum: quorum nomina erant, Capitolinus, Palatinus, Quirinalis, Auentinus, Cœlius, Viminalis, & Exquilinus.

Septicvs, a, um, σηπτικός, idem quod putrefactiuus, ἀπὸ τοῦ σήπειν, quod eſt putreſcere. Vnde & σηπτά, dicuntur medicamenta, quæ putrefaciendi uim habent. Pli. lib. 28. cap. 9. Quin & ſanguis eorum ſepticam uim habet.

Septvagesimvs, a, um. Cic. de Diu.

Septvagenvs, tuagena, tuagenum, quamuis proprie ad diſtributiuum numerum pertineat, ſæpe tamen idem fere ualet, quod Septuaginta. Pli. lib. 26. cap. 10. Septuageno coitu durare libidinem contactu herbæ cuiuſdam.

Septvaginta, ἑβδομήκοντα, decies ſeptem. Cic. 5. Verr. Vnus ager Agyrinenſis centum ſeptuaginta aratoribus inanior cum ſit.

Septvncialis, le, ἑπτούγγιαῖος, quod eſt unciarum ſeu partium ſeptem: ut Septuncialis ſatio, qua ſeritur ſemiiugerum, & duodecima iugeri pars. Col. lib. 2. cap. 19. Media ſementi pars ſeri, & pars ultima debet, quæ Septuncialis ſatio dicitur.

Septvm, ti, φραγμός, quid ſit, abunde ſupra explicuimus in dictione Septa. Hic itaque ſatis fuerit docere, quod ibi prætermiſſum eſt. Septum tranſuerſum, à Medicis, reiq; Anatomicæ peritis appellari, quod Græci uocant διάφραγμα, quo partes uitales, hoc eſt, cor & pulmo, à naturalibus diſcluduntur: de cuius ſubſtantia, figura, & uſu, uide plura ſupra in dictione Diaphragma. Cic. pro Milo. Cum ille ui in ſepta irruiſſet.

Septvnx, cis, ἑπτούγγιον, menſura, uel pondus ſeptem unciarum, hoc eſt, aſſis partes ſeptem. Vnde & in agri menſuris Septunx dicitur, qui continet ſemiiugerum, & iugeri partem duodecimam. Colu. lib. 5. cap. 1. Pars dimidia & una duodecima, pedes ſexdecim millia & octingentos: hoc eſt, ſeptûx, in quo ſunt ſcrupula CLXVIII. Accipitur etiam Septunx pro ſeptem cyathis uini. Solebant enim ueteres, quando ſe paulo liberius inuitabant, tot uini cyathos ebibere, quot erant litteræ in amaſiorum amicarum'ue nominibus: ſingulosq; cyathos appellabant uncias. Mart. lib. 8. ſi Telethuſa uenit, promiſſaq; gaudia portat, Seruabor dominæ Rufe triente tuo. Si dubia eſt ſeptunce trahar: ſi fallit amantem: Vt iugulem curas, nomen utrunque bibam. Idem li. 1. Næuia ſex cyathis, ſeptem Iuſtina bibatur, Quinque Lycas, Lyde quattuor, Ida tribus. Omnis ab infuſo numeretur amica falerno. Et quia nulla uenit, tu mihi Somne ueni.

Septvose, ἀσαφῶς, aduerbium, à ſepio, i. obſcure. Liu. in Antiopa: Ita ſeptuoſe dictio abs te datur quod conſecutam agris ſapiens ægre contulit. Nonius.

Sepvlchralis, chrale, ἐπιτάφιος, quod ad ſepulcrum pertinet: ut, Cæremoniæ ſepulcrales, quæ pertinent ad funerationem, impenſam, ſtructuramq; ſepulcrorum. Ouid. 8. Metam. Ante ſepulcrales infelix aſticit aras.

Sepvlcretvm, ti, pen. prod. locus ubi ſepulcrorum eſt frequentia. Conſul. Epig. 55. Vxor Meneni, ſæpe quam in ſepulcretis Vidiſtis ipſo carpere è rogo cœnam.

Sepvlcrvm, pulcri, [*Sepolcro, ſepultura, auello*] τάφος, locus in quo corpus, oſſa'ue hominis ſepulta ſunt: à ſepeliendo dictum, ſicut Simulacrum à ſimulando, & Lauacrum à lauando. Vnde etiam ars exigit, ut ſine aſpiratione ſcribatur. Conſuetudo tamen (ut inquit Gellius) obtinuit, ut uegetioris ſoni cauſſa aſpirationem reciperet. Virg. 1. Georg. Grandiaq; effoſſis mirabitur oſſa ſepulcris. Idem 3. Æn. Animamq; ſepulcro condimus. Cice. pro Arch. Ennius in ſepulcro Scipionum putatur eſſe conſtitutus. Idem de Senect. Nec ſepulcra legens uereor, quod aiunt, ne perdam memoriam. Oui. 9. Metam. Ne'ue morere meo ſubſcribi cauſſa ſepulcro. Hor. 1. Ser. Sat. 8. Poſt magna latere ſepulcra. Sepulcri autem appellatione, omnis ſepulturæ locus continetur, ut ait Vlp. de Sepulc. uiol. l. Prætor ait.

Sepvltvra, ſepulturæ. [*Sepultura*] quandoque pro ipſo ſepulcro dicitur, τάφος. Sulp. ad Cic. li. 4. ab Athenienſibus, locum ſepulturæ intra urbê ut darent, impetrare non potui. Quandoque pro funeratione atque ipſo ſepeliendi actu. ἐνταφιασμός. Pli. Poſt ſepulturam aliæ manium ambages ſunt. Cice. 1. Tuſcu. Cuius hoc dicto admoneor, ut aliquid etiam de humatione & ſepultura dicendum exiſtimem.

Sepvltvs, [*Sepolto ſepelito, ſotterrato*] ταφείς, particip. à Sepelio. cuius ſignificationem uide ſupra in ſuo uerbo. Cic. in Catil. Cerno animo ſepultam patriam.

Sepvm, στέαρ, uide Seuum, & Sebum.

Seqvana, p. c. σηκοάνας, fluuius Galliæ, Belgas à Celtis diuidens, qui Sequanis populis, apud quos oritur, nomen creditur feciſſe. Pli. li. 4. ca. 17. A Scalde ad Sequanam Belgica.

Seqvani, p. co. σηκοανοὶ Steph. populi ſunt Galliæ, Heduis, Lingonibus, & Heluetiis finitimi a Sequana fluuio, qui apud eos oritur nomen ſortiti. Horum loca hodie tenent Burgundiones, gens origine Germanica, quemadmodum & Franci, qui traiecto Rheno in Galliam irruperunt, pulſisq; prioribus incolis, ſedes eorum inuaſerunt. Hinc fit adiectiuum Sequanus, a, um. Luca. lib. 1. Optima gens flexis in gyrum Sequana frænis.

Seqvanicvs, a, um, Mart. li. 13. Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam, &c.

Seqvax, cis, [*Seguace*] ἀκολουθητικός, facilis, ſiue aptus ad ſequendû, quocunque trahatur: ut, Lanæ ſequaces, quæ nentis manum ſequuntur. Mart. li. 13. Niliacum ridebis olus, lanasq; ſequaces, Improbo cum morſu fila, manuq; trahes. Cornuum natura ſequax, id eſt, flexilis, & ductilis. Pli. li. 11. cap. 37. Adeo ſequax natura eſt, ut in ipſis uiuentium corporibus feruenti cera flectantur. Aliquando ſignificat id, quod ſe ſpargendo dilatat. Perſ. in Proœ. Quorum imagines lambunt Hederæ ſequaces. Sequacem uero materiam, dixit Pli. li. 11. ca. 2. pro tractabili, & facili. Idem Bitumen ſequax, dixit li. 7. ca. 15. id eſt, lentum, & quod attactum digitos ſequitur, picis uel uiſci more. Sequaces capræ, hoc eſt, aliæ aliam ſequentes. Vir. 2. Ge. Capræq; ſequaces Illudunt, paſcuntur oues, auidæq; iuuencæ. Aliquando Sequax, idem eſt quod ſectator. Seneca: Cæteriq; Ariſtippi ſequaces.

Seqvaces, æ, pen. pro. ἀκολουθία, ipſe ſequendi actus.

Seqvester, ſtris, ſtre, & hic, & hæc Sequeſtris, & hoc ſtre, Sequeſter, tra, trum, [*Sequeſtrato, intromeſſo*] παρακαταθήκη, μεσίτης, apud quem plures rem aliquam, de qua controuerſia eſt, depoſuerunt, ut inquit Modeſtinus de Verbor. ſignificat. Dictus (ut docet Gel. li. 20. c. 10.) quòd eius, qui electus ſit, utraque pars fidem ſequatur. Eſt enim medius inter duos altercantes, apud quem aliquid ſe ponitur. Quapropter Virg. li. 11. Pacem ſequeſtram, inducias appellauit, quod mediæ ſint inter bellû præteritum, & futurum. Bis ſenos (inquit) pepigere dies, & pace ſequeſtra Per ſiluas Teucri, miſtiq; impune Latini errauere iugis. Sequeſter (inquit Aſconius) apud quem pecunia deponitur. Tribuum quoque corrumpendarû conductor, Sequeſter dicebatur: quod etiam annotauit Budæus. Sequeſtri, uerbo Oratores pro iis interpretibus utuntur, qui iudiciis corrumpendis, aut eiuſmodi maleficiis ſuſcipiendis operam ſuam locant. Cice. 2. Ver. Moneo, prædico, ante denuncio, qui aut deponere, aut recipere, aut accipere, aut polliceri, aut ſequeſtres, aut interpretes corrumpendi iudicii ſolent eſſe: quiq; ad hanc rem aut potentiam, aut impudentiam ſuam profeſſi ſunt, abſtineant in hoc iudicio manus, animosq; ab hoc ſcelere nefario. Sequeſtre apud Quint. eſt, qui à litigatore doctus, docet patronum. Is enim ait lib. 12. cap. 8. Quomodo autem ſequeſter ille, & media litium manus, &c.

Seqvestro, aduer. id eſt, apud ſequeſtrem: ut, Pecuniam ſequeſtrò deponere, hoc eſt, in manibus ſequeſtris, donec ſententia de ea iſum fuerit, cuius eſſe debeat. Sequeſtrò ſeponere, dixit Cato, pro eo quod eſt ſeſe ſeparare ab eo, cum quo antea fueris côiunctus. Nolite (inquit) per Deum immortalem uos ſequeſtro ponere.

Seqvor, eris, cutus, [*Segure, ſeguitare*] ἕπομαι, ἀκολουθέω, à Seco fit, & eſt uerbum commune ſecundum Priſcianum. Plau. in Amph. Sequere hac igitur me. Teren. And. Funus interim Procedit, ſequimur, ad ſepulcrum uenimus. Cic. 1. Offi. Neque enim attinet repugnare naturæ, nec quicquam ſequi quod aſſequi non queas. Virg. 1. Æne. Hos tota armenta ſequuntur A tergo, & longum per ualles paſcitur agmen. Sequi amicum, eſt facere quod amico placet, & obtêperare illi. Cic. de Amic. Vt ne quis conceſſum putet amicum bellum patriæ inferentem ſequi. Sequi conſuetudinem, eſt facere ſecundum conſuetudinem. Plin. epiſt. 30. Tu ergo, inquit quam conſuetudinem ſequeris? Sequi fidem alicuius populi, aut principis, eſt illi fidelem eſſe, fidem ſeruare, non diſcedere à fide. Cic. 2. de Diui. Quòd fidem ſecutus, amicitiamq; pop. Rom. functus ſit officio. Sequi ſuam fortunam, eſt ſucceſſu, & occaſione fortunæ uti. Sequi naturam ducem, facere quemadmodum natura nos inclinat. Sequi uerbum aliquod, eſt ſummæ dictionis cuti inſiſtere, omiſſa interim ſententia. Huius compoſita ſunt, Aſſequor, Conſequor, Exequor, Inſequor, Obſequor, Perſequor, Subſequor, Pediſequus, & Pediſequa: de quibus ſuis locis.

Secvtor, cutoris, [*Seguitatore*] ὁ ἀκόλουθος, qui præeuntem ſequitur. Secutores item inter gladiatores dicuntur, qui aduerſus retiarios pugnabant, alio nomine Mirmillones dicti. Vtitur hac uoce Suetonius in Caligula.

Sera, æ. [*Chiauatur. i. chiaſura, toppa*] ἐμβολεύς, κλεῖθρον, per ſimplex r, inſtrumentum eſt, quo clauduntur oſtia. Iuuen. Sat. 6. Adde ſerâ, cohibe: ſed quis cuſtodiet ipſos Cuſtodes? Ouid. 1. Am. Eleg. 6.

Quid

Quid facies hoſti, qui ſic excludis amantem? Tempora noctis eſit, excute poſte ſerã. Dictæ Seræ, teſte Feſto, quod foribus admotæ opponuntur, defixæq; poſtibus, quemadmodum ea, quæ terræ inſeruntur. Varr. li. 3. de Ling. Lati. a ſarrire deriuat, quod eſt aperire.

Seranus, ſiue (ut alii ſcribunt) Serranus, duplicato r, Attilij cuiuſdã nobiliſſimi Senatoris cognomen, a ſerendo impoſitum: quod quo tempore aduerſus Samnites dictus eſt dictator, a uiatore inuentus fuerit in agro, ſua manu frumentum ſerens. Pli. lib. 18. c. 3. Serentem inuenerant dati honores Serranum: unde cognomen.

Serapeum, pe. pro. σεραπεῖον, Serapidis templum Alexandriæ, atriis & columnis ampliſſimis, ſignisq; ſpirantibus, omniq; opum uarietate ita exornatum, ut toto orbe terrarum, uno Capitolio excepto, nihil unquam uiſum ſit ambitioſius. Auctor Am. Marcellinus in Alexandro.

Seraphim, uox eſt hebraica, pluralis numeri, idem ſignificans quod igniti, candentes: à uerbo ſaraph, ſuccendo, uro, exuro, comburo. Numeri 21. Miſit dominus in populum (hannechaſim haſeraphim, id eſt) ignitos ſerpentes. Significat & certum ordinem angelorum cæleſtis hierarchiæ: eſtq; generis tam maſculini, q̃ neutri. Eſaiæ, 6. Seraphim ſtabant ſubter illud. Ibidem: Et uolauit ad me unus de ſeraphim. Diuus Hieronymus ad Furiam: Hæc ſunt duo ſeraphim ter glorificantia trinitatem.

Serapias, σεραπιὰς, herba, quæ & Orchis dicitur, eo quòd habeat radicem geminis teſticulis ſimilem: de qua Pli. lib. 26. cap. 19.

Serapion, Ælianus dictus, orator Alexandrinus, ſcripſit ad Adrianum principem Panegyricum, & orationes in genere deliberatiuo. Item utrum Plato iure remouerit Homerum à ſua republica: præterea artem rhetoricam. Auctor Suidas. Serapion, pictor, cognominatus Rhyparographus, quòd humilia quædam & ſordida pingeret. Auctor Pl. l. 35. c. 10. Serapion, præſul Antiochenus ſub Commodo principe: cuius meminit Hieronymus. Serapion item alius, qui ob elegantiam ingenii, & Scholaſticus meruit cognominari, charus Antonio monacho: ſcripſit contra Manichæos egregium uolumen, & quædam alia: laudatus etiam ob fidei conſtantiam ſub Conſtantino principe, ut idem Hieronymus auctor eſt.

Serapis, pis, uel Serapidis, ſecunda ſyllaba indifferente, σέραπις, Deus Ægyptiorum, qui & Apis & Oſiris dicitur. Mart. li. 9. Vincebant, nec quæ turba Serapin amat. Vide de hoc plura in dictionibus Apis, & Oſiris.

Serbonis, σερβωνὶς, palus iuxta montem Caſium, mille circiter ſtadiorum ambitum habens: Vide Strabonem lib. 17. Herodot. lib. 3. Serbonicidem uocat.

Serena, uxor Stiliconis, ex qua Mariam ſuſcepit: quæ Honorio Imperatori nupſit. Huius Serenæ laudes eleganti Panegyrico celebrauit Claudianus poeta.

Serenitas, tatis, [*Serenità. ſerenezza*] αἰθρία, εὐδία, puritas, & trãquillitas aeris. Pl. li. 10. c. 67. Salamandra animal lacerti figura, ſtellatum, nunquam niſi magnis proueniens imbribus, & ſerenitate deficiens. Cic. 2. de Diui. Hæc igitur cum ſint, tum ſerenitas, tum perturbatio cæli, eſt ne ſanorum hominum, hoc ad naſcentium ortus pertinere non dicere. Liu. lib. 6. Bel. Pun. ſecundi. Vbi recepiſſent ſe in caſtra, mira ſerenitas cum tranquillitate oriebatur.

Sereno, nas, [*Serenare*] αἰθριόω, clarifico, tranquillo. Virg. 1. Æn. Olli ſubridens hominum ſator, atq; deorum, Vultu quo cælum, tempeſtatesq; ſerenat. Pli. lib. 2. cap. 6. Atque etiam nubila humani animi ſerenat. Serenatus Phœbus, Sil. lib. 5. Dona ſerenato referas ſolennia Phœbo.

Serenus, rena, renum, pen. prod [*Sereno, tranquillo, ſenza nube*] εὔδιος, αἴθριος, ſignificat tranquillum, ſine nubibus, ſine imbre: a ſerendo, ut quidam uolunt, quod id maxime tempus ſationi aptum ſit. Virg. 6. Æne. Ac ueluti in pratis, ubi apes æſtate ſerena Floribus inſidunt uariis. Ad Heren. lib. 4. Ita ut hirundines æſtiuo tempore præſto ſunt, frigore pulſæ receduntita falſi amici ſereno uitæ tempore præſto ſunt, ſimulatq; hyemem fortunæ uiderint, deuolant omnes. Marti. li. 1. Cælo perfruitur ſereniore. Serena frõs, per tranſlationem ponitur pro lęta. Idem li. 2. Sic me fronte legat dominus Fauſtine ſerena. Serenus color lucidus. Pli. li. 9. c. 35. Serenum colorem margaritæ pro claritate matutina contrahunt. Serenum ſubſtantiue, idem quod ſerenitas, εὐδία, αἰθρία. Vir. 1. Ge. Nec minus ex imbri ſoles, & aperta ſerena Proſpicere. Sereno caſus ablatiui, pro ſereno tempore: cui opponitur Nubilo. Pli. li. 11. c. 24. Aranei ſereno non texunt: nubilo texunt. Quandoque ponitur Serenus, pro ſicco: quod & Nonius annotauit. Virg. 1. Ge. Vnde ſerenas Ventus agat nubes, id eſt, ſiccas nubes, quas alibi arida nubila appellauit: Atque arida nubila differt.

Seres, σῆρες, populi Scythiæ Aſiaticæ à Sera urbe ſic dicti, apud quos arbores ſunt, quæ non ſolum folia, ſed lanam quoque proferunt tenuiſſimam. nam ex earum frondibus caniciem depectunt aqua perfuſam, ex quo uellere ueſtimenta conficiunt, quæ Serica nuncupantur. Virg. 2. Ge. Velleraq; ut folijs depectant tenuia Seres. De his Marcellinus lib. ſuæ hiſtoriæ 23. Agunt, inquit, ipſi quietius Seres, armorum ſemper, & prœliorum expertes: utique hominibus ſedatis & placidis, eſt ocium uoluptabile: nulli finitimorum moleſti, cæli apud eos iucunda ſalubrisq; temperies, aeris facies munda, leuiumq; uentorum commodiſſimus flatus, & abunde ſiluæ ſublucidæ, a quibus arborum fœtus aquarum aſperginibus crebris uelut quædam uellera mollientes, ex lanugine & liquore miſtam ſubtilitatem tenerrimam pectunt, nentesq; ſubtegmina, conficiunt ſericum ad uſus antehac nobilium, nunc etiã infimorum ſine ulla diſcretione proficiens. Ipſi præter alios frugaliſſimi, pacatioris uitæ cultores, uitãt reliquorum mortalium cœtus. Cumq; ad coemenda fila, uel quædam alia tranſeunt flumen aduenæ, nulla ſermonum uice propoſitarũ rerum precia ſolis oculis æſtimantur: & ita ſunt abſtinentes ut apud ſe tradentes genita, nihil ipſi comparent aduentitium. Hæc Ammianus Marcellinus. Huius nominis nominatiuus ſingularis eſt Ser, σήρ. Sidonius: Aſſyrius gemmas, Ser uellera, tura Sabæus. Auſonius: Iam pelago uolitat mercator ueſtiſluus Ser. Quin & uermiculus quidam ſericum texens (ut auctor eſt Pauſan.) Ser, σήρ, appellatur.

Seresco, ſcis, [*Seccarſi, ſerenarſi, farſi ſera*] ξηραίνομαι, ſiccus fio, quaſi ſereneſco, & ſerenus fio, quoniam ſerenitas ſicca eſt. Lucr. lib. 1. Denique fluctiuago ſuſpenſæ littore ueſtes Vueſcunt, eædem candenti Sole ſereſcunt. Hæc Nonius. Aliquando Sereſcere, διαχωρεῖν, eſt in ſerum abire. Pli. lib. 11. cap. 41. Omne autem lac igne ſpiſſatur, frigore ſereſcit.

Serestus, unus ex comitibus Æneæ. Virg. 1. Æne. Mneſthea, Sergeſtumq; uocat.

Sergia, oliuæ genus, apud Col. lib. 5. cap. 8.

Seria, orum [*Coſe da douero, graui, importanti*] σπουδαῖα, res graues, ſeueræ, & minime iocoſæ. Martial. Parce precor ſocero, ſeria forſan amat. Oui. 5. Faſt. Nulla coronata peraguntur ſeria fronte. Horat. 1. Ser. Sat. 1. Sed tamen amoto quæramus ſeria ludo. Quoties omnia noſtra cum aliquo communicamus, cum eo ioca ſeriaq; cõferre dicimur. Cice. 1. de Fin. At qui cum ioca & ſeria, ut dicitur, qui cum arcana, qui cum occulta omnia? Tecum optime, deinde etiam cum mediocri amico. Vide Adagia Er.

Seria, riæ, πίθος, uas uinarium fictile, oblongum. Liu. li. 4. Bel. Pun. Et in uico Iſtrico fontem ſub terra tanta ui aquarum fluxiſſe, ut ſerias, doliaq;, quæ in eo loco erant, prouoluta, uelut impetus torrẽtis tulerit. Ter. Heau. Sodes uide, Releui dolia omnia, omnes ſerias. Perſ. Sat. 4. Et ò ſi ſub raſtro crepet argenti mihi ſeria dextro Hercule. Col. li. 12. c. 18. Dolia quoque & ſeriæ, ceteraq; uaſa ante quadrageſimum uindemiæ diem picanda ſunt. Seriæ oleariæ. Var. 3. de re ruſt. c. 2. Nec tamen ibi ſe uidiſſe tabulam pictam, neque ſignum æneum, aut marmoreum ullum: nihilo magis torcular, uaſa uindemiatoria, aut ſerias olearias, aut trapetas. Eſt item Seria, Hiſpaniæ ulterioris urbs, in tractu Celtico, alio nomine Fama Iulia dicta. Auctor Pli. lib. 3. cap. 1.

Sericarius textor, [*Teſſitori di panni di ſeta*] σηρικοποιός, qui ueſtes ſericas texit. Iulius Firmicus lib. 8. Matheſeos, refert, ſericarium textorem naſci, qui habuerit horoſcopum in uigeſimaoctaua parte Arietis.

Sericatus, [*Veſtito di ſeta*] σηρικοφόρος, qui eſt indutus ſerico. Sueto. in Calig. cap. 52. Armillatus in publicum proceſſit, aliquando ſericatus, & cycladatus.

Sericus, ca, cum, [*Di ſeta*] σηρικός, qđ ex ſerico cõfectum eſt. Eſt autem Sericum, lanæ precioſiſſimæ genus, quod apud Seras Scythię Aſiaticæ, aut (ut alii malunt) Indiæ populos ex arborũ frondibus dicitur depecti. Quanquam non deſunt, qui uermiculi lanificium eſſe putent, qui gentis illius lingua Ser, σήρ, appelletur. Quã ſentẽtiã ne Iulius quidem Pollux diſſimulauit, ſic ſcribens Onomaſtici ſui li. 7. Εἰσὶ δὲ καὶ τοὺς σῆρας ... Priorem opinionem ſequitur Virg. 2. Geor. Velleraq; ut foliis depectant mollia Seres. Hinc Serica ueſtimenta dicta ſunt, q̃ ex ſerico conficiebantur. Vlpia. l. Veſtis. de Auro & argẽto legato: Veſtimentorũ ſunt omnia lanea, lineaq;, uel ſerica, uel bombycina, quæ induendi, præcingendi, iniiciendi, incubandi ue cauſſa parata ſunt. Pli. li. 21. c. 3. Lautiſſimum quippe habetur è nardi foliis eas dari, aut ueſte ſerica, uerſicolores, unguẽtis madidas. Puluilli ſerici. Horat. Epod. 8. Quid, q̃ libelli Stoici inter ſericos Iacere puluillos amant? Pallia ſerica, apud Stat. 2. Syl. 4. Legimus & Serica abſolute pro ueſtibus ſericis. Marti. li. 6. Non aliter dentes, q̃ ſerica, nocte reponis. Serici olim tanta erat caritas, ut auro rependeretur: ut eſt uidere apud Flauium Vopiſcum in Aureliano, ubi ſic habet: Veſtem ſericam neq; ipſe in ueſtiario ſuo habuit, neque alteri utendam dedit. Et cum ab eo uxor ſua peteret, ut unico pallio blatteo ſerico uteretur, ille reſpondit: Abſit, ut auro fila penſentur. Libra enim auri tunc libra ſerici fuit. Hæc ille.

Series, ſeriei, [*Ordine*] τάξις εἱρμὸς, ordo, & quaſi quædam rerum cõtinuata progreſſio. A ſerendo: id eſt, ordinãdo dictæ ut, Series orationis: id eſt, contextus. Quin. Quod non, niſi in contextu orationis, ſerieq́; contingit Cic. 1. de Diui. Fatum autem id appello, qđ Græci εἱμαρμένην: id eſt ordinem, ſeriemq́; cauſſarum. Idem 2. de Nat. Deo. Eſt enim admirabilis quædam continuatio, ſeriesq́; rerum, ut alia ex aliis annexa, & omnes inter ſe aptæ colligatæq́; uideantur. Virg. 1. Æn. Cælataq́; in auro Fortia facta patrum, ſeries longiſſima rerum. Ouid. 15. Met. Trepidosq́; obitumq́; timentes Sic exhortari, ſeriemq́; euoluere fati. Val. Max. Quis compos mẽtis, domeſticæ, peregrinæq́; hiſtoriæ ſeriem, felici ſuperiorum ſtylo conditam, uel attentiore cura uel præſtantiore facundia traditurum ſe ſperauerit?

Serilla, inquit Feſtus, Verrius appellari putat Iſtrica nauigia, Liburnica, quæ lino ac ſparto condenſantur, à conſerendo: hoc eſt, contexendo dicta. Qua tamen in re à Verrio uidetur diſſentire Feſtus. Vide ipſum de Verbor. ſigni. l. 17.

Serio, [*Da douero*] σπουδαίως, aduerbium, grauiter, uere, & non iocoſe. Plau. in Amph. Nunc quidem præter nos nemo eſt: dic mihi uerum ſerio. Ter. in Eun. Miſit porro orare, ut uenirem, ſerio.

Seriola, Seriolæ, πιθίδιον, doliolum fictile, in quo uinum ſolet aſſeruari. Perſ. Sat. 4. Seriolæ ueterem metuens deradere limum.

Seriphius, a, um. Cic. de Senect.

Seriphium absynthium, ἀψίνθιον σερίφιον, abſynthii genus, qđ alio nomine marinum appellant, à Seripho inſula nomen habens, in qua copioſiſſime prouenit. Vide Pli. lib. 27. cap. 7.

Seriphus, phi, pen. pro. σέριφος, inſula eſt in mari Ægæo, una Cycladum, uiginti non amplius paſſuum millia diſtans à Delo. ut refert Pli. lib. 4. cap. 12. In hac inſula ranæ prorſus mutæ eſſe traduntur: unde prouerbialiter Seriphia rana, βάτραχος ἐκ σερίφου, dicitur, in homines mutos, ac dicendi canendiq́; prorſus imperitos. Vide Pli. lib. 8. cap. 58.

Seris, huius ſeris, σέρις, herba eſt, quam alio nomine Intubum uocamus. Varias ſub ſe continet ſpecies, quas uide ſupra in dictione Intubus. Varr. 3. de re ruſt. cap. 10. Seruntq́; bis herbam quæ uocatur ſeris, quòd ea aqua tacta, etiam cum eſt arida, fit uiridis.

Serius, fluuius Ciſalpinæ Galliæ, per Bergomatem agrũ, in Adduã fluens: à quo uallis Seriana in eodem agro populoſa, artificioſisq́; nominata eſt. Hæc Calepinus. Nã ueterum (quod quidem ſciam) nemo eſt, qui fluuii huius meminerit.

Serius, a, um, [*Da douero, graue importante*] σπουδαῖος, graue, & minime iocoſum. Ter. in Eun. Ait rem diuinam feciſſe, & rem ſeriam uelle agere mecum. Cic. 1. Offi. Ludo autem & ioco uti illo quidẽ licet, ſed ſicut ſomno & quietibus ceteris, tum, cum grauibus, ſeriisq́; rebus ſatisfecerimus. Quinct. lib. 6. cap. 4. Dictorum urbanorum alia ſeria, alia iocoſa, alia media. Serium (inquit Nonius) id eſt, triſte, & quaſi ſine riſu, uel ſine ridiculo.

Sermo, onis, [*Sermone, parlare, parlamento, ragionare, ragionamento, loquela*] λόγος, ὁμιλία, locutio, uerba, colloquium, mentio. Cice. 1. Offic. Sermone uti debemus, qui notus eſt nobis, ne, ut quidam, Græca uerba inculcantes, iure optimo rideamur. Dictum autem putant Sermonem à uerbis ſerendis: hoc eſt, conſerendis ſiue connectendis. Seruius: Sermo eſt conſertio orationis, & confabulatio duorum, uel plurium. Virg. 1. Æne. Amiſſos longo ſocios ſermone requirunt. Idem 4. Geor. His medium dictis ſermonem abrumpit. Tractare aliquid Græco, uel Latino ſermone. Cice. lib. 1. de Fini. Non eram neſcius, Brute, cum quæ ſummis ingeniis, exquiſitaq́; doctrina philoſophi Græco ſermone tractauiſſent, ea Latinis litteris mandaremus, fore, ut hic noſter labor in uarias reprehenſiones incurreret. Inſtituere ſermonem cũ aliquo, eſt cum illo uerba facere, uel incipere colloqui. Cice. de Orat. Cum mihi ſermo cum hoc ipſo Craſſo multis audientibus eſſet de te inſtitutus. Diſſipare ſermonem, διαθρυλλεῖν τὸν λόγον, eſt euulgare, & diſpergere. Cic. pro Flacco: Sermo eſt tota Aſia diſſipatus. Ordiri ſermonẽ: id eſt, excogitare, comminiſci. Idem de Orato. Craſſus princeps eius ſermonis oriendi fuit. Habere ſermonem, eſt uerba facere. Cic. de Sen. Cyrus in eo ſermone, quem moriens habuit. Tribuere alicui ſermonem, eſt inducere eum loquentem. Idẽ de Senect. Omnem autem ſermonem tribuimus Catoni ſeni. Incidere in ſermonem alicuius, idem de Amicitia. Conferre ſermonem cum aliquo: hoc eſt, cum altero colloqui, Cice. 2. de Inuent. Sermo capite carens, & pede: hoc eſt, cuius neque initium facile fuerit inuenire, neque exitum. Huius diminutiuum eſt Sermunculus, λογίδιον. Plin. epiſt. 103. Vt ſermunculis etiam & fabellis ducantur. Ci. ad Atti. li. 13. Sermunculum enim omnem aut reſtrinxerit, aut ſedarit. Idem pro Deiotaro: Non ne intelligis Cæſar, ex urbanis maleuolorum ſermunculis hæc ab iſtis eſſe collecta?

Sermocinor, aris, pen. corr. [*Parlare*] ὁμιλέω, ſermonem facio, loquor. Pli. lib. 10. Super omnia humanas uoces reddunt pſittaci, & quidem ſermocinantes. Cic. 2. de Inuen. Et quibus in rebus homines in conſuetudine ſcribendi, aut ſermocinandi eo uerbo uti ſoleant conſiderabitur. Idem 3. Ver. Reſpondit illa, ut meretrix, nõ inhumane, libenter ſe ait eſſe facturam, & ſe cum iſto diligenter ſermocinaturam. Sermocinatrix, cis. Quinct. lib. 3. cap. 4. Quam tamen permittamus dicere ſermocinatricem.

Sermyla, ſiue Sermylia, σερμυλία Stepha. ciuitas eſt in finibus Macedoniæ, non procul ab Atho monte, ut ſcribit Herod. lib. 7.

Sero, ras, [*Serrare, chiudere*] κλείω, claudo. Col. li. 6. de mulis fœminibus loquens: Fœmina (inquit) ſerari, & interdum iniuri ſolent. Huius compoſita ſunt Obſero, κατακλείω, pro occludo. Ter. in Eunu. Tu abi, atque obſera oſtium intus. Et Reſero, ἀνοίγω, aperio. Virg. 7. Æne. Reſerat ſtridentia limina conſul.

Sero, ſeris, ſeui, ſatum, [*Seminare, piantare generare*] σπείρω, ſignificat ſemino. Cæſ. 5. Bel. Gall. Frumenta non ſerunt, ſed lacte, & carnibus uiuunt. Aliquando ſignificat planto, φυτεύω. Cic. 1. Tuſc. Serit arbores, quæ alteri ſeculo proſint. Col. lib. 3. ca. 20. Si unum genus ſeuerimus, cum id acciderit, quod ei noxium eſt, tota uindemia priuabimur. Per tranſlationem Serere, quandoque capitur ꝓ generare. Vnde Satus: id eſt, generatus. Virg. 7. Æn. Satus Hercule pulchro Pulcher Auentinus. Per tranſlationem quoque dicimus Serere bella, & Serere certamina: id eſt, mouere lites, & pugnas Idem 7. Bel. Pun. Annibal turmatim per equites peditumq́; iaculatores leuia certamina ſerens caſum uniuerſæ pugnæ non neceſſarium ducebat. Liu. 2. ab Vrbe. Et in aliena urbe cum patribus ſerere certamina, prius quàm pignora coniugum ac liberorum, caritasq́; ipſius ſoli, cui longo tempore aſſueſcitur, animos eorum conſociaſſet. Serere bella ex bellis, eſt bello uno extincto, alterum aggredi. Liu. 1. Bell. Maced. Tum Q. Bæbius Tribunus plebis uiam antiquam criminandi patres aggreſſus, incuſauerat bella ex bellis ſeri, ne pace unquam plebs frui poſſet. Hinc Sator, uerbale, σπορεύς, φυτουργός, qui ſerit, aut plantat. Colum. lib. 3. cap. 15. Satoris officium eſt, primum quàm recentiſsimam, & ſi fieri poſſet, eodem momento, quo ſerere uelit, de ſeminario transferri plantam diligenter exemptam & integram: deinde, &c. Plinius libro 5. cap. 1. Heſiodus negauit ſatorem oleæ fructum ex ea percepiſſe quenquam. Sator cæleſtium, Cic. 2. Tuſcul. id eſt, creator, genitor. Hinc Satorius, ria, um, adiectiuum, quod ad ſatorem pertinet. Colum. lib. 2. cap. 9. Nonnulli pellæ hyenæ ſatoriam trimodiam ueſtiunt, &c. Satio, onis, σπορά, idem quod ſatus. Cice. de Vniuerſ. Poſt eam autem ſationem diis, ut ita dicam, iunioribus permiſit, ut corpora mortalia effingerent. Idem 5. Verr. Ne ſi tempus ſationis præteriiſſet, granum in prouincia Sicilia nullum haberemus. Virg. 2. Georg. Optima uinetis ſatio eſt, cum uere rubenti Candida uenit auis, longis inuiſa colubris. Huius compoſita ſunt, Aſſero, Circumſero, Conſero, Deſero. Diſſero, Exero, Interſero, Inſero, Obſero, Reſero, & Subſero, quæ habent pen. corr. de quibus ſuis locis. Fuit etiam antiquis in uſu Sero, ſerui, ſertum: à quo manſerunt Aſſero, rui, aſſertum, Conſero, rui, ſertum, aliaq́; complura: de quibus egimus ſuis locis.

Sero, [*Tardamente, tardi, di ſera*] ὀψέ, aduerbium ſignificans tarde. Cic. de Clar. Orat. Eloquentia ſero prodiit in lucem. Aliquando ſignificat ueſpere, hoc eſt, poſt occaſum: atque hæc eſt eius uera ſignificatio, inquit Valla lib. 4. Cic. Atti. Eo die alter conſul uenit ſero. Aliquando poſt tempus: quæ ſignificatio tracta eſt ex ſuperiori. Quod enim poſt Solis lucem eſt, id uere poſt tempus dici poteſt. Ouid. 1. de Remed. Principiis obſta, ſero medicina paratur, Cum mala per longas inualuere moras. Auctor ad Herenn. lib. 1. Sero, atque acto negocio uениſti. Sic etiam Cicero: Cum accuſator Milonis identidem interrogaretur quo tempore Clodius eſſet occiſus, Sero, reſpondit, ludens nimirum in uocis ambiguitate. Nam cum illud uideretur dicere, ueſperi Clodium fuiſſe occiſum, illud potius uoluit ſignificare, ſerius quàm oportuerat, fuiſſe interemptum. Hinc Serius, comparatiuum: id eſt, tardius. Cice. in Catil. Hoc ſerius à me factum eſt. Et Seriſsime. Pli. lib. 15. cap. 17 Tarentina ſeriſsime legi.

Seropta, σαρεπτά, ciuitas Phœnices, apud quam naſcebatur uinum laudatiſsimum, quod Seroptanum dicebatur. Sidonius: Quæq́; Seroptano palmite miſſa bibas.

Serotinus, na, num, pen. cor. [*Di ſera, tardi*] ὄψιμος, à Sero, pro ueſpere fit: ut, Hora Serotina, Tempus ſerotinum. Nonnunquam etiam à Sero, pro tarde: ut, Poma ſerotina, quæ poſt legitimum tempus, uel tardius ceteris matureſcunt. Colum. lib. 3. Locis frigidis, & autumni temporibus aquoſis, præcoces ſerito: locis hybernis ſerotinas ſerito.

Serpens, tis, modo participium, [*Serpente*] ἕρπων, quod longius ac latius ſerpit, & diuagatur. Cice. de Senect. Vitis, quæ natura caduca eſt, & niſi fulta ſit, ad terram fertur: eadem ut ſe erigat, claviculis ſuis, quaſi manibus, quicquid eſt nacta complectitur: quam ſerpen-

ſerpentem multiplici lapſu, & erratico, ferro amputans coerceat ac, agricolarum, ne ſilueſcat ſarmentis. Modo nomen, ἑρπετὸν ὄφις, tam maſculini, quàm fœminini generis generale eſt ad omnia quæ ſerpunt citra uſum pedum, uel quæ tam exiguos habent pedes, ut repere potius quàm pedibus incedere uideantur. Pli.lib.8. cap.23. Nec pedibus pauendus tantum ſerpentes, ſed & miſſili uolare tormento. Virg.1.Georg. Ille malum uirus ſerpentibus addidit atris. Ouid.3.Metam. Longo caput extulit antro Cæruleus ſerpens, horrendaq; ſibila miſit. Serpentia ſecla ferarum, pro ſerpentum genere. Lucret.lib.6. Naribus alipedes ut cerui ſæpe putantur Ducere de latebris ſerpentia ſecla ferarum. Hinc Serpentinus, na, num, ὀφικός, ut, Vox ſerpentina. Serpentiger, ra, um, ὀφιοῦχος, Ouid.4.Triſt.Eleg.6. Sphyngaq;, & Harpyas, ſerpentigeroſq; Gigantes. Serpentigenæ, ὀφιογενεῖς, ex ſerpentibus nati. Ouid.7. Metam. Vos ſerpentigenis in ſe fera bella dediſtis.

Serperasta, Varro uocat inſtrumenta, quæ geniculis puerorum ambulare diſcentium alligantur, ne uatii fiant, aut compernes. Dicta à ſerpendo: ſerpunt enim magis pueri quam gradiuntur.

Serpyllum, [*Serpillo ſermolino*] ἕρπυλλον, herbæ nomen nulli non notæ, παρὰ τὸ ἕρπειν, hoc eſt, à ſerpendo dictum, mutatione aſpirationis in ſ, litteram. Habet enim ramuſculos tenues humi ſerpentes, & quacunque terram attigerint, radicem agentes, & ſeſe propagantes. Officinæ etiam hodie Latinum nomen retinent. Vulgus Gallorum Serpoletum appellat. Virg.2.Eclog. Allia ſerpyllumq; herbas contundit olentes.

Serpo, pis, pſi, ptum, [*Rampegare, andar carponi*] ἕρπω, repo, ueutre ingredior, more ſerpentis incedo. Cicero quinto de Finib. Dein de ſuo quæque appetitu mouentur: ſerpere anguiculos, nare anaticulas, euolare merulas, cornibus uti uidemus boues, ueſpas aculeis: ſuam denique cuique naturam eſſe ad uiuendum ducem. Plin. lib.9.cap.13. Pinnis, quibus in mari utuntur, humi quoque uice pedum ſerpunt. Ouid.3.de Pont.Eleg.3. Liuor iners uitium, mores non exit in iſtos: Vtq; latens ima uipera ſerpit humo. Serpere quoque dicuntur plantæ, quæ cum ob caulis infirmitatem ſtare non poſſint, humi procumbunt. Pli.lib.21.ca.16. Aculeatarum caules aliquarum per terram ſerpunt, ut eius quam coronopum uocant. Virg.8.eclog. Atque hanc ſine tempore circum Inter uictrices hederam tibi ſerpere lauros. Serpere item humi dicuntur ſcriptores, qui nimis humili utuntur genere dicendi. Horat.de Arte: Serpit humi, tutus nimium, timiduſq; procellæ. Transfertur & ad inanimata, ut idem ſit quod ſpargi, creſcere, ſeu dilatari. Cic. in Lælio: Serpit enim neſcio quomodo per omnium uitas amicitia. Idem pro Rab.Poſtumo: Serpet hoc malum, mihi credite, longius, quàm putatis. Compoſita ſunt, Inſerpo, & Proſerpo: de quibus egimus ſuis locis.

Serpula, æ, ἑρπετὸν, ὄφις, à ueteribus dicebatur, quam nos ſerpentem dicimus. Feſtus.

Serra, æ, [*Seca, raſſega ſega*] πρίων, per duplex r, inſtrumentum dentatum, quo ligna & lapides ſecantur: à Dedalo primum inuentum, teſte Pli.lib.7.cap.56. Col.lib.5. Vno ictu arborem præcidi: ſi minus, ſerra deſecari. Marti. Et pingues tunicas ſerra ſecare poteſt. Eſt & genus piſcis marini, apud Pli.lib.32.cap.11.

Serranus, Attilij nobiliſſimi Romani cognomen fuit, à ſerendo impoſitum, propterea quòd aduerſus Samnites dictator creatus, à uiatore inuentus fuerit frumentum ſua manu ſerens. Plin.lib.18. c.3. Serentem dati honores inuenere Serranum, unde cognomen. Quidam ad etymon reſpicientes Seranus ſcribere malunt unico r. Verum cum primam ſyllabam contra primitiui naturam habeat productam, rectius cum caſtigatioribus omnibus exemplaribus r, geminabimus. Iuuen. Et te ſulco Serrane ſerentem.

Serrata, χαμαίδρυς, frutex eſt dodrantalis, in petroſis & aſperis naſcens, folia habens exigua, amara, effigie & diuiſura quercus, flore paruo, pene purpureo. Alio nomine Triſſago dicitur. Vide Pli. lib.24.cap.15.

Serratula, κέστρον, herba eſt, caulem habens quadrangulum, tenuē, cubiti altitudine: folia mollia, quernis ſimilia, per ambitum inciſuris diuiſa, odorata, prope radicem maiora, ſemen in ſummo caule thymbræ modo ſpicatum: radicem tenuem, ut ellebori. Naſcitur in pratis montoſis, frigidis, & opacis locis: unde & ψυχότροφον Græci appellarunt. Latini etiam Veronicam appellant, nomine à Vetonibus Hiſpaniæ populis, qui eam primi inuenerunt, indito: qua appellatione etiam hodie utuntur officinæ. Plin.lib.25. cap. 8. Vetones in Hiſpania eam inuenerunt, quæ Betonica dicitur in Gallia, in Italia autem Serratula, a Græcis Ceſtron aut Pſychotrophon, ante cunctas laudatiſſima.

Serratus, ſerrata, ſerratum, [*A foggia di ſega*] πριονωτός, quod ſerræ in modum eſt denticulatum. unde Serrati dentes dicuntur, qui ad ſimilitudinem dentium ſerræ pectinatim ſunt ſtipati. Plin.lib. 11.cap.37. Dentium tria genera, ſerrati, aut continui, aut exerti. Serrati pectinatim coeuntes, nē contrario occurſu atterantur, ut ſerpentibus, piſcibus, canibus: Continui, ut homini, equo. Exerti: ut apro, elephanto. Serrati item nummi quidam dicebantur apud Romanos, ab impreſſa ſerræ nota. Tacitus de moribus Germanorum: Pecuniam probant ueterem & diu notam, ſerratos, bigatoſq;.

Serrheum, ſiue Serrhium, pen.pro. σέρῥειον Stephano, mons Thraciæ, cuius meminit Pli.lib.4.cap.11.

Serrhi, σέρῥοι, populi ſunt Colchidi uicini, inter Cercetas & Cephalotomos ſiti, quorum meminit Pli.lib.6.cap.5.

Serro, ras, [*Segare, raſſecare*] πριονίζω, ſerra per medium ſeco. Silius lib.6. Qualiſq; comantes Auro ſerrauit ramos Iunonius anguis. Sic enim legit Calepinus, ſed inemendatis deceptus exemplaribus, culpamq; librariorum ſuam, ut ſolet, faciens. Nam qui uel leuiſſime in poetarum fabulis fuerit uerſatus, facile deprehendat, Seruauit, ibi legendum eſſe, non Serrauit, quod uix putauerim eſſe Latinum, ſenſui certe nullo modo congruit.

Serrula, æ, [*Segbetta*] πριόνιον, diminutiuum, parua ſerra. Colum. lib.de Arboribus cap.6. Et ſi fieri poteſt, iuxta aliquem nodum ſerrula deſecato.

Serta, orum, [*Ghirlanda*] στέφανοι, στεφάνια, corollæ ex herbarum frondibus, floribuſq; confertæ, hoc eſt, connexæ, unde & nomen acceperunt. Virg.lib.1.Æne. Sertiſq; recentibus halant.

Sertus, a, um, [*Ghirlandato*] συμπεπλεγμένος, idem quod conſertus, uel compoſitus Lucan.lib.10. Accipiunt ſertas nardo florente coronas, Et nunquam fugiente roſa.

Sertorius, ciuis Romanus fuit è Nurſia oriundus, rei militaris peritiſſimus, partium Marianarum fuit una cum Cinna: moderatius tamen ſe geſſit, quam alij. Sylla redeunte è bello Mithridatico, urbeq; potito, ipſe quoque in Hiſpaniam aufugit: ubi breue tempore ob uirtutem, ſibi gratiam earum gentium cōciliauit, traditurq; per eum Hiſpanos diſciplinam rei militaris Romanæ didiciſſe, ac fortiores deinde. Nam præter artem rei militaris abſtinētiſſimus etiam uoluptatum, tum religioſus eſt habitus, ꝙ ceruam quādam ſecum in expeditionibus haberet ſequentem, quam Dianæ numē dicebat eſſe, ex eaq; reſponſa accipere, reſq; gerendas auſpicari. Quare dux Luſitanorum delectus, paruis copijs multas urbes ſubegit. Sed & quattuor Romanorum duces contra ſe miſſos uariis cladibus afflixit. Primum Cottam nauali prœlio ſuperauit, Phidiam Hiſpaniæ Prætorem cum duobus millibus ciuium Romanorum interfecit, Domitium Proconſulem cōtriuit, Toranium quoque à Metello miſſum cum toto exercitu deleuit. Denique à Pōpeio uictus eſt, & à M.Perpenna eiuſdem factionis ſocio per proditionem in cœna interfectus eſt. Ex Plutarcho.

Sertula campana, μελίλωτος, herba eſt incana, croci odorem referens, folia habens breuiſſima atque pinguiſſima, in coronamento tum uſu commendata: unde & Sertulæ nomen inuenit. Cato Sertam Campanicā uocat, propterea quod circa Nolam Campaniæ urbem laudatiſſima proueniat: quanquam & in agro Attico, & circa Cyzicum & Chalcedonem naſcatur. Vide Pli.lib.21.cap.9.

Serua, æ [*Serua, maſſara, ancilla*] δούλη, δοῦλις, id eſt, ancilla, quæ ſeruitutem ſeruit: cui opponitur Libera. Virg.5.Æne. Olli ſerua datur operum haud ignara Mineruæ.

Seruia, uiæ, στεφάνιον, στέφανος, ſertum quod ex floribus fiebat. Plin. lib.21. cap. 2. Cum uero ex floribus fierent ſerta, à ſerendo ſeruiæ appellabantur.

Seruilis, le, [*Seruile, da ſeruo*] δουλικός, quod ſeruorum eſt, uel qđ ad ſeruos pertinet: ut, ſeruilis conditio, & Seruile officium. Indoles ſeruilis. Liu.1.ab Vrb. Comparando eorum ætatem & ipſam minime ſeruilem indolem, tetigerat animum memoria nepotum Iugum ſeruile. Cice.1.Phil. Patriæ liberatores urbe carebant ea, cuius à ceruicibus iugum ſeruile deiecerant. Hinc Seruiliter, aduerbium, δουλικῶς, ſeruorum more. Cic.2.Tuſcul. Ne quid ſeruiliter, muliebriter'ue faciamus.

Seruiliorum illuſtris Romæ familia fuit: ex qua ortum traxit P. ille Seruilius, uir triumphalis, qui à deuictis Iſauris, Aſiæ populis, Iſaurici cognomen accepit: de quo uide Strab.lib.14. Item P. Seruilius Rullus, qui primus Romæ ſolidum aprum in conuiuio appoſuit, teſte Pli.lib.8.cap.51. Huius filius fuit Seruilius ille Rullus, legis Agrariæ, promulgator, quam Cicero in Conſulatu ſuo ſubuertit: cuius meminit idem Pli.loco iam citato.

Seruio, uis, uiui, uitum, [*Seruire*] δουλεύω, in ſeruitute ſum, domino miniſterium exhibeo. Plaut.in Menæ. Propterea heri imperium exequor bene, & Sedulo ſeruio. Propert.lib.3.Eleg. 24. Quinq; tibi potui ſeruire fideliter annos. Horat.1.epiſt.10. Sic qui pauperiem ueritus, potiore metallis Libertate caret: dominum uehet improbus, atque Seruiet æternum: quia paruo neſciet uti. Ouid. 2.Amor.Eleg.17. Si quis erit, qui turpe putet ſeruire puellæ, &c. Interdum idem quod obtemperare, ſeu morem gerere. Cice.in

Catil. Qui aliorum amori flagitioſiſſime ſeruiebat. Seruire rei, eſt rei augendæ incumbere. Terent. Hecyra: Rus habitatum abij, concedens uobis, & rei ſeruiens. Cice. pro Sext. Roſcio: Rei familiari maxime ſeruire, & in prædiis colendis operæ plurimum ſtudijq; conſumere. Seruire item prædia dicuntur, in quibus uenditor aliquam ſibi ſeruitutem reſeruauit. Cice. de Leg. Agr. contra Rul. Capite hoc Prædia omnia, quæ ſeruiebant, non ſeruient. Seruire poſteritati, ualetudini, honori, dignitati, uel commodis, eſt eorum rationem habere. Cic. 3. Tuſc. Optimus quiſque poſteritati ſeruit. Idem Tironi lib. 16. Epiſt. Sed indulge ualetudini tuæ, cui quidem tu, dum mihi deſeruis, ſeruiſti non ſatis. Seruire tempori, eſt ſeſe tempori accommodare. Cic. pro Sextio: Sed agã moderate: & huic tempori, ſeruiam potius q̃ dolori meo. Seruire ſcenæ idem qđ ſeruire tẽpori, & ſe præſentibus hominum moribus accommodare: quæ metaphora tracta eſt ab ijs, qui in orcheſtra cantu, uel geſtu, hiſtrionibus in ſcena fabulam agentibus ſubſeruiebant. Cic. Bruto: Ac mihi tum, Brute, officio ſolum erat, & naturæ, tibi nunc populo, & ut dicitur ſcenæ ſeruiendum eſt. Seruitur imperſonale. Cic. 1. Offi. Primum, ut ne cui noceatur: deinde ut communi utilitati ſeruiatur. Marti. lib. 2. Non bene (crede mihi) ſeruo ſeruitur amico. Seruibo, in futuro. Plaut. Men. Tanquam ſi emeris me argento, liber ſeruibo tibi. Huius compoſita ſunt Aſſeruio, Deſeruio, Inſeruio, Reſeruio, & Subſeruio: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

SERVITIVM, tii, [*Seruigio*] δουλεία, idem quod ſeruitus. Terent. in And. Ego Pamphile, hoc tibi pro ſeruitio debeo, Conari manibus, pedibuſq́;, noctesq́; & dies capitis periculum adire, dum proſim tibi. Virg. 1. Eclog. Quid facerem? neque ſeruitio me exire licebat: Nec tam præſentes alibi cognoſcere diuos. Idem 1. Æn. Cũ domus Aſſaraci Phthiam, clarasq́; Mycenas Seruitio premet, ac uictis dominabitur Argis. In plurali uero Seruitia, non raro pro ipſis ſeruis accipimus. Sal. Catil. Interea ſeruitia repudiabat, quorũ in initio magnæ copiæ ad eum concurrebant. Cic. 4. in Catil. Hic ad euertenda fundamenta reipub. Gallos accerſiuit, ſeruitia concitauit, Catilinam euocauit. In qua ſignificatione aliquando etiam legimus Seruitium ſingulari numero. Cice. de Aruſp. reſp. Omne ſeruitium in alteram ſcenam immiſſum.

SERVITVS, tutis, ſecunda ſyllaba cor. [*Seruitù*] δουλεία, ipſa ſeruiendi neceſſitas, aut ſeruorum conditio. Cice. Phil. Pax eſt tranquilla libertas: ſeruitus poſtremũ malorũ omnium, non modo bello, ſed morte etiã repellendũ. Tacit. li. 17. Sed imperaturus es hominib. qui nec totam ſeruitutem pati poſſint, nec totã libertatem. Ter. in And. Vt ſemper tibi apud me iuſta & clemens fuerit ſeruitus, Scis. i. quàm iuſta & clementi dominatione in te fuerit uſus.

SERVIVS TVLLIVS, ſextus Romanorum rex, ex ſerua natus, Tanaquilis aſtu poſt Tarquinij Priſci necem ad imperium prouectus, Hetruſcos ingenti prœlio fudit: primus luſtrum condidit: populumq́; omnem ex cenſu in quinque claſſes diſtinxit. Vrbis pomœria protulit, Quirinali & Viminali collibus muro incluſis. Tandẽ iam ætate prouectior, à Tarquinio genero occiſus eſt, & inſepultus in uiam abiectus: idq́; inſtinctu Tulliæ filiæ ſuæ, quæ etiam cõſpecto patris cadauere, aurigam eius reuerentia lora retorquentem compulit, ut per medium patris corpus carpentum ageret: à quo tam immani ſcelere ei uico, in quo hæc geſta ſunt, ſcelerati nomen manſit. Vide plura de hoc apud Liu. lib. 1. ab Vrbe.

SERVIVS SVLPICIVS, Iuriſconſultus inſignis fuit Ciceronis temporibus, qui à ſenatu legatus miſſus ad Antonium reipu. bellum inferẽtẽ ea in legatione perijt. Quo nomine illi ſtatua, & monumentum publicum in campo Martio eſt decretum. Vide Cic. 9. Phil.

SERVO, uas, [*Seruare, ſaluare, cuſtodire, oſſeruare, tenere, ricuperare*] σώζω, libero, incolumem præſto. Virg. 3. Æne. Seruatum ex undis Strophadum me littora primum accipiunt. Item cuſtodio, tueor, φυλάττω, τηρῶ. Virg. 2. Æne. Dij patrij ſeruate domum, ſeruate nepotem. Item ſolicite, ac diligenter obſeruo. Plaut. in Aſin. Tuus ſeruus ſeruet, Venerí'ne eas det, an uiro. Item inhabito, poſſideo. Virg. lib. 4. Georg. Centum quæ ſiluas, centum quæ flumina ſeruant. Item teneo. Idem lib. 7. Curuam ſeruans ſub imagine falcem. Ponitur aliquando pro recuperare. Iulianus: Si mandato meo decem Titio credideris, ſi cum Titio egeris, ego non liberabor: ſed in id duntaxat tibi obligatus ero, quod à Titio ſeruare non potueris. Cice. ad Q. Frat. Caluus aiebat, aqua dempta, & ſeruitute fundo impoſita, tamen nos precium ſeruare poſſe, ſi uendere uellemus. Qui modus loquendi frequens eſt apud Iuriſconſultos. Budæus: Seruare de cælo, eſt nunciare aut pluiſſe, aut intonuiſſe, & ideo diruptum eſſe auſpicium, qua obnunciatione facta, ſi quis tamen in re cœpta perſiſteret, id contra auſpicia fieri dicebatur. Cice. pro domo ſua: Negant fas eſſe agi cum populo, cum de cælo ſeruatum ſit. Seruare fidem, eſt præſtare promiſſum. Terent. Hecy. Pollicitus ſum, & ſeruare in eo certum eſt, quod dixi, fidem. Seruare in uetuſtatem, eſt aliquo in loco reponere, ut diu, ſiue in aliquot annos integrum, incorruptumq́; duret. Colum. lib. 12. cap. 28. Si in uetuſtatem ſeruare uoles, in cado duarum urnarum quam optimi uini ſextarium aut fæcis generoſæ recentis ſextarios tres addito. Dicimus quoque Seruare modum, ordinem, officium, inſtitutum, promiſſum, temperamentum, & gloriam, Exempla ſtudioſis paſſim occurrent. Seruans, tis, participium ſeu nomen ex participio. Virg. 2. Æneid. Cadit & Rhipheus iuſtiſſimus unus, Qui fuit in Teucris, & ſeruantiſſimus æqui. Seruatus, a, um. Ouid. 3. Triſt. Eleg. 1. Cauſſa ſuperpoſitæ ſcripto teſtata coronæ Seruatos ciues indicat huius ope. Seruator, oris, σωτήρ, qui ſeruat & liberat. Liu. 4. Bel. Maced. Quorum agmen imperator ſecutus, perſequentibus cunctis, ſeruatorem, liberatoremq́; acclamantibus, ſalutatis, dimiſſisq́; eis, eadem qua uenerat, uia Elatiam redijt. Ouidius quarto de Ponto. Eleg. 15. Teq́; meæ cauſſam ſeruatoremq́; ſalutis, Meq́; tuum libra norit & ære magis. Seruatrix, tricis. Cicero 5. de Finib. Non dubitemq́; dicere, omnem naturam eſſe ſeruatricem ſui: idq́; habere propoſitum quaſi finem & extremum, ſe ut cuſtodiat quàm in optimo ſui generis ſtatu. Terent. Hecy. O Bacchis, ò mea Bacchis, ſeruatrix mea. Seruabilis, le, quod ſeruari poteſt. Ouid. 4. Triſt. Eleg. 5. Et tutare caput nulli ſeruabile. Huius compoſita ſunt Aſſeruo, Conſeruo, Obſeruo, Præſeruo, Reſeruo, quorum ſignificata uide ſuis locis.

SERVM, ri, ſubſtantiuum, pen. pro. [*Sera*] δειλινὸν, ἑσπέρα, ſignificat extremam partem diei. Liui. Erat iam diei ſerum, ὀψὲ ἦν τῆς ἡμέρας. Sueto. in Auguſt. Nec multo poſt, nauali prœlio apud Actium uicit, in ſerum dimicatione protracta, ut in naui uictor pernoctauerit. i. in horam ueſpertinam. Liu. lib. 10. ab Vrb. Extrahebaturq́; in quammaxime ſerum diei certamen.

SERVM, ri, pen. corr. ὀῤῥός, pars lactis aqua à caſeoſa parte ſeparata. Virg. 3. Georg. Acremq́; moloſſum Paſce ſero pingui. Oui. 4. Faſt. Denq; uiam liquido uimina rara ſero.

SERVS, a, um, [*Tardo*] χρόνιος, modo tardum ſignificat. Marti. lib. 1. Sera nimis uita eſt craſtina, uiue hodie. Hinc Col lib. 1. Comparatiuum formauit: Sationes (inquit) eius duas ſeruamus, alteram maturam per mediam ſementem, ſeriorem alteram menſe Februario. Pli. lib. 15. ca. 15. Patriæ cognomina habent ſeriſſima omnium Amerina. Modo ſignificat grauem, magnum, triſtem. Saluſtius: Serum bellum in anguſtijs futurum. Virg. 5. Æne. Seraq́; terrifici cecinerunt omnia uates. Serus conuiua Tonantis, qui ſero moritur. Mart. lib. 8. Eſſe uelis, oro, ſerus conuiua Tonantis. Serum lumen, eſt nocti uicinum. Virg. 1. Georg. Illic ſera rubens accendit Veſper. Seræ frondes, dicuntur ſero cadentes. Idem 2. Geor. Et iam olim ſeras poſuit cum uinea frondes.

SERVVS, ſerui, [*Seruo, ſeruidore*] δοῦλος, proprie is dicitur, qui ſui iuris non eſt, ſed alieni dominio ſubiicitur: cui opponitur Liber. Cic. pro Corn. Balb. Serui quorum ius & fortunæ conditio infima eſt. Idem 6. Verr. Neque tam ſerui illi dominorum, quàm tu libidinum. Idem 1. Offic. Vlyſſes contumelias ſeruorum ancillarumq́; pertulit. Auguſt. lib. 19. Ciuit. Origo uocabuli ſeruorum inde creditur ducta, quòd ij, qui iure belli poſſent occidi, à uictoribus conſeruabantur, & ſerui fiebant à ſeruando appellati. Huius diminutiuum eſt Seruulus, δουλάριον. Terent. in And. Obſeruabam mane illorum ſeruulos uenientes. &c.

SERVVS, a, um, adiect. à ſeruo deductum. δούλειος: ut, Serua prædia, quæ ſeruituti alicui obſtricta ſunt. Cic. contra Legem Agr. Libera prædia meliore iure ſunt, quàm ſerua. Lucan. lib. 6. O famuli turpes, ſeruum pecus. Ouid. 1. Amor. Eleg. 6. Nec tibi perpetuo ſerua bibatur aqua.

SESAMA, mæ, ſiue Seſamum, mi, σήσαμον, frugis genus, à Plin. frumenti à Col. leguminum generibus annumeratum. Culmum habet ferulaceum, folijs ſanguineis, ſemine candido, infra magnitudinem lini, quod uaſculis, ut pauuer, continetur, radice ſimplici & alba. Officinæ Siſamum. Itali hodie Iugiolinam appellant. Pli. li 18. ca. 10. Æſtiua frumenta diximus ſeſamam, milium, panicum. Col. li. 2. cap. 10. Seſama, quæ rigantur maturius, &c. Hinc fit Seſaminus adiecti. ut, Seſaminum oleum, de quo Pli. lib. 23. cap. 4.

SESAMIS, idis, σησαμίς, placentæ genus, ex ſeſamo & crudo melle confectum, quod & σησαμοῦντα Græci appellant. Vide Gal. li. 1. de Aliment. facult.

SESAMOIDES, dis, σησαμοειδὲς, herba eſt ex Ellebori generibus, ſimilis ſenecioni aut rutæ, longo folio, flore candido, radice gracili, ignauo ſemine, guſtu amaro, cetera ſeſamo ſimilis: unde & nomen accepit. Naſcitur in Anticyra inſula, purgationibus utiliſſima. Vide Pli. lib. 22. cap. 25.

SESAMVM, mi, σήσαμον Stephano, urbs Paphlagoniæ, poſtea Amaſtris appellata: cuius meminit Pli. lib. 6. cap. 2.

SESARETHVS, thi, pen. pro. σησάρηθος, oppidum eſt Taulantiorum, qui

qui ſunt in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari incumbit. Stephanus ex Hecatæo.

SESCVNX, cis, & ſeſcuncia, ciæ, ἡμιούγγιον, unciam ſignificat, & unciæ dimidium, ut ait Budæus. Colum. lib. 12. cap. 57. Laſeris radicis, quod σίλφιον Græci uocant, ſeſcunciam. Hinc Seſcuncialis, & hoc, le, quod pondus aut menſuram habet ſeſcunciæ. Tota craſſitudine ſeſcunciali.

SESCVPLVM, ſiue, Seſquiplum, ἡμιόλιον, quod numerum, pondus, aut menſuram totam in ſe continet, & præterea eius dimidium. Sic Senarium, dicimus eſſe ſeſcuplum quaternarii, & ſemiſſem quadrantis.

SESELIS, is, n. gen. ſiue Seſeli, neutro, σέσελι, herba eſt folio fœniculi, ſed craſſiore, ſemine quoque non diſſimili, ſed calloſiore & hirtiore, capite aneti, in quo granum habet oblongum & anguloſum, & cum editur, acre, radice autem longa, & odore non ingrato. Vulgus herbariorum Saxifragiam maiorem appellat. Ci. 2. de Natu. de. Paulo ante partum ceruæ ſe purgant quadam herbula, quæ Seſelis dicitur. Dioſc. quatuor ſcribit ſeſelis genera, Maſſilioticum, Æthiopium, Peloponneſiacum, & Creticum.

SESOSTRIS, Ægyptiorum rex, Mœridis ſucceſſor, qui ſubactis maris rubri accolis, alueum nauigabilé conatus eſt ducere ex Nilo in mare rubrum. Idem & Colchos & Getas creditur ſubegiſſe, regionesq́; omnes à ſe ſubactas trophæis inſigniuiſſe, quorũ aliquot ſe uidiſſe teſtatur Herod. muliebri pudendo inſculpta. Val. Flac. 5. Argo. Cum prima Seſoſtris intulerit rex bella Getis.

SESQVI, [*Altretanto, & la metà*] ἡμι, idem quod tantúdem, & eius dimidium: qua uoce non modo in compoſitione utimur, ut Seſquialtera, Seſquimodius: uerumetiam extra compoſitionem. Cice. de Præf. Or. Pes, qui adhibetur ad numeros, partitur in tria, ut neceſſe ſit partem pedis, aut æqualem eſſe alteri parti, aut altero tanto aut ſeſqui eſſe maiorem: ita fit æqualis dactylus, duplus iambus, ſeſquiplex pæon.

SESQVIALTERA proportio, [*Proportione ſeſquialtera*] ἡμιόλιος, quæ quantitatem aliquam in ſe continet, & eius dimidium. Cice. de Vniuer. Seſquialteris autem interuallis, & ſeſquitertiis, & ſeſquioctauis ſumptis ex his, &c.

SESQVICVLEARE, dolium, quod culei menſuram continet, & dimidii. Col. lib. 12. ca. 18. Sunt autem ſatis ſeſquiculearibus doliis picis duræ pondo uicenaquina.

SESQVIHORA, [*Vn'hora & mezza*] ἡμιώριον, una hora cum dimidia. Pl. epi. ſeptuageſimaquarta: Egeram horis tribus, & dimidia, ſuperérat ſeſquihora.

SESQVILIBRA, [*Vna libra & mezza*] ἡμιλίτριον, una libra cum dimidia alterius. Col. lib. 12. ca. 36. Sat erit autem roſmarini ſeſquilibram in duas urnas muſti adiicere.

SESQVIMENSIS, [*Vn meſe & mezzo*] ἡμιμήνιον, unus menſis cum dimidia parte alterius. Varr. lib. 1. de re ruſtic. cap. uigeſimoſeptimo: Annus eſt diuiſus in quatuor partes totus, & idem ſubtilius in ſeſquimenſes octo.

SESQVIMODIVS, [*Vn mozzo & mezzo*] ἡμιμέδιμνος, qui continet unum modium cum dimidia parte alterius. Varr. lib. primo de ruſtic. cap. 42. Vt nuces integras, quas uno modo comprehendere poſſis, quòd putamina ſuo quæque habent loco natura compoſita, cum eaſdem ſi fregeris, uix ſeſquimodio concipere poſſis. Cice. in Verr.

SESQVIOBOLVS, ἡμιωβόλιον, obolus cum dimidio. Pli. li. 26. cap. 8. Deiectoq́; quod ſupernatat, reliquus ſuccus purgat, unaq́; parte ſeſquioboli in aqua mulſa.

SESQVIOCTAVVS, octauam rei alicuius partem in ſe continens & eius dimidium. Cic. de Vniuer. In primis interuallis ſeſquioctaui interuallo ſeſquitertia omnia explebat.

SESQVIOPERA, id eſt, opera diei unius, & dimidiati. Col. li. 2. cap. 13. Fabæ occantur ſeſquiopera, ſarriuntur ſeſquiopera.

SESQVIPES, pen. cor. [*Vn pie & mezzo*] ἡμιπόδιον, menſura unius pedis & ſemiſſis. Col. lib. 3. cap. 13. Niſi tamen ſi ſcaturigo paluſtris obuia (ſicut in agro Rauennate) plus quàm ſeſquipedem prohibeat infodere. Mar. lib. 8. Summa palatini poteras æquare Coloſſi, Si fieres breuior Claudia ſeſquipede. Hinc ſeſquipedalis, & hoc, le. Cato cap. 10. Seſquipedalis paries. Plin. lib. 7. ca. 16. Seſquipedales quoſdam gigni longiores, in trimatu implentes uitæ curſum, haud ignotũ eſt. Seſquipedalia uerba. id eſt grauia, & turgida, qualia Tragicis poetis ſolent eſſe familiaria. Horat. de Arte: Proiicit ampullas, & ſeſquipedalia uerba.

SESQVIPLVM, ſiue ſeſquiplex, ἡμιόλιον, idem ſignificat quod ſeſquialterum. Vt cum dicimus ſenarium eſſe ſeſquiplũ quaternarii: continet enim eum totum, & inſuper dimidia eius partem: Budæ. Cic. in Orat. Ita fit æqualis dactylus, duplex iambus, ſeſquiplex pæon. Et paulo poſt: Modus aut duplex, aut ſeſquiplex, aut par.

SESSILIS, li, pen. co. ἑδραῖος, quod ſedet, uel ſedere uideretur. Plin. lib. 15. cap. 15. Incerta nominum cauſſa eſt barbaricis, uenereisq́; quæ colorata dicunt, regiisq́; quæ minimo pediculo ſe ſiſtũ, &c. Hinc Seſſiles lactucæ dicuntur, quaſi ſerpentes. hoc eſt, quæ ita humi proiectæ ſunt, ut ſedere uideantur, neque ſurſum erectæ eſſe, aut in ſublime aſcendere. Mart. lib. 5. Illic uideres frutice nobili caules: Et utrunque porrum, ſeſſilesq́; lactucas. Tergum ſeſſile, in quo quis poſſit ſedere. Ouid. 11. Met. Sic tergum ſeſſile, ſic ſunt Pectora celſa toris.

SESSIBVLVM, li, ſuper quod ſedemus, & quieſcimus. Plaut. in Pœn. Quæ tibi oleant ſtabulum, ſtatum, ſellam, & ſeſſibulum merum.

SESSITO, as, frequentat. Cic. de Clar. Orat. Quam de ſua in Periclis labris ſcripſit Eupolis ſeſſitauiſſe: id eſt, ſæpius ſediſſe.

SESSIO, onis, [*Da ſedere, ſedia*] ἕδρα, modo ipſum ſedendi actum ſignificat. Cicero ſecundo de Natura Deorum. Accubatio, inclinatio, ſeſſio. Modo ipſum ſedile. Cicero ſecundo de Orat. Num tandem aut locus hic non idoneus uidetur, in quo porticus hæc ipſa, ubi inambulamus, & paleſtra, & tot locis ſeſſiones gymnaſiorum & Græcarum diſputationum memoriam quodammodo commouent? id eſt, tot ſedilia.

SESSVS. Cicero Epiſt. Herennium Gallum in quantum decimum ſeſſum deduxit.

SESTANS, tis, ſiue Sextans, ἑκτημόριον, ſexta pars aſſis: hoc eſt, unciæ duæ. Pli. li. 26. ca. 11. Prodeſt & uino myrteo fouere: in cibo ſeſtans uiui ſulphuris uncia. Eſt item Seſtans nũmulus æreus, tertia parte minor quadrante. Liu. l. 2. ab Vrbe: Extulit eum plebs, ſextantibus collatis in capita. Nonnunquam etiam menſura continens ſextantem partem iugeri. Varr. 1. de re ruſt. ca. 10. Ab hoc principio menſores nonnunquam dicunt in ſucciſiuum eſſe unciam agri, aut ſextantem, aut quid aliud: cum ad iugerum peruenerunt, id habet ſcrupula ducenta octoginta octo. Hinc ſeſtantarius, a, um, quod habet pondus aut menſuram ſeſtantis. Pli. lib. 33. cap. 5. Conſtitutum eſt, ut aſſes ſeſtantario pondere ferirentur.

SESTERTIVS, ſeſtertii, maſc. gen. σηστέρτιος, apud Romanos moneta erat argentea, ualens quartam partem denarii argentei, hoc eſt, (ut ad Galliæ pecuniæ æſtimationem redigamus) decem denarios Turonicos & ſemiſſem. Hic alio nomine, Nũmus dicebatur. Interdum utrunque coniungentes, Nũmum ſeſtertium uocabant. Dictus eſt autem ſeſtertius, quaſi ſemis tertius, eo quòd in ſe continebat aſſes duos, & tertium dimidiatũ. Notabaturq́; apud ueteres per geminum II, & litteram S, quæ prima eſt in dictione Semis, interueniente linea tranſuerſa, tres eæ litteræ coniunguntur ad hunc modum, H-S. Veteris cõſuetudinis fuit, ut Semis in cõpoſitione ante poneretur: ut Semiſquartus, Semiſquintus, Semiſtertius, unde ſublatis duabus litteris, dictus eſt ſeſtertius. Eſt autem compoſitio Attico more facta. Illi enim ἕβδομον ἡμιτάλαντον: hoc eſt, ſeptẽ ſemitalenta dicebant. Seſtertium autem in neutro genere, & in plurali numero Seſtertia, ſingula ualebãt mille nũmos ſeſtertios. Habetq́; Seſtertium in neutro genere eandem proportionem ad libram Romanam, quæ & Mina, & Põdo dicitur, quã nummus ſeſtertius ad aſſem, hoc eſt, ad libram æris grauis. Continent enim ſingula ſeſtertia in ſe duas libras Romanas & ſemiſſem. Singulæ autẽ libræ drachmas, uel denarios cẽtum, hoc eſt, ſeſtertios quadringẽtos. Duæ itaq; libræ & dimidia, ut clarum eſt, ualebant ſeſtertios nũmos mille: idq; uno nomine Seſtertiũ dicebant in neutro genere. Decem ergo ſeſtertia, ualebant decem millia nummorum ſeſtertiorum. Quòd ſi hunc numerum per aduerbium extuleris, ad hunc modum, Decies ſeſtertium, iam reddideris hanc ſummam centuplo maiorem. Idẽ enim eſt dicere Decies ſeſtertium, quod Decies centena millia nummorum ſeſtertiorum. Vide Budæum de Aſſe, diffuſius hac de re tractantem. Eſt etiam Seſtertiũ, genus ueli triplici licio texti, ut tertium filum duobus impar ſit. Suet. in Auguſto. Ita ut in extremis ſpatiis ſubſultim diſcurreret, ſeſtertio uel lodicula inuolutus. Hinc diminutiuum eſt Seſtertiolus, uel Seſtertiolum, cum accentu in antepenultima. Mart. lib. 1. Sed ſeſtertiolum donauit mentula Phœbo Bis decies &c.

SESTIAE, ſiue Sextiæ aquæ ὕδατα σέξτια, Ptolemæo, Galliæ Narbonenſi oppidum, aquis calidis ſcatens: ita dictum à Sextio quodam Romanorum duce, qui ſubactis Salybus, oppidum hoc creditur condidiſſe. Vide Strabo lib. 4.

SESTIVS, prænomine Publius, ciuis Romanus fuit magni animi, qui Ciceroni aduerſus Clodium contractis armatis auxilio fuit: quo nomine in iudicium uocatus, defenſus à Cicerone elegantiſſima illa oratione, quæ pro P. Sextio inſcribitur. Fuit & alter Seſtius, Aquarum Seſtiarum in agro Salyum conditor. de quo uide Strabo lib. 4.

SESTIAS, adis, σηστιάς, patronymicum à Seſto Helleſponti urbe deductum. Sta. 6. Thebai. Contra autem fruſtra ſedet anxia turre, ſupremis Seſtias in ſcopulis. Id eſt, Ero, puella Seſtia.

SESTIANA mala, à Seſtio cognominata, apud Col. lib. 12. cap. 45. Ita

poſſunt alia genera malorũ,ſicuti orbiculata,Seſtiana melimela, Mariana,hoc liquore cuſtodiri. Seſtiana pyra, apud Col.l.5.c.10.

SESTOS, σηστὸς, urbs erat in littore Thracio, ad Helleſpontum ſita, obiacens Abydo, Leandri & Erus amore pernobilis. Strab.lib.13. & Muſæus, de amoribus Leandri & Erus.

SETABIS, bis, σαίταβις, fluuius eſt citerioris Hiſpaniæ, in conuentu Carthaginienſi, à quo uicini populi Setabitani appellantur à Pli. lib.3.cap.3. Hinc Sudaria Setaba dixit Catullus, quæ ex lino Setabitano conficiebantur.

SETAE, arum, [*Sede*] τρίχες, dicuntur pili craſſiores, rigidiq́; atque erecti, quales ſues habent. Vnde dictæ ſunt Setæ, quaſi ſuetæ: A quo & Suo, ſuis, deducitur. Dicitur tamen & de durioribus aliorum animalium pilis Cic.5.Tuſc. In hoc medio apparatu fulgentem gladium è lacunari ſeta equina appenſum demitti iuſſit, ut impenderet illius beati ceruicibus. Ouid.8. Met. Protinus exuuias rigidis horrentia ſetis Terga dat. Setæ leonis. Ci.3.de Orat. Oculos autem natura nobis, ut equo & leoni ſetas, caudam, aures ad motus animorum declarandos dedit.

SETIA, σητία, urbs Campaniæ, non procul à Tarracina: à qua Setinum uinum. Mart.lib.13. Pendula Pontinos quæ ſpectat Setia campos, Exigua uetulos miſit ab urbe cados.

SETIGER, ra, rum, [*Porta ſede*] quod ſetas gerit. Mar.li.13. Qui Diomedeis metuendus ſetiger agris, Ætola cecidit cuſpide, talis erat. Ouid.lib.8. Met. Vulnera feciſſent, niſi ſetiger inter opacas, Nec iaculis iſſet, nec equo loca peruia ſiluas. Vir.12.Æn. Setigeræ fœtum ſuis, intonſamq́; tridentem Attulit.

SETOSVS, ſa, ſum [*Sedoſo, pieno di ſede*] λάσιος, quod eſt ſetis plenum ut Setoſum animal. Pli.lib.8.cap.45. Torua fronte, auribus ſetoſis. Vir.7.Eclo. Setoſi caput hoc apri tibi Delia paruus Et ramoſa Mycon uiuacis cornua cerui. Proper.lib.4. Eleg.1. Verbera pellitus ſetoſa mouebat arator.

SETVBIA, σετουβία, Aræuacum oppidum, in Hiſpania Tarraconenſi: cuius meminit Ptolem.lib.2.cap.6.

SEV, [*Ouero*] ἤ, diſiunctiua particula, qua iungimus ea, quorum alterum non utrunque affirmamus. Plau.in Trin. Hæc ſunt: ſeu recte, ſeu peruerſe facta ſunt, egomet feciſſe confiteor.

SEVERIANA PYRA, à Seuero inſitore dicta: quorum meminit Plin. lib.15.cap.15.

SEVERIANI, σευηριανοὶ, hæretici quidã fuerũt, à Tatiano primum propagati: deinde & à Seuero aucti, qui matrimonio penitus abſtinendũ prædicabant. Meminerũt horum Hierony. & Sophronius.

SEVERITAS, tis, [*Seuerità, grauità, durezza, acerbità*] ἀποτομία, grauitas, & facilitati, & miſericordiæ contraria, quæ eſt pars iuſtitiæ, qua iudex nihil omnino de ſupplicio remittit, neque à uero diſcedit. Cic.7.Verr. Cum iſte ueſtra ſeueritate permotus multa ſigna dederat, quamobrem is reſponſurus non uideretur. Quinetiam extra iudicium dicitur de morum grauitate, & quadam naturæ toruitate, quæ & Seueritudo dicitur. Plaut. in Epid. Quid illud eſt, quòd illi caperat frons ſeueritudine?

SEVERVS, ra, rum, p.pr. [*Seuero, graue*] ἀπότομος, σεμνὸς, modo idem eſt, quod grauis, tetricus, triſtis: ut, Seueri agricolæ, apud Lucretium lib.5. Seuerus auctor, Plin.lib.11. cap.5. pro graui & cui maxime ſit fidendum. Virg.8.Æne. Romulidis, Tatioq́; ſeni, Curibusq́; ſeueris. Terent. Heaut. Sed ipſe egreditur, quam ſeuerus, rem cum uideas, cenſeas. Cic.2. Verri. L.Caſſius ex familia tum ad ceteras res, tum ad iudicandum ſeueriſſima. Modo crudelis, & aſper. Cice.3. Offic. Magnus uir in primis, & qui perindulgens in patrem, idem acerbe ſeuerus in filium. Modo actiue accipitur pro eo quod horrorem aſpectu incutit. Virgilius 3.Geor. Inuidia infelix Furias, amnemq́; ſeuerum Cocyti metuet. Seuere, aduerbium, grauiter, aſpere. Cice.2. de Finib. Ita grauiter, & ſeuere uoluptatem ſecernit à bono. Idem pro Roſc. Comœ. Nihil mihi detraham, cum illis exactæ ætatis ſeueriſſime fructum, quem meruerunt, retribuam. Seueriter, penult.corr. idem quòd Seuere. Titinnius: Seueriter hodie ſermonem amica mecum contulit.

SEVERVS ſeptimius, Roma imperator, qui Albinum iuxta Lugdunum Galliæ urbem ingenti prœlio ſuperauit. Reliqua eius geſta uide apud Herodianum lib.3. & 4. Eſt item Seuerus, ut Seruio placet, montis, nomen proprium in Sabinis. Virg. lib.7.Æn. Qui Tetricæ horrendos ſcopulos, montemq́; Seuerum, &c. Quo tamen in loco Nonius Seuerum, actiue poſitum arbitratur pro aſpero.

SEVO, mons Ingeuonum, in littore Germaniæ, Riphæis iugis non minor, immanem ad Cimbrorum uſque, promontorium efficiens ſinum, qui Codanus uocatur. Auctor. Pli.lib.4.cap.13.

SEVOCO, cas, pe.co [*Chiamare da banda, ſeperatamente*] ἀποκαλέω, ſeorſum, ſeu in alteram partem uoco, duco'ue. Ci.2.Phil. Et ob eius conſilij ſocietatem cum interficeretur Cæſar, tum te à Trebonio uidimus ſeuocari. Ouid.2.Meta. Seuocat hunc genitor, &c. Seuocare ad ſe de communio, eſt de eo, quod multis commune eſt furari. Cic.pro Quinctio: Itaque hercule haud mediocriter de communi, quicquid poterat, ad ſe in priuatam domum ſeuocabat. Seuocare animum ab omni negocio, eſt animum laxare, & nulli rei intendere. Cice.1.Tuſcu. Cum a re familiari, quæ eſt miniſtra & famula corporis, cum à repub. cum a negocio omni ſeuocamus animum.

SEVVM, ui [*Seuo*] quod & Sebum, & Sepum dicitur, στέαρ, unctuoſum illud, quod in animalibus quibuſdam muſculorum extremitatibus membranis'ue accreſcit, ex frigida portione ſanguinis, quæ è uenis excidens, exanguibus ideoq́; frigidis membranis adhæret, ibidemq́; non ſecus atque oleum frigore concreſcit. Differt autem ab adipe, quod ſeuum proprie eſt cornigerorum duntaxat, quæ in una parte dentata ſunt, & quæ in pedibus talos habent Biſulca uero, & quæ pedes ſciſſos in digitos habent, & carent cornibus, non Seuum, ſed Adipem habent. Vterq; autem concretus eſt, & cum refrixit, facile frangitur, ſemperq́; eſt in fine carnis, ſine ſenſu, quia nec arterias habet, nec uenas. Contrà pingue inter carnẽ, cutemq́; eſt, ſucco liquidum, quod etiam in aliquibus ſine ſenſu eſſe manifeſtum eſt. Vnde ſues uiuentes à muribus legimus aliquando fuiſſe eroſas, nido etiam in iis conſtructo. Hinc Seuoſus, ſa, ſum, στεατώδης, quod inſtar ſeui unctuoſum eſt. Plin.lib.11. cap.37. Seuoſa cornigeris medulla. Hinc Seuo, uas, ſeu Sepo, pas, quod eſt ſeuum impono, ſeu candelas ex ſeuo facio. Colum.li.2.capite uigeſimo ſecundo. Feriis autem ritus maiorum etiam illa permittit, far pinſere, faces incidere, candelas ſeuare: ſeu (ut quidam legunt) ſebare, aut ſepare. A nomine Sebum fit Sebaceus, cea, ceum, quod ex ſebo, ſiue ſeuo confectum eſt: ut Candela ſebacea.

SEX, [*Sei*] ἕξ, numeri nomen notæ ſignificationis, à Græco deductum mutatione aſpirationis in S, litteram. Hinc multa deducuntur tum compoſita, tum deriuata, quæ ſuo ordine explicabimus.

SEXAGENVS, a, um, ἑξήκοντα, quamuis proprie ſit numeri diſtributiui nomen, ſæpe tamen idem eſt quod ſexaginta. Liui. 8. ab Vrb. Ordo ſexagenos milites, duo centuriones, uexillarium unum habebat. Sexagena millia modiorum, Cic.7.Ver.

SEXAGIES, aduerb, ἑξηκοντάκις, Cice.2.Philip. Orabat ut te contra ſuum patrem, Si ſeſtertium ſexagies peteret, defenderem.

SEXAGINTA, ἑξήκοντα, decies ſex. Cic.3.Ver. Poſſum ſexaginta decreta proferre, in quibus ut ego pecuniam non dicam interceſſiſſe, ipſa decretorum nouitas, iniquitasq́; declarat.

SEXANGVLVS, a, um, [*Che ha ſei cantoni*] ἑξάγωνος, quod habet ſex angulos. Plin. lib.37. capite 2. Quare ſexangulis naſcatur lateribus, non facile ratio inueniri poteſt. Idem lib.11. cap.11. Apum ſexangulæ omnes cellæ. Ouid.15. Meta. Nonne uides quos cera tegit ſexangula fœtu Melliferarum apium ſine membris corpora naſci?

SEXCENVS, a, um, numeri diſtributiui nomen, idem ſignificans quod ſexcentus. Cic.7. Verr. Ciuitatibus pro numero militum pecuniarum ſumma deſcribere, certo pretio ſexcenos nummos nautarum miſſione conſtituere. Col.l.3.ca.3. Quibus & ante iam M.Cato, & mox Terentius Varro prodidit ſingula iugera uinearum ſexcenas urnas uini præbuiſſe.

SEXCENTENVS, a, um, numeri diſtributiui nomen. Col.lib.3. cap.5. Qui ducentos quadragenos pedes obtinent, ſexcenteni malleoli pangendi ſunt. Id eſt, ſexcenti unicuique.

SEXCENTI, tæ, ta, ἑξακόσιοι, pluraliter tantum. Cic.2.de Diui. Sexcenta licet eiuſmodi proferre, ut diſtantium rerum cognatio naturalis appareat. Teren.Pho. Sexcentas proinde potius ſcribite dicas. Vbi Donat. Apud nos ſexcenta dicere pro infinito numero fere uſitatum eſt. Cic.pro Roſcio Am. Sexcenti ſunt, qui inter ſicarios, & de ueneficiis accuſabant.

SEXCENTESIMVS, a, um, penul.correpτ. ἑξακοσιοστὸς, ultimus, ſiue unus ex ſexcentis. Plin.lib.8. capite 7. Anno urbis ſexcenteſimo quinquageſimoquinto.

SEXCENTIES, [*Seicento uolte*] aduerbium numeri ſignificans ſexcentis uicibus. Ci.Att.lib.4. Vt forum taxaremus, & uſque ad atrium Libertatis explicaremus, contempſimus ſexcenties H S. Plinius epiſtola ultima, libro ſecundo: Quam cito ſeſtertium ſexcenties impleturus eſſet.

SEXCVPLVS, uide Seſcuplus.

SEXDECIES, [*Sedici uolte*] aduerbium ſedecim uicibus. Plinius li.6. cap.29. Seboſus ab Ægypti extremis ſexdecies centena LXXV. M. paſſuum.

SEXDECIM. Cic.pro Cluent.

SEXIES, aduerb. [*Sei uolte*] ἑξάκις, ſex uicibus. Liui.4.ab Vrb. Veientem hoſtem ſexies uictum pertimeſcant. Col.li.5.ca.2. Hoc ſexies ducendum eſt, quoniam ſex latera ſunt.

SEXTANS, tis, Vide Seſtans.

SEXTVS,

SEXTUS,a,um,ἕκτος,ultimus,ſiue unus ex ſex:ut,Sexta ætas.

SEXCENTOPLAGUS, fictum à Plauto nomen eſt in Capt. pro eo,qui ſexcentas plagas accepit.

SEXTANS,tis,ἑκμάτιον,ſexta pars aſſis, hoc eſt, duæ unciæ. Erat,& nummulus tertia parte quadrante minor,qui ſexies ſumptus conficiebat aſſem. Eſt & menſuræ nomen,ut docuimus ſupra in dictione Seſtans.

SEXTARIUS,dicitur,quòd ſit ſexta pars congii, quæ menſura apud antiquos tam liquidis,quam aridis ſeruiebat. Capit autem ſextarius cotulas binas,quæ & Heminæ dicuntur.Sextarius uini. Liu.7. ab Vrb.Iiſdem militibus legiones libras farris & ſextarios uini contulerunt.Ducere ſextarium,eſt ebibere.Iuue.Saty.7.De quo Sextarius alter Ducitur ante cibum, rabidam facturus orexim. Sextarius aquæ.Cicer.li.2.Officio. Si emere Sextarium aquæ mina cogeretur.

SEXTILIS,menſis,qui nunc Auguſtus. Sic autem dicebatur, quòd ſextus eſſet in ordine menſium Martio: a quo Romani annum auſpicabantur. Horat.1.epiſt.11.Per brumam Tiberis, ſextili menſe camino.

SEXTIUS caballus,ſcurra fuit inſignis Martialis ætate,qui à calcitratu nomen accepit.Mar.li.1.Qui Galbam ſalibus tuis,& ipſum Poſſes uincere Sextium Caballum.

SEXTULA,æ,unciæ pars ſexta quatuor continens ſcrupula,hoc eſt, aſſis partem LXXII. Ci.pro Cecinna:Facit hæredem ex deunce, & ſemuncia Cecinnam:ex duabus ſextulis M.Fulcinium libertum ſuperioris uiri:Æbutio ſextulam aſpergit, hoc eſt, hæreditatis totius partem LXXII.Col.li.5.cap.1.Pars LXXII.pedes CCCC. hoc eſt ſextula in qua ſunt ſcrupula quatuor.

SEXTUS,ἕκτος,philoſophus Chæronenſis,Plutarchi nepos,qui doctor fuit M.Antonini imperatoris,de quo Iulius Capitol. Audiuit & Sextum philoſophum Chæronenſem.

SEXUS,us,maſc gen.[*Seſſo, natura*] φύσις,diſcretio uiri à fœmina: à Græco ἕξις,ut Feſtus exiſtimat, quod habitum ſignificat. Plin. de Vir.illuſtribus:Ad quos cum utriuſque ſexus multitudo ueniſſet, dato ſuis ſigno,uirgines raptæ ſunt.Colum.lib.6.ca.24.Certis ſignis comprehendere licet,quem ſexum generauerit.Cic.1.de Inuent.Hominum genus in ſexu conſideratur,an uirile,an muliebre ſit.Mentiri ſexum.Columel.in Præfat.lib.1. Attonitiq; miramur æſtus effœminatorum,quòd à natura ſexum uiris denegatum muliebri motu mentiantur, decipiantq; oculos ſpectantium. Antiqui Sexus,neutro genere efferebant: quod poſt Nonium etiam Priſcianus annotauit.Plaut.Rudente.Virile ſexus nunquam habui ullum.Varr. lib. 1. de Analog. Sexus utrum uirile, an muliebre, an neutrum ſit.Saluſt.lib.2.Hiſtor. ut citat Nonius: At Metellus in ulteriorem Hiſpaniam poſt annum regreſſus magna gloria cõcurrentium undique uirile ac muliebre ſexus per uia & tecta omnium miſcebantur.

S ANTE I

SI,[*Se*] εἰ,ἐὰν,coniunctio eſt conditionalis.Cic.Att.li.7.Moriar ſi magis gauderem, ſi id mihi accidiſſet. Ponitur interdum pro Vtinam. Vir.l.6.Si nunc ſe nobis ille aureus arbore ramus Oſtendat.Interdum pro Poſtquam. Tere. in Phor. Herus ſi redierit, molendum uſque in piſtrino.Nonnunquam pro Quia,ſeu Siquidem,ut ſit confirmantis.Plaut.in Amph.Si ſimilem rem ipſe in legem iuſſit eſſe Iupiter.Virg.lib.1. Geor. Veſtro ſi munere tellus Chaoniam pingui glandem mutauit ariſta. Vbi Seruius Si,exponit pro, quidem: in qua ſignificatione fere indicatiuum exigit, cum alioqui ſubiunctiuo ſæpius iungatur: quem tamen modum etiam tunc inuenitur habere cum meram conditionem importat. Terent. in And.Si illum relinquo, eius uitæ timeo. Ibidem:Si id facis, hodie poſtremum me uides. Ponitur Si, aliquando pro Quamuis, etſi, ſiue etiamſi idq; indifferenter cum indicatiuo,aut ſubiunctiuo.Terent.in Eunuc.Nam ſi ego digna hac contumelia ſum maxime,at tu indignus qui faceres tamen. Plaut.in Mercato. Decem uocaſſet ſi ad cœnam ſummo uiros,nimium obſonauit. Aliquando pro An,Ter.in Heaut.Viſam,ſi domi eſt.Cic.de Diu.Dicito,ſi paſcuntur aues. Aliquando ſubauditur, Si Plin.Iunior:Dediſſes huic animo par corpus, feciſſet quod optabas. Cic. 1.de Nat. Deo.Roges me,quid ſentiam, nihil reſpondeam, i. ſi roges.Si eſt, ut admiſerit,i.ſi admiſit,apud Terentium.

SIALOCHI,σιαλόχοι,dicuntur,qui inter loquendum una cum uerbis ſaliuam expuunt.σίαλος enim Græcis dicitur ſpuma,uel ſaliua ex ore emiſſa.

SIAMBIS,σίαμβις,inſula eſt in Oceano Britannico. Auctor Plin.lib. 4.cap.16

SIBDE,es,σίβδη,Cariæ oppidum Halicarnaſſo ab Alexandro Magno attributum.Auctor Plin.lib.5.ca.29.

SIBILO,as[*Ciuffolare, ſibilare, fiſchiare*] συρίττω, σφυλῶ,ſibilum edo. Cice.ad Att.lib.2.Populares iſti iam etiam modeſtos homines ſibilare docuerunt.Ouid.4.Metam.Quotieſq; aliquot parat edere queſtus Sibilat. Virg.11.Æneid. Arrectiſq; horret ſquamis,& ſibilat ore.Horat.1.Sermo.Sat.1. Populus me ſibilat:at mihi plaudo Ipſe domi, ſi nulac nummos contemplor in arca. Huius compoſita ſunt, Aſſibilo, & Exibilo: quorum ſignificata ſuis locis explicuimus.

SIBILUS,li,pe.c.[*Sibilo ſubbio, ciuffolo, fiſchio*] συριγμός, ῥοιζμός,ſonus exilis,qui fit ore,compreſſis dentibus, & parum diductis labris. Col.lib.2.Sibiloq; allectari, quo libentius bibant. Liu.5.Bel.Pun. Vbi iam eò conſuetudinis adducta res eſſet,ut quocunque noctis tempore ſibilo dediſſ. t ſignum,porta aperiretur. Cic. pro Roſc. Com.Qui poſtquam è ſcena non modo ſibilis, ſed etiam conuicio explodebatur. Transfertur & ad ſonitum uenti leniter flantis. Virg.5. Eclo. Nam neque me tantum uenientis ſibilus Auſtri, Nec percuſſa iuuant fluctu tam littora. Sibilus,a,um,adiectiuum: ut,Ora ſibila,pro ſibilantia,inquit Seruius. Virg.lib.2. Æn. Sibila lambebant linguis uibrantibus ora. Sibila colla. Idem 3. Georg. Tollentemq; minas, & ſibila colla tumentem Deiice. Sibilus, & plauſus contraria.Cic.pro Sextio: Qui rumore, & fauore populi tenetur, & ducitur,ei plauſum immortalitatem,ſibilum mortem uideri neceſſe eſt.

SIBUS,πανοῦργος,ueteribus erat callidus,& acutus. Feſtus.

SIBYLLA,[*Sibilla*] σιβύλλα,uirgo fatidica, ab enunciandis deorum conſiliis dicta.σιοὺς enim deos uocant Æoles, βουλὴν autem Græci omnes dicunt,quod nos ſententiam, ſiue conſilium. Hieronym. cõtra Iouinia.Quòd ſi Æolici ſermonis genere Sibylla θεοβούλη appellatur,recte conſilium dei ſola ſcribitur noſſe uirginitas. Sibyllas decem fuiſſe ſcribit Varro, Prima fuit Perſica, ſecunda Libyca, tertia Delphica,quarta Cumæa in Italia,quinta Erythræa, ſexta Samia, ſeptima Cumana Amalthea nomine, octaua Helleſpontiaca,nona Phrygia, decima Tyburtina, nomine Albunei. Vide plura de his apud Suidam. Hinc fit Sibyllinus adiectiuum,pe.prod.quod eſt Sibyllæ,uel quod a Sibylla factum eſt.Cic. de Aruſp. reſpon. Nec hoc quidem in mentem ueniebat Sibyllino ſacerdoti: hoc eſt,ei, cuius erat ſibyllinos libros aperire, & proferre,ſi quando uaticinium aliquod petendum erat. De librorum Sibyllinorum origine prodidit. Gell.li.1.cap.19.Anum quandam ignotã,quæ Sibylla Cumana credita fuit,ad Tarquinium Priſcum regem nouem libros attuliſſe,ac pro eis trecentos popoſciſſe Philippeos,regeq; aſpernante pretii magnitudinem,in conſpectu eius tres libros exuſſiſſe,& pro reliquis idem pretium poſtulaſſe:cumq; à rege uelut delire irrideretur, tres præterea alios combuſſiſſe,nihiloq; minus pretii pro tribus petiiſſe:regemq; mulieris conſtantia commotum, tres illos libros trecenteis Philippeis comparaſſe,iuſſiſſeq; hos libros in Capitolio religioſiſſime aſſeruari,& de rebus dubiis à Quindecim uiris uelut oraculum conſuli.Hos libros Stilico,cum aduerſus Honorium & Arcadium principes defectionẽ moliretur,exuſſit.De quo Rutilius: Ne tantũ patriis ſæuiret proditor armis,Sancta Sibyllinæ fata cremauit.

SIBYRTUS,σίβυρτος,oppidum Cretæ:ut ex Polybii ſententia tradit Stepha.Gentile eſt Sibyrtius.σιβύρτιος.

SIC,[*Si, coſi, in tal modo, in tal guiſa, per coſi fatta guiſa, in tal maniera, di modo, di ſorte*] οὕτως,οὕτω,aduerbium eſt ſimilitudinis,idem ualens quod Ita.Virg.2.Æneid.Non ſicca aggeribus ruptis cum ſpumeus amnis Exiit. Cic.lib.16. Epiſt. Apud eum ſic fui, tanquam domi meæ. Aliquando reſponſiua eſt particula, affirmandi uim habens,quemadmodum & Etiam, ναί Cic.4. Philip. Viſne igitur te inſpiciamus à puero? Sic,opinor. Quandoque optandi. Idem lib. 10.Æneidos:Sic pater ille Deum faciat. ſic magnus Apollo. Eſt & coniunctio illatiua,idem ualens quod Igitur.Cic.4.Tuſculana.Sic tot ſimul uirtutes continentiæ, grauitatis, iuſtitiæ, fidei defecerunt. Nonnunquam capitur pro ualde. Apuleius. Nec ego rebar ſic multorum id opus dierum eſſe. Duplicatur etiam maioris expreſſionis cauſſa. Virg.4.Æneid.Sic iuuat ire ſub umbras. Aliquando demonſtratiuum eſt.Ter. in Eun.Ego limis aſpecto ſic per flabellum clanculum,&c.Ponitur aliquando pro tam. Plaut.in Trin. Nihil ſic celere eſt,neque uolat.

SICA,æ:[*Daga, dagbetta*] ξίφος,genus gladii breuioris, quaſi ſeca,à ſecando.Cic.3.in Catil. E quibus ille maximum ſicarum numerũ & gladiorum extulit.Idem 13.de Nat.de. Vum hæc quotidiana,ſicæ,uenena,peculatus,&c. Hinc Sicula,diminutiuum. Plaut.in Ruden.Pòſt eſt ſicula argenteola,& duæ connexæ maniculæ.

SICAMBRI,σίκαμβροι,populi Germaniæ,Menapii finitimi,ad utranque Rheni ripam habitantes:quorum meminit Stra.lib.4. Hi crines natura flauos habent,quos creſcere ſinunt,& artificio quodã intorquent. Mart.lib.2.Crinibus in nodum tortis uenere Sicambri. Eruditi eos eſſe iudicant,quos hodie Geldrenſes uocamus: quanquam uidentur olim latiores fuiſſe Sicambrorum, quàm hodie ſint Geldrenſium termini.

SICANI, σικανοὶ, populi Hiſpani, à fluuio Sicari ſiue potius Sicori, dicti. De quo Lucan. Heſperios inter Sicoris non ultimus amnis. Hi duce Siculo, excluſis Aboriginibus, Italiam tenuerunt. Ipſiq; poſtea ab ipſis pulſi, quos ante pepulerant, inſulam uicinam Italiæ ocupauerunt, & eam Sicaniam à ſuo nomine nuncupauerunt. Huius dictionis ſyllaba ea indifferenter ponitur. Virg. lib. 3. Sicano prætenta ſinu iacet inſula contra. Silius lib. 13. Sidera Eliſeis aderat gens Sicana uotis.

SICANIA, σικανία, dicta eſt inſulæ Siciliæ quædam pars, in finibus Agrigentinis, ut ex Apollodori ſententia tradit Stephanus, qui & Sicanum amnem iiſdem in locis collocat. Sed & inſula quãdoque tota, Sicania dicta eſt, a Briarei Cyclopis filio Sicano: uel à Sicanis populis, qui primi eam inſulam incoluiſſe feruntur, qui tamen non ſunt indigenæ, ſed Hiſpani.

SICARIS, fluuius Hiſpaniæ Tarraconenſis, non procul ab Ilerda fluens, iuxta quem Cæſar Afranii & Petreii exercitum ſiti ad deditione compulit. Luca. li. 4. Heſperios inter Sicaris non ultimus amnis. Alii tamen hunc fluuium Sicorim malunt appellare, per quartam uocalem in media ſyllaba.

SICARIVS [*Homicida*] φονεὺς, ξιφηφόρος, παλαμναῖος, qui ſica. i. gladio hominem interficit: uel ſicam maleficii alicuius gratia gerit: & καταχρηστικῶς, quicunque cædem telo quocunque commiſerit. Cic. pro Roſcio Am. Vetus uidelicet ſicarius, homo audax, & ſæpe in cæde uerſatus. Horat. 1. Serm. Sat. 4. Quòd mœchus foret, aut ſicarius, aut alioqui Famoſus.

SICCA, urbs Numidiæ, Romanorum colonia, apud Plin. lib. 5. cap. 3.

SICCANEVS, a, um, κατάξηρος, quod eſt naturaliter ſiccum: uel quod nullo humore irriguum, uel aſperum eſt. Col. lib. 2. cap. 17. Eius prati animaduertimus duo genera, quorũ alterum eſt ſiccaneum, alterum riguum. Idem cap. 2. De ſiccaneis, & irriguis non comperimus utræ numero uincant.

SICCESCO, ſcis, [*Seccarſi*] ξηραίνομαι, à ſicceo, ces, ſiccus fio. Pli. li. 18. ca. 34. Aquilonem prænunciat terra ſicceſcens repente, Auſtrum humeſcens rore occulto. Col. li. ult. Fœnum Græcum uetere uino macerato, deinde in Sole exponito, aut in furno, ut ſicceſcat. Hinc aſſicceſco, ſiccus & aridus fio. Idem ibidem: In muria luere oportet, & expreſſos in cratibus pandere, dum aſſicceſcant.

SICCE, aduerb. Col. li. 6. c. 12. Vt ſicce ſtabuletur. Dicimus per tranſlationem Sicce dicere. ut ieiune dicere. Cic. in Ora. Id uero deſinant dicere, qui ſubtiliter dicunt, eos ſolos Attice dicere, id eſt, quaſi ſicce, & integre, & ample, & ornate, & copioſe.

SICCINE, [*Coſi*] οὕτωσι, aduerbium interrogantis eſt, pro an ſic. Plau. Siccine tu illam? Siccine nos habes ludibrio omnes?

SICCITAS, tatis, & Siccitudo, dinis, [*Siccità, ſeccagine*] ξηρότης, qualitas humiditati contraria. Col. lib. 2. Si uero torpor cæli, ſiccitaſq; regionis ſuadebit, Februario ſtatim proſcindendi ſunt. Cæſ. 4. Bel. Gal. Qui cum propter ſiccitates paludum quo ſe reciperent non haberent, &c. Cic. 2. de Nat. de. Neq; enim flumine conturbor inanium uerborum, nec ſubtilitate ſententiarum, ſi orationis eſt ſiccitas. Ponitur aliquando pro firmitate, interprete Nonio. Cice. in Catone Maio Summam eſſe in eo corporis ſiccitatem.

SICCO, ſiccas, [*Seccare*] ξηραίνω, quod humidum erat ſiccum reddo. Colum. lib. 2. Si humidus erit, abundantia uliginis ante ſiccetur foſſis. Plin. lib. 8. cap. 24. Mergitq; limo ſæpius, ſiccatq; ſole. Horatius 2. Serm. Sat. 6. Siccat inæquales calices conuiua, ſolutus legibus Inſanis. Virg. 4 Æneid. Atque atros ſiccabat ueſte cruores. Ouid. 8. Metam. Lacrymas ſiccauerat ardor. Huius compoſita ſunt, Aſſicco, quod eſt ualde ſicco. Plin. lib. 8. cap. 24. Ea cum ſpicas ediderint, prius quàm ſemina hient æſtibus, manu carpuntur, & ſuſpenſa in Sole cum aſſiccauerint, reconduntur, atque ita repoſita perennant æuo diutius, quàm cetera. Abſicco, ἀποξηραίνω, idem quod exicco. Plin. lib. 1. Plurimum refert, non abſiccato ſucco fimum uires continere, & aſſiduo macerari liquore. Deſicco, & Exicco, uide ſupra ſuis locis. Cic. in Ant. Ille paludes ſiccare uoluit.

SICCOCVLVS, adiect. ξηρόφθαλμος. Plaut. in Pſeud. Genus noſtrum ſemper ſiccoculum fuit. Nomen uidetur à Plaut. fictum, pro eo quod eſt, ſiccis oculis, id eſt, nec lippis, nec lacrimoſis.

SICCVS, ſicca, ſiccum, [*Secco, ſutto, aſciutto, arido*] ξηρὸς, quod eſt aridum, & ſine humore. Virg. lib. 5. Æneidos: Summa petit ſcopuli, ſiccaq; in rupe reſedit. Ouid. lib. 3. Amorum: Eleg. 5. At tibi pro meritis opto, non candide torrens, ſint rapidi ſoles, ſiccaſq; ſemper hyems. Tibul. lib. 3. Eleg. 6. Sed poſcite Bacchi munera, quem ueſtrum pocula ſicca iuuant? Per tranſlationem ponitur pro exercitio quod etiam Nonius annotauit. Nam exercitii uehementia ſudantes, corpus ſiccamus. Cice. de Opt. Attici oratores & ſani, & ſicci. Lucil. lib. 26. Cum ſtudio in gymnaſio duplici corpus ſiccaſſem pila. Item pro continente, ſobrio, cuius contrarium eſt Madidum, quod ſignificat ebrium. Plaut. Aſin. Siccum, frugi, continentem, amantem uxoris maxime. Idem in Pſeud. Vini modo cupidæ eſtis, eo uos pantices adeo madefactis, cum ſim ego hic ſiccus. In ſicco, id eſt, extra aquam. Plin. lib 8. cap. 8. Non reuectum in maria, atque in ſicco expiraſſe. Virg. 1. Georg. Cumq; marinæ In ſicco ludunt fulicæ.

SICELION, ψύλλιον, Dioſc. herba eſt, quæ alio nomine Pulicaris dicitur a ſemine pulicis ſimilitudinem referente. Vide Pli. li. 25. c. 11.

SICELIS, lidis, σικελίς, patronymicum fœm. forma Græca, a Sicilia deductum. Virg. 4. Ecl. Sicelides Muſæ paulo maiora canamus.

SICENDVS, lacus eſt Theſſaliæ, mutas habens ranas: quæ tamen alio tranſlatæ fiunt uocales. Auctor Plin. lib. 8. cap. 58.

SICENVS, ni, pen. pro. σίκινος, inſula eſt non procul à Creta, antea Oenoe appellata. Auctor Strabo lib. 10.

SICERA, ræ, pen. cor. σίκερα, omnis potio, apud Hebræos, quæ inebriare poteſt (ut ſcribit Hieron. ad Nepotia.) ſiue illa fermento conficiatur, ſiue pomorum ſucco: ſiue faui decoquantur in dulcem, & barbaram potionem, aut palmarum fructus exprimantur in liquorem, coctiſ'ue frugibus aqua pinguior coloretur.

SICHAEVS, σιχαῖος, filius fuit Philiſthenis, ſacerdos Herculis, & maritus Didonis, a Pigmalione iuxta ara incautus ob auri cupiditatem interfectus: ut eſt apud Virg. lib. 1. Æneid.

Huic coniux Sichæus erat, ditiſſimus agri
Phœnicum, magno miſeræ dilectus amore.
Cui pater intactam dederat, Primiſq; iugarat
Ominibus, ſed regna Tyri germanus habebat
Pygmalion, ſcelere ante alios immanior omnes.
Quos inter medius uenit furor. ille Sichæum
Impius ante aras, atque auri cæcus amore
Clam ferro incautum ſuperat, &c.

SICHEM, σιχέμ, filius Canaan, qui Ciuitatem ſui nominis ædificauit in Phœnice, quæ Sidon à Græcis appellata eſt.

SICILEO, ſiciles, ſicilui, uel Sicilio, ſicilis, ſiciliui, ſicilitũ [*Bruſcare*] uerbum eſt proprie ad prata pertinens, quæ tunc ſiciliri dicuntur cum ea quæ prima ſectione relicta ſunt a fœniſecis, iterata ſectione demetuntur. Plinius libro decimo octauo, capite uigeſimo octauo. Prata quoties ſecta ſunt, ſilicere oportet: hoc eſt, quod fœniſeces præterierunt, ſecare. Varro libro primo de re ruſtic. cap. 49. Quo facto ſilicienda prata, id eſt falcibus conſectanda, quæ fœniſecæ præterierunt, ac quaſi barba tuberoſum reliquerunt campum: à qua ſectione arbitror dictum, ſicilire pratum. Hinc Sicilimentum, menti, herba ſilicitione reſecta, id eſt ea, quæ à fœniſecis prima ſectione relicta, iterata ſectione demetitur. Cato cap. 5. Item fœnum, cordum, ſicilimenta de prato demito, eaq; arida condito.

SICILIA, æ, σικελία, Tyrrheni mari inſula, à Thucydide Sicania dicta, à pluribus Trinacria, quòd tria habeat promontoria. Patet in circuitu, ut ex Agrippæ ſententia tradit Cice. in Verrem. Cato ille ſapiens cellam penariam reipub. Siciliam nominauit. Plin. DCXVIII. M. paſſuum. Olim agro Brutio creditur adhæſiſſe, poſteaq; interfuſo mari auulſa M. D. paſſuum freto, iuxta columnam Rhegyani. A quo dehiſcendi argumento, Rhegyum Græci nomen dedere oppido. Quin & inſula ipſa inde nomen creditur traxiſſe, quaſi Sicilita, id eſt, reſecta. Virg. libro tertio. Hæc loca ui quondam, & uaſta conuulſa ruina (Tantum æui longinqua ualet mutare uetuſtas) Diſſiluiſſe ferunt, cum protinus utraque tellus Vna foret. Eadem & Triquetra à quibuſdam appellatur, à figura trianguli, cuius unus angulus, qui in Meridiem uergit, Pachynus dicitur: alter Pelorus, qui ad Septentrionem ſpectat, & ab Italia mille quingentis paſſibus diſtat: tertius Lilybæus, qui Carthaginem maxime ſpectare uidetur, quemq; ab Africæ littoribus CXX. millibus paſſuum diſtare prodiderunt. Hæc ab Oriente, & Occidente, Septentrioneq; Tyrrheno mari, à Meridiæ Aphrico alluitur. Patet in longitudinem à Peloro uſque ad Pachynum, millia paſſuum centum octoginta ſeptem, in latitudinem centum octoginta nouem. Sicaniam autem dictã putant à Sicanis Hiſpaniæ populis, qui duce Sicano primum in Italiam ueniſſe feruntur. Solinus auctor eſt, Siciliam primum Cyclopum ſedem fuiſſe, iiſq; extinctis, Aeolum inſulam occupaſſe. Vnde Virgilius libro tertio. Ignariq; uiæ Cyclopum allabimur oris. Item libro undecimo. Aetnæos uidit Cyclopas Vlyſſes. De hac Diodorus ſic ſcribit: Sicilia optima inſularum omnium, antiquitate rerum ceteras antecellit. In ea ſunt Panormus, Catana, Syracuſæ, undecima Olympiade conditæ. Præterea Meſſana, Eryx, & Leontium, Gorgiæ rhetoris patria. Ibi Arethuſa fons, Eryx, & Aetna montes. In ea Comœdia primum creditur inuenta. Viros genuit illuſtres complures, ex quibus ſatis fuerit hic nominare Dionem Platonis auditorem, & Archimedem inſignem Mathematicum.

SICILICVS, ci, pen. corr. δίδραχμον, pars aſſis quadrageſima octaua,

us,hoc eſt,ſcrupula ſex,ſiue(quod in idem recidit)drachmas duas continens. Dictum Sicilicum,a Siciliendo,id eſt,ſecando,quod ſe munciam per medium ſecet:Neque ſolum de ponderibus dicitur uerum etiam de menſuris.Plin.lib.13.cap.15.Qua in re non omittendum uidetur,Tiberio principi menſam quatuor pedes ſextante,& ſilico excedentem,tota uero craſſitudine ſeſcunciali,operimento laminæ ueſtitam fuiſſe.

SICILIENSES,σικελιῶται,dicuntur qui alibi orti, in Sicilia uerſantur.Sicilienſis,ſicilienſe,poſſeſſiuum a Sicilia deductum. Cice.2.Verr.Et quoq; negocio ſiſci Sicilienſes minabantur.Fretum Sicilienſe,apud eundem 2.de Nat.de.Quæſtura Sicilienſis,apud eundem in Epiſt.

SICILISSO,ſas,σικελίζω,loquor lingua Siculorum, quorum ſermo adeo corruptus fuit, ut abierit prouerbium. Plaut. in Menæch. Non Atticiſſat,ſed ſiciliſſat.

SICILICES,haſt.rum ſpicula lata,inquit Feſtus.Ennius: Incedit ueles uulgo ſicilibus latis.

SICIMINA,inquit Hieron.quidam interpretantur genus arborum, quæ Palæſtinæ naſcuntur in campeſtribus,quæ ſi non uellicentur amariſſimas caryculas faciunt,& a culicibus corrumpuntur. Nobis autem(inquit)quia ſolitudo in qua morabatur Amos,nullam huiuſmodi gignit arborem,magis uidetur rubos dicere, qui afferunt mora,& paſtorum famem,ac penuriam conſolantur.

SICINNIS,σίκιννις,ſaltationis Satyricæ genus, teſte Athenæo, à Sicinno inuẽtore,(ſiue is Barbarus fuit,ſiue Creterſis)ita dictum:à quo & Satyri ipſi Sicinniſtæ appellantur.

SICINNIVS DENTATVS,σικίννιος,ſtrenuus bellator,qui ob ingentem fortitudinem, Achilles Romanus appellatus eſt. Is centum & uiginti prœliis pugnauit:Cicatricem auerſam nullam, aduerſas quadraginta quinq; tulit.Coronis aureis octo donatus eſt. Triumphauit cum imperatoribus ſuis triumphos nouem,Vide Gel.lib.2.cap.11.& Pli.lib.7.cap.28

SICLVS,[Oncia,denaro]σίκλος,apud Hebræos dicitur uncia, apud Græcos Latinosq; quarta pars unciæ eſt, & ſtateris medietas, drachmas duas appendens, Ioſephus ait Hebræorum numiſma eſſe,quatuor drachmas Atticas ualens.

SICORIS,pe.cor.Hiſpaniæ Tarraconenſis fluuius,non longe ab Ilerda fluens,iuxta quem Cæſar Afranium & Petreium Pompeianos duces;ſiti ad deditionem compulit.Luca.lib.4.Heſperios inter Sicoris non ultimus amnis.

SICVBI,p.c.[Se in qualche luogo]εἴπου,idem quod ſi alicubi. Liu.3.ab urb.Conſul prouidere omnia,laudare fortes, increpare ſicubi ſegnior pugna fuiſſet.Cice.7.Verr.Atq; hæc ſicubi facta ſunt, &c.

SICVLI,[Siciliani]σικελοί,qui Siciliam inſulam incolunt. Ci.in Diu. Cum Quæſtor in Sicilia fuiſſem iudices,itaq; ex ea prouincia deceſſiſſem,ut Siculis omnibus diuturnam iucundamq; memoriam mei nominis relinquerem.

SICVLVM mare, [Mare di Sicilia]σικελὴ θάλασσα, anguſtum, atque anceps alterno curſu,modo in Tuſcum,modo in Ionium pelagus influit,uorticoſum & Scyllæ,ac Charybdis ſæuitia inclytum.Sicula tellus pro Sicilia.Virg.1.Æneid.

SICVNDE,[Se di qualche luogo]εἴποθεν,aduerbium de loco, idem ualens,quod ſi ex aliquo loco.Cic.ad Atticum li.13. Sicunde potes, eruere,qui &c.

SICVT,& ſicuti,[Come,ſi come]ὡς,ὥσπερ,aduerbia ſimilitudinis ſunt. Plaut.in Ruden.Quibus cum parua periit Athenis, ſicut dixi. Interdum tamen non res ſimiles,ſed diuerſas, & plane contrarias denotant, & ita in priore membro ponuntur. Quinctil. Sed hæc eloquendi præcepta,ſicuti cognitioni ſunt neceſſaria, ita non ſatis ad uim docendi ualent,niſi illi quædam facilitas, quæ apud Græcos ἕξις,nominatur,acceſſerint.Habent etiam uenuſtatem,atque utilitatem magnam, quoties antecedentem ſententiam annectunt cum ſequenti. Plin. lib.7. ca.19. Ferunt Craſſum auum Craſſi, in Parthis interempti, nunquam riſiſſe, ob id Agelaſtum uocatum,ſicuti ne fleſſe multos. Cice. Academic. Amaui hominem ſicut ille me.

SICYNVS,inſula eſt,non procul à Creta, una Sporadum, antea Oenoe dicta,teſte Pli.li.4.ca.12.A Strabone tamen & Stephano,Sicenus,σίκηνος,appellatur.

SICYON,ſicyonis,σικυὼν,urbs uetuſtiſſima Peloponneſi, non procul à Corintho, olim Ægialos dicta, à rege Ægialeo, qui totius eius tractus imperium tenuit. Hac Plin. lib. 36. cap. quarto metallicarum omnium officinarum patriam fuiſſe ſcribit. Præcipue autem nobilitatam conſtat Occaſionis ſimulacro à Lyſippo fabricato. Ab hoc oppido uicina regio Sicyonia appellatur. Ex hac urbe ortus eſt Aratus ille, cuius in clarorum uirorum catalogo meminit Plutarch.

SICYONIVS,a,um.Cic.de Or.Calcei Sicyonii.

SIDA,dæ,ſiue Side,es,σίδη,Pamphyliæ urbs,teſte Plin.lib. 5. ca.27. & Pomp.li.1.in deſcriptione Pamphyliæ.

SIDERATIO,onis,ἀστροβολία,ἀστροβολισμός, proprie plantarum morbus eſt,cùm nimio æſtu humore abſumpto,uel totę,uel aliqua ſui parte inareſcunt.Quod quoniam ſideris alicuius afflatu fieri putatur,& præſertim Caniculæ,(quam Theophraſtus peculiariter ἄστρον uocat)factum eſt,ut hoc plantarum uitium Græci ἀστροβολισμὸν,nos Siderationem dicamus.Pli.li.17. ca.24.Sideratio tota è cælo conſtat.Et paulo poſt:Proprium tamen ſiderationis eſt,ſub ortu canis ſiccitatum uapor, cum inſitæ ac nouellæ arbores moriuntur,præcipue ficus ac uites.Quin & in animalibus Sideratio dicitur,cum pars aliqua corporis peſtifero ſidere percuſſa, ſubito inareſcit, ipſaq; etiam oſſa carie conſumuntur.Quod morbi genus Galenus σφακελισμὸν,appellat.

SIDERARI,[Sedrarſi,aſſidrarſi]ἀστροβολίζεσθαι, eſt ſidere peſtifero afflari.& proprie de arboribus dicitur,cum per ſideris cuiuſpiam, & præcipue Caniculæ exortum, æſtu uehementer inualeſcente, aut alia quauis ratione,humor conſumitur, totæq; uel aliqua ſui parte,ſubito inareſcunt.Transfertur & ad animalia, quæ & ipſa Siderata,ἀστρόβλητα,dicuntur,cum ſimili ſideris afflatu aliqua ſui in parte ſphaceliſmon,hoc eſt,oſſium cariem patiuntur:ita ut ſubito ea pars,cum ipſis etiam oſſibus mareſcat, omnemq; prorſus ſenſum amittat.Plin lib.28.cap.16.Sideratis urina pulli aſinini narde admiſſo perunctione prodeſſe dicitur.Plaut. Sideratus eſt,moueri non poteſt.

SIDEREVS,a,um,ἀστερόεις,idẽ quod ſtellatus:ut,Siderea ſedes, apud Virg.10.Æneid.id eſt,ſphæra ſtellata. Cælum ſidereum,Ouid.10. Metam.Aliquando ponitur pro alto.Martial. lib.1. Hic ubi ſidereum propius uidit aſtra coloſſus. Aliquando pro fulgenti, & lucido:ut,Ignes ſiderei,apud Ouid. 1.Metam.Virg.lib.3.Nec lucidus æthra Siderea polus.

SIDERION HERACLEVM,σιδήριον ἡρακλεῖον,herba eſt ab Hercule inuenta,caule tenui,digitorum quatuor altitudine,flore puniceo, foliis coriandri, iuxta amnes & lacus naſcens, & omnia uulnera ferro illata ſanans.Auctor Pli.lib. 25.cap. 4.

SIDERITES,σιδηρίτης,gemma eſt ex genere adamãtum, à ferri ſplẽdore nomen habens,pondere ceteris præſtans, ſed ictibus fragilis,& ab alio adamante perforabilis.Auctor Plin.lib.25.cap.4.

SIDERITIS,σιδηρῖτις,herba eſt foliis marrubii,ſed longioribus, cauliculis quadratis,palmi longitudinem non multum excedentibus, guſtus non iniucũdi,& ſubaſtringẽtis, in quibus per interſtitia orbiculatæ uertebræ, ut in marrubio, ſpectantur, & ſemen in iis nigrum.Vulgus Tetrahil, ſiue Iudaicam herbam appellat.Eſt & Sideritis altera,binum cubitorum,ramulis exilibus, folio filicis numeroſo,utrinque per oras diuiſo,pediculo longo, prodeuntibus è ſummo alarum ſinu ſurculis longis,tenuibus,capitulo in cacumine orbiculato,aſpero,in quo ſemen continetur, quàm betæ rotundius aliquanto & durius.Hodie chymici, & herbarii nonnulli Lunariam maiorem appellant. Sunt & alia Sideritis genera, quæ ex Dioſ.& Pli.tibi petenda relinquimus.

SIDERITIS,σιδηρῖτις,lapis occulta naturæ ui ferrum ad ſe trahens: unde & nomen accepit.Nam σίδηρον,Græci ferrum appellant. Idẽ & Magnes dicitur,& Heracleus lapis, eo quòd primum inuentus fuerit in Magneſia Aſiæ, circa Heracleam urbem. Plin.tamen in Ida monte primum repertum arbitratur a Magnete quodam paſtore,& ab eo nomen accepiſſe.

SIDICINVM THEANVM,Campaniæ oppidum Mediterraneum,Sidicinum cognominatum ad diſcrimen alterius Theani, quod eſt in Apulia:Meminit utriuſque oppidi Plin.lib.3.cap.5.

SIDO,dis.ſedi,ſeſſum[Sedere] καθέζομαι,δύομαι, ἵζάνω,deorſum feror,ſubſido,ad ſedendum me demitto.Virg. lib. 6.Sedibus optatis gemina ſuper arbore ſidunt.Pli.lib.6.cap.22. Mare intereſt uadoſum,lenis non amplius altitudinis paſſibus,ſed certis canalibus adeo profundum,ut nullæ anchoræ ſidant. Huius compoſita ſunt, Aſſido,Conſido,Circunſido, Diſſido, Inſido, Obſido, Reſido,& Subſido:quorum ſignificata uide ſuis locis.

SIDON,onis,p.gen.p.σιδὼν, urbs Phœnices, cum Tyro & uetuſtate certans,& claritate:ita dicta (ut Euſtathio placet)à Sida Beli filia: quanquam Ioſephus a Sichem filio Canaan appellatam mauult unde etiam apud Hebræos conditoris nomine integro ſeruato, Sichem uocari tradit. Alii à Phœnicibus iis conditum uolunt,qui mediterranea incolebant,qui cum perpetuis uexarentur terræmotibus,relictis ſedibus ſuis,nouam urbem ad mare condiderunt quam à piſcium ubertate ſua lingua Sidona appellarunt.

SIDONIVS,a,um,antepenult.indifferente. Nam apud Græcos, teſte Stephano,indifferenter σιδώνιος ſcribitur per ω, magnum,aut σιδόνιος,per o paruum.Virg.1 Æneid.Obſtupuit primo aſpectu Sidonia Dido.Et paulo poſt:Sidoniasq; oſtentat opes.Cic.de Orat. Sidonius Antipater.

SIDVNTIVS,σιδούντιος,Stephano.

Sɪᴅᴠꜱ,ontis,σιδοῦς,oppidulum eſt in agro Megarenſium: cuius meminit.Pli.lib.4.cap.7.

Sɪᴅᴠꜱ,[*Stella,ſegno celeſte*]ἄστρον,licet quidam Græcum eſſe uelint, ἀπὸ τοῦ σὺν,quod eſt ſimul,& εἴδειν,uidere, quòd plures ſtellæ ſimul conſpiciantur:aut παρὰ τὸ συνοδεύω, quod eſt commeo & conuenio,ut ſit plurium ſtellarum conuentus:rectius tamen Latinum eſſe putatur,& à Sido deduci, propterea quòd ſidera occidentia, in mare ſubſidere uideantur.Eſt autem Sidus ſignum ex pluribus ſtellis compoſitum,ut Aries,Taurus, Andromeda, Perſeus,Corona, & quæcunque uariarum genera formarum feruntur in cælum recepta. Stella uero ſingularis eſt. Sic etiam apud Græcos, ἀστὴρ,& ἄστρον,diuerſa ſunt, teſte Suida. Nam ἀστὴρ eſt ſtella una, ἄστρον ſignum ſtellis coactum, quod nos ſidus uocamus. Quandoque tamen ſidus pro ſtella ponitur. Cicero Itaque neſciunt hos ſiderum errores. Quinct.Quid hæc fulgentium ſiderum ueneranda facies,quæ quadam ueluti infixa, ac coerentia perpetua ſemel capta ſede collucent: alia toto ſparſa cælo, uagos curſus, certis emetiuntur erroribus.Hinc Sideralis, & hoc le, quod ad ſidus pertinet.Pli.lib.7.ca.49. Poſcere uidetur locus ipſe ſideralis ſcientiæ ſententiam.

Sɪꜰɪʟᴀᴛᴏʀᴇꜱ,à ueteribus dicebantur Sibilatores:& Sifilare,σιφλάζειν,quod nos ſibilare dicimus.Nonius.

Sɪɢᴀ,σίγα,urbs Cæſarienſis Mauritaniæ,Syphacis olim regia, teſte Plin.lib.5.cap.2.

Sɪɢᴀʟɪᴏɴ,σιγαλίων,ſimulacrum erat apud Ægyptios in ſacris Iſidis & Serapidis,quod digito labii impreſſo ſilentiũ imperare uidebatur:unde & nomẽ accepit,ἀπὸ τοῦ σιγᾷν,quod eſt ſilere,alio nomine Harpocratẽ appellabant. Vide ſupra in dictione Harpocrates.

Sɪɢᴇᴠᴍ,gei,pen.prod.σίγειον,promontorium & oppidum Troadis, Aiacis ſepulcro nobilitatum. Dictum σίγειον, ut quidam uolunt, ἀπὸ τοῦ σιγᾷν,hoc eſt, à ſilendo, eo quòd Hercules præmio ſuo à Laomedonte fraudatus,diſſimulato diſceſſu, ibi ſe occultarit,indeq́; ſilẽtio magno reuerſus,urbem repente adortus ceperit. Alii per antiphraſim Sigeum dictum putant,quòd nullum ibi unquam ſit ſilentium,aquis ſe perpetuo magno cum murmure ſaxis illidentibus. Hinc Sigeus, gea,geum, & Sigeius, per quatuor ſyllabas. Virg.2.Æn.Iam proximus ardet Vcalegon: Sigeia igni freta lata relucent.Oui.13.Meta.Sigeia toruo Littora proſpexit uultu.Ci. pro Arch.Achilles tumulus in Sigeo.

Sɪɢɪʟʟᴀʀɪᴀ,uicus erat Romæ,ubi ſigilla uendebantur. Gel.lib.5. Apud Sigillaria forte in libraria ego & L. Paullus Poeta conſederamus.Sigillaria præterea dicebantur dies feſti Saturnalibus additi,quibus ſigilla, hoc eſt,parua ſigna amicis miſſitabantur. Auctor Macrob.lib.1.Satur.cap.10.

Sɪɢɪʟʟᴀʀɪꜱ,re,adiectiuum à ſigillis deductum: ut, Ars ſigillaris, ἀγαλματοποιΐα.Sigillaria opera,ἀγαλμάτια,id eſt,parua ſigna,ſiue imagunculæ ex metallo confectæ.

Sɪɢɪʟʟᴀᴛɪᴍ,[*Singularmente*]ἐν μέρει κα καθ' ἕκαστον,aduerbium,ſignificans per ſingulos.Cicero 7.Verr.Quærit ex his ſigillatim,quot quiſque nautas habuerit.

Sɪɢɪʟʟᴏ,gillas,[*Sigillare,bollare*]σφραγίζω,ſignum imprimo,ſigillum alicui rei appono.Hinc Sigillatæ dicuntur litteræ:id eſt,clauſæ,& anulo impreſſæ.Propter quod ueteres Sigillare ſimpliciter pro Claudere uſurpabant.Var.Contra,lex nimis impia eſt,ne filii patribus luce ſigillent oculos.

Sɪɢɪʟʟᴠᴍ,ſigilli,[*Sigillo,bollo*]ἀγαλμάτιον, diminutiuum eſt à Signum,quod modo imagunculam, ſiue paruam ſtatuam ſignificat. Cic.6.Ver.Appoſuit patellam,in qua erant ſigilla egregia.Modo imaginem,qua ceræ impreſſæ litteras obſignamus. Hinc Sigillatus,lata,latum,quod modo participium eſt,idem ſignificans quod obſignatus:ut, Litteræ ſigillatæ.Modo nomen, idem ualens,quod ſigillis ornatus.Cice.8.Verr. Iubet me ſcyphos ſigillatos ad Prætorem afferre.

Sɪɢᴍᴀ,σίγμα,diætæ,ſiue ſtibadii,aut cœnationis genus erat, à Græci(ut quidam uolunt) elementi ſimilitudine dictum. Lampridius in Heliogabalo: Primus inuenit, ſigma in terras ſternere.Idem: Vt de croco ſigma ſtrauerit,cũ ſummos uiros uocaret ad prãdiũ.

Sɪɢɴᴀᴄᴠʟᴠᴍ,li,[*Segnacolo,ſegnetto,ſegno*]χαρακτὴρ, proprie eſt ſignum alicui rei impreſſum,ut lateat,quouſque reſeretur.

Sɪɢɴᴀᴛᴏʀᴇꜱ,[*Teſtimoni*]ἐπισφραγισταὶ,dicebantur,qui aut teſtamẽtis,aut cauſis ſeſe ſubſignabant. Sal.Multis modis mala facinora docebat.Ex illis teſtes,ſignatoresq́; falſos commodare,fidem,fortunas,pericula uilia habere.Suet. in Tib. cap.23.Illatum deinde Auguſti teſtamentum non admiſſis ſignatoribus,niſi ſenatorii ordinis.Iuuen.Sat.10. Veniet cum ſignatoribus auſpex.

Sɪɢɴᴀᴛᴏʀɪᴠꜱ,a,um,[*Che ſegna*]σφραγιστικὸς,quod ſignat,ſeu quo ad ſignandum utimur: ut, Signatorius anulus.Valer. Maxi.Vt anulo, quo ſignatorio utebatur.Paul.Iurec.Anulus ſignatorius ornamenti appellatione non continetur.

Sɪɢɴᴀᴛᴠꜱ,gnata,gnatum,[*Segnato,bollato*]aliquando participium eſt,idem ſignificans quod inſignitus, hoc eſt, quod ſignum habet impreſſum:ut, Pecunia ſignata. Cic.6. Ver.Argentum factum,atque ſignatum. Virg.2. Geo.Et admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix. Oui.2.de Arte aman.Aſpice,ſignatum ſanguine pectus habet.Aliquando nomen,& tunc pro inſigni aliquando captum a ueteribus legitur,ἐπίσημον. Lucil.lib.29. ut citat Nonius: Primum Chryſidem negat ſignatam reddere.

Sɪɢɴɪᴀ,æ,Latii oppidum fuit,in cuius agro uinum naſcebatur mire auſterum,ideoq́; uentris profluuio ſedando utile.Pli.lib.14.cap.6. Nam quod Signiæ naſcitur,auſteritate nimia cõtinendæ aluo utile,inter medicamenta numeratur.Hinc Signini populi,de quibus Pli.lib.3.cap.5.Et uinum Signinum, Mart.li.13.Potabis liquidum Signina morantia uentrem:Ne nimium ſiſtant,ſit tibi parca ſitis. Signina pyra apud Iuuen.Sat.11.

Sɪɢɴɪᴀ,mons eſt,teſte Plin. lib.5. cap.9. in cuius radicibus ſita eſt Apamia urbs.

Sɪɢɴɪꜰᴇʀ,ri,[*Porta ſegno,banderale,ſegnifero, alfiere*]σημειοφόρος, qui ſigna fert.hoc eſt,uexillifer.Ci.4. Ver.Sit in eius exercitu ſignifer,&c. Idem 1.de Diu.Quo tempore cum ſignifer primi haſtati ſignum non poſſet mouere loco,&c. Oui. 5.Faſt.Romanæq́; Aquilæ ſignifer hoſtis erat.Signifer item dicitur circulus ille obliquus,in quo duodecim ſigna,ſunt,qui Græce ζῳδιακὸς appellatur,ab effigie animalium, quæ in eo Aſtrologi imaginantur. Ci.2. de Nat.deo. Infra autem hanc ſtella Mercurii eſt, quæ anno fere uertente ſigniferum luſtrat.Pli.lib.2.cap.4. Adiuuat rerum ordo, deſcripto circulo,qui ſignifer uocatur, in duodecim animalium effigies,& per illas ſolis curſus congruens tot ſeculis ratio.

Sɪɢɴɪꜰᴇx,[*Che fa inſegne,ò ſtatue*]ἀγαλματοποιὸς, qui facit ſigna, hoc eſt,ſtatuas. Apul.lib.2. Egregius ille ſignifex.

Sɪɢɴɪꜰɪᴄᴏ,ſignificas, penultima correpta,[*Significare,dimoſtrare, far ſapere,fare intendere*]σημαίνω, indico, notum facio, demonſtro,oſtendo.Pla.in Truc.Etenim ſic iſtuc uolo,ne inter uos ſignificetis,&c. Cicero pro Roſcio Amer. Quid hæc tanta celeritas, feſtinatioq́; ſignificat? Idem ad Attic. lib.1. Ac ne illud mirere: cur cum ego antea tibi ſignificarem per litteras, me ſperare,illum in noſtra poteſtate fore,nunc idem uidear diffidere. Hinc Significatio,onis,uerbale, ἐπισημασία,indicatio, indicium. Cicer. Heu quæ ſignificatio doloris. Idem de Amicitia. Cum autem contrahat uirtus amicitiam, ut ſupra dixi, ſi qua ſignificatio uirtutis eluceat, ad quam ſe ſimilis animus applicet, & adiungat: id cum contigerit, amor exoriatur neceſſe eſt:Cæſar lib.6.Bel.Gal.Monet ut ignes fieri in caſtris prohibeat,nequa eius aduentus procul ſignificatio fiat.Significatus, tus,ui,idem quod ſignificatio. Plin. lib.18.ca.15.Ipſi dies raro non aliquos tempeſtatum ſignificatus habẽt.Idem aduerbia, Significanter,ἐμφαντικῶς,& ſignificãtius, ἐμφατικώτερον.i.expreſſe,& expreſſius,& quod uulgus dicitur intelligibiliter,notabiliter. Quinct.lib.6.cap.3.Non parum ſignificanter etiam illa in ſchola νόθη dixerimus.

Sɪɢɴɪꜰɪᴄᴀɴꜱ,[*Significante*]ἐμφατικὸς,nomen ex participio, idem ſignificans,quod apertus,& euidens Quinct.lib.4. cap.2. Verbis propriis & ſignificantibus. Idem lib.8. cap.2. Quo nihil inueniri poteſt ſignificantius.

Sɪɢɴɪꜰɪᴄᴀᴛᴠꜱ,tus,[*Significato,ſignificatione*] idem quod ſignificatio.Vide Significo.

Sɪɢɴɪɴᴠᴍ ᴏᴘᴠꜱ,quod fractis teſtis, addita calce conficiebatur. Col.lib.6.Cuius ſolum terrenum prius quam conſternatur, perfoſſum,& amurca recenti non ſalſa madefactum, uelut ſigninum opus paniculis condenſatur.

Sɪɢɴᴏ,nas,[*Segnare,ſigillare,bollare*]σημαίνω,σφραγίζω,ſignum imprimo.Virg.3.Geo.Et ſummo ueſtigia puluere ſignent. Vnde Signare epiſtolam dicimus, anulo ſignum imprimere. Huius contrarium eſt Reſigno,quod eſt deleto ſigno aperio. Sic Signatam pecuniam dicimus, & ſignata pecora quæ ſignis notata ſunt, & quæ notam inuſtam habent. Interdum ſignare, ſignificat oſtendere, indicare ſigno, σημαίνειν.Plaut. in Ciſtel. Cui hæc excidit ciſtella? recte eccum locus ſignat,ubi ea excidit.Interdum ſcribere. Colum. lib. 3. Huc pertinet preclara noſtri poetæ ſententia, Laudato ingentia rura, Exiguum colito.quod uir eruditiſſimus (ut mea fert opinio)traditum uetus præceptum numeris ſignauit. Vnde & Subſignare, ὑποσημαίνειν, ſubſcribere dicimus. Accipitur etiam Signare pro deſignare. Virg. li.2.Georgicorum. Quin etiam cæli regionem in cortice ſignant. Huius compoſita ſunt, Aſſigno,Conſigno,Circunſigno, Deſigno, Obſigno, Reſigno,& Subſigno:quorum ſignificata uide ſuis locis.Cicer.in Arat. Signaq́; ſignauit cæleſtia.

Sɪɢɴᴠᴍ,ſigni,[*Segno*]σημεῖον,proprie eſt parua quædam nota indicans totius rei qualitatem, inquit Donat.Terent. And. Vide num eius color pudoris ſignum uſquam indicat? Ouid.2. Metamorph.

Sed

Sed ſilet, & læſi dat ſigna rubore pudoris. Signa ad ſalutem, ſalutis prognoſtica. Terent. Andria. Adhuc Archillis quæ adſolent, quæq; oportent ſigna ad ſalutem eſſe, omnia huic eſſe uideo. Vir. 3. Georgicorum: Morborum quoque te cauſſas & ſigna docebo. Dare ſignum militibus, eſt pugnam ineundam ſignificare, Terent. Eun. Tu hoſce inſtrue: hic ego ero poſt principia, inde omnibus ſignum dabo. Liuius 2. ab urb. Senſere uigiles, excitatus exercitur, ſigno dato concurſum eſt ad arma. Virgil. 5. Æneidos: Intenti ſignum expectant. Item notæ, quæ pecudibus inuruntur, Signa dicuntur. Virgilius 1. Georgicorum. Aut pecori ſignum aut numeros impreſſit aceruis. Hinc duodecim illa ſidera, quæ in zodiaco animalium figuris imaginamur, ſigna dicuntur. Sunt enim notæ quædam, quæ ad naturam Solis referuntur. Eorum nomina ſunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpius, Sagittarius, Capricornus, Aquarius, Piſces. Item ſignum, uexillum dicitur, ab effigie animalium, quæ in uexillis fieri conſueuerunt, σύμβολον, σύνθημα. Lucan. lib. 1. Infeſtiſq; obuia ſignis Signa, pares aquilas, ac pila minantia pilis. Plin. lib. 7. cap. 25. Signis collatis quinquagies dimicauit. Liu. 5. Bell. Maced. In eo prœlio ſupra quadraginta millia hominum cæſa, Valerius Antias ſcribit: & quingenta ſeptem ſigna militaria capta. Horat. 1. Epiſt. 19. Cantabrica bella tuliſti Sub duce, qui templis Parthorum ſigna refixit. Hinc Anteſignani dicuntur, qui in acie ante ſigna conſtituuntur: de quibus egimus ſupra ſuo loco. Signa quoque ἀγάλματα, dicuntur ſculptilia, ſiue fuſilia, ad effigiem animalium fabricata: quemadmodum contra Tabulæ, opera pictorum. Vnde Signa, & tabulas dicimus pro cælatis operibus, atque depictis. Siquidem in tabulis antiqui pingebant, non in parietibus. Tabulæ igitur, picturæ ſunt, Signa uero ſtatuæ. Vnde apud Saluſtium: Signa, & tabulas pictas, uaſa cælata mirari, ea priuatim, & publice rapere, delubra ſpoliare. Cice. 3. in Verr. Delum uenit, ibi ex fano Apollinis religioſiſſimo noctu clam ſuſtulit ſigna pulcherrima atque antiquiſſima, eaq; in onerariam ſuam nauem coniicienda curauit. Pocula aſpera ſignis, quæ etiam dicebantur Sigillata: id eſt ſignis decorata & ornata, qui mos fuit apud antiquos. Virgilius 9. Æneidos: Bina dabo argento perfecta, atque aſpera ſignis Pocula, deuicta genitor quæ cepit Ariſba. Idem 5. Æneidos: Tertia dona facit, geminos ex ære lebetes, Cymbiaq; argento perfecta, atque aſpera ſignis. Signum etiam dicitur, quo quid conſignamus, uel obſignamus, & notamus: quod & Sigillum dicitur, σφραγίς. Cic. pro Quinctio: Tabulæ maximæ nobilium hominum ſignis conſignantur. Dicitur & Signum, id quod pro tabernis ſuſpendi ſolet. Quinct. lib. 6. cap. 4. Tabernæ autem erant circa forum, ac ſcutum illud ſigni gratia poſitum. Signum etiam dicitur miraculum inſolitum, prodigium, oſtentum, uel augurium, & tanquam omen boni aliquid, malí ue prænuncians. Cic. li. 1. de Diuin. Equus eius repente concidit, nec eam rem habuit religioni, obiecto ſigno, ut peritis uidebatur, ne committeret prœlium.

SIL, lis, genus pigmẽti luteum colorem, quemadmodum ochra, reddens: inuenituŕq; ceu limus quidam in argenti, & auri fodinis, quemadmodum etiam id aliud pigmentum, quod Cæruleum à colore dicitur. Vide Pli. lib. 34. cap. 12. Auſon. in Monoſyl. Sit'ne peregrini uox nominis, aut Latii ſil?

SILACEVS color, luteus, ex ſile compoſitus. Vide Pli. lib. 37. cap. 7.

SILANIVS, σιλάνιος, mons Hyberniæ inſulæ altiſsimus: à Silanio rege in uertice eius ſepulto, dictus.

SILARVS, pen. cor. Lucaniæ amnis, Piſentinos diuidens à Lucanis, cuius ea eſt natura, ut uirgulta, & folia in ipſum deſinentia lapideſcant: ut refert Pli. lib. 2. ca. 103. Sil. li 8. Nunc Silarus quos nutrit aquis, quos gurgite tradunt Duritiem lapidum merſis inoleſcere ramis. Vir. 3. Geo. Eſt lucos Silari iuxta, ilicibuſq; uirentem Plurimus Alburnum uolitans.

SILATVM, antiqui (inquit Feſtus) licebant, quod nunc ientaculum dicimus, quòd tum ieiuni uinum ſili herba conditum abſorbebant.

SILAVS, ut nonnulli legunt apud Pli. li. 26. cap. 8. herba eſt, in perennibus & glareoſis riuis naſcens, apii ſimilitudine. Hermolaus tamen in Caſtigationibus Plinianis exemplaria corrupta aſſerit, contenditq; Lauer eſſe Legendum: ſumitq; Lauer pro ea herba, quam uulgus Creſcionem uocat.

SILE, ſilis, herba quam alio nomine Seſelim, σέσελι, uocant, cuius uel radice, uel ſemine uinum condiebant, quod ante meridiem ſumere mos erat. Propterea Silatum antiqui dixere, quod nunc Ientaculum dicimus. Feſtus. Dioſcor. li. 3. cap. 58.

SILENTIARII, dicti ſunt, quorum miniſterio imperator utebatur ad ea, quæ ad quietem palatii pertinebant. Accurſius Silentiarios dici putat, quos uulgo Secretarios appellamus. Sic enim ait Iuſti. C. de Silentiariis: Viros clariſſimos ſacri noſtri palatii ſilentiarios circa latus noſtrum militantes, de tutelis & curationibus excuſari ſancimus. Procopius lib. 2. bel. Perſ. Romani, inquit, ad ea, quæ quietis ſunt in palatio, miniſtrum Silentiarium uocant.

SILENTIVM, tii, [*Silentio, tacere*] σιγή, σιωπή, taciturnitas. Plin. lib. 10. ca. 69. Silentium in mari piſcantibus oſtrea. Silentium agere de re aliqua, eſt illam tacere. Quinct. li. 10. c. 1. Quippe cum Tullius tot millibus uerſuum de Romanis tantum Oratoribus loquatur: & tamen de omnibus ætatis ſuæ, quibus cum conuiuebat, exceptis Cæſare atque Marcello, ſilentium egerit: quis erit modus ſi & illos qui poſtea fuerunt, & Græcos omnes, & philoſophos, & poetas perſequi uelim? Silentium eſt de re aliqua: id eſt de re illa nihil dicitur. Cic. ad Attic. lib. 5. De Partho ſilentium eſt: ſed tamen concidos equites noſtros a barbaris nunciabant ii, qui ueniebãt. Silentio aliquid ferre, eſt diſſimulare, & de re illa nihil conqueri. Deſcendere in ſilentium, incipere taciturnum eſſe. Quinct. li. 10. ca. 3. Accidit etiam ingenioſis adoleſcentibus frequenter, ut labore conſumantur, & in ſilentium uſque deſcendant nimia bene dicendi cupiditate. Silentium dicimus in auſpiciis, quod omni uitio caret, ut ait Cic. li. 2. de Diuin. Silentium noctis, pro intempeſta nocte ponitur, quam alii Concubinum, alii Conticinium uocant. Liui. 5. ab urbe. Supra ædem Veſtæ uocem noctis ſilentio audiſſe clariorem humana.

SILENVS, pe. pr. σειληνός, Bacchi nutritius fuit, & pædagogus, ſemper aſino uehi ſolitus: quem Aratus in gratiam alumni inter ſidera tranſlatum dicit. Virg. 6. ecl. Chromis, & Mnaſylus in antro Silenum pueri ſomno uidere iacentem, Inflatum heſterno uenas, ut ſemper, Iaccho. Cic. Tuſc.

SILEO, ſiles, ſilui, [*Tacere*] σιγάω, ſignificat taceo: quamuis hæc ita inter ſe differre uelit Seruius, ut Silere dicatur, qui nondum cœpit loqui; Tacere, qui iam cœpit. Quæ differentia ſi uera eſt, falſi ſunt qui dicunt Silere factitium uerbum eſſe, ab s, littera, quæ ſilentii nota eſt, quoniam in ludis litterariis, publiciſq; conuentibus, dum uolunt ſilentiũ indicere, s, litteram, quaſi ſibilando pronunciant. Iungitur aliquando accuſatiuo. Ci. Att. li. 2. Hæc tu ſilebis. Frequentius ablatiuo cum præpoſitione De. Cic. 6. Verr. Me non ſolũ de ueſtris monimentis ſilere oportebit, ſed etiam lætari. P. Africani eiuſmodi eſſe fortunas mortui, ut eius honore &c. Paſſiuum habet. Pli. li. 12. ca. 1. Nullum ſileatur rerum naturæ opus. Idẽ li. 16. ca. 21. Idq; mirum eſt, Græcis auctoribus proditũ, apud nos poſtea ſileri. Silent muſæ Varronis, dixit Cic. 4. Acad. i. Varro nihil ſcribit, nihil edit. A ſileo fit Silens participium: quod aliquando fit nomen ex participio. Silens cælum, pro tempore ſereno. Plin. li. 18. ca. 28. Alia ſunt illa quæ ſilente cælo ſereniſq; noctibus fiunt, nullo ſentiente, niſi cum facta ſunt. Silens flos, qui non amplius creſcit, & quodam modo declinat. Silens luna dicitur, quando fit coniunctio eius cum Sole, quod contingit ipſo die nouilunii. Pli. li. 16. ca. 39. Inter omnes uero conuenit utiliſsime in coitu eius ſterni, quem diem alii interlunium, alii ſilentis lunæ appellant. Col. l. 2. c. 10. Silente luna fabam uellito ante lucem. Silentes ſurculi, Silentes uineæ. i. nondum germinantes. Col. li. 11. c. 2. Surculi quoque ſilentes ad inſitionem nunc præcipue, utiliterq; leguntur. Col. l. 4. c. 27. Foſſor protinus, adhuc ſilentibus uineis inducendus eſt: id eſt, nondum gemmantibus. Silentes, pro mortuis. Ouid. 5. Faſt. Mox etiam lemures animas dixere ſilentum: id eſt, mortuorum. Virg. li. 6. Æn. Quæſitor Minos urnam mouet: ille ſilentum Conſiliumq; uocat, uitaſq; & crimina diſcit.

SILER, gen. neu. frutex nonnunquam arboreſcens, adeò ut baculos ruſtici ex eo faciant: aquoſis locis creſcit, quaſi pumila ſalix, cuius etiam generibus annumerari creditur, inquit Ruellius: contenditq; non eſſe id, quod Seſeli Maſſilienſe officinę, & Siler montanum appellant. Virg. lib. 2. Geor. Nanque aliæ nullis hominum cogentibus ipſæ Sponte ſua ueniunt, campoſq; & flumina late Curua tenent, ut molle ſiler, lentæq; geniſtæ.

SILER, maſc. gen. fluuius eſt, Picentinos diuidens à Lucanis, naturæ tam admirabilis, ut uirgulta & frondes in ipſum decidentes, ſtatim lapideſcant, teſte Plin. lib. 2. ca. 103. quamuis illi, ut ceteris fere omnibus, Silarus dicatur, non Siler. Quæ tamen terminatione effertur à Luca. li. 2. Radeſq; Salerni Tecta Siler. Vide plura de hoc ſupra in dictione Silarus.

SILESCO, ſileſcis, [*Tacere, acquetarſi*] σιγηλὸς γίγνομαι, tacitus ſeu quietus fio. Ter. in Adelph. Quod ego nunc agam, niſi dum hæ Sileſcunt turbæ, interea in angulum aliquo abeam, atque edormiſcam hoc ulli? Vir. 10. Æn. Tum pater omnipotens, rerum cui ſumma poteſtas, Infit: eo dicente deum domus alta ſileſcit. Et tremefacta ſolo tellus: ſilet arduus æther. Furor cæli ſileſcit. Cic. epiſt. Ad hærere in ſilice. Idem, Tuſ. non. n. ſilice nati ſumus. Cat. Epig. 43.

SILEX, cis [*Pietra, battifuoco*] πυρίτης, lapis durus, ex quo ignis excuti ſolet: unde & nomen habet, quòd ignis ex eo ſaliat, uel quòd ſilentem intra ſe ignem habeat, qui attritu, aut percuſſu excitetur. Virg. 1. Æn. Ac primum ſilicis ſcintillam excudit Achates, Suſce-

pitq; ignem foliis. Idem 1.Geor. Et ſilicis uenis abſtruſum excuderet ignem. Ouid. 7. Meta. Aut ubi terrena ſilices fornace ſolu-ti, &c. Accipitur nonnunquam latius Silicis appellatio, ut etiam de petris & marmoribus dicatur. Pli. li. 36. ca. 18. Idem Varro Lunenſem ſilicem ſerra ſecari tradit. Virg. lib. 2. Æn. Stabat acuta ſilex, præciſis undique ſaxis. Eſt autem hoc nomen tam maſ. quàm fœm. gen. Lucr. lib. 1. Vnde queant ualidi ſilices, ferrumq; creari. Virg. 1. ecl. Spem gregis ah ſilice in nuda connixa reliquit. Lapidem ſilicem manu tenebant fœdera ferientes, itaq; precabantur: Si ſciens fallo, qui me deſpicit, ſalua urbe, arceſq;, is me eiiciat, ut hunc ego lapidem.

SILIA, fluuius in montanis Indiæ eſſe dicitur, in quo nihil innatet quamuis Democritus, Ariſtotelesq; id uerum eſſe negent. Vide Strabon. lib. 15.

SILICERNIVM, ſilicernii, uarie exponi ſolet. Scribit Nonius eſſe funebre conuiuium, quod ſenibus exhibetur. Feſtus docet eſſe farciminis genus, quo familia in luctu a fletu purgatur, quia cuius nomine inſtituebatur ea res, is iam ſilentiũ cerneret. Cæcil. Credidi me ſilicernium eius eſſe eſurum. Don. inquit eſſe cænam, quæ infertur diis manibus, uel quòd eam ſilentes cernant umbræ, id eſt, umbræ poſſideant: uel quòd qui hæc inferunt, cernant, neque deguſtent. nam de iis, quæ libantur inferis, quiſquis ederit, aut biberit, funeſtatur. Hinc Ter. in Adelph. Appellat ſenem ſilicerniũ, qui iamiam ſilentibus cernendus ſit. Alii Silicernium nomen fictũ a Terentio exiſtimarunt pro ſene, quòd incuruitate ſilices ſpectet. Qui recte ſentiunt, affirmant Silicernium funebre conuiuiũ eſſe, quod apud ueteres ſenibus exhiberi ſolebat: dictũ quòd cum ſilentio edentes cernerentur, uel quòd cogitarent ſe mox illum ſecuturos. Quapropter abeuntes a conuiuio: ueluti ſe amplius nõ uiſuri, mutuo ſe ſalutabant. Varro. Funus executi, laute ad ſepulcrum antiquo more ſilicernium confecimus: id eſt, conuiuium, in quo pranſi diſcedentes dicimus aliis alii, Vale. Silicernium ergo Terentius ſenem uocat, atque decrepitum: id eſt, dignum, uel cui ſilicernium fiat, uel qui ad ſilicernium uocetur, τυμβογέρων.

SILICEVS, a, um, quod eſt ex ſilice. Cato ca. 18. Inibi lapides ſiliceos in totum forum ſtatuito, &c.

SILICIA, ſiue Silicula, τῆλις Dioſc. herba, quæ alio nomine fœnum Græcum a Theophraſto Buceras uocatur, ab aliis Ægoceras nuncupatur. Vide Plin. lib. 24. cap. 19.

SILIGO, ſiliginis, [*Sagina, ſegala*] ὄλυρα, frumenti ſpecies eſt, quæ Gallis olim Arinca dicebatur, ex qua laudatiſſimus conficitur panis. Pli. li. 18. ca. 10. Siligo nunquam matureſcit pariter: nec ulla ſegetum minus dilationem patitur, propter teneritatem, iis quæ maturuere, protinus granum dimittentibus: ſed minus quàm cetera frumenta in ſtipula periclitantur, quoniam ſemper habet rectã ſpicam, nec rorem continet, qui rubiginem faciat. Col. li. 2. Omne triticum ſolo uliginoſo poſt tertiam arationem conuertitur in ſiliginem. Pli. eodem li. ca. 8. Siliginem proprie dixerim tritici delicias: candor eſt, & ſine uirtute, & ſine pondere, conueniens humidis tractibus, quales Italiæ ſunt, & Galliæ comatæ. Sed & trans Alpes in Allobrogum tantum, Aruernorumq; agro pertinax: in ceteris uero partibus biennio in triticum tranſit. Ex his omnibus ſatis conſtat, ſiliginem tritici genus eſſe, quod iam aliquot ſationibus in aliam ſpeciem degenerarit, minus quidem potentem ad nutriendum, ceterùm guſtui non iniucundiorem.

SILIGINEVS, a, um, quod eſt materiarum ex ſiligine: ut, Panis ſiligineus σιλιγνίτης, quem Seneca commendat his uerbis: Malum panem inquis: Expecta, bonus fiet etiam, illum tenerum tibi & ſiligineum fames reddet.

SILIQVA, ſiliquæ, pe. co. [*Teca, tega, tiga, tauella*] λόβος, κεράτιον, folliculus, ſeu integumentum, cui grana leguminum includuntur, & ſiquid leguminibus eſt ſimile. Vir. li. 1. Geo. Grandior ut fœtus ſiliquis fallacibus eſſet. Pli. li. 18. de fabis loquens ait: Nam ſiliquæ, cauleſq; gratiſſimi ſunt pabulo pecori. Item ſiliqua, κεράτιον, ſiue Siliqua Græca, fructus eſt arboris, quæ à Galeno κερατωνία appellatur, ſiliquis tectus falcatis, humani digiti longitudine, iiſq; præ dulcibus, & ob id cibis expetitis, cum ſemen propter amaritudinẽ negligatur. Vide Pli. li. 15. c. 24. Hora. 2. epiſt. 1. Viuit ſiliquis & pane ſecundo. Colu. li. 5. ca. 10. Siliquam Græcam, quam quidam Ceration uocant, & Perſicum ante Brumam per autumnum, ſerito. Eſt & alia arbor, Siliqua dicta, in Syria naſcens, quam Iones Ceraunium appellant, omnino diuerſa a Siliqua Græca, de qua uideto Pli li. 13. c. 8. Eſt etiam ſiliqua, minimi ponderis apud Romanos nomen, quod & à Græcis Ceration appellatur, ſcrupuli ſextam partem, drachmæ uero decimamoctauam conficiens. Sex itaque ſiliquæ conficiunt ſcrupulum. Scrupula autem tria, ſiue octodecim ſiliquæ explent drachmam. Sextula autem, ſexta pars unciæ eſt, unde & nomen habet: continetq; ſcrupula IIII. ſiue ſiliquas XXIIII. Continet itaq; ſextula drachmam unam, & tertiam eius partem. Drachma Græcum nomen eſt. Latinoq; uocabulo Denarius dicitur, ut Budæus non uno loco prodidit: quamuis Agricola hoc putet intereſſe inter Denarium & Drachmam, ut ſeptem denarij ſiue octo drachmæ, unciam expleant. Supra ſextulam Semunciam legimus, dimidium unciæ continentem. Vncia ab uno denominatur, quod ex duodecim ea una eſt pars aſſis, & ex octo drachmis conficiebatur, aut ex totidem denariis, ut putauit Budæus: quamuis, ut ſupra diximus, Agricola ex ſeptem denariis, qui octo drachmis reſpondebant, unciam conſtare aſſerat. Vnciæ duæ, Sextans, ἑξαμόριον, quaſi ſexta pars aſſis, nuncupatur. Quadrans quarta pars: Triens, tertia pars: Semis, unciæ ſex, quaſi ſemias. Septunx, unciæ ſeptem. Bes, unciæ octo. Dodrans, unciæ nouem. Dextans unciæ decem. Deunx, unciæ undecim. Inde As, ex duodecim unciis conſtans, quæ & Libra dicitur: minorq; eſt quam mina Attica quatuor drachmis. Habet enim, Romana libra nonaginta ſex non amplius drachmas, cum Attica mina ex centum drachmis conſtet. Ex duobus aſſibus conficitur Dupondius, ita dictus, quòd ſit duorum pondo. Vltra Dupondium eſt Seſtertius, qui ex duabus libris & ſemiſſe conſtat, quaſi ſemiſtertius: de quo uide ſuo loco. Quod enim fiebat ex duobus aſſibus & tertio ſemiſſe, Seſtertium ueteres uocauerunt. Supra ſeſtertium Treſſis, à tribus aſſibus. Octuſſis quoque, Nonuſſis, Decuſſiſq; reperitur, octo, nouem, ac decẽ aſſes. Decuſſem uero, denarium a decem aſſibus nominauerunt. A duobus deinde decuſſibus Viceſſis: id eſt, uiginti aſſes. A Tribus Triceſſis, triginta aſſes. A centum, centuſſis centum aſſes, qui erant breues ex ęre nummi. Supra centuſſem maius æris uocabulum non habemus.

SILIQVASTRVM, herba hortenſis, quæ alio nomine πιπερῖτις, nominatur cuius, meminit Pli. li. 19. cap. 12.

SILIQVOR, ſiliquaris, ἐλλοβίζω, ſiliquas facio: hoc eſt, ſiliquis tegor, quod de leguminibus ſiliqua tectis dicitur. Plin. lib. 27. Inter omnes autem conſtat, nihil eſſe utilius lupini ſegete, prius quam ſiliquetur, aratro, uel bidentibus uerſa. Idem li. 18. ca. 7. Siliquantur uero omnia diuerſis diebus, & ab ima primum parte paulatim flore ſubeunte.

SILIS, amnis Venetiæ primus, ex montibus Tauriſanis fluens, & in ſtagnum cadens, ubi nunc habentur ſuburbanæ Venetiarum inſulæ, Murianum, Torcellumq;. Plin. lib. 3. ca. 18.

SILLA, uide paulo ante in dictione Silia.

SILLOGRAPHVS, σιλλογράφος, ſillorum ſcriptor: qualis fuit Timon ille Phiaſius, qui librum quendam conuiciorum, & irriſionis plenum, quem in philoſophos edidit, Sillos incripſit, quo nomine Græci maledicta, & irriſiones intelligitur.

SILLVRA, σίλλυρα, inſula in Oceano Britannico (ut Solinus inquit) cuius incolæ, pecunię ignari permutationibus cõmercia exercẽt.

SILO, ἔξοφρυς, qui prominentia habet ſupercilia, a Sileno, quem hirſutis ſuperciliis fuiſſe tradũt Auctor Nonius, citans locum Varronis ex Satyra, cui titulum fecit γνῶθι σεαυτόν. Non ne unum ſcribunt eſſe grandibus ſuperciliis ſilonem quadratum? Pli. tamen li. 11. ca. 37. Non obſcure innuit Silones dictos fuiſſe homines repando naſo. Altior (inquit) homini tantum, quem noui mores ſubdolæ irriſioni dicauere, naſus. Non alii animalium nares eminent. Auibus, ſerpentibus, piſcibus foramina tantum, ad olfactus, ſine naribus. Et hinc cognomina Simorum, Silonum. Hæc Pli.

SILON, inſulam Indiæ docet eſſe Auguſt. de Ciuit. Dei, li. 21. quæ ex eo ceteris terris præfertur, quòd omnis arbor, quæ in ea gignitur nunquam foliis nudatur.

SILPHION, σίλφιον, idem quod laſerpitium, cuius ſuccum Laſer appellari, ſupra ſuo loco oſtendimus. Vide Pli. lib. 19. capite 3. & lib. 32. cap. 23.

SILPHIVM, regio Libyæ, ab inſula Plateæ uſque ad os Syrtium protenſa, teſte Herodot. lib. 4.

SILVA, æ, [*Selua, boſco*] δρυμὸς, ὕλη, nomen generale eſt, non ſolum arborum, ſed etiam herbarum. Virg. li. 1. Geor. Subit aſpera ſilua, Lappæq;, tribuliq;. Proprie tamen arborum, & quæ cædua eſt, hoc eſt, quæ habetur in eum uſum, ut ex ea materia cædatur. Quòd ſi ſucciſa ſit, nihilominus dicitur Silua, quoniam rurſus ex ſtirpibus, aut radicibus renaſcitur. Cic. Att. li. 12. Mane me in ſiluam abſtrudo denſam atque aſperam: non exeo inde ante ueſperam. Quinct. li. 1. ca. 10. de Orpheo. Non feras modo, ſed ſaxa etiam, ſiluaſq; duxiſſe poſteritatis memoriæ proditum eſt. Virg. 6. Æn. Itur in antiquam ſiluam, ſtabula alta ferarum. Dicta ſilua, ab eo quòd Græcis, ὕλη, id eſt, materia dicitur. Et ut illi ὕλην pro materia ſic noſtri Siluã poſuerunt. Silua autem uel glandifera eſt, cuius arbores non cæduntur, ſed adeſcam quadrupedibus præbendam ſeruãtur: aut Cædua, quòd, in ea arbores, cum ad iuſtam proceritatem creuerunt, cæduntur, ut uel ædificationibus, uel aliis uſibus materiã præbeant. Lucus non eſt cæduus, ſed manu conſitus, religioſuſq; Deo, uel hominis alicuius cineri dedicatus, circa delubrum Dei

uel

uel ſe pulcri. Saltus eſt Silua inuia, ubi paſci & æſtiuare, uel hyemare pecudes ſolent. Nemora uoluptatis cauſſa comparata, & plena amœnitatis. Quandoque Siluam accipimus pro tumultuario, & extemporaneo ſcripto: quod Græci σχεδίασμα appellant: cuiuſmodi ſunt Siluæ Papinij, quas ſibi ſubito calore & quadam feſtinandi uoluptate excidiſſe teſtatur. Quinct. lib. 10. cap. 3. Diuerſum eſt huic eorum uitium, qui primo decurrere per materiam ſtylo quam uelociſſimo uolunt, & ſequentes calorem atque impetum ex tempore ſcribunt: hanc Siluam uocant. Hinc Siluula, ὑλάριον, diminutiuum. Col. lib. 8. cap. 15. Sunt enim, quibus cordi eſt uel in ſiluulis tamaricum, aut ſcirporum frutetis immorari: nec ob hanc tamen cauſſam totus locus ſiluulis occupetur.

Silvanus, [*Siluano*] ſiluarum Deus, qui Cypariſſum puerum in delicijs habuiſſe dicitur, eundemq; in arborem ſui nominis, hoc eſt, in cupreſſum transformaſſe. Fabulãtur enim poetæ, Cypariſſum ceruam habuiſſe manſuefactam, eamq; unice adamaſſe: quam cũ Siluanus imprudens occidiſſet, puer doloris impatientia conta buit. Cuius mortem ægre ferens Siluanus, in arborem cupreſſum eum commutauit, quam amaſij deſiderio ſemper dicitur circunferre. Quidam Siluanum eundem eſſe putarunt cum Pane. Virg. tamen lib. 1. Georg. Manifeſte eos diſtinguit. Nam cum dixiſſet, Pan ouium cuſtos, &c. interiecta deinde Mineruæ, & Triptolemi mentione, ſubdit tandem: Et teneram ab radice ferens Siluane cupreſſum. Quem locum explicans Seruius; Publica (inquit) cæremoniarum opinio hoc habet, pecorum & agrorum deum eſſe Siluanum. Prudentiores tamen dicunt eum eſſe ὑλικὸν θεὸν, hoc eſt, deum τῆς ὕλης. Ὕλη autem eſt fæx omnium elementorum, id eſt, ignis ſordidior, & aer item, & aqua & terra ſordidiora: unde cuncta procreantur. Quam ὕλην Latini materiam appellauerunt: nec incongrue, cum materiæ ſiluarum ſint. Ergo quam Græci a toto; Latini à parte dixerunt. Hæc ille. Pli. lib. 12. cap. 12. Quin & Siluanos, Faunoſq; & deorum genera ſiluis ac ſua numina tanquam è cælo attributa credimus.

Silvaticus, ca, cum, [*Seluatico, di ſelua*] ὑλικός, quod eſt ſiluæ, ſeu quod ad ſiluam pertinet. Varro li. 1. de Re ruſt. Vt falces dicuntur ab eodem ſcriptore uineaticæ opus eſſe ſex; ſirpiculæ quinque; ſiluaticæ quinque, arborariæ tres, ruſticariæ decem. Siluatica laurus, creſcens in ſiluis, Cato cap. 8. Siluaticus mus, id eſt, agreſtis, ſiue in ſiluis habitans, Pli. lib. 30. cap. 9.

Silvesco, is, ere, ὑλομανεῖν, in nimiam ramorum, ſarmentorum'ue ubertatem luxuriare. Cic. in Catone. Quam multiplici ſerpentem lapſu, & erratico, ferro amputans, coercet ars agricolarum, ne ſiluescat ſarmentis, & in omnes partes nimia fundatur. Columella lib. 4. cap. 11. Nec pati uitem ſuperuacuis frondibus luxuriantem ſiluescere.

Silvester, ſiluestris, ſiluestre: uel, hic & hæc Siluestris, & hoc ſiluestre, ὑλήεις, ὑλαῖος, idem quod ſiluoſus. Liu. 7. Bel. Pun. Tumulus erat ſiluestris inter Punica & Romana caſtra. Cic. in Læl. Cum locis ipſis delectemur montoſis, & ſiluestribus, in quibus diutius cõmorati ſumus: hoc eſt, locis qui in montibus ſunt, & ſiluis. Interdũ idem quod agreſtis ſiue ruſticus, ἄγριος. Ouid. 2. Faſt. Tranſtulit Euander ſiluestria numina ſecum. Virg. 1. Eclog. Siluestrem tenui muſam meditaris auena. Hinc Siluestrior, comparatiuus. Plin. lib. 16. cap. 27. Siluestriora omnia tardiora.

Silvia, quæ & Rhea, & Ilia. Numitoris filia, quæ à Marte compreſſa, (ut Romani credi uoluerunt) Romulum peperit, & Remum, urbis Romanæ conditores. Vide Liu. li. 1. ab Vrbe. Eſt & Siluia apud Virg. 7. Æne. nomen ſororis Thyrrhei paſtoris regii armenti, cuius ceruus manſuetus à Troianis uulneratus, initium præbuit belli inter Latinos, & Troianos aduenas.

Silvicola, æ, pen. cor. [*Chi habita ne le ſelue*] ὑλόνομος, qui ſiluam incolit. Propert. lib. 3. Eleg. 13. His tum blanditiis furtiua per antra puellæ Oſcula ſiluicolis empta dedere uiris.

Silvicvltrix, cis, ſiluæ habitatrix. Catul. Epi. 58. Vbi cerua ſiluicultrix, ubi aper nemoriuagus?

Silvifragvs, a, um, pen. corr. [*Spezza ſelue*] uenti epitheton eſt, quo arbores in ſiluis & franguntur, & eruuntur. Lucretius lib. 1. Monteſq; ſupremos Siluifragis uexat flabris. De ui, & impetu uentorum loquitur.

Silviger, a, um, ὑλώδης, idem quod ſiluoſus: ut, Montes ſiluigeri, Pli. li. 31. ca. 3. Ideo ſiluigeri ab Aquilonis tantum parte ſunt.

Silvosvs, a, um, [*Seluoſo*] ὑλώδης, ὑλήεις, ſilua obſitus, arborum denſitate ſiluæ imaginem referens. Liu. 9. ab Vrbe: Saltus duo alti, ſiluoſiq; ſunt, montibus circa ſe perpetuis inter ſe coniuncti. Plin. lib. 12. cap. 5. Superiores eiuſdem rami in excelſum emicant ſiluoſa multitudine.

Silvivs, Aſcanij filius, Æneæ nepos: ita dictus quòd caſu quodam in ſiluis natus eſſet: à quo deinceps Albanorum reges omnes Siluij dicti ſunt, ſicut Romanorum Imperatores, Auguſti; Ægyptiorum reges Ptolemæi; Parthorum Arſaces. Vide Liu. libro. 1. ab Vrbe.

* Silvani tres fuerunt. unus dicebatur domeſticus, poſſeſſioni cõſecratus: alter agreſtis, paſtoribus: tertius orientalis, cui eſt in confinio lucus poſitus, a quo inter duo plures'ue fines oriuntur. ideoq; inter duo plures'ue eſt & lucus. Omnis autem poſſeſſio quare Siluanum colit? quia primus in terrã lapidem finalẽ poſuit.

Silvrvs, pen. pro. γλάνις ſi credimus Theodoro, piſcis prægrandis fluuiatilis pariter ac marinus, præcipua tamen magnitudine in Nilo, & Gange, carne prædulci, nullis oſſibus aut ſpinis interſitis, roſtro autem, caudaq; delphino ſimilis. Paulus Iouius in eo libello, quem de piſcibus Romanis conſcripſit, eum conijcit eſſe, quem hodie Sturionem uocamus. * Sed Manardus Ferrarienſis contrarium ſentit, docetq; ex Ariſtotelis ſententia, & ex Plinij uerbis longe erraſſe.

Silvs, naſum habens ſurſum uerſus aduncum. Vnde Galeæ quoque a ſimilitudine Silæ appellatæ ſunt. Cic. 1. de Nat. Deo. Ecquos ſilos, flaccos, frontones, Capitones, &c.

Silys, fluuius Europam ab Aſia diſcriminans, quem notiore nomine Tanaim appellamus. Plinius lib. 6. cap. 7. Tanaim Scythæ Sylin uocant.

Simbella, ſimbellæ, quaſi ſemilibella, hoc eſt, dimidia libella. Eſt præterea Simbella, inſtrumentum paruum, quo ſinguli numi ponderantur. Sipontin.

Simæthvs, ſimethi, ſiue Simethis, ſimethidis, uide Simæthus, & Simæthis.

Simia, æ. Cice. de Nat. Simia quàm ſimilis turpiſſima beſtia nobis. Lege etiam Simiæ.

Simichidas, σιμιχίδας, nomen paſtoris apud Theocritum in Idyl. quem ipſius enarratores patrem Theocriti fuiſſe exiſtimant.

Simiæ, & Simii [*Simia, bertuccia*] πίθηκοι, hominum figuris proxima animalia, quæ cauda carent, & in Libya naſcuntur: dictæ quòd ſimæ ſint, id eſt, naribus depreſſis, uel quaſi mimæ, hoc eſt, imitatrices. Martia. lib. 14. Callidus emiſſas eludere ſimius haſtas. Vide Pli. lib. 8. cap. 54. Simia per tranſlationem dicitur, qui alium imitatur. Plin. Epiſt. 5. In quo ruſticum inſectatur, atque etiam Stoicorum Simiam appellat.

Simiolvs, diminutiuum, πιθήκιον, qui utcunque alterum imitatur. Cic. ad Marium. lib. 7. Hinc Simiolus animi cauſſa me, in quem inueheretur, delegerat.

Simila, ſimilæ, [*Amito*] σεμίδαλις, penultima corr. medulla farinæ triticeæ, hoc eſt, ea pars, quæ media eſt inter pollinem, & ſecundarium, potiſſimam nutriendi uim habens. Sunt enim molitæ farinæ partes quatuor, Pollen, ſimila, ſecundarium ſiue cibarium, & furfures. Eadem & ſimilago dicitur. Pli. 18. cap. 10. Similago ex tritico fit laudatiſſima. Ex Africo iuſtum eſt è modiis redire ſemodios, & pollinis ſextarios quinque: ita enim appellant in tritico, quod florem in ſiligine. Præterea ſecundarii ſextarios quatuor, furfurumq; tantundem. Martia. lib. 13. Nec dotes poteris ſimilæ numerare, nec uſus.

Similago, pen. pro. idem quod ſimila. Plin. lib. 18. cap. 10. Similago ex tritico fit laudatiſſima.

Similis, ſimile, [*Simile, aſſomigliante*] ὅμοιος, ἐμφερής, notæ eſt ſignificationis: conſtruiturq; indifferenter cum genitiuo aut datiuo. Solet tamen ita diſtingui, ut quoties ad morum uel doctrinæ, uel huiuſmodi imitationem refertur, genitiuo iungeretur: ut, Verſus Lucani non ſunt ſimiles uerſuum. Virg. Horat. lib. 2. Serm. Sat. 1. Similẽſq; meorum Mille die uerſus deſcribi poſſe, Trebati. Cice. Vt aliquorum ſimiles in dicendo ualeamus eſſe. Quando uero uel in forma, uel in ætate, uel in fortunis, aut aliis huiuſmodi rebus ſimilitudo eſt, cum datiuo. Virg. lib. 1. Æneid. Os humeroſq; Deo ſimilis. Pli. Effigie ac lineamentis corporis patri ſimilis. Sed confunditur apud claſſicos auctores hæc differentia. Nam utrunque indifferenter reperitur. Cice. Verr. 4. Si aliqua in re Verri ſimilis fuero. Liuius lib. 1. ab Vrb. Fratri ſimilior, quam patri. Quibus in locis de moribus, non de figura ſermo eſt. Hinc Similior & Simillimus. Cic. pro M. Marcel. Hæc qui faciat, non ego cum ſummis uiris comparo, ſed ſimillimum deo iudico. Plaut. Aſina. Hic noſter quæſtus aucupis ſimillimus eſt. Virg. 6. Æneid. Preſſitq; iacentem Dulcis & alta quies, placidæq; ſimillima morti. Ouid. lib. 4. Metamor. Violæq; ſimillimus ora Flos tegit. Pli. lib. 12. cap. 17. Maſtiche tertia in Ponto bituminis ſimilior. Hinc ſimiliter, aduerbium, ὁμοίως. Ad Heren. lib. 4. Similiter cadens exornatio dicitur, &c. Simillime, ſuperlatiuum. Cice. 2. Tuſcul. Simillime animus intentione ſua depellit preſſum omnem ponderum: remiſſione autem ſic urgetur, ut ſe nequeat extollere. Similis, & Similiter nonnunquam in prima orationis parte ponuntur pro ita, ſequente in ſecunda Vt, uel Ac, aut, Atque, pro Vt. Col. lib. 5. Cetera ſimili ratione, atque in arbuſto Italico adminiſtrantur. Liu.

Similem pauorem inde, fugamq́; fore, ac bello Gallico fuerat. Ci. de Senect. Similes ſunt, ut ſi qui gubernatorē in nauigando agere nihil dicant. Idem Phil. 1. Neq; uero illum ſimiliter, atq; ipſe erā, commotum eſſe uidi. Similes inter ſe, id eſt, ſibi inuicem ſimiles. Cic. pro Cluen. Homines inter ſe cum forma, tum moribus ſimiles. Huius compoſita ſunt Aſſimilis, Abſimilis, Conſimilis, Diſſimilis, & Veriſimilis: quorum ſignificata pete ex ſuis locis.

SIMILITAS, atis, [*Simiglianza*] ὁμοιότης, antiquis in uſu erat pro ſimilitudine. Cælius apud Nonium: Vide quid ferat morū ſimilitas.

SIMILITVDO, dinis, [*Similitudine, imagine, forma*] ὁμοιότης, notæ ſignificationis eſt. Cice. lib. 1 Offic. Nihil autem amabilius, nec copulatius, quam morum ſimilitudo bonorum: in quibus enim eadem ſtudia ſunt, eædem uoluntates: in iis fit, ut æque quiſque altero delectetur, ac ſeipſo. Liu. lib. 5. Bell. Punic. Gracchus fraudem & ſermoni & rei abeſſe ratus, ac ſimilitudine ueri captus, cum lictoribus ac turma equitum è caſtris profectus, duce hoſpite in inſidias præcipitatus. Eius contrarium eſt Diſſimilitudo. Cic. in Lælio: Diſpares mores, diſparia ſtudia ſequuntur: quorum diſſimilitudo diſſociat amicitias.

SIMILO, las, [*Simigliare*] ὁμοιόω, refero, repræſento, exigitq́; accuſatiuum. Martial. Cum ſint crura tibi, ſimulent quæ cornua Lunæ. Hinc componitur Aſſimilo, de quo ſupra ſuo loco.

SI MINVS. Cic. de Fat. Quod ſi minus uerbis, re cogitur confiteri.

SIMITV, ἅμα, antiqui utebantur pro ſimul: quod & Nonius annotauit. Plau. in Merc. Iā tres ſimitu res agendæ ſunt. Idem in Amph. Non ego cum uino ſimitu ebibi imperium tuum.

SIMMIAS, σιμμίας, Philoſophus Thebanus, Socratis auditor: cuius ſcripta enumerantur a Suida.

SIMOESIVS, a, um: ut, Campus ſimoeſius, hoc eſt, Troadis campus, Simoente irrigatus. Quo nomine etiam dictus fuit adoleſcens quidam Troianus, quòd apud Simoentem fluuium eſſet natus. Auctor Homerus 4. Iliados.

SIMOIS, entis, σιμόεις, fluuius eſt Troadis, ex Ida monte naſcens, labitur per campum Troianum, qui ab eo dicitur Simoeſius, & mari appropinquans commiſcetur Xantho, ac in paludem cogitur, deinde exit in Helleſpontum iuxta Sigæum promontorium. Virg. 1. Æne. Tu ne ille Æneas, quem Dardanio Anchiſe Edidit alma Venus rapidi Simoentis ad undam?

SIMONES, σιμωνες, iidem qui ſimi, hoc eſt, qui nares habent preſſas.

SIMONES PLVRES fuerunt, nomine hoc poſt Philippum Græcis, Latinis, Hebræiſq́; pariter communi facto. Ex his antiquiſſimum legimus Athenienſem philoſophum, Socratis diſcipulum fuiſſe, qui ſcripſit dialogos XXXIII. Alius fuit, qui ſcripſit de Arte Rhetorica. Alius medicus. Alius ſculptor: quorū omnium auctor Diogenes Laertius. Simon Magneſius muſicus egregius, qui & ipſe ſuperiorum muſicorum more corrupto Simodiā introduxit, quēadmodum etiam & Lyſis Lyſiodiam: Strab. lib. 14. Simon Conſtantinopolitanus, ludi magiſter, annos ab hinc circiter ducentos cōpoſuit Græce Metaphraſtas: id eſt, ſanctorum uitas, quæ habētur in bibliotheca Vaticana. Ex Hebræis uero Simonem magum legimus, caput & auctorem totius hæreſeos: de quo Euſeb. li. 2. latiſſime & Iuſtinus in Apologia ad Antoninum principem in hāc ſententiam ſcribit: Simon quidam Samaritanus ſub Claudio principe, artibus magicis & ope dæmonum ſubleuatus urbe noſtra, cum pluribus per phantaſiam deceptis, deus eſt creditus, & honore ſimulacri donatus, à uobis inter duos pontes Tiberis colitur cum titulo litteris Latinis deſcripto. Simoni deo ſancto. Quem omnes pene Samaritæ, & nonnulli alij, tanquam deum adorant ac fatentur. Sed & Selenem quandam erroris comitem, quæ prius in lupanari fuit apud Tiberiadem, cum ipſo conſecrauerunt. Similia quoque Irænæus in primo aduerſus hæreſes libro. Simon item ille, qui à Petro ſpiritus ſancti gratiam mercari uolebat, unde uitio nomen inditum: aliiq́; complures, præter Apoſtolum. Præter hos Simon Tridentinus puer. Hic ſedente Sixto quarto pontifice, die Veneris ſancti à Iudæis clam comprehenſus, ac omnibus cruciatibus prius affectus, demum cruci affixus eſt. Ex quo templum ei uelut martyri dicatum. Auctor Volaterr.

SIMONIAM [*Simonia*] uulgo dicunt à Simone mago, quam Latini ambitum uocant, cum quis eccleſiaſticas functiones, quæ mera Dei dona ſunt, pecunia nundinatur.

SIMONIDES, σιμωνίδης, Lyricus poeta fuit è Cæa inſula Steſichori æqualis, quem Pli. lib. 7. cap. 56. Quatuor harum litterarum, ζ, η, ψ, & ω. inuentorem fuiſſe tradit, octauamq́; in lyra chordam inueniſſe. De hoc Cic. in Orat. Simonides, inquit, Cæus primus artem memorandi inueniſſe fertur. Cum cœnaret in Theſſalia Simonides apud Scopam fortunatum hominem & nobilem, cecinīſſetq́; id carmen, quod in eum ſcripſiſſet, in quo multa ornandi cauſſa poetarum more, in Caſtorem & Pollucem ſcripta fuiſſent, nimis illum ſordide Simonidi dixiſſe, ſe dimidium eius ei, quod pactus eſſet, pro illo carmine, daturum: reliquum à ſuis Tyndaridis, quos æque laudaſſet, peteret, ſi ei uideretur. Paulo poſt eſſe ferunt nunciatum Simonidi, ut prodiret, iuuenes ſtare ad ianuam duos quoſdam, qui eum magnopere euocarent: ſurrexiſſe illum ipſum, prodiſſe, uidiſſe neminem. Hoc interim ſpatio conclaue illud, ubi epularetur Scopas, concidiſſe, ea ruina ipſum oppreſſum cum ſuis interiiſſe: quos cum humare uellent ſui, nec poſſent obtritos internoſcere ullo modo, Simonides dicitur ex eo, ꝙ meminiſſet, quo eorum loco quiſq; cubuiſſet, demonſtrator uniuſcuiuſq; ſepeliendi fuiſſe. Hac re tunc admonitus, inueniſſe fertur ordinem eſſe maxime, qui memoriæ lumen afferret. Hactenus Cic. Fuit & Simonides alter, Crinei filius, ex Amorgo inſula, Iambicus poeta: de quo Quintil. li. 10. ca. 1. Simonides tenuis, alioqui ſermone proprio & iucunditate quadam commendari poteſt: præcipua tamen eius in commouenda miſeratione uirtus, ut quidam in hac eum parte omnibus eiuſdē operis auctoribus præferant. Simonides item alius, Cariſtius, ſiue Erythræus poeta Epicus, fuit qui ſcripſit Græcorū apud Aulidem conuentum trimetrorum libros duos, & alia. Præter hos, alios duos ponit Suidas, unum nepotem Simonidis Lyrici ex ſorore cognominatum Milicertam, qui ante bellum Peloponneſiacum fuit, ſcripſitq́; genealogiam libris tribus: Alterum Simonidem Magnetem, poetam Epicum Antiochi magni tempore, cuius res geſtas ſcripſit, ac bellum aduerſus Galatas. Suidas.

SIMPLARIVS, ἁπλοῦς, adiect. à Simplo, ſiue ſimplici deductum, cuius etiam propemodum habet ſignificationem. Simplariæ uenditiones (inquit Budæus) ſunt pro quibus uenditor neceſſe non habet de dupla emptori repromittere: quarum meminit Vlpian. in l. Empto. de Euictio. Ita enim ſimplariæ uenditiones à Pomponio dicuntur, ut ſimplariæ actiones, & duplariæ, & quadruplariæ dicebantur, quæ in ſimplum, duplum, quadruplū dabantur. Eadem ratione armaturæ ſimplares, duplareſq́; a Vegetio dicūtur l. 2. de re milit. quas qui geſtabant, ſingulas, & duplas cōſequebantur annonas. Et à Modeſtin. de uocabulis rei militaris, Torquarij ſimplares, duplareſq́;, quòd qui illa præmia uirtutis, & decora militiæ meruiſſent, ſingulas, & binas præter alios conſequebantur annonas. Sic hodie in ſacerdotalibus collegijs ſacerdotia quædam ſimplaria dici poſſunt, & quædam duplaria: id ſimplice dupliceq́; ſtipe in conſeſſu eccleſiaſtico accipienda. Vide plura de hiſce in dictione Duplarius.

SIMPLEX, cis, [*Simplice, ſemplo, puro*] ἁπλοῦς, à philoſophis proprie appellatur, quod nullo modo compoſitum eſt: quemadmodum elementa quatuor, quæ ſola, ſi rationem conſulamus, ſunt ſimplicia. Aliquando tamen in ſimplicibus diſcernendis à compoſitis, ſenſum, nō rationem iudicem adhibemus. Et ita partes corporis partes ſimilares, item plantas omnes ſimplices dicimus; propterea ꝙ ſenſus in ijs compoſitionem nullam poſſit deprehendere. Argumentum ſimplex, quod in plures partes non eſt diuiſum. Terent. Prolog. Heaut. Duplex quæ ex argumento facta eſt ſimplici. Aliquando ponitur pro uero, & ſincero, ἀφελὴς, ἁπλοῦς, ſicut econtrario Duplex pro fallaci & uafro. Marius Cice. lib. 11. Trebatio noſtro magnas ago gratias, quòd tuū erga me animū ſimplicem, atque amicum aperuit. Horat. Et curſus duplicis per mare Vlyſſei. Simplex homo, purus, apertus, nihil ſimulatum habens. Cic. 4. Aca. Cum ſimplici homine ſimpliciter agerem, nec magnopere cōtenderem. Anni ſimplices, id eſt, rudes, & doli nondum capaces, cuiuſmodi ſunt in pueritia, aut prima adoleſcentia, quibus etiam ſimplex toga & pura, quæ prætexta dicebatur, ſumi ſolebat. Mart. li. 10. Tu mihi ſimplicibus Mani dilectus ab annis, Et prætexta cultus amicitia. Simplex cibus, αὐτὸς ἀποῤῥόφος, purus, non affectatus, aut aliquo condimento corruptus, uel compoſitus. Pli. lib. 11. cap. 53. Homini cibus utiliſſimus ſimplex. Inde ſimplicitas, atis, ἁπλότης, ἀφέλεια. Marti. lib. 10. Vitam quæ faciunt beatiorem, Iucundiſſime Mart. hæc ſunt: Res non parta labore, ſed relicta: Non ingratus ager, focus perennis: Prudens ſimplicitas, pares amici. Ouid. 3. de Arte: Simplicitas rudis ante fuit: nunc aurea Roma eſt, Et magnas domiti poſſidet orbis opes. Quinct. lib. 5. cap. 7. In paucis atque humilibus accuſator ſimplicitate gloriari poteſt.

SIMPLICITER, aduerbium, [*Simplicemente, ſempiamente*] ἁπλῶς, pure, aperte. Pli. epiſt. 98. Amice, & ſimpliciter reprehenderunt. Simpliciter oberrare, eſt imprudenter ab itinere deflectere. Pli. li. 8. c. 4. Elephas homine obuio forte in ſolitudine, & ſimpliciter oberrante, clemens, placiduſq́;, etiam demonſtrare uiam traditur. Cice. Offic. Viuere ſimpliciter, fideliter, uitaq́; hominum amice. Quinct. lib. 2. cap. 12. Præterea ſecundum aliam ætatis illius facilitatem, uelut ſimplicius docentes ſequuntur. Simplicitus, ueteres pro ſimpliciter utebantur. Plaut. in Merc. Vt ſimplicitus dicam. Sic enim legit Nonius: nequis forte ſciolus librariorum incuria Simplicitus pro Simplicius irrepſiſſe ſuſpicetur.

SIMPLVM. Cic. Top. Vt Duplum, ſimplum.

SIMPLVS,[*Sempio*]ἁπλοῦς,nomen numerale, ſignificans unicum, & minime multiplex. Plaut.in Moſt. Simpla eſt habitatio. Idem in Pœn. Liceat ſimplum ſoluere. Sic Duplus,bis tantum,Triplus,ter tantum,& huiuſmodi.

SIMPVVIVM,calix fictilis, quo uinum in ſacrificiis libabatur. à ſumendo,quòd eo uinum ſumebant minutatim.Pli.lib.15.cap.12. Sed fictilibus prolibabatur ſimpulis innocentius. Apuleius, catinum, & ſimpulum ſacrificijs adhiberi ſolita oſtendit his uerbis:Paupertas populo Romano imperium à primordio fundauit, proq; eo in hodiernum Dijs immortalibus ſimpulo,& catino fictili ſacrificat. Feſtus:Simpulum,uas paruum, non diſſimile cyatho: unde mulieres diuinis rebus deditæ Simpulatrices uocantur. Varro ſcribit,uas eſſe minutim fundens,in cuius locum ſucceſſerit epichyſis: unde ueteres res minutas, nulliusq; precij, Simpularias appellabant. Sunt qui pro Simpulo, Simpuuium legunt: cuius meminit Iuuen. Sat.6. Aut quis Simpuuium ridere Numæ,&c. Sunt etiam qui uelint Simpullum gemino l, ſcribendum, ea forma, qua Ampullam dicimus. In ſimpulo aliquid facere,prouerbij ſpeciem habet: de quo uide Chil.Er.Cic.de Leg.Excitabat enim in ſimpulo, ut dicitur Gratidius,quos,&c.

SIMVL, [*Inſieme in compagnia,di compagnia, dopò,oltre à ciò*] ἅμα, ὁμοῦ,aduerbium congregandi,idem ſignificans,quod una, pariter. Ter.in Eunu. Simul conſilium cum re amiſiſti. Aliquando ponitur pro Deinde,uel etiam, uel Præterea. Vatinius Ciceroni: Ciues Romanos occidit, abripuit,diſperdidit, regiones uaſtauit: ſimul uero ſemiſſis homo contra me arma tulit.Sal.His amicis, ſocijsq; confiſus Catilina, ſimul quòd æs alienum per omnes terras ingens erat. Inuenitur quandoque geminatum, & habet quaſi eandem uim,quam Cum,& Tum,ſiue partim. Quinct. Simul ut pleniori obſequio demererer amantiſſimos mei, ſimul ne uulgarem uiam ingreſſus, alienis ueſtigijs inſiſterem. Ponitur aliquando Simul,pro eadem opera.Plaut.in Mercat.Duas res ſimul nunc agere decretum eſt mihi. Dicimus uenuſte, Simul tecum, nobiſcum, & Simul cum aliquo Cic. pro Domo ſua: Optimi ciues feruntur nobiſcum ſimul hac ciuitate. Cice.de Amic.Diſſerere cœperunt, cum corporibus ſimul animas interire, &c. Accipitur aliquando Simul,pro poſtquam,ſimulac,ſiue ſimulatq;. Cice.4.Aca.Et ſimul inflauit tibicen,à perito carmen agnoſcitur.

SIMVLAC, & Simulatq;, [*Subito,che poi*] ἐπειδὴ, τάχιστα, ὡς τάχιστα, cum primum,uel Statim cum,ſiue Poſtquam.Sal.Iam primum iuuentus,ſimulac belli patiens erat. Col.lib.5.Semper conueniet,ſimulatq; folia agere cœperint,ficus rubricam amurca diluere.Cice.Ap.Gratiſſimum mihi feceris,ſi ad me,ſimulatq; adeptus eris, miſeris. In eadem ſignificatione dicimus Simulac primum, Simul primum,& Simul ut.Cic.3.Verr. Simulac primum ei occaſio uiſa eſt,auerſa pecunia publica quæſtor conſulem,exercitum,prouinciamq; deſeruit. Liu.6.ab urb.Interim Q.Fabio ſimul primum magiſtratu abijt,ab C.Martio tribuno dicta dies eſt. Pli.li.11.ca.49. Vrſo quoque ſimul ut expirauerit, corneſcere aiunt genitalia. Ponuntur aliquando Simulac,ſimul &,& Simulq;, pro Atq; etiam, uel Præterea:ut cum dicimus, Vir fortis,ſimul & prudens.Pli.epi.7.lib.2.Sordidum ſimul & ſumptuoſum. Pli.lib.9.cap.35.Superbo ſimulac procaci faſtu. Quinct.lib.10.cap.1. Qualis ferri fulgor, quo mens ſimul uiſuſq; perſtringatur.

SIMVLACRVM,pen.pro.[*Simolacro,ſtatua,forma,imagine, idolo, effigie*] εἴδωλον, εἰκών, ἀπεικόνισμα, ὁμοίωμα, imago ad ſimilitudinem rei alicuius efficta.Cic.pro domo ſua:Mulieris ſimulacrum è marmore.Ouid.10.Met. Quò multa ſacerdos lignea contulerat ueterum ſimulacra deorum.Virg.2.Æn.Hic Hecuba, & natæ nequicquam altaria Circum Condenſæ,& diuum amplexæ ſimulacra tenebant.Simulacrum ciuitatis, per tranſlationem pro ſigno & nota.Cic.ad Planc.lib.10. In qua nec ſenatus, nec populus uim habet ullam;nec leges ullæ ſunt, nec iudicia, nec omnino ſimulacrum aliquod ac ueſtigium ciuitatis.

SIMVLAMEN,nis,uel Similamen, ἐξομοίωσις, μίμημα, idem quod repræſentatio,aſſimilatio, ſiue imitatio. Ouid. de Adonide lib.10. Meta.Annua plangoris peraget ſimulamina noſtri: Id eſt, repræſentationem noſtri doloris. Loquitur enim de ſacris annuis, quæ Adonia dicebantur:in quibus Adonis plangebatur, ac luctus Veneris referebatur.

SIMVLO,as,[*Simulare, fingere*] προσποιοῦμαι, ὑποκρίνομαι, præ me fero,quod non eſt,& fictam rei alicuius ſimilitudinem refero,& pro uero falſum oſtendo. Cice.Atti.Simulabat ſe Romam rediturum, cum in Africam nauigaturus eſſet. Virg.1.Æne. Spem uultu ſimulat,premit altum corde dolorem.Ouid.1.de Arte:Vt ſimulet uultu gaudia,triſtis erit. Eius antitheton eſt Diſſimulo. Cice. lib.7. epiſt. Multa & ſimulaui inuitus,& diſſimulaui cum dolore.Simulo non ſentire:id eſt,diſſimulo. Plin.epiſt.14.lib.3. Ille ſiue quia non ſentiebat,ſiue quia non ſentire ſimulabat, immobilis, & extentus fidem peractæ mortis impleuit. Eſt & Similo,as,per tertiam uocalem in ſecunda ſyllaba, quod ſignificat ſimilitudinem rei alicuius repræſentare, ἐξομοιοῦν. Hor.2.epiſt.1.Aera Fortis Alexandri uultum ſimilantia.Sed de hoc ſupra egimus ſuo loco. Hinc Simulatio,onis,uerbale, προσποίησις,fictio,& ſimulata,& ficta alicuius rei internæ per uultum repræſentatio:unde pro deceptione, & circũuentione ponitur,quòd animo, uel uultu, aut uoluntate ſimulata fiat.Cic.ad Lentul.lib.1.A quibus tuendus fuerat,derelictus: idq; non ſolum fronte,atque uultu,quibus ſimulatio facillime ſuſtinetur. Idem 7.Verr.Nullæ ſunt occultiores inſidiæ, quàm hæ,quæ latent in ſimulatione officij, aut in aliquo neceſſitudinis nomine. Simulator,oris,qui ſimulat.Cic.1.Offi.De Græcis autem dulcem & facetum,feſtiuiq; ſermonis, atque in omni ratione ſimulatorẽ, quem εἴρωνα Græci nominauerunt,Socratem accepimus.Ouid.2. de Arte:Tantum ne pateas urbis ſimulator in illis. Simulate, aduerbium,ficte.Cice.2.de Nat.Deo.Mala enim;& impia conſuetudo eſt,contra deos diſputandi,ſiue ex animo id fit, ſiue ſimulate.

SIMVLTAS,ſimultatis,[*Simultà,amicitia finta*] ἔχθρα,inimicitia, à ſimulando,ut quidam uolunt,quòd proprie latens & diſſimulatum odium nomine hoc ſignificari exiſtiment: quanquam reuera etiã de apertis inimicitijs dicatur.Cic.pro lege Man.Vt multas etiam ſimultates partim obſcuras, partim apertas intelligam mihi non neceſſarias,uobis non inutiles,ſuſcepiſſe.Iuue. Sat.5. Inter finitimos uetus atque antiqua ſimultas.Pla.Pſeud. Nam hic id metuit, ne illam uendas ob ſimultatem ſuam.

SIMVLTER,aduerbium, ὁμοίως,dixerunt antiqui pro ſimiliter.Plaut. Exoſſabo ego eum,ſimulter ut murænam coquus.

SIMVS,a,um, σιμός,qui preſſis eſt naribus: unde proprium caprarum eſt epitheton.Virg.10. ecl. Dum tenera attundent ſimæ uirgulta capellæ. Hiero.de Socratis uxoribus: Quæ cum crebro inter ſe iurgarentur,& ille eas irridere eſſet ſolitus, quòd propter ſe fœdiſſimũ hominem,ſimis naribus, recalua fronte, piloſis humeris, & repandis cruribus,diſceptarent.Marti.lib 6.Atque ille ſima,nare,turgidis labris.Huius diminut.eſt,Simulus.Marti.li.6.Simulus iſte quis eſt,uxori ſemper adhæret.Qui Menedore tuæ?Compoſita ſunt Deſimus,Raſimus,& Subſimus:de quibus ſuis locis.

SIN,[*Maſe*] εἰ δὲ, κἂν, cum ſubiunctiuo,ex Si,& Ne,componitur,abiecta e:ſignificatq; Si uero:& nunquam in prima parte collocatur, ſed in ſecunda,ubi duorum eſt oppoſitio:& fere ſemper Si,in priore parte præcedit.Ter.in And.Si illum relinquo,eius uitæ timeo: ſin opitulor,huius minas. Habet enim quandam uim negationis, perinde ac ſi diceretur,Si autem non relinquo, ſed opitulor. Aliquando Sin ſolum reperitur, ita tamen ut conditio aliqua intelligatur præceſſiſſe.Sal.in Iug. Imperat ut precio, ſicuti multa confecerat,inſidiatores maxime paret,ac maxime occulte: ſin id parum procedat,quouis modo Numidam interficiat: Id eſt, ſi poteſt,occulte:ſi non poteſt,utcunque queat.

SINADA,(quod hic pro Cariæ urbe legebatur)uide Sinnada.

SINAE, σῖναι,populi ſunt Indiæ,ad Septentrionem Seribus,ad Occaſum Indis extra Gangem finitimi, terras incognitas deſertasq; ad Ortum & Meridiem habentes. Horum caput eſt Thina. Auctor Ptol.lib.7.cap.3.Stephanus urbem quoque ipſam Sinas appellat.

SINAPI,pen.pr.neu.gen.& indeclinabile,[*Sanaura,ſanauro,ſenape*] σίναπι,uel Sinapis,pis,fœm.gen.herba eſt,ſemen ferens tanta acrimonia,ut cieat lacrymas comedenti, in hybernis condimentis uſitatisſimum,Pli.lib.19.cap.8.Acerrimum ſapore,ignei effectus ac ſaluberrimum corpori,ſinapi. Plaut.in Pſeud.fœm. gen. uſus eſt: Teritur(inquit)ſcelerata ſinapis cum illis. Item Col.lib.10.Seq; laceſſenti fletum factura ſinapis.

SINAPODES, σινάποδες,populi fuerunt in deſertis Africæ, qui(ut Pomponius refert)inflexi lentis cruribus ſerpere magis,quàm ingredi traduntur.Hæc Calepinus,aut(ne omnia errata in unum Calepinum congerere uideamur)ſciolus quiſpiam ex Dictionarij huius locupletatoribus,corrupto,ut arbitror, Pomponij codice deceptus:Hos enim populos non Sinapodas,ſed Himantopodas uocari,non ſolitus Melæ,uerumetiam Plinij teſtimonio [illegible], qui non contentus eos Græco uocabulo Himantopodas appellaſſe,Latine quoque,uerbũ ex uerbo reddens, Loripedes nominat.

SINCERVS,rum,pen.pr.[*Sincero,puro,intero,reale*] ἀκέραιος, ἀμώμητος,proprie idem quod integer,illæſus,non mutilatus. Tractum ab eo quod qui diuidere fructum communem alueorum cum ſocio uolunt,ſimul cum cera mel partiuntur,quòd ſi mel tantum ſine cera cõſignent,fraudant ſocium,nec agunt integre. Sincerum itaque,quaſi ſimul cum cera.Ouid.12. Meta. Rurſus ſine uulnere corpus Sincerumq; fuit. Lucre.lib.3.Sin ita ſinceris membris ablata profugit,Vt nullas parteis in corpore liquerit ex ſe.&c. Cic. li.3.epiſt.Hoc mihi da ut M.Curium integrum ſincerumq; conſerues. Accipitur item Sincerus pro puro, & incorrupto, καθαρός. Hora.li.1.epiſt.Sincerum eſt,niſi uas,quodcunque infundis, aceſ-

ſit. Aliquando pro uero,& minime fucato, ἀψευδής, ἀληθινός, Cic.lib.2.de Diuin.Quod licet exiſtimare,in alijs quoque oraculis Delphicis aliquid non ſinceri fuiſſe. Liu.lib.9.Bell.Pun.Si ſpatium ad ſua,ut uelit componenda detur,nihil ſincera fide cum Romanis acturum.Sincerus,inquit Donatus:id eſt,purus,ſine fuco & ſimplex,ut mel ſine cera:quod etymon ſi admittamus, Sincerus,i, Latino ſcribendum erit. Sincere, aduerbium: Pure, & integre. Cæſ.7.Bel.Gal.Hæc ut intelligatis,inquit, ſincere a me pronunciari,audite Romanos milites.Cic.ad Atti.lib.3. Craſſi libertum nihil puto ſincere locutum.Sinceriter aliud aduer. eiuſdem ſignificationis Gell.lib.13.cap.16. Quas qui ſinceriter capiunt. Huic contrarium eſt Inſincerus,pro uitiato,& corrupto.Virg. Inſincerus apes tulit cruor.

SINCERITAS, atis, [*Sincerità, purità, integrità*] puritas, integritas. Pl.li.31.c.7.Salinarum ſinceritas ſummam fecit ſuam differentiã. Col.lib.4.cap.26. Atque alia conuertenda, quæ ſinceritatem habent:alia ſummouenda,quæ uel carioſa,uel iuſto breuiora ſunt.

SINCIPVT,pitis,[*Parte dinanzi de la teſta*] βρέγμα, pars anterior capitis,aures,temporaq; complectens. Sinciput (inquit Cornutus in Perſium) anterior pars capitis:Occiput,poſterior.Plaut.in Menæchmis:Non eſt tibi ſinum ſinciput,adoleſcens. Iuuen.Saty.13.Si uero & pater eſt,comedam,inquit,flebile nati Sinciput elixi, Pharioq; madentis aceto. Apollinaris ad Valerium Maioranum: Partemq; cerebri Hic galeæ cum parte rapit, fortiq; lacerto Diſijcit ancipiti miſerabile ſinciput enſe. Neque ſolum in homine Sinciput dicitur,uerum etiam in brutis animantibus:& præcipue in genere ſuillo.Erãt enim olim in delicijs ſincipitia uerrina ſiue aprugna,aceto condita,& ad eſum præparata. Plin.lib.8.c.51. Interdicta quoque abdomina,glandia,teſticuli,uuluæ,ſincipitia uerrina.

SINDA,dæ,Σίνδα,oppidum Lycaoniæ,in confinio Galatiæ, atq; Cappadociæ:teſte Plin.lib.5.cap.27. Stephanus Sindam aliam in India collocat ad ſinum magnum,à Sindis populis habitatam.

SINDON,σινδών, genitiuo ſindonis, pen.corr. amictus ex lino Ægyptiaco:inde,ut creditur,nomen habens, quòd primum in Sidone urbe fuerit inuentus:ob id Tyria Sindon a Martiale dicta li.4. Ridebis uentos hoc munere tectus,& imbres:Nec ſic in Tyria ſindone tutus eris.

SINE, [*Senza*] ἄνευ, præpoſitio ſeparatiua, idem ſignificans quod abſque: ut ſine Cerere & Baccho friget Venus,Terentius in Eunuch. Virg.1.Æne. Imperium ſine fine dedi. Ouid.2.Metam. Immotosq; oculos in ſe ſine fine tenentem Neſcius extimuit. Cic.Offic.Sine ullo errore.

SINGARA,ræ,Σίγγαρα,Arabiæ urbs Rhetanorum caput.Auctor Plin: lib.5.cap.24.

SINGILLATIM, [*Singolarmente*] καθ' ἕκαστον, idem quod Singulatim,hoc eſt,unumquodque per ſe.Cice.4.Philip. Ciuitas non ſingillatim,ſed prouincijs totis dabatur. Lucil. Singillatim unuſquiſque noſtrum mouetur.Sueto. in Auguſt. Atque etiam ſingillatim è certo genere hominum libentes, ac pro facultate quiſque pecunias contulerunt.

SINGVLARIS,ſingulare [*Singolare, unico*] ἰδικός, διάφορος, qđ eſt unicum.Pli.li.28.ca.10. Democritus etiamnum effectus auget eius, qui ſingularis natus ſit. Verbis ſingularibus gratias agere:hoc eſt, quæ unum tantum,non etiam plures complecterentur.Cic.in Catil.Primum quòd mihi gratias egiſtis ſingularibus uerbis, &c.Dicitur aliquãdo Singulare,ἔξοχον,quod eſt excellens: & tam in malum,quàm in bonum ſumitur.Cic.pro Sylla: Me ſingulari immanitate,& crudelitate præditũ.Pli.Epiſt.45. Mox uehiculum aſcendit,aſſumit uxorem ſingularis exempli,&c. Pro eodem antiqui dicebant Singularius:quod & Nonius annotauit,citans locum Turpilij in Demetrio:homini natura unica eſt. Plaut. in Capti. His Indito cathenas ſingularias:hoc eſt,ſingulis cathenam unam.

SINGVLARITER,[*Singolarmente*] ἐξαιρέτως, ἰδίως, unice, excellenter,magnopere,mirum in modum.Cic.4.Verr. Quem ego ſingulariter in prætura mea dilexiſſem.

SINGVLATIM,aduerbium,[*Singolarmente*] καθ' ἕκαστον, ſignificat unũquodque ſeorſum,uel per ſe. Cice.1.Verr.Si tantulum offenſum titubatumq; ſit,ut ea,quæ ſingulatim ac diu collecta ſint, uno tempore uniuerſa perdamus. Pro eodem etiam dicimus Sigillatim. Cæſ.lib.5.Bell.Gall.Centuriones ſigillatim,Tribunosq; militum appellat: quorum egregiam fuiſſe uirtutem teſtimonio Ciceronis cognouerat.

SINGVLTIO,is,[*Singoltire*] λύζω, ſingultus emitto:& Singultim, aduerbium,uide in nomine Singultus.

SINGVLTVS,[*Singolto, ſignozzo*] λύγξ, ſpecies eſt conuulſionis,quæ ſit uel nimia ſpirituum ſuppreſſione,uel propter inanitionem uel repletionem immoderatam,uel ob eroſionem ab acrioribus in uẽtriculo humoribus, quas cum facultas expultrix per ſe expellere non poſſit,motricem in auxilium accerſit: ſpiritumq; aut humores noxios ui quadam,& non ſine ſonitu expellit: atque ita cietur conuulſionis quoddam genus in uentriculo, quod ſingultum appellamus. Cice.pro Planc.Non modo lacrymulam, ſed multas lacrymas,& ſingultum cum fletu uidere potuiſti. Neque ſolius hominis eſt ſingultus, uerumetiam brutorum animantium,ut equorum. Virg.3.Georg. Imaq; longo Ilia ſingultu tendunt. Ouid.3. Amor.Eleg.8.Oraq; ſingultu concutiente ſonant. Item Gallinarum.Col.lib.8.cap.5.Aſſiduus autem debet eſſe cuſtos, & ſpeculari parientes: quod ſe facere gallinæ teſtantur crebris ſingultibus interiecta uoce acuta. Hinc Singultio, λύζω, hoc eſt, ſingultus emitto.Pli.lib.23.cap.1.Nec ſingultientibus,nec ſi cum febre diſpnœa ſit,&c.A quo rurſus ſit frequentatiuum Singulto, ſingultas, quod eſt frequenter ſingultio. Virg.9.Æne. Tum caput ipſi aufert domino truncumq; relinquit Sanguine ſingultãtem:id eſt, cum ſingultu animam efflantem. Hinc quoque Singultim, aduerbium. Hor.lib.1.Ser.Sat.6.Vt ueni coram, ſingultim pauca locutus. Id eſt,uerbis interruptis.Budæus.

SINGVLI,læ,la,non niſi in plurali numero, [*Ciaſcuno da per ſe*] ἕκαστοι, οἱ καθ' ἕνα, unuſquiſque per ſe,hoc eſt,ſeparatim ab alijs.Ci.7. Ver.Vt nõ modo plures,ſed ne ſinguli quidem poſſint accedere. Virg.1.Æn.Nanque ſub ingenti luſtrat dum ſingula templo, &c. Dicimus autem Latine,Aliquid fieri ſingulis diebus, uel In ſingulis diebus,cum præpoſitione In:uel cum accuſatiuo, In ſingulos dies,pro eo quod eſt,quotidie.Cic.pro Mur.Qui ſingulis diebus ediſcendos faſtos populo propoſuit. Idem 2.de Na.Deo. Sol binas in ſingulis annis reuerſiones facit. Idem ad Att. Quotidie,uel potius in ſingulos dies,breuiores litteras ad te mitto. In dies,tamẽ, ſiue In dies ſingulos,licet idem ſignificent,quod Quotidie,uix unquam tamen in oratione ponuntur ſine comparatiuo, aut uerbo incrementi.Cic.in Catil. Creſcit in dies ſingulos hoſtium numerus.Antiqui etiam Singulus dicebant,pro unico,& ſingulari. Pla. Ciſt.At at,ſingulum uideo ueſtigium.

SINISTIMVM,inquit Feſtus,antiqui dixerunt pro ſiniſtro:ut,Siniſtimum auſpicium,cum aues à ſiniſtra conſpiciuntur. Id autem dextero felicius habebatur.Cuius rationem hanc reddit Feſtus, ex ſententia Varronis:quòd ueteres Deorum ſedem ad ſeptentrionem eſſe uoluerint,atque inde eos in Meridiem ſpectare. Quo fit,ut Ortum ad dexteram,Occaſum habeant ad ſiniſtram.

SINISTRA,[*Man ſiniſtra, man manca, man zanca, mano ſtanca, man mancina*] λαιά, ἀριστερά, manus læua,à Sino,is,ut placet Feſto,eo quòd aues, quæ ad læuam apparent, rem inſtitutam nos agere ſinant. Virg.10.Æn.Clypeum cum deinde ſiniſtra Extulit ardentem. Idẽ 5.Æne. Nunc dextra ingeminans ictus,nunc ille ſiniſtra. Ouid.3. de Pont.Dicitur infirma cornu tenuiſſe ſiniſtra. Siniſtra ponitur aliquando pro ea parte,quæ ſiniſtram manum uerſus eſt. Cic. de Diu.Cur à dextra coruus,à ſiniſtra cornix faciat ratum. Ponitur aliquando aduerbialiter pro à parte ſiniſtra.Cice.4.Acad.Et cum uno mundo ornatus hic ſit tam mirabilis, innumerabilis,ſuprà,infrà,dextrà,ſiniſtrà,antè,pòſt.

SINISTER,tra,trum, λαιός, σκαιός, καὶ ἀριστερός, καὶ εὐώνυμος, quod ad ſiniſtram eſt:ut Siniſtra manus,Siniſtrum cornu. Liu.3.ab Vrb. Nam cum æquaſſet aciem,duo extra ordinem millia, quæ in ſiniſtrum cornu Romanorum in ipſo certamine impreſſionem facerent,tenuere. Virg.10.Æne.Pallasq; ſiniſtro Affixus lateri. Idem 7.Æne. Veſtigia nuda ſiniſtri Inſtituere pedis. Ouid.9.Metam.In latus erigitur,cubitoq; innixa ſiniſtro. Siniſterior, & Siniſterius. Varr.2.de re ruſt.cap.5.Siquidem ſi mas eſt, in dexteriorem partem abit:ſi fœmina,in ſiniſteriorem.Cic. Cornu ſiniſterius, quod erat infirmius. Siniſtrum autem quantum ad auguria pertinet,ſignificat Proſperũ,teſte Feſto, propterea quòd nos agere aliquid ſinat.Cic.3.de Leg.Is aue ſiniſtra dictus populi magiſter eſt. Alij tamen eius rei rationem afferre Varr.li.5 Epiſtolicarum Quæſtionum his uerbis:A deorum ſede cum in Meridiem ſpectes, ad ſiniſtram ſunt partem mundi exorientes,ad dextram occidentes:quo factum arbitror, ut ſiniſtra meliora auſpicia, quàm dextera eſſe exiſtimentur. Aliquando accipitur pro aduerſo, noxio, omino ſo: quòd quæ ſiniſtra manu fiunt,minus recte fieri uideantur. Virg.li. 1.Geor.Arboribusq; ſatisq; Notus,pecoriq; ſiniſter. Pli.epiſt.9. Nemo me apud quenquam ſiniſtris ſermonibus carpit: neminem ipſe reprehendo,niſi unum me. Virg.9.Ecl.Ante ſiniſtra caua monuiſſet ab ilice cornix. Ouid.epiſt.20.Et fuit ad cœptas hora ſiniſtra uias. Idem epiſt.13.Dij precor à nobis omen remouete ſiniſtrum. Hinc Siniſtre, aduerb. Taci.li.17.Ceterum utraque cædes ſi ſiniſtre accepta. Exceptus ſiniſtra.Hora.in Arte.

SINISTRORSVM [*Da banda ſiniſtra*] ἐπ' ἀριστερά, ἐπὶ τὰ λαιά, aduerb. ſignificans, uerſus ſiniſtram partem. Horat.2.Serm. Sat.3. Ille ſiniſtrorſum,hic dextrorſum abit. Legitur & Siniſtrorſus: quod & Feſtus annotauit citans locum Cæſ.6.Bel.Gall. Hinc ſe flectit ſiniſtrorſus,diuerſis à flumine regionibus.

SINISTRA-

Sinisteritas,atis,[*Seneſtrezza.ſeneſtramente*]σκαιότης,peruerſitas,improbitas. Plin.epiſt.lib.18. Plerique autem dum uerentur i.e gratiæ potentium nimium impartire uideantur, ſiniſteritatis, atque etiam malignitatis famam conſequuntur.

Sino,is,ſiui,ſitum,[*Laſciare,permettere*]ἐάω,permitto. Varro. Sine is ad pubertatis annos perueniat. Ter.And. Sine nunc meo me uiuere interea modo. Ibidem: Sine te exorem. S.ſino. Cæſ.4.Bell. Gall. Vinum ad ſe importari omnino non ſinunt. Hinc Situs, & Siturus participia: id eſt, permiſſus,& permiſſurus. Cic.pro Sext. Accuſare eum moderate: a quo ipſe nefarie accuſatur, per ſenatus auctoritatem non eſt ſitus. Idem ad Quinct.Fr.lib.2. Cato concionatus eſt,comitia haberi non ſiturum. Huius compoſitum eſt, Deſino:de quo ſuo loco.

Sinon,onis,pen.geniti.pro. nomen eſt filij Siſyphi, nepotiſq; Autolyci furis. Autolycus enim teſte Seruio,duos habuit liberos: Siſyphum,unde natus eſt Simon:& Anticleam, unde Vlyſſes. Hinc eſt, quod Virg.2.Æneí. Sinoni aſtuti & fallacis proditoris tribuit perſonam. Hic nanque cum Græcis Troiam profectus, poſt diuturnum bellum ab iiſdem ſubornatus, ſua ſponte ſe Troianis capiendum obtulit,& ad Priamum deductus, illi & omnibus ciuibus Græcos abijſſe,ac equum illum ingentem in urbem recipiendum eſſe ficti onibus ſuis perſuaſit,ſed maximo eorum detrimento. Vir. li.2.Æne. Talibus inſidijs periuriq; arte Sinonis Credita res, &c. Sinonis huius inuentum eſſe ſignificationem ſpecularem, auctor eſt Pli.lib.7.cap.56.

Sinope,pen.pro.Σινώπη. urbs Ponti quæ olim frequenti gymnaſio, & rubricæ genere,quam Sinopicam uocant,clariſſima fuit. Sinopen(inquit Strab.lib.12.)urbium,quæ in Ponto ſunt, clariſſimam, Mileſij condidere: quæ claſſe comparata, mari quod intra Cyaneas eſt imperauit, Extra uero mul orum certaminum particeps fuit cum Græcis & cum libera fuiſſet, tandem amiſſa libertate, Pharnaci obtemperauit.(fuit enim obſidione capta) poſteaq; ſucceſſoribus eius uſque ad Eupatorem,& Romanos,qui illam ſuſtulerũt. Eupator ibi natus & educatus,eximie illam coluit, & regni metropolim fecit. Munita eſt naturali prouidentia. Nam in colle peninſulæ cuiuſdam ſita ex utraque Iſthmi parte portus & ſtationes habet,&c. Hinc Diogenes Cynicus,& Timotheus Patron, & Diphilus comicus orti ſunt. Cice.in oratione pro Pompeio haud obſcure indicat in Sinope & Amiſo Mithridatis olim domicilia fuiſſe,omnifarijs rebus ornatiſſima refertiſſimaq;. Hinc deducitur gentile Sinopeus,Σινωπεύς,per tres ſyllabas. Ouid.1. de Ponto: Non doluit patria Cynicus procul eſſe Sinopeus.

Sinonia, inſula Corſicæ ultra Tiberina oſtia in Antiano: ut tradit Plin.lib.3.cap.6.

Sinopis,pen.pro.genitiuo Sinopidis, σινωπὶς, rubricæ genus præſtantiſſimum,quod circa Sinopen Ponti urbem effodiebatur: unde & nomen habet,Pli.lib.35.cap.6. Naſcuntur ſinopis, rubrica, Parætonium,melinum,eretria,auripigmentum: ceteri finguntur: Species eius ſunt tres,rubens,minus rubens,& media. Hæc ille. Vitru.li.7.eam rubricam Sinopicam appellauit,Strabonem,arbitror ſecutus,qui li.12. μίλτον σινωπικὴν eam nominat, & in Cappadocia eam naſci aſſerit: idcirco autem ſinopicam uocari, quòd à mercatoribus Sinopen ſoleat ad mercatum deferri, prius quàm Epheſiorum emporium tam celebre eſſet.

Sinuessa,Σινόεσσα,oppidum(ut inquit Pli.li.3.ca.5.) noui Latij extremum, non procul à Liri fluuio, quod quidam olim Sinopem appellatum uoluerunt. In eius agro gignitur uinum copioſum, quod à ſaxoſis collibus,in quibus naſcitur,Sinueſſanum petrinum uocat. Hor. De hac Liu.lib.10. In ſaltu Veſtino Falernum contingente agrum,Sinope dicitur Græca urbs fuiſſe,Sinueſſa deinde à Romanis colonis appellata. Strab.lib.5. Sinueſſa in Setano ſita eſt ſinu à quo nomen uendicat. Ei proximæ calidæ ſunt balneæ ad ægritudines quaſdam accommodatiſſimæ.

Sinuo,as,[*Ingobbire.intorciere*]κυρτόω,curuo,in ſinus flecto. Virg. lib.2.Æne. Sinuatq; immenſa uolumine terga: Id eſt, in ſinus flectit. Ouid.lib.2. Meta. Tremulæ ſumatur flumine ueſtes: Id eſt, rugantur,uel in ſinus colliguntur. Hinc componitur Inſinuare, de quo ſatis multa dicta ſunt ſuo loco.

Sinuosus,a,um,[*Tortuoſo gombettoſo.golfoſo*] κολπώδης, quod habet multos ſinus:ut Mare ſinuoſum, Vela ſinuoſa,quæ uento inflata in ſinus turgeſcunt. Claud.lib 1.de Rap.Proſerp. Sinuoſa draconum Membra tegens obliqua,& multis ſpiris incuruis. Pli.li.11. cap.37. Cor prima domicilia intra ſe animo & ſanguini præbet,ſinuoſo ſpecu,& in magnis animalibus triplici, in nullo non gemino. Vir.11.Æne. Saucius at ſerpens,ſinuoſa uolumina uerſat. Oui 5.Met. Tamen ſinuoſa ueſte pependit.

Sinus,us,p.c.[*Seno,golfo,gelgo.grembo*]κόλπος,curuitas illa,quę eſt intra pectoris brachiorumq; complexum. Ter.in Adelph. Hic non amandus?hiccine non geſtandus in ſinu? Ouid.epiſt.3. Te tenet in tepido mollis amica ſinu. Seneca Troade: Blando ſinu fouens nepotem. Fouere dexteram ſinu, Ouid.1.Am.Eleg.4. Hinc ſinus ueſtiũ appellati ſunt, laxitates inter plicas intermediæ. Virg.1.Æne Nuda genu,nodoq; ſinus collecta fluentes. Per tranſlationem quoque Sinus uocantur littora curua, duobus quaſi brachijs longius in mare procurrentibus incluſa. Græci κόλπους appellãt. Hinc Pli. totam Europam,quæ Mediterraneo mari alluitur,in quatuor præcipuos diuidit ſinus quorum primus Calpæ Hiſpaniæ, & Lacinio extremo Italiæ promontorio includitur: ſecundus a Lacinio initiũ ſumens, Acrocerauniis montibus terminatur: tertius ab Acrocerauniis ad Helleſponti anguſtias extẽditur: quicquid reliquum eſt Europæ uſque ad Tanaim fluuium, quarto ſinu includitur. In oculis itẽ Sinus dicuntur concauitates illę,quibus lacrymæ erumpentes,primum excipiuntur. Sic enim interpretatur Seruius illud Virg.4.Æne. Sic effata,ſinum lacrymis impleuit obortis. Accipitur item Sinus pro gremio,ſiue ea parte ueſtis, qua uerenda tegũtur. Iuue.Sat. 9. Fata regunt homines: fatum eſt in partibus illis, Quas ſinus abſcondit. nam ſi tibi ſidera ceſſant, Nil faciet longi menſura incognita nerui. Nonnunquam etiam pro caſſibus uenatoriis. Marti.lib.13. Pulcher adeſt onager, mitti uenatio debet Dentis Erythræi, iam remouete ſinus. Aliquando pro uelo,quod uentis flantibus curuatur,& ſinuoſum redditur. Virg.5.Æne. Colligere arma iubet,ualidiſq; incumbere remis, Obliquatq; ſinus in uentum,&c. Iuue.Sat.1. Totos pande ſinus. Sinum ex toga facere, eſt extremas togæ oras ita contrahere,ut in medio ſinus,hoc eſt, capacitas quædam relinquatur. Liu.1.Bell.Pun. Tum Romanus ſinu ex toga facto, Hic, inquit, uobis bellum atque pacem portamus:utrum placet,ſumite. E ſinu alicuius eſſe dicimus, quod ex intima familiaritate eius eſſe uolumus intelligi. Cic.3.Verr. Verres ſimulac tetigit prouinciam,ſtatim Meſſanam litteras dedit: Dionem euocauit,calumniatores ex ſinu ſuo appoſuit:qui, &c. In ſinu ſuo habere,pro eo quod eſt habere in poteſtate ſua. Caius Iureconſ. Titio centum do,lego,quæ mihi pertulit,quæ ideo ei non caui, quòd omnem fortunam & ſubſtantiam, ſi quam à matre ſuſceperat,in ſinum eo h.bui ſine cautione. Sinus item pro copia ponitur:quo modo accipitur a Seneca: Non recipit ſordidum uirtus amatorem:ſoluto ad eam ſinu ueniendum eſt:id eſt, plena liberalitate & copia effuſa,ut interpretatur Budæus.

Sinus,nus,p.p.genus uaſis ſinuoſi, interprete Nonio quemadmodũ & Galeola. Plau.in Curc. Hic cum uino ſinus fertur. Varro de uita populi Romani,ut idem Nonius citat. Vbi erat uinum poſitum in menſa,aut galeola,aut ſinu Virg. eclog.7. Sinum lactis, & hæc te liba Priape quotannis Expectare ſat eſt,&c.

Sinus magnus,κόλπος μέγας, Indici Oceani ſinus eſt,iugo ſeu promontorio magno,& Sæui fluminis oſtijs interceptus:ut deſcribitur à Ptole. Tab. Aſiæ undecima. Hiſpani,qui eam orbis partem luſtrauerunt,uocant Mare de Sur:traduntq; breuiori itinere eò per ueniri,ſi Occidentem uerſus nauigetur.

Sion,ſij,σίον,herba eſt in locis aquoſis naſcens,frutice pingui, recto folijs latis oluſatro ſimilibus,ſed minoribus,& odoratis. Alio nomine Lauer dicitur,& uulgo Berula. Pli lib.22.c.22. His adnumerant Sion,latius apio,in qua naſcens, pinguius, nigriusq;, copioſum ſemine,ſapore naſturtij.

Siparium,ſiparij,παραπέτασμα,ueli genus,quo utebantur mimi, ſceniciq; artifices ad ſcenam uelandam. Cic. de prouincijs Conſularibus. Itaque ille alter,ut ipſe eſt homo doctus, & à ſuis Græcis ſubtilius eruditus,quibuſcum iam in orcheſtra helluatur, antea poſt ſiparium ſolebat.

Siphnos,σίφνος, inſula eſt in mari Ægæo non procul à Scyro, 28. M.paſſ.ambitu:ante Meropia & Acis appellata: ut tradit Plin.lib. 4.cap.12. Hæc inſula locupletiſſima erat,teſte Herodo.lib.3.ut in qua auraria & argentaria metalla eſſent, unde tantum pecuniæ fiebant, ut ex decima eius parte reponeretur apud Delphos theſaurus locupletiſſimo cuique par, Siphnijs pecuniam, quæ quotannis conficiebatur, diſtribuentibus. Gentile eſt Siphnius,σίφνιος Stephan.

Siphones,pen.pro.σίφωνες,canales, tubi, ſiue fiſtulæ, in fontibus, per quas urgente ſpiritu, aqua uel alius liquor emittitur: à ſono dicti,quem edit aqua,per eos erumpens. Iouen.Sat.6. Effigiemq; deæ longis ſiphonibus implent. Pli.lib. 2. De aqua in ſumma iuga erumpente, quo ſpiritu acta & pondere terræ preſſa, ſiphonum modo emicat.

Siphunculus,li,dimin eſt à ſiphone, ſignificans exiguam fiſtulam ex ære,uel marmore,alia'ue materia, ex qua aqua exilit è fonte. Pli.ad Apollinarem: In hoc fonte crater,circa ſiphunculi plures miſcent iucundiſſimum murmur.

Sipo,as,are,antiquis in uſu erat pro ſpargere,σκεδαννύειν,πάσσειν. A quo manſerunt compoſita, Diſſipo, Inſipo, & Obſipo: quorum ſignificationem explicuimus ſuis locis.

Sipontinvs,a,um,Cic.contra Rul. Niſi Mauuleis in Sipontina ſiccitatē collocari.

Sipontvm,ti,ſiue Sipus,untis,σιπȣ̃ς, urbs Apuliæ iuxta Garganum montem à Diomede ædificata, quæ primum ob multitudinem ſepiarum, quæ ibi capiuntur Sepius,ſepiuntis, fuit appellata, teſte Strab.lib.6.Luca.lib.4.Et ſubdita Sipus,Montibus. Hinc Sipontinus à Siponto,& Sepiuntius,σηπȣ́ντιος,à Sepi unte.

Sipylvs,pen.cor.σίπυλος Stepha.urbs eſt Phrygiæ, quæ regnante Tantalo terræ motu concidit. Vide Strab.lib.1.& 12.Oui.6.Meta. Tu cum Mæoniam uirgo,Sipylumq́; colebat.

Siqvando,[*Se qualche uolta,ſe pur una uolta*]εἴποτε,aduerbium temporis:id eſt,ſi aliquando,uel ſi aliquo tempore,primam productā, & acutam habet.Cice.de Amic.Non erunt ergo homines diuitijs affluentes audiendi,ſiquando de amicitia,quam nec uſu, nec ratione habent cognitam,diſputabunt.

Siqvidem,antepen.acuta,[*Se pure,poi che,perche,certamente*]εἴγε, componitur ex Si,& Quidem:quamuis Si,per ſe producatur, ibíq; correpta ſit,nec ſignificationem partium habeat, ex quibus componitur.Significat enim nam,ſeu quoniam.Cic. Dolab Gratulor Baijs noſtris,ſiquidem ut ſcribis,ſalubres repente factæ ſunt. Ponitur & pro Si certe,dubitatiua coniunctione.Aſinius Cice. Nam & robur,& ſoboles militum interijt, ſiquidem quæ nunciantur uera ſunt.Verum in hac ſignificatione duæ diuiſæ dictiones eſſe uidentur unde,& Si,producendum eſt, cum in compoſita dictione corripiatur.Profertur tamen teſtimonium ex Ouid.in quo Si,corripi uolunt,etiam extra compoſitionem. Id autem eſt huiuſmodi: Quæ mihi uentura eſt,ſiquidem eſt uentura,ſenectus, Cum deſit numeris ipſa iuuenta ſuis?Sic enim legit Laurentius Valla:cum tamen emendatiores codices genuinam lectionem hanc eſſe oſtendant.Si qua eſt uentura ſenectus.

Siqvis, Siqua,Siquod,uel Siquid,[*Se alcuno*] εἴτις, compoſitum à Quis, idem ſignificans, quod Si aliquis.Pli.Epiſt.6. lib.3. Nec uitia,ſiqua ſunt,celant.

Siqvis alivs,[*Se alcun'altro*]εἴτις ἄλλος, clauſula eſt in primis elegans,qua utimur cum ſignificare uolumus, quempiam in re aliqua uehementer excellere : ut, Varro totius antiquitatis, ſiquis alius,peritiſſimus. i. Aut Varro peritiſſimus eſt antiquitatis, aut nemo.Sueto.in Claudio:Si quem alium & ſe liberum eſſe.

Siqvo.Cic.Atti.Eas ſi quo ille miſit,in publico proponant uelim.

Siraci,corum,populi ſunt Scythici, Caucaſi radicibus ad Septentrionem proximi:quorum meminit Strabo.lib.11.

Sirbon,onis,ſiue Sirbonis,idis,σίρβων,καὶ σιρβωνὶς,Stepha. Palæſtinæ lacus,non procul à Caſio monte,olim CL.M.paſſ.circuitu, Plinij uero ætate in exiguæ paludis anguſtiam contractus.Hero.Serbonitidem uocat. Vide Pli.li.5.c.13.& Strab.lib.16.

Siremps, uox antiqua, & prorſus obſoleta, qua tamen Catonem uſum tradit Feſtus,pro eo quod omnimodam rei alicuius ſimilitudinem refert:quaſi ſimilis res ipſa.

Siren,Sirenis,penultima genitiui corr.[*Sirena*]σειρὴν,monſtri marini genus,Poetarum fabulis celebratum,ſuperiori ſui parte uirginis formam referens,inferiore in piſcis caudā deſinens.Has Poetæ tres fuiſſe fabulātur Archeloi fluminis, & Calliopes Nymphæ filias,quarum nomina fuerunt Parthenope,Ligia,& Leucoſia.Hę cum litus Siculum incolerent,nautas præternauigantes,ſuauitate cantus in naufragium pellicebāt.Vlyſſes autem cum illac ſibi iter eſſet,ſociorum aures cera obturauit, ne inſidioſos Sirenum cātus poſſent exaudire: ſeipſum uero malo nauis iuſſit alligari : atq; ita periculum tutus euaſit. Sirenes itaq; cum ſe contemni uiderent, impatientia doloris ſe præcipitauerunt in mare. Ouid.li.5. Metamor.tradit has fuiſſe comites Proſerpinæ,eamq; raptam diu quæſiſſe,quam cum non inueniſſent,in marina monſtra eſſe conuerſas ſurſum uerſum uirginea forma, poſtrema corporis parte piſces: uoce,cithara,& tibijs tam blande canentes, ut cantus dulcedine nautas ſopirent, ſopitos demergerent, demerſos etiam deuorarent.Ser.in illud Vir.5.Æn.Iamq; adeo ſcopulos Sirenum aduecta ſubibat Difficiles quondam,multorumq́; oſſibus albos.ſic ait:Sirenes ſecundum fabulam partim uirgines fuerunt, partim uolucres, Acheloi fluminis & Calliopes Muſæ filiæ.Harum una uoce, altera tibijs,alia lyra canebat: & primo iuxta Pelorū, poſt in Capreis inſulis habitauerunt,ubi nautas illectos ſuo cantu in naufragia deducebant.Secundum ueritatem meretrices fuerūt, quæ quoniam tranſeuntes eos perducebant ad egeſtatem, fictæ ſunt inferre ijs naufragia. Has Vlyſſes contemnendo deduxit ad mortem.Ouid. Monſtra maris Sirenes erant,quæ uoce canora Quaſlibet admiſſas detinuere rates.Hæc Ser.Dictæ autem ſunt Sirenes, non ἀπὸ τȣ̃ σύρειν,hoc eſt,à trahendo(ut quidam uoluerunt)cum Gręci cū ει diphthongo ſcribant,ſed παρὰ τὸ σειρᾶν,quod inter cetera ſignificat decipere. Aut ἀπὸ τῆς σειρᾶς,quod catenam, uel uinculum ſignificat:propterea quòd aduenas incautos amore ſui, ueluti uinculo quodam iniecto,retinebant.Fuerunt, qui & aues quaſdam in India eſſe tradiderint,Sirenas appellatas, cantu homines mulcentes,ut deinde ſomno grauatos lacerarent. Vide Pli.lib.10.ca.49. Sunt & Sirenes in fucorum genere, quas in apibus Nymphas appellamus:hoc eſt,fuci imperfecti, cum iam formam capere incipiunt.Pli.lib.11.ca.16.De apibus loquens:Cetera turba cum formam capere cœpit,Nymphæ uocantur,ut fuci ſirenes, atq; cephenes.Siquis alterutris capita demat, prius quam pennas habeant, pro gratiſſimo ſunt pabulo matribus.

Sirenvssae,σειρηνȣ̃σσαι, inſulæ tres ſunt Lucaniæ adiacentes, ex aduerſo eius promontorij,à quo ſinus Pæſtanus initium ſumit.

Sires,σίρες,Thraciæ populi,ſupra Byzantios.Auctor Stephanus.

Siriasis,fœm.gen.σειρίασις, inflammatio eſt partium earum, quæ circa cerebrum,aut eius membranas ſunt,ἀπὸ τȣ̃ σειριᾷν, quod eſt capitis inflammatione laborare. Pli.lib.30.cap.10. Oſſibus in canino fimo inuentis,aduſtio infantium,quæ uocatur Siriaſis,adalligatis emendatur. Idem lib.22.cap.21. Folia infantium uſtulationibus,quod Siriaſin uocant,illita medentur.

Siris,σῖρις,fluuius Græciæ Magnæ, cum oppido eiuſdem nominis inter hunc fluuium & Acirin ſito,è quo deducti à Tarentinis coloni Heracleam tenuerunt. Vide Strab.lib.6. & Pli.lib.3.ca.11.Siris quoque ab Æthiopibus appellatur Nilus, donec infra Meroē alueos ſuos omnes in unum collegerit.Pli.lib 5.cap.9.Inſulas ita innumeras ſpargit Nilus,quaſdamq́; tam uaſtæ magnitudinis,quanquam rapida celeritate,ut tamen dierum quinque curſu non breuiore tranſuolet. Circa clariſſimam earum Meroen, Aſtabores læuo alueo dictus,hoc eſt ramus aquæ uenientis è tenebris : dextro uero Aſtuſapes,quod latentis ſignificationem adijcit:Nec ante Nilus,quam ſe aquis concordibus rurſus iunxit. Sic quoque etiamnum Siris,ut ante,nominatus,per aliquot millia. Rufus ex Dionyſio:Hic quà ſecretis incidit flexibus agros, Æthiopum lingua Siris fluit,uſque Syenen Cærulus accedens diti loca flumine mundat,Nomine ſe claro Nilum trahit.Dictus autem putatur Syris à Syrio,ſidere æſtiuo,quoniam ſub ortum Caniculæ,& introitum Solis in Leonem, quotannis augeatur. Vide Euſtathium in Dionyſium,& Hermolaum in Plinium.

Sirivs,σείριος,ſtella eſt in ore Canis,quæ à Latinis Canicula dicitur.Higinus tamen in Tractatu de Signis cæleſtibus, Sirium diuerſum facit à Canicula,neque in ore Canis,ſed in capite eius collocat.Hæc in cæli centro cum Sole coniuncta,æſtum eius duplicat, mortaliumq́; corpora nimio calore languida reddit. Dictus Sirius,ut quidam uolunt ἀπὸ τȣ̃ σειραίνειν,hoc eſt, a ſiccando, propterea quòd & fluuios & fontes nimio calore exiccet: uel ut alij, ἀπὸ τȣ̃ σειρȣ̃ν,hoc eſt,ab euacuando, quòd corpora noſtra ſudoribus euacuet. Luca.lib.10.Rapidus qua Sirius ignes Exerit. Stat. lib.1.Siluar.Nec calido latrauit Sirius aſtro. Seruius enarrans illud Virg.10. Ænei. Non ſecus ac liquida ſiquando nocte cometæ Sanguinei lugubre rubent,aut Sirius ardor.ſic inquit:Sirius ſtella eſt in ore canis:quæ quantum in ipſa eſt,peſtifera eſt:ſed pro qualitate adiacētium aut uincitur,aut maioribus utitur uiribus. Hinc eſt quòd cum tempore certo oriatur, non ſemper eſt noxia. Ad hanc ſtellam Sol menſe Iulio ueniens duplicatur æſtus,& præ nimio calore languent mortalia corpora. Quin & Solem ipſum quidam Sirium & aſtra omnia Siria appellarunt: ut annotauit Suidas: cuius uerba ſunt hæc Σείριον τὸν κύνα οἱ δὲ τὸν ἥλιον, Ἴβυκος δὲ πάντα τὰ ἄστρα σείρια λέγει. Hoc eſt,Sirium Canem,quidam Solem.Ibycus autem omnia aſtra Siria appellat. Eſt item Sirius, eodem Suida teſte,amiculi genus prætenue,& leuiter contextum.

Siritae,p.p.σιρῖται,Magnæ Græciæ populi,Siridis urbis incolæ, ne ipſis quidem Sybaritis luxu cedentes. Vide Cœl. Rhod.li 7.c.10.

Sirites,σιρίτης,Nomadis cuiuſdam nomen fuit in Libya,primus auleticæ inuentor,qui & Matroa,hoc eſt, Magnæ Matris ſacra primus tibia fertur cecinſſe. Vide Cœl.lib.9.cap.7.

Sirmion σίρμιον,urbs eſt Pannoniæ inferioris,longiuſcule à Danubio flumine diſſita. Auctor Ptol.lib.2.cap.16.

Sirnides,σιρνίδες,inſulæ aliquot ante Sammonium Cretæ promontorium iacentes.Auctor Pli.lib.4.cap.12.

Sirrha,thæ,σίῤῥα,Thraciæ oppidum eſt,apud Theopompum referente Stephano:à quo gentile Sirrhæus.

Sirrhvs σίῤῥος Suidæ,cuniculus ſiue foſſa ſubterranea, in qua frumentum quàm diutiſsime incorruptum aſſeruatur. Vide infra in dictione Sirus.

Sirvs,ri,σιρός,ſiue Sirrhus duplicato r, σιῤῥὸς Suidæ ſpelunca ſubterranea,condendo ſeruandoq́; frumento accommodata. Var.l 1. de re ruſt.c.57. Item huius generis granaria alia quidam habent ſub terra,uti ſpeluncas,quas uocant Siros : ut in Cappadocia. ac Thracia:alij,ut in Hiſpania Citeriore,puteos, ut in agro Carthaginienſi & Oſcenſi.Horum ſolum paleis ſubſternunt,& curant,ne humor aut aer tangere poſſit,niſi cum promitur ad uſum.

Sis,

SIS, pro ſi uis dixere ueteres. Ad uerba enim imperatiua, quia uidebantur contumelioſa, addebant ſis, pro, ſi uis: ut Fac ſis: Vide ſis. Plau. in Amph. Modo ſis ueni huc, inuenies infortunium. Cic. pro Sex. Roſc. Age nunc, refer animum ſis ad ueritatem.

SISAMVS, (quod hic pro Paplagoniæ urbe corrupte legebatur) uide Setamum.

SISAPO, onis, σισαπών, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ, minarijs metallis in primis celebre, teſte Pli. lib. 3. cap. 1. Ab hoc uicina regio Siſaponenſis dicitur. Pli. lib. 33. cap. 7. Celeberrimum ex Siſaponenſi regione Bæticæ minium.

SISARON, σίσαρον, herba eſt paſtinacæ non diſſimilis, quæ Latine Siſer appellatur. Vide paulo poſt in dictione Siſer.

SISCIA, σισκία, Pannoniæ ſuperioris urbs, Romanorum Colonia: de qua Ptolemæus lib. 2. cap. 15. & Pli. lib. 3. cap. 25.

SISER, eris, σίσαρον Dioſco. herba eſt paſtinacæ non diſſimilis, quæ hodie uulgo Seruilia, ſiue Charuilla appellatur. Eius duo ſunt genera, Satiuum & Erraticum. Satiuum, caulem habet anguloſum, folia oblonga, & in extremitatibus inciſa, ſemen latum, & foliaceum, radices cādidas, iucūdi guſtus, eſuiq́; gratiſſimas. Satiui rurſus duo ſunt genera, floris colore diſtincta. nam quod ex ijs maius eſt, flores habet luteos, minus candidos. Erraticum uero caule eſt bicubitali, foliis biximelliæ, ſed maioribus, flore luteo, & umbella anethi, ſemine lato & rotundo, ut ſatiuum, radice tenui & longa. Pli. lib. 19. cap. 5. Inter medica dicendum Siſer: quod ipſum Tiberius princeps nobilitauit, flagitans omnibus annis: a Germania Geldubia appellatur caſtellum Rheno impoſitum, ubi generoſitas præcipua. Ineſt longitudine neruus, qui in decoctis extrahitur, amaritudinis tamen magna parte relicta, quæ mulſo in cibis temperata, etiam in gratiam uertitur.

SISIGAMBIS, uxor fuit Darij, quæ nulli ſuæ ætatis fœminæ pulchritudine ceſſit. Quam tamen uicto Dario Alexander non ſolum non uiolauit, ſed & ſummam adhibuit curam, ne quis captiuo corpori illuderet.

SISON, σίσων, ſemen eſt exiguum, in Syria naſcens, apio ſimile, nigrum ferens, & oblongum. Vide Dioſcor. lib. 3.

SISTO, is, ſtiti, ſine ſupino [*Affermare, intricare, ſtriguere, riprimere*] ἵςημι, παύω, ſtare facio, coerceo, reprimo, ſeu retineo: ut, Siſte gradum, Siſte lacrymas. Pli. Sanguinis profluuium ſiſtit herbæ pæoniæ ſemen rubrum. Aluum ſiſtere. i. reprimere. Pli. lib. 20. c. 6. Capita bis aqua mutata cocta, aluum ſiſtunt, &c. Fugam ſiſtere. Liu. 10. Bel. Pun. Ibi Syphax dum obequitat hoſtium turmis, ſi pudore, ſi periculo ſuo fugam ſiſtere poſſet, equo, &c. Profluuium genitale, uel ſanguinem ſiſtere. Pli. lib. 7. cap. 4. Mulier poſt quinquageſimum annum non gignit, maiorq́; pars profluuium ſiſtit. Quandoque ſignificat præſentare, & quaſi præſentiam corporis exhibere, ἐφιςάναι, παριςάναι. Cic. ad Attic. Des operam id, quod mihi affirmaſti, ut te ante Calen. Ianuarias ubicunque erimus, ſiſtas. Siſtere etiam pro conſiſtere & ſtare. ἐφιςάναι. Ci. 5. Ver. Qui temp. ſiſtere negat poſſe, ni ad Equeſtrem ordinem iudicia referantur. Quandoque eſt confirmare, corroborare, & quaſi nutantem fulcire. ςηρίζειν ἱδρύειν. Virg. 6. Æne. Hic rem Romanam magno turbante tumultu Siſtet eques. Huius uerbi præteritum eſt Stiti: non, ut quidam exiſtimarunt, Steti: ſupinum autem nullum habet. nam Statum à Sto, non à Siſto deducitur. Vnde & Stator Iupiter à ſtando, non à ſiſtendo, cognominatus eſt. Priſcianus præteritum huius uerbi Statui eſſe exiſtimauit: quod certe à uerbo Statuo eſſe cōſtat, quemadmodum & ſupinum Statutum. Stiti autem uerum uerbi huius præteritum eſſe, in Noctibus ſuis Atticis docet Gellius: cuius hæc ſunt uerba: In libro uetere M. Cato qui inſcribitur Contra Tiberium exulem, ſcriptum ſiquidem ſic erat: Quid ſi uadimonium capite obuoluto ſtitiſſes? recte ille Stitiſſes ſcripſit, ſed falſi & audaces emendatores exſcriptos per libros ſtetiſſes fecerunt: tanquam Stitiſſes uanum & nihili uerbum eſſet. Quin potius ipſi nequam & nihili ſunt, qui ignorant Stitiſſes dictum à Catone, quoniam ſiſteretur uadimonium, non ſtaretur. Quibus ex Gellij uerbis cum ſatis conſtet, Stiti, à Siſto præteritū eſſe, non ſteti; illud quoque obſcurum eſſe non poteſt, Supinum Stitum eſſe, non Statum: Statoriſq́; appellationem non à ſiſtendo, ſed à ſtando, eſſe deductam. Verum quoniam hoc ad præſens negocium non multum pertinet, omnem autem diſputationem ſuū in locum reſeruabimus, quo ex profeſſo de uocis eius ſignificatione ſumus acturi. Verbi huius compoſita ſunt Abſiſto, Aſſiſto, Conſiſto, Circunſiſto, Deſiſto, Exiſto, Inſiſto, Obſiſto, Perſiſto, & Reſiſto: quorum ſignificata uide ſuis locis.

SISTRVM, ſtri, σεῖςρον, crepitaculum æneum, quo Ægyptij ſacerdotes in Iſidis ſacris uti ſolēt: ita dictum ἀπὸ τοῦ σείειν, hoc eſt, à quatiendo: propterea quòd concuſſum argutum ſonorumq́; ederet tinnitum. Oui. 2. Amor. Per tua ſiſtra precor per Anubidis ora uerendi. Apuleius: Aereis, & argenteis, & aureis ſiſtris argutum tinnitum conſtrepentes. Marti. lib. 14. Siquis plorator Collo tibi uernula pendet. Hæc quatiet tenera garrula ſiſtra manu. Hoc inſtrumentum apud Ægyptios uicem tubæ exhibebat. Virg. 8. Æn. Patrio uocat agmina ſiſtro. Ouid. 3. Amor. Eleg. 8. Quid nos ſacra iuuant? quid nunc Ægyptia proſunt Siſtra? quid in uacuo ſecubuiſſe toro? Hinc Siſtratus, ſiſtrata, ſiſtratum, id eſt, ſiſtrum tenens: quod eſt proprium epitheton ſacerdotum Iſidis. Marti. lib. 12. Linigeri fugiunt calui, ſiſtrataq́; turba.

SISYMBRIVM, σισύμβριον, herbæ genus eſt, teſte Dioſcoride, quod alio nomine Serpyllum ſiluestre uocatur. Naſcitur in ſolo inculto, menthæ hortenſi ſimile, odoratius tamen, & latiore ſolio. Officinæ Balſamitam uocant. Solet autem hæc herba una cum myrto coronis adhiberi. Ouid. 4. Faſt. Cumq́; ſua dominæ data grata ſiſymbria myrto. Eſt præterea aliud ſiſymbrii genus, locis riguis gaudens, quod alij Cardaminam, alij Sion, uulgus autem Naſturtium aquaticum uocat. Vtriuſque meminit Dioſc. li. 2. c. 120.

SISYPHIVS, a, um. Idem 13. Met. Quid ſanguine cretus Siſyphio?

SISYPHVS, p. c. σίσυφος, Æoli filius fuit, mortalium omnium ſuæ ætatis aſtutiſſimus: qui cum Atticam latrocinijs infeſtaret, à Theſeo occiſus eſt. Hunc poetæ fabulantur eo ſupplicij genere apud inferos plecti, ut ſaxum ingens in montis cuiuſdam uerticem cogatur prouoluere: quod cum ad ſummum pene extulerit, repente deorſum relabitur. Ouid. 3. Meta. Aut petis, aut urges rediturum Siſyphe ſaxum. Huc etiam reſpexit. Virg. lib. 6. Æn. Saxum ingens uoluunt alij radijsq́; rotarum Diſtricti pendent. Fuit & alius Siſyphus Corinthiorum rex, cui Merope Atlantis filia nupſit. Oui. 4. Faſt. Septima mortali Merope tibi Siſyphe nupſit.

SISYSINCHION, σισυρίγχιον, bulbi genus, cuius imæ radices hyeme creſcunt, uerno autem tempore, cum apparuerit uiola, minuūtur ac cōtrahuntur, bulbo interim pingueſcente. Auctor Pl. li. 19. c. 6.

SITANION, nij, σιτάνιον, frumenti genus, quod quoniam tertio à ſatu menſe metitur, à Græcis τρίμηνον, à Latinis etiam Trimeſtre dicitur, toti Alpino tractui, atque adeo frigidioribus omnibus regionibus notiſſimum, certiſſimumq́; agricolis famis leuamen, quoties aut niues altiores, aut aquæ affluentiores maturam ſationem prohibuerunt. Hinc Sitanius panis ex ſitanio frumento cōfectus. Pli. li. 22. c. 25. de panis generibus loquens: Sitanius hoc eſt, trimeſtris, incuſſa in facie, aut diſquamata cum melle aptiſſime curat.

SITARCHIA, æ, σιταρχία, annonæ, uel commeatus præfectura: Sitarchus, annonæ, uel commeatus præfectus. A Græco σῖτον ſiue σῖτος, quorum illud frumentum, hoc cibum ſignificat: & ἀρχὴ, quod magiſtratum denotat, ſiue præfecturam.

SITELLA, læ, καλπίδιον, diminutiuum eſt à Situla, quemadmodum Matella a Matula. Accipitur frequenter pro ſiſtula, ſiue urna, è qua ſortes duci conſueuerunt. Liu. 5. Bell. Pun. Tribuni populum ſummouerunt: ſitellaq́; allata eſt, ut ſortirentur, ubi Latini ſuffragium ferrent. Plaut. Caſſ. Conijciam ſortes in ſitellam, & ſortiar tibi & Chalino.

SITHONIA, æ, σιθωνία, pars Thraciæ eſt, teſte Steph. Plin. quoque lib. 4. cap. 11. Sithonios collocat in ea parte Thraciæ, quæ ab Hæmo monte auerſa, uergit in Pontum Euxinum. Herod. uero lib. 7. Sithoniam regionem in ora maritima Macedoniæ collocat: ad ſinum Thermæum: eiuſq́; urbes facit Toronam, Sermylam, Mecybernam, & Olynthum. Poetæ autem Sithoniam pro ipſa Thracia fere accipiunt: unde Sithonias niues frequenter legimus pro altiſſimis Thraciæ niuibus. Virg. 10. eclo. Sithoniaſq́; niues hyemis ſubeamus aquoſæ.

SITIA, σιτία, Hiſpaniæ Bæticæ oppidum in conuentu Tarraconenſi: cuius meminit Pli. lib. 3. cap. 1.

SITI, κείμενοι, qui poſt mortem aliquo in loco conditi ſunt ad tempus, donec eis iuſta fiat ſepultura. Siti, inquit Cic. 2. de Leg. dicuntur ij, qui conditi ſunt, tamen eorum ante ſepulcrum eſt, quàm iuſta facta & corpus incenſum eſt. Liu. 6. Bel. Pun. Hic ſiti ſunt Acarnanes, qui aduerſus uim atque iniuriam Ætolorum pro patria pugnantes mortem occubuerunt.

SITIBVNDVS, [*Aſſetato*] δίψαλέος, uehementer ſitiens, & per tranſlationem idem quod ſiccus, & humoris omnis expers.

SITICINES, pen. corr. [*Sonatori da morti*] dicti ſunt, teſte Gellio, qui apud ſitos canere ſoliti eſſent: hoc eſt, uita functos, & ſepulcro ad tempus conditos. Plura de hoc Gell. lib. 20. cap. 2. Ex ſententia Atteij Capitonis.

SITICVLOSVS, a, um, [*Che fa ſete*] δίψιος, modo id ſignificat quod ſitim affert, augetue. Pli. lib. 23. ca. 6. Melimela & reliqua dulcia ſtomachum & uentrem ſoluunt, ſiticuloſa, æſtuoſa, ſed neruos non lędunt. Modo idem quod ſiccus, aridus, & uehementer ſitiens, δίψαλέος. Loca ſiticuloſa. Colu. lib. 3. cap. 6. Sed ſi aſpera, & ſiticuloſa loca arboribus obſerenda ſint, neque populus neque ulmus tam idoneæ ſunt, quàm orni. Horat. 3. Epod. Nec tantus unquam ſiderum inſedit uapor. Siticuloſæ Apuliæ.

SITIS, huius ſitis, fœm.ge. [*Sete*] δίψα, eſt appetitus bibendi. Cic. 1. de Fin. Cum cibo, & potione fames, ſitiſq; depulſa eſſet. Idem 2. de Fin. Eſt ne quæſo, inquam, ſitienti in bibendo uoluptas? Quis iſtud, inquit, poſſet negare? Eadem ne, inquam, quæ reſtincta ſiti? Imò alio genere: nam reſtincta ſitis ſtabilitatē uoluptatis habet, inquit: illa autem uoluptas ipſius reſtinctionis in motu eſt. Virg. 5. ecl. Tale Tuum carmen nobis diuine poeta, Quale ſopor feſſis in gramine: quale per æſtum Dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere riuo. Luc. libro. 4. Sic igitur tibi anhela ſitis de corpore noſtro Abluitur, ſic expletur ieiuna cupido. Per tranſlationem etiam Sitis, δίψα, dicitur nimia rei alicuius auiditas. Cic. in Parad. Neque enim unquam expletur, nec ſatiatur cupiditatis ſitis. Hor. 1. epiſt. 18. Quem tenet argenti ſitis importuna, fameſq;.

SITIO, is, ire, [*Hauer ſete*] διψάω, appeto bibere, ſiti laboro. Cice. in Piſ. Ipſe cum paucis ad portam ſitiens perueni. Trāsfertur etiam ad plantas, quæ tunc ſitire dicuntur, cùm æquo ſicciores ſunt, humoremq; deſiderant. Cic. in Orat. Tranſlatione fortaſſe crebrior qua frequentiſſime ſermo omnis utitur, non modo urbanorum, ſed etiam ruſticorum: ſiquidem eſt eorum, Gemmare uites, Sitire agros, Lætas eſſe ſegetes, Luxurioſa frumenta. Virg. 4. Geo. Cum ſitiunt herbæ, & pecori iam gratior umbra eſt. Aliquando etiam Sitire accipitur pro uehementer cupere, ſicut Sitis pro uehementi rei alicuius auiditate. Iuſtinus: Satiare ſanguine, quem ſemper ſitiſti. Cic. ad Q. Fr. li. 3. Nec ſitio honores, nec deſidero gloriam. Idem 5. Philipp. Etenim aderat L. Frater gladiator Aſiaticus qui Mirmillo Trallibus depugnaret, qui ſanguinem noſtrum ſitiebat. Paſſiuo ſitior eſt. Ouid. lib. 1. Faſt. Quo plus ſunt potæ, plus ſitiuntur aquæ. Sitiens, tis, particip. ſeu nomen ex participio: ut, Sitiens hortus. Ouid. 1. de Pont. Eleg. 9. Nec dubitem longis purgare ligonibus arua, Et dare, iam ſitiens quas bibit hortus, aquas. Virg. 4. Georg. Iam rapidus torrens ſitientes Sirius Indos Ardebat cælo, & medium Sol igneus orbem Hauſerat, &c. Idem 1. Eclog. At nos hinc alij ſitientes ibimus Afros. Sitienter, aduerbium, ardenter. Cic. 4. Tuſc. Nec ſitienter quid appetens.

SITOCOMIA, σιτοκομία, dignitas eorum, qui frumentum, & annonam curabant. Qui uero magiſtratu hoc fungebantur, σιτοκόμοι dicebantur: quaſi τοῦ σίτου κόμοι, quaſi præfecti ſeu curatores annonæ. Arca. l. Munerum. de Munerib. & honorib. Perſonale munus eſt, cura emendi frumenti & olei. nam harum ſpecierum curatores, quos σιτοκόμους Græci uocant, creari moris eſt.

SITTACENE, σιττακηνὴ, regio Aſiæ, Medis ad Meridiem proxima, alio nomine Arbelitis dicta. Sittacene autem appellata à Sittace urbe, regionis totius capite. Vide Pli. lib. 6. cap. 26. & 27.

SITULA, ſitulæ, [*Secchiella*] κάλπη, κάλπις, uas eſt ad hauriendam aquam accommodatum à ſitiendo dictum, quòd aquam ſitiat. Nonnunquam etiam urna, è qua ſortes ducuntur. Plaut. Caſ. Et ſitulam huc tecum afferto cum aqua, & ſortes. Plaut. in Caſin. Sortiar illa in ſitula. Huius diminutiuum eſt Sitella, ſitellæ, de quo paulo ante diximus ſuo loco.

SITUS, a, um, idem quòd Poſitus, [*Poſto, meſſo*] κείμενος. Plau. in Milite: Scio crucem Futuram mihi ſepulcrum: ibi enim mei maiores ſunt ſiti. Liu. 10. Bell. Pun. Ea ſinum ab alto claudit, in quo ſita eſt Carthago. Terent. in Adel. In te ſpes omnis Hegio nobis ſita eſt. Cic. 1. de Fin. Eſt autem ſitum in nobis, ut & aduerſa quaſi perpetua obliuione obruamus, & ſecunda iucunde ac ſuauiter meminerimus. Accipitur aliquando Situs pro conditus. Tacit. li. 3. Vrbéq; Philippopolim à Macedone Philippo ſitam. Situs præterea dicitur defunctus, qui ad tempus in aliquo loco conditus eſt, donec alio transferatur, uel iuſtum ei fiat ſepulcrum. Vide ſupra Siti.

SITUS, us, [*Sito, ruto, ruffa, muffa*] αὐχμὸς, εὐρώς. lanugo ex humore creata, præſertim in locis Sole carentibus. Valla lib. 6. Situs, ſordes & illuuies illa, qualis naſcitur inter opaca domus, quæ diu nō repurgatur. Virg. 6. Æne. Sed me iuſſa deum, quæ nunc has ire per umbras, Per loca ſenta ſitu cogunt, noctemq; profundam, Imperijs egere ſuis. Solet autem in locis ſitulentis odor quidam teter & fœdus olfactantium nares offendere, qui & ipſe Situs dicitur. Pli. lib. 21. Peſſimum eſſe crocum, quòd ſitum redolet. Accipitur item ſitus, pro ſqualore quodā corporis, cum ſcilicet cultu omni neglecto, corpus horriditatem quādam, & ingratum contrahit odorem, quem etiam Pædorem dicimus: cuiuſmodi li. 6. deſcribit Lucre. Fœda ſitu macies, &c. Quinetiam uitibus ipſis Col. li. 5. ſitum aſſignat. Iam uero (inquit) muſcus, qui more compedis crura uitium & uineta comprimit, ſituq; & ueterno macerat, ferro diſtringendus & eradendus eſt. Accipitur aliquando Situs pro torpore, & inertia ex diutino ocio. Virg. 7. Æne. Sed te uicta ſitu, ueriq; effœta ſenectus, O mater, curis nequicquam exercet. Quem locum explicans Dona. Situs, inquit, eſt corruptio ex humore & diuturnitate contracta, qua deteriores fiunt ſpecies, uno in loco prolixo tempore conſtitutæ. Vnde Senectus uicta ſitu, quaſi ocio & nihil agendo corrupta. Huic non diſſimile eſt illud apud Vir. 1. Ge. Et ſegnē patiere ſitu dureſcere campum. id eſt, quiete & intermiſſione arandi. Situs præterea dicitur qualitas, & poſitio loci, τοποθεσία. Cæſ. 5. Bell. Gal. Sub caſtris eius uagabatur, alias ut ſitum caſtrorum cognoſceret, alias collocandi aut terrendi cauſſa.

SIVE, coniunctio, [*O, ouero che*] εἴτε, cum ex SI, & VE, compoſita ſit, duorum generum uim ſimul obtinere uidetur. Itaque cum orationem inchoat, minime mirum eſt, ſi præter morem aliarum coniunctionum tres minimum ſenſus poſtulat, cum & SI, continuatiua ſuam apodoſin, & VE, alteram diſiūctiuā exigat: ut, Siue me amas, ſiue odiſti, non magni æſtimo. Aliquando quatuor. Ouid. in Epiſt. Penelopes: Siue quis Antilochum narrabat ab Hectore uictum, Antilochus noſtri cauſſa timoris erat: Siue Menœtiadem falſis cecidiſſe ſub armis, Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos. Aliquando ſimpliciter pro Vel, ponitur. Cic. ad Quinctum Fratrem: Quapropter hoc te primū rogo, ne cōtrahas, aut demittas animum, ne ue te obrui, tanquam fluctu, ita magnitudine negocij ſinas: contraq; te erigas & reſiſtas, ſiue etiam ultro occurras negocijs.

S ANTE M.

SMARAGDITES, σμαραγδίτης, gemma uiridis coloris, quam alio nomine Carchedoniam uocant, quòd circa Carchedonem, hoc eſt, iuxta Carthaginem legebatur. Vide Pli. lib. 37. cap. 5.

SMARAGDUS, [*Smeraldo*] σμάραγδος, gemma uiridis & tranſlucida, tertiam in ordine gemmarum nobilitatem obtinens. Plin. lib. 37. ca. 5. Tertia auctoritas ſmaragdis perhibetur pluribus de cauſis. Nullius coloris aſpectu iucundior eſt. Nam herbas quoque uirentes & frondes auide ſpectamus. Smaragdos uero tanto libentius, quoniam nihil omnino uiridius comparatum illis uiret. Præterea ſoli gemmarum contuitu oculos implent, nec ſatiant. Marti. lib. 5. Sardonycas, ſmaragdos, adamantas, iaſpidas uno Portat in articulo. Ouid. 2. Amo. Eleg. 6. Tu poteras uirides pennis hebetare ſmaragdos. Eſt autem Smaragdus fere generis maſculini, ut ſæpius apud Pli. lib. ult. cap. 5. Apud Suidam tamen inuenitur articulo fœminino iunctum.

SMARIS, idis, σμαρίς, piſcis exigui genus mari peculiare, quod Theodorus ex Ariſtotele cerrum uertit. Plin. lib. 32. cap. 2. Mulieribus lactis copiam facit glauciſcus è iure ſumptus, & ſmarides cum ptiſana ſumptæ, uel cum fœniculo decoctæ.

SMEGMA, ſmegmatis. σμῆγμα, ſapo, aliud'ue quid, abſtergendi habens facultatem, ἀπὸ τοῦ σμήχειν, quod eſt abſtergere, ſiue purgare. Pli. lib. 22. cap. 25. Si uero cæleſti aqua decoquantur, ſuccus ille ſmegma fit, quo ſolent fouere gangrænas.

SMEGMATICUS, adiectiuū, σμηκτικὸς, σμηγματικὸς, idem quod abſterſiuus. Plin. lib. 31. cap. 7. Sudorem cit, aluum ſoluit in uino & aqua acopicis & ſmegmaticis utilis. hoc eſt, medicamentis quæ laſsitudinem tollunt, & deterſorijs.

SMECTICUS, a, um, σμηκτικὸς, quod habet uim abſtergendi: unde Smectica uis dicitur, quæ & Smegmatica: id eſt, abſterſiua. Pli. li. 30. ca. 4. Omnium autem cochlearum cinis ſpiſſat, calfacit ſmectica ui.

SMERDIS, Cambyſæ Perſarum regis frater, quem cum Cābyſes per ſomnium uidiſſet regio throno inſidentem, metuens ne regnum occuparet, occidi iuſſit. Fuit & alter Smerdis Magus, qui poſt Cambyſæ mortem, fratrem ſe illius eſſe aſſimulauit. eoq; aſtu in regni ſucceſſionem irrepſit, regnauitq; aliquot menſes, donec fraude per Phædimam Otanis filiam detecta conſpiratione ſeptem optimatium eſt interfectus. Vide Herodo. lib. 2.

SMILAX, σμίλαξ, puellæ nomen, quæ amore Croci pueri capta extabuit, mutataq; eſt in fruticem ſui nominis, quæ ſimilis eſt hederæ: ſiue in flores, ut ait Ouid. li. 4. Meta. Et Crocon in paruos uerſum cum Smilace flores.

SMILAX, ſmilacis, pen. gen. cor. σμῖλαξ, arbor eſt abietem magnitudine & folijs referens, in Italia & Narbonenſi Gallia, Hiſpaniæ conterminia abundans: quam Latini, Dioſco. teſte, Taxum appellant. Baccas habet letales, in Hiſpania præcipue. Ligno quoque exitialis eſt, adeo ut compertum ſit, lagœnas uiatorias ex eo confectas, ex iis bibentibus exitio fuiſſe. In Arcadia uero etiam umbram letiferam eſſe tradunt ſub ea aut dormientibus, aut cibum ſumentibus. Galli Iſum uocant puniceam arcubus materiam ſuppeditans. Smilax hortenſis, σμῖλαξ κηπαῖος, frutex eſt hederæ folijs, ſed mollioribus, caulibus tenuibus, & capreolis uicinis fruticibus circunuolutis, qui in tantam altitudinem excreſcunt, ut topiarias ſcenas repræſentare uideantur. Siliquas habet fœnogræci, ſed longiores, & toroſiores, in quibus ſemina includuntur renibus ſimilia inæqualiter fulueſcentia. Aetius una cum recentioribus eandem hanc plantam eſſe exiſtimat, quam alio nomine Phaſiolum, appellant non illum quidem candidum, ſed rubentem, qui & Lobos & Dolichos dicatur. Eſt & Smilax aſpera, σμῖλαξ τραχεῖα, frutex hederæ ſimilis, dēſis geniculatus caulibus, ſpinoſus, fruticoſis ramis folio hederaceo, flore candido, olente lilium, in-

fauſta

fauſta omnibus ſacris & coronis, eò quòd lugubris ſit, puella eiuſdem nominis ob amorem Croci iuuenis in hunc fruticem, aut in flores eius commutata. Ouid. lib. 4. Metam. Et Crocon in paruos uerſum cum Smilace flores. Eſt & Smilax læuis, σμίλαξ λεία, foliis hederæ non diſſimilibus, ſed mollioribus, læuioribus, & tenuioribus, nullis horrens ſpinis. Circunuoluitur arboribus: fructumq́; parit lupini modo nigrum, exiguum, floribus in cacumine perpetuis, multis, & rotundis.

SMINTHEVS, σμινθεύς, Apollinis cognomen, qui apud Chryſam Æolidis urbem colebatur: a muribus, quos Græcorum nonnulli σμίνθας appellant, impoſitum. Qua de re duplex ab Homeri interprete affertur opinio: quarum prior eſt fuiſſe in Chryſe oppido Æolidis, Crinim ſacerdotem Apollinis: cui Deus iratus, immiſit in agros illius mures qui fructus illius uaſtabant: poſteaq́; eiuſdem ſacrificiis placatus, cum peſtem hanc tollere uellet, ad Orodem paſtorem illius uenit: à quo hoſpitio acceptus, pollicitusq́; mali remedium, mures ſagittis omnes interfecit: eoq́; facto iuſſit paſtorem Crinidi indicare, ipſum Apollinem humana ſpecie apud ſe diuertiſſe, & ab eo mures occiſos: quod audiens Crinis, templum deo conſtruxit, uocauitq́; Apollinis Sminthei, quod Æolicæ linguæ dialecto mures σμίνθοι uocãtur. Altera talis eſt: Cum Cretenſes aliquãdo coloniam deducturi eſſent, ab Apolline reſponſum acceperunt, ut ibi urbem conderent, ubi eis terra geniti obſtitiſſent. Venientibus igitur ad Helleſpontum, noctu mures clypeorum lora arroſerunt: itaque mane cum id factum uiderent, memores oraculi, urbem poſuerunt, eamq́; Sminthiam appellauerunt: templo etiam Apollini extructo, quem illi ab euentu Sminthea cognominarunt. Ouid. lib. 6. Faſt. Conſulitur Smintheus, lucoq́; obſcurus opaco.

SMINTHIVM, ſiue Smintheum, pen. prod. σμίνθειον, Apollinis delubrum, circa Chryſam urbem, quæ fuit in continio Troadis, & Æolidis, teſte Strab. lib. 13.

SMYRNA, σμύρνα, urbs Ioniæ clariſſima, Melete amne irrigata, Homeri, ut plurimi credunt, patria. De hac Strabo libro 14. Cum Lydi Smyrnam euertiſſent, circiter annos quadringentos in uici modum manſit habitata. Poſtmodum Antigonus eam ſuſcitauit, deinde Lyſimachus: & nunc omnium pulcherrima eſt. Eius pars in monte ſita eſt, pars maxima in campo, præter portum, & gymnaſium & matronarum locum. Viæ ſunt in rectum pro uiribus diſtinctæ, & lapidibus inſtratæ, porticus magnæ quadratæ, planæ & altæ. Habet etiam bibliothecam, & Homereum, hoc eſt, porticum quadratum cum Homeri templo & ſtatua. Nam & hi maxime hunc poetam ſibi uendicant: unde & nummus quidam æneus apud eos Homerus uocatur. Bis mœnia Meles amnis præterfluit, ad ceteram ſtructuram etiam portum clauſum habet. Hactenus Strabo. Hanc Theſeus Theſſalus, in memoriam uxoris ſuæ, quæ Smyrna uocabatur, extruxit. Smyrnam item Græci uocant aromatis genus, quod alio nomine Myrrham appellamus.

SMYRNIVM, σμύρνιον, herba eſt ex dauci generibus, myrrhæ odorem referens: unde & nomen accepit. Vulgus Leuiſticum appellat. Deſcriptionem eius uide apud Plin. lib. 12. cap. 15. Theoph. lib. 9. cap. 3. & Dioſc. lib. 1. ca. 77.

S ANTE O

SOANA, σόανα, teſte Ptolemæo lib. 11. dicta ſunt oſtia fluuiſ cuiuſdam in Taprobane inſula.

SOANES, σόανες, populi Aſiæ, Caucaſi extrema obtinentes, qui ducenta hominum millia educunt in pugnam. Vide Strab. lib. 11.

SOBOLES, [*Succeſſione*,] γονὴ, id eſt, proles, ab oleſcendo, id eſt, creſcendo dicta. Plinius libro. 20. cap. 34. Amor utrique ſobolis æqualis. Cice. 1. Offic. Sequuntur connubia, & affinitates, ex quibus etiam plures propinqui: quæ propagatio & ſoboles, origo eſt Rerumpub. Virg. 4. eclo. Chara deum ſoboles, magnum Iouis incrementum. Idem 4. Æn. Saltem ſiqua mihi de te ſuſcepta fuiſſet, Ante fugam ſoboles. Cic. 3. de Legib. Cenſores populi æuitates, ſoboles, familias, pecuniasq́; cenſento. Col. li. 9. cap. 14. Ne nouæ ſoboles diffugiant.

SOBOLESCO, is, ſcere, ἐπιφύομαι, ſubnaſcor, ſuccreſco. Liuius nono. Bell. Punic. Illis Romanam plebem, illis Latiam iuuentutem præbuiſſe maiorem ſemper, frequentioremq́; pro tot cæſis exercitibus ſuboleſcentem. Quo tamen in loco Suboleſcentem, potius legendum uidetur.

SOBRINI [*Cugini, germani, figliuoli di ſorella*] ἀνέψιοι, duarum plurium ue ſororum filii, quaſi ſororini. Terent. in And. Quem uideo? eſt ne hic Crito ſobrinus Chryſidis? Idem in Phorm. Eho tu ſobrinum tuum non noras?

SOBRIVS, a, um, [*Sobrio*] νήφων, νηφάλιος, non ebrius, ſanæ mentis. Terent. in And. Tu pol homo non es ſobrius. Cic. 4. Acad. Ne uinolenti quidem quæ faciunt, eadem approbatione faciunt, qua ſobrii. Pocula ſobria. Tibul. lib. 1. Eleg. 6. At ipſe bibebam Sobria ſuppoſita pocula uictor aqua. Rura ſobria: id eſt, in quibus antea uinum non naſcebatur. Stat. 4. Sil. Sic uitifero ſub palmitem nudos Vmbrauit colles, & ſobria rura Lyæus. Sobrie aduerb. temperanter. Cic. 1. Off. Intelligemus quam ſit turpe diffluere luxuria, & delicate ac molliter uiuere quamq́; honeſtum parce, continenter, ſeuere, ſobrie.

SOCCVLVS, li, diminutiuum, ἐμβάδιον, paruus ſoccus. Suetonius in Vitell. Pro maximo munere a Meſſalina petiit, ut ſibi pedes præberet excalciandos, detractumq́; ſocculum dextrum inter togam tunicasq́; geſtauit. Plin. libro nono capite 35. Cum & pedibus margaritas, nec crepidarum, tantum obſtragulis, ſed totis ſocculis addunt.

SOCCVS, ci, ἐμβάς, per duplex c, genus calciamenti, humilius cothurno. quod non tantum Comœdorum erat (ut apud Hor. Hunc ſocci cepere pedem) ſed etiam mulierum. Suet. de Calig. Sæpe gemmatas depictasq́; penulas indutus, manuleatus & armillatus in publicum proceſſit: aliquando ſericatus & cycladatus, ac modo in crepidis & cothurnis, modo in ſpeculatoria caliga, nonnunquam ſocco muliebri.

SOCER, ſoceri, penul. corr. [*Socero. padre de la moglie, padre del marito*] πενθερὸς, uxoris meæ pater: a quo fit fœm. Socrus, πενθερά, uxoris meæ mater. Cic. 1. Off. Noſtro quidem more cum parentibus puberes filii, cum ſoceris generi non lauantur. Socer magnus, uxoris meæ auus, qui & Proſocer dicitur: cuius relatiuum eſt Progener. Sic etiam auus meus, Socer magnus eſt uxoris meæ illa illi Pronurus. Socer autem & Socrus dicuntur, quia ſibi generum aſſocient. Conſoceros uocant, quorum filii inter ſe matrimonio copulati ſunt. Verbi gratia: Ego illi conſocer ſum, & ille mihi conſocer eſt, cuius filio filia mea nupſit.

SOCERVS, ri, πενθερὸς, idem qui & ſocer. Plaut. in Menæch. Abiit ſocerus, abiit medicus, nunc ſolus ſum.

SOCHIS, Ægypti rex, qui numini Solis apud Heliopolin obeliſcos quatuor 48. cubitorum longitudinem dedicauit. Auctor Plin. lib. 36. cap. 8.

SOCIALIS, & hoc, le, [*Compagneuole, da compagno*] συμμαχικὸς, ἑταιρικὸς, quod eſt ſociorum: ut Amor ſocialis, qualis eſſe ſolet inter ſocios. Ouid. 7. Metam. Mutua cura duos, & amor ſocialis habebat. Anni ſociales. Sociale bellum, quòd cum ſocii, geſtum eſt: alio nomine Marſicum appellatum, quoniam à Marſis rebellandi ſuſcitatum fuerat initium. Sociale autem, quia omne Latium, Picenum, & Hetruria omnis, atque Campania, poſtremo Italia tota in perniciem Romanorum coiit. Fedus ſociale. Liu. 4. Bell. Mace. Cum qui hoſtes nunquam fuerint, ad amicitiam ſociali fœdere inter ſe iungendam coeant.

SOCIABILIS, & hoc le, [*Compagneuole*,] quod facile coniungitur alteri. Plin. libro. 16. cap. 42. Eadem & curribus maxime ſociabilis glutino in tantum, ut findatur antè quà ſolida eſt. Liu. Bel. Mac. Meliora quoque exempla parte altera poſui, ſociabilem conſortionem inter binos Lacedæmoniorum reges, ſalutarem per multa ſecula, ipſis, patriæq́;.

SOCIALITAS, tatis, pro ſocietate ſeu ſodalitio, [*Compagnia*] ἑταιρία, uox eſt ſatis infrequens claſſicis ſcriptoribus, qua tamen uſus eſt Pli. Iunior in Pan. Non remiſſionibus tuis eadem frequentia, eademq́; illa ſocialitas intereſſet.

SOCIENVS, [*Compagno*] antiquis in uſu fuit pro ſocio: quod & Non. annotauit. Plau. in Aul. Ibo intro, atque illi ſocieno tuo iam interſtringam gulam. Antiquum.

SOCIETAS, [*Compagnia*] κοινωνία, fortunæ & periculi participatio, quæ fit, cum ſocium ad aliquod negocium gerendum nobis adiungimus. Ci. 1. Ver. Video. n. permulta eſſe crimina, quorũ tibi ſocietas cum Verre eiuſmodi eſt, ut ea in accuſando attingere non audeas. Idẽ pro Quinc. Cum eo tu uolũtariã ſocietatem coibas, qui te in hæreditaria ſocietate fraudarat. Liu. 8. Bel. Mac. Decreuerũt renunciãdã ſocietatẽ Achæis. Liu. 1. ab urb. Infida regni ſocietas.

SOCIO, as, [*Accompagnare*] συμμίγνυμι, συνεργάζω, iungo quaſi ſocium ſocio appono. Colum. lib. 4. At ſiqui cum ſcientia ſociauerint diligentiam. Virg. 1. Æneid. Terræq́;, mariſq́; Omnibus exhauſtos iam caſibus, omnium egenos, Vrbe, domo ſocias. Ouid. 10. Metam. Quòd ſi felicior eſſem, Nec mihi coniugium fata importuna negarent, Vnus eras cum quo ſociare cubilia uellem. Socians, tis. participium. Ouid. 11. Metam. Tumuli de uertice cernunt Orphea percuſſis ſociantem carmina neruis. Sociandus, a, um. Horat. 4. Carm. Ode 9. Verba loquor ſocianda chordis. Sociatus, a, um. Ouid. 2. Amor. Eleg. 8. Quis fuit inter nos ſociati corporis index? Sociatrix, cis, uerbale. Valerius Flacc. 5. Arg. Sed me nuda fides, ſanctiq́; potẽtia iuſti Huc tulit, ac medii ſocia-

trix gratia Phryxi. Eius compoſita ſunt, Aſſocio, Conſocio, & Diſſocio: quorum ſignificata uide ſuis locis.

Socion, philoſophus Peripateticus, genere Hiſpanus, ſcripſit κέρως ἀμαλθείας, id eſt Cornu copiæ, librum multæ uariæq; doctrinæ. Auctor Gellius.

Socius, ſocii, [*Compagno*] ἑταῖρος, κοινωνὸς, qui pari conſilio, & ſpe, & periculo, rem aliquam cum altero aggreditur. Cic. 5. Ver. Nam ſocii putandi ſunt, quos inter res communicata eſt. Idem ad Attic. lib. 11. Ita præter Lælium, neminem habeo culpæ ſocium. Lucret. lib. 1. Nulla fides regni ſociis. Virgil. 2. Æneidos. Addunt ſe ſocios Rhipheus, & maximus armis Iphitus. Hinc Romani Socios ſuos, συμμάχους, appellabant, quos ita fœdere coniunctos habebant, ut belli & pacis eſſent participes. Inter negociatores quoque Socii dicuntur, qui lucri damniq; communionem inierunt. Cice. pro Q. Roſc. Qui ſocium fallit, in uirorum bonorum numero non eſt habendus. Societatis itaque coniunctio, fortunarum, & periculi communionem importat: fitq; propemodum inter pares. Comitum uero appellatio proprie ad eos pertinet, qui non tam ſui cauſſa, quàm ut alium proſequantur, iter, aut expeditionem arripiunt. Cæſar de Labieno: Cum ſe uictoriæ Pompeii comitem eſſe mallet, quàm ſocium Cæſaris. Sodales uero (ut Caio Iuriſconſulto placet) proprie dicuntur, qui eiuſdem ſunt collegii: aut certe qui rerum leuiorum iucundiorumq; inter ſe ſunt participes. Hinc deducitur fœm. Socia, ἑταίρα, ut, Tori ſocia: id eſt, uxor, quæ cum marito non proſperæ ſolum fortunæ, ſed & aduerſæ ſocietatem iniit. Ouid. 10. Metamor. Appellatq; tori ſociam. Socius, a, um, adiectiuum. Ouid. 13. Metam. Dii maris exceptum ſocio dignantur honore: id eſt, honoris ſocietate dignantur. Ouid. 5. Triſt. Eleg. 11. Exercent illi ſociæ commercia linguæ. Virg. 2. Æneid. Primus ſe Danaum magna comitante caterua Androgeos offert nobis, ſocia agmina credens Inſcius. Socia nox, quæ alicuius facinoris perpetrationem iuuat. Cic. 2. Philip. Cum tamen tu nocte ſocia, hortante libidine.

*Socii Latini, dicebant ueteres coniuncte; cum tamen & de ſociis, id eſt Italis extra Latium, & de Latinis intelligerent: ſicuti, æquum bonum, copula omiſſa, pro æquum & bonum. ſic, Socii Latini nominis, pro, ſocii, & qui erant Latini nominis. nam Latini, cum ipſi quoque ſocii eſſent, proprio tamen nomine à reliquis Italis diſtinguebantur; & proprio etiam iure fruebantur. unde, ius Latii, & ius Italicum, diuerſe poſita. erat igitur, ſocii, nomen generale, ſicuti &, fœderati. tam enim ſocii fœderatiq; Latini, quàm reliqui Itali. Liuius lib. XLI, Mouerunt ſenatum, inquit, legationes ſocium nominis Latini. ſumma querelarum erat; ciues ſuos, Romæ cenſos, pleroſque Romam commigraſſe: quod ſi permitteretur, perpaucis luſtris futurum, ut deſerta oppida, deſerti agri nullum militem dare poſſent. dixit, Socium nominis Latini, pro, ſociorum, & nominis Latini. quod idem Liuius idem oſtendit: ſubiungit enim. Lex ſociis, ac nominis Latini, qui ſtirpem ex ſeſe domi relinquerent, dabat, ut ciues Romani fierent. ea lege male utendo, alii ſociis, alii populo R. iniuriam faciebant. nam &, ne ſtirpem domi relinquerent, liberos ſuos quibuſquibus Romanis in eam conditionem, ut manumitterentur, mancipio dabant, libertiniq; ciues eſſent: &, quibus ſtirps deeſſet, quam relinquerent, ciues Romani fiebant. hic duo ſunt animaduertenda, primum, de quibus dixerat, ſocium nominis Latini, de iiſdem intuliſſe, ſociis, ac nominis Latini: deinde, cum in eo, Sociis, ac nominis Latini, diſtinxiſſet, ac ſeparaſſet ſocios à Latinis, uno tamen poſtea nomine ſimul omnes comprehendiſſe, cum dixerit, Alii ſociis, alii populo R iniuriam faciebant. ut appareat, quanquam Latini ac reliqui Itali non eodem iure eſſent, æque tamen omnes ſocietate iunctos fuiſſe populo R. eſt etiam eadem de re, uerſibus aliquot interiectis, eiuſdem generis exemplum. Legem, inquit, de ſociis C. Claudius tulit S. C. & edixit: qui ſocii ac nominis Latini ipſi maiores'ue eorum, M. Claudio T. Quinctio cenſoribus poſtq; ea apud ſocios nominis Latini cenſi eſſent, ut omnes in ſuam quiſque ciuitatem ante cal. Nouemb. redirent. & lib. XLII cum de iiſdem loqueretur, Poſtumius, inquit, conſul pro concione edixerat; qui ſocium Latini nominis ex edicto C. Claudii conſulis redire in ciuitates ſuas debuiſſent, ne quis eorum Romæ, & omnes in ſuis ciuitatibus cenſerentur: ſexcenta ſunt huiuſmodi tum apud hunc, tum apud alios: quæ legendo, ſiquis uoluerit, obſeruet.

Socors, ſocordis, [*Fuori di mente, che non ha ceruello, di poco ſenno, ſtordito*] ἄθυμος, ignauus, tardus, quaſi ſine corde. Cice. de Clar. Orat. Nam M. Glabrionem ſocors ipſius natura, negligenſq; tardauerat. Idem 1. de Natu. Deo. Homines non ſocordes. Hinc Socordia, diæ, ῥαθυμία, negligentia & tarditas. Auctor ad Herenn. lib. 1. Philoſophia uitanda eſt: affert enim ſocordiam atque deſidiam. In eadem ſignificatione dicimus & Secors, & Secordia, de quibus ſupra ſuis locis.

Socrates, penultima correpta, [*Socrate*] σωκράτης, philoſophus, Athenienſis, Apollinis oraculo omnium ſapientiſſimus iudicatus, qui philoſophiam naturalem primus in moralem tranſtulit. Hic æquabilitatem in omni uita ſeruauit, adeo ut idem ſemper uultus, eademq; frons ſiue proſperis, ſiue aduerſis rebus extiterit uſque ad extremum. Plin. lib. 7. Ferunt Socratem clarum ſapientia, eodem ſemper uiſum uultu, nec aut hilari magis, aut turbato. Habuit duas eodem tempore uxores, Xantippem & Myrtonem Ariſtidis Iuſti filiam, quæ cum crebro inter ſe iurgarēt, & ille eas derideret, quod propter ſe fœdiſſimum hominem, ſimis naribus, recalua fronte, piloſis humeris, repandis cruribus diſceptarent, nouiſſime uerterunt in eum impetum, & male mulctatum fugientemq; diu perſecutæ ſunt. Interrogatus autem ab Alcibiade, cur mulierem tam acerbam domo non exigeret: Quoniam, inquit, cum illam domi talem perpetior, inſueſco & exerceor quò foris petulantium iniuriam facilius feram. Iterum dicenti Alcibiadi, intolerandam eſſe Xantippes maledicentiam. Tu, inquit, nonne toleras anſeres clamore perſtrepentes? eoq; reſpondente, Nec mirum, cum mihi oua & pullos pariant: Et mihi, ait Socrates, Xantippe filios gignit. Pater Socratis fuit Sophroniſcus ſtatuarius, mater Phanareta obſtetrix. Hic in paupertate beatiſſimus, amicis olim audientibus dixit. Emiſſem pallium, ſi nummos haberem: neminem popoſcit, omnes admonuit, à quo acciperet Ambiguus fuit. Auditor fuit Anaxagoræ & Damonis, poſtea ad Archelaum phyſicum ſe contulit. Poſtea animaduertens, naturalis ſpeculationis fructum nullum eſſe, inuenit primus Ethicen, id eſt, moralem philoſophiam, ad quam tranſiens, fertur dixiſſe, Quæ ſupra nos, nihil ad nos. Auctor eſt Xenophon, Socratem, nunquam de natura rerum, neque de ſublimioribus rebus diſputaſſe, cum ea ſint ſupra captum hominum. Cum præter ceteros ſuo tempore mortales, & uita caſtiſſimus, & moribus patientiſſimus fuerit, exempla utriuſque rei conſtant. nam & patientiam Gellius pulchro ſcommate refert: Cùm uxorem Xantippem contumacius ac clamoſius è loco ſublimiore in ſe agentem diu toleraſſet, & poſtremo aqua ab ea eſſet perfuſus, cœpit ridens dicere, Sciebam Xantippem, ubi detonuiſſet, quandoque pluituram. Caſtitatis illud ab Æliano memoratur, quod Zopyrus Phyſiognomus Socratem ex phyſiognomia iudicarit omnium libidinoſiſſimum eſſe: ciuibus autem tanquam falſa locutum eum ridentibus, Socrates minime mentitum dixit, ſed naturę uim ſe animi uirtute oppreſſiſſe. Cicero tamen de Fato non laſciuum, ſed bardum ac mente ſtupidum & obtuſum à Zopiro dicit fuiſſe iudicatum. Nihil unquam ſcripſiſſe conſtat, ſed eius diſſertationes à Platone commemoratur. Dæmonem ſe habere dicebat, qui ſibi futura prædiceret. Ex Socratis uariis in omnem partem diffuſis diſputationibus, plures fluxere diſcipuli, & cum alius aliud apprehenderet, proſeminatæ ſunt quaſi familiæ diſſentientes inter ſe, cum tamen omnes ſe philoſophos Socraticos & dici uellent, & eſſe arbitrarentur. Primum ab ipſo Socrate Plato, è Platone Ariſtoteles, & Xenocrate. Deinde ab Antiſthene, qui patientiam & duritiam in Socratico ſermone maxime adamarat, Cynica: & Ab Ariſtippo, quem maxime uoluptariæ diſputationes delectarent, Cyrenaica philoſophia manauerunt. Fuerunt etiam alia genera philoſophorum, ut Erethricorum, Megaricorum, Pyrrhonicorum, qui ſe Socraticos eſſe dicerent. Vnde merito philoſophorum fons Socrates appellatus eſt. Accuſatus poſtremo ab Anyto quodam diuite, & Melito poeta, & Lycone Oratore, uel quod de Diis male ſentiret: uel, ut aliis placet, ob flagitioſam in pueros libidinem: in carcerem coniectus, ac è uinculis cauſſam dicere iuſſus, neglexit: & Lyſiæ orationem elegantiſſimam reſpuit, ut ſcribit Cice. lib. 1. de Orato. Imitatus eſt (inquit) homo Romanus & conſularis ueterem illum Socratem, qui, cum omnium ſapientiſſimus eſſet, ſanctiſſimeq; uixiſſet, ita in iudicio capitis pro ſeipſe dixit, ut non ſupplex aut reus, ſed ut magiſter, aut dominus uideretur eſſe iudicum: quinetiam cum ei ſcriptam orationem diſertiſſimus orator Lyſias attuliſſet, quam, ſi ei uideretur, ediſceret, ut ea pro ſe in iudicio uteretur, non inuitus legit, & commode ſcriptam eſſe dixit: Sed (inquit) ut ſi mihi calceos Sicyonios attuliſſes, non uterer, quamuis eſſent habiles & apti ad pedem, quia non eſſent uiriles: ſic illam orationem diſertam ſibi & oratoriam uideri, fortem & uirilem non uideri. Interrogatus deinde ex more à iudicibus, quanam pœna ſe dignum iudicaret. Vt, inquit, in Prytaneo alar ex publico. Qua eius uoce irritati iudices, eum capitis damnauerunt, & ad bibendam cicutam compulerunt, quam ille intrepide, & non alio uultu,

ro, quàm quo uinum ſolet, exhauſta deceſſit. Sed ſtatim populus mortem eius ita doluit ut accuſatores eius partim morte, partim exilio puniret, & ipſi Socrati ſtatuam æream dedicaret. Socrates alter pictor fuit, inter cuius opera enumeratur Ocnus quidam nomine, funem torquens, aſtante interim aſello, prærodenteque quicquid ille torſiſſet. cuius picturæ meminit Plin. libr. 35. cap. 11. quanquam Pauſanias eam Polygnoto mauult attribuere. Ad hanc tabulam alludit Propertius, cùm ait: Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno, Aſſiduuſque tuam paſcat aſelle famem. Alius Socrates Conſtantinopolitanus, qui hiſtoriam eccleſiaſticam, a tempore Apoſtolorum uſq; ad Chryſoſtomum contexuit: cuius etiam ætate uiguiſſe putatur.

Socrvs, huius ſocrus, [*Suocera, madonna, madre de la moglie, ò del marito*] πενθερά, uxoris mater aut mariti. Nam & ad generum, & ad nurum refertur. Cicero pro Cluent. Nubit genero ſocrus, nullis auſpicibus, nullis auctoribus, funeſtis ominibus omnium. Claudian. in Eutrop. 1. Qualis uenit arida ſocrus Longinquam diſuratura nurum.

Socvs, σῶκος, per ſimplex c, fuit uir Troianus animo & corporis digniſſimè generoſus. Hic, Homero teſte, magno animo Vlyſſem uulnerauit: ſed ab eo deinde ipſe interfectus eſt.

Sodalis, huius ſodalis. [*Compagno di conuiti*] σύσσιτος, ἑταῖρος, ſeruum lætiorum, læuiorumque cum altero particeps. Quinctil. in Gladiat. Et tempeſtiua conuiuia, & peruigiles iocos, aduocata ſodalium turba, ſolutus atque affluens agerem. Cice. pro Planc. Quos tu ſi ſodales uocas, officioſam amicitiam nomine inquinas crimenoſo. Virg. 10. Æneid. Nam Pallas ante ruentem, Dum furit incautum crudeli morte ſodalis, Excipit, atq; enſem tumido in pulmone recondit. Horat. 1. Carm. Ode 36. Caris multa ſodalibus, &c. Ouid. primo de Arte. Cognatum, fratremque caue, fidumque ſodalem: Præbebit ueros hæc tibi turba metus. Caius Iuriſconſultus Sodales interpretatur, qui ſunt eiuſdem collegii.

Sodalitas, atis, συνεταιρία, collegium, ſeu familiaritas, & conuictus multorum. Cic. de Sene. Sodalitates autem me Quæſtore conſtitutæ ſunt. Idem pro Cœl. Fera quædam ſodalitas, & plane paſtoritia atque agreſtis germanorum Lupercorum.

Sodalitivm, tii, idem quod ſodalitas. Ad Heren. 4. Venit in ædes quaſdam, in quibus ſodalitium erat eodem die futurum. Cice. pro Planc. Sed aliquando ueniamus ad cauſſam, in qua tu nomine legis Liciæ, quæ eſt de ſodalitiis, omnes ambitus leges complexus es. Idem in Sal. Non ita eſt, ſed abiit in ſodalitium ſacrilegii Nigidiani. Dulce ſodalicium, Catu. Epigr. 95.

Sodes, ἄγε, quidam aduerb. precationem uel exhortationem denotans, arbitrantur. Priſcianus putat eſſe uerbum defectiuum, cum ait, quædam uerba eſſe, quæ in uſu deficiunt perſonis, ut Cedo, Sodes, Salue, Aue, Faris, Infit. Inquam, Foret, Fio. Dictum Sodes, pro ſi audes: ut Sis, pro ſi uis: Illico, pro in loco. Cic. in Ora. Libenter etiam copulando uerba iungebant: ut Sodes, pro ſi audes: Sis, pro ſi uis.

Sodoma, ſodomæ, Σόδομα Stephano, oppidum Palæſtinæ, unum ex iis, quæ Aſphaltide lacu hauſta eſſe ſacræ litteræ teſtantur. Strabo. lib. 16. Auctor eſt, Sodomam olim XIII. urbium caput fuiſſe, urbemq; magnam, quippe cuius etiam illa ætate ſexaginta ſtadiorum fuerit ambitus.

Sogdiana Σογδιανή, Sogdiorum regio in Aſia, quæ (ut lib. 6. ait Ptolem.) à Septentrione parte Scythiæ terminatur, ab Oriente Sacis, à Meridie & Occaſu Bactriana. In ea ſunt urbes Oxiana, Maruca, & Alexandria, quam (ut Solinus ait) Alexander tertiam condidit, ad conteſtandos itineris ſui terminos.

Sol, huius, Solis. [*Sole*] ἥλιος. Planetarum omnium medius, & temporum diſpenſator, ut qui aduentu ſuo diem, receſſu noctem efficiat. Dictus Sol, quaſi ſolus, quod unus ſit, & non plures, ut ſentit Cicero 2. de Natura deor. Quodque tantam claritatem ſolus obtineat, ut ſolus cum eſt exortus, obſcuratis omnibus aliis, appareat. Cicero 2. de Natura deorum. Sol, qui aſtrorum obtinet principatum. Idem 1. Tuſcul. Sol moderator & dux temporum. Virgilius 3. Georg. Diffugiunt, non Euró tuos neq; ſolis adortus. Idem 1. Geor. Quid cogitet humidus Auſter, Sol tibi ſigna dabit. Solem quis dicere falſum Audeat? A primo Sole: hoc eſt, ſtatim poſt Solis ortum. Iuuen. Saty. 2. Officium cras Primo à ſole mihi peragendum in ualle Quirini. Niger Sol, hoc eſt, infauſtus. Hora. 1. Serm. Saty. 9. Hunccine ſolem Tam nigrum ſurrexe mihi? Sole nouo. Virg. 1. Georg. At cum ſole nouo terras irrorat Eous: id eſt, oriente die & ſole adhuc recenti necdum feruenti, ut interpretatur Seruius. Soles tamen plurali numero, pro diebus legimus. Vir. lib. 3. Æneid. Tres adeo incertos cæca caligine ſoles Erramus pelago. Et Soles, ſolis ſplendores uel radii dicuntur. Mar. Hybernis obiecta locis ſpecularia puros Admittunt ſoles, & ſine fæce dies. Item Soles, æſtus, uel ardores ſolis. Hor. 1. Epi. 21. Corporis exigui præcanum ſolibus aptum. Hinc In ſolo, ἐν ἡλίῳ, de quo ſupra.

Solamen, ſolaminis, [*Conſolatione, ſpaſſo*] παραμύθιον, idem quod ſolatium. Cic. in Læl. Et ſi illis plane orbatus eſſem, magnum tamen ferret mihi ætas ipſa ſolamen. Virg. 3. Æneid. Solamenq; mali de collo fiſtula pendet.

Solanvm, στρύχνος, herba eſt, quattuor generum: quorum unum, quod Solanum ſatiuum, ſiue hortenſe dicitur, στρύχνος κηπαῖος, eius aptū eſt, haud magno frutice, ſed alis frequentibus, nigro folio, maiore quam ocimi, acinis rotundis, cum maturuerint, nigricantibus aut ruffeſcentibus. Officinæ Solatrum uocant, uulgus Morellam. Alterum Halicacabon cognominant foliis ſupradicto ſimilibus, ſed latioribus, caulibus cum increuere, in terram inclinatis. Semē fert in folliculis rotundis ad ſpeciem ueſicarum, orbiculatum, rubens, & læue, acinorum uuæ figura. Mauritani Alcaquengi nominant, ruſtici in Gallia Cocretum. Tertium ſolani genus ὑπνωτικόν, hoc eſt, ſomniferum dicitur, ab effectu. Eſt enim naturæ frigidiſſimæ: ita ut & u. locius, quam opium neci em afferre creditur. uulgo Solatrum mariniū uocitat. Quartū Solani genus peculiariter μανικὸν dicitur a ui inſaniam gignendi. Nam drachmæ pondere datur, ut ſibi quis placeat, pulcherrimumq; exiſtimet: duplicato pondere, uana ſpectra animo offert: triplicato legitimus, perpetuusq; ſubit furor. ſi quid adiicitur, præſentanea mors rapit. Vulgus Solatrum mortale nominat. Vide plura de his generibus apud Plin. lib. 27. cap. 13.

Solanvs, ſolana, ſolanum, penultima producta, ἡλιακός, idem quod ſolaris. Hinc ſubſolanus uentus, ἀπηλιώτης, qui ſole oriente naſci uidetur.

Solaris, & hoc ſolare, [*Del ſole, ſolare*] ἡλιακός, quod eſt ſolis: ut, Radii ſolares. Annus ſolaris, cum ſol expleto per omnia ſigna circuitu ad id unde digreſſus fuerat redit, quod fit fere CCCLXV. diebus & quadrante. Solaris herba, teſte Celſo, quæ Græce ἡλιοτρόπιον, dicitur: quod ſe cum ſole circumagat, etiam nubilo die tantus eſt eius ſideris amor. Lumen ſolare, Ouid. quinto Triſt. Eleg. 10.

Solarivm, rii, [*Horologio del ſole*] ὡρολόγιον, ἡλιακόν, inſtrumentum in quo horæ ad ſolem conſpiciuntur, ueruto umbram faciente, uel pinnula. Cic. pro Quinct. Non ad ſolarium, non in campo, non in conuiuiis uerſatus eſt: id eſt, in foro Romano, ubi erat ſolarium. Primus Romanis hoc ſtatuiſſe dicitur L. Papyrius curſor ad ædem Quirini duodecim annis, ante quam cum Pyrrho bellatum eſt. nam prius ortus tantum & occaſus Solis nominabantur, poſt aliquot annos adiecto meridie. Eſt itē Solarium, uaporarium quoddam in aprico loco ſitum, ad calorem ſolis excipiendum, idem cū eo, aut certe ſimillimum illi, quod Græci ἡλιοκάμινον, appellant. Vlpia. l. ſi arborem. ff de Seruitu urbanor. præd. Si arbor in heliocamino, uel ſolario, ſolem adimat, dicendum erit, quia umbram fecit in loco, cui Sol fuit neceſſarius, contra ſeruitutem impoſitam fieri. Plaut. in Milit. Nam certo neque ſolarium apud nos eſt, neque hortus ullus, neque feneſtra, niſi clatrata. Eſt præterea Solarium à nomine Solum, ſoli, ſignificatq; uectigal, quod pro ſolo pēditur. Qua uoce utitur Vlpi. in l. 1. ff. ne quid in loco uel itin. pub. fiat. Siquis nemine prohibente, in publico ædificauerit, ſi tamen obſtet ædificium in publico uſui: utique is, qui operibus publicis præeſt, debebit id deponere; aut ſi non obſtet, ſolarium ei imponere. Sic enim uectigal hoc appellatur, ex eo quòd pro ſolo pendatur.

Solati, ἡλιόβλητοι, dicuntur qui ſole correpti ſunt, quemadmodum Siderati, qui ſidere. Plinius li. uigeſimonono cap. ſexto. Sic & ſolatis proſunt.

Solatiolvm, li, pe. c. dimin. Catul. ad Paſſerem Lesbiæ, Epig. 2. Vt ſolatiolum ſui doloris.

Solativm, [*Conſolatione, ſpaſſo, piacere, ſolazzo*] παραμύθιον, ipſa conſolatio: & proprie rebus fit. Quinct. in Pariete palmato: Cæcitatis miſeræ ſolatium eſt, habere rem uidentium. Cic. Mario li. 7. Vacare culpa magnum eſt ſolatium. Virg. 9. eclog. Heu tua nobis Penè ſimul tecum ſolatia rapta Menalca. Quinct in Proœm. lib. 6. Credendumq; doctiſſimis hominibus, qui unicum aduerſorum ſolatium litteras putauerunt. Oui. 8. Meta. Sed uincite fratres, Dum modo quæ dedero uobis ſolatia, uosq; ipſa ſequar. Cic. de Clar. Ora. Vos uero, inquam, Attice, & præſentem me cura leuatis, & abſenti magna ſolatia dediſtis.

Soldvm, pro ſolidum. Martialis libro 1. Ex inſulis fundiſq; tricies ſoldum.

Soldvrii, Gallicum eſt uocabulum arctiſſimum amicorum genus ſignificans, quos Latine Deuotos dicere poſſumus: eorumq; eiuſmodi erat conditio, ut omnibus in uita commodis unà cum his fruerentur, quorum ſe amicitiæ addixiſſent: & ſi quid eis per uim

accidiſſet, aut eundem caſum ſubirent, aut ſibi mortem conſciſce-rent. Auctor Cæl. Bel. Gal. lib. 3.

Solea, æ, [*Suola*] ἱμβὰς, κρηπὶς, calceamenti genus, quo ſolæ obteguntur plantæ, ceteris pedis partibus nudis relictis, anſulis tantū quibuſdam in ſuperiore parte coeūtibus reuinctum, quòd ſolo pedis ſubiiciantur. Plaut. in Truc. Date iam ſoleas, utq; intro me actutum ducite. In equis quoque & mulis Soleæ dicuntur ferramenta illa, quæ pedibus illorum ſubiiciuntur. Catul. Et ſupinam animam graui delinquere cœno, Ferream ut ſoleam tenaci in uoragine mula. Eſt etiam Solea inſtrumentum, quo oleum ex oliuis exprimebatur. Columel. lib. 12. cap. 50. Oleo autem conficiendo molæ utiliores ſunt, quàm trapetum: trapetum, quàm canalis & ſolea. Item Solea genus piſcis plani, à ſimilitudine ſoleæ. Plin. lib. 11. Rhombi, ſoleæ, paſſeres, habent formam planam. Solea item dicitur materia roborea, ſuper quam paries craticius extruitur: ut ex Verrii ſententia annotauit Feſtus. Cice. de Art. Soleæ mulieres.

Solearii, [*Scarpolini*] ἱμβαδοποιοὶ, ſolearum ſutores. Plau. in Aul. Solearii aſtant, aſtant molochinarii.

Soleatvs, [*Solato*] κρηπιδωτὸς, qui ſoleis indutus eſt. Gell. li. 13. ca. 20. Cur ſoleatos dixiſſet, qui Gallicas non haberent ſoleas. Cice. 7. Ver. Stetit ſoleatus Prætor pop. Roma. cum pallio purpureo, tunicaq; talari, muliercula nixus in littore. Mart. li. 12. Et ſi iam lotus, iam ſoleatus erit.

Solenes, σωλῆνες, genus concharum, quod & Onychas & Digitos uocamus, itemq; donacas & aulos. Solenes, ut arbitror, dicti à canniculata lōgitudine: σωλῆνας enim Græci canales appellant. Hinc Soleniſtæ, σωληνισταὶ, dicuntur, qui id genus concharum piſcantur. Quo cognomine Philoxenum quendam dictū legimus, quod primum σωληνοθήρας fuiſſet, deinde Demagogus, & poſtremo tyrannus effectus. Vide Cœl. lib. 13. cap. 5. Hæ uulgo conchæ longæ appellantur.

Solennivs, & hoc ne, [*Solenne*] ἔνθεος, quod quotannis fieri ſolet. Vale. Max. Maiores ſtatas ſolennesq; cæremonias Pontificum ſcientia bene gerendarum rerum auctoritate, &c. Virgil. 2. Æneid. Solennes taurum ingentem mactabat ad aras. Horat. 4. Carmi. Ode 11. Qui dies menſem Veneris marinæ Findit Aprilem iure ſolennis mihi, ſanctiorq; Penè natali proprio. Ouid. 5. Faſtor. Solennes ludos circi celebrate Quirites. Saluſtius in Catili. Sicut in ſolennibus ſacris fieri conſueuit. Virgilius tertio Georgicor. Iam nunc ſolennes ducere pompas Ad delubra iuuat, cæſosq; uidere iuuencos. Accipitur aliquando ſolenne, pro ſolito, recepto, & conſueto. Suetonius de Auguſt. Fœminis ne gladiatores quidem, quos promiſcuè ſpectari ſolenne olim erat, niſi ex ſuperiori loco ſpectare conceſſit. Ci. Att. li. 7. Tantum igitur noſtrum illud ſolenne ſeruemus, ut nequem iſtuc euntem ſine litteris dimittamus.

Solennitas, atis, [*Solennità*] ἑορτὴ, quæ quotannis celebratur. Gel. lib. 2. cap. 24. Per dierum uarias ſolennitates.

Solenniter, [*Solennemente*] aduerbium. Liu. 5. ab urbe: Ibiq; omnibus ſolenniter peractis, eadem reuertens. Plin. lib. 8. cap. 1. Ibiq; ſe purificantes ſolenniter aqua circunſpergi, atque ita ſalutato ſidere in ſiluas reuerti, &c.

Solennitvs, [*Solennemente*] ueteres pro ſolenniter uſurparunt: quòd & annotauit Nonius, citans Lucil. in Ægiſtho: Solennitusq; eum laudet lubens.

Solenne, ſolennis, [*Solennità, ſolenne*] ἑορτὴ, & Solennia, ſolennium, ſubſtantiuum, feſta, quæ ſingulis annis certo tempore fiunt. Iuue. Satyr. 10. Incolumi Troia Priamus ueniſſet ad umbras Aſſaraci magnis ſolennibus. Tacit. lib. 12. Et funeris ſolenne perinde ac diuo Auguſto celebratur. Idem lib. 11. Cuncta nuptiarum ſolennia celebrat. Virg. 6. Æneid. Et ſtatuent tumulum, & tumulo ſolennia mittent.

Soleo, ſoles, ſolitus, [*Soglio*] εἴωθα, φιλέω, idem fere quòd conſueui. Virg. Vnde omnis Troia uideri Et Danaum ſolitæ naues & Achaica caſtra. Terentius in Andria: Quod uulgus ſeruorum ſolet, dolis ut me deluderes. Virgil. 10. eclog. Solet eſſe grauis cantantibus umbra. Cice. de Amic. Si prius, quod maxime reprehendere ſolitus ſit, edixero. Solere cum uiro, aut muliere, eſt rem ſiue conſuetudinem habere, συνουσιάζειν. Plaut. in Ciſtel. Frigidam ſubdolè ſuffundunt: uiris cum ſuis nos ſolere prædicant. Apud antiquos legitur & præteritum Soluit, quod & Feſtus annotauit, citans locum Cœlii ex Annal. lib. 7. Duos & ſeptuaginta lictores domum deportauiſſe, qui ductoribus hoſtium antea ſoluerint ferri. Saluſt. lib. 2. Hiſto. Neque ſubſidiis, uti ſoluerat, compoſitis. Solens, tis, participium. Plaut. in Epid. Ego abſceſſi ſolens Paulùm ab illis: id eſt, ut ſoleo. Idem in Amphit. Si dixero mendacium, ſolens meo more fecero. Solitus, ſolita, ſolitum, nomen ex participio. Oui. 6. Meta. Vt ſolito finem impoſuere labori. Solito, ablatiuus, qui ſolis comparatiuis nominibus aut aduerbiis iungitur. Liu. 5. Bel. Pun. Reate ſaxum ingens uiſum uolitare: ſol rubere ſolito magis, ſanguineoq; ſimilis. Oui. 14. Metam. Ille fugit, ſed ſe ſolito uelocius ipſe Currere miratus. Solito, as, are, frequentatiuum, Vide infra. Huius compoſita ſunt, Aſſoleo, Abſoleo, Obſoleo, Inſolens, & inſolitus: quorum ſignificata uide ſuis locis.

Solers, huius ſolertis, om. ge. [*Solicito, diligente, ingegnoſo, induſtrioſo, ſottile*] ἀγχίνους, δεξιὸς, πανοῦργος, induſtrius, ingenioſus, acutus, dexter. Terent. in Eunuch. Fac periculum in litteris, Fac in palæſtra, in muſicis: quæ liberum Scire equum eſt adoleſcentem, ſolertem dabo. Cic. pro Roſc. Com. Iam quo quiſque eſt ſolertior, & ingenioſior, hoc docet iracundius, & laborioſius. Columel. lib. 8. cap. 13. de anſere: Solertiorem cuſtodiam præbet, quàm canis. Virg. 4. Geor. Quem mihi, quis frugum & pecudum cuſtodia ſolers Omnia tentanti extuderat. Cice. de Sene. Nec conciſiones modo delectant, ſed etiam inciſiones, quibus nihil inuenit agricultura ſolertius.

Solerter, aduerbium, δεξιῶς, ingenioſe, perſpicaciter, ſubtiliter. Cic. 1. de Legib. Artes uero innumerabiles repertæ ſunt docente natura: quam imitata ratio, res ad uitam neceſſarias ſolerter conſecuta eſt. Idem 6. Verrina. Tu illius æris temperationem, tu operum lineamenta ſolertiſſime perſpicis? Ouid. lib. 11. Metamor. Non illo iuſſos ſolertius alter Exprimit inceſſus, uultumq; ſonumq; loquendi.

Solertia, ſolertiæ, ἀγχίνοια, δεξιότης, ingenii acumen & dexteritas ad rem aliquam agendam: & tam in bonam partem accipitur, quam in malam. Cic. in Catil. Tum eum dixiſſe, mirari ſe, non modo diligentiam, ſed etiam ſolertiam eius, à quo eſſent illa dimenſa atque deſcripta. Claudian. li. 3. de Raptu Proſerpinæ: Rerumq; remotas Ingenioſa uias paulatim explorat egeſtas, Vtq; artes pariat ſolertia, nutriat uſus.

Solet, [*Suolſi, ſi ſuole*] εἴωθε, φιλεῖ, aliquando imperſonaliter ponitur: & cum particula Vt uel ſimili, non inuenuſtè longiori orationis contextui interiicitur. Cic. pro Cluen. Cum quædam in collibus, ut ſolet, controuerſia paſtorum eſſet orta. Hoc eſt, ut fere fit. Eundem uſum habet eius compoſitum Adſolet. Cice. in Lælio: Cum in hortos D. Bruti auguris commentandi cauſſa, ut adſolet, ueniſſemus, tu non affuiſti.

Solicito, citas, pe. c. [*Attriſtare, affannare, ſolicitare, dare faſtidio*] ἀνιάω, inquieto, & curam iniicio ſeu contriſto. Terentius in And. Cur meam ſenectutem ſolicito huius amentia? Plin. epiſtol. libro 9. Nulla ſpe, nullo timore ſolicitor, nullis rumoribus inquietor. Aliquando inſto, aut ſpem, metum'ue oſtendendo, allicio, πειράω, ut, Solicitare pudicitiam mulieris, hoc eſt, attentare, & conari labefactare. Solicitare animos militum, διασκευάζειν, eſt ad ſeditionem, defectionem, proditionem'ue conari impellere. Curtius li. 2. Verum enimuero cum modo milites meos litteris ad proditionem, modo amicos ad perniciem pecunia ſolicitet, ad internecionem mihi perſequendus eſt, non ut iniuſtus hoſtis, ſed ut percuſſor ueneficus. Dictum Solicitare, quaſi ſolo citare, id eſt, ſuo loco mouere. Proprie enim ſignificat terram uertere: ideoq; unico l, ſcribendum uidetur. In carmine tamen aſſumit alterum, quia alio qui tot concurrentibus breuibus ſyllabis, carmen ingredi non poſſet. Tibul. Et teneram ferro ſollicitauit humum. Virg. 2. Geor. Sollicitāda tamen tellus, puluiſq; mouēdus. Sed quia ſolum etiam de mari dicitur, ponitur quandoque pro nauigare, & mare uertere. Claudian. in Præfat. li. 1. de Rap. Proſerp. Et rudibus remis ſollicitauit aquas. Solicitare forem, pro eo quod eſt aperire ianuam. Ouid. 3. Amo. Eleg. 1. Per me decepto didicit cuſtode Corinna Liminis adſtricti ſolicitare forem. Cice. epiſt. Ea cura me uehementiſſime ſolicitat.

Solicitatio, ἀνίασις, triſtitiæ illatio, afflictio, quæ fit ab alio, ut ait Donat. Terent. in And. Tot me impediunt curæ, quæ meum animum diuerſe trahunt, Amor, miſericordia huius, nuptiarum ſolicitatio. Sumitur & pro tentatione, ſeu pro conatu aliquem labefactandi, πειρασμός. Cic. in Cat. Iam uero illa Allobrogum ſolicitatio, à Lentulo, ceteriſq; domeſticis hoſtibus, tanta res tam dementer credita & ignotis & barbaris, &c.

Solicitator, oris, uerbale, [*Solicitatore*] πειραστὴς, id eſt, tentator: ut, Solicitator alieni lecti, hoc eſt, qui pudicitiam matronæ conatur labefactare. Paul. de Extr. crim. Solicitatores alienarum nuptiarum, itemq; matrimoniorum interpellatores.

Solicitior [*Piu ſolicito*] φροντιστικώτερος, id eſt, magis ſolicitus, comparatiuus à Solicitus. Sene. de Benef. li. 3. Multo tardiores futuros ad accipienda beneficia, ſi periculum cauſſæ dicendæ adituri erunt, & innocentiam ſolicitiore habituri loco.

Solicitvdo, dinis [*Solicitudine, affanno*] μέριμνα, ἀγωνία, cura, anxietas, & mentis inquietudo. Terent. in And. Quantas hic confecit ſolicitudines. Cice. 4. Tuſc. Solicitudo, eſt ægritudo cum cogitatione.

tione. Idem 1. de Fin. Eaſq; ipſas ſolicitudines, quibus eorum animi noctes dieſq; exedūtur, a diis immortalibus ſupplicii cauſſa importari putant. Idem ad Att. li. 6. Solicitudine prouinciæ tamen uel max une urgebamur.

Solicite, pe. cor. aduerbium, anxie, cum cura & ſolicitudine. Ouid. 4. de Pon. Eleg. 6. Veſtri non immemor unquam, Qui mala ſollicite noſtra leuatis, ero.

Solicitus, ta, tum, [*Solicito*] πολυμέριμνος, inquietus, anxius, & curis affectus. Cice. Cœlio: Mirifice ſum ſolicitus, quidnam de prouinciis decernatur. Solicitus ex aliqua re, in eadem ſignificatione dicimus, qua Solicitus propter rem aliquam. Terent. in And. Laborat e dolore, atque ex hoc miſera ſolicita eſt, ne ſe deſeras. Cic. 2. de Fin. Num igitur eum poſtea cenſes anxio animo, aut ſolicito fuiſſe? Interdum actiue accipitur, pro eo quod ſolicitudinem & curas affert, φροντιστικός. Virg. 10. eclog. Incipe, ſollicitos Galli dicamus amores. Solicitior, comparatiuus. Plancus Cic. lib. 10. Solicitiorem certe hominem non ſuis contractis neminem puto fuiſſe.

Solidesco, is, [*Saldarſi*] συγκολλῶμαι, στερροῦμαι, conſolidor, conglutinor, coeo, ſolidus fio. Plin. li. 11. ca. 37. Veſica membrana conſtat uulnerata cicatrice non ſoleſcit.

Soliditas, atis, [*Saldezza, ſaldamento*] στερρότης, firmitas. Cice. 1. de Nat. deo. Vt manu doceat nos, eam eſſe uim & naturam deorum, ut primum non ſenſu, ſed mente cernatur, nec ſoliditate quadam, nec ad numerum. Idem de Vniuerſ. Sed cum ſoliditas mundo quæreretur, ſolida autem omnia uno medio, nunquam duobus, ſemper copulentur, &c.

Soli, orum, σόλοι, urbs in Cypro inſula, metallorum copia nobilitata: cuius meminit Gale. li. 9. Simpl. Eſt præterea eiuſdem nominis ciuitas in Cilicia, quæ poſtea Pompeiopolis dicta eſt. Vide paulo poſt in dictione Sola.

Solido, as, [*Saldare, affermare, far duro*] στερρόω, ſolidum & firmum reddo. Virg. 1. Geor. Area cum primum ingenti eſt æquanda cylindro. Et uertenda manu, & creta ſolidanda tenaci. Nonnunquam quod ruptum, fractum'ue erat conglutino, συγκολλάω. Pli. lib. 14. cap. 16. Boum neruos abſciſſos uomere ſolidari ea, turſuſq; iungi addita axungia affirmans.

Solidus, a, um, [*Saldo, fermo*] στερεός, proprie de eo dicitur, quod habet tres dimenſiones, longitudinis, latitudinis, & profunditatis. Linea enim ſola longitudine contenta eſt. Superficies, præter longitudinem, habet & latitudinem: quibus ſi profunditas acceſſerit, tum demum ſolidum quiddam intelligimus. Cic. 1. de Natu. Deo. Duæ formæ præſtantes ſunt, ex ſolidis globus, ex planis circulus, aut orbis. Accipitur aliquando Solidum, pro integro, quod neque concauum eſt, neque ex partibus compoſitum, ſed quod ex uno, eoq; iugi cōſtat corpore. Sic columnas dicimus eſſe ex ſolido marmore, non quæ marmorei tectæ ſunt cruſtis, ſed quæ ex uno confectæ ſunt lapide. Vir. 6. Æne. Tum Phœbo & Triuiæ ſolido de marmore templa Inſtituam. Idem 3. Georg. In foribus pugnam ex auro, ſolidoque elephanto Gangaridum faciam: id eſt ex integro ebore, non ſectili, inquit Seruius. Cice. 1. de Diuin. Annibalem Cœlius ſcribit, cum columnam auream, quæ eſſet in fano Iunonis Laciniæ, auferre uellet, dubitaretque utrum ea ſolida eſſet, an extrinſecus deaurata, perterebrauiſſe. Transfertur & ad alia, accipiturq; pro toto, ſiue perfecto, quod ſcilicet omnibus ſuis partibus conſtat, cuique nihil eſt detractum, ὁλόκληρος, ὁλομελής. Sic Solidam hæreditatem accepiſſe dicimus eum, qui ex aſſe inſtitutus eſt hæres. Solidus annus, id eſt, integer, & non interruptus. Plaut. Decem annos ſolidos errauit puer. Solidum beneficium, id eſt, plenum, & ad cuius perfectionem nihil deſideratur. Teren. Eunu. Vt ſolidum parerem hoc mihi beneficium. Solida lætitia, Solida felicitas, hoc eſt, nulla ægritudine, aut infortuito contaminata. Plin. lib. 7. cap. 44. Nulla eſt profectò ſolida felicitas, quam contumelia ulla uitæ rumpit, nedum tanta. Teren. in And. Nonne tibi ſatis eſſe hoc uſum ſolidum eſt gaudium, Niſi me lactaſſes amantem, & falſa ſpe produceres? Vbi Donatus: Solidum, plenum, idoneum, integrum. Inſolidum aliquid promittere dicuntur plures debitores, fideiuſſores'ue, quorum unuſquiſque ſe rei totius debitorem, fideiuſſorem'ue cōſtituit: quod locutionis genus frequens eſt apud Iuriſconſultos. Solidus, aliquando ſubſtantiuum eſt, quo Romani utebantur pro genere quodam nummi aurei, ita dicti, quòd iuſto pondere erat percuſſus, non dimidiato, aut trientali, quemadmodum ſemiſſes, & tremiſſes. Lampridius in Alexandro: Vectigalia publica in id contraxit, ut qui decem aureos ſub Heliogabalo præſtiterant, tertiam partem aurei præſtarent, tuncq; primum ſemiſſes aureorum formati ſunt, tum etiam cum ad tertiam partem aurei uectigal decidiſſet, tremiſſes, dicente Alexandro, etiam quartarios futuros. Sed cum non potuiſſet per publicas neceſſitates, conflari eos iuſſit, & tremiſſes tantum, ſolidoſque formari. Ex his uerbis Lampridii facile intelligimus Solidos primum dictos eſſe aureos nummos cuiuſdam, ſuiq; ponderis, quaſi integros. Budæus. Solide, aduerbium, ὅλως, integre, omnibus modis. Ter. And. Nam hunc ſcio mea ſolide ſolum gauiſurum gaudia. Plaut. Trin. Hic homo ſolidè Sycophanta eſt.

Solidipes, pen. cor. huius ſolidipedis, pen. cor. omn. gen. στερεόπους, quod ſolidos habet pedes, non biſurcatos. Pli. li. 10. Contra naturam ſolidipedum, aut biſulcorum ſupra cuncta eſt murium fœtus.

Soliferrevm [*Arme tutta di ferro*] genus teli appellatum, quaſi totum ferreum. Tractum ex Olcorum lingua, teſte Feſto qui Solon dicebant, quod nos totum. Liu. 4. Bel. Mace. Vt enuſſis ſoliferreis, falaricisq; gladios ſtrinxerunt, tum uelut redintegrata eſt pugna.

Solifvga, genus formicæ uenenatæ, à fugiendo ſole dicta. Plin. lib. 22. ca. 25. Et leguminibus innaſcuntur beſtiolæ uenenatæ, quæ manus pungunt, & periculum uitæ afferunt ſolifugarum generis. Idē li. 29. ca. 4. Eſt & formicarum genus uenenatum: non eas nouere in Italia. Solifugas Cic. appellat, Salfugas Bætica. Feſtus Solipungam uocat: indeq; nomen ſortitum exiſtimat, quod fiat acrius concitatiuſq; feruore Solis. A Lucano dicitur Solpuga, li. 9. Quis calcare tuas metuat ſolpuga latebras.

Solis fons, ἡλίου πηγή, fons eſt apud Troglodytas aquæ dulcis, circa meridiem maxime frigidus, mox paulatim tepeſcens: ad medium autem noctis feruore & amaritudine infeſtatur. Auctor Plin. li. 2. ca. 103. Hero. li. 4. eiuſdem & nominis & naturæ fontem apud Ammonios collocat: cuius meminit & Pli. quamuis eum non Solis, ſed Ammonios fontem appellet. Vide ea, quæ ſupra annotauimus ſtatim poſt dictionem Fons.

Solipvnga, uide Solifuga.

Solis gemma, ἡλίου λίθος, quæ ad ſpeciem Solis fulgentes in orbem radios habeat. Pli. lib. 37. cap. 10.

Solis insvla, ἡλίου νῆσος, eſt in mari Indico, ſemper rubens, & (ut Solinus refert) omni animantium generi inacceſſa, quoniam eò ingreſſos uis circumfuſi aeris confeſtim exanimat. Pli. lib. 6. cap. 23. Inſula, quæ Solis appellatur, & eadem cubile Nympharum, rubens, in qua nullum animal non abſumitur, incertis cauſis.

Solis mensa, Æthiopiæ locus, apparatis epulis ſemper refertus: & quia, ut libet (inquit Pompo.) ueſci uolentibus licet, ἡλίου τράπεζαν, id eſt, Solis menſam appellant: & quæ paſſim appoſita ſunt, affirmant naſci ſubinde diuinitus. Ad quem locum Seuerus imperator, referente Spartiano, cum Alexandriam ueniſſet, rei fama permotus, profectus eſt. Cœlius multæ uir lectionis li. 6. Antiquarum lectionum ſcribit Solis menſam, adagio dici diuitum opulentorumq; hominum domos, omni rerum copia ubertim affluentes expoſitaſq; inopum neceſſitatibus & alimentis.

Solis ostia, de quibus Pomponius in deſcriptione Indiæ, loca ſunt, ob æſtum intolerabilem, & aquarum longo tractu penuriam, ſic dicta: quibus in locis periclitatum Alexandri exercitum Diodor. li. 17. ſcribit.

Solistimvm tripvdivm, dicebatur, cum in auſpicando eſca ex ore pulli decidens, ſolum pauiebat, hoc eſt, terram feriebat: unde & Tripudium dictum, quaſi Terræpauium. Soliſtimum autem à ſolo dictum eſt, ſicut à medio Mediaſtinum. Vide latius infra in dictione Tripudium.

Solitanae, cochleæ ab Africæ loco dictæ, quibus Plin. lib. 30. cap. 6. principatum tribuit. Laudatiſſimæ (inquit) ſunt cochleæ Africanæ ex his Solitanæ. Var. li. 5. cap. 14. Nam & ualde amplæ ſunt quæ dam ex Africa cochleæ, quæ uocantur Solitanæ, ita ut earum calyces quadrantes octoginta capere poſſint.

Solitarivs, ſolitaria, ſolitarium, [*Solitario*] μονήρης, μονώτης, ſolus agens, ſoliuagus, frequentiam uitans. Cic. 1. Off. Solitarius homo atque in agro uitam agens. Vita ſolitaria, μοναστικὸς βίος, quæ agitur in ſeceſſu, & procul ab hominum frequentia. Locus ſolitarius, ἔρημος, id eſt, locus deſertus, nulliſq; incolis frequentatus. Res ſolitaria, id eſt, ſola, & ſine alterius conſortio. Cic. de Amic. Sic natura ſolitarium nihil amat: ſemperq; ad aliquid, tanquam adminiculum, adnititur.

Solitavrilia, orum, neu. gen. plu. nu. ſolennia apud Romanos ſacrificia erāt diuerſi generis, tauri, arietis, & uerris, quibus cenſores quinto quoq; anno urbem luſtrabant, teſte Asconio. Dicta Solitaurilia, ut placet Feſto, ab integris genitalibus hoſtiarum, quæ immolabantur. Solum enim Oſci integrum dicebant, Taurum autem etiam Græci eam pudendorum partem, quæ à caſtratore eximitur: unde & Laſtauri dicti ſunt, qui egregie ſunt mentulati. Liu. 8. ab urbe. Si potiatur, Marti Solitauribus piaculum fieri.

Solito, ἐωθα, frequenter ſoleo. Gel. li. 7. c. 1. Scipionem Africanum ſolitauiſſe noctis extremo, priuſquam dilucularet, in Capitolium uentitare.

Solitvdo, dinis, [*Luogo abbandonato*] ἐρημία, ἐρημία, plaga inhabitata, locus deſertus. Cæſar 6. Bel. Gal. Ciuitatibus maxima laus eſt, quàm latiſſimas, circum ſe uaſtatis finibus, ſolitudines habere.

Nonnunquam accipitur pro ipſa infrequentia. Ter. And. Solitudo ante oſtium, hoc eſt, nemo erat pro foribus.

SOLITVS, a, um, [*Vſato, aſſueto*] εἰωθώς, participium à uerbo Soleo, idem ſignificans quod conſuetus. Cic. de Or. Quod optimo cuique Athenis accidere ſolitum eſt. Legitur & Solitus pro Solus, apud antiquos. Plaut. Amph. Qui ſoliti muiti cubant.

SOLIVAGVS, uaga, uagum, pen. cor. [*Solinago*] μονόζωνος, μονάμπυξ, μονόπλανος, qui ſolus uagatur. Pli. li. 8. Nec niſi Liceſſiti noceant, ideóq; gregatim ſemper ambulent, minime ex omnibus ſoliuagi. Cic. 5. Tuſc. Alias uolucres cælo frui libero: ſerpentes quaſdam, quaſdam eſſe gradientes: earum ipſarum partim ſoliuagas, partim congregatas.

SOLIVM, lii, [*Carega ſedia ſolio*] θρόνος, ſella regia, in qua reges ius dicentes ſedebant. Dictum ſolium (ut quidam uolunt) quaſi ſolidum propterea quod olim reges in thronis ligneis, & quibuſdam quaſi armariis ob corporis ſui tutelam ſedebant. Alii inde dictum malunt, quod ſoli in eo reges ſederent. Aſper κατ' ἀντίφρασιν appellatum putat, quaſi ſedium: quemadmodum & Sella dicta eſt, quaſi ſedda. Virg. Præfatus diuos, ſolio rex infit ab alto. Quandoque pro uaſe ſaligno, uel abiegno ponitur, quo utimur ad unum pluri mosq; liquores transferendos, & ad pannos lineos cum lixiuio calido & cinere emaculandos. Eſt & Solium uas quo in balneis utebantur, & in quo ſedentes lauabantur. Celſus: Interpoſitis duabus horis, in ſolium is aquæ calidæ reſupinus dimittendus eſt, ſic ut à genibus ad umbilicum aqua pertingat. Mart. Non uis in ſolio prius lauari. Sueton. de Auguſt. At quoties neruorum cauſſa, marinis, albuliſq; calidis utendum eſſet, contentus hoc erat, ut inſidens ligneo ſolio, quod ipſe Hiſpanico uerbo Duretam uocabat manus ac pedes alternus iactaret. Nonnunquam etiam Solium dicitur loculamentum ſepulcrale, in quod conduntur defuncti. Plinius libro 35. Quoniam & defunctos ſeſe multi fictilibus ſoliis condi maluere. Curtius libro 10. Septimus dies erat, ex quo corpus regis iacebat in ſolio. Cic. de Finibus: Sedere in ſolio ornatu regali.

SOLO, as, ἐρημόω, locum aliquem deſertum & ſolum reddo, depopulor. Stat. 5. Theb. Furor omnibus idem, idem animus ſolare domos, iuuenumq; ſenumq; Præcipitare colos: plenoſq; adfringere paruos Vberibus, ferroq; omnes exire per annos.

SOLOE, numero plurali, more Græcorum, σόλοι, ſicut Dioſcuræ, pro Dioſcuri, ciuitas eſt Ciliciæ ab Achiuis & Rhodiis ædificata poſtea Pompeiopolis appellata à Pompeio, qui piratas in eam tranſtulit, quos dignos exiſtimauit, ut ſeruarentur. Laertius in uita Solonis auctor eſt, urbem hanc à Solone Salaminio conditam fuiſſe, & ab eo nomen accepiſſe, ut latius docebimus in dictione Solœciſmus. Ex hac urbe ortum traxerunt uiri memoratu digni Chryſippus Stoicus, Philæmon Comicus, & Aratus, qui de aſtris carmine ſcripſit. Sunt & Soloæ ſiue Soli in Cypro inſulæ, metallorum prouentu nobilitati: quorum meminit Galen. li. 9. Simpl.

SOLOECISMVS, σολοικισμός, eſt impar, & inconueniens compoſitura partium orationis, à noſtris Imparilitas, à uetuſtioribus Latinis Striblígo dicebatur, quaſi Strobligo, hoc eſt, inuerſura, & prauitas tortuoſa orationis. Siquidem στροβῶ, torqueo ac deprauo ſignificat. Iuuen. Satyr. 6. Solœciſmum liceat feciſſe marito. Mart. in Callidorum: Vnus cum ſitis, duo Calliodore, ſedetis: Surge, Solœciſmum, Callidore facis. Dictus Solœciſmus, ut in uita Solonis annotauit Laertius, à colonis quibuſdam Athenienſibus, quos Solon Salaminius in Solos Ciliciæ urbem tranſtulit: qui cum non multo interiecto tempore, patrii ſermonis nitorem corrupiſſent, & parum conuenienti partium ſtructura uti cœpiſſent, factum eſt, ut qui ea in parte peccarent, σολοικίζειν dicerentur. Per tranſlationem tamen latius Solœciſmi nomen accipitur, ut quicquid perperam fiat, nec recte, nec ordine peragatur, Solœciſmum uocemus.

SOLOECOPHANES, σολοικοφανής, quicquid ſpeciem habet ſolœciſmi, qui ratione aliqua poteſt excuſari: ut cum genus ſuperioris iungitur inferiori diuerſi generis: ut, Eunuchus Terentiana, reſpiciendo ad genus ſuperioris Comœdiæ.

SOLON, σόλων, fuit unus ex ſeptem ſapientibus Græciæ, patria Salaminius, qui (teſte Gel. li. 17. ca. 21.) Athenis claruit, Tarquinio Priſco Romæ regnante. Hinc Athenienſibus leges dedit, tanto temperamento compoſitas, ut parem gratiam a ſenatu & plebe contraheret, quanquam plebs & ſenatus in ſumma prius eſſent diſſenſione. Draconis autem leges (iis exceptis, quæ in homicidas pœnas ſtatuebant) quòd iuſtò atrociores uiderentur, omnes abrogauit. Illis enim in omnia ſcelera æqualis pœna ſtatuta erat, adeo ut etiam ii, qui otii damnati eſſent, aut qui olera ſurripuiſſent, capite plecterentur. Ob quam cauſſam Demades dicere ſolebat, Draconem nō atramento, ſed ſanguine leges ſcripſiſſe. Florebat tunc in republica Piſiſtratus æmulus Solonis, cui & genere propinquus erat. Illius igitur eloquentia plus potuit apud populum quàm huius ſapientia. Ceſſit ſponte Solon, tyrannum fugiens, primum in Ægyptum, deinde in Cyprum, poſtremo ad Crœſum regem cuius cum opes uideret, oſtentanti Crœſo, atque interroganti num quis ſe felicior eſſet: reſpondit Tellum quendam pauperem admodum, alioqui iuſtum, Athenis agentem: qui in ſuo prædiolo ſolitarius conſenuerat: ſimul affirmans nihil eſſe felix, quod temporum mutationi ſubiaceat: felicitatem tantum finem iudicare. Cuius ſententiæ Crœſus poſtea a Cyro captus meminiſſe dicitur. Solon inde in Ciliciam profectus, ciuitatem a ſuo nomine Solos dixit, in qua Athenienſes colonos ſtatuit, qui interuallo temporis ab Attica lingua deſciſcentes, & Solœciſare dicti ſunt: unde uerbum Solœciſmi tractum. Deceſſit in Cypro annorum LXXX. mandauitq; oſſa Salaminem transferri, ibiq; per regionem proiici ac diſſipari, ne Athenas inferrentur, quoniam diſcedens iureiurando ciues adegerat, non antiquaturos leges ſuas, donec rediret. Reliquit etiam conciones & epiſtolas quaſdam. Epigramma ſepulcro eius inſcriptum Cic. in hāc ſententiam commemorat Tuſ. quæſt. lib. 1. Mors mea ne careat fletu: linquamus amicis Mærorem, ut celebrent funera cū lacrymis. Ex Plutarcho & Diogene Laertio.

SOLOPHYTVS, σολόφυτος, regius ex Scytharum genere iuuenis fuit, qui una cum Ilino fratre per optimatium factionem domo pulſus ingentem iuuentutem ſecum traxit, & in Cappadociæ ora ad Thermodoontem amnem conſedit, ſubactiſq; Themiſcyris, una cum fratre regnum occupauit. Verum cum ex uicinis populis per petuo prædas ageret, tandem illorum conſpiratione per inſidias una cum fratre trucidatur. Horum uxores, cum exilio orbitatem quoque adiunctam uiderent, arma capeſſunt, fineſq; ſuos, ſubmouentes primum, mox etiam inferentes bella, quàm latiſſime propagant. utriſq; omnibus interfectis, finitimorum concubitus admittunt. mares natos trucidant, uirgines non lanificio & colu, ſed equis uenationibuſq; exercēt, dextris mamillis, & ne ſagittarum iactus impediretur, inuſtis: Vnde & Amazones dictæ ſunt, quaſi ſine mammis.

SOLOR, aris, [*Conſolare, conſolarſi*] παραμυθέω, παρηγορέω, uerbum, eſt commune, ſignificans conſolationem do, uel conſolationem accipio. Cice. in Vat. C. Antonius hac una re miſeriam ſuam ſolatur. Virg. 5. Æne. Quos bonus Æneas dictis ſolatur amicis. Ouid. 2. Faſt. Hinc pater, hinc coniux lacrymas ſolantur, & orant, Indicet, &c. Solari laborum, uel famem, idem eſt quod ſubleuare. Vir. 1. Geor. Interea longum cantu ſolata laborem, Arguto coniux percurrit pectine telas. Idem 10. Æne. Et mæſtum Muſa ſolatur amorem. Hinc fit compoſitum Conſolor: item uerbalia Solator, Solamen, & Solatium: quorum ſignificata uide ſuis locis.

SOLOX, (inquit Feſtus) eſt lana craſſa, & pecus, quod paſſim paſcitur non tectum. Titinnius Barathro: Lana ſoloci ad purpuram data. Lucil. Montano hirco, atque ſoloce: Hæc Feſtus, ſed ſuccinctius, quàm ut à quouis poſſint intelligi. Fient autem notiora, ſi ſciamus, duo ueteribus in uſu fuiſſe ouilli pecoris genera: quorum quod uulgatiſſimum erat & robuſtiſſimum, à uelleris hirſutie Hirtum dicebatur: alterum à lanæ mollitie Molle nominabant, hirto pecore multo infirmius, ſed uelleris nobilitate longe præſtantius. Vnde & pellibus quibuſdam tectum paſci ſolet, ne aut ſpinis adhæreſcens lana minueretur, aut luto ſordidaretur. Hoc genus è Magna Græcia, & præcipue è Tarēto peti ſolet: unde & Græcum pecus, & Tarentinum ſolet appellari: nōnunquam etiam ex agro Gallico, quod Altinum uocitabant. Ex hiſce igitur ſatis conſtat, quid Solocis nomine intellexerit, Feſtus, nimirum uulgatum illud pecudis genus, quod ab hirſutiore uellere Hirtum appellat. Col. Id enim nullis pellibus tectum paſcebatur. Cuius etiam lanam eodem nomine appellabant.

SOLPVGA, ſolpugæ, genus eſt uenenatæ formicæ, quod etiam à fugiendo ſole, Solifuga nominatur. Concitatur enim acris feruore Solis: ideoq; cum fugit, quantum poteſt. Luca. lib. 9. Quis calcare tuas metuat ſolpuga latebras? Pli. lib. 8. ca. 29. Late deſerta regio eſt, à ſcorpionibus & ſolpugis gente ſublata. A Feſto dicitur Solipunga, niſi codex mendoſus ſit. Vide ſupra in dictionibus Solipunga & Solifuga.

SOLSTITIALIS, le, [*Solſtitiale*] θερινός, ad ſolſtitium pertinēs: ut, Circulus ſolſtitialis, id eſt, Tropicus Cancri. Plin. li. 2. c. 1 1. Item quia circa ſolſtitialem circulum habitantium meridie ad ſeptentrionem umbræ cadant, ortu uero ad occaſum. Tēpus ſolſtitiale. Oui. 6. Faſt. Solſtitialis dies, Cic. 1. Tuſc. id eſt, dies anni totius longiſſimus, quo Sol altiſſimum in noſtro hemiſphærio locum obtinet: cui opponitur Dies brumalis, anni totius breuiſſimus. Solſtitialis herba, quæ Græce ἡλιοτρόπιον, & ἡλιότροπος dicitur, quod tropos, id eſt ſolſtitia ſpectet. Pli. li. 26. ca. 5. Condurdon herba ſolſtitialis, flore rubro, ſuſpenſa in collo, comprimere dicitur ſtrumas.

SOLSTITIVM, tii [*Solſtitio*] ἡλίου τροπή, ſolis ſtatio, cum ſol ultra non progreditur,

progreditur,ſed retrocedere incipit. Singulis autem annis duo ſolſtitia ſunt,unum æſtiuum,alterum hyemale. Sunt enim duo tropici,hybernus & æſtiuus. Hybernus eſt,per quem Sol tranſmittēs octauam Capricorni partem ſolſtitium hybernum facit, quo tempore Sol altiores incipit circulos petere: Æſtiuus uero,per quem Sol octauam partem Cancri tranſmittens, ſolſtitium æſtiuum facit,quo tempore remeare Sol ad inferiores incipit circulos. Hoc autem Cæſaris ætate fiebat octauo Calend. Ianuarias, quemadmodum Æſtiuum ſolſtitium, octauo Calend. Iulii. Verū ea ratio hodie nonnihil eſt mutata propter minuta ſupra CCCLXV. dies, quadrantem exuperanti. Hodie enim ſolſtitium æſtiuum incidit in ipſas Idus Iulii,quemadmodum hybernum in Idus Decembris. Solſtitii tamen nomine ueteres,ſi nihil adiiceretur,æſtiuum fere intelligebant. Virg. lib. 1. Georg. Humida ſolſtitia, atque hyemes optate ſerenas Agricolæ. nam cum hybernum ſolſtitium intelligi uolebant,id non abſolute Solſtitium, ſed cum adiectione Brumale ſolſtitium nominabant. Colu. XVI. Cal. Ian. cum ſol in Capricornum tranſitum facit,brumale ſolſtitium.

SOLVENDO NON SVM, ἀξιόχρεως οὐκ εἰμι, hoc eſt, ſatisfacere non poſſum id,pro quo obligatus ſum, ſiue pecunia, ſiue remuneratione. Cice. 2. Philip. Tu nec ſoluendo eras: id eſt, ſoluere debita non poteras.

SOLVM,li,priore correpta,[*Suolo, ſolaro, ſuola, terra, ſalezzamento, ammatonato, laſtrico*] πέδον, ἔδαφος, dicitur omne,qđ quid ſuſtinet,& rei cuipiam,uelut fundamentum ſubiicitur. Vnde aquæ ſuperficies dicitur Solum,quia nauium fundamentum eſt. Vir. li. 5. Subtrahiturq́; ſolum. Cælum ſtellarum ſolum eſt. Oui. li. 1. Metamorph. Aſtra tenent cæleſte ſolum. Næuius uero Sola terrarum, plurali numero dixit: Sed ſola terrarum poſtquam permenſa parumper. Sic etiam Cice. in Orat. pro Cornel. Balbo: Vos mutæ regiones imploro,& ſola terrarum ultima. Aer etiam Solum dicitur,quia auium ſubſtentaculum. Item terra ipſa quod hominum & animalium fundamentum ſit. Colum. lib. 2. Nam quod ſicco ſolo ingeſtum eſt, & iam inoccatum, perinde, ac ſi repoſitum in horreo,non corrumpitur. Ouid. 2. Metamorph. Inq́; ſolo quod texerat herba iacebat. Quinct. lib. 2. cap. 19. At in ſolo fœcundo plus cultor, quàm ipſa per ſe bonitas ſoli efficiet. Virgil. libro ſeptimo etiam menſam appellauit ſolum: Et cereale ſolum pomis agreſtibus augent. Rurſus Solum, inferior pedis pars,quam uulgo Soleam uocant, quæ calloſa fit, & dura diſcalciatis. Cice. 5. Tuſc. Mihi amictui eſt Scythicum tegmen, calciamentum ſolorum callum, cubile terra. Et ſolum dictum eſt, pro ſoleam calciamenti & corio, ὑπόδημα. Mart. Sordidus antiquas ſolitus producere pelles, Et mordere luto putre uetuſq́; ſolum. Proprie tamen ſolum terra dicitur: unde Natale ſolum dicimus,pro patria in qua nati ſumus: quemadmodum Exulem,qui extra ſolum, hoc eſt, extra patriam eiectus eſt. Vertere ſolum,eſt ſedem & habitationem mutare. Cicero pro Cecinna: Solum foſſæ, pro ima foſſæ parte. Cæſ. 7. Bell. Gall. Foſſam pedum uiginti latam directis lateribus duxit,ut eius ſolum tantundem pateret,quantum ſumma labra diſtabant. Nam qui uolunt pœnam aliquam ſubterfugere, aut calamitatem,eò ſolum uertunt, hoc eſt, ſedem ac locum mutant.

SOLVO, ſoluis, ſolui, ſolutum, [*Sciogliere, ſoluere, diſlegare, diſfare*] λύω, diſſoluo quod erat ligatum. Vir. li. 7. Soluite crinales uittas, capite Orgia mecum. Terent. And. Iube ſolui obſecro. Soluere item dicuntur,qui naui uehuntur,cum ſoluto fune,quo nauis retinetur,recedunt. Et dicimus Soluere ſimpliciter, nullo adiecto,& Soluere nauem. Cice. ad Tironem lib. 16. Nos eo die cœnati ſoluimus. Cæſar 1. Bell. Ciuil. Pompeius ſub noctem naues ſoluit. Ci. 3. Offi. Si idem ſciat complures mercatores Alexandria ſoluiſſe,&c. Et quoniam qui debent, quodam modo obligati ſunt creditori, Soluere etiam pro debitum reddere ponitur. Cic. 4. Verr. Pro quo frumento pecunia ſoluta non eſt. Soluere ab aliquo, ἐκτίνειν παρά τινος, eſt à quoquam acceptam pecuniam creditori numerare. Cic. Attic. Frater laborat,ut tibi quod debet,ab Egnatio ſoluat. Et alibi: Sed etiam dixit,ſe a me quodammodo ſoluere. Hinc per trāſlationem Solutionis uocabulū ad omnem liberationem quoquo modo factam transfertur,magisq́; ad ſubiectum obligationis, quàm ad nummorum ſolutionem. Vnde Soluo pro ſatisfacio, ἐκτίνω. Terent. in Adelph. Neque tu uerbis unquam ſolues, quod mihi re maleſeceris. Quandoque pro dimitto, ἀπολύω. Virg. lib. 2. Georg. Solue mares mitte in Venerem pecuaria primus. Soluere ebrietatem, pro diſcutere. Celſ. Niſi febris acceſſit eo tempore,quo ebrietas ſolui debet. Soluere aliquē legibus, eſt eum legum uinculo eximere,& efficere ne legibus teneatur. Soluere iuſta funeri. Cic. pro Roſc. Amer. Hunc miſerum luctu perditum,qui nondum etiam paterno funeri iuſta ſoluiſſet. Quandoque pro liberare. Virg. 1. Æneid. Soluite corda metu Teucri. Vnde Solutus riſus,dicitur magnus, & à curis liber. Idem: Riſuq́; ſoluto. Sic etiam dicimus Soluere religione, id eſt, religione liberare,& efficere nequis religionis ſcrupulus relinquatur. Cice. pro Cecin. Vt religione ciuitas ſoluatur. Solui cera igni uel ſole dicitur, hoc eſt, molleſcere, ſiue liquefieri. Sic etiam hyemem ſolui, dicimus, hoc eſt, miteſcere, & molliorem fieri. Horat. lib. 1. Carm. Soluitur acris hyems. Soluere fidem, eſt rumpere, uel non ſeruare fidem, καταλύειν πίστιν. Terent. in And. Soluiſti fidem. Soluere uenam, φλεβοτομεῖν, eſt uenam aperire. Columel. lib. 7. Ea porro uena,quæ in aure uidetur eſſe ampliſſima, ſarmento prius uerberatur,deinde cum ad ictum intumuit,cultello ſoluitur. Compoſita huius uerbi ſunt, Abſoluo, Diſſoluo, Exoluo, Perſoluo,& Reſoluo: de quibus ſuis locis.

SOLVS,a, um,[*Solo*] μόνος, incomitatus, unicus: quam uocem Feſtus ex Oſcorum lingua ductam putat, qui ſolum dicunt, quod nos totum: nam qui unus eſt, totus eſt. Cice. 3. Offic. Cui cum uiſum eſſet utilius, ſolum ſe quam cum altero regnare, fratrem interemit. Solus, & Vnus pro ſolus, more ſuperlatiuorum genitiuum regunt, uel ablatiuum mediante præpoſitione Ex, uel accuſatiuum mediante præpoſitione Inter. Plin. lib. 9. Solus omnium accipenſer ſquammis ad os uerſis contra aquas natando meat. Cice. de Orat. Gorgias ſolus ex omnibus. Et cum ſingularitatem ſignificet, inuenitur tamen pluraliter. Ter. in Adel. Solæ ſumus. Ponitur aliquando Solus pro ſolitario, & deſerto, ἔρημος. Virg. li. 3. Geor. Heu male tum Libyæ ſolis erratur in aruis. Tere. in And. Venit meditata alicunde ex ſolo loco. Sal. in Iugurthi. Marius interea exercitu in hybernis compoſito, cum expeditis cohortibus,& parte equitatus proficiſcitur in loca ſola, obſeſſum turrim regiam. Genitiuum facit Solius: olim etiam Soli, læ, li. Ter. Eun. Mihi ſolæ ridiculo fuit.

SOLVM, aduerbium, [*Solamente*] μόνον, id eſt, tantum, Cic. 4. Philip. Nos nunciationem ſolùm habemus, conſules etiam inſpectionem. Idem 2. de Leg. De re una ſolum diſſident, de ceteris mirifice congruunt.

SOLVS, ſoluntis, Σόλοις Stephano, Cypri inſulæ oppidum, à Phalerno & Achamante Athenienſibus conditum,portum nobilem habens cum flumine,item Veneris & Iſidis delubra. Gentile eſt Solius. Auctor Strab. lib. 14. Eſt & Solus Siciliæ oppidum,non procul à Lilybæo promontorio: cuius meminit Plin. lib. 3. cap. [illegible]

SOLVTE, aduer. [*Liberamente*] ἀμερίμνως, ſine cura, aut ſolicitudine. Ci. de Clar. Or. Tam ſolute egit,tam leniter, tam oſcitanter.

SOLVTILIS, le, p. c. λυτικός, quod ita cōpactum eſt, ut quoties opus ſit,ſolui poſſit. Suet. in Nero. cap. 34. Solutilem nauem,cuius uel naufragio,uel cameræ ruina periret,commentus eſt.

SOLVTIO, onis, uerbale,[*Solutione, pagamento*] λύσις, diſſolutio eius, quod compactum fuit: ut,cum mortem animæ & corporis ſolutionem dicimus. Ci. 4. Tuſ. λύπη, quaſi λύσις, id eſt, ſolutio totius hominis. Solutio ſtomachi,quam & diſſolutionē dicimus, cum naturales eius facultates aut amiſſæ ſunt, aut certe imbecilliores redditæ. Pli. l. 20. Cum melle, aut adipe, aut cera, ſtomachi ſolutiones inſperſum polentæ modo. Solutio, ad omnem liberationem quoquo modo factam transfertur,magisq́; ad ſubiectū obligationis, quàm ad nummorum ſolutionem. Vlp. de uerb. ſigni. Solutionis nomine ſatisfactionem quoque omnem accipiendum placet. Ci. 2. Off. Nec enim ulla res uehemētius remp. continet,quàm fides: quæ eſſe nulla poteſt,niſi erit neceſſaria ſolutio rerum creditarū.

SOLVTVS, ſoluta, ſolutum, nomen ex participio. [*Sciolto, diſfatto*] ἀμέριμνος, ſecurus, liber, cura, & ſolicitudine uacuus. Cicero Attico: quæ ſoluto animo ſcribi ſolent, ea his temporibus excluduntur. Terra ſoluta, μανός, id eſt, rara & laxa, cui opponitur denſa. Columella lib. 1. Soli pinguis uel macri, ſoluti uel ſpiſſi, humidi uel ſicci.

*SOLVTI agri ſunt, quorum fines deprehendi non poſſunt, ut ait Siculus Flaccus.

SOLYMI, orum, Σόλυμοι, populi Aſiæ, Lyciis & Piſidis proximi, poſtea Milyæ appellati: ut docet Strabo lib. 1. & 14. Plin. eoſdem facit cum Piſidis, lib. 5. ca. 27. Inſident (inquit) uerticem Piſidæ, quondam Solymi appellati. Alii Solymos eoſdem fuiſſe cum Lyciis aſſerunt: quorum tamen ſententia cum Homero non ſatis conuenit, qui Bellerophontem à Lyciorum rege miſſum ait, ad ſubiugandos Solymos.

SOLYMA, æ, uel Solyma, rum, Σόλυμα, urbs clariſſima Iudææ, quæ poſtea addito templo Hieroſolyma dicta eſt. Inde Solymus, a, um. Iuu. Sat. 6. Interpres legum Solymarum.

SOMATOPHYLACES, σωματοφύλακες, cuſtodes corporis, quos Latini priſco uocabulo Latrones dixerunt, quaſi laterones: quod principum latera cingerent aduerſus uim inſidiatorum.

SOMATOPOEIA, σωματοποιΐα, figura affinis proſopœiæ, qua rei incorporeæ corpus tribuimus.

Somnicvloſe aduer. negligenter. Plaut. in Capt. Haud ſomniculoſe hoc agendum eſt.

Somnicvloſvs, a, um [*Addormentato, che ſempre uorria dormire, ſonnolento*] ὑπνηλός, a ſomniculo magis fit, quàm a ſomno: & is dicitur qui ſomno plenus eſt, & ignauiæ. Cic. de Sene. Quæ uitia ſunt non ſenectutis, ſed inertis, ignauæ, ſomniculoſæ ſenectutis. Col. lib. 11. ca. 1. Nam & ebrioſo cura officii pariter cum memoria ſubtrahitur: & ſomniculoſo plurima effugiunt. Interdum Somniculoſum, ὑπνωτικόν, dicimus, non quod ſomno indulget, ſed quod ſomnum inducit, habetq; uim ſomnificam. Vnde Siſenna aſpidē uocat ſomniculoſam: non quòd ipſa dormiat, ſed quòd ui ſomnifica homines percuſſos enecet.

Somnifer, mnifera, mniferum [*Sonnacchioſamente, porta ſonno*] ὑπνοφόρος, quod affert ſomnum. Plin. lib. 18 Viſq; ſomnifera etiam ſatiuo papaueri. Ouid. 9. Metamor. Plenaq; ſomniferis ſerpens peregrina uenenis.

Somnificvs, ſomnifica, ſomnificum, ὑπνωτικός, quod ſomnum inducit. Plin. lib. 37. Et uiſo dracone ſpargere ſomnifica medicamenta, atque ita præcipere. Idem lib. 29. cap. 4. Quoniam uincatur aſpidum ſomnifica uis.

Somnio, ſomnias [*Sognare, inſognare*] ὀνειρώττω, per quietem aliquid quaſi uigilans uideo. Cic. de Diu. Nec mihi magis uſquam uideor quam cum in Curia ſenatum uideo, ſomniare. Et paulo ante: Defert ad coniectorem, ſomniaſſe ſe ouum pendere ex faſcia lecti ſui cubicularis. Pla. in Curc. Quos tu mihi luſcos libertos, quos ſumanos ſomnias? Id eſt, ſomniando loqueris. Ter. And. Num ille ſomniat, Ea, quæ uigilans uòluit? Col. li. 1. ca. 8. Nunquam non eaſdem ineptias ſomniat. Cic. 2 de Diuin. Quod ſi ita natura paratum eſſet, ut ea dormiētes agerent, quæ ſomniarent: alligandi eſſent omnes qui cubitum irent: maiores enim quam ulli inſani efficerent motus ſomniantes. Somniatur, imperſonale. Pli. l. 28. Ariſtot. & Fabianus plurimum ſomniari circa uer & autumnum tradunt: magiſq; ſupino cubitu, at prono nihil.

Somnioſvs, nioſa, nioſum, [*Sonnacchioſo*] ὀνειρώδης, qui crebris ſomniis uexatur. Plin. lib. 28. Somnioſos fieri, lepore ſumpto in cibis, Cato arbitratur.

Somnolentvs, a, um, [*Addormentato, pieno di ſonno*] ὑπνηλός, idem quod ſomniculoſus: & per tranſlationem tardus, ignauus.

Somnorinvs, a, um, apud antiquos dicebatur id, quod in ſomnis uidetur. Var. in Prometheo, ut citatur à Nonio. Hic ſomnorinas imagines affatur.

Somnivm, ſomnii, ἐνύπνιον, idem quod inſomnium, hoc eſt, quod uidere nobis uidemur dormientes. Virg. 8. eclog. An qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt? Cicc. de Leg. Agrar. contra Rullum: Hæc, per deos immortales, utrum eſſe uobis conſilia ſicariorum, ac uinolētorum ſomnia, & utrum cogitata ſapientum, an optata furioſorum uidentur? Macrob. lib. 1. in Somn. Scipionis, eorum quæ dormientes uidere nobis uidemur, quinque tradit eſſe genera: Somnium ſcilicet, quod Græce eſt ὄνειρος: Viſio: id eſt, ὅραμα: Inſomnium, id eſt, ἐνύπνιον: Oraculum, id eſt, χρηματισμός: & Viſus, qui Græcis φάντασμα dicitur. Ex his Inſomnium & Phantaſma cum falſa ſint, interpretatione non indigent: cætera reliqua uates interpretantur. Et Oraculum quidem eſt, cum in ſomniis aliquid nobis denunciat. Viſio, cum id quis uidet, quod eodem modo, quo apparuerat, euenit. Somnium autem proprie uocatur, quod tegitur figuris, & uelatur ambagibus non niſi interpretatione, intelligendis

Somnvs, ſomni, [*Sonno*] ὕπνος, ſopor, quies, quæ fit, ab humoribus à corde ad cerebrum ſublatis, qui cum ibi fuerint refrigerati, recidentes ad cor, calorem eius refrigerant. Dictum autem uolunt Somnum, à Græco ὕπνος: unde mutata aſpiratione in s, litteram, primum Sypnum, mox Sopnum, & poſtremo Somnum uolūt appellatum. Virg. 1. Geor. Nec ſomnos abrumpit cura quietos. Cic. de Diu. Animus per ſomnum curis uacuus. Somnum Deum finxit antiquitas, cuius ſedem apud Cimmerios collocat. Ouid. 11. Meta. Et prope Cimmerios longo ſpelunca receſſu Mons cauus, ignaui domus, & penetralia Somni: Quò nunquam radiis oriens, mediusue, cadensue Phœbus adire poteſt. Hinc fit compoſitum Inſomnis, ἄυπνος, de quo egimus ſuo loco.

Somphos σομφός, cucurbitæ ſilueſtris genus, digitali craſſitudine, non niſi in locis ſaxoſis naſcens, intus inane: unde & nomen inuenit. nam Græci σομφὸν, uocant inane. Quidam Cucurbitam marinam appellant. Vide Plin. lib. 10. ca. 3.

Sonchos, σόγχος, herba eſt ex genere aculeatarum, cuius duæ ſunt ſpecies: una ſilueſtrior, & ſpinoſior: altera tenerior, olim etiā eſculenta, caule cubitali, anguloſo, intus cauo, interim rubeſcente. ſed qui fractus copioſo lacte manet, foliis per oras ex interuallo ſciſſis: cum perfecte adoleuerit, aculeis quibuſdam aſpera. Galli à lactis copia Lacteronem appellant. Plin. li. 22. cap. 22. Eſtur & ſonchos, ut quem Theſeo apud Callimachū apponat Hecalte, uterq; albus & niger, lactucæ ſimiles ambo, niſi ſpinoſi eſſent, caule cubitali anguloſo, intus cauo, ſed qui fractus copioſo lacte manat.

Sonipes, pedis, p. c. [*Cauallo*] καναχήπους, ſignificat celerem equum quòd pedibus ſonet. Virg. 4. Æn. Stat ſonipes: ac fræna ferox ſpumantia mandit.

Sonitvs, p. c. [*Suono, ſtrepito*] ἦχος, idem quod crepitus, uel ſonus. Vir. 6. Æn. Dum flammas Iouis & ſonitus imitatur Olympi. Idem li. 2. Geo. Ingentem cælo ſonitum dedit. Cic. de Som. Scip. Hoc ſonitu completæ aures abſurduerunt.

Sono, ſonas, ſonui, ſonitum, [*Sonare, fare ſtrepito*] & aliquando ſonaui, ſonatum. Hora. 1. Ser. Sat. 4. Magna ſonaturum des nominis huius honorem. Eſt autem Sono, ἠχέω, ſonum edo. Vir. 4 Æn. Pharetramq; fuga ſeoſe ſonantem. Aliquando actiue accipitur, pro eo quod eſt ſono referre, ſiue repræſentare. Vir. li. 1. Æn. Nec uox hominem ſonat. Sonant idem hæc uerba, id eſt, ſignificant. Cice. 3. Off. Honeſtate igitur dirigenda utilitas eſt, & quidem ſic, ut hæc duo uerba inter ſe diſcrepare, re unum ſonare uideantur. Sonans, tis, particip. Ouid. 12. Metamor. Nocte dieq; patet: tota eſt ex ære ſonanti. Virg. 3. Æneid. Turba ſonans prædæ pedibus circumuolat uncis. Sonandus, a, um. Ouid. 2. de Arte: Et magno nobis ore ſonandus eris: id eſt, graui carminis genere celebrandus. Sonabilis, le, idem quod ſonorus: ut, Siſtrum ſonabile. Ouid. 9. Metam. Crepuitq; ſonabile ſiſtrum. Sono, nis, ſonere, tertiæ coniugationis. Lucret. lib. 3. Caligare oculos, ſonere aures, ſuccidere artus. Huius compoſita ſunt, Aſſono, Conſono, Circunſono, Diſſono, Inſono, Interſono, Perſono, Reſono: de quibus ſuis locis.

Sonor, oris, [*Strepito*] βρόμος, uehementior ſonus. Virg. 7. Æn. Magno ueluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni. Idem 9. Æn. Et crines albos, & ſæua ſonoribus arma.

Sonorvs, a, um, pe. p. [*Strepitoſo, ſtrepitoſe*] ἠχώδης, ἠχητικός, quod graue ſonat. Vir. 1. Æn. Luctantes uentos, tempeſtateſq; ſonoras. Flumina ſonora: Idem 12. Æn.

Sons, ſontis, omn. gene. [*Colpeuole, maligno*] ὑπαίτιος, ἔνοχος, nocens, noxius, criminis alicuius conuictus. Cic. 3. de Leg. Vincula ſontium ſeruanto, capitalia uindicanto. Virg. 10. Æn. Omnes per mortes animam ſontem ipſe dediſſe. Ouid. 13. Metamor. Immergitq; manus, fœdatoq; ſanguine ſonti, Non lumen (neque enim ſupereſt) loca luminis autit. Huius contrarium eſt, Inſons, de quo ſupra ſuo loco.

Sonticvs, a, um, [*Maligno, iniquo*] [illegible], idem quod grauis, noxius, uehemens. Næuius apud Feſtum, Sonticam cauſſam eſſe oportet, quamobrem perdas mulierem. Vnde Sonticum morbum ueteres appellarunt, qui ita grauis eſſet, ut ſolitas functiones impediret: quem qui pateretur, iuſtam excuſationem habere putabatur, quò minus in iudicium uocatus, ſe ſiſtere cogeretur. Quæſitum eſt (inquit Iuriſconſultus) cum alter ex litigatoribus febricitans deceſſiſſet, & iudex abſente eo pronunciaſſet, an iure uideretur pronunciaſſe. Reſpondi, quòd ſonticus morbus etiam inuitis litigatoribus ac iudice differret diem. Sonticus autem morb. exiſtimandus eſt, qui cuique rei agendæ impedimento eſt. Porro quid magis impedimento eſt, quàm morbus corporis contra naturam, quam febrim appellant? Poteſt tamen dici eſſe aliquanti etiam febrium differentiam. nam ſi quis ſanus alias ac robuſtus, tempore iudicandi leuiſſima febri correptus fuit, aut ſi quis tam ueterem quartanam habet, ut in ea omnibus negociis ſuis ſupereſſe ſoleat, poterit dici, morbum ſonticum non habere. Pli. de Gagate lapide: Deprehendit ſonticum morbum, & uirginitatem ſuffitus.

Sonvs, ſoni, [*Suono di ogni uoce*] [illegible], quicquid auribus percipitur, ſiue id ab ore animalis proficiſcatur (quam uocem appellamus) ſiue ex aliorum corporum colliſione. Cic. de Diu. Qui ſono quodā uocum & Phrygiis cantibus incitantur. Idem 2. de Nat. de. Aures cum ſonum recipere debeant, qui natura in ſublime fertur, recte in alta corporum parte collocatæ ſunt. Ibidem. Itaque ad pingendum, fingendum, ad ſcalpendum, ad neruorum eliciendos ſonos, ad tibiarum apta manus eſt, Virg. 2. Georg. Tum ſonus auditur grauior, tractimq; ſuſurrant. Sonum fundere. Cic. in Aca. Ac mihi uidetur digniſſimum rebus his, de quibus loquitur ſonum fundere. A ſonus fiunt Abſonus, Altiſonus, Armiſonus, Conſonus, Diſſonus. Dulciſonus, aliaq; nonnulla, quorum ſignata explicantur ſuis locis.

Sophene, pe. pr. [illegible], regio eſt Aſiæ, Armeniæ maiori ab ea parte adiacens, qua uergit in Cumagenem, iuxta, Antitaurum & Maſium montes. Huius regionis incolæ Spheni à Plinio, ab aliis Sophenæ appellantur. Luc. li. 2. Pharſaliæ: Et dedita ſacris Incerti Iudæa Dei, molleſq; Sophenæ.

Sophia, æ, σοφία, Latine ſapientia dicitur, & qui eam profitentur, Sophi, [illegible], appellantur. Martia. lib. 1. Cum tibi ſit ſophiæ par fama, & cura

& cura deorum. Cic. 1. Offic. Princepsq; omnium uirtutum eſt illa ſapientia, quam σοφίαν Græci uocant.

SOPHILVS, Σώφιλος, Sicyonius, uel Thebanus comicus mediæ comœdiæ ſcriptor, cuius fabulæ nonnullæ commemorantur à Suida.

SOPHISMA, matis, σόφισμα, Græcis fraudem ſignificat, deceptionem, ſiue cautelam: unde pro fallaci argumenti genere accipitur, ita ingenioſe excogitato, ut cum mendoſiſſimum ſit, incauto tamen recte concluſum uideatur. Cic. 4. Acad. Atqui habebam moleſtos nobis, ſed minutos Stilbonem, Diodorum, Alexinum, quorum ſunt contorta & aculeata quædam ſophiſmata: ſic enim appellantur fallaces concluſiunculæ.

SOPHISTA, ſiue Sophiſtes, ſophiſtæ, [*Sophiſta*] σοφιστής, olim honeſta appellatio erat communis ijs omnibus, qui in arte aliqua excellerent: unde & Rhetores & ſapientiæ profeſſores olim Sophiſtæ dicebantur: quanquam ad eos poſtea hoc nomen tranſierit, qui fallacibus concluſiunculis inanem quandam ſapientiæ ſpeciem oſtentarent. Suidas: σοφιστὴς πᾶς τεχνίτης, καὶ ὁ ἐπὶ λόγοις..., καὶ ... ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἀπατεών, id eſt, Sophiſta omnis artifex, & qui eloquentiam profitetur, & qui in uerbis calumniatur, atque fallacijs. Plato ait Sophiſtas eſſe Rhetores, qui ueluti uenatores parati ſunt ad capiendos iuuenum animos. Ariſto. lib. 10. Ethic. Scientiam gubernandarum rerum publicarum ſophiſtæ profitentur, quorum nullus rempublicam gerit. Olim autem Sophiſtæ dicebantur philoſophi & ſapientiæ profeſſores, deinde uero Rhetores: poſtremo abijt nomen in inuidiam, ut Sophiſtæ dicerentur, qui fictam quandam ſapientiæ ſpeciem iactitarent. Cice. lib. 1. de Nat. Deo. Abderites quidam Protagoras, cuius à te modo facta eſt mentio, ſophiſtes temporibus illis uel maximus. Idem lib. 2. de Fin. Eorum erat iſte mos, qui tum ſophiſtæ nominabantur. Hinc Antiſophiſtæ à Suetonio in Tiberio dicuntur, inter ſe pugnantes ſophiſtæ.

SOPHISTICA, [*Diſciplina*] σοφιστική, pars Dialecticæ, plus oſtentationis habens, quam utilitatis, qua docemur fallacibus concluſiunculis aduerſarium irretire, atque argumenta ita acute inuenire, ut quæ falſiſſima ſunt, uera eſſe uideantur.

SOPHOCLES, Σοφοκλῆς, poeta Tragicus fuit, patria Athenienſis tanta orationis ſuauitate, ut uulgo μέλιττα, hoc eſt Apis cognominaretur, æqualis Euripidis, & Periclis, cuius etiam quandoque collega fuit in prætura. Natus fuit Olimpiade LXXIII. ante Socratem annis XVII. Primus tribus actoribus uſus eſt, adiecto eo, qui uocatur Tritagoniſta, hoc eſt, tertiarum & ultimarum partium hiſtrio. Primus etiam Choros ex iuuenibus quindecim introduxit, cum ante duodecim tantum introducerentur. Primus quoque tragicas contentiones ac compoſitiones inſtituit. Scripſit inſuper Elegiam & Pæanas, atque orationem proſam, cum de Choro aduerſus Theſpim & Chœrillum contenderet. Obijt autem ſexto anno poſt Euripidis mortem: cui ſtyli magnitudinem præfertur, licet eius ſententijs inferior. Filios habuit Iophontem, Leoſthenem, Ariſtonem, Stephanum, Meneclidem. Exhibuit fabulas centum uigintitres, quanquam alij dicant multo plures. Victorias autem uigintitres reportauit. Hunc Cic. diuinum poetam lib. 1. de Diuin. uocauit: eiusq; in Cat. Maiore his meminit uerbis: Sophocles ad ſummam ſenectutem tragœdias fecit: quod propter ſtudium cum rem familiarem negligere uideretur, à filijs in iudicium uocatus eſt, ut quemadmodum noſtro more male rem gerentibus bonis interdici ſolet, ſic illum, quaſi deſipientem, à re familiari remouerent iudices. Tum ſenex dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat, & proxime ſcripſerat, Oedipum Colonæum recitaſſe iudicibus, quæſiſſeq; num illud carmen deſipientis uideretur: quo recitato ſententijs iudicum eſt liberatus. Sophoclem ex inſperato gaudio ob uictoriam ex tragœdia quadam repente obijſſe, Valerius auctor eſt. Sophocles, ſuperioris nepos, poeta item tragicus qui docuit tragœdias XL. uicit 8. commemoratur à Suida. Sophocles etiam grammaticus, minor appellatus, enarrauit Lycophronem, Apollonium, aliosq; poetas, cuius opera habemus. Sophocles alius, dux Athenienſium, Soſtratidæ filius, apud Thucydidem. Hinc Sophocleus, a, um, pen. pro. Σοφόκλειος. Cic. ad Tyronem: An pangis aliquid Sophocleum? Virg. 8. Eclog. Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.

SOPHRON, Σώφρων, Syracuſanus. Xerxis & Euripidis tempore ſcripſit mimos uiriles, & mimos fœmineos lingua Dorica & ſoluta oratione, cuius ſcripta erant admodum obſcura. Stat. li. 5. Sil. Sophronaq; implicitum, tenuiſq; arcana Corinnæ. Huius ſcriptis tantopere delectatum ferunt Platonem, ut etiam moriens, capitis ſubiecta habuerit. Fuit alter eiuſdem nominis comicus, cuius meminit Athenæus in Dipnoſophiſtis.

SOPHRONIA, Σωφρονία, matrona Romana fuit, quam ob inſignem pudicitiam Lucretiam Chriſtianam uocant. Hæc cum ſe uim Decij principis uideret non poſſe effugere, conſentiente uiro, arrepto gladio ſe ipſa transfixit, & in diuorum numerum eſt relata. Auctor Euſebius in Hiſtor. Eccleſiaſtica.

SOPHRONISTAE, σωφρονισταί, magiſtratus quidam erant apud Athenienſes, non diſſimiles ijs, quos Romani cenſores uocabant, licet longe plures eſſent, & poteſtate aliquanto inferiores. Legebantur enim ex ſingulis tribubus decem, qui iuuenum mores cenſerent.

SOPHRONISTERES, σωφρονιστῆρες, dentes duo, qui omnium extremi naſcuntur, circa annum ætatis uigeſimum, κατὰ τὴν τοῦ φρονεῖν ὥραν, hoc eſt, circa id tempus, quo iam ſapere incipimus.

SOPHRONIVM, Σωφρόνιον, meretriculæ nomen apud Plaut. amatoria quadam adulatione per diminutionem prolatum: ἀπὸ τῆς σωφροσύνης, quod temperantiam, modeſtiam, ſiue caſtitatem ſignificat. Ci. 3. Tuſ. Veriſimile etiam illud eſt, qui ſit temperans, quem Græci σώφρονα appellant, eamq; uirtutem σωφροσύνην uocant, quam ſoleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modeſtiam, &c.

SOPHVS, ſophi, [*Sapiente*] σοφός, Latine ſapiens. Cic. 5. Tuſc. Itaque & illos ſeptem, qui a Græcis σοφοί, ſapientes à noſtris & habebantur, & nominabantur. Marti. lib. 7. Te pia Cecropiæ comitatur turba Mineruæ: Tu ſecreta quies, te ſophos omnis amat. Grande ſophos. Marti. lib. 1. Audieris cum grande ſophos, dum baſia captas, Ibis ab excuſſo miſſus in aſtra ſago. Vbi Sipontinus: Mos eſt Græcorum, dum ſcripta alicuius uel legerint, uel audierint, aſſentando dicere, σοφῶς, hoc eſt, ſapiens, doctus. Neutro autem genere dixit poeta, Grande ſophos: id eſt, Grandem illam & adulatoriam uocem tot hominum clamantium, Sophos. Sic alibi. Quod tam grande ſophos clamet tibi turba togata, &c. Hoc autem nomine primum appellati ſunt, qui poſtea dicti ſunt philoſophi. Pythagoras enim primus modeſtiæ gratia, non Sophum, ſed philoſophum uoluit ſe appellari, ut Cic. teſtatur lib. 2. de Fin.

SOPIO, ſopis, ſopiui, ſopitum, [*Addormentare*] κατακοιμάω, ſoporo, ſoporem induco. Liu. 9. ab Vrbe: Die feſto alij alios per ſpeciem cantus epularum cauſa inuitant, & uino, cuius auidum ferme genus, oneratos ſopiunt. Idem 4. Bell. Pun. Lenior denique, æqualiorq; accidens auribus, magnam partem hominum ſopiuit. Ouid. 7. Meta. Cuſtodemq; rudem ſomno ſopiſtis. Vnde Sopitum dicimus, qui iã cœpit dormire. Liu. 5. bell. Pun. Nico ex improuiſo ad portas ſopitos uigiles in cubilibus ſuis obtruncat, portamq; aperit. Virg. tamen ſopitum ſomno dixit, quaſi irrigatum. Virg. 1. Æn. Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera, Aut ſuper Idalium ſacrata ſede recondam. Aras ſopitas excitat ignibus. Oui. epi. 14. Ignis ſopitus: id eſt, propemodum extinctus, aut cineribus occultatus. Virg. 8. Æne. Impoſitum cinerem & ſopitos ſuſcitat ignes. Manus ſopitæ, Oui. lib. 3. Faſt. Sopitus ictu: id eſt, ſtupefactus. Liu. lib. 1. Iubet bono animo eſſe, ſopitum fuiſſe regem ſubito ictu, ferrum haud alte in corpus deſcendiſſe: iam ad ſe redijſſe, inſpectum uulnus, abſterſo cruore, omnia ſalubria eſſe: confidere propediem ipſum eos uiſuros. Huius compoſitum eſt Cõſopio, quod eſt totum ſopore obruo. Cic. 1. Tuſc. Q. uæſt. Num igitur eum curare cenſes, cum Luna laborat, à qua conſopitus putatur, ut eum dormientem oſcularetur.

SOPOR, oris, [*Sonno, dormire*] ὕπνος, idem quod ſomnus. Cic. 1. de Diuin. Cum iam quieti corpus nocturno impetu Dedi, ſopore placans artus languidos. Virg. 6. Æneid. Tum conſanguineus lethi ſopor, & mala mentis Gaudia. Hora. 5. Epod. Formidoloſis dum latent ſiluis feræ Dulci ſopore languidæ. Ouid. 15. Metam. Aut furit, aut patitur mirum grauitate ſoporem. Idem 8. Meta. Et ignes ipſe ſuos nutrit, cura remouente ſoporem.

SOPORIFER fera, ferum, [*Porta ſonno*] ὑπνωτικός, quod ſoporem inducit. Pli. lib. 9. Præterea dextræ pennæ uim ſoporiferam ineſſe ſomnosq; allicere ſubditam capiti, tradunt. Virg. lib. 4. Æne. Spargens humida mella, ſoporiferumq; papauer. Ouid. 11. Met. Viſe ſoporiferam ſomni uelociter aulam.

SOPORO, as, p. p. [*Addormentare*] κατακοιμάω, ſoporem induco, ſtupefacio. Pli. lib. 28. Cauda ſluminis & aquarum impetus ſiſti, ſerpentes ſoporari. Idem lib. 21. ca. 31. Nec illud prætteribo, aſpidum naturæ halicacabum, in tantum aduerſam, ut radice eius propius admota ſoporentur. Hinc Soporatus, rata, ratum, participium: id eſt, ſopore obrutus. Stat. Artus ſoporatos premit quies. Pli. li. 10. ca. 75. Aquatilia ipſa quiete cernuntur placida, ceu ſoporata. Dolor ſoporatus: id eſt, lenitus. Cur. lib. 7. Recruduit ſoporatus dolor. Offa ſoporata melle, apud Virg. 6. Æn. id eſt, ſoporifero melle imbuta. Ramus ſoporatus ui ſtigia, Ibidem.

SOPORVS, a, um, ὑπνωτικός, ſomnum inducens: ut, Nox ſopora: id eſt, nox intempeſta, quæ placida rigat membra quiete. Lucan. lib. 2. Sed nocte ſopora Atria cognati pulſat non ampla Catonis. Stat. 1. Theb. Eadem ſub nocte ſopora Luſtra terit.

SORA, æ, Σώρα, oppidum Campaniæ, cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 5. Iuuen. Sat. 3. Optima Soræ, aut Fabrateriæ domus, aut Fruſinone

paratur. Steph. Soram alteram collocat in Phœnice.

Soracte,is,uel Soractis, tis, mons eſt Faliſcorum, Apollini ſacer, circa quem fiebat ſacrificium annuum, in quo Hirpiæ familiæ ſuper ambuſtam lignorum ſtruem ambulantes, non adurebantur: ut refert Pli.lib.7.cap.2. Virg.11.Æne. Summe deus, ſancti cuſtos Soractis Apollo. Plin.lib.3.cap.2. Varro ad Soractem ſcripſit eſſe fontem, cuius ſit latitudo quatuor pedum, ſole oriente eum exundare feruenti ſimilem, aueſq; quæ guſtauerint, iuxta mortuas iacere. Neutro genere uſus eſt Silius Italicus lib.8. Et ſacrum Phœbo Soracte frequentant.

Soranus, Ditis ſeu Plutonis cognomen: à uoce Græca σορὸς, quæ tumulum ſepulcralem ſignificat: uel à Sora oppido, ad Soractem montem ſito. Tradit enim Pli.lib.2.cap.92. Eo in tractu tam peſtiferos ſpiritus exhalari, ut auibus ſint letales. Vnde uideri poteſt Pluto dictus eſſe Soranus non diſſimili ratione ab ea, qua Auernum pro inferis Poetæ acceperunt.

Soranus, σωρανὸς, Epheſius medicus, Alexandriæ uixit. Deinde Romã uenit, ubi artem exercuit, Traiani & Adriani tẽporibus. Suid.

Sorbeo, bes, bui, bitum, uel ſorpſi, ſorptum, [*Sorbire*] ῥοφέω, liquidũ aliquid deglutio. Factitium uerbum a ſono, quem edunt, qui ſorbent. Plaut.in Mil. Sorbet dormiens. PA. Quid ſorbet? LV. illud, ſtertit, uolui dicere: Sed quia conſimile eſt, quod ſtertas, quaſi ſorbeas, Plin.lib.7.cap.53. Ap. Saufeius cum a balneo reuerſus mulſum bibiſſet, ouumq; ſorberet, &c. Transfertur & ad alia. Ouid.2. de Arte: Terraq; cæleſtes arida ſorbet aquas. Virg. 3. Æne. Dextrum Scylla latus, læuum implacata Charybdis Obſidet, atque imo barathri ter gurgite uaſtos Sorbet in abruptum fluctus. Luca.lib.4. Sordidus exhauſto ſorbetur ab ubere ſanguis. Sorbere odia alicuius, pro proferre. Cic. ad Q. Fr. Sed me ab eo ita obſeruari ſcio, ut eius iſta odia non ſorbeam ſolum, ſed etiam concoquam. Sorbere animo, pro eo quod eſt præproſpera ſpe deuorare. Cic.2. Phil. Quem gurgitem, quam uoraginem, quid eum non ſorbere animo, quid non haurire cogitatione, cuius ſanguinem non bibere cenſetis? Huius compoſita ſunt Abſorbeo, Exorbeo, Obſorbeo, & Reſorbeo: de quibus ſuis locis.

Sorbillo, las, diminu. à Sorbeo, [*Sorbire poco, ma ſpeſſo*] κατὰ μικρὸν καταῤῥοφέω, proprie idem eſt quod minutim, & paulatim ſorbeo. Terent.in Ad. Et cyathos ſorbillans paulatim hunc producam diem.

Sorbillum, li, ῥοφημάτιον, potiuncula ſorbitioni apta. Plau.in Pœn. Hem, mihi iam uideo propter te uictitandum ſorbillo.

Sorbilis, & hoc le, p.c. ῥοφητὸν, quod facile ſorbetur: ut Ouum ſorbile, apud Celſum lib.2.cap.19. & 25. Col.lib.8.cap.17. Quiq; ſunt cibi ſorbilibus proximi, ut mulctra, recens caſeus.

Sorbitio, onis, [*Sorbitione*] ῥόφημα, ipſe ſorbendi actus, uel potio ad ſorbendum apta. Perſ. Sat.4. Barbatũ hæc crede magiſtrũ Dicere, ſorbitio tollit quem dira cicutæ. Socratem intelligit. Pli.l.20. c.6. Pulmonis, & arteriæ ſanat uitia, datum in ſorbitione ptiſanæ.

Sorbitiuncula, læ, [*Sorbitioncella*] ῥοφημάτιον, dimin. eſt à Sorbitio, & ſumitur pro potiuncula, uel cibo liquido, qui facile ſorbetur.

Sorbum, ſorbi, ὄον, Sorbi arboris fructus, ſimilis piro: quod Malum ſorbum etiam Col. appellat lib.5.c.10. Et mala ſorba, pruna, poſt mediam meſſem, uſque ad Idus Febr. ſerito. Hæc mala, ut docet Marti.lib.3. aluum ſiſtunt. Sorba ſumus molles nimium durantia uentres, Aptius hæc puero, quam tibi, poma dabis. Colum. Sorba manu lecta, in urceolos picatos adijcito. Pli.lib.15.cap.21. Sorbis quadruplex eſt differentia. Alijs enim eorum rotunditas mali: alijs turbinatio piri: alijs ouata ſpecies, ceu malorum aliquibus. Hæc obnoxia acori, odore & ſuauitate rotunda præcellunt: ceteris unus ſapor: generoſiſſima, quibus circa pediculos tenera folia. Quartum genus torminale appellant, remedio tantum probabile, aſſiduum prouentu, minimumq; pomo, arbore diſſimili, foliis pene platani. Non ferunt ante trimatum ex ullo genere. Cato cap.7. Sorba in Sapa cum uis condire uel ſiccare, uiridia facias.

Sorbus, ſorbi, fœm.gen. arbor eſt procera, quam Græci οἴην, & οὔην, fructumq; eius οἷα & οὖα uocant: cuius longiorem deſcriptionem uidebis apud Theophr.lib.3.cap.21.

Sordeo, des, dui, [*Eſſere ſporco*] ῥυπάω, ſordidus ſum. Mart.lib.1. Dũ nulla teneri ſordent lanugine uultus. Sordere alicui res aliqua dicitur, cum contemnitur, & uilis æſtimatur. Pli.lib.35. cap.10. Sordebat ille ſuis, ut plerunque domeſtica. Cice. ad Q.fr.2. Cui ſordebat Macedonia prouincia, quam uictor ſibi ſumpſerat Cæſar. Liu. 4. ab Vrb. Adeo ſe ſuis etiam ſordere, nec à plebe minus, quàm à patribus contemni. Plin.lib.25. Vitam iuuare non fortaſſe credet aliquis, cum hæc quoque cura friuola exiſtimetur, adeo delicijs ſordent & quæ ad ſalutem pertinent.

Sordes, ſordis, fœ.gen [*Sporchezza, ſporcitia, bruttura*] ῥύπος, ἀκαθαρσία, immunditia. Plau. Pœn. Viden' tu pleni oculi ſordidum qui erant, iam ſplendent mihi. N. Imo etiam in medio oculo parum ſordis eſt. Horat.1. Epiſt.2. Iuuat illum ſic domus, aut res, ut lippum pictæ tabulæ, fomenta podagram, Auriculas citharæ collecta ſorde dolẽtes. Iacere in ſordibus, eſt nimio animi dolore ſqualere. Cic. ad Terentiam. Te nunc mea Terentia ſic uexari, & iacere in lacrymis & ſordibus. Sordem urbis uocat Cicero fæcem plebis, Attico ſic ſcribens: Apud bonos iidem ſumus, quos reliquiſti: apud ſordem urbis & fæcem, multo melius nunc, quàm reliquiſti. Sordes item accipimus pro immoderata parſimonia, & auaritia, ex minimis etiam rebus lucrum captante, ῥυπαρία, σμικρολογία. Quinctil. lib.6. Inculans eius ſordes: calceos eum ueteres dicebat uendere ſolere. Hor.1. Ser. Sat.6. Si neque auaritia, neque ſordes, ac mala luſtra Obiiciet uere quiſquam mihi. Luxuriæ ſordes. Iuue. Sat.1. Sed quis feret iſtas Luxuriæ ſordes? Id eſt, ſummam prodigalitatem cum inſigni auaritia coniunctam. loquitur enim de illis, qui cum uentribus ſuis indulgerent omnia, in aliorum egeſtate ſubleuanda parciſſimi eſſent. Gaudet autem Iuuenalis antitheta hoc pacto coniungere, ut alibi, Socraticos cinædos, Triſtia obſcœno, Lacernatam amicam. Hinc Sordidus, da, dum, de quo infra.

Sordesco, is, [*Diuenire ſporco*] ῥυπαίνομαι, ῥυπαίνομαι, ſordidus fio. Horat.1. Epiſt. 20. Contrectatus ubi manibus ſordeſcere uulgi Cæperis. Plin.lib.11.ca.12. Nunc uero è tanta cadens altitudine, maltumq; dum uenit ſordeſcens. Hinc Exordeſcere, quod eſt ualde ſordidum fieri, & per tranſlationem uileſcere. Gel. Cur ergo non patimur nomen philoſophiæ illuſtriſſimum in hominibus deterrimis exordeſcere?

Sordidatus, a, um, ῥυπῶντα, ῥυπαλέος, pannoſus, ſordidis ueſtibus indutus. Plau.in Aſi. Quanquam ego ſum ſordidatus, Frugi tamen ſum, nec poteſt peculium enumerari. Id eſt, ſordide indutus. Cic. 6. Ver. Diodorus Romæ ſordidatus circum patronos curſare, rem omnibus narrare.

Sordidus, da, dum, [*Sporco, imbrattato*] ῥυπαρὸς, quod eſt ſordibus infectum. Cic.3. Tuſc. Sæpe eſt etiam ſub palliolo ſordido ſapientia. Vir.6. Æn. Sordidus ex humeris nodo dependet amictus. Oui. 3. de Arte: Quas geritis ueſtes ſordida lana fuit. Sordidus homo, ῥυπαρὸς, αἰσχροκερδὴς, σμικρολόγος, tenax, auarus, & ex rebus uiliſſimis quæſtum captans. Cic.1. Offi. Sordidi etiam putantur, qui mercantur à mercatoribus quod ſtatim uendant. Sordido loco natus, id eſt, ignobili. Liu.2. Bell. Pun. Vnus inuentus eſt ſuaſor legis C. Terentius Varro, qui priore anno Prætor fuerat, loco non humili ſolum, ſed etiam ſordido ortus: patrem Lanium fuiſſe ferunt, ipſum inſtitorem mercis, filioq; hoc ipſo in ſeruilia eius artis miniſterio uſum. Sordida lingua, impura, mendax. Tibul.lib.3. Eleg.7. Aut fallat blanda ſordida lingua fide.

Sordide, aduerbium, σμικρολόγως, id eſt, auare. Plin. epiſt.9. Proconſulatum ſed ſordide, geſſerat. Cic.2. de Orat. Si aſpere, ſi arroganter, ſi turpiter, ſi ſordide, ſi quoquo animi uitio dictum eſſe aliquid uideatur.

Sordidulus, [*Imbrattatello*] adiectiuum, diminutiuum à ſordidus. Plaut.in Pœn. Seruulorum ſordidulorum ſcorta diobolaria. Iuue. Sat.3. Si toga ſordidula eſt.

Sorditudo, inis [*Sporcaria*] ῥύπος, idem quod ſordes. Plau.in Pœn. Vt mihi abſterſerunt omnem ſorditudinem.

Sorex, ſoricis, pen.cor. maſc.gen. [*Sorzo, rata, topo*] ὕραξ, μῦς, animal eſt notiſſimum, maius mure, clariusq; ſtrepens, domos noſtras frequentans, omniaq; arrodens. Col.li.12.ca.31. Si ſerpens, aut mus, ſorex'ue in muſtum ceciderit. Sorex ſuo indicio perit prouerbialis metaphora eſt, qua utimur, quoties ſignificare uolumus quempiam à ſe ipſo proditum eſſe, cui uel in primis expediebat cautiſſime latere. Terent. Eunuc. Egomet meo indicio miſer, quaſi ſorex, hodie perij. Vide Adagia Eraſ. Hinc Soriceus, cea, ceum, ad ſoricem.

Soricinus, a, um [*Di ſorzo, di topo*] μυώδης, à Sorex. unde Soricinos dentes, dixit Plautus.

Soriculata veſtis, ποικίλη, quæ uariis conſerta coloribus erat. Varro: Vermiculatam ac ſoriculatam ueſtem. Pli.li.8.ca.48. Vndulata ueſtis primò lautiſſimis fuit: inde ſoriculata defluxit.

Sorilla, nauigia Iſtrica uocantur, quòd lino & ſparto conſerantur, & condenſentur.

Soritas, σορῖται, populi ſunt phthirophagi, quos Arbis fluuius ab Indis diſterminat, nullum alium cibum noſcentes, quàm piſcium, quos unguibus diſſectos torrent Sole, panemq; ex eis conficiunt. Pli.lib.7.cap.2. Oritas uocat.

Sorites, σωρείτης, à Græcis uocatur captioſum & multiplex argumentandi genus, in quo ex uno conceſſo, ad multas concluſiones cõnexas aſſurgitur. Dictus Sorites ἀπὸ τοῦ σωροῦ, qđ Græcis aceruum ſignificat, quoniam ſemper aſcendunt in cumulum hæc argumenta. Cic. de Diuin. Quemadmodum ſoritæ reſiſtamus, quem ſi neceſſe ſit, Latino uerbo liceat Acerualem appellare. Sed nihil opus. Vt enim ipſa philoſophia, & multa uerba Græcorum, ſic ſorites

rites ſatis Latino ſermone tritus eſt. Idem 1. Acad. Poſthac potius diſſeremus de obſcuritate naturæ, quàm de oculorum ſenſuumq; reliquorum mendacijs, & de ſorite, aut pſeudomeno, quas plagas ipſi contra ſe Stoici texuerunt. Soritas hos uocant, qui aceruum efficiunt uno addito grano: uitioſum ſane, & captioſum genus.

SOROR, oris, [*Sorella, ſorore, firocchia*] ἀδελφή, dicta eſt, quod quaſi ſeorſum a ſua ſtirpe naſcatur, ſepareturq; ab ea domo, in qua oritur, & in aliam transgrediatur, ut docet Gell lib. 13. ca. 10. Ex ſententia Antiſtij Labeonis. Cice. pro Mil. Clodius cum ſorore Germana nefarium ſtuprum fecit. Virg. 2. Geo. Panaq;, Siluanumq; ſenem, nymphasq; ſorores. Ouid. 5. Meta. Conſtitit, & doctas ſic eſt effata ſorores. Sorores palmulæ: id eſt, ſimillimæ, & quaſi gemellæ. Plin. lib. 13. cap. 4. Minus ſpecioſæ, ſed ſapore caryotarum ſorores, ob hoc Adelphides dictæ.

SORORICIDA, dæ, pen. pro. qui ſororem occidit. Cice. pro domo ſua: Quid, de me quod tuliſſe te dicis, patricida, fratricida, ſororicida, non'ne extra ordinem tuliſti?

SORORIARI, puellarum mammæ dicuntur, cum iam intumeſcunt, quod non ſingulæ, ſed ueluti geminæ ſorores ſimul naſcantur. Vide Craticum, & quæ ſupra annotauimus ſtatim poſt dictionem Frater.

SORORIVS, a, um, [*Daſorella*] ut, Cœna ſororia. Cic. pro Sexto. Qui enim in eiuſmodi uita nerui eſſe potuerunt, hominis fraternis flagitijs, ſororijs ſtupris, omni inaudita libidine infamis? Sororium tigillum, appellabatur locus ſacer in honorem Iunonis, quem Horatius ille, unus ex fratribus trigeminis, ſtatuerat cauſſa ſororis à ſe interfectæ ob ſuam expiationem. Feſtus.

SORRACVS, ci, quo portantur inſtrumenta ſcenicorum. Plaut. Perſ. Librorum enim ecce plenum illum ſorracum habeo. Sic enim Calepinus legit. Apud Feſtum tamen, unde hæc ad uerbum deſcripta ſunt, Sarracum legimus, non Sorracum.

SORS, [*Sorte, caſo, fortuna, diſgratia, deſtino*] κλῆρος, à ſerie, ſecundum Varronem ponitur pro tortuito alicuius rei euentu. Cice. libr. 2. Diuinatione. Dicendum igitur putas de ſortibus? Quid enim ſors eſt? Idem propemodum quod micare, quod talos iacere, quod teſſeras: quibus in rebus temeritas & caſus, non ratio, nec conſilium ualet. Tota res eſt inuenta fallacijs, aut ad quæſtum, aut ad ſuperſtitionem, aut ad errorem. Accipitur etiam Sors pro munere, uel officio. Liu. Si ita uideretur patribus, mitterent ad collegam, ut is qui profligatum bellum haberet, ad comitia Romam rediret: ſi id facere grauaretur, quod non ſuæ ſortis id negocium eſſet, ſe quidem id facturum, quod ſenatus cenſuiſſet. Aliquando etiam pro patrimonio, ſiue hæreditate accipitur. Vnde Conſortes dicuntur, qui aliquod patrimonium, uel hæreditatem una habent: & Conſortium eiuſdem hæreditatis communio. Et præterea Sors, ſumma, ſiue caput, & prima pecunia, quæ confertur in ſocietatem, ut inde lucrum fiat, ἀρχαῖον, ἀφορμή, ἀφόρισμα, κεφάλαιον, Teren. in Ad. Hei mihi, etiam de ſorte nunc uenio in dubium. Hoc eſt, de precio, quo empta erat fidicina. Inde conſortes, qui tantundem ſortis attulerant ad ſocietatem, quantum ille, cum quo eſt ſocietas. Item Sors eſt fatalis neceſſitas, ſiue Parcæ, quòd ita unicuique ſortitum ſit, ut ipſæ uoluerunt. Virg. 3. Æne. Hic exitus illum Sorte tulit. Item dicitur iudicium. Idem 6. Æn. Nec uero hæ ſine ſorte datæ, ſine iudice ſedes. Tractum ex Romano more. Non enim audiebantur cauſſæ, niſi per ſortem ordinatæ. Nam quo tempore cauſſæ agebantur, conueniebant omnes, & ex ſorte dierum ordinem accipiebăt, puta quod poſt triginta dies cauſſas ſuas exequerentur. Sortes etiam oracula, ſeu reſponſa, χρησμοί, dicebantur, quæ à diis eorum'ue ſacerdotibus conſultoribus edebantur. Valer. li. 1. Cuius rei explorandæ gratia legati ad Delphicum oraculum miſſi, retulerunt præcipi ſortibus, ut aquam eius lacus emiſſam per agros diffunderent. Accipitur etiam Sors pro progenie. Ouid. lib. 6. Faſtor.

Si genus aſpicitur, Saturnum prima parentem
Feci Saturni ſors ego prima fui.

SORTICVLA, læ, diminutiuum à Sors. Sueton. in Neron. cap. 21. Ac ſine mora nomen ſuum in albo profitentium citharœdorum iuſſit adſcribi, ſorticulaq; in urnam cum ceteris demiſſa, intrauit ordine ſuo.

SORTILEGVS, gi, pen. cor. χρησμῳδός, qui per ſortes futura prænunciat, & qui per ſortem aliquid eligit. Cic. 1. de Diu. Hæc habui, inquit, de diuinatione quæ dicerem, nunc illa teſtabor, non me ſortilegos, nec eos, qui quæſtus cauſſa ariolentur, nec pſycomantiam quidem, quibus Appius amicus tuus uti ſolebat, agnoſcere. Hor. de Arte: Et diuina futuri Sortilegis non diſcrepuit ſententia Delphis. Hinc Sortilegium, gij χρησμῳδία, quod proprie ſignificat rei futuræ per ſortes explorationem. Plin. tamen ſortilegia accepit pro magicis quibuſdam ſuperſtitionibus li. 28. cap. 4. Vbi titulus capitis ſic habet. De ſortilegijs quibuſdam, & ſaliua hominis: Quid autem ibi ſortilegiorum nomine intelligat, ſatis declarat capitis totius tenor, quo non niſi uaniſſimas Magorum perſuaſiones exequitur.

SORTIOR, ſortiris, [*Sortire, far le ſorti, buttare à ſorte*] κληρόω, ſortes duco. Plaut. Caſin. Nam ſi ſic nihil impetrare potero, ſaltem ſortiar. Sortiri remos. Virg. 3. Æneid. Sternitur optatæ gremio telluris ad undam, Sortiti remos, Vbi Ser. Sortiti remos, per ſortem diuiſi ab officio remigandi, quis eſſet proreta, quis pedem teneret. Idem 8. Æne. Ocyus incubuere omnes, pariterq; laborem Sortiti: Id eſt, diuiſerunt inter ſe laboris officium. Sortiri iudices, per ſortem eligere. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Sententiam dixit, ut ipſe iudices per prætorem urbanum ſortiretur. Sortior, per ſortes capio, & ſorte conſequor. Ci. 7. Phil. Eſt enim patronus triginta quinque tribuum, quarum ſua lege, qua cum C. Cæſare magiſtratum ſortitus eſt, ſuffragium ſuſtulit. Suet. in Aug. Ex prætura Macedoniam ſortitus. Sortiri prouinciam, eſt ſorti committere, cuius prouincia futura ſit Cic. Atti. lib. 1. Senatus decreuit, ut conſules Galliam ſortirentur. Sortiri prouincias, eſt ſorte prouincias diuidere. Aliquando Sortiri, κληρονομεῖν, ſignificat diſponere. Vir. 3. Æne. Sic fata Deum rex ſortitur, uoluitq; uices, ſic uertitur ordo. Sortiri pro ſubſtituere & ſubminiſtrare. Virg. 3. Georg. Semper enim refice, ac ne poſt amiſſa requiras, Anteueni, & ſobolem armento ſortire quotannis. Vbi Ser. Sortire, ſubſtitue, ſubminiſtra.

SORTITIO, uerbale, [*Sortitione*] κλήρωσις, ipſe ſortiendi actus. Cice. pro Clu. Ecce tibi eiuſmodi ſortitio, ut in primis Bulbo & Staleno & Guttæ eſſet iudicandum. Ibidem: Statuerunt enim ita maiores noſtri, ut ſi à multis eſſet flagitium rei militaris admiſſum, ſortitione in quoſdam animaduerteretur: ut metus uidelicet ad omnes, pœna ad paucos perueniret. His uerbis Cic. morem illum antiquum ſignificat, quo in decimum aut centeſimum quenque militem ſortito animaduertebatur capitaliter: unde & legiones decimatas & centeſimatas legimus apud Liuium.

SORTITO, pen. pro. [*Sortitamente*] κληρωτεὶ, aduerbium ſignificans ex ſorte, uel per ſortem. Cic. 4. Verr. Lex Iouis ſacerdotem ſortito capi iubet Idem lib. 6. Epiſt. Eos ſortito in prouincias mitti placere. Aliter accipitur pro naturaliter, ut apud Hora. 4. Epo. Lupis & agnis quanta ſortito obtigit, Tecum mihi diſcordia eſt. hoc eſt, naturaliter, uel occulta quadam fati ratione.

SORTITVS, tus, maſ. ge. [*Sortimento*] κλήρωσις, pro ſortitione. Cic. pro Domo ſua: Quid, ſi etiam pluribus de rebus uno ſortitu retuliſti? Virg. 3. Æn. O felix una ante alias Priameia uirgo, Hoſtilem ad tumulum Troiæ ſub mœnibus altis Iuſſa mori, quæ ſortitus non pertulit ullos, Nec uictoris heri tetigit captiua cubile.

SORTI, aduerb. Virg. 4 Geo. Sunt quibus ad portus cecidit cuſtodia ſorti. Vbi Ser. Sorti: id eſt, ex ſorte, uel in ſortem. Nam aduerbium eſt, quod traxità militia.

SORY, σῶρυ, corpus metallicum, ſimillimum melanteriæ, niſi quod hæc denſior eſt & ſolidior, illud rarius & fiſtuloſius. Facultates habet eaſdem cum chalciti, & miſy, aſtrictoriam uidelicet & cauſticam: craſſioris tamen eſt eſſentiæ: unde & in metallis infimo loco naſcitur, ſub chalciti nimirum, quĕadmodū & chalcitis ſub miſy. Eſt autem Sory tantū foſſile, quod & temporis progreſſu, in chalcitin commutatur, quemadmodum chalcitis in miſy. Vulgus hodie, ut cetera fere omnia eius generis, Vitriolum appellat.

SOS, pro eos antiqui dicebant, teſte Feſto.

SOSANDRA, dræ, σωσάνδρα, inſula Cretæ adiacens, ita dicta, quòd incolas ſuos à ui Lyctiorum ſeruarit incolumes. Auctor Steph.

SOSIANVS, Apollinis cognomen, cuius Romæ erat ſtatua ex cedro, à Seleucia adue cta, teſte Pli. lib. 13. cap. 5.

SOSIAS, ſiue Soſia, σωσίας, Philoſophus quidem impius, qui ſublata penitus prouidentia, omnia temere ferri aſſerebat: quo in errore & Euhemerum, & Diagoram, & Hipponem, & ipſum etiam Epicurum, uerſatos accepimus. Eſt item hoc perſonæ protaticæ nomen in Terentiana Andria.

SOSIBIVS, σωσίβιος, Gramma. Lacedæmonius, cuius meminit Suidas. Fuit & alter Soſibius, homo aſtutus, qui falſo tutoris nomine aſſumpto Ptolemæi regnum inuaſit, & Lyſimacho Arſinoes filio machinatus eſt necem.

SOSIGENES, σωσιγένης, Aſtrologus inſignis fuit, cuius opera uſus eſt Cæſar, cum annum ad ſolis rationem redigeret. Auctor Plin. lib. 18. cap. 25.

SOSICLES, σωσικλῆς, patria Syracuſius, poeta Tragicus, circa nouiſſima Philippi Amynthæ filij tempora, unus ex ijs, quos à ſideris nomine, quod ſeptem numero eſſent, Pleiades appellarunt. Docuit fabulas 73. uictorias retulit ſeptem. De hoc Suidas.

SOSII, bibliopolæ erant celeberrimi, Horatii temporibus, quorum meminit lib. 1. Epiſt. librum ſuum alloquens: Scilicet ut proſtes Soſiorum pumice mundus.

SOSIPATER, σωσίπατρος, nobilis Grammatici nomen è Caryſto Eubœæ oppido: cuius meminit & Suidas.

Soſipatra, ſωσιπάτρα, mulier è Libya, Aedeſij ſophiſtæ uxor, quæ ob inſignem doctrinam, uaticinandiq; peritiam à numinibus quibuſdam educata credebatur. Auctor Eunapius.

Soſitheus, σωσίθεος, poeta Tragicus, patria Syracuſanus, ut alij, Athenienſis (quanquam non deſunt, qui ex Alexandria Troadis or tum malunt) unus ex iis, qui quòd ſeptem eſſent numero, Pleiades dicebantur, Homeri Tragici æmulus. Vide Suidam.

Soſipolis, σωσίπολις, Iouis cognomen Apud Magneſios, cuius meminit Strab. lib. 14. Soſipolis alius Apud Eleos colebatur, ita dictus, ꝙ ab Arcadum impetu ciuitatem ſeruaſſe crederetur. Ferũt enim Eleis aduerſus Arcades in prœlium exeuntibus apparuiſſe mulierem puerum in manibus geſtantem, cuius ſeſe & matrem eſſe dicebat, & in ſomnis monitam, ut illum Eleis ducem traderet. Quid multa? credita res. Acceptus à muliere puer, & in ipſa aciei fronte nudus hoſtibus obiectus: qui in ipſo ineundi prœlii momento in draconis ſpeciem ſeſe transformauit, tantumq; Arcadibus terroris incuſſit, ut ſe protinus in fugam conuerterent. Cuius beneficij memores Elei, eo in loco, quò draco ſe recipere uiſus erat, ſacrum extruxerunt, quod Soſipolidi Deo dedicauerunt.

Soſpes, tis, ge. com. [*Sano, & ſaluo*] σῶος, ſaluus incolumis. Liu. 5. ab Vrbe: Soſpiteſq; omnes Romam ad propinquos reſtituit. Virg. 11. Æne. At non Euandre pudendis Vulneribus pulſum aſpicies, nec ſoſpite dirum Optabis nato funus pater. Hor. 1. Car. Ode 36. Vix una ſoſpes nauis ab ignibus. Antiqui item Soſpitem accipiebant pro ſoſpitatore ſiue ſeruatore: Vnde Iouem ſoſpitem dixit Ennius, quem alii Iouem ſeruatorem appellant.

Soſpita, tæ, pen. cor. σώτειρα, id eſt ſeruatrix: quo cognomine Iuno colebatur apud Lanuinos. Cice. pro Muræ. Nolite a ſacris patriis Iunonis ſoſpitæ, cui omnes conſules facere neceſſe eſt, domeſticum, & ſuum conſulem potiſſimùm auellere.

Soſpitalis, & hoc Soſpitale, σωτήριος, ſalutifer, ſalutaris. Plaut. in Pſeud. Quis eſt qui moram occupato moleſtam obtulit? P. qui tibi ſoſpitalis fuit.

Soſpito, tas, pe. pro. [*Conſeruare ſano, & ſaluo*] σώζω, incolumen ſeruo. Liu. libro. 1. Pacem precibus expoſcunt, uti uolens propitius ſuam ſemper ſoſpitet progeniem.

Soſtratus, σώστρατος, inſignis architectus, qui in inſula Pharo, iuſſu Ptolemæi Philadelphi turrim extruxit, ad oſtentandos nocturnos ignes, nauigantiumq; curſus dirigendos, cum huiuſmodi inſcriptione. Soſtratus Gnidius, Dexiphanis filius, diis ſeruatoribus pro nauigantibus. Nam cum ora ex utraque parte importuoſa & humilis eſſet, & cautes & breuia haberet, ſignum aliquod neceſſarium fuit, altum & clarum, quò nauigantes ad portus ingreſſum dirigerentur. Hæc Strab. lib. 17. Soſtratus alius fuit, nobilis æneorum ſignorũ artifex, qui CXIIII. Olympiade floruit, ut refert Pli. lib. 34. ca. 8. Alius item pugil, patria Sicyonius, Acrocherſites cognominatus, ꝙ aduerſarium extremis manibus corriperet, nec ante dimitteret: quàm deficientem ſentiret. Auctor Pauſanias.

Sotades, σωτάδης, Maronites poeta fuit, turpiſſimi carminis auctor in quo oẽs neſandarum libidinum refert ſpecies. Hoc carminis genus, ſumpto nomine ex argumẽto, Cynedos inſcripſit. Suid.

Sotadeum carmen, σωτάδειον μέτρον, pedes habet ſeptem. Primus ſpondeus, ſecundus periambus, tertius ſpondeus, quartus periambus, quinctus & ſextus tribrachys, & ultimus ſpondeus. (Et quod magis mirum eſt) totus ſotadeus numerus è trochæis poteſt conſtare pedibus. Hæc Fortunatianus Atilius. Alii de hoc uocabulo ſic: Sotadeum carmen conſtat è quinque pedibus: primis duobus Ionicis à maiore, & tribus reliquis trochæis. Et quia Ionicus à maiore conſtat è duabus primis longis & reliquis duabus breuibus, primus pes interdum ſoluta prima Ionici in duas breues, fit meſomacros, conſtans è media longa & duabus utrinque breuibus. Soluta ſecunda, fit paropæon, conſtans è prima longa & quatuor breuibus.

Soter, eris, σωτήρ. Latine ſeruator. Cice. in Verr. Act. 4. Itaq; non ſolum patronum iſtius inſulæ, ſed etiam ſotera inſcriptum uidi Syracuſis. Hoc quantum eſt? Ita magnum. ut Latino uno uerbo exprimi non poſſit. Is eſt nimirum ſoter, qui ſalutem dedit.

Soteria, orum, σωτήρια, dicuntur munera, quæ pro conualeſcentia diis uouentur. Solent autem huiuſmodi munera ab amicis corrogari. Vnde non inuenuſte Martialis iocatur in Soſibianum, qui quoties uiſum eſſet, ſe ægrotum ſimulabat, ut munuſcula ab amicis prætextu Soteriorum extorqueret. Verba Martialis ſunt hæc: Ægrotas quoties, ſoteria poſcis amicos: Iam precor ægrota Soſibiane ſemel.

Soterichus, σωτήριχος, uerſificator fuit ex Aſſo Troadis, qui Diocletiani Encomium ſcripſit, & Dionyſiacorum libros duos, & alia nonnulla, quæ commemorantur à Suida.

Soteridas, dæ, σωτηρίδας, Epidauris Grammaticus, Pamphilæ doctiſſimæ mulieris pater: cuius meminit Suidas.

Sotira, ræ, σώτειρα, Vrbs Arienorum, ab Antiocho Seleuci filio condita. Stephanus.

Sozuſa, σώζουσα, trium oppidorum nomen, quorum unum in Phœnice collocatur a Stephano, ſecũdũ in Piſidia, tertium in Æthiopia.

S ANTE P

Spaco, σπακώ, uxor fuit Mithridatis, bubulci Aſtyagis, Medorum regis, & nutrix Cyri: quæ uox quoniam Medorum lingua canem ſignificat, factum eſt, ut Cyrus creditus ſit nutritus eſſe a cane. Auctor Herod. lib. 1.

Spadiceus, a, um, φοινικεος, idem quod puniceus ſiue badius, quod coloris genus in equis potiſſimum cõmendatur. Significatur autem hac uoce exuberantia quædam ruboris, ſplendoriſq;, qualis cernitur in termitibus palmarum, qui Spadices appellantur. Vide Thyleſium in libello de Coloribus.

Spadix, icis, pen. gen. pro. σπάδιξ, teſte Gel. lib. 2. Eſt auul ſus à palma termes cum fructu: qui quoniam puniceum refert colorem, hoc eſt, rubrum cum exuberantia quadam ſplendoris, factum eſt, ut ſpadicem pro puniceo colore accipiamus, qui potiſſimum in equis commendatur. Virg. 3. Ge. Luxuriatq; toris animoſum pectus: honeſti Spadices, glauciq;. Eſt etiam ſpadix, genus inſtrumenti muſici, cuius meminit Iul. Pollux lib. 4. & Cœlius libro. 9. cap. 4. Quinct. lib. 1. cap. 17. de Muſica: Pſalteria, & ſpadices etiam uirginibus probis recuſanda.

Spado, onis, [*Caſtrato, eunucho*] σπάδων, proprie is dicitur, cui aut teſtes euulſi ſunt, aut ipſi cremaſteres, hoc eſt, nerui, è quibus teſtes dependent. A uerbo Græco σπάω, quod eſt, euello. Eunuchus autem etiam natura quis eſſe poteſt, ut cum frigidior temperatura Veneris uſum cuiquam pernegat. Plin. lib. 11. cap. 37. Defluuium capillorum ſpadonibus non uiſum. Spadones item dicuntur ſurculi infrugiferi. Col lib. de Arbor. Eiuſmodi ſurculos, qui nihil afferunt, ſpadones appellant.

Spalathra, σπάλαθρα, Magneſiæ oppidum apud Pli. lib. 4. cap. 9.

Sparganion, σπαργάνιον, herba eſt folia habẽs ſimilia gladioli, ſed anguſtiora, magiſq; in terram procumbentia, circa ſummum autẽ caulem ſemen capitulis quibuſdam incluſum. Auctor Dioſc. lib. 4.

Spargapiſes, σπαργαπίσης, fuit filius Tomyridis, Maſſagetarum reginæ: qui captus à Cyro ſeipſum interfecit. Auctor Herod. lib. 1.

Spargo, gis, ſi, ſum, [*Spandere*] χεύω, σπείρω, huc illuc proiicio, diſſemino, late diffundo. Virg. 3. Eclog. Iam cornu petat, & pedibus qui ſpargat arenam. Spargere aquam, eſt aquã affundere. Pla. Truc. Sparſiſti aquam: iam rediit animus. Inſulæ ſparſæ per æquor id eſt, late diffuſæ. Virg. 3. Æne. Niueamq; Paron, ſparſaſq; per æquor Cycladas. Col. lib. 2. c. 16. Si tamen aliqua cauſſa tempeſtiuã ſtercorationem facere prohibuerit: ſecunda ratio eſt, ante quàm Sarrias more ſeminantis ex auiariis puluerem ſtercoris per ſegetem ſpargere. Spargere humum foliis: id eſt, ſternere uel operire. Virg. 5. Æn. Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras. Compoſita ſunt, Aſpergo, Conſpergo, Diſpergo, Inſpergo, & Reſpergo: quorum ſignificata explicantur ſuis locis. Spargere ſe in ariſtas uel brachia, dicitur herba, quando in ariſtas uel in brachia dilatatur. Pli. lib. 12. cap. 12. Cacumina in ariſtas ſe ſpargunt.

Sparſim, aduer. [*Sparſamente, qui & li*] σποράδην, multis, uariiſq; in locis, hic & illic. Gell. libro. 11. Præterea ex eodem libro Catonis hæc etiam ſparſim & interciſe commeminimus.

Sparſus, particip. [*Sparto*] ἐσπαρμένος, longe lateq; diffuſus. Cice. in Arat. Stellæ ſparſę fuſæq; uidentur. Os ſparſum. i. latum, & plus ſatis diffuſum. Ter. in Heau. Ruſam'ne illam uirginem, cæſiam ſparſo ore, adunco naſo. Aliquando idem quod Conſperſus. Ouid. 8. Meta. Raris iam ſparſus tempora canis. Corpus ſenatus ſparſum; id eſt, diſiectum. Luca. lib. 7. Calcatoſq; ſimul reges ſparſumq; ſenatus Corpus, & immenſa populos in cæde natantes.

Sparta, tæ, σπάρτη, Peloponneſi ciuitas nobiliſſima fuit, Lycurgi legibus optime olim inſtituta, ita dicta à Sparto Phoronei filio, aut (ut alii malunt) à Sparto Eurotæ filia: cum antea Lacedæmon diceretur. Virg. 3. Ge. Veloces Spartæ catulos, acremq; Moloſſum Paſce ſero pingui. Huius ciues dicuntur Spartiatæ, ſiue Spartani, σπαρτιάται, qui & Lacedæmonij.

Spartanus, a, um, σπαρτιατικός, idem quod Lacedæmonius. Virg. 1. Æne. Virginis os habitumq; gerens, & uirginis arma Spartanæ.

Sparta, lacus in Atropacia, in quo ſales naſcuntur & congelaſcunt.

Spartacus, σπάρτακος, famoſus gladiator fuit, ex Thracia oriundus, robore animi & corporis præſtãs, qui una cum Chyſo & Oenomao, effracto Lentuli ludo gladiatorio, cum ſeptuaginta gladiatoribus erupit Capua, manuq; ſeruorum congregata, quaſi iuſto exercitu comparato, Cerueſium montem in Campania occupauit, ubi cum à Clodio Glabro obſideretur. eius caſtra diripuit, & Cãpaniam populatus, raptis prætorum faſcibus appellatus eſt imperator Inde Lentuli exercitum in Apennino diſſipauit: apud Mutinam Caſſij caſtra deleuit. Tandem cum de urbe inuadenda deliberaret,

deliberaret, à M. Craſſo pulſus, fugatusq; cum Brutium angulum occupaſſet, nec in Siciliam præ nauium penuria traijcere potuiſſet, cum ſuis omnibus fortiſſime dimicans quaſi Imperator occiſus eſt. Lucan. lib. 2. Parthorum utinam poſt prœlia ſoſpes, Et Scythicis Craſſus uictor remeaſſet ab oris, Vt ſimili cauſſa caderes, qua Sparthacus hoſtis.

Spartopolios, σπαρτοπόλιος, perſona erat hiſtrionica in Tragœdia, à Sparti canitie dicta, uirili ſpecie, nigra & ſubpallida: quemadmodum contra Polia, πολιά, facie muliebri, denſo canoq; capillitio, ceteris omnibus muliebribus perſonis, ut ætate, ita & dignitate præſtans. Vide Iul. Pollucem Onomaſtici lib. 4. & Hermolaum in Plin. Eſt item Spartopolios, gemma quædam à colore dicta, quem Sparti modo habet incanum. Vide Pli. lib. 37. cap. 11.

Spartum, ſparti, ſiue Spartum, σπαρτίον Dioſc. lib. 4. i. quod noſtri Geniſtam appellant, fortaſſis, quia genu modo flexibilis ad nexus ſit: uel quia genibus medeatur dolentibus. Eſt & aliud Sparti genus quod in Hiſpania naſcitur: de quo Pli. lib. 19. Sparti quidé uſus multa poſt ſecula cœptus eſt: nec ante Pœnorum arma, quæ primũ Hiſpaniæ intulerunt. Herba & hæc ſponte naſcens, & quæ non queat ſeri, iuncusq; proprie aridi ſoli, uni terræ dato uitio: nanq; id malum telluris eſt, nec aliud ibi ſeri aut naſci poteſt. Idé li. 24. Geniſta quoq; uinculi uſum præſtat: flores apibus gratiſſimi. Dubito an hæc ſit, quàm Græci auctores Sparton appellauere, cum ex ea linea piſcatoria, apud eos facticari docuerim. Et nunquid hanc deſignauerit Homerus, cum dixit, Nauium ſparta diſſoluta. Nondum enim fuiſſe Africanum, uel Hiſpanum ſpartum in uſu, certum eſt: & cum ſutiles fierent naues, lino tamen non ſparto unquam ſutas. Semen eius, quod Græci eodem nomine appellant, in folliculis phaſeolorum modo naſcens, purgat hellebori uice, drachma & dimidia pota in aquæ mulſæ cyathis quatuor ieiunis.

Spartarium, rij. locus ſparto abundans. Plin. lib. 11. Falſo excipiunt ſpartum: quippe in Hiſpania multa in ſpartariis mella eam herbam ſapiunt.

Sparteus, a, um, adiectiuum, è ſparto compactum & compoſitum. Cato de re ruſt. cap. 3. Trochleas Græcanicas binas, quæ ſparteis funibus ducantur.

Sparus, ſeu Sparum, telum ruſticum, in modum pedis recuruum. Virg. lib. 5. Agreſtiſq; manus armat ſparus. Feſtus: Spara, minimi generis ſunt iacula, à ſpargendo dicta, quòd paſſim pugnãdo ſpargerentur. Lucil. Tum ſpara, tum murices, portantur tragula porrò. Eſt & Sparus, σπάρος, piſcis marini nomen circa uernum ęqui noctium parientis: ut tradit Pli. lib. 9. cap. 51.

Spasmus, mi, ſiue Spaſma, atis, σπασμὸς, σπάσμα, contractio neruorum, rigor, ſiue diſtentio, conuulſio. A uerbo Græco σπάω, quod eſt conuello. Pli. lib. 22. cap. 8. Item ex mulſa auxiliatur renibus, ſtranguriæ, opiſthotonicis, ſpaſmis, lumbis.

Spastici, σπαστικοὶ, dicuntur, quibus aliquid intus conuulſum eſt. Pl. lib. 21. cap. 19. Radicem decoctam bibere ſpaſticis, euerſis, conuulſis, ſuſpirioſis ſalutare.

Spatha, æ, [*Spada*] σπάθη, gladij genus, ἀπὸ τοῦ σπᾶν, hoc eſt, à ſcindendo, ſiue deuellendo: aut certe ἀπὸ τοῦ σπᾶν, quod inter cetera ſignificat ſtringere. Apuleius: Et militaris ſacraméti genium ob amiſſam ſpathã uerebatur. Vegetius gladios maiores Spathas uocari docet: minores uero Semiſpathas. Hæc etiam auctore Auguſt. dicitur Framea, & alio nomine Romphæa. Eſt item Spatha, rudicula, qua utimur in uerſandis rebus, quæ coquuntur. Col. lib. 12. cap. 12. Deinde permiſceto ſpatha lignea. Spatham præterea uocamus inſtrumentum illud culinarium, quo ſpumam detrahimus. In palmis item Spathæ dicuntur ramuli, ex quibus palmulæ dependent: à frondis, ut uidetur, figura nomen habentes, quæ ad gladioli folium ſatis accedit, licet duplex ſit, minor & tenuior. Plin. lib. 16. ca. 26. Palma ſola in ſpathis habet fructum, racemis propendentem.

Spathalion, [*Rama di palma*] σπαθάλιον, diminutiuum à Spatha, ſignificans ramulum palmæ cum dactylis inde pendentibus. Vnde apud Martial. lib. 13. Spathalion caryotarum numeratur inter munerum tenuiorum, quæ Calendis Ianu. ſolent miſſitari: Aurea (inquit) porrigitur Iani caryota Calendis: Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet. Eſt etiam ornamentum muliebre, inter delicias fœminarum annumeratum. A uerbo Græco, σπαθαλάω, q ſignificat, delicias ago, & laſciuio. Pli. lib. 3. cap. 15. Iuba tradit circa Troglodytarum inſulas fruticem in alto uocari Iſidos plocamon, corallio ſimilem, ſine folijs, præciſum mutato colore in nigrum dureſcere: cum cadat, frangi. Item alium, qui uocatur charitoblepharon, efficacem in amatoriis: ſpathalia eo facere, & monilia fœminas. Plaut. Men. Amabo Menæhme inaureis da mihi faciendas, pondo duum nummum ſpathalia, ut te libenter uideam, cum ad nos ueneris.

Spathe, es, σπάθη, inuolucrum eſt ſiue operimentum fructus palmarum adhuc florentium, quo in ſpiſſandis unguentis utuntur unguentarii: ut docet Dioſcor. libro. 1. cui ea in re optime conuenit cum Theophraſto, qui libro. 3. de Plantarum hiſtoria de palmis agens, in eo maſculam a fœmina differre ſcribit, quod maſcula prior florem ferat in ſpathe. Plin. lib. 23. cap. 6. Spathes ſiue elates nomine proprium quoddam palmæ genus uidetur intellexiſſe, quòd medicinæ conferret, germina, folia & corticem. Vide Marcellum in Dioſcoridem.

Spathula, læ, diminutiuum à Spathe, ſiue Spatha, quo Celſus lib. 8. cap. 15. Vſus eſt pro inſtrumento chirurgico, ad humeri luxati curationem accommodato. At (inquit) ſi uaſtius corpus, neruiue robuſtiores ſunt, neceſſaria eſt ſpathula lignea, & quæ craſſitudinem duorum digitorum habeat.

Spatior, aris, [*Andare à ſpaſſo, à ſolazzo*] περιπατέω, deambulo. Virg. lib. 1. Ge. Tum cornix plena pluuiam uocat improba uoce, & ſola in ſicca ſecum ſpatiatur arena. Ouid. 2. Meta. Nam cum per littora lentis Paſſibus, ut ſoleo, ſumma ſpatiarer arena. Fe. Spatiatorem pro erratore poſuit. Cato. Spatians, tis, Ouid. 14. Meta. Et ſpatiantia paſſim Brachia compeſcit. Spatiatus, ta, tum. Ouid. 3. Faſto. Flebat amans coniunx, ſpatiataq; littore curuo Edidit incultis talia uerba comis.

Spatiosus, a, um, [*Spatioſo, grande*] εὐρύχωρος, amplus, capax, uaſtus. Col. lib. 6. c. 2. Primum omnium ſpatioſum ſtabulum præparetur, ubi dormitor facile uerſari, & digredi ſine periculo poſſit. Interdum non loci, ſed temporis ſpatium importat. Oui. li. 1. Amor. Eleg. 8. Sed nunquam dederis ſpatioſum tempus in iram: Sæpe ſimultates ira morata facit. Hinc Spatioſe, aduerbium, εὐρέως, id eſt, late, diffuſe. Pli. li. 19. cap. 5. Quoniam ſpatioſe fruticat. Inde Spatioſius, & Spatioſiſſime. Pli. epiſ. 62. Bono ciui conuenientiſſimum credidi, eadem illa Spatioſius & uberius uolumine amplecti.

Spatium, ſpatij, [*Spatio, agio, tempo*] διάστασις, διάστημα, capedo, interuallum: & non ſolum de loco dicitur, ſed etiam de tempore. De loco. Cice. lib. 1. de Nat. Deo. Sidus ſpatijs immutabilibus ab ortu ad occaſum commeans. Virg. 3. Georg. Hic uel ad Elei metas, & maxima campi Sudabit ſpatia, & ſpumas aget ore cruentas. Ouid. 2. Metam. Tritumq; relinquunt. Quadriiuges ſpatium, nec, quo prius, ordine currunt. De tempore. Cic. pro Arch. Quoad longiſſime poteſt mea mens reſpicere ſpatium præteriti temporis. Aut ad Her. li. 2. Spatium ita conſideratur, ſatis'ne longum fuerit ad eam rem trãſigendam, ſcierit'ne, ſatis ad perficiendum ſpatij futurum. Spatium, pro menſura & temporibus pedum in carmine. Cice. in Orat. Trochæus qui in eodem ſpatio eſt, quo choreus. Spatium pro dilatione. Liu. lib. 8. Orabant ut rem in poſterum diem differret, & iræ ſuæ ſpatium, & conſilio tempus daretur. Budæus.

Specialis, & hoc le, [*Speciale, ſingolare, proprio*] εἰδικὸς, ἴδιος, ſignificat non tam particulare, quam proprium, & ueluti peculiare. In qua ſignificatione utitur hoc nomine Iulius Capitolinus, cum ait, Macrinorum familiam id ſpeciale ſemper habuiſſe, ut Alexandrum Magnum in auro & argento exculptum ſemper haberet.

Speciatim, [*Specialmente, ſingolarmente*] εἰδικῶς, aduerbium, ſignificans particulariter. Cic. poſt Reditum in Senatu: Multa de me C. Meſſinius & amicitiæ & Reipub. cauſſa dixit, legem ſpeciatim initio de ſalute mea promulgauit.

Specialiter, aduerbium, [*Specialmente*] εἰδικῶς, idem quod ſpeciatim. Col. li. 3. Atque de cura eligendi malleoli generatim præcipimus: nunc illud proprie ſpecialiter ut non ſolum ex feraciſsima uite, ſed etiam è uitis parte feraciſsima ſemina eligantur.

Species, ciei [*Specialtà, imagine*] ἰδέα, εἶδος, effigies, facies, uel imago. Cic. lib. 1. Offi. Quæ autem ſpecie quadam utilitatis, hãc Græci εἶδος uocant. Et in topicis: In diuiſione formarum, quas Græci εἴδη uocant, noſtri (ſi qui hæc forte tractant) Species appellant. Cæſ. Com. 4. Auxiliareſq;. quibus ad pugnam non multum Craſſus confidebat, lapidibus telisq; ſub miniſtrandis, & ad aggerem cæſpitibus comportandum, ſpeciem, atque oppugnationem pugnantium præberent. Id eſt, demonſtrationem, ſiue ſimulationem, prætextum, & quaſi uelamentũ, πρόσχημα. Cic. de Ami. Quæ eſt enim iſta ſecuritas? ſpecie quidem blanda, ſed re ipſa multis locis repudianda eſt. Quandoq; ſumitur ꝓ aſpectu, & re ipſa. Vir. 2. Æn. Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Chorœbus. Quandoque pro pulchritudine, ſeu deformitate: à ſpeciẽdo. Pla. in Bacch. Bellaa'n uidetur ſpecie mulier? Inde ſpecioſus pro pulchro & formoſo accipitur, de quo infra Species item (ut definitur à Dialecticis) eſt quæ dicitur de pluribus differentibus numero: ut, Homo eſt ſpecies, quoniam de Socrate & Platone, & alijs, non ſpecie, ſed numero differentibus prædicatur. Ob eam rationem ita appellata, quòd multorum collectio una quaſi uiſione comprehendatur. Genus autem eſt, quod prædicatur de pluribus differentibus ſpecie: ut Animal, quod de homine, equo, aſino, & huiuſmodi dicitur, quæ ſpecie differunt. Quandoque ſpecies in plurali numero ſu-

mitur pro aromatibus.Macrob.lib.ult.Saturnal.Species,& acres, & calidæ;ſuperficiem,cum apponuntur, exulcerant. Martial. Iureconſultus.Species pertinentes ad uectigal cinnamomum,piper lōgum,piper album. Sic dicitur Vicus ſpeciarius à ſpeciebus Arabicis,Peregrinisq́;.In ſpeciem,ſimulate.Liu.4.ab Vrbe: De Sempronio reo.Ægre Hortenſius pati,tentationem eam credere eſſe perſeuerantiæ ſuæ:nec precibus tribunorum, quæ in ſpeciem modo iactentur,ſe auxilio confidere reum.

SPECILLVM,li,[*Taſto*]μήλωτρις,inſtrumentum, quo utuntur chirurgi ad ſcrutationem uulnerum, & fiſtularum . Eſt autem diminutiuum à Specium,quo antiqui uſi ſunt in eadem ſignificatione.Cor. Celſ.lib.5.Ante omnia autem ſpecillum demitti in fiſtulam conuenit,ut quò tendat,& quàm alte perueniat,ſcire poſſimus . Hinc Auricularium ſpecillum dicitur , quod curandis auribus adhibetur.Eſt & Specillum,inſtrumentum quo oculos inungimus.Pli.li. 7.C. Iulius medicus dum inungit , ſpecillum per oculos trahens. Cel.lib.7.Specillo ſuper oculum inducatur. Varr.li.5.de Lin.Lat. Quo oculos inungimus,quibus ſpecimus , ſpecillum . Quidam etiam Specilla appellant uitreos illos orbiculos,quos ſenes , quò clarius cernant ,oculis admouent.

SPECIMEN,nis, pen.corr.[*Sperienza,taſto,pruoua*] ἐπίδειγμα,proprie in quauis merce dicitur exiguum quiddam quod à uenditore ſpectandum profertur , ut ex eo emptor rem totam æſtimet. Frequentiſſime tamen per tranſlationem accipitur pro quouis documento,experimento , ſiue exemplo, ex quo rei totius capimus coniecturam.Cice.in Tuſc.Quid illud?non dubitas quin ſpecimen naturæ capi deceat ex optima quaq; natura? Apul. in Flor. Sed Marſyas(quod ſtultitiæ maximum ſpecimen)non intelligens ſe deridiculo haberi, quædam deliramenta effutiuit . Dare ſpecimen ſui, eſt re aliqua inſigni declarare , quid de ſe ſit ſperandum. Cic.in Diuin.in Verr. Tu uero Cecilii quid potes ?quo tempore aut qua in re non modo ſpecimen ceteris aliquod dediſti,ſed tute tui periculum feciſti?Specimen innocentiæ, prudentiæ , uirtutis: id eſt, exemplar. Cice.3.de Nat.Deo.Cur temperantiæ,prudentiæq́; ſpecimen ante ſimulacrum Veſtæ pontifex maximus eſt Q. Scæuola trucidatus ?

SPECIO,cis,xi,ctum,σκοπῶ,apud antiquos in uſu fuit,pro uidere. Vnde augures Specere,hoc eſt, inſpicere aues dicebantur . Ennius apud Varr.Vos epulo poſtquam ſpexit . Hodie abiit in deſuetudinem: utimurq́; tantum eius compoſitis Aſpicio , Conſpicio, Circunſpicio , Deſpicio , Diſpicio , Inſpicio , Perſpicio , Proſpicio, Præſpicio, Reſpicio, Introſpicio, Suſpicio, & Tranſpicio: de quibus ſuis locis .

SPECIOSVS,a,um [*Viſtoſo,apparente,bello,ben formato*]εὐειδής,pulcher:Semper enim in bonum accipitur,quamuis Species medium uocabulum ſit.Vir.4. Æne. Neque enim ſpecie fama'ue mouetur. hoc eſt,nec præſenti deformitate,nec rumore mox futuro . Sic & formoſus,licet forma indifferenter ponatur,ſemper tamen in meliorem partem accipitur.Pli.lib.13.ca.4.Minus ſpecioſæ, ſed ſapore caryotarum ſorores. Celſ.li.2.ca.2.Si plenior aliquis,& ſpecioſior,& coloratior factus eſt,ſuſpecta habere bona ſua debet.Hor. de Arte:Interdum ſpecioſa iocis,morataq́; recte Fabula &c.Oui. 7.Met.Specioſaq́; nomina culpæ Imponis Medea tuæ: quin aſpice quantum Aggrediare nefas . Specioſe , ſpecioſius, ſpecioſiſſime, pulchre,ornate. Liu 4 Bel. Maced. Et cum tibi uiro liceat purpura in ueſte ſtragula uti, matremfamilias tuam purpureum amiculum habere nō ſines?& equus tuus ſpecioſius inſtratus erit , quàm uxor ueſtita?Specioſe ingredi:id eſt,cum ornatu.Col.lib.2.cap.1. Igitur in opere boues arcte iunctos habere conuenit, quo ſpecioſius ingrediantur ſublimes & elatis capitibus.

SPECITO,as,are,frequentatiuum antiquum à Specio . Plaut.in Ciſt. Per Dionyſia Mater pompam me ſpecitatum duxit.

SPECIVM,cij,[*Taſto,tenta*]μήλωτρις , inſtrumentum teres & paruū, quo medici ad tentandum uulnerum ac fiſtularum uiam & profunditatem utuntur.Pacuuius:Vt medici faciunt,qui prius ſpecio uulnus tentant.Fit autem à Specio.

SPECTABILIS,le,[*Spettabile*] θεατός.ἀξιοθέατος , ſpectatu dignus, clarus,illuſtris.Pli.lib.11.cap.14. Aliubi enim faui cera ſpectabiles gignuntur.Ouid.2. de Pont. Eleg.2. Ipſe ſuper currum placido ſpectabilis ore.Iuuen.Sat.8.Ipſi deinde Lares, ſi quod ſpectabile ſignum,&c.Tacitus in uita Agricolæ:Et extremo metu corpora defixere in his ueſtigiis, in quibus pulchram & ſpectabilem uictoriam ederetis.

SPECTACVLVM,li,[*Spettacolo*]θέα , θέαμα . dicitur,id quod ſpectandum exhibetur.Virg.in quodam Epig. Nocte pluit tota , redeunt ſpectacula mane. Liu.lib.1.Indici deinde finitimis ſpectaculum iubet. Aliquando dicitur ipſa ſpectatio, θέα,Cic.7.Verr. O ſpectaculum miſerum,atque acerbum ludibrio eſſe urbis gloriam?Aliquādo locus unde ſpectatur,θέατρον.Suet.De ſpectaculo excitatus deſcendit. Liu.Tum primum circo,qui maximus dicitur , deſignatus eſt locus,diuiſa loca Patribus , Equitibusq́; , ubi ſpectacula ſibi quiſque faceret,Fori appellati.

SPECTATOR,[*Spettatore*]θεατής,qui ad ludos ſpectandi cauſſa conuenit . Plaut.Amph.Nunc ſpectatores Iouis ſummi cauſſa clare plaudite . Spectatores rerum cœleſtium: id eſt, contemplatores. Cic.1.de Nat.Deo.Homo rerum ſuperarum,atque cœleſtium ſpectator.Spectator pugnæ,qui ſe pugnæ, non admiſcet , ſed ſecurus eius exitum expectat.Tractum à ludorū ſectatoribus, qui hiſtrionibus in ſcena fabulam agentibus,ocioſi interim deſident.Cice.2. Offi.Spectatoresq́; ſe ocioſos præbuerunt , Leuctricæ calamitatis.Spectator formarum,id eſt,iudex,æſtimator,probator, ἐξεταστής.Ter.in Eun.Cum me ipſum noris quam elegās formarum ſpectator ſiem.Vbi Donatus: Spectator elegans eſt , qui ſit cunctantis & faſtidioſi iudicij,cui non quiduis facile placet . Spectator, probator:ut ſpectatores pecuniæ dicuntur.

SPECTAMEN,inis,idem quod ſpecimen. Plaut.in Menæch.Spectamen bono ſeruo:id eſt,qui rem herilem procurat,uidet,collocat.

SPECTATE,aduerb.feliciter,egregie . Plin. lib.21.Flores uero odoresq; in diem gignit, magna (ut palam eſt) admonitione hominum,quæ ſpectatiſſime floreant,celerrime marceſcere.

SPECTATIO,onis,uerbale,θέα,ipſe ſpectandi actus. Cice.ad Atti. Eſt quiddā etiam animum leuari,tum ſpectatione, tum religione opinionis & famæ.Spectatio pro probatione pecuniæ . Cice. in Verr. act.4.Ex omni pecunia, quam aratoribus ſoluere debuiſti , certis nominibus deductione fieri ſolebant : primum pro ſpectatione & collybo:deinde pro neſcio quo Cerario.Budæus.

SPECTATIVVS,adiect.idē quod ſpeculatiuus ſiue contēplatiuus.θεωρητικός.Quinct.li.3.c.5.Vt illa ſit ſpectatiuæ partis,hæc actiuæ.

SPECTANDVS,adiect.θεατός; Pli.lib.10.cap.42. Nec uulgaris pſittaci forma,quamuis non ſpectanda.

SPECTATRIX,cis,θεάτρια,uerbale fœm.à ſpectando deductum. Plau. Merc.Diuum atque hominum quæ ſpectatrix, atque hera eadem es hominibus. Lucan.lib.3.Detege iam ferrum: neque enim tibi turba uerenda eſt Spectatrix ſcelerum,&c.

SPECTATVS,[*Lodato,approuato*]δοκιμασθείς, ꝓbatus,cognitus . cuius.ſ.perſpecta iam uirtus eſt. Vir.8.Æn.Sūt nobis fortia bello Pectora,ſunt animi,& rebus ſpectata iuuentus . Plaut. Perſa : Vitam equidem iam ſatis tibi ſpectatam eſſe cenſueram,Et meos mores. Spectatæ integritatis uir , Liu.6.Bell.Pun. Spectatiſſima fœmina. Ci.pro Sext.Roſc.Quaſi uero neſcias hunc,& ali,& ueſtiri à Cæcilia Balearici filia,Nepotis ſorore,ſpectatiſſima fœmina : quæ cū patrem clariſſimum,ampliſſimos patruos, ornatiſſimum fratrem haberet,tamen,&c.

SPECTIO,onis,αὐτοψία, uerbum eſt proprie ad Augurum diſciplinam pertinens,in qua officia ita diſtributa erant , ut qui ſpectionem habebant,nunciationem non haberent. Vide Varr.libro.5.de Ling.Lat.& Pompeium Feſtum lib.17.

SPECTO,as,[*Guardare,guardare ſpeſſo*] ἐποπτεύω,θεάομαι , frequentatiuū à ſpecio,antiquo uerbo, idem ualēs quod multum & fixe intueor. Cice. de Aruſp.reſp.Quod ni tu Megaleſia eo die ſpectare uoluiſſes,haud ſcio,&c.Terent.Eun.Here ne me ſpectes: me impulſore hæc non facit. Accipitur non raro pro iudicare,probare, ſiue æſtimare,ἐξετάζειν,τιμᾶν. Cice.pro Roſc.Com.Nemo enim illum ex trunco corporis ſpectabat,ſed ex artificio comico æſtimabat. Ci. lib.5.Tuſcul. Non igitur ex ſingulis uocibus philoſophi ſpectandi ſunt. Aurum ſpectatur in ignibus.Ouid.1.Triſtib. Eleg.4. Scilicet & fuluum ſpectatur in ignibus aurum : Id eſt, probatur . Vnde & Spectatores pecuniæ,dicuntur qui ualorem eius explorant . Huc etiam pertinet illud Virg.3.Eclog.Si ad uitulam ſpectes , nihil eſt quod pocula laudes.hoc eſt,ſi uitulæ precium tecum reputes: uel (ut Seru.interpretatur)ſi pocula cum uitula compares. Interdum Spectare,idem eſt quod attendere,cauere,diſpicere,& ut Cicero loquitur,etiam atque etiam uidere.Plaut.Spectandum,ne tibi anulum det,neque roget.Eleganter item accipitur Spectare pro eo quod eſt ad rem aliquam pertinere,tendere, ſeu referri , quod & Græci dicunt ἀποβλέπειν, ἀφήκειν,καὶ τείνειν πρός τι. Cic.3.de Finib.Hæc ſtudia ad imitandos ſummos uiros ſpectant . Spectatur, imperſonale.Pli.lib. 10. ca.70. Plauſu congregari feros ad cibum conſuetudine ſpectatur.Spectatu,ſupinum.Cic.2. Offi. Maximeq́; admirantur eum,qui pecunia non mouetur. quod in quo uiro perſpectum ſit,hunc dignum ſpectatu arbitrantur.

SPECTRVM,tri,φάσμα.εἴδωλον.ſimulacrum , ſeu imago oculis ſeſe offerens.Cic.lib.9.Epiſt. Qui putant διανοητικὰς φαντασίας ſpectris Catianis excitari.Et rurſus : His ſpectris etiamſi oculi feriri poſſint,animus qui poſſit non uideo.

SPECVLA,læ,[*Vedetta*]σκοπιά,περιωπή,locus editus,& eminens, unde aliquid eminus uideri & proſpici poteſt,ſiue ſit mons ,ſiue turris,ſiue lapis,ſiue arbor,ſiue quid aliud eminens. Valla in Raudenſem:

ſem:Specula locus, unde ſunt excubiæ, an hoſtes ueniant, tranſeant'ue, an maneant, quot ſint & quæ ſunt id genus. Virg.8.Ecl. Præceps aerij ſpecula de montis in altum Deferar. Ouid in epiſt. Leandri: In ſpeculis omnis Abydos erat. Liu.8.Bell.Pun. Ipſe in Ciſſeo (mons eſt in altitudinem ingentem cacuminis editi) ſpeculam poſuit, ut ignibus procul ſublatis: ſignum, ubi quid molirentur hoſtes, momento temporis acciperent. Virg.3. Æneid. Dat ſignum ſpecula Miſenus ab alta. Eſt & Specula, ἐλπίδιον, diminutiuum, à ſpes, ſicut à Res, Recula. Cic.Cœlio. Hac tamen oble&abar ſpecula. ſ. Tullia. Plaut.Perſ. Ecquid, quod mandaui tibi, eſt mihi in te ſpeculæ?

Specvlare, ris, [*Specchio*] ſiue Specular, aris, ſiue Specularium, rii, feneſtræ genus, admittendæ in ædificium lucis, & excludendę pluuiæ uentique gratia excogitatum: quod primum ex ſpeculari lapide fieri cepit, hodie magis ex uitreis orbibus uel teſſellis plumbo iunctis. Mart.lib.8. Hybernis obiecta notis ſpecularia puros Admittunt Soles, & ſine luce diem. Vlpia. Specularia & uela, quæ frigoris cauſſa, uel imbrium in domo ſunt, inſtrumento domus non contineri, Caſſius exiſtimauit. In hortis quoque ambulationes ſpecularibus claudi ſolere, docet Budæus: citans illud Iuue.Sat.4. Quæ uehitur clauſo latis ſpecularibus antro. Hinc Specularius, larii, ſpecularium artifex: qua uoce utitur Vlpian.l. Quæſitum. Di geſt.de Fund.inſtruct.

Specvlaris lapis, χιτός, lapidis pellucidi genus, in tenuiſſimas cruſtas ſectile, ex quo olim ſpecularia conficere ſolebãt, hoc eſt, feneſtras admittendæ luci, & excludendo uento, imbriq; idoneas: qđ genus hodie ex orbibus teſſellis'ue uitreis, magis cóficimus. Dictus Specularis, ſiue quod ſpecularia ex eo fierent, ſiue quod ſpeculi modo luceret. Pli.lib.21.cap.13. Multi aluearia ex ſpeculari lapide fecerunt, ut operantes intus ſpectarent. Vide plura de hoc lapide apud eundem Pli.lib.36.cap.22.

Specvlaris, & hoc lare, adiect. à Specula deductum: ut, Specularis ſignificatio, quæ fit, igne è ſpecula oſtenſo. Pli.lib.7.cap.56. Specularem ſignificationem Troiano bello Sinon inuenit.

Specvlor, laris, lari, [*Contemplare, riguardare*] κατασκοπέω, σκοπιάζομαι, exploro, contemplor, quaſi è ſpecula proſpecto. Plaut. Mil. Sed ſpeculabor, ne quis aut hinc ab læua, aut ab dextera Noſtro conſilio uenator adſit cum auritis plagis. Cæſ.8.Bel.Gal. Qui ſpeculandi gratia eſſent remiſſi. Vnde ſpeculatores κατάσκοποι. i. exploratores, qui è ſpecula aſpiciunt, uel in bello ante exercitum explorandi gratia mitti ſolent. Cæſ.2.Belli.Galli. Hac re Cæſar ſtatim per ſpeculatores cognita, inſidias ueritus. Per tranſlationem Speculari ponitur pro ſcrutari & exacte conſiderare, θεωρεῖν. Tacit.lib.18. Satis patuit ijs, qui principum offenſas acriter ſpeculantur. Cic.in Catil. Multi te etiam oculi & aures non ſentientem, ſicut adhuc fecerunt, ſpeculabuntur, atq; cuſtodient. A quo fit compoſitum Præſpeculor quod eſt ante ſpeculor, uel præmiſſis ſpeculatoribus exploro. Sueto. de Cæſ. Exercitum neque per inſidioſa itinera duxit unquam, niſi præſpeculatus locorum ſitus. Hinc Speculatus, huius ſpeculatus, κατασκοπή, ipſe ſpeculandi actus. Pli.lib. 10.cap.37. Feles quàm occulto ſpeculatu in muſculos exiliunt.

Specvlatrix, icis, [*Speculatrice*] uerbale. Cic.3.de Na.De. Furiæ deæ ſunt, ſpeculatrices, credo, & uindices, & facinorũ, & ſceleris.

Specvlatorivs, a, um, adiectiuum, κατασκοπικός, quod ſpeculationi eſt accommodatum, ut Speculatoria nauigia, quibus in mari ſpeculamur, quid fiat. Cæſ.4.Bell.Gall. Item ſpeculatoria nauigia militibus compleri iuſſit.

Specvlvm, li, [*Specchio.ſpera*] κάτοπτρον, inſtrumẽtum ex uitro, chalybe, ſtanno, argento'ue, intuentium imaginem repræſentãs: cuius inuentionem Æſculapio aſſignat Ci.2.de Nat. Deo. Ter.in Adel. Inſpicere tanquam in ſpeculum uitas hominum iubeo. Ouid.3.de Arte: quid quanque decebit, Eligat, & ſpeculum conſulat ipſa ſuũ. Cice.2.de Finib. Nec tamen argumentum hoc Epicurus à pueris petiuit, aut etiam à beſtiis, quæ putat eſſe ſpecula naturæ.

Specvs, cus, tam maſc. quàm fœm. gen. & ſpecus, oris, neut. ge. [*Spelonca, caverna*] σπήλαιον, ἄντρον, idem quod ſpelunca. Gel.lib.6. Sole medio & arido ac flagranti ſpecum quandam nactus remotam, latebroſam penetro. Horat.li.3. Car. Quæ nemora, aut quos agor in ſpecus. Ouid.3. Metamorph. Eſt ſpecus in medio ſiluis & uimine denſus. Virg.7.Æneid. Hic ſpecus horrendum, & ſæui miracula ditis monſtrantur.

Spelaevm, [*Spelonca*] σπήλαιον, nomen Græcum, quod à noſtris dicitur ſpelunca. Virg.10.Eclog. Certum eſt in ſiluis inter ſpelæa ferarum Malle pati.

Spelvnca, luncæ [*Spelonca*] σπήλαιον, antrum, ſpecus ſubterraneus, uel montis cauitas. Virg.6.Æne. Spelunca alta fuit, uaſtoq; immanis hiatu, Scrupea, tuta lacu nigro, nemorumq; tenebris. Cic.2.de Finib. At iam decimum annum in ſpelunca iacet.

Sperchivs, p.p. σπερχειός, fluuius Theſſaliæ, qui Pelio mõte effuſus uelociſſimo curſu defluit in ſinum Maliacum. Auctor Strab.lib.8 Lucan.lib 6. Ferit amne citato Maliacas Sperchios aquas, &c.

Spermologos, σπερμολόγος, auiculæ nomen apud Ariſtotelẽ, q̃ Frugilegam interpretatur Gaza, utroque nomine à ſemine legendo originem ſumente. Alioqui σπερμολόγον appellant Græci, quem nos Locutuleium dicimus. hoc eſt, hominem magnam uerborum uim inaniter profundentem.

Spermophagi, σπερμοφάγοι, Æthiopiæ populi, non procul à Meroe inſula, ita dicti, quod ſemine uictitent, quod Græci σπέρμα appellant. Auctor Strabo lib.16.

Sperno, nis, ſpreui, ſpretum [*Rifiutare*] ἐκφαυλίζω, ἐξουδενῶ, faſtidio deſpicio. Cic.de Senect. Tum quod ſpernerentur ab ijs, à quibus eſſent coli ſoliti. Ter.Eun. Ob hæc facta abs te ſpernor. Vir.3.Eclog. Quid prodeſt, quòd me ipſe animo non ſpernis Amynta? Cic. 2.de Nat.Deo. Veritas auſpiciorum ſpreta eſt, ſpecies tantum retenta. Catul.Epig.20. Hæc tu cõmoda tam beata Furi Noli ſpernere, nec putare parui. Horat.1. Epiſt.2. Sperne uoluptates, nocet empta dolore uoluptas. Ouid.8.Metam. Pater huius erat, qui numina diuum Sperneret, & nullos aris adoleret odores. Antiqui Spernere dicebant pro ſegregare: quod & Nonius annotauit, citans Ennium in Hectoris lytris: Ius atque æquum ſe à malis ſpernit procul. Spernax, cis: id eſt, contemptor. Silius lib. 8. Ductor Piſo uiros ſpernaces mortis agebat. Spretor, oris, eiuſdem ſignificationis. Ouid.8.Metam. Vtq; deorum Spretor erat, mentiſq; ferox Ixione natus.

Spero, as, [*Sperare, hauere ſperanza*] ἐλπίζω, fiduciã habeo aliquid ex uoto ſucceſſurum. Pli.lib.11. Speratur largior prouentus. Horat.1.Epiſt.4. Grata ſuperueniet, quæ non ſperabitur, hora. Cice. Atti.lib.1. A quo nihil ſperes boni reipub. quia, &c. Idem pro Deiot. Iubeo te ſperare, & bono animo eſſe. Aliquando Sperare eſt exiſtimare, ſeu confidere: & tam de præſenti, quàm de præterito dicitur. De præſenti. Quinct. Facilis (ut animaduertere uos ſpero) defenſionis meæ curſus eſt. De præterito, Idem: Et innocentiam quidem puellæ ſatis, ut ſpero, defendimus. Accipitur item Sperare pro timere. Virg.1.Æneid. Si genus humanum, & mortalia temnitis arma: At ſperate deos memores fandi, atque nefandi. Vbi Seruius: Sperate, abuſiue, timete: ut lib. 4. Hunc ſi ego potui tantum ſperare dolorem, Et perferre ſoror potero. Cum alioqui proprie ſperemus bona, timeamus aduerſa. Hæc Seruius. Accipitur & Sperare, pro gaudere. Terent.in Adelph. Sperabam iam deferuiſſe adoleſcentiam. Vbi Donatus: Recte Sperabã, pro Gaudebam. Sic enim dicimus cum erraſſe nos cernimus. Speratum teſte Nonio, ueteres dicebant, eum, qui uxorem petit: & Speratam uirginem, quæ petitur. Afranius: Curre, & nuncia uenire, & mecum ſperatam adducere, ut uideat puellam. Poſtquam uero ſponſio facta erat, non ſperata, ſed uel Dicta, uel Pacta, uel Sponſa uocabatur. Speratus, participium. Plau.in Merc. Spem ſperatam cum hanc obtuliſti mihi, grates ago. Sperabilis, & hoc le, quod ſperari poteſt. Plaut.in Capt. Hic ille dies eſt, cum nulla uitæ ſalus ſperabilis eſt mecum.

Spes, ei, [*Speranza*] ἐλπίς, eſt opinio futuri boni. Cice.4.Tuſc. Spes eſt expectatio boni. Cæſ.Bell.Ciui.lib.2. Plenus ſpei bonæ, atque animi, aduerſus eos proficiſcitur. Spes pro lætitia. Virg.1.Æne. Spem uultu ſimulat, premit altũ corde dolorem. Vbi Seru. Spem, lætitiam. Eſt & crebra apud Virg. figura, quæ fit, quoties ſignificatur ab eo quod præcedit, id quod ſequitur. Nam ſpem lætitia ſequitur: ſpes uero in uultu non uidetur, ſed lætitia. in numero plurali habet nominatiuum, accuſatiuum, & uocatiuum. Horat.1. epiſto.5. Quid non ebrietas deſignat? operta recludit. Spes iubet eſſe ratas: ad prœlia trudit inermem. Liuius 1. ab Vrb. Has ſpes, cogitationesq; ſecum portantes, urbem ingreſſi ſunt. Sperum autem nuſquam, quod ſciam reperitur: Spebus rariſsime.

Spem precio emere, prouerbialiter dicitur pro eo quod eſt certũ & præſens detrimentum facere ſpe incerti lucri. Terent.in Adel. Spem precio non emo. Antiqui auctore Feſto declinabant. Hæc Speres, huius ſperis. Varro. Quibus ſuam delectet ipſe amicam, & ſeſe ſperibus iactet ſuis. Hinc dictum putat Aſpere, quaſi ſine ſpere: & proſpere, quaſi pro ſpere.

Spevstici panes, σπευστικοί, dicti ſunt à feſtinatione. σπεύδω enim Græce ſignificat feſtino. Pli.lib.18.cap.11. Panis ipſius uaria genera proſequi ſuperuacuum uidetur: alias ab obſoniis appellati, ut Oſtrearij: alias à delicijs, ut Artolagani: alias à feſtinatione, ut Speuſtici.

Spevsippvs, σπεύσιππος, Philoſophus Athenienſis, Platonis ex ſorore nepos, qui octo annos Platonicæ ſcholæ præfuit. Ferunt hũc ſenio confectum, ſibi mortem cõſciuiſſe mœrore impulſum. Plut. uero ſcribit, illum pediculis efferueſcentibus interijſſe. Primus inuenit, quo pacto ex gracilioribus lignis fierent uaſa capacia. Compoſuit dialogos à Diogene commemoratos. Hũc Plato quaſi phi-

loſophiæ hæredem reliquit, ut ſcribit Cic.lib.1.Acad.quæſt.

Sphacelvs, pen.corr. σφάκελος, propriè oſſium eſt affectus, teſte Galeno, cum tota illorum ſubſtantia corrumpitur. Latini oſſium cariem appellant.

Sphacelismvs, σφακελισμός, morbi genus, ipſius etiam plantis cum animalibus commune: de quo abunde multa ſupra diximus in uocibus Aſtrobliſmus, & Sideratio.

Sphacteria, quæ & Sphagia, σφακτηρία, ἡ σφαγία, inſula eſt Meſſeniæ adiacens è regione Pyli, cuius meminit Strab.lib.8.

Sphaera, [*Sfera, balla, globo*] σφαῖρα, Græca uox eſt, idem ſignificãs quod Latinis Globus. Geometræ definiunt eſſe corpus ſolidum, unica ſuperficie contentum, in medio ſui punctum habens, à quo omnes lineæ ad ſuperficiem dictæ ſunt æquales. Cic.2.de Natu. Deo. Cumq́; duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic.n. ſphærã interpretari libet) ex planis autem circulus, aut orbis, qui κύκλος Græce dicitur: his duabus formis cõtingit ſolis, ut omnes earum partes ſint inter ſe ſimillimæ, à medioq́; tantum abſit extremum, quantum idem à ſummo: quo nihil fieri poteſt aptius.

Sphaerica, ricæ [*Fugazza, ſchiazzata*] placentæ genus, quod ex multis globulis in ſphæram, & rotundam formam coactis, ac deinde ſimul compactis fiebat. Cato cap.82 Sphæricam ſic facito, ita uti ſpiram, niſi ſic effingito, detractis caſeo, melle: ſphæras pugnum altas facito, eas in ſolo componito, denſas eodem modo componito, atque ſpiram, itemq́; coquito.

Sphaeristerivm, σφαιριστήριον, locus balnei, ſpecie rotunda, cum alijs pleriſque exercitationum generibus, tum pilæ ludo præcipue deſtinatus, quam Græci σφαῖραν uocant. Vnde σφαιρίζειν, pila ludo, & σφαιρισταὶ pilæ ſtudioſi. Plin.in epiſto. Apodyterio ſuppoſitum eſt ſphæriſterium, quod plura genera exercitationis, pluresq́; circulos capit. Lamprid.in Alexan. Poſt lectionem, operam palæſtræ, aut ſphæriſterio, aut curſui, aut luctaminibus mollioribus dabat.

Sphaeromachia, σφαιρομαχία, pilæ luſoriæ certamen, quæ à ſphærica, circulariq́; figura σφαῖρα dicta eſt.

Sphaervla, diminutiuum à Sphæra, σφαιρίδιον, id eſt, parua ſphæra, globulus.

Sphagitides, σφαγίτιδες, uenæ duæ inſignes, utrinque ad iugulum apparentes, omnes cum colli, tum capitis partes nutrientes. Latini iugulares uenas interpretantur: σφαγὴν enim illi iugulum appellant. Agit de his Gale.lib.6.de Vſu partium.

Sphenida (inquit Calepinus, Perottum ſecutus) pilæ genus, maius paganica, & tenuius quàm follis, ex panno fere conſtans, nonnunquam etiã ex pelle. Alio nomine dicitur Harpaſtum. Hæc illi, ſed non recte. Conſtat enim hoc pilæ genus Phennida, φεννίδα, non Sphennidam appellari. Vide Cæl.Rhodig.lib.20.cap.14.

Sphinx, gis, uel gos, σφίγξ, monſtrum apud Thebas, cuius caput & manus puellæ, corpus canis, alæ auis, uox hominis, ungues leonis, cauda draconis ſimilitudinem referebant. Dicta eſt autem Sphinx ἀπὸ τοῦ σφίγγειν, hoc eſt, à conſtringendo, uel uinciendo, quod prætereuntes ſuis quæſtionibus ita ſtringeret, ut ſe expedire nõ poſſent. Scribit Lactantius Papinianæ Thebaidos interpres, Sphingas monſtrum fuiſſe, alas & ungues habens in ſimilitudinem harpyiarum, quod inſidens ſcopulo uiæ imminenti, inſolubilia ænigmata tranſeuntibus proponebat: & quotquot diſſoluere non poterant, unguibus, & alis interficiebat. Ænigma autem erat eiuſinodi, Quodnam animal mane quadrupes, meridie bipes, ueſperi tripes eſſet. Cuius ænigmatis nodum Oedipus ita diſſoluit, ut hominem eſſe diceret, qui in infantia manibus & pedibus repẽs uerius, quàm incedens, quadrupes eſt, Factus uir, ut qui nullo alio, quàm pedum adminiculo nititur, bipes. Ingraueſcentibus autem annis, aſſumpto ſcipione tripes. Quam ſolutionem illa tam ægre tulit, ut ſe ſtatim de ſaxo præcipitarit. Hinc ſumpſit originem adagium In Terentiana Andria, Dauus ſum, non Oedipus. Sed hæc fabuloſa ſunt. Conſtat enim cum aliorum multorum, tum Alberti Magni teſtimonio, Sphingem animal eſſe ex genere ſimiarum inſigne duabus in maxilla maculis nigricantibus, cauda coloris ſubnigri oblõga. Solin. inter ſimias habentur & ſphinges uilloſe comis, mammis prominẽtibus, dociles ad feritatis obliuionem. De ſphingibus ſic Diod.Sicul lib.4. Sphinges, & apud Trogloditas, Æthiopesq́; naſcuntur, forma haud ei diſſimili, qua pinguntur, ſed paulo pinguiores. Naturam habent manſuetam, pluribus exercitiis, diſciplinisq́; aptam. De his & Pli.lib.8.cap.21.

Sphragis, σφραγὶς, ſpecies eſt optimæ rubricæ, teſte Pli.lib.36.c.6. Quæ in Lemno inſula effodiebatur: ita dicta quod ſignata uenderetur, σφραγίζειν enim Græci dicunt, apud nos ſignare. Quo autem in loco, quibusq́; cæremoniis hæc terra colligatur, docuimus ſupra ſtatim poſt dictionem Lemnos. Eſt item Sphragis, gemma uiridis, & non tranſlucens, ita dicta, quod optime ſignet: ut apud eundem Pli.lib.ult.cap.8.

Sphygmos, σφυγμὸς, eſt motus arteriæ, celerius tardiusue ſalientis, pro ratione dilatationis, & contractionis ipſius cordis. Dictus σφυγμὸς, ἀπὸ τοῦ σφύζειν, quod inter cetera ſignificat ſalire.

Sphyraena, σφύραινα, Græcis animal marinum, quod Latinis Sudis dicitur, ut ait Pli.lib.32.cap.11. Sunt præterea à nullo auctore nominati, Sudis Latine appellata, à Græcis Sphyræna, roſtro ſimilis nomine, magnitudine inter ampliſſimos, rarus, ſed tamen non degener: & pernæ concharum generis, circa Pontias inſulas frequẽtiſſimæ. Stant uelut ſuillo cruore longo in arena defixæ, hianteſq́; quà limpitudo eſt, pedali non minus ſpatio, cibum uenantur. Dentes in circuitu marginum habent pectinatim ſpiſſatos. Intus pro ſpondylo grandis eſt caro.

Spica, ſpicæ, στάχυς, in frumento dicitur totum illud, quo granũ continetur, cuius partes ſunt glumæ & ariſtæ. Cic.5.de Fin. Ne ſeges quidem igitur, ſpicis uberibus & crebris, ſi auenam uſpiam uideris. Dicta ſpica, quaſi ſpeca, à ſpe, ut inquit Varr.de re ruſt.li.1. Nã cum fruges in ſpicam exit, ſpem præbet hominibus. Seruius: Spicam dictam putat à figura ſpiculi, quam refert, ubi primum è folliculo erumpit. Tunc enim ſolum propriè ſpicam dici arbitratur. Sed hoc non eſſe uſquequaque uerum ſatis docet Varro libro 1. cap.48. Cum granum ſpicæ partem facit: quod certe de ſpica iam primum erumpente intelligi non poteſt, quæ cum nondum floruerit granum habere non poteſt. Verba Varronis ſunt hæc: Spica in hordeo & tritico tria habet continentia, granum, glumam, ariſtã, & etiam primitus, ſpica cum oritur, uaginam. Ouid.9. Metam. Inerant lunaria fronti Cornua, cum ſpicis nitido flauentibus auro. Cererem in ſpicis intercipere. Ouid.8. Metam. De Apro Calydonio: Is modo creſcentes ſegetes proculcat in herba: Nunc matura metit fleturi uota coloni, Et Cererẽ in ſpicis intercipit. Quid ſit Cererem in ſpicis intercipere, iam ipſe expoſuit, cum inquit, Matura uota coloni. Primo enim herbeſcit ſeges, unde illud eſt, Segetes proculcat in herba. & in Epiſtolis, Adhuc tua meſſis in herba eſt. Deinde uero, ubi maturuit, in ſpica eſſe dicitur. Spicæ allij. Ruel.li.1.c.2 Cohærẽtes bulbi, in quos allij caput extumuit, qui ſeorſim cõſiti nouam creant ſobolem, & Nuclei, & Spicæ Latinis auctoribus appellantur. Col.li.11.c.3. Habet.n. allium plures cohærentes ſpicas, exq́; cum ſint diuiſæ, liratim ſeri debent. Antiquis etiam in uſu erat Spicus maſc.gen. & Spicum neutro, quod & Nonius annotauit. De neutro genere exemplum eſt apud Ciceronem in Arato: Spicum illuſtre ferens inſigni corpore uirgo. Item apud Varr.de Lege Mœnia: Neque in bona ſegete nullum eſt ſpicum nequam, Neque in mala non aliquod bonum. De maſculino genere citatur uerſus uetuſtus à Feſto, ſed ſine auctoris nomine: Quaſi meſſor permeſſum unumquemque ſpicum collegit. Eſt & Spica ſignum cœleſte, oriens in Virginis parte decima. Iul.Firmicus: Quicunque in ortu ſpicæ natus fuerit, erit ruralibus officiis ſemper applicatus, & multas fruges horreis condet.

Spica mvtica, [*Spica con le reſte*] quæ non habet ariſtam, quaſi mutila. Ariſtæ enim quaſi cornua ſunt ſpicarum. Varro de re ruſt. lib.1.cap.48.

Spicevs, a, um, [*Di ſpica*] σταχύϊνος, quod ex ſpicis eſt. Tibul. Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corona Spicea. Meſſis ſpicea. Virg.1. Ge. Spicea iam campis cum meſſis inhorruit, & cum Frumenta in uiridi ſtipula lactentia turgent. Ouid.2. Meta. Stabat nuda æſtas, & ſpicea ſerta gerebat.

Spicifera, a, um, pen.cor. σταχυοφόρος, quod fert ſpicas: ut, Ceres ſpicifera à poetis dicitur. Seneca Hercul.Oetæo: Et ſpiciferæ conceſſa deæ Attica Myſtas claudit Eleuſis. Mart.lib.10. Non Hybla, non me ſpecifer capit Nilus.

Spicilegivm, [*Spigolo*] σταχυολογία, collectio ſpicarum, uel ſpicæ ipſæ in agro à meſſoribus præteritæ. Varr.1. de re ruſt. cap.53. Meſſe facta ſpicilegium uenire oportet, aut domi legere ſtipulã. Hinc Spicilegium facere, σταχυολογεῖν, dicuntur, qui meſſorum terga inſequentes, ſpicas ab iis præteritas colligunt.

Spico, cas, [*Spicare, mandar fuori le ſpiche*] σταχυοφορέω, ſpicas emitto Plin.lib. 18. cap. 7. Grana in ſtipula crinito textu ſpicantur. Hinc Spicatus, ta, tum, nomen adiectiuum quod habet ſpicas. Et lib.24.ca.15. Chamæciſſos ſpicata eſt tritici modo, ramis quinis fere folioſa.

Spicatvm, nobile unguentum Romæ dici ſolitum Galenus prodidit, & fœminis, præſertim diuitibus, familiare. Idem & Nardinum dictum, ut refert Hermolaus in Corolla. Dictum ſpicatum, quod ex ſpica nardi conficiatur, ut docet Marcellus interpres Dioſc.

Spicio, is, ſpicere, ὁρᾶν, θεάομαι, uerbum eſt obſoletum, quo antiqui utebantur pro aſpicere, ſeu intueri: quod & Feſtus annotauit, citans locum Plaut. in Mil. Flagitium eſt ſi nil mittetur, quo ſupercilio ſpicit.

Spicvlatores, [*Sbirri, zaffi ſatelli*] δορυφόροι. dicti ſunt ſatellites principum, à ſpiculis, quæ geſtant. Cornel.Tacit. Dilapſis ſpiculatoribus,

latoribus, cetera cohors non aſpernata concionantem.

Spiculo, as, [*Aguzzare la ponta*] ἀκονάω, cuſpidem acuo. Pli. lib. 11. Telum uero per quod, nisi tergori quo ſpiculauit ingenio?

Spiculum, li, [*Dardo punta*] λόγχη, ἀκίς, lancea breuis, ſeu (ut Vegetius ait) telum militare, cuius ferrum eſt triangulum, unciarum nouem, haſtile pedum quinq; & ſemiſſis. Antiqui pilū neutro genere uocauerunt. Ad huius iactum exercebantur milites, ita ut arte & uirtute directi, ſcutatos pedites, & loricatos equites ſæpe tranſuerberarent. Plaut. in Caſ. Si non impetrauit, ſpicula etiam inſorticata ſunt mihi. Cice. in Piſon. L. Craſſus homo ſapientiſſimus noſtræ ciuitatis, ſpiculis propè ſcrutatus eſt alpes, ut ubi hoſtis non erat, ibi triumphi cauſam aliquam quæreret. Vir. 5. Æn. Gnoſſia bina dabo læuato lucida ferro Spicula, cælatamq; argento ferre bipennem. Accipitur & pro Sagitta. Virg. 11. Æneid. Spicula conuerſo fugientia dirigit arcu. Aliquando Sagittæ ferrum, ſeu cuſpis ipſa, & aculeus, ut ſunt ſpicula ſagittarum, & aculei apum. Curt. Alexander ſagitta ictus eſt, quæ in medio crure reliquerat ſpiculum. Vir. 4. Ge. de apibus. Et ſpiculá cæca relinquunt Affixæ uenis. Dictum Spiculum, á ſpicarum ſpecie.

Spina, æ, [*Spino*] ἄκανθα, propriè eſt aculeus ſenti, uel rubi, quo pungimur. Virgil. 5. Eclog. Carduus & ſpinis ſurgit paliurus acutis. Col. lib. 11. cap. 3. Ex ſint uaſtiſſimarum ſpina ſpinarum, maximeq; rubi, & paliuri, & eius, quá Græci uocant κυνόσβατον, nos ſentem canis appellamus. Spinam facere dicitur aſparagus, cum percreuit, & ſpinoſus fit. Col. lib. 11. cap. 3. Deinde cum ſpinam fecerit collectis ſeminibus ipſis, ſcorpiones, ita uti ſunt, in ſuo loco pertrendi ſunt. Spina etiam dicitur, uertebrarum in quocunque animali contextus inter ſe, (quam & Græci ἄκανθαν nominant) qui eſt à collo, ad extremum uſque os, quod ſacrum dicitur, ſic autem appellata eſt, quod ipſæ uertebræ in ſuo contextu proceſſus utrinque oſtendant ſpinis haud abſimiles. Pli. lib. 11. cap. 37 Spina lumbis oſſea, ſed tereti ſtructura, per media foramina a cerebro medulla deſcendente. Eandem eſſe ei naturam, quam cerebro colligunt: quoniam prætenui eius membrana modo inciſa ſtatim expiretur. Spina etiam pro aculeo, qualis ſerpentibus & hyſtricibus, & pleriſque piſcibus ineſt. Plin. lib. 8. cap. 35. Hyſtrices generat & Africa ſpina contectas. Spinæ per tranſlationem pro difficultatibus. Cic. 4. Tuſc. Peripatetici autem ad placandos animos multa afferunt, ſpina partiendi, & definiendi prætermittunt. Spineus, ſpinea, ſpineum, ἀκάνθινος, quod ex ſpinis factum eſt: ut, Corona ſpinea. Vincula ſpinea. Ouid. 2. Meta. Baculumq; capit quem ſpinea tortum Vincula cingebant. Spinoſus, noſa, noſum, ſpinis abundans, ἀκανθώδης. Var. 2. de re ruſt. cap. 3. Quod uſu ſæpe uenit his, quæ inter ſe cornibus pugna, atq; in ſpinoſis locis paſcuntur. Spinoſa oratio, per tranſlationem, pro dura aſpera. Cic. 1. de Orat. Sed hæc erat ſpinoſa quædam, & exilis oratio, longeq; à noſtris ſenſibus abhorrebat.

Spinaticum, unum eſt ex Padi oſtiis: quo Claudius Cæſar è Britānia triumphans, prægrandi illa domo uerius, quàm naui intrauit Adriam, à Spina urbe nomen habens, quam conditam uolunt à Diomede. Vide Plin. lib. 3. cap. 16.

Spinetum, ti, pen. pro. [*Luogo piantato de ſpini*] ἀκανθών, locus ſpinis abundans: Pli. li. 10. ca. 74. Aſinus ſpinetis ſe ſcabendi cauſſa atterens, nidos ægithi diſſipat. Virg 2. Eclog. Nunc uirides etiam occultant ſpineta lacertos.

Spintharus, σπίνθαρος, nobilis architectus Corinthius, qui Delphicum templum ædificauit. Auctor Pauſanias.

Spinter, βραχιονιστήρ, armillæ genus erat, teſte Feſto, quo mulieres utebantur in ſummo brachio ſiniſtro. Plaut. Menæch. Iubeas ſpinter nouum reconcinnarier.

Spintrias, dicti ſunt repertores monſtroſæ libidinis, nouiq; concubitus. Suet. in Tiber. cap. 43. Monſtroſiq; concubitus repertores, quos ſpintrias appellabat.

Spinturnix, cis, πυραλίς, inauſpicata auis, quæ & incendiaria dicitur. Pli. lib. 10. cap. 13. Inauſpicata eſt & incendiaria auis, propter quam ſæpenumero luſtratam urbem in Annalibus inuenimus, L. Craſſo, & C. Mario cos. quo anno & bubone uiſo luſtrata eſt. Quæ ſit auis ea, nec reperitur, nec traditur. Quidam ita interpretantur, Incendiariam eſſe quæcunq; apparuerit carbonem ferens ex aris & altaribus. Alii Spinturnicem eam uocant.

Spinus [*Prugnolo. ſuſino ſaluatico*] agreſtium prunorum arbor, quòd ſpinis referta ſit. Virg 2. Georg. Eduramq; pyrum, & ſpinos iam pruna ferentes.

Spio, σπειώ, nympha marina, Nerei & Doridis filia, ſic appellata à ſpeluncis maris in quibus nymphæ habitare dicuntur, σπέος, enim ſpelunca eſt. Virg. 4. Æneidos: Niſeeq; Spioq; Thaliaq; Cymodoceq; &c.

Spionia uitis, Rauennati agro peculiaris, æſtum, imbres, & nebulas facile ferens, quæ & ſpinea quibuſdam dicitur. Col. lib. 3. cap. 2. At ſpionia dapſilis muſto, & amplitudine magis uuarum, quàm numero fertilis. Vide Pli. lib. 14. cap. 2.

Spionicus, ca, cum, adiectiuum: ut, Spionicus guſtus, id eſt, guſtus uuæ ſpioniæ. Col. lib. 3. cap. 21. Iam & illud magnæ dotis eſt, poſſe guſtū cuiuſq; generis non mixtum, ſed uere merum cōdere, ac ſeparatim reponere, ſiue eſt ille bituricus, ſeu baſilicus, ſeu ſpionicus.

Spirabilis, le, ἀναπνευστός, uitale, quo ſpiramus. Virg. 2. Æn. Per ſidera teſtor, Per ſuperos, atque hoc cæli ſpirabile lumen. Spirabilis animus. Cic. 2. de Nat. Deo. Quin & humorem, & calorem, qui eſt fuſus in corpore, & terrenam ipſam uiſcerū ſoliditatem, animum denique ipſum ſpirabilem, ſi quis quærat unde habemus: apparet, quòd aliud a terra ſumpſimus, aliud ab humore, aliud ab igne aliud ab aere eo, quem ſpiritum dicimus.

Spiraculum, li, [*Spiracolo*] ἀναπνευστήριον, odor, aer'ue per quod expiratur, aut exhalat. Virg. 7. Æn. Hic ſpecus horrendum, & ſæui ſpiracula Ditis Monſtrantur. i. aditus, ait Seruius. Plin. li. 2. cap. 93. Vt in Sinueſſano agro & Puteolano ſunt, quæ ſpiracula uocant, mortiferum ſpiritum exhalantes.

Spiræ, arum, σπεῖραι, ſunt reuolutiones, ſiue circuli, qui in ſe ipſos non recurrunt: unde in matronarum ornamentis Spiræ dicuntur, ut eſt uidere apud Plin. lib. 9. cap. 35. Vbi meminit Lolliæ Paulinæ Caii principis matronæ. In ſerpentibus quoque Spiræ dicuntur, cum in orbem contracti quoſdam quaſi circulos imitantur. Virg. lib. 2. Geo. Nec rapit immenſos orbes per humum, neq; tanto Squammeus in ſpiram tractu ſe colligit anguis. Et lib. 2. Æn. Spiriſq; ligāt ingētibus, & iam bis medium amplexi. Funes item nautici in orbem conuoluti, propriè Spiræ dicuntur. Item Spira dicitur funiculus, qui a paleo ad fauces extenditur, & ſub mento alligatur. Iuuen. Sat. 8. De faucibus aurea cum ſe Porrigat, & longo iactetur ſpira galero. Baſis item columnæ, unius tori aut duorum, Spira dicitur. Pli. lib. 36. cap. 23. In Epheſiæ Dianæ æde primum columnis ſpiræ ſubditæ, & capitella addita. Item Spira genus operis piſtorii, ut ait Feſtus. Cato: Spiram ſic facito: Quantum uoles pro ratione, ita uti placenta ſit, eadem omnia facito, &c. Ennius etiam ſpiram, hominum multitudinem uocauit Feſt.

Spiramen, inis, φυσητήρ, per quod exit ſpiritus: ut, Naris ſpiramina. Lucan. li. 2. Hic aures, alius ſpiramina naris aduncæ. Stat. 2. Theb. Reficit foramina Foſſi Ignis.

Spiramentum, ti, [*Spiramento*] φυσητήριον, eſt per quod exit ſpiritus. Virg. lib. 4. Geo. Nequicquam in tectis certatim tenuia cera Spiramenta linunt. Spiramentum, potus. Plin. lib. 32. cap. 6. Spiramentum cauernæ. Iuſtinus: Vbi acrior per ſpiramenta cauernarum uentus incubuit. Virg. 1. Georg. Seu plures calor ille uias, & cæca relaxat Spiramenta.

Spirarchus, σπείραρχος, quaſi primipilaris, aut cohortis præfectus. Nam σπεῖρα inter cetera cohortem ſignificat.

Spirillum, antiqui dicebant barbam capræ. Feſtus ex ſententia Opilii Aurelii.

Spiritualis, & hoc le, [*Spirituale*] πνευματικός, & per ſyncopā Spiritalis, & ſpiritale, quod halitum emittit. Vnde Spiritales auras dicimus. i. uitales: & Spiritalem fiſtulam pro aſpera arteria.

Spiritus [*Spirito, anima, fiato, uento*] πνοή, πνεῦμα. halitus: idem enim ſunt Spiritus, Halitus, & anima. Cic. 2. de Nat. Deo. Tribus rebus animantium uita tenetur, cibo, potione, ſpiritu. Idem de Senect. Quorum uſque ad extremum ſpiritum prouecta eſt prudentia. Auferre ſpiritum ſine ſenſu doloris. Cic. in Verr. Accipitur aliquando Spiritus pro uento. Virg. 12. Æn. Ac uelut Edoni Boreæ cum ſpiritus alto Inſonat Ægæo. Nonnunquam etiam pro animi elatione. Cice. pro Silla: Res enim geſtæ, credo meæ, me nimis extulerunt, ac mihi neſcio quos ſpiritus attulerunt. Cæſ. lib. 3. Bel. Ciu. His rebus tantum fiduciæ ac ſpiritus Pompeianis acceſſit, ut non de ratione belli cogitarent, ſed uiciſſe iam ſibi uiderentur.

Spiro, ras, [*Spirare, mandar fuor, mandare ſuil fiato eſſalare*] πνέω, ſpiritum duco, animam emitto & attraho. Plin. Hæc duo genera fiſtulis ſpirant, quæ ad pulmonem pertinent. Idem lib. 9. cap. 7. Spirant autem confeſſione omnium & pauciſſima alia in mari. Spirare, flare: ut, Valentius ſpirat Eurus, id eſt flat. Ouid. 11. Met. Cum mare ſub noctem tumidis albeſcere cœpit fluctibus, & præceps ſpirare ualentius Eurus, &c. Clemētius ſpirant Auſtri. Stat. 2. Sil. Aliquando Spirare, eſt odorem aliquem emittere, ſiue exhalare. & ſic conſtruitur cum accuſatiuo. Virg. 1. Æn. Ambroſiæq; comæ diuinum à uertice odorem ſpirauere. Exta ſpirantia, hoc eſt palpitantia. Virg. 4. Æn. Spirantia conſulit exta. Spirantia ſigna, hoc eſt, tam artificioſe facta, ut uiuere, atque adeo ſpirare uideantur. Virg. 3. Geo. Stabunt & Parii lapides ſpirantia ſigna. Huius uerbi compoſita ſunt, Aſpiro, Conſpiro, Expiro, Inſpiro, Interſpiro, Proſpiro, Reſpiro. & Suſpiro.

Spiſſamenta, [*Speſſezza*] uocantur, quæ à Græcis πύκνωματα dicū

tur, quæ in unguentorum confectionibus, & oliuarum, aliorumq́; id genus fructuum conditurís extrema adduntur, ne fluitet, quod conditum fuerit. Colum.lib.12. cap.46. De conditura mulæ: Poſt hæc in umbra triduo ſiccentur, & ita in fideliam picatam recondantur adiecto paſſo, uel defruto, quod ſupernatet: ſpiſſamentoq́; cunilæ impoſito, contectum uas pelliculetur.

Spiſſe, aduerbium, πυκνῶς, πυκνῶς, denſe, ſiue ad multam ſpiſſitudinem. Plin.lib.36.cap.25. Dein ſpiſſe calcatis carbonibus inducitur, ſabulo, calce ac fauilla mixtis. Cice de Clar. Orat. Quandiu in eorum enumeratione uerſamur, cum tamen ſpiſſe atque uix, ut dudum ad Demoſthenem & Hyperidem, ſic nunc ad Antonium Craſſumq́; peruenimus.

Spiſſesco, iſeſcis, ſcere, [*Inſpeſsirſi*] πυκνοῦσθαι, πήγνυσθαι, ſpiſſum fieri. Celſus libro 5. de Curat. aduerſus ictum aſpidis: Eadem ergo ui uerisimile eſt ſpiſſeſcentem quoque intus humorum homi nis ab eo diſcuti, & ſic dari ſanitatem. Lucre.lib.6. Fecit ut ante ca uam docui ſpiſſeſcere nubem.

Spiſſitas, atis, [*Speſſezza*] πυκνότης, idem quod Spisſitudo. Pli.lib. 28.ca.30. Quoniam ſpiſſitate ſua concaleſcit.

Spiſſigradus, βραδύπους, qui tardo paſſuum motu in ambulando utitur. Antiqui enim Spiſſum dicebant pro tardo, ut paulo poſt latius docebimus ſuo loco. Hinc Spisſigradior, & Spisſigradiſſimus. Plaut. in Pœn. Homines ſpisſigradisſimos Tardiores multo quam corbitæ ſunt in tranquillo mari.

Spiſſo, as, [*Inſpeſſare*] πυκνόω, πήγνυμι, ſpiſſum facio. Plin. lib. 11. ca. 41. Omne lac igne ſpiſſatur. Spiſſari in panem farinæ modo, Plin. lib.13. cap 4. Dentes pectinatim ſpiſſati. Idem lib.31. cap.11. Dentes in circuitu marginũ habent, pectinatim ſpiſſatos. Oui.15. Metamorph. Ignis enim denſum ſpiſſatus in aera tranſit. Nubes ſpiſſatæ. Lucan.lib.4. Spiſſatæq́; fluunt, nec ſeruant fulmina flammas. Huius compoſita ſunt, inſpiſſo, & Conſpiſſo, quorum ſignificata uide ſuis locis.

Spiſſus, a, um, [*Speſſo*] πυκνός, idem quod denſus: cui opponitur Rarus. Virg. 2. Geo. Scrobibus ſuperabit terra repletis Spiſſus ager. Ouid. 1. Metamorph. Et liquidum ſpiſſo ſecreuit ab aere cælum. Plin. li.12. ca.24. Aſpalati probatio eſt in colore rufo, uel igneo, tactuq́; ſpiſſo. Corona ſpiſſa uiris. Virg. 9. Æneid. Qua rara eſt acies, interluceťq; corona. Non tam ſpiſſa uiris. Quandoque ſignificat tardum. Plaut. in Ciſtel. Spiſſum hoc eſt, amanti dicere, ueniet. Cic. ad Attic. lib.10. Sed hoc quoque timide ſcribo, ita omnia adhuc tarda & ſpiſſa. Cæcil. Dardano: Nihil ego ſpei credo: omnes res ſpiſſas facit. Hinc etiam Spiſſius legimus pro tardius. Varro Myſteriis, ut citat Nonius, Naſcimur enim ſpisſius, quàm emorimur. Vix duo homines decem menſibus edolatum unum reddunt puerum: contrà una peſtilentia totas acies puncto temporis immanes aceruos facit. A Spiſſus fiunt Spiſſior & Spiſſiſſimus. hoc eſt, denſior, & denſiſſimus. Pli.li.12.cap.21. Ediuerſo Arabica glans uiridis ac tenuior, & quoniam montoſa ſit, ſpiſſior.

Spithama, σπιθαμή, maior, conſtans ex duodecim digitis, quem Latini Dodrantem appellant. Pli.li.7.ca.2. Supra hos extrema in parte montium ſpithamæi Pygmæi narrantur, ternas ſpithamas longitudine, hoc eſt, ternos dodrantes non excedentes.

Splen, huius ſplenis, maſculi.gene. [*Milza*] σπλήν, uiſcus eſt in ſiniſtra animalis parte ſitum, ſuccos craſſos & melancholicos in hepate genitos ad ſe attrahẽs, quorum parte ſubtilisſima cum ſe aluerit, quod ſupereſt, proprio quodam meatu ad uentriculum remittit. Latini Lienem appellant. Celſ.lib.4. Splen in ſiniſtra parte eſt inteſtino innexus, natura mollis & rarus, longitudinis & craſsitudinis modicæ. Pli.li.8.ca.23. Sanguis in corde, & circa oculos tantum: uiſcera ſine ſplene. Perſ.Satyr.1. Quid faciam? ſed ſum petulanti ſplene cachinno.

Splendeo, es, ui, [*Riſplendere, rilucere*] λάμπω, luceo. Mart.li. 4. Et acies multo ſplendeat alba pilo. Virg.7.Æn. Splendet tremulo ſub lumine pontus. Cic. pro Sext. Quid denique uirtus ualeret, quæ in tempeſtate ſæua quieta eſt, & lucet in tenebris, & pulſa loco manet tamen, atque hæret in patria, ſplendetq́; per ſe ſemper, neque alienis unquam ſordibus obſoleſcit. Hor.1. Car. Ode 14. Vrit me Glyceræ nitor Splendentis Pario marmore purius.

Splendeſco, ſcis, λαμπρύνομαι, ſplendidus fio, nitorem acquiro. Apul. Cum iam Aurora ſplendeſceret. Martial.li.8. Defluit, & lento ſplendeſcat turbida limo Amphora, centeno Conſule facta minor. Cice. in Paradox. Nihil tam horridum, tam incultum, quod non ſplendeſcat oratione, & tanquam excolatur. Virgil.1.Georg. Depreſſo incipiat iam tum mihi taurus aratro Ingemere, & ſulco tritus ſplendeſcere uomer.

Splendide, aduerbium, λαμπρῶς, laute, magnifice. Cic.3. Tuſcula. Et acta ætas, honeſte ac ſplendide, tantum affert conſolationem, ut eos, qui ita uixerunt, aut non tangat ægritudo, aut perleuiter tangat animi dolor.

Splendidus, dida, didum, [*Splendido, riſplendente*] λαμπρός, clarus, lucidus, nitidus. Cic. in Parad. Reuiuiſcat M. Curius, aut eorum aliquis, quorum in uilla, ac domo, nihil ſplendidum, nihil ornatum fuit, præter ipſos. Virg.1.Æneid. At domus interior regali ſplendida luxu. Hora.li.3. Carm. Ode 13. O fons Blanduſiæ ſplendidior uitro Dulci digne mero. Cice.1.Off. In maximis animis ſplendidisſimisq́; ingeniis plerunque exiſtunt honoris, imperii, potentiæ, gloriæ, cupiditates. Splendidus homo, id eſt, magnificus, diues, lautus, liberalis: cui opponitur ſordidus. Ci.1. de Finib. C. Plotius Eques Romanus ſplendidus.

Splendor, oris [*Splendore, luce*] αὐγή, λαμπρότης, lux, nitor, claritas. Plaut. in Mer. Cælum ut ſplendore eſt plenum, nonne ex aduerſo uides? Horat.1. Serm. Sat.4. Hunc capit argenti ſplendor ſtupet Albius ære. Per tranſlationem ponitur pro decore, dignitate, gloria, εὐδοξία. Vnde ſplendor nominis, Splendor familiæ, Splendor uirtutum: hoc eſt, claritas. Cic. pro Pomp. Nunc imperii noſtri ſplendor illis gentibus lucet.

Spleneticus, adiectiuum, σπληνικός, id eſt, lienoſus, cui poſt inflammationem lien in priſtinum non reſtituitur habitum, ſed tumor permanet, ac durities. Plin. lib.20. cap.9. Item ſpleneticis in uino albo per dies quadraginta.

Spleniatus, a, um, σπληνωτός, ſplenio obuolutus. Mart. lib.10. Cur ſpleniato ſæpe prodeam mento, Alba'ue pictus ſana labra ceruſſa, Philæni quæris: baſiare te nolo.

Splenium, ſplenii, σπλήνιον, emplaſtri genus oblongum, quod fere fronti ad ſedandos capitis dolores ſolet adhiberi, quanquam & aliis partibus interdum accommodetur. nomen habens ab oblonga ſplenis figura. Martial. Splenia tolle leges. Plin. lib. 29. de oculis cruore ſuffuſis loquens: Superimponi oportet ſplenium è melle decoctum.

Spodos, ſiue Spodium, σποδός, σπόδιον, cineris genus eſt, quod ex fornacibus ærariis ſurſum euolat, atque inde recidit in pauimentum. Nam quod teſtudini fornacis adhæret, Pompholyx dicitur. Vide Galen.lib.9. Simpli.

Spoletium, tii, [*Spoleto*] σπωλήτιον, ciuitas in Vmbria, etiam hodie nomen retinens. Inde Spoletinus, a, um, pe. pro. σπωλητῖνος, ut ab Arretio Arretinus: ut P. Cominius Spoletinus, apud Cicero. de Clar. Orat. Mart. lib.13. De Spoletinis quæ ſunt carioſa lagenis Malueris, quam ſi uina Falerna bibas.

Spoliarium, rii [*Luogo d'aſſaſsini*] ἀποδυτήριον, propriè locus ante balneum, in quo loturi ſeſe ſpoliabant. Accipitur tamẽ & pro quouis alio loco, in quo quis ueſtibus pecunia, alia'ue re à latronibus exuitur. Plinius in Panegyr. Quàm iuuat, cernere ærarium ſilens, & quietum, & quale ante delatores erat: nunc templum illud nunc uere deus, non ſpoliatum ciuium, cruentarumq́; prædarum ſæuum receptaculum.

Spoliatio, onis, uerbale, [*Spogliamento*] σκύλευσις, ſpoliorum detractio, depopulatio. Cic.4. Verr. Cum in legatione oppidorum, fanorumq́; ſpoliationes cogitaret.

Spoliator, oris, uerbale, [*Spogliatore*] λαφυραγωγός, qui alterum ſpoliat. Ci.6. Verr. Neque ſolum ſpoliata illa patiere, ſed etiam ſpoliatorem uexatoremq́; eorum defendes?

Spoliatrix. Mart. lib.1. Sic Spoliatricem commendat Fauſtus amicam. Cic. pro Cœl. Venus Spoliatrix.

Spolio, as, [*Spogliare*] σκυλεύω, exuo, nudo, orbo, priuo, ſpolia detraho. Liui. ab. Vrbe. Exercitum fundit, fugatq́;, fuſum perſequitur, regem in prœlio obtruncat, & ſpoliat. Cic. 6. Verr. Apollonium omni argento ſpoliaſti, & depeculatus es. Terent. in Hec. Quin ſpolies, mutiles, laceres. Virg.5. Æneid. Pars ſpoliant aras. Lucan. lib.3. Triſti ſpoliantur templa rapina. Cic.3. Verr. Neſciebas ab eo Cn. Carbonem conſulem, cuius reuera Quæſtor fuit, non modo relictum, ſed etiam ſpoliatum auxiliis, pecunia nefarie oppugnatum, & proditum? Idem pro Quinct. Neceſſe eſt, iſte qui amicum, ſocium, affinem, fama, & fortunis ſpoliare conatus eſt, uanum ſe, & perfidioſum & impium eſſe fateatur. Virg.5. Æn. Cedit, quoniam ſpoliata magiſtro eſt. Huius compoſita ſunt Deſpolio, Diſpolio, de quibus ſuis locis.

Spolior, [*Spogliare*] inquit Nonius, antiqui dicebant pro Spolio: unde Deſpolior, & Expolior, in actiua ſignificatione leguntur. Afran. Quos impune depopulatur & diſpoliatur dedecus. Quadrigarius agrum campanum expoliabatur.

Spolium, lii, [*Bottino*] σκῦλον, quicquid hoſtibus detrahitur, ut ait Ser. Vir.8. Æn. Nã maximus ultor Tergemini nece Geryonis, ſpoliisq́; ſuperbus Alcides aderat. Spolia opima, quæ dux duci detrahit, qualia fuerunt ea, quæ primus omnium Ioui Feretrio obtulit Romulus, rege Ceninenſium manibus ſuis in acie occiſo: ut eſt uidere apud Liui. lib.1. ab Vrbe.

Sponda, ſpondæ, [*Sponda*] latus lecti: nam ſpondæ ſunt tabulæ, quæ utrinque lectum ſuſtinent. Mart. libro primo. Sed ſi nec focus,

nec

nec nudi ſponda grabati. Virg. 1. Æneid. Cum uenit aulæis iam ſe regina ſuperbis Aurea compoſuit ſponda, mediamq́; locauit. Horat. Epod. 3. Præcor manum puella ſuauio opponat tuo, Extrema & in ſponda cubet.

SPONSA, æ. Cic. Att. Sua cuiq; Sponſa, mihi mea.

SPONDEO, des, ſpopondi, ſponſum, [*Prometter*] ὑπισχνοῦμαι, ἐγγυῶμαι, idem quod ſponte promitto. Cice. 14. Phil. Pansa aut morte, aut uictoria ſe ſatisfacturum reipub. ſpopondit. Idem Lentulo. lib. 1. Dependendum tibi eſt, quod mihi pro illo ſpopondiſti. Idem ad Trebonium lib. 15. Quod ego non modo de me tibi ſpondere poſſum, ſed de te etiam mihi. Virg. 12. Æn. Nam quid ago? aut quæ iam ſpondet fortuna ſalutem? Ouid. in Ibin: Te fera nec quidquam placidum ſpondentia Martis Sidera preſſerunt. Spondere puellam dicitur pater alicui, cum pollicetur futurum eſſe, ut eam uxorem ducat. Plaut. Trin. Sponden' ergo Tuam gnatam uxorem mihi? CH. ſpondeo, & mille auri Philippum dotis. Eius compoſita ſunt Conſpondeo: unde ueteres Conſponſos dicebant, teſte Feſto, fide mutua obligatos. Et Conſponſores duo, pluresue eandem rem promittentes. Cic. Leptæ: De negocio tuo, quòd ſponſores pro Pompeio, ſi Galba conſponſor tuus redierit. Deſpondeo, & Reſpondeo, de quibus alibi.

SPONDEVS, p. p. σπονδεῖος, pes duabus ſyllabis longis conſtans: qui in Heroico uerſu omnem ſibi uendicat locum, licet raro quinto loco reperiatur. Dictus, quòd in ſacrificiis & libamentis eo maxime uterentur. Nam σπονδὴ libamentum, fœdusq́;, ac ſponſionem ſignificat. Ci. de Orat. Ne ſpondeus quidem funditus eſt repudiandus, & ſi quid eſt è longis duabus, hebetior uidetur, & tardior.

SPONDYLION, dilii, ſiue SPHONDYLION, σφονδύλιον Dioſco. herba eſt in locis paluſtribus naſcens, foliis propemodum platani, caulibus cubitalibus, uel etiam amplioribus, fœniculi caulibus non diſſimilibus, qui ſemen afferunt in cacumine ſilis ſimilitudine, ſed duplex & latius, candidum, paleoſum, graueolens, flore candido, uel pallente, radice alba, raphano ſimili. Romani teſte Dioſcoride, herbam rutinalem appellarunt. Pli. li. 12. cap. 26. Inter ferulæ genera annumerat, panaciq́; ſimilem facit, niſi quòd minora habeat folia & platani diuiſuras.

SPONDYLIS, ſpondylis, fœmin. gene. σπονδυλὶς Ariſtoteli, ſerpentis genus, quod Gaza ex Ariſtotele Verticillam uertit. Pli. lib. 27. ca. 13. Et animalium quidem cæterorum nullum aliud radices à nobis dictas attingit, excepta Sphondyli, quę omnes perſequitur. Genus id ſerpentis eſt.

SPONDYLVS, li, ſiue Sphondylus, maſculi. gene. σπόνδυλος, ἢ σφόνδυλος, nodus ſeu uertebra ſpinæ dicitur. Sunt autē in ipſa ſpina ſpondyli quatuor & uiginti, quorum ſeptem collum conſtituunt, duodecim thoracem, quinque alii lumbos. Spondylus in mari animal apud Plin. lib. 32. cap. 11. Spondylus calculus æneus, quo ſuffragia ſua iudices Athenis dabant, ut eſt apud Iulium Pollucem. Spondylus, uerticulum quod apponitur fuſis, ut nendo melius uertantur. Spondylus, callus ſiue caro interior oſtreorum. Pli. li. 23. ca. 5. Neque in luto capta, neque in arenoſis, ſed ſolido uado, ſpondylo breui, atque non carnoſo, nec fibris laciniofo, ac tota in aluo. Spondylo utitur Martialis pro animalium oſſiculis, lib. 7. Roſos tepenti ſpondylos ſinu condit.

SPONGIA, æ [*Sponga, ſpugna*] σπόγγος, quiddam eſt, in natura tertium ordinem habens, ut neque animal, neque frutex, ſed tertium quiddam, ac medium inter utrunq; genus dici poſſit, quod Græci ζωόφυτον appellant. Plurimis locis in ſaxis marinis naſcuntur ſpongiæ, diuerſiſq́; nominibus ab antiquis diſtinctæ, quoniam non una eſt earum bonitas & uſus. Senſum iis ineſſe apparet, quia ubi auulſorem ſenſere, contractæ multo difficilius abſtrahuntur: auulſæ relinquunt in petris ueluti cruoris ueſtigium, atque ex iis quaſi molliores peniculi recreſcunt. Spongias antiqui in deliciis habuerūt, ſtrigilum uice, linteorumq́; illis utentes ad diſtringenda & mundanda corpora. Quapropter purpura cingebant eas, alias cura cādidas faciebant, tincta per æſtatem ſalis ſpuma ad lunam & pruinas ſternentes inuerſas, ut candorem bibbrent. Apud antiquos in uſu erat tergendarum menſarum, adhibebanturq; ad obſcœna emundanda. Martial. lib. 14. Hæc tibi forte datur tergendis ſpongia menſis Vtilis, expreſſo cùm leuis imbre tumet. Cice. de Natu. In pulmonibus ineſt raritas quædam, & ſimilis ſpongiis multitudo. Senec. lib. 10. epiſt. Vnus è Germanis lignum id, quod ad emundanda obſcœna adhærente ſpongia, totum in gulam farſit, & in præcluſis faucibus ſpiritum emiſit. Accipitur & Spongia pro aſparagi ſatiui radice, apud Plinium, & Col. lib. 11. cap. 3.

SPONGIOLA, læ, σπογγίδιον, dimin. à Spongia, quo nomine etiam ſignificatur quiddam ſquamatim compactum è cynorrhodi ramis paruæ ſpongiæ modo dependens. Pl. li. 25. c. 2. Alias apud auctores cynorrhodi una medicina erat, ſpongiolæ, quæ in mediis ſpinis eius naſcitur, cinere cum melle alopecias capitis expleri. Spongiolæ, radiculæ aſparagorum inter ſe implicitæ. Colu. lib. 11. cap. 3 Sulci autem inter ſe pedali menſura diſtantes fiunt non amplius dodrantalis altitudinis, in quam ita ſpongiolæ deprimuntur, ut faciles ſuperpoſita terra germinent.

SPONGIOSVS, adiect. [*Spongeſo*] σπογγώδης, quod ſimilitudinem ſpongiæ habet. Pli. li. 11. ca. 37. Idcirco pulmo ſpongioſus.

SPONGIARE, ἀποσπογγίζειν, ſignificat ſpongia extergere quo frequenter utitur Apicius.

SPONGIATORES, σπογγοθῆραι, qui ſpongias captant, ea forma dicti, qua Purpuratores appellantur, qui purpuras piſcantur. Vide Cœl. Rhodi. lib. 8. cap. 11.

SPONGITES, σπογγίτης, gemma eſt à ſpongiæ ſimilitudine dicta. Plin. lib. 37. cap. 10.

SPONSALIA, orum, [*Sponſalitio, maritaggio*] μνηστεῖα, promiſſio, ſiue ſtipulatio futurarum nuptiarum. Sponſalitia hoc modo fiebant. Qui uxorem ducturus erat, ab eo unde ducenda erat, ſtipulabatur eam ſibi in matrimonium traditum iri. Qui daturus erat, itidem ſtipulabatur eam ductum iri. Is contractus ſtipulationum ſponſionumq; dicebatur Sponſalia. Vide Gel. li. 4 ca. 4. Vlp. l. ij. de Sponſali. Sponſalia dicta ſunt à ſpondendo. Nam moris fuit ueteribus ſtipulari, & ſpondere ſibi futuras uxores. Iuuen. Saty. 6. Conuentum tamen & pactum, & ſponſalia noſtra Tempeſtate paras.

SPONSALIS, & hoc le, μνηστευτικός, quod ad ſponſionem pertinet. unde Sponſalis dies dicitur, quo puella, ſperato promittitur.

SPONSIO, ſpōſionis, [*Promiſſione, promeſſa*] ἐγγύη, uerbale à Spondeo idem ſignificans quod promiſſio. Paulus de uerb. ſignifi. Sponſio appellatur non ſolum quæ per ſponſi interrogationem fit, ſed omnis ſtipulatio, promiſſioq;. Erat etiam Sponſio, παρακαταβολή, genus actionis apud antiquos, quod fiebat interpoſita ſtipulatione certæ pecuniæ, quam perderet is, qui ſponſione uinceretur, & coram recuperatoribus, aut alio iudice diſceptabatur. Erat autem decima pars controuerſiæ rei in cauſis priuatis, in publicis autem quinta apud Græcos, auctore Polluce, pœna ſcilicet temere litigantium. Cic. lib. 3. Off. Fimbriam Conſularem audiebam de patre, iudicem M. Lutatio fuiſſe equiti Romano, ſane honeſto, cum is ſponſionem feciſſet, ni uir bonus eſſet. Fiebat ſponſio plerunq; in interdictis, id quod oſtendit Quinct. in 7. Quoties autem, inquit, poterimus, efficiendum eſt, ut de re quacunque bene ſentiat iudex: ſic enim iuri noſtro libentius indulgebit, ut in ſponſionibus quæ ex interdictis fiunt, etiamſi non proprietatis eſt quæſtio, ſed tantum poſſeſſionis, tamen non tantum poſſediſſe nos, ſed etiam rem noſtram poſſediſſe dicere oportebit. Cic. in Orat. pro Ceci. Erat enim Cecinna de fundo ui armata deiectus: propterea prætor interdixerat, ut unde deieciſſet, reſtitueret: reſtituiſſe ſe dicit: ſponſio facta eſt: hac de ſponſione uobis iudicandum eſt. Sponſio uoti. Cic. 2. de Leg. Diligentia uotorum ſatis in lege dicta eſt, ac uoti ſponſio, qua obligamur Deo: pœna uero uiolatæ religionis iuſtam recuſationem non habet.

SPONSO, ſas, [*Promettere,*] μνηστεύω, frequentatiuum à ſpondeo, quòd ſignificat uxorem ſibi ſtipulari. Paul. de ritu nupt. l. j. Si quis officium in aliqua prouincia adminiſtrat, inde oriundam, uel ibi domicilium habentem uxorem ducere non poteſt, quamuis ſponſare non prohibeatur, ita ſcilicet, ut ſi poſt officium depoſitū noluerit mulier nuptias contrahere, liceat ei hoc facere, arrhis tantummodo redditis, quas acceperit. Budæus.

SPONSOR, ſponſoris, [*Sicurtà*] ἐγγυητής, id eſt, fideiuſſor, qui pro altero ſpondet. Cic. Att. lib. 1. Tulliola, noſtræ deliciæ, tuum munuſculum flagitat, & me, ut ſponſorem, appellat. Sponſor item dicitur is, qui puellam uiro promittit. Ouid. Epiſt. 2. Qui mihi coniugii ſponſor & obſes erat.

SPONSVS, ſi, maſc. gen μνηστήρ, cui ſpondetur puella: ſiue qui ſpopondit eam ſe ducturum. Sponſa, æ, μνηστή, puella, quæ ſpondetur. Plau. Caſi. Huc ueniſti ſponſam præreptum meam? Iuuen. Sat. 1. Quem patitur dormire nurus corruptor auaræ? Quem ſponſæ turpes, & prætextatus adulter? [*Sposo & ſpoſa.*]

SPONSVS, ſus, [*Promeſſa*] ἐγγύη, ſponſio. Seru. Sulpi. Si poſt eas ſtipulationes uxor non dabatur, qui ſtipulabantur, ex ſponſu agebat, iudices cognoſcebant.

SPONSVS, a, um, μνηστευθείς, ἐγγυητός, particip. promiſſus. Tere. in Eun. Scis ſponſam mihi? ſubaudi, Eſſe. Idem Phor. Etiam nunc ſi uult Demipho Dare, quantum ab hac accipio, quæ ſponſa eſt mihi, Nullam mihi malim, quàm iſtanc, uxorem dari.

SPONTALIS, & hoc le [*Volontario, ſpontaneo*] αὐτόματος, αὐθαίρετος, idem ſignificat quod ſpontaneus, ultroneus. Apul. li. 4. Cumq́; nulli noſtrum ſpontale parricidium ſuadens perſuadere poſſet, gladium per medium pectus ictu fortiſſimo tranſadigit.

SPONTE, [*Da ſua poſta, di uolontà*] αὐτομάτως, nomen ablatiui caſus, idē ualēs quod aduerbiū Vltro, hoc eſt, propria uolūtate. Cic. Att. Gaudeo id te mihi ſuadere, quod ego mea ſponte pridie feceram.

Virg.4.Eclog. Sponte ſua ſandyx paſcentes ueſtiet agnos. Hinc Spontaneus,nea,neum,quod eſt uoluntarium, aut naturale. Sunt qui putent Sponte aduerb.eſſe,quod certe uerum eſſe non poteſt tum quòd admittat ſecum adiectiuum,quemadmodum alia nomina ſubſtantiua: ut Mea,tua,uel ſua ſponte: tum quòd non raro legatur eius genitiuus ſpontis.Celſ.lib.1.cap.1. Sanus, qui & bene ualet,& ſuæ ſpontis eſt,nullis obligare ſe legibus debet. Var. li.2.de re ruſt. Spontis ſuæ ſtatuerat finem.

SPORADES, σποράδες, inſulæ quædam circa Cretam in mari Carpathio,ſicut Stra.libro decimo ſcribit. Dictæ quòd in mari ſparſæ ſint,non in orbem coarctæ, quemadmodum & Cyclades. Sunt autem harum nomina, Helene, Phocuſſa, Phæcaſia,& Schinuſſa, Pholegrandros, Thera,Anaphe, Aſtypalæa, Laguſa,& Ios,in qua Homerus fertur eſſe ſepultus.

SPORTA,ſportæ,[*Sporta*] σπυρὶς,aut à ſparto herba, quæ frequens apud Hiſpanos naſcitur,ab aſportando,uaſis genus,ex uimine,iuncis,aut ſparto, aut ſimili leuiore materia. Saluſt. libro ſecundo Hiſtor. E muris canes ſportis demittebant. Colum. lib. 8. cap. 7.Locus ad hanc rem deſideratur calidus maxime,& minimi luminis,in quo ſingulę caueis includantur anguſtioribus,uel ſportis incluſæ pendeant auis.

SPORTVLA,ſportulæ,[*Sportella*] σπυρίδιον,diminutiuum eſt à Sporta.Pla.in Curc.Qui incedunt ſuffarcinati,cum libris, cum ſportulis.Idem in Menæc.Sportulam cape,atq; argentum: ecce nūmos tres habes.C.Habeo.E.abi,atque obſonium affer. Et quoniam in ſportulis pecunia,quandoque etiam cibus in quotidianum uſum deferri ſolebat,factum eſt ut Sportula pro iis cibis,& pro ea pecunia acciperetur,quæ a magnatibus iis quotidie dabatur,qui ipſos officii gratia eſſent comitati,aut domi ſalutauiſſent togati. Iuue. Sat.1.Nunc ſportula primo Limine prima ſedet turbæ rapienda togatæ. Idem Saty.3.Nonne uides,quanto celebretur ſportula fumo?A Sportula fit aliud diminutiuum Sportella,genus quoddam bellariorum ſignificans. Cic.ad Papyrium Pætum: Dediſcendæ tibi ſunt ſportellæ,& artolagani tui.

SPORVS,ſpado fuit à Nerone in deliciis habitus, quem etiam in mulierem conatus eſt transformare, eundemq; dote inter auſpices conſignata,palam uxorem duxit. Poſt Neronis autē necem,iuſſus à Vitellio,ut in habitu conſtupratæ puellæ ſe in theatro ſiſteret, non ferens tantam ignominiam Sporus manus ſibi intulit.

SPRETOR,oris,Ouid.Metam. Vtq; deorum ſpretor erat,mentiſq; ferox Ixione natus.

SPVDASTES,ſtæ, σπουδαστὴς,fautor,ſtudioſus.Hier.lib.de Viris illuſt. ubi de diuo Luca agit.Sed & Tertullianus uicinus eorum temporum,refert presbyterum quendam in Aſia σπουδαστὴν,id eſt, amatorem Pauli, conuictum apud Ioannem, quòd auctor eſſet libri,& confeſſum ſe hoc Pauli amore feciſſe, loco excidiſſe.

SPVMA,ſpumæ, [*Spuma,ſchiuma*] ἀφρὸς, rara quædam fæx, quæ per ebullitionem,aut uehementem agitationem rebus liquidis ſupernatat.Cic.de Nat.de. Venus Spuma procreata, &c. Virgilius primo Æneid Spumas ſalis ære ruebant. Ouid. 3. Metam. Spumaq; peſtifero circunfluit albida rictu. Virgi.3. Æneidos: Ter ſcopuli clamorem inter caua ſaxa dedere, Ter ſpumam eliſam, & rorantia uidimus aſtra.

SPVMATVS,adiect.[*Schiumato, ſpumato*] ἀφρώδης,ſpuma aſperſus.Ci. 1.de Diuin. Saxaq; cana ſalis niueo ſpumata liquore, Triſtificas certant Neptuno reddere uoces.

SPVMATVS,tus,tui ſubſtantiuum. Stat. 1. Silua. Dictamni florentis opem,quòque anguis abundat Spumatu.

SPVMESCO,is,ere,ſpumoſus fio.Ouid. Epiſt.2.At ſi noſtra tuo Spumeſcant æquora remo.

SPVMEVS,a,um, ἀφρώδης,ſpuma abundans. Virg.10. Æn.Spumea ſemifero ſub pectore murmurat unda.

SPVMIFER,ſpumifera,ſpumiferum,idem quod ſpumoſus, ἀφρώδης, ut Fluctus ſpumiferi.Stat.lib.1.Achill. Illi ſpumiferos glomerant à pectore fluctus.

SPVMIGER,ſpumigera, ſpumigerum, eiuſdem ſignificationis cum ſuperiore: ut, Fons ſpumiger. Ouid. lib. undecimo Metamor. Spumigeroq; tuum fonti, qua plurimus exit, Subde caput. Lucr. lib.5. Eiectiq; domo fugiebant ſaxea tecta Spumigeri ſuis aduentu,ualidiq; leonis.

SPVMO,as,[*Mandare la ſchiuma,fare la ſpuma*] ἀφρίζω, ſpumam emitto Plin.lib.32.cap.7.Subinde ſpuma pennis deterſa, & poſtquam deſierit ſpumare, tepidum infundere. Virg.2.Georg.Spumat plenis uindemia labris.Spumans, tis,participium. Virg.4. Æne. Stat ſonipes,ac frena ferox ſpumantia mandit.Col.lib.10. Sordidus & muſto ſpumantes exprimit uuas.Spumatus,tum, ſpuma aſperſus: de quo ſupra ſuo loco.

SPVMOSVS,a,um, ἀφρώδης,quod ſpumam facit. Plin.lib.12. ca.7. Lycium aptiſſimum medicinæ,quòd eſt, ſpumoſum. Virg.6. Æneid. Inter ſaxa uirum ſpumoſa immerſerat unda.

SPVO,ſpuis,ſpui,ſputum, [*Sputare*] πτύω, ſaliuam eiicio. Virgilius libro quarto Georg. Nanq; aliæ turpes horrent, ceu puluere ab alto Cum uenit, & terram ſicco ſpuit ore uiator Aridus. Huius compoſita ſunt, Conſpuo, Deſpuo, Expuo, Inſpuo,& Reſpuo: de quibus ſuis locis.

SPVRCIFICVS, αἰσχροποιὸς,qui ſpurca,& fœda facit.Pla.in Trin. Spurcificum,immanem,intolerandum, uetanum.

SPVRCIDICVS, αἰσχρολόγος,qui ſpurca loquitur. Plaut.in Cap. Neque Spurcidici inſunt uerſus.

SPVRCITIA,& Spurcities [*Sporcitia,ſporchezza*] ἀκαθαρσία, immūditia. Lucret.lib.6. At contra nobis cœnū teterrima cum ſit Spurcities,eadem porcis hæc munda uidetur. Col.lib.12.cap.22. Cinis autem odorem aufert,& eluit ſpurcitiam.

SPVRCO,as [*Sporcare,lordare,imbrattare*] ῥυπαίνω, fœdo, uitio. Celſ. Iurec. Cum eo agi poſſe Aquilia,qui uinum ſpurcauit,uel effudit, uel acetum fecit, uel alio modo uitiauit. Plaut.in Men. Spurcatur naſum odore illutibili. Antiqui Spurcum uinum dicebant, cum aqua miſtum,tanquam non amplius purum foret,aut igne calefactum,aut multum antequam deferueſcat. Catul. Epigr. 103. ad Siconium: Siconi arbitrio populi tua cana ſenectus Spurcata impuris moribus intereat. Hinc Conſpurco, de quo ſuo loco Spurce, αἰσχρῶς, ſpurcius, ſſime, aduerb. Cic. 1. de Inuent. In odium adducētur,ſi quid eorum ſpurce,ſuperbe,malitioſe factum proferetur.

SPVRCVS,a,um [*Lordo,ſporco,mal netto*] μιαρὸς, ῥυπαρὸς, quod eſt impurum,obſcœnum, lutulentum. A ſpuendo dictum,quòd tale ſit, ut deſpuentes auerſemur. Plaut. Tot noctes reddat ſpurcas,quot puras habuit. Ci.2. Tuſ. Ex poeta quodam. Samnis ſpurcus homo, uita illa dignus locoq;. Idem pro Domo ſua: Spurciſſimum homo, prægustator libidinum. Aliquando ponitur pro fœtido, δυσώδης. Apul. Tam multæ res ſpurcæ & graues nares infeſtant. Aliquando pro uehementi,aſpero, δεινὸς. Cic. Iactari tempeſtate ſpurciſſima. Col.in Præf.lib.1. Atq; in his ipſis haberet cognitum, quid recuſaret collis,quid campeſtris poſitio,quid humidus & graminoſus,quid ſiccus & ſpurcus ager. Aliquādo pro ſæuo, & ſanguinario. Varr. Spurcus gladiator & carnifex. Hinc aduerb. Spurce, αἰσχρῶς. Cic. Attic. li.7. An bene conuenit, inquit Carneades, ſpurce:ſed tamen prudentius, quàm Lucius noſter, & Patron. Eidem lib.11. Deinde perſcribit ſpurciſsime, quas ob cauſſas fecerit.

SPVRINA,dux regis Parthorum,qui Craſſum interemit. Item Mathematicus ac uates,qui Cæſari prędixit,ut Martias caueret Idus cuius Tranquillus in Cęſare & Valerius meminere. Tertius huius nominis adoleſcens fuit egregia forma,qui cū ſe fœminas uiroſq; ad libidinē aſpectu decoro uideret inuitare, oris pulchritudinem uulneribus ſponte dehoneſtauit. Auctor Valer. de Verecundia.

SPVRIVS,adiectiuū,[*Baſtardo,mulo*] νόθος, incerto patre natus: ἀπὸ τῆς σπορᾶς,hoc eſt,à ſemine,propterea quòd nihil habeat à patre, niſi ſemen. Vnde Spurios uerſus dicimus,quaſi adulterinos,ſuppoſititios,uel irrepititios. Auſonius: Quiq; notas ſpuriis uerſibus appoſuit. Seruius: Spurius dicitur,qui ex muliere non nota ortus eſt. Modeſtinus Iureconſultus Spurios eos dici affirmat, quos & uulgo conceptos appellamus,eos ſcilicet,qui incerto patre nati ſint uel qui eum habeant patrem, quem habere nō liceat. Plutarchus in Problem. de hoc uerbo loquens, ita inquit: Spurius primum nomen eſt apud Romanos,ut Sextus & Decimus, & Caius: Prima autem nomina non tota ſcribunt,ſed aut una littera, ut T. Titum: aut duabus,ut Cn. Cneum: aut tribus,ut Sex. Sextum. Sic Spurius, Sp. ſcribebatur. Eos autem qui ſine patre erant, qui ἀπάτορες Græce dicuntur, S.& P. deſignabant, quaſi ſine patre. Hoc errore factum,ut Spurii,qui ſine patre ſunt,dicerentur.

SPVTATILICVS,adiectiuum,eſt inuſitatum, à uerbo Spuo, quo cum uteretur Siſenna in defenſione cuiuſdam Chritilii, merito à C. Ruſcio eſt irriſus: ut refert Cic. de Clar. Orat. Fuit accuſator, inquit,uetus, quo accuſante Chritilium, Siſenna defendens, dixit quædam eius Sputatilica eſſe crimina. Tum C. Ruſcius, Circumuenior,inquit,iudices,niſi ſubuenitis. Siſenna quid dicas neſcio, metuo inſidias. Sputatilica,quid eſt hoc? Sputa quid ſit,ſcio,tilica neſcio. Maximi riſus: ſed ille tamen familiaris meus recte loqui putabat eſſe,inuſitate loqui.

SPVTATOR,oris,qui frequenter ſpuit. Pla.in Mil. Minime ſputator, ſcreator ſum.

SPVTO,as,[*Sputare*] ἀποπτύω, à ſpuo frequentatiuum. Pla. Nam illic iſti,qui ſputatur,interdum morbus uenit. i. morbus comitialis, quem nominantes ſolemus deſpuere.

SPVTVM,ti [*Sputo*] πτύελον, ſaliua,à ſpuendo dicta. Dicitur & Sputus, tus. Lactant.lib.4. Dabunt autem Deo alapas manibus inceſtis,& impurato ore expuent uenenatos ſputus.

S ANTE Q

SQVALDAM ueſtem, pro ſqualida ueſte dixere ueteres: ut annotauit Nonius,

Nonius,citans locum Ennii ex Telamone: Elauere lacrymis ueſtem ſqualidam & ſordidam.

SQVALEO,les,lui,[*Eſſere ſporco*]αὐχμέω,à ſquamarum crebritate & aſperitate dictum eſt,teſte Macrob. lib.6.Satur. Olim enim hoc uerbum de omnibus is dicebatur,quæ dura eſſent,denſa & rigida, & ſquamarum ſimilitudinem imitantia. Hinc Vir.li.10.Æn.Tunicam auro ſqualentem dixit,hoc eſt,rigentem & denſam,& in ſquamarum modum contextam. Vir.li.12. Æn.Ipſe dehinc auro ſqualentem,alboq; orichalco Circundat loricam humeris. Poſtea tamen aſſiduo uſu effectum eſt, hoc uerbum de iis tantum dicatur quæ inculta ſunt,horrida,deformia, & multarum ſordium congerie contaminata. Virg.2.Æne.Squalentem barbam & concretos ſanguine crines. Quinct.lib 10.cap.1. Neq; ego ſqualere arma ſitu & rubigine uelim.Ci.pro Sex.Erat igitur in luctu ſenatus:ſqualebat ciuitas publico conſilio ueſte mutata.Vir.1. Geo. Non ullus aratro Dignus honos:ſqualent abductis arua colonis.

SQVALIDE,aduerb.horride,inculte. Cic.4. de Finib. Primum enim ipſa illa quæ ſubtiliter diſſerenda erant,polite,aperteq; dixerunt cum definientes, cum partientes,ut ueſtri etiam: ſed uos ſqualidius:illorum uides quàm niteat oratio.

SQVALIDVS,da,dum[*Sporco*]αὐχμηρὸς,ſordidus,incultus.Ter.Eun. Video ſentum,ſqualidum, ægrum, pannis anniſq; obſitum. Liui. 2.Bel.Pun.Ocium etenim ex labore, copia ex inopia, cultus ex illuuie,tabeq; ſqualida,& prope efferata corpora uarie efferebant. Ouid.1.Faſt.Ora ſuper poſtes, affixaq; brachia pendent: Squalidaq; humanis oſſibus albet humus.Cic.in Orat.Sed quia ſua ſponte ſqualidiora ſunt,adhibendus erit in his explicandis quidam orationis nitor.

SQVALOR,oris [*Sporchezza*]αὐχμὸς,inquinatio,ſordes.Gellius: In corporibus incultis, & ſquamoſis ala congerie ſordium Squalor appellabatur. Liuius 2. ab Vrbe: Obſita erat ſqualore ueſtis, fœdior corporis habitus pallore ac macie perempti. Cice. ad Terent.Nam mihi ante oculos dies nocteſq; uerſatur ſqualor ueſter,& mæror,&c.Virg.6.Æn. Portitor has horrendus aquas, & flumina ſeruat Terribili ſqualore Charon, cui plurima mento canities inculta iacet.

SQVALVS,li,piſcis marinus, ex genere cartilaginoſorum, qui parit circa æquinoctium uernum,teſte Pli.li.9.ca.51. Var.3. de re ruſt. ca.3.Et in ea duntaxat ſqualos ac mugiles piſces.

SQVAMAE,arum,[*Scaglie*]λεπίδες,quibus corium piſcis aut ſerpentis tegitur.Pli.li.9.c.10.Aquatilium tegumenta plura ſunt:alia corio & pilis teguntur,ut uituli,alia ſquamis,ut piſces. Virg.11.Æn. Saucius at ſerpens ſinuoſa uolumina uerſat, Arrectiſq; horret ſquamis,& ſibilat ore. Hinc Deſquamo,mas,de quo ſuo loco. Ab harũ ſimilitudine loricarum quoq; cathenulę Squamæ dicuntur. Virg.11.Æn.Quem pellis ahenis In plumam ſquamis auro conſerta tegebat.Eſt & Squama æris,de qua Pli.lib. 34.ca. 11.Et ſcoria æris ſimili modo lauatur,minor effectu,quàm æs ipſum.Sed & æris flos medicinæ utilis eſt:fit ære fuſo,& in alias fornaces translato ibi flato crebriore excutiuntur uelut milii ſquamæ, quas uocant florẽ.Ci.de Nat.Pluma alias,alias ſquama uidemus obducta.

SQVAMATIM,aduer.ad ſimilitudinem ſquamarum.Pli.lib.16.cap.10. Nucamenta ſquamatim compacta dependent. Id eſt, uelut ſquamæ compacta,& colligata.

SQVAMEVS,a,um,adiect.[*Scaglioſo*]λεπιδωτὸς,plenũ ſquamis. Vir. 2.Geo.Nec rapit immenſos orbes per humum neque tanto Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis.

SQVAMIFERI piſces.Cic.in Arat.

SQVAMIGER,a,um,quod habet ſquamas.Lucr. lib.1.Et terra poſſet oriri Squamigerum genus.i.piſces.Pli.li.11.cap.37. Simili modo ſquamigeris atque ſerpentibus.

SQVAMOSVS,idem,[*Scaglioſo*]Pli.li.9.c.16.Vagantur gregatim fere cuiuſque generis ſquamoſi.Virg.4. Geor. Squamoſuſq; draco,& fulua ceruice leæna.

SQVAROSVS,λεπιδώδης,à ſquamarum ſimilitudine dicitur, cuius cutis exturget ob aſſiduam illuuiem. Luci.apud Feſtum: Varonum ac rupicum ſquaroſa incondita roſtra.

SQVATINA,ῥίνη,ex planorum piſcium genere, quo propter ſqualorem, hoc eſt, aſperitatem cutis, ligna & ebora poliuntur. Plin. libr.9.cap.12. Aſpera cute, ut ſquatina, qua lignum, & ebora poliuntur.

SQVILLA,æ, Varroni, reliquis Scilla,σκίλλα Dioſc. bulbus nobiliſſimus,cæpe modo multipliciter tunicatus, qui etiam hodie in officinis nomen retinet.Eſt præterea Squilla paruus piſcis,qui cum pinna piſce comparandi cibi init ſocietatem. Cic.2.de Natu. deo. Pinna uero(ſic enim Græce dicitur)duabus grandibus patula conchis,cum parua ſquilla quaſi ſocietatem coit comparãdi cibi.Alio nomine Pinnotherem,ſiue Pynnophylacem appellant.Pli. li 9.ca. 42.Concharum generis & pinna eſt.Naſcitur in limoſis ſubrecta ſemper:nec unquam ſine comite,quem Pinnotherem uocant,alii Pinnophylacem.i.ſquilla parua:alibi cancer dapis aſſectator. Iuu. Saty.5.Aſpice quàm longo diſtendat pectore lancem, Quæ fertur domino,ſquilla.

S ANTE T

ST,uox eſt ſilentium indicentis.Ter.in Pho.Quid?non is obſecro es, Quem ſemper te eſſe dictitaſti?C.ſt.S.quid has metuis fores?C. Concluſam hic habeo uxorem ſæuam.

STABIAE,ſtabiarum,Campaniæ oppidum,bello ſociali à Sylla deletum,Cn.Pompeio,& L.Carbone Coſ. Auctor Plin. lib.3.cap.5. Hinc fit Stabianus,a,um:ut, Ager Stabianus. Pli.li.32.ca.1.In Stabiano Campaniæ ad promontorium Herculis melanuri in mari panem abiectum rapiunt:iidemq; ad nullum cibum,in quo hamus ſit,accedunt.

STABILIMEN,nis.Cic.de Nat.Regni ſtabilimen mei.

STABILIO,lis[*Stabilire.fermare*]βεβαιόω,ἀσφαλίζομαι,μεθαρμόττω, καταστηρίζω καθίστημι,ſtabilem facio,firmo.Plau.in Amph.Regiq; Thebano Creonti, regnum ſtabiliuit ſuum. Cic. 4. de Finib.Niſi forte cenſeres T.Gracchum patrem beatiorem fuiſſe,quàm filiũ, cum alter ſtabilire remp.ſtuduerit, alter euertere.Hinc Conſtabilio,quod eſt,omnibus modis ſtabile & ſecurum reddo.Idem in Capt.Ego rem meam conſtabiliui,cum illum emi.

STABILIS,ſtabile,[*Stabile,immutabile*]βέβαιος,σταθερὸς,στάσιμος,firmus,& fixus:ut apud Teren.in Adelph. Errat longe, mea quidem ſententia,qui imperium credat grauius eſſe,aut ſtabilius, Vi quod fit, quàm illud, quod amicitia adiungitur. Cic. 1.de Orat. Nihil eſt enim tam inſigne,nec tam ad diuturnitatem memoriæ ſtabile quàm id in quo aliquid offenderis. Oui.5.Triſt.Ele.14. Rara quidem uirtus,quam non fortuna gubernet: Quæ maneat ſtabili,cũ fugit illa pede.Stabile eſt,id eſt certum & ſtatutum.Pla.Bacc.Profecto ſtabile eſt,me fratri aurũ reddere. Mala ſtabilia, hoc eſt,poma non decidua,& quæ diutius in arbore ſtant, uel diu maturitatẽ retinent,neq; cito corrumpuntur.Cato c.7.Eo lotium ſuillum, aut ſtercus ad radicem eorũ addere oportet,ut ſtabilia mala fiant.

STABILIMEN,minis,& STABILIMENTVM,ſtabilimenti,[*Stabilimento*]ἔρεισμα,βεβαίωσις, idem quod firmamentum, ſiue corroboratio.Plautus in Curcul. Hæc ſunt uentri ſtabilimenta,panis,& aſſa bubula,Poculum grande. Cic.2.de Natu. deor. Addo, inquit, huc,quod mihi portento cæleſtium pater prodigium miſit,regnĩ ſtabilimen eius.

STABILITAS,atis,[*Stabilità fermezza*] στερρότης, firmitas. Cæſ.4. Bel.Gal.Ita nobilitatem equitum, ſtabilitatem peditum in prœliis præſtant.Ci.de Finib.Quo loco uidetur quibuſdam ſtabilitas amicitiæ uacillare.Pli.li.23.ca.3.Gingiuis,& oris ulceribus, dentium ſtabilitati efficaciſſime ſubuenit.

STABVLARIAE mulieres,χαμαιτύπαι,inquit Auguſt. li.8. Ciui. dicuntur quæ exercent ſtabulum,& uiatores mercede paſcunt.

STABVLARIVS,ſtabularii[*Stallaro, alloggiatore da caualli*] πανδοχεὺς,caupo uiatores precio recipiẽs.Vlp.Caupones & ſtabularios eos æque accipiemus,qui cauponã & ſtabulũ exercẽt.Stabularius item dicitur qui ſtabuli,hoc eſt,loci ubi animalia ſtant,curam gerit.Col.li.7.Hic enim recognoſci greges poterit,numeruſq; conſtare,ſi uelut ex militari diſciplina intra ſtabularii caſtra manſerint. Var.2.de re ruſt.c.10.In quibus ſtabularii ſolent equas abigere.

STABVLATIO,ἐπισταθμεία,manſio in ſtabulo. Col.li.7.Calore boues ſub dio,frigoribus intra tectum manere oportet: itaq, ſtabulatio eorum præparanda eſt.

STABVLO,as,[*Alloggiare a la ſtalla*]σηκάζω,in ſtabulum recipio, in ſtabulo guberno. Var.lib.1.de re ruſt.Si prata ſint,& in fundo neque pecus dominus habet, danda opera ut pabulo uendito, alienum pecus in ſuo fundo paſcat, & ſtabulet. Stat.li.1. Theb.Geticoq; pecus ſtabulare ſub Hemo.

STABVLOR, ſtabularis, uerbum deponens, αὐλίζομαι, ἐπισταθμεύω, in ſtabulo ago,ſtationem aliquo in loco habeo. Colum. lib. 7.Si idoneis temporibus ad præſepia, ad quam ad exercitationem pecus duxerimus,curæq; fuerit ut ſtabulentur ſicco in loco, ne humore madeſcant ungulæ.Ouid.13.Meta.Hoc pecus omne meum multæ ſtabulantur in antris.

STABVLVM,ſtabuli,[*Stalla*]ἐπαύλις,σηκὸς,σταθμὸς,à ſtando, locus dicitur,in quem longo itinere feſſi ſuccedere ſolent, quod & Diuerſorium,& Hoſpitium dici ſolet. Vnde & Proſtibulæ meretrices dictæ,quòd quæſtus copioſioris gratia, concurrentibus illuc aduenis,manſiones ante ſtabula habuere. Plaut.in Aul.Neutrobi habeam ſtabulum ſtabile.Stabula quoque dicuntur loca generaliter omnia,in quibus armenta gregeſq; conſiſtunt, ueluti quædam ſtationes animalium.Nã ubi equi tenentur, ſpecialiter Equile:ubi oues, Ouile: ubi ſues,Haram dixere: Bouile quoque à bobus, Caprile à capris nomen traxerunt. Virg. 8. Æneid. Quatuor à ſtabulis præſtanti corpore tauros Auertit. Poteſt etiam

præſepe in diuerſoriis ſtabulum dici. Apul. Duriſſimo caſui meo ſeruiens, ad æquum illum uectorem meum probiſſimum in ſtabulum concedo. Stabulum etiam ſumitur pro quacunque ſtatione ſeu habitatione & loco, ubi quis ſtare conſueuit. Virgil. 7. Æneid. Ardua tecta petit ſtabuli, & de culmine ſummo Paſtorale canit ſignum. Stabulum confidentiæ, flagitii, nequitiæ. Plau. in Moſt. Nuſquam ſtabulum eſt confidentiæ. Cice. pro Sext. Stabula paſtorum præclara.

STACHYS, huius Stachyos, [*Spiga*] στάχυς, frutex eſt marrubio ſimilis, ſed longior, folia ferens numeroſa, hirſuta, rara, prædura, cana odoris iucundi: & complures uirgas ab radice exeuntes, marrubio candidiores. Naſcitur in montanis & aſperis. Dicta Stachys quaſi ſpicata, ob caulem, quem ex ſe mittit floribus & ſemine ſpicatum. Nam στάχυν Græci ſpicam uocant. Plin. libr. 24. cap. 15. Ea quoque quæ ſtachys uocatur, porri ſimilitudinem habet, longioribus foliis, pluribusq́;, & odoris iucundi, colorisq́; in luteum inclinati, pellit menſtrua.

STACTE, ſtactes, fœminini generis, στακτή, teſte Dioſcoride, uocatur pinguitudo recentis myrrhæ, cum exigua aqua tuſæ, & organo expreſſæ: à diſtillando dicta, quòd Græci στάζειν, dicunt: quia è ſtillatitia duntaxat myrrha fiat. Lucre. li. 2. Sicut amaracini blandum ſtactæq; liquorem.

STACTEVS, a, um, adiect. à Stacte deductum, ut, Myrrha ſtactea, id ſtillatitia, è qua ſtacte exprimitur: quam Theophraſtus factitiæ opponit. Plin. lib. 12. cap. 16. Genera myrrhæ complura, Troglodytica ſilueſtrium prima, Erythræa ſequens, & Minæa, in qua ſtactea & Atramittica eſt, &c.

STADIODROMI, ſtadiodromiorum, σταδιοδρόμοι, dicti ſunt, qui in ſtadio curſu certãt. Iulius Firmicus: Si Mars reſpexerit Leporem cæleſtem in horoſcopo, faciet ſtadiodromos. Stadiodromos etiã locus in quo ludi & curſus exercentur. Plin. lib. 34. cap. 8. Eundem uicit & Leontius, qui fecit ſtadiodromum aſtylon, qui Olympiæ oſtenditur.

STADIVM, ſtadii, [*Stadio*] στάδιον, Latine curriculum, ſiue locus in quo equi, homines'ue currũt, & certant athletæ. Dictum Stadium ἀπὸ τῆς στάσεως: hoc eſt, à ſtatione, quòd Hercules eo ſpatio uno ſpiritu confecto, conſtitiſſet. Nam clariſſimum fuit curriculum ſtadii Olympici, quod Hercules ſuis pedibus meatus fertur, continetq́; octauam mille paſſuum partem, quod centum uigintiquinque (inquit Plin. lib. 2. cap. 23.) noſtros efficit paſſus. hoc eſt, pedes ſexcentos uigintiquinque. Quæ menſura octies ſumpta efficit mille paſſus. Dicimus autem, Curro ſtadium, in ſtadio, & per ſtadiũ. Cice. 3. Off. Qui ſtadium currit, eniti & contendere debet, quam maxime poſſit, ut uincat.

*STADIALIS ager habebat paſſus CXXV, id eſt pedes DCXXV, cuius menſura octies comparata milliarium facit, qui conſtat quinque millibus pedum.

STAGIRA, στάγειρα, oppidum in finibus Macedoniæ, ad ſinum Strymonicum, Ariſtotelis Peripatetici patria: qui inde Stagirites, σταγειρίτης, cognominatur.

STAGNO, as, [*Tenere, ſtagnare l'acqua ferrata intorno*] λιμνάζω, ſtagnum facio, proprieq́; de mari aut flumine dicitur, cũ littora aut ripas prætergreſſum aliquo in loco ſtagnum efficit. Virg. li. 4. Ge. Nam qua Pellæi gens fortunata Canopi Accolit, effuſo ſtagnantem flumine Nilum. Aliquando actiue accipitur pro inundare. Tacitus lib. 1. Tiberis plana urbis ſtagnauerat. i. plana loca inundauerat. Stagnare item agri dicuntur, qui nõ abſorbent, ſed continent aquam. Stagnantior, comparatiuus. Claudian. de Nilo effluit Ægæo ſtagnantior. Huius compoſitum eſt Reſtagno, quod eſt exundo: ut apud eundem lib. 9. Idem tradit in Paphlagonia effodi piſces gratiſſimos cibis terrenos, altis ſcrobibus, in his locis, ubi nullæ reſtagnent aquæ.

STAGNATVS, adiectiuum, aqua ſtagnante humidus. Colum. lib. 10. Nam neque ſicca placet nec quæ ſtagnata palude Perpetitur querulæ ſemper conuicia ranæ.

STAGNVM, gni, [*Acqua morta, ſtagni*] λίμνη, à ſtando, dicitur aqua ſtans. Vir. 4. Ge. At liquidi fontes, & ſtagna uirentia muſco adſint. Virg. 1. Æn. Stagnum pro parte maris profundiſſima poſuit, quòd ea minime moueatur, ſemperq́; ſtet: id eſt, quieſcat. Emiſſamq́; hyemem ſenſit Neptunus, & imis Stagna refuſa uadis.

STALAGMVS, σταλαγμός, puriſſimum genus chalcanti, ita dictum, quòd è guttis, ſiue ſtiriis fieret, hyberno tempore in ſcrobes effoſſos decidentibus. Nam σταλάζειν Græci dicunt ſtillare. Vide Plin. lib. 24. cap. 13. Stalagmum item antiqui appellarunt genus inauris, guttæ figuram imitantis, quam σταλαγμὸν uocant Græci. Cæcilius apud Nonium: Ex auro eius ſtralagmum domi habeo. Quo in loco Perottus & Perottum ſecutus Calepinus corrupte legunt Stalagnium.

STAMEN, inis, [*Stame, garzuolo, lana da filare*] στήμων, dicitur lana, linum, cannabis, uel aliud ſimile, in colu poſitũ, unde fila dicuntur: à ſtando, eo quòd nõ moueatur. Pli. li. 8. c. 48. Inde factum, ut nubentes uirgines comitaretur colus cõpta & fuſus cum ſtamine. Ouid. 2. de Arte ama. Reiice ſuccinctos operoſo ſtamine fuſos. Stamina (inquit Sipontinus) etiam dicuntur fila recta in opere textorio & ſtabilia, per pectinem tranſmiſſa, quibus alia, quæ ſubtegmina uocant, intertexuntur. Dicuntur præterea Stamina in ligno uel herbis quædam quaſi filamenta. Plin. lib. 21. cap. 5. Ita odor, colorq́; duplex: alius calycis, alius ſtaminis, differentia anguſta.

STAMINEVS, nea, neum, adiect. à ſtamine deductum: ut, Vena ſtaminea. Pli. li. 16. ca. 43. Stamineam in hoc uſu probant uenam, & uocant fertilem, argumẽto ſimilitudinis, quoniam lacrymoſe criſpa. Propertius lib. 3. Eleg. Staminea rhombi ducitur ille rota.

STANNVM, ni [*Stagno*] κασσίτερος, metalli genus, quod in fodinis inuenitur cum argento, & in fornace primum liqueſcit. Pli. multis in locis plumbum album uocat, ad differentiam plumbi nigri, quod uelut argenti ſtanniq́; quoddam purgamentum in fornace remanet. Verba eius ſunt hæc ex lib. 34. cap. 16. Plumbi nigri origo duplex eſt. Aut enim ſua prouenit uena, nec quicquam aliud ex ſe parit: aut cum argento naſcitur, miſtisq́; uenis conflatur. Eius qui primus fluit in fornacibus liquor, Stannum appellatur: qui ſecundus, Argentum: qđ remanſit in fornacibus, Galena, quæ portio eſt tertia addita uenæ. Hæc rurſus conflata dat nigrum plumbum deductis partibus duabus. Ibidem cap. 17. Stannum illitum æneis uaſis ſaporem gratiorem facit, & compeſcit æruginis uitus: mirumq́;, pondus non auget. Stanneus, a, um, factum ex ſtanno. Plin. lib. 29. cap. 2. Tum in ſtannea pyxide conditur.

STAPHYLE, σταφυλή, uitis albi, quam alii Ampeloleucen uocant, alii Melothron.

STAPHYLVS, στάφυλος, Sitheni filius, primus aquam uino miſcere docuit. Plin. lib. 7. cap. 56.

STAPHIS, huius ſtaphilis, fœminini generis, σταφίς, quæ etiam Staphis agria, & Latinis Pituitaria, & Pedicularis dicitur, uitis eſt, cauliculis nigris, rectis, foliis labruſcæ, folliculos uerius, quam acinos ferens, uirides, ſimiles ciceri. Vide Pli. lib. 23. cap. 1.

STAPHYLINVS, σταφυλῖνος, quam Paſtinacam uocant Latini, duorũ generum eſt, hortenſis, quem σταφυλῖνον κηπευτὸν nominant Dioſcorides. & Agreſtis, quem idem σταφυλῖνον ἄγριον appellat: Romani etiam Paſtinacam Erraticam. Hæc folia habet gingidii, ſed latiora, & ſubamara, caulem rectum, ſcabrum, umbellam ſimilem anethi, in qua flores inſunt candidi, & in medio purpureum quiddam ferme croceum, & radicem digiti craſſitudine, & dodrantalem, odoratam, quæ cocta manditur. Galli peculiari nomine Paſtinacam appellant. Staphylinorum autem nomine, ſi nihil addatur, ſatiuos potius intelligimus, quas iidem Carotas ſua lingua nominant. Sic Colum. li. 10. Lætetur, mollemq́; ſinum ſtaphylinus inumbret. Loquitur enim de iis, quæ in hortis ſeruntur. Idem li. 11. ca. 4. Tum agreſtis paſtinaca, & eiuſdem nominis edomita, quam Græci Staphylinum uocant.

STAPHYLODENDROS, σταφυλόδενδρος, arbor trans Alpes ſimillima aceri, alba materia, ſiliquas ferens, & in iis nucleos nucis auellanæ. Quidam eandem exiſtimant cum Theophraſti Colutea. Vide Pli. lib. 16. cap. 16.

STARCATERVS, rex Danorum, qui cum Lenum quendam per nefas occidiſſet, pœnitentia ductus, eius filio Hathero ſe præbuit occidendum. Saxo lib. 8.

STARE [*Stare*] ἵσταμαι, ſteti, ſtatum, proprie ſignificat erectum eſſe, & ſua mole cõſiſtere: cui opponitur Sedere. Plau. Capt. Hi ſtãt hic ambo, non ſedent. Ter. Eun. Interim Dum ante oſtium ſto, notus mihi quidam obuiam Venit. Et nõ tantum de animatis, ſed de inanimatis quoq; dicitur: ut, Nauis ſtat, Flumen ſtat, Currus ſtat. Sol item ſtare dicitur, cũ ad alterum Tropicorum perueniẽs, ulterius progredi non poteſt, ſed curſum incipit reflectere. Vnde duo dicimus eſſe Solſtitia, alterũ æſtiuum, alterũ hybernũ. Itẽ permanere, durare, ἐμμένειν. Ci. 1. Off. Facere promiſſa, ſtare cõuẽtis, reddere depoſitũ. Vir. 4. Æn. Et bene apud memores ueteres ſtat gratia facti. Itẽ horrere: ut Annotauit Nonius, citãs locũ ex Titinnio: Atq; illud ante partum comedet: fundi ſtabunt ſentibus. Item alterũ ex Cæcilio. Hic amet: familiæ fame pereant: ager autem ſtet ſentibus. Item plenum eſſe. Virg. 12. Æn. Iam puluere cælum Stare uident. Item prominere, exigi, ut annotauit idem Nonius, citans illud Lucilii ex lib. 29. Hic corpus ſolidum inuenies, hic ſtare papillas Pectore marmoreo. Item præſtitutum eſſe, & immobilem. Virg. 10. Æneid. Stat ſua cuiq; dies, breue & irreuocabile tempus Omnibus eſt uitæ. Ouid. 1. Meta. Sic ſtat ſententia. i. immobilis & fixa eſt, δέδοκται. Item in animo eſſe, & conſtitutum habere. Virg. 12. Æn. Stat conferre manum Æneæ, ſtat quicquid acerbi eſt morte pati. Item poſitum eſſe κεῖσθαι. Virg. 1. Æn. Omnis in Aſcanio cari ſtat cura parentis. Item quieſcere. Apuleius: Dum

Dum forte ſtarint in taberna ludẽtes. Item in priſtino ſtatu manere. Virg. 2. Æneid. Troiaq; nunc ſtares, Priamiq; arx alta maneres. Item conſtare, & magno precio emptum eſſe. Liui. lib. 23. Multoq; ſanguine ac uulneribus ea pœnis uictoria ſtetit. Gel. Magno ei ſtet ea nocte abſentem fuiſſe. Stare firmum, ἐν χώρᾳ μένειν, eſt, non moueri, ſed conſtantem eſſe. Liui. Reſiſtes autem aduerſus famam, rumoresq; hominum, ſi ſatis firmus ſteteris. Stare per me, per te, per illum aliquid dicitur, cum ego, tu, aut ille impedimento eſt, ne quid fiat. Plin. lib. 18. Non ſtat per me, quominus cælum intelligas & cæleſtia ſcias. Quinctil. Non per me ſtetit, ſed per illam. Stare à Senatu, uel ab optimatibus, eſt Senatus, uel optimatium cauſſam tueri. Cic. de Clar. Orat. Nemo à Senatu, & à bonorum cauſſa ſtetit conſtantius. Stare à Mendacio contra uerum. Cice. de Inuent. pro eo quod eſt tueri falſum, & uerum oppugnare. Stare extrema fortuna, eſt ſummo in periculo ſitum eſſe. Cice. in Salu.: Bis ad ſubſellia attractos, extrema fortuna ſtetit. Compoſita huius uerba ſunt, Abſto, Adſto, uel Aſto, Conſto, Circunſto, Anteſto, Contraſto, pro aduerſor. Næuius: Contraſtat ſemper, nec me ſinit loquier. Exto, à quo Superexto, Inſto, Interſto, Diſto, Obſto, Perſto, Præſto, Proſto, Reſto, Subſto, Superſto.

Stasεas, Στασέας, Neapolitanus, philoſophus Platonicus, ut ſcribit Cic. de Finib. Bonorum & malorum.

Stases, Στάσις, urbs eſt Perſidis, edita in petra ſita, quam tenuit Antiochus Seleuci filius. Gentile Staſites, Στασίτης Stephano.

Stata ſacra, [*Sacrifici, che ſi faceuano in giorni determinati*] τακτὰ θυσίαι, quæ certis, ac ſtatutis diebus fiebant, & non mutabãtur, ſed firma & ſtabilia erant: diuerſa ab illis, quæ indicta uocantur, quæ nimirum uel in alia tempora reiici poſſunt, uel etiam omitti penitus. Cat. Sacra ſtata, ſolennia, ſancta ſeruaſti. Ouid. 1. Faſto. Ter, quater euolui ſignantes tempora Faſtos, Nec ſementinæ eſt ulla reperta dies: Tum mihi (ſenſit enim) lux hæc inducitur inquit Muſa: quid à Faſtis non ſtata ſacra petis. Ennius modicam & modeſtam formam mulieris Statam uocauit, quam Phauorinus apud Gellium non inuenuſte Vxoriam formam nominat. Vide Gel. lib. 5. cap. 11.

Statanvs, deus puerilitatis præſes credebatur antiquis, in cuius tutela pueri eſſe putabantur, cum primum ſtare atque incedere inciperent: ut ex Varrone de liberis educandis docet Nonius.

Statarivs, ria, riũ, [*Fermo, immobile*] μόνιμος, στατικός, fixus, firmus, immobilis. Vnde Statariæ fabulæ dictæ ſunt, quæ motoriis opponuntur, hiſtrionibus minime laborioſæ, quippe quæ à ſtantibus non diſcurſantibus tumultuantibus'ue peragerẽtur. Ter. in Heaut. Adeſte æquo animo, date poteſtatem mihi Statariam agere ut liceat per ſilentium. Statarius orator. Cice. de Clar. Orat. C. Piſo ſtatarius & plenus ſermonis orator. Et paulo ante: Ii, quos ſtatarios appellant, quorum eſt illa ſimplex in agendo ueritas. Pugna ſtataria, in qua non furtis, non excurſionibus, non leuibus prœliis, ſed collatis utrinque ſignis decertatur: Statarii ordines, ad ſtatariam pugnam inſtructi. Liui. lib. 9. Statarios uterq; miles ordines ſeruans.

Stater, eris, pen. gen. pro. [*Statera, bilanza*] στατήρ, genus numiſmatis, duo didrachma, hoc eſt quatuor ualens drachmas, ſiue ſolidos Turonenſes quatuordecim. Dictus Stater à uerbo Græco ἱστάναι, quod inter cetera ſignificat ponderare. Erat autem hæc appellatio Perſis cum Macedonibus communis. Vnde & Philippeos, & Daricos, & Alexandreos ſtateras paſſim legimus.

Statera, teræ [*Staterra da peſare*] σταθμός, ζυγός, inſtrumentum, quo res ſine lancibus ponderantur. Nam quod lances habet, proprie libram dicimus. Dicta Statera à uerbo Græco ἱστάω. Cice. 2. de Orat. Hæc enim noſtra oratio multitudinis eſt auribus accommodanda, ad oblectandos animos, ad impellendos, ad ea probanda, quæ non aurificis ſtatera, ſed quadam populari trutina examinantur. Erat item Statera, uaſis genus in argentea ſupellectili, quod & Tympanum & Magida appellant. Plin. lib. 33. cap. 11. Tympana uero ſe iuuene appellata ſtateras, & lances, quas antiqui Magidas appellauerant.

Stathmvs, mi, [*Hoſteria*] σταθμός, Græca uox eſt, nobis ſtabulum, diuerſorium, uel ſtationem ſignificans. Item menſuræ Geometricæ genus apud Perſas maxime uſitatum, quorum regnum uniuerſum in ſtathmos regios diuiſum erat, diſpoſitis certo interuallo diuerſoriis, quò quæ uel in extremis regni angulis gererentur, celerius ad regem poſſent perferri. Fuit autem ſtathmorum menſura non ubique eadem, ut eſt uidere apud Herod. lib. 5. Fere tamen eò res redibat, ut ſinguli ſtathmi ſeſquiſtadium ſupra centena uicena continerent, eodem Herod. teſte, qui CXI. ſtathmos. XIII M. D. ſtadiis exæquat. Sunt & aliæ uocis huius ſignificationes quæ quoniam ad Latinæ linguæ inſtructionem nihil pertinent, ex Græcorum Lexicis petendas relinquimus.

Statice, ces, herbæ genus, ſeptem caulibus, ueluti roſæ capita ſuſtinens. Vide Plin. lib. 26. cap. 8.

Staticvlvm, li, genus uehiculi, ſeu geſtatorii, ſicut Eſſedum, & Petoritum. Plin. lib. ulti. cap. 10. de Acatæ generibus loquens: Reddunt ſpecies fluminum, nemorum, & iumentorum, & eſſeda, & ſtaticula, & equorum ornamenta. Apud Plautum in Perſa. Staticuli ſunt motus ex arte ſaltatoria & geſticuli, in quibus ad numeros moduloſq; muſicos nunc ſubſiſtendum erat, nunc ſubſiliendum, σχηματισμοί, ὀρχήματα. Cato quoque, referente Gellio, Cæcilium ſenatorem ſaltatorem & feſcenium uocare ſolent, quòd elegantius ſaltaret, & ſtaticulos daret, quàm deceret uirum probum.

Statim, [*Di ſubito*] βεβαίως, aduerbium, conſtanter, perſeueranter, continue, quaſi inſiſtendo, & uno ſtatu: à ſtando. Pla. in Amph. Nec recedit loco, quin ſtatim rem gerat. Terent. in Phor. Bina talenta capiebãt ſtatim. Aliquando mox, illico, αὐτίκα, εὐθύς, quòd ea quæ mox fiunt, continenter fieri uideantur. Cic. in Verr. Statim Meſſanam litteras dedit.

Statinæ, arum, ſecunda ſyllaba cor. inſulæ ſunt in ſinu Campano, terræmotu enatæ, teſte Pli. li. 2. cap. 88. Papin. in Siluis. Ænariæq; lacus medicos, Statinaſq; renatas.

Statio, onis, [*Stagione*] σταθμός, locus in littore ſinuoſus, in quo naues ad tempus poſſunt conſiſtere, minus tamen tuto, quam in portu. Virg. 2. Æn. Nunc tantum ſinus & ſtatio male fida carinis. Stationes item dicuntur loca in quibus milites conſederunt, quæ & Statiua dicuntur, & Præſidia. Curtius: Cognitum id per exploratores, qui ſtationes hoſtium fuerant ingreſſi. Locum item uigilibus ad excubias agẽdas aſſignatum, Stationem uocamus, quòd in eo ſubſiſtere cogantur, neque eum ſine graui noxia poſſint relinquere. Virg. 9. Æn. Vigiles ſimul excitat: illi Succedunt, ſeruantq; uices: ſtatione relicta Ipſe comes Niſo graditur. Hinc Stationarii milites dicũtur, quibus cuſtodiæ aut præſidii gratia aſſignatus eſt locus. Item officina, in quam multi conueniunt, ut de aliqua re decernatur, & ius dicatur, Statio appellatur. Gel. l. 13. c. 13. Quæſitum eſſe memini, in pleriſque Romæ ſtationibus, ius publice docentium. Iuue. Saty. 1. Stationes omne theatrum. Similiter errantium ſtellarum matutinæ (quas primas uocãt) & ueſpertinæ (quas ſecundas) cum ſtare ſpectantibus uideantur in Oriente & Occidente Stationes uocantur. Per metaphoram etiam Statio pro temporaria habitatione accipitur. Cic. ad Att. li. 6. Athenis ſtatio mea nunc placet. Sumpta tranſlatio à loco littorali, ubi naues, ad tempus ſubſiſtunt, quamuis non æque tuto, atq; in portu. Proprie autem Statio dicitur ipſe ſtandi actus: unde ceteræ omnes ſignificationes fluxerunt.

Stationalis, [*De la ſtagione*] φυλακτικός, adiectiuum à ſtatione deductum: ut, Stationales milites, qui & Stationarii, quibus certa ad excubias agendas aſſignata eſt ſtatio. Stationales ſtellæ, quæ matutino tempore omnium nouiſſimæ & ueſpertino omnium primę in cælo apparentes, quaſdam quaſi excubias facere uidentur. Pli. de ſideribus lib. 2. cap. 15. Eadem ſtationalis ſenis menſibus commoratur in ſignis, alioqui bimeſtris: cum ceterę utraque ſtatione quaternos menſes non impleant.

Stationarii milites, φυλακοί, dicuntur, quibus cuſtodiæ, aut præſidii gratia ſtatio aſſignata eſt: ut qui in caſtris, urbibus'ue ad excubias agendas certo loco diſponuntur: qui'ue in prouinciis diſtribuuntur, partim ad externam uim, ſiqua forte ingruat, propulſandam, partim ad prouinciales in fide continendos.

Statiuncvla, [*Stagioncella*] diminutiuum, parua ſtatio: ſicut à ratione Ratiuncula.

Statiua, orum, [*Stagione*] σταθμός, ἔρυμα, caſtra, ſiue munitiones militares: à ſtando dicta, quòd in iis milites ſubſiſtũt. Liu. l. 1. ab Vrb. In his ſtatiuis (ut fit) longo magis, quàm acri bello ſatis liberi cõmeatus erant. Cic. pro Lege Agr. Num quid cauſſæ eſt, quin omnes agros, urbes, ſtatiua, portus, totam deniq; Bithyniam decemuiri uendituri ſunt.

Statiuvs, a, um, pen. pro. [*Statiuo*] idem quod ſtationalis: ut, Præſidium ſtatiuum, quod certis locis cuſtodiæ & ſecuritatis gratia diſponitur. Caſtra ſtatiua, quæ & ſtatiua abſolute, munitiones ſunt militares, quibus copiæ ſepiuntur, ut aduerſus repentinum hoſtiũ incurſum tutæ fiunt, neq; inuitæ in prœlium deſcendere cogantur. Cic. in Ant. Hæc mea cuſtodia eſt, hoc præſidium ſtatiuum.

Statius Cæcilius, Poeta Comicus fuit, cui Volcatius Sedigitus primas in Comœdiæ partes tribuit: quanquam à Cicerone nonnunquam Malus linguæ Latinæ auctor, nonnunquam etiam ferreus ſcriptor appelletur. Statius alius cognomento Papinius, illuſtris Poeta fuit Neapolitanus, Domitiani tẽporibus, Iuuenalis & Martialis æqualis: cuius multa extant Poemata. Siluarum libri quatuor, Thebaidos libri duodecim: præterea Achilleidos opus inchoatum, quod morte præuentus abſoluere non potuit: Scripſit & Agauen Tragœdiam, quam inopia coactus Paridi hiſtrioni uendi

dit. Iuuen. Saty. 7. Curritur ad uocem iucundam, & carmen amicæ Thebaidos, lætam fecit cum Statius urbem, Promiſitq́; diem tanta dulcedine captos Afficit ille animos, tantaq́; libidine uulgi Auditur ſed cum fregit ſubſellia uerſu, Eſurit, intacta Paridi niſi uendat Agauen. Fuiſſe autem horum utrunque ſeruum, Statii nomen ſeruile ſatis declarat.

Statones hetrvriae, populi, apud Plin. lib. 3. cap. 5. quorum oppidum Statonia commemoratur a Strab. lib. 5. In horum agro uinum ſatis generoſum naſcebatur, quod ſtatonienſe uocabatur: cuius meminit Plin. lib. 14. cap. 6.

Stator, oris, [*Vfficiale, ſbirro, zaffo, meſſo, famiglio de la corte*] κλητὴρ, apparitor, uiator, qui magiſtratus præſto eſt, ut illius iuſſu quẽ libet accerſat, & coram illo ſiſtat: á iugi aſtandi munere dictus. Ci. lib. 2. Epiſt. Vt ad te ſtatores meos, & lictores cũ litteris mitterẽ. Idẽ lib. 9. Præſto mihi fuit ſtator eius cum litteris, quibus ne uenirem, denunciabat. Stator item Iouis cognomen fuit apud Romanos, Græci ςάτωρ uertunt, nonnunquam etiam ἐπιςάτωρ, unde dictũ quod Romanos á Sabinis in fugam uerſos ſtare fecerit: qua de re ſic ſcribit Liuius lib. 1. ab Vrbe. Vt hoſtius cecidit, confeſtim Romana inclinatur acies, fuſaq́; eſt ad ueterem portam palatii. Romulus & ipſe turba fugientium actus, arma ad cælum tollens, Iupiter tuis, inquit, auibus iuſſus hic in Palatio prima urbi fundamenta ieci: arcem iam ſcelere emptam Sabini habent: inde huc armati ſuperata ualle media tendunt. At tu pater deum hominumq́; hinc ſaltem arce hoſtes, deme terrorem Romanis, fugámq́; fœdam ſiſte: hic ego tibi, qui templum ſtatori Ioui, quod monumentum ſit poſteris tua preſenti ope ſeruatam urbem eſſe, uoueo. Hæc precatus, ueluti ſi ſenſiſſet auditas preces, Hic, inquit, Romani Iupiter optimus max. reſiſtere, atque iterare pugnam iubet. Hæc ille. Cicero ante exilium: Iupiter Stator, quem uero huius urbis Statorem maiores noſtri nominauere: cuius templum á Romulo uictis Sabinis in palatii radice cum uictoria eſt collocatum.

Statva, tuæ, [*Statua, imagine, ſimulacro, effigie, forma*] ἄγαλμα, ἀνδριάς, ſimulacrũ, ex ære alio'ue metallo, quod alicui uel mortuo, uel etiam uiuenti antiquitus decernebatur, & in foro, aut aliquo loco conſpicuo collocabatur, ad alicuius rei bene geſtæ memoriam. Generalius eſt autem Imaginum nomen, quàm Statuarum: cum pictas etiam tabellas Imagines uocemus: ad quas certe Statuarum appellatio non extenditur. Suet. in Tib. Etiam ſtatuas atque imagines, niſi permittente ſe, poni prohibuit. Cice. 9. Philip. Maiores quidem noſtris ſtatuas multis decreuerunt, ſepulcra paucis: ſed ſtatuæ intereunt tempeſtate, ui, uetuſtate: ſepulcrorum autem ſanctitas in ipſo ſolo eſt, quòd nulla ui moueri, neque deleri poteſt: Catullus: Inaurata ſtatua pallidior.

Statvaria, æ, ἀγαλματοποιία, ἀνδριαντοποιία, ars ſtatuas ex ære, alio'ue metallo conficiendi. Pli. lib. 36. cap. 5. de marmoris ſculptura loquens. Non omittendũ, hanc artem tanto uetuſtiorem fuiſſe, quàm picturam, aut ſtatuariam, quarum utraque cum Phidia cœpit LXXXIII. Olympiade. Quo in loco Pli. manifeſte ſtatuariam diſtinguit á ſculptura, ſtatuariæ nomen intelligens fuſoriá qua ex ære potiſſimum, nonnunquam etiá ex alio metallo, ſtatuæ conficiebantur: Sculpturam autem, qua ex marmore, ligno'ue, aut alia materia ſimulacra ſcalpro exculpebantur. Idem quoque non temere Statuam appellat, niſi ex metallo confectam: nam quæ ex marmore exculpitur, ſimulacrum potius, uel imaginem, uel ſignum appellat.

Statvarivs, rii. [*Intagliatore, maeſtro d'intagli*] ἀγαλματοποιός, ἀνδριαντοποιός, proprie is dicitur, qui ex ære alio'ue metallo fuſoria arte ſigna conficit: quo in genere maxime claruerunt, Lyſippus, Phidias, Praxiteles, Polycletus, & Alcamenes, quorum meminit Pli. lib. 34. cap. 7. quod de ſtatuariis antiquis inſcribitur.

Statvarivs, aria, arium, ἀγαλματοποιητικός, ἀνδριαντοποιητικός, quod ad ſtatuarum conficiendarum rationem pertinet: ut, Ars ſtatuaria, ἀγαλματοποιική. Pli. lib. 34. cap. 7. Fuiſſe autem ſtatuariam artem familiarem Italiæ indicat Hercules ab Euandro ſacratus.

Statvmen, pen. pro. χάραξ, pedamentum, ridica, uel palus, quo uitis fulcitur. Colum. lib. 4. cap. 30. Cum menſem trigeſimum exceſſerit poſita uinea: id eſt, tertio autumno, uehementioribus ſtaminibus ſtatim impedienda eſt. Non tamen de ſolis uitium pedamentis Statumina dicuntur, uerumetiam de quibuſuis fulcimentis: unde etiam Col. lib. 6. cap. 18. in deſcriptione machinæ cuiuſdam, qua iumenta clauduntur, Statumina accipit, pro ſtipitibus erectis, quibus lignum quoddam tranſuerſum, quod iugum uocat, ſuperincumbit. Primis (inquit) duobus ſtatuminibus imponitur firmum iugum, ad quod iumenta capiſtrantur.

Statvmino, as, ἐρείδω, ςηρίζω, fulcio, firmo, & quaſi ſtatuminibus quibuſdam ſuſtineo. Plin. lib. 18. cap. 6. In ſolutiore terra ſepibus firmari, ora utrinque lapidibus ſtatuminari, & alio ſuperintegi.

Statvo, tuis, tui, tutum [*Statuire, deliberare, ordinare*] τίθημι, pono, colloco, erigo. Ci. 2. de Inuẽ. Thebani in finibus æneũ trophæum ſtatuerunt. Nonnunquam accipitur pro conſtituo, d. libero, decerno, certum mihi eſt, προαιροῦμαι. Liui. 1. ab Vrbe. Ferro igitur eam arcere contumeliam ſtatuunt. Cice. 3. Verr. Iſte certe ſtatuerat, ac deliberauerat, non adeſſe. Aliquando ad iudicia pertinet, ut idem ſit quod decernere, & pro poteſtate indicare, διαγινώσκειν. Idem 5. Ver. Statuit ſenatus hoc, ne illi quidẽ eſſe licitum cui conceſſerat omnia, á populo factarũ quæſitarumq́; rerum ſummã imminuere. Idẽ 2. de Orat. Sine ulla dubitatione ſic ſtatuo & iudico, neminẽ omniũ tot & tanta, quãta ſunt in Craſſo, habuiſſe ornamẽta dicẽdi. Statuo, dedico. Virg. 5. Ecl. Craterasq́; duos ſtatuam tibi Pinguis oliuæ. i. dedicabo. Terent. pro cõcutere poſuit, cum ait. Sublimẽ illum arriperem, & caput primũ in terrá ſtatuerem, Vt cerebro diſpergat uiá. Statuere, prouidere, exiſtimare uel expectare, & prorſus ita opinari. Cic. ult. Ver. Statuerat cauſſam ſibi eſſe dicendam, etiam ante quàm hoc uſu uenit. Exemplum ſtatuere in homine, idem quòd edere exemplum. Cic. 4. Verr. Sed ut illi quoq́;, qui in ea prouincia non fuerunt, intelligere poſſint, in quo homine tu ſtatueris exemplum eiuſmodi, &c. Budæus.

Statvra, æ [*Statura, grandezza, ò picciolezza*] μέγεθος, modus corporis, ſiue is procerus ſit, ſiue humilis. Suet. Statura fuit eminẽti, corpore palido. Ci. 2. Philip. Velim mihi dicas, niſi moleſtum eſt, L. Turſelius qua facie fuerit, qua ſtatura. Statura, de uitibus. Col. li. 5. c. 5. Producat in tantá ſtaturam, quantam permittit agricola.

Statvr, imperſonale, [*Si ſta*] Plaut. in Pſeu. Quid agitur? Statur hic ad hunc modum?

Statvs, tus, [*Stato, ſtado*] κατάστασις, conditio, habitus. Colu. lib. 8. Quare ſtatus eius longior productiorq́; ad hos caſus magis habilis eſt. Cice. Lentulo lib. 1. Epiſt. eodem de toto ſtatu rerum omnium cognoſces. Idem de Aruſp. reſp. Hunc ſtatum, qui nunc eſt, qualiſcunque eſt, nulla alia re, niſi concordia retinere poſſumus. Deducere aliquem de ſtatu uitæ, eſt eum á ſolito uitæ tenore abducere. Ci. 3. Ver. Me de uitę meę ſtatu lacrymis ſuis deduxerunt. Apud Rhetores autem Status, ςάσις, dicitur ſumma cauſſæ conſtitutio, ad quam totius orationis argumenta referuntur: hoc eſt, id quod naſcitur ex cõflictione petitionis actoris, & defenſionis rei. Id autem dilucidius fiet huiuſmodi exemplo: Deiotarus inſidias ſtruxit Cæſari, Intentio eſt actoris. Non ſtruxit, Depulſio rei. Hinc oritur conſtitutio ſiue ſtatus, Struxerit'ne inſidias Cæſari Deiotarus. Et quoniam in omni diſcreptatiõe quæritur, an ſit, quid ſit, uel quale ſit, tres inde oriuntur ſtatuum differentiæ, Coniecturalis, Legitima, & Iuridicialis. Cic. in Topic. Refutatio accuſationis, in qua eſt depulſio criminis, Græce ςάσις, Latine Status uocetur.

*Statvs, ex quibus omne genus controuerſiarum de agris exoritur, octo omnino ſunt, iniectiuus, expoſitiuus, ſubiectiuus, recuperatiuus, aſſumptiuus, initialis, materialis, effectiuus. Iniectiuus ergo ſtatus eſt generalis. nam ſiue de poſſeſſione, ſiue de fine controuerſia naſcatur, per hoc repetitio iuſta iniuſtaq́; iniicitur. Expoſitiuus eſt ſtatus controuerſiæ, quoties finitimorum argumentorum care demonſtratione, & partium magis exigit narrationem, per quam exponendum ſit, quo ſint genere terminandæ, aut perſuadendum iudici, etiam ſi loci natura finitimam exhibeat ſimilitudinem. Subiectiuus ſtatus eſt, cum relinquitur ſtatus generalis, & alio quolibet ſtatu controuerſia defenditur. Recuperatiuus eſt ſtatus, quoties non á trifinio, aut quadrifinio, ſed ex quolibet finis loco incipientis termini rectura dirigit, & per inceſſum definitionis loca quædam alteri fundo acquirit, aut ſolum aufert, & eius loco redditur. Aſſumptiuus primæ controuerſiæ ſtatus, qui eſt de poſitione terminorum, in rigorem aut in finem tranſcendit. initialis controuerſiæ ſtatus de rigore pertinens ad materiam, tranſcendit in controuerſiam, quæ eſt loco tertio: de fine ſtatus materialis non conditionem mutat, neque materiam efficit. Materialis ſtatus eſt, ex quo omnes controuerſiæ incipiunt de loco duntaxat. nam tranſcendentiam non habet de hoc effectiuus, ſed, dum conſummatus fuerit, naſcitur. Effectiuus eſt, cum de loco litigatur, & idoneas partes ad litigium aduocationes inſtituunt.

Statvs, ta, tum [*Fermo, ſtabile*] τεταγμένος, idemquod firmus, fixus immobilius, certus. Pli. lib. 18. Iam primum hanc iniuriam omnibus annis accidere non poſſe, propter ſtatos ſiderum curſus. Cic. de Aruſp. reſp. Statas ſolenneſq́; cæremonias Pontificatu contineri. Sic Statis uicibus aliquid fieri ἐν τάξει, κατὰ καιρὸν dicitur, quod certis fixiſq́; temporibus iteratur. Status dies cum hoſte, eſt dies conſtitutus controuerſiæ cum peregrino iudicio finiendæ, Plaut. Curc. Status condictus cum hoſte intercedit dies. Cic. 1. Off. Si ſtatus dies ſit cum hoſte, uenito.

Statvtvs, participium á Statuo, idem ſignificãs quod conſtitutus, [*Statuito*] τεταγμένος, ἀποτεταγμένος, ut, Statuta die, hoc eſt, cõſtituta,

tuta, ac decreta ex conuentione. Liu.3.Bell.Macedo.Concilium Ætolorum ſtatuta die, quod Panætolium uocant, futurum erat.

STATYELLI, orum, populi Liguriæ, teſte Pli.lib.3.cap.5. quorum oppidum Aquæ Statyellæ, collocatur a Strabone ea in uia, quæ à Genua Placentiam ducit.

STEATITES, στεατίτης, gemma ſimilitudinem ſeui oſtentans, quod Græci στέαρ uocant. Auctor Pli.lib.ult.cap.11.

STEATOMA, στεάτωμα, tumor eſt ioris in corpore apparens, pinguem intus materiam continens ſeuo ſimillimam: unde & nomen accepit. Nam στέαρ, ατος, ſeuum ſignificat.

STEGA, στέγη, locus in naui contectus: ἀπὸ τοῦ στέγειν, quod eſt tegere. Plau. in Bacch. Fore ut aſſidi in ſtega. Hinc Triſtega, τρίστεγα, dicitur pro triplici tabulato.

STELAE, unico l, στῆλαι, uox eſt Græcis, quàm Latinis, uſitatior, qua ſignificantur pilæ, cum inſcriptione ad rei alicuius memoriã propagandam erectæ. Pli. lib.7. cap.20. Stelæ lapideæ litteris incognitis. Latini Cippos uocant. His fœdera & proſcriptorum nomina inſculpebantur, quò facilius omnibus innoteſcerent: ut eſt uidere in Panegy. Iſocratis, & plerìſque in locis apud Demoſthenem. Hodie Stelas uocare poſſumus cruces lapideas, quæ paſſim ad uiam militarem erectæ conſpiciuntur cum inſcriptione ad rei alicuius memoriam propagandam.

STELLA Aruntius, poeta Patauinus lepidiſſimus, familia cõſulari ortus, Violantillam amauit, puellam Neapolitanam, quam tandem duxit uxorem. Hæc in delicijs habuit columbam: quem dicatam Veneri, quàm Stella ſleuit defunctã pulcherrimo carmine: opuſq; ipſum Columbam inſcripſit. Martia. lib. 1. Longeros habitat fecundus Stella penates.

STELLA, æ, [Stella] ἀστὴρ, à ſtando, quòd ſtare ſtellæ uideantur. Cic. 2. de Diuin. Iam te nec terræ fremitus, nec cæli diſceſſus, nec lapideus, aut ſanguineus imber, nec traiectio ſtellæ, nec faces uiſæ terrebunt. Virg.5. Æne. Poſtera cum primo ſtellas oriente fugarat Clara dies. Idem 4. Æne. Vbi maximus Atlas Axem humero torquet ſtellis ardentibus aptum. Horat.3. Carm. Ode 15. Et ſtellis nebulam ſpargere candidis. Lucan. lib. 9. Stellaſq; uagas miratur & aſtra. Differunt autem Stellæ à ſideribus, quòd illæ ſingulæ ſint, Sidera uero ex pluribus ſtellis compoſita, quæ & Signa cœleſtia uocamus: cuiuſmodi ſunt Aries, Taurus &c. Eſt & Stella piſcis marinus, a ſtellæ effigie nomen habens. Plin. lib.9 cap.60. Præter hæc, claros ſapientiæ auctores uideo mirari ſtellam in mari. Ea figura eſt, paruæ admodum caro intus, extra durore callo. Huic tam igneum feruorem eſſe tradunt, ut omnia in mari contacta adurat, omnem cibum ſtatim peragat.

STELLATVS, adiectiuum, [Stellato, pieno di ſtelle] ἀστερόεις, ſtellis plenus: propriè cæli epitheton, cum eſt clarum & ſerenum: quanquã ad alia etiam transfertur. Pli. li. 10. c. 67. Salamandra animal lacerti figura ſtellatum. Cice. 5. Tuſc. Nec uero Atlas ſuſtinere cælum, nec Prometheus affixus Caucaſo, nec ſtellatus Cepheus cum uxore, genero, filia traderetur, niſi cæleſtium diuina cognitio, nomen eorum ad errorem fabulæ traduxiſſet. Ouid. 1. Met. Talia dicenti ſtellatus ſummouet argus. Virg. 4. Æneidos: Atque illi ſtellatus iaſpide fulua Enſis erat.

STELLATVRA, ræ, idem quod ſtellionatus, hoc eſt, fraus, deceptio, impoſtura. Lampridius in Alexandro: Annonas (inquit) diligenter inſpexit: tribunos, qui per ſtellaturas militibus aliquid abſtuliſſent capitali pœna affecit.

STELLIFER, a, um, [Stellifero] ἀστροφόρος, quod ſtellas fert: ꝓprie cæli epitheton. Cic. in Som. Scip. Quam ob cauſſam ſummus ille cæli ſtelliferi curſus, cuius conuerſio eſt concitatior, acuto, & excitato mouetur ſono: grauiſſimo autem hic lunaris, atque infimus.

STELLIGER, a, um, ἀστροφόρος, eiuſdem ſignificationis cum ſuperiori. Stat. 12. Theb. Radios declinat, & horret Stelligeri iubar omne poli. Idem 3. Sil. Nondum ſtelligerum ſenior demiſſus in axem.

STELLIO, onis, [Tarantola] γαλεώτης, animal non diſſimile lacertæ, multo tamen minus, tergum habens lucentibus quibuſdam guttis depictum, ad modum ſtellarum. Veſcitur rore & araneis. Exuit quotannis cutem, exutamq; deuorat, inuidens nimirum homini comitialis morbi remedium. Vnde & Stellionum nomen in maledictum abiit. Morſus eius perraro interimit hominem, tamen ſemiſtupidum facit, & uarie afficit. Eſt & alius Stellio, ex phalangiorum genere, lentiginoſus, acerbi ſtridoris, in cauernulis dehiſcentis per æſtum terræ habitans. Olim Italiæ incognitus, nunc in Apulia frequens uiſitur, & ſimiliter Tarantula dicitur, ſcorpionibus ita contrarius, ut uiſus ab eis pauorem ipſis afferat & torporem. Plin. lib. 30. cap. 10. Stellionem tranſmarinum appellat: eundemq; à Græcis ἀσκαλαβώτην uocari tradit. ab eo opinor, quòd circulatim progrediatur. ἀσκαλος enim Græcis circulus eſt, & βῶ, ἀπὸ τοῦ βαίνω, incedo.

STELLIONATVS CRIMEN, à Iuriſconſultis dicitur, quando quis alterum callida quapiam impoſtura defraudat: ut ſi quis rẽ alii obligatam, diſſimulata obligatione, per calliditatem alii diſtraxerit: aut ſi quis merces corruperit, aut impoſturam fecerit, cuius nulla ordinaria pœna eſt, ſed extraordinarie plectitur, & ad præſidem ſpectat cognitio. Dictus Stellionatus à ſtellionis natura, quo nullum animal homini fraudulentius inuidet, ut inquit Plin. lib. 30. cap. 10. Cutem enim, quam quotannis ponit, protinus deuorat, ut præripiat homini præſentiſſimum comitialis morbi remedium. Inde eſt (inquit Plinius) quod ſtellionum nomen in maledictum eſt tranſlatum.

STELLO, las, [Lucere, fare à guiſa di ſtelle] ἀστερίζω, luceo, & quaſi ſtellas imitor. Mart. lib. 2. Et numeroſa linunt ſtellantem ſplenia frontem. Pli. lib. 37. Quoniam ſtellarum Hyadum & numero, & diſpoſitione ſtellantur. Claud. li. 2. Ducitur in thalamum uirgo, ſtat pronuba iuxtà Stellantes nox picta ſinus.

STEMMA, matis, [Ghirlanda, mazzo di fiori] στέμμα, Græca uox eſt, idem ſignificans quod corona. A uerbo στέφειν, quod ſignificat coronare: Iulius Firmicus lib. 2. Magnos uiros faciet Mercurius, qui ſacris & glorioſis ſtemmatibus coronentur. Stemmata item dicebantur maiorum imagines, quæ in atriis magnatum ad nobilitatis oſtentationem ſolent collocari: quanquam nonnunquam etiam pro ipſa ſtirpe, ſiue generis nobilitate accipiũtur. Martialis: Atria Piſonum ſtabant cum ſtemmate toto. Iuuen. Saty. 8. Stemmata quid faciunt? quid prodeſt Pontice longo Sanguine cenſeri? Suet. in Nerone: Quòd in uetere gentilium ſtemmate, C. Caſſij percuſſoris Cæſaris imagines retinuiſſet. Quoniam uero mos erat apud antiquos, ut uiri ob res bene geſtas coronis donarentur, & eædem ſtatuarum capitibus imponerentur, inualuit conſuetudo, ut ſtemma aliquando pro facinore accipiatur. Marti. lib. 1. Cæſaris atque Iouis confer nunc ſtemma iuuentus: Par onus ut tulerint, altius iſte tulit. Pli. li. 35. c. 2. Stemmata accepiſſe uidetur pro ipſa generis ſerie gradibusq; deſcendentium, qui ramis quibuſdam, & uelut intercurrentibus lineis diſtinguebantur. Stemmata uero lineis diſcurrebant ad imagines pictas. Legimus præterea Stemmata aliquando accipi pro inſcriptionibus ſaxorum. Martialis: Triſtia ſaxorum ſtemmata delet herus.

STENTOR, στέντωρ, Græcorum omnium uocaliſſimus, qui quinquaginta hominum clamorem uocis magnitudine adæquabat, ut placet Homero 5. Iliad. Vnde Prouerb. Stentore clamoſior. Iuue. Saty. 13. Tu miſer exclamas, ut Stentora uincere poſſis.

STEPHANOMA, pen. pro. στεφάνωμα, idem quod coronamentum, hoc eſt, materia coronarum: id eſt, flores frondes'ue, quæ odoris coloris'ue gratia coronis ſolent intexi.

STEPHANOPLOCVS, [Chi fa corone] στεφανοπλόκος, dicitur coronarius: id eſt, qui coronas cõficit. στέφανος enim coronam ſignificat, & πλέκω texo, apud Græcos eſt communis generis: unde Pli. l. 35. cap. 11. Glyceram quandam à Pauſia Sicyonio adamatam, corollarum confectricem Stephanoplocon appellatam ſcribit.

STEPHANITAE uites, hoc eſt, coronariæ, nempe quæ per ſtatumina calamorum materiis ligatis in orbiculos gyroſq; flectuntur, & materiis ſubmiſſis earundem ſtatuminibus per orbem, & in coronam connectuntur. Col. li. 3. c. 2. Nec ſolum quæ iucunditate ſaporis, uerum etiam quę ſpecie commendari poſſint, conſeri debent, ut ſtephanitæ, ut trepidanæ.

STEPHANOPOLIS, p. pr. [Chi uendono corone] στεφανόπωλις, corollarũ uenditrix. Pli. l. 35. c. 11. Amauit in iuuenta Glyceram municipem ſuam, inuentricem coronarum: certandoq; imitatione eius, ad numeroſiſſimam florum uarietatem perduxit artem illam. Poſtremo pinxit illam ſedentem cum corona, quæ nobiliſſima tabula appellata eſt Stephanoplocos, ab aliis Stephanopolis, quoniam Glycera coronas uenditando ſuſtinuerat paupertatem.

STEPHANVS, [Corona] στέφανος, Latine corona, à quo Stephanium, & Stephaniſcum diminutiua: à quorum poſteritate fit rurſus aliud diminutiuum Stephaniſcidium.

STERCORARIVS, ria, rium, κοπριώδης, quod ad ſtercora pertinet. Varr. lib. 1. de re ruſt. Sic è ligno & ferro ut plauſtra maiora tria, aratra cum uomeribus ſex, traces ſtercorarias quattuor.

STERCORATVS, a, um, particip. uel nomen ex participio, [Letamato, ſmerdato, imbrattato] κοπρισμένος, ſtercore, infectum, uel fœdatũ. Col. li. 1. Pomaria quoque & hortos oportet ſepto circundari, & eſſe in propinquo, atque in ea parte, qua poſſit omnis ſtercorata colluuies cohortis balneariorumq; & oleis expreſſa amurcæ ſanies influere. Et apud Catonem li. 2. Locus ſtercoraciſſimus.

STERCORATIO, onis, κοπρισμός, ipſe ſtercorandi actus. Col. lib. 2. ca. 16. Si tamen aliqua cauſſa tempeſtiuam ſtercorationem facere prohibuerit, ſecunda ratio eſt, ante quàm ſarrias, more ſeminantis, ex auiariis puluerem ſtercoris per ſegetem ſpargere.

STERCORO, ras, [Letamare] κοπρίζω, fimum agris fœcunditatis gratia adhibeo. Plin. lib. 18. Ager ſi non ſtercoratur, alget: ſi nimium

ſtercoratus eſt, aduritur. Colum; Lupinum ubi in florem uerterit, nihil agrum ſtercoraueris. Stercorari item ager dicitur, cum quouis modo pingueſcit, etiam nullo adhibito fimo, ſed alia quauis re, quæ fimi uicem ſupplet. Idem lib.12. Vicia & faba ſtercorare agrum dicuntur.

STERCOROSVS, a, um, adiectiuum, κοπρώδης, plenus ſtercore. Col.li. 9.c.4. Villaticum quod naſcitur in oleribus & ſtercoroſis herbis. Idem lib.8.cap.3. Nam plurimum refert, aquam non eſſe in ea, niſi uno loco, quam bibant, eamq; mundiſſimam: nam ſtercoroſa pituitam concitat. Cato cap.52. Locus ſtercoroſiſſimus.

STERCVS, coris, pen.cor. [*Sterco*] ἀφόδευμα, κόπρος, ab extergendo deduci uidetur, quòd undique abſtergi ſoleat. Plaut. in Aſina. Iuſſin' ſceleſte ab ianua hoc ſtercus hinc auferri? Col.li.2.ca.6. Vineis emaciatis, & aruis, optimum ſtercus lupinum præbet. Ci.1.de Diuinat. Tum & dormienti eundem illum uiſum eſſe rogare, ut quoniam ſibi uiuo non ſubueniſſet, mortem ſuam ne inultam eſſe pateretur, ſe interfectum in plauſtrum à caupone eſſe coniectum, & ſupra ſtercus iniectum, &c. Iuuen. Sat.13. Ergo miſer trepidas, ne ſtercore fœda canino Atria diſpliceant oculis uenientis amici. Horat. Epod. 12. Colorq; ſtercore fucatus crocodili. Stercoreus, a, um, ut Stercoreus miles: id eſt, uilis, & non pluris, quàm ſterquilinium, faciendus. Plaut. in Mil. Miles meus eſt herus, Qui hinc ad forum abijt: glorioſus, impudens, Stercoreus, plenus periurij, atque adulterij.

STERCVTIVS, dictus eſt Saturnus, quòd primus ſtercorandi agri rationem inuenerit. Auctor Macrob.

STERRONTIVM. στερρόντιον, urbs in inferiore climate Germaniæ: cuius meminit Ptolem. lib.2.cap.12.

STERILESCO, is, ere, [*Diuenire ſterile*] στειρόω, ſignificat ſterilem fieri. Palladius de gallinis loquens: Vinacię (inquit) cibo ſterileſcunt, hordeo ſemicocto, & parere ſæpe coguntur, & reddunt oua maiora. Pli.lib.8.cap.50. Capræ pinguedine ſterileſcunt.

STERILIS, le, [*Sterile*] ἄκαρπος, ἄτοκος, ἄγονος, στεῖρος, infœcundus, & fructum non ferens: ἀπὸ τοῦ στερεῖν, quod inter cetera ſignificat carere. Plin.lib.11.cap. 39. Pubeſcit homo ſolus: quod niſi contingat, ſterilis in gignendo eſt, ſeu maſculus, ſeu fœmina. Virg.6. Æneid. Sterilemq; tibi Proſerpina uaccam. Ouid.5. Faſt. Sterilem quoque tange iuuencam. Sterilis ueri, qui uerum neſcit. Perſius Saty.5.

STERILITAS, [*Sterilità*] στείρωσις, infertilitas, infœcunditas. Ci. pro lege Agrar. Alterum genus agrorum propter ſterilitatem incultum. Cic.1.de Diuin. Quorum ex habitu, atque ex colore cum ſalubritatis, tum peſtilentiæ ſigna percipi, nonnunquam etiam quæ ſit uel ſterilitas agrorum, uel fertilitas futura. Plin.lib.30. cap.2. In eadem Campaniæ regione, Sinueſſanæ aquæ ſterilitatem fœminarum, & uirorum inſaniam abolere produntur.

STERNAX equus, καταβλητικός, dicitur, qui ſeſſorem excutit, ac in terram deijcit. Virg.12. Æneid. Et ſternacis equi lapſum ceruice Thymœten. Seruius.

STERNO, nis, ſtraui, ſtratum, [*Gettare per terra, diſtendere giu, atterrare*] καταβάλλω, humi deijcio, & quaſi in terram extendo. Liu. 7.Bell.Pun. Ita deſertum à ducibus agmen, primo per agros palatur, feſſiq; aliquot ſomno ac uigilijs ſternunt corpora paſſim. Idē 1.ab Vrb. Stratis ariete muris. Horat.4. Carm. Ode 14. Primosq; & extremos metendo Strauit humi ſine clade uictor. Ouid.2. Metam. Dixit & arreptam prenſis à fronte capillis Strauit humi pronam. Vnde etiam pro occidere ponitur. Virg.lib.10. Æneid. Sternitur infelix alieno uulnere: cælumq; Aſpicit, & dulceis moriens reminiſcitur Argos. Liu.1.Bel.Maced. Et cornua ab equitibus, & mediis à pedite pulſi: ac repente, cum omni parte cæde ingēti ſternerentur, Galli terga uertunt. Hinc cæſum exercitum, Stratum dicimus. Item ſtragem pro ingenti clade. Per tranſlationem Sterno pro extendo, στρώννυμι, καταστορέω, quandoque ponitur. Vnde Sternere humi tapetas frondes, & huiuſmodi dicimus. Valla: Sternimus quidem ueſtes humi, ramos arborum, flores & multa eiuſmodi. Tamen frequentius dicimus, Sterno humum floribus, ramis, ueſtibus. Et quoniam ſternendo fit, ut id, ſupra quod ſternimus, hoc eſt, extendimus aliquid, tegamus, Sternere etiam pro tegere ſumitur. Vnde Sternere equos, cooperire. Liu.8. Bell.Pun. Teſſeram ueſperi per caſtra dedit, ut ante lucem uiri equiq; pranſi eſſent, armatus eques frænatos ſtratosq; teneret equos. Sternere menſam, uel lectum i. adornare, inſtruere, apparare. Terent. in Heau. Video alios feſtinare, lectos ſternere, Cœnā apparare, &c. Ci.2.de Legib. Credoq; quod erat factitatum, ut uni plura fierēt, lectiq; plures ſternerentur. Triclinia ſternere. Ci.2.Verr. Publice ſibi conuiuia parari, ſterni triclinia etiam in foro iubebat. Item quoniam ſternendo, id eſt, extendendo, & id quod extendimus, complanamus æque componimus, fit ut ſternere quoque pro cōponere ac complanare uſurpemus, & Stratum dicamus, complanatum atq; compoſitum, ἐστρωμένον, unde Stratum mare dicimus, quando nullo urgente in fluctus uento, æquatum manet. Virg.9. Eclog. Et nunc omne tibi ſtratum ſilet æquor. Et ſtratas uias dicimus, ſiue quòd complanatæ ſunt, ſiue quòd lapidibus tectæ. Liu.8. ab Vrb. Facto iudicio, uiua ſub terram ad portam Collinā dextra uia ſtrata defoſſa Scelerato campo. Item quia iacendo quodā modo extendimur, fit ut eos etiam ſe ſternere dicamus, qui ſe ad iacēdum collocant, ut quieſcānt. Idem lib.4.Georg. Sternunt ſe ſomno diuerſo in littore Phocæ. Huius uerbi compoſita ſunt, Aſterno, Conſterno, Externo, à quo Superexterno, Deſterno, Inſterno, Proſterno, & Subſterno, quorum ſignificata uide ſuis locis.

STERNVO, nuis, nui, tum, [*Starnutare, ſtarnutire*] πτάρνυμαι, flatum è pectore exurgentem cum capitis concuſſione emitto. Pli.li.7.ca. 6. Oſcitatio quidem in enixu lethalis eſt, ſicut ſternuiſſe a coitu abortiuum. Propert.lib.2. Eleg.3. Num tibi naſcendi primis mea uita diebus Aridus argutum ſternuit omen amor? Colu.lib.8. At ſi moleſta pituita eſt, cunilæ bubulæ, uel ſurculi nepetæ ſiluestris lana inuoluti, naribus inſeruntur, uerſanturq;, donec ſternuat ouis. Hinc Sternuto, as, are, frequentatiuum. Pli.lib.28.cap.8. Proboſcidis tactu capitis dolor leuatur: efficacius, ſi & ſternutet. A quo Sternutatio, onis, uerbale: ipſe ſternutandi actus πταρμός.

STERNVTAMENTVM, ti, [*Stranuto, ſtarnuto*] πταρμός, idem quod ſternutatio. Pli.lib.20.cap.12. Semen tritum & hauſtum naribus, ſternutamenta mouet.

STEROPE, es, pen.c. στερόπη. Suidæ, Atlantis filia una Pleiadum: quam nonnulli Aſteropen uocant. Vide ſupra in dictione Pleiades.

STEROPES, pen.cor. στερόπης, unus ex Vulcani miniſtris, à fulgure nomen habens. Virg.8. Æneid. Brontesq; Steropesq;, & nudus membra Pyracmon.

STERQVILINIVM, nij, [*Foſſa da ſterco*] κοπρία, κοπρεών, locus ſtercoribus plenus, ſeu ſtercoris receptaculum. Col.li.1. Sterquilinia duo ſint: Vnum, quod noua purgamenta recipiat, & in annum conſeruet: Alterum, ex quo uetera uehantur: ſed utrunque more piſcinarum deuexum leni cliuo, & exſtructum, pauitumq; ſolum habeat, ne humorem tranſmittat.

STERROGONIA, στερρογωνία, genus turis, quod Latini maſculum dicunt, à ſoliditate. στερρὸς enim Græci ſolidum dicunt.

STERTO, tis, tui, [*Roncheggiare, ronfare*] ῥέγχω, dormio, ſiue dormiēdo rhoncos emitto. Terent. in Eunu. Fatuus, inſulſus, tardus, ſtertit noctesq; diesq;. Plaut. in Mil. Sorbeo dormiens. PA. Quid ſorbes? LV. Illud, ſtertit uolui dicere. Sed quia conſimile eſt quod ſtertas, quaſi ſorbeas. Cice.2.de Diuinat. Et cum ſtertentem aliquem uiderint, &c. Iuuen. Saty.1. Doctus & ad calicem uigilanti ſtertere naſo. Horat.1. Serm. Saty.3. Noctes uigilabat ad ipſum Mane: diem totum ſtertebat, nil fuit unquam Sic impar ſibi. Hinc fit compoſitum Deſterto, pro euigilo, ſeu expergiſcor. Perſius: Cor iubet hoc Enni, poſtquam deſtertuit eſſe Mæonides, quintus pauone ex Pythagoræo.

STESICHORITES, στησιχόρειος, in talis numerus eſt octonarius: ita dictus teſte Polluce, à Steſichori poetæ ſepulcro, quod omnibus ſui partibus octonus conſtaret, angulis uidelicet, columnis, & gradibus.

STESICHORVS, pen.cor. στησίχορος, Lyrici ex Himera Siciliæ urbe, à qua Himeræus eſt dictus. Alij ex Methauria urbe natum dicunt. Alij ex Palantio Arcadiæ oppido. Ferunt inde profugum Catanam ueniſſe, eoq; in loco defunctum & extra portam urbis ſepultum fuiſſe, portamq; ab eo Steſichoriam nuncupatam. Natus eſt trigeſimaſeptima Olympiade, ſextaq; & quinquageſima obijt. Fertur luſciniam aliquando in ore Steſichori infantis cecinisse mirabili auſpicio, ſummum eum poetam futurum, & cantus ſuauitate omnes, qui ante eum fuiſſent, ſuperaturum. Fratrem habuit Mamertinum, optimum Geometram. Dicitur & ſcripſiſſe Helenæ uituperationem, ex quo exoculatum fuiſſe, ruſusq; ob palinodiam uiſum recuperaſſe. Quam fabulam tetigit & Horat. in Epod. ad Canidiam ſic ſcribens: Infamis Helenæ Caſtor offenſus uice, Fraterq; magni Caſtoris, uicti prece, Adempta uati reddidere lumina. Vocatusq; eſt Steſichorus, quoniam primus cum citharæ cantu chorum inſtituit: nam prius Tiſias uocabatur. Auctor Suidas. Quintil. uero lib.10.ca.1. Sic eum taxat, Steſichorus quàm ſit ingenio ualidus, materiæ quoque oſtendunt, maxima bella, & clariſſimos canentem duces, & epici carminis onera lyra ſuſtinentem. Reddit enim perſonis in agendo ſimul, loquendoq; debitam dignitatem: ac ſi tenuiſſet modum, uidetur æmulari proximus Homerum potuiſſe, ſed redundat, atque effunditur: quod ut eſt reprehendendum, ita copiæ uitium eſt. Hactenus Quint.

STESIMBROTVS, pen.corr. στησίμβροτος, Hiſtoricus fuit Tarſenſis, qui Cimonis Athenienſium ducis res geſtas ſcripſit, teſte Plutarcho in Vita Cimonis. Steſimbrotus alius fuit Epaminundæ filius, à patre interfectus, quòd cum Lacedæmoniis ipſo inconſulto manum

num

rum conſeruiſſet, etiamſi ſpecioſiſſimam eo ex prœlio uictoriam reportaſſet. Auctor Plutarchus in Parallelis.

STHENELVS, Σθένελος, Capanei & Euadnes filius, unus ex Græcorũ ducibus, qui bello Troiano interfuerunt. Hunc Virgilius inter eos annumerat, qui lignei equi aluo fuerunt incluſi. Therſandrus (inquit) Stheneluſq; duces, & dirus Vlyſſes. Fuit & alter Sthenelus Perſei filius ex Andromeda, cuius meminit Hom. lib. 2. Iliad.

STHENOBOEA, Σθενόβοια, Suidæ, Prœti Corinthiorum, aut, ut alij malunt, Argiuorum regis uxor, filia Iobatæ regis Lyciorũ, quæ Bellerophontis amore capta, cum repulſam tuliſſet, apud uirum eum detulit, tanquam uim ſibi afferre uoluiſſet. Quam fabulam qui latius noſſe cupit, uideat ſupra in dictione Bellerophontes.

STHENO, Σθενώ, fuit una ex filiabus Phorci, & belluæ marinæ, Meduſæ ſoror. Vide latius ſupra in dictione Gorgones.

STIBADIVM, dij, στιβάδιον, proprie eſt ſedile ſiue lectulus ex herba, ſiue frondibus, quo fulti conuiuæ menſæ accumbere ſolebant. Dicta Stibadia à ſtibadibus herbis ad diſcumbendum idoneis. Latini à tortis herbis Torum appellant. Plin. lib. 5. epiſt. Ex ſtibadio aqua ueluti expreſſa cubantium pondere ſiphunculis effluit. Seruius in primum librum Æneidos. Stibadia (inquit) antiqui non habebant, ſed ſtratis tribus lectis epulabantur. Vnde & triclinium dicitur. Marti. lib. 14. de ſtibadio: Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſignum: Octo capit, ueniat quiſquis amicus erit. Fiebant etiã ſtibadia è tabulis, quæ ebore atque auro ornabantur, transferebanturq; de loco ad locum pro ut libido animi ferebat. De hoc locutus eſt Martialis, cum inquit: Et teſtudineum menſis quater hexaclinon Ingemuit atrio non ſatis eſſe ſuo. Hexaclinon uocat ſtibadium ſex capiens lectos.

STIBIVM, bij, quod & Stibi, & Stimmi, στίμμι, metalli genus eſt ſimile Galenæ, ſed magis radians, quod uulgo Antimonium dicitur. Pli. lib. 33. cap. 6. In argenti enim metallis inuenitur lapis ſpumæ candidæ, atque nitentis, quem alii Stibium, alij Alabaſtrum, alij Larbaſon appellant. Duo eius genera, mas & fœmina. Magis probant fœminam: horridior eſt mas, ſcabriorq;, & minus ponderoſus, minuſq; radians & arenoſior. Fœmina contra nitet, friabilis, fiſſuriſq;, non globis dehiſcens. Cuius uis principalis eſt circa oculos, quos dilatat, quorumq; fluitiones exulcerationeſq; inhibet. Ideo in Græci πλατυόφθαλμον dixere, ab oculorum dilatatione. Vnde in Hieremia propheta: Cum pinxeris ſtibio oculos tuos, fruſtra componeris. Hieronymus ad Furiam: Non habuit criſpantes mitras, nec ſtridentes calceolos, nec orbes ſtibio fuliginatos. Hinc Stibinus, a, um, στιμμώδης, pen. prod. quod ſtibii colorem habet.

STIGMA, atis, [Segno, ſegnale, bollatura, ſuggellatura] στίγμα, nota, ſiue ſignum quod inuritur, à στίζω pungo. Marti. lib. 12. Frons hæc ſtigmate non meo notanda eſt. Pli. lib. 25. cap. 13. Ideo ad lepras & pſoras utuntur, & ad tollenda ſtigmata. Iuuen. Sat. 10. Mitius id ſane, quod non & ſtigmate dignum Credidit. Per translationem quandoque ponitur pro ſuggillatione & infamia. Suet. in Cæſ. Dictat. Val. Catullũ, à quo ſibi uerſiculis de Mamurra perpetua ſtigmata impoſita non diſſimulauerat, ſatisfacientẽ eadẽ die adhibuit cœnæ: hoſpitioq; patris eius, ſicut conſueuerat, uti perſeuerauit.

STIGMATICI, στιγματικοί, dicuntur famoſi & nocentes, quibus ſtigma, hoc eſt, nota aliqua ita inuſta eſt, ut ſemper appareat. Cice. ſcribit, Alexandrum Pheræum, cum ad uxorem in cubiculum ueniret, ſolitum præmittere ſeruum ſtigmaticum compunctum notis Thracijs, diſtricto gladio, ob metum. Eius uerba ſunt hæc lib. 2. Offic. O miſerum qui fideliorem & barbarum, & ſtigmaticum putaret, quàm coniugem.

STIGMOSVS, a, um, idem Plin. Epiſt. 5. In quo ruſticum inſectatur, atque etiam Stoicorum ſimiam appellat, adijcit Vitelliana cicatrice ſtigmoſum.

STILBON, ontis, στίλβων, Mercurii ſtella, ἀπὸ τοῦ στίλβειν hoc eſt, à lucendo dicta. Cic. 2. de Nat. Deo. Infra autem hanc ſtella Mercurii eſt, ea στίλβων appellatur à Græcis, quæ anno fere uertente, ſigniferum luſtrat orbem: neque à ſole longius unquam unius ſigni interuallo diſcedit, tum anteuertens, tum ſubſequens.

STILICO, onis, Honorii Imperatoris ſocer, à Claudiano poeta multis laudibus celebratus. Hic cum res plurimas feliciſſime geſſiſſet, tandem ut Eucherium filium ad imperatorium faſtigium eueheret, aduerſus principes coniurauit: cumq; Gothorum irruptioni reſiſtere poſſet, ut imperatorum uires minueret, paſſus eſt Italiam ferro flammiſq; crudeliſſime deuaſtari. Vide Eutropium.

STILLA, æ, [Goccia, ghiozza, gocio, ghiozzo, gozza, gocciola] σταγών, σταλαγμός, dimin. à Stiria (ut inquit Feſtus) & accipitur pro gutta. ut, Stilla olei, Stilla aquæ. Plin. lib. 29. cap. 4. Ex eo, cum opus ſit, ternis ſtillis additis in oleum, perunguntur, ut omnes beſtiæ fugiant eos. Apuleius: Et ſanguinis eruptionem uentriculo admoto excipit diligenter, ut nulla ſtilla compareat uſquam. Vitru. lib. 2. Faſtigia facientes, luto inducto, proclinatis tectis, ſtillicidia deducebant: per id ſtillæ decidunt in impluuium. Mart. Atque olei ſtillam donaret Opellicus unctor.

STILLATITIA RESINA, κατάστακτος, quæ rufo colore lenteſcit, dicta, quòd guttatim ſtillaret. Plin. lib. 17. cap. 11. Eadem reſina ſi cum aqua leuius decoquatur, coleturq;, rufo colore lenteſcit, ac ſtillatitia uocatur.

STILLICIDIVM, cidij, [Grondana] σταλαγμός, locus, in quem è tecto guttæ decidunt: quaſi ſtillarum cadium. Cic. 1. de Leg. Quamobrem quò me uocas? aut quid hortaris? ut libellos conficiam de ſtillicidiorum, ac parietum iure? Idem in Orato. Quàm enim indecorum eſt, de ſtillicidijs cum apud unum iudicem dicas, ampliſſimis uerbis & locis uti communibus: de maieſtate popu. Roma. ſubmiſſe, & ſubtiliter?

STILLO, as, [Gocciare, gocciolare] στάζω, λείβω, guttatim fluo, ſiue emitto. Plin. lib. 28. cap. 7. Et contra morſum eiuſdem bibitur ſtillaturq;. Horat. de Arte: Palleſcet ſuper his, etiam ſtillabit amicis. Ex oculis rorem. Luca. li. 7. Omne nemus miſit uolucres, omniſq; cruenta Alite ſanguineis ſtillauit roribus arbor. Iuue. Sat. 3. Nam cum facilem ſtillauit in aurem Exiguum de naturæ patriæq; ueneno, Limine ſubmoueor. Stillans, tis, participium. Cic. 2. Philip. Ille qui ſtillantem præ ſe pugionem tulit, is à te honoris cauſſa nominatur? Ouid. 1. Amor. Eleg. 8. Sanguine (ſi qua fides) ſtillantia ſidera uidi. Stillatus, a, um, participium. Ouid. 2. Metamor. Inde fluunt lacrymæ, ſtillataq; ſole rigeſcunt De ramis electra nouis. Stillatio, onis, uerbale, actus ſtillandi. Huius compoſita ſunt, Deſtillo, Diſtillo, Extillo, & Inſtillo: quorum ſignificata ſupra explicuimus ſuis locis.

STILPO, στίλπων, Megarenſis philoſophus fuit, tempore primi Ptolemæi, diſcipulus Paſiclis Thebani: præfuit ſcholæ Megarenſi: ſcripſit Dialogos non minus uiginti. Huic cum Ptolemæus Soter, patria eius potitus ſplendidam conditionem offerret, ſi ſecum in regnum proficiſci uellet, conſtantiſſime recuſauit. Demetrius quoque cognomento Poliorcetes, cum Megaram cepiſſet, tantum huic honoris detulit, ut quicquid illi ablatum erat, iuſſerit reſtitui. Ille contra nihil ſe amiſiſſe reſpondit: Philoſophiam enim cum eloquentia neminem ſibi adimere potuiſſe. De hoc quoque memoriæ prodidit Cic. in l. de Fato, quòd cum ei uinoſitatis, & luxuriæ uitia eſſent ingenita, ſic uitioſam naturam edomuerit, ut nemo unquam uinolentum illum, nemo in eo libidinis ueſtigium uiderit.

STIMMI, ios, στίμμι, metalli genus, quod & Stibium à Latinis, & uulgo Antimonium appellatur. Vide paulo ante in dictione Stibium.

STIMVLO, as, [Stimulare, pungere] παροξύνω, παροξύνω, ὀτρύνω, κεντέω, pungo, commoueo, ago, concito, incito. Teré. in Heaut. Magis me amicæ dicta ſtimulant. Cic. pro Sext. Roſc. Hunc mihi ex animo ſcrupulum euelle, qui me dies noctéſq; ſtimulat ac pungit. Ad Attic. lib. 9. Me congreſſus Cæſaris ſtimulat, & primas eius actiones horreo. Liu. 2. ab urb. Hæc ira, indignatioq; ferocem animum ad uexandum ſæuo imperio exercitum ſtimulat. Plaut. in Ciſt. Iactor, crucior, agitor, ſtimulor, uerſor in amoris rota. Virg. 4. Æne. Ecce iterum ſtimulat, &c. Hinc extimulo, quod eſt ualde ſtimulo. Col. lib. 7. Libidinis extimulatus furijs.

STIMVLVS, li, [Stimolo, punitione] κέντρον, ἀπὸ τοῦ στίζω, proprie dicitur fuſtis acutæ cuſpidis, quo ruſtici boues ſuppungunt. Plaut. in Aſin. Vtinam nunc ſtimulus in manu mihi ſit. Per translationem dicitur omne illud, à quo uexamur. Cic. 2. Tuſc. Nam ſi omnia fugiẽdæ turpitudinis, adipiſcendæq; honeſtatis cauſſa faciamus, nõ modo ſtimulos doloris, ſed etiam fulmina fortunæ contemnamus, licebit. Hinc Stimulum carnis, & uitiorum dicimus. Plaut. in Truc. Næ iſta ſtimulum longe habet, quæ uſque illinc Cor pungit meũ. Virg. 3. Georg. Sed non ulla magis uires induſtria firmat, Quàm uenerem, & cæci ſtimulos auertere amoris. Ouid. 2. Meta. Parce puer ſtimulis, & fortius utere loris.

STIMVLATIO, onis, uerbale, [Stimolatione] κεντισμός, παροξυσμός, ipſe ſtimulandi actus. Pli. lib. 35. cap. 2. Eratq; hæc ſtimulatio ſumma & ingens, exprobrantibus tectis, quotidie imbellem dominum intrare in alienum triumphum. Stimulator oris, uerbale, κέντωρ. Cic. pro Domo ſua. Sin in cauſſa fuit annona, ſeditionis quidem ſtimulator & concitator tu fuiſti. Stimulatrix, tricis κέντειρα. Plaut. in Moſtel. Vt ueneficæ illi Fauces prehendam, atque enecem ſceleſtam ſtimulatricem. Hinc Stimuleus, a, um, pe. cor. ut, Supplicium ſtimuleum, quod ſtimulis infligitur. Plaut. in Milite: Niſi tibi ſupplicium ſtimuleum deditur, Dedecoris pleniorem herum faciam tuum. Stimulatus a, um, participium: ut Rabie furenti ſtimulatus animus. Catul. epig. 58. Ouid. 1. de Arte. Iurgia præcipue uino ſtimulata cauato.

STINGO, ſiue Stinguo, is, xi, ctum, σβέννυμι, eiuſdem ſignificationis eſt cum Extinguo. Cice. in Prognoſt. Vt cum luna means Hype-

rionis officit orbi, Stinguntur radij cæca caligine tecti. Lucre. l. 2. Vt cernere poſsis, Euaneſcere paulatim, ſtinguiq; colorem. Huius compoſita ſunt, Diſtinguo, Extinguo, Interſtinguo, Inſtinguo & Reſtinguo.

STIPATIO, onis, uerbale, ipſe ſtipandi actus. Cic. pro Sylla: Eius aſpectus, concurſatio, ſtipatio, greges hominum perditorum, metum nobis, ſeditionesq; afferebant. Pli. lib. 10. cap. 22. Ita ceteri ſtipatione naturali propellunt eos.

STIPATORES, qui in nauibus onera componunt ἐπακτοί. Item ſatellites, quos principes corporis cuſtodiæ cauſſa ſibi adhibent, δορυφόροι, à ſtipe quam accipiebant: uel quòd reges ſtipent, & undiq; circundent, ac claudant, pene conſtringentes, inſtar apum circa ipſarum regem: aut quòd ipſi ferro ſtipati ſint. Cic. lib. 2. Offi. Præmittebatq; de ſtipatoribus ſuis, qui ſcrutarentur arculas muliebres, & ne quod in ueſtimentis telum occultaretur, exquirerent. Hos antiqui à Latere Latrones uocabant. Horat. 1. Serm. Saty. 3. Dum tu quadrante lauatum Rex ibis, neque te quiſquam ſtipator ineptum Præter Criſpinum ſectabitur.

STIPENDIALIS, le, ὑποτελής, idem quod ſtipendiarius: unde Fœdus ſtipendiale, apud Sidonium Apollinarem.

STIPENDIARIVM, rij, ἀποφορά, certum uectigal. Cicero in Verrem act. 5. Inter Siciliam ceteraſque prouincias Iudices in agrorum uectigalium rationibus hoc intereſt, quòd ceteris aut impoſitum uectigal eſt certum, quod ſtipendiarium dicitur: aut cenſoria locatio conſtituta.

STIPENDIARIVS, a, um, ὑποτελής, tributarius, qui ſoluendo ſtipendio obnoxius eſt: ut, Ciuitates ſtipendiariæ quibus certum ſingulos in annos imperatum erat tributum. Cæſ. Commen. 1. Reliquasq; ciuitates ſtipendiarias haberent. i. tributarias. Stipendiarij ſubſtantiue, ſtipendiariæ ciuitatis incolæ. Cic. 1. Verr. Socij, ſtipendiarijq; populi Romani afflicti, miſeri, &c.

STIPENDIOR, aris, μισθοφορέω, ſtipendia facio, uel mereo. Plin. lib. 6. Regi eorum peditum ſexcenta millia, equitum triginta millia, elephantorum nouem, per omnes dies ſtipendiantur: id eſt, ſtipendia faciunt, & merent.

STIPENDIVM, dij, [*Paga, ſtipendio*] ἀποφορά Plut. æs militare, ſeu præmium quod militibus datur. Compoſitum nomen ex ſtipe, & pendo, quòd ante nummum ſignatum quæſtores ſtipem militibus appendere ſolebant, non annumerare. Stips autem dicebatur ab antiquis à ſtipando, quòd eo tempore, quo popu. Roma. ære graui utebatur, in cellulis æs ſolebat ſtipari. nam etiam exiguæ æris grauis ſummæ maiorem faciebant cumulum, quàm ut crumenis uel loculis poſſent includi. Paulò aliter Vlpia. de uerb. ſignifi. l. ager. Stipendium (inquit) à ſtipe appellatum eſt, quòd per ſtipes: id eſt, modica æra colligatur. Emeritis ſtipendijs, & Cõfectis ſtipendijs in eadem dicuntur ſignificatione. Dicebantur enim Stipendia confecta uel emerita, cum elapſo tempore iuſtæ militiæ, milites iureiurando ſoluebantur. Cicero pro Pompeio: Partem militum, qui iam ſtipendijs confectis erant, dimiſit. Emerita ſtipendia ambitionis. Cic. de Senect. At illa quanti ſunt, animum tanquam emeritis ſtipendijs libidinis, ambitionis, contentionis, inimicitiarum, cupiditatum omnium ſecum eſſe: ſecumq;, ut dicitur, uiuere? Explere ſtipendia. Tacit. li. 3. Quanquam ipſe plures per prouincias quadraginta ſtipendia expleuiſſet. Facere ſtipendia pedibus. Liu. Sed qui tum ſtipendia pedibus propter paupertatem feciſſet. Stipendium etiam dicitur tributi genus, quod quis tenetur ſoluere principi, aut reipublicæ ad ſuſtentationem militum, τέλος. Liu. l. 2. Vt diuites conferrent, qui oneri ferendo eſſent, pauperes ſatis ſtipendij pendere, ſi liberos educent.

STIPES, huius, ſtipis, [*Tronco*] κορμός, trũcus, aut ualidus fuſtis humi defixus. Cæſ. 1. Bel. Ciu. Foſſas tranſuerſas uijs perducit, atque ibi ſudes, ſtipiteſq; præacutos defigit. Ouid. 4. Faſt. Querno religant in ſtipite funem. Per tranſlationem accipitur pro ſtulto, inſulſo, & fatuo. Ter. in Heaut. In me quiduis harum rerum conuenit, Quæ ſunt dicta in ſtultum, Caudex, Stipes, Aſinus, Plumbeus. Cic. in Piſon. Sed qui, tanquam truncus, atque ſtipes, ſi ſtetiſſet modo, poſſet ſuſtinere tamen titulum conſulatus.

STIPHELVS, unus ex Centauris, Ixionis & Nubis filius, à Cæneo interfectus ea in pugna, quæ in Pirithoi nuptijs commiſſa eſt inter Lapithas & Centauros. Ouid. 12. Met. Quinque neci Cæneus dederat Stiphelumq;, Bromumq;, &c.

STIPO, as [*Riempiere le fiſſure*] ἐπάγω, πυκνόω, rimas obturo, condenſo, in unum cogo, claudendo coarcto: ἀπὸ τοῦ στείβειν, quod ſignificat cõdenſare, unde & Stypare, ſiue Stupare, quidam ſcribendum exiſtimãt. Aut certe à ſtupa, hoc eſt, lini purgamẽto, quod in ſtipãdis nauium rimis ſolet adhiberi. Col. lib. 7. cap. 8. Deinde quo tenerior permaneat, clauſo, neque uentis obnoxio loco ſtipatur per plura tabulata. Virg. de Apibus: At cum liquentia mella Stipant, & dulci diſtendunt nectare cellas. Idem 3. Æne. Stipatq; carinis Ingens Argentum. Stipari item, δορυφορεῖσθαι, dicuntur principes, qui cuſtodiæ cauſſa ſatellitio cinguntur: item qui amicorum, clientium, comitum'ue turba ſepiuntur. Liu. li. 1. Stipatus agmine armatorum, in forum irrumpit. Cic. ad Attic. li. 1. Cum ad forum ſtipati gregibus amicorum deſcendimus, reperire ex magna turba neminem poſſumus, qui cum aut iocari libere, aut ſuſpirare familiariter poſſumus. Virg. 1. Æne. Regina ad templum forma pulcherrima Dido Inceſſit, magna iuuenum ſtipante caterua. Stipatus, ſtipata, ſtipatum. Virg. li. 11. Æne. Tum ſocios (namque omnis eum ſtipata tegebat Turba ducum) ſic incipiens hortatur ouanteis.

STIPS, ſtipis, & Stipis, huius ſtipis, fœm. ge. [*Paga, mercede*] pecuniæ genus, quod per capita colligi ſolet, quod ἀγυρμὸς dicitur à Græcis. Cic. 2. de Leg. ex XII. Tab. Præter Idææ Matris famulos, eosq; iuſtis diebus nequis ſtipem cogito. Et rurſum: Stipem ſuſtulimus, niſi eam, quam ad paucos dies propriam Idææ Matris excepimus. Implet enim ſuperſtitione animos, & exhaurit domos. Pecunia quoque, quam uel in ærarium reponebant, uel dijs offerebant, uel mendicis porrigebant ad ſuſtentationem uitæ, Stips dicebatur à ſtipando, propterea quòd in cella ſtipabatur: id eſt, componebatur. Plin. epiſt. 161. Eluctatusq; facit gurgitem, qui lato gremio pateſcit, purus & uitreus, ut numerare iactas ſtipes & relucentes calculos poſſis. Stipem magnam confert hæc res. id eſt, fructum. Colum. lib. 8. cap. 1. Quippe uillaticæ paſtiones, ſicut pecuariæ, non minimam colono ſtipem conferant. Conferre ſtipem. Vlp. de coll. illic. Sed tenuioribus permittitur ſtipem menſtruam conferre, dum tamen ſemel in menſe coeant. Spargere ſtipem. Pli. lib. 33. cap. 10. Popu. Roma. ſtipem ſpargere cœpit Sp. Poſtumio. Q. uinct. Martio coſs. tanta pecunia erat, ut ea conferret L. Scipioni, ex qua is ludos fecit.

STIPTICVS, adiectiuum, ſiue potius Stypticus, στυπτικός, quod uim habet ſtipandi, hoc eſt, denſandi: ἀπὸ τοῦ στύφειν, quod eſt denſare. Plin. libro 21. cap. 22. Quæ ex his phœniceum colorem habet, radice contrita, cuicunque animalium impoſita, ulcerum habet ſtypticam uim.

STIPVLA, æ, [*Stoppia, ſtrepola*] καλάμη, à ſtipa, ſiue ſtupa deducitur, ſiue q ſtupæ inſtar uratur, ſiue quòd ea quoq; ſtipari tectorũ rimæ conſueuerunt. Eſt autem ſtipula, calamus frumenti, puta tritici, hordei, & ſimilium, quòd ſcilicet continet ſpicam, cuius internodia Genicula dicuntur & aliquando Genua, à ſimilitudine genuum animalis. Ouid. 4. Faſt. Moxq; per ardentes ſtipulæ crepitantis aceruos Traijcias celeri ſtrenua membra pede. Virg. 1. Geor. Culmumq; leuem, ſtipulaſq; uolantes. Stipula etiam dicitur, quæ remanet in campo, demeſſo frumento. Virg. 1. Geor. Sæpe etiam ſteriles incendere profuit agros, Atque leuem ſtipulam crepitãtibus urere flammis. Spicæ præterea, quæ poſt meſſorum terga à tenuioribus legi ſolent, Stipulæ appellantur. Ter. in Adel. Præter hæc Meridie ipſo faciam, ut ſtipulam colligat.

STIPVLATVS, us, ὁμολογία, idem quod ſtipulatio. Plinius: Iouis deorum ſummi ſtipulatu.

STIPVLOR, aris, ſecunda ſyllaba corr. συγγράφω, ὁμολογοῦμαι, πράττω, μνηστεύομαι, eſt certa & ſolennia quædam uerba concipere, quibus is, qui interrogatur aliquid ſe daturum, facturum'ue promittit. Et quamuis proprie de ijs interrogationibus dicatur, in quibus de pecunia agitur, eo quòd à ſtipe dictum putatur: transfertur tamen ad omnes rogationes, quæ de quauis re interponuntur. Ci. 2. de Leg. Si is cui legatum eſt, ſtipulatus eſt idipſum, quod legatum eſt, ut ea pecunia ex ſtipulatione debeatur. Colu. in Præfat. l. 10. Fœnoris tui Siluine, quod ſtipulanti ſpoponderam tibi, reliquam penſiunculam percipe. Hinc Stipulatores dicũtur qui per interrogationem obligant promiſſorem. Idem pro Quinctio. Litteræ P. Quinctij, teſtes tot, quibus omnibus cauſſa iuſtiſſima eſt, cur ſcire potuerint: nulla, cur mentiantur, cum à ſtipulatore tuo comparabuntur. Hæc enim duo Stipulator, & Promiſſor opponuntur. Quod docet Iureconſul. tit. de Verbo. obliga. Stipulatio (inquit Pomponius) eſt uerborum conceptio, quibus is qui interrogatur, daturum facturum'ue ſe, id quod interrogatus eſt, reſpondet, συγγραφή. Cic. ad Atti. lib. 16. Etſi nondum ſtipulationes legeram (nec enim Eros uenerat) tamen rem pridie Iduum uelim conficias. Seneca de Benefi. li. 3. ca. 15. Vtinam nulla ſtipulatio emptorem uenditori obligaret, nec pacta, conuentaq; impreſſis ſignis cuſtodirentur, fides potius illa ſeruaret, & æquum colẽs animus. Eſt autem Stipulor (ſecũdum Priſcianum) uerbum commune, qđ tam in actiua, quàm paſſiua ſignificatione ablatiuo iungitur. Dicimus enim: Stipulor abs te, pro rogo te, peto abs te, & Stipulor abs te, pro rogor abs te. Iuuen. Quantum uis, ſtipulare, & protinus accipe, quod do: Vt toties illum pater audiat. Quo in loco eſt actiuæ ſignificationis. Sueton. uero paſſiue protulit: Prætorum lectoria, quæ uetat minorem annis uigintiquinque ſtipulari: id eſt, interrogari. Plaut. quoque paſſiue dixit: Niſi dolo malo inſtipulatus ſis. Idem

ſis. Idem in Cur. Ibidem erunt ſcorta exoleta, quiq; ſtipulari ſolent. Huius uerbi compoſita ſunt, Aſtipulor, quod eſt conſentio. Cicero. lib. Acad. Falſum eſſe Stoici dicunt, & eorum aſtipulator Antiochus. Inſtipulor. Plaut. in Pſeu. Minæ uiginti ſaluæ & ſanæ ſunt tibi hodie, quas abs te eſt inſtipulatus etiam Pſeudolus. Reſtipulo r, de quo ſupra ſuo loco.

STIPVLATIVNCVLA, æ, diminutiuum eſt à Stipulatio. Cic. 1. de Ora. Tu mihi cum in circulo decipiare aduerſarij ſtipulatiuncula, & cũ obſignes tabellas clientis tui, quibus id ſcriptum, quo ille capiatur, ego tibi ullam cauſſam maiorem committendam putem?

STIRIA, æ, [*Acqua agghiacciata che ſtia pendente*] σταλαγμὸς, proprie eſt aqua frigore concreta, pendens, guttatimq; ſtillans. Virg. 3. Georg. Stiriaq; impexis induruit horrida barbis. Martial. lib. 7. Turpis ab inuiſo pendebat ſtiria naſo. Plinius: Deſtillantes hyberno gelu ſtirias.

STIRPITVS, p. c. ἐκ βάθρων, aduerbium idem ſignificans quod funditus, ſeu radicitus. Cice. 4. Tuſc. Hunc errorem quaſi radicem omnium malorum, ſtirpitus philoſophia ſe extracturam pollicetur.

STIRPS, huius ſtirpis, [*Progenie, ſtirpe*] γενεὰ, modo fœm. gene. eſt, idem ſignificans quod origo, progenies, ſoboles. Virg. 7. Æn. Heu ſtirpem inuiſam. Ouid. 2. Metam. Semifer interea diuinæ ſtirpis alumno Lætus erat, miſtoq; oneri gaudebat honore. Modo maſculini generis: & ſignificat imam firmiſſimamq; arboris partem, quam & Truncum appellamus. Idem lib. 12. Cum ſemel in ſiluis imo de ſtirpe reciſum. In qua ſignificatione inuenitur etiam fœmininum. Horat. Stirpesq; raptas & pecus & domos. Stirps quæſtionis origo, fundamentum, per tranſlationem. Cice. 4. de Finib. Differo etiam partem, quæ quaſi ſtirps eſt quæſtionis.

STIRPESCO, is, ere, in ſtirpem conuerti. Plin. lib. 9. cap. 8. Nam ſi deſringatur ſtirpeſcere & intermori.

STIVA, ſtiuæ, ἐχέτλη, aratri manica, quæ tenetur manibus, cum aratur. Vir. 1. Geor. Stiuaq;, quæ currus a tergo torqueat imos. Oui. 8. Metam. Hos aliquis, tremula dum captat arundine piſces, Aut paſtor baculo, ſtiuæ'ue innixus arator, Vidit, &c. Dicta Stiua à ſtando quia ſuper eam regula ſtat, & eſt quaſi temo inter boues.

STLATA, genus nauigij (inquit Feſtus) latum magis, quàm altum: à latitudine ſic appellatum: ſed ea conſuetudine qua Stlocum pro locum, Stlitem pro litem dicebant antiqui, qui dictionibus ab l, incipientibus, ſt litteras præponere ſolebant. A Stlata Stlatarius dicitur, qui ſtlata uehit ſicut a Scapha Scapharius. Stlatarius, a, um, dicitur, quod mari portatum eſt, quaſi ſtlata aduectum. Iuue. Saty. 7. Spondet enim Tyrio ſtlataria purpura filo.

STLEMBVS, grauis & tardus. Lucilius. Atque equum pedibus ſtlembum. Feſtus.

STLITIBVS IVDICANDIS, dicebant ueteres, pro litibus iudicandis. Feſtus.

STLOPVS, ſonus qui ex inflatione buccarum erũpit. Perſ. Saty. 5. Nec ſtlopo tumidas intendis rumpere buccas. Alij ſcribunt Sclopus.

STO, as, are, eiusq; deriuata, uide ſupra in uerbo Stare.

STOEBE, bes, fœm. gen. στοιβὴ, frutex aculeatus tum caule, tum folio, ſemine molli, rubido, radice pecoris pabulo gratiſſima, non alibi quam in aquaticis naſcens. Pli. lib. 21. cap. 15. Quædam ſpinam habent in folio, & in caule, ut phleos, quod aliqui Stœben appellauere. Idem lib. 22. cap. 11. Stœbe, quam aliqui phleon uocant, decocta in uino præcipue auribus purulentis medetur: item oculis ictu cruentatis: hæmorrhagiæ quoque & dyſenteriæ infuſa.

STOECHAS, adis, στοιχὰς, herba à Stœchadibus inſulis ex aduerſo Maſſiliæ, in quibus ſolis naſcitur, nomen accepit. Tenues habet circulos, comam hyſſopi, amaram guſtu. Hanc hodie uocant imperiti Sticados citrinum. Nanque frutex oſtenditur ſurculoſus, odoratus, capitibus luteolis ex concoloribus floſculis compactis: unde Citrinum uocatur. Pli. l. 27. c. 12. Stœchas in inſulis tantum eiuſdẽ nominis gignitur, odorata herba, coma hyſſopi, amara guſtu. Menſes cit potu, pectoris dolores leuat, antidotis quoque miſcetur.

STOECHADES, στοιχάδες, inſulæ ſunt numero tres, Maſſilienſium littori uicinæ: ſed dictæ propter ordinem, quo ſitæ ſunt. Pli. li. 3. cap. 5. Stœchades tres a uicinis Maſſilienſibus dictæ propter ordinem: quas item nominant ſingulis uocabulis, Proten, & Meſen, quæ & Pomponiana uocatur: tertia Hypæa. Lucan. lib. 3. Et iam turrigeram Bruti comitata carinam Venerat in fluctus Rhodani cum gurgite claſſis Stœchados arua tenens.

STOICE, aduerbium. Cice. in Paradox. De dijs immortalibus, de charitate patriæ, Stoice ſcilicet, nullis oratorijs ornamentis adhibitis, dicere. de Catone.

STOICI, στοϊκοὶ, philoſophi appellati ſunt, ἀπὸ στοᾶς, quod ſignificat porticum, quò conuenire ad diſſerendum ſolebant. Erat enim porticus Athenis dicta Pœcile, ex uarietate picturæ. (Græci enim ποικίλον uarium dicunt) in qua Zenon, primus eius ſectæ auctor Philoſophiam profitebatur. Vnde & ſecta Stoica, & philoſophi Stoici nuncupati ſunt, qui antea Zenonij dicebantur, à Zenone doctore. Hæc eſt illa porticus Stoicorum memoratiſſima, quam Chryſippus dictus eſt fulcire, quam pinxit Polygnotus gratuito.

STOICVS, ſtoica, ſtoicum. Cice. Tuſcul. Vt iam a laqueis ſtoicorum recedamus.

STOLA, ſtolæ, [*Stola*] Græcorum uocabulum eſt, quo illi quodlibet ueſtis genus ſignificant, ἀπὸ τοῦ στέλλεσθαι, hoc eſt, ab induendo. Vnde Plutarchus ſcribit ab Alexandro cuidam eſſe permiſſum, ut ſtola Perſica uteretur. hoc eſt, cultu Perſico. Idem in Dione Dionyſium maiorem ait eò diffidẽtiæ proceſſiſſe, ut ne fratrem quidem auxilium in cubiculum admitteret, niſi prius illi ſuam ſtolam poſuiſſent, & aliam ſumpſiſſent. Apud Latinos tamen ad honeſtæ tantum matronæ ueſtem hoc nomen tralatum eſt, quæ uſq; ad imos pedes demiſſa erat, & cuius extremam partem ambibat inſtita aſſuta, quæ erat faſciola quædam ſiue limbus. Vlpia. l. Veſtis. ff. de auro & arg. leg. Muliebria ſunt (inquit) quæ matresfamilias cauſſa parata ſunt, quibus uir non facile uti poteſt ſine uituperatione, uelut ſtolæ, pallia, tunicæ, &c. Cice. 2. Philipp. Sumpſiſti uirilem togam, quam ſtatim muliebrem ſtolam reddidiſti. Ouid. 2. Triſt. Ecquid ab hac omnes rigida ſummouimus arte, Quas ſtola contingi ſumptaq; uitta uetat? Valer. Maxim. lib. 2. Sed quò matronale decus uerecundiæ munimento tutius eſſet, in ius uocanti matronam, corpus eius attingere non permiſerunt, ut inuiolata manus alienæ tactu ſtolæ relinqueretur. Hinc Stola nonnunquam pro ipſa matrona, ſiue honeſta muliere figurate accipitur. Papinius in Siluis: Omnis plebeio teritur matrona tumultu: Hinc eques, hinc iuuenum cœtu ſtola, mitta laborat. Stola etiam accipitur pro ueſte ſacerdotali, apud Apul. lib. ult. Metam. Proceſſi duodecim ſacratus ſtolis.

STOLATVS, a, um, στολιδωτὸς, ſtola ornatus. Verum quoniam (ut iam docuimus) ſtola honeſtarum tantũmodo matronarum ueſtis erat, factum eſt, ut Stolatum accipiamus pro matronali & honeſto. Vnde Stolatam mulierem pro locuplete & primaria dicimus, ſicut contra Togatam, pro plebeia, & minoris dignitatis: ut non obſcure innuit Hor. lib. 1. Serm. Sat. 2. Stolatus pudor hoc eſt, matronalis uerecundia. Martial. lib. 1. Quis Floralia ueſtit, & ſtolatum Permittit meretricibus pudorem?

STOLIDE, aduerbium. Liu. 5. Bell. Pun. Id non premiſſum magis ſtolide, quam ſtolide creditum, tanquam eædem militares imperatoriæ artes eſſent.

STOLIDVS, ſtolida, ſtolidum, [*Pazzo, goffo*] ἀβέλτερος, ἀμβλὺς, ἠλίθιος, excors, ſtupidus, ſtultus. Ter. in Heaut. Non ne ad ſenem aliquam fabricam fingit? S. ſtolidus eſt. Plaut. Epid. Ego illic me autẽ aſſimulabam quaſi ſtolidem. Liu. 4. Bell. Maced. Conſul extemplo arma capere milites iuſſit: armatos inde pauliſper continuit, & ut ſtolidam fiduciam hoſti augeret, & diſponeret copias, quibus quaque portis erumperent. Ouid. 11. Met. Pingue ſed ingenium manſit: nocituraq; ut ante, Rurſus erant domino ſtolidæ præcordia mentis. Plaut. in Mil. Nullum eſt hoc ſtolidius ſaxum.

STOLO, ſtolonis, παραφυὰς, inutilis, & quaſi ſtolida fruticatio, ex arborum radicibus. Pli. li. 17. ca. 1. Fuerunt ab arboribus cognomina antiquis: ut Fronditio militi illi qui præclara facinora, Vulturnum tranſnatans, fronde capiti impoſita, aduerſus Annibalem edidit: Stolonum Liciniæ gentis: ita enim appellatur in ipſis arboribus fruticatio inutilis. Varr. lib. 1. de re ruſt. cap. 2. Nam Stolonis illa lex, quæ uetat plus quingenta iugera habere ciuem Romanum, & qui propter diligentiam culturæ Stolonum confirmauit cognomẽ, quòd nullus in eius fundo reperiri poterat ſtolo, quòd effodiebat circum arbores radices, quæ naſcerentur è ſolo, quos ſtolones appellabant.

STOMACACE gingiuarum morbus, cũ illis uitiatis dentes excidunt. Plin. lib. 25. cap. 3. In Germania trans Rhenum caſtris à Germanico Cæſare promotis maritimo tractu fons erat aquæ dulcis ſolus, qua pota intra biennium dentes deciderent, compagesque in genibus ſoluerentur. Stomacacen medici uocabant, & ſceletyrben ea mala.

STOMACHICVS, στομαχικὸς, proprie is dicitur, teſte Æginera, cuius ſtomachus, ſiue uentriculus cibum aſſumptum non retinet. Pli. li. 25. cap. 5. Scribit: helleborum mederi ſtomachicis.

STOMACHOR, ſtomacharis, ſtomachari, [*Sdegnarſi*] διαγανακτέω, διοχλέω, ἀγανακτέω, πικραίνομαι, ἀγανακτεῖν. indignari, ac turbari. Cic. Caſſ. Si enim ſtomachabere, & moleſte feres, plura dicemus. Terent. Eunuch. Id quidem adueniens mecum ſtomachabar modo. Cic. 4. Tuſcu. An uero uir fortis, niſi ſtomachari cœperit, non poteſt fortis eſſe? Stomachans, tis, particip. Cic. de Clar. Orat. Videre quempiam iraſcentem & ſtomachantem. Hinc Subſtomachor, de quo ſuo loco.

STOMACHOSVS, choſa, choſum, [*Corucccioſo, colerico faſtidioſo*] ὀργίλος, iracundus, qui facile indignatur, ac cuncta faſtidit. Cice. 2. de

Orat. Me quidem hercule ualde illa mouent ſtomachoſa, & quaſi ſubmoroſa ridicula, non cum a moroſo dicuntur: tum enim non ſal, ſed natura ridetur. Litteræ ſtomachoſæ, quæ indignationem iracundiamq́; ſcriptoris præ ſe ferunt. Stomachoſiores meas litteras, quas dicas, non intelligo.

STOMACHVS, ſtomachi, [*Stomacho*] στόμαχος, fiſtula per quam cibus deſcendit. Pli. lib. 11. cap. 37. Summum gulæ Fauces uocantur: poſtremum ſtomachus. Cic. 2. de Nat. Deo. Linguam autem ad radices eius hærens ſtomachus excipit, quò primum illabuntur ea, quæ recepta ſunt, & oris utraque ex parte tonſillas attingens, Palato terminatur. Celſ. lib. 4. ca. 1. Deinde duo itinera incipiunt. Alterum aſperam arteriam nominant: alterum Stomachum. Arteria exterior ad pulmonem, Stomachus interior ad uentriculum fertur: illa ſpiritum, hic cibum recipit. Et paulo poſt: Stomachus uero, qui inteſtinorum principium eſt, neruoſus, ſeptus, à ſeptima ſpinæ uertebra incipit, ac circa præcordia cum uentriculo committitur. Ventriculus autem dicitur, qui receptaculum cibi eſt. Hactenus Celſus. Improprie tamen Stomachus accipitur pro uentriculo, qui cibum concoquit. Iuuen. Sat. 5. Si ſtomachus domini feruet uinoq́;, ciboq́;. Celſ. lib. 1. cap. 2. Secunda menſa bono ſtomacho nihil nocet, in imbecillo coaceſcit. Horat. 2. Serm. Sat. 2. Ieiunus ſtomachus raro uulgaria temnit. Et paulo poſt: Latrantem ſtomachum bene lenit cum ſale panis. Dictus Stomachus, ἀπὸ τοῦ στόματος, καὶ χέω, quòd cibum inferiore orificio ad inteſtina transfundat. Stomachi reſolutio. Celſus lib. 4. cap. 5. Vulgatiſſimum uero, peſſimumq́; ſtomachi uitium eſt reſolutio, id eſt, cum cibi non tenax eſt, ſoletq́; deſinere ali corpus, ac ſic tabe conſumi. Plin. lib. 9. cap. 48. Vomitum, diſſolutionemq́; ſtomachi protinus creat. Interdum ſtomachus pro indignatione ſiue iracundia, ἀγανάκτησις, ὀργή, χολή. Ci. 4. Tuſc. Tractata definitione fortitudinis, intelligens eam ſtomacho nó egere. Sic dicimus Poſſum ſine ſtomacho dicere: hoc eſt, ſine faſtidio & indignatione. Cic. Q. Fr. l. 6. Superiori epiſtolæ quid reſpondeam, nihil eſt, quæ plena ſtomachi & querelarum eſt. Stomachus, pro animo: quia quemadmodum ſtomachus facile eo cibo mouetur, à quo natura abhorret: ſic animus eas res maxime auerſatur & abhorret, quas ſuæ naturæ contrarias eſſe ſentit. Cic. ad Cœl. lib. 2. Noſti enim non modo ſtomachi mei, cuius tu ſimilem quondam habebas, ſed etiam oculorum in hominum inſolentium indignitate faſtidium. Hoc eſt, Noſti animum meum præ faſtidio id ferre non poſſe. Interdum in bonam partem capitur pro facilitate. Plin. in Prolo. Argumentum huius ſtomachi mei habebis. Id eſt, huius meæ facilitatis, & manſuetudinis, & benignitatis.

STOMATICVS, στοματικός, oris uitio laborans, cui os eſt exulceratum. Pli. lib. 24. ca. 14. Huius flos cum melle epiphoris illinitur, & ignibus ſacris ſtomaticisq́; ex aqua bibendus datur. Stomatica item dicuntur quæ oris ulceribus medentur. Plin. lib. 22. cap. 9. Idem & commanducata, ſtomatice eſt, ulceribus oris inſperſa. Stomatica tamen Celſ. li. 5. ca. 18. Interpretatur, quæ aperiendi uim habent. Sunt (inquit) quædam malagmata, quæ στοματικά Græci uocant, quoniam aperiendi uim habent.

STOMOMA, matis, στόμωμα, ſquamma ſubtiliſſima ex æris ſumma lanugine decuſſa. Pli. lib. 34. ca. 11. De ſquamma æris: Squammæ eſt alterum genus ſubtilius, ex ſumma ſcilicet lanugine decuſſum, quod uocant Stomoma.

STOREA, ſtoreæ [*Stora, ſtuoia*] στορέα, teges uilior, ex iuncis aut ſtramentis, quæ humi ſternitur. Plin. lib. 15. cap. 16. Colligi mala poſt æquinoctium autumnale, neque ante ſextamdecimam Lunam, neque ante primam horam: caduca ſeparari ſtramentis, ſtoreis, paleis'ue ſubſterni. Dicta Storea, ἀπὸ τοῦ στορέννυσθαι, quod ſignificat ſternere.

STRABO, onis, [*Che guarda in trauerſo, guercio*] στραβών, qui oculos habet diſtortos. Cic. 1. de Na. Deo. Redeo ad deos, ecquos inſigni nota ſtrabones, aut pætos eſſe arbitramur? Pli. lib. 11. c. 37. Vni animalium homini oculi deprauantur, unde cognomina Strabonum & Pætorum. Eſt etiam Strabo inſignis Geographi nomen, qui temporibus Auguſti, & Tyberii claruit. Scripſit Commentarios Geographicos, qui etiam hodie omnium manibus teruntur.

STRAGES, ſtragis, [*Strage*] ὄλεθρος, φόνος, clades, occiſio, uel (ut Valla interpretatur) cadauerum interfectorum multitudo. Cic. ad Attic. lib. 1. Quas ego pugnas, & quantas ſtrages edidi. Liu. libro 8. Per arma, per uiros late ſtragem dedere. Virg. 9. Æneid. Quas ibi tum ferro ſtrages quæ funera Turnus ediderit, quem quiſque uirum demiſerit orco, &c.

STRAGONA, æ στράγονα, urbs in climate inferioris Germaniæ, apud Ptol. lib. 2. cap. 11.

STRAGVLVM, ſtraguli, uel Stragula, ſtragulæ, ἐπίβλημα, στρῶμα, genus ueſtis, inquit Aſconius. Varr. lib. 4. de Ling. Lat. Quicquid inſternebant, à ſternendo Stragulum appellabant. Vlpian. accipit pro ueſte exteriore, quæ reliquis inijcitur, quale eſt Græcorum pallium. In ſtragulis item dormiebant, unde prouerbio monemur, ut ſtragula ſemper conuoluta habeamus: hoc eſt, ut pudoris uerecundiæq́; limites non tranſgrediamur. Item quæ equis inijciuntur, Stragula dicuntur. Stragulas item ueſtes, ſiue Stragula pro auleis, ſiue peripetaſmatibus accipiebant ueteres, quód ijs aulæ & triclinia, nonnunquam etiam lecti inſternebantur. Tibul. 1. eleg. 2. Nam neque tunc plumæ, nec ſtragula picta ſoporem, &c. Cice. 4. Verr. Dico te maximum pondus auri, argenti, eboris, purpuræ, plurimam ueſtem Melitenſem plurimam ſtragulam, multam Deliacam ſupellectilem, &c.

STRAMEN, inis, [*Strame, letto di paglia, ſaccone*] κάρφη, ſiue Stramentum, culmi frumentacei, inde dicti quod pecori ſubſternantur. Varr. de re ruſt. lib. 1. ca. 50. Tertio modo metitur, ut Stramentum medium ſubſecent, quod manu ſiniſtra ſummum prehendunt: a quo medio meſſem dictam puto: Infra manum ſtramētum, quod terræ hæret, poſtea ſubſecatur. Colu. lib. 6. cap. 3. Hybernæ ſtabulationi boum præparanda ſunt ſtramenta. Cæſ. lib. 6. Bel. Gal. Et ferueſacta iacula in caſas, quæ more gallico ſtramentis erant tectæ, iacere cœperunt. Hora. 2. Serm. Sat. 3. Si & ſtramentis incubet, &c.

STRAMENTITIVS, a, um, κάρφινος, quod ex ſtramento fit: ut, Tectum ſtramentitium, Tegetes ſtramentitiæ.

STRAMINEVS, a, um, [*Di ſtrame*] κάρφινος, quod eſt ex ſtramine. Prop. l. Eleg. 17. Straminea poſſet dux habitare caſa. Ouid. 2. Amo. Eleg. 9 Roma, niſi immenſum uires promoſſet in orbem, Stramineis eſſet nunc quoque denſa caſis.

STRANGVLO, as, [*Strangolare*] ἄγχω, στραγγαλίζω, ſtringendo gulam neco. Pli. li. 7. Fabius ſenator prætor in lactis hauſtu uno pilo ſtrangulatus eſt. Cice. ad Pætum lib. 9. Nos autem ridiculè, ſi dicimus, ille patrem ſtrangulauit, honorem non præfamur. Transfertur & ad alia: ut cum hominem, cura ſtrangulari dicimus. Iuue. Saty. 10. Sed plures nimia congeſta pecunia cura Strangulat. Strangulare diuitias in arca, eſt concluſas ſeruare, & perpetuis quaſi tenebris damnare, nec quicquam inde aut ad ſuum, aut ad amicorum uſum depromere. Stat. 2. Sil. Non tibi ſepoſitas infelix ſtrangulat arca Diuitias. Strangulare ſegetes dicitur nimia terræ lætitia. Quinct. lib. 8. in Prooem. Et uelut læto gramine ſata ſtrangulant.

STRANGVLATVS, huius ſtrangulatus uerbale, [*Strangolato*] στραγγάλωσις, idem quod ſtrangulatio: unde Strangulatus uuluæ, pro compreſſione & anguſtia uteri. Plin. lib. 20. cap. 18. Datur & olfactandum ex aceto in ſtrangulatu uuluæ.

STRANGVRIA, æ, στραγγουρία, urinæ ſtillicidium, cum urina per interualla, & guttatim defluit. Vnde definitiones Galeno aſſignatæ στραγγουρίαν eſſe aiunt κατὰ στράγγας τοῦ οὔρου ἔκκρισιν, hoc eſt, urinæ per guttas excretionem. Dyſuria autem dicitur, cum ægre it lotium, ut Cato loquitur: uel, ut Celſus cum difficulter urina redditur, nec ſine dolore excernitur. Cic. 2. Tuſc. Quamuis idem forticulum ſe in torminibus & ſtranguria ſua præbeat. Plin. lib. 20. cap. 5. Philiſtion in lacte coquit, & ad ſtranguriam dat radicis uncias quatuor.

STRATAGEMA, lege Stratagemata.

STRATAGEMATA, στρατηγήματα, aſtutiæ rei militaris, facinus egregium, conſilio potius quàm uiribus geſtum. Cice. 3. de Nat. Deo. Conſilium illud imperatorum fuit, quod Græcè στρατήγημα appellant, ſed eorum imperatorum qui patriæ conſulerent, uitæ non parcerent. Dictum eſt autem Stratagema à Græco uerbo στρατηγέω, quod eſt, exercitum duco.

STRATEGIA, ſtrategiæ, στρατηγία, præfectura, militatio, prætura, imperium rei militaris & gubernatio. Plin. lib. 6. cap. 9. A Tigranocerta ad Iberiam, diuiditur (quod certum eſt) in præfecturas, quas ij ſtrategias appellant.

STRATEGVS, gi, penult. corr. [*Capitano de l'eſſercito*] στρατηγός, dux exercitus. Plaut. in Curc. Nec ſtrategus, nec tyrannus quiſquam, nec agoranomus.

STRATIOTES, millefolium, στρατιώτης, χιλιόφυλλος, frutex exiguus palmi altitudine, folijs auicularum pennas imitantibus, breui admodum diſſectoq́; foliorum exortu. Latini & Militarem herbam appellant, propterea ꝙ uulnera omnia ferro facta intra dies quinque ſanare dicatur ex oleo impoſita. Eſt & Stratiotes aquaticus, ſine radice uiuens, aquis tantum ſupernatans, folia habens ſemperuiuo ſimilia, ſed maiora. Huius meminit & Pli. li. 24. cap. 18. Celebrauit (inquit) & à Græcis ſtratiotes: ſed ea in Ægypto tantum, ex inundatione Nili naſcitur, aizoo ſimilis, ni maiora haberet folia. Refrigerat mire, & uulnera ſanat ex aceto, &c.

STRATIOTICVS, στρατιωτικός, militaris. Plaut. in Pſeu. Stratioticum nuncium aduenientem percutiam probe.

STRATIVS, στράτιος, Iouis cognomen qui apud Caras colebatur, quod nos bellicoſum interpretari poſſumus. Auctor Herod. lib. 5.

STRATO, στράτων, nomen proprium Sidonis reguli, (qui ut Hierony-

ſcribit)

ſcribit)manu propria ſe uolens confodere,ne imminentibus Perſi. ludibrio foret, quorum fœdus Ægyptij regis ſocietate neglexerat,retrahebatur formidine, & gladium, quem arripuerat, circunſpectans, hoſtium pauidus expectabat aduentum. Quem iam iamq; capiendum uxor intelligens,extorſit acinacem de manu, & latus eius tranſuerberauit. Compoſitoque ex more cadauere ſe moriens ſuperiecit, ne poſt uirginalia fœdera alterius coitum ſuſtineret.

Straton, *Στράτων*, ut ſcribit Suidas, Lampſacenus philoſophus fuit, Theophraſti familiaris,& ſucceſſor, & præceptor Ptolemæi Philadelphi: qui ob inſignem Naturalis philoſophiæ cognitionem Phyſicus eſt cognominatus. Stratones octo fuerunt, Primus Iſocratis auditor. Secundus Lampſacenus, Theophraſti diſcipulus. Tertius medicus, qui Eraſiſtratum audiuit. Quartus hiſtoricus. Quinctus poeta,epigrammatum ſcriptor. Sextus antiquus medicus,ut ait Ariſtot. Septimus Peripateticus,qui uixit Alexandriæ. Hæc Diogenes Laërtius. Octauum Plutarchus Stratonem ponit Rhetorices præceptorem,ac Bruti familiarem,qui una cum eo in bello Philippenſi fuit:ſolusq; adhibitus,dum ille ſibi mortem cōſciuit.Conciliatus poſtea Auguſto per M.Meſſalam,qui comes ad bellum Actiacum fuit. Lacrymans enim Meſſala, Hic eſt(inquit Auguſto)qui meo Bruto gratias extremas ſubminiſtrauit.

Stratonice,es, *Στρατονίκη*, Ariarathis Cappadocum regis filia,uxor Eumenis,Pergami regis:cui Attalum peperit, qui illi in regnum ſucceſſit. Vide Strab.lib.13.

Strator, *ἀμβολεύς*, qui equum domini ſella inſternit, ipſumq́ue in equum ſuſtollit: Spartianus in Caracalla: Cum illum in equum ſtrator ſuus leuaret,pugione latus confodit.Vlpi.de Officio Proconſulis: Proconſul ſtratores ſuos habere non poteſt, ſed eorum uice in prouincia milites funguntur.

Stratus,ſtrata,ſtratum [*Diſteſo,buttato giù per terra*] participium uerbi Sterno, *στρωτός*, proſtratus,humi extenſus. Virg.7.Eclo.Strata iacent paſſim ſua quæque ſub arbore poma. Cic. ad Atti.li.10. Alter is,qui nos ſibi quondam ad pedes, ſtratos ne ſubleuauit quidem.Stratum uero nomen, *στρωμνή*, ponitur pro lecto. Liu.1.Bell. Pu.Id quod gerendis rebus ſupereſſet,quieti datum,ea neq; molli ſtrato,neque ſilentio accerſita.Ouid.Strataq; quæ membris intepuere tuis. Virg.3.Æneid.Haud ſegnis ſtrato ſurgit Palinurus, & omnes Explorat uentos.Strata item dicuntur, quæ & Stragula, hoc eſt,quælibet ueſtes, quæ homini alijs'ue animalibus inſternuntur.Vnde Strata ſeu Inſtrata,generaliter dicuntur omnia,quę equis mulis'ue inſternuntur:& dicimus Equos ſtratos,inſtratosq;, hoc eſt, ornatos. Liu.lib.7.Strata detrahi iubet. Et de ſecundo Bello Pun.Armatos deinde,inſtratiſq; equis ſignum expectare.Seneca ad Lucil. Stultus eſt,qui equum empturus, non ipſum inſpicit,ſed ſtratum eius & frænos.

Strebula,lingua Vmbrorum appellabantur partes carnium ſacrificatarum. Feſtus.

Strena,æ,[*Buona mano*] *σεῖον*, munus quod datur die feſto, ominis boni gratia,qualia ſunt quæ paſſim dantur quotannis circiter Calend.Ianua. Dicta à numero,quo ſignificatur alterum,tertiumq́ue uenturum ſimilis commodi:ueluti trena,quæ præpoſita, s, littera dicitur Strena.ut in lite ſolebant antiqui dicentes Stlitem. Hæc Feſto.Contra Nonius,Strena,inquit,dicta eſt à ſtrenuitate. Pomponius pictoribus:Aſſide,ſiqua uētura eſt alia ſtrena ſtrenæ. Suet. in Calig.ca 42. Edixit & ſtrenas ineunte anno ſe recepturum:ſtetitq; in ueſtibulo ædium Calend. Ianua. ad captandas ſtipes, quas plenis ante eum manibus ac ſinu omnis generis turba ferebat.

Strenue,aduer.fortiter,diligenter.Cice.ad Q.Fr.Domus utriuſq; noſtrum ædificatur ſtrenue.

Strenuitas, *ἀνδραγαθία*. Ouid.4.Metam.Strenuitas antiqua manet,nec terga colorē Amiſere ſuū, forma eſt diuerſa priori. Hinc Strenuior,comparatiuum,pro magis ſtrenuus:& ſuperlatiuū Strenuiſſimus. Plau.in Epid. Nam ſtrenuiori deterior ſi prædicet ſuas pugnas,de illius ore fiunt ſordidæ.Pli.lib.18.cap.5. Fortiſſimi uiri & milites ſtrenuiſſimi.Cato in Præf.At ex agricolis & uiri fortiſſimi,& milites & ſtrenuiſſimi gignuntur.

Strenuus,a,um,[*Forte,ualoroſo,gagliardo*] *δραστήριος*, fortis,celer, uigilans,& ad res gerendas promptus. Saluſt.in Catil.Nam ſtrenuus quiſque aut occiderat in prœlio,aut grauiter uulneratus diſceſſerat. Cic.ad Att.lib.15.Noli me tam ſtrenuum putare, ut ante Nonas recurram.Ouid.9. Metam. Vna miniſtrarum media de plebe Galanthis,Flaua comas,aderat,faciendis ſtrenua iuſſis. Columl.lib.8.Magiſter pecoris acer,durus,ſtrenuus,laboris patientiſſimus,alacer,atque audax eſſe debet.

Strepito,ſtrepitas,penul.corr. *κροταλίζω*, frequentem, exilemq; ſtrepitum edo. Virg.lib.1.Georg.Neſcio qua præter ſolitum dulcedine læti Inter ſe folijs ſtrepitant. Arma ſtrepitantia, Tibull. lib.1.Eleg.6.

Strepitus,tus,pen.cor.[*Strepito,mormorio*] *ψόφος, κτύπος*, lenior ſonitus,murmur,ſuſurrus:cuiuſmodi pedibus ambulantium edi ſolet,aut uoce admurmurantium.Cic.2.Verr. Tum uero non ſtrepitu,ſed maximo clamore ſuam pop.Roma.ſignificauit uoluntatem. Accipitur etiam pro ſauſtu diuitum, & comitum pompa: ut apud. Quinct.Hic cum me euocaſſet ſubito trepidum,totoque fortunæ ſuæ ſtrepitu circunſteuiſſet.

Strepo,ſtrepis,pui,pitum,[*Fare ſtrepito,ò romore*] *ψοφέω, κτυπέω*, pedibus,aut alio quocunque modo ſtrepitum facio,ſuſurro, murmuro. Pli.lib.11.de apibus:Cum adueſperaſcit, in alueo ſtrepunt. Virg.6.Æneid.Strepit omnis murmure cantus. Strepere aliquid, pro ſubmurmurare. Liu.2.ab Vrb.Hæc cum ſub ipſo uallo, portisq; ſtreperent,haud ægre conſules pati. Compoſita ſunt, Adſtrepo,Conſtrepo, Circumſtrepo, Inſtrepo, Obſtrepo, & Perſtrepo: quorum ſignificata uide ſuis locis.

Striae, arum,& Striaturæ, ſunt quidam quaſi canaliculi, & ſulci, cuiuſmodi in columnarum ſcapis quibuſdam, item in herbarum quarundam caulibus uidemus æquali interuallo excauatos Vitruuius lib.7. Columnarum ſtriæ faciendæ ſunt XXIIII, ita excauatæ, ut norma in cauo ſtriæ cum fuerit coniecta, circumacta anconibus ſtriarum, dextra ac ſiniſtra tangat acumen. Hinc Striatus,a,um, unde Striatas columnas dicimus, quæ ſtrijs diſtinctæ ſunt & folia ſtriata,& conchas ſtriatas.Pli.lib.21. Candor eius eximius,folijs foris ſtriatis, & ab anguſtijs in latitudinem paulatim ſeſe laxantibus,effigie calathi.Idem lib.37.ca.10.Eureos, nucleo oliuæ ſimilis eſt,ſtriata concharum modo,non adeo cādida. Apul. Frontem ſtriatam uocat,contractam,caperatamq;, & quaſi ſulcos facientem præ triſtitia.Strio,as,are,ſtrias facere. Vitru.lib.4.Columnas autem ſtriari uiginti ſtrijs oportet.Striare etiam dicuntur boues, cum peracto, aut non peracto priore uerſu, alius ſuper alium innititur.Hoc autem fieri, dum boues adhuc in priore uerſu anhelant,non conuenit.Pli.li.18.ca.19.In arando uerſum peragi,nec ſtriare in actu ſæpius.

Striblig0, *σολοικισμός*, à uetuſtioribus Latinis dicebatur ſolœciſmus,à tortuoſæ orationis prauitate ac uerſura. Ab Aſinio Capitone definitur impar & inconueniens compoſitura partium orationis Vide Gell.lib.5.cap.20.

Stricte, [*Strettamente*] *στενῶς*, ſignificat arcte: à quo formantur ſtrictius & ſtrictisſime. Cice.de Amic. Nec obſeruare ſtricte, ne plus reddat,quàm acceperit.

Strictim, *ἐπιψαύδην, κεφαλαιωδῶς, λιγδην, ἀκροθιγῶς*, aduerbiū, ſignificat compresſius,& breuiter,ſingula ſtringendo. Vnde Strictim referri dicimus ea,quæ cū ſparſa,ac diffuſa eſſent, breuiter, & quaſi ſummatim colliguntur. Cic.pro Cluen. Audiſtis,cum ea, quæ copioſisſime dici poſſunt,breuiter à me,ſtrictimq; dicuntur. Idem de Na.Deo.quibus de quæſtionibus tu quidem ſtrictim, noſtri autem multa ſolent dicere.Plau.Capt.Sed utrum ſtrictim me attonſurum dicam eſſe,an per pectinem,Neſcio.

Strictiuus,a, um, quod ſtringitur:ut Strictiuæ oliuæ, quæ manu colliguntur ad differentiam caducarum.Cato c. 146.Oleæ caducæ modij quinquaginta,ſtrictiuæ modij decem.

Stricturae, *σπινθῆρες*, teſte Nonio,proprie dicūtur ſcintillæ, quæ de ferro candenti micant,cum maſſa malleis tunditur: ſiue quòd ſtricte emittuntur,id eſt,celeriter, ſiue quòd oculos ſuo fulgore perſtringant.Virg.lib.8.Striduntq; cauernis Stricturæ chalybum, & fornacibus ignis anhelat.

Strictus,a,um,partic.à uerbo Stringor:ut, Strictus gladius,euaginatus.Cic.2.Philipp.Quidnam homines putarent, ſi tum occiſus eſſet, cum tu illum in foro ſpectante popu. Roma. ſtricto gladio, inſecutus es?Liu.1.ab Vrb.Stricto itaque cum gladio, ſimul uerbis increpans transfigit puellam.

Strideo,des,dui,[*Fare ſtridore,ò ſtrepito*] ſtridorem,aut ſtrepitū edo.Pli.Epiſt.203.At cum ſtridunt funes,curuatur arbor,gubernacula gemunt. Quamuis etiam ad alia transferatur. Horat.2. Ser.Sat.8.Stridere ſecreta diuerſos aure ſuſurros.Virg.1 Æn.Foribus cardo ſtridebat ahenis.Luca.lib.6.Strident oculis ardentibus ignes.Stridens,tis.Virg.6.Æn.Ac belua Lernæ Horrendum ſtridens,flammisq; armata chimæra. Idem 3.Geor. Montesq; per altos Contenta cerulce trahunt ſtridentia plauſtra. Legitur & Strido,dis.Virg.8.Æn.Striduntq; cauernis Stricturæ chalybum.

Stridon,oppidum in agro Iuſtinopolitano fuit,in Dalmatiæ & Pannoniæ confinio,D.Hieronymi patria,à Gothis euerſum.

Stridor, oris. ſtrepitus,ingratus ſonus, qualis in forium cardinibus,& anguium ſibilis,& in curruum rotis male inunctis intelligitur.Virg.1.Æne.Stridorq; rudentum. Cice.5. Tuſcul. At uocem citharœdi non audiunt,ne ſtridorem quidem ferri tum cum acuitur. Virg.7.Æne.Stridore ingenti liquidum trans æthera uectæ Obſedere apicem.Ouid.8.Met. Feruida cum rauco latos ſtridore per armos Spuma fluit.

* STRIGA apud ſcriptores agreſtiũ mẽſurarum ſic exponitur. Ager, inquit Frontinus, per ſtrigas & per ſcãna diuiſus & aſſignatus, eſt more antiquo in hac ſimilitudine, qua in prouincijs arua publica coluntur. Hygenus autẽ ſic. Menſuræ quadraturã dimidio longiorem facere debebimus, &, qđ in latitudinem, longius fuerit, ſcãnũ appellare, qđ in lõgitudinẽ ſtrigam. Et Aggenus, Strigatus, inquit, ager eſt, qui à ſeptẽtrione in lõgitudinẽ in meridianũ decurrit: ſcanatus autẽ, qui eo modo ab occidente in orientem creſcit.

STRIGAE, ordines rerum inter ſe continuate collocatarum, ut ait Feſtus, ita dictæ quòd una ſint conſtrictæ. Col. lib. 2. cap. 1. Vtrunque ſiccatum coarctabimus in ſtrigam, atque ita manipulos uinciemus. Altera lectio habet S riam. Item longitudo maior latitudine dicitur Striga: à quo Strigatus ager uocatur, qui per ſtrigas creſcit, à Septentrione in Meridiem.

STRIGILIS, huius ſtrigilis, [*Strigia, ſtregia*] ϛλεγγίς, ξύϛρα, inſtrumentum proprie è ferro dentatum, quo equos, & id genus iumenta expolire ſolent equiſones, è corpore ſordes abradendo. Strigilibus item utebantur ueteres in balneis ad radendas ſordes corporis, ſudoremq́; tergendum, præcipue in frictionibus, ante cibum. Fiebat autem hæc ex auro, argento, ferro, interdum etiam ex pumicibus. Perſ. Saty. 1. I puer, & ſtrigiles Criſpini ad balnea defer. Indi etiam ex hebeno ſtrigiles conficiebant, teſte Strab. lib. 15. Strigiles etiam ſunt uelaria quibus athletæ poſt laborem ſtringuntur. Plinius de ſpongia: Cinis eius plurimum proficit contra ſcabricies genarum, & quicquid opus diſtringere: præſtat & ſtrigilum uicem, linteorumq́; affectis corporibus. Alij Strigilem accipiunt pro quodam uaſis genere. Plaut. in Perſa: Ampullam, ſtrigilem, ſcaphium, ſoccos, pallium, Marſupium, habeat. Cic. lib. 4. de Fin. Si ad illam uitam, quæ cum uirtute degatur, ampulla aut ſtrigilis accedat. Et hinc Hiſpani (ut inquit Pl. l. 33. c. 3.) Strigiles etiã uocabant auri paruulas maſſas. Item Strigil, aluminis genus pumicoſum & foraminoſum, fiſtulis ſpongiæ ſimile, rotundumq́; natura. Cornel. Celſ. Medicamentum in aurem per ſtrigilem inſtillari iubet. Strigiles etiamnum ſermone uernaculo piſciculi quidã dicũtur, quorum frequens fit captura per hyemes. Hanc dictionẽ Priſc. a ſtringo, uel à Græco ϛλεγγίς deduci exiſtimat. Budæus: Strigiles in antiquis libris Vitruuij impreſſis bene legebatur, ubi nũc Striges, legitur, & Strigium li. 4. c. 4. & lib. 5. ca. 7. Nam id uerbum apud Celſum legitur, li. 6. cap. 7. Strigilis, inquit Nonius, certum eſt eſſe fœminini generis: antiqui & neutro protulerunt.

STRIGILECVLA, ϛλεγγίδιον, diminutiuum à Strigilis, inſtrumentum quo ſudores, ſordesq́; corpore in balneis abraduntur. Apule. Qui magna incœpta prædicauit, fabricatum ſemet ſibi ampullam quoque oleariam, quam geſtabat lenticulari forma, tereti ambitu, preſſula rotunditate, iuxtaq́; honeſtam ſtrigileculam, recta faſtigatione clauſulæ, flexa tribulo ligulæ, ut ipſa in manu capula moraretur, & ſudor ex ea riuulo laberetur.

STRIGILLO, las, uerbum eſt à ſtringendo deductum, eiuſdem cum illo ſignificationis. A quo fit compoſitum Obſtrigillo, quod eſt Obſto, impedio. Varro. Quid Curio? cum id feciſſet, dicebat amicis ut illi nunciaretur ſe obſtrigillaturum, ne aut triumphus decerneretur, aut iterum conſul fieret.

STRIGIVM, ueſtis Hiſpanica. Plaut. Nudus eſt, iurat ſe ſtrigium oppigneraſſe.

STRIGMENTVM, ti, ξύϛμα, ῥύπος, & γλοιός. Herm. ſordes quæ ex corporibus raduntur. Celſ. li. 2. c. 6. Aluus quoque uaria peſtifera eſt, quæ ſtrigmentum, ſanguinem, bilem uiridem, aliquid modo diuerſis temporibus, modo ſimul & in miſtura quadam diſcreta tamen repræſentat. Vnde Strigmenta olei dicimus ceromata, κηρώματα, πάτος, id eſt, ſordes olei, quæ ex unctarum athletarum corporibus raduntur. Pli. li. 15. ca. 4. Notum eſt magiſtratus honoris eius octogenis ſeſtertijs ſtrigmenta olei uendidiſſe.

STRIGONES, denſarum uirium homines, quòd in ſe conſtricti, atque arctati ſunt. Apud Feſtum legitur Strigores.

STRIGOSVS, a, um, λαγαρὸς quod eſt exhauſtum & macilentum, quaſi ſtringoſum: unde Iumenta ſtrigoſa dicta ſunt, quorum corpora reſtricta ſunt fame, aut alia uitii cauſſa. Col. li. 6. cap. 37. Quanquam poſſit huic aliquatenus comparari, quod progenerat onager, niſi & indomitum & ſeruire contumax, ſilueſtris more ſtrigoſum patris præferret habitum. Et lib. 7. ca. 6. Placide ac lente pabuletur, ut & largi ſit uberis, & non ſtrigoſiſſimi corporis. Hic etiam Male habitus dicitur. Gellius: Equum ſtrigoſum, & male habitum, ſed equitem eius uberrimum, & habitiſſimum uiderunt. Strigoſus orator, per tranſlationem ieiunus, ineptus. Cic. de Clar. Ora. Habet enim certos ſui ſtudioſos, qui non tam habitus corporis opimos, quàm gracilitates conſectentur: quos, ualetudo modo bona ſit, tenuitas ipſa delectat: quanquam in Lyſia ſunt ſæpe etiam lacerti, ſicut & fieri nihil poſſit ualentius: uerum eſt certe genere toto ſtrigoſior, ſed habet tamen ſuos laudatores, qui hac ipſa eius ſubtilitate admodum gaudeant. Id eſt, gracilior & tenuior, ut ipſe ibidem: cui opponit habitum corporis opimum.

STRINGO, gis, xi, ctum, [*Stringere,*] σφίγγω, πιέζω, ϛύφω, arcto. Cic. Offic. Nullum uinculum ad ſtringendam fidem iureiurando maiores arctius eſſe uoluerunt. Plin. Apprehenſamq́; manu ſtringit. Per tranſlationem Stringere, quandoque pro percutere ponitur. Virg. lib. 10. Atque animum patriæ ſtrinxit pietatis imago. Quandoque pro decerpere, colligere. Idem in Bucol. Hic ubi denſas Agricolæ ſtringunt frondeis. Quandoque pro rado, προσψαύω, παραψαύω. Idem lib. 8. Ego ſum, pleno quem flumine cernis Stringentem ripas. Quandoq; pro uulnerare, ἐπιξέειν, ἐπιγράφειν. Idem in eodem: Hunc primum leuis haſta Themillæ Strinxerat. Quandoque pro attenuare, quod ſtringendo fieri ſolet: ut, Stringite remos. Stringere enſem, γυμνῶσαι, eſt nudare. Idem l. 11. Strictum rotat acer Leucagus enſem. Huius compoſita ſunt, Aſtringo, Conſtringo, Diſtringo, Deſtringo, Obſtringo, Perſtringo, Præſtringo, Reſtringo, & Subſtringo: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

STRIX, gis, [*Stregbe*] νυκτικόραξ, auis quædam, nocturna & importuna à ſtridendo dicta. Lucan. lib. 6. Quòd trepidus bubo, quòd ſtrix nocturna queruntur. Pli. lib. 11. cap. 39. Fabuloſum enim arbitror de ſtrigibus, ubera eas infantium labris immulgere. Eſſe in maledictis iam antiquis ſtrigem conuenit: ſed quæ ſit auium, conſtare non arbitror. Hæc Pli. Ouidius autem infantes ſine nutricum cuſtodia relictos, à ſtrigibus è cunis rapi tradit: ſanguinemq́ue omnem illis exorberi. Sic enim habet 6. Faſt.

Sunt auidæ uolucres, non quæ Phineia menſis
Guttura fraudabant: ſed genus inde trahunt.
Grande caput, ſtantes oculi, roſtra apta rapinæ:
Canities pennis, unguibus hamus ineſt.
Nocte uolant, puerosq́; petunt nutricis egentes,
Et uitiant cunis corpora rapta ſuis.
Carpere dicuntur lactentia uiſcera roſtro:
Et plenum poto ſanguine guttur habent.
Eſt illis ſtrigibus nomen: ſed nominis huius
Cauſa, quòd horrenda ſtridere nocte ſolent.

Ab huius auis nocumento Striges appellamus mulieres, puellulos faſcinantes ſuo contactu, & lactis, munerumq́; oblatione. Serenus: Præterea ſi forte premit ſtrix atra puellos Viroſa immulgens exertis ubera labris. Striges, etiam dicuntur olera uilia, ut apud Plaut. in Pſeut. Hei homines cœnas ſibi coquunt: cum condiunt, Non condimentis condiunt, ſed ſtrigibus. Strix frumenti genus apud Hippocratem.

STROBILVS, pe. cor. ϛρόβιλος, nux pinea, quæ & Cocalus, & à forma Conus appellatur, ut non uno in loco teſtatur Galenus. Ab huius ſimilitudine & carduum ſatiuum Strobilum à Romanis fuiſſe appellatum, auctor eſt Dioſcorides, uoce quidem Græca, ſed tunc forte quotidiana, & in uſum populi recepta. Habet enim carduus in ſummo caule capitula quædam pineæ nuci non abſimilia. Quin & pinum ipſam Strobilon aliquando legimus appellari. Plinius quoque arborem quandam ex pinaſtiorum genere hoc nomine appellat: cuius uerba ſunt hæc lib. 16. cap. 10. Eaſdem arbores alio nomine eſſe per horam Italiæ, quas Strobilos uocari plerique arbitrantur, ſed graciles, ſuccinctioresq́;, & enodes, liburnicarum ad uſus, pene ſine reſina. Eſt & Strobilus, ſaltationis genus, apud Pollucem. Eodem etiam nomine ab Ariſtotele uocantur flatus ex inferiore loco ſurſum reuoluti.

STROBVS, bi, fœm. ge. arbor odorifera, de qua ſic Pli. lib. 12. ca. 17. Petunt & in Carmanos arborem ſtrobum ad ſuffitus, perfuſam uino palmeo accedentes. Huius odor redit à cameris ad ſolum iucundus, ſed aggrauans capita, citra dolorem tamen.

STROMA, matis [*Stramazzo*] ϛρῶμα, uox Græca eſt, qua illi quoduis ſtraguli genus ſignificant. Vnde & pro aulæis accipitur, quæ & Periſtromata dicuntur, multa colorum uarietate picturata. Origenes quoque libros quoſdam miſcellaneos uario argumento conſtantes Stromata inſcripſit.

STROMBVS, ϛρόμβος, concha eſt tortilis in mari, nomen habens à figura. Meminit eius Pli. lib. 32. cap. 11.

STROMBITES, pe. p. ϛρομβίτης, lapis eſt ſtrombi marini figuram omni ex parte referens.

STRONGYLE, es, ϛρογγύλη, inſula eſt maris Tyrrheni, non procul à Sicilia, una Æolidum, cuius incolæ triduo ante ex fumo prædicere ſolebãt, qui nam flaturi eſſent uenti: unde factus eſt locus fabulæ, ut Æolus qui in hac inſula regnabat, uentorũ rex crederetur. Dicta eſt autem Strongyle à rotunditate: nam Græci rotundum ϛρογγύλον appellant. A Silio Italico li. 14. Strongylos appellatur. Mille Agathina dedit, perflataq́; Strongylos Auſtris. Strongyle item dicta fuit Ægæi maris inſula, una Cycladum, quæ notiore nomine Naxos appellatur. Vide eundem Pli. lib. 4. cap. 12.

STROPHA, æ, [*Aſtutia, ſottigliezza*] στροφὴ, ſubtilitas, impoſtura, ludificatio: a uerbo Græco στρέφω, quod eſt uerto: unde & à noſtris Verſutia dicitur. Hieronymus contra Rufinum: Vis ſcire totas argutiarum tuarum ſtrophas, uel ſpecularum inſidias? Mart. lib. 3. Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt: Nihil ſtropharum eſt, iam ſalarium dandum eſt.

STROPHADES, στροφάδες, ſunt duæ inſulæ in mari Ionio, ad occidentale latus Peloponneſi, quæ antea Plotæ dicebantur. Strophades dictæ à conuerſione Calais & Zethę, qui ad has uſque inſulas Harpyias perſecuti, inde reuerſi ſunt. Nam στροφὴ inter cetera conuerſionem ſignificat. Vir. 3. Æn. Excipiunt Strophades: Graio ſunt nomine dictæ, Inſulæ Ionio in magno.

STROPHIARIVS, arii, qui ſtrophia facit. Plaut. in Aul. Strophiarii adſtant, ſemizonarii.

STROPHIVM, ſtrophii, στρόφιον, faſcia pectoralis, quæ tumorem cohibet papillarum uirginalium. Turpilius: Me miſeram, quòd inter uias epiſtola excidit mihi: infelix inter tuniculam ac ſtrophiũ collocatam. Strophia etiam coronæ dicebantur, ab inſigni quod imponebatur capitibus ſacerdotum. Pli. li. 21. ca. 2. Tenuioribus utebantur antiqui coronis, ſtrophia appellantes. Huius diminutiuum eſt Strophiolum. Suidas: Στρόφιον, τὸ στρόγγυλον ζωνάριον: id eſt, Strophium zonula eſt rotũda, & ſubdit: Στρόφιον, ὃ οἱ ἱερεῖς φοροῦσιν: id eſt, Strophium eſt, quod ſacerdotes geſtant. Cic. de Aruſp. reſp. Publius Clodius à crocota, à mitra, à muliebribus ſoleis, purpureisq́; faſciolis, à ſtrophio, à pſalterio, à flagitio, à ſtupro eſt factus repente popularis.

STROPHIVS, στρόφιος, proprium nomen Phocenſis regis, patris Pyladis, cuius beneficio Oreſtes matris ſuæ crudelitati eſt ereptus & una cum Pylade eius filio liberaliſſime educatus.

STROPHOS, στρόφος, dolor inteſtinorum, quod Tormen Latini uocant Celſus lib. 6. cap. 2. Eiuſdem morbi nota eſt, cum circa umbilicum inteſtina torquentur, στρόφον Græci nominant, coxæq́; dolores manent. Significat & funiculum peræ, apud Græcos, & cincinnos tortos, aliaq́; nonnulla: quæ ſignificationes, quoniam Latinis uſitatæ non ſunt, ex Græcorum Lexicis eas petendas relinquimus.

STRVCTILIS, & hoc ſtructile, pen. co. κατασκευαστὸς, quod ſtructum eſt: ut, Structiles columnæ, quæ non ſunt ex uno lapide, ſed ex multis: quibus opponuntur Solidæ columnæ, quæ ex uno ſolidoq́; conſtant lapide. Sepes ſtructiles, id eſt, manu factæ, quibus opponuntur uiuæ. Col lib. 11. ca. 3. Vetuſtiſſimi auctores uiuam ſepem ſtructili prætulerunt.

STRVCTOR, oris, [*Conſtituitore, edificatore, diſpenſatore, cellerario, ſcalco*] κατασκευαστὴς, τέκτων, faber, qui aliquid ſtruit. Cic. ad Q. F. li. 2. A puero ut diſceſſi, in aream tuam ueni, res agebatur multis ſtructoribus. Structores annonæ. Cic. Att. lib. 14. Ecce autem ſtructores noſtri ad frumẽtum profecti, cum inanes rediiſſent, rumorem afferunt magnum Romæ, domum ad Antonium frumentum omne portari. Structores item dicuntur, qui inſtruendæ menſæ, ciborumq́; apponendorum curam habent. Item ii, qui decoro manuum geſtu cibos diſcerpunt, quos Græci χειρονόμους appellant. Mart. li. 10. Et quæ non egeant ferro ſtructoris Ofellæ.

STRVCTVRA, æ [*Edificio, ordinanza, compoſitione*] κατασκευὴ, οἰκοδομὴ, ædificium, ſiue compoſitio, & ordinatio. Col. lib. 1. Igitur ad ſtructuram cum primum ſtatim fundamẽta iaciuntur, enitendum eſt, &c. Lucan. li. 6. Prima quidem ſurgens operum ſtructura fefellit Pompeium. Cic. de opti. gen. Orat. Sed & uerborum eſt ſtructura quædam duas res efficiens numerum, & lenitatem, &c. Ouid. 4. Faſt. Vnde ſaluteris color hic tibi protinus index, Et ſtructura mei carminus eſſe poteſt.

STRVES, is [*Cataſta*] στοῖβος, à Struo, proprie lignorum congeries eſt. Liu. 1. Bel. Pun. Struem ingentem lignorum faciunt. Strues, item dicebatur genus libi, quod addebatur in ſacris. Ouid. lib. 1. Faſt. Hæc adolet flammis cum ſtrue farra ſuis.

STRVFERCTARII, dicebantur, qui ferctum, aut, ut, Sipontinus legit, farrum libi genus, cum ſtrue altero libi genere ad ſacra ferebant. Feſtus.

STRVFERARIOS, dicebant, inquit Feſtus, qui quædam ſacrificia ad arbores fulguritas faciebant: à ferro ſcilicet quodam ſacrificii genere.

STRVICES, κατασκευαί, inquit Feſtus, ab antiquis dicebantur omnium rerum extructiones. Plau. in Menæ. Cereales cœnas dat, ita menſas extruit, Tantas ſtruices concinnat patinarias.

STRVMA, æ [*Scrofola*] χοιράς, χοιρὰς, tumor, ceruicem præcipue infeſtãs, qui à ſcrophis quę id morbi patiũtur, Scrophula dicitur, cum ſcilicet circa guttur glandulæ quædam pure, & ſanguine plenæ oriuntur: quamuis & in aliis interdum corporis partibus gignantur, utputa in alis, inguinibus, & lateribus. Vide Celſum lib. 5. cap. 18. Hinc Strumoſus, moſa, moſum, qui hoc uitio laborat. Iuuen. Satyr. 10. Nec prætextatum rapuit Nero loripedem, uel Strumoſum, atque utero pariter gibboq́; tumentem. Plin. lib. 11. cap. 37. Guttur homini tantum ſuibus intumeſcit, aquarum quæ potantur plerunque uitio: propter quod quædam tubera ſpongioſa per corpus aliquando inſperſa Scrophulæ dicuntur, quæ etiam ſub ſtrumæ appellatione continentur, ut rectius Strumulæ, quaſi paruæ Strumæ, quam Scrophulæ nominentur. Struma ciuitatis. Cic. pro Sext. Hi medentur reip. qui execant peſtem aliquam, tanquam ſtrumam ciuitatis. Struma etiam Nonii cuiuſdam Romani ſenatoris nomen fuit, in quem ueluti ſella curuli indignum, ſtomachatur. Catul. poeta, Epigr. 49. Sella, inquit, in curuli Struma Nonius ſedet.

STRVMEA HERBA, quarta ranunculi ſpecies, à reliquis lacteo flore diſtincta, ita dicta, teſte Plin. lib. 25. cap. 13. quòd medeatur ſtrumis, & panis parte in fumo ſuſpenſa: uel (ut addit Ruellius) quòd ſtrumoſam radicem habeat. Hæc herba eſt, qua ualidi mendicantes ſibi crura & lacertos dilaniant, quò poſſint impudentius ſtipem extorquere. Hinc nonnullis herbarii Vlceraria uulgo dicitur, aliis Scelerata.

STRVO, ſtruis, ſtruxi, ſtructum, [*Ordinare, apparecchiare, accommodare, edificare*] κατασκευάζω, συντίθημι, παρασκευάζω, extruo, ædifico, ordino, ſeu ordinate apto. Cæſ. 8. Bell. Gall. E regione eius uineas agere aduerſus montem, & aggeres ſtruere cœpit magno cum labore, & continua dimicatione. Liu. lib. 1. ab Vrb. Poſtquam ſtructi utrinque ſtabant cum paucis procerum in medium duces prodeunt. Ouid. 1. Metam. Affectaſſe ferunt regnum cœleſte gigantes, Altaq́; congeſtos ſtruxiſſe ad ſidera montes. Struere aliquid, eſt machinari, moliri, μηχανάομαι. Teren. Heau. Num me fefellit hoſce id ſtruere? Struere aciem, τάττειν. Cic. ad Octa. A quibus exercitum abductis, & aduerſus quos aciem ſtruis? Struere dolos, uel inſidias, eſt parere. Liu. 3. Bel. Pun. Ibi cum dies aliquot ſuſpecti Campanis, timentesq́;, cauendis, ac ſtruendis inuicem inſidiis traduxiſſent, &c. Compoſita huius uerbi ſunt Aſtruo, Deſtruo, Extruo, Inſtruo, Obſtruo, Præſtruo, Subſtruo, & Superſtruo, quorum ſignificata uide ſuis locis.

STRVPPI, inquit Feſtus, uocabantur in puluinaribus faſciculi de uerbenis facti, qui pro corona deorum capitibus imponebantur.

STRVTHEA mala, quæ & Struthiomela unica uoce dicuntur, [*Pomi cotogni*] στρουθιόμηλα, ex genere ſunt cotoneorum, ceteris odoratiora, ſed minora, ſerotiniq́; prouentus. Auctor Pli. l. 15. cap. 11.

STRVTHIVM, στρούθιον, herba eſt uulgo nota, qua ad eluendas lanas utuntur fullones. Plin. li. 19. cap. 3. in fine: At quæ uocatur radicula, lauandis demum lanis ſuccum habet: mirum quantum conferens candori mollitiæq́;. Et paulo poſt: Struthion Græci uocant, floret æſtate, &c. Vulgus Seplaſiorum Saponariam appellat.

STRVTHIOCAMELVS, [*Struzzo, ſtruzzolo*] στρουθιοκάμηλος, maxima auium eſt, ſi tamen auis eſt dicenda, cum pennas duntaxat habeat, ut adiuuent ad currendum, cetero uolucris non ſit, nec à terra tollatur. Vngulas habet ceruinis ſimiles, biſulcas, comprehendendis lapidibus utiles, quos in fuga contra inſequentes pedibus ingerit. Concoquit quæcunq; deuorat, ſine aliquo delectu. Mira in eo ſtoliditas: etenim in tanta corporis altitudine, ſi colla frutice occultauerit, latere ſe putat. Oua eius in precio ſunt propter amplitudinem, & pennæ, quia galeas uarii coloribus infectæ adornant. Vide Plin. lib. 10. cap. 1.

STRVTHOPEDES, στρουθόποδες, mulieres ſunt in India tantæ breuitatis, ut nomen acceperint à paſſerculorum pedibus. Sipontinus.

STRVTHOS, στρουθὸς, à Græcis dicitur, quem nos paſſerem uocamus. Ab antiquis etiam mimorum ſcriptoribus Struthos uſurpabatur pro uirili mẽbro, à paſſeris ſalacitate ſumpta nominis ratione.

STRYMON, onis, pe. geni. cor. στρύμων, fluuius eſt Macedoniam à Thracia diuidens, ut Plinio placet. Nam Ptolemæus Neſſo fluuio eas diſterminat. Oritur Strymon in Hæmo monte, ſeptemq́; efficit lacus: quibus deinde in unum alueum collectis, iuxta Amphipolim influit in maris Ægæi ſinum, qui ab ipſo Strymonicus appellatur. Virg. 4. Georg. Rupe ſub aduerſa deſerti ad Strymonis amnem. Inde Strymonius, a, um: ut Grues Strymoniæ.

STRYCHNVS, στρύχνος, herba eſt, quam Latine Solanum, uulgo Solatrum uocamus, multas ſub ſe continens ſpecies, quas uide ſupra in dictione Solanum.

STVDEO, ſtudes, ſtudui, ſtuditum [*Studiare*] σπουδάζω, ἐπιτηδεύω, ſtudiũ adhibeo, do operam alicui rei. Teren. Eunuch. Quas matres ſtudent demiſſis humeris eſſe. Cice. 5. de Finib. Studet enim meus audire Cicero, quænam ſit iſtius ueteris, quam commemoras, Academiæ de finibus bonorum, Peripateticorumq́; ſententia. Iungitur hoc uerbum aliquando datiuo. Cæſ. Comment. 1. Cupiditate regni adductus, nouis rebus ſtudebat. Nonnunquam etiam cum ablatiuo mediante In. Gell. Si quis in ea re ſtudebat. Interdum & cum accuſatiuo, & tunc ſignificat cupere & uelle. Ci. li. 5. Epiſt.

Qui ſi nihil aliud ſtudeat,niſi quod agit.Accipitur aliquando Studere,pro amare,ſiue fauere,σπουδάζειν,συμπράττειν, cum datiuo. Ouid.lib.9.Meta.Cui ſtudeat,Deus omnis habet.Item eniti. Cice.li.1.Off.Quorum uero patres aut maiores aliqua gloria præſtiterunt,ii ſtudent plerunque in eodē genere laudis excellere.Laſtan.li.3.duo eodem exēplo ſignificata eius comprehendit.Qui ſapientiæ ſtudet,utique nondum ſapit:ſed ut ſapere poſſit,ſtudet. Studere cum genitiuo. Cic.3. de Nat.de.Parentem habere auarum,illepidum in liberos,difficilem,qui te nec amet,nec ſtudeat tui.Conſtruitur etiam cum accuſatiuo cum præpoſitione In.Fabius lib.10.cap 2.Poetæ & pictores in id ſolum ſtudent,ut deſcribere tabulas menſuris ac lineis ſciant.Ponitur etiam abſolute,pro amare,ſiue fauere.Saluſtius:Neque ſtudere, neque odiſſe,ſed minime iraſci debet.

Stvdebatvr,imperſonale,[*Si ſtudiaua.*] Pli.lib.35.cap. 12.Hic ad ſimilitudinem reddere inſtituit,ante eum quam pulcherrimas facere ſtudebatur.

Stvdiose,aduer.diligenter,[*Studioſamente*] σπουδῇ. Tere.in Heau. Texentem telam ſtudioſe ipſam offendimus. Cic. de Sen. Multas ad res perutiles Xenophontis libri ſunt,quos legite quæſo ſtudioſe. Libenter,ſtudioſeq́; audire,apud eundem 2.Virg.Studioſe,diligenterq́; aliquid curare,idem Attico.

Stvdiosvs,ſtudioſa,ſtudioſum,σπουδαῖος,modo aſſiduum ac perſeuerantem ſignificat. Cice. 4.Acad. Homo & acutus, ut Pœnus:& ualde ſtudioſus,diligens. Auſtor ad Herennium: Ideoq; bonis uiris & ſtudioſis amicus erat. Modo cupidum, & alicui rei deditum atque addictum fautorem,uel amicum, quem & Græci,σπουδαστὴν,appellant.Ci.de Clar.Orat.Habet enim certos ſui ſtudioſos.Idem Cecin.Viri ſunt optimi & tui ſimilium ſtudioſi, & mei neceſſarii. Idem de Amic.Nec ſi qui meunte ætate uenandi aut pilæ ſtudioſi fuerint,eos habere neceſſarios oportet, quos tum eodem ſtudio præditos dixerunt. Accipitur etiam Studioſus pro litterarum cupido.Cic.de Opt.gene. Orat.Suſcepi laborem utilem ſtudioſis.Pli.epiſt.5.li.3.Itaque ſoleo ridere,cum me quidam ſtudioſum uocant.Hinc fit Perſtudioſus.

Stvdivm,ſtudii,[*Studio*] σπουδή,eſt uehemens applicatio animi ad aliquid perangendum.Cic.de Inuent.li.1.Studium eſt autem animi aſſidua & uehemens ad aliquam rem applicata, magna cum uoluptate,occupatio, ut philoſophiæ,poeticæ. Pla.in Aſi.1.Vbi quid dederam,quaſi columbæ pulli ore ambæ meo Vſque eratis:meo de ſtudio ſtudia erant ueſtra omnia. Vſque adhærebatis:quod ego iuſſeram, quod uolueram,faciebatis. Ter.in Hecy.Viris eſſe ad uerſas,æque ſtudium eſt, ſimilis pertinacia eſt. Cæſ.4.Belli.Gall. Quibus rebus noſtri perterriti,atque huius omnino generis pugnæ imperiti,non omnes eadem alacritate ac ſtudio,quo in pedeſtribus uti prœliis conſueuerunt.Accipitur quandoque pro exercitatione,ἐπιτήδευμα,σπούδασμα.Terent.in And. Quod plerique omnes faciunt adoleſcentuli, Vt animum ad aliquod ſtudium adiungant, aut equos alere, &c.Quandoque pro fauore ſeu amore. Saluſt.in Catil.C.Sillanum certe ſcio, quæ dixerit,ſtudio reipublicæ dixiſſe.Quandoque pro uoluntate. Virg. 2. Æn. Scinditur incertum ſtudia in contraria uulgus. Studiò habere aliquid.Ter. in Adel.Dii ueſtram fidem.Vtrum ſtudio ne id ſibi habeat,an laudi putat Fore,ſi perdiderit gnatum?

Stvltvs,ſtulta,ſtultum.[*Stolto.groſſo di legname, goffo,groſſolano di poco ingegno*] μωρὸς,εὐήθης,ἀνόητος,imprudens,improuidus,incautus,ineptus. Cic.4.Phil. Vt hominem ſtultum magis etiam infatuet.Leuius eſt enim ſtultum eſſe,quàm Fatuum.Fatuus enim dicitur qui omnino deſipit.Afra.Ego ſtultum me exiſtimo,fatuum eſſe non opinor.Inſanus,qui abieſta ratione,cum furore & impetu,omnia facit.Ter.in Eun.Scitum hercle hominem,hic homines prorſus ex ſtultis inſanos facit. Ci.ad Curio.li.7.Quanquam me non ratio ſolum conſolatur,quæ plurimum debet ualere,ſed etiā dies,quæ ſtultis quoque mederi ſolet.Hora.1.Ser.Sat.5.Hic ego mendacem ſtultiſſimus uſque puellam Ad mediam noctem expecto.Cice.Pæto li.9. Stultorum plena ſunt omnia. Dies ſtulti,pro adoleſcentia.Tibul.li.1.Eleg.4.Vidi iam iuuenem premeret cum ſerior ætas, Mærentem ſtultos præteriiſſe dies.Conſilium ſtultum capere.Cic.7.Verri.

Stvltitia,æ,imprudentia,[*Pazzia*] εὐήθεια,μωρία.Cic.2.de Diu. O delirationem incredibilem: non enim omnis error ſtultitia eſt.Idem 3.Tuſc.Eſt enim proprium ſtultitiæ,aliorum uitia cernere,obliuiſci ſuorum.Idem 3. de Orat. Malo indiſertam prudentiam,quàm ſtultitiam loquacem.Pli.li. 11.ca.52.Auricularum magnitudo loquacitatis,& ſtultitiæ nota eſt.Horat.2.Ser.Sat.3.Stultitia'ne erret,nihilum diſtabit,an ira.

Stvlte,aduerbium, [*Stoltamente,rozzamente*] ἀνόητως, εὐήθως, imprudenter.Plau.Menæch.Quæſo ignoſcas, ſiquid ſtulte dixi,atque imprudens tibi.Ter.in Hec.Factum à uobis ſtulte. Cic.2.de Nat.Deo.Hæc & dicuntur,& creduntur ſtultiſſime,& plena ſunt futilitatis, ſummæq́; leuitatis.

Stvltiloqvivm,quii,μωρολογία,imprudens ſermo. Plau.in Milit. Paratum eſt dupliciter,ni reprimas tuum Stultiloquium.

Stvltiloqventia,æ,idem quod Stultiloquium. Plaut. Trinum. Pauciſſimi ſaxim qui ſciant quod neſciunt: occluſioremq́; habeant ſtultiloquentiam.

Stvpa,pæ,uel Styppa,ut quibuſdam placet[*Stoppa*]linum uile,quod linum cortici proximum eſt,ut inquit Plinius:à Græco στυπεῖον, quod ſtupam ſignificat:uel à ſtipando,quod ea ſtipentur, hoc eſt, obturentur nauium rimæ.Liu.5.Bel.Pun. Id ſicut in pilo,quadratum ſtupa circumligabantq́;,linebantq́; pice.Virg.5.Æn. Vdo ſub robore uiuit Stupa uomens tardum fumum.

Stvparivs,a,um,adiect. à ſtupa deductum: ut Stuparius malleus, quo lina tunduntur.Plin.lib.19.cap.1.Mox areſactæ tunduntur in ſaxo ſtupario malleo.

Stvpefacio,is, ſtupentem reddo. Liui. 5.ab Vrbe. Priuatos deinde luctus ſtupefecit publicus pauor,poſtquam hoſtes adeſſe nunciatum eſt.

Stvpefio,ſtupefis,paſſiuum.Seneca Thyeſte:Fratris aſpectu ſtupefactus hæſit.Virg.4.Æne.Et ingenti motu ſtupefactus aquarum. Cic.de Ora:.Homines ſtupefacti.

Stvpeo,ſtupes,ſtupui,[*Stupirſi,eſſere ſtupido,marauigliarſi*] ἀμηχανῶ, τεθηπα,ἐξίσταμαι,ἐκπλήττομαι, ſignificat quodam modo ſenſum rerum non habere.Ter.And. Ita poſtquam adempta ſpes eſt,laſſus,cura confectus,ſtupet.Cice.7.Verr.Confirmant ipſi ſe,cum is etiam tum ſemiſomnis,ſtuperet. Oui.5.Metam.Mater ad auditas ſtupuit,ceu ſaxea,uoces.Perſ. Sat.3. Sed ſtupet hic uitio:id eſt,inſanus eſt factus uitiis. Iungitur & cum accuſatiuo,ſignificatq́; cum ſtupore quodam admiror. Virg.lib.2. Æneid. Pars ſtupet innuptæ donum exitiale Mineruæ. Cic.2. de Fin. Hæc cum loqueris, nos Varrones ſtupemus:tu uidelicet tecum ipſe rides.Huius compoſita ſunt,Obſtupeo,& Subſtupeo,quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

Stvpens,partici.Plin.lib.14.cap.21. Vini natura non gelaſcit,alias ad frigus ſtupens tantum.

Stvpesco,ſtupeſcis,idem quod Stupeſio,hoc eſt ſtupidus fio.Cice. 3.de Orat.Incidat,aſpiciat,admiretur,ſtupeſcat.

Stvpevs,a, um. Virg. lib. 7. Æneid. Subiiciunt lapſus, & ſtupea uincula collo intendunt. Idem 8.Æneid. Stupea flamma manu, teliſq́; uolatile ferrum ſpargitur: arua noua Neptunia cæde rubeſcunt. Ouid. 14. Metamor. Stupea prærupit Phrygiæ retinacula claſſis.

Stvpiditas,ſtupiditatis[*Stupiditā*] ἀμαθία,idem quod ſtupor. Cic.2.Philip.in quo primum incredibilem ſtupiditatem hominis cognoſcite.

Stvpidvs,a,um,[*Stupido.ſtupefatto.pazzo*]quandoque pro ſtupefacto,ἀμήχανος,ἐκπλαγεὶς,ἐμβρόντητος, quandoque pro ſtulto accipitur.Pla. in Epid.Quid ſtas ſtupida?quid taces? Ter.in Prol. Hecy.Ita populus ſtudio ſtupidus in funambulo animum occuparat.Cic.de Fato:Zopyrus phyſiognomon ſtupidum eſſe Socratem dixit,& bardum.Ad Heren.lib.4.Omnes ſtupidi timore obmutuerunt,Plaut.Pœnulo:Miſera timeo quid hoc negocii ſit mea ſoror: Ita ſtupida ſine animo aſto.

Stvpor, oris, [*Stupore, marauiglia*] ἔκστασις, ἔκπληξις, θάμβος, eſt alienatio quædam ſenſuum,quòd ſcilicet ſenſus conſtipentur.Ci. in Piſ.Pauci iſta tua lutulenta uitia noueramus, tarditatem ingenii,ſtuporem, debilitatemq́; linguæ Idem pro Domo ſua:Eamq́; animi duritiam, ſic ut corporis,quod cum uritur, non ſentit,ſtuporem potius,quàm uirtutem putarem. Virg. 3.Georg. Oculos ſtupor urget inertes.Eſt & admirationis ſpecies,ex magnitudine miraculi proueniens,ita ut etiam impediatur ſenſus ab inueſtigatione cauſæ miraculi apparentis.

Stvprator,oris,uerbale.Quinct.lib.7.Stuprator an decem millia dare debeat,quæ pœna huic crimini conſtituta eſt. Sene.Hippol. Hic dicet enſis,quem tumultu territus Liquit ſtuprator.

Stvpre, aduerb. αἰσχρῶς, antiquiſſimi dixerunt pro turpiter: ut in Nelei carmine apud Feſtum:Fœde,ſtupreq́; caſtigor.

Stvpro,as, [*Stuprare,uitiare,uiolare,ſuerginare, torre la uerginitā, ſforzare*] μοιχεύω,uitio,ſtuprū infero. Plaut.in Aul. Is adoleſcentis illius eſt auunculus,qui illam ſtuprauit noctu Cereris uigiliis. Cic. 1. de Fin. Stuprata per uim Lucretia à regis filio, teſtata ciues ſeipſam interemit. Vatin.ad Cic.li. 5. Hominem unum omnium crudeliſſimum,qui tot ingenuas matresfamilias ſtuprauit. Huius compoſitum Conſtupro, de quo ſupra ſuo loco.

Stvprvm,[*Stupro*] μοιχεία,eſt coitus lege uetitus,ſiue fiat cū nupta quod Adulterium dicitur, ſiue cum puero, quod Pædicationem uel præpoſteram libidinem uocamus:ſiue cum ſanguine coniunctis,aut ſacris uirginibus,quod Inceſtum dicimus:ſiue etiam cum alia

alia quauis muliere ſoluta,ſiue libera ſit,ſiue ancilla.Cic. in Tuſc. Stupra dico,& corruptelas,& adulteria, inceſta denique.Idem pro Mil.Clodius cum ſorore germana nefarium ſtuprum fecit.Ouid. 1.de Arte.- Quid blanda uoce moraris Auctorem ſtupri Deidamia tui? Cice. pro Domo ſua: Qui non ſolum aſpectu, ſed etiam inceſto flagitio & ſtupro polluit ceremonias. Aliquando ſtuprum ponitur pro turpitudine,ignominia, ſeu dedecore , quam ὕβριν Græci uocant.Næuius apud Feſtum: Seq; perire ii mauolunt ibidem,quam cum ſtupro redire ad ſuos populares.

Stura,fluuius eſt in Alpibus naſcens,unus ex triginta,qui á Pado in mare Adriaticum deferuntur.Auctor Plin.lib.3.cap.16.

Sturii, populi ad Oceanum Gallicum, Rheni quaſdam inſulas incolentes.Auctor Pli.li.4.cap.15.

Sturium,rii,inſula eſt,Galliæ Narbonenſi adiacens , non procul à Stœchadibus.Auctor Pli.li.3.cap.5.

Sturnus,ni[*Storlino,ſtornello*] ψαρὸς,auis genus ſatis notum:de quo ſic ſcribit Pli.li.10.ca.24. Sturnorum generi proprium catervatim uolare,& quodam pilæ orbe circumagi,omnibus in medium agmen tendentibus. Mart.lib.9. Nunc ſturnos inopes, fringillarumq; querelas Audit,& arguto paſſere uernat ager.

Stylla,ſτύλλα, caſtellum Megaridis in Sicilia , cuius incolæ dicuntur Styelleni, στυλλῖνοι,Steph.

Stygius,a,um,ςύγιος,poſſeſſiuum a Styx. Colu.li.10. Tumq; ſimul Stygium regem uidere tremente Tartara. Senec. in Hercule furente:Hic ſæuus umbras territat Stygius canis.Ouid.li.14.Meta. -Satis eſt inamabile regnum Aſpexiſſe ſemel, ſtygios ſemel iſſe per amnes. Virg.4.Æn.Sacra Ioui Stygio,quæ rite incœpta paraui, Perficere eſt animus,finemq; imponere curis.Os ſtygium,hoc eſt,uenenatum. Ouid.3.Meta. Quiq; halitus exit Ore niger ſtygio uitiatas inficit herbas.

Stylobates,tæ,ςυλοβάτης,lapis,& quædam ueluti baſis , ſuppoſita columnæ, cui innititur ſcaphus.Parietes autem ſiue fundamenta,quibus ſtylobatæ ſuſtinentur,Stereobatæ appellantur. Var.l.1. de re ruſt.ca.13.Cortes in fundo magno duæ aptiores: una ut interdiu compluuium habeat lacum,ubi aqua ſaliat,qui intra ſtylobatas cum uenit ſit piſcina.Boues enim ex aratro æſtate reducti,hic bibunt,hic perfunduntur. Idem li.3.ca.5.Subter columnarum ſtylobaten eſt lapis a ſalere pedem & dodrantem altus.

Stylus,[*Stilo,ſtile*]ςῦλος,Græca uox eſt,columnam ſignificans:unde Epiſtylium,ἐπιςύλιον,capitellum quod ſuper columnæ ſcapum locatur. Accipitur item Stylus pro graphio quo in albo,id eſt inceratis tabulis antiquitus ſcribebatur, ut nunc in libellis ligneis uel codicillis mercatores ſcribunt.Plin.lib.34.ca.14. Et ſtylo ſcribere inſtitutum eſt, ut uetuſtiſſimi auctores prodiderunt. Stylus etiam dicitur ſtructura orationis, ac modus dicendi γραφικός. Ter.in Prolog.And.Sed tamen diſſimili oratione ſunt factæ,ac ſtylo. Vbi Donatus:Oratio in ſenſu,ſtylus in uerbis:oratio ad res,ſtylus ad uerba. Accipitur item Stylus pro ipſa ſcribendi exercitatione,& meditatione.Cic.1. de Orat. Stylus optimus & præſtantiſſimus dicendi effector ac magiſter.Stylus præterea dicitur,quicquid uel ligneum,uel ferreum,aut alterius materiæ acuminatum eſt ad columnæ ſimilitudinem.Col.li.11.ca.ult. Deinde eas confecto æquinoctio infra terram ſecare:& ligneo ſtylo laxatis, uel rubi,uel ferulæ medullis,ſtercus immittere, atque ita ſemina cucumeris inſerere. Stylus præterea pro uellicatione ac reprehenſione aliquádo accipitur,q́ ſcriptis & inuectiuis libellis fieri ſolet. Pli.in Præf.operis:Quod ſi hoc Lucilius,qui primus condidit ſtyli naſum,dicendum ſibi putauit.Cenſorius ſtylus, apud Cice. pro Cluen. Accipitur etiam Stylus pro radice recta,& oblonga ad ſtyli,hoc eſt columnæ ſimilitudinem.Col.li.5.c.9.Omnis autem nux unam tantum radicem mittit,& ſimplici ſtylo prorepit.

Stymma,ςύμμα,eſt ſpiſſamentum, & domitura unguenti ex odoramentis conſtans.Pli.lib.13.ca.1.Ratio unguenti faciendi duplex, ſuccus,& corpus . Ille olei generibus fere conſtat , hoc odorum: hæc ſtymmata uocant,illa hedyſmata. Dicta Stymmata,ἀπὸ τοῦ ςύφειν,quod eſt,ſtringere,ſeu codenſare.

Stymphalus,ςύμφαλος, lacus in Arcadia: iuxta Stymphalum oppidum, eo quo Eraſinus fluuius erumpit.Oui.li.2.Faſt.Teſtis erit Pholoe , teſtes Stymphalides undæ. A Stymphalo lacu Stymphalides aues appellatæ ſunt,tantæ magnitudinis, ut Solis radios obumbrare dicerentur,omnem Arcadiam deuaſtantes, donec ab Hercule ænei crepitaculi ſonitu pellerentur . Virgilius de Herculis ærumnis.

Stymphalidas pepulit uolucres diſcrimine quinto .

A Stymphalo oppido, fit Stymphalius ,a, um , ςυμφάλιος, & Stymphalis,dis.Hieronymus contra Iouin.Ariſtoclides Orchomeni tyrannus adamauit uirginem Stymphalidem, quæ cum patre occiſo ad templum Dianæ cóceſſiſſet , & ſimulacrum eius teneret,nec ui poſſet auelli, in eodem loco confoſſa eſt. Ob cuius necem tanto omnis Arcadia dolore commota eſt, ut bellum publice ſumeret,& necem uirginis ulciſceretur.

Stypticus,[*Stittico*]ςυπτικὸς,idem quod aſtrictiuus,hoc eſt,denſandi ſeu aſtringendi uim habens: ἀπὸ τοῦ ςύφειν ,quod eſt aſtringere,ſeu denſare.Plin.li.24.cap.13. Inter medicamenta , quæ ſtyptica uocant,nihil efficacius rubi mora ferentis radice decocta in uino,ad tertias partes.

Styra , ςύρα , Eubœæ inſulæ oppidum fuit, non procul à Caryſto, a Phædro Athenienſium duce bello Malliaco euerſum . Auctor Strabo lib.10.

Styrax,cis,maſ.gen.[*Storace*]ςύραξ,arbor eſt cotoneæ malo ſimilis,fructu maiore quam auellana,ſpecie candidi pruni: manat ex qua liquor eiuſdem nominis,coloris flaui,ſordidi,reſinoſi,albicantibus fragmentis,odoris perſeuerantis. Hodie officinæ Storacem appellant. Pli.li.12.ca.17. Ex Syria reuehunt Styracem, acri odore eius in focis abigentes ſuorum faſtidium.

Styx,ſtygis, ςύξ,fons eſt ad Nonacrin Arcadiæ, è ſaxis profluens, exitioſus omnibus animalibus , tamq; frigidus , ut potus ſtatim enecet , ferrumq; ac æs erodat, ſolaq; mulæ ungula poſſit contineri: cetera uaſa frigoris uehementia ſtatim dirumpens. Hoc ueneno quidam Alexandrum ab Antipatro , non ſine Ariſtotelis conſilio putant peremptum . Styx Græcis mæſtitiam ſonat, ἀπὸ τοῦ ςυγερὸ, quod querulum , triſtem , uel odioſum ſonat. Hinc poetæ occaſionem arripuerunt, qui Stygem paludem eſſe apud inferos dixerunt,apud ſuperos tanta in ueneratione habitam,ut nefas ducerent , quidquam eorum, quæ per Stygem iuraſſent, non obſeruare. Si quis Deorum uiolaſſet , centum annis a nectare abſtinebat,& numinis maieſtate erat priuatus. Virgil.6. Æn. Stygiamq; paludem Dii cuius iurare timent, & fallere numen. De hac Seruius ſic ſcribit : Dicitur uictoria Stygis filia bello Giganteo Ioui fauiſſe : pro cuius remuneratione Iupiter ei tribuit,ut iurantes dii per eius matrem,non audeant fallere . Ratio autem hæc eſt , Styx mærorem ſignificat , unde ἀπὸ τοῦ ςυγερὸ,id eſt,à triſtitia Styx dicta eſt. Dii autem læti ſunt ſemper:unde & immortales. Ergo quia mærorem non ſentiunt , iurant per rem ſuæ naturæ contrariam:id eſt,triſtitiam,quæ eſt æternitati contraria. Ideo iuſiurandum per execrationem habent. Hactenus Seruius,enarrans hunc locum.Cice.de Natu. Et illi qui fluere apud inferos dicuntur, Acheron,Cocytus, Styx, Phlegeton. Vir.6.Æn. Quòd ſi tátus amor menti,ſi tanta cupido eſt.Bis Stygios innare lacus,bis nigra uidere Tartara, &c. Eſt & alia palus in Ægypto iuxta Memphim,quam ueteres Styga uocauere,ambiens Abaton inſulam. A Styx deducitur Stygius, gia,gium, ςύγιος, ut Iupiter Stygius pro Plutone, apud Vir.li.4.Æn.Sacra Ioui Stygio,quæ rite incœpta paraui. Stygius canis: id eſt, Cerberus. Seneca: Hic Sæuus umbras territat Stygius canis.

S ANTE V

Svada,dæ, à Romanis dicta eſt quædam perſuaſionis dea, quã Græci uocant πειθώ. Cic.de Clar.Orato. Πειθὼ quam Græci uocant cuius effector eſt orator,hanc Suadam appellauit Ennius:eius autem Cethegum medullam fuiſſe uult, ut quam deam in Periclis labris ſcripſit Eupolis ſeſſitauiſſe , huius hic medullam noſtrum oratorem fuiſſe dixerit.Et paulo poſt:Cethegum illi homines florem populi eſſe dixerunt,Suadæq; medullam. Idem de Sene.M. Cethegus,quem recte Suadæ medullam dixit Ennius.

Svadela,æ,pen.pro. dicitur ſuaſio.Plaut. in Ciſt.Iam perducebam illam ad me mea ſuadela.Horá.1.Epiſt uidetur Suadelam accepiſſe pro dea perſuaſionis, quæ & Suada dicitur. At bene nummatum decorat Suadela, Venuſq;.

Svadeo,des,ſi,ſum,[*Suadere, eſſortare, indurre, perſuadere*] πείθω, ἀναπείθω, ſecundum naturam triſyllabum eſt: quod ſi inueniatur tetraſyllabum,ſolutio dicéda eſt,quam Græci Diæreſim uocant. Eſt autem Suadere accommodatis,& ſuauibus uerbis aliquẽ in opinionẽ noſtram inducere conari:hoc eſt,hortari aliquẽ ad id,quod intendimus.Ci.Val.li.13. Hæc eò ſpectant,ut te horter & ſuadeã reliqua ſunt,quæ pertinent ad rogandum. Suadere legem, eſt populum ad accipiendam legem adhortari.Cice.de Senect.Cum legem Voconiam magna uoce,& bonis lateribus ſuaſiſſem. Transfertur & ad res inanimatas,quæ tum ſuadere dicuntur, cum rei alicuius faciendæ nobis præbent occaſionem.Ouid.li.1.Amorum Eleg.6.Nox & amor,uinumq;,nihil moderabile ſuadent. Vir.li.2. Æn.Suadentq; cadentia ſidera ſomnos.Ouid.2.Faſt. Iamq; ubi ſuadebit placidos nox humida ſomnos.

Svalternicvm. Philæmon electrum fuluum appellauit, creditq; apud Scythas è tellure effodi,referente Pli.li.37.ca.2. Quod tamen falſum eſſe ſatis conſtat ex iis,quæ ſupra annotauimus in dictione Electrum.

Svamet, uox compoſita ex ablatiuo Sua, cum ſyllabica adiectione Met,idem ualens , quod Suaipſius.Plin.lib.10.ca.59. Anſeres ſua-

met ui colla ſua abrumpunt,

SVARIVS, rii, συβώτης, qui ſues paſcit, qui & Subulcus. Suarius, ſuaria, ſuarium, ὑικός, ut Negociator ſuarius. Plin. lib. 21. ca. 3. Florum honorem populus Romanus Scipioni tantum adhibuit. Suario cognominabatur, propter ſimilitudinem ſuarii cuiuſdam negociatoris.

SVAPTE, & ſuopte, uoces ſunt compoſitæ ex ablatiuis Sua, & Suo cum ſyllabica adiectione pte: idemque ſignificant, quod Suamet, & Suomet: ut Suapte ſponte, αὐτομάτως, id eſt, ſua ipſius ſponte. Suopte nutu, id eſt, ſuo ipſius nutu. Cice. 1. Tuſc. Terrena & humida ſuopte nutu, & ſuo pondere ad pares angulos in terram & in mare feruntur.

SVASOR, oris, uerbale, [*Eſſortatore*] ὁ ἐκ ... , qui ſuadet. Ci. 3. Officiorum: Atque huius deditionis Poſthumius ipſe, qui debebatur, ſuaſor & auctor fuit.

SVASIO, onis, uerbale, fœm. gen. [*Eſſortatione, perſuaſione*] πειθώ, ... , actus ipſe ſuadendi, adhortatio. Cic. in Orat. Tales ſuaſiones, qualem Iſocrates fecit Panegyricum.

SVASORIVS, a, um, [*Eſſortatorio*] συμβουλευτικός, quod ad ſuadendum pertinet: ut, Suaſorium munus: id eſt, officium ſuadendi. Suaſorium genus cauſſæ, Rhetoribus idem eſt, quod deliberatiuum, quo ſcilicet aliquid ſuademus, uel diſſuademus. Quinct. l. 8. in proœmio. Suaſoriis accedere tertiam partem ex coniectura, poſſet ne fieri, an eſſet futurum quod deliberaretur.

SVASVS COLOR, φαιός, idem qui pullus dicitur & impluuiatus. Legitur & Suaſum, ſubſtantiuum neut. gene. Plaut. in Trucul. Quia tibi ſuaſo infeciſti propudioſa pallium.

SVASVM (inquit Feſtus) color appellatur, qui fit ex ſtillicidio fumoſo in ueſtimento albo.

SVATIM, [*Da porco*] ὑικῶς, ad ſimilitudinem ſuis, inquit Nonius. Nigidius, Comment. Grammat. Sunt etiam adſimulanter dicta hæc, canatim, ſuatim, bouatim, quæ ab animalibus ſumuntur.

SVAVIOR, aris, & Suauior, [*Baſiare*] φιλέω, ſignificat cum uoluptate, aut præ gaudio oſculor. Catul. ad Verannium. Lucidum os, oculosq; ſuauiabor. Ci. ad Att. li. 16. Atticam noſtram cupio ſuauiari: ita mi dulcis ſalus uiſa eſt per te miſſa ab illa. Vide plura de his ſupra in uerbis Sauior, & Diſſauior.

SVAVIS, & hoc ſuaue, [*Soaue, dolce*] ἡδύς, dulcis, iucundus, guſtui, ſiue odoratui gratus: nam ad hos duos ſenſus proprie pertinet. Sapores enim & odores ſuaues dicimus, qui blanda quadam uoluptate guſtandi, odorandi'ue ſenſum afficiunt. Virg. 4. Georg. Verum ipſæ foliis natos, & ſuauibus herbis Ore legunt. Per tranſlationem tamen & aliis rebus accommodatur, ut idem fere ſit, quod iucundum & amœnum. Cice. ad Cœlium lib. 2. Nam & honorificus in me conſul fuit, & ſuauis amicus. Horat. 1. Serm. Satyra decima: At ſermo lingua concinnus utraque Suauior. Cic. pro Corne. Balbo: Comes, benigni, faciles, ſuaues homines. A quo Suauitas, ſuauitatis, ἡδύτης, pro dulcedine, & iucunditate. Pli. lib. 10. cap. 19. Vt non ſit dubium hanc ſuauitatem præmonſtratam efficaci auſpicio. Cic. ad Atticum lib. 6. Miram in eo pietatem, humanitatemq; perſpexi. Idem Appio Pulchro lib. 3. Sic enim tibi perſuade, chariſſimum te mihi eſſe, cum propter multas ſuauitates ingenii, officii, humanitatis tuæ. Suauitudo, ſuauitudinis, idem quod ſuauitas. Auctor ad Herennium lib. 3. Quoniam igitur res eædem uocis firmitudini, & pronunciationis ſuauitudini proſunt. Plautus Stich. Age mulſa mea, ſuauitudo ſalta. Horum contraria ſunt, inſuauis: id eſt, auſterus, aſper, iniucundus, inamœnus: & inſuauitas, & inſuauitudo, iniucunditas, inamœnitas, uolûptati contraria. Suauiter ad uerbium, idem quod iucunde. Cice. 4. Acad. Veruntamen uideo, quàm ſuauiter uoluptas ſenſibus noſtris blandiatur. Horat. 1. Ser. Sat. 9. Accurrit quidam notus mihi nomine tantum, Arreptaq; manu, Quid agis, dulciſſime, rerum? Suauiter, ut nunc eſt, inquam. Idem 2. Ser. Saty. 8. Et leporum auulſos, ut multò ſuauius armos, Quàm ſi cum lumbis quis edat. Suauè, pro Suauiter. Virg. 3. Æn. Et ſuauè rubens hyacinthus.

SVAVILOQVENS, omnis generis, ἡδυλόγος, qui ſuauiter loquitur. Cic. de Clar. Orat. Ex Ennio: Additur orator Cornelius ſuauiloquenti Ore Cethegus.

SVAVILOQVENTIA, tiæ, ἡδυλογία, pro loquendi ſuauitate. Cice. de Clar. Orat. Et oratorem appellat & ſuauiloquentiam tribuit.

SVAVILOQVVS, a, um, ἡδυλόγος, idem quod Suauiloquens. Lucan. libro ſecundo: Quod quoniam docui, nunc ſuauiloquis age paucis Verſibus oſtendam corpuſcula materia. Ex infinito ſummam rerum uſque tenere.

SVAVIVM, ſuauii, quod & Sauium dicitur per detractionem litteræ u, φίλημα oſculû, ſiue baſium uoluptatis, uel gaudii cauſſa datum. Horat. Epod. 3. Manum puella ſuauio opponat tuo. Cice. ad Att. libro 16. Atticæ, quoniam hilarula eſt, meis uerbis ſuauium des. Meum ſuauium, amantium blandimentum eſt, quemadmodû Mea uita, Mea uoluptas. Teren. Eun. Thais, meum ſuauium. Suauiolum, oli, dim. Catu. Suauiolum dulci dulcius ambroſia. Suauiatio, uerbale. Gel. li. 18. cap. 2. Suauiationes puerorum & puellarum.

SVB, [*Sotto*] ὑπό, cum ablatiuo, ſiue accuſatiuo, præpoſitio idem ſignificans, quod ſubter, qua tam in compoſitione utimur, quam in appoſitione. Extra compoſitionem modo accuſatiuo iungitur, modo ablatiuo, pro ratione motus ſiue quietis ſignificatæ per uerbum, cui adhæret. Cicero Top. Quod ſub ea cauſſa ſubiectum eſt. Vir 8. Æneidos: Arma ſub aduerſa poſuit radiantia quercu. Aliquando ponitur pro In. Virgilius primo Æneidos: Nanque ſubingenti luſtrat dum ſingula templo. Hoc eſt, in templo. Idem 3. Georg. de Ceruis: Ipſi in defoſſis ſpecubus ſecura ſub alta Ocia agunt terra. Aliquando tempus importat, & accipitur pro circiter ſiue per, uel paulo ante. Idem lib. 3. Georg. Sub lucem exportant calathis. Liu. lib. 1. ab Vrbe condita: Vtrinque legati fere ſub idem tempus ad res repetendas miſſi. Suet. in Auguſ. Sub horam pugnæ tam arcto repentè ſomno deuictus, ut ad dandum ſignum ab amicis excitaretur. Aliquando ſumitur pro ante. Virg. 2. Æn. Poſteſq; ſub ipſos nituntur gradibus. Aliquando pro iuxta. Idem 3. Æn. Claſſemque ſub ipſa Antandro, & Phrygiæ molimur montibus Idæ. Nonnunquam ordinem importat, idemq; ualet, quod Poſt. Idem 5. Æn. Quo deinde ſub ipſo Ecce uolat, calcemq; terit iam calce Diores. Compoſita plerunque localem ſignificationem retinent, quæ illi propria eſt: ut Subeo, Subiicio, Suppono, quæ idem ualent quod ſubter iacio, eo, ſiue pono. Virg. 11. Æne. Caudamq; remulcens, Subiecit pauitantem utero, ſiluasq; petiuit. Interdum diminutionem, ut Subdubito, Subiraſcor: id eſt, aliquantulum, ſiue nônihil iraſcor, ſeu dubito. Eſt enim (ut Donatus inquit) temperamentum plenæ pronunciationis. Interdum ſignificat Super: ut, Corpora ſaltu Subiiciunt in equos: id eſt, Super iaciunt. Interdum proſpere: ut Succedit. Interdum Pôſt, ut Subſequor. Interdum Latenter, ut Suppilo. Interdum Senſim, ut Surrepo. Interdum adhuc. Liu. 1. ab Vrbe: Tanquam ſpes ſubeſſet. Habet & alia in compoſitione ſignificata, quæ ſuis locis explicabuntur. Componitur autem fere cum omnibus litteris: a, ut Subaro: b, ut Subbibo: c, ut Succido: d, ut Subdo: e, ut Subeo: f, ut Suffero: g, ut Suggero: h, ut Subhaſto: i, ut Subiungo: l, ut Subleuo: m, ut Submoueo: n, ut Subnecto: o, ut Suborior: p, ut Suppono: r, ut Surripio: ſ, ut Subſanno: t, ut Subtraho: u, ut Subuenio. Sed quoties ſub iûgitur, uocalibus, uel b, d, h, l, n, ſ, t, remanet b, integra: in aliis mutatur b, in litteram ſequêtem, niſi in Subrideo, Subrogo, Subruo. Suſtineo uero, Suſpiro, Suſpicor, Suſpicio, Suſtuli, Suſtollo, & huiuſmodi, ſine b, ſcribenda ſunt, quia non à Sub, ſed à Sus, ſiue Surſum compoſita ſunt.

SVB CORONA, ὑπὸ στεφάνῳ, uenundari capti dicebantur, quia coronati uendebantur. Liu. 8. ab Vrb. Polliæ ſententia fuit puberes uerberatos necari, coniuges, liberosq; ſub corona lege belli uenire.

SVBDIO, ὑπαίθριον, id eſt: ſub ipſo cælo, & ſine tecto. Locutio eſt à Græcia tracta, qui Iouem Δία nominant. Varro de re ruſt. cap. 14. Nam & idoneus ſub Dio ſumendus eſt locus cochlearis, quem totum circum aqua claudas. Legitur & ſub diuo, in eadem ſignificatione. Columel. lib. 1. cap. 8. Nullus dies tam intolerabilis eſt, quo non molliri ſub diuo aliquid poſſit. Nonnunquam etiam, Sub Ioue. Horat. 1. Carm. Ode 1. Manet ſub Ioue frigido Venator teneræ coniugis immemor.

SVB IVGVM MITTI, ὑπὸ ζυγὸν ἀγῆναι, dicebantur milites, qui ab hoſtibus uicti, eam ignominiam ſubire cogebantur, ut poſitis armis per iugum tranſirent. Iugi autem forma erat huiuſmodi, ut duobus tignis erectis, tertium ſupernè incumberet. Qua de re uide plura in dictione Iugum.

SVB MANV, [*Di mano in mano*] παραχρῆμα, προχείρως, ex tempore, ſtatim, ſine mora. Senec. li. 10. epiſt. ad Lucilium: Conſilium naſci ſub die debet, & hoc quoque tardû eſt nimis: ſub manu quoque, quod aiunt, conſilium naſcatur. Suet. in Auguſt. Et quò celerius ac ſub manu annunciari cognoſciq; poſſet, quid in prouincia quaque gereretur, iuuenes primo modicis interuallis per militares uias, dehinc uehicula diſpoſuit.

SVB VINEA IACERE, dicûtur milites, qui ſub militari machina, quâ uineam uocant, latitantes in propugnatores haſtas, pila'ue eiaculabantur. Qua de re uide plura infra in dictione Vinea.

SVB VMBRA, ὑπὸ προσχήματι, ὑπὸ προφάσει, id eſt, ſub prætextu, uel quæſito colore. Liu. 8. ab. Vrb. Nâ ſi etiam nûc ſub umbra fœderis æqui ſeruitutem pati poſſumus, quid eſt, quin proditis Sidicinis, non Romanorum ſolum, ſed Samnitium quoque dictio pareamus?

SVBABSVRDVS, a, um, adiectiuum [*Vn poco ſordo*] ὑπάτοπος, aliquantulum abſurdus. Cic. 2. de Orat. Sunt enim illa ſubabſurda, ſed ex ipſo nomine ſæpe ridicula, non ſolum nimis perappoſita, ſed etiam quodam modo nobis. Subabſurde, aduerbium. Cice. 2. de Orat. Valde hæc ridentur, & hercule omnia, quæ à prudentibus, quaſi

quaſi per diſſimulationem non intelligendi, ſubabſurde ſileq; dicuntur.

Svbacidvs,a,um,adiect.[*Vn poco forte.ò garbo*] ὑπόξυς, aliquantulum acidus. Pli.li.12.c.25. Eſſe enim debet lenis, non ſubacidus. Subacidulus,adiect.diminutiuum. Cato de re ruſt. ca.108. Vinum ponito ſub dio,poſtridie mane guſtato,ſi id ſapiet, quod aut in dolio eſt, ſcito id duraturum:ſubacidulum,non durabit.

Svbaccvso,as,are,[*Quaſi accuſare*] pro nonnihil & leuiter accuſare. Cic.pro Planc. Sed ſunt hæc leniora: illa uero grauiora & magna,quod meum diſceſſum, quem ſæpe defleras, nunc quaſi reprehendere,& ſubaccuſare uoluiſti.

Svbactio,ſubactionis.Cic.de Orat.Subactio autem eſt uſus, auditio,lectio,litteræ.

Svbactvs,ſubacta, ſubactum, participium eſt à uerbo ſubigo,modo idem ſignificans quod cultus, εἰργασμένος. Cic.in Caton. Terra gremio mollito,& ſubacto ſemen ſparſum excipit. Et paulo poſt: Huius ſubacta,atque pura, Ingenium ſubactum,per tranſlationé, pro exercitato atque exculto. Idem de Orat. Subacto mihi ingenio opus eſt,ut agro non ſemel arato,ſed nouato, & iterato. Aliquando idê quod uictus & domitus,κατειργασμένος. Ci pro Font. Galli ab imperatoribus noſtris ſubacti,& bello domiti. Lucan.li.1.Genteſq; ſubactas uix impune feres. Interdum idem quod coactus, βιασθείς. Tacit.li.5,Annal. Multitudine periclitantium ſubactus. Idem li.15. Donec ui amoris ſubactus.

Svbactvs,us. Plinius libro 18. cap. 7. Quod in ſubactu congium aquæ capiat.

Svbaeratvm avrvm,ὑπόχαλκον χρυσίον,quod foris quidem aurum oſtendit, intus autem æs occultat. Perſ.Sat.5. Tibi recto uiuere talo Ars dedit, & ueri ſpeciem dignoſcere calles: Nequa ſubærato mendoſum tinniat auro. Hinc prouerbiali metaphora, hominem uirtutũ prætextu uitia occultantem, Aurum ſubæratum uocamus.

Svbagito,as,[*Cauagnare*] ὀχεύω, uerbum actiuum eſt, idem ſignificans,quod ineo, ſiue futuo: quę ſignificatio ducta eſt a crebro motu eorum, qui rei Venereæ indulgent. Pla. Dum ille meretricem ſubagitat,ego quieſco. Subagitare aliquem, hoc eſt, multis uerborum lenocinijs allectare & commouere. Pla.in Ciſ. Subagito blandis & benedicis dictis.

Svbagrestis,& hoc ſte[*Vn poco ſaluatico,un poco bruſco*] ὑπάγροικος, aliquantulum agreſtis. Cic.de Clar. Orat. Cotta, quia ſe ualde dilatandis litteris a ſimilitudine Græcæ locutionis abſtraxerat, ſonabatq; contrarium Catulo, ſubagreſte,quiddam, planeq; ſubruſticum, alia quidem quaſi inculta & ſiluestri uia ad eandem laudem peruenerat.

Svbalbico,as,are, ὑπολευκαίνω, ſubalbidus ſum. Varr.3. de re ruſt. cap.9. Roſtro breui,acuto,oculis rauis aut nigris, palea rubra ſubalbicanti.

Svbalbidvs,a,um, ὑπόλευκος, aliquantulum albidus. Pli.li.21.ca.15. Ramulos habet candidos, folia ſubalbida,abrotano ſimilia.

Svbalaris,& hoc re, ὑπομάλιος, quod ſub alis eſt. Vnde ſcribit Lampridius, Heliogabalum ſolitum fuiſſe in accubitis habere plumas ſubalares,& ſubalares culcitras.

Svbalpinvs,a,um, ὑπάλπειος, quod eſt ſub Alpibus. Pli.li.25.ca.7. Radice lenta, ſubnigra, ſine odore, aquoſa, mótibus ſubalpinis pluſima. Italia ſubalpina, quam hodie Pedemontanam regionem appellant. Idem li.6.ca.11. Nec niſi in paucis locis Subalpinæ Italiæ.

Svbamarvs, adiect.[*Amaretto*] ὑπόπικρος, in amaritudinem nónihil declinans. Cic.de Fato: At quoniam in naturis hominum diſſimilitudines ſunt,ut alios dulcia,alios ſubamara delectent.

Svbaqvevs,a,um,[*Sotto acqua*] ὑφυδρος, quod ſub aqua latet:ut Scopulus ſubaqueus.

Svbaqvilvs,a,um,adiec.[*Oſcuretto*] ὑπόφαιος, ſubfuſcus. Plaut. in Rud. Eia corpus cuiuſmodi Subuolturium? Illud quidem,ſubaquilum uolui dicere.

Svbargvtvs,a,um, aliquantulum argutus, à quo diminut. Subargutulus, apud Gel.lib.15.cap.30.

Svbaro,as,pen.cor. ὑποσκάπτω, ſubtus arando terram moueo. Pli.li.16. ca.27 Item quæ ſubarantur, quæ ablaqueantur, celeriora neglectis. Subaratio,& ſubarator, uerbalia. Pli.li.17.c.24. Vel etiam ſubarator imprudens luxauit radices.

Svbarrogans,tis,[*Alquanto arrogante*] omnis gene. aliquantulum arrogans. Subarroganter, aduerb. Cic.4.Acad. Vereor ne ſubarroganter facias,ſi tuam dixeris.

Svbavscvlto,as,are, ὑπακροάομαι, leuiter, & quaſi prætereundo auſcultare. Plaut.in Milit. Tace, ſubauſcultemus ecqua de me fiat mentio. Ci.lib.2.de Orat. Subauſcultando tamen excipere uoces eorum,& procul, quid narrarent attendere.

Svbbasilicanvs, adiect. qui libéter & frequenter ſub baſilica ſpatiatur, ita enim interpretatur Priſcianus. In baſilica nanque negociationes & publica conſilia tractabantur, & iudicia quoque in baſilicis fiebant. Plaut.in Capt. Quorum odos ſubbaſilicanos omnes abigit in forum.

Svbbibo, ubbibis,pen.cor. aliquanto liberalius bibere, & ſubinebriari, ὑποπίνω. Plau.in Truc. Qui improbus eſt, ſiue ſubbibit, ſiue adeo caret temeto, Tamen ab ingenio eſt improbus. Sue. in Ner.ca.30. Si paulum ſubbibiſſet.

Svbblandior,iris,iri, ὑποθωπεύω, paululum,& leuiter blandiri. Pla. in Caſi. Non matronarum eſt officium, ſed meretricum, uiris alienis, Mi uir, ſublandirier.

Svbcaervlvs, adiect. ὑποκυανίζων, in cæruleum colorem declinans. Celſ.li.6.ca.1. In ea pares portiones ſunt myrobalani, magmatis, cretæ cimoliæ ſubcærulæ, nucum amararum,&c.

Svbcandidvs, adiect. ὑπόλευκος, ad colorem candidum nonnihil accedens. Plin. lib. 27. cap.8. Folia bouis linguæ ſimilia, minora, ſubcandida.

Svbcentvrio,onis,maſc.gene. ὑποταξίαρχος, qui Centurion is uices gerit. Liu. 8 ab Vrb. Romano haud ſatis fidenti uiribus per miſſum erat ab conſulibus, ut ſubcenturionem ſibi, quem uellet, legeret, qui tuearetur eum ab uno deſtinato hoſte.

Svbcernicvlvm, li, [*Setaccio, tamiſo*] κόσκινον, farinarium cribrum, quod fit è ſetis equorum: quemadmodum Excuſſorium, & Pollinarium fit è lino.

Svbcinericevs panis, ἐγκρυφίας ἄρτος, qui ſub cinere coquitur.

Svbseciva, in agrorum diuiſionibus dicuntur, aſſignatorum agrorum reliquiæ, quę à normali linea ſuperabant. Subſeciuum (inquit Frontinus) à ſubſecante linea nomen accepit. Subſeciuorum duo genera, unum quod in extremis aſſignatorum finium centuria expleri non potuit. Alterum genus, quod in medijs aſſignationibus & integris centurijs interuenit. Quicquid enim inter quatuor limites minus, quam interclusum eſt, fuerit aſſignatũ, in hac remanet appellatione; ideo quòd, is modus, qui aſſignationi ſupereſt, linea claudatur, & ſubſecetur. nam & reliquarum menſurarum actus, quicquid inter normalem lineam & extremitatem intereſt, Subſeciuum appellatur. Hæc autem (ut ſcribit Hyginus) diuiſionum atque aſſignationum auctores ſibi reſeruabant. Ab hac ſimilitudine, operæ, horæ, dies & tempora, quæ amicorum, fori, reip. ſuper, ſunt, atque ex iis quaſi ſubſecantur, quæ nobis reſeruamus, & perire non ſinimus, ſed aut legendo aut ſcribendo, aut commentando conſumimus, Subſeciua nominantur. hanc enim ſcripturam à doctioribus magis probari uideo, quam ut, ſcribi ſolet, Succiſiua aut ſubceſiua. Cic.1.de Legib. Subſeciua quædam tempora incurrunt quæ ego perire non patior.

Svbcingvlvm, ſubcinguli, ζωστήρ, idem quod baltheus. Pla. in Men. Nimio ego hanc periculo Surripui hodie, meo animo ab Hippolyta ſubcingulum Haud Hercules æque magno unquam abſtulit periculo.

Svbcontvmeliose, aduerbium. Cic.ad Attic. Hercule, uerum ut loquamur, ſubcontumelioſe tractatur noſter Publius, qui cum in domo Cæſaris quondam unus uir fuerit, nunc ne in uiginti quidem eſſe potuerit.

Svbcontvmeliosvs, adiectiuum, ὑφυβριστικός, aliquantulum contumelioſus.

Svbcrispvs,pa,pum,adiectiuum,[*Alquanto criſpo,ò ricciuto,ò ricciuto*] qui crines habet aliquantulum criſpos. Cic.in Verr. Videris illum ſubcriſpo capillo nigrum.

Svbcrvdvs,da,dum,adiectiuum, [*Mezzo crudo, non cotto in tutto*] quod non omnino coctum eſt. Cato c.156. Sumito braſſicam, coniicito in aquam feruentem, coquito pauliſper, uti ſubcruda fiet. Celſ.lib.6.cap. 13. Subcrudum incidendum, ne ſi diutius ibi pus permanſerit, os lædat.

Svbcrventvs,a,um, adiectiuum [*Alquanto inſanguinato*] aliquantulum cruentus. Celſ.li.4.ca.28. Deſcendunt autem pituitæ, mucíſq; ſimilia, interdum etiam leuiter ſubcruenta: id eſt, cruentum aliquid miſtum habentia.

Svbcvrator,oris[*Seſtituto di curatore*] qui curatores locum tenet. Iulianus in l.ex facto.de Nego.geſt. Quendam ad ſiliginem emendum decreto ordinis conſtitutum, eidemq; alium ſubcuratorem conſtitutum.

Svbcvtanevs, ſiue ſubtercutaneus morbus, ὑποδερματικός, dicitur, qui intra cutem, ſiue ſub cute eſt, ſiue ſubter cutem.

Svbcvstos,odis, ὑποφύλαξ, qui pro alio cuſtodem ſubſtitutus eſt. Plau.in Milit. Quia Scelearus dormit, hunc ſubcuſtodem ſuum Foris ablegauit, dum eapſe tranſire huc placet.

Svbdebilitatvs, adiec.[*Vn poco indebilito*] ὑπεξησθενηκώς, aliquantulum debilitatus. Cic.ad Att.li.11. Equidem ex tuis litteris intellexi, & iis quas communiter cum alijs ſcripſiſti. & iis quas tuo nomine (quod etiam mea ſponte uidebam) te ſubdebilitatum, nouas rationes tuendi mei, quæ &c.

Svbdialis,& hoc ale, ὑπαίθριος, quod ſub dio eſt, hoc eſt, ſub ipſo

aere,& ſine tecto.Pli.li.34.ca.12.Diſtat à Cadmia,quòd illa ſuper terram ex ſubdialibus petris cæditur: hæc ex obrutis.Subdialia à Græcis primo habita,quibus contegerentur domus,pedali craſ ſitudine ex contuſa teſta ſiſtucata. Hinc Subdialia pauimenta,& Subdiales deambulationes,quas Vitruui. Græco uocabulo uocat Hypætras.Terracium nunc appellatur.

SVBDIFFICILIS,le,pen.co.ὑποδύσκολος, aliquantulum difficile.Ci. de Amic.Exiſtit autem hoc loco quæſtio quædam ſubdifficilis.

SVBDITITIVS,a,um,ὑποβολιμαῖος,ὑπόβλητος, ſuppoſititius. Vnde à Plauto Iupiter dictus eſt Subdititius Amphitryo. Amphitruo ſubdititius eccum exit foras Cum Alcumena uxore uſuraria. Ci. 7.Ver.Quòd eodem ceteros piratas contrudi imperarat,intellexit, ſi hunc ſubdititium archipiratam in eandem cuſtodiam dediſſet,fore ut,&c.Suet.de Clar.Gramm. Non modo uerſus cenſoria quadam uirgula notare, & libros, qui falſo uiderentur inſcripti, tanquam ſubdititios ſummouere familia,permiſerint ſibi.

SVBDITIVVS,adiectiuum, ὑποβολιμαῖος, qui ſubditus eſt,& in alterius locum,poſitus.Plaut.in Amph.Nanque de illo ſubditiuo Soſia mirum nimis eſt.

SVBDITVS,ta,tum,participium,[*Sottopoſto*] ὑποτεθειμένος, ſubtus immiſſus.Cic.2.de Nat.Deo.Quæ efferueſcant ſubditis ignibus. Subditum etiam partum,dicimus ſuppoſitum, hoc eſt, ſublatum ab ea muliere quæ peperit,& alteri appoſitum, ὑποβεβλημένον. Itē apud Iureconſultos Subditū teſtamentum dicitur,cum uero teſtamēto occultato,aliud clam fuit appoſitū.Subditus iudex,hoc eſt,in locum alterius ſuffectus.Accipitur interdum Subditus,pro ſubiecto,eoq; qui alterius paret imperio,ἀρχόμενος,ὑπήκοος.

SVBDIV,καθ' ἡμέραν,idem quod Die,ſiue Interdiu.Pla.in Moſt.Nam ſubdiu ſol agit hic perpetuum diem.

SVBDO,dis[*Sottoporre,ſottomettere*]ὑποτίθημι,ſuppono,ſubiicio.Cato.de re ruſt. Ignem ſubdito: ubi bullabit uinum,ignem ſubducito,Aliquando accipitur pro ſubiungere, ſiue adiicere, ἐπιλέγειν. Quinct.His dictis & alia ſubdidit.Interdum pro ſufficere,ſiue ſubſtituere.Cic.3.Verr.Videat quid de illis reſpondeat, quos in eorum locum ſubditos domi ſuæ reſeruauit. Subdere equo calcaria, eſt uentrem equi calcaribus pungendo, ad curſum incitare:quanquam & per tranſlationem accipitur pro quouis modò urgere. Ouid.2.de Arte:Cum mora non tuta eſt, totis incumbere remis Vtile:& admiſſo ſubdere calcar equo.Subdere ignē, ac materiam ſeditioni: per tranſlationem, pro augere,& fouere ſeditionem, animosq; iam ſatis incitatos uehementius inflammare, & oleum, (quod dici ſolet)camino adiicere.Liui. lib.8.Vrbe condita:Ita irritatis militum animis ſubdere ignem ac materiam ſeditioni,non eſſe ætatis,non prudentiæ eius.

SVBDOCEO,es,ὑποδιδάσκω,uicem præceptoris occupo, uel horis ſucciſiuis doceo.Cic.Atti.lib.8.Ciceronesq; noſtros meo potius labore ſubdoceri,quàm me alium uis magiſtrum quærere.

SVBDOLVS,a,um,p.co.[*Ingannatore,aſtuto*]κερκωλής,fraudulentus, aſtutus,doloſus. Plau.Strobile ſubdole Huccine detruliſti me ad ſenem parciſſimum?Idem Epid.Atque ei præmonſtrabitur. Quo pacto fiat ſubdola aduerſus ſenem.Oui.1.de Arte:Fac titubet blæſo ſubdola lingua ſono Subdole,caute,& fraudulenter.Pla.in Tri. Eos conſectatur,ſubdole blanditur, ab re Conſulit. Cice.de Clar. Orat.Nihil acute inuenire potuit in eis cauſis,quas ſcripſit: nihil (ut ita dicam)ſubdole,nihil uerſute,quod ille non uiderit.

SVBDVBITO,as,are,ὑπαπορῶ,nonnihil addubito.Cice.Cœlio lib.2. Hæc eò pluribus ſcripſi,quòd nonnihil ſignificabant tuæ litteræ, te ſubdicare,qua eſſem erga illum uoluntate.

SVBDVCO,is,p.p.ſubtraho, [*Tirare ſotto,menar ſotto,condurre ſotto*] ὑπεξάγω,ὑπεξαιρέομαι.Cato:ignem ſubdito: ubi bullabit uinū,ignē ſubducito. Sunt enim contraria,Subdo, & Subduco. Iuu.Sat.1.Et nos ergo manum ferulæ ſubduximus. Interdum ſurſum duco,leuo,extollo,ὑπάγω. Virg.9.eclog.Qua ſe ſubducere colles Incipiunt.Hinc Subducere naues,dicimus, pro eo quod eſt,in terram trahere,quòd terra altior mari ſit:ſicut econtrario Deducere,in mare è terra ducere.Idem 1.Æn.Quaſſatam uentis licet ſubducere claſſem.Plaut.in Caſin.Ibo intro, ut ſubducam nauim rurſum in puluinarium.Subducere rationem,uel calculum, eſt computare,ſiue calculare, λογίζεσθαι.Cice.Lent. Rationibus ſubductis,ſummam feci cogitationum mearum.Plau. in Capt.Subducam ratiunculam,Quantillum argentum mihi apud trapezitam ſiet.Subducere item,eſt furtim ſubtrahere, ὑφαιρεῖν, κλέπτειν. Idem in Curc. Propino magnum poculum, ille bibit, Caput ponit: cum dormiſcit,ego ei ſubduco anulum.Virg.3.eclog.Et ſuccus pecori: & lac ſubducitur agnis. Subducere ſe ex aliqua ſocietate, uel de aliquo loco,ὑποχωρεῖν,eſt ſenſim & clanculum diſcedere, ita ut nullus uideat.Cic.ad Q.Frat. lib.3.De circulo ſe ſubduxit. Terent.Eun. Vbi primum poterit,ſe illinc ſubducet,ſcio.Saluſtius:Pręterea ex gregariis militibus quenque armatum in prima acie ſubducit:id eſt, extraxit, & alibi locat. Subducere aliquem dictis, circumuenire. Terentius in Andria: Etiam nunc me ſubducere iſtis dictis poſtulas?

SVBDVCTARIVS,adiectiuum:ut,Funis ſubductarius, quo quid leuatur.Cato de re ru.ca.12.Funes loreos quinque,ſubductarios quinque,medipontos quinque.

SVBDVCTIO,onis,uerbale,[*Sottrare*]λογισμὸς,ratio,& quod uulgus Computum uocat.Ci.2.de Orato. Quo perſpecto, ſtatim occurrit naturali quadam prudentia,non his ſubductionibus, quas iſti docent,quid faciat cauſam.Subductio,ipſe extollendi,ſiue leuandi actus. Cæſar 5.Bell. Gall. Ad celeritatem onerandi, ſubductiones paulò facit humiliores, quam quibus in noſtro mari uti conſueuimus.

SVBDVLCIS,& hoc ce, [*Vn poco dolce*]ὑπόγλυκυς, nonnihil habens dulcedinis. Pli.lib.26.ca.8.Radix ſubdulcis, in petris naſcens,aut ſub arboribus uetuſtis.

SVBEO,bis,iui,uel ſubii,bitum, [*Andare ſotto ſotto entrare*] ὑπέρχομαι,ingredior. Cæſar Comm. 1. Qui intra annos quatuordecim tectum non ſubiiſſent. Paſſiuum protulit Iuue.Sat.16. Nam ſi ſubeantur proſpera caſtra. Et Cice. 7. Verr. Inimicitiæ ſunt, ſubeantur,labores,ſuſcipiantur. Subire item aliquando eſt ſuſcipere,aut pati:ut,Subeo periculum. Subeo crucem, mortem. Cic. lib.3.Offic. Qui retinendi officii cauſſa cruciatus ſubierit ultro. Item ſuccreſcere,ὑποφύομαι. Virg.1. Georgic. Ne ſubeant herbæ,neu puluere uicta fatiſcat. Interdum inuadere, corripere, in mentem uenire, ὑπεισέρχομαι, ἐπέρχομαι, ὑπεισέρχομαι, idq; tam cum datiuo, quàm cum accuſatiuo. Dicimus enim Subiit mihi cura, & ſubiit me pœnitentia. De datiuo nuſquam non occurrunt exempla. Accuſatiuo autem iunxit Virg. 12. Æneid. Et mentem patriæ ſubiit pietatis imago. Item Curt. lib. 3. Sera pœnitentia ſubiit regem. Item Subdere, ſupponere. Virg. lib. 10. Æneas ſubiit mucronem, ipſumq; morando Suſtinuit. Subire onus dorſo,eſt ſuſcipere, ſiue ferre. Horat. lib. 2. Serm.Satyr. 9. Demitto auriculas, ut iniquæ fortis aſellus, Cùm grauius dorſo ſubiit onus. Accipitur item Subire pro ſubleuari, & in altum extolli. Plin. Sed hi rationem afferunt, quòd leuiſſima ſit imbrium ciſternarum aqua, ut quæ ſubire potuerit, & pendere in aere. Idem: Nec leuitatis in pluuia aqua argumentum eſt ſubiiſſe eam in cælum,cum etiam lapides ſubiiſſe appareat.Item pro ſuccedere: Varro: In quarum locum ſubierunt inquilinæ,impietas,perfidia, impudicitia. Item reſpondere, ſeu reſiſtere.Cice.de Diu.Poteris'ne orationem eius ſubire?Item ſcandere. Plin. lib.4. cap.11. Hemi excelſitas ſex millia paſſuum ſubitur. Subire iudicem,eſt iudici quodammodo obrepere,& latenter eum inducere, ut pro nobis ſentiat.Quinct.li.4.c.5.Fallendus eſt iudex,& uariis artibus ſubeundus,ut aliud agi, quàm nos petimus, putet.Subire ad hoſtes:id eſt,uerſus hoſtes aſcendere. Liui. 2 ab Vrb. Cum Æquis poſt aliquanto pugnatum eſt,inuito quidem conſule,quia loco iniquo ſubeundum erat ad hoſtes.

SVBER,eris,generis neutri,[*Subro.ſouero,ſugher*]φελλὸς,arbuſcula eſt glandifera,corticem habens præcraſſum,cui inniti ſolent,qui natare diſcebant.Plin.li.16.ca.8.Suberi minima arbor,glans peſſima,rara,cortex tantum in fructu præcraſſus,ac renaſcens, atque etiam in denos pedes undique explanatus.Perſ.Saty.1.Vt ramale uetus uegrandi ſubere coctum.Calepinus hoc nomen etiam maſculino,& fœminino efferri putauit.De fœminino nullum profert teſtimonium,præſertim cum in Columellæ loco paulo ante citato genus perſpici non poſſit. De maſculino profert exemplum ex Pli.li.16.ca.25.Vbi ſic legit.Tardiſſimus ſuber:Sed perperam: cū uera Plinii lectio ſic habeat, Serotino autem germine malus, tardiſſimo ſuber,Subaudi ex ſuperioribus, germinat. Subereus, adiect.à ſubere,apud Colum.

SVBERRO,ras,rare,ſub re aliqua errare:ut,Suberrare montibus,hoc eſt,errare ſub mōtibus.Claud.5.Pan.Indigenas fluuios Italis quicunque ſuberrant Montibus,alpinasq; bibunt, de more pruinas.

SVBFERVEFACTVS,partic.à ſubferuefacio,ὑπόθερμος,paulum ferue factus.Plin.lib.29.ca.9.Contra ſcabiem uero, quouis admiſto iumentorum ſeuo pro parte tertia & pice,pariter ſubferuefactis.

SVBFIBVLVM, ſiue Suffibolum, ueſtimentum album, prætextum, quadrangulum,oblongum,quod in capite Veſtales uirgines ſacrificantes habebant:idq; fibula comprehendebatur. Auctor Feſtus.

SVBFRIGIDVS,adiecti [*Vn poco fredda*]ὑπόψυχρος, nonnihil frigidus:A quo Subfrigide,aduerbium. Gel.lib.2.cap.9.Nimis minute,ac prope etiam ſubfrigide.

SVBGRANDIS,de,adiect.idem quod grandiuſculus hoc eſt,aliquantulum grandis,[*Vn poco grande.*]Cic.ad Att.lib.3. Subgrande cubiculum autem, & hybernum altum, ualde probaui.

SVBGRAVIS,& hoc ue,ὑπόβαρυς,aliquantulum grauis.Pli.lib 27.ca. 9.Radice tenui,nigra,ſubgraui odore.

Svbgrvnda,ſubgrundæ,ſiue Suggrunda,pars tecti prominens, quæ ſtillicidia à parietibus arcentur (inquit Budæus) qualia fere ſunt Lugdunenſium tecta,quæ à Græcis γεῖσα,καὶ γεῖσα,dicuntur. Var. 3.de Re ruſt.cap.3.Apes enim ſubter ſubgrundas ab initio uillati co uiæ tecto. Subgrundatio, onis,uerbale, γεισηπόδισμα, huiuſcemodi prominentium partium conſtructio. Vitru.lib.4.cap.2. Sub tectis(inquit)ſi maiora ſpatia ſunt, columen in ſummo faſtigio culminis,(unde & columnæ dicuntur) & tranſtra,& capreoli: Si commoda, columen & canteriis prominentes ad extremam ſuggrundationem.

Svbgrvndia,orum,γεῖσα,γεῖσα,idem quod Subgrundæ.Pli. lib.25. cap.13 Alii Stergethron uocant,quòd amatoriis conueniat, alii Hypogeſon,quoniam in ſubgrundiis fere naſcitur.

Svbhastare,λαφυροπωλεῖν,eſt ſub haſtam mittere,hoc eſt,per auctionem uendere. Solet enim haſta figi publicis auctionibus, in quibus aliquid ueluti belli iure uendebatur.

Svbhorridvs,adiectiuum,aliquantulum horridus. Ci. pro Sextio: Quia eum triſtem ſemper,quia taciturnum,quia ſubhorridum atque inculcum uidebant.

Svbiaceo,ces,ſubiacui,[*Sottogiacere, ſottoporſi*] ὑπόκειμαι, ſub re aliqua iaceo.Pli.Epiſt.101.li.5.Sed hi procul a mari receſſerunt: quinetiam Apennino,ſaluberrimo montium,ſubiacent.Col.li.10. Et mater facili molliſſima ſubiacet aruo.

Svbiacto,as[*Trarre in ſu, palare*] ἀναῤῥιπτῶ,in altum iacto,ut cùm in areis frumenta uanno a paleis ſecernuntur.Varr.li.1. de Re ru. ca.52.His tritis oportet è terra ſubiactari uallis aut uentilabris, cùm uentus ſpirat lenis.Ita fit,ut quod leuiſſimum eſt in ea, atq; appellatur Acus, euannetur foras extra aream: ac frumentum, quod eſt ponderoſum,purum ueniat ad corbem.

Svbiecto,tis,ἀναῤῥιπτῶ,in altum eiaculor. Virg.3. Æn. Nigramq; alte ſubiectat arenam. Aliquando idem ualet, quod identidem ſubiicio:unde Subiectare manum dicuntur, qui ſub uentrem manum mittunt ad partes pudendas, ut ſolent paſtores,qui ſub equuleorum uentrem manum ſolent ſubiicere,ne poſtea adulti ad tactus huiuſmodi expaueſcant. Laſciuiores item adoleſcentuli manum ſubiectare dicuntur,cum ad muliebria pudenda attrectanda inter femina manus ſubiiciunt.Econuerſo item puellæ, cum uirorum adoleſcentulorum'ue pudenda attrectant. Ouid.4 Metam.de Salmacide nympha:Subiectatq; manus inuitaq; pectora tangit.

Svbigatrix,cis,τριβάς,mulier impudica,quæ in re uenerea uirum imitatur:quo nomine olim male audiit Sappho. Plautus Perſa:Ne me attrecta ſubigatrix.

Svbiicito,as,are,aliud frequent. Plaut. in Caſin. Nunc tu ſi uenis ſubiicitare me,proba eſt occaſio: Periſti hercle,age, accede huc.

Svbicvlvm,li,qui ſemper flagris ſubiicitur. Plaut. in Perſ. Vir ſum me populi ſtabulum ſeruitricium, Scortorum liberator, ſubiculum flagri, Compedum contritor, piſtrinorum ciuitas.

Svbigo,gis,pe.c.[*Coſtrignere, ſottomettere*] βιάζομαι. Salu. Ambitio multos mortales falſos fieri ſubegit. Quandoque Subigere,eſt ſubiicere,domare,καταγωνίζομαι,καταστρέφομαι, χειρόω. Idē: Poſtea uero quàm in Aſia Cyrus, in Græcia Lacedæmonii & Athenienſes cœpere urbes atque nationes ſubigere. Quandoque acuere. Vir.li.7.Pars læues clypeos & ſpicula lucida tergunt Aruina pingui,ſubiguntq; in cote ſecures. Quandoque attrecto,agito,ἀναμάττω,ἀναφυρῶ.Cato:Farinam in mortarium indito: aquam paulatim addito,ſubigitoq; pulchre. Quandoque bene arare, bene colere, κατεργάζομαι. Virg.1. Georg. Ante Iouem nulli ſubigebant arua coloni. Colu. lib.2.Sequitur, ut tempora quoque ſubigendi arui præcipiamus. Cicero per tranſlationem lib.2.de Orat.pro exercere poſuit:Subacto mihi ingenio opus eſt, ut agro non ſemel arato,ſed nouato, & iterato. Quandoque ſuffodere. Virg.2. Ge. Tamen hæc quoque ſiquis Inſerat, aut ſcrobibus mandet mutata ſubactis. Quandoque ſubagitare, ὀχεύειν. Cicero Pæto: Gallam ſubigo. Quandoque ſurſum agere, ὑπάγειν. Sed tunc à Sus, quod ſignificat ſurſum componitur. Virg. li.1.Georg. Non aliter,quàm qui aduerſo uix flumine lembum Remigiis ſubigit. A Subigo fit aliud compoſitum, Proſubigo: de quo ſupra. Et ſubactus participium de quo ſupra ſuo loco. Subactus, huius ſubactus, idem quod ſubactio. Plin. lib.18.cap.7. Quod in ſubactu congium aquæ capiat.

Svbiicio,cis,ſecunda ſyllaba cor.[*Sottoporre, ſottomettere, ſoggiungere*] ὑποβάλλω,ſuppono. Vir.4.Geo. Et ramea coſtis Subiiciunt fragmenta. Aliquādo ſubiungo,καταγωνίζομαι. Cic. Tot ſibi populis repēte ſubiectis. Subiicere,pro ſubdere ſiue addere. Ci.7. Ver. At quæ cauſſa tū ſubiiceba tur ab ipſo, Iudices, huius tā nefariæ crudelitatis. Aliquando ſurſum iacio. Virg.2. Æne. Et corpora ſaltu Subiiciunt in equos. Subiicere calumniæ per tranſlationem. Liuius li.8. Bel. Maced. Sed ſi ego in ea ciuitate, quæ ideo omnibus rebus incipiendis gerendiſq; Deos adhibet: quia nullius calumniæ ſubiicit ea, quæ dii comprobauerunt.

Svbiectvs,a,um,[*Soggetto, ſottopoſto*] ὑποχείριος,ἀρχόμενος,id eſt, ſubditus,& alterius imperio parens. Virg lib.6. Æn. Parcere ſubiectis & debellare ſuperbos. Aliquando idem eſt, quod expoſitus, ſiue obnoxius. Cic.5. Tuſc. Sin autem uirtus ſubiecta ſub uarios incertosq; caſus, famula fortunæ eſt: nec tantarum uirium eſt, ut ſe ipſa tueatur. Idem omnes res ſubiectæ ſunt naturæ ſentienti. Hor. 2.Ser. Satyra 6. Per totum hoc tempus ſubiectior in diem & horam inuidiæ.

Svbiectio,onis,uerb.[*Soggettione*] ὑποτύπωσις,eſt repræſentatio, delineatio,ſiue deſcriptio. Ci.3.de Ora. Rerumq; quaſi gerantur ſub aſpectum pene ſubiectio, quæ & in exponenda re plurimum ualet,& ad illuſtrandum id quod exponitur. Interdum accipitur pro ſuppoſitione rei adulterinæ pro uera, ὑποβολή. Liu.9. Bel. Macedon. Qui falſis teſtimoniis, ſignis adulterinis, ſubiectione teſtamentorum, fraudibus aliis contaminati, eo capitali pœna afficiebant.

Svbiices, penultima correpta, ὑψίστοι,dicuntur ſubiecti. Ennius in Achille referente Feſto: Ergo Deum ſublimes ſubiices, humidus Vnde oritur imber ſonitu ſæuo & ſtrepitu. Vide Gellium lib.5.cap.7.

Svbimpetrandvs,participium à uerbo Subimpetro. Tacit. lib.4. Nam priores duces ſubimpetrando triumphalium inſigni, ſufficere res ſuas crediderant.

Svbimpvdens,penultima corre. adiectiuum, ὑπαναίσχυντος, nonnihil impudens. Cic.ad Trebat.lib.7. Interdum timidus in labore militari, ſæpe autem etiam(quod à te alieniſſimum eſt) ſubimpudens uidebare.

Svbinanis,& hoc ane,ὑπόκενος,nonnihil uacui habens, aut inanitatis Cic.ad Attic.li.2. Quinetiam quòd eſt ſubinane in nobis,& non ἀφιλόδοξον,(bellum eſt enim ſua uitia noſſe) is afficitur quadam delectatione.

Svbinde,cum accentu in antepenult.[*Subito, immantinente*] εἶτα,deinde,uel ſtatim poſt. Hora.1. Epiſt.8. Si dicet rectè, primùm gaudere,ſubinde Præceptum auriculis hoc inſtillare memento. Liui.7. ab Vrb. Vno alteroq; ſubinde ictu uentrem, atque inguina hauſit. Interdum ſignificat frequenter, ἄλλοτε, καὶ ἄλλοτε, ſiue(ut proprie dicam) identidem: hoc eſt, crebro, cum exiguo quodam interuallo. Suet. in Tyb.c.57. Læua natura ne in puero quidem latuit quam Theodorus Gadareus & perſpexiſſe primus ſagaciter,& aſſimulaſſe aptiſſime uiſus eſt: ſubinde in obiurgando appellans eum lutū à ſanguine maceratum. Dicitur & Subin, ſicut Proin,& Dein.

Svbingere arietem(inquit Feſtus) Antiſtius eſſe ait, dare arietem, qui pro ſe agatur, cædatur'ue.

Svbinsvlsvs,adiect. ὑποπαράκαιρος,aliquantulum inſulſus. Cice. in Orat. Eſt enim uitioſum in ſententia, ſiquid abſurdum, aut alienum, aut non acutum, aut ſubinſulſum eſt.

Svbinvisvs,adiect.[*Vn poco odiato*] aliquantulum inuiſus. Cic. pro Rab. Poſtumo Ille Puteolanus ſermo illius temporis, uectorum curſus atque oſtentatio, tum ſubinuiſum apud maleuolos Poſtumi nomen.

Svbinvito,tas,pen. pro. aliquantulum inuito,& prouoco. Cice. ad Marium li.7.epiſt. Hæc ad te pluribus uerbis ſcripſi, quam ſoleo, non ocii abundantia, ſed amoris erga te, quòd me quadam epiſtola ſubinuitaras.

Svbirascor, [*Alquanto crucciarſi*] ὑποργίζομαι, nonnihil iraſcor. Ci.ad Att.li.9. Epeirum quòd me non inuitas comitem, non moleſtum: ſubiraſcor, ſed Vale.

Svbire alveam,παρακινδυνεύειν, eſt periclitari, & obiectare ſeſe fortunæ dubiæ. Tractum ab aleatoribus, qui in foro aleatorio uarie agitantur,& repente uictores, repente uicti dubio euentu exanimantur. Liuius: Dubiam ſeruitii, imperiiq; aleam ſubimus.

Svbitanevs, ſubitanea, ſubitaneum, [*Subitane*] αἰφνίδιος, idem quod ſubitus. Columel. libro 1. cap. 6. Huic autem nubilarium applicari debet, maximeq; in Italia, propter inconſtantiam cæli, quo collata ſemitrita frumenta protegantur, ſi ſubitaneus imber inceſſerit.

Svbitarivs, ſubitaria, ſubitariū, ἐξαπιναῖος, repentinus, licet quandoque pro extemporali ſumatur. Celſus: Quid ſibi uellet ſubitaria dictio. Subitarii milites pro repentino auxilio. Liui.3. ab Vrbe: Ad eum expellendum, Latini, Herniciq; & colonia Antium dare Quinctio ſubitarios milites(ita tum repentina auxilia appellabant) iuſſi.

Svbito, aduerbium, ἐξαίφνης, ἐξαπιναίως, repente, confeſtim, ex tempore. Cic. pro Fonteio: Cum tot bella aut à nobis neceſſariò ſuſcipiantur, aut ſubitò: atque improuiſò naſcantur. Virg.4. Georg. Dixit & ex oculis ſubito, ceu fumus in auras Commiſtus tenues, fugit diuerſa.

Svbitvs,a,um[*Subito, repentino*] αἰφνίδιος, à Subeo,is, idē quod re

pentinus.Cic.Planco lib.10.Ne'ue in rebus tam ſubitis, tamq; an guſtis à ſenatu conſilium petendum putes. Plaut. Perſa: Si tibi ſu biti nihil . ſt, tantundem eſt mihi. Ci.Memmio l.13.Nam propter o.era inſtituta,multa multorum,ſubitum eſt ei remigrare. Virg. 11.Æn.Sterneret ut ſubita turbatam morte Camillam. Ouid. 6. Met.Subitusq; inuita notauit Ora rubor. Vir.1.Æn. Cum ſubitò aſſurgens fluctu nimboſus Orion.

SVBIVGALIS, ὑποζύγιος, iugo ſubditus:unde pullus ſubiugalis in Euangelio legitur. Huic opponitur iniugis,quod iugum non eſt expertum.

SVBIVGIA LORA,dicebantur ea,quibus iugum collis boum,uel iumentorum aptabantur.Cato de re ruſt.ca.15.Subiugia in luſtrum lora pedum XIX.

SVBIVGIS,& hoc ſubiuge,pen.cor.ὑποζυγιώδης, idem quod ſubiugalis.Pli.li.11.ca.49.Nero oſtentabant hermaphroditas ſubiuges carpento ſuo equas.

SVBIVGO,as,pe.c [*Soggiogare*] ὑποτάσσω,debello, & imperio meo ſubiicio, quaſi ſub iugo pono. Claud. Nulla eſt uictoria maior, Quàm quæ confeſſos animo quoque ſubiugat hoſtes.

SVBIVNGO,ſubiungis, [*Soggiungere*] ὑποτάσσω, ὑποζεύγνυμι,ſubiicio,debello.Virg.8.Æn.Nulli fas Italo tantam ſubiungere gentem.Cic.pro Lege Agra.Vt ſub ueſtrum ius,iuriſdictionem,poteſtatem,terrarum orbem ſubiungeretis? Vnde Subiunctiuus modus dictus eſt,ὑποτακτικὸς,quia ſubiungitur alteri uerbo,ſine quo ſententiam explere non poteſt.

SVBLABOR,eris,p.p.ὑπολισθάνω,prætereo,ſiue latenter decurro,aut fugio.Vir.1.Ge.Sic omnia fatis In peius ruere, ac retro ſublapſa referri Spes Danaum.

SVBLABRO,as,pe.co.cibum intra labra mitto, ut interpretatur Nonius citans illud Næuii ex Decuma.Iam ego illi ſubiens ſublabrabo eſui illud ſinciput.

SVBLATE,aduerb.ὑπερηφάνως,μεγαλοπρεπῶς,magnifice, ſplendide, elate.Cic.de Clar.Orat.Quoniam ergo bonorum oratorum duo genera ſunt:unum attenuate preſſeq;: alterum ſublate, ampleq; dicentium.Sublate de ſe dicere,eſt magnifice de ſe prædicare. Cic. pro Domo ſua.Nihil enim unquam ſublatius dixi aſciſcendæ laudis cauſſa potius,quam criminis depellendi.

SVBLATEO,ſublates,pe.co.[*Naſconderſi alquanto*] ὑπό τινι λανθάνω, ſub re aliqua lateo.Var.2.de re ruſt.ca.48.Ariſtæ enim quaſi cornua ſunt ſpicarum,quæ primitus cum oriuntur, neque plane apparent:in qua ſublatent herba,ea uocatur uagina, ut qua latet conditus gladius.

SVBLATIO,ἀφαίρεσις,uerbale eſt à Suſtollo, idem fere ſignificans, quod ablatio,ſiue deſtructio. Quintil.lib.7.cap.2. An reſtitutio pro ſublatione iudicii ſit.Cic.de Fin.Voluptas eſt ſublatio animi ſine ratione,&c.

SVBLEGO,as,pe.pr.[*Rubare*] ὑποκαθίστημι,ſubſtituo.Iuſtin.l.3.Senatui cuſtodiam legum, populo ſublegandi ſenatum, uel creandi, quos uellet magiſtratus poteſtatem permiſit.

SVBLEGO,is,pen.cor.ὑφαιρέομαι,furto aliquid ſurripio. Virg.9.eclo. Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper. Nonnunquam idem quod curſim,ſiue obiter aliquid legere.Gel.li.13.ca.12.Cum hoc in ea Capitonis epiſtola ſublegiſſemus. Sublegere, colligere. Col.li.12.ca.17.Propter imbres in terram decidit,quæ cum ſublecta eſt,&c.Horat.2.Ser.Sat.8.Puer alte cinctus,acernam Gauſape purpureo menſam terſit:& alter Sublegit, quodcunque iaceret inutile.Sublegere in locum alicuius,ὑποκαθίστημι,eſt legendo ſubſtituere.Liu.5.Bell.Pun.Et ita in demortuorum locum ſublecturum,ut ordo ordini,non homo homini prælatus uideretur. Sublegere ſermonem eſt,clam excipere. Plaut.in Mili.Clam noſtrum hunc illæ ſublegerunt ſermonem.

SVBLESTVS,ſubleſta,ſubleſtum,ἀσθενής, infirmus,leuis,friuolus,debilis.Plaut.in Perſa: Nam ubi ad paupertatem acceſſit infamia, Grauior paupertas fit,fides ſubleſtior. Idem in Bacch.Lingua factioſi,inertes opera,ſubleſta fide.Vinum ſubleſtiſſimum,quod maximam debilitandi uim habet:ut exponit Feſtus, citans Plautum in Neruolaria.

SVBLEVO,as,[*Solleuare*] κατεξαιρέω,ſurſum leuo.Sueton.in Veſpaſiano: Aluo repente uſque ad defectionem ſoluta. Imperatorem ait ſtantem mori oportere: dumq; ſurgit ac nititur, inter manus ſubleuantium extinctus eſt.Per tranſlationem ſumitur pro fauere defendere,& quodammodo labeſcentem erigere.Cic.4.Tuſc.Cũ multa in conuentu collegiſſet in Socratem Zopyrus, qui ſe naturam cuiuſque ex forma perſpicere profitebatur, deriſus à ceteris eſt, qui illa in Socrate uitia non agnoſcebant, quæ ipſe ex illius aſpectu multa collegerat.Ab ipſo autem Socrate eſt ſubleuatus, cum illa ſibi ingenita,ſed ratione à ſe deuicta diceret. Planc.Cic. li.10.Hoc omne aſſignatum iri aut pertinaciæ meæ,aut timori ui debam, ſi aut hominem offenſum mihi, aut coniunctum cum rep. non ſubleuaſſem. Ci.5.Ver.Sed eadem iſta æſtimatione alter ſubleuarat aratores,alter euerterat.Subleuare teſtimonio aliquem:i. cauſſam eius leuiorẽ reddere.Ci.pro Cluent.Pater adoleſcentis, quẽ propter animi dolorẽ perennis ſuſpicio potuiſſet ex illo loco teſtẽ in Aulũ Cluent.conſtituere,is hũc ſua teſtimonio ſubleuat.

SVBLICA,æ,p.c.palus,ſeu pertica,quæ in aqua defigebatur ad pontis alicuius conſtructionẽ.Vnde Pons Sublicius Romæ dictus eſt, qui ex ſublicis ita ſtructus ſine ferreo clauo fuit,ut trabes ſine fulturis eximerentur.Liu.1.ab Vrbe. Id non muro ſolũ,ſed etiam ob cõmoditatem itineris ponte ſublicio, tum primũ in Tiberi facto, coniungi urbi placuit.Cæſar in deſcriptione Rhenani pontis: Nõ ſublicæ modo(inquit)directæ ad perpendiculum, ſed pronæ ac faſtigiatæ,ut ſecundum naturam fluminis procumberent.

SVBLICIVM,ſublicii,idem quod Sublicia. Liuius tertio Bell. Puni. Quia muro ſatis per ſe alto, ſubiectis ualidis ſublíciis pro ſolo uſus erat.

SVBLICIVS PONS,ad eam partem Tiberis fuit, qua Ianiculum ab urbe dirimit,ea arte conſtructus,ut trabes ſine fulturis eximi poſſent. Id enim religioſum eſſe cœpit ex quo defendente Coclite ægre reuulſus eſt. Dictus eſt autem Sublicius,quòd ligneus eſſet, & ſublicis fulciretur.Ita enim uocant palos ad pontis ſuſtentationem in aqua defixos.

SVBLIGACVLVM,li,περίζωμα,amiculi genus, quo femora, & partes pudendæ ligantur. Cicero 1. Officior. Scenicorum mos tantam habet ueteris diſciplinæ uerecundiam, ut in ſcenam ſine ſubligaculo prodeat nemo.

SVBLIGAR,aris,[*Braga,braccha*] περίζωμα, ὑπόδεσμος,idem quod ſubligaculum,hoc eſt,illud, quo parte pudendæ teguntur.Mart.lib. 3.Tecta tamen nõ hac,qua debes,parte lauaris: Si pudor eſt,tranſfer ſubligar in faciem.Iuuen.Sat.6.Perſonam, thyrſumq; tenent, & ſubligar Acci.

SVBLIGO,as,pen.co.[*Legar ſotto*] ὑποδέω,ſubtus ligo: unde & ſubligaculum.Pli.lib.17.cap.22.Vbi uua uaria cœperit fieri,uites ſubligato.Virg.lib.6. Æn.Tum lateri atque humeris Tegeæum ſubligat enſem.

SVBLIMIS,me,pen.pr.[*Alto,a l'alto, ſublime*] μετέωρος,in altum eleuatus,compoſitum eſt à Limus,quemadmodũ & Illimis, quaſi ſupra limum. Virg.1. Æn.Ipſa Paphum ſublimis abit.Col.lib.2.Igitur in opere boues arcte iunctos habere conuenit,quo ſpecioſius ingrediantur ſublimes,& elatis capitibus. Terent. in Adelph.Sublimen medium arriperem,& capite primum in terram ſtatuerem Vt cerebro diſpergat uiam.Ouid.lib.14.Metam.Pulchro ſedet illa receſſu Sublimi ſolio, pallamq; induta nitentem. Virg.lib.7. Æneid. Tectum auguſtum, ingens, centum ſublime columnis. Horat.de Art. Hic dum ſublimes uerſus ructatur, & errat. Sublimen abire: pro in cælum ire. Liui. 1. ab urbe: Hæc locutus, ſublimis abiit. Sublimen rapere, eſt raptum ſublimen in aerem ferre. Virg. 5. Æneid. Sublimen pedibus rapuit Iouis armiger uncis. Hinc Sublimitas,atis,ὕψος,altitudo,eleuatio à terra.Plin. lib.19.cap.5.Natura ſublimitatis auida.Colum. lib.8.cap.3.Exq; longitudinis & altitudinis, duodenos pedes habeant: nec plus latitudinis,quàm media ſublimitas. Sublimiter,aduerbium,idem quod alte.Colum.lib.8.cap.11. Quoniam nec ſublimiter poteſt, nec per longa ſpatia uolitare. De pauone. Cato cap.70.Hæc omnia ſublimiter legi, teri, dariq; oportet. Sublime, pro Sublimiter,cui opponitur Humi.Cice.2. de Diuin.Eaq; ſcuta quæ fuerãt ſublime fixa,ſunt humi inuenta.Virg.9.eclog. Cantantes ſublimè ferent ad ſidera cygni.Ci.1.Tuſc.perſpicuum debet eſſe,animos cum è corpore exceſſerint,ſiue illi ſint animales,id eſt,ſpirabiles, ſiue ignei,ſublime ferri.

SVBLIMO,ſublimas,penultima producta[*Innalzare*] μετεωρίζω,exalto,in altum ſubleuo. Ennius.Si qui candentem in cælo ſublimat Pacem. Nonius.

SVBLINO,penult.cor.is,ὑπαλείφω,ὑποχρίω, leuiter perungo. Cor. Celſus:Idem quoque umbilico ſublitum facit.Inde Sublitio,ὑπαλειμμα,quæ eſt quaſi primum tectorum & fundamentum coloris eius, quem reddi uolumus inductione manus ultima. Sublinere os,eſt illudere,& pro ridiculo habere. Tractum à genere ludi, quo dormientibus ora pinguntur.Plaut. in Aul.Ah ſubleuit mihi os peſſime.

SVBLIVIDVS,a,um, [*Pallidetto,ſmortaiuolo*] ὑπόχλωρος, aliquantulum liuidus. Celſus libro 5. capite 28.Puſtulæ eminent ſubliuidæ,aut pallidæ.

SVBLVCANVS, adiectiuum, ἀμφιλύκιος,idem quod antelucanus, hoc eſt,quod lucem antecedit. Plinius libro 11. cap. duodecimo. Venit mel ex aere,nec omnino prius Virgiliarum exortu,ſublucanis temporibus.

SVBLVCEO,es,ere,[*Sottolucere*] ὑποφαίνω, aliquantulum lucere. Ouid.1.Amorum,Eleg.5.Qualia ſublucent fugiente crepuſcula

Phœbo:

Phœbo: Aut ubi nox abijt, nec tamen orta dies. Virg. 4. Georg. Aureus ipſe, ſed in folijs, quæ plurima circum Funduntur, uiolæ ſublucet purpura nigræ. Ouid. epiſt. 20. Candida nec miſto ſublucent ora rubore.

SVBLVCO, as, pen. cor. ὑποκαθαίρω, ramos arborum ſupputo, & ueluti luci tranſitum aperio. Conlucare autem, eſt ſuccisis paſſim arboribus lucum luce implere. Ex Feſto.

SVBLVO, is, καταλούω, lauo, purgo. Col. li. 6. c. 32. Intertrigo bis in die ſubluitur aqua calida: mox decocto ac trito ſale, cum adipe defricatur, dum saniei uis emanet. Marti. lib. 6. Iratus tanquam populo Charideme lauaris, Inguina ſic toto ſubluis in ſolio.

SVBLVRIDVS, a, um, pen. cor. ὑπόχλωρος, ſubpallidus. Plaut. in Amph. Eodem in loco, Signo eodem apparet probe, ut primum coiuit cicatrix rufula, Sublurida.

SVBLVSTRIS, & hoc luſtre, ὑπόλαμπρος, idem quod ſubilluſtris, hoc hoc eſt, obſcurus quidem, ſed tamen lumine nonnullo illuſtratus. Vnde Subluſtria uerba dicuntur, non ex toto luminoſa, ſed aliquid luminis habentia. Aul. Gel. lib. 13. cap. 23. De Catonis oratione: Quæ quoniam ſunt eloquentiæ Latinæ tunc primum exorientis lumina, uerba quædam ſubluſtria libitū eſt, ὑπομνημονεῦσαι. Subluſtris nox, ἀμφιλύκη νύξ, & Subluſtris umbra, ἀμφιλύκη σκιά, quæ habet aliquid luminis. Liu. 5. ab Vrb. Nocte ſuluſtri, cum primo inermem, qui tentaret uiam, præmiſiſſent &c. Virg. 9. Æne. Et galea Euryalum ſubluſtri noctis in umbra Prodidit immemorem.

SVBLVVIES, uiei, ῥύπος, ſordes & immunditiæ, quas & Illuuiem & Proluuiem uocamus. Apud Col. genus morbi in diſcrimine ungulæ ouium naſcens: Ait enim li. 7. ca. 5. Claui quoque dupliciter infeſtant ouem, ſiue cum ſubluuies atque intertrigo in ipſo diſcrimine ungulæ naſcitur, ſeu cum idem locus tuberculum habet, cuius media fere parte canino ſimilis extat pilus, eiq́; ſubeſt uermiculus. Subluuies & intertrigo pice per ſe liquida, uel alumine & ſulphure atque aceto miſtis rite eruentur. Hactenus Columella.

SVBMERGO, is, ſi, ſum, re, [*Sommergere, annegare*] καταδύω, καταποντίζω, ſub aquas mergere. Virg. 1. Æne. Pallas ne exurere claſſem Argiuum, atque ipſos potuit ſubmergere ponto, Vnius obnoxam, & furias Aiacis Oilei? Cice. 2. de Natu. Deo. Quot genera, quamq́; diſparia partim ſubmerſarum, partim fluitantium, & innantium beluarum, partim ad ſaxa natiuis teſtis inhærentium? Virg. 1. Æne. Incute uim uentis, ſubmerſasq́; obrue puppes: Aut age diuerſas, & diſijce corpora ponto. Virtus ſubmerſa tenebris. Claud. 7. Paneg. Innatare, & ſubmerſum eſſe, contraria. Col. li. 13. ca. 4. Cum ea res innoxia penora conſeruet, ubi non innatent, ſed ſemper ſint iure ſubmerſa.

SVBMERVM, ſubmeri, ὑπάκρατον, id eſt, fere merum. Plaut. in Stich. Næ iſte ædepol uinum poculo pauxillulo Sæpe exantlauit ſubmerum ſcitiſſime.

SVBMINIA, æ, ueſtis genus à ſubrubro colore, ut uidetur, nomen habens. Plaut. in Epid. Crocotulam, Supparum, aut ſubminiam, ricam, baſilicum, aut exoticum.

SVBMINISTRO, ſubminiſtras, ſubminiſtrare, ὑποχορηγέω, porrigo, ſuppedito. Cæſ. lib. 1. Bel. Gal. Hæc ſibi eſſe curæ, frumentum Sequanos, Leucos, Lingones, ſubminiſtrare, iamq́; eſſe in agris frumenta matura. Cic. pro Cœlio: Palam in eum tela iaciuntur, clam ſubminiſtrentur. Col. lib. 1. cap. 10. Cum ſemina depones, dextra ſiniſtraq́; uſque ad imum ſcrobem faſſiculos ſarmentorum demittito: ita ut per faſciculos ſarmentorum æſtate paruo labore aquam radicibus ſubminiſtrare poſſit.

SVBMITTO, ſubmittis, ſubmittere, ſiue ſummitto, ſummiſi, ſummiſſum, ὑποπέμπω, idem quod ſubdo, ſubijcio, uel ſubiugo. Virg. 1. ecl. Paſcite, ut ante, boues pueri, ſummittite tauros. Horat. lib. 1. epiſt. 1. Et mihi res, non me rebus, ſubmittere conor. Summittere faſces ianuæ dicebantur magiſtratus, cum ædes ingredientes, inclinari eos & deprimi iubebant, & non ſurrectos teneri. Plin. lib. 7. cap. 30. Faſces lictorios ianuæ ſubmiſit is, cui ſe Oriens, Occidensq́; ſubmiſerat. Submittere genua, pro flectere, & incuruare. Plin. lib. 11. cap. 49. Solidipedes inter initia paſci, niſi ſubmiſſis genibus non poſſunt. Idem lib. 8. cap. 1. Nam quod ad docilitatem attinet, regem adorant, genua ſubmittunt, coronas porrigunt. De elephantis. Submittere animos, per tranſlationem, id eſt: demittere, & propemodum deſpondere animum. Liuius 3. Bell. Pun. Tum T. Sempronius ſenatum habuit, conſolatusq́; Patres eſt, & adhortatus, ne, qui Cannenſi ruinæ non ſuccubuiſſent, ad minores calamitates animos ſubmitterent. Submitto, ὑποπέμπω, clanculum ablego, ſuborno. Cice. 5. Verr. Submittebat iſte Timarchidem, qui moneret eos, qui ſaperent ut tranſigerent. Summittere precia, eſt imminuere. Plin. lib. 29. cap. 1. Neque enim pudor, ſed æmuli precia ſubmittunt. Submiſſus, participium, ſiue nomen ex participio: Liuius 1. ab Vrbe: Lupam ſitientem ex montibus, qui circà ſunt, ad puerilem uagitum curſum flexiſſe: eam ſubmiſſis infantibus adeo mitem præbuiſſe mammas. Submiſſus & abiectus: cui contrarium, Efferens ſe. Cic. lib. 1. Offi. Priuatum autem oportet æquo & pari cum ciuibus iure uiuere: neque ſubmiſſum, & abiectum, neque ſe efferentem: tum in rep. uelle, quæ tranquilla & honeſta ſint. Submiſſa oratione, uel uoce loqui: id eſt, humili, non elata, aut clara. Cæſ. 3. Bel. Ciu. Submiſſa oratione loqui de pace, atq; altercari cum Vatinio incipit. Cic. pro Planc. Submiſſa uoce agā, tantum ut iudices audiant. Mart. lib. 8. Hos comes inualidus ſubmiſſa uoce precatur, Vt quocunque uelint corpus inane ferant.

SVBMISSE, aduerbium, [*Piano, pianamente*] ὑποχα, humiliter, demiſſe. Cice. pro Plan. Meum beneficium potius ad eum detuli, qui à me contenderat, quam ad eum, qui mihi non nimis ſubmiſſe ſupplicarat. Cic. 1. Offic. Vt quanto ſuperiores ſimus, tanto nos ſubmiſſius geramus.

SVBMISSIM, aduerbium, idem quod ſubmiſſe. Suetonius in Auguſt. Nam & ad communionem ſermonis tacentes, etiam ſubmiſſim fabulantes prouocabat.

SVBMISSIO, ſubmiſſionis, uerbale, idem quod remiſſio. ut, Submiſſio uocis, cui opponitur Contentio. Cice. 1. Offi. Ex locutione ex reticentia, ex contentione uocis & ſubmiſſione, & ceteris ſimilibus facile iudicabimus, quid coram apte fiat. Submiſſio, aliquando accipitur pro inclinatione ſiue depreſſione: cui opponitur Elatio, ſiue Amplificatio. Idem in Topicis: Parium autem comparatio nec elationem habet, nec ſubmiſſionem: eſt enim æqualis.

SVBMOLESTVS, a, um, ὑποδυσχερής, nonnihil moleſtus. Cic. ad Attic. lib. 6. Illud eſt mihi ſubmoleſtum, quod parum properare Brutus uidetur. Submoleſte, aduerbium. Cicero ad Attic. libro quinto. Te in Epirum ſaluum ueniſſe, &, ut ſcribis, ex ſententia nauigaſſe, uehementer gaudeo: non eſſe Romæ meo tempore pernecesſario ſubmoleſte fero.

SVBMONEO, ſubmones, pe. breui, ὑπομιμνήσκω, leuiter uel paucis moneo. Ter. in Eun. Submonuit me Parmeno Ibi ſeruus, quod ego arripui. Pli. epiſt. 2. lib. 1. Quoties paulum itinere decedere non intempeſtiuis amœnitatibus ſubmonebamur.

SVBMOROSVS, adiectiuum, ὑποδύσκολος, nonnihil moroſus. Cicero lib. 2. de Orato. Me quidem hercule ualde illa mouent ſtomachoſa, & quaſi ſubmoroſa ridicula, non cum à moroſo dicuntur: tunc enim non ſal, ſed natura ridetur.

SVBMOVEO, ſubmoues, ui, tum, [*Sommouere*] ἀπείργω, arceo, depello, remoueo, abire facio. Liu. 3. ab Vrbe: I, inquit, lictor, ſubmoue turbam, & da uiam domino ad prehendendum mancipium. Cice. pro Roſc. Vt quos natura ipſa retinere in officio non potuiſſet, ij magnitudine pœnæ maleficio ſubmouerentur. Ouid. lib. 3. Amor. Eleg. 13. Ignoto meretrix corpus iunctura Quiriti, Oppoſita populum ſubmouet ante ſera. Submouere, ſeparare. Pli. lib. 3. ca. 19. de Alpibus: Germaniam ab Italia ſubmouent.

SVBNASCOR, ſubnaſceris, ὑποφύομαι, ſuccreſco. Pli. lib. 11. cap. 23. Atque ita ſubnaſci ſui generis palmas. Idem lib. 12. cap. 3. Malus Aſſyria omnibus horis pomifera eſt, alijs cadentibus, alijs matureſcentibus, alijs uero ſubnaſcentibus.

SVBNECTO, is, ὑποπλέκω, ſubligo, appendo. Virg. 1. Æn. Aurea ſubnectens exertæ cingula mammæ. Plin. lib. 28. cap. 1. M. Seruil. Nouianus, princeps ciuitatis, non pridem in metu lippitudinis, prius q̄ ipſe eam nominaret, alius'ue ei prædiceret duabus litteris Græcis P, & A, chartam inſcriptam, circumligatam lino, ſubnectebat collo. Id eſt, appendebat.

SVBNEGO, ſubnegas, pen. cor. fere, uel quodam modo nego. Cic. Trebat. Veruntamen quod præſenti tibi prope ſubnegaram, &c.

SVBNIGER, ſubnigra, ſubnigrum, penultima producta, ὑπομέλας, nōnihil habens nigredinis. Plaut. Merc. Bucculentum, breuiculum, ſubnigris oculis, oblongis malis. Varr. 2. de re ruſt. cap. 5. Subnigris labris pecudes.

SVBNITOR, pen. pro. ſubniteris, ſubnixus, ὑποστηρίζομαι, ſuffulcior, ſuſtineor. Virg. 1. Æneid. Solio ſubnixa reſedit. Cice. de Som. Scip. Duo quaſi cinguli terræ uerticibus ex utraque parte ſubnixi. Accipitur interdum Subnixus pro elato, ſiue arroganti. Cic. 1. de Or. Hæc quàm ſit facilis, illi uiderint, qui eius artis arrogantia, quaſi difficillima ſit, ita ſubnixi ambulant. Liu. 5. Bell. Pun. Enimuero indignum ratus Marcellus, ſe, qui Annibalem ſubnixum uictoria Cannenſi ab Nola repuliſſet, his terra, mariq́ue uictis ab ſe hoſtibus cedere.

SVBNOTO, as, pen. cor. [*Sotto notare*] ὑπογράφω, ſubſcribo. Mart. li. 1. Et non ſobria uerba ſubnotaſti.

SVBNVBILVS, adiect. ὑπονέφελος, ſubobſcurus. Cæſ. 3. Bel. Ciuil. Et quinque intermiſſis diebus, alteram noctem ſubnubilam nactus, extructis omnibus caſtrorum portis, & ad impediēdum obiectis, tertia inita uigilia, ſilentio exercitum educit. Ouid. 2. de Remed. Amor. Limes erat tenuis longa ſubnubilus umbra, Quà tulit ipſa ſuos ad mare ſæpe pedes.

Svbo, bas, bare, καπρίζειν, dicuntur ſues, cum libidinem exercent, aut appetunt: quamuis & ad alia animalia, atque adeo ad ipſos etiam homines transferatur. Pli. lib. 10. cap. 63. Verres ſubantis audita uoce, niſi admittatur, cibum non capit. Hor. lib. 1. Carm. Ad homines tranſtulit. Iamq; (inquit) ſubando Tenta cubilia, tectaq; rumpit. Subatio, appetitus ſuum in Venerem. Pli. lib. 8. cap. 51. Remedium, ne prima ſubatione, neque ante flaccidas aures coitus incipiat, de ſuibus.

Svbobscoenvs, adiect. ὑπαίσχρος, non omnino uacans obſcœnitate. Cice. in Orato. Illud admonemus tamen, ridiculo ſic uſurum oratorem, ut nec nimis frequenti, ne ſcurile ſit: nec ſubobſcœno, ne mimicum.

Svbobscvrvs, adiect. ὑποσκοτεινός, nonnihil obſcurus, & per tranſlationem intellectu ſubdifficilis. Cic. de Cla. Orat. Grandes erant uerbis, crebris ſententiis, comprehenſione rerum breues, & ob eam ipſam cauſſam interdum ſubobſcuri.

Svbodiosvs, pen. pro. aliquantum odioſus. Cice. ad Atti. lib. 1. Non mihi graue duxi, ſcribere ad te de illius querimonijs, cum eas audire (quod erat ſubodioſum) leue putaſſem.

Svboffendo, is, [*Offendere un pochetto, alquanto*] aliquantulum offendo. Cice. ad Q. Fr. Nam apud illam perditiſſimam, atque infimam fæcem populi Pompeius propter Milonem ſuboffendit: & boni multa ab eo deſiderant, multa reprehendunt.

Svboleo, ſuboles, p. c. ὑπόζω, leuiter oleo, ſiue odoratus ſenſu leuiter percipior. Plau. in Pſeu. Corrumpitur iam cœna, hem ſubolet, ſis uide. Subolere, per tranſlationem Præſentiſcere, αἰσθάνομαι. Pla. in Caſin. Tu ecaſtor tibi homo malam rem quæris: ſubolet, ſentio. Ter. Phor. Nunquid patri ſubolet?

Svborior, iris, [*Sottonaſcere*] ὑποφύομαι, ſubnaſcor, & exurgo, ut Subortus eſt rumor. Plin. lib. 2. cap. 93. Metallorum opulentia tam uaria, tam diues, tam fœcunda tot ſeculis ſuboriens. Lucr. li. 1. Ex infinito ſuboriri copia poſſet.

Svborno, as, ὑποτιμάω, idem quod orno, hoc eſt, honoro, ſiue laudo. Planc. Cicero Tu Ciceroni quod adhuc feciſti, idem præſta, ut uigilanter, neruoſeq; nos, qui ſtamus in acie, ſubornes. Subornare item accipitur pro clam ſubmittere, ὑποπέμπειν. Pli. in Paneg. Traian. Grata tamen ſint recordantibus principem illum in capita dominorum ſeruos ſubornantem. Cice. pro Roſc. Falſum ſubornauit teſtem Roſc. Cluuium, cur tam ſero?

Svbpallidvs, pallida, pallidum [*Smortaiuolo*] ὑπόχλωρος, ad pallorem accedens, uel aliquantulum pallidus. Celſus lib. 5. Alterum eſt minus ſuper corpus eminens, durum, latum, ſubuiride, ſubpallidum, magis exulceratum.

Svbpingvis, ſubpingue, ὑποπίων, nonnihil pinguis. Celſus libro 6. cap. 4. Peius eſt, quod denſam cutem, & ſubpinguem, & ex toto glabram fecit.

Svbpvdet, bat. Cic. epiſt.

Svbrancidvs, adiect. [*Ranzetto*] ὑπόσαπρος, aliquantulum rancidus. Cic. in Piſon. Extructa menſa non conchyliis aut piſcibus, ſed multa carne ſubrancida.

Svbravcvs, a, um, [*Alquanto rauco*] ὑποβραγχώδης, aliquantulum raucus. Cic. de Cla. Ora. Omniſq; motus cum uerbis, ſententiiſq; conſentiens, uox permanens, uerum ſubrauca natura.

Svbremigo, gas, pen. co. ὑπηρετέω, ſub uelo remigo, hoc eſt, curſum nauis, quæ uento fertur, remis adiuuo. Plin. lib. 9. cap. 29. Ceteris ſubremigans brachijs, media cauda, ut gubernaculo ſe regit. Vir. 10. Æneid. Dextra puppim tenet, ipſaq; dorſo Eminet, ac læua taciti ſubremigat undis.

Svbrepo, ſubrepis, pen. pro. ὑφέρπω, latenter repo. Pli. lib. 34. cap. 8. Fecit & puberem Apollinem ſubrepenti lacertæ cominus ſagitta inſidiantem. Col. lib. 9. c. 1. Hæc porro animalia, uel ſimilia his, facile intelligitur, q̃ non expediat conferre in id uiuarium, quod uacerris circũdatum eſt: ſiquidem propter exiguitatem corporis facile clathris ſubrepunt, & liberos nacta egreſſus, fugam moliuntur. Subrepere animo, per metaphoram, pro eo quod eſt clam ſe in animum alicuius inſinuare. Quinct. li. 4. c. 1. Exordium quidam in duas diuidunt partes, Principium, & Inſinuationem: ut ſit principijs recta beneuolentiæ & attentionis poſtulatio: quæ quia eſſe in turpi genere cauſſæ non poſſit, Inſinuatio ſubrepat animis, maxime ubi frons cauſſæ non ſatis honeſta eſt. Obliuio ſubrepit. Pli. li. 8. c. 22. Huic quamuis in fame mandenti, ſi reſpexit, obliuionem cibi ſubrepere aiunt, digreſſumq; quærere aliud. Ætas iners ſubrepit. Tibul. li. 1. Eleg. 1. Interea dum fata ſinunt, iungamus amores: Iã ueniet tenebris mors adoperta caput. Iam ſubrepet iners ætas, nec amare decebit, Dicere nec cano blanditias capiti.

Svbreptitiae litteræ, κλοπιμὰ γράμματα, dicuntur quæ ad falſam alicuius ſuggeſtionem conceſſæ ſunt: quod tam à Subrepo eſſe poteſt, quàm à Subripio.

Svbrideo, [*Sorridere, ghignare, ſogghignare*] ὑπομειδιάω, leuiter arrideo. Virg. 1. Æne. Olli ſubridens hominum ſator atq; Deorum. Cic. pro Roſc. Comœ. Qua de cauſſa? ſubridet Saturius ueterator, ut ſibi uidetur. Ouid. 3. Amor. Eleg. 1. Limis ſubriſit ocellis. Clau. 2. in Eutr. Subriſit crudele pater. Virg. 10. Æneid. Ad quem ſubridens miſta Mezentius ira.

Svbridicvle, aduerbium. Cic. 2. de Orat. Quid hoc Næuio ignauius? ſeuere Scipio. At in male olentem, Video me à te circumueniri. Subridicule Philippus.

Svbrigo, gis, penultima correpta, ſiue Surrigo, b, in r, mutata, ἐξεγείρομαι, erigo, in altum eleuo. Plin. libro 9. cap. 29. Supinus in ſumma æquorum peruenit, ita ſe paulatim ſubrigens, ut emiſſa omni per fiſtulam aqua, uelut exoneratus ſentina, facile nauiget. Virg. 4. Æneid. Tot linguæ totidem ora ſonant, tot ſubrigit aures. Subrectus ſiue Surrectus. Silius lib. 10. Connixus in haſtam Ilia cornipedis ſubrecta cuſpide tranſit.

Svbrigvvs, adiecti. ὑποδιάβροχος, aliqua ex parte irriguus, ſubaquoſus. Pli. libro 17. cap. 18. In craſſo, aut humido, aut ſubriguo, à meſſe ad Brumam.

Svbripio, ſubripis, [*Rapire, rubbare, torre da naſcoſo*] ὑφαιρῶ, κλέπτω, ſuror, clam auſero. Plautus Menæch. Hanc modo uxori intus palam ſubripui. Cic. in Paradox. Quanti eſt æſtimanda uirtus, quæ nec eripi, nec ſurripi poteſt unquam, neque naufragio, neque incendio amittitur, nec tempeſtatum, nec temporum permutatione mutatur? Subreptio, κλοπή, ipſe ſurripiendi actus. Surreptio item dicitur, impetratio, quæ fit à principe, ſiue magiſtratu per falſam rei enarrationem. Subrepticius, adiectiuum: ut, Subreptitia poſtulatio, ſubreptitiæ litteræ, quæ ad falſam alicuius ſuggeſtionem conceſſæ ſunt. Subreptitius puer, furtim ſublatus. Plau. in Menæc. Atque iſtic habitat geminus ſubreptitius.

Svbrogo, gas, penultima correpta, [*Soſtituire*] ἀντικαθίστημι, ſubſtituo. Liu. li. 3. ab Vrbe: Conſul antequam collegam ſubrogaſſet, negabat paſſurum agi de lege. Subrogare collegam Conſul dicebatur, qui in demortui locum Conſulis alterum ſufficiebat. Cice. ad Brut. epiſt. 5. Omnino Panſa uiuo celeriora omnia putabamus. Statim enim collegam ſibi ſubrogaſſet: deinde ante prætoria ſacerdotum comitia fuiſſent. Liu. 2. ab urb. Regnum cum affectare fama ferebat, quia nec collegam ſubrogauerat in locum Bruti, & ædificabat in ſumma Velia.

Svbrostrarii, homines ocioſi dicebantur, quibus cum nihil eſſet quod domi agerent, ſub roſtris frequenter deſidebant, rumores nouos aut captantes, aut ipſi confingentes. Cœl. ad Cic. lib. 8. Te ad nonum Calend. Iunij, ſubroſtrarij (quod illorum capiti ſit) diſſiparant perijſſe.

Svbrvbeo, es, [*Arroſſirſi un poco*] ὑπέρυθρος εἰμί, nonnihil rubeo. Ouid. lib. 2. Am. Quale coloratum Tithoni coniuge cælum Subrubet, aut ſponſo uiſa puella nouo.

Svbrvbicvndvs, adiect. ὑπέρυθρος, i. rubicundulus, ſiue aliquantulum rubicundus. Pli. lib. 25. cap. 13. Herba eſt trixaginis ſpecie & mollitia, cauliculis ſubrubicundis.

Svbrvfvs, adiect. [*Un poco roſſo*] ὑποπύῤῥος, aliquantulum rufus. Pli. lib. 37. cap. 10. Indica gentium ſuarum habet nomen, ſubruſo colore, in attritu ſudorem purpureum manat. Plaut. in Capt. Subrufus aliquantum, criſpus, cincinnatus.

Svbrvmi, [*Agnelli pecorini*] ὑπομάζιοι, dicti ſunt agni, qui adhuc ſunt ſub mamma, quæ Ruma a ueteribus dicebatur. Varr. 2. de re ruſt. cap. 1. Et ſi parum habet lactis mater, ut ſubijciat ſub alterius mammam, qui appellantur ſubrumi, id eſt, ſub mamma. Antiquo enim uocabulo, mamma ruma, ut opinor, dicebatur. Hæc Var. Inde Subrumari, quod eſt ſub ruma, id eſt, mamma ſubmittere. Col. lib. 7. cap. 4. Diligenti cura ſeruandum eſt, ut & ſuis quotidie matribus & alienis, non amantibus, agni ſubrumentur.

* Svbrvncivi limites ita nominantur ab Hygeno. Limites linearij menſuræ tantum diſterminandæ cauſſa ſunt conſtituti: &, ſi finitimi interueniunt, latitudinem ſecundum legem Mamiliam acceperunt. in Italia itineri publico ſeruiunt ſub appellatione ſubruncíuorum. habent latitudinem pedum octonum. hos conditores coloniarum, fructus aſportandi cauſſa, publicauerunt.

Svbrvo, ſubruis, [*Cauare*] ὑπορύττω, ſuffodio, uel ſuffoſſo fundamento diruo. Cæſar 2. Bell. Gall. Muruſq; defenſoribus nudatus eſt: teſtudine facta portis ſuccedunt, murumq; ſubruunt. Liu. 5. Bell. Pun. Seq; ultimum illum diem agere, nihil minus timentes, quàm ſubrutis cuniculo mœnibus, arcem iam plenam hoſtium, &c. Aliquando effodio, κατασκάπτω. Seneca: Subruunt terram, theſauros quæritant.

Svbrvtilvs, adiect. [*Roſſetto*] ὑποφοινικός, in rutilum uergens colorem. Plin. lib. 10. cap. 3. Media magnitudine, colore ſubrutilo, rarum conſpectu.

Svbrvsticvs, a, um, [*Ruſtichetto, uillanello*] ὑπάγροικος. Cice. de Clar. Orato. Cum etiam ipſo ſono, quaſi ſubruſtico, pro-

equebatur

ſequebatur atque imitabatur antiquitatem.

SVBSALSVS,a,um,adiect. ὑφάλμυρος,quod ſalis ſaporem nonnihil refert. Pli.lib.21.cap.29. Subſalſa guſtanti herba.

SVBSANNO,as,[*Dileggiare*] χλευάζω,uerbum eſt adiect. idem ſignificans quod irrideo. Nam Sanna(ut ſuo loco docuimus) irriſionem ſignificat,quæ & ſubſtantiuo dicitur,χλευασμός.

SVBSCRIBO,ſubſcribis,[*Sottoſcriuere*] ὑπογράφω,ſubnoto, ſubſigno: ſicut ſolent principes,qui ſubſcribunt ea,quæ rata habent. Cic.ad Atti.lib 8. Litteras tibi à L.Domitio ad XIII. Calend. Martij allatas eſſe,earumq́; exemplum ſubſcripſeras. Alias Subſcribere ſignificat fauere,ſiue approbare. Eſt etiam Subſcribo:aliquando uerbum iudicijs & foro accommodatum,& ſignificat iudicium dictare,quaſiq́; dicam ſcribere. Pli.lib.5. epiſt. Scis te non ſubſcripſiſſe mecum,& iam biennium tranſiſſe,omniaq́; me uſu cepiſſe. Id eſt, mecum querela non eſſe expertum, ut interpretatur Budæ. Idem in Priorib.Pand. Annot. Subſcribere dicebant ueteres Iureconſulti, quod nunc Adiungere ſe, dicunt. Subſcribendi igitur facta poteſtas: dicendum, quod leguleorum uulgus hodie ſic barbare effert, Dictum eſt,quod adiungere ſe poterit. Cic.in Diu. Non modo deferendi nominis,ſed ne ſubſcribendi quidem, cum id poſtularet,fecerunt poteſtatem.

SVBSCRIPTIO,ſubſcriptionis,[*Sottoſcrittione*] ὑπογραφή, ὑποσημείωσις,idem quod ſubſignatio. Cice. pro Cluent. Quare quicquid de ſubſcriptionibus eorum mihi dicẽdum erit, eo dicam animo, &c. Subſcriptio cenſoria,eadem eſt cum ipſa cenſura. Ci.pro Cluent. Ne ſubſcriptio cenſoria nõ minus calamitatis ciuibus, quam proſcriptio acerbiſſima poſſit afferre. Bud. Accipitur præterea Subſcriptio, pro adiunctione, ut hodie loquuntur Iuriſconſulti, cum accuſatori aliquis ad agendum adiungitur. Cic.1.Verr. Quartum quem ſit habiturus,non uideo: niſi quem fortè ex illo grege oratorum,qui ſubſcriptionem ſibi poſtularunt.

SVBSCRIPTOR,qui accuſatori adiungitur, ſecundasq́; obtinet accuſationis partes. Cice.in Verr. Venit paratus cum ſubſcriptoribus exercitatis & diſertis. Vbi Aſcon. Subſcriptores dicuntur qui adiuuare accuſatorem ſolent: quos oportebat ſubmiſſius agere, quàm eum,quem ſequebantur.

SVBSCVS,ſubſcudis,penultima produ. tabella exigua eſt, inquit Feſtus,qua tabulæ duæ inter ſe configuntur: ita dicta à ſuccidendo, quod quà immittitur, ſuccidatur. Pacuuius: Nec ulla ſubſcus cohibet compagem. Subſcudes, inquit Budæus, quæ & Subcudes, & Suſcudes appellantur,ſunt lignea retinacula, quæ etiam Securiclæ à forma uocãtur,quaſi ſecuriculæ, quibus duo tigna tenaciſſime inter ſe uinciũtur:unde Securiclati cardines apud Vitruuium lib.10. Licet uulgo Securidati legatur. Galli Hirundinum caudas appellant. Solent etiam interdum Subſcudes ex ferro fieri. Vitru. lib.10.cap.10. Loquens de tympano ad molendam farinam faciendo: Secũdum id tympanum,inquit,maius, item dentatum planum eſt collocatum,quo continetur axis,habens in capite ſummo ſubſcudem ferream,qua mola continetur. Quod Vitruu. Subſcudem hic appellat,inquit Budæus,noſtri ferrum molendini:ex quo forma ſubſcudis intelligi poteſt.

SVBSECO,cas,pen.cor. ὑποτέμνω, ὑποκόπτω,ab ima parte reſeco, ſuccido,abſcindo. Colum.lib.2. Quædam ſubterraneæ peſtes adultas ſegetes radicibus ſubſectis enecant. Ouid.4. Faſt. Illa papauereas ſubſecat ungue comas.

SVBSECVNDARIVS,adiectiuum, [*Succeſſiuo*] idem quod ſubſeciuus, & quod quaſi ſecundo tempore aduenit. Gell.lib.20.cap.ultimo. Quantum autem uitæ deinceps mihi Deum uoluntate erit,quantum à cura publica, & à re familiari, procurandoque cultu liberorum meorum dabitur ocium, ea omnia ſubſeciua, & ſubſecundaria tempora, ad colligendas huiuſmodi memoriarum delectatiunculas conferam.

SVBSELLIVM,lij,lege Subſellia.

SVBSELLIA,ſubſelliorum,[*Sedie,pulpiti,banche*] ἕδραι, ſedes & pulpita,uel(ut ita dicam)ſcamna,in quibus audientes poetas recitantes ſedere conſueuerant,uel in quibus ab equitibus ſpectabantur ludi: à ſubſedendo,quaſi ſubſedia per mutationem d, in l, ut Sella, pro Sedda. Nam ſenatores in ſellis altioribus conſidebant. Perſ. Saty.1. Troſſulus exultat tibi per ſubſellia læuis. Scribit Aſcon. Subſellia eſſe Tribunorum,Triumuirorum, Quæſtorum, & huiuſmodi minora iudicia exercentium,qui non in ſellis curulibus, nec tribunalibus, ſed in ſubſellijs conſidebant. Vnde Varro Subſellium dictum exiſtimat,quòd non ſit plane ſella. Erant præterea Subſellia ſedes in foro,ſubſidio,ubi iudicia publica exercebantur. Cice.in Vatinium: Quæro ex te, poſt urbem conditam num quis reus in tribunal ſui quæſitoris aſcenderit,eumq́; ui deturbarit,ſubſellia diſſiparit,urnas deleuerit,&c. Quo in loco Cicero Prætori tribunal aſſignauit,qui iudicijs præerat, & Quæſitor uocabatur: Subſellia uero iudicibus,qui reos ſententijs ſuis tabellaribus iudicabant. Erant & ſubſellia in curia,in quibus ſenatores ſedebant,ut oſtendit Cic.1. Inuect.in Catil. Item ſedes in theatro. Sueto.in Augu. Facto igitur decreto patrum,ut quoties quid ſpectandi uſquam publice ederetur,primus ſubſelliorum ordo uacaret ſenatoribus. Item ſedes,in quibus ſedebant rei,& accuſatores, & teſtes. Cic.pro Roſc.Ame. Erant ei ueteres inimicitiæ cum duobus Roſcijs Amerinis,quorum alterum ſedere in accuſatorum ſubſellijs uideo:alterum tria huiuſce prædia poſſidere audio. Subſellia pro ipſis iudicibus aliquando accipitur: quod & Budæus annotauit. Marti.lib.1. Sextiliane bibis,quantum ſubſellia quinque.

SVBSEQVOR,eris,p.c.[*Seguire incontinente*] ἐφέπομαι,ſtatim ſequor. Cæſ.de Bel.Gal.li.4. Agmen ſubſequi iuſſit. Plau. Bacc. Cedo manum,ac ſubſequere propius me ad fores. Liu.7.Bel.Pun. Raptimq́; cum equitatu profectus,iuſſis ſe ſubſequi peditibus, palatos paſſim per agros,&c. Subſequi,& imitari aliquem. Plin.in Paneg. Te enim imitari,te ſubſequi ſtudent.

SVBSERO,is,pe.c.[*Sotto ſeminare,ſotto piantare*] ὑποφυτεύω,ſubtus ſemino uel planto. Col.lib.4.c.15 Nam plurimum intereſt adhuc noua conſitione pedamen omne ueſtiri, nec mox uineam tum ſubſeri,cum fructus capiendus eſt.

SVBSERVIO,ſubſeruis,[*Seruire beniſſimo*] ὑπηρετέω, diligenter ſeruio, uel obtempero. Plaut. in Menæch. Ita iſtæ ſolent,quæ uiros ſubſeruire ſibi poſtulant, fretæ dote feroces. Subſeruire orationi alicuius,eſt ea dicere, quæ pertinent ad confirmandam alterius orationem. Terentius in Andria: Ego quoque hinc ab dextra Venire me aſſimulabo:tu, ut ſubſeruias orationi, utcunque opus ſit uerbis,uide.

SVBSESSAE,[*Inſidie,aguaiti,aguati*] ἐνέδραι,dicuntur à Vegetio inſidiæ,quibus in itinere exercitus imparatus, ac nihil tale ſuſpicans opprimi ſolet. Subſidere enim ſignificat delitеſcere: unde Subſeſſores dicti,qui deliteſcentes inſidiantur, & inſidiis circumuentos interimunt. Contra ſubſeſſos uocamus hoſtilibus inſidijs circumuentos. A Valerio Subſeſſor alieni matrimonij dictus eſt, qui pudicitiæ alienæ coniugis inſidiatur.

SVBSIDEO,ſubſides,[*Star ſotto*] ὑποκαθίζω, ὑφίσταμαι, ſubſiſto,ſedeo. Cic.Attic.lib.2. Itaque ſubſedi in ipſa uia, dum hæc ſummatim tibi perſcriberem. Cæſar 6.Bell.Gall. Magna præterea multitudo calonum,magna uis iumentorum,quæ in caſtris ſubſederat,facta poteſtate ſubſequitur. In aquis quoque cæteriſq́; liquoribus Subſidere dicuntur,quæ imum petierunt fundum,ibiq́; ſubſiſtunt. Col.lib.11.cap.1. Villica debet curam adhibere, ut ſi quæ fæces, aut amurcæ in fundis uaſorum ſubſederint ſemel,ſtatim emundentur. Eſt & Subſidere,inſidiari ἐφεδρεύειν. Cic.pro Milo. Cur neque ante occurrit,ne in uilla reſideret,nec in eo loco ſubſedit,quò noctu uenturus eſſet? Budæus. Inde Subſeſſores, ἔφεδροι, & Subſeſſæ: de quibus paulo ante.

SVBSIDIARIVS,ria, rium, adiect. βοηθητικός,quod in ſubſidium paratur. Liuius 5.ab Vrbe. Paulùm erat ab dextra editi loci,quem ſubſidiarijs repleri placuit. Idem 9.ab Vrbe: Qui ſubſidiarias cohortes,quæ integræ ad longioris pugnæ caſus reſeruabantur, in primam aciem extemplo emiſit. Subſidiarius palmes,qui & Præſidiarius & Reſex à Columella,à Catone cuſtos, & Vinarius appellatur palmes.

SVBSIDIVM,[*Suſſidio,aiuto*] auxilium eum in uſum comparatum,ut laborantibus opem ferat. Cicero Quinct. Frat. Sextius, multis uulneribus acceptis,ſubſidio Beſtiæ ſeruatus eſt. Vnde Subſidio uenire dicimus,pro eo quod eſt laboranti auxilium ferre. Cic.6. Philip. C.Cæſar Galliæ cum exercitu ſubſidio profectus eſt. Subſidium ſenectutis,id eſt,perfugium. Idem ad Atti.lib.5. Res Hiſpanienſes ualde bonæ, modo Balbirium incolumen uideam, ſubſidium noſtræ ſenectutis.

SVBSIDO,ſubſidis, pen.prod.[*Inchinarſi,aſſaltare*] ὑποκαθίζω, ad ſedendum deſcendo,peſſum eo. Virg.5.Æne. Subſidunt undæ, tumidumq; ſub axe tonanti Sternitur æquor aquis. Ouid.lib.1. Meta. Iam mare litus habet,plenos capit alueus amnes: Flumina ſubſidunt,colles exire uidentur. Et paulo ante: Iuſſit & extendi campos,ſubſidere ualles. Liu.8. Bel. Pun. Subſidunt Hiſpani aduerſus emiſſa tela ab hoſte:inde ad emittenda ipſi conſurgunt. Subſidere in loco aliquo pro commorari,cui opponitur Proficiſci. Cice.ad Cecinnam lib.6. Quid ſim tibi auctor, in Sicilia ne ſubſidas, an ut ad reliquias Aſiaticæ negociationis proficiſcare. Subſidere ſignificat aliquando inuadere. Lucan.lib.5. Iure ſed incerto mundi ſubſidere regnum.

SVBSIGNO,as,are,[*Sottoſcriuere*] ὑποσημειόω,ſubſcribo ſubnoto. Ci. pro Flac. Illud quæro,ſunt ne iſta prædia cẽſui cenſendo: habeant ius ciuile. ſubſignari apud ærarium,apud cenſorem poſſint?

SVBSILIO,lis,pen.cor.[*Saltare in ſu*] ſubſilui,ſubſultum, ὑφάλλομαι, ſurſum ſalio. Plau.in Curc. Subſilite obſecro, & mittite iſtanc foras. Lucr.lib.2. Nec cum ſubſiliunt ignes ad tecta domorum, Et

celeri flamma deguſtant tigna,trabesq́;, Sponte ſua facere id ſine ui ſubiecti putandum eſt.Hinc Subſulto,frequentatiuum. Plau.in Caſi. Vt ſubſultabat,poſtquam uicit uillicus. Idem : Tu ſubſultas, ego miſer uix alto præ formidine. Et Subſultim, aduerb. Suet.in Augu.cap 83.Mox nihil aliud quàm uectabatur, & deambulabat, ita ut in extremis ſpatijs ſubſultim decurreret.

SVBSILLES,(inquit Feſtus) dicebantur quædam lamellæ ſacrificijs neceſſariæ.

SVBSIMVS,a,um,penultima producta , ὑπόσιμος , aliquantulum ſimus. Varr.lib.2.de re ruſt.cap.5.Vt ſint bene compoſitæ, & integris membris,&c.Piloſis auribus,compreſſis malis , ſubſimis'ue, gibberibus demiſſis,&c.

SVBSISTO,ſubſiſtis,[*Contraſtare*]ὑφίσταμαι,contra ſiſto.Cæſ.1.Bell. Gal.Quo prœlio ſublati Heluetij,quod quingentis equitibus tan tam multitudinem equitum propulerant,audacius ſubſiſtere: non nunquam ex nouiſſimo agmine prœlio noſtros laceſſere cœperunt. Virg.9.Æneid. Ergo nec clypeo iuuenis ſubſiſtere tantum, Nec dextra ualet. Subſiſtere feras,eſt excipere,nec cedere irruẽtibus , ut ait Budæ. Liu.1. ab Vrb. Hinc robore corporibus, animisq́; ſumpto , iam non feras tantum ſubſiſtere , ſed in latrones præda onuſtos impetum facere paſtoribusq́; rapta diuidere. Subſiſtere in aliquo loco,eſt aliquandiu commorari. Virg.2.Æn.Quater ipſo in limine portæ Subſtitit,atque utero ſonitum quater arma dedere. Pli.epiſt.234.Grauiſſimis æſtibus, atque etiam febriculis uexatus,Pergami ſubſtiti.Id eſt,reſtiti, remanſi, commoratus ſum. Lingua ſubſtitit timore, Ouid.epiſt. 13. Subſtitit unda, hoc eſt,ſtetit,ſiue conſtitit. Virg.8.Æne. Tibris ea fluuium, quàm longa eſt,nocte tumentem Leniit, & tacita refluens ita ſubſtitit unda,Mitis ut in morem ſtagni,&c.

SVBSOLANVS,ni,ἀπηλιώτης,uentus ſpirans ab ortu æquinoctiali, aduerſus Fauonium:ita dictus,quòd ſub Sole naſci uideatur:unde & Græci Apelioten appellarunt.Pli.lib.2. cap.47. Ab oriente equinoctiali Subſolanus,ab Oriente brumali Vulturnus . Illum Apelioten,hunc Græci Eurum appellant.

SVBSORTIOR,ſubſortiris,ὑποκαθίσταμαι,eſt ſorte aliquem in reiectorum iudicum locum ſubſtituere : unde Subſortitos iudices dicimus, qui in aliorum locum ſunt ſubſtituti.Cicero 3.Verr.Cur ea, quàm diu alium prætorem, cum ijs iudicibus, quos in horum locum ſubſortitus es, de te in conſilium iturum putaſti,tam diu domi fuerunt ?

SVBSORTITIO,itionis,ὑποκατάστασις,eſt ſuffectio, quæ ſorte fieri ſolet à prætore,ad ſupplendum numerum iudicum,qui ab accuſatore,aut reo erant reiecti.Cic.3.Ver.Nam de ſubſortitione illa Iuniana iudicum nihil dico.Suet.in Iul.Cæſare cap.41.Ac ne qui noui cœtus recenſionis cauſſa moueri quandoque poſſent , inſtituit, quotannis in demortuorum locum,ex his,qui recenſiti nõ eſſent, ſubſortitio à prætore fieret. Cic. pro Cluen. Et quod C. Verres prætor urbanus,homo ſanctus & diligens ſubſortitionem eius in eo codice non haberet,qui tum interlitus proferebatur.

SVBSORTITVS iudex,ὑποκατασταθείς,δικαστής,qui in locum reiecti iudicis ſorte eſt ſubſtitutus:de quo uide plura in uerbo, Subſortior.

SVBSTANTIA , ſubſtantiæ , [*Soſtanza*] ὑπόστασις,οὐσία,ὕπαρξις , eſt, quæ per ſe ſubſtat, & fundamentum præbet accidentibus,quæ ſine illa ſubſiſtere non poſſunt. Quandoque etiam Subſtantia ponitur pro materia,& argumento,circa quæ uerſatur cardo totius rei.Plin.Nouocomenſis in epiſt. Subſtantia omnis orationis fuit cohortatio eius ad pacem.Quinct.in Proœ.lib.1.Prima apud Rhetorem elementa, & quæ de ipſa Rhetorice ſubſtantia quæruntur tractabimus.Quandoque pro facultatibus.Idem: Vt plus ſubſtantiæ filio relinquerem.

SVBSTANTIVVS,ſubſtantiua,ſubſtantiuum, [*Soſtantiuo*] ὑπαρκτικός, idem quod ſubſtantialis, hoc eſt , quod per ſe ſtare poteſt : cuius contrarium eſt, Inſubſtantiuus . Rufinus in expoſitione Symboli: Sed forte dicas,iſta quam memoras , inſubſtantiua eſt generatio: Neque enim lux ſubſtantiuum facit ſplendorem , aut cor ſubſtantiuum generat uerbum.

SVBSTERNO,ſubſternis,ſubſtraui,ſubſtratum,[*Sottodiſtendere*]ὑποστρώννυμι,ὑποστόρνυμι, ſubtus ſterno. Terent. in And. Ex ara hinc ſume uerbenas tibi,atque eas ſubſterne.Ouid.15.Meta.Quaſſaq́; cum fulua ſubſtrauit cinnama myrrha.Cice.2.de Nat. Deo. Iam gallinæ,auesq́; reliquæ quietum requirunt ad pariendum locum, & cubilia ſibi,nidosq́; conſtruunt, eosq́; quàm poſſunt molliſſime ſubſternunt, ut quàm facillime oua ſeruentur . Subſternere animo omnia,id eſt,ſubijcere,ſupponere.Cice.de Vniuerſ. Animum igitur cum ille procreator mundi Deus ex ſua mente & uoluntate genuiſſet : tum deniq; omne quod erat concretum atque corporeum ſubſternebat animo,interiusq́; faciebat. Subſtratus , huius Subſtratus:ipſe ſubſternendi actus. Plin.lib.24.cap.9. Suffitu quoque,aut ſubſtratu fugant uenenata.

SVBSTILLVM,ſtilli,tempus dicitur,quod ante pluuiam,uel poſt pluuiam eſt, non ſiccum, ſed humidum,quòd aut iam ſtillet, aut nondum ſtillare deſierit. Hæc Feſtus. Apud Cato lib.de re ruſtic.ponitur pro ægritudine,quando ſtillatim urina emittitur,quam Græci uocant στραγγουρίαν.Nunc(inquit)de ijs, quibus ægre lotium it, quibusq́; ſubſtillum eſt.Celſ.uero,quibus difficulter urina redditur,dicere ſolet.

SVBSTITVO,ſubſtituis,[*Sottoponere.ſupporre*]ὑποκαθίστημι, in locũ alterius ſurrogo,ſufficio. Cice.7.Verr. Tum iſte in eorum locum alios ſubſtituere,& ſupponere cœpit. Idem 2.de Diuin. In libris enim ſententiam dicebamus, concinnabamur , philoſophiam nobis pro reipublicæ procuratione ſubſtitutam putabamus. Subſtitutio,ὑποκατάστασις,ſurrogatio , ſuffectio . Paulus Iureconſultus:In uulgari ſubſtitutione,qua ei qui ſupremus morietur,hæres ſubſtituitur,recte hæres ſubſtitutus etiam unico intelligitur.

SVBSTO,as,[*Soſtenere*]ὑφίσταμαι,ſuſtineo,& conſtans ſum,non uacillo,aut labaſco.Ter.in And.Perij. metuo,ne ſubſtet hoſpes.

SVBSTRAMEN,inis,quod animalibus ſubſternitur . Varr.lib.3. de re ruſt,cap.10.Easq́; cellas prouident,ne habeant in ſolo humorem: ſed habeant molle ſubſtramen è palea,alia'ue qua re.

SVBSTRINGO, gis,[*Stringere*]συστέλλω,contraho,coarcto, complico.Quinct.lib.10.Omiſſa ſupplere,& effuſa ſubſtringere.Mart.li. 12.Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ.Lucre.li.3 .Hinc & Sidoniæ gentes, auroque ligatas Subſtringens Arimaſpe comas,&c.Subſtrictus,ſtricta,ſtrictum,participium. Col.lib.2.ca.3. Boues cum ab opere diſiunxerit,ſubſtrictos confricet,manibusq́; comprimat dorſum.Eſt & Subſtrictus,nomen ex participio, idem ſignificans quod arctus,& contractus : cui contrarium eſt Prominens,& effuſus . Col.l.b.6.cap.10.De tauri forma loquens: Vt ſit magna portio corporis,uentre pauló ſubſtrictiore , qui magis tectus,& ad ineundas fœminas habilis ſit.Subſtricti teſtes . Pli.lib. 32.cap.3.Quinimmo paruos eſſe,ſubſtrictosq́;,& adhærentes ſpinæ,nec admi ſine uita animalis poſſe.

SVBSTRVCTIO,onis,uerbale,κατασκευή,actus ipſe ſubſtruendi.Cice. pro Milon. Ara, quas ille cæſis lucis ſubſtructionum inſanis molibus oppreſſerat.Colum.lib.2.cap.2.Quibuſdam ſubſtructionibus partes agri ſunt occupandæ.Cæſ.lib.1.Bell.Ciuil.Altera theatro, quod eſt ante oppidum ſubſtructionibus eius operis maximis,aditu ad caſtra difficili & anguſto . Colum.lib.1. Cum ex depreſſiore loco fuerint orſa fundamenta, non ſolum ſuperficiem ſuam ſuſtinebunt facile, ſed & pro fultura & ſubſtructione fungentur aduerſus ea,quæ mox,ſi forte uillam prolatare libuerit , ad ſuperiorem partem applicabuntur.

SVBSTRVO , ſubſtruis , [*Sotto fabricare*]καταβάλλομαι,κατασκευάζω, fundamentum iacio , ab imo extruo , fundamentis erigo . Plaut. Moſt.Primum dum parentes fabri liberum ſunt,& fundamentum liberorum ſubſtruunt , extollunt , &c. Liu.6.ab Vrb. Capitolium quoque ſaxo quadrato ſubſtructum eſt , opus uel in hac magnificentia urbis conſpiciendum.

SVBSVLTIM,aduerbium . Sueton.in Augu.cap.83. Mox nihil aliud quàm uectabatur,& deambulabat , ita ut extremis ſpatijs ſubſultim decurreret.

SVBSVLTO, ſultas , frequentatiuum . Plaut. in Caſ. Vt ſubſultabat, poſtquam uicit uillicus . Idem.Tu ſubſultas , ego miſer uix alto præ formidine.

SVBSVM,[*Eſſere ſotto*]ὕπειμι,ſub re aliqua ſitus ſum. Plinius Suberant tecto abiegnæ trabes. Subeſt cauſſa.Cic.5.de Finib. Intelligatur aliquam ſubeſſe eiuſmodi cauſſam . Aliquando Subeſſe, ſignificat latenter ineſſe.Virg.2.Georg. Quippe ſolo natura ſubeſt. Subeſſe pro adiuuare aliquando ponitur.Plaut.in Tri. Quod ago,aſſequitur, ſubeſt,ſubſequitur.

SVBSVO,is, pen.corr.ὑποῤῥάπτω,ad imam rei cuiuſpiam partem aliquid aſſuo.Hor.1.Serm.Saty.2. Sunt qui nolint tetigiſſe niſi illas, Quarum ſubſuta talos tegat inſtita ueſte . Subſutam ueſtem, limbum intelligit,qui inſtitæ ſubſuebatur.

SVBTAL,ex ſub & talo componitur,ſignificatq́; cauum pedis , quamuis & pro uola quandoque accipiatur.Sipont.

SVBTEGMEN,inis,κρόκη,dicitur filum,quod ſub ſtamine texitur.Ter. in Heaut. Anus ſubtegmen nebat:præterea una ancilla erat. Oui. 6.Meta. Inſeritur medium radijs ſubtegmen acutis. Catul.Argo. Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi. Virg.3.Æn.Fert picturatas auri ſubtegmine ueſtes.

SVBTEGVLANEA pauimenta,[*Sotto à i coppi,à i tegoli*]ὑπόστεγα,quæ & barbarica dicebantur ex teſtis tuſis,rudere & calce conſtantia. Plin.lib.36.cap.25. Pauimenta credo primum facta, quæ nunc uocamus Barbarica atque ſubtegulanea.

SVBTENDO,dis, [*Diſtendere ſotto*]ὑποστρώννυμι,ſubtus extendo. Cato de re ruſt.ca.10 Lectum in cubiculo unum,lectos loris ſubtentos quattuor,& lectos communes tres.

SVBTENTARE,

SVBTENTARE[*Tentare*]πειράζειν,idem quod tentare.Plau.in Truc. Aduenisti huc ſubtentatum exornatis oſſibus.

SVBTENVIS,&,ὑπόλεπτος,aliquantum tenue. Varr.2.de re ruſt. ca.7. Non anguſta iuba,crebra,fuſca,ſubcriſpa,ſubtenuibus ſetis implicata in dexteriorem partem ceruicis.

SVBTER,[*Sotto*]ὑπένερθε,præpoſitio locum denotans inferiorem,ſicut Super,ſuperiorem.Iungitur autem fere accuſatiuo. Cice.in Arat.Spiniferam ſubter caudam piſtricis adhæſit. Nonnunquam etiam ablatiuo. Virg.9.Æn.Ferre iuuat denſa ſubter teſtudine caſus. Ponitur & ſine caſu,aduerbialiter.Cic.de Somn.Scip.Deinde ſubter mediam fere regionem ſol occupat.

SVBTERDVCO,cis,[*Fuggire da naſcoſto,ſottofuggere,piantare*] ὑπεκφεύγω,uerbum Plautinum pro ſubterfugere, & clam ſeſe ſubducere ex aliqua ſocietate uel loco.Plaut.in Mil.Serua iſtas fores, Ne tibi clam ſe ſubterducat iſtinc. Id eſt,ne hinc abeat,te inſcio.

SVBTERFLVO,is,ere,ὑπορρέω,notæ eſt ſignificationis.Pli.lib.8.c.50. Torrente rapido minaciter ſubterfluente.

SVBTERFVGIO,terfugis,pen.cor.ὑπεκδύομαι,ὑποδιδράσκω, ὑπεκφεύγω,clam aufugio.Plau.in Bacch.Subterfugiſſe mihi ſic hodie Cryſalum?Aliquando uito,uel detrecto. Plaut.in Merc. Nequicquam ego mare ſubterfugi ſæuis tēpeſtatibus.Sic dicimus, Subterfugere militiā,Subterfugere laborem,periculum,hoc eſt, detrectare.

SVBTERLABOR,pe.pr.Subterlaberis,pen.cor.[*Fuggire tacitamente*] ὑπεκδύομαι,ὑπεκφεύγω,elabor,& effugio. Liu.10.Bell. Pun. Sed neque roſtro ferire celeritate ſubterlabentem poterant: neq; tranſilire armati ex humilioribus in altiorem nauem.

SVBTERLINO,is,pen.cor.ὑποχρίω,ὑπαλείφω,imam rei alicuius partem perlino. Plin.lib.28.cap.7.Sotira obſtetrix,tertianis, quartanisq; efficaciſſimum dixit plantas ægri ſubterlini.

SVBTERO,teris,συντρίβω,comminuo. Col.lib.12.cap.5. Salis ſextarium ſubterito,& ſubtritum cum quarto mellis aceto diluito.Cato ca.72.Boues ne pedes ſubterunt,prius quàm in uiam quoquam agas,pice liquida cornua infima ungito. Subtritus,ta, tum, id eſt, Attritus.Plau.in Aſin.Sed tamen inepte eos aſinos prædicas Vetulos,claudos,quibus ſubtritæ ad fœmina iam erant ungulæ.

SVBTERRANEVS,nea,neum,[*Sotto terra*]ὑπόγειος,quod eſt ſub terra.Col.lib.1.cap.6.Vinctis quàm ſaluberrimum ſubterraneum ergaſtulum plurimis:ſitq; id anguſtis illuſtratum feneſtris.

SVBTERSECO,as.Cic.in Arat.

SVBTEXO,is,xui,xtum, [*Soggiugnere*]ὑποζεύγνυμι, idem quod ſubiungo.Pli.lib.25.cap.11.Verum & generatim, membratimq; ſingulis corporum morbis remedia ſubtexemus.

SVBTILIS,& hoc ſubtile,[*Sottile,tenue*]λεπτός,λεπτομερής,quod eſt tenuium partium:ut,Subtilis ſuccus. Plin.lib.11.cap.5.Apes ſuccum ſubtiliſſimum contrahunt. Subtile conſilium, λεπτὸν νόημα.i. implicatius,nec cuiuis obuium.Concluſio ſubtilis. Quinct.li.7.cap.4. Concluſio ſubtilis, & ad morem Dialecticorum formata. Cic.lib.3.de Finib.Stoicorum autem non ignoras, quàm ſit ſubtile,uel ſpinoſum potius diſſerendi genus. Subtile iudicium, id,eſt, acutum,& perſpicax, ὀξύ.Idem ad Catonem lib.15. Nam ad meū ſenſum,& ad illud ſincerum ac ſubtile iudicium nihil poteſt eſſe laudabilius,quàm eſt tua oratio. Subtile palatum, & Subtilis gula,quæ ſapores acute diiudicat.Hor.2.Serm.Saty.8.Feruida quod ſubtile exurdant uina palatum. Col.lib.8.cap.16. Hoc igitur periurium multorum ſubtiliorem fecit gulam, doctaq; & erudita palata faſtidire docuit fluuialem lupum.

SVBTILITAS,atis,[*Sottigliezza,ſottilità.ſottiglianza*]tenuitas,gracilitas,acumen. Cice.lib.2.Acad.Apud noſtros enim non ignoras, quæ ſit & quanta ſubtilitas.

SVBTILITER,acute,acriter,tenuiter. Cice.1.Tuſcu. Sed Zeno cum Arceſilam anteiret ætate,ualdeq; ſubtiliter diſſereret, & peracute moueretur,corrigere conatus eſt diſciplinam.

SVBTIMEO,es,pen.cor.ὑποφοβοῦμαι,aliquantum timeo, ſubuereor, ſubformido.Cice.2.Philip. Num quid ſubtimes,ne ad te hoc crimen pertinere uideatur.

SVBTRAHO,is,[*Toglier di ſotto,robare*]ὑφέλκω, de medio aufero. Pl.lib.11.c.17.Subtrahitur itaque deducta multitudine. Ouid.in Ibin:Subtrahitur preſſo mollis arena pede. Cic.ad Q.F.li.2.Quo ego me libentius à curia,& ab omni parte reipub. ſubtraho. Oui.5.Triſt.Subtrahis & fracto tu quoque colla iugo. Virg.6.Æne.Siſte gradum,teq; aſpectu ne ſubtrahe noſtro. Subtrahere etiam accipitur pro ſurripere,ſiue furari. Plau. in Caſi. Nam peculi probam nihil habere addecet Clam uiro: & quæ habet partum, ei haud commodi eſt,quin uiro aut ſubtrahat, Aut ſtupro inuenerit.

SVBTRISTIS,ſte,ὑπόλυπος,aliquantum triſtis. Ter.in And.Subtriſtis uiſus eſt eſſe aliquantulum mihi.

SVBTVNDO,ſubtundis,κόπτω, idem quod Tundo. Tibul.lib.1.Eleg.10.Flet teneras ſubtuſa genas:ſed uictor & ipſe Flet ſibi dementes tam ualuiſſe manus.

SVBTVRPE,ὑπαίσχρον,quod turpitudinis nonnihil habet coniunctum. Cic.de Clar.Ora.Exprimenda enim ſunt,& ponenda ante oculos ea,quæ uideantur & ueriſimilia, quod eſt proprium narrationis: & quæ ſint,quod ridiculi proprium eſt,& ſubturpia.

SVBTVRPICVLVS. Cice.ad Atti.lib.4. Subturpicula mihi uidebatur eſſe παλινῳδία.

SVBTVS,aduerb.ὑπένερθε, idem quod Sub. Varr.2.de re ruſt.cap.9. Labris ſubnigris aut rubicundis,neque reſimis ſuperioribus,neq; pendulis ſubtus,mento ſuppreſſo.

SVBVCVLA,[*Camiſia*] ὑποχίτων χιτωνίσκος,ὑποδύτης,intima ueſtis, quæ fere ex lino fit,ita dicta,quòd ea ſubtus induamur. Varro de Vita pop.R. Poſtquam binas tunicas habere cœperunt, inſtituerunt uocare Subuculam,& induſium. Eſt & Subucula libum,quod dijs dabatur ex alica,oleo,& melle compoſitum.Feſtus.

SVBVCVLATVS,lata,latum,[*Camiſiato*] ſubucula indutus. Quinctil. li.8.ca. Nec à uerbis modo, ſed à nominibus quoq; deriuata ſunt quædam:ut à Cicerone ſubuculatum,& ab Aſinio Fimbriatum.

SVBVECTO,frequentatiuum. Plaut.in Aſin.Ipſos qui tibi ſubuectabant rure huc uirgas ulmeas. Virg.lib.6.Æne.Et ferruginea ſubuectat corpora cymba.

SVBVEHO,is,[*Innalzare,ò portare*]ὑποκομίζω,aduebo, uehiculis nauibus'ue affero.Pli.lib.31.cap.1. Sæpe etiam lapides ſubuehunt, portantes aliena pondera. Liu.9.ab Vrbe.Nam inſeſſis omnibus uijs,per quas commeatus ex Samnio ſubuehebatur, fame domiti Samnites qui Luceriæ in præſidio erant, legatos miſere ad conſulem Romanum. Ouid.lib.8.Metam. Illa dato ſubuecta per aera curru Deuenit in Scythiam.

SVBVECTIO,onis,κομιδή,ſubuehendi actus.Cæſ.7.Bel.Gal. Sin maturius ex hybernis educeret, ne ab re frumentaria duris ſubuectionibus laboraret.Subuectus,us,ui.Idem Tacit.lib.15. Et prouiſi ante commeatus,quorum ſubuectu,&c.

SVBVENIO,nis,[*Souuenire*]ἐπικουρῶ,βοηθῶ,ſubſidio,uenio,ſuppetias fero,auxilior.Plau.Quitoties tibi miſero ſubueni. Cæſ.5. Bell. Gal.Succurrit inimicus illi Varenus,& laboranti ſubuenit.Terēt. Eun.Sed neceſſe eſt,huic ut ſubueniat. Cice. ad Catonem lib.15. Cumque eo animo ueniſſem,ut utrique prouinciæ, ſi ita tempus ferret:ſubuenirem. Subuenitur, imperſonale. Cic.de Aruſp.reſp. Idemq; earum templum inflammauit dearum, quarum ope etiam alijs incendijs ſubuenitur.

SVBVENTO,frequentatiuum. Plautus Ruden. Spes bona obſecro ſubuenta mihi.

SVBVERBVSTA,ſtę,id eſt,uerubus uſta,inquit Feſt.Plau.Viſceroſam, compeditam,ſubuerbuſtam,ſordidam.

SVBVEREOR,eris,ὑποδείδω,aliquantulum uereor.Cice.ad Marcellum:Venit enim mihi in mentem ſubuereri interdum, nec te delectet tarda deceſſio.

SVBVERSO,as,are,frequentat.Plaut.Curc. Vel qui ipſi uortant, uel qui alios ſubuerſandos præbeant.

SVBVERTO,tis,[*Souuertere*]καθαιρῶ,deſtruo,ſiue demollior,tollo, deleo. Saluſtius in Iugurtha: Probarent'ne tantum flagitium, an decretum conſulis ſubuerterent, parum conſtabat. Subuertere, perdere calumnijs.Taci.li.3.Cum omnis domus delatorum interpretationibus ſubuerteretur. Subuerti etiam dicuntur fruges, & legumina, cum impinguandi agri cauſſa inarantur. Colum.lib.11.cap.2.Item qui lupinum ſtercorandi agri cauſſa ſerit, nunc demum aratro ſubuertit.

SVBVETERIBVS, eſt loci nomen in urbe Roma, ſicut & Subnouis. Plaut.in Curc.Subueteribus ibi ſunt qui dant, quiq; accipiunt fœnore. Sueto.in Auguſt Bifariam laudatus eſt, pro æde diui Iulij à Tiberio,& pro Roſtris ſubueteribus.Varr. Subnouis dicta pars in foro,ædificiorum:quòd uocabulum eius peruetuſtum.

SVBVEXVS,adiectiuum:ut,Conuexus.Liu.5.Bell.Pun.Omnia faſtigio leui ſubuexa.

SVBVIRIDIS,ride,pen.cor.ὑπόχλωρος,aliquantum uiride. Plin.lib.37.cap.10.Balanitæ genera duo habent, ſubuirides & Corinthij æris ſimilitudine.Idem lib.25.ca.9.Therionarca fruticoſa, folijs ſubuiridibus,flore roſeo.

SVBVLA,bulæ,[*Leſina*]ὀπήτιον,inſtrumentum ſutorum, quo illi calceos ſuentes corium perforant. Marti.lib.1. Quodq; tibi tribuit ſubula,ſica rapit Col.lib.6.cap.5.Ænea ſubula pars auriculæ latiſſima circunſcribitur.

SVBVLCVS,ci,[*Porcaro*]ὑφορβός,cui porcorum nutriendorum cura commiſſa eſt. Varr.de re ruſt.lib.2.cap.4. Altitudinis haræ modus ſit,ut ſubulcus facile circunſpicere poſſit,ne quis porcellus à matre opprimatur.Col.in Præf.lib.1.Porculatoris uero & ſubulci diuerſa profeſſio diuerſæ paſtiones.

SVBVLO,onis,pen.cor.αὐλητής,lingua Hetruſca dicitur tibicen. Enni.apud Feſt. Subulo uicinas propter adſtabat aquas. In alio ſignificatu Subulones dicūtur cerui,quibus ſunt cornua ſimplicia,

minimeq́; ramoſa,ad ſubularum ſimilitudinem. Pli.lib.11.cap.37. Alijs ſimplicia tribuit, ut in eodem genere ſubulonibus ex argumento dictis. Idem li.28.c.17. Sunt & qui ſuũ ſimi cinerem profuiſſe ſcripſerint in paſſor & cerui pulmonem,maxime ſubulonis.

SVBVOLO,as,are, ὑποπέταμαι, ſurſum euolo. Pli.lib.10.cap.8. Item & columbæ nouere ex ijs pericula,uiſoq́; confidunt, aut ſubuolant. Cic.1.Tuſc.Si hæ ſurſum rectis lineis in cæleſtem locum ſubuolent.Ouid.14.Met.Numerusq́; ex ordine maior Subuolat, & remos plauſis circumuolat alis.

SVBVOLVO,luis,luere, ὑποκυλίω, ſurſum uoluo. Virg.1. Æne. Inſtant ardentes Tyrij, pars ducere muros, Moliriq́; arcem, & manibus ſubuoluere ſaxa.

SVBVR, eſt Hiſpaniæ Tarraconenſis oppidum ad flumen Rubricatum,ut ſcribit Pli.lib.3.cap.3.

SVBVRBANITAS,atis,urbis uicinitas.Cic.4.Verr.de Sicilia loquens: Sic populo Romano iucũdo ſuburbanitas eſt huiuſce prouinciæ.

SVBVRBANVM,ni,ſubſtantiuum, τὸ ἐν τῷ προαστείῳ χωρίον, prædium urbi uicinum. Suet. in Augu. Nutrimentorum eius oſtenditur adhuc locus in auito ſuburbano iuxta Velitras permodicus.

SVBVRBANVS,bana,banum, ὑπάστειος, quod urbi uicinum eſt. Cic.1. de Diuinat. Ita aqua Albana deducta ad utilitatem agri ſuburbani, non ad arcem, urbemq́ue retinendam. Rus amœnum & ſuburbanum,Cic.pro Roſcio Amer. Hortulus ſuburbanus. Plin.lib.35. cap.10.

SVBVRBIA, ὑπάστεια, plurali numero tantum, ſunt frequentes extra urbem domus inſtar uici urbani,quaſi uiæ ſub urbe.

SVBVRBIVM,ij.Cic.in Arat.In Suburbium ire.

SVBVRRA,uicus Romæ,ut ex Iunij ſententia refert Varr. libro.4.de Ling.Lat.Sic dictus ab eo,quod ſitus ſit ſub loco, quem Terreum murum appellant. Verum ego(inquit Varro) potius à pago Succuſano puto dictam Succuſam,inde mutatis litteris Suburram. Cuius rei iudicium eſt,quod antiquitas per c,litteram nõ per b,ſcribebatur.Feſtus uero Verrium ſecutus,à ſuccurrendo dictam,exiſtimat, quòd in ea ſtatione ſoleat habere præſidium ſtatiuum ut Exquilijs ſuccurreret,Gabinis eam partem infeſtantibus. Cuius rei indicium profert, quod & ſuo ſeculo Sucurrana tribus ſcribi ſoleat,per c,litteram,non ſuburrana per b.

SVBVRRANVS,a,um,ut Regio Suburrana, in qua meretricum diuerſoria erant,quæ ob id Suburranæ dicuntur à poetis. Marti.li.6.Famæ non nimium bonæ puellam, Quales in media ſedent Suburra,Vendebat modò præco Gellianus.

SVBVVLTVRIVS,ria,rium,uox eſt à Plauto riſus mouendi gratia cõficta,qui Ampeliſcæ puellæ corpus ſubuulturium tribuit,quod uulturis ritu raperet aſpicientes. Verba eius ſunt hæc in rudente: Proh Dij immortales,Veneris effigia hæc quidem eſt. Vt in ocellis hilaritudo?eia,corpus cuiuſmodi ſubuulturium?illud quidem, ſubaquilum uolui dicere.

SVCCEDANEVS,a,um,[*Succeſſore,uicario*] ὑποβολιμαῖος,quod alteri ſuccedit,ſeu quod pro alio ſubijcitur. Plau.in Epid.Men' piacularem oportet fieri ob ſtultitiam tuam, Vt meum tergum ſtultitiæ tuæ ſubdas ſuccedaneum. Legitur & Succidaneum à ſuccidendo: ut paulò pòſt docebimus ſuo loco.

SVCCEDO,dis,[*Andar ſotto,ſuccedere*] ὑποδύομαι, ſubeo, ingredior. Cic.pro domo ſua:Is tectum,quod imbris uitandi cauſſa ſuccederet,nullum habebat. Virg.lib.3. Georg. Aut tecto aſſuetus coluber ſuccedere,& umbræ,Peſtis acerba boum, pecoriq́; aſpergere uirus Idem 4 Æne. Quis nouus hic noſtris ſucceſſit ſedibus hoſpes?Cæſar 2.Bel.Gall.Murus defenſoribus nudatus eſt:teſtudine facta portis ſuccedunt, murumq́; ſubruunt. Item in alterius locũ uenire, διαδέχομαι, ὑπεισέρχομαι. Cæſ.5.Bel Gal.Stationeſq; diſpoſitas haberent,atque alios alij deinceps exciperent, integriq́; & recentes defatigatis ſuccederent.Cic.lib.3.Offic.Quid ergo? hic non noceat,qui quodam quaſi ueneno perficiat, ut ueros hæredes moueat,in eorum locum ipſe ſuccedat?Accipitur aliquando Succedere.pro proſpere cedere,ſeu feliciter euenire. προχωρεῖν. Ter.in And.Hac non ſucceſſit,alia aggrediamur uia. Liu.8.ab Vrbe.Vt ſi ſucceſſiſſet incœptum,cogitaret pop.Rom.potius,cum quãto ſtudio,periculoq́;reditum in amicitiam ſuam eſſet, quàm qua ſtultitia & temeritate de officio deceſſum. Cic.ad Brut. Nos te,tuumq́; exercitum expectamus:ſine quo,ut reliqua ex ſententia ſuccedãt, uix ſatis liberi uidemur fore.Succeſſit,pro accidit. Pli.lib.28.c.8. Quod ſi ſucceſſit alienari mente, uel ex equo hominem decidere.Succeſſum eſt,imperſonaliter.Cice.ad Planc.lib.13.Qui cum fortè quæſtor Macedoniam obtineret: neque ei ſucceſſum eſſet, Pompeius in eam prouinciam cum exercitu uenit.

SVCCENDO,is,[*Infiammare*] ὑποκαίω, ὑποτύφω, ὑφάπτω,ignem ſubijcio.Liu.8.Bell Pun.Cum turbam fœminarum, puerorumq́; imbellem,inermemq́; ciues ſui cæderent,& in ſucceſum rogum ſemianima pleraq́; inijcerent corpora. Succenſus,particip. Cice.in Piſ. Sapiens etiam ſi in Phalaridis tauro incluſus ſuccenſis ignibus torreatur,&c.

SVCCENSEO,ſuccenſes,[*Crucciarſi, adirarſi*] χαλεπαίνω,in re graui,& iuſta ex cauſſa iraſcor,ut ait Donatus. Cic 4.Acad. Cur mihi magis ſuccenſetis, qui iſta non aſpernor: quam eis, qui cum audiunt, deſipere nos arbitrantur. Ouid. epiſt.16. Nec tamen iraſcor:quis enim ſuccenſet amanti? Cice.pro Deiotaro: Non enim iam metuo,ne tu illi ſuccenſeas: illud uereor,ne tibi illum ſuccenſere aliquid ſuſpicere.

SVCCENTVRIO,ſuccenturias, ἀναπληρόω,explendæ centuriæ gratia ſubſtituo. Vnde Succenturiati milites dicuntur, non primæ, ſed ſecundæ centuriæ,ubi ad inſidiandum maxime collocabantur ex quo in ſuccenturijs, hoc eſt, in inſidijs quempiam collocatum dicimus.Teren.in Phorm.Nunc prior adito tu:ego in inſidijs, hic ero Succenturiatus.

SVCCERDA,æ,[*Merda porcina*] ὑόσπατος, ſtercus ſuillum, interprete Feſto.Titinnius: Quid habes niſi unam arcam ſine claue? eo condis ſuccerdas.Rectius uidetur unico c,ſcribi poſſe. Nam apud Lucilium corripit primam ſyllabam: ex quo hunc uerſiculum citat Nonius:Hic in ſtercore humi,fabuliſq́; fimo,atque ſucerdis.

SVCCERNO,is,ere, διαρίνω, ſeparo, ſi cerno. Pli.lib.18.ca.11. Farinario cribro ſuccernunt.Cato cap.18. Eo calcem cribro ſuccretam indito alte digitos duos.

SVCCESSOR,oris, διάδοχος,qui alteri ſuccedit. Cic.ad Canin.lib.2. Marium quidem ſucceſſorem tarde uideo eſſe uenturum. Marti. lib.9.Sic quaſi Pythagoræ loqueris ſucceſſor & hæres.

SVCCESSIO,onis, διαδοχὴ,ipſe ſuccedendi actus. Cœlius ad Cice. lib.8.epiſt.Præterea Marcellus quod adhuc nihil retulit de ſucceſſione prouinciarum Gallicarum.Cic.1.de Finib. Vt enim cum cibo potioneq́; fames ſitiſq́;depulſa eſt,ipſa detractio moleſtiæ conſecutionem affert uoluptatis: ſic in omni re doloris amotio ſucceſſionem effici uoluptatis.

SVCCESSVS,ceſſus, [*Auenimento*] τύχη, pro euentu accipitur tam bono,quàm malo. Vnde bonũ ſucceſſum,& proſperos ſucceſſus, & Infelices ſucceſſus legimus. Virg.libro. 2. Atque hoc ſucceſſu exultans animiſq́; Chorœbus.Liu.1. ab Vrb. in Præf. Cum bonis potius ominibus,uotiſq́; ac precationibus deorum, dearumq́;, ſi, ut poetis,nobis quoque mos eſſet,libentius inciperemus:ut orſis tanti operis ſucceſſus proſperos darent.Ouid.8.Met. Nec tamen illa ſui ſucceſſu lætior ictus,quàm Meleager erat. Idem epiſt.1. Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos.

SVCCESSA,orum,pluralis numeri.Ouid.2. Metam. Murmura parua dedit,ſucceſſorumq́; Mineruæ Indoluit.

SVCCESSVS,a,um, particip. paſſiuum ſine uerbi origine, id ſignificans,quod proſpere ceſſit.Cic.ad Tiron.lib.16. Nam cum omnia mea cauſſa uelles mihi ſucceſſa,tum tua: ſocium enim te meorum commodorum ſemper eſſe uolui.

SVCCIDVS,a,um,p.c.[*Graſſo di porco*] à ſuccidẽdo: aut,à ſucco: aut, ut Varro putauit,à ſudore dictum eſt:ut Lana ſuccida,hoc eſt,pinguis,ſordida,& nondum lota.hoc eſt,talis,qualis ſucciditur:Græci οἰσυπηρὸν uocant. Varr.de re ruſt.lib.2.c.11.Tonſuræ tempus inter æquinoctium uernum & ſolſtitium,cum ſudare inceperunt oues:à quo ſudore recens lana tonſa ſuccida eſt appellata. Iuuen. Sat.5.Qualis cœna tamen?uinum quod ſuccida nolit Lana pati.

SVCCIDANEAE Hoſtiæ, ἀντιμεταλλάξιμοι θυσίαι,dicebantur, quæ ſecundo loco cædebantur. Apud ueteres enim ſi primis hoſtijs litatum non fuiſſet, aliæ poſt eaſdem ductæ hoſtiæ cædebantur duæ, quæ priorib.iam cœſis luendi piaculi gratia ſubdebantur.Feſtus.

SVCCIDIA,æ, ταριχεία,tergum,ſiue maſſa carnis porcinæ ſalita, & in neceſſarium uſum ſeruata,ita dicta quòd quoties opus eſt, ſucciditur. Nonius ſuccidiam pro lardo exponit. Continet autem pernam,petaſonem,& lardum. Cic.in Cato.Iam hortum ipſi agricolæ ſuccidiam alteram appellant. Varr.lib.4. de Ling.Lat. non à ſuccidendo,ſed à ſuibus cædendis dictam exiſtimat. Nam id pecus primum occidere cœperunt.& ut id ſeruarent,ſalire.Idem de re ruſt.lib.2.ca.4.Quis enim noſtrum fundum colit,quin ſues habeat:qui non audierit patres noſtros dicere, ignauum & ſumptuoſum eſſe, qui ſuccidiam ſuſpenderit in carnario potius ab laniario,quam ex domeſtico fundo.

SVCCIDO,is,pen.cor.[*Tagliar ſotto*] ὑποτέμνω, ὑποκόπτω,ſubſeco,abſcindo,à Sub,& Cædo.Virg.1.Georg. At rubicunda Ceres medio ſucciditur æſtu.Pli.lib.16.cap.12.Poſtea tota arbor ſucciditur, & medulla eius uritur.Cæſ.4.Bell. Gall. Omnibus eorum agris uaſtatis,frumentis ſucciſis.

SVCCIDO,dis,penult.correp.[*Caſcar ſotto*] ὑποπίπτω,ſub onere, uel præ laſſitudine ſuccumbo:à Sub & Cado. Gell. Iam continuo labore grauia genua ſucciderant.Plaut.in Curc.Genua media ſuccidunt laſſitudine.

SVCCIDVVS,dua, dum, κατάπτωτος, pronus ad cadendum, ſiue ferme ca-

me cadens. Claudian. lib. 3. Succidui titubant greſſus. Oui. epi. 16. Succiduo dicor procubuiſſe genu. Idem 10. Meta. At illi Poplite ſucciduo genua intremuere: Fugitq; Et color, & ſanguis: animuſq; reliquit euntem.

SVCCINGO, gis, ὑποζώννυμι, ueſtis lacinias cingulo coerceo, ut ſolemus, quò expeditiores ſimus ad aliquod opus faciendum. Horat. 2. Serm. Saty. 6. Veluti ſuccinctus curſitat hoſpes. Nonnunquam idem quod circuncingo, ſiue Ambio. Oui. 13. Meta. Illa feris atrā canibus ſuccingitur aluum, Virginis ora gerens. De Scylla. Vrbs ſuccincta portubus, hoc eſt, circunſepta, ac munita. Cice. de leg. Agra. Deleta Carthago eſt, quòd cum hominum copijs, tum ipſa natura ac loco ſuccincta portubus, armata muris, &c. Pectora ſuccinctis curis. Statius. 5. Silu. Succinctus, nomen ex participio. Pli. lib. 16. cap. 16. Eaſdem arbores alio nomine eſſe per oram Italiæ, quos tribulos uocant, pleriq; arbitrantur, ſed graciles, ſuccinctioreſq;, & enodes. Hoc eſt, ima ſui parte minus ramoſas.

SVCCINGVLVM, cinguli, ſiue Subcingulum, ζωστήρ, idem cum baltheo teſte Feſto.

SVCCINO, cinis, ὑπάδω, canendo ſubſequor, poſteriore loco cano: cui opponitur Præcino. Horat. lib. 1. Epiſt. Clamat, uictum date ſuccinit alter, Et mihi diuiduo findatur munere quadra. Accipitur etiam Succinere pro eo quod eſt, ſubmiſſa uoce canere. Vnde Succentores dicuntur, quos uulgus Baſſos appellat. Contra Cantores, qui uocem maxime acuunt. Occentores autem, qui medium inter utrunque ſeruant tenorem.

SVCCINVM, ni, pen. cor. [*Ambre*] ἤλεκτρον, idem quod electrum. Veteres putauerunt eſſe lacrymam ex arboribus pinei generis. Verum hodie deprehenſum eſt à uiris doctis, qui Pruteniam totam, peragrarunt, nihil aliud eſſe, quàm bituminis genus, ex ſaxis profluens, primo liquidum, ſed poſtea maris frigiditate cōdenſatum. Succinum (inquit Ruellius) uulgus medicorum Ambram citrinā uocat, Mauritani Karabe. Geſtatur à noſtris mulierculis decoris gratia quædam monilium uice, aliæ in orbiculis, quibus preculas ſuas numerant. Dictum Succinum, quòd ſuccus eſſe crederetur profluens ex arboribus pinei generis. Plin. lib. 17. cap. 3. Arboris ſuccum eſſe priſci noſtri credidere, ob id Succinum appellantes.

SVCCINVS, a, um, quo id ſignificatur, quod ex ſuccino conſtat. Mart. lib. 6. Cum Phaethontea formica uagatur in umbra, Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.

SVCCISIVVS, a, um, adiectiuum, ut Succiſiuum tempus, τὸ πάρεργον, quod ſubtrahitur rebus magis ſerijs, ut ad aliquem uſum accommodemus. Gel. li. 20. cap. 11. Quantum autem uitæ mihi deinceps Deum uoluntate erit, quantumq; à cura, & à re familiari, pro curandoq; cultu liberorum meorum dabitur ocij, ea omnia ſucciſiua, & ſecundaria tempora, ad colligendas huiuſmodi memoriarū delectatiunculas conferam. Cice. 1. de Legib. Succiſiua quædam tempora incurrunt, quæ ego perire non patior: ut ſiqui dies ad ruſticandum dati ſint, ad numerum accommodentur, quæ ſcribimus. Succiſiuæ operæ, quæ poſt neceſſarias fiunt, & quaſi intermiſſariæ. Cic. 2. Phil. Nec uero tibi de uerſibus reſpondebo: tantum dicam breuiter, neque illos, neq; ullas te omnino litteras noſſe: me nec reipub. nec amicis unquā defuiſſe, & tamen omni genere monimentorum meorum perfeciſſe operis ſucciſiuis, ut meæ uigiliæ meæq; litteræ, & iuuentuti utilitatis, & nomini Romano laudis aliquid afferrent. Menſores etiam terræ nonnunquam dicunt, In ſucciſiuum eſſe unciam agri, ſextantem, cum ad iugerum interdum peruenerant, & aliquid præter id, quod demetiendum erat, ſupereſſe uidebatur. Sunt hodie ex eruditioribus, qui Subſeciuum ſcribere malunt: qua de re uide ſupra ſuo loco.

SVCCLAMATIO, onis, ἐπιφώνημα, idem quod acclamatio. Liu. 10. Bell. Macedonic. Si ex eo quod aut inter ſe loquantur, aut ſucclamationibus apud concionantem imperatorem ſignificent, quod ſentiant, &c.

SVCCLAMO, as, ἐπιφωνέω, idem quod acclamo, ſiue alterius oratione clamore excipio. Cic. lib. 8. Epiſt. Succlamatum eſt frequenter à militibus. Liu. 5. ab Vrbe. Hæc Virginio uociferanti ſucclamabat multitudo, nec illius dolori, nec ſuæ libertati ſe defuturos.

SVCCOLLO, as, [*Portare ſu le ſpalle*] κατωμαδὸν φέρομαι, collum ſuppono, ceruicibus ſubiectis porto: quod proprie eorum eſt, qui aliquem in lectica geſtant. Sueton. in Claud. Cæſ. cap. 10. Ab his lecticæ impoſitus: & quia ſerui diffugerant, uiciſſim ſuccollantibus in caſtra delatus eſt.

SVCCORTRILLA, [*Voce feminile & alta*] dictio eſt prorſus obſoleta, quæ apud antiquiſſimos ſignificabat uocem tenuem, & claram: quod annotauit Feſtus, citans illud Titinnij: Fœmina fabula, ſuccortrilla uocula.

SVCCRESCO, ſcis, ὑποφύομαι, ſubnaſcor, in ſubſidium uel locum alterius creſco, uel ſub re aliqua altiore gignor. Col. lib. 4. cap. 14. Frequenter ſolum exercendum eſt, dum id incremento ſuo uites inumbrent, nec patiantur herbam ſuccreſcere. Ouid. 9. Metam. Succreſcit ab imo, Tortaq; paulatim lentus premit inguina cortex. Plau. Tri. Interim mores mali, quaſi herba irrigua, Succreuerunt uberrime. Per tranſlationem, Succreſcere gloriæ ſeniorum, & Succreſcere ætati alicuius. Cice. 3. de Orat. Non enim ille mediocris orator ueſtræ quaſi ſuccreſcit ætati, ſed & ingenio peracri & ſtudio flagranti.

SVCCVBA, cubæ, μοιχαλίς, μοιχεύτρια, adultera, quæ ſe alieno marito ſubijcit. Ouid. epiſt. 6. Lecti quoque ſuccuba noſtri Mæreat, & leges ſentiat ipſa ſuas.

SVCCVBI, qui dicantur, uide in uerbo Succubo.

SVCCVBO, as, are, ὑποκεῖσθαι, ὀχεύεσθαι, uiro ſe ſubijcere, iniri, unde & Succuba dicitur adultera, quæ alieno ſuccubat uiro. Item Dæmones quidam dicti ſunt Succubi, qui aſſumpta muliebri forma uiris ſe credantur ſubijcere: quemadmodum Incubi appellantur, qui uirorum ſpecie aſſumpta, mulieres inire exiſtimantur.

SVCCVMBO, bis, bui, itum, [*Sottogiacere*] ἀπαγορεύω, ἀπολέγομαι, ὑπόκειμαι, uincor, defatigor, oneri impar ſum. Liui. 6. ab Vrbe. Cui ſuccumbere oneri coacta plebs. Ouid. 4. Faſto. Eleg. 2. Iam fera Cæſaribus Germania, totus & orbis Victa poteſt flexo ſuccubuiſſe genu. Succumbere ad animum relatum pro frangi, & ita debili animo eſſe, ut ferre aduerſa nequeamus. Cic. 2. de Finib. Potius ergo illa dicantur, turpe eſſe uiro debilitari, dolere, frangi, ſuccūbere. Cic. 2. Tuſc. Pugiles uero etiam cum feriant aduerſarium, in iactandis cæſtibus ingemiſcunt: non quòd doleant, animoue ſuccumbant: ſed quia profundenda uoce omne corpus intenditur, uenitq; plaga uehementior. Virg. 4. Æne. Huic uni forſan potui ſuccumbere culpæ.

SVCCVRRO, ris, [*Soccorrere, ſouuenire, porgere aita, ſoccorſo*] βοηθέω, ἐπικουρέω, auxilium præſto, ſuppetias fero. Virg. 1. Æne. Non ignara mali, miſeris ſuccurrere diſco. Cic. pro Sext. Roſcio. Licet omnia in me pericula impendeant, ſuccurram, atque ſubibo. Oui. 1. Triſt. Eleg. 4. Rebus ſuccurrite læſis. Item in mentem uenire, ὑπέρχεσθαι. Cic. Neq; n. mihi ſuccurrebant uerba, quæ ante diſceſſum à Dolabella audieramus. Cic. filius ad Tironem lib. 16. Deinde illud etiā mihi ſuccurrebat, graue eſſe, me de iudicio patris iudicare. Virg. 2. Æne. Pulchrumq; mori ſuccurrit in armis. Succurſum, imperſonale. Pli. li. 23. c. 1. Intellectum tibi remedium eſt, potuq; ſuccurſum. Liu. 3. ab Vrbe. Se quoq; id generi ac nomini dare: nec cum eo in gratiam rediiſſe, cuius aduerſæ fortunæ uelit ſuccurſum.

SVCCVS, ci, [*Succo, humore*] χυλός, χυμός, humor tam in animalium, q̄ in plantarum corporibus, quo illa aluntur: ita dictus à ſugendo, ut quidam uolunt, quòd ſingula membra, quantum cuique opus eſt, ex eo exugant, attrahantq;. Cice. 2. de Natu. Deo. Principio eorum, quæ gignuntur è terra, ſtirpes & ſtabilitatem dant ijs quæ ſuſtinentur, & ex terra ſuccum trahunt, quo alantur ea, quæ radicibus continentur. Succus pomorum pro ſapore, χυμός. Virg. 2. Ge. Pomaq; degenerant ſuccos oblita priores. Qui rem herbariā ex profeſſo tractandam ſuſceperunt, ſuccum diſtinguunt à lacryma, & liquore: ut Lacryma ſit, quæ ſponte profluit: Liquor, qui ſcarificato cortice emanat: Succus, qui ex planta contuſa exprimitur. Quæ differentia ut cognitu digna eſt, ita à ſcriptoribus nullo pacto obſeruatur. Nam & Plinius Succum accipit pro reſina ſiue pice, ex arboribus ſponte profluente. Ita enim habet lib. 16. Arborum ex quibus manat ſuccus, aliæ picem, aliæ reſinam mittunt. Succus ciuitatis, per tranſlationem. Cic. ad Atti. lib. 4. Amiſimus, mi Pomponi, non omnem modo ſuccum, & ſanguinem, ſed etiam colorem, & ſpeciem priſtinam ciuitatis. Succoſus, plenus ſucco, χυλώδης, quòd & ſucculentum dicimus. Pli. lib. 12. ca. 25. Viuit & in Pamphylia, ſed acrior, minuſq; ſuccoſus. Locus ſuccoſus. i. natura humectus, & irriguus. Col. lib. 2. cap. 17. Meliuſq; habetur fœnum, quod natura ſuccoſo gignitur cælo, quàm quod irrigatum aquis elicitur. Succoſior, comparatiuum. Idem lib. 4. cap. 29. Id porro in alijs ſtirpium generibus, quæ firmioris, & ſuccoſioris libri ſunt, poſſe fieri ſane conceſſerim.

SVCCVSSARIVS,

SVCCVSSATOR,

SVCCVSSOR equus, [*Cauallo che trotta, che ua di trotto*] uocatur, qui duriore greſſu ſeſſorem concutit. Luci. Succuſſatoris tardi, rariq; caballi. greſſus ſuccuſſoris equi appellatur, [*Lo trotto.*]

SVCCVSSO, ſas, [*Trottare*] κατασείω, frequentatiuum eſt à uerbo Succutio: proprieq; dicitur de equis, qui duriore gradu incedentes, ſeſſorem concutiunt: Accius: Agite, ac uulnus ne ſuccuſſet greſſus, caute ingredimini.

SVCCVSSVS, us [*Lo trotto*] Cic. 2. Tuſc. Pedetentim, inquit, ite, & ſedato niſu, ne ſuccuſſu arripiat maior dolor.

SVCCVTIO, cutis, ſecunda ſyllaba correpta, ὑποσείω, compoſitum ex præpoſitione Sub. & uerbo Quatio, cuius ſignificationem explicuimus in ſimplici Quatio.

SVCTVS,us,[*Sorbitione*] μύζησις, à Sugo,gis, ipſa humoris attractio. Plin.lib.10. Caprarumq; uberibus aduolant, ſuctum propter lactis,qua iniuria uber emoritur.

SVCVLA,æ,pen.cor.[*Porchetta*] χοιρίδιον, diminutiuum, à ſue. Plaut. in Ruden. Quin tui directa,cum ſucula,& cum porculis. Suculæ etiam dicuntur ſtellæ,quæ alio nomine Hyades, ὑάδες, uocantur, a pluuia. Nam & orientes,& occidentes, tempeſtates & pluuias cient. Vnde etiam à Latinis Suculæ appellantur, quod ſuum ritu luto delectari uideantur. Exoriuntur XII. Calend.Iunij. Plin.lib. 18.cap.16. Ægypto ſuculæ occidunt ueſperi. Eſt & Sucula genus intimæ ueſtis. Plaut.in Rud. Duæ connexæ maniculæ cum ſucula. Sucula, inquit Budæus, machina eſt tractorij generis: conſtat autem tereti ligno, duobus aut pluribus uectibus traiecto, utrinque æqua extantibus longitudine: hæc dum uerſatur, funis, qui ductarius dicitur, circa eam obuoluitur. Huiuſmodi machina hodie uietores, id eſt, cuparij, uina ex hypogeis ſubuehunt, Turnum eum appellantes. Budæus.

SVDABVNDVS,a,um. Oui.ad Piſo. Totaq; ludos Turba repente ſuos iam ſudabunda reliquit.

SVDARIVM,rij[*Sudario,ouero fazzolo,fazzoletto*] καψιδρώτιον, ἡμιτύβιον, linteum, quo ſudor facie detergitur, & nares purgantur. Suet.in Nero.cap.40. Adoperto capite, & ante faciem obtenſo ſudario, equum aſcendit quattuor ſolis comitantibus. Et mox: Ligato circa collum ſudario, prodierat in publicum. Marti.lib.11. Iam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba, Et queritur labris puncta puella meis. Quincti.cap.3.lib.6. Cum reus, agente in eum Caluo, candido frontem ſudario tergeret, &c. Huius diminutiuum eſt Sudariolum.

SVDATOR,oris. Pli.lib.23.cap.5. Dyſentericis, ſudatoribus in longa tuſſi, in epiphoris, meracum.

SVDATRIX,cis. Marti.lib.12. Dum per limina potentiorum ſudatrix toga uentilat, uagumq; maior Cœlius,& minor fatigant.

SVDES,huius ſudis,[*Pertica,baſtone*] χάραξ, pertica, ſeu genus teli ruſtici, hoc eſt, paxillus igni torridus. Vir.7.Æn. Sudibus'ue præuſtis. Vbi Seruius. Vallus,& ſudes idem eſt. Sudibus inter ſe concurrere. Liu.6.Bell.Pun. Tertio die ſudibus inter ſe, in modum iuſtæ pugnæ concurrerunt, præpilatisq; miſſilibus iaculati ſunt.

SVDIS,huius Sudis, piſces inſigni magnitudine & ſapore non ingrato, quem Græci σφύραιναν appellant. Plin.lib.32.cap.11. Sunt præterea à nullo auctore nominati, ſudis Latine appellata à Græcis ſphyræna, roſtro ſimilis nomine, magnitudine inter ampliſſimos, rarus, ſed tamen non degener.

SVDO,as,[*Sudare*] ἱδρόω, πηγάζω τὸ ὕδωρ, quòd aquam, undamq; ſignificat, deriuatum exiſtimatur, aſpiratione in s, litteram conuerſa. Et modo abſolute ponitur. Horat.de Arte: Sudauit, & alſit. Idem 2.Serm.Sat.2. Tu pulmentaria quære Sudando. Cic.1.de Diuinat. Nunciatum eſt, alicubi deorum ſudaſſe ſimulacra. Modo cum ablatiuo iungitur. Liu. Et ſcuta duo ſanguine ſudaſſe. Virg.1.Georg. Vndæ cauæ tepido ſudant humore lacunæ. Modo cum accuſatiuo, pro exudare, ſiue ſudando producere. Virg.4.Eclog. Et duræ quercus ſudabunt roſcida mella. Sudare metaphoricos pro uehementer laborare: nam magnos labores ſolet & ſudor comitari. Teren. in Phorm. Eia ſudabis ſatis, Si cum illo inceptas homine: ea eloquentia eſt. Hoc eſt, ſatis erit tibi negocij, ſatis laborabis. Cice. pro Sext. Sudandum eſt his pro communibus commodis. Sudatus, particip. Stat.5.Theb. Labor gelido ſudatus in Hæmo. Claud. 2.de Raptu Proſerp. Fibula ſudata marito. Compoſita ſunt Conſudo, Deſudo, Exudo, Inſudo,& Præſudo: quorum ſignificata uide ſuis locis.

SVDOR,oris,[*Sudore*] ἱδρώς, excrementum aqueum, per cutem exudans. Pli.lib.10. Serpentes neque ſanguinis, neque ſudoris uim habent, quæ auiditatem naturalem ſale augent. Cic.1.de Diui. Nec enim ſanguis, nec ſudor, niſi è corpore fluit. Virg.3.Georg. Ardentes papulæ, atque immundus olentia ſudor Membra ſequebatur. Idem 3.Æne. Tum gelidus toto manabat corpore ſudor. Sudor, pro labore. Cic.pro Font. de Gallis qui cum ipſo M. Fonteio ferrum ac manus contulerunt, multoq; eius ſudore ac labore ſub pop.Roma.imperium ditionemq; ceciderunt. Cice.1.de Orat. Ac ſtylus ille tuus, quem tu uere dixiſti perfectorem dicendi eſſe, ac magiſtrum, multi ſudoris eſt.

SVDATORIVS,oria,orium,adiectiuum. ἱδρωτικός. Plaut.in Stich. Nullos meliores eſſe paraſitos ſinam, Vel unctiones Græcas, ſudatorias, uel alias malis.

SVDVM,ſudi: ἄνυδρον, quaſi ſine udo: eſt enim proprie pars ſerena inter nubes. Virg.8.Æneid. Arma inter nubes cæli in regione ſerena. Per ſudum rutilare uident. Accipitur tamen Sudum pro ſicco, ſiue ſereno, cum ſcilicet nulla eſt pluuia. Cic.ad Tironem: Horologium mittam,& libros, ſi erit ſudum. Plaut.Mil. Curate ut ſplendor meo clypeo ſit clarior, Quam ſolis radij eſſe olim, cum ſudum eſt, ſolent. Virg.4.Georg. Ergo ubi uer nactæ ſudum, camposq; patentes, Erumpunt portis.

SVEFACIO,[*Vſarſi,aſſuefarſi*] ἐθίζω, à quo Aſſuefacio & Conſuefacio,& paſſiua Suefio, Aſſuefio, Conſuefio. Liu.lib.1. Sed initium turbandi omnia à fœmina ortum eſt: ea ſecretis uiri alieni aſſuefacta,&c. Terent.in Ad. Ea ne me celet, conſuefeci filium.

SVEO,ſues,[*Vſarſi*] ἔθω, antiquum uerbum idem ſignificans, quod ſoleo: unde Sueſco. Lucret.libro.1. Et ſemina rerum Appellare ſuemus: id eſt, ſolemus. Liu.5.ab Vrbe. Nec ſecus, quàm diuino ſpiritu tactus, cum ſe in mediam concionem intuliſſet, abſtinere ſuetus ante talibus conſilijs. Cice.2. de Nat. Deo. Has Græci ſtellas Hyadas uocitare ſuerunt. Lucret.lib.1. Nec frigora quimus Vſurpare oculis, nec uoces cernere ſuemus.

SVESCO,ſcis,eui,etum,[*Vſarſi,auezzarſi*] ἐθίζομαι, conſuetudinem capio. Cic.Metello: A te id, quod ſueuiſti, peto, me abſentem diligas, atque defendas. Claudian. lib.3. Poſt hæc cunabula dulci Ferre ſinu ſummoq; Ioui deducere paruam Sueuerat, & genibus ludentem aptare paternis. Suetus, ſueta, ſuetum, participium. Vir. 5.Æneid. Geminos immani pondere cæſtus Proiecit, quibus acer Eryx in prœlia ſuetus Ferre manum. Cic.ad Atti.lib.16. Ita multæ ciuitates omni ære alieno liberatæ, multæ ualde leuatæ ſunt, omnes ſuis legibus & iudicijs ſuetæ, αὐτονομίαν adeptæ reuixerunt. Lucan.lib.1. Bella nefanda parat, ſuetus ciuilibus armis. Huius compoſita ſunt Aſſueſco, Conſueſco, Deſueſco, & Inſueſco, quorum ſignificata uide ſuis locis.

SVESSA, Campaniæ oppidum, non procul à Liri amne, ut auctor eſt Plin.lib.3.cap.5.

SVESSIONES, Galliæ Belgicæ populi, ut ſcribit Pli. lib.4.cap.17. In prouincia Remenſi. Hodie Soiſſons.

SVEVI, σύηβοι, bellicoſiſſimi Germaniæ populi, olim Albis, hodie Danubij accolæ. Luc.libro 2. Fundit ab extremo flauos Aquilone Sueuos.

SVFFARCINATVS,[*Caricato,aggrauato*] συνδεδεσμένος, ſarcina quapiam oneratus. Terent.in And. Verum uidi Cantharam ſuffarcinatam. Plaut.Curc. Tum iſti Græci palliati, capite operto qui ambulant, Qui incedunt ſuffarcinati cum libris.

SVFFARRANEVS, à farre, quemadmodum Confarratio, deduci uidetur: & ſignificat eum, qui far in caſtra conuehit, ſed modicum alienum'ue, non iuſto commeatu aliquo, ſed crebris & utilibus inſtitorum uecturis. Pli.lib.7.cap.43. Cic. Mulionem caſtrenſem ſuffarraneum fuiſſe, &c.

SVFFERO,pen.c.[*Sofferire,tolerare,patire*] ὑπομένω, ἀνέχομαι, ſuſtineo, patior. Virg.2.Æne. Nec clauſtro, nec ipſi Cuſtodes ſufferre ualent. Terent. Heaut. Satrapes ſi ſiet Amator, nunquam ſufferre eius ſumptus queat. Cic.pro Roſc.Am. Plus oneris ſuſtuli, quàm ferre poſſum. Sufferre, pati. Cic.pro Cecin. Quam mulctam ſi ſufferre uoluiſſent, tamen manere in ciuitate potuiſſent. Terent.in And. Pro huius peccatis ego ſupplicium ut ſufferam?

SVFFERTVS,a,um, deductum uidetur à Suffercio; ſicut Refertus, à Refercio. Sueton.in Neron.cap.20. Mediaque in orcheſtra frequente populo epulatus, ſi paulum ſubbibiſſet, aliquid ſe ſufferti tinniturum Græco ſermone promiſit. Hoc eſt, cantaturum ſe clarius aliquid aut quod Græci dicunt πυκνόν, id eſt, denſum quippiam, ac ſucci plenum.

SVFFERVEO,ſufferues,ere,[*Bollire un pochetto*] ὑποθερμαίνομαι, aliquantulum feruere. Plin.libro 18.cap.11. Vulgò uerò nec ſufferre faciunt.

SVFFERVEFACIO,cis,cere, ὑποθερμαίνω, ſubferuidum reddo. Pli.lib. 12.cap.26. Odor uero in uino ſufferuefacti antecedit alios. Idem lib.22.cap.25. In ueſicæ uero dolore, ſemuncia amyli cum ouo & paſſis tribus ſufferuefacta à balneo.

SVFFERVEFIO,uefis,eri,[*Eſſere tepido*] ὑποθερμαίνομαι, aliquantulum feruidum fieri. Pli.lib.27.ca.9. Qui fidem promiſſo huic quærunt, affirmant lapillos, qui ſufferuefiant, una rumpi.

SVFFES, etis, ſummi magiſtratus nomen erat apud Carthaginienſes, non diſſimilis Romanorum Conſulatui. Liu.10.Bell.Pun. Senatum itaque Suffetes (quod uelut Conſulare imperium apud Carthaginienſes erat) uocauerunt. Idem 8 Bell. Pun. Infeſtus ob direpta quædam ab conſcendentibus naues militibus, ad colloquium Suffetes eorum, qui ſummus Pœnis eſt magiſtratus, cum Quæſtore elicuit.

SVFFIBVLVM,li,pen.co. ſiue Subfibulum, ueſtimentum album erat, teſte Feſto, prætextum, quadrangulum, oblongum. quod in capite Veſtales uirgines ſacrificantes habebant, idque fibula comprehendebatur.

SVFFICIO,is,[*Baſtare,eſſere ſufficiente,& aſſai*] ἱκανῶ, ἀρκῶ, ex Sub.& Facio ſignificat ſatis eſſe: conſtruiturq; cũ datiuo. Stat.li.5. Sil. Valde puer, tantisq; enixus ſuffice donis. Id eſt, ſatis eſto. Cic. in Salu. Poſtea quàm immenſæ gulæ impudiciſſimi corporis quæſtus ſuffi-

ſtus ſufficere non potuit. Oui. 3. Triſt. Eleg. 2. Suffecitq́; malis animus. Virg. 11. Æne. Nec ſufficit umbo Ictibus. Hoc eſt, ſatis eſſe non poteſt ſuſtinendis ictibus. Nonnunquam ſine datiuo collocatur, eius loco habens infinitiuum. Virg. lib. 5. Nec nos obniti contra, nec tendere tantum Sufficimus. Aliquando Subminiſtrare ἐπαρκεῖν. Virg. 2. Æneid. Ipſe pater Danais animos, uireſq́; ſecundas Sufficit. Aliquando ſubſtituere, ἀντικαθιστάναι. Virgil. 3. Georg. Atque aliam ex alia generando ſuffice prolem. Vnde Suffecti magiſtratus dicuntur, qui in locum mortuorum corumue, qui munere ſuo perfuncti ſunt, ſurrogantur. Cicer. libr. 4. epiſtol. Si Appii os haberem, in cuius locum ſuffectus ſum, tamen &c. Aliqñ inficere, maculare. Ci. in Horten. Vt ii, qui in conuiuiis purpuram ſufficiunt, poſt ſanant medicamentis quibuſdã.

SVFFIGO, is, xi, xum, [*Ficcare, conficcare*] προσπήγνυμι, προσηλόω, idem quod affigo. Ci. in Piſo. An ego, ſi te & Gabinium cruci ſuffixos uiderem, maiore afficerer lætitia ex corporis ueſtri laceratione, quam afficior ex infamia? Hora. 1. Ser. Saty. 3. Si quis eum ſeruum, patinam qui tollere iuſſus Semeſos piſces, tepidumq́; ligurierit ius, In cruce ſuffigat Labeone inſanior inter Sanos dicatur. Hircius de Bel. Afr. li. 5. Poſtero die Iuba Numidas eos, qui loco amiſſo fuga ſe receperant in caſtra, in cruce omnes ſuffixit.

SVFFIMENTVM, ſuffimenti, [*Perfumo*] ὑποθυμίασις, θυμίαμα, idem quod Suffitus, & Suffitio. Plinius: Quod & Suffimentis quibuſdam facere conſueuerunt. Cice. 1. de Legibus: Nam & in iis ſine illius ſuffimentis expiati ſumus. Suffimenta, inquit Feſtus, à ueteribus dicta ſunt, quæ fieri ſolebant ex faba, milioq́; molito, mulſo aſperſo. Ea diis eo tempore dabantur, quo uuæ calcatæ prelo premebantur.

SVFFIMEN, inis, [*Perfumo*] θυμίαμα, idem quod ſuffitio. Ouid. Sanguis equi ſuffimen erit.

SVFFIO, is, iui, uel ii, itum, [*Perfumare*] ὑποθυμιάω, idem ſignificat, quod ſuffumigo. Plin. Hippocrates ruta uuluarum cauſſa naturam ſuffire iubet. Virg. l. 4. Georg. At ſuffire thymo, ceraſq́; recidere inanes, Quis dubitet? Col. li. 12. ca. 18. Cella quoque uinaria omni ſtercore liberanda, & bonis odoribus ſuffienda. Lucr. lib. 2. Ignibus æthereis terras ſuffire feraces.

SVFFITIO, onis, [*Perfumo*] ὑποθυμίασις, idem quod ſuffitus. Pli. lib. 25. ca. 22. Orpheus, & Heſiodus ſuffitiones commendauere. Col. li. 1. cap. 6. Ne rurſus nimia ſuffitione medicata ſint.

SVFFITOR, oris, ὑποθυμιαστής, uerbale à ſuffiendo deductum. Plin. li. 34. cap. 8. Lycus & ipſe puerum ſuffitorem.

SVFFITVS, ta, tum, pen. pr. [*Perfumato*] ὑποθυμιαμένος, ſuffumigatus. Plin. libro uigeſimo, capite 27. Aniſum dolores capitis leuat ſuffitum naribus.

SVFFITVS, tus, [*Perfumo*] θυμίασις, ſuffumigatio. Plin. lib. 24. ca. 11. A multis in ſuffitus pro thure aſſumitur. Idem alibi: Et uuluarum conuerſionem ſuffitu excitant.

SVFFISCVS, ſci, folliculus teſtium arietinorum, quo utebantur antiqui pro marſupio: à fiſci ſimilitudine dictus. Feſtus.

SVFFLAMEN, nis, machinæ genus eſt, teſte Budæo, quo in deſcenſu, uel procurſu nimio rota ſolet retineri. Iuuena. Saty. 8: Ipſe rotam ſtringit multo ſufflamine Conſul.

SVFFLAMINO, as, ſufflamine comprimo, & retineo. Sen 4. Declam. Tanta illi erat uelocitas orationis, ut uitium fieret. Itaque Diuus Auguſtus optime dixit, Aterius noſter ſufflaminandus eſt: adeo ne dum currere, ſed decurrere uidebatur: nec uerborum tantum illi copia, ſed etiam rerum erat.

SVFFLATIO, nis, ἐμφύσημα, idem quod inflatio. Plin. lib. 9. cap. 7. Bullantium aquarum ſufflatio.

SVFFLO, as. φυσάω, ἐμπνέω, uerbum eſt actiuum, idem ſignificãs quod inflare, ſiue flatu excitare. Pli. lib. 34. cap. 8. Buthyreus Lycius Myronis diſcipulus fuit, qui fecit dignum præceptore puerum ſufflantem languidos ignes. Sufflare buccas, id eſt, inflare, ſiue flatu extẽdere. Plaut. in Stic. Age tibicen, quando bibiſti, refer ad labia tibias, ſuffla. Celeriter tibi buccas, quaſi proſerpens beſtia.

SVFFOCO, as, pen. pro. [*Soffocare*] πνίγω, ἄγχω, ex Sub, & Faux, au in o, productam conuerſa, ſignificat ſpiritum præcludo, ueluti obſtrictis faucibus: quanquam etiam latius accipitur quouis modo enecare: ut Suffocare fame, Suffocare ueneno. Cic ad Att. lib. 9. Conſilium primum eſt, ſuffocare urbem, & Italiã fame: deinde agros uaſtare, urere, pecuniis locupletum nõ abſtinere. Idem pro Mur. Qui gallum gallinaceum ſuffocauerit. Oui. in Ibin. Suffocent animam dira uenena tuam. Suffocatio, onis, uerbale, ſuffocandi actus. Pli. lib. 20. cap. 5. Eius ſemen contritum, & in uino potum, tumentem aluum, & ſuffocationes mulierum, doloreſq́; lenit.

SVFFODIO, [*Incauare*] ὑπορύττω, ſubtus effodio. Col. lib. 2. cap. 18. Neque ſuem uelimus impaſci, quoniam roſtro ſuffodiat, & ceſpites excitet. Suffodere equum, eſt eum confodere, & proprie ſub ipſo ſeſſore occidere. Cæſ 4. Bel. Gal. Rurſus his reſiſtentibus, cõluetudine ſua ad pedes deſilierũt, ſuffoſſiſq́; equis, compluribuſq́; noſtris deiectis, reliquos in fugam coniecerunt. Virg. 11. Æn. Suffoſſo reuolutus equo. Cic. pro Mur. Sacella ſuffoſſa.

SVFFRAGATOR, oris, ψηφιστής, qui in creandis magiſtratibus ſuffragium fert. Plin. Epiſt. 64. Addebat quoſdam ex ſuffragatoribus: alli grauiter & paucis loquebantur. Cic. pro Mur. Tua uero nobilitas Serui Sulpici tametſi ſumma eſt, tamen hominibus litteratis & hiſtoricis eſt notior: populo uero & ſuffragatoribus obſcurior.

SVFFRAGATIO, onis, ψηφοφορία, ipſe ſuffragandi actus. Cic. pro Mur. Multum auctoritatis habet ſuffragatio militaris.

SVFFRAGIVM, gii, [*Suffragio, ballotta*] ψῆφος, χειροτονία ſignificatio uoluntatis, iudiciiue noſtri in creandis magiſtratibus, aut reo iudicando, ſiue ea calculis, ſiue tabellis, aut etiam uoce fieret. Cic. 3 de Legib. Suffragia in magiſtratu mandando, aut etiam de reo iudicando palam ferri melius eſſet. Iuu. Sat. 8. Libera ſi dentur populo ſuffragia, quis tam Perditus, ut Senecam dubitet præferre Neroni? Cic. 1. de Legib. Si hæc Suffragiis, aut ſcitis multitudinis probarentur.

*SVFFRAGIVM. populus R. primum uoce, deinde per tabellam ſuffragium tulit. quo modo autem a uoce ad tabellam deuentum ſit, & quibus temporibus, & quibus auctoribus, operæprecium eſt cognoſcere. Quatuor igitur leges nominantur, omnes, ut puto, tribuniciæ, Gabinia, Caſſia, Papiria, Cœlia. Gabinia ſanxit, ut populus in magiſtratibus mandandis ſuffragium, non, ut antea, uoce, ſed per tabellam ferret. Caſſia biennio poſt idem iuſſit, in omnibus iudiciis populi, perduellione excepto. Papiria & ipſa populo tabellam dedit, in iubendis ac uetãdis legibus. Cœlia, quo uno in genere uocis ſuffragium reliquum erat, hoc eſt, in perduellione, quod lex Caſſia exceperat, in eo genere tabellam dedit. ita quatuor tribunorum pl. rogationibus factum eſt, ut populus libere, quod ſentiret, in omnibus comitiis, nullo inimicitiarum metu, poſſet oſtendere. ideo tabellam uindicem tacitæ libertatis appellat Cicero in agraria II, & lib. III de legibus; in oratione autem pro C. Cornelio principium iuſtiſſimæ libertatis Caſſiam legem, quæ tabellam in iudiciis populo dedit. magis enim intererat populi, tabella uoluntatem in iudiciis tegere, cum ageretur de capite fortuniſq́; ciuium, quàm aut in magiſtratibus, quod lex Gabinia ſanxerat, aut in legibus, quod poſtea Papiria. His igitur quatuor legibus ferendi ſuffragii mutata ratio eſt. nunc de latoribus earum legum, & quo quæque anno lata ſit, agamus. Gabiniam rogauit homo ignotus, & ſordidus: quod lib. III de legibus Cicero tradit. &, cum biennio ante Caſſiam rogata ſit, quod idem eodem in loco demonſtrat; Caſſiam uero Lepido & Mancino coss. eſſe latam, ex libro de claris oratoribus conſtat: neceſſe eſt, Piſone & Lenate coss. rogatam, exiſtimare. Caſſiam Lepido & Mancino coss. auctore Scipione Africano poſteriore tulit L. Caſſius Q. F. Longinus Rauilla, pater illius L. Caſſii, qui in omnibus cauſſis quærere ſolebat, cui bono; & C. Caſſii, eius quem C. Mario C. Flauio coss. leges multas ad minuendam nobilitatis potentiam tuliſſe, in quibus hanc, ut, quem populus damnaſſet, cui'ue imperium abrogaſſet, in ſenatu non eſſet, Pedianus tradidit. Papiriam tulit C. Carbo, ille eloquentiſſimus; tulit autem, ut opinor, P. Popilio & P. Rutilio coss. nam eo anno tribunũ pl. fuiſſe, quo Scipio Æmilianus de Numantinis triumphauit, omnes hiſtoriæ declarant: quem à porta ad concionem productum, quid de Ti. Gracchi morte ſentiret, ſeditioſe interrogauit. Cœlia, non facile eſt coniicere, à quo ſit rogata: ſed, rogatam Q. Metello T. Flaminino coss. crediderim, & ex iis uerbis, quæ ſunt apud Ciceronem lib. III de legibus: Vt opprimeret Cœlius Popillium. nam, id de P. Popillio dictum eſſe, quem C. Gracchus Metello & Flaminino coss. tribunus pl. in exiliũ eiecit, uidetur intelligendum. ut eius iudicii cauſſa, quo Popilius, tribuno pl. Graccho, eſt oppreſſus, Cœlius ſua lege tabellam dederit. Suffragia uel in campum Martium, ſi centuriata comitia haberentur, uel in forum, ſi tributa, alio'ue, ciſtis in pontes deferebantur: & ex his pontibus populo miniſtrabantur. id ſignificat Cicero in epiſtola ad Atticum lib. 1, his uerbis: Operæ Clodianæ pontes occuparunt: tabellæ miniſtrabantur, ita ut nulla daretur. Vti rogas. nam quæ tabellæ legẽ accipiebant, & probabãt, in iis litteræ ſcriptæ erãt, V. R. quæ ſignificãt, Vti rogas: id eſt: uti tu, qui legẽ fers, nos rogas, ita iubemus. quæ uero leges legẽ antiquabant, hoc eſt, reiiciebãt, & improbabant, in iis unica littera. A, ſcripta erat: quæ ſignificat antiquo: id eſt, antiqua maneant: noua non placent: legem reſpuimus. In iis uero comitiis quo populus ut ſuffragium de reo ferret, coire ſolitus eſt, ternæ tabellæ dabantur: quarum in una ſcriptum erat, A; in altera, C; in tertia, N L. & prima ſignificabat, abſoluo; ſecunda condemno; tertia, non liquet, id eſt, neque abſoluo, neque condemno, cauſſam plane non intelligo. Verum, ut ad pontes redea-

mus, anguſtiores ut eſſent, legem tulit C. Marius tribunus pl. qui poſtea ſepties conſul fuit. tulit autem eam legem, ne quid fraudis in diſtribuendis tabellis committeretur. multis enim locus eſſe non poteſt, ubi pontes anguſtiores ſunt. at in turba uitioſe aliquid agere, difficilis negocii non eſt. propterea, quod hac lege ſancitum, id ambitioſis oppoſitum fuiſſe, & plane Cicero narrat lib. 1 de legibus, & Plutarchus ſignificat in Mari uita, cum ait: In tribunatu legem de ſuffragiis tulit; qua potentium opes tum in ferendis ſuffragiis, tum in creandis magiſtratibus imminuit. ſuffragium ferebant omnes ciues Romani, in ea quiſque tribu, ubi cenſus erat, aut in ſua quiſque claſſe. libertini tantum in quatuor urbanis tribubus, quæ minus nobiles erant, ſuffragium tulerunt. nam etſi P. Sulpicius tribunus pl. L. Sylla Q. Pompeio coſs. tulit, ut in omnibus plane tribubus, quæ XXXV erant, ſuffragium ferre poſſent: hanc tamen legem, puto à uictore Sylla, Sulpicii inimico, eſſe abrogatam. puto autem ob eam cauſſam, quia C. Manilius tribunus pl. aliquot poſt annis eandem legem ferre conatus eſt: idemq́; poſtea & P. Clodius cogitauit. teſtis Cicero in duabus orationibus, pro C. Cornelio, & pro Milone.

SVFFRAGO, pen. pro. genitiuo ſuffraginis, καμπή, flexura in poſterioribus quadrupedum cruribus, retrorſum incuruata, quæ in prioribus cõtrario modo inflexa genu dicitur. Dictæ Suffragines quòd ibi cruris continuitas diuiſa & quodammodo fracta appareat. Pli. lib. 8. cap. 45. Victimarum probatio in titulo, ut cauda articulum ſuffraginis contingat. Hinc Suffraginoſi equi, quorum ſuffragines morbo uitiatæ ſunt. Col. li. 6. c. 38. Suffraginoſæ hordeacea farina imponitur. Suffragines etiã dicuntur uitis ſoboles, radicibus adhærentes. Idem lib. 5. Et ſi ſoboles (quam ruſtici Suffraginem uocant) radicibus adhæret, diligenter explantanda, ferroq́; euellenda eſt, ut hybernas aquas reſpuat.

SVFFRAGOR, aris, pen. pr. [*Fare fauore, fauoreggiare*] ψηφοφορέω, ſuffragium fero. Cic. pro Mur. Quorum ſuffragium tenue eſt, ſi ut ſuffragentur, nihil ualent gratia. Hinc ſuffragatores, ψηφισταί, dicti ſunt: qui in comitiis ſuffragium ferunt. Cic. pro Mur. Tua uero nobilitas Serui Sulpici tametſi ſumma eſt, tamen hominibus litteratis, & hiſtoricis eſt notior: populo uero & ſuffragatoribus obſcurior. Per tranſlationem accipitur pro fauere, auxilio eſſe, ſententiæ aut uoluntati cuiuſpiam ſubſcribere, ἐπιψηφίζειν. Cuius contrarium eſt Refragor, pro repugno aduerſor. Auctor Priapeiæ: Copia me perdit, tu ſuffragare rogatus. Cic. 7. Verr. Cui legi ueſtra dignitas uehementer aduerſatur, ei inſignis iſtius impudentia maxime ſuffragatur. Idẽ ad Att. Nec deſtiti accuſare eius neceſſarios, qui eius cupiditati ſuffragari uidebatur. Idem Planco lib. 10. Fortuna ſuffragante uideris res maximas conſecutus.

SVFFRÆNATIO, onis, colligatio, & arcta ſtructura, quæ lapides ueluti fræno retineat. Pli. li. 36. cap. 22. de quodam lapidis genere: Globoſus contra iniurias fortis, ſed ad ſtructuram infidelis, niſi multa ſuffrænatione deuinctus.

SVFFRICO, as, pen. co. ψήχω, ψάχω, leuiter frico. Col. lib. 12. cap. 13. Nam oportebit poſt hunc numerum dierum confeſtim uinum emundare & ſiquid fæcis, aut labris uaſorum, aut lateribus inhæſit, eradi, ac ſuffricari, & protinus operculis impoſitis oblini.

SVFFRINGO, is, ere, κατακλάω, idem fere quod frango. Plaut. in Ruden. Homini iſti talos ſuffringi uolo. Cic. pro Roſcio Amer. Quod ſi luce quoque canes latrent, cum Deos ſalutatum aliqui uenerint, opinor, iis crura ſuffringantur, quod acres ſint etiam, tum, cum ſuſpicio nulla ſit.

SVFFRIO, as, pen. corr. ἐπιτρίβω, idem quod infrio, hoc eſt, friatum ſiue comminutum inſpergo. Colum. lib. 2. cap. 38. Scopulis aridæ myrti ſeria ſuffriatur operculumq́; ſuper imponitur, ne quid eò decidat.

SVFFVERAT, pro ſub eodẽ tecto fuerat, ſcripſere ueteres, inquit Feſ.

SVFFVGIO, idem quod confugio, καταφεύγω. Liu. 4. Bel. Pun. Imber à nocte media coortus, cuſtodes uigileſq́; dilapſos è ſtationibus, ſuffugere in tecta coegit.

SVFFVGIVM, gii, καταφυγή, quo quis ſuffugit, hoc eſt, ſecuritatis cauſſa ſeſe recipit. Ouid. de Nuce: Quid, niſi ſuffugium nimbos uitantibus eſſem?

SVFFVLCIO, is, [*Soſtentare*] ὑπερείδω, ſuſtento. Varr. 1. de re ruſt. Vt maioribus perticis ſuffultæ uites, auras nõ pertimeſcant. Pla. Mil. Ecce autem ædificat, columnam mento ſuffulciat ſuo. Lucre. li. 4. Propterea capitur cibus, ut ſuffulciat artus. Et recreet uires.

SVFFVMIGO, as, are, ὑποθυμιάζω, idem quod ſuffio, uel ſubtus fumum excito. Celſ. lib. 6. cap. 5. de ſuffuſione oculorum: Suffumigare oculos acribus medicamentis.

SVFFVNDO, is, ere, ὑποχέω, ἐπιχέω, affundo, inſpergo, infundo. Plaut. Curc. Mane ſuffundam aquulam. Col. lib. 7. Laſſæ & æſtuanti mulæ ad os in fauces dimittitur, utrunque in os ſuffunditur. Suffundi rubore faciem dicimus, cum ſanguis ſubter cutem ſeſe diſpergens, faciem inficit rubore. Quod Virgilius ad Auroram tranſtulit. lib. 1. Ge. At ſi uirgineum ſuffuderit ore ruborem, Ventus erit.

SVFFVSIO, onis, ὑπόχυσις, morbus oculorum, qui fit ex concreto humore inter κερατοειδῆ καὶ ῥαγοειδῆ tunicas ante ipſam pupillam collecto, quo uiſus uſqueadeo impeditur, ut diſcretas rerum ſpecies, & colores apprehendere non poſſit. Celſ. lib. 7. cap. 6. Suffuſio quoque quam Græci ὑπόχυσιν nominant, interdum oculi potentiæ, qua cernit, ſe opponit. Quod ſi inueterauerit, manu curandum eſt.

SVFFVNDO, as, are, καταβάλλομαι, pro fundamento ſubiicio. Varro ἐν ταφῇ μενίππου, ut citatur à Nonio: Antiqui noſtri domibus latericiis, paululum modo lapidibus ſuffundatis, ut humorem ſuffugerent, habitabant.

SVFFVROR, aris, pen. pro. κλέπτω, clam furari. Plaut. Truc. Hæc cum uideo fieri, ſuffuror, ſuppilo, de præda prædam capio.

SVGGERO, ris, ſſi, geſtum, ἐπαρκῶ, ſubminiſtro, ſuppedito. Teren. Ad. Cur perdis adoleſcentem nobis? cur amat? Cur potat? cur tu his rebus ſumptum ſuggeris? Ci. 2. de Orat. Singulis generibus argumentorum copiam ſuggerunt. Interdum idem eſt quod in memoriam redigere, ὑπομιμνήσκειν. Cic. 2. de Finib. Si memoriam defecerit, tuum erit ut ſuggeras.

SVGGESTVS, uel Suggeſtum, βῆμα, locus editior, puta pulpitum, unde oratio ad populum ſolet haberi. Dictum Suggeſtum, ſiue quòd conſtet ex ſuggeſta, hoc eſt, congeſta materia, ſiue quòd inde populo ſuggeratur, quod in rem eius eſſe poſſit. Pli. lib. 34. ca. 5. Eodemq́; in conſulatu in ſuggeſtu roſtra deuictis Antiatibus defixerat. Cic. 5. Tuſc. Idemq́; cum in communibus ſuggeſtis conſiſtere non auderet, concionari ex turri alta ſolebat. Liu. 8. ab Vrbe. Naues Antiatium partim in naualia Romæ ſubductæ, partim incenſæ, roſtriſq́; earum ſuggeſtum in foro extructũ adornari placuit. Cic. 1. de Diui. Neque illud in ſuggeſtum, in quo cauſſam dixerat, aſcendenti, ſignum ſibi ullum, quod conſueſſet à deo, quaſi mali alicuius impendentis, datum. Varr. lib. 3. cap. 5. ſuggeſtum poſuit pro loco in ornithone paulò eminentiore, quàm ſit ipſum ſalere. Et ſuggeſto (inquit) faleris, ubi ſolent eſſe προπτάσματα, prodeunt anates in ſtagnum & nant. Suggeſtus comæ. Stat. lib. 1. Silu. Celſæ procul aſpice frontis honorem Suggeſtumq́; comæ.

SVGGREDIOR, eris, ὑποβαίνω, latenter gradior. Tacit. lib. 2. Suggreſſiq́; propius ſpeculatores. Habet nonnunquam adiunctum accuſatiuum: ut, Suggredi hoſtes: id eſt, latenter aggredi. Idem Tacit. Anna. lib. 4. Quos dux Romanus acie ſuggreſſus.

SVGGRVNDIA, orum, [*Grondane*] uel Suggrundæ, γεῖσα, γεῖσα, ſunt partes prominentes, quibus ſtillicidia à parietibus arcentur: qualia fere ſunt tecta Lugdunenſium. Var. lib. 3. de re ruſt. Anes ſubtus ſuggrundas, ab initio uillatico uſæ tecto. Plin. lib. 25. cap. 13. De Sedo herba: Alii Hypogeſum uocant, quoniam in ſuggrundiis naſcitur.

SVGGRVNDATIO, onis, γείσωμα, γεισηπόδισμα, ſuggrundiorum, hoc eſt, prominẽtium tectorum ſtructura. Vitru. lib. 4. c. 2. Sub tectis, ſi maiora ſpatia ſint, columen in ſummo faſtigio culminis: unde & columnæ dicuntur, & tranſtra & capreoli ſi commoda, columen & cantherii prominentes ad extremam ſuggrundationẽm.

SVGGRVNDARIA, ueteres dicebant ſepulcra infantium, qui necdum quadraginta dies impleſſent (ut inquit Fulgentius) cum nec buſta dici potuerunt, quia oſſa, quæ comburerentur non erant, nec tanta magnitudo cadaueris, qua locus tumeſceret: unde neque tumuli appellari merebantur.

SVGILLO, las [*Sigillare*] ὑπωπιάζω, liuido colore partẽ aliquam corporis commaculo: quod accidere ſolet uenis exilibus ictu fuſtis, alterius'ue corporis duri colliſis, ſanguineq́; ſeſe ſubter cutem diffundente. Hinc Sugillata dicuntur, quæ maculis huiuſmodi ſunt deformata. Pli. li. 31. cap. 6. loquens de ſale: Ex ictu ſuffuſis cruore oculis, ſugillatiſq́; cum myrrha pari pondere. Idem li. 27. Caſeus recens cum melle ſugillata emẽdat. Et lib. 20. Cinis allii ex oleo, & garo illitus, ſugillata aut liuentia ad colorem reducit. Per tranſlationem accipitur pro detrahere reprehendere, uilipendere, cõtumelia afficere, ſiue exiſtimationem alicuius lædere. Liui. lib. 1. Bel. Maced. Legati grauiter ferentes ſe ſugillatos eſſe. Vlpianus: Si famoſa actio non ſit, uel pudorem non ſugillet. Hinc Sugillatio, onis, ὑπωπιασμός, liuida cutis commaculatio: & per tranſlationem contumelia, ſiue ignominia ὑβρισμός. Plin. lib. 7. cap. 45. Iuxta hæc Variana clades, & maieſtatis eius fœda ſugillatio. Alii Suggillo geminato g, ſcribendum putant. Sed quoniam à ſugendo deriuari putatur, melius ſimplici g, ſcribi crediderim.

SVGO, gis, xi, ctum, [*Sugare*] θηλάζω, μυζάω, ſuccum labris elicio. Ci. 1. Tuſcu. Nunc autem ſimulatq́; editi in lucem, & ſuſcepti ſumus, in omni continuò prauitate & in ſumma opinionum peruerſitate uerſamur: ut pene cum lacte nutricis errorem ſuxiſſe uideamur. Idem 2. de Nat. de. Alia ſugunt, alia carpunt, alia uorant, alia mandunt.

dunt. Apud antiquos etiam per ſecundam coniugationem infle-ctebatur Sugeo,es, unde & Exugeo,es. Plaut. in Epid. Ego me uertam in hirundinem, atque eorum exugebo ſanguinem. Suctus, huius ſuctus, ipſe ſugendi actus. Plin. lib. 8. c. p. 36. Alüs diebus reſidunt, ac priorum pedum ſuctu uiuunt.

Sui, ἑαυτοῦ, οὗ, & eius deriuatiuum Suus, ſua, ſuum, σφέτερος, ſunt pronomina reciproca, propterea ſic dicta, quòd ſicut reciprocatus ſpiritus, cum uiciſſim efflatur, & attrahitur, ita hæc pronomina ad id, unde prodierant reuertuntur. Vnde non recte dicimus, Ego dixi ſibi, Non eſt ſibi curæ reſpublica, Tu iuiſti ſecum: quia nulla in his eſt reciprocatio. Sed dicendũ: Ego dixi ei, Non eſt ei curæ reſpublica, Tu iuiſti cum eo. Similiter non dicimus: Vidi Ciceronem & fratrem ſuum, ſed, Fratrem eius. E contrario non recte dicitur: Omnia à te expectant, ut des illis cibum in tempore, cum Sibi, dicendum ſit. Sicut enim recte dicimus: Omnes expectamus, ut det nobis eſcam. Omnes expectatis, ut det uobis eſcam: ita dicendum eſt, Omnes expectant, ut det ſibi eſcam. Eſt tamen quando indifferenter uti licet reciproco, aut nõ reciproco, prout ad illius de quo loquimur, uel ad noſtram perſonam ſermonem referimus: ut, Omnes optant quod ſibi utile eſt: &, Omnes optant quod ipſis utile eſt. Illud ad perſonam eius, de quo loquimur, refertur, & manifeſtam habet reciprocationem: hoc ad perſonam noſtrã, ideoq; nulla eſt in eo reciprocatio. Cice. Multi dubitabant, quid optimũ eſſet, multi quid ſibi expediret. Idem: Legatus in pace profectus, in prouincia pacatiſsima ita ſe geſsit, ut ei pacem eſſe expediret. Nonnunquam etiam amphibologiæ uitandæ cauſſa pro Sui ſiue Suus, ponitur Is, aut Ipſe, aut ille. Cic. in Brut. Is ſoceri inſtituto, quem quia cooptatus in Augurum collegium non erat, non admodum diligebat, præſertim cum ille Q. Scæuolam ſibi minorem natu generum protuliſſet. Accipitur aliquando Suus pro proprius, ἴδιος, ut, Velle ſuum cuiq; eſt. Accipitur autem Sui paſsiue, quemadmodum Mei, & Tui. Cic. ad Att. lib. 10. Nicias uehementer tua ſui memoria delectatur. Idem de uniuerſ. Imitantes genitorem & effectorem ſui. Inuenitur interdum Sibi datiuus, ſolius uenuſtatis gratia, nulla q; neceſsitate in oratione poſitus. Cicero: Suo ſibi uictitant ſucco. Colum. Suo ſibi iure abluuntur. Dicimus etiam: Suus eſt illius mos, Sua eſt iſtius natura, Suus eſt Ariſtotelis modus, Suum Platonis genus. Habetq; hoc pronomen Suus uocatiuum: ut ſi dicam, Defendite Cæſarem ò amici ſui. Inter, præpoſitio id habet peculiare, uti ſi anteceſſerit genitiuus, datiuus, aut ablatiuus, indifferenter uti liceat reciproco pronomine, aut non reciproco. Si præceſſerit accuſatiuus, aut nominatiuus, reciprocum poſtulat. Cicero: Nec mihi ceterorum iudicio uidetur ſolùm ſed etiam ipſorum inter ipſos conſenſu. id de genitiuo exemplum eſt. Nunc de datiuo. Quintil. Circa quem inexplicabilis, & Grammaticis inter ipſos & philoſophis pugna eſt. De ablatiuo idem: Nam à magnis quoque auctoribus incidunt uitioſa aliqua, & à doctis inter ipſos etiam mutuò reprehenſa. Vide hac de re plura apud Vallam, eo in opuſculo, quo duorum horum pronominum naturam ex profeſſo exequitur.

Svile, lis, pen. pro. συφεών, σῶφεός, ſeptum, in quo nutriuntur porci: differtq; ab hara, quòd eo nomine ſignificetur ſcropharum cubile, cui ſingulæ ſcrophæ ſeparatim cum ſuis ſuculis includuntur. Colum. lib. 7. cap. 9. Diligens autem proculator frequenter ſuile conuerrat, & ſæpius haras.

Svillvs, a, um, ὕειος, diminutiuum eſt à Suinus deductũ, eiuſdem tamen cum illo ſignificationis. Pli. lib. 8. cap. 52. At in Arabia ſuillum genus non uiuit in ullo genere. Liu. 2. Bel. Pun. Ex ſuillo, ouillo, caprino grege.

Svinvs, a, um, ὕειος, quod ex ſue eſt. Varro lib. 2. ca. 4. Hic enim conciliator ſuinæ carnis datur populo.

Svlcatim aduerbium, κατ' αὔλακας, per ſulcos. Pomponius: Gerens præterea ſulcatim conciſam faciem.

Svlco, as. [*Fare ſolchi ſolcare*] αὐλακίζω, ſulcos facio, proſcindo. Col. li. 11. ca. 2. In ſubacta iam terra latiores porcæ ſulcantur. Pli. li. 9. ca. 6. Satiansq; ſe per complures dies, alueum in uado ſulcauerat, accumulata fluctibus intantum ut circumagi nullo modo poſſet. Oui. 1. de Ponto. Nos fragili ligno uaſtum ſulcauimus æquor. Vir. 10. Æn. Sulcat maria alta carina. Sulcatus, a, um, participiũ. Lucan. li. 1. Et quondam duro ſulcata Camilli uomere. Sulcator, oris, uerbale. Silius lib. 7. Sulcator nauita ponti. Stat. 11. Theb. Nigri ſulcator Auerni.

Svlcvs, ci. [*Solco*] αὖλαξ, τάφρος, foſſa illa oblonga, quæ inter arandum fit uomere. Cic. de Diui. Cum terra araretur, & ſulcus altius eſſet impreſſus. Non raro tamen accipitur pro ipſa aratione, ſiue terræ proſciſſione. Vir. 1. Ge. At ſi non fuerit tellus fœcunda, ſub ipſum Arcturum ſat erit tenui ſuſpendere ſulco. Hinc fit, ut tertio quarto quinto ſulco ſerere dicamus, pro eo quod eſt, tertia, quarta, aut quinta aratione. Pli. lib. 18. cap. 20. Quarto ſeri ſulco, Virg. exiſtimatur uoluiſſe cum ait: Ipſa ſeges demum uotis reſpondet auari Agricolæ, bis quæ Solem, bis frigora ſenſit. Hoc eſt, quæ bis per æſtatem, bis per hyemem aratur. In uitium quoq; ceterarumq; arborum plantationibus ſulcum appellamus foſſam in longum ducta, in qua plantantur ſemina. Virg. li. 2. Geo. Auſim uel tenui uitem committere ſulco. Hinc Biſulcus, biſulca, biſulcum, δίχηλος, unde Biſulcum animal, quod non ſolidas, ſed fiſſas ungulas habet. Item Triſulcus triſulca, triſulcum: id eſt, triſidus: ut, Telum triſidum, quod tres habet cuſpides. Sulculus, αὐλάκιον, diminutiuum. Col. de Arboribus, cap. 30. Roſam fruticibus, ac ſurculis diſponi per ſulculos pedales conuenit.

Svllae, ab antiquis dicti ſunt, qui poſtea Syllæ, propterea quòd priſci illi peregrinam litteram nullam recipiebant: unde & Fruges uocabat, quos nos Phryges dicimus. Hinc etiam Sullanum diem apud Ciceronem legimus, pro Syllano, ad Att. li. 10. Non fuiſſet & illa nox tam acerba Africano ſapientiſsimo uiro, non tam dirus dies ille Sullanus calidiſsimo uiro C. Mario, ſi nihil utrunque eorum feſelliſſet. Quo in loco Syllanum diem cum inteligit, quo L. Sylla Marianarum partium uictor, urbem ingreſſus, omnia cædibus & proſcriptionibus uaſtauit.

Svllatvrio, deſideratiuum, a Sylla formatum, idem ualens quod proſcripturire, uel Syllæ proſcriptionem imitari. Cic. ad Atti. lib. 9. Sed medius fidius turpe nobis puto eſſe, de fuga cogitare. Hoc turpe Cn. noſter biennio ante cogitauit, ita Sullaturiuit animus eius, & & proſcripturit iam diu.

Svlmo, σουλμών, oppidum Pelignorum, in quarta regione Italiæ, nonageſimo ab urbe diſtans lapide, Ouidii Poetę patria, ut ipſe teſtatur 4. Triſt. ſic ſcribens: Sulmo mihi patria eſt, gelidis uberrimus undis, Millia qui nouies diſtat ab urbe decem. Dictus Sulmo, à Solymo Æneæ comite, conditore eius urbis: ut teſtatur idem Ouid. 4. Faſtor. Huius erat Solymus Phrygia comes unus ab Ida, A quo Sulmonis mœnia nomen habent.

Svlphvr, ſiue Sulfur, [*Solpho*] θεῖον, à Pli. li. 35. ca. 15. terræ generibus aſsignatur, ab aliis quibuſdam inter metallica corpora enumeratur. Effoditur .n. cuniculis in Æoliis præcipue inſulis inter Italiam & Siciliã ſitis, nobilius tamen in Melo. Inuenitur & in Italia Neapolitano Campanoq; agro, in collibus, qui uocãtur Leucogæi. Dioſcorides duo eius enumerat genera, Natiuum ſiue foſſile, quod quoniam ignem non eſt expertũ, ἄπυρον, appellat, Virg. Viuum cognominat. Alterum factitium, quod, quoniam olei incoctu ad ignem perficitur, πεπυρωμένον nominant. Plin. loco iam citato quatuor eius numerat genera, factitium nimirum in tres ſecans differentias, quas hic Breuitatis cauſſa omittimus, ab eo, ſi uideatur, petendas. Oui. 1. de Arte: Quid referam Baias, prætextaq; littora uelis, & quæ de calido ſulphure fumat aquam? Vir. 3. Geo. Et ſpumas miſcent argenti, ac ſulphura uiua. Idem 2. Æneid. Et late circum loca ſulphure fumãt. Hinc Sulphureus, ea, eum, θειώδης, quod ex ſulphure eſt, ſiue ſulphuris naturam refert. Pli. li. 30. cap. 19. Cum uritur, odorem ſulphureum reddit. Virg. 7. Æneid. Audiit amnis Sulphurea Nar albus aqua. Ouid. 15. Met. Nec quæ ſulphureis ardet fornacibus Ætna.

Svlphvraria, riæ, [*Inſolforato*] θειεία, locus ubi ſulphur coquitur, aut effoditur.

Svlphvratvs, a, um, θειωτὸς, quod ſulphur habet admiſtum. Vnde Sulphurata dicuntur ligna exilia, ſulphure ex utraq; parte intincta, ad accendendas lucernas. Mart. li. 1 Qui pallentia ſulphurata fractis Permutat uitreis.

Svltis, εἰ βούλεσθε, ueteres dixerunt, pro Si uultis. Pla. in Aſin. Hoc agite ſultis ſpectatores nunc iam.

Svm, es, eſt, [*Eſſere*] εἰμί, ὑπάρχω, uerbum ſubſtantiuum à Grammaticis appellatum, ſiue quòd per ſeſe ſubſtet, ſolumq; nullius alterius uerbi egeat adminiculo: cũ contrà cetera omnia in hoc reſoluantur, pleraq; etiam ſiue eius ope declinari non poſsint: ſiue quòd cũ cetera omnia uerba aut actioné importent, aut paſsioné, ſolũ hoc ſit uerbũ, quod ſubſtantiam rei denotet. Variã autem in oratione obtinet conſtructionem. Aliquando enim ſimiles coniungit caſus. Cic. de Diuin. Cum ſolutus eſt animus, nihil plane ei eſt cum corpore. Idem Trebatio: Audio Treuiros capitales eſſe. Aliquando non inuenuſte ſubauditur. Virg. 1. Æne. Tune ille Æneas, quem Dardanio Anchiſæ Edidit alma Venus, &c. Idem lib. 3. Nam Polydorus ego. Nonnunquam precium importat, idem fere ſignificans quod ualeo, ſiue æſtimor, in qua ſignificatione genitiuum exigit. Saluſt. in Iug. Nunc uos æſtimate facta, an dicta pluris ſint. Ter. in Adel. Argenti quanti eſt, ſumito, id eſt quanto precio ualet. Cic. li. 2 Off. Vt commodius putarent numerari ſibi, quãti eſſet, quàm ſuum recuperare. Eſſet, inquit. i. exiſtimaretur. Idem in frumentaria: Cum in Sicilia ſeſtertiorum duorum tritici modius eſſet. Eundem etiam caſum exigit, cum dominium ſeu poſſeſsionem importat. ut, Pecus eſt Melibœi. Item quando mu-

nus ſignificat,ſiue officium:idq; in tertia duntaxat perſona ſingularis numeri. Cic.lib.de Orat. Clamare contra quam deceat, hominis eſt impudentis. Et paulo poſt: Quorum alterum diuinitatis mihi cuiuſdam uidetur, alterum humanitatis. Quandoque iungitur datiuo, & tunc ſignificat, habeo. Vir.1.Æn. Sunt mihi bis ſeptem præſtanti corpore nymphæ. Iungimus interdum & alterum datiuum. Cic.ad Att. Poſtrema tua pagina magnæ mihi moleſtiæ fuit. Cuius generis orationes fere exponi ſolent per uerbum afficio, hoc modo: Poſtrema tua pagina affecit me magna moleſtia. Ampla domus ſæpe afficit dominum dedecore. Cum datiuo, & ablatiuo. Plaut.in Mil. Nihil me pœnitet iam quanto ſumptu fuerim tibi. Eſt mihi minus cum illo.i.minus ſum ei familiaris. Cic. Marcello li.15. Si mihi tecum minus eſſet quàm eſt cum tuis omnibus, allegarem ad te illos, a quibus intelligis me præcipue diligi. Ponitur & pro conuenit, ſiue contingit: ſed in tertia tantum perſona ſingularis numeri. Val.Max. lib.1. Non eſt inter patrem & filium ullius rei comparationem fieri, præſertim diuinitatis faſtigio iunctos. Virg.6.Æne. Necnon & Tityon terræ omniparentis alumnum Cernere erit.i.licebat. Apponitur quandoque huic uerbo ablatiuus ſine præpoſitione: ut, Tuo beneficio liber ſum: &, Tu es magna ui animi, & corporis. Aliquando etiam cum præpoſitione: ut, Hæc res eſt in poteſtate mea: Vis eſt in armis. Eſt in bonis, pro, in poſſeſsione bonorum, bona poſsidet. Cic. Acilio lib.13. Nullam omnino arbitror de ea hæreditate controuerſiam eum habiturum, & eſt hodie in bonis. Eſſe in aliquo numero, atque honore. Cæſ.6.Bel.Gal. In omni Gallia eorum hominum, qui in aliquo ſunt numero, atque honore, duo ſunt genera. Interdum adiunctum habet accuſatiuum mediante præpoſitione Ad: & tunc eſt, ſignificat expoſitum eſt, uel uergit. Cæſ.1.Comment. Aquitania à Garumna flumine ad Pyrenæos montes, & eam partem, quæ eſt ad Heſperiam. Ponitur nonnunquam ſine caſu à parte poſteriori. Lucretius: Quæ ſunt quæ fuerunt, & quæ poſt facta ſequentur. Item iungitur infinitiuo alterius uerbi: ut, Magnæ laudis eſt, uacare ſapientię: &, Animi fortitudo eſt, aduerſa contemnere. Eſt pro poſsibile eſt. Celſus: Non tam facile iis opitulari eſt, qui in cibu uenenum, uel in potione ſumpſerunt. Budæus. Es, pro ſoles. Cic. Cornifi.lib.12. Quod ſi, ut es, ceſſabis, laceſſam. Huius uerbi compoſita ſunt, Abſum, Adſum, Deſum, Exum, Inſum, Interſum, Obſum, Poſſum, Præſum, Proſum, Subſum, & Superſum: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

Svmen, inis, οὖθαρ, ἦτρον, uenter ſuillus, infra umbilicum, cum ipſis uberibus, ſummis olim Romæ in deliciis habitus, præcipue ſi ex primipara exciſus eſſet ſue uno die poſt fœtum editum. Antiqui Abdomen appellarũt. Suminis autem uocabulum à Publio Mimorum Poeta initium ſumpſit. Pli.lib.8.cap.51. Hinc Cenſoriarum legum paginæ, interdictaq; cœnis abdomina, glandia, teſticuli, uuluæ, ſyncipitia uerrina: ut, iam Publii Mimorum Poetæ cœna, poſtquam ſeruitutem exuerat, nulla memoretur ſine abdomine, etiam uocabulo ſuminis ab eo impoſito. Idem in lib.11. cap.37. Proxima eiectitiæ uuluæ eſt occiſæ uno die poſt partum. Huius & ſumen optimum, ſi modo fœtus non hauſerit, eiectitiæ deterrimũ. Antiqui Abdomen uocabant, prius quàm calleret id, ſcientes occidere non aſſueti. Hæc Plin. Mart. lib.13. Eſſe putes nondum ſumen, ſic ubere largo Effluit, & uiuo lacte papilla tumet. Plaut.in Capt. Quanta labes larido, quanta ſumini abſumedo. Dictum Sumen (ut quibuſdam placet) quaſi ſuis abdomen: aut, ut alii putant, à ſugendo: quanquam non deſunt, qui Sumen dictum putent, quaſi Rumen, à mammis, quas antiqui Rumas appellabant.

Svmma, æ, [*Somma, concluſione*] κεφάλαιον, τὸ σύμπαν, caput ſententiæ alicuius, aut rerum de quibus uerba fiunt, aut etiam quæ numerantur. Vir.lib.4. Nauiget, hæc ſumma eſt. In ſummam proficere. Quinct.lib.1. Maiora tamen aliqua diſcet puer eodem ipſo anno, quo minora didiciſſet. Hoc per ſingulos annos prorogatum, in ſummam proficit. Id eſt, in cumulum excreſcere, & ad eam dicendi facultatem, quam adoleſcenti aut iuueni comparare uolumus, & ad eum finem, quem deſtinauimus. Summa uictoriæ. Cæſ.7.Bel.Gal. Nec ſolis Biturigibus communem ſalutem committendam cenſent: quod pene in eo, ſi oppidum retinuiſſent, ſummam uictoriæ conſtare intelligebant. Summa rerum. Ter.in Pho. Ad te ſumma ſolum Phormio rerum redit. Cic.de Leg. Leges autem à me edentur non perfectæ, nam hoc eſſet infinitum: ſed ipſæ ſummæ rerum ac ſententiæ. Idem ad Tit.lib.13. Summa eſt, in quo mihi gratiſsimum facere poſsis, ſi curaueris, ut Auianus, quãdo ſe à me amari putat, me à te amari ſciat: erit id mihi pergratum. Summa pecuniæ. Ci.1.Off. Addendo, deducendoq; uidere, quæ reliqui ſumma fiat. Cic.de Lege Agrar. Cum ſummam, tantæ pecuniæ nullo teſte ſibi ipſe ex ſua uoluntate confeciſſet. Huius diminutiuum eſt Summula, id eſt, parua ſumma.

Svmmanalia, dicuntur liba farinacea in modum rotæ facta. Feſtus. Hæc Cœlius lib.9.cap.16. Sumenalia uocat, putatq; à ſumine eſſe dicta, eademq; eſſe cum iis, quæ Græci, ἴτρια, appellant.

Svmmanvs, pen.pro. ᾅδης, ἀϊδωνεύς, Pluto, deus inferorum, ita dictus, quaſi ſummus deorum Manium: ut in Nupt. Philologiæ docet Martianus. Huic Romani nocturna fulmina aſſignabant, quemadmodum diurna Ioui, teſte Pli. lib.2.cap.51.

Svmmarivm, rii, ἐπιτομή, idem quod breuiarium. Seneca: Vide ne plus profectura ſit ordinaria oratio, quàm quæ uulgo breuiarium dicitur: olim cum Latine loquebamur, Summarium dicebatur.

Svmmates [*Primarij de la città, gouernatori, principi*] μεγιστᾶνες, ἄριστοι, principes in ciuitate, qui & Optimates, & Primates appellantur. Plaut.in Pſeud. Nunc tibi hæc ego loquor deliciæ ſummatum uirum. Idem in Ciſtel. Vbi iſtas uideas ſummo genere natas Summates matronas.

Svmmatim, κεφαλαιωδῶς, ἐμμέτρως, per ſingulas ſummas, uel in ſumma, & breuiter, & omnibus quaſi ſimul comprehenſis. Apuleius: Omnia ſummatim tetigerat. Pli. Sed ut hac de re ſummatim dicã Huius ſignificantiæ ſunt, In ſumma, & Ad ſummam, quæ ita ſignificant, ac ſi diceremus, Quod ut ſummatim comprehendam, Quinct. In ſumma non recedo: fas eſt mihi, inuitis etiam parentibus, pie facere. Ci.de Offi. Ad ſummam, ne agã de ſingulis, communem totius generis humani ſocietatem, congregationem, & conciliationem colere, tueri, conſeruare debemus. Ad ſummum uero ſiue Summum, ſiue Ad, τὸ μέγιστον, idem eſt, ac ſi diceremus, ſummum uel maximum dicam. Cic.pro Milo. Vnus aut ad ſummum duo, inuenti ſunt, qui Milonis cauſſam non probarent. Id eſt, non plures, quàm unus aut duo ex omnibus. Pro eo quod nos dicimus Summatim, uel in ſumma, frequenter uti ſolet Quinctilianus aduerbio Semel. Et ut ſemel omnia complectar: id eſt, in ſumma. In eundem ſenſum etiam quandoque ſumitur Breuiter. Quinctilianus: Breuiter tamen longæ crudelitatis explicanda ſæuitia eſt: ex omnibus quæ protuli leuiſsimum fuit, quod occiſus eſt. Pli.lib.3. cap.4. A reliqua uero Gallia cultu uirorum, morum dignatione amplitudine, opum præferẽda, breuiterq; Italia uerius, quàm prouincia. Aliquando etiam Summatim à Summus fit, & ſignificat per ſumma ἄκρως. Col.lib.3. Sin autem eo uſque exaruit (ſcilicet uineæ truncus) ut curuari non poſſit, primo anno ſummatum, ita ne radices eruas, aut lædas, ablaqueato.

Svmmatvs, us, ui, πρωτεῖον, ἀρχή, imperium, & rerum ſumma. Lucr. lib.3. Imperium ſibi cùm, ac ſummatum quiſque petebat.

Svmme, [*Grandiſsimamente*] εἰς τὰ μάλιστα, ἐξόχως, ἐν τοῖς μάλιστα, εἰς ὑπερβολήν, εἰς τὰ ἔσχατα, aduerbium à ſummus, ſignificans maxime, excellenterq;. Plin. Epiſt.243. Habui enim illum Quæſtorem in conſulatu, mei ſumme obſeruantiſsimum. Cic. ad Sulpicium lib.13. Tale enim tuum iudicium de homine eo, quem ego unice diligo, non poteſt mihi non ſumme eſſe iucundum.

Svmmergo, is. Ci.de Diu. Sũmerſus equus uoraginibus nõ obſtitit.

Svmmisse, ſiue Submiſſe, ὑποχαμαί, demiſſe, abiecte, humiliter. Cice. pro Plancio: Si meum beneficium potius ad eum detuli, qui à me cõtẽderat, quàm ad eum, qui mihi non nimis ſubmiſſe ſupplicarat.

Svmmissim, ὑφειμένως, idem quod ſummiſſe, ſiue uoce ſubmiſſa. Sue.in Auguſto: Nam ad communionem ſermonis tacentes etiam & ſummiſsim fabulantes prouocabat.

Svmmissio, nis. Cic.Orat. Summiſsio orationis.

Svmmissvs, a, um, ſiue, ſubmiſſus, [*Sommeſſo, demeſſo, humile*] ὑφειμένος, interdum idem quod incuruatus ſiue inclinatus. Vir.3.Æn. Summiſsi petimus terram. Pli.li.11.c.49. Solidipedes inter initia paſci niſi ſubmiſsis genibus non poſſunt. Interdum idem quod humilis, abiectus, ταπεινός. Cice.1.Off. Neq; ſummiſſum nimis, neque ſe nimium efferentem. Summiſſa uox, ὑφειμένη φωνή, id eſt, preſſa, cui opponitur clara & elata. Cic.1.de Ora. Oratio placida, ſummiſſa lenis.

Svmmitas, atis, [*Sommità, altezza*] ἄκρα, idem quod uertex, ſiue faſtigium.

Svmmitto, tis, [*Sommettere, ſottomettere*] ὑποπέμπω, καταπέμπω, ἐπιβάλλω, ὑπάγω, ſuborno, clanculum & furtim immitto. Cic.5. Ver. Summittebat iſte Timarchidem, qui moneret eos, ſi ſaperent ut tranſigerent. Item permittere creſcere, καθιέναι. Nanq; Summittere barbam, & capillũ dicimur, quando neq; tondemus, neq; radimus, permittentes ad enormitatem adoleſcere, quod ſpecimẽ eſt maximi doloris. Id etiam Promittere, & Demittere, dicitur. Aliquando ſubdere uel ſucceſſorem in alterius locum mittere. Cic.de Prouinc. conſul. Huic uiro non ſummittetis? hunc diutius in prouincia manere patiemini? Loquitur de Piſone, Macedoniã conſulari imperio obtinenti, cui ſententia ſua ſucceſſorem decernit. Aliquando ſub iugum mittere. Virg.1.Eclog. Paſcite ut ante boues pueri, ſummittite tauros.

Svmmoenivm, nii, χαμαιτυπεῖον, locus ſub mœnibus, in quo meretrices proſtabant. Inde Summœnianus, a, um. Mart. lib.12. Summœnianæ

mœnianæ ubi pilantur uxores. Quibus in locis Summœnianas uxores appellat uiliſſimum meretricum genus, quæ fere in fornicibus ſub mœnibus cellas habebant.

SVMMOPERE, aduerb. μάλιστα, ἐξόχως, id eſt, maxime, uehementisſime. Cic. lib. 2. de Inuent. Vitia uero hæc ſunt certisſima exordiorum, quæ ſummopere uitare oportebit.

SVMMOVEO, es, ſiue Submoueo, moui, motum, ἀπωθῶ, arceo, depello, remoueo. Liu. 3. ab Vrbe: I lictor, ſubmoue turbam, & da uiam domino ad prehendendum mancipium. Cic. de Legib. Summouere Academiam non audeo.

SVMMVS, a, um, [*Altiſſimo, ſommo, grandiſſimo*] ὕψιστος, κορυφαῖος, ἄκρος, quod eſt omnium altisſimum. Vir. 4. Æne. Summoq; ulularunt uertice Nymphæ. Aliquando extremum, ἔσχατον. Cic. in Hortenſ. Vixit ad ſummam ſenectutem ualitudine optima. Virg. 2. Æn. Venit ſumma dies, & ineluctabile tempus Dardaniæ. Aliquando maximum, quo nihil ſit maius, μέγιστον. Sic Iupiter ſummus dicitur: & à Virgilio, Summe Deum, pro Maxime deorum. Aliquando laudabile, glorioſum. Vir. 9. Æn. Me ne igitur ſociū ſummis adiungere rebus N ſe fugis? Summum, & Ad ſummum, hoc eſt, pro eo quod dicimus, Vt ſummum, uel maximum dicam. Ci. 5. Verr. Duo millia, nummum, aut ſummum tria dediſſet. Nonnunquam etiam, pro optime. Ci. ad Tironem li. 13. Fac plane, ut ualeas, nos ad ſummum ſcilicet ualemus: i. optime, ut uix melius posſimus.

SVMMVTO, as, pe. pro. [*Mutare*] ἐπαλλάττω, aliud pro alio muto. Ci. in Orat. Hanc Hypallagen rhetores, quia quaſi ſummutantur uerba pro uerbis, Metonymiam Grammatici uocant, quòd nomina transferantur.

SVMO, is, ſumpſi, ſumptum [*Pigliare, attribuirſi, conſumare*] λαμβάνω, ἀρχυρῶμαι, αἱρέω, capio, aſſumo, accipio. Cic. de Clar. Orat. Tu qui à Næuio ſumpſiſti multa, ſi fateris, uel ſi negas, ſurripuiſti. Saluſt. in Iugur. Epiſtolam ſuper caput temere poſitam ſumit. Nonnunquam arrogo mihi, ſiue attribuo, aut plus iuſto mihi uendico. ἀντιποιοῦμαι ἐμαυτῷ. Cice. pro Planc. Quanquam non tantum mihi ſumo, iudices, neque arrogo. Item eligo. Cic. in Diuin. Sumat aliquem ex populo monitorem officii ſui. Item conduco. Cic. Quoad enim peruentum quò ſumpta nauis eſt, non domini eſt nauis ſed nauigantium. item conſumo. Tere. in Adelph. I ergo intro, & cui rei opus eſt, hilarem hunc ſumamus diem. Item impendo. Idē in Phor. Opportune adeo nunc argentum attuli, Fructum, quem Lemni uxoris reddunt prædia, id ſumam. i. impendam, ut Donatus exponit. Vnde Sumptus, de quo infra. Sumere obſequium animo, eſt animo obſequi. Plaut. in Bacch. Ego dare me ludum meo gnato inſtitui, ut obſequium animo ſumere posſit. Sumere operam, fruſtra laborare. Plaut. in Moſt. Quid ego huc recurſem? ut operam ſumam, aut conteram? Sumere ſupplicium, punire. Cice. 7. Verr. Quamobrem ſupplicium non ſumpſiſti? Et paulo poſt: Dixit ſe, quod ſciret ſibi crimini datum iri, pecuniam accepiſſe, neque de uero archipirata ſumpſiſſe ſupplicium, ideo ſecuri non percuſſiſſe. Huius compoſita ſunt, Abſumo, Aſſumo, Conſumo, Deſumo, Inſumo, Præſumo, Reſumo, Tranſumo: quæ habent penultimam productam. Significata eorum explicantur ſuis locis.

SVMPTIFACIO, cis, [*Fare ſpeſa, conſumare*] καταναλίσκω, δαπανῶ, facio ſumptum. Plaut. Si nunc me ſuſpendam, meam operam luſerim, ut præter operam reſtim ſumptifecerim.

SVMPTITO, as, are, ſecundum frequentatiuum à Sumo. Plin. lib. 25. cap. 5. Candidum autem uomitione cauſſas morborum extrahit, quondam terribile, poſtea tam promiſcuum, ut plerique ſtudiorum gratia, ad prouidenda acrius, quæ commentabantur, ſæpius ſumptitauerint.

SVMPTIO, onis, uerbale, λῆμμα, idem quod aſſumptio. Cice. lib. 2. de Diuin. Sed demus tibi iſtas duas ſumptiones, ea quæ Lemmata appellant Dialectici, ſed nos Latine loqui malumus.

SVMPTVARIVS, a, um, δαπανηματικός, quod ad ſumptum pertinet: ut Lex ſumptuaria, quæ de moderandis ſumptibus lata eſt, quam Cato Cibariam appellat. Cic. Pæto: Ad fungos me tuos conferam domum, ſi habebo in denos dies ſingulos, ſumptuariæ legis dies conferam. Hinc centenarias appellauere antiqui cœnas, ab impenſa centum ſeſtertiorum, ſumptuaria lege præſcripta.

SVMPTVOSVS, a, um, [*Sontuoſo*] φιλαναλωτής, δαπανηρός, qui immoderatum ſumptum facit. Ci. in Parad. Venio enim iam ad ſumptuoſos, relinquo iſtum quæſtuoſum. Ter. in Adel. Domus ſumptuoſa, adoleſcens luxu perditus. Sumptuoſa cœna, πολυτελής, in quam magnus factus eſt ſumptus. Cic. Pæto: Expecta igitur hoſpitem cum minime edacem, tum inimicum cœnis ſumptuoſis. Sumptuoſe. Catul. Epigr. 44. Vos conuiuia lauta ſumptuoſe De die facitis.

SVMPTVS, a, um, [*Pigliato, tolto*] εἰλημμένος, ληφθείς, participiū paſſiuum uerbi Sumo, idem ſignificans quod acceptus, uel electus: ut, Sumpta uirili toga. Cic. de Amic. Idem pro Rabi. Vide hos quaſi ſumptos dies ad labefactandum illius dignitatem.

SVMPTVS, ptus, [*Speſa*] δαπάνη, ἀνάλωμα, impenſa, à uerbo Sumo, quod inter cetera ſignificat impendo: ut ſuo loco docuimus. Plin. Qui eam domum magno ſumptu ædificauerat. Ter. in Phor. Opus eſt ſumptu ad nuptias. Cic. in Parad. Non modo ad fructum ille eſt ſumptus, ſed etiam ad fœnus, exiguus.

SVNIVM, σούνιον, extremum Atticæ promontorium, ortum ſpectans, uicum habens eiuſdem nominis, quem Leontidi tribui aſſignat Stephanus. Vide Ptolemæum decima Europæ Tab. & Strabonem ſub initium lib. 9.

SVO, is, ſui, tum [*Cucire, caſire*] ῥάπτω, ſarcio, concinno, compingo. Ci. 2. de Nat. deo. Cultus dico agrorum, extructionesq; tectorum, tegumenta corporum uel texta, uel ſuta, omnemq; fabricam æris & ferri. Vnde Sutores qui calceos ſuunt. Quidam a ſue uerbum hoc deduci exiſtimant, eo quòd huius animalis ſetis in ſuendo ſutores utantur. Sumitur tamen generalius, pro eo quod eſt, rem quamuis coniungere, connectere, ſiue colligare. Gel. Sed hi pleraſq; naues loris ſuebant. Compoſita ſunt Aſſuo, Conſuo, Circunſuo, Deſuo, Diſſuo, Exuo, Inſuo, Interſuo, Perſuo, Præſuo, Reſuo, Subſuo, Subterſuo, & Tranſſuo, quorum ſignificata explicantur ſuis locis. Deriuata ſunt Sutor, oris: Sutorius, a, um: Sutrina, næ, & Sutura, ræ. quæ omnia ſuis locis explicabuntur.

SVPELLEX, lis, fœmini, generis, uel hæc Supellectilis, & apud antiquos hoc Supellectile: unde putatur manſiſſe plurale neutri generis, Supellectilia. Ablatiuū ſingularē facit Supellectile, uel Supellectili. Eſt autē Supellex, [*Roba di caſa, mobile di caſa, maſſeritie di caſa, ornamento*] κατασκευή, σκεῦος, ἔπιπλα, ἔπιπλον, domeſticum inſtrumentum, quod neq; argēto, auro'ue facto, uel ueſti annumeretur, id eſt res mobiles, ut uocāt Iureconſulti, apud quos titulus eſt, de Supellectile legata. Cuius nomine, ut inquit Paulus continentur menſæ, trapeziphora, delphicæ, ſubſellia, ſcamna, lecti inargentati, culcitræ, toralia, mappę uilloſæ, uaſa aquaria, pelues, aquiminaria, candelabra, lucernæ, trullæ, uaſa ænea uulgaria, id eſt, quæ nō proprio ſunt loco attributa: præterea capſæ, armaria, uitrea, eſcaria, & potoria. Hæc Sipontinus ex 33. Digeſt. de Supellectile legata. l. j. & l. ſupellectile. Hor. 5. Ser. Sat. 6. Cœna miniſtratur pueris tribus. & lapis albus Pocula cum cyatho duo ſuſtinet: aſtat echinus Vilis, cum patera guttus, Campana ſupellex. Cice. 4. Verr. Supellex, ex ære elegantior, Deliaca, & Corinthia. Virg. 1. Ge. Viliſq; ſuppellex, Arbuteæ crates, & myſtica uannus Iacchi.

SVPER, ὑπέρ, præpoſitio eſt modo accuſatiuo, modo ablatiuo caſui ſeruiens, deducta à Græca præpoſitione eiuſdem ſignificationis, aſpiratione in s, & υ in u, commutata. Eius antitheton eſt Subter. Quidā hoc diſcriminis eſſe uoluerunt inter Super & Supra, quòd illud contiguitatem, hoc ſpatium quoddam interiectum importaret. Quæ tamen differentia perpetua non eſt, ut ſatis conſtat uno Liuii teſtimonio lib. 44. ab urbe: ubi ſic habet: Vbi citra muros, ſupra, ſubterq; terram per dies uigintiquinq; pugnatum eſt. Accipitur aliquando Super pro De περί, cum genitiuo. Virgil. 1. Æneid. Multa ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore multa. Aliquando idem ualet quod Pro, ut apud eundem 4. Æne. Nec ſuper ipſe ſua molitur laude laborem. Iuncta uero accuſatiuo, ſignificat Vltra. Virg. 6. Æn. Super Garamantas, & Indos Proferet imperium. In qua ſignificatione aliquando etiam ablatiuo iuncta inuenitur. Virg. 9. Æne. Nocte ſuper media: Id eſt, ultra mediam noctem. Ponitur aliquando aduerbialiter ſine caſu. Plau. Hinc atque hinc ſuper ſubterq; premor anguſtiis. Accipitur aliquando pro uehementer. Virg. 1. Æneid. His accenſa ſuper, iactatos æquore toto, &c. Nonnunquam pro Deſuper. Virg. 9. Æneid. Et ſuper è uallo proſpectant Troes. Super ſomnum. i. ſeruus à cubili, interprete Budæo. Curtius: Sed per diſpoſitos, quos ſuper ſomnum habebat, omnes procul relegatos, ne fremitu murmurantiū inter ſe excitaretur. Quandoque pro Inſuper, & Amplius. Idem 2. Æne. Cui neque apud Danaos uſquam locus, & ſuper ipſi Dardanidæ infenſi pœnas cum ſanguine poſcunt. Componitur cum dictione incipiente ab a, ut Superaddo: c, ut Supercido: d, ut Superduco: e, ut Supereminco: f, ut Supfluo: i, ut Superincido: m, ut Supermeo: p, ut Superpono: ſ, ut Supuacuus. Cōponitur & cū præpoſitionibus De & In, ex quibus fiūt Deſuper. & Inſuper: de quibus egimus ſupra ſuis locis

SVPERABVNDO, as, περισσεύω, redundo, ſuperfluo. Vlp. ff. de Regulis iuris: Non ſolent, quæ ſuperabundant, uitiare ſcripturas.

SVPERAGNATA tunica, ἐπιπεφυκὼς χιτών, omnium oculi tunicarum extima, corneæ extrinſecus adherens: unde & nomen accepit.

SVPERALLIGARE, [*Ligare ſopra*] ἐπιδεῖν, ſuperne alligare. Pli. li. 30. ca. 6. Caninus lien ſi uiuenti exprimatur, & in cibo ſumatur, liberat eo uitio, Quidam recentem ſuperalligant.

SVPERBIBO [*Beuere fuori di modo*] ἐπιπίνω, poſt cibum potum'ue aſſumptum, alium potum ſuper ingero. Pli. li. 23. c. 1. Aquæ potum interponere utilisſimum, itemq; iugi ſuperbibere ebrietati: quam quidem frigidæ potus extemplo diſcutit.

SVPERBIA,[*Superbia.alterezza*]ὑπερηφανία.ἀλαζονεία, ἀγηνορία,elatio mentis,arrogantia, inſolentia. Cic e. 6.Vert. Illa tua ſingularis inſolentia,ſuperbia, contumacia. Hora. 3. Carm.Ode 10.Ingratam ueneri pone ſuperbiam:Ne currente retro funis eat rota. Quinct.lib.3.cap.6. An diuitiæ pariant ſuperbiam. Cice.contra Rullum:Coloni Capuæ in domicilio ſuperbiæ, & in ſedibus luxuriæ collocati.

SVPERBIO,bis,[*Inſuperbirſi*]ὑπερηφανεύομαι,ἀλαζονεύομαι,faſtu quodam extollor:a præpoſitione Super,& uerbo Eo, ut uolunt, compoſitum,b,littera euphoniæ cauſſa interſerta. Pli. lib. 10.cap.62. Equæ comantes ſeſe ſuperbiunt. Ouid. de Medic. fac. Laudatas homini uolucris Iunonia pennas Explicat, & forma muta ſuperbit auis. Accipitur aliquando ſuperbire pro excellere, ὑπερέχειν. Pli.li.17.Hinc geminæ certe apud Menandrum & Philomenem fabulæ ſuperbiunt. Claud.li.4. de Raptu:Phlegræis ſilua ſuperbit; Exuuiis,totumq; nemus uictoria ueſtit. Hoc eſt,nobilitatur,celebratur, illuſtratur.

SVPERBVS,a,um[*Superbo,altiero*]ὑπέρογκος,ὑπεροπτικός,ὑπερήφανος, elatus,arrogans. Vir.3.Æn.Stirpis Achilleæ faſtus , iuuenemq; ſuperbum Seruitio enixæ tulimus. Catul.Epig.27.Et ille nunc ſuperbus,& ſuperfluens Perambulabit omnium cubilia.Hor.Epo.4.Licet ſuperbus ambules pecunia,Fortuna non mutat genus.Oui.2. Met.Ecce ſuo comitata choro Dictynna per altum Mænalon ingrediens,& cæde ſuperba ferarum. Aliquando nobilis , magnificus,excellens,ἀγέρωχος.Idem 1. Æne. Hinc populo late regem, belloq; ſuperbum Venturum excidio Libyæ. Aliquando altus, ſublimis,ὑψηλός.Virg.7.Æn.Tela nouant Atina potens , Tyburq; ſuperbum. Aliquando ornatus. Idem 2.Æn.Barbarico poſtes auro ſpoliisq; ſuperbi, Aliquando opulentus: ut apud eundem 9.Æn.Simul enſe ſuperbum Rhamnetem aggreditur. Aliquando iniquus: ut apud eundem 8.Æneid.Quos illi bello profugos egere ſuperbo. Antiqui etiam Superbos(propter pompam funeris)mortuos dixere. Plaut.in Amph.Faciam ego hodie te ſuperbum,niſi tu hinc abis. Id eſt,occidam.

SVPERBE,aduerbium,[*Superbamente,alteramente*]ὑπερηφάνως,elate faſtuoſe. Ter.in Phor.Satin' ſuperbe illuditis me? Liui.4 ab Vrbe: Superbe à Samnitibus, qui Capuam habebant Cumasq;, legati prohibiti commercio ſunt. Ci.pro lege Man. Legati quòd erãt appellati ſuperbius,Corinthum patres ueſtri,totius Græciæ lumen extinctum eſſe uoluerunt.

SVPERBIFICVS,pen.cor.adiectiuum. Senec.Herc. furen.Et ſuperbifica manu Atrum per urbes ducit Argolicas canem.

SVPERBILOQVENTIA,tiæ,ὑψηγορία,γαυριολογία,elatus atque arrogans ſermo. Cic.4. Tuſc.Quam uim mali ſignificantes Poetæ impendere apud inferos ſaxum Tantalo faciunt ob ſcelera,animiq; impotentiam,& ſuperbiloquentiam.

SVPERBITER,ὑπερηφάνως,γαυρικῶς,antiquis in uſu fuit pro eo quod hodie uſitatius dicimus Superbe, Afranius apud Nonium:Ille ſuperbiter imperat. Næuius lib.6.Bel.Pun.ut citatur ab eodem Nonio:Superbiter,contemptim,conterit legiones.

SVPERCALCO,as,are, [*Calcare ſu*]ἐπιστείβω,ὑπερπατέω , idem quod conculco. Col.li.12.c.39. Vbi unum tabulatum feceris,uinum uetus cõſpergito:poſtea alterum ſupercalcato,& item uinum cõſpergito:eodem modo tertium calcato,& infuſo uino ſuperponito,ut ſupernatet:& finito dies quinque,poſtea pedibus proculcato.

SVPERCERNERE,ἐπικρίνω,eſt terram cribro purgatam iniicere. Pl. lib.17.cap.10. Terraq; cribris ſupercernitur pollicis craſſitudine.

SVPERCIDO,dis,pen.co.[*Caſcare ſu*]ἐπιπίπτω,ſuper rem aliquam cado. Colum.li.5. Ne ſi tranſuerſa fuerit cicatrix,cæleſtem ſupercidentem aquam contineat.

SVPERCILIOSVS, ὑπερόφρυς , κατωφρυωμένος , dicitur auſterus , & grauis.

SVPERCILIVM,lii[*Ciglio*]ἐπισκύνιον,προβολὴ τοῦ ὄμματος,ἐπίσκυμα, ὀφρύς pars extrema frontis,quæ ſuper oculos prominens, breuibus ueſtitur pilis,ad oculi protectionem aduerſus ea,quæ ſuperne incidere poſſent, uallum quoddam à natura conceſſa. Pli.li.11, ca.37. Supercilia homini,& pariter,& alterne mobilia:in his pars animi. Cice.pro Roſc.Com.Nonne ſupercilia illa penitus abraſa olere malitiam.& clamitare calliditatem uidentur? Idem 1.Offi, Ex oculorum obtutu,ſuperciliorum aut remiſſione aut contractione,ex mæſtitia, ex hilaritate, ex riſu,ex locutione,ex reticentia,ex contentione uocis,ex ſummiſſione,& ceteris ſimilibus facile iudicabimus,quid apte eorum fiat,quid ab officio,naturáque diſcrepet. Sed quoniam his annuimus,his negamus,ideo Supercilium quandoque pro faſtu & ſuperbia ponitur. Iuue.Sat.6.Si cum magnis uirtutibus affers Grande ſupercilium,& numeras in dote triumphos. Grande,inquit,ſupercilium,hoc eſt,faſtum.grauitatẽ, & ſeueritatem . Supercilium cenſorum apud Valer.Max.i.grauitas,ſeueritasq; Cenſore digna. Cic.pro lege Agrar. Hunc Capuæ Campano ſupercilio ac regio ſtrepitu cum uideremus, Magios Bloſſios mihi uidebar illos uidere, ac Iubellios. Supercilium ſalit, Quoties bona quædam ſpes titillat animum noſtrum,dicere licebit nobis ſalire ſupercilium. Vide Adagia Eraſ. Is uero,cui ſupercilia multum extrorſum porriguntur & prominent, Silo dicitur. Accipitur etiam Supercilium pro rei alicuius ſummitate,& loco eminentiori. Virg.1.Geo. Ecce ſupercilio cliuoſi tramitis undam Elicit. Sic dicimus Supercilium montis,pro uertice. Liui. 7.Bel.Pun.Ipſe expeditos,qui pridie ſtationes hoſtium pepulerant,ad leuem armaturam infimo ſtantem ſupercilio ducit.

SVPERCLAVDO. Liu.7.Bel.Mace.A continente arctæ ſemitæ aditum habet,à mari rupes exeſæ fluctibus ſuperclaudunt.

SVPERCRESCO,ἐπιφύομαι,innaſcor:ut, Vlcera ſupercreſcentia , apud Celſum lib.6.cap.6.

SVPERCVBO,as,p.co.[*Stare ſopra*]ὑπέρκειμαι,ἐπίκειμαι, ſuperiaceo, ſuperdormio. Colum.lib.8. Perforatis tabulis quibus ouilia conſternuntur,ut grex ſupercubet.

SVPERDICO,is,pe.pro.[*Aggiugnere al parlare*]ἐπιλέγω,ſubiungo dictis,dico aliquid præter id,quod dictum eſt. Cic. 2.de Legib. Admonet Iuriſconſultus hic quidem ipſe Mutius Pontifex, idem ut minus capiat,quàm omnibus hæreditatibus relinquatur:ſuperdicebant quicquid cœpiſſet adſtringi,rurſus ſacris liberantur.

SVPERDO,as,ἐπιτίθημι,ſuper impono. Celſus lib. 7.cap.7. Superdandum emplaſtrum,quo id glutinetur.

SVPERDVCO,is,[*Sopraporre*]εἰσάγω,ἐπισάγω, præter iam adducta, alia adduco. Plaut.in Truc. Iam quin etiam ſuperducas, quæ mihi commendant cibum.

SVPEREDO,is,pe.co.[*Mangiare dopoi*]ἐπιφάγω,ἐπεσθίω, poſt cibum aſſumptum alium ſuperingero. Pli.lib.19.cap.6. Menander è Græcis auctor eſt,allium edentibus,betæ radicem in pruna toſtam ſi ſuperederint,odorem extingui.

SVPEREMINEO,mines, pen.corr.ὑπερέχω,ſupra alios emineo. Col. lib.11.cap.47.Tum faſciculum uiridis fœniculi ſuperpoſitum merga,ut oliuæ premantur,& ius ſupereminear. Virg.7. Æneid.Victorq; uiros ſupereminet omnes. Ouid.3. Met.Colloq; tenus ſupereminet omnes.

SVPERROGO,ἐπιτίμω,iam antea erogatis addo.

SVPEREXTO,tas[*Sopraſtare*]ὑπερέχω,ſupemineo,præ ceteris exto.

SVPERFERO,pen.corr.ἐπιχέω,ὑπερτίθημι , ſupra aliquid ferre. Plin. li.28.ca.28.Siniſtrum pedem ſuperlatum parturienti, letalem eſſe:dextro illato, facile eniti. Superlata nomina, ſuperlata uerba, quæ augendi cauſſa in oratione proferebantur. Cic. in Partit. Illuſtris autem oratio eſt,ſi & uerba grauitate delecta ponuntur, ac tranſlata & ſuperlata,& ad nomen adiuncta,& duplicata. Superlatio,onis,ὑπερβολή,exceſſus,oratio fidem ſuperans. Ad Herenn.li. 4.Superlatio,eſt oratio ſuperans ueritatem,alicuius augendi,minuendi'ue cauſſa.

SVPERFICIARIAE ædes,ἐπιπόλαιοι οἶκοι,inquit Caius Iuriſconſultus de Superficieb.l.ſuperficiarius,quę in conducto ſolo poſitæ ſunt, quarũ proprietas & ciuili, & naturali iure eius eſt, cuius eſt ſolũ.

SVPERFICIARIVS,rii,ἐπιπολαῖος,qui in alieno ſolo ſuperficiem habet,ita ut certam penſionem præſtet. Auctor Vlpianus.

SVPERFICIES, ciei, [*Superficie*] ἐπιπολή,ἐπιφάνεια, ſuperior pars cuiuſque rei,& facies quæ exterius oculis cernitur. Conſtat autẽ ex longitudine & latitudine ſine profunditate. Plin.lib.11.cap.48. Quia lõgitudo ſuperficiem corporum ſolam ampliat. Superficies pro area ædificio nuda. Cic.ad Att.li.4. Nobis ſuperficiem ædium coss.de conſilii ſententia æſtimarunt. H S uicies.

SVPERFIT,pro ſupereſt,περίεστι. Col.lib.12. Tum ſeparare quæ conſumenda ſunt,& quæ ſuperfieri poſſunt,cuſtodire,ne ſumptus annuus,menſtruus fiat.

SVPERFORANEVM,περιττόν,pro ſuperuacaneo Sidonius Apollinaris uſurpat.

SVPERFLORESCO,is,ἐπανθέω,poſt alium floreſco. Plin.lib.19.cap.5. Particulatim cucumis floret,ſibi ipſe ſuperfloreſcens.

SVPERFLVO,[*Abondare*]ὑπερπλεονάζω,πλεονάζω,abundo. Pli.lib.31. ca.34. Apolloniæ in Ponto fons iuxta mare,æſtate tantum ſuperfluit,& maxime Canis ortu:parcius, ſi frigidior ſit æſtas. Cice.de Cla.Ora. Is dedit operã,ſi modo id conſequi potuit, ut nimis redundãtes nos,& ſuperfluentes iuuenili quadã dicẽdi impunitate, & licentia reprimeret:& quaſi extra ripas defluentes coerceret.

SVPERFLVITAS,ſuperfluitatis,περιουσία,abundantia. Pli.lib. 14.cap. 1. Aliæ improbo reptatu,pampinorumq; ſuperfluitate atria media complentes :

SVPERFLVVS,a,um,περισσός,idem quod redundans, abundans.

SVPERFOETO,as,ἐπικυΐω,ἐπικυΐσκω,ſuperiori fœtationi alteram addo:qđ accidere ſolet quibuſdam animalibus,quæ poſt unum fœtũ ex coitu conceptum,rurſus alium cõcipiunt à priore,unoq; aut altero die,uel etiam pluribus poſt primum emiſſum ſuo tẽpore enituntur:

tuntur: quę emisſio ſecunda, & ueluti nouus quidam partus, Superfœtatio dicta eſt. Pli. lib. 10. cap. 63. Daſypodes ſuperfœtant, ſicut lepores. Idem lib. 8. cap. 55. Lepus omnium prædæ naſcens, ſolus, præter daſypodem ſuperfœtat, aliud educans, aliud in utero pilis ueſtitum, aliud implume, aliud inchoatum gerens pariter.

Svpervlgeo, es, ὑπεραυγάζω, deſuper affulgeo. Stat. 1. Sil. Ipſe aut puro celſum caput aere ſeptus, Templa ſuperfulgens, & proſpectare uideris.

Svperfvndo, is, ἐπιχέω, de liquoribus dicitur, cum alicui rei ſuperiiciuntur. Colum. li. 12. cap. 57. Hanc miſturam cum in catillo compolueris, oleum ſuperfundito. Liui. 5. ab Vrbe: Tum uero iam ſuperfundenti ſe lætitiæ uix temperatum eſt, per tranſlationem pro ubertim ſeſe oſtendenti. Superfuſus Tiberis, inundans. Liui. 7. ab Vrbe: Quin etiam cum medios forte ludos Circus Tiberi ſuperfuſo irrigatus impediſſet. Superfuſi hoſtes. Liui. 9. Bel. Mac. Gens ſuperfuſa montibus Caucaſiis: hoc eſt conſperſim fuſa. Plin. lib. 6. cap. 13.

Svpergero, is, ere, ἐπιχωννύω, ſuperiacere, & quaſi aggeratim ſuperimponere: nam proprie de terra dicitur. Colum. lib. 11. cap. 3. Prædicti deinde funes de tabulato prompti explicantur, & in longitudinem per utrunque ſulcum porrecti obruuntur: ſed ita ut non nimium ſupergeſta terra ſemina ſpinarum, quæ inhærent toris funiculorum, enaſci poſſint.

Svperiacio, cis, p. c. [*Sopraporre*] ἐπιβάλλω, ſuperpono, uel ſuper extendo. Col. lib. 2. cap. 1. Quæq; temporibus autumni frutetis & arboribus delapſa folia ſuperiaciebãtur, mox cõuerſa uomeribus, &c. Idem li. 2. Seminibusq; de tabulato ſuperiectis. Hinc frequentatiuum Superiacto, as, are. Pli. li. 9. cap. 15. Quod & alias faciunt aliorum uim timẽtes, mugiles maxime, tam præcipuæ uelocitatis ut tranſuerſa nauigia interim ſuperiactent: Id eſt, tranſiliant. Superiectus, ctus. Col. li. 6. ca. 36. Ita enim efficitur, ut eius obiecto, cum mas etiam ſuperiectu eblanditus eſt, uelut incenſus & obcęcatus cupidine ſubtracta quã petierat, faſtiditę imponatur equę.

Svperilligo, as, are, [*Legare ſopra*] ὑπερδέω, idem quod ſuperligo. Pli. lib. 29. cap. 3. Eadem cum oleo trita ignes acros leniunt, betæ foliis ſuperilligatis.

Svperillino, is, pen. co. [*Inungere*] ἐπιχρίω. Pli. li. 30. ca. 12. Reduuias, & quæ in digitis naſcuntur pterygia, tollunt canini capitis cinis & uulua decocta in oleo, ſuperillito butyro ouillo cũ melle.

Svperimpendens, participium. Catul. Argon. Confeſtim Peneos adit uiridantia tempe, Tempe quæ ſiluæ cingunt ſuperimpẽdẽtes.

Svperimpono, is, ὑπερτίθημι, idem quod impono. Liu. 1. Bel. Pun. Et Sardiniam inter motum Africæ fraude Romanorum ſtipendio etiam ſuperimpoſito, interceptam.

Svperincido, is, pe. c. [*Caſcare ſopra*] ὑπερεμπίπτω, deſuper in rem aliquam incido. Liu. lib. 2. Multisq; ſuperincidentibus telis incolumis ad ſuos tranauit. Colum. lib. 4. cap. 9. Ne ſi tranſuerſa fuerit cicatrix, cæleſtem ſuperincidentem aquam contineat.

Svperindvco, [*Soprametterre*] ἐπεισάγω, ſuperiniicio. Pli. li. 15. ca. 17. Duum pedum terra ſuperinducta.

Svperindvo, is, ἐπενδύω, ſuper cetera ueſtimenta induo. Sueto. in Nero. cap. 48. Vt erat nudo pede, atque tunicatus, penulam obſoleti coloris ſuperinduit.

Svperingero, is, ἐπεισφέρω, aggregatim ſuperimpono. Pli. lib. 18. cap. 30. Sunt qui leguminum aceruos ſuperingerant.

Svperiniicio, cis, pe. co. [*Gittare ſopra*] ἐπεμβάλλω, deſuper iniicio. Virg. 4. Geo. Ratas ſuperiniice frondes. Ouid. 5. Faſt. Tum ſuperiniecta texere madentia terra.

Svperintego, is, pe. cor. ἐπικαλύπτω, ſuperne intego Pli. li. 18. ca. 6. Ora utrinque lapidibus Statuminari, & alio ſuperintegi.

Svperintono, as, pen. cor. ἐπιβροντάω, deſuper tono. Virg. li. 9. Æn. Dat tellus gemitum, & clypeum ſuperintonat ingens.

Svperinvngo, is, [*Inungere*] ἐπαλείφω. Celſus lib. 7. cap. 7. Dein ſuperinungi collyrio debet ex is aliquo, quo lippientes oculi ſuper inunguntur.

Svperior, ſuperioris, ἀνώτερος, comparatiuum eſt ab antiquo nomine Superus, idem ualens, quod altior ſiue ſublimior. Cice. Att. lib. 12. Tota domus ſuperior uacat, uti ſcis. Interdum idem quod maior, potior, ſiue excellentior, ὑπέρτερος, ἀμείνων. Cice. 1. Offic. Quanto ſuperiores ſumus tanto, nos ſummiſſius geramus. Vita ſuperior. i. uita ante acta. Idem de Senect. Senes ſemper agunt aliquid, tale. ſ. quale cuiuſque ſtudium in ſuperiore uita fuit. Superior Dionyſius, πρεσβύτερος, id eſt, prior, uel ſenior: ſicut Inferior pro iuniore aut poſteriore. Sic enim fere loqui ſolemus, quoties de malis ſermo eſt. Nam ſi de bonis laudabilibusq; loquamur, Maiorem & Minorem dicimus. Sic duos Africanos, & duos Cyros maioris & minoris cognominibus diſtinguimus. In conſanguinitatis quoq; & affinitatis gradibus Superiores eos intelligimus, qui quartum aſcendentium gradum excedũt: quemadmodum Inferiores, qui ſunt infra quartum deſcendentium gradũ. Varro li. 2. de re ru. Itaque proauus ac ſuperiores, de Tremellius, nemo appellatus Scropha. Superiores, pro iis qui ante nos uixerunt, qui & Maiores dicuntur. Cice. 4. Acad. Non modo opinionem uicit omnium, quæ & uirtute eius erat, ſed etiam gloriam ſuperiorum. Superiores dicuntur etiam, qui alios uincunt. Cæſ. 5. Bel. Gal. Atq; una ex parte Hiſpanis equitibus emiſſis cum equeſtri prœlio ſuperiores eſſent.

Svperlacrymo, ἐπιδακρύω, lacrymando irrigo. Col. li. 5. Optimum eſt igitur, medio fere internodio ſubſidiarium tondere palmitem, deuexaq; reſectionem facere poſt gemmam, ne ſuperlacrymet, & germinantem cæcet oculum.

Svperliminare, aris, neu. gen. [*Soglia di ſopra*] ὑπέρθυρον, limen ſuperius, hoc eſt, lignum ſiue lapis, qui poſtibus ſuperincumbens, iugi formam efficit. Pli. lib. 29. cap. 4. Priuatimq; ouilibus circunlatum toties, & pedibus ſuſpenſum ſurſum in ſuperliminari.

Svpermando, is, ere, [*Rimaſticare*] ἐπιμασάομαι, poſt rem aliquam manſam, aliam mandendo ſuperingero. Plin. lib. 31. cap. 6. Qui puram dedere raphanos ſupermandi ex mulſo aceto iubent, ut ad uomitiones reuocent.

Svpermeo, as, ὑπερρέω, ſuperfluo, ſiue ſuperlabor. Pli. lib. 2. cap. 103. Quædam uero etiam dulces inter ſe ſupermeant alias, ut in Fucino lacu.

Svpernas, atis, ὁ ἄνωθεν, quod ex loco ſuperiore ortum traxit, ſicut Infernas, quod natum eſt in loco inferiori. Sunt autem hæc duo communis generis, ſicut Noſtras, & Veſtras: ut Abies ſupernas, quæ ad mare ſuperum, hoc eſt, Adriaticum, nata eſt: & contra Infernas, quæ nata eſt ad mare inferum, ſiue Tyrrhenum. Pli. lib. 16. cap. 39. Ideo Romæ infernas abies ſupernati præfertur.

Svpernatvs, a, um, adiectiuum, ἐπιπεφυκώς, poſt alios natus. Pli. lib. 19. cap. 3. Hoc inciſo, profluere ſolitum ſuccum ceu lactis, ſupernato caule, quem magydarim uocarunt.

Svpernato, as, are, [*Sopranotare*] ἐπιπλάζω, in aquæ alterius'ue liquoris ſuperficie fluito. Col. li. 12. cap. 9. Deinde arido ſpiſſamento fœniculi ſic comprimi, ut ius ſupernatet. Pli. li. 26. Poſtea ſupernatans aqua tollitur ſpongiis.

Svperne, aduerbium, ἄνωθεν, idem quod deſuper. Virg. 6. Æn. Vnde ſuperne Plurimus Eridani per ſiluam labitur amnis. Liui. lib. 1. ab Vrbe: Male ſuſtinenti arma, gladium ſuperne iugulo defigit, iacentem ſpoliat. Idem ualet quod ſupra, ἄνω. Plinius: Argentum ſuperne innatat, ut oleum aquis.

Svpernvs, a, um, [*Superno*] ὁ ἄνω, quod eſt ſupra. Plin. lib. 11. ca. 37. Dentes ſimiles aſpidi & ſerpentibus: ſed duo in ſuperna parte dextra, læuaq; longisſimi. Stat. Thebai. Crines à fronte ſuperni. Ouid. 15. Met. Supernum numen.

Svpero, ras, pe. co. [*Superare*] ὑπερβαίνω, tranſcendo, ſubeo. Vir. li. 3. Geor. Superant montes & flumina tranant. Pli. li. 7. Arbores quidem tantæ proceritatis traduntur, ut ſagittis ſuperari nequeant. Per tranſlationem ponitur pro uincere, ἐπικρατεῖν. Vir. 5. Eclog. Quid ſi diem certet Phœbum ſuperare canendo? Item abundo, περιγίνομαι. Virg. 1. Georg. Si ſuperent fœtus, pariter frumenta ſequentur. Item ſuperuiuere, & quaſi ſuperſtitem eſſe, quod & ipſum περιγίνεσθαι dicunt Græci. Item reſtare, ſiue ſuperfluere, περιεῖναι. Cice. Deq; eo, quod ipſis ſuperat, alii gratificari uolunt. Item occidere, ἀναιρεῖν. Virg. 1. Æne. Clam ferro incautum ſuperat. Vnde Superabilis, & hoc le, quod facile ſuperari poteſt. Liu. 5. Bel. Pun. Simul altitudinem muri, quantum proxime coniectura poterat, permenſus, humilioremq; aliquanto priſtina opinione ſua, & ceterorum omnium, ratus eſſe, & uel mediocribus ſcalis ſuperabilem, ad Marcellum rem defert. Ouid. 5. Triſt. Eleg. 8. Scilicet ut per uim non eſt ſuperabilis ulli, Molle cor ad timidas ſic habet ille preces. Huius compoſita ſunt Exupero, id eſt abundo: & Proſupero, ſuperando: de quibus ſuis locis.

Svperobrvo, ſuperobruis, καταχώω, καταβάλλω, re aliqua iniecta operio. Propertius lib. 4. Eleg. 4. Dixit, & ingeſtis comitum ſuper obruit armis.

Svperpendeo, es [*Soprapendere*] ὑπερκρέμαμαι, ſupra pendeo. Liu. 7. Bel. Mace. Ita ut quibuſdam locis ſuperpendenta ſaxa, plus in altum, quàm quæ in ſtatione ſunt naues promineant.

Svperpingo, ſuperpingis, ἐπιγράφω, operi iam picto addo. Plin. lib. 35. cap. 11. Nealces Venerem, ſolers hic arte ingenioſo operi ſuperpinxit.

Svperpono, nis [*Sopraporre*] ὑπερτίθημι, ſuper aliquid colloco. Pli. libro 29. cap. 2. Tantumq; pollent, ut medicamentis quoque ſuperponatur. Columel. libr. 1. cap. 5. Sin ſummotus longius à collibus erit amnis, & loci ſalubritas, editiorq; ſitus ripæ permittet ſuperponere uillam profluenti. Ouid. epiſt. 20. Ægra ſuperpoſita membra fouere manu.

Svperrado, ſuperradis, penultima producta, ſuperraſi, ſuperraſum,

ὑποξέω,ſuperficiem rei alicuius rado,uel leuiter incido: ut,Superradere clauos pedum. Pli. lib.22. cap. 23. Perniones ex uino iouet,& ex oleo coctum imponitur:ſic & callo. Clauis pedum ſuperraſis præcipuæ utilitatis.

SVPERSCANDO,is,[*Andare ſopra*]ὑπερβαίνω,ſurſum aſcendo.Col.li. 11.ca.3.Oportebit autem ut ſepem interponere, quam ſuperſcandant ſentes utriuſq; ſulci.

SVPERPONDIVM,dii,ἐπίμετρον,auctarium ponderis, quod legitimæ ſarcinæ adijcitur.Eſt autem nomen a pondere deductum ea forma,qua Centumpondium,& Aſſipondium.Apul.li.7.Exiguum ſcilicet & illud tantæ molis ſuperpondium.

SVPERSEDEO,ſuperſedes, [*Soprasedere,laſciare*]ἐπέχω,ἐπισχομαι, διαλείπω,rem inſtitutam omitto: exigitq; fere ablatiuum. Cæſar libro primo Comment. Et propter multitudinem hoſtium, & propter eximiam opinionem uirtutis, prœlio ſuperſedere ſtatuit. Auctor ad Herenn. libr. 3. Commode poterimus principio ſuperſedere. Gelli.autem libro 2. cum accuſatiuo conſtruxit, cum ait:Alia luce auis in paſtum profecta eſt: cognati & affines operam, quam dare rogati ſunt, ſuperſedent. Hieron. contra Iouin. cum infinitiuo iunxit. Cicero (inquit) rogatus ab Hirtio, ut poſt repudium Terentiæ, ſororem eius duceret, omnino facere ſuperſedit, dicens, non poſſe ſe uxori & philoſophiæ pariter operam dare.

SVPERSILIO, ſuperſilis, penulti. corre. ὑπεράλλομαι,ὑπερπηδάω, ſuper re aliqua ſalio. Colu.lib.8. cap.3. Ea pernicies ut uitetur, perticæ dolantur in quadrum,ne teres læuitas earum ſuperſilientem uolucrem non recipiat.

SVPERSPERGO,ſpergis,ἐπιπάσσω,inſpergo, aſpergo. Cato cap.54. Cum ſtramenta condes, quæ herboſiſſima erunt,in tecto condito & ſale ſuperſpargito.

SVPERSTERNO,is,ὑποστρώννυμι,ſuper extendo. Liu.10.ab urb.Conſulis corpus eo die,quia obrutum ſuperſtratis Gallorum cumulis inueniri non potuit,&c.

SVPERSTES, ſtis, penultima correpta.omn. gener.[*Poſtero*]περιγενόμενος,qui ſuis iam fato functis ſuperuiuit: quaſi mortuis ſuis ſuperſtans.Quinctil. Defuncta uxore, liberis tamen ſuperſtitibus. Ouid. 3. Metamorph.Marte cadunt ſubiti per mutua uulnera fratres,Quinque ſuperſtitibus. Virg. 11. Æneid. Tuque ô ſanctiſſima coniux Felix morte tua, neque in hunc ſeruata dolorem. Contra ego uiuendo uici mea fata, ſuperſtes Reſtarem ut genitor. Superſtes reip.Cice. Torq. lib.6. Cum ſuperſtitem te eſſe reip. ne ſi liceat quidem, uelis. Fama ſuperſtes. Ouid. 3. Triſt. Eleg.7.Me tamen extincto fama ſuperſtes erit.Superſtes quoque dicitur, qui ſaluus eſt, & uiuit inter uiuos, etiam ſine morte ſuorum omnium.Ter.in And.Deos quæſo,ut ſit ſuperſtes. Superſtes gloriæ alicuius. Accipitur interdum Superſtes pro præſenti,Pla. Superſtitem utrunque monui,ne iniuſſi abeant. Quin & teſtes antiqui ſuperſtitites apppellabant.

SVPERSTITIOSI,[*Superſtitioſi*]δεισιδαίμονες,anili ſuperſtitione imbuti,quiq; deum timent in rebus etiam non timendis. De uocis huius origine ſic ſcribit Cic.lib.2. de Nat.de. Non ſolum(inquit) Philoſophi,uerum etiam maiores noſtri ſuperſtitionem à religione ſeparauerũt. Nam qui totos dies precabantur,& immolabant, ut ſibi ſui liberi ſuperſtites eſſent, Superſtitioſi ſunt appellati. Aulus Gell.lib. 19. Noct. Atticarum, Superſtitionem δεισιδαιμονίαν.interpretatur importunam & ineptam religionem. Lactantius eos potiſſimum Superſtitioſos dictos exiſtimat, qui ſuperſtitem memoriam mortuorum colerent, aut qui parentibus ſuis ſuperſtites imagines eorum domi, tanquam deos uenerarentur. Cic.3.Tuſc.Accedit ſuperſtitio muliebris quædam.Virg. 12.Æn. Vana ſuperſtitio ſuperis quæ reddita diuis.Seru.A Superſtite ſuperſtitio dicta,quæ anicularum propria eſt, quæ multis per ætatem ſuperſtites ſunt,& quæ rebus inanibus addictæ, dum uolunt uideri nimis religioſæ,ſuperſtitioſæ fiunt,& ita delirant.Superſtitioſe,aduerb.Cic.3.de Nat.de.Neq; id dicitis ſuperſtitioſe,atque aniliter:ſed phyſica conſtantiq; ratione.

SVPERSTITO,tas.[*Eſſere ſaluo*]περιγίγνομαι,frequentat.à ſuperſto, idem ualens,quòd ſuperſtes,& incolumis ſum. Plaut. Perſa.Ve mihi ſuperſit,ſuperet,ſuperſtitet. Antiqui hoc uerbo uſi ſunt pro ſeruare,σώζειν,ſiue incolumen præſtare. Ennius apud Nonium:Regnumq; ueſtrum ut ſoſpitent,ſuperſtitentq;.

SVPERSTO,ſuperſtas,[*Stare ſopra*]ἐφίσταμαι, ὑπερίσταμαι, ſupra aliquid ſto.Gellius:Cum ſedẽti aquila ſuperſtaret.Liu.10. Bel.Mac. Signa alia in circo maximo cum columnis, quibus ſuperſtabant euertit: faſtigia aliquot templorum a culminibus abrupta fœde diſſipauit.Virg.10. Æne.Quem congreſſus agit campo,lapſumq; ſuperſtans Immolat.Quandoque Superſtare,eſt ſupereſſe, περιγίνεσθαι.Vnde Superſtitites dicti ſunt.

SVPERSTRVO,ſtruis,[*Sopra fabricare*]ἐποικοδομέω,ſuperædifico.Laetan.li.6.Manentibus.n.præceptis eorum,quæ ſolent ad probitatem recte dari,ignota illis ſuperſtruemus ad perficiendam conſummandamq; iuſtitiam,quam non tenent.

SVPERSVM,peres,ſupereſt, ſuperfuit,[*Abondare*]περίειμι, περιγίνομαι,affluo,abundo. Vir.11.Æneid. Auxilioq; urbes Italæ, populiq; ſuperſunt. Interdum ſupereſſe ſignificat reliquum eſſe, περιγίνεσθαι.Ennius lib.3.Ann. Inde ſibi memorat unum ſupereſſe laborem.Interdum ſuperſtitem eſſe, ἐπιβιῶναι.Plaut. in Aſi. Sicut tuum uis unicum gnatum tuæ Supereſſe uitæ ſoſpitem & ſuperſtitẽ. Interdum uincere,ſuperiorem eſſe,ἐπικρατεῖν.Virg.3.Ge.Ne blando nequeant ſupereſſe labori.Id eſt,uincere laborem.Interdum ſuperfluum eſſe,περιττεύειν.Gel.Memini ego Prætoris docti hominis tribunali me forte aſſiſtere,atque ibi aduocatum reum non habere. Et cum is qui uerba faciebat,reclamaſſet,Ego illi ſuperſum:reſpondit ille Prætorem feſtiuiter,Tu plane ſuperes,non ades. Hoc eſt ſuperfluus,ſuperuacaneus es. Ex quibus Gellii uerbis colligi poteſt, fuiſſe nonnullos ea ætate, qui Supereſſe uſurparent pro eo quod eſt, in iudicio adeſſe: quos tamen,ut inepte loquentes,irridet.Vſus tamen eſt etiam hoc uerbo in hac ſignificatione. Suet. in Auguſt.cap.56.Cum Aſprenas Nonius arctius ei iunctus cauſſam ueneficii accuſante Caſſio Seuero diceret,conſuluit ſenatum quid officii ſui putaret. Cunctari enim ſe,ne ſi ſupereſſet,eriperet legibus reum:ſin deeſſet deſtituere, ac prædamnare amicum exiſtimaretur. Interdum durare. Virgilius 3. Georg. Primus ego in patriam mecum,modo uita ſuperſit.Cic.pro Mar. Nulli de inimicis ſuperſunt.

SVPERVACANEVS,a,um,[*Superuacuo*]περισσός,idem quod ſuperuacuus.Ci.Appio:Confirmata amicitia & perſpecta fide,commemoratio officiorum ſuperuacaneus eſt.Idem 1.de Natu.De.Quid de reliqua deſcriptione omnium corporis partium, in qua nihil inane,nihil ſine cauſſa,nihil ſuperuacaneum eſt? Pro ſuperuacaneo habere.Liui.10.ab urbe:Cui autẽ dubium eſſe, ubi unum bellum ſit aſperum,ac difficile,cum id alteri extra ſortem mandetur,quin alter Conſul pro ſuperuacaneo,atque inutili habeatur?

SVPERVACVVS,uacua, uacuum, [*Superuacuo*] περιττός, ἀργός, quod non eſt neceſſarium,neque alicuius uſus.Colum.lib.3.Itaque ſuperuacuum eſt,hoc repetere,iam tradita ratione terebrationis. Ouid.2.de Pont.Eleg.7.Sed me timor ipſe malorum ſæpe ſuperuacuos cogit habere metus.

SVPERVADO,ſuperuadis,ſuperuadere,[*Andare ſu*]ὑπερβαίνω, tranſcendo.Liui.1.Bel. Maced.Cum omnes uicti, Metuq; perculſi ex prœlio intra uallum protinus inde ſuperuadentem munimenta uictorem hoſtem fugerent.

SVPERVAGANEVS,adiectiuum antiquum à uerbo Vagor:unde Auis ſuperuaganea dicebatur ab auguribus, cum ex ſummo cacumine uocem emiſiſſet.Feſtus.

SVPERVAGOR,penultima correpta,[*Eſſere troppo uagante*]ſuperuagaris præter iuſtum & æquum uagari, ſuperfluere, uel ſuperfluos ramos habere.Colum.lib.4.cap.21.Quinquennis uineæ non alia eſt putatio,quàm ut figuretur,quemadmodum ſupra inſtituimus, ne'ue ſuperuagetur.

SVPERVEHO,his,ὑπεροχέω, ſuper aliquid ueho.Catul.Epigram.61. Ille quoque euerſus mons eſt,quem maxima in oris Progenies Phthiæ clara ſuperuehitur.

SVPERVENIO,ſuperuenis,ſuperuenire, [*Venire a la improuiſa, ſopra uenire*]ἐπέρχομαι,ex inopinato uenire. Horatius primo Epiſtol. quarta. Grata ſuperueniet, quæ non ſperabitur, hora. Virgilius. ſext. Eclog. Addit ſe ſociam,timidiſq; ſuperuenit Ægle. Liuius quarto Bell. Pun. Munientibus ſuperuenit Marcellus. Superuenire cum accuſatiuo,ſuccedere,aſcendere.Ouid.10.Metam.Nam crura loquentis terra ſuperuenit. Stat.1. Achil.Neſcio quid magnum(nec me patria omnia fallunt) Vis feſtina parat,teneroſq; ſuperuenit annos.

SVPERVENTVS, tus, [*Venuta ſopra*] ἐπέλευσις, ipſe ſuperueniendi actus.Pli.lib.7.cap.15.Sed nihil facile reperiatur mulierum profluuio magis monſtrificum: Aceſcunt ſuperuentu muſta, ſterileſcunt tactæ fruges,&c.

SVPERVESTIO,is,περιβάλλω,ueſte ſuperintego. Pli.li.16.c.33.Imagines rerum tenui filo,breuiq;,& uirente ſuperueſtiens.

SVPERVIVERE,ἐπιβιῶν,is dicitur,qui cum iam mortuus uideretur, refocillatus reſipuit,ac ueluti reuixit.

SVPERVOLO,las,[*Volare di ſopra*]ὑπερίπταμαι, ἐπιπέτομαι, ſupra aliquid uolatu feror.Pli.lib.7.cap.14. Superuolantes quamuis alte, perniciterq;,alites hauſtu raptas adſorbeant. Ouid.4. Meta. Deſpectat terras,totumq; ſuperuolat orbem.Pli.li. 10.c.33.Perdices concipiunt ſuperuolantium afflatu, ſæpe uoce tantũ audita maſc. ſuperuolito,as,frequentatiuum.Virg. 6.Eclo. Et quibus ante Infelix ſua tecta ſuperuolitauerit ales.

SVPERVOLVO,is,uere, [*Voltare di ſopra*]ἐπικυλινδέω, ſupra uoluo. Col.

Col.lib.11.cap.3. Poteſt etiam citra hanc operam fieri criſpum qualitercunque ſatum, ſi cum eſt natum, incrementum eius ſubuoluto cylindro, coerceat.

SVPERVNGO,gis,[*Vngere*] ἐγχρίω, ſuperillino.Celſ.lib.7.cap.7. Dein ſuperungi collyrio debet ex his aliquo,quo lippientes oculi ſuperunguntur.

SVPERVM mare,ἀδριατικὸν πέλαγος, idem eſt cum Adriatico: ita dictum,quòd Italiam ſuprà,hoc eſt,ab ortu alluat. quemadmodum mare Tyrrhenum ab occaſu, quod ideo inferum appellatur. Plaut. Menæchmis. Iſtros,Hiſpanos,Maſſilienſes,Illyricos, Mare ſuperum omne,Græciamq́; exoticam,Oraſq́; Italicas omnes, quas adgreditur mare,Sumus circumuecti.

SVPERVS,a,um,pen.cor.[*Di ſopra,ſoprano*] ὁ ἄνω, à Super fit, cui cõtrarium eſt Inferus:ut Mare ſuperum, Sedes ſuperæ,& Aura ſupera. Virg.6.Æne.Facilis deſcenſus Auerni:Noctes, atq; dies patet atri ianua ditis.Sed reuocare gradum,ſuperaſq́; euadere ad auras, Hoc opus,hic labor eſt.Idem 6.Æne. Talis ſeſe halitus atris Faucibus effundens ſupera ad conuexa ferebat.Idem 10.Æneid.Tum breuiter ſupera aſpectans conuexa precatur.Cic.2.de Natu.Deo. Homo ſpectator ſuperarum rerum atq; cæleſtium. Supera,orum, pro cælo,ſubſtantiue. Virg.6.Æne. Omnes cæliocolas, omnes ſupera alta tenentes.Cice.1.Tuſc.Nihil enim habent hæc duo genera proni,& ſupera ſemper petunt.Virg.7.Æne.de Iunone: Cocytiq́; petit ſedem,ſupera ardua linquens.

SVPERI,orum,pluraliter,& ſubſtãtiue cæleſtes, ſiue uiui,& qui alijs ſuperiores ſunt:ſicuti Inferi, orum, manes, ac mortui dicuntur. Virg.5.Æneid. Attonitis hæſere animis, ſuperoſq; precati Trinacrii,Teucriq́; uiri.Ouid.1.Metam.Talia quærentes (ſibi enim fore cetera curæ)Rex ſuperum trepidare uetat.Contra Inferi,orũ, pro manibus,ſiue mortuis accipi ſolent.Pli.lib.12.cap.18.Felix appellatur Arabia falſi,& ingrati cognominis,quæ hoc acceptum ſuperis ferat,cum plus ex eo inferis debeat.

SVPINO,as,p.p.ὑπτιάζω,ſupinum colloco.Stat.6. Theb. Præcipitatq́; retro iuuenem,atque in terga ſupinat.

SVPINOR,aris,ari,ὑπτιάζομαι,paſſiuum eſt uerbi Supino, idem ſignificans quod ſupinus fio. Horat.2. Sermo.Saty.7.Naſum nidore ſupinor. Vbi Acron interpres, Naſum,inquit,nidore ſupinatur, qui nimium delectatur, & inclinatur odoribus pulmentariorum. Supinari igitur eſt erigi, & ſupinum fieri. Accuſatiuum uerbo addidit paſſiuo,quemadmodum & Virg. 7. Æneid. Loricam induitur, fidoq́; accingitur enſe.Stat.12. Thebaid.Iamq́; ſupinantur feſſis lateq́; fatiſcunt Penthi deuexa iugi.Supinatus,ta,tum, participiũ. Virg.2.Geor.Ante ſupinatas Aquiloni oſtendere glebas, Quàm lætum infodias uitis genus.Stat.5. Theb. Incertuſq́; ſui liquidum nunc aera lambit Ore ſupinato,nunc arua gementia radens, Pronus adhæret humo.

SVPINVM,à quibuſdam dicitur uerbum participiale,ſicut Gerundia, Participialia nomina appellantur. Habet autem duas terminationes,um, & u: ut, Lectum lectu.Quod in um,finitur, habet ſignificationem actiuam.Saluſt. Legatos ad Iugurtham de iniurijs queſtum miſit.Id eſt,qui quererẽtur,uel queſturos,μεμψομένους. Idẽ: Non mea culpa ſæpe ad uos oratum mitto.P.C.Hoc eſt,qui orent ſiue oraturos,παρακαλέσοντας. Do filiam nuptum dicimus, hoc eſt,quæ nubat. Do uenum, uendo. Spectatum admiſſi ſumus, id eſt,ut ſpectemus. Quod uero in u,finitur, ſignificationis paſſiuę eſt,iungiturq́; nominibus adiectiuis. Virg.3. Æn. Nec uiſu facilis, nec dictu affabilis,ulli.hoc eſt,qui nec uideræ, nec dici facile poſſit.Dicimus prętera,Dignum ſiue indignum relatu,hoc eſt,quod referatur. Impium factu, ſi fiat. Horrendum aſpectu, ſi aſpiciatur.Iucundum cogitatu,ſi cogitetur.Obſcœnum uiſu, ſi uideatur, & ſic de reliquis.

SVPINVS,na,num,p.p.[*Co'l uentre in ſu,ſopino,ò rouerſcio*] ὕπτιος,κύμβαχος,qui dorſo incumbit, ita ut faciem uentremq́; habeat cælũ uerſus ſpectantem.Iuuen.Sat.3.Cubat in faciem, mox deinde ſupinus.Cice.de Diuinat.Nam ſi omne animal,ut uult,ita utitur metu ſui corporis,prono,obliquo, ſupino: membraq́;, quò uult, flectit, contorquet,porrigit,contrahit:eaq́; ante effecit pene, quàm cogitat:quanto id Deo eſt facilius,cuius numini parent omnia? Manus ſupinæ. Liu.6.Bell.Pun. Vndique matronæ in publicum effuſæ, circa Deum delubra diſcurrunt, crinibus paſſis aras uerrentes nixæ genibus,ſupinas manus ad cælum ac Deos tendentes. Virg.3. Æne. Tendoq́; ſupinas Ad cælum cum uoce manus. Et quoniam ſupinus ille recubitus indicium eſt hominis ſoluti, & ocioſi, factum eſt ut Supinum pro molli, delicato,ocioſo, & negligẽti ponamus, ῥάθυμος. Seneca ad Lucilium: Eſt quidem,mi Lucili, ſupinus & negligens,qui in amici memoriam ab aliqua regione admonitus reducitur. Inde Supinior,ori⁹,comparatiuus.Marti. lib.2. Nuſquam deliciæ ſupiniores. Supinus,item accipitur pro accliui, ſiue montoſo.Horat.lib.1. Carm.Seu mihi frigidum Præneſte, ſeu Tybur ſupinum. Fuit enim Tybur ciuitas in aſcenſu collis poſita, cuius etiam hodie ruinæ conſpiciuntur.

SVPPAR,aris,παρίσος,ex Sub,& Par,propemodum æqualis.Cice.de Cla.Orat.Huic ætati ſuppares Alcibiades,Critias,Theramenes.

SVPPARASITOR,aris,penul.prod.ὑποπαρασιτεύομαι, ſubſeruio, obſequor,tanquam paraſitus.Plaut.in Amph.Accedam, atque hanc appellabo,& ſupparaſitabor patri.

SVPPARIVM,Calepinus putauit, uelum eſſe ad uelandas ſcenas accommodatum: adducens teſtimonium Ciceronis ex oratione de Prouincijs conſularibus,ubi ſic legit: Quibus cum iam in orcheſtra helluatur,antea poſt ſupparium ſolebat. Verum falſus eſt hic, ut pleriſq; alijs in locis,Calepinus corruptis exemplaribus. Conſtat enim in hoc Ciceronis loco Siparium legendum eſſe, non Supparium:ut latius ſupra docuimus ſuo loco.

SVPPARVS,uel Supparum,pen.cor.[*Camiſia,trauerſa*] περιώμιον, genus togæ leuis & anguſtæ,inde dictum, teſte Varr. lib.4. de Ling. Lat. quòd ſupra induatur,quemadmodum Subucula, quod ſubtus induatur. Lucan.li.2.Pharſaliæ: Suppara nudatos cingunt anguſta lacertos. Feſtus Supparum ueſtem puellarem lineam interpretatur,eandemq́; eſſe exiſtimat cum ea, quæ & Subucula & Camiſia dicitur: Quam ſententiam hoc Afranij teſtimonio fulcit: Puella non ſum,ſi induta ſupparo ſum. Eſt & Supparum nauium inſigne, teſte Seneca lib.11.Epiſt.Sunt enim Suppara ſumma uela, quæ ceteris annectuntur, & quæ ſuper antennas explicantur. De quibus Lucan.lib.5. Imaq; pandens Suppara uelorum perituras colligit auras.Stat.3.Silu. Vos ſummis annectite ſuppara uelis.

SVPPEDANEVM,ὑποπόδιον,dicitur id, quod pedibus ſubiicitur, dum ſedemus.

SVPPEDITO,as,p.cor.[*Dare,ſumminiſtrare*] ἐκπορίζω, χορηγέω, ὑπουργέω,ſuggero,ſubminiſtro. Varr.2.de re ruſt. Largiore cibatu ſuſtẽtare debet,quò facilius lac ſuppeditare poſſit. Cic. ad Trebat.lib. 7.Epiſt. An hoc ſignificas nihil fieri,frigere te, ne chartam quidẽ tibi ſuppeditari? Id eſt,chartam tibi deeſſe. Quinct.lib.2.c.2. Licet.n.ſatis exemplorum ad imitandum ex lectione ſuppeditet: tamen uiua illa,ut dicitur,uox alit plenius. Suppeditare,neutrum ab ſolutum,pro ſufficere,ſatis eſſe,ἐπαρκεῖν.Ci.1.Offi.Ob eaſq́; cauſſas ſtudeat parare ea, quæ ſuppeditent & ad cultum & ad uictum. Suppeditare,pro ſuppetere,παραγίνεσθαι.Liu.8.Bell. Pun. Apud uos quemadmodum loquar,nec conſilium,nec oratio ſuppeditat. Eſt & Suppeditare,opprimere,ſiue ſupplantare,ὑποσκελίζω.Cic. Nunc uideo,in iudicio mecum contendere non uis,ubi ſuppeditari turpiſſimum,ſuperare pulcherrimum eſt. Hinc Suppeditatio,uerbale.Cic.1.de Nat.Deo Quæ ergo uita? Suppeditatio, inquis,bonorum,nullo malorum interuentu. Suppeditor,aris,deponens. Cic. Atti.li.14.De Patulciano nomine quòd mihi ſuppeditatus es,gratiſſimum eſt,& ſimile tuorum omnium.

SVPPELLO,lis,puli,ſum,[*Luſſuriare*] uerbum modo honeſtum, modo turpe. Cic.ad Pætum lib.9.Quid ipſa res modo honeſta, modo turpis? ſuppellere, flagitium eſt: iam erit nudus in balneo, non reprehendes.

SVPPETIAE,& in accuſatiuo Suppetias, ſine alijs caſibus ὑποβοήθεια, idem quod ſubſidium, quod fertur laboranti. Valla auxilium interpretatur. Plaut.tamen in Edid. Diuerſa eſſe oſtendit, cum ait, Auxilia mihi & ſuppetiæ ſunt domi. Si enim eadem eſſent Suppetiæ & Auxilium,alterum uacaret. Rectius itaque auxilij nomine intelligimus,quod augendarum uirium cauſſa alicui ſummittitur: Suppetias uero eas dicimus,quæ iam laboranti & periclitanti feruntur:quod & Subſidium dicimus. Suppetias uenire,id eſt,in ſubſidium. Cæſ.2.Commene. Et nunciabantur auxilia magna equitatus oppidanis ſuppetias uenire.

SVPPETIOR,aris,[*Aiutare,dare ſuſſidio*] ἀμύνω, auxilior, ſuccurro. Apul.lib.8.At uobis facile eſt ſuppetiari miſerrimo ſeni.

SVPPETO,tis,pen.cor.[*Aſſaltare celatamente*] ὑποπαιτέω, παραιτέω, latẽter,ſeu per fraudem peto. Vlpia.de Furtis: Apud Labeonem, relatum eſt,ſi ſiliginario quis dixerit, ut ſiquis nomine eius ſiliginem petiſſet,ei daret. Et quidam ex tranſeuntibus cum audiſſet, petijt eius nomine & accepit,furti actionẽ aduerſus eum, qui ſuppetijt ſiliginario competere, non mihi. Non enim mihi negocium, ſed ſibi ſiliginarius geſſit. Suppetit uero, παραγίνεται, in tertia perſona,& Suppetunt,ſignificat in promptu eſt, adeſt: cui opponuntur Deficit,& Deeſt. Horat.1.Epiſt.12. Pauper enim non eſt, cui rerũ ſuppetit uſus. Nonnunquam ſufficit, ſiue ſatis eſt, ἐπαρκεῖ. Pli. Iunior in epiſt. Cui abunde ſuppetunt facultates. Liu.2.ab Vrb. Rudis in militari hominis lingua, non ſuppetebat libertati,animoq́;. Suppetat ſuperſtes uitæ tuæ. Pla.in Trin. Bene hercle denuncias, deoſq́; oro,ut uitæ tuæ ſuperſtes ſuppetat.hoc eſt,poſt te uiuat.

SVPPILO,as,pen.pro.[*Rapire, rubare*] ὑφαιρέομαι, ſuffuror, clam, & paulatim ſurripio. Plau.in Truc. Hæc cum uideo fieri, ſuffuror, ſuppilo,& de præda prædam facio.

SVPPLANTO,as,ὑποσκελίζω,pede ſuppoſito in terram deiicio. Cic.3. Offi.Contendere debet,quam maxime poſſit,ut uacat:ſupplantare eum qui cum certat,aut manu depellere nullo modo debet. Et quoniam qui in luctā hac ratione ſuperiores euadunt, fraude magis,quam uiribus uidentur uiciſſe,factum eſt,ut Supplantare accipiatur pro decipere.Eſt & Supplantare,ὑποφυτεύειν, compoſitum a uerbo Planto,idem ſignificans quod ſub re aliqua quippiam plātare. Col.lib.3. Et uitem ita ſupplantato,ne radicem abrumpas.

SVPPLEMENTVM,ti,[*Supplemento,aggiunta*] πλήρωμα, quod ad ſupplendum rei alicuius numerum ſubmittitur:unde militum & remigū proprie ſupplementa dicimus, q̄ ad iuſtum numerum explendū ſuccenturiantur.Cic.App.Pulch.lib.3.Cenſebant omnes fere, ut in Italia ſupplementum meis,& Bibuli legionibus ſcriberetur.

SVPPLEO,ples,[*Supplire,empiere,giugnere*] ἀναπληρόω,in deficientis locum aliquid ſubitituo.Virg.lib.3.Æne.Remigium ſupplet, ſocios ſimul inſtruit armis. Accipitur interdum Supplere, pro æquare. Idem 7.Eclog.Si fœtura gregem ſuppleuerit aureus eſto : id eſt, Si tot agnos habuero,quot oues, interprete Seruio. Aliquando pro implere.Cato cap.88.Ibi fiſcellam cum ſale populari ſuſpendito & quaſſato, ſuppletoq; identidem. Idem cap. 69. Facito ut amurcam quotidie ſuppleas.

SVPPLEX,icis,[*Supplicheuole*] ἱκέτης,ἱκέσιος,qui alteri abiecte, demiſſe,& humiliter ſupplicat,ad pedes eius ſeſe proſternens, aut genua flectens:unde & Supplicem dictum putant à ſupplicandis genibus.Cic.3 Tuſc.Cum ſe Alcibiades afflictaret,lacrimansq; Socrati ſupplex eſſet,ut ſibi,&c.Liu.7.ab Vrbe.Veniamq; ſupplex popoſci.Stat.1.Achil.Supplex miſeranda rogabo,&c. Lacrymæ ſupplices,Propert.li.1.Eleg.15. Libelli ſupplices, quos uulgus Requæſtas uocat.Marti.lib.8.Sed iam ſupplicibus dominum laſſare libellis Deſine,& in patriam ſerus ab urbe redi. Vota ſupplicia. Virg. lib.8.Æne.Iunoni fer rite preces:iramq; minasq; Supplicibus ſupera uotis.Suppliciter aduerb.ἱκετευτικῶς,humiliter,demiſſe, abiecte.Cæſ.1.Bell.Gall.Qui cum eum in itinere conueniſſent, ſeq; ad pedes proieciſſent, ſuppliciterq; locuti, flentes pacem petiiſſent,&c. Ouid. lib.1.de Pont. Eleg. 11.Suppliciter ueſtros quiſque rogare Deos. Virg.12.Æneid.Et aram Suppliciter uenerans, demiſſo lumine Turnus,&c.

SVPPLICATIO, onis, [*Supplicatione,proceßione,priego*] ἱκεσία, ipſe ſupplicandi actus. Supplicationes item,πρόσοδοι,dicebantur, quādo re feliciter geſta,ex Senatuſconſulto templa aperiebantur, diuorumq; ſimulacra in lectulis collocabantur, populo certatim ad puluinaria confluente, dijsq; ſuis pro eorum in rempub.meritis ſupplicante,gratiasq; agente.Cic.in Catil. Atque etiam ſupplicatio dijs immortalibus pro ſingulari eorum merito meo nomine decreta eſt Quirites.Cæſ.lib.4.Bel.Gall.His rebus geſtis ex litteris Cæſaris dierum uiginti ſupplicatio à ſenatu decreta eſt.

SVPPLICASSIS,pro ſupplicaueris,legitur apud Plaut.in Aſi. Hercle iſtum dij omnes perduint:uerbo caue ſupplicaſſis.

SVPPLICIVM, cij, [*Supplicio,pena, tormento,cruciato*] ἱκεσία,ἱκετεία, idem quod ſupplicatio.Saluſt.in Cati.Non uotis,neque ſupplicijs muliebribus deorum auxilia parantur:ſed uigilando, agendo, bene conſulendo proſpere omnia cedunt.Tacit.li.3. Sed tum ſupplicia dijs ludiq; magni ab ſenatu decernuntur. Supplicia quoq;, teſte Feſto,certa quædam erant ſacrificia,à ſupplicando dicta. Varro:Boues ad uictimas faciunt:atque ad deorum ſupplicia. Hodie uero uſitatius Suppliciū accipitur pro pœna,τίμημα,τιμωρία. Vir. li.4.Æn.Spero equidem medijs(ſi quid pia numina poſſunt)Supplicia hauſurum ſcopulis.Hor.1.Ser.Sat.3.Cur non ponderibus, modulisq; ſuis ratio utitur?ac res Vt quæq; eſt, ita ſupplicijs delicta coercet?Cic.7.Verr.Includuntur in carcerem condemnati : ſupplicium conſtituitur in illos.Idem lib.3.de Nat.Deo.Summo cruciatu,ſupplicioq; Q.Varius homo importuniſſimus perijt.

SVPPLICO,as,pen.cor.[*Supplicare,pregare riuerentemente*] ἱκετεύω, humiliter & demiſſe precor.Ci.in Lælio:Quàm multa enim,quæ noſtra cauſſa nunquam faceremus,facimus cauſſa amicorum: precari amicis ab indigno,ſupplicare,tum acerbius in aliquem inuehi.Plaut.Curc.Volo hic in phano ſupplicare.Supplicari, imperſonale,pro ſupplicationes fieri.Pli.lib.13.cap.1. Iliacis temporibus non ſupplicabatur thure.

SVPPLODO,dis,p.p.[*Sbattere i piedi*] καταχροτέω,ὑποκροτέω, pedibus terræ illiſis ſonitum facio.Cic.1.de Orat. Pedem nemo in illo iudicio ſupploſit:credo,ne Stoicis renunciaretur. Supploſio, onis, uerbale:ipſe actus ſupplodendi. Cic.3. de Orato.Supploſio pedis in contentionibus aut incipiendis,aut finiendis.

SVPPOENITERE,ὑπομεταμέλειν, eſt aliquantulum, uel propemodum pœnitere.Cic.Atti.Iam & illum furoris ſuppœnitet.

SVPPONO,[*Sottoporre,mettere ſotto*] ὑποτίθημι,ſubtus pono. Cic.2. de Nat.Deo.Quinetiam anatum oua gallinis ſæpe ſupponimus,è quibus pulli orti primo aluntur ab ijs,ut à matribus, à quibus excluſi fotiq; ſunt.Supponere colla iugo,id eſt,ſubmittere. Oui.3. Am.Eleg.9.Prima Ceres docuit turgeſcere ſemen in agris Falce coloratas ſubſecuitq; comas.Prima iugis tauros ſupponere colla coegit,Et ueterem curuo dente reuellit humum.Supponere aliquid iudicio alicuius.Oui.epiſt.15.Cum Venus, & Iuno,& Pallas in uallibus Idæ corpora iudicio ſuppoſuere meo.Supponere,ὑποβάλλειν,adulterinum loco ueri ſubiicere:ut Supponere teſtamenta,eſt falſa teſtamenta ſuppoſita perſona obſignare,auctore Cice. pro Clu.Qui ſuppoſita perſona falſum teſtamētum obſignare curarit.Idem in Para.Si ſocios ſpolias,ærarium expilas, ſi teſtamenta amicorum expectas,aut ne expectas quidem,aut ipſe ſupponis. Idem de Leg.l.1.Ius eſſet latrocinari,ius adulterare,ius teſtamēta falſa ſupponere,ſi hæc ſuffragijs, aut ſcitis multitudinis probarentur.Hinc Suppoſitus,& Suppoſtus,participium, ὑποβλητος,id eſt,pro alio,fraudulenter poſitus.Cice.3.Verr. Et ut quiuis facile perſpiceret,id ab iſto actum eſſe,ut ille ſuppoſitus facile & libenter ſe illum,qui non erat,eſſe ſimularet.

SVPPORTO,tas,[*Portar ſotto*] ὑποκομίζω, ſubueho, ſuggero. Cæſ.1. Bell.Gall.Aut rem frumentariam, ut ſatis commode ſupportari poſſet,timere dicebant.

SVPPOSITIO,onis,uerb.ὑπόθεσις,ſupponendi actus. Col.lib.8.cap.5. Semper autem cum ſupponuntur oua,conſiderari debet, ut luna creſcente,à decima uſque ad quintam decimam id fiat: nam & ipſa ſuppoſitio per hos fere dies commodiſſima.

SVPPOSITITIVS,a,um,adiect.ὑποβλητος, ὑποβολιμαῖος, quod ſuppoſitum eſt,& alterius loco pro uero,& natiuo poſitum.Mart.lib. 5.Hermes ſuppoſititius ſibi ipſi. Varro 2. de re ruſt.cap.8. Matri ſuppoſititiæ quoque inſeruiunt,quo equa ad miniſterium lactis cibum pullo præbere poſſit.

SVPPOSTOR,& Suppoſtrix, qui falſum aliquid ſeu adulterinum pro uero ſupponit.Plaut.in Truc.Venefica,ſuppoſtrix puerum.

SVPPRIMO,mis,pen.cor.[*Coprire,naſcondere*] ἐπέχω, καταστέλλω,reprimo,cohibeo,compeſco.Ouid.lib.1.Metam.Supprimit extemplo uocem.Cic.5.Tuſc.Hæc ſunt igitur officia conſolantium,tollere ægritudinem funditus, aut ſupprimere, & non pati manare longius.Supprimere,pro occultare, ἀποκρύπτειν. Plin.lib.25.ca.1. At nos elaborata ab ijs abſcondere atque ſupprimere cupimus,& fraudare uitam etiam alienis bonis,Supprimere iter,retrahere ſe ab itinere.Cæſ.lib.1.Bel.Ciuil. Veriti ne noctu impediti ſub onere confligere cogerentur,aut ne ab equitatu Cæſaris in anguſtijs tenerentur,iter ſupprimunt,copiasq; in caſtris continent. Nummos,uel pecuniam ſupprimere.i.celare,occultare, diſſimulare ſe habere,uel dolo malo retinere.Cic.pro Clu. Sexcentis millibus nummum ſe iudicium corrupturum eſſe dixerat:quæ cum accepiſſet a pupillo ſuppreſſit,iudicioq; facto, &c. Et paulò pòſt : Capit hoc conſilium,ut pecuniam quibuſdam iudicibus leuiſſimis polliceatur,deinde eam poſtea ſupprimant.Suppreſſus,a,um, particip. ut,Nauis ſuppreſſa,hoc eſt,depreſſa,ſiue ſubmerſa.Iuſtinus:Victi Perſæ in naues confugerunt, ex quibus multæ ſuppreſſæ, multæ captæ. Fuga ſuppreſſa.i.retenta,cohibita. Ouid.lib.11.Met.Cum uita ſuppreſſa fuga eſt. Mentum ſuppreſſum,hoc eſt, contractum, non oblongum, ſed breue potius. Varr.lib.2.de re ruſt.cap.9.De canibus loquens,qua forma eſſe debeant. Mento, inquit, ſuppreſſo,& ex eo enatis duobus dētibus,dextra & ſiniſtra. Voce ſuppreſſa dicere,ὑφειμένῃ φωνῇ,idem quod ſubmiſſa. Cic.pro Syl.Qui cū ſuppreſſa uoce de ſcelere P.Lentuli, de audacia cōiuratorum omnium dixiſſet,&c Suppreſſio,onis,ipſe actus ſupprimendi. Cice. pro Clu. Statuit ad eaſdem ſibi prædas ac ſuppreſſiones iudiciales reuertendum. Suppreſſiones nocturnæ dicuntur, quoties per ſomnum ſpiritus ſupprimitur,aut etiam ipſa uox,ut incerta, indiſcretaq; edatur, quemadmodum in eo morbo accidere ſolet qui Latinis Incubus,Græcis Ephialtes dicitur.Pli.lib.27.ca.10.Grana nigra auxiliantur & ſuppreſſionibus nocturnis, in uino pota, quo dictum eſt,numero.

SVPPROMO,is,pen.pro.προχειρίζομαι,idem fere quod promo. Plaut. in Mili.Eho tu ſceleſte,qui illi ſupprômis, eho tu. Suppromus, mi,ταμίας,cui uim promendi cura incumbit.Plau.Mili. Bono cella ſuppromo credita.

SVPPVDET,p.c.ὑπαισχύνομαι,aliquantulum pudet. Cic. Caſſ.Puto te iam ſuppudere, cum hæc tertia iam epiſtola antè te oppreſſit, quàm tu ſchedam,aut literam:ſed non urgeo.

SVPPVLLVLO,las,ὑποβλαστάνω,nouos pullos, hoc eſt, noua germina à radice emitto.

SVPPVRATIO,onis,ἐμπύησις,generatio puris. Col.li.7. Et cum maturuerit ſuppuratio,reſcinditur ferro. Suppuratus, a, um. ἐμπυος, quod ſuppurauit.Pli.li.20.c.4.Strumisq; uel ſuppuratis illigant.

SVPPVRATORIVS,a,um,ἐμπυητικός, qđ ad ſuppurationem pertinet, uel quod ſuppurare facit.Pl.li.28.c.4. Efficaciora ad eadem ſtrigmenta à balneis,& ideo miſcentur ſuppuratorijs medicamentis.

SVPPVRO,

SVPPVRO,as,pen.pro.[*Apoſtemarſi, conuertirſi in marcia*] ἐμπυῶμαι, in pus conuerti. Colu.lib.6.cap.12. Hic idem ſanguis niſi emiſſus fuerit,ſaniem creabit,qui ſi ſuppurauerit,tarde procuratur.

SVPPVTO,as,pen. corr.[*Computare,far conto,calculare,contare*] ὑποκλαδεύω,ſarmenta,uel ramos inutiles ſubſeco.Plin.lib.17.cap.10. Præterea ſemina ipſa fruticantia ſupputare . Aliquando computare,uel calculum ſubducere,λογίζεσθαι,ut,Supputare rationem,apud Plaut.in Aul.

SVPRA,[*Sopra*]ὑπὲρ, modo præpoſitio eſt accuſatiuo caſui ſeruiẽs. Virg.libro 3.Æneid. Olli cæruleus ſupra caput aſtitit imber. Modo aduerbium,ἄνω.Sal.in Iugurtha:Pauca ſupra repetam . Quando præpoſitio eſt, aliquando pro ualde, ſeu plus ſatis, πέρα, ponitur: ut,Supra morem, Supra modum, Supra iuſtum.Virg.libro 2. Georgic. Rara ſit, an ſupra morem ſit denſa , requiras . Antiqui etiam Supera protulerunt. ſicut Infra & Infera. Cic.in Arat.Huc ſupera duplices humeros affixa uidetur Stella micans . Supra quam credibile eſt,πέρα πίστεως,id eſt,plus, quàm quis facile crediderit.Sal.Cat.Corpus patiens inediæ, algoris, & uigiliæ , ſupra quàm cuiquam credibile eſt.

SVPREMO,ἐσχάτως,id eſt,nouiſsime.Pli.li.11.ca. 53.Eadem commeabat ab eo recens aſſidue,exitura ſupremò.

SVPREMVS,[*Sopremo,ultimo*]ἔσχατος,extremus,ultimus. Virg.11. Æneid.Qui ſupremum comitentur honorem . Plin.lib.23.cap.1. M.Agrippa ſupremis ſuis annis conflictatus graui morbo pedum. Ouid li.2.Faſto. Dies regnis illa ſuprema fuit . Honores ſupremi: funeralia. Ouid. ad Liui. Nec iuuenis poſiti ſupremos deſtrue honores.Officia ſuprema,quæ morienti exhibentur. Taci.lib.5.Qđ ſupremis in matrem officijs defuiſſet.Sole ſupremo , id eſt, occidente.Horat.1.epiſt.5. Supremo te ſole domi Torquate manebo. Aliquando ſummus,maximus,altiſſimus, ἀνώτατος . Sueton. Verum ſupremum cælum intuentem ſtupidum cubuiſſe . Ter. Proh. ſupreme Iupiter. Virg. lib.3.Georg.At chorus æqualis Dryadum clamore ſupremos Implerunt montes. Supremum ſupplicium, id eſt, extremum,nempe mortis. Cic.lib.2.de Leg. Inceſtum pontifices ſupremo ſupplicio ſanciunto . Suprema mulcta , pro maxima,uide in dictione Mulcta. Suprema alicuius : ſubintellige facta: hoc eſt,ſupremum uitæ tempus. Pli.lib.16.cap.44.Circa ſuprema Neronis principis. Suprema,pro morte. Tacit.lib.3.Poſt celebre carmen,quo Germanici ſuprema defleuerat. Soluere alicui ſuprema,pro parentare.Taci.lib.1.Igitur cupido Cæſarem inuadit ſoluendi ſuprema militibus,ducíq;.

SVPVM,ὕπτιον, antiqui dicebant,quod nunc ſupinum dicimus. Lucil. apud Feſt. Si uero das,quod rogas,& ſi ſuggerit ſupus. Deducitur autem hoc nomen à Græco ὕπτιος,teſte Eodem Feſto , aſpiratione,in s,litteram commutata.

SVRA,æ,[*La polpa de la gamba*] γαστροκνημία , poſterior pars cruris carnoſa,quæ tantum homini eſt: reliqua enim omnia animalia habent crura ſine ſuris.Plau.Pſeu.Suram ubi Aſpicias, ſcias eum poſſe gerere craſſas compedes. Horat.lib.2.Carm.Ode 4.Brachia,& uultum,teretesq; ſuras Integer laudo. Quandoque pro toto crure ſumitur. Virg.lib.1.Æne.Purpureoq; alte ſuras uincire cothurno.Suræ,pro ocreis,quibus muniuntur ſuræ. Iuuen.Saty.15.Calceus & grandes magna ad ſubſellia ſuræ.

SVRCVLACEVS a,um,φρυγανοειδής,quod eſt ſimile ſurculo.Col.Surculacea in folliculo ſunt.

SVRCVLARIS,& hoc re,φρυγανωτικός,ut Terra Surcularis, quæ ſurculos generat. Col.lib.3.ca.11.Conſiderandum eſt,ante quàm paſtinemus,ſurcularis nec ne ſit terra.

SVRCVLARIVS,a,um,[*Surculare*]ut,Surcularia cicada,quæ in ſurculis uiuit,uel quæ eo tempore apparet,quo arbores ſurculos emittunt. Pli.li.11.ca.26. De cicadis loquens: Quidam duo alia genera faciunt earum:ſurculariam,quę ſit grandior,frumentariam,quàm alij auenariam uocant . Apparet enim ſimul cum frumentis areſcentibus.Surcularius ager,qui ſurculis conſitus eſt. Varr.1.de re ruſt.cap.2. Colonus in agro ſurculario ne capra natum paſcat.

SVRCVLVS,li[*Rampollo*]κλαδίσκος,φρύγανον,quod in ramis ſimplex oritur,& frondes gerit,detrahiturq; interdum & reſecatur ex arbore,ad alias rurſus producendas. Varr.de re ruſt.cap.40. Eſt altera ſpecies ex arbore in arborem inſerendi , nuper animaduerſa in arboribus propinquis. Ex arbore enim è qua quis uult habere ſurculum,in eam quam inſerere uult,ramulum traducit, & in eius ramo præciſo,ac diffuſo implicat,&c.Cic.2.de Orat. Amabo te, inquit,da mihi ex iſta arbore,quos feram,ſurculos. Vir.1. Geo.Nec Surculus idem Cruſtumijs,Syrijsq; piris,grauibusq; uolemus.

SVRCVLO,as,are,[*Scaluare*]φρυγανίζειν,ſurculos ramis adimere, ut altius creſcant,& uberius à terra nutrimentum accipiant . Col.li. 5.cap.9. Atque etiam rigandæ ſunt plantæ,cum ſiccitates incuſſerunt,nec niſi poſt biennium ferro tangendæ , ac primo ſurculari debent,ita ut,&c.Alij hic legunt Sarculari.

SVRDASTER,a,um,[*Mezzo ſordo*]ὑπόκωφος,δύσηκοος,βαρύηκοος, diminutionem ſurditatis ſignificat:hoc eſt,non plane ſurdus, ſed (ut ſic dicam)ſurdulus,qui parum ſurdus eſt.

SVRDEO,des,ui,[*Eſſere ſordo*]κωφοῦμαι, ſurdus ſum : unde Surdeſco, ſurdus fio. A quibus rurſus fiunt Obſurdeo,& Obſurdeſco.

SVRDITAS,atis,κωφότης.Cice.5.Tuſc. In ſurditate uero quidnam eſt mali?erat ſurdaſter M.Craſſus:ſed aliud moleſtius , quod male audiebat,etiamſi,ut mihi uidebatur,iniuria.

SVRDVS,da,dum,[*Sordo*]κωφός,ſenſu auditus omnino ſpoliatus: qđ fere ſolet accidere ex læſione nerui auditorij,uel eius partis cerebri,ex qua oritur:nonnunquam etiam ex intemperie , aut tumore contra naturam,uel ex obſtructione, uel continua ſalutione. Ter. And.Vtinam aut hic ſurdus,aut hæc muta facta ſit . Cic.5. Tuſcul. Surdus uarietates uocum, aut modos noſcere non poteſt . Surda buccina,paſſiue quæ non auditur, Iuue.Saty.7. Surda nihil gemeret graue buccina.Sic etiam Vota ſurda dicimus , quæ non exaudiuntur.Surdum item dicitur,cuius odor non ſentitur.Perſ.Sat.6. Nec ſpirent cinnama ſurdum . Item ea quæ guſtum amiſerunt. Exurdata dicuntur. Hora.in Serm. Feruida quod ſubtile exurdant uina palatum.Refertur etiam ad uiſum.Pli.lib.36. Surdusq; color fit. Locus etiam ſurdus dicitur in quo non facile auditur. Vitr.l.5. Diligenter eſt animaduertendum,ne ſit locus ſurdus.Surdus cum genitiuo.Col.li.3.ca.10.Idq; nobis poeta uelut ſurdis ueritatis,indulget dicendo:id eſt,qui ueritatem non facile admittimus.

SVRGO,gis,rexi,rectum,[*Leuar ſu*]διανίσταμαι,ἀνίστημι,ἐγείρομαι, erigo me:à ſurſum & rego.Cic.3.Offi.Surrexit è lectulo , remotisq; arbitris ad ſe adoleſcentem iuſſit uenire. Idem 2.de Inuent. Ille multo ante lucem ſurrexit. Virg.3.Æne. Haud ſegnis ſtrato ſurgit Palinurus. Idem 8.Æne.Haud ſecus Ignipotens, nec tempore ſegnior illo Mollibus è ſtratis opera ad fabrilia ſurgit. Terẽt. Ad.Vt triduo hoc perpetuo è lecto nequeat ſurgere . Hinc Surgere uenti dicuntur,cum ueluti ſe erigentes flare incipiunt. Virg.li.3.Æn. Et fando ſurgentes demoror Auſtros. Aliquando ſurgere ponitur pro creſcere,ſeu naſci:unde arbores,ceteræq; plantæ ſurgere dicuntur,cum ſeſe ab humo in altum paulatim attollunt. Surgere item dicuntur ea,quæ quouis modo augentur. Idem 4.Æne. Aſcanium ſurgentem , & ſpes hæredis Iuli . Surgere etiam dicuntur ædificia cum paulatim à fundamento ad tecti faſtigium attolluntur.Quæ nunc animo ſententia ſurgit?id eſt,oritur . Virg.1.Æne. Tranſlatio eſt à corpore ad animum.Seruius.

SVRPICVLVS,li,Vide Scirpiculus.

SVRREGO,[*Leuo ſu*]pro Surgo,& Surregit pro Surgit ſcripſere ueteres:unde manſerunt Surrexi,& Surrectum.Ex Feſto.

SVRRENTVM,ti , Σούρρεντον Ptolemæo , oppidum eſt Picentinorum, iuxta Mineruæ promontorium , Sirenum quondam ſedem , teſte Plin.lib.3.cap.5.Hinc Surrentina uina,& Surrentini colles , apud Colum.lib.3.cap.2.

SVRREPO,pis,pen.pro.ἐπεισέρπω,ὑποδύομαι,ſenſim ingredior, latenter me inſinuo. Vide Subrepo.

SVRRIGO,rigis,pen.cor.ſurrexi,ſurrectum.[*Leuare in ſu*] ἐξανίστημι, Surſum erigo.Virg.4.Æneid.Tot linguæ , totidem ora ſonant,tot ſurrigit aures . Liu.7.ab Vrbe.Romanus mucrone ſurrecto,cum ſcuto ſcutum imum perculiſſet,&c.Colum.lib.7.ca.3.Intorta potius,quàm ſurrecta & patula cornua.

SVRRIPIO,pis,p.c.[*Togliere naſcoſamente,rubare*]ὑφαιρέω,ὑφαρπάζω,latenter rapio,ſeu furor.Plau.in Aſin.Surripiam, in delicijs palam quam habet.Cic.3.Offi.In uita ſibi quenquam petere, quod pertineat ad uſum , non iniquum eſt:alteri ſurripere ius non eſt. Oui.epi.1.Crimina ſunt oculis ſurripienda patris. Id eſt, cauendũ eſt,ne pater hæc reſciſcat.Surripere ſe alicui : eſt ſubducere ſe ab eius cõſpectu.Plau.Menæc.Vt ſurripuiſti te mihi dudum de foro?

SVRREPTITIVS,adiect.idem quod furtiuus,κλοπιμαῖος , ſiue clancularius.Plau.in Caſ.Inter nos amore utimur ſemper ſurreptitio.

SVRSVM,[*Di ſopra*]ἄνω,quid ſignificet notum eſt : cuius contrariũ eſt Deorſum.Capiuntur tamen interdum ambo pro ultro citroq; ἄνω,καὶ κάτω.Ter.in Eun.Ne ſurſum deorſum'ue curſites . Tractũ ab Athenis,cuius portus in imo , urbs uero in editiore loco ſita erat.Surſum uerſum.i.uerſus ſuperiorem locum,aut partem. Cic. de Orat.Cum gradatim ſurſum uerſum reditur.

SVS,ſuis,generis communis,ſecundum Priſcianum. [*Porco,e porca, uerro,e Troia*]ὗς,σῦς,porcum ſignificat,uel porcam : & dicitur tã de feris,quàm de domeſticis.Pli.lib.8.cap.51. Sues feræ ſemel in anno gignunt.Cice.2.de Natu. Deo. Sus uero quid habet præter eſcam?cui quidem ne putreſceret , animam ipſam pro ſale datam dicit eſſe Chryſippus. Idem li.5.de Finib. Sunt autem beſtiæ quædam,in quibus ineſt aliquid ſimile uirtutis:in Leonibus . ut in canibus,ut in equis:in quibus non corporum ſolũm,ut in ſuibus,ſed etiam animorum aliqua ex parte motus aliquos uidemus. Virg li. 3.Georg.Ipſe ruit,dentesq; Sabellicus exacuit ſus. Idem 7. Æne.

Setigeriq; ſues. Idē li.3.Geo. Et quatit ægros Tuſcis anhela ſues. Iuue.Sat.11.Sicci terga ſuis rara pendentia crate. Oui.li.8.Meta. In iuuenes certo ſic impete uulnificus ſus Fertur. A Sus deducitur diminutiuum Sucula, & deriuata Subulcus, Suile, Suillus, & Suinus, quorum ſignificationes ſupra ſuis locis ſunt explicatæ.

SVSA, orum, σοῦσα Ptolemæo, urbs nobiliſſima, inter Perſidem, & Babyloniam ſita, Perſarum olim regia, à Dario Hyſtaſpis (ſi Plinio credimus) aut (ut Straboni Placet) à Tithono Memnonis patre cõdita, trans Choaſpem fluuium: à cuius urbis nomine circumiecta regio dicta eſt Suſiana. In hac urbe fuit nobilis illa Cyri regia, cãdido uarioq; marmore, columnis aureis, magnaq; gemmarum copia exornata, cæli in lacunaribus habens ſimulacrum, ſtellis micantibus inſignitum. Eſt autem hoc nomen pluralis tantum numeri & neutri generis. Propert. lib.2. Non tot Achæmenijs armantur Suſa ſagittis. Lucan. Non tot Achæmenijs deducunt Medica Suſis Agmina. Dicta autem putantur Suſa, à liliorum copia, quæ illorum lingua ſuſa dicuntur.

SVSQVE, deq; fero, ἀδιαφορῶ, quod & Suſq; deq; habeo, dicimus, ſignificat æquo animo ſum, & quod accidit, non magnifacio. Interdum negligo atque contemno: hoc eſt, ſurſum an deorſum feratur res paruifacio. Plaut. in Amph. Atque id me ſuſq; deq; eſſe habituram putat? Vide Gell. lib.16. cap.9.

SVSCIO, ſcis, iui, tum, ſcire, [*Sapere*] ἴσημι, uerbum antiquũ eſt, idē ſignificans quod ſcio, ſiue cognoſco. Plaut. in Men. Eho Meſſenio accede huc. MESS. quid negocij eſt? ſuſciri Quid eo opus eſt?

SVSCIPIO, pis, pen.c. [*Pigliare*] παραδέχομαι, ἀναιροῦμαι, ὑποδέχομαι, ſumo, capio, recipio. Cic. lib.1. de Fin. Sed ut omittam pericula, labores, dolorem etiam, quem optimus quiſque pro patria & pro ſuis ſuſcipit, ut non modo nullam captet, ſed etiam prætereat omnes uoluptates: dolores denique quoſuis ſuſcipere malit, quàm deſerere ullam officij partem. Cic.7. Verr. Tantum'ne igitur laborē, tantas inimicitias tot hominum ſuſcepturus es? Suſcipere liberos, ἀναιρεῖσθαι, παιδοῦν, eſt gignere. Cic.5. Verr. Suſceperas enim liberos non ſolum tibi, ſed etiam patriæ. Suſcipi in lucem, pro naſci. Cic. de Aruſu. reſp. Eodem enim tempore & ſuſcipimur in lucem & hoc cœleſti ſpiritu agimur. Accipitur item Suſcipere pro eo, quod eſt ſermonem excipere, & in uicem reſpondendi ſuccedere, ὑπολαμβάνειν. Virg. lib.6. Æn. Suſcipit Anchiſes, atq; ordine ſingula pandit. Suſceptus, a, um, particip. Cic. pro Quinct. Transfigere ſuſceptum negocium. Virg. lib.4 Æne. Saltem ſi qua mihi de te ſuſcepta fuiſſet Ante fugam ſoboles. Suſceptum, pti, neutri gene. ſubſtantiuum. Ouid.11. Meta. Suſceptaq; magna labore Creſcere difficili. Suſceptio, onis, uerbale, ὑπόστασις, ὑποδοχή, ipſe ſuſcipiendi actus: ut, Suſceptio cauſſæ. Cic. pro Mur. Et quoniam in hoc officio ſtudium meæ defenſionis ab accuſatoribus, atque ipſa ſuſceptio cauſſæ reprehenſa eſt, ante quàm pro L. Muræna dicere inſtituo, pro meipſo pauca dicam.

SVSCITABVLVM, [*Suſcitamento, incitamento*] ὑπόμνημα, ἐμπρήσμα, ὁρμητήριον, incitamentum dicitur. Varr. in Sat. quam ὄνος πρὸς λύραν inſcripſit: Symphonia uocis ſuſcitabulum. Nonius.

SVSCITO, as, pe.c. [*Eccitare*] ἐγείρω, excito. Plau. in Moſt. Quis iſtic dormit? PHIL. Callidates. T. Suſcita iſtum. Cic.4. Tuſ. Noctu ambulabat in publico Themiſtocles, quòd ſomnum capere non poſſet: quærentibusq; reſpondebat, Milciadis trophæis ſe è ſomno ſuſcitari. Ignis item ſuſcitari dicitur, ἀναζωπυρεῖσθαι, ἀνάζωπυρεῖσθαι, cum iã ſemiſopitus uigori ſuo reſtituitur. Vir.8. Æn. Hęc memorans, cinerem & ſopitos ſuſcitat ignes. Transfertur & ad alia ut cum iram, quæ iam elanguerat, ſuſcitari dicimus, hoc eſt, renouari, ſeu reuiuiſcere. Oui.3. de Arte: Quoſlibet extinctos iniuria ſuſcitat ignes. Suſcitare mortuum, id eſt, ad uitam reuocare. Seneca: Nec tam ſanare languentem uiſus eſt, quàm mortuum ſuſcitare.

SVSIANA, σουσιανή Steph. Aſiæ regio, Perſicæ ditionis, quæ à Septentrione terminatur Aſſyria, ab Occaſu Babyloniæ adiacet, ab Oriẽte habet Perſidem, à Meridie partem Perſici ſinus. Dicta Suſiana à Suſis urbe nobiliſſima Perſarum regia, & totius regionis capite. Latiorem eius deſcriptionem pete ex Ptol. lib.6. cap.3.

SVSINVM, p.c. σούσινον, oleum, ſiue unguentum ex lilijs confectũ, quæ Phrygum lingua Suſa, σοῦσα, appellantur. Pli. li.13. c.1. E malis quoque cotoneis & strutheis fit oleum, ut dicemus, melinum. Suſinũ tenuiſſimum omnium eſt. Conſtat ex lilij, balano, calamo, &c. Idē & Lirinum, λείρινον, appellatur. Græci enim λείρια appellant, quæ nos unius litteræ immutatione lilia dicimus. Pli. lib.21. cap.5. Lilium roſæ nobilitate proximum eſt, & quadam cognatione unguenti oleiq;, quod Lirinon appellatur.

SVSPECTO, as, [*Guardare in ſu, ſoſpettare*] frequentat. à Suſpicio, ὑποβλέπω, ἀναβλέπω, modo ſurſum ſpecto. Mar. Oculiſq; ſuſpectans ſidera. Modo ſuſpectum habeo. Tacit. lib.1. Et quidam ſcelus uxoris ſpectabant. Idem li.4. Pellit domo Seianus uxorem Apicatam, ex qua tres liberos genuerat, ne pellici ſuſpectaretur.

SVSPENDEO, es, ere, (inquit Calep.) idem quod Supra pendere. Col. lib.4. cap.26. Sæpe enim notaui per imprudentiam ruſticos ſubijcere iugo palmam, & ita colligare, ut ſolo uimine ſuſpendeat. Sic enim legit ille: ſed non recte: cum emendatiora Columellæ exemplaria, Suppendeat legendum oſtendant.

SVSPENDIOSVS, a, um, [*Appiccato*] ἀγχόνῃ ἀπολόμενος, qui laqueo nexili ſtrangulatus eſt. Ph. ſcribit, laqueũ ſuſpendioſi circũdatum tēporibus dolorem capitis ſedare. Idem pœnam laquei præpoſterã appellat, ex eo quod includatur ſpiritus, cui exitus quærendus erat.

SVSPENDIVM, dij, [*Appiccamento*] ἀγχόνη, pro ſuſpenſione. Gel. Suſpendio uitam finiuit. Cice.5. Verr. Non, inquam, perpetere, ut homines iniuriæ tuæ remedium morte, ac ſuſpendio quærerent. Marti. lib.1. Iam ſuſpendia ſæua cogitabas. Ouid. lib.1. Am. Eleg. 12. Præbuit illa arbor miſero ſuſpendia collo.

SVSPENDO, dis, [*Appiccare*] ἀναρτῶ, ἀπάγχω, ἀγκρεμάννυμι, appendo, alligo. Pli. lib.20. ca.20. Quem ſcio propter impatibiles uuæ morbos radicem eius filo ſuſpēſam in collo gerere, præterquã in balneis. Hor. lib.1. Carm. Ode 5. Me tabula ſacer Votiua paries indicat humida Suſpendiſſe potenti Veſtimenta maris deo. Vir. lib.4. Ge. Ante nouis rubeant quàm prata coloribus, ante Garrula quã tignis nidũ ſuſpendat hirundo. Quandoq; eſt ſubleuare, ſuſtollere. Apuleius Cum deberet manum porrigere, capiſtro ſuſpendere, cauda ſubleuare, nullum mihi ferebat auxilium. Quãdoq; pendendo interimere κρεμᾶν. Cice.5. Verr. Centuripinum Dioclem hominem locupletem ſuſpendiſſe ſe conſtat. Suſpendere rem aliquam, id eſt, differre, prorogare ἀναβάλλειν. Liu. lib.9. Bell. Maced. Mouit aliquantum oratio regis legatos: itaq; medio reſponſo rem ſuſpenderunt. Ouid. lib.4. Faſt. Dat tamen exequias nec iam ſuſpendere fletum Suſtinet. Suſpendere aliquem, pro incertũ reddere. Plin. epiſt. ult. lib.2. Diu miſerã expectatione ſuſpendit. Plau. Vix compos mentis ſum, ita mihi ſuſpendit animum. Curt. lib.9. Ea ipſa res omnium animos expectatione ſuſpenderat: quippe armato congredi nudum, dementia non temeritas uidebatur. Suſpendere ſpiritum pro eo quod eſt paululum quieſcere inter legendum, & ſubſiſtere. Quinct. Sciat puer, ubi ſuſpendere ſpiritum debeat, quo loco uerſum diſtinguere, ubi claudatur ſenſus, ubi incipiat. Quandoque anxium eſſe, ἀπορεῖν. Plaut. Vix compos mẽtis ſum, ita mihi ſuſpendit animum. Hinc Suſpenſus, a, um. Cic. de Leg. Agrar. Roma cœnaculis ſublata atque ſuſpenſa. Liu. lib.8. ab Vrbe condita: Suſpenſus recte manibus ſe demiſit. Horat. libro.1. Serm. Sat.8. Interea ſuſpenſa graues aulæa ruinas In patinas fecere. Suſpenſus, pro incerto, ac dubio, μετέωρος, κρεμάμενος. Seneca: Suſpenſus animo, quid ageret, cogitabat. Virg. li.6. Æn. Dicam equidem, nec te ſuſpenſum nate tenebo. Idem 2. Æneid. Suſpenſi Euripylum ſcitatum oracula Phœbi Mittimus. Suſpenſus ſomnus, pro inquieto, intranquillo, in quo mens curis eſt fatigata, cui contrarius eſt Profundus ſomnus. Cic.1. Tuſc. Ex Poeta quopiam uetuſto: Mater te appello, tu quæ curam ſomno ſuſpenſo leuas. Suſpēſus gradus, pro placido ac ſilenti. Ter. in Phor. Hæc ubi ego audiui, ad fores ſuſpenſo gradu ἀψοφητί, placide ire perrexi. Suſpenſio, uerbale, incertitudo. Hircius li.5. bel. Afri. Erat in caſtris Scipionis ſuperiore tempore magnus terror, & expectatione regiarum copiarum exercitus eius magis ſuſpenſione animi ante ad uentum Iubæ commouebatur.

SVSPICAX, acis, adiect. omnis generis, ὑποπτικός, idem quod ſuſpicioſus. Tacit. lib.3. Ijs haud alias intentior populus, plus ſibi in principem occultæ uocis, aut ſuſpicacis ſilentij permiſit. Idem lib.1. Etiam Q. Hatterius & Mamercus Scaurus ſuſpicacem animum perſtrinxere.

SVSPICIO, cis, ſecunda ſyllaba cor. [*Guardare in ſu, honorare, hauer ſoſpetto*] ἀναβλέπω, ὑποβλέπω, ſurſum aſpicio. Virg. li.1. Æn. O fortunati, quorum iam mœnia ſurgunt, Æneas ait: & faſtigia ſuſpicit urbis. Cic.1. Tuſc. Et aſtra ſuſpeximus, tum ea quæ ſunt infixa certis locis: tum illa non re, ſed uocabulo errantia. Virg. lib.1. Geor. Aut bucula cælum Suſpiciens, patulis captauit naribus auram. Suſpicere aliquem, admirari, & uenerari: quaſi ſupra nos aſpiciamus illum eſſe collocatum, quẽ admiramur, ἀποβλέπειν, θαυμάζειν. Cic. lib.2 Offi Itaq; eos uiros ſuſpiciunt maximiſq; efferunt laudibus. Idem in Orat. Eloquentia, quam ſuſpicerent omnes, quam admirarentur, quam ſe aſſequi poſſe diffiderent. Suſpicere etiam ſignificat Suſpectum habere, ὑποπτεύειν, ut apud Saluſt. in Iugurt. Per Idem tempus Bomilcar (cuius impulſu Iugurtha deditionem, quam metu deſeruit, inceperat) ſuſpectus regi, & ipſe eum ſuſpiciens: nouas res cupere, ad perniciem eius dolum quærere. Suſpectus, a, um, nomen ex participio, ὕποπτος, de quo habetur rei alicuius ſuſpicio. Cic. in Catil. Si me meis ciuibus tam grauiter ſuſpectum atque infenſum uiderem: carere me aſpectu ciuium, quàm infeſtis oculis omnium circunſpici mallem. Virg.4. Æne. Suſpectas habuiſſe domos Carthaginis altæ. Idem 3. Æneid. Graiugenumq;

numq; domos, ſuſpectaq; linquimus arua. Cic. de Amic. Hæc eſt. n. Tyrannorum uita, nimirum in qua nulla fides, nulla charitas, nulla ſtabilis beneuolentiæ poteſt eſſe fiducia: omnia ſemper ſuſpecta atque ſolicita ſunt. Virg. 2. Æne. Suſpectaq; dona Præcipitare iubent, ſubiectiſq; urere flammis. Suſpectior, oris, comparatiuus. Cice. 2. Offic. Quo enim quis uerſutior, & callidior eſt, hoc inuiſior, & ſuſpectior, detracta opinione probitatis. Liu. 7. Bell. Pun. Is omnia ſuſpectiora, quàm ante fuerant, in ſenatu fecit. Suſpectus, us, ui, ὑπόβλεψις, ἀνάβλεψις, actus ſuſpiciendi, id eſt, ſurſum aſpiciendi. Pli. lib. 9. cap. 38. Laus ei ſumma, color ſanguinis concreti, nigricans aſpectu, idemq; ſuſpectu refulgens. Hoc eſt, ſi ſurſum cõſpiciatur, & in aerem, quòd dicitur. Suſpectus pro altitudine. Vir. 6. Æne. Tum tartarus ipſe Bis patet in præceps tantum, tenditq; ſub umbras, Quantus ad æthereum cæli ſuſpectus Olympum. Suſpectus, us, pro admiratione. Seneca de Benefi. lib. 2. ca. 25. Videndum eſt, quid maxime faciat ingratos, aut nimius ſui ſuſpectus, & inſitum mortalitati uitium ſe ſuaq; mirandi: aut auiditas, aut inuidia. Suſpectio, nis, uerb. ὑποψία, idem quod ſuſpicio. Terent. And. Nam qui iſtæc tibi incidit ſuſpectio?

Svspicio, onis, uerbale. [*Soſpettione*] ὑπόνοια, ὑποψία, ipſe ſuſpicãdi actus. Cic. 1. de Fin. Plerunque improborum facta primò ſuſpicio inſequitur, deinde ſermo, atq; fama, tum accuſator, tũ iudex, multi etiam, ut te Conſule, ipſi ſe iudicauerunt. Ter. Eunu. Imo magis auge ſuſpicionem. Plau. Pſeu. Suſpicio mihi nunc eſt, uos ſuſpicarier, Me hæc idcirco tanta facinora promittere, Qui uos oblectẽ. Terent. Eunu. Iam tum erat ſuſpicio Dolo malo hæc fieri omnia.

Svspiciosvs, a, um, [*Soſpettoſo, ombroſo*] ὑποπτικός, qui pronus eſt ad ſuſpicionem. Ter. in Adel. Omnes quibus res ſunt minus ſecundæ, magis ſunt, neſcio quo modo, Suſpicioſi: ad contumeliam omnia accipiunt magis: Propter ſuam impotentiam ſe ſemper credunt negligi. Cic. 7. Verr. Te conſcientia timidum, ſuſpicioſumq; faciebat. Idem ad Q. Fr. lib. 1 1. Eſſe nimis ſuſpicioſum & durum in ſuos. Accipitur etiam quandoque pro eo, qui ſuſpectus eſt. Cic. pro Roſc. Am. Verum id, quod adhuc eſt ſuſpicioſum, niſi perſpicuum res ipſa fecerit, hunc affinem culpæ iudicatote. Suſpicioſe, ſius, aduerb. Cic. pro Sext. Roſc. Amer. Cum enim aliquid habeat ꝙ poſſit crimino ſe ac ſuſpicioſe dicere, aperte ludificari & calumniari ſciens non uideatur. Idem de Clar. Orato. Qui ſuſpicioſius, aut crimino ſius diceret, audiui neminem.

Svspicor, aris [*Penſare. ſoſpettare*] ὑπονοέω, ὑπολογίζω, ὑποπτεύω, ὑποπτεύω, ſuſpicionem habeo. Ter. in Heau. Nam mihi nunc nihil rerum omnium eſt, Quod malim, q̃ me hoc falſo ſuſpicarier. Cæſ. 8. Bell. Gall. Cæſar etſi diſceſſum hoſtium animaduertere non poterat, incendijs oppoſitis: tamen id conſilium cum fugæ cauſſa initũ ſuſpicaretur, legiones promouit. Cic. 3. Ver. Hoſpes ianitor, q nihil ſuſpicaretur, ueritus nequid in ipſo ſe offenderit, hominẽ ſummaui retinere cœpit. Oui. epiſt. 1. Quæcunque æquor habet, quæcunque pericula tellus, Tã longæ cauſſas ſuſpicor eſſe moræ. Cic. Atti. lib. 7. Scribe non modo ſi quid ſcies, aut audieris: ſed etiam, ſi quid ſuſpicabere. Suſpicans, tis, particip. Ter. And. Egomet, quoq; eius cauſſa in funus prodeo, nihil ſuſpicans etiam mali.

Svspiriosi, qui ſpirandi difficultatem patiuntur, uel quibus uitioſa eſt reſpiratio, quos Græci ἀσθματικοὺς uocãt. Col. li. 5. c. 37. Febrienti mulæ cruda braſſica datur, ſuſpirioſæ ſanguis detrahitur.

Svspirivm, rii [*Soſpiro*] στεναγμός, στοναχή, ipſa ſuſpiratio, hoc eſt, ab imo pectore ſpiratio. Cice. ad Atti. lib. 13. Conſul eſt impoſitus is nobis, quem nemo, præter nos philoſophos, aſpicere ſine ſuſpirio poſſet. Ouid. 2. Meta. Præſagaq; luctus Pectore ſollicito repetens ſuſpiria, &c. Idem 10. Meta. Myrrha patre audito, ſuſpiria duxit ab imo pectore. Col. li. 6. ca. 14. Interdũ tumore palati cibus reſpuit, crebrum ſuſpirium facit. Mart. li. 1. Collo nexa cubat, capitq; ſomnos, Vt ſuſpiria nulla ſentiantur. Accipitur aliquando Suſpirium, pro ipſa ſpirandi difficultate, Græci ἆσθμα, uocant. Pli. li. 10. cap. 9. Ad tormina, regios morbos, tuſſim ueterem cum ſuſpirio.

Svspiratvs, us, [*Soſpiro*] στοναχή, idem quod ſuſpirium, hoc eſt, actus ipſe reſpirandi. Ouid. 14. Metam. Reſpicit hunc uates, & ſuſpiratibus hauſtis, Nec dea ſum, dixit.

Svspiro, as, pen. pr. [*Soſpirare*] στένω, στενάζω, ſpiritum ab imo pectore traho, quod ſolicitudinis aut doloris argumentum eſt. Plaut. in Menæch. Quin ſuſpirabo ſexcentum dies. Cic. Attic. lib. 1. Reperire ex magna turba neminem poſſumus, qui cum aut iocari libere, aut ſuſpirare liberaliter poſſimus. Ouid. epiſt. 20. Ingemit, & tacito ſuſpirat pectore. Per tranſlationem accipitur pro deſiderare: & ſic fere accuſatiuo iungitur. Iuue. Sat. 1 1. Suſpirant longo non uiſam tempore matrem. Tibul. lib. 4. Eleg. 5. Q uòd ſi forte alios iam nunc ſuſpirat amores. Suſpirare in aliquam. Oui. 1. Faſt. Hanc cupit, hanc optat, ſolam ſuſpirat in illam.

Svstentacvlvm, [*Soſtentacolo*] ἔρεισμα, id eſt, fulcimentum, quo aliquid ſuſtinetur.

Svstento, as, [*Soſtentare*] ἀντέχω, βαστάζω, frequentat. eſt à Suſtineo, idem ſignificans quod fulcio, & alioqui ruiturum retineo. Virg. 10. Æneid. Huic frater ſubit Alcanor, fratremq; ruentem Suſtentat dextra. Nonnunquam idem quod tolero, ſeu patienter fero, ἀνέχομαι, ὑπομένω, φέρω. Sal. ad Cæſ. de repu. ordin. Poſtremo ſapientes pacis cauſſa, bellum gerunt, laborem ſpe otij ſuſtentant. Cice. pro Flacc. Hominum mentes, cogitationeſq; ſpes ſuſtentat. Cæſ. 7. Bell. Gall. Vſque eò, ut complures dies milites frumento caruerint, & pecore è longinquioribus uicis adacto, extremam famem ſuſtentarent. Idem 3. Bell. Ciuil. Iamq; frumenta matureſcere incipiebant, atque ipſa ſpes inopiam ſuſtentabat, ꝙ celeriter ſe habituros copiam confidebant. Suſtentare ſe. i. fortem animum in rebus aduerſis gerere, & fortunæ non ſuccumbere. Cic. Ter. lib. 15. Q uod reliquum eſt, ſuſtenta te mea Terentia, ut potes. Idem Atti. lib. 3. Me uix, miſereq; Suſtento. Suſtentare, pro alere, ſeu reficere, & egeſtatem alicuius ſubleuare, τρέφειν, ἀνατρέφειν. Cice. Att. P. Valeriũ negat habere quicquam Deiotarus rex, eumq; ait à ſe ſuſtentari. Ter. in Adel. Alit illas, ſolus omnẽ familiã Suſtentat. Suſtentatũ eſt, imperſo. Cæſ. 2. Bell. Gall. Id ex itinere magno impetu Belgæ oppugnare cœperunt: ægre eo die ſuſtentatum eſt.

Svstentatio, onis, ὑπομονή, idem quod expectatio ſiue dilatio. Cic. 2. de Inuen. Deinde utrum ſtatim fieri neceſſe ſit, utrum habeat aliquam moram & ſuſtentationem.

Svstineo, es, ſecunda ſyll. cor. [*Soſtenere*] ἀνέχω, βαστάζω, fero, fulcio, labentem excipio, aliquid ruiturum retineo. Plaut. in Menæ. Suſtine has Penicule exuuias. Idem Pœn. Q uãtum hominum terra ſuſtinet. Cice. 2. de Nat. Deo. Ex quo concluditur cum omnes mundi partes ſuſtineantur calore, &c. Pli. lib 12. cap. 25. Vineæ ſine adminiculis ſe ipſæ ſuſtinent. Suſtinere, pati, tolerare, ἀνέχεσθαι, ὑπομένειν, φέρειν, Cic. 6. Phil. O dij immortales, quis huius potentiam poterit ſuſtinere? Ter. in Phorm. Prima coitio eſt acerrima: Si eam ſuſtinueris, poſt illa iam, ut lubet, ludas licet. Aliquando alo, reficio, egeſtatem ſubleuo, nutrico, τρέφω, ἀνατρέφω. Liu. Milites fluuiali piſce & herbis ſuſtinebantur. Id eſt, cibabantur. Virg. lib. 2. Geor. Hinc patriam paruoſq; nepotes ſuſtinet. Suſtinere ſe à reſpondendo. i. cohibere. Cic. 4. Acad. Cum ſe à reſpondendo, ut aut approbet, aut reprobet quid, ſuſtineat, uteq; neget aliquid, neque aiat. Non ſuſtineo, pro non poſſum, neque non audeo. Q uint. lib. 2. ca. 4. Nec enim huius rei iudicium differre ſuſtineo. Ouid. 4. Faſt. Nec iam ſuſpendere fletum Suſtinet. Suſtineo, defendo, tueor. Cic. 4. Acad. Philo autem dum noua quædam commouet, quod ea ſuſtinere uix poterat, quæ cõtra Academicorum pertinaciam dicebantur & aperte mentitur. Suſtinere perſonam, expectationem, cauſſam, dignitatem imperii. i. tueri, itaque ſeſe gerere, ut iis rebus non impar uideatur. Cic. pro Domo ſua: Hi tales uiri, qui non ſolum conſilijs ſuis, ſed ſpecie ipſa dignitatem reip. ſuſtinent. Idem poſt reditum, Quorum mentes anguſtæ, & humiles magnitudinem tanti imperij ſuſtinere non poſſunt, Accipitur aliquando Suſtinere, pro compeſcere, reſiſtere. Atticus Ciceroni. Cum iſta copia tantam multitudinem ſuſtinere non poteris. Suſtinere, differre, ἀναβάλλεσθαι. Liu. libro 5. ab Vrbe. Compreſſiq; à Centurione, quem ſibimetipſi præfecerant, rem in noctem ſuſtinuere. Suſtineo gradum, reprimo. Ouid. 6. Faſt. Obſtupui tacitus, ſuſtinuiq; gradum. Suſtinere dicitur Deus manum ſuam, quando retrahit. Ouid. lib 5. Faſt. Sæpe Iouem uidi, cum iam ſua mittere uellet Fulmina, thure dato ſuſtinuiſſe manum.

Svstollo, lis, [*Sollenare*] ἀναφέρω, αἰωρέω, ἐπαίρω, uerbum eſt obſoletum, idem ſignificans, quod attollo, ſiue ſurſum ſubleuo. A quo manſit præteritum, Suſtuli, & tempora ab eo formata. Virg. lib. 2. Æneid. Suſtulit exutas uinclis ad ſidera palmas. Reliqua uide paulò poſt in dictione Suſtuli.

Svstvli, ἀνήνεγκα, præteritum eſt uerbi Tollo, non illud quidem proprium, ſed ab inuſitato uerbo Suſtollo mutuatum, & loco inuſitati præteriti Tetuli uſurpatum. Tollo (inquit Diomedes) tuli, qđ in compoſitione Suſtuli facit. Eius tamen perfecti inſtans apud ueteres Suſtollo. Nunc uero à Tollo, Suſtuli. Hæc ille. Significat autem Suſtuli, idem quod ſurſum tuli, in altum erexi, ſubleuaui, ἐπῆρα. Cice. pro Deiot. Cum eum in equum plures ſuſtuliſſent, uix in eo hærere ſenex potuit. Idem Atti. Salaminij nos decretis ſuis in cælum ſuſtulerunt. Aliquando idem quod ſuſcepi. ἀνήρημαι, ut cũ dicimus quempiam ex uxore liberos ſuſtuliſſe. i. ſuſcepiſſe. Nam quemadmodum mater dicitur peperiſſe, ita pater ſuſtuliſſe. Cic. in Ant. Qui ex libertina ſuſtulerit liberos. Nonnunquam pro educaui, ἔθρεψα. Virg. lib. 9. Æneid.

Mœonio regi, quem ſerua Lycimnia furtim

Suſtulerat. Nonnunquam item occidi, necaui, abſtuli de medio, abrogaui, perdidi, deſtruxi, ſubuerti, ἀνήρηκα, unde eſt Diſtichon illud apud Sueton. in Nerone.

Quis neget Æneæ magna de ſtirpe Neronem.

Suſtulit hic matrem:ſuſtulit ille patrem. Cic. de Diuin. Xenophanes diuinationem funditus ſuſtulit. Idem lib. 1. Offic. Maiores noſtri, Carthaginem funditus ſuſtulerunt.

Svsvm, pro Surſum, apud antiquos. Cato c. 157. Ita ſubducito ſuſum animam quàm plurimum poteris: in triduo polypus excidet.

Svsvrro, as [*Mormorare, bucinare*] ψιθυρίζω, ſummiſſa uoce loquor, lenem, & ſubmiſſum ſtrepitum edo, quale eſt aut apum murmur, aut aquæ molliter defluentis, aut uenti leniter ſpirantis. Virg. in Culice: Ima ſuſurrantis repetebant ad uada lymphæ. Et paulò pòſt: Quos leniter afflans Aura ſuſurrantis poſſit confundere uenti. Sumitur aliquando pro clanculum. Ter. in An. Iam ſuſurrari audio, ciuem atticam eſſe hanc. Mart. lib. 2. Nequid forte petam timet cautetq;: Et ſecum ſic, ut audiam, ſuſurrat. Ouid. epiſt. 18. Aut ego cum chara de te nutrice ſuſurro. Suſurratio, onis, ψιθυρισμός, uerb. Cœl. ad Cic. lib. 8. Ad Cæſarem crebri & non belli de eo rumores, ſed ſuſurrationes duntaxat ueniunt. Hinc Inſuſurro, & Conſuſurro, compoſita: de quibus ſuis locis.

Svsvrrator, oris [*Mormoratore, ſuſurrone*] ψιθυρος, detractor, maledicus, qui non aperte loquitur, ſed uoce demiſſa auribus hominum obſtrepit.

Svsvrrvs, ri, [*Mormoratione, mormorij*] ψιθυρισμός, paruum & ſummiſſum murmur. Cice. 4. Tuſc. Leuiculus ſane noſter Demoſthenes, qui illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquam ferentis mulierculæ (ut mos in Græcia eſt) inſuſurrantisq; alteri, &c. Hora. li. 1. Car. Leueſq; ſub nocte ſuſurri. Virg. 1. Eclo. Sæpe leui ſomnum ſuadebit inire ſuſurro. Declinatur etiam hoc ſuſurrum. Ouid. lib. 7. Metam. Procrin adit, linguaq; refert audita ſuſurra.

Svtates (à Plauto modo emendata ſit lectio) dici uidentur iidem, qui ſutores, aut ſaltem certum quoddã ſutorum genus. Sic enim legitur apud ipſum in Aul. Stat fullo, Phrygio, aurifex, lanarius, Ciniſſones patagiarij, induſiarij, Propolæ, linteones, calceolarij, Sedentarij, ſutates, diabathrarij.

Svtela, læ πανουργία, doloſa aſtutia (ut inquit Feſtus) ſiue techna callide conſuta. Plaut. in Capt. Quando ego te exemplis peſſimis excruciauero, Atque ob ſutelas tuas te morti miſero, Vel te interiiſſe, uel periiſſe prædicent.

Svterna, ῥαφή, ipſa ſutura, ſiue opus ſutorium. Varro: Quod ſuternas facere inſcius nihil homo agis.

Svtilis, & hoc le, pen. cor. [*Cucito, cuſito*] ῥαπτόν, quod cõſutum eſt: ut Corona ſutilis, quæ opponitur pactili. Pli. lib. 21. ca. 3. Summaq; auctoritas pactili coronæ ſutiles Saliorum ſacris inuenimus, & ſolennibus cœnis. Balteus ſutilis. Virg. li. 12. Æn. Teritur qua ſutilis aluo Balteus. Cymba ſutilis, qua Charon inferorum portitor animas per Stygiam paludem traijcit. Idem lib. 6. Æneid. Gemuit ſub pondere cymba ſutilis.

Svtor, [*Calzolaio*] ῥάπτης, qui calceos ſuit. Proprie enim artifex calceorum Sutor appellatur: cum ille, qui ſuit pãnos, potius Sarcinator dicatur. Pli. li. 35. ca. 10. de Apelle: Feruntq; à ſutore reprehenſum, ꝙ in crepidis una intus pauciores feciſſet anſas, eodem poſtero die ſuperbo emendatione priſtinæ admonitionis cauillante circa crus, indignatum proſpexiſſe, denunciãtem, ne ſupra crepidam ſutor iudicaret: quod & ipſum in prouerbium uenit.

Svtorivm Atramentum, [*Vitriolo*] χάλκανθος, corpus metallicũ, quo aqua diſſoluto corium denigratur. Duo eius ſunt genera Foſſitium, quod aliquando eſt cæruleum, aliquando pallidum, alias cãdidum & pellucidum in morem uitri: unde & Vitriolum uulgo appellatur. Factitium uero ex aqua pluuia fit per metalla defluente in lacunam, quæ inde ab ijs, qui in metalla ſunt damnati, in uaſa ampla fictilia perfertur, in quibus æſtiuis diebus concreſcit. Vide plura de hoc apud Pli. lib. 35. cap. 12. & Dioſc. lib. 5.

Svtrina, næ, pen. pro. [*Calzolaria*] ῥαφεῖον, officina ſutoris. Pli. lib. 10. cap. 43. Tiberio principe ex fœtu ſupra Caſtorum ædem genitus pullus, in oppoſitam ſutrinam deuolauit, etiam religione commendatus officinæ domino.

Svtrivm, σούτριον, oppidũ Tuſciæ mediterraneum, apud Strab. lib. 5.

Svtvra, ræ, p. p. ῥαφή, ῥαφία, commiſſura partium cõſutarum. Corn. Celſ. li. 8. Sutura oras iungit, quæ ne ipſæ quidẽ contingere ex toto debent. In cranio quoque Suturæ dicuntur commiſſuræ illæ, quibus oſſa cõfiguntur. Celſ. li. 7. Raro caluaria ſolida ſine ſuturis eſt, & id caput firmiſſimũ, atq; à dolore tutiſſimum eſt: ex ceteris quo pauciores ſunt ſuturæ, eò capitis ualetudo commodior eſt.

Svtrvs, ut ex Catonis ſententia refert Pli. lib. 8. cap. 5. Nomen fuit elephanti, qui in Punica acie fortiſſime dimicauerat, altero dente mutilato.

Svvs, [*Suo*] σφέτερος, ἑαυτοῦ, ἑός, relatiuum reciprocum à Sui, genitiuo deductum, de quo ſupra egimus in ſuo primitiuo. Hic paucula tãtum annotanda ſunt, quæ illic ſunt omiſſa. Suus aliquando idem ualet, quod ſui iuris. Cice. 4. de Finib. Semperq; erit in diſputando ſuus. i. non utetur alienis inuentis argumentorum. Aliquando idẽ ꝙ proprius, ἴδιος. Cic. pro Roſc. Am. Sua quenque fraus, & ſuus terror maxime uexat, ſuum quenque ſcelus agitat. Idem 1. Offic. Expendere oportebit, quid quiſq; habeat ſui: id enim maxime decet, ꝙ eſt cuiuſque ſuum maxime. Sic ad Att. lib. 14. Plura nobiſcũ hic perhonorifice, & amice Octauius, quem ſui Cæſarem ſalutant. Plaut. Trin. Neu ſuum adimerem alteri. Idem Curc. Quibus ſui nihil eſt, niſi una lingua. A Suus deducũtur compoſita Suapte & Suopte, quæ idem ualent, quod Suamet, & Suomet: ut, Suapte culpa: id eſt ſuamet, uel ſuaipſius culpa. Idem Merc. Suapte culpa ex genere capiunt genus. Suopte ingenio. Liu. 1. ab Vrbe. Suopte igitur ingenio temperatum animum uirtutibus fuiſſe opinor magis, inſtructumq;. Suopte nutu. Cice. 1. Tuſc. Vt terrena & humida ſuopte nutu, & ſuo pondere ad pares angulos in terram & in mare ferantur. Suuſmet. Tacit. li. 14. Pulſi cum ſaucijs integri ſuomet ipſi metu, & anguſtijs uiarum conflictabantur. Saluſt. in Iug. Neceſſe eſt ſuomet ipſi more præcipites eant.

S ANTE Y

Syagra, Syagræ, σύαγρα, regio Ciliciæ, prope Adum & Laerten, à ſuum uenatione, (ut ex nominis compoſitione apparet) appellata.

Syagros, [*Porco cinghiale*] σύαγρος, canis nomen apud Sophoclem, à ſuum uenatione impoſitum. Græcis item Syagros, aprum, ſeu ſuem ſilueſtrem ſignificat.

Syagron, σύαγρον, extremum Arabiæ felicis promontorium, ad mare rubrum. cuius meminit Pli. li. 6. c. 23. & 28. & Ptol. Tab. Aſiæ 6.

Sybaris, σύβαρις Stephano, Magnæ Græciæ oppidum, inter Crathin, & Sybarin amnes, ab Achiuis conditum, qui poſt Troiæ excidium ui tempeſtatis eò fuerunt appulſi. Huius olim tanta fuit potentia, ut quaternas proximas rexerit gentes, & quinque & uiginti urbes ſuo ſubdiderit imperio, & contra Crotoniatas trecenta hominum millia armarit. Auctor Strab. lib. 6. Eſt & Sybaris (ut iã diximus) fluuij nomen iuxta urbem eiuſdem nominis, à cuius potu incolæ ſubmouent greges, ſiue quòd pecora ſternutamentis exagitet, ut uiſum eſt Straboni: ſiue ꝙ uellera nigrore inficiat, cũ Crathis uicinus amnis ijs candorẽ inducat, ut tradit Pli. li. 31. c. 2. Eſt itẽ Sybaris adoleſcentis nomen, apud Hor. lib. 1. Car. Ode 8.

Lydia dic per omnes
Te deos oro, Sybarim cur properes amando Perdere.

Sybaritae, συβαρῖται, à Sibari Magnæ Græciæ oppido dicti, populi fuerunt ingenioſiſſimi omnium uoluptatum architecti, omniq; deliciarum genere adeo effœminati, ut Sybaritica menſa in prouerbium abierit. Traditur hiſce fuiſſe conſuetudo, ut conuiuas in proximum annum inuitarent, ne ſpatium interim deeſſet, aut conuitatori conquiſitis terra mariq; deliciis epulas inſtruendi, aut conuiuijs ipſis corpus auro, gemmiſq; exornandi. Hi poſtremo aduerſus Crotoniatas bello ſuſcepto, cum trecenta hominum millia in aciem eduxiſſent, turpiſſime tamen uicti, unaq; cum urbe ſua ſunt deleti.

Sybaritis, Sybaritidis, συβαρῖτις, patronymicum fœmin. à Sybaritis populis formatum. Ouid. de Triſt. ad Auguſtum: Nec qui compoſuit nuper Sybaritida, fugit. Quo in loco Sybaritida uocat Ouidius, opus Hermitheonis cuiuſdam cynædi de generibus uoluptatum, & obſcœnarum deliciarum.

Sybota, æ, pen. cor. σύβοτα Stepha. inſula eſt ante Leucadiam, teſte Pli. lib. 4. cap. 12.

Sycaminon, συκάμινον, oppidum fuit in ora Phœnices, cuius ſua ætate nihil præter memoriam extitiſſe, auctores ſunt Plin. lib. 5. c. 19. & Strabo lib. 16. Sycaminon item Græci morum appellant, arboremq; ipſam Sycamineam, συκαμινέαν.

Syce, συκῆ, inſula eſt Aſiæ adiacens, non procul ab Epheſo, cuius meminit Plin. lib. 5. cap. 31.

Sychaevs, Vide ſupra Sichæus.

Sycites, συκίτης, gemma à fici colore dicta: de qua Pli. lib. 37. ca. 11. Eſt item Sycites, uini factitij genus, ex fico, quem alij Palmiprimum, alij Catorchiten appellant, ſingulis modijs in aquæ congijs tribus maceratis: ut docet idem Pli. lib. 14. cap. 16.

Sycomorvs, pen. cor. [*Sicomoro, arboro*] συκόμορος Dioſcoridi, arbor eſt, mediam inter morum & ficum ſimilitudinem habens: unde & nomen ei impoſitum eſt. σῦκα enim Græcis ficus eſt, & μορέα arbor, quam & Latini Morum appellant. Hanc nonnulli Ficum Ægyptiam, Theophraſtus Ægyptiam Morum, Celſus inuerſa compoſitione Moroſycon, Dioſcorides & Galenus Sycomorum appellarunt. Dioſcorides ſcribit Sycomorum eſſe arborem magnam, ſimilem ficui, folijs moro quàm proximis, magna lactis copia abundantem. Fructum fert ter quaterue quotannis, nõ ramis, ut ficus, ſed caudice ipſo caprificis ſimilem, ficorum groſſulis dulciorem, & qui in interiore farcto, nulla, qualia in fico ſunt frumenta habeat: nec, niſi ferro unguibuſue ſcalpatur, matureſcentem. Naſcitur præcipue in Rhodo, & Caria, alijſq; locis frumenti non admodum feracibus. Prouenit & in Ægypto, maxime in Nili aggeribus,

bus,quos radicibus ſuis colligat, & aduerſus Nili inundationes munit:unde teſte Vlpiano,grauiter in eos ſolet animaduerti, qui Nili ripis ſycomorum excinderet.

SYCOPHANTA, ſycophantæ, [*Mangiatore da fichi,calunniatore*] συκοφάντης,idem qui calumniator, ſiue delator. Cuius ſignificationis ratio ab alijs alia traditur. Τὸ συκοφάντη (inquit Plutarchus) τ' ὄνομα ἐκ φιλοπραγμοσύνης γεγενῆσθαί φασιν, κωλυομένου γὰρ ἐξάγειν τὰ σῦκα, μηνύοντας καὶ φαίνοντας τοὺς ἐξάγοντας, συκοφάντας κληθῆναι. Hoc eſt, Sycophantæ ex cupiditate alijs faceſſendi negocij nomen factum aiunt. nam cum Athenis uetitum eſſet efferre ficus, qui eos deferebant accuſabantq́;, Sycophantæ ſunt appellati. Alij tradunt, cum Attici iuuenes in hortos alienos irrumperent, ficosq́; ſublegerent, pœnam capitis in eos, qui id facerẽt, fuiſſe conſtitutam: quam pœnam qui perſequerentur ob paruula detrimenta, Sycophantas appellatos. Dicti itaque uidentur Sycophantæ, παρὰ τὸ τὰ σῦκα φαίνειν, hoc eſt, a ficuum delatione. Alij nominis huius etymon ad huiuſmodi referunt fabulam, quam & Maximus Planudes in uita Æſopi refert: Cum Xanthi philoſophi ſeruus ficus domino ex agro allatos abſumpſiſſet, eius rei culpam in Æſopum conſeruum ſuum reiecit. Qui ut domino innocentiã ſuam probaret aquam tepidam ebibit, eandemq́; puram, ut hauſerat, euomuit. Quod cum iubente hero alter quoque feciſſet, una cum aqua ficuum quoq; fruſta eiecit: eaq; ratione prodito calumniatore factum eſt, ut Sycophantam dicamus, qui inſontem falſo crimine calumniatur. Pla.in Amph. Nimis hic ſcitus eſt ſycophanta, qui quidem ſit meus pater.

SYCOPHANTIA, æ, [*Calunnia,fallacia*] συκοφαντία, mendacium, calumnia, fallacia. Plaut.in Aſin. Per fallaciam, quam amabam, abduxit à lenone mulierem, neque puduit id ætatis ſycophantias ſtruere. Idem in Aſin. Perfidiæ laudes, gratiasq́; habemus merito dijs magnas, Cum noſtris ſycophantijs, dolis, aſtutijsq́; Scapularum confidentia, &c.

SYCOPHANTOR, aris, ari, συκοφαντεῖν Suidæ, ſycophantias ſtruere. Plau.in Trin. Quanquam hoc me ætatis ſycophantari pudet.

SYCOPHANTIOSE, aduerb. antiquum, συκοφαντικῶς, hoc eſt doloſe, ſiue per calumniam. Plaut.in Pſeud. Ego nec ſycophantioſe quicquam ago, nec malefice.

SYCOSIS, pen. pro. σύκωσις, uitium eſt palpebræ aſperæ, & granorum, exiguorum, quæ in ficis frumenta à Plinio appellantur, ſimilitudinem referentis: unde & nomen accepit.

SYCVSA, συκοῦσα, inſula eſt in mari Ægeo, ante Epheſum: de qua Pli. lib.31.cap.5.

SYDERIS, fluuius in finibus Caſpiorum & Hyrcanorum, à cuius oſtio Caſpium mare nomine amiſſo Hyrcanum incipit appellari. Auctor Pli.lib.6.cap.16.

SYDVS, & Syderatio, Vide ſupra in dictione Sidus.

SYEDRA, dræ, σύεδρα, oppidum eſt Iſuriæ, quæ eſt regio Aſiæ media inter Ciliciam, & Pamphiliam. Stephanus.

SYENE, συήνη, urbs in confinibus Æthiopiæ atque Ægypti, non procul à Nilo, ſupra Alexandriam uerſus meridiem quinque millibus ſtadiorum, ſub tropico Cancri directe locata: unde Sole exiſtente in Cancro, medio ſolſtitij die ſupra uerticem ciuitatis nullam prorſus in ea umbram iaci, ait Pli.lib.2.c.73. Lucan.lib.2. Vmbras nuſquam flectente Syene.

SYGAROS, σύγαρος, inſula eſt in ſinu Arabico: in qua nulli ſunt canes, atque aliunde importati, circa littora errantes moriuntur. Auctor Pli.lib.6.cap.28.

SYLA, per ſimplex l, mons Lucaniæ, ſyluam habens eiuſdem nominis, latrocinijs crebris infamem. Vnde & nomẽ accepiſſe uidetur, ἀπὸ τοῦ συλᾶν, quod eſt prædari. Sal. de fugitiuis, In ſylua (inquit) Syla fuerunt. Virg.12.Æne. Ac uelut ingenti Syla, ſummo'ue Taburno, Cum duo, &c.

SYLLA, duplicato l, σύλλας, fuit Romanus nobilis, teſte Salu. qui ex antiqua Scipionum familia originem duxit. Hic in adoleſcentia omnibus flagitijs inquinatam uitam egit, uſque ad quæſturam, quam ſub Mario adeptus eſt, in qua uitam omnem penitus commutauit. Litteris Græcis & Latinis bene eruditus fuit, facundus, acer, aſtutus, gloriæ cupidus, ſui ſecurus, pecuniæ maximus largitor, animo grandis: adeo ut de illo dubitari potuerit (inquit Saluſt.) fortior'ne, an felicior eſſet. Miſſus à Mario ad Bocchum regem legatus, Iugurtham uinctum retulit. Deinde & Mithridatem Aſiam crudeliſſime uaſtantem compeſcuit: ſocialis belli luctus repreſſit. Cinnæ dominationem fregit: & Marium, qui olim ſe quæſtorem faſtidierat, ipſam illam prouinciam proſcriptum & exulẽ coegit petere. Dictator deinde effectus, ita rempub. oppreſſit, ut, teſte Cic. in Verrem, nemo illo inuito, nec bona, nec patriam, nec uitam retinere poſſet. Poſtremo repub. conſtituta dictaturam depoſuit, & priuatus Puteolos conceſſit: ubi & pediculari morbo perijt. Quapropter Cæſar Iulius dicere conſueuit illum litteras ne ſciuiſſe, quia dictaturam depoſuiſſet, ut ſcribit Tranquillus. Syllæ autem nomen ex Sybilla contractum putatur. Ita enim uictus fuit, qui primus ex gente Cornelia id cognomen ſortitus eſt: cuius poſteri duabus ſublatis litteris Syllæ ſunt appellati.

SYLLABA, bæ, [*Sillaba*] συλλαβή, eſt comprehenſio litterarum, uel unius uocalis enunciatio, unius, aut duorum temporum capax. Omnis enim ſyllaba aut breuis eſt, & unum tempus recipit, quod atomum metrici uocant: ut, Virg. Aut longa, & duo recipit tempora: ut Res. Dicta eſt autem Syllaba ἀπὸ τοῦ συλλαμβάνειν, quod eſt comprehendere. Proprie enim illa eſt ſyllaba, quæ ex pluribus litteris conſtat. Quæ autem una uocali perficitur, abuſiue ſyllaba uocatur, & Monogramma appellatur. Aliæ dicuntur Digrammæ, ut Ne: uſque ad Hexagrammam, ut Stirps. Accidunt ſyllabæ quatuor, tenor, ſpiritus, tempus, & numerus litterarum. Tenores tres ſunt, acutus, grauis, & circunflexus. Spiritus duo, Aſper, & lenis. Tempora tria, breue, longum, & commune. Numerus, quia unica littera contenta eſſe poteſt, aut plures admittit: ſenarium tamen numerum non egreditur.

SYLLABATIM, aduerbium, [*Al combino, à computo*] κατὰ συλλαβάς, per ſyllabas. Cic. Atti.lib.13. Ergo ego ne Tironi quidem dictaui, qui totas περιοχὰς perſequi ſolet, ſed Spintheri ſyllabatim. Dicere ſyllabatim. Idem 4. Acad. Cum enim tuus iſte Stoicus ſapiens, ſyllabatim tibi iſta dixerit.

SYLLANION, συλλανίων, ſtatuarius nullo doctore nobilis: de quo Pli. lib.34.cap.8.

SYLLANVS, a, um. Cicero contra Rullum: Qui nos Syllanos in inuidiam rapit.

SYLLATVRIO, is, pro quo & Sullaturio ſcribimus, uerbum deſideratiuum eſt à Sylla formatum, quod eſt Syllam, eiuſq; mores, crudelitatem, & proſcriptionem imitari. Cic. Atti.lib.9. Hoc turpe Cn. noſter biennio ante cogitauit: illa Syllaturit animus eius, & proſcripturit iandiu.

SYLLEPSIS, σύλληψις, figura eſt orationis, teſte Rufiniano, cum duabus diuerſiſque ſententijs uerbum accommodatur alteri non cõueniens. Beda diffinit eſſe diſſimilium clauſularum per unum uerbum conglutinatam conceptionem: ut cum ſubſtantiuis, nominatiuis'ue diuerſorum generum iungitur adiectiuum, uerbum'ue alti tantum reſpondens. Virg.1.Æn. Socijs & rege recepto. Idem 1. ecl. Sunt nobis mitia poma, Caſtaneæ molles, & preſſi copia lactis. Aut cùm pro multis unus ponitur: ut Vterumq́; armato milite complent. Aut pro uno multi: ut Vos ò Calliope, precor aſpirate canenti. Vſitatius enim dixiſſet. O uos Muſæ. Dicta Syllepſis, ἀπὸ τοῦ συλλαμβάνειν, quod eſt concipere: unde Latine conceptionem, ſiue Comprehenſionem uertere poſſumus.

SYLLOGISMVS, [*Sillogiſmo*] συλλογισμός, argumenti firmiſſimi genus, ex duobus pronunciatis concluſionem neceſſario inferens. Latine Ratiocinationem uertere poſſumus, ἀπὸ τοῦ συλλογίζειν, quod eſt ratiocinari. Quintil.lib.3.cap.7. In ſyllogiſmo tota ratiocinatio ab eo eſt, qui intendit.

SYLOSON, ontis, συλοσῶν, Polycratis Samiorum tyranni frater qui cum Dario Hyſtaſpis filio ueſtem, quam ferebat, aliquando largitus eſſet, ab eo pro penſatione muneris tyrannidem dono accepit. In qua adminiſtranda crudeliſſime ſeſe geſſit, patriam ciuibus exhauriens. Vnde tractum eſt prouerbium ἕκητι συλοσῶντος εὐρυχωρίη. Hoc eſt, Syloſontis opera facta eſt loci amplitudo.

SYMA, æ, ſiue Syme, es, σύμη, inſula eſt Cariæ adiacens, portum habens clauſum triremibus aptum, & nauale nauium uiginti. Auctor Strabo lib.14.

SYMAETHVS, σύμαιθος, fluuius Siciliæ, non longe ab Ætna: qui, ut ait Strabo lib.6. agrum Cataneum irrigat. Hinc deducitur adiectiuum Symæthius, a, um. Virg.9.Æne. Eductum Martis luco Symæthia circum Flumina.

SYMBARI, populi feri, inter Arabiæ montes, & Nilum incolentes, elephantumq́; uenatu uictitantes. Auctor Pli.lib.6.cap.31.

SYMBALLOTA, penult. produ. συμβαλλωτά, ueſtes quædam coacti per ſe uelleris implexu potius, quàm textu confectæ: ἀπὸ τοῦ συμβάλλειν.

SYMBOLA, fœminini generis, apud antiquos in eadem legitur ſignificatione, in qua Symbolum. Plautus in Sticho: Iam hercle ego per hortum ad amicam tranſibo meam, Mi hanc occupatum noctem: eadem ſymbolam Dabo, & iubebo apud Sangarium cœnam coqui.

SYMBOLVM, li, pen. cor. [*Segno, intraſegno conſentimento*] nota, ſignũ, collatio: σύμβολον, à συμβάλλω confero. Hinc fit, ut Symbolum accipiatur pro eo, quod in cœnam comparandam plures conferunt. Ter. in And. Symbolum dedit, cœnauit. Dicitur etiam Symbolum, ſignum bellicum, quod à Latinis Teſſera appellatur, quo ſocij ab hoſtibus & exploratoribus dignoſcuntur: ut in Marij exercitu, Lar deus: in caſtris Syllę, Apollo Delphicus: inter Cæſarianos,

Venus genitrix. Ab huius ſimilitudine Symbolum Apoſtolorum dictum eſt, quoddam quaſi totius noſtræ fidei breuiarium: quo, ue luti quadam teſſera, pſeudapoſtoli à ueris diſcernerentur. Erant enim eo tempore Iudæi quidam, qui ſimulabant ſe eſſe apoſtolos Chriſti, & lucri alicuius, uel uentris gratia ad prædicandum proficiſcebantur: nominantes quidem Chriſtum, ſed non integris traditionum lineis annunciantes. Hoc etiam nomine dicebantur teſſeræ quædam, quæ dabantur publice à ciuitatibus, quibuſdam hominibus ſibi amicis, ut hoſpitaliter, & amice acciperētur in oppidis fœderatis. Sic etiam hodie uocari poſſunt teſſeræ collybiſticæ, ad permutandam pecuniam ſine uecturæ periculo inſtitutæ. Iulius Pollux interpretatur Symbolum paruum numiſma. Ariſtoteles originem, id eſt, etymologiam uocabulorum Symbolum appellat, per quam uis uerbi, uel nominis, per interpretationem cognoſcitur. Symbola item dicuntur notæ arcanioris cuiuſpiam myſterij ſignificatiuæ: ut cum ciconiam dicimus eſſe ſymbolum pietatis, & papauer fertilitatis. Item breues quædam & inuolutæ ſententiæ, & quædam quaſi ænigmata, rem aliquam occultam & reconditam ſignificantiæ: quæ & συνθήματα, & ἀλληγορήματα à Græcis appellantur, cuius generis ſunt ſymbola Pythagorica.

Symbolus, p. c. σύμβολος, idem quod ſymbolum, id eſt, anulus, teſſera, chirographum. Plaut. Bacch. Eo præſente homini extemplo oſtendit ſymbolum, Quem tute dederas ad eum, ut ferret filio. Idem Pſeud. Date eum ſymbolum illi. Iuſtinus l. 1. Solicitare inquietos in partes ſuas ſtatuit, & cum colloquendi copiam non haberēt, quò applicaturi erant, ſymbolos proponi, & ſaxis proſcribi curat. Quo in loco Symbolos uidetur appellare litteras ſiue notas, quibus militibus indicabatur locus, quò eſſent conuenturi.

Syme, σύμη, inſula Cariæ adiacens medio fere ſpatio inter Rhodum & Gnidum, ut tradit Plin. lib. 5. cap. 31. Vide ſupra in dictione Syma.

Symmachus, pen. cor. σύμμαχος, proprium nomen oratoris cuiuſdā Romani, qui miſſus fuit a ſenatu Conſtantinopolim, ad Theodoſij liberos, rogatum ut Veſtales à Chriſtianis deſtrui minime paterentur. Cuius rei gratia, putabant ſe aduerſa multa à dijs eſſe paſſos. Eius igitur orationem & Prudentius & Ambroſius, qui huius meminerunt, acerrime confutarunt. Fuit & Symmachus, ſacrorū librorum interpres, doctrinæ parum ſinceræ, cuius meminit Euſebius. Græcis alioqui σύμμαχος belli ſocium ſignificat, quemadmodum & συμμαχία belli ſocietatem.

Symmetria, συμμετρία, apta membrorum, partium'ue omnium proportio: quæ quibus adeſt Symmetra, σύμμετρα, dicuntur. Plin. lib. 34. cap. 8. Primus hic multiplicaſſe uarietatem uidetur, numeroſior in arte, quàm Polycletus, & ſymmetria diligentior.

Symonianum trifolium, uel (ut Ruellio placet) Syonianum, herba quam in hæc uerba deſcribit Col. lib. 6. cap. 17. Symonianum trifolium, quòd inuenitur confragoſis locis, efficaciſſimum traditur, odoris grauis, neque abſimilis bitumini, & idcirco Græci ἀσφάλτιον appellant: noſtri autem propter figuram uocant Acutum trifolium: nam longis & hirſutis folijs uiret, caulemq; robuſtiorem facit, quàm pratenſe.

Sympathia, [*Compaſſione*] συμπάθεια, condolentia, naturalis conſenſus & conuenientia: qualis eſt maris cum Lunæ natura, & heliotropij cum natura Solis. Cic. 3. de Nat. Deo. Illa uero cohæret & permanet naturæ uiribus, non deorum: eſtq; in ea iſte quaſi conſenſus, quam συμπάθειαν Græci uocant.

Symphonia, æ. [*Sinfonia, conſonantia, concento*] συμφωνία, conſonantia, & muſicus concentus, ἀπὸ τοῦ συμφωνεῖν, quod eſt conſonare, ſiue concinnere. Ci. pro Cœl. Accuſatores quidem libidines, amores, adulteria, Baijs acta conuiuia, commeſſationes, cantus, ſymphonias, nauigia iactant. Cic. ad Tir. lib. 15. Symphoniam Lyſonis uelim uitaſſes. Symphonia herba, quæ & Gumphena dicitur. Pl. li. 26. ca. 7. Symphonia uel gumphena alternis uiridibus roſeiſq; per caulem folijs, in poſca ſanguinem reijcientibus medetur.

Symphoniaci pueri, συμφωνιακοὶ παῖδες, ſerui, qui ad modulationes muſicas, concentuſq; conficiendos comparantur. Cice. pro Milone: Milo tum caſu pueros ſymphoniacos uxoris ducebat. Pædianus auctor eſt, cani remigibus celeuſma per ſymphoniacos ſeruos ſolitum olim fuiſſe, interdum per aſſam uocem, id eſt, ore prolatam, interdum per cytharam.

Symphoniaca herba, eadem cum Apollinari ſiue hyoſcyamo, teſte Apuleio. Palladius: Si ceraſus æſtu canicularium fatigetur, herbam ſymphoniacam circa arboris truncum torqueri in coronam iubet, uel ex ea iuxta unum caudicem cubile fieri.

Symphreatides qui iiſdem utuntur puteis. Cic. lib. 2. de Leg. Ego mehercule & illi & omnibus municipibus duas eſſe cenſeo patrias: unam naturæ, alteram ciuitatis: ut ille Cato cum eſſet Tuſculi natus, in Popu. Roma. ciuitatem ſuſceptus eſt. Itaque cum ortu Tuſculanus eſſet, ciuitate Romanus, habuit alteram loci patriam, alteram iuris: ut ueſtri Attici, priuſquam Theſeus eoſdem migrare ex agris, & in Aſty quod appellatur, omneis conferre ſe iuſſit, & ſymphreatidas ex Atticis fieri: ſic nos & patriam dicimus, ubi nati & illam quæ excepti ſumus. Quo in loco tamen nonnulli συμφρόνας legere malunt, quaſi ὁμόφρονας, hoc eſt, eiuſdem animi & ſententiæ.

Symphyton petræon, σύμφυτον πετραῖον, herba in ſaxis naſcens, ramis tenuibus, paruis, origani ſimilibus, capitulis thymi, ſurculoſa tota, odorata, guſtu dulcis, ſaliuam ciens, longa radice, ſubruſa, digiti craſſitudine. Latini Aulum, ruſtici in Gallia Buglum appellant. Symphiton alterum, caule naſcitur cubitorum binum, aut maiore, anguloſo, inani, ut ſonchus, & craſſo, qui per breuia interualla circundatur folijs lanuginoſis, oblongis, &c. Officinæ nomen ſymphiti retinuerunt. Herbarijs & uulgo Conſolida maior uocatur.

Sympinium, συμπίνιον, uas uinarium non diſſimile cyatho, quo in ſacrificijs utebantur, ἀπὸ τοῦ συμπίνειν, quod eſt compotare. Iuuen. Saty. 6. Et quis tunc hominum contemptor numinis, aut quis Sympinium ridere Numæ, nigrumq; catinum. Quo tamen in loco non deſunt qui Sympullum legere malint: quæ uox & apud Plinium, & apud Varronem legitur. Verba Plinij ſunt hæc lib. 35. cap. 12. In ſacris quidem, etiam inter has opes, non murrhinis, cryſtallinis'ue, ſed fictilibus prolibatur ſympullis. Varro autem ſic habet lib. 4. de Ling. Lat. Quod uinum dabant, ut minutatim funderent, à guttis Guttum appellarunt. Quod ſumebant minutatim à ſumendo Sympullum nominauere. In huiuſce locum in conuiuijs è Græcia ſucceſſit epichyſis, & cyathus in ſacrificijs remanſit guttus & ſimpullum.

Symplegades, pen. corr. συμπληγάδες, quæ & Cyaneæ, inſulæ duæ ſunt, ſiue potius ſcopuli trans Boſphorum Thracium, in ipſo Ponti Euxini oſtio, mille quingentis paſſibus ab Europa diſtantes: tam modico autem inter ſe diſcretæ interuallo, ut ex aduerſo quidem intrantibus geminæ cernantur, paulum uero deflexa acie, coeuntium ſpeciem præbeant. Quæ res occaſionem præbuit poetarum fabulis, qui eas olim inter ſe concurriſſe tradunt. Vnde & nomen acceperunt, ἀπὸ τοῦ συμπλήσσειν, hoc eſt, à concurrendo, ſeu conflictando. Ouidius. Compreſſos utinam Symplegades eliſiſſent. Nominatiuus ſingularis eſt Symplegas, συμπληγάς, pen. pro. Mart. li. 11. Si conſtringantur gemina ſymplegade culi. Quo in loco per geminam ſymplegadem nates ipſas intelligit.

Symposium, ſij, συμπόσιον, idem quod conuiuium. Cic. lib. 9. epiſt. ad Petum: Sapientius nos, quàm Græci, illi ſympoſia, aut ſyndeipna, id eſt, compotationes, aut concœnationes: nos conuiuia, quia tum maxime ſimul uiuitur. Hinc Sympoſiaſtes, συμποσιαστής, dicitur ipſe conuiuator, ſeu conuiuij dominus. Ipſi autem compotores Sympotæ, συμπόται. Cuius fœmininum eſt Sympotria, συμπότρια, compotrix.

Sympsalma, σύμψαλμα, uocum in cantando copulatio. Diapſalma, diſiunctio earum, ubi quædam requies diſtinctæ continuationis oſtenditur. Pſalma, quod pſallitur.

Symmysta, [*Secretario*] συμμύστης, ſecretarius, ſeu ſecretorum conſcius, ut apud interpretem Origenis. Sicut Ioannes Symmyſta pronunciat dicens: Quia ſi quis peccauerit, aduocatum habemus apud Deum Ieſum Chriſtum.

Syn, σύν, præpoſitio Græca, quæ in compoſitione ſignificat ſimul: quemadmodum apud nos Con.

Synaeresis, συναίρεσις, contractio, figura, quæ duæ ſyllabæ in unam contrahuntur, nullo ſublato elemento: ut Ærei, diſſyllabum pro Ærei. Virg. lib. 6. Æneid. Centum ærei claudunt uectes, &c. Item Ferrei, per duas ſyllabas pro Ferrei Ibidem: Ferreiq; Eumenidum thalami. Dicta Synæreſis, ἀπὸ τοῦ συναιρεῖν quod eſt contrahere. Huic figuræ contraria eſt Diæreſis cum una ſyllaba in duas reſoluitur.

Synagoga, pen. prod. συναγωγή, idem quod congregatio, uel cœtus: ἀπὸ τοῦ συνάγειν, quod eſt congregare.

Synaloephae συναλοιφή, abſumptio uocalis dictionem finientis, à ſequenti dictione incipiente à uocali. Dicta Sinalœpha ἀπὸ τοῦ συναλείφειν, hoc eſt, à conglutinando, propterea quòd per eam duæ ſyllabæ in unam coaleſcant.

Synanche, [*Scaranzia*] συνάγχη, angina, morbus in faucibus, & proprie ex muſculorum interiorum inflammatione, teſte Æginetæ: Nam cum malum guttur ipſum inuaſerit, potius Cynanche, κυνάγχη, appellatur. Quæ tamen differentia non raro confunditur. Celſ. li. 4. c. 4. Vt hoc autem morbi genus circa totam ceruicem, ſic alterum æque peſtiferum, acutumq; in faucibus eſſe ſoluevit: noſtri Anginam uocant: apud Græcos nomen, prout ſpecies eſt. Interdum enim neq; rubor, neq; tumor ullus apparet, ſed corpus aridum eſt, uix ſpiritus trahitur, membra ſoluuntur, id κυνάγχην uocant. Interdum lingua fauceſq; cum rubore intumeſcunt: uox nihil

nihil ſignificat: oculi uertuntur: facies pallet, ſingultusq́; eſt. Id συνάγχη uocatur. Illa communia ſunt: Æger non cibum deuorare, non potionem poteſt: ſpiritus eius includitur. Leuius eſt, ubi tumor tantummodo & rubor eſt, cetera non ſequuntur, id παρασυνάγχην appellant. Hęc Celſus.

SYNATHROESMVS, συναθροισμὸς, figura eſt, quam nos Congeriem uertere poſſumus: ἀπὸ τοῦ συναθροίζειν, quod eſt congerere, ſeu congregare. Poteſt autem & ſingulis uerbis, & plurium uerborum coniunctione fieri. Singulis hoc modo: Sed cum ad ſupplicium ſumendum ſe confirmaret, multa ſimul eum reuocabant, officia, conſuetudo, tempus, exiſtimatio, periculum, religio. Plurium uerborum coniunctione ſic apud Lycurgum: Nemo enim nocens ſine ſummo mœrore eſt, Iudices, ſed multa ſimul eum perturbant: quod adeſt, ſolicitudinis plenum: quod futurum eſt, formidoloſum lex paratum ſupplicium oſtentans, uitia ex uitiis coacta, occaſionem arguendi maleficia captans inimicus, quæ quotidie eius animum uehementer excruciant. Vide Rutilium.

SYNCATEGOREMA, atis, συγκατηγόρημα, Latine dici poteſt uox conſignificatiua. Sunt enim Syncategoremata, particulæ per ſe ipſas nihil ſignificantes: quæ tamen orationem ingreſſæ, aliarum compoſitioni nonnihil addunt. Huiuſmodi ſunt, quæ à Dialecticis uocantur Signa uniuerſalia, & particularia, ut Omnis, Nullus, Quidam. Hinc fit adiectiuum Syncategorematicus, matica, catum, συγκατηγορηματικὸς, id eſt, conſignificatiuus.

SYNCERASTVM, inquit Var. li. 6. de Ling. Lat. dicitur omne edulium antiquo uocabulo Græco. Pacuuius in Phagone: Honos ſyncerasto, perit, pernis, gladio.

SYNCERVS, a, um. Vide Sincerus.

SYNCHRONOS, σύγχρονος, contemporaneus. Vnde ſcribit Hierony. Oſeam prophetam fuiſſe ſynchronon Eſaię. Et Varro ait non eſſe dubium, quin aliquo tempore eodem uixerint Homerus & Heſiodus, eosq́; ſynchronos fuiſſe teſtatur.

SYNCHYSIS, σύγχυσις, confuſio, turbatio ordinis: unde accipitur pro figura, ſeu uitio orationis, cum ordo deturbatus eſt: quod & Hyperbaton appellant: cuiuſmodi eſt illud Virgilian. Tres Notus abreptas in ſaxa latentia torquet: Saxa uocant Itali mediis quæ in fluctibus aras. Dicta Synchyſis, ἀπὸ τοῦ συγχεῖν, quod eſt confundere, ſeu perturbare.

SYNCIPVT, Vide ſupra Sinciput.

SYNCOPA, ſyncopæ, συγκοπὴ, conciſio, figura cum littera uel ſyllaba e medio dictionis abſcinditur: ut Compoſtus pro compoſitus. Virum pro uirorum. Dicta Syncope ἀπὸ τοῦ συγκόπτειν, quod eſt concidere.

SYNCRISIS, pe. co. σύγκρισις, figura eadem cum Antitheſis, hoc eſt, comparatio rerum atque perſonarum inter ſe contrariarum: ut, Tu delinquis, ego arguor pro maleſactis. Cice. pro Muræna: Vigilas tu de nocte, ut conſultoribus tuis reſpondeas: Ille ut mature, quò intendit, cum exercitu perueniat: te gallorum cantus, illum buccinarum ſtrepitus excitat.

SYNDICVS, ci, pe. co. [*Sindico, giudice*] σύνδικος, patronus, qui cum alio cauſſam aliquam tuendam accepit, quiue ſecundis actionibus cauſſam defendit: ut in cauſſa Corn. Balbi Cic. Syndici item ſunt ciuium aduocati & defenſores iuris publici: quaſi in cauſſam publicam communiter incumbentes. Vnde apud Plutarchum legimus, Ariſtidem ab Athenienſibus creatum fuiſſe Syndicum, ut communem cauſſam Græcorum ciuium ſuorum nomine defenderet. Demoſthenes quoque πρὸς Λεπτίνην refert, lege ſancitum fuiſſe, Athenis, ne cui iterum ſyndicum fieri liceret creariq́; à populo: idq́; ideo, ne συνδικία, id eſt, ſyndici munus ob publicam utilitatem inuentum, uerteretur in quæſtum, compendiumq́; priuatum. Hoc nomine uocari poſſunt, quos hodie Deputatos noſtri uocant. Bud.

SYNECDOCHE, συνεκδοχὴ figura locutionis, qua à parte totum, uel à toto pars intelligitur: ut Puppis, pro naui; & Annus, pro hyeme. Virg. Quàm multæ glomerantur aues, ubi frigidus annus Trans pontum fugat, id eſt, frigida hyems.

SYNECHON, συνέχον, à Latinis Rhetoribus continens, uel firmamentum dicitur ἀπὸ τοῦ συνέχειν, quod eſt continere.

SYNEDRVS, ſynedri, σύνεδρος, Latinis conſeſſor, aſſeſſor, ſiue conſiliarius dicitur. Liui. 5. Decad. lib. 5. His rerum externarum cognitionibus interpoſitis, Macedonum rurſus aduocatum concilium, pronunciatum quod ad ſtatum Macedoniæ pertinebat: Senatores quos Synedros uocant, legendos eſſe, quorum conſilio reſpub. adminiſtraretur.

SYNEPHEBI, pen. pro. συνέφηβοι, dicuntur adoleſcentes ſimul pubeſcentes. Quod nomen inditum eſt comœdiæ Statii Cæcilii. Cice. 1. de Fin. Synephebos ego, inquit, potius Cæcilii, aut Andriam Terentii, quàm utranque Menandri legam?

SYNEPHITES, συνεφίτης, gemma eſt lactei coloris, alio nomine Galactites. Pli. l. ult. c. 10. Galactites ex uno colore lactis eſt. Eandem dicunt Leucogæam, & Leucographiam appellant, & Synephiten lactis ſucco & ſapore notabilem.

SYNESIVS, συνέσιος, è Pentapoli Africæ, philoſophus Chriſtianus præſul Ptolemaidis factus. Scripſit libros in Grammatica, Philoſophia, Panegyricos, Epiſtolas, & alia. Auctor Suidas.

SYNGRAPHA, æ, [*Poliza*] συγγραφὴ, Syngraphus, & Syngraphum, ſyngraphi, pe. cor. ſcriptura, ſiue ſchedula, quæ fit propria manu contrahentium, ad pactorum fidem. Plau. in Aſin. Age illum oſtende, quem conſcripſi, ſyngraphum Inter me, & amicum, & lenam. Cic. Treb. li. 7. Tanquam enim ſyngrapham ad imperatorem attuliſſes, non epiſtolam attuliſſes: ſic pecunia ablata, domum redire properabas. Idem de Aruſp. reſp. Alterum putabo regem, ſi habuerit, unde tibi ſoluat, quod ei per ſyngrapham credidiſti. Sueto. Cuius patri non dubitauit à quibuſdam iuſiurandum, atque etiam ſyngraphum exigere. Dictæ Syngraphæ, ἀπὸ τοῦ συγγράφειν, quod inter cetera ſcripto cauere ſignificat.

SYNNADA, σύνναδα, ciuitas maioris Phrygiæ. De hac Strab. li. 10. ſic ſcribit: Synnada, urbs non magna, ante quam planities iacet oleis conſita, ſexaginta fere ſtadiorum. Vlterius eſt Docimia uicus, & Synnadici lapidis fodina: ſic enim eum Romani appellant: indigenæ uero Docimeten, & Docimeam. Vena in initio paruas glebas emittebat, nunc propter maximos ſumptus Romanorum columnæ integræ & ingentes extrahuntur, & uarietate Alabaſtritæ lapidi proximæ. Dicitur & Synnas, nadis, ut apud Sidonium.

SYNOCHITIS, συνοχῖτις, gemma, qua Magi aſſerunt umbras inferorum euocatas teneri. Pli. li. 37. cap. 11.

SYNODIA, orum, συνῴδιον, congreſſus, colloquium: ex σὺν & ὁδός. Ci. ad Att. lib. 10. Iniecta autem mihi ſpes quædam eſt, uelle mecum Seruium Sulpicium colloqui: ad eum miſi Philotimum libertum cum litteris, ſi uir eſſe uolet, det clara ſynodia: ſin autem, erimus nos, quales ſolemus.

SYNODICVS, ca, cum, συνοδικὸς, quod ad ſynodum pertinet. Hieronymus. Ante annos plurimos, cum iuuarem Damaſum Romanæ urbis epiſcopum, & Orientis atque Occidentis ſynodicis conſultationibus reſponderem.

SYNODONTITES, συνοδοντίτης, gemma ex cerebro ſynodontis piſcis. Auctor Pli. li. ult. cap. 10.

SYNODVS, di, pen. co. & fœm. gen. σύνοδος, idem quod conuentus, ſiue cœtus. A σὺν præpoſitione, & nomine ὁδός.

SYNODVS, dontis, συνόδους, piſcis genus, in cuius cerebro ſynodontides gemma inuenitur. Pli. li. 37. cap. 10.

SYNOECEOSIS, pen. pro. συνοικείωσις, figura, quæ docet diuerſas res coniungere, & communi opinioni cum ratione aduerſari: & habet magnam uim uel ex laude uitium, uel ex uitio laudem exprimendi. Cuiuſmodi eſt illud Hyperidis: Nam hominis auari atque aſoti unum atque idem uitium eſt. Vterque enim neſcit uti, atque utrique pecunia dedecori eſt: quare merito utrique pari pœna afficiuntur, quos pariter non decet habere. Ex Rutilio Lupo.

SYNONYMA, συνώνυμα, dicuntur, quæ ſub diuerſis uocibus idem ſignificant: ut, Enſis, mucro, gladius.

SYNONYMIA, συνωνυμία figura, quæ communio nominis interpretatur. Vtimur autem eo genere elocutionis, quoties uno uerbo non ſatis uidemur dignitatem, aut magnitudinem rei demonſtrare. Ideoq́; in eandem ſignificationem plura conferuntur, ut ſi dicamus: Proſtrauit, afflixit, perculit.

SYNTAGMA, gmatis, [*Ordinatione*] σύνταγμα, tractatus, ordinatio, rerum conſtitutio, documentum: ἀπὸ τοῦ συντάττειν, quod eſt componere, ordinare.

SYNTAXIS, σύνταξις, conſtructio & ſeries, à συντάττω, ordino.

SYNTEXIS [*Cõſtruttione di fiato*] σύντηξις, colliquatio & tabes corporis ex diuturno morbo, παρὰ τὸ συντήκεσθαι, quod eſt liquefieri. Pli. li. 22. ca. 25. Tali ſorbitionis genere emendatur ſyntexes, id eſt, defectiones ex longis morbis ſumptæ. Inde Syntectici, συντηκτικοί, dicti ſunt quorũ corpus longo morbo exhauſtũ eſt, & colliquefactum. Idem lib. 22. cap. 23. Præcordiorum uitiis ſyntecticis, comitialibus in uino, in aqua mulſa linguæ paralyſi.

SYNTERESIS, pen. pro. συντήρησις, dici poteſt attentatio, ſeu conſeruatio. Nam à συντηρεῖν, quod eſt conſeruo, deriuatur. Vnde ea pars animæ quæ uitiis aduerſatur, & ſeſe ſemper immaculatam cupit à uitio conſeruare, & perpetrata male continuo arguit, Synteresis dicitur.

SYNTHEMA, pe. pr. genitiuo Synthematis. pe. c. [*Segno del fatto d'arme*] σύνθημα, ſignum bellicum, quod datur inſtructæ aciei. Item teſſera uigiliarum, quæ erat tabella ſcripta à Tribuno data. Item nota & teſſera quædam epiſtolaris, commendatrix eius, qui eam reddebat. In Pandectis item Græcis Synthemata uocantur Diplomata, quæ iis dabantur, qui curſu publico utebantur. Synthemata item, dicuntur breues quædam & obſcuræ ſententiæ, &

quædam quaſi ænigmata,altiorem quẽdam & reconditum ſenſum occultantia:cuiuſmodi ſunt Pythagoræ ſymbola. Habet & alia ſignificata apud Græcos.quæ quoniam ad linguæ Latinæ inſtruction ẽ nihil pertinent,ex Græcorũ Lexicis petenda relinquimus

Synthesis,pen.cor.[*Compoſitione*]:σύνθεσις, idem quod compoſitio. ἀπὸ τοῦ συντιθέναι, quod eſt componere. Quinctus Serenus pro commiſtione accepit, Vilem (inquiens) deprehendit in illis Sinthesin,& uulgata ſatis medicamina riſit. Eſt item Syntheſis, figura contraria ἀναλύσει,à quibuſdam conſeſsis exordiens, & definiens in id,quod in quæſtione eſt.Analyſis autem quaſi retextio eſt complexionis.Significatur item hoc nomine apta & concinna orationis & uerborum ſtructura & collocatio, in qua ita componuntur & ſtruuntur uerba, ut non aſper eorum concurſus, non hiulcus ſit,ſed leniter coagmentatus, & molliter fluens. De qua ratione ſatis multa diſſeruerunt Cic.3.de Ora.& Quinct.li. 9.Eſt etiam Syntheſis genus ueſtis breuis,qua Romani peculiariter in Saturnalibus utebantur. Illis enim diebus omnes exuebant togam,& ſyntheſin induebant. Dicta Syntheſis ab eo quod conſuta contextaq; eſſet compoſitione quadam uerſicolori. Mart.lib.14. Syntheſibus dum gaudere eques dominuſq; ſenatus, Dumq; decent noſtrum pilea ſumpta Iouem. Suet. in Nero.ca.51.At plerunque ſyntheſin indutus,ligato circa collum ſudario prodierit in publicum ſine cinctu,& diſcalceatus. Syntheſis præterea aliquando accipitur pro tota ueſte in ueſtiario compoſita.Scæuola in l.Titia. de Auro & argen.leg. Quæro an ex uniuerſa ueſte: id eſt,ſyntheſi, tunicas ſingulas,& palliola Sempronia eligere poſsit.

Syntomia,συντομία,quam Latine Conciſionem uertere poſsimus, figura eſt,qua res quantumuis magnæ, breui,& compedioſo uerborum ambitu redduntur. Quam eandem nonnulli Græcorum ἐνάργειαν appellant à luce, quam rebus addit. Nonnulli etiam ἐνέργειαν,à mouendi efficacia. Dicta Syntomia, ἀπὸ τοῦ συντέμνειν, quod eſt concidere,abbreuiare.

Syphax,acis,pen.genitiui prod.σύφαξ,Numidiæ rex fuit, qui cum Scipioni per Lælium fuiſſet conciliatus, belliq́ue ſocietatem cum eo iniſſet, poſtea uiolata fide Annibali adhæſit. Tandem uictus à Maſiniſſa,uiuus in Scipionis manus perductus eſt,à quo in triumpho circunductus,& deinde in carcerem incluſus inedia uitam finiit,regno eius Maſiniſſæ conceſſo.Claudia. de Bello Gildonico, Syphacem extulit media ſyllaba correpta.Haurire uenena, Compulimus durum Syphacem, fratremq; Metelli. Alii tamen fere omnes conſtanter producunt.Proper.li.3. Annibalis ſpolia, & duri monumenta Syphacis.Ouid.6. Faſt. Poſtea lux melior: uuicit Maſiniſſa Syphacem.

Syracusae,pen.pro.Συρακοῦσαι, ciuitas Siciliæ ampliſsima, ſub Pachyno monte ſita,ubi ſons Arethuſa ab Alpheo(ut creditur)Elidis fluuio per ſubterraneos cuniculos means,magna aquarũ ubertate erumpit. Ci.6.Ver.ſcribit Syracuſas urbem eſſem maximam Græcarum urbium,pulcherrimamq;, quæ ex quatuor quaſi urbibus maximis conſtare uideatur,quarum una Inſula nominatur,altera Acradina,tertia Tyche,à nobili Fortunæ templo, in ea extructo:quarta Neapolis.Syracuſani multos claros principes habuerunt,ſed præcipue clariſsimum Dionyſium ſeniorem. Qui cum apud filium Dionyſium uidiſſet ingentem uaſorum aureorum,argenteorumq; copiam,exclamans inquit:In te affectus regius non eſt,qui ex tanta poculorum ui amicum neminem tibi conciliaſti. Ambo tamen Dionyſiii philoſophi fuere,amboq; Platonem audierunt. Ex Syracuſis fuit Archimedes mathematicus,& Theocritus poeta Bucolici carminis ſcriptor,quem Virgil. imitatus eſt.

Syracusanus, Συρακούσιος, gentile formatum à Syracuſis Siciliæ, urbe.

Syracusius,a,um, Συρακούσιος,uel abiecta uocali ſubiunctiua Syracoſius,eiuſdem ſignificationis eſt cum ſuperiore. Vir. lib.6. Eclo. Prima Syracoſio dignata eſt ludere uerſu. Ouid. in Ibin. Vtq; Syracoſio, præſtricta fauce, poetæ, Sic animæ laqueo ſit uia clauſa tuæ.

Syraeum,pro ſapa,huc non pertinet,cum prima eius ſyllaba apud Græcos per ει, ſcribatur:quod & ipſum etymi ratio exigit. Nam παρὰ τὸ σειραίνεσθαι dictum putatur, eo quòd ad tertiam partem ad ignem exiccetur.

Syria,συρία,regio Aſiæ,quæ ab Oriente fluuio Euphrate, ab Occidente noſtro mari,& Ægypto terminatur,à Septentrione habet Ciliciam,& partem Cappadociæ, a meridie Arabiam: cuius inſignes ciuitates(ut l.5.refert Ptol.)ſunt Laodicea,Hierapolis,Antiochia,Apamea, Palmyra,Heliopolis, Ptolemais, Sidon, Tyrus, Berytus,Bottys, Tripolis, Byblus,Seleucia, Cæſarea, & Damaſcus: Montes clari. Carmelus, Caſius, Libanus: Fluuii, Euphrates,Chryſorrhoas,Singas:Regiones,Phœnice,Palæſtina, Iudæa, Idumæa,Comagena,& Samaria,& Syria Cœle.Hæc regio in medio orbis conſtituta eſt:quo fit ut nec frigore nimio rigeat, nec calore torreatur. Sunt qui quadripartitam faciunt diuiſionem,in Syros,Aſſyrios,Leucoſyros,& Cæloſyros. Pli.li.5.ca.12.Meſopotamiam, quoque & Babyloniam Syriæ attribuit: totiuſq; Syriæ partem facit Aſſyriam.Multi confundunt, ut Herodotus, qui Syros à Græcis dictos,Aſſyrios a Barbaris dici ſcribit,& illis Chaldæos adnumerat:Achron quoque & Porphyrio,inſignes grammatici,apud Horatium,eam,quæ nunc Syria dicitur detracta ſyllaba olim Aſſyriam dictam ſcribunt. Ammianus Marcellinus li.25.Citra amnes(inquit)prouincia eſt nobilis Aſſyria celebritate,& magnitudine, tum & multiformi feracitate ditiſsima: quæper populos pagoſq; amplos diffuſa,quondam & copioſa, ad unum conceſſit uocabulum, & nunc omnis appellatur Syria. Dion. in Traiani uita Attyriam Barbaris dictam S, littera in T,mutata,quam Aſſyriam nos uocemus,indicat.Scriptores in eo fere conueniunt omnes, ut Syria & Aſſyria nomina confuſa eſſe credant. Syri ſunt eiuſdem populi,ludis celebritatibuſq; dediti: Perunguntur oleo pretioſo,& linuntur unguentis.Maximam diei partẽ in commeſſationibus abſumunt & potu. Maſculi à XIIII. anno, fœminæ à XII.uſque ad LXV.tributo obligantur. Fortunam colunt. Prima autem dictionis huius ſyllaba corripitur, cum in Syro inſula eadem producatur. Iuuen.Sat.6. Quam quæ longorum uehitur ceruice Syrorum. Ci.pro Dom. Illa opima, fertiliſq; Syria. [*Soria*]

Syriacus,a, um, συριακὸς, poſſeſſiuum à Syria deductum: ut, Syriaci boues. Pli.li.8.c.45.Syriacis non ſunt pal earia.Syriaca radix pro ſilphio,quod Latini Laſerpitium uocant: quia, ut inquit Dioſco. ex Syria & Media optima huiuſmodi radix afferebatur. Col.li.11. cap.13.Nec minus ſi uernum & æſtiuum fructumuoles habere, Syriacæ radicis,& rapi,napiq;ſemina obrues.Syriacus ros δροσόμελι,cæli ſudor,ſiue aeris ſeſe expurgantis ſuccus, in foliis ſtirpium concreſcens, præcipue in Syria, iuxta Lybanum montem: unde & nomen accepit. Arabes Manna appellant: quo nomine utuntur & officinæ. Col.li. 9.cap.13. Nam uel grana mali Punici tunſa,& uino Ammineo conſperſa,uel uuæ paſſæ cum rore Syriaco cum pari menſura pinſitæ.Syriacus rhaphanus, a Syria,unde primum aduectus fuit,nomen retinuit. Eſt autem ceteris rhaphani ſpeciebus ſuauior & tenerior, & patientior hyemis. Vide Pli.li. 19.ca.5. Ci.Q.Fr.Syriacus,& Cilicenſis prætor [*Soriano*]

Syrianus, Συριανὸς, Alexandrinus philoſophus Platonis, docuit Athenis,ſcripſitq; in totum Homerum commentarios libros ſeptem,in Platonis remp. & alia. Huius diſcipulus & ſucceſſor fuit Proclus, Suidas.

Syrictae,Συρικταὶ,populi ſunt inter Nomadas Indiæ, narium loco foramina tantum habentes,anguium modo loripedes. Auctor Pli. lib.7.cap.2. Dicti a fiſtulis & calamis auenarum, quibus cibum capiunt. Solinus: Alii concretum os habent,modicum tantum foramen,quo calamis auenarum cibos hauriunt: σύριγγας enim Græci fiſtulas appellant.

Syricum,συρικὸν,color factitius ex ſinopide, & ſandyce miſtis, quo minium adulteratur. Pli.li.35.cap.6 Sublini autem ſyrico minium compendii ratio demonſtrat. Et paulo ante, Præterea è uilioribus ochra,ceruſſa uſta,ſandaracha,ſandyx,ſyricum,atramentum.

Syricus,a,um,denominatiuum à Syro inſula: ut, Mala Syrica. Col. lib.5.ca.10.Præterea malorum genera exquirenda, maxime Scandiana,Syrica.

Syringites,συριγγίτης,gemma,quæ ſtipulæ internodio ſimilis eſt, ac perpetua fiſtula cauatur. Pli.lib.37.cap. 10.

Syrinx,gis,σῦριγξ,idem quod fiſtula,ſiue ea ſimplex ſit,quam Græci uocant μονοκάλαμον,ſiue ex pluribus calamis contexta,quam illi πολυκάλαμον appellant. Fabulantur poetæ Syringa nympham fuiſſe Arcadiæ,quæ cum Panos uim effugere non poſſit,miſeratione deorum mutata eſt in paluſtres calamos. Oui.1.Meta. Inter Hamadryadas celeberrima Nonacrinas Naias una fuit,Nymphæ Syringa uocabant.

Syriscus, συρίσκος,uas uimineum, in quo ficus ſolent aſſeruari. Cœl.Rhodig.li.9.cap.3.

Syrissa,σύρισσα,mulier è Syria. Nam quemadmodum à Libys fit Libyſſa,ita à Syrus Syriſſa. Virg. in Moreto: Copa Syriſſa caput Graia redimit mitella.

Syrites,συρίτης,lapis,qui in lupi ueſica naſcitur. Pli.lib.11.cap.37. In ueſica lupi lapillus,qui Syrites appellatur.

Syritha,filia fuit Danorum regis Syluualdi, tantæ pudicitiæ,ut cum ob elegantiam formæ,magna procorum frequentia peteretur, ſpretis tamen omnibus prætulerit cœlibatum. Saxo.li.7.

Syrius,a,um, σύριος,denominatiuum à Syria deductum, ut, Syria pyra. Col.li.5.ca.10. Ea ſunt Cruſtumina,Regia,Signina,Tarentina,quæ Syria dicuntur.

Syrma,atis,σύρμα,genus ueſtis tragicorum, uel cauda,ſiue tractus ueſtis fœminarum. Mar.li.12. Aptaſti longum tu quoque ſyrma tibi. Idem lib.1. Muſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet. Seneca de Baccho.

Baccho. Qui habitu muliebri non nunquam ſe ornabat, auro decorum ſyrma barbaricum. Sumitur interdum pro longa tragicæ orationis ſerie, tenorem ſuum uſque in ultimum protrahente: à σύρω, traho.

SYRMAEA, συρμαία, cibi genus ex adipe & melle confectum, purgationibus in primis aptum. Item certaminis genus apud Spartanos in quo uictor huiuſmodi ſyrmæa donabatur. Item rhaphani genus apud Herod. Vide Cœl. Rhodig. li. 27. cap. 23.

SYRNA, næ, σύρνα, oppidum in Cherroneſo Cariæ adherenti à Podalirio condita, & à nomine Syrnes uxoris eius ita appellatum. Fertur enim Podalirium, cum in Cariam eſſet eiectus, à caprario quodam fuiſſe ſeruatum, & ad Damœthum regem deductum: cuius filiam de tecto delapſam cum detracto ex utroque brachio ſanguine ſeruaſſet, admiratus hominis ingenium Damœthus, filiam eius beneficio ſeruatam, et uxorem tradidit. Cherroneſo illi in dotem attributa: in qua Podalirius duas condidiſſe urbes traditur, quarum alteri uxoris, alteri paſtoris nomen indidit. Auctor Stephanus.

SYROPHOENICES, pe pro. συροφοίνικες, populi Aſiæ, iidem cum Phœnicibus, ita dicti quod in intima Syriæ incolant loca. Iuuen. Sat. 8. Obuius aſſiduo Syrophœnix udus amomo.

SYSIGAMBIS, Darii mater, quæ audita morte Alexandri, ſeſe perpetuæ nocti dedit. Auctor Curtius.

SYRTES, tium, [*Scopuli di mare, ſecche*] σύρτεις, duo ſunt ſinus pericu loſiſſimi, in mari Libyco, qua Africam proprie dictam alluit: quorum alter, qui Carthagini propinquior eſt (minorem Syrtim uocant) CCC. M. paſſuum ambitum habet. Alter, qui in Cyrenaicam uergit, maior Syrtis dicitur: habetq; circuitum DCXXXV. M. paſſ. Vtraque Syrtis nauigantibus eſt periculoſiſſima, quod mare ibi uadoſum ſit, arenæ uehens cumulos, qui loci faciem uiciſſim immutant, dorſaq; & breuia, in alia atque alia loca transferunt. Syrtium harum naturam ſic deſcribit Sal. in Iug. Duo ſunt ſinus prope in extrema Africa, impares magnitudine, pares tamen natura, quorum proxima terris perlata ſunt, ceterum uti fors tulit, alta alias tempeſtate uadoſa. nam ubi mare magnum eſſe & uentis ſæuire cœpit, limum, arenamq; & ſaxa ingentia fluctus trahunt. ita facies locorum cum uentis ſimul mutatur. Hæc Sal. Sunt & in terra Syrtes in eadem Africa, uento arenas excitante & proxima quæque operiente. Vnde Solinus auctor eſt, iis in locis, quamuis terra iter facientes, cur ſum ſideribus regere. Nam arquatum cumuli uento agitati locorum faciem mutant: & quemadmodum in mari, nunc aggere ſublimia faciunt, quæ prius deſidebant, nunc uallibus profunda, quæ prius excelſa erant, denique procellarum ritu arenæ exagitantur, Syrtimq; faciunt terreſtrem, paris cum illis æquoreis periculi. Parum enim refert, undis ne an arena quis obruatur. Hæc Solinus.

SYRUS, ri, priore cor. σύρος, gentile eſt à Syria deductum. Iuuen. Sat. 6. Quam quæ longorum uehitur ceruice Syrorum. Syri olim aſtutiæ nomine male audierunt, quemadmodum & Phœnices. Vnde factus eſt locus prouerbio, Σύροι πρὸς φοίνικας, hoc eſt, Syri aduerſus Phœnices: quo utimur, quoties ſignificare uolumus duos egregie aſtutos, hoc agere, ut dolis ſe mutuo circumueniant. Hæc Suidas.

SYRUS, priore prod. σῦρος Stephano, inſula Ioniæ Aſiæ regioni appoſita, à qua Pherecides Syrius ortum habuit, non à Syria regione. Scyrus, uero, σκῦρος, Thraciæ aſcripta eſt, ut Strabo & Plin. teſtantur. Vide ſuo loco.

SYRUS, ſiue potius Sirus, per i, noſtrum, [*Foſſa*] λάκκος, foſſa, ſeu cuniculus ſubterraneus, in quo frumentum conditur, & diutiſſime conſeruatur. Siros, inquit Curt. lib. 6. uocant barbari circa Caucaſum: quos ita ſolerter abſcondunt, ut niſi qui defoderint, inuenire non poſſint: in iis conditæ fruges erant. Pli. lib. 18. capite 30. Vtiliſſime ſeruantur in ſcrobibus, quos Siros uocant, ut in Cappadocia & Thracia, Hiſpania & Africa. Colum. lib. 1. cap. 6. Vbi puteorum in modum, quos appellant Siros, exhauſta humus editos à ſe fructus recipit. Vide plura de hoc ſupra in dictione Siri.

SYSSITIA, συσσίτια, Græca uox eſt, ſodalitatem ſignificans, ſiue conuictum. Vnde σύσσιτοι dicuntur ſodales, quiq; eadem utuntur menſa. Caius Iuriſconſultus de Verb. ſignifi. Sodales ſunt, qui eiuſdem collegii ſunt, quos Græci συσσίτους uocant.

SYSTOLE, συστολὴ figura, qua longa ſyllaba contra naturam corripitur: ut apud Virg. Connubio iungam ſtabili, propriamq; dicabo, Vbi nu, ſyllabam corripuit, quæ naturaliter longa eſt: cum à nubo deducatur, cuius prima ſyllaba producit. Quare & in nomine connubium erat producenda: quo pacto etiam Virg. uſus eſt 3. Æne. Hectoris Andromache Pyrrhin' connubia ſeruas.

SYZYGIA, æ, συζυγία, idem quod coniugium, ſiue coniugatio. Vide Gal. li. 9. & 10. de uſu partiũ, ſeptem illas parium neruorum productiones, quibus ſenſus à cerebro in uniuerſum corpus diſtribuuntur, Syzygias appellat. Harum prima eſt neruorum ὀπτικῶν, hoc eſt, uiſoriorum, qui circa medium ſui coeuntes, χ, Græcæ lit, teræ imaginem referunt, rurſusq; ſeparati, in oculos recipiuntur, quibus ſpiritum uiſorium ſubminiſtrant. Secundæ Syzygiæ nerui in oculorum muſculos inſerti, motum iis ſuppeditant. Tertia guſtus ſenſum in linguam, reliquasq; oris partes defert. Quarta totis palati tunicæ inſeritur. Quinta ad aures fertur, itaq; ſenſum auditus ſuppeditat. Sexta ad inteſtina, uiſceraq; omnia ſenſum tranſmittit, neruosq; recurrentes, producit. Septima dat motum linguæ, & rectis laryngis muſculis. Eſt & alia præter has, quæ uer ſus nares odoratus gratia deffertur: quæ idcirco non annumeratur inter neruorum ſyzygias, quòd extra cranium non prodeat. Vide plura de his apud Galen. de Diſſect. neruorum, & lib. 8. 9. & 10. de uſu partium.

DE LITTERA T

T Littera ut ceteræ mutæ, ori nonnihil inter pronunciandum exhibet negocii. Quod & Lucianus ſignificat, qui in iudicio uocalium ludens, σ, inducit τ, litteræ obiicientem, quòd uinculis quibuſdam uocem humanam intorqueat, ac dilacerare conetur. Apud Atticos & Dores frequenter σ, ſede ſua eiicit. Rurſus apud Latinos non pauca per t, ſcribi ſolebant, quæ nunc per ſ, ſcribimus. Nam Mertare & Plutare antiqui dicebant, nos Merſare & Pulſare dicimus. Habet præterea T, littera cognationem quandam cum D, ut ait Quinct. li. 1. ca. 4. Veteres namque Alexanter, & Caſſantra ſcribebant, ubi nos Alexander, & Caſſandra.

T ANTE A

TABAE, Tabarum, ταβαί, urbs Ciliciæ, ut ait Plin. lib. 5. cap. 27. Stephanus tabas alias collocat in Lydia, item alias in Caria, & alias in Peræa.

TABANUS, tabani. pe cor. [*Tauano, aſillo*] οἶστρος, muſcæ genus, quod & Aſilum Latini nominant, in ore aculeum habens, quo armenta maxime infeſtat. Vnde poetæ fingunt Io puellam à tabano à Iunone immiſſo, uerſam fuiſſe in inſaniam. Pli. li. 11. ca. 28. Reliquorum quibuſdam aculeus in ore, ut aſillo, ſiue tabanum dici placet: item culicibus & quibuſdam muſcis. Varr. 2. de re ru. ca. 5. Itaque quod eas æſtate tabani concitare ſolent, &c.

TABARENI, ut apud Pomponius legitur, ſiue potius Tibareni, τιβαρηνοὶ Stephano, quo pacto etiam apud Strabonem, & Plin. ſcribitur, populi ſunt ad Pontum Chalybibus proximi, adeo religioſi iuſtitiæ cuſtodes, ut prius prœlio non congrediatur, quam diem, locum, & horam, ex fide ſibi denunciarint. Cum mulier partu liberatur, uir in lectulũ, tanquam pueri auctor decumbit, eumq; ut puerperam effœta uxor curat, ut ex Nymphodoro Cœlius annotauit. Valer. Flac. lib. 5. Inde Genetæi rupem Iouis, hinc Tibarenum Dant uirides poſt terga lacus: ubi deſide mitra Fœta ligat, partuq; uirum fouet ipſa ſoluto.

TABEFACIO, μαραίνω, corrumpo, colliquo, quaſi tabe conficio. Hinc Contabefacio & Extabefacio, compoſita: de quibus ſupra ſuis locis.

TABELLA, llæ, πινάκιον, πινακίδιον, πυξίον, diminutiuum à tabula. Cice. 3. de Natur. Deo. Non'ne animaduertis ex tot tabellis pictis, quàm multi uotis uim tempeſtatis effugerint? Quo in loco intelligit exiguam tabulam uotiuam, in qua periculo liberati caſum ſuum ſolebant depingere, & alicui deorum ſuſpendere. Tabellæ item dicebantur, in quibus populus ſuffragium, aut iudices ſententiam perſcribebant. Cice. 3. de Legib. Non fuit latebra danda populo, in qua bonis ignorantibus quid quiſque ſentiret, tabella uitioſum occultaret ſuffragium. Idem in Piſ. Me uniuerſa ciuitas non prius tabella, quàm uoce priorem conſulem declarauit. Accipitur item tabella pro litteris, ſeu codicillis, quæ appellatio inde manſit, quòd olim ſcribi ſolebat in tabulis buxeis ceratis. Cice. in Catil. Introductus Statilius, cognouit manum & ſignum ſuum: recitatæ ſunt tabellæ. Tabellis obſignatis cum aliquo agere, eſt ſuo illum ſcripto conuincere. Cice. 5. Tuſc. Tu quidem tabellis obſignatis agis mecum, & teſtificaris, quid aliquando dixerim aut ſcripſerim.

TABELLARIUS, rii [*Cauallaro, porta lettere, corriero*] γραμματοφόρος, qui tabellas, id eſt, litteras perfert. Cic. ad Brut. Statim extruſi tabellarios, litterasq; ad Ciceronem, ut etiam, ſi in Italiam ueniſſet, ad te rediret. Idem ad Ter. li. 4. Nos quotidie tabellarios noſtros expectamus. Accipitur item tabellarius, pro eo qui rationes conſicit, & data acceptaq; in tabulas refert. Apud Sidonium ad Petreiũ Sed & ille ſuſcipiebat hunc granditer, habens eum conſiliarium in iudiciis, uicarium in eccleſiis, procuratorem in negociis, uilli-

cum in prædiis, tabellarium in tributis, in lectionibus comitem, in expoſitionibus interpretem, in itineribus contubernalem.

Tabellarius, a, um, adiect. ut, Lex tabellaria, quæ lata fuit à L. Caſſio, ut ſuffragia tabellis, non uoce perferrentur. Cice. 3. de Leg. Quis autem non ſentit omnem auctoritatem optimatium tabellariam legem abſtuliſſe?

Tabelliones, qui & Libelliones, [*Notari*] γραμματεῖς, appellati ſunt, qui tabulas, hoc eſt, teſtamenta, & publicas ſcripturas conficiunt. Hodie Notarii dicuntur, quamuis fortaſſis non ſatis recte. Olim enim Notarii dicebantur, qui notas in iudicio excipiebant.

Taberna, æ, [*Bottega, alloggiamento, albergo*] οἴκημα, quoduis ædificium habitationi aptum: a tabulis, quibus claudebatur, aut operiebatur, ut putat Vlpian. de Verb. ſignifi. Aut à trabibus ualidioribus, quibus ſuperiora ſuſpēdebantur, quaſi Trabena, ut placet Donato. Ci. Att. li. 14. Tabernæ mihi duæ corruerunt. Taberna diuerſoria, καπηλεῖον. Plaut. in Menæch. Quantum potes Abduce iſtos in tabernam actutum diuerſoriam. Taberna itē dicitur, in qua merces uendi[t]antur: Officina, in qua fiunt opera. Et tabernarum quædam l[a]naria, quædam uinaria, quædam olearia, & huiuſmodi. Nonius ſcribit tabernas non tantum uinarias eſſe, ſed & omnes quæ ſunt popularis uſus. Pli. li. 10. cap. 43. Poſtea ad tabernam remeans plurium annorum aſſiduo officio mirus. Hora. li. 1. Serm. Saty. 4. Nulla taberna meos habeat, neque pila, libellos.

Tabernaculum, li, [*Tabernacolo, albergo, alloggiamento*] σκήνωμα, ſubitarium quoddam tectum frondibus, aut ſtragulis opertum aduerſus Solis, tempeſtatiſq; iniuriam: cuiuſmodi ſunt, quæ in caſtris excitantur, & modo huc, modo illuc transferuntur. Cæſ. 6. Bel. Gall. Hic diffiſus ſuæ, ac omnium ſaluti, inermis ex tabernaculis prodit.

Tabernarius, a, um, καπηλικός, adiect. à taberna deductum: ut Comœdię tabernariæ, in quibus humiles perſonæ introducebantur: cuiuſmodi ſunt inſtitores, qui in tabernis merces uendītant.

Tabernarius, rii, [*Bottegaro*] κάπηλος, inſtitor, qui in taberna merces ſuas uenales habet. Cic. pro L. Flac. Opifices & tabernarios atque illam omnem fæcem ciuitatum quid eſt negocii concitare? Cœlius ad Cice. li. 8. Sed dici non poteſt, quomodo hic omnia iaceant: niſi ego cum tabernariis & aquariis pugnarem, Veternus ciuitatem occupaſſet.

Tabes, is, [*Tiſichezza, mal di tiſico, marcia, ſangue marcio*] μαρασμός, σύντηξις, colliquatio ex morbi diuturnitate, ſeu nimia corporis extenuatio ex cura, animi'ue ægritudine procedens. Huius tres ſunt ſpecies. Vna cum corpus non alitur, & ita ſumma oritur macies, & niſi occurratur, occidit: quæ ἀτροφία dicitur à Græcis: & qui hoc malo laborant ἄτροφοι. Altera, ubi malus corporis habitus eſt, ideoq; omnia alimenta corrumpuntur. Hanc Græci καχεξίαν nominant. Tertia quam Græci φθίσιν uocant, ἀπὸ τοῦ φθίνειν, quod eſt conſumi, & tabeſcere, cum in pulmonem deſcendit a capite pituita, & frequens tuſſis oritur, cum exulceratione. Ex hac febricula leuis fit, quæ etiam cum quieuit, tamen & repetit: frequens tuſſis eſt, pus excreatur. Hæc Sipontinus ex Celſo lib. 3. ca. 2. Tabem (inquit Feſtus) antiqui uſurparunt pro eo, quod quid faceret tabeſcere. Sal. Catil. Vti tabes, pleroſq; ciuium animos inuaſerat. Ci. 3. Tuſc. Habet ardorem libido, leuitatem lætitia geſtiens, humilitatem metus: ſed ægritudo maiora quædam tabem, cruciatum, afflictionem, &c. Vir. 6. Æn. Hic quos durus amor crudeli tabe peredit. Vbi Seruius: Tabe, corpore defluente paulatim. Ouid. 9. Met. Ambuſtiq; ſonant nerui, cæcaq; medullis Tabe liqueſactis. Arborum tabes, σύντηξις, ἀτροφία, qua arbores alimentum non ſentientes elangueſcunt, & tandem areſiunt. Interdum aliquid cruentum & purulentū ſignificant, quod Græci πύον, ſeu λύθρον nominant: Serui. in illud Virg. 3. Æn. Et terram tabo maculant: Tabo, inquit, nomen eſt ſeptimi caſus tantum: quod ſi uelis declinare, hæc Tabes, huius Tabis dicet: In hac tamē ſignificatione uſitatius utimur nomine Tabo. Idem lib. 8. Æn. Et ſanie taboq; fluentes. Vbi idem Seruius: Sanies, mortui eſt: Tabo, uiuētis, ſcilicet ſanguinis. Ouid. 2. Meta. Protinus inuidiæ nigro ſqualentia tabo Tecta petit. Vbi interpres Diptotum nomen eſt, & duorum caſuum: nam tabi, & tabo, ſolū n inueniuntur. Vir. 3. Geor. Turpi dilapſa cadauera tabo.

Tabeo, es, τήκομαι, colliqueſio, tabe conſumor. Ouid. 7. Meta. Lanigeris gregibus balatus dantibus ægros Sponte ſua lanæq; cadunt, & corpora tabent. Nonnunquam idem quod tabo, ſiue ſanie diffluo. Virg. 1. Æn. Et ſale tabentes artus in littore ponunt.

Tabeſco, beſcis, [*Marcirſi, amalare, corromperſi, infracidarſi*] ἀτροφῶ, τήκομαι, μαραίνομαι, tabe conſumor, morbo uel animi ægritudine colliqueſio. Plau. Capt. Tuo mœrore maceror, marceſco, conſeneſco, & tabeſco miſer. Teren. Adel. Nam & illi animum iam relevabis, quæ dolore ac miſeria tabeſcit. Cice. Att. lib. 2. Ego autem uſq; eo ſum eneruatus, ut hoc ocio, quo nunc tabeſcimus, malim τυραννεῖσθαι, quàm optima ſpe dimicare. Tabeſcere ſal dicitur, cum in humorem diffunditur. Cato de re ru. Id aliquoties faciendum in die, donec ſal deſinat tabeſcere. Compoſita ſunt Contabeſco, Diſtabeſco, Extabeſco, & Intabeſco: quæ omnia ſunt lereeiuſdem ſignificationis, ut eſt uidere ſuis locis.

Tabidus, da, dum, pen. co. [*Marcio guaſto*] συντηκτικός, μαρασμώδης, proprie de eo dicitur, qui morbo, uel animi ægritudine extabeſcit, & colliquatur. Accipitur tamen etiam generalius pro omni eo, quod quouis modo corrumpitur. Ouid. 1. de Pon. Ele. 1. Non igitur mirum eſt, ſi mens mea tabida facta, De niue manantis more liqueſcit aquæ. Tabida lues, id eſt, tabifica. Virg. 3. Æn. Subito cum tabida membris corrupto cæli tractu, miſerandaq; uenit Arboribusq; ſatiſq; lues. Sic etiam Tabidam uetuſtatem appellat. Ouid. 4. de Ponto, Eleg. 8. Tabida conſumit ferrum lapidemq; uetuſtas: Nullaq; res maius tempore robur habet. Nix tabida, quæ iam remittente ſe frigore ſoluitur. Liu. 5. Bell. Pun. Itaq; in leui tantum glacie, tabidaq; niue uolutabantur iumenta. Aliquando etiam tabidum dicimus, quod tabo diffluit, & innioſum eſt. Mar. li. 1. Indignas premeret peſtis cùm tabida fauces, Inq; ipſos uultus ſerperet atra lues. Loquitur de lichenibus.

Tabificus, a, um, φθινώδης, φθοροποιός, quod tabem inducit. Vir. in Epig. Liuor tabificum malis uenenum. Vnde & à Cic. li. 4. Tuſcu. ægritudo & metus Tabificæ perturbationes dicuntur, quoniā mentem lacerant, tabem, cruciatum, & afflictionem inferunt. Pli. li. 29. ca. 4. Non enim eſt tabifica uis: itaque occiſa morſu earum animalia cibis innoxia ſunt. Antiqui Tabificabile in eadem ſignificatione uſurparunt: ut annotauit Nonius, citans illud Accii ex Med. Pareci orbificor liberorum letho & tabificabili.

Tabis, Τάβις Steph. mons Scythiæ, mari incumbens, non procul à Serum regione. Auctor Plin. li. 6. ca. 17.

Tabitudo, [*Marcia, male*] σύντηξις, idem quod tabes. Plin. lib. 22. ca. 25. Peculiariter tamen ad tabitudinem longo morbo redactis ſubuenit. De alica.

Tablinum, ni, γραμματοφυλάκιον, χαρτοφυλάκιον, locus in quo tabulæ & inſtrumenta publica, monimentaq; rerum geſtarum aſſeruabantur. Pli. li. 35. ca. 2. Tablina codicibus implebantur, & monumentis rerum in magiſtratu geſtarum. Apul. li. ult. Flori. Medici cum intrauerint ad ægrum, uti uiſant, nemo eorum quòd perpulchra tablina in ædibus uiſant, & lacunaria auro oblita, &c. Dicitur autem Tablinum nō Tabulinum, quemadmodum & Figlinum, non Figulinum. Differtq; à pinacotheca, quòd in ea tabulæ pictę, aliaq; id genus ornamenta, in tablino rerum in magiſtratu geſtarum monimenta continebantur.

Tabor, Ταβώρ, mons in medio Galilææ, rotundus ac ſublimis.

Tabraca, Τάβρακα, oppidum eſt Africæ minoris, ut Pomponio placet. Nam à Pli. Numidiæ adſcribitur. Silius Sabatram nominat li. 3. Sabatra tum Tyrium uulgus, &c. Alii Tabatram, quod minime mirum eſt. Barbara enim uocabula inepta ſunt, nec ſemper eodē ſono utraque lingua efferri conſueuerunt, ut Hermolaus ſcribit.

Tabula, æ, [*Tauola*] πίναξ, aſſer in uſum aliquem concinnatus: cuiuſmodi ſunt in quibus aut pingimus aliquid, aut ſcribimus. Plaut. in Men. Dic mihi, nunquid uidiſti tabulā pictā in pariete, ubi aquila catamitum raperet? Hor. 1. epiſt. 2. Qui cupit aut metuit, iuuat illum ſic domus, aut res, Vt lippum pictæ tabulæ, fomenta podagram. Cic. pro Roſc. Amer. Quid præterea cælati argenti? quid ſtragulæ ueſtis? quid pictarum tabularum? quid ſignorum? quid marmoris apud illum putatis eſſe? Tabulæ item dicebantur codicilli ex ligno, cera obducti, in quibus olim teſtamenta, actaq; publica ſcribebantur: unde etiam hodie, quamuis mutata re, Tabulas accipimus, pro teſtamento, aliis'ue publicis ſcripturis, ex quauis materia confectis, διαθήκαι, γράμματα. Cice. pro Cœl. Cœlius tabulas nullas confecit. Et Tabula dicebatur, in quam mittebant teſſeras, quæ Luſoria, & quandoque Latruncularia, & Pyrgus, ſiue Alueus, Alueolus'ue dicebatur. Tabulæ nouæ appellantur, quū debitores creditas pecunias cū uſuris perſoluere non coguntur ipſis creditoribus, & abolitis prioribus debitis, nouæ tabulæ conficiuntur σεισάχθεια, χρεωκοπία, χρεῶν ἀποκοπαί. Cice. 2. Offic. Tabulæ nouæ quid habent argumenti, niſi ut emas mea pecunia fundum & eum tu habeas, ego non habeam pecuniam? Sal. in Catil. Tunc Catilina polliceri cœpit tabulas nouas, proſcriptionem locupletum. Tabula item liber eſt, quem ſibi quiſque noſtrum priuatim facere conſueuit, quaſi quoddam memoriæ promptuarium, eorum quæ agimus, id eſt, Diarium, & Ephemeris actionum noſtrarum. Liu. l. 4. de Cenſura loquens: Conſtitutum eſt eam domum unicuique noſtrum debere exiſtimari, ubi quis ſedes & tabulas haberet, ſuarumq; rerum conſtitutionem feciſſet. Bud. Tabulæ accepti & expenſi, rationes in quas accepte & expenſæ pecuniæ referebantur. Cice. 3. Ver. Habeo, & iſtius, & patris eius accepti tabulas omnes, quas diligētiſſime legi, & digeſſi. Tuis tabulis cauſſam dicis: hoc eſt, priuatis tuis, & domeſticis rationib. Bud. Tabulæ pro auctione.

re. Ci. pro Cec. Adeſt ad tabulam, licetur Æbutius, &c. Cic. Ter. Quemadmodum a Veſtæ ad tabulam Valeriam deducta eſſes. Tabulæ item dicuntur aſſeres, ex quibus nauis compingitur. Cice. 2. Off. Si tabulam de naufragio ſtultus arripuerit.

Tabularis, & hoc re: ut, Temperatura æris tabularis, quæ accommodatiſsima erat conficiendis æreis tabulis quibus ea incidebantur, quorum memoriam poſteritati tradi o m uolebant. Plin. lib. 34. capite 9. Æs omne frigore magno melius fundi, ſequensq́; temperatura ſtatuaria eſt, eademq́; tabularis, hoc modo, maſſa conſlatur, &c.

Tabularium, γραμματοφυλάκιον, Seruio auctore, locus eſt, in quo tabulæ, hoc eſt, inſtrumenta, & litteræ, & acta publica reponŭtur. Cice. pro Arch. poeta: Hic tu tabulas deſideras Heracleenſium publicas, quas Italico bello incenſo tabulario, interiſſe ſcimus omnes?

Tabularius, rii, qui ad teſtamenti tabulas obſignandas adhibetur. Tacit. lib. 14. Igitur Fabianus tabulariis, quos modo memoraui, & aliis minus illuſtribus obſignat.

Tabulata, orum, [*Solari, palchi*] σανιδώματα, dicuntur planæ in ædibus ſuperficies, tabulis, uel etiam lapidibus conſtratæ: uulgus Solaria uocat. Cæſ. 6. Bel. Gal. In extremo ponte turrim tabulatorum quatuor conſtituit. Rurſus Tabulata dicuntur rami excenti in arboribus in plana tendentes, non in altiora creſcentes. Col. li. 6. Cum deinde adoleſcere incipient ulmi, falce formandæ ſunt & tabulata inſtituĕda. Hoc enim nomine uſurpant agricolæ, ramos, truncosq́; prominentes: eos uel propius ferro compeſcunt, uel longius promittunt, ut uites laxius diffundantur.

Tabulo, tabulas, [*Intauolare*] σανιδόω, tabulis aliquid cōſtruo. Hinc Tabulatio, tabulationis, σανίδωσις, tabularum compoſitio & textura ſicut aſſerum Coaſſatio. Cæſ. 2. Bel. Ciuil. Centonesq́; inſuper iniecerunt, ne aut tela tormentis miſſa tabulationem perfringerent, aut ſaxa ex catapultis lateritium excuterent. Hinc & Contabulo. Sueto. in Calig. Qui non ſine admiratione Helleſpontum contabulauerit.

Taburnus, mons Campaniæ, oliuetis abundans. Vir. 2. Geor. Iuuat Iſmara Baccho Conſerere, atque olea magnum ueſtire Taburnū.

Tacape, es, ſiue Tacapa, æ, τακάπη, ciuitas proprie dicta, non procul à minore Syrti: de cuius agri fertilitate ita ſcribit Pli. li. 18. ca. 22. Ciuitas Africæ in mediis arenis, petentibus Syrteis, Leptinq́; magnam, uocatur Tacape, felici ſupra omne miraculum riguo ſolo: ternis fere millibus paſſuum in omnem partem fons abundat, largus quidem, ſed certis horarum ſpatiis diſpenſatus inter incolas. Palmæ ibi prægrandi ſubditur olea, huic ficus, ficui punica, illis uitis: ſub uite ſeritur frumentum, mox legumen, deinde olus, omnia eodem anno, omniaq́; aliena umbra aluntur. Super omnia eſt, biferam uitem bis anno uindemiare. Et niſi multiplici partu exinaniatur ubertas: pereunt luxuria ſinguli fructus.

Taceo, taces, tacui, citum, [*Tacere, ſtar cheto*] σιγάω, σιωπάω, nihil loquor: notæ eſt ſignificationis. Ter. Eun. Nunquid habes quod contemnas? quid tu autem Thraſo? Tacent, ſatis laudant. Tacere aliquid, eſt reticere. Ter. Eun. Quæ uera audiui, taceo, & contineo, optime. Quandoque etiam dicitur de iis, quæ ſine uoce ſunt. Sic agrum & mare tacere dicimus, in quo nullus auditur ſtrepitus. Virg. 3. eclo. Cum tacet omnis ager. Quoniam uero cum aliquid laude dignum eſt, laudamus: & è contrario male facta non laudamus, factum eſt, ut Tacenda, non laudanda, & Non tacenda, laudanda dicantur. Ouid. de Arte: Eximia eſt uirtus, præſtare ſilentia rebus: At contrà, grauis eſt culpa, tacenda loqui. Quandoque ſignificat ſecurum eſſe, ἀτρέμας ἔχειν, quoniam qui ſecuri ſunt, nullam quærendi cauſſam habent. Ter. in Adel. Tace, egomet conueniam Pamphilum. Tacitum eſt, imperſonale. Ter. in Adel. Ignotum eſt, tacitum eſt, creditum eſt. Huius compoſita, Conticeo, Obticeo, Reticeo, & Subticeo: de quibus ſuis locis.

Tachempso, ταχεμψώ, teſte Herodoto li. 2. Hiſt. quædam Nili inſula eſt, non procul ab Elephantina.

Tacitum mel, πρόχειτον, quod per ſe fluit, & eſt optimum. Tacitum os alicui præbere, eſt nihil prorſus reſpondere. Cice. 1. Verr. Qui teſtes priore actione interrogari nolueris, & iis tacitum os præbere malueris, &c.

Taciturnus, a, um, [*Tacito, taciturnò*] σιγηλός, σιωπηλός, qui paucorum eſt uerborum, & minime garrulus. Ouid. 2. de Arte: Qui ſermone placet, taciturna ſilentia uitet. Qui canit arte, canat: qui bibit arte, bibat. Ripa taciturna, id eſt, quieta, in qua nullus auditur ſtrepitus. Hora. 2. Car. Ode 10. Caretq́; Ripa uagis taciturna uentis. Hinc Taciturnitas, ἐχεμυθία, idem quod ſilentium. Cic. de Inu. Taciturnitas imitatur confeſsionem. Teren. in And. Sed his, quas ſemper intellexi in te ſitas, fide, & taciturnitate. Horat. 4. Carm. Ode 8. Quid foret Iliæ, Mauortisq́; puer, ſi taciturnitas Obſtaret meritis inuida Romuli? Huius diminutiuum eſt Taciturnulus, Apuleius: Blanda mulier & taciturnula. Taciturniſſimum oſtium apud Plaut. in Curc. Valeat ne oſtium? PH. Belliſſimum hercle uidi & taciturniſſimum.

Tacitus, [*Tacito ſecreto*] σιωπῶν, ἐχέμυθος, modo actiue accipitur pro eo qui tacet. Cic. in Cat. Quid expectas auctoritatem loquentium, quorum uoluntatem tacitorum perſpicis? Aliquando paſſiue pro eo quod tacetur: σιωπώμενος. Virg. 6. Æn. Quis te magne Cato tacitum aut te Coſſe relinquat?

Tacitus Cor. ſub Adriano principe orator clariſsimus, æqualis ac familiaris Plinii iunioris, Belgicæ Galliæ rationes procurauit: ad Veſpaſianos uſque peruenit, ab iisq́; honoribus euectus, hiſtoriam principum conſcripſit, ab Auguſto uſque ad Adrianum, quæ ad nos haud integra peruenit. Hanc igitur non uitas imperatorū auſus inſcribere, ſed tantum diurnales actiones, quæ medium inter hiſtoriam & uitas tenerent. Scripſit & de Claris oratoribus, Ciceronis Brutum & materia, & dicendi copia imitatus. Præterea uitam Agricolæ ſoceri ſui: & de moribus ac ſitu Germaniæ, ſtylo tum preſſo & eleganti, tum arguto & ſententioſo: in cetera uero hiſtoria aliquantulo ſublimior. Scribit Flauius Vopiſcus hunc auctorem tanquam è ſuis progenitoribus, Tacitum imperatorem quotannis decies deſcribi, ne liber periret, eumq́, in omnibus bibliothecis adponi iuſſiſſe. Tertullianus autem noſter eum mendaciorum loquentiſsimum appellat, propterea quòd iniquiſſimum ſeſe in ſcriptis ſuis, falſiſſimumq́; de Chriſtiana religione iudicem præbuerit.

Tacola, τακώλα, emporium ampliſſimum Indiæ extra Gangem, in aurea Cherroneſo: cuius meminit Ptol. li. 7. ca. 2. Hodie Malacha dici creditur, à Luſitanis noſtra ui ſubacta: quod teſtatur Epiſtola Emanuelis Regis ad Leonem Decimum.

Tactici, τακτικοί, à Vegetio appellantur, quibus cura incumbit inſtruendæ aciei. Nam τάττειν inſtruere eſt, & ordinare.

Tactus, a, um, [*Toccato*] ἡμμένος, partic. paſs. à Tango: cuius contrarium eſt Intactus. Accipitur aliquando pro afflato ſiue fulmine percuſſo. Cice. de Aruſp. reſp. Tactus etiam ille, qui hanc urbem condidit. Pro eodem etiam dicimus De, uel è cælo tactus. Cic. 2. de Diu. Nattæ uero ſtatua, aut æra legum de cælo tacta, quid habent obſeruatum, ac uetuſtum?

Tactus, tactus, nomen, ἁφή, ipſe tangendi actus. Pli. li. 8. ca. 55. Necnon & ueſtes leporino pilo facere tentatum eſt, tactu non perinde molli, ut in cute. Virg. 2. Æn. Tactuq́; innoxia molli Lambere flamma comas. Tactus item eſt unus ex quinque corporis ſenſibus, à cerebro per neruos in totum corpus diffuſus. Pli lib. 10. ca. 69. Ex ſenſibus ante cetera homini tactus, denique guſtus: reliquis ſuperatur à multis.

Taedet, [*Rincreſcere, infaſtidire*] tæduit, uel tæſum eſt, uerbum imperſonale, idem ſignificans, quòd tædium, hoc eſt ſatietas & faſtidium capit. Ter. in Eun. Et tædet, & amore ardeo. Tædeo uerbum imperſonale in uſu non eſt: quamuis compoſitum eius Pertædeo legatur apud Gel. li. 1. Has ille inanes cum flaret glorias, iamq́; omnes finem cuperent, uerbisq́; eius fatigati pertæduiſſent. Tædet autem imperſonale uerbum habet fere poſt ſe accuſatiuum cum genitiuo. Cic. 2. Ver. Sunt homines, quos infamiæ ſuæ neque pudeat, neque tædeat. Nonnunquam accuſatiuum ſine genitiuo. Nonnunquam cum ſolo genitiuo, accuſatiuo tamen tacite ſubaudito. Ter. Eun. Tædet harum quotidianarum formarum. Cice. ad Att. li. 2. Prorſus uitæ tædet, ita ſunt omnia omnium miſeriarum pleniſsima. Nonnunquam cum infinitiuo. Ter. in Phor. At enim tædet audire eadem millies.

Taedium, dii, [*Tedio, faſtidio*] βδελυγμία, κόρος, faſtidium, ſatietas. Quint. l. 2. Et ipſius lectionis tædium uicibus leuatur. Iuu. Sat. 7. Tædia tunc ſubeunt animos. Ouid. 9. Metam. Nec tædia cœpti Vlla mei capiam, dum ſpiritus iſte manebit.

Taedulus, penul. correp. [*Faſtidioſo*] προσκορής, faſtidioſus, qui omnibus tædio eſt. Feſtus.

Taenarus, & in plurali numero Tænara, pen. co. ταίναρος, promontorium eſt Laconicæ regionis, circa medium meridionalis lateris Peloponneſi, quàm longiſsime in mare procurrens, oppidum habens eiuſdem nominis. Ταίναρον (inquit Suidas) ἀκρωτήριον λακωνικῆς, ἐν ᾧ στόμιον ἀνάγεται εἰς ᾅδου, ἐν ᾧ καὶ ποσειδῶνος ἱερὸν ἀσφαλίου. ἐκεῖσε δὲ τοὺς εἵλωτας ἱκέτας κτείναντες. καὶ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ποσειδῶνος ὃ δὴ ἐκεῖ εἰσιν ἀφείλοντο λακεδαιμόνιοι: id eſt, Tænarum promontorium Laconiæ, in quo fauces erant ad inferos deducentes, ubi & Neptuni præſidis templum, illic ſupplicantes in ſacello Neptuni Helotes nihil ueriti Lacedæmonii interfecerunt. Circa Tænarum antrum oſtendebatur, per quod Herculem ab inferis rediiſſe poetæ fabulari ſunt, Cerberumq́; uinctum ad ſuperos traxiſſe. Vulgoq́; creditum eſt, eas inferorum eſſe fauces. Virg. 4. Georg. Tænarias etiam fauces, alta oſtia Ditis. Ibidem marmor Laconicum effodiebatur, coloris uiridis, quod & à loco Tænarium

cognominatur. Propert. li. 2. Quod non Tænariis domus eſt mihi fulta columnis.

Taeniae, ταινίαι, uittarum extremitates, ut quæ ab infulis pendent. Virg. 7. Æneid. Fit tortile collo Aurum ingens coluber, fit longæ tænia uittæ. Quandoque accipitur pro tota uitta. Idem li. 5. Puniceis ibant euincti tempora tænis. Vbi Seruius. Tænis, à tena: non tænia: nam & Tæna & Tænia dicitur. Tænia (inquit Feſtus) proprie dicitur faſcia. Græca enim dictio eſt ταινία, quam ſic interpretatur Verrius, ut dicat eſſe laneum ornamẽtum capitis honorati. Ennius in Alexand. Volans de cælo cum corona & tæniis. Hactenus ille. Pli. li. 13. cap. 12. Deprehenditur & lentigo oculis, ſed incerta mediis glutinamentis tænia, fungo papyri bibula, uix niſi littera fundente ſe: tantum ineſt fraudis. Tænias præterea dicimus lapides ſub aquis candicantes in longum porrectos, faſciarum ſimilitudine. Plin. in Præfat. li. 3. Nec profunda altitudo miraculum minuit. Frequẽtes quippe tæniæ cãdicãtis uadi carinas territant. Eſt & tænia, piſciculi genus apud Ariſtotelem, à gracilitate & longitudine dictum. Vide Pli. l. 32. ca. 7. Tæniola diminutiuũ. Col. li. 11. ca. 3. Braſſica, cum ſex foliorum erit, transferri debet: ita ut radix eius liquido fimo illita, & inuoluta tribus algæ tæniolis & pangatur. Hoc eſt, quibuſdam quaſi faſciolis.

Taenon, fuit urbs in Laconia, teſte Hermo. in lib. 9. Plinij, à qua mulier poetria nomine Herina ortum habuit. Fuit & in Achaia urbs τηνεῖον, id eſt, Teneium & Tenea uicus inter Mycenas & Corinthum.

Tages, (inquit Feſtus) idem quod furunculus: à tagendo dictus, Antiqui enim Tagere dicebant pro tangere. Vnde Tagacem manum, dixit Lucil. Mutoniſq; manum perſcribere poſſe tagacem.

Tages, is, τάγης, filius Genii, teſte Feſto, & nepos Iouis, qui adhuc puer XII. Hetruriæ populos haruſpicinam traditur docuiſſe. De hoc Cic. li. 2. de Diui. Scribit ad hunc modum: Tages quidam dicitur in agro Tarquinienſi, cum terra araretur, & ſulcus altius eſſet impreſſus extitiſſe repente, & cum affatus eſſe, qui arabat. Is autem Tages, ut in libris eſt Hetruſcorum, puerili ſpecie dicitur uiſus, ſed ſenili fuiſſe prudentia. Eius aſpectu cum obſtupuiſſet bubulcus, clamoremq; maiorem cum admiratione edidiſſet, concurſum eſſe factum, totamq; breui tempore in eum locũ Hetruriam conueniſſe, cum illum plura locutum multis audientibus, qui omnia eius uerba exceperint, litteriſq; mandauerint, omnem autem orationẽ fuiſſe eam, qua haruſpicinæ diſciplina contineretur: eã poſtea creuiſſe rebus nouis cognoſcendis, & ad eadẽ illa principia referendis. Hactenus Ci. Oui. l. 15. Met. Indigenæ dixere Tagem, qui primus Hetruſcam Edocuit gentem caſus aperire futuros &c.

Tagesta, ταγέστα, Africæ oppidum, D. Augu. patria. Pli. lib. 5. cap. 4. [illegible] Tageſtenſe oppidum uocat.

Tago, tagis [*Toccare*] apud ueteres in uſu fuit pro Tango. Tagit, (inquit Feſtus) pro Tangit, proculdubio antiqua conſuetudo uſurpauit. Pacuuius in Teucro: Vt ego, ſiquis me tagat, & tagam. Idem in Hermiona: Non cernam, niſi tagam. Hinc etiam Attigo, legitur pro attingo. Plaut. in Bacch. Ne Attigas puerum iſta cauſſa, quando fecit ſtrenue.

Tagus, τάγος, fluuius Luſitaniæ, aureas trahens arenas. Iuue. Quod Tagus & rutila Pactolus uoluit arena. Circa hunc fluuium (ſi Plinio credimus) equæ flanti Fauonio obuerſæ, animalem ſpiritum concipiunt, equoſq; ita gignunt pernicioſiſſimos, ſed qui tertium uitæ annum non excedant.

Talaon, ταλαών, filius fuit Iaſii, & apud Argos regnauit, ut notat Bocatius lib. 2. cap. 38.

Talaria, plu. num. gene. neu. πέδιλα, calciamenta alata Mercurii. Virg. li. 4. Æn. Pedibus talaria nectit Aurea. Talaria inducere, prouerbialis allegoria, pro eo quod eſt, fugam adornare, quaſiq; uelle quopiam auolare. Ci. ad Att. lib. 14. Nemo eſt iſtorum, qui ocium non timeat: quare talaria induamus. Eraſ.

Talaris, & hoc talare, ποδηνεκής, quod ad talos pertinet: ut, Veſtis talaris, quæ ad talos uſque deſcendit. Cic. 7. Verr. Stetit ſoleatus prætor pop. Roma. cum pallio purpureo, tunicaq; talari, muliercula nixus, in littore.

Talarius, a, um, κυβευτικός, quod pertinet ad talos: ut, Lex talaria, aduerſus eos, qui talis Luſitant. Talarius ludus, κυβεία, id eſt, ludus talorum. Ci. li. 1. Offi. Adde his, ſi placet, unguentarios, ſaltatores, totumq; ludum talarium.

Talasio, apud Romanos carmen nuptiale erat, & Deus ipſe nuptiarum præſes, quem Græci uocant, ὑμεναῖον. Martia. li. 1. Quid, ſi me iubeas Talaſionem uerbis dicere non Talaſionis? Hoc eſt, Quid ſi me iubeas hymnos nuptiales aliis uerbis, quàm nuptialibus cantare? Feſtus ex ſententia Varronis Talaſionem tradit, fuiſſe uocem nuptiales, nouis nuptis boni ominis cauſſa acclamari ſolitam. Quare autẽ ea acclamatione in nuptiis uterentur, diuerſi diuerſa ſenſerunt. T. Liu. lib. 1. ab urbe ſcribit, in raptu Sabinarum uirginem unam longe ante alias ſpecie & pulchritudine inſignem à globo Talaſii cuiuſdam raptam fuiſſe, multiſq; ſciſcitantibus cui nam eam ducerent, identidem, nequis eam uiolaret, Talaſio ferri clamitatum: ideoq; eam uocem nuptialem eſſe factam. Varro exiſtimat hanc uocem in nuptiis uſurpatam fuiſſe: non alia ratione, niſi ut nouæ nuptæ ad opera & labores, & præcipue ad lanificia excitarẽtur. Talaſionem enim uocabant quaſillum ſiue calathum, hoc eſt, uas lanificiis aptum. Quam ſententiam tangit & Plutarchus in Proble. à Græcis huius uocis originem repetens, qui lanam ταλάσιον appellant.

Talea, æ, [*Palo*] τάλεα, ξυλάριον, ſurculus præciſus, ex utraque parte, ut in terra inſeratur. Pli. li. 17. c. 17. Myrtus & taleis ſeritur: morus talea tantum: quoniam ramo eam ſeri religio fulgurum prohibet. Quapropter de talearum ſatu nunc dicẽdum eſt. Seruandum in eo ante omnia, ut taleæ ex feracibus fiant arboribus, nec curuæ, ne'ue ſcabræ, aut biſurcæ: ne'ue tenuiores, quàm ut manũ impleant, ne minores pedalibus, ut illibato cortice: atq; ut ſectura inferior ponatur ſemper. Cato de re ruſt. cap. 45. Taleas oleaginas, quas in ſcrobe ſaturus eris, tripedaneas facito. Quemadmodum uero ſurculus, qui in terra ſeritur, Talea dicitur: ita quod inſeritur ramo, Calamus uocatur. Pli. l. 17. ca. 14. Quod ſi longius afferantur pomorum calami, rapo infixos, optime cuſtodire ſuccum arbitrantur. Eſt autẽ hæc uox Græca, ſed quam Latini ita in uſum ſuum conuerterunt, ut Taleare pro incidere ruſtica uſurpet ſimplicitas. Taleas (inquit Nonius) ſciſſiones lignorum, uel præſegmina Varro appellat de re ruſt. lib. 1. Vnde etiam nunc ruſtica uoce Intertaleare dicitur diuidere, uel incidere ramum ex utraq; parte æqualiter præciſum: quas alii Clauulas, alii Taleas appellant.

Taleola, læ, diminutiuum, ξυλάριον, parua talea. Col. lib. 3. cap. 17. Idq; per gemmas quinas, uel etiam ſenas partiti, complures taleolas terræ mandauerunt.

Talentum, ti, [*Talento, una ſorte di moneta*] τάλαντον, multiplex fuiſſe Budæus in eo opere, quod de Aſſe conſcripſit, latiſſime docet. Quoties tamen apud ſcriptores talenti mentio occurrit, ſi nihil aliud addatur, de minore talento Attico fere intelligimus, quod fuit minarũ ſexaginta. ſingulæ autẽ minæ drachmas Atticas centũ continebant. Valebat itaque talentum ſex millia drachmarũ, hoc eſt, ſi ad Gallicæ pecuniæ æſtimationem redigas, coronatos ſexcentos, ſingulis coronatis ſolidis Turonenſibus trigintaquinq; æſtimatis. Decem autem talenta, coronatorum ſex millia conficiunt. Quindecim talenta nouẽ millia aureorum. Viginti talenta, duodecim millia. Sed hoc, ut iam diximus de talento Attico minore intelligendum eſt, quod apud ſcriptores plurimum celebratur. Eſt enim & alterum talenti Attici genus, quod Talentũ magnum uocant, quod ad minus talentum epitriti, hoc eſt, ſeſquitertii habet proportionem. Nam cum talentum minus ſexaginta tantum haberet minas, magnum talentum minas habebat octoginta. Vtrunque autem talenti genus Atticum erat. Neque mirũ uideri debet, Athenienſes duplici talento fuiſſe uſos, cum etiam duplex apud eos fuerit mina, maior & minor: quæ eandem inter ſe proportionem habebant, quam talentum maius & minus. Erat enim mina Attica maior, centum drachmarum, cum minor ſeptuagintaquinque tantum haberet drachmas. Erant præterea pleraque alia talentorum nomina, Euboicum, Ptolemaicum, Syrium, Tyrium, Antiochenum, Babylonium, pondere & precio omnia fere diſtantia, ſed in hoc uno conuenientia, quod ex ſexaginta ſui generis minis conſtarent, ſed quæ in quibuſdam ciuitatibus maiores eſſent, quàm in aliis: unde etiam nata eſt talentorum diuerſitas. Nam, ut ſcribit Africanus, talentum omne minarum fuit ſexaginta. Verum quoniam minæ apud alios maiores erant, apud alios minores factum eſt, ut talenta quoque eſſent inæqualia. Minarum etiam diuerſitas, ex uarietate drachmarum nata eſt, quæ in quibuſdam ciuitatibus maioris erant precii & ponderis, quàm in aliis. Quod & ipſum apertiſſime teſtatur Iulius Pollux lib. 9. Hoc (inquit) utique dicere non intempeſtiuum erit, quod Atticum talentum ſex millia drachmarum ualebat Atticarum, Babylonium uero ſeptem millia, Æginæum decem millia, Syrium mille & quingentas iuxta Atticæ drachmæ rationem. Quemadmodum ſane & Atticas minas Atticum talentum habuit ſexaginta, Babylonium ſeptuaginta, Æginæum centum iuxta proportionem. Sed mina ipſa ut apud Athenienſes habuit centum drachmas Atticas, ſic apud alios quoque ipſis conſuetas, quæ pro ratione cuiuſque talenti ſecundum augmentum uel decrementum ualerent. Hæc ille.

Talga, inſula in mari Hyrcano (ut Põponius refert) ſine cultu fertilis, omni fruge ac fructibus abundans: ſed uicini populi, quæ gignuntur, attingere nefas, & pro ſacrilegio habent, diis parata exiſtimantes, diiſq; ſeruanda. Hact. Mela. Ptolem. li. 6. c. 9. Talca dicitur. Pli. li. 6. c. 17. in Caſpio mari uulgatam inſulam Tazatam eſſe ſcribit.

ſcribit. Variat igitur nomen ut in ſexcentis aliis, Viſtula, Iſtula, Tabireni, Tabarni, Tibareni, &c.

Talio, ἀμοιβὴ, æqualis retributio: idq; in malam partem: ut ſicui quis oculum eruerit, idem ille patiatur. Hinc Retaliare, ἀμείβεσθαι, Gellius formauit, quod ſignificat talione hominem repercutere. Pli. li. 7. ca. 54. Sicut in Cornelia familia nemo ante Syllam dictatorem traditur crematus. Idq; uoluiſſe, ueritum talionem, eruto C. Marii cadauere.

Talipedo, as, p c. [*Scapuzzare, ſdrucciolare*] παραφέρομαι, pedibus uacillo, & quaſi ſupra talos inſiſto. Feſtus.

Talis, & hoc le, [*Tale*] τηλικοῦτος, eiuſmodi, eius generis. Plaut. in Aul. Cui in re tali ſubueniſti ante hac. Ter. Haut. Tum præterea talem, niſi tu, nulla pareret filium. Virg. 1. Æn. Haud equidem tali me dignor honore. Ci. 2. Off. Quales ſumus, tales eſſe uideamur.

Taliter, aduerbium, τοιούτως, tali modo. Cic. ad Att. li. 10. Etenim audieram, nemini taliter licere. Plin. li. 35. ca. 11. Nec cameras ante eum taliter, adornari mos fuit.

Talitrum, tri, percuſſio, quæ ungue fronti puerorum infringitur. Suet. in Tiberio Cæſ. cap. 68. Articulis tam firmis, ut recens & integrum malum digito terebaret: caput pueri, uel etiam adoleſcentis talitro uulneraret.

Tallus, in Sabinorum nominibus, prænominis loco uidetur fuiſſe. Feſtus.

Talpa, æ, ἀσπάλαξ, ge. maſc. & fœm. animal captum oculis, muri ſimile, quod arua & hortos ſuffodit. Virg. 1. Geor. Aut oculis capti fodere cubilia talpæ.

Talthybius, ταλθύβιος, Home. Iliad. 1. præco Agamemnonis in Græcorum exercitu, qui una cum Eurybate ab Agamemnone miſſus eſt ad Achillis caſtra, ut Briſeidem ab eo abduceret. Ouid. in epi. Briſeid. Nam ſimul Eurybates me Talthybiusq; uocarunt, Eurybati data ſum Talthybioq; comes.

Talus, li, [*Tallone*] ἀστράγαλος, os in articulo pedis animalium biſulcorum, uentre extuberans, concaua uertebra ligatum, quadratum forma, altera parte concauum, altera fere planum. Tali autẽ homini non ſunt, neque animalibus digitos aut ſolidas habentibus ungulas, ſed tantum (ut diximus) biſulcis. Pli. li. 11. ca. 46. Talos aſinus indicus unus ſolidipedum habet. Et paulo poſt: Hominem qui exiſtimarunt talos habere, facile ſunt conuicti. Καταχρηστικῶς tamen Talos quoque in homine dicimus, pro ima parte pedis, ſiue pro oſſe quod iuxta calcaneum extuberat. Hora. 1. Ser. Saty. 2. Ad talos ſtola demiſſa, & circundata palla. Hinc Talaris ueſtis dicta eſt, ποδήρης, uſque ad talos demiſſa. Tali item dicebãtur, oſſicula quædam quadrilatera, quibus olim luſitabant: quorum latus quo unitas ſignificabatur, Canis, ſiue Canicula dicebatur, in quã conuerſo talo, deponebatur ab eo, qui iactauerat, numus unus ſine lucro. Vnde Damnoſa canicula à Perſio dicitur. Eius oppoſitũ latus, Venus, ſiue Cous dicebatur, ſeptenarium numerum ſignificans: quem numerum qui repræſentaſſet, ſex nummos lucritacebat, & quicquid caniculæ iactu corraſum eſſet. Alia duo latera Chius & Senio dicebantur, ternarium ille, hic quaternarium ſignificans. Chius lucri nummos tres, Senio quatuor afferebat: ideo dexter dictus. Perſius: Quid dexter ſenio ferret, Scire erat in uoto. Erat tamen & ludi quædam ratio, in qua Senio æque damnoſus erat, atque canis. Suet. de Aug. Talis iactatis ut quiſque canem aut ſenionẽ miſerat, in ſingulos talos. ſingulos denarios conferebat in medium, quos tollebat uniuerſos qui Venerẽ iecerat. Aliæ quoque in hoc ludi genere, differentiæ fuerunt. Nam & Vulturios habebant, & Herculem baſilicum. Plaut. Talos poſcit ſibi in manum: prouocat me in aleam: iacit Vulturios quatuor: Talos arripio, Herculem iacto baſilicum.

Tam, & quam, [*Tanto, & quanto*] τόσον, καὶ ὅσον, Priſciani ſententia aduerbia ſunt, quæ poſitiuo, comparatiuo, & ſuperlatiuo adiiciuntur, cum duo uel plures comparatiui & ſuperlatiui diuerſæ ſignificationis poſiti inter ſe æquantur, uel iidem geminantur. Cice. pro Deiot. Iſtam, inquam, dexteram non tam in bellis, neque in prœliis quàm in promiſſis, & fide infirmiorem. Bis infirmiorem, intelligendum eſt. Superlatiui exemplum, Salu. Quam quiſque peſſime fecit. tam maxime tutus eſt. Frequentiſſime autem poſitiuo. Cicero: Tam ſum amicus reipublicæ, quàm qui maxime. ſ. eſt amicus. Hoc eſt, Tam amo rempublicam, quam ille qui plurimum amat. Componitur tam cum Etſi, & ſignificat quamuis. Plin. Iunior de Mart. Dedit quantum maximum potuit, daturus amplius ſi potuiſſet. tametſi quid homini dari poteſt maius, quàm gloria, laus, æternitas? Tam aduerbiis iunctum. Terent. in Heaut. Nunquam tam mane egredior, neque tam ueſperi Domum reuertor, quin, &c. Tam diminutiuis additum. Terent. in Adelph. Tam ob paruulam Rem pene ex patria: turpe dictu. Tam modo, inquit Feſtus, ueteres pro modo accipiebant: quod Græci dicunt, οὕτως ἄγαν.

Tama, dicitur, (inquit Feſtus) cum labore uiæ ſanguis in crura deſcendit & tumorem facit. Lucilius: Inguen ne exiſtat, papulæ, tama, ne boa noxit.

Tamara, ταμάρη, oppidum Dammoniorum, in occidentali parte Britanniæ inſulæ. Ptol. li. 2. cap. 3.

Tamara, Ptole. Pom. Tamaris, fluuius Hiſpaniæ Tarraconenſis, in Artabrorum finibus in Oceanum fluens occidentalem. a quo uicini populi Tamartici dicuntur. Vide Ptol. lib. 2. cap. 6. & Melam lib. 3. in deſcriptione Hiſpaniæ.

Tamaritae, penult. prod. ταμαρῖται, populi Aſiatici non longe à Caſpio mari.

Tamarix, ricis. μυρίκη, humilis frutex eſt Amerinæ ramis, folio anguſto, carnoſo, & fere pinnato. Duo eius ſunt genera: ſilueſtre, omnino ſterile, unde & Infelix lignum appellatur, a Gallis Bryario. Alterum fructiferum, quod in Ægypto altiſſimas æquat arbores, ramis ex herbaceo, fuluoq; uariegatis, lignoſo fructu, galla maiore, in quo ſemen guſtu aſperum, eiuſdem effectus cum galla. Vide Plin. lib. 24. cap. 9.

Tamarus, τάμαρος, Britanniæ fluuius, non procul ab Ocrio promontorio, quod Meridiem ſpectat, in Britannicum Oceanum influens. Ptolem. li. 2. cap. 3.

Tamen, [*Nientedimeno, nulladimeno, nondimeno, tuttauia, pure*] ὅμως μέντοι, aduerſatiua coniunctio eſt, idem ſignificans, quod attamen ueruntamen, nihilominus: quæ, ubi præcedit Quanquam, Quamuis, & alia huiuſmodi, dat principium conſtructionis, ipſa dictione Tamen excuſſa: quæ ideo in ligatura & quaſi iunctura orationis fuerat inſerta, quia oratio, unde non debuerat, incœperat. Id circo in ordine Grammatico Tamen abiicitur, tanquam functum officio ſuo. Aliquando particula inceptiua eſt. Cic. Pæto: Tamen a malitia non diſcedis. Aliquando ponitur pro ſtatim. Vir. 9. eclo. Hic hœdos depone, tamen ueniemus in urbem. Aliquando pro tandẽ. Sal. li. 3. Hiſt. Nam qui enare conati ſunt, icti ſepæ ferramentis nauium, tamen aut uulnerati à ſuis, aut afflicti undarum ui, multato fœde corpore, &c. Pla. Ita faciam, ita placet, quid tum tamen? Aliquando pro duntaxat. Ter. in Hec. Quod potero faciam, tamen ut pietatem colam. Vbi Donatus: Tamen, id eſt, duntaxat, uel ita tamen ut pietatem colam. Hinc componuntur Attamen, & Veruntamen, eiuſdem fere ſignificationis.

Tametsi, [*Benche, ſi bene, quantunque*] καίπερ, καίτοι, aduerſatiua particula, idem ualens, quod Quanquam, uel Etſi. Ci. pro Sext. Roſc. Tametſi uiciſſe debeo, tamen de meo iure decedam. Hæc in principio orationis poſita, indicatiuo gaudet: ſecundo loco, ſubiunctiuo. Tametſi, pro tamen. Ter. in And. Rape D. Si quicquam mentitum inuenies, occidito. S. nihil audio, Ego iam te commotum reddam. D. tametſi hoc uerum eſt.

Tamia, ταμία, oppidum in Orientalii parte Britanniæ inſulæ, ſub Caledoniis. Ptole. li. 2. ca. 3.

Taminia, uuæ genus, acinos habens rubentes, quæ à quibuſdam falſo Aſtaphis agria credita eſt. Pli. li. 23. ca. 1. Aſtaphis agria ſiue ſtaphis, quam Vuam taminiam aliqui uocant falſo (ſuũ. n. genus habet) cauliculis nigris, rectis, foliis labruſcæ, fert folliculos uerius quàm acinos, uirides, ſimiles ciceri: in his nucleum triangulum. Matureſcit cum uindemia nigreſcitq;, cũ taminiæ rubentes norimus acinos: ſciamusq; illã in apricis naſci, hanc non niſi in opacis.

Tamos, Indię promontorium eſt, quod Taurus attollit, in Meridiem ſeſe conuertens. Vide Pomp. in deſcriptione Indiæ.

Tanagra, τανάγρα, oppidum Bœotię mediterraneæ, quam γραῖαν ab Homero appellari tradit Steph. Nobilitatum fuit autem hoc oppidum pręſtantiſſimo genere gallinaceorum, ad pugnas & prœlia naſcentium, teſte Pli. li. 10. cap. 21.

Tanagrus, ſiue Tanager, τάναγρος, fluuius eſt Lucanię, q̃ eſt regio Italiæ inter Picẽtinos & Illutios. Vir. 3. Ge. Et ſicci ripa Tanagri.

Tanais, τανάϊς, fluuius Scythiæ, Aſiã diuidens ab Europa. Ferturq; à Septentrione Nilo aduerſus, inquit Strab. l. 11. paulo tñ Orientalior, non ſolum per Scythas in Mæotim deflueñs, ſed & per Sauromatas. Originem eius incertam aliqui putant. Ptolem. ex montib. Rhiphæis prodire putat, qui magis Auſtrales ſunt quàm Hyperborei. Alii, in quorum numero Hero. eſt li. 4. aiunt eſſe paludẽ non admodum magnam ex qua Tanais naſcitur, qui duobus oſtiis Męotim ingreditur quæ ſtadiis intra ſe circiter ſeptuaginta diſtare feruntur. Alii ex Caucaſiis montibus oriri exiſtimant Scythę Tanaim Silin uocant. Fuit & oppidũ Tanais, ad amnis huius oſtia, teſte Pli. li. 2. ca. 98. à Græcis qui Boſphorum tenuere, conditum. Vide Ptol. li. 5. ca. 9. Dionyſius in Periheges i.

Europam atque Aſiam Tanais diſterminat amnis:
Hic ſe Sarmaticis euoluens finibus, alta
(Sciſſus Araxeo prius æquore) iam ſuus, unda
Effluit in Scythiam, procul hinc Mæotida Tethyn
Intrat, & inſerto freta pellit uaſta fluento.

Lucanus lib.3.

Qua Crœſo fatalis Halys, qua uertice lapſus,
Rhiphæo Tanais diuerſi nomina mundi
Impoſuit ripis, Aſiæq́; & terminis idem
Europæ mediæ dirimens confinia terræ, &c.

TANAITÆ pen.pro. ταναΐται, Tanais fluuij accolæ, à Suitis, Auchetis, & Satarneis deleti. Pli.li.6.ca.7.

TANAQVIL, Tarquinij Priſci uxor fuit, magni animi mulier, & Hetruſcæ diſciplinæ peritiſſima. Vide Liu.li.1.ab Vrb.

TANARVS, ex Apennino naſcens, & in Padum influens, Plinius lib. 3.cap.16.

TANDEM, [*Finalmente, ultimamente, al poſtuto, al perfine, à la fine, al fine*] ποτὲ, τελευταῖον, πῶς, ἀλλά ποτε, poſtremo, deniq́;, ad extremum. Vir. Iam tandem Italiæ fugientis prendimus oras. Per interrogationem habet urgens quiddam, & accelerans. Cic. Quouſque tandem abutere Catilina patientia noſtra? Aliquando eſt coniunctio expletiua. Ter. in Pho. Ita ne tandem uxorem duxit Antipho iniuſſu meo? Interdum ponitur pro Aliquando, ut apud eundem: Ita ne tandem ſororem duxit? Nonnunquam pro Vix. Cice. Tandem aliquando Quirites. Item pro Saltem. Ter. in Eun. Perfice hoc Precibus, aut pretio, ut hæream parte aliqua tandem apud Thaidem. Item pro Tamen. Cic. In qua ciuitate tandem arbitrare te uiuere? Tandem tandem, reticentia quædam cum abrupto ſermone nonnihil ornatus habens. Plaut. in Curc. At tandem tandem. PH. Tandem es odioſus mihi.

TANDIV, [*Tanto tempo*] ἐπὶ τοσοῦτον, ἕως χρόνον, tanto tempore. Cic. 7. Ver. Nam tandiu fuit in carcere Apollonius. Tandiu & quandiu. Cice. 4. Ver. Ignominia autem grauis tandiu in illo homine fuit, quandiu iſte in prouincia manſit.

TANGO, gis, tetigi, tactum, [*Toccare*] ἅπτομαι, κατάπτομαι, ψαύω, tactus ſenſu deprehendo. Lucre. lib. 1. Tangere enim & tangi, niſi corpus, nulla poteſt res. Sed quoniam tangendo, quod ullo modo moueri, uidentur ea, quæ tanguntur Tangere quandoq; pro commouere, capitur. Idem lib. 1. Nec bene meritis capitur nec tangitur ira. Nonnunquam pro fulmine percutere, ſiue afflare. Virg. 1. ecl. De cælo tactas memini prædicere quercus. Quandoque circumuenire. Turpil. At etiam ineptius meus eſt mihi pater iratus, quia eum talento argenti tetigi ueteri exemplo amantis. Aliquando pro peruenire. Idem: Verres ſimulac tetigit prouinciam. Tangere aliquid, pro deſcribere, mentionem facere, obiter attingere. Cice. 4. Aca. Sed ubi Socrates, ubi Ariſtoteles iſta tetigit? Hæc modice me tangunt. i. mediocriter me commouent. Cic. ad Att. lib. 2. Cetera in magnis rebus, minæ Clodii, contentionesq́; quæ mihi proponuntur, modice tangunt. Tangere cõſilia alicuius, intelligere. Ci. Poſtquam autem conſilia eius omnia tetigi. Compoſita a Tango ſunt, Attingo, Contingo, Obtingo, Pertingo, quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

TANIS, τάνις, ciuitas Ægypti, à qua Tanicum, ſiue Taniticum Nili oſtium dictum eſt. Herodot. li. 2. ab inſignibus oppidis Nili oſtiis impoſita nomina ſcribit: Ea ſunt, Canopus, Bolbis, Sebennis, Pathmis, Mendes, Tanis: à qua Taniticum Ptol. & Strabo deriuant, Pomponius Tanicum.

TANOS, gemma inter ſmaragdos ingratè uiridis & intus ſordida. Pli. lib. 37. cap. 5.

TANQVAM [*Come*] ὥσπερ, ὡσεί, ἅτε, οἷα, δὴ, aduerbiũ eſt ſimilitudinis uerbis ſubiunctiuis gaudens. Pli. Nat. hiſt. li. 2. Tanquã neſciamus hanc eſſe ſolam, quæ nunquam iraſcatur: id eſt, quaſi neſciamus. Tanquam cum Sic, pro quemammodum. Cice. ad Caſſium lib. 12. Tanquam enim ſi clauſa ſit Aſia, ſic nihil perfertur ad nos præter rumores de oppreſſo Dolabella.

TANTALIS, idis, ταντάλις, oppidum fuit Magneſiæ, terræ hiatu abſorptum. Pli. li. 2. ca. 91. Tantalis item patronym. fœmin. eſt, à Tantalo deductum: quo poetæ utuntur, pro Niobe Tantali filia. Ouid. 6. Met. Diro conuicia facto Tantalis adiecit.

TANTALVS, τάνταλος, Iouis ex Plote nympha filius fuit. Agamemnonis & Menelai auus. Vnde & Tantalidæ dicti ſunt. Hic cũ deos conuiuio excepiſſet, ut eorum diuinitatem experiretur, Pelopem filium membratim diſcerptum, coctumq́, iis appoſuit comedendũ. Illi uero à nephandis epulis abſtinuere omnes, una Cerere excepta, quæ pueri humerum deuorauit: pro quo illi Dii eburneum humerum reſtituerunt, reuocatáq; per Mercurium ab inferis anima, Pelopẽ ad uitã reuocarunt. Patrẽ uero tãti ſceleris actorẽ ad inferos detruſerunt, ubi perpetua fame & ſiti torquetur, Eridani fluuii aquis & pomis, quæ capiti eius imminent, captationem eius fugientibus. Quam fabulam mythologici de auaris interpretantur, qui bonis partis frui non audent. Hor. l. 1. Ser. Sat. 1. Tantalus à labris ſitiens fugientia captat Flumina: quid rides? mutato nomine, de te Fabula narratur, congeſtis undique ſacris Indormis inhians, & tanquam parcere ſacris Cogeris, aut pictis tanquam gaudere tabellis. Plato in Cratylo ſcribit: Tantalum eſſe, quaſi ταλάντατον, hoc eſt, infeliciſſimum. Alius fuit Tantalus Corinthiorum rex, ob pietatem deorum menſis dignatus. Alius Thyeſtæ ex Merope filius, interfectus & appoſitus eſca patri. Euſebius Tantalum Phrygiæ regem cum Troe rege Dardaniæ, quòd Ganymedem rapuerit, bellum geſſiſſe, ſcribit.

TANTI, [*Per tanto*] περὶ τοσούτου, & Quanti, περὶ ὅσου, cũ eorum compoſitis, Tantidem, Quantilibet, Quanticunque, iunguntur uerbis pretium ſignificantibus: qualia ſunt emo, uendo, ualeo, mercor, comparo, æſtimo, conſto, cõduco, loco, fœneror, paciſcor, pango, pepigi, condemno, poſtulo, & ſi qua ſint alia: quæ tamen in aliis à prædictis ablat. poſtulant. Teren. in Eun. Quid agas? niſi ut te redimas captum quàm queas Minimo: ſi nequeas paululo, at quanti queas. i. tanti te redimas, quanti queas. Liu. li. 48. Mancipia minora annis uiginti, quæ poſt proximum luſtrum decem milib. æris aut pluris uenissent, ea quoque tanto pluris, quam quanti eſſent, æſtimarentur. Dicimus quoque aliquid non eſſet tanti, οὐ περὶ τοσούτου, i. non ſatis dignum, ob quod quicquam fiat. Cœl. ad Ci. l. 8. Tanti non fuit Arſacem capere, Seleuciam expugnare, ut earum rerum quæ hic geſtæ ſunt, ſpectaculo careres.

TANTIDEM. Ci. pro Sex. Is uoluntatem municipium tantidem, quanti fidem ſuam fecit.

TANTISPER, aduerbium, [*Tanto tempo, tra tanto*] ἄχρις, ἕως, tandiu: poſtulatq́; poſt ſe, Dum, Donec, ſiue Quandiu, uel quoad. Cice. 2. de Inuen. Deinde eſt in carcerem deductus, ut ibi eſſet tantiſper, dum culeus, in quem deiectus in profluentem deferretur, compararetur. Ter. in Heaut. Ego te meum eſſe dici tantiſper uolo, dum, quod te dignum eſt, facies. Sic cetera eiuſdem terminationis temporis breuitatem ſignificãt: ut, Quantiſper, Parumper, Pauliſper, Aliquãtiſper. Ponitur etiam Tantiſper ſine Dum, & ſignificat tantummodo, ſiue interea, ἐν τοσούτῳ. Liu. li. 1. Tamen id imperium ei ad puberem ætatem incolume manſit. Tantiſper tutela muliebris Latina, & regnum auitum, paternumq́; puero ſtetit. Ci. 5. Tuſ. Sed uidero quid efficiat, tantiſper hoc ipſum magni æſtimo, quod pollicetur.

TANTOPERE, [*Sigrandemente*] τηλικοῦτον, τοσοῦτον, uſque adeo, tam uehementer. Ter. in Adel. Ego hac in re nihil reperio, quamobrem lauder tantopere.

TANTVM, aduer. [*Solamente*] μόνον, μόνως, ſolum, quod & Tantummodo dicitur: & iungitur poſitiuo. Pli. li. 12. c. 1. Sed quis non iure miretur arborem umbræ gratia tantum ex alieno orbe petitam? Aliquando ſignificat uſqueadeo, τοσοῦτον. Cic. Att. De fano illo tantum, quantum me amas, uelim cogites.

TANTVM non, [*Quaſi*] ἴσον ὅσον, μόνον οὐ, id eſt, ferme: rei non plane peractæ aduer. Suet. in Tib. Cæſa. Tantum non aduerſis tempeſtatibus Rhodum enauigauit.

TANTVM abeſt [*Non ſolo non è*] τοσοῦτον δεῖ τινος, non ſolum non eſt. Ci. li. 1. Off. Tantum abeſt ab officio, ut nihil officio magis poſſit eſſe contrarium: Hoc eſt, non modo officium non eſt, uerumetiam nihil magis officio poteſt eſſe contrarium: uel tantum abeſt, ut officium ſit, ut nihil officio, &c.

TANTVM quantum, [*Tanto*] τοσοῦτον, ὅσον. Plau. in Moſt. Tu, ut occepiſti, tantum quantum quis, fuge.

TANTVMMODO, aduerbium, [*Solamente*] μόνον, idem quod tantum. Teren. in Phorm. Poſthac ſi quicquam, nihil precor: tantummodo non addat, &c.

TANTVNDEM, gen. Tantidem, ſine aliis caſibus [*Altro tanto*] τοσοῦτον, æque multum, quaſi tantum idem. Col. li. 7. Tũ paribus caſiæ, myrrhæq́; & turis ponderibus, ac tantundem ſanguinis marinæ teſtudinis miſcetur. Tere. in Pho. Num tu intelligis quid hic narret? P. num tu? A. Nihil. PHAED. tantũdem ego, hoc eſt, nihilo plus, quàm tu. Tantidem, id eſt, æque magno precio. Ter. in Adel. Domo me eripuit, uerberauit, me inuito abduxit meam: Ob malefacta hæc, tantidem poſtulat emptam ſibi tradier.

TANTVS, a, um, [*Tanto, coſi grande*] τοσοῦτος, τηλικοῦτος, à Tã deduci uidetur, quantitatemq́; ſignificat, quaſi tam multus, uel tam magnus: habetq́; fere particulã Quantũ, ſibi reſpondentẽ. Ci. 6. Phil. Multas habui conciones: nunquam tantã uidi, quanta nunc eſt ueſtra. Idem 2. de Diu. Sol maior ne terra ſit, an tãtus, quantus uidetur. Aliquando non habet particulam hanc expreſſe ſubſequẽtem, ſed quæ tamen facile poſſit intelligi. Vir. 1. Æn. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Subaudi, Quanta ex iám dictis poteſt intelligi. Cic. pro Pompeio: Quis unquam tam breui tempore tot loca adire, tantos curſus conficere potuit? Subaudi, Quantos hic confecit. Tanti genitiuus uerbis iungitur ad precium pertinentibus. Ouid. in epi. Penelopes: Vix Priamus tanti, totaq; Troia fuit. Eius tamen loco aliquando legitur ablatiuus Tanto. Plin. lib. 12. ca. 18. Tanto nobis delitiæ & fœminæ conſtant. Hinc Tanto aduerbium, comparatiuis gaudens. ut, Tanto magis, τόσῳ μᾶλλον Tãto mino-

to minoris. Cic.5. Verr. Tanto'ne minoris decumæ uænierunt q̃ fuerunt. Tanto ante. Cic. in Catil. Neque tanto ante exitium & tati diem Reip. denunciaſſet. Sic tanto poſt apud eundem pro Flacco. Huius diminutiuum eſt Tantulus, τηλικόσδε pro tam paruus. Plaut. in Truc. Tum tantuli domi cauſſa. A quo Tantillus, alterum diminutiuum. Tere. in Adel. Quem ego modo puerum tantillum in manibus geſtaui meis. Hinc Tantulum, & Tantillum aduerbia. Plaut. in Rud. Si hercle tantillum peccaſſis, &c.

Taos, gẽma pauoni ſimilis, q̃ Grece ταὼς dicit̃. Auctor Pl.l.37.c.11.

Tapetvm, ti, pen. pro. uel Tapetium, tij, uel tapes, etis, maſcul. gene. [*Tapeto*] τάπης, περίστρωμα, περιπέτασμα, idem quod aulæũ, hoc eſt, ueſtis ſtragula, uarijs coloribus intexta, quo aulærũ parietes, menſæ, lecti, nonnunquam etiam equi inſternuntur. Virg. lib. 10. Qui forte tapetib. altis Extructus toto perflabat pectore ſomnũ. Idem li.7. Inſtratos oſtro alipedes, pictiſq; tapetis. Stat. l.1. Theb. Alioſq; inferre tapetas. Accuſatiuus Græcus eſt à Tapes, etis. Pla. Vt ne periſtromata quidem æque ſint Campanica, neque Alexandrina belluata, conſutaq; tapetia.

Taphiae, ταφιαὶ, quædam inſulæ in mari Ionio, ante Leucadiam, prope Echinadas, quarum nomina fuerant Taphias, Arnoxia, & Prionœſſa, teſte Pli. lib.4. cap.12. Eædem & Teleboides dicuntur, utroque nomine ab incolis ducto: nam Taphij & Teleboæ ijs communiter dicuntur imperaſſe. De quibus huiuſcemodi repetit originem enarrator Apollonij poetæ. Perſeo ex Andromede, ut narrat Herodotus, quattuor fuere filij. Alarus, Sthenelus, Meſtor, & Electrion, qui ſimul regnarunt. Ex Hippothoe Meſtoris filia, & Neptuno Pterelas genitus, ex Pterela Teleboas & Taphus: à quo Taphus inſula, in qua Teleboæ ac Taphij communi nomine & imperio fuere. Igitur ij Hippothoes eorum auiæ pecuniam ab Electrione eorum neceſſario, qui pro ea ſpopondit, repetebant: qua negata ad arma uenere, armenta abegerunt, ipſum denique & filios ſuſtulere. Alcmena Electrionis filia patrem ultura, Amphytrionem Thebanum hominem potentiſſimum in matrimonium accepit, atque hoc pacto, bello inter eos conflato, ab eodem Amphitryone deleti ſunt, eorumq; regnum Cephalo profugo Athenienſi, qui exercitui præerat, donatum: quod ad Vlyſſem è ſucceſſione peruenit. Hæc ille: Ex quo apparet Teleboas & Taphios omnibus ijs inſulis imperaſſe.

Taphias, adis, ταφίας, inſula eſt exigua in mari Ionio, ante Leucadiam, una Taphiarum ſiue Teleboidum. Auctor Pli. lib 4. cap.12.

Taphiassvs, ταφίασσος, mons eſt Ætoliæ, non procul a Chalcide. Plin. lib.4. cap.2.

Taphii, τάφιοι, dicti ſunt populi, à Tapho Neptuni filio, qui Taphijs inſulis imperauit, quæ ſunt in mari Ionio, iuxta Echinadas. Vide ſupra in dictione Taphiæ. Strab. lib.7. Taphios alios collocat ad Pontum Euxinum, non procul à Boryſthene fluuio.

Taphivsa, ταφιοῦσα, oppidum Cephalleniæ inſulæ, è regione Leucadis, in qua Taphiuſium marmor effodiebatur. Vide Stephan. & Plin. lib.36. cap.21.

Taphos, τάφος Steph. oppidum eſt Cephalleniæ inſulæ, poſtea Taphiuſa appellatum. Alioqui τάφος, Græcis ſepulcrum ſignificat: unde Epitaphion, ſepulcri inſcriptio.

Taphosiris, ταφόσιρις, urbs Ægypti, Oſiridis ſepulcro nobilitata: unde & nomen accepit. Strab. lib.7 Duas huius nominis, urbes in Ægypto collocat, alteram ad mare, in qua maxima Oſiridis feſta celebrabantur: alteram in mediterranea.

Taphra, Plinio, ταφάρυρα Ptolem. oppidum eſt Africæ proprie dictæ, inter duas Syrtes.

Taphrae, τάφραι, oppidum eſt ad ſinum Carcinitem, in ipſis Tauricæ Cherſoneſi anguſtijs ſitum, ut refert Pli. lib.4. cap.12. Hunc locum quondam ſerui munijſſe dicuntur, cum abſentibus dominis in diuturno illo bello, quod aduerſus Thracas Scythæ geſſerunt, cum eorum uxoribus rem habuiſſent: ut ex ſententia Calliſtrati refert Steph. Huius meminit & L. Florus, refertq; ſua illam ætate, Traiani auſpicijs fuiſſe expugnatam.

Tapinosis, p.p. ταπείνωσις, figura eſt orationis, ſeu potius uitium, cum rei dignitas uerbi humilitate deprimitur, ταπεινὸς enim humile ſignificat, & ταπεινόω humilio, extenuo. Exemplum poteſt eſſe illum Virg. 1. Æneid. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. Vbi Seru. In gurgite uaſto, Tapinoſis eſt: id eſt, rei magnæ humilis expoſitio. Prudenter tamen Virg. humilitatem ſermonis epitheto plerunque ſubleuat: ut hoc loco, Vaſto addidit.

Taposiris, uide Taphoſiris.

Taprobane, ταπροβάνη, inſula eſt omnium, quæ ueteribus cognitę fuerunt, maxima, à Colaico Indiæ promontorio in Auſtrum quatridui nauigatione recedens, in qua Septentriones negant conſpici poſſe. Lucet ibi Canopos, ſidus clarum, & ampliſſimum. Homines corporũ magnitudine alios antecellunt, cæruleis oculis, atroci uiſu, terrifico ſono uocis. Viuunt ultra annos centum. Naſcuntur in ea berylli & hyacinthi, ut Ptol. lib.7. refert. Vide plura de hac inſula apud Pli. li.6. c.22. & Vadianum in Melæ librum tertiũ.

Tapsegvm, Cyrenaicæ regionis oppidum, ut ſcribit Pli. li.5. cap.5. In deſcriptione Cyrenaicæ regionis.

Tapsvs, uide Thapſus, Græci enim θάψος ſcribunt per θ.

Tapyri, Plin. τάπυῤῥοι Steph. populi ſunt ad mare Caſpium inter Derbicas, & Hyrcanos, quibus mos fuit, ut uxores ſuas, cum duos tres'ue ex ijs filios ſuſcepiſſent, alijs nuptui concederent. Auctor Strab. lib.11.

Taracina, uide Tarracina, duplicato r.

Taracon, uide Tarraco, r, littera geminata.

Tarandvs, τάρανδος Ariſt. animal apud Scythas bouis magnitudine, capite ceruino non abſimili ſed maiore, cornibus ramoſis, ungula bifida, uillo magnitudine urſorum. Solum ex ijs, quæ pilis ueſtiuntur, animalibus, colorem mutat: ſed cum ſui coloris eſſe libuit, aſini ſimile eſt. Auctor Pli. lib.8. cap.34.

Taranis, p.c. dicebatur Iupiter a Gallis, cui humano ſanguine litabant. Luca. li.1. Et Taranis Scythiæ non mitior ara Dianæ.

Taras, antis, τάρας, fuit Neptuni filius, qui primus Tarentum condidiſſe creditur, & à nomine ſuo appellaſſe. Græce enim Tarentum τάρας dicitur. Vide paulò pòſt in dictione Tarentum.

Taratantara, [*Voce de la tromba*] uox tubæ ab Ennio ficta. Seru. in nonum Æne. in eum uerſum, At tuba terribilem ſonitum procul ære ſonoro: Hemiſtichium, inquit, Ennij: nam ſequentia iſte mutauit. Ille enim ad exprimendum tubæ ſonum ait Tarantara: Et multa huiuſmodi Virg. cum aſpera inuenerit, mutat.

Tarbeli, ταρβέλλοι, populi Galliæ Aquitanicæ, in Pyrenæos montes uergentes, quorum urbs Aquæ Auguſtæ commemoratur à Ptolem. lib.2. cap.7.

Tarchetivs, ταρχέτιος, nomen fuit impij Albanorum regis: de quo Plutarchus in uita Romuli: Quidam (inquit) etiam ſunt, qui de Romuli ortu fabuloſa quædam referre non dubitent. nam dicunt Tarchetio Albanorum regi ſceleſtiſſimo & crudeliſſimo homini diuinitus ſpectrum domi uiſum ex penitiſſimo ſacrario ſe attollens, & ad multos dies manſiſſe. Fuiſſe etiam Tethyos in Hetruria fatidicum templum: à quo allatum Tarchetio reſponſum, ut ei admiſceretur uirgo. Nam genitum iri ex ea filium uirtute, fortuna, ac uiribus potentiſſimum, magnamq; ex re bellica gloriam relaturum. Quod cum Tarchetius uni ex filiabus expoſuiſſet, imperaſſe ut cum monſtro illo coiret. Illam contempto patri imperio, ancillam in ſui locum ſuppoſuiſſe. Id Tarchetium re cognita ægre tuliſſe, & utráque in carcerem, ut morte multaret, conieciſſet: Sed uiſum eſt illi per quietem ſe Veſtam uidere, quæ puellas necari uetaret, ſed telam illis texendam tradi iuberet: nec prius uiro locari, quam illam abſoluiſſent. Cui inſomnio cum paruiſſet Tarchetius, commentus eſt rationem, ut puellas perpetuo damnaret cœlibatu. nam quicquid illæ interdiu texuiſſent, noctu alijs ancillis tradidit retexendum. Expleto deinde legitimo partus tempore, ancillam geminos ferunt peperiſſe, quos Tarchetius ſtatim Teratio cuidam tradidit exponendos. At illum ferunt ſecus fluuium infantes depoſuiſſe: lupamq; cum eò ueniſſet, admotis uberibus lac præbuiſſe, auibus quoque uarijs cibum pueris comportantibus, quod bubulcus aſpiciens, admiratus, auſuſq; accedere, infantes ſuſtulit. Hac illos ratione ſeruatos, cum primum per ætatem licuit, Tarchetio tetendiſſe inſidias, ac tandem oppreſſiſſe. Hæc à Promathione quodam, qui Italicam ſcripſit hiſtoriam, memoriæ prodita accepiſſe ſe dicit Plutarch.

Tarchon, τάρχων, nomen proprium Hetruriæ ducis, & Aruſpicis, qui Æneæ ſuppetias tulit aduerſus Turnum & Rutulos. Dicitur & Tarcho abiectu n, littera. Virg. Æneid.8. Haud procul hinc Tarcho. & Tyrrheni tuta tenebant Caſtra locis.

Tarde, aduerb. βραδέως, lente, pigre, cunctanter Cic. Ter. Prid. Idus Octob. Athenas uenimus, cum ſane aduerſis uentis uſi eſſemus, tardeq; & incommode nauigaſſemus. Hinc Tardius comparatiuũ, & ſuperlatiuum Tardiſſime. Idem 4. Acad. Quinetiam cum uictor à Mithridatico bello reuertiſſet, inimicorum calumnia triennio tardius, quàm debuerat, triumphauit. Pli. lib.10. cap.7. Quattuor, aut quinque tardiſſime diebus florere incipiunt: totidemque, aut paulò pluribus, defloreſcũt: hordea uero, cum tardiſſime, ſeptem. Accipitur aliquando pro ſero, ὀψὲ, hoc eſt, ueſpertino uel nocturno tempore. Cice. pro Milo. Egreditur è uilla ſubito. cur ueſperi? quid neceſſe eſt, tarde? [*Tardi*]

Tardigradvs, pen. cor. [*Chi ua tardo*] βραδύπους, qui tarde graditur. Cice. 2 de Diuinat. Quadrupes tardigrada, agreſtis, humilis, aſpera. Ex poeta.

Tardiloqvvs [*Chi parla tardo*] βραδύγλωσσος, qui tarde loquitur.

Tarditas. βραδύτης, cunctatio, mora, pigritia, celeritati contraria. Cic. ad Q. Fr. lib.2. Sic ego quoniam in iſto homine colendo tam indormiui diu, te mehercule ſæpe excitante, curſu corrigam tar-

ditatem cum equis, tum uelis. Idem 6.Phil. Pleriſque in rebus gerendis tarditas & procraſtinatio odioſa eſt. Pli.lib.20.cap.9. Idque etiam tarditati audientium prodeſſe aſſeuerat. Antiqui in eadem ſignificatione & Tarditudinem dicebant, & Tarditiem. Plaut.in Pœn. Podagroſi eſtis, ac uiciſtis cochleas tarditudine. Acci. Multa uincuntur tarditie & ſocordia. [*Tardanza, indugio*]

Tardo, das, [*Indugiare, dimorare, tenere in tempo, a lungo*] ἀναβάλλω, ἐπέχω, remoror, moram injicio, tarditatem affero, reprimo. Cæſ.5.Bell.Gal. Sed ne omnino metum reditus ſui barbaris tolleret, atque ut eorum auxilia tardaret, &c. Idem lib.1. Bell. Ciu. Sed exercitum Cæſaris uiarum difficultates tardabant. Cice.ad Cæl.lib.7. Mea quædam tibi non ignota dubitatio aut impedire profectionem meam uidebatur, aut certe tardare. Cæſ.1.Bel.Ci. Quo facilius impetum Cæſaris tardaret, ne ſub ipſa profectione milites oppidum irrumperent. A quo Retardo, ἀναβάλλω, morari facio, retineo. Cice.in Catil. Ad quem fruendum non modo ſe non retardat, uerum etiã inuitat. Tardare, abſolutum, βραδύνειν, διατρίβειν, moram trahere. Cice.ad Bru.epiſt.18. Accerſeremus ne te, atque tibi id conducere putaremus, an tardare & commorari te melius eſſet tibi. Tardare etiam, tardum reddere. Pli.li.8.cap.8. Ac præacuta bipenni hoc crure tardato.i. debilitato. Tardans, tis, particip. Virg.5.Æne. Sed enim gelidus tardante ſenecta Sanguis hebet, frigentq; effœtæ in corpore uires. Tardatus, a, um, aliud particip. Virg.5.Æneid. At non tardatus caſu, neque territus heros, Acrior ad pugnam redit.

Tardvs, a, um, [*Tardo*] βραδύς, ὀκνηρός, ἀργός, νωχελής. Virg.1.Ge. Sæpe oleis tardi coſtis agitator aſelli Vilibus aut onerat pomis. Pla. Pœn. Sciebam ætate tardiores: metui meo amori moram. Nequicquam hos patronos mihi elegi, loripedes tardiſſimos. Cice.1.de Inuen. Formoſus, an deformis, uelox, an tardus ſit. Noctes tardæ, ὄψιμαι, tarde uenientes, ut ſunt æſtiuæ. Virg.2.Geo. Vel quæ tardis mora noctibus obſtet. Per tranſlationem quoque de animi uel ingenij tarditate dicitur: & accipitur pro hebeti, cui ingenium non eſt expromptum. Idem 10.ecl. Tardi uenere ſubulci. Ter.in Eun. Fatuus eſt, inſulſus, tardus. Quandoque pro perſeueranti, & diuturno. Vir.2.Ge. Media fert triſteis ſuccos, tardumq; ſaporem. Sic Non. Seru.uero interpretatur Saporem tardum, uix intelligibilem. Quandoque pro denſo ac craſſo. Idem 5.Æne. Vdo ſub robore uiuit Stupa uomens tardum fumũ. Tardiuſculus Ter in Hau.

Tarentina nux, κάρυον ταραντῖνον, e iuglandium genere eſt, adeo fragili putamine, & ita mollis, ut uix attrectata rumpatur. Vnde quidam Tarentum appellatum putant, quòd iuglandes nuces & pineas molles habeat, ac ſimiliter oues. Tarentum autem Sabini uocant molle, ad quod alludens Horat.2.lib. Serm.Sat.4. Tarentum molle uocauit: Quo pacto autem Tarentina nux arte effici poſſit, docet Col.lib.ult.cap.22.

Tarentinvs, quod ex Tarento eſt, uel in Tarentinis agris creſcit, apud Col.li.5.cap.10. Tarentina pira: cuius hæc ſunt uerba: Curandum eſt autem, ut quàm generoſiſſimis piris pomaria cõſeramus: ea ſunt Cruſtumina, Regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicuntur. & quædam alia, quorum enumeratio nunc longa eſt. Venenũ Tarentinum, id eſt, purpura Tarentina, quæ rubedinis pluſculum habebat. Horat.2.epiſt. Lana Tarentina uiolas imitata ueneno. Tarentina nux, de qua ſupra.

Tarentvm, τάρας, Magnæ Græciæ urbs clariſſima, in intimo receſſu ſinus, qui ab ea dicitur Tarentinus. Hæc à Tarante Neptuni filio primum condita fuit: à quo & nomen accepit: deinde Laconib. aucta, qui duce Phalanto illuc aduentantes, expulſis incolis, (ut Iuſt.lib.3.ſcribit) eam tenuerunt. Huius incolæ dicuntur Tarentini, ταραντῖνοι, qui cum Romanis aliquando bellum geſſerunt: quibus cum pares non eſſent, Pyrrhum Epirotarum regem auxilio ſibi acciuerunt. De hac Virg.Æne.3. Hic ſinus Herculei (ſi uera eſt fama) Tarenti Cernitur, attollit ſe diua Lacinia cõtra, Cauloniſq; arces, & naufragum Scylacæum. Sunt qui Tarentum non à Tarante Neptuni filio, ſed à Sabina uoce Tarentum deducant, quæ illis molle ſignificat: propterea φ in agro Tarentino & nuces, & lanæ molliſſimæ prouenirent. Ex hac urbe ortum traxerunt ciues illuſtres, Ariſtoxenus Muſicus, Ariſtotelis familiaris: Rinthon Tragicus, & Comicus: Iccus medicus: & Archytas ſummus Mathematicus, qui Platonem, cum mortem illi moliretur Dionyſius tyrannus, per epiſtolam eripuit, ut ſcribit Laertius lib.3.

Tarmes, genus uermiculi carnem excedens. Feſtus.

Tarne, es, τάρνη, fons eſt in Lydia, in Tmolo monte naſcens: teſte Pli.lib.5.cap.29. Fuit & oppidum eiuſdem nominis, ad Tmoli radices ſitum, cuius meminit Home. lib.5. Iliad. Stephanus Tarnem aliam collocat in Achaia.

Tarpeia, ταρπηΐα, uirgo Veſtalis fuit, teſte Varr. quæ arcem Capitolinam, patris ſui Tarpeij cuſtodiæ commiſſam, Sabinis prodiditsi quibus cum proditionis mercedem peteret (pacta enim erat quicquid in ſiniſtris brachijs geſtarent, armillas intelligens, quas illi aureas gemmatasq; læuo in brachio ferebant) ſcutis illorum obruta. Tarpeio monti nomen fecit, qui prius Saturnius dicebatur. Vide Liu.lib.1.ab urb. & Plutarchum in Vita Romuli.

Tarpeivs mons, ταρπήϊον ὄρος, idem qui Capitolinus, ita dictus à Tarpeia uirgine Veſtali, quæ cum Sabinis arcem prodidiſſet, eorundem ſcutis obruta: eo in monte ſepulta eſt. Virg.8.Æn. Sedem Tarpeiam appellat. Hinc ad Tarpeiam ſedem, & Capitolia ducit Aurea nunc, olim ſiluestribus horrida dumis.

Tarphara, orum, τάρφαρα τά, urbs felicis Arabiæ: cuius ciues dicuntur Tarphareni, ταρφαρηνοί Steph.

Tarphe, es, τάρφη Steph. urbs Locrorum Epicnemidiorum, iuxta Pharygas: cuius meminit Hom.in Catal. τάρφην τε, θρόνιόν τε, βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα. Nomen habet à Tarphe propinquo fonte, ſiue ab arborum denſitate. ταρφὺς enim Græci denſum appellant.

Tarqvinii, orum, ταρκυνία Steph. oppidum fuit Tuſcorum, à quo Tarquinius Priſcus Romam commigrauit. Huic oppido uicinus erat lacus, de quo nemora habens innatantia, & prouentorum impulſu nunc triquetram, nunc rotundam figuram edentia: ut refert Plin.lib.2.cap.95.

Tarqvinivs Priſcus, Demarathi Corinthi filius, Tarquiniis urbe Tuſcorum natus, primũ Lucumo dictus, qui ubi ſe in patria nullo in honore eſſe uidet, φ peregrino patre eſſet prognatus, ſuaſu uxoris (ea mulier fatidica erat nomine Tanaquil) Romam ſeſe cõtulit: ubi breui propter opus, ingenijq; dexteritatem in Anci regis amicitiam inſinuatus, ab eodem relictus eſt liberorum eius tutor: quorum tamẽ commoda proprijs rationibus poſthabuit: breuiq; perfecit, ut magno plebis conſenſu rex crearetur. Quare ut regnum parum iuſte partum ſtabiliret, centum patres in ſenatum allegit, qui minorum deinde gentium dicti ſunt, ſuæ eos factionis futuros ratus, cuius beneficio in ſenatum uenissent. Bellum primum cum Latinis geſſit, oppidumq; Appiolas ui cepit. Circo maximo primus locum deſignauit, locaq; patribus equitibusq; diuiſit, ubi ſibi quiſque ſpectacula facerent. Sabinos uictos Collatia, agroq; Collatino mulctauit. Corniculum, Ficulneam ueterem, Cameriam, Cruſtumeriam, Ameriolam, Meduliam, & Nomentum, priſcorum Latinorum oppida partim expugnauit, partim in deditionem accepit. Tandem cum annos duodequadraginta regnaſſet, dolo liberorum Anci in Curia eſt obtruncatus. Vide hæc latius apud Liu.lib.1.ab Vrbe.

Tarqvinivs Collatinvs, Ægerij ex Tarquinij ſuperbi ſorore filius fuit, & gener Sp. Lucretij. qui Romæ præfectura urbis fungebatur. Hic cum in Ardeæ obſidione, cum regijs iuuenibus cœnaret, exorta de uxoribus mentione, cum ſuam quiſque certatim laudaret, Collatinus negat uerbis opus eſſe, paucis id quidem fieri poſſe, quantum ceteris præſtet ſua Lucretia. Quid multa, citatis pariter equis Romam aduolant, regiasq; nurus in conuiuijs luxuq; cum æqualibus deprehendunt. Deinde Collatiam petentes, Lucretiam nocte ſera lanæ deditam inter lucubrantes ancillas in medio ædium ſedentem inueniunt. Quare muliebris certaminis laus penes Lucretiam fuit. Aduenìens uir, Tarquinijq; benigne accepti, uictor maritus comites inuitat regios iuuenes. Ibi Sextum Tarquinium mala libido ſtuprandæ per uim Lucretiæ capit: tum forma, tum ſpectata caſtitas incitat. Diſſimulata tamen in præſens cupiditate, tum quidem una cum ceteris in caſtra redit: ſed paucis poſt interiectis diebus Ardeam reuerſus, & à muliere propinqua hoſpitio exceptus, nocte intempeſta conceptum animo facinus ui minisq; exequitur. Quam rem mulier caſtiſſima tam ægre tulit, ut poſtridie uiro patreque per litteras accerſito, cum rem uti geſta erat expoſuiſſet, necem ſibi conſciuerit. Pulſus deinde ob facinus tam tetrum Tarquinijs, Collatinus Bruto in conſulatu datus eſt collega, quo tamen non multò pòſt coactus ſeſe abdicare, non aliam ob cauſſam, niſi quòd Tarquiniorum propinquus eſſet, eodemq; cum illis nomine diceretur. Vide Liu.lib.1.& 2.ab Vrbe.

Tarra, τάῤῥα, urbs Lydiæ, Lucij Grammatici patria. Alia Cretæ, in qua Apollo Tarrhæus colebatur. Tertia iuxta Caucaſum, Cretenſium colonia, Stephanus.

Tarqvinivs Svpervs, ſeptimus & ultimus Romanorum rex, cognomen à moribus meruit. Occiſo Seruio Tullio, regnum ſceleſtè occupauit: bello tamen ſtrenuus, Latinos Sabinosq; domuit. Sueſſam Hetruſcis eripuit. Gabios per Sextum filium ſimulato transfugio, in poteſtatem redegit. Ferias, Latinas primus inſtituit. Cum Capitolium extruere inciperet, caput hominis inuenit: ex quo cognitum eam urbem caput gentium futuram. ut ſcribit Ter. Varr. de Ling. Lat. lib.4. Demum cum in Ardeæ obſidione filius eius Lucretiæ ſtuprum intuliſſet, cum eo in auxilium actus, ad Porſennam Hetruriæ regem ſe contulit, cuius ope regnum retinere tentauit. Pulſus Cumas conceſſit, ubi per ſummam

mam ignominiam reliquum uitæ tempus exegit. Liu.lib.1.

TARRACINA, [*Città*] ταῤῥακινὴ Steph. oppidum Volſcorum in Italia ante Tra.hyna, id eſt, aſpera, à loci aſperitate. Alio nomine Anxur dicebatur, a Ioue Anxuro, qui ibi colebatur barbatus, intõſusq́;. Vnde Anxurum dictum putant, quaſi ἀν ξύρον Effertur & Tarracinæ, arum, pluraliter. Liu.4.ab Vrbe: Anxur fuit, quæ nunc Tarracinæ ſunt, urbs prona in paludes.

TARRACON, ſiue Tarraco, onis, ταῤῥάκων, Hiſpaniæ citerioris urbs olim clariſſima, Scipionum opus, a qua præcipua Hiſpaniæ pars Tarraconenſis cognominatur quæ (ut Pomponius ſcribit li.2.) altero capite Gallias, altero Bæticam, Luſitaniamq́; contingens, mari latera obijcit, mediterraneo, quà Meridiem ſpectat: quà Septentrionem, Oceano. Vrbium maritimarum opulentiſſima fuit Tarraco: mediterraneum autem fuerunt Pallantia & Numantia: nunc eſt Cæſarea auguſta. Circa Tarraconem nobiliſſimum naſcebatur uinum, quod Tarraconenſe dicebatur, ταῤῥακωνίτης οἶνος: de quo Martialis: Tarraco Campano tantum ceſſura Lyæo. Et Silius lib.3. Dat Tarraco pubem Vitifera, & Latio tantum ceſſura Lyæo.

TARSVS, [*Città*] ταρσὸς, urbs Ciliciæ præclariſſima, (ut auctor eſt Strabo lib.15.) & regionis totius caput, in campis ſita, & Cydno amne irrigata: cuius conditorem uolunt fuiſſe Perſeum Danaes filium. Lucan.lib.4. Deſeritur Taurisq́; nemus Perſeaq́; Tarſus. Alij tamen urbis huius originem ad Sardanapalum referunt, poſtremum Aſſyriorum regem: cuius etiam monumento inciſum erat, quòd Tarſum, & Anchialon die uno condidiſſet. Ex Tarſo uiri illuſtres orti ſunt Antipater, Archelaus, & Neſtor, & duo Athenodori, Philoſophi Stoici, quorum qui Cordilion dictus eſt cum M. Catone uixit, & apud eum mortuus eſt. Alter Canauita a uico quodam, Cæſaris præceptor. Tarſenſis & hoc Tarſenſe poſſeſſiuum: ut Tarſenſe pelagus. Col.lib.8.cap.16.

TARTARINVM, pen.cor. ταρταρῶδες, ueteres dixerunt horrendum atque terribile. Feſtus. Varr.lib.6. de Ling. Lat. à Tartaro deducit, citans uerſiculum ex uetuſto quopiam poeta, Corpore Tartarino prognata paluda uirago.

TARTARVS, pen.corr. & maſc.gen. in plurali Tartara neutri, [*Inferno*] τάρταρος, καὶ τάρταρα, τὰ, locus profundiſſimus inferorum, in quo ſontes plectuntur. A uerbo Græco ταράττω, côturbo, quia illic omnia perturbata dicuntur: uel quod ueriſimilius eſt, ἀπὸ τοῦ ταρταρίζειν, id eſt, à tremore frigoris. Sole enim caret, inquit Seru. Virg.6.Æne. Tum Tartarus ipſe Bis patet in præceps tantum, tenditq́; ſub umbras, Quantus ad æthereum cæli ſuſpectus Olympum. Hinc Tartareus, a, um, adiectiuum, penul.corr. ταρτάρειος. Virg.7.Æneid. Cornuq́; recuruo Tartaream intendit uocem: id eſt, terribilem, aut fortem, inquit Seruius.

TARTARI, populi ſunt partis Sarmatiæ Europææ, moribus, omniq́ue crudelitatis genere efferatiſſimi, incertis uagâtes ſedibus, ex præda uictitantes, improuiſis incurſionibus maxime noxij, profundis & trucibus oculis, ac fere cæſijs, turbinato cranio, & circum tempora capite preſſo. Vide Vadianum in Melam. Nemo enim ueterum hac uſus eſt appellatione: cum ſit uox nouitia, & paucis abhinc ſeculis nata.

TARTESSVS, ταρτησσὸς, Hiſpaniæ Bæticæ oppidũ, in littore Oceani ſitum, ea in parte, qua primum ex anguſtijs freti faucibus panditur mare. Hæc eadem eſſe creditur cum ea, quam noſtri Carteiã appellant, dicente Pli.lib.3.ca.1. Carteia, quam Græci Tarteſſum appellant. Quod ipſum confirmat Strabo, ita ſcribens lib.3. Tarteſſum huius temporis nonnulli Carteiam appellant. Silius tamẽ lib.3. Tarteſſum omnino aliam facit à Carteia: quam recte, ipſe uiderit. Liu. certe lib.8. Deca.3. ſitum Carteiæ deſcribens, omnino eaſdem fuiſſe oſtendit. Dum hæc (inquit) ad Bætim fluuium geruntur, Lælius interim freto in Oceanum euectus, ad Carteiam claſſe acceſſit. Vrbs ea in ora Oceani ſita eſt, ubi primum è faucibus anguſtis panditur mare. Tarteſſus olim uiuaciſſimis regibus celebrata fuit, ex quibus Arganthonius centum quinquaginta annos dicitur regnaſſe. Hinc Tarteſſiacus, a, um, poſſeſſiuum: ut, Tarteſſiaci thyrſi, apud Col.lib.10.

TARVANNA, ταρουάννα, Morinorum urbs eſt in Gallia, hodie nomen retinens. Commemoratur à Ptolemæo lib.2.cap.9.

TARVEDVM, es, ταρουέδουμ, promontorium extremum in tractu Septentrionali Britanniæ inſulæ, non procul ab Orcade altero promontorio, & Nabari fluminis oſtio. Ptolem.lib.2.cap.3.

TARVNTIVS, uir fuit tum Philoſophiæ, tum Mathematicarum diſciplinarum in primis ſtudioſus: qui cum ad Aſtrologiæ diſciplinam ſe contuliſſet, contemplationis gratia: & in ea excellere putaretur, huic impoſuit Varro, ut Romuli conceptionem in diem & horam deduceret: inſpectisq́; eius uitæ inſtitutis ac rebus geſtis, ex illis conſequentiam colligeret, ueluti Geometricarum propoſitionum reſolutiones, præcipiunt. Auctor Plutarch. in Romulo.

TARVS, ri, Ciſalpinæ Galliæ fluuius, in Apennino naſcens, & in Padum ſe exonerans. Pli.lib.3.cap.16.

TARVSCVM, Ptolemæo lib.2.cap.10. Saliorum urbs in Gallia, uulgo Taraſcon.

TASCONIVM, eſt terra alba, ſimilis argillæ, ex qua catini fiunt, in quibus coquitur aurum. Plin.lib.33.cap.4. Catini fiunt ex taſconio. Hæc eſt terra alba ſimilis argillæ. Neque enim alia afflatum, & ignem, & ardentem materiam tolerat.

TASMENES, (quod hic pro Neſtoris filij nomine corrupte legebatur) uide Taſymedes.

TATAM, pueri patrem uocant, quemadmodum Mammam, matrem. Marti.lib.1. Mammas atque tatas habet Afra: ſed ipſa tatarum Dici & mammarum maxima mamma poteſt.

TATAE, cantio eſt ſibi inuicem reſpondentium. Plau. in Stich. Fac tu hoc modo. ST. At tu hoc modo. SA. babæ. ST. tatæ. SA. papæ. ST. euax. Nonnunquam & admirantis particula. Idem in Truc. Tatæ ecquis illa eſt?

TATIENSES, tertia pars populi Romani, ſub Romulo, à T. Tatio Sabino, quem Romulus ex fœdere in regni portionem acceperat, denominata. Ager Romanus (inquit Var.li.4.de Ling.Lat.) primũ diuiſus fuit in partes tres: unde Tribus appellatæ, quæ Tatienſiũ fuerunt, Ramniũm, & Lucerum: ut ait Iunius. Tatienſes à Tatio, Ramnenſes à Romulo, Luceres a Lucumone. Liu. contra lib.1. ab urbe: non tribus haſce fuiſſe, ſed equitum centurias aſſerit.

TATIVS, Sabinorum dux fuit, acerrimusq́; popu. Roma. hoſtis, qui proditione Tarpeiæ uirginis Capitolio capto, ex ſuperiore loco aduerſus Romanos in aciem deſcendit: ubi cum aliquandiu acerrime, ſed uaria uictoria pugnatum eſſet, tandem dirempto interuentu Sabinarum prœlio: pax ita conuenit, ut Sabini in urbem, Tatius in regni partem acciperetur. Verum cum poſtea Tatij propinqui Laurẽtium legatos pulſaſſent, eamq́; iniuriam Tatius inultam reliquiſſet, illorum pœnam in ſe conuertit. nam cum Lauinium ad ſolenne ſacrificium ueniſſet, concurſu oppidanorũ facto eſt interfectus. Auctor Liu.li.1. ab urbe. Virg.li.8. Subitoq́; nouũ conſurgere bellum Romulidis, Tatioq́; ſeni, Curibusq́; ſeueris.

TATTA, τάττα, lacus eſt maioris Phrygiæ, poſt Galatiam, Auſtrum uerſus, iuxta Morimenos, fontes habens ſalis natiui, qui adeo faciliter rebus immerſis circungelaſcit, ut ſæpe cum funalem torquem demiſerint, ſalis coronas educant. Quin ipſæ etiam uolucres aquas contingentes facile capiuntur, cum ſale repente concreto alis conſtrictis, ipſarum miniſterio ad uolandum uti non poſſint. Auctor Strabo lib.2.

TATTAEVS SAL, ἅλς τατταῖος, qui & Phrygius, oculis præcipue utilis: ita dictus à Tatta lacu in regione Morimenorum, quà Phrygia Cappadociæ & Galatiæ contermina eſt. Auctores Dioſc.lib.5. & Pli.lib.31.cap.7.

TAVCHIRA, Herod.lib.4. ciuitas Barcæorum, qui ſunt Africæ populi, Cyrenaicis ad occaſum proximi.

TAVLANTII, ταυλάντιοι, Illyrici populi, teſte Pli.li.3.c.22. Qui poſtea mutatis ſedibus, in eam Macedoniæ partem ſe contulerunt, quæ mari Adriatico incumbit, non procul à Dyrrhachio: ubi Arniſſam oppidum incoluerunt, teſte Ptolemæo lib.3.cap.13. Horum meminit & Lucan. lib.6. Quemq́; uocat collem Taulantius incola Petram, Inſedit caſtris.

TAVRA, βοῦς στεῖρα, uacca ſterilis: ita dicta, teſte Feſto, quod nihilo magis pariat, quàm tauri. Col.lib.6.cap.22. Et utique tauræ, quæ locum occupant fœcundarum, ablegandæ. Varr.2.de re ruſt.ca.5. Quæ ſterilis eſt uacca, Taura appellatur.

TAVREA Iubellius, uir fuit Campanus, inſigni corporis robore, in Annibalis caſtris militãs, qui cum Claudium Aſellum Romanum apud Nolam ad ſingulare certamen prouocaſſet, poſt inanem garrulitatem, cum Aſellum ad ſe accedere uideret, pedibus magis q̃ manibus fretus, intra oppidum ſe recepit: quem inſecutus Aſellus una cum ipſo urbem ingreſſus, inter tot hoſtium tela incolumis, per alteram portam euaſit. Hic poſtea capta à Fuluio Capua, manu propria coniuge, liberisq́; interfectis, ſe poſtremo ante pedes imperatoris gladio transfixit. Auctor Liu.de Bel.Pun.2.

TAVREA, [*Nerbo di bue*] ϕιρὶς, ſcutica eſt ex taurino corio facta, quod & à Græcis ταυρὴν appellatur. Iuuen.Saty.6. Taurea punit Continuo flexi crimen, facinusq́; capilli.

TAVREVS, ταύρεος, Neptuni epitheton, ſiue quòd ei tauri ſolent immolari, uel Virgilio teſte: ſiue quod mare (cui præeſſe putabatur) taurinum boatum imitetur.

TAVRI, ταῦροι, Sarmatiæ Europææ populi, ad Boſphorum Cimeriũ, peninſulam inhabitantes, eodem Boſphoro, Byce palude, & Carcinite ſinu circunfuſam, tenui tantum Iſthmo continenti adhærentem: quæ de incolarum nomine Taurica Cherroneſus appellatur. Fuerunt autem Tauri omnino inhoſpitales, moribusq́; immaniſſimis, ut qui hoſpites omnes Dianæ ſoleant immolare:

cuius ſacrificij primus auctor Thoas fuiſſe phibetur: unde & Diana ipſa Thoantea dicitur à Sil.lib.4.Sacra Thoanteæ, ritusq; imitata Dianæ. Herodotus tamen lib.4.auctor eſt, non Dianam eſſe, ſed Iphigeniam Agamemnonis filiam, cui Tauri humanas uictimas ſoleant immolare, naufragos præſertim, & Græcos, quouis caſu illuc delatos:quorum poſt preces peractas caput claua feriebatur, truncum de rupe deturpabant:caput cruci affigebant. Hoſtibus autem in bello captis,aut in prœlio occiſis, capita præcidebant, & perticæ ſuffixa, quam maxime ſublimia ſupra fumarium ſtatuebant, exiſtimantes hoc ad totius domus tutelam, cuſtodiamque pertinere.

TAVRANIA,ταυρανία,oppidum fuit Campaniæ,non procul à Sabijs, cuius meminit Plin.libro.3.cap.5. Inter ea oppida, quæ in Italia interciderunt.

TAVRICVS,ca,cum, ταυρικὸς, adiect.eſt à Tauris Cimerij Boſphori accolis ductum:ut Diana Taurica,apud Ouid. lib.4. Triſt. & Scythæ Taurici,apud Pli.lib.4.cap.12.

TAVRIANVM,Brutiorum oppidum in Italia iuxta Rhegium. Auctor Pomponius Mela lib.2.Pli.lib.3.cap.5.

TAVRII,numero plurali,& Taurilia,ταυρίλια,βουφόνια, ludi in honorem Deorum inferorum facti,quos & Boalia,& Bupetias uocatos inuenimus, quanquam duobus hiſce nominibus potius ſacrificia quædam ſignificantur,quæ pro boum ſalute fieri ſolent. De origine horum ludorum refert Feſtus Pompeius, quòd regnante Tarquinio Superbo cum magna incidiſſet peſtilentia in mulieres grauidas ex carne taurorum diu uendita, ob hoc ludi dijs inferis inſtituti ſunt,qui Taurij ſunt appellati.

TAVRICA CHERRONESVS,ταυρικὴ χερρόνησος, peninſula eſt in finibus Europæ, Boſphoro Cimerio, Byce palude, & Carcinite ſinu propemodum circunfuſa,anguſto tantum Iſthmo continenti adhærens,immiti Dianæ ara, & nefanda hoſpitum immolatione infamis. Ciuitates multas habet, ex quibus præcipuæ fuerunt Eupatoria, & Theodoſia, hodie Capha. Legitur & Taurica abſolute. Iuuen. Saty.16.Nephandi Taurica ſacri inuentrix, homines tantum immolat.

TAVRIFER,a, um, quod magnum taurorum habet prouentum: ut, Campi Tauriferi,in quibus magna taurorum paſcitur copia. Lucan.libr.1.Tauriferis ubi ſe Meuania campis Explicat.

TAVRIFORMIS,me,ταυροειδὴς,formam tauri habens. Hora.4.Car. Ode 14. Sic tauriformis uoluitur Aufidus, Qui regna Dauni præfluit Appuli.

TAVRINVS,a,um,[*Di toro*] ταύρινος,quod eſt ex tauro: ut, Tergum taurinum,id eſt,corium tauro detractum.Vir.1.Æne.Taurino poſſent quãtum circundare tergo.Habet autem penultimam productã,quemadmodum omnia huius terminationis adiectiua à nominibus animalium formata: ut Leporinus, Caprinus, Formicinus, Hirundinus,Verueciņus,Porcinus,Ouinus,Suinus,& huiuſmodi.

TAVRINI, populi Italiæ Tranſpadanæ, ſub Alpium radicibus, à Liguribus oriundi,quorum urbs Auguſta Taurinorum commemoratur a Pli.lib.3.cap.17.

TAVRISANI,Venetiæ populi,per quorum regionem Silis amnis in mare Adriaticum labitur. Auctor Pli.lib.3.cap.18.

TAVRISCI, populi Germaniæ, Carnis, & Pannonijs finitimi, quos Monſclaudius dirimit à Scordiſcis:Poſtea Norici appellati, teſte Plin.lib.3.cap.20.

TAVROMINIVM.(ταυρομένιον, Ptolemæo,ταυρομένιον, Stephano)Siciliæ oppidũ à Zanclæis conditum, non procul à Drepano promõtorio:teſtibus Plin.lib.3.cap.8.& Strab.lib.6. Hinc Taurominitanus,minitana,minitanum.Silius libro 14.Taurominitana cernunt à ſede Charybdin.

TAVROPOLOS, ταυροπόλος, Dianæ cognomen, apud Dionyſium Aphrum,impoſitum ab eo, quòd apud Tauros Cimerij Boſphori accolas coleretur:aut quòd gregibus præeſſet, ut ex parte totum intelligamus:aut certe,quòd eadem ſit cum Luna, quæ tauris uehitur.Vide Euſtathium in Dionyſium.

TAVROPOLIVM,ταυροπόλειον,Dianæ templum in Icaria inſula,teſte Strab.lib 14.

TAVROSCYTHAE,ταυροσκύθαι,populi ex genere Scytharum, ſumma Tauricæ Cherroneſi iuga incolentes. Auctor Pli.lib.4.cap.12.

TAVRVRVM,ταύρουνον,Pãnoniæ inferioris oppidum,ad Danubium ſitum ea in parte,qua Saus,& Drauus Danubio immiſcentur. Vide Ptolem.lib.2.cap.16.Plin.Taurunum appellat lib.3. ca.25. Hodie Belgradum uocant,& Albam Græcam.

TAVRVS,ri,[*Tauro toro bue bò*] ταῦρος, mas in genere bubulo, & uaccarum admiſſarius.Virg.6.Æneid Hic crudelis amor tauri,ſuppoſitaq; furto Paſiphae.Idem 3. Georg. Atque ideo tauros procul atque in ſola relegant Paſcua. Accipitur & pro quocunque forti boue.Virg.lib.1.Geor. Ergo age terræ Pingue ſolum primis extemplo à menſibus anni Fortes inuertant tauri. Idem eclog.7. Cum primum paſti repetent præſepia tauri. Eſt & Taurus ſecundum Zodiaci ſignum. Plin.libro 17.cap. 24. Cum ſit Luna in Leone,Scorpione, Sagittario, Tauro. Virg.1. Georg. Candidus auratis aperit cum cornibus annum Taurus. Ideo autem in cælum tranſlatus Taurus exiſtimatur,quòd Europam in Cretam inſulam tranſuexerit incolumen. Lege fabulam apud Hyginum. Eſt præterea, Taurus, ταῦρος, mons Aſiæ totius longe maximus qui ab Indico mari exurgens,uaſte ſatis attollitur: dein dextro latere ad Septentrionem,ſiniſtro ad Meridiem uerſus it,in Occidentem rectus,& perpetuo iugo,multarumq; gentium, quà dorſum agit, terminus,ſed pro gentium ac linguarum uarietate diuerſa habet nomina. Prima ſui parte Imaus dicitur,mox Edigis,Paropamiſus, Circius,Chambades,Pharphariades,Choatras,Oreges, Orates, Niphates,Taurus:atque ubi ſe quoque exuperat, Caucaſus: ubi brachia emittit:ſubinde tentanti maria ſimilis,Sarpedon, Coracefius,Cragus,iterumq; Taurus, etiam ubi dehiſcit, ſeque populis aperit:portarum tamen nomine unitatem ſibi uendicans, quæ alibi Armenicæ,alibi Caſpiæ, alibi Ciliciæ uocantur. Quinetiam confractus,effugiens quoque maria, plurimis ſe gentium nominibus hinc & inde implet:à dextra Hyrcanus,Caſpius: à læua Pariedrus,Moſchius,Amazonicus,Corax,Scythicus appellatus:in uniuerſum uero Græcis Ceraunius. Cetera uide apud Plin.libro 5. cap.27.Vbi latiſſime montis huius deſcriptionem exequitur. Taurus etiam accipitur pro radice arboris. Quincti.lib 8.cap.2 Sicut in his,quæ homonyma dicuntur:ut Taurus animal ne ſit, an ſignũ in cælo,an nomen hominis,an radix arboris, niſi diſtinctum, non intelligitur. Taurus item auicula eſt,ex genere carduelium,ita dicta quod taurorum mugitus imitetur, præſertim in agro Arelatẽſi,referente Pli.li.10.cap.42. Tauri item, κάραβοι Ariſt. dicuntur ſcarabæi terreſtres,ricinis ſimiles:quibus cornicula nomen dederunt:ut docet idem Pli.lib.30.cap.30.

TAVRVS,ταῦρος,Berytius,philoſophus Platonicus, A. Gellij familiaris: ſub Antonino Pio floruit: Scripſit de differentia ſectarum Platonis & Ariſtotelis, de corporeis,& incorporeis, & alia, ut eſt auctor Suidas.

TAVTOLOGIA,[*Replicare il parlare ſteſſo*] ταυτολογία, eiuſdem ſententiæ per alia atque alia uerba repetitio: cuiuſmodi eſt illa apud Ouidium: Cinis ipſe ſepulti In genus hoc pugnat: tumulo quoq; ſenſimus hoſtem:Æacidæ fœcunda fui. Item illa apud Virg.1.Æn. Quem ſi fata uirum ſeruant,ſi ueſcitur aura Ætherea, neque adhuc crudelibus occubat umbris.

TAX.uox eſt ficticia,quam Plau.in Perſ.pro ictu ſiue uerbere uſurpauit.Taxtax(inquit)erit tergo meo.

TAXILA τάξιλα Steph.Indiæ urbs ampliſſima,inter Indum,& Hydaſpen fluuios ſita:cuius incolæ Taxilæ appellantur à Pli.li.6. ca.20. In hac urbe(ut ſcribit Philoſtratus)Apollonius inuenit Elephantem,quem uitteis & myrteis coronis indigenæ ornabant. Eum autem regionis illius homines eſſe dicebant,qui pro rege Poro contra Alexandrum pugnauerat: quem idcirco Alexander Soli dicauit,torques aureos circa cornua adaptans.

TAXILLVS,πεσσός,κύβος,idem quod talus. Neq; enim diminut.eſt, (ut nonnulli exiſtimarunt)à nomine Talus deductum, cum cõtra Talus,per conciſionem deducatur à Taxillus, fuga litteræ uaſtioris,quemadmodum & Palus à Paxillus, & Ala ab Axilla. Cice. in Orat.Litteram x,è maxillis,& taxillis conſuetudo elegans Latini ſermonis exemit.

TAXIM,ἠρέμα,aduer.obſoletum,quo antiqui utebantur pro ſenſim,ſiue paulatim,ut annotauit Nonius, citans Põponij locum ex Buccone:Adoptatu clãdeſtino tacitus taxim perſpectaui percautum.

TAXO,as,[*Taſſare, ſtimare*] καθάπτομαι,reprehendo,mordeo, noto, inceſſo:à tangendo(ut Feſto placet)inclinatum,q̃ ſit taxare,uelut conuicijs tangere.Suet.in Augu.Sed etiam, ut nummularij nepotem,ſic taxat Auguſtum.Pli.lib.15.cap. 15. Eadem cauſſa in piris taxatur ſuperbiæ cognomine. Hinc Taxatores dicti, teſte eodem Feſto:quorum alter alterum conuicijs tangit. Taxare etiam pro precio æſtimare ponitur τιμᾶν.Pli.lib.17.cap 1.Illos qui frugiferas tanti taxauerant. Taxatio,onis,idem quod æſtimatio, τίμησις. Taxatio,inquit Feſtus,dicitur quæ fit certæ ſummæ. Pli.li.13. cap.15.Quam Cethegus decedens libris xiiij. permutauerat lati fundij taxatione.Idem li.9.ca.35.At illa corollarium id eſſe,conſumpturamq; ſe in ea cœna taxationem confirmans.

TAXVS,xi,σμῖλαξ,arbor abieti ſimilis,baccaſq; ferens,quibus lethale uenenum ineſt,præcipue in Hiſpania,& Arcadia. Pli.li.16.c.10. Similis his(abieti.ſ.& piceæ)eſt taxus,minus uirens, gracilisq; & triſtis,ac dira,nullo ſucco,ex omnibus ſola baccifera. Mas noxio fructu. Lethale quippe baccis,in Hiſpania præcipue uenenum ineſt. Vaſa etiam uiatoria ex ea uinis in Gallia facta, mortifera fuiſſe compertum eſt. Hane Sextius Smilacem à Græcis uocari dixit, & eſſe in Arcadia tam præſentis ueneni, ut ſi qui dormiãt ſub ea,

cibum'ue

cibum'ue capiant, moriantur. Sunt qui & Taxica hinc appellata putent uenena, quæ nunc Toxica dicimus. Hæc Pli. Virg. 9. eclo. Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos.

Taygete, es, uel Taygeta, tæ, ταϋγέτα, Atlantis, & Pleiones filia, teſte Hygino, una Pleiadum, quæ Ioui peperit Lacedæmonem urbis ſibi cognominis conditorem. Virg. 4. Ge. Taygete ſimul os terris oſtendit honeſtum Pleias, &c. Vide Pleias.

Taygetus, ti, maſc. ge. & Taygeta, orum, neutri, ταΰγετον, mons eſt Laconiæ, teſte Strabone, non ille quidem admodum magnus, ſed tamen excelſus & erectus, Spartæ & Amyclis imminens, quem Libero patri ſacrum fuiſſe tradit Seruius in illud Vir. 2. Geor. ó Vbi Campi, Sperchiusq; & uirginibus bacchata Lacænis Taygeta. Huius montis bona pars cum terræmotu corruiſſet, Spartanorum urbem oppreſſit: ut refertur à Cic. li. 1. de Diu. & à Pli. lib. 2. cap. 79. Fuit præterea hic mons Caſtori & Polluci ſacer, qui in eius radicibus nati dicuntur: quod & Homerus aſſerit in Hymnis.

Κάστορα καὶ πολυδεύκε' ἀείσεο μοῦσα λίγεια
Τυνδαρίδας, οἳ ζηνὸς ὀλυμπίου ἐξεγένοντο.
Τοὺς ὑπὸ ταϋγέτου κορυφῇς τέκε πότνια λήδη,
Λάθρη ὑποδμηθεῖσα κελαινεφέϊ κρονίωνι.
Χαίρετε τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων.

Id eſt, Caſtora & Pollucem cantato Muſa ſtridula Tyndaridas, qui Ioue Olympio prognati ſunt, quos ſub Taygeti uerticibus peperit ueneranda Leda, latenter commiſta nubes denigranti Saturnio. Saluete Tyndaridæ celerum cultores equorum.

T ANTE E

Te, ſyllabica adiectio, quæ pronominibus Tu & Te adiungitur: ut Tute, Tete, pro eo quod eſt Tuipſe, & Teipſum. Cic. lib. 1. epiſt. Vt tute mihi præcepiſti.

Teanum, τέανον Steph. duarum ciuitatum nomen eſt in Italia. Eſt enim Teanum Sidicinum in Appia uia, & Teanum Apulum in finibus Apuliæ, diſtans à Larina xviij M. paſſ. Huius meminit aliquoties Cic. in Ora. pro Cluen. illius mentionem facit Hor. li. 1. epiſt. Cras ferramenta Teanum Tolletis fabri.

Tearco, τεάρκων, Æthiopiæ rex potentiſſimus, qui bonam Europæ partem dicitur ſubegiſſe, & ad Herculis uſque columnas eſſe progreſſus: referente Strabone lib. 15.

Tearus, τέαρος, Thraciæ fluuius, duodequadraginta naſcens fontibus partim calidis, partim frigidis, & in Contadeſdum amnem influens, qui in Agrianem illabitur, Agrianes autem in Hebrum. Ad hoc flumẽ cum perueniſſet Darius Hyſtaſpis filius, aquis eius delectatus, triduo ibi commoratus eſt: oppidumq; ibidem erexit cũ hac inſcriptione. Teari amnis capita optimam atque pulcherrimã cunctorum amnium aquam cõtinent: & ad ea peruenit exercitum ducens aduerſus Scythas, uir optimus atque pulcherrimus cunctorum hominum Darius Hyſtaſpis filius, Perſarum, cunctęq; continentis rex. Auctor Herod. lib. 4.

Teate, pen. pro. τεάτη Ptolem. oppidum Marrucinorum, in quarta regione Italiæ: cuius incolæ dicuntur Teatini: quorum meminit Pli. lib. 3. cap. 12.

Techna, æ, [*Arte d'ingannare*] τέχνη, Græca uox eſt, quam Latine artem ſeu artificium interpretari poſſumus. Vtuntur hac uoce & Latini, ſed fere in deteriorem partem, pro dolo, aſtutia, impoſtura, fraude, ſiue offucia. Ter. in Eun. Tam ſcio hanc technam à Parmenone profectam, quàm me uiuere. Idem in Heaut. Falli te ſinas technis per ſeruulum.

Technophyon, τεχνόφυον, Græca dictio, quam nos Artium officinã uertere poſſumus: παρὰ τὸ φύειν τὰς τέχνας, hoc eſt, à producendis artibus. Sueto. in Aug. Erat illi locus in edito ſingularis, quem Syracuſas & technophyum uocabat.

Tector, oris, [*Architetto, muratore*] κονιατὴς, qui opus tectorium parieti inducit. Varr. 3. de re ruſt. cap. 2. Non minus tua erit uilla ad angulum Vellini, quam nec pictor, nec tector uidit unquam, quàm illa in roſea, quæ eſt polita opere tectorio eleganter.

Tectoriolum, li, paruum tectorium. Cic. ad Pætum lib. 9. Bella tectoriola: dic ergo etiam pauimenta iſto modo, non potes.

Tectorium, rij, κονίαμα, illinimentum parietum: à tegendo dictũ ut cum calce, aut gypſo ad maiorem ſpectantium gratiam & decorem parietem inalbamus, quæ ideo etiam Albatio appellatur, ſiue Albarium: quanquam Albarium (inquit Budæus) ex pura calce fiat, ut hodie eſt in uſu. Tectorium autem continet Arenatum, hoc eſt, quod fit ex calce, & arena: & Marmoratum, quod ex calce & marmore tuſo, triplici uarietate comminuto, prout trium coriorũ exigebat uſus: continet & Trulli ſationem, quę ex Gypſo, ut hodie quoque, antiquis fiebat. Pli. li. 36. Ideoq; nulla tectoria eorum rimæ fœdauere. Cic. ad Atti. li. 1. Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli poſſim includere, & putealia ſigillata duo. Iuue. Saty. 6. Tectorium accipit pro fuco, quo mulieres faciem illinunt. Tandem (inquit) aperit uultum, & tectoria prima reponit. Tectorium linguæ, pro ſermone ſimulato. Perſ. Saty. 5. Pulſu dignoſcere cautus Quid ſolidum crepet, & pictæ tectoria linguæ.

Tectorius, a, um, adiectiuum: ut, Opus tectorium, κονία, κονίαμα, quo parietes integuntur. Colu. Sed ea tota maceries opere tectorio, læuigatur, ex utraque parte, ne feles, aut uipera prorepat. Ci. 2. de Legib. Neque id opere tectorio exornari, nec hermas has, quas uocant, licebit imponi.

Tectosages, τεκτόσαγες, κ τεκτοσάγαι, Stepha. Galliæ Narbonenſis populi, quàm maxime in Occidentem uergentes, Pyrenæis, & Cemenijs montibus proximi: quorum oppida ſunt Toloſa, Carcaſſo, Ruſcino, & Narbo Martius, aliaq; nonnulla, quæ uide apud Ptolemæũ li. 2. c. 10. Hi olim Gallorum omnium fortiſſimi habiti ſunt: qui cum domi multitudine abundarent, relictis ſedibus, per Græciam tunc gentium uictricem in Aſiam penetrarunt, & ſupra Phrygiam in uberrimis Cappadociæ campis conſederunt.

Tectus, a, um, κεκαλυμμένος, participium paſſiuum à Tego, idem ſignificans quod opertus. Ouid. 12. Meta. Arboribus tecto diſcumbere iuſſerat antro. Interdum migrat in nomen & accipitur pro obſcuro, ſecreto, occulto, non manifeſto, ἀσαφὴς, κρύφιος. Idem 1. de Arte: Hic tibi multa licet ſermone latentia tecto Dicere. Cic. ad Pætum lib. 9. Itaque tectis uerbis ea ad te ſcripſi, quæ apertiſſimis agunt Stoici. Idem 2. de Ora. Ego mehercule, inquit, Antoni ſemper is fui, qui de te oratore ſic prædicarem, unum te in dicẽdo uideri tectiſſimum. Tectæ oues, eædem quæ à patria Tarentinæ, ſiue Græcæ dicebãtur, quæ quòd molliſſimam ferrent lanam, pellibus inſutæ paſcebantur, ne uellera aut conſpurcarentur, aut dumis adhæreſcerent: qua de re uide Col. lib. 7. ca. 6. Pli. lib. 8. c. 47. Ouium ſumma genera duo, tectum & colonicum: illud mollius, hoc in paſcuis delicatius. Tecte, aduerbium, κρυφῇ, latenter, occulte, cuius contrarium eſt Aperte. Cic. Attic. lib. 1. Hic dies me ualde Craſſo adiunxit, & tamen ab illo aperte, tecte, quicquid eſt datum, libenter accepi.

Tectum, cti, ſubſtantiuum, [*Tetto coperto*] ὄροφος, στέγασμα, στέγος, στέγη, ſumma pars domus, qua ceteræ teguntur. Ouid. 12. Metam. Non ſecus hæc reſilit, quàm tecti à culmine grando. Cic. de Clar. Ora. Sed Athenienſium quoque plus interfuit, firma tecta in domicilijs habere, quàm Mineruæ ſignum ex ebore pulcherrimum: tamen ego me Phidiam eſſe mallem, quàm uel optimum fabrum tignarium. Quare non quantum quiſque proſit, ſed quanti quiſq; ſit, ponderandum eſt. Tectum item figurate pro tota accipitur domo, οἴκημα. Cice. ad Leptam lib. 6. Eius Falernum mihi ſemper idoneum uiſum eſt diuerſorio, ſi modo tecti ſatis eſt ad comitatum noſtrum recipiendum. Virg. 2. Æneid. Quare agite ò tectis iuuenes ſuccedite noſtris.

Tecum, μετὰ σοῦ, aduerbium compoſitum ex ablatiuo Te, & prępoſitione Cum. Plaut. in Milit. Quid nunc taces? tecum loquor.

Teda, æ, [*Face, facella, facellina*] ὁ δᾳς, δ᾽ ᾳδίον, arbor eſt ex earum genere, quæ reſinam ferunt, abundantior ſucco, quàm reliquæ ſimilis generis, parcior tamen liquidiorq;, quàm picea, flammis & lumini ſacrorum etiam grata. Improprie tamen tedas appellamus tum piceæ ſatiuæ partes imas, tum alia quoque ligna, quæ uel naturali pinguedine, uel oleo pice'ue illita, faculæ modo lucent. Hinc Cererem Deam Tediferam, δᾳδοφόρον, poetæ uocãt, quod tedas dicitur inflammaſſe, cum inueſtigare uellet filiam Proſerpinam à Plutone abreptam. Ouid. epiſt. 2. Et per tediferæ myſtica ſacra deæ. Teda etiam accipitur pro nuptijs, ſiue pro ipſo coniugio. Mos enim antiquorum erat ut in nuptijs (inquit Varro) faces & tedæ ſemper præirent, quòd olim nõ niſi per noctẽ nubentes ducebãtur à ſponſis. Vir. 4. Æn. Si nõ pertæſum thalami, tedæq; fuiſſet.

Tedauium, fluuius eſt in extremis finibus Iapidiæ: cuius meminerunt Pli. lib. 3. cap. 21. & Ptolemæus lib. 2. cap. ult.

Teder, (quod hic pro Vmbriæ oppido perperam legebatur.) Vide Tuger.

Tegea, æ, p. c. τεγέα, oppidum Arcadiæ: à quo Tegeæus, τεγεάτης, ſicut à Nemea Nemeæus. Vnde Pan Arcadiæ Deus Tegeæus dictus eſt. Vir. 1. Ge. Pan ouium cuſtos tua ſi tibi Mænala curæ, Adſis ò Tegeæe fauẽs. Propertius: Fictilis & calami Pan Tegeæe tui. Enſis Tegeæus: id eſt, Arcadius. Virg. 8. Æn. Tunc lateri atque humeris Tegeæum ſubligat enſem. Huius urbis incolę etiam Tegeatæ, τεγεάται, dicuntur, à quo rurſum deducitur aliud adiectiuum Tegeaticus, ca, cum: unde Mercurium Statius Tegeaticum appellat. Et cum Mænalia uolucer Tegeaticus umbra.

Teges, tis, φορμὸς, φορμὶς, ſtraguli genus, quam & Stoream appellãt, ex ulua ſiue ſcirpo, aut ſparto in lodicis ſimilitudinem, quo uiliores utuntur. Varr. de Re ruſt. Sicq; fiunt de cannabi, lino, iunco, palmo, ſcirpo, ut funes, reſtes, tegetes. Iuue. Saty. 6. Auſa Palatino tegetem præferre cubili. Col. lib. 5. cap. 3. Sub ortu caniculæ palmeis tegetibus uineas adumbrabat. Huiuſmodi ſimile quiddam apud nos, è ſtraminibus concinnatur: uulgus nattas uocat.

TEGESSVS,ſi, τηγεσσὸς, Cypri oppidum: à quo fit gentile Tegeſſius, ſiue Tegeſſeus. Stephanus.

TEGETICVLA,æ,diminut. φορμίδιον, parua teges. Varr. 3. de re ruſt. cap. 8. Sed pro columbarijs in pariete mutulos, aut palos in ordinem, ſupra quos tegeticulæ cannabinæ ſint impoſitæ. Idem lib. 2. cap. 11. Diligentiores telegeticulis ſubiectis oues tondere ſolent, ne flocci intereant.

TEGILLVM,li, [*Trauicello*] καλυμμάτιον, paruum tegmen. Varr. in Seſquiulyſſe. Ob aquam è nubibus tortam, indicat fore, ut tegillum paſtor ſibi ſumat. Eſt & Tigillum cuculli uinculum è ſcirpo. Plaut. Tegillum mihi aret, id ſi uis dabo. At Tigillum diminutiuum à tignum eſt.

TEGMEN,inis, quod & Tegimen, inis, & Tegmentum, ti, [*Coprimento, coperta, coperchio*] περιβολή, σκέπασμα, κάλυμμα, quod aliquid tegit. Cice. 5. Tuſcul. Mihi amictus Scythicum tegmen, calceamentum ſolorum callum, cubile terra. Liu. 5. ab urb. Magna ſtrages facta eſt, multosq; imperitos nandi, aut inualidos, graues loricis, alijsq; tegminibus, hauſere gurgites. Virg. 1. eclo. Tityre tu patulæ recubans ſub tegmine fagi. Lucre. lib. 1. Nec res ulla geri ſub cæli tegmine poſſet. Tegimen, inis, idem. Ouid. 3. Meta. Tegimen direpta leoni Pellis erat. Idem 1. Metam. Deſilit in terras, illic tegimenq; remouit. Tegumen, inis, idem. Liu. 1. ab urb. Et ſuper tunicam æneum pectori tegumen, cæleſtiaq; arma, quæ ancilia appellantur ferre. Tegumentum, ti, idem. Ci. 2. de Na. Deo. Palpebræq;, quæ ſunt tegumenta oculorum, molliſſimæ tactu ne læderent aciem aptiſſime factæ. Cæſ. 2. Bell. Gall. Vt non modo ad inſignia accommodanda, ſed etiam ad galeas induendas ſcutisq; tegumenta detrahenda, tempus defuerit.

TEGO,gis,xi,ctum, [*Coprire*] καλύπτω, σκεπάζω, ὀροφόω, ἐρέφω, operio. Plin. lib. 13 cap. 18. Radicem lotos hæc habet opertam nigro cortice: qualis & caſtaneas tegit. Prop. lib. 4. Eleg. 3. Et texit galea barbara molle caput. Ouid. 1. Amor. Eleg. 5. Pugnabat tunica ſe tamen illa tegi. Idem 1. de Arte. Æquore quot piſces, fronde teguntur aues. Per tranſlationem Tegere, accipitur pro κρύπτειν. Marti. Quod tegitur, maius creditur eſſe malum. Cice. pro Quinct. Id te admiſiſſe concedis, quod ne mendacio quidem tegere poſſis. Item defendere, conſeruare, ἀσφαλίζω, προβάλλομαι. Salu. in Catil. At Romani domi militiæq; intenti feſtinare, parare, alius alium hortari, hoſtibus obuiam ire, libertatem, patriam, parentes armis tegere. A Tego fiunt compoſita Contego, Detego, Intego, Obtego, Pertego, Prætego, Protego, Retego, Supertego: quorum ſignificata ſupra explicuimus ſuis locis.

TEGVLA,tegulæ. [*Coppo, tegola*] κέραμος, dicta eſt, quòd domos tegat. Ter. in Eun. Deum ſeſe in hominem conuertiſſe, atq; per alienas tegulas Veniſſe clanculum per impluuium, fucum factum mulieri. Plaut. in Milit. Quòd meas confregiſti imbrices & tegulas. Cic. ad Atti. lib. 9. De isto licet bene ſperes: promitto tibi, ſi ualebit, tegulam illum in Italia nullam relicturum. Cat. cap. 14. In tectum ſic numerabitur tegula integra, quæ erit. Tegulæ autem quæ ad balneas adhibentur, à laxitate dicuntur mammatæ. Colliciæ autem uocantur, teſte Feſto, quibus aqua, ueluti quibuſdam canalibus, in uas aliquod, uel puteum deriuatur.

TEGVLVM,li, pen. cor. [*Coperta, tegoli, embrici*] σκέπασμα, τέγος, idem quod tegmen. Pli. lib. 10. cap. 36. Tegulo enim aquaticarum arundinum domos ſuas Septentrionales populi operiunt.

TEGVMEN, & Tegumentum, uide in dictione Tegmen.

TEGYRA, τέγυρα, Bœoticæ urbs, in qua Apollinem natum uolunt, qui inde Tegyreius cognominatur. Stephanus.

TEIVM, quod hic pro Paphlagoniæ, ſeu Ponti urbe legebatur: uide Tium. Pro Ionica autē urbe, Anacreōtis poetæ patria, lege Teos.

TELA,telæ, [*Tela*] ἱστὸς, quod texendo conficitur. Ter. in Heaut. Mulier telam deſerit continuo. Virg. 1. Æneid. Percurrere pectine telas. Ouid. epiſt. 1. Laſſaret uiduas pendula tela manus. Telam exordiri, prouerbialiter dictum, pro eo quod eſt, technam aliquam incipere & aggredi. Plaut. in Bacch. Exorſa hæc tela non male eſt omnino mihi.

TELAMON, τελαμὼν, rex Salaminis inſulæ, Æaci filius, frater Pelei, & Pater Aiacis, qui ab eo Telamonius cognominatur. Ouid. 13. Met. Ne mandare mihi: melius Telamonius ibit. Eſt & Telamon Vmbriæ portus. Pli. lib. 3. cap. 5.

TELAMONES, ἄτλαντες in ædificijs dicebantur hominum ſimulacra, quæ gibboſa fere figura effingebantur, ut columnas, uel mutulos dorſo ſuſtinere, & ſub ipſo pondere propemodum ſuccumbere uiderentur. Græci Atlantas uocant, ſimilitudine ſumpta ab Atlante Mercurij auo, quod quemadmodum ille cælum ſuis humeris, ita hi ædificiū fulcire uideantur. Vide de hoc plura in dictione Atlas.

TELANDROS, τήλανδρος, Lyciæ oppidum eſt, apud Pli. lib. 5. cap. 27. Item inſula in mari Lycio, cuius meminit idem Pli. lib. 5. cap. 31.

TELANE,es, τελανή, urbs antiquiſſima Phrygiæ, quæ Ninus inhabitauit ante Ninum conditam. Auctor Stephanus.

TELCHINIS, Carpathij maris inſula, quæ notiori nomine dicitur Rhodos: ita dicta à Telchinibus, qui olim eam inſulam tenuerunt. Vide Strab. lib. 10.

TELCHINES, pen. pro τελχῖνες, filij Mineruæ, & Solis, uel, ut alij malunt, Saturni & Alciopes, qui olim Rhodum inſulam tenuerunt: unde etiam Rhodus ipſa dicta eſt Telchinis. Hos quidam maleficos homines fuiſſe prodiderunt, aſpectu ſolo omnia effaſcinantes. Quorum ſententiam ſecutus eſt Ouid. lib. 7. Metam. Sic ſcribens: Phœbeamq; Rhodon, & Ialyſios Telchinas, Quorum oculos ipſo mutātes omnia uiſu Iuppiter exoſus fraternis ſubdidit undis. Alij eoſdem faciunt cum Curetibus & Dactylis Idæis, ſummosq; artifices fuiſſe tradunt: ueneficiorum autem infamiam ab illorum æmulis fuiſſe diſperſam. Vide Strab. lib. 10.

TELCHIVS, τέλχιος, alter ex Caſtoris & Pollucis aurigis, qui una cum Amphito Dioſcuriadem urbem apud Colchos traditur condidiſſe, referente Pli. lib. 6. cap. 5.

TELEBOAE, τηλεβόαι, Ætoliæ populi fuerunt, latrocinio infamati. De quibus Ariſtoteles in Politicis, In Acarnanum politia: quandam Acarnaniæ partem Curetes habent, ſpectantem uero in occaſum plagam Leleges tenent: reliquam inde Teleboæ. Alij dicunt fuiſſe Caprearum populos, quos Telon ſuo regebat imperio: quod & Seruius annotauit in illud 7. Æneid. Nec tu carminibus noſtris indictus abibis Oebale, quem generaſſe Telon Sebethide nympha Fertur, Teleboum Capreas cum regna teneret Iam ſenior.

TELEBOAS, τηλεβόας, unus ex Cētauris, Ixionis ex nube filius. Ouid. lib. 12. Meta. Chthonius quoque Teleboasq; Enſe iacent noſtro.

TELEGONVS, p. c. τηλέγονος, filius fuit Vlyſſis ex Circe, qui cum iam adoleuiſſet, uidendi patris cupidus, in Ithacam nauigauit: cumque à miniſtris paternis incognitus aditu prohiberetur, aliquot ex ijs occidit. Ad quem tumultum excitus Vlyſſes, cum & ipſe iā ſenior ſuis opem ferret, à filio ſuo eſt occiſus oſſe piſcis cuiuſdam, qui à Græcis Xiphias dicitur. Quod ubi cognouit Telegonus, relicta Ithaca, in Italiam uenit, ubi Tuſculum condidit: Ouidius: Et iam Telegoni, iam mœnia Tyburis udi Stabant, agricolæ quę poſuere manus. Dictus eſt autem Telegonus, quaſi ſero & in ſenectute genitus, & unicus, poſt quem genitum non eſt alium parere.

TELEMACHVS, τηλέμαχος, Vlyſſis ex Penelope filius, quem ad Troiam proficiſcens apud matrem reliquit: eundemq; poſtea in ulciſcendis procis habuit adiutorem. Ouid. in epiſt. Penelope: Tres ſumus imbelles numero: ſine uiribus uxor, Laerteſq; ſenex, Telemachusq; puer.

TELEMVS, τήλεμος, teſte Homer. in Odyſſ. & Theocrito in Bucolicis, Eurymi filius, & inter Cyclopas uates egregius: qui Polyphemo prædixit, quæcunq; poſtea ab Vlyſſe paſſus eſt. Huius meminit Ouid. lib. 13. Metam. Telemus Eurimides, quem nulla feſellerat ales, Terribilem Polyphemon adit: lumenq; e, quod unum Fronte geris media, rapiet tibi, dixit, Vlyſſes.

TELEPHANES, τηλεφάνης, ad regnum Lydorum Cumis ex oraculo acerſitus, qui antea currus factitabat. Fuit & eius nominis tibicen, cuius meminit Demoſthenes in oratione contra Midiam.

TELEPHVS, τήλεφος, Myſorum rex fuit & Herculis filius, ex Auge nympha, qui cum aui iuſſu in ſiluis expoſitus eſſet, à cerua aliquandiu dicitur educatus. Quæ res tantam futuræ claritatis opinionē de eo præbuit, ut mox à Myſiæ rege adoptatus ſit, & regni hæres inſtitutus. Factus itaque Myſorum rex, cum Græcos ad Troianam expeditionem proficiſcentes prohibere conaretur, ne per Myſiā iter facerent, ab Achille uulneratus eſt. Cuius plagę cum nullum ſatis efficax inueniretur remedium, oraculo reſponſum eſt, fore, ut eadem haſta, qua uulneratus erat, ſanaretur. Reconciliatus itaque Achilli, ab eo impetrauit, ut ex haſtæ, qua ictus erat, rubigine malagma conficeretur, & uulneri ſuo imponeretur: quo facto, ſtatim ſanitatem eſt conſecutus.

TELEPHVS alter, Pergamenſis Grammaticus, qui multis editis uoluminibus quæcunque Grammaticum ſcire conuenit pertractauit. Vide Suidam, qui ſcripta eius nominatim enumerat.

TELESILLA, mulier fuit poetria nobilis, cui etiam apud Argos ante Veneris templum ſtatua poſita eſt, ut ſcribit Pauſanias.

TELESTHO, us, τελεσθὼ, nomen nymphæ Oceani & Tethyos filiæ. Heſiodus in Theogonia, Μὴ τίς τ' Εὐρυνόμη τε, Τελεσθώ τε κροκόπεπλος.

TELICARDIOS, gemma colore cordis exiſtens, Perſis maxime grata, quam & Muculam appellant. Pli. lib. 37. cap. 10.

TELINVM VNGVENTVM, τήλινον μύρον, Menandri poetæ ætate ſummo erat in precio. Conſtabat autem ex oleo recenti, cypero, calamo, meliloto, melle, melino, maro amaraco, & fœnogræco à quorum poſtremo nomen accepit. Græci enim fœnogræcum τῆλιν appellant. Alij tamen à Telo inſula, in qua optimum conficiebatur, dictum putant. Vide Pli. lib. 13. cap. 1.

TELLEN,

Tellen, τέλλην, tibicen, & poeta ineptiſſimus, cuius meminit Diarchus Meſſenius apud Zenodotum. Hinc ortum eſt prouerbium, Cane Tellenis cantilenas: quod quidam dici putant de dicacibus, ſeu mordacibus: quidam de inepte loquaculis. Sunt enim qui tradant, hunc iocos quoſdam uerſibus lepidiſſimis deſcripſiſſe, non ſine multo ſale ſcommatum. Hæc Er. in Chiliad.

Tellias, τελλίας, Herod. li. 8. uates fuit Eleus, qui Phocenſibus cũ Theſſalis bellum gerentibus, rem huiuſmodi commentus eſt ſexcentos uiros è Phocenſibus præſtantiſſimos gypſo, tã ipſos, quàm arma, illinit, eoſq; ſub noctem in Theſſalos dimiſit, dato precepto, ut quencunque albicantem non cernerent, eum obtruncarent. Hos primum Theſſalorum excubitores prodigium quoddam eſſe arbitrati, deinde ipſi exercitus adeo exhorruerunt, ut tribus millibus cæſorum atque ſcutorum Phocenſes potiti ſint.

Tellus, telluris, [*La dea de la terra*] γῆ, κυβέλη, terræ Dea eſt. Cic. 3. de Nat. Deo. Iam ſi eſt Ceres a gerendo (ita enim dicebas) terra ipſa Dea eſt, & ita habetur: Quæ eſt enim alia Tellus, niſi terra? Non raro tamen Tellurem pro ipſa accipimus terra, quemadmodum Cererem pro ipſis frugibus. Pli. lib. 2. ca. 5. Vitalem hunc ſpiritum & per cuncta rerum meabilem, totoq; conſertum: cuius ui ſuſpenſam, cũ quarto aquarum elemento, librari medio ſpatio tellurem. Virg. 1. Æneid. Ac magno telluris amore Egreſſi, optata potiuntur Troes arena. Vbi Seruius: Tellurem pro terra poſuit, cum Tellurem deam dicamus, terram elementum: ut plerunque Vulcanum ponimus pro igne.

Tellus, li, τέλλος, Athenienſis quidam fuit, genere non admodum claro, qui uita integerrime acta, honeſtiſſimam pro patria, fuſis iam hoſtibus, mortem occubuit, liberis omnibus ſuperſtitibus, publicoq; funere in rogum illatus, Quamobrem non dubitauit Solon, eum mortalium omnium feliciſſimum iudicare. Vide Plutarchum in Solone, & Herodotum lib. 1.

Telmessus, τελμησσὸς Ptolem. ſiue Telmiſſus, τελμισσὸς Straboni, Stephano, & Suidæ, oppidum Lyciæ, uel (ut Ciceroni placet) Cariæ, aruſpicum diſciplina in primis excellens: cuius meminit & Plin. lib. 5. cap. 27.

Telo, onis, [*Ancino*] à ruſticis dicitur inſtrumentum longum ex ligno, quo utuntur ad aquam è puteis hauriendam. Hiſpani Ciconiam uocant, à ſimilitudine roſtri ciconiarum. Hæc Sipontinus.

Telonium, pen. correp. [*Banco*] τελώνιον, menſa publicanorum, ubi uectigal exigitur: à Græco nomine τέλος, quod inter cetera uectigal ſignificat. Vnde τελώνης, ſiue τελῶναι dicuntur, qui uectigales exigunt.

Telos, [*Fine*] τέλος, Latine finis, honor, legio, tributum, uectigal, penſio. Cice. 3. de Finib. Sentis enim credo me iandiu quod τέλος Græcus dicat, id dicere tum extremum, tum ultimum, tum ſummum: licebit etiam finem pro extremo aut ultimo dicere. Eſt item Telos, τῆλος, inſulæ nomen unius ex Sporadibus, in qua conficiebatur præſtantiſſimum unguentum, quod ab ea Telinum dicebatur. Plin. lib. 4. cap. 12. Telos unguento nobilis, à Callimacho Agathuſa appellata.

Telphussa, τέλφουσα, urbs in Arcadia, à Telphuſſa Ladonis filia nomen habens. Eſt & Telphuſſa, ſiue (ut alij malunt) Tilphoſſa, fons Bœotiæ gelidiſſimus, quem cum Tireſias iam ſenex potaſſet, ſtatim extinctus eſt, calore nimirum interno tanta frigoris ui oppreſſo.

Telum, li, [*Arma, dardo, ſaſſo, pietra, lancia, baſtone*] βέλος, τόξευμα, dicitur omne quod manu iaci poteſt: quo nomine lapis, lignum, plumbum, & ferrum continetur. Dictum ab eo quod in longinquum mittatur. Nam apud Græcos τῆλε, ſiue τηλοῦ, longe ſignificat. Feſtus: Tela proprie dici uidentur ea, quæ miſſilia ſunt: ex Græco uidelicet tranſlato eo nomine, quia illi τηλόθεν miſſa dicunt, quæ nos eminus: ſicut arma, ea quæ ab humeris dependentia retinentur manibus. Ouid. 8. Metam. Ex humero pendens reſonabat eburnea læuo Telorum cuſtos, arcum quoque læua tenebat. Virg. 10. Æne. At puer Aſcanius muro, foſſiſq; tenetur Tela inter media, atque horrentes Marte Latinos. Non raro tamen tela pro quibuſlibet armis accipimus, etiam ijs, quibus comminus aut ſalutem tuemur, aut alium oppugnamus. Cice. in Catil. Qui ex ædibus Cethegi, ſiquid telorum eſſet, efferret. Intendere telum in iugulum nocentis, eſt caput alicuius per accuſationem petere. Pli. epiſt. 9. lib. 3. Si quam haberem in dicendo facultatem, in iugulum nocentis quaſi telum aliquod, intenderem. Tela ad manum ſubminiſtrare, apud Quinct. Telum reuellere. Cic. in Piſ. In me de corpore reip. tuorum ſcelerum tela reuellentem.

Telys, Sybaritarum tyrannus, teſte Herod. lib. 5.

Tembrius, fluuius iuxta Pontum, teſte Orpheo in Argon.

Temerarius, [*Temerario, inconſiderato*] ἄβουλος, ἀπερίσκεπτος, παράβολος, θρασὺς, dicitur, non qui plus audet, quàm oportet: ſed qui facile, nullo adhibito conſilio, credit. Ouid. epiſt. 6. Vtinã temeraria dicar Criminibus falſis inſimulaſſe uirum. Haud temerarium eſt. Plau. in Aſin. Sed quid hoc, quod picus ulmum tundit? haud temerarium eſt. Certe hercle, ego quantum ex augurio auſpicij intellego, Aut mihi in mundo ſunt uirgæ, aut Atrienſi Sauriæ. Plin. lib. 17. cap. 22. Temerarium eſt ante craſſitudinem pollicarem uiti imperare. Liu. 7. Bell. Pun. Ad conſilium prima ſpecie temerarium magis, quàm audax, animum adiecit. Ouid. 8. Metam. Licet eminus eſſe Fortibus. Antæo nocuit temeraria uirtus. Hinc Temeritas, & Temeritudo, προπέτεια, ἀβουλία. Pacuuius: Egon' tyranni non noui temeritudinem? Cice. pro Marcel. Nunquam enim temeritas cum ſapientia commiſcetur, nec ad conſilium caſus admittitur. Idem 2. Offi. Temeritate enim remota gratiſſima eſt liberalitas.

Temere, aduerbiũ, [*Inconſideratamente, ſtoltamente, ſenza ragione*] εἰκῆ, ἀπερισκέπτως, παραλόγως, inconſiderate, ſtulte, inſulte. Teren. in Hecy. Vidi ne quid temere agas. Idem in Phorm. Quàm ſæpe forte temere Eueniunt, quæ non audeas optare. Virg. 9. Æne. Temere inter tela iacentes. Cice. de Inuen. Domus ea, quæ ratione regitur, omnibus inſtructior eſt rebus, & apparatior, quàm ea, quæ temere & nullo conſilio adminiſtratur. Quidam etiam uſurpant pro fere, ῥᾳδίως. Liu. Non temere incerta caſuum reputat, quem fortuna nunquam decepit. Quinct. lib. 1. Inſtit. Illud ingeniorum, uelut præcox genus, non temere unquam peruenit ad frugem. Nonnunquam ſine cauſſa, ἀλόγως, ut, Temere non eſt, pro non abs re. Teren. in Phorm. Non pol Temere eſt, quod tu tam times. Cic. ad Figulum lib. 4. Non ſcribo hoc temere. Cic. de Natu. Deo. Idq; euenit non temere, nec caſu. Temere, ſine periculo. Plaut. in Bacchid. Rapidus fluuius eſt, non hàc temere tranſiri poteſt. Temeriter aduerb. idem quod temere. Accius in Amphitryone: Hoc in re eſt, quod tu tam temeriter meam beneuolentiam interiiſſe eſſe ratus.

Temero, as, pen. corr. [*Macchiare, contaminare*] καταισχύνω, βεβηλόω, ſcelero, corrumpo, contamino. Oui. 15. Metam. Parcite mortales dapibus temerare nefandis Corpora. Idẽ 1. de Arte: At non Actorides lectum temerauit Achillis. Temerare pro uiolare, ſtuprare. Tacit. lib. 20. Eandem Iuliam in matrimonio M. Agrippæ temerauerat. Temeratus, a, um, participium. Ouid. epiſt. 16. Auſus es hoſpitij temeratis aduena ſacris Legitimam nuptæ ſolicitare fidem? Liu. 6. Bel. Pun. Sepulcra maiorum uulſa, temerata, ac uiolata. Temerator, uerbale, pro falſario in l. ſi quis obrepſerit, ad legẽ Corneliã de falſ. Hinc Intemeratus, integer, incorruptus, inuiolatus, ἀμίαντος. Virg. 2. Æneid. Per, ſiqua eſt, quæ reſtat adhuc mortalibus uſquam Intemerata fides, oro: miſerere laborum Tantorum: miſerere animi non digna ferentis.

Temesa, æ, uel Temeſe, es, pe. cor. τεμέση Steph. urbs eſt in agro Brutio, ab Auſonijs condita, olim ærifodina nobilis: quæ deinde mutato nomine Tempſa uocata eſt. Plin. libro. 3. cap. 5. Tempſa, inquit, urbs, à Græcis Temeſe dicta. Ouid. 15. Metam. Thurinoſq; ſinus, Temeſenq; & Iapygis arua. Inde fit adiectiuum Temeſæus, a, um, τεμεσαῖος, ut, Aes Temeſæum. Ouid. 7. Metam. Quamuis Temeſæa labores Aera tibi minuant. Et Temeſæus genius de quo uide Er. in Adagijs.

Temetum, ti, [*Vino*] μέθυ, idem quod uinum: ita dictum, quod tẽtet, hoc eſt, labefactet mentem. Pla. in Aul. Cereri'ne Strobile has facturi nuptias? ST. Qui? STA. quia temeti nihil allatum intelligo. Liuius 10. ab Vrbe: Fouerat Ioui uictori, ſi legiones hoſtium fudiſſet, pocillum mulſi, prius quam temetum biberet, ſeſe facturũ. Horat. 2. Epiſt. 2. penultimam dictionis huius ſyllabam producit, cum apud Iuuenalem corripiatur. Te (inquit) dominum ſentit: das nummos, accipis uuas, Pullos, oua, cadum temeti: nempe modo iſto paulatim mercaris agrum. Hinc Temulentus, a, um, οἰνόφλυξ, uinolentus, ebrius. Terent. in Eunuc. Temulenta, es. P. utinam ſic ſint, qui mihi male uolunt. Temulentia, æ, οἰνοφλυγία, ebrietas Pli. lib. 14. cap. 2. Siquidem temulentiam ſola non facit. Idem lib. 14. Cato ideo propinquos fœminis oſculum dare iuſſit, ut ſcirent, an temetum olerent. hoc tum uino nomen erat. Vnde & temulentia appellata. Per contrarium Abſtemius, ſobrius, quaſi ſine temeto. Temulenter, aduerbium. Colu. lib. 8. cap. 8. Iam nunc Gangeticas & Ægyptias aues, temulenter eructant.

Temnites, τεμνίτης. gentile eſt à Temno deductum Æolidis urbe. Cic. pro Flac Heraclides ille Temnites homo ineptus & loquax.

Temno, nis, tempſi, temptũ, [*Sprezzare*] καταφρονέω, ſperno: à τέμνω, quod incido, reſecoq; ſignificat. quoniam quæ ſpernimus, amputare & reſecare conſueuimus. Virg. 1. Æneid. Si genus humanum, & mortalia temnitis arma. Horat. 2. Sermo. Saty. 2. Ieiunus ſtomachus raro uulgaria temnit. Hinc Contemno, compoſitum, de quo ſuo loco.

Temnos, τῆμνος Stephano & Straboni, urbs eſt Æolidis. Hermogenis Rhetoris patria. Cic. pro Flac. Temni uſque ad illam æta-

tem in ſenatum uenire non potuit: & qui ſe artem dicendi tradi-turum etiam ceteris pollicebatur, ipſe omnibus iudicijs turpiſſi-mis conuictus eſt.

Temo,onis,[*Temone*] ῥυμὸς, lignum in curru, inter equos interme-dium continet iugum in curru,uel plauſtro. Ouid.lib.2.Meta. Au-reus axis erat,temo aureus,aurea ſummæ Curuatura rotæ. Liu.7. Bell. Maced. Cuſpides circa temonem ab iugo decem cubita ex-tantes,uelut cornua habebant, quibus quicquid obuium daretur transfigerent. Temonem pro ſtipite Col.poſuit, ſiue pro lignis tranſuerſarijs, & longurijs,lib.6.cap.18.Huic ſolo ſeptenum pe-dum ſtipites recti ab utroque latere quaterni applicantur. Ii au-tem in ipſis quattuor angulis affixi ſunt, omneſq; tranſuerſis ſex temonibus,quaſi uacerræ inter ſe ligantur.Budæus.

Tempe, τέμπη, neu.genere,& numero plurali, proprie Theſſaliæ lo-ca quinque millia paſſ.longitudine,& ferme ſex latitudine,Peneo amne irrigua,cuius ripæ gramine uiridi, amœniſſimiſq; ueſtiūtur arboribus. Ouid.1.Metam.Eſt nemus Æmoniæ præerupta quod undique claudit Silua, uocant Tempe, per quæ Peneus ab imo ef fuſus Pindo ſpumoſis uoluitur undis. Sunt & Tempe in Bœotia, quæ Teumeſia dicuntur,à Teumeſſo monte Bœotiæ, ab Oui. Cy-gneia dicta.Sunt & alia in Sicilia,à nomine amnis Heloria. Deni-que quælibet loca amœna,nemora præſertim, atque aquas habē-tia,καταχρηστικῶς,Tempe uocamus. Virg.2.Georg. Speluncæ,ui-uiq; lacus,ac frigida Tempe.

Temperamentum,ti,[*Temperamento*] μετριότης, idem quod modifi catio ſiue moderatio,modus,mediocritas.Cic.3.de Legib.Inuen tum eſt temperamētum,quo tenuiores cum principibus ſe æqua ri putarint. Plin. Tali adhibito temperamento, ut nec laxet ni-mis,nec arctum eſſe patiatur.Temperamentum linguæ.i. linguæ continentia.Liu.8.Bell.Pun.Et ſi nulla alia re, modeſtia certe, & temperamento linguæ adoleſcens ſenem uicero. A medicis Tem peramētum,κρᾶσις,appellatur, proportio quatuor primarum qua-litatum in corpore miſto: eiuſq; nouem conſtituunt differentias. Nam aut æqualis eſt omnium qualitatum proportio: eaque conſti tuit iuſtum legitimumq; temperamentum, quod eſt ueluti canon & norma reliquorum. Aut inæqualis: idq; rurſus duobus modis. Nam aut unica eſt qualitas reliquis excellens tribus ſe moderate habentibus, indeq; emergunt quatuor ſimplicia temperamenta: aut ad ſummum duæ reliquis præualent duabus: unde rurſus oriū tur quatuor alia temperamenti genera,quæ compoſita dicuntur.

Temperans,antis,εὔκρατος,moderatus,continens.Cic.pro Fonteio: Vir frugi,& in omnibus uitæ partibus moderatus, ac temperans, plenus pudoris,plenus officij,plenus religionis.

Temperanter,aduerb.[*Temperatamente*] σωφρόνως,μετρίως, idem ꝙ temperate,ſeu moderate. Cic.ad Atti.li.9.Nam quod ais, ſi hic temperantius egerit,conſideratius te conſilium daturum.Tempe ranter haberi.Tacit.lib.4.Vel cum patres pollerent poſcenda uul gi natura,& quibus modis temperanter haberetur.

Temperantia,æ,[*Temperantia,modeſtia,continenza*] σωφροσύνη,ut Cic.lib.2.de Inuent.ait,eſt rationis in libidinem, atq; in alios nō rectos impetus animi,firma,& moderata dominatio. Huius par-tes ſunt continentia,clementia,modeſtia.Temperantia(inquit Se neca)uoluptatibus imperat:alias odit atque abigit, alias diſpenſat & ad ſanum modum redigit. Cic. ad Lentulum lib.1. Epiſt. Noui enim temperantiam & moderationem naturæ tuæ. Idem 5.Tuſc. Temperantia eſt moderatrix omnium commotionum. Plin.lib.2. cap.5.Multo utiliſſima eſt temperantia in cibis.

Temperatura,æ,[*Temperatura*] κρᾶσις, idem quod temperamen tum.i.proportio partium ſimplicium, quæ conſtituunt corpus mi ſtum:ut cum quempiam calidæ,frigidæ,humidæ, aut ſiccæ tempe raturæ eſſe dicimus. Nonnunquam accipitur pro ipſa miſtura: ut cum æris temperaturam ſtatuariam,formalem, uel tabularem di-cimus.Pli.lib.34 cap 9.Sequenſq; æris temperatura ſtatuaria eſt, eademq; tabularis, hoc modo: Maſſa proflatur in primis:mox in proflatum additur tertia portio æris collectanei. Et paulò pòſt: Appellatur etiam nunc formalis temperatura æris tenerrimi,quo niam nigri plumbi decima portio additur, & argentarij uigeſima. Temperatura ferri. Plin.Ferrum à rubigine uindicatur ceruſſa & gypſo & liquida pice.Hæc eſt temperatura à Græcis antipathia di cta.Temperatura cæli,idem quod temperies.Var.Quæro,utrum hoc adduxerit cæli temperatura,an terræ bonitas.

Temperatus,partip.ſiue nomē ex participio [*Temperato*] μέτριος, idem quod moderatus,mediocris,modeſtus. Pli.lib.11.c.37.Lux temperato repercuſſu non obſtrepat.Cic.1.de Diuin.Si modo tē-peratis eſcis,modicisq; potationibus eſt affectus. Horat.2.Carm. Ode 3.Æquam memento in rebus arduis ſeruare mentem: non ſe cus in bonis Ab inſolenti temperatam Lætitia, moriture Deli.Ci ce.ad Atti li.4.Hominem in ſumma magnitudine animi. multa hu manitate temperatum perdidimus.Idem pro Fonteio. Ille igitur ipſe homo ſanctiſſimus & temperatiſſimus multa audiuit in ſua cauſſa,quæ ad ſuſpicionem ſtuprorum, ac libidinem pertinerent. Temperatior oratio. Cic.2.de Orat. Neque eſt ulla temperatior oratio, quàm illa, in qua aſperitas contentionis, orationis ipſius humanitate conditur. Temperate,aduerb.μετρίως, moderate,me-diocriter,& quodam cum temperamento. Cato.cap.69.Vbi tem-perate tepebit,tum cuminum indito,poſtea linito. de dolio loqui tur.Cic.ad Atti.lib.12.Ages,ut ſcribis temperate.

Temperatio,onis,[*Temperatione*] κρᾶσις, idem quod temperamē-tum.Cic.4. Tuſc.Corporis temperatio,cum ea congruunt inter ſe,quibus conſtamus,ſanitas.Idem 1.Tuſcu.Nec ſit quicquam,niſi corpus unum,& ſimplex, ita figuratum, ut temperatione naturæ uigeat,& ſentiat.Temperatio æris.i.miſtura,σύμμιξις. Aliquando idem ualet quod moderatio,ſiue gubernatio. Idem 2.de Diuinat. Hoc temperatio lunæ,cæliq; moderatio efficit.

Temperator,oris,uerbale,[*Temperatore*] ἁρμοστής, moderator,gu bernator.Mart.li.1.Sed inquieto Armorum fato temperator au-bit.Cic.in Orat. Et quaſi temperator huius tripartitæ uarietatis.

Temperies,riei,[*Temperanza*] εὐκρασία, temperamentum,ſeu ſta tus cæli.Pli.Iunior:In quo ſaluberrima eſt aeris temperies.Oui. 2.de Pon.Eleg.7.Temperie cæli corpuſq; animuſq; iuuatur. Plin. Epiſt.101. Atque adeo, ut omnem pro me metum ponas, accipe temperiem cæli,regionis ſitum, uillæ amœnitatem. Quandoque temperies accipitur pro temperantia.Stat.lib.2.Sil. Tranquillaq; morum Temperies,teneroq; animus maturior æuo. Quandoque pro temporis commoditate ad aliquid agendum,εὐκαιρία. Plin.Sic iudicatur anni temperies alibi tardius,alibi maturius.

Tempero,as,[*Temperare*] συγκεράννυμι, ἁρμόζω,κεράννυμι, rem ſuo or-dine ac menſura adminiſtro,moderor.Cic.1.Tuſc. Rempub.uero noſtri maiores certe melioribus temperauerunt & inſtitutis, & legibus.Sic dicimus Temperare uinum aqua,Temperare iram le dato animo,Temperare ferrum flammis & ictibus. Temperamus item ſtylum,calamum,& huiuſmodi.i.concinnamus. Temperare datiuo iunctum ſignificat abſtinere:ut,Temperare alicui, pro ab-ſtinere ab iniuria inferenda.Cic.3.Verr.Te puter quiſquam, cum ab Italia freto diſiūctus eſſes,ſociis temperaſſe,qui ædem Caſto-ris teſtem furtorum tuorum eſſe uolueris?Sibi temperare. Cice. pro Flac.Vt qui ante dictum teſtimonium ſibi temperarit, cum ta men aliquid,&c.Temperare uino:Temperare ab iniuria: Tempe-rare in amore,& multa alia,id eſt,abſtinere.Temperatum eſt, im-perſonale,pro abſtinuerunt.Liu.lib.1.ab Vrb.condita: Vnaq. hora quadringentorum annorum opus, quibus Alba ſteterat, excidio ac ruinis dedit:templis tamen Deum temperatum eſt.Huius com poſita ſunt,Attempero,& Obtempero,de quibus ſuis locis.

Tempestas,atis, [*Tempeſta,tempo,bonaccia, fortuna*] modo idem ſignificat,quod tempus,χρόνος.Plaut.in Caſin.Ea tempeſtate flos poetarum fuit.Saluſt.in Iugurt. Ea tempeſtate in exercitu noſtro fuere complures noui & ignobiles. Modo tranquillum & ſerenū tempus,εὐδία.Cæſ.4.Bell. Gall. Nactus idoneam ad nauigandum tempeſtatem,tertia fere uigilia ſoluit. Cic.ad Q.Fr.li.2.Primam nauigationem(dummodo idonea tempeſtas ſit)ne omiſeris.Virg. lib.9.Æne. Vnde hæc tam clara repente Tempeſtas? Modo in ma lam partem accipitur,ut idem ſit quod procella,turbo,grando,& generaliter quiuis cæli inquietior ſtatus, χειμὼν,ζάλη. Plaut.in Moſt.Tempeſtas uenit,Confringit tegulas,imbriceſq;. Pli.Hunc diem feſtum tempeſtatibus leniendis ferunt inſtitutum. Idem Tempeſtates uocamus,in quibus grandines,procellæ, cæteraque ſimilia intelliguntur, quæ, cum acciderint, uis maior appellatur. Tempeſtates alicuius ſubire,ideſt,pericula.Cic.ad Caton.lib.15. Mitto quòd inuidiam,quòd pericula,quòd omnes meas tempeſta tes & ſubieris,& multo etiam magis,ſi per me licuiſſet,ſubire pa-ratiſſimus fueris.Inuidiæ tempeſtas.Cic.in Catil. Tametſi uideo, ſi mea uoce ire in exilium animum induxeris, quanta tempeſtas inuidiæ nobis,ſi minus in præſens tempus recenti memoria ſcele rum tuorum,at in poſterum impendeat.

Tempestivus,a,um,καίριος,ὥριμος,opportunum,& quod ſuo tem pore fit.Virg.lib.1.Geo. Aut tempeſtiuam ſiluis euertere pinum. Hinc Tempeſtiuitas,εὐκαιρία,pro opportunitate. Pli.li.10.cap.34. Columbæ præparantes tempeſtiuitatem cibo.Cic.de Senect.Sua cuique parti ætatis tempeſtiuitas eſt data. Tempeſtiue. εὐκαίρως, opportune,& ſuo tempore.Pli.lib.16.cap.36. Cædi ſolebant tem peſtiue uſque ad Antigenem tibicinem. Cic.2.de Nat.Deo.Ne-que enim ſerendi,neque colendi, neque tempeſtiue demetendi, percipiendiq; fructus, neque condendi ac reponendi ulla pecu-dum ſcientia eſt.Horum contraria ſunt, Intempeſtiuus,& Intem-peſtiue:quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

Tempestuosum, θυελλώδης, procelloſus, tempeſtate turbatus. Gell.Mare ſæuum ac tempeſtuoſum erat.

Tempestus, a, um, antiqui dicebant tempeſtiuus: unde Intempe-ſtus pro

ſtus pro intempeſtiuus:ut, Nox intempeſta, quod minime tempeſtiua ſit rebus agendis.

TEMPLVM, templi, [*Tempio, Chieſa*] proprie locus, uel in cælo notatus ab augure, uel in terra: a tuendo. i. conſpiciendo dictum, quod ex omni parte, uel quòd ex eo omnis pars aſpici poſſit, ut ait Donatus. Primo autem cælum ipſum dictum eſt templum, quia ipſum primo tuemur. Enn. Contremuit templum magnum Iouis altitonantis. Eius partes quatuor eſſe dicuntur, Siniſtra ab Oriēte, Dextra ab Occaſu, Antica ad Meridiem, Poſtica ad Septentrionem. In terris autem dictum eſt Templum, νεὼς, ναὸς, ἀνάκτορον, quod quibuſdam cōceptis uerbis ab augure finiebatur, unde tueri quā cunque cæli partem commodam poſſet. Hinc Contemplo, ſiue Contemplor, pro diligenter intueor. In hoc templo per augures conſtituto ſenatuſconſultum fiebat, & niſi in eo fieret, non erat iuſtum. Ab hoc templo non ſolum ædes ſacræ, ſed & alia loca ſepta, & unum tantum introitum habentia, dici templa cœpere. Quippe Curia Hoſtilia templum erat, licet ſacra non eſſet. Cic. pro domo ſua: Curia eſt ſedes ac templum publici conſilii. Templum, ædes ſacræ. Cic. 6. Verr. Herculis templum eſt apud Agrigentinos non longe à foro, ſane ſanctum apud illos, & religioſum. Virg. 6. Æn. Teucros uocat alta in templa ſacerdos. Templa linguæ. i. partes, loca, apud Lucre. lib. 4. Mentis templa, apud eundem li. 5. Pro interioris animi ſecretis. Item Templum uocatur tignum, quod in ſacro ædificio tranſuerſum ſupra canterios ponitur, ut inquit Feſtus. Vitru. li. 5. Et canterii prominentes ad extremam ſuggrundationem, ſupra canterios templa. Item ſepulcrum dicitur templum Virg. lib. 2. Præterea fuit in tectis de marmore templum Coniugis antiqui. Hæc Sipontinus ex Varr. de Ling. Lat. Feſto & Nonio. A templum fit aduerbium Extemplo: de quo ſupra ſuo loco.

*TEMPLA in occidentem ſpectare, antiqui architecti recte ſcripſerunt. poſtea placuit omnem religionem eò conuertere, ex qua parte cæli terra illuminatur. ideo in orientem ædes ſacræ ſpectāt.

TEMPORALIS, le, πρόσκαιρος, quod ad tempus durat. Quinctil. lib. 6. cap. 3. Adiiciunt quidam peritorum, χρόνος temporale eſſe: opponitur enim æterno. Interdum quod ad tempus fit, χρονικὸς, ut, Temporale theatrum, apud Pli lib. 36. cap. 15.

TEMPORANEVS, a, um, πρόσκαιρος, quod ad tēpus pertinet, ſiue quòd ſubito & in tempore fit. Vnde Extemporaneum, pro ſubitario, ac impræmeditato. Contemporaneum, quod eſt eiuſdem temporis, & Græce σύγχρονον dicitur.

TEMPORARIAE, χρονικῶς, ſignificat ad tempus.

TEMPORARIVS, a, um, πρόσκαιρος, quod non eſt perpetuum, ſed ad tempus durans. Vnde legimus, Scaurum olim feciſſe in ædilitate theatrum temporarium: id eſt, tandiu duraturum, donec ſpectacula peragerentur. Plin. lib. 16. cap. 33. Nec terræ tantum natura circa has refert, aut perpetua cæli, uerum & quædam temporaria uis imbrium.

TEMPORI, aduerbium, ἐν καιρῷ, εὐκαίρως, tempeſtiue, uel ſuo tempore. Plaut. in Amph. Tu uapula. S. Qua de re? num ſatis tempori? non ocyus quiui, &c. Cato de re ruſt. cap. 2. Poſtridie eius diei uillicum uocet: roget quid operis ſiet factum: ſatis'ne tempori opera ſient confecta. Tempore pro tempori. Cic. 4. Verr. Satis putabat ſe ad comitia tempore uenturum, ſi pridie ueniſſet.

TEMPORIVS, ὡριαίτερον, comparatiuum, deductum à Tempori aduerbio, idem ſignificans quod citius, aut tempeſtiuius. Colum. li. 9. Eſca bis diuidenda, ut mane nō protinus à cubili latius euagentur, & ante crepuſculum propter cibi ſpem, temporius ad officina redeant. Ouid. 4. Meta. Modo ſurgis Eoo Temporius cælo: modo ſerius incidis undis.

TEMPSA, Τέμψα, fuit ciuitas Brutiorum, alio nomine Temeſe appellata, teſte Pli. li. 3. ca. 5. Vide ſupra in dictione Temeſa.

TEMPSIS, cacumen eſt Tmoli montis, tam inſigni aeris temperie, ut incolæ ſupra CL. annos uiuant. Auctor Mucianus, referente Pli. lib. 7. cap. 48.

TEMPVS, temporis [*Tempo, agio, commodità, occaſione*] χρόνος, ut Varro ſcribit, eſt interuallum mundi & motus, diuiſum in partes aliquot, ab Solis & Lunæ curſu: à quorum tenore temperato tempus dictum eſt. Tria uero ſunt tempora, Præſens, Præteritum, & Futurum. Ci. 1. de Inue. Tempus autem eſt. id quo nunc utimur, (nam ipſum quidem generaliter definire difficile eſt) pars quædā æternitatis, cum alicuius annui, menſtrui, diurni nocturni'ue ſpatii certa ſignificatione, &c. Aliquando tempus ponitur pro tēporis conditione. Cic. O mores, ò tempora. Tempus, pro auctoritate & potentia. Cic. in Bruto: Is omnibus exemplo debet eſſe, quantum in hac urbe polleat multorum obedire tempori, multorumq́; uel honori, uel periculo ſeruire. Tempus pro commodo tēporario. Cic. pro Clue. Omnes illæ orationes temporum ſunt & cauſſarum, nō hominum ipſorum, aut patronorum. Budæus. Tempus pro neceſſitate. Cic. pro Planc. Sed ego id ponderibus meis examinabo, non ſolum quid cuique debeam ſed etiam quid à me cuiuſque tempus poſcat. Budæus. Tempus, pro conſtituto tempore. Terent. in And. Poſt, Vbi tempus promiſſa iam perfici, Tum neceſſario ſe aperiunt, & timent. Tempus ætatis, & pro uigore. Terent. in Heu. Dum ætatis tempus tulit, perfuncta ſatis ſum. Cæcum tempus. Cic. lib. 12. epiſt. Fuit enim cæcum tempus ſeruitutis. Vt temporibus illis. i. prout tunc erant tempora. Idem in Brut. Fuit (ut temporibus illis) iuris ualde peritus. Pro tempore. i. pro ratione temporis. Cū tempore, cum mora & ſpatio temporis. In tempore, ἐν καιρῷ, opportune. Ex tempore, αὐτοσχεδίως, ſubito, quaſi extra temporis commoditatem. Tempus item pars capitis eſt, [*Tempia*] κρόταφος: Habet enim caput duo tempora, unum à dextra, alterum à ſiniſtra, ſic dicta, quia anni in eis cognoſcantur. Virg. lib. 5. Æn. Temporibus geminis canebat ſparſa ſenectus Nam primo tempora caneſcunt, cauanturq́; magna diuturnitate temporis. Col. li. 7. Decimo tamen anno tempora cauari incipiunt, ſupercilia nonnunquam caneſcere, & dentes prominere.

TENACITAS, tis, [*Tenacità*] σμικρολογία, ſordes, parſimonia, auaritia. Liui. 4. Bel. Maced. Sed in purpura quæ teritur, abſumiturq́; non iniuſtam quidem, ſed aliquam tamen cauſſam tenacitatis uideo, &c. Aliquando firmitas, & perſeuerantia aliquid retinendi. Cic. 2. de Natur. deo. Cibumq́; partim oris hiatu, & dentibus ipſis capeſſunt, partim ungium tenacitate arripiunt, partim aduncitate roſtrorum, &c.

TENASMVS, Græce τεινεσμὸς, frequens, ſed irrita deiiciendæ alui cupiditas, cum inflammatione ac tumore ſedis, mucoſa & ſanguinolenta quædam egerentis: quod morbi genus naſci ſolet ex biliofis acribusq́; humoribus, rectum inteſtinum mordicantibus. Plin. lib. 28. ca. 14. Tenaſmos: id eſt, crebra & inanis uoluntas egerendi, tollitur lacte aſinino.

TENAX, cis, [*Tenace, miſero, auaro*] ἰξώδης, γλίσχρος, id eſt, uiſcoſus, & quicquid attingit facile retinens: ut, Glutinum tenax dictum eſt, quod dū attrectatur, digitos tegere uideatur. Vir. 4. Ge. Excudunt ceras, & mella tenacia fingunt. Oui. 11. Met. Vt'ue tenax grauida manat tellure bitumen. Memoria tenax: id eſt, ſtabilis, conſtans, firma, quiduis optime tenens. Plin. epiſt. 27. Mira utrique probitas, conſtantia ſalua, decorus habitus, os Latinum, uox uirilis, tenax memoria, magnum ingenium. Quinct. li. 1. ca. 1. Et natura tenaciſſimi ſumus eorum, quæ rudibus annis percipimus. Morbus tenax, contumax, moleſtus, quiq́; difficulter propulſatur. Suet. in Clau. Cæſ. ca. 2. Infans autē relictus à patre, ac per omne fere pueritiæ, atque adoleſcentiæ tempus uariis, ac tenacibus morbis conflictatus eſt. Homo tenax. i. auarus, parcus, ſordidus, φειδωλὸς, ῥυπαρὸς, σμικρολόγος, Apuleius: Homo diues, ſed nimium tenax. Tere. in Adel. Ego ille agreſtis, ſæuus, triſtis, parcus, truculentus, tenax. Cic. pro Cæl. Illum filiumfamilias patre parco ac tenaci habere tuis copiis deuinctum non potes. Aliquando durus, conſtans, perſeuerans, ἰσχυρογνώμων, ἀμετάθετος. Hora. 3. Car. Ode 3. Iuſtum & tenacem propoſiti uirum. Virg. 4. Æn. Tam ficti, prauiq́; tenax, quàm nuncia ueri. Hoc eſt, in omnibus perſeuerans, inquit Seru. Iuu. Sat. 8. Prima mihi debes animi bona: ſanctus haberi, Iuſtitiæq́; tenax factis dictisq́; mereris. Hinc Tenacior & Tenaciſſimus. Col. li. 1. Poteſt etiam illitteratus, dummodo tenaciſſimæ memoriæ, μνημονικὸς, rem ſatis commode adminiſtrare. Tenaciter, aduerb. i. firmiter, conſtanter, pertinaciter. Ouid. epi. 3. An miſeros triſtis fortuna tenaciter urget.

TENDICVLA, læ, [*Laccio*] πάγις, laqueus eſt, quem auibus, ſiue feris tendimus. Tendiculæ litterarum: id eſt, captiones ex litteris & ſyllabis, cum non rei æquitati, ſed ſummo iuri inſiſtimus, ipſisq́; uoculis aduerſarium irretire conamur. Cic. pro Cæcin. Tum aucupia uerborum, & litterarum tendiculas in inuidiam uocant.

TENDO, dis, tetendi, tenſum, & tentum, [*Diſtendere*] τείνω, συντείνω, eiuſdem fere ſignificationis cum compoſito Extendo. Virg. 3. Æn. Tendūt uela Noti. Saluſt. Manus ſupplices ad cælum tendere. Vir. 7. Æne. Ante urbem pueri, & primæuo flore iuuentus Exercentur equis, domitantq́; in puluere currus: Aut acreis tundunt arcus, aut lenta lacertis Spicula contorquent, curſuq́; ictuq́; laceſſunt. Tendere rete, eſt explicare, & auibus feris'ue eo inſidiari. Oui. 1. de Arte: Scit bene uenator, ceruis ubi retia tendat. Ter. in Phor. Quia nec rete accipitri tenditur nec miluio. Tendere inſidias. i. parare, uel ſtruere inſidias. hoc eſt, inſidiari, ἐνεδρεύειν. Saluſt. Catil. Interea Romæ multa ſimul moliri, Conſuli inſidias tendere. Cic. pro Roſc. Com. Ex perfidia & malitia, per quam inſidiæ tenduntur alicui, Dii immortales hominibus iraſci, & ſuccenſere conſueuerunt. Interdum pro conari. Virg. 2. Æn. Ille ſimul manibus tendit diuellere nodos. Liu. 4. ab Vrbe: Ipſe (ut eſt animus humanus inſatiabilis, eo quò fortuna ſpondet) paulatim ad altiora, & non conceſſa, tendere: Id eſt, aſpirabat ad altiora. Quinct. lib. 2. cap. 4. Paulatim ad maiora tendere incipiet. Tendere ad eloquiū,

eſt ſtudere eloquentiæ,uel ſcopum eloquentiæ nobis præfigere. Ouid.4.Triſt.Eleg.9.Frater ad eloquium uiridi tendebat ab æuo. Accipitur aliquando Tendere pro eo quod eſt, tentoria ſeu Tabernacula figere.σκηνοῦν.Val.Max. lib.2.Ne quis eorum intra caſtra tenderet.Virg.Æn.2.Hic Dolopum manus,hic ſæuus tendebat Achilles.Extenduntur enim tentoria, dum ponuntur. Interdum pro offerre,porrigere,ὀρέγειν,quod protẽdendo manus fieri ſolet.

Interdum pro iter inſtituere,proficiſci, στέλλεσθαι.Cic. ad Attic. lib.16.Itaque dubito,An Venuſium tendam,& ibi expectem.Vir. 1.Æne.Per tot diſcrimina rerum Tendimus in Latium. Tendere alicui metum aut ſpem. Cic. pro Font. Nolunt illi aut quieſcere, id quod uicti ac ſubacti ſolent,aut cum minantur, intelligere ſe Pop.Roma.non metum belli, ſed ſpem triumphi tendere. Tendit res eò,hoc eſt,res eo ſpectat.Cice.ad Brutum.Atqui eo tendit, id agit,ad eum exitum properat uir optimus,ut ſit illi Octauius propitius. Tenſus,uel Tentus,particip. τεταμένος, id eſt,diſtentus. Horat.2.Serm.Sat.3. Seu pingui tentus omaſo Furius,&c.Stat.3. Syl.1.Tenſoq; modos imitabitur arcu.Horat.10. Epod. Illic iniuſſæ ueniunt ad mulctra capellę,Refertq; tenta grex amicus ubera. Huius compoſita ſunt, Attendo,Contendo,Circuntendo, Diſtendo,Intendo,Extendo,Obtendo, Oſtendo, Pertendo, Prætendo, Portendo,de quibus ſupra ſuis locis, & Suſtendo, ὑποτείνομαι, quod eſt decipiendi gratia ſubdo aliquid, aut machinor. Saluſt. Dum ſuſtendit inſidias militi.

TENDONES,τένοντες,a recentioribus medicis appellantur quædam motus inſtrumenta,in capite muſculorum ex neruis & ligamentis conflata,eosq; oſſibus annectentia.Græcorum nonnulli,quòd ex neruis oriantur ἀπονευρώσεις appellant. Vide Galenum in tractatu de Motibus muſculorum.

TENEBRAE.pe.co.[*Tenebre,oſcurità*]σκότος,priuatio lucis,quod teneant.i.impediant oculos, & uiſum prohibent. Cic. de Nat.Deo. Nos autem tenebras cogitemus tantas,quantæ quondam eruptione Ætnæorum ignium finitimas regiones obſcurauiſſe dicuntur. Virg.lib.9.Æneid.Hic ſubitam nigro glomerari puluere nubem Proſpiciunt Teucri,ac tenebras inſurgere campis. Oui.li.2.Met. Talia dicentem circunſtant omnia ſolem Numina, ne'ue uelit tenebras inducere rebus, Supplice uoce rogant. Tenebræ,metaphorice pro cuiuſcunque rei obſcuritate.Cic.pro Archia poeta: Quę iacerent in tenebris omnia,niſi litterarum luce accenderentur. Virg.lib.2.Æn. Afflictus uitam in tenebris luctuq; trahebam.Ci. poſt reditum in ſenatum: Ex ſuperioris anni caligine & tenebris lucem in repub.Calend.Ianuarii deſpicere cœpiſtis.

TENEBRESCO,is,[*Oſcurarſi*]σκοτοῦμαι,obſcurus fio:unde Augu.Aer contenebreſcat,inquit,συσκοτίζῃ,id eſt,tenebroſus fiat.

TENEBRICOSVS,ſa,ſum.[*Tenebricoſo, tenebroſo*]σκοτώδης,idẽ quod obſcurus,Tenebricoſæ libidines.Ci.de Prouinc.Conſul.Lateant libidines eius illæ tenebricoſæ:quas fronte & ſupercilio,non pudore & temperantia contegebat. Idem in Vatinium: illud tenebricoſiſſimum tempus ætatis tuæ patiar latere.Idem Cic.in Piſ. Tu ex tenebricoſa popina conſul extractus.

TENEBRIONES,ἀπατεῶνες, mendaces, & doloſi, qui mendaciis & aſtutiis ſuis quaſdam quaſi tenebras obiiciunt. Alii Tenebriones interpretantur lucifugos,quaſi in tenebris deliteſcentes. Afra.Si accuſator & reus erunt tenebriones, uterque utrunque uitupera to.Ex Nonio.

TENEBRICVS,a,um,pen. cor.Offuſum tenebris.Cic.8.Tuſc. Hæc à Tartarea tenebrica abſtractum plaga Tripicitem eduxit hydra generatum canem.

TENEBROSVS,ſa,ſum[*Tenebroſo,oſcuro*]σκοτεινός,quod tenebris plenũ eſt.Varr.3 de re ruſt.ca.9 de Gallinis:Eas includunt in locum tepidum & anguſtũ,& tenebroſum.Virg.6.Æn.Quando hic inferni ianua regis Dicitur,& tenebroſa palus Acheronte refuſo.Oui. 5.Met.Hanc metuens cladem,tenebroſo ſede tyrannus Exierat.

TENEDOS,pen.cor.τένεδος,inſula in mari Ægæo, inter Leſbum,& Helleſpontum,contra Troiam,à Sigeo littore XII.M.paſſuum diſtans,à Leſbo LVI.M.Hæc prius Leucophrys, λεύκοφρυς, appellabatur,à nonnullis etiam Phœnice & Lyrneſſos, teſte Pli. lib.5.ca. 31.In hanc ex Troade nauigauit cum nouis colonis Tenes Cycni filius,conditaq; urbe de nomine ſuo Tenedon eam uocauit,à qua & inſula denominata eſt.Cic.3.Ver.Tenedo (prætereo pecuniam quam eripuit) Tenem ipſum, qui apud Tenedios ſanctiſſimus Deus habetur,qui illam urbem dicitur condidiſſe,cuius ex nomine Tenedus nominatur: hunc ipſum, inquam,Tenem, pulcherrime factum,quem quondam in comitiis uidiſtis, abſtulit magno cum gemitu ciuitatis.Inſula hæc ante bellum Troianum florentiſſima fuit:in qua Græci ſupremas illas,quibus Troia periit,inſidias ſtruentes,ſeſe occultarunt:quod & Virg.teſtatur li.2.Æn.ſic ſcribens:Eſt in conſpectu Tenedos notiſſima fama Inſula, diues opum,Troiæ dum regna manebant. Nunc tantum ſinus, & ſtatio male fida carinis.Huc ſe prouecti deſerto in littore condunt.

TENEDIVS,a,um,τενέδιος,adiectiuum,a Tenedo,inſula deductum: ut,Tenedius tibicen, pro calumniatore & falſo teſte,prouerbium tractum ab eo, quòd Philonome tibicinem ſuum dicatur ſubornaſſe,qui apud Cygnum teſtaretur, ipſam a Tenede ſtupro fuiſſe interpellatam. Tenedia ſecuris, τενέδιος πέλεκυς,pro iudice nimium ſeuero,propterea quòd Tenedi olim rex ſecurium geſtans cauſſas ſolet audire, nocentemq; ſtatim ſecuri percutere. Vide Eraſ.in Adagiis.

TENELLVS,a,um,[*Tenerello*]ἁπαλός,τέρην, diminutiuum à Tener. Plaut.in Caſi.Bellam & tenellam Caſinam.Varr.1.de re ruſt.cap. 41.Aqua recenti inſito inimica, tenellum enim cito facit putre. Stat.5.Syl.5.Cui nomen uox prima meum,ludusq; tenello Riſus, & è noſtro ueniebãt gaudia uultu.Tenellulus,aliud diminutiuum. Catul.Epigr.17.Vt puella tenellulo delicatior hœdo.

TENEO,es,ui,tum,[*Tenere,hauere,poſſedere,habitare,ſapere*]λαμβάνομαι,ἔχω,κρατέω,apprehendo,detineo. Virg.4. Æn. Neque te teneo,neque dicta refello. Cic.1.Tuſc.Et cum pene in manu iam mortiferum illud teneret poculum, locutus ita eſt. Ouid. Epiſt. 15.Cum te tenet arctius ille.Per tranſlationem Tenere capitur pro habitare,poſſidere, νέμεσθαι. Vir.lib.4. Ge.Quæ gurgitis huius Ima tenes. Pli. Epi.67.Tenet ſe trans Tiberim in hortis. Teneri, poſſideri. Cice. 2.Offic.Propterea q; iam longo ſpatio multa hæreditatibus,multa emptionibus, multa dotibus tenebantur. Tenere,pro habere, retinere. Idem Terentiæ: Tulliam adhuc mecum teneo. Tenere,pro reminiſci ſeu meminiſſe, ἀπομνημονεύειν. Virg. Eclog.9.Numeros memini,ſi uerba tenerem.Mar. lib.1.Et teneo melius iſta,quam meum nomen. Aliquando pro conſtringere,includere,continere,κατακλείειν. Virg.2.Ge. Texẽdæ ſepes etiam; & pecus omne tenendum. Aliquando pro tegere,σκεπάζειν,καλύπτειν.Idem 1. Geo. Et obducto late tenet omnia limo. Teneri etiam pro conuinci, & coargui, διελέγχεσθαι.Cice.4.Acad.Si recte concluſerit,teneo: ſin uitioſe, minam Diogenes reddet. Tenere iter,ἔχεσθαι τῆς ὁδοῦ,eſt iter dirigere, quod & iter habere dicimus.Virg.2. Æneid. Sed uos qui tandem?quibus aut ueniſtis ab oris? Quo'ue tenetis iter? Aliquando pro intelligere,συνιέναι. Tere.Rem tenes. Aliquando pro remorari, ἀναβάλλειν,ἐπέχειν. Virg.1.Æn.Hunc Phœniſſa tenet Dido. Item Tenere, ſeruare, tueri,σώζειν.Virg.8.Æneid. Stabat pro templo, & Capitolia alta tenebat: Id eſt,defendebat. Tenere ſe caſtris, eſt ſalutem ſuam caſtrorum uallo tueri.Cæſ. 4. Commet. Sabinus inferior omnibus rebus, & loco & caſtris tenebat.Tenere curſum, proprie naues dicuntur,quarum curſus clauo regitur.Virg. 3.Æneid. Inter utranque uiam leti diſcrimine paruo Ni teneant curſus. Teneri furti,eſt furto obnoxium eſſe, ἐνέχεσθαι κλοπῇ. Item tenere eſt poſſidere,occupare,corripere,inuadere.Sal.in Iugur.Forte apud illum,quem inhoneſta & pernicioſa libido tenet,potentiæ,paucorum decus atque libertatem ſuam gratificari.Tenere,pro durare, διαρκεῖν,παραμένεσθαι.Cæſ.4. Bel.G.l.Romæ fœdum incendium per duas noctes ac diem unum tenuit.Teneri,pro conſtare.Ci.ad Plancũ.Non his modo cauſis,quæ ſpeciem habent magnæ coniunctionis,ſed iis etiam quæ familiaritate & conſuetudine tenentur. Tenere,pro ſtare & inniti. Cic.ad Att.lib.12.Occidimus,occidimus Attice iampridem nos quidem:ſed nũc fatemur, poſteaquam unum,quo tenebamur,amiſimus. Huius compoſita ſunt Abſtineo, Attineo,Contineo, Detineo,Deſtineo, Obtineo, Pertineo,Retineo,& Suſtineo:quæ habent ti,ſyllabam correptam.

TENER,a,um,[*Tenero,molle,trattenole,di buona paſta*]ἁπαλός,τέρην ψαθυρός,mollis,delicatus,minime robuſtus:à Græco τέρην,teſte Feſto,tribus poſtremis litteris cõuerſis.Ci.3.de Fin.Tener puer. Liui.9.Bell.Maced. Cum uinum animos & nox,& miſti fœminis mares,ætatis teneræ maioribus, diſcrimen omne pudoris extinxiſſent,corruptelæ primum omnis generis fieri cœptæ. Ouid. 4.Triſt. Ele.10.Cepimus & teneræ primos ætatis honores. Anton.Ciceroni. Me deinde ſine ad hanc opinionem iam nunc dirigere puerum,& tenero animo eius perſuadere, non eſſe tradendas poſteris inimicitias. Cice.de Amic.Neque enim ſunt iſti audiendi,qui uirtutem duram,& quaſi ferream eſſe uolunt:quæ quidem eſt tum multum in rebus,tum in amicitia tenera & tractabilis,ut ex bonis amicis quaſi diffundatur,& incommodis contrahatur.Ouid.Epiſt.4.Ars fit,ubi à teneris crimen condiſcitur annis. Virg.1.Ecl.Quo ſæpe ſolemus Paſtores ouium tenere depellere fœtus.Oratio mollis,tenera,& flexibilis,Cic. in Orat.Tenerior, tenerrimus. Pli.lib.10.cap.72.Si tenerior eſt catulli adhuc ætas. Idem li.13.cap.5.Et ab radice auulſæ uitalis eſt ſatus,& ramorum tenerrimis.Ouid.1.de Arte: Ipſa nouas frondes, & prata tenerrima tauro Fertur inaſſueta ſubſecuiſſe manu.Hinc Teneritas,atis, & Teneritudo, inis: ipſa mollities, robori contraria,ἁπαλότης. Cic.5.de Finib.In primo enim ortu ineſt & teneritas,& mollities

quædam

quædam,ut nec res uidere optimas, nec agere poſſint. Varro 1. de re ruſt.cap.39. de ſegetibus: Si qua eſt aqua,deduci: ſin ſiccitates ſunt,& terra teneritudinem habet, ſirrire uineas, arbuſtaq; putare. Tenere, pen.cor.& Teneriter, aduerbia. Plin.lib.23.cap.3. E radice oleæ quam teneriſime cortex deraſus, in melle crebro guſtatu medetur ſanguinem reiicientibus.

TENERASCO,is, ſiue Tenereſco, [*Intenerirſi*] ἁπαλύνομαι, tener fio, miteſco, miſericordia ducor. Lucr.li.3. Scilicet in tenero teneraſcere corpore mentem. Pli.lib.17.ca.22. In tantum teneraſcere acinos,ut rumpantur. Idem lib.28. cap.12. Cutem in facie erugari & tenereſcere,& candorem cuſtodire lacte aſinino putant.

TENES,næ, Τέννης, filius fuit Cycni, & Scamandrodices, Tenedi urbis conditor, ut refert Lycophronis Scholiaſtes. Cice.3. Act.in Verr. Tenem apud Tenedios in Sicilia putant eſſe ſanctiſsimum Deum, ac eorum urbem condidiſſe. Vide ſupra in Tenedos.

TENITAE, credebantur eſſe ſortium Deæ, quòd tenendi poteſtatem haberent. Feſtus.

TENNIS,& Tennites,(quæ hic corrupte legebantur) uide Temnos, & Temnites.

TENONTES, τένοντες, à Græcis dicuntur, quos recentiores medici, noſtrio quidem uocabulo, attamen inter ipſos melioris penuria recepto, Tendones appellant. quidem etiam Græci, ex neruis naſcentes, ἀπονευρώσεις. Sunt autem quædam motus inſtrumenta, in capite muſculorum ex neruis & ligamentis conſtituta, eoſq; oſſibus (quorum motui præcipue ſeruiunt) annectantia. Habent autem mediam quandam naturam inter neruos & uincula, illis quidem duriores, horum tamen duritiem non exæquantes. Vide Gal. in tractatu de Motibus muſculorum.

TENOR,[*Tenore*] τόνος, idem quod accentus à Græco nomine τόνος teſte Quinct.lib.1.cap.5. Adhuc (inquit) difficilior obſeruatio eſt per tenores: (quos quidem ab antiquis dictos tenores comperi, uidelicet declinato à Græcis uerbo, qui τόνους dicunt) uel accentus, quos Græci προσῳδίας uocant. Interdum idem eſt quod ordo, uel forma, ſeu continuatio. Vale.Max. lib.1. Quo minus religionibus ſuus tenor ſuaq; obſeruatio redderetur. Vir.2.Ge. Non alios prima creſcentis origine mundi Illuxiſſe dies, aliumue habuiſſe tenorem Crediderim. Liui.3.Bel.Pun. Hi mores eaq; charitas patriæ, per omnes ordines uelut tenore uno pertinebat. Ouid. 3.Metam. Cetera paulatim, placidoq; educta tenore. Eraſ. tenorem, rei progreſſum uocat. Vnde quæ ſui ſimilia ſibiq; ueluti perpetua quadam ſuccedunt ſeria, horum eundem eſſe tenorem dicimus. Cic.de Orat.perf. Iſq; uno tenore, ut aiunt, in dicendo fluit, nihil afferens præter æqualitatem & æquabilitatem. loquitur de æqualitate dictionis, nulla uarietate reficientis auditorum aures. Tenor pugnæ. Liui.8.ab Vrbe: Fremitus æqualis, tenorq; idem pugnæ in defatigationem ultimam, aut noctem ſpectabat.

TENOS, Τῆνος, inſula una ex Cycladibus, in qua eſt oppidum eiuſdem nominis, quam propter aquarum abundãtiam Ariſtot. Hydruſam, ὑδροῦσαν appellatam dicit: alioqui Ophiuſam, ὀφιοῦσαν. Vide Plinium lib.4.cap.12.

TENTABVNDVS, adiect. nunc hoc, nunc illud tentans. Liui.1.Bel.Pun. Ventum deinde ad multo anguſtiorem rupem, atque ita rectis ſaxis, ut ægre expeditus miles tentabundus, manibuſq; retinens uirgulta, ac ſtirpes circa eminentes demittere ſeſe poſſet.

TENTAMENTVM,ti [*Tentamento, tentatione*] πείραμα, idem quod tentatio. Vir.li.7. Nec prima per artem Tentamenta tui pepigi. Oui. lib.7.Metam. Meditataq; pene reliqui Tentamenta fide. Fide, pro fidei.

TENTIGO,nis, σατυριασμός, pe.pro. pruritus libidinis, quo uirilia extenduntur: ut illud in Priap. Turpe quidem dictu, ſed ſi tentigine rumpar, Falce mihi poſita fiet amica manus. Iuuenalis hãc uocem uſurpauit pro pruritu, ſeu appetitu rei ueneree in fœminis, cum ſic ait Saty. 6. de Meſſalina: Tamen ultima cellam Clauſit, adhuc ardens rigidæ tentigine uuluæ.

TENTIPELLIVM,lii, genus calciamenti ferratum, quo pelles extenduntur, ut ex Artorii ſententia tradit Feſtus. Alii putat medicamentum eſſe, quo rugæ abſtenuntur, cutiſq; extenditur. Titinnius apud Feſtum: Tentipellium inducis: rugæ in ore extenduntur. Vide plura apud Feſt.

TENTO,as, [*Tentare*] πειράζω, πειρῶμαι, πειρατεύω, idem quod experior, ſiue periculum facio, inquiro. Col.lib.9. Sæpius digitis loca fœminarum tentanda ſunt: nam in promptu gerunt oua, quibus iã partus appropinquat. Cic in Parad. Tentare uolui, poſſent ne ita dici, ut probarentur. Virg.2.Æneid. Vix primi prœlia tentant Portarum uigiles. Ter.in Phor. Viſum eſt mihi, ut eius tentarem ſententiam. Ouid.1.Meta. Cuncta prius tentanda: ſed immedicabile uulnus Enſe recidendum eſt, ne pars ſincera trahatur. Cic.1.Tuſ. Tentaui, quid in eo genere poſſem. Tentari morbo.i.dolere, affligi morbo. Cic.4.Tuſc. Illud animorum corporumq; diſſimile eſt quod animi ualentes morbo tentari non poſſunt, corpora poſſunt. Tentare pudicitiam alicuius, & tentare iudicium pecunia, eſt pudicitiam, uel iudicium conari labefactare, & corrumpere. Cic pro Clu. Iudicium pecunia eſſe tentatum, non à Cluentio, ſed contra Cluentium. Tentare ſenectutem, uel ſolitudinem alicuius, eſt aggredi, & conari ſubuertere aliquem ſenectute & neceſſariorum inopia infirmum & iniuriæ facile obnoxium. Cic. pro Rab. Idcirco in omnibus iis euertendis unius hominis ſenectus, infirmitas, ſolitudoq; tentata eſt. Tentatus, a,um, particip. Ouid.1.de Arte: Opprime tentatam, nec nui uictor abi. Cic.lib.1.Off. Tentata res eſt ab omni genere hominum. Tẽtaturus, a,um, aliud participium Vir.li.2.Æn. Tentaturum aditus, & quæ molliſſima fandi Tempora. Tẽtatio, onis, uerbale, πειρασμός, experimentum, conatus. Liu. 4.ab Vrbe: Ægre Hortenſius pati, tentationem eam credens eſſe perſeuerantiæ ſuæ. Cic. ad Att.lib.10. Valetudinem tuam iam confirmatam eſſe & a uetere morbo, & a nouis tentationibus, gaudeo. Tentator, oris, πειραστής. Horat. Notus & integræ Tentator Orion Dianæ.

TENTORIVM,rii, [*Padiglione*] σκήνωμα, tabernaculum, extenſis uelis contra æſtum cæli'ue iniuriam excitatum. Lucr.lib.1. Deſeruere cauo tentoria fixa Lemano: Ouid.3.Faſt. Sub Ioue pars durat: pauci tentoria ponunt: Sunt quibus e ramis frondea facta caſa eſt. Tentoriolum, diminutiuum, σκηνύδριον. Hircius lib.5. Bel. Afric: reliqui ex ueſtimentis tentoriolis factis ex arundinibus contis intextis permanebant.

TENTVM,ti, αἰδοῖον, accipitur pro membro uirili tentigine diſtento. Catul. Grandia te medii tenta uocare uiri.

TENTYRA, orum, pen.cor. ſiue Tentyris, idis, Τέντυρα Ptolemæo, & Straboni, Τεντυρίς Stephano, urbs eſt Ægypti in eiuſdem nominis inſula, quam Nilus efficit: cuius incolæ tanto terrori ſunt crocodilis, ut uel uocem eorum expaueſcant, eaq; audita, protinus diffugiant. Iuu.Sat.15. Qui uicina colunt umbroſæ Tentyra palmæ.

TENTYRITAE, pen.pro. Τεντυρῖται, populi ſunt ex Tentyris Nili inſula: qui tanto Crocodilis terrori eſſe dicuntur, ut ſola eos uoce in fugam uertant. De his ſic ſcribit Pli. lib.8.cap.25. Quin & gens hominum eſt huic beluæ aduerſa in ipſo Nilo Tentyritæ, ab inſula, in qua habitat, appellata. Menſura eorum parua, ſed præſentia animi in hoc tantum uſu mira. Terribilis hæc contra fugaces belua eſt, fugax contra inſequentes. Sed aduerſum ire hi ſoli audent: quinetiam flumini innatant: dorſoq; equitantium modo impoſiti, hiantibus reſupino capite ad morſum, addita in os claua, dextra ac læua tenentes extrema eius utrinq;, ut frænis in terram agunt captiuos, ac uoce etiam ſola territos cogunt euomere recentia corpora ad ſepulturam. Itaq; ei uni inſulæ crocodili non adnatãt, olfactuq; eius generis hominum, ut Pſyllorum ſerpentes, fugantur. Strabo quoque lib.17. Cum (inquit) crocodili Romam allati eſſent, ut uiderentur, Tentyritæ eos ſequebantur, facta eſt ab illis piſcina quædam, & foramen in uno laterum, ut ex aqua in apricũ egredi poſſent. Tentyritæ aderant, qui eos interdum reti educebant ad ſolem, ut a ſpectatoribus uiderentur: interdum in aquam intrantes, rurſum eos in piſcinam retrahebant. Nonnulli hos etiã Tentyros uocari putant: & ita uulgo legitur apud Pli.lib.28.ca.3. Nam in inſula Nili Tentyri naſcentes tanto ſunt crocodilis terrori, ut uocem quoq; eorũ fugiant. Quo in loco alii legunt ad hunc modum: Nam in inſula Nili Tentyris naſcentes: ut Tentyris ablatiuus ſit à tentyra, orum, quod inſulam ipſam ſignificat.

TENVICVLVS, [*Sottiletto, piccioletto*] λεπτός, λεπτὸς ὑπολός, diminutiuum à Tenuis. Ci. Pæto: Tenuiculo apparatu ſignificans Balbum fuiſſe contentum.

TENVIS,& hoc Tenue, [*Sottile picciolo poco, pouero*] λεπτός, λιτός, ψιλός, ἀραιός, exilis, gracilis, exiguus: cuius antitheton eſt Craſſus. Cic. de Fato: Athenis tenue cælum: ex quo etiam acutiores putantur Attici: craſſum Thebis, itaq; pingues Thebani ac ualentes. Col.li.2. Quo tenue linum proueniat. Cic.pro Flac. Hæc enim ratio ac magnitudo animorum in maioribus fuit, ut cum in priuatis rebus, ſuiſq; ſumptibus minimo contenti, tenuiſſimo cultu uiuerent, &c. Vir.4.Æn. Et tenui telas diſcreuerat auro. Ci.5.Tuſc. Negat ullam in ſapiente uim eſſe fortunæ: tenuem uictum antefert copioſo. Ouid. 1.de Arte: Blanditiaſq; leues tenui perſcribere uino. Hinc Tenuior, & Tenuiſſimus. Stat.1.Sil.4. Hæc tu Sperne coti tenuiore lyra. Cic.ad Att.li.3. Spes mea, ſemper fuit tenuior, quàm litteræ tuæ. Tenuiſſima mẽbrana. Idem primo de Natura Deo. In minimis tenuiſſimiſq; rebus labi. Idem primo de Orat. In tenui labor. Virgilius quarto Georgicorum. In tenui labor, at tenuis non gloria, ſi quem Numina læua ſinunt, auditq; uocatus Apollo. Per tranſlationem nonnunquam tenuis ponitur pro paupere, πένης. Cic.pro Mur. Pœna grauior in plebem tua uoce efflagitata eſt commoti animi tenuium in ordinem noſtrum. Ibidem. Tenuiorum, & non occupatorum amicorum eſt iſta aſſiduitas. Idẽ

3.de Legib.Conceſſa plebi à patribus iſta poteſtate arma ceciderunt,reſtincta ſeditio eſt: inuentum eſt temperamentum, quo tenuiores cum principibus æquari ſe putarint. Tenuitas,atis,λεπτότης,λεπτομέρεια,gracilitas,ſubtilitas.Pli.li.8.ca.33.Cauda prælonga in tenuitatem deſinens,& implicans ſe uipernis orbibus. Tenuitas,pro paupertate,πενία.Ci.2.Off.Danda etiam opera eſt,ne, quod apud maiores noſtros ſæpe fiebat,propter ærarii tenuitatē aſſiduitatemq́; bellorum,tributum ſit conferendum.C.fil.Tironi: Vt poſſum,ex meis anguſtiis illius ſuſtentò tenuitatem. Tenuiter, aduerbium λεπτῶς,tenuius,tenuiſſime.Cæſ.lib.3.Bel.Gal.Pelles pro uelis,alutæq́;,tenuiter confectæ.Ci.lib.2.de Inuent. Sed illæ tenuius & acutius,ſubtilius tractātur:hi aūt grauius, & ornatius. Idē 6.Verr.Iuſſit Timarchidem æſtimare argentum,quo modo? quo qui nunquam tenuiſſime in donatione hiſtrionum æſtimauit.

TENVO,nuas, λεπτύνω,tenue reddo, extenuo,macero.Quinct.lib.2.ca.10.Ita ſibi quoque tenuandos adipes,& quicquid humoris corrupti, contraxerit, emittendum, ſi eſſe ſanus,ac robuſtus uolet. Propert.lib.3.Eleg.1.Dicite,quo pariter carmen tenuaſtis in antro.Ouid.3.Meta.Et tenuant uigiles corpus miſerabile curæ.Idē 2.de Pont.Eleg.7.Nec magis aſſidue uomer tenuatur ab uſu,Pectora quàm mea ſunt ſerie calcata malorum.Tenuatus,a,um particip.Horat.2.Serm.Sat.2.Seu recreare uolet tenuatum corpus, ubiq; Accedent anni,&c. Ouid.lib.2.Meta. Cum uox eſt tenuata uiro,canæq́; capillos Diſſimulant plumæ. Compoſita ſunt,Attenuo,& Extenuo:de quibus ſuis locis.

TENVS,huius Tenus,παγὶς,idem quod laqueus, teſte Nonio,à tendendo dictus.Plau.Bacch.Pendebit hodie:ita pulchre intendi tenus.

TENVS,μέχρι,præpoſitio,idem ſignificans quod uſq; ad:exigitq́; aut ablatiuum ſingularem,cui tamē poſtponitur:ut,Pube tenus,Mento tenus, Capulo tenus. Virg.lib.3.Æn. Prima hominis facies,& pulchro pectore uirgo Pube tenus:Aut genitiuum pluralem.Vir. lib.3.Ge.Et crurum tenus à mento Palearia pendent.Sic Cumarum tenus.i. uſq; ad Cumas.Cic.in epiſt.Illi rumores de comitiis Cumarum tenus caluerunt.Nonnunquam admittit & accuſatiuū. Flac.in Argon.Et Tanaim tenus immēſo deſcendit ab Euro. Quodam tenus prodire,eſt qualemqualem in re quapiam progreſſum facere.Hora.1.Epiſt.1.Eſt quiddam prodire tenus,ſi non datur ultra.Titulo tenus Conſul,hoc eſt,ſolo titulo & non re.

TEOS,Τέως Stephano, Ioniæ ciuitas, Anacreontis Poetæ patria,qui ab ea Teius eſt cognominatus.Horat.in Epod. Non aliter Samio dicunt arſiſſe Batyllo Anacreonta Teium. Eſt & altera eiuſdem nominis ciuitas in Scythia,ad paludem ſita piſcibus refertam,cui ſereno tempore oleum innatat tanta copia, ut in uaſa colligi poſſit,& neceſſariis uſibus adhiberi. Auctor Stepha.

TEPEFACIO,facio,feci,[*Intepidire*] χλιαίνω,tepidum reddo.Cic.de Natu.Deo. Is Solis tactus eſt, non ut tepefaciat ſolum,ſed etiam ſæpe comburat.Horat.2.Serm. Saty. 3. In matris iugulo ferrum tepefecit acutum.Cic. de Senect Hinc Tepefio, paſſiuum χλιαίνομαι,unde particip. Tepefactus. Terra ſemen tepefactum uapore & complexu ſuo diffundit. Virg.9.Æneid. Atro tepefacta cruore Terra,toriq́; madent.

TEPEO,pes,pui,χλιαρὸς εἰμι,tepidus ſum.Pli.lib.29.ca.4. Carnibus gallinaceorum,ita ut tepeant auulſæ,appoſitis, uenena ſerpentiū domantur.Ouid.3.de Pont.Eleg.4.Illa recens pota eſt,noſtra tepebit aqua.Virg.3.Geor. Parturit almus ager,Zephyriq́;tepentibus auris Laxant arua ſinus.Ouid.3.Faſt.Et pereunt uictæ ſole tepente niues.Cato de re ruſt ca.69.Leuibus lignis facito caleſcat: ubi temperate tepebit,tum cuminum indito.

TEPESCO,cis,χλιαίνομαι,tepidus fio.Cic.2.de Nat. Deo. Atq; etiam maria agitata uentis ita tepeſcunt,ut intelligi facile poſſit,in tantis illis humoribus eſſe incluſum calorem.Virg. 9.Æn.Et fixo ferrum in pulmone tepeſcit. Lucan.lib.4. Paulatim cadit ira ferox, menteſq́; tepeſcunt. Huius compoſitum eſt, Intepeſco, quod eſt ualde tepeſco.Col.Nunc mitigato iam & intepeſcente frigore largiſſimis olliuitatibus, Liberiq́; uindemiis exuberent.

TEPHRITIS,τεφρῖτις,gemma,quæ nouæ Lunæ , ſpeciem habet, in cornua curuatæ, cinericei tamen coloris : unde & nomen habet. Auctor Pli.lib.ult.cap.10.

TEPIDO,as,are,χλιαίνω, tepida aqua irrigare. Pli.lib. 17.cap.26.In eodem agro bruma,tanto magis ſi niues ſcateant,gelet'ue,ne frigus uites adurat,circunfundunt riguis,quod ibi tepidare uocant,memorabili natura in amne ſolo.Sed idē æſtate intolerandi rigoris.

TEPIDARIVM, χλιαρὸν,λουτρὸν,locus in balneis,in quo tepida aqua lauabantur.quemadmodum caldarium, in quo calida lauabantur, & Frigidarium,in quo frigida.

TEPIDVS,da,dum,[*Tepido*] χλιαρὸς,ἀλεεινὸς,quod eſt medium inter calidum & frigidum.Plin.lib.12.cap.25. Præterea ſinceri denſantur in tepida aqua. Interdū pro calido ponitur. Lucr.Tepidiſq́; caminis.Vir.1.Geo. Non tepidum ad ſolem pennas in littore pandunt.Ouid.2.Am.Eleg. 19.Tepidoſq́; refouerat ignes.Interdum pro frigido, præſertim quando transfertur ad hominem. Plaut. Hic homo factus eſt tepidior. i.frigidior, ſegnior. Hinc Tepidulus,diminutiuum,id eſt,ſubtepidus,ὑποχλιαρός.

TEPOR,oris, & Tepiditas,tis,χλιαρότης,ἀλέα, media qualitas inter calorem & frigus.Col.li.2. Si uero tepor cæli,ſiccitaſq́; regionis ſuadebit, Februario ſtatim proſcindendi ſunt.Cic. 2.de Nat.Deo. Nec enim ille externus & aduētitius habendus eſt tepor,ſed ex intimis maris partibus agitatione excitatus,quod noſtris quoq́; corporibus contingit,cum motu atq; exercitatione recaleſcūt. Oui. 2.Met.Quæ neque dant flammas,leniq́; tepore cremantur.

TEPORO,as,pe.pro.χλιαίνω,idem quod tepefacio. Pli. lib.36.ca.26. Fragmenta teporata agglutinantur tantum, rurſus tota fundi non queunt,præter quàm abrupta ſibi.

TER,[*Tre uolte*] τρὶς,aduer.numerale,idem ualens quod tribus uicibus.Cice.de Diuin. Cædunt ter quatuor de cælo corpora ſancta. Virg.lib.1.Geo.Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam: Ter pater extructos diſiecit fulmine montes.Horat.3.Car.Ode 3.Ter ſi reſurgat murus aheneus Auctore Phœbo:ter pereat meis Exciſus Argiuis:ter uxor Capta uirum,pueroſq́; ploret. Aliquando non tam numerū ſignificat,quàm augmentum:ut,Ter maximus τρισμέγιστος:Ter beati,τρισμάκαρες.Ouid. 8.Meta. ò ego ter felix. Virg. 1.Æneid.ò terq́; quaterq́; beati.

TERCENTVM,τριακόσιοι,id eſt, trecenti.Virg.8. Æn.Maxima tercentum totam delubra per urbem Lætitia , ludiſq́; uiæ , plauſuq́; fremebant. Idem 1.Geo. Tercentum niuei tondent dumeta iuuenci.

TERCENTI,tæ,ta,τριακόσιοι,id eſt,trecenti, ſeu trecenteni . Cic.2.de Finib.Tercentoſq́; eos,quos eduxerat Sparta, cum eſſet propoſita aut fuga turpis,aut glorioſa mors,oppoſuit hoſtibus.Plaut. Perſa.Tercentis uerſibus tuas impuritias loqui nemo poteſt.Cic. 3.Phil.Et Brunduſii tercentos fortiſſimos uiros, ciueſq́; optimos trucidauit.Tercenties,aduer. Catul.in Iul.Cæſarem Eo'ne nomine imperator unice Fuiſti in ultima occidentis inſula,Vt iſta ueſtra diffututa mentula Ducenties comeſſet,aut tercenties? Non deſunt tamen qui hiſce omnibus in locis Trecenti, & Trecenties legendum contendant.

TERCENTENI,τριακόσιοι,id eſt,trecenti.Mart.lib. 2.Tercentena quidem poteras epigrammata ferre.

TERDENI,æ,τριάκοντα,triginta.Mart.lib.12.Terdenos uigilaueram per annos. Virg.lib.8.Æn.Ex quo terdenis urbem redeuntibus annis,Aſcanius clari condet cognominis Albam.

TEREBELLVM,[*Triuellino,ſucchiellino*] τερέτριον, diminutiuum à terebra,inſtrumētum chirurgorum,quo fracta cranii oſſa eximuntur.

TEREBINTHVS,τερέβινθος,arbor eſt circa Idam Macedoniamq́; breuis,fruticoſa,& contorta:in Syria uero magna & copioſa,materie lenta,& nigra,lauri pene folio,oleæ flore,ſed puniceo,baccis primum herbaceis,mox rubris,& cum maturuerint,nigrantibus, magnitudine fabæ reſinoſis,& ſulphuroſis,radice ualida, in profundum acta. Duo terebinthi ſunt genera, ſexu diſtincta,ex quibus mas ſterilis eſt,teſte Theophraſto.Ex hac arbore diſtillat laudatiſſimum reſinæ genus,quam Terebinthinam Latini uocant.Pli. lib.25.cap.6.de reſinæ generibus loquens:In arborum differentia placet terebinthina odoratiſſima atq; leuiſſima: nationum Cypria atque Syriaca,utraque mellis Attici colore,ſed Cypria carnoſior,ſicciorq́;.

TEREBRA,bræ,pe,cor.[*Triuella*] τέρετρον,τρύπανον,inſtrumentum, quo ligna perforantur:à terendo dictum.Col.li.4. ca.29.Nam antiqua terebra,quam ſolam ueteres agricolæ nouerant,ſcobem faciebat,perurebatq́; eam partem,quam perforauerat.

TEREBRO,bras,[*Triuellare,forare*] τρυπάω,terebra perforo. Virg. 2.Æn.Aut terebrare cauas uteri,& tentare latebras.Col.li.5.ca. 9.Eas terebrari Gallica terebra conuenit.Oui.6.Faſt.Prima terebrato per rara foramina buxo, Vt daret effeci tibia longa ſonos. Terebratio,onis,uerbale,τρύπησις,ipſe terebrandi actus.Col.lib. 4.cap.29.In illa autem quæ fit per terebrationem,&c.Huius compoſitum eſt, Exterebro,quod eſt extorqueo, & exculpo:ut, Exterebrare ueritatem.Plaut.Exterebra prorſus,atque excute.

TEREDO,inis,pen.pro.τερηδών,uermis in ligno naſcens, eaq́; erodens. Eſt autem hæc uox Græca, ſed quam Latini & uſu & inflexione ſuam fecerunt.Græci enim τερηδόνα appellant, quàm nos Teredinem. Quanquam nihil prohibet Latinam uocem eſſe à terendo dictam.Eadem & Tinea dicitur. Licet ſint qui diſtinguant, ut Teredines tantum dicantur in mari,hoc eſt, in nauibus:Tineæ, terreſtres ſint.Plin.lib.16.cap.41.Infeſtantium quatuor genera. Teredines capite ad portionem grauiſſimo, rodunt dentibus:hæ tantum in mari ſentiuntur, nec aliam putant teredinem proprie dici:Terreſtres,Tineas uocant.Teredo pro uerme ueſtes terente,& erodente.Plin.lib.8.cap. 48. de prætextis Seruii Tulii: Miramq́; fuit, nec defluxiſſe eas, nec teredinum iniurias ſenſiſſe annis

nis quingentis ſexaginta.

TERENTIA Ciceronis uxor fuit, Epiſtolis ipſius notiſſima: quam poſtea à ui o repudiatam, Saluſtius uxorem duxit, ut inimici ſui arcana certius poſſet diſcere ex ea, quæ omnium eius conſiliorum particeps fuerat & ſocia. Connumeratur hæc a Plin. lib. 7. cap. 48. Inter longiſſimæ uitæ exempla, ut quæ uſq; ad CXVII. annum dicatur perueniſſe.

TERENTIVS, τερέντιος, Poeta comicus, natione Afer, patria Carthaginenſis, libertus fuit Romæ Terentii Lucani: a quo ob liberale ingenium optimis litteris eruditus, in hominum nobiliſſimorum amicitiam peruenit, præcipue Scipionis, & Lælii: quorum etiam opera adiutus creditur in ſcribendo, ob ſermonis elegantiam. Cui opinioni aſtipulatur etiã Varro, Nõ obſcurum eſt, inquiens, aditũ Terentium in ſcriptis à Lælio & Scipione. Eandem ipſe famam auxit. Nunquam enim, niſi leuiter, ſe tutari conatus eſt. Scripſit fabulas ſex, quæ omnium manibus teruntur. Poſthac uiſendarum Athenarum cupiditate ductus ex quo nauim conſcendit, nuſquam deinde conſpectus eſt. Quo fit, ut naufragio creditur periiſſe. Latius exequitur huius uitam Donatus in Prolegomenis Andriæ.

TERENTIVS SCAVRVS Grammaticus, quẽ Gell. dicit floruiſſe Adriani temporibus, ac librum de Cæſellii Vindicis Grãmatici erroribus ſcripſiſſe. Terẽtius Culeo, ſenator Romanus, captus à Carthaginienſibus fuit, & redemptum ab Africano maiore: unde & currũ eius ſecutus eſſe dicitur pileatus: ut refert Liui. lib. 10. de Bel. Puni. Hinc natus error apud indoctos, qui Terentium Comicum à Pœnis captum fuiſſe, & à Scipione redemptũ crediderunt. Ter. Varro, collega Pauli Æmilii poſt cladem Cannenſem cum reliquiis exercitus, Canuſium ſe recepit. Cui Romam redeunti gratulatus eſt pop. Romanus quòd de repub. non deſperaſſet.

TERENTVS, locus in campo Martio, quòd in eo ara Ditis patris in terra occultaretur: quæ ludis tãtum ſecularibus effoſſa terra oſtẽdebatur, hoſtiisq; peractis rurſus claudebatur. Mart. Bis mea Romano ſpectata eſt uita Terento. Hoc eſt, binos ſpectaui ludos ſeculares.

TERENTINVS, tina, tinum, adiect. eſt a Terento deductum: unde Ludi Terentini dicti ſunt, qui alio nomine ſeculares uocantur, qui centeſimo quoque anno tribus diebus continuis, tribusq; noctibus celebrabantur: tametſi poſtea ambitione principum minore interiecto ſpatio aliquoties fuerint celebrati. Auſonius in Ternario: Trina Terentino celebrata trinoctia ludo. De horum ludorum inſtitutione, & ritu uide Politianum ca. 58. Miſcellaneorum: Cenſorinum cap. 6. D. Auguſtinum de ciuitate Dei lib. 3. cap. 18. Vale. Maxi. lib. 2. cap. 1.

TERES, teretis, pen. cor. generis omnis, κυλινδροειδὴς, longum & rotundum, cuiuſmodi eſt figura cylindri: ita dictum, quòd anguli circunquaque quaſi torno uideantur eſſe detriti. Virg. 8. Ecl. Incumbens tereti Damon ſic cœpit oliuæ. Oui. lib. 10. Meta. Pendebant tereti gemmata monilia collo. Virg. 5. Æn. Et tereti ſubnectit fibula gemma. Oratio teres. Cice. 3. de Orat. Sed ſi habitum etiam orationis, & quaſi colorem aliquem requiritis, eſt plena quædam & tamen teres & tenuis, & nõ ſine neruis ac uiribus. Totus teres atque rotundus, Horat. 2. Ser. Sat. 7. Hoc eſt æqualis & conſtans in ſe, interprete Acrone. Nam Teretes (ut inquit ille) dicũtur, qui ab alio non quærunt quid faciendum ſit, ſed ipſi per ſe inueniunt. Tale eſt & illud Virgilii de Viro bono: Mundi inſtar habens, teres, atque rotundus.

TEREVS, τηρεύς, rex Thracum, Martis ex Biſtonide nympha filius, qui cum Prognen Pandionis Athenarum regis filiam uxorem duxiſſet, eius etiam ſororem Philomelam per ſpeciem uiſendæ ſororis abductam uitiauit, uitiatæq; linguam præcidit. Quod facinus cum illa indicare alioqui non poſſet, cruore ſuo depictum ſorori ſuæ tranſmiſit. Qua re cognita Progne, ut ſororem ulciſceretur Itym filium patri epulandum appoſuit: Prolato deinde capite, cum pater ſe uxoris dolo filium in ſua uiſcera condidiſſe agnoſceret, & ad ultionem properaret, Progne mutata eſt in hirundinem, Philomela in auem ſui nominis, Tereus in upupam, Itys in phaſianum. Hæc Seruius, enarrans illud Virgilii, Aut ut mutatos Terei narrauerit artus. Lege fabulam hanc latius apud Oui. li. 6. Met.

TERGEMINI, dicuntur, qui tres eodem partu editi ſunt. Pli. li. 7. ca. 3. Tergeminos naſci certum eſt, Horatiorũ Curiatiorumq; exemplo. Tergemini fratres apud Liu. 1. ab Vrb.

TERGEMINVS, a, um, adiect. τρίδυμος, τρίπλοκος, id eſt, triplex. Liu. 6. ab Vrb. Modo tergeminæ uictoriæ triplicem triumphum ex ipſis Volſcis & Æquis & ex Hetruria egiſtis. Ouid. 4. Triſt. Eleg. 6. Tergeminumq; uirum, tergeminumq; canem. Stat. 1. Syl. 1. Non hoc imbriferas hyemes opus, aut Iouis ignem Tergeminum, Æoli non agmina carceris horret. Id eſt, fulmen triſulcum. Ius tergeminæ prolis, id eſt, ius trium liberorum. Stat. 4 Syl. 8. Ergo quod auſoniæ pater auguſtiſſimus urbis Ius tibi tergeminæ dederat lætabile prolis, Omen erat.

TERGESTE, τέργεστον Ptol. colonia Romanorum ab Aquileia ſtadia centum octoginta diſtans (ut inquit Strabo) hodie Traiectum uocatur. Hæc urbs olim florentiſſima fuit. Vide Pli. lib. 3. cap. 18.

TERGINVS, a, um, τερινός, poſſeſſiuum a Tergus: ut Terginum lorum, id eſt, ſcutica è tergore animalis. Plaut. in Pſeu. Ædepol noſtrum durius tergum erit, quam terginum hoc meum.

TERGIVERSOR, ris, [*Tergiuerſare, poſtergare, uoltare le ſpalle*] fallo, & dicta muto, inquit Nonius: proprie eſt eorum, qui terga uertentes adhuc tamen pugnant, nec ſeſe uictos fateri uolunt. Vnde etiam ad alias res transfertur, ut diſputationes, controuerſias, &c. Nam Vertere terga, στρέφομαι, ἀναστρέφομαι, μεταβάλλειν τὰ νῶτα, fugere eſt, quod & Terga dare dicimus. Pla. Quid expectas? quid tergiuerſaris? Cic. lib. 3. Tuſc. Quid tergiuerſamur Epicure? nec fatemur eam nos dicere uoluptatem, quam tu idẽ, cum os perfricuiſti, ſoles dicere? Id eſt, diſſimulamus, & ſubterfugimus. Iureconſulti accipiunt tergiuerſari, pro in uniuerſum ab accuſatione deſiſtere, teſte Martiano ad Senatuſcon. Turp. l. 1. Tergiuerſatio, uerbale, id eſt, ſubterfugium, detrectatio. Cic. pro Milone: Quid erat moræ & tergiuerſationis.

TERGO, gis, & Tergeo, ges, ſi, ſum, [*Nettare, forbire*] & ſecundum antiquos terſum, ἀπορρύπτω, ἐκμάσσω, σμήχω, mundo, nitidum facio. Iuue. Sat. 14. Vaſa aſpera tergeat alter. Plaut. Ornantur, lauantur, terguntur, poliuntur. Liui. 6. Bel. Pun. Secundo die arma curare, & tergere ante tentoria iuſſit. Cice. in Parad. Vt in familia, qui tractant iſta, qui tergunt, qui ungunt, qui uerrunt, qui ſpargunt, non honeſtiſſimum locum ſeruitutis tenent. Ouid. 2. Met. Vt terſis niteant talaria plantis. Idem 13. Met. Manuq; ſimul ueluti lacrymantia terſit Lumina. Huius compoſita ſunt Abſtergo, Atergo, Detergo, Extergo: quorum ſignificata explicata ſunt ſuis locis.

TERGVM, gi, [*Schena, ſpalle di dietro, reni*] νῶτον, dorſum. Virg. 2. Æn. Ecce manus iuuenem interea poſt terga reuinctum. Inambulare manibus ad tergum reiectis. Aſin. Cice. lib. 10. Ouid. lib. 1. Meta. Oſſaq; poſt tergum magnæ iactata parentis. Dicitur & de auibus. Cic. 2. de Na. Deo. Grues in tergo præuolãtium colla & capita reponunt. Neq; ſolum de animalibus, uerumetiam de rebus inanimatis dicitur. Vnde librum à tergo, ὀπισθεν, ſcriptum dicimus id eſt a poſteriori parte chartæ, uel membranæ. Iuue. Sat. 1. Scriptus & à tergo, necdum finitus Oreſtes. Glacialia terga fluuiorum, Clau. de bel. Get. Ærea terga loricæ, Stat. 9. Theb. Aliquãdo tamẽ Tergum pro tergore ponitur, δέρμα. Vir. 1. Æn. Mercatiq; ſolum facti de nomine byrſam Taurino quantum poſſent circundare tergo. Item pro ſcuto, ἀσπὶς, ἀσπίδιον, quoniam ſcuta corio tegi ſolent. Idem li. 10. Æn. Et tergo decutit haſtas. Et tã Tergus, quàm Tergum, a terendo dici uidentur, quoniam uehendis oneribus teruntur. Terga uertere, νῶτα δοῦναι. Cæſar. tertio Belli Gal. Vt ne unũ quidem noſtrorum impetum ferrent, ac ſtatim terga uerterent. Dare terga, idem. Quint. lib. 2. ca. 13. Nonnunquam terga etiam dediſſe ſimulata fuga proderit. Vir. 4. Geo. Aut hos uerſa fuga uictor dare terga coegit. Præbere terga fugæ, Ouid. 10. Meta.

TERGVS, tergoris, pe. c. neu. gen. δέρμα, corium, & proprie craſſior illa pars, qua tergum id eſt dorſum tegitur. Virg. li. 1. Æn. Tergora diripiunt coſtis & uiſcera nudant. Pli. li. 8. ca. 10. Duriſſimum dorſo tergus, uentres molles, ſetarum nullum tegumentum Silius li. 3. Squalenti tergore ſerpens.

TERINA, æ, τέρινα, agri Brutii oppidum maritimum. à quo propinquus ſinus Terinæus appellatur. Auctor Plin. lib. 3. cap. 5.

TERIAS, τηρίας, fluuius eſt Siciliæ non procul à Catana, teſte Pli. lib. 3. ca. 8. Stephanus alium eiuſdem nominis fluuiũ collocat in Phrygia, quem alio nomine Gallum ait appellari.

TERMENTARIVM, inquit Varro li. 4. de lingua Latina linteum, quod teritur corpore.

TERMENTVM, apud Plaut. pro detrimento, teſte Feſto.

TERMERA, τέρμερα, oppidum liberum Cariæ, teſte Plin. lib. 5. cap. 29. Stephanum Lyciæ aſſignat.

TERMERIVM, τερμέριον, promontorium eſt Myndiorum, Candariæ Coorum promontorium oppoſitum, & quadraginta non amplius ſtadiorum mari ab eo diremptum. Auctor Strabo lib. 14.

TERMESSVS, τερμησσὸς Ptolem. Piſidiæ urbs eſt, teſte Strab. lib. 13. Cibyræ, & Milys proxima.

TERMES, termitis, pe. co. maſcu. gene. κλάδος, ἐλαιόκλαδος, ramus ex arbore decerptus cum fructu. Qui quoniam in diuiſione agrorũ, ante quàm metæ ponerentur, figi ſolebat, termino nomen dedit. Propriè Termes (ait Porphyrio) eſt oliuæ, ſicut Palmes uitis. Hor. Epo. 16. Germina, & nunquam fallentis termes oliuæ. Gellius tamen etiam Termitem appellat palmæ ramum cum fructu auulſum, quem Græci σπάδικα nominant.

TERMILAE, τερμίλαι Herodoto, populi ſunt Lyciæ, è Creta oriundi quos Sarpedon Minois & Rhadamanti frater colonos ex Creta duxit, ac Termilas nominauit, cum prius Minyæ & Solymi uocarentur.

carentur, ut Herodotus refert. Poſtea Lycus pandonis filius, eoſdem á ſe Lycios appellauit. Quæ profecto ratio Lycios ac Solymos eoſdem eſſe oſtendit, quanquam Homerus eos uideatur ſeparare.

TERMINALIA, orum, τερμινάλια, Varro ideo appellata eſſe exiſtimat, quòd is dies anni extremus erat conſtitutus. Ego potius á Termino Deo nomen ſumpſiſſe exiſtimo. Fuerunt enim Terminalia feſta, quæ in honorem termini Dei celebrabantur menſe Februario, ad octauum Calendas Martias. Nam inter Terminalia & Regifugium, teſte Cenſorino interſerebatur dies intercalaris. Liuius quinto Decad. lib. 3. Tertio die poſt Terminalia Calendæ intercalares fuere.

TERMINO, as, [*Terminare, determinare, finire, concludere*] τερματίζω, ὁρίζω, terminos conſtituo, certis finibus circunſcribo, finio. Ci. 1. Offi. Illorum fines, ſicut ipſi dixerunt, terminauit: in medio relictum quod erat, pop. Roman. adiudicauit. Cice. in Catil. Quorum alter fines ueſtri imperii, non terræ, ſed cæli regionibus terminaret. Cice. de Finibus. Omni autem priuatione doloris putat Epicurus terminari ſummam uoluptatem. hoc eſt, Epicurus putat ſummam eſſe uoluptatem, priuari doloribus. Terminare ſententiam, abſoluere. Cic. ad Att. lib. 9. Sed ut ſententiam aliquando terminemus. Terminatus, a, um, participium: ut, Terminatus ager. i. limitatus. Terminatæ diuitiæ. Cic. 1. de Fin. Ne naturales quidem multa deſiderant, propterea quòd ipſa natura diuitias, quibus contenta ſit, & parabiles, & terminatas habet. Terminatio, tionis, uerbale, ὁριςμὸς, finitio. Terminatio auriſ, diſtinctio, diſcretio. Ci. in Ora. Ut igitur poetica, & uerſus inuentus eſt terminatione aurum, obſeruatione prudentium: ſic in oratione animaduerſum eſt, &c. Huius compoſita ſunt, Determino, Diſtermino, & Extermino: quorum ſignificata uide ſuis locis.

TERMINUS, ni, [*Termine. fine*] ὅρος, πέρας, τέρμα, proprie dicitur limes qui agrum ab agro diuidit: á terendo, (ut Varroni placet lib. 4. de lingua Latina) quòd hæ partes maxime terãtur, propter iter limitare. Aut certe a Græco nomine τέρμα, quod eſt eiuſdem ſignificationis. Ci. 4. Acad. Eſt enim inter ipſos, non de terminis, ſed de tota poſſeſſione contentio. Per tranſlationem Terminus, pro quouis fine accipitur. Cic. 1. de Orat. Nullis terminis circunſcribere, aut definire ius ſuum. Virg. lib. 4. Geo. Quamuis anguſtus terminus æui. Apud antiquos Terminus Deus putabatur in cuius tutela fineis agrorum eſſe exiſtimabant: unde etiam ſub aperto colebatur: propterea quòd nefas putabant Terminum ſub tecto conſiſtere, ut, auctor eſt Feſtus. Liu. 1. ab urbe: Nam cum omnium ſacellorum exaugurationem aues admitterent, in Termini fano non addixere. Huius compoſita ſunt Anterminus & Conterminus: quorum ſignificata uide ſuis locis.

*TERMINI, apud antiquos, adhibito ſacrificio, diſponebantur. qua de re apud Siculum hæc legimus. Carbo, aut cinis quare inueniatur, una certa ratio, quæ apud antiquos quidem obſeruata eſt. poſtea uero neglecta. ſicut aut diuerſa, aut nulla ſigna inuenerimus. cum enim terminos diſponerẽt, ipſos quidem lapides in ſolidam terram collocabant, proxime ea loca quibus foſſis factis defixuri eos erant, unguento uelaminibusque & coronis eos coronabant: in foſſis autem quibus poſitum eos erant, ſacrificio facto, hoſtiaq; immaculata cæſa, facibus ardentibus, in foſſa coopertis ſanguinem inſtillabant, eoq; thura & fruges iactabant: fauos quoque & uinum, aliaq; quibus conſuetudo eſt terminis ſacrum fieri, in foſſa adiiciebant, conſumptisq; omnibus dapibus igne, ſuper calentes reliquias lapides collocabant, atque ita diligenti cura confirmabant: adiectis etiam quibuſdam ſaxorum fragminibus circumcalcabant, quo firmius ſtarent. tale ergo ſacrificium, domini inter quos fines dirimebantur, faciebant. nam etſi in trifinium, id eſt in eum locum in quem tres poſſeſſores attingebant, termini ponebantur, omnes tres ſacrum faciebant: quinque alii in confinio domini erant, omnes ex conuenientia terminos ponebant, & ſacrum faciebant: terminos autem conuenientia poſſeſſorum confirmabat. nam in quibuſdam regionibus iubemur uertices amphorarum defixos inuerſos obſeruare pro terminis. ergo conuenientia, ut ſupra diximus, poſſeſſorum terminos conſecrat, qui ut ante dixeramus, omnibus angulis coxisq; poſiti eſſe debent. Termini apud antiquos ſancte in primis, ac ſeuere ſeruabantur. nam in lib. v. ſententiarum Pauli ſcripta ſunt hæc, quæ leguntur apud Frontinum in libro de limitibus. Terminos qui effodiunt, uel exarant arbores, in metallum damnabuntur, ſi quidem ſerui ſua ſponte faciunt; humiliores in opus publicum: honeſtiores in inſulam, amiſſa tertia parte bonorum, relegabuntur. Termini comportionales á ueteribus dicti, teſte Aggeno Vrbico, qui intra poſſesſionum fines inueniuntur. qui ſi ſecundum priſtini temporis poſſesſionem non conueniunt, diuerſas attinguis poſſeſſoribus controuerſias generabunt. Termini autem, ut in libello de limitibus, uariorum auctorum titulo, ſcriptum eſt, diuerſi fuerunt per diuerſas prouincias. ſunt enim hæc uerba. Terminum ſingulum in quatrifinio inuenies. quatuor lapides in quadrifinio poſiti ſunt, & termini factura tornatiles, hoc eſt rotundi, ſubtiliſsimi: in quadrifinio inuenies. Puteum ſi in fine inuenies, pro termino habebis. Ciſternam factam in fine poſitam, & circa hanc memoratum terminum inuenies, & pro termino habebis. Terminum de lapide deciſum uiuo inuenies, & pro termino habebis. Macerias lapidum in fine pro termino inuenies. Sepulcra finalia aut monumenta ſine dubio inuenies. Malum cotoneum in fine pro termino inuenies. Cypreſſum in fine pro termino inuenies. Oliuaſtellum in fine pro termino inuenies. Foſſatum deciſum paruum in fine pro termino poſuimus. foſſato alio finales maiores ſine dubitatione inuenies. Limitem torrem hoc eſt torum ſine dubio inuenies. Parietes de calce fabricatos finales direximus. Ripas deciſas finales direximus. Botontones finales inueneris. Arbores ante miſſas finales, inueneris, peregrinas, exteras. Pontem marmoreum in fine inuenies. Pontem de lapide uiuo in fine inuenies. Pontem ex calce factum in fine inuenies. Orcas in fine inuenies. Sarcofaga in fine inuenies. Imbrices in fine inuenies. Collectaculum de carbonibus in calce miſcitatos, & glareas fluminales ne deſpicias, ſignales conſtituimus. Palos picatos pro terminis inuenies. Laterculos quadrangulos pro terminis inuenies. Lapides natiuos cum aliquo ſigno finem pro termino conſtituimus, & multa conſecratione ſignauimus. Flumen aliquoties in fine inuenies. Riuum finalem inuenies. Hæc ſigna per diuerſas prouincias obſeruantur. Terminorum nomina apud Hygenum leguntur hæc. Egregius, qui & robuſtus, quinquepedalis; Auguſteus, Rhombus, Rhomboides, Scalenus, Iſoſceles, Trigonus orthogonus, Trapezeus, Trigonus oxygonius, Trigonus amblygonius, Parallelogrammus, Sepultura militaris in finem, Auguſteus in trifinio, Iſopleurus. Scutellatus, Spatula, Spectecticalis in in trifinio, Area in quadrifinio, Sepultura finalis, Nouerca, Canabula, Formalis, Subſtructio ad terras excipiendas, Maceria finalis, Scoroſiones, Botontini, Monumentum, Aſpratilis terminus, Hermula, Seria, Puteus; Lapis non dolatus, incurſorio poſitus; Terminus, qui ſubſeciuum demonſtrat. Lapis intra lapidem in trifinio, Termini gemelli, Terminus, qui fluuium demonſtrat: Lapis damnatus, Gamma de Petra ſicca conſtruitur. Lapis decuſſatus, qui agrum intraclusum & extraclusum ſignificat; Terminus ante terminum in uerſura poſitus, Lapis cultellatus, qui pentagoni recipit rationem; Lapis gammatus, qui trigoni recipit rationem; Lapis intra lapidem in curſorio. Lapis, qui flexuoſitatem limitis oſtendit; Terminus, qui riuum demonſtrat. Ad hæc porro terminorum nomina ſua cuique figura eſt adiuncta.

TERMITES, κλάδοι ἔγκαρποι, rami arborum cum fructibus detracti. Vide ſupra in dictione Termes.

TERMON, τέρμων, á ueteribus Græca conſuetudine ponebatur pro eo, quem Latini Terminum appellant. Ennius apud Feſtum: Ingenti uadit curſu, quo redditus Termo eſt.

TERNARIUS, a, um: ut, Ternarii ſcrobes, i. ſcrobes, quadrati, quaquauerſum pedes habentes ternos. Colum. lib. 11. cap. 2. Scrobes omnis generis, quos eris Autumnos cõſiturus, hoc tempore præparare oportebit: eorum quaternarii, hoc eſt, quaquauerſum pedum quatuor, ſi eſt commodum terrenum, XIIII. ab uno fiunt: ternarii autem XVIII.

TERNUS, a, um, diſtributiui numeri nomen eſt: quod tamen ſæpe accipitur pro ſuo primitiuo. Horat. 3. Car. Ode 19. Ternos ter cyathos attonitus petet Vates. Virg. 5. Æn. Terno conſurgunt ordine remi. Cic. ad Pætum lib. 4. Cum loquimur terni, nihil flagitii dicimus: at cum bini, obſcœnum eſt.

TERO, ris, iui, tritũ, [*Tritare, sfrantumare, rompere*] τρίβω, συντρίβω, frico, contero, attero, conſumo. Plaut. in Aſi. Num me illuc ducis, ubi lapis lapidem terit? Ouid. 1. de Arte: Frænaq; magnanimi dente teruntur equi. Virg. 4. Geo. Ipſe labore manum duro terat. Pli. Dein refrigeratum teritur in farinam. i, comminuitur. Terere iter eſt iter agere. Vir. 1. Geo. Sæpius è tectis penetralibus extulit oua Anguſtũ formica terens iter. Terere tempus, χρονοτριβεῖν, eſt conſumere: ſimiliter terere ocium. Liu. li. 1. Quas in conuiuiis, luxuq; cum æqualibus uiderant tempus terentes. Tritus, a, um, particip. κατατετριμμένος, id eſt, attritus, & uſu conſumptus. Martia. lib. 1. Cerea ſi pendet lumbis, & trita lacerna, Dimidiasq; nates Gallica palla tegit. Trita uia, ſeu Tritum iter. i. ſæpius calcatum, & á multis frequentatum. Oui. 2. de Art. Trita frequensq; uia eſt, per amici fallere nomen. Tuta frequensq; licet ſit uia, crimen habet. Ci. 1. Phil. Cum Brunduſium, iterq; illud, quod tritum in Græciam eſt, non ſine cauſſa uitauiſſem. Tritum prouerbium, hoc eſt, multorum ſermone celebratum, θρυλλούμενον. Cice. 1. Off. Ex quo illud Summum ius, ſumma iniuria, factum eſt iam tritum ſermone prouerbium.

uerbium. Tritus, tritui, τρῖψις, ipſe actus terendi. Pli. lib. 33. cap. 4. Nec ullum abſolutius aurum eſt, curſu ipſo, trituq; perpolitum. Tritor, oris, qui aliquid conterit: ut, Tritor colorum. Plin. lib. 35. cap. 11. Nanq; Erigonus tritor colorum Nealcæ pictoris intantũ ipſe profecit. Tritor ſtimulorum, qui aſſidue uapulando ſtimulos tergo ſuo conterit. Plaut. Perſa: Quid ais tu crux, ſtimulorum tritor? Huius compoſita ſunt, Attero, Contero, Detero, Diſtero, Extero, Intero, Obtero, Protero, Pertero, Subtero: quæ ſuis uide locis. Retero, ἀνατρίβω, rurſus tero, purgo, excerno. Col. lib. 7. Pura deinde frumenta, ſi in annos recondantur, reteri debent: nam quanto ſunt expolitiora, minus a curculionibus exeduntur.

Terpander, dri, Τέρπανδρος, Poeta Lyricus, ex Antiſſa Lesbi ciuitate, qui primus quatuor lyræ chordis, tres alias addidit & Lyrici carminis leges conſcripſit: quas nonnulli Philæmoni cuidam adſcribunt. Auctor Suidas. Tanta autem in Terpodoro artis excellẽtia fuiſſe perhibetur, ut quem ſignificare uolebant inſigniter quidem canere, primm tamen locum non mereri, eum μετὰ λέσβιον ᾠδόν, hoc eſt, poſt Lesbium cantorem collocandum dicerent. Cuius prouerbii ortum ad huiuſmodi referũt hiſtoriam. Cum Lacedæmoniorum res ſeditionibus tumultuarentur, conſultum oraculum iuſſit, ut Lesbium cantorem accerſerét. Accerſitus itaque Terpander, populi animum ſic deliniuit, ut omiſſa omni ſeditione, in priſtinam concordiam redirent. Qua ex re factum, ut Lacedæmonij Lesbiis muſicis primas partes tribuerint: & ſi quem alium canentem audiſſent, protinus dicerent, μετὰ λέσβιον ᾠδόν, id eſt, poſt Lesbium cantorem eum collocandum.

Terpnus, citharœdus inſignis Neronis temporibus floruit, cuius cantu ſupra modum Neronem delectatũ fuiſſe, ſcribit Suetonius in uita eius: Statim (inquit) ut imperium adeptus eſt, Terpnum citharœdum, uigentem tunc præter alios, accerſit, diebusq; continuis poſt cœnam canenti in multam noctem aſſidens, paulatim & ipſe meditari, exercitariq; cœpit, nec eorum quicquam prætermittere, quæ artifices eius generis uel conſeruandæ uocis cauſſa, uel augendæ factitarent.

Terpsicerotes, (inquit Calepinus) ductum nomen à modulatis, & quaſi ad lyram compoſitis cornibus. Qua in re nimis pueriliter fallitur, inemendatis, ut ſolet, exemplaribus deceptus. Terpſicerotes enim neque Græca, neque Latina lingua agnoſcit. Strepſicerotes ita legendum, quo nomine ſignificatur capræ ſiluestris genus, ab intortis cornibus ita dictum. Pli. li. 11. c. 37. Erecta autem cornua, rugarumq; ambitu contorta, & in leue faſtigium exacuta (ita ut lyras diceres) ſtrepſicerõti, quem Addacem Africa appellat.

Terpsichore, Τερψιχόρη, una nouem Muſarum, ſic dicta, quod choreis, & tripudiis delectetur: uel, ut Plutarchus ait, quòd maxima uitæ pars ea delectetur & gaudeat. Huic quidam citharæ inuentionem tribuunt. Virg. de Nouem Muſis. Terpſichore affectus cithara mouet, imperat, auget. Vide in dictione Muſa.

Terra, æ, [Terra] γῆ, χθών, elementum frigidum & ſiccum, quod, quoniam reliqua omnia grauitate exuperat, infimum ſibi inter ea locum uendicauit. Dicta Terra (ut quidam uolunt) quòd pedibus teratur. Ci. de Nat. de. Terra locata in media mundi ſede, ſolida & globoſa, & undique in ſeſe nutibus ſuis conglobata, ueſtita floribus, &c. Sunt qui uelint hoc nomine in ſingulari numero, totum elementum ſignificari, in plurali aliquot eius regiones. Vir. 1. Æn. Multum ille & terris iactatus & alto. i. per multas regiones, ut illi exponunt. Quæ differentia aut falſa eſt, aut certe nõ perpetua. Nam & terram frequentiſſime pro una qualibet regione legimus & Terras pro toto orbe. Cic. de Amic. Eorum, qui in hac terra fuerunt, Magnamq; Græciam, quæ tum florebat, &c. Virg. 4. Æn. Et nunc magna mei ſub terras ibit imago. Terræ filii, γηγενεῖς, olim obſcuro ignotoq; genere prognati dicebantur, propterea quòd terra ſit omnium communis parens: uel quòd iuxta quorundam etiam hiſtorias primitus mortales ex terra naſcebantur: quod etiá de Gigantibus Poetarum fabulæ prodiderunt, quorum quod obſcura eſſent, & incognita ſtirpe prognati, ad Terram, communem omnium matrem, origo referebatur. Ad quod alludens Iuuenalis hominem obſcurum, Gigantum fraterculum appellat. Cic. Attic. lib. 1. Et huic terræ filio, neſcio cui, committere epiſtolam tantis de rebus non audebam. Vide Eraſ. Adagia. Terram pro terra, eodem Eraſ. teſte, prouerbialis eſt figura in hominem exulem, erronem, & incertis uagantem ſedibus. M. Tul. in epiſt. ad Attic. lib. 14. Hæc & alia ferre non poſſum: itaq; γῆν πρὸ γῆς cogito, ſignificat, ſe defugiendo cogitare. Terra defoſſum aliquid habere dicitur, qui non impertit neq; profert ſuas dotes. ſumptum ab auaris, aurum humo defodientibus: quod apud Plaut. facit Euclio. Terrá uidere, γῆν ὁρᾶν, dicuntur, qui ad moleſti prolixiq; laboris finem propemodum peruenerunt. Sumptum à nauigantibus. Var. lib. 1. de re ruſt. ſcribit, Terram tribus modis dici: communi, proprio, & miſto: Cõmuni, ut cum dicimus, orbem terræ, & terram Italiam, cum & lapis, & arena, & cetera eius generis ſint in nominando cõprehenſa. Altero modo dicitur terra proprio nomine, quæ nullo alio uocabulo neque cognomine adiecto appellatur. Tertio modo dicitur terra, quæ eſt miſta, in qua ſeri quid poteſt & naſci, ut argilloſa, uel lapidoſa. Terra etiá uocatur Veſta, ſiue quòd rebus omnibus ueſtiatur, ſeu qui ui ſua ſtet. Ouid. lib. 6. Faſt. Stat ui terra ſua, ui ſtando Veſta uocatur. Dicitur & mater. Col. li. 10. Tu penitus clathris eradere uiſcera matris Ne dubita. Pli. lib. 2. Sequitur terra, cui uni rerum naturæ partium eximiæ, propter merita cognomen indidimus maternæ uenerationis. Nos naſcentes excipit, natos alit, ſemel editos ſuſtinet, & ſemper nouiſſime complexa gremio, iam ab reliqua natura abdicatos, tum maxime, ut mater, operiens. Et paulo poſt: Terra ſerpentem, homine percuſſo, amplius non recipit.

*Terram punctum eſſe cæli, ex Hygeno cognoſcitur. is enim ſic in libro de limitibus. Cæli punctum eſſe terram, ſic deſcribunt, quòd dicant, à polo ad Saturni circulum interuallum eſſe, quod Græci hemitonion appellant: à Saturno deinde ad Iouem, hemitonion: ab hoc deinde ad Martem, tonum: à Marte deinde ad Solem, ter tantum eſſe, quantum à polo ad Saturnum, hoc eſt trihemitonion: a Sole deinde tantum eſſe ad Venerem, quantum à Saturno ad Iouem, hemitonium: à Mercurio deinde ad Lunam, tantundem, hemitonium. à Luna ad terram tantum, quantum à polo ad Iouem, tonon. ſic terram punctum cæli eſſe oſtendunt, & ars muſica per hæc diaſtemata conſtare fertur.

Terraemotus, huius, tus, [Tremoto] σεισμός, terræ concuſſio, quæ à ſpiritibus terræ incluſis, & exitũ ſibi molientibus fit. Pli. li. 2. cap. 84. Fiunt cum terræmotu & inundationes mari, eodem uidelicet ſpiritu infuſi, aut reſidentis ſinu recepti. Maximus terræ memoria mortalium extitit motus Tiberii Cæſaris principatu XII. urbibus Aſiæ una nocte proſtratis. Cic. 2. Off. Si tecta aut ui tempeſtatis, aut terræmotu, aut uetuſtate cecidiſſent. Idem 1. de Diui. Conquaſſari maximis terræmotibus.

Terraneola, æ, cum accentu in antepenult. χερσαῖος κορυδαλός. auis alaudæ ſimilis, præter quàm quòd in capite apicem non habet, ſicut alauda. Dicta Terraneola, quòd non in arboribus, ſed in terra uerſetur, atq; nidificet. Sipontinus.

Terrefacio, cis, pen. co. [Spauentare] ἐκπλήσσω, δειματόω, terrore afficio. Hinc Perterrefacio: ut, Perterrefacias Dauum, apud Terentium in Andria.

Terrenum, ni, ſubſtantiuum, neut. ge. [Terreno] γῆ, terra cultui idonea. Col. li. 2. Callidiſſimi ruſticarum rerum genera terreni tria eſſe dixerunt, campeſtre, collinum, montanum. Idem li. 1. Agrum habebimus ſalubri cælo, uberi gleba, parte campeſtri, parte alia collibus, uel ad Orientem, uel ad Meridiem molliter deflexis, terrenisq; aliis, atque aliis ſilueſtribus & aſperis.

Terrenus, a, um, [Di terra] χερσαῖος, quod uel in terra natum eſt, uel in terra uiuit, uel aliquid cum terra commune habet, ut terrenum animal. Virg. 6. Æn. Terreniq; hebetant artus, moribundaq; membra. Ouid. 15. Metam. Sic ubi terreno Lycus eſt epotus hiatu, Exiſtit procul hinc, alioq; renaſcitur orbe. Idem 1. Metam. Nec quicquam terrenæ fæcis habentem. Cic. 1. Tuſc. Corpora noſtra terreno principiorum genere confecta, ardore animi concaleſcunt. Pli. li. 9. ca. 29. Terreni maiores, quàm pelagici. Terrenus, γεώδης, χοϊκός, pro terreus. Col. Area quoq; ſi terrena erit, ut ſit ad tecturam ſatis habilis.

Terreo, es, rui, [Spaurire. ſpauentare] ἐκπλήττω, φοβέω, timorem alicui incutio. Vir. li. 1. Ge. Et ſonitu terrebis aues. Cæſ. li. 3. Bel. Ci. Et legionarii interioris munitionis defenſores, ſcalis admotis, tormentisq; cuiusq; generis, telisq; terrebant. Virg. li. 8. Æn. Iam tum religio pauidos terrebat agreſtes Dira loci. Idem 8. Æn. Neu belli terrere minis. Ouid. 14. Met. Tonitruq; & fulgure terruit orbem. Territus, ta, tum, participium, ſeu nomen ex participio: ut, Territus animi: hoc eſt, conturbatus animo. Liui. 7. ab Vrb. Itaque Conſule territo animi, Vides'ne tu, inquit, A. Corneli, cacumen illud ſupra hoſtem? Ouid. 2. Met. Venatrixq; metu uenantum territa fugit. Huius compoſita ſunt, Abſterreo, Conterreo, Deterreo, Exterreo, & Perterreo: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

Terrestris, & hoc terreſtre. [Terreſtre, di terra] χερσαῖος, χθόνιος, idem quod terrenus: ut, Terreſtre animal, quod in terra uitá agit. Pli. li. 10. c. 61. Rurſus in terreſtribus pariunt ſerpentes. Oui. li. 14. Met. Tantosq; per alta labores Æquora ſuſtinuit, tantos terreſtribus armis. Cice. 6. Verr. Illud Flaminius ita ex æde ſua ſuſtulit, ut in Capitolio, hoc eſt, in terreſtri domicilio Iouis poneret. Liu. 3. Bel. Pun. Conſul litteris Philippi atque Annibali perlectis, conſignata omnia ad ſenatum itinere terreſtri miſit: nauibus deuehi legatos iuſſit. Liu. 1. ab urb. Audi Iupiter & tu Iuno, Quirine, diiq; omnes cæleſtes, uosq; terreſtres, uosq; inferni audite.

Terreus, a, um, [Di terra] γήϊνος, quod ex terra eſt: ut, Vás terreũ.

Col.l.1.Horreum camera contectum,cuius ſolum terreum,prius quam conſternatur perfoſſum.

Terribilis,le,φοβερὸς,ἐκπληκτικὸς,formidabile, atq; horrendum. Virg.6.Æn. Terribilis ſqualore Charon. Cic.pro Sext.Aliter,ò dii boni,quàm teter incedebat,quàm truculentus, quam terribilis aſpectu.Virg.6.Æn. Terribiles uiſu formæ,letumq; laborq;.

Terricola,ἐπιχθόνιος, qui terram habitat. Eſt autem hominum epitheton apud Poetas,a terræ inhabitatione deductum,quo mortales diſtinguuntur à ſuperis,qui à cœleſti habitatione cœlicolæ dicuntur.

Terricrepus,a,um,p.c.βαρύβρομος, Iouis, uel fulminis, epitheton quaſi terribiliter,ſeu cum terrore increpans. Vox eſt poetica.

Terriculum,li,φόβητρον, quod inijcit terrorem. Liui. 5.ab Vrbe: Cum omnium aſſenſu comprobata oratio eſſet, gauderentq; patres ſine tribunitiæ poteſtatis terriculis inuentam eſſe aliam uim maiorem ad coercendos magiſtratus, uicti conſenſu omnium,comitia tribunorum militum habuere. Accius: proinde iſta hæc tua aufer terricula,atque animum iratum comprime.

Terriculamenta,φόβητρα, phantaſmata, ſiue ſpectra terrorem incutientia.

Terrifico,as,ἐκπλήττω,φοβέω,terrorem incutio. Lucret.lib.1. Et quæ res obuia mentes Terrificet morbo affectis. Virg. lib.4.Æn. Cæciq; in nubibus ignes Terrificant animos.

Terrificus,a,um,pen.cor.φοβερὸς,terribilis, formidabilis, terrorem incutiens.Virg. 5.Æn.Seraq; terrifici cecinerunt omina uates.Nox terrifica, apud Val.Flac. lib.5.Argonau. Stridores terrifici,apud Silium lib.5.

Terrigena,pen. cor communis generis, γηγενὴς,ex terra genitus. Cic.2.de Diuin.Terrigenam tardigradam domiportam ſanguine caſſam potius:quam hominum more cochleam dicere. Luca.li.3. Aut ſi terrigenæ tentarent aſtra gigantes. Oui.Epiſt.12.Donec terrigenæ(facinus miſerabile)fratres In ſe conſtrictas conſerere manus.

Territo,as,pe.c. [*Spaurire*] ἐκφοβεῖν,frequentatiuũ à Terreo. Ter.in An.Dii te eradicent,ita me miſeram territas. Virg.4.Æn. Et magnas territat urbes.Liu.8.ab Vrb. Dein poſtquam aſpernabantur flagitium aures,minis territare,atq; identidem admonere fortunæ.Plaut.Amph.Larua umbratilis, tu me minis territas.

Territorium,rii, [*Territorio*] ὁ ἀγρὸς,eſt, ut inquit Pomponius, uniuerſitas agrorum intra fines cuiuſq; ciuitatis.Quod ab eo dictum eſt,quòd maxime teratur, uel quòd magiſtratus eius loci intra omnes fines terrendi,id eſt,ſummouendi ius habeat.Hactenus Pomponius.Pli.lib.29.cap.6. Extra territorium id abire.Ci.2.Phi. Vt florentis coloniæ territorium minueretur.

*Territorium,ait Frontinus,eſt, quidquid hoſtis terrendi cauſſa conſtitutum eſt.

Terror,oris,[*Terrore,ſpauento,paura*] φόβος, δεῖμα, φόβητρον,timoris incuſſio. Cice.4.Tuſc. Quæ autem ſubiecta ſunt ſub metu, ea ſic definiunt. Pigritiam metum conſequentis laboris,terrorem metum concutientem. Ex quo fit: ut pudorem rubor, terrorem pallor & tremor & dentium crepitus conſequatur. Seruius inter Terrorem & Metum ſic diſtinguit,quòd Terror propriè ſit, qui aliis infertur: unde & Terribilis dicitur Metus, quem habent timentes.Licet aliquando terror pro metu ponatur.Virg. 11.Æn. Quòd ſi tantus habet mentes & pectora terror.

Terta galea,id eſt,deterſa.Varro: Terta nitet galea. Cato de Liberis educandis,ut citatur à Nonio: Aliti ſunt, circuntonſi, terti atque unctuli,ut uideantur eſſe mangonis ſeruuli.

Tertianus,adiect.[*Terzano*] τριταῖος,ut,Terriana febris:quæ tertio quoq; die recurrit:quemadmodũ Quartana, quæ quarto.Cic. 3.de Nat.de.Vide quæſo ſi omnis motus,omniaq;,quæ certis temporibus ordinem ſuũ cõſeruant,diuina dicimus, ne tertianas quidẽ febres,& quartanas diuinas eſſe dicendũ ſit.Tertiana etiã abſolute idem ſignificat.Pli.li.10.ca.14.Xenocrates pulegii ramum lana inuolutum in tertianis ante acceſſionem olfactãdum dari,&c.

Tertiani,orum, οἱ τῆς τρίτης τάξεως στρατιῶται, Tertiæ legionis milites. Tacitus lib. 21. Tradidit & Syria duo & uiceſſimanos, tertianosq;.

Tertiata verba,ἐγκοπτόμενα ῥήματα, appellantur imperfecta, lapſantia,& cum pauore nutabunda:quando quis exanimatus non profert uerba integra,ſed uix tertia quæque enunciat mediis ex perturbatione ſuppreſſis Apuleius lib.5.Tremens & exangui colore,lurida tertiata uerba ſubſtrepens, ſic ad illas ait.

Tertio,aduerb.[*La terza uolta*] τὸ τρίτον,τρίτως, tertia uice.Tere. in Eun.Non hercle ueniam tertiò.Colum. lib. 3.cap.13.Sarriuntur ſeſquiopera,iterum ſarriuntur una opera,& tertio una.

Tertio,tias,[*Terzare,interzare*] uerbum eſt rei ruſticæ ſcriptoribus familiare,pro eo quod eſt, opus aliquod tertio repeto:ut Tertiare agrũ,τριπολεῖν,eſt tertio proſcindere.Col.li.2.Sed iugerum talis agri quatuor operis expeditur.Nã cõmode proſcinditur duabus,una iteratur,tertiatur dodrante,in liram redigitur quadrante operæ Idẽ li.2.c.13.Iteratos eſſe oportebit,ac deinde circa Septẽbris Calendas tertiatos. Hinc Tertiatio uerbale, pro tertia operis repetitione:quo nomine Colu.lib.12.cap.50.uſus eſt pro tertia olei preſſura.Sint autem, inquit,in cella olearia tres laborum ordines,ut unus primæ notæ, id eſt,primæ preſſuræ oleum recipiat alter ſecundæ, tertius tertiæ.Nam plurimum refert non miſcere iterationem,multoq; minus tertiationem.

Tertium,aduerb.τρίτον,τρίτως,tertia uice.Ci.2.de Diui. Quid eſt tam incertum, quam talorum iactus?tamen nemo eſt, qui non ſæpe iactans,Venerem iaciat aliquando, nonnunquam etiam iterũ ac tertiũm.Tertiùm conſul eſſe dicitur,qui duobus iam perfunctus Conſulatibus,tertium gerit,Tertiò autem conſul quis factus eſſe dicitur:qui tertio poſt exactos reges anno geſſit Conſulatum.

Tertiarius,a,um,adiect. quod tertiam rei alicuius partem recipit:unde Tertiarium ſtannum appellatur a Pli.lib.34.ca.17.Adulterini & factitii ſtanni genus,cum ſingulis ſtanni libris ſingulæ plumbi albi,& ſingulæ nigri libræ admiſcentur.

Tertiarium,rii,ſubſtant.τριτημόριον, idem quod triens, hoc eſt, unciæ quatuor:& tam de pondere,quàm de menſura dicitur. In ponderibus enim,teſte Budæo,libræ tertiam partem ſignificat:in menſuris autem tertiam partem congii. Cato rei ruſt. cap.95.Poſtea ſumito bituminis tertiarium,& ſulphuris quartarium.

Tertius,a,um,τρίτος,ultimus,ſiue unus ex tribus.Pli.epiſt.92.Tertius dies eſt,quòd audiui recitantem Sentium Augurinum.Cice. pro Raby. Poſth. Modo uobis inſpectantibus in Gabinii iudicio tertio quoque uerbo excitabatur.Pli.lib. 8.cap.48. Tertium locum Mileſiæ oues obtinent.Tertiæ notæ herbæ,id eſt tertio loco adſcribendæ,uel tertiam dignitatem poſt alias ſortitæ.Col.lib.9. cap.4.Tertiæ notæ, ſed adhuc generoſæ,marinus ros, & noſtras cunila,quam dixi ſatureiam.[*Terzo*]

Tertullianus,τερτυλλιανὸς,ſcriptor Eccleſiaſticus, eloquens quidem,in nonnullis tamen ab Orthodoxæ Eccleſiæ fide nonnihil aberrans.Animam enim immortalem quidem eſſe fatetur,ſed eam effigiatum corpus eſſe contendit,neque hanc tantùm, ſed ipſum etiam Deum corporeum eſſe dicit, licet non effigiatum: Nec tamen hinc hæreticus creditur eſſe factus.

Teruncius,τεταρτημόριον,τετάρτη, nummus perexiguus, à tribus unciis,hoc eſt,quarta libellæ parte dictus, teſte Varr.libro.4. de lingua Latina.Plaut.in Capt.Neq; ridiculos iam teruncii faciunt. Cice.Caninio: De præda mea Teruntium non attigit quiſquam.

Teſqua,locá edita,aſpera,& inculta,ipſo ſitu atq; ſilentio religionem quandam & horrorem incutientia.Horat.1. Epiſt. 14.Nam quæ deſerta & inhoſpita Teſqua Credis amœna uocat, mecum qui ſentit:& odit Quæ te pulchra uocas. Nemoroſa Teſqua,apud Lucan.lib.6.Teſqua(inquit Feſtus)loca augurio deſignata: Cicero aſpera eſſe ait, & difficilia.Hæc ille.Varro lib.6.de lingua Latina:Teſca ſcribit per c,litteram: putatq; Teſca dicta, quaſi Tueſca,à tuendis ſacris: locaq; quædam agreſtia interpretatur, Deo cuipiam conſecrata:Accii teſtimonio idipſum confirmans ex Tragœdia,cui Philoctetæ nomen eſt, in hunc modum citato, Quis tu es mortalis,qui in deſerta, & teſca te apportes loca?Quid autem Teſcorum nomine ibidem intelligere debeamus,explicat idem.Accius,paulo poſt ſubiungens,Celſa Cabyrum delubra tenes,myſteriaq; priſtina caſtis concepta ſacris.Hæc fere Var.

Teſſarescaedecatitae,τεσσαρεσκαιδεκατῖται,ſectæ cuiuſdam homines, qui non niſi decimaquarta Luna menſe Martio Paſcha celebrabant:unde & nomen acceperunt.

Teſſaracoston,τεσσαρακοστὸν,tempus dierum quadraginta ante partum,& totidem poſt partum quibus mulieres a ſacris arcebantur:propterea quod id fere temporis tam ipſæ,quam earum fœtus plurimis infeſtentur incommodis. Quo dierum numero exacto feſtum celebrabant,quod & ipſum Teſſaracoſton appellabãt. Vide Cenſorinum de Die natali,& Cœlium Rhodi.lib.16.cap.21.

Teſſella,læ,τετράγωνόν τι,diminut.à Teſſera,rem quamuis ſignificans,formam habentem quadratam:cuiuſmodi ſunt laterculi,ſiue lapides quadrati, quibus pauimenta ſternuntur.Pli.li.37.cap.10. Andromadas argenti nitorem habet,ut adamas, figura quadrata, & ſemper teſſellis ſimilis.

Teſſellatus,a,um,quod teſſellis,id eſt, paruis quadratis lapillis eſt compoſitum:ut, Pauimentum teſſellatum. Sueto.de Cæſ.Munditiarum lautitiarumq; ſtudioſiſſimum multi prodiderunt:quamuis tenuem adhuc,& obæratum in expeditionibus teſſellata & ſectilia pauimenta circuntuliſſe. Vitru.lib.7.præcipit pauimenta teſſullata angulos omnes æquales: eademq; ſectilia dici, quoniam in particulas ſecta ſunt,ut quocunque uelis,poſſint circunferri. Erant & Teſſellatæ quædam tunicæ,teſſeris quibuſdam diſtinctæ, Vnde palliorum teſſeras dixit Pli.lib.35.Zeuxis aureis litteris in palliorum

palliorum teſſeris intextum nomen ſuum oſtentabat.

TESSERA, æ, κύβος, figura omni ex parte quadrata, teſte Macrob. li. 2. in Som. Scip. hoc eſt, conſtans ſex lateribus æqualibus: qualem eſt uidere in iis oſſiculis, quibus in alueolo ludimus, punctis quibuſdam diſtinctis, & in quacunque incubuerint partem, immotam ſtabilitatem habentibus: quæ & ipſa à Latinis Teſſeræ, a Græcis κύβοι appellantur. Cice. de Diuinat. Quid eſt enim ſors? idem propemodum quod micare, quod talos iacere, quod teſſeras: quibus in rebus temeritas & caſus, non ratio & conſilium ualet. Tali autem ſiue taxilli omnino diuerſi erant a teſſeris: ut qui quatuor tãtum haberent latera ad ſimilitudinem eorum oſſiculorum, quæ in articulo pedis animalium biſulcorum uentre protuberant, concaua uertebra ligata, altera parte concaua, altera in conuexitatem nonnihil aſſurgente. Sed de his abunde multa dicta ſunt ſuo loco. In militia item Teſſera, σύμβολον, συνθημα, dicebatur ſymbolum, quo ſocij ab hoſtibus, & exploratoribus dignoſcebantur. Ea autem erat tabella, teſte Polybio, quam Tribuni militares ſub noctem ab Imperatore acceptam ad Centuriones perferebant: Centuriones autem ad Decuriones, & ij rurſus ad unumquenque ſuæ decuriæ militem: a quibus rurſus, antequam ſe intenderent tenebræ, redibat ad Imperatorem. Virg. lib. 7. It bello teſſera ſignũ. Liuius lib. 7. Ceteris omnibus teſſeram dari iubet. Item: Teſſera eſt belli & pacis futuræ ſignum. Pomponius: Q. Mucius miſſus ad Carthaginienſes legatus, cum eſſent duæ teſſeræ poſitæ, una pacis, altera belli, arbitrio ſibi dato utram uellet deferre utranq; ſuſtulit, & ait: Carthaginienſes petere debere, utram mallent accipere. Ponitur nonnunquam pro ſigno frumentario, quo exhibito, unuſquiſque frumentum pro portione accipiebat a præfecto annonæ: ſicut ex more uetuſto in patria noſtra fieri ſolitum eſt ab his, qui pauperum curam habent. Nam erogantur ſigna quædam plumbea, quibus exhibitis, ſigillatim accipiũt certam menſuram farinæ, uel panis, uini'ue. Suet. in Auguſto: Ac ne plebs frumentationum cauſſa frequentius à negocijs auocaretur, ter in annum quaternorum menſium teſſeras dare deſtinauit. Iuue. Saty. 7. Summula ne pereat, qua uilis teſſera uenit Frumenti. Sic etiam dicuntur teſſeræ nummariæ, quibus exhibitis, ſumma nummum præſcripta repenſari ſolet. Item Teſſeræ collybiſticæ, quas uulgus litteras cambij uocat, eum in uſum excogitatæ, ut pecunia argentarijs tradita, uel in locis remotiſſimis citra ullum uecturæ periculum recipi poſſit. Item Teſſera eſt lignum utrinq; complanatũ, in quo numeri inciduntur. Vulgus Taleam appellat. Plaut. Suam uterq; teſſeram habet, ratio conſtat. Teſſera hoſpitalis. Fuit antiqui moris teſſeram dari hoſpitibus dimidiatam, quam quicunque attuliſſet ad hoſpitem, continuo agnoſci poſſet, & hoſpitio accipi, tanquam amicus, & uetus hoſpes. Hoc autem ius neceſſitudinis ad poſteros tranſibat: propterea teſſeram hoſpitalem diligenter aſſeruabant. Plau. in Pœn. Ego ſum ipſus, quem tu quæris. P. hem quid audio? A. Antidamæ me gnatum eſſe. P. ſi ita eſt, iam teſſeram Confer, ſi uis, hoſpitalem: A. eccam attuli. Teſſeram hoſpitalem confregiſſe dicebatur, qui ius hoſpitii uiolabat: hoc eſt, ut ait Er. qui ſibi reditum in domum aliquam præcluſit. Plau. in Ciſtel. Hic apud nos iam Alceſimarche confregiſti teſſeram. In ueſtibus itẽ figuræ quædam quadratæ, Teſſeræ dicebantur: unde & ueſtes ipſæ dictæ ſunt Theſſallatæ. Pli. li. 35. c. 9. de Zeuxide pictore: Opes quoque tantas acquiſiuit, ut in oſtentatione earum Olympiæ aureis litteris in palliorum teſſeris intextum nomen ſuũ oſtentarit.

TESSERARIVS, rii, ὁ τὸ συνθημα ἀπαγγέλλων, qui teſſeram, hoc eſt, ſignum bellicum per contubernia militum nunciat.

TESSERARIVS, a, um, κυβικός, quod ad teſſeras pertinet: ut ludus teſſerarius, κυβεία.

TESSERVLA, læ, συνθημάτιον, ſymbolum ſiue ſignum frumentarium, quod qui ad præfectum annonæ referebant, certam frumenti accipiebant menſuram: quemadmodum etiam hodie in quibuſdam ſacerdotum collegiis æneos plumbeos'ue quadrantes uidemus diſtribui, quos penoris præfectus, ab ijſdem certa uini menſura, certoq; panis pondere ſolet redimere. Perſius Saty. 5. Scabroſum teſſerula far Poſſidet. Pli. Frumenti rationem teſſerulis oſtendebat. Teſſerulæ item dicebantur exigui quidam & quadrati lapilli, ex quibus elegantiora pauimenta ſternebantur, quæ ab antiquis Teſſellata dicebantur. Cic. li. 3. de Orat. ex Lucilio: Quam lepidè lexeis compoſtæ, ut teſſerulæ omnes Arte, pauimento, atque emblemate uermiculato.

TESTA, æ. [*Chiappa, pezzo, guſcio, teſto*] κεράμιον, uas fictile, quod ex argilla tornatum, mox ad ignẽ coquitur: unde & Teſta dicta, quaſi toſta. Horat. 1. epiſt. 2. Quo ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odorem Teſta diu. Ouid 2. Triſt. Alter humum, de qua fingantur pocula monſtrat: Quæq́ue docet liquido teſta ſit apta mero. Hora. 1. Carm. Ode 20. Vile potabis modicis Sabinum Cantharis, Græca quod ego teſta Conditum leui. Ad Heren. lib. 4. Prometheus, cum mortalibus ignem diuidere uellet, ipſe ſi à uicinis cum teſta ambulans, carbunculos corrogaret, non ridiculum uideretur. Quin & ipſa fragmenta fictilium uaſorum, Teſtæ dicuntur. Plin. lib. 36. cap. 25. Neceſſarium binas per diuerſum coaſſationes ſubſterni, capita earum præfigi nec torqueantur, & ruderi nouo tertiam partem teſtæ tuſæ addi. Teſta item dicitur tegmen cuiuſlibet rei durum & fragile, quod Græci ὄστρακον uocãt: ut in piſcibus omnibus, qui duriore ueſtiuntur cortice, qui à Græcis ὀστρακόδερμοι appellãtur. Cice. 2. de Nat. Deo. Quot genera, quamq́ue diſparia partim ſubmerſarum, partim fluitantium, & innatantium belluarum, partim ad ſaxa natiuis teſtis inhærentium? Teſtas quoque figurate poſitas legimus pro oſtreis, alijs'ue id genus piſcibus duriore cortice contectis. Horat. 2. Serm. Sat. 4. Sed non omne mare generoſæ fertile teſtæ. Teſtas item pro ouorum putaminibus dicimus: item pro conchis cochlearum. Plau. Pœnu. Scin' quid eſt? cochleæ è teſta ut ſuſtolli ſolent, &c. Teſtula, læ, diminut. Col. lib. 11. cap. 3. De porris capitatis loquens: Tum teſtulæ, uel conchæ quaſi ſedes in ſingulis ſubiectæ ſeminibus adobruuntur, ut fiant capita latioris incrementi. Teſtulis ferebantur ſuffragia. Liu. 5. Bel. Pun. Teſtulis datis, tribuni populum ſummouerunt, ſitellaq; allata eſt, ut ſortirentur, ubi Latini ſuffragium ferrent.

TESTACEVS, a, um, ὀστράκινος, ὀστρακώδης, quod ex teſta eſt, ſiue quod teſtæ duritiem imitatur. Pli. Inſectorum omnium, & quibus teſtacea operimenta, oculi mouentur. Pli. epiſt. 135. Quia ſint cæmento medij farti, nec teſtaceo opere præcincti. Teſtacea pira, quæ etiam Signina dicebantur. Pli. lib. 15. cap. 15. Signina, quæ alij à colore teſtacea appellant.

TESTAMENTARIVS, a, um, quod ad teſtamentum pertinet. Vnde Teſtamentariæ tabellæ, & Teſtamentaria lex, quæ Cornelia dicitur: quæ irrogat pœnam ei, qui falſum teſtamentum, uel aliud inſtrumentum ſignauerit, ſcripſerit, recitauerit. Adoptio teſtamentaria, qua quis per teſtamentum ſibi filium adoptat. Pli. li. 15. cap. 2. Cum Scipionis Africani tranſiſſet atrium, uidiſſetq; adoptione teſtamentaria Solutionis (hoc enim fuerat cognomen) Africanorum dedecore notam irrepentem Scipionum nomini.

TESTAMENTARIVS, rij, ῥᾳδιουργός, πλαστογράφος, qui teſtamenta falſa conficit. Cic. lib. 3. Offic. Non de ſicarijs, ueneficis, teſtamentarijs, furibus, peculatoribus hoc loco diſſerendum eſt.

TESTAMENTARIVS, διαθηκογράφος, notarius, confector, & ſcriptor teſtamentorum. Paulus ad legem Corn. de Falſ. l. impuberem. Si teſtamentarius ſeruo fideicommiſſariam libertatem dederit, uideamus ne id extra pœnam ſit. Budæus.

TESTAMENTVM, ti, [*Teſtamento, legatione*] διαθήκη, ἡ διαθήκη, πλαστωτικὰς, inſtrumentum extremæ noſtræ uoluntatis continẽs teſtimonium. Vlpianus l. j. qui teſta. facere poſ. Teſtamentum eſt, inquit, uoluntatis noſtræ iuſta ſententia, de eo quod poſt mortem fieri uoluerimus. Et proprie quod perfectum eſt, Teſtamentum dicitur. Sed abuſiue quoque teſtamenta uocamus ea, quæ falſa, uel iniuria, uel irrita, uel rupta, itemq; imperfecta ſunt. Cice. 2. de Finib. Sic eiuſdem teſtamentum non ſolum philoſophi grauitate, ſed etiam ab ipſius ſententia iudico diſcrepare. Horat. 1. epiſt. 7. Et opella forenſis adducit febres, & teſtamenta reſignat.

* TESTAMENTVM. leges multæ de teſtamentis Romæ latæ ſunt; quarum nominantur Voconia, Furia, Falcidia, Iunia Velleia, Cornelia, Ælia Sentia, Voconia, de mulierum hæreditatibus, inter ſecundum & poſtremum Carthaginienſe bellum a Q. Voconio Saxa Aricino tribuno pl. ſuadente M. Catone Cenſorio lata, ſanxit hoc, ne qui hæredem relinqueret & filiam ſupra H S XXV M. nam Dio lib. LVI ita ſcriptum reliquit. Auguſtus quibuſdam feminis tribuit, XXV M. hæredes eſſe poſſent: licet hoc lex Voconia uetaret. Furia cauebatur, ut à Theophilo ſcriptum legimus, nec cui plus, quàm M nummum, legaretur; quod amplius legatum eſſet, quadruplum reſtitueretur. Falcidia cauebatur, ne cui plus liceret legare, quàm dodrantem ex tota hæreditate, id eſt, ut, ſiue unus hæres inſtitutus eſſet, ſiue plures, apud ipſum, eos'ue quarta pars tantum remaneret. meminit huius legis Celſus, lib. XXII digeſtorum, his uerbis: Cum de lege Falcidia quæritur, hæredis probatio eſt, locum habere legem Falcidiam. quod dum probare non poteſt, merito condemnabitur. In Iunia Velleia hoc erat, ut, qui teſtamentum faceret, omnes eos uirilis ſexus neceſſario inſtitueret hæredes, qui, cum naſcerentur, hæredes ei futuri eſſent; eorumq; in locum liberi ſuccederent: qui niſi inſtituti eſſent, aut ſi exhæredati, ad exemplum poſtumorum eſſent, teſtamentum ne ualeret. hæ ſunt quatuor leges tribuniciæ; reliquæ ſunt, de quibus dicendum ſit, Cornelia conſularis, L. Syllæ, & Ælia Sentia, à duobus conſulibus: Auguſto principe, Sex. Ælio, L. Sentio, lata Cornelia falſum teſtamentum facientibus pœnam irrogabat: eaq; lege ſenatores ſoli tenebantur, ut in Suetonio legimus. quòd ſi quis in hoſtium poteſtate deceſſiſſet; eius teſtamentum perinde

lex Cornelia confirmabat, ac ſi, qui teſtamentum illud feciſſet, in hoſtium poteſtatem perueniſſet. teſtis Iulianus lib. XXVIII digeſtorum. Teſtamenta porro lex infirmabat, irritaque prorſus iubebat eſſe, quæ improba, inofficioſa, inhumana dicerentur, hoc eſt, quæ contra leges, merita, pietatem facta eſſent: item illa, quæ à quinque teſtibus, iiſque fide dignis, non eſſent obſignata. quod ad ſeptem deinde teſtes, imperatorum ætate, traſlatum eſt. atque horum generum cauſſas, de reſcindendis confirmandis'ue teſtamentis, a centum uiris eſſe iudicatas, quod haſtæ iudicium dicecebatur, Cicero, Valeriusq; declarant. In Ælia Sentia ſcripta ſunt hæc: ut unus modo hæres neceſſarius fieret: plures ſi fierent, irritum eſſet. qui primo loco eſſet nominatus, hæres eſſet.

TESTATIM, ὀστρακηδὸν, aduerbium antiquum, idem ſignificans quod minutim. Tractum à teſtarum natura, quæ in exigua fragmenta ſolent confringi. Pomponius in Verre ægroto, ut citat Nonius: Iam iſtam colaphis comminuiſſem teſtatim tibi.

TESTATIO, tionis, [*Teſtatione, teſtimonio*] μαρτυρία, idem quod teſtimonium. Liu. 8. ab urb. Sicut fœderum ruptorum teſtationem, ingenti fragore cæli procellam effuſam. Quinct. lib. 5. cap. 13. Si quid ab aduerſario teſtationibus comprehenſum.

TESTATOR, [*Teſtatore*] ὁ διατιθέμενος, teſtamenti conditor, uox in primis frequens apud Iuriſconſultos.

TESTATVS, [*Chi fa teſtamento*] διαθέμενος, qui teſtamentum condidit: cuius contrarium eſt Inteſtatus, ἀδιάθετος, qui teſtamentum non condidit. Vnde & ab inteſtato dicimus aliquem hæredem factum, hoc eſt, non ex teſtamento, quod nullum erat, ſed iure propinquitatis. In ſignificatione autem paſſiua Teſtatus, μεμαρτυρημένος, dicitur apertus, uulgatus, ab omnibus cognitus, quòd quaſi omnes teſtentur. Cic. 4. Verr. Vt res quàm maxime clara atque teſtata eſſe poſſet, in ius ad Metellum Carpinatium uoco, tabulasq; ſocietatis in forum defero. Ouid. 3. de Pont. Eleg. 1. Nota tua eſt probitas, teſtataq; tempus in omne. Cice. Curioni. Aut certe teſtatum apud animum tuum relinquam, quid ſenſerim. Hinc Teſtatior, & Teſtatiſſimus. Cæſar. 8. Bel. Gal. Itaque omnibus, qui arma tulerant, manus præcidit, uitamq; conceſſit, quo teſtatior eſſet pœna improborum. Cicero pro Cœl. Nam neceſſe eſt fuiſſe non paucos, ut & comprehendi Licinius facile poſſet, & res multorum oculis eſſet teſtatior.

TESTICVLOR, aris, quod & Teſtillor dicitur, ſignificat iumentis maribus fœminas, uel fœminis mares admoueo. Feſtus.

TESTICVLVS, li, ὀρχίδιον, diminutiuum, à teſtis cum pro coleo accipitur. Auctor ad Heren. li. 1. Medicus teſticulos arietinos tenens.

TESTIFICOR, aris, ari, [*Teſtificare, teſtimoniare*] μαρτυρέω, teſtimonium dico, notum facio, teſtibus firmo. Cice. 3. de Orat. Quod eo ſæpius teſtificor, ut auctoribus laudandis ineptiarum nomen effugiam. Ouid. 2. de Art. Te memorem dominæ teſtificere tuæ. Cic. ad Attic. lib. 8. Teſtificor me expertem belli fuiſſe. Teſtificari deum, pro Teſtari, & in teſtimonium inuocare. Teſtificatus, a, um, particip. Cice. Atti. lib. 1. Illud ineſt tamen commodi, quòd & mihi, & ceteris amicis tuis nota fuit, & abs te aliquando teſtificata tua uoluntas omittendæ prouinciæ. Ouid. Epiſt. 20. Linguaque præſentem teſtificata deam.

TESTIFICATIO, onis, μαρτυρία, probatio per teſtes. Cice. 6. Verr. Si eius rei teſtificatio tolleretur, cautumq; eſſet, eos teſtimoniũ non eſſe dicturos. Idem de Clar. Orato. Chirographa, teſtificationes, indicia, quæſtiones, rem manifeſtam facere. Interdum idem quod declaratio, aſſertio, profeſſio. Cice. Lentulo lib. 1. epiſt. Sic egit cauſſam tuam, ut neque eloquentia maiore quiſquam, nec grauitate, nec ſtudio, nec cõtentione agere potuerit, cum ſumma teſtificatione tuorum in ſe meritorum. Idem 9. Philip. His honoribus habitis Ser. Sulpicio, repudiatæ legationis ab Antonio manebit teſtificatio ſempiterna.

TESTIMONIVM, nii, [*Teſtimonio, teſtimonianza*] μαρτυρία, teſtium depoſitio: quæ & Teſtatio dicitur, quanquam teſtimonium proprie abſentium ſit, cum dicta teſtium, quæ alibi depoſuerũt, apud iudicem in ſcriptis proferũtur: quod genus Græci, ἐκμαρτυρίας, uocant. Vnde Diuus Adrianus (referente Calliſtrat Digeſt. de probat. & præſump.) Rufino proconſuli Macedoniæ reſcripſit, Teſtibus ſe, non teſtimonijs crediturum. Gabinio quoque in hæc uerba reſcripſit: Alia eſt auctoritas præſentium teſtium, alia teſtimoniorum quæ recitari ſolent. Accipitur aliquando latius teſtimonij uocabulum, pro omni eo quod ab aliqua re externa ſumitur ad faciendam fidem. Cic. in Topic. Teſtimoniorum duo ſunt genera, diuinum, & humanum. Diuinum, ut oracula, auſpicia, uaticinationes & reſponſa ſacerdotum, aruſpicum, coniectorum. Humanum, quod ſpectatur ex auctoritate, & ex uoluntate, & ex oratione, aut libera, aut expreſſa: in quo inſunt ſcripta, pacta, promiſſa, iurata, quæſita. Sumitur aliquando teſtimonium pro elogio, quo ſententiam noſtram de re quapiam declaramus. Cice. pro Domo ſua. Senatus mihi teſtimonium huius urbis conſeruatæ dedit.

TESTIS, is, generis communis, [*Teſtimonio*] μάρτυς, qui, quæ'ue teſtimonium dicit. Teſtibus præſentibus facere aliquid: cui contrarium eſt, Clam furtim, & ſine arbitris aliquid facere. Plaut. Curc. Quod amas, ama teſtibus præſentibus. Marti. lib. 1. Ille dolet uere, qui ſine teſte dolet. Ouid. Epiſt. 6. Vix mihi teſte deo, credita uita tua eſt. Cic. 3. Offi. Cum uero iurato ſententia dicenda ſit, meminerit, deum ſe habere teſtem. Virg. 8. Eclo. Quanquam nil teſtibus illis profeci. Iuue. Saty. 14. Falſus erit teſtis, uendet periuria ſumma Exigua, Cereris tangens aramq;, pedemq;. Teſtis uero pro teſticulo, maſculini generis eſt, ὄρχις, dictus, quòd uirilitatis teſtis ſit. Auctor Priapeæ: Magnis teſtibus iſta res agitur. Plin. lib. 12. cap. 49 Teſtes pecori armentoq; ad crura decidui.

TESTIVILICIVM, res minimi precij: ſumptum à filorum fragmentis, quæ de tela decidunt, quæ propriè teſtiuilicia uocari uolunt. Plau. Caſi. Non ego hoc uerbum empitem teſtiuilicio. Quo tamen in loco Feſtus legit Tetiuillicio.

TESTOR, aris, [*Teſtificare, teſtimoniare, addurre in teſtimonio*] μαρτυρέω, teſtimonium perhibeo, teſtimonio ſum, affirmo, profiteor. Ci. 2. de Nat. De. Venæ & arteriæ crebræ multæq; toto corpore intextæ, uim quandam incredibilem artificioſi operis, diuiniq; teſtantur. Idem pro Mur. Ego quod facio, omnium ueſtrum cauſſa me facere clamo atque teſtor. Tranquillus in Claudio: Teſtatus quondam per edictum, tanto impenſius petere ſe, ut natalem patris ſui Druſi celebrarent. Ouid. 8. Metam. Et plauſit pènnis, teſtataq; gaudia cantu eſt. Aliquando teſtem aduoco, uel in teſtimonium adduco, & alterius implorato teſtimonio aſſero, μαρτύρομαι. Virg. 2. Æneidos: Vos æterni ignes, & non uiolabile ueſtrum Teſtor numen, ait. Cice. 5. Phil. Is me potiſſimum teſtatus eſt, ſe æmulum extitiſſe mearum laudum. Idem pro Flacco: Vociferarer quantum maxime poſſem, contenderem, teſtarer publicanos, excitarem negociatores: ueſtram etiam conſcientiam implorarem. Hoc eſt, teſtes aduocarem publicanos, totamq; rem eorum iudicio permitterem, ut interpretatur Budæus. Teſtari, pro obteſtari, hoc eſt, ſuppliciter aliquid petere, numinum etiam inuocatione adhibita ἐπομνύναι, ἱκετεύειν. Plaut. Ipſus tete per ſuperos omnes precatur. Accipitur item Teſtari, pro teſtamentum condere, διατίθεσθαι. Cic. 1. de Inuent. Poſſit'ne quiſquam de filij pupilli re teſtari. Huius uerbi compoſita ſunt, Anteſtor, Atteſtor, Conteſtor, Deteſtor, Obteſtor, & Proteſtor: quorum ſignificata explicata ſunt ſuis locis.

TESTVACEVM, κλιβανίτης, libi uel panis delicatioris genus, quod in teſto calido coquebatur. Teſtum autem Latini uocant, quod Græci κλίβανον. Varr. lib. 4. de Lingua Lat. Libum (inquit) quod libaretur prius quàm eſſet coctum, teſtuaceum, quod in teſto calido coquebatur: ut etiam nunc Matralibus id faciunt Matronæ.

TESTVDINEATVS, a, um, καμαρωτὸς, fornicatus, concameratus, ſiue quod conuexum, & incuruum eſt, teſtudinis more. Pli. li. 33. c. 11. Sed & teſtudineatum in uſum ueniſſe. Col. li. 12. ca. 15. Et inter ſe accliues teſtudineato tecto more tuguriorum inareſcentem ficũ à rore & interdum à pluuia defendant. Vitru. lib. 2. Tecta recidentes ad extrema tranſtra traijciunt, gradatim contrahentes, & ita ex quatuor partibus ad altitudinem educunt in medio metas, quas luto & fronde tegentes efficiunt teſtudineata tecta.

TESTVDO, inis [*Teſtudine. galana, biſſa ſcudellera, teſtuggine*] χελώνη, animal tardigradum, à teſta, qua tegitur nomen habẽs. Earum genera ſunt Marinæ, Paluſtres, Terreſtres, & Lutariæ, quæ in dulci aqua diuerſantur. Ex his marinæ in Indico mari in tantam euadũt magnitudinem, ut ſingularum ſuperficies habitabiles caſas integant, atque inter inſulas Rubri præcipue maris non alijs fere nauigent cymbis. Vniuerſo autem generi teſtudinum dentes nulli ſunt, ſed roſtri margines acuti, ſuperiori parte inferiorem claudente, pyxidum modo. Oua pariunt in terra, auium ouis ſimilia, fœtusq; educant annuo ſpatio. Reliquam earum naturã uide apud Pli. lib. 9. cap. 10. Eſt item teſtudo machina bellica, tabulatis contexta, & crudo corio, aut cilicinis centonibus contecta, alia'ue materia, quæ difficulter poſſit exuri. Hæc intus habebat trabem, funibus ſuſpenſam, quæ ſi unico præmuniretur ferreo, Falx dicebatur, eo quòd incuruata eſſet eum in uſum, ut lapides è muro euelleret. Si uero ferro bifurco caput haberet munitum, Aries dicebatur, ſiue quòd arietis in morem retrorſum cederet, ut maiori cum impetu feriret, ſiue quòd geminis cornibus capitis arietini ſimilitudinem referret. Teſtudo autem dicebatur, quòd modo caput exereret, modo ſubduceret, uiuæ teſtudinis ritu. Silius lib. 1. Tandem condenſis arctæ teſtudinis armis, Subductæ Pœni uallo, cæcaq; latebra Pandunt prolapſam ſuffoſſis mœnibus urbem. Cæſar. 4. Bell. Gall. Reliquisq; diebus turres ad altitudinem ualli, falces, teſtudinesq; parare ac facere cœperunt. Teſtudo item dicebatur congregata militum multitudo, conſertis ſcutis teſtis, ad-

uerſus

uerſus impetum lapidum, aliorumq́ue telorum deſuper inſidentium, συνασπισμός. Liu.10. ab Vrb. Galli teſtudine facta conferti ſtabant. Cæſ.5.Bell.Gall. At milites legionis ſeptimæ teſtudine facta, & aggere ad munitiones adiecto, locum cœperunt. Rurſus Teſtudines in ædificijs dicuntur fornices, ſiue cameræ, καμάραι, teſtudinei tegminis inſtar conuexæ. Virg.1. Æneid. Tum foribus diuæ, media teſtudine templi, Septa armis, ſolioq́; alte ſubnixa reſedit. Eſt item Teſtudo, muſicum inſtrumentum, uiuæ teſtudinis figuræ non admodum diſſimile, quod & Græci ab animalis nomine χέλυν appellant. Huius inuentionem Mercurio aſſignat Hyginus, qui cum aliquando in teſtudinem incidiſſet, cuius caro longa uetuſtate erat exeſa, ſolis relictis neruis, qui digitis percuſſi non inamœnum edebant ſonum: ex illius ſimilitudine lyram excogitauit: unde & teſtudinis illi nomen manſiſſe quidam exiſtimant. Horat. libro primo Carm. O decus Phœbi & dapibus ſupremi Grata teſtudo Iouis, ò laborum Dulce lenimen. Virg.4.Georg. Ipſe caua ſolans ægrum teſtudine amorem. Cic.2.de Nat.Deo. Quocirca & in fidibus teſtudine reſonatur. Teſtudineus, a, um, adiect. quod eſt teſtudinis: ut, Teſtudineus gradus. Plaut. in Amph. Siue grallatorius, ſiue teſtudineus fuerit (ſubaudi, gradus) certum eſt mihi hunc ſceleſtum perdere.

TESTVLA, læ, ὀστράκιον, minor teſta, uel teſtæ fragmentum. Col.li.11 ca.3. De porris capitatis loquens: Tum teſtulæ uel conchæ, quaſi ſedes, ſingulis ſubiectæ ſeminibus, adobruuntur, ut capita latioris incrementi. Teſtulis in comitijs ferebantur ſuffragia. Liu.lib.5. Bell.Pun.2. Teſtulis datis Tribuni populum ſummouerent: ſitellaq́; allata eſt, ut ſortirentur, ubi Latini ſuffragium ferrent.

TESTVS, us [*Teſto, coperchio de la padella*] κλίβανος, inſtrumentum plerunque fictile, nonnunquam etiam, in quo ex ære, alia'ue materia placentæ, aliaq́ue id genus coquebantur. Cato de Re ruſt.cap. 75. In foco calido ſub teſtu coquito leniter. Legitur & Teſtum in eadem ſignificatione: ut, Æreum teſtum, apud Pli.lib.30. Hinc Teſtuaceum libum, & Panem teſtuaceum dicimus, quem Græci uocant κλιβανίτην. Var.lib.4.de Ling.Lat. Libum dictum, quod libaretur, prius quam eſſet coctum: Teſtuaceum, quòd in teſto calido coquebatur, ut etiam nunc Matralibus id faciunt matronæ.

TETANICI, τετανικοί, à tetano morbo dicti ſunt cum muſculi, qui ſecundum ſpinam ſunt, ita rigent, ut ſe inflectere non poſſint. Idq́; cum anterior pars afficitur, ut ſi mentum pectori annectatur, ἐμπροσθότονος: cum poſterior, ὀπισθότονος, ut ſi caput ſcapulis adhæreat. cum uero ambæ rigent ex æquo, τέτανος uocatur, ut ſi ceruix recta & immobilis intendatur etiam ſi (ut ait Celſus) quidam minus ſubtiliter, & minus diſcrete his nominibus utuntur.

TETANOTHRA, τετανώθρα, medicamenta ſunt eiuſdem formæ, cuius & pſilothra, ψίλωθρα. Sed pſilothris ad pilos uellendos, tetanothris ad erugandam extendendamq́; in facie cutem utimur.

TETANVS, ni, pen.cor. τέτανος, rigor & immobilitas ceruicis, cum ſpinæ, nerui, & muſculi utrinque ex æquo obriguerunt, ita ut ceruicis uertebras neutram in partem flecti permittant. Vide paulò antè in dictione Tetanici.

TETARTAEVS, adiect. τεταρταῖος, quartanus. Col.li.3.ca.20. Tetartæum pro tetrade, ſiue quaternario numero poſuiſſe uidetur, cum ait. Nec tamen ea cauſſa compellere nos debet ad multas uitium uarietates: ſed quod iudicauerimus eximium genus: id quātæ multitudinis poſſimus, efficiamus. Quod deinde proximum, à primo, tum quod eſt tertiæ notæ, uel quartæ: quodq́; eatenus uelut lectarum quodam contenti ſimus tetartæo. Satis eſt enim per quatuor uel ſummum quinque genera uindemiæ fortunam opperiri.

TETARTEMORION, τεταρτημόριον, Græca dictio quadrantem ſignificans. Plin.lib.7.cap.49. Durat & ea ratio, quam Petoſiris, ac Necepſos tradiderūt. & Tetartemorion appellant, à trium ſignorum portione, qua poſſe in Italiæ tractu cxxvj. annos uitæ contingere apparet. Quo in loco Tetartemorion accipitur pro ſpatio trium ſignorum, quæ eſt pars quarta Zodiaci.

TETER, tra, trum, [*Vile, crudele*] βδελυρός, fœdus, crudelis, dirus: & tam ad animum, quàm ad ſenſus exteriores pertinet: ut, Tetra bellua, Tetra uox, Teter odor, Teter aſpectus, Teterrima mens. Plau. Moſt. Ego uero te neque tetriorem beluam Vidiſſe me unquam, neque peiorem, cenſeo. Cice.4.Tuſc. Ipſam ægritudinem, quam nos ut tetram, & immanem belluam fugiendam eſſe diximus, non ſine, &c. Clau. in Eutro. Nec bellua tetrior ulla eſt, Quam ſerui rabies in libera colla furentis. Sulpicius ad Cice.lib.4. Ita uir clariſſimus ab homine teterrimo acerbiſſima morte eſt affectus. Colu. li.7.ca.5. Toto uentre diſtenditur, contrahiturq́;, & ſpumam quandam tenuem tetri odoris expuit. Vir.lib.3. Æne. Tum uox tetrum dira inter odorem. Horat.1.Ser.Sat.4. Poſtquam diſcordia tetra Belli ferratos poſtes portasq́; refregit. Hinc Tetrè, tetrius, teterrime, aduerbia. Cice.1.de Diuin. Multaq́; facere impure, ac tetre cum temeritate, & impudentia. Idem pro domo ſua: Quod ſeuere, de religione decerneret: impuriſſime, teterrimeq́; uiolaſti.

TETHYS, Tethyos, prima ſyllaba product. Τηθύς, Cæli & Veſtæ filia, ſoror Saturni, coniunx Neptuni, fluuiorum, & Nympharum mater. Heſiodus in Theogonia, Terræ ſobolem enumerans: Οὐρανῷ εὐνηθεῖσα, τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην, Φοίβην τε χρυσοστέφανον Τηθύν τ' ἐρατεινήν. Τοὺς δὲ μεθ' ὁπλότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης δεινότατος παίδων. Et paulò poſt: Τηθὺς δ' Ὠκεανῷ ποταμοὺς τέκε δινήεντας, Νεῖλόν τ', Ἀλφειόν τε καὶ Ἠριδανὸν βαθυδίνην. Τίκτε δὲ θυγατέρων ἱερὸν γένος, αἳ κατὰ γαῖαν ἄνδρας κουρίζουσι σὺν Ἀπόλλωνι ἄνακτι, καὶ ποταμοῖς. At Ouid.li.5.Faſt. uidetur ſentire illam fuiſſe Titani filiam, qui fuit Saturni frater natu maior. Ait enim: Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn. Datiuum facit Tethyi. Catul. de Coma Beren. Luce tamen canæ Tethyi reſtituor.

TETRACHORDVM, τετράχορδον, muſicum inſtrumentum, quatuor inſtructum chordis.

TETRACOLON, pen.pro. τετράκωλον, quod quatuor conſtat membris, Vnde odarum quædam genera, quatuor conſtantia carminum generibus, Tetracola appellamus.

TETRADORON, pen.pro. τετράδωρον, lateris genus, à quatuor palmorum maiorum, hoc eſt pedum trium longitudine dictum. Priſci.n. Græci δῶρον palmum uocabant: unde & δῶρα munera dicta, quòd manu darentur. Auctor Pli.lib.35.cap.14.

TETRADACHMA, mæ, uel Tetradachmon, mi, τετράδραχμον, nummus quaternas ualens drachmas. Liu 4. Bel. Mac. Ad hæc clypei argentei decem, ſignati argenti lxxxiiij. millia fuere. Attici tetradrachma uocant. trium fere denariorum in ſingulis argenti eſt pondus.

TETRAGNATHII, τετραγνάθιοι, aranei quidam, à maxillarum multitudine ita dicti, quas Græci γνάθους dicunt. Plin.lib.29.cap.4. Tetragnathij duo genera habent: peior, medium caput diſtinguente linea alba, & tranſuerſa altera. Hic oris tumorem facit. At cinereus poſteriore parte candicans, lentior.

TETRAGONISMVS, τετραγωνισμός, quadratio, alterius figuræ ad quadratam reductio.

TETRAGONVS, p.p. τετράγωνος, quadrangularis, ſiue quadratus.

TETRAGRAMMATON, τετραγράμματον, quod quatuor conſtat literis. Vnde Dei nomen dictum eſt Tetragrammaton, quòd non modo apud Hebræos, uerumetiam apud Græcos, Latinos, Ægyptios, Chaldæos, Arabes, Gallos, multosq́; alios populos quatuor elementis ſcribatur.

TETRAMETRON, pen.cor. τετράμετρον, carminis genus, Comicis familiare, quatuor cōſtans menſuris maioribus, hoc eſt pedibus octo: unde & octonarium uocant Latini.

TETRAPHARMACVM, τετραφάρμακον, emplaſtri genus apud Celſ. li. 5.cap.19 Puri mouendo in primis utile: ita dictum: quòd ex quatuor conſtaret ſimplicibus, cera, pice, reſina, & ſeuo taurino, pari portione commiſtis. A gulæ quoque proceribus Tetrapharmaca dicebantur epulæ quædam delicationes, quæ ex quatuor precioſis obſonijs conſtabant, ſcilicet phaſiano, ſumine, perna, & cruſtulo. quod genus primum ab Ælio Vero fuiſſe excogitatum, auctor eſt in uita eius Spartianus.

TETRAPOLIS, τετράπολις, Syriæ regio, à quatuor præcipuis urbibus denominata: quarū nomina ſunt. Antiochia cognomine Epidaphne, Seleucia, Pieria, Apamia. & Laodicea, quæ propter concordiam ſorores dictæ ſunt. Auctor Strabo lib.15.

TETRAPTOTVM, pen.pro. τετράπτωτον, per quatuor caſus uariatum.

TETRARCHA, æ, τετράρχης, qui quartā regni partem obtinet. Cic. ad Att.li.2. Qui regna, qui prædia tetrarchis qui immanes pecunias paucis dederunt. Lucan.li.7. Sicci ſed plurima campi Tetrarchæ, regesq́; tenent magniq́; tyranni. Horat.1.Ser.Sat.3. Habebat ſæpe ducentos, Sæpe decem ſeruos: modo reges, atque tetrarchas.

TETRARCHIA, æ, τετραρχία. quartæ regionis cuiuſpiam partis imperium. Cice.1.de Diuinat. Cuius quidem hoc præclariſſimum eſt, quòd poſtea quàm à Cæſare tetrarchiæ regno, pecuniaq́; mulcatus eſt, negat ſe tamen eorum auſpiciorum, quę ſibi ad Pompeium proficiſcenti ſecunda euenerint, pœnitere.

TETRASTICHON, pen.cor. [*Quattro uerſi*] τετράστιχον, carmen, quatuor tantum uerſibus ſententiam concludens: quemadmodum Diſticon, quod duobus uerſibus rem abſoluit, στίχον enim Græci uerſum appellant.

TETRASYLLABVM, [*Di quattro ſillabe*] τετρασύλλαβον, quod eſt quatuor ſyllabarum: ut, Imperator.

TETRICI, pen.cor. σκυθρωποί, triſtes ac ſeueri, à Sabinorum monte Tetrico dicti, qui aſperrimus eſt, teſte Seruio in illud Virg. li.10. Qui Tetricæ horrentis rupes montemq́; Seuerum: Caſperiamq́; colunt, Foruloſq́; & flumen Himellæ. Martial.lib.6. At quàm non tetricus, quàm nulla nubilus ira, Quam placido noſtras legerat ore preces. Colum.lib.8.ca.11. Pauonum educatio magis urbani patrisfamiliæ quàm tetrici ruſtici curam poſcit. Ouid.1.de Arte. Hoc aditu uidi tetricæ data uerba puellæ.

Tetricitas,atis,σκυθρωπασμός, grauitas, uel ſeueritas. Ouidius aut quiſquis is fuit, qui Carmen ad Piſonem ſcripſit: Talis ineſt habitus,qualem nec dicere mæſtum,Nec fluidum, læta ſed tetricitate decorum Poſſumus.

Tetro,tras,μιαροφορέω,fœdo,conſpurco. Pacuui.Belluarum ac ferarum aduentus loca tetrat.

Tettigometra,pen.prod.τεττιγομήτρα, cicadarum matrix,hoc eſt, inuolucrum,ex quo cicadæ oriuntur. Plinius libro undecimo,capite uigeſimo ſexto,de cicadarum ortu loquens: Fit primo uermiculus:deinde ex eo,quæ uocatur Tettigometra: cuius cortice rupto circa ſolſtitia euolant cicadæ.

Tettigoniae,τεττιγόνιαι,minores cicadæ, minuſq; uocales, quàm Achetæ.Auctor Pli.lib.11.cap.26.

Tettius Caballus,uiri propriū,qui ſub Veſpaſiano & filiis claruit, & propter ſcurrilitatem, a calcitratu Caballi nomen adeptus eſt.

Teuca,Illyricorum regina, quæ P. Iunium, & T. Coruncanum legatos ſumma Romanorum iniuria interemit,quibus ob id ſtatuæ in roſtris ſunt erectæ,Auctor Pli.lib.34.ca.6.

Teucer,τεῦκρος, Scamādri Cretenſis filius in Troade una cum Dardano genero regnauit:undeIlienſium regum fluxit origo. Ab huius nomine Troia,Teucra dicta eſt, & Troiani ipſi Teucri. Hic & Salamina Cypri condidit,ut teſtatur Iuſtinus lib. 44. Fuit & Teucer alius,frater Aiacis Telamonij, ſagittandi peritiſſimus, quem Home.lib.8.Iliad.Inducit ſub fratris clypeo latentem, multoſq; Troianorū occulte ex inſidijs uulnerantem.Teucer præterea fuit ſcriptor quidam Cyzicenus,cuius opera enumerantur a Suida.

Teucri,τεῦκροι,ijdem qui Troiani, ita dicti à Teucro Cretenſi, qui una cum Dardano genero in Troade regnauit. Virg.3.Æneid. Necnon & Teucri ſocia ſimul urbe fruuntur. Hinc & Troas ipſa Teucria dicta eſt. Virg. lib. 2. Æneid. Ergo omnis longo ſoluit ſe Teucria luctu.

Teuchites,pen.prod.& maſculini generis, τευχίτης,iunci odorati ſpecies laudatiſſima,à loco,in quo naſcitur,nomen habens. Plin. lib.21.ca.18.Laudatiſſimus ex Nabathæa iuncus cognomine Teuchites.Dioſcorides τευχῖτιν appellat fœminini generis reſpiciēs nimirum ad nomen generalius σχοῖνος, quod etiam in fœminino genere ab eodem uſurpatur.

Teucrion,τεύκριον,herba eſt,quam quidam Splenion, alij Hermiō appellant,tenues ſpargens iuncos,& folia curua, aſperis locis naſcens,auſtero ſapore,nunquam florens,aut ſemen gignens. Hanc Teucer inueniſſe exiſtimatur,cum animaduertiſſet extis ſuper eā proiectis ſpleni illam adhæſiſſe,eumq; exinaniſſe. Vide Pli.lib.25. cap.5. Quidam putant eandem eſſe cum Dioſcoridis hemionitide,quæ hodie à pleriſque lingua ceruina appellatur.

Teucris,τευκρὶς Stephano,urbs & regio Troadis, Dardania poſtea dicta.Virg. Teucriam appellat.

Teuchira,pen.prod.τεύχειρα Ptolemæo, Libyæ Cyrenaicæ urbs, una ex ijs,quæ Pentapolin conſtituunt, alio nomine Arſinoë dicta,teſte Pli.lib.& cap.5.

Teumessus,pe.pro.τευμησσός,Bœotiæ exiguus mons,in quo Hercules adhuc pene puer leonem Teumeſium occidit, eiq; pellem detraxit,qua ſemper poſtea pro pallio uſus eſt. Leo autem à Ioue in cælum tranſlatus dicitur,ut gloriæ Herculis conſuleret, qui eum inermis occiderat. Thyas Teumeſia.Stat.lib.3.Theb.Veſano uelut Teumeſia Thyas Rapta deo,&c.

Teutates,penultima producta, lingua Gallica dictus eſt Mercurius,qui ab illis humano ſanguine placabatur.Hinc Plato inuentorem fuiſſe Geometriæ & Aſtronomiæ atque talorum ſcribit. Lucan.lib. 1. Et quibus immitis placatur ſanguine diro Teutates, horrenſq; feris altaribus Heſus. Lactant.lib.7. Galli Heſum atq; Teutatem humano cruore placabant deos: qui ſane feralis ritus diu ſimiliter apud Italos ſtetit, qui Latialem Iouem & Saturnum humana placabant hoſtia.

Teutha,τεῦθα,regina Illyricorum,quæ ob caſtitatis meritum meruit,ut longo tempore uiris fortiſſimis imperaret, & Romanos ſæpe frangeret.Pli.lib.34.cap.6.uocat Teucam.Vide ſupra.

Teuthadamas,τευθαδάμας,nomen patris Pelaſgi, ut inquit Homerus lib.2.Iliad.

Teuthalis,lidos,τευθαλὶς,herba,quam alij à frequentia geniculorum Polygonaton appellant,alij Polygonon.Pli.lib.27.cap.12.

Teuthis,idis,τευθὶς,piſcis eſt, oſſe oblōgo atque exerto munitus, ſed corde carens.Theodorus ex Ariſtotele Loliginē uertit. Hinc Themiſtocles Eretrienſibus ignauiam obijciens, dictitabat eos Teuthidi perſimiles,μάχαιραν μὲν ἔχειν καρδίαν δ᾽ οὐκ ἔχειν, hoc eſt,gladios quidem eos habere,cor autem non habere. Fuit item Teuthis quidam ex Græcorum principibus, qui ad Troiam nauigaturi in Aulidem conuenerunt:qui cum forte ab Agamemnone diſſideret,atq; ob id retro ſe in patriam uellet recipere, Mineruam diſſuadentem,atque adeo remorantem,haſta uulnerauit.

Teuthrania,æ,τευθρανία,regio eſt ſupra Æolidem, & prope Tenedis,in mediterraneo,quam Myſi antiquitus tenuere, una cum urbe eiuſdem nominis. Auctor Pli.lib 5.cap.30.

Teuthras,antis,τεύθρας,Ciliciæ,& Myſię,rex fuit,qui Augam Alei filiam,una cum Telepho filio patris iuſſu urnæ impoſitam, & ad Caici fluuii hoſtia delatam,uxorem duxit, filiumq; eius Telephū pro ſuo educauit:ut ex Euripide refert Strabo lib.13.Ab hoc Teuthrante regio ſupra Æolidem,ad Caicum amnem Teuthrania dicta.Quin & Caicus ipſe ab illius nomine Teuthranteus cognominatur ab Ouid.2.Metam.

Teuthria,τευθρία,maris Adriatici inſula, Apuliæ littori adiacens, teſte Pli.lib.4.cap.26.

Teuthrion,τεύθριον, Dioſc. herbæ nomen, quæ alias polion dicitur.Pli.lib.21.cap.7.Polion,quidam Teuthrion uocant,&c.

Teutones,ſiue Teutoni,pe.cor.[*Tedeſchi*] τεύτονες,Germaniæ populi,Ingeuonibus à Pli.annumerati: ita dicti a Teutone ipſorum deo,(Tacitus Tuiſconem appellat)quem indigenam, & terra ortum exiſtimabant.

Teutonicus,adiectiuum,τευτονικὸς,poſſeſſiuum à Teutonibus Germaniæ populis deductum:ut,Teutonici capilli. Martial.libro 14. Cauſtica Teutonicos accendit, ſpuma capillos: Captiuis poteris cultior eſſe comes.

Texo,texis,texui,textum,[*Teſſere*] ὑφαίνω. ἱστουργῶ, telam conficio. Terent.in Heaut.Texentem telam ſtudioſe ipſam offendimus.Tibullus lib.2.Eleg.3.Illa gerat ueſtes tenues,quas fœmina Coa Texuit.Virg.10.Eclog.Dum ſedet,& gracili fiſcellam texit hibiſco. Per tranſlationem Texere ponitur pro componere, fabricare, ſcribere,colligere,compingere,concinnare;συμπλέκειν, συρράπτειν,κατασκευάζειν: ut,Texere hiſtoriam, Texere corollam. Cice. ad Atti.lib.4.Paulus in medio foro baſilicam iam pene texuit iiſdem antiquis columnis. Pli.lib.13.cap.11.Ex ipſo quidem papyro nauigia texunt. Virg.11.Æne.Bis denas Italo texamus robore naueis. Ouid.epiſt.15. Texitur & coſtis panda carina ſuis. Texere nidos,apud Quinct.lib.2.cap.16.Texere epiſtolas. Cice.ad Pætum lib.9.Epiſtolas uero quotidianis uerbis texere ſolemus. Textus, a,um,participium,Virg.2.Æne.Hanc tamen immenſam Calchas attollere molem Roboribus textis, cæloq; educere iuſſit. Huius compoſita ſunt,Attexo,Contexo,Detexo,Intexo, Prætexo,Retexo,& Subtexo:quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

Textilis,& hoc le,pen.cor.ὑφαντὸς,πλεκτὸς, quod texendo factū eſt:ut,Textilis corona,& Textilis ueſtis,ante cuius uſum fuit Nexilis ueſtitus,ut docet Lucret.lib.5.cum ait:Nexilis ante fuit ueſtis,quàm textile tegmen.Primi autem Ægyptij inuenerunt textilia,teſte Plin.lib.7.cap.56.Cic.5.Tuſc. Collocari iuſſit hominem in aureo lecto,ſtrato pulcherrime textili ſtragulo,magnificis operibus picto.Virg.3.Æneid. Textilibuſq; onerat donis,ac talia fatur.Textilis pictura,quæ in tapetibus fieri,aut tela ſolet. Cice.6. Verr.Nego ullam picturam,neque in tabulis, neque textilem fuiſſe,quin quæſierit,inſpexerit, &c. Textilis umbra palmitis,quæ multis palmitibus intertextis fit. Martial.lib.12. Hoc nemus,hi fontes,hæc textilis umbra ſupini Palmitis.

Textor,oris,[*Teſſere,teſſitore*] πλεκτὴς, ἱστουργὸς,ὑφάντης, qui ueſtes,aut telam texit.Cic.pro Planc.Si pro fabro aut textore emimus.Iuuen.Sat.9.Pingues aliquando lacernas Munimenta togæ, duri,craſſiq; coloris,Et male percuſſas,textoris pectine Galli.

Textricula,æ,[*Teſſ:drella*] ὑφάντρια.diminut.eſt a Textrix.

Textrina,næ,pe.p.[*Teſſitrice*] ἱστουργεῖον,officina textoris.Cice.5. Verr.Nulla domus in Sicilia locuples fuit, ubi iſte textrinam non inſtituerit. In eadem ſignificatione legitur & Textrinum. Cic.ibidem:Quod tamen oppidum iſti per triennium textrinum ad muliebrem ueſtem faciendam fuit. Textrinæ item uocabulum exiſtimauit Calepinus pro ipſa arte textoria aliquando accipi,citans locum Plinii ex lib.11.cap.24.Vbi ſic legit,Quàm non ad hoc uidetur pertinere cribratæ pexitas telæ, & quadam polituræ arte, ipſa per ſe tenax ratio textrinæ?Emendatiora tamen Plinij exemplaria, Tramæ,hoc in loco non textrinæ,legendum oſtendunt.

Textrix,cis,ὑφάντρια,mulier textoriæ artis perita.Tibul.lib.2.ca.1.Atque aliqua aſſidue textris operata Mineruam Cantat.

Textus,huius textus,[*Teſſimento*] ὕφανσις,συμπλοκή,textura, complicatio. Plinius libro 9.cap.35. Alterno textu fulgentibus toto corpore crinibus.

Textum,ti, ὕφασμα, quicquid ex quauis materia contexitur, aut componitur. Martial.libro 5. Et dona matrum uiminco ferunt texto. Ouid.Epiſt.16. Purpura nempe mihi precioſaque texta dabuntur.Virg.8. Æneid. Tum læueis ocreas electro, auroq; recocto,Haſtamq; & clypei non enarrabile textum. Pinea texta carinæ,Catul.Arg.Textum orationis,pro ſtylo. Quinctil.lib.9.Neq; illud in Lyſia dicendi textum tenue, atque raſum lætioribus numeris erat corrumpendum.

Textura,

TEXTVRA, æ, ὕφασμα, πλοκή, πλέγμα, ratio ipſa texendi. Lucr. lib. 13. Quàm tenui conſtet textura, quamq́; loco ſe contineat paruo.

T ANTE H

THABIS, Scythiæ mons eſt in Aſia, ut ſcribit Pompon. Mela libro. 3. Apud Pli. tamen lib. 6. cap. 17. Tabis legitur ſine aſpiratione.

THAIS, θαΐς, nobilis meretrix fuit Alexandrina, quæ Atticam iuuentutem in ſui amorem pellexit. Hanc ſuis carminibus celebrauit Menãder, comicus poeta Græcus, unde & Menandreæ epitheto à Poetis inſignitur. Propertius: Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim Tanta, in qua populus luſit Erichthonius. Fuit & Thais altera, a Diuo Pannucio ad uitæ continentiam reuocata, adeo ut relicto quæſtu meretricio, ſancta mulier euaſerit. Nã ignotus ad eam ingreſſus, ſecretum petebat magis ac magis: illa uero dicẽte, neminem niſi Deum ipſos poſſe conſpicere: ille ſumpta hac occaſione, ad Dei metum ac religionem, eam eſt exhortatus, qui poſſet etiam occulta conſpicari & plectere. Volaterranus lib. 20.

THALAMAE, θαλάμαι, urbs Meſſeniæ, teſte Stephano, Paſiphaës templo, & oraculo nobilis, ut docet Plutarchus in Agide. Hinc fit gentile Thalamata, θαλαμάτης.

THALAMEGOS, pen. pro. θαλαμηγός, nauis genus. Athenæus: Ædificauit Ptolemæus Philopater nauem etiam fluuialem, quæ thalamegos uocabatur. Longitudo eius ſemiſtadium: latitudo quæ eſſet ampliſſima, triginta cubitis: altitudo cum ſuggeſtu tabernaculi paulo minor quadraginta cubitis: figura eius neque longis nauibus, neque rotundis aſſimilis.

THALAMVS, pen. cor. [*Camera da ſpoſo, o da ſpoſa*] θάλαμος, commune coniugis utriuſque cubiculum. Virgilius 9. Æne. Ferreiq́; Eumenidum thalami, & diſcordia demens. Per translationem pro ipſis nuptiis, atque adeo pro ipſo connubij iure accipitur. Idem 6. Æneid. Hic thalamum inuaſit natæ, uetitosq́; hymenæos. Oui. 10. Metam. Sine coniuge celebs Viuebat, thalamiq́; diu conſorte carebat. Idem primo Amo. Eleg. 8. Hæc ſibi propoſuit thalamos uiolare pudicos. Thalamus, pro Alueolis apium. Virg. 4. Georg. Poſt, ubi iam thalamis ſe compoſuere, ſiletur In noctem. Hinc Epithalamium, carmen nuptiale.

THALASSICVS COLOR, θαλασσικὸν χρῶμα, qui ſimilis eſt fluctibus marinis. Græci enim θάλασσαν mare dicunt. Plaut. Neſcio quis tecum incedit ornatu quidem thalaſſico. Thalaſſinus, a, um, pen. cor. eiuſdem ſignificationis. Lucret. lib. 4. Teriturq́; thalaſſina ueſtis. Hoc eſt, cærulei coloris, & marini.

THALASSIO, ὑμέναιος, carmen nuptiale: ita dictum à uoce quam in nuptijs ominis cauſſa acclamabant, quæ erat Thalaſſius. De cuius acclamationis origine uide Liuium li. 1. ab Vrb. Apud Varronem Talaſio legitur ſine aſpiratione, atque unico, s, putatq́; Varro ea uoce quaſillum ſignificari, hoc eſt, calathum reponendis lanis deſtinatum. Quam ſententiam etiam attingit Plutarchus in Problematibus, dicens hanc uocem in nuptijs non alia ratione fuiſſe uſurpatam, niſi ut nouæ nuptiæ ad lanificium prouocarentur. Vocis autem huius originem à Græcis repetit, qui θαλάσιον dicunt, quod nos lanicium.

THALASSOMELI, θαλασσόμελι, medicamentum, quod fit æquis portionibus, maris, mellis, imbris, fictiliq́; uaſe depicato conditur. Pli. lib. 13. cap. 6. Inueteratur quod uocatur thalaſſomeli æquis portionibus maris, mellis imbris, &c. Accuratiorem huius medicamenti confectionem, uide apud Dioſc. lib. 5. cap. 17.

THALASSOMETRA, θαλασσομέτρης, maris menſor.

THALES, etis, & Thalis, θαλῆς, θάλης, unus ex ſeptem Græciæ ſapientibus, qui eodem tempore in Græcia floruerunt. Natus eſt (ut ex Apollodori ſententia tradit Laërtius) anno primo xxxv. Olympiadis. Vixit annos (ut Soſicrates tradit) nonaginta: ut alij ſeptuaginta. Hic primus in Græciam Geometriam creditur inuexiſſe, primusq́; obſeruaſſe temporum ambitus, uentorum flatus, ſtellarum motus, tonitruum ſonora miracula, ſiderum obliqua curricula, & Solis annua reuerticula. Interrogatus, quid in rerum natura difficillimum exiſtimaret ſeipſum, inquit noſſe. Iterumq́; rogatus cũ ſciſcitaretur, quomodo optime & iuſtiſſime uiuere liceret. Si (inquit) quæ in alijs reprehendimus, ipſi non faciamus. Huic tripus aurea à piſcatoribus Mileſijs reperta, dum res in lite uerteretur, ex oraculo Apollinis indicantis eam ſapientiſſimo dari oportere, delata eſt. Deinde per manus omnibus ſapientibus tradita, ad Solonem peruenit, qui illam Delphos remiſit ad Phœbum, ut qui Deum hominumq́; ſapientiſſimus eſſet. A Thalete Ionica fluxit diſciplina, ſicut à Pythagora Italica. Eius diſcipulus fuit Anaximander, cuius auditor Anaximenes, & Hecateus hiſtoricus.

THALES, θαλῆς. θάλης, poeta Lyricus Cretenſis, quem è Creta Solon Spartam miſit, ut eius odis ac poeſi Spartani deliniti, animorum feritatem nimium ex Lycurgi legibus imbutam, caſtigarent. Auctor Plutarchus in Solone.

THALESTRIS Curtio, θαλήστρις, uel, ut apud Strabonem legitur, Thaleſtria, regina Amazonum, quam alij Minitheam uocant. Hæc audita fama rerum ab Alexandro geſtarum, relicto regno, trecentis comitata mulieribus, in Hyrcania illi occurrit, ut ſobolem ex eo conciperet: utque primum ſibi uiſa eſt facta eſſe grauida, reuerſa eſt in regnum.

THALIA, pen. pr. θάλεια, una ex nouem Muſis: ἀπὸ τοῦ θάλλειν, quòd inter cetera ſignificat uirere, ſeu florere: propterea quòd Poetarum fama nullo tempore marceſcat. Virg. 6. Eclog. Noſtra nec erubuit ſiluas habitare Thalia.

THALICTRVM, θάλικτρον Dioſcoridi herba folia coriandri habens, pinguiora paulo, caulem papaueris. Pli. lib. 27. cap. 13.

THALLI, θαλλοί, in porris, & cæpis, & allio, medij ſtipites dicuntur, à θάλλειν, id eſt, uireſcere. Col. lib. 11. cap. 3. Thalli cæparum uentis proſternentur, totumq́; ſemen excutietur. Thalli item dicuntur, rami lauri, uel oliuæ ſemper uirentes: unde Thallophori, θαλλοφόροι, dicti, qui Athenis in Panathenæis oleæ ramos geſtabant. Erant ij ut plurimum ſenes: unde per iocum Thallophori dicuntur, qui ad munera obeunda ſunt inutiles.

THALYSIA, θαλύσια, feſta erant apud Athenienſes, quibus fructibus omnibus in horrea conuectis, dijs primitias conſecrabant: dicta ἀπὸ τοῦ θάλλειν, propterea quod idcirco præcipue fierent, ut quæ ſuccisa erant, poſſent reuireſcere. Vide Cœlium Rhod. lib. 12. ca. 17.

THAMANAEI, θαμαναῖοι, populi ſunt Perſis tributarij. Herod. lib. 3.

THAMYRAS, ſiue Thamyris, θαμύρας, καὶ θάμυρις Suidæ, poetæ nomen ex Thracia, qui cum omnes pulchritudine præcelleret, ab initio mares dilexit: deinde mutata conſuetudine, Muſas amauit, cum quibus de cantu certauit hiſce conditionibus, ut ſi uinceret, earũ complexu potiretur, ſin ſuccumberet, ab illis peteretur, quicquid eis uideretur. Itaq; ſuperatus & oculis, & lyra priuatus eſt. Hinc manauit prouerbium in eos, qui præter ingenium proprium aliquid agunt, Thamyras inſanit, θαμύρας μαίνεται. Hæc Er. in Prouerbijs, & Suidas. Ouid. lib. 3 de Arte: Tu licet & Thamyram ſuperes, atque Orphea cantu, Non erit ignotæ gratia magna lyræ, &c.

THANATOS, θάνατος, inſula in Oceano Gallico, Britanniæ (ut Solinus refert) proxima, frumentarijs campis in primis felix: uenenis autem adeo aduerſa, ut non modo ſerpentem nullum educet, uerum etiam aliunde importatum ſtatim enecet: unde & à ſerpentum morte nomen creditur accepiſſe.

THAPSACVS, p. c. θάψακος, urbs Syriæ ampliſſima, ad Euphratem fluuium: cuius meminit Xenophon de Cyri expeditione lib. 1.

THAPSVS, θάψος, inſula decem ſtadijs à Sicilia diſtans, uerſus Syracuſas, plana: & quàm minimum è mari eminens, adeo ut undis merſa uideatur. Vnde & Thapſus dicta eſt, ἀπὸ τοῦ τάφου, quod in mari quodammodo ſepulta uideatur. Virg. lib. 3. Thapſumq́; iacentem.

THAPSIA, θαψία, frutex eſt tota ſpecie ferulæ ſimilis, graciliore tamen caule, folio fœniculo ſimili: umbellas habens in ſingulis germinibus anetho ſimiles, & in ijs florem luteum: ſemen autem modice latum, minus, quàm ferulæ. Radix eſt prægrandis, intus candida, foris nigra, craſſiore cortice ueſtita, & acris. Colligitur ex ea liquor eiuſdem nominis, effoſſa circa eam terra, uulneratoq́; cortice. Dicta Thapſia è Thapſo inſula, in qua primum creditur inuenta. Vide Pli. li. 13. cap. 22. & Dioſcor. lib. 4.

THASSVS, ſi, θάσος, inſula eſt maris Ægæi, Thraciæ adiacens, contra Neſsi fluminis oſtia: oppidum habens eiuſdem nominis, à Phœnicibus, qui Europam terra mariq́; inueſtigantes, eò peruenerũt, conditum: ut eſt auctor Herod. lib. 2. Huius incolæ Thaſij θάσιοι dicuntur, generoſis uitibus, & inſigni marmoris genere nobilitati. Virg. 2. Georg. Sunt Thaſiæ uites, ſunt & Mareotides albæ. Thaſi marmoris meminit Pli. cùm aliis plerisque in locis, tum lib. 36. cap. 6. Thaſia nux, eadem quæ, & Græca, & amygdala dicitur, teſte Macrob. Saturnal. lib. 6.

THAVMACIA, θαυμακία, Magneſiæ oppidum, ita dictum à Thaumaco Pœantis patre: cuius meminit Pli. lib. 4. cap. 9. Stephanus Thaumaciam alteram collocat ad ſinum Maleacum.

THAVMANTIAS, adis, θαυμαντίας, Thaumantis & Electræ filia. Vir. 9. Æn. Ad quem ſic roſeo Thaumantias ore locuta eſt. Eadem etiã Thaumantis dicitur, ut Imbrifera Thaumantis, apud Stat. 3. Silua.

THEA, θεία, Nympha Oceani & Tethyos filia. Auctor Heſiodus in Theogonia.

THEAGENES, tres Athenis diuerſis temporibus Suidas fuiſſe recenſet. Vnum, qui de Homero ſcripſit. Aliũ, qui καπνός, id eſt, fumus eſt cognominatus, quòd multa promittẽs, nihil præſtaret: pauper enim erat, ac diues uideri uolebat. Tertius, uir potens ac diues Athenis, qui liberalitate ac beneficentia publice ac priuatim multa laude digna geſſit. Quartum addit Pauſanias, Athletam, patria Thraſium, qui cxl. coronas è certaminibus retulit.

THEAMEDES, θεαμήδης, lapis contrariam magneti habens naturam. Nam ut ille ferrum occulta quadam naturæ ui ad ſe attrahit, ita Theamedes reſpuit repellitq́;. Pli. lib. 36. cap. 16.

Thangela, θάγγελα, Cariæ oppidum, unum ex ijs, quæ ab Alxandro Magno Halicarnaſſo fuerunt attributa. Auctor Plin. lib. 5. cap. 29.

Theano, Θεανὼ, mulier fuit Cretenſis, filia Pythonactis, & uxor Pythagoræ, quæ illi Telaugem filium peperit. Scripſit Commentarios quoſdam Philoſophicos, & Apophthegmata, & Poema carmine heroico. Theano alia fuit Metapontina, aut (ut alij malunt) Thuria, Leophronis filia, & uxor Brotini, cuius ſcripta enumerantur a Suid. Alia fuit Theano, Antenoris uxor, & ſacerdos Palladis, cuius frequens eſt mentio apud Homerum.

Theanvm, Vide Teanum.

Theatralis, & hoc le, θεατρικὸς, idem quod Theatricus, ſeu quod ad theatrum pertinet. Vnde dicimus Theatralia ſpectacula. Cic. pro Sext. Theatrales gladiatorijq́; cõſeſſus dicũtur omnino ſolere leuitate nonnullorũ eruptos plauſus exiles & raros excitare. Tacit. lib. 1. Erat in caſtris Percennius quidam, dux olim theatraliũ operarum. Humanitas indecora, & theatralis, Quinctil. lib. 2. cap. 2.

Theatricvs, a, um, θεατρικὸς, quod ad theatrum pertinet: ut, Plauſus theatrici, Spectacula theatrica.

Theatridion, θεατρίδιον, diminutiuum forma Græca à theatro. Varro libro 3. de re ruſt. Inter has & exteriores gradatim ſubſtructum, ut theatridion auium, mutuli crebri in omnibus columnis impoſiti, ſedilia auium.

Theatrvm, tri, [*Teatro*] θέατρον, ædificium in hemicycli ſpeciem factum ad uidenda ſpectacula idoneum, ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι, hoc eſt, à ſpectando dictum. Virg. 1. Æneid. Hic alta theatris Fundamenta locant alij. Oui. 2. Amor. Eleg. 7. Siue ego marmorei reſpexi ſumma theatri. Pli. lib. 11. cap. 51. In theatrorum orcheſtris ſcobe, aut arena ſuperiecta deuoratur uox. Aliquãdo tamen ponitur pro ſpectaculo. Marti. libro. 1. Quicquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro Dicitur, exhibuit Cæſar Arena tibi. Aliquando pro multitudine ſpectante: ut, Magno theatro hæc acta ſunt. i. multis ſpectãtibus. Cic. 3. de Orat. Si in his paulum modo offenſum eſt, theatra tota reclamant. Verſari in theatro, per tranſlationem pro eſſe in aliquo loco conſpicuo ante omnium oculos. Cice. in Verrem act. ulti. Sic obtinui quæſturam in prouincia Sicilia, ut omnium oculos in me unum coniectos arbitrarer: ut me, quæſturamq́; meam, quaſi in aliquo orbis terræ theatro uerſari exiſtimarem.

* Theatrvm. ſpectandi locum in theatro ſenatores in imis gradibus ante omnes habuerunt: quod inſtituere curules ædiles, cenſorum iuſſu, Atilius Serranus, & L. Scribonius Libo. fecit poſtea ſua lege L. Roſcius Otho, Ciceronis ætate, alteram in populo diſtinctionẽ. tulit enim, ut equeſter ordo ſeorſum à plebe in XIIII gradibus ſederet, ijs tamen equitibus exceptis, qui ſiue ſuo, ſiue fortunæ uitio decoxiſſent. cui generi certum locum aſſignauit, pœna irrogata, ſi in XIIII ſediſſent. hinc illud in Antonium, oratione II. Tenes ne memoria, te prætextatum decoxiſſe? patris, inquies, iſta culpa eſt. concedo: illud tamen audaciæ tuæ, quod ſediſti in quatuordecim: cum eſſet lege Roſcia decoctoribus certus locus conſtitutus; quamuis quis fortunæ uitio non ſuo, decoxiſſet. primum igitur ſenatores in ſedilibus circo proximis conſidebant. ſecundo loco proxime ſediſſe equites putabam, cum, ex exceptis magiſtratibus & ſenatoribus, & magiſtratibus dignitate anteirent: ſed à Cornelio Tacito monitus opinionem mutaui. is enim, ſediſſe quidem in XIIII ordinibus equites, narrat, non tamen ante plebem, ſed confuſe, tantum ut XIIII ordines haberent. Hero, inquit lib. XV, equitum Romanorum locos ſedilibus plebis antepoſuit apud circum. nam ad eam diem indiſcreti ibant: quia lex Roſcia nihil, niſi de XIIII ordinibus, ſanxit.

Thebaei, θηβαῖοι, qui ſunt ex Thebis ciuitate Ægypti.

Thebaides, ſiue Thebaicæ, θηβαΐδες, palmulæ ſunt aridiores, quemadmodum & Arabicæ, macro corpore, exiles, & uapore aſſiduo cruſta uerius, quàm cute obductæ, Iudaicis (ut inquit Strabo) ſuauiores, etiamſi duriores. Gignuntur in Thebaide Ægypti regione Æthiopiæ contermina: unde & nomen acceperunt. Vide Plin. lib. 13. cap. 14.

Thebais, idis, θηβαΐς, Ægypti regio, Æthiopiæ contermina, à Thebis urbe potentiſſima, totiusq́; tractus illius capite nomen habẽs. Vide Pli. lib. 5 ca. 9. Eſt item Thebais, inſigne Papinij Statij opus, bellum illud continens, quod Argiui ad Thebas geſſerunt, in quo Eteocles & Polynices fratres mutuis uulneribus ceciderunt. Aliquando adiectiui uim habet, quemadmodũ & cetera eiuſdem terminationis patronymica: ut, Thebais nupta, id eſt, Andromache, Eetionis Thebarum Ciliciarum regis filia. Oui. 3. de Arte: Quòd erat lõgiſſima, nunquam Thebais Hectoreo nupta reſedit equo.

Thebani, θηβαῖοι, qui ſunt ex Thebe ciuitate Bœotiæ.

Thebe, bes, & Theba, bæ, θήβη, & Thebæ, barum, θῆβαι, nomina ſunt multarum urbium, quarum una fuit in Ægypto, à Buſyride rege condita ambitu centum quadraginta ſtadiorum, uti refert Herodotus, centum portis, alijsq́; publicis priuatisq́; ædificijs inſignis, totaq́; penſilis, adeo ut reges, uel maximos exercitus ſoleant educere, nullo oppidanorum id ſentiente. Huius incolæ Thebæi dicuntur: & uicina regio Thebais, in Æthiopiam uergens. Alia Thebe fuit in Bœotia, a Cadmo Agenoris filio condita, quam Amphion muris ornauit, Bacchi & Herculis clariſſima patria, ab Alexandro Magno poſtea euerſa. Hæc & Draconigera dicitur, quia Cadmo cum quinque uiris, ex dentibus draconis ab ipſo interfecti natis, conſtructa fuit. Varro tamen lib. 3. de re ruſt. ſcribit hãc urbem ab Ogyge ædificatam. Ab hac Thebani dicti ſunt. Hanc Heptapylon uocat Apuleius, ab eo quòd ſeptem portas habebat, inclyta duobus ducibus, Epaminonda & Pelopida. Eadem dicta fuit, & Dircæa, a Dirce fonte. Vnde & à Statio Thebanus ager Dircæus uocatur. Hinc Pindarus poeta Lyricorum princeps habuit ortum. Fuerunt & Thebæ in Africa, a Libero patre conditæ. Vnde Hieronymus in commentario Epiſtolæ ad Galatas: Prætereo Thebas Liberi, quas in Africa condidit, quæ ciuitas nunc Thebeſtis dicitur. Alia in Theſſalia, à qua Thebani & Thebæi. Fuit & alia Thebe, Homero teſte, in Cilicia, Andromaches uxoris Hectoris patria. Vnde Ouid. Nec cruciere minus, quàm cum Thebana cruentum Hectora Theſſalico uidit ab axe trahi. Alia fuit in Lucania, ab Aonijs colonis condita, quam interiiſſe auctor eſt Cato in Originibus. Fuerunt & Thebæ Corſicæ. Eſt & Thebe nomẽ uirginis, è cuius gremio geminæ colũbæ (ut eſt in fabulis) cũ euolaſſent, altera ad Hammonis fontẽ tetendit, & ibidem reſponſa dedit, altera ad ſiluam Dodonæam, ubi futura mortalibus præcinuit.

Theca, θήκη, uagina, loculus: in quo aliquid recondimus: ut Theca calamaria, Theca nummaria, Theca uaſorum. Varro. 1. de re ruſt. cap. 48. Proinde ut graui theca ſit gluma & apex ariſta. Martialis lib. 17. Sortitus thecam calamis armare memento: Cetera nos dedimus, tu leuiora para. Cic. ad Att. li. 4 Quare in hoc thecam nummariam ne retexeris: in alijs eris cautior.

Thecla, θέκλα, nomen proprium mulieris ſanctiſſimæ.

Thelbencane, Babyloniæ urbs iuxta Euphratis fluuij partem. Ptolem. lib. 5. cap. 20.

Thelesis, Argiua mulier, quæ patriam aduerſus Cleomenem Spartanorum regem, una cum ceteris mulieribus, cum deeſſent uiri tutata eſt.

Thelygonvm, θηλύγονον, herba habens uuas floribus oleæ ſimiles, ſed aliquanto pallidiores. Plin. lib. 27. cap. 8. Eſt & alia cratægonos, quæ thelygonos uocatur. differentia intelligitur lenitate guſtus. Vide Arſenogonon.

Thelyphonon, θηλυφόνον, herba, ab aliis Scorpion uocatur, propter ſimilitudinem radicis, cuius tactu moriuntur ſcorpiones. Plin. lib. 25. cap. 10.

Thelypteris, θηλύπτερις, filicis ſpecies. Pli. li. 27. ca. 9. Alterum genus filicis thelypterin Græci uocant: alij nymphæampterim.

Thema, matis, θέμα, Latinè poſitum, ſeu poſitio dicitur. Sunt etiam themata mathematicorum apud Firmicũ affectiones natalitiæ, & quaſi poſituræ cæli, ἀποτελέσματα. Thema, controuerſiæ declamandæ argumentum. Quinct. lib. 6. c. 2. Erat mihi curæ in controuerſijs forenſibus noſſe omnia quæ in cauſſa uerſarentur. Nam in ſchola certa ſunt & pauca, & ante declamationem exponuntur, quæ themata Græci uocant, Cicero propoſita.

Themis, Themis, uel Themidis, uel etiam Themiſtis, θέμις, cæli & terræ filia fuit, quæ Iouis nuptias fugiens, ab eo in Macedonia cõpreſſa fuit. Hæc dea putabatur, quæ præciperet hominibus id petere, quod fas eſt. ut ait Feſtus, (Nam θέμις Græce fas dicitur) habuitq́; uetuſtiſſimum oraculum in Bœotia, ad Cephiſum amnem. Oui. 1. Met. Fatidicamq́; Themin, quæ tunc oracla tenebat. Claudian. Sic Atrapos urget, Sic cecinit longæua Themis. Fuit & alia Themis, quæ alio nomine Carmentis dicta eſt.

Themiscyra, θεμίσκυρα, regio Ponti, finitima Cappadociæ, ut ſcribit Plin. cap. 3. lib. 6 & Mela lib. 1.

Themison, θεμίσων, medicus apud Herod. & Cornelium Celſum.

Themisones, θεμισῶνες, ſiue Themiſonij, populi à Themiſonio Phrygiæ maioris loco prope Lyciam.

Themista, eadem eſt, quæ Themis. Cice. in Piſ. Licet Themiſta ſapientior. Themis accuſatiuum facit Themin, & Themiſta: à quorum poſteriore fit Themiſta. æ.

Themistivs, θεμίστιος, philoſophus fuit temporibus Iuliani apoſtatæ, à quo etiam prætor Cõſtantinopolis urbis promotus eſt. Scripſit Paraphraſim in Ariſtotelis Phyſica libris octo, in Analytica poſteriora, libris duobus. Præterea edidit ſua, uidelicet, De intentione & inſcriptione prædicamentorum: diſputationes etiã quaſdam. Hic Valentem imperatorem quotidie ſæuientem in Orthodoxos auctoritate ſua & epiſtolis reddidit mitiorem. Suidas.

Themistocles, θεμιστοκλῆς, nomen uiri Atheniẽſis clariſſimi, Neoclis filij: qui prodigus ac laſciuus prima iuuentute, poſtea dux delectus

lectus res inclytas geſſit. Pyræeum muniuit. Bello maritimo Perſas apud Salaminem uicit. Hic cum ab ingrata patria exul factus eſſet, & a Xerxe princeps exercitus aduerſus Athenienſes magno cum honore creatus, cum uideret patriæ ſuæ ingentis cladis periculum imminere, hauſto tauri ſanguine ſeipſum interemit, ne aut regi de ſe merito infidelis eſſet, non pugnando uiriliter: aut patriæ ſuæ hoſtis oppugnator uideretur. Vide Plutarchum.

THEMISTOGENES, θεμιστογένης, Syracuſanus hiſtoricus, Cyri expeditionem & bella, quæ in hiſtoria Xenophontis continentur, compoſuit. Auctor Suidas.

THENSAE, ἱεραὶ ὄχοι, ut docet Aſconius, ſunt ſacra uehicula, cum pompa ordinum & officiorum ſic dictæ, quòd ante eas lintea tenduntur, quæ gaudent manu tenere, & tangere, qui eas deducant. Vel ἀπὸ τοῦ θείου, id eſt, à re diuina, & ſic per th, ſcribitur. Cicero de Haruſpicum reſponſis: Te appello Lentule, cuius ſacerdotij ſunt thēſæ curricula, præcentio, ludi, libationes. Liu. lib. 5. Quæ auguſtiſſima ueſtis eſt, thenſas ducentibus, triumphantibus ue, ea ueſtiti medio ædium eburneis ſellis ſedere.

THEOCLYMENVS, θεοκλύμενος, Home. lib. Odiſſeæ. 17. uates, qui Penelopæ prædixit Vlyſſis in Græciam reditum.

THEOCRINES, θεοκρίνης, nomen cuiuſdam Athenienſis, qui primum tragœdiarum actor fuit, deinde calumniator & ſycophanta. Vnde & Demoſthenes in oratione pro Cteſiphone, Æſchinem tragicum Theocrinem uocat. Er. in Chiliad.

THEOCRITVS, θεόκριτος, Poeta Syracuſanus, Praxagoræ, ſiue (ut alij malunt) Symmachi, & Philinæ filius, qui ſub Ptolemæo Lagi filio floruit: Alij Coum fuiſſe uolunt, ſed admodum iuuenē Syracuſas cōmigraſſe. Scripſit Idyllia in genere bucolico, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur. Fuit & alter Theocritus, Hiſtoricus Chius, Theopompi æqualis, & in adminiſtratione reip. æmulus. Scripſit hiſtoriam Libicam, & Epiſtolas quaſdam. Auctor Suidas.

THEODAMAS, θεοδάμας, pater Hylæ fuit: qui ab eius nomine Theodamanteus dicitur a Propert. lib. 1. Eleg.

THEODECTES, θεοδέκτης, orator, Cilix genere, diſcipulus Platonis, Iſocratis, & Ariſtotelis, qui ei ſuos de Rhetorica libros dedicauit. Conuerſus deinde ad Tragœdias, ſcripſit fabulas L. Deceſſit Athenis natus annos XLI. Scripſit & uerſibus artē Rhetoricā: laudauit & uirū Artemiſiæ Mauſolum, una cum claris eo tēpore oratoribus. Theodectes orator, ſuperioris filius, ſcripſit Encomium Alexandri regis Epirotarum: commentarios hiſtoricos, Artem Rhetoricam libris VII aliaq; complura. Auctor utriuſq; Suidas.

THEODORVS, θεόδωρος, Byzantius ſophiſta, à Platone uocatus λογοδαίδαλος, Logodædalus. Scripſit contra Traſybulum & Andocidem, & alia quædam. Suidas. Theodorus & Teladeus fratres Samij, ſculptores celeberrimi, quorum alter in Samo Pythij Apollinis ſignum incœpit: alter Epheſi eodem tempore, & alio ſaxo abſoluit: quibus ſimul compoſitis ita conuenit, ut unum corpus ab uno artifice, & ex uno lapide ſculptum uideretur. Genus artis huius eſt Græcis ignotum, ſed apud Ægyptios frequentatum. Nam ſoli hominum non oculis tantum totius ſtatuæ compoſitionem metiebantur, ſed dimenſione, ut ex uarijs multiſque lapidibus in unum corpus, in certam menſuram ſtatua perficeretur. De hoc Theodoro Diogenes teſtatur, quòd non ſolum ſculptor, ſed etiam architectus fuerit, quodq́ue Epheſijs auctor extiterit, ut Dianæ templi fundamentis carbones ſubijcerent, ut locus alioqui humidus immobilem acciperet ſoliditatem. Idem primus ferrum fundere docuit, ſtatuamq; ferreā fecit. Auctor Pauſanias. Theodorus Gadareus, nobilis orator: Gadara autem, Syriæ ciuitas eſt non lōge ab Aſcalone: uerum ipſe dici maluit Rhodius, teſte Stra. cuius tempore fuit. Eius diſcipuli Theodorei ſunt dicti: inter quos fuit Hermagoras, qui de arte Rhetorica ſcripſit. Tiberius quoq; princeps cū ſeceſſiſſet Rhodum, eum ſtudioſe audiuit, ut Quinct. li. 4. tradit. Theodorus alius fuit cognomento Atheos, Zenonis primum, mox & Pyrrhonis auditor: de quo uide Laërtium, & Suidā.

THEODOSIA, θεοδοσία, Tauricæ Cherroneſi urbs. Ptol. lib. 3. cap. 6. & Plin. lib. 4. cap. 12.

THEODOSIVS, θεοδόσιος, nomen proprium duorum Romanorum principum: quorum uitā uide apud Eutropium. Theodoſius alius fuit inſignis Mathematicus: cuius ſcripta enumerantur à Suida.

THEODOTA, θεοδότη, meretrix Elea fuit, lepida in primis & feſtiua: cuius meminit Xenophon de dictis & factis Socratis & Laërtius in Vita Arceſilai.

THEODOTVS, θεόδοτος, patria Chius, ultimi Ptolem. in Rhetoricis præceptor fuit, qui decertantibus in conſilio Ægyptiorum ſatrapis, an Pompeius prœlium Pharſalicum profugus eſſet in Ægyptum recipiendus, pro ſententia dixit, recipiendum quidem eſſe, ſed receptū occidendum, adijciens tritum illud prouerbium, Mortuos non mordere. Hunc poſtea Cæſare interfecto Brutus in Aſia repertum, & ad ſe adductū interfici iuſſit. Vide Plutarchum in uita Pompeij. Theodotum alium memorat Philoſtratus in Sophiſtis, qui tempore Herodis Attici præfuit Athenienſium ſcholæ.

THEOGNIS, θέογνις, Poeta fuit Siculus, Megaris natus, LXIX. Olympiade, qui utiles quidem & lectu dignas Parænefes conſcripſit, niſi fœdis amoribus paſſim aſperſis, eas contaminaſſet.

THEOGONIA, θεογονία, deorum origo: quo nomine extat opus Heſiodi deorum genealogias explicans. Cic. 1. de Nat. De. Cū uero Heſiodi Theogoniā, i. originem deorū interpretatur, tollit omnino.

THEOLOGIA [*Theologia*] θεολογία, prima Philoſophiæ pars, quæ uerſatur circa Dei, & rerum diuinarum contemplationem.

THEOLOGVS, gi, [*Theologi*] θεολόγος, Philoſophus circa rerum diuinarum cognitionem uerſans. Cic. 3. de Nat. Deo. Principio Ioues tres numerant ij, qui theologi nominantur.

THEOMBROTVS, pen. cor. θεόμβροτος, Philoſophus fuit, Metroclis auditor, & præceptor Demetrij Alexandrini: cuius Meminit Laërtius in Metrocle.

THEOMBROTIOS, θεομβρότιος, herba magica, qua Perſarum reges aduerſus omnia cum animi, tum corporis incommoda utebantur. Pli. lib. 24. cap. 17. Theombrotion triginta ſchœnis a Choaſpe naſci, pauonis picturis ſimilem, odore eximio. Hanc autem à regibus Perſarum come di aut bibi contra omnia corporum incommoda, inſtabilitatemq; mentis: eandem denique ſemnion à potentiæ maieſtate appellari.

THEOMNESTVS, θεόμνηστος, Cous, ut auctor eſt Strabo libro. 14. Vir fuit clarus adminiſtratione reipub. & Niciæ tyranni æmulus.

THEON, θέων, nomen pictoris Samij, de quo Quinct. lib. 12. de Inſtitu. Orato. Alter mathematicus, qui ſcripſit de ſpiritibus ad Ptol. aſtrologum. Tertius Grammaticus, interpres Apollonij Rhodij. Fuerunt & alij hoc nomine, qui commemorantur à Suida: ex quibus celeberrimus fuit Theon Alexandrinus eiſdem, patria tempore, & diſciplinis, quibus Pappus, ſub Theodoſio ſeniore. Scripſit de Aſtrologia, cōmentarioſq; in Ptolemæum & Aſtrolabium paruum, & alia. Theon item alius & ipſe Alexandrinus. Stoicus, tēpore ſuperior: ſi quidem ſub Auguſto poſt Arrium philoſophum emicuit. ſcripſit in Phyſicam, & in artem Rhetoricam, & alia. Alius item eius nominis Stoicus fuit Antiochenus omnium antiquiſſimus. qui ſcripſit apologiā Socratis. Quartus Smyrnęus. Quinctus etiam Alexandrinus, ſophiſta, cognominatus Ælius, qui Progymnaſmata quædam Rhetorica ſcripſit, & Commentarios in Xenophontem, Iſocratem, & Demoſthenem. Auctor Suidas. Theon itē Sidonius Sophiſta, qui in patria ludum aperuit ſub Conſtantino. Fuit & marmoris cælator hoc nomine, unus ex ijs, qui Mauſoleū cælauerunt: cuius meminit Pli. li. 35. c. 11. Theon præter hos Poeta quidam fuit rabioſæ cuiuſdam loquacitatis, petulantiſſimæque maledicentiæ. Vnde factum eſt, ut Theonio dente rodi eum dicamus, qui conuicijs laceſſitur. Vide Er. in Adagia.

THEOPHANES, θεοφάνης, Mitylenæus Hiſtoricus, ſcriptor rerum Pompeij Magni: cuius meminit Cic. in Orat. pro Archia.

THEOPHILVS, θεόφιλος, Cæſareæ Paleſtinæ præſul [illegible] uero imperante, cuius meminit Hieronymus. Theophilus alius Antiochenus præſul, qui imperante M. Antonio librum in Martionem edidit, & alia quædam, quæ ab Hieronymo commemorātur. Alius item eiuſdem nominis præſul Antiochenus, ad quē Lucas ſcribit Acta Apoſtolorum. Alius quoq; præſul Alexandrinus, qui ſcripſit aduerſus Origenem. Præter hos Theophilus comicus antiquæ comœdiæ, cuius fabulas nonnullas commemorat Suidas.

THEOPHRASTVS, θεόφραστος, philoſophus fuit ex Ereſſo Lesbi oppido, prius Tyrtamus appellatus, deinde Euphraſtus, & poſtremo Theophraſtus ob oris & eloquentiæ ſuauitatem propemodum diuinam. Hic Peripateticorum eloquentiſſimus doctiſſimuſq; fuit, Ariſtotelis diſcipulus & in ſchola ſucceſſor. Dicere ſolebat, doctū hominem, ex omnibus ſolum, neque alienis locis peregrinum eſſe, neq; inopem amicorum. Habuit diſcipulos ad duo millia. Opera eius à Diogene commemorantur, inter quæ ſunt libri ſex epitomes in Ariſtotelem de animalibus. Extant hodie tantum de plātis conuerſi à Theodoro Gaza, & parua quædam opuſcula. Exceſſit admodum ſenex. Ex Suida, Diogene, Strabone. Theophraſtus alter fuit Epheſius, cuius meminit Ælianus De uaria hiſtoria.

THEOPOLIS, penul. cor. θεόπολις, maxima Syriæ ciuitas, ſic à Iuſtiniano nominata poſt terræmotū, cùm prius Antiochia diceretur. Auctor Steph.

THEOPOMPVS, θεόπομπος, Chius, orator & hiſtoricus poſt Thucydidem & Herodot. teſte Quinct. i. quibus ut in hiſtoria minor, ita oratori magis ſimilis: ut qui, antequam eſſet ad hoc opus ſolicitatus, diu fuerit orator. Filius fuit Damaſiſtrati. teſte Suida & auditor Iſocratis. Scripſit Epitomen Herodoti libris duobus, & Rerum Græcarum Hiſtoriam, poſt bellum Peloponneſiacum incipiens, ubi deſijt Thucydides. Theopompus alius fuit Athenienſis, Theodectis filius, antiquæ Comœdiæ ſcriptor, cuius fabulas re-

cenſet Suidas. Præter hos Theopompus Gnidius Cæſaris familiaris, qui Artemidorum habuit filium, qui apud Cæſarem ipſum plurimum poterat, ut ſcribit Strabo libro. 14. Theopompus item Alius fuit rex Spartanorum, qui cũ primus inſtituiſſet ut Ephori Lacedæmone crearentur, ita futuri regiæ poteſtati oppoſiti, quẽ admodum Romæ conſulari imperio Trib. pleb. ſunt obiecti, atque illi uxor dixiſſet id egiſſe illum, ut filio minorem poteſtatem relinqueret: Relinquam (inquit) ſed diuturniorem. Optime quidem. Ea enim demum tuta eſt potentia, quæ uiribus ſuis modum imponit. Igitur Theopompus legitimis regnum uinculis conſtringendo, quo longius à licentia retraxit, hoc ad beneuolentiam ciuium propius admouit. Hæc Valer. Max. lib. 4. cap. 1. Quinctil. tamen li. 2. hanc modeſtiam parum ualuiſſe demonſtrat, captum demum fuiſſe oſtendens: Theopompus (inquit) Lacedæmonius, permutato cum uxore habitu, e cuſtodia euaſit, ut mulier.

Theorema, matis, [*Speculatione*] θεώρημα, Latine ſpeculatio, commentatio. Cic. de Fato. Etenim ſi eſt diuinatio, quælibet natura à præceptis artis proficiſcitur: præcepta appello, quæ dicuntur Græce θεωρήματα.

Theoretica, θεωρητική, ars, quæ nullum exigens actum, ipſo rei cuius ſtudium habet, intellectu contenta eſt. Quinct. lib. 2. cap. 18.

Theoria, pe, acuta, [*Speculatione, contemplatione*] θεωρία, ſpeculatio, meditatio, cõtemplatio, ἀπὸ τοῦ θεωρεῖν, qđ eſt animo cõtemplari.

Theori, pe. p. θεωροί, Athenis dicebantur, qui quotannis publico nomine in Delum nauigabant Apollini litatum: quorum etiam nauis, qua uehebantur, Theoris dicebatur. Auctor Suidas.

Theotocos, cum accentu in penultimam, θεοτόκος, Virginis matris epitheton eſt, quod Latine Deiparam uertere poſſumus. Contra Theotocos accentu in antepenultimam tranſlato, θεότοκος, paſſiuam habet ſignificationem, idem ualens quod ex Deo natus. Verum huiuſmodi dictiones mere Græcas, quæ noſtris litteris ſcribi non cõſueuerunt, ſatius fuerit è Græco latino Lexico petere: cum huc nihilo magis pertineant, quàm Latinarum uocum ſignificationes ad Græcorum Lexica.

Theoxena, θεοξένα, à Philippi Macedonis militibus cincta, cum eorum manus effugere non poſſet, ſe præcipitem dedit in mare. Vide Liu. lib. 40.

Thera, θήρα, inſula una ex Cycladibus in Ægæo, ex qua profecti ſunt Theræi, qui Cyrenem in Africa condidere. Hæc olim Calliſta dicebatur, teſte Callimacho, cuius ea de re hoc extat diſtichõ, Καλλίστη τὸ πρόσθεν, τὸ δ' ὕστερον οὔνομα θήρη Μήτηρ εὐίππου πατρίδος ἡμετέρης. Hoc eſt nomine Calliſta primum, ſed poſtmodo Thera Dicta fuit tellus urbis origo meæ. Hæc ex Strab. lib. 17. Diſtat autem ab Io inſula xxv. m. paſſ. Vrbes habet duas Eleuſinem, & Oeam. Vide Plin. lib. 4. cap. 12. & Ptol. lib. 3. cap. 15.

Theramenes, pen. cor θηραμένης, ciuis Athenienſis, unus ex triginta tyrannis, qui cum à collegis multos inſontes ſupplicio affici uideret ea de re conquerens, cum ceterorum omnium tum præcipue Critiæ cuiuſdam, qui reliquis ut potentia, ita & immanitate antecedebat, odium in ſe concitauit, tandemq; per calumniam circumuentus, & innocẽs capitis damnatus, cum cicutam auide hauſiſſet, quod reliquum erat, è poculo eiiciens, Propino (inquit) hoc pulchro Critiæ. De hoc ſic ſcribit Cic. 1. Tuſc. quæſt. Pro dij immortales, quàm illud iter iucundum eſſe debet, quo confecto, nulla reliqua cura, nulla ſolicitudo futura ſit? quàm me delectat Theramenes, quamq; elato animo eſt. Etſi enim flemus, cum legimus, tamen non miſerabiliter uir clarus emoritur: qui cum coniectus in carcerem, triginta iuſſu tyrannorum uenenum ut ſitiens obbibiſſet, reliquum ſic è poculo eiecit, ut id reſonaret. Quo ſonitu reddito arridens: Propino (inquit) hoc pulchro Critiæ, qui in eum fuerat teterrimus. Græci enim in conuiuijs ſolent nominare, cui poculum tradituri ſunt. Hactenus Cic.

Theramne, es, ſiue Theramnæ, arum, θεράμναι, Steph. Laconiæ oppidum eſt, non procul a Sparta, teſte Pli. lib. 4. cap. 5.

Therapnae, arum, θεράπναι, uicus eſt Laconiæ, teſte Mela, in quo Leda Caſtorem & Pollucem, Helenam & Clytemneſtram peperit. Stat. lib. 3. Theb. Thenareumq; cacumen, Apollineaſq; Therapnas. Dictæ autem putantur Therapnæ, ἀπὸ τοῦ θεραπεύειν, quod ibi Dioſcuri religioſiſſime colerẽtur. Hinc deducitur adiect. Therapnæus, a, um. Ouid. in Epiſt. Paridis: Da modo te facilem: nec dedignare maritum Rure Therapnæo nata puella Phrygem.

Therasia, θηρασία, inſula eſt in mari Cretico, una Sporadum, olim Theræ pars, poſtea undarum impetu auulſa: ut refert Pli. li. 4. c. 12.

Theriace, es, ſiue Theriaca, cæ, [*Triaca*] θηριακή, ἡ θηριακὰ, τά, medicamentum præſtantiſſimũ, multis ex ſimplicibus conſtatum ſingulare aduerſus uenena omnia remedium. Dicta Theriaca, ἀπὸ τῶν θηρίων, hoc eſt, à uenenatis beſtijs, ſiue quòd illarum carnes recipiat hæc compoſitio (fit enim ex uiperina carne) ſiue quòd earum uenenis aduerſetur. Plin. certe Theriacam ab effectu non a materia uidetur appellaſſe, non unam eius conficiendæ rationem præſcribens, cui tamen nulla admiſcet uenena. Quin & uitis quoddã genus in Thaſſo naſcens, Theriacen appellat, non aliam ob cauſſam, quàm quòd uenenatis omnibus uideatur reſiſtere. Vide ipſum lib. 21. cap. 24. & lib. 14. cap. 18.

Thericles, θηρικλῆς, ſculptor inſignis fuit, calicibus ex terebintho tornandis nobilitatus, teſte Pli. li. 16. ca. 40. Suidas præterea Thericlis figuli cuiuſdam meminit, qui primus pocula ex luto creditur finxiſſe: unde Thericlea, pro fictilibus quidam uſurparunt.

Theramachus, θηρίμαχος, nomen pictoris inſignis, de quo Plin. lib. 35. cap. 10.

Theriotrophion, pen. pro. θηριοτροφεῖον, uiuarium, in quo feræ aluntur. Varro li. 3. de re ruſt. Silua erat (ut dicebat) ſupra quinquaginta iugerum, maceria ſepta, quod non leporarium, ſed theriotrophium appellabat.

Therioma, pe. pro. θηρίωμα, ulcus uirilium, interim & ſedis, & partium aliarum, multo ac nigro ſanguine, mali odoris: atra fit caro, & corroditur. Ex quo naſci quandoq; ſolet herpes eſthiomenos. Ita uocatur ulceris genus, quod ſerpendo corpus oſſa uſque deuorat, inæquale, ac cœno ſimile.

Therionarca, θηριονάρκη, frutex eſt ſubherbaceus, roſeo flore: inde nomen habens, quòd torporem afferat ſerpẽtibus, quaſi θηρίων νάρκη. Vide Plin. lib. 25. cap. 9.

Theriſtrum, θέριστρον, uelamen, uel ueſtis tenuis, qua tutebantur mulieres Paleſtinæ. Dictum Theriſtrum, ſiue quòd eo οἱ θερισταὶ, hoc eſt, meſſores uterentur, ſiue quòd ἐν θέρει, hoc eſt, æſtate maxime uſui eſſet.

Thermae, [*Stue, ſtufe*] θερμαί, loca aquas habentia, aut ſponte naturæ calentes, aut fornace calefactas, ſudandi lauandi'ue uſibus deputata: ἀπὸ τῆς θέρμης, hoc eſt, à calore. Proprie tamen Thermas uocamus, quas ſudandi gratia ingredimur: quæ Seneca Sudatoria uocat. Quid (inquit) cum ſudatorijs? Omnis ſudor per laborem exeat. In quæ uero deſcendimus, ut lauemur, Balneas uocamus, & Balnearia, Græci βαλανεῖον. Quæ tamen differentia perpetua non eſt. Nam & Thermas pro balneis legimus, in quibus aqua calida lauamur. Vide Vallam in Raudenſem, & ea quæ ſupra annotauimus in dictione Balneæ. Mart. li. 1. Hic ubi miramur uelocia munera thermas. Hinc Thermulæ, arum, diminut. Eſt & Therme, θέρμη, ciuitas in Thracia unde Thermaicus ſinus, θερμαῖος, κόλπος. Therme præterea Siciliæ oppidum, auctore Pompo. Mela lib. 2. Inde Thermitani. Cic. 4. Verr.

Thermeusis, θερμεῦσις, inſula eſt ante ſinum Pagaſicum, non procul à Scyro: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 12.

Thermodoon, oontis, uel Thermodon, ontis, ſecunda ſyllaba producta, θερμώδων Suidæ, fluuius eſt Themiſciræ (quæ eſt regiuncula Cappadociæ contermina,) Amazonum ſedibus nobilitatus. Virg. 11. Æneid. Quales Threijcia cum flumina Thermodontis Pulſant, & pictis bellantur Amazones armis. Quo in loco nonnulli legunt Thermodoontis impari ſyllabarum numero: ſed perperam: cum ſecunda ſyllaba ſcribatur per ω μέγα. Hinc fit adiectiuum Thermodoonteus, ſiue Thermodonteus, θερμωδόντειος. Propert. lib. 3. Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis, Thermodonteis turba lauatur aquis.

Thermopolium, θερμοπώλιον, taberna, in qua potiones calidæ uendebantur. Plaut. in Curc. Tum iſti Græci palliati, capite operto qui ambulant ſemper, uideas bibentes in thermopolio. Idem in Trin. In thermopolio condalium es oblitus.

Thermopotas, θερμοπότης, qui calidam bibunt: unde Thermopotare uerbum effinxit Plaut. in Trinum. Poſtquam (inquit) thermopotaſti gutturem, recipe te & recurre pede recenti: Ideſt, poſtquam guttur calida potione oblectaſti.

Thermopylae, p. cor. θερμοπύλαι, mons Græciæ longiſſimus, qui à Leucade incipiens, inde in ortum flexus, in Ægæum uſque mare protenditur, mediamq; Græciam ita dirimit, quemadmodum Italiam Apenninus. Dictæ Thermopylæ ab anguſtis faucibus, aquis calidis ſcatentibus. Montium enim anguſtias, ut Latini portas, ita Græci πύλας appellant. Thermas autem aquas calidas eſſe, nemo eſt qui ignoret. Montem autem hunc maxime illuſtrem reddidit Lacedæmoniorum cum Mardonio pugna, & Leonidæ Regis interitus: de quo uide Herodot. lib. 7.

Theromachus, θηρόμαχος, proprium nomen ſtatuarij egregij qui centeſimaſeptima Olympiade floruit, teſte Pli. lib. 34. cap. 8.

Theron, nis, θήρων, Agrigentinorum Tyrannus in Sicilia, qui & Terillum Himeræ Tyrannide deiecit, & una cum Gelone Amilcarem Pœnorum ducem prœlio ſuperauit eodem die, quo Græci ad Salaminem Perſas profligarunt. Vide Herodot. lib. 7. Eſt item Theron, Latini cuiuſdam nomen, ab Ænea occiſi, apud Virgil. 10. Æneid. Strauitq; Latinos, Occiſo Therone, uirum qui maximus ultro Æneam petit.

Thersandes,

THERSANDER, ſiue Therſandros, θέρσανδρος, Polynicis filius fuit ex Argia, teſte Statio, qui una cum ceteris Græcorum principibus ad Troiam nauigauit. Hunc Virg. lib. 2. Æn. inter eos enumerat, qui tempore excidii Troiani in equo ligneo fuerunt occultati. Lætiq; (inquit) ſe robore promunt Therſandrus, Sthenelusq; duces, & dirus Vlyſſes. item hoc nomine tibicen nobilis, qui una cum Thimbrone Lacædemoniorum duce ſubito Tiribazi aduentu fuit oppreſſus. Auctor Xenophon lib. 4. Rer. Græcarum

THERSILOCHVS, θερσίλοχος, Antenoris filius, in bello Troiano occiſus: quem Virg. lib. 6. Æn. inter uiros fortes enumerat, qui etiam apud inferos arma tractent. Quos ille omnes longo ordine cernens Ingemuit, Glaucumq;, Medontaq;, Therſilochumq;, Treis Antenoridas, Cereriq; ſacrum Polybetem.

THERSITES, pen. pro. θερσίτης, Græcorum omnium fœdiſſimus fuit, quem Achilles ſibi procaciter conuiciantem pugni ictu interfecit. Huius inſignis deformitas ab Homero lib. 2. Iliad. graphicôs expreſſa, effecit, ut cum hominem uehementer fœdum ſignificare uelimus, θερσίτου βλέμμα, id eſt, Therſitæ faciem eum habere dicamus. Iuuenal. Saty 8. Malo pater tibi ſit Therſites, dummodo tu ſis Æacidæ ſimilis, &c.

THESAVRIZO, as, [*Teſorizare*] θησαυρίζω, theſaurum colligo, repono. Quod uerbum frequenter apud Eccleſiaſticos ſcriptores occurrit, alioqui claſſicis linguæ latinæ auctoribus non receptum.

THESAVRVS, ri, [*Teſoro*] θησαυρός, eſt (ut Paulus Iureconſultus, de Acquirendo rer. do. l. nunquam. inquit) tam uetus depoſitio pecuniæ, ut eius non extet memoria, & iam dominum non habeat. Sic enim fit eius, qui inuenerit, quòd non alterius ſit. Alioqui ſi quis aliquid lucri cauſſa, uel metus, uel cuſtodiæ condiderit ſub terra, non eſt theſaurus, utpote cuius etiam furtum ſit. Cic. 6. Philip. Seruus domini patrimonium circumplexus, quaſi theſaurum draco. Virg. 1. Æne. Veteres tellure recludit Theſauros, ignotum argenti pondus, & auri. Accipitur tamen Theſaurus pro quibuſuis diuitiis repoſitis. Cice. in epiſt. Non, ſi Varronis theſauros haberem, tantos ſumptus ſuſtinere poſſem. Suppeditare alicui aliquid de ſuis theſauris. Idem 2. de Fin. Per tranſlationem accipitur, pro quodam quaſi penu quarumuis rerum repoſitarum. Quinct. lib. 2. cap 7. Abundabunt autem copia uerborum optimorum, & compoſitione, ac figuris iam non quæſitis, ſed ſponte, & ex repoſito uelut theſauro ſe offerentibus. Cicero 1. de Orat. Theſaurus rerum omnium memoria. Nonnunquam & in malam partem accipitur, ut, Theſaurus ſtupri, Theſaurus mali. Plaut. Amph. Teneo theſaurum ſtupri. Theſaurus carbones facti ſunt, θησαυρὸς ἄνθρακες πέφηνε, prouerbio in eo dici conſueuit, qui magnificis rebus expectatis, nil niſi fumum reperiunt. Hinc Theſaurarius, adiectiuum: ut, Theſaurarii fures, apud Plaut. in Aul.

THESEIS, idis, θησηΐς, poema Theſei geſta complectens. Iuu. Saty. 1. Vexatus toties rauci Theſeide Codri.

THESEVS, θησεύς, Ægei regis Athenarum & Æthræ filius, qui dum eſſet adoleſcens, opera Medeæ nouercæ penè ueneno periit. Sed poſt mortem patris ad regnum euectus, tam multa digna memoratu peregit, ut inter plures Hercules unus connumeretur. Debellauit Amazones, earumq; reginam Hyppolytem rapuit: ex qua Hippolytum genuit. Creontem regem Thebarum Argiuos in bello cæſos ſepeliri prohibentem interfecit. Oppreſſit & terribilem taurum in Attica, Minotaurum in Labyrintho occidit, & Ariadnam Phædramq; Minois filias clam ſecum abduxit: ſed relicta Ariadna in Chio inſula, Phædram ſibi coniugio copulauit. Scironem, Procruſtem, & Schinin latrones Atticæ neci dedit: debellauit Centauros. Thebas domuit. Pirithoum præcipua coluit amicitia, quo cum deſcendit ad inferos ad rapiendam Proſerpinam: ſed occiſo Pirithoo, ipſe aliquandiu in uinculis Plutonis fuit detentus, donec ab Hercule, qui illum ſumma proſequebatur beneuolentia, liberaretur. Poſtremo iam ſenior, tot tantisq; rebus geſtis patria regnoq; pulſus, in inſulam Syrum nauigauit, ubi periit, interemptus à Nicomede, uel (ut quidam uolunt) ex loco edito poſt cœnam deambulando delapſus. Primus inſtituit Athenis Panathenæa, hoc eſt, communem celebritatem in honorem Mineruæ, quæ Græce Ἀθηνᾶ nominatur. Idem in Iſthmo funebres ludos inſtituit. Reliqua uide apud Plutarchum.

THESIDES, dæ, pe. pro. θησείδης, patronymicum maſculinum à Theſeo deductum: quo Poetæ utuntur pro Hippolyto Theſei filio. Ouid. Epiſt. 4. Theſeides, Theſeusq; duas rapuere ſorores.

THESIS, ſis, θέσις, quæſtio ſiue argumentum, quod nobis tractandum diſputandum'ue proponimus. Cic. in Top. Propoſitum interpretatur. Proprie autem Theſis, ut Rhetores utuntur, eſt quæſtio generalis & infinita, nullis perſonę, loci, aut temporis circunſtantiis limitata. In quo differt ab hypoteſi, quòd ea ſit quæſtio definita, certisq; perſonis, têporibus, & locis propria. Vt ſi hoc modo proponamus. Sit'ne omnino ducenda uxor, Theſis erit. Sin id de uno quopiam peculiariter quæramus, aut loci, temporis'ue circunſtantiis reſtringamus, hoc modo: Sit'ne Catoni ducenda uxor Martia, eo tempore, quo omnia flagrant ciuili bello: iam dicenda erit Hypoteſis. Cic. de Orat. Orator à propriis perſonis, & temporibus ſemper, ſi poteſt, auocat controuerſiam. Latius enim de genere, quam de parte diſputare licet: ut quod in uniuerſo ſit probatum, id in parte ſit probari neceſſe. Hæc igitur quæſtio, à propriis perſonis ad uniuerſi generis rationem traducta, appellatur Theſis.

THESMOPHORIA, θεσμοφόρια, Cereris ſacra, quæ & Cerealia à Latinis, & Initia dicuntur. Græci enim Cererem θεσμοφόρον appellant, quaſi legiferam: quo etiam epitheto noſtri eam inſigniuerunt. Virg. 4. Æn. Mactant lectas de more bidentes Legiferæ Cereri. Prima enim Ceres mortalibus leges dediſſe putatur, propterea quòd ex agrorum diuiſione primum nata credantur iura. Oui. 5. Metam. Prima dedit leges: Cereris ſunt omnia munus.

THESMOTHETAE, θεσμοθέται, magiſtratus apud Athenienſes, à legû latione ita appellati, qui ætate & uſu docti, domi iura dabant, querelas, accuſationesq; cognoſcebât, deq; côtrouerſiis æquo examine decernebant, quotannis quoq; leges recognoſcebât emendabantq;, & ad congruentiam, ſenſumq; conſentaneum reducebant.

THESPIAE, θεσπιαί, oppidum liberum in Bœotia (ut Strabo inquit lib. 9.) Heliconi proximum, ſed eo magis Auſtrale, Criſſeo imminens ſinui. Theſpias nobilitauit Praxitelis Cupido à Glycerio meretrice ibi conſecratus. Hinc Theſpiades, θεσπιάδες, dictæ ſunt Muſæ, ſeu Nymphæ Theſpias incolentes. Sunt & aliæ Theſpiæ in Magneſia Theſſaliæ conterminæ, quarum meminit Pli. lib. 4. c. 9.

THESPIS, θέσπις, primus poeta Tragicus fuit apud Athenienſes. Horat. in Arte: Ignotum Tragicæ genus inueniſſe Camœnæ dicitur, & plauſtris uexiſſe poemata Theſpis.

THESPROTIA, θεσπρωτία, regio Epiri Chaoniæ proxima, teſte Pli. in Prooemio lib. 4. cuius incolæ dicuntur Theſproti, θεσπρωτοί, Steph. lib. 3. Theſproti, Dryopesq; ruunt.

THESSALIA, [*Theſſaglia*] θεσσαλία, regio Græciæ ex una parte Bœotiam, ex altera Macedoniâ habens: ad mare inter Peneum amnê, & Thermopylas extenſa. Prius Æmonia, αἱμονία, ab Æmone rege, & Pelaſgicon Argos, & Hellas, ἑλλάς, & Dryopis, δρυοπίς, dicebatur. In hac genitus rex nomine Græcus, à quo Græcia: ibi natus eſt Hellen, à quo Hellenes. Homerus eius incolas tribus nominibus appellat, Myrmidones, Hellenas, & Achæos. Olim etiam Pyrrhæa dicta eſt, teſte Strab. lib. 10. à Pyrrha Deucalionis uxore: cuius tempore (ut inquit Ariſtot.) ingens imbrium illuuies maiorem partem populorum Theſſaliæ abſumpſit paucis, qui ad montium culmina ſeſe receperant, conſeruatis. Inter quos Deucation Parnaſſum petierat, ratibusq; ad ſe confugientes per ſumma Parnaſſi iuga benigne fouebat. Propter quod dictus eſt genus humanum reparaſſe. In Theſſalia ſunt môtes uiginti quatuor, quorum nobiliſſimi Olympus, Pierus, parens, domusq; Muſarum, Pelion, & Oſſa, gigâtum bello memorati. Item Pindus, & Othrys Lapitharum ſedes. Flumina in ea (ut ſcribit Herod.) ſunt Apidanus, Enipeus, Onochonus, Pamiſus, Peneus, & Phœnix. A Theſſalia fit Theſſalus, la, lum, pen. cor. & Theſſalicus, a, um. θεσσαλικός.

THESSALONICA, cæ, [*Salonicchi*] θεσσαλονίκη urbs clariſſima Macedoniæ, ad ſinum Thermaicû ſita, non procul ab Achedori fluminis oſtio: quę primum à Caſſandro condita dicitur, & Halia appellata. Theſſalonicæ autem nomen à Philippo Amyntæ filio accepit, cum ille in eius agro Theſſalos ingenti clade profligaſſet. Huius incolæ dicuntur Theſſalonicenſes θεσσαλονικεῖς. Diui Pauli Epiſtola notiſſimi. Ex hac urbe ortum traxit Theodorus Gaza uir ſuperiori ætate utriuſque linguæ peritiſſimus.

THESSANDER, (quod hic corrupte legebatur) uide Therſander.

THESTIADES, θεστιάδες, filiæ Theſtii (qui Erichthei, aut, ut alii uolût, Theuthrâtis filius fuit) numero quinquaginta, ex diuerſis mulieribus natæ: quas Hercules adhuc adoleſcês, ſed iam tum corporis robore præſtâs, oês uitiauit, totidemq; liberos maſculos ex iis ſuſtulit, qui & ipſi ab aui nomine Theſtiadæ dicti ſunt. Hi poſt mortem patris cum Iolao illius ex Iphicleo fratre nepote, in Sardiniam profecti multas in ea urbes condiderunt. Auctor Diod. li. 5.

THESTIVS, θέστιος, Parthaonis filius, & pater Toxei, & Plexippi, & Althææ matris Meleagri: à quo illi quidem Theſtiadæ, hæc autê Theſtias appellatur. Ouid. 8. Meta. Ne titulos intercipe fœmina noſtros Theſtiadæ clamant. Et paulo poſt: Theſtias haud aliter dubiis affectibus errat.

THESTYLIS, θεστυλίς, mulieris ruſticæ nomen apud Theocritum, & Virg. 2. Eclog. Theſtylis & rapido feſſis meſſoribus æſtu Allia, ſerpyllumq; herbas contundit olentes.

THESTOR, θέστωρ pater Calchantis peritiſſimi Græcorum Auguris, qui à nomine patris Theſtorides à poetis appellatur. Ouid. lib. 12. At ueri prouidus augur Theſtorides uincemus, ait &c.

THETA, θῆτα, nomen eſt litteræ Græcæ, quæ apud nos ualet th aſpi-

rat uni. Hæc in Græcorum iudiciis nota erat condemnationis, quẽadmodum apud Latinos C, quod ea ſit prima littera in dictione θάνατος, quæ illis mortem ſignificat. Huc alluſit Perſius Sat. 4. Et potis es uitio nigrum præfigere theta.

Thetis, tidis, Θέτις, Pelei Theſſaliæ regis uxor, Nerei marini Dei filia, & Achillis mater, de cuius nuptiis extat elegantiſſimus Luciani Dialogus. Accipitur nonnunquam pro mari: ut apud Virg. 4. Eclog. Tentare Thetin ratibus.

Theudasia, Θευδοσία, emporium nobile fuit ad Boſphorum Thracium, ita dictum ab uxore Leuconis eius regionis tyranni, qui primus hac in urbe emporium inſtituit, Athenienſibusq; illinc frumentum euehentibus multas immunitates conceſſit: ut eſt uidere apud Demoſthenem in Oratione aduerſus Leptinem.

Thia, Θεία, inſula eſt in mari Cretico, una Sporadum, non procul ab Hiera. quam ſua primùm ætate emerſiſſe, auctor eſt Plin. lib. 2. ca. 88. & lib. 4. cap. 12.

Thimbron, Θίμβρων, Lacedæmoniorum dux, qui aduerſus Perſas in Aſiam miſſus, ſubito Tribazi aduentu eſt oppreſſus, una cum Therſandro citharœdo, cum quo cœnabat. Vide Xenophontem Rer. Græcarum lib. 4.

Thinissa, Θίνισσα, oppidum Africæ proprie dictæ, non procul ab Apollinis promontorio, non tamen idem cum Tunete, ut quidam male tradiderunt. Vide Ptol. li. 4. cap. 3.

Thiodamas, antis, Θειοδάμας, pater Hylæ, quem Hercules Colchos nauigans ſecum duxit. Propertius Thiodamanteo proximus ardor Hylæ. Thiomadas alius filius fuit Melampodis. Stat. teſte, li. 4. Theb. Inſignem fama, ſanctoq; Melampode cretum Thiodamanta uolunt, &c.

Thisbe, es, Θίσβη, puella fuit Babylonia, mutuo Pyrami uicini adoleſcentis amore capta: cuius miſerabilem exitum uide ſupra in dictione Pyramus.

Thlaspi, ſiue Thlaſpidion, ſiue Thlaſpe, es, θλάσπι, ἢ θλασπίδιον Dioſc. θλάσπι Galeno, herba eſt, quam uulgus herbariorum Naſturtium tectorum uocat. Dictum Thlaſpi ἀπὸ τοῦ θλᾶν, quod eſt contundere, ſiue confringere: eo quòd ſemen lenticulæ ſit ſimile. ſed infractum. Eſt & Thlaſpi alterum, quod nonnulli Sinapi Perſicum appellant Vide Plin. li. 27. cap. 13.

Thoa, æ, ſiue Thoe, es, θοή, Nympha marina, Tethyos & Oceani filia, à natandi celeritate dicta. Heſiodus in Theogonia: Μηλόβοσις τε Θόη τε, καὶ εὐειδὴς Πολυδώρη.

Thoas, antis, θόας, fuit rex in Taurica regione, ad quem delata eſt Iphigenia Agamemnonis filia, & ab eodem Dianæ Tauricæ ſacris præfecta. Hunc poſtea occidit Oreſtes, à ſorore adiutus, cum illũ quoque Thoas Dianæ aræ deſtinaſſet. De quo Oui. li. 3. de Pont. Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora: Nec fuit Euxinis notior alter aquis. Alter rex Lẽni fuit, Liberi patris filius, ex Ariadne Minois filia, & pater Hypſiphiles, ſolus filiæ pietate ſeruatus, cum ceteræ omnes Lemniæ mulieres, uiros ſuos & parentes trucidarent, ut eſt apud Oui. lib. 7. Meta. Tum primum ſeſe trepidus ſub nocte Thyoneus, Detexit nato, portans extrema Thoanti Subſidia, &c. A Thoas fiunt patronymica Thoantis, idos, & Thoantias: quæ à poetis uſurpantur pro Hypſiphile Thoantis filia.

Thos, is, θώς, lupi genus, ceteris procerius, crurumq; leuitate diſſimile, uelox ſaltu, uenatu uiuens, innocuum homini, per hyemes hirtum, æſtate nudum. Auctor Plin. lib. 8. cap. 34.

Tholos, θόλος, proprie erat umbilicus teſtudinis in templis, ex quo donaria ſuſpendi ſolent. Virg. lib. 9 Si qua ipſe meis uenatibus auxi, ſuſpendi'ue tholo, aut alta ad faſtigia uexi. Ouid. li. 6. Faſt. Mox didici curuo nulla ſubeſſe thole.

Thon, thonos, Θών, fuit primus, qui apud Ægyptios medicinam in artem redegit: cuius meminit Hom. li. 4. Odyſſeæ. Alter, teſte Hellanico, fuit rex Canopi, ad quem cum Menelaus capta iam Troia in patriam renauigans, tempeſtate delatus eſſet, fuit primum ab illo, antequam is Helenam conſpiceret, benigne ſuſceptus. Sed ut illã cõſpexit, uim Menelao inferre conatus, ab illo interfectus eſt.

Thonia, θωνία, urbs eſt, & caput Gebaorjtarum, diſtatq; à Gaza noſtri littoris Iudææ oppido, mille quingenta triginta ſeptem millia paſſuum.

Thonis, nis, θῶνις, præfectus fuit Canopi ſub Proteo rege Ægypti, quo tempore Alexander cum Helena ui tempeſtatis in Ægyptum appulſus eſt. Vide Herod. lib. 2. Hunc Hellanicus θῶνα, appellat, remq; Canopi fuiſſe tradit & Menelaum ui tempeſtatis eo delatum humaniſſime excepiſſe hoſpitio, donec conſpecta Helena, amore eius captus, cum Menelao inſidias ſtruere cœpiſſet, ab eodem eſt interfectus. Fuit præterea Thonis, urbis nomen in Ægypto, poſt Taphoſiridem, non procul à Zephyrio promontorio: cuius meminit Strabo li. 17.

Thonius, (quod hic pro Centauri nomine corrupte legebatur) uide Chthonius.

Thoon, o, geminato, θόων, fuit uir Troianus, ab Antilocho interfectus. Homerus lib. 13. Iliad.

Thoosa, θόωσα, Phorci filia, ex qua Polyphemum Neptunus genuit. Home. li. 1. Odyſſ.

Thootes, unus fuit ex præconibus Græcorum, teſte Homero libro Ilia. 12.

Thoracatus, θωρακοφόρος, qui thorace indutus eſt. Plin. lib. 35. Parrhaſius pinxit Nauarchum thoracatum.

Thorax, cis, [*Petto pettorale, corazza, corazzina*] θώραξ, à Medicis, & rei anatomicæ peritis, dicitur pars corporis ab ipſis clauibus uſque ad diaphragma, coſtis undique circunſcripta, parteſq; uitales continens. Vnde cum apud Plinium Celſum'ue legimus, medicamentum aliquod uitia pectoris purgare, intelligere debemus concauitatem illam, quæ intra ſeptum pectoris continetur. Accipitur item pro quouis munimento pectus tegente, ſiue illud laneum ſit, ſiue ferreum, ſiue ex alia materia confectum. Vir. 10. Æn. Thoraca ſimul cum pectore rupit. Idem 11. Æn. Thoraca indutus ahenis Horrebat ſquamis. Pli. li. 7. ca. 20. Nos quoq; uidimus Athanatum nomine, prodigioſæ oſtentationis quingenario thorace plumbeo indutum, cothurniſq; quingentorum pondo calciatum per ſcenam ingredi. Laneus thorax. Suet. de Auguſt. Hyeme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubucula, thorace laneo, & feminalibus, & tibialibus muniebatur.

Thorax, acis, θώραξ, mons eſt Libybus Heſperiis uicinus, Lechæo, fluuio imminens, teſte Strab. li. 14. in quo dicunt crucifixum fuiſſe Daphitam Grammaticum, propterea quòd reges uerſibus inceſſeret: unde tractum eſt prouerbiale ænigma, Caue à Thorace, φύλαττε τὸν Θώρακα, quo utimur, quoties linguæ petulantiam coercendam uolumus ſignificare, ne uoces petulanter emiſſæ aliquando per iugulum redeant. Vide Eraſ. prouerbia.

Thraca, cæ, Θρᾴκη, regio Macedoniæ propinqua, quæ & Thracia dicitur. Virg. 12. Æn. Gemit ultima pulſu Thraca pedum.

Thrace, ces, & Thracia, [*Tracia regione d'Europa*] θρᾴκη, Europæ regio, Macedoniæ ad Occaſum proxima, a Septentrione Iſtrum habẽs, ab Oriente Pontum, à Meridie Ægæum mare. Olim Scython poſtea Thracia, à Thrace Martis filio, ſeu ab aſperitate dicta. Græce enim τραχὺ aſperũ dicitur. Eſt enim regio (ut Pomponius ſcribit) nec cælo, nec ſolo tractabilis, & niſi qua mari propior eſt, infœcunda, frigidaq;. Habet feros homines, aſpero cultu. In ea ſunt urbes celebriores Apollonia, Ænos, Nicopolis, Byzantiũ, Perinthos, Lyſimachia, Callipolis. Amnes ſunt Hebrus, & Neſtos. Montes, Æmus, Rhodope, & Orbelos: A Thracia fit gentile Thrax, Θρᾷξ. Vir. 3. Æn. Terra procul uaſtis colitur. Mauortia cãpis Thraces arant. Huius fœminimum eſt Thraſſa, θρᾷσσα, ſiue Threiſſa, θρήισσα. Idẽ 1. Æn. Qualis equos Threiſſa fatigat Harpalice. Thracius, a, um, poſſeſſiuum, Θρᾴκιος. Idem 5. Æn. Quẽ Thracius albis Portat equus bicolor maculis. Item Threiicius, a, um, θρηΐκιος. Idem 6. Æn. Threiicia fretus cithara, fidibuſq; canoris.

Thracias, Θρακίας Dioſ. uel Thracius lapis, ſilex eſt tam admirabilis naturæ, ut aqua madefactus accendatur, oleo autẽ affuſo reſtinguatur. Ita dictus (ut Nicandro placet) eo quòd in Ponto Thraciæ flumine inueniatur. Vide Gal lib. 9. Simpl. & Dioſc. lib. 5.

Thrascias, θρασκίας Ariſt. uentus media regione ſtans inter Septentrionem, & Occaſum ſolſtitialem: teſte Pli. li. 2. cap. 47.

Thraseas, Θρασέας, Auguris nomẽ, qui in ſumma ſiccitate Buſirim Ægypti tyrannum adiens, oſtendit à ſuperis poſſe exorari pluuiã, ſi hoſpites immolaret. Quærente deinde tyranno quiſnam & cuias eſſet, cum ſe peregrinum profiteretur. Tu igitur primus, inquit tyrannus, Ægypto aquam dabis. Ouid. 3. de Arte.

Dicitur Ægyptus caruiſſe rigantibus arua
Imbribus, atque annis ſicca fuiſſe nouem:
Cum Thraſeas Buſirim adit, monſtratq; piari
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Iouem.
Illis Buſiris, fies Iouis hoſtia primus,
Inquit, & Ægypto tu dabis hoſpes aquam.

Hunc tamen nonnulli Thraſium potius, quàm Thraſeam malunt appellare.

Thraseas, θρασέας Suidæ, philoſophus fuit Stoicus ſub Nerone: à quo cum iuſſus eſſet mori, fletum ſuorum magna conſtantia compeſcuit: porrectiſq; alacriter ad inciſionem brachiis, humoq; ſanguine aſperſa, Hunc, inquit, ſanguinem libemus Ioui liberatori. Reliqua uide apud Tacit. lib. 6.

Thraso, [*Trasone*] θράσων, nomen proprium glorioſi militis apud Ter. in Eun. ἀπὸ τοῦ θράσους, hoc eſt, ab inſolentia, & ferocitate impoſitum. Fuit & nobilis ſtatuarius eiuſdem nominis, cuius meminit Pli. li. 34. cap. 8. & Strabo li. 14.

Thrasymenus, penul. prod. θρασύμενος, lacus in agro Peruſino. Annibalis uictoria & Flaminii conſulis clade nobilitatus. De hoc Ouid. libro 5. Faſtor. Sunt tibi Flaminius, Thraſumenaq; littora

tora teſtes. Dictus à Thraſumeno puero, quem Ægyla nympha rapuiſſe dicitur.

THRASYBVLVS, pen.prod. Θρασύβουλος, nobilis Athenienſis fuit, ingenti animi magnitudine, & amore in patriam ſingulari: qui ubi a triginta tyrannis in exilium actus eſſet, co[m]parato exercitu non admodum magno, adiunctisq; exulibus, ſibi ſuisq; reditum in patriam manu comparauit: lato prius plebiſcito de iniuriis ultra citroq; obliterandis: quam ἀμνηστίαν Græci appellant. Verebatur enim ne exules reducti, iniuriam ſuam ulciſcentes, ciuitatem ciuibus exhaurirent. Cæſus eſt ab Aſpendiis, noctu ad tabernaculum eius facto concurſu, ob pecuniam acerbius imperatam. Vide Xenophontem Rer. Græcarum li.4. Fuit & alius Thraſybulus dux Mileſiorum, qui ut portum Sicyniorum occuparet ex aduerſa parte urbem aggreſſus eſt: ad quam partem tuendam cum ciues undiq; concurrerent, interim ex inopinato claſſe portum occupauit. Vide Front. Stratagem. li.2.

THRASYLLVS, Θράσυλλος, Athenienſis fuit, rei militaris peritiſſimus, qui æquali cum Thraſybulo imperio claſſi præfectus Myndarum Lacedæmoniorum, Peloponneſiorum ducem apud Sextum Helleſponti urbem nauali prœlio ſuperauit. Auctor Thucydides li.8.

THRASYMACHVS, Θρασύμαχος, Sophiſta fuit ex Chalcedone Bithyniæ, qui primus in oratione numeros, & artificioſam uerborum compoſitionem traditur, inueniſſe. Scripta eius enumerat Suidas.

THRASYMENVS, penultima producta, Θρασύμενος, lacus Hetruriæ iuxta Peruſiam, Flaminii conſulis clade nobilitatus. Vide paulo ante Thraſumenus.

THRASYMEDES, Θρασυμήδης, fuit filius Neſtoris: ut auctor eſt Homerus lib.9. Iliad.

THRENODIA, θρηνῳδία, cantus lugubris: quo genere primus omnium Simonides uſus fertur apud Græcos.

THRIA, æ, ſiue Thrio, us, Θρία, ἡ θρίω Steph. uicus eſt Atticæ, in tribu Oeneide: à quo Thrtaſii populi, & campus Thrtaſius. cuius meminit & Pli. li.4. ca.7. & multis in locis Thucydides.

THRIVS, untis, θριοῦς, oppidum Elidis, olim Achaiæ, Patris proximũ: ita dictum à Thriunte quodam Athenienſi, quem Theſeus Herculi ſuppetias miſit.

THRIDACIAS, θριδακίας, mandragora fœmina, à lactucarum ſimilitudine, quas θρίδακας uocant Græci, nomine impoſito. Auctor Dioſ. lib 4. cap.17.

THRIPS, θρὶψ, teredinis genus lignum erodens, culici non diſſimile. Auctor Pli. li.16. cap.41.

THRONIVM, θρόνιον, oppidum eſt Locrorum Epicnemidiorum, ad Boagrium amnem, non procul a ſinu Maliaco. Pli. li.4. cap.7.

THRONVS, θρόνος, à noſtris ſedes ſiue ſoliũ dicitur. Quamuis in ſcripturis ſacris throni quandoque non pro cathedris, ſed pro uirtutibus aliquibus in cæleſtibus, in quibus Deus ſemper ſedeat, quaſi in quadriga ſua ponatur.

THRYALLIS, θρυαλλὶς, genus herbæ, quæ alias Lychnitis dicitur, folia habens terna, aut, cum plurima, quaterna, craſſa, pinguiaq;, ad lucernarum lumina apta. Vide Pli. li.25. cap.10.

THRYON, θρύον, Meſſeniæ oppidum, non ita procul ab Alpheo fluuio: cuius meminit Homerus in Catalogo nauium, & Strab. lib. 8. & Plin. lib.4. cap.5.

THVCYDIDES, dis, & dæ, θουκυδίδης, Hiſtoricus Athenienſis, Holori filius, nobili imprimis genere, ut qui à Miltiade & Cimone ducibus ortum traheret, qui & ipſi genus ſuum ad Æacum Iouis filium referebant. Vxorem duxit è Thracia oriundam, alioqui diuitem, cuius opes aſſecutus, non in uoluptates, ſed boná earum partem in ocium litterarum erogauit. nam bellum Peloponneſiacum ſcribere aggreſſus, eodem, quo illud gerebatur, tempore, Athenienſibus pariter ac Lacedæmoniis aliquot militibus, qui bello intereſſent, mercedem præbebat, uti res quotidie ueras ſibi renũtiarẽt, quas fidelius ſe accepturum ſperabat, ſi non ſolum ab amicis, ſed etiam ab hoſtibus de iis edoceretur, ne partes quiſque ſuas falſo tueretur. Præceptores habuit in philoſophia, Anaxagoram: & in rhetorica, Antiphontem. Scripſiſſe autem putatur Hiſtoriam in Ægina inſulo, quo in exilium ſe cõtulerat. Sepultus eſt in agro Attico iuxta ſepulcra Miltiadarum, in loco, quo Cœla appellatur. Quidam Athenis obiiſſe dicunt, expleto iam legitimo relegationis tempore. Alii in Thracia deceſſiſſe uolunt, oſſaq; eius Athenas in maiorum ſuorum ſepulcra fuiſſe relata: ubi & cippus erectus fuit cum hac inſcriptione. Thucydides Holori iacet hoc Alimuſius antro. Hæc fere ex Marcellino. Quinct. li.10. c.1. de Thucydide ſic ſcribit: Thucydides (inquit) & Herodotus, longe ceteris in hiſtoria præferendi, quorum diuerſa uirtus laudem pene eſt parem conſecuta. Denſus & breuis & ſemper inſtans ſibi Thucydides: dulcis & candidus, & effuſus Herodotus. Ille concitatis, hic remiſſis affectibus melior. Ille concionibus, hic ſermonibus. Ille ui, hic uoluntate. Dionyſius Halicarnaſſeus ſcribit Demoſthenẽ adeo Thucydidis ſtylum probaſſe, ut eius librum octies ſua manu deſcripſerit, totumq; fere edidicerit. Cic. in Brut. Thucydidem (inquit) imitamur. Optime, ſi hiſtoriam ſcribere, non ſi cauſſas dicere cogitatis. Thucydides enim rerum geſtarum ſincerus pronunciator & grandis etiam fuit: hoc forenſe concertatorium nõ tractauit genus. Orationes autem, quas interpoſuit (multæ enim ſunt) eas ego laudare ſoleo: imitari neque poſſim, ſi uelim, nec uelim fortaſſe, ſi poſſim. Hactenus Cice. Fuerunt & alii eiuſdem nominis, qui commemorantur a Marcellino: unus Mileſius Athenis inter principes uiros ac duces habitus, æmulus Periclis: alius Pharſalicus Memnonis filius, cuius meminit Polemó in his, quæ de Acropoli ſcripſit. Quartus poeta natione Achedryſius, cuius meminit Androtion in Atthide, dicens eum filium fuiſſe Ariſtonis, qui fuit tempore Platonis comici & Agathonis tragici, ac Nicerati uerſificatoris. Ex Marcellino.

THVCYDIDIVS, a, um. Cic. Orat. Ecce autem aliqui ſe Thucydidios eſſe profitentur.

THVLE, es, θούλη, inſula eſt in dictione Scotorum, in Septentrionem uergens, ultra Orcada, latitudinem habens graduum LXIII. Quo fit, ut circa æſtiuum ſolſtitium quam breuiſſimæ ibi ſint tenebræ, Sole ab illorum horizonte quám minimum recedente: quemadmodum contra circa ſolſtitium hybernum nihil fere aut quam minimum habens diei, Sole Tropicum Capricorni ab illis diſtantiſſimum perambulante. Hæc extrema fuit earum, quæ in Septentrionali Oceano Romanis fuerunt cognitæ: unde etiam à Virgilio Vltima Thule appellatur 1. Georg. Tibi (inquit) ſeruiat ultima Thule.

THVNNVS, (ſic enim antiqui ſcribebant, qui nullam recipiebant litteram peregrinam) uide Thynnus.

THVRIA, æ, θουρία, oppidum Meſſenaici agri, non procul à Pheris, excelſo in loco ſitum: unde & ἄπεια ueteres appellarunt. Ab hoc oppido, propinquus ſinus Thuriates dicitur. Auctor Strabo.

THVRIANVS, genus eſt piſcis marini, quem alii xiphiam uocant. Pli. lib.32. cap.11.

THVRIBVLVM, li. Cice. in Ver. Num etiam de L. Papyrio Thuribulum emiſti?

THVRIVM, θούριον, urbs Magnæ Græciæ, olim nobiliſſima, ad ſinum Tarentinum ſita, inter Crathin & Sybarin amnes: à Thuria uicino fonte nomen habens. Huius incolæ Thurii dicti ſunt & Thurini, θούριοι, καὶ θουρῖνοι, qui cum aliquandiu floruiſſent, à Lucanis in ſeruitutem tracti, & à Tarentinis infeſtati, tandem in Romanorum tutelam ſeſe dedere ſunt coacti, qui eò deducta colonia, urbem eorum pro Thurio Copias appellarunt. Hæc Strab. lib.6.

THVS, uris, [*Incenſo*] λίβανος, lacryma eſt exiguæ arbuſculæ, uni terrarum Arabiæ conceſſæ, gratiſſimum in ſacrificiis, deorum ſuffitum præbens: unde etiam nonnulli nomen accepiſſe exiſtimant, ἀπὸ τοῦ θύειν, quod eſt ſacrificare. Alii Latinam uocem eſſe putant à tundendo dictam: unde & citra aſpirationem ſcribere malunt. Sed de hoc latius infra ſuo loco.

THVSCIA, τυῤῥηνία, Italiæ regio, à Latio Tiberi, à Liguribus Macra fluuio diuiſa, quæ alio nomine Hetruria dicitur. Dicta Thuſcia (ut quidam exiſtimant) ἀπὸ τοῦ θύειν, quod eſt ſacrificare, propterea, quòd Tyrrheni ſemper habiti fuerint religioſi, deorũq; cultui & ſacrificiis ad ſuperſtitionem uſque dediti. Hinc dicti ſunt Thuſci incolæ, qui & Thyareni, τυῤῥηνοί, dicuntur. Quidam citra aſpirationem ſcribere malunt. Vide infra in dictione Thuſcia.

THVSCVLANENSIS, ſe. Cico. epi. Equidem hos tuos Thuſculanenſes dies inſtar eſſe uitæ puto.

THVSCVLVM, li. Cic. de Diu. Alia Romæ, alia Tuſculi &c.

THVSCVS, a, um. Cic. de Diu. cur enim Tuſcis potius, quám Latinis darent? Idem de Ora. Mare inferum Thuſcum.

THVSSAGETAE, ſiue Thyſſagetæ, θυσσαγέται, populi ſunt Scythici, ſupra Mæotidem paludem raptu, & uenatu uictitantes, teſte Her. lib.4. Pomponius Thyrſagetes appellat, ſi modo emendata ſit lectio. Geloni (inquit) urbem ligneam habitant: Iuxta Thyrſagetæ Turcæq; uaſtas ſiluas occupant, aluntur q; uenando.

THYA, θύα, arbor odorifera, quæ notiore nomine Cedrus, & ab Homero Trogete dicitur: teſte Plin. lib.14. cap.16.

THYAMIS, θύαμις, fluuius qui Theſprotidem, Cæſtrinamq; diſcriminat, teſte Thucydide lib.1. Meminit huius fluuii & Plinius libro 4. cap.1.

THYASVS, [*Ballo*] θίασος, ſaltatio, ſiue chorea dicitur, quæ Baccho exhibebatur: à uerbo θιασεύειν, quod eſt Orgia celebrare. Virg. 5. ecl. Inſtituit Daphnis thyaſos inducere Baccho.

THYATIRA, p.p. θυάτειρα, inſula eſt maris Ionii, una Echinadum Ætholiæ adiacentium teſte Plin. li.4. cap.12. Eſt item Ioniæ ciuitas in Aſia, ad Lycum fluuium, teſte eodem Pli. lib.5. ca.9. Strab. li. 13.

Myſiæ attribuit: Stephanus Lydiæ.

Thybris, θύβρις, nomen unius ex comitibus Æneæ. Virgil. Æneid. lib. 10. Aſtaracíq; duo, & ſenior cum Caſtore Thybris, Prima acies.

Thyella, læ, θύελλα, Oenotriæ urbs, in qua pars Phocenſium conſedit, ut ex Herodoti ſententia refert Steph. Homerus Thyellam quartam Harpyiam uidetur appellaſſe: reſpiciens nimirum ad uocis proprietatem, quæ apud Græcos repentinam & ſonoram ſignificat procellam.

Thyestes, θυέστης, fuit filius Pelopis ex Hippodamia, & Atrei frater, ac Tantali nepos, qui cum fratri, cui peſſime cupiebat, aliter nocere nõ poſſet, uxorem eius per adulterium polluit. Atreus uero ei filium epulandum appoſuit. Ob quæ flagitia Sol ne pollueretur, retro fugiſſe fertur. Thyeſtis fabula ſic ſcribitur Seruio: Atreum & Thyeſtem germanos, cum diſſenſione ſibi nocere non poſſent, in ſimulatam gratiam ferunt rediſſe: qua occaſione Thyeſtes cum fratris uxore concubuit. Atreus uero ei filium epulandũ adpoſuit: quæ Sol abominatus, ne pollueretur, aufugit. Sed ueritas hæc eſt: Atreum apud Mycenas primum Solis eclipſim inueniſſe: cui inuidens frater, ex urbe diſceſſit eo tempore, quo eius probata ſunt dicta. Hactenus Seruius, enarrans illud Virg. Æneid. lib. 1. Nec tam auerſus equos Tyria Sol iungit ab urbe. Et rurſus in illud 11. Æn. Atrides Protei Menelaus adusque columnas Exular, &c. Inde Thyeſtæus, æa, æum, θυέστειος. Ouid. lib. 15. Met. Ne'ue Thyeſtæis cumulemus uiſcera menſis.

Thyia, θυία, nomen filiæ Cephiſi, quæ prima Liberi patris initiata ſit Orgiis. A qua Thyiades, & Thyiæ. Hero. li. 7. Ab hac urbs eiuſdem nominis in qua colitur.

Thyiades, pen. corr. θυιάδες, Bacchi ſacrificulæ, quæ & Bacchæ, & Menades & Baſſarides dicuntur. Rationem autem huius nominis quidam referunt ad Thyiam quandam Cephiſi filiam, quæ prima omnium Dionyſio initiata, Orgia eius celebrauit, Bacchicóq; furore correptis nomen reliquit, ut ab ea Thyiades dicerentur. Alii hanc non Cephiſi, ſed Caſtalii cuiuſdam indigenæ filiam fuiſſe uolunt. Vide Cœl. Rhodig. li. 16. cap. 19.

Thyites, pe. pr. θυίτης, genus ex lapidis duriſsimi, ex quo mortaria fieri conſueuerunt: unde & à Pli. lapis mortariorum uocatur & à græcis θυίτης, quibus θυεία mortarium eſt.

Thymallus, genus piſcis precioſi, de quo Ambroſius lib. Hexa. Neque te inhonoratum noſtra perſecutione thymalle dimittam, cui à flore nomen inoleuit, ſeu Ticini unda te fluminis, ſeu amœni Atheſis umbra nutrierit, flos es. Quid ſpecie tua gratius? Quid ſuauitate iucundius? Quid odore fragrantius? Quod mella fragans hoc tu corpore tuo ſpiras.

Thymber, θύμβρος, Latini cuiuſdam nomen à Pallante occiſi, apud Virg. 10. Æneid. Nam tibi Thymbre caput Euandrius abſtulit enſis.

Thymbra, bræ, θύμβρα Dioſc. herba eſt ſatis nota, quam Latini Cunilam appellant, apibus gratiſſima: unde etiam ſcriptores rei ruſticæ circa aluearia ſerendam præcipiunt. Virg. 4. Geor. Et grauiter ſpirantis copia thymbræ. Duæ autem ſunt thymbræ ſpecies, ſatiua, & agreſtis, illa condimentis gratior, quæ & Satureia dicitur: hæc medicinæ utilior.

Thymbra, bræ, θύμβρα, campus eſt Troadis, per quem Thymbrius fluuius in Scamandrum influit. Thymbræ ante nomen huic campo factum putat Seruius à copia thymbræ herbæ, quam Romani Cunilam uocant, cuius maximus hoc in campo eſt prouentus. Fuit item Thymbra uetuſtum iis in locis oppidum, Dardani opus, cuius meminerunt Strab. lib. 13. Plin. lib. 5. cap. 30. Item delubrum Apollinis, qui à loco cognominatus eſt Thymbræus, teſte eodem Strabone loco iam citato.

Thymbraeus, θυμβραῖος, Apollinis cognomentum, ſiue à Thymbra Troadis campo ſiue ab eiuſdem nominis urbe, in qua colebatur, impoſitum. Virg. 3. Æn. Da propriam Thymbræe domum. Vbi Seruius: Thymbræus Apollo dictus eſt à loco Troiæ uicino, pleno thymbra, in quo & nemus habuit & templum, in quo à Paride occiſus eſt Achilles. Ergo Thymbræus: ut Delius. nam numina à locis frequenter nomen accipiunt. Verum quia Grece θύμβρη dicitur, in deriuatione, η, in, æ, diphthongum mutatur: ut, Αἴτνη, Ætnæus: Δίρκη, Dircæus: κρήτη, Cretæus. Apollinis Thymbræi templum Strabo ea in parte fuiſſe tradit, qua Thymbrius fluuius in Scamandrum influit: quo in templo ferunt Achillem à Paride fuiſſe interemptum. Vnde factus eſt locus fabulæ, ut Achilles Apollinis ſagittis diceretur eſſe interfectus.

Thymbrara, θύμβραρα, oppidum Aſiæ, ad Pactolum fluuium, teſte Xenophonte in Pædia.

Thymbrios, θύμβριος, fluuius eſt Troadis, per campum cui nomen eſt Thymbra, in Scamandrum influens. Auctores Steph. & Strab. lib. 13.

Thymbria, θυμβρία, Cariæ uicus, iuxta antrum Charonium, quo in loco propter peſtiferas exhalationes inferorum fauces eſſe credebantur. Auctor Strab. lib. 14.

Thymele, pen. corre. [Pergamo] θυμέλη, pulpitum erat in orcheſtra altum pedes quinque, in quo chorus Tragœdiarum, & Comœdiarum, quod Comœdiæ chorum habuerunt, ceteríq; perſonam nõ habentes, fabulæ ſubſeruiebant: hiſtrionibusq; in ſcenam abditis, populum geſticulatione retinebant. Eſt præterea Thymele nomen notiſſimæ ſaltatriculæ, cuius geſticulatione Domitianus impensè fertur delectatus. Martia. libro 1. Qua Thymelen ſpectas deriſoremq; Latinum, Illa fronte, precor carmina noſtra legas. Vide de hoc plura in Annotationibus Viuis in Auguſtinum de Ciuit. Dei.

Thymelici, θυμελικοί, dicuntur geſticulatores, qui in pulpito orcheſtræ, quod Thymelem uocabant, fabulæ ſubſeruiebant, & hiſtrionibus in ſcenam abditis, populum geſticulatione retinebant. Meminit horum Vitruuius, diuerſosq; eos facit à ſcenicis. Scenici enim dicebantur hiſtriones qui in ſcena fabulam agebant. Thymelici uero, qui perſonam ex fabula non habentes, ante ſcenam in orcheſtra ſaltabant, & ſcenæ ſubſeruiebant.

Thymiama, matis, θυμίαμα, ſuffitus, uaporatio, ſuffimentum. ἀπὸ τοῦ θυμιᾶν quod eſt, uaporare, ſuffire. Vnde & Thymiaterium, pro ipſo turibulo, uel etiam pro loco, in quo ſuffitus ſolet adoleri.

Thymoetes, θυμοίτης, Priami filius fuit ex Ariſbe (ut quidam uolunt) cuius uxor cum filium peperiſſet eodem die, quo Hecuba Paridem, aſſerentibus hariolis eo die natum eſſe puerum, cuius cauſſa Ilium euerteretur, iuſſit Priamus utrunque interfici. Et Paris quidem matris aſtu clam traditus eſt educandus. Thymœtes autem puer eſt interfectus. Cuius iniuriæ ultione in multos annos dilata, Thymœtes, cum equi lignei dolum ſentiret, commodum ſibi uindictæ tempus oblatum ratus primus auctor fuit, ut in urbem reciperetur. Hæc fere Seruius enarrans locum illum Virgilii, Primusq; Thymœtes Duci intra muros hortatur, & arce locari: Siue dolo, ſeu iam Troiæ ſic fata ferebant.

Thymites, pe. p. θυμίτης, uinum thymo conditum: ea forma dictum qua Abſinthites, & Abrotonites: de quo Col. lib. 12. cap. 36.

Thymus, uel Thymum. [Timo herba] θύμος, frutex humilis, odoratus, apibusq; gratiſsimus. Vir. 3. ecl. Dumq; thymo paſcentur apes, dum rore cicadæ. Hora. 2. Carm. Vt apis Matinæ Grata carpentis thyma per laborem. Sunt autem thymi duo genera, album. l. & nigrum. Vnde Bithymum mel, quod ex utroque thymo collectum eſt, teſte Pli. li. 11. c. 16. Thymus item (ut inquit Iulius Pollux) uerrucula eſt Ægyptiæ fabæ magnitudine, ſcabra, & ſubrubens ſanguine, cuius ſumma pars (ut Celſus inquit) florem thymi repræſentat, in genitalibus, ſede, feminibus, palmis, & inferioribus pedum partibus naſcens. Vide Plin. li. 21. ca. 10. Hinc Thyminus, adiectiuum, quod ex thymo factum. Thymoſus, aliud adiectiuum. Plin. li. 11. cap. 15. Thymoſum mel non coit.

Thyni, θυνοί, Thraciæ populi fuerunt ad Hebrum fluuium, quorum pars in Aſiam tranſgreſſa, iuxta Apolloniam & Salmydeſſum conſedit: quem tractum ab ipſis Thyniacum littus appellat Strabo lib. 12.

Thynias, adis, θυνιάς, Pōti Euxini inſula, Bithyniæ adiacens, trium millium paſſuum ambitu, alio nomine Apollonia dicta: Auctor Plin. lib. 6. cap. 12.

Thynnus, [Tonno] θύννος, piſcis marinus eſt notiſſimus, qui menſe Maio copioſiſsime capitur in freto Gaditano. Nam id temporis ex Oceano Atlantico in mare mediterraneum irrumpit, non paruo Gaditanorum quæſtu, qui infinitam eorum multitudinem retibus extrahunt, cetariiſq; inferunt, ſaliuntq;, membratimq; diſſectos, & in cadis aſſeruatos celebri mercimonio per omnem Europam diffundunt. Gallice de la Thonyne. Hæc fere ex libello Pauli Iouii de Romanorum piſcibus.

Thynneum, pen. pr. θυννεῖον, ſacrum erat, quo piſcatores Neptuno thynnum immolabant ſpe impetrandæ ab illo felicioris capturæ. Vide Cœlium Rhodig. li. 15. cap. 6.

Thynos, θυνός, Ciliciæ oppidum, non procul à Pyramo fluuio, teſte Plin. lib. 5. cap. 27.

Thyoneus, trium ſyllabarum, θυωνεύς, cognomen Bacchi, quod à θύω. i. ſacrifico, quidam deductum putant, quod illi adhuc inter humanos uerſanti ſacrificaretur. Quanquam non deſunt, qui id cognominis eum à matre ſua Semele accepiſſe uelint, quæ alio nomine dicta eſt Thyone, θυώνη. Ouid. 4. Meta. Additus his Nyſeus indetonſusq; Thyoneus.

Thyrea, ſiue Thyre, per contractionem, θυρέα, & θυρή, oppidum in confinio Lacedæmoniorum, & Argiuorum. cuius cauſſa aliquando grauia bella inter illos emerſerunt. Huius incolæ dicuntur Thyreates, θυρεάτης Stephano. Eſt item Thyrea inſula ante

Pelopon-

Peloponneſum, è regione Hermiones, non procul à Trœzene: cu ius meminit Herod. li. 3.

Thoricos, θόρικος, populus in Attica regione, ex Acamanteide tribu, auctor Strabo.

Thyrsagetae, pen. co. populi ſunt Scythiæ ultra Sauromatas, ex uenatione uictitantes. Mela l. 1. Thyrſagetæ, Turcæq́; uaſtas ſiluas occupant, aluntuŕq; uenando. Hi à Plinio Thuſſagetæ appellantur, à Strabone, Ptolemæo, & Stephano Θυσσαγέται. Quo fit, ut ſuſpicer apud Melam litteram r, librariorum culpa irrepſiſſe.

Thyrsis, Θύρσις, nomen paſtoris proprium, apud Virg. 7. eclog.

Thyrsus, θύρσος, proprie dicitur illud in herbis, quod uirgulæ in modum, uel teli rectitudinem conſurgit. Pli. li. 19. ca. 8. Inuentum omnes thyrſos, uel folia lactucarum prorogare urceis conditos, ac recentes in patinis coquere. Idē. Folia lactucæ toſta, thyrſusq́; ex aceto bibuntur. Eſt præterea Thyrſus haſta aculeata, hederis obtecta, quam in Orgiis Bacchæ quatiebant. Tacit. Meſſalina crine fluxo thyrſum quatiens. Scribit Diodorus, Dionyſium in exercitu habuiſſe mulieres thyrſis armatas. Et Macrobius ait, Liberū patrē tenere thyrſum, quod eſt latens telum, cuius mucro hedera lambente protegitur. Vnde Thyrſiger, θυρσοφόρος, dictus eſt Bacchus. Seneca in Medea: candida Thyrſigeri proles. Lucretius accepit Thyrſum pro furore, ardore, ſtimulo, uel inſtinctu, cum ait: Percuſſit thyrſo laudis ſpes magna meum cor.

Thyssagetae, pen. corre. θυσσαγέται, populi Scythici, ultra Mæotim, & Sauromatas, uenatione ſeſe alentes, apud quos Tanais oritur, teſte Herodoto lib. 4. cum aliis tribus fluminibus, in Mæotim illabentibus.

Thyssus, Θύσσος, oppidum eſt in finibus Macedoniæ, ad radicem montis Atho: cuius meminit Pli. li. 4. cap. 10. & Herod. lib. 7.

T ANTE I

Tiara, pen pro. [*Mitria, capello, mazzocchio*] τιάρα, κυρβασία, generis fœminini, ornamentū capitis Perſicarum prius mulierum, quo poſtea uſi ſunt reges, & ſacerdotes. Iuuen. Sat. 6. Et Phrygia ueſtitur bucca tiara. Virg. per uſurpationem dixit: Sceptrumq́; ſacerq́; tiaras. Alioqui enim Tiara dicimus, teſte Seruio. Hier. ad Fabiolam: Quartum eſt genus ueſtimenti rotūdum pileolum, quaſi ſphæra media ſit diuiſa, & pars altera ponatur in capite. hoc Græci, & noſtri τιάραν, nonnulli galerum uocant. Non habet acumen in ſummo, nec totum uſque ad comas tegit, ſed tertiam partem à fronte inopertam relinquit, atque ita in occipitio uitta conſtrictum eſt, ut non facile labatur ex capite.

Tiarae, es, τιάραι, oppidum Teuthraniæ, quæ eſt regio Aſiæ ſupra Æolidem, & partem Troadis. Auctor Pli. lib. 5. ca. 30.

Tiatira, (quod hic pro Myſiæ oppido perperam legebatur) uide Thyatira.

Tibareni, τιβαρηνοί, populi Chalybibus contigui, teſte Pomponio lib. 1. in riſu & luſu ſummum conſtituentes bonum: tenaciſſimi interim iuſtitiæ, ut qui niſi ante denunciato die, hoſtem non adoriantur. De his memoriæ prodidit Nymphodorus, Muliere partu ſoluta, uirum in lectulo decumbere, & tanquam partus auctorem ab uxore puerpera curari, Quod & ipſum confirmat Valerius Flaccus Argon. li. 5. his uerſibus: Inde Genetæi templum Iouis, hinc Tibarenum Dant uirides poſt terga lacus, ubi deſide mitra Fœta ligat, partuq́; uirum fouet ipſa ſoluto.

Tiberias, adis, τιβεριάς, urbs Iudææ, ad lacum Gennezaritidem, ab Herode condita, & in gratia Tiberii Cæſaris ita appellata Auctor Steph.

Tiberius, τιβέριος, Liuiæ Auguſtę filius, & priuignus Auguſti, eiuſdemq́; in imperio ſucceſſor, omni auaritiæ, libidinis, & crudelitatis genere contaminatiſſimus. Vitam eius uide apud Suetonium, eadem prorſus libertate deſcriptam, qua ille uixit. Fuit & Sophiſta eiuſdem nominis, cuius ſcripta enumerantur & à Suida.

Tiberis, ris, qui & Thybris, θύβρις, Dionyſio, τίβερις, καὶ θύμβρις Steph. celeberrimus Italiæ fluuius, à media fere longitudine Apēnini, Aretinorum finibus defluēs, qui multis deinde fluminibus auctus ab Hetruria Latium, Ianiculumq́; ipſum ab urbe Romana dirimit, tandemq́; 15. ab urbe lapide duobus oſtiis modico interuallo diremptis in mare euoluitur, ea in parte, qua Ancus Martius Oſtiam extruxit. De ratione nominis diuerſi diuerſa prodiderūt, adeo ut non facile fuerit certi aliquid conſtituere. Liuius à Tiberino Albanorum rege dictum exiſtimat, in traiectu eius ſubmerſo, cum antea Albula diceretur. In qua ſententia Oui. quoque fuiſſe uidetur, ſic ſcribens l. 2. Faſt. Albula, quem Tiberim merſus Tiberinus in undis Reddidit, hybernis forte tumebat aquis. Seruius Tiberis nomen ipſa etiam Alba uetuſtius eſſe contendit: ideoq́; nominis eius originem ad Tybrin potius Hetruſcorum regem referendum exiſtimat, qui Latium crebris latrociniis infeſtans, tandem circa hunc fluuium eſt occiſus. Cui ſententiæ Virg. quoque non obſcure ſubſcribit: apud quem ſic loquitur Euander lib. Æne. 8. Tum reges, aſperq́; immani corpore Thybris: A quo poſt Itali fluuium cognomine Thybrim Diximus. Alii non tam à regis huius nomine quam ab iniuriis, & contumeliis, & quibus in obuium quenque circa hunc fluuium graſſabatur, appellationem hanc tractam exiſtimant: unde Thyimbrim ſcribendum contendunt, quaſi τὴν ὕβριν ut dictionem conflatam intelligamus ex articulo fœminino, & nomine ὕβρις: quam ſcripturam etiam apud Dionyſium Afrum obſeruauimus. Nos Thybridis nomen antiquius eſſe putamus, Tiberis recentius, litteris aliquot (ut ſolet) temporis lapſu immutatis. Quo fit, ut illud poetis, hoc Oratoribus ſit uſitatius. Stephanus quoq; in urbium Onomaſtico utrunque nomen agnoſcit, niſi quod apud illum θύμβρις legatur, m, littera cōmuni Græcorum conſuetudine adiecta. θύμβρις (inquit) ποταμὸς ῥώμης, ὁ καὶ τίβερις, Hiſce rationibus in eam potiſſimum ſententiam adducor, ut Thybris diſſyllabum, th, aſpirato, & y, Gręco ſcribēdum putemus: Triſſyllabum autem Tiberis, t, tenui, & i, noſtro. Quam ſcripturæ rationē etiam à Græcis uidemus obſeruari, apud quos τίβερις, τιβέριος, τιβερῖνος, τιβεριάς, & cetera omnia hinc deriuata per iota ſcribi uidemus.

Tiberinus, rini, pen. pr. τιβερῖνος, Capeti filius, & Albanorum rex, qui in uicino flumine ſubmerſus, effecit, ut pro Albula Tiberis diceretur. Liu. li. 1. ab urbe: Latino Alba ortus, Alba Atys, Aty Capys, Capy Capetus, Capeto Tiberinus, qui in traiectu Albulæ ſubmerſus, celebre ad poſteros nomen flumini dedit. Tiberinus item à ſuperſtitioſa antiquitate creditus eſt deus eſſe, Tiberis fluuii præſes, cuius monitu Æneas Euandri ſibi auxilia adſciuit: de quo ſic ſcribit Virg. li. 8. Æn. Huic deus ipſe loci fluuio Tiberinus amœno, Populeas inter ſenior ſe attollere frondes. Viſus eum tenuis glauco uelabat amictu Carbaſus, & crines umbroſa tegebat arundo. Quin & fluuius ipſe in ſacris dictus eſt Tiberinus, teſte Seruio, quemadmodum in καθολικῇ Tiberis, & in poeſi Thybris.

Tiberinus, a, um, pe. pro. θύμβριος Steph. poſſeſſiuum. eſt à Tiber deductum: ut Oſtia Tiberina, apud Virg. 1. Æn. Tiberina flumina, apud eundem lib. 12.

Tibia, [*Gamba piua*] κνήμη, proprie os cruris oppoſitum furæ. Celſus libro 8. capite primo. Ipſum autem crus eſt ex oſſibus duobus &c. Verum alterum os ab exteriore parte, &c. alterum à priore, parte poſitum, cui tibiæ nomen eſt, longius, & in ſuperiore parte plenius, ſolum cum femoris inferiore capite committitur, ſicut cum humero cubitus. Tibiam item, αὐλόν, uocamus inſtrumētum muſicum oblongum, teres, & foraminoſum, quod inflatum, & digitis modo adductis, modo reductis temperatum, non iniucundā reddit ſymphoniam. Has primum ex gruum tibiis confectas exiſtimant, & inde nomen accepiſſe. Horat. de Arte: Tibia non, ut nunc, orichalco uincta, tubæq́; Æmula: ſed tenuis, ſimplexq́; foramine pauco. Ouid. 5. Triſt. Ele. 1. Tibia funeribus conuenit iſta meis. Cice. 1. Tuſc. Non intelligo quid metuat, cum tam bonos ſeptenarios fundat ad tibiam. Virg. 8. ecl. Incipe Mænalios mecum mea tibia uerſus. Cic. de Clar. Ora. Si tibiæ inflatæ non referant ſonum, abiiciendas eas ſibi tibicen putet.

Tibialia, lium, [*Calze, gambiere*] περικνημῖδες, uelamenta tibiarū. Suet. de Augu. Hyeme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubuculæ thorace laneo, & feminalibus, & tibialibus muniebatur. Tibialia, pro ocreis quibus tibiæ militum muniuntur. Paulus Iureconſultus: Si tibiale, uel humerale miles alienauit caſtigari uerberibus debet.

Tibialis, & hoc le, αὐλητικός, quod eſt idoneum ad tibias faciendas. Plin. lib. 16. cap. 36. Tertia arundo eſt tibialis calami, quam auleticon uocant.

Tibicen, inis, ſecunda ſyllaba pro. [*Precone, trombetta*] αὐλητής, qui tibia canit. Pla. in Pſeud. Tibicen uos interea hic delectauerit. Ci. ad Gal. li. 7. Ille autem, qui ſciret ſe nepotem bellum tibicinem habere, & ſat bonum unctorem, diſceſſit à me. Hor. 2. epi. 1. Nunc tibicinibus, nunc eſt gauiſa tragœdis. Tibicines item, αὐλητρίδες, pilæ dicuntur ſiue tigna, quibus ædificia inclinata & alioqui ruitura ſuſtinentur. Iuuen. Sat. 3. Nos urbem colimus tenui tibicine fultam Magna parte ſui. Tibicen, pro ſuſtentaculo telæ. Ouid. 4. Faſt. Hæc modo uerſabat ſtantem tibicine telam. Virg. quoque hemiſtichia ſua, quæ in Æneide aliquot reliquit imperfecta, Tibicines appellabat, eo quòd ad fulciendā ſupplendamq́; ſententiam, ad tempus eſſent inſerta. Ipſæ quoque particulæ, quibus uerſuum hiatus replentur, alioqui nihil facientes ad ſententiam, Tibicines à Grammaticis appellantur. Quale eſt hoc apud Virg. Sic forte precatur. Nam Forte uacat.

Tibicina, næ, pe. co. αὐλητρίς, mulier tibia canens, quemadmodum Fidicina, quæ canit fidibus. Mar. lib. 14. Ebria non madidis rumpit tibicina buccis.

Tibisis, τίβισις fluuius eſt ex Hæmo monte naſcens, & Septentrionem uerſus in Iſtrum influens. Auctor Herod. lib 4.

Tibiſcvs, τιβίσκ☉, fluuius Daciæ, in Carpato monte naſcens, & Dacos ab Iazygibus Metanaſtis dirimens, tandemq; iuxta Tibiſcum urbem in Danubium influens. Auctor Ptole. li.3.ca.4.

Tibvllvs, prænomine Albius, poeta Elegiographus fuit, Romæ natus, Hircio & Panſa Coſſ. qui annus etiam Ouidii poetæ natalibus fuit inſignis. Ex amicis Meſſalam Coruinum maxime coluit, quem dum in Aſiam proficiſcentem ſequitur, in grauiſſimum incidit morbum: adeo ut de uita deſperans, hoc ſibi ſcripſerit Epitaphium: Hic iacet immiti conſumptus morte Tibullus, Meſſalam terra, dum ſequiturq́, mari. Ex poetis familiares habuit Horatium, qui eum iudicem ſuorum appellat ſcriptorum. & Ouidium, qui mortem eius elegantiſſima defleuit Elegia. In amoribus & nimius & inconſtans fuiſſe uidetur, ut qui præter Marathum, & Cerinthum pueros, Deliam quoque amarit, Sulpitiam, & Neæram omnium autem maxime Nemeſin, cuius formam, & uenuſtatem bona operis ſui parte poſteritati commendauit. Obiit Romæ uirenti adhuc ætate, non ſine graui eruditorum omnium mærore.

Tibvr, uris, pen. gen. corr. τίβυρις, τίβυρα ϰαὶ τίβουρα Steph. ciuitas in Sabinis, 16. ab urbe lapide, crebris fontibus irrigua, & ſingulari aeris temperie commendata. Ouid. 4. Faſt. Et iam Telegoni, iam mœnia Tiburis udi Stabant. Mart. li.6. Cum mors Venerit, in medio Tibure Sardinia eſt. Eſt autem hoc oppidũ origine Græcum, à Tyburto, Catyllo, & Corace, Amphiarai liberis, poſt prodigioſum patris ad Thebas interitum communiter conditum, & a Tiburti nomine, qui ex tribus natu maximus erat, Tybur appellatum. Auctores Cato in Orig. Solinus, & Sextus ſcriptor Græcus.

Tibvrs, urtis, τιβουρτῖν☉, gentile à Tibure deductum. Virg. 11. Æn. Haud aliter Tarchon Tiburtum ex agmine prędam Portat ouans. Cice. pro Corn. Balbo: L. Coſſinius Tiburs, pater huius equitis Romani.

Tibvrtinvs, burtina, burtinum, τιβουρτῖν☉, quod ex Tibure eſt: ut, Sybilla Tiburtina.

Ticinvm, pe. pr. τίκινον Ptole. τίκιν☉ Steph. Inſubriæ ciuitas, quam hodie Papiam uocant, D. Auguſtini corpore inſignis: à Ticino fluuio præterlabente nomen habens.

Ticinvs, pe. pr. τίκιν☉, fluuius Inſubriæ in Eridanum fluens, à quo uicinum oppidum Ticinum eſt appellatum, nunc Papia. Sil. li.9. Dum Romana tuæ Ticine cadauera ripæ Non capiant.

Tifernvm, τίφερνον, Vmbriæ oppidum eſt, teſte Ptol. li.3.c.1. à quo Tiſernates, quorum meminit Pli. li.3.ca.14.

Tifernvs, τίφερν☉, fluuius eſt in ſecunda Italiæ regione, Appulos diuidens à Frentanis. Auctor Pli. li.3. ca. 11.

Tigillinvs, Ophonius, uir Romanus fuit uitæ corruptiſſimæ, qui Neroni intimarum libidinum conſcientia cum eſſet familiaris, plurimis ſummis uiris per calumniam exitium machinatus eſt. Poſtea rerum potito Othone, ad aquas Sueſſanas ſupremæ neceſſitatis nuncio accepto, inter concubinarum oſcula fauces ſibi præcidit, teſte Tacito lib. 17. Meminit huius & Iuuenalis Saty. 1. Pone Tigillinum, teda lucebis in illa, qua ſtantes ardent, qui fixo gutture fumant.

Tigillvs, & Tigillum, [*Trauicello*] δοκίδιον, diminutiua à Tignus & Tignum. Liu. 1. ab urb. Tranſmiſſo per uiam tigillo, capite adoperto, uelut ſub iugum miſit iuuenem. Tib. li.2. Ele. 1. Illi compoſitis primum docuere tigillis Exiguam uiridi fronde operire domum. Catul. Ianua ſuffixa tigillo.

Tignarivs, a, um, adiectiuum à tignis deductum: ut, Tignarius faber, δοκοποιὸς, qui tigna dolat, aut ædificio adaptat. In qua ſignificatione legitur & Tignarius abſolute. Cic. de Clar. Orat. Ego me Phidiam eſſe mallem, quam uel optimum tignarium.

Tignvs, ni, maſ. gen. & Tignũ, neu. [*Traue*] δοκὶς, δοκὸς, ἰκρίον, trabs, qua uarie diſpoſita domus extruitur: & proprie, cui ſuperponitur, tectum: à tegendo nomen deductum Lucret. lib. 1. Nec cum ſubſiliunt ignes ad tecta domorum, Et celeri flamma deguſtant tigna, trabesq;. Hora. de Arte: Et modicis inſtrauit pulpita tignis. Oui. 8. Met. Sordida terga ſuis nigro pendentia tigno. Iuue. Sat. 3. Ferit aſſere duro Alter: at hic tignũ capiti incutit, ille metretã. Cæſ. 4. Bel. Gal. Tigna bina ſeſquipedalia ab imo præacuta, dimenſa ad altitudinem fluminis. Tigni nomine omne genus materiei, ex qua ædificia conſtant, continetur, inquit Vlp. de Tigno iuncto lib. 1. & Ad exhib. l. Tigni. & Caius de Verb. ſign. l. & Tigni. Sed & in uineis, Tigni appellatione omnia uineis neceſſaria continentur, ut puta perticæ, pedamenta, ut ait ibid. Vlp. Hinc contigno, gnas, συγκλείω, tigna in ædificio coniungo. Plin. lib. 9. Alexandri Magni claſſium præfecti prodidere in domibus fores maxillis beluarũ. ſ. balenarũ facere, oſſibus tecta cõtignare, ex quibus multa quadragenũ cubitorũ longitudinis reperta: Cõtignatio, textura ipſa trabium, ac tignorũ: Coaſſatio uero, aſſium dicitur, hoc eſt, tabularũ.

Tigrane, τιγρανὴ, urbs Mediæ mediterranea, teſte Ptol. li.6.ca.2.

Tigranes, nis, pen. prod. τιγράνης, proprium nomen regis maioris Armeniæ, qui auxilium ferens Mithridati regi, uictus eſt primo à Lucullo, deinde a Pompeio Magno: cuius ſæpe mentionem facit Cic. in Orat. pro lege Man. Luca. li.2. Tigranemq; meum, ne Pharnacis arma relinquas.

Tigranocerta, tæ, τιγρανόκερτα, oppidum in montanis maioris Armeniæ, teſte Plin. li.6.ca.11. Tigrane conditum, unde & nomen accepit, quaſi Tigranis ciuitas. Nam certa Parthorum lingua urbem ſonat. Vide Stephanum in urbium Onomaſtico.

Tigris, huius tigris, & tigridis, [*Tigre*] τίγρις, fera ſæuiſſima, & uelociſſima, in Hyrcania maxime abundans: ita dicta, quod ſagittæ uelocitatem, quam Tigrini Medi appellant, curſu uideatur ad æquare. Vir. 4. Æne. Hyrcanæq; admorunt ubera tigres. Arrianus, qui res geſtas Alexandri condidit, Tigrim feram Indicam, non eã eſſe uoluit, quam uulgus Tigrim nominat, ſed hanc eſſe Thoa: Tigrim uero, equi magnitudine eſſe, à ſuperiori longe diuerſam. Eſt item Tigris, τίγρις, ητ☉, inſignis Aſiæ fluuius, Meſopotamiam ab ortu alluens, quem Sacræ litteræ ex Paradiſo naſci confirmant. Solinus in Armenia caput attollere dicit, in loco edito, ex lucido, conſpicuoq; fonte, nec ab exordio ſtatim, totum eſſe, ſed primo pigre fluere, non cum ſuo nomine. At cum fines Medorum inuectus ſit, Tigrim ſtatim uocari, Arethuſam lacum influere grauia pondera ſuſtinentem, cuius piſces nunquam ſe alueo Tigridis immiſceant, ſicut nec amnici ſtagnum attingant Arethuſæ. Mox Arabas præterfluens, Meſopotamiam amplectitur & Hydaſpen accipiens, Euphratemq;, defertur in ſinum Perſicum. A Tigri fluuio dicti ſunt Tranſtigritani, qui trans Tigrim habitant, ſicut Tranſpadani qui trans Padum. A Tigris deducitur adiectiuum Tigrinus, a, um: ut Tigrinæ menſæ, hoc eſt, uenarum diſcurſu tigridum maculas referentes. Plin. lib. 13. ca. 15. Menſis præcipua dos in uena criſpis, uel in uertice uariis. Illud oblongo euenit diſcurſu, ideoq; tigrinæ appellantur.

Tigvllii, τιγούλλιοι, Liguriæ populi, quorum urbes Tigullia, & Segeſta commemorantur à Plin. lib.3. cap.5.

Tigvllia, τιγουλλία, urbs Tigulliorum, in tractu Liguſtico cuius meminerunt Pli. lib.3. cap.5. & Ptol. li.3. ca.1.

Tigvrini, τιγυρῖνοι, populi inter Heluetios Limagi fluminis accolæ quorum meminerunt Cæſ. li.1. de Bel. Gal. Strab. li.7. Florus l.3.c.3. Paulus Oroſius li.5.c.16. & Plutarchus in Vit. C. Marii. Eorum metropolis eſt Tigurum urbs, uulgo Zurich, ſitu perquàm amœno, inter duos montes, ſuperne lacus incũbit lympidiſſimus, longus circiter duodecim millia paſſuum, ſupra quem amœnus Alpium proſpectus eſt: ut, uolupe ſit, uel media æſtate, in niues & quandam quaſi hyemem intueri. Is lacus urbem diſſecans, in medio Limagum fluuium, quem recipit pene apud Glareanos, rurſus effundit. Sternitur, pontibus duobus, qui urbem diſſectam denuo cõiungunt. Ipſe uero ſenatus populusq; Tigurinus, cum olim ſuam urbem ſociam Romani imperii ab imperatore deſeri, negligiq; cernerent, multis, magniſq; de cauſſis cum Lucernatibus, & Vraniis, & Suicenſibus, & Subſiluanis (quibus tunc quoque bellũ erat cum principibus Auſtriæ) in perpetuum fœdus ſocietatemq; uenere, ea lege, ut Tigurinus pagus inter omnes primum locum obtineret. Quod factum eſt anno ab orbe redempto M.CCCLI. Hic pagus & tota regio Heluetiorũ, hodie inter Germanos cenſentur. Pagi Tigurini meminit Cæſar lib. 1. Bel. Gal. Tigurinus (inquit) is pagus eſt: nam omnis ciuitas Heluetia in quatuor pagos diuiſa eſt.

Tilia, liæ, φίλυρα, arbor eſt apud Gallos nomen retinens, folio hederaceo molliore, & in angulum acutiorem rotundiore, & prolixiore, in orbem lentè criſpo, atque ſerrato flore tantiſper, dum calyculo continetur, herbaceo: dum emerſit, flauo: fructus magnitudine fabæ, ſimilis acinis hederæ: in quo ſemen prætenue, quantum atriplicis, omnibus animalibus ingratum, cum foliorum pabulo maxime educantur. Vir. lib. 2. Ge. Nec tiliæ læues, nec torno raſile buxum. Ouid. 10. Met. Nec tiliæ molles, nec fagus, & innuba laurus. Tiliæ item dicuntur uincula, ex arboris huius membranis tenuiſſimis inter corticem & lignum ſitis. Pli. li. 16. ca. 14. Inter cortices & lignum tenues tunicas multiplici membrana: è quibus uincula Tiliæ uocantur. Tenuiſſimæ earum philyræ coronarum Lemniſcis celebres antiquorumq; honore.

Tiliacevs, cea, ceum, φιλύρειν☉, quod ex tilia confectum eſt. Iulius Capitolinus de Antonio Pio: Cum ſenex & longus eſſet, incuruareturq;, tiliaceis tabulis in pectore faſciabatur. Columel. lib. 12. cap. 45. Arculæ fagineæ, uel etiam tiliaceæ, quales ſunt, in quibus ueſtimenta forenſia conduntur, huic rei paulo ampliores præparari debent.

Tilivm, τίλιον, urbs littoralis in laterę occidentali Sardiniæ: auctore Ptole. lib.3. cap.3.

Tilphossa, τιλφῶσσα, fons eſt Bœotiæ, ſubter Tilphoſſium montem labens, ubi Tireſiæ uatis ſepulcrum eſt: qui cum ſenex eſſet,

frigidam

frigidam fontis huius aquam potaſſet, ſubito extinctus. Auctor Strabo lib. 9.

Tilphossius, τιλφώσιος, mons eſt Bœotiæ, non procul ab Haliarto, templum habens Apollinis Tilphoſſii. Auctor Strab. lib. 9.

Tilus, (quod huc pro ſinus Perſici inſula male relatum erat) uide Tylus. Siquidem tam apud Ptolemæum, quam apud Plinium ſcribitur y Græco.

Timaeus, τίμαιος, nomen proprium philoſophi Locrenſis, cui diuinum illud opus Plato inſcripſit, in quo de rerum creatione diſſerit, quod Cicero poſtea Latinum fecit: atque de Vniuerſitate inſcripſit: quanquam non deſint qui negent Ciceronis eſſe. Fuit prętereа Timæus quidam Siculus arrogantiſſimus. De quo uide Plutarchum in Nicia.

Timachus, chi, pen. co. τίμαχος, Mœſiæ fluuius, ex Rhodope monte fluens, teſte Plin. lib. 4. ca. 26.

Timagenes, pen. co. τιμαγένης, Rhetor fuit Alexandrinus, qui à Gabinio, cum in Ægypto res gereret, captus, Romamq; perductus, à Fauſto Syllæ filio redemptus eſt. A quo manu emiſſus, primum in ipſis Pompeii ædibus, eoq; mortuo, in Palatio ludum aperuit. Poſtea uero cum ob linguæ libertatem ſchola excidiſſet, in rure Tuſculano ætatem peregit. Fuit & alter Timagenes Hiſtoricus, qui maris totius ſitum libris quinque eſt complexus. Vtriuſque auctor Suidas.

Timagoras, τιμαγόρας, ciuis Athenienſis fuit, à ſuis capitali ſupplicio affectus, quod Darium, ad quem legatus erat, more Perſarum per adulationem adoraſſet. Suidas, & Valerius.

Timandra, τιμάνδρα, filia Ledæ, & Tyndarei, & ſoror Clytemneſtræ.

Timanthes, τιμάνθης Suidæ, nomen pictoris celeberrimi, Parrhaſii æmuli. Inter eius uero ingenii monumenta, Iphigenia oratorum laudibus celebratur, quam pinxit ad aram ſtantem, iamq; Dianæ immolandam: & cum omnes mæſtos pinxiſſet, omnemq; triſtitiæ imaginē conſumpſiſſet, patris uultum, quem digne effingere non potuit, uelo obduxit. Plin. lib. 35. cap. 9.

Timarchides, æ, uel dis, τιμαρχίδης, eximius marmoris ſculptor, apud Pli. lib. 36. cap. 5. Fuit & alter ſtatuarius, qui multa nobilia ex ære opera confecit: cuius meminit idem Plin. lib. 34. ca. 8.

Timarchus, τίμαρχος, Athenienſis quidam fuit, Demoſthenis familiaris, qui cum in adoleſcentia pudicitiam ſuam in Piræeo proſtituiſſet, eo nomine iam ſenex ab Æſchine in iudicium uocatus eſt, & condemnatus. Fuit item Timarchus ſtatuarius nobilis, qui centeſima uiceſima Olympiade floruit: teſte eodem Pli. lib. 34. cap. 8.

Timavus, penult. prod. τίμαυος, nomen fluminis iuxta Aquileiam, nouem naſcens capitibus, teſte Pomponio, unoq; oſtio ſeſe in mare euoluens. Virg. 1. Æneid. Regna Liburnorum & fontes ſuperare Timaui.

Timidus, timida, timidum, [*Timido, pauroſo, di poco animo*] δειλός, pauidus, meticuloſus. Cic. 1. Off. Ne imbelles, atque timidi uideamur. Cic. pro Marcel. Si in alterutro peccandum ſit, malim uideri nimis timidus, quàm parum prudens. Hinc Timide, aduerbium, pauide, minus audacter. Cic. 2. Tuſc. Sed hoc quidem in dolore maxime eſt prouidendum, nequid abiecte, nequid timide, nequid ignaue, nequid ſeruiliter, muliebriter'ue faciamus.

Timiditas, timiditatis, δειλία, procliuitas ad timorem. Cic 4. de Fin. Ex rebus enim timiditas, non ex uocabulis naſcitur. Idem 3. Tuſculan. Quæ qui recipit recipiat idem neceſſe eſt timiditatem & ignauiam.

Timeo, times, timui, [*Temere, hauer paura*] φοβοῦμαι, ἀποδειλιῶ, metuo, horreo, reformido, uereor. Ci. pro Flac. Nihil magis, quàm perfidiā timemus. Variis modis conſtruitur. Dicimus enim: Timeo te, tanquam inimicū. Timeo tibi, tanquam amico, ne quid mali tibi accidat. Ter. in And. Pamphili uitæ timeo. Timeo mihi abs te. Cic. pro Sylla: A quo quidem genere iudices ego nunquam timui: id eſt, non timui'ne malum mihi inferrent. Inuenitur etiam cum ablatiuo, mediante de. Ouid. l. 4. Faſtor. Nec timui de morte: tamen metus obſtitit. Item dicimus, Timeo furem tauro: id eſt, ne fur taurum furetur. Iuuen. Sat. 6. Cum furem nemo timeret Caulibus, aut pomis. Dicimus etiam, Timeo pro amico. Gel. l. 19. ca. 1. Illum autem pro Ariſtippi anima timere. Timeo quemadmodū hæc explicari poſſint, Cic. lib. 15. epiſt. Nunc iſtic quid agatur, magnopere timeo, apud eundem ad Att. lib. 2. Speciale eſt autem in hoc uerbo, & in ceteris eiuſdem ſignificationis, ut ſiue ſequatur negatio, ſiue non nihil addat, detrahat'ue ſententiæ. Nihil enim refert, num ita dicas: Timeo, ne poſſis. Compoſita huius uerbi ſunt Extimeo, Pertimeo, & Prætimeo: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

Timiopolae, τιμιοπῶλαι, à Græcis dicuntur, qui præmercantur, ut rerum pretia accendant, annonamq; flagellent: id eſt, duriorem cariorem q; faciant, pretio non parentes.

Timoclia, τιμόκλεια, mulier Thebana fuit, quæ ſtuprum à barbaro per uim paſſa, diſſimulato dolore, finxit ſe illi uelle oſtendere magnum auri pondus, perductumq; ea ſpe ad altiſſimum puteum, qui erat in interiore parte domus, cum pronus puteum inſpiceret, præcipitem deiecit, & ſaxis obruit.

Timocles, τιμοκλῆς, duorum Comicum Athenienſium nomen, quorum fabulas aliquot enumerat Suidas.

Timocreon, timocreontis, τιμοκρέων, poeta Rhodius fuit, ueteris Comœdiæ ſcriptor. Qui graues cum Simonide Melico, & Themiſtocle inimicitias exercuit: quos etiam contumelioſo poemate eſt inſectatus. Auctor Suidas.

Timolaus, τιμόλαος, rhetor & uerſificator, è Lariſſa Macedoniæ, diſcipulus Anaximenis Lampſaceni. Scripſit poema de bello Troiano, Homeri ſingulis uerſibus ſingulos addens. Suidas.

Timoleon, τιμολέων, Corinthius, dux inclytus, uiribus fortiſſimus, uitaq; abſtinentiſſimus, qui miſſus cum paucis triremibus ad liberandas à Dionyſii tyrannide Syracuſas, quem Dion Syracuſanus implorato Corinthiorū auxilio expellere conabatur, quinquageſimo poſtquam Syracuſas appuliſſet die, urbe potitus eſt: deinde arcem obſidens, Dionyſium ad deditionem compulit, & cum paucis in exilium Corinthum miſit. Arcem uero ſolo æquauit & Syracuſanis libertatem reſtituit. Deinde contra Leontinos pergens, eorum tyrannum in bello captum interfecit. In ſumma æqualis fuit Timotheo, Ageſilao, Pelopidæ, Epaminondæ. Hæc ex Plutarcho, qui eum è noſtris comparat Paulo Æmilio.

Timolus, Lydiæ mons, poſtea Tmolus, τιμῶλος, appellatus, teſte Plin. lib. 5. cap. 29.

Timon, τίμων, Phliaſius philoſophus, qui apud Chalcedonem philoſophiam, & oratoriam exercuit, carus Ptolemæo Philadelpho. Scripſit Tragœdias, & Comœdias, & Satyras. Dictus amarulentus, & mordax, ſillorum, id eſt dicacitatum ſcriptor. de quo Gell. Timon amarulentus librum maledicentiſſimum cōſcripſit, quem Sillos inſcripſit. Fuit & alius Timon Athenienſis, temporibus Peloponneſiaci belli (ut ex Ariſtophanis & Platonis poematibus perſpicere licet) prorſus inhumanus, ac uitans hominum congreſſus, præter unius Alcibiadis adoleſcentis. Interrogatus quæ cum illo cauſſa eſſet amicitiæ, Quòd ſciam (inquit) illum quandoque multorum malorum Athenienſibus cauſſam futurum. Semel in uita in concionem dicitur aſcendiſſe, factoq; nouitatem cunctis admirantibus: Eſt mihi (inquit) ò uiri Athenienſes, poſt ædes hortulus, in quo ficus coaluit quædam, in qua permulti noſtri ciues ſe ſuſpenderunt. In eodem nunc ego loco ædificare uolo. Quamobrem uiſum eſt mihi, publice admonere, ſi quis forte ſit, qui ſe prius uelit ſuſpendere, antequam arbor excidatur. His igitur de cauſis ab Athenienſibus, μισάνθρωπος eſt appellatus, hoc eſt, humani generis oſor. In ſepulcro, quod ſibi ipſe conſtruxerat, inciſum erat epitaphium in hanc ſententiam: Hic ſum poſt uitam, miſeramq; inopemq; ſepultus, Nomen non quæras: dii, lector, te male perdant.

Timomachus, penult. correpta, τιμόμαχος, fuit pictor Byzantius, Cæſaris Dictatoris ætate. Fecit Medeam & Aiacem, quos ipſe Cæſar LXXX. talentis emit, & in templo Veneris dicauit. Auctor Plin. lib. 35. cap. 11.

Timor, oris, [*Temēza, paura*] φόβος, δέος, eſt, ut Ci. 4. Tuſ. Quæſt. inquit, metus mali appropinquantis. Facere alicui timorem. Ci. li. 10. epiſt. Quæ res mihi facit timorem. Affici timore de aliquo. Idem li. 11. epi. Amici noſtri de nobis magno timore afficiuntur. Inücere timorem. Cic. Att. Noſtris animus acceſſit: hoſtibus timor iniectus eſt. Perculſus timore.

Timotheus, pen. cor. τιμόθεος, nomen proprium Cononis Athenieſis filii, qui acceptam à patre gloriam multis auxit uirtutibus. Fuit enim diſertus, impiger, laborioſus, rei militaris peritus: & (quod ſuper omnia eſt) εὐτυχής, id eſt, fortunatus imperator habebatur. Huic ſtatua publicitus in foro Athenis poſita eſt, ob uictoriam, qua uictis Lacædemoniis, imperium Athenienſium auxit, & muros Athenarum extruxit. Poſt huius obitum non fuit quiſquam fere Athenis dignus memoria. Huius geſta æmuli, ut laudem eius imminuerent, Fortunæ adſcribebant, circunferentes paſſim tabulas, in quibus ille pictus erat dormiens, adſtante interim Fortuna, quæ ciuitates in retia eius ageret. Quam rem ille ægre ferens, Sua illa eſſe dicebat, nō Fortunæ opera. Ex quo tempore, quaſi peroſa hominis ingratitudinem Fortuna, omni prorſus felicitate excidit. Auctor Suidas. Huius ut docti hominis meminit Cic. lib. 1. de Off. Quod idem fecit (inquit) Timotheus Cononis filius, qui cum belli laude non inferior fuiſſet, quàm pater, ad eam laudem, doctrinæ & ingenii gloriam adiecit. Hactenus Cic. Timotheus, item Athenienſis Comicus, mediæ Comœdiæ: cuius fabulas nōnullas commemorat Athenæus. Timotheus Mi-

leſſus, Therſandri filius, muſicus, qui decimã & undecimam chordam lyræ addidit, & antiquam muſicam in molliorem modum mutauit. Hunc ferunt duplo maiorem ab his, quos alius inſtituiſſet, mercedem exigere ſolitum fuiſſe, quàm ſi rudes traderentur. Geminatum enim laborem dicebat dedocendi prius, mox docendi. Emicuit tempore Philippi Macedonis, cuius filius Alexander modulo eius excitabatur & ad res bellicas alacrius inſtruebatur. Deceſſit anno ætatis LIII. Scripſit de muſica libros 17. item Encomia, & Dithyrambos. Hæc Suidas. Timotheus, ſculptor nobiliſſimus, unus ex iis qui Mauſoleum cælauere: cuius in templo Apollinis Romæ multa fuerunt monumenta: ut ſcribit Plin. lib. 34. cap. 8. Timotheus Gazęus grammaticus tempore Anaſtaſii principis, in quem etiam Tragœdiam concripſit. Eddidit & heroico uerſu de Indicis & Arabicis, & Ægyptiis, & Libycis quadrupedibus, & de auibus peregrinis li. 4. Fuit & Timotheus, Pauli Apoſtoli diſcipulus, patria Lycaonius, mulieris uiduæ filius, poſtea Præſul Epheſius, Apoſtolicis epiſtolis, & martyrio clariſſimus.

Tin, antiqui pro Eum dixerunt.

Tina, næ, uaſis uinarii genus, quod à Feſto Tinion appellatur. Varr. li. 1. de Vita po. Roma. ut citat Nonius: Antiqui in conuiuiis utres uini primò, poſtea tinas ponebant. Tina item Ptol. li. 2. c. 3. fluuius eſt in tractu orientali Britanniæ inſulæ.

Tinda, τίνδα, Thraciæ urbs, in qua Diomedes equos ſuos humana carne paſcebat. Auctor Pli. li. 4. ca. 11.

Tinctilis, le, pe. co. [*Tinto*] βαπτὸν, quod intinctum eſt. Ouid. de Triſt. li. 3. Nam uolucri ferro tinctile uirus ineſt.

Tinctura, æ, [*Tintura*] βαφὴ, infectio, imbutio coloris. Pli. li. 37. ca. 9. Adulteratur maxime tinctura, idq; in gloria regis Ægypti aſcribitur, qui primus eam tinxit.

Tinea, æ, [*Tignola*] σὴς, uermiculus eſt, qui aut ſitu, aut puluere, ac putredine interdum naſcẽs, ueſtes, aut libros abrodit. Hor. 1. epiſt. 21. ad librum ſuum: Aut tineas paſces taciturnus inertes, Aut fugies Vticam aut uinctus mitteris Ilerdã. Item Tineæ uentris uermes ſunt, ἕλμινθες, in inteſtini recti extremo naſcentes. Celſus: Lumbricos appellat. Pli. lib. 11. cap. 33. Sic intra hominem tineæ tricenum pedum aliquando & plurium longitudine. Item Tineæ ſunt uermes in aluearibus, apibus noxii. Col. li. 9. c. 14. Præterea ut tineæ, ſi apparuerint, euerrantur, papilionesq; enecentur, qui plerunq; inter alueos morantes, apibus exitio ſunt. Nam & ceras erodunt, & ſtercore ſuo uermes progenerant, quos aluearum tineas appellamus. Hinc Tineoſus, a, um, ἑλμινθώδης, ut, Aluei tineoſi, apud Col. lib. 9. ca. 14.

Tingi, τίγγη, oppidum eſt Africæ, nõ procul ab Ampeluſio promontorio ab Antæo (ut ferunt) conditum. Tingi, inquit Pomponius Mela li. 1. & Pli. l. 5. c. 1. Mauritaniæ peruetus oppidum, ab Antæo, (ut fuerunt) conditum, poſtea à Claudio Cæſare, cum coloniam faceret, appellatum Traducta Iulia.

Tingitana, τιγγιτανὴ, extima Mauritaniæ pars, à Tingi urbe nomen habens: cuius deſcriptionem uide apud Pli. lib. 5. ca. 2.

Tingo, gis, xi, ctum, uel Tinguo, [*Tingere*] βάπτω, inficio, madefacio, immergo, colore, uel humore imbuo. Mar. li. 5. Mentiris iuuenem tinctis Lentine capillis hoc eſt, unctis, & coloratis. Virg. 1. Æn. Quid tantùm Oceano properẽt ſe tingere Soles. i. immergere. Mart. li. 1. Tingit cutem Carinus, & tamen pallet. Virg. 3. Geo. Ac uix ſuppoſitis tinguntur ſanguine cultri. Tingens, tis, participium. Pli. li. 9. ca. 38. Sed id tingentium officinę ignorant, cum ſumma uertatur in eo. Tinctus, a, um, participium paſſiuum, idem quod immerſus, uel infectus: ut, Spicula tincta uenenis, Ouid. 4. de Pont. Idem 1. de Arte: Conſule de gemmis, de tincta murice lana, conſule de facie corporibusq; diem. Per tranſlationem accipitur pro leuiter imbutus. Cic. de Orat. Sit enim mihi tinctus literis. Idem de Clar. Orat. Ergo illam patris elegantia tinctam uidimus. Tinctus, us, ipſe tingendi actus. Plin. lib. 10 cap. 48. Et alia eodem nomine croceo tinctu. Huius compoſitum eſt Intingo, quod uide ſuo loco.

Tinia, æ [*Tino, tine*] πυτίνη, uaſa uinaria apud antiquos fuere, ut inquit Feſtus. Nonius Tinas appellauit. Erant autem hæc uaſa minora, & omnino diuerſa ab iis, quæ apud nos ſub hoc uocabulo habentur, nec ad eos uſus parata. His nanque è ligno fabricatis, muſta cum uinaceis noſtri ebulliunt: Apud ueteres autem inter ἐκπωμάτια numerantur.

Tinnio, nis, niui, itum, κωδωνίζω, ἠχέω, proprie de metallis dicitur, cum ex eorum pulſatione ſonus efficitur. Tinnit enim aurum, argentum, æs, ferreum, ſtannum, orichalcum, & huiuſmodi. Hinc Circuntinnio compoſitum Varr. 3. de re ruſt. ca. 16. Cum à mellario id feciſſe ſunt animaduerſæ, iaciundo in eas puluerem, & circuntinniendo ære, perterritas, quò uoluerit perducet. Tinnire quoque dicitur auris, cum incluſi ſubtiles, & leues uapores interdum per membranam illam, quæ in auribus eſt, emergunt, & ſonũ illum fictitium edunt. Catul. ad Lesbiam, epigr. 48. Aures tinniunt ſuopte ſonitu. [*Riſonare*]

Tinnimentum, ti, κωδώνισμα, ipſe tinniendi actus. Plau. in Rud. Illud quidem ædepol tinnimentum eſt auribus.

Tinnitus, tus, κωδωνισμὸς, metalli ſonitus. Pli. li. 11. ca. 10. Apes gaudent plauſu, atque tinnitu æris. Virgil. 4. Geor. Tinnitusq; cie, & Matris quate cymbala circum. Aurium tinnitu, præſentire, apud Plin. lib. 28. cap. 2.

Tinniculus, auis eſt, teſte Plin. lib. 10. ca. 37. columbas defendens, & accipitres territans occulta naturæ ui, intantum, ut uiſum, uocemq; eius effugiant.

Tinnulus, la, lum, [*Aguzzo, acuto, & puntato*] λιγυρὸς, ἠχῶν, quod acutum edit ſonum, eiuſmodi eſt ſonus metallorum. Ouid. Tinnulaq; æra ſonant, & olent, myrrheq;, crociq;. Quinct. li. 2. ca. 3. Nam & tumidos, & corruptos, & tinnulos, & quocunque alio cacozeliæ, genere peccantes, certum habeo, non uirium, ſed infirmitatis uitio laborare.

Tintinnaculi, κροταλίζοντες, qui flagris cædunt ſontes ob noxam, & loris bubulis caſtigant. Ficto uocabulo à ſonitu, quem uerbera efficiunt. Nam dum uerberant, & cædunt flagris, tinnitum reddere uidentur ex crepitu plagarum: quæ percuſſio à Plauto dicitur Tax, per onomatopœiam, à ſonitu quem redit. Id genus homines flagratores dicebãtur, & Lorarii: nam cædendo loris, & flagris hunc ſonum faciunt. Pla. in Truc. Niſi ad tintinnaculos uinctos uos educi uiros.

Tintinnabulum, li, κρόταλον, κώδων, inſtrumentum æneum, quo populus lauandi hora ad balneas conuocari ſolebat. Nomen tinctitium, à ſono, quem edit Iuuen. Sat. 6. Tot pariter pelues, & tintinnabula dicas Pulſari. Pli. li. 36. ca. 13. Vt in ſummo orbis æneus, & petaſus unus omnibus ſit impoſitus, ex quo pendeant excepta catenis tintinnabula: quæ uento agitata longe ſonitus referant, ut Dodonæ olim factum.

Tintinno, nas, p. c. [*Riſonare, ribombare*] ἀλαλάζω, pro reſono. Catul. ad Lesbiam. Sonitu canoro Tintinnant aures. Dicitur & Tintinnio, is, niui. Afranius: Tintinnire ianitoris impedimenta audio.

Tion, τίον, urbs maritima Ponti, non procul à Partheni fluminis oſtio. Auctor Ptol. li. 5. ca. 1.

Tipasa, τίπασα, urbs Mauritaniæ Cæſarienſis, apud Plinium lib. 5. cap. 2.

Tiphernum, τίφερνον, ciuitas Vmbriæ. Vide Tifernum.

Tiphys, τίφυς, Argonautarum in Colchica expeditione gubernator fuit. Virg. in Bucol. eclog. 4. Alter erit tum Tiphys, & altera quæ uehat Argo Delectos heroas, &c. Ouid. Tiphys in Æmonia puppe magiſter erat. Seneca in Medea: Tiphys in primis domitor profundi.

Tipula, æ, pe. co. uermis ſex pedes habens ſed tantæ leuitatis, ut ſuper aquam currens non deſidat. Pla. in Perſa. Neque tipulæ leuius pondus eſt, quàm fides lenonia.

Tiresias, τειρεσίας, uates Thebanus fuit, Euero patre genitus, qui cum aliquando in Cithærone uidiſſet duos dracones coeuntes, obſeruata fœmina ex iis, occidit illam: quo facto in fœminam & ipſe mutatus eſt. Deinde cum rurſus poſt ſeptem annos eodem pacto & marem draconem interfeciſſet, in priſtinam formã redit. Contingit igitur aliquando certantibus inter ſe Ioue & Iunone, uiri ne, an fœminæ maiorem ex Venere uoluptatem caperent, ut ille iudex ſit adhibitus, ut qui utrunque fuiſſet expertus. Tireſias autem pro Ioue ſententiam tulit, aſſerens multo plus ex coitu uoluptatis pcipere fœminas. Ob quod à Iunone excæcatus eſt. Alii uero propterea excæcatum dicunt, quòd Palladem nudam in fonte conſpexerit. Iupiter autem in ſolatium, uiſus, amiſſi diuinationem illi dedit. Stat. lib. 10. Theb. Sibi callidus iſta Tireſias natæq; canat, &c. Huius animam euocat Vlyſſes apud Homerum lib. 10. Odyſſ. multaq; ab ea futura edoctus. Auctor eſt Strab. li. 9. Tireſię monumentum fuiſſe ſub Tilphoſſo monte Bœotiæ, iuxta fontem Tilphoſſam, ubi profugus, diem ſuum obiit, cum iam ſenex gelidiſſimam Tilphoſſæ aquam hauſiſſet. Ibi Thebani ciues ſepulto diuinos honores tribuere. Fuit Tireſiæ filia fatidica nomine Manto, quæ ex Tiberino fluuio filium peperit nomine Ocnum, qui in Ciſalpina Gallia oppidum, condidit & à nomine matris Mantuam appellauit. Iuue. Sat. 13. Tireſiam appellatiue poſuit pro homine cæco, cum ait: Nec ſurdum nec Tireſiam quenquam eſſe deorum.

Tiridates, τιριδάτης, rex Armeniæ, qui uariis geſtis cum Corbulone bellis, tandem ex fœdere Romam uenit, & diadema regni à Nerone accepit. Vide Tacit. li. 15.

Tiriscum, τίρισκον, Daciæ urbs, non procul à Danubio, teſte Ptolemæo lib. 3. cap. 1.

Tiryns, maſc. gen. τίρυνς, agri Argiui fluuius eiuſdem nominis urbem præterlabens.

Tiryns, yntos, τίρυνς, agri Argiui oppidum, Herculis patria, à

quo

qua ille dictus eſt Tirynthius, τιρυνθι☉.

Tis, σοῦ, genitiuus eſt antiquus à Tu pronomine. Plaut. in Milit. Tis egeat, quia te careat, ob eam rem huc ad me miſſa eſt.

Tisias, τισίας, Steſichorus poeta ante dictus eſt: ſed à chorea id nominis ſortitus eſt.

Tisiphone, τισιφόνη, una ex furiis, à cædibus plectendis dicta: τίσις, ultio, uel pœna: φόν☉, uel φόνη, cædes, aut mors. Hor. in Ser. Serui libus, utiq; Iam peritura modis, Hecaten uocat altera, ſæuam Altera Tiſiphonem.

Tisobis, τισοβις, fluuius Britanniæ, teſte Ptolem. li. 2. ca. 3.

Tissa, τίσσα. Ptolem. lib. 3. cap. 4. Siciliæ urbs.

Titan, & Titanus, pen. pro. τιτάν, Saturni frater, Cæli & Veſtæ filius, qui etiam pro Sole ponitur, qui & ipſe à Titanibus duxit originem. Tradunt enim Titanas ſex fratres fuiſſe, & quinque ſorores a Titea matre dictos, ut auctor eſt Diodorus. Ex quibus unus fuit Iapetus pater Promethei. Hyperion quoque ex Titanum numero eſt, qui Solis ac Lunæ ſtellarumq; motus obſeruaſſe, atque demonſtraſſe primus fertur. Ideo Solis parens, & aſtrorum fertur. Hinc Sol, Titan: Luna, Titanis, τιτανὶς, & Diana Titania à poetis dicuntur. Lucan. lib. 1. Flammiger an Titan, ut alentes hauriat undas. Ouid. 3. Meta. Dumq; ibi perluitur ſolita Titania lympha. Seruius ſic habet: Ferunt fabulæ Titanas ab irata cōtra deos Terra in eius ultionem creatos. Vnde & Titanes dicti ſunt, ἀπὸ τῆς τίσεως, id eſt, ab ultione. Primumq; contra Saturnum quidem Titanes, deinde Gigantes contra Iouem genuit. Ipſe uero Titan cum filijs, quos Titanes à patre appellabant, bellum geſſit aduerſus Saturnum & Opim, quòd conuentui non ſteriſſent, eoſque captos muro incluſit: qui poſtea à Ioue filio uictis Titanibus liberati ſunt, ut ſupra latius de Saturno dictum eſt.

Titanius, a, um, τιτάνι☉, adiectiuum deductum à Titan: ut Titania aſtra. Virg. 6. Æne. Lucentemq; globum Lunæ, Titaniaq; aſtra Spiritus intus alit. Titanicus, a, um. Ouid. 7. Metam. Hinc Titaniacis ablata draconibus, intrat Palladias arces.

Titanus, Plin. libro. 5. cap. 30. Fluuius eſt Æolidis, & ciuitas ab eo cognominata.

Titaresius, τιταρήσι☉ Homero, fluuius eſt Theſſaliæ, qui in Titaro monte, qui Olympo uicinus eſt, ortum habens, labenſque uerſus plagam Tempe contingentem in Peneum influit: ob aquarum tamen craſſitudinem illi non admiſcetur, ſed in modum olei ſuperfluit. Pli. lib. 4. ca. 8. Euroton uocat, Lucanus Titareſum uocat, per quatuor ſyllabas lib. 6. Solus in alterius nomen cum uenerit undæ, Defendit Titareſus aquas.

Tithonus, p. p. τιθωνὸς, Laomedontis filius, qui (ut fabulæ ferunt) cū iuuenis eſſet, & decorus, ab Aurora dilectus, & raptus fuit, ex qua Memnonem genuit. Sed tandem poſt longiſſimam uitam, audita Memnonis filij morte, in cicadam uerſus dicitur, dicente Horatio: Longa Tithonum minuit ſenectus.

Tithymalus, τιθύμαλ☉, herba eſt lacteum emittens ſuccum: cuius ſeptem enumerantur genera: Characias, Myrſinites, Paralios ſiue Tithymalis, Helioſcopios, Cypariſſias, Dendroeides, & Platyphyllos. Colu. lib. 9. Tithymalus maiorum quoque animalium uentrem ſoluit. Idem paulò ſupra: Maximuſque uel minimus annus earum labor eſt initio ueris, quo tithymali floret frutex. Pli. l. 26. cap. 10. Dioſc. lib. 4. cap. 168.

Titia Curia, & Titienſis tribus, dicta eſt à Tito Tatio Sabinorum duce, Romulo in partem regni recepto. Feſtus.

Titianus, Titiani filius, orator Græcus, præceptor Maximini principis. Scripſit lib. prouinciarum pulcherrimos. Appellabatur Simia ſui temporis, quòd omnia probe imitaretur. Capitolinus.

Titi Livii, λίβιοι, duo fuerunt: Alter tragœdiarum ſcriptor Romanorum poetarum antiquiſſimus, qui ob ingenij felicitatem à Liuio Salinatore, cuius liberos erudiebat, libertate donatus eſt: Alter Patauinus cum Criſpo Saluſtio de Hiſtoriæ principatu certans. Vide ſupra in dictione Liuius.

Titii, ſacerdotes fuerunt Apollinis, à Titiis auibus, quas in Auguriis certis obſeruare ſolebant ſic appellati, ut ait Var. li. 4. de Lin. Lat. Luca. li. 1. Et doctus uolucres augur ſeruare ſiniſtras, Septemuirq; epulis feſtis, Titijq; ſodales.

Titillo, titillas, γαργαλίζω, κνάω, leui attrectatione alarum, aliarumue mollium corporis partium riſum cuipiā moueo. Per tranſlationem tamen accipitur pro quouis modo blandiri, & uoluptate afficere. Cice. 1. de Fin. Nam ſi ea ſola uoluptas eſſet quæ quaſi titillaret ſenſus, ut ita dicam, &c. Lucret. li. 2. Et quæ Titillare magis ſenſus, quàm lædere poſſunt. Hora. 2. Serm. Sat. 3. Præterea ne uos titillet gloria. Hinc Titillatio, onis, uerbale, γαργαλ☉, ipſe titillandi actus. Cic. in Cato. At non eſt uoluptatum tanta quaſi titillatio in ſenibus. Titillatus, us, idum. Plin. lib. 11. cap. 37. In eadem præcipua hilaritatis ſedes, quod titillata maxime intelligitur alarum, quas ſubit.

Titio, onis, [*Stizzone*] δαλὸς, lignum aduſtum, quod ab igne extrahitur. Celſus lib. 3. cap. 12. Fomentiſq; protinus ualidioribus totum corpus circundare conuenit, maximeq; inuolutis teſtis, & extinctis titionibus.

Titivilicium, cij, dici uoluerunt, inquit Nonius, fila putrida, quæ è telis cadunt. Plau in Caſſ. Non ego iſtud uerbum empſitem titiuillicio, id eſt, re admodum uili.

Titornus, τίτορν☉, bubulcus fortitudinis monſtroſæ fuit, qui cum Milone Crotoniata de robore certauit, uicitq;, cum pedem tauri una manu, altera uero alterius tauri pedem, ipſis per uim conantibus reſilire, traheret. Auctor Ælianus.

Titubo, as, p. cor. [*Vacillare, barcollare*] σφάλλομαι, ὑποσκελίζομαι, proprie pedibus inſiſtere nequeo, quod accidere ſolet ebrijs, aut longo iam morbo languidis. Ouid. 3. Meta. Ille mero, ſomnoq; grauis titubare uidetur. Quinctil. Sed iugulaſti uulneratum, titubantem ſtrauiſti. Transfertur ad animum, quoties ab animo uerba diſſentiunt, quod inconſtantiæ ac leuitatis ſignum eſſe dicitur: ut apud eundem: Neque ulla unquam tanta fuerit dicendi facultas, quæ non titubet, aut hæreat, quoties ab animo uerba diſſentiunt. Plau. in Mili. Cogitate Nequid, ubi miles uenerit, titubetur. Ter. in Heaut. Verum illa nequid titubet. Cic. ad Att. li. 2. Videbis breui tempore magnos, non modo eos, qui nihil titubarunt: ſed etiam illum ipſum, qui peccauit, Catonem. Hor. 1. epiſt. 13. Caue ne titubes, mandataq; frangas. Titubare quoque, τραυλίζειν, lingua & dentes dicuntur. Ouid. 3. Triſt. Eleg. 1. Hæc ubi ſunt furtum lingua titubante locutus, &c. Hinc titubatus, partici. ſine uerbo, ut inquit Seruius: Nam titubor non legitur. Virgil. 5. Æn. Veſtigia preſſo, Haud tenuit titubata ſolo. Hinc quoque Titubantia, æ, & Titubatio, onis, uerbalia, τραυλισμὸς, id eſt, ipſe titubandi actus. Suet. in Vitel. Ac de hac quoque liberos utriuſque ſexus tulit, ſed marem titubantia oris, prope mutum, & elinguem. Ad Heren. li. 2. Vt ne paruula quidem titubatione, aut offenſione, impediremur. Titubanter, aduerbium, incōſtanter. Cic. pro Cœl. Poſuiſtis enim, atque id tamen titubanter, & ſtrictim, coniurationis hunc propter amicitiam Catilinæ participem fuiſſe.

Titulus, li, [*Titolo*] ἐπιγραφή, τίτλ☉, inſcriptio cuiuſcunque operis: quod. ſ. libro, operi, uel ſtatuæ ſuperſcribitur, ut ſtatim primo aſpectu argumentum noſcamus, aut artificem. Suet. in Domit. c. 5. Plurima & ampliſſima opera incendio cōſumpta reſtituit, ſed omnia ſub titulo tantum ſuo, ac ſine ulla priſtini auctoris memoria. Marti. lib. 2. Vnum de titulo tollere iota potes. Ouid. lib. 1. de Remed. Legerat huius amor titulum, nomenq; libelli. Dictus titulus à tuendo, quaſi tuitulus, quòd tueatur factum auctoris, & ſiquis alterius opus eſſe contendat, ueri opificis indicet nomen. Per tranſlationem quandoque ponitur pro laude, & dignitate. Ouid. lib. 2. Faſt. At tua proſequimur ſtudioſo pectore Cæſar Nomina, per titulos ingredimurq; tuos. Aliquando pro monumento. Apuleius: Auorum, & proauorum titulis clarus. Tituli etiam dicti ſunt milites, quaſi tutuli, quod patriam tuerentur. Vnde & Titi prænomen ortum eſt, inquit Feſt. Perſius. Hic nec more probo uideas, nec uoce ſerena Ingentes trepidare Titos. Titulo tenus, id eſt, ſolo titulo, & non re ipſa.

Titus, τίτ☉, prænomen fuit Romanis familiare, inde dictum (ut Feſto placet) quod antiqui Titos, & Titulos milites appellabant, eo quòd patriam tuerentur. Hoc prænomine dictus fuit Veſpaſianus Flauij filius & frater Domitiani princeps clariſſimus, populoq; Ro. adeo carus, ut uulgo Orbis amor diceretur, & Deliciæ humani generis.

Tityrus, τίτυρ☉, uox Græca maiorem gregis arietem denotans: Eſt item paſtoris nomen apud Virg. in Bucolicis à Theocrito mutuatum, ut multa alia. Vide Macrob. Satur. lib. 3.

Tityus, τιτυὸς, filius fuit Iouis ex Elara, Orchomeni filia: quā prægnantem Iupiter, timēs Iunonis iram, occultauit in terra, ex quo factum eſt, ut naſcens puer ex terra natus uideretur. Hic poſtea cum ad integrā ætatem perueniſſet, captus amore Latonæ Apollinis matris, eam de ſtupro interpellauit. Quamobrem Apollo iratus, ſagittis ipſum confodit, & apud inferos religauit, eiusq; iecur uulturibus lancinandum appoſuit hac lege ut conſumptum renaſceretur illico, & ſic nunquam Vultures à diſcerpendo ceſſarent, nec ipſe à patiendo. Tantæ magnitudinis gigas fuiſſe perhibetur, ut iacens nouem iugera occupauerit. Ouid. 4. Met. Viſcera præbebat Tityus lanianda, nouemq; Iugeribus diſtractus erat. &c. Vide Seruium apud Virg. lib. 6. Ad hunc locum: Necnon & Tityon terræ omnipotentis alumnum Cernere erat. Tityus item Sex. auctore Cicerone in Bruto, orator fuit loquax ſane & ſatis acutus, ſed tamen ſolutus & mollis in geſtu, ut ſaltatio quædam naſceretur, cui ſaltationi Tityus nomen eſſet.

T ANTE L

Tlepolemus, τληπόλεμ☉, Herculis & Aſtyoches filius, quam ex

Ephyra urbe Peloponneſi rapuerat,(ut meminit Home.Iliad.β.) clarus rebus bellicis,corporisq́; proceritate inſignis. Hic cũ adoleuiſſet, Licymnium auunculum ſuum Marte progenitum, & patri ſuo chariſſimum iam ſenem interfecit. Propter quòd fabricatis nauibus patria profugus, collecta iuuenum multitudine Rhodum petijt:& ea inſula occupata,Rhodienſibus imperauit. Poſtea ad bellum Troianum cum nouem nauibus profectus à Sarpedone occiſus eſt.

T ANTE M

TMARVS,τμάρ@,mõs eſt Theſprotiorum,Dodonæo oraculo imminens,qui & Tomarus,τόμαρ@,dicitur,teſte Strab.lib.7.

TMESIS,huius tmeſis,fœm.gene.τμῆσις, eſt unius uerbi compoſiti, uel ſimplicis ſectio,una dictione,uel pluribus interiectis. Virg.3. Geo.Septem ſubiecta trioni.Idem 1. Æn. Et multo nebulæ circũ dea fudit amictu,pro circũfudit.Hoc autem tolerabile eſt, inquit Ser.in ſermone compoſito, ceterum in ſimplici nimis eſt aſperũ, qđ tamen aliquando fecit antiquitas: ut Saxo cere minuit brum. Vtuntur & hac figura nonnunquam oratores.Cic.pro Sext.Quiſquis erat, qui aliquam partem in meo luctu ſceleris Clodiani attigiſſet,quod iudicium cumq́; ſubierat,damnabatur,id eſt, quodcunque iudicium.

TMOLVS,τμῶλ@,Lydiæ mons,Sardibus incumbens, ex quo Pactolus amnis profluit,aureas trahens arenas.Ouid.6. Met. Riget arduus alto Tmolus in aſcenſu,cliuoq́; extenſus utroque, Sardibus hinc,paruis illinc finitur Hypæpis. Antiquis Timolus dicebatur per tres ſyllabas.Pli.lib.5.cap.29. Celebratur Lydia maxime Sardibus in latere Tmoli montis,qui ante Timolus dicebatur.Ouid. 6.Metam.Deſeruere ſui nymphæ uineta Timoli.

TMOLVS,τμῶλ@,Lydiæ amnis,ex eiuſdem nominis mõte profluẽs, in quo coticula inuenitur,auro explorando utilis.Pli.lib.33.ca.8. Auri,argentiq́; mentionem comitatur lapis,quem Coticulam appellant,quondam non ſolitus inueniri, niſi in flumine Tmolo (ut eſt auctor Theophraſtus)nunc uero paſſim.

T ANTE O

TOGA,æ,[*Toga,ueſta, palandra*] (τήβεννα Plutarcho, τήβεννα Athenæo)ueſtis communis omnium Romanorum, tam fœminarum, quàm marium,ſicut Pallium Græcorum. Dicta Toga à tegendo, quòd corpus tegat. Superimponebatur autem tunicæ,uel potius tunicis. Hæc laxa erat,& in ſinum multis criſpulis ſubtracta ſuccingebatur. Tibul.lib.1.Eleg.7.Et fluit effuſo cui toga laxa ſinu. Hinc Romani Togati dicuntur,quemadmodum & Græci Palliati. Virg.1.Æneid.Romanos rerum dominos,gentemq́; togatã. Quoniam uero in pace tãtum togæ uſus erat(nam in bello depoſita toga ſaga ſumebant)factum eſt,ut Toga pro pace, ſeu artibus pacis accipiatur:ſicut Arma,pro bello,ſeu re militari. Caſſius Ciceroni:Etenim tua toga omnium armis felicior. Cice.in Piſ.Non dixi hanc togam,qua ſum amictus,nec arma,ſcutum, & gladium unius Imperatoris:ſed quod pacis eſt inſigne,& ocij toga: contra autem arma tumultus atque belli. Toga olim etiam utebãtur tenuiores, qui reges ſuos,hoc eſt,potentiores officij gratia per urbem deducebant,ut ſportulam conſequerentur. Mart. Si matutinos facile eſt tibi rumpere ſomnos, Attrita ueniet ſportula ſæpe toga. Hinc turbam togatam uocat Iuuen.Saty.1.clientelam illam comitum, qui toga induti potentiores amicos per urbem ducebant, & reducebant.Sportula(inquit)primo Limine parua ſedet turbæ rapienda togatæ. Item opera togata dicitur idipſum togatorum officium.Marti.Exigis à nobis operam ſine fine togatam.

TOGALAE comœdiæ,quæ ſcriptæ ſunt ſecundum ritus Romanorum, ſicut Grecas fabulas ab illorum habitu Palliatas appellamus:nam Græci ſupra tunicam pallium ferebant.

TOGATAE tabernariæ,dicuntur comœdiæ, in quibus non magiſtratus,ſed humiles perſonæ inducuntur, teſte Donato, quales fere ſunt qui in tabernis uendunt merces ſuas.

TOGATI,[*Togati*] τηβεννοφόροι,togis induti: unde Romani togati dicti ſunt,quoniam Toga Romanorum propria erat.Sic ij, qui principes ciuitatis officij gratia in forum deducebant, ac deinde domum reducebant,quoniam togis amicti erant, Togati uocabantur. Iuuenal.Turbæ rapienda togatæ.Hi etiam per diminutionem Togatuli dicebantur,quod diminutiuum eſt ioco formatum.Martial.lib.10.Quàm diu ſalutator,Anteambulones, & togatulos inter Centum merebor plumbeos die toto.

TOGA candida erat,quam petitores magiſtratuum induebant: undè Candidati dicebantur.Pli.lib.7.de Naſica:In toga candida bis repulſa notatus à populo. Pura toga, quam tyrunculi forenſes aſſumebant tirocinii die. Lucan.lib.7.Pura uenerabilis æque Quàm currus ornante toga, id eſt, nec picta, nec triumphali, nec prætexta,inquit Budæ. Pura enim ideo dicebatur, quòd nullo purpuræ prætextu diſtincta eſſet. Toga prætexta,περιπόρφυρ@ Plutarcho,dicebatur,cuius oræ & circuitus purpura erat prætextus: quod ipſum ſatis indicat Liuius 4.Decad.libri 4.Purpura uiri utimur prætextati in magiſtratibus,in ſacerdotijs: liberi noſtri prætextis,purpura togis utuntur.Toga palmata ueſtis erat triumphalis,à palma,id eſt,a uictoria ita appellata. Marti.lib.7. I comes,& magnos illæſa merere triumphos, Palmatæq́; ducem, ſed cito, redde togæ.Toga picta, ueſtis publica ſum:ſummiq́; magiſtratus. Capito. de Gordi. Palmatam tunicam, & togam pictam primus Romanorum priuatus ſuam & propriam habuit: cum ante Imperatores,uel de Capitolio acciperent,uel de palatio. Lampridius de Alexandro:Prætextam & togam pictam nunquam,niſi Conſul, accepit:& eam quidem quam de Iouis templo ſumptam alij quoque accipiebant aut Prætores, aut Conſules. Budæ. Toga pulla qua in funeribus utebantur, ut nunc atra ueſte utimur: Alba autem,uel in epulo publico,uel in epulo parentali, uel in ſpectaculis,uel in comitio. Toga raſa,ut inquit Pli.lib.8.cap.48. Diui Auguſti nouiſſimis tẽporibus cœpit.Toga puerilis, quæ & Prætexta appellabatur. Gell.lib.18.cap.4. Cum iam adoleſcentuli Romæ prætextam & puerilem togam mutaſſemus. Toga uirilis, a puerili diſtincta erat:ea decimoſeptimo anno ſumebatur. Cic.in Lælio:Ego autem à patre ita eram deductus ad Scæuolam ſumpta uirili toga, &c. Per tranſlationem ponitur quandoque Toga pro officio deducendi & reducendi potentiores:Martialis. Lis nunquã, toga rara,mens quieta. Plinius ad Apollinarem: Altius tibi ociũ, & pinguius,eoque ſecurius,nulla neceſſitas togæ, nemo accerſitor ex proximo. Quod ideo inualuit, quia ad officia præſtanda togati conueniebant:id eſt,ad deducendos, comitandosq́; amicos honoris gratia.Hinc diminut.Togula.Marti.lib.1. Ignoſces togulam Poſthume pluris emo.

TOLENTVM, Tolenti oppidum eſt Italiæ in Picenis, Nicolai ſanctiſſimi Antiſtitis patria, à quo Tolentinates populi, apud Plin. lib.3.cap.13.

TOLERO,toleras,unico l,[*Tolerare.ſofferire.patire,ſopportare*] φέρω,ὑπομένω,fero,patior,perfero,ſuſtineo. Terent.in Phorm. Vna tecum bona,malaq́; tolerabimus. Idem in Hecyra. Sed quod ſeſe indignam deputat matri meæ,Cui concedat cuiusq́; mores toleret ſua modeſtia.Tolerare ſe eſt modice, & ſumma parſimonia ſe alere.Corn.Nepos in uita Pomp. Attic. Ex quibus agris pater familias fructus caperet,quibus ſe toleraret. Cæſar: Erat ſumma inopia,adeo ut folijs ex arboribus ſtrictis, & teneris arborum radicibus cõtuſis,equos alerent, & cogerentur his rationibus equitatum tolerare. In qua ſignificatione etiam dicimus, Tolerare uitam,id eſt uiuere,nutriri. Tacitus:Multos militia, quoſdam exercendo agros tolerare uitam. Cæſar 7.Bel.Gal.Qui in oppida compulſi,ac ſimili inopia ſubacti,eorum,corporibus, qui ætate ad bellum inutiles uidebantur,uitam tolerauerunt. Accipitur aliquando Tolerare pro portare,ſeu geſtare,χωρῆσαι. Plau.in Mercat.Tolerat hæc nauis metretas trecentas.id eſt, ferre poteſt. Tolerare milites ſua pecunia,id eſt,ſuſtinere, & ſtipendium aut certe neceſſaria ſubminiſtrare. Plin.lib.33.cap.10. Octona millia equitum ſua pecunia tolerauiſſe, &c. Hinc Tolerans,nomen ex participio, id eſt,patiens:ut,Toleratiſſimus penuriæ,id eſt, patientiſſimus, apud Colu.lib.7.cap.1.Toleranter,aduerbium,patienter,tolerabiliter.Pli.lib.8.cap.45.At nunc anniculæ ad fœcunditatem poſcuntur,tolerantius tamen bimæ.De bobus. Quinctil.lib.8.ca.6.Qui toleranter uidere Septentriones uidemur. Hinc quoque Toleratio,onis,uerbale,ipſe tolerandi actus. Cicero 2.de Finib. Quædã alia toleratio eſt uerior,qua uti uos non poteſtis qui honeſtatem ipſam per ſe non amatis. Tolerabilis,le,quod tolerari poteſt.Plin. in Paneg.Tolerabile tributum. Cicero de Amic. Quæ tamen ſi tolerabiles erunt,ferendæ ſunt. Vnde Tolerabiliter aduerb. facile,ſine diſcrimine.Colum.lib.11.cap.2. Adhuc tolerabiliter efficies.Cic.Cœlio.lib.2.Quo tolerabilius igniculum deſiderij tui feramus. Hinc etiam Tolerantia,tiæ.Cicero in Parad.Tolerantia rerum humanarum,contemptione fortunæ. Quinctil.lib.1.ca.2.Tolerantia tamen doloris laude ſua non carebit. Intolerandus, ἀφόρητ@,qui ferri non poteſt.

TOLETVM.τολητον, urbs Carpetanorum, in tractu Tarraconenſis Hiſpaniæ,apud Ptolemæum libro 2.cap.6.

TOLISTOBII,τολιςόβιοι Stephano, Galatarum Heſperiorum populi,qui ex Galatia in Bithyniam tranſmigrarunt. Eratoſthenes li.1. rerum Galaticarum Toliſtobogios,τολιςοβωγίες,nominat.

TOLLENON,tollenonis, genus machinæ,ut ait Feſtus, quo hauritur aqua in alteram partem prægrauante pondere. Plin.lib.19.cap.4. Vel tollenonum hauſtu rigandos. Liuius 8. Belli Maced. Deinde, ut præter ſpem ſtare muros uiderunt, collectis rurſus animis in arietes tollenonibus libramenta plumbi, aut ſaxorum,ſtipites ue robuſtos incutiebant.

TOLLES,παρίσθμια, tumor faucium, teſte Feſto, quas & Tonſillas uocamus.

TOLLO,

TOLLO, lonis, à Plauto in Rudente uidetur poſitum pro eo, qui ex puteo aquam haurit: Heus (inquit) ſic tolloni gratia?

TOLLO, tollis, ſuſtuli, & ſecundum antiquos tetuli, ſublatum, [*Leuare, inalzare, torre, togliere*] αἴρω, ὑψόω, ἐγείρω, eleuo, attollo, ſurſum erigo. Plaut. Tolle caput. Cicero 4. Academ. Hortenſius autem uehementer admirans, quod quidem perpetuò Lucullo loquente fecerat, ut etiam manus ſæpe tolleret. Ouid. Epiſto. 14. Ter acutum ſuſtulit enſem, Ter male ſublato decidit enſe manus. Liuius 4. Bell. Macedo. Sublatis deinde ſupra capita ſcutis, continuatiſque &c. Vlpianus: Ius uicino non eſſe altius ædes tollere. Aliquando tollere eſt capere, λαμβάνειν. Virgilius libro 4. Georg. Et ſæpe lapillos, Vt cymbæ inſtabiles fluctu iactante, ſaburram Tollunt: his ſeſe nubila librant. Aliquando ſuſcipere, ἀναιρεῖσθαι. Suetonius de Neronis parente: Deceſſitque Pyrgis morbo aquæ intercutis, ſublato filio Nerone ex Agrippina Germanico genita. Aliquando nutrire, τρέφειν, ἀνατρέφειν. Terentius in And. Quicquid peperiſſet, decreuerunt tollere. Aliquando aufero, ἀφαιρῶ, αἴρω. Cicero in Læl. Solem enim de mundo tollere uidentur, qui amicitiam è uita tollunt. Tollere de medio, ἀναιρεῖν, ἀφανῆ ποιεῖν, ὑπεξαίρειν, id eſt, interimere. Cicero pro Roſc. Amer. Perfacile hunc hominem incautum, & ruſticum, & Romæ ignotum de medio tolli poſſe. Aliquando differre, ἀναβάλλεσθαι. Plau. Omnes tollo ex hoc die in alium diem. Aliquando inferre. Virg. 3. Georg. Tollentemq; minas, & ſibila colla tumentem. Nam tollere minas, eſt minari, timorem incutere, inferre. Tollere gradum, ambulare. Plaut. Bacchid. Is eſt, adhibo contra, & tollam gradum. Tollere ſe altius à terra, eſt creſcere, ac de herbis, & arboribus dicitur. Tollere animos, eſt ſuperbire, audaciorem eſſe. Propert. lib. 3. Eleg. 18. I nunc tolle animos, & tecum finge triumphos. Terent. in Hecyra: Quia paululum uobis acceſſit pecuniæ ſublati animi ſunt. Tollere animos dictis, eſt magnanimitatem ſuã dictis comprobare. Virgilius 9. Æneidos: Vltro animos tollit dictis, atque increpat ultro. Tollere cachinnum, eſt in clarum, & immoderatum riſum ſolui. Tollere clamorem, eſt clara & magna uoce clamare. Cicero 7. Ver. Clamor à fani cuſtodibus tollitur. Tollere aliquem in cælum humeris, eſt illum laudibus celebrare, & quantum fieri poteſt, dijs immortalibus æqualem facere. In qua ſignificatione etiam dicimus, Tollere in cælum fama aliquem, & Tollere laudes alicuius in aſtra. Cic. ad Attic. lib. 2. At hercle alter tuus familiaris Hortenſius, quam plena manu, quam ingenue quam ornate noſtras laudes in aſtra tulit? Virg. 5. Eclog. Daphnimq; tuum tollemus ad aſtra. Tollere manus, lætitiæ ſignum eſt, & gratias agentis. Cic. ad Cæſa. lib. 7. Suſtulimus manus & ego, & Balbus. Tollere aliquem ab officio, eſt priuare. Tollere aliquem de oratione ſua, eſt eum non amplius nominare. Tollere aliquem è numero, eſt eum excipere. Tollere aliquem de medio è medio, uel ex rerum natura, idem. Tollere legem, abrogare, antiquare. Tollere moram, feſtinare. Tollere metum, timorem adimere. Tollere ſpem, auferre. Tollere aliquem teſtimonio, teſtimonijs ita conuincere, ut condemnetur, puniatur. Tollere aliquem ferro, aut ueneno, eſt interficere. Hinc ſublatus, participium, id eſt, eleuatus, ablatus, &c. Secundum ſignificationem ſui uerbi. Virg. 2. Æneid. Et ſublatus ad æthera clamor. Ponitur aliquando pro ſuperbiente, & ferociente. Cæſar. 1. Bell. Gall. Quo prœlio ſublati Heluetij, quòd quingentis equitibus tantam multitudinem equitum propulerant, audacius ſubſiſtere. Hinc quoque ſublatio uerbale: ut Sublatio animi: id eſt, elatio, ſuperbia. Cic. 2. de Finib. Voluptatem Stoici ſic definiunt: Sublationem animi ſine ratione opinantis ſe magno bono frui, &c. Sublate, aduerbium. Cice. de Clar. Orato. Sublate ampleq; dicere. Idem pro domo ſua: Nihil unquã de me dixi ſublatius aſciſcendæ laudis cauſſa. Compoſita huius uerbi ſunt, Attollo, Contollo, Extollo, Protollo, & Suſtollo: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

TOLOPHON, Τολοφών, Locrorum ciuitas, apud Thucydidem Rer. Peloponneſiacarum lib. 3.

TOLOSA, pen. pro. Τολῶσα, urbs Tectoſagum in ea parte Narbonenſis Galliæ, quæ in Pyrenæos montes uergit: cuius incolæ dicuntur Toloſani. Aurum Toloſanum habere prouerbio dicuntur, qui magnis & fatalibus afficiuntur malis, nouoq; ac miſerando pereunt exitio. Sumptum à Q. Cæpionis conſulis exercitu (ut indicat Gellius) qui cum Toloſam diripuiſſet, multumq; auri ex templis abſtuliſſet, ſubito magna lues exercitum inuaſit, quæ eos omnes, qui aliquid ex ſacro auro attigerant, miſerando leti genere abſumpſit. Vide Er. Adagia.

TOLVTARII, ſiue Tolutares equi, ἱπποφορεῖς, θέδρομοι, dicuntur, qui alio nomine ab Auſtria Hiſpaniæ regione Aſturcones dicuntur, à nonnullis etiam Gradarij, propterea quod gradu non uulgari incedant, ſed alternis crura molliter explicantes, commodam ſeſſori præbeant uectationem, citra ullam ſuccuſſationis moleſtiam. Tolutares dicti, ſiue à tollendis alterno glomeratu pedibus, ſiue (ut alij malunt) à pedum uolubilitate, quaſi uolutarij. Seneca in Epiſ. Mannos tolutares appellat.

TOLVTILOQVENTIA, ἐπίτροχος λόγος, id eſt, uolubilis ſermo, ut interpretatur Nonius, citans locum Næuij uetuſti Poetæ ex Gallinaria: ò peſtifera, Pontica, fera, trux tolutiloquentia.

TOLVTIM, [*Preſtamente, uolando*] ἐπιτροχάδην, id eſt, uolubiliter, & molliter: proprieque ad Aſturconum, ſiue gradariorum inceſſum attinet, qui alternis crura molliter explicantes, commodiſſimam ſeſſori præbent uectationem: quod genus equorum à Polluce, θέδρομοι, appellantur. Tolutim, (inquit Nonius) quaſi uolutim, uel uolubiliter. Plaut. Aſinar. Demam hercle iam de hordeo, tolutim ni badizas. Var. Vt equus, qui ad uehendum eſt natus, tamen traditur magiſtro, ut equiſo doceat tolutim incedere. Plin. libro 8. ca. 42. In eadem Hiſpania Callaica gens & Aſturica, equini generis, quos Thieldones uocamus, minori forma appellatos. Aſturcones gignunt: quibus non uulgaris in curſu gradus, ſed mollis alterno crurum explicatu glomeratio: unde equus tolutim carpere incurſus traditur arte.

TOMACVLA, [*Tomaſelle, mortadelle*] ἀλλᾶντες, uel per ſyncopen Tomaclã, edulia ſunt, quæ fere ex iecore porcino minutatim conciſo, & iam ſemicocto infuſis ouis crudis, & caſeo optimo, & liquamine, pipere, aniſo, zingibere fieri conſueuerunt, teguntur q; omẽto ſuillo. Dicta Tomacula, ἀπὸ τοῦ τμεῖν, quod eſt incidere. Iuue. Saty. 10. Candiduli diuina tomacula porci.

TOMACINAE, ἀλλᾶντες, edulia ex iecore porcino minutim conciſo, quæ & Tomacula dicuntur. Varr. lib. 2. cap. 4. Quotannis è Gallia apportantur Romam pernæ, tomacinæ, & Petaſones. Plin. Tomacinæ appellantur, quæ Tomacula Inſubres uocant, Galli noſtris temporibus Tomacellas.

TOMARVS, pen. corr. Τόμαρος, Straboni & Stephano, mons eſt Theſprotiorum, Dodonæo oraculo imminens, centum fontibus inclytus, qui & Tmarus dicitur per conciſionem. Vide Pli. in proœmio lib. 4. & Strabonem lib. 7.

TOMAEVS mons, Τομαῖον ὄρος, in Peloponneſo eſt, iuxta Coryphaſium promontorium. Stephanus.

TOMENTVM, ti, γνάφαλον, lana breuis ac conciſa, quæ ex ueſtibus à fullone poliendo detrahitur: & quicquid farciminis ex quacunq; re, ſiue ex fœno, aut palea, ſiue ex pluma fuerit: quo culcitræ farciuntur. Varr. de Ling. Lat. lib. 4. Poſt, quàm tranſierunt ad culcitras, quòd in eas ſagos, aut tomentum, aliud'ue quid calcabant: ab inculcando Culcitra dicta. Videtur autem Tomentum deduci à τέμνω, quod ſignificat incido. Suet. in Tib. Adeo alimenta Druſo ſubducta, ut tomentum ex culcitra tentauerit mandare. Tomentorum autem aliud Leuconicum dicebatur, quod fiebat ex lana alba conciſa. Aliud Circenſe ex arundinibus conciſis factum: idq; ſtramentum habebatur plebeiorum. Dictum Circenſe, quod in Circo Romano ſternebatur, illicq; egeni quieſcebant. Senec. lib. de Beata uita: Nihilo miſerius ero, ſi laſſa ceruix mea in manipulo ferri acquieſcat, ſi ſuper Circenſe tomentum per ſarcinas ueteris lintei effluens incubabo. Mart. lib. 14. Tomentum conciſa palus Circenſe uocatur: Hæc pro Leuconico ſtramina pauper emit.

TOMICE, ces, ſiue (ut quibuſdã placet) Tomix, cis, τομικαί, Græco nomine appellantur ex cannabi impolita & ſparto leuiter torta reſtis, ex qua funes fiunt. Pli. li. 17. c. 10. Tomice moris ſpinarum circũlita. Palladius li. 1. ca. 13. Tunc eos catenis ligneis ex iunipero, aut oliua, aut buxo, aut cupreſſo factis, ad contignationem ſuſpendemus, & binas inter eas perticas erigemus, tomicibus alligatis. Vitru. lib. 7. docet aſſeres tomice religandos. Puluilli quoq; quos in collo habent animalia, ne reſte lædantur, Tomices uocantur.

TOMOS, τομεὺς Straboni, ciuitas in Ponto, Ouidij exilio nota: ab eo dicta, quòd illic Medea Abſyrti fratris membra fruſtulatim conciderit, ut patrem inſequentem remoraretur. Oui. 3. Triſt. Inde Tomos dictus locus hic, quia fertur in illo Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui. Conditam apparet à Mileſijs, quod & ipſum teſtatur idem Ouid. lib. Triſt. 1. A quibus aduenia Miletida ſoſpes ad urbem, Offenſi quo me contulit ira Dei.

TOMVS, tomi, maſc. gen. [*Pezzo, parte, uolume, tomo*] τόμος, fragmentum, uel pars operis, quam Latine Sectionem uocamus. Mart. lib. 1. Scriptura quanti conſtet, & tomus uilis. Vnde Origenes tertiũ librorum ſuorum genus Tomos inſcripſit, quos (ut ait Hieronymus) non poſſumus appellare uolumina.

TOMYRIS, pen. corr. Τόμυρις, fuit regina nobilis Maſſagetarum in Scythia, quæ potentiſſimo Perſarum regi Cyro bello congreſſa eſt, ipſumque & uita & caſtris ſpoliauit ad ulciſcendam filij mortem, quem ille prius à matre, obuiam miſſum cum ſuis per inſidias interfecerat. Nec tamen hoc euentu uictoriæ contenta fuit, aut emollita animi rabies: mortui enim caput in utrem humano cruore plenum demiſit, his uerbis inſultans: Filij mei ſanguinem

hauſiſti, & meum ſitiſtii Cyre: at ego cruore te ſaturabo. Vide Herodot.lib.1.

TONDEO, tondes, totondi, tonſum, [*Toſare*] κείρω, lanam, ſiue capillos, & huiuſmodi incido. Plin.lib.8.cap.48. Oues non ubique tondentur. Cic.5.Tuſc.Quæſtio. Regiæ uirgines, ut tonſtriculæ, tondebant barbam, & capillum patris. Mart.lib.2. Non tondet, inquã: quid ergo facit? radit. Virg.lib.3.Georg. Nec minus interea barbas incanaſq; menta Cinyphij tondent hirci, ſetaſq; comantes. Interdum depaſcere, uel paſcendo abſumere, νέμεσθαι. Virg. libro 1. Georg. Ter centum niuei tondent dumeta iuuenci. Aliquando reſecare, uel demetere. Idem lib.1.Geor. Nocte arida prata Tondentur.i.ſecantur. Tondere aliquem auro.i.emungere, techna aliqua ſpoliare. Plau.in Bacchid. Tondebo auro, uſque ad uiuam cutem. Huius uerbi compoſita ſunt, Attondeo, & Detondeo: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

TONESCIT, [*Tonare*] βροντᾷ, idem quod tonat. Varro Bimargo, ut citatur à Nonio: Tunc repente cælitum altum tonitribus templum toneſcit.

TONGRI, ſiue potius Tungri, τούγγροι, populi inter Belgas, quos Ptolemæus lib.2.cap.9. poſt Tabullam fluuium collocat, caputq; eorum facit Atuacutum.

TONIMVS, ueteres pro ſonamus uſurparunt, Var. Eudæmonibus, ut citatur à Non. Tibi tympana non inaneis ſonitus matris deum tonimus.

TONITRVS, us, maſculini generis, [*Tuono*] & Tonitru, neutrum indeclinabile in ſingulari, in plurali Tonitrua, βρονταί, fragor nubis, qui fit erumpente fulmine. Ouid.2. Metam. Vnde ſolet tonitrus, & fulmina mittere terris. Iuuenal.Saty.5. Et facient optata tonitrua cœnas. Cic.2.de Diuin. Non'ne perſpicuum eſt, ex prima admiratione hominum quòd tonitrua, iactuſq; fulminum extimuiſſent, crediidiſſe ea efficere rerum omnium auctorem Iouem? Tonitruum, tonitrui, idem. Cœlius Ciceroni lib.8. Hic tibi ſtrepitus, fremitus, clamor, tonitruum.

TONO, as, tonui, tonitum, & aliquando, tonaui, tonatum, [*Tonare*] βροντάω, notæ ſignificationis eſt. Cice.2.de Diui. Cum tonuit læuum bene tempeſtate ſerena. Apud uetuſtiſſimos legitur Tono, tonis, per tertiam coniugationem. Varr.in Eudæmonibus, ut citatur à Nonio: Tympana tibi, non inaneis ſonitus matris Deum tonimus tibi ſemiuiri. Tonare laudes alicuius, eſt magnopere efferre. Plin.in Præfat.lib.3. Quanto tu ore laudes patris tonas? Tonare murmure & uerberibus, eſt reſonare. Marti. lib.9. Murmure iam ſæuo, uerberibuſq; tonas. Huius compoſita, Attono, Contono, Circuntono, Detono, Intono, Pertono: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

TONSAE, [*Remi*] ἐρετμοί, dicuntur remi, à diuerberandis fluctibus. Virg.lib.7. Et in lento luctantur marmore tonſæ.

TONSILIS, & hoc le, pen.cor. [*Toſato, podato*] κεκαρμένον, quod tonſum eſt, ac in orbem & comam putatum: ut Tonſiles oleæ, Tonſilis buxus. Pli.lib.12.cap.2. Primus Cn.Marius nemora tonſilia inuenit. Idem lib.18.cap.50. Villo tonſili ueſtiuntur.

TONSILLAE, παρίσθμια, extremæ faucium partes circa radicem linguæ, gulam utrinque attingentes. Cice.2.de Nat.Deo. Linguam autem ad radices eius hærens excipit ſtomachus, quò primum illabuntur ea, quæ accepta ſunt: oris utraque ex parte tonſillas attingens, palato extremo, atque intimo terminatur. Tonſillas item medici uocant faucium inflammationes cum tumore, quas & Græci παρίσθμια, appellant.

TONSO, ſas, frequentatiuũ: unde & Detonſo, ἀποκείρω, Gell. Capillos Dialis, niſi qui liber homo eſt, non detonſet. Hinc fit aliud frequẽtatiuum Tonſito, as. Plaut.in Bacch. Ter in anno tu has tonſitas?

TONSOR, ſoris, [*Barbiere*] κουρεύς, qui barbam tondet, aut aliud quippiam. Var.lib.2.de re ruſt.cap.11. Omnino tonſores in Italia primum ueniſſe ex Sicilia dicuntur poſt Romam cõditam anno quadringenteſimo quinquageſimo quarto, ut ſcriptum in publico Ardeæ in litteris extat: eoſq; adduxiſſe P.Ticinium Menam. Ibidem: Olim tonſores non fuiſſe adſignificant antiquorum ſtatuæ, quòd pleræq; habent capillum, & barbam magnam. Cic.1.Tuſc. Dionyſius ne tonſori collum committeret, tondere filias ſuas docuit. Plaut.in Aſin. Ad tonſorem ire dixit.

TONSTRIX, ſtricis, [*Barbiera*] κουρεύτρια, mulier tonſoris officio fungens. Plaut.Truc. Tonſtricem Syram nouiſti noſtram. Hinc fit diminutiuum Tonſtricula. Cice.5.Tuſc. Regiæ uirgines, ut tonſtriculæ, tondebant barbam.

TONSORIVS, a, um, κουρικός, quod ad tondendum pertinet: ut, Culter tonſorius, hoc eſt, nouacula. Ci.2.Offi. Qui cultros metuens tonſorios, candente carbone ſibi adurebat capillum. Apud Marti.lib.14. Titulus eſt, de Tonſorijs ferramentis.

TONSTRINA, æ, pen.pro [*Barbaria*] κουρεῖον, officina tonſoris. Plaut. in Aſi. Libanum in tonſtrinam ut iuſſeram uenire, is nullus uenit. Ter.in Phor. Ex aduorſum ei loco tonſtrina erat quædam.

TONSVS, a, um, particip [*Toſato*] κεκαρμένος, lana, crine'ue ſpoliatus. Ci. in Piſ. Cum illa ſaltatrice tonſa. Marti.lib.11. Et tonſo pura miniſtro. Tonſæ ualles, quæ arboribus & ſiluis ueluti comis ſuis uiduatæ ſunt. Virg.4.Ge. Tonſis in uallibus illum Paſtores, &c. Contra intonſi montes, id eſt, ſiluoſi. Varro, Intonſi montes, & feris pleni. Villi tonſi. Virg.1.Æne. Tonſiſq; ferunt mantilia uillis. Tonſa oliua. Virg.lib.5.Æne. Ipſe caput tonſæ folijs euinctus oliuæ.

TONSVRA, æ, [*Toſatura*] κουρά, eſt ipſe tondendi actus. Col.li.7.ca.4. Tonſuræ certum anni tempus per omnes regiones ſeruari non poteſt. Idem lib.11.cap.2. Oues Tarentinæ radice lanaria lauari debent, ut tonſuræ præparentur.

TONVS, τόνος, idem quod uoculatio, ſiue accentus, à uerbo, τείνειν, quod eſt intendere, quaſi τῆς φωνῆς τάσις. Toni item dicuntur nerui in ſtomachi lateribus. Præterea tonum appellant ſpatium interiectum inter terram & citimum cæli circulum, hoc eſt, lunarẽ, quod eſt centum uigintiſex millium ſtadiorum, ut inquit Martianus: quoniam ut in ſonis interuallum cum legitima quantitate minimum ex duobus ſonis inter ſe diuerſis, ita in cælum minimum à terra ſpatium ad Lunam Tonum appellare placuit. Huius menſuræ dimidium, Hemitonium, ἡμιτόνιον dicitur. Tonus uero cum Hemitonio proportionem facit ſeſquiplam, hoc eſt, ſeſquialteram. In picturis item ſplendor intermedius inter lumen, & umbram, Tonus dicitur. Pli.lib.35.ca.5. Deinde adiectus eſt ſplendor, alius hic, quàm lumen: quem, quia inter hoc & umbram eſſet, appellauerunt Tonon: commiſſuras uero & tranſitus Armogen.

TOPARCHA, [*Signore, padrone*] τοπάρχης, qui alicuius regionis, uel loci curam adminiſtrat. Toparchia, territorium.

TOPAZIVS, topazij, fœm.gen. [*Topazio*] τοπάζιος, gemma eſt uiridis coloris, ἀπὸ τοῦ τοπάζειν, hoc eſt, à quærendo dicta, ſiue quod trogloditæ prædones cum diutius fame & tempeſtate preſſi herbas, radiceſq; effoderent, hanc gemmam primi eruerunt: ſiue à Topazo inſula maris rubri, in qua hic lapis mire pellucidus inuenitur. Inſulæ autem huic idcirco Topazo nomen factum putant, eo quod nebuloſa ſit, ſæpeq; à nauigantibus fuerit quæſita antequam inueniretur. Vtranque nominis cauſſam refert Pli.lib.37.cap.8. & lib.6.cap.29. & Strab.lib.6.

TOPAZOS, uel Topazus, pen.prod. τόπαζος, inſula eſt in mari rubro, ccc. paſſus à continente diſtans, in qua topazius gemma inuenitur mire pellucida. Vide Topazius.

TOPHVS, [*Tofo*] πῶρος, maſc.gen. genus lapidis aſperi, qui facile in arenam reſoluitur. Plin.lib.17.cap.4. Nam tophus ſcaber natura. Virg.2.Ge. Et tophus ſcaber, & nigris exeſa chelydris. Hinc Tophinus, & Tophaceus, πώρινος, adiectiua, quod ex topho eſt. Suet. Quæ tophina, ac lignea antea erant. Pli.lib.17.cap.7. Eſt alba, rufa, columbina, argillacea, tophacea, arenacea.

TOPIARIVM, rij, τοπεῖον, opus ex arbore, aut frutice, aut herba, ornatus, aut uitandi æſtus cauſſa factum: ut ſunt teſtudines, cameræ, naues, auiculæ, & huiuſmodi, quæ ex buxo, uel hedera & huiuſmodi, quarum natura ſequax eſt, & flexibilis fieri cõſueuerunt. Dictum Topiarium, ἀπὸ τῶν τόπων: hoc eſt, à locis, quæ in his uaria conſtituuntur. Quæ & Topia, τοπεῖα, ab idoneis ſcriptoribus nuncupatur. Vitru.lib.7. Habentem Deorum ſimulacra, ſeu fabularum diſpoſitas explicationes, non minus Troianas pugnas, ſeu Vlyſſis errationes per topia, ceteraq; quæ ſunt eorum ſimilibus rationibus ab rerum natura procreata. Quidam inde Topiarij appellationẽ deductam exiſtimant, quòd plantæ funium modo flexibiles & ſequaces, in quaſlibet formas ducantur. Græci enim funes in nauibus τοπεῖα καὶ τοπίαι appellant. Opus topiarium. Pli.li.15.ca.30. Accedit in Topiario opere lauri genus, quæ taxa dicitur: ramos ſpargit à radice topiarij, ac coronarij operis. Hinc Topiarij dicuntur, qui topiaria faciunt: ſicut Coronarij, qui faciunt coronas. Idẽ lib.15.ca.29. Satiuæ myrti genera topiarij faciunt. Pli. Iunior epi.63. Ineſt huic computationi ſumptus ſupellectilis, ſumptus atrienſium topiariorum. Ars item ipſa Topiaria dicitur, ut argentaria. Cic.ad Q.Fr.li.3. Vt deniq; illi palliati topiarium facere uideantur. Topiariam facere, eſt artem exercere topiarij operis.

TOPOGRAPHIA, τοπογραφία, loci deſcriptio. Topographia ripulæ. Ci. ad Atti.lib.15. Itaq; me referunt pedes in Tuſculanum, & tamen hæc topographia ripulæ uidetur habitura celerem ſatietatem.

TOPOS, [*Loco, luogo*] τόπος, Latine locus. Topicus, τοπικός, localis. Vnde Ariſtoteles, & Cicero libros ſuos, quos de Inuentione argumentorum conſcripſerunt, Topica appellarunt, quòd in ijs doceatur, quemadmodum ex certis locis argumenta eruantur. Cic.Trebatio lib.7. Inſtitui Topica Ariſtotelica conſcribere. Hinc Topice, ces, τοπική, ars ipſa inueniendorum argumentorum. Cic.in Topic. Inueniendi uero artem, quæ Topice dicitur, quæ ad uſum potior erat, & ordine naturæ certe prior, totam reliquerunt.

TOPOTHESIA, τοποθεσία, ſitus loci, uel loci deſcriptio.

TOPPER,

Topper, obſoleta dictio, qua antiquiſſimi utebantur pro celeriter, ſeu confeſtim, ſtatim αὐτίκα. Næuius apud Feſtum: Capeſſe flammam Vulcani topper.

Torale, lis, [*Gozzo per punta*] ἐπίβλημα, στρῶμα, quoduis lectuli ſtragulum. Horat. lib. 1. Epi. Ne turpe toral, ne ſordida mappa Corruget nares. Idē in Ser. Et Tyrias dare circū illota toralia ueſtes.

Toranius, mangonis nomen eſt apud Pli. li. 7. c. 12. qui M. Antonio iam triumuiro duos inſigni forma pueros pro geminis uendidit, quorum tamen alter in Aſia genitus erat, alter trans Alpes. Detecta deinde fraude puerorum ſermone, cum ab Antonio increparetur uenditor, reſpōdit ſe ob id ipſum tanti uendidiſſe, quòd gemini non eſſent: quoniam in iis, qui eodem utero ſint editi, mira non debeat uideri ſimilitudo: ſed ut tam diuerſis regionibus uſq; adeo concordi figura reperiri, ſupra omnem eſſe taxationem. Quo tam opportuno reſponſo uerſutus magno tantam Antonio admirationem iniecit, ut aliud in cenſu ſuo nihil haberet clarius.

Torcvlare, aris, uel Torcular per apocopen, machina eſt premendis uuis, oliuisq; accommodata, à torquendo dicta Colu. lib. 12. cap. 50. De olei loquens factura. Tum diligenter mundatam, protinus in torcular deferri & integram in fiſcinis nouis includi, preloq; ſubijci, ut quantum poſſit, paulatim exprimatur. quo in loco Col. aperte diſtinguit Torcular a prelo. Eſt enim Torcular (ut diximus) tota illa machina, uino oleo'ue exprimendo inuenta. Prelum autem ipſa Trabs, qua uuæ, oleæ'ue premuntur. Lacus autem in quem defluit muſtum, ex uinaceis expreſſum. Priſcianus ſecundam dictionis huius ſyllabam præcipit eſſe producendam. Alij tamen contra corripiendam contendunt, analogiam ſequentes, ꝙ in dictione Specular, quæ huic per omnia ſimilis uidetur, mediam ſyllabam conſtet corripi.

Torcvlarivm, rij, [*Torcolo*] idem quod Torcular. Cato ca. 18. Torcularium ſi ædificare uelis.

Torcvlvm, torculi, pen. cor. [*Torcolo*] idem quod Torcular. Cato cap. 1. Ad uillam cum uenias, uideto uaſa, torcula, dolia multa'ne ſint. Pli. lib. 18. cap. 31. Viginti iugeribus ſufficit unum torculum.

Torcvlarivs, a, um, adiect. ὑπολήνιος, ꝙ ad torcular pertinet. Var. de Re ruſt. li. 1. c. 22. Si ſit centum iugerū, habere oportet uaſa torcularia inſtructa trina. Col. li. 12. ca. 18. Tum lacus uinarij torcularij, & fora, omniaq; uaſa, &c. Torcularia cella, Col. lib. 1. cap. 6.

Torcvlarivs, rij, [*Torcoleretto*] ſubſtant. qui torculari premit uuas. Col. lib. 12. cap. 50. Quia interdum multitudo baccæ torculariorum uincit laborem.

Torcvlvs, a, um, adiect. quod ad torculum pertinet: ut, Torculus funis. Cato cap. 135. Funem torculum ſi quis faciet, &c.

Torevma, atis, & Toreumatum, ati, τόρευμα, uas aliud ue opus torno factum, aut alioqui artificioſe cælatum. Eſt enim τορεύειν tornare, ſiue ſculpere: unde & ars ipſa Toreutice, τορευτική, dicitur: quam Pli. lib. 34. ca. 8. Primum à Phidia inuentam ſcribit, ſed à Polycleto Sicyonio conſummatam. Marti. lib. 3. Artis Phidiace toreuma clarum. Salu. in Iugur. Tabulas, ſigna, toreumata emunt.

Tormentvm, ti, [*Tormento, pena, ſupplicio*] βάσανος, cruciatus, qui aut eruendæ ueritatis, aut criminis puniendi cauſſa fieri ſolet: à Torqueo quod inter cetera ſignificat crucio βασανίζω. Cic. 3. de Finib. Vtq; in omnibus tormentis conſeruetur uita beata. Hor. 1. Epiſt. 2. Inuidia Siculi non inuenere tyranni, Maius tormentum. Cic. 3. de Na. deo. Anaxarchū Democriteum à Cyprio tyranno excarnificatum, accepimus: Zenonen Eleaten in tormentis necatū. Præterea Tormentum, μηχανή, generale uocabulū eſt omniū machinarū, ſaxa, tela, & id genus uaria torquentium. Cæſ. 2. Comm. Ad extremas foſſas caſtella conſtituit, Ibiq; tormenta collocauit. Virg. 11. Æn. Fulminis in morem, aut tormento ponderis acti.

Tormina, [*Dolore di uentre, di panza, di corpo*] στρόφος, morbus inteſtinorum, quem & δυσεντερίαν Græci uocant. Celſus lib. 4. cap. 15. Proxima his inter inteſtinorum mala, tormina eſſe conſueuerunt, δυσεντερία Græce uocatur. Intus inteſtina exulcerantur: ex his cruor manat: isq; modo cum ſtercore aliquo ſemper liquido, modo cum quibuſdam quaſi mucoſis excernitur. Interdum ſimul quædam carnoſa deſcendunt. Frequens deijciendi cupiditas, dolorq; in ano eſt. Hæc Celſus. Plin. lib. 20. ca. 14. Mentaſtrum torminibus cholericis efficaciſſimum. Cice. 2. Tuſc. Quamuis idem forticulum ſe in torminibus, & in ſtranguria ſua præbeat. Col. lib. 12. cap. 7. Sequitur torminum uitium, quorum ſignum eſt cruenta & mucoſa uentris proluuies. Hinc Torminoſi, στροφούμενοι, qui cū morbum patiuntur, quos & Dyſentericos Græco uocabulo appellant. Cic. 4. Tuſc. Itaque dicimus grauedinoſos quoſdam, quoſdā terminoſos: non quia ſemper ſint, ſed quia ſæpe ſint. Hinc Torminalis, & le, quod tormina infert Pli. lib. 15. ca. 21. De ſorbis agens: Quartum genus torminale appellant.

Tornatilis, le, pen. pro. τορευτός, τορευτικός, ꝙ torno factum eſt.

Torno, nas, [*Tornire, fare al torno*] τορνεύω, τορεύω, torno conficio, uel polio. Plin. lib. 36. Lapis eſt, qui cauatur, tornaturque in uaſa coquendis cibis utilia. Cice. de Vniuerſ. Idque ita tornauit, ut nihil effici poſſit rotundius. Verſus male tornati, μεταφορικῶς, pro male elaborati. Horat. de Arte: Bis, terque expertum fruſtra, delere iubebat, Et male tornatos incudi reddere uerſus. Hinc Detorno, ἀποτορνεύω, quod eſt ex materia quapiam torno aliquid efficio. Plin. lib. 13. Lignum grande intus, hirnæque duritiæ, ex quo uelares detornant anulos.

Torone, nes, τορώνη, oppidum in ora Macedoniæ, in ortum uergente, à quo propinquus ſinus Toronicus, ſiue Toronæus appellatur. Meminerunt huius oppidi Plin. lib. 4. cap. 10. & Ptolemæus lib. 3. cap. 13.

Toron, onis, τόρων, lacus eſt Chalcidis, circa quem fabæ ſponte prouenìunt. Auctor Plin. lib. 18. cap. 12.

Torosvs, a, um, uide paulò pòſt in primitiuo Torus.

Tornvs, τόρνος, inſtrumentum fabrile, quo ligna, ebur, & reliqua huiuſmodi polita redduntur. Virg. in Buc. Eclog. 3. Lenta quibus torno facili ſuperaddita uitis. Pli. lib. 7. cap. 56. Normam autem, & libellam, & tornum, & clauem Theodorus Samius inuenit. Idem lib. 16. cap. 40. Calices ex terebintho ſolitus facere torno.

Torpedo, torpedinis, fœm. gen. νάρκη, piſcis genus, qui limo merſus occultat ſe, & piſces ſupra natantes torpentes facit, poſtquam obtorpuere, deuorat. Pli. lib. 9. cap. 42. Nouit torpedo uim ſuam, ipſa non torpens, merſaque in limo ſe occultat. Quo in loco Torpedo apertiſſime eſt fœm. ge. quod eſt contra Calepinum, qui maſculinum eſſe putauit. Idem Pli. li. 32. ca. 1. Ex eodem mari torpedo, etiam procul & à longinquo, uel ſi haſta, uirga'ue attingatur, quamuis prævalidos lacertos torpeſcere, quamlibet ad curſum ueloces alligari pedes, tradunt. Cic. 2. de Nat. Deo. Atramenti effuſione ſepiæ, torpore torpedines ſe tutantur. Accipitur & pro ſegnitie, torpore, ſiue ſtupore, νάρκη. Salu. li. 1. Hiſto. Hæc ſi placent, ſi tanta torpedo animos obrepſit, &c.

Torpeo, pes, pui, [*Eſſere debile, pigro, languido*] ἀναισθήτως ἔχω, ναρκάω, ſtupeo, piger ſum, & ſegnis, languidus ſum & remiſſus. Virg. lib. 3. Georg. Confertoque agmine cerui Torpent mole noua, & ſummis uix cornibus extant. Cice. 1. de Nat. Deo. Deum ſic feriatum uolumus ceſſatione torpere, ut ſi ſe cōmouerit, uereamur, ne beatus eſſe non poſſit. Liu. 7. Bel. Pun. Deligati ad palum, uirgisq; cæſi, & ſecuri percuſſi, adeo torpentibus metu qui aderant, ut non modo ferocior uox aduerſus atrocitatem pœnæ, ſed ne gemitus quidem exaudiretur. Virg. 1. Georg. Nec torpere graui paſſus ſua regna ueterno. Hinc Torpeſco, ναρκώδης γίγνομαι, piger, ſiue torpidus fio. Sal. in Iugur. Ceterum ingenium quo neque melius, neque amplius in natura mortalium eſt, incultu, atque ſocordia torpeſcere ſinunt. Plin. lib. 9. cap. 35. Flaueſcunt tamen & illæ ſenecta, rugisque torpeſcunt. De margaritis.

Torpidvs, a, um, ναρκώδης, ſegnis, ſtupens, piger. Liu. 5. Bell. Pun. Tum inter torpidos ſomno, pauenteſque ad nec opinatum tumultum, & inermes in cubilibus ſuis oppreſſos illa cædes edatur, à qua uos heſterno die reuocatos ægre ferebatis.

Torpor, oris [*Stupefattione, debolezza*] νάρκη, νάρκησις, animi & corporis ſtupor, a torpedine piſce, cuius cōtactu corpus ſtupeſcit. Ci. lib. 2. de Nat. Deo. Aliæ fuga ſe, aliæ occultatione tutantur, atramenti effuſione ſepiæ, torpore torpedines. Virg. lib. 12. Æneid. Illi membra nouus ſoluit formidine torpor.

Torporo, as, pen. pro. ναρκόω, torporem induco. Turpil. in Hæterijs ut citat, Nonius: Stupidus aſtat, ita eius aſpectus repens, cor torporauit hominis amore: id eſt, torpefecit.

Torqvatvs, τορκουάτος, cognomen Titi Manlij, à torque impoſitū, quem occiſo ad Anienem Gallo detraxit. Hic eſt ille Torquatus Manlius, cuius iniuſſu, cum filius aduerſus hoſtem, à quo pronocatus fuerat, pugnaſſet, eoque occiſo equeſtria ſpolia uictor ad patrem tuliſſet, ſubito eum, quòd aduerſus edictum ſuum & rei militaris diſciplinam feciſſet, uirgis cæſum ſecuri iuſſit percuti. Torquatus alius fuit Mediolanenſis, qui ſpectante Tiberio principe, tres uini congios uno impetu hauſit: unde & Tricongij cognomē accepit. Vide Plin. lib. 14. cap. 22. Cic. Hic T. Manlius is eſt, qui ad Anienem Galli, quem ab eo prouocatus occiderat, torque detracto Torquati cognomen inuenit.

Torqvatvs, quata, torquatum, στρεπτοφόρος, torque inſignitus: ut, Palumbus torquatus, cuius collum circulo quodam, ueluti torque, cingitur. Ariſtoteles φάσσαν appellat. Marti. lib. 13. Inguina torquati tardant, hebetantque palumbi: Non edat hanc uolucrem, qui cupit eſſe ſalax.

Torqveo, ques, ſi, ſum, & tortum [*Torcere, lanciare*] στρέφω, κάμπτω, λυγίζω, curuo, inflecto. Plin. libro 36. cap. 25. Neceſſarium binas per diuerſas coaſſationes ſubſterni, capita earum præfigi clauis, ne torqueantur. Virgil. libro 2. Georg. Ityreos taxi torquentur in arcus. Aliquando Torquere ponitur pro gyro celeri rota-

re,περιάγειν,κυκλῶν,γυροῦν.Virg.1.Æneid.At illum ter fluctus ibidem Torquet agens circum,& rapidus uorat æquore uortex.Aliquando pro torquendo iacere ῥίπτειν,βάλλειν. Idem 5.Æneid.In medios telum torſiſti primus Achiuos.Horat.2.Epiſt.2. Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum. Virg. lib.4. Æneid. Ante genitor, cum fulmina torques, Nequicquam horremus Aliquando pro gubernare. Virgil.libro 4. Æneid. Cælum & terras qui numine torquet. Aliquando pro ſuſtinere. Virg.libro 6. Æneid. Vbi maximus Atlas Axem humero torquet. Accipitur quandoque Torquere pro eo, quod eſt tormentis in quempiam ſæuire, ſiue id fiat eruendæ ueritatis, ſiue delicti puniendi cauſa.βασανίζειν. Torquemus(inquit Donatus)hominem,extorquemus ueritatem.Cic.Attic. Apud Rhodios liberi ciueſque torquentur. Transfertur & ad animum, pro eo, quod eſt angere, ſiue moleſtia afficere.Plin.Epiſto. 198. Remitte aliquid adoleſcentiæ ipſius,remitte lacrymis,remitte indulgentiæ: ne torſeris illum, ne torſeris etiam te. Aliquando pro nere, ξαίνειν, ut eſt illud Iuuenalis:Penelope melius, melius torquetis Arachne. Aliquando pro trahere. Virg.6.Æne. Torquetq; ſonantia ſaxa. Cice.in Orat. Oratio ita flexibilis,ut ſequatur quocunque torqueas. Torquere funem,σχοινίον πλέκειν,eſt torquendo ex funiculis pluribus funem unum efficere. Propert. Dignior obliquo, funem qui torqueat, Ocno: Æternumq; tuam paſcat aſella famem. Torquere ius per tranſlationẽ,eſt peruertere,aut euertere.Cic.pro Cecin. An uerbo,ac littera ius omne torqueri,&c.Tortus,a,um, particip.i.cruciatus.Cic.in Top.Nam & uerberibus torti, & igne fatigati,quæ dicunt,ea ueritas uidetur ipſa dicere.Tortus uino,uel ira dicitur, qui aut per ebrietatem,aut iræ impotentiam, quæ tacenda erant, nequit continere.Horat.1.Epiſt.19.Arcanum neque tu ſcrutaberis ullius unquam:Commiſſumq; tegis & uino tortus & ira.Huius compoſita ſunt,Abſtorqueo,Contorqueo, Detorqueo, Diſtorqueo,Extorqueo,Intertorqueo,Obtorqueo,Prætorqueo,& Retorqueo:quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

Torqves, & Torquis, modo maſculini, modo fœminini generis, [*Collana,collare*] στρεπτός, colli, & ſummi pectoris ornamentum, ex auro,argento,gemmis,alia'ue materia.Cic.3. Offi. Atque hic T.Manlius is eſt,qui ad Anienem Galli, quem ab eo prouocatus occiderat,torque detracto Torq.cognomen inuenit. Proper.lib. 4.Eleg.Torquis ab inciſa decidit unca gula. Gel.lib.4.cap.13.Caput Galli præcidit, torquem detraxit, eamq; ſanguinolentam in collum poſuit. Torques aurei militibus ob rem ſtrenue geſtam donari ab imperatoribus ſolebant: unde Torquati milites dicti, qui hoc honoris genus uirtute erant conſecuti. Horum duo erãt genera Simplares,Duplareſq; Vegetius lib.2. Torquati, inquit, duplares & torquati ſimplares erant,quibus torquis aureus ſolidus uirtutis præmium fuit, quem qui meruiſſet, præter laudem interdum duas conſequebatur annonas:duplares,duas: ſimplares, unam.Author tamen eſt Pli.lib.33.ca.2.Priſcis Romanorum temporibus auxiliares tantum & externos aureis torquibus donari ſolitos,at ciues non niſi argenteis. Torquatos hodie equites(inquit Budæus)uocare poſſumus,qui Cochleati dicuntur, quos rex Gallorum geſtamine ſuo,regioq; inſigniuit.

Torrefacio,is,[*Roſtire*] καταξηραίνω,ξηραίνω,torridum reddo, arefacio,ad ignem ſolem'ue ſicco.Col.lib.2.ca.21. Et ſubinde opportunis ſolibus torrefacta proteritur Idem lib.6.cap.7.Quidam uinaceorum duas libras torrefaciunt,& ita conterunt.

Torrens,tis,maſculini generis,[*Torrente*] χείμαῤῥος, riuus, fluuius'ue temporarius,non è fonte,ſed è pluuia naſcens, æſtate ſiccus,hyeme magno fluens impetu.Virg.2.Æne.Aut rapidus montano flumine torrens,Sternit ſata læta,boumq; labores. Torrens, participium,ſiue nomen ex participio,id eſt, rapidus, uehemens concitatus. Virg.7. Eclog. Hic tantum Boreæ curamus frigora, quantum Aut numerum lupus,aut torrentia flumina ripas. Vir.2. Ge.Necnon & torrentem undam leuis innatat alnus. Hinc Torrẽtior,& Torrentiſſimus.Pli.li.3.ca.16 de Pado flumine:Agris,quàm nauigijs torrentior,&c.Iuue.Sat.3.Ingenium uelox audacia perdita,ſermo promptus,& Iſæo torrentior. Hoc eſt,uehementior & concitatior. Stat.3.Sil. Tempus erat, cæli cum torrentiſſimus axis Incumbit. Campi torrentes ſanguine,apud eũdem 1. Sil.hoc eſt undantes,& torrentium fluxum imitantes. Ripæ torrentes pice.Virg.9 Æñ.Dixerat:Idq; ratum Stygij per flumina fratris,Per pice torrẽtes,atraq; uoragine ripas Annuit.

Torreo,res,rui toſtum,[*Seccare*] ξηραίνω,ad ignem, ſolem'ue ſicco, arefacio.Plin.lib.11.cap.20.Deinde ſole uerno torreantur.Nonnunquam idem,quod nimio calore exurere. Ci.de Som.Scip.Medium autem illum circulum Solis calore torreri. Virg.4. Georg. Iam rapidus torrens ſitientes Sirius Indos ardebat cælo. Neque ſolum Torreri calore dicimur, uerum etiam frigore: ut annotauit Marcel. citans locum Varronis ex Eumenib. Capite operto eſſe iubet,ante lucem ſuſcitat:frigore torret:uenatum eijcit. Torreri idem,ὀπτᾶσθαι,dicuntur carnes,quæ ſine aqua ad ignem coquũtur.Virg.5. Æneid. Subijciunt ueribus prunas,& uiſcera torrent. Cic.in Piſ. Sapientem in Phalaridis tauro incluſum ſuccenſis ignibus torreri.Accipitur aliquando pro uertere. Lucan.lib.7.Ingentes fato torrente ruinas. Toſtus,a,um, aliud particip. Ouid.12. Metam.Et corpora toſta Carne replent.Virg.1.Georg.Et medio toſtas æſtu terit area fruges.

Torresco,[*Seccarſi*] ξηραίνομαι,torridus fio,exuror,Lucr.lib.3.Non inuenio,qui non ſit acerbum Ignibus impoſitum calidis torreſcere flammis. A quo Retorreſco,retorridus fio. Col.lib.3.Deinde ſata non ita nutriunt,ut ante conualeſcant,quàm retorreſcant.

Torridvs,a,um,[*Secco*] nonnunquam actiue accipitur pro præferuido,quodque ſiccandi,aut exurendi uim habet, καυστικός, ut, cum Æſtatem torridam dicitur,aut Solem torridum.Virg.7.Eclo.Iam uenit æſtas Torrida,iam læto torrent in palmite gemmæ. Nonnũquam paſſiue pro exuſto,ſiue ſicco,& ſole, igni'ue torrefacto:unde Zonam torridam uocamus, quæ inter duos tropicos ſita, aſſiduo æſtu torretur.Virg.1.Georg. Quinque tenent cælum Zonæ: quarum una corruſco Semper ſole rubet, & torrida ſemper ab æſtu.Torridus macie.i.ſiccus,σκελετός.Cic.pro lege Agr. Quem hominem ut grandi macie torridum Romæ,contemptum, abiectum,uidebamus,&c.Torridus frigore.Liu.lib.1.Bel.Pun.Adhæc peruſti artus,niue rigentes nerui,membra torrida gelu, quaſſata fractaq; arma.Hinc Retorridus eiuſdem ſignificationis. Col.li.3. Niſi eum reciderís,arbor tota fiet retorrida.

Torris,huius torris, maſc.gen.[*Tizzone*] δαλός,idem quod fax interprete Nonio,hoc eſt,ſtipes ſemiuſtus, & adhuc ardens, aut ſaltem igniteus:cum Titio ſit torris extinctus. Lactant. Titionem uulgus appellat extractum foco, torrem ſemiuſtum extinctum. Virg.12.Æne.Obuius ambuſtum torrem Chorineus ab ara Corripit,& uenienti Ebuſo, Plagamque ferenti Occupat os flammis. Ouid.8.Meta.Funereum torrem medios coniecit in ignes.

Tortilis,le,penul.corr.στρεπτός,quod retortum, & replicatum eſt. Ouid.in Epiſt.Paridis ad Helenam: Tortilis à digitis excidit anſa meis. Lucan.lib.6.Hunc aut tortilibus uibrata phalarica neruis Obruat. Ouid.1.Metam. Caua buccina ſumitur illi Tortilis in latum,atque turbine creſcit ab imo.

Tortio,nis,στρόφος,uerbale à Torqueo:ut, Tortio ſtomachi, id eſt, tormina,ſiue eroſiones ab humoribus acribus. Plin. lib. 20.cap. 17.Priuatim eius uſus contra tortiones ſtomachi in tepida aqua, & cruditates.

Tortivvm mvstvm,quod dicatur,docet his uerbis Colu.lib.12. cap.36.Tortiuum muſtum dicitur, quod poſt primam preſſuram uinaceorum circunciſo pede exprimitur.Cato de re ruſt. cap.23. Circuncidaneum appellat, non quòd exprimatur pede uinaceorum ante circunciſo.Tortiuum (inquit) muſtum circuncidaneum ſuo cuique dolio diuidito.

Torto,as,[*Torcere bene*] βασανίζω, iterum atque iterum torqueo. Vetus eſt frequentatiuum à uerbo Torqueo.Pomponius in Decima fullonis,ut citatur à Nonio: Vbi inſilui in cochleatum equuleum,ubi tolutim tortor,&c.

Tortor,oris,βασανιστής,qui ueritatis eruendæ cauſſa tormenta admouet,quod quoniam hodie carnificum officium eſt, factum eſt, ut tortorem accipiamus pro carnifice. Cic.pro Cluent. Cum iam tortor,atque eſſent tormenta ipſa defeſſa,neque tamen illa finem facere uellet, &c. Liu.10.Bel. Maced. Conſpectum tortoris,uerberumq; ſuſtinuit,ordinemq; omnem facinoris legatorum, miniſterijq; ſui expoſuit. Hora.3.Carm.Ode 5.Atqui ſciebat quæ ſibi barbarus tortor pareret. Tortores item ab Ammiano dicuntur, qui ſaxa,alia'ue tela ex baliſta,alia'ue machina eiaculantur.

Tortvm,uox obſoleta,qua antiqui utebantur pro tormento. Pacuuius in Duloreſte:ut citat Nonius. Nam te in tenebras ſæpe lacerabo fame clauſum,& fatigans artus torto diſtraham.

Tortvosvs,ſa,ſum,[*Tortuoſo,torto*] ἑλικοειδής,σκολιός,ἑλικώδης,&c. obliquus,& multis flexibus ſinuoſus. Cice.in Lxl.Neque enim fidum poteſt eſſe multiplex ingenium,& tortuoſum.Idem de Nat.Deo. Eſt autem aluus multiplex & tortuoſa. Tortuoſum diſputandi genus,apud eundem 1.Acad.Tortuoſa urina,apud Plin.lib.21.ca.17. Quæ tortuoſe defluit.

Tortvs,a,um,διάστροφος,flexuoſus,obliquus,Oui.2. Meta. Neu te dexterior tortũ declinet ad Anguem.Torta ſupercilia,apud Plau. in Rud.Habet & alia ſignificata:quæ quoniam ſupra explicuimus in uerbo Torqueo,ſuperuacaneum foret,ea hic denuo inculcare.

Tortvs,tus,καμπυλότης,ipſe torquendi actus. Cic.2.de Diuin. Vidimus immani ſpecie,tortuq; draconem Terribilem. Ex poeta.Vir. lib.5.Æne.Nequicquam longos fugiens dat corpore tortus.

Torvlvs,li.[*Letticello*] στιβάδιον,diminutiuum à Torus.i. paruus lectus.Plaut.in Amph.Tum meo patri torulus inerit aureus ſub petaſo.

teſo, Vbi interpres Trochulus legendum eſſe contendit, & recte.

Torvs, tori, generis maſ. [*Letto, tauola*] στιβὰς, lectus ab intortis herbis dictus. Virg. 2. Æneid. Inde toro pater Æneas ſic orſus ab alto. Plin. lib. 8. cap. 47. Antiquis enim torus e ſtramento erat, qualiter nunc etiam in caſtris gauſape. Conſors tori, coniux. Ouid. 1. Metam. Cum conſorte tori parua rate uectus adhæſit. Socia tori, uxor. Ouid. 10. Metam. Appellatq; tori ſociam. Tori item dicuntur eminentiæ muſculorum, quales in robuſtioribus compactioribuſq; corporibus cernuntur quodammodo nodoſæ, & colliculorum ritu inter quaſdam quaſi ualleculas nonnihil aſſurgentes. Virg. 3. Georg. Luxuriatque toris animoſum pectus. Inde Toroſi dicuntur, qui tororum amplitudine corporis robur præ ſe ferũt. Hinc apud Colum. legimus, Parandos eſſe boues nouellos ceruice longa, & toroſa. Quod & de uenis dicitur, cum uaricum in morem quibuſdam in locis turgeſcunt. Cornel. Celſus lib. 7. Ac per ipſos uenarum toros inæquale eſt. In herbis item, ceteriſq; plantis prominentes partium calli, & in ſe pulparum modo collecti, Tori nominantur. Plin. lib. 19. cap. 5. Breuior is eſt, ſed toroſior amariorq; inula.

Torvvs, a, um, [*Terribile*] ἀγριωπὸς, γοργωπὸς, ſpecie ipſa ferociam præ ſe ferens. Quam uocem à tauris declinatam putat Seruius; quorum propriam uult eſſe toruitatem. Alij à terrore deducunt: nonnulli etiam à torto aſpectu. Virg. 3. Georg. Optima toruæ forma bouis, cui turpe caput, cui plurima ceruix. Pli. libro. 7. cap. 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam, toruitateſq; naturæ, &c. Hinc fiunt aduerbia Torue, Toruùm, & Toruà. Plaut. Quid me torue aſpectas? Apul. Cum toruum in eos intueretur. Virg. 4. Æne. Talibus Æneas ardentem, & torua tuentem Lenibat dictis. Torua uina, dicuntur aſpera, & indomita, ſiue immitia. Plin. lib. 17. cap. 23. Cultura quoque torua fiunt uina.

Tot, pluralis tantum numeri, & indeclinabile, [*Tanti*] τοσοῦτοι, tam multi. Habetque fere adiunctam particulam Quot. Cic. de Aruſ. Reſp. De nullo opere publico tot Senatus extant conſulta, quot de mea domo.

Toties, aduerb. τοσαυτάκις, tam ſæpe. Cic. Atti. lib. 7. Interim uelim mihi ignoſcas, quòd ad te ſcribo tam multa toties. Huic reſpondet relatiuum Quoties. lib. 1. epiſt. Quoties mihi certorum hominum poteſtas erit, toties ad te ſcribam.

Totidem, [*Altre tante uolte*] τοσοῦτοι, æque multi, nec plures, nec pauciores. Cic. 2. de Diui. Proclus, & Euryſthenes gemini fratres fuerunt, at hi nec totidem annos uixerunt, &c.

Totvs, ta, tum, adiectiuum, [*Tutto*] ὅλος, integer, uniuerſus, ſolidus. Totum & Omne ſic differunt, quòd Totum ad quantitatem refertur, Omne ad numerum: Totum partium, Omne numeri denotat plenitudinem. Poetæ tamen iſta confundunt. Fit autem Totus à tot, quamuis Tot breue ſit, Totus uero priorem producat: cum tamen Quotus eandem habeat breuem. Totæ ædes, id eſt, integræ. Plaut. in Moſtel. Ædificantur ædes totæ denuo. Totus in amore, uel in ſtudiis eſſe dicitur, qui ita amat, uel ſtudet, ut nullam temporis portionem alteri rei decidat.

Toxicvm, ci, p. c. [*Toſsico, una ſorte di ueleno*] τοξικὸν, δηλητήριον, φάρμακον, idem quod uenenum, quaſi taxicum: quoniam taxos arbor eſt ueneni præſentiſſimi, adeo ut ſi iumenta eius folia comederint, emoriantur. Pli. li. 16. c. 10. De taxo agens: Hanc Seſtius Smilacem uocari dixit, & eſſe in Arcadia tam præſentis ueneni, ut ſi quis ſub ea dormiat, cibum'ue capiat, moriatur. Sunt qui & Taxica hinc appellata dicũt uenena, quæ nunc Toxica dicimus, quibus ſagittæ tinguntur. Hæc ille. Ouid. 1. de Pont. Eleg. 7. Aſpicis & mitti ſub adunco toxica ferro, Et telum cauſſas mortis habere duas. Plau. in Merca. Ibo ad medicum, atq; ibi me toxico morti dabo.

T ANTE R

Trabalis, & hoc bale, δοκώδης, id eſt, magnus, ſiue ingens, inſtar trabis: ut Telum trabale Virg. 12. Æne. At feruidus aduolat haſta Meſſalus, teloq; orantem multa trabali Deſuper altus equo grauiter ferit. Haſta trabalis. Stat. 4. Theb. Dextraq; trabalem Haſtam intorſit agens: liquido quæ ſtridula cælo Fugit. & aduerſo celſæ ſtetit agmine Dirces. Clauus trabalis, δοκώδης ἧλος. Ci. 7. Verr. Vt hoc beneficium quemadmodum dicitur, trabali clauo figeret, cum conſilio cauſſam Mamertinorum cognoſcit. Vbi trabali clauo figere beneficium, prouerbialiter dictũ eſt, in eodem fere ſenſu, quo dicimus, Herculano nodo aliquid ligare, uel immortali, & inextinguibili memoriæ commendare. Tractum à conſuetudine ueterum, qui ad clauum figẽdum Dictatorem ſolent creare: & ex clauis fixis, quòd raræ apud eos eſſent litteræ, numerum annorũ obſeruare. Vide Liu. lib. 7. ab urb. Apud Horat. lib. 3. Car. Trabalis clauus accipi uidetur, pro tormenti quodam genere, cum ait: Te ſemper anteit ſæua neceſſitas, Clauos trabales, & cuneos manu Geſtans ahena: nec ſeuerus Vncus abeſt, liquidum'ue plumbũ.

Trabea, æ, τραβέας, nomen poetæ, cui inter Comicos octauus locus aſſignatur. Huius meminit Cic. lib. 4. Tuſc. & de Finib. Eſt & Trabea, ἁλουργὶς, genus ueſtis, cuius tria ſunt genera, ut Suet. li. de ueſtium generibus inquit: Vnum quod dijs ſacratur tantum de purpura, aliud quod eſt regnum, purpuræ aliquid albi habens admiſtum: tertium augurale ex purpura, & cocco miſtum. Erat autẽ ueſtis togata purpura circuncıncta ſubtegmine puniceo, quã aureæ fibulæ annectebant. Trabeæ regalis meminit Virg. 7. Æneid. Ipſe Quirinali lituo, paruaque ſedebat Succinctus trabea, læuaq; ancile gerebat, Picus equum domitor. In funebri pompa utebãtur & equites trabea, ſi Tacito credimus, qui li. 3. de funere Germanici ſic ait: Igitur tribunorum, centurionumque humeris cineres portabantur, præcedebant incompta ſigna, uerſi faſces: atque ubi colonias tranſgrederentur, atrata plebes, trabeati equites, pro opibus loci, ueſtem, odores, aliaq; funerum ſolennia cremabãt. Hinc Trabeati, qui trabea ſunt induti. Ouid. lib. 1. Faſt. Hoc igitur uidit trabeati cura Quirini, Cum rudibus populis annua iura daret.

Trabica, inquit Feſtus, dicta eſt nauis, quod ſit trabibus confixa, Pacuuius: Labitur trabica in alueos.

Trabs, bis, & Trabes, bis, [*Traue*] δοκὸς, lignum duplex (inquit Feſtus) ex duobus compactum tignis, ædificij gratia. Virg. 2. Æneid. Cum iam hic trabibus contextus acernis Staret equus. Et pauló poſt: Auratasq; trabes, ueterum decora alta parẽtum Deuoluunt. Interdum trabes legimus pro ipſis arboribus. Virg. 9. Æneid. Lucus in arce fuit ſumma, quo ſacra ferebant Nigranti picea, trabibusq; obſcurus acernis. Auctor ad Heren. lib. 1. Niſi enim cecidiſſent ad terram abiegnæ trabes, Argo illa facta non eſſet. Nonnunquam etiam pro naui, ex trabibus contexta. Horat. lib. 1. Car. Vt trabe Cypria Myrteum pauidus nauta ſecet mare. Virg. lib. 3. Æneid. Vaſtumq; caua trabe currimus æquor.

Trachali, appellantur muricum, ac purpuræ ſuperiores partes. Vnde Ariminenſes maritimi cognomen traxerunt. Feſtus.

Trachallvs, orator fuit Domitiani tẽporibus, magna uocis, pronunciationiſq; felicitate, de quo Quinct. li. 10. c. 1. & li. 12. cap. 5.

Trachea, pen. pr. τραχεῖα, regio Aſiæ inter Ciliciam & Pamphiliã; quæ notiore nomine dicitur Iſauria. Auctor Stephanus: Eodem item nomine dicitur Ciliciæ pars montana, & aſpera, cuius etiam incolæ dicuntur Tracheotæ, τραχειῶται. Vide Strabonem lib. 12.

Trachea, ſiue Trachia, pen. pro. τραχεῖα, fiſtula, qua ſpiritus ab ore fertur ad pulmonem, Latini, Græcorum imitatione Aſperam arteriam uocant. Vide Gel. lib. 17. cap. 2.

Trachelvs, pen. pro. τράχηλος, Græcis appellatur collum, atque adeo tota ſpina à uertice uſque ad os ſacrum: παρὰ τὴν τραχύτητα, hoc eſt, ab aſperitate.

Trachis, ſiue Trachin, inis, pen. gen. pro. τραχὶς, ciuitas Phtiotidis ſub Oeta monte, alio nomine ab Hercule conditore Heraclea dicta, teſte Pli. lib. 4. ca. 7. In hac regnauit Ceys, Alcyones maritus, qui inde Trachinius cognominatur ab Ouid. lib. 11. Metam.

Trachoma, pen. pro. τράχωμα, dicitur ſcabrities palpebrarum interior, ſicut in eadem parte glabritas, hoc eſt defluuium pilorum, Madaroſis, & Milphoſis.

Trachonitis, [*Vna regione de giudei*] τραχωνῖτις, tetrarchia fuit in Decapoli Syriæ, teſte Pli. li. 5. c. 18. inter Libanum & lacum Tiberiadis ſita. Huius tetrarches fuit Philippus iuxta Euangelium Lucæ. Eſt & regio (ut Hieronymus inquit) trans Boſram Arabiæ ciuitatem in deſerto, contra Auſtralem plagam, quaſi ad Damaſcum reſpiciens. Hanc gentem inſtituit Cis filius Aram, ut ſcribit Ioſephus lib. 1. Antiquit. Vide Pli. lib. 5. cap. 18.

Tractim, aduerb. τὸ προσαγωγὸς, trahendo in longum, ſine intermiſſione, longo tractu, diutine. Plautus in Amph. Quid ſi ego tractim tangam ut dormiat? Virg. 4. Georg. Tum ſonus auditur grauior, tractimq; ſuſurrant.

Tracto, as, [*Trattare*] προσάπτομαι, χειρίζω, frequentatiuum à Traho, ἀφάω, attrecto, in manu habeo. Iuue. Saty. 6. Per puppim & duros gaudet tractare rudentes. Virg. 3. Georg. Aret Pellis, & ad tactum tractanti dura reſiſtit. Col. lib. 6. Talis notæ uitulos oportet, dum adhuc teneri ſunt, conſueſcere manu tractare. Arte aliqua tractare hominem. Ter. in Heaut. Hæc arte tractabat uirum, ut illius animum cupidum inopia incenderet. Tractare item, ὑποδέχεσθαι, eſt conuiuio accipere. Cic. 4. Verr. Hi porrò qui ſucceſſerunt, uehementer iſtius cupidi, liberaliter ex iſtius cibarijs tractati, non minus, &c. Horat. 2. Serm. Sat. 2. Tractari mollius ætas Imbecilla uolet. Item diſſerere, πραγματεύεσθαι, διαλαμβάνειν, & deſcribere, uel ſcribendo, aut narrando commemorare, quod talia frequenter tangere uideamur. Cice. 1. Acad. Dabitis enim profecto, ut in rebus inuſitatis, quod Græci ipſi faciunt, à quibus hæc iandiu tractantur, utamur uerbis interdum non auditis. Plin. lib. 12. cap. 22. Quoniam tamen hic unguentorum materia tractatur. Hinc Tractatus, πραγματεία. Item exerceo, πραγματεύομαι, μεταχειρίζω. Hora. Quod medicorum eſt Promittunt medici, tractant

ſabrilia fabri. Terent.in Proleg.Phormio. In medio omnibus Palmam eſſe poſitam,qui artem tractant muſicam. Item gubernare, διοικεῖν. Cicero Brut. lib.3. Fuit in Cilicia mecum tribunus militum,quo in munere ita ſe tractauit, ut accepiſſe ab eo beneficium uiderer,non dediſſe. Hoc eſt,ita ſe geſſit,&c. Aliquando Tractare eſt adminiſtrare. Cic.1.Verr. Eras enim tu quæſtor,pecuniam publicam tu tractabas.id eſt,adminiſtrabas, & pecuniæ curam habebas. Tractare bibliothecam alterius, eſt curare, ſiue illius curam habere. Cice.ad Sulpic.lib.13. Dionyſius ſeruus meus,qui meam bibliothecam multorum nummorum tractauit, &c. Hinc Tractatus,particip. Cice.2.de Legib. Aliquoties iam iſte locus à te tractatus eſt:id eſt,enarratus. Aliquando uerbale eſt quartæ declinationis, idem aliquando ſignificans, quod deſcriptio. Quinct.in Proœ.lib.8. Aſperiorum tractatu rerum atteruntur ingenia. Aliquando libri pars eſt,in qua aliquid deſcribitur. Plin.lib.14.ca.4. Toto ſeparatim tractatu teſtatus ſententiam. Hinc quoque Tractatio,alterum uerbale:ut, Tractatio armorum,tibiarum,philoſophiæ. Cic.3.de Orat. Sic uerbis quidem ad aptam compoſitionem & condecentiam,ſententijs uero ad grauitatem orationis utatur, ut ij qui in armorum tractatione uerſantur. Idem 4.Acad. Etenim ſi quando in libro uere eſt à nobis philoſophia laudata. profecto eius tractatio optimo atque ampliſſimo quoque digniſſima eſt. Tractabilis, & le, quod tractari poteſt: ut, Tractabile pelagus, idem fere quod nauigabile. Tractabilis homo, manſuetus, pacatus, facilis. Non tractabile cælum. Virg.4.Æneid. Id eſt, procelloſum,inquietum, impacatum. Huius contrarium eſt Intractabilis:ut, Intractabile ingenium apud Gell.lib.1.cap.17. Compoſita à Tracto ſunt, Attrecto, Contrecto, Detracto, Retracto, Obtrecto, Pertracto,de quibus ſuis locis.

TRACTORIA organa, ἑλκυστικὰ μηχανὰ, à Vitruuio appellantur machinæ,quibus onera maiora ſurſum trahuntur.

TRACTVS,us,[*Tratto ſpatio,regione*] χώρα, κλίμα, regio,plaga. Cic. pro Plancio: Totus ille tractus celeberrimus Venafranus,ſe huius honore ornari arbitratur. Plin.lib.11. cap.53. In tractu piſce uiuentium Theophraſtus prodidit boues quoque piſce ueſci, ſed non niſi uiuente. Virg.2.Georg. Indicio eſt tractu ſurgens oleaſter eodem. Tractus item dicuntur, circulati ſerpentum progreſſus,quos συρμοὺς uocant Græci. Virg.2.Georg. Nec rapit immenſos orbes per humum, neque tanto Squammeus in ſpiram tractu ſe colligit anguis.

TRADO,dis,tradidi,itum[*Dar,dare entro le mani*] παραδίδωμι, μεταδίδωμι, in poteſtatem do: à Trans,& Do, duabus poſtremis præpoſitionis litteris abiectis. Plaut.Merc. Præſto ipſi facito coram ut tradas in manum. Ter.in Phor. Verum ſcientem, tacitum, cauſſam tradere aduerſarijs,etiamne id lex coegit? Tradere etiam eſt docere, διδάσκειν. Cæſar.6.Bell. Gall. De deorum immortalium ui ac poteſtate diſputant,& iuuentuti tradunt. Hinc Traditio, pro doctrina, δίδαγμα. Gell.lib.13.ca.21. Sed eam quoque traditionem fuiſſe,ut Nerio,&c. Interdum referre, ſcribere, ſcriptis ſeu poſteritati mandare. Gell.lib.1. cap.5. Demoſthenem tradunt & ueſtitu,ceteroq; cultu corporis,nitido,uenuſto, nimiſq; accurato fuiſſe. Nõ nunquam additur datiuus Memoriæ. Liu.2.ab Vrb. Qui captus omnibus membris delatus in curiam eſſet, cum functum officio pedibus ſuis domum rediſſe,memoriæ traditum eſt. Aliquando tamen Tradere memoriæ,eſt rem ita in animo figere, ut eius nunquam nobis obrepat obliuio. Cice.in Som. Scip. Et quæ dicam,tradere memoriæ. Item fidei alicuius committo, ἐπιτρέπω. Virg.Eclog.3. Nuper mihi tradidit Ægon. Ponitur aliquando pro dare,porrigere. Cæſ.2 Bel.Ciuil. Pecuniam ex publico tradunt. Præter ſuum accuſatiuum aliquando alterum habet cum præpoſitione Ad,ſiue In:ut, Tradere aliquem ad ſupplicium, Tradere ſe ad ſcientiam rei militaris. Cic.pro Pomp. Cuius adoleſcentia ad ſcientiam rei militaris,nõ alienis præceptis, ſed ſuis imperiis eſt tradita. Tradere ſe in ſtudium aliquod quietum, apud eundem de Inuent. Tradere ſe in ſeruitutem alicui apud eundem de Prouincijs Conſ. Non raro tamen poſterior accuſatiuus commutatur in datiuum:ut, Tradere ſe lacrymis,& triſtitiæ,apud Cic.lib 4.Epiſt. Tradere ſe quieti Idem 2.de Diu. Tradere per manus, eſt de manu in manum tradere. Cæſar 1.Bel. Ciu. Saxa multis locis prærupta iter impediebant,ut arma per manus neceſſaria traderentur. Sic & morbos per ſucceſſiones tradi dicimus. Plin.epiſt.12. Nam plerunque morbi quoque per ſucceſſiones quaſdam, ut alia traduntur. Tales enim ſunt, quos hæreditarios morbos uocamus. Traditur uel Traditum eſt,hoc eſt,dicitur, uel memoriæ mandatum eſt Pli.lib.8.ca 36. Cùm pro Catulis dimicat fœta,oculorum aciem traditur defigere in terram,ne uenabula expaueſcat. Cic. 5.Tuſc. Traditum eſt etiam Homerum cæcum fuiſſe.

TRADVCO,cis,xi,ctum,pen.pro.[*Tradurre,traſportare*] μετάγω, διάγω, μεταφέρω, ἀναβιβάζω, διαβιβάζω, per locum aliquem duco, uel de loco in locum duco: à Trans, & Duco, abiectis duobus poſtremis præpoſitionis elementis. Cæſ.1. Comment. Heluetij per anguſtias,& fines Sequanorum ſuas copias traduxerant, & in Heduorum fines peruenerãt. Interdum idem quod traijcio, hoc eſt, in litus uel ripam ulteriorem tranſueho, περαιόω. Cic.2.de Inuẽt. Fluuius erat ita magnus,ut eò uictimæ traduci non poſſent. Aliquando extendo,produco, παρατείνω, παρεκτείνω. Plaut. Traduce adhuc lineam pluſculam. Aliquando transferre,interpretari,& ex una lingua in aliam conuertere, μεταφράζειν. Traducere uitã, uel Traducere tempus, eſt conſumere,terere,tranſigere. Cic.de Senect. Vt uitam ocioſam & quietam,ſine ullo labore, & contentione traducamus. Idem Seruio Sulpicio: Qua ratione nobis traducendum ſit hoc tempus. Aliquando ſiniſtram famam de aliquo ſpargere, ludibrio exponere, ac deridendum omnibus per uicos, & theatra ducere. Mart. lib.9. Multoq; magis traduceris Apher. Liu.lib.2.ab Vrbe de Volſcis loquens publico conſilio, ac uoce præconis a ſpectaculis exactis: Vos,inquit,omnibus ciuibus,peregrinis populis ſpectaculo abeuntes fuiſſe, ueſtras coniuges, ueſtros liberos traductos per ora hominum. Aliquando traduces facere. Paulus.l.ſi duo. Digeſt. Vti poſſid. Si uicinus uites ex fundo ſuo in ſuas arbores traduxit. Aliquando accipitur pro tranſmittere & de loco in quo quid natum eſt,alio mittere. Iuue. Sat.7. Quã quam & Cappadoces faciant,equiteſq; Bithyni, Altera quos nudo traducit Gallia talo. Hoc eſt,quos mittit Galatia nudo pede.

TRADVCES,pen.pr.qui & Rumpi dicuntur, ſunt brachia uitium,quibus illæ ex arboribus in arbores traducuntur, & ſibi mutuò connectuntur. Varro 1.de re ruſt.ca.8. Quartum pedamentum eſt natiuum eius generis, ubi ex arboribus in arbores traductis uineæ, quos Traduces,quidam Rumpos appellant. Col.li.5.c.6. Cetera ſimili ratione,atque in arbuſto Italico adminiſtrantur,ut uites longis ſcrobibus deponantur, ut eadem diligentia curentur, atq; in ramos diducantur,ut noui traduces omnibus annis inter ſe ex arboribus proximis connectantur,& ueteres decidantur. Si tradux,traducem non contingit,media uirga inter eas diligetur. Cũ deinde fructus pondere urgebit,ſubiectis adminiculis ſuſtineatur per tranſlationem accipitur pro omni eo, quod è re aliqua in alteram transfunditur,atq; ita ueluti in infinitum propagatur. Sic hominis geniturã,humani generis traducem nonnulli appellarunt. Famã quoq; Tertullianus in aurium & linguarũ traduces ait proſerpere,qđ aurium linguarumq; inſtrumentis propagetur, & breui temporis ſpatio infinitum propemodum capiat incrementum.

TRAGACANTHA, τραγάκανθα, frutex eſt ſpinæ candidæ non diſſimilis,ſurculis humilibus,robuſtis,late ſe diffundentibus, inter quos frequens coma,ſed breuis, cæcis ſpinis intercurrẽtibus,horrida, quæ ſua fronde conteguntur:radice lata, ſurculoſa, ſupra terram emergente:qua diſciſſa diſtillat è uulnere ſuccus, qui coaleſcit in lacrymam:quæ & ipſa Tragacantha appellantur. Officinæ uulgo Dragaganthum nominat.

TRAGELAPHVS,phi,p.c.[*Caprocerus*] τραγέλαφος, animal eſt ad Phaſim amnem naſcens,barbã & armorum uillos hirci habens, reliqua ceruo ſimile:unde & commiſtum ex ceruo & hirco nomen inuenit. Nos Hircoceruum uertere poſſumus. Vide Pli.lib.8.ca.33.

TRAGAEA, τραγαία Stephano, inſula eſt una Sporadum, patria Theogitonis Peripatetici, Ariſtotelis familiaris. Apud Pli.lib.4.c.12. legitur Tragis. Eſt item eiuſdem nominis oppidum in Naxo inſula,in quo Apollo Tragius colebatur. Auctor Stephanus.

TRAGASAE, τραγασαί, Epiri regio,teſte Steph.in qua ſal prouenit, in igne nec crepitans,nec exiliens,ut refert Pli.lib.31.cap.7.

TRAGEMATA, τραγήματα, quæ Latini bellaria uocant, ſiue ſecundas menſas. A Græco uerbo τρώγω, quod eſt comedo: cuius Aoriſtus ſecundus eſt ἔτραγον.

TRAGICE,aduerbium,[*Aſpramente,tragicamente,crudelmente*] τραγικῶς, mæſte, grauiter, ſublimiter, crudeliter, & more tragico. Cice.de Clar.Orat. Hanc enim mortem rhetorice,& tragice ornare potuerunt.

TRAGICVS, ſubſtantiuum, τραγικός, qui Tragœdiam ſcribit. Horat.de Arte: Et Tragicus plerunque dolet ſermone pedeſtri.

TRAGICVS,a,um, τραγικός, quod ad Tragœdiam ſpectat:ut, Cothurni Tragici, Poeta Tragicus. Hor.1.Serm.Sat.5. Nil illi larua,aut tragicis opus eſſe cothurnis. Cic.1.de Nat.Deo. Quod quia quemadmodum natura efficere ſine aliqua mente poſſit, non uideris, ut tragici poetæ,cum explicare argumenti exitum non poteſtis, confugitis ad Deum. Aliquando accipitur pro triſti, crudeli, & ſcelerato,qualia fere ſolent eſſe Tragœdiarum argumenta. Liu. 1.ab Vrbe: Tulit enim & Romana regia ſceleris Tragici exemplum,ut tædio regum maturior ueniret libertas.

TRAGION, τράγιον, ſiue Tragonis, frutex non niſi in Creta naſcens, iunipero ſimilis:ita dicta,quòd autumni tempore eius folia hircinum uirus oleant. Pli.lib.27.cap.13. Eſt & alterum Tragij genus,

quod

quod & Tragocerota nonnulli appellarunt, multis in locis naſcens, folia habens ſcolopendrii & radicem ſiluestris rhaphani, tenuem & candidam: denique cum ſuperiore nihil, præter nomen, & hircinum uirus, habens commune.

TRAGOEDIA, æ, p. cor. [*Tragedia*] quamuis apud Græcos accentum habeat in penultima, τραγῳδία, poematis grauiſſimi genus, quo regum principum'ue, aut eorum, qui in aulis regum uerſantur, calamitates depinguntur, triſtiſſimum fere habens exitum. Dicta Tragœdia (ut quidam uolunt) ab eo quòd primum eius poematis præmiū hircus fuerit, aut certe uter hircinus uino plenus. Quod & ipſum non obſcure indicat. Horat. de Arte: Carmine qui tragico uilem certauit ob hircum. Alii à fæce putant, quam Græci τρύγα uocant, Tragœdiam appellatam, quod ora ſua fæcibus perlinebant ſcenici, ante uſum perſonarum ab Æſchylo repertum. Quam ſententiam etiam tangens Horat. dicit tragœdiam a Theſpide repertam. Ibidem: Ignotum tragicæ genus inueniſſe camœnæ Dicitur, & plauſtris uexiſſe poemata Theſpis, Quæ canerent, agerentq; peruncti fæcibus ora. Differt autem Tragœdia a Comœdia, quòd in hac humiles & priuatæ perſonæ introducuntur: in Tragœdia, Reges & principes, nonnunquam etiam heroes & Dii. Ad hæc Comœdia à turbulentioribus fere rebus initium ſumens, tranquillum lætumque ſortitur exitum. Tragœdiæ autem totum quidem argumentum habent luctuoſum, exitum autem triſtiſſimum. Triſtitia nanq; tragœdiæ propria eſt. Propter quod, Euripides Archelao rege petente, ut de ſe Tragœdiam ſcriberet abnuit, ac precatus eſt, ne illi accideret aliquid Tragœdiæ propriū. Horat. 2. Car. Ode 1. Paulum ſeueræ muſa tragœdiæ Deſit theatris. Tragœdiis perturbari. Cic. 1. de Orat. Neq; uero iſtis tragœdiis tuis, quibus uti philoſophi maxime ſolent, Craſſe perturbor. Tragœdias agere, & Tragœdias excitare, prouerbii ſpeciem habet, pro eo quod eſt, tumultum commouere. Cic. 2. de Orat. Ne aut irriſione, aut odio digni putemur, ſi aut tragœdias agamus in nugis, &c. Quinctil lib. 6. cap. de Peroratione. Nam in paruis litibus has tragœdias mouere, tale eſt, quaſi ſi perſonam Herculis, & cothurnos aptare infantibus uelis. Vide Chil. Eraſ.

TRAGOEDVS, [*Tragedo, colui che recita la tragedia*] τραγῳδὸς, actor tragœdiæ. Cice. 1. de Orat. Vox tragœdorum, geſtus pene ſummorum actorum eſt requirendus. Horat. 2. Epiſt. 2. Qui ſe credebat miros audire tragœdos.

TRAGOMASCHALI, τραγομάσχαλοι, à Græcis dicuntur, quorum alæ hircorum uirus olent: quos & Hircoſos Latini uocant.

TRAGONIA, τραγωνία, herbæ nomen, quam Democritus tradit corpori alligatam lienes triduo abſumere, referente Pli. li. 27. cap. ult.

TRAGONIS, quæ & Tragion, τράγιον, frutex eſt in ſola naſcens Creta, iunipero foliis, ramis, & ſemine ſimilis. Vide Plin. lib. 28. cap. 13.

TRAGOPANADES, τραγοπανάδες, aues quædā in Æthiopia, teſte Pom. li. 3. aquilis maiores, cornua in temporibus curuata habentes ferruginei coloris, capite tantum Phæniceo. Has Plin. fabuloſas eſſe putat, quemadmodum & Gryphas. Vide ipſum lib. 10. cap. 49.

TRAGOPOGON, p. p. τραγοπώγων, herba in acetariis laudata, quæ à quibuſdā Barbula hircina, ab aliis Come dicitur, quia folia habet inſtar croci in rotundum ſparſa. Vulgo Barba petræ dicitur in Gallia Tranſpadana. Cōponitur aūt ex τράγος, quod ſignificat hircum, καὶ πώγων barba, ut iure Hircibarba nominari à Latinis poſſit.

TRAGORIGANON, τραγορίγανον, herba ſimilis ſerpyllo ſiluestri.

TRAGOS, [*Becco*] τράγος, præter uulgatam illam ſignificationem, qua apud Græcos hircum ſignificat, etiam frugis genus eſt, alicæ non diſſimile, minus nutriens, quàm zea, & concoctu difficilius. Vide Dioſcoridem li. 2. Item ſpongiæ genus, ſpiſſum, prædurum, & aſperum, de quo Pli. li. 9. Eſt etiam Tragos, herbæ genus in maritimis maxime naſcens, ſimilitudine iunci marina, nonnulli Scorpium uocant. Vide Pli. lib. 27. cap. 13.

TRAGVLA, æ, ἀκόντισμα, genus teli ſimilitudine haſtæ, ita dictum, ꝙ ſcuto infixū trahatur. Sal. l. 4. Hiſt. ut citat Nonius. Auidiſſimis atque præparatis ducibus, ut Metellus ictu tragulę ſauciaretur. Pla. in Epidic. Tragulā in te iniicere adornat, neſcio quā fabricam facit. i. dolum aliquem in te ſtruit. Tragula itē ἀμφίβληστρον, retis genus eſt, quod uulgo nunc Tractā uocant. Pli. li. 16. ca. 8. Vſus ſuberis anchoralibus maxime nauiū, piſcantiumq; tragulis, & cadorū obturamentis. Dicta Tragula, quòd ex undis ut plurimū trahatur.

TRAGVRIVM, τραγύριον, inſula in mari Adriatico, adiacēs Dalmatiæ, in qua eſt ciuitas eiuſdem nominis. Auctor Ptolemæus li. 2. & Pli. lib. 3. cap. 21.

TRAHA, [*Treggia, treggia*] θυκτήριον, genus uehiculi ſine rotis, quo coloni utuntur: à trahendo dictum. Virg. lib. 1. Geor. Per epenthesim Traheam uocat, ſicut Nauitam dicimus pro nauta. Tribulaq; traheæq;, & iniquo pondere raſtri.

TRAHAX, cis, [*Ingordo, rapace lupo, trangugiatore*] ἅρπαξ, auidus, rapax omnia ad ſe trahens. Plau. in Perſ. Eho lutum lenonium, eho ſterquilinum publicum, Impure, inhoneſte, iniure, illex, labes populi, Pecuniæ accipiter, auide, atq; inuide, Procax, rapax, trahax, trecentis uerſibus Tuas impuritates loqui nemo poteſt.

TRAHO, his, traxi, tractum, [*Straſcinare, tirare, trahere*] σύρω, ἕλκω, per uim duco. Trahimur enim inuiti, ducimur uolentes. Virg. 2. Æneid. Altaria ad ipſa trementem Traxit. Aliquando ſimpliciter ducere, ἄγειν. Pli. li. 6. cap. 28. A rege Cretæ Minoe, ut exiſtimant, originem trahentes. Cic. pro Archia Trahimur omnes laudis ſtudio. Et paulo poſt: Optimus quiſque maxime gloria ducitur. Aliquando haurire, ἀντλεῖν, ἀφύσσεσθαι, ἀρύεσθαι. Cic. 2. de Nat. Deo. Ex puteis iugibus aquam calidam trahi. Aliquando protrahere, παρέλκειν, παρέλκεσθαι. Saluſt. in Iugurth. Adherbal ubi intelligit omnes fortunas ſuas in extremo ſitas, hoſtem infeſtum, auxilii ſpem eſſe nullam, penuria rerum neceſſarium, bellum trahi non poſſe. Aliquando remouere, auocare, ἀφιστάναι. Idem: Niſi ea res longius uos ab incepto traheret. Trahere noctem ſermone: id eſt terere, ſeu conſumere. Virg. 1. Ænei. Necnon & uario noctem ſermone trahebant. Trahi item dicitur, quod ita geſtatur, ut tamen humo non attollatur: quòd Galli dicunt Trayner. Plaut. in Ciſtel. Aniculum hoc ſuſtolle ſaltem. S. ſine trahi, cum egomet trahor. Huic non diſſimile eſt illud Vir. 4. Georg. Latamq; trahens inglorius aluum. hoc eſt, ægre & uix ferens aluum præ magnitudine. Trahi puer dicitur, qui uix ambulare poteſt. Virg. 2. Æne. Et auo puerum Aſtyanacta trahebat. Trahere ſe cum aliquo, eſt cum eo morari. Plaut. in Trin. Atque egomet me adeo cum illis Vna ibidem traho. Trahere, interdum eſt cum feſtinatione adducere. Vir. 2. Æneid. Ecce manus iuuenem interea poſt terga reuinctum Paſtores magno ad regem clamore trahebant. Trahere ad ſe partem diei, eſt diei partem occupare. Pli. epiſt. 213. Interueniunt amici ex proximis oppidis, partemq; diei ad ſe trahunt. Trahere ad defectionem, eſt impellere, incitare, cogere ad defectionem. Trahere aliquem in calamitatem, eſt eum calamitatis ſuæ participem facere. Cic. pro Pompeio: Non poſſunt una in ciuitate multi rem atque fortunas amittere, ut non plures ſecum in eandem trahant calamitatem. Trahere candorem, acquirere. Plin. li. 7. cap. 16. Candorem trahant quodam medicamine. Huic ſimillimum eſt illud apud Cic. 6. Phil. Aliquid enim ſalis ab uxore mima trahere poteras. Trahere dictum aliquod in uoluntatem: eſt dictum aliquod ſecundum uoluntatem ſua interpretari. Pli. de Viris illuſt. Hoc dicto in uoluntatem tracto, &c. Trahere tutam fortunam, eſt feliciter agere. Trahere tutam pacem, eſt tuta in pace agere. Cic. ante exilium: Nos hic tutam tranquillamq; pacem trahimus. Diuerſum, ſiue In diuerſum trahere, eſt ancipitem & ambiguum reddere. Tere. in And. Tot me curæ in diuerſum trahunt. Huius uerbi compoſita ſunt, Abſtraho, Attraho, Protraho, Retraho, & Subtraho: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

TRAIANVS, natione Hiſpanus, omnium Romanorum principum citra controuerſiam optimus, pacis, belliq; temporibus clariſſimus & in quo nihil omnino fuerit, quod iure reprehendas. Vixit anno LXIIII. imperauit XX. Quanta autem fuerit in eo bonitas, acclamationes principibus exhiberi ſolitæ declarant: cum Auguſti felicitatem, Traianiq; bonitatem illis precarentur. Fuit & Traianus Patricius, qui ſub Iuſtiniano principe floruit. Scripſit temporum epitomen nobilem. Auctor Suidas. Eſt item Traianus, portus Tuſculorum Ptolemæo lib. 3 ca. 1. hodie Volaterranorum portus.

TROIANA, Picenorum urbs mediterranea, auctore Ptolem. lib. 3. ca. 1. Hodie Potentia.

TRAIECTIO, onis, πόρθμευσις, πορθμεῖον, transfretatio, tranſuectio. Cic. Att. Cautior certe eſt manſio, honeſtior exiſtimatur traiectio. Traiectio uerborum, pro tranſlatione, μεταφορά, apud auctorem ad Heren. lib. 1. Traiectio ſtellarum. Idem 2. de Diuin. Aſſyrii traiectiones motusq; ſtellarum obſeruauerunt.

TRAIECTVS, iectus, διαπέραμα, idem quod traiectio, ſiue transfretatio. Liu. 1. ab Vrbe: Quin traiectu Albulæ amnis ſubmerſus, celebre ad poſteros nomen flumini dedit.

TRAIICIO, cis, [*Trapaſſare, traportare*] διακομίζω, διάγω, διαπορθμεύω, διαβιβάζω. modo actiuū uerbū eſt, idē ſignificās ꝙ trāſueho, trāſporto, & proprie naturam eſt, cum quippiā in littus ripam'ue ulteriorem tranſuehunt. In qua ſignificatione duos fere habet accuſatiuos, alterum ui præpoſitionis, alterū communem uerbis omnibus actiuis. Plancus Ciceroni: Exercitum ad Calendas Maias Rhodanum traieci. Modo neutrum, idem ſignificans quod tranſfretare, tranſmittere, ſiue tranſuehi, περαιοῦν, περαιοῦσθαι. In qua ſignificatione unico ablatiuo contentum eſt, quem habet ui præpoſitionis incluſæ. Liu. 2. Bel. Pun. Amnem uado traiecit. Aliquando eſt transfigo, & tranſuerbero, διελαύνω. Idē 2. ab Vrbe: Cōtra quem & ille concitat equum tantaq; uis infeſtis uenientium haſtis fuit, ut brachium Æbutio traiectum, Mamilio percuſſum pectus. Traiicere in alia uaſa pro fundere in alia uaſa dixit Varr.

3.de Re ruſtic. cap.64. Traiicere in alium culpam, aut quippiam, eſt transferre. Cic.1. Ver. Quid cum commiſerari, conqueri: & ex illius inuidia deriuare aliquid, & in te traiicere cœperit, &c. Traiicere rem (id eſt, negocium) ad magiſtratus, pro reiicere. Liu.2. ab Vrb. Traiectus, a, um, partic. διαπορευθείς, tranſuectus. Cicero ad Quirites poſt reditum: Traiectus nauicula in Africam. Aliquando idem quod confoſſus, ſiue transfixus, διαπεπαρμένος. Pli.l.11. ca.37. Ob hoc in prœliis, gladiatorumq́; ſpectaculis, mortem cum riſu traiecta præcordia attulerunt.

TRALATIO, onis, quæ & Tranſlatio, μεταφορά, eſt nominis uerbi'ue in minus propria ſignificatione augendæ, minuendæ'ue rei gratia, uſurpatio. Cice.6. lib. epiſt. Vt ſit, quo modo Theophraſto placet, uerecunda tralatio.

TRALATITIVS, a, um, ſiue Tranſlatitius, μεταφορικός, quod aliunde eſt tranſlatum: ut Vox tralatitia, quæ a propria ſignificatione ad minus propriam, augendi, minuendi'ue gratia eſt tranſlata. Tralatitium edictum, hoc eſt, minime nouum, ſed aliunde tranſlatum. Cic.4. Ver. Hoc uetus edictum, tralatitiumq́; eſt.

TRALLES, ium, ibus, pluralis num. tantum, τράλλεις, Aſiæ urbs, inter Mæandrum & Cayſtrum fluuios ſita, à Plinio & Ptolemæo Cariæ, à Strabone Ioniæ, à Stephano Lydiæ annumerata, aliis nominibus Euantia, Seleucia, & Antiochia appellata. Sunt & alteræ Tralles, ad ipſum Mæandri tranſitum ſitæ, medio fere itinere, inter ſuperiores, & Magneſiam: de quibus uide Strab. li.14. A Trallibus fit Trallianus, na, num, τραλλιανός, ſicut à Sardibus Sardianus.

TRALVCEO, traluces, pen. pr. διαφαίνω, tranſluceo. Luc. lib.4. Vſque adeo è ſpeculo in ſpeculum tralucet imago.

TRALVCIDVM, cidi, διαφανής, idem quod pellucidum, hoc eſt uiſui peruium. Pli. li.21. ſuauiores albæ uiolæ, quoniam à tralucido facilius accipitur aer.

TRAMA, æ, [*Trama*] κρόκη, ἐφυφή, idem quod ſubtegmen, teſte Seruio, hoc eſt, filum, quod ſtamini ex tranſuerſo intertexitur: ita dictum, à trameando, hoc eſt, tranſeundo: propterea quòd ſtamē iterum atq; iterum tranſeat. Pli. li.11. c.24. de araneorum telis agens: Quanta arte celat pedicas ſcutulato rete graſſantes? quam non ad hoc uidetur pertinere cribratæ pexitas telæ, & quadam politura arte ipſa per ſe tenax ratio tramæ? Trama figuræ, à Perſio dicitur pro extenuatiſſimo corporis habitu, umbram potius hominis, quàm hominem præferente. Verba eius ſunt Saty.6. Mihi trama figuræ Sit reliqua: aſt illi tremat unguento popa uenter.

TRAMES, tramitis, gen. maſc. τρῖμμός, ſemita tranſuerſa. Liu. lib.5. Ob liquis tramitibus egreſſis. Cice.12. Philipp. Num idem in Apennini tramitibus potero facere?

TRAMITTO, [*Trapaſſare*] idē quod trāſmitto, ſiue traiicio, περαιῶ. Ci. ad Att. li.16. Duo ſinus fuerunt, quos tramitti oportet, &c.

TRANO, as, [*Notare da l'altra parte*] διανήχομαι, natando, traiicere; à Trans, & Nato, duobus poſtremis præpoſitionis elementis abiectis. Liu. li.2. ab Vrb. Multisq́; ſuperincidentibus telis, incolumis ad ſuos tranauit. Vir.2. Geo. Superant montes, & flumina tranant. Vir.6. Æneid. Illius ergo uenimus, & magnos Erebi tranauimus amnes. Tranare pro tranſuolare. Virg.4. Æn. Illa fretus agit uentos, & turbida tranat Nubila. Tranare pro penetrare, ſeu tranſire. Cic.1. de Nat. Deo. atque id facilius cernemus, toto genere hoc igneo, quod omnia tranat, ſubtilius explicato. Haſta tranauit uiri pectus, Sil. lib.13. cap.48. Tranor, aris paſſiue. Ouid.2. de Arte: Ob ſequio tranantur aquæ: nec uincere poſſis Flumina, ſi cōtrà, quàm rapit unda, nates.

TRANQVILLITAS, atis [*Bonaccia, ſereno, tēpo ben diſpoſto*] γαλήνη, γαλήνότης, εὐδία, ἠνεμία, quies maris & cæli, tempeſtatis expers. Cice. Atti. lib.4. Nos longis nauibus quietem aucupaturi eramus. Per tranſlationem accipitur pro quauis quiete: ut Tranquillitas uitæ, Tranquillitas animi, hoc eſt, ſecuritas motuum omnium & perturbationum expers. Cic. pro Muræna: Qui remoti à ſtudiis ambitionis, ocium ac tranquillitatem uitæ ſecuti ſunt. Pli. epi.25. Annum tertium & octogeſimum exceſſit in altiſſima tranquillitate. Cic.1. Off. Vt tranquillitas animi adſit, quæ affert cùm conſtantiam, tum etiam dignitatem.

TRANQVILLE, aduer. γαληνῶς, quiete, citra motum, & perturbationem. Cic. Att. Velim tranquille à Parthis. Plautus Ciſtellaria: Sed tranquille amabo, nequid, quod illi doleat, dixeris. Tranquille, & placide traducere uitam, apud Cice.4. Tuſc.

TRANQVILLO, abſolute, γαλήνης οὔσης, ἠνεμίας οὔσης, pro tranquillo tempore, quo neq; cælum, neq; mare tempeſtate exagitatur. Plin. li.9. ca.7. Sæpe annotata piſcium æſtiuo calore quædam anhelatio. & alia quædam tranquillò uelut oſcitatio.

TRANQVILLVM, li, ſubſtantiuum, ex adiectiuo, γαλήνη, γαληνότης, idem quod tranquillitas. Plaut. Caſina: Tranquillum eſt, alcedonia ſunt circa forum.

TRANQVILLO, las, [*Acchetare*] γαληνίζω, γαληνιάω, tranquillum, & quietum facio. Cic.1. de Fin. Semper alit aliquid, quod tum ui ſua, atque natura tranquillet animos. Hor.1. epiſt.16. Quid pure tranquillet, honos, an dulce lucellum. Huic opponitur perturbare. Ci. Topic. Vt aut perturbentur animi, aut tranquillentur.

TRANQVILLVS, a, um, [*Cheto, pacefico*] γαληνός, ἤπιος, εὔδιος, ἀκύμων, quietus, placidus: proprieq; de mari dicitur & aere, quando nulla exagitantur tempeſtate. Cic. pro Cluentio: Mare, quod ſua natura tranquillum eſt, uentis concitatur. Pli. li.9. ca.27. Subit in ſumma maria piſcis, ex argumento appellatus Lucerna, linguaq; ignea per os exerta, tranquillis noctibus relucet. Per tranſlationem tamen accipitur pro quieto, miti, ſeu pacato. Plaut. in Ciſtel. Si poſſum tranquillum facere ex irato mihi. Cice.3. Tuſ. Nec uero ea frons erat, quæ M. Craſſi illius ueteris, quem ſemel ait in omni uita riſiſſe Lucilius, ſed tranquilla & ſerena. Luca. li.2. Melius tranquilla ſine armis Ocia ſolus ages. Idem li.1. Alter ues gentibus annis in ſenium longoq; togæ tranquillior uſu Dedidicit iam pace ducem, &c. Ter. in And. Oh, tibi ego ut credam furciſer? Qui me hodie ex tranquilliſſima re conieciſti in nuptias. Tranquilla res eſt, inquit Terent. in Phormione, id eſt, integra res eſt.

TRANS, [*Oltre, oltre à*] πέραν, πέρα Polybio, præpoſitio, idem ſere ſignificans quod ultra: ut, Trans fluuium, πέρα τοῦ ποταμοῦ, hoc eſt, ad ulteriorem, uel in ulteriori fluminis parte. Iungitur enim tam motus uerbis, quam quietis. Huic opponitur Cis, uel Citra, ἐντεῦθεν. Cice. Att. Cogito trans Tiberim hortos aliquot parare. Idem de Diui. Si ſciſſet, ſibi trans Euphratē eſſe pereundum. Hor. li.1. epi.11. Cælum, non animum mutant, qui trans mare currunt. Plaut. in Milit. Nimis beat, Quod commeatus eſt trans parietem. In compoſitione quoque eandem retinet ſignificationem: componiturq; fere cum dictionibus ab hiſce incipientibus litteris ab a, ut Tranſalpinus: c, ut Tranſcurro: d, ut Traduco: e, ut Tranſeo: f, ut Transfero: g, ut Tranſgredior: i, ut Traiicio: l, ut Tranſlego: m, ut Tranſmigro: n, ut Trano: p, ut Traſpono: r, ut Tranſrhenanus: s, ut Tranſcribo: t, ut Tranſtigritanus, qui habitat trans Tigrim: u, ut Tranſueho: Ex quibus quæ à d, uel n, uel i, conſonante initium ſumunt, poſtremas duas præpoſitionis litteras abiiciunt: ut Traduco, Traiicio, Trano. In reliquis præpoſitio manet integra: præter quam quòd ſecunda compoſitionis parte ab s, incipiente, ex præpoſitione s, abiicitur: ut, Tranſcribo.

TRANSABEO, is, ire, διαπεράω, διαβαίνω, idem quod tranſeo. Stat.2. Theb. Capulo nam largius illi tranſabiit coſtas cognatis ictibus enſis. Vale. Flac.4. Argonat. Turbine ſic rabido populos, atque æquora longe tranſabit.

TRANSACTOR, oris, πρακτικός, cuius miniſterio ad rei alicuius tranſactionem utimur. Cic.4. Verr. Qui eſt (id quod ex priore actione didiciſtis) rerum omnium tranſactor & adminiſter.

TRANSACTVS participium, [*Paſſato*] παρεληλυθώς, idem eſt, quod præteritus. Lib.1. ad Heren. In conſequenti tempore ſpectabitur, nunquid re tranſacta relictum ſit, quod indicet aut factum eſſe maleficium, aut à quo ſit factum. Aliquando idem quod peractus ſiue perfectus, διαπεπραγμένος. Teren. And. Ego iam tranſacta re conuertam me domum cum obſonio. Facta tranſacta omnia, Prouerbiale eſt, inquit Donatus in And. Ter. quo utimur, cum uolumus ſignificare, nihil diligentiæ prætermiſſum, nihilq; reliquum eſſe ad agendum. Verba Terentii, ſunt hæc: Contemptus, ſpretus: facta, tranſacta omnia.

TRANSADIGO, is, pen. cor. egi, actum, διακωρέω, διελαύνω, traiicio, tranſuerbero. Virg.9. Æn. Sed uiribus enſis adactus Tranſadigit coſtas, & candida pectora rupit.

TRANSALPINVS, na, num, [*Di la dale alpe*] ὑπεράλπειος, quod eſt trans Alpes ſitum. Vnde Galliam Comatam, Romani Tranſalpinā uocant quæ deducitur in Belgicam, Celticam, Lugdunenſem, & Bracchatam, ſiue Narbonenſem. Contra Ciſalpinam Galliam eā uocabant, quæ ab Alpium radicibus extenditur uſque ad Rubiconem, antiquum Italiæ limitem. Ci. Papy. Pæto: Nunc uero etiam Bracchatis, & Tranſalpinis nationibus &c. Idem 2. Off. Portari in triumpho Maſſiliam uidimus, & ex ea urbe triumphari, ſine qua nunquam noſtri imperatores ex Trāſalpinis bellis triumpharunt.

TRANSCENDO, is, ὑπερβαίνω, ſupero, aſcendendo tranſgredior: à Trans, & Scando, ultima præpoſitionis littera abiecta. Cic. in Catil. Hoc malum manauit non ſolum per Italiam, ſed etiam tranſcendit Alpes. Idem de Som. Scip. Ex his ipſis cultis notisq; terris, num cuiuſquam noſtrum nomen uel Caucaſum hunc, quem cernis, tranſcendere potuit? uel illum Gangem tranſnare? Luca. li. 4. Audet tranſcendere uallum Miles.

TRANSCINDO, is, κατασχίζω, conſcindo, lacero. Plaut. Perſæ Tranſcidi loris omneis aduenienſ domi.

TRANSCRIBO, bis [*Traſcriuere, copiare, ricopiare*] μεταγράφω, idem qď exſcribo, ſiue ab exēplari deſcribo. Ci.2. de Nat. de. Q. Soſius, qui

qui tranſcripſit tabulas publicas. Auctor ad Herenn. li. 1. Si ueſtra manu fabulas, aut orationes totas tranſcripſiſſetis. Interdum tranſcribere, μεταγράφειν, eſt per ſcripturam, aut inſtrumentum rem noſtram in alterius dominium transferre. Agretius in. l. ſi uxori. ff. de præſc. uerb. Vt eos fundos, ſi ipſe uellet, eodem precio mulier tranſcriberet uiro. id eſt, iure ceſſo traderet, ut interpretatur Budæus. Huic perſimile eſt illud Virg. 7. Æneid. Et tua Dardaniis tranſcribi ſceptra colonis. Hoc eſt, ius regni tibi debiti in Troianos transferri. Sic tranſcribi nomina dicuntur in rationibus, cum id quod mihi expenſum latum eſt, in aliud nomen transfertur, & nomen meum ex rationibus eximitur. Hoc modo accipitur in l. ult. C. de præd. nauic. ut annotauit idem Budæus. Trāſcribere aliquem auctorem, interdum eſt deſumere ex eo, quod ad noſtrum opus facere uidetur, & illius tanquam noſtris uti. Pli. li. 4. c. 2. Græcinus, qui alioqui Cornelium Celſum tranſcripſit, &c.

TRANSCVRRO, is, [*Traſcorrere, trapaſſare*] μετατρέχω, διαδραμῶ, curſu me aliquo confero. Ter. in Eun. Tu abi, atque obſera oſtium intus, ego dum hinc tranſcurro ad forum. Aliquando curſum conficio, διατρέχω. Cic. de Clar. Ora. Alexander & Cyrus, qui curſum ſuum tranſcurrerant. Aliquando excurrere, euagari, παρεκβαίνω. Auctor ad Herenn. l. 1. Ne ſine delectu temere in rem diſſimilem uideatur tranſcurriſſe. Plin. li. 9 ca. 36. Quòd ſi hactenus tranſcurrat expoſitio, ſi audatam ſe protinus luxuria credat. Nonnunquam perſtringere, curſim & breuiter exequi. Quinct. In narratione tranſcurram ſubtiles nimium diuiſiones quorundam. Hinc Tranſcurſus, huius, ſus, ipſe tranſcurrendi actus. Vnde in tranſcurſu aliquid factum, μεταδρομάδην, dicimus, pro obiter, & inter percurrendum. Plin. lib. 18. capite 13. Quanquam prius dixiſſe conueniat de rapis: in tranſcurſu eas attigere noſtri, paulo diligentius Græci.

TRANSDO, dis [*Dare*] μεταδίδωμι, ueteres dixerunt ſonātius, inquit Donatus, quod nos lenius Tradere nunc dicimus: ut, Tralatum illi, nos contra Tranſlatum. Ter. in Prol. Phor. Retrahere à ſtudio & tranſdere hominem in ocium.

TRANSDVCO, cis, [*Tradurre*] μετάγω, μεταφέρω, traduco, transfero. Cic. 6. Verr. Vt conarere clientelam tam illuſtrem, tam ſplendidæ prouinciæ tranſducere ad te, &c. Tranſducere arbores, pro tranſplantare. apud Col. li. 3. cap. 9.

TRANSENNA, æ, [*Ferrata, raſtello*] κιγκλίς, cancelli lignei, ferrei, ſiue uiminei, qui feneſtris, aut etiā mercib. oppoſiti, uiſui peruii ſunt. Cic. li. 1. de Orat. Nunc petas à Craſſo, ut illam copiam ornamentorum ſuorum, quam conſtructam uno in loco quaſi per tranſennam prætereuntes ſtrictim aſpeximus, in lucem proferat. Quo in loco per tranſennam aſpicere prouerbiali metaphora dixit Cicero, pro eo quod eſt, non propius neque ſingillatim, ſed procul, obiter, & ſummatim inſpicere. Tranſlatum à negociatoribus, qui mercibus, quas contrectari nolunt, cancellos obiiciunt: quidam etiam uitrum pellucidum opponunt, ut prætereuntibus procul modo contemplari liceat: nec explicant eas, niſi licitatori idoneo. Macrob li. 3. Satur. c. 7. ex li. 2. Hiſto. Saluſtii: Præterea cum ſedenti in tranſenna demiſſum Victoriæ ſimulacrum cum machinato ſtrepitu tonitruum, coronam ei imponebat. Quo in loco Nonius feneſtram interpretatur. Sipontinus extra domum protenſam pergulam, per quam tranſitur. Quandoque ponitur pro decipula, laqueo, & funiculo ad decipiendū concinnato, παγίς. Pla. in Bacch. Nunc è trāſenna hic turdus lumbricum petit. Et in Ruden. In ætate agenda hominum, plurimæ fiunt tranſennæ, ubi decipiuntur dolis, Atque ædepol in eas plerunque eſca imponitur. Quam ſi quis auidus paſcit eſcam auariter, Decipitur, ut tranſenna, ſua auaritia.

TRANSEO, is, iui, & tranſij, ſitum, [*Trapaſſare, paſſare, ualicare*] μεταβαίνω, διοδεύω, διαβαίνω, traijcio, tranſmitto, tranſgredior. Cic. 1. de Nat. de. Cum Gracchus pomœrium tranſiret, auſpicari eſt oblitus. Cice. 3. de Finib. Rectius diues, quàm Craſſus, qui niſi eguiſſet, nunquam Euphratem, nulla belli cauſſa, tranſire uoluiſſet. Aliquando tranſire, nihil aliud eſt, quàm ire, aut ſeſe recipere. Plaut. in Stich. Deos ſalutabo modo, poſtea ad te continuo tranſeo. Idē in Mili. Philocomaſio dic, ſi hic eſt, domum ut tranſeat. Sic Brutus ad Cice. lib. 11. Tranſire in Apenninum, dixit. Accipitur aliquando Tranſire, pro eo quod eſt, curſim, attingere, paucis explicare, δρομαίως διέρχεσθαι. Cicer. pro Roſc. Amerino: Sed in animo eſt leuiter tranſire, ac tantummodo pertingere unamquanque rem. Tranſire ſilentio aliquid, eſt ſilere illud. Cice. pro L. Sylla: Ac ne hoc quidem mihi uidetur ſilentio tranſeundum. Et ſine ullo ablatiuo. Plin. li. 2. ca. 68. Vt publicos gentium furores tranſeam. Id eſt, taceam, ſileam. Tranſire quædam in legendo, eſt præterire, omittere. Pli. epi. 98. Tranſeo enim Neronē. i. ſileo de Nerone, ſiue de Nerone nihil dico. Tranſiit dies. i. præteriit, elapſa eſt. Ci. ad Att. lib. 7. Legis dies tranſiit. Sic Tranſiit menſis apud Plautum in Curcul. Tranſeamus ad partitionem, apud Cice. 1. de Inuen. hoc eſt, hiſce relictis, conferamus nos ad partitionem. Tranſire ad hoſtes, eſt ad illos deficere. Liui. 4. Bel. Macedo. Si ad Romanos tranſire uelint. Tranſire ad uitam, eſt reuiuiſcere, ἀναβιῶν. Tranſire in multos colores: eſt per interualla modo in hunc, modo in illum colorem mutari: quod & Polypo, & Chamæleonti fertur accidere. Tranſire legem, eſt legem ſoluere, eiq́; non parere. Tranſire lineas, eſt ſeſe intra præſcriptum terminum non continere. Hinc Tranſitio, uerbale, διάβασις, μετάβασις, tranſgreſſio, traiectio. Cic. lib. 9. Epiſt. Qui ſpem ſæpe tranſitionis præbuit. Ponitur aliquando pro defectione, ἀπόστασις. Liu. 4. Bel. Punic. Numidas, qui intra portas, ſeu præſidia, Carthaginienſium eſſent, ad tranſitionem perlicerent. Tranſitus, tus, alterum uerbale, διάβασις, διαπόρθμευσις, idem quod tranſitio, ſiue traiectio, Plin. lib. 12. cap. 15. Petunt myrrham a Troglodítis Sabæi tranſitu maris. In tranſitu, id eſt, curſim percurrendo, δρομαίως, μεταδρομάδην. Quinct. lib. 6. cap. 3. Eorum non ſimplex natura, nec in tranſitu tractanda.

TRANSERO, ſeris, μεταφυτεύω, tranſplantano, hoc eſt plantam de loco uno in alium transfero. Stat. 2. Sil. Vidi ego tranſertos alieno in corpore ramos Altius ire ſuis.

TRANSFERO, tranſtuli, tranſlatum, [*Traſportare, tradurre*] μεταφέρω, μετακομίζω, de loco in locum tranſporto. Cic. 5. Phil. Ad ſe omnia ex hortis ornamenta tranſtulit. Cæſar 3. Bel. Ciu. Cæſar paulo ultra eum locum caſtra tranſtulit. Cic. de Orat. Alii à regendis ciuitatibus totos ſe ad cognitionem rerum tranſtulerunt. Transferri item μεταφέρεσθαι, dicuntur nomina aut uerba, cum à ſignificatione propria propter aliquam ſimilitudinem ad minus propriā tranſumuntur. Cic. de Ora. Tranſlata ea dico, quæ per ſimilitudinem ab alio tranferuntur. Et paulo ante: Cum uerbum aliquod altius transfertur, & quaſi alieno loco collocatur. Idem de Opt. gen. dicendi: Sed Phalereus Demetrius meo iudicio præſtat ceteris, cuius oratio cum ſedate placideq́; loquitur, tum illuſtrant eam quaſi ſtellæ quædam, tranſlata uerba atque immutata. Tranſlata dico ut ſæpe iam, quæ per ſimilitudinem ad aliam rem aut ſuauitatis, aut inopiæ cauſſa transferantur. Hæc Cic. Quæ autem dicantur uerba propria, quæq́; tranſlata, quomodo transferantur, quæ ſit uitioſa tranſlatio, & cur & reperta ſit tranſlatio, diffuſe tradit Quinctil. lib. 1. Inſtitut. dicens: Propria ſunt uerba, κύρια, cum id ſignificant, in quod denominata ſunt. Tranſlata, cum alium natura intellectum, alium loco præbent. Vſitatis tutius utimur: noua non ſine periculo quodam fingimus. Idem lib. 8. Transfertur igitur nomen aut uerbum ex eo loco, in quo proprium erat, in eum, in quo aut proprium deeſt, aut trāſlatum proprio melius eſt. Id facimus aut quia neceſſe eſt, aut quia ſignificantius eſt, aut, ut dixi, decentius. Vbi nihil horum præſtabit, quod transfertur improprium. Hinc Tranſlatitius, a, um, ſiue Tranſlatiuus, μεταφορικός, de quo paulo poſt ſuo loco. Transferre iudicia, inquit Budæus, eſt ab uno ordine ad alterum transferre, hoc eſt, à ſenatu ad equites. Transferre item μεταφράζειν, ἑρμηνεύειν, eſt interpretari, hoc eſt, ex lingua una in alterā cōuertere. Quinct. li. 10. c. 5. Græcos auctores tranſferentibus uerbis uti optimis licet. Plin. lib. 18. cap. 3. de Magone Pœno, rei ruſticæ ſcriptore: Cui quidem tantum honorem Senatus noſter habuit capta Carthagine, ut cum regulis Africæ bibliothecas donaret, unius eius duodetriginta uolumina cēſeret in linguam Latinā transferenda. Trāſlatiue, aduerb. uide infra ſuo loco.

TRANSFIGO, is, p. p. trāſfixi, xum, [*Trapaſſare, sfondare*] διελαύνω, διαπείρω, trāſfodio, ſeu tranſuerbero, traiicio. Liu. li. 1. ab Vrbe: Stricto itaq; gladio, ſimul uerbis increpans transfigit puellā. Dicimus autē Transfigo pectus gladio, uel Transfigo aliquem gladio per pectus. Liu. 2. ab Vrbe: Ex his Q. Fabiū principē in confertos Veiētes euntem, ferorū uiribus, & armorū arte Tuſcus inter multas uerſantē hoſtiū manus gladio per pectus trāſfigit. Transfixus, a, um, participiū διαπεπαρμένος, id eſt, traiectus. Virg. 1. Æn. Illum expirantem transfixo pectore flammas Turbine corripuit.

TRANSFIGVRO, as [*Traſfigurare*] μετασχηματίζω, μεταμορφόω, in aliā figuram uerto. Suet. in Claud. Nerone. Puerum Sporum exectis teſtibus etiam in muliebrem naturam transfigurare conatus eſt. Pli. lib. 17. cap. 24. Transfigurantur amygdalæ ex dulcibus in amaras. Transfiguratio, onis, uerbale, μεταμόρφωσις, id eſt, transformatio. Pli. li. 7. ca. 55. Eadem enim uanitas in futurum etiam ſe propagat, & in mortis quoq; tempora ipſi ſibi uitam mentitur: alias immortalitatem animæ, alias transfigurationé, alias ſenſum inferis dādo.

TRANSFODIO, dis, [*Sfondare*] διορύττω, διελαύνω, διαπείρω, perfodio, traiicio, transfigo. Ouid. 12. Met. Gemino transfodit uulnere pectus. Valer. Flac. Argon. lib. 6. Cadit impiger unà Inguine transfoſſo clari Taulantis alumnus. Liu. 9. Bel. Maced. Deinde fugienti, fidemq́; populo Rom. atque eorum, qui aderant, imploranti, latus transfodiſſe.

TRANSFORMO, as, [*Traſformare*] μεταμορφόω, in aliam formam mu

to.Virg.4.Ge.Omnia transformat ſeſe in miracula rerum.Ouid. 3.Amor. Eleg. 11. Iuppiter aut in aues,aut ſe transformat in aurum.Hinc Transformis,& hoc transforme,quod quancunque formam recipit.Ouid.8.Meta.Aſt ubi habere ſuam transformia corpora ſentit. Sæpe pater dominis Triopeida tradit: at illa Nunc equa,nunc ales,modo bos,modo ceruus abibat.

TRANSFRETO,pen.cor. διαπορθμέω,fretum traiicio. Pli.in Paneg. Remiſq; transfretare obſtantia freta.

TRANSFVGA, æ,pen.corr.ἀποστάτης,αὐτόμολος, qui transfugit, & ad hoſtes defecit. Liui.lib.2.ab urb.Deinde metuens,ne ſi Conſulum iniuſſu,& ignaris omnibus iret,deprehenſus forte à cuſtodibus Romanis,retraheretur ut transfuga,fortuna tum urbis crimen affirmante,ſenatum adit.Nec ſolum(ut Paulus de Capt. l. Poſtliminiũ inquit)Transfuga is accipiẽdus eſt,qui ad hoſtes,aut à bello transfugit, ſed & qui per induciarum tempus ad eos,cum quibus nulla amicitia eſt,fide ſuſpecta transfugit.

TRANSFVGIO, gis, [*Fuggire*] αὐτομολέω, ἀφίσταμαι,ad hoſtes deficio.Liu.lib.2.Magna clientum comitatus manu transfugit.Cic. pro Quinct.Fatetur ſe non belle dicere,non ad uoluntatem loqui poſſe,non ab afflicta amicitia transfugere, atque ad florentem aliam deuolare.

TRANSFVGIVM, gii,αὐτομολία,ἀπόστασις, defectio ad hoſtes. Hier. de uiris illuſt.Gabios per Sextum filium, ſimulato transfugio, in poteſtatem redegit.Tacit.lib.18.Nihil eorum Vitellianos fallebat crebris,ut in ciuili bello,transfugiis.

TRANSFVMO,as,pen.pro.διακαπνίζομαι,fumi modo tranſeo. Stat.6. Theb.Clauſtraq; compreſſæ transfumat anhelitus iræ.

TRANSFVNDO,is,μεταχέω, de uaſe in uas fundo.Col.lib. 12.cap.12. Deinde cum ſæpius eam in alia uaſa transfuderunt. Suas laudes transfundere ad alterum, per tranſlationem.Cic. Dolabellæ li.9. Libentius omnes meas, ſi modo ſint aliquæ meæ laudes, ad te transfuderim.Idem 1.Phil.Omnem ſe amorem abieciſſe illinc, atque in hanc transfudiſſe.Transfuſio, onis, uerbale, μετάχυσις, actus transferendi.Pli.li.34.c.18.Lauatur in linteis raris,in aqua cæleſti, ſeparatumq; terrenum transfuſione,cribratumq; teritur.

TRANSGREDIOR,eris[*Traſgredire,contrafare*] ὑπερβαίνω, μεταβαίνω,tranſeo,& proprie de pedum greſſu dicitur. Liu.2.ab Vrbe:Inde in Latinam uiam tranſuerſis tramitibus transgreſſus.Cic.1. de Diuinat.Qui cum tabernaculum uitio cœpiſſet imprudens, quod inauſpicato pomerium transgreſſus eſſet,comitia Conſulibus rogandis habuit. Aliquando tamen generalius accipitur, ut etiam transgredi dicantur, qui equo aut naui præteruehuntur, quod & Non.Annotauit,citans locum Saluſtii ex lib.1.Hiſtor. Nactus noctem obſcuram, æſtu ſecundo transgreſſus, omnes recipit mons præreptus à Luſitanis. Ponitur aliquando pro ſuperare, ὑπερβαίνειν,ὑπερέχειν.Pli.li.7. cap.25.Idẽ ſignis collatis quinquagies dimicauit,ſolus Marcellum transgreſſus,qui undequadragies dimicauerat.Transgreſſio,onis,διάβασις,μετάβασις,ipſe transgrediendi actus.Cic. in Piſ. Cuius ego imperio non Alpium uallum contra aſcenſum transgreſſionemq; Gallorum, &c. Id eſt, tranſitum. Apud Rhetores Transgreſſio,dicitur, cum ab ea ſententia, quam propoſuimus, conuertimus ſermonem ad aliquam perſonam,aut rem,aut fortunam,& tãquam perſonã appellamus,uel cum ad id, quod demõſtrare inſtituimus,ab alia re actionem noſtram, & orationem reuocamus. Exempla pete ex Rufiniano & Rutilio Lupo.

TRANSIGO,gis,egi,actum,[*Trapaſſare,traghettare*] διαπεραίνω, διατελέω,perago,perficio. Cic. 4. Phil.Quid nam homines putarent,ſi tum occiſus eſſet,cum tu illum gladio ſtricto es inſecutus? negociumq; tranſegiſſes,niſi ille ſe ſubter ſcalas abdidiſſet. Idem 5.Ver.Prima actio à nobis.viij.diebus trãſacta eſt.Tranſigere res multas uno tempore,apud eundem 1. de Inuent. Sic Tranſigere uitam dicimus,διάγειν pro peragere. Saluſt.in Procem.Catil.Sed multi mortales dediti uentriatq; ſomno,indocti,incultiq; uitam ſicuti peregrinantes tranſierunt.Accipitur aliquãdo Tranſigere, διαλύεσθαι,pro eo quod eſt,cõtrouerſiã decidere, & negocium iudiciale mutuo cõſenſu dirimere.Ci.pro Roſ.Qui pro ſociis tranſigit,ſatiſdat neminem poſtea eorũ petiturũ.Idem in Verrẽ Orat. 3.Quod erat uix H-S.quadringentorũ milliũ,tranſigunt H-S. ducentis millibus.Hinc Tranſactus,particip.de quo ſupra ſuo loco.

TRANSIECTIO,onis,quæ & traiectio,id eſt,tranſpoſitio: ut,Tranſiectio uerborum,ὑπέρβατον.Auctor ad Heren.li.4.Huiuſmodi tranſiectio,quæ rem non reddit obſcuram, multum proderit ad continuationes.Ad eundem etiã modum legitur Tranſiectus apud Ciceronem de Vniuerſitate.Iam uero(inquit)terram, altricem noſtram,quæ tranſiecto axe ſuſtinetur,diei,noctiſq; effectricem.

TRANSILIO,is,ſecunda ſyllaba correpta,[*Saltare oltre*] ὑπεράλλομαι,ὑπερπηδάω,ultra ſalio:à Trans,& Salio,abiecta poſtrema præpoſitionis littera.Col.li.6.cap.26.Si foſſam ſine cunctatione tranſilit.Per tranſlationem accipitur pro ſilẽtio præterire, & omittere,παραλείπειν.Ci.3.de Finib.Cum autem ad ſummũ bonum uolunt peruenire,tranſiliunt omnia.Idẽ 3.Off.Ingenii ſpecimẽ quodam eſt,tranſilire ante pedes poſita,& alia lõge repetita ſumere.

TRANSILIS palmes, ὑπερβατικὸν κλῆμα, qui inter traduces alios tranſilit.Plin.li.17.cap.23.Traducem bimum præcidere ſolebant. Oneratis enim uetuſtate melius donare tempus, ut tranſilem faciant,ſi largiatur craſſitudo.

TRANSIVNGO,gis,[*Giugnere*]μεταζεύγνυμι,iugalium loca muto. Vlpian.in.l.Ædiles. de Ædil.edi. Si mula talis ſit, ut tranſiungi non poſſit,&c.Tranſiungere,inquit Budæus,eſt in quadriga locum uterinis mutare, ut mulam temonariam facere,quæ præcedere ſolita ſit:uel dextram facere,quæ ſiniſtra eſſe ſolebat.

TRANSLABOR,eris,labendo tranſeo. Claud.1. in Eutrop. Rapit cæli per inania curſum Diua potens, unoq; Padum tranſlapſa uolatu Caſtra ſui rectoris adit.

TRANSLATIVE,aduerb.παρέργως,ἀφοσιουμένως,id eſt,perfunctorie, remiſſe, languide,negligenter. Vlp.l.j.de iure patr.Patronorum querelas aduerſus libertos Præſides audire, & non tranſlatiue exequi debent.Martianus.Præuaricatorem eſſe cum oſtendimus,qui colludit cum reo,& tranſlatiue munere accuſandi fungitur.

TRANSLATITIVS,a,um,ſiue Tranſlatiuus, μεταφορικός, quod aliunde eſt tranſlatum: unde Tranſlatitias uocum ſignificationes dicimus,quæ propter aliquam ſimilitudinem à propriis ſunt deflexæ. Tranſlatiua item,ſiue(ut alii malunt)Tranſlatitia dicuntur, teſte Aſconio,quæ noua non ſunt,nec nuper inuenta,ſed aliunde tranſlata.Cic.4.Ver.Hoc uetus edictum,tranſlatiuumq; eſt.Aliquando tamẽ Tranſlatiuum ueteres,teſte Budæo,uſurparunt,pro uulgari, quotidiano,& minime exquiſito.Pli.in Epiſt.Nec tuæ naturæ eſt, tranſlatiua hæc,& quaſi publica officia à familiaribus amicis contra ipſorum commodum exigere.Vbi tranſlatiua officia interpretatur Budæus uulgaria,& ab omnibus paſſim uſurpata, nedum ab iis,qui exquiſite amicitiam colunt.Plin.maior lib.7.cap.5 Tranſlatiuum eſſe ait in Ægypto,octauo menſe parere.Hoc eſt, uſitatum,& minime nouum.

TRANSLEGO,gis,pe.co.[*Traſcorrere leggendo*] διαναγινώσκω,idem quod perlego,ſiue legendo tranſcurro.Plaut. in Aſin. Age quæſo mi hercle tranſlege.

TRANSLVCEO,ces,pen. pro. διαφαίνω,idem quod pelluceo. Ouid.li. 4.Met.In liquidis tranſlucet aquis.Pli.li.37. cap.12.Quibus modis ex cryſtallo tinguntur ſmaragdi,aliæq; tranſlucẽtes.Tranſlucidus,pe.co.idem quod pellucidus,διαφανής, quod uiſui per medium ſui tranſitum præbet.Pli.lib.36.cap.8. Probantur quàm maxime mellei coloris,in uertice maculoſi, atque non tranſlucidi.

TRANSMARINVS,[*Di la dal mare*] ὑπερθαλάσσιος, quod trans mare eſt,ſiue quod trans mare naſcitur. Ci.7.Verr.Nec accerſere res tranſmarinas ex iis locis, &c.

TRANSMEO,tranſmeas,tranſmeare,μεταβαίνω,tranſeo. Plin. lib.30. cap.11.Præcipue in febrium medicina placitis eorum renunciat. Nanque & in duodecim ſigna digeſſere eam ſole tranſmeante.

TRANSMIGRO,tranſmigras,pen.cor.[*Andare ad habitare*] μετοικέω, domicilium,habitationemq; commuto. Liu.lib.5. ab Vrbe: Hanc eandem rem actam eſſe,ut Veios tranſmigraremus. Sueto.in Tibe.cap.15.Romam reuerſus deducto in forum filio Druſo, ſtatim è Carinis ac Pompeiana domo, Eſquilias in hortos Mecœnatianos tranſmigrauit,totumq; ſe in quietem contulit.

TRANSMITTO,tis[*Traporre,porre per mezzo*] δίημι,tranſitũ præbeo.Pli.li.18.Item cribraria,quæ ſimili modo in tertio remanſit cribro anguſtiſſimo, & tantum arenas tranſmittente.Pli.li.9.cap. 22.Lacus eſt Italiæ Benacus in Veronenſi agro Mincium amnẽ tranſmittens. Hoc eſt, per medium ſui emittẽs,uel tranſitum ei præbẽs.Aliqñ idem eſt quod traiicere,ſiue tranſfretare, περαιοῦν, πορθμεύειν.Plin.Epiſt.173. Ad quæ noſcenda iter ingreſſi, tranſmittere mare ſolemus.Cic.lib.2.de Nat.de.Grues cum loca calidiora petentes, maria tranſmittunt,trianguli efficere formam.Suet. in Iulio Cæſare.A Brunduſio Dyrrhachium inter oppoſitas claſſes hyeme tranſmiſit.Tranſmittere campos, eſt celeriter percurrere.Virg.lib.4. Æn. Alia de parte patentes Tranſmittunt campos.Tranſmittere aliquem, eſt cum feſtinatione mittere . Plaut. in Epid.Continuo te orabit ultro,ut illam tranſmittas ſibi.Tranſmittere tectum lapide,eſt lapidem ultra tectum conicere.Tranſmittere bellum,uel aliquod onus alicui , eſt dare prouinciã belli adminiſtrandi.Tranſmittere in formas coactã materiã,dixit Col. li.7.cap.8.pro formare,& in formas redigere . Tranſmittere menſes,tranſigere,διάγειν.Tranſmittere tempus,ducere,conſumere. Tranſmittere diſcrimen,euadere.Tranſmittere hæreditatem fratri,id eſt,transferre.Tranſmiſſio,onis,id eſt,traiectio,διαπέρασις.Cic.ad Att. li.4.O nauigationem amandam, quam mehercule ego ualde timebam,recordans ſuperioris tuæ tranſmiſſionis.

TRANSMONTANVS,ὑπερόριος,qui ultra montes habitat. Liu.9.Bel. Maced.

Maced. Tum tranſmontanos adortus, quos non adierat C. Flaminius, omnes Æmilius ſubegit.

TRANSMOVEO, es, pe. cor. μετακινέω, de loco in alium locum moueo. Ter. Eun. Labore alieno magnam partem gloriam Verbis ſæpe in ſe tranſmouet, qui habet ſalem, Qui in te eſt. Tranſmotus, a, um, particip. Tacitus lib. 13. Quippe Syria tranſmotæ legiones.

TRANSMVTO, as, pe. pro. μεταλλάττω, idem fere quod muto. Lucre. li. 2. Summa atq; ima locans, trãſmutãs dextera leuis. Hor. 3. Car. Ode 29 Fortuna ſæuo læta negocio & Ludũ inſolentẽ ludere pertinax, Traſmutat incertos honores, Nũc mihi, nunc alii benigna.

TRANSNATO, as, [Notare oltre] διανήχομαι, ultra nato, natãdo tranſeo. Liui. 1. bel. Puni. Ipſi certis ſuperpoſitis incubantes flumen tranſnatauere. Plin. lib. 6. cap. 27. Vnum genus ei piſcium eſt, idq; tranſcurrentis non miſcetur alueo, ſicut nec è Tigri piſces in lacum tranſnatant.

TRANSNO, as, idem cum ſuperiori. Cice. in Som. Vel illum Gangem tranſnare. Hora. 2. Serm. Saty. 1. Ter uncti Tranſnanto Tiberim, ſomno quibus eſt opus alto.

TRANSNOMINO, as μετονομάζω, nomen commuto, uel inuerto, uel immuto. Suet. de Cla. Gramma. Lucius Craſſitius genere Tarentinus, ordinis libertini, cognomine Paſides, mox Panſam ſe tranſnominauit.

TRANSNVMERO, as, ultra numero. Ad Heren. li. 4. Puer qui iam bene hominis naturam nouit, Tu illo plures mittas oportet, inquit, ſi hodie uis tranſnumerari.

TRANSPADANVS, [De la dal Po] ὁ πέραν τοῦ Ἠριδανοῦ, trans Padum habitans. Cic. ad Caſſ. lib. 12. Tuos cluentes Tranſpadanos etiam mirifice coniunctos cum cauſſa habebamus.

TRANSPICIO, tranſpicis, [Guardare oltre] διακύπτω, per cancellos, aut per corpus pellucidum aſpicio. Lactantius de Opifi. Per eas igitur membranas ſenſus ille qui dicitur mens, ea quæ ſunt foris, tranſpicit. Lucr. li. 4. Quod genus illa foris quæ uere tranſpiciuntur. Tranſpectus, us, Lucretius li. 4. Ianua cum per ſe tranſpectum præbet apertum.

TRANSPONO, is, μετατίθημι, de uno loco in alium transfero. Gell. li. 2. cap. 1. Arborem in locum alium tranſpoſitam.

TRANSPORTO, as, [Traſportare] διακομίζω, de loco in locum porto. Cice. ad Att. li. 14. Quid eas, quas Annius traſportauit? Tranſportare copias, uel exercitum, eſt nauibus traiicere. Liui. 6. bel. Pun. Eum exercitum Puteolis in naues impoſitum Nero in Hiſpaniam tranſportauit. Tranſportare, pro tranſmittere. Virg. 6. Æne. Nec ripas datur horrendas, nec rauca fluenta Tranſportare prius, quam ſedibus oſſa quierunt.

TRANSRHENANVS, [Di la dal Reno] ὁ πέραν ῥήνου, qui Trans Rhenum incolit. Cæſ. 5. Bell. Gall. Germanosq; tranſrhenanos ſolicitare dicebantur: Tranſrhenani hoſtes, apud Plin. li. 19. ca. 1.

TRANSTIBERINVS, a, um, pe. pr. [Di la dal Tevere] ὁ πέραν τοῦ Θύμβριδος, trans Tiberim incolens. Mar. li. 1. Vrbanus tibi Cæcilii uideris: Non es, crede mihi. quid ergo? uerna es. Hoc quod Tranſtiberinus ambulatur.

TRANSTRA, orum, gen. neut. num. plu. ζυγά, remigum ſedilia in nauibus. Virg. 5. Æne. Furit immiſſis Vulcanus habenis Tranſtra per & remos, & pictas abiete puppes. Oui. 14. Met. Et incuruæ fumabunt tranſtra carinæ. Hæc etiam Iuga dici ſolent. Virg. 6. Æn. Inde alias animas, quæ per iuga longa ſedebant Deturbat, laxatq; foros: Tranſtra item tigna dicuntur, quæ tranſuerſa à pariete in parietem porriguntur. Vitru. lib. 4. cap. 2. Trabes etiam ſupra columnas & paraſtratas, & antes ponuntur in contignationibus, tigna, & axes ſub tectis: ſi maiora ſpatia ſunt, & tranſtra, & capreoli: ſi commoda, columen, & canterii.

TRANSVEHO, is, [Menare oltre] διακομίζω, ex uno loco in alium ueho ſiue id naui fiat, ſiue plauſtro, aut etiam iumentis. Sal. in Iug. Ex eo numero Medi, & Perſæ, & Armenii cum nauibus in Africam tranſuecti, proximos noſtro mari locos occupauere. Tempus tranſuectum. Tacit. lib. 18. Abiit iam & tranſuectum eſt tempus, quo poſſes uideri concepiſſe. Hinc fit uerbale Tranſuectio onis, διακομιδή, tranſportatio, traiectio. Cice. 1. Tuſc. Dic quæſo, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, tranſuectio Acherontis, mẽto ſummam aquam attingens ſiti enectus Tantalus? Tranſuectio item dicebatur equitum recenſio, qua ante cõſpectum Cenſorum uel Principis equites prætereuehebantur. Liu. li. 9. ab urb. Idem Fabius inſtituit, ut equites Idibus Quinctilibus tranſueherentur. Tranquil. in Auguſt. ca. 38. Equitum turmas frequenter recognouit, poſt longam intercapedinem reducto more tranſuectionis. Sed neque quempiam detrahi in prætereuehendo ab accuſatore paſſus eſt, quod antea fieri ſolebat.

TRANSVERBERO, as, [Trapaſſare] διελαύνω διαπείρω, transfigo, traiicio. Cic. Mario. Sed quæ poteſt eſſe homini politico delectatio, cum aut homo imbecillus à ualentiſſima belua laniatur, aut præclara beſtia uenabulo tranſuerberatur? Virg. 11. Æne. Cuius apertum Aduerſi longa tranſuerberat abiete pectus.

TRANSVERSVS, a, um, [In trauerſo] πλάγιος, obliquus, lateralis: ut Linea tranſuerſa, quæ rectam lineam decuſſat: ut ſi linea recta, uerbi gratia, ab ortu ducatur in occaſum, tranſuerſa dicetur, quæ à Septentrione ducta eandem mediam diſſecat. Colume. lib. 2. Sed in arando maxime obſeruandum eſt, ut tranſuerſus mons ſulcetur. l. 4. ad Heren. Ecce ibi iſte de tranſuerſo. Heus, inquit, adoleſcens, pueri tui modo me pulſarunt, ſatisfacias oportet. Tranſuerſum digitum, uel uguem, diſcedere, prouerbialis hyperbole eſt, pro eo quod eſt, quam minimo ſpatio. Cice. 2. Tuſc. ab hac regula mihi non licet tranſuerſum, quod aiunt, unguem diſcedere. Tranſuerſus agi dicitur, qui ui & impetu quodam ab inſtituto depellitur. Metaphora ducta a nauigantibus, qui ſecundo uento recto curſu feruntur, flatu aduerſo tranſuerſi aguntur. A tranſuerſus fit adiectiuum Tranſuerſarius, quod in tranſuerſum ponitur. Cæſar 2. Bel. Ciui. Tranſuerſaria tigna iniiciuntur, quæ firmamento eſſe poſſint. Tranſuerſa accuſatiuus plu. neu. gen. aliquando aduerbialiter ponitur pro tranſuerſe & oblique. Virg. 3. Eclog. Nouimus & qui te, tranſuerſa tuentibus hirquis. Etiam. 5. Æn. Mutatati tranſuerſa tremunt.

TRANSVLTO, as, μεταπηδάω, identidem tranſilio. Liu. 3. Bel. Punic. Nec omnes Numidæ in dextro locati cornu, ſed quibus deſultorum in modum binos trahentibus equos inter acerrimam ſæpe pugnam in recentẽ equum ex feſſo armatis tranſultare mos erat.

TRANSVMO, is, [Pigliare, togliere altronde] μεταλαμβάνω, ex alio ſumo. Stat. 3. Theb. Lacrimas non pertulit ultra, Bellipotens, haſtam læua tranſumit, & alto (Haud mora) diſſiluit curru &c. Vnde quæ ex primis tabulis tranſcripta ſunt, ſolennitate iuris adhibita, dicuntur Tranſumpta, & actus ipſe Tranſumptio. Item Tranſumptio figura eſt: quam Græci μετάληψιν uocant, cum ab eo quod præcedit, id, quod ſequitur, paulatim inſinuatur. Virg. 1. Æn. Speluncis abdidit atris. Nam ex atris intelligimus nigras, ex nigris tenebroſas, ac per hoc in præceps profundas.

TRANSVO, is, [Trapaſſare] διαῤῥάπτω, ex Trans & Suo: abiecta ultima præpoſitionis littera. Col. li. 6. c. 5. Media pars deſcripti orbiculi eadem ſubula tranſuitur, & facto foramine prædicta radicula inſeritur. Cor. Celſus, li. 7. c. 24. Cutis acu filum ducente tranſuitur.

TRANSVOLO, as, pe. co. [Traſuolare] διαπέτομαι, uolando prætereo. Plin. lib. 10. ca. 29. Perdices non tranſuolant Bœotiæ fines in Attica. Per tranſlationem ponitur pro tranſcurro, uel pro repente accedo, celeriter eo διατρέχω. Liu. 3. ab Vrb. Eques inter ordines peditum tectus ſe ad equos recipit? tranſuolat inde in alteram partem, ſuæ uictoriæ nuncius. Plaut. in Epid. pro transfugio poſuit. Tranſuolauerunt ad hoſtes.

TRAPES, etis, maſcu. gene. & pen. genit. pro. ἐλαιοτριβεῖον, mola olearia: à τρέπω, uoluo, ſeu uerto. Varro à terendo deducit. Cato cap. 18. Trapetibus locum dextra, & ſiniſtra.

TRAPETVM, ti, pen. pro. idem cum ſuperiore, hoc eſt ipſa mola olearia. Virg. lib. 2. Geor. Teritur Sicyonia bacca trapetis. Trapetus, ti, maſcul. gen. idem: ſed antique. Cato cap. 22. Trapetus emptus eſt in Sueſſano nummis quadringentis.

TRAPEZITAE, pe. pro. [Banchieri] τραπεζῖται, nummularii, menſarii, τράπεζαν enim uocant Græci, quam nos menſam. Pla. in Cap. Subducã ratiunculam, Quantillum argenti mihi apud trapezitã ſiet.

TRAPEZOPHOROS, phori, τραπεζοφόρος, menſam ferens. Cice. ad Gallum lib 7. Quod tibi deſtinaras trapezophoron, ſi te delectat, habebis. Vbi interpres, Trapezophoros, ſignum erat ſacerdotis cuiuſdam huius nominis, qui cum alio Coſmo nomine omnia ſacra Mineruæ adminiſtrabat. Hæc ille ad uerbum ex Suida. Iulius Pollus Onomaſtici ſui lib. 10. Trapezophoron menſam interpretatur pocula ſuſtinentem. Vnde Cœlius coniecturam capit apud Ciceronem hoc nomine ſtatuam ſignificari, in eum uſum factam, ut abacum ſuſtineret, in quo pocula reponebantur. Vide ipſum li. 7. capite 12.

TRAPEZVS, untis, τραπεζοῦς, ciuitas libera ad Pontum Euxinum, in Cappadociæ finibus, uaſto monte clauſa, ut eſt auctor Plin. lib. 6. cap. 4. ex hac urbe ortum habuit Georgius Trapezuntius, Latinarum, Græcarumq; litterarum peritiſſimus: ſed ingraueſcente ætate ita omni memoria deſtitutus, ut utriuſque linguæ prorſus obliuiſceretur.

TRASIMENVS, pe. pr. ſiue Thraſymenus, Θρασυμένης, lacus eſt in agro Peruſino, nobilis clade Flaminii Conſulis, ab Annibale cũ XXIII. Romanorũ millibus interfecti. Dictus Traſymenus à Traſymeno puero, quem Agylla nympha rapuiſſe dicitur.

TRAVIO, as, [Trauiare, trapaſſare] antiquum uerbũ eſt, quo uſus eſt Lucret. lib. 4. pro tranſeo, διαβαίνω. Qualia ſunt (inquit) uitri ſpecies, quæ trauiat omnis.

TRAVLI, [Balbi] τραυλοί, à Græcis dicuntur, quos nos balbos & blæ

ſos dicimus. Vnde uerbum τραυλίζειν, quod eſt balbutire, & τραυλισμὸς, ipſi balbuties. Lucret. lib. 4. Magna atque immanis cataplexis, plenaq; honoris. Balba loqui non quit, τραυλίζει: muta, pudens eſt.

TREBIAS, τρεβίας, fluuius eſt prope Placentiam in Gallia Ciſalpina, ex Apennino monte in Padum fluens. Iuxta hunc Annibal Romanos, L. Sempronio duce, maxima clade affecit. Lucan. lib. 2. Quod non in Punica nati Tempora Cannarum fuimus, Trebiæq; iuuentus.

TREBIATES, Vmbriæ populi, in quarta Italiæ regione: quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 14. Iidem & Trebiani dicuntur. Suetonius in Tiberio: Iterum eo cenſente, ut Trebianis legatam in opus noui theatri pecuniam ad munitionem uiæ transferre concederetur, obtinere uon potuit.

TREBELLICVM uinum, à Plin. lib. 14. cap. 7. Inter generoſa Italiæ uina commemoratur. Naſcebatur autem in Campania quarto lapide a Neapoli.

TREBVLA, τρεβούλη, oppidum fuit in Sabinis, cuius incolæ dicti ſunt Trebulani: quos Plinius collocat iu quarta Italiæ regione. Apud hos præſtantiſſimi fiebant caſei, qui Trebulani dicti ſunt. De quibus Martialis: Trebulanes genuit, commendat gratia duplex, Siue leui flamma, ſiue demamur aqua.

TRECENTI, tæ, ta, τριακόσιοι, nomen numerale, idem ualens quod ter centum. Virg. 7. Æne. Sexcentos illi dederat Populonia mater expertos belli iuuenes: aſt Ilua trecentos Inſula inexhauſtis chalybum generoſa metallis.

TRECHEDIPNI, τρεχέδειπνοι, à Græcis dicebantur, qui tardius ad cœnam conueniebant, ut ex Apollodoro annotauit Cœlius li. 27. ca. 24. Quæ uox κατ' ἀντίφρασιν, ut uidetur, eſt impoſita: cum ad cœnam curréte s uideatur ſignificare. Hinc ueſtes quaſdam cœnatorias nonnulli Trachedipna à Iuuenale putant appellari, Saty. 3. Ruſticus ille tuus ſumit trechedipna Quirine.

TRECENI, pe. pro. τριακόσιοι, idem quod ter centum. Liu. 1. Bel. Mace. Attalus Trecentos tantum milites in præſidium, Rhodii quadriremem unam, cum ad Tenedum ſtaret, miſerunt.

TREDECIES, aduer. τρισκαιδεκάκις, pro ter decies. Cice. 5. Ver. Tu ex pecunia publica H. S. tredecies ſcribam tuum permiſſu tuo cum abſtuliſſe fateare, reliquam tibi ullam defenſionem putas eſſe?

TREMEBVNDVS, a, um, [*Tremente, timido, pauroſo*] περίτρομος, abunde tremens. Auctor. Her. lib. 3. Sin erit ſermo, in iocatione leuiter, & tremebunda uoce cum parua ſignificatione riſus. Ouid. 4. Met. Dum dubitat, tremebunda uidet pulſare cruentum Membra ſolum. Hinc Tremebundior, comparatiuum. Col. lib. 10. Candidus effœtæ tremebundior, ubere porcæ.

TREMEFACIO, is, [*Far paura*] ἐλελίζω, tremorem incutio. Virg. 2. Æn. Tum uero tremefacta nouus per pectora cunctis Inſinuat pauor. Tremefacta libertas: id eſt, concuſſa, dixit Cice. 2. Offi. Idem 1. de Diuina. ex Poeta quopiam uetuſto: Aut cum ſe grauido tremefecit corpore tellus. Virg. 6. Æneid. Fixerit æripedem ceruam licet, aut Erimanthi Placarit nemora, & Lernam tremefecerit arcu.

TREMISCO, is, [*Hauer paura*] τρέμω, tremore concutior. Vir. lib. 3. Æn. Vaſtoſq; ab rupe Cyclopas Proſpicio: ſonitumq; pedum, uocemq; tremiſco. Ouid. 14. Metam. Perq; dies multos latitans, omnemq; tremiſcens Ad ſtrepitum, mortemq; timens, cupiduſq; moriri. Hinc Contremiſco & Pertremiſco, compoſita: quorum ſignificata explicata ſunt ſupra ſuis locis.

TREMO, is, [*Tremare*] τρέμω, τρομέω, tremore concutior. Plaut. in Aſin. Non placet, pro monſtro eſt, quoniam qui ſudat, tremit. Teren. Eun. Totus Parmeno Tremo, horreoq;, poſtquam aſpexi hác. Virg. 1. Georg. Terra tremuit, fugere feræ: & mortalia corda Per gentes humilis ſtrauit pauor. Cice. 2. Acad. Vt ſi qui tremerent, & exalbeſcerent, uel ipſi per ſe motu mentis aliquo, uel &c. Interdum ponitur pro timere, φοβεῖσθαι. Virg. lib. 2. Æn. Hic aliud maius miſeris, multoq; tremendum Obiicitur magis, atque improuida pectora turbat. Tremens, tis, partic. Cic. 4. Tuſcu. Vt ipſum Hectorem, quemadmodum eſt apud Homerum, toto pectore trementem prouocaſſe ad pugnam pœniteret. Tremendus, a, um, φοβερὸς, terribilis, timendus. Virg. 4. Æneid. Maneſq; adiit, regemq; tremendum. Huius compoſita ſunt, Contremo, Intremo, & Pertremo: quorum ſignificata uide ſupra ſuis locis.

TREMOR, oris, [*Tremore tremito*] τρόμος, παλμὸς, concuſſio corporis, qualis in febrientibus, frigentibus, aut timentibus cernitur. Quin & terra tremere dicitur, cum terræmotu concutitur. Virg. lib. 2. Geo. Vnde tremor, terris, qua, ui, maria alta tumeſcant Obiicibus ruptis. Cic. 4. Tuſc. Ex quo fit, ut pudorem rubor, ſic terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus cóſequatur. Oui. 3. Meta. Attonitos ſubitus tremor occupat artus.

TREMVLVS, a, um, τρομώδης, τρομικὸς, qui ualde tremit. Teren. Eun. Incuruus, tremulus, labiis demiſſis. Martia. li. 9. Nunc anus, & tremulo uix accipienda tribuli. Cic. 1. de Diu. Haud modicos tremulo fundes à gutture cantus. Horat. 4. Car. Ode 13. Fis anus, & tamen Vis formoſa uideri: Ludiſq;, & bibis impudens: Et cantu tremulo pota cupidinem Lentum ſollicitas dextra. Vir. 8. Eclog. Aſpice, corripuit tremulis altaria flammis Sponte ſua.

TREPIDO, das, penult. cor. [*Temere*] τρέω, φοβοῦμαι, ἀσπαίρω, uehementer timeo, præ timore loco ſubſiſtere nó poſſum. Terentius Hec. Trepidari ſentio, curſari ſurſum prorſum. Teren. in Eunu. Quid eſt quod trepidas? ſatis'ne ſaluæ? dic mihi. Cic. 3. de Orato. ex poeta quopiam antiquo. At Romanus homo, tamen etſi res bene geſta eſt, Corde ſuo trepidat. Virg. 6. Æn. Vt uidere uirum, fulgentiaq; arma per umbras Ingenti trepidare metu: pars uertere terga, &c. Pro trepidabant. Et quoniam a timentibus omnia præpropere aguntur, factum eſt, ut Trepidare accipiatur pro feſtinare, σπεύδειν. Virg. li. 4. Dum trepidant alæ, ſaltuſq; indagine cingunt. Trepidatio, onis, uerbale, φόβος, τρόμος, trepidandi actus. Ci. pro Deiota. Num quæ trepidatio? num qui tumulus? Liu. 2. ab urb. Pilis inter primam trepidationem abiectis.

TREPIDVS, a, um, [*Pauroſo, timido*] περίφοβος, idem quod pauidus, timens. Liui. 2. ab. urb. At uero curia mœſta, ac trepida ancipiti metu. Trepida res, dubia, & ob hoc timorem inducens. Liu. 1. ab urb. Tullius in re trepida duodecim uouit Salios. Virg. 12. Æneid. Illæ intus trepidæ rerum, per cerea caſtra Diſcurrunt. Vbi Seruius. Trepidæ rerum, neſcientes quid agant, ignaræ auxilii, incertæ, dubiæ. Trepidus, feſtinus, quòd qui timent, feſtinent greſſus. Virg. li. 3. Hic me, dum trepidi crudelia limina linquunt, Immemores ſocii uaſto Cyclopis in antro Deſeruere. Seruius. Trepidi, feſtini, ut per timorem non per contemptum relictus fuiſſe uideatur: qui enim timent, feſtinant greſſus: Luca. li. 8. Rapitur trepida fugiente carina. Vbi carinam Trepidam uocat, aut propter timorem illorum qui in ea uehebantur, aut trepidam, id eſt, celerem. Hæc ille. Trepidulus, diminutiuum, ὑπότρομος. Gellius lib. 2. cap. 29. Atque ubi rediit Caſſita pulli trepiduli circunſtrepere, orareq; matrem &c. Hinc Trepide, aduerb. celeriter, & quaſi per timorem. Liu. 10. ab Vrb. Nam & ſtatiua trepide deſerta fuerant. Trepidanter, timide.

TREPONDO, τρίλιτρον, trium librarum pondus. Quincti. lib. 1. cap. 9. Nam dua, & tre, & pondo diuerſorum generum ſunt barbariſmi. at duapondo, & trepondo, uſque ad noſtram ætatem ab omnibus dictum eſt, & recte dici Meſſala confirmat.

TRES, & hæc Tria, plu. num. tantum, τρεῖς καὶ τρία, nomen numerale eſt notæ ſignificationis. Virg. 5. Æn. Tres equitum numero turmæ, terniq; uagantur Ductores. Idem 8. Ænei. Treis imbris torti radios, treis nubis aquoſæ Addiderant. Rutuli treis ignis, & alitis Auſtri. Trium litterarum homo: id eſt, Fur: quod tres in ea dictione tantum ſint litteræ. Plau. Aulul. Tu trium litterarum homo Vituperas me? Tribus uerbis, id eſt, breuiter. Plautus Trinum. Pax, te tribus uerbis uolo. S. uel trecétis. Idem Milite: Breuin', an longinquo ſermone? M. tribus uerbis.

TRESSIS, & hoc Treſſe, τριοβολιαῖος, uilis, & minimi precii, quaſi trium aſſium. Perſi. Saty. 5. Non treſſis agazo.

TREVIRI, τρέβιροι, Ptolemæo populi Galliæ, inter Belgas ad Moſellam fluuium, Leucis & Mediomatricibus finitimi uetuſti ſane, nomenq; retinent, nec priſtinæ cedentes famæ: apud quos inſignis olim cognoſcendarum cauſſarum, populi Romani curia, Treuirorum cognominata. Cuius in Floriano meminit Vopiſcus. Lucan. 1. Tu quoque lætatus conuerti prœlia Treuir.

TRESVIRI, orum, τρεῖς ἄνδρες, iidem qui Triumuiri, de quibus ſuo loco. Plautus in Amphi. Quid faciam nunc ſi Treſuiri me in carcerem compegerint.

TRIAMBI, inquit Feſtus dicebant, qui terni ex proſcenio loquebant.

TRIANGVLVS, li, p. cor. [*Triangulo, tricantone, coſa da tre cantoni*] figura eſt tres angulos habens, quam Græci τρίγωνον uocant. Cice. 2. de Nat. De. Grues cum loca calidiora petentes maria tranſmittunt, triãguli efficere formam. Hinc Triangulus, a, um, quod triangularem figuram habet. Col. lib. 5. cap. 2. Eſto ager triangulus, pedum quoquo uerſus trecentorum.

TRIARII, orum, οἱ ἐπιτεταγμένοι, οἱ ἐφεδρεύοντες, ἐπίτακτοι τριάριοι, Polyb. dicebantur milites ueterani, ſpectatæ uirtutis, qui tertio loco prœlium inibant, poſt profligatos haſtatos, qui primo loco, & principes, qui ſecúdo loco pugnã capeſſebãt. Ita enim apud Romanos, teſte Liuio li. 1. ab Vrbe, acies inſtruebatur, ut primo loco hoſtes aggrederentur, manipuli haſtatorum ex flore iuuenũ pubeſcentiũ collecti: qui ſi hoſté propulſare nõ poſſent, ſenſim retrocedétes à principibus ſcutatis, quos Antepilanos uocabãt, in interualla ordinũ recipiebãtur, principeſq; in eorũ locũ ſuccedebant: haſtati aũt poſt eos ſequebãtur. Si à principibus quoq; nõ ſatis feliciter eſſet pugnatum, à prima acie ad Triarios paulatim referebantur

bantur, unoq; agmine facto iam nulla ſpe poſt ſe relicta, unà omnes in hoſtem procedebant. Hinc factus eſt locus prouerbio, ut cum in re aliqua laboratur, eoq; res adducta eſt, ut extremo conatu, ſummiſq; uiribus ſit enitendum, rem ad Triarios rediiſſe dicamus. Triarii (inquit Var.) dicti ſunt, quòd in acie tertio ordine extremis ſubſidio ponerentur. Plaut. Agite nunc ſubſidete omnes, quaſi ſolent triarii. De his uide plura apud Liu. 1. Dec. lib. 8. & apud Eraſ. in Adagiis.

TRIBADES, τριβάδες, mulieres fricatrices, quæ portentoſo coitus genere in ſexū ſuū libidinē exercent, ἀπὸ τοῦ τρίβειν, quod ſignificat fricare. Hoc nomine male audiuit Sappho, ſiue illa poetria fuit, ſiue fidicina: quod nō obſcure innuit Oui. in Epiſ. ipſius ad Phaonē.

TRIBALLI, τριβαλλοί, populi ſunt inferioris Mœſiæ, inter Hæmum montem, & Danubium fluuium ſiti: ut eſt Auctor Ptol. lib. 3. ca. 5.

TRIBOCCI, Galliæ Belgicæ populi, inter Rhenum & Vogeſum montem, incolentes, non procul à Rauracis, quem tractum hodie incolunt Alſatii.

TRIBRACHYS, p.c. ſiue Tribrachys, τρίβραχυς, pes metricus ex tribus ſyllabis breuibus conſtans: unde & nomen habet: quaſi τρεῖς βραχεῖς, ἔχων συλλαβάς: ut, Dominus, Loqueris, Agimus.

TRIBULA, læ, Tribulū, li, [*Triuolo*] τρίβολον, genus uehiculi, quo frumenta in area teruntur, à tribus lateribus ſic appellatū. Virg. li. 1. Ge. Tribulaq; traheæq; & iniquo pondere raſtri. Varro lib. 1. cap. 52. E ſpicis in area excuti grana, quod fit apud alios iumētis iunctis, & tribula. Col. li. 2. cap. 21. Et ſi pauca iuga ſunt, adiicere tribulā & traham poſſis, quæ res utraq; culmos facillime cōminuit.

TRIBULIS, gen. maſc. penult. prod. φυλέτης, qui ex eadem eſt tribu. Hora. 1. Epiſt. 13. Vt cum pileolo ſoleas conuiua tribulis. Cic. Seruio lib. 13. Lucio Coſſinio amico, & tribuli tuo ualde familiariter utor. Liu. 2. ab ur. Vetus Claudia tribus, additis poſtea nouis tribulibus, qui ex eo uenirent agro, appellata. Marti. lib. 9. Nunc anus, & tremulo uix accipienda tribuli.

TRIBULO, θλίβομαι, uerbū eſt Eccleſiaſticis ſcriptoribus familiare pro affligere, ſeu opprimere: & Tribulatio, θλίψις, pro oppreſſione, anguſtia, anxietate: quę ſignificationes tractæ uidentur à tribulo inſtrumento ruſtico, quo frumenta olim terebantur: aut certe à tribulo herba acutiſſimis ſpinis infeſta: aut (ut alii malunt) à ſtimulo ferreo, formæ tetragonæ, qui quācunq; in partē incubuerit, aculeum ſemper infeſtū protendit. Aliter hoc uerbo utitur Cato de Re ruſt. ca. 23. de muſti medicatione loquens: Si (inquit) indideris defrutum aut marmor, aut reſinam, dies uiginti permiſceto crebro, tribulatoq; quotidie. Quo tamen in loco non deſunt qui Turbato, rectius legi poſſe exiſtiment.

TRIBULUS, li, pe.c. [*Triolo*] τρίβολος, herba eſt foliis ad portulacæ effigiem accedentibus, tenuioribus uiticulis in terra ſtratis: ſpinis ſecundum folia rigidis & præduris. Naſcitur ſecundum flumina, & in locis ruderoſis. Virg. 1. Geo. Lappæq; tribuliq; interq; nitentia culta Infelix lolium, & ſteriles dominantur auenæ. Eſt & alterum tribuli genus aquaticum, non niſi in amnibus naſcens, coma duntaxat aquis extante, folio ulmi effigie, pediculo longo, caule cacuminibus craſſiore, quàm partibus in humore contentis. Tribulos item uocat Vegetius li. 3. ſtimulos illos ferreos, formæ quadrangulæ, qui in bello aduerſus equitatum ſpargi ſolent, in quod cunque latus incubuerint, infeſtum ſemper aculeum protendentes. Latini Murices appellant. Vide ſupra in dictione Murex.

TRIBUNAL, alis, pen. pr. [*Tribunale*] δικαστήριον, βῆμα, locus excelſus arcuata figura, in quo reſidebat, qui ius tribubus redderet. Cic. ad Q. Fr. lib 1. Nullius inopiam, ac ſolitudinem non modo ullo populari acceſſu, ac tribunali, ſed ne domo quidem tua, & cubiculo eſſe excluſam. Formam autem tribunalis uide apud Vitruuiū li. 5. ca. 1.

TRIBUNATUS, us. [*Tribunato, dignità di tribuno, e di magiſtrato*] δημαρχία, ipſa Tribunorum dignitas. Cic. in Lælio. De Caii autem Gracchi Tribunatu quid expectem, non libet augurari.

TRIBUNI, [*Tribuni*] δήμαρχοι, φύλαρχοι, magiſtratus Romæ, non diſſimiles iis, qui apud Lacedæmonios Ephori dicebātur, quorū officiū erat iniuriā oēm interceſſione ſua prohibere, & commodā plebis aduerſus patricios tueri: unde & Trib. plebis dicti ſunt: anno xvij. poſt exactos reges primum creati, cum plebs ſeceſſione facta à patribus, in ſacrum montem ſeſe contuliſſet. Fuerunt & alii Tribuni, hiſce multo uetuſtiores, atque adeo urbis originī æquales, qui quòd equitibus præerant, Tribuni celerum ſunt appellati. Tribunorum autem nomen accepiſſe exiſtimantur ab eo, quòd id temporis populi tres tātum erāt partes, & ex ſingulis ſinguli creabantur Tribuni. Alii à centuriarū equeſtrium numero dictos malūt, quas ab initio tres tantum fuiſſe conſtat, Rānenſium, Tatienſium, & Lucerum. Nec deſunt qui à tribuum ſuffragiis, quibus creabantur, dictos exiſtimant. Tribuni celerum, inquit Pompo de Orig. iur. l. neceſſarium, equitibus præerant, & ueluti ſecūdum locum à regibus obtinebant: quemadmodum Magiſtri equitum apud Dictatores: quo in numero fuit Iunius Brutus. Poſtea facti ſunt Trib. militares, ſiue Tribuni militum in caſtris, qui parem cum conſulibus haberent poteſtatem πολέμαρχοι. Tribunorum militarium (ſicut docet Aſco.) duo fuerunt genera: Alii Rufuli dicebātur, qui in exercitu creari ſolent: Alii Comitiati, qui Romę comitiis deſignabātur. Tribuni militaris officium erat, ut miles ueſte indutus, armis bene munitus exercitationis uſu, & diſciplina eruditus incederet. Olim Tribuni militum Conſulari poteſtate promiſcue ex patribus, ac plebe creati ſunt, uario quidem numero: interdū enim uiginti, interdum plures, nonnunquā pauciores fuerūt: ut inquit Pomponius loco iam citato. Tribuni militum inquit Budæus, fortaſſe dici hodie poſſunt, quos Mareſcalcos uocamus, qui præfecti ſunt militū. Alii Tribuni ærarii, dicti, ab eo quòd his attributa erat pecunia, quā militi reddebāt. Tribuni ærarii inquit Budæus, hodie dicuntur, quos generales receptores uocant.

*TRIBUNUS PL. in Sacro monte, quo plebs irata patribus ſeceſſerat, lata lex eſt, quæ Sacratæ nomen accepit, ut plebi ſui magiſtratus eſſent, iiq; ſacroſancti; quibus auxilii latio aduerſus conſules eſſet; ne'ue cui patrum capere eum magiſtratum liceret. qua lege tribuni pl. quinq; primi creati ſunt, anno poſt reges eiectos XVII. quos ego non dubito curiatis comitiis eſſe factos. nam aliquot poſt annis Publilius & Lætorius tribuni pl. tulerunt, ut plebeii magiſtratus tributis comitiis fierent. Poſt, alia lege, decem tribuni pl. creati, bini è ſingulis claſſibus, anno à primis tribunis pl. XXXVI. Et quoniam Atinii Plebiſciti, quod ad tribunos pl. pertinuit, mentionem à Gellio fieri uideo; quæ nam eius fuerit ſententia, antiquitatis illuſtrandæ cauſſa quærendum uidetur: Ego ſic exiſtimo; tribunos pl. ante Atinium Plebiſcitum partim ſenatores fuiſſe, alios non fuiſſe: quòd ſcilicet liberum eſſet populo R. tribunatum pl. mandare cui uellet. Atinius, quo modo quidem mihi uidetur, nec ademit hanc libertatem plebi Romanæ, & auxit poteſtatis tribuniciæ dignitem. tulit enim, non nequis, niſi iam ſenator, tribunus fieri poſſet, (plebis enim libertatem huiuſmodi rogatione minuiſſet; neque id plebes ullo modo ſciuiſſet) uerum, ut, quem tribunum pl. creaſſet, is hoc ipſo in poſterum ſenator eſſet. atque hanc eſſe Gellii uerborum ſententiam crediderim, cum ait lib. XIV, tribunis pl. ſenatus habendi ius fuiſſe, quanquam ſenatores non eſſent ante Atinium plebiſcitum. hoc etiam è quodam Suetonii loco ſuſpicamur. nam in Auguſto, Comitiis, inquit, tribuniciis, ſi candidati ſenatores deeſſent, ex equitibus Romanis creauit. ex quo ſequitur, non licuiſſe antea equitibus Romanis tribunatum petere. multo igitur minus tertio ordini, iis, qui de plebe dicebantur, qui nec equites, nec ſenatores erant. quin, primis temporibus, tantum abeſt, ut ex ſenatu tribuni pl. crearentur, ut ob eam ipſam cauſſam inſtituti ſint, ne ſenatus aduerſus plebem crudelius, aut arrogantius ageret: ideoq; ex ipſa plebe per annos multos creati ſunt. poſtea cœpere equites quoque Romani, ac ſenatores tribunatum plebis petere. Quoniam autem M. Duilius tribunus pl. plebem rogauit, plebesq; ſciuit; qui plebem ſine tribunis pl. reliquiſſent, tergo ac capite punirentur, anno proximo L. Trebonius tribunus pl. rogationem tulit, ut qui plebem Romanam tribunus pl. rogaret, is uſque eò rogaret, dum x tribunos pl. faceret. nam Duilia lex de tribunis nuſquam numerum præfinierat: tantum, ut relinquerentur, ſanciebat, & ab iis, qui creati eſſent cooptari collegas iubebat. ſuſtulit igitur Trebonia lex cooptationem. nam cum iuſſerit, ab eo, qui comitia tribunis creandis haberet, omnes plane tribunos, qui x omnino erant, creari; nimirum partem tribunorum creari, reliquos autem ab iis, qui creati eſſent, cooptari uetuit. quod cum M. Duilius tribunus pl. feciſſet; recteq; factum, neque contra legem ab ipſo latam commiſſum, defenderet; anno inſequenti Trebonius tribunus pl. ne in poſterum fieret, lege cauit, nec aliam legem intelligit Liuius lib. IIII, cum ait: Ante omnia refellit falſum imaginis titulum, paucis ante annis lege cautum, ne tribunis collegam cooptare liceret. hæc enim uerba nihil aliud ſignificāt, niſi id, quod idem lib. III ſcripſit, ut, qui plebem Romanam tribunus plebis rogaret, is uſque eò rogaret, dum x tribunos plebis faceret. Verum L. Sylla dictator, plebis inimicus, ad imminuendam tribuniciam poteſtatem legem tulit, primum, ne tribunis pl. alios magiſtratus capere liceret; deinde; ne ad eos prouocatio eſſet; tum, ne leges ferre poſſent; poſtremo, ne ijs concionari liceret. hanc Sylla iratus plebi tulit, quia pro Marianis partibus contra ipſum ſteterat. ſed, eo mortuo, C. Aurelius Cotta conſul primus legis caput abrogauit. tulit enim, ut alios magiſtratus tribunis pl. capere liceret. alterum caput abrogauit Pompeius Magnus in primo conſulatu, lege lata, ut ad tribunos pl. eſſet prouocatio. omniaq; omnino, quæ tribunis plebis ademerat Sylla, illis eſſe reſtituta, exemplis intelligitur. ius autem intercedendi lege nunquam amiſerunt: quod illis initio belli ciuilis inique ereptum,

quæritur Cæſar his uerbis libro I de bello ciuili: Aguntur omnia raptim, atque turbate: neque docendi Cæſaris propinquis eius ſpatium datur: nec tribunis pl. ſui periculi deprecandi, neque etiam extremi iuris interceſſionem retinendi, quod L. Sylla reliquerat, facultas tribuitur: ſed de ſua ſalute ſeptimo die cogitare coguntur: quod illi turbulentiſſimi ſuperioris temporis tribuni pl. octauo denique menſe ſuarum actionum reſpicere, ac timere conſueuerant. & in eodem libro, paulo poſt: Nouum in rep. introductum exemplum queritur, ut tribunicia interceſſio armis notaretur, atque opprimeretur, quæ ſuperioribus annis armis eſſet reſtituta. Syllam, nudata omnibus rebus tribunicia poteſtate, tamen interceſſionem liberam reliquiſſe. Pompeium, qui amiſſam reſtituere uideatur, bona etiam, quæ ante habuerat, ademiſſe. Video autem fuiſſe legem, quæ tribunos pl. uetaret integrum, diem ab urbe abeſſe. nam in Gellio lib. III, cap. II ita ſcriptum eſt. Tribuni quos nullum diem abeſſe Roma licet, cum poſt mediam noctem proficiſcuntur, & poſt primam facem ante mediam ſequentem reuertuntur, non dicuntur abfuiſſe unum diem; quando, ante horam noctis ſextam regreſſi, partem aliquam illius in urbe ſunt. Nam, quod in Liuio lib. IX legitur, duos tribunos pl. Liuium, & Q. Melium, cum de iis, qui pacem Caudinam fecerant, dedendis in ſenatu ageretur, ita locutos; Neque exolui religione populum deditione ſua, niſi omnia Samnitibus, qualia apud Caudium fuiſſent, reſtituerentur; neque ſe pro eo, quòd, ſpondendo pacem, ſeruaſſent exercitum populi R. pœnam ullam meritos eſſe; neque ad extremum, cum ſacroſancti eſſent, dedi hoſtibus, uiolari'ue poſſe: tribunos quidem pl. eſſe, cum hæc dicerent, Liuium, & Melium, conſtat; non tamen ſimul illud, eoſdem fuiſſe tribunos pl. cum pacem ad Caudiam ſpoponderunt. non enim hoc anno, quo de ſponſoribus pacis populo Samnitum dedendis actum eſt, ſed proximo ſuperiore pax illa per ſponſionem facta fuerat; in qua non affuiſſe tribunos pl. indicant hæc, quæ ſubſcribam, Liuii uerba. Spoponderunt conſules, præfecti, legati, quæſtores, tribuni militum: nominaq; omnium, qui ſpoponderunt, extant. itemq; illa, haud ita multo poſt, in eodem libro. Samnitibus non fuit ſatis, conſules ſpondere; ſed legatos, quæſtores, tribunos militum ſpondere coegerunt. tribunos pl. non nominat. ergo nulli affuerunt. Liuius autem, & Melius eo tempore tribuni militum, ut opinor, in caſtris fuerant. unus, quod meminerim, aut fortaſſe etiam, quod omnino legerim, Q. Metellus Nepos, cum tribunatum pl. gereret, contra leges in Syriam ad Cn. Pompeium ſua ſponte, nulla ui cogente, profectus eſt. quo facto ſubiit ignominiam, nulla tamen affectus eſt inſigni pœna, conſul etiam aliquot poſt annis cum Lentulo Spinthere creatus eſt; ſiue quòd hominis uitia familiæ dignitas tegeret, ſiue quòd eum non tam ipſius facta deprimerent quam Pompeii, & aliorum, qui plurimum in rep. poterant, amicitia ſubleuaret. Non uidetur prætermittendum, quod Plutarchus in libro τῶν προβλημάτων ſcriptum reliquit, tribunatum pl. magiſtratum non eſſe cum neque purpuram habeat; neque lictoribus utatur: neque ſella curuli ſedens ius dicat; neque poteſtatem, creato dictatore, deponat, more omnium magiſtratuum. Cicero tamen magiſtratum appellat in oratione pro P. Quinctio. Et quod, ait Plutarchus de purpura, id refellit idem Cicero pro Cluentio: qui, quo loco de L. Quinctii tribuni pl. intollerabili ſuperbia uerba facit, Vultum, inquit, atque amictum, atque illam uſque ad talos demiſſam purpuram recordamini. Eſt illud quoque à nobis animaduerſum, tribunos pl. comitiis deſignari ſolitos ante quam conſules, ut ex prima epiſtola ad Atticum ſatis dilucide patet. qui etiam ante conſules magiſtratum inibant, nempe IIII id. Dec. quod ex Dionyſio, Liuioq; planum fit. nam quod in Pediani libris impreſſum eſt, tribunos pl. nonis Dec. magiſtratum inire ſolitos; id mendoſum puto. nam, ut omittam Liuii teſtimonium, in quo momenti multum ſtatuo eſſe, Dionyſius cum de IIII id. Dec. primo tribunatus pl. die mentionem facit, adiungit illud, μέχρι τοῦ νῦν, cum dicat, ſuis quoque temporibus idem ſeruari. eoq; magis adducor, ut ſuſpicer de mendo; quòd, quem locum Ciceronis, qui eſt in lib. II in Verrem, Pedianus ibi exponit; in eo Ciceronem de alio magiſtratu potius, quam de tribunatu pl. locutum eſſe, facile perſpiciet, ſi quis animum paulo accuratius aduerterit. nam ſi de tribunatu pl. intellexiſſet, nunquam Sulpicium à Manlio, & Cornificio, quos proximis ſuperioribus uerbis tribunos pl. nominauerat, ſeparaſſet. nec uero de Sulpicio ullo, niſi patricio, memini me legiſſe: etiam illud addo, nonis Dec. quo die actum eſt in ſenatu de coniuratis, non fuiſſe M. Catonem tribunum pl. ſed deſignatum, ut eſſet anno ſequenti. patet ex oratione pro Sextio.

TRIBVNICIVS, ſubſtantiuum, ὁ δημαρχήσας, qui Tribunatum geſſit quemadmodum Ædilicius, qui Ædilitate perfunctus eſt.

TRIBVNITIVS, a, um, δημαρχικός, quod ad tribunos pertinet. Saluſt. Nam poſtquam Cn. Pompeio, & M. Craſſo conſulibus tribunicia poteſtas reſtituta eſt. Lucanus lib. 2. Truncos lacerauit Fimbria Craſſos: Sæua Tribunicio maduerunt robora tabo. Ci. 2. de Orat. Cum tribunicia poteſtas eſſet conſtituta.

TRIBVO, buis, bui, butum, [*Dare*] δίδωμι, do, largior, impertio. Pli. in Panegy. Tribuas ei ſucceſſorem. Ouid. 2. de Arte: Hæc bona nó primæ tribuit natura iuuentæ. Ponitur aliquando pro attribuo, imputo, ἀνατίθημι, περιτίθημι. Cic. Sed hoc beneuolentiæ eius tribuendum eſt. Aliquando capitur pro æſtimo, τιμῶ, ut, Tu tibi multum tribuis. Ci. 4. Aca. Quibus ille ſecundum fratrem plurimum tribuebat. Aliquando pro faueo, & in aliquem propenſus ſum, ἀνατίθημι. Cice. Craſſiped. Cum uniuerſo ordini publicanorum ſemper libentiſſime tribuerim. Ponitur interdum pro diſtribuere, διαιρεῖν, μερίζειν. Cice. 2. de Fini. Omnem uim loquendi, ut iam ante Ariſtoteles, in duas tributá eſſe partes dixere. Tribuere miſericordiam, eſt miſereri. Cic. pro Milo. Quid reſtat, niſi ut orem obteſterq; uos Iudices, ut eam miſericordiá tribuatis fortiſſimo uiro, quam ipſe non implorat? Sic etiam dicimus: Tribuere alicui honorem, gratiam, operam, palmam, præmia, primas, priores partes, tempus alicui rei, ueniam. Legenti bonos auctores exempla paſſim occurrét. Tribuere aliquid ualetudini, eſt ualetudinis cauſſa nonnihil ab inſtituti noſtri curriculo deflectere, aliquidq; eius cauſſa facere, quod alioqui facturi non eramus. Tributum eſt, impersonaliter. Cic. I. Offic. Generi animantium omnium a natura tributum eſt, ut ſe uitam, corpusq; tueatur. Tributio, onis, uerbale actus tribuendi. Cic. I. de Nat. deo. Hanc ἰσονομίαν appellat Epicurus, id eſt, æquabilem tributionem. Huius compoſita ſunt Attribuo, Contribuo, Diſtribuo, & Retribuo: de quibus ſuis locis.

TRIBVS, bus, [*Tribu*] φυλή, à tributo dando, uel quod ager Romanus, primo diuiſus in tres partes fuerit, & tres partes populi factæ: una Tatienſium, à Tatio Sabinorum duce iam amico poſt fœdera, & in partem regni à Romulo ſuſcepto: alia Ramnium, ſiue Ramnenſium, à Romulo, tertia Lucerú a Lucumone. Varro enim ſcribit Romulum dimicátem contra Tatium à Lucumonibus, hoc eſt, Tuſcis auxilia poſtulaſſe: uniq; ex iis, qui ſibi cum exercitu ſuppetias tuliſſet recepto iam in regni portionem Tatio, partem urbis aſſignaſſe, indeq; regioni, in qua ille cum Tuſcis conſediſſet, Tuſco uico nomen eſſe factum. Et quia in tres partes populus diuiſus erat, factum eſt, ut hæ populi partes Tribus dicerentur: & qui ſingulis tribubus præerant, Tribuni, & pecuniæ quæ tributim hoc eſt, per tribus imperabantur, uocarentur Tributa. Sed poſtea aliæ quoque partes urbis factæ, quæ ſimiliter Tribus appellatæ ſunt. Nam in ſex partes fuit diſtributa ciuitas, in primos, ſecundosq; Tatienſes, Ramnes, Luceres. Quælibet ex tribubus decem curias continebat, quæ de nominibus Sabinorum appellatæ ſunt. Hæc Varro, Feſtus, Plutarchus, & Aſconius. Diſſentit paulum ab his libro I. Liuius, ſcribens a Romulo céturias equitum tres fuiſſe conſcriptas, Ramnenſes, & Tatienſes, & Luceres: nec uidetur exiſtimare totum populum in hos fuiſſe diſtributum, ſed ſolos equites. Tribus autem ſtatim ab initio quatuor eſſe factas aſſerit, urbe quadrifariam ſecundum colles & regiones diuiſa. Tribusq; non à numero ternario, ſed a conferendo tributo appellatas exiſtimat. Qua in re optime cum Liuio conuenit Plinio, qui quatuor ab initio urbanas fuiſſe tribus affirmat, Suburranam, Palatinam, Collinam, & Exquilinam, ita appellatas à partibus urbis, in quibus habitabant. Cic. uero ætate urbs in XXXV. tribus erat diuiſa: quod ipſe cum pleriſq; aliis in locis tum apertiſſime oſtendit in orationibus contra Rullum de lege agra. Harum nomina erant, Æmilia, Anienſis, Cornelia, Claudia, Collina, Cruſtumina, Exquilina, Falerina, Fabia, Galeria, Lemonia, Metia, Narnienſis, Otriculana, Vfentina, Palatina, Papyria, Pollia, Popilia, Pontina, Publicia, Pupinia, Quirina, Romulia, Sergia, Suburrana, Scaptia, Stellatina, Sabatina, Terentina, Tromentina, Velina, Veientina, Veturia, & Voltina. Hinc Tribuarius adiectiuum, quod ad tribus pertinet: ut Tribuarium crimen, Tribuaria res. Cice. pro Plancio: Itaque hæſitantem te in hoc ſodalitiorum crimine tribuario ad communem ambitus cauſſam te contuliſti.

TRIBVTARIVS, ὑπόφορος, ὑποτελής, qui ſoluendo tributo obnoxius eſt. Iuſtinus li. I. Sed ciuitates, quæ Medorum tributariæ fuerant. Plin. libro 12. capite I. Et iam ad Morinos uſque peruecta, ad tributarium etiam pertinens ſolum, ut gentes uectigal & pro umbra pendant.

TRIBVTIM, aduerb. [*Per tribu*] κατὰ φυλάς, per ſingulas tribus. Cic. Att. lib. 4. Populo tributim domi ſuæ ſatisfecerat.

TRIBVTVM, ti, [*Tributo*] εἰσφορά, τέλος, φόρος, à tribubus Varro dictú oſtendit, quòd ea pecunia, quæ populo imperata erat, tributim à ſingulis pro portione cenſus ſoluebatur. Feſtus à tribuendo deriuare uidetur: Tributum (inquit) dictum eſt, quia ex priuato in publicum tribuitur. Cice. 2. Offic. Danda etiam eſt opera, ne, quod

apud

apud maiores noſtros ſæpe fiebat, propter ærarij tenuitatem, aſſiduitatemque bellorum, tributum ſit conferendum. Ouid. de Nuce: Felix, ſecreto quæ nata eſt arbor in agro, Et ſoli domino ferre tributa poteſt. Dicitur & Tributus. Plaut. in Epid. Tributus maior penditur.

TRICA, aut potius Tricca per duplex c, Τρίκκη, Stephano urbs Theſſaliæ, non procul à ſinu Pagaſico, id nominis ſortita à Tricca Penei filia. Fuit & Tricca alia in Apulia Dauniorum, quam cum Apina uicino oppido tanta Diomedes ignominia euertit, ut in prouerbij ludibrium tranſierint. Quoties enim rem futilem ac nugatoriam oſtendere uolumus, Tricas & Apinas nominamus. Vide in dictione Apina.

TRICAE, [*Intricamenti*] τριχώματα, capilli pedibus pullorum gallinaceorum inuoluti, ita dicti, quaſi τρίχες, teſte Nonio: qui quoniã greſſum illorum impediunt, factum eſt, ut omnia impedimenta Tricæ uocentur. Turpilius Demiurgo, ut citatur à Nonio: Iudicia, lites, turbas, tricas, contentiones maximas. Varro, γέροντι διδασκάλῳ apud eundem Nonium: Putas eos non citius tricas Atellanas, quàm id extricaturos. Hinc Intricare dictum eſt, pro eo quod eſt inuoluere & implicare, ut annotauit idem Nonius, citãs Afranium in epiſt. Ita intricauit huius hanc rem temeritas. Item Extricare pro explicare. Plautus Epid. Aliqua ope exoluam, extricabor, aliqua inde ex impedimentis liberabor. Tricas item accipimus pro nugis, & rebus nihili. Plau. Ruden. Eloquere, propere, celeriter. L. nummos trecentos. G. Tricas. In qua ſignificatione etiã Tricas & Apinas dicimus, prouerbiali nimirum metaphora, res uiliſſimas ſignificantes. Marti. lib. 14. Sunt Apinæ, Tricæq́; & ſi quid uilius iſtius. Ortum creditur prouerbium à duobus Apuliæ oppidis hiſce nominibus dictis, quæ Diomedes nullo negocio euertit. Plin. lib. 3. cap. 11. Diomedes ibi deleuit gentes Monadorum, Dardorumq́; & urbes duas, quæ in prouerbij ludicrum uertere, Apinam, & Tricam. Vide Er. Adagia.

TRICENI, æ, a, plu. num. τριάκοντα, idem quod triginta: quaſi Trigeni, g, in c mutata, ea forma, qua Vicenos dicimus pro uigenis. Pli. lib. 9. cap. 36. Latent ſicut murices circa Canis exortum tricenis diebus. Tricenæ amphoræ. Col. lib. 3. cap. 3. At ſiqui cum ſcientia ſociauerint diligentiam, non ut ego exiſtimo tricenas, uel quadragenas certe: ſed ut Græcinus minimum computans licet, inquit, amphoras uicenas percipient ex ſingulis iugeribus. Tricenarius, a, um: ut, Vites Tricenariæ. Varro lib. 2. ca. 2. Non'ne item in agro Fauentino, à quo tibi tricenariæ appellantur uites quod iugerũ tricenas amphoras reddat? Tricentini, pen. pro. idem quod Treceni. Col. li. 5. ca. 2. Quoniam ſex latera ſunt, quæ conſummata ſiunt duo millia tricenteni & quadraginta.

TRICEPHALVS, pen. corr. τρικέφαλος, idem quod triceps, hoc eſt, tria habens capita: unde Cerberus à poetis Græcis hoc epitheto inſignitur.

TRICEPS, τρικέφαλος, trium capitum. Seneca in Hercule furente: Tricipitem ſecum beluam manibus trahens. Cic. in Orato. Quid in uerbis iunctis? quam ſcite inſipientem, non inſapientem: iniquum, non inæquum: tricipitem, non tricapitem? Idem 1. Tuſcu. Dic quæſo, num te illa terrent, triceps apud inferos cerberus? Ouid. 8. Metam. Tuq́; triceps Hecate.

TRICESIMVS, a, um, pen. cor. τριακοστός, ultimus ex triginta. Cice. ad Atticum lib. 6. Triceſimo quoque die. Pli. lib. 17. cap. 23. Ante triceſimum ſextum menſem attingi falce uetantur. Horat. 1. Serm. Sat. 9. Hodie triceſima ſabbata.

TRICHIAS, τριχίας, piſcis eſt ex genere ſaxatilium bis quotannis pariens. Quidam Sardam interpretantur. Pli. lib. 9. ca. 51. Piſcium autem lupus & trichias bis anno parit, & ſaxatiles omnes. Idem lib. 9. cap. 15. Intrantium Pontum ſoli non remeant trichiæ

TRICHIASIS, τριχίασις, morbus mammarum, qui in lactantibus mulieribus prouenit ex pili hauſtu. Hoc item nomine dicitur rima circa ſpinam, in longum producta, ſed adeo exilis, ut uiſum fugiatque non raro mortem affert.

TRICHILA, orum, τρίχειλα, nonnulli interpretantur uaſa, tria habentia labra, è quibus liquor effluere poſſit. Quod ſi uerum eſt, penultima debebit produci, utpote quæ ει, diphthongo ſcribatur. Columella tamen corripit, lib. 10. ſic ſcribens: Tum modo dependẽt trichili, modo more chelydri Sole ſub æſtiuo gelidas per graminis umbras intortus cucumis, prægnãsq́; cucurbita ſerpit. Aut igitur Columella uocalem præpoſitiuam è diphthongo abiecit, aut aliud quærendum eſt uocis huius etymon. Apud Cæſarem de Bel. Pompeiano, Trichilon accipi uidetur pro ueſtis ſtragulæ genere tenuiſſimo: quod & annotauit Cœl. Rhodiginus li. 18. ca. 11. qui uocis eius originem ἀπὸ τῶν τριχῶν repetit. Verum hoc Columellæ loco iam citato nullo modo conuenit.

TRICHITIS, tis. τριχῖτις, aluminis genus, quod alio nomine Schiſton à quibuſdam appellatur, in capillamenta quædam tenuia dehiſcens: unde trichitidis nomen accepit. Vide Plinius libro 35. cap. 15.

TRICHOMANES, τριχομανές, herba eſt, filici ſimilis, ſed minor, quam Capillarem herbam Romani a luxuria capillitij, officinæ Polytrichon appellant. Vide Pli. lib. 22. cap. 21.

TRICHRVS, τρίχρως, gemmæ nomen, à tribus coloribus impoſitum, quos reddit coti attrita. Pli. lib. 37. cap. 10. Trichrus ex Africa eſt: ſed tres ſuccos reddit: à radice nigrum, medio ſanguineum, ſummo candidum.

TRICIES, aduerb. τριακοντάκις, triginta uicibus. Liu. 8. Bell. Pun. Pecuniæ in ærarium tulerunt ſeſtertium tricies octoginta millia æris. Cic. 3 Verr. His nominibus ſolis Cn. Dolabellæ. H-S. ad tricies litem eſſe æſtimatum.

TRICLINIARIA, orum, τὰ τοῦ τρικλίνου περιστρώματα, aulæa, ſiue ueſtes ſtragulæ, quibus triclinia ornantur. Cic. li. 9. c. 29. Qua purpura quis non iam tricliniaria facit? Varr. 1. de Re ruſt. cap. 13. Qui elaborant, ut ſpectent ſua æſtiua tricliniaria ad frigus orientis.

TRICLINIARIVS, a, um, & Tricliniaris, & hoc re, τρικλινικός, quod ad Triclinium pertinet: ut, Mappæ tricliniares, & Lecti tricliniares. Pli. lib. 37. cap. 2. Lectos tricliniares tres, &c.

TRICLINIVM, nii, τρικλίνιον, Latine diſcubitorium conclaue dici poteſt. Erat enim locus, in quo diſcumbebant, & cœnabant, à tribus lectis, quos in eo ſternebant, nomen habens. Nam tres menſas in conuiuio apponere ueteres ſolebant, & cubantes cœnare. Hinc Horat. 1. Serm. Saty. 4. Sæpe tribus lectis uideas cœnare quaternos, E quibus unus auet quauis aſpergere cunctos, Præter eum qui præbet aquam. Iuuen. Saty. 5. Ergo duos poſt Si libuit menſes neglectum adhibere clientem, Tertia'ne uacuo ceſſaret culcitra lecto, Vnd ſimus, ait. Ex quibus Iuuena. uerbis apertiſſimum eſt, Triclinium diſcubitorium tribus fuiſſe inſtructum lectis, atq; inde nomen accepiſſe. Et quamuis τρικλίνιον ſit dictio mere Græca, ita tamen recepta eſt in Latinam coloniam, ut ea utamur, tanquam Latina. Quinctil. Vix eo limen, egreſſo, triclinium illud ſupra conuiuas corruit. In eadem ſignificatione Cicero Conclauis uocabulo uſus eſt, eandem cum Fabio referens hiſtoriam, lib. 3. de Orat. Hoc interim (inquit) ſpatio conclaue illud, ubi epulabatur Scopas concidit. Quinetiam Vitru. lib. 4. manifeſte triclinia inter conclauium genera annumerat: In tricliniis, inquiens, cæteriſq; conclauibus maximus eſt uſus luminum. Aliquando Triclinium accipitur pro ipſis lectis, & reliquo diſcubitus apparatu Cic. 4. Ver. In foro ſibi triclinium ſtrauerat. Quod explicans paulò pòſt ſubdit: Imperauit, ut in foro ſibi medio lecti ſternerentur. A triclinio dictus eſt Architriclinius, triclinii præfectus, cui inſtruendi, ornandiq́; triclinij cura incumbit. Legitur & Biclinium apud Plau. in Bacch. pro cœnaculo duobus tantum lectis inſtrato. Græci δικλινον appellant.

TRICOLON, pen. pro. τρίκωλον, à Græcis dicitur, quod nos Trimembre uertere poſſumus. Vnde certa quædam Odarum genera, quæ triplici carminis genere ueluti tribus conſtant membris, Tricola dicuntur: cuius generis non pauca ſunt, apud Horatium.

TRICONES, [*Faſtidioſi, contentioſi, cauilloſi*] δυσέριδες, contentioſi, & rixarum peramantes. Vnde Iul. Capit. in Ælio Vero: Fertur & nocte perpete alea luſiſſe, cum in Syria concepiſſet id uitium: atque in tantum uitiorum Gratianorum, & Neronianorum, ac Vitellianorum fuiſſe æmulum, ut uagaretur nocte per tabernas, ac lupanaria, obtecto capite cucullione uulgari uiatorio, & conmiſceretur cum triconibus, & committeret rixas, diſſimulans quis eſſet: ſæpeque afflictum liuida facie rediiſſe, ac in tabernis agnitum, cum ſeſe abſconderet.

TRICOCCVS, ci, τρίκοκκος, genus heliotropii, quod alio nomine Scorpiuron appellant, eò quòd ſemen ferat ſcorpionis caudæ non diſſimile. Auctor Pli. lib. 22. cap. 21. Apud Dioſcor. lib. 1. cap. 138. genus eſt meſpili, buxeæ ſpinæ ſimilitudine, pomum ferens exigui mali magnitudine, in quo tria ſunt oſſicula: à quibus Tricoccus dicta, quaſi Trigrania, ſiue Trioſſia.

TRICONGIVS, τριχόγγιος, cognomen Nouelli Torquati Mediolanenſis, qui geſtis honoribus è Prætura ad Proconſulatum uſque peruenerat. Hic tribus congiis epotis, ſpectante miraculi gratia Tiberio principe, præclarum cognomen ſibi uendicauit. Vide Pli. lib. 14. cap. 22.

TRICOR, aris, [*Cianciare*] ληρῶ, φλυαρῶ, βωμολοχῶ, nugas ago, ineptio. Cice. Attic. Brutus Vectenum accuſat: tricatur ſcilicet. Non nunquam accipitur pro rixari, ἐρίζειν. Idem eidem: Publius tecum tricatus eſt.

TRICORPOR, oris, pen. corr. adiect. τρισώματος, habens tria corpora. Virg. 6. Æne. Et forma tricorporis umbræ. Silius lib. 3. Geryonis peteret cùm longa tricorporis arua.

TRICVSPIS, dis, pe. cor. adiect. τρίσουλος, quod tres habet cuſpides. Oui. 1. Met. Poſitoq; tricuſpide telo mulcet aquas rector pelagi.

Tridacna, τρίδακνα, oſtrea tantæ magnitudinis, ut ter mordenda eſſent: a nomenclatore nepotis cuiuſdam ita primum appellatæ ut refert Pli.lib.32.cap.6.

Tridens, [*Tridente*] τρίαινα, ferramentum tres habens dentes, ſiue cuſpides. Vnde Neptuni ſceptrum Poetæ ab hac forma peculiariter tridentem appellarunt. Virg.1.Georg. Magno tellus percuſſa tridenti. Pli.li.9.c.15. Thynni a gubernaculis non ſeparátur, ne tridente quidem in eos ſæpius iacto territi. Inde Tridentifer dictus eſt Neptunus. Ouid.8.Met. O proxima terræ Regna uagæ dixi ſortite tridentifer undæ. Tridentiger, pe.cor. idem Ouid.11. Meta. Cumq́; tridentigero tumidi genitore profundi.

Tridentvm, ti, Rhætiæ oppidum, ad Atheſim fluuium: in Alpium anguſtijs ſitum: à quo Tridentini, quorum meminit Plinius lib. 3.cap.19.

Tridvvm, dui, [*Tre di*] τριημερία, ſpatium trium dierum: à quo Triduanus, a, um, τριήμερος, ut, Triduanæ induciæ in tres tantum dies pactæ. Plin.epiſt.61. Et qui audire triduo uelint, inueniuntur. Cic. 2.de Legibus. Cotta cenſet habendas triduum ferias, & porco fœmina piaculum pati. Idem pro Milo. Clodius reſpondit, triduo illum, ad ſummum quatriduo periturum.

Triennis, ne, [*Tre anni*] τριετής, quod eſt trium annorum. Hinc triennium, τριετία, ſpatium trium annorum. Cic.4.Verr. Triennium prouinciam obtinuit. Idem ad Q. Frat. lib.1. Præclarum eſt enim ſummo cum imperio fuiſſe in Aſia triennium. Ouid.9.Met. Iſmariæ celebrant repetita triennia Bacchæ.

Triens, tis, τριτημόριον, tertia pars aſſis, hoc eſt, unciæ quatuor. Cic. Attic. Dolabellam uideo Liuiæ teſtamento cum duobus cohæredibus eſſe in triente, hoc eſt, in tertia parte totius hæreditatis. Erat item Triens nummuli genus, ualens tertiam aſſis partem. Iuue.Sat.3. Nec habet infelix, quem porrigat ore, trientem. Item ſumitur pro calice quatuor continente cyathos. Propert.li.3. Cũ fuerit multis exacta trientibus hora. Perſ.Sat.3. Calidumq́; trientem Excutit è manibus. Triens item apud Vitruuium accipitur pro tertia pedis parte, unde Trientalis materia dicitur, quæ eſt craſſitudine quatuor unciarum, ſiue quatuor pollicum. Nam in menſuris, teſte Budæo, unciæ accipiuntur pro pollicibus. Duodecim ſiquidem pollices conſtituunt pedem.

Triental, lis, neu. gene. uaſis genus, tertiam partem ſextarii capiens. Perſius Saty.3. Calidumq́; triental Excutit è manibus. Quo tamen in loco alii legunt Trientem.

Trientalis, herba, τριτημοριαῖος, βοτάνη, quę altitudine æquat tertiam pedis partem, hoc eſt, pollices quatuor.

Trierarchvs, chi, maſculini generis, τριήραρχος, præfectus triremis. Nam à Græcis τριήρης dicitur, quam nos triremem uocamus. Cic.3.Verr. Qua de re Charidemum Chium teſtimonium priore actione dicere audiſtis, ſeſe cum eſſet trierarchus, &c.

Trieres, huius trieris, gen. fœm. p.p. τριήρης, nauis oblongæ genus eſt, quam Latini à tribus remorum ordinibus Triremem uocant.

Trietericvs, a, um, [*Di tre anni*] τριετηρικός, triennalis, ſiue quod tertio quoque anno fit. Hinc Trieterica appellata ſunt ſacra Bacchi, quæ tertio quoq; anno ſumptuoſiora annuis eius Orgiis agitabantur. Inſtituta enim ſunt, qui ex India uictor Liber pater rediſſet, à triennio, quo peregrinatus eſt. Virg.6 Æne. Vbi audito celebrant trieterica Baccho Orgio, nocturnusq́; uocat clamore Cithæron. Ouid.6.Meta. Tempus erat, quo ſacra ſolent trieterica Bacchi Sithoniæ celebrare nurus. Nox trieterica. Stat.2.Theb. Non hæc trieterica uobis. Non patrio de more uenit.

Trieteris, pen.pr. genitiuo Trieteridis, [*Tre anni*] τριετηρίς, ſpatium trium annorum. Stat.lib.4.Theb. Ludus & atra ſacrum recolet trieteris Ophelten. Marti.lib.6. Aſpicis ut paruus, nec adhuc trieteride plena Regulus auditum laudet & ipſe patrem. Cice.3. de Natura Deorum. Quinctum Niſo natum, & Thione, a quo Trieterides conſtitutæ putantur.

Trifariam, aduerb. [*In tre parti, e modi*] τριχῶς, tripertito, tribus modis. Liu.3.ab Vrbe: Trifariam Romam muniebant. Inde Trifarius, ria, rium, τριφυής, τριπλάσιος, triplex.

Trifavx, cis, omnis generis, τρίγναθος, tres fauces habens: unde peculiari epitheto uocant Poetæ Cerberum trifaucem. Virg.lib.6. Æne. Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci Perſonat.

Triferus, a, um, τρίφορος, quòd ter quotannis fructus producit. Colu.lib.5.cap.10. Omnes etiam biferæ & triferæ. Pli.li.16.c.17. Vites quidem & triferæ ſunt, quas ob id inſanas dicunt, quoniam in ijs alia matureſcunt, alia turgeſcunt, alia florent.

Trifidvs, a, um, pen.cor. τρίχηλος, quod in tres partes diuidi poteſt. Vnde proprium orbis terræ epitheton eſt, qui in tres diuiſus eſt partes. Flamma trifida, id eſt, fulmen triſulcum. Ouid.2.Met. Naiades Heſperiæ trifida fumantia flamma Corpora dant tumulo. Haſta trifida. Valer.Flac.1.Argonau. Cuſpis trifida Neptuni, tridens, Claudia.2.de Raptu Proſerpinæ.

Trifinivm, τριόρια, dicitur ubi trium agrorum terminus eſt.

* Trifinivm, ait Siculus Flaccus, dicebatur locus, in quem tres poſſeſſores attingebant. quo in loco omnes tres ſactum faciebant, ſi termini ponebantur.

Trifolivm, [*Trifoglio*] τρίφυλλον, herba eſt à tribus folijs, quę in ſingulis habet germinationibus, appellata. Eius tria ſunt genera: ex quibus Menyanthes uocant Græci, quod maiore eſt folio, cui adulto bituminis ineſt odor: unde Aſphaltion nonnulli appellarunt, in coronarum uſu commendatum. Alterum e folii acumine Oxytriphyllon cognominant. Tertium omnium minimum, in pratis paſſim prouenit. Vide Pli.lib.& cap.21.

Trifolinvm, Campaniæ oppidum fuit, a quo ager Trifolinus dictus eſt, uini non prorſus ignobilis ferax. Iuuenalis Satyra 8. Te Trifolinus ager fœcundis uitibus implet. Et Trifolina uitis Martialis lib.13. Non ſum de primo, fateor, Trifolina Lyæo: Inter uina tamen ſeptima uitis ero.

Triformis, me, τρίμορφος, tres habens formas: ut Canis triformis: Cerberus. Senec. Herc.Oethæo. Diua triformis Hecate. Horat.3.Carm.Ode 22. Montium cuſtos, nemorumq́ue uirgo, Quæ laborantes utero puellas Ter uocata audis, adimiſque leto Diua triformis.

Trifvr, κλεπτίστατος, τρίφωρ, idem quod furaciſſimus, ſiue eximius fur. Nam particula τρὶς, in compoſitione augendi uim habet. Plaut. Non fur, ſed trifur. Sic Trifurcifer dicitur, id eſt, inſignis furcifer.

Trifvrcvs, adiectiuum, quod tres furcas habet. Columella lib 5. cap.10. Trifurcam maxime ponito, ea extet minime tribus pedibus. Trifurca ſemina, quæ in tres partes furcata ſunt. Columella de Arbo.cap.20. Semina trifurca maxime ponito: ea extent ſupra terram tribus pedibus.

Triga, trigæ, [*Carro da tre caualli*] τρίππια τρίωρον, uehiculi genus, quod tribus trahitur equis: quaſi triiaga, à tribus equis iunctis. In Pandectis lib.21. Et ſi triga uenierit, retinenda erit rota: & ſi quadrigæ, adhibeatur.

Trigamvs, pen.cor. τρίγαμος, qui tres duxit uxores: nam γάμος nuptias ſignificat.

Trigarivm, rij, locus iuxta campum Martium, ubi Trigarum curule certamen fiebat. Pli.lib.ult.cap.13. Ne equos equidem in trigariis præferri ullos uernaculis animaduerto.

Trigarivs, rii, τριππηλάτης, trigarum agitator. Pli.lib.28.cap.17. Feruntq́; & Neronem principem hac potione recreari ſolitum, ſic quoque ſe trigario approbare uellet.

Trigemini, tantum plur. τρίδυμοι, tres uno partu editi. Pli.de Vir. Illuſt. Bellum Albanis indixit, quod trigeminorum certamine finiuit. Col.lib.7.ca.7.de capel. Parit autem ſi eſt generoſa proles, frequenter duos, nonnunquam trigeminos.

Trigemina porta Romæ dicebatur, per quam trigemini fratres Horatii exierunt. Liu. Minutius extra portam trigeminam boue aurato donatus eſt.

Trigemmis, me, τρίοφθαλμος, quod tres habet gemmas. Colum. lib.3.cap.19. Vallis & uliginoſi campi ſitu ſerimus: etiam trigemmem (.ſ. malleolum) qui eſt paulo minor dodrante, longior utique ſemipede: isq́; non ab eo trigemmis dictus eſt, quod omnino trium oculorum eſt, cum fere circa plagam, qua matri abſciſſus eſt, plenus ſit gemmarum: ſed quòd his exceptis, quibus eſt frequens in ipſo capite, tres deinceps articulos, totidemq́; gemmas habet.

Trigesimvs, a, um, pen.cor. τριακοστός, ultimus ex triginta. Cice.de Senect. Cuius à morte iam tertius & trigeſimus eſt annus.

Triginta, indeclinabile nomen numerale, τριάκοντα, ter decem. Virg.3.Æneid. Inuenta ſub ilicibus ſus Triginta capitum fœtus enixa iacebit.

Trigla, τρίγλα, genus piſcis, qui à ueteribus mullus uocabatur, in præcipuis olim cœnarum delicijs habitus, adeoq́; ganeorum menſis expetitus, ut ſæpius argenti puri pondere a priuatis etiã Quiritibus emeretur. Apud Romanos etiã hodie Græco nomine Trigla appellatur omiſſa mulli appellatione. Vide Iouium in libello de Romanis piſcibus.

Triglites, pe.pro. τριγλίτης, gemma mulli piſcis colorem habens. Auctor Plin.lib.37.cap.11.

Trigon, onis, τρίγων, locus erat in thermis, pilæ ludo deſtinatus, à trigona, hoc eſt, triquetra figura nomen habens. Vnde & minimũ pilæ genus, Trigonem, & Trigonalem pilam appellarunt, quòd eo in Trigona luſitare ſolebant. Martial. lib.2. Qui lentum ceroma teris, tepidumq́; trigona. De pila trigonali extat Epigramma apud Martial. lib.14. Si me mobilibus ſcis expulſare ſiniſtris, Sum tua: ſi neſcis, ruſtice redde pilam. Martial. lib. 12. Captabit tepidum dextra, læuaq́; trigonem.

Trigonvs, ni, penult. prod. τρίγωνος, triangulus: unde Trigonus, a, um, triangularis.

Trilingvis

TRILINGVIS,linguæ,[*Trilingue*] τρίγλωσσος, qui tres linguas habet:uel tribus loquitur linguis. Hora.3.Carm. Ode 11. Quamuis furiale centum Muniant angues caput eius: atque ſpiritus celer ſanieſq́; manet Ore trilingui.

TRILIX,cis,p.ge.p.adie. τρίμιτος,quod ex tribus conſtat liciis. Vnde Trilices ueſtes dicuntur, quæ ex tribus liciis uerſicoloribus conſtant. Interdum tamen Trilix accipitur pro triplici, τριπλοῦς. Virg. 3. Æne. Loricam conſertam hamis, auroq́; trilicem. Vale. Flacc.3.Argonau.Per clypei cædentis opus,parteṁq; trilicem.

TRIMACRVS, τρίμακρος.pes metricus,contrarius tribracho,cōſtans ex tribus longis:ut Virtuti.

TRIMESTRIS,ſtre,[*Di tre meſi*]trium menſium.Plin.lib.7. cap. 15. Et hoc tale, tantumq́; omnibus tricenis diebus malum in muliere exiſtit,& Trimeſtri ſpatio largius.

TRIMETRON, τρίμετρον, carminis genus ex tribus conſtans menſuris maioribus.hoc eſt,pedibus ſex: unde ſenarios iambicos Trimetros appellamus.

TRIMMA,[*Aſtuto,ſcelerato,prattico*] τρῖμμα, à Græcis dicitur is, qui à Latinis appellatur Veterator, qui.ſ.in re aliqua tritus eſt, & exercitatus, quaſi ἐν πράγμασι τετριμμένος, idq́; ea forma, qua Latini Scelus dicunt pro ſceleſto.Sic Quinctil. Attrita uſu forenſi ingenia dixit.

TRIMODIA,æ,nomen uaſis tres continentis modios:Colu.Satoriam trimodiam appellat,quòd ex ea ſatores iaciant ſemina, lib.2.ca.9. ubi ſic ait: Nonnulli pelle hyænæ ſatoriam trimodiam ueſtiunt,atque ita ex ea cum paulum immorata ſunt ſemina iaciunt: non dubitantes prouentura,quæ ſic ſata ſint.

TRIMODIVM,dij, τριχοίνικον, τριμέδιμνον, quod tres modios continet.Pli.lib.33.cap. 1. Neque enim aliter potuiſſent trimodia illa anulorum Carthaginem ab Annibale mitti.Plaut.Menæch. Nunc argumentum uobis demenſum dabo,Non modio,neq; trimodio, uerùm ipſo horreo.

TRIMORION, τριμόριον,idem quod dodrans, quod tres contineat aſſis partes.

TRIMVS,a,um,[*Di tre anni*] τρίετος, τριετής, quod eſt trium annorū. Plau.in Rud.Trima quæ perijt mihi,iam tanta eſſet, ſi uiuit,ſcio. Plin.Arborem nec minorem bima,nec maiorem trima,transferri quidam præcipiunt.Hinc diminuti.Trimulus, quo in ijs duntaxat utimur,teſte Valla,quæ adhuc incrementum capere poſſunt. Vnde puerum trimulum recte dixeris, equum autem aut canem trimum,non trimulum.Sueton.in Veſp.Trimulus patrem amiſit.

TRIMYXOS, τρίμυξος, lucerna eſt tribus lucens ellychnijs. Nam μύξαι à Græcis & nares dicuntur, & canaliculi, quibus ellychnia inſeruntur.

TRINACRIA, τρινακρία,Inſula eſt maris Tyrrheni, anguſtiſſimo freto ab Italia dirempta, cum qua olim creditur cohæſiſſe: unde Siciliam dictam uolunt à Siciliendo,hoc eſt, abrumpendo. Eadem quoque à triangulari figura dicta eſt Triquetra. Trinacria autem à tribus promontorijs Pachyno ſcilicet, Lilybæo,& Peloro.Græci.n. ἄκρα ſummitates uocant,uel promontoria. Virg.3.Æn.Sic denique uictor Trinacria fines Italos mittere relicta.Et paulò pòſt: Intremere omnem Murmure Trinacriam.Hinc Trinacris, τρινακρὶς,patronim.fœm.Oui.2.Faſt.Terra tribus ſcopulis uaſtum procurrit in æquor,Trinacris à poſitu nomen adepta loci.

TRINACRIVS,a,um,poſſeſſiuum, τρινάκριος. Siculus. Virg.3.Æneid. Præſtat Trinacrij metas luſtrare Pachini. Iuuenes Trinacrij. Idem 5.Æneid.

TRINEPOS,p.c.genitiuo Trinepotis, τριτέγγονος,abnepotis filius,tertius à nepote: cuius correlatiuum eſt Tritauus, hoc eſt, atauí pater. Vide Inſtitut.Iuſtiniani.

TRINOANTES,populi in Orientali tractu Britanniæ ad Tameſim fluuium,ſiue æſtuarium.Ptol.lib.2.cap.3.

TRINOCTIVM,trinoctij. τρινύκτιον,trium noctium ſpatium. Gell.li. 3.Non enim poſſe impleri trinoctium, quod abeſſe à uiro uſurpandi cauſſa ex XII.tabulis deberet. Trinoctialis, le, pen.produ. Marti.lib.12.Sed ipſe diuum Offenſus genitor,trinoctiali Affecit domicœnio clientem.

TRINODIS,de,p.p. τρικόρυμβος,tres nodos habens:ut, Claua trinodis. Ouid.epiſt.4.Oſſa mei fratris claua perfracta trinodi.

TRINVNDINVM,ni,idem quod tres nundinæ: unde Trinundino promulgari dicebatur,quod tribus continuis nundinis promulgabatur.Erant autem Nundinæ apud Romanos,feriæ ſtatæ, nono quoque die celebrari ſolitæ, eo conſilio inſtitutæ,ut octo diebus ruſtici in agris eſſent, nono autem die in urbem commearent, partim ut res ſibi neceſſarias compararent,partim ut plebiſcita, & ſenatuſconſulta frequentiore populo referrentur:quæ ideo trinundino,hoc eſt tribus nundinis præponebantur, ne in tanta hominum frequentia promulgata quempiam latere poſſent Quamobrem lex,teſte Cicerone,iure lata non putabatur, niſi quæ trinundino ante eſſet promulgata. Magiſtratuum quoque candidati trinundino plebem circuibant, unumquenque manu prehenſantes, ſuamq́ue illi dignitatem commendantes. Cic.in Epiſt.de Cæſ. Neque ſe iam uelle abſente ſe rationem haberi ſui:ſe præſentem trinundinum periturum.

TRINVS,na,num, τρεῖς, idem quod tres ſignificat. Cæſ.7.Bel.Gall. Milites ſigno dato celeriter ad munitionem perueniunt, eamq́ue tranſgreſſi,trinis caſtris potiuntur. Trini pro Terni,diſtributiue. Sueto.in Nerone ca.56.Detecta conteſtim coniuratione,pro ſummo numine,triniſq́; in die ſacrificiis colere perſeuerant. Cice.ad Atti. Tullia mea litteras reddidit trinas.

TRIOBOLVS,pen.cor. τριώβολος,tres obolos ualet, alio nomine Hemidrachmium dicitur:ſenes enim obolos drachma efficit, ut aiūt Plin.Pollux,& alij. Trioboli nota ab altera parte effigiem Iouis, ab altera noctuam habebat.Plau.in Bacch. Negare ſe debere tibi triobolū.Trioboli homo,nequam,& nullius precij. Plaut.in Pœn. Non ego homo trioboli ſum. Hinc fit Triobolaris, τριωβολιαῖος, uilis,& precij trium obolorum:ut triobolares meretrices.

TRIOCLA,ſiue,Triocala, τρίοκλα, Ptol.oppidum Siciliæ mediterraneum poſt Meſſanam,teſte Ptol.lib.3.cap. 4. à quo Triocalini populi,à Plinio commemorati lib.3.cap.4.

TRIONES,[*Boui aratori*] βόες ἀροτῆρες,ab antiquis dicebantur boues aratores:quaſi teriones,à terendo:aut,ut alij malunt, à terra quaſi terriones. Triones(inquit Varr.lib.6.de Ling. Lat.)etiamnunc boues appellantur à bubulcis, maxime cum terram arant; è quibus ualentiores dicti glebarii,quòd facile glebas proſcindant.Sic omnes,qui terram arabant, à terra Terriones: unde, Triones ut dicerentur, detritum.Hac. Varr. Triones item dicuntur ſeptem ſtellæ, uerſus Aquilonem circulumq́ue hyemalem ſitæ, ſidus illud conficientes,quod Græci Arcton, noſtri Vrſam & Plauſtrum appellant. Cice.2.de Nat.Deo. Altera dicitur eſſe Helice, cuius quidem clariſſimas ſtellas totis noctibus cernimus, Quas noſtri ſeptem ſoliti uocitare triones.Virg.1.Æne. Arcturum, pluuiaſq́; Hyadas,geminoſq́; Triones.

TRIOPAS, τρίοπας,Theſſalorum rex fuit,pater Meropis, à cuius nomine Cos inſula olim Meropis, ipſiq́; inſularij Meropes ſunt appellati.Auctor Steph.

TRIOPHTHALMVS, τριόφθαλμος,lapillus, qui in Sicyonia naſcitur, trium oculorum effigiem præ ſe ferens.Pli.lib.37.cap.11.

TRIOPIA,æ. τριοπία,ἢ τριόπιον Steph.Cariæ oppidum, ad fines Doridis ſitum,ita dictum à Triopa Eryſicthonis patre. Vide Stepha.& Pli.lib.5.cap.28.

TRIORCHES,chis, τριόρχης,auis ex accipitrum genere,quam Latini appellant Buteonem:ita dicta à teſticulorum numero. Ab huius auis nomine putat Plin.Theoph.ſecutus, Triorchi herbæ nomen factum, eo quòd eruentes hanc herbam infeſtiſſimum habeant hoc genus accipitris,raroq́; ſine uulnere diſcedant. Vide Plin.lib. 10.cap.8.& lib.25.cap.6.

TRIPARCVS,a,um, τρισφειδωλός,ualde parcum. Plaut.in Perſ. Nam id demum lepidum eſt,triparcos homines, uetulos, auidos, aridos Beneadmordere.

TRIPECTORVS,a,um, τρίστερνος, τρίστηθος,tria habens pectora.Lucr. lib.5.Quid'ue tripectora tergemini uis Gerionei?

TRIPEDALIS,le, τριποδιαῖος, quod menſuram habet trium pedum. Plin. libro.27. cap.12. Medion folia habet iridis ſatiuæ, caulem tripedalem.

TRIPEDANEVS,a,um, τριποδιαῖος, idem quod trepidalis. Cato Rei ruſticæ,cap.45.Taleas oleagineas,quas in ſcrobe ſaturus es tripedaneas decidito.

TRIPERTIOR,iris,[*Spartire in tre parti*] τριχῶς μερίζω, in tres partes diuido.Hinc Tripertitus,adiectiuum, quod eſt in tres partes diuiſum.Cic.ad Quir.poſt red.Cuius oratio fuit,quemadmodum accepi,tripertita.A quo Tripertito,aduerbium, τριχῶς, τριστοιχεί, in tres partes. Liu.1.Bell.Pun.Annibal infeſto exercitu ingreſſus fines,peruaſtatis paſſim agris,urbem tripertito aggreditur. Cic. 5.Tuſc:At diffidat neceſſe eſt,qui bona diuidit tripertito.

TRIPATINVM,ni,pen.cor.quid ſit, declarat Plin.lib.35.cap.12.His uerbis:Tripatinum,inquit Feneſtella, appellabatur ſumma cœnarum lautitia:una erat murænarum, altera luporum, tertia myxonis piſcis,inclinatis iam ſcilicet moribus, ut tamen eos præferre Græciæ etiam philoſophis poſſimus.

TRIPES,tripedis,p.c.[*Trepiede,treſpido*] τρίπους,habēs tres pedes. Mart.li.12.Ibat tripes grabatus,& bipes menſa. Liu.10.bel.Mac. Simul procuratum eſt,quod tripedem mulum Reate natum, nunciatum erat.Hor.1.Ser.Sat.3.Modo ſit mihi menſa tripes,& Cōcha ſalis puri,& toga,quæ defendere frigus, Quamuis craſſa queat.

TRIPHYLLON, τρίφυλλον,à Græcis dicitur herba, quam noſtri uocant Trifolium. Eius tres ſunt ſpecies,ut ſupra docuimus in dictione Trifolium.

TRIPLEX,cis,pe.cor.omn.gene.[*Tre uolte doppio*]τριπλᾶς, ter geminus.Horat.1.Carm.Illi robur, & æs triplex Circa pectus erat. Ouid.9.Metam.Nec me paſtoris Iberi Forma triplex, nec forma triplex tua Cerbere mouit. Virg.10.Æneid.Gens illi triplex,populi ſub gente quaterni.Vnde Triplico,cas,τριπλῶ. Pli.lib.7.ca.48. Cornici nouem noſtras attribuit ætates Heſiodus: quadruplum eius ceruis:id triplicatum coruis.

TRIPLICES,plurali tantum numero,& maſc. gen.tabellæ erant ceratæ, à numero foliorum dictæ,in quibus res leuiores ſcribi ſolent, quem admodum in quintuplicibus grauiores. Marti.lib.14.Tunc triplices noſtros non uilia dona putabis, Cum ſe uenturam ſcribet amica tibi.

TRIPLVS,a,um,[*Tre piu*]τριπλάσιος,ter tantum.Cic.de Vniu.Dein de tertiá,quæ eſſet ſecūdæ ſeſquialtera,primæ tripla: deinde quartam,quæ ſecundæ dupla eſſet: quintam inde,quæ tertiæ tripla.

TRIPOLIS,pen.cor.τρίπολις,tractus eſt Phœnices, tres urbes continens,Tyrum,Sidonem,& Aradum: à quarum numero & nomen accepit. Auctor Plin.lib.5.cap.20.

TRIPOLIVM,lii,τριπόλιον,herba eſt in locis marinis naſcens, quæ unda alliduntur,folio glaſti,ſed craſſiore,palmeo caule, in mucronē diuiſo: floribus colorem quotidie ter mutantibus,mane candidis, meridie purpureis,ueſperi puniceis:radice alba,odorata, & guſtu acri.Officinæ hodie Mauritanorum uocabulo Turbit, appellant.

TRIPONDIVM,τρίλιτρον,pondus trium librarum.

TRIPTOLEMVS,τριπτόλεμος,Celei Cleuſij regis filius,qui primus in Græcia agriculturæ rationem creditur inueniſſe. Eleuſin(inquit Seruius)ciuitas eſt Atticæ prouinciæ, non longe ab Athenis, in qua cum regnaret Celeus,& Cererem filiam quærentem,liberaliſſime hoſpitio ſuſcepiſſet,illa pro remuneratione oſtendit ei omne genus agriculturæ. Filium etiam eius Triptolemum recens natum,per noctem igne fouit,per diem diuino lacte nutriuit:& eum alatis ſerpentibus ſuperpoſitum,per totum orbem miſit, ad uſum frumentorum hominibus indicandum.Hactenus Seruius.

TRIPTOTA,pen.pro.τρίπτωτα,nomina ſunt, quæ tribus tantum caſibus declinantur:ut,Scamnum.

TRIPVDIO,as,[*Ballare*]χορεύω,ὀρχοῦμαι,idem quod ſalto.Liu.3.bel.Pun.2.Erumpunt igitur agmine è caſtris, tripudiantes more ſuo. Cic.pro Sext.Sed illum tot iam in funeribus reipub. exultantem, ác tripudiantem,legum,ſi poſſet,laqueis conſtringeret.

TRIPVDIVM,dii,χορεία,ſaltatio,chorea,quaſi terræpuuium, à terra pauienda,id eſt, ferienda. Liu.libro. 1. ab urbe: Per urbem ire canentes carmina cum tripudiis, ſolenniq; ſaltatu iuſſit. Catul. Epigr.58.Quo nos decet citatis celerare tripudiis. Tripudia ſoliſtima in auſpicijs dicebantur,cum pulli tam auide ueſcebantur,ut aliqua offæ particula illis ex ore excidens ſolum pauiret,hoc eſt, terram feriret.Vnde primum Terræpuuium dictum eſt,quod poſtea uoce paulatim immutata,Tripudium. Soliſtimum autem ita à ſolo dicitur,ut à medio Mediaſtinum,Cic.1.de Diuinat.Sed quia, cum paſcuntur,neceſſe eſt aliquid ex ore cadere, & terram pauire,Terripuuium primo,poſt Terripudium dictum: hoc quidem iā Tripudium dicitur.Cum igitur offa iam cecidit ex ore pulli, tum auſpicanti tripudium ſoliſtimum nunciant. Liu.10. ab urb.Nam cum pulli non paſcerentur,pullarius,auſpicium mentiri uiſus,tripudium ſoliſtimum Conſuli nunciauit.

TRIPVS,odis,pen.cor.τρίπους,olla ærea,tribus fulta pedibus. Erant autem tripodum duo genera, quorum alii ἀναθηματικοὶ dicebantur, qui ornatus tantum gratia dicati erant in domibus uel templis ignibus prorſus intacti: quos Homerus ἀπύρους appellat.Qui uero ad ignis uſum comparati erant, ἐμπυριβήτας, aut αἴθωνας.Tripodum item nomine intelliguntur menſæ,ſellæ,aliaq; omnia quę tribus pedibus ſuſtinentur.Tripodes,ut ait Seruius, erant menſæ in templo Apollinis Delphici quibus ſuperpoſitæ Phœbades uaticinabantur.Alio nomine dicitur Cortina. Plin.lib.34. cap.3.Ex ære factitauerunt,& cortinas tripodum nomine Delphicas, quoniam donis maxime Apollinis Delphici dicabantur. Cice.3.de Nat.Deo.Ex eo igitur & Liſytio eſt is Hercules, quem mox concertauiſſe cum Apolline de Tripode accepimus.

TRIQVETRA,æ,pen.natura corre.quamuis propter mutam & liquidam ſubſequentem,aliquando producatur,τρινακρία,σικελία, inſula maris Tyrrheni,olim Italiæ annexa,quæ notiore nomine Sicilia dicitur.Triquetra dicta à trianguli figura.Plin.lib.3.cap.8. Anteit omnes claritate Sicilia,Sicania à Thucydide dicta, Trinacria à pluribus,& Triquetra à trianguli ſpecie.

TRIQVETRVM,tri,ſubſtantiue,τρίγωνον,idem quod triangulus. Pli. lib.2.ca.15.Poſtea radiorum eius contactu teguntur,& in triquetro à partibus centum uiginti ſtationes matutinas faciunt.

TRIQVETRVS,a,um,τρίγωνος,quod trianguli formam habet. Colu. lib.5.cap.2. Omnis ager aut quadratus, aut longus,aut cuneatus, aut triquetrus. Cæſ.5. Bell. Gall. Inſula natura triquetra, cuius unum latus eſt contra Galliam.Interdum Triquetrus, τρινάκριος, idem eſt,quod Siculus,a,um.Nam(ut pauló ante docuimus) Sicilia inter cetera nomina olim dicta fuit Triquetra, à figura triangulari.Silius lib.5. Nunc Ætnæa cohors triquetris quam miſerat oris: Hoc eſt, Siculis. Hora.2.Serm.Saty.6. Quid? militibus promiſſa Triquetra Prædia Cæſar,an eſt Italia tellure daturus? Hoc eſt,Quos Cæſar militibus agros promiſit, eſt ne in Sicilia, an potius in Italia daturus?

TRIREMIS,huius triremis, pen.pro.gene.fœm. [*Naue da tre remi*] τριήρης,nauis oblonga eſt,tres habens remorum ordines, quemadmodum Biremis,quæ duos habet remorum ordines: Quadriremis,quæ quatuor. Liu.1.Bell.Pun. Quinquaginta quinqueremes, quadriremes duæ, triremes quinque. Cice.7. Verr.Nauem uero Cybeam maximam,triremis inſtar pulcherrimam, atque ornatiſſimam.Lucan.lib.3. Cornua Romanæ claſſis, ualidæq; triremes. Hor.3.Carm.Ode 1.Neque decidit ærata triremi. Bellatrix triremis, Claud.4. Paneg. Triremes ab Aminocle Corinthio primum fuiſſe inuentas,poſt Thucydidem refert Plin.lib.7.cap.56.

TRIS,τρεῖς,ueteres in plurali accuſatiuo ſcribebant,quod nunc uulgo Tres ſcribimus.Virg.1.Æn.Tris notus abreptas in ſaxa latentia torquet.Cic.4.Acad.Teſtatus ſæpe Chryſippus tris ſolas eſſe ſententias,quę defendi poſſint de finibus.Priſcianus ait:Nominū, quorum genitiuus pluralis ante um, ſyllabam, i litteram habuerit,accuſatiuum in is terminari.Noſtra tamē ætate paſſim ab eruditis receptum eſt, ut eiuſmodi accuſatiuus per ei diphthongum ſcribatur:cum tamen Velij Longi ſententia ſit,ut per i,ſolam notetur.Nam & aliquando Quinctiliano incommodum per ei ſcribere uiſum eſt. Vide Gellium lib.13.cap.18.

TRISCVRRIA uocantur à Iuuenale,ludi admodū ſcurriles, liberoq; homine indigni.Locus Iuuenalis eſt Saty.8. Populi frons durior huius,Qui ſedet,& ſpectat triſcurria patriciorum.Hāc uocem alibi non temere inuenias. Videtur.n.ab ipſo Iuuenale excogitata ea forma,qua hominem inſigniter furacem Triſurē appellamus.

TRISMEGISTVS,[*Mercurio,triſmegiſto*]τρισμέγιστος,Latinis ter maximum ſonat. Quo cognomine dictus eſt Mercurius, ſuperioris Mercurii nepos:quem fabulantur fuiſſe filium Nili. Hunc tamen ſecundum aſſerunt occidiſſe Argum, Aegyptijsq; præfuiſſe,& leges litterasq; tradidiſſe: ſed litterarum characteres animalium, arborumque figuras habuiſſe. Hic condidit urbem, quam a ſe Hermopolin nominauit. Dictus eſt autem Triſmegiſtus, quòd & philoſophus maximus, & ſacerdos maximus, & maximus denique rex fuerit. Conſueuerunt enim Ægyptij ex omni philoſophorum numero ſacerdotes,ac rurſus, ex ſacerdotibus regem eligere.Hic autem ut philoſophos ſapientia, ita religione ſacerdotes excelluit, ac mox in Imperio adminiſtrando ſuperiores omnes reges ſuperauit. Primus à phyſicis ad diuinorum ſpeculationem ſe erexit.Primus de maieſtate Dei,de dæmonum ordine,animarumque mutationibus ſapientiſſime diſputauit. Scripſit multa uolumina, quibus arcana myſteria, & oracula panduntur. Non enim ut philoſophus ſolum, ſed ut propheta futura ſæpe prædicit.Hæc ex Diodoro Siculo.

TRISSAGO,ginis,χαμαίδρυς,herba eſt, quæ ab aliis Teucrion, ab aliis Chamædrys, à quibuſdam etiam Chamædrops appellatur. Naſcitur in locis petroſis & aſperis,folia habet exigua, amara effigie & diuiſura quercus. Vnde & Querculam uulgus Gallorum appellat:nonnulli etiam Serratulam. De hac uide Pli.li.24.ca.15.

TRISTEGA,pen.cor.τρίστεγα,triplicia tabulata.ſiue edificia trium cōtignationum:ἀπὸ τῆς στέγης,quod inter cetera ſignificat contignationēm:unde & δίστεγα,& τρίστεγα dicuntur ædificia, quæ duas,uel tres habent contignationes.

TRISTIS,& hoc triſte, [*Triſte,triſte,gramo,meſchino,di mala uoglia*] σκυθρωπός,λυπηρός,idem quod mæſtus. Virg.Eclog.10. Triſtis at ille,tamen Cantabitis Arcades.inquit.Cic.1.de Diuinat.Quære rem ex te quid triſtis eſſes, &c. Sed quia triſtitia in fronte hominis,crudelitatis,grauitatis, iræ, minarum, difficultatis indicium eſt,fit ut Triſtis aliquando pro ſæuo accipiatur,ὠμός. Vir.2.Æne. Illi mea triſtia facta, Degeneremq; Neoptolemum narrare memento.Aliquando pro graui,σεμνός, ut annotauit Nonius, citans illud Cice.lib.6. de repub. Grauitatis ſuæ liquit illum triſtem,& plenum dignitatis ſonum.Aliquando pro irato. Lucilius: Timeo certe,ne mihi ſit triſtior.Aliquando pro minaci. Virg.2.Æn. Isq; adytis hæc triſtia dicta reportat. Aliquando pro amaro, πικρός. Virg.1.Ge.Triſtisq; lupini Suſtuleris fragiles calamos.Sic Triſtis ſuccus,pro amaro.Virg.2.Ge.Media fert triſtes ſuccos,tardumq; ſaporem Felicis mali.Aliquando pro difficili,δύσκολος. Ci.in Cato.Facilius in morbos incidunt adoleſcentes,grauius ægrotāt,triſtius curantur.Triſtius(inquit).i.difficilius. Eſt enim comparatiui gradus aduerbium.Aliquando pro horrido.Martialis: Amator ille triſtium lacernarum. Triſtis aliquando dicitur,qui inuitus ali-

quid

quid facit, nec libenter. Terent. in Eunuch. Inuitat triſtis, manſit ibi. Tempus triſte. Cice. Figul. lib. 4. Tuorumq; triſtiſſimo meo tempore meritorum erga me memoriam cõſeruabo. Triſtia Verba. Cice. 2. de Finib. Sic. n. maiores noſtri labores non fugiendos, triſtiſſimo tamen uerbo ærumnas etiam in deo nominauerunt. Hinc Triſticulus, diminutiuum, id eſt, ſubtriſtis. Cic. de Diuin. Filiolam ſuam Terentiam, quæ tum erat admodum parua, animaduertit triſticulam. Triſtitia, æ, λύπη, mæſtitia, cui opponitur Lætitia. Cice. de Orat. Iudex tum ad triſtitiam, tum ad lætitiam eſt contorquendus. Mitigare triſtitiam. Cic. 2. Offic. Lenitate uerbi triſtitiam rei mitigante. Tradere ſe triſtitiæ, Luceius Tullio M. F. lib. 5. Lacrymis, ac triſtitiæ te tradidiſti. Hinc quoque Triſtificus, adiect. λυπηρός, quod triſtitiam adfert. Cic. 1. de Diuin. Triſtificas certant Neptuno reddere uoces.

Tristo, as, [*Attriſtare*] λυπῶ, antiquis in uſu erat, pro triſtem facio: unde manſit compoſitum Contriſto. Virg. 3. Geor. Et pluuio contriſtat frigore cælum. Eſt & Triſtor deponens, λυποῦμαι, idem quod triſtis ſum.

Trisvlcvs, a, um, τρίγλωχιν, quod tres habet acies. Virg. 3. Ge. Linguis micat ore triſulcis. Oui. 2. Met. Ille pater, rectorq; deum, cui dextra triſulcis Ignibus armata eſt, qui nutu concutit orbem.

Tritanvs, pen. pro. nomen eſt fortiſſimi gladiatoris, qui in caſtris Cn. Pompeij militans, cum hoſte ſe prouocante inermi dextera congreſſus, pugno eum humi proſtrauit, captumq; uno digito in caſtra imperatoris ſui reportauit.

Tritavvs, τρίπαππος, ataui pater, quaſi Tetartauus, ut quidam uolunt. Eſt enim quartus, ab auo. Plau. in Perſa: Pater, proauos, abauos, atauos, tritauos. Sic Tritauia, τριμάμμη, atauiæ mater.

Tritales, τριθαλής, ſedum ſiue ſemperuiuum minus: ita dictum, quod ter floreat, θάλλειν, enim florere eſt. Pli. lib. 25. cap. 13.

Triticvm, ci, [*Formento, grano*] πυρός, optimi frumenti genus eſt: ita dictum, quod tritum eſt ex ſpicis. Plin. li. 18. cap. 7. Tritici genera plura quæ fecere gentes: Italico nullum equidem comparauerim candore ac pondere, quo maxime diſcernitur: montanis modo cõparetur Italiæ agris externum, in quo principatum tenuit Bœotia, deinde Sicilia, mox Africa: tertium pondus erat Thracio Syrioque, deinde Ægyptio. Cice. de Diui. Midæ illi Phrygio, cum puer eſſet, dormienti formicæ in os tritici grana congeſſerunt: ditiſſimum fore prædictum eſt quod euenit. Hinc triticeus, a, um, πύρινος, ut, Meſſis triticea. Virg. 1. Georg. At ſi triticeam in meſſem robuſtaq; farra Exercebis humum. Fœtus triticei. Oui. 1. Faſto. Triticeos fœtus, paſſuraq; farra bis ignem, Hordeaq; ingenti fœnore reddet ager.

Triton, onis, pen. pro. deus marinus, Neptuni, & Salaciæ marinæ nymphæ filius, quem poetæ fingunt Neptuni tubicinem eſſe. Ouidius 2. Metamorph. Cæruleos habet unda deos, Tritona canorum, Proteaque ambiguum.

Tritonia, τριτωνία, dicta eſt Minerua, quòd temporibus Ogygis regis ad lacum Tritonidem, ex quo Triton fluuius erumpit, uirginali primum habitu apparuerit. Vbi ait Herodotus, uirgines annis ſingulis inter ſe pugnare lapidibus & fuſtibus in uenerationem Palladis. Diod. ſcribit dictam Tritoniam à Triton Cretæ fluuio.

Tritvra, æ, pen. pro. ἀλοητός, ἀλόησις, tempus triturandi, uel ipſe triturandi actus. Virg. 3. Georg. Magnaq; cum magno ueniet tritura calore. Hinc Trituro, as, ἀλοάω, frumentum ſpicis excutio: à terẽdo, propterea quod olim bibulorum equinorumq; pedum attritu fieri ſoleat tritura. Vide Colum. lib. 2. cap. 21.

Triveneficia, æ, τριφαρμακεύτρια, inſignis uenefica: qua uoce utitur Plaut. in Aul. Mirum quin tua nunc me cauſſa faciat Iuppiter Philippum regem, aut Darium, triuenefica.

Trivia, τριοδῖτις, dicta eſt Diana, quod triuijs præeſſet, propter quod tres facies habere fingebatur. Virg. 4. Æne. Tria uirginis ora Dianæ. Ouid. 1. Faſt. Ora uides Hecates, in tres uergentia partes, Seruet ut in ternas compita ſecta uias. Virg. 6. Æne. Atque una Phœbi, Triuiæq; ſacerdos.

Trivialis, & hoc, le, τριοδικός, quod in triuio fit, uel quo in triuijs utebãtur: unde accipitur pro uulgari, & minime exquiſito: ut, Verba triuialia. i. inculta, & parum elegantia. Sueto. de Clar. Rhetor. Tantummodo uerbis triuialibus egit. Vnde Triuialis ſcientiæ magiſtri à Quinctiliano dicuntur, qui in triuijs docent. Quin etiam Grammatica dicta eſt ſcientia triuialis, quia in triuijs docebatur. Triuialiter aduerbium, id eſt, uulgariter, & minime exquiſite.

Triviritim, inquit Calepinus, id eſt, per tres uiros, hoc eſt, quibuſq; tribus partem unam: citatq; Col. l. 1. c. 3. ubi ſic legit: Ideoq; poſt reges exactos Liciniana illa ſeptena iugera, quæ plebi triuiritim diuiſerat. Quo tamen in loco ex emendatiorum codicum fide ſic legendum conſtat: Quæ plebi tribunus uiritim diuiſerat.

Trivivm, triuij [*Luogo di tre ò quattro uie, crociale*] τρίοδος, & Quadriuium locus, in quem tres, uel quatuor conueniunt uiæ. Cice. 1. de Lege agr. Vt in atrijs auctionarijs potius, quàm in triuijs, aut in compitis auctionentur. Catullus: Omnibus in triuijs uulgetur pabula paſſim. Iuuen. Sat. 1. Non'ne libet medio ceras implere capaces Quadriuio? Erant autem Triuia, & Quadriuia ruſticorum ſacris attributa. Nam illic oues cædebantur, & ſerta pendebantur. Tib. lib. 1. Nam ueneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris, ſeu uetus in triuio florida ſerta lapis.

Trivm litterarum homo, τριγράμματος, per ironiam dici ſolet in eos, qui inanibus nobilitatis titulis ſibi placebãt. Inde natum pro uerbium, quod olim ingenui prænomen, nomen, & agnomen tribus litteris ſoleant notare: ut pro Quincto Valerio Maximo, Q. V. M. Plautus in Aulu. iocum alio detorſit, nempe in ſeruum furacem, propterea quòd in nomine fur tres tantum ſint litteræ.

Trivmphalis, & le, adiect. [*Trionfale*] θριαμβευτικός, quod ad triũphum pertinet. Vnde Triumphales coronæ, quibus Imperatores in triumphis coronabantur. Hæ primum ex lauro fieri ſolebant, poſtea ex puriſſimo auro confectæ ſunt, quod inde Coronarium appellabatur. Vide ſupra in dictione Corona. Triumphalis porta, θριαμβευτικὴ πύλη, Romæ dicta eſt, quòd per eam triumphi agerẽtur: hoc eſt, triumphantes uictores in urbem deducerentur. Hæc alio nomine Capena porta appellatur, & Appia, quod ad uiã Appiam ſita ſit. Hodie D. Sebaſtiani porta dicitur. Triumphalia triũphalium, pluraliter, ipſa triumphatio. Tacit. li. 4. Dolabellæ petenti abnuit triumphalia, Seiano tribuens, ne Blæſi auũculi eius laus obſoleſceret. Triumphale territorium, θριαμβευτικὸς ἀγρός, Romæ, quod nunc Vaticanum dicitur. Vnde Damaſus papa ſcribit beatum Petrum ſepultum fuiſſe in Vaticano iuxta triumphale territorium. Triumphalis uir, qui triumphauit: ſicut Conſularis, qui Conſul fuit. Sueto. de Augu. Solos triumphales, quanquam & ſocios expeditionum, & participes uictoriarum ſuarum, nunquam donis impertiendos putauit, quòd ipſi quoque ius habuiſſent tribuendi ea, quibus uellent. Triumphalis currus, quo uehebantur triumphantes. Plin. lib. 7. cap. 25. Curru triumphali reuerſus eſt. Triumphalis prouincia, propter quam deuictam Imperator triũphum reportauit. Cicero in Piſo. Ex ea prouincia, quæ fuerit ex omnibus una maxime triumphalis, &c. Triumphales ueſtes, quæ triumphantium erant: quemadmodum & Aurum triumphale, & Habitus triumphalis. Pli. li. 8. ca. 48. Pictas ueſtes iam apud Homerum fuiſſe: unde triumphales natæ. Triumphales cœnæ. Plin. lib. 9. cap. 55. Cœnis triumphalibus Cæſaris dictatoris ſex millia numero murænarum mutuo appendit. Triumphalis ſtatua. Pli. Epiſt. 3. lib. 2. Heri à Senatu Veſtricio Spurinæ, principe auctore, triumphalis ſtatua decreta eſt. i. in habitu triumphantis.

Trivmphator, is, [*Trionfatore*] θριαμβευτής, qui uictis hoſtibus triumphum reportauit.

Trivmphatvs, a, um, θριαμβευθείς, de quo triumphatum eſt. Virg. 3. Ge. Biſq; triumphatas utroque ab littore gentes. Oui. 1. Amor. Eleg. 15. Roma triumphati dum caput orbis erit.

Trivmphatvs, us, [*Il trionfare*] θριαμβεία, ipſa triumphatio. Plin. Ne triumphatu ſuo nimis ſuperbiat Antonius.

Trivmpho, phas, [*Trionfare*] θριαμβεύω, triumphum ago. Cice. in Cato. M. Curius cum de Samnitibus triumphaſſet. Idem 2. de Finib. Bella magna geſſerat is: bis Conſul fuerat, triumpharat. Conſtruitur tripliciter. Aliquãdo cũ accuſatiuo, ut triumphauit Mummius Achæos. id eſt, uictis Achæis triumphauit. Pli. de Vir. illuſt. Achæos bis prœlio fudit, triumphandos Mummio tradidit. Secũdò cum ablatiuo cum præpoſitione De. Ibidem: Conſul de Liguribus triumphauit. Tertiò cum præpoſitione Ex. Plin. libro ſeptimo cap. 43. Qui ſolus hoſtis, Romæ triumphauit ex his, quorum Conſul fuerat eodem anno, quo fuerat. Qui autem triumphabãt apud Romanos, quatuor equis albis uehebantur, curru inaurato, capite coronato lauro, & ante ipſum triumphantem uictus hoſtis, oneratus colla catenis, & præeunte Senatu, Capitolium aſcẽdebant ad templum Iouis Opti. Maxi. ubi mactato tauro albo domum redibant, ut non uno in loco docent Plutarchus & Plin. Aliquando tamen triumphare ponitur pro exultare, & ſibi placere. Cæſar Ciceroni. Meum factum probari abs te triumpho, & Gaudeo. Cicero 7. Verr. Lætaris tu in omnium gemitu, & triumphas. Dicimus quoque Triumpho gaudio. Cicero pro Cluentio. Exultare lætitia, ac triumphare gaudio cœpit. Inuenitur etiam Triumphatur uerbum imperſonale. Cicero 2. Officio. Maſſiliam portari in triumpho uidimus, & ex ea urbe triumphari, ſine qua nunquam noſtri Imperatores ex Tranſalpinis bellis triumpharunt. Liu. 3. ab urb. Tum primum ſine auctoritate Senatus, populi iuſſu triumphatum eſt.

Trivmphvs, phi, [*Trionfo*] quidam Græcum putant, nam θρίαμβον, appellant Græci. Nos aſpiratione ex prima in nouiſſimam ſyllabam tranſlata, & b, in p, mutata dicimus Triumphum. Varro à Baccho huius rei inuentore tractum nomen putat. Tranquillus dici

exiſtimat Triumphum, quia qui triumpharet, triplici iudicio honoraretur. Primo enim exercitus de triumpho diſcernendo duci iudicabat, ſecundo, Senatus, tertio populus. Erat autem Triũphus omnium honorum, qui à populo Romano dari ſolebant, maximus. Nam illa pompa ſolennis erat, quæ fiebat redeuntibus in urbem cum uictoria. Cicero in Piſo. Differes de triumpho, quid tandem habet iſte currus? quid uicti ante currum duces? quid ſimulacra oppidorum? quid aurum? quid argentum? quid legati in equis, & tribuni? quid clamor militum? quid tota illa pompa? quid uehi per urbem?

* TRIVMPHVS. antiquiſſima lex fuit, quæ nunquam ſeruata non eſt; ut, qui ob rem in bello geſtam triumphum ducturi eſſent, ante triumphum urbem ne ingrederentur. triumphabant enim cum imperio: &, imperium deponere, urbem intrantibus neceſſe erat. triumphum autem ſenatus decernebat: ſed imperium in urbe, quo die triumphus duceretur, populus dabat, rogatione ab aliquo tribuno pl. lata. id aperte demonſtrant illa apud Liuium, lib. XLV. Tribus his omnibus triumphus ab ſenatu decretus: mandatumq; Q. Caſſio prætori, cum tribunis pl. ex auctoritate patrum ageret, rogationem ad plebem ferrent, ut ijs, quo die urbem triũphantes inueherentur, imperium eſſet. Et erant impediendi triũphi rationes multæ, primum, cum tribuni pl. imperatori, qui triũphum peteret, aliqua de cauſſa infenſi, de rogatione ferenda omnes recuſarent. deinde, cum rogationem quidem tribunus aliquis ferret, ſed eam populus ſuffragijs antiquaret; tertio, ubi, tribuno rogationem ferente, unus, plures'ue de collegio intercederent; poſtremo, cum tribunus imperatori ob res in bello geſtas diem diceret, ſicuti C. Memmius L. Lucullo; qui, duobus potentiſſimis regibus, Mithridate, & Tigrane, deuictis, tamen non niſi triennio poſt, accuſationem Memmio remittente, Cicerone conſule triũphauit. unde illa: Nos currum clariſſimi uiri noſtra manu in urbem duximus. hanc legem de imperio unius diei intra urbem Cicero ſignificat his uerbis lib. IIII. ad Attic. Pontinius uult ad III nonas Nouembris triumphare. huic obuiam Cato, & Seruilius prætores aperte, & Q. Mucius tribunus pleb. negant enim latum de imperio. & eſt latum Hercule inſulſe. latum inſulſe dicit, quia legem de imperio Pontinij Ser. Galba. prætor clam ante lucem tulerat. quod à Dione traditum eſt. & agi quidquam cum populo ante horam primam. leges uetabant. Vetus etiam lex illa fuit, ut, qui hoſtes acie uiciſſent, triumphantes urbem inirent. idq; factum etiam cum intra ſeptimum lapidem urbis Romanæ fines includerentur, apud Valerium notauimus. Poſt etiam, ut imperatorum ambitioni, qui, leuibus prœlijs proſpere factis, triumphum petebant, obuiam iretur, lege cautum eſt, ne quis triumpharet, niſi qui & quinq; millia hoſtium una pugna cecidiſſet, & de ſuo exercitu multo pauciores amiſiſſet. quo in utroque ne falſus ſenatui numerus ederetur, altera lex à L. Mario M. Catone tribunis pl. lata eſt, ut punirentur ij, qui aut hoſtium occiſorum, aut ciuium amiſſorum in numero mentiti eſſent. Sancitum & illud eſt, ut, pro aucto imperio, non pro recuperatis quæ populi R. fuiſſent, triumphus decerneretur. quam ob cauſſam neque Q. Fuluio, qui Capuam receperat, neque L. Opimio, qui Fregellas, permiſit ſenatus ut triumpharent. Eademq; fuit eorum conditio, qui ad res gerendas ſine magiſtratu miſſi erant, qui & ſi res triumpho dignas geſſiſſent, triumphare tamen lege uetabantur. itaque nec P. Scipioni, qui poſtea Annibalem uicit, ob recuperatas Hiſpanias, nec M. Marcello ob captas Syracuſas triumphum ſenatus decreuit. Pompeius tamen, qui Magni cognomento eſt uſus, Sylla dictatore concedente, contra legem, eques Romanus adhuc, triumphauit. Illud etiam fortaſſe lege datum, ut, qui triumphans urbem ingreſſus eſſet, ei laurea corona in ſpectaculis uti liceret, id ex eo conijcio, quod Valerius Maximus, cui Plinius lib. XV naturalis hiſtoriæ ſubſcribere uidetur, C. Papirium Maſonem tradit, cum, triumpho in ſenatu non impetrato in Albano monte triumphaſſet, myrtea corona pro laurea in ſpectaculis uſum eſſe. habitu autem triumphali uſos eſſe eos, qui triumphaſſent, non exiſtimo. id enim, quaſi proprium munus, extraordinariæ uirtutis ergo, Pompeio Magno conceſſum, ſcripſit Dio lib. XXXVII, & Velleius lib. II. ex quo illud Ciceronis in epiſt. ad Atti. lib. I. Pompeius noſter tabulam illam pictam ſilentio tuetur ſuam. uestis enim triumphalis erat toga picta. Datum etiam decreto ſenatus ijs, qui triumphaſſent, ut cum eorum corpora extra urbem cremata eſſent, in urbem oſſa & cineres referrentur, humique mandarentur. hoc Pyrrhonem Lyparæum ſcripſiſſe tradit Plutarchus in libro rerum Romanarum.

TRIVMVIR, triumuiri, pen. cor. maſcul. gen. nomen magiſtratus, quẽ tres collegæ adminiſtrant. Triumuiri triplices fuere, Capitales, Menſarij, Nocturni. De capitalibus ſic habet Pompo. de Origine iuris, l. neceſſarium. Triumuiri capitales conſtituti ſunt, qui carceris cuſtodiam haberent, ut Athenis Vndecimuiri, οἱ ἕνδεκα, & cum animaduerti oporteret, interuentu eorum fieret. De menſarijs creati ſunt hique nummularijs, & monetæ omnis generis, & formæ cuſoribus præerat. De Nocturnis meminit Cornel. Tacit. Triumuiri nocturni, quòd ad incendium in ſacra uia ortum tarde uenerant, à Trib. pleb. die dicta dãnati ſunt. Triumuirorum item nomen aſſumpſerunt Octauius, Antonius, & Lepidus, qui oppreſſa iam republica, ut tyrannidem honeſto aliquo uelarent nomine Triumuiros reipublicæ conſtituendæ cauſſa, ſe dici uoluerunt. Hinc triumuiratus, ipſa triumuirorum dignitas. Cicero de Clar. Orat. Qui quidem in triumuiratu indicauerit contra P. Africani auunculi ſui teſtimonium. Triumuiralis, le, Horat. Epod. 4. Sectus flagellis hic triumuiralibus. Præconis ad faſtidium.

TRIVNCIS, τρίχαλκον, τεταρτημόριον, numulus æreus, quem poſtea quadrantem appellarunt. Pli. lib. 33. ca. 3. Quadrans antea Triuncis uocatus, à tribus uncijs.

TROAS, huius Troadis, pen. cor. τρωάς, regio eſt Aſiæ minoris, quam Ptolemæus minorem Phrygiam appellat. Helleſponto adiacet. Hanc Homerus ab Æſapo fluuio uſque ad Caici fluminis oſtia produxit. Plin. autem, ceterique recentiores Lecto promontorio eam ab Æolide diuidunt. In ea fuit Ilion, ἴλιον, ἴλιος, mille quingentis paſſibus à portu diſtans, Hom. & Virg. carminibus nobiliſſimum. Eſt præterea Troas, patronymicum fœmininum, formatũ à maſculino Tros Trois. Virg. 5. Æneid. At procul in ſola ſecretæ Troades acta Anchiſen flebant. Troades, inquit, hoc eſt, mulieres Troianæ.

TROCHAEVS, τροχαῖος, pes metricus ſyllabis duabus, priore longa altera breui conſtans. Dictus Trochæus (ut quidam exiſtimant) à celeritate ſua imitetur uolubilitatem rotæ, quam Græci τροχὸν appellant (uel alii malunt) διὰ τὸ τοὺς περιτρέχοντας τοὺς βωμοὺς τοῦτο μέτρῳ ᾄδειν. hoc eſt, ab eo quod circum aras currentes carmen decantabant hoc pedis genere compoſitum. Cicero 3. de Orato. Iambum & trochæum frequentem ſegregat ab oratore Ariſtoteles.

TROCHILOS, p. pr. [*Aratino, forasiepe, ſcriciolo*] τροχίλος, auicula exigua, quam ideo aquilæ inuiſam eſſe quidam tradiderunt, quod rex auium appelletur. Vide Pli. lib. 10. cap. 7. & li. 8. ca. 25.

TROCHISCVS, ſci, τροχίσκος, diminutiuum, parua rota. Vnde compoſitiones quædam medicorum in formam rotulæ, τροχίσκοι dicuntur. Latini uocant Paſtillos, ut apud Celſ. lib. 5. cap. 17.

TROCHLEA, æ, pe. cor. [*Taglia*] inſtrumentum cum orbiculis ad ſubleuanda, & demittenda onera. Vel rotula ſtriata è ligno, uel ære, qua aquam haurimus fune ductatorio, & hydria. Lucretius: Multaq; per trochleas, & tympana pondere magno Commouet, atq; leui ſuſtollit machina nixu. Budæus ait Trochleam ſignificare totam illam machinam, quæ continet rotulam, & axiculum per rotulam traiectum, circa quem rotula uerſatur, & præterea ductarium funem qui circa orbiculum æneum currit, quales in puteis uidemus quas Polias uocamus. Trochlearũ meminit Cato de re ruſt. In inſtrumento torcularis, in quo ſuculas quinque, funes ductarios quinque, trochleas decem oportere eſſe tradit. Trochleis pituitam adducere, per tranſlationem dixit Quinctil. lib. 1. cap. 3. de pronunciatione, pro difficulter expuere, his uerbis: Iam tuſſire, & expuere crebro, & ab imo pulmone pituitam trochleis adducere, etſi non utique uocis ſunt uitia: quia tamen propter uocem accidunt, potiſſimum huic loco ſubijciantur.

TROCHVS, chi, [*Trotolo, meſcolo, pirla, pirlo, corlo*] τροχός, inſtrumentum quo luſitant pueri, quod Latine Turbo dicitur: à rotando dictum. τρέχω enim ſignificat curro, & τροχὸς rotam uel aliud inſtrumentum, quod in gyrum circumuoluitur: Trochus (inquit Acrõ) turbo eſt, qui à ludẽtibus pueris ſcutica agitatur, & rotatur. Mart. li. 14. Inducenda rota eſt, das nobis utile munus: Iſte trochus pueris, at mihi canthus erit. Horat. de Arte. Indoctusq; pilæ, diſci'ue, trochi'ue quieſcit. Hinc Trochulus diminutiuum. Plau. in Amph. Tum meo patri autem trochulus inierit aureus ſub petaſo. Exemplaria deprauate legunt Torulus.

TROCMI, τροκμοί, Galliæ populi, qui Næoniæ, Paphlagoniæq; parte occupata, Tauium Galatiæ oppidum condiderunt. Auctor Ptolemæus lib. 6. cap. 32.

TROCTES, τρώκτης, Phœnicis cuiuſdam nomen, hominis ſubdoli, in quem Vlyſſes apud Eumæum ſubulcum fingit ſe in Ægypto incidiſſe, eiusq; ſuaſu inductum, ſe in Phœnicen cõtuliſſe, ibiq; annum cum eo integrum egiſſe eoq; exacto nauim rurſus cõſcendiſſe eodem Trocte ſuaſore, qui aliam quidem cauſſam prætexebat, reuera autem hoc agebat, ut in Africa ipſum uenundaret. Verum ſubito exorta tempeſtate, nauiq; fracta, Trocten cum ſuis omnibus interijſſe ſeſe uero arrepto nauis malo, nouem perpetuos dies undarum arbitrio iactatum, decimo tandem die in Theſprotiorum littora fuiſſe eiectum. Vide Homer. Odyſſ. lib. 11.

Troezen,enis,cum œ diphthongo in priore ſyllaba, Τροιζὴν, oppidum Peloponneſi in ſinu Argolico,a Trœzene conditum filio Pelopis. In hac regnauit Pittheus Æthræ pater, & auus maternus Theſei: unde & Pittheia Trœzen ab Ouidio cognominatur. Eſt & Thrœzen altera Cariæ,in conuentu Allabandarum: cuius meminit Pli.lib.5.cap.19. Trœzenius,a,um, Τροιζήνιος,ut, Trœzenij carbunculi,apud eundem Pli.lib.37.cap.7.

Troglodytae, τρωγλοδύται, populi Æthiopiæ ſub Ægypto in ſinũ Arabicum & mare rubrum uergentes, ἀπὸ τῶν τρωγλῶν, hoc eſt,à ſpecubus,in quibus habitant,nomen ſortiti.Pli.lib.5.ca.8. Troglodytæ ſpecus excauant:hæc illis domus:uictus ſerpentium carnes: ſtridorq́;,non uox:adeo ſermonis commercio carent.

Troglodytice,es, τρωγλοδυτική, regio Æthiopiæ ſub Ægypto in qua Septentriones,ſi Plinio credimus,conſpici non poſſunt. Hinc proximus ſinus Troglodyticus appellatur a Pli.lib.6.ca.29.quem Barbaricum appellat Ptolemæus.

Troia, Τροία,regio minoris Aſiæ, teſte Seru. in qua fuit Ilion urbs, regia Priami,quæ etiam à ſcriptoribus nonnunquam Troia uocatur.Ouid.Epiſt.1.Troia iacet certe Danais inuiſa puellis. Virg.3. Æneid.Et campos ubi Troia fuit.Cic.de Amic.Nec enim(ut ad fabulas redeam) Troiam Neoptolemus capere potuiſſet,ſi Lycomedem,apud quem erat educatus,multis cum lacrymis iter ſuum impedientem,audire uoluiſſet.Virg.3. Geo. Et Troiæ Cynthius auctor.Troia autem dicta eſt,à Troe rege: antea Teucria à Teucro: & Dardania à Dardano.A Troia,deducitur gentile Tros, Τρώς,cuius fœmininum eſt Troias,adis, Τρωάς,ſiue Troias, per tres ſyllabas, Τρωϊάς. Virg.1.Æneid. Tros, Tyriusq́; mihi nullo diſcrimine agetur.Perſ.Saty.1.Ne mihi Polydamas,aut Troiades Labeonem Prætulerint. Troianus,a,um.Virg.2.Æne. Troianas ut opes & lamentabile regnum Eruerint Danai.Bellum Troianum. Horat.de Arte.Nec gemino bellum Troianum orditur ab ouo. Porcus Troianus,per iocum dicebatur aper,qui integer torrebatur,minutioribus animalculis ueluti grauidus:de quo uide Macrob.in Saturn. Equus Troianus,prouerbiali metaphora, pro clandeſtinis inſidijs accipitur,& latenti periculo. Cice.pro Mur. Intus,intus inquam, eſt equus Troianus,à quo nunquam me conſule dormientes opprimemini.Troicus,a,um, Τρωϊκός,eiuſdem ſignificationis. Cice.de Clar.Orato. Neque enim iam Troicis temporibus tantum laudis in dicendo Vlyſſi tribuiſſet Homerus, & Neſtori:niſi iam tum eſſet honos eloquentiæ habitus. Troius, a, um, dictio triſyllaba, Τρώϊος,ut, Troia gaza. Virg.1.Æneid. Apparent rari nantes in gurgite uaſto, Arma uirum,tabulæq́;,& Troia gaza per undas. Troia item dicitur ludus puerilis,& ſciomachia equeſtris,ab Ænea in Sicilia ad Anchiſæ patris tumulum primum inuenta: deinde poſt Albam conditam ab Aſcanio inſtaurata, tandemq́; ueluti per manus ad Romanos tranſmiſſa.Virg.5.Æneid. Hunc morem curſus, atq; hæc certamina primus Aſcanius,longam muris cum cingeret Albam Rettulit,& priſcos docuit celebrare Latinos, Quo puer ipſe modo ſecum,quo Troia pubes, Albani docuere ſuos. hinc maxima porro Accepit Roma & patrium ſeruauit honorem: Troiaq́; nunc pueri Troianum dicitur agmen. Troia item fuit oppidum, ad intimum maris Adriatici ſinum,ab Antenore Troiano, & Henetis conditum. Item alterum eiuſdem nominis, in agro Laurenti, ab Ænea extructum,antequam Lauinium conderet. Vtriuſque meminit T. Liu.lib.1.ab Vrbe.

Troilus, Τρωΐλος,filius fuit Priami & Hecubę,cuius uita inter Troianorum fata numerabatur: nam eo uiuo Troia capi non poterat. Hic adhuc adoleſcẽtulus auſus cum Achille Græcorum omnium fortiſſimo congredi,ab eodem occiſus eſt. Virg. lib.1. Parte alia fugiens amiſſis Troilus armis, Infelix puer, atque impar congreſſus Achilli Fertur equis.

Troiugena,æ, Τρώς,id eſt, Troianus,quaſi in Troia genitus, ea forma,qua Græcos uocamus Graiugenas, quaſi genitos in Græcia. Virg.3.Æne. Troiugenas,& tela uides inimica Latinis.

Tropaei, τροπαῖοι,uenti Altani,qui in terra geniti, cum mare perflarint,redeunt ad continentem:ita dicti ἀπὸ τῆς τροπῆς, hoc eſt,à cõuerſione. Ijdem,cum in mare tendunt, Apogæi uocantur, quòd à terra proficiſcantur.Pli.lib.2.ca.43.Nanq; & è fluminibus,& è niuibus,& è mari uidemus,etiam tranquillo,& alios quos uocant Altanos,à terra conſurgere.Qui quidem cum è mari redeunt, Tropæi uocantur:ſi pergunt, Apogæi. Tropæi item dicuntur in certo luſus genere,qui alios uellicant,infeſtantq́; & ne deprehendãtur, conuertunt ſe.Suet.in Claud.Cæſ.ca.8.Et quoties poſt cibum obdormiſceret,olearum,ac palmularum oſſibus inceſſebatur: Interdum ferula,flagro'ue,uelut per ludum,excitabatur à tropæis.

Trophaeum,trophæi, τρόπαιον, cum æ diphthongo & ph, aſpirato quamuis apud Græcos ſine aſpiratione ſcribatur à uerbo Græco τροπόω,quod eſt,retrouerto. Proprie enim Trophæum eſt monumentum à uictore erectum eo in loco, ubi hoſtes in fugam conuertit. Prima autem trophæa ex arboribus confecta ſunt, quas amputatis ramis hoſtium ſpolijs decorabant. Deinde etiam cœpta ſunt fieri ex lapide, & in montibus, & locis eminentioribus, collocari. Hinc Saluſt.de Pompeio ait,quòd deuictis Hiſpanis,trophæa in iugis Pyrenæi montis poſuit. Romæ quoque in arcubus figebantur ex marmore ædificatis. Quæ uero ſpolia in trophæo figerentur,docet Virg.lib.11.

Mezenti ducis exuuias tibi magna trophæum
Bellipotens aptat rorantes ſanguine criſtas,
Telaq́; trunca uiri,& bis ſex thoraca petitum,
Perfoſſumq; locis,clypeumq́; ex ære ſiniſtræ
Subligat,atq; enſem collo ſuſpendit eburnum.

Nonius:Spolia capta, fixa in ſtipitibus appellantur trophæa. Accipitur & Trophæum pro uictoria ſiue pro ſpolijs,quæ uictoria parantur.Hora. 2.Carm.Ode 9.Et potius noua Cantemus Auguſti trophæa. Vir. 3.Georg.Et duo rapta manu diuerſo ex hoſte trophæa.

Trophonius, Τροφώνιος,inſignis architectus fuit,qui ſubterraneum fanum in Lebadia Bœotiæ regione conſtruxit, quod ab ipſo Trophonij antrum cognominatum eſt. Vbi cum aliquandiu oracula reddidiſſet,atque tandem fame interijſſet, ferunt Genium quendam antrum hoc ſubijſſe,atque ex eo oracula reddidiſſe. Qui uero hinc oracula ſciſcitabantur, nudi in aditu ſpecus ſedere ſoliti ſunt,atque inde flatu quodam ſub terram abripiebantur. Geſtabant autem ſecum placentas, quas lemuribus, ſerpentibuſq́ue occurrentibus obijcerent. Deinde accepto oraculo, rurſus per alium hiatum in terram reſtituebantur. Creditum eſt autem quotquot in hoc antrum deſcendiſſent nunquam poſtea ridere. Hinc factus eſt locus prouerbio, ut homines triſtes, & tetrici in Trophonij antro uaticinati dicerentur. Hæc fere ad uerbum deſcripſimus ex Er.Adagijs.

Tropis,is,ſeu tropios, τρόπις,præter uulgatam illam ſignificationẽ, quà apud Græcos nauim ſignificat,accipitur etiam pro uino, quo in balneis utebantur ſiue ad abluenda corpora, ſiue ad ciendum uomitum.Marti.lib.12.Fumoſæ feret ipſe tropin de fæce lagenæ: Frontis & humorem colliget uſque tuæ.

Tropologia, τροπολογία, ſermo allegoricus, ad morum emendationem tendens. Græci enim τὰ τρόπα appellatione mores intelligunt.

Tropus, τρόπος,figurata uerbi immutatio. Cice.de Clar.Orat.Ornari orationem Græci putant,ſi uerborum immutationibus utantur,quos appellant τρόπων, & ſententiarum, orationiſq́; formis, quæ uocant σχήματα. Quincti.Tropum ſic definit,quod ſit uerbi uel ſermonis à propria ſignificatione ad aliam cum uirtute mutatio. Hinc Tropicus,a,um, τροπικός,i.figuratus. Auguſtinus Quod ea locutione dictum quæ utique tropica eſt,non propria.

Tropici, τροπικοί, à Coſmographis appellantur duo circuli cæleſtes æquali ſpatio diſtantes ab æquatore, quos Latini Solſtitiales appellant:quorum alter, qui nobis propinquior eſt, Cancri Tropicus dicitur:alter in Auſtrum uergẽs, Tropicus Capricorni. Hoſce circulos Sol nunquam egreditur, uerum ubi ad alterum eorum peruenerit,retrorſum ſeſe conuertit. Vnde & nomen acceperunt, ἀπὸ τῆς τροπῆς,hoc eſt à conuerſione Solis.

Tros,ois,ſiue oos, Τρώς, Erichthonij filius, & nepos Dardani, Troianorum aũt rex, pater Ili, Aſſarici & Ganymedis: ut refert Æneas apud Home.lib.20. Eſt item Tros, gentile nomen à Troia deductum.Virg.1.Æne. Tros, Tyriusq́; mihi nullo diſcrimine agetur.

Trossulum,oppidum fuit Tuſciæ, nouem paſſuum millibus diſtãs à Volſinijs,quod cum equites Romani cepiſſent ſine peditũ adiumento,inde Troſſuli dicti ſunt.Plin.li.33.cap.2. Quinetiam ipſum equitum nomen ſæpe uariatum eſt,in his quoque, qui ad equitatum trahebantur, Celeres ſub Romulo regibusq́; appellati ſunt, deinde Flexumines,poſtea Troſſuli, cum oppidum eius uocabuli in Tuſcia citra Volſinios paſſuum IX.M.ſine ullo peditum adiumẽto cepiſſent. Hinc ille Nonius Troſſulos dictos putat, quaſi toroſulos,hoc eſt,bene habitos, & muſculorum toris prævalidos: citatq́; teſtimonium Varronis ex Seſquiulyſſe:Nunc emunt Troſſuli,nardo nitidi,uulgò Attico talento equum.

Troximos, τρώξιμος,uua edulis, quæ cibaria a Plinio uocatur. Apud Iureconſultos,conſtat troximos uuas eſſe, quas non uini cauſſa habemus. Paulus in Pandectis:Qui fundum uendidit, pomum recipit,nuces,& ficos,& uuas duntaxat duracinas, & purpureas, & quæ eiuſdem generis eſſent, quas non uini cauſſa haberemus, quas Græci τρώξιμα appellarent, recepta uideri. Ita enim legit Politianus ex archetypo Pandectarum,qui Florentiæ aſſeruatur:quamuis ut idem Politianus fatetur, non male ibi à quibuſdam legatur ἐδώδιμα, cuius ſignificatio fere eadem eſt cum ſuperiore. Verunque enim nobis ſonat comeſtibile: licet huius ſignificatio uideatur generalior: τρώξιμος, autem etiamſi nihil aliud addas,proprie de uua intelligitur. Huc accedit,quòd τρώξι-

μ@,à uerbo τρώγω fiat,cuius uerbi ſignificatio uuis, ceteriſq; bellarijs,quæ in ſecunda menſa apponuntur, optime congruit. Inde enim ſunt τρωγάλια,τραγήματα,τραγηματισμὸς. Hæc ex libro 7. Epiſt.Politiani Epiſt.ultima.

Trucido,as,pen.[*Tagliare à pezzi*]κατακόπτω,ἀποκτείνω,crudeliter neco.Virg.2.Æne.Fit uia ui,rapiunt aditus, primoſq; trucidant.Cic.4.in Catil.Qui nos,qui coniuges, qui liberos noſtros trucidare uoluerunt.Idem in Catil.Et quos,ferro trucidari oportebat,eos nondum uoce uulnero. Trucidari fœnore, per tranſlationem dixit Cicero pro Cœlio: Parcat(inquit) iuuentus pudicitiæ ſuæ,ne ſpoliet alienam, ne effundat patrimonium, ne fœnore trucidetur.Trucidatio,onis,uerbale,φόνος occiſio,cædes.Cicero 4.Phili.Nullus ei ludus uidetur eſſe iucundior,quàm cruor, quàm cædes,quàm ante oculos trucidatio ciuium.

Truculentus,a,um[*Crudele*] ἀπηνὴς,qui uultu crudelitatem præfert alioſq; terret. Cic.pro Seſt.Alter,ò dii boni, quam teter incedebat,quam truculentus,quam terribilis aſpectu?Oui.2.de Pont. Ele.7.Nulla Getis toto gens eſt truculentior orbe. Inuenitur datiuo iunctum. Pli.li.8.c.4.Sic & tigris etiam feris cunctis truculẽta.Hinc Truculenter,tius,tiſſime,aduerbia. Cice.contra Legem Agr.Truculentius ſe gerebat,quam ceteri. Inde quoque Truculentia,æ,ὠμότης,quæ & Truculentitas ab antiquis eſt dicta.

Trudes,huius trudis,ὠστήρ,inſtrumenti genus,quo in re quapiam protrudenda utimur.Tacit.li.3. Quidam trudibus aut furcis inertem molem proſternere.

Trudo,dis,ſi,ſum,[*Spingere,sburlare,ſoſpingere*] ὠθέω, proprie ſignificat uiolentia quadam impello.Cic.1. Tuſcul.Et cum pene in manu iam mortiferum illud teneret poculum, locutus ita eſt, ut non ad mortem trudi,uerum in cælum uideretur aſcendere.Plau. in Aſi. Ille æcaſtor hinc trudetur. Aliquando eſt obiicere ſeu producere.Idem in Epid.Quæ te intemperiæ tenent?Quas tu mihi tenebras trudis? Terent.in And. Fallacia alia aliam trudit. id eſt, inſequitur.Huius compoſita ſunt, Abſtrudo, Proſtrudo, Contrudo,Detrudo,Extrudo,Intrudo,Obſtrudo,Obtrudo, & Retrudo, quæ habent penultimam productam.

Truentum,fluuius Picenorum,cum oppido eiuſdem nominis. Vide Pli.lib.3.ca.13.& Ptolem.lib.3.cap.1.

Trulla,æ,ἀγγεῖον,diminutiuum eſt à Trua,uaſis uinarij genus.Trulla(inquit Varro lib.4.de Ling.Lat.) dicta eſt à ſimilitudine truæ ſed hæc magna,illa puſilla.Marti.lib.9.Clinicus Herodes trullam: ſubduxerat ægro. Deprenſus dixit,ſtulte quid ergo bibis?Eſt itẽ Trulla,eodem Varrone teſte,aliud uaſis genus,quo in culina aquã in lauatrinam ſolent infundere. Item capitur pro uaſe lato,profundoq́ue: quod in menſam inferri plerunque ſolet. Quod licet potui ineptum uideatur,tamen uſurpatum fuiſſe legimus. Horat. 2.Serm.Satyr.3. Qui Veientanum feſtis potare diebus Campana ſolitus trulla,uappamq́ue profeſtis. Iuuen.Saty.3. Si trulla inuerſo crepitum dedit aurea fundo. Vbi bibacem arguit,ꝙ in trulla bibat:ineptum,ꝙ crepitus inter bibendum edat.Pli.li.34.ca.2.Sunt ergo uaſa tantum Corinthia,quæ iſti elegantiores nunc æs ſculpendo transferunt,modo in lucernas,modo in trullas, nullo munditiarum deſpectu. Eſt & Trulla cæmentarij inſtrumentum,quo fabri murarij tectorijs linendis,complanandiſq; uti ſolent,ut non ſolum parietes pulchritudinem accipiant, ſed & firmitatem contra iniuriam imbrium,& creberrimas tempeſtates. Inde Trulliſſare,apud Vitru.lib.7.ca.3.pro trulla gypſum inducere legitur: cuius hæc ſunt uerba: Coronis explicatis parietes quàm aſperrime trulliſſentur:poſtea autem ſupra,trulliſſatione ſubareſcente, deformentur directiones arenati.

Trulleum,lei,[*Bacino,uaſo*]χειρόνιπτρον, uaſis genus, quo manus perluuntur,ſimile trullæ,niſi ꝙ latius erat. Varro de Vita populi Romani lib.1.ut citatur à Nonio: Itaque ea ſibi non ponere, ac ſuſpendere,quæ utilitas poſtularet, trulleum, matellionem, peluim, naſiternam.Apud Varr.lib.4.de Ling.Latina. Truellum legitur,non Trulleum.

Trunco,as[*Troncare,zòcare,mozzare*]μιλίζω,ἀκρωτηριάζω,κολοβόω, amputo,in partes ſcindo,mutilo.Valer. Flacc.6. Argon. Iam non per curua uolantem Stagna, nec in medio truncantem marmore ceruos Clau.de Bel.Get.Manibus truncatus & armis. Huius compoſita ſunt,Detrunco,Diſtrunco,Obtrunco,Pertrunco,quorum ſignificata uide ſuis locis.

Truncus,ci,στέλεχος,pars arboris craſſior,è qua rami enaſcuntur. Col.li.3.Vt ex his partibus trunci ſumãtur,quæ & genitales ſunt, & maxime fertiles. Cice.3.de Orat.Quid in arboribus,in quibus non truncus,non rami,non folia denique niſi ad ſuam retinendã, conſeruandamq́ue naturam.Virg.3.Georg. Arboris obnixus trũco.Idem 10.Ænei. Vulnera ſiccabat lymphis, corpuſq́ue leuabat Arboris acclinis trunco.Truncus corporis.Cice.pro Roſc.Com. Nemo enim illum ex trunco corporis ſpectabat, ſed ex artificio Comico æſtimabat. Virg.2. Æneid. Iacet ingens littore truncus, Auulſumque humeris caput,& ſine nomine corpus. Truncus per tranſlationem pro homine ſtupido,quemadmodum & Stipes. Cice.in Piſon.Sed qui tanquam truncus atque ſtipes, ſi ſtetiſſet modo,potuiſſet tamen ſuſtinere titulum Conſulatus. Hinc Trunculus,diminut.Celſus lib.2.ca.9.Præcipue tamen in ungulis,trunculiſq́ue ſuum,in petiolis,capituliſq́ue hœdorum.

Truncus,a,um,[*Tronco*]κολοβὸς,quod eſt truncatum,uel mutilum. Col.lib.2.Cum deinde truncam reddideris,acuto ferramento plagam leuato.Virg.3.Æn.Trunca manum pinus regit, & ueſtigia firmat.Proper.lib.4.Eleg.4.Iactabat truncas ad caua buxa manus.

Truo,onis,auis,cygno non diſſimilis, quæ alio nomine Onocrotalus,ὀνοκρόταλος,dicitur,in faucibus ipſis capaciſſimum uentriculum habens,quo omnia congerit, donec perfecta rapina ſenſim inde in os reddita,in ueram aluum ruminantis modo refert. Supra roſtrum uerò nares habet ualde prominẽtes. unde Cæcilius, referente Feſto,naſi cuiuſdam magnitudinem irridens, Proh dij immortales(inquit)unde hic prorepſit truo?

Trusatilis,le,ὠστὸς,adiectiuum uerbale,a truſando deductum: ut Mola truſatilis,χειρομύλιον,quæ manu truſa circum agitur. Gell. lib.3.ca.3.Ob quærendum uictum,ad circumagendas molas,quæ Truſatiles appellantur,operam piſtori locaſſe.

Trutina,æ,pe.c.[*Statera,bilancia*] πλάστιγξ,τρυτάνη,ſtatera. Vitruuius lib.11.Id autem ex trutinis,quæ ſtateræ dicuntur,licet conſiderare.Cornutus tamen ſcribit,Trutinam foramen eſſe, intra qđ eſt lingua bilancis,ad quod eſt examinatio, quod alij Æquamentum,alij Libramentum,alij Æquilibrium uocant.Per tranſlationẽ ponitur pro iudicio.Horat.lib.1.Serm.Saty.3. In trutina ponetur eadem.Cic.lib.2.de Orat.Ad ea probanda,quæ non artificis, ſed populari quadam trutina examinantur.

Trutino,nas,pen.cor.σταθμίζω,examino,penſiculo,libro. Hieronymus ad Damaſ.Sint alij diſerti,laudentur ut uolũt,& inflatis buccis uerba ſpumantia trutinent.Eſt & Trutinor,deponens.Perſius. Saty.3.Atque exporrecto trutinantur uerba labello. Apuleius Trutinatam ſententiam,uocat grauem,& recte examinatam.

Trux,trucis,omnis gen.ἀπηνὴς,ferox,crudelis. Plau.in Bacch.Arietes truces nos erimus. Cic.2.de Diuin. Capite breui,ceruice anguina,aſpectu truci.Idem 2.de Nat.Deo. E trucibuſq; oculis duo feruida lumina flagrant.Pli.li.6.c.22.Ipſos uero excedere hominum magnitudinem rutilis comis,cæruleis oculis, oris ſono truci,nullo commercio linguæ.Oui.8.Metam. Non armenta truces poſſunt defendere tauri.

Trychnos,quæ & Strychnos,τρύχνος,ἢ στρύχνος, herba eſt, quam Latini Solanum appellant: cuius quatuor ſunt genera, quæ ſupra explicuimus in dictione Solanum.Pli.li.21.ca.31.Strychno,quam quidam Trychnon ſcripſere,utinam nec coronarij in Ægypto uterentur,quos inuitat hederæ florum ſimilitudo.

Tryginon,τρύγινον,atramenti genus ex uini fæce excoctum. Plin. li.35.ca.6.Sunt & qui uini fæcem ſiccatam excoquant:affirmatq́; ſi ex bono uino fæx fuerit,Indici ſpeciem id atramentum præbere.Polygnotus & Mycon celeberrimi pictura Athenis,e uinaceis fecere,Tryginon appellant.

Trygodaemones,τρυγοδαίμονες,Poetæ dicebãtur qui fæce faciem inuncti,ne cognoſcerentur, plauſtris inuecti Poemata canebant.

Tryphiodorus,pen.p.τρυφιόδωρος, Grammaticus & Poeta Ægyptius,ex cuius operibus à Suida commemorantur Marathoniaca, Excidium Ilij pugnæ Lapitharum, & Centaurorum in Hippodamiæ nuptijs,Odiſſeæ Paralipomena, in quibus fabulas perſequitur Homero & alijs intactas: item Paraphraſis Homericarum comparationum.

Tryphon,onis,τρύφων. Grammaticus Alexandrinus, Ammonij filius,qui circa Auguſti tempora fuit natus. Scripſit tractatus aliquot de uariarum linguarum Dialectis, & alia nonnulla ad Grammaticæ cognitionem pertinentia.Fuit & Tryphon alius, Origenis auditor, cuius extant nonnullæ ad ipſum epiſtolæ. Triphon item Bibliopolæ nomen fuit,Martialis carminibus non uno in loco celebrati.

Trygon,τρυγὼν,piſcis eſt ex genere uenenatorum.quem Latini Paſtinacam uocauere; nonnulli etiam Turturem, Græcos imitati, qui una uoce & auem ſignificant & piſcem. uulgo piſcis columbus dicitur.

Tryxalis,τρυξαλὶς,animal locuſtæ ſimile, ſine pennis, quod nonnulli idem eſſe putant cum eo, quod alio nomine Gryllum uocamus. Vide Pli.lib.30.cap.6.

T ANTE V

Tu,tui,uel tis,tibi,σὺ,unicum ſecundæ perſonæ pronomen.Plaut.in Amphytrione. Lacrumantem ex habitu concinnas tu tuam uxorem.Cic.pro Rab.Tu mihi etiam legis Porciæ,tu C. Gracchi. tuorum libertatis,tu cuiuſquam deniq; hominis popularis mẽtionem facis?

nem facis?Plaut.Merc. Tibi aras,tibi occas, tibi ſeris, tibi eidem metis. Tute,tu ipſe.Terent.Eun.Et quod nunc tute tecum iratus cogitas. Tutemet,idem.Lucret.lib.4. Tutemet in culpa cum ſis.

Tvatim,inquit Nonius, id eſt, tuo more. Plaut. Amph. Ecce rem iam tuatim facis.

Tvba,æ,σάλπιγξ,inſtrumentum incuruum ex ære argento'ue,cuius ſonitu milites equiq; ad prœlium inflammantur: a tubi, hoc eſt, canalis,concauitate nomē habens.Huius inuentionem Piſeo Tyrrheno aſſignat. Plin.lib.7.cap.56. Cice.in Catil.Cum tubas,& ſigna militaria ſcirem eſſe præmiſſa. Virg.2. Æneid.Exoritur clamorq; uirum,clangorq; tubarum.Ad Heren.lib.4.In concione de uirtute loqueris,in prœlio per ignauiam tubæ ſonitum perferre non potes. Lucan.lib.1.Vangiones,Batauosq; truces, quos ære recuruo Stridentes acuere tubæ.Tacit.lib.2.Tum ſentius occanere cornua tubasq;,& peti aggere, erigi ſcalas iuſſit, ac promptiſſimum quenque ſuccedere. Hinc Tubicen,tubicini,penult. prod. σαλπιγκτὴς,qui tuba canit.[*Tromba*]

Tvber,eris,neut.gen.& prima ſyllaba producta,[*Gonfiamento,tarto fola*]ὄγκος,tumor ſiue callus,in quocunq; corpore eminens. Ter. Adel.Præterea colaphis tuber eſt totum caput. Pli.lib. 8.cap.18. Tubera bina in dorſo habent cameli.Tuber pro callo præduro,in arboribus eminente. Plin.lib. & cap.16. Reperitur & in alno tuber,tanto deterius,quanto ab acere alnus ipſa diſtat.Tubera item dicuntur tumentis terræ calli,& quidam prægnantis arenæ fœtus ſiccis in locis ſine ullo caule prouenientes , nulliſq; radicis nixi capillamentis. Itali hodie Artoſſas,Galli Truffas uocant. Plin. lib.19. cap.2.Tubera enim undique terra circundata , nulliſq; fibris nixa,aut ſaltem capillamētis,nec utique extuberante, in quo gignuntur loco, aut rimam agente, neque ipſa terræ cohærent: cortice etiam includuntur,ut plane nec terram eſſe poſſimus dicere,nec aliud quàm terræ callum &c. Idem cap. ſeq. Cum fuerint imbres autumnales, ac tonitrua crebra, naſcuntur, & maxime è tonitribus, nec ultra annum durant. Iuue. Sat. 5. Poſt hunc radantur tubera,ſi uer Tunc erit, & facient optata tonitrua cœnas Maiores.Mart.lib.13.Rumpimus altricem tenero de uertice terram Tubera, boletis poma ſecunda ſumus. Eſt & Tuber priore breui & fœminini generis arboris genus,poma ferens baccis, quàm malis ſimiliora,a Sexto Papinio ex Africa in Italiam tranſlatum.Pli.lib.16.cap.25.Ab amygdala proxime florent Armeniaca:deinde tuberes, & præcoces:illæ peregrinæ, hæ coactæ : Fructus quoq; arboris huius Tuberes dicuntur,ſed maſc. gen.Suet.in Domit.Pridie q̃ periret,cū oblatos tuberes ſeruari iuſſiſſet. Martial.lib.13. Lecta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,Et uernæ tuberes:quid tibi cum Libycis?Nebriſſenſis, & Sabellicus putantes Vernæ ibi adiectiuū eſſe,dixerunt Tuberes fœmi. gen.eſſe,at ſubſtantiuum eſt plurale ab hic Verna, ut per appoſitionem dicamus Tuber,uerna,id eſt,ruri noſtro natus,nō ex Aphrica allatus.

Tvber terræ,κυκλάμινος,herba eſt folia habens hederæ,purpurea, uaria,maculis utrinque albicantibus,caule quadrantali,nudo,floribus purpureis roſarum effigie, radice nigra, & tuberoſa,ita ut raptum uideri poſſit:à cuius figura apud Latinos etiam nomen accepit.Vide Plin.lib.25 cap.9.

Tvbercvlvm,culi,ὀγκίδιον,φυμάτιον,diminutiuum à Tuber. Plin. lib.11.cap.11. Apes regias extruunt tuberculo eminentes.Colu. lib.7.cap.5.Claui quoq; dupliciter infeſtant ouem,ſiue cum ſubluuies atq; intertrigo ipſo diſcrimine ungulæ naſcitur: ſeu cum idem locus tuberculum habet,cuius media fere parte canino ſimilis extat pilus, eiq; ſubeſt uermiculus.

Tvbero,pręnomine Quinctus,ciuis Romanus fuit,Ciceronis equalis,qui cum in Pompeianis partibus fuiſſet,poſtea ueniā conſecutus à Cæſare,eodem crimine accuſauit Q.Ligarium,defendente Ci.cuius aduerſus illū extat Oratio,pro Q.Ligario inſcripta.

Tvbero,as,ὀγκόομαι,tuberoſus ſum,tuberis modo emineo , in tuber excreſco:unī Extubero,& Protubero cōpoſita,de qbus ſuis locis.

Tvbervm,ri,flumen Carmaniæ nauigabile,quod Paritæ populi accolunt.Auctor Plin.lib.6.cap.23.

Tvbilvstrivm, (inquit Feſt.)dies erat,quo aqua tubæ luſtrabant.

Tvbvrcinor,tuburcinaris, λαφύσσω, raptim comedo. Titinnius apud Nonium Tuburcinari ſine me uultis reliquias.Plaut.in Perſa:Tuburcinari de ſuo,ſi quid eſt domi.

Tvbvs,tubi,maſculini generis,[*Canna,cannone,doccione*] αὐλός,canalis teres,& concauus,ſeu fiſtula maior,qua aqua ducitur:nomen habens,à tumore.Cic.li.2.de Legib.Ductus uero aquarum,quos iſti tubos,& euripos appellant,quis non, cum hæc uiderit,irriſerit?Tubos uiſcerum Mart. lib.11.Per tranſlationem poſuit pro pudico,& pudēdo muliebri,quòd iis meatibus, ueluti canalibus quibuſdam,excrementa tam liquida, quàm ſicca egerantur.Modo(inquit)qui per omnes uiſcerum tubos ibat.

Tvbvlvs,tubuli,pen.cor.αὐλίσκιον, diminutiuum à Tubus, idem ſignificans quod canaliculus,ſeu fiſtula minor. Varro lib. 1. de re ruſt.cap.8. Inde enim aliquot colligatas libris demittunt in tubulos fictiles cum fundo pertuſo,quos cuſpides appellant,qua humor aduenticius tranſire poſſit. Tubuli olim in parietibus fiebant,quibus calor ignis ex fornace aſcendens primum parietem, deinde & locum uicinum calefaciebat. Hinc eſt, quod apud Paulum Iuriſconſultum legimus Tubulos eos eſſe, quibus paries calore torretur. Apud antiquos enim nullus in cubiculis tricliniis'ue uſus erat ignis,nondum ſcilicet ratione excogitata fumum per infundibula emittendi.

Tvbvrbis,urbs Africæ proprie dictæ inter Bragadam,& Tritonem amnes.Auctor Plin.lib.5.cap.4.

Tvcca,Auguſti temporibus, uir in primis eruditus fuit,Virgilioq; amiciſſimus,& ex parte teſtamenti hæres,cui Auguſtus una cum Vario,& Plotio Æneidem, quam cremari Poeta teſtamento iuſſerat,ea lege dedit: emendandam,ut nihil adderent.Auctor Seruius.

Tvdae,τοῦδαι,oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis,in tractu Callæcorum,inter Minium & Duriam fluuios.Ptolemæus lib.2.cap.6.

Tvccia,uirgo Veſtalis fuit,quæ inceſti accuſata,aquam pertulit in cribro.Plin.lib.28.cap.2.

Tvder,τουδέρα Stephano,oppidum eſt Vmbriæ mediterraneæ,teſte Plin.lib.3.cap.14. Huius oppidi incolæ Tudertes appellantur. Silius lib.4.Et Gradiuicolam celſo de colle Tudertem.

Tvdes,itis,σφῦρα,idem quod malleus,teſte Feſto,a tundēdo dictus unde cuidam nomen factum eſt Tuditano, quòd caput oblongum haberet,& malleo ſimile.Hæc ille.

Tvderivm,τουδέριον,ciuitas in inferiore Germaniæ climate , apud Ptolem.lib.2.cap.11.

Tvdicvla,æ,σφραγιστήρ,inſtrumentum quo uaſis ſigna imprimuntur. Quidam etia accipiunt Tudiculā pro cochleari,τορύνη,Ariſtophani,quo olla mouetur. Eſt & Tudicula,machina, qua tunduntur oleæ.Col.li.12.cap.50.Eſt & organum erectæ tabulæ ſimile,quod Tudicula uocatur,idq; non incommode opus efficit,niſi quod frequenter uitiatur,& ſi baccæ pluſculum inieceris,impeditur.

Tvdicvlo,as, pen. cor. imprimo, ac ſculpo : & per tranſlationem commoueo,excito,κινῶ.Hæccine nobis ternis hanc mala tudiculaſſe uetulam?

Tvditanvs, nobilis apud Romanos familiæ cognomen fuit,inde tractū ꝙ q primus id cognominis ſortitus eſt, caput habuerit oblongū,& malleo nō diſſimile.Fuit hoc cognomine quidā ex Ouidii Poetę amiciſſimis,ad quē ille ſemel atq; iterū ſcribēs in libris de Ponto,cōqueritur eius nomē in carmine elegiaco locum non habere,eo quod breuem habeat ſyllabam inter duas longas ſitā.

Tvdito,as,pen.cor.negocii aliquid agere, teſte Feſto,& quaſi tundendo aliquid efficere. Luc.lib. 2.Nec tuditantia rem ceſſant extrinſecus ullam Corpora conficere. Tractum a fabris,qui malleis ſæpe percutiendo opera faciunt.

Tveor,eris,pro defendo,& conſeruo,[*Difendere,cuſtodire*] προΐσταμαι,φυλάσσω,ſecundæ coniugat.eſt:a quo Tutus,quauis Tuitus eius participiū ſit,quo uſus eſt Quinct.in declamatione Cæci.Tuitus ſum(inquit) adoleſcētis miſerrimi cauſſam.Quē imitatus Laurēt. Valla in Raudēſem:Quis,inquit,narrat Verrem ſuperaſſe Dacos? Tātum Siciliā cōtra piratas fortiter tuitum eſſe accepimus. Hinc & Tuitio nomē uerbale, nō Tutio.id eſt,defenſio,cuſtodia.Cic.in Top.Tuitio ſui.Similiter in cōpoſitis,Intuitum dicimus,nō Intutum.Tutus aūt magis nominis,q̃ participii uim habet,licet actiuā & paſſiuā in ſe gerat ſignificationem,ut Valla docet:ut Tutus portus,Tuta urbs:ꝙ tueatur alios,nō ꝙ ab aliis defendat. Cæſ.3.Bel. Ciu.Hic ſubita fortunæ cōmutationem uidere licuit: qui modo ſibi timuerāt,hos tutiſſimus portus recipiat, &c. Sic apud Ter.in Heaut.Tutum cōſilium.i. firmum, ſecurum. Tutus locus,in quo ſecure uerſari,aut quippiā agere poſſumus.Plaut. in Mil.Nam opus eſt nunc tuto loco.Nō raro etiā paſſiue accipitur:& tūc fere ablatiuo cū præpoſitione a,uel ab iungitur:ut Tutus ſum ab hoſtibus, id eſt munitus,& ſine periculo ſum.Cæſ.2.Bel. Gal.Quæ res & latus unum caſtrorum ripis fluminis muniebat,& poſt eū quæ eſſent,tuta ab hoſtibus reddebat.Sic dicimus quēpiā Tutum a calore, à ui, à perfidia,&c.Cetera uide in dictione Tutus, ſuo loco.In hac aūt ſignificatione Tueor unicū habet compoſitū Contueor, quo uſus eſt Cicero in Clodium:Videant hi,qui illū Pompeii inimicum,ob eamq; cauſſam tot,tantiſque ſceleribus contuebantur, & nonnunquam eius indomitos furores plauſu etiam ſuo proſequebantur, quàm ſe citò inuerterit. Tuor uerò,tueris, pro uideo.θεάομαι,tertiæ coniugationis eſt:& tria compoſita habet,Contuor , Intuor, & obtuor:à quibus Contutum, Intutum,& Obtutum fiunt ſupina: unde & uerbale Obtutus pro aſpectu.Cicer.1.Offi.Ex oculorum obtutu,ex eleuatione aut remiſſione ſuperciliorum. Plau.in Aſin. At hercle ipſum adeò contuor: quaſſanti capite incedit. Et iterū: Nam ego illud argentum tam paratū filio ſcio eſſe,quàm me hūc

Scipionem contui. Et in Moſte. Profecto nullã equidem illic cornicem intuor. P. At tu iſtac ad nos obtuere, quoniam cornicem ne quis conſpicari, ſi uulturios forte duos poſſis contui. Cicero pro ſe ad Quirites: Qui excellenti tumulo ciuitatis ſedem Capitolii in ſaxo incolitis conſtitutam, ut non ſolum cunctam intui, ſed etiam tueri poſſitis ciuitatem. Ex his patet, aliud Tueor ſignificare, quod eſt contra Priſcianum: quia Tuor ſemper pro uideo capitur, ſicut Contuor, & Intuor indicant: Tueor uero frequentiſſime pro defendo. Ouid. 2. de Art. Non minor eſt uirtus, quam quærere, parta tueri. Licet quandoq; etiam pro uideo capiatur. Virgil. lib. 4. Æneid. Talia dicentem iandudum auerſa tuetur. Id eſt, huc illuc uoluens oculos aſpicit. In qua ſignificatione compoſita habet Intueor, & Contueor. Cicer. de Somn. Scip. Solem aduerſum intueri nequimus. Plaut. in Cap. Viden'tu hunc, quam inimico uultu contuetur? In eadem tamen ſignificatione & Contuor legimus, & Intuor, ut paulo ante aliquot Plauti teſtimoniis docuimus. Tuor igitur ut iam diximus, Contuor, Intuor, & ſi qua alia forte reperiantur à Tuor compoſita, uidendi tantum habent ſignificationem. Tueor uerò ſæpius defendendi, nonnunquam etiã uidendi. Verum quoniam Tuor cum ſuis compoſitis priſcum nimis eſt, & propemodum obſoletum: idcirco pro eis Tueor, Contueor, & intueor, in ſignificatione uidendi ſuppleri uidemus. Ponitur præterea Tueor aliquando pro alo, tolero, ſuſtineo, τρέφω. Scæuola in l. pen. & ult. de in rem uerſ. Sine quibus aut ſe tueri, aut ſeruos paternos exhibere non poſſet. Tueri ædificium, eſt ſartum tectum conſeruare, & crebris inſtaurationibus efficere, ne uſus eius reddatur deterior. Var. lib. 1. de Re ruſt. Maiora enim tecta exædificamus pluris, & tuemur ſumptu maiore. Budæus.

Tugini, uetuſtiſſimi Heluetiorum populi, ad lacum Lucernatem incolentes: quorum oppidum Tugium eſt, quod uulgo Zug uocant, in primis amœno ſitu, à Septentrione planitię pratorum ampla, ab Occidente, piſcoſo lacu, à Meridie ſupra loci longitudinem Alpium proſpectu, ab Oriente uerò partim paſcuo, partim ſiluoſo colle conſpicuum. Hi ſe Tigurinis, Lucernatibus, Vrienſibus, Suicenſibus, & Subſiluanus perpetuo fœdere iunxerunt anno ab orbe redempto 1352. & in ciuitate Heluetiorum ſeprimum locum tenent. Tuginorum meminit Strab. lib. 7. una cum Cimbris & Tigurinis eos in Italiam irrupiſſe aſſerens, & à Romanis fuiſſe deletos.

Tuguriolum, cum accentu in antepen. καλύβιον, οἰκίδιον, paruum tugurium. Quod ſi anguſtius ſit, Gurguſtium nominatur, à gurgulione uerme.

Tugurium, rii [*Capanna, tezza*] καλύβη, caſa ruſtica, ex leuiore materia excitata, arundine aut ulua paluſtri tecta. Dictum Tugurium, quaſi tegurium à tegendo, propterea quòd ruſticos ab æſtus tempeſtatumq; iniuria tegat. Virg. 1. Ecl. Pauperis & tuguri congeſtum cæſpite culmen. Tugurii appellatione (ait Pompo. de uerb. ſign l. tugurii) omne ædificiũ, quod rei ruſticæ magis cuſtodiendæ conuenit, quàm urbanis ædibus, ſignificatur. Proprie autẽ, quæ ædificantur, ut nec parietes habeant, nec luto cruſtata ſint, ſed ſtramentis, uel arũdinibus, alio'ue ſimili genere tegunt, Tuguria appellãt.

Tulcis, modicus amnis Hiſpaniæ ad Tarraconem, ut ſcribit Pomponius libro 2.

Tuli, ἤνεγκα, modo attuli ſignificat. Terent. in Andr. Nam ſi illum obiurges, uitæ qui auxilium tulit, Quid facias illi, qui dederit dãnum, aut malum? Modo pertuli. Vir. 2. Æn. Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Chorœbus. Modo ſuſtuli: uide in dictione Fero.

Tuliphordum, τουλίφουρδον, oppidum in inferiore Germaniæ climate apud Ptole. lib. 2. cap. 11.

Tulisurbium, τουλισούργιον, oppidum in inferiore Germaniæ climate, apud Ptolem. lib. 2. cap. 11.

Tullia, filia fuit Seruii Tullii, ſexti Romanorum regis: quę cum Tarquinio nupſiſſet, qui poſtea à moribus Superbus eſt cognominatus, uiro auctor fuit patrem ſuum occidendi, regnumque eius inuadendi. Nunciata deinde patris nece, protinus conſcenſo curru ad uirũ accurrit, ut ei regni adepti nomine gratularetur: cumq; in patris cadauer in uia proiectum incidiſſet, dubitantẽ aurigã & regis reuerentia in latus equos flectentẽ, cõpulit, ut per medium patris corpus ageret carpentũ: à quo tam immani genere impietatis uicus ille ſcelerati nomẽ retinuit, teſte Liu. lib. 1. ab Vrb. Oui. in Ibin: Infamemq; locum ſceleris quæ nomine fecit, Preſſit & inductis membra paterna rotis. Fuit item Tullia, M. Tullii Ciceronis filia, quam ille blanda diminutione Tulliolam appellat.

Tullianum, ni, locus erat Romæ in carcere, noxiorum ſupplicio deſtinatus: à Tullo Hoſtilio extructus: unde & nomen accepit. Sal. in Catil. Eſt locus in carcere, quod Tullianum appellatur.

Tullius, nomẽ proprium M. Ciceronis, eloquentiæ totius parentis: de quo latius ſupra egimus in dictione Cicero.

Tullum, Leucorum opppidum, inter Belgas, etiam hodie nomen retinens: cuius meminit Ptolem. lib. 2. cap. 9.

Tullus Hoſtilius, tertius Romanorum rex, qui Numæ Pompilio ſucceſſit, moribus illi diſſimilimus, atque ipſo etiam Romulo ferocior: cuius uita explicatur à Liu. li. 1. ab Vrb. Virgil. lib. 6. Cui deinde ſubibit Ocia qui rumpet patriæ, reſideſq; mouebit Tullus in arma uiros, & iam deſueta triumphis Agmina, &c.

Tullios, alii dixere eſſe ſilanos, alii riuos, alii uehementes proiectiones ſanguinis arcuatim fluentis, quales ſunt Tiburi in Aniene. Enn. in Acie: Aiax miſſo ſanguine tepido tullii efflãtes uolãt. Feſ.

Tum, καὶ μάλιστα δὲ, particula in oratione plerunq; ſubſequens poſt Cum, eiuſdem fere cum illo ſignificationis, niſi quòd Tum maius quiddam in ſe contineat, aut ſpecialius. Nam ſi membra ambo eiuſdem ſint ponderis, magnis utimur Tum, geminato. Verum de hoc abunde multa ſupra diximus in particula Cum.

Tum autem, ponitur pro Et, teſte Donato. Terent. in Eunuc. Vt illum dii, deæq; ſenium perdant, qui me hodie remoratus eſt. Meq; adeo qui reſtiterim, tum autem qui illum non flocciſecerim. Aliquando pro præterea, inquit Donatus, Cic. de Natu. Deo. Is tum ſuius ſublime fertur, tum autem concretus in nubes cogitur.

Tum demum, τότε δὴ τέλος, id eſt nouiſſime. Virgil. lib. 12. Tum demum mouet arma Deo. Ponitur aliquando pro tunc tandem. Cicero ſecundo de Leg. Quæ non tum demum incipit eſſe lex ſcripta, ſed tum cum orta eſt.

Tum denique, id eſt, tum demum, uel ad extremum. Cice. ad Quinct. Fra. libro 1. Atque ille quidem princeps ingenii & doctrinæ Plato, tum deniq; fore beatas Reſpublicas putauit, ſi aut docti, aut ſapientes homines ea regere cœpiſſent.

Tum uero, id eſt, deinde, εἶτα, Cum non præcedente. Cic. de Orat. Ex his enim & dignitatẽ maxime expetendã uideamus: tum uerò & iuſtus, ac honeſtus labor honore, præmiis, ſplẽdore decoratur.

Tumba, æ, [*Tomba*] τύμβος, locus concauus ſub terra. Vnde & pro ſepulcro poni conſueuit: παρὰ τὸ τύφεσθαι ἐκεῖ τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ τεθνεῶτος, hoc eſt, ab eo quod corpus mortui ibi uratur.

Tumeo, mes, mui, [*Eſſere gonfio*] οἰδέω, ὀγκόω, inflor, protubero. Pla. in Perſ. Quid hoc, quod in collo tibi tumet? Virg. 2. Georg. Vere tument terræ, & genitalia ſemina poſcunt. Ouid. 3. Metamor. Igne micant oculi, corpus tumet omne ueneno. Tibul. lib. 1. Ele. 8. Et tua iam fletu lumina feſſa tument. Ponitur aliquando pro ſuperbire, ὀγκοῦσθαι, quoniam inflati quodam modo ſuperbientium animi uidentur. Plin. lib. 7. cap. 7. Tu qui te Deum credis, aliquo ſucceſſu tumens, tanti perire potuiſti. Cice. 3. Tuſcula. Sapientis autem animus ſemper uacat uitio, nunquam tumet. Horat. 1. Epiſto. 1. Laudis amore tumes. Tumere negocia, dixit Cic. ad Attic. lib. 14. id eſt, ſeditiones erumpere, & bella, ut ait interpres. Tumeſco, is, tumidus fio, ὀγκώδης γίνομαι. Virg. lib. 1. Georg. Continuo uentis ſurgentibus aut freta ponti Incipiunt agitata tumeſcere: Hinc Contumeſco, Extumeſco, & Intumeſco: quorum ſignificatio ſupra eſt explicata.

Tumefacio, is, [*Gonfiare*] tumidum facio. Cicer. 1. de Diuin. Cum ſit immoderato tumefacta potu atque paſtu. Mart. lib. 4. Dum nimium uano tumefactus nomine gaudes. Ouid. 15. Metam. Extentam tumefecit humum.

Tumidus, a, um, [*Gonfiato*] ὀγκώδης, inflatus. Ci. 3. Tuſ. Num aliquod quodpiam membrum tumidum ac turgidum non uitioſe ſe habet? Virgil. 3. Æneid. Nos tumidum ſub te permenſi claſſibus æquor. Per translationem accipitur pro ſuperbo. Ouid. 8. Metam. Ergo impune feret uiuusq; & uictor, & ipſo Succeſſu tumidus, regnum Calydonis habebit.

Tumor, oris, [*Enfiatura*] οἴδημα, ὄγκος, inflatio. Cicer. 3. Tuſc. Num manus affecta recte eſt, cum in tumore eſt? Idem. 4. Tuſc. Citiuſq; repentinus oculorum tumor ſanatur, quàm diuturna lippitudo depellitur. Celſus libro 5. cap. 28. Ea ſic temperanda eſt, ut & manu contingenti iucunda ſit: uſque eò adhibenda, donec aliquid ex tumore minuiſſe, colorem'ue ulceri magis naturalem reddidiſſe uideatur. Per translationem ponitur pro irata. Cic. 2. Tuſcu. Cum tumor animi reſediſſet.

Tumulo, as, [*Sepelire, ſotterrare*] θάπτω, ſepelio, in tumulo condo. Martia. libro 11. Æolidum Canace iacet hoc tumulata ſepulcro Vltima, cui paruæ ſeptima uenit hyems. Ouid. 8. Metamor. Ne coniugis unquam Buſta meæ uideam, neu ſim tumulandus ab illa. Catul. Argon. Nec iniecta tumulabor mortua terra. Vnde & Attumulo, quod eſt terram aggero, & quaſi tumulum iuxta facio. Plinius li. 19. Dein ſi terram fugientes cauliculos ſeces, à terraque proceritate luxurioſa attollentes ſe exaggerando aliam attumules.

Tumultuarius, a, um, παρατυχών, αὐτοσχέδιος, quod ſine præmeditatione factum eſt. Vnde Tumultuaria oratio dicitur. Quicquid properatum, & ſubitariũ, aut rapide factum quęſitum'ue eſt, Tumultuarium dicitur, ut ait Budæus: ut, Tumultuarius miles. Liuius.

uius.5.Bel.Maced.Mens ea Senatui fuit,ut in Hiſpania tumultuarii milites legerentur.Tumultuarius dux,qui pro tumultu eligitur.Tumultuarium opus,in promptu,& raptim factum.Tumultuarius exercitus,dicitur qui quaſi tumultu quodam præparatus eſt: id eſt,raptim,& feſtinanter conſcriptus. Liu.lib.5.Quippe quibus uelut tumultuario exercitu raptim ducto ægre ad undecimum lapidem occurſum eſt. Tumultuario, ἐκ τοῦ παρατυχόντος, aduerb. Apul.Et ex more calida tumultuariò lauacro noſtro præparato.

TVMVLTVO,tuas,[*Eſſere in trauaglio*] θορυβοῦμαι, in perturbatione ſum.Plaut.in Ruden.Vt mihi iſtud dicas,negocii,quid ſit,quòd tumultues. Dicimus & Tumultuor,aris,deponens, in eadem ſignificatione.Pla.in Pœn.Atque interfectis hoſtibus non decet tumultuari.Terent. Hec.Neſcio quid iandudum hic audio tumultuari, miſera Male metuo. Cice.1.Off. Fortis uero animi,& conſtantis eſt,non perturbari in rebus aſperis,nec tumultuantem de gradu deiici,ut dicitur:ſed præſenti animo uti & conſilio, nec a ratione diſcedere.Cæſar 7.Bel.Gal.Vno fere tempore ſub lucem hoſtibus nunciatur,in caſtris Romanorum præter conſuetudinem tumultuari, & magnum ire agmen aduerſo flumine. Tumultuatio, onis,uerbale,θορύβησις. Liu.8.Bel.Mac.Hæc tumultuatio regem cupientem,ſi ſe ſequerentur,raptim euadere anguſtias, reuocare primos,& eadem,qua uenerat,uia referre cœpit ſigna.

TVMVLTVOSVS,a,um,θορυβώδης,qui turba exciṫare ſolitus eſt. Liu. 4.ab Vrb.In ocio tumultuoſi,in bello ſegnes. Tumultuoſus item dicitur plenus tumultu.Cic.2.de Diuin.Ex ſeditioſa,& tumultuoſa uita ſe in ſtudium aliquod traderent quietum. Liu. 2. ab Vrbe. Latini equites cum tumultuoſo aduolant nuncio,Volſcos infeſto exercitu ad urbem oppugnandam uenire.Horat.3. Carm.Ode 1. Deſiderantem quod ſatis eſt, neque Tumultuoſum ſollicitat mare.Hinc tumultuoſe,aduerbium, θορυβωδῶς,cum tumultu. Liui. 2.ab Vrbe:Adeo tumultuoſe excepta eſt clamoribus,undiq;,& indignatione patrum. Cæſar 7.Bell. Gall. Cæſar mittit complures equitum turmas eo die media nocte:iis imperat, ut paulo tumultuoſius omnibus in locis peruagarentur.

TVMVLTVS,us,ui,[*Romore,trauaglio*] θόρυβος, idem quod metus, uel trepidatio,quaſi timor multus.Proprieq; dicebatur bellum aliquod ſubitum,quod ob periculi magnitudinem, hoſtiumq; uicinitatem magnam urbi trepidationem incutiebat Ci.8.Philip.Quid aliud eſt tumultus,niſi perturbatio tanta,ut maior timor oriatur? Vnde & nomen ductum Tumultus,quaſi timor multus.Itaque maiores noſtri,Tumultum Italicum,quòd erat domeſticus,Tumultum Gallicum, quòd erat Italiæ finitimus, præterea nullum tumultum nominabant. Liu.8.ab Vrbe: Nondum perfunctos cura. Priuernatis belli, tumultus Gallici fama atrox inuaſit, haud fere unquam neglecta patribus. Cice.5.Philip.Rem adminiſtrandam arbitror ſine ulla mora,& confeſtim gerendam cenſeo,tumultum decerni,iuſtitium indici,ſaga ſumi dico oportere, delectum haberi ſublatis uacationibus in urbe & in Italia.Hiſce uerbis Cicero omnia tumultus ſigna expreſſit:quibus apparet,omnia in tumultu præpoſtere adminiſtrari publice priuatimq; ſolita, cum bellum urgens,& quaſi muris imminens ſolennes actus non admittit.Inde factum,ut Tumultuarium pro præpropero, & ſubitario, ac rapide facto aut quæſito accipiatur.Ponitur aliquando Tumultus pro omni motu, trepidatione, ſeu perturbatione. Cæſar 1. Belli Ciui.Conclamant legionis tertiæ decimæ, quæ aderat, milites,(hanc enim initio tumultus euocauerat, reliquæ nondum conuenerant)ſeſe paratos eſſe imperatoris ſui, Tribunorumq; plebis iniurias defendere. Plaut. in Mil.Nunc in tumultum ibo, intus clamorem audio. Virg.lib.1.Ge. Ille etiam cæcos inſtare tumultus Sæpe monet: Idem 2.Æn.Hic Ithacus uatem magno Calcantha tumultum Protrahit in medios. Terent.And.Nihil ornati, nihil tumulti. Tumulti in genitiuo,pro tumultus,more antiquo.

TVMVLVS,li,[*Mucchio,ſepolcro*] λόφος,βουνός,colliculus, terra nonnihil eminens.Virg. lib.2.Æn. Eſt urbe egreſſis tumulus. Cæſar 1. Bel. Gal. Planities erat magna, & in ea tumulus terreus ſatis grandis.Cic.antequam iret in exil. Dii,deæq; immortales,qui excellenti tumulo ciuitatis ſedem Capitolii in ſaxo incolitis conſtitutam.Virg.5. Æneid.Socios in cœtum littore ab omni Aduocat Æneas,tumuliq; ex aggere fatur. Ouid. 15. Metam. Eſt propo Pittheam tumulus Trœzena, ſine ullis Arduus arboribus,quondam planisſima campi Area,nunc tumulus &c. Aliquando accipitur pro ſepulcro, τάφος,quia ibi coaceruari terra conſueuit. Virgilius lib.3. Æneid.O felix una ante alias Priameia uirgo, Hoſtilem ad tumulum Troiæ ſub mœnibus altis iuſſa mori. Cice.3. Tuſc.ex Homero: Quò magis eſt æquum tumulis mandare peremptos Firmo animo, & luctum lacrymis finire diurnis. Tumulus honorarius, κενοτάφιον, hoc eſt uacuum ſepulcrum, quod in mari ſubmerſis,iisq;,quorum corpora haberi non poterant, erigi ſolet.Sueton.in Claud. Ceterum exercitus ei honorarium tumulum excitauit, circa quem, &c. Hinc Tumuloſus,a, um, adiectiuum, βουνώδης,quod eſt tumulis plenum. Saluſt.in Iugurth.Ante lucis aduentum peruenit in locum tumuloſum, à Capſa non amplius duum millium interuallo.

TVNC, τότε, τηνικαῦτα, aduerbium temporis, ſignificat eo tempore:& de omnibus temporibus dicitur. De præterito. Virg. Tunc decuit,cum ſceptra dabas.De præſenti. Plaut. Tunc ad eam accede,cum potes.De futuro. Idem: Ego tunc adero, cum tui uidendi mihi copia erit. Additur quandoque genitiuus Temporis: ut apud Iuſtinum: Tunc Temporis Perſarum Cambyſi mediocri uiro.Tunc demum,idem quod tum demum.Plin.li.11.cap.14.Tunc demum labra utraq; morſu apprehendentes.

TVNDO,dis,[*Peſtare,ſpoluerizzare,sbattere*] κόπτω,κλονέω,ἀράσσω, tutundi,tunſum, ſecundū Priſcianum,licet eius compoſita ipſum n,non habeant,ut Obtundo, obtudi,obtuſum.Virg.lib.4.Georg. Profuit & tunſum gallæ admiſcere ſaporem. Plin. lib. 31.Tuſum ſine n,poſuit,Hæc tuſa, cribrataq; uino quantum poſſit excellenti. Diomedes putat habere duplex præteritum,& duplex ſupinum ſcilicet tutudi, tuſum,& tunſi, tunſum.Significatq; Tundere, percutere,pulſare,comminuere.Plaut.in Aſin.Sed quid hoc quòd picus ulmum tundit? Colum.lib.2.cap.21. Ipſæ autem ſpicæ melius fuſtibus tunduntur.Et li.6.cap.7.Quibus in unum tunſis. Cic. 7. Verr.Cum ille nihilominus iacenti latera tunderet,ut aliquando ſpondere ſe diceret.Ouid.1.de Arte:Iamq; iterum tundens molliſſima pectora palmis.Refertur interdum ad uerba,& ſignificat ſæpius idem repetere.Teren.in Hec.Tundendo,atq; odio effecit ſenex.Id eſt,ſæpe dicendo, ſiue iterando.Et eſt tranſlatio ſumpta à malleo fabrorum ſæpe percutiente.Tundere aures.Plau.in Pœn. Pergin' aures tundere? id eſt, obtundere, ſæpe idem repetendo. Tundere eandem incudem aſſidue,prouerbialiter dicitur pro eo quod eſt,indefatigabili aſſiduitate in operis alicuius ſtudio perſeuerare. Vide Chiliadas Eraſ.Huius compoſita ſunt,Contundo,Extundo,Obtundo,Pertundo,Protundo,& Retundo: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

TVNES,tunetis,τύνης,urbs eſt Africæ totius præſtantiſſima,regiáq; Libyæ regia.Hæc eo tempore,quo Scipio in Africa bellum gerebat,tumulus erat,cum operibus,tum natura loci munitus,duodecim non amplius millia paſſuum à Carthagine diſtans, qui & ab urbe conſpici & proſpectum cum ad urbem,tum ad circunfuſum mare præbere poſſet:Recentiores aliquot antiquitatis imperiti, Tunetum uocant, alii Tunitum, ſed præter cuiuſquā ueterum, ut arbitror,exemplum. Liu.certe li.10. Bel.Pun. accuſatiuum modo Tunetem Latinorum, modo Tuneta Græcorum more effert. Sic enim habet circa initium libri 10. Iam in Carthaginem intentus, occupat relictum cuſtodum fuga Tuneta. Et circa finem eiuſdem libri: Tum ad Tunetem eodem,quo prius loco,caſtra poſita.

TVNGRI,τύγγροι, populi inter Belgas, qui à Ptolemæo poſt Tabullam flumen collocantur. Horum urbs fuit Aduacutum, teſte eodem Ptolemæo lib.2.cap.9.

TVNICA,æ,[*Tonica,tonega*] χιτών, ueſtis erat apud Romanos interior,& ſine manicis,cui toga ſuperinduebatur. Virg.9.Æn.Et tunicæ manicas,& habent redimicula mitræ.Hoc autem dicit,ut barbarum,& peregrinum morem indicet,non Romanum,cum apud Romanos ſine manicis tunicæ geſtarentur. Plaut.Manuleatam tunicam habere hominem decet. Dicta eſt autem Tunica à tuendo corpore.Cice.5.Tuſcu.Atque is,cum pila ludere uellet, (ſtudioſe enim id faciebat)tunicamq; poneret, adoleſcentulo,quem amabat,tradidiſſe gladium dicitur.Mulieres quoque olim tunicis utebantur,ſed oblongis,& talaribus,quæ ima etiam crura tegerent. Plin.Epiſt.ult.lib.2. Aurelie ornata fœmina ſignatura teſtamentum,ſumpſerat pulcherrimas tunicas. Mart.in Lesbiam. De cathedra quoties ſurgis,iam ſæpe notaui,Prædicāt miſeram Lesbia te tunicæ. Tunica item omnium intima dicebatur, qua hodie linea utimur.Ouid.2.Amor.Qualem uidi tetigiq; puellam, Sic etiā tunica tangitur illa ſua. Et alibi. Pugnabat tunica ſe tamen illa tegi. Vtebantur & tunica,quæ media dici poteſt: cuiuſmodi eſt fere tunica lanea, rubra, alba'ue, qua brumali tempore utimur. Erat & alia tunica, quæ his ſuperinduebatur : à Gallis uocabuli Græci ueſtigia retinentibus.Hocqueton appellatur,quaſi à χιτών. Neq; uero id cuipiam mirum uideri debet,Gallicæ uocis etymon ex lingua Græca peti, ſiquidem olim Druidæ Gallorum ſacerdotes in publicis,priuatisq; rationibus Græcis litteris utebantur,ut legimus in ſexto Commentariorum Cæſaris. Hæc fere ex Bayſio.Tunica moleſta, genus erat ſupplicii: ea ignium alimentis illita& intexta,ut Seneca docet,ac mox ſuccenſa,cruciabiliter obuolutos nocentes,qui ſceleris conuicti grauioris forent,amburebat. Vide Cœl.Rhod.antiq. lect.lib.10.cap. 5. Tunicæ oculorum, ſunt membranæ,quibus oculi ſunt compoſiti.Plin.lib 11.cap. 37. Tenuibus,multiſq; membranis oculos natura compoſuit, calloſis

contra frigora,caloreſq; in extremo tunicis. Arborum quoq; & fruticum membranas, Tunicas appellamus. Pli.lib.12.cap.19. Probatur c:ſia breui tunicarum fiſtula.& non fragili.

Tvnico,as,p.co.χιτωνίζω,tunicâ induo, ueſtio. Varro λογομαχίᾳ,ut citat Nonius:Hæc lanigeras detóderi docuit, tunicareq; homulũ.

Tvnicatvs,a,um, μονοχίτων, qui ſola indutus eſt tunica, hoc eſt, qui nullam tunicæ ſuperinduit togam: cui opponitur Togatus. Plaut.Pœn. Nouiſtin' tu illunc tunicatum hominem, qui ſiet? Iuuena.Sat.3.Tunicati fuſcina Gracchi. Eſt autem Tunicatus, non particip.ſed nomen adiect.à tunica deductum ea forma, qua à caligis caligatum dicimus, & à calceis calceatum.

Tvor,eris,ὁρῶμαι,uideo,à quo deducuntur compoſita Contuor, Intuor,& Obtuor.Plaut.Aſin. At hercle ipſum adeo contuor: quaſſanti capite incedit. Et iterum: Nam ego illud argentum tam paratum filio ſcio, quàm me hunc ſcipionem contui.Idem Moſt. Profecto equidem nullam illic cornicem intuor. P.At tu iſtac ad nos obtuere, quoniam cornicem nequis conſpicari, ſi uulturios forte duos poſsis contui.Hodie tamen Tuor cum compoſitis raro eſt in uſu: eorumq; loco magis recepta ſunt Tueor, Contueor, & Intueor:ut latius docuimus ſupra in uerbo Tueor.

Tvrarivs uicus,Romæ fuit,in quo thus, ceteraq; thymiamata uendebantur.Aſconius:Signum Vertumni in ultimo uico Turario eſt ſub Baſilica ſe flectentibus.

Tvrba,æ[*Turba,turbamento,dolore*]τύρβη,ὄχλος,ταραχὴ, & Rixa, non idem ſignificant.Vlp.Vi bo.rap.& de turba.l.Prætor ait,Turbam appellatam eſſe Labeo ait ex genere tumultus. Si duo rixam commiſerint, utique non accipimus in turba id factum,quia duo turba non proprie dicũtur.Si uero fuerint decem, aut quindecim homines, turba dicetur. Turba ergo multitudinis,Rixa duorum. Sed quia multitudo fere non uacat perturbatione, factum eſt ut perturbationem appellemur Turbam. Eſt igitur Turba, & multitudo,& in multitudine perturbatio.Cicero Cecinnæ:Exponerem etiam,quemadmodum hic, & quanta in turba, quantaq; in confuſione rerum omnium uiueremus.Terent. in Andr. Dii ueſtram fidem, quid turbæ eſt apud forum? Cicer.6.Verr. Ecce autem noua turba atque rixa. Turba, pro multitudine. Cicero 2. Verr. Videt ad ipſum fornicem Fabianum in turba Verrem: appellat hominem,& ei uoce maxima uictoriam gratulatur. Idem 5.Tuſc. Quid erit in philoſophi grauitate, quam in uulgi opinione,ſtultorumque turba, quod dicatur aut grauius, aut grandius? Oui. 1. Amo.Eleg. 7.Quæque tuos currus comitantum turba ſequetur.Turbam prunorum,pro uariis generibus prunorum dixit Pli. lib.15.cap.13.Et turbam uulnerum, pro multitudine uulnerum, lib.11.cap.37.

Tvrbate, aduerb.ταραχωδῶς,turbulenter.Cæſ.1.Bel. ciuilis: His de cauſſis aguntur omnia raptim atque turbate.

Tvrbamentvm,ti,(ταραχὴ,τάραχος,idem quod turbatio. Tacitus li.17.Quæq; alia turbamenta uulgi.Sal.in Oratio. Lepidi ad Quirites Maxima reipublicæ turbamenta atq; exitia probare.

Tvrbator,ris,ταρακτὴς,qui rem aliquam conturbat. Liu. 4. ab urbe.Parum id uideri, quòd omnia diuina humanaq; turbentur:iam ad Conſulatum uulgi turbatores accingi.

Tvrbella,æ,ταραχίδιον,diminutiuum,parua turba. Plau.in Pſeu. Scis tu quidem hercle,mea ſi commoui ſacra,Quo pacto,& quantas ſoleam turbellas dare.

Tvrbidvs,a,um,[*Conturbato*]θολερὸς,conturbatus, confuſus, non clarus,tumens,commotus.Hor.1.Car.Ode 3.Qui uidit mare turbidum.Turbidus dies,procelloſus.Plin.lib.11. ca. 10. Quin & excrementa operantium intus, ne longius recedant, unum congeſta in locum,turbidis diebus,& operis ocio egerunt.Turbidus homo,commotus,plenus perturbationis,terribilis,elatus,& arrogãtia tumens. Virg.9.Æneid. Huc turbidus,atque huc Luſtrat equo muros,aditumque per auia Quærit.Idem lib.12.Tum ſic affatur regem,atque ita turbidus infit. Tacit.lib.20.Mox C.Cæſar turbidus animi, &c. Turbida aqua: id eſt,turbata, & impura.Cicero 5. Tuſculan. Darius in fuga cum aquã turbidam & cadaueribus inquinatam bibiſſet, negauit unquam ſe bibiſſe iucundius. Virg.5. Æneid.Ruit æthere toto Turbidus imber aqua, denſiſq; nigerrimus Auſtris. Turbidior, Tubidiſſimus. Oui.1.Triſt.Eleg.1.Pectora ſunt ipſo turbidiora mari. Actiones turbidiſsimæ,apud Quinct. li.1.cap.10.Hinc turbide,aduerbium, θολερῶς.Cicero 4.Tuſc. Intelligatur igitur perturbationem iactantibus ſe opinionibus inconſtanter,& turpide,in motu eſſe ſemper.

Tvrbino,as,pe.co.[*Aguzzare,appuntare*]ἐκτροχίζω,στρομβίζω,in turbinis figuram exacuo. Hinc Turbinatur,adiectiuum,κωνοειδὴς, quod in turbinis figurã deſinit.Plin.lib.37.cap.4. Siquidem & colore translucido non differt,& laterum ſexangulo læuore turbinatus in mucronem.Idem lib.11.cap.37.Cor homini infra læuã papillam turbinato mucrone in priora eminens. Hinc Turbinatio, onis.Pli.lib.15.cap.20.Alii turbinatio pyri,aliis ouata ſpecies.

Tvrbo,bas[*Turbare*]ταράττω,ὀχλέω,κυκάω,τυρβάζω,confundo,cõmoueo.Plaut.in Capt.Adueniens turbauit totum cum carne carnarium: Id eſt,cómouit.Mart.lib.2.Pectere te nolim,ſed nec turbare capillos. Cice.1.de Natu.Deo.Ariſtoteles quoque in tertio de Philoſophia libro multa turbat, à magiſtro Platone uno diſſentiens. Idem pro Cluent. Mare, quod ſua natura tranquillum eſt,uentorum ui agitatur,atque turbatur. Virg.1.Æneid.Sed res animos incognita turbat. Idem 12.Æneid.Et ſubita turbaret clade Latinos.Turbare,abſolute.Tacit.li.4.Cum repẽte turbare fortuna cœpit.Turbatum eſt,imperſonale.Ter. in Eun.Neſcio quid profecto abſente nobis turbatũ eſt domi. Turbasſit,pro turbauerit,uſurpatum ab antiquis.Cicero 3.de Legib.ex XII. Tabul.Aſt qui turbasſit in agendo:fraus auctoris eſto.Hinc Turbor,pasſiuũ. Cicero ad Att.lib.2.Prorſus,ut ſcribis,ita ſentio:turbatur Sampſiſeramus. Hinc Turbatus,τεταραγμένος, commotus. Cæſ.2.Bel. Ciui.Turbatus ex inopinato malo.Huius compoſita ſunt.Conturbo,Deturbo,Exturbo,Diſturbo,Interturbo, & Obturbo,& Perturbo,quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

Tvrbo,binis,[*Turbine,nembo*]στρόβιλος,uentus ualidisſimus, & uorticoſus,obuia quæq; deturbans proſternenſq;.Virg.1.Æneid.Venti uelut agmine facto,Qua data porta ruũt,& terras turbine perflant.Turbo pacis,per tranſlationem pro turbatore, & euerſore. Idem pro do.ſua.Tu procella patriæ,turbo,ac tẽpeſtas pacis atq; ocii.Eſt & Turbo,στρόβιλος,τροχὸς,βέμβιξ,genus inſtrumẽti luſorii.quod à pueris ſcutica in gyrum circumagitur. Virg.7.Æneid. Ceu quondam torto uolitãs ſub uerbere turbo,Quem pueri magno in gyro uacua atria circum Intenti ludo exercent.Ab huius inſtrumẽti ſimilitudine.Turbo,κῶνος,dicitur, quicquid è lato paulatim deſinit in acutum. Cicero de Fato: Sed reuertitur ad cylindrum,& ad turbinem ſuum: quæ moueri incipere, niſi pulſa, non poſſunt.Plinius de aloe.lib.27.cap.4.In turbinibus cadorũ.Ouid. 1.Metam.Caua buccina ſumitur illi Tortilis,in latum quæ turbine creſcit ab imo.Turbineus,a,um.ut,Vortex turbineus. Ouid.8. Metamor. Multa quoque hic torrens niuibus de monte ſolutis, Corpora turbineo iuuenilia uortice merſit.

Tvrbo,bonis,τύρβων,proprium nomen gladiatoris. Horat. libr.2. Ser.Sat.3.Corpore maiorem rides Turbonis in armis.

Tvrbvlento,tas,διαθορυβέω,exagito,perturbo,Apuleius:Me ſtrepitu turbulentauit.

Tvrbvlentvs, a, um, [*Turbato, turbido, tribolato*] ταραχώδης, θορυβώδης,commotus,iratus,turbidus, contentioſe plenus. Plautus in Epid.Tu ędepol re es turbulentus.Conciones turbulentas. Cic.ad Att.li.4.Conciones turbulentæ Metelli,temerariæ Appii, furioſisſimæ Publii. Tempeſtas turbulenta. Idem 7. Verr. Vt nullus unquam dies tam magna,turbulentaq; tempeſtate fuerit, quin aliquo tempore ſolem eius diei homines uiderent.Idem pro Sylla.In illa turbulentisſima tempeſtate Reipub.mea ſponte deſpexerim.Turbulentus animus, id eſt, perturbatus. Liu. lib.2.ab urbe: Turbulẽtior inde animus. L.Valerio,T.Æmilio coſs. Hinc Turbulente,aduerbium ταραχωδῶς.Cicer. pro Domo ſua:Omnia contra leges,moreſq; maiorum temere,turbulente,per uim, per furorem eſſe geſta.Turbulenter, aliud aduerbium.Cicero ad Cœlium libro 2.Extremum illud erit:nos nihil turbulenter,nihil temere faciemus.

Tvrcae,teſte Mela,Scythiæ populi fuerunt, maris Caſpii, Caucaſiq; montis accolæ,qui ſupra ſeptingenteſimum ab hinc annum relicta patria portaſq; Caſpias egreſſi, latrocinantium more in Perſidem primum,deinde in Pontum,& Cappadociam impetum fecerunt:occupataq; minore Aſia,uictricia arma in Europam traiecerunt,Græciamq; omnem,ductu Mahometis in poteſtatem redegerunt,ipſa etiam Imperii ſede Conſtantinopoli poſt longam obſidionem expugnata. De Origine Turcarũ, rebusq; geſtis uide latius Baptiſtam Egnatium in opuſculo de Romanis principibus.

Tvrdarivm,κιχλοτροφεῖον,locus quo turdi aluntur ad ſaginam.

Tvrdetani,τουρδητανοὶ,Hiſpaniæ Bæticæ populi ſunt, apud Ptole. lib.2.cap.5.

Tvrdvli,τουρδοῦλοι,populi Hiſpaniæ Bæticæ, Baſtulis, & Turdetanis finitimi, teſte Ptolemæo libro. 2.cap.5. Var. de Re ruſt.lib.2. cap.10. Non omnis apta natio ad pecuariam,quòd neque Baſculus,neque Turdulus idonei.

Tvrdvs,[*Tordo*]κίχλα,auis nota,& inter primas ſaporis bonitate collocata.Hora.lib.1.Epiſt.16.Nil melius turdo,uulua nil dulcius ampla.Eſt & Turdus nomen piſcis,quem & ipſum κίχλαν uocant Græci.Plin.lib.32.cap.11.Turdus inter ſaxatiles nobilis.

Tvrevs,turea,tureum.Turibulum,turibuli.Turifer,ra,rum.&

Tvricremvs,uide in nomine Tus.

Tvrgeo,ges,turſi, [*Gonfiarſi*] ὀργάω,οἰδέω,inflor, tumeo. Virgil. Eclog.7.Iam læto turgent in palmite gemmæ.Turgere alicui eſt

iraſci

iraſci in aliquem, ſiue commoueri. Plau. in Caſi. Nunc in fermento tota eſt, ita turget mihi. Idem in Moſte. Tota mihi turget uxor nunc domi ſcio. Plin. lib. 20. cap. 13. Imponunt & mammis turgentibus decoctam rutam, & pituitæ. Compoſita ſunt Deturgeo, & Obturgeo: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

Tvrgesco, cis, ὀργάω, turgidus fio, intumeſco. Perſius: Non equidem hoc ſtudeo, bullatis ut mihi nugis Pagina turgeſcat dare pondus idonea fumo. Cice. 3. Tuſcu. Corq; meum penitus turgeſcit triſtibus iris. Varr. 3. de Re ruſt. cap. 9. Obiiciendum pullis diebus quindecim primis mane ſubiecto puluere (ne roſtris noceat terra dura) polentam miſtam cum naſturtiis ſemine, & aqua aliquanto ante facta intrita: & ne tum denique in eorum corpore turgeſcat aqua, prohibendum. Ouid. 3. Amo. Eleg. 9. Prima Ceres docuit turgeſcere ſemen in agris. Plin. li. 8. ca. 50. Nouembri menſe, ut Martio pariant capræ turgentibus uirgultis.

Tvrgidvs, a, um, [Gonfio] ὀγκώδης, tumidus, inflatus. Pla. in Mil. Cubare in naui lippam: atque oculis turgidis. Cice. 5. Tuſcu. Num aliquod quopiam membrum tumidum ac turgidum non uitioſe ſe habet? Horat. 3. Carm. Ode 13. Cras donaberis hœdo, Cui frons turgida cornibus. Hinc fit diminutiuum Turgidulus. Catullus: Flendo turgiduli rubent ocelli.

Tvria, τυρία, fluuius eſt Edetanorum, in tractu Tarraconenſis Hiſpaniæ, Valentiam præterfluens, & in ſinum Sucronenſem ſe exonerans. Claudianus: Floribus, & roſeis formoſus Turia ripis. Salust. lib. 4. Hiſt. Inter læua mœnium dextrum flumen Turia: quod Valentiam paruo interuallo præterfluit. Phocas hoc nomen neutro genere efferendum contendit, quemadmodum & Mulucha: cui tamen refragatur teſtimonium paulo ante ex Claudiano citatum. Plin. Duriam uocat lib & cap. 3. Ptolemæus Doriam.

Tvriones, tenella arborum, fruticum, aut herbarum cacumina. Col. lib. 12. cap. 48. Conciſis deinde pleno uaſe oliuis, immitte de frutum uſque ad os: Lauri turiones in hoc uſu mittito, ut oliuas deprimant: poſt dies uiginti utere.

Tvrma, æ, [Compagnia de ſoldati] ἴλη, ordo militaris tres equitum continens decurias, totidemq; habens decurionem. Romuli enim tempore cum tres tantum eſſent tribus Ramnēſium, Tatienſium, & Lucerum, ex ſingulis tribubus deni equites in turmam aſciſcebantur, & ſinguli decuriones: à quo etiam numero Turmam dictam aſſerit Varro, quaſi terdenam. Cic. pro Marcello: Nihil ſibi ex iſta laude Centurio, nihil præfectus, nihil cohors, nihil turma decerpit. Virg. 5. Æn. Tres equitum numero turmæ, terniq; uagantur Ductores, pueri bisſeni quenque ſecuti. Horat. lib. 3. Carm. Ode 4. Diuosq; mortaleſq; turmas Imperio regit unus æquo.

Tvrmalis, lis, qui in turma eſt. Liuius 5. ab Vrbe: T. Manlius Conſulis filius, ſupra caſtra hoſtium cum ſuis turmalibus euaſit. Turmalis, le, adiectiuum, quod ad turmam pertinet. Claud. de Bell. Gild. Excitet inceſtos turmalis buccina ſomnos.

Tvrmatim, [Per compagnia] ἰλαδὸν, aduerbium, per turmas. Cæſar 8. Belli Gall. Turmatim in eum locum deuenerunt. Liuius 5. ab Vrb. Mox ululatus, cantusq; diſſonos, uagantibus circa mœnia turmatim barbaris, audiebant.

Tvrnvs, τύρνος, nomen regis Rutulorum, acerrimiq; Troianorum in Italiam aduenientium hoſtis: quem Æneas ſingulari certamine uictum occidit, Lauiniamq; illi deſponſatam uxorem duxit.

Tvrones, Lugdunenſis Galliæ populi ſunt, ad Ligerim fluuium. Auctor Plin. lib. 4. cap. 18.

Tvrpio Ambiuius, actor comœdiarum Terentii temporibus.

Tvrpis, & hoc pe, [Sozzo, brutto, turpe, deforme] αἰσχρὸς, δυσειδής, deformis: eſt enim contrarium Pulchro. Tere. in Phor. Lacrymæ, ueſtitus turpis. Hor. 3. Carm. Ode 27. Ante quàm turpis macies decentes Occupet malas. Oui. 3. de Arte: Turpe pecus mutilum, turpis ſine gramine campus: Et ſine fronde frutex, & ſine crine caput. Transfertur etiam ad animum, pro inhoneſto, infami, indecenti. Ouid. 1. Amor. Eleg. 13. Si mihi Tithono de te narrare liceret, Turpior in cælo fœmina nulla foret. Cicero pro Quinctio: Multis uexatus contumeliis, plurimis iactatus iniuriis, non turpis ad te, ſed miſer confugit. Terent. in Heaut. Pudet dicere hac præſenti uerbum turpe. Ouid. 1. Amor. Eleg. 9. Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor. Cic. 1. Off. Luxuria uero cum omni ætati turpis, tum ſenectuti fœdisſima eſt. Interdum ponitur pro magno, ut annotauit Nonius. Virg. 3. Georg. Optima toruæ Forma bouis, cui turpe caput, cui plurima ceruix. Idem 4. Georg. Et turpes paſcit ſub gurgite phocas Item pro crudeli, ut non uno in loco apud Saluſtium.

Tvrpicvlvs, a, um, diminut ὑπαισχρὸς, idem quod ſubturpis. Cic. 2. de Orat. Iocus in turpiculis, & quaſi deformibus ponitur. Hinc fit compoſitum Subturpiculus. Idem Att. lib. 4. Quid? etiam ſubturpicula mihi uidebatur palinodia.

Tvrpifico, cas, αἰσχύνω, fœdo, turpitudine afficio. Cice. 3. Offic. Quinta illa deprauatio, & fœditas turpificati animi uideri debet.

Tvrpitvdo, nis, αἰσχος, αἰσχύνη, deformitas: Cice. 2. de Finibus: Sunt etiam turpitudines plurimæ, quæ niſi honeſtatis natura plurimum ualeat, cur non cadant in ſapientem, non eſt facile defendere. Quintil. lib. 2. cap. 2. Carendum non ſolum crimine turpitudinis, uerum etiam ſuſpicione. Cic. 2. de Orat. Verborum turpitudinem, & rerum obſcœnitatem uitare.

Tvrpiter, aduerbium, αἰσχρῶς, fœdè, inhoneſtè, indecorè. Plaut. in Merc. Quòd in ſe olim admiſerit turpiter. Cæſar 3. Bel. Ciu. Reliquos turpiter fugere coegerunt. Cic. 3. Tuſc. Quæ te turpiter & nequiter facere nihil patiatur. Ouid. 5. Triſt. Eleg. 7. Turpius eiicitur, quam non admittitur hoſpes.

Tvrpo, as, αἰσχύνω, fœdo, turpitudine afficio. Cice. 1. Tuſc. ex uetuſto quopiam Poeta. Hæc omnia uidi inflammari; Priamo ui uitam euitari, Iouis aram ſanguine turpari. Virg. 10. Æn. Et terra ſubleuat ipſum Sanguine turpantē cōptos de more capillos. Hor. 1. Ser. Sat. 5. At illi fœda cicatrix Setoſam læui frontem turpauerat oris.

Tvrricvla, [Torricella] πυργίον, diminutiuum, parua turris. Eſt & uaſculi genus, turris ſimilitudine, per quod tali in alueolum mitti ſolent, ne in iaciendo fraus committi poſſet. Græci πύργον uocant. Perſius etiam Orcam. Extat diſtichon apud Martialem lib. 14. turriculæ uſum deſcribens.

Quærit compoſitos manus improba mittere talos?
Si per me miſit, nil niſi uota facit.

Tvrriger, πυργοφόρος, gerens turres. Plin. Sed turrigeros elephantorum miramur humeros. Vir. 10. Æn. Alma parens Idæa Deum, cui Dindyma cordi, Turrigeræq; urbes, &c. Dea turrigera, eadem cum Cybele, ſiue Tellure, Ouid. 4. Faſt. Carina turrigera, Lucan. lib. 3. Frons turrigera Cybeles, Ouid. 6. Faſto.

Tvrris, huius turris, fœminini generis, [Torre] πύργος, à terrendis hoſtibus dicta eſt, ſicut Arx ab arcendis: uel quòd aſpectu torua ſit, hoc eſt terribilis. Cæſ. 5. Bel. Gal. Tum ex omni parte lapidibus coniectis deturbati, turriſq; ſuccenſa eſt. Cic. 5. Tuſc. Dionyſius Concionari ex turre alta ſolebat. Virg. 10. Æneid. Nec ſpes ulla fugæ: miſeri ſtant turribus altis Nequicquam, & rara muros cinxere corona. Horat. 2. Car. Ode 10. Sæpius uentis agitatur ingens Pinus, & celſæ grauiore caſu Decidunt turres, feriuntq; ſummos Fulmina montes. Fiunt etiam turres ambulatoriæ, de quibus Vegetius lib. 4. cap. 17. ſic ſcribit: Turres dicuntur machinamenta, ad ædificiorum ſpeciem tabulis tabulatiſq; compacta. Et ne tantū opus hoſtili concremetur incendio, diligentisſimè ex crudis coriis, uel centonibus communitur, quibus pro modo latitudinis additur altitudo. Nam interdum tricenos pedes per quadrum, interdum quadragenos, quinquagenos latæ ſunt. Proceritas autem ipſarum tanta fit, ut non ſolum muros, ſed etiam turreis lapideas altitudine ſuperent. His plures rotæ mechanica arte ſubduntur, quarum lapſu uolubili magnitudo tam alta moueatur. Præſens autem periculum ciuitatis eſt, ſi ad murus fuerit turris admota. Plures enim accipit ſcalas, & diuerſo genere conatur irrumpere. Nā in inferioribus habet arietem, cuius impetu deſtruit muros. Circa mediam uero accipit pontem factum de duabus trabibus, ſeptumq; de uimine, quem ſubito prolatum inter turrem murumq; conſtituunt, & per eum egredientes de machina bellatores in ciuitatem tranſeunt, & occupant muros. In ſuperioribus autem turris illius partibus contati, & ſagittarii collocantur, qui defenſores urbis ex alto contis, ſaxis, miſſilibuſq; proſternant.

Tvrritvs, ta, tum, [Alto ſoblime] ἔμπυργος, πυργοφόρος, turribus inſtructus: ut, Mater deum turrita, id eſt, Cybele, quæ eadem credebatur cum Tellure. Virg. lib. 6. Æne. Qualis Berecynthia mater, Læta Deum partu Phrygia Turrita per urbes Inuehitur curru. Caſtella turrita. Lucan. li. 5. Turritaq; ſummis Diſponit caſtella iugis. Elephanti turriti, quibus turres ſuperponuntur, uel qui turres geſtant. Pli. li. 8. cap. 7. Iterum totidem Turriti cum ſexagenis propugnatoribus Mœnia turrita. Ouid. 3. Amor. Eleg. 7. Quid tibi Turritis incingere mœnibus urbes? Interdum Turritus accipitur pro alto, & turris inſtar edito, ὑψηλὸς. Virg. 3. Æn. Gemino demittunt brachia muro Turriti ſcopuli.

Tvrsio, onis, piſcis eſt delphino nō disſimilis, triſtitia tamen aſpectus ab eo differens, laſciuiæ eius, quæ in delphino conſpicitur, prorſus expers, roſtro tamē caniculariū maleficentiā præ ſe ferens. Hæc Pli. li. & cap. 9. Manard. Ferr. hunc ſturionem eſſe contendit.

Tvrtvr, maſc. gen. [Tortora] τρυγών, auis nota ex genere columbarū, à ſono, quē edit, nomē habens. Pla. in Moſt. Tu tibi iſtos habeas turtures. Calepinus Seruiū ſecutus, putauit, fœmininū eſſe in hoc uerſu Virgilii ex 1. Ecl. Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo Sed procul dubio uterq; decipitur. Nam adiectiuū Aëria nō cum nominatiuo Turtur, ſed cum ablatiuo Vlmo cohæret. Eſt itē Turtur piſcis marinus, ex genere uenenatorum, qui & τρυγὼν, dicitur à Græcis, eodē, quo auis, nomine. Vulgo piſcis columbus dicitur.

TVRVNDA, [*Tronda*] ψωμὸς, maſſa, ſiue buccella qua farciuntur, ſiue ſaginantur altilia. Varro 3. de re ruſt. cap. 89. Gallinas farciunt turundis hordeaceis. Apud Catonem tamen ca. 89. ſignificat linamentum illud ex filis, quod in ulcus immitti à medico ſolet. Ait enim, & ſi fiſtula erit, turundam intrò trudito.

TVRVPTIANA, urbs Gallæcorum Lucenſium, in Tarraconenſi Hiſpania. Ptolem. lib. 2. cap. 6.

TVS, huius turis [*Incenſo*] λίβανος, lacryma libani arbuſculæ, uni terrarum Arabiæ conceſſa, diuinis ſacrificiis, templorum ſuffimentis dicata. Ouid. 14. Metam. Templa tibi ſtatuam: ſoluam tibi turis honores. Tibul. lib. 1. Eleg. 3. Redderéq; antiquo menſtrua tura Lari. Varro à tuſis glebis dictũ exiſtimat: cui & Seruius aſtipulatur, & Priſcianus. Quocirca ſine aſpiratione ſcribendum uidetur. Alii tamen originem eius à Græco uerbo θύειν petere malunt, quod eſt ſacrificare: unde etiam per aſpirationem ſcribendum præcipiunt. Prouenit autem tus potiſſimum in regione Sabæorum, quę Felicis Arabię pars eſt. Vir. 1. Ge. India mittit ebur, molles ſua tura Sabæi. Colligitur autem duplici uindemia: quarũ prior eſt circa Canis ortum, altera uerno tempore uerno inciſo arboris cortice, qua maxime uidetur eſſe prægnans, & ubi tenuiſſimus tenditur. Laxatur hinc plaga unde proſilit ſpuma pinguis, quæ concreta denſatur. Probatur Tus candore, amplitudine, fragilitate, carbone, ut ſtatim ardeat, & frietur potius, quàm dentem recipiat. Tureus, a, um, quod ex ture eſt, λιβάνινος. Col. lib. 3. Iam tuream plantam mature ampliatam, florenteſq; hortos myrrha & & croco. Virg. 2. Ge. Sola India nigrum Fert Hebenum, ſolis eſt turea uirga Sabæis. Ouid. 4. Faſt. Farra deæ, micæq; licet ſalientis honorem Detis, & in ueteres turea grana focos. Turibulum, li, θυμιατήριον, uas, quo tus adoletur. Liu. 9. Belli Pun. Ea per manus ſuccedentes, deinde aliæ aliis, omni effuſa ciuitate obuiam turibulis ante ianuas poſitis, qua perferebatur, atque accenſo ture precantibus, &c. Ci. 6. Verr. Num etiam de L. Papyrio uiro primario, locuplete, honeſtoq; equite Romano turibulum emiſti? Turifer, ra, rum, pen. cor. λιβανοφόρος, tus producens: ut, Regio turifera. Plin. lib. 6. cap. 23. Veniuntq; circiter xxx. diem Ocelin Arabiæ, aut Canam turiferæ regionis. Idem lib. 12. Vt illo modo, cum deuiciſſet turiferas gentes ſupplicaret. Ouid. 3. Faſt. Et domitas gentes turifer Inde tuas. Turicremus, a, um, cremans tus: ut, Aræ turicremæ. Virg. 4. Æneid. Turicremis cum dona imponeret aris. Ouid. Epiſt. 2. Sæpe deos ſupplex, ut tu ſcelerate ualeres, Sum pece turicremis deuenerata focis. Turilegus, a, um, penultima correpta, ut Arabes turilegi. id eſt, colligentes tus. Oui. 1. Faſt. Nam modo turilegos Arabas, modo deſpicit Indos. Tuſculum, li, diminutiuum, uide infra.

TVSCANIA, τυσκανία, oppidum Tuſciæ prope Tarquinios: à quo Tuſcanienſes populi, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 5.

TVSCA, Africæ fluuius eſt, Zeugitanam prouinciam, hoc eſt, Africã proprie dictam, dirimens à Numidia. Auctor Plinius li. 5. cap. 4.

TVSCIA, [*Toſcana*] τυῤῥηνία, celeberrima Italiæ regio, Macra, & Tiberi fluminibus intercepta, alio nomine Hetruria dicta, à Græcis etiam Tyrrhenia, à Tyrrheno quodam Atyos filio, qui relicta Mæonia in Italiam ſeſe contulit, & in ora maris inferi conſedit, populoſq; Tyrrhenos, & mare ipſum Tyrrhenum de nomine ſuo appellauit. Tuſciam autem Feſtus dictam exiſtimat, à Tuſco quodam Herculis filio, qui regionis huius imperium dicitur tenuiſſe, quanquam non deſint, qui à Græco θύειν, quod eſt ſacrificare, uocis eius originem repetant. Fuerunt enim Hetruſci præ ceteris Italiæ populi eorum quæ ad religionem & ſacrificia pertinent, ad ſuperſtitionem uſque ſtudioſi. Hinc fit, ut nonnulli primum nominis huius elementum exiſtiment eſſe aſpirandum. Tuſciæ oppida celeberrima ſunt Florentia, Piſæ, Luca, & Sena. Populi ipſi Tuſci appellantur, & Hetruſci, & Græcis τυῤῥηνοί, haruſpicinæ olim peritiſſimi. Quapropter interpretandorum prodigiorum, & procurandorum fulminum cauſſa uates olim ex Hetruria Romani ſæpiſſime accerſebant.

TVSCVLVM, λιβανώτιον, diminutiuum, à Tus. Plaut. in Aulu. Hoc tuſculum emi, & haſce coronas floreas.

TVSCVLVM, τύσκλον, Strab. oppidum Latii, xv. M. paſſuum ab urbe diſtans, olim inter inſignes Latii ciuitates numeratum, Frederici Ahenobarbi temporibus à Romanis Pontificibus deletum, eò quòd Imperatori Pontifici bellum inferenti auxilio fuiſſent Tuſculani. Hodie obſcurus eſt uicus, quem Romani Friſcatam uocant. Dictum autem putatur Tuſculum, quaſi τὸ δύσκολον, propterea, quòd in monte ſatis edito ſitum, moleſtiam exhiberet aſcendentibus. Eſt enim σκύλλειν uexare, ſeu moleſtia afficere. Conditum autem exiſtimatur à Telegono Vlyſſis & Circes filio, qui cum patrem imprudens occidiſſet, in ea ſeſe loca recepit. Hinc deducitur adiectiuum Tuſculanus, a, um. τυσκλανὸς Stephano: ut, Ager Tuſculanus, Ciceronis uilla nobilitatus: & Tuſculanum municipium, Catone Cenſorio municipe illuſtratum.

TVSCVS, a, um, τυῤῥηνὸς, poſſeſſiuum à Tuſcia deductum: ut, Tuſcus uicus, a Tuſcis incolis, teſte Feſto, ita dictus, quibus poſt Porſenæ diſceſſum in urbe manentibus ſedes ſunt aſſignatæ. Hor. 2. Serm. Saty. 3. Ac Tuſci turba impia uici.

TVSSEDO, inis, [*Toſſe*] βὴξ, idem quod tuſſis. Apuleius: Aſſiduo pulſu tuſſedinis hiulcis pectora.

TVSSILAGO, inis, βήχιον, herba eſt ſilueſtris, folia habens quina, aut ſeptena, maiuſcula, quàm hederæ, ſubalbida à terra, ſuperne pallida, ſine caule, ſine flore, ſine ſemine, radice tenui. Nomen ab affectu, quòd fumus eius per arundinem hauſtus, tuſſim quantumuis ueterem ſanare dicatur. Officinæ Vngulam caballi modo appellant. Eſt & Tuſſilago ſatiua, à quibuſdam Saluia appellata, ſimilis uerbaſco, quæ in puluerem contrita, aduerſus tuſſim utiliter bibitur: Auctor utriuſque Plin. lib. 26. cap. 6.

TVSSIO, ſis, ſiui, ſitum, [*Toſſire*] βήσσω, tuſſim patior. Plautus in Aſi. Forte ſi tuſſire occepſit, ne ſic tuſſiat, Vt cuiquam linguam in tuſſiendo proferat. Plin. lib. 20. cap. 2. Semen eorum cum cumino tritum, potumq; in uino, tuſſientibus auxiliatur. Martialis li. 1. Et placet, & tuſſit. Horatius 1. Sermo. Sat. 22. Siquis Forte cohæredum ſenior male tuſſiet.

TVSSIS, huius tuſſis, fœminini generis, [*Toſſe*] βὴξ, uehemens ſpiritus efflatio (ut definit Galenus in tracta. de Sympto. cauſſis) ea quæ meatum ſuum obſtruunt, excutere conãtis. Quæ ſi continue uexet, à Seneca Pertuſſis nuncupatur. Eſt enim continens tuſſis, & inueterata, quæ uix unquam eliditur, ex qua multi cõficiuntur. Terentius in Heauton. Gemitus, ſcreatus, tuſſis, riſus abſtine. Vir. 3. Georg. Hinc canibus blandis rabies uenit, & quatit ægros Tuſſis anhela ſues, ac faucibus angit obeſis. Catul. Epigramma. 41. Fui libenter in tua ſuburbana Villa, malamq; pectora expuli tuſſim. Hinc Tuſſicula, tuſſiculæ, diminutiuum. Plin. epiſt. 114. Veteris infirmitatis tuſſicula admonitus, &c.

TVTAMENTVM, ti, [*Difenſione*] πρόβλημα, defenſaculum. Liuius primo Bel. Puni. Vt ea ſola ignibus aliquoties coniectis ab hoſte etiam tutamentum fuerit.

TVTAMEN, tutaminis, idem Virg. 5. Æn. Donat habere uiro, decus, & tutamen in armis.

TVTANVS, pen. pro. προστάτης, deus quidam apud Romanos, idem (ut putatur) cum Hercule, quem periclitantes inuocabant, ut ipſos tutaretur. Varro in Hercule, ut citat Nonius. Noctu Annibalis cum fugaui exercitum Tutanus, ob hoc Tutanus Romæ nuncupor: hunc propterea omnes, qui laborant, inuocant.

TVTE, σὺ αὐτὸς, tu ipſe. Cic. 4. Ver. Hoc autem tute fatebere. Idem 2. Tuſc. Reliquum eſt, ut tute tibi imperes.

TVTELA, læ [*Difenſione*] ἐπιτροπή, quid ſit docet Paul. Iuriſconſul. ff. de Tut. Tutela (inquit) eſt uis, ac poteſtas in capite libero, conſtituta ad tuendum eum, qui per ætatem ſua ſponte ſe defendere nequit, iure ciuili data, ac permiſſa: ex qua ipſi Tutores nomen acceperunt, quaſi tuitores, atque defenſores: ſicut Æditui, qui ædes tuentur. Cic. de Orato. Filius eius paruus, qui tibi in tutelam eſt traditus. Accipitur idem latius Tutelæ nomen, pro quauis protectione, προστασία. Idem tertio de Finib. Atque etiam Iouem, cum optimum & maximum dicimus, cumq; eundem ſalutarem, hoſpitalem, ſtatorem: hoc intelligi uolumus, ſalutem hominum in eius eſſe tutela. Horat. 1. epiſt. 1. Rerum tutela mearum Cum ſis, &c.

TVTELARIS, re, προστατικὸς, quod quippiam in ſua habet tutela: ut, Dii tutelares, id eſt, urbium præſides, in quorum tutela illæ eſſe putabantur. Hi autem in oppugnationibus urbium certo carminis genere ſolent euocari, ne cum ipſis etiam diis bellum ſuſceptum uideretur. Tutelaris Prætor, cuius officium erat, pupillis tutores attribuere. Hunc autem omnium primus M. Antonius Imperator conſtituiſſe exiſtimatur, ut in Vita eius narrat Capitolinus.

TVTELARIVS, ἱεροφύλαξ, æditiuus, qui ædes ſacras, aut publicas ſuo periculo tuetur. Plin. lib. 34. cap. 7. Ætas noſtra uidit in Capitolio, prius quàm id nouiſſime conflagraret, à Vitellianis incenſum in cella Iunonis canem ex ære, uulnus ſuum lambentem: cuius eximium miraculum, & indiſcreta ueri ſimilitudo, non ex eo ſolum intelligitur, quòd ibi dicatus fuerat, uerum & noua ſatiſdatione: nam ſumma nulla uidebatur par. Capite tutelarios cauere pro eo, inſtituti publici fuit.

TVTILINA, dea, apud Romanos (inquit Nonius) à tuendo dicta. Varro Hercule, ut citatur ab eodem Nonio: Tuam fidem Tutilina inuoco, quæ adeſſe mortalibus ſoles. Hanc Augu. lib. 4. Ciuit. præeſſe frumentis collectis, atque reconditis ſcribit, ut tuto ſeruarentur.

TVTO, aduerbium, ἀσφαλῶς, ſine periculo, impune. Plaut. in Amph. Patri ut liceret tuto illam amplexarier? Cice. 4. Verr. Qua uix tutò tranſire, poſſe uideamur.

TVTO, tutas, [*Difendere*] ἀσφαλίζω, uerbũ antiquũ, idem ſignificans quod

quod protego, defendo. Plaut. Mercato. Inuoco uos Lares Diales, ut me tutetis.

Tvtor, aris [*Difendere*] ἀμύνω, προΐσταμαι, deponens, ſiue (ut Priſciano placet) commune, idem ſignificans, quod diligenter protego, ſiue defendo. Horatius in epiſt. Res Italas armis tuteris, moribus ornes. Terentius in Hecy. Ego interea meum non potui tutari locum. Cic. pro Sylla: Hunc patronum defenſorem, cuſtodem illius coloniæ, ſi in omni fortuna, atque honore incolumen habere non potuerunt, in hoc tamen caſu, quo afflictus iacet, per uos tutari, conſeruareq́; cupiunt. Virg. 7. Æn. Et iubet arma parari, Tutari Italiam, detrudere finibus hoſtem. Idem 2. Æn. Sin aliquam expertus ſumptis ſpem ponis in armis, Hanc primum tutare domum, cui paruus Iulus, &c.

Tvtor, tis, [*Tutore, difenſore*] ἐπίτροπος, ἐπιμελητής, προστάτης, nomen uerbale, quo is ſignificatur, qui ius & poteſtatem habet in capite libero, ad tutandum eum, qui ſe per ætatem nondum tueri poteſt. Hæc autem ætas (ſecundum Iureconſultos) eſt uſque ad pubertatem. i. uſque ad 14. annum. Nam inde uſque ad uigeſimumquintum dantur curatores, qui etiam furioſis, & mente captis dari ſolent. Eſt igitur Tutor, pupilli defenſor. Liuius 1. ab Vrbe: Poſtremo tutor etiam liberis regis teſtamento inſtitueretur. Cice. de Ora. Qu. Sergius Galba populum Rom. tutorem inſtituere ſe dixit filiorum ſuorum orbitati. Idem de Cla. Orato. Orbæ eloquentiæ quaſi tutores relicti ſumus. Tutor finium, id eſt, defenſor, προστάτης. Hora. Epod. 2. Et te pater Syluane tutor finium.

Tvtorivs, tutoria, tutorium, ἐπιτροπικός, quod ad tutorem pertinet: ut, Auctoritas tutoria.

Tvtvlvs, inquit Feſtus, ornamentum capitis Flaminicarum, & uitta purpurea innexa crinibus, & in altitudinem erecta, qua Flaminica a ceteris mulieribus diſcernebatur. Viri item in ſacris tutulis utebantur, qui inde Tutulati dicebantur. Var. lib. 6. de Ling. Lati. Tutulati dicti, qui in ſacris habere ſolent ut metam in capitibus: id Tutulus appellatur ab eo, quòd matres familias crines conuolutos ad uerticem capitis, quos habent uti uelatos, dicunt Tutulos: ſiue ab eo, quòd tuendi cauſſa capilli fiebant, ſiue ab eo, quod altiſſimum in urbe, quod eſt arx, ea res tutiſſima, Tutulus uocatur.

Tvtvs, ta, tum, [*Sicuro, libero dal pericolo*] modo actiue accipitur pro eo, quod quid facile a periculo protegit, ὀχυρός, ἀσφαλής, ut Tutus locus, Tutus portus. Cic. pro lege Manil. Quis locus tam firmum habuit præſidium, ut tutus eſſet? Cæſar. 3. Bel. Ciui. Hic ſubitam commutationē fortunæ uidere licuit: qui modo ſibi timuerant, hos tutiſſimus portus recipiebat, qui noſtris nauibus periculum intulerant, de ſuo timere cogebantur. Modo paſſiue, pro eo qui extra periculum eſt, cuiq́; facile noceri non poteſt: ut cum dicimus quempiam tutum ab hoſtibus eſſe, uel Tutum ad ictus. Cæſar 2. Bel. Gal. Quę res & latus unum caſtrorum ripis fluminis muniebat, & poſt eum quæ eſſent, tuta ab hoſtibus reddebat. Liui. 6. Bel. Mace. Ceterum ſicut teſtudinem, ubi collectam in ſuum tegimen eſt, tutam ad omnes ictus uideo eſſe, &c. Hinc fit Tute, aduerbium, ἀσφαλῶς, id eſt, citra periculum. Auctor ad Heren. li. 3. Eum tute uiuere, qui honeſte uiuat. Tute, cauteq́; aliquid agere, ibidem paulo poſt. Hinc Tutius, & Tutiſſime. Cn. Pompeius Ciceroni. Cenſeo ad nos Luceriam uenias, nam te hic tutiſſime fore puto.

Tvvs, a, um, σός, pronomen poſſeſſiuum à Tu. Plaut. in Perſa: Tua merx eſt, tua indicatio. Cice. ad Trebonium lib. 15. Nunc hæc primo cupio cognoſcere, iter tuum cuiuſmodi ſit. Tuum eſt: ad te ſpectat, tui eſt negocii & officii. Terent. in And. Tuum eſt, ſi quid præter ſpem euenit, mihi ignoſcere. De tuis unus: pro unus tuorum amicorum, uel de numero amicorum tuorum. Cic. ad Cæſarem lib. 13. Qui & in bello tecum fuiſſet, & propter memoriam Craſſi de tuis unus eſſet. Tuapte, & Tuopte, ablatiui ſunt ex Tua, & Tuo ablatiuis, & Pte, ſyllabica adiectione compoſiti. ut, Tuapte ſponte, id eſt, tua ipſius ſponte: Tuopte conſilio, id eſt, tuo ipſius conſilio. Plautus Mil. Quippe ſi reſciuere inimici conſilium tuum, tibi Tuopte conſilio occludunt linguam.

T ANTE Y

Tyana, penultima correpta, τύανα, Cappadociæ ciuitas ad radices Tauri montis, patria Apolloni, ſiue ille magus, ſiue philoſophus fuit: cuius uitam fabuloſiſſimo uolumine exequitur Philoſtr. Hinc ſiunt gentilia Tyaneus. & Tyanites, τυανεύς, καὶ τυανίτης, Stephano. Poetæ aliquando efferunt Tyaneius per quinq; ſyllabas. Oui. 8. Metam. Oſtendit adhuc Tyaneius illic Incola de gemino uicinos corpore truncos.

Tybris, aut, certe Thybris, Θύβρις, Dionyſio, Θύμβρις, Τίβερις. Stephano celeberrimus Italiæ fluuius, è media fere Apennini longitudine Aretinorum finibus defluens, primumq́; Hetruriam ab Vmbris, & Sabinis, deinde eandem à Latio, atque adeo Ianiculum ab urbe dirimens. Dictus Tybris, (ut quidam exiſtimant) à rege quodam Hetruſcorum eiuſdem nominis, qui cum aliquandiu Latium incurſionibus infeſtaſſet, tandem ad fluminis huius ripas eſt interfectus. Virg. 8. Æne. Tum reges, aſpe. q́; immani corpore Tybris. A quo poſt Itali fluuium cognomine Tybrim Diximus: amiſit uerum uetus Albula nomen. Alii Tybrim dictum exiſtimant, quaſi τὴν ὕβριν, non tam à Regis nomine, quam ab iniuria, quæ cum accolis, tum uiatoribus circa fluuii huius ripas inferebatur. Eſt autem Tybridis nomen uetuſtius, & ſolis propemodum Poetis uſitatum, cum oratores Tiberim potius appellent, quod nomen recentius eſſe uidetur, ſiue a Tiberino Albanorum in eo ſubmerſo impoſitum, ut placet Liuio lib. 1. ab Vrbe: ſiue litteris aliquot paulatim, ut ſolet, temporis progreſſu immutatis. Verum quod ad uocis huius etymon, ſcrip. uramq́; pertinet, ſatis multa ſunt prædicta ſunt in dictione Tiberis. Apud Dionyſium Afrum conſtantiſſime legitur Thybris, th aſpirato: cuius aliquot uerſus, quod ſingulares Romani fluuii laudes contineant hic uiſum eſt adſcribere.

Θύβρις ἐϋσσείων κατ' ἰσχὺν ἁλὸς εἰς ἅλα βάλλει.
Θύβρις ἐϋρρείτης ποταμῶν βασιλεύτατος, ἄλλων
Θύβρις, ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἄνδιχα ῥώμην.
Ῥώμην τιμήεσσαν ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων.

Tyberis, Tyberias, Tyberius, & Tyberinus, & ſi qua ſint alia id genus: [*Teuere, Tebro, Teuere fiume*] rectius i, noſtro ſcribuntur, cum præſertim etiam apud Græcos per iota ſcribantur, τίβερις, τιβεριάς, τιβέριος, καὶ τιβερῖνος. Quapropter eorum ſignificationem uide ſupra ſuis locis.

Tybvr, uris, Tyburs, urtis, & Tyburtinus, a, um, rectius i, noſtro ſcripſeris, præſertim cum apud Suidam, Stephanum, Strabonem, ceteroſq́; Græcos τίβουρις, τίβυρα, καὶ τίβορα per iota legamus. De his itaque uide ſupra ſuis locis.

Tyche, es, τύχη, Nympha marina, Oceani & Tethyos filia. Heſiodus in Theogon. Εὐδώρη τε, τύχη τε, καὶ Ἀμφιρώ, Ὠκυρόη τε. Fuit item Tyche, una ex quatuor Syracuſanæ urbis partibus, à nobili Fortunæ templo denominata: cuius meminit Cic. 6. Verr.

Tychivs, τυχίος, celeberrimi fabri nomen apud Homerum 7. Ili. qui Aiacis clypeum fabricauit. Ouid. 3. Faſt. Nec quiſquam inuitus faciet bene uincula plātæ Pallade, ſit Tychin doctior ille licet.

Tydevs, dictio diſſyllaba, τυδεύς, nomen filii Oenei regis Calydoniæ, & Eurybœæ; uel ut aliis placet, Althææ. qui cum fratrem ſuum Menalippum inſcius occidiſſet, ad Adraſtum regem perfugit, cuius filiam Deiphilen coniugem duxit. Poſtea a Polynice, qui alteram Adraſti filiam, Argiam uxorem habebat, legatus ad Eteoclem regē Thebarum miſſus ut pacti memor fratri regnum redderet. Ad quem cum ueniſſet, regiamq́; eſſet ingreſſus, Eteocles negauit ſe regno ceſſurum eſſe. Quo reſponſo Tydeus uehementer commotus eſt, ita ut non ſit ueritus & hoſtis, & ſolus, Thebanos omnes quotquot tum fortè cum Eteocle eſſent in cōuiuio, ad quodlibet certaminis genus prouocare. Atque ut animoſe prouocauit, ita omnes (ſic illi Pallas propitia erat) ſtrenue uicit. Quā obrem Thebani dolore ac indignatione accenſi, reuerſuro inſidias tetenderunt, collocatis ad opportunum locum, quà Tydeus tranſiturus erat, quinquaginta iuuenibus, cum duobus ducibus, Mæone Æmonis, & Lycophonte Autophoni filio: quos Tydeus in ſe impetum facientes trucidauit, uni tantum parcens Mæoni, quem acceptæ cladis nuncium ad Eteoclem remiſit. Profectus deinde una cum Polynice & Adraſto, reliquiſq́; Græciæ principibus, ad bellum Thebanum poſt multas res præclariſſime geſtas à Menalippo quodam Thebano lethaliter uulneratus, occubuit. Vide hæc latius in Statii Thebaide.

Tydides, dæ, penult. prod. τυδείδης, nomen patronymicum à Tydeo deductum: quo Poetæ utuntur pro Diomede Tydei filio. Vir. 1. Æn. O Danaum fortiſſime gentis Tydide. Horatius. 1. Carmen. Ode 6. Quis Martē tunica tectum adamantina Digne ſcripſerit, aut puluere Troico Nigrum Merionen, aut ope Palladis Tydiden ſuperis parem?

Tyenis, penultima producta, τυῆνις, oppidum Colchorum: ita dictum à præterfluente fluuio eiuſdem nominis. Gentile eſt Tyenites, τυηνίτης, Stephano.

Tylos, τύλος, inſularum duarum nomen eſt in ſinu Perſico, margaritis abundantium, & goſſampinis arboribus, quæ cucurbitas ferunt mali cotonei amplitudine, quæ maturitate ruptæ, oſtendunt lanuginis pilos, ex quibus ueſtes pretioſo linteo conficiuntur. Vide Plin. lib. 12. cap. 10. & 11.

Tymbades, τυμβάδες, Græco nomine appellantur ſagæ, & ueneficæ, quod περὶ τύμβους, hoc eſt, circa ſepulcra uerſentur, cadauera mutilantes aliquo membro, quo ad ueneficia ſua abutantur. Cœlius lib. 21 cap. 38.

Tymbos, tymbi, [*Sepolcro, monimento*] τύμβος, uox eſt Græca, quam Latine Buſtum uertere poſſumus, teſte Cicerone. Fit enim παρὰ τὸ τύφεσθαι ἐκεῖ τὰ νεκρῶν σώματα, hoc eſt, ab eo quòd ibi mortui ca-

dauer exuratur. Latini paucis litteris immutatis, etiam Tumbam appellant. Cice. 2. de Finib. Si quis buſtum (nam id puto appellari tymbon) ut monumentum, inquit, aut columnam uiolarit, deiecerit, fregerit, &c.

Tymoetes, ſiue potius Thymœtes, θυμοίτης, Homero, unus fuit ex Troianis principibus, conſcius (ut quidam putant) proditionis patriæ. Nam cum uates quidam Priamo futurum prædixiſſet, ut certo quodam die puer naſceretur, cuius culpa Troia euerteretur, ferunt eo die Hecubam peperiſſe Paridem, & Thymœtæ uxorem alterum filiũ, quem Priamus iuſſit occidi. Ob quam cauſſam Thymœtes deinde non bene affectus fuiſſe erga Priamum putatur, & de Troiæ proditione cum Græcis conſilia iniiſſe. Huc uidetur alluſiſſe Virgil. 2. Æneid. cum ait, Primusq; Thymœtes Duci intra muros hortatur, & arce locari: Siue dolo, ſeu iam Troiæ ſic fata ferebant.

Tymolus, penult. prod. qui & Tmolus, τύμωλος Stephan. Lydiæ mons, ex quo Pactolus amnis, & Tarne fons profluunt. Apud Pli. lib. 5. cap. 29. Timolus legitur per i, noſtrum Lydia (inquit) maxime celebratur Sardibus in latere Tmoli montis, qui ante Tymolus dicebatur.

Tympaniticus, ci, τυμπανιτικός, qui tympanite laborat: hoc eſt, ea ſpecie aquæ intercutis, cum uenter ſpiritu, aquaq; diſtentus, ſonum reddit tympani, cum pulſatur. Pli. li. 25. cap. 5. Hidropicis, incipientibusq; tympaniticis, & ſtomachicis, &c.

Tympaniſta, tympaniſtæ, [*Sonatore di timpano, tamburrino*] τυμπανιστής, qui tympana pulſat.

Tympaniſtria, æ, τυμπανίστρια, mulier tympanum pulſans. Sidonius lib. 1. Epiſt. Tympaniſtria, pſaltria canit.

Tympanites, pe. prod. τυμπανίτης, genus hydropis eſt, cum uentre uehementer intento, creber intus ex motu ſpiritus ſonus eſt, teſte Celſo lib. 3. cap. 21.

Tympanizo, zas [*Timpanizare, ſonare il tamburro*] τυμπανίζω, tympana pulſo. Sueton. de Auguſt. cap. 68. Et aſſenſu maximo comprobauit uerſum in ſcena pronunciatum, de Gallo matris Deum tympanizante, Vides'ne, ut cynædus orbem digito temperet?

Tympanotriba, tympanotribæ, τυμπανοτρίβης, qui tympanum terit, & pulſat, apud Plautum in Trucu. Tympanotribam amas, hominem non nauci.

Tympanum, ni, [*Tamburro*] τύμπανον, inſtrumentum ex una parte planum, membrana clauſum, intus uacuum, quod baculo pulſatur. Eo uti ſolebant in ſacrificio matris Deum. Virg. 9. Æneidos: Tympana uos, buxusq; uocat Berecynthia Matris Idææ: ſinite arma uiris, & cedite ferro. Oui. 4. Faſt. Ibunt ſemimares, & inania tympana tundent. Eſt & Tympanum uehiculi tectum, ut inquit Seruius, ſiue (ut aliqui putant) teſtudo ſupra radios. Radii autem dicuntur ſtipites, altera parte rotæ centro, altera canthis infixi. Virg. 2. Ge. Hinc radios triuere rotis, hinc tympana plauſtris. Eſt præterea Tympanum, machina rotunda ad rotæ ſimilitudinem, qua à calcantibus hominibus uerſata, pondera in ædificiis ſubuehuntur, uel aqua hauritur ſitulis maioribus ex puteis, uel ex riuis per canales ad irrigandos hortos diffunditur. Huiuſmodi etiam Tympana in portubus inſignioribus uidemus ad exoneranda naues accõmodata. Luc. li. 4. Multaq; per trochleas, & tympana pondere magno Commouet, atque leui ſuſtollit machina niſu. Tympanum genus uaſis. Pli. li. 33. ca. 11. Tympana uero ſe iuuene appellata ſtateras, & lances, quas antiqui magidas appellauerant.

Tymphaei, τυμφαῖοι, populi ſunt Ætoliæ, Pindi montis accolæ, Theſprotiis, & Perrhæbis proximi, apud quos in ſumma terra gypſum inuenitur, quod ab iis Tymphaicum appellatur, fullonibus in Græcia Cymoliæ cretæ uſum ſupplens. Vide Plin. lib. 4. ca. 2. & lib. 35. cap. 17.

Tyndareus, rei, Tyndarides, dæ, & Tyndaris, idis, uide in dictione Tyndarus.

Tyndarus, ri, pen. cor. τυνδάρεος, rex fuit Oebaliæ, & maritus Ledæ, quæ eodem tempore duo peperit oua, è quorum altero, quod ex Ioue conceperat, excluſi fuerunt Pollux & Helena: ex altero, quod conceperat ex Tyndaro, Caſtor & Clytemneſtra. Ex his priores duo immortales fuerunt, poſteriores mortales. Mortuo tamen caſtore Pollux à Ioue impetrauit, ut ſibi cum fratre immortalitatem communicare liceret, alternisq; cum illo uitam morte commutare. Cui fabulæ occaſionem ſumminiſtrauit ſiderum illorum natura, quæ talis eſt, ut uno oriente, alterum occidat. Ambo autem à Poetis dicuntur Tyndaridæ, non quòd uterque è Tyndaro fuerit natus: ſed κατ' ἐγχυματισμός, quemadmodum Herculem iidem appellant Amphitryoniaden. Sic etiam Helenam Tyndaridem uocant, quæ tamen fuit Iouis, non Tyndari filia. Alioqui ſi mortali parte nata fuiſſet, tot ſecu'a uiuere non potuiſſet. Conſtat enim fratres eius cum Argonautis nauigaſſe. Argonautarum autem filii cum Thebanis dimicauerunt. Horum uero filii bello Troiano interfuerunt. Dicimus & Tyndareos, ſeu Tyndareus, per quatuor ſyllabas. Ouid. in epiſt. Hermiones: Me tibi Tyndareus uita grauis auctor & annis Tradidit.

Typha, τύφη, planta eſt folio Cyperidis, caulem habens enodem cuius in ſummo capite flos enaſcitur, eiuſdem in pappum ſiue lanuginem. A Galeno lib. 1. de Aliment. numeratur inter legumina. Officinis hodie eſt incognita.

Typhoeus, per tres ſyllabas, eu, diphthongum in ultima habens, & pe. pro. τυφωεύς, unus è Gigantibus, Terræ & Titani filius, quem illa Ioui irata in perniciem cæleſtium fertur edidiſſe. Hic cum in ingentem corporis molem adoleuiſſet, eò uæcordiæ prouectus eſt, ut Iouem de cęli poſſeſſione deiicere conaretur. Quapropter fulmine ab eodem ictus eſt, & ſub Inarimen inſulam detruſus: ut placet Homero in Catalogo. Virg. 9. Æne. Tum ſonitu Prochyta alta tremit, durumq; cubile Inarime Iouis imperiis impoſita Typhoeo. Lucan. lib. 4. Conditur Inarimes æterna mole Typhoeus. Ouid. tamen lib. 5. Met. & Strabo lib. 13. Pindarum ſecuti, in Sicilia ſub Ætna monte ſepultum uolunt. Hinc Typhoeus, a, um, pen. pro. τυφώειος, licet Poetæ ſuo iure alteram ex diphthongo uocalem abiicientes, eandem corripiant. Virg. 1. Æn. Nate patris ſummi, qui tela Typhoea temnis.

Typhon, nis, τυφῶν, unus ex Gigantibus, Titani, & Terræ filius, qui alio nomine Typhoeus dicitur. Seneca in Hercule furente. Non tum fretum Typhonem neglecto Ioue irata Tellus edidit quondam parens. Huius autem nominis prior ſyllaba producitur, cum in Typhoeus prima corripiatur. Ouid. 2. Faſto. Terribilem quondam fugiens Typhona Dione. Fuit & alter Typhon, teſte Diodoro, Oſiridis Ægyptiorum regis frater, qui illo interfecto, & in partes quinque & uiginti diſcerpto, regnum occupare eſt conatus. Tãdem tamen ab Iſide uictus, meritas impietatis ſuæ luit pœnas.

Typhon, onis, τυφῶν, flatus uorticoſus, mira uelocitate, ſed ſine igne, è nube erumpens. Pli. li. 2. cap. 48. Sin uero depreſſo ſinu arctius rotati effregerint ſine igne, hoc eſt, ſine fulmine, uorticem faciũt, qui Typhon uocatur, id eſt, uibratus ecnephias. Defert hic ſecum aliquid abruptum è nube gelida conuoluens, uerſansq; & ruinam ſuo illo pondere aggrauans, & locum ex loco mutans rapida uertigine: præcipua nauigantium peſtis, non antennas modo, uerum ipſa etiam nauigia contorta frangens. A. Gellius noct. Att. lib. 19. cap. 2. Quin turbines etiam crebriores, & cælum atrum, & fumigantes globi, ac figuræ quædam nubium metuendæ, quas Typhonas uocabant, impendere, imminereq; ac depreſſuræ nauem uidebantur. Producit autem hæc dictio priorem ſyllabam. Lucanus lib. 7. Et trabibus miſtis auidos typhonas aquarum.

Typus, typi, [*Forma, ſtampa*] τύπος, Latine forma, figura, adumbratio rudis, exemplar, umbra, & ueluti imago quædam alterius rei. Cicer. ad Att. li. 1. Præterea typos tibi mando, quos in tectoria, &c. Hinc protypa, dicta ſunt opera, quæ ante typos facta ſunt. Ectypa, ἔκτυπα, quæ ex ipſis ſunt formata typis. Plin. lib. 35. capite 12. Dibutades primus perſonas tegularum, extremas imbricibus impoſuit, quæ inter initia protypa uocauit, poſtea idẽ ectypa fecit. Archetypa autem dicuntur prima & principalia exemplaria, quæ non aliunde ſunt deſumpta, neque ad aliorum ſimilitudinem efficta, cuiuſmodi uulgus uocat Originalia. Typi item, teſte Gellio lib. 1. Quemadmodum & Hypographæ, à Græcis dicuntur, quas nos deſcriptiones appellamus, quæ rudiores ſunt, minusq; exactæ quam ὅρισμοί, quas nos finitiones uocamus. Typus item dicitur figura & umbra, & uelut imago, & ſymbolum ueritatis. Sic uetus teſtamentum noui typum eſſe dicimus. Hinc Typicus, a, um, τυπικός, id eſt, myſticus, umbratilis, allegoricus.

Tyra, ſiue Tyras, τύρας Ptolemæo, fluuius eſt ſub Boryſthene, Sarmatas dirimens à Dacis, & non procul ab Iſtri oſtiis in Pontum Euxinum illabens: ubi & oppidum habet ſui nominis. Vide Plin. lib. 4. cap. 12. & Ptolemæum lib. 3. cap. 5.

Tyragetae, τυραγέται, populi ſunt Sarmatici, inſulam Ponti Euxini incolentes, quæ diſtat à Pſeudoſtomo Iſtri CXXX. M. paſſ. Auctor Plin. lib. 4. cap. 12.

Tyrambe, es, τυράμβη, oppidum eſt Sarmatiæ Europææ, nonnihil ſupra Tanaidis oſtia in Mæotim paludem influens. Auctor Ptolemæus lib. 5. cap. 4.

Tyrannion, τυραννίων, Amiſenus, diſcipulus Heſtiæi Amiſeni, nobilis Grammaticus, tempore magni Pompeii docebat Romæ. Ductus eſt Romam, à Lucullo captus in bello Mithridatico: Prius dicebatur Theophraſtus: mutauit autem nomen, quod inter æquales ſuperbis uerſaretur moribus. Clarus & diues ob doctrinam factus adeo eſt, ut ſupra triginta millia librorum poſſideret. Deceſſit ſenex morbo podagræ. Tyrãnion iunior à Phœnice diſcipulus prioris, à quo nomẽ ſibi uſurpauit, cum prius Diocles uocaretur. Captiuus & ipſe Romam ductus, à quodam Dimante Cæſaris liberto emptus, deinde dono datus Terentiæ Ciceronis, ab eaq;

liber

liber factus, ludum Romæ aperuit. Scripſit libros LXVII. Vtriuſque auctor Suidas.

TYRANNICE, aduerbium, [*Crudelmente*] τυραννικῶς, crudeliter, uiolenter, & more tyrannorum. Cice. 5. Verr. Nunc ut hoc tempore ea quæ regie, ſeu potius tyrannice ſtatuit in aratores Apronius, prætermittam.

TYRANNICVS, ca, cum, τυραννικός, quod eſt tyranni, hoc eſt, crudele, & ſuperbum. Cic. 1. de Legib. An ſi omnes Athenienſes delectarētur tyrannicis legibus, num idcirco hæ leges iuſtæ haberentur? Idem de Inuent. Quod tetrum, crudele, nefarium, tyrannicum factum eſſe dicamus, per uim, per manum opulentam, quæ res ab legibus, & ab æquabili iure remotiſſima eſt.

TYRANNIS, dis, [*Tirannide, tirannia*] τυραννίς, dominatio, monarchia, ſæuum ac uiolentum imperium. Iuuen. Saty. 8. Quid Nero tam ſæua, crudaq; tyrannide fecit?

TYRANNOCTONVS, ni, pe. cor. [*Vcciditore, ammazzatore del tiranno*] τυραννοκτόνος, tyrannicida, percuſſor tyranni: a uerbo κτείνω, quod eſt interficio. Cic. ad Attic. lib. 14. Suſtuliſſe mihi uidetur ſimulationem deſiderii adhuc quæ ſerpebat in dies & inueterata uerebar, ne periculoſa noſtris tyrannoctonis eſſet.

TYRANNICIDA, dæ, pen. pro. gen. maſc. [*Ammazzatore del ſignore*] τυραννοκτόνος, qui tyrannum occidit. Pli. lib. 7. cap. 23. Non indicauit Harmodium, & Ariſtogitonem tyrannicidas.

TYRANNICIDIVM, dii, τυραννοκτονία, Tyranni cædes. Quinct. lib. 7. cap. 4. Tyrannicidium eſt, occidere tyrannum.

TYRANNVS, ni, [*Tiranno ſignore*] τύραννος, apud ueteres in bonam partem dicebatur pro domino rege, ſeu monarcha, qui plenam habebat in ſubditos poteſtatem. Ab initio enim Trogo teſte, omnium ciuitatum, regionumque imperium penes reges fuit, quos ad huiuſmodi faſtigium maieſtatis, non ambitio popularis, ſed ſpectata inter bonos moderatio prouehebat, qui etiam Tyranni ob fortitudinem uocabantur. Virg. 7. Æneid. Pars mihi pacis erit, dextram tetigiſſe tyranni. Poſtea tamen Tyranni nomen ad illos ſolum reſtrictum eſt, qui per inſolentiam Imperii uiribus abutebantur, & ui & quadā animi libidine dominabantur, non iure, & legibus æquis. Cice. 2. Offic. Nec uero huius tyranni ſolum, quem armis oppreſſa pertulit ciuitas, interitus declarat, quantum hominum odium ualeat ad peſtem: ſed reliquorum ſimiles exitus tyrannorum. Ouidius 1. Metam. Arcados hinc ſedes, & inhoſpita tecta tyranni Ingredior.

TYRANNVS, τύραννος, nomen proprium Sophiſtæ, qui ſcripſit de diuiſione orationis libros x. Auctor Suidas.

TYRAS, ræ, τύρας, ſiue (ut apud Plinium legitur) Tyra, fluuius Sarmatiæ Europææ, inter Iſtrum & Boryſthenem in mare Euxinum illabens: ut eſt uidere apud Ptolemæum lib. 3. cap. 5. Ouid. 4. de Ponto, Eleg. 10. Partheniuſq; rapax, & uoluens ſaxa Cynapes Labitur, & nullo tardior amne Tyras.

TYRES, τύρης, fluuius eſt Scythiæ, ſecundus ab Iſtro, teſte Herodoto libro 4. idem prorſus cum eo, qui à Ptolemæo Tyras, à Plinio Tyra appellatur. Huius fluuij ripas olim accolebant populi: Græci, qui à fluuij nomine Tyritæ, dicebantur, teſte Herodoto loco iam citato.

TYRIAMETHYSTVS, τυριαμέθυστος, amethyſti color, Tyria rurſus purpura inebriatus. Plin. libro. 9. cap. 41. Non eſt ſatis abſtuliſſe gemmæ nomen amethyſtum: rurſum abſolutus inebriatur Tyrio, ut ſit ex utroque nomen improbum Tyriamethyſtus, ſimulque luxuria duplex.

TYRIANTHINVS, a, um, pen. cor. τυριάνθινος, uox eſt ex Tyrio, & ianthino compoſita, colorem ſignificans, qui reſultat ex ianthino, hoc eſt, uiolaceo, rurſus Tyria purpura inebriato. Hinc Tyrianthinæ dicuntur ueſtes colore huiuſmodi infectæ. Marti. lib. 1. Sic interpoſito, uilis contaminat uncto Vrbica Lingonicus Tyrianthina Bardocucullus.

TYRIDATES, ſeu potius Tyrdates, τυριδάτης, Vologeſis Parthorum regis frater, qui Neronis principatu Romam uenit, & regni Armeniæ diadema ab eo accepit. Vide Tacitum Annal. li. 6. & 7.

TYRINTHIA, quod hic pro Peloponneſi urbe, inuerſa & declinatione, & uocalium ordine perperam legebatur. uide Tiryns, Tirynthis, τίρυνς.

TYRITACE, ces, τυριτάκη, urbs eſt Colchorum ad Phaſidis ripas, teſte Pli. lib. 6. cap. 4.

TYRIVS, tyria, tyrium, τύριος, adiect. deductum à Tyro urbe, olim inſula, ſed ab Alexandro continenti adiuncta. Virg. 1. Æne. Vrbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni. Tibullus: Quid Tyrio recubare toro? Et quoniam in hac urbe laudatiſſima tingebatur purpura, factum eſt: ut Tyrium dicamus pro purpureo. Ouidius 3. de Arte: Siue erit in Tyriis, Tyrios, laudabis amictus. Tyria maria, prouerbio dicebatur, de re admodum tumultuoſa, periculiq; plena. Feſtus putat inde natum eſſe prouerbium, quod Pœni Tyro oriundi, adeo potentes in mari fuerint, ut omnia maria infeſtantes, nauigationem redderent periculoſam. Vnde Tyria maria excitare, prouerbialiter dicitur, pro eo quod eſt, ingentes tumultus commouere. Vide Adagia Er.

TYRO, onis, [*Tyrone, ſoldato nouello*] νέος στρατιώτης, nouus miles, & fortis ad militiam exercendam. Cic. 2. Tuſcul. Ætas Tyronum plerunque melior: ſed ferre laborem, contemnere uulnus conſuetudo docet. Liu. 10. Bel. Maced. Veteribus militibus tyrones immiſceantur. Per tranſlationem Tyrones, πρωτοπείρους, generaliter appellamus, qui prima in arte aliqua ponunt rudimenta. Vnde pro rudi adhuc & nouitio gladiatore poſuit. Sueton. in Cæſare: Tyrones, neque in ludo, neque per laniſtas. Sic adoleſcentes quando togam ſumebant, & barbam ponebant, eloquentiamq; in foro auſpicabantur, Tyrones dicebantur, & illa prima actio, Tyrocinium. Seneca lib. 3. Declam. Ille in foro primùm dicturus tyro dictus eſt. Sueton. in Nerone, cap. 7. Deductus in forum tyro, populo congiarium, militi donatiuum propoſuit, indicta decurſione. Hinc Tyrunculus, diminutiuum, pro iuuenculo, qui prima in arte aliqua cepit ponere rudimenta. Plin. Iunior in epiſto. Quod me, quamuis tyrunculum, incitauit ad emendum, hoc eſt, rudem, & nondum ſatis exercitatum in cognitione ſignorum. Iuuen. Saty. 11. Nec latus Afræ Nouit auis noſter tyrunculus. Huic fœmininum eſt Tyruncula, quo Colu. uſus eſt pro cane adoleſcentiore, in educendis catulis parum adhuc exercitata. Quoniam (inquit lib. 2. cap. 7.) tyrūcula nec recte nutrit, & educatio totius habitus aufert incrementum. Tyrocinium, nij, πρωτοπειρία, prima artis alicuius rudimenta. Suet. in Tib. cap. 54. Neronem & Druſum patribus commendauit: diemq; utriuſque tyrocinij congiario plebi dato celebrauit. Tyrocinij autem die adoleſcentuli togam puram ſumebāt. Tyrocinium nauium dixit Pli. lib. 24. cap. 7. per metaphoram: cum primum mari committuntur, & ueluti in Neptuni militiam conſcribuntur. Sunt qui ſcribant, Tiro, per i, noſtrum, & melius forſitan. Arbitror. n. Græcam dictionem non eſſe. Fuit etiam Tyro, ſiue Tiro, nomen liberti Ciceronis, in omni litterarum genere exercitatiſſimi, ad quem extant multæ Ciceronis epiſtolæ.

TYROCINIVM, Tyrunculus, & Tyruncula, uide in dictione Tyro.

TYRVS, ut inquit Iuſtinus lib. 18. fuit nomen proprium patris Didonis, qui ab aliis Belus uocatus eſt.

TYRO, τυρώ, uirguncula fuit Theſſala, Salmonei filia, ex qua Neptunus Neleum & Peliam ſuſcepit. Propert. lib. 7. Vobiſcum eſt Iope, uobiſcum candida Tyro, &c.

TYROCNESTIS, [*Grattarola, grattacaſo*] τυροκνῆστις, inſtrumentum culinarium, quo foraminato caſeus diſteritur minutatim.

TYRONIANVS, na, num, ſiue Tironianus, poſſeſſiuum à Tyrone Ciceronis liberto formatum. Gell. lib. 1. cap. 7. In oratione Ciceronis 5. in Verrem, libro ſpectatæ fidei, Tironiana cura, atque diſciplina facto.

TYROS, ſiue Tyrus, τύρος, urbs Phœnices olim celeberrima, una ex iis, quæ Tripolim efficiunt, olim inſula, ſed Alexandri operibus continenti coniuncta. Tyrus, inquit Plin. lib. 5. cap. 19. Quondam inſula præalto mari ſeptingentis paſſibus diuiſa: nunc uero Alexandri eam oppugnantis operibus continens. Olim partu clara, urbibus genitis Lepti, Vtica, & illa Romani Imperij æmula, terrarum orbis auida, Carthagine, etiam Gadibus extra orbem conditis. Nunc omnis eius nobilitas conchylio, & purpura cōſtat. Olim Sarra fuit nuncupata. ut ait Gellius lib. 14. cap. 6. Vnde Sarranum oſtrum pro purpura Tyria dicimus.

TYROTARICHVS, τυροτάριχος, genus obſonij, ex caſeo, ſalſamentiſq; confecti. τυρὸς enim caſeus eſt, τάριχος, ſalſamentum. Cic. ad Pætum lib. 9. Tu uero, uolo enim abſtergere animi tui metum, ad tyrotarichum antiquum redi. Et ad Attic. lib. 4. Multa me in epiſtola tua delectarunt, ſed nihil magis quàm patina tyrotarichi.

TYRRHENOS, τυῤῥηνούς, Romani Hetruſcos appellant, atque Thuſcos, hoc eſt, quicquid eſt populorum in Italia, inter Macram, & Tiberim fluuios. Græci uero hoc eos nomine nominarunt à Tyrrheno Atyos filio, qui è Lydia colonos in hanc regionē deduxit. Atys. n. ex poſteritate Herculis, & Omphales unus, cum ſterilitate ac fame populum ſuum emittere cogeretur, è duobus filijs ſorte iacta, Lydum quidem regni ſucceſſorem tenuit. Tyrrhenum autem cum bona populi parte ad quærendas nouas ſedes emiſit: qui cum poſt longos errores in inferi maris ora ſedes fixiſſet, totum eum tractum de ſe Tyrrheniam, & mare ipſum Tyrrhenum appellauit. Virg. li. 7. Primus init bellum Tyrrhenis aſper ab oris Contemptor diuum Mezentius, &c.

TYRRHENVM mare, [*Mare di Toſcana*] τυῤῥηνὴ θάλασσα. Step. mare inferum eſt. ita dictum quod Tyrrheniam, hoc eſt, Tuſciam alluat: unde & Tuſcum dicitur. Vel a Tyrrhenis nautis, qui ſe in hoc mare præcipitauerunt. Nanque hoc habet fabula: Dormientem in litore Liberum patrem adhuc puerum nautas abſtuliſſe Tyr-

thenos: qui cum eſſet experrectus in naui, quo duceretur, interrogauit. Reſponderunt illi: Quò uellet. Liber ait: Ad Naxum inſulã ſibi ſacratam. Sed cum aliò uela deflecterent, iratum numen tigres ſibi ſacratas uiribus eorum obiecit: quo terrore ſe illi in fluctus dedere præcipites. Hæc Seruius in illud Virg. 1. Æne. Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor.

TYRRHEVS, rhei, τυῤῥεύς, Latini regis armentarius, cuius ceruus mã ſuetus ab Aſcanii comitibus occiſus, primam belli cauſſam præbuit inter Troianos & Latinos. Hinc Tyrrhides, pe. pr. τυῤῥείδης, patronymicum. Virg. 7. Æne. Ceruus erat forma præſtanti & cornibus ingens, Tyrrhidæ pueri quem matris ab ubere raptum Nutribant, Tyrrheusq́; pater, cui regia parent Armenta, & late cuſtodia credita campi.

TYRSIS, τύρσις, Græcis ſignificat ambitum murorum, ἀπὸ τῶν τυρσηνῶν, hoc eſt, à Tyrrhenis inuentoribus appellatione deducta.

TYRTAEVS, τυρταῖος, Archimbroti filius, Poeta Athenienſis fuit, aut (ut alij malunt) Mileſius, Elegiarum ſcriptor, & tibicen egregius: quem Lacedæmonij oraculo moniti, ut peregrinum ducem ſibi adſciſcerent, aduerſus Meſſenios pugnaturi ſibi præfecerũt. Quo in prœlio Tyrtæus carminibus ſuis, tibiæq́; modulis ita animos eorum inflammauit, ut Lacedæmonij inſignem illam uictoriam, quã eo die adepti ſunt, Tyrtæo acceptam referrent. De hoc Plato in libris de legibus. O diuine poeta Tyrtee (inquit) ſapiens certe ac bonus nobis eſſe uideris, quia excellentibus eos extuliſti laudibus, qui in bello excelluerunt.

TYSAPHERNES, ſiue potius Tiſaphernes (τισαφέρνης, Suidæ) Perſarum Satrapa fuit, qui Cyrum minorem apud Artaxerxem fratrem criminando, cauſſa extitit eius belli, quod poſtea inter fratres emerſit. Occiſus tandem fuit eiuſdem Artaxerxis iuſſu, quod in Aſia rem gerens aduerſus Ageſilaum, omnia proditione agere uideretur. Vide Xenophontem rerum Græcarum lib. 4. & de Cyri minoris expeditione libro primo.

TYSIAS, ſiue potius Tiſias, τισίας, Rhetor fuit Siculus, qui primus poſt Coracem dicendi præcepta condidit. Auctor Cic. 1. Inuent.

TYTTYGIAS, τυττυγίας, latro fuit & plagiarius in Arcadia, qui res alienas quas furto abſtulerat, uenditabat: eoque quæſtu diues factus eſt. Zenodotus apud Eraſmum in Chiliadibus.

DE LITTERA V.

V Littera uocalis eſt, quæ ſæpe in conſonantem tranſit: & modo uim ſimplicis habet, ut apud Virgilium. Cum tales animos iuuenum, & tam certa tuliſtis Pectora. Modo duplicis: ut, Cupiui, cupiueram: in quibus i, ante u, conſonantem poſita producitur, & eadem ſubtracta corripitur. Aliquando u, conſonans per diæreſim ratione carminis in uocalem correptam mutatur. Horat. in Epod. Niueſq́; deducunt Iouem, Nunc mare, nunc ſiluæ. Interdum à uocali tranſit in conſonantem, ut Nauta, nauita: Gaudeo, gauiſus. Quãdoque amittit uim litteræ cum ſubditur poſt q, aut g ut Aliquis, Sanguis. Idẽ fit antecedente ſue, Suauis, Suetus. Tranſit quandoque per deriuationes in a: ut Veredus, ueredarius: in e, ut Pondus, ponderis: Deierat, pro deiurat. Contrà Antiqui Auger, pro Augur dicebant. Similiter in gerundijs, quæ a tertia coniugatione naſcuntur, loco e, ſcriptitarunt u: ut, Faciundum, pro faciendum. In compoſitione etiam u, ſæpe mutatur in i correptam: ut Cornu, corniger: Arcus, arcitenens: Fatum, fatidicus: Aurum, aurifex: Luctus, luctificus: Fluctus, fluctiuagus: Magnus, magnificus: Opus, opifex. Scribebant etiam antiqui Carnufex pro carnifex, & Lubens pro libens, Peſſumus pro peſſimus: quorum innumera occurrunt exempla apud Comicos.

V ANTE A

VACAMANA, oppidum Hiſpaniæ Bæticæ, in conuentu Hiſpalenſi, apud Plin. lib. 3. cap. 1.

VACANTER, κενῶς, μάτην, inaniter, ſuperflue, fruſtra. Gell. lib. 17. ca. 10. Vacanter hoc cumulauit, & inaniter.

VACA, Numidiæ oppidum mediterraneum, emporium totius regionis maxime celebratum: quod Metellus Iugurthæ ademptũ præſidio firmauit. Auctor Saluſt. in Iugurt. Eſt item Vaca apud Pli. li. 4. c. 21. Luſitaniæ fluuius, inter Mundam & Duriam in occidentalem influens Oceanum. Ptolem. Vacum appellat, Strabo Vacuam.

VACCA, per duplex c, [*Vacca, madre del bue*] βοῦς, ἡ, bos fœmina. Cic. 1. de Natu. Deo. Cur non geſtiret taurus equæ contrectatione: equus uaccæ? Varro 2. de re ruſt. cap. 5. Diſcernuntur in prima uitulus & uitula: in ſecunda iuuencus & iuuenca: in tertia, & quarta, taurus & uacca. Virg. 4. Æneid. Ipſa tenens dextra pateram pulcherrima Dido Cãdentis uaccæ media inter cornua fundit. Oui. 2. de Arte: Cynthius Admeti uaccas pauiſſe per æſtus, Fertur, & in parua delituiſſe caſa. Virg. 6. Æneid. Sterilemq́; tibi Proſerpina uaccam. Vacca, quæ ſterilis eſt, Varroni taura appellatur. Huius diminutiuum eſt Vaccula, βοΐδιον. Virg. Vaccula nonnunquam ſecreta cubilia captans.

VACCAEI, οὐακκαῖοι Ptolemæo, populi mediterranei citerioris Hiſpaniæ, Duria amne ab Aſturibus ſecreti. Auctor Pli. lib. 4. cap. 20.

VACCINVS, a, um, pen. pro. [*Vaccino*] βόειος, q eſt ex uacca. Pli. li. 24. cap. 3. Cortex illinitur decoctus lacte uaccino, ſerpentis plagæ.

VACCVS, Fundanorum dux fuit, qui in Priuernati bello a L. Papyrio captus, rebellionis ſuæ pœnas dedit. Cic. pro Domo ſua: In Vacci pratis domus fuit M. Vacci quæ publicata eſt & euerſa, ut illius facinus memoria, & nomine loci notaretur.

VACERRA, uacerræ [*Palo*] σκόλοψ, πάσσαλος, χαρακισμός, palus uel ſtipes humi defixus ad caſtra munienda, uel hortos claudendos. Colum. lib. 9. ca. 1. De uiuarijs claudendis loquens: Vbi uero neutrũ patrifamiliæ conducit, ratio poſtulat uacerris includi. Sic enim appellatur genus clathrorum, idq́; fabricatur ex robore, quercu, uel ſubere. Et mox: Satis eſt uacerras inter pedes octonos defigere, ſeriſq́; tranſuerſis ita clathrare ne ſpatiorum laxitas, quæ foraminibus interuenit, pecudi præbeat fugam. Et paulò põſt: Nam & uacerris fabricãdis ingẽs eſt in Gallia materiæ copia & cetera in hanc rem feliciter ſuppetunt. Vacerram (inquit Feſtus) Ælius & alij complures aiunt eſſe ſtipitem ad quem equi ſolebant religari. Alij dicunt maledictum ſignificari hoc nomine acerbitatis magnæ, ut ſit uæcors & ueſanus. Hæc Feſtus.

VACILLO, as, are, [*Vacillare, non eſſere conſtante*] παραφέρομαι, eſt proprie inconſtantem eſſe, & quaſi alternatim modo huc, modo illuc inclinari, nutare, fluctuare. Cice. ad Attic. lib. 12. Sed quod ſcribis igniculum matutinum, γεροντικώτερον, eſt memoria uacillare. Idem 1. de Nat. Deo. Sed & ille reprehenſus a multis eſt, nec uos exitũ reperitis, totaq́; res uacillat, & claudicat. Idem 3. Offi. Iuſtitia uacillat, uel iacet potius. Vacillare item teſtis dicitur, qui in dicendo teſtimonio ſibi non ſatis conſtat, & modo negat, quod paulò ante affirmarat. Hinc Vacillatio, onis, uerbale. Quintil. lib. 11. cap. ult. Eſt & illa indecora in dextrum, ac læuum latus uacillatio, alternis pedibus inſiſtentium. Vacillans, is, participium. Cic. Tironi li. 16. Accepi tuam epiſtolam uacillantibus litterulis, id eſt, non recte præ ualetudine ſcriptis. Idem 3. Phil. In Galliam mutilatum ducit exercitum cum una legione, & ea uacillante.

VACCINIVM, nij, à Romanis dictus eſt flos purpurei coloris, teſte Dioſco. quem Græci uocant ὑάκινθον, quod etiam apertiſſime teſtatur Seruius, explicans illud Virg. 2. Eclo. Alba liguſtra cadunt: uaccinia nigra leguntur. Quo in loco nonnulli Seruium immerito reprehendunt, quod Vaccinium pro hyacintho acceptum Maroni affirmarit. Nec obſtat, quod uacciniis nigrum colorem tribuat Vir. cum purpuream quoque uiolam, nigram uocare ſoleant auctores: præſertim ſi fuſcioris purpuræ habeat colorẽ. Galli ſeruatis non obſcuris priſci nominis ueſtigiis, Vacietum appellant herbam autem ipſam, à quadam cæpæ ſimilitudine, Cæpam agreſtem: Habet enim, Dioſcoride teſte, folia bulbi, & radicem bulbaceam, caulem uero dodrantalem minimo digito tenuiorem, comam procumbentem, incuruamq́; purpureorum florum plenam. Vaccinia in Italia aucupijs ſerebantur, in Gallia etiam tincturæ. Seruorum enim ueſtibus purpureus color iis indicebatur, teſte Plinio lib. 16. cap. 18.

VACO, cas, [*Dare opera*] σχολάζω, do operam. Et conſtruitur cum datiuo: ut, Vaco philoſophiæ. Cic. 1. de Diuin. Ego uero, inquam, philoſophiæ Quinte ſemper uaco. Pli. epiſt. 49. Solutus ceteris curis, huic uni uacabat. Vacare corpori, eſt curare corpus. Pli. epiſt. 9. Quod euenit mihi, poſtquam in Laurentino meo aut lego aliquid, aut ſcribo, aut etiam corpori uaco. Iungitur aliquando accuſatiuo cum præpoſitione In. Ouid. 3. de Pont. Eleg. 3. In nullum mea mens grande uacabat opus. Interdum Vacare ſignificat uacuum eſſe, κενὸν εἶναι, & ſic fere abſolute ponitur. Plau. in Caſ. Fac uacent ædes. Cæſ. 1. Bel. Gal. Id ea maxime ratione fecit, quod noluit eum locum, unde Heluetii diſceſſerant, uacare. Vacãt agri, id eſt, nihil proferunt, non excoluntur. Cæſar. 4. Bel. Gal. Itaque una ex parte a Sueuis circiter millia paſſuum ſexcenta agri uacare dicuntur. Interdum accipitur pro carere, στερεῖσθαι, idque fere cum ablatiuo nulla præcedente præpoſitione. Cic. lib. 9. Epiſt. Vacare culpa magnum eſt ſolatium. Item lib. 1. Præſertim cum in quo accuſabar, culpa uacarem. Interdum uacare, σχολὴν ἄγειν, eſt ocioſum eſſe, nihil agere, uacuum eſſe, ceſſare: idque interdum abſolute. Cice. lib. 12. epiſt. Si ne tu quidem uacas, noli mihi moleſtiam exhibere. Nonnunquam cum ablatiuo præeunte præpoſitione A, uel Ab Plin. epiſt. 51. Doctiſſimis ſermonibus dies tranſigebat, cũ à ſcribendo uacaret, id eſt, cum à ſcribendo ſuperſederet. Cice. in Bruto: Nullum tempus ei uacabat aut a forenſi dictione, aut à ſcribendo, aut à cogitando. Vacare animo, eſt curis ſolutum eſſe.

Cic.1.de Diuin.Si uacas animo,neque habes aliquid, quod huic ſermoni præteruertendum putes.Hinc Vacans,qui ociatur. Cœlius ad Ciceronem lib.8.Hoc mihi certum,ac iucundiſſimum uacanti negocium erat, tecum id ocii tempus conſumere. Ouid.9. Metam.Nec petijt horamq́; animumq́; uacantem. Vacanter,aduerbium,κενῶς,μάτην,ſuperuacaneum,fruſtra. Gellius lib.17.ca.10.Vacanter hoc cumulauit,& inaniter. Vacatio, onis, uerbale, σχολή,ceſſatio,immunitas,feriæ,Cæſar 6.Bell.Gall. Militiæ uacationem,omniumq́; rerum habent immunitatem. Habere uocationem,id eſt,ceſſare,intermittere.Cic.4.Acad.Sed cum ſacerdotes deorum,uacationem habeant,quanto æquius, &c. Dare uacationem,id eſt,ceſſationem,uel immunitatem alicui permittere. Cic. 6.Verr.Vacatio data eſt ab illo, &c. Interdum Vacare ſignificat ad nihil utile eſſe,ſuperabundare,ſuperfluum eſſe,πλεονάζειν, qđ ocioſum eſſe uideatur,quod ſuperabũdat, ſed nõ niſi in tertia perſona.Vacat mihi,imperſonaliter,id eſt, ocium, uel uacuum tẽpus eſt mihi i.σχολὴν ἔχω. Aliquando tamen datiuus non exprimitur. Virg.2.Æne.Sed ſi tantus amor caſus cognoſcere noſtros, Et uacat annales noſtrorum audire laborum.Iuuen.Saty.1.Si uacat, & placidi rationem admittitis,edam. Id eſt,ſi ociũ eſt uobis. Quãdoque pro curæ eſſe.Quinctil.lib.11. ca.1. Et cui eſſe diſerto uacet.Vacare populo,eſt operam populo dare, & inſeruire χρηματίζειν.Aliter Vacare populo,ſignificat liberum eſſe à populo,populariq́; iudicio.In quem ſenſum Cic.uidetur lib.2. Tuſc.quæſt.accipere,cum ait:Amplitudo animi una eſt omnium rerum pulcherrima,eoq́; pulchrior,ſi uacet populo, nec plauſum captans ſe tantum ipſa delectet.

VACORIVM,Οὐακόριον,urbs Norici apud Ptolemæum lib.2.cap.14.

VACVNA,pen.pro.à uacando dicta eſt dea,quæ, præeſſe uacantibus, & ocioſis putabatur:cui cum agricolæ à laboribus ruris uacarẽt, ut poſt perceptos fructus requieſcerent, per hyemem, uota ſoluebant,& ſacrificabant. Ouid.lib.6.Faſto.Nam quoque cum fiunt antiquæ ſacra Vacunæ, Ante Vacunaleis, ſtantque, ſedentque focos.Hæc in agro Reatino inſignia habebat nemora, quorum meminit Plin.lib.3.cap.12.

VACVO,as, [*Votare*] κενόω,uacuefacio,uacuum reddo,euacuo. Martial.lib.11.Si redeant ueteres,ingentia nomina patres,Elyſium liceat ſi uacuare nemus.Col.lib.3.cap.13. Opus eſt autem perito, ac uigilante exactore,qui ripam erigi iubeat,ſulcumq́; uacuari.

VACVVS,a,um, [*Voto, uacuo*] κενός,διακενος,λαγαρός, inanis, nihil continens.Cic.de Vniuerſitate: Nihil igni uacuum uideri poteſt. Cice.in Catil. Quid quod aduentu tuo ſubſellia iſta uacua facta ſunt? Et paulò antè: Cum morte ſuperioris uxoris nouis nuptiis domum uacuam feciſſes. Vacuum definiunt Philoſophi,quod ſit locus non repletus corpore,natus repleri.Vel ſic, Vacuum eſt dimenſio,omnia in ſe non cedendo recipiens. Quibus ex definitionibus ſatis conſtat,proprie loquendo nihil eſſe uacuum, cum omnia ſi non alio corpore,certe aere plena ſint. Vulgo tamen ita loquimur,ut uacuum dicamus, in quo nihil ſit præter aerem. Aliquando item Vacuum accipimus,pro uaſto & ſpatioſo. Vir.3.Ge. Saltibus in uacuis paſcant,& plena ſecundum Flumina. Idem 7. Æne.Quem pueri magno in gyro uacua atria circum Intenti ludo exercent.Sic etiam aerem uacuum eſſe dicimus, ſiue propter inſignem uaſtitatem,qua terram, & mare multis partibus exuperat,ſiue quod in eo nullum conſpiciatur corpus. Virg.3. Ge.Iámq; elati ſublime uidentur Aera per uacuum ferri, atque aſſurgere in auras.Quo in loco Virgilius Lucretiũ uidetur imitatus, qui Inane neutro genere pro aere poſuit, Longum, inquiens, per inane reſoluit.Vacuus animus,ocioſus,nullis curis,nullis negociis irretitus.Cic.de Clar.Orat.Nunc uero,inquit,ſi es animo uacuo, expone nobis quod querimus.Vacuos habere dies, id eſt, nullis rebus dedicatos.Vacuus equus,qui ſine ſeſſore eſt. Liu.7.Bel.Pun. Vacuus paulò pòſt equus,errans per urbem,cognitus, &c. Vacuũ remum trahere,eſt rerum inutiliter,incaſſum,fruſtra trahere.Iũgitur aliquando genitiuo.Plaut.in Bacch. Valens affligat me iam uacuum uirium.Id eſt,inualidum.Teren.in Heaut. Vacuum tempus,ne quod dem mihi laboris. Aliquando ablatiuo ſine præpoſitione.Cic.2.de Fin.Cum uacui curis etiam quid in cælo fiat, ſcire auemus. Aliquando cum præpoſitione.Cicero ad Atti.Sin eris ab iſto periculo uacuus,&c.Hinc Vacuitas,tis,κενότης, inanitas,abſentia,priuatio.Cic.1.Offi.Adhibenda eſt uacuitas ab angoribus. Idem 5.Tuſc.Securitatem autem nunc appello uacuitatem ægritudinis,in qua uita beata poſita eſt. A Vacuus fit Superuacuus,de quo ſuo loco.

VADIMONIS, lacus in Vmbria eſt, non procul ab Ameria, opacam habens ſiluam ſibi innatantem,quæ nunquam die ac noctu eodem uiſitur loco. Auctor Plin.lib.2.cap.95. Huius item lacus meminit Plin. Iunior in epiſt. Exegerat (inquit)ſocer meus, ut Amerina ſua prædia inſpicerem, hæc perambulanti mihi oſtenditur ſubiacens lacus nomine Vadimonis.

VADIMONIVM, nii, [*Sicurta, malleuadore*] ἐγγύη,ἐμπεδία,δίωσιν, eſt ſponſio quædam ſiſtendi,comparendiq́; in iudicio ad diem præſtitutam per ſe,uel per aduocatos,quod deſerere non licet. Seneca: Vadimonium promittimus,ἐγγυώμεθα,& tamen deſeritur. Cice. pro Quinctio:Ad uadimonium non uenit: qui tibi præſto ſemper fuit.Et paulò pòſt:Non dubitauit,inquit,cum uadimonium deſertum eſſet,bona proſcribere. Vadimonium promittere, eſt promittere comparere in iudicio ad diem præſtitutam per ſe uel per aduocatum.Cic.5.Verr.Statuit iſte,ut arator decumano,quo uellet decumanus,uadimonium promittere. Vadimonium conſtituere, eſt diem aſſignare,ut loquuntur, quo quis in iudicio comparere debeat.Cic.de Senect.Omnia quæ curant meminerunt, uadimonia conſtituta,qui ſibi,cui ipſi debeant.Vadimonium deſerere eſt non comparere in iudicio ad diem præſtitutam.Pli.in Præfa.Nat. Hiſt.Inſcriptiones,inquit,propter quas uadimonium deſeri poſſit.Id eſt,inſcriptiones librorum,tam ampla & magnifica pollicẽtes,ut propter eorum librorum aut lectionem, aut recitationem uadimonium deſeri poſſit. Differre uadimonium, eſt differre diẽ contentionis,quo reus in iudicio comparere promiſerat. Pli.li.7. cap.53.Bebius iudex cum uadimonium differri iubet. Vadimoniũ miſſum facere,eſt uadimonij obligationem remittere, condonareq́;.Cic.pro Quinct.Qui quo tempore primum male agere cœpit,in uadimonijs differendis tempus omne conſumpſerit:qui poſtea quoque uadimonium miſſum fecerit. Vadimonio obſtricti, hodie dici poſſunt, qui ob crimina in iudicium uocati, ab iudicibus,ut fit,impetrarunt,ut aut ſua,aut ſponſorum fide dimittantur, ea lege,ut in diem certum, aut quandocunque iudici uiſum fuerit,ad iudicium ſiſtantur: quos Elargitos uulgus barbarorum uocat.Concipere uadimonium,eſt exprimere certam formulam uadimonii.i.ſiſtendi,comparendiq́;,&c. Cic. Q.Fr.li.2.Negat enim in tanta multitudine eorum,qui una eſſent,quenquam fuiſſe, qui uadimonium concipere poſſet.

VADIS,uadis,ἐγγυητής,ἔμπεδος,ab antiquis dictus eſt ſponſor in cauſſa capitali,qui poſtea duabus litteris extritis,dictus eſt Vas. Vide infra in dictione uas.

VADO,dis,ſi,ſum,[*Andare*] βαδίζω,ἵημι,βαίνω, eo, iter facio, quaſi uiæ me do. Vir.2.Æn.Vadimus immiſti Danais haud numine noſtro.Ibidem: Per tela, per hoſtes Vadimus haud dubiam in mortem.Cic.ad Atti.li.4.Ad eum poſtridie mane uadebam, cum hæc ſcripſi.Transfertur & ad fluuios,pro eo quod eſt fluere.ῥεῖν. Liu. 1.ab Vrbe.Quem cum uadentem ad ſpeluncam Cacus ui prohibere conatus eſſet.Pli.li.5.c.26.Scinditur Euphrates à Zeugmate LXXXIII.M.paſſ.circa uicum Maſſicen: & parte læua in Meſopotamiam uadit per ipſam Seleuciam: circa eam præfluenti infuſus Tigri.Huius uerbi compoſita ſunt Circumuado,Euado,Inuado,& Peruado,pen.pro.quorum ſignificata uide ſuis locis.

VADO,as,priore corre.[*Paſſare il fiume*] διαβαίνω, διαπορεύω, uado traiicio.Papinianus: Flumine publico interueniente uia conſtitui poteſt,ſi aut uado tranſiri poteſt,aut pontem habeat: ſecus autem ſi uadari nequeat, ſed pontonibus traijciatur. Solinus: Flumen quod propter breuitatem facile uadari poterat.

VADOR,aris[*Fare la ſicurta*] κλητεύω,uerbum commune, ſecundum Priſcianum,ſignificat uadimonio obſtringere,ſiue diem iudicij ex compacto conſtituere,& in ius uocare.Cicero pro Quinctio: Debere tibi dicis Quinctium,procurator negat:uadari uis, promittit:in ius uocas,ſequitur:iudicium poſtulas, non recuſat. Vadari reus dicitur,cum uadimonio obſtringitur,præſtituta die ſe in iudicio affuturum. Actor etiam Vadari reum, dicitur, cum acceptis uadibus reum ad comparendum in iudicio aſtringit. Liu.3.ab Vrbe:Decem finierunt:tot uadibus accuſator uadatus eſt reum. Ci. 5.Ver.Vt hic quoque Apronio,cum ex Leontino uſque Lilybæũ aliquem uadaretur,ac miſeris aratoribus calumniandi quæſtus accederet.Ouid.2.de Rem.Amo.Iamq́; uadaturus:lectica prodeat, inquit.Horat.1.Sermonum Saty.9. Et caſu tunc reſpondere uadato Debebat:quod ni feciſſet,perdere litem.

VADOSVS,a,um,τεναγώδης,πολύπορος,ut, Vadoſus amnis, qui frequẽtia habet uada,quæ tranſiri pedibus poſſunt.Cæſar.1.Bel.Ciuilis: Quod his locis uadoſum mare erat,longius progreſſus, &c.Liu. 7.Bell.Maced. Quòd in fluminis modum,longum,& anguſtum & uadoſum oſtium portus ſit.

VADVM,di,[*Acqua baſſa, guado*] πόρος,eſt locus in flumine, mari uel lacu,tam paruæ profunditatis,ut pedibus trãſiri poſſit: unde & nomen habere putatur, à uadendo ſcilicet, quòd per ipſum uadere poſſimus,Liu.8.Bell.Maced.Pontem, quia uado nuſquam tranſitus erat,facere inſtituit.Cæſ.lib.3.Bell.Gall.Romanos neque ullam facultatem habere nauium,neque eorum locorum, ubi bellum geſturi eſſent,uada,portus,inſulasq́; nouiſſe. Vadum pro mari.Catul.Argon.Auſi ſunt uada ſalſa cita decurrere Puppi.Virg.5.

Æ 1.Sulcant uida ſalſa carinæ.Oui.3.Triſt.Eleg.9. Impia deſertũ fugiens Medea parentem Dicitur his remos applicuiſſe uadis. Emerſiſſe è uado dicitur, qui maximam rei alicuius difficultatem ſuperauit. Tractum à nauigantibus,qui non ſine maximo diſcrimine inter breuia,& loca uadoſa nauigant. Cicero pro Cœlio: Sed quoniam emerſiſſe iam è uadis, & ſcopulos prætervecta uidetur oratio mea,perfacilis mihi reliquus curſus oſtenditur. Res in uado eſt,prouerbialiter dicitur,pro eo quod eſt, In tuto eſt. Tractũ uidetur à natantibus,quibus ut in profundo periculum, ita in uado eſt ſecuritas. Terent.in And. Omnis res in uado eſt.Plaut.Aul. Hæc propemodum iam eſſe in uado ſalutis res uidetur.

VAEH,[*Oh,oime,modo di dolerſi*]οὐαὶ,interiectio,his rebus,quas execramur propria:ut Væh miſero mihi.Virg.9. Eclog. Mantua uæh miſeræ nimium uicina Cremonæ. Quidam Væ ſine aſpiratione ſcribunt:recipit tamen diphthongum, ut diſtinguatur à Ve, coniunctione:de qua infra ſuo loco.

VAENEO,is,iui,πωλοῦμαι, uerbum eſt ſub uoce neutrali paſſiuam habens ſignificationem. Idem enim eſt Væneo,quod uendor. Plaut. Menæh. Quibus hic preciis porci uæneunt? ſunt qui hoc uerbum ſine diphthongo ſcribere malint,quod eandem habeat originem cum uerbo Vendo,in quo profecto nemo diphthongum agnoſcit. Vide plura de hoc infra in uerbo Veneo.

VAFER,fra,frum,[*Aſtuto,giotto*]πανοῦργος,pro callido, & aſtuto accipitur quaſi ualde Afer. Mira enim ſemper fuit eius gentis calliditas. Cic.li.1.de Nat.Deo.Chryſippus, qui Stoicorum ſomniorũ uaferrimus habetur interpres. Ouid.3.de Arte: Qua uafer eludi poſſit ratione maritus. Vafrum ius,id eſt, ſubtile, uel in quo multis uafre uerſantur. Hora.2.Ser.Saty.2.Nos expulit ille: illum aut nequities aut uafri inſcitia iuris Poſtremum expellet, certe uiuacior hæres. Hinc Vafre,aduerb.πανούργως,callide,aſtute. Cice.4. Verr.Nihil ſane uafre,nec malitioſe facere conatus eſt.

VAGABVNDVS,[*Vagante*]ἀλήτης, qui ſedem ſtabilem nullam habet, ſeu modo huc,modo illuc oberrans,tempus inutiliter abſumit.

VAGENI,populi inter Alpinas gentes, ex Caturigibus oriundi. Pli. li.3.ca.20.Inter Alpinas gentes finitimi Centrones, & Cottianæ ciuitates. Caturiges,& Caturigibus orti Vageni, Ligures. Silius: Tum pernix Ligur,& ſparſi per ſaxa Vageni.

VAGINA,pen.pr.[*Guaina*]θήκη,κολεός,alicuius rei theca.Cic.in Catil. Veruntamen incluſum in tabulis, tanquam gladium in uagina reconditum. Cæſar 5.Bel.Gall.Auertit hic caſus uaginam, & gladium educere conantis dexteram moratur manum. Oui.10.Met. Verbiſq; dolore retentis Pẽdenti nitidum uagina diripit enſem. Virg.4.Æn.Vaginaq; eripit enſem Fulmineum, ſtrictoq; ferit retinacula ferro. Vagina frumenti quidam quaſi folliculus, quo ſpica etiamnum pubeſcens, necdum plane apparens, circunuoluitur. Varro lib.1.cap.48.Spica ea,quæ mutica non eſt,in hordeo & tritico tria habet continentia,granum,glumam,ariſtam,& etiam primitus ſpica cum oritur,uaginam. Et paulò pòſt: Ariſtæ quaſi cornua ſunt ſpicarum,quæ primitus cum oriuntur,neque plane apparent,in qua ſublatent herba,ea uocatur uagina, uti qua latet conditus gladius. Idem cap.32.libr. eod. Quod frumentum dicunt quindecim diebus eſſe in uaginis.Cic.de Seneſt. Culmoq; erecta geniculato,uaginis iam quaſi pubeſcens includitur. Vaginæ corporis.Pli.lib.8.ca.15.Mirum pardos,pantheras,leones, & ſimilia, condito in corporis uaginas unguium mucrone,ne refringantur, hebetenturq;,ingredi,auerſiſq; falculis currere,nec niſi appetendo prætendere.Pli.lib.11.cap.37. Omnia quidem principalia uiſcera membranis proprijs,ac uelut uaginis incluſit prouidens natura. Huius diminutiuum eſt Vaginula. Pli.lib.18.cap.7.Et far in uaginulis ſeruant ad ſatus.

VAGIO,gis,giui,gitum[*Piangere,come fanno i fanciulli*]βαβάζω,proprie de infantibus dicitur,cum fletum emittunt. Cice.in Catone. Quòd ſi quis Deus mihi largiatur, ut ex hac ætate repueraſcam, & in cunis uagiam.Ouid.4. Faſt. Intus ut infanti uagiat ore puer.

VAGITVS,pen.pro.βαβαγμός,infantium fletus. Martia.lib.9.Sordida uagitu poſceret æra puer. Virg.6. Æne. Continuo auditæ uoces, uagitus,& ingens,Infantumq; animæ flentes.

VAGOR,oris,[*Vagito,pianto de fanciulli*]βαβαγμός, idem quod uagitus. Lucret.lib.2.Et ſuperantur item,miſcetur funere uagor.

VAGOR,aris,περιφέρομαι,περιπολέω,huc illuc oberro. Cic.pro Fonteio.Hi contra uagantur læti, atque erecti paſſim toto foro, &c. Virg.4.Æneid.Vritur infelix Dido, totaq; uagatur Vrbe furens. Vagatur animus,id eſt,inconſtans eſt,& inſtabilis. Cic.2.Officio. Non enim ſumus ij, quorum uagetur animus errore,nec habeat unquam quod ſequatur.Sunt qui illud intereſſe exiſtiment inter Vagor & Erro,quòd Vagari ſit per diuerſa,Errare per aliena. Cice.lib.1.de Orat.Ne uagari,& errare cogatur oratio. Inuenitur etiam Vago,gas. Plaut.in Mil. Te alloquor uitij, probriq; plena, quæ circum uicinos uagas. Vagans,tis, particip. Cic.2.de Diuin. Quæ eſt igitur natura,quæ uolucres huc, & illuc paſſim uagantes afficiat,ut ſignificent aliquid. Vagatio,onis,ipſe uagandi actus Liu.5.ab Vrbe:His Tribunis dum cura omnium in Veiens bellum intenta eſt, neglectum Anxuri præſidium uagationibus militum & Volſcos mercatores uulgo receptando,proditis repente portarum cuſtodibus,oppreſſum eſt.

VAGVS[*Vago,uagante,uagabondo*]πλάνης,πλανήτης,πλανητὸς,huc illuc oberrans,incertus,inſtabilis.Cic.Atti.lib.7.Itaque uagus eſſe cogitabam. Vaga ſententia,id eſt,incerta. Cic.2.de Nat.Deo.Eſt enim & philoſophi & pontificis, & Cottæ, de dijs immortalibus habere non errantem, & uagam,ut Academici:ſed ut noſtri, ſtabilem certamq; ſententiam. Vagum nomen herbæ, dixit Pli.li.27. cap.4.id eſt, inconſtans, & multis opinionibus obnoxium. Hinc uage aduerbium. Liu.6.Bell.Pun.Qui uage effuſos per agros,palatoſq; adortus,&c.

VAH,[*Vah*] φεῦ, interiectio eſt inſultantis. Hieronymus ad Damaſum: Sicuti nos in Lingua Latina habemus interiectiones quaſdam, ut inſultando dicamus Vah, & in admirando Papæ, & in dolẽdo Hei,& quando ſilentium uolumus imperare, ſtrictis dentibus ſpiritum coarctamus,& cogimus tantum ſibilum in ſonãdo, St. ita & Hebræi inter reliquas proprietates linguæ ſuæ habent interiectionem, &c.Plaut.in Moſt.Vah, quid illa poteſt peius quicquam muliere memorarier?interdum eſt interiectio admirantis. Plaut. in Curc.Subegit ſolus intra uiginti dies. LY. Vah.C. quid miratee? Aliquando exultantis,uel lætitiæ. Plaut. in Bacch. Ducentis philippeis rem pepigi.N.Vah,Salus mea ſeruaſti me.

VAHA,interiectio exultantis,uel ridentis. Plau. in Caſ.Vaha S.Quid negocij eſt?&c.

VALASCA,teſte Volaterrano, regina Bohemorum fuit, cuius ductu eius regni mulieres occiſis uiris ſeſe in libertatem aſſeruerunt:& ſine uiri adminiculo regnum multos annos adminiſtrarunt.

VALDE,[*Molto,grandemente*]λίαν,σφόδρα,μάλα,σφόδρα,multum,uehementer,maiorem in modum:aduerbium eſt per ſyncopen à Valide effectum,quemadmodum & Caldus pro Calidus, quò fit ut in ualde poſterior ſyllaba producatur: Iũgitur autem fere poſitiuis. Cice.ad Caſſ.lib.15.De Hiſpania nihil noui, ſed expectatio ualde magna.Aliquando aduerbijs.Cice.ad Att.li.1. Qui primum illud ualde grauiter tulerunt.Aliquando uerbis. Cic.ad Tiron. lib.16. Litteras tuas ualde expecto. Ponitur aliquãdo iunctum poſitiuis cum Tam,& Quàm.Cic.2.de Diui. Nihil eſt tam ualde uulgare, quàm nihil ſapere. Dicimus & Valde quàm ſicut Sane quàm, & Perquàm. Decimus Brut.ad Cic.Nã ſuos ualde q̃ paucos habet.

VALDIVS,μᾶλλον,comparatiuum eſt à Valde deductum, idem ſignificans quod magis,ſiue uehementius.

VALENS,tis,[*Valente potente ſano gagliardo*]ἐρρωμένος, ὑγιὴς, nomen ex participio:id eſt,ſanus,incolumis,robuſtus, fortis, firmus: cui contrarium eſt Imbecillus.Cicero Tironi,lib.16. Epiſt. Medicus plane confirmat propediem te ualentem fore. Idem in Orat. Valentiorum hæc laterum ſunt,nec ab hoc,quem informamus, aut expectanda,aut poſtulanda. Idem 7. Verr. Hæc cum maxime loqueretur,ſex lictores circunſiſtunt ualentiſſimi, & ad pulſandos uerberandoſq; homines exercitatiſſimi. Aliquãdo idem quod potens,efficax,utilis,ἐνεργητικὸς,καρτερὸς,ἰσχυρὸς.Pli.li.20.cap.18. At ſilueſtri longum,ac puſillum & ad omnes effectus ualentius. Cic. ad Attic.libro.7.His ille rebus ita conualuit, ut nunc in uno ciue Reſpub.ad reſiſtendum imbecilla ſit: quæ mallem tantas ei uires non dediſſet,quàm nunc tam ualenti reſiſteret. Varro de Re ruſt. lib.3.cap.16.Prouidendum ne infirmiores à ualentioribus opprimantur. Hinc ualentulus,diminutiuum. Plaut.in Caſ. Obſecro ut ualentula eſt. Pene expoſuit cubito. Hinc ualenter, aduerbium, ἰσχυρῶς.Col.lib.1.cap.5.Quæ ab imo præſtructa, ualenter reſiſtẽt contra ea, quæ poſtmodum ſuperpoſita incumbent.Ouid.11.Metam.Cum mare ſub noctem tumidis albeſcere cœpit Fluctibus, & præceps ſpirare ualentius Eurus.

VALENTIA,æ,[*Valenza,potenza gagliardezza*] ῥώμη,ἐρρωσία,antiquis idem erat,quod potentia,firmitas,fortitudo,robur:unde Romam ipſam à priſcis Latinis Valentiam dictam accepimus, quam poſtea Euander,Græco quidem nomine, ſed ſeruata Latinæ uocis ſignificatione,ῥώμην appellauit.Solinus cap.2. Sunt qui uideri uelint Romæ uocabulum ab Euandro primum datum, cum oppidum ibi offendiſſet,qđ extructum antea Valentiam dixerat iuuentus Latina,ſeruataq; ſignificatione impoſiti prius nominis, ῥώμην Græce, Valentiã Latine nominatã. Huius contrarium eſt Inualẽtia,ἀρρωστία.Gellius:Non morbus in lege febriculoſus,neque nimium graui.,ſed uitium aliquod imbecillitatis atq; inualentiæ.

VALENTIA,æ, [*Valenza in iſpagna*] οὐαλεντία,urbs eſt inſignis citerioris Hiſpaniæ,tribus millibus paſſuũ à mari remota, ut auctor eſt Plin.lib.3.cap.3.& Ptolemæus lib.2.cap.6. & Pomponius Mela li.2.Eſt etiam eius nominis oppidum inter Allobroges ſubter

Vieunam ad Rhodanum, cuius meminit Plin.lib.3.cap.4.

Valeo, les, lui, litum, [*Valere, potere, eſſer ſano, gagliardo, robuſto*] ὑγιαίνω, ῥώννυμαι, ἰσχύω, εὐρωστέω, ſanus, ſiue potens ſum. Semper.n. in bonam partem ſumitur, niſi aliud addatur: ut, Male ualeo: id eſt, æger ſum. Plautus in Amphitryone: Equidem ualeo, & ſaluos ſum recte, Amphitryo. Idem in Perſa: Si ualetis gaudeo. Valere ab oculis, & eiuſmodi, eſt oculorum morbo liberatum eſſe. Gellius li.5. cap.10. Cum ualebo ab oculis, reuiſe ad me. Sic ualere à pecunia Plautus in Aulul. Ain' tu ualere te? E. pol ego haud à pecunia perbene. Id eſt, pecuniæ inopia etiam nunc laboro. Ne ualeam, imprecantis clauſula eſt. Martialis lib.2. Ne ualeam, ſi non totis Deciane, diebus, Et tecũ totis noctibus eſſe uelim. Valere, δύναται, aliquando eſt poſſe, pollere, uim, uel uires, momentum, pondus, ſiue auctoritatem habere, alicuius momenti putari. Terentius in Eunucho: Neque tam imperita, ut quid amor ualeat, neſciam. Iungitur aliquando datiuo. Gellius libro.5.cap. 12. Nam & augendæ rei, & minuendæ parum ualet. Aliquando accuſatiuo cum præpoſitione Ad. Cic.1.Academ. Vitæ autem adiuncta dicebant, quæ ad uirtutis uſum ualerent. Et cum præpoſitione apud Cæſarem 1. Belli Gallici: Proponit eſſe nonnullos, quorum auctoritas apud plebem plurimum ualeat. id eſt, multum poſſit. In qua ſignificatione etiam dicimus, Valere auctoritate apud plebem. Liuius 1. Belli Maced. Apud magnam partem Senatus & magnitudine rerum geſtarũ, & gratia ualebat. Valere poteſtate, Valere ingenio, eſt poteſtate, uel ingenio plurimum poſſe. Cice. pro Domo ſua: Quaſi ego in iſto genere omnino quicquam aut curatione, aut poteſtate ualerem. Idem de Claris Orato. Is longo plurimum ingenio ualuit. Aliquando etiam ablatiuo iungitur cum præpoſitione In. Marti.lib.2. Incipe, tres uno perierunt Rhetores anno: Si quid habes animi: ſi quid in arte uales. Cice.1.Tuſculanarum: Quod in omnibus cauſis & debet, & ſolet ualere plurimum. Aliquando accuſatiuo cum præpoſitione In, uel Ad. Cicero 2. Tuſculanarum: In uulgus inſipientium opinio ualeat honeſtatis. Quinctilianus lib.4.cap.5. Quædam tametſi ipſa dura ſunt, in id tamen ualent, q. ſcio. Cicero 3.de Diuinatione: Affectio aſtrorum ualeat, ſi uis, ad quaſdam res, ad omnes certe non ualebit. Idem Atti.li.3. Vtinam ualeat ad celeritatem reditus tui. Cum ad precium pertinet, ſi precium exprimatur, in ablatiuo ponitur. Pli.lib.33.cap.3. Aureus nũmus poſt annum ſexageſimumſecundum percuſſus eſt, quàm argẽteus, ita ut ſcrupulum ualeret ſeſtertijs uicenis. Varro tamẽ accuſatiuum dedit dicens: Denarij, quod denos æris ualebat: quinarij, quod quinos. Imperatiuo Vale, χαῖρε, ὑγίαινε, ἔῤῥωσο, in diſceſſu utimur, aut in calce epiſtolarum: quemadmodum Salue in acceſſu, aut etiam in litterarum principio. Virg.3.Eclog. Phyllida amo ante alias: nam me diſcedere fleuit: Et longum formoſe uale, uale, inquit, Iola. Reperitur tamen Salue in diſceſſu & in calce epiſtolarum. Cic.lib.16.Epiſt. Vale mi Tiro, uale, & ſalue. Quoniam uero abeuntes per hæc uerba ſalutare ſolemus Vale, & Salue: inualuit conſuetudo, ut hæc ſumantur pro diſcedo, etiamſi cum ſtomacho, & indignatione loquamur, nõ quod illi à nobis, ſed quod nos ab illis, quibus ſic loquimur, uale dicendo recedamus, inquit Valla lib.6. Terent.in Adel. Valeas, habeas illam, quæ placet. Idèm in And. Valeant χαιρέτωσαν, qui inter nos diſſidium quærunt. Q. perinde eſt, ac ſi diceremus. Diſcedant à nobis: ſiue, Eos cum ſuo odio, & maledicentia relinquamus. Cice.1.de Nat. Deo. Si Deus talis eſt, ut nulla gratia, nulla hominum caritate teneatur, ualeat. Vale & Salue, uerba erant poſtrema, quibus olim mortuos affabantur. Varro: Vale, & Salue, cum ad mortuos referuntur non id dictum eſt, quod aut ualere, aut ſalui eſſe non poſſint, ſed quod ab his recedimus, eos nunquam uiſuri. Virg.11.Ænei. Salue æternum mihi maxime Palla, Æternumq́ue uale. Valere iuſſi: id eſt, uale dixi. Cicero Attic.lib.5. Hominem aliquid agentem ſalutaui, poſtea ualere iuſſi. Huius uerbi compoſita ſunt: Conualeo, Eualeo, Inualeo, Æquiualeo, Præualeo, Reualeo: à quibus fiunt Conualeſco, Eualeſco, Præualeſco, Reualeſco: quorum ſignificata uide ſupra.

Valeria, Οὐαλερία, nomen proprium Meſſalarum ſororis, quæ amiſſo Seruio uiro, cum rogaretur, cur alteri non nuberet, ait, ſibi ſemper maritum Seruium uiuere.

Valeria, Οὐαλερία, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis in tractu Celtiberorum, cuius meminit Ptolemæus lib.2.cap.6. Hinc Valerienſes populi. Plin.cap.3.lib.3.

Valerius, ualerij, [*Valerio*] Οὐαλέριος, cognomento Publicola, Iunij Bruti in primo Conſulatu collega, in Tarquinij Collatini locum ſuffectus. Hic primum de Veientibus, iterum de Sabinis, tertio de utriuſque triumphauit. Deinde cum domum in Velia tutiſſimo loco haberet, in ſuſpicionem regni uenit. Quo cognito, apud populum conqueſtus eſt, quod tale aliquid de ſe timuiſſent, & miſit qui domum ſuam diruerunt. Secures item faſcibus dempſit, eoſq́; in populi concione ſubmiſit: legem de prouocatione ad populum tulit. Quapropter Publicolæ, nomen accepit. Hic cum diem obijſſet, publice ſepultus, & annuo matronarum luctu honoratus eſt. Hæc Plinius Cæcilius de Viris illuſt. Auctor eſt Plutarchus in uita eius, hunc quadriga primum in triumpho uectum fuiſſe, ſine ulla inuidia: præterea collegæ Bruto honores funusq́; curaſſe: funebremq́; orationem de ipſius laudibus habuiſſe, quæ adeo iucunda fuit, Romanis, ut ex eo conſuetudo manarit, ut qui ſtrenue pugnando occubuiſſent, ab optimatibus laudarentur. Valerius, M. Publicolæ frater Conſul una cum Poſthumio Tuberto factus, ac contra Sabinos profectus, rem feliciter fratris auſpicijs, & adminiſtratione geſſit. Ex quo publice ei domus ædificata, cuius fores extrorſum honoris gratia aperiebantur, cum ceteræ introrſum aperirentur. Valerius Coruinus tribunus militũ, qui cum ſub duce Camillo reliquias Senonum perſequẽte, aduerſus Gallum prouocatorem ſolus proceſſiſſet, coruus ab ortu ſolis galeæ eius inſedit, & inter pugnandum ora oculoſq́; Galli uerberauit: unde hoſte uicto, Valerius Coruinus dictus fuit: Hic cum ingens multitudo ære alieno oppreſſa, Capuam occupare tentaſſet, & ducem ſibi Quinctium neceſſitate magna compulſum præfeciſſet ſublato ære alieno ſeditionem compreſſit. Hæc Cæcilius. Liuius uero lib.7. Decad.1. hæc addit, de Samnitibus eum triumphaſſe: ſexies Conſulem fuiſſe, hoſtes T. Manlij morte exultantes, compreſſiſſe. Vixit, teſte Valerio, corporis & animi uiribus integris, annos centum. Valerius Potitus, poſt Decemuiralem inuidiam, plebem in patres incitatam legibus & concionibus ſuis mitigauit. Vnde Potiti cognomen adeptus. Primus quoque Conſul, poſt Decemuiros, cum Volſcos Æquoſq́; ad Algidum magna laude debellaſſet, triumphus ei à patribus negatus fuit. Sed ſuadente Icilio Trib.pl. primus ſine auctoritate ſenatus triumphauit cũ collega ſuo M. Horatio. Quamobrem Maximi cognomen adeptus eſt, quod nemini à Senatu præterquam Fabio Maximo conceſſum eſt, ut ſcribit Plutarchus. Valerius Leuius cõſul, cum Pyrrho prœlio congreſſus in Lucania, infeliciter pugnauit. Iterum poſtea Conſul Agrigentum aduerſus Pœnos miſſus, ſuperato Hannone duce Carthaginienſium, oppidum in poteſtatem recepit: Senatũ ſecuri percusſit. Alter Valerius Leuinus, contra Philippum Macedoniæ regem feliciter bellum geſſit, teſte Liuio lib.7. Bel.Pun. 2. Valerius Flaccus, M. Catonis familiariſſimus, eundem ex agro Tuſculano ad Rempub. adduxit, pariter & inſtruxit, ut ait Plutarchus Conſul cum eodem Catone circa Mediolanum, ut Liuius teſtatur, cum Gallis & Inſubribus & Boiis collatis ſignis pugnauit, ubi decem millia hoſtium ſunt cæſa. Cauſſam mulierum de abroganda lege Oppia contra collegam ſuum Catonem obtinuit, qua de re uide apud Liuium elegantes utriuſque orationes lib.4. Belli Macedo. Valerius Soranus poeta, quem Cicero in libris de Orator. doctiſſimum togatorum appellat, Plutarchus Philoſophum fuiſſe aſſerit, Pompeij iuſſu interfectum. Valerius Antias, antiquiſſimus hiſtoriæ ſcriptor, qui non raro à Liuio alijsq́; citatur. Valerius Procillus militauit ſub Cæſare in Gallia: a quo etiam miſſus eſt legatus ad Ariouiſtum, ut eſt in Commentarijs Cæſaris. Valerius Maximus hiſtoricus, ſcripſit dicta ac facta memorabilia ad Tiberium Cæſarem. Militauit ſub Sex. Pompeio, ut ipſe de ſe teſtatur, ubi de inſtitutis antiquis loquitur. Valerius Flaccus poeta ſcripſit Argonautica. Quinctilianus eum ſua ætate fuiſſe teſtatur, his uerbis: Multum (inquit) in Valerio Flacco nuper amiſimus. Valerius Martialis epigrammatum ſcriptor.

Valesco, is, inchoatiuum, ἰσχύω, ἀναλαμβάνομαι, ualidum fieri. Lucre.lib.1. Sed potius tali facto recreata ualeſcat. Tacit.lib.4. Meditatio & labor in poſterum ualeſcit.

Valesiorvm, apud Romanos nobilis familia fuit, qui poſtea litteræ unius immutatione Valerij ſunt appellati.

Validvs, a, um, penultima correpta, εὔρωστος, ῥωμαλέος, ἰσχυρός, robuſtus, ualens, firmus, potens. Plautus in Amph. Ita quaſi incudem, me miſerum homines octo ualidi cædant. Cicero Tironi: Omnia uiceris, ſi ut ſpero, te ualidum uidero. Terentius Hecy. Bene factum te aduenisse Pamphile: Atque adeo, quod maximum eſt, ſaluum atque ualidum. Tacit.lib.19. Simul coloniam copijs ualidam auferre Vitellio. Validus ex morbo, id eſt, conualeſcens. Liu.3. ab Vrb. Ibi rixam natam eſſe, fratremq́; ſuum maiorem natu necdum ex morbo ſatis ualidum, pugno ictum à Cæſone, cecidiſſe ſemianimem. Validæ opes, id eſt, magnæ, ingentes, apud Plautum in Caſi. Vinum ualidum. Ouidius 6. Faſt. Coniuiæ ualido titubantia uino Membra mouent, dubij ſtantq́;, labantq́; pedes. Virg.5. Æneid. Colligere arma iubet, ualidiſq́; incumbere remis. Idem 10. Æne. Nil ualidæ iuuere manus.

Valide, aduerbium, πάνυ, λίαν, σφόδρα, idem quod ualde, uehementer, maiorem in modum. Vnde Validius, comparatiuum, μᾶλλον, magis, uehementius. Quinctilianus lib.10.cap.2. Nec promptum

eſt dicere,utros peccare ualidius putem , quibus omnia ſua placent,an quibus nihil. Validiſſime,ſuperlatiuum,μάλιστα, maxime, uehementiſſime. Cœlius Cicer. lib.8. epiſto. Quin ego cum pro amicitia ualidiſſime fauerem ei , & me iam ad dolendum præparaſſem,poſtquam factum eſt,obſtupui.

VALETVDINARIVM,rij,[*Infermaria*]νοσοκομεῖον, locus quo ualetudinarij,& infirmi curantur, ut ualetudinem malam bona permutét: qualia ſunt in cœnobijs. Seneca ad Lucilium: Tanquam in eodem ualetudinario iaceam,de communi malo tecum colloquor,remedia conuinco. Columella quoque libro 1. Rei ruſt. præcipit ualetudinaria languentibus ſalubria eſſe conſtituenda.

VALETVDINARIVS,rij,[*Mal ſano*]νοσώδης,νοσηματικός, qui male ſanus eſt,& qui frequenter ægrotat. Seneca in Quæſtionibus: Non uideo,quare ſibi placeat,qui robuſtior ſit ualetudinario. Valetudinarius medicus,is eſt,qui ualetudine affectos curat, uel potius qui in ualetudinario,medici miniſterio fungitur . Calliſtratus de Iure immunitatis . Quibuſdam aliquam uacationem munerum grauiorum conditio tribuit,ut ſunt menſores,optiones, ualetudinarij medici,capſarii artifices.

VALETVDO,inis,[*Sanità,malatia,gagliardezza,infermità franchezza*]uocabulum eſt medium,quo modo ſanitas ſignificatur,ὑγίεια, εὐρωστία,modo morbus,νόσος,ἀρρωστία. In meliorem partem accipitur apud Cic.2.Offi. Valetudo ſuſtentatur notitia ſui corporis, & obſeruatione earum rerum , quæ res aut prodeſſe ſolent , aut obeſſe,& continentia in uictu , omniq́; cultu corporis tuendi cauſſa,& prætermittendis uoluptatibus . Item apud Horatium lib.1. epiſt. Quid uoueat dulci nutricula maius alumno, Quàm ſapere, & fari poſſit,quæ ſentiat,& cui Gratia, fama, ualetudo contingat abunde? In deteriorem partem accipitur apud Ciceronem Officiorum lib.1. Æſculapius poteſt præſcribere per ſomnum curationem ualetudinis. Et apud eundem in epiſtola . Seruius Sulpicius ſcripſit ad me, te moleſte ferre , quod me propter ualetudinem tuam,cum ad urbem acceſſiſſem,non uidiſſe. Sæpe tamen confuſionis tollendæ cauſſa addimus epitheton , quo ſignificationem eius reſtringimus:dicimusq́; Bonam uel Malam, Commodam uel incommodam ualetudinem. Quinctil.li.10.ca.3. in hoc præcipue bona ualetudo,quæq́; eam præſtat,frugalitas neceſſaria eſt. Ci.4. Tuſc. Ii ſunt eiuſmodi conſtituti,quaſi mala ualetudine animi, ſanabiles tamen . Cicero Attic. Me incommoda ualetudo tenebat iam duodecimum diem Brundusij. Idem de Clar.Orat. Is ſemper infirma,atque etiam ægra ualetudine fuit.

VALGIVS,illuſtris fuit Romanus Auguſti temporibus,qui de re herbaria uolumen inchoauit:quod tamen morte præuentus, reliquit imperfectum. Meminit eius Plin.lib.25.cap.2.

VALGVS,βλαισός,qui ſuras habet extrorſum intortas, & in diuerſum actas:quales cancri habent,& lacerti. Plau.in Mil. Aut uarum, aut ualgum,aut compernem,aut pætum,aut bronchum. Neuius apud Non. Valgus,ueternoſus,genibus magnis, talis turgidis . Valgum ſauium, id eſt , intortum . Plautus Milite: Itaque hic meretrices dum ducant eum, Maiorem partem uideas ualgis ſauijs.

VALLARIS,& hoc,re,pen.prod. ἐρκεῖος, quod ad uallum pertinet, ut Vallaris corona,qua donari ſolebat , qui primus uallum hoſtium fuiſſet ingreſſus. Liuius 10.ab Vrbe: Multæ ciuicæ coronæ, uallaresq́;,ac murales conſpectæ. Idem lib.10. Bel.Pun. Qui Imperatores,qui Conſules Romanos ſua manu occidiſſent,muralibus,uallaribusq́; inſignes coronis.

VALLES,lis,& Vallis,lis,[*Valle*]κοιλάς,αὐλών, ἄγκος, πτυχή, planities duobus lateribus incluſa:dicta,quod hinc, atque hinc montibus uallata ſit. Virg.lib.11. Eſt curuo anfractu ualles accommoda fraudi. Statius: Vallis in amplexu nemorum ſedet. Virg.2.Georg. Complentur uallesq́; cauæ ſaltusq́; profundi. Ouid.8.Meta. Concaua uallis erat, quo ſe demittere riui Aſſuerant pluuialis aquæ. Quinctil.lib.5.cap.14. Sed ut latiſſimi amnes totis uallibus fluat: ac ſibi uiam,ſiquam non acceperit,faciat . Hinc fit diminutiuum Vallecula,ut à Vulpes Vulpecula. Feſtus tamen Valliculam efferre per tertiam uocalem.

VALLO,as,[*Fortificare, fornire,circondare*] περιβάλλομαι, περισταυρόω, περιτειχίζω, ἐρύω, munio,firmo,quaſi uallo ambio. Plin.lib. 25.ca.18. Non caſtra Punica ad tertium lapidem uallata . Lucanus lib.4. Nullis uallarent oppida muris. Vallare armis, id eſt , ſtipare. Valer.Flac.1.Argon. Medioq́; in crimine patrem Liquerit, ac inopem nullis uallauerit armis. Vallare aliquid ratione differendi eſt Dialecticis argumentis confirmare. Cic.2.de Legib. Atque hæc omnia,quaſi ſepimento aliquo, uallabit differendi ratione ueri & falſi iudicandi ſcientia , & arte quadam intelligendi , quid quanque rem ſequatur,& quid ſit cuique contrarium.

VALLONIA,putabatur dea,quæ uallibus præerat. Sipont.

VALLVM,li,[*Baſtione,cavalliero*] χάραξ, χαράκωμα, ἕρκος, munitio caſtrorum,quòd ex uallis,id eſt,palis,fiat. Cic. ad Cato.li.15.Epi. Vallo & foſſa circundedit,ſex caſtellis,caſtriſq́; maximis ſepſi. Idē in Piſo. Valium Alpium contra aſcenſum tranſgreſſionemq́; Gallorum. Legitur & Vallus,maſculini generis,in eadem ſignificatione. Tibul.lib.1.Eleg.2. Non arces,non uallus erat. Cæſar 3. Bell. Ciuil. Erat eo loco foſſa pedum quindecim, & uallus contra hoſtem in altitudinem pedum decem.

VALLVS,li,[*Palo*]χάραξ,firmior palus, cui uitis alligatur , & quo caſtra muniuntur. Virg.1.Ge. Exacuunt alij uallos, furcasq́; bicornes. Idem 2.Ge. Quadrifidasq́; ſudes, & acuto robore uallos. Accipitur nonnunquam Vallus pro ipſo caſtrorum aggere (ut docuimus in dictione præcedenti)in qua ſignificatione frequentius uallum dicimus neutro genere. Eſt item Vallus diminutiuum à Vannus. Varro 1.de re ruſt.cap.52. His tritis, oportet è terra ſubiectari uallis,aut uentilabris,cum uentus ſpirat lenis,&c.

VALOR,oris,[*Valore*]τιμή,precium:à Valeo,les. Plin. Victoriati ualore redimi poteſt.

VALVAE,arum,pluralis numeri tantum,[*Porte de la chieſa*]θύραι,δικλίδες,fores geminas habentes partes, in ſeſe cocūtes:ita dictæ, quod introrſum reuoluantur. Cice.1. de Diuin. In templo Herculis ualuæ clauſæ repagulis ſubito ſe ipſæ aperuerunt . Idem 3. Verr. Hæc alia duo ſigna,quæ ad ualuas Iunonis Samiæ ſteterunt. Oui. 1.Metam. Dextra,læuaq́; deorum Atria nobilium ualuis celebrantur apertis. Idem 2.Metam. Argenti bifores radiabant lumine ualuæ. Horat.2.Ser.Sat.6. Cum ſubito ingens Valuarum ſtrepitus lectis excuſſit utrunque.

VALVVLI, [*Tauelle,teghe,righe,guſcie*] λοβοί , ſunt concauitates in folliculis leguminum , in quas ipſa grana ſeparatim recipiuntur. Col.lib.7.de Ouibus tectis: Singula capita per hyemem recte paſcuntur ad præſepia,tribus hordei,uel freſæ cum ſuis ualuulis fabæ. Feſtus: Valuuli,fabæ folliculi appellati,&c.

VANDALA,Βανδαλία,regio Europæ ſeptentrionalis, à Vandalo fluuio,qui regionem interfluit . A qua populi Vandali,immanes,& ferociſſimi,qui paucis ante annis, quàm Gothi Romam caperēt, Gallias inuaſere:inde in Hiſpaniam,traiecto Pyrenæo , penetrantes,loca circa Bæticam,quæ Vandalia ab eis dicta eſt , occuparūt.

VANESCO,neſcis , [*Diſparire*] διαλύομαι, φθείρομαι, διαπίπτω, ματαιόομαι,à Vaneo,nes,quamuis inuſitato,in nihilum redigor , euanidus fio. Cice.2.de Legib. Animi labes nec diuturnitate uaneſcere,nec manibus ullis elui poteſt. Pli.lib.18.ca.24. Ne diu iacens, atque non concipiens uaneſcat. Ouid.3. Amor. Eleg.6. Carmine læſa Ceres ſteriles uaneſcit in herbas . Hinc Euaneſco,ἐξαφανίζομαι,eiuſdem ſignificationis . Virg.1.Æneid. Et procul in tenuem ex oculis euanuit auram.

VAGIONES,pen cor populi ſunt Galliæ Belgicæ,Coloniæ Agrippinenſi finitimi:hodie Vormacienſes . Lucan.lib.1. Et qui te laxis imitantur Sarmata bracchis Vangiones. Meminit horum Corne. Tacit.lib.20.& Plin.lib.4.cap.17.

VANIDICVS.adiectiuum.ματαιολόγος,ψευδολόγος, uaniloquus mendax. Plaut.in Trin. Cum probis potius, quàm cum improbis uiuere uanidicis.

VANILOQVIDORVS,dori,iocoſa Plaut. dictio in Perſa: Vaniloquidorus,uirgini ſuendonides.

VANILOQVVS,adiectiuum , [*Bugiardo*] κενολόγος, ματαιολόγος, ψευδολόγος,uanos ſermones effundens, mendax . Plaut.in Amph. Ergo iſtoc magis,Quia uaniloquus,uapulabis. Liu.5. Bell.Mace. Is,ut plerique,quos opes regiæ alunt,uaniloquus,maria,terrasq́; inani ſonitu uerborum compleuit . Sil.lib.8. Quinetiam ingenio fluxi,ſed prima feroces,Vaniloquum Celtæ genus , ac mutabile mentis,Reſpectare domos.

VANILOQVENTIA,æ κενολογία,ματαιολογία, uana & inanis blateratio. Liu.4.Bell.Maced. Hac uaniloquentia primum Arithenum prætorem Achæorum excitauit. Tacit.lib.3. Id Clutorius in domo P.Petronij,ſocru eius Vitellia coràm,multiſq́; illuſtribus fœminis per uaniloquentiam legerat.

VANITAS,atis,[*Vanità ſciocchezza,bugia*]ματαιότης,ψεῦδος,mendacium,fallacitas,& leuitas. Cice.lib.3.Offic. Quòd ſi uituperandi, qui reticuerunt:quid de ijs exiſtimandum eſt, qui orationis uanitatem adhibuerunt? Saluſtius: Huic homini minor uanitas inerat, quàm audacia. Tacit.lib.15. Veniam,quam ab imperatore acceperat,uanitate exitus corrupit.

VANITVDO,dinis,ματαιολογία,ψευδολογία,uanitas,mendacium. Pla. in Capt. Pol ego,ut rem uideo, tu inuentus uero uanitudine Qui conuincas.

VANNO, nas , [*Palare, uandere*]λικμάω, acus, uel paleas è frumento uel legumine uannis expurgo . Varro de re ruſt. Vt quod leuiſſimum eſt in ea , atque appellatur acus ac palea , uannatur foras extra aream. Hinc Euanno,ἐκλικμάω:extra uanno . Nonius. Euannetur,dictum eſt uentiletur,uel moueatur, à uanno , in quo legumina uentilantur.[*Conciare.*]

Vannvs,ni,[*Vallo*]λίκμος,inſtrumentum latum ex uimine, alia'ue materia,quo acus paleæq́; poſt trituram à frumento aut legumine uentilando,& in ſublime eiaculando,excernuntur. Virg.1.Ge. Et myſtica uannus Iacchi. Colum.libro 2.cap. 21. Ipſæ autem ſpicæ melius fuſtibus tunduntur,uannis expurgantur. In eadem ſignificatione legitur & Vallus, diminutiua forma: quam uocem Varro à uolatu dictam exiſtimat, quòd dum frumenta uanno in ſublime iactantur leuia euolent.

Vano,nas,unico n,ψεύδω,antiquis in uſu fuit pro fallo: ut annotauit Nonius,citans illud Accij ex Alcmena: Sic illum uanans in angiportum deduxit.

Vanvs,a,um,[*Vano,falſo*]κενὸς,proprie idem eſt quod uacuus, ſiue inanis. Virg.1.Georg. Sed illos Expectata ſeges uanis eluſit auenis. Modo pro ſtulto,quaſi mente uacuo, & qui in rebus inanibus ſtudium collocat,φλύαρος. Iuuen.Saty.3. Sic libitum uano qui nos diſtinxit,Othoni. Modo pro mendaci,& leuia,inaniaque pro grauibus & ueris aſtutiſſime cōponente, ψευδολόγος,ψευδοεργός, Virg.1.Æn. Ni fruſtra augurium uani docuere parentes. Mendax autem proprie dicitur,qui ad decipiendum mentitur. Vnde idem 2.Æneidos utrunque complexus eſt: Nec ſi miſerum fortuna Sinonem Finxit,uanum etiam,mendacemq́; improba finget. Vanum aliquando dicitur,auctore Donato,nec uериſimile, nec poſſibile. Terentius in Eunucho: Sin falſum,aut uanum,aut fictum eſt, continuo palam eſt. Vana fides,id eſt,falſa. Vanum inceptum, q̄d fruſtra inceptum eſt. Vana neutrū plurale,loco aduerbij, apud Virg. 11.Æneidos: Vt uidit fulgentem armis,ac uana tumentem. Id eſt, Vane,uel inaniter tumentem.

Vapidvs,uapida,uapidū,ἀτμώδης, plenus uapore, uel multos emittens uapores. Perſius Saty. 5. Veientanumq́ue rubellum Exhalet uapida læſum pice ſeſſilis obba? Vapidum pectus, per tranſlationem,apud eundem eadem Satyra: Sin tu, cum fueris noſtræ paulò antè farinæ,Pellicula ueterem retines,& fronte politus, Aſtutam uapido ſeruas ſub pectore uulpem. Id eſt ueterum uitiorum pleno,& priſtinas fraudes redolente.

Vapor,oris,& Vapos,[*Vapore,fumo*]ἀτμὸς, tenuis humoris alicuius exhalatio. Lucret.lib.5. Peruolitans permanat odos, friguſq́;, uaposq́;. Cicero 2.de Natura Deorum: Ipſe enim oritur ex reſpiratione aquarum. Earum enim quaſi uapor quidam aër habendus eſt. Ouid.1.Metamor. Vapor humidus omnes res creat, & diſcors concordia fœtibus apta eſt. Ponitur aliquando pro calore. Columella lib.5.cap.10. Minuſq́ue uaporis æſtate per anguſtum os penetret. Virg.5.Æneid. Lentuſq́; carinas eſt uapor, & toto deſcendit corpore peſtis.

Vaporarivm,rij,[*Camino*]ἀτμιστήριον,καπνοδόχη,in hypocauſtis dicebatur,qua uapor,ſeu fumus erumpebat. Cicero Quincto Fratri lib.3. In balneis hypocauſta in alterum apodyterij angulum promoui,propterea quòd ita erant poſita, ut eorum uaporarium, ex quo ignis erumpit,eſſet ſubiectum cubiculo.

Vaporifervs,uaporifera,uaporiferum,ἀτμώδης,multos emittens uapores. Statius 3.Silua.5. Siue uaporiferas, blandiſſima littora, Baias. Vbi Baias uaporiferas uocat propter aquas calidas, multos exhalantes uapores.

Vaporo,as,pen.pro.[*Mandare il fumo*]ἀτμίζω, aliquando neutrum eſt,idem ſignificans quod uaporem emitto. Plin.lib.31.cap.2. De differentijs aquarum: uaporant & in mari ipſo, quæ Licinij Craſſi fuere. Aliquando actiuum eſt, & pro ſuffire ponitur, ἀρκθυμιᾶν. Virg.11.Æneid. Succedunt matres, & templum ture uaporant. Aliquando pro arefacere,exugere. Plinius lib.2.cap.16. Quòd ſolidiores glebas diutius ſuſtineat & ſuſpendat,ut ex ſolibus æſtiuis uaporatæ reſoluantur. Vaporatio,onis,uerbale, uaporis excitatio. Plin.lib.28.cap.4. Perfundere caput aqua calida ante balnearum uaporationem, & poſtea frigida, ſaluberrimum intelligitur. Gell.lib.19.cap.5. Cum aqua frigore aeris duratur & coit,neceſſum eſt fieri uaporationem, & quandam quaſi auram tenuiſſimam exprimi ex ea,& emanare.

Vappa,æ,[*Vino ſuanito*]ἐκτητρίας, ἐξεστηκὼς οἶνος, uinum, uitioſum, cuius uis omnis euaporauit,adeo ut & ſaporem amiſerit & odorē. Pli.li.14.ca.20. Vitiumq́; muſto quibuſdam in locis ſponte feruere: qua calamitate cum deferbuit,perit ſapor, uappæq́; accipit nomen. Horat.2.Serm.Sat.3. Qui Veientanum feſtis potare diebus Campana ſolitus trulla,uappamq́; profeſtis. Per tranſlationem ponitur pro homine ignauo, deſide, inerte, & in quo nihil ſit induſtriæ,aut ſolertiæ,ἐξίτηλος. Idem 1.Ser. Saty.1. Non ego auarum Cum ueto te fieri,uappam iubeo,aut nebulonem.

Vapvlaris,μαστιγίας,idem quod uerbero,hoc eſt, qui continue uapulat,ut apud Plaut.in Perſa.

Vapvlo,as,pe.c. [*Eſſer battuto*] τύπτομαι,μαστιγοῦμαι, uerberor, cædor. Propert.lib.2.Eleg. Non ego,ſed tenuis uapulat umbra mea. Cœlius ad Cice.lib.8. Suſurrationes duntaxat ueniunt: alius equitem perdidiſſe,quod opinor certe factum eſſe: alius ſeptimam legionem uapulaſſe. Vapulare ſermonibus, eſt oblocutionibus ſugillari. Cic.ad Atti.lib.2. Qui cum ſe omnium ſermonibus ſentiet uapulare,& cum has actiones,&c.

Vardvli,Οὐαρδοῦλοι Ptolemæo,Hiſpaniæ citerioris populi, in conuentu Clunienſi: quorum meminit Pli. lib.& ca.3. & Strabo lib.2.

Vari,ῥαιβοὶ,qui introrſum pedes,uel crura obtorta gerunt. Horat. libro 1.Serm.Saty.3. Hunc Varum diſtortis cruribus, illum Balbutit Scaurum prauis fultum male talis. Vnde Varum frequenter pro obtorto accipitur. Perſius Sat.4. Et non fallit pede regula uaro. Vatij autem dicuntur, quibus in exteriorem partem crura pedes'ue flectuntur. Var.lib.2.de Re ruſt.de canib. Cruribus rectis, ac potius uaris,quam uatijs. Hinc Vatiarū,& Vatiniorum cognomina fluxerunt,quòd pedibus eſſent uatioſis. Seneca in quadam Epiſtola: Seruilius Vatia latere ſciebat,non uiuere. Valgi autem, βλαισοὶ,ſunt qui diuerſas ſuras habent: hoc eſt, ambas introrſum intortas: cuiuſmodi lacertarum pedes ſunt. Plau.in Mil. Aut uarū, aut ualgum,aut compernem,&c. Hinc Valgum ſuauium: id eſt,intortum. Plau.in Mil. Maiorem partem uideas ualgis ſuauijs. A qua fortaſſe ſimilitudine inſtrumentum quoddam ruſticum ad areas complanandas Valgium Plin.appellat lib.17. Seritur(inquit)menſe Aprili area æquata cylindris aut ualgio,alias denſum. Alioqui & ſermo agreſtis Valgiare uſurpat hodie pro eo quod eſt pauire, coæquareq́;. Omnino id fere uidetur eſſe,quod Cato ait. Comminuito terram,& cylindro,ac pauicula coæquato. In Cāpania certe haberi genus id teſtatur tali ſpecie,quali ſunt ſuræ duæ in diuerſum collocatæ,quo,ut cylindro,ſupplanantur areæ. Varæ manus,incuruæ. Ouid.li.9.Met. Tenuiq́; a pectore uaras In ſtatione manus. Sic uarum brachium,à Martial.dictum lib.7. Vara nec iniecto certamine brachia tendis. Varus genius apud Perſium Sat. 6. Sunt item Vari,tubercula exigua & dura in facie, quos ἴονθους Græci appellant. Pli.lib.23. Contra ſerpentium ictus trita drachmis duabus bibitur: uitia cutis in facie, uaroſq́;, & lentigines, & ſugillata emendat,& cicatrices.

Variae,πάρδαλεις,ex genere ſunt pantherarum: ita dictæ à macularum uarietate,quibus ſunt ſpectabiles. Plin.lib.8.cap.17. Nunc uarias & pardos qui mares ſunt,appellant in eo omni genere, creberrimo in Aphrica,Syriaq́;.

Varices,pen.cor.generis maſculini,[*Vna ſorte di uene*] ἰξίαι,κιρσοὶ, ſunt uenæ plus æquo intumeſcentes,in temporibus, in uentre,in teſtibus,in inguine,& potiſſimum in cruribus, quas Plin.li.11.ca.45. In cruribus uiro tantum,mulieri raro,præ nimio labore naſcī aſſerit. Cic.2.Tuſc. Cum uarices ſecabātur C.Mario dolebat. Horatius: Varice ſucciſo. Apud Senecam Epiſto. 78. legitur in fœminino genere. Dum(inquit)uarices execandas præberet. Vnde Varicoſus,qui huiuſmodi uenas tumidiores habet. Auicenna auctor eſt,uarices accidere curſoribus,& onera baiulantibus,& diu ſtantibus. Inde eſt illud Iuuen.Saty.6. Varicoſus fiet aruſpex. Ex diuturna ſcilicet ſtatione.

Varico,cas,ſeu Varicor,aris, deponens, ſecunda ſyllaba correpta, [*Preuaricare,traſgredire,trapaſſare*]διαβαίνω,ἢ διΐστημι τὰ σκέλη, in diuerſas partes extendo. Tractum ab ijs, qui natura uari ſunt, cruraque habent extrorſum intorta. Ideoq́ue quàm longiſſime à ſe inuicem diſtantia. Quinctil libro 11.cap.3.de geſtu pedum: Varicare ſupra modum,& in ſtando deforme eſt, & accedente motu prope obſcœnum.

Varicvla,æ,κιρσίδιον,diminutiuum à Varix. Celſus lib.5. de curationibus ulcerum. Si uaricula intus eſt, quæ ſanari prohibet, ea quoque excidenda.

Varicvs,a,um,pen.cor.qui ampliore paſſu incedit. Ouid.3.de Arte: Illa uelut coniux Vmbri rubicunda mariti Ambulat, ingentes uarica fertq́; gradus.

Varicitvs,aduerbium,ῥαιβῶς,cruribus diuaricatus,diuiſiſq́; quod fieri ſolet à fœmina iam mictura. Apule.lib.1. Varicitus ſuper faciem meam reſidentes,ueſicam exonerant.

Variegatvs, [*Ricamato*]ποικίλος, uariis picturis diſtinctus,exornatuſq́ue. Variegare enim eſt uariare, & uarietate diſtinguere, ποικίλλειν.

Varietas,atis,[*Varietā,uariatione*]ποικιλία,proprie eſt uariatio & diſſimilitudo colorum: quamuis & ad alia transferatur. Pli.lib.8. c.30. Oculis mille uarietates eſſe,colorumq́; mutationes. Cic.7. Verr. Neq; hoc prouiderim,ut uarietate criminum uos attentos haberem. Idem 2.de Finib. Varietas enim Latinum uerbum eſt, idq́ue proprie quidem in diſparibus coloribus dicitur, ſed transfertur in multa diſparia: Varium poema,uaria oratio,uarij mores, uaria fortuna,uoluptas uaria etiam dici ſolet, cum percipitur ex multis diſſimilibus rebus, diſſimiliter efficientibus uoluptates: Quinctil.li.1.c.12. Reficit animos,ac reparat,uarietas. Idem li.9. ca.1. Gaudent enim res uarietate. Apud antiquiſſimos etiam Va-

rianti. lectum fuit in eadem ſignificatione: ut annotauit Nonius. Lucil.lib.3.Principijs unde hæc oritur uariantia rerum.

VARIO,as,[*Variare far uario & diuerſo,ricamare*] ποικιλλέτω, ἀλλοιόω, diſtinguo,mutuo,uarium ſiue diuerſum facio. Pl.Epiſt.161. Laborem ocio,ocium labore uariare.Martial.lib.8.Non ego præ tulerim Babylonica picta ſuperbe Texta, Semiramia quæ uariantur acu.Ouid.2.Metamorph. Non erat huius opus lanam mollire trahendo, Nec poſitu uariare comas. Virgilius 9.Æneidos. Diſcurrunt uariantq; uices,fuſique per herbam Indulgent uino,&c. Ponitur aliquando pro uaria tradere.Liuius 7. belli Punici: Multos circa unam rem ambitus fecerim, ſi quæ de morte Marcelli uariant auctores,omnia exequi uelim.Legitur & abſolute,pro eo qđ eſt,ſibi diſsimilem eſſe,& modo hoc,modo illo modo ſe habere.Celſus lib.3. Non in ijs ſolum, in quibus ſemper ita ſe habet, ſed in ijs quoque in quibus uariat. Variare, aliquando eſt rem ambiguam eſſe.Liu.9.ab Vrbe,de ſuffragijs:Ibi ſi uariaret, quod raro incidebat,ut ſecundæ &c.Variatur,imperſonale.Liuius 2.Belli Punici:Ibi cum ſententijs uariaretur, &c. Varians, participium. Plin.lib.14.cap.2.Vix ulla magis tam denſo uuarum partu impatiens uariantis cæli.hoc eſt,inconſtantis cæli,& modo hoc,modo illo modo ſe habentis. Variantes adhuc,& acerbæ uuæ apud Col. lib.4.cap.10.hoc eſt nondum nigræ,ſed colore adhuc uario, qualis ſolet eſſe uuis immaturis.

VARIATIM,aduerbium,[*Variamente,diuerſamente*]id eſt,diuerſimode.Gellius lib.5. cap. 12. Vt enim particula, quæ in alijs, atque alijs uocabulis uariatim per has duas litteras, cum à littera media immiſſa,dicitur.

VARIVS,a,um, πολύχροος, πολύχρωος, ποικίλος, multiforme uel diuerſorum colorum.Terent.Eunuch.Ita uiſus eſt Dudum, quia uaria ueſte exornatus fuit. Virg.4.Æneidos:Varium,& mutabile ſemper Fœmina. Idem 5.Æneid. Ceu nubibus arcus Mille trahit uarios aduerſo ſole colores. Idem 2.Æneid. Vt te poſt multa tuorum Funera, poſt uarios hominumq;, urbiſque labores Defeſſi aſpicimus. Cice.1. Acad. Plato uarius & multiplex, & copioſus fuit. Liui.5. ab Vrbe: Ibi uaria uictoria, & uelut æquo Marte pugnatum eſt. Variæ uuæ fiunt, cum ad maturitatem perduci incipiunt, & colorem mutant. Cato cap. 37. Vbi uuæ uariæ cœperint fieri,bubus medicamentum dato quotannis uti ualeant. Varius præterea dicitur, qui in facie uaris diſtinctus eſt. Vnde iocus Cice.apud Quinctilianum lib.6. cap. 4. In Iſauricum: Miror quid ſit, quòd pater tuus homo conſtantiſſimus, te nobis uarium reliquit. Hinc Varie aduerbium, uarijs modis. Plin. Epiſt. 104. Varie me affecerunt litteræ tuæ:nam partim læta, partim triſtia continebant.[*Vario*]

VARIVS,nomen Poetæ tragici, Virgilij & Horatij amiciſſimi,unius ex ijs, quibus Virgilij Æneis commiſſa eſt emendanda. Meminit eius aliquoties Horat.in Serm.

VARVS,uara,uarum, ῥαιβός, qui ſuras habet extrorſum intortas. Pla. in Mil.Aut ualgum,aut uarum,aut compernem. Vide ſupra in dictione Vari.

VARVS QVINCTILIVS,nobilis Romanus, qui ab Auguſto Germanico exercitui præfectus, ab Arminio dolo circumuentus eſt, & cum tribus legionibus interfectus. Huius mortem deflet Horatius ad Virgilium ſcribens,lib.1. Carm. Aliquoties eius meminit & Maro,præſertim 6.& 9.Eclog.

VARVS,fluuius eſt Galliam Narbonenſem à Liguria diuidens, à tortuoſis aluei mæandris ita appellatus.Vide Strab.lib.4.

VARIX,cis,pen.cor.maſculini generis, ἰξία, κιρσός, tumor uenarum in quauis parte corporis,maxime tamen in cruribus. Vide ſupra in dictione Varices.

VARRO, Βάῤῥων, Senator Romanus fuit Ciceronis æqualis, non immerito à Quinctiliano Romanorum omnium eruditiſſimus appellatus: ut qui plurimos doctiſſimoſque ſcripſerit libros, peritiſſimus linguæ Latinæ, & omnis antiquitatis, & rerum Græcarum, noſtrarumq;: plus tamen ſcientiæ collaturus, quàm eloquentiæ. Ci.Atti.Varronis theſaurus.

VAS,uaſis, [*Vaſo*] σκεῦος, ἀγγεῖον, gene. neut. & tertiæ declinat.in plurali numero ſecundæ, pro inſtrumento ad aliquid capiendum idoneo. Cice.1. Tuſcul. Nam corpus quidem quaſi uas eſt, aut aliquod animi receptaculum. Idem pro Muræna: At ille expoſuit uaſa Samia. Idem 1.Sermo. Saty.3. At nos uirtutes ipſas inuertimus:atque Sincerum cupimus uas incruſtare. Vaſorum appellatio generalis eſt. Dicimus enim uaſa & uinaria, & naualia, inquit Vlpianus de auro & argent. legat.l. ſi gemma. Cicero 6. Verr. Erat etiam uas uinarium ex una gemma prægrandi, trulla excauata cum manubrio aureo, &c. Huius diminutiuum eſt Vaſculum,& Vaſillum, σκευάριον. Cato cap. 111. Si uoles ſcire, in uinum aqua addita ſit, nec'ne, uaſculum facito de materia hederacea.Quinctilianus lib.1.cap.2.Nam ut uaſcula oris anguſti ſuperfuſam humoris copiam reſpuunt, ſenſim autem influentibus, uel etiam inſtillatis complentur: ſic animi puerorum quantum accipere poſſint,uidendum eſt.Vaſum,ſi,etiam in ſecundo flexu dixerunt antiqui,ut auctor eſt Gel.lib.13. cap. 22. Plaut.in Truc.Aut aliquod uaſum argenteum.

VAS,uadis, ἐγγυητής, ὅμηρος, ſponſor alterius in re capitali: cum in cauſſa pecuniaria Præs potius appelletur. Auſonius in Monoſyllabis:Quis ſubit in pœnam capitali iudicio?Vas.Quis, cum lis fuerit nummaria,quis dabitur?Præs.Cic.3.Offic.Factus eſt alter uas eius ſiſtendi:ut ſi ille non reuertiſſet,moriendum eſſet ſibi. Hora. 1.Serm.Sat.1.Ille datis uadibus qui rure extractus in urbem eſt. Dicti autem putantur Vades, quòd poteſtatem faciant ei, cuius nomine ſpondent,uadendi eò,quò uelit.[*Promettitore*]

VASARIVM,ſarii,[*Scantia,raſtello*] σκεῦος,ut Veſtiarium,Calceariũ, hoc eſt,uaſorum ſupellex. Cic.in Piſo.Non'ne ſeſtertium centies octogies,quod quaſi uaſarij nomine in uenditione mei capitis ſcripſeras,ex ærario tibi attributum Romæ in quæſtu reliquiſti? Vaſarium præterea dicebatur, quod magiſtratibus in prouincias euntibus publice dabatur,ut muli,equi,uaſa, & reliqua, quæ magiſtratus inſtrumentum complerent, & ipſa etiam pecunia, quæ uiatici nomine numerabatur. Vide Budæum in Commentario de Aſſe.

VASCONES,pe.pro. Οὔασκωνες, populi citerioris Hiſpaniæ, quæ in Gallicum & Britannicum Oceanum uergit ad Pyrenæum poſiti. Hi à Metello Romanorum duce obſeſſi, in tantam famem compulſi ſunt,ut humana carne ueſcerentur.Iuuen. Saty.15. Vaſcones(fama eſt)alimentis talibus uſi Produxere animas.

VASCVLARIVS,rij,[*Tornidore*] σκευοποιός,qui uaſa conficit aurea, & argentea.Sunt enim inter aurifices uaſcularij,cælatores, inauratores,& bractearij: In l.apud Labeonem. de Præſcript.uerbis.Si cum emere argentum uoles,uaſcularius ad te detulerit, &c.Ci 6. Verr. In regiam maximam palàm artifices omnes, cælatores, ac uaſcularios conuocari iubet,ipſe ſuos complures habebat.

VASIO,onis, Οὐασίων Ptolem.oppidum Vocontiorum,in Gallia Narbonenſi:cuius meminerunt Plin.lib.3.cap.4. Pomp. lib.2. & Ptol. lib.2.cap.10.

VASTESCO,ci,ſcere, ἐκπορθοῦμαι,populari,& uaſtum fieri. Accius apud Nonium:Iuſſit proficiſci in exilium quouis gentium ne ſcelere tuo Thebani uaſteſcant agri.

VASTO,as,[*Guaſtare, diſtruggere,ruinare*] πορθέω, δῃόω, ἐκπορθέω, populor,deſtruo,perdo. Cæſar 1.Bell.Gall. Agri uaſtari, liberi eorum in ſeruitutem abduci, &c. Vaſtant agros cultoribus,dixit Virg.8.Æneidos. Hoc eſt, abducendo cultores agrorum,eos uaſtos,& deſertos efficiunt.Brutus ad Ciceronem lib.11. Decurſionibus per equites,quos habet multos,uaſtat ea loca,in quæ incurrerit.Cice.ad Attic.lib.9.Primum conſilium eſt, ſuffocare urbem & Italiam fame:deinde agros uaſtare, urere, pecunijs locupletum non abſtinere.Liuius 3.Bell.Pun. Vaſtare omnia ferro & incendijs. Virgilius 4.Georg.Omnia nam late uaſtant, &c. Cic. Attic lib.8.Homo magis ad uaſtandum,quàm ad uincendum paratus.Vaſtatio,onis,uerbale, πόρθησις,depopulatio,deſolatio. Liuius 7.ab Vrbe:Acceſſit ad eam cladem & Vaſtatio Romani agri. Vaſtator,oris, πορθητής, populator. Ouid. 9. Metamorph. Nec mihi Centauri potuere reſiſtere, nec mi Arcadiæ uaſtator aper. Vaſtatus,a,um.Cicero pro Sextio: Lex erat lata, uaſtato atque relicto foro. Huius compoſita ſunt Deuaſto,& Peruaſto:quorum ſignificata uide ſuis locis:

VASTVS,a,um,[*Grande*] ἀχανής, ὑπερμεγέθης, ualde magnus, immenſus,quodque iuſtæ magnitudinis modum excedit. Virg.3.Æneid. Vaſtumque caua trabe currimus æquor. Idem 1. Æneid.Hic uaſto rex Æolus antro Luctantes uentos, tempeſtateſque ſonoras imperio premit. Cice.1.de Diuina. Tum uiſam beluam uaſtam & immanem, circumplicatam ſerpentibus, &c. Aliquando ponitur pro deſerto, ἔρημος. Accius apud Nonium: Hanc urbem ferro uaſtam faciet. Hinc Vaſtitas,tatis, μέγεθος, ἀμετρία, immenſitas, nimia magnitudo. Colum.lib. 3. Pari tamen in hac terra uaſtitate beluas progenerari, quis neget?id eſt, pari magnitudine. Apuleius:Cui in primis tanti corporis uaſtities horrori fuit. Accipitur tamen aliquando Vaſtitas pro populatione, ſeu deſolatione, ἐρημία, πόρθησις.Cicero in Catil. Tecta urbis, uitam ciuium, Italiam denique totam ad exitium, & uaſtitatem uocas. Vaſtitudo, dinis,idem, ſed antiquum. Cato rei ruſtic. ca.141. Vti tu morbos uiſos inuiſoſque uiduertatem, uaſtitudinem, calamitates, intemperiaſque prohibeſsis. Vaſtities,tiei,idem, ſed & ipſum uetuſtum.Plautus in Pſeudo.Harum mihi uoluptatum omnium, atque itidem tibi Diſtractio, diſsidium, uaſtities uenit. Hinc Vaſte, aduerbium, Cicero.3.de Orato. Sic maiores non aſpere, ut ille, quem dixi,non uaſte,non ruſtice,non hiulce: ſed preſſe,& æquabiliter,& leniter.

VASTIFICVS,

Vaſtificus,a,um,pen.cor.ἐρημωτὸς,ἐρημοποιὸς, quod uaſtitatem affert.Cic.2.Tuſc. Ex uetuſto quopiam poeta: Erymanthiam hæc uaſtificam abiecit beluam.

Vates,uatis,communis generis, [*Indouino*] μάντις,fatidicus,diuinus,propheta:à fando(ut quidam uolunt)quaſi fates. Pla. in Milo. Bonus uates poteras eſſe,cum quæ ſunt futura, uideas. Virgil. 6. Æn.Quippe pii uates,& Phœbo digna locuti. Cice.2.de Legib. Alterum quod interpretatur fatidicorum & uatum effata incognita.Virgilius 6.Æneidos:Tuq; ò ſanctiſsima uates Præſcia futuri, & cet. Vates item dicuntur Poetæ, à uiendis uerſibus.Viere enim uincire eſt,ait Varro 4.de Lingua Latina. Col.in Præfat. libro decimo.Ex uoluntate uatis maxime memorandi.Id eſt,Virgilii.Quinctil.lib.10.cap.1. Beneuolum auditorem inuocatione dearum,quas præſidere uatibus creditum eſt,facit. Cic.1.de Diuina.Verſus, quos olim Fauni, uateſq; canebant. Vates medicinæ.Plin.lib.11.cap.37.Arteriarum pulſus miranda arte ab Herophilo medicinæ uate deſcriptus.

Vaticanus,p.p.βατικανὸς,collis eſt,non procul à Tiberi, ſupra molem Adriani, conterminus ianiculo, in quo Petri baſilica eſt.Sic dictus,quod populus Romanus eo potitus ſit uatum reſponſo,expulſis Hetruſcis, ut inquit Feſtus. Vel (ſecundum Gellium. lib. 16.ca.17.)à uaticiniis,quæ ibi dari ſolebant, ui atq; inſtinctu Dei Vaticani.Varro ſcribit Vaticanum Deum in eo monte fuiſſe,qui infantibus primam uocem daret,quæ eſt Va, quæ prima in Vaticano ſyllaba eſt.Auguſtinus tamen uocat Vagitanum, tanquam infantium uagitibus præſidentem. Prima huius nominis ſyllaba ſemper producitur,ſecunda uariatur,tertia ſemper producitur. Iuuen.Satyr.6.Et uaticano fragiles de monte patellas. Horat.lib.1. Carm.Vt Paterni Fluminis ripæ,ſimul & iocoſa Redderet laudes tibi Vaticani Montis imago. De Vaticano agro, colle,& Deo ſic ſcribit Gell.li.16.cap.17.Et agrum Vaticanum(inquit) & eiuſdem agri Deum præſidem appellatum acceperamus à Vaticiniis, quæ ui atq; inſtinctu eius Dei,in eo agro fieri ſolita eſſent.Sed præter hanc cauſſam Marcus Varro libris rerũ diuinarũ, aliam eſſe tradit iſtius nominis rationem.Nam ſicut Aius,inquit, Deus appellatus,araq; ei ſtatura eſt,quæ eſt in infima noua uia, quòd eo in loco diuinitus uox edita erat:ita Vaticanus Deus nominatus,penes quẽ eſſent uocis humanæ initia:quoniã pueri:ſimulatq; parti ſunt, eã primã uocẽ edunt, quæ prima in Vaticano ſyllaba eſt. Idcirco uagire dicitur,exprimẽte uerbũ ſonũ uocis recentis. Hæc.Gell.

Vaticinor,pen.cor.[*Indouinare*]χρησμῳδῶ, μαντεύομαι,diuino,futura prænuncio,quaſi fata cano.Cice.1.de Diui. Illud quod uolumus expreſſum eſt,ut uaticinari furor uera ſoleat.Ouid.8.Metamor. Quæ tibi factorum pœnas inſtare tuorum Vaticinor moriens.Liu.2.ab Vrbe:Sæpe deinde & Virginium Conſulem in concionibus uelut uaticinantem,audiebat.Aliquando etiam Vaticinari accipitur pro delirare,ſiue hariolari: quæ ſignificatio inde tracta eſt,quòd ſacerdotes oracula edituri, furore quodam ſoleant corripi.Cicero pro Sextio. Eos autem qui dicerent dignitati eſſe ſeruiendum uaticinari & inſanire dicebat. Idem Epiſto.lib.2.Sed ego fortaſſe uaticinor, & hæc omnia meliores habebunt exitus. Vaticinatio uerbale,μαντεία,μάντευμα,diuinatio,futurorum prædictio Ci.2.de Nat.De.Multa ex Sibyllinis uaticinationibus,multa ex aruſpicum reſpõſis commemorare poſſum &c. Vaticinator, oris,χρησμῳδὸς,fatidicus,hariolus,coniector.Ouid.de Pon.Eleg. 1.Vnde tamen uiuat uaticinator habet.

Vaticinus,a,um,penul.corr.μαντικὸς,quod ad uaticinia pertinet. Liui.5.Bel.Pun.Et edixit,ut quicunque libros uaticinos,precationes'ue,aut artem ſacrificandi conſcriptam haberet,eos libros omnes,litteraſq; ad ſe ante Calendas Apriles deferret.Idem 9.Bel. Maced.ſacrificulos, uateſq; foro,circo,urbe prohiberent,uaticinos libros conquirerent,comburerentq;. Furor uaticinus.Ouid. 2.Metamor.Ergo ubi uaticinos concepit mente furores, Incaluitq; deo,&c.

Vatinius,nomen ciuis Romani contaminatiſsimæ uitæ, & profligatiſsimi pudoris,qui cum aduerſus.Sextium teſtis productus eſſet, reumq; teſtimonio ſuo læſiſſet,in eum Cicero,qui Sextii defenſionem ſuſcepereat,tam acerbe inuectus eſt,ut patefactis flagitiis in ſummum Romani populi odium peruenerit. Hinc factus eſt locus uulgi prouerbio,ut Vatinianum odium, pro capitali, & implacabili odio accipiatur. Catullus: Munere iſto Odiſſem te odio Vatiniano.Fuit & alter Vatinius Neronis tempore, ſutrinæ primum alumnus,poſtea Neronianæ aulæ oſtentum,corpore detorſo,facetiis ſcurrilibus,primo in contumelias aſſumptus, deinde optimi cuiuſque criminatione eò uſque prouectus,ut gratia,pecunia,ui,nocendo,etiam malis præualeret.Auctor.Tacit.lib.15.

Vatius,tii, βλαισὸς,qui pedes, crura'ue habet extrorſus obtorta, quemadmodum contra Varus, qui ea introrſum habet inflexa. Varro li.2.Rei ruſt. cap.9.de canibus: Sint cruribus rectis, & potius uatis,quàm uatiis.Hinc Vatiarum cognomen originem ſumpſit,quòd qui primus in ea familia id cognominis ſortitus eſt,pedibus fuerit uatiis.

Vatrax,acis,omnis gener.& Vatricoſus, adiect.qui crura uitioſa habet,teſte Nonio.Lucil.lib.28. Vt ſi progeniem antiquam, qua eſt Maximus Quinctus Vacax,qua uatricoſus. Vatrax.

Vatrenus,fluuius eſt,ex agro Forocornelienſi in Padum decidens, à quo & ampliſsimum quoddam Padi oſtium, Vatreni portus appellatur.Auctor Plin.lib.3.cap.16.

Vaunia,Italiæ ciuitas,Venetiæ propinqua,Ptolemæo auctore li.3. cap.1.uulgò Louino.

V ANTE B

Vber,ris,modo adiect.eſt idem ſignificans,quod fertilis,fœcundus copioſus,εὔφορος,εὔπορος.Cicero 1.de Natu. Deo.Vberrimi,lætiſſimique fructus uitium.Idem de Senect.Agro bene culto nihil eſt nec uſu uberius,nec ſpecie ornatius. Modo ſubſtantiuum,idem ſignificans, quod mamma,οὖθαρ.Virg. 3.Eclog.Binos alit ubere fœtus.Inuenitur tamen Vber ſubſtãtiuum,poſitum pro ubertate, ſiue fœcũditate,εὐθηνία,εὐφορία,ut, Vber agri:id eſt,ubertas, & fertilitas,quo pacto & Græci οὖθαρ ἀρούρης.Virg.1.Æneid. Terra antiqua,potens armis,atque ubere glebæ.Non deſunt,qui principiũ huius uocis aſpirandum putent,quòd aut à uerbo ὕειν, dictum exiſtiment,quòd eſt pluere:aut ab humore,quaſi Humor,m,in b,mutato:aut à Græca præpoſitione ὑπὲρ,quæ abundantiam quandam importat.Vide ſupra Huber.

Vbertas,tis,ſiue Hubertas,εὐπορία,εὐφορία,εὐθηνία,οὖθαρ, πολυκαρπία,fertilitas,abundantia,copia.Cic.pro Põpeio: Summa ubertas agrorum.Idem pro Cornelio:Orationis ubertas,uarietas, copia.

Vbero,ras,ſiue Hubero,πιαίνω,γονιμοποιῶ, aliquando actiuum uerbũ eſt,idem ſignificans quod lætifico,fœcundo, fertilẽ efficio.Palladius li.4.Hoc ueluti coitu ſteriles albores uberabantur.Aliquando neutrum,idem ſignificans,quod letum, & fœcundum eſſe,εὐθηνεῖν.Col.li.5.cap.9.Neque enim olea biennio uberat.

Vbertim,ſiue Hubertim,aduerbium,ἀφθόνως,copioſe.affluenter. Catullus: Fruſtantur falſis gaudia lacrymulis, Vbertim thalami quas intra limina fundunt,

Vbertus,a,um,ſiue Hubertus,εὔπορος,εὔφορος, εὔθηνος,fœcundus, copioſus.Gell.lib.7.cap.14.Sed ea ipſa genera dicendi antiquitus tradita ab Homero ſunt tria in tribus: magnificum in Vlyſſe & ubertum:ſubtile in Menelao,& cohibitum: miſtum moderatumq; in Neſtore.

Vbi,aduerb.modo loci interrogatiuum,[*Doue,in che luogo, quando, poi che*]ποῦ,ſignificans in quo loco. Pla.Vbi id audiſti?Modo relatiuum.ὅπου,ἔνθα.Vir.1.Ænei.Vbi Æacidæ telo iacet Hector.Pli. lib.12.cap.14.Alexandriæ,ubi thura interpolantur. Modo infinitum,ὅπου.Cicer,3.Tuſcu.Eſt ubi id iſto modo ualeat.Plaut.in Trucul.Vbi amici,ibidem opes.Ponitur quandoq; pro aduerbio temporis poſtquam, ἐπειδὴ. Virgil.1. Æneid. Hæc ubi dicta dedit. Quandoque pro quando,ὅταν.Terent. in Ad.Vbi uoles, accerſe. Virgil.libro 6.Quale per incertam Lunam ſub luce maligna Eſt iter in ſiluis,ubi cælum condidit umbra Iuppiter, & rebus nox abſtulit atra colorem.

Vbi gentium,Vbi loci,Vbi terrarum,Vbi locorum,idem quod Vbi, ſignificant.nam genitiui illi ſignificationi nihil addunt. ornatus tantum gratia ponuntur. Vbi primùm:id eſt,ſtatim. ut Cæſa.1.Bel. Ciu.Cæſar,ubi primum illuxit,omnes Senatores,&c.

Vbii.populi origine Germani,cis Rhenum fluuium,in ea parte Galliæ Belgicæ,ubi eſt Colonia Agrippinenſis.Pli.li.4.c.17.& Tacit. lib.1.& 20.

Vbicunque,ὅπουποτε,quocunque in loco.Ci.Acad.Etſi, ubicunque es,in eadem es naui.

Vbiuis,ἑκασταχοῦ,quolibet in loco. Cic.lib.4. Epiſt. Nemoq; eſt, quin ubiuis,quàm ibi,ubi eſt,eſſe malit.

Vbique,πανταχοῦ,omni in loco.Virgil.2.Æneid. Crudelis ubique Luctus,ubique pauor,& plurima mortis imago.Aliquando habet adiunctum genitiuũ,ut, Vbiq; locorum, Vbique gentium. Vbique itineris,πανταχοῦ τῆς ὁδοῦ. Apuleius Transformationis ſuæ lib.1. Nihil iſtarũ rerum,quæ itineris ubiq; nos comitãtur, indigemus.

Vbisci,Aquitaniæ populi,apud Plin.lib 4.cap.19.

Vbiubi,ὅπου ἂν,ἔνθα ἄν,pro ubicunq;, quemadmodum Vtut,pro utcunque.Tere.in Eun.Vbiubi eſt,diu celari non poteſt. Vbiubi,id eſt,ſtatim ut,Plaut.in Mercu.Vbiubi erit inuenta,mater redimet.

V ANTE C.

Vcalegon,Οὐκαλέγων,unus ex Troianis proceribus qui belli tempore,quod annis confectus eſſet,prœlio abſtinuit,ut refert Homerus 13.Ilia.Vir.2.Æneid.Iam proximus ardet Vcalegon. Quo in loco domini nomen figurate pro ipſis ædibus poſuit.

Vcenni,gentes Alpinæ, Auguſti auſpiciis in Romanorum ditionem redacti:ut refert Plin.lib.3.cap.20.

VCIA, *Ucia*, oppidũ Turdetanorum, in Hiſp. Bætica, teſte Pto.l.2.c.4

V ANTE D.

VDINI, Scythiæ populi, ad Mæotidis lacus fauces incolentes. Plin. lib.6.cap.13.

VDO, onis, genus calceamenti, quod nonnunquam ex lana, nonnunquã ex hirci pilis conficiebantur: hiq; Udones cilicii dicebantur: de quibus extat hoc diſtichon apud Mar.lib.14. Non hos lana dedit, ſed olentis barba mariti. Cinyphio poterit planta latere ſinu.

VDVS, a, um, [*Humido, bagnato*] ὑγρὸς, humidus, uuidus. Virgil. 4. Georg. Nigra ſubeſt udo tantum cui lingua palato. Quidam à ſudando deductum putant. Varro lib.4.de Ling. Lat. ab humido deducit: unde & per aſpirationem quidam ſcribendum præcipiunt.

V ANTE E.

VE, ἤ, enclitica particula, & coniunctio diſiunctiua, idem ſignificans quod Aut: nullum tamen in oratione locum habens, niſi poſt dictiones, quas connectit. Cice. 1. de Natu. Deo. Beſtiæ, quæ in Rubro, mari, India'ue gignuntur. Aliquando geminatur. Virg.lib.9. Æneì. Siquis in aduerſum rapiat caſus'ue deus'ue. Eſt & altera particula Ve, quæ non niſi in compoſitione inuenitur: & modo augendi uim habet: ut, Vetus, Vehemens: quorum alterum ab ætatis magnitudine, alterum à ui, atque impetu mentis dictũ eſt. Modo uim habet diminuendi: ut, Vegrandis: id eſt, male, uel parum grandis. Ve, enim ſyllabum rei paruæ ueteres præponebant: unde apud Auſonium Vegrandes meſſes legimus pro paruis, & apud Varronem lib.2. Rei ruſtic. Oues uegrandes, & imbecilles. Sic & Vecordem dicimus, quaſi cordis, hoc eſt, ſanæ mentis parum habentem. Ita etiam Veiouem antiqui appellarunt à non iuuando: qui idcirco tantum colebatur, ne noceret. Eius enim ſimulacrum ſagittas manu tenebat, quo illud ſignificare uolebant, paratiorem eſſe ad nocendum, quam ad iuuandum. Vide plura de hac particula apud Gellium lib.5.cap.12.

VECORS, uecordis, [*Pazzo, ſmemorato, ſciocco*] ἄφρων, ἀνόητος, ἄφρων, παράφρων, inſanus, ſtolidus, ſtupidus, inſipiens: quaſi ſine corde, hoc eſt, ſine mentis ſanitate. Liu. 4. ab Vrbe. Audita uox eius in concione ſtolida, & prope uecors. Ci. 1. Tuſ. Aliis cor ipſum minus uidetur: ex quo excordes, uecordes, concordesq; dicuntur. Ci. pro Domo ſua: Itaque iſtius uecordiſſimi mentem cura metuq; terrebant. Ouidius in Ibin: Mẽs quoq; ſic furiis uecors agitetur. &c. Hinc Vecordia, uecordiæ, παραφροσύνη, ἄνοια, inſania, deſipientia. Saluſt. in Iugurta: Igitur color exanguis, fœdi oculi, citus modo, modo tardus inceſſus, prorſus in facie, uultuq; uecordia. Ter. in And. Hoccine credibile eſt, aut memorabile, Tanta uecordia innata cuiquam ut ſiet, Vt malis gaudeat: atq; ex incommodis Alterius ſua comparet ut commoda? Ouid. 12. Met. Quæ te uecordia Theſeus Euryte pulſat ait.

VECTABVLVM, buli, [*Carriuolo*] ὄχημα, uehiculum. Gel.li.20.c.1. Iumentum quoq; non id ſolum ſignificat, quod nunc dicitur, ſed uectabulum etiam, quod adiunctis pecoribus trahebatur.

VECTARIVS, aria, arium, ὀχηματικὸς, quod idoneum eſt ad uehendum: ut uectarius equus. Varro lib. 2. de re ruſt. ca.7. de equis loquens. Itaque peritus belli alios eligit, atque alit, ac docet: aliter quadrigarius & deſultor: aliter qui uectarias facere uult: neque eodem modo parantur ad ephippium, ut ad prædam.

VECTICVLARIA VITA, τοιχωρυχικὸς βίος, dicitur eorum, qui uectibus parietes perfodiunt alienos, furandi gratia. Cato: Vecticulariam uitam uiuere, τοιχωρυχεῖν, eſt repente largiter habere, repente nihil. Feſtus.

VECTIGAL, lis, pe. pro. [*Datio, gabella*] πρόσοδος, πορισμὸς, τέλος, φόρος, tributum, portorium, & generaliter cuiuſuis generis fructus, aut reditus: ita dictum à uehẽdo. Proprie enim hac uoce primum ſignificabatur portorium, quod mercium è loco aliquo euehendarum, uel per locum aliquem tranſuehendarum nomine ſoluebatur. Hodie tamen multo latius ſignificatio eius extenditur, ut tam ad publicos reditus, quàm ad priuatos extendatur. Publica uectigalia: intelligere debemus, quæ accipit fiſcus, uel, ærarium. Cic. pro Pomp. Vectigalia neruos eſſe reip. ſemper duximus. Priuata, quæ quiſq; ſumit ex reditibus, & fructibus ſuis. Ci. in Parad. Ex meo tenui uectigali capio ego ducenta. Paulus: Cæſæ arundinis, uel pali compendium, ſi in eodem fundo uectigal eſſe conſueuit, ad fructuarium pertinet. Cic.2.Off. Vt bona ualetudo uoluptati anteponatur, uires celeritati: externorum autem, ut gloria diuitiis, ut uectigalia urbana ruſticis ædibus, & mercibus: Id eſt, prouentus, reditus. Hinc fit adiectiuum, Vectigalis, le, ὑποτελὴς, πλατοφόρος, pro tributario. Sic prouinciæ, agri, homines, qui tributa perſoluunt, Vectigales dicuntur. Cic. lib.3. Offi. Quas ciuitates L. Sylla pecunia accepta ex Senatuſconſulto liberaſſet, ut hæ rurſus uectigales eſſent. Sueton. in Cæſ. Agrum Campanum ad ſubſidia reip. uectigalem relictum, diuiſit extra ſortem. Cic. in Catil. Et ſiluas, lucosq; publicos Romani uectigales habuere. Liui. Verum Annibal hic ſic æmulus itinerum Herculis, ut ipſe fert, an uectigalis, ſtipendiariusq;, & ſeruus populi Romani à patre relictus. Latine autem dicimus, Imponere uectigal, Pendere uectigal, Conſeruare uectigal, Exercere, & exigere uectigal, Leuare aut agros, aut ciuitates, aut populos uectigali, & Facere populos, & eiuſmodi uectigales; quæ loquendi genera creberrime in bonis auctoribus inuenies.

VECTIS, huius uectis, gen. maſc. [*Catenaccio, ſtanga, chiauiſtello*] μοχλὸς, ἀναφορεὺς, inſtrumentum ex ferro alia'ue materia, quo oſtiũ clauſum aduerſus uim munitur: ita dictum, quòd manu huc illuc uehatur. Virg. lib.7. Æn. Centum ærei claudunt uectes, æternaq; ferri Robora, nec cuſtos abſiſtit limine Ianus. Vectem Cyniras Agrippæ filius inuenit. Eſt etiam Vectis palus è ferro, uel ligno grandior, ruſticis, & fabris neceſſarius ad onera promouenda. Cæſ.2. Bel. Ciu. Saxa quam maxime poſſunt, uectibus promouẽt, præcipitataq; muro in muſculum deuoluunt. Cice. 1. de Nat. de. Quæ molitio, quæ ferramenta, qui uectes, quæ machinæ, qui miniſtri tanti muneris fuerunt? Item Vectis dicitur lignum, quo oneris aliquid à binis pluribus'ue in humeris geſtatur: ut eſt in Exod. Facies quoque uectes de lignis ſethim. Rurſus Vectes ſunt inſtrumenta ad aliquid ſubuertendum, effringendum'ue accõmodota. Hora. li.2. Car. Hic hic ponite lucida Funalia, & Vectes, & arcus Oppoſitis foribus minaces. Vectibus item torcularia circumagebantur. Hinc Vectiarius, qui torcularia premit uectibus. Vitruu. lib.6.cap.8. Ita enim erit uectiario ſpatium expeditum.

VECTIS, Οὐῆκτις Ptolemæo, inſula eſt Britanniæ ad Meridiem adiacens, fretoq; ab ea admodum exiguo diſcreta, Huntonnæ portum, quem Ptolemæus Magnum uocat, obiectu ſuo aduerſus tempeſtates muniens. Hodie duo habent oppida. Nouum portum, & Calborcum. Plin. lib.4. cap.16. Minus recte hanc inſulam inter Britanniam & Hyberniam collocat.

VECTO, as, [*Menare*] ὀχέω, ἐποχέω, κομίζω, frequentatiuum eſt à Veho, is. Gel. li.16. ca.19. Dorſo ſuper fluctus edito uectauiſſe. Vir. 6. Æn. Corpora uiua nefas Stygia uectare carina. Horat. Epod. circa finem. Vectabor humeris tũc ego inimicis eques. Hinc Vectatio, onis, uerbale, quod nomen ſemper paſſionem ſignificat, cõtra aliorum uerbalium naturã. Vectito, tas, frequentatiuum à Vecto.

VECTONES, pen. pro. Οὐέκτωνες, populi Hiſpaniæ citerioris, ab Aſturibus Durio amne diſcreti. teſte Plin. lib.4. cap.20.

VECTOR, [*Condottiero, colui ch'è condotto, nauigante*] ἐπιβάτης, qui in aliena naui, uel equo, uel plauſtro uehitur precio. Cice. 7. Phil. Et ſummi gubernatores in magnis tempeſtatibus à uectoribus admoneri ſolent. Vir. 4. Eclog. Cedet & ipſe mari uector. Quinct. In nauim filii mei male permutatus uector imponor. Aliquando actiue accipitur pro eo, qui uehit. Ouid. 1. Faſt. Ecce rudens rauco Sileni uector aſellus Intempeſtiuos edidit ore ſonos. Vectores per tranſlationem pro ciuibus. Cic. ad Att. lib.2. Male uehi malo alio gubernante, quàm tam ingratis uectoribus bene gubernare.

VECTVRA, æ, [*Vettura*] ἀγώγιμον, non modo actum ipſum, hoc eſt, uectionem denotat, ſed etiã mercedẽ, quæ pro uectura ſoluitur: ut puta pro naui, ſiue equo meritorio. Varro lib.2. ca.7. de re ruſt. de equis loquẽs: Alii ſunt idonei ad rẽ militarẽ, alii ad uecturam, alii ad admiſſurã, &c. Ci. ad Att. l.1. Miſimus, qui pro uectura ſolueret. Cæſ. 5. Bel. Ciu. Remiges, arma, tormenta, uecturæ imperabãtur. Facere uecturam, eſt uehendo parare ſibi lucrum. Quinct. Claſſis noſtra uecturam facit, & uicinarum ciuitatum copias introducit.

VEDRA, fluuius in latere Meridiolani Britanniæ inſulæ. Ptol. l.2. c.3.

VEGEO, es, uerbum eſt antiquum, quod modo abſolute accipitur pro ualeo, ſiue uegetus, & incolumis ſum, ὑγιαίνω, ἀκμάζω. Varro Manio, ut citat Nonius: Nec natus eſt, nec morietur: uiget, ueget, utpote plurimum. Modo actiue, pro uegeto, recreo, uegetum reddo. Pomponius Maiali, apud eundem Nonium: Animum Venus ueget uoluptatibus.

VEGETI, apud Pomponium lib.1. Aſiæ populi Murrhanis, Cappadocibus, Comagenis, & Armeniis uicini, à nullo præterea Geographorum (quod ſciam) commemorati.

VEGETIVS, Flauius Renatus, Comes Conſtantinopolitanus: floruit Valentiniani principis tempore. Scripſit Epitomen inſtitutionum rei militaris, de commẽtariis Catonis Auguſti, Traiani, & Hadriani principum, ac Frontini. In primo libro electionem docet tyronum, ex quibus locis uel quales milites probandi ſunt, aut quibus armorũ generibus exercitus imbuendi. Secundus ueteris militiæ continet morem, ad quem pedeſtris inſtitui poſſit exercitus. Tertius omnium artium genera, quæ terreſtri prœlio ſunt neceſſaria exponit. Quartus uniuerſas machinas, quibus uel oppugnantur ciuitates, uel defenduntur, enarrat: naualisq; belli præcepta ſubnectit. Ex Raphaelis Volaterrani lib.22.

VEGETO, tas, pe. co. ῥώννυμι, recreo, corroboro, & uegetum facio, & promptum ad obeundas actiones. Gel. Memoriæ uegetandæ gratia.

tia.Vegetatio, onis, uerbale. Apul. de Aſino: Vt etiam fatigationem ſedentariam inceſſus uegetatione diſcuterem.

VEGES, etis, εὔρωστος, ὑγιής, idem, quod Vegetus. Liu. 1. Bel. Pun. A tergo Alpes urgent, uix integris uobis, ac uegetibus tranſitæ.

VEGETVS, a, um [Vigoroſo, ſano, gagliardo, proſperoſo] εὐεξής, εὔρωστος, ὑγιηρός, ὑγιαρός, bene habitus, incolumis, uiuidus, agilis, & ad obeundas actiones idoneus: & tam de animo, quam de corpore dicitur. Cic. Att. Te uegetum nobis in Græcia ſiſte. Idem 5. Tuſc. Ne tam uegeta mens in Empedocleo ſanguine demerſa iaceat. Liu. 6. ab Vrb. Sed uegetum ingenium in uiuido pectore uigebat, uirebatq; integris ſenſibus. Gel. l. 3. c. 1. Quid igitur dicimus, quòd multos uidemus eſſe pecuniæ cupidos, & eoſdem cum corpore eſſe uegeto, ac ualenti? Suet. de Cæſ. ca. 45. Nigris, uegetisq; oculis, ualetudine proſpera. Scribit Apul. Lunæ numine cuncta animantia uegetari: id eſt, & uigorem acquirere. Sene. quoque lib. 3. Quæſt. refert terræ ineſſe ſpiritum illum uitaliter uegetum, & alentem omnia. Hunc enim (inquit) niſi haberet, quomodo tot buſtis ſpiritum infunderet, non aliunde uiuentibus? quomodo tot radices aleret? Hinc Vegetatiuam animam philoſophi recentiores appellant animam ſeminalem, quæ a Plinio dicitur Alens, cuius motu interiore plantæ uigeſcunt, creſcunt, frondeſcunt, germinant breuiterq; uiuunt. Vegetior, Vegetiſſimus. Col. lib. 6. ca. 20 Neq; enim alio diſtat bonus taurus à caſtrato, niſi quòd huic torua facies eſt, uegetior aſpectus, breuiora cornua. Pli. l. 18. c. 26. Hoc interuallum temporis uegetiſſimũ agricolis, maximeq; operoſum eſt.

VEGRANDIS, [Poco grande] μικρόσωμος, μικρός, paruus, & male grandis. Auſon. lib. 2. Epiſt. Hic ſæpe falſus meſſibus uegrandibus. Varro 2. de re ruſt. Quodq; poſtea concipiunt, fiunt uegrandes, atque imbecillæ.

VEHAM, uiam ueteres dicebant, quòd per eam uehebant omnia. Varro 1. de re ruſt. cap. 2. A quo nunc quoque uiam Veham appellant, propter uecturas.

VEHEMENS, tis [Irrepugnabile, terribile, grande] ὁρμητικός, κατασφοδρός, σφοδρός, ex Ve, & Mens cõponi arbitror, tametſi quidã dici uelint, quòd uehatur eminentius, uel quòd uehatur mente. A mentis enim ui, atq; impetu (ſicut docet Gellius) dicitur. Nam Ve, in hoc loco intentiua particula eſt. Dicitur autem Vehemens, graue, magnum urgens, acre. Tere. in And. Ne hæc quidem Satis uehemens cauſſa ad obiurgandum. Ci. 2. de Orat. Acri & uehementi quadam incitatione inflammari. Idem de Clar. Orat. Galba in meditando uehemens & incenſus fuit. Vitis uehemens. Col. li. 3. cap. 1. Terræ denſæ dabit uehementem uitem, multaq; materia frondentem. A quo Vehementia, σφοδρότης, grauitas, acritudo. Pli. li. 13. ca. 8. Flore candido cum uehementia odoris. Hinc Vehementer aduer. σφόδρα, acriter, admodum. Cic. in Philip. Vehementer me agere, fateor iracunde, nego. Terent. Eunuc. Principio ego uos credere ambos hoc mihi uehementer uelim. [Efficacia, & efficacemente]

VEHES, uehis, uel Vehis, uehis, [Carro, Carreggio] ὄχημα, idẽ quod plauſtrum, uel tanta fœni, ſtercoris, alterius'ue materiæ quantitas quanta in plauſtro uectura una uehi poteſt. Pli. li. 36. ca. 15. Amplitudinem cauis eam feciſſe proditur, ut uehem fœni large onuſtam trãſmitteret. Col. l. 2. Iugerum autem deſiderat, quod ſpiſſius ſtercoratur uehes quatuor & uiginti: quod rarius, duodeuiginti. Idem 11. ca. 2. Materia ſi roborea eſt, ab uno fabro dolari ad unguem debet, per quadratos pedes uiginti: hæc eſt, inquit, uehis una.

VEHIA, ὄχημα, ἅμαξα, plauſtrum, Oſcorum lingua. Vnde Vehiatura, prò uectura apud ueteres uſurpantur. Sipont.

VEHIARE, ὀχεῖν, ueteres dixerunt pro uehere, quod tractum eſt ex Oſcorum lingua, apud quos Vehia plauſtrum dicitur. Sipon.

VEHICVLARIS, re, ὀχηματικός, quod ad uehiculum pertinet: ut, Equus uehicularis, & rotæ uehiculares.

VEHICVLARIVS, ἁμαξηλάτης, qui uehiculum agit, auriga.

VEHICVLVM, li, [Carriuolo] ἅμαξα, ὄχημα, currus, uel plauſtrum, quo quid uehitur. Cice. pro Mil. Quid horum non impudentiſſimum? ueſtitus, an uehiculum? Idem Attic. lib. 10. Ego uero uehiculo, ſi nauis non erit, eripiam me ex iſtorum parricidio. Plin. li. 7. ca. 56. uehiculum cum quatuor rotis Phryges inuenerunt, mercaturas Pœni. Eſt autem uehiculi nomen generale, haſce ſub ſe continens ſpecies, Carpentum, Ciſium, Carrum, Currum, Arceram, Baſternam, Rhedam (unde Epirrhedium) Saracum, Petoritum, Plauſtrum, Eſſedum, Pilentum, Liburnium, Traham, & Vehiam.

VEHO, is, xi, ctum [Menare, condurre, tirare] ὀχέω, ἀποχέω, κομίζω, naui iumento, uel plauſtro porto. Oui. Epiſt. 21. Hunc Venus in cælum curru uexiſſet eburneo. Cice. 1. Tuſcu. Cum enim illam ad ſolenne & ſtatutum ſacrificium curru uehi ius eſſet. Vehitur oratio, metaphoricῶs. Cice. 1. Tuſc. Tanquam ratis in mari immenſo noſtra uehitur oratio. Virg. 1. Æneid. Diuerſa per æquora uecti. Huius compoſita ſunt, Aueho, Adueho, Conueho, Circũueho, Deueho, Eueho, Inueho, Præueho, Præterueho, Proueho, Reueho, Subueho, & Seueho. Quorum ſignificata uide ſuis locis.

VEIOVIS, apud Romanos inter ſiniſtra ſeu noxia numina habebatur, quem non auxilii alicuius ſpe uenerabantur, ſed ideo tantum, ne quid ipſi noxæ inferret. Huius ſimulacrum effingebatur ſpicula manu tenens, eaq; minaciter intentans. Vnde quidam eundem cum Apolline eſſe putarunt: qui ſpiculis, hoc eſt, radiis ſuis multa morborum genera immittit. Cic. 3. de Natu. Deo. Quid Veioui facies? quid Vulcano?

VEII, Βήιοι Plutarcho, urbs fuit Hetruriæ, non procul ab Vrbe Roma, quam Camillus poſt decennalem obſidionem per cuniculos cœpit. Tanta autem fuit urbis huius claritas, tanta ſitus opportunitas, ut Romani exuſta deformataq; a Gallis urbe, Veios potiſſimum delegerint: quò Romani imperii ſedem transferrent, a quo incœpto grauiſſimis Camilli concionibus ægre ſunt reuocati. Huius incolæ dicti ſunt Veientes Fabiorum clade notiſſimi. Hinc Veientanus, a, um, poſſeſſiuum: ut, Vinum Veientanum. Horat. 2. Serm. Satyr. 3. Qui Veientanum feſtis potare diebus Campana ſolitus trulla, uappamq; profeſtis. Veientana gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Veientana Italica gemma eſt, Veiis reperta, nigram materiam diſtinguente limite albo. Meminit huius gemmæ & Solinus ad finem octaui capitis.

VEL, [Ouero] ἤ, ἤτοι, coniunctio plerunque disiunctiua, idem ſignificans, quod aut. Cice. de Orat. Cui noſtrum non licet, res ruſticas fructus cauſſa, uel delectationis inuiſere? Eadem plurimum uenuſtatis habet geminata. Idem 2. de Natu. Deo. In his uel aſperitatibus rerum, uel anguſtiis temporum. Interdum copulatiua eſt: ut, Maxime me tibi amicum facit uel uirtus, uel doctrina tua: id eſt, tum uirtus, tum doctrina. Interdum ponitur pro etiã, καί. Tere. in And. Vel hoc quis non credat? Vir. 11. Æneid. Vel Priamo miſeranda manus. Interdum pro ualde. Ci. pro Muræn. Vel maximum bellum pop. Rom. cum rege Antiocho geſſiſſe. Interdum pro maxime. Idem Trebat. Quam moroſi ſint qui amant, uel ex hoc intelligi poteſt. Interdum pro ueluti. Ter. in Hec. Vel hic Pamphilus iurabat quoties Bacchidi? Interdum pro ſaltem. Teren. in Phor. Poſtremo ſi nullo alio pacto, uel fœnore.

VEL, diſſyllabum, Libyæ oppidum, in tractu Garamantum, à Cornelio Balbo in triumpho geſtatum, ut refert Pli. li. 5. cap. 5.

VELABRVM, bri, pen. pro. βήλαβρον, locus in urbe iuxta Auentinum montem, in quo Vela obtendebantur, ſub quibus oleum & ſimilia uendebantur. Plaut. in Capt. Quaſi in Velabro olearii. Sueto. in Cæſ. Gallici triumphi die Velabrum præteruehens, pene curru excuſſus eſt, axe defracto. Horat. 1. Sermo. Satyr. 3. Cum ſcurris fartor, cum Velabro omne macellum Mane domum ueniant. Cic. Brut. lib. 15. In eoq; ſum maiorum exemplum ſecutus, qui hunc honorem mulieri Laurentiæ tribuerunt, cuius uos pontifices ad arã in Velabro facere ſoletis. Hinc Velabrẽſis, & hoc, enſe. Mart. lib. 11. Vel Velabrenſi maſſa recocta foco. Velabrenſis caſeus, qui in Velabro conficiebatur, cunctis præferendus. Mart. li. 13. Non quemcunque focum, nec fumum caſeus omnem, Sed Velabrenſem qui bibit, ille ſapit.

VELAMEN, inis, ἔλυμα, περικάλυμμα, operimentum, tegmen, ueſtis. Virg. 1. Æneid. Et circumtextum croceo uelamen acantho. Oui. 6. Meta. Velamina Progne Deripit ex humeris auro fulgentia lato: Induiturq; atras ueſtes. Idem 2. Faſt. Nymphæ uelamina ponunt.

VELAMENTVM, ti, [Coprimento] ἔλυμα, χιτών, περίπασμα, tegmen, operimentum, tunica, inuolucrum. Vnde teſticulorum tunicæ Velamenta à Celſo appellantur. Velamenta item à Romanis dicebãtur, quæ Græci uocant ἱκετηρία, hoc eſt, ea quæ ſupplices miſericordiæ mouendæ cauſſa præferebant: cuiuſmodi erant rami olearum uittis obuoluti. Liui. Oratores ad Romanos cum infulis, & uelamentis miſerunt. Oui. 1. Met. Velamenta manu prætendens ſupplice, &c. Tacit. l. 19. Mox uelamenta & infulas pro muris oſtendunt.

VELARIA, rum, ἱστία, uela erant, quibus theatrum ſuperne tegebatur, item theatrum ipſum, alius'ue locus uelis tectus. Iuu. Sat. 4. Et pueros hinc ad uelaria raptos.

VELATVS, a, um, participium, [Velato, coperto] ἐπικεκαλυμμένος, κεκαλυμμένος, uelo ornatus, & tectus, & opertus. Ci. 2. de Nat. Deo. At uero apud maiores tanta religionis uis fuit, ut quidam Imperatores etiam ſeipſos diis immortalibus, capite uelato, uerbis certis pro Rep. deuouerent. Vir. 11. Æneid. Iamq; oratores aderant ex urbe Latina Velati ramis oleæ. Vbi Ser. Velati, inſtructi, & ornati. i. in manib. oliuæ ramos tenentes. Cetera uide in uerbo Velo, as.

VELES, itis, pe. genitiui cor. [Caual leggiero] γυμνήτης, miles leuis armaturæ, nullis aut exiguis armis tectus, quò ſit expeditior, iaculis tantum, ſeu funda armatus: unde & Velites dicti putantur, quaſi uelati, quòd ueſtiti eſſent potius, quàm armati. Alii Velites à celeritate dictos putant, quaſi uolites, o, in e, mutato. Alii rurſus, ἀπὸ τοῦ βάλλειν, hoc eſt, à iaculando, quòd iaculis potiſſimum, & fundis pugnarent. Liu. 6. Bel. Pun. Et ubi ad coniectum teli uentũ

eſt,ſigno dato uelites deſiliunt.Oui.in Ibin: Vtq; petit primo plenum flauentis arenæ.Nondum calfacti uelitis haſta ſolum.Refert Ælianus ordinem pedeſtrem in militia diuidi trifariam:in Armatos,quæ Grauis armatura dicitur:& Velites , qui leuiſſime omniũ armatur:unde & Expediti nuncupantur. Non enim ocreas,aut loricam induunt,ſed tantum iaculis,& fundis utuntur. In tertio ordine ſunt Peltati: à pelta dicti, quod ſcutum eſt paruum, & leue. Hi medii erant inter grauem armaturam, & leuem. Quoniam uero hoc genus militum non ſtataria pugna cum hoſte congrediebatur,ut haſtati, aut triarii, ſed leuibus tantum prœliis, idq; fere eminus hoſtem laceſſebant,quoties uiſum eſſet,aut fuga ſe ſubducentes,aut in equos inſilientes: factum eſt, ut homines leues & inconſtantes,Velites dicamus. Cic. ad Pætum,li.9.Epiſt.Me autem à te,ut ſcurram uelitem,malis oneratum eſſe,non moleſte tuli.

Velia,Βελία Stephano, Lucaniæ oppidum in ſinu Pæſtano conditũ à Phocentibus,antea Elea,Ἐλέα,dicta,& incolæ ipſi Eleatæ.Hinc deducitur adiectiuum Velinus, a,um, pen.pro. Virgil. lib.6.Æne. Portuſq; require Velinos.Velinus lacus,Pli. lib.3.cap.2. & Col. lib.8.ca.16.Eſt præterea Velia Romæ collis editior, in quo cum Valerius,qui poſtea Publicola dictus eſt, domum ædificare uellet,apud plebem in ſuſpicionem uenit , affectatæ dominationis, quòd in editiore loco ueluti arcem quandam ad opprimendam libertatem conſtitueret. Quare intellecta Valerius, poſtquam plebi in concione ſe purgaſſet,iuſſit materiam omnem ad radicem Veliæ transferri,domumq; illam , quam in ſummo colle inſtituerat,in imo Veliæ pede ædificauit.Vide Liu.li.2.ab Vrbe: Hunc autẽ collem dictum uolunt Veliam,quaſi uelliam, quòd ibi paſtores lanam uellere ſoliti fuerint.Ab hac etiam Velia deducitur adiectiuum Velinus,a,um:ut, Velina regio,quæ circa palatium erat.

Veliates,populi Liguriæ trans Alpes,ut ſcribit Plin.lib.3. cap.5.

Velifico,as[*Diſtendere le uele,nauigare,far uela*] ἱστιοδρομεῖν,uelo nauigo,uel a facio.Pli.li.9.c.33.Per ſumma equora uelificant.Proper.li.4.Eleg. 10.Nauta per urbanas uelificabat aquas.Velificor, paſſiuum.Iuue.Sat.3.Velificatus Athos:& quicquid Græcia mendax Audet in hiſtoria:id eſt,circumnauigatus. Legitur & Velificari,deponens: ut, Velificari honori ſuo,id eſt uelis,remiſq; honori,& dignitati operam dare.Ci.de Leg.Agr.Quod ſi quis ueſtrum ſpe ducitur,ſe poſſe in turbulẽta ratione honori uelificari ſuo,&c. Hoc eſt,euadere ad ſummos honores nõ uirtute, & maiorum gloria,ſeu uiolenta quadam ratione,ut ſolet fieri ab his,qui qualcunque fortunas temere experiuntur uelis in altum elatis, nullo conſilio quicquam facientes.Velificatus,a,um,particip.Prop.l.2. Ele. 29.Vna ratis fati noſtros portabit amores Cærula ad infernas uelificata rates. Velificatio, onis,uerbale:ipſe uelificandi actus.Ci. ad Lent.li.2.Cum uero id poſſis mutata uelificatione aſſequi:ſtultum eſt eum tenere cum periculo curſum, quem cœperis.

Velifer,ra,rum, ferens uelum,ἱστοφόρος,ut,Carina uelifera.Ouid. 15.Metamor.Huc ubi ueliferam nautæ aduertere carinam, &c. Malus uelifer.Valer.Flacc.1.Argon.Pallada uelifero quærentem brachia malo.

Velificus,adiect.ut,Velificus curſus,qui uelis fit. Pli.li.13.ca.11. Noctis dieiq; uelifico nauigii curſu.Idem lib.6.cap. 17. Complures autem totam ipſius longitudinem xl.dierum noctiumq; uelifico nauium curſu determinare.

Velis,equiſq;ue, ἐκ παντὸς τρόπου,id eſt , omni conatu , & mari, terraq; . Cic. 3. Offic. Quibus obſoletis Epicurus eiuſdem fere adiutor,auctorq; ſententiæ.Cum his uelis equiſq;,ut dicitur ſi honeſtatem tueri ac retinere ſententia eſt,decertandum erit.Remis uelisq;,idem.Cicer.3.Tuſcula.Tetra enim res eſt,miſera,deteſtabilis,omni contentione,uelis(ut ita dicam)remiſq; fugienda. Vide Chili.Eraſ.

Velitaris , & hoc re, γυμνητικός, quod ad uelites pertinet : unde, Velitaria arma.Sal.in Iugurt.Præterea iere ſagittarii , & cohors Peligna cũ uelitaribus armis,itineris properandi cauſſa:neq; id ſecus,atq; aliis armis aduerſum tela hoſtium,quòd ea leuia ſunt,muniti erant.Liu.6.Bel.Puni.Et ſeptena iacula quaternos longa pedes data,præfixa ferro,quale haſtis uelitaribus ineſt.

Velitor,pen.cor [*Combattere,ſcaramucciare*] ἀκροβολίζομαι, γυμνητεύω,leui pugna congredior,more uelitum, quorum officium eſt prœlium eminus iaculis & fundis auſpicari. Per tranſlationem accipitur pro rixari, & uerbis pugnare, λογομαχεῖν . Nam à uerbis plerunq; ad manus ſolet deueniri,ſicut à Velitibus ad milites grauis armaturæ.Plaut. Menæ.Neſcio quid uelitati eſtis inter uos. Gel.li.6.cap.11.Cum inquinatiſſimis hominibus non eſt conuicio decertandum,neque maledictis aduerſum impudentes,& improbos uelitandum, quia tantiſper ſimilis, & compar eorum fias, dum paria , & conſimilia dicas , atque audias.Vnde & Velitatio, onis,uerbale,λογομαχία, quæ,teſte Feſto,dicta eſt ultro, citroq; probrorum obiectatio,ab exemplo uelitaris pugnæ.Plaut.in Aſin. Verbis uelitationem fieri,compendio uolo.

Velitræ,pen.cor.Βέλιτραι Stephano,ciuitas inſignis Volſcorum, Octauiæ gentis origine nobilitata,ut in Auguſto teſtatur Sueto. Huius incolæ dicuntur Veliterni, quia Romanis olim ſubacti,bona agri ſuo portione ſunt mulctati.Scribit Dionyſius lib.7.Veliteris adeo ſeuiiſſe peſtilentiam,ut uix decima pars ciuium ſuperfuerit:quod damnum poſtea Romani miſſa eò colonia ſarſerunt.

Veliuolus,a,um,pen.cor.ἱστιόδρομος,proprie nauium eſt epitheton,quæ, ut alis aues, ita uelis quodammodo uolitare uidentur. Oui.4.de Pont.Eleg.5.Et freta ueliuolas non habitura rates.Vir. lib.1.Æn.ad mare ipſum tranſtulit. Deſpiciens mare ueliuolum, terraſq; iacentes.Veliuolantes naues,Cic.2.de Diuin.

Vellatura, æ, ἁμαξηλασία , exercitium ducendi plauſtrum,uel quæſtus ex uectura.Vellaturam facere(inquit Varro lib.1. de re ruſt. ca. 2.)dicuntur , qui uecturis uiuunt. Nam antiqui Veiam, non Villam dicebant.Eius hæc ſunt uerba:Villa dicta, quòd à uillico in eam conuehuntur fructus, & euehuntur cum ueneunt.A quo ruſtici etiam nunc quoq; uiam Veham appellant:propter uecturas:& Vellam, non uillam,quò uehunt, & unde uehunt. Item dicuntur qui uecturis uiuunt, Vellaturam facere.

Vellicatim,aduerb.μερικῶς,σποράδην,id eſt particulatim,ſparſim, carptim non continue,hinc illinc aliquid decerpendo. Siſenna Hiſto.lib.1.ut citatur à Nonio:Nos una æſtate in Aſia & Græcia geſta,litteris idcirco continentia mandauimus,ne uellicatim ac ſaltuatim ſcribendo lectorum animos impediremus.

Vellico,as,p.c.[*Pelare,mordere,pizzicare*]κεζατίλλω,frequenter uello,quod proprie fit,cum extremas corporis partes digitis uellimus,& preſſando inſectamus.Propert.li.2.Nec mihi tam duris inſultes moribus,& te Vellicet,heu ſero flebis amata diu.Per tranſlationem Vellicare ponitur pro criminari,mordere,ac lacerare,διασύρειν,καταλαλεῖν.Ci.pro Corn.Balbo: More hominum inuident,in conuiuiis rodunt,in circulis uellicant.Gel.lib.4.cap. 15.Plura in Saluſtii ſcriptis,inſcite,aut maligne uellicãt.Hor.Ser. 1.Sat.10.An crucior,quòd Vellicet abſente Demetrius. Hinc Vellicatus,tus,ipſe uellicandi actus.Pli.li.28.ca.6.Extremitates corporis uel aurium uellicatibus perſtringi,&c.

Vello,lis,li,uulſi,uulſum,[*Pelare, ſtirpare, ſuellere*]μαδίζω , τίλλω,σπάω,extirpo.Col.li.11.cap.3.Reliquis annis non erit decerpendus,ſed radicitus uellendus.Pli.li.12.c.12. Nardum Gallicum cum radice uellitur. Virg.3. Æneid. Nam quæ prima ſolo ruptis radicibus arbos Vellitur,huic atro liquuntur ſanguine guttæ.Suetonius de Cæſ.cap.45. Circa corporis curam moroſior, ut non ſolum tonderetur diligenter,ac raderetur, ſed uelleretur etiam. Vnde Vulſa corpora a Quinct. in Prœmio lib. 8. dicuntur, quibus pili ſunt euulſi.Corpore(inquit)ſi quis uulſa atque fucata muliebriter comat , fœdiſſima ſunt ipſo formæ labore. Ponitur aliquando Vellere pro eruere, in terram proiicere, euertere,καταβάλλειν,κατασκάπτειν. Liui.6.Bel. Pun. Aræ, foci,deum delubra, ſepulcra maiorum uulſa temerata,ac uiolata. Barbam uellere:prouerbium eſt,quo ſummum contemptum ac ludibrium ſignificamus.Horat.1.Serm.Sat.3.Barbam tibi uellunt Laſciui pueri.Vide Eraſ.in Chiliad.Huius compoſita ſunt Auello,Conuello, Deuello, Euello, Peruello, Interuello , & Reuello, quorum ſignificata uide ſuis locis.

Vellocaſſes, populi ſunt Galliæ Lugdunenſis ad Ligerim fluuium,quorum meminit Plin. lib.4.cap.18.

Vellus,[*Lana*] πόκος, κώδιον,lana ex oue dempta & conglobata:ita dicta à uellendo,quòd ante inuentam tondendi rationem,lana ſolerat euelli.Varro rei ruſt.lib.2.cap.ult.Sole calidiore lana tonſa, fit mollior,& ponderoſior,& colore meliore:quã demptam & conglobatã alii Vellera, alii Vellumina appellant . Ex quorũ uocabulo animaduerti licet,prius lanæ uulſuram,quàm tonſuram inuentam.Frequẽtiſſime tamẽ Vellera poſita legimus pro lana nondum detonſa,ſed adhuc in ipſis hęrente pecudibus. Virg.3.Ecl.Parcite oues nimium procedere:non bene ripæ Creditur: ipſe aries etiã nunc uellera ſiccat.Idem 3.Geor.Reiice,ne maculis infuſcet uellera pullis Naſcentum. Ouid. lib.7.Meta. Sacra facit cultroſq; in Guttura uelleris atri Conicit & patulas perfundit ſanguine foſſas.Nonnunquam etiã pro ipſis pellibus unà cũ lana ouibus detractis.Col.li.7.ca.4.Pelles eorum propter pulchritudinem lanæ maiore pretio,quàm alia uellera,mercatibus traduntur. Virg.lib.7. Æn.Centum lanigeras mactabat rite bidentes. Atq; harum effuſus tergo,ſtratiſq; iacebat Velleribus:Vellera etiã propter ſimilitudinem Virg.poſuit pro lana,quæ apud Seres Scythiæ populos ex arborum frondibus depectitur.Ita enim habet lib. 2. Ge. Velleraq; ut foliis depectãt tenuia Seres. Quin etiam ipſas arborum frondes Vellera interdum inuenimus appellata, eo quòd iis ueſtiantur arbores, quemadmodum uelleribus oues. Ouid. de Nuce:At ſimul induimus noſtris ſua uellera ramis.

VELAUNI, populi, Alpini, D. Auguſti auſpiciis in populi Romani poteſtatem redacti, referente Plin. lib. 3. cap. 20.

VELO, las, per ſimplex l, [*Coprire, ueſtire, uelare*] καλύπτω, καλύπτω, tego, operio. Cic. pro domo ſua: Tu, tu inquam, capite uelato, concione aduocata. Virg. 3. Æn. Et capita ante aras Phrygio uelamur amictu. Nonnunquam ueſtire, induere, &c. ἐνδύειν, περιβάλλειν, ἱματίζειν. Ouid. 3. de Arte: Croceo uelatur amictu. Plaut. Muliebri uelatus toga. Hinc Velati olim dicebantur, teſte Feſto, qui poſtea litteris aliquot immutatis Velites appellati ſunt, quòd ueſtiti, non armati, exercitum ſequerentur. Nonnunquam pro celare, abſcondere, ἀποκρύπτειν. Pli. in Paneg. Agentibus tibi gratias nihil uelandũ eſt. Hinc Velanda corporis, τὰ αἰδοῖα, pro pudẽdis poſuit idem Pli. Epi. 110. Velatæ manus, id eſt, uelamenta ſupplicum præferentes. Velamenta enim dicebantur à Romanis, quæ Græci ἱκετηρία, uocant, quæ ſcilicet ſupplices miſericordiæ mouendæ cauſſa in manibus geſtabant: cuiuſmodi erant rami oleagini, uittis lana'ue uelati. Pla. in Amph. Velatis manibus orant: ignoſcamus peccatum ſuum. Compoſita huius uerbi ſunt, Auelo, Euelo, Deuelo, Præuelo, & Reuelo: quorum ſignificata uide ſuis locis.

VELOX, [*Veloce, preſto*] ταχύς, ὠκύς, θοός, celer: à uolando, quaſi uolox. Pli. li. 8. ca. 34. de Tarando: Velox ſaltu, uenatu uiuens, innocuũ homini, &c. Oui. 1. de Pont. Eleg. 3. Sed piger ad pœnas princeps, ad præmia uelox. Virg. 5. Æn. Velocis iaculo ceruos, curſuq; fatigat. Ouid. 8. Meta. Nec fortibus illic profuit armentis, nec equis uelocibus eſſe. Velox, pro uelociter. Virg. lib. 5. Æn. Ictum uenientem è uertice uelox Præuidit. Hinc Velocitas, atis, ταχύτης, celeritas. Pli. lib. 9. cap. 8. At mugilum nihilominus uelocitas tranſilit. Cic. 2. de Fin. Quid, ſi in ipſo corpore multa uoluptati præponenda ſunt, ut uires, ualetudo, uelocitas, pulchritudo? Liu. 5. Bel. Pun. Decem millibus peditum atq; equitum, quos in expeditione, uelocitate corporum ac leuitate armorum aptiſſimos eſſe ratus eſt, electis, quarta uigilia noctis ſigna mouit. Velociter, aduerbium, ταχύ, celeriter. Martia. lib. 1. Quodq; magis mirum eſt uelociter exit ab hoſte. Cic. de Somn. Scip. Sunt autem optimæ curæ de ſalute patriæ, quibus agitatus & exercitatus animus, uelocius in hanc ſedem & domum ſuam peruolabit.

VELUM, ueli, [*Vela, uelo*] παραπέτασμα, εἴλυμα, integumentum, inuolucrum, quo quid uelatur: id eſt, tegitur. Varro a uelleribus dictum putat, quòd ex ouium uelleribus fierent uela, quibus homines tegebantur. Ci 6. Ver. Tabernacula carbaſeis intenta uelis. In nauibus item Velum, ἱστίον, dicitur linteum, quod circa malum expanſum, uentum excipit. Vir. 3. Æn. Interea claſſem uelis aptare iubebat Anchiſes. Idem 1. Æn. Talia iactanti ſtridens Aquilone procella Velum aduerſa ferit. Pli. li. 12. c. 19. Vehunt per maria uaſta ratibus, quas neq; gubernacula regant, neq; remi trahant uel impellant, non uela, non ratio ulla adiuuet. Oui. 1. Faſt. Diriget in medio quis mea uela freto? Dare uela, eſt uentis ſe committere, & nauigare. Vir. 1. Æn. Vela dabant læti. Dare uela uentis. Idem 4. Æn. Quod Sidonia uix urbe reuelli, Rurſus agam pelago, & uentis dare uela iubebo? Dare uela retrorſum, eſt in diuerſum mutare ſententiam, uitæq; inſtitutum. Sumpta metaphora à nauigantibus, qui curſus errorem uerſis uelis corrigunt. Vela dare famæ ſuæ, eſt non curare famam ſuam. Vela facere, idem quod expedire, ſeu expandere uela. Ci. 5. Ver. Cleomenes malum erigi, uela fieri, anchoras præcidi iubet. Per tranſlationem Vela facere, accipitur pro eo quod eſt, toto conatu rem aliquam aggredi. Idem 4. Tuſc. Vtrum igitur mauis? ſtatimne nos uela facere, an quaſi è portu egredientes, paulum remigare? Permittamus uela uentis, dixit Quinctilianus in Præfat. Inſtit. hoc eſt, editionis ancipitem euentum, utcunque cadet, experiamur. Remis, equisq; Remis, uelisq; prouerbia, quibus ſumma ſignificatur diligentia, & ad rem peragendam celeritas, ſummusq; conatus. Vide Chiliad. Eraſ.

VELUT, [*Come*] ὥσπερ, ὥσπερ, aduerbium ſimilitudinis, idem ualens quod ſicut, uel quemadmodum. Ci. 2. de Finib. Non elogia monumentorum hoc ſignificant, uelut hoc ad portam. Idem de Aruſp. reſp. Si conabitur, eius conatum refutabo, uelut heſterno die. Eiuſdem ſignificationis eſt Veluti. Cic. 1. de Nat. Deo. Beſtiæ, quæ gignuntur in terra, ueluti crocodili. Quomodo autem hæc differant à Quaſi, Ceu, & Tanquam, fuſe explicat Valla lib. 2. cap. 36.

VENA, æ, [*Vena*] φλέψ, φλεβί, conceptaculum ſanguinis miſti, confuſiq; cum ſpiritu naturali, in quo, ut ait Gel. li. 18. ca. 10. Plus ſanguinis, minus ſpiritus. Pli. li. 11. ca. 37. Inter hos latent arteriæ: id eſt, ſpiritus ſemitæ. His innatant uenæ: id eſt, ſanguinis riui. Venæ ſuapte ui immobiles ſunt, & ſanguinis tantum mittendi gratia explorantur. Arteriæ autem motu, atq; pulſu ſuo habitum, & modum febrium demonſtrans. Super arterias locantur uenæ, præter quam in dorſo, in quo magna arteria, quæ Trachia, τραχεῖα, dicitur, eſt poſita ſuper uenam. Vena tamen aliquando pro arteria ponitur. Celſ. li. 2. ca. 6. Venis enim, credimus, fallaciſſimæ rei: quia ſæpe iſtæ leniores, celeriores'ue ſunt & ætate, & ſexu, & corporum natura. Oui. 10. Met. Saliunt tentatæ pollice uenæ. Ci. de Fato: Si cui uenæ ſic mouentur, is habet febrem, &c. Incidere uenam, φλεβοτομεῖν, dixit Cic. de Aruſp. reſp. pro eo quod eſt, ſcalpello uenam aperire. Concidere uenæ dicuntur à Celſo li. 3. ca. 5. Quando arteriarum pulſus languidus fit. Tenere uenas cuiuſque generis hominum, ætatis, ordinis, &c. dixit Cic. 1. de Orat. pro eo quod eſt, uniuſcuiuſq; naturam pernoſcere, & ingenium. Venæ quoque de Arboribus dicuntur. Pli. li. 16. ca. 38. In quarundam arborum carnibus pulpæ, uenæq; ſunt. Ponitur aliquando Vena pro ingenio hominis ad aliquid ſcribẽdum apto. Iuu. Sat. 7. Sed uatem egregium, cui non ſit publica uena, &c. hoc eſt, ingenium uulgare, & rude, cõmune cum aliis. Inde fit Venoſus, a, um, φλεβώδης, quod eſt uenis turgentibus plenum. Plin. lib. 12. ca. 13. Amomi uua in uſu eſt, frutice uenoſo. Transfertur etiam ad alia, ut ad orationem, quæ tanquam corpus conſtruitur, quod ſuccum, & ſanguinem habet, & uenas, & oſſa, & neruos, & carnem, & toros, & robur, & colorem, decoremque. Vnde à Perſio dictus eſt Liber uenoſus, pro aſpero, duro, & horrido, cum ait Satyr. 1. Eſt nunc Briſei quem uenoſus liber Acci. Sunt quos Pacuuius, & uerucoſa moretur Antiopa. Per tranſlationem quoq; Venæ in terra dicuntur ſubterranei meatus, per quos unda manat, aut alius liquor. Hirci 4. Bel. Alex. Omnia enim littora naturaliter aquæ dulcis habere uenas. Venas quoque argenti, & Venas auri dicimus. Cic. 2. de Nat. Deo. Nos æris, argenti, auri uenas penitus abditas & inuenimus, &c.

VENABULUM, li, προβόλιον, ὑττὶς, telum, quo uenantes utuntur, aciei longiſſimæ, apud nos cornibus hinc & inde extantibus. Mart. lib. 14. Si dilecta geres longo uenabula roſtro. Hic breuis in grandem cominus ibit aprum.

VENAFRUM, p. p. Οὐέναφρον, ciuitas Campaniæ abundans oleis. Mar. li. 13. Hoc tibi Campani ſudabit bacca Venafri. Hora. 2. Car. Ode 6. Viridiq; certat Bacca Venafro. Hinc deducitur adiectiuũ Venafranus: ut, Ager Venafranus, Oleũ Venafranum, quod & Venafranũ dicitur abſolute. Iuue. Saty. 5. Ipſe Venafrano piſcem perfundit.

VENALIS, & hoc le, [*Da uendere*] ὤνιος, πρατικός, quod uenum expoſitum eſt. Cic. lib. 3. Offi. Venales quidem hortos ſe non habere dixit. Salu. in Iugur. O urbem uenalem & cito perituram, ſi emptorem inueniat. Venales etiam, ſi nihil addas, ſerui intelliguntur, qui ad uendendum ſunt expoſiti. Venalis aſcriptor, qui pretio emitur, pecunia comparatur. Cic. pro domo ſua: Denique ille nouitius Ligur, uenalis aſcriptor, & ſubſcriptor tuus, &c. Venale, ſubſtant. neut. gen. id quod uenditioni exponitur. Pli. lib. 6. cap. 22. Fluminis ulteriore ripa merces poſitas iuxta uenalia tolli ab his, ſi placet permutatio. Alii primam huius dictionis diphthongo ſcribunt: de quo uide Veneo.

VENALITIARIUS, rii, maſcu. gen. ἀνδραποδοκάπηλος, apud Varronem & Plinium dicitur mango, & nouitiorum ſeruorum negociator. Africanus: Mercis appellatione homines non contineri, Mela ait: & ob eam rem mangones, non mercatores, ſed Venalitiarios appellari ait. Vlp. l. 21. Digeſt. Quia ergo uenalitiarii ſciunt facile decurri ad nouorum emptionem, idcirco, interpolant ueteratores, & pro nouitiis uendunt.

VENALITIUM, tii, ἀνδραποδοκαπηλεῖον, πωλητήριον, locus ubi mancipia uenalia proſtant, uel ipſe grex uenalium. Venuleius de Ædilitio edicto, l. ult. Nam quicunq; ex uenalitio nouitiorũ: emptus alicui miniſterio præpoſitus ſit, ſtatim eum è ueteratorum numero eſſe.

VENALITIUS, ſubſtantiuum, ἀνδραποδοκάπηλος, idem quod Venalitiarius qui ſcilicet greges mancipiorum uenales habet. Ci. in Orat. Neque me diuitiæ mouent, quibus omnes Aphricanos, & Lælios multi uenalitii, mercatoresq; ſuperarunt. Aliquando Venalitius, capitur adiectiue, idemq; ſignificat, quod uenalis. Pli. lib. 35. cap. 8. Hoc eſt inſigne uenalitiis gregibus, opprobriumq; inſolentis fortunæ. Sic Pomponius Iurecon. li. Digeſt. 24. Quòd ſi familiam domeſticam uxoris, aut uenalitiam parauit.

VENARIA, inſula eſt in mari Tuſco: ut ſcribit Plin. lib. 3. cap. 6.

VENATICUS, ca, cum, [*Venatico, cacciatorio, coſa che appartiene a la caccia*] θηρευτικός, κυνηγετικός, quod ad uenationem pertinet. Vnde Venaticos canes dicimus, quibus feras proſequimur. Var. 2. de Re ruſtic. cap. 9. Canum duo genera, unum uenaticum, & pertinet ad feras beſtias, ac ſilueſtres: Alterum quod cuſtodiæ cauſſa paratur. Col. li. 7. ca. 12. De uillatico igitur, & paſtorali dicendum eſt: nam uenaticus nihil pertinet ad noſtram profeſſionem. Cicer. 6. Verr. Mirandum in modum canes uenaticos, diceres, ita odorabantur omnia, & peruestigabant. Canum uenaticorum elegantiſſime excogitata nomina habes apud Ouid. 3. Meta. & apud Xenophontem in tractu de Venatione. Paraſiti uenatici. Plau. Capt. Prolatis rebus paraſiti uenatici ſumus.

VENATIO, onis, ἄγρευσις, θήραμα, κυνηγεσία, ferarum perſecutio. Cic. 2. Offi. Omnino duo ſunt genera largorum, quorum alteri prodi-

gi,alteri liberales.Prodigi, qui epulis, & uiſcerationibus, & gladiatorum muneribus, uenationumq; apparatu pecunias profundunt in eas res,quarum memoriam aut breuem,aut nullam ſint relicturi omnino. Interdum Venatio accipitur pro ipſo apparatu,aut comitatu uenatorum. Liu.5.bel.Pun.2.Conuenerat autem,ut Phylumenes portula aſſueta uenationem inferens,armatos induceret.

VENATOR,oris,κυνηγέτης, κυνηγός, θηρευτής, qui feras perſequitur. Horat.libro 1.Carm. Ode 1. Manet ſub Ioue frigido Venator teneræ coniugis immemor. Cicer. 2.Tuſcul.Pernoctant uenatores in niue,in montibus uri ſe patiuntur.[*Cacciatore*]

VENATRIX,icis,κυνηγέτις,mulier feras perſequens: Virgil. 9. Æne. Comitem Æneæ quem miſerat Ida Venatrix, iaculo celerem leuibusq́ue ſagittis.[*Cacciatrice*]

VENATORIVS,a,um,[*Coſa da cacciatore*] κυνηγετικός,idem quod uenaticus:ut,Venatoria inſtrumenta,quibus in uenando utimur,Culter uenatorius,apud Martial.lib.14.

VENATVS,us,[*Caccia,cacciagione*] ἄγρευσις, θήρευμα, κυνηγεσία, ipſa uenatio. Plaut. in Ruden. Virgil.libro.9.Æneid.Vidimus obſcuris primam ſub uallibus urbem Venatu aſſiduo, & totum cognouimus amnem. Oui.Epiſt.5.Quis tibi monſtrabat ſaltus uenatibus aptos?Cic.5.Tuſ.Labor in uenatu,ſudor,curſus ab Eurota,fames, ſitis:his enim rebus Lacedæmoniorum epulæ condiuntur.

VENDAX,cis,[*Chi brama di uendere*] πωλητικός,qui facile, ſeu libenter uendit,ſicut contra Emax, qui procliuis eſt ad emendum.Cato de re ruſtic.cap. 2. Patremfamilias uendacem, & non emacem eſſe oportet.

VENDIBILIS, le, [*Vendibile*] τιμαλφής, quod facile uendi poteſt, Cice.in Rull.Accedent ſalicta ad Minturnas:adiungetur etiam illa uia uendibilis Herculanea multarum deliciarum,& magnæ pecuniæ.Col.li.7. ca.6.Dum poſſit eſſe uendibilis.Hor.1. Epiſt. 17. Indotata mihi ſoror eſt,paupercula mater:Et fundus nec uendibilis,nec paſcere firmus.Ouid.3.Amor.Eleg. 11.Vendibilis culpa facta puella mea eſt.Per tranſlationem ponitur pro populari, & uulgo grato.Cice. de Amic. Tamen illius uendibilem orationem religio deorum immortalium nobis defendentibus facile uincebat. Id eſt plauſibilem,allectricem. Aliquando pro uulgari de Clar.Orato.Horum ætati prope coniunctus L. Gellius,non tam uendibilis orator,quàm ut neſcires,quid ei deeſſet.

VENDICO,as,p.c. [*Far ſuo,attribuirſi*] ἀντιλαμβάνομαι, ἰδιοποιοῦμαι, προσποιοῦμαι, ἀντέχομαι, approprio, & meum eſſe dico, mihique aſſumo,Plin.Epiſto. 47.Quam curam etiamſi non mandaſſes,uendicaſſem.Cice.pro Archia. Homerum Colophonii ciuem eſſe dicunt ſuum, Chii ſuum uendicant,Salaminii repetunt, Smyrnæi uero ſuum eſſe confirmant. Ouid.4.de Pont.Eleg.1.Vendicat ut Calais laudem,quos fecit,equorum.Ci.1.Offi.Quoniam in eo ſtudio ætatem conſumpſi,ſi id mihi aſſumo, uideor id meo iure quodammodo uendicare.Idem eodem libro:Non nobis ſolum nati ſumus,ortusq; noſtri partem patria uendicat,partem amici.

VENDITARIVS,a,um,πράσιμος, uenalis. Plaut. in Stich. Neq; aliud quicquam, niſi quod hoc habeo pallium,præter unam linguam quoque etiam uenditariam.

VENDITO,as,[*Vendere ſpeſſo & di continuo*] ἀπεμπολάω, ἀποδίδομαι,πωλέω,ſæpe,ſeu continue uendo.Plin. lib.22.cap.22.Hæc eſt, quam Ariſtophanes Euripidi poetæ obiicit iculariter, matrem eius,ne olus quidem legitimum uenditaſſe, ſed ſcandicem. Venditare ſe cuiquam cum datiuo. ἐκδίδοσθαι, καὶ προσνέμειν ἑαυτόν τινι, & χαρίζεσθαι ἑαυτόν, χρῆσθαί τι ἀποβάλλεται, eſt per aſſentationem operam ſuam ultro ſpondere, & quaſi uenalem ſe oſtentare.Cicer.Attic.lib.8.Quomodo autem ſe uenditant Cæſari? id eſt quo modo ſe in clientelam Cæſaris tradunt & in eius partes adiungunt. Liu.3.ab Vrbe:In foro uolitare, per illos ſe plebi uenditare,donec collegæ quoque,&c.Venditare interdum eſt uenale habere,inquit Budæus.Plin. Epiſto.24.Tranquillus contubernalis meus uult emere agellum,quem uenditare amicus tuus dicitur.Venditatio, onis,uerbale, oſtentatio. Cice.2. Tuſcul.Quin etiam mihi quidem laudabiliora uidentur omnia,quæ ſine uenditatione,& ſine populo teſte fiunt.

VENDO,dis,[*Vendere*] καταπιπράσκω, πωλέω, ἀποδίδομαι, ex Venum,& Do,ſecundum Apuleium,abiectis u, & m. Et conſtruitur cum ablatiuo, ſi exprimatur precium rei, quæ uenditur: uel cum genitiuis,Pluris,Minoris,Tanti,Quanti,& eorum compoſitis,ſub ſtantiue acceptis. Plautus in Merca. Viginti minis opinor poſſe me illam uendere.Cic.3 Offic.Vendo meum non pluris,quàm ceteri:fortaſſe etiam minoris,cum maior eſt copia. Quod ſi addantur ſubſtantiua,ſtatim in ablatiuos reſoluuntur. Et ſicut non dicimus, Quanto uendidiſti, ſed Quanti, ita non dicimus Quanti precii uendidiſti, ſed Quanto precio. Varro tamen ablatiuo uſus eſt ſine ſubſtantiuo, cum ait,Veneunt propter penuriam magno. Et ſane recte,cum non ſit ex quattuor illis exceptis, Tanti,Quanti,Pluris,&Minoris. Huius compoſitum eſt,Diuendo.Venditor oris,πωλητής,qui uendit.Cicer.3.Offic.Vt nequid omnino,quod uenditor norit,emptor ignoret. Venditio,onis, πρᾶσις, actus uendendi. Cicer.pro Roſc. Amer. Oſtendit,ſi ſublata ſit uenditio bonorum,illum pecuniam grandem amiſſurum.[*Vendita*]

VENADI,populi feri, in Germaniæ, & Sarmatiæ confinio. Tacitus de Morib.Germ.

VENEFICIVM,[*Incantagione,incantamento*] φαρμακεία, φαρμακεία, duo ſignificat: Aliquando.n.accipitur pro crimine illo, quo quis alterum ueneno necat. Cic.pro Cluentio: Altera tantummodo conſuetudinis cauſſa timide & diffidenter attingere rationem ueneficii criminum. Tacitus libro duodecimo: Deligitur artifex talium,uocabulo Locuſta,nuper ueneficii damnata. Aliquando pro maleficis artibus, & uetito magiæ genere, φαρμακεία. Cicero de Claris Orat. Idq; ueneficiis & cantionibus Titiniæ factum eſſe dicebat. Ouid.1.de Rem.Amor.Iſta ueneficii uetus eſt uia:noſter Apollo innocuam ſacro carmine monſtrat opem.

*VENEFICIVM capitale fuit, quæſiuit autem de eo non prætor modo, uerum etiam iudex quæſtionis, qui prætor interdum erat. in quo Budæus, uir alioqui bene doctus, ſatis manifeſto errore uidetur eſſe lapſus in ſuis adnotationib. criminalibus enim, ut appellant,in cauſſis,præter prætorem urb. neminem quæſiiſſe, eumq; tum, nomine commutato, iudicem quæſtionis eſſe dictum,tradidit. capitale fuiſſe ueneficium,indicat exilium Oppianici,de ueneficio condemnati: cuius mentio fit in oratione pro Cluentio.& in eadem,cum futurum ait Cicero ſi Cluentius ueneficii reus damnetur,ut patris ſepulcro priuetur. clariſſime autem hoc ſignificatur inſtit. iuris ciuilis lib. IIII. Quod autem a Budæo ſcriptum eſt,prætorem urb. ubi de criminibus quæreretur, ſolum cognouiſſe:aperte falſum eſſe uidetur. non modo.n. ſolus non quæſiuit prætor urb. ſed nec omnino quæſiuit, ipſe ius dicebat: quod quærere, non eſt.quærebant ceteri collegæ, cum iis iudicibus, quos prætor urb.& ſortitus, & ſubſortitus eſſet,exemplorum plena ſunt omnia: unam, quæ multorum exemplorum loco ſit, rationem afferam. Accuſat Verrem Cicero in ſuis libris acerbiſſime:præturam urbanam totam exagitat. obiicit ne unquam,quòd in cauſſa capitali contra leges aliquid commiſerit? nunquam certe. neque dubium,quin Verres, ſi poteſtatem illam prætor habuiſſet,multa fuerit iniq; facturus. Addit idem Budæus: prætorem urb. cum quæreret, iudicem quæſtionis eſſe dictum. hoc certe nemo(de ueteribus loquor:hos enim ſequor)unquam tradidit:miror q;, cur hoc illi, qui ſuæ ſententiæ teſtem non haberet, placuerit affirmare. ſed,ut opinor, error ex errore fluxit. nam cum, prætorem urbanum quærere de criminibus, iam ſibi perſuaſiſſet:quod omnino falſum eſt:ſequi uidebatur,ut idem quæſtionis iudex appellari poſſet. Leges,quibus ueneficium uindicaretur, Romæ per annos multos nullæ fuerunt. anno demum urbis conditæ DCXXII, C. Valerio Flacco M. Claudio Marcello coſs.de ueneficiis eſſe quæſitum,legemq;latam, Liuius lib. VIII ſcriptum reliquit. Cornelia poſtea fuit, L. Syllæ; quam, bello ciuili confecto,dictator tulit,cum unus omnia teneret. de quo ſcriptum eſt in oratione pro Cluentio. Huius autem legis pœna capitalis non ad ueneficos tantum, ſed ad eos etiam pertinuit,qui magicis incantationibus homines occidiſſent,aut qui mala medicamenta publice uendidiſſent. omneſq; prorſus, nemine excepto,uiri,mulieres,liberi,ſerui,hac lege in iudicium uocabantur. Permiſſum autem eſſe reo,ut ex illius uoluntate,clam,aut palam, à iudicibus ſententiæ ferrentur, ex ea, qua de proxime meminimus, oratione cognoſcitur. eademq; lege de corruptis iudiciis quæſitum, eadem declarat oratio. Secuta eſt conſularis Iulia,C. Cæſaris.nec tamen deinde ex lege Iulia,ſed ex Cornelia, quanquam uetuſtior fuerit, iudicia ſunt adminiſtrata: puto, quia non ſemper poſterior lex priorem comprehendebat, ſed interdum aliquid tantum addebat: ut uniuerſa pene iudicii ratio à priore lege penderet.propterea Corneliam potius,quàm Iuliam,poſteriores iuriſconſulti nominarunt.

VENEFICVS,ci,[*Venefico,incantatore*] φαρμακός, φαρμακεύς,& uenefica, φαρμακίς, φαρμακεύτρια, qui, & quæ uenena conficit,& qui incantationibus, & ceteris malis artibus utitur.Cic.in Catil.Quis tota Italia ueneficus.Idem 13.Phil.Nimirum recte ueneficum appellas,à quo tibi præſentem peſtem uides comparatam.Oui.Epi. 6.Barbara narratur ueniſſe uenefica tecum.Eſt & Veneficus aſpectus,i.ueneno inficiens.Pli.li.28.ca.3.Hominum monſtrificas naturas,& ueneficos aſpectus plenius diximus,&c.Hinc Triuenefica,id eſt,excellens uenefica.Plaut.Muſſas adhuc triuenefica?

VENENARIVS,rii,[*Venenario*] φαρμακοποιός, φαρμακοπώλης, qui parat,uel conficit,aut uendit uenena.Apul.Qui uenenariũ accuſat, ſcrupuloſius cibatur:qui furem arguit,ſua cuſtodit. Suetonius in Nerone ca.33. Britannicum ueneno aggreſſus eſt: quod acce-

petum à quadam Locuſta uenenariorum indice, cum opinione tardius cederet, &c.

Venenatvs, uenenata, uenenatum [*Avenelato, attoſsicato*] ἰοβόλος, uenenoſus, ueneno infectus: ut, Venenata caro, apud Ci. 2. de Nat. Deo. Sic uenenata munera, Venenatum pabulum, Venenatæ ſagittæ, Venenatus morſus, Venenata ſanies, Venenatum telum. Pli. li. 8. cap. 38. In Italia muribus araneis uenenatus eſt morſus. Cic. 2. de Diuin. Cum Ptolemæus familiaris eius in prœlio telo uenenato ictus eſſe, &c. Oui. 14. Meta. Attonitum monſtris uulgus pauet: illa pauentum Ora uenenata tetigit mirantia uirga.

Venenifer, a, um, [*Venenifero*] ἰοβόλος, uenenoſus. Ouid. 3. Met. Iamq; uenenifero ſanguis manare palato Ceperat.

Veneno, as, are, [*Auelenare*] φαρμακεύω, inficere ueneno. Lucret. li. 6. Vt ſpatium cæli quadam de parte uenenet.

Venenosvs, a, um, [*Velenoſo*] ἰώδης, quod uenenum habet: ut Venenoſus ſerpens.

Venenvm, ni, [*Veleno, toſsico*] φάρμακον, uocabulum medium eſt, quod tam in bonam, quàm in malam partem ſumi poteſt, quemadmodum & φάρμακον apud Græcos. Vtrunq; enim generale eſt ad ea omnia, quæ naturam eius, cui admouentur, poſſunt immutare. Vnde etiam ſalutaria medicamenta Venena dici poſſunt.

Qui igitur Venenum dicit (inquit Caius Iuriſconſultus de uerb. ſignificat.) adiicere debet, utrum bonum, an malum. Hodie tamen Venenum uix aliter, quàm in deteriorem partem accipitur, pro deleterio. Cic. in Cat. Qui ſicas uibrare & ſpargere uenena didicerunt. Idem de Clar. Orat. Fuit ſuſpicio Themiſtoclem ueneno ſibi mortem conſciuiſſe. Plin. Galbanum aduerſatur uenenis, maxime toxicis, cum myrrha, & uino. Color quoq; qui a ueſtibus imbibitur, quo'ue lanæ medicantur, per quandam ſimilitudinem Venenum appellatur, Virg. lib. 2. Geo. Alba nec Aſſyrio fucatur lana ueneno. Ponitur aliquando Venenum pro arte maleſica. Cic. in Ora. Cum ſibi uenenis ereptam memoriam diceret. i. magica arte, uel alia maleſica, inquit Budæus.

Veneo, nis [*Eſſer uenduto*] πωλοῦμαι, ueniui, uel uenii, ſupino uenũ, quamuis analogiæ, compoſitionisq; ratio uideatur exigere Venitum, ſicut reliqua compoſita à uerbo Eo. Componitur enim ex dictione Venum, & Verbo Eo, abiectis duabus litteris: quemadmodum fieri uidemus, in uerbo Vendo. Sequiturq; per omnia fere coniugationem uerbi Eo. Sub uoce tamen neutrali habet ſignificationem uerbi paſſiui. Eſt enim Veneo idem quod uendor: habetq; eandem omnino conſtructionem. Nam ipſum quod uenditur in nominatiuo ponitur, & is à quo uenditur in ablatiuo cum præpoſitione, & precium in ablatiuo ſine præpoſitione: Cui autem uenditur, in datiuo: ut, Centum aureis nummis à mangone ueniere mancipia mihi. Sed nonnunquam uenditor, & precium rei non explicantur. Pla. in Menæ. Quibus hic preciis porci ueneunt? Varro: Veneunt propter penuriam magno. Cice. pro Sext. Roſc. Amer. Primum hoc uideamus, eius hominis bona qua ratione uenierunt, aut quomodo uenire potuerunt. Horat. 1. Serm. Sat. 5. Venit uiliſsima rerum Hic aqua. Claud. 1. in Eutrop. Non pudet (heu ſuperi) populos ueniſſe ſub haſta Vendentis. Apud antiquiſsimos legitur Veneor. Plaut. apud Diomedem: Ego'ne illi uenear? Sunt qui hoc uerbum in prima ſyllaba per æ diphthongum ſcribendum putent, ut differat à uerbo uenio, cui in multis temporibus & perſonis adeo ſimile eſt, ut ſolo ſenſu alterum ab altero poſſit dignoſci. Quicquid id eſt, prima ſyllaba huius uerbi producitur, quæ in uerbo Venio corripitur.

Venerabilis [*Venerabile, reuerẽdo*] σεμνός, σεβάσμιος, qui cultu, & ueneratione dignus eſt. Plin. Iunior in Epiſt. Vir grauis, & ipſa ſenectute uenerabilis. Liui. 1. ab Vrbe: Venerabilis uir miraculo litterarum rei nouæ inter rudes artium homines. Martia. lib. 1. Hic ubi conſpicui uenerabilis amphiteatri Erigitur moles, ſtagna Neronis erant. Oui. 2. de Reme. Amor. Eſt prope Collinam templum uenerabile portam. Vir. 6. Æn. Ille Admirans uenerabile donum Fatalis uirgæ longo pòſt tempore uiſum.

Venerabvndvs, a, um, σεβόμενος, cum ueneratione aliquid faciens. Cur. lib. 8. Itaq; more Perſarum Macedonas uenerabundos ipſum ſalutare proſternentes humi corpora. Liui. lib. 1. ab Vrbe: Cum perfuſus horrore uenerabundusq; aſtitiſſem, petens precibus, ut contra intueri fas eſſet: Abi nuncia, inquit, Romanis, &c.

Venerandvs, a, um, [*Reuerendo, uenerando*] μεγαλεῖος, σεμνός, σεβάσμιος, τίμιος, αἰδέσιμος, idẽ quod uenerabilis. Sen. Vocẽ exiſtimatione dignam, & omni ſeculo uenerandam. Virg. lib. 9. Æn. Te uero, mea quem ſpatiis propioribus ætas Inſequitur, uenerande puer iam pectore toto Accipio. Mart. li. 1. Inde ſacro ueneranda petes palatia cliuo, Plurima qua ſummi fulget imago ducis.

Veneranter [*Riuerentemente, uenerabilmente*] σεμνῶς, cum ueneratione. Apul. Et ab eo ueneranter exceptus, paululum quieui.

Veneris portus, locus eſt in Galliæ & Hiſpaniæ confinio, ubi Pyrenæi montes iuxta mare deſinunt. Auctor Mela lib. 2. Ptol. ab inſigni Veneris phano ἀφροδίσιον, hoc eſt, Veneris templum appellat.

Veneris gemma, ἀφρόδιος, παιδέρως, ex genere eſt amethyſtorum, roſeum habens nitorem ex carbunculo in purpura refulgentem. Auctor Plin. lib. 37. cap. 9.

Veneror, aris, [*Riuerire, honorare, adorare*] σέβομαι, αἰδέω, colo, honoro, cultu & obſeruantia proſequor: quod uerbum quidam dictũ exiſtimãt, quaſi uenia oro. Vir. 1. Ge. In primis uenerare deos atq; annua magnę Sacra refer Cereri. Ci. 6. Ver. Quod in precibus & gratulationibus nõ ſolum id uenerari, uerũ etiam oſculari ſolent. Idem 1. Tuſ. Eiusq; inuentori & principi gratias exultãtes agunt, eumq; uenerãtur, ut deum. Venerans, tis, participium, σεβόμενος. Virg. 12. Æn. Et aram Suppliciter uenerãs, demiſſo lumine Turnus. Veneratio, onis, σέβασμα, cultus, & honor. Pli. li. 8. ca. 1. de Elephantis: Imò uero (quæ etiam in homine rara) probitas, prudentia, equitas: religio quoque, ſiderum, ſolisq;, ac lunæ ueneratio. Ci. 1. de Nat. de. Habet enim uenerationem iuſtam quicquid excellit. Venerator, oris, σεβαστής, cultor. Ouid. 2. de Pont. Eleg. 2. Ille domus ueſtræ primis uenerator ab annis. Veneratus, a, um, participium. Horat. 2. Ser. Sat. 2. Ac uenerata Ceres, ut culmo ſurgeret alto, &c. Poetæ tamen quandoque Veneratum pro uenerabili ponunt. Virg. 3. Æneid. Curſusq; dabit uenerata ſacerdos.

Veneti, pen. cor. ἐνετοί, populi ſunt Italiæ, ab Henetis Paphlagoniæ populis, & Troianis oriundi, qui Troia euerſa, cum magna manu Henetum, duce Antenore in intimum maris Adriatici ſinum peruenerunt, pulſisq; Euganeis, qui inter Alpes & mare incolebant, eas occuparũt terras, & ubi primum egreſsi ſunt, oppidum condiderunt, quod de nomine relictæ patriæ appellauerunt Troiam. Gens autem tota, aſpiratione in u conſonantem commutata uno nomine Veneti appellati ſunt. Horũ regio Venetia dicitur, Adriatico mari proxima, & à Padi fluminis oſtiis poſt Iſtriam uſq; protenſa. Inſignes urbes habet, Veronam, Vicentiam, Patauium, & Venetias regionis totius caput. Sunt & Veneti alii ex Britonum genere, in Gallia Lugdunenſi ad Oceanum, quorum frequens mentio eſt apud Cæſarem. Vulgo Vennes.

Venetiae, [*Venetia, Vinegia, Vinitiano*] ἐνετίαι, ciuitas inſignis in mari Adriatico, quæ anno à natali Chriſtiano quinquageſimoquarto ſupra quadringenteſimum condita fuit, quo anno Attila rex Hunnorum Aquileiam euertit.

Venetvs, a, um, pen. co. ἐνετός, quod è Venetiis eſt: ut, Venetus color, qui (ut ait Vegetius) cæruleus eſt & marinis fluctibus ſimilis. A quo colore aurigarũ factio una in curulibus certaminibus Veneta nominabatur. Et qui eo colore induebantur, Veneriani dicebantur. Veget. lib. 4. de re militari ſcribit, exploratores in mari ueſte Veneta eſſe induendos, & uela nauium exploratoriarum colore Veneto eſſe tingenda, ut ſimilitudine coloris marini facilius lateant, hoſtiumq; oculos fallant. Hic color etiam Thalaſſicus, id eſt, marinus dicitur. Græci enim θάλασσαν mare appellant. Vide ea, quæ ſupra annotauimus in dictione Ferrugineus.

Venia, æ, [*Rimiſsione, perdono, perdonanza*] συγγνώμη, remiſſio culpæ, & cõdonatio erroris. Quinct. in Gladiatore: Peccaui, ueniam peto: Quandoq; ponitur pro beneficio, indulgentia, & permiſsione, συγχώρησις. Ci. li. 1. de Orat. Date nobis hanc ueniã, συγχωρεῖτε, ut ea quæ ſentitis de omni genere dicẽdi, ſubtiliter proſequamini, id eſt, cõcedite. Tere. in And. Da pater ueniã, ſine te exorem.

Cum uenia, hoc eſt, cum pace tua, & te permittente. Sic cum uenia legere, dixit Quinctil. lib. 10. ca. 1. pro eo quod eſt, non nimiũ rigide examinare, ſed inter legendũ ad quædã conniuere. Sic Ci. pro Roſc. Amer. Cum uenia audire, dixit: Bonaq;, inquit, cum uenia uerba mea audiatis. Liui. Cũ bona uenia, quæſo, audiatis, Patres Conſcripti, id quod eloquar. Hoc eſt, Audite me, & ſiquid dixero, quod uobis diſpliceat, aut parũ gratũ ſit, ignoſcite. Habere ueniam, pro ignoſcere Quinct. li. 11. ca. 1. Nos inſtitutionem profeſsi, nõ ſolum ſcientibus iſta, ſed etiã diſcẽtibus tradimus: ideoq; paulo pluribus uerbis debet haberi uenia. Hinc Venialis, & le, quòd uenia dignum eſt. Macrob. Si uenialis erit iſta tranſlatio.

Venilia Nympha, uxor fuit Fauni, & ſoror Amatæ, Latini regis coniugis, Mater Turni. Virg. lib. 10. Cui Pilumnus auus, cui diua Venilia mater, &c. Veniliam item antiqui Neptuni coniugem appellarunt, à ueniendo, (inquit Var. lib. 4. de Ling. Lat.) quam eandem & Salaciam appellauerunt, ad naturam nimirum maris reſpicientes, cuius fluctus modo ad terram ueniunt, modo in ſalum abeunt. Meminit huius & Auguſtinus lib. 7. Ciuit.

Venio, nis, ire, uenũ, [*Venire*] ἥκω, ἔρχομαι, notæ eſt ſignificationis. Virgil. 6. Æneid. Veniſti tandem. Aliquando tamen ponitur pro eo. Terent. Niſi ego ad mercatum uenio. Sic econtrario Ire, pro Venire. Terent. And. Ibam ad te. Admittit aliquando datiuum, qui reſolui poteſt in accuſatiuum mediante præpoſitione Ad, uel In. Virg. 1. Æn. Hinc populum late regem, belloq; ſuperbum Ven,

turum exitio Latii. Poetæ tamen aliquando Venire pro imminere uſurpant. Virg. 7. Æn. Se ſatis ambobus Teucriſq; uenire, Latiniſq;. Aliquando pro creſcere, prouenire, φύεσθαι. Idem li. 1. Geor. Hic ſegetes, illic ueniunt felicius uuæ. Aliquando pro portari, ſiue afferri. Plin. lib. 35. cap. 6. Species ſinopidis tres, rubra, & minus rubens, & media inter has: Eius quæ ex Africa uenit, octoni aſſes. Cic. ad Brutum lib. 11. Quod ſcribis, in Italia te moraturum, dum tibi litteræ meæ ueniát, ſi per hoſtem licet, non erraris. Venire ab aliquo, eſt ab eius ædibus, ubi aderat, uenire. Cic. pro. Roſc. Comœd. Quia ueniebat à Roſcio, plus etiam ſcire, quàm ſciebat, uidebatur: id eſt, ludo, uel è diſciplina Roſcii. Ad Arceſilaum ueniamus, dixit Cice. 4. Acad. Hoc eſt, de Arceſilao loquamur. Venire aduerſum, eſt uenire obuiam. Quod uenit in buccam. Cic. ad Att. lib. 1. Tu uelim ſæpe ad nos ſcribas: ſi rem nullam habebis, quod in buccam uenit, ſcribito. Prouerbialiter, pro quicquid in mẽtem ueniet. Venire in cognitionem. Quinct. li. 7. cap. 3. Pôteſt hoc genus in cognitionem uenire ſenatus. In confeſſum uenit: id eſt, notum & manifeſtum eſt. Plin. Epiſt. 302. Vt neceſſe ſit in ea re, quæ & in confeſſum uenit, & exemplis defenditur deliberare. Venire in conſilium alicuius: pro, obtemperare eius conſilio. Cicer. ad Attic. lib. 10. Veniendum'ne ſit in conſilium tyranni, ſi is aliqua de re bona deliberaturus ſit. Venire in crimen. Teren. Hecy. Hera in crimen ueniet, ego uero in magnum malum. Hoc eſt, accuſabitur. Venire in fidem alicuius: hoc eſt, ſeſe dedere. Liui. 6. Bel. Pun. Prodita breui ſunt uiginti oppida: ſex ui capta: uoluntaria deditione in fidem uenerunt ad quadraginta. Venire in flammam. Cice. Atti. lib. 16. Veniendum eſt igitur uel in ipſam flammam: turpius eſt enim priuatim cadere, quàm publice. Hoc eſt, oportet conticere ſe in periculum. Feliciter uenit: pro, euenit. Cicero ad Tironem: Emiſſe te prædium uehementer gaudeo, feliciterq; rem tibi iſtam uenire cupio. Venire uiam. Cice. 3. Philippi. Quis, qui neſcierit, ueniſſe eam tot dierum tibi uiam gratulatum. In uſum uenire. Plin. li. 24. cap. 11. Nec thus Latinum nomen habet, cum in uſum plurimis modis ueniat. Vſus uenit. Terentius Heaut. Et ne ego te (ſi uſus ueniat) magnifice, Chreme, Tractare poſſim. Venire uſu. Cice. ad Att. lib. 7. Nunc uenit idem uſu mihi, quod tu tibi ſcribis. Venire in religionem res aliqua dicitur, cum conſcientiæ (ut uulgus loquitur) ſcrupulos de ea exoritur. Cic. 2. de Nat. De. Gracchus cum comitia nihilominus peregiſſet, remq; illam in religionem populo ueniſſe ſentiret, ad Senatum retulit. Venire in mentem, ἐπελθεῖν, ἐλθεῖν εἰς νοῦν, eſt ſuccurrere, in animum incidere: neq; ſolũ ad recordationem pertinet, uerumetiam ad conſiderationem & reputationem. Ter. Eun. Hoc adeo ex hac re uenit in mentem mihi. Vir. 4. Æn. Nec uenit in mentem, quorum conſederis aruis? Lucretius li. 5. Et uenit in mentem ſolis lunæq; uiarum. Cic. 1. Verr. In mentem tibi non uenit, quid negocii ſit, cauſſam publicam ſuſtinere? Venire diuitiæ ad aliquem dicuntur, quæ morte cuiuſquam ad eum deuoluuntur. Ci. pro Sext. Roſcio: Ad quem morte Roſcii diuitiæ uenerunt. Venire ad manus: uel ad arma, eſt rem eo uſque progredi, ut pugna, uel bellum ex ea emergat. Cic. 6. Verr. Nonnunquam etiam res ad pugnam & ad arma ueniebat. Venire oratum, eſt orandi gratia uenire. Cæſar 7. Bell. Gall. Legati ad eum principes Heduorum ueniunt oratum, ut maxime neceſſario tempore ſubueniat, ſummo eſſe in periculo rem. Venitur pen. pro. imperſonale. Venitur ad me, conſurgo. Ouid. 3. Faſto. Seu quod adusq; decem numero creſcente, uenitur. Ventum eſt. Liui. 1. ab urb. Ad Ianiculum forte uentum erat. Ouid. 5. Faſt. Quo poſt quam uentum eſt, &c. Veniens, tis, partici. Ci. ad Q. Fr. Non enim ſumus omnino ſine cura uenientis anni, etſi ſumus ſine timore. Virg. 5. Æn. Gratior & pulchro ueniens in corpore uirtus. Venturus, a, um, aliud partic. Ouid. 3. de Arte: Venturæ memores iam nunc eſtote ſenectæ, Sic nullum uobis tempus abibit iners. Virg. 4. Georg. Venturæq; hyemis memores, æſtate laborem Experiuntur, & in medium quæſita reponunt. Ventio, onis, uerbale. Plaut. Truc. Quid tibi huc uentio eſt.

VENONIVS, hiſtoricus Romanus, cuius meminit. Ci. in Epiſt. ad Att. Conquerens ſe eius hiſtoriam non habere. Et iterum lib. 1. de Legi. ubi eum inter nudos & exiles ſcriptores recenſet. Nam (inquit) poſt Annales pontificum maximorum, quibus nihil poteſt eſſe nudius, ſi aut ad Fabium, aut ad eum, qui tibi ſemper in ore eſt, Catonem, aut ad Piſonem, aut ad Fannium, aut ad Venonium uenias: quanquam ex his alius alio plus habet uirium, tamen quid tam exile, quàm iſti omnes? Hactenus Cicero.

VENOR, aris [*Cacciare, andare à caccia*] ἀγρεύω, κυνηγέω, θηράω, θηρεύω, feras indago, feris inſidior, & quaſi circumuenio. Ci. ad Cœlium lib. 2. de pantheris, per eos qui uenari ſolent, agitur mandato meo diligenter. Virg 3. Georg. Et canibus leporem, canibus uenabere damas. Plin. li. 16. cap. 1. Fugientes cum mari piſces circa tuguria uenantur. Cice. 2. de Natu. Deo. Canum tanta alacritas in uenando. Per tranſlationem. Venari, θηρᾶσθαι, capimus pro captare, hoc eſt, artificio quodam, & ſolertia quærere: ut, Venor laudem, gloriam: quod etiam Aucupari dicimus. Cic Att. lib. 16. Bene igitur tu, qui εὐθαρσίαν uenaris, relinquis patriam. Venari apros in mari, dixit Plaut. in Aſinar. pro eo quod eſt, operam perdere, & fruſtra aliquid conari. Legitur etiam Venari, paſſiue pro captari, ſiue dolis impeti, circumueniri, θηρεύεσθαι, quod & Nonius annotauit, citans illud Ennii ex Nemea. Teneor conſepta, atque undique uenor. Hinc deducuntur uerbalia, Venatio, Venator, Venatrix, Venatus, us, Venatorius, a, um, & Venabulum: quorum ſignificationes explicuimus ſupra.

VENTER, huius uentris, γαστὴρ, κοιλία, tota illa pars corporis concaua, a mucronata cartilagine & nothis coſtis, uſque ad pubem extenſa. Plin. lib. 9. cap. 50. Piſces attritu uentrium coeunt, tanta celeritate, ut uiſum fallant. Ibidem Fœmina piſcis coitus tempore marem ſequitur, uentrem eius roſtro pulſans. Venter, γαστρίδιον, στόμαχος, pro uentriculo, in quem cibus receptus, commutatur in chylum. Perſius in Prol. Sat Magiſter artis, ingeniiq; largitor Venter, negatas artifex ſequi uoces. Fames enim in ſuperiori uentriculi orificio potiſſimum ſentitur. Iuu. Sat. 5. Ventre nihil noui frugalius. Plaut. Capt. Proin tu tui quotidiani uicti uentrem ad me afferas. Venter pro aluo. Celſ. lib. 3, cap. 18. Vbi ab inferiori parte purgandus aliquis eſt: uentrem eius ante ſoluendum eſſe: ubi à ſuperiore, comprimendum. Col. lib. 9. cap. 12. Nam & tithymalus maiorum quoq; animalium uentrem ſoluit. Ventrem ferre, τὴν γαστέρα ἔχειν, eſt eſſe grauidam. Colum. lib. 7. cap. 24. de uaccis. Nam decem menſibus uentrem perferunt. A uentre deducitur diminutiuum Ventriculus, cuius ſignificationem paulo poſt explicabimus ſuo loco,

VENTILABRVM, bri, p. p. [*Pala, uallo*] πτύον, θρῖναξ, inſtrumentum, quo ruſtici frumenta legumina'ue poſt trituram ſurſum eiaculantur, ut uentorum flatu à paleis repurgentur: quem in uſum ruſtici hodie habent palas, quibus frumẽta ita in ſublime eiaculantur, ut alio grana ſuo pondere, alio paleæ, uentorum ui ferantur. Col. li. 2. ca. 10. Nam cum aceruus paleis, graniſq; miſtus in unum fuerit congeſtus, paulatim ex eo uentilabris per longius ſpatium iactetur: quo pacto palea, quæ leuior eſt, citrà decidit: faba, quæ longius emittetur, pura eo perueniet, quo uẽtilator eam iaculabitur.

VENTILATOR, oris, [*Palatore, ſpalatore*] λικμητής, qui uentilatione frumenta purgat, aut legumina: hoc eſt, qui poſt trituram frumenta aut legumina uentilabro in ſublime eiaculatur, ut uentorum flatu grana ſecernantur à palea. Colum. lib. 2. cap. 10. Faba quæ longius emittetur, pura eo perueniet, quo uentilator eam iaculabitur. Ventilatores, γόητες, apud Quincti. lib. 10. cap. 7. Sunt præſtigiatores, qui ut uentilatores grana, quæ purgant, in uentum proiiciunt, ita rem, quam retinent manibus, eiicere uidentur. Ita enim ait: Quo uſu cõſtant mira illa in ſcenis pilariorum, ac uentilatorum, ut ea, quæ emiſerint, ultro uenire in manus credas, & qua iubentur decurrere.

VENTILO, las, pe. co. [*Ventilare, uentare*] λικμάω, καταψύχω, uentum excito, ut aliquid ardeat, aut coquatur. Proper. li. 4. Eleg. 3. Hanc Venus, ut uiuat, uentilat ipſa facem. Ventilari frumẽtum, λικμᾶσθαι, dicitur, dum in area uentilabro purgatur. Plin. Multi uentilare quoque granum uetant. Et Ventilari uinum dicitur, quod dicunt, dare uentum uino: ut fit, cum difficulter exit è dolio. Colum. lib. 12. cap. 30. Quò maior æſtus erit, eò ſæpius conuenit uinum nutriri, refrigerariq; & uentilari. Ventilare annulum, eſt è digitis exemptum manibus uerſare, & ueluti uento perflandum exponere. Iuuen. Saty. 1. Cum uerna Canopi Criſpinus Tyrias humero reuocante lacernas, Ventilet æſtiuum digitis ſudantibus aurum. Huius compoſitum eſt Euentilo, eiuſdem fere ſignificationis cum ſuo ſimplici. Plin. li. 31. ca. 3. Fit & ſine his altitudine ipſa grauior aer, quem emendant aſſiduo linteorum iactatu euentilando Col. lib. 1. Et celeriter frumenta deteruntur, non cedente ſolo pulſibus, ungularum, tribularumq;: & eadem euentilata mundiora ſunt lapilliſq; carent. Ventilatio, onis, uerbale, actus uentilandi. Plin. lib. 23. cap. 1. Innocentiores uuæ, quæ decerptæ diu pependere, quò uentilatione etiam utiles fiunt ſtomacho, ægriſq;.

VENTITO, as, φοιτάω, frequentat. ab inuſitato Vento, frequenter uenio, identidem adeo. Plin. lib. 35. cap. 10. Gratior Alexandro Magno erat frequenter in officinam uentitanti. Ci. ad Att. li. 1. Dies fere nullus eſt, quin hic Satyrus domum meam uentitet. Catul. Epig. 8. Cum uentitabas, quò puella ducebat,

VENTOSVS, a, um, [*Ventoſo, pien di uento*] ἀνεμώδης, φυσώδης, uento plenus: ut, Ventoſus aer, apud Pli. li. 2. cap. 18. Ventoſi folles, Virg. 8. Æn. Alii uentoſis follibus auras Accipiunt, redduntq;. Fornax uentoſa, id eſt, uento expoſita. Cato cap. 38. Vbi ſatis foderis, tum fornaci locum facito, ut quàm altiſſima, & quàm minime uentoſa ſiet. Per tranſlationẽ accipitur pro tumido, inflato, uano, & inani,

uoce,

τοσ῀ς, ut Ventoſa uerba.i.inflata quidem & tumida, ceterum ſine ullo pondere & effectu. Ventoſa natio.i.leuis, & uana. Plin.in Pane. Superbiebat uentoſa, & inſolens natio. Ventoſa gloria, κενοδοξία. Virg.11.Æn. Iam noſces, uentoſa ferat cui gloria fraudem. Horat.1.epiſt.19. Non ego uentoſæ plebis ſuffragia uenor Impenſis cœnarum & tritæ munere ueſtis.

VENTRICVLVS, uentriculi, γαστὴρ, γαστρίδιον, κοιλία, cibi & potus receptaculum, primæque coctionis inſtrumentum, quod & Stomachum nonnulli appellant. Celſus lib.4.cap.1. Ventriculus autem, qui receptaculum cibi eſt, conſtat è duobus tergoribus: idq; inter lienem & iecur poſitus.

VENTVLVS, [*Venticello*] αὐρίδιον, diminutiuum, lenis, & exiguus uentus. Terent.in Eunuch. Cape hoc flabellum, & uentulum huic ſic facito, dum lauamur.

VENTVS, ti, maſ.gen. [*Vento*] ἄνεμος, πνεῦμα, exhalatio ſicca (teſte Ariſtotele in Meteoris) è terra reſoluta, cum aliqua uirtute cæleſti compoſita. Cic.2.de Diuin. Placet enim Stoicis, eos anhelitus terræ, qui frigidi ſunt, cum fluere cœperint, uentos eſſe. Idem pro Cluent. Mare quod ſua natura tranquillum ſit, uentorum ui agitari atque turbari. Virg.1.Æneid. Incute uim uentis, ſubmerſasq; obrue puppes. Ventum (inquit Auguſtinus lib. de Quantitate animæ) nihil aliud, quam iſtum aerem commotum, ac agitatum eſſe ſentimus. Quod in loco tranquilliſſimo, & ab omnibus uentis quietiſſimo, uel breui flabello approbari poteſt, quo etiam muſcas abigentes aerem commouemus, flatumq; ſentimus. Quod cùm euenerit occultiore quodam motu cæleſtium, uel terrenorũ corporum per magnum ſpatium mundi, Ventus uocatur, ex diuerſis partibus cæli nomina etiam diuerſa ſortitus. Sunt autem quatuor præcipui uenti, à quatuor mundi cardinibus flantes, quorum rurſus ſinguli in ternos diuidũtur. Ab Oriente æquinoctiali Subſolanus, qui ad Septentrionem habet Vulturnum, à uoluendis nubibus dictum: ad meridiem Eurum, ſic dictũ, quia late flat. Hi ſunt calidi & ſicci, quia ſub ſole diu morãtur. In ortu diei ſalubres ſunt, quia ueniunt a regionibus temperatis. Ab occaſu æquinoctiali Fauonius eſt dictus, quod foueat quæ naſcuntur. Huic Circius proximus eſt ad Septentrionem, Zephyrus ad Auſtrum. Sunt iſti temperate frigidi, & humidi, quia Sol paruam facit moram in occidẽte, propterea nec multum calefacit illos, nec multum deſiccat. In fine diei ſalubres ſunt, quia à Sole tunc ſubtiliores redduntur. A meridie Auſter eſt, dictus quod hauriat aquas. Huic ad Orientẽ Notus eſt, qui Græce ſic dicitur ab humore: Africus ad Occidentem. Hi omnes cum calidi ſint, & humidi, nubes, pluuiasque inducunt, citant tempeſtates marinas, impediunt uirtutes animales, & grauitatem corpori afferunt. A Septentrione Boreas eſt. Huic ad Orientem Aquilo ſurgit, ad Occaſum Corus. Hi uenti frigidi ſunt & ſicci, unde corpora indurant, poros conſtringunt, humores purificant. Ventus operam dat, dixit Plaut.in Mili. id eſt, proſper eſt. Ventum popularem quærere in re aliqua, eſt populi plauſum, & ſecũdum rumorem, fauoremq; inanem aucupari. Quatuor uenti, pro quatuor cæli cardinibus, à quibus quatuor præcipui flant uenti. Virg.4.Geor. Parietibusq; premunt arctis, & quattuor addunt Quattuor a uentis obliqua luce feneſtras. Ventus ſecundus, pro ſecunda fortuna, μεταφορικῶς. Cic.ad Atti.lib.2. Quid ſi etiam Cæſarem, cuius nunc uenti ualde ſunt ſecundi, reddo meliorem? Ventus, pro procella & turbine in Rep. Cice.in Piſo. Neque tam fui timidus, ut qui maximis turbinibus ac fluctibus Reip. nauem gubernaſſem, ſaluamque in portu collocaſſem, frontis tuę nubeculam pertimeſcerem: alios ego uidi uentos, alias proſpexi animo procellas:

VENTRALE, huius uentralis, neu.gen. τὸ ἐπιγαστρίου ἐπίβλημα, ueſtimentum uentrem contegens. Plin.lib.8.cap.48. Patris mei memoria cœpere amphimalla ueſtra, ſicut uilloſa etiam uentralia.

VENTRIOSVS, a, um, [*Ventroſo, panciuto, trippone*] γαστρώδης, qui magnum habet uentrem. Plau.in Merc. Canum, uarum, uentrioſum. Idem Aſin. Macilentis malis, rufulus, aliquantulum uentrioſus. Pro eodem nonnulli utuntur Ventricoſus, interiecta inter duas uocales c conſonante, quamuis primitiuum eam litteram non habeat. Quo etiam in alijs nonnullis adiectiuis uſuuenire uidemus: ut ab Arcadia fit Arcadicus, ab Italia Italicus.

VENTROSVS, a, um, γάστρων, γαστρώδης, Plin.lib.14.cap.21. de doliis loquens uinariis, Ventroſa, ac patul[illegible]inus utilia.

VENVLVS, apud Virg.li. 8. & 11. Æn. nomen eſt unius ex Latinorum proceribus, qui in Magnam Græciam legatus miſſus, ut Diomedem in belli ſocietatem aſciſceret, re infecta rediit.

VENVCVLA, uuæ genus, quod in ollis conditum, quamdiutiſſimè incorruptum ſeruabatur. Colum.lib.3.cap.2. Item quarum uuæ temporibus hyemis durabiles uaſis conduntur, ut uenuculæ, ut nuper in hos uſus exploratæ Numeſianæ. Plin.lib.14. cap.2. Veniculam appellat per tertiam uocalem in ſecunda ſyllaba. Veniculam (inquit) inter optime defloreſcentes, & ollis aptiſſimam, Campani malunt Sirculam uocare, alii Staculam. Philippus Beroaldus utrobique Venunculam, legendum exiſtimat: quemadmodum & apud Horat.in præceptis Catianis: Venuncula conuenit ollæ. Venuculum, farris genus, Cluſino ponderoſius. Colum.lib.2.ca.6. Far, quod uocatur Venuculum, rutilum, atque alterum candidum, ſed utrunque maioris ponderis, quàm Cluſinum. Quo in loco Ruellius legit Vermiculum: nonnulli etiam Vernaculum: quam lectionem etiam, Plinio teſte, tueri conantur, quem aiunt Vernaculum inter adorei genera enumerare: quod tamen nos apud Plinium inuenire non potuimus. Verum illi acutiores fuerunt, qui uiderunt, quod nuſquam erat: ex Plinio fortaſſe, qui lib. 22.cap.25. ait, in farre uermiculum eſſe teredini ſimilem, qui dentibus uitiatis medeatur. Verum quid ſi Vernaculum legatur? cum idem Plin. far adorem Vernaculum appellari, affirmet.

VENVM [*Ad eſſere uenduto, à uendere*] aliqui aduerbium eſſe putant, quemadmodum & peſſum: uſurpatur tamen pro ſupino uerbi Veneo: admittitque ſecum præcipue hæc uerba Eo, Do, Expono, & fortaſſis nonnulla alia. Eſt autem uenum ire, idem quod uendi. Venum dare, idem quod uendere: pro quo etiam unica dictione compoſita dicimus uenũdare. Liu. Se uenum a primoribus datos. Liu. lib.3. Tum etiam legem fecerunt, ſanciendo, ut qui Tribunis plebis, Ædilibus, iudicibus, Decemuiris nocuiſſe, eius caput Ioui ſacrum eſſet, familia ad ædem Cereris, liberi, liberæq; unum irent: id eſt, uenderentur. Saluſt in Iugurtha: Quippe cui omnia uenum ire, in animo hæſerat. Vbi illud notandum eſt, quòd dicimus, Venum ire, non Venum iri, ſicut Vapulatum ire, non iri: quia Venum & Vapulatum ſemper ſunt paſſiuæ ſignificationis, ne duo paſſiua copulentur. In ceteris uero quæ ambigua ſunt, quòd actiue & paſſiue accipi poſſint, ad diſtinguendum ſenſum, accommodamus infinitum hoc uel actiuum, uel paſſiuum: ut uideo te amatum ire, uel iri, quia talia ſupina ſunt ancipitis ſignificationis.

VENVNDO, as, [*Dare à uendere*] πωλέω, ἀποδίδομαι, ἐμπιπωλέω, ἀπεμπολάω, ex Venum, & Do idem quod uendo. Cic.3. Offi. cum in uenundando rem eam ſciſſet, nec pronunciauiſſet emptori. Pli. lib.35. Octoginta talentis uenundatas. Hinc Venundatio, onis, ἀπεμπόλησις, idem, quod uenditio.

VENVS, Veneris, ἀφροδίτη, κυπρογένεια, ab antiquis amorum, gratiarum, pulchritudinis, deliciarum, uoluptatumque omnium habita eſt dea: ita dicta à Veniendo, quod ad omnes res ueniat, ut auctor eſt Cice.2.de Natu.Deo. Hanc Poetæ ex ſpuma maris, & Cæli teſticulis natam fabulantur, à Saturno exciſis, & in mare proiectis: unde & παρὰ τὸν ἀφρὸν, hoc eſt, à maris ſpuma Aphroditen appellarunt. Eſt item Venus, una errantium ſtellarum, inter Solis & Mercurij ſphæra ſita, quæ φωσφόρος Græce, Lucifer Latine dicitur, quando antegraditur Solem: cum autem ſubſequitur, Heſperos, Veſper, & Veſperugo. Ponitur etiam Venus pro libidine, & re ipſa Venerea, quam & Græci ἀφροδισιασμὸν, dicunt. Terentius in Eunuch. Sine Cerere & Baccho friget Venus. Seneca: Quod in Venerem pronior eſſet. Virg.2.Georg. Frigidus in Venerem ſenior fruſtraq; laborem ingratum trahit. Plin.lib.24.cap.9. Ad Venerem impetus inhibent. Ouid.1.de Arte: Nos Venerem tutam conceſſaq; furta canemus. Interdum pro pulchritudine, uenuſtate, ornatu, elegantia, εὐσχημοσύνη, χαριεντισμός. Quinctil.li.6.ca.4. Quod cum gratia quadam & Venere dicitur. Idem lib.10. cap.1. Iſocrates omnes dicendi Veneres ſecutus eſt. Eſt præterea Venus talorum iactus Venerius, ex quatuor conſurgens talis diuerſam faciem oſtendentibus. Suet.in Augu.cap.71. Talis enim iactatis, ut quiſque canem aut ſeniorem miſerat, in ſingulos talos ſingulos denarios in medium conferebat: quos tollebat uniuerſos, qui Venerem iecerat. Venerum quatuor meminit Cice.lib.3.de Nat.Deo. Cuius uerba ſunt: Venus prima Cælo, & Die nata, cuius Elide delubrum uidemus. Altera ſpuma procreata, ex qua & Mercurio Cupidinem ſecundum natum accepimus. Tertia Ioue nata, & Iunone, quæ nupſit Vulcano, ſed ex ea, & Marte natus Anteros dicitur. Quarta Syria, Ciroque concepta, quæ Aſtarte uocatur, quam Adonidi nupſiſſe proditum eſt. Hæc ille.

VENVSIA, æ, οὐενουσία Ptol. oppidum Appulorum Dauniorum, non procul à finibus Lucaniæ, patria Horatij Poetæ, qui ab eo dictus eſt Venuſinus: Meminit huius oppidi Pli.lib.3.cap.11.

VENVSTAS, atis, [*Venuſtà, bellezza, gratia*] εὐσχημοσύνη, χαριεντισμός, pulchritudo, formæ elegantia, gratia aſpectus. Cic.1. Offic. Venuſtas & pulchritudo corporis ſecerni non poteſt à ualetudine. Idẽ in Orat. Vultus multam affert tum dignitatem, tum uenuſtatem. Firmicus lib.4.Matheſeos: Si Luna à Ioue defluat ad Venerem, facit uenuſtos, & quibus ex uenuſtate poteſtas maxima cõparetur. Accipitur etiam Venuſtas, χαριεντισμὸς, στωμυλογία, pro lepore, ſiue gratia dicendi, & uenere, amabiliq; ſuauitate. Cic.1.de Orato. Dicendi uis egregia ſumma feſtiuitate, & uenuſtate cõiũcta pro-

ſuit. Idem 7. Verr. Iſte autem homo Venerius & affluens omni lepore & uenuſtate, &c. Quinctil. lib. 4. cap. 2. Commendatur expoſitio uenuſtate. Cic. 1. de Orat. Tum ea denique ueſtire atque ornare oratione, poſt memoria ſepire, ad extremum agere cum dignitate & uenuſtate.

VENVSTE, aduerb. Cæl. ad Cice. lib. 8. Qua in re mihi uidetur, illud perquam uenuſtè cecidiſſe.

VENVSTVLVS, diminutiuum. Plaut. in Aſin. Compellando blanditer, oſculando, oratione uinula, uenuſtula.

VENVSTVS, a, um, [*Venuſto, bello, galante, gratioſo*] ἐπαφρόδιτος, ἐπίχαρις, χαρίεις, εὔχαρις, quod in ſe habet uenuſtatem: ut, Venuſtus homo & Venuſta oratio, ſicut Lepidus homo, & Lepida oratio. Catull. de paſſere: Lugete ô Veneres, Cupidineſque, & quantum eſt hominum uenuſtiorum. Cic. de Clar. Orato. Geſtus & motus corporis ita uenuſtus, ut tamen ad forum, non ad ſcenam inſtitutus uideretur. Idem 2. de Orat. Sed cum omniū ſis uenuſtiſſimus, & urbaniſſimus, &c. Venuſtus uultus, ingenuus, elegans. Teren. in And. Et uultu Soſia adeo modeſto, adeo uenuſto, ut nihil ſupra. Lepidus autem & Venuſtus ita inter ſe differunt, quòd Venuſtum uocamus, ut ait Quinctil. li. 6. ca. 4. Quod cum gratia quadam, & Venere dicitur, ἐπίχαριτον, ἐπαφρόδιτον, Lepidum, quod rotunditate quadam & breuitate, atque acumine uerborum delectat.

VENVSTO, as, καλλωπίζω, orno. Huius contrarium eſt Deuenuſto. Gel. Tanquam pulchritudinis ſibi inſignia deuenuſtet.

VEPERCVLA, ueperculæ, ἀκάνθιον, diminutiuum à uepres, idem ſignificans, quod ſpinula. Cice. pro Sext. Quoniam id etiam fatum ciuitatis fuit, ut illa ex ueperculis extracta nitedula Remp. conaretur arrodere.

VEPRES, huius uepris, [*Spina*] ἄκανθα, ſpinæ genus nocentioribus aculeis, quibus tenaciter prætereuntium ueſtibus adhæret: unde & nomen accepiſſe exiſtimant, quod uehementer prehendat. Vir. 8. Æneid. Sparſi rorabant ſanguine uepres. [*Luogo ſpinoſo, fratta*]

VEPRETVM, ti, [*Spineto, ſiepe*] ἀκανθών, locus ueprtibus plenus. Colum. lib. 4. ca. 32. Fluminum ripis, & limitibus ac uepretis commodius, quàm mediis agris deponitur.

VER, huius ueris, [*Primauera*] ἔαρ, anni quadripertiti pars temperatiſſima: ita dicta à Virore, teſte Varrone Linguæ Latinæ libro 5. quod cum uirgulta uirere incipiant: ſiue à uertendo quòd tunc uertere ſe incipiat anni tempus: ſiue ab eo quod Iones ἦρ dicunt, pro eo quod communi lingua dicitur ἔαρ. Cic. 7. Ver. Cum autem uer eſſe cœperat, cuius initium iſte non à Fauonio, neque ab aliquo aſtro notabat: ſed cum roſam uiderat, tum incipere uer arbitrabatur. Diuiditur autem uer, ut ceteræ anni partes, in portiones tres: in Ver nouum, ſiue primum, adultum, & præceps. Nam cum uernum tempus ſit trimeſtre, primus menſis primo, ſiue nouo ueri aſſignatur: ſecundus adulto tribuitur, tertius præcipiti ſiue cadenti. Virg. 1. Georg. Vere nouo, canis gelidus cum montibus humor Soluitur. Plin. lib. 10. cap. 29. Luſciniæ pariunt uere primo cum plurimum ſena oua. Liuius: Primo uere exercitum moturus erat. Ver ſacrum, ſacrificij genus erat apud Italos, quo diis immolabatur, quicquid proximo uere apud ipſos natum eſſet. Quam conſuetudinem à Sabinis ortam putat Strab. lib. 5. qui aduerſus Vmbros cum aliquoties infeliciter pugnaſſent, Marti uotum fecerunt, ſi uictoria potiri contingeret, ſe illi cõſecraturos, quicquid proximo uere apud ipſos naſceretur. Quare cum re bene geſta in patriam eſſent reuerſi omnem pecoris prouentum Marti immolarunt: liberos quoque eo uere natos quoniam crudele uidebatur occidere, Martis miniſterio conſecrarunt, poſteaq; adultos, uelato capite, extra fines ſuos exegerunt. Quondam (inquit Siſenna lib. 4. Hiſt.) Sabini feruntur uouiſſe, ſi res communis melioribus locis conſtitiſſet, ſe uer ſacrum facturos. Liu. li. 42. ab Vrb. Ver ſacrum factum erat priore anno M. Portio, & L. Valerio Coſſ. Id cū P. Licinius Pontifex non eſſe recte factum collegio primum, deinde ex auctoritate collegij patribus renunciaſſet, de integro faciendum arbitratu Pontificum cenſuerunt, ludoſq; magnos, qui una uoti eſſent, tanta pecunia, quanta aſſolerent, faciendos.

VERATRVM, tri, ἐλλέβορος, herba eſt, quam Græci uocant Helleborum, uehementem habens uim purgandi, educendiq; humores noxios, principis animæ facultatum ſedem infeſtantes: unde melancholicis & furioſis dari ſolet, & comitiali morbo laborantibus. Perſius Satyra 3. Non eſt hic Ilias Acci Ebria ueratro. Dictum autem putatur Veratrum à uertenda mente. Eius duo ſunt genera, album & nigrum: de quibus ſatis multa dicta ſunt ſupra in dictione Helleborum.

VERAX, cis, [*Verace*] ἀληθινός, qui uera loqui ſolet, & mentiri non conſueuit. Cice. 1. de Diu. Multis ſeculis uerax fuit id oraculum. Ibidem: Tum ei uiſa quietis occurrens tranquilla, atque ueracia. Hinc Veracitas perpetua uerum dicendi conſuetudo.

VERBA dare, [*Dar la berta, uccellare le perſone*] παραλογίζεσθαι, eſt decipere. Terent. in And. Cui uerba dare difficile eſt.

VERBA ad rem conferre, τοῖς ἔργοις πιστοῦν, hoc eſt, re ipſa uerborum fidem facere, & dicta factis comprobare. Terent. in Eunu. Verum ſi uerba ad rem conferet, uapulabit.

VERBALE, ῥηματικόν, quod à uerbo deſcenditur, lector à Lego, Doctor à Doceo, dictio Grammaticis familiaris.

VERBANVS, lacus Ciſalpinæ Galliæ, Ticinum ex Alpibus defluentem accipiens, & eundem in Padum tranſmittens. Nunc Lacum maiorem appellant. Plin. lib. 9. cap. 18. Duo lacus Italiæ in radicibus Alpium, Larius & Verbanus appellantur, in quibus piſces omnibus annis Vergiliarum ortu exiſtunt, ſquamis cõſpicui crebris, atq; præacutis clauorum caligariorum effigie, nec amplius, quàm circa eum menſem uiſuntur.

VERBASCVM, φλόμος, herba eſt, duo ſumma habens genera, albū & nigrum, folii colore diſtincta. Galli Bouillonem album, & nigrum appellant. Candidum rurſus in marem & fœminam diuiditur. Fœmina folia habet braſſicæ, ſed hirſutiora, latiora, & candidiora, caulem cubitalem, cādidum, & leuiter piloſum, florem album aut ſubpallidum, ſemen nigrum, radicem longam, acerbam, digitali craſſitudine. Naſcitur in campeſtribus. Mari folia candicant, ſed longiuſcula ſunt & anguſtiora, quàm fœminæ: caulis quoque tenuior. Verbaſcum uero nigrum omnia huic paria habet, folia tantum latiora, minuſque candida. Eſt & ſilueſtre uerbaſcum, altum uirgis arboreis, folio ſaluiæ, orbibus uirgas cingentibus ut marrubium, flore luteo, fulgore auri. Vide Pli. lib. 25. cap. 10.

VERBENA, næ, ſiue Verbenaca, [*Herbena, uerminaca*] περιστερεών, herba eſt ramulos habens cubitales, anguloſos in quibus ex interuallis folia quercus, ſed minora anguſtioraq;, eiſdem diuiſuris in ambitu, colore aliquatenus cæſio: radicem autem longam, tenué: flores purpureos, & graciles. Galli ex Latino uocabulo littera tātum una immutata Veruenam appellant. A Græcis etiam Hierobotane (ἱερὰ βοτάνη Dioſcor.) dicta eſt, propterea quòd ad multos ſacrorum uſus ea uterentur. Cice. in Verr. Sacerdotes cum inſulis, ac uerbenis. Plin. lib. 25. cap. 9. Nulla tamen Romanæ nobilitatis plus habet, quàm hierobotane. Aliqui periſtereona, noſtri uerbenacam uocāt. Hæc eſt, quam legatos ferre ad hoſtes indicauimus. Hac Iouis menſa uerritur, domus purgantur, luſtranturq;. Hæc ille. Periſtereona autem Græci idcirco appellarunt, quod plurimum in ea manſitent columbæ. Καταχρηστικῶς tamen quaſlibet herbas & frondes feſtas, ad aras coronandas, ex puro loco decerptas, Verbenas appellamus, quaſi herbenas: quod & Donatus annotauit in locum illum Andriæ Terentianæ, Ex ara uerbenas hinc ſume. Quo profecto in loco Ter. nō uidetur intellexiſſe herbam illam, quam proprie Verbenam appellari diximus, cum apud Menandrum, à quo illa tranſtulit, μυρσίνη, hoc eſt, myrtus legatur. Pli. li. 22. c. 2. Verbenarum, & ſagminum nomine idem ſignificari ait, hoc eſt, gramen ex arce cum ſua terra euulſum: iiſq; ſemper uſos legatos, cum ad hoſtes clarigatum mitterentur: indeque unum ex iis, qui uerbenas ferret Verbenarium fuiſſe appellatum.

VERBENACA, æ, περιστερεών, ἱερὰ βοτάνη, herba prorſus eadem cum uerbena: de qua ſatis multa in dictione præcedenti.

VERBER, eris [*Baſtonetto, uerga, bacchetta*] μάστιξ, ἄστομα, inſtrumētū uerberandi (inquit Valla lib. 6.) longum, & exile, qualis eſt uirga, baculus, fuſtis, lora, flagellum, ferula, arundo, & ſi quid eſt ſimile. Virg. 3. Georg. Illi inſtant uerbere torto. Cic. 7. Verr. Ne catenæ, ne uerbera, ne ſecures, ne cruciatus ſociorum. Plin. lib. 8. ca. 9. Domantur autem rabidi fame & uerberibus. Terent. And. Verberibus cæſum te in piſtrinum Daue dedam uſque ad necem. In uitibus quoque & arboribus Verbera dicuntur, teneriores uirgæ lōgitudine & flexibilitate ſua flagrorum ſpeciem referentes: unde & Flagella à rei ruſticæ ſcriptoribus appellantur. Quinct. Declamat. ulti. Igneſq; ex primo raptos, uerberaq;, quæ caſus obtulerat in uado. Verbera nonnunquam pro ipſa uerberatione, ſiue pro ictibus accipimus, πληγαί, αἰκίσματα. Virg. 3. Ge. Ac neque eos iā fræna uirum, nec uerbera ſæua, Non ſcopuli, rupeſq; cauæ, atque obiecta retardant Flumina, &c. Terent. Heau. Tibi erunt parata uerba, huic homini uerbera. Radiorum uerbera. Lucr. lib. 1. Quoniam miteſcere multa uidebant Verberibus radiorum, ac æſtu uicta per agros. Ventorum uerbera uitare, apud eundem lib. 5. Linguæ uerbera, λοιδορίαι, obiurgationes. Horat. 3. Carm. Ode 12. Aut exanimari metuentes patruæ uerbera linguæ.

VERBERALIS, μαστιγίας, i. uerbere, ſeu uerberibus dignus. Vnde ſuperlatiuum Verberaliſſimus deduxit. Plau. in Aul. Verberaliſſime (inquit) etiam rogitas? non fur, ſed trifur. Sic enim habent emendatoria exemplaria, quanquam non deſunt, in quibus Verberabiliſſime, legatur.

VERBERATIO, onis. Cicero Epiſt. Mirificam mihi uerberationem dediſti.

VERBERATVS, us, [*Battitura*] μαστίγωσις, αἴκισμα, ipſa uerberatio. Pli. lib. 31.

lib.31.cap.3.Si etiam expreſſa in altum, aut è ſublimi deiecta, uerberatu corripiat aera. Verberatus, ἐγκέλευσις, pro impulſu. Curti. lib. 7. Si cum propemodum tuo uerberatu ei omnes te præeunte iurauimus, eoſdem nos inimicos, &c.

VERBEREVS, a, um, μαστιγίας, uerberibus dignus. Plaut. in ſeu. Sed ec cum uideo uerbeream ſtatuam, ut magnifice infert ſeſe. Idem Perſa: Ain' uero uerbereum caput?

VERBERITO, as [*Strabattere*] καταμαστίζω, ſępe uerbero. Feſtus: Verberitare idem Cato frequentatiue ab eo quod eſt uerbero, dixit.

VERBERO, ras, [*Battere, baſtonare, dar de le botte, dar de la mazzate*] μαστιγόω, μαστίζω, cædo uerbero. Sic, n à uerbere fit Verbero, quomodo à fuſtis Fuſtigo, à flagellum, flagello. Cic. 7. Verr. Quæ cum apud te diceret, uirgis oculi uerberabantur. Verberari etiã uerbis quis dicitur, quoniã (ut teſtatur Nonius) non ſolũ uerberare à uerberibus dictum ſed etiã à uerbis. Plaut. in Truc. Me illis quidẽ hæc uerberat uerbis. Verberare conuicio, uel iniuria, eſt laceſſere. Cic. fil. ad Tiron. lib. 16. Verberaui te cognitionis tacito duntaxat conuicio. Huius compoſita ſunt Diuerbero, Euerbero, Reuerbero, & Tranſuerbero: quorum ſignificata explicuimus ſuis locis.

VERBERO, nis, maſc. ge. [*Huomo da baſtone, pezza d'aſino*] μαστιγίας, uerberibus dignus, uel qui perpetuo uapulat, quem etiam Græco uocabulo Maſtigiam uocamus. Plau. in Amph. Ain' uero uerbero? Idem: Tun' me uerbero Audes herum ludificarier?

VERBIGERO, as, [*Berlingare, cinguettare*] διαλέγομαι, uerba facio. Apul. Nimis multa oratio eſt, ſi uelim memorare quæ ego contra reſponderim, quàm diu, & quoties inter nos uerbigeratum ſit. Verbum eſt nouum, & inuſitatum.

VERBOSE, aduerb. πολυλόγως, multis uerbis. Cice. pro Muræ. Satis uerboſe, ſed quid poſtea?

VERBOSVS, boſa, boſum [*Pieno di parole di ciãcie, bergolo, pettegola*]: πολυλόγος, πολύμυθος, multiloquus, garrulus, locutuleius, dicax. Cic. pro Mur. Nõ ſolum iſta ueſtra uerboſa ſimulatio prudentiæ: ſed etiam ipſa illa domina rerum ſapientia. Quinct. lib. 2. cap. 4. Ve quidam ſententiarum gratia uerboſiſſimos locos arceſſunt, cum, cum ex locis debeat naſci ſententia. Cic. Mario li. 7. Habes epiſtolam uerboſiorem fortaſſe, quàm uelles.

VERBVLVM, li, [*Paroletta, parolozza*] ῥημάτιον, dimin. Hieronym. Secreta uerbula non carent ſuſpicione.

VERBVM, bi, [*Verbo, parola*] λέξις, ἔπος, generaliter accipitur pro quauis dictione, quæcunque ea ſit orationis pars: inde nomen habens, quòd aeris uerberatu formetur. Varro tamen à ueritate deducit, quòd uerum nos loqui oporteat. Ter. in Eunuc. De excluſione uerbum nullum. Idem Hecy. Verbis dici non poteſt Tantum, quàm re ipſa nauigare incommodum eſt. Cice. 2. de Orat. Neque enim quoties uerbum aliquod eſt ſcribendum nobis, toties eius uerbi litteræ ſunt cogitatione conquirendæ. Aliquando ſpecialiter, pro parte orationis per tempora & perſonas declinabili, ῥῆμα. Vnde Verbale nomen dicimus, quod à uerbo originem accepit. Nonnunquam Verba, λόγοι, ita accipimus, ut rebus, ſiue factis opponantur. Cice. in Sal. Vbi rerum teſtimonia adſunt, non opus eſt uerbis. Hinc Verba dare dicimus, pro decipere, & uerbis circumuenire, παραλογίζεσθαι. Ci. Att. Verba dari mihi, facile patior: meq; libenter præbeo credulum. Interdum ita accipimus Verbum, ut ſcripto opponatur: unde Verbo alicui mandata dare, hoc eſt, uiua uoce, & non ſcripto. Cice. lib. 7. Epiſt. Plura illi mandata uerbo, q̃ ſcripto, dedi. Nonnunquam non ſingulas tantum dictiones Verbi nomine complectimur, uerum etiam ſolidas orationes. Quo fit, ut modo ſententiam aliquam inſignem, modo ritum prouerbium, Verbum appellatum inueniamus. Teren. Adel. Poſtremo illud nõ meum uerbum facio, quo Mitio bene & ſapienter dixit. Et paulò antè: Nam uetus uerbum hoc quidem eſt, Communia eſſe amicorum inter ſe omnia. Meis uerbis, locutio in primis elegans, pro eo quod eſt, meo nomine. Cice. Attic. Atticæ, quoniam hilarula eſt, meis uerbis ſuauium des. Et alibi: Tu Atticam, quæſo cura: & ei ſalutem, & Pyliæ, Tulliæ quoque uerbis plurimum. Idem lib. 4. Epi. Cum Sura locutus ſum, ut ei meis uerbis diceret. Idem libro. 16. Si ei meis uerbis eris gratulatus. Verbi cauſſa, idem ualet quod exempli gratia. Cicero 3. Verr. Siquis, uerbi cauſſa, oriente Canicula natus ſit. Verbi gratia, in eadem ſignificatione, apud Cice. 1. Acad. Verba facere, διαλέγεσθαι, diſſerere, orationem habere, diſputare, proloqui: ut, Facere uerba in Senatu, apud eundem 5. Ver. Idem de Clar. Orat. Qui nunquam uerbum in publico fecerunt. Verba mortuo facere, in eadem ſignificatione dicimus, qua Surdo fabulam narrare: hoc eſt, ei uelle aliquid perſuadere: qui aut non audiat, aut nolit audire. Terent. in Phorm. Ego Nauſiſtratæ eſſe in hac re culpam meritam non nego: Sed eam, quæ ſit ignoſcenda. P. uerba fiunt mortuo. Verbum de, uel è, uerbo exprimere, id eſt, ad uerbum transferre. Terent. in Prolog. Adel. Eum hic locum ſumpſit ſibi in Adel. uerbum de uerbo expreſſum extulit. Verbum reddere uerbo. Horat. de Arte: Nec uerbum uerbo curabis reddere fidus Interpres. Verbum pro uerbo reddere. Idem Cic. de Opt. Orat. gen. Conuerti enim ex Atticis duorum eloquẽtiſſimorum nobiliſſimas orationes inter ſe contrarias, Æſchinis, Demoſthenisque: nec conuerti, ut interpres, ſed ut orator, ſententijs iiſdem, & earum formis, tanquam figuris, uerbis ad noſtram conſuetudinem aptis: in quibus non uerbum pro uerbo habui neceſſe reddere, ſed genus omnium uerborum, uimq; ſeruaui. Totidem uerbis transferre, pro eodem, apud Cice. lib. 6. ad Atticum: Eiſdem uerbis aliquid reddere. Idem Cic. de Clar. Ora. Primum, inquit memoria tanta, quantam in uiro cognouiſſe arbitror, ut quæ ſecum commentatus eſſet, ea ſine ſcripto uerbis eiſdem redderet, quibus excogitauiſſet. Quod Cic. Eiſdem uerbis. Quinct. lib. 10. cap. 6. Ad uerbum dixit.

VERCELLAE, Βέρκελλαι, urbs Tranſpadanæ Italiæ, quam Pli. lib. 3. c. 17. In undecima regione Italiæ collocat, non procul a Taurinis. Vulgo Vercel.

VERECVNDIA, æ [*Vergogna, tema di far male*] αἰδώς, metus iuſtæ reprehenſionis, modeſtia, contraria arrogantiæ, & idem fere qđ pudor: à quo tamen in hoc differt, teſte Donato, quod Verecundia, ingenuitatis cuiuſdam ſit & modeſtiæ: unde & in laude ponitur: pudor uerò, αἰσχύνη, animi ſibi male conſcij ob ſcelus aliquod perpetratum. Cic. pro Quinct. Homo timidus, uirginali uerecundia. Liu. 1. ab Vrb. In eam uerecundiam adducti ſunt, ut ciuitatem totam in cultum uerſam deorum uiolari ducerent nefas. Plin. Epiſt. 7. lib. 2. Cauſſas ſumma fide, pari conſtantia, nec uerecundia minore defendit.

VERECVNDE, αἰδημόνως, cum uerecundia. Cic. 5. de Finib. Tum ille timide, uel potius uerecunde, Facio, inquit, equidem. Cic. 2. de Finib. Cyrenaici quidem non recuſant, ueſtri hæc uerecundius illi fortaſſe conſtantius. [*Vergognoſamente*]

VERECVNDOR, aris, [*Vergognarſi*] αἰδοῦμαι, uerecundia teneor. Cic. li. 3. de Orat. Alterum cunctantem, & quaſi uerecundantem incitabat. Plau. in Trin. Verecundari neminem apud menſam decet.

VERECVNDVS, a, um, [*Vergognoſo, riſpettoſo*] αἰδήμων, qui uerecũdia tenetur, id eſt, iuſtæ metuens reprehenſionis. Ouid. 1. Amor. Ele. 5. Illa uerecundis lux eſt præbenda puellis, &c. Cic. 3. de Leg. Verecundus eſt, qui ut bene audiat, erubeſcit, & pudet impudica loqui. Verecundus, & parcus in transferendo, hoc eſt, non nimium audax, aut frequens in tranſlationibus, qui ſcilicet metaphoris utitur non nimium duris, neque longe petitis. Idem de Orato. Nec in faciendis uerbis erit audax, & in transferendis uerecundus & parcus. Verecunda tranſlatio, id eſt, modice detorta, & non nimis longe petita apud eundem lib. 16. Epiſtol.

VEREDVS, di, p. p. [*Corſiere*] ἵππος, ταχυδρόμος, equus curſus uelociſſimi: qualibus antiqui utebãtur in uenatione. Mart. l. 14. Stragula ſuccincti uenator ſume ueredi. Nam ſolet à nudo ſurgere ficus equo. Veredis item utuntur principum tabellarij, qui mutatis per ſtationes equis, q̃ uelociſſime, quò inſtituerũt, perueniunt: qui inde etiam Veredarij appellati ſunt. Iul. Firmicus Matheſeos lib. 3. Regum nuncios, ueredarioſq; reddent. In qua etiam ſignificatione uocẽ eandem uſurpauit Procopij interpres belli Perſici lib. 2. Sunt, qui uaredũ dictum putent, à uehenda rheda: unde & Veredarium urbis, apud Hierony. legimus, metaphora profecto nõ inuenuſta, pro gubernatore, rectore, ſeu adminiſtratore. Singulæ (inquit) metuunt ueredarium urbis offendere. Quanquã non deſunt, qui Rhedarium ibi potius, q̃ Veredarium legendum cenſeant.

VERENDA, orum, generis neutri, numeri pluralis tantum, [*Vergognoſe parti*] τὰ αἰδοῖα, corporis partes pudendæ, quæ ſine uerecundia nominari non poſſunt. Plin. Epiſt. 14. lib. 3. Repente eum ſerui circunſiſtunt, alius fauces inuadit, alius os uerberat, alius pectus, & uentrem, atque etiam (fœdum dictu) uerenda contundit.

VEREOR, eris, itus, [*Dubitare, temere, ſtare in ſoſpetto*] εὐλαβοῦμαι, αἰδοῦμαι, cum obſeruantia quadam, & ingenuo pudore metuo. Eſt enim Vereri proprie liberorum, qui honeſtatis gratia mouentur: Timere autem ſeruorum, qui formidine pœnæ aliquid aut faciũt, aut omittunt. Cic. ad Atti. lib. 7. Et quod ſcribis in urbem introiſſe, uereor quid ſit. Terent. And. Sed quiidnam Pamphilum exanimatum uideo? uereor quid ſiet. Et ut dicimus Timeo te, tibi, à te, ſic dicimus, Vereor te, tibi, à te, in eadem differentia, quam explicauimus in uerbo Timeo. Cic. 4. Acad. Vos autem ueremini mihi, ne labar, &c. Terent. in And. Ego dudum nonnihil ueritus ſum Daue abs te, &c. In eadem ſignificatione dixit Cic. in Catone. Maiore. De qua (loquitur de Carthagine) non ante uereri deſinam &c. id eſt, teme ne nobis malum inferat. Verens, tis, particip. ſeu nomen è participio, timens, metuens. Cic. ad Papyr. lib. 4. Qui te ad ſcribendum incitauit, uerentem, ne Silius ſuo nuncio aliquid mihi ſolicitudinis attuliſſet. Huius compoſitum eſt Reuereor, cuius ſignificatio ſupra explicata eſt ſuo loco.

VERENDVS,a,um, αἰδέσιμος, idem quod uenerandus. Ouid.4.Meta. Et abſtulit illis, Quod mortale fuit, maieſtatemq; uerendam Impoſuit nomenq; ſimul faciemq; nouauit. Idem 4.de Ponto, Eleg. 1.Cura, cum patribus fuerat ſtipata uerendis.

VERETRVM,tri, τὸ αἰδοῖον, penis, mentula, membrum uirile. Suet. in Tib.ca.62. Excogitauerat autem inter genera cruciatus etiam, ut larga meri potatione per fallaciam oneratos, repente ueretris deligatis, fidicularum ſimul, urinæq; tormento diſtenderet.

VERGILIAE, πλειάδες, ſeptem ſunt ſtellæ in genu Tauri: ita dictæ, quòd circa æquinoctium uernum matutino oriantur. Cic.de Nat. Propter Perſei læuum genu Virgilias tenui cum luce uidebis. Virg.1.Ge. Nauita tum ſtellis numeros, & nomina fecit, Pleiadas, Hyadas, claramque Lycaonis Arcton. Vide de his plura in dictione Pleiades.

VERGILIVS Maro (Βιργίλιος Euſtath.in Catal.apud Home.) Latinorum Poetarum præſtantiſſimus, ex æquo propemodum certans cum Homero: cuius uita latiſſime deſcribitur ab Ælio Donato, & Petro Crinito. Sunt qui Virgilius ſcribere malunt per tertiam uocalem in prima ſyllaba: de cuius orthographiæ ratione nonnihil diſſeremus infra in dictione Virgilius.

VERGO,gis,ſi, uel ſecundum Diomedem, xi ſum, συντείνω, βλέπω, ταλαντεύω, φέρομαι, tendo, ſpecto, inclinor, declino. Virg.11.Æneid. Quem damnet labor, & quo uergat pondere lethum. Iungitur aliquando accuſatiuo cum præpoſitione Ad, uel In. Cice.11.Philip. Et eius auxilium ad Italiam uergere, quàm ad Aſiam maluerunt. Venenum uergere alicui, actiue, pro miſcere, porrigere. Lucr.li.5. Illi impudentes ipſi ſibi ſæpe uenenum Vergebant, nunc dant alij ſolertius ipſi. Vergens, tis, particip. Lucan.lib.2. Illyris Ionias uergens Epidaurus in undas. Suet.in Othone, cap.7. Vergente iā die ingreſſus ſenatum. Id eſt, inclinato. Huius compoſita ſunt Deuergo, & Inuergo: quorum ſignificata uide ſuis locis.

VERIDICVS,a,um, [Veridico] ἀληθινός, ἐτυμηγόρος, qui uera dicit. Cic.pro Flac. Veridicas adiungis cauſſas inimicitiarū. Mart.lib.5. ceu tua uiridicæ diſcūt reſpōſa ſorores, Plana ſuburbani qua cubat unda freti. Lucr. Omnia ueridico qui quōdā ex ore profudit.

VERILOQVIVM,quij, origo nominis, quam Græci uocant ἐτυμολογίαν. Cic.in Topic. Multa enim ex notatione ſumuntur: ea eſt autem, cum ex ui nominis argumentum elicitur, quam Græci ἐτυμολογίαν uocant. i. uerbum ex uerbo ueriloquium.

VERIMONIA,æ, ἀλήθεια, idem quod Veritas: ſed eſt antiquum. Plau. Truc. Planius qui antehac amator ſummus Habitus eſt, iſtunc ad amicam uerius uerimonia referre.

VERISIMILIS,mile, [Veriſimile, quella coſa che ha del ueriſimile] πιθανός, εἰκός, idem quod probabile, quod licet non ſit uerum, ueri tamen ſimilitudinem habet. Cic.pro Roſc.Amer. Etiam tum cum ueriſimile erit aliquem commiſiſſe, in ſuſpicione latratore. Col.li.3.c.9. Id autem cum ſit ueriſimile, tum etiam uerum eſſe nos docuit experimentum. Pli.lib.5.ca.22. Quod eſt uerisimilius, quam quia cadendo tripudium ſonum'ue faciant. Cic.1.de Inuent. Veriſimillimum mihi uidetur, quodam tempore neque in publicis rebus infantes, neque inſipientes homines ſolitos eſſe uerſari. Inde aduerbium Veriſimiliter. Vnde ueriſimiliter mentiens, πιθανῶς, dicitur, qui falſum perinde quaſi uerum ſit, narrat.

VERITAS,atis, ἀλήθεια, uera ratio, res uera, uerum. Ci.2.de Inuent. Veritas eſt, per quam immutata ea quæ ſunt, aut ante fuerunt, aut futura ſunt, dicuntur. Quinct.lib.6. cap.1. Non admittit hoc idem ueritas fori. Tacit.lib.4. Nec occultum eſt quando ex ueritate, quando adumbrata lætitia facta Imperatorum celebrentur.

VERIVERBIVM, [Parola uera] ἀληθολογία, uerus ſermo. Plau.Cap. Tu repertus, Philocratem qui ſuperes ueriuerbio.

VERMICVLOR,aris, [Far uermi, eſſere moleſtato da uermi] περιφθείρομαι, σκωληκιῶμαι, uermiculis infeſtor, uermiculos gigno: quod uitium non modo lignis & arboribus, uerumetiam alijs plantis & fructibus ſolet accidere. Pli.li.17.c.24. Vermiculantur magis minutæ quædam arbores, omnes tamen fere, idq; aues caui corticis ſono experiuntur. Hinc Vermiculatio, uerbale, σκωληκοτοκία, uitiū arborum, aliarum'ue plantarum, aut etiam fructuum, cum uermiculis infeſtantur. Plin.lib.11.cap.17. Ficus ſi ſcilla ſeritur, ocyſſime ferre traditur pomum, nec uermiculationi obnoxium: quo uitio non carent reliqua poma ſimiliter ſata.

VERMICVLATVS,a,um, σκωληκοειδής, quod quandam uermiculorū effigiem imitatur: unde Opus uermiculatum, λιθόστρωμα, διακοσμητόν, dicitur, quod minutis teſſellis inſititijs uermiculorum inſtar uariegatum eſt, ac diſtinctum. Pli.lib.35.ca.1. de pictura loquens: Nunc uero in totum marmoribus pulſa, iam quidem & auro: nec tantum ut parietes toti operiantur, uerum & interraſo marmore uermiculatiſq; ad effigies rerum, & animalium cruſtis. Cicero de Orato. Emblemata uermiculatum.

VERMINA, [Dolore di uentre] teſte Feſto, dicuntur uentris tormina, cū inteſtina minuto motu, quaſi uermibus quibuſdam ſcindi uidentur: quod doloris genus Græci στρόφον appellant. Hæc Feſtu.

VERMINATIO, uitium in iumentis, cum à uerme infeſtantur. Plin. lib.28.cap.11. Iiſdem ſanari demiſſis in fauces iumentorum uerminationes, notum eſt.

VERMINO,as,p.c. [Hauere, o far uermi, bachi] σκωληκιάω, uermib. infeſtor. Corn.Celſ. Nihil periculoſius pueris, dum uerminant. Martial.lib.14. Si tibi moroſa prurigine uerminet auris.

VERMINOR,aris, deponens, στροφοῦμαι, uētris torminibus uexor. Vermina enim, teſte Feſto, ueteres uentris tormina appellabant. Pompo.Hirnea, ut citat Nonius: Decimo menſe demum turgens ueminatur, parturit. Tractum a uermibus, qui in animalium aluo ſeſe mouentes inteſtina excruciant.

VERMINOSVS, [Pieno di uermi, bachi] σκωληκώδης, qui uermes habet. Vnde Verminoſæ aures, σκωληκιῶντα ὦτα, quibus innati ſunt uermes. Pli.lib.20.cap.14. Succus auribus uerminoſis inſtillatur.

VERMIS, huius uermis, maſc.gen. [Verme] σκώληξ, a uertendo dicitur, quòd rependo torqueat ſeſe & uertat. Pli.li.18.cap.17. Vulgo uero ſi dulcedo noceat, & uermes radicibus inhæreant, remediū eſt amurca pura, &c. Lucr.lib.2. Quippe uidere licet uiuos extiſtere uermes Stercore de tetro. Hinc Vermiculus dimin. σκωλήκιον, exiguus uermis. Plin.lib.10.cap.65. Iam obſcuris muribus uermiculum in capite gigni tradunt. Lucr.li.2. Et tamen hæc cum ſunt quaſi putrefacta, per imbres Vermiculos pariunt.

VERNA,æ,com.gen. [Seruo, nato in caſa] οἰκότριψ, οἰκογενής, ſeruus, aut ancilla, domi noſtræ, aut certe ex ancilla noſtra natus, natus'ue: quod nomen Feſtus à uere deductum putat, quòd id tempus maximè idoneum ſit fœturæ. Plau.in Mil. Quid, nutrici non miſſurus quicquam, quæ uernas alit? Cœl. Cic.li.9. Bellienus uerna Demetrij, qui ibi cum præſidio erat, &c. Tibul.lib.2. Eleg.1. Turbaque uernarum, ſaturi bona ſigna coloni Ludet. Hor.2.Serm. Vernaſq; procaces Paſco libatis dapib. Vernarum nomen apud antiquos, teſte Nonio, pro conuicio habebatur, quod eo nomine primum dicti fuerint ij, qui ſacro uere nati eſſent. Plau.Amph. Cum cruciatu tuo iſtæc uerna uerba funditas. Huius diminur. eſt Vernula. Pli. lib.21.ca.17. Vernula charus Pericli Athenienſium principi, &c. Marti.lib.14. Siquis plorator collo tibi uernula pendet.

VERNACVLVS,la,lum, ἐπιχώριος, quod noſtra in regione natum eſt uel quod illi proprium eſt, & peculiare: ut, Vernacula lingua, quæ, regioni noſtræ eſt peculiaris, quam uulgus maternam uocat. Vernaculæ uuæ, quæ exoticæ aut peregrinæ non ſunt, neque aliunde tranſlatæ. Plin.lib.14.cap.2. Potiſſima nobilitas datur uuis peculiaribus, atque uernaculis Italiæ. Sapor uernaculus, id eſt, regionis ſuæ peculiaris. Cic.in Brut. Neſcio quo ſapore uernaculo. Idem in Verrem Actio. 6. Non ut ſolemus interdum in defenſionibus dicere crimen domeſticum, ac uernaculum. Vernacula putatio, id eſt, regioni noſtræ conſueta. Plin.libro.17. Vernacula putatio, deiectis per ramos uitium crinibus, circumueſtit arborem.

VERNALIS, & hoc le, [De la prima uera] ἐαρινός, quod eſt ueris. Auguſti.lib.7. Ciuit. Propter uernalem quippe faciem terræ, quæ ceteris temporibus eſt pulchrior, Porphyrius philoſophus nobilis Atyn flore ſignificare perhibuit.

VERNALITER, aduerbium, οἰκοτριβικῶς, ſeruiliter. blande, & adulatorie. Horat.2.Serm.Saty.6. Nec non uernaliter ipſius Fungitur officijs. Cæcilius in Venatore, ut citat Nonius: Credo minus tandem hoc fit uernaliter.

VERNATIO,onis, [Mutanda, ſcorza di biſſo, ſcaglie di ſerpe] λεβηρίς, corium uetus, quo ſerpentes uerno tempore exuuntur, quod & Senectus dicitur. Plin.lib.29.cap.6. Lendes tolluntur adipe canino, uel anguibus in cibum ſumptis anguillarum modo, aut uernatione, quam exuunt, pota. Nonnunquam uerbalis ſignificationem retinet, actum ipſum exuendæ cutis ſignificans. Idem lib.30.c.3. Anguinæ uernationis membrana cum oleo, tedæq; reſina calefacta, auribus prodeſt. Pli.lib.29.cap.6. Membrana, ſiue ſenectus anguium uernatione exuta cum cancro maſculo trita.

VERNILIS, & hoc nile, penultima producta, [Seruile da buffone] οἰκοτρικός, idem quod ſeruilis. Tacit. lib.18. Quamuis odium Vitellius uernilibus blanditiis uelaret. Hoc eſt ſeruilibus, & adulatoriis, liberoq; homine indignis.

VERNILITAS,atis, ſeruilis aſtutia. Pli.libro 34.cap.8. Lyciſcus puerum fecit Lagonem ſubdolæ ac fucatæ uernilitatis. Quinctilian. libro 1.cap.11. Nec uitia ebrietatis effingat, nec ſeruili uernilitate imbuatur.

VERNILITER, οἰκοτριβικῶς, blande, adulatoriè. Tractum à uernis, inquit Nonius, quibus ea uiuendi ars eſt. Cæcilius Venatore, ut citatur ab eodem Nonio: Credo minus tandem hoc fit uerniliter. Quo tamen in loco emendatiora Nonij exemplaria, Vernaliter legendum oſtendunt.

VERNO,as, [Pullulare, ſbocciolare] βλαστάνω, pullulo. Mart.lib.2. Dum tibi

uernarent tenera lanugine malæ. Id eſt, pilos emittere inciperẽt, & tenera quadam lanugine ætatis florem præ ſe ferrent. A uere deductum uerbum, quo tempore omnia renaſci conſpiciuntur. Aliquando pro canere. Plaut. Dum auiculæ uernant. Quippe uerno tempore omnia lætari uidentur. Ponitur aliquando pro ſplendere. Pli. l. 8. c. 27. Anguis hyberno ſitu membrana corporis obducta, fœniculi ſucco impedimẽtũ illud exuit, nitiduſq; uernat. Vernans cælum, uernam quandam temperiem præ ſe ferens. Pli. lib. 7. ca. 2. Salubri cælo, ſemperq; uernante. Vernans ager, pullulans, floridus, uiridis, lætus. Martial. lib. 9. Nunc ſturnos inopes, fringillarumq; querelas Audit: & arguto paſſere uernat ager.

VERNVS, a, um, [*De la primauera*] ἐαρινὸς, quod eſt ueris: ut, uerna temperies, qualis eſt tempore ueris, media inter frigus, & calorem. Æquinoctium uernum. Pli. lib. 10. cap. 31. Oſcines non temere fœtus faciunt ante æquinoctium uernum.

VERO, [*Ma poi, mo, almeno, certo ſi, & anzi*] μέντοι, aſſentientis particula eſt, idem ualens quod ſane, uel utique: ſemperq; ſecundo loco in oratione collocatur. Cic. in Brut. Tum Brutus in me intuẽs, Orationes, inquit, ueteres nobis explicabis. Ego uero, inquam, Brute, ſed in Cumano. Terent. Heaut. Heus, laudas, qui heros fallunt? CH. In loco ego uero. Cic. Seru. Sulpi. lib. 4. Epiſt. Ego uero, Serui, uellem, ut ſcribis, in meo grauiſſimo caſu affuiſſes. Aliquãdo diſcretiua particula eſt, idem ualens quod Autem, δέ. Cice. de Orato. Poeta numeris aſtrictior paulo, uerborum autem licentia liberior, multis uero ornandi generibus ſocius, ac pene par. Pro interiectione ſtomachantis accipi, ait Donatus in illo Eunu. Moue uero ocyus te nutrix. Aliquando etiam particula eſt, ironiam adiuuans: ut apud Virg. 4. Æneid. Egregiam uero laudem, & ſpolia ampla refertis Tuq; puerq; tuus. Ponitur etiam pro quinimo. Seneca: Socratem cum Platone, & Zenonem, & Cleantem in animum meum ſine dignatione recipiam? Ego uero illos ueneror, & tantis nominibus ſemper aſſurgo. Pli. in Præfat. Proinde occupantibus locum faueo, ego uero & poſteris. Vide plura de hac particula apud Vallam lib. 2. cap. 24.

VERO, as, [*Dire il uero, fare il uero*] ἀληθεύω, uerum dico. Gell. li. 18. c. 1. ex Ennij 13. Annal. Satin' uates uerant ætate in agunda. Eſt & Verare, uere repræſentare. Sidon. Quoties uerba Graia carmine uerat. Hodie tamen in neutra ſignificatione eſt uſitatum.

VERO, Βηρὼν, fluuium Celtiberiæ, à quo populi Verones, Βήρωνες, dicti ſunt, circa eum habitantes. Meminit huius fluuij Mart. Epig. 88. ad Licianum.

VEROMANDVI, populi inter Belgas, quos recenſet Plinius libro 4. capite 17.

VERONA [*Verona*] Βήρωνα, ciuitas Venetiæ, à Gallis cõdita, duce Brẽno: à quo Brenona primo, deinde mutatis litteris, Verona dicta eſt, ut Iuſti. li. 20. refert. Hi. n. cum nouas ſedes quærere ob inteſtinas diſcordias, & aſſiduas diſſenſiones cogerentur, in Italiam uenere: expulſiſq; inde cultoribus, Mediolanum, Comum, Brixiam, Bergomum, Tridentum, Vincentiam condiderunt. Veronam alluit Atheſis fluuius amœniſſimus, qui ex Tridentinis Alpibus ortus, non longe à foſſa Clodia Pado miſcetur. Ex hac urbe pręſtantes uiri orti fuerunt, Catullus, Æmilius, & Macer poeta: (ut nonnulli putant) Plin. & Guarinus orator, pontifex ſanctitate clarus.

VERPA, æ, ψωλὴ, πέος, uſurpatum eſt à ueteribus pro membro uirili, Marti. lib. 11. Iam niſi per ſomnum non arrigis: & tibi Meui Incipit in medios meiere uerpa pedes.

VERPVS, [*Diſcappellato, ritagliato*] λειπόδερμος, ψωλὸς, recutitus, qui ſcilicet uerpam, hoc eſt, mentulam habet præputio nudatam. Quo fit, ut Iudæi peculiari uocabulo Verpi dicantur, qui ex præſcripto legis præputium pueris præcidunt. Martialis lib. 7. Dum ludit media, populo ſpectante, palæſtra, Delapſa eſt miſero fibula, uerpus erat. Iuue. Saty. 14. Eadem niſi ſacra colenti Quæſitum ad fontem ſolos deducere Verpos.

VERRES, ris, [*Verro, porco non caſtrato*] χοῖρος, porcus non caſtratus. Varr. de Re ruſt. lib. 2. cap. 4. Caſtrantur uerres commodiſſime anniculi: utique ne minores, quàm ſemeſtres: quo facto, nomẽ mutant, atque, è uerribus dicuntur maiales. Hinc Verrinus, adiectiuum, χοίρειος, quod eſt uerris. Plin. lib. 28. cap. 9. Adipe uerrino confici. Ibidem ca. 10. Simili modo uerrinum iecur exemptis duntaxat fibris, quatuor obolorum.

VERRES, nomen ciuis Romani fuit, qui, quòd Siciliam in Prætura auare, libidinoſeq; adminiſtraſſet, à Siculis repetundarum poſtulatus eſt, Ciceroneq; accuſante damnatus. Extant etiã hodie Actiones Ciceronis in Verrem, quæ ſolæ ex priſcis illis accuſationibus ad nos peruenerunt.

VERRICVLVM, [*Rete da peſcare, reparo*] σαγήνη, rete piſcatorium, ita dictum, quod per aquam uerratur, id eſt, trahatur. Idem & Euerriculum dicitur. Vide ſupra ſuo loco.

VERRICVLATVS, lata, latum, adiectiuum, ad uerriculi formam factum. Colum. lib. 2. ca. 21. Sunt autem metendi genera complura: multi falcibus uerriculatis, atque iis uel roſtratis, uel denticulatis medium culmum ſecant.

VERRO, uerris, uerri, ſum, [*Tirare, uoltare, ſcouare ſpazzare*] ἑλκύω, traho, abripio. Virg. 1. Æne. Ni faciat, maria ac terras, cælumque profundum Quippe ferant rapidi ſecum, uerrantq; per auras. Aliquando uerto. Idem 3. Ænei. Haud mora nautæ Adnixi torquent ſpumas, & cærula uerrunt Æquora. Idem 6. Æne. Remis uada liuida uerrunt. Ouid. 10. Metam. Summæ cauda uerruntur arenæ. Catul. Argonau. Cærula uerrentes abiegnis æquora palmis. Aliquãdo mundo, ſcopis purgo, σαίρω. Iuuen. Sat. 14. Verre pauimentum, nitidas oſtende columnas. Cic. in Parad. Qui tergent, qui ungũt, qui uerrunt, qui ſpargunt, &c. Liu. 6. Bell. Pun. Vndique matronæ in publicum effuſæ circa deum delubra diſcurrunt, crinibus paſſis aras uerrentes. Pli. li. 28. cap. 2. Recedente aliquo ab epulis, ſimul uerri ſolum. Verſus, a, um, participium. Virg 1. Æne. Et uerſa puluis inſcribitur haſta. Idem 5. Æne. Huius compoſita ſunt, Conuerro, Deuerro, & Euerro: de quibus ſuis locis.

VERRVCA, æ, pen. pro. δειράς, locus in monte editior. Cato in libris Originum: Cenſeo, inquit, ſi rem ſeruare uis, faciundum, ut quadringentos aliquos milites ad uerrucam illam ire iubeas: eam uti occupent, imperes. Ex Gell. lib. 3. ca. 7. Vbi Verrucam locum editum, aſperumq; interpretatur. A cuius ſimilitudine tubercula in corpore eminentia ſine ſenſu, Verrucæ appellantur. Harum Græci duo faciunt genera. Nã quæ ſuperiore ſui parte latiores, tenui tantum filo cuti adhærentes, ἀκροχορδόνας appellãt: quæ uero ad cutem latiores ſunt, in acumen deſinentes, μυρμήκια nominant. Pli. li. 20. ca. 12. Ocimum miſto atramento ſutorio uerrucas tollit. Serenus: Interdum exiſtit turpi uerruca papilla: Hinc quondã Fabio uerum cognomen adhæſit, qui ſolus patriæ cunctando reſtituit rem. Verrucas, & maculas linearum, pro tuberculis quibuſdã in lapillis, ceu eorum uitia quædam conſpiciuntur. Pli. li. 37. c. 12. Illud modo meminiſſe conuenit, increſcentibus uarie maculis ac uerrucis, linearumque interueniente multiplici ductu, & colore, mutata ſæpius nomina in eadem materia. Huius diminutiuum eſt Verrucula. Col. lib. 7. cap. 6. Caper, cui ſub maxillis binæ uerruculæ collo dependent, optimus habetur.

VERRVCARIA, æ, ἡλιοτρόπιον, herba eadem cum heliotropio: ita dicta ab effectu, eo quòd ſucco eius uerrucæ tollantur. Pli. lib. 22. c. 21. Verrucas cum ſale tollit ſuccus è folio: unde noſtri Verrucariam herbam appellauere.

VERRVCOSVS, a, um, uerrucis plenus: ut, Verrucoſus mons, qui multis uerrucis, hoc eſt aſperis, editioribuſq; iugis aſſurgit. Verrucoſus homo, qui cutem habet uerrucis multis aſperam. Vnde per tranſlationem accipitur pro duro, inculto, horrido, aſpero. Perſ. Saty. 1. Sunt, quos Pacuuius, & uerrucoſa moretur Antiopa. hoc eſt, aſpera, & non ſatis polita. Orator uerrucoſus. Cice. de Clar. Orato. Quinctus etiam Maximus uerrucoſus orator habitus eſt temporibus illis.

VERRVNCO, as, ἀποτρέπομαι, ἀποπέμπομαι, auerto, depello. Cic. 1. de Diuinat. Ex antiquo quopiam Poeta: Per propinqua hæc bene uerruncent populo. Hinc Auerrunco compoſitum: de quo uide ſuo loco.

VERSATILIS, & hoc uerſatile, penultima correpta, [*Agenole, tratte uole*] περιστρεπτός, κυκλοφορητικός, ἑλικτός, quod huc, & illuc uerſatur, ſiue quod idoneum eſt ut uerſetur: ut, Gladius uerſatilis, Axis uerſatilis, Acies uerſatilis. Curt. lib. 4. Adeoq; aciem uerſatilem poſuit, ut qui ultimi ſtabant, ne circumirentur, uerti tum, & ad frontem circumagi poſſent. Pli. lib. 36. cap. 18. Idem molas uerſatiles Volſinijs inuentas, aliquas & ſponte motas inuenimus in prodigijs. Verſatile ingenium, per tranſlationem, πολύτροπον, ad res quaſlibet obeundas idoneum. Liuius 9. Bell. Maced. de Catone: Huic uerſatile ingenium ad omnia fuit, ut natum ad id unum diceres, quod ageret.

VERSICOLOR, oris, [*Muta colore*] πολύχροος, χλαμύδιος, proprie dicitur illud quod ex diuerſis partibus ſpectanti non eundem oſtendit colorem: ut eſt uidere in anatum & columbarum collis, & in ſerici quodam genere, quod modo hinc, modo illinc ſpectatum colores mutare uidetur. Cic. li. 3. de Fin. bonorum & malorum. Iam uerò membrorum alia uidentur propter eorum uſum à natura eſſe donata: ut manus, crura, pedes: alia autem nullam ob utilitatẽ, quaſi ad quandam ornatum: ut cauda pauoni, plumæ uerſicolores columbis, uiris mammæ, atque barba In eadem etiam ſignificatione non raro hac uoce utitur Pli. teſtimonia hic breuitatis cauſſa omittimus. Interdum tamen Verſicolores ueſtes poſitas legimus pro uarijs ſeu diſcoloribus. Liu. lib. 4. Bel. Maced. de lege Oppia loquens: Tulerat eam C. Oppius Trib. pleb. Q. Fab. T. Sempronio Coſs. in medio ardore Punici belli, Ne qua mulier plus ſemuncia auri haberet, neu ueſtimento uerſicolore uteretur. Quo tamen

in loco uerſicolores ueſtes nõnulli intelligunt, colore alio, quàm natiuo, infectas, ut Verſicolores inde dictas intelligamus, quòd uerterint, id eſt, mutarint colorem. Contra Coloriæ dicuntur, quæ nullo externo colore ſunt imbutæ. Eſt autem hoc nomen adiectiuum omnis generis, cuius neutro uſus eſt Virgil. 10. Æneid. Altur equo fidens & uerſicoloribus armis.

VERSIPELLIS, le, [*Muta pelle, muta faccia, muta uolto*] ἀλλοπρόσαλλος, πολύτροπος, περίεργος, aſtutus, uerſutus, ſimulandi quiduis & diſſimulandi artifex. Plaut. in Amph. Verſipellem ſe facit, quando lubet. Pli. lib. 8. cap. 22. Indicat ſuo tempore uulgo infixam hanc opinionem fuiſſe, homines in lupos uerti, rurſusq; reſtitui ſibi atque inde ductam eſſe conſuetudinem loquendi, ut homines aſtutos Verſipelles dicamus.

VERSO, as, [*Verſare, uolgere, uoltare, maneggiare*] κυκλέω, κυκλοφορῶ, περιάγω, στρέφω, frequentatiuum à Verto. Cic. de Somn. Scip. Orbes qui uerſantur retro contrario motu, atq; cælum. Idem de Fato: Cylindrum uolui, atque turbinem uerſari putes. Accipitur aliquando pro uoluo, κυλίω. Idem 2. Tuſc. Tum illud, quod Siſyphus uerſat, ſaxum. Sic Verſare libros, dicimus pro euoluere. Hora. de Art. Vos exemplaria Græca Nocturna uerſate manu, uerſate diurna. Verſare aliquem, eſt illum deludere. Plaut. in Perſa. Quid ais tu crux, ſtimulorum tritor? quomodo hodie me Verſauiſti? ut me in tricas conieciſti? Verſat animum cupido regni: id eſt, tranſuerſum agit, & à recto honeſtoq; abducit. Liu. 1. ab Vrbe: Patrum interim animos certamen regni ac cupido uerſabat. Animum muliebrem uerſare in omnes partes eſt modis omnibus ſolicitare, & modo minis, modo precibus conari labefactare. Liu. 1. ab Vrb. Tũ Tarquinius fateri amorem, orare, miſcere precibus minas, uerſare in omnes partes muliebrem animum. Verſare dolos, id eſt, tractare. Idem 2. Æne. Seu uerſare dolos, ſeu certe occumbere morti. Verſare oues. Virg. 10. Eclog. Æthiopum uerſemus oues ſub ſidere Cancri. id eſt, paſcamus. Verſare terram, id eſt, arare, fodere. Virg. 1. Geor. Nec tamen hæc, cum ſint hominumq; boumq; labores Verſando terram experti, &c. Aliquãdo uerſare, ἐξετάζειν, eſt animo uoluere. Horat. de Arte: Sumite materiam ueſtris qui ſcribitis æquam Viribus: & uerſate diu quid ferre recuſent, Quid ualeant humeri. Aliquando accipitur pro imbuere, erudire, exercitare. Quinctil. li. 5. cap. 6. Multum domi ante uerſandi.

VERSOR, aris, deponens [*Trouarſi, prattieare*] διατρίβω, διατρίβομαι, χολάζω, moram traho, frequens ſum, maneo, dego. Cice. 6. Verr. Verſabatur in Sicilia longo interuallo alter Phalaris. Idẽ ꝓ Mil. In quibus propter inſanas ſubſtructiones facile mille hominum uerſabatur. Verſari in ſuo munere, eſt ſuo munere fungi, ἐνεργεῖν. Cic. de Fato: Non. n. credo nullo præcepto ceteros artifices uerſari in ſuo munere. Verſari ante oculos. Cic. ad Terentiã: nam mihi ante oculos dies noctesq; uerſaris. Quinct. li. 2. c. 16. Verſatur circa res omnes Rhetorice. Idem in Proœ. li. 2. Præclariſſime in conſilijs, ac adminiſtratione reip. uerſari. Pli. Epi. 55. Nam in hoc uno interdum, uir alioqui prudentiſſimus, honeſto quidem, ſed tamen errore, uerſatur. Cic. 3. Tuſc. In ſumma inanitate uerſatur, conſectaturq; nullam eminentem effigiem uirtutis, ſed adumbratã imaginem gloriæ. Ter. An. Neſcis quantis in malis uerſer miſer. Cic. 3. Verr. Vos illud uellem recordari, iſtius nequitiam & iniquitatem, tum in ore uulgi, atque in communibus prouerbiis eſſe uerſatam. Vir. 4. Æne. Illa dolos, dirumq; nefas in pectore uerſat, Certa mori, uarioq; irarum fluctuat æſtu. Hinc Conuerſor & diuerſor compoſita, quorum ſignificata uide ſuis locis.

VERSORIAM capere, ἀναστρέφεσθαι, pro eo quod eſt, retrorſum conuerti. Plaut. Trin. Cape uerſoriam, recipe te ad herum.

VERSVRA, æ, στροφή, à Verto, is, idem quod conuerſio. Varr. li. 1. de re ruſt. cap. 46. Propter cuiuſmodi res admiranda diſcrimina ſunt naturalia, quod ex quibuſdam folijs, propter eorum uerſuram, qđ ſit anni tempus, dici poſſit, ut olea, & populus alba & ſalix. Horum enim folia cum conuerterunt ſe, ſolſtitium dicitur fuiſſe. Item Verſura dicitur locus ad quem cum quis peruenerit, reuertitur: ut cum boues in arando poſt peractum legitimum ſulcum circumaguntur, uertunturq;. Col. lib. 2. cap. 2. Sulcum autem ducere longiorem, quàm pedum centum uiginti contrarium pecori eſt: cum uentum erit ad uerſuram, in priorem partem iugum propellat & boues inhibeat, ut colla eorum refrigeſcãt. Idem de Arborib. ca. 19. Itaque placet inter ordines quadragenos pedes, minimumq; tricenos relinqui uerſuris. Item Verſura, quam Græci καμπὴν uocant, flexus ipſe angulorum in ædificijs, & parietibus exterior: in qua ſignificatione aliquoties utitur hac uoce Vitruuius. Verſura item dicitur mutatio creditoris, & æris alieni pari aut maiori fœnore perſolutio, μεταλλαγὴ τοῦ δανειστοῦ. Vnde Verſuram facere dicuntur, τόκον τίκτειν, qui pecuniam fœnori accipiunt, ut aliud æs alienum diſſoluant: unde & Verſura nomen inuenit, teſte Feſto, quòd hoc nihil aliud ſit, quàm uertere creditorem. Verſuram facere (inquit Donatus) eſt æs alienum ex ære alieno ſoluere. Hoc fit, quando æs alienum nobis conflatum fuerit, nec nobis tantum pecuniarum ſit, ut id diſſoluere liceat: ubi autem diſſoluendi tempus aduenerit, mutamus creditorem, ab altero ſcilicet uſurarium æs accipiẽtes, quod alteri reddamus. Cicero pro Cœl. Nulli ſumptus, nulla iactura, nulla uerſura. Budæus: Verſuram facere, eſt creditorem mutare, & fœnus fœnore diſſoluere, quod uulgo dicitur, nudato Petro Paulum tegere: & ut ita dicam, nomen nomine expungere. Hinc Verſuram, ſiue uorſuram ſoluere, prouerbio dicimus eos, qui ita ſe præſentibus explicant incommodis, ut aliis grauioribus impediantur. Terent. in Phormio. in eodem luto hæſitas: Verſuram ſolues Geta: præſens quod fuerat malum, in diem abijt: plagæ creſcunt, Niſi proſpicis. Id eſt, debitas tandem pœnas dabis etiam cum fœnore: ſimili conditione atque ij ſolent, qui ut ſyngrapham unam diſſoluant, & una cautione ſe liberent, pecuniam mutuam maiori fœnore iterum accipiunt. In dies enim deteriorem conditionem ſuam faciunt, quod frugi homines non ſolent.

VERSVS, ſa, ſum, participium, à uerto, [*Volto, uoltato*] ἐστραμμένος, id eſt, conuerſus. Vir. 4. Ge. Dum grauis aut hos, Aut hos uerſa fuga uictor dare terga coegit. Idem 3. Georg. Verſaq; obnixos urgentur cornua uaſto Cum gemitu. Interdum idem quod mutatus, μεταλλαγμένος, ut, Riſus uerſus eſt in luctum. Cic. pro Roſc. Amer. Videte nunc quàm uerſa, & mutata in peiorem partem ſint omnia. Tacit. li. 1. Igitur uerſo ciuitatis ſtatu. Hoc eſt, euerſo, ſiue mutato. Ouid. Epiſt. 3. At ſi uerſus amor tuus eſt in tædia noſtri: Quã ſine te cogis uiuere, coge mori. Idem 1. Geo. Quippe ubi fas uerſum atque nefas: id eſt, confuſum, & perturbatum. Ponitur aliquãdo pro propenſo. Liu. 4. Bel. Maced. Totus in Perſea uerſus pater, cum eo cogitationes eius rei dies, ac noctes agitabat. Hoc eſt omni beneuolentia in Perſeum tranſlata. Et ſicuti dicimus Suſpenſus animi, Erectus animi, Mutatus animi, ita & Verſus animi: tũcq; nomen eſt. Tacit. Qui uerſus animi modo numen paueſcere, modo minis aduerſantis populi terreri, &c. Eſt & Verſus, à uerrendo. Virg. 10. Æne. Spumant uada marmore uerſo. Idem 1. Æne. Verſa puluis inſcribitur haſta. id eſt, humi tracta.

VERSVS, us, [*Verſo*] ἔπος, στίχος, idem quod carmen: ita dictũ à uertendo, quòd antequam legitimos accipiat numeros, modo hoc, modo illo modo uertatur. Cic. pro Archia: Nam ſi quis minorem fructum gloriæ putat ex Græcis uerſibus percipi, quàm ex Latinis, uehementer errat &c. Facere uerſus. Cice. 6. Verr. Verſus, qui in iſtius cupiditatem facti ſunt. Scribere uerſus. Idem 2. Verr. De qua muliere uerſus plurimi ſupra tribunal ſcribebantur. Fundere uerſus. Cic. 3. de Ora. Solitus eſt uerſus hexametros, aliosq; uarijs modis atque numeris fundere ex tempore. Verſus in agricultura quid notet, explanat Varr. lib. 1. de Re ruſt. cap. 10. his uerbis: In Hiſpania ulteriore metiũtur iugis, in Campania uerſibus, apud nos in agro Romano, ac Latino iugeris. Iugum uocãt, quod iuncti boues uno die exarare poſſunt. Verſum dicunt centum pedes quoquo uerſum quadratum. Iugerum, quod quadratum duos actus habet. Ponitur aliquando Verſus pro eo quod uulgo Linea uocatur. Pli. Epiſt. lib. 4. Non paginas tantum epiſtolæ, ſed etiam uerſus, ſyllabasq; numerabo. Interdum Verſus ſignificat ordinẽ, ſeu tractum. Virg. 4. Georg. Ille etiam feras in uerſum diſtulit ulmos. Idem 5. Æne. Triplici pubes quam Dardana uerſu Impellũt: id eſt, triplici ordine. Interdum cantum. Plin. lib. 10. cap. 29. Meditantur luſciniæ iuniores, uerſumq; quem imitentur, accipiunt. A uerſu fit diminutiuum Verſiculus, στιχίδιον, quod modo ſignificat breue uel humile carmen. Marti. li. 5. Hæc tibi, non alia eſt, ad cœnam cauſſa uocandi, Verſiculos recites ut Ligurine tuos. Modo breues ſcripturæ (ut ita dicam) lineas. Cic. ad Brutum lib. 14. Breues tuæ litteræ, breues dico? imo nullæ, tribus ne uerſiculis his tẽporibus Brutus ad me? Hinc Verſifico, as, uerſus facio. Quinct. li. 9. ca. 4. Nam & uerſificandi genus eſt omnibus ſermonibus unam legem dare. Verſificatio, ἐποποιΐα, ipſe uerſificandi actus. Ibidem cap. 2. Abuſiue in uerſificationis, ac ſermonum imitatione ſeruatur. Verſificator, oris, ἐποποιός, uerſuum ſcriptor. Idem lib. 19. c. 1. Verſificator, quàm poeta, melior Cornelius Seuerus.

VERSVS, [*Verſo, uer*] πρὸς, præpoſitio, accuſatiuum requirit, & fere ſemper poſtponitur. Plau. Ego portum uerſus pergam, & perquirã: quẽ ſi non inuenero, domum uerſus reuertar. Dicimus etiã Quoquo Verſus, quaqua uerſus, Vtroque uerſus: id eſt, in unam quanque partem, quocunque, per quamcunque partem, in utranque partem. Quandoq; loco accuſatiui habet aduerbium: ut, Surſum uerſus. Cato cap. 156. Poſtea ubi deorſum uerſus ibit, heminam, &c. Cic. de Orat. Cum gradatim ſurſum uerſus reditur.

VERSVTVS, a, um [*Aſtuto trincato, malitioſo*] πανοῦργος, στροφαῖος, aſtutus, callidus, qui modo hoc, modo illud, ut uiſum fuerit, ſimulat, & ſeſe in omnes uertit ſpecies. Plau. in Epid. Verſutior es, quam

rota figularis. Cic.2.de Finib. Sed omnia callide referentem ad utilitatem,acutum,uerſutum,ueteratorem,&c. Idem 3.de Natu. Deorum . Et Chryſippus tibi acute dicere uidebatur,homo ſine dubio uerſutus & callidus. Interdum Verſutum accipimus pro ingenioſo,& prompto. Cice.3. de Nat. Deo. Verſutos eos appello, quorum celeriter mens uerſatur. Plaut.Sticho: Ille quidem adoleſcens docte aſtutus fuit. Hinc uerſutia,ῥᾳδιούργημα,πανουργία,calliditas , & malitia . Verſute,aduerbium,πανούργως,callide,aſtute. Cic.de Clar.Orat.Nihil,ut ita dicam,ſubdole,nihil uerſute,quòd ille non uiderit,&c. Verſutiloquus, qui uerſute loquitur . Cicero 3.de Orat.ex uetuſto quopiam Poeta. Num non uis huius me uerſutiloquas malitias.

VERTAGI,dicuntur canes ſponte in uenationem exeuntes , prædãq; domum referentes.Mart.li.14.Non ſibi, ſed domino uenator uertagus acer,Illeſum leporem qui tibi dente feret.

VERTEBRAE,penultima correpta,ſiue Vertibula, σπόνδυλοι , ſpinæ oſſa dicuntur,in craſſiores quoſdam nodos conglobata , & in medio ſui concaua,ut ſpinali medullæ tranſitum præbeant , firmiſſimis autem uinculis colligata , quorum beneficio interiores nodi cohæreſcunt. Harum munus eſt,ut corpori flectendi ſe,incuruandiq; præbeant facultatem,quod ſine illis prorſus rigidum eſſet,& inflexibile . Plin. quoque per quandam ſimilitudinem in inſectis uertebras appellat eas partes,quæ circa ipſam ſita inciſuram,corpori flexum præbent. Ita enim habet li.11.cap.1. Aliquibus uero non tota inciſura eas ambiente rugas, ſed in aluo aut ſuperne tantum,imbricatis flexilium uertebris, nuſquam alibi ſpectatiore naturæ artificio.Hinc uertebratus,a, um, in uertebras conglobatũ. Pli.l.11.c.37.Sed quibus ceruix è multis uertebratiſq; orbiculatim oſſibus flexilis ad circunſpectum, articulorum nodis iũgitur.

VERTERE SOLVM,[*Fuggire,mutar luogo*] φυγαδεύειν,dicebantur urbe cedentes,ſiue ob decoctam creditoribus pecuniã, ſiue ob exilium.Liu.lib.3.Collegæ eorum exilij gratia ſolum uerterunt. Cice.pro Cecin.Qui uolunt pœnam aliquam ſubterfugere, aut calamitatem,eò ſolum uertant?id eſt, locum mutant.

VERTEX,cis,qui & Vortex[*Cimadi,alberi,& monti*] στρόβιλος,à Verto,is,proprie uẽtus eſt cõtortus,ac rotatus:qualis eſt,qui,τυφῶν, uocatur,id eſt,uibratus ecnephias,ut interpretatur Pli.li.2.c.48. Vortice(ut inquit Apul.in Coſmo.)torquetur humus arida , & ab imo erigitur ad ſummum. Ventus(auctore Seneca lib.5. Natural. quæſt.)aliquo promontorio repercuſſus, atque in ſe uolutatus facit uorticem: qui circumactus,& eundem ambiẽs locum, ac ſe ipſe uertigine concitans, Vertigo uocatur . Docet Quinct.li.8.c.2. Verticem eſſe cõtritam in ſe aquam, uel quicquid aliud ſimiliter uertitur. Virg.1.Æn.Ingens à uertice pontus. Ci.2. Tuſc.per trãſlationem Vertices dolorum,dixit,pro uertigine,rotationeq;,quę in doloribus circumagit,lãcinatq; præcordia.Nunc nunc (inquit) dolorum anxiferi torquent uertices. Inde propter flexum capillorum,pars ſumma capitis dicitur Vertex,κορυφὴ, ſiue quia ad occipitium,in decliue uertitur. Apul.de Dogmate Platonis: Deniq; ipſius capitis Verticem ſpecta, tenui cute contectum,capilliſque hirſutum aduerſus uim frigoris & caloris.Plin.lib.11.cap.37. Binos hominum aliquibus uertices dat,cum ait: Vertices bini homini tantum, aliquibus capitis oſſa plana . Ab huius ſimilitudine , quod in montibus eminentiſſimum eſt, Vertex appellatur. Virg. 1.Æn.Geminiq; minantur In cælum ſcopuli , quorum ſub uertice late Æquora tuta ſilent . Item altiſſimæ partes cæli,quas Græci πόλους uocant,dicuntur Vertices , quod circa hos mundus rotetur. Virg.1.Ge.Hic uertex nobis ſemper ſublimis: at illum ſub pedibus Styx atra uidet,Maneſq; profundi. Propter quod etiã Cardines dicuntur à ſimilitudine eorum cardinum , circa quos ualuæ uoluuntur. Apud Virg.lib.2. Georg. Vertex pro Aquilone ponitur.Tempeſtas à uertice ſiluis Incubuit . Vortices antiqui per o, litteram pronunciabant,teſte Quinct.ca. de Orthographia : primuſq; Aphricanus per e,Vertices dixit. Hinc Verticoſus, adiect. Liu.1.Bell. Pun. Quidam uerticoſo amni delati in hoſtes ab elephantis obtriti ſunt.

VERTICVLVM,li,[*Cocco,fuſaiuolo*] σφονδύλιον, inſtrumentum quod fuſo adhibetur,ut facilius uertatur.Hinc Verticillum,lli, & Verticillus,maſc.gen.dimin.Pli.li.37.c.2. In Syria quoque fœminas inde uerticillos facere,&c.Verticilla , inſecti ſpecies , inquit Budæus.A Verticillus deducitur Verticillatus. Celſ.lib.8.Superius autem humeri caput rotundus,quàm cetera oſſa, uerticillatis ſcapularum oſſibus inſeritur . Hoc etiam Vertibulatum dici poteſt, & Vertebratum,quoniam Vertibulum , & Vertebra pro ſpondylis accipiuntur.Budæus:

VERTIGO,inis,ἴλιγξ , ſecunda ſyllaba pr. morbus capitis , ex frigidis,& lentis humoribus ſurſum ex uentriculo commeantibus oritur,ita ut ſic affecti occaſione parua ſuccidant.Dicta,quoniam ob oculos earum uorticoſa quædam , & rotatilia circumagi uideantur.Græci σκότωμα. Pli.li.7.ca.6. A conceptu decimo die dolores capitis oculorum uertigines tenebræq;.Iuue.Sat.6.Cum bibitur concha, cum iam uertigine tectum Ambulat, & geminis exurgit menſa lucernis.Col.lib.7.cap.10.Febricitantium ſigna ſunt, cum obſtipæ ſues tranſuerſa capita ferunt , ac per paſcua , cum paululum procurrerunt,conſiſtunt,& uertigine correptæ concidunt.

VERTIGVS,ἴλιγξ,motus in orbem factus , qualem Seneca , & Sal. Turbinum motum appellauerunt.

VERTIVS,magnarum uirium dicitur . Pompo. Homo in currendo uertius,qui cum Atlante contendat.Sipont.

VERTO , is,ti , ſum, [*Volgere,uoltare,mutare*] τρέπω,ἀλλάττω,δινέω, ἑλίσσω,στρέφω,à uere dici putatur,quoniã uere annus incipit uerti. Virg.8.Æn.Gorgona diſſecto uertentem lumina collo. Terent. in Heaut.Rotundum redigam,ut quò ſe uertat,neſciat. Interdum transfero quippiam de una in aliam linguam,μεταφράζω. Cice.1. de Finib.Quanquam ſi plane ſic uerterem Platonem , aut Ariſtotelem,ut uerterunt noſtri poetæ fabulas , &c. Vertere omnia, eſt euertere,corrumpere.Cice.1.Officio. Vt Callicratidas,qui cum Lacedæmoniorum dux fuiſſet Peloponneſiaco bello, multaq; feciſſet egregie,uertit ad extremum omnia.Aliquando Vertere eſt conuertere,redigere, applicare. Plin.lib.15.cap.4.Vſum olei ad luxuriam uertere Græci.Vertere ad ſe aliquid , eſt ſibi accipere. Cic.1.Verr.Nam ex illa pecunia magnam partem ad ſe uertit, mulieri reddidit,quantulum uiſum eſt.Vertere agros, ſeu terram,id eſt,ſubigere.Virg.7.Æne.Et centum terras uertebat aratris. Vertitur cauſſa in hac re,id eſt,conſiſtit.Quinct.lib.3.cap.13.Significamus ſummam illam,in qua cauſſa uertitur. Vertũt crateras ahenos,dixit Virg.9.Æne.id eſt,potant.Fuſiq; per herbam Indulgent uino,& uertunt crateras ahenos . Verte omnes tete in facies,dixit idem Virg.id eſt,transformes te in quaſcunque ſpecies . Vertere ſeſe in formam alterius,eſt mentiri alterius formam , & ſimulate effingere . Vertere aliquem in fugam, eſt cogere,ut fugiat. Vertere ſe in electionem alicuius partis,eſt eam eligere . Vertere omnium in ſe oculos,eſt facere ut omnium oculi in ſe conuertantur.Liu.7.ab urb. Inde admiratione pauentibus cunctis , cum omnium in ſe uertiſſet oculos,&c.Quò me uertã,neſcio,uel non habeo:locutio,qua rei alicuius grauitatem oſtendimus. Quoquo te uerteris,id eſt,in quantãcunque partem reſpexeris.Cice.2.de Diuin.Quoquo ſe uerterint Stoici , iaceat omnis eorum neceſſe eſt ſolertia.Vertitur res in meo foco,id eſt,de mea re agitur , aut quæ in me re caſura,ſiue ruitura eſt . Vertere ſententiam retro, eſt mutare ſentẽtiam.Vertere ſtylum in tabulis,eſt,ut inquit Budæus,ſcripta inducere,& delere,aut reuocare qđ ſcripſimus. Ci. 4.Verr.Vertit ſtylum in tabulis,quo facto cauſſam omnem euertit ſuam.Vertere terga,eſt fugere.Vertere ſtultitiæ, eſt ſtulte factũ eſſe interpretari.Vertere uitio,eſt dare uitio,criminari. Hor. 1.Ser.Sat.6.Nec timuit ſibi ne uitio quis uerteret. Vertere aliqñ eſt uerſuram facere.Plau.in Curc.uel qui ipſi uertant, uel qui alij ſubuerſandos præbeant.Ponitur aliqñ pro cõſidero,uoluo,agito, ἐνστρέφω. Liu.8.Bel.Pun.in ciuitate tanto diſcrimini belli ſolicita, cum omnium ſecundorum aduerſorumq; cauſſas uerterent , multa prodigia nunciabantur.Verto,aliquando neutraliter, & abſolute ponitur. Liu.li.3 .Aliquandiu æquatus inter omnes terror fuit, paulatim totus uertere in plebem cœpit,id eſt,uerti. Idem lib.5. de Camillo aduerſus Gallos inuocato:iam uerterat fortuna , iam Deorum opes,&c.id eſt,uerſa erat fortuna.Bene uertere:pro, Bene euenire. Virg.9.Eclog.Hos illi(quod nec bene uertat) mittimus hœdos : Hoc eſt, ut malo omine hoc munus accipiat,inquit Seruius.Bene tibi uertat hæc res:pro, utinã res proſpere tibi ſuccedat. Liu.1.ab urb. Tullus Metium benigne alloquitur, quod bene uertat,caſtra Albanos Romanis caſtris iungere iubet. Sic male uertere eſt infeliciter ſuccedere. Terent.Phorm.Quæ quidem res illi uertat male.Res male uertunt:hoc eſt, male cedunt,male habent . Plaut.Perſa.Si malus,aut nequam eſt, male res uertunt, quas agit.Huius compoſita ſunt,Aduerto,Animaduerto,Auerto, Conuerto,Circumuerto,Diuerto,Euerto,Inuerto, Interuerto, Obuerto,Peruerto, Præuerto, Reuerto, Subuerto, & Tranſuerto:quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

VERTOBRIGA,Celticorum oppidum eſt in Hiſpania Bætica conuentus Cordubenſis.Auctor Plin.lib.3.cap.1.

VERTVMNVS,dei cuiuſdam nomen apud Romanos , in omnigenas ſeſe formas uertentis : unde & nomen accepit . Hic Pomonam Nympham fertur adamaſſe, & ut eius ſaltem conſpectu frui liceret,in nullas non formas ſeſe tranſmutaſſe . Qua de re uide Oui. lib.14.Meta.Acron in illud Horatij lib.2.Serm.Vertumnis quotquot ſunt , natus inquis : Vertumnum ait eſſe deum humanarum cogitationum præſidem: ideoq; multiformem fingi & inconſtantem,quemadmodum & illæ uariæ ſunt & mutabiles . Iniquo autẽ Vertũno natos eſſe interpretatur , qui cogitationes ſuas regere

non poſſunt. Tiberius Donatus Vertunum dicendum exiſtimat, quemadmodum & Portunum, qué idcirco coli arbitratur, ut res inſtitutæ, ad quem deſtinatæ ſunt finem, perducantur. Sæpe enim male cedit, qđ uel optime eſt inſtitutum: quemadmodum gladius ille, qui reginæ dono datus fuit ab Ænea, necis ipſi conſciſcendæ fuit inſtrumentum. Nec deſunt, qui inde Vertumnum dictum putant, quod lacum Curtium in Tiberim auerterit. Quam opinionem tangit & Ouid. lib. 6. Faſto. Cic. in Verr. Qui à ſigno Vertumni in circum maximum uenit.

VERTVMNALIA, ſiue Vertumnalia, Vertumni feſta, quæ fiebant menſe Octobri.

VERV, [*Spedo, ſchidone*] indeclinabile nomen in ſingulari numero, in plurali Verua, uuum, ὀβελός, inſtrumentum oblongum ex ferro, quo carnes ad ignem torrentur. Virg. Georg. Pinguiaq; in ueribus torrebimus exta colurnis. Varro à uerſando dictum exiſtimat, quod ad ignem iugiter uerſetur. Ab huius ſimilitudine telum item oblongum, & tenue, Veru dictum eſt. Virg. 7. Æne. Et tereti pugnant mucrone, ueruq; Sabello.

VERVACTVM, νέατος, νεαρ, ager uerno tempore ſemel proſciſſus, deindeque quieſcens uſque ad ſequentem autumnum quo aratur. Veruactum dictum, quaſi uere actum. Pli. lib. 18. cap. 19. Quidam utique ab æquinoctio uerno proſcindi uolunt. Quodq; uere ſemel aratum eſt, à temporis argumento Veruactum uocatur. Hoc in nouali atque requieto agro neceſſarium eſt.

VERVCVLVM, li, [*Spedetto, ſchidoncino*] ὀβελίσκος, inſtrumentum ferreum, quo metallorum expurgatores ſpumam eximunt à reliqua materia. Pl. li. 33. c. 6. Spuma ex argento ſublata ueruculis ferreis, atq; in ipſa flamma conuoluitur ueruculo, ut ſit modici ponderis.

VERVECEVS, a, um [*Da caſtrone*] qđ eſt ad ſimilitudinem ueruecis factum: ut, Statua ueruecea, apud Plaut. in Capt. pro ſeruo ſtupido, quiq; quam minimum differat à ueruece. Vos (inquit) introite interibi ego ex hac ſtatua ueruecea uolo Erogitare, meo minore quid ſit factum filio. Quo tamen in loco quidam legunt: Verberea ſtatua: nam Veruecea, Trochaici metri ratio non patitur. Supereſt enim ſyllaba, niſi cea, per ſynæreſim contrahas.

VERVEX, ueruecis, p. p. [*Caſtrone, caſtrato*] κριός, ἐκτεθλιμμένος, ab inuerſis teſticulis dicitur: eſt enim mas inter oues, cui inuerſi, ſiue adempti ſunt teſticuli. Nā qui ad gerendam ſobolem integer tenetur, Aries dicitur. Sectarius ueruex, qui gregem agnorum præcedens ducit. Inde fit Veruecinus, na, num, pen. pro. quod ex ueruece eſt. Plin. Et hircinus, & ueruecinus adeps ei utilis eſt.

VERVLANI, populi ſunt Italiæ, Tuſculanis & Veliternis uicini, ut ſcribit Plin. lib. 3. cap. 5.

VERVS, a, um, adiectiuum, [*Vero*] ἀληθὴς, ἔτυμος, ἀληθινὸς, quod eſt ſolidum ſincerum, non falſum: à Ve particula, ut nonnulli putant, quæ uehementiam ſignificat, & Res: quaſi non uerborum inanis ſonitus, ſed ſolida res. Ter. in And. Actum eſt, ſi quidem hæc uera prædicat. Cic. 4. Acad. Quæ iſta regula eſt ueri & falſi, ſi notionē ueri & falſi, propterea quòd ea non poſſunt internoſci, nullam habemus? nam ſi habemus, intereſſe oportet, ut inter rectum & prauum, ſic inter uerum, & falſum. Si nihil intereſt, nulla regula eſt, nec poteſt is, cui eſt uiſio ueri falſiq; communis, ullum habere iudicium, aut ullam omnino ueritatis notam. Ouid. 5. Triſt. Eleg. 7. Nec procul à uero eſt, quod uel pulſarit amicum. Hoc eſt, uerisſimile eſt. Simile uero. Cice. ad Caſſium, lib. 12. Id autem eo facilius credebatur, quia ſimile uero uidebatur. Verius uero. Marti. lib. 8. Vero uerius ergo quid ſit audi: Verum Gallice nō libenter audis. Similitudo ueri. Cice. de Vniuerſ. Bene agi putat, ſi ſimilitudinem ueri conſequatur. Verum mordax, id eſt ueritas libera, male ſibi conſciorum aures offendens. Perſius Sat. 1. Sed quid opus teneras mordaci rodere uero Auriculas? Aliquando Verum accipitur pro bono, æquo, & iuſto, δίκαιον, ἐπιεικές. Horat. lib. 1. Epiſt. Metiri ſe quenque ſuo modulo, ac pede, uerum eſt. Cice. 3. Tuſcul. Si maxime uerum ſit, ad corpus omnia referre ſapientem. Idem pro Muræna: Cato negat uerum eſſe, beneuolētiam allici cibo. Aliquādo ſumitur pro ueridico, ἐτυμηγόρος, ſicut econtrario Falſum pro fallace. Tere. in And. Sum uerus. Verus color, γνήσιος, id eſt, natiuus, non adulteratus. Ter. in Eunu. Color uerus, corpus ſolidum. Verus labor, dicitur, quem quis per ſeipſum ſuſcipit, non qui ex aliorum uirtute imperatoribus adſcribi conſueuit. Virg. 12. Æne. Diſce puer uirtutem ex me, uerumq; laborem, Fortunā ex alijs. Verior, Veriſſimus. Pl. lib. 12. cap. 13. Quod uerius, coſto uicinius eſſe debet. Cice 4. Acad. Sed me hercule, ut quidem nunc ſe cauſſa habet, etſi heſterno ſermone labefactata eſt, mihi tamen uidetur eſſe ueriſſima. Hinc Vere, aduerb ἀληθῶς, δικαίως. Terē. in Heaut. Hoc ibi fit, ubi non uere uiuitur. Cic. pro Roſc. Amer. Vere nihil potes dicere, finge aliquid ſaltem commode. Idem 1. Off. Honeſtum quod proprie uereq; dicitur, id ſapientibus eſt ſolis. Idem 4. Verr. Laudarem illam ciuitatem, id quod ueriſſime poſſem. Idem ad Att. lib. 5. Non ὑπερβολικῶς, ſed ueriſſime loquor. Hinc ueritas, atis, & Verimonia, æ, de quibus egimus ſupra.

VERVM, [*Ma, anzi pin*] coniūctio, idem ualens quod Sed, γε μὴν, ἀλλ' ὅμως, πλὴν ἀλλά. Ci. pro Mur. Ea ſunt omnia non à natura, uerum à magiſtro. Cic. 5. Phil. Expectabantur Calendæ Ianuariæ, fortaſſe non recte. uerum præterita omittamus. Idem 3. de Orato. Verum hoc (ut dixi) nihil ad me.

VERVMENIM, ἀλλὰ γάρ, ſed enim, etenim. Terent. Adelph. Verum enim, quando prom erui, hat.

VERVMENIMVERO, ἀλλ' μὴν ἀλλά, ſed tamen. Cic. in Frumentaria: Verumenimuero duodenos ſeſtertios exegiſti.

VERVNTAMEN, ἀλλ' μὲν δ' οὖν, ſed tamen, attamen. Cice. de Orato. Leue eſt: uerumtamen non inutile. Idem lib. 1. Epiſt. Difficile eſt: uerumtamen ipſe me confirmo.

VERVTVM, ueruti, pen. prod. eſt haſtile quod ueru habet præfixum. Hinc Lucanus lib. 8. Cæſaries compreſſa manu, Phariòq; ueruto. Nonius: Verutum eſt telum breue, & acutum. Cæſar 5. Bell. Gall. Transfigitur ſcutum Pulſioni, & uerutum in balteo defigitur. Liu. 10. ab Vrbe: Quibus pleriſq; in ſcuta, pleriſq; ueruta in corpora ipſa fixis, ſternitur cuneus. Hinc Verutus, a, um, adiectiuum: ueruto armatus: ſicut Scutatus, & Clypeatus. Virg. 2. Ge. Aſſuetumque malo Ligurem, Volſcoſq; uerutos.

VESANVS, a, um, p. pr. [*Pazzo, furioſo, bizzarro, beſtiale*] παράφρων, μαργώδης, ἄγριος, uecors, crudelis, furioſus. Cic. p domo ſua: Hæc furioſa uis ueſani Tribuni plebis. Ibidē: Ac primum illud à te homine ueſano & furioſo requiro, quæ te tāta pœna, &c. Vir. 6. Æne. Suadet enim ueſana fames. Catul. epigr. 96. Cum ueſana meas torreret flāma medullas. A quo Veſania, παραφροσύνη, μανία, uecordia. Pli. li. 35. ca. 11. Simulata ueſania bouem cum equo iungens.

VESANIO, is, παραφρονέω, μαίνομαι, inſanio, amens ſum. Nōnunquam etiam ſæuio, ferocio. ἀγριαίνω, ἀγριοῦμαι. Catullus ad mare tranſtulit tempeſtate commotum. Depreňſa (inquit) nauis in mari ueſaniente uento.

VESCI, Plinio, Οὔεσκις Ptole. oppidum mediterraneum Turdulorum, in Hiſpania Bætica, alio nomine Fauentia. Vide Plin. lib. 3. cap. 1. & Ptolemæum lib. 3. cap. 4.

VESCOR, ſceris, [*Mangiare, uſar cibo*] σιτοῦμαι, ἐσθίω, cibo utor, paſcor. Cic. 2. de Nat. Deo. Dij nec potionibus ueſcuntur. Idem in Orat. Quæ eſt autem in hominibus tanta peruerſitas, ut inuentis frugibus glande ueſcantur? Virg. 1. Æne. Veſcitur Æneas ſimul & Troiana iuuentus Perpetui tergo bouis. Inuenitur etiam conſtructum cum accuſatiuo. Pli. lib. 10. ca. 48. Aues nonnullæ ueſcuntur ea, quæ rapuere pedibus. Veſci aura æthérea, id eſt, uita frui, uiuere. Nam quemadmodum partes ſolidæ animalis cibo & potu, ita ſpiritus aere aluntur. Virg. 1. Æneid. Quod ſi fata uirum ſeruant, ſi ueſcitur aura Æthérea. Ponitur quandoque pro uideo. Accius in Athamante, apud Nonium: Prius quàm infans eſſes, tui oculi ueſcuntur. Veſci ex manu hominis, eſt ex manu hominis eſcam capere. Plin. lib. 9. cap. 7. Simili modo ex hominum manibus ueſcens, ferenſq; ſe tractandum.

VESCVS, a, um, [*Buon da mangiare*] ἐδώδιμος, τρόφιμος, idem quod edulis, ſiue eſui aptus: à Ve augmentatiua particula & nomine Eſca. Vnde Lucre. lib. 5. Salem ueſcum, dixit. Item Virg. 4. Georg. Veſcum papauer, qđ uidelicet in cibis adhibeatur: & Veſcas ſalicū frondes: quoniam eſcis iumentorum ſunt accommodatæ. Rurſus Veſcum ponitur pro paruo, & minuto. Vnde & apud Marſos lingua uernacula cum dicunt Maluam ueſcam, intelligunt de ea, quā paruam dicunt. Ouid. lib. 2. Faſt. Nunc uocor ad nomen: uegrandia farra coloni, Quæ male creuerunt, paruaq; Veſca uocant. Pli. lib. 7. cap. 20. Corpore ueſcos ſed eximijs uiribus. Et in hac ſignificatione Ve, στερητικὸν μόριον eſt, hoc eſt, priuatiua particula. Habet enim Ve, in compoſitione (ut lib. 5. cap. 12. docet Gellius) duplicē ſignificationem. Nam & augendæ rei, & minuendæ ualet, propter quod accidit, ut quædam uocabula, quibus particula iſta præponitur, quædam augumentum importent, ut uehemens: quædam diminutionem, ut Vecors, Vegrandis: quædam ambigua ſint: cuiuſmodi eſt, de quo modo agimus, Veſcus.

VESCVLI, λεπτοὶ, ἰσχνοὶ, μονόγραμμοι, homines graciles dicuntur, teſte Feſto, & male curati. Veteres enim rebus exiguis Ve, particulam præponere ſolent: ut latius eſt uidere in dictione Veſcus.

VESEVVS, pen. prod. qui & Veſuuius, mons eſt Campaniæ. Nolæ uicinus, agros habens miræ fertilitatis, præterquam in ſolo cacumine, ubi planitiem habet magnam: fructum omnino nullum ferentem, terræ cinerulentæ facie, rupibuſque exeſis, non indubitate ueteris incendij indicia oſtendentem. Conſtat enim ſæpius arſiſſe: nunquam tamen uehementius, quàm imperante Tito, quo tempore erumpens ex eo ignis & uicinas regiones latiſſime populatus eſt: & Plinium Naturalis Hiſtoriæ ſcriptorem, qui cognoſcendi cupiditate eò ſe contulerat, fumo flammiſq; enecauit: qua de

qua de re uide Epiſtolam Plinii Iunioris ad Cornelium Tacitum, quæ Naturali Hiſtoriæ hodie eſt præfixa. Montis huius meminit Vir.li.7. Et uicina Veſeuo Ora iugo. Fallitur autē Seruius, qui Veſeuum diuerſum eſſe putat à Veſuuio, atq; illum quidem in Liguria hunc in Campania ſitum eſſe. Conſtat enim celeberrimorum ſcriptorum teſtimoniis, Liguſticum illum montem, Veſulum, non Veſeuum eſſe appellatum: de quo profectò nō ſenſit Virg. qui non Liguriæ, ſed Campaniæ populos, qui Turno aduerſus Æneam ſuppetias tulerant, ſuſceperat enumerandos. Quid enim imperitius à Poeta dici potuiſſet, quàm ſi Clanio fluuio, Acerris Capuæ, reliquisq; Campaniæ locis repente Liguriæ montem miſcuiſſet?

VESICA, ueſicæ, penult. prod. κύστη, κύστις, φύσα, urinæ receptaculum. Cic. 2. de Finib. Tanti autem morbi aderant ueſicæ & torminum, ut nihil ad eorum magnitudinem poſſit accedere. Ouid. 15. Met. Extentum tumefacit humum, ceu ſpiritus oris Tendere ueſicam ſolet. Plin. lib. 11. cap. 37. Veſica membrana conſtat, quæ uulnerata cicatrice non ſolideſcit. Horat. 1. Ser. Satyr. 8. Et diſploſa ſonat quantum ueſica, pepedit. Caper Veneſica ſcribendum affirmat, eo quòd à Vento deduci exiſtimet.

VESICVLA, æ, [*Veſsighetta*] κυστίδιον, κύστις, κύστιγξ, φυσαλίς, diminutiuum à ueſica: ut. Veſicula fellis, κύστις χοληδόχος, quæ in caua iecoris parte ſita, bilē excipit, proprioq; meatu in ephiſin emittit: qua de re uide Galenum lib. 4. & 5. de uſu partium. Veſiculæ item in herbis quibuſdam dicuntur folliculi, quibus ſemen includitur. Cic. 2. de Diuin. Et pulegium aridum floreſcere brumali ipſo die, & inflatas rumpi ueſiculas, & ſemina malorum, quæ in his media incluſa ſunt, in contrarias partes ſe uertere.

VESICARIA, στρύχνος ἁλικάκαβος, φυσαλίς, ſecunda ſolani ſpecies eſt, quam peculiari nomine Halicacabum uocant, frutex uerius, quàm herba, ueſicas habens humanis non diſſimiles, & in iis grana, ubi maturuerint, rubentia. Officinæ uocant Alcaquengi. Veſicaria autem dicta eſt, ſiue à folliculis humanis ueſicis ſimillimis: ſiue ab effectu quòd ueſicæ calculis medeatur, ut placet Pl. l. 21. c. 31.

VESPA, æ, [*Veſpa*] σφήξ, inſectū uolucre, api ſimile: ita dictum, quòd ueſperi muſcas uenetur in cibum. Vide Pli. de hac abunde tractantem libro 11. cap. 21.

VESPASIANVS, prænomine Flauius, decimus Romanorum Imperator, multis inſignis uirtutibus, ſed quas omnes uno auaritiæ crimine fœdarit. T. Veſpaſianus, Flauii filius, & in imperio ſucceſſor fuit omnibus omnium ordinum hominibus adeo charus, ut Amor mundi, & Deliciæ humani generis cognominaretur. Vtriuſque uitam uide latius apud Tranquillum.

VESPER, ueſperis, uel Veſperus, ri, maſc. gen. [*Vna ſtella coſi detta*] ἕσπερος, una errantium, eadem cum Venere, medium inter Solis, & Mercurii ſphæras ſitum obtinens: ita dicta, quòd Sole iam occiduo, prima omnium ex ſtellis lucere ueſperi conſpicitur. Plin. libro 2. cap. 8. Infra Solem ambit ingens ſidus appellatum Veneris, alterno meatu uagum, ipſisque cognominibus æmulum Solis & Lunæ. Præueniens quippe & ante matutinum exoriens, Luciferi nomen accipit, ut Sol alter, diem maturans. Contra ab Occaſu refulgens nuncupatur Veſper, ut prorogans lucem, uicemque Lunæ reddens. Eadem & Veſperugo dicitur, & Græco nomine Heſperus. Plaut. Amphi. Neque Veſperugo, neque Virgiliæ occidunt. Vir. 10. Eclog. Ite domum ſaturæ, uenit Heſperus, ite capellæ. Sæpiſſime tamen Veſper, & Veſperus accipiuntur pro extrema diei parte, qua ſtella hæc incipit apparere, quā & Græci ἑσπέραν uocant. Stat. lib. 10. Theb. Sed Veſper opacus Lunares iam ducit equos. Cæſ. 2. Bel. Ciui. Magiſtris imperat nauium, ut primo ueſpere omnes ſcaphas ad litus appulſas habeant. Cicer. ad Attic. libro 12. Cumq; mane me in ſyluam abſtruſi denſam & aſperam, non exeo inde ante ueſperum. Virgil. 3. Georg. Solis ad occaſum cum frigidus aera Veſper Temperat, & ſaltus reficit iam roſcida Luna. In eadem ſignificatione legitur & Veſpera, ræ, fœmi. gene. Pla. Curcul. Si media nox eſt, ſiue eſt prima ueſpera, Neſcis quid ſerus ueſper uehat: Ex Menippeis Varronis Satyris citatur hic titulus, tum ab Aul. Gel. tum à Macro. neque dubitandum, quin prouerbialis ſit, ſicut ſunt & alii plerique. Quo ſalubriter admonemur, ne præſentium ſucceſſuum proſperitate ſublati, futuri curam abiiciamus, neque ulla de re ſecuri ſimus, priuſquam exitum uiderimus. Idem hodie quoque uulgo dicunt diem nondum ad ueſperam decurriſſe, cum ſignificant diuerſum exitum poſſe accidere. Apparet Maronem ad parœmiam alluſiſſe cum ait lib. 1. Geor. Denique quid ſerus ueſper uehat: agens de prognoſticis occaſus. Liu. lib. 5. Deca. 5. In ſecundis rebus nihil in quenquam ſuperbe ac uiolenter conſulere decet, nec præſenti cedere fortunæ, cū quid ueſper ferat, incertum ſit. Hæc Eraſ. in Chiliad. Sunt qui dicant Veſper etiam fœminini generis reperiri (inter quos eſt & Calepinus) adducentes teſtimoniū ex lib. 1. Ge. Virgilii. Illic ſera rubens accendit lumina ueſper. Vbi uolunt adiectiuum Sera coh-rere cum uocabulo Veſper: quod certe non eſt ueriſimile, præſertim cum Veſper aliud adiunctum habeat adiectiuum Rubens. Eſt itaq; procul dubio Sera adiectiuum coniungendum cum ſubſtantiuo Lumina, ut, hic ſit ſenſus: Illic rubens ueſper accendit ſera lumina. Hinc ſit aduerbium Veſperi, ἑσπέρας, tempore ueſpertino. Cic. ad Marium li. 11. Epiſt. Nam cum, in Tuſculanum ueſperi ueniſſem. Pro eodem legimus & Veſpere. Inuenitur etiam Veſper, ra, rum. Vnde cum Veſperū dicimus neutro genere, intelligimus Tempus. Plin. lib. 18. His horæ rigandi matutina, atq; ueſpera.

VESPERARE, [*Farſi ſera, annotarſi*] ἑσπερίζειν, eſt ueſperam fieri. Gellius lib. 7. cap. 8. Taurus philoſophus accipiebat nos Athenis cœna plerunque ad id diei, ubi iam ueſperauerat: id enim eſt tempus illic cœnandi frequens.

VESPERASCIT, [*Farſi ſera*] ἑσπερίζει, ſerum diei ſit, in tertiis tantum perſonis. Ter. in Heaut. Et ueſperaſcit, & non nouerat uiam. Hinc Aduesperaſcit, & Inueſperaſcit. Idem in And. Cur uxor non accerſitur? iam adueſperaſcit. Liu. lib. 39. Iam Inueſperaſcebat.

VESPERIES, Hiſpaniæ citerioris oppidum, in tractu Vardalorum, ut ſcribit Plin. lib. 4. cap. 20.

VESPERNA, δεῖπνον, cœna apud ueteres dicebatur nam (ut Feſtus inquit) Cœna uocabatur, quod nunc eſt prandium: Veſperna autem, quam nunc Cœnam appellamus: quòd id conuiuium non, niſi aduentante nocte, inibant priſci.

VESPERTILIO, onis, maſ. g. [*Veſpertilione, nottola, grinapola, pipiſtrelle*] νυκτερίς, incertæ naturæ eſt, eſt enim mediæ cuiuſdā inter auē & murem ſpeciei, ut mus alatus dici poſſit. Volat enim pinnatis alis, ſed inter uolucres non eſt habendus, quòd quattuor pedibus graditur, pulloſq; parit, non oua, quos & lacte nutrit. Dictus Veſpertilio, quòd ueſpere ſe ad uolatum proferat. Varro: Factus ſum ueſpertilio, neq; in muribus plane, neq; in uolucribus ſum. Vide Pli. l. 10. ca. 61. Per trāſlationē etiā Veſpertiliones dicuntur debitores, qui ære alieno obruti, interdiu domi deliteſcunt metu creditorū, noctu tantū prodeuntes. Vide Alciatum in lib. prioribus Parergon.

VESPERTINVS, na, num, [*Di ſera*] ἑσπερινός, adiectiuum à Veſpere deductum: ut, Tempus ueſpertinum. Cic. 2. de Nat. Deo. Tū ueſpertinis temporibus deliteſcendo, tum matutinis rurſum ſe aperiendo. Veſpertinæ litteræ dicuntur, quæ ueſperi ſcriptæ, aut redditæ ſunt. Cic. ad Attic. lib. 13. Antemeridianis tuis litteris heri ſtatim reſcripſi, nunc reſpondebo ueſpertinis. Horat. 1. Epiſt. 6. Gnauus mane forum, & ueſpertinus pete tectum.

VESPERVGO, inis, ἕσπερος, ſtella eſt eadem, quæ & Veſper, & Heſperus, & Lucifer, & Venus dicitur. Plaut. Amph. Neq; Veſperugo, neque Virgiliæ occidunt.

VESPILLO, onis, maſc. gen. [*Sotterratore, becchino*] νεκροφόρος, uilis cadauerum funerator: ita dictus, quòd ueſpertino tempore mortuos efferre ſoleret, qui funebri pompa propter inopiam non poterant efferri. Vnde & Funera à funalibus dici autumat Donatus: quia noctu efferebantur ob ſacrorum celebrationem diurnam. Mart. lib. 2. Qui fuerat medicus, nunc eſt ueſpillo Diaulus.

VESTA, ἑστία, Saturni filia ex Ope, quæ & pro terra quandoque ſumitur, eo quòd rebus omnibus terra ueſtiatur, ſeu quia ui ſua ſtet. Oui. lib. 6. Faſt. Stat ui terra ſua: ui ſtando Veſta uocatur. Nec deſunt, qui ἀπὸ τῆς ἑστίας nomen hoc deductum uelint, aſpiratione in u, conſonans mutata: ut, Venetus, pro Henetus: Velia, pro Helia. Cui ſententiæ ſubſcribit & Cice. lib. 1. de Nat. deo. Veſtæ (inquit) nomen ſumptum eſt à Græcis. Ea eſt enim, quæ ab illis ἑστία dicitur, uisq; eius ad aras & focos pertinet. Interdum ponitur pro igne. Ouid. 6. Faſt. Nec tu aliud Veſtam, quam uiuam intellige flammam, Nataq; de flamma corpora nulla uides. Iure igitur uirgo eſt, quæ ſemina nulla remittit. Veteres autem duas eſſe Veſtas affirmabant. Vnam Saturni matrem: alteram eius filiam: de qua Ouid. 6. Faſt. Ex ope Iunonem memorant, Cereremq; creatas Semine Saturni: tertia Veſta fuit. Confundunt tamen has poetæ, alteram pro altera ponentes. Id tamen obſeruandum eſt, cum Veſtam pro terra accipiunt, de matre Saturni id eſſe intelligendum: Quando uero uirginem nominant, de filia eius eſſe intelligendum, quam ignem eſſe uoluere. Hanc unam ex Diis penatibus eſſe uolunt, quos Æneas in Italiam aduexit. Virg. lib. 2. Æne. Sic ait, & manibus uittas, Veſtamq; potentem, Æternumq; adytis effert penetralibus ignem. Cui ſententiæ non obſcure aſtipulatur & Liuius, cum Veſtæ ſacra uetuſtiſſima eſſe aſſerit, & ab Albanis accepta, à Numa autem Pompilio primum Romæ inſtituta, multisq; ceremoniis uenerabiliora effecta. Primus enim ille ſacerdotes ei ſacrauit, ſtipendioq; publico donauit perpetuaque uirginitate, aliisq; ceremoniis uenerabiliores effecit. Harum potiſſima cura erat, ut ignem perpetuum conſeruarent: qui ſi forte per negligentiam fuiſſet extinctus, nequaquam alio ex igni reparare fas erat, ſed accenſa per fomites ex ſole flāma purus & cœleſtis ignis eliciebatur. Porro uirgo Veſtalis legebatur intra annum ſextum

ſuæ ætatis,& decimum:& triginta annos oportebat eam manere uirginem,poſtea nubere licebat. Quòd ſi interim forte ſtuprum commiſiſſet,uiua defodiebatur.

VESTALES,uirgines,ἑστιάδες, quæ Veſtæ ſacris,perpetuiq; ignis cuſtodiæ erant dicatæ,à Numa Pompilio primum inſtitutæ, ut eſt auctor Liu. lib.1. ab Vrb.Cic. 3.de Leg. Virgines Veſtales in urbes cuſtodiunto ignem foci publici ſempiternum.

VESTER,a,um,ὑμέτερος,quod ad uos attinet. Vir.3. Eclo. Pierides uitulam lectori paſcite ueſtro. Hinc ueſtras,ſtratis,quod ex ueſtra regione eſt,aut patria.

VESTIARIVM,arii, ἱματιοθήκη,ἱματιοφυλάκιον, locus in quo ueſtes uel ſeruantur,uel uenduntur. Plin.lib.15.cap.8. Veſtiarium etiam contra teredines,ac noxia animalia amurca aſpergi. Aliquando ueſtiarii nomine ueſtitus,ἱματισμὸς,σκευασμὸς, intelligitur. Col.li. 1.ca.8. Tantoq; curioſior inquiſitio patris familias debet eſſe pro tali genere ſeruorum,ne aut in ueſtiariis,aut in ceteris præbitis iniurioſe tractentur. Vide in dictione Calcearium.

VESTIARIVS,ἱματιοπώλης, qui ueſtiario præeſt, aut ueſtes uendit. Aliquando adiectiuum eſt,ut Veſtiaria arca, apud Caton.ca.11.in qua ueſtes reponuntur,& conſeruantur.

VESTIBVLVM,buli,πρόθυρον,προπύλαιον,locus erat ante ædium ianuam,inter ædes ipſas,& uiam relictus, eum in uſum, ut qui ædiũ dominum ſalutatum ueniſſent,neque in uia ſtarent, neque in ipſis eſſent ædibus. Plaut.in Moſt. Viden' ueſtibulum ante ædeis hoc,& ambulacrum cuiuſmodi ſit? Dicta Veſtibula à Ve & ſtando,quod multum in iis ſtaretur. Nam qui domos amplas antiquitus faciebant,locum ante ianuam relinquebant, qui inter fores domus,& uiam medius eſſet,in eo loco,qui dominum eius domus ſalutatum uenerant,priuſquam admitterentur,conſiſtebant. A qua ſtatione, & quaſi cõſtabulatione, Veſtibula appellata ſunt ſpatia, in quibus multùm ſtaretur ab aduenientibus prius quàm intromitterentur in domum. Alii ueſtibulum à Ve priuatiuo deduci uolunt, referẽtes nõ ad eos,qui adueniunt,ſed ad eos qui in domo commanent, quoniam illic nunquam conſiſtant, ſed ſolum tranſitus cauſſa ad hunc locum ueniunt exeundo, ſeu redeundo: ut ſit Veſtibulum, non ſtabulum:ſicut Veſanus, non ſanus. Poteſt etiam dici Veſtibulum prima pars ianuæ, quòd ianuam ueſtiat: uel(ut Ouid. ait) à Veſta,quòd ea potiſſimum pars in ædificio ſit Veſtæ conſecrata:ſicut culina, diis penatibus: & maceries, quæ ambit domum, Herceo Ioui,ſingula enim domus ſacrata ſunt diis. Ex hac opinione nata fuit olim conſuetudo,ut nouam nuptam mariti domum ingredientem,nefas putaretur limen pedibus contingere. Ouid. li.6.Faſt. Hinc quoq; ueſtibulum dici reor,unde precamur, Quam fa mur Veſtam,quæ loca prima tenet. Vide Gellium lib.16.cap.5.

VESTICEPS,γενειῶν,qui annos pubertatis iam attigit, quiq; malas habet lanugine ueſtitas. Gel.lib.5. cap.19. Sed arrogari non poteſt,niſi iam ueſticeps.

VESTIGIVM,gii,[*Veſtigio,pedata*]ἴχνος,ἴχθος,pedis impreſſio: id eſt ſignum,quod à pede relinquitur. Vir.4.Ge. Et gradiẽs ima uerrit ueſtigia cauda. Ponitur quandoque pro ima parte pedis. Idem lib.5. Veſtigia primi alba pedis,frontemq; oſtentans arduus albã. Per tranſlationem ponitur pro quocunq; rei geſtæ indicio,ſeu ſigno. Cice.pro Fonteio. Vnæ tabulæ proferantur, in quibus ueſtigium ſit aliquod, quod ſignificet pecuniam Fonteio datam. Virg. 4.Eclog. Pauca tamen ſuberunt priſcæ ueſtigia fraudis. Omnibus ueſtigiis indagare aliquid, eſt ubique quærere,& diligenter. Fallere ueſtigium,de loco lubrico dicitur. Ponere ueſtigia leuiter, eſt ita progredi,ut uix ueſtigia appareant. Dicimus quoque Inſiſtere in ueſtigio, Imprimere ueſtigium. Facere ueſtigia in aliquo loco. Veſtigium corporis eſt,ipſius corporis impreſſio. Veſtigium equi dicitur aliquando ipſius equi ferrea ſolea. Pli.lib.28.cap.20. Veſtigium equi excuſſum ungula, ut ſolet,plerunque ſi quis collectum reponat,ſingultus remedium eſſe recordantibus, &c. Occumbere in ueſtigio,eſt ſtantem eo in loco interfici, ubi ab imperatore in acie collocatus fuerat.

VESTIGO,gas,pen.pro.[*Cercare,inueſtigare*]ἰχνεύω, ἰχθεύω, ἰχνηλατέω, quæro,quaſi ueſtiga indago:à ueſtigiis, tanquam indiciis dictum. Cic.lib.3.de Orat. Ipſa tractatio, & quæſtio quotidie ex ſe gignit aliquid,quod cũ deſidioſa delectatione ueſtiges. Vir. 7.Æn. Quæ loca,qui'ue habeant homines,ubi mœnia gentis Veſtigemus. Cic.2.de Orat. Non & coniuncta quæremus,& cauſſis rerum ueſtigabimus? Virg.6.Æn. Ergo alte ueſtigia oculis, & rite repertum Carpe manu. Huius compoſita ſunt, Inueſtigo, & Perueſtigo, quorum ſignificata explicantur ſuis locis. Hinc ueſtigator,uerbale,ἰχνευτὴς,id eſt,uenator, à Veſtigiis ferarum dictus, ut auctor eſt Varro 4.de Lingua Latina. Colum. li.9.cap.8. Nam ſtatim ſuo territum,uel in frutice,uel in editiore ſiluæ fronde conſidet:uel à Veſtigatore præparato uaſe reconditur.

VESTINI,Οὐήστινοι,populi Italiæ inter Picenos,Sabinoſq;,quorum meminit Plin. li. 3.cap.5.& 12. Apud hos olim laudatiſſimi fiebant caſei. Mart.li.13. Si ſine carne uoles ientacula ſumere frugi, Hæc tibi Veſtino de grege maſſa uenit.

VESTIO,ſtis,ſtiui,itũ,[*Veſtire*]ἱματίζω,ἀμφιέννυμι,περιβάλλω, ἐσθίζω, ueſtẽ induo. Pla.in Caſ. Vt te ueſtiat, tu uirum deſpolies. Cic.pro Sext.Roſ. Quaſi uero neſcias hũc ali & ueſtiri a Cælia,&c. Transfertur & ad alia, gaudetq; fere ablatiuo eius rei,qua quis ueſtitur. Ci.2.de Nat.de. Primũ oculos membranis tenuiſſimis ueſtiuit,& ſepſit. Veſtiuit:id eſt,operuit,muniuit,contexit, uelauit. Col.li.4. trãſtulit ad arbores: Vbi ſe frondibus ueſtierint,teneris caulibus, necdũ adultis,modus adhibendus eſt. Veſtire agrum uineis, apud eundẽ li.3.ca.1. Veſtire gramine ripas,apud eundem li.8.ca.5. Veſtiti mõtes ſiluis,apud Liu.2.Bel.Maced. Veſtire parietes tabulis, Ci.6.Ver. Veſtiri pilo, Pli.li.9.ca.13. Veſtita floribus terra, arboribus,frugibuſq;,&c.apud Ciceronem 2. de Nat. De. Pli.Epi.17. li.2. Hortum morus, & ficus frequens ueſtit: id eſt, contegit,ornat. Huius compoſita ſunt, Conueſtio, Circumueſtio, Superueſtio quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

VESTIMENTVM,ti[*Veſtimento,ueſtimenta,ueſtura,ueſtito*]ἐσθής,ἱμάτιον,ἔνδυμα,idẽ quod ueſtis. Vlpia.in.l. ueſtimentum.ff. de Auro & Arg.lega. Veſtimentum id eſt, quod detextum eſt,etſi deſectum non eſt,&c. Cic.pro Mil. Milo autem cum in ſenatu fuiſſet eo die,quod ſenatus dimiſſus eſt, domum uenit, calceos & ueſtimenta mutauit. Hora.1.Epi.18. Veſtimenta dabat precioſa,&c.

VESTIPLICA,ἱματιοπλόκος,mulier quæ complicat ueſtes.

VESTIS,huius ueſtis[*Veſta*]ἐσθής,ἔνδυμα,περιβολή,à uelando,quòd corpus uelet:ſeu à uelere,quod eſt uniuerſæ ouis lana. Et eſt generale nomen,quoduis ſignificans indumentum tam uirile,quàm muliebre,quo continentur omnia lanea,linea,ſerica,bombycina, quæ induendi,præcingendi,tegendi,amiciendi,inſternendi,accubandiq; cauſſa apparata ſunt,& quæ acceſſione iure cedunt, cuiuſmodi ſunt inſitæ,picturæ,clauiq;,quæ ueſtibus inſuuntur. Cic.7. Verr. Illi ad deprecandum periculum proferebant, alii purpuram Tyriam,tus alii atque odores, ueſtemq; lineam, gemmas alii,& margaritas. Quintil.lib.11.cap.1. Monilia & margaritæ,& ueſtis longa ſunt ornamenta fœminarum. Virg.9.Æneid. Diues equum, diues pictai ueſtis, & auri. Cice.2. Philip. Maximus uini numerus fuit,per magnum optimi pondus argenti,precioſa ueſtis,multa & lauta ſuppellex,& magnifica multis locis, &c. Ponitur interdum Veſtis pro barba,γένειον. Virg.lib.7. Æneid. Aurea cæſaries ollis, atque aurea ueſtis. Vbi Seruius: Veſtis,hoc eſt barba:unde contra Inueſtes dicimus imberbes:unde eſt, Tunc mihi prima genas ueſtibat Flore iuuenta. Lucret.lib.5. Nec minus incerto demes cadere imperat ætas Tempore & impubem molli pubeſcere ueſte. Veſte,hoc eſt,pilo,& lanugine,ſeu prima barba.

*VESTIS. quibuſdam nationibus ſua cuique propria ueſtis eſt ut Parthis ſarabaræ,Gallis linæ, Germanis rhenones, Hiſpanis ſtriges,Sardis maſtrucæ. Sarabaræ ſunt fluxa ac ſinuoſa ueſtimenta: de quibus legitur in Daniele: Et ſarabaræ eorum non ſunt immutatæ. & Publius: Vt quid ergo in uentre tuo Parthi ſarabara ſuſpenderunt. Apud quoſdam autem ſarabara nuncupantur capitum quædam tegmina, qualia uidemus in capite magorum picta. Linæ ſaga quadra & mollia ſunt:de quibus Plautus: Lina cooperta eſt textrina Gallia. Rhenones ſunt uelamina humerorum, & pectoris uſq; ad umbilicum,atque intortis uillis adeo hiſpida, ut imbres reſpuant:quas uulgo repros uocant,eo quòd longitudo uillorum quaſi reptat:de quibus Saluſtius: Germani intectum rhenonibus corpus tegunt. Dicti autem rhenones à Rheno Germaniæ flumine,ubi his frequenter utuntur. Maſtruca ueſtis Germanica ex pelliculis ferarum. de qua Cicero pro Scauro: Quem purpura regalis non commouit, eum Sardorum maſtruca mutauit. Maſtruca autem dicta,quaſi monſtruoſa, eo quòd, qui ea induuntur,quaſi in ferarum habitum transformantur. Dignoſcuntur & gentes ita habitu,ſicut & lingua diſcordes. Perſæ brachia & crura ſinamentis,caput tiara tegunt. eminent apicibus faſtigiatis Alani horrent & malis tecti cum latrantibus linguis Scoti. ſagati ſunt Alamani,linteati Indi,gemmati Perſæ,ſericati Seres, pharetrati Armeni. Nonnullæ etiam gentes non ſolum in ueſtibus,ſed & in corpore aliqua ſibi propria quaſi inſignia uendicant: ut uidemus cirros Germanorum granos & cinnabar Gothorum, ſtigmata Britonum. circumcidunt quoq; Iudæi præputia:pertundunt Arabes aures:flauent capitibus intectis Getæ:nitent Albani albentibus crinibus: Mauros habet tetra nox corporum, Gallos candida cutis:ſine equis inertes extant Alani.

VESTISPICVS,ci,& Veſtiſpica,æ,pe.c.[*Guarda ueſte*]ἱματιοφύλαξ, ſeruus,ſiue ancilla cuſtodiens ueſtes, quòd frequenti diligentia, ueſtes inſpiciant. Plaut. in Trin. Ducitur familia tota, Veſtiſpici, unctor,auri cuſtos. Afran. Noui non inſciam ancillulam ueſpere & ueſtiſpicam.

VESTISSIMVS,

VESTITISSIMVS, a, um, [*Veſtitiſſimo*] quod eſt optime ueſtitum. Col. lib. 8. cap. 3. Id pecus, quamuis ex omnibus animalibus ueſtitiſſimum, frigoris tamen impatientiſſimum eſt. De ouibus.

VESTITVS, tus, [*Veſtito, ueſtire*] ἐσθής, ἱμάτιον, περιβολή, ueſtimentũ, ſiue ueſtis. Plin. li. 8. cap. 22. Veſtituq; in quercu ſuſpenſo, tranare, atque abire in deſerta. Cic. 1. de Nat. Deo. Reliquos deos ea facie nouimus, qua pictores, fictoresq; uoluerunt: neque ſolum facie, ſed etiam ornatu, ætate, ueſtitu. Orationis ueſtitus. Cicer. de Clar. Orat. Concinnitas illa, crebritasq; ſententiarum priſtina manebat ſed ea ueſtitu illo orationis, quo cõſueuerat, ornata nõ erat. Montium ueſtitus denſiſſimi. Ci. 2. de Nat. Deo. Riparum ueſtitus uiridiſſimi, Cic. ibidem. Vir muliebri indutus ueſtitu. Cic. ad Att. li. 1.

VESVLVS, Βέσυλος, pen. cor. mons Liguriæ iuxta Alpes, inter ceteros clariſſimus, ex cuius radicibus Padus erumpit, teſte Pli. li. 3. cap. 16. Virg. 10. Æneid. Ac ueluti ille canum morſu de montibus altis Actus aper, multos Veſulus quos piniſer annos Defendit.

VESVVIVS, qui & Veſuuius, mons eſt Campaniæ, non procul a Nola, crebris incendiis. & Plinii morte nobilitatus. Mar. li. 4. Hic eſt pampineis uiridis Veſuuius umbris. Valerius Flaccus lib. 3. Argo. Veſbium uocat, aut certe Veſuium, per tres ſyllabas: Magis ut mutor anhelet Veſuuius. Vide hoc plura in dictione Veſeuus.

VETER, ueteris, pe. cor. adiectiuum trium generum, [*Vecchio di età*] γηραιός, παλαιός, ſenex, uetulus. Ennius: Cum ueter occubuit Priamus ſub marte Pelaſgo. Hinc Veterior, & Veterrimus. Plautus in Bacchi. Senem illum ego tibi dedo ueteriorem, lepide ut lenitum reddas. Treb. Ciceroni: Pro noſtro ueterrimo, uetiſſimoq; amore. Virg. 2. Æn. Ingens ara fuit, iuxtaq; ueterrima laurus. Tacit. li. 5. Arſacen liberorum ſuorum ueterrimum impoſuit: Id eſt, maximum natu. Cic. de Amic. Veterrima quæque (ut ea uina, quæ uetuſtatem ferunt) eſſe debent ſuauiſſima.

VETERAMENTARIVS ſutor, [*Scarpolino*] calcearius, qui ueteres calceos reficit. Eaq; forma dicitur Veteramentarius, qua ab armẽto Armentarius, a ferramento Ferramentarius. Sueton. in Vitell. Caſſius Seuerus, nec minus alii, eundem & ſutorem ueramentarium prodiderunt.

VETERANVS. neterana, ranum, [*Veterano, uecchio, prattico*] παλαιός, idem ſignificat quod Vetus. Liu. li. 1. bel. Pun. Pœnum hoſtem ueteranum, trium & uiginti annorũ millia duriſſima inter Hiſpanas gentes ſemper uictorem. Vnde Veterana mancipia, quæ a nouitiis diſtinguuntur. Veterana, quæ anno continuo ſeruiuerunt in urbe. Nouitia intelliguntur, quæ anno nondum ſeruiuerunt, ut ait Martianus de Publica. & uectigalibus Veterani milites, qui multis annis ſtipendia fecerunt, & diuturno uſu in re militari ſunt exercitati. Budæus in libro de Aſſe ex auctoritate Taciti, oſtendit eos proprie dictos eſſe Veteranos, qui ſtipendia quidem legitima confecerant, adhuc tamen ſub uexillo continebantur, quoad militiæ præmia, coloniasq; acciperent, ab omni interim onere immunes, præterquam propulſandi hoſtis. Stipendiorum autem legitimorum tempus non ſemper idem fuit. Conſtat enim quoſdam tricena, alios quadragena impleſſe ſtipẽdia. Sub initium autẽ principatus Tiberii, ſuborta hoc nomine ſeditione in caſtris Pannonicis, placuit, poſt ſuadena ſtipendia milites exautorari, quatuorq; poſt annos, antequam miſſionem adipiſcerentur, ſub uexillis retineri, indulgentiore militiæ genere: quo tempore Veterani dicebantur. Ci. 2. Tuſcu. Ergo hæc ueteranus miles facere poterit doctus uir, ſapiens, facere non poterit? Cæſar lib. 1. Belli Galli. Ipſe interim in colle medio triplicem aciem inſtruxit legionum quatuor ueteranorum. Luca. lib. 1. Quæ ſedes erit emeritis? quæ rura dabuntur. Quæ noſter ueteranus aret? Cice. 3. Philip. Comparare firmiſſimum exercitum inuicto genere ueteranorum militum. Veteranum pecus. Col. li. 6. ca. 2. Verum iſta ſic agenda præcipimus, ſi ueteranum pecus non adierit. Veteranæ uites. dicuntur ueteres. & antiquæ. Col. li. 3. ca. 15. Deinde eam uelut ueteranam uitem totam expurare, & ad unam materiam firmiſſimam redigere.

VETERASCO, cis, [*Inuecchiarſi*] παλαιόω, uetus fio, uetuſtatẽ contraho quod & Vetuſteſcere dicimus. Col. li. 3. ca. 15. Aptior tamẽ eſt, ſurculis hominis urina, quã ſex mẽſibus paſſus fueris ueteraſcere.

VETERATOR, toris, [*Gatta uecchia, trincato, ſcelerato, giotto, cattiuo, triſto, di mala ſorte, di mal pelo, aſtuto*] πανοῦργος, παλιμπράτης, πολύπειρος, homo ueteris aſtutiæ, ut inquit Donatus, & omni re callidus: à multarũ rerũ gerendarũ uetuſtate. Ter. in Heaut. Idẽ iſtuc mihi uenit in mẽtẽ. C. ueterator. Ter. And. Quid hic uult ueterator ſibi? Veterator, inquit Budæus, eſt qui diuturna, ac multiplici, & ſæpe cõmutata ſeruitute aſtutus & uafer euaſit: quod genus ſeruorũ olim minori erat in pretio, quàm nouitiorum. unde ab Ædilibus præceptũ erat referente Vlpiano, ne ueterator pro nouitio ueniret. Veterator & ad liberos homines transfertur, pro eo, in quauis, quouis'ue inſtituto aſtutia & ſolertia plurimũ pollet. Cic. 2. de Fin. Acutum, uerſutũ, ueteratorem, facile ut excogitet quo modo occulte ſine teſte, ſine ullo conſcio fallat. Gel. li. 3. ca. 1. Videbatur eſſe in litteris ueterator. Veterator aduocatus dici hodie poteſt, qui diu, ac multum in foro uerſatus, omnes litium trahendarum an. ractus, omnes ambagioſas fugitandi ludificationes, omnes prehenſiones, nexusq; lubrici litium certaminis, qui in ancipiti forenſium ſalebrarum Marte, belliſſime inſidias diſponere, atque etiam prouidere nouit: ſed is proprie (ut uno uerbo abſoluam) qui eam ſe artem ſcire, atq; exercere profitetur, qua cauſſa interior, ſuperior euadere, uel reclamante æquo, bonoq; poſſit.

VETERATORIVS, a, um, πανοῦργος, ἀπατητικός, κάπηλος, ſubdolus, impoſtorius, uafer, aſtutus. Cice. Ver. Nihil ab iſto tectum, nihil ueteratorium expectaueritis: omnia aperta, omnia perſpicua reperientur. Hinc Veteratorie, aduerbium, πανούργως, aſtute, callide, malitioſe. Cice. in Orato. Ille enim ſummiſſus, quòd acute & ueteratorie dicit, &c.

VETERATRIX, ueteratricis, πανοῦργος ἡ, fœmina in aſtutiis & fraudibus exercitatiſſima.

VETERINVS, na, num, adiectiuum: ut, Veterina animalia, ζῷα φορτοφόρα, dicuntur ad uecturam idonea, quæ aliquid uehere poſſunt, & dicta quaſi Vecterina, teſte Feſto, quòd ad uentrem onus religatum gerant, uel potius a uehendo, quaſi Vecterina. Plin. lib. 11. cap. 46. Vngulæ ueterino tantum generi renaſcuntur. Legitur & Veterinum, ſubſtantiue, pro animali ueterino. hoc eſt, uecturæ idoneo, ζῷον φορτοφόρον. Plin. libr. 37. Ætas ueterinorum dentibus indicatur.

VETERINARIVS, rii, ἱππιατρός, qui ueterinorum curam gerit, & ueterina ducit, qui apud nos conſueuit etiam illa locanda domi nutricare ad quæſtum. Vnde equos, mulos, aſinos, meritorios uocamus. Col. lib. 11. ca. 1. Nam & arator reperitur aliquis bonus, & optimus foſſor, aut fœni ſector, nec minus arborator, & uinitor. tum etiam ueterinarius, & probus paſtor. Veterinarii item, ἱππιατροί, κτηνιατροί, medici ſunt ueterinorum, quos nunc uulgus Mareſcalcus appellat. Col. li. 6. c. 8. Solent etiam faſtidia cibi afferre uitioſa incrementa linguæ, quas ranas ueterinarii uocant.

VETERINARIVS, ria, rium, κτηνιατρικός, quod ad ueterinarium pertinet: ut Medicina ueterinaria, κτηνιατρία, ἱππιατρία. Colum. lib. 7. cap. 3. Quare ueterinariæ medicinæ prudens eſſe debet pecoris magiſter.

VETERNVS, ni, λήθαργος, morbus eſt naſcens ex humoribus frigidis cerebrum incitantibus, memoriam ſimul & rationem tollens ineuitabilemque dormiendi neceſſitatem inducens. Plautus in Menæc. Num eum ueternus, aut aqua intercus tenet? Et quia hic morbus pigros homines facit, & ad negocia inutiles, quemadmodum ſenectus, ideo Veternus quandoque pro pigritia ponitur, νωθρότης. Virgil. lib. 1. Georgico. Nec torpere graui paſſus ſua regna ueterno. Cic. lib. 6. Epiſt. Niſi ego cum tabernariis & aquariis depugnaſſem, ueternus occupaſſet ciuitatem. Quandoque pro nimia dormitione. Plin. libr. 8 cap. 36. Primis diebus bis ſeptenis tam graui ſomno urſi premuntur, ut ne uulneribus quidem excitari queant, tunc mirum in modum ueterno pingueſcunt. Hinc Veternoſus, ληθαργικός, qui ueterno, hoc eſt, lethargo laborat. Per tranſlationem tamen ſumitur pro ſomnolento, & ſegni. νωθρός, ὑπνώδης. Teren. in Eunuc. Hic eſt uetus, uietus, ueternoſus ſenex. Quo in loco Terẽtius eunuchum uocat ueternoſum quòd tardus eſſet, & ſegnis, ac ſi ueternum pateretur. Cato uero Veternoſum appellat hydropicum, cum inquit: Veternoſus quam plurimum bibit, tam maxime ſitit.

VETERO, as, [*Inuecchiarſi*] παλαιόω, uetuſteſco, uetuſtatem acquiro. Celſus lib. 3. ca. 12. In his autem febribus, quæ ueterauerunt, utilis fames non eſt. Hinc compoſitum Inuetero. & augmentatiuũ Veteraſco, quæ ſunt eiuſdẽ ſignificationis. Col. li. 3. ca. 15. Aptior eſt tamen ſurculis hominis urina, quam ſex menſibus paſſus fueris ueteraſcere: ſi uitibus, aut pomorum arboribus adhibeas. Ab hoc inueteraſco, is, quod eſt ualde uetus fio, ſeu ualde in conſuetudinem uenio. Nigidius differentiam ponit inter Vetuſteſcere, & Veteraſcere. q quæ ue tuſtate deteriora fiunt Vetuſteſcere dicantur. Veteraſcere, quæ meliora. Col. uero lib 6. docet, Veteraſcere ſeu Inueteraſcere, nõ ſemper in melius dici: cuius hæc ſunt uerba: Sed ſi iã inueterauit morbus, uehemẽtioribus eſt opus remediis.

VETO, tas, tui, titum [*Vietare, prohibere*] ἀπαγορεύω, κωλύω, prohibeo & nequid fiat, impero. Liu. li. 2. Illi uetitũ iro, uetuere reddi. Terentius in Phormione: Aruſpex uetuit ante brumam aliquid noui Negocii incipere. Cæſ. 2. Bel. Gal Et quòd ab opere ſingulisq; legionibus ſingulos legatos Cæſar diſcedere, niſi munitis caſtris, uetuerat. Cicero 5. Verr. Vetat te Volcatius tuæ. tuorumq; deliciæ, mentionem mancipis facere. Virgil. 1. Æne: Quippe uetor fatis. Virgil. 10. Eclog. Non me ulla uetabunt Frigora Parthenios canibus circundare ſaltus. Vetans, tis, particip. Cice. 2. de Legib. Ita principem legem illam, & ultimam, mẽtem eſſe dicebant om

nia ratione aut cogentis, aut uetantis dei. A Veto, quamuis ſupinum faciat uetitum, participium tamen futuri temporis deducitur Vetaturus, non uetiturus: item uerbale Vetatio, non Vetitio auctore Valla lib. 1. Præteriti tamen participium eſt Vetitus, Virgil. 6. Æne. Hic thalamum inuaſit natæ, uetitosq́ hymeneos. Oui. 2. Meta. Vetito tentarunt æquore tingi. Horat. 1. Carm. Ode 3. Audax omnia perpeti Gens humana ruit per uetitum nefas. Vetitum, ti, ſubſtantiuum: id quod prohibetur. Virg. 10. Æn. Quæ contra uetitum diſcordia? Ouid. 3. Amor. Nitimur in uetitum ſemper, cupimusq́; negata. Legitur etiam præteritum Vetauit, & ſupinum Vetatum. Perſius Satyr. 5. Excepto ſi quid Maſuri rubrica uetauit. Quo tamen in loco nonnulli Notauit, legendum contendunt.

VETONES, pen. produ. Hiſpaniæ citerioris populi, inter Tagum & Durium amnes ſiti. Carpetanis ad Occaſum proximi: a quibus herba nobiliſſima quam, Græci κέστρον uocant, Veronicæ ſiue Betonicæ nomen accepit. Vide Plin. lib. 3. cap. 3. & lib. 4. cap. 20. & 22. & lib. 25. cap. 8. Nonnulli etiam Vettones uocant geminato t: quidam etiam Vectones, ut apud Lucanum libro 4. Vectonesq́; leues, &c.

VETONICA, ſiue Betonica, κέστρον, βεττονική, Dioſc. herba eſt tenui caule, cubiti altitudine, & quadrangulo: foliis longis mollibus, quernis ſimilibus, per ambitum inciſis odoratis, & uerſus radicem maioribus, in ſummo caulium ſemen ſpicatum, ueluti thymbræ, habens: radices autem tenues hellebori ſimilitudine. Græci à remediorum copia κέστρον uocant. Vetonica autem ſiue Betonica dicta eſt a Vetonibus Hiſpaniæ populis, qui primi eius uſum creduntur inueniſſe, teſte Plin. lib. 25. cap. 8. Apud herbarios & ſeplaſiarios nomen retinet. Eſt & aliud Betonicæ genus, ſpecie multum a ſuperiore differens: cuius duæ ſunt ſpecies. Syluestris & Altilis, ſiue Coronaria. Syluestrem uulgus herbariorum Tunicam uocat, Galli Armoriam. Altilem a floris odore Caryophyllon uulgus, quidam etiam in Gallia Ocellum uocant. Meminerunt utriuſque generis Plin. li. 25. cap. 8. & Ægineta lib. 7.

VETULONIUM, βετουλώνιον Ptolemæo, ſiue Vetulonia Ioniæ, urbium Hetruriæ, cum Mæonii eam obtinerent, caput: cuius meminit Silius lib. 8. Mæoniæq́; decus quondam Vetulonia gentis. Pli. lib. 2. cap. 103. Vetulonios appellat. Patauinorum (inquit) aquis calidis herbæ innaſcuntur uirentes, Piſanorum ranæ, ad Vetulonios in Hetruria, non procul a mari, piſces. Hinc Vetulonienſes populi, quorum meminit idem Plin. lib. 3. cap. 5.

VETUS, ueteris, pe. co. omnis gen. [*Vecchio antico*] παλαιὸς, ἀρχαῖος, antiquum & multorum annorum, menſium, aut dierum ſignificat, ſecundum id, cui adiectum eſt. Plaut. in Truc. Vetus eſt maceria. Cice. pro Cecin. At uero hoc quidem iam uetus eſt, & maiorum exemplo multis in rebus uſitatum. Quidam dici putant, quaſi uietus: hoc eſt, ſine ui: ætas enim debilitat uires. Alii a Ve, p ualde, & ætas. Et plerúq; in laude ponitur. Vnde dicimus apud ueteres: eos uidelicet auctoritatis plenos ſignificantes. Item Vetus Falernum quod ætate uires acquiſiuit. Interdum ad uituperationem refertur, & pro carioſo, ſeu rancido ponitur, proq; eo quod ætate iam deterius eſt effectum. Ter. in And. Sed qui maleuoli Veteris poetæ maledictis reſpondeat. Vetus adagium, Vetus uerbum: id eſt, iandiu uſurpatum, & à ueteribus etiam dictum. Plau. in Amph. Vetus eſt adagium, Fames & mora Bilem in naſum conciunt. Terent. in Adelph. Nam uetus uerbum hoc quidem eſt, Communia eſſe amicorum inter ſe omnia. Huius diminutiuum eſt uetulus, quod modo ſubſtantiue accipitur pro ſeniculo, γερόντιον. Plaut. in Epid. Quales uolo uetulos duos. Modo adiectiue, pro ſubuetuſto, ſiue ſubantiquo: ut, Vetula cornix. Horat. 4. Carm. Ode 13. Seruatura diu parem cornicis uetulæ temporibus Licem, &c. Arbor uetula. Cic. 5. de Finib. Itaque & uiuere uitem, & mori dicimus: arboremq́; & nouellam, & uetulam & uigere & ſeneſcere. Equus uetulus. Cice. de Amic. Num quando amici noui digni amicitia, ueteribus ſint anteponendi, ut equis uetulis teneros anteponere ſolemus Falernū uetulū. Catul. Epig. 24. Miniſter uetuli puer falerni. Vinū uetulū. Col. li. 10. Brachia iactantes uetulo marcentia uino.

VETUSTAS, atis, ἀρχαιότης, antiquitas, ſenectus. Plin. lib. 27. cap. 7. Hæc uetuſtate rubeſcit. Liuius 2. ab Vrbe: Necquid quoque anno actum ſit, in tanta uetuſtate nō rerum modo, ſed etiam auctorum, digerere poſſis. Cice. de Amic. Magna eſt uis uetuſtatis & conſuetudinis. Ouid. 5. Metam. Tempus edax rerum, tuq́; inuidioſa uetuſtas. Omnia deſtruitis, uitiataq́; dentibus æui Paulatim lenta conſumitis omnia morte.

VETUSTESCO, ſcis, [*Inuecchiarſi*] παλαιόω, inueteraſco, uetuſtatem acquiro. Col. li. 1. ca. 7. Apothecæ recte ſuperponentur his locis: unde plerunq; fumus earum exoritur, cum uina celerius uetuſteſcunt, quę fumi quodam genere pręcocem maturitatem trahunt.

VETUSTUS, a, um, [*Vecchio, uetuſto*] ἀρχαῖος, idem quod uetus. Liu. li. 1. Poſſe quidem ſe uetuſto iure agere. Cic. Acilio, lib. 13. Cum Demetrio Mega mihi uetuſtum hoſpitium eſt. Ouid. 2. Faſt. Tybri doce uerum, tua ripa uetuſtior urbe eſt. Virg. 2. Æneid. Eſt urbe egreſſis tumulus, tēplumq́; uetuſtum Deſertę Cereris, iuxtaq́; antiqua cupreſſus, Religione patrum multos ſeruata per annos. Plin lib. 25. cap. 2. Vt Æſchylus è uetuſtiſſimis in poetica refertam Italiam herbarum potentia proderet. Tacitus lib. 2. Qui Vononem uetuſtiſſimum liberorum eius acciuent. Hoc eſt, maximum natu. Hinc quoq; Vetuſte, aduerbium, ἀρχαίως, antique. Plin. lib. 27. cap. 7. Vetuſtiſſime in uſu eſt: hoc eſt, diutiſſime conſeruatum in uſu eſt.

VEXATIO, onis, uerbale, [*Trauaglio*] κάκωσις, πόρθησις, αἰκισμὸς, σπάραξις, populatio, direptio, infeſtatio, afflictio. Cicer. 4. in Catil. Tum lamentationem matrumfamilias, tum fugam uirginum atq; puerorum, ac uexationem uirginum Veſtalium perhorreſco.

VEXATOR, oris, infeſtator. Cic. de Aruſp. reſp. Tam crudelis mei, tam ſceleratus reip. uexator eſſe potuiſſet?

VEXILLARIUS, [*Banderale, alfiere*] σημειοφόρος, ſignifer qui uexillum fert. Liu. li. 8. Ordo ter ſexagenos milites, duos centuriones, uexillarium unum habet.

VEXILLATIO, onis, [*Banderatione*] quid ſignificet, declarat Vegetius li. 2. ca. 1. Equitum (inquit) alæ dicuntur ab eo, quòd ad ſimilitudinem alarum ab utraq; parte protegant acies, quæ nunc Vexillationes uocantur, à uelo: quia uelis, hoc eſt, flammulis utuntur. Sueto. in Galb. ca. 20. Illud mirū admodum fuerit, neq; præſentiū quenquam opem Imperatori ferre conatum, & omnes, qui accerſerentur, ſpreuiſſe nuncium, excepta Germanicorū uexillatione.

VEXILLIFER, σημειοφόρος, ſignifer, geſtator uexilli, quem & Aquiliferum uocabant Romani.

VEXILLUM, li, [*Bandera*] σημεῖον, ſignum militare. Cæſ. 2. Bel. Gal. Vexillum proponendum, quod erat inſigne, cum ad arma concurri oporteret. Tacit. lib. 1. Poſtquam turbatum in caſtris accepere, uexilla conuellunt. Cic. in Orat. docet Velum a uexillo factum, ut a paxillo Palum, à Taxillo Talum extritis tribus litteris, gratia uitandi durioris ſoni. Vexillum autem continebat homines centum octoginta ſex, teſte Liui. lib. 8. ab Vrbe.

VEXO, xas, [*Diſturbare, moleſtare, noiare*] παραλύω, κακόω, ἐνοχλέω, σπαράττω, agito, moleſto, perturbo, infeſto, populor, diripio, & huc atq; illuc diſtraho. Tractum ab eo, quod eſt ueho, in quo ineſt iam uis quædam alieni arbitrii. Non enim ſui potens eſt, qui uehitur. Vexare autem ui atq; metu procul dubio uaſtiore eſt. Nam qui rapiatur, & huc atque illuc diſtrahitur, (ut inquit Gel. li. 2. ca. 6.) hic uexari proprie dicitur: ſicut Taxare preſſius, crebriusq́; tangere. Iactare multo fuſius, largiusq́; iacere: Quaſſare etiam, quam quatere, grauius, uiolentiusq́; Ci. 2. Verr. Quam iſte per trienniū ita uexauit ac perdidit, ut ea reſtitui in antiquum ſtatum nullo modo poſſit. De Sicilia loquitur: in quem locum Aſconius: Nimirum uexauit, ingentis, calamitatis uſum ſignificat: nam & ipſe ſupra ſic ait, Populatæ, uexatæ, funditus euerſæ prouinciæ. Virg. 6. Eclog. Candida ſuccinctam latrantibus inguina monſtris Dulichias uexaſſe rates. Vexare nos dicuntur uitia, quia animum iactant, diſtorquent, agitant, infeſtant. Saluſt. in Catil. At me, cum ab reliquis malis moribus diſſentirem, nihilominus honoris cupido eadem, quæ ceteros fama, atq; inuidia uexabant. Huius compoſita ſunt Deuexo, & Diuexo, quorum ſignificata uide ſuis locis.

V ANTE F

VFENS, fluuius eſt iuxta Terracinam, teſte Pli. lib. 3. cap. 5. qui labitur per Pontinas paludes, qui etiam Vfentum a quibuſdam dicitur. Virg. lib. 7. Æn. Gelidusq́; per imas Quærit iter ualles, atque in mare uoluitur Vfens. Hinc Vfentinus, adiectiuum, ut Vfentina tribus. Liui. 9. ab Vrb. Duæ Romæ additæ tribus, Vfentina, ac Falerina. Vfens præterea Æquicolarum dux fuit, qui cum Turno adverſus Æneam ſuppetias ferret, à Gya Troiano eſt interfectus: de quo Virg. lib. 7. & 12. Æneid.

V ANTE I

VIA, fluuius Callæcorum Lucenſium, in citeriori Hiſpania, non procul ab Orubio promontorio in Oceanum occidentalem ſeſe exonerans. Auctor Ptol. lib. 2. cap. 6. & Pomp. lib. 3.

VIA, æ, [*Via, ſtrada*] ὁδὸς, dimidius actus, quā poteſt ire uehiculum. Via (inquit Paulus Iureconſul.) conſtitui uel latior octo pedibus, uel anguſtior poteſt, ut tamen eam latitudinem habeat, qua uehiculū ire poteſt: alioqui iter ſit, non uia. Abuſiue tamē ſumitur pro omni loco per quem habere iter omnibus licet. Pli. Cum de uia uocaſſem. Teren. in Eun. Haud conuenit Vna ire amicam cum imperatore in uia. Horat. 1. Ser. Sat. 9. Ibā forte uia ſacra, ſicut meus eſt mos. Virg. 2. Æneid. Obſedere alii telis anguſta uiarum Oppoſiti. Tacit. lib. 19. Peranguſta, & lubrica uiarum flexerant. Aliquando ſumitur pro ipſo actu eundi, ὁδεία. Cice. 2. Phil. Quumq́; de uia languerem, & mihimet diſplicerem. Ouid. 2. Met. Auditaq; uiæ cauſſa, non utile carpis, Inquit, iter. Cice. de Senectu. Poteſt

enim

enim quicquã eſſe abſurdius, quàm quo minus uiæ reſtat, eo plus uiatici quærere? Aliquando pro ratione, & modo aliquid faciendi. Virg. lib. 4. Æneid. Inueni germana uiam, gratare ſorori. Idem 6. Æn. Aut tu, ſi qua uia eſt, ſi quam tibi diua creatrix Oſtendit, &c. Cic. 2. Verr. Habeo autem certam uiam atque rationem, qua omnes illorum conatus inueſtigare & conſequi poſſim. Aliquando pro conſuetudine. Terent. in Heaut. Sed ut & uia peruulgata patrum quotidie accuſabam. Dicta uia, ab eundo, quaſi ia, quòd per eã eatur. Vel à uehendo, quaſi ueha, quòd per eam fructus ad uillam uehantur: uel quòd per eam uehiculum ire poſſit. Viarum, quædã Publicæ ſunt, quædam priuatæ, quædã Vicinales, ut inquit Vlpia. in tit. Ne quid in loc. publ. §. ſi quis. Publicas uias dicimus, quas Græci βασιλικὰς, noſtri Prætorias, alii Cõſulares uias appellant. Vicinales ſunt uiæ, quæ in uicis ſunt, uel quæ in uicos ducunt. Has quoque Publicas quidam dicunt, ut ait Paulus tit. de loc. & itin. publ. l. Viæ uicinales. Priuatæ ſunt, quas agrarias quidam dicunt. Dupliciter autem accipi poſſunt, uel eæ quæ ſunt in agris, quibus impoſita eſt ſeruitus, ita ut ad agrum alterius ducat: uel eæ quæ ad agros ducunt, per quas omnibus commeare liceat. Aperire uiam, eſt ad ueterem altitudinem, latitudinemq́; reſtituere. Purgare uiam, eſt id de uia tollere, quod ſuperfluum eſt. Reficere uiam dicitur, & qui aperit, & qui purgat, & omnino omnes qui in priſtinum ſtatum reducunt. Vlpi. in l. prope ait. ff. de uia pub. Conficere uiam, ὁδεύειν, eſt ire, peregrinari. Cice. de Sene. Volumus ſane niſi moleſtum eſt tibi Cato, tanquam aliquam uiam longam confeceris, quã nobis quoque ingrediendum ſit, iſtuc quò peruueniſti, uidere quale ſit. Exigere uiam dicuntur magiſtratus, cum uiciniam cogunt munire ſuo ſumptu uiam domibus ſuis uel poſſeſſionibus adiacentem. Via Prima. Plaut. in Mil. Dummodo nunc prima uia inducamus, uera ut eſſe credat, quæ mentibimur. Id eſt, primo ipſo congreſſu. In uiam dare ſe, eſt committere ſe uiæ. Inuenire uiam, eſt exitum reperire. Vir. 3. Æneidos: Fata uiam inuenient, aderitq́; uocatus Apollo. Viam facere, ὁδοποιεῖν, eſt locum, ubi non erat uia, aperire. Viam munire, ὁδοποιεῖν, eſt reficere, inſtaurare. nonnunquam etiam lapidibus ſternere, quod proprie ſternere uiam dicimus. Cic. pro Cœl. Perinde quaſi Appius ille Cæcus uiam munierit, non qua populus uteretur, ſed qua poſteri ſui impune latrocinarentur? Munire uiam, per tranſlationem, pro eo quod eſt, compendiariam rei alicuius rationem præmonſtrare. Quinctilia. Propterea quòd plurimi auctores quamuis eodem tenderent, diuerſas tamen uias munierunt, & in ſuam quiſque induxit ſequentes. Tota uia errare: prouerbium in eos, qui uehementer à uero aberrant. Terent. in Eunuch. Quod tu his rebus credis fieri: tota erras uia. Vide Eraſ. Chiliades.

VIANA, Norici urbs, apud Pli. lib. 3. ca. 24. Hermol. eadem putat cum Vienna Auſtriæ, omnibus, quas Danubius ſuſtinet, urbibus & ædificiorum ſplendore, & agri ubertate præferenda.

VIARIVS, a, um: ut, Lex uiaria. Cœlius Cicer. lib. 8. Leuiſſime enim, quia de intercalando non obtinuerat, transfugit ad populum, & pro Cæſare loqui cœpit: legemq́; Viariam non diſſimilem Agrariæ Rulli, & alimentariam, quas iubet Æ diles metiri, iactauit. Ci. Epiſt. Lex uiaria.

VIATICATVS, a, um, ἐφοδιασμένος, ἐπιοτισμένος, uiatico inſtructus. Plautus in Menæch. Cum marſupium inſpicio, Viaticati hercle admodum æſtiue ſumus.

VIATICVM, ci, [*Vettouaglia*] ἐφόδιον, ἐπιμήνια, τά, cibus, pecunia'ue, quam iter facientes nobiſcum circumferimus. Plaut. in Cap. Sequere me, uiaticum ut dem à trapezita tibi. Ci. Att. li. 12. Velim uideas & quid uiatici, & quid inſtrumenti ſatis ſit. Aliquando capitur pro facultate, ſeu apparatu. Q. Clau. in Annal. Simul forma, factis, eloquentia, dignitate, acrimonia, confidentia, pariter præcellebant, ut facile intelligeretur magnum uiaticum. Id eſt, magna facultas, magnus apparatus. Huius dimin. eſt Viaticulum. Apuleius lib. 7. de Aſino Aureo: Viaticulum mihi corraſi.

VIATICA cœna, ὁδοιπόριον, dicitur, quæ datur abituro. Pla. in Bacch. Ego ſorori meæ cœnam hodie dare uolo uiaticam.

VIATOR, oris [*Viandante*] ὁδίτης, qui iter facit. Mart. li. 2. Laſſus tam cito deficis uiator. Iuuenal. Satyr. 10. Cantabit uacuus coram latrone uiator. Cicero pro Mil. Non ſemper uiator à latrone, nonnunquã etiam latro à uiatore occiditur. Viatores, κλήτορες, etiam dicebantur, qui magiſtratibus parebant, eò quòd plerunque euocabantur ex agris homines ad magiſtratus, & frequens eorum ab agris ad urbem uia erat. Colu. in Præfa. li. 1. Illis temporibus proceres in agris morabantur, & cum conſilium publicum deſiderabatur, à uillis arceſſebãtur in ſenatum: ex quo qui eos arceſſebãt, Viatores nominati ſunt. Cice. de Senectu. A uilla in Senatum arceſſebantur Curius & ceteri ſenes. Poſtea tamen Viatorum nomen ad Tribunorum miniſtros translatum eſt, qui illorum iuſſu quẽlibet prehendebant. Conſulum autem, Proconſulum, & Prætorum miniſtri Lictores dicebantur. Liu. 2. ab urbe: Ardens itaq; irã Tribunus, uiatorem mittit ad Conſulem, Conſul lictorem ad Tribunum. Gellius lib. 13. cap. 12. ex lib. 21. Rer. human. Varronis: In magiſtratu (inquit) habent alii uocationem, alii prehenſionem, alii neutrum. Vocationem, ut Conſules, & alii, qui habent imperium: prehenſionem, ut Tribuni plebis, & alii, qui habent imperium: neque prehenſionem, neq; uocationem, ut Quæſtores, & ceteri, qui neq; lictorem habent, neque uiatorem.

VIATORIVS, a, um, ὁδοιπορικός, quod ad uiam pertinet. Vnde Viatorium uas, quo iter agentes ferendi potus gratia utuntur. Pli. li. 16. cap. 10. de taxo loquens: Vaſa uiatoria ex ea uinis in Gallia facta, mortifera fuiſſe compertum eſt. Idem li. 37. ca. 2. Qui ſceptra & perſonas, & cubicula uiatoria unionibus conſternebat.

VIBEX, bicis, pe. p. [*Segno di percuſsione*] μώλωψ, πλίσμα, ſinum uerberis in humano corpore remanens: ita dictũ, auctore Feſto quòd ui fiat. Plin. li. 30. Verberum uulnera, atq; uibices, pellibus ouium recentibus impoſitis obliterantur. Perſius Satyr. 4. Si puteat multa cautus uibice flagellas.

VIBIVS VIRIVS, ciuis Capuæ fuit potentiſſimus, primusq́; defectionis ad Annibalem auctor, qui iam attenuatis Pœnorum uiribus, cum Capuani à Fuluio obſeſſi deditionem pararent, à ſeptuaginta Senatoribus domum deductus eſt: quibus conuiuio adhibitis, cum quam maxima uini ingurgitatione mentem omnem ab imminentis mali ſenſu alienaſſent, poſt mutuos complexus ſe omnes ueneno peremerunt. Vide Liu. lib. 6. Decad. 3.

VIBO, onis, ἱππώνιον, Strab. oppidum Locrorum in Brutiis: ita nuncupatum à Romanis, cum antea Hippon appellaretur. Vide Strabo lib. 6. & & Plin. lib. 3. cap. 5.

VIBONES, Britanicæ herbæ flores, qui deuorati ante tonitrua à fulminibus ſecuros reddere exiſtimantur. Pli. li. 25. ca. 3. Herba, quæ uocatur Britannica, non neruis modo, & oris malis ſalutaris, ſed contra anginas quoq; & ſerpentes. Florem Vibones uocant, qui collectus prius quam tonitrua audiantur, & deuoratus, ſecuros in totum reddit. Friſii, quà caſtra erãt, noſtris demonſtrauere illam.

VIBRISCAE, ſunt pili in naribus hominum, quòd his exulſis, caput uibretur. Feſtus.

VIBRISSARE, μινυρίζω, eſt uocem in cantando criſpare: à uibro, uel à uibriſſis narium pilis. Feſtus.

VIBRO, bras, [*Vibrare mouere*] κραδαίνω, πάλλω, moueo quatio. Ci. 2. de Orat. Atque eiuſmodi illa proluſio debet eſſe, non ut Samnitum, qui uibrant haſtas ante pugnam, quibus in pugnando nihil utuntur. Oui. Epiſt. 11. Sic mea uibrari pallentia membra uideres. Virg. 11. Æn. Haſtasq́; reductis Protendunt longe dextris, & ſpicula uibrant. Vibro, aliquando neutraliter ponitur, pro mico, & intremiſco, ut ait Budæus. Ci. 4. Aca. de mari loquens: Quodq́; nunc quia à ſole collucet, albeſcit, & uibrat: diſſimileq́; eſt proximo et continenti. Nonnunquã pro eo quod eſt, ut & impetu quodam ferri. Ci. in Orat. Demoſthenis non tam uibrarent fulmina illa, niſi numeris contorta ferrentur. Hinc Vibrans, brantis, participium. Virg. 2. Æn. Sibila lambebant linguis uibrantibus ora. Ci. de Cla. Orat. Et erat oratio cum incitata & uibrans, tum etiam accurata & polita. Ouid. 12. Met. Concutiensq́; ſuis uibrantia tela lacertis. Vibratus, a, um, aliud participium. Oui. 8. Met. Ambo uibrata per auras Haſtarum tumulo quatiebant ſpicula motu. Vir. 8. Æn. Namque improuiſo uibratus ab æthere fulgor Cum ſonitu uenit. Vibratus, pro criſpo, οὖλος. Plin. lib. 2. cap. 78 Barba & capillo uibrato. Virg. 12. Æneid. Vibratos calido ferro, myrrhaq́; madentes. Id eſt, criſpatos calamiſtro, inquit Seruius.

VIBVRNVM, genus fruticis, lentum in primis & flexibile, ideoq́; faſcibus ligandis idoneum. Galli Viornam uocant. Virg. 1. Eclo. Verum hæc tantum alias inter caput extulit urbes. Quantum lenta ſolent inter uiburna cupreſſi.

VICANI, κωμῆται, qui uicos ruſticos habitant. Liui. 8. Bel. Mace. Vicani, quiq́; ibi exules habitabant. Ci. 1. de Diui. ex uetuſto quopiam Poeta: Non habeo deniq; nauci Marſum augurem, Non uicanos aruſpices, non de circo aſtrologos. Idẽm pro Flac. Timolites ille uicanus, homo non modo nobis, ſed ne inter ſuos quidem notus uos docebit qualis ſit L. Flaccus.

VICARIVS, a, um, [*Vicario loco tenente*] quod uicem alicuius gerit, ſiue obtinet, & in eius locum ſucceſſit. Quinct. Vicariam ei operam impendi. Cic. pro Roſ. Ame. Propterea quòd quibus in rebus ipſi inter eſſe non poſſumus, in his operæ noſtræ uicaria fides amicorum ſupponitur. Quinct. in Gladiat. Quod unum mihi relictum eſt, en polliceor patri uicarias manus.

VICARIVS, [*Vicario del loco tenente*] apud Iurecon. oratores, & poetas, uſurpatur pro ſeruo. ſerui maioris in familia uices gerente. Hora. 2. Ser. Sat. 7. Siue uicarius eſt, qui ſeruo paret, uti mos Veſter, ait: ſeu cõſeruus. Mart. Eſſe ſat eſt ſeruũ. iã nolo uicarius eſſe. Accipitur tamen & latius pro omni eo, qui in locum alterius ſuſ-

ſcitur. Cic. lib. 9. Epiſt. Itaq; do te uicarium, tu illum obſeruabis. Idem 6. Verr. Succedam ego uicarius tuo muneri.

VICATIM, aduerbium, [*Per uarie uille*] κατὰ κώμας, ſparſim per uicos & pagos Pli. lib. 6. cap. 26. Meſopotamia tota Aſſyriorum fuit uicatim diſperſa, præter Babylona, & Ninum. Dicitur & de uicis urbanis: ut idem ſit Vicatim, quod per ſingulas urbis uias. Cicero pro Domo ſua. Sermonum omnium uicatim celebratur tota ut be deſcriptio.

VICEM, & in ablatiuo Vice, [*Permutatione, uicenda*] ſolum in ſingulari numero: in plurali uero habet omnes caſus, præter genitiuũ. Dictæ ſunt Vices (ut quidã aiunt) a Vi, & a ueteribus ꝓ pugnis, & periculis accipiebantur, quoniam per uiciſſitudinem pugnetur. Virgil. 2. Æneid. Iliaci cineres, & flamma extrema meorum, Teſtor in occaſu ueſtro, nec tela, nec ullas Vitauiſſe uices Danaum. Id eſt, pugnas, & pericula. Plau. Vices eius memorat, & cicatrices denudat. Item pro pœnis & incommodis, quòd ui fiant. Cic. pro Domo ſua: Mihi uni neceſſe eſt & meam & aliorum uicem pertimeſcere. Horat. lib. 1. Carm. Vicesq; ſuperbæ Te maneant ipſum. Quoniam uero per uiciſſitudinem pugnari ſolet, factum eſt, ut Vices pro alternatione, ſiue uiciſſitudine capiamus, ἀμοιβαί. Plin. li. 10. ca. 29. Audit diſcipula intentione magna, & reddit, uicibusq; reticet. Horat. de Arte: Fungar uice cotis, acutum Reddere quæ ferrum ualet, exors ipſa ſecandi. Cic. 2. de Legi. Nulla eſt enim perſona, quæ ad uicem eius, qui è uita emigrauit, propius accedat, quàm hæres. Interdum Vicem accipimus pro loco, munere, uel officio: unde Vice alterius fungi: ἀντὶ ἑτέρου εἶναι, dicimus eum, qui alterius locum ſupplet, abſentisq; munere fungitur, ut cum Lunã dicimus Solis uicem ſupplere, ἡλίου χρείαν, ἢ τάξιν πληροῦν, hoc eſt, eoſdem uſus præbere, quos Sol præſens exhiberet. Veteres Meam, tuam, ſuam uicem, per accuſatiuum efferebant, quod hodie potius per ablatiuũ Mea, tua, uel ſuã uice, dicimus. Plaut. in Rud. Si appellabit quampiam, Vos reſpondetote iſtinc iſtarum uicem. Id eſt, uice iſtarum, ſiue pro iſtis. Sic fere ſemper Plaut. Cice. etiam ac Liuium ſic frequenter locutos inuenies. Cice. ad Lentulum li. 1. Noſtram uicem ultus eſt ipſe per ſeſe. Id eſt, ſeſe pœna afficiendo, occupauit officium noſtrum. Liuius: Clamor undiq; ab ſolicitis uicẽ Imperatoris militibus ſublatus eſt. Repoſcere uicem, eſt pro beneficio in alterum collato, mutuam gratiam repetere. Reddere uicem, eſt gratiam referre, & beneficium acceptum mutuo beneficio reprendere. Pli. Epiſt. 9. lib. 2. Reddam uicem, ſi repoſces.

VICENARIVS, a, um, quod eſt uiginti capitum, ut Grex uicenarius, ex uiginti conſtans pecudibus. Aut uiginti librarum: ut lapis uicenarius. Aut uiginti annorum: ut, Puella uicenaria, εἰκοσαέτις. Lex quina uicenaria. Plaut. Pſeud. Tum lex me perdit quina uicenaria: omnes metuunt credere. Vbi interpres: Videtur lex lata, ut ſi cuipiam crederetur ſupra uigintiquinq; minas, redhibitio nulla eſſet. Alii quinam uicenariam interpretantur Centenariam: omnes profecto nimium inepte, Nos Plautum de annorum numero ſenſiſſe omnino exiſtimamus. Conſtat enim inter eos, qui uel à primo limine Iuriſprudentiam ſalutarunt, Macedoniano S. C. cautum eſſe, nequid minori uigintiquinq; annis crederetur: ſi contra fieret, eius rei nullam fore actionem, niſi forte in rem minoris eſſet conuerſa. Callidorus itaque adoleſcentulus, qui ad eam ætatem nondum peruenerat, hanc ſibi legem impedimento eſſe quæritur, ad inueniendam pecuniam, quòd nemo tam ſtolidus inueniretur, qui contra legis præſcriptum ſibi aliquid crederet, quod poſtea legibus repetere non poſſet.

VICENI, æ, a, plur. [*Venti*] εἴκοσι, quamuis proprie diſtributiuus numerus ſit, accipitur tamen ſuppliciter pro uiginti. Col. lib. 3. ca. 3. Vicenas amphoras percipient. Liu. 2. Bel. Maced. Vicena quina millia æris. Plin. lib. 6. cap. 23. Circa has hydri marini uicenum cubitorum adnatantes terruere claſſem.

VICENTIA, æ, Venetiæ oppidum, non procul à Patauio: cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 19.

VICESIMVS, uiceſima, uiceſimum, [*Venteſimo*] εἰκοστός, ordinis numerus eſt, ſignificatq; ultimum ex uiginti: pro quo & uigeſimum dicimus. Cice. 2. de Finib. Viceſimo die lunæ. Idem Cornificio lib. 12. Altero uiceſimo die. Æſtas uiceſima, pro uiceſimo anno, apud Ouid. ad Piſonem.

VICESIMA, æ, εἰκοστή, uectigalis genus, quo in centenas libras quinæ exigebantur. Cic. Att. lib. 2. Et eo magis, quòd portoriis Italiæ ſublatis, agro Campano diuiſo, quod uectigal ſupereſt domeſticũ preter uiceſimam, quæ mihi uidetur una conciuncula clamore pediſſequorum noſtrorum eſſe peritura. Viceſimarius, a, um: ut, Aurũ uiceſimarium. Liu. 7. Bel. Pun. Cetera expedientibus, quæ ad bellum opus erant. Conſulibus, aurum uiceſimarium, quod in ſanctiore ærario ad ultimos caſus ſeruabatur, promi placuit. Id eſt, aurum quod ex uiceſima colligebatur.

VICIES, aduerbium numerandi, [*Vinti uolte*] εἰκοσάκις, uiginti uicibus. Plin. lib. 7 ca. 28. Centies uicies præliatus. Colum. li. 5. cap. 2. Ita, ut paulo ante dixi, latitudinis pedes cum longitudinis pedibus ſic multiplicabis, centies uicies ducenti quadrageni fiunt uiginti octo millia & octingenti.

VICIA, æ, [*Vezza*] ἀφάκη, κύαμος, βίκιον, leguminis genus iumentorum pabulo notiſſimum, cubitali altitudine, foliis fere petroſelini, amplioribus tamen, flore piſi, minutis nigratibusq; in ſiliqua granis. Galli ſeruatis non obſcuris Latini nominis ueſtigiis, Veſſas appellant. Dictæ Viciæ, ut ait Varro li. 1. de re ruſt. ca. 31. quòd capreolos habeant, ut uitis, quibus ſurſum uorſum ſepunt ad ſcapum lupini, aliumue calamum, ad quem ut hæreat, eum ſolet uincire. Alii dictas malunt a Græco βίκιον, qua nomenclatura plerique omnes Græciæ populi uſi ſunt, Atticis exceptis qui ἀφάκην, aut κύαμον maluerunt appellare, teſte Galeno libro primo de Aliment. Facult. Plin. lib. 18. Naſcuntur in uicia cochleæ minutæ erodentes eam.

VICIARIVS, a, um, βικιακός, quod ad uiciam pertinet: ut Cribrum uiciarium, quo uicia expurgatur a frumento. Col. lib. 8. cap. 5. Cribro uiciario, uel etiam loliario, qui iam fuerit in uſu, pulli ſuperponantur: deinde pulegii ſurculis fumigentur.

VICINALIS, le, γειτονικός, ad uicinia pertinẽs: ut, Viæ uicinales. Paul. in l. uiæ. ff. de loco, & itin. publ. Viæ uicinales, quæ ex agris priuatorum collatis factæ ſunt, quarum memoria non extat, publicarum uiarum numero ſunt. Vicinalis uſus. Liui. 1. Bel. Pun. Itaque ingens coacta uis nauium eſt, lintriumq; temere ad uicinalem uſum paratum: hoc eſt, ad uſum uiciniæ, ſeu uicinorum.

VICINIA, [*Vicinanza, uicinità*] γειτνία, γειτνίασις, γειτονία, loci uicinitas, ſeu uicinorum inter ſe propinquitas, uel ipſi etiam uicini. Oui. 4. Met. Notitiam, primosq; gradus uicinia fecit. Ci. 1. Tuſc. Inde in uicinia noſtra Auerni locus. Horat. 2. Serm. Sat. 5 Funus egregie factum laudet uicinia.

VICINITAS, atis, [*Vicinità*] γειτνίασις, uicinorum propinquitas, & aliquando uicinorum multitudo. Teren. in Heaut. Tamen uel uirtus tua me, uel uicinitas facit, ut te audacter moneam, & familiariter. Ci. 6. Verr. Signum, quod notum erat uicinitati, buccina datur. Vicinitas etiam aliarum rerum dicitur: ut cum dicimus Vicinitas ſiluæ, Vicinitas nominis, & eiuſcemodi. Pli. li. 4. ca. 16. Triginta prope iam annis notitiam eius Rom. armis non ultra uicinitatem ſiluæ Calidoniæ propugnantibus. Quinct. li. 3. ca. 6. Virtutibus ac uitiis uicinitas quædam eſt. Cic. de Clar. Ora. Artium ſtudiorumq; quaſi finitima uicinitas.

VICINVS, ni, [*Vicino*] γείτων, ὁ πλησίον, qui in eodem uico, aut certe non procul ab ædibus noſtris habitat. Cic. pro Sext. Roſ. Quaſi uero mihi difficile ſit quamuis multos nominatim proferre, uel tribules, uel uicinos meos, qui, &c. Horat. 2. Epiſt. Cetera qui uitæ ſeruaret munia recto More: bonus ſane uicinus, amabilis hoſpes, Comis in uxorem, &c. Ci. Att. l. 2. C. Arrius proximus eſt uicinus, imo ille quidem iam contubernalis. Huius fœmininum eſt uicina. Terent. Eun. Hanc Thaidem non ſciebam nobis uicinam. Eſt & Vicinus adiectiuum, pro propinquo. Cic. in Orat. Vicina, & finitima rhetorice dialectica. Plaut. Merc. Nunc ego uerum illud uerbum eſſe experior uetus, Aliquid mali eſſe propter uicinum malum. Vir. 1. Ecl. Non mala uicini pecoris contagia lædent. Idem 1. Geo. in fine: Vicinæ ruptis inter ſe legibus urbes Arma ferunt. Horat. 1. Ser. Sat. 5. Niſi nos uicina Triuici uilla recepiſſet. Ouid. 6. Faſt. Ni connexa foret, parti uicinior eſſet, &c.

VICISSATIM [*Iſcambieuolmente*] ἀλλάξ, μεταξύ, ἐναλλάξ, per uices. Plaut. in Pœn. Ad argumentum nunc uiciſſatim uolo remigrare. Antiquum.

VICISSIM, aduer. [*A uicenda, iſcambieuolmente*] ἀμοιβαδίς, ἐναλλάξ, per uices, ſiue alternatim: ut, Viciſſim incumbunt oneri, id eſt, modo hic, modo ille incumbit oneri. Plaut. Aſi. Inambulandum eſt, nunc mihi uiciſſim ſupplicabunt. Virg. 3. Ecl. Vis ergo inter nos, quid poſſit uterq;, uiciſſim Experiamur? Quandoque ſignificat ſecundo loco, ſiue ſimiliter ſiue ex altera parte. Ter. in Heaut. Sed nunc Clinia da te mihi uiciſſim. Nam amici quoq; res eſt uidenda. Virg. 5. Eclog. Nos tamen hæc quocunq; modo tibi noſtra uiciſſim dicemus. Cice. 4. Acad. Sed & uos ab illo irridemini: & ipſi illum uiciſſim eluditis. Plaut. in Curc. Sed cum adhuc naſo odos eſt obſecutus meo da uiciſſim meo gutturi gaudium. Cice. App. Pulch. Hoc ego mea facto delector, nihil enim potuit fieri amantius conſidera nunc uiciſſim tuum.

VICISSITVDO, nis, [*Permutatione*] μεταβολή, ἀμοιβή, ἐναλλαγή, alternatio, & mutatio ex alio in aliud, inquit Cic. li. 5. Tuſ. Idem Lucceio lib. 5. Nihil eſt aptius ad delectationem lectoris, quam temporũ uarietas, fortunæq; uiciſſitudines. Ter. in Eun. Omnium rerum uiciſſitudo eſt. Cic. de Amic. Nihil eſt enim remuneratione beneuolentiæ, nihil uiciſſitudine ſtudiorum, officiorumq; iucundius. Viciſſitas, atis, apud antiquos, pro uiciſſitudine. Accius apud

Nonium:

Nonium: Viciſſitatemq; imperandi tradit.

VICTIMA, æ, p. co. [*Vittima, beſtia di ſacrificio, animale da ſacrificare*] ἱερεῖον, θῦμα, idem quod hoſtia, eſt animal ſacrificio deſtinatum. Proprieq; erat ea, quæ ab imperatore poſt triumphum in Capitolio dextra uictrice immolabatur. Ouid. 1. Faſt. Victima, quæ dextra cecidit uictrice uocatur. Vir. 2. Geo. Hinc albi Clitumne greges, & maxima taurus Victima ſæpe tuo perfuſi flumine ſacro Romanos ad templa deum duxere triumphos. Hora. 3. Car. Ode 23. Victima pontificum ſecures Ceruice tinget. Cic. pro L. Flacco: Quàm poteſtis P. Lentulo mactare uictimam gratiorem, quàm ſi L. Flacci ſanguine illius nefarium in uos odium ſaturaueritis?

VICTIMARIVS, rii, ἱεροποιός, ſacrorum miniſter dicebatur, qui uictimas ligabat, & cultrum, aquam & molam parabat, & reliqua quæ ſacris erãt neceſſaria. Val. Max. lib. 1. cap. 1. Libros Pætilius Prætor urbanus ex auctoritate ſenatus, per uictimarios facto igne, in conſpectu populi cremauit. Liui. 10. Bel. Maced. Libri in comitio igne à uictimariis facto, in conſpectu populi cremati ſunt.

VICTIMARIVS, ἱερώνης, qui uictimas emebat, ut uenderet. Pli. lib. 7. ca. 12. Victimarii negociatoris, uilis mancipio. Sic enim legit Cælepinus, Perottum ſecutus: cum emendatiores omnes Plinii codices hanc oſtendant lectionem, Suarii negociatoris uile mãcipiũ.

VICTITO, as, pen. cor. [*Viuere*] σιτέομαι, φάγω, τρέφομαι, ueſcor, alor, uictu utor: ut, Sarmatæ lacte uictitant. Terent. in Eun. Et libenter uiuis: etenim bene libenter uictitas. Plaut. Moſtel. Victitabam uolupe parſimonia & duritia.

VICTOR, ris, p. p. [*Vittore, uincitore*] νικητής, qui in certamine ſuperior euaſit. Cæſ. 2. Bel. Gal. Noſtros uictores tranſire flumen conſpexerant. Pli. li. 7. c. 28. L. Sicinius Dentatus, centies uicies prœliatus, octies ex prouocatione uictor, XLV. cicatricibus aduerſo corpore inſignis, nulla in tergo. Cic. Marc. li. 4. Multa. n. uictori eorum arbitrio, per quos uicit etiam inuito facienda ſunt. Aliquando accipitur pro uoti compote. Virg. 3. Ge. uictorq; uirum uolitare per ora. Vbi Seruius: Victor, effector propoſiti, & uoti.

VICTORIA, [*Vittoria*] νίκη, hoſtium ſuperatio. Cic. pro M. Marc. Victoria, quæ natura inſolens, atq; ſuperba eſt. Idem pro lege Man. Cuius adoleſcentia ad ſcientiam rei militaris non alienis præceptis, ſed ſuis imperiis: non offenſionibus belli, ſed uictoriis: non ſtipendiis, ſed triumphis eſt traducta. Hor. 1. Ser. Sat. 1. Quid enim? concurritur: horæ Momento cita mors uenit, aut uictoria læta. Pulchre autem dicimus, Conſequi uictoriam, & Reportare uictoriam, Parere uictoriam, Victoriam in manu habere, Eripere uictoriam de manibus, Extorquere uictoriã de manibus, & multa alia, quæ legenti ueterum ſcripta paſſim occurrunt. Apud Romanos uictoria, deæ nomen erat, cuius ſimulacrum effingebatur lauro coronatum, altera manu palmæ, altera oleæ ramum præferens.

VICTORIATVS, ati, νικητόφορος, genus nummi argentei, lege Clodia percuſſi, qui alio nomine Quinarius dicebatur, quòd quinque aſſibus ualeret, hoc eſt, dimidio denarii, ut ex Voluſio docet Agricola. Dictus Victoriatus, quòd Victoriæ nota ſignatus eſſet. Quintil. li. 6. ca. 4. Dicente quodam, uictoriato ſe uno in Sicilia quinq; pedes longam murænam emiſſe. Vide Pli. li. 34. ca. 3. Cic. pro Fonteio: Victoriatos mille. & ibidem: Ternos uictoriatos.

VICTORIOSVS, [*Vittorioſo*] καλλίνικος, uincere aſſuetus, ſiue qui uarias aut plures uictorias reportauit: qua dictione uſus eſt Cato, teſte Gellio lib. 4. cap. 9.

VICTRIX, cis, uerbale fœmininum, à Victor, [*Vittrice*] νικήτειρα, mulier, quæ in certamine ſuperior euaſit. Ci. ad Brutum, erat uictrix reſp. cæſis Antonii copiis. Idem 1. Tuſ. Oraculum erat datum, ſi rex interfectus eſſet, uictrices Athenas fore. Accipitur & pro uoti compote, ἐπιτυχής. Vir. 7. Æn. Iunonem uictrix affatur uoce ſuperba. In plurali numero adiectiue accipitur, facitq; de ſe neutrum, Victricia. Virg. 3. Æn. Ros Agamẽnonias, uictriciaq; arma ſecutus. Id eſt, quæ uicerunt. Vbi Seruius, Omnia à uerbo uenientia, cum in or exeunt, maſculina ſunt, ut Victor: cum in trix, fœminina, ut Victrix: neutra uero non faciunt, niſi tantum in numero plurali: unde eſt Victricia. Victrices litteræ, dicuntur uictoriam denunciantes. Cicero ad Atticum lib. 5. Quo autem die Caſſii litteræ uictrices in ſenatu recitatæ ſunt, &c.

VICTVIS, [*Del uitto*] in genitiuo pro Victus antiqui dixere. Var. Primum de re familiari, ſecundo de uictus conſuetudine diſſeram.

VICTVRVS, [*Per uincere*] νικήσων, à Vinco partic. eſt. Sal. Pyrrhus'ne rex, an M. Curius prœlio uicturus eſſet. Et à uiuo, βιώσων. Cic. in Cat. Maio. Nemo eſt tam ſenex, qui ſe annum non putet uicturũ.

VICTVS, ctus, [*Vitto, uiuere*] τὰ σιτία, ὁ βίος, à Viuo, eſt omne illud, quo uiuimus. Vlp. de uerb. ſig. Victus uerbo continentur, quæ eſui potui, cultuiq; corporis, quæq; ad uiuendum homini ſunt neceſſaria. Cic. de Ami. Multi diuitias deſpiciunt, quos paruos contentos tenuis uictus cultusq; delectat. Virgil. 3. Æneid. Arebant herbæ, & uictum ſeges ægra negabat. Oui. 6. Faſtor. Nunc inopes uictus, ignauaq; fata timentes, &c. Cic. 1. Offic. Vita uictusq; communis in amicitiis uigent maxime. Victi genitiuus à Victus legitur apud Plautum in Capt. Proin tu tui quotidiani uicti uentrem ad me afferas. A quo Conuictus, συμβίωσις, una uiuendi ſocietas, cum plures ſimul uiuunt. Cic. li. 3. Epiſt. Vt iſtis te moleſtiis laxes, & ad noſtrum conuictum redeas.

VICTVS, a, um, participium eſt, à Vinco, cis, [*Vinto*] ἡττηθείς, νικηθείς, certamine ſuperatus. Cic. 2. de Diu. Galli uicti ſilere ſolent, canere uictores. Horat. 2. Epod. 9. Terra mariq; uictus hoſtis, &c. Victi, & ſubacti populi, apud Cic. ad Att. Cuius contrarium eſt Inuictus, ἀήττητος, id eſt inſuperabilis. Cic. 1. Offi. Animi excelſi, atq; inuicti magnitudo, ac robur. Ponitur aliquando Victus, pro uoti impote, ἀτυχής: quemadmodum contra Victor, pro uoti compote, ἐπιτυχής. Virg. 9. Eclo. Nunc uicti triſtes: quoniam ſors omnia uerſat. Victus aliquando dicitur à propoſito recedens. Virg. 2. Æneid. Hic uero uictus genitor ſe tollit ad auras. Seruius.

VICVS, [*Contrata, calle, calleſella, borgo uiottolo*] ῥύμη, κώμη, uia utrinque ædificiis ſepta. uicorum autem alii Vrbani ſunt, alii Pagani. Vrbani uici à uia dicuntur, teſte Varrone, quòd ex utraq; parte uiæ ſunt ædificia. In urbe enim fiunt uici, connexis & cohærentibus ædificiis. Vnde Romæ Vicus Cyprius, Vicus Africus, Vicus ſceleratus nominati. Hora. 2. Epi. 1. Deferar in uicum uendentem tus & odores. Vici pagani, ſunt pagi, ex pluribus uillis domibus'ue ruſticis coagmentati, ſpatio aliquantulo ab urbe remoti, (nam quæ urbi contigua ſunt, Suburbia dicuntur) nulliſq; mœnibus cincti: nã ſic Caſtella dicerentur. Ci. ad Ter. li. 14. Quod ad me mea Terentia ſcribis, te uicũ uenditurã, quid obſecro te, me miſerũ: quid futurũ eſt puero? Plura de hac dictione uideto apud Vallam li. 4. ca. 20. Huius diminutiuũ eſt Viculus, pro ruſticis aliquot ædificiis coniunctis, aut certe ſpatio non ita magno à ſe inuicem ſeparatis.

VIDE quid agas, protrita eſt clauſula, qua eos monemus, qui magna aggrediuntur: non terrenis tamen eſt, ſed excitantis, ut inquit Donatus in illud Terentii in Phormi. Vide quid agas: prima coitio eſt acerrima.

VIDELICET [*Certamente, ueramente*] δῆλον ὅτι, δηλονότι, aduerbium confirmandi, quaſi uidere licet. Terentius in Adelph. Videlicet hoc audiuit, hoc eſt, certe audiuit. Aliquando ironiæ uim habet. Sal. in Cat. Vos de parricidis quod ſtatuatis, cunctamini: uidelicet cetera uita illorum huic ſceleri obſtat? Sed parcite dignitati Lentuli. Vide Vale. lib. 2. cap. 61.

VIDEO, des, di, ſum, [*Vedere*] βλέπω, ὁράω, εἴδω, θεάομαι, oculorum ſenſu aliquid percipio. Virg. 2. Æneid. Quæq; ipſe miſerrima uidi, Et quorum pars magna fui. Quandoque adiicitur ablatiuus Oculis: ut Videre & perſpicere oculis, apud Ci. 6. Ver. quod & Græci dicunt, ὁρᾶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς. Transfertur etiam ad animum. Ouid. ex perſona Medeæ. Video meliora, proboq; Deteriora ſequor. Video (inquit) meliora, hoc eſt, intelligo, & conſidero, quæ ſint meliora. Ter. in And. Vide quo me inducas, id eſt, animaduerte & conſidera. Vide tibi, id eſt, prouide. Teren. in Phor. Recte mihi uidiſſem, & ſenis eſſem ultus iracundiam. Me uide, Phraſis eſt comica, pro eo quod eſt, in me recipio, certum id habeo. Tere. in And. Atque iſtuc ipſum nihil pericli eſt, me uide. Videre ſomnum, eſt dormire. Cic. ad Curc. lib. 7. Fuit. n. mirifica uigilantia, qui ſuo toto Conſulatu ſomnum non uiderit. Tere. Heaut. Somnum hercle ego nocte oculis non uidi meis. Videre aliquando pro uigilare ponitur. Vir. Eclo. 6. cum de Sileno dicit: Iamq; uidenti Sanguineis frontem moris, & tempora pingit, hoc eſt, uigilanti iam, & expergefacto. Aliquando eſt præuidere, prænoſcere, προορᾶν. Ci. in Epiſt. An tu non uidebas mecum ſimul, quàm illa crudelis eſſet futura uictoria? Videro, ponitur pulchre pro caue bo, & attente cõſiderabo. Tere. Adel. Ego iſtuc uidero, id eſt, iſtuc mihi curæ erit. Huius paſſiuum eſt Videor, βλέπομαι, ὁρῶμαι, cernor, conſpicior. Virgil. 4. Eclog. diuiſq; uidebit Permiſtos heroas: & ipſe uidebitur illis. Frequentiſſime tamen accipitur pro appareo, δοκῶ, φαίνομαι. Cice. 2. Offic. Induxit eam, quæ uideretur eſſe, non quæ eſſet, repugnantiam. Planc. Cic. li. 10. Epiſt. Amicum eum reip. cognoſcere uideor. Videor uidere, elegãs loquẽdi formula, pro eo quod uulgus imperitorum dicere ſolet, uidetur mihi, quòd ego uideo. Cice. Tiro. li. 10. Epiſto. Videor uidere te ementem ruſticas res. Idem in Catil. Videor mihi uidere hanc urbem ſubito uno incendio concidentem. Si uidetur, id eſt, ſi placet. ſi moleſtũ non eſt. Cicero. Terent. libr. 14. Tu, ſi uidebitur, uillis illis utere. A uideor fit Viſus, a, um. partic. quod modo idem ſignificat, quod cõſpectus, a, um. Plin. lib. 7. cap. 19. Socratem clarum ſapientia eodem ſemper uiſum uultu. Virgil. 2. Æne. Infelix ſimulacrum, atque ipſius umbra Creuſæ Viſa mihi ante oculos & nota maior imago. Interdum uiſum dicimus, non quod oculis percipimus, ſed quod nobis apparet. Terent. Heaut. Viſa eſt uero, quod dici ſolet, aquilæ ſenectus. Idem Hec. Matris uox uiſa eſt Philomenæ. Vbi Seruius, Om-

ula hæc, quæ ſenſu percipi poſſunt, uiſa dicimus. Virg. 6. Æneid. Viſæq; canes ululare per umbram.

VIDERIT EPICVRVS, inquit Cicer. 4. Acad. μελέτω τῷ ἐπικούρῳ. i. uideat: hoc eſt, huius rei illi cura ſit: uel huius opinionis rationem reddat, non ego. Sic accipienda ſunt, Tu uideris, Vos uideritis, Illi uiderint, &c. id genus. Cic. ad Brut. De hoc tu uideris.

VIDVA, æ, [*Vedoua, ſenza marito*] χήρα, mulier uiro orbata, à ue, particula intentiua, (ut quibuſdam uidetur) & antiquo uerbo Iduare, quod olim Hetruſcis uidere ſignificabat. Plaut. Stic. Quæ tam diu uidua uiro ſuo caruit. Hor. 1. Epi. Sunt qui Fruſtis & pomis uiduas uenentur auaras. Contra Iabolenus Iuriſconſultus Viduam dictá putat à Ve priuatiua, & nomine Duo, ut Vidua dicta ſit, quaſi ſine diuitate: eaq; uoce non eam ſolum intelligi putat, quæ orbata eſt uiro, uerum etiam quæ nunquam nupſit. Viduam (inquit) dici placet, non ſolum quæ aliquando nupta fuiſſet, ſed eam quoque, quæ uirum non habuiſſet: quia Vidua ſic dicta eſt, quemadmodum Vecors, Veſanus, qui ſine corde aut ſanitate eſſet: ſimiliter uidua, quaſi ſine diuitate.

VIDVERTAS, atis, [*Calamità, biſogno*] συμφορά, antiquis, teſte Feſto, idem erat quod calamitas, ita dicta, quòd bonis uiduerat. Cato rei ruſt. ca. 141. Vti tu morbos uiſos inuiſoſq;, uiduertatem, uaſtitudinemq;, calamitates, intemperiaſq; prohibeſcis.

VIDVLVS, uiduli, πήρας, bulga, uel ſacculus, quo uiatores pecuniam aliasue res charas circunferunt. Plaut. Rud. Eſt ne hic uidulus, ubi ciſtellam tuam ineſſe aiebas? Hinc Vidularia Plauti Comœdia aliquoties citatur à Nonio.

VIDVO, as, [*Priuare*] χηρόω, χηρεύω, orbo, ſeu priuo. Virgi. 8. Æn. Tot ferro ſæua dediſſet Funera, tam multis uiduaſſet ciuibus urbem. Hor. 2. Car. Ode 9. Et foliis uiduantur orni. Viduatus, a, um: ut, Leges uiduatæ iudice. Clau. 8. Pane. Regna uiduata lumine, pro inferis, Silius lib. 3. Coniux uiduata tedis, Seneca Medea.

VIDVVS, a, um. [*Vedouo, priuato*] χῆρος, priuatus, orbatus, & deſertus. Hora. lib. 1. Car. Voce dum terret, uiduus pharetra Riſit Apollo. Cic. 2. Tuſc. Sic ipſe uiduus peſtes excipio anxias. Hinc uiduus lectus, dicitur, qui altero coniugum careat. Luca. Inſomnis uiduo tum primum frigida lecto. Ouid. 1. Faſt. Per totidem menſas a funere coniugis uxor Suſtinet in uidua triſtitia ſigna domo. Idem Epiſto. decimaoctaua. Cur ego tot uiduas exegi frigida noctes? Arbor uidua, quæ uiri non eſt maritata. Horat. 4. Carm. Ode 5. Et uitem uiduas ducit ad arbores. Hinc Viduitas, tatis, χηρεία, uita cælebs poſt nuptias. Cicer. pro Ceci. Æbutius iſte tandiu Cæſenniæ uiduitate ac ſolitudine alitur. Liu. lib. 10. Bel. Macedo. In uiduitate relictæ filiæ ſingulos paruos filios habentes. Ponitur aliquando pro inopia. Plau. in Rud. Omnium copiarum, atque opum, auxilii, præſidii uiduitas non tenet.

VIENNA, æ, Auſtriæ metropolis eſt, omnium urbium, quæ ad Danubium ſitæ ſunt, & ædificiorum ſplendore, & facili rerum copia clariſſima, munitiſſimumq; Germaniæ, atque adeò totius orbis Chriſtiani aduerſus Turcarum irruptiones propugnaculum. Hanc Pli. lib. 3. ca. 24. Vianam appellat, ut annotauit Hermolaus. Eſt præterea Vienna Allobrogum ciuitas ad Rhodanum fluuium, olim clariſſima, ubi etiam hodie non pauca antiqua nobilitatis extant monumenta. Meminit huius idem Plin. lib. 3. cap. 4.

VIEO, uies, uieui, uietum, [*Legare*] λυγίζω, ſeu inflecto, interprete Nonio. Varro lib. 1. de Re ruſt. Vt habeas uimina, unde uiendo quid facias. Varro lib. 4. de Ling. Lat. Vtere eſt uincire: unde apud Ennium, ibant uiere Veneream corollam. Hinc Vimina, & uaſa uiminea, teſte Feſto.

VIETORES, λυγισταί, qui uaſa uinaria religant, ſtipantq;, inquit Budæus: à uiendo, hoc eſt, ligando, ſeu uinciendo.

VIETVS, a, um, [*Molle, effeminato, di poche forze*] παρειμένος, χαλαρός, mollis, languidus, ſine ui, naturalibus priuatus uiribus. Varro de ſporothecis: Ne cum humorem amiſerint pertinaci uento, mala uieta fiant: id eſt, flaccida, & rugoſa. Habet autem hoc nomen penultimam ſyllabam indifferentem. Lucr. li. 3. Nec ſupra caput eiuſdem cecidiſſe uietam Veſtem ſentimus. Horat. lib. 1. Car. Qui ſudor uietis, & quàm malus undiq; membris Creſcat odor. Vietum cor. Ci. 2. de Diu. Ego. n. ſuſpicari poſſum contractum aliquo morbo bouis exile, & exiguum, & uietum cor. Ficus uieta Col. li. 12. ca. 15. Ficus porro neq; nimiū uieta, neq; immatura legi debet.

VIGEO, uiges, gui, [*Viuere, uigoreggiare*] ἀκμάζω, ἀκμάζω, floreo, doleo, ſiue potens, aut in uigore ſum, & uiriditatem quandam habeo. Ci. 1. Tuſ. Multaq; ſecula poſtea ſic uiguit Pythagoreorum nomen, ut nulli alii docti uiderentur. Idem ad Att. lib. 4. Nos animo duntaxat uigemus etiam magis, quàm cum florebamus. Virgil. 2. Æn. Dum ſtabat regnū incolumis, regnumq; uigebat Conſiliis, & nos aliquod nomenq; decuſq; Geſſimus. 4. Æn. Fama malum, quo non aliud uelocius ullum: Mobilitate uiget, uireſq; acquirit eundo. Inter Vegetum, & Vigens hoc intereſt: quòd Vegetum ſit incolume: Vigens, forte. Nam uegetum corporis, uigens animi poſſumus dicere. Nonius. Vigens, tis, participium. Ci. 2. de Finib. Homines enim etſi multis aliis, tamen hoc uno a beſtiis plurimum differunt, quod rationem habeant a natura, mentemq; datam & acrem, & uigentem. Vigeſco, is, inchoatiuum. Catul. Epigramm. 43. Iam læti ſtudio pedes uigeſcunt.

VIGESIMA, mæ, [*Vigeſima, uenteſima*] εἰκοστή, tributi genus, cum in centenas mina quinæ exiguntur. Plin. in Pane. His uigeſima reperta eſt, tributum tolerabile. Vide Viceſima.

VIGESIMARIVM, aurum, εἰκοστὸν χρυσίον, à Liuio dicitur, quod ex uigeſimis colligitur. Erant autem Vigeſimæ tributi genus, dimidia parte leuius, quàm decimæ. Vide Viceſimarius, ſupra.

VIGESIMVS, a, um, [*Venteſimo*] εἰκοστός, ultimus ex uiginti. Cic. pro Pomp. Ex illo tempore tertium iam & uigeſimum regnat annum.

VIGESSIS, ſis, maſ. generis quod eſt uiginti aſſium. Mart. li. 12. Amphora uigeſſis, modius datur ære quaterno. Id eſt, uiginti aſſibus amphora uenditur.

VIGIL, gilis, pe. cor. [*Vigilante*] ἐγρήγορος, ἄγρυπνος, adiect. eſt omn. gen. ablatiuum faciens uigile, uel uigili: quamuis in plurali numero neutrum genus non habeat. Eſt autem Vigil, idem quòd uigilans, hoc eſt, qui non eſt torpens, quales ſunt dormientes, ſed qui in uigore ſuo eſt. Virg. 4. Æneid. Monſtrum horrendum: ingens: cui quot ſunt corpore plumæ, Tot uigiles oculi. Oui. 3. Meta. Et tenuāt uigiles corpus miſerabile curæ. Vigil autem ſubſtantiuum φρουρός, nocturnus cuſtos, qui & Excubitor dicitur: à quo Præfectus Vigilum uocatus eſt. Plaut. in Amphi. Rex Creon uigiles nocturnos ſingulos ſemper locat. Cic. 6. Verr. Clamor à Vigilibus faniq; cuſtodibus tollitur. Luca. lib. 7. Ne rumpite ſomnos Caſtrorum uigiles, nullas turba uerberet aures, &c.

VIGILIA, æ, ſiue Vigiliæ, arum, ἀγρυπνία, παννυχισμός, inſomnia, excubiæ nocturnæ. Cice. 7. Philipp. Idcirco in hac cuſtodia tanquam ſpecula, collocati ſumus, ut pop. Rom. uacuum metu noſtra uigilia redderemus. Idem 4. Tuſcul. cui non ſunt auditæ Demoſthenis uigiliæ? qui dolere ſe aiebat, ſiquando opificum antelucana eſſet uictus induſtria. Vigilias militares in quaterna olim horarum ſpatia diuidebant ita ut Prima, Secunda, Tertia, & Quarta uigilia diceretur. Cæſ. 1. Bel. Gal. Vbi per exploratores Cæſar certior factus eſt, tres iam partes copiarum Heluetios id flumen traduxiſſe, quartamq; ferè partem citra flumen Ararim reliquam eſſe, de tertia uigilia cum legionibus tribus ex caſtris profectus, ad eam partem peruenit, quæ nondum flumen tranſierat. Interdum Vigiliæ, οἱ φύλακες, dicuntur ipſi cuſtodes, qui uigilant, Sal. Iugur. Sed neque more militari uigiliæ deducebantur. Idem in Catil. Et ob incendio intelligebat urbem uigiliis munitam. Vigiliæ Cereris, παννυχίδες, μυστήρια, dicuntur a Plaut. in Aul. nocturna ſacra, quibus in æde Cereris peruigilabant mulieres, quæ & Myſteria, & Initia dicebantur. Nam ea nocte cum uiro concumbere, piaculum erat. Is (inquit) adoleſcentis illius eſt auunculus, qui illam ſtuprauit noctu Cereris uigiliis.

VIGILO, las [*Vigilare, ueggbiare*] ἀγρυπνέω, γρηγορέω, excubo, uigilias ago, non dormio. Tere. in Eun. Ne furiam deorum curſites, ne'ue uſq; ad lucem uigiles. Cic. de Som. Sci. Me & feſſum de uia, & qui ad multam noctem uigilaſſem, arctior, quàm ſolebat, ſomnus complexus eſt. Horat. 1. Ser. Sat. 3. Noctes uigilabat ad ipſum Mane, diem totā ſtertebat, nil fuit unquam Sic impar ſibi. Per metaphoram accipitur Vigilare, pro eo quod eſt omni cura uigilantiaq; in id incumbere, nequid nos inopinantes ſubito opprimat. Cice. pro Planc. Vigilandum eſt ſemper, multæ inſidiæ ſunt bonis. Idem 6. Pilipp. Quamobrem, Quirites, conſilio quantum potero, labore plus penè, quàm potero, excubabo, uigilaboq; pro urbis. Hinc Vigilantia, γρήγορσις, ἀγρυπνία, quæ plerunq; pro diligentia ponitur. Idem in Adelph. Vigilantiam tuam mihi narras? Cice. Curio, lib. 7. Nihil tamen eo conſule mali factum eſt: fuit enim mirifica uigilantia. Vigilans, tis, participium. Plaut in Capt. Vigilans ſomniat. Terent. And. Nam ille ſomniat Ea, quæ uigilans uoluit? Aliquando nomen eſt idem ſignificans, quod diligens, prouidus, intentus, ἐπιμελής, πρόθυμος. Plin. Epiſt. 17. lib. 6. Vir exercitatus, & uigilans. Cic. 2. Verr. Perficiam, ut nemo unquam poſt hominum memoriam paratior, uigilantior, compoſitior ad iudicium ueniſſe uideatur. Inde Vigilanter, aduerbium cum diligentia, & ſolicitudine, ἐπιμελῶς. Cic. 6. Verr. Quod uigilanter prouinciam adminiſtraſſet, cuius omnes uigilias in ſtupris cōſtat, adulteriiſq; eſſe cōſumptas. Vigilor, aris, paſſiuum. Ouid. Epiſt. 12. Non mihi grata dies, noctes uigilantur amaræ: Nec tener in miſero pectore ſomnus adeſt. Vigilatur imperſonale. Mart. lib. 12. Ocia me, ſomnuſq; iuuant, quæ magna negauit Roma mihi, redeo, ſi uigilatur & hic. Vigilandus, a, um. Tibul. lib. 1. Eleg. 2. Cum fletu nox uigilanda uenit. Quinct. lib. 11. cap. 5. Et uigilandæ noctes, & fuligo lucubrationum bibenda. Vigilandum aliquādo accipitur pro eo quod eſt uigilanter

uigilanter prouidendum, uel ſummmo ſtudio diligentiaq́; conficiendum ut annotauit Seruius in illud Virgilii 1. Ge. Quæ uigilanda uiris, &c. Vigilarius, rii, pro excubitore, φύλαξ φρουρός. Seneca Epiſt. 58. Quid intereſt, utrum ſuper aliquem uigilarium ruat aut mons, aut turris?

Vigilax, acis, [*Vigilante*] ἀγρυπνητικός, ſagaciter, multumq́; uigilās. Col. lib. 7. cap. 12. De canibus loquens: Maxime autem debent in cuſtodia uigilaces conſpici nec errones: Maxime autem debent ſpecti magis quàm temerarij.

Viginti, εἴκοσι, nomen numerale indeclinabile. Cic. 3. de Orat. Annosq́; natus unum & uiginti nobiliſſimum hominē & eloquētiſſimū in iudiciū uocarim. Virg. Æn. Ad littora mittit uiginti tauros.

Vigintiviri, εἰκοσάνδροι, nomen magiſtratus apud Romanos, ut Triumuiri. Cic. ad Atti. li. 2. Vbi nemo ſit præter me qui quenquā ex uiginti uiris unum eſſe ſaluum uelit. Vigintiuiratus, us, ui, officium uiginti uirorum. Cic. ad Atti. lib. 9. Repudiari ſe totum, magis etiam, quàm olim in uigintiuiratu, putabit.

Vigor, oris, [*Vigore, franchezza, gagliardezza*] ἀκμή, firmitas, robur. Pli. li. 7. c. 25. Animi uigore præſtantiſſimum arbitror C. Cæſarem dictatorem. Liu. 1. Bell. Pun. Eundem uigorē in uultu, uimq́; in oculis, habitum oris, lineamentaq́; intueri. Virg. 9. Æneid. Nec tarda ſenectus Debilitat uires animi, mutatq́; uigorem.

Vilis, & hoc le, [*Vile, da buon mercato, di poco conto*] φαῦλος, contēptus, abiectus, humilis, plebeius, leuis, communis, uulgaris. Cice. Q. Fr. li. 1. Semper eos putaui ſi uulgares eſſent, uiles: ſi temporis cauſſa conſtituerentur, leues. Sal. in Catil. Eidem, fortunas, pericula uilia habere. i. non magni facere. Cic. 3. Offi. Quærit, ſi in mari iactura facienda ſit, equi'ne precioſi potius iacturam faciat, an ſerui uilis. Hor. 2. Serm. Sat. 5. Et genus & uirtus, niſi cum re uilior alga eſt. Vile a Villa quidam deduci putant, quòd omnia in uilla uiliora ſint, quàm in urbe. Eſt enim proprie Vile: quod paruo conſtat, εὐτελής, cuius contrarium eſt Carum. Cic. 5. Ver. Frumentum, quoniam uilius erat, ne emiſſes. Plau. in Trin. Neq; quicquam hic uile nunc eſt, Niſi mores mali. Ponitur interdum pro abundanti, teſte Seruio, quia omne quod plurimum abūdat, uile. i. paruo precio uenditur. Virg. lib. 1. Ge. Si uero, uiciamq́; ſeres, uilemq́; phaſellum. Vilis oratio dicitur à Quinct. li. 8. ca. 3. Neglecta, inelaborataq́; cui opponitur accurata. Vili, ablatiuus, uerbis precij addi ſolet. Mart. li. 12. Instructam uili uendis Amœne domum. Vilius, & Viliſſime, aduerbia minoris, & minimo precio. Pl. li. 18. c. 6. Quicquid per aſellum fieri poteſt, uiliſſime conſtat. Col. l. 12. c. 39. Hoc ubi ſignorum copia eſt, uiliſſime conſtat, & eſt in uſu uel dulcius: quàm ſuperiores notæ paſſi. Vilitas, atis, εὐτέλεια, exiguitas precij, cui opponitur Caritas: ut, Vilitas annonæ. Cic. pro lege Man. Tanta repente uilitas annonæ ex ſumma inopia, & caritate rei frumentariæ conſecuta eſt unius ſpe & nomine, quantam uix ex ſumma ubertate agrorum diuturna pax efficere potuiſſet. Vilitas ſui, per tranſlationem dicitur, cum quis ita temere ruit in periculum, ut nihil uita ſua uilius habere uideatur. Curt. lib. 5. Quid ruimus beluarum ritu ita in perniciem non neceſſariam? Fortium uirorū eſt, magis mortem contemnere, quàm odiſſe uitam. Sæpe tædio laboris ad utilitatem ſui compelluntur ignaui.

Vilesco, ſcis, εὐτελίζομαι, uilior fio: ut annonam uileſcere dicimus, cum precium eius remittitur, Contra accendi dicitur, cum precium eius immoderatè augetur. Gratiam item uileſcere dicimus, φαυλίζεσθαι, hoc eſt, ſordeſcere & minoris æſtimari.

Vilito, as, pen. cor. [*Far uile*] εὐτελίζω, uile, reddo. Turpil. apud Nonium: Et quærat tui uitia, quæ te uilitant.

Villa, æ, [*Villa, caſtello*] ἔπαυλις, ἀγροικία, domus in agro, agri colēdi, & fructuum condendorum, aut etiam habitationis cauſſa conſtituta. Pli. lib. 18. c. 6. Modus hic probatur, ut neque fundus uillā, neque uilla fundum quærat. Cic. pro Q. Roſc. Comœd. Tum erat ager in cultus, ſine tecto: nunc eſt cultiſſimus, cum optima uilla. Virg. 1. Ecl. Et iam ſumma procul uillarum culmina fumant. Hor. 2. Ser. Sat. 5. Hinc nos Cocceij recipit pleniſſima uilla. Id eſt, populoſa. Dicta eſt autem Villa, à uehendo, quaſi uehilla, quòd in eā fructus à uillico conuehuntur, & euehantur, cum ueneunt, ut ait Varro de re ruſt. lib. 1. cap. 2. Columella uillam tripartito diſtribuit, partem unam urbanam, Ruſticam alteram, & tertiā Fructuariam appellans. Villa ruſtica eſt, ea pars uillæ, quam uillicus colonus, uel uinitor, uel arborator habitandam ſibi obtinet, & familię uillaticæ, atque inſtrumento omni ruſtico condendo, aut continē do eſt accommodata. Villa urbana, quæ & prætorium dicitur, ea pars eſt, quam dominus ſibi recepit: quæ quia elegantius, amœniusq́; ædificari ſolet, & inſtrui, ideo Vrbana uocatur, quaſi urbani nitoris, & elegantiæ plus habens, quàm ruſtica. Fructuaria autem uilla dicitur, ubi fructus reconduntur. Budæus. Hinc Villula, læ, diminutiuum. ἐπαύλιον. Cic. ad Atti. lib. 8. Ego Arpini uolo eſſe pridie. Calend. deinde circum uillulas noſtras errare.

Villanus, ni, pen. pro. generis maſculini, [*Villano, ruſtico, lauoratore, contadino*] ἄγροικος, qui in uilla habitat: unde & Semiuillanus: ſemiruſticus. Villani, inquit Budæus, dicuntur quòd uillæ (unde dicti uillici) aſcripti, & colonariæ conditioni addicti aut ipſi ſint, aut eorum maiores fuerint, quarum rerum ueſtigia non obſcura multis in locis extant. Quod tamen nomen loquentium inſcitia in contumeliam iam uertit. Villanum enim & Vilem uernacula ſimplicitas confundit.

Villaris, & hoc re, [*Di uilla*] ἐπαυλικός, ἀγροικικός, idem quod uillaticus. Pli. li. 10. ca. 41. Villaribus gallinis & religio ineſt: inhorreſcunt edito ouo, excutiuntq; ſeſe, & circumactæ purificant, aut feſtuca aliqua ſeſe & oua luſtrant.

Villaticus, latica, laticum, [*Villeſco, di uilla*] ἐπαυλικός, quod ad uillam pertinet: unde Villatica paſtio, dicitur alimētum, quod pertinet ad animalia, quæ ruri nutriuntur, ut puta pecudes, aues, piſces. Villaticus canis, qui uillæ aſſeruandæ gratia alitur. Col. lib. 2. ca. 10. De uillatico cane igitur, & paſtorali dicendum eſt: nam uenaticus nihil pertinet ad noſtram profeſſionem. Pli. lib. 23. cap. 1. Aiunt, ſi quis uillam ea tinxerit, fugere accipitres, tutasq́; fieri uillaticas aues. Villaticæ gallinæ, dicūtur gallinæ illæ uulgares, quales plerunque in uillis, & in ipſis etiam urbibus uulgo uidemus educari. Dictæ uillaticæ ad differentiam agreſtium, & Africanarum: de quibus uide in dictione Gallina.

Villico, cas, & Villicor, aris, deponens, [*Stare à la uilla*] ἀγροικίζω, ruſticor, ſiue in uillam animi cauſſa ſecedo. Pomponius: Ego rus eo, ut aliquot diebus uillicer. Terent. in Hecy. Hic uillicor ante urbem. Pli. li. 18. ca. 6. Quorum prædia colenda ſuſcipiebat Reſp. exercitusq́; ducebant, ſenatu illis uillicante. Aliquando Villicari, οἰκονομεῖν, ἀγρονομεῖν, eſt uillæ præeſſe. Pomponius: Longe ab urbe uillicari, quo herus rarenter uenit, nō uillicari, ſed dominari mea eſt ſententia. Hinc Villicatio, οἰκονομία, ἀγρονομία, ipſa ruſtica negociatio, uel uillæ diſpenſatio. Colum. lib. 11. ca. 1. Qui ſuſceperit officium uillicationis, in primis conuictum domeſticum, multoque etiam magis externum uitet.

Villicones, [*Gaſtaldi, fattori*] ἀγρονόμοι, τῆς ἐπαύλεως ἐπιστάται, iidem, qui uillici, uel præfecti uillicationis, ut eſt apud Apuleium in Apologia.

Villicus, lici, [*Fattore*] ἀγρονόμος, τῆς ἐπαύλεως ἐπιστάτης, præfectus uillæ, cui tota rei ruſticæ cura à domino committitur. Varr. de re ruſt. lib. 1. cap. 1. Villicus agri colendi cauſſa conſtitutus, atque appellatus à uilla, Villa ab eo quòd in eam conuehuntur fructus, & euehuntur cum ueneunt. A quo ruſtici etiam nunc quoq; uiam Veham appellant, propter uecturas: & Vellam, non Villam, quo uehunt, & unde uehunt. Oeconomus autem, tam pecunię, quàm frugum, & omnium, quæ dominus poſſidet, diſpenſator eſt, Cice. 4. Tuſculanarum. Qui cum uillico factus eſſet iratior, Quo te modo, inquit, accepiſſem, niſi iratus eſſem? Horat. lib. 1. Epiſt. Villice ſiluarum & mihi me reddentis agelli. Columella lib. 11. Villicus ſemper caueat, ne improuidus ab opere uincatur: Res eſt agreſtis inſidioſa cunctanti. Villica, uillicæ, uxor uillici. Mart. li. 1. Pinguis inæquales onerat cui uillica menſas. Iuuen. Saty. 11. Aſparagi, poſito quos legit uillica fuſo.

Villum, li, [*Vinetto*] οἰνάριον, uinum nullarum, aut exiguarum uirium. Terent. in Adelph. Interea in angulum Aliquo abeam, atq; edormiſcam hoc uilli.

Villus, li, [*Peli meſſi inſieme, come è un mazzo di ſetole*] θρίξ, λάχνη, λάχνα, non proprie pilus eſt, ut nonnulli interpretantur, ſed multorum pilorum collectio, & quidam quaſi floccus, quales in iubis leonum, & luporum, & nunnullorum etiam canum ſeparatos uidemus propendere. In ueſtibus etiam Villi dicuntur, flocci illi prominentes, qui hodie etiam ornatus cauſſa arte fullonia pānis inducuntur. Cic. 2. de Nat. Deo. Animantium uero quanta uarietas eſt? quarum aliæ coriis tectæ ſunt, aliæ uillis ueſtitæ aliæ ſpinis hirſutæ: plumæ alias, alias ſquama uidemus obductas: alias eſſe cornibus armatas, alias habere effugia pennarum. Pli. li. 8. ca. 50. de capris loquens: Dependet omnino mente uillus, quē Aruncum uocant. Virg. 3. Georg. Dulcibus iccirco fluuijs pecus omne magiſtri Perfundūt, udisq; aries in gurgite uillis Merſatur. Marti. lib. 14. Calfaciunt uilli pallia noſtra mei. Hinc uilloſus, adiectiuum, quod uillis plenum eſt, hirſutus, hirtus Col. li. 7. cap. 12. Amplo, uilloſoq́; pectore. Virg. 8. Æne. Villoſi pelle leonis.

Vimen, inis, [*Stroppa, uimine, legame fatto d'ogni ſorte di rama & herba*] λύγος, οἰσύα, ῥίψ, omne uirgultum lentum, & flexile, & ad ligādum aptum quaſi uincimen. Col. lib. 4. ca. 30. Nec refert cuius generis uimen feras, dum ſit lentiſſimum. Virg. lib. 3. Æne. Ruſus & alterius lentum conuellere uimen Inſequor, & cauſſas penitus tētare latentes. Idem 2. Georg. Aqua eluctabitur omnis Scilicet, & grandes ibunt per uimina guttæ. Colum. lib. 14. cap. 13. Si uiminibus ſalicis aut ulmi ligaueris. Cæl. 1. Ael. Ciuil. Reliquum corpus

nauium, uiminibus cõtextum, coriis integebatur. Fiunt autem uimina ex populorum uirgis, ulmi, & ſanguineorum fruticum, & betulæ, & uitis, & coryli intortæ, & ſalicis, quæ principatũ obtinet. Hinc Vimineus, minea, mineum, οἰσύϊνος, quod eſt ex uimine: ut, Vaſa uiminea. Plautus in Epid. Viminei fasces uirgarum. Virg. 1. Georg. uimineaſq; trahit crates, &c. Cæſar 3. Bel. Ciui. Multum autem ab ictu lapidum, quod unum noſtris erat telum, uiminea tegumenta galeis impoſita defendebant.

VIMINALIS, nale, λυγιστικός, quod uimina profert: ut, Salix uiminalis. Plin. lib. 17. cap. 20. Salicis uiminalis ſingula iugera ſufficiunt uigintiquinque uineæ iugeribus. Colum. lib. 4. cap. 10. Quare ſalices uiminales, atque arundineta, uulgareſq; ſyluæ uel conſulto conſitæ, è caſtaneis prius faciendæ ſunt. Viminalia, abſolute, λυγιστικά, τά, nomen generale eſt, omnibus tum arboribus, tum fruticibus commune, quæ uimina producunt. Plin. loco paulo ante citato: Hæc eſt uiminalium cultura.

VIMINALIS COLLIS, unus ex ſeptem urbis Romanæ collibus, in tertia urbis regione, ita dictus à uiminum ſylua in eo enata: unde & Ioui Vimino, cuius ibidem ara erat, nomen inditum: ut eſt auctor Varro li. 4. de Ling. Lat.

VIMINALIS porta, Romæ fuit inter Salariam, & Exquilinam, ita dicta, quod in Viminalem collem duceret. Eadem & Nomentana dicta eſt, quod per eam in agrum Nomentanum eſſet iter.

VINACEA, eorum, neut. gen. pluralis numeri γίγαρτα, granula illa lignoſa, quæ in uuarum acinis naſcuntur. Colum. lib. de Arborib. cap. 9. Vt autem uuæ ſine uinaceis naſcuntur, malleolum ſcindito ita, ne gemmæ lædantur: medullamq; omnem eradito, &c. Et paulò poſt: Adulta uitis tales uuas ſine uinaceis creabit. Nonnunquã tamen Vinacea dici inuenimus pro totis uuæ expreſſæ reliquijs, hoc eſt, non ſolum pro hiſce granulis, uerum etiam pro ipſis folliculis. Colum. lib. 12. cap. 36. Tortiuum muſtum dicimus, quod poſt primam preſſuram uinaceorum, circunciſo pede exprimitur. Colum. lib. 8. Vinacea, quamuis tolerabiliter paſcant, dari non debent, niſi quibus temporibus anni auis fœtum non edit. Idem lib. 6. cap. 3. Licet etiam, ſi ſit leguminum inopia, & eluta, & ſiccata uinacea, quæ de lora eximuntur, cum paleis miſcere. Legimus & Vinaceos, genere maſculino, in eadem ſignificatione. Varr. 3. de re ruſt. cap. 11. Pabulum his datur triticum, hordeum, uinacei uuæ. Item Vinaceas, fœminino genere. Plin. lib. 17. cap. 22. Circũ capita addito ſtercora, paleas, uinaceas, aut aliquid horumce. Legitur & adiectiuum Vinaceus, a, um: ut, Acinus uinaceus. Cice. de Senect. Omitto enim uim omnium, quæ generantur è terra, quæ ex fici tantulo grano, aut ex acino uinaceo, aut ex ceterarum frugum, aut ſtirpium minutiſſimis ſeminibus tantos truncos ramoſque procreat.

VINAGO, inis, οἰνάς, palumbi genus, malus columba, minus autem palumbo torquato: ita dictum, ab uſu labruſcarum: ut putat Sipontinus.

VINALIA, πιθοιγία, tam ſecundæ, quàm tertiæ declinationis, pro die feſto, quo ueteres nouum uinum Ioui libabant, Nono Calend. Maii, ut ait Pli. li. 18. c. 29. Erant & altera Vinalia quæ ad XII. Calend. Auguſti celebrabantur, teſte eodem Pli. loco iam citato.

VINARIVS, uinarij, [*Venditor di uino*] οἰνοπώλης, uini uenditor. Plautus in Aſinar. Sed uina, quæ heri uendidi uinario Exærambo, Iam pro ijs ſatisfecit Sticho? Sueton. de Claud. Cum de lanijs, aut uinarijs ageretur, exclamauit in curia. Ponitur aliquando pro uinoſo, ac ebrioſo. Vlpian. in. l. ob quæ. de ædilit. edict. Itum aleatores, & uinarios non contineri edicto, quoſdam reſpondiſſe Pomponius ait, &c.

VINARIVS, uinaria, uinarium, [*Doue ſi uende il uino*] οἰνηρός, quod ad uinum pertinet: ut, Taberna uinaria, in qua uenditur uinum. Vas Vinarium, in quo uinum apponitur. Cice. 6. Verr. Erat etiam uas uinarium ex una gemma prægrandi. Cella uinaria, apotheca, in qua uinum aſſeruatur. Plin. lib. 12. cap. 13. In quibus erant claues uinariæ cellæ. Lacus uinarius, in quem muſtum defluit. Colum. lib. 12. cap. 18. Tum lacus uinarij, & torcularij, & fora, omniaque uaſa ſi uicinum eſt mare, aqua marina: ſi minus, dulci eluenda ſunt & commutanda.

VINCA, peruinca, κληματὶς, δαφνοειδής, herba eſt topiaria, perpetuo uirens, folijs geniculatim ueſtita, ueteribus inopiam florum ſupplere ſolita, humi ſerpens, & in modum funiculi ſeſe porrigens, & uicina quæque uinciens: unde & nomen inuenit. Plin. lib. 21. cap. 11. alio nomine Chamædaphnen, quaſi humilem laurum appellari tradit, propter foliorum ſimilitudinem. Omnino tamen diuerſa eſt à chamædaphne Dioſcoridis, quam Latini Laureolam appellant, ſiue Lauraginem. Officinæ Peruencam nominant.

VINCA, uincæ, κληματὶς δαφνοειδής, herba topiaria, humi repens, lauri folijs, tenuibuſque ſarmentis, quibus obuia quæque uincit: unde & nomen inuenit. Plin. Iun. Epiſt. 17. lib. 2. Adiacet geſtationi, interiore circuitu, uinea tenera, & umbroſa, nudiſq; etiam pedibus mollis & cedens. Eadem & Vinca peruincæ appellatur a Plinio maiore, lib. 21. cap. 11.

VINCIO, is, xi, uinctum, [*Legare*] δέω, δεσμέω, εἴργω, πεδάω, ligo, conſtringo. Virg. 1. Æneid. Purpureoq; alte ſuras uincere cothurno. Ouid. 10. Met. Non huc, ut opaca uiderem Tartara, deſcendi: nec uti uilloſa colubris Terna Meduſei uincirem guttura monſtri. Ci. pro Marcel. Omnia, quæ delapſa iam fluxerunt, ſeueris legibus uincienda ſunt. Idem in Orato. Et uerba eligebant, & ſententias graues & ſuaues reperiebant: ſed eas haud uinciebant, haud explebant. Hinc Vinctus, a, um, participium: & compoſita Deuincio, & Reuincio quorum ſignificata uide ſuis locis.

VINCO, cis, ci, ctum, [*Vincere, ſuperare, farſi ſuperiore*] κρατέω, καταγωνίζομαι, νικάω, ἡττάω, ſupero, ex certamine ſuperior euado, uictoriam reporto. Cic. in Catil. Mihi uiuendum eſt cum illis, quos uici, & ſubegi. Virg. 10. Eclog. Omnia uincit amor. Idem 1. Georg. Labor omnia uincit Improbus, & duris urgens in rebus egeſtas. Cic. 1. Offi. Non eſt conſentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate: nec, qui inuictum ſe a labore præſtiterit, uinci à uoluptate. Per tranſlationem ponitur pro exprimo, & quaſi difficultatem rei dicendo ſupero. Virg. 3. Georg. Nec ſum animi dubius, uerbis ea uincere magnum Quam ſit. Item pro animi compos ſio: unde, & Victor, ἐπικρατής, pro animi compote accipitur. Idem lib. 3. Georg. Illi uictor ego. & Tyrio conſpectus in oſtro. Ponitur aliquando pro conuincere, docere, probare. Cic. pro Cluen. Vince deinde uirum bonum fuiſſe Oppianicum. Vincere cibũ, dixit. Pli. li. 11. c. 53. Pro concoquere. Vincere expectationem, eſt facere plus, quam quiſquam ſperauerat. Vincere ſua fata, dicuntur parentes ſuis liberis ſuperſtites. Virg. 11. Æne. Contra, ego uiuendo uici mea fata, ſuperſtes Reſtarem ut genitor: id eſt, naturalem ordinem uita longiore ſuperaui: nanque hic ordo eſt, ut ſint parentibus, ſuperſtites filii. Compoſita huius ſunt, Conuinco, Deuinco, Euinco, & Prouinco: Deriuata, Victor, Victrix, Victoria, Victorioſus, & Victima: de quibus dictum eſt ſupra.

VINCIBILIS, [*Vincibile*] νικητός, ſuperabilis, qui uinci poteſt. Col. li. 3. cap. 12. Grauem terram, uix ulla cultura uincibilem. Interdum actiue accipitur, pro eo quod uincere poteſt: ut, Cauſſa uincibilis, quæ facile poſſit, & merito, debeat obtineri. Terent. in Phor. Iuſtam illam cauſſam, facilem, uincibilem, optimam.

VINCTVS, a, um [*Legato*] δεδεμένος, ligatus, conſtrictus, participium à uincio. Cic. 6. Verr. Dedit igitur tibi fortuna Siculorum C. Marcellum iudicem: ut cuius ad ſtatuam Siculi te Prætore alligabantur, eius religioni te eundem uinctum aſtrictumq; dedamus. Terent. Eunuc. Quas matres ſtudent Demiſſis humeris eſſe, uincto pectore, ut graciles ſient. Vinctus aliquando pro captiuo accipitur, ſiue pro ſeruo compedito ſumitur, qui ex uinculis aut in ergaſtulo opus facit, δεσμώτης. Seneca: Qui unus erat è uinctis Cæſaris, mox libertate donatus eſt. Plin. Epiſt. 19. Nam nec ipſe uſque uinctos habeo. Vinctus, us, ui, ligamen. Varr. 1. de Re ruſt. ca. 6: Et uindemia facta, denique diſcat pendere in palmam aut funiculo, aut uinctu, quod antiqui uocabant ceſtum.

VINCVLVM, li, δεσμός, ἅμμα, εἱργμός, ligamen. Cic. 3. Offi. Nullum n. uinculum ad ſtringendam fidem Iureiurando maioris arctius eſſe uoluerunt. Copulare uno uinculo, Liu. 8. Bell. Pun. Virg. 2. Æn. Nam teneras arcebant uincula palmas. Ouid. 9. Metam. Dixerat, & ſummo digitorum uincula colo Inijcit. Cic. pro Cecin. Qui ius ciuile contemnendum putat, is uincula reuellit, non modo iudiciorum, ſed etiam utilitates, uitæq; communis. Vincula, pro uiminibus, quibus uites religantur. Colu. lib. 3. Salix humida loca deſiderat, geniſta etiam ſicca, utræq; tamen circa uineam ſeruntur, cũ palmitibus idonea præbeant uincula. Vinculum iugale, per trãſlationem pro coniugio. Virg. 4. Æneid. Ne cui me uinclo uellem ſociare iugali. Vincula pro carcere, δεσμωτήριον, in quo noxii uincti ſeruantur? Cice. 7. Verr. Quid ſi aufugiſſet? ſi uincla rupiſſet. In uinculis eſſe, eſt in carcere eſſe uinctum. Plin. lib. 7. cap. 34. de Scipione Naſica. In ſumma, ei in patria mori non licuit: non hercle magis, quàm extra uincula illi ſapientiſſimo ab Apolline iudicato Socrati. Venuleius de uerb. ſignifi. Vinculorum appellatione uel priuata, uel publica uincula ſignificantur. Cuſtodiæ uero, tantum publica cuſtodia.

VINDELICIA, Οὐινδελικία, regio Germaniæ confinis, Rhetiam habẽs ab Occaſu, & Noricum ab Oriente. Eam Lycus amnis diſterminat à Rhetia, Aenus à Norico. à Septentrione Danubio terminatur, à Meridie Apibus ſupra Italiam extenſis. Eius ciuitas inſignis eſt Auguſta Vindelicorum, uulgo Augſpurg: cuius meminit Ptolemæus lib. 2. cap. 13.

VINDELICI, Οὐινδελικοί, Ptolem. Vindeliciæ incolæ, hodie Germanis annumerati. Horatius: Videre Rheti bella ſub Alpibus Druſum gerentem, & Vindelici.

VINDEMIA,æ,[*Vindemia*]τρυγητὸς,collectio uuarum, quaſi uinidemia,à uino demendo. Colu.lib.de Arbor. Vindemia facta, ſtatim putare incipito,ferramentis quàm optimis. Varro lib.1. Rei ruſt. cap.54. In uinetis uua cum erit matura, uindemiam ita fieri oportet. Nonnunquam accipitur pro ipſis uuis. Virg.3.Georg. Mitis in apricis coquitur uindemia ſaxis. Idem 2.Ge. Nõ eadẽ arborib.pẽdet uindemia noſtris. Transfertur & ad aliarũ rerum collectionẽ. Plin. Prima mellis uindemia melior. Col.lib.10. Mox uere tranſacto,ſequitur mellis uindemia. Vindemiola,æ, pen.corr. diminutiuum. Cic.ad Atti.li.1. Ego omnes meas uindemiolas eò reſeruo, ut illud ſubſidium ſenectuti parem. De ſtudiorum fructu loquitur.

VINDEMIATORIVS,a,um,[*Vindemia*]τρυγητικὸς, quod ad uindemiam pertinet. Varro lib.3.de Re ruſt.cap.2. Nihilo magis torcula, uaſa uindemiatoria,aut ſerias olearias,aut trapeta.

VINDEMIO,mias,[*Vindemiare*]τρυγάω,uuas colligo. Plin.libro.14. cap.2. Nouiſſimas uindemiant. Hinc Vindemiator,τρυγητὴς,qui uindemiam peragit. Colum.lib.4. Vindemiatoribus quoque hæ ſemitæ laxitatem opportunam præbent, per quam uel fructus, uel ſtatumina portentur. Huius dictionis ſecundam ſyllabam contra primitiui naturam corripuit Horat.1.Serm.Saty.7. Durus Vindemiator, & inuictus, cui ſæpe uiator Ceſſiſſet magna compellens uoce cucullum. Ouid.uero detraxit a, ut, de, ſyllabam produceret,in 3.Faſt. At non effugiet uindemitor. Eſt & Vindemiator ſidus cœleſte,quod tertio Nonas Martij apparet. Plin.lib. 10.cap.31. Dephinus occidens xj.Calen.Septem. Cæſari, & Aſſyriæ ſtella,quæ uindemiator.

VINDEX,cis,[*Vindicatore*]τιμωρὸς,ἔκδικος,ἐκδικητὴς, proprie ultor iniuriæ. Cice.ad Sext.lib.5.Epiſt. Sed partim odio inducti me excludunt, & aperte uindicem coniurationis oderunt: partim non credunt. Idem 3.de Natu.Deo. Furiæ deæ ſunt, ſpeculatrices credo & uindices facinorum & ſceleris. Accipitur item Vindex pro aſſertore ſeu defenſore. Cic. Octauio: Extitiſti tu uindex noſtræ libertatis.

VINDICIAE,arum,[*Sentenze*]ἐλευθερώσεις, ſententiæ, ſiue aſſertiones,aut adiudicationes: quæ ſi à ſeruitute in libertatem ſunt, dicũtur Vindiciæ ſecundum libertatem: ſi uero à libertate in ſeruitutẽ dicuntur Vindiciæ ſecundum ſeruitutẽ. Vnde Prætor dicitur Decernere uindicias ſecundum libertatem, quando in libertatem aſſerit. Idem dicitur Dare uindicias ſecundum ſeruitutem, quando pronunciat eum ſerui loco habendum,donec dicta cauſſa de ſtatu conſtiterit. Huiuſmodi enim uindiciæ, id eſt, adiudicationes libertatis,aut ſeruitutis,proprie pendente lite à Prætore dari dicũtur: dum qui ſui ſtatus quæſtionem patitur,poſtulat à Pretore uindicias ſecundum libertatem: id eſt,ut interim pendente lite, ſit in ipſa poſſeſſione libertatis: hoc eſt, ut interim libertate potiatur. Nec tãtum de libertate,aut ſeruitute uindiciæ dicuntur,ſed & de alijs rebus: ut cum de re aliqua inter duos, aut plures apud Prætorem controuerſia eſt,& incertum eſt, uter litigatorum pendente lite rei controuerſiæ poſſeſſor eſſe debeat, uterq; autem à Prætore uindicias poſtulat: id eſt,ut hodie cauſidici loquuntur,recredẽtiã: dat autẽ iudex,cui æquum eſſe uidetur. Cui autem dederit,ſatiſdat aduerſario ſuo,nihil ſe deterius facturum in poſſeſſione, de qua iurgium eſt: rurſus ſponſione ipſe prouocatur ab aduerſario certæ pecuniæ,aut æſtimationis,quã amittat,ni ſua ſit hæreditas, de qua cõtẽdit. Vindiciarum nomẽ à Vindicio ſeruo tractum eſſe, auctor eſt Liu.lib.2.ab Vrbe, qui quod coniurationem iuuentutis de reducendo Tarquinio detexiſſet, primus in libera ciuitate libertatem eſt aſſecutus. Alij tamen à uindicando dictum malunt, quod inter cetera aliquãdo ſignificat uindicias dare. Liu.3.ab Vrbe. Ita uindicator Virginia ſpondentibus propinquis.i.dantur uindiciæ puellæ Virginiæ ſecundum libertatem. Vindiciarum lis ea eſt,qua rei controuerſæ momentaneam,ut loquuntur, poſſeſſionem petimus,interea dum de ipſa poſſeſſione diſceptatur.

VINDICO,cas,p.c.[*Vendicare*]ἐκδικέω,τιμωρέω,proprie ulciſcor,punio,caſtigo. Cic.2.de Legib. Grauiter olim iſta uindicabat uetus in Græcia longe prouidens. Ouid.6.Faſt. Quiq; necem Craſſi uindicet,ultor erit. Cic.5.Verr. Omnia poſtremo, quæ uindicaris in altero,tibi ipſi uehementer fugienda ſunt. Vindicatum eſt, imperſonaliter pro animaduerſum eſt. Cic.7.Verr. Fateor non modo in ſocios,ſed etiam in ciues militesque noſtros perſæpe eſſe ſeuere ac uehementer uindicatum. Vindicatio,onis,uerbale,ἐκδίκησις,τιμωρία,ultio,uindicta. Cic.2.de Inuent. Vindicationem, per quam uim & contumeliam,defendendo, aut ulciſcendo, propulſamus à nobis,& à noſtris,qui nobis chari eſſe debent & per quam peccata punimus. Vindicare item eſt ab iniuria,contumeliaue,aut damno defendere,aut liberare,ἀπαλλάττειν. Cic. de Senect. Eſt & ſenectus natura loquacior, ne ab omnibus eam uitijs uidear uindicare. Liu lib.3. A cuius crudelitate uoſmetipſos armis uindicaſtis. Vindicare in libertatem,id eſt, aſſerere. εἰς ἐλευθερίαν ἐξαιρεῖσθαι. Cic.in Part. In libertatem uindicari uult? Idem 2.de Orato. Me tamen ita oſcitans ſapientia,ſimul atque ad eam confugero, in libertatem uindicabit. Cæſ.1.Bell.Pun. Vt ſe,& populi Rom. paucorum factione oppreſſum,in libertatem uindicaret. Liu.9.Bel.Pun. Et miſſum ſe ad eos uindicandos in libertatem ait.

VINDICTA,æ,[*Vendetta*]ἐκδίκησις,τιμωρία,ultio, uel animaduerſio pro delicto. Paulus.l.Quod reipub.de Iniurijs: Quod reip.uindicandæ,cauſſa ſecundum bonos mores fit,etiamſi ad contumeliam alicuius pertinet: quia tamen non ea mente magiſtratus facit, ut iniuriam faciat, ſed ad uindictam maieſtatis publicæ reſpiciat, actione iniuriarum non tenetur. Ouid.4.de Pont. Cum tibi ſuſcepta eſt legis uindicta ſeueræ, &c. Aliquando libertas,ſiue uirga, qua ſerui,libertate donabantur, ἀπελευθέρωσις. Nam libertatem donandi,tres ſunt ſpecies,ut oſtendit Cic.in Topic. Vna, ut cenſu liber fiat. Cenſebantur enim antiquitus ſoli ciues Romani. Siquis enim conſentiente populo,uel iubente domino, nomen detuliſſet in cenſum,ciuis Romanus fiebat,& ſeruitutis uinculo ſoluebatur. Altera pars adipiſcendæ libertatis,quæ uindicta uocabatur, cum Prætor manumittendi ſerui capiti uirgam imponens, eundem in libertatem uindicabat,dicens quædam uerba ſolennia: atq; ideo illa uirgula Vindicta uocabatur. Tertia, ſi quis ſuprema uoluntate in teſtamenti ſerie,ſeruum liberum ſcripſerit. Cic.in Topic. Si neque cenſu,neque uindicta,nec teſtamento liber factus eſt,non eſt liber: neque eſt ulla earum rerum: non eſt igitur liber. Horat.2. Serm.Sat.6. Quem ter uindicta quaterq; impoſita, haud unquam miſera formidine priuet. Vbi Acron: Vindicta, id eſt,uirga,qua percutiebantur ſerui dum liberi fiebant.

VINDIVS,Hiſpaniæ Tarraconenſis inſignis mons,apud Ptolemæum lib.2.cap.6.

VINEA,neæ,[*Vignale*]ἀμπελὼν,ἀμπελεὼν, multitudo uitium ſimul conſitarum. Col.lib.3.ca.2. Ideo non eſt uineis apta: uix etiam arbuſto. Virg.li.2.Ge. Hinc omnis longo pubeſcit uinea fœtu. Cic. de Senect. Nec uero ſegetibus ſolum,& pratis, & uineis, & arbuſtis res ruſticæ lætæ ſunt,ſed pomarijs etiam & hortis, tum pecudum paſtu,& apium examinibus, tum florum omnium uarietate. Ouid.5.Faſto. Si bene floruerint ſegetes,erit area diues: Si bene floruerint uinea, Bacchus erit. Vinearum quinque ſunt generæ: unum ſparſis palmitibus humi repens: alterum pedatum, ſimplici adminiculo ſuſtentatum: tertium iugatum: quartum compluuiatum: quintum arbuſtiuum: quæ omnia latius exequitur Plin. lib.17.cap.22. Eſt etiam Vinea inſtrumentum bellicum, ex lignis compactum,latum pedibus octo,altum ſeptem,longum ſexdecim tectum duplici ligno,cratibusq; contextum. Latera quoque uimine ſepiuntur,ne ſaxorum ac telorum impetu perfringantur, extrinſecus,ne crementur,crudis, ac recentibus coriis integuntur. Cum plures fuerint, iunguntur ordine, ſub quibus oppugnantes tutius ad muros ſubruendos procedunt. Plaut.in Mil. Ad eum uineas,pluteosq; agam. Cic.ad Cato.lib.15. Aggere,uineis,turribus oppugnaui,uſusq; multis tormentis.

VINEALIS,& hoc le[*Di uigna*]ἀμπέλειος,quod eſt aptum ad uineã. Col.lib.3.cap.12. Sed ne nunc per infinitas terreni ſpecies euagemur,non intempeſtiue commemorabimus Iulij Græcini conſcriptã uelut formulam,ad quam poſita eſt limitatio terræ uinealis.

VINEARIVS,ria,rium,[*Di uigna*]ἀμπελικὸς,quod eſt uineæ, uel qđ ad uineam pertinet. Col.li.5.cap.5. Validam uitem in ramos diducere cenſeo,& traducibus diſpergere,atque diradiare, ceterosq; uinarios coles præcipitare.

VINEATICVS,ca,um,ἀμπέλειος,quod ad uineam pertinet: ut, Falces uineaticæ. Varro 1.de Re ruſt.cap.22. Sic alia quoque nonnulla genera ſpecies habent plures,ut falces. Nam dicuntur ab eodem ſcriptore,uineaticæ opus eſſe ſex. Col.lib.4.cap.1. Vnum atque alterum reprehendiſſent, quippe ſeminibus uineaticis nimium me profundos cenſuiſſe fieri ſcrobes.

VINETVM,ti,[*Vignale*]ἀμπελὼν,locus uineis abundans. Col.lib.3. Cui uineta facere cordi eſt,faciat uitiarium,ex quo poſſit agrum uineis ueſtire. Cic.2.de Nat. Deo. Nec uero ita refellendum eſt, ut ſi ſegetibus aut uinetis cuiuſpiam tempeſtas nocuerit,&c. Vir. 2.Georg. Ne'ue tibi ad ſolem uergant uineta cadentem.

VINIPOTOR,pen.pro.huius uinipotoris, [*Beuitor di uino*] οἰνοπότης, potator uini. Pli.li.10.ca.54. Scitum de quodam uinipotore reperitur,Syracuſis tandiu potare ſolitum, donec ab eo cooperta in terra oua fœtum ederent.

VINITOR,oris,p.c.ἀμπελουργὸς,ruſticus uinearum,cultor. Col.li.2. Separandi ſunt aratores à uinitoribus. Cic.5.de Finib. An ea,quæ per uinitorem antea conſequebatur, etiam per ſeipſam curabit? Virg.Eclo.10. Maturæ uinitor uuæ. Vinitorius,uinitoria, uinitorium.ἀμπελουργικὸς,quod eſt uinitoris. Colu.lib.4.cap.25. Eſt autem ſic diſpoſita uinitoriæ falcis figura.

VINOLENTVS,ta, tum, [*Embriaco,cotto dal uino*] ἔξοινος, πάροινος,

οἰνόφλυξ,ebrioſus,uino ſe ingurgitans.Cic.4.Academ. Ne uinolēti quidem,quæ faciunt,eadem approbatione faciunt, qua ſobrij, dubitant,hæſitant,reuocant ſe interdum, hiſq́; quæ uidentur,imbecillius aſſentiuntur: cumq́; edormierunt, illa uiſa q̃ leuia fuerint,intelligunt.Hinc Vinolentia,μέθη,οἰνοφλυγία, ebrietas. Cic. in Top. Cuius etiam generis illa ſunt ex quibus uerum nonnunquã inuenitur,pueritia,ſomnus,imprudentia, uinolentia, inſania.

VINOSVS,a,um,μεθυστικὸς οἰνώδης,qui uini cupidior eſt, ut ait Valla lib.1.Ouid.3.de Arte.Sit tibi Calimachi, ſit Coi nota poetæ. Sit quoque uinoſi Teia muſa ſenis.Plaut.in Curc.Quid opus eſt uerbis?uinoſiſſima eſt.Vinoſus ſuccus,uini ſaporem referens: qualis eſt moro,pyro,myrto. Plinius quoque inter mali Punici genera uinoſa quædam appellat,quæ aluum ſiſtunt,& ſtomachum.

VINVLVS,pen.cor.uox eſt Plautina, quam pro ſuaui uſurpaſſe uidetur.Plaut.in Aſin.Compellando blanditer,oſculando oratione uinula,uenuſtula.

VINVM,uini,[*Vino*]οἶνος, à ui deducitur, quod uim inferat menti, uel à Græco,οἶνος.Oui.1.de Art.Et Venus in uinis, ignis in igne fuit.Quo tamen in loco nonnulli malunt legere.Et Venus in uenis.Mart.li.3.Reſinata bibis,uina Falerna fugis. Vir.9.Æn. Fuſiq́; per herbam Indulgent uino,& uertunt crateras ahenos. Cice.de Senectu.Vt enim non omne uinum, ſic non omnis ætas uetuſtate coaceſcit.Quatuor præcipui ſunt uini ſapores,dulcis, acutus, lenis,& auſterus.Primus Noe uinum inuenit, ſicut ſacræ teſtantur literæ.At gentiles docent Bacchum uini repertorem fuiſſe. Primus uero Italis Saturnus dedit,è Creta in Latium aduectus. Vinũ tortiuum,quod nouiſſime expreſſum eſt. Col.li.12.c.36. Tortiuũ muſtum dicitur,quod poſt primam preſſuram uinaceorum circumciſo pede exprimitur. Contra πρότροπον uocamus, quod defluit prius,quam uuæ calcentur. Vina,pro poculis, ſeu uaſis uinariis. Virg.1.Æne.Crateras magnos ſtatuunt, & uina coronant. Hinc deducitur diminutiuum Villum:de quo ſuo loco.

VINGVM,ἄγγον,herba eſt foliis amplis, puſillo caule, & radice longa,cibis idonea:quam Ægyptij colligere ſolent, cum effuſus fuerit amnis,eaq́; deorum aras coronare. Auctor Theophraſtus lib. de cauſ.plant.lib.2.cap.11.

VINTIVM,Οὐίντιον, oppidum eſt in Alpibus littoreis, apud Ptolem. lib.3.cap.1.

VIOLA,læ,[*Viola*]ἴον,floſculus purpurei coloris, cuius planta foliũ habet hederæ non diſſimile,nigrius tamen & tenuius,cauliculum autem à media radice proſilientem,florem, uti dictum eſt, ferentem purpureum.Cic.5.Tuſcu.An tu me in uiola putabas, aut in roſa dicere?Virg.2.Eclo.Tibi candida Nais pallentes uiolas,& ſumma papauera carpens &c. Dicta autem putatur Viola, quaſi uitula,propterea,quod hunc florem Poetæ fabulẽtur in pabulum ius puellæ:iam in iuuencam conuerſæ,à terra fuiſſe effuſam: unde & à Græcis ab eiuſdem puellæ nomine ἴον appellatum uolunt. Sunt & luteæ uiolæ,& cœruleæ,& albæ,quas omnes Græci λευκοΐα,nomine complectuntur.Vide Pli.lib.21.cap.6.

VIOLABILIS,[*Violabile*]βιάσιμος,qui aptus eſt,ut uioletur: ut contra,inuiolabilis,qui non facile uiolari poteſt. Virg.2.Æne.Vos æterni ignes,& non uiolabile ueſtrum Teſtor numen ait.

VIOLACEVS,a,um[*Violato,color di uiola*]ἰοειδής,ἰοβαφής,idem qđ purpureus,hoc eſt,uiolæ colorem referens. Cornelius Nepos,ut tradit Pli.li.9.c.39.dixit:Me iuuene uiolacea purpura uigebat.

VIOLARIA, rum, [*Violari*] ἰωνιαί,loca, in quibus copioſæ naſcuntur uiolæ.Virg.lib.4.Ge.Irriguumq́; bibant uiolaria fontem. Vel ipſæ potius uiolæ uno in loco conſitæ.Ouid.4. Faſto. Ille legit calthas,huic ſunt uiolaria curæ.

VIOLARIVS,rij,[*Tentore di pauonazzo*] ἰοβαφεύς, dicitur uiolacei coloris infector.Plaut.in Aul.Flammearij,uiolarij,carinarij.

VIOLENS,[*Violente*]βίαιος,apud Horat.teſte Budæo, pro uiolento legitur.Hinc Violenter,aduerbium,ut uult Acron. Liu.5. ab Vrbe.Quia ſolennia ludorum,quos intermitti nefas eſt, uiolenter decreuiſſet.Proconſulatum uiolenter gerere, apud Plinium Epi. 9.li.3.id eſt,crudeliter.Violenter tolerare,apud Terent. in Phor. id eſt,ægre,inuite.

VIOLENTIA,tiæ,[*Violenza*]βία,uis maior,impetus. Pli.lib.2.c.38. Quoniam & tonitruum & fulminum iactus horum uiolentiæ plerique aſſignant.Cic.5.Tuſcul. Ne ſobrius uiolentiam uinolentorum incidat,ante diſcedit.Virg.12.Æne. Haud ſecus accenſo gliſcit uiolentia Turno.

VIOLENTVS,a,um,[*Violente,uiolento*]βίαιος,qui uim facit. Ouid.8. Met.Nunc uiolentus aper, nunc quem tetigiſſe timerent Anguis eras,modo te faciebant cornua taurum. Claud.8.Paneg.Per agit tranquilla poteſtas,Quod uiolenta nequit.Virg.2. Geo. Aut ubi nauigijs uiolentior incidit Eurus. Ouid.3.Meta. Alijs uiolentior æquo Viſa dea eſt.Ponitur quandoque pro ſuperbo.Virg.10.Æn. Violentaq́; pectora Turni Edocet.

VIOLO,as,pen.cor.[*Violare,guaſtare,offendere,machinare*]βιάζομαι, παραφθείρω,corrumpo,polluo,uim infero: quod proprie de uirgine dicitur,cum pudicitia eius ui eripitur.Cic.3.de Nat.Deo. Minerua quinta Pallantis,quæ patrem dicitur interemiſſe, uirginitatem ſuam uiolare conantem. Transfertur & ad alia. Dicimus.n. Violare amicitiam,dignitatem,exiſtimationem, fidem coniugii, fœdus,hoſpites,iura,loca religioſa,parentes,Remp.ſacra, Violare famam probris,&c.Cic.3.Ver. Cum apud exteras nationes imperij,nominisq́; noſtri famã,tuis probris, flagitiisq́; uiolaris. Idẽ ad Q.Fr.lib.13.Niſi quid exiſtimas in ea re uiolari exiſtimationẽ tuam.Idem 3.de Finib.Vt peccatum eſt patriam prodere, parentes uiolare,fana depeculari, &c. Virg.4.Æne. Sed mihi uel tellus optem prius ima dehiſcat,Ante pudor,quàm te uiolem, aut tua iura reſoluam.Violatus,a,um,particip.Liu.2. ab Vrb. Poſt publicã cauſſam priuato dolore habito, ne uerbo quidem uiolatis Conſulibus,rogationem tulit ad populum.Ouid.3.de Pont.Eleg.5.Ipſe quidem Getico.peream uiolatus ab arcu.Violandus,a,um:ut; Fœdera clam uiolanda,Tibul.lib.1.Eleg.9.

VIOLATIO,onis,uerbale,βιασμός,uiolentiæ illatio,corruptio,profanatio.Liu.9.Bel.Pun. Tum quoque alio genere cladis eadem illa pecunia omnibus contactis ea uiolatione templi;furorem iniecit: atque inter ſe ducem in ducem, militem in militem rabie hoſtilis uertit. Violator,oris, βιαστής, uiolentiæ illator, corrutor,ruptor. Liu.4.ab Vrb.Hiccine eſt, inquit,ruptor fœderis humani, uiolatorq́; gentium iuris?

VIPERA,æ,pen.corr.[*La ſerpa detta uipera*] ἔχις,ἐχίδνα, ſerpentis genus,quod ui pereat. Vulgo enim perſuaſum eſt, pullos eroſis matris lateribus cum interitu eius erumpere.quod falſum eſt experientia comprobatur.Cic.de Aruſp.reſp. Etiam ne in ſinu, atq; in deliciis quidam optimi uiri uiperam illam uenenatam, ac peſtiferam habere potuerunt:Virg.3.Georg.Sæpe ſub immotis præſepibus,aut mala tactis Vipera delituit.Ouid.2.de Reme.Amo.Parua necat morſu ſpatioſum uipera taurum. De uipera uero Nicander ita ſcribit in Theriacis.

> Θολερὰ κνώδαλα τῆ
> Θορνύμενον δ' ἔχιν ἱμερτῇ ...
> Οἱ δὲ πατρὸς λώβην μετανίσσονται τοκῆος
> Γινόμενοι ἐχῖναι ...
> ...

Ambroſius lib.Hexam.Vipera(inquit) nequiſſimum genus beſtiæ,& ſuper omnia,quæ ſerpentini ſunt generis,aſtutior.Vbi coeundi cupiditatem aſſumpſerit,murænæ maritimæ notam ſibi requirit cupulam, uel nouam præparat:progreſſaq́; additus, ſibilo teſtificata præſentiam ſui, ad coniugalem amplexum illam euocat.Muræna autem inuitata non deeſt uenenatæ ſerpenti. Expetitos uſus ſuæ impertit coniunctionis. Atque ubi aduentare uipera comparem ſenſerit, uenenum euomit, reuerentiam marito deferens. Hieronymus uero ad Præſidium ſic ſcribit: Viperæ per os coitum faciunt.Maſculi mortem contemnunt. Sed fœmina in ipſo coitu,ſiue magna dulcedine exagitata,ſiue futuri præſciens periculi,dum abſorbet ſemen,caput maſculi excidit, & ſic eum occidit.Sed cum conceperit,uiſcera illius ab ipſis quos conceperit, comeduntur,& ſic matrem occidunt. De uipera Plin. abunde multis locis,maxime uero lib.10.cap.62.Viperæ(inquit)mas caput inſerit in os,quod illa abrodit uoluptatis dulcedine. Terreſtrium eadem ſola intra ſe parit oua unius coloris, & mollia, ut piſces. Tertia die intra uterum catulos excludit:deinde ſingulos ſingulis diebus parit,uiginti fere numero.Itaque ceteræ tarditatis impatientes,perrumpunt latera,occiſa parente.Hæc Plin. Apollonius tamen apud Philoſtratum negat hoc eſſe uerum, quamuis à grauiſſimis auctoribus affirmetur, eò quòd aliquando uiſa ſit uipera catulos ſuos,quos peperiſſet,lambere,& expolire:idq́; etiam hodie frequenti experientia cognitum eſt. Quo fit, ut rectius ſenſiſſe putentur,qui Viperam dictum putant, quaſi Viuiperam, quod non oua,ut ceteri ſerpentes,ſed uiuum pariat animal. A uipera fit Viperinus,a,um,pen.prod.ἐχίδνειος. Plin. E uiperina carne fiunt theriaci paſtilli.Cic.2.de Fin.Cui uiperino morſu uenæ uiſcerum Veneno imbutæ tetros cruciatus cient.Pli.lib.11.cap.53. Scythæ ſagittas tingunt uiperina ſanie,& humano ſanguine.Horat.Epod. 3.Quid hoc ueneni ſæuit in præcordijs?Num uiperinus his cruor Incoctus herbis me fefellit? Viperius, a, um, eiuſdem ſignificationis. Virg.lib.7.Æneid.Vipeream inſpirans animam. Idem 7. Æneid. Vipereo generi,& grauiter ſpirantibus hydris. Ouid.2. Metam.Vidit intus edentem.Vipereas carnes uitiorum alimenta ſuorum Inuidiam.

VIPIONES[*Vccelli minori de le grue,di quella ſpetie*] γεράνια,ſunt minores grues,ſicut Pipiones minores columbi.Pli.li.10. ca.49. In Balearibus inſulis & buteo accipitrum generis in honore menſarum eſt:item uipiones,ſic enim uocant minorem gruem.

VIR,

VIR, huius uiris, maſc. gen. [*L'huomo*] ἀνήρ, à ui dicitur, quod ui, hoc eſt, uiribus, & robore præſtet. Et modo reſpectu ætatis dicitur uir. Pli. li. 7. Quod non modo puero ſiue adoleſcente, ſed etiam in uiro admiratione dignum uideretur. Modo reſpectu ſexus: ut Pli. lib. 10. c. 63. Viros auidiores ueneris hyeme, fœminas æſtate, Heſiodus prodidit. Vnde Semiuiri, ἡμίανδροι, dicuntur eunuchi, & molles, atq; effœminati. Modo reſpectu coniugii. Ter. in And. Tibi generum firmum, & filiæ inuenies uirum. Ouid. 1. Meta. Imminet exitio uir coniugis, illa mariti. Nec ſolum de hominibus, ſed etiam de brutis dicitur. Virg. 7. Eclog. Vir gregis ipſe caper. Modo reſpectu fortitudinis. Virum enim hominem præſtenti, excellẽtiq; animo nuncupamus. Curtius, Exurgite (inquit) aliquando, ſi uiri eſtis, atque arma capeſſite. Cic. pro Cœl. Cum iam ſe corroboraviſſet: ac uir inter uiros eſſet. Terẽ. Adelph. Laudo Cteſipho patriſſas: abi, uirum te iudico. A Vir fiunt compoſita, Duumuir, Triumuir, Quinqueuir, Septemuir, Decemuir, Cẽtumuir, Leuir, Viripotens, & de quo paulo ante meminimus, Semiuir, quæ omnia (ſecundum Priſcianum) ideo compoſita accipiuntur, quia ſub uno accentu pronunciantur. Deriuata Virilis, Virilitas, Viriliter, Viritim, Viripotens, Viroſus. Vide infra ſuo ordine.

VIRAGO, pen. pro. in genitiuo Viraginis, [*Donna che tien dell'huomo*] ἀνδρόγυνος, mulier fortis, quæ uiro ſimilis ſit, & uirilia opera faciat. Plaut. in Merc. Recte ego emero matri tuæ Ancillam uiraginem aliquam, non malam, forma mala. Ouid. 2. Meta. Huc ubi peruenit bello metuenda uirago.

VIRBIVS, idem qui Hippolytus, Theſei, & Hippolytæ Amazonis filius, qui, cum a Phædra nouerca per calumniam apud patrem delatus eſſet, quod ipſi ſtuprum inferre uoluiſſet, patris iram ueritus, cõſcenſo curru, fugam arripuit. cumq; iuxta matris litus perueniſſet, incuſſo à Neptuno pauore, equi conſeruati, implicatum habenis Hippolytum dilacerarunt. Cuius uicem miſerata Diana, ad uitam eum reuocauit, & in Aricino nemore collocatum, pro Hippolyto Virbium appellauit, quaſi bis uirum. Ouid. 15. Meta.

Tum mihi, ne præſens augerem muneris huius
Inuidiam denſas obiecit Cynthia nubes:
Vtq; florem tutus, poſſemq; impune uideri,
Addidit ætatem: nec cognoſcenda reliquit.
Ora mihi: Creteñq; diu dubitauit habendam
Traderet an Delon: Delo, Cretaq; relictis,
Hic poſuit: nomenq; ſimul, quod poſſit equorum
Admonuiſſe, iubet deponere. Quiq; fuiſti
Hippolytus dixit, nunc idem Virbius eſto.

VIREO, uires, uirui, [*Eſſere uerde, uerdeggiare*] θάλλω, χλοάζω, uiridis ſum. Virg. lib. 6. Æne. Quale ſolet ſiluis brumali frigore uiſcum Fronde uirere noua. Cic. 5. Tuſcul. Itaque & arbores, & uites, & ea quæ ſunt humiliora, neque ſe tollere à terra altius poſſunt: alia ſemper uirent, alia hyeme nudata, uerno tempore tepefacta frondeſcunt. Ouid. 2. Meta. Pectora felle uirent, lingua eſt ſuffuſa ueneno. Virens, uirentis, participium. Horatius de Arte. Mercator ne uagus, cultor ne uirentis agelli. Virg. 4. Geo. At liquidi fontes, & ſtagna uirentia muſco.

VIRESCO, prima ſyllaba correp. uiridis fio. Virg. 1. Georg. Hic ſegetes, illic ueniunt felicius uuæ: Arborei fœtus alibi, atque iniuſſa uireſcunt Gramina. Colu. lib. 11. cap. 2. Quidam cum uidiſſent partem aliquam uuarum uireſcere crediderunt tempeſtiuã eſſe uindemiam. Hinc fit compoſitum Euireſco, ἀποχλοάζω, id eſt, areſco, & uiriditatem amitto. Varro Prometheo, ut citat Nonius: Atque ex anguibus dolore euireſcat colos. Reuireſco, ἀναθάλλω, priſtinam uiriditatem reſumo, ad uigorem redeo. Stat. li. 1. Siluarum: Alios melior reuireſcit in annos. Vireſco, prima ſyllaba prod. κρατύνομαι, uires acquiro, inualeſco. Vireſcit (inquit Nonius) maiorum uirium fit: eiuſq; rei teſtem citat Furium in Poematis: Hinc creſcunt animi: uireſcit uulnere uirtus.

VIRETVM, ti, [*Luogo di uerdura*] χλοερός, locus naturali herbarum arborum'ue uiriditate amœnus. Virg. lib. 6. Æneid. Deuenere locos lætus & amœna uireta Fortunatorum nemorum.

VIRGA, gæ [*Bacchetta, uimine, uerga*] ῥάβδος, uimen, bacillum tenue, uel aliud quiduis, quo ad ligandum, uerberandum'ue utimur. Cic. pro C. Rabirio: Porcia lex uirgas ab omnium ciuium Romanorũ corpore amouit. Virg. 1. Georgicorum: Nunc facilis rubea texatur fiſcina uirga. Idem 2. Georg. Solis eſt turea uirga Sabæis. Pli. lib. 12. cap. 14. Virgis etiam turis ad nos commeantibus. Virga cẽſoria, prouerbialiter dicitur pro ſuperciliosa iudicandi auctoritate à Romanorum nimirum magiſtratu ſumpta tranſlatione, penes quem auctoritas erat de ciuium moribus iudicandi, equitemque equo, & Senatorem ordine ſuo priuandi. Quinctil. lib. 1. c. 5. Quo quidem ita ſunt ſeuere uſi ueteres grammatici, ut non uerſus modo cenſoria quadã uirga notare, &c. Interpres Quinctiliani obeliſcum intelligit, quo Grammatici iugulare ſolent uerſus, quos no-

thos iudicabant & irrepticios. Hinc fit diminutiuum Virgula, pe. cor. ῥαβδίον, Col. li. 3. c. 13. In cuius latere uirgula prominens ad eam altitudinem. Virgula diuina, prouerbij ſpeciem habet, quo utimur, quoties aliquid non humana ope, ſed numinis alicuius fauore contigiſſe uolumus ſignificare. Cic. 1. Offic. Quod ſi omnia nobis, quæ ad uictum, cultumq; pertinent, quaſi uirgula diuina, (ut aiunt) ſuppeditarentur. Vide latius in Er. Adagijs.

VIRGATVS, a, um, adiectiuum, ῥαβδωτός, ut, Virgata ueſtis, diuerſi coloris uirgis uariegata, & diſtincta: aut (ut Iulius Pollux interpretatur) in qua intexebãtur uirgæ purpureæ, hoc eſt lineæ, quas Græci [illegible] uocant. Virg. 8. Æneid. Aurea cæſaries ollis, atq; aurea ueſtis: Virgatis lucent ſagulis. Corpore uirgato tigris, Silius lib. 5. Et apud eundem lib. 4. Veſtes uirgatæ auro: hoc eſt, uirgis ſeu lineis aureis diſtinctæ.

VIRGATOR, oris, ῥαβδιστής, ῥαβδοῦχος, qui uirgis cædit. Plaut. in Aſin. Vbi ſæpe cauſſam dixeris pendens aduerſus octo Aſtutos, audaces uiros, ualentes uirgatores.

VIRGEVS, ea, eum, [*Di uerghe*] ῥάβδινος, quod eſt factum ex uirgis. Virg. lib. 1. Ge. Virgea præterea Celei, uiliſq; ſupellex. Id eſt, uaſa ex uimine facta. Col. li. 1. c. 6. Ideoq; periti ruſtici quicquid ouilibus ſtabuliſq; conuerſum progeſſerunt, ſuperpoſitis uirgeis cratibus tegunt. Flamma uirgea: hoc eſt, flamma ex uirgis accenſis facta, ut ſit flamma ualidior, inquit Seruius in illud Virgilij 7. Æneid. Magno ueluti cum flamma ſonore uirgea ſuggeritur coſtis undantis aheni.

VIGETVM, ti, pen. pro. ῥαβδών, locus uirgis conſitus, ad alligandas uites. Cic. 2. de Leg. Sacerdotes uineta, uirgetaq;, & ſalutem populi inauguranto.

VIRGAO, Hiſpaniæ Bæticæ ciuitas, inter Bætim & Oceanum, alio nomine Alba dicta. Auctor Plin. lib. 3. cap. 1.

VIRGI, Pomponio teſte, oppidum in finibus Hiſpaniæ Bæticæ, à quo proximus ſinus Virgitanus dicitur, quem Plin. Bæticæ & Tarraconenſis terminum facit lib. 3. cap. 1.

VIRGILIVS, [*Virgilio poeta*] Οὐιργίλιος, βιργίλιος, Mantuanus poeta celeberrimus, Marone, Maiaq; natus, qui primum apud Latinos inter poetas obtinet locum, Homerumq; Græcorum Poetarum principem, ſi non exæquat, non longo certe ſequitur interuallo. De nominis huius ſcriptura diuerſi diuerſa ſentiunt, alijs primam eius ſyllabam ſecunda uocali, alijs tertia ſcribentibus. Quorum utriq; ſuis quibuſdã nitũtur rationibus. Minutianus Apuleius, uetuſtus Grãmaticus, à uirgis, inter quas natus ſit, Virgilium dictũ putat, ideoq; per i, nõ per e, ſcribendum præcipit. Cui ſcripturæ Donatus quoque nõ obſcure aſtipulatur, cum in Vita eius tradit, à uirga nomen accepiſſe, quam mater eius ea nocte, quæ partum anteceſſit, in ſomnis ſibi uiſa eſt parere, tanta altitudine aſſurgentem, ut cælum contingeret. Hiſce ſuffragatur & Calui illud: Id uates, cui uirga dedit memorabile nomen Laurea. In eadem ſententia fuit & Priſcianus. In Græcis quoque codicibus (ſi id quippiam ad rem faciat) Βιργίλιος ſcriptum legimus. Alij, & in primis Politianus, à Virgiliarum ſidere nomen hoc deducunt: ideoq; per ſecundã uocalẽ ſcribere malunt. Quã ſententiã ue tuſtorum aliquot marmorum teſtimonijs confirmant. Quibus illud accedit, quod apud Euſtathium quoque in nauium Catalogum, & apud Suidam Βιργίλιος legatur. Vide hac de re prolixiorem diſputationem in annotationibus Pierij in Virgilium. Hinc Virgilianus adiectiuum: ut, Virgiliana uirtus, apud Plinium in Præfat. noni. Quinctil. lib. 1. cap. 3. Habendumq; in animo ſemper illud Virgilianum.

VIRGINALIS, & hoc, le, [*Di uirgine*] παρθενικός, quod eſt dignum uirgine, aut quod ad uirginem pertinet: ut, Virginalis modeſtia, apud Cice. 1. de Diuin. & Virginalis habitus, atque ueſtitus, apud eundem ſexta Verrina.

VIRGINDEMIA, æ, ῥαβδολογία, collectio uirgarum, uerberandi, uindiciandi'ue gratia. Varro in Agathone: Quid triſtiorem uideo te eſſe? an ideo quia ſcapulæ metuunt uirgindemiam? Plau. Rud. Tergoq; obteſtor tuũ, ut tibi uberẽ ulmeã eſſe ſperes uirgindemiam.

VIRGINEVS, a, um, παρθένειος, quod eſt uirginis, aut quod uirginem decet. Virg. 1. Ge. At ſi uirgineum ſuffuderit ore ruborem. Ouid. 5. Meta. Virginei uultus. & uox humana remanſit.

VIRGINITAS, atis, caſtitatis, [*Virginità*] παρθενία, uirginis, cui nullum fuit cum uiro commercium. Pli. lib. 24. cap. 13. Anaxilaus auctor eſt, mammas à uirginitate illitas, ſemper ſtaturas. Ouid. in Epiſt. Oenones ad Paridem: Me fide conſpicuus Troiæ munitor amauit: Ille meæ ſpolium uirginitatis habet. Cicero 3. de Natu. Deo. Mineruã patrem dicitur interemiſſe, uirginitatem ſuam uiolare conantem. Virg. 11. Æne. Sola contenta Diana Æternum telorum & uirginitatis amorem Intemerata colit.

VIRGO, inis, [*Vergine, uirgine*] παρθένος, à uiridiori, id eſt, ualidiori, ætate appellata eſt, unde & matres aliquando Virgines appellatas inuenimus. Vir. Ecl. 6. de Paſiphaë, quæ trium liberorũ mater

erat:Ah uirgo infelix,quæ te dementia cœpit? Hodie tamen uirginem eam ſolam dicimus, quæ incorrupta eſt, & uirum non experta cui opponitur Mulier, quæ cum uiro habuit commercium. Vnde Cicero referente Quinct.lib.6.cap.4.obiurgantibus, quod ſexagenarius Popiliam uirginem duxiſſet,Cras mulier erit, inqt. Vlpia.Quod ſi ego me uirginem emere putarem, cum eſſet mulier,emptio non ualebit. Virg.2.Æn.Ecce trahebatur paſſis Priameia uirgo Crinibus a templo Caſſandra. Horat.3. Carm.Ode 6.Motus doceri gaudet Ionicos Matura uirgo.Gell.lib.12.cap.7. Virginem haben. iam maturam uiro. Bruta etiam animalia, quæ marem nondum admiſerunt,Virgines dicuntur. Plin. lib.28.cap. 9.Quin & ſanguis equorum ſepticam uim habet : item æquarum, præter quam uirginum,erodit,emarginat,ulcerat.Per tranſlationem Virginis uocabulum etiam alijs rebus communicatur, quas incorruptas ſignificare uolumus. Vnde Cice.in Orato.Philoſophiam caſtam, uerecundam, & incorruptam Virginem appellat. Eſt item Virgo unum ex Zodiaci ſignis, quam quidam Aſtræam ſiue Iuſtitiam eſſe putant,Iouis filiam. Alij Erigonem Icarij filiá, ob inſignem pietatem in cælum tranſlatam. Ferunt enim Icarum á Baccho utrem uini accepiſſe,ut eius uſum mortalibus communicaret. Quare cum ruſticos quoſdam ad bibendum inuitaſſet,illi potus ſuauitate capti,æquo largius hauſerunt. Qua ex re cum crapulæ incommodum ſentiret, malum ſibi medicamentum datum rati, Icarum interfecerunt. Erat Icaro canis, cuius ductu Erigone ad patrem peruenit:quem cum mortuum inueniſſet,doloris magnitudine confabuit, & Iouis miſeratione inter aſtra eſt tranſlata.Huius ſimulacrum uirginis habitu fingebattur, ſpicas aliquot manu tenentis:unde quidam eandem putauerunt cum Cerere.Cic.2.de Nat. Deo. Spicum illuſtre gerens inſigni corpore Virgo.Eſt præterea Virgo,fontis nomen, cuius etiam hodie ductus Romæ conſpicitur.Martialis lib.7.Sed curris nitidas tantum prope Virginis undas.

VIRGVLTA φρύγανα,ῥῶπες,multitudo uirgarum pullulantium. Vir. lib.2.Geor.Quæcunque premes uirgulta per agros Sparge fimo pingui.Cic.pro Cœlio:Ergo hæc deſerta uia & inculta, atque interclusa iam frondibus,& uirgultis,relinquatur. Cæſ.3.Bel.Gal. Sarmentis,uirgultisq; collectis,quibus foſſas Romanorum compleant,ad caſtra pergunt.

VIRGVNCVLA,[*Virginella*]παρθενικάριον,diminut. eſt à uirgine.

VIRIATVS[*Di gran forze*]ἰσχυρὸς,σθεναρός, antiquis in uſu erat pro ualido,& magnarum uirium homine,ut annotauit Nonius,citans illud Lucilij ex lib.26.Saty.Cótra flagitium, neſcire bello uinci á barbaro uiriato Annibale. Viriatus,item,Βιρίατθος, Luſitanorum ducis nomen fuit,calliditatis acerrimæ uiri, quippe qui ex uenatore latro,ex latrone ſubito dux,atque Imperator factus, uniuerſam Luſitaniá occupauit M. Ventidium prætorem, fuſo eius exercitu, cepit. Poſt Cn.Plancius Prætor nihilo felicius rem cum eo geſſit,tantumque terrorem hoſtis hic Romanis intulit,ut aduerſus eum Cóſulari opus eſſet duce & exercitu. Denique a proditoribus conſilio Cepionis interéptus eſt,& ab exercitu multum ploratus ac,tumulatusq; nobiliſſime. Auctor Liu.abbreuiato Floro.

VIRIA,æ,ſiue Viriola,æ,[*Vezzo*]ornamentum colli, è gemmis uiridibus,ut quidam uolunt. Iabolenus in l.Medico.de Auro & arg. leg.Funerari me arbitrio uiri mei uolo, & inferri mihi quæcunq; ſepulturæ meæ cauſſa feram ex ornamentis, lineas duas ex margaritis,& uiriolas ex ſmaragdis.

VIRICVLAE,[*Forzette,picciole forze*]ἰσχύδια, diminutiuum, pro infirmis, extenuatisq; uiribus : unde & patrimonij uiriculas legimus pro exiguis,tenuibusq; facultatibus.

VIRICVLVM,[illegible],miſſilis genus,bello Perſico inuentum, ut annotauit Cœlius lib.27.cap.4.Plin.lib.35.cap.11. pro ferramento poſuit,quo ebur ſcalpitur.In encauſtice(inquit)pingendi duo fuiſſe antiquitus genera conſtat,cera,& in ebore ceſtro,id eſt, uiriculo,donec claſſes pingi cœpere.

VIRIDARIVM,rii,[*Horto,giardino*]χλοώδ,locus uirentibus, arboribus, herbisq; amœnus. Suet.in Tyb.ca. 60. Militem Prætorianum ob ſurreptum è uiridario pauonem capite puniuit.

VIRIDARII, ab Vlpiano appellantur ſerui, uiridariorum curæ præpoſiti.

VIRIDICATVS,ta,tum,χλωρός,idem quod uiridis. Cic.ad Quinctú fratrem : Equidem hoc, quod melius intelligo, affirmo mirifica ſuauitate te uillam habiturum,piſcina, & ſalientibus additis, palæſtra,& ſilua uiridicata.

VIRIDITAS,atis,χλωρότης,color uiridis. Cice.de Seneſt. Terra ſemen tenefactum ignore & complexu ſuo, diffundit, & elicit herbeſcentem ex eo uiriditatem. Per tranſlationem accipitur pro uigore:ſeu flore,quam ἀκμὴν uocant Græci. Cicero 3.Tuſcul.Sed quandiu in illo opinato malo uis quædam inſit & uigeat,& habeat quandam uiriditatem,tandiu appelletur recens. Idem de Amic. Senectus aufert eam uiriditatem,in qua etiam tunc erat Scipio.

VIRIDIS,& hoc uiride, [*Verde*]χλωρός, [illegible], quod eſt herbacei coloris:á uigore,ut nonnulli exiſtimant, quod nunquam æq; uigeant plantæ,atque cum uirides ſunt.Virg. lib.8. Æne. Viridiq; in littore conſpicitur,ſus.Plin.lib.10.cap.42. Super omnia humanas uoces reddunt pſittaci, & quidem ſermocinantes. India autem hanc mittit:Pſittacem uocant,uiridem toto corpore, torque tatum miniato in ceruice diſtinctam:Imperatores ſalutat, & quæ accipit uerba,pronunciat,in uino præcipue laſciua.Cic.2.de Nat. Deo. Adde huc fontium gelidas perennitates, liquores perlucidos amnium,riparum ueſtitus uiridiſſimos. Vir.2.Ge.Quæq; ſuo uiridi ſemper ſe gramine ueſtit.Per tranſlationem Viride accipitur pro florenti,& uigore prædito,ἀκμάζοντι.Virg.6.Æn. Iam ſenior,ſed cruda deo,uiridisq; ſenectus. Viridis ætas. Col.in Præfatione operis:Cum illud opus non ſolum ſcientiam, ſed uiridé ætatem cum robore corporis ad labores ſufferendos deſideret. Plin. Epiſto.144.Numidia Quadratilla pauló minus octogeſimo ætatis anno deceſſit,uſque ad nouiſſimam ualetudinem uiridis. Iuuenta uiridis.Virg.5.Æne.Euryalus forma inſignis,uiridiq; iuuenta.

VIRIDANS,antis,particip.ſine uerbi origine,χλωρὸς,χλοερὸς, idem quod uirens,ſiue uiride.Pli.li.37.c.8. Viridantiú & alia plura ſunt genera.Virg.5.Æne.Sic fatus cingit uiridanti tempora lauro. Pl. lib.4.cap.8.Intus ſua luce uiridante allabitur Peneus, uiridis calculo,amœnus circa ripas gramine,canorus auium concentu.

VIRILIS,& hoc le,p.p.[*Virile*]ἀρρενικός,ἀνδρεῖος,quod eſt uiri,ut, Opus uirile.Proles uirilis.Vir.7.Æne.Filius huic fato diuum,proleſq; uirilis Nulla fuit.Forma uirilis.Ouid.Epiſt.4. Sint procul á nobis iuuenes ut fœmina,compti:Fine coli modico forma uirilis amat.Stirps uirilis.Liu.1. ab Vrb. Breui ſtirps quoque uirilis ex nouo matrimonio fuit,cui Aſcanium parentes dixere nomen. Sexus uirilis.Pli.li.10.c.55.Liuia Auguſta parere ſexum uirilem admodum cupiebat.Per tranſlationem accipitur pro forti & magnanimo,& minime effœminato.Terent.in Phorm.Animo uirili, præſentiq; ut ſis, para.Cic.ad Attic.lib.14. Acta enim illa res eſt animo uirili,conſilio puerili.Pars uirilis,id eſt, uires, animi fortitudo.Cic.5.Verr.Qui præſertim plus etiam quam pars uirilis poſtulat,pro uoluntate populi Rom.oneris,ac muneris ſuſcipere debeant.Pro uirili parte,id eſt,pro uiribus. Cice.pro Sext.Hæc qui pro uirili parte defendunt,optimates ſunt.

VIRILITER,aduerb.[*Fortemente, uirilmente*]ἀνδρείως, fortiter, & magno animo. Cic.2.Tuſc.Itaque barbari quidam,& immanes ferro decertare acerrime poſſunt:ægrotare uiriliter nó queunt. Idé 1.Offi.Quod enim uiriliter animoq; magno fit, id dignum uiro, & decorum uidetur.Ouid.1.Faſt.Cui genitrix flenti,fortuna uiriliter,inquit (Siſte precor lacrymas)iſta ferenda tibi eſt.

VIRILIA,uirilium,tantum pluraliter,[*Parti uergognoſe*]αἰδοῖα,τὰ, uerenda,ſeu pudenda uiri. Pli.li.21.ca.27. Et in totum ad uirilia, cauliculis eius uino,& aceto tritis,nihil utilius putant.

VIRILITAS,atis,[*Virilitá*]τὰ αἰδοῖα,idem quod uirilia, ſeu uiri pudenda.Martial.lib.9.Non puer auari ſectus arte mangonis, Virilitatis damna mœret ereptæ.Pli.lib.23.cap.1. Vtiliter etiam fouetur uino calido uirilitas iumentis. Quinct.lib.4.cap.12. Non alio medius fidius uitio diſcentium,quam quo mancipiorum negociatores formæ puerorum,uirilitate exciſa,lenocinantur. Plin.lib.7. cap.4.Ex fœminis mutari in mares,non eſt fabuloſum. Licinius Mutianus prodidit uiſum a ſe Argis Areſcontem,cui nomen Areſcuſæ fuiſſet,nupſiſſe etiam:mox barbam & uirilitatem proueniſſe,uxorem q; duxiſſe.

VIRIPOTENS,tentis,ὡραία γάμου,nubilis,uiro matura:ut, Virgo uiripotens,apud Plaut. in Perſa.

VIRITIM,aduerbium,[*Ad huomo,ad huomo*]κατ᾽ ἄνδρας, per ſingulos uiros,per ſingula capita.Cic.2.de Repub.ut citat Nonius. Ac primus agros,quos bello Romulus cœperat, diuiſit uiritim ciuibus.Varro lib.1.de Vita pop. Rom. Agros uiritim populo Romano attribuit. Liu.1.ab Vrbe: Ex quo pacis belliq; munia non uiritim,ut ante,ſed pro habitu pecuniarum fierent. Aliquando tamen Viritim accipitur pro ſeparatim,& ſeorſum: ut, Pugnare uiritim, μονομαχεῖν.Curtius lib.7.Siquis uiritim dimicare uellet prouocauit ad bellum.

VIROVESCA,Οὐιρούεσκα, Hiſpaniæ citerioris ciuitas,in tractu Autrigonum,qui ſunt populi Cantabris ad ortum proximi. Auctor Ptolemæus lib.2.cap.6.Plin.lib.& cap.3.Virouefcam nominat.

VIRVNVM, Οὐίρουνον, oppidum Germaniæ, in climate Septentrionali,apud Ptol.lib.2.cap.11.

VIROR,oris,[*Verdura*]χλωρότης,à quibuſdam uſurpatur pro uiriditate,hoc eſt,pro colore uiridi,ſiue herbaceo.

VIROSVS,ſa,ſum,prima ſyllaba correpta,φίλανδρος, uiri appetens: ſicut Mulieroſus,mulieris appetens. Lucilius libro.7.ut citat Nonius:Dixit,ad principium uenio, ueculam, atq; uiroſam Vxorem

cædam

cædem potius, quàm caſtrem egomet me. Afranius: Diuortio, apud eundem Nonium Vigilans, ac ſolers, ſicca, ſana, ſobria, uiroſa non ſum: etſi ſum non deſunt mihi, qui ultro dent: ætas integra eſt, formæ ſatis.

VIROSVS, a, um, prima ſyllaba producta, δυσώδης, fœtidus, graueolens: à nomine uirus, quod modo uenenum, modo ingratum odorem ſignificat. Virg. 1. Georg. At Chalybes nudi ferrum, Viroſaq; Pontus caſtorea, Eliadum palmas Epiros equarum. Conſtat enim caſtoreum fœdi, & execrandi odoris eſſe, adeo ut prægnátes eius olfactu eiiciant fœtum. Seruius tamen ibi interpretatur. Viroſa, id eſt, uenenata.

VIRTVS, uirtutis, [*Virtu, uertu*] ἀρετή, probitas, integritas, recta ratio, uitio contraria: quam Ariſtoteles libro. 1. Rhetor. definit eſſe δύναμιν ποριστικὴν ἀγαθῶν, καὶ φυλακτικήν, δύναμιν εὐεργετικὴν πολλῶν καὶ μεγάλων, καὶ πάντων, περὶ πάντα. Hoc eſt, facultatem bonarum rerum conciliatricem, & conſeruatricem, facultatem beneficam multarum & grandium rerum, atque adeo omnium per omnia. Alii ſic definiunt: Virtus eſt facultas animi conſtans, conueniensq;, laudabiles efficiens eos, in quibus eſt, & ipſa per ſe ſpõte ſeparata etiam ab utilitate, laudabilis. Hora. lib. 1. Epiſt. Virtus eſt uitium fugere, & ſapientia prima Stultitia caruiſſe. Dicta eſt autem Virtus à uiro, teſte Cice. 2. Tuſcul. Quo fit, ut ſæpe peculiariter accipiatur pro præſtantia in re militari, & pro robore animi, & fortitudine, quæ uiro propria eſt, quàm & Græci ἀνδρείαν uocant, nonnunquam etiam δύναμιν & ἰσχύν. Lactantius lib. de Opificio: Vir nominatus, quod in eo maior uis eſt, quam in fœminæ: & hinc Virtus nomen accepit. Vnde cum Virum dicimus, non tam ſexum ſignificamus, quàm robuſtum, & fortem. Viri enim propria eſt uirilitas & robur. Virg. 5. Æne. Tunc pudor incendit uires, & conſcia uirtus. Cæſar 1. Bell. Gall. Perfacile eſſe, cum uirtute omnibus præſtarent, totius Galliæ imperio potiri. Cic. Planco, li. 10. Epiſt. Omnia conſecutus es, Virtute duce, comite Fortuna: eaque es adeptus adoleſcens, multis inuidentibus, quos ingenio induſtriaq; fregiſti. Virtus apud Romanos pro dea colebatur: cuius téplum ita coniunctum erat cum æde Honoris, ut in hanc, non niſi per illud pateret aditus: quo commento hoc ſignificare uolebát, ueram unicamq; parandi honoris uiam eſſe uirtutem. Virtutes, aliquando ironicòs, pro uitiis ponuntur, ut annotauit Donatus in illud Teren. Adelph. Si poſſiderem, ornatus eſſes ex tuis uirtutibus. Virtus pro facultate, ui, ſeu proprietate, rei unicuique inſita, δύναμις. Cic. lib. 5. de Finibus. Atqui in ſenſibus eſt, & ſua cuique uirtus. Quinctil. li. 4. c. 2. Sunt hæ quidem, quas ſupra retuli, uirtutes aliarum quoque partium. Virtus, pro ope & auxilio, βοήθεια, Plautus: Deum uirtute eundem hoſpitio accipiam. Aliquando pro merito, ſeu præſtantia. Idem Moſtel. Virtute formæ id euenit, ut te deceat, quicquid habeas.

VIRVLENTVS [*Venenoſo, uelenato*] ἰώδης, qui eſt plenus ueneno. Gel. lib. 16. cap. 11. Vt ſerpentium uirulentorum dormitores ſint.

VIRVS, ἰός, idem quod uenenum. Virg. 1. Geor. Ille malum uirus ſerpentibus addidit atris. Cice. in Arat. Hic ualido cupide uenantem perculit ictu, Mortiferum in uenas figens per uulnera uirus. Virus acerbitatis, per tranſlationem. Idem de Amic. Tamen is pati non poſſit, ut non acquirat aliquem, apud qué euomat uirus acerbitatis ſuæ. Frequenter accipitur pro graueolentia, ſeu tetro odore δυσωδία. Plinius: Prodeſt & ad uirus alarum. Idem: Signum eſt uernis temporibus odoris uirus. Virus paludis, apud Columel. lib. 1. Et apud Plinium de Baſiliſco: Huic tali monſtro muſtelarum uirus exitio eſt, id eſt, necantur odore muſtelarum, ut interpretatur Budæus. Aliquando ſignificat aſperitatem ſaporis. Idem lib. 31. cap. 8. Aqua marina uetuſtate uirus deponit, id eſt, amaritudinem illam, & ſalſedinem. Idem: Virus mali medici, id eſt, acor, & amaritudo. Aliquando aſperitatem coloris. Idem de ſanguine purpuræ. Tum ſuperadditum decoquitur uirus. Aliquando geniturã, id eſt, humorem, qui è genitalibus fluit. Idem lib. 28. cap. 11. Virus uerrinum è ſcropha à coitu exceptum, prius quam terram attingat, grauitati aurium prodeſt. Aliquando accipitur pro uirtute naturali, ut annotauit Nonius, citans locum ex Lucret. lib. 2. Concoctosq; ſeruare, & condere uiro. Accipitur aliquando & in meliorem partem, pro ſuauibus aromatum odoribus. Stat. lib. 2. Siluarum. Atque omne benigne Virus, odoriferis Arabum quo creſcit in aruis. Habet autem hoc nomen tres tãtum caſus, ſingularis numeri nominatiuum, accuſatiuum, & uocatiuum. Olim toto ſingulari numero declinabatur, quemadmodum Vulgus, & Pelagus. Lucret. Liquit enim tetri ſupra contagia uiri.

VIS, huius Vis, [*Poſſanza, forza, poteſtà, uehemenza*] ἰσχύς, δύναμις, potentia, uirtus, uires. Cic. pro Domo ſua: Magna uis eſt in deorũ immortalium numine. Saluſt. in Procem. Catil. Sed omnis noſtra uis in animo & corpore ſita eſt. Virg. lib. 1. Æneidos: Non ea uis animo nec tanta ſuperbia uictis. Cicero lib. 2. Officiorum, Magnam uim eſſe in fortuna in utrãque partem, uel ſecundas ad res, uel aduerſas, quis ignorat? Aliquando accipitur pro uiolentia, βία. Virg. lib. 2. Æneid. Fit uia ui, rumpunt aditus. Cic. pro Sextio: Quos homines ſi (id qđ facile factu fuit, & qđ fieri debuit, quodq; à me optimi & fortiſſimi ciues flagitabát) ui armisq; ſuperaſſem: non uerebar, ne quis aut uim ui repulſam reprehenderet, aut perditorum ciuium, uel potius domeſticorum hoſtium mortem mœreret. Aliquando pro multitudine, ac copia, πλῆθος. Liuius: Magna uis ex Sicilia aduecta. Saluſtius: Secunda tempeſtate ex Ponto uis piſcium erumpit. Cice. pro lege Manilia: Sic Mithridates fugiens maximam uim auri, atque argenti, pulcherrimarq; rerum omnium, &c. Idem 1. de Legib. Quid ſit homini tributum natura, quantam uim rerum optimarum mens humana contineat. Idem 5. Tuſc. Socrates, in pompa cum magna uis auri argentiq; ferretur, Quam multa non deſidero, inquit. Aliquando pro celeri impetu, φορά. Cic. in Orat. Enervatur oratio compoſitione uerborum, ut aliter in ea nec impetus ullus, nec uis eſſe poſſit. Sũma ui aliquid facere, id eſt, totis uiribus, & magno conatu. Teren. Adelph. Summa ui hunc defendam, atq; illum mortuum. Vis diuina, ea eſt, quæ & Vis maior dicitur. Vlpianus de Dam. infect. l. Fluminum. §. uitium autem: Seruius quoque putat, ſi ex ædibus promiſſoris uento tegulæ deiectæ damnum uicino dederint, ita eum teneri, ſi ædificij uitio id acciderit, non ſi uiolentia uentorum, uel qua alia ratione, quæ uim habeat diuinam. Quæ ſit Vis maior, docet Pli. li. 18. ca. 28. de ſterilitatum cauſis: Ante omnia autem, inquit, duo genera cæleſtis iniuriæ meminiſſe debemus: unum, quod tempeſtates uocamus, in quibus grandines, procellæ, ceteraq; ſimilia intelliguntur: quæ cum acciderunt, Vis maior appellatur. Hæc ab horrendis ſideribus exeunt, ueluti Arcturo, Orione, Hœdis. Ex his uerbis apparet, Vim maiorem eſſe, quam Vlp. tit. Loc. & Cõduct. l. ex conducto. Tempeſtatem calamitoſam appellat. Col. li. 1. ca. 7. Nam ubi ſedulo colitur ager, plerunque compendium: nunquam, niſi ſi cæli maior uis, aut prædonis inceſſit, detrimétum affert. Habebat olim hoc nomen tres caſus pluralis numeri ſimiles nominatiuo ſingulari. Sal. li. 3. Hiſt. Male iam aſſuetum ad omnes uis controuerſiarum. Quæ declinandi ratio iam exoleuit: in cuius locum ſucceſſit Vires, uirium, uiribus.

*VIS duplex fuit, publica, & priuata. publica definitur, ea, quæ armis, priuata, quæ ſine armis infertur. priuatis enim hominibus armorum uſu cum in urbe, tum in agro lege Iulia interdictum, niſi ſi haberent ea uenationis, itineris, nauigationis'ue cauſſa, legimus in Marciano, tit. ad L. Iuliam de ui publica. idque renouatum à Iuſtiniano, ſcribit ipſe in libro nouellarum conſt. tit. περὶ τῶν ὅπλων. ſed hoc ante legem Iuliam, & ante Magni Pompeij edictum, de quo legimus in Plinij naturalis hiſtoriæ lib. XXXIV, qui uetuit in tumultu necis Clodianæ ullum in urbe telum eſſe; primis temporibus inſtitutum, obſeruatumq́ue non dubito. ideo enim, Seruio regnante, populum Romanum ad centuriata comitia in campum extra urbem conueniſſe, quia in urbe uſus armorum interdiceretur. ſerpit deinde licentia: quam nouis legibus & edictis reprimi neceſſe eſt. Publica uis uel contra remp. & magiſtratus, uel contra priuatos fiebat. contra remp. & magiſtratus capitalis erat ſemper; contra priuatos, non item, ſed tantummodo cum erepta uita eſſet. de publica prætor cognoſcebat; de priuata iudices dabat. nec tamen ſemper de publica cognouit. nam exiſtunt controuerſiæ quædam de ui, quæ conſiſtunt in iure ciuili, ut ea pro Cæcina: in qua non prætor, ſed recuperatores, qui erant iudices à prætore dati, iudicarunt. ergo de publica ui modo prætor, cui ea quæſtio obtigiſſet, (is autem nec urbanus, nec peregrinus erat, ſed unus de reliquis ſex) modo iudices à prætore dati cognoſcebant. dabat autem eos uel urbanus prætor, ſi cauſſa eſſet in iure ciuili, & ageretur inter ciues, ut ea pro Cecina; uel peregrinus, ſi ageretur inter peregrinos; uel unus de reliquis ſex, ſi cognitio non à iure ciuili penderet. de priuata uero nunquam prætor, ſemper iudices à prætore dati cognoſcebant, prætore autem uel peregrino, ſi res eſſet inter peregrinos; uel urbano, ſi ciuis ciuem in iudicium uocaret, & in iure ciuili poſita cauſſa eſſet; uel uno de reliquis, ſi de iure ciuili nulla eſſet conſideratio. Leges de ui fuere Plotia, tribunicia, conſulares autem Lutacia, Pompeia, Iulia, Antonia. Plotia, de ui publica priuatis ciuibus illata, Catilinam ab L. Paullo, M. Lepidi, qui III uir poſtea fuit, fratre, accuſatum, in Saluſtio legimus; Clodium à Milone in oratione pro Milone; M. Tutium à C. Sempronio Rufo, in epiſtola M. Cœlij. quæ omnes cauſſæ, non dubito, quin capitales fuerint; cum, Catilinam & Clodium minime leuibus flagitijs affines fuiſſe, conſtet; cauſſam autem, qua in iudicium Tutius eſt uocatus, extraordinariam Cœlius appellet. hanc legem tulit, opinor, M. Plautius Siluanus tribunus pl. Cn. Pompeio Strabone L. Porcio Catone coss. is, qui legem iudiciariam tulit. Lutatiam, de ui reip. illata Q. Lutatius Catulus con-

ſul, M. Æmilij Lepidi collega, in tumultu reip. tulit, quæ feſtis etiã diebus iudicium de ui iubebat exerceri, ut ex proœmio patet orationis pro M. Cœlio. eaque damnati ſunt, qui de Catilinæ ſocijs in urbe remanſerant. unde illud in oratione pro Sylla: Seueritatem iudiciorum, quæ per hos menſes in homines audaciſſimos facta eſt, lenitate ac miſericordia mitigate. quod exponitur in ea pro Cœlio his uerbis. De ui quæritis. quæ lex ad imperium, ad maieſtatem, ad ſtatum patriæ, ad ſalutem omnium pertinet: quam legẽ Q. Catulus, armata diſſenſione ciuium, reip. extremis pene temporibus tulit: quæque lex, ſedata illa flamma conſulatus mei, fumãtes reliquias coniurationis extinxit. Pompeiam tulit Cn. Pompeius Magnus III conſul, poſt occiſum P. Clodium. hæc & pœnam grauiorem, quàm reliquæ de ui ſuperiores leges, & formam iudiciorum breuiorem continebat. iubebat enim, ut prius, quam cauſſa ageretur, citati teſtes per triduum audirentur: dicta eorum iudices conſignarent: quarta die adeſſe omnes in diem poſterum iuberentur, & coram accuſatore ac reo pilæ, in quibus nomina iudicũ inſcripta eſſent, æquarentur: rurſus poſtea die a quæſitore ſortitio iudicum fieret unius & LXXX: qui numerus cum ſorte obtigiſſet, ipſi protinus ſeſſum irent. tum ad dicendum duas accuſator horas, tres reus haberet, reusque eodem die illo iudicaretur: prius autem quàm ſententiæ ferrentur, quinos ex ſingulis ordinibus accuſator, totidem reus reijceret, ita ut numerus iudicum relinqueretur, qui ſententias ferrent. L. Iuliam tulit C. Cæſar poſt uictum Pompeium, ut damnatis de ui aqua & igni interdiceretur. ſic enim oratione in Antonium ſcriptum inuenimus. aqua uero & igni interdicere, nihil aliud eſt, quàm exilium, non nominatim, ſed re ipſa inferre. damnato enim neceſſitas imponitur exilij, ope ea denegata, atque interdicta, ſine qua uiui non poteſt. quod etiã Pompeia, & ante Pompeiam Plautia, & aliæ quoque ſuperiores leges, ut puto, ſanxerunt. itaque non dubito, quin Cæſar noua lege nouam ſententiam, ad uim remouendam, attulerit. Hac lege tenebantur, ut Martianus ait, qui turbæ ſeditionis'ue faciendæ conſilium inijſſent, ſeruos'ue aut liberos homines in armis habuiſſent, omneſque puberes cum telo in publico deprehenſi. ſubiungit idem: de ui priuata damnatos, neque ſenatores, neque decuriones, neque iudices eſſe, neque honorem ullum capere, Iulia lege, potuiſſe. Cæſare mortuo, tulit M. Antonius, ut damnatis de ui ad populum prouocatio eſſet. quod ad conciliandos ſibi multitudinis animos, qui tyrannidem ſpectaret, excogitauit.

VISCATVS, a, um, ut, Viſcata munera. Vide Viſcus.

VISCERARI, κρεωνομεῖν, ueteres dixerunt, pro eo quod eſt, carnem populo diſtribuere. Sipont.

VISCERATIM, aduerb. [*Per uiſcere*] κρεωνομηδὸν, per ſingula uiſcera. Ennius in Andromeda: Diſſipat uiſceratim membra.

VISCERATIO, onis, κρεωνομία, crudæ carnis diſtributio, quæ fieri ſolebat, uel in ſolenni feſtiuitate, & præcipue in Latinis ferijs, uel in funere alicuius excellẽtis pſonæ. Gel. Tũ in Albano uiſceratio Latinis data. Liu. li. 8. Et populo uiſceratio data à M. Flauio in funere matris. Seru. Viſceratio eſt caro, à uiſcere nomine deducta.

VISCOSVS, ſa, ſum, [*Viſcoſo, tenace*] γλοιώδης, quod eſt tenax, & glutinoſum: quod & Viſcidum dicimus.

VISCVS, ſci, & ſcum, [*Viſchio, pania*] ἰξὸς, glutinum, quo aues capiuntur. Cic. 2. de Nat. Deo. Prouiſum etiam, ut ſiqua minima beſtiola conaretur irrumpere, in ſordibus aurium, tanquam in uiſco inhæreſceret. Plau. in Bacch. Viſcus merus ueſtra blanditia eſt. Pli. lib. 16. c. 44. Viſcum fit ex acinis, qui colliguntur meſſium tempore immaturi, &c. Eſt & Viſcum, frutex, qui ex turdorum potiſſimum fæce ſuper arborum quarundam ramis delapſa, & à ſole cum humiditate quadam ferue facta naſcitur: uiret autem per totam hyemem. Vir. 6. Æn. Quale ſolet ſiluis brumali frigore uiſcum Frõde uirere noua, quod non ſua ſeminat arbos. De hoc uiſco uide Plin. li. 16. c. 44. Viſcum item, teſte Nonio, antiqui uocabant rete à tenacitate. Vir. 1. Ge. Tum laqueis captare feras, & fallere uiſco Inuentum, & magnos canibus circundare ſaltus. De feris. n. hic procul dubio, non de auibus, loquitur Virgilius. A Viſcus, fit adiectiuum Viſcatus, a, um, uiſco oblitus. Varro 3. de re ruſt. ca. 7. Quos columbarij interficere ſolẽt, duabus uirgis uiſcatis defixis in terram inter ſe curuatis. Ouid. 1. de Arte: Non auis utiliter uiſcatis effugit alis. Idem 15. Met. Retia cum pedicis, laqueoſq́; arteſque doloſas Tollite, nec uolucres uiſcata fallite uirga. Viſcata munera, & hamata pro eodem: hoc eſt, quibus maiora attrahuntur, quæ dantur. Plin. Epiſt. 207. Hos ego uiſcatis, hamatiſq́; muneribus non ſua promere puto, ſed aliena corripere.

VISCVS, ſceris, pen. corr. non tantum exta, [*Interiori, budelle, carni*] σπλάγχνα, ſignificat, cuiuſmodi ſunt iecur, cor, pulmo, & lien, (in qua ſignificatione proprie accipitur apud medicos, & rei Anatomicæ peritos) uerum etiam carnem ipſam, quæ eſt inter oſſa & cutem. Vir. 1. Æn. Tergora diripiunt coſtis, & uiſcera nudãt. Viſcera terræ, hoc eſt, interiora, & penitiora. Oui. 1. Met. Nec tãtum ſegetes, alimentaque debita diues Poſcebatur humus: ſed itum eſt in uiſcera terræ, Quaſq́; recondiderat, Stygijsq́; admouerat umbris Effodiuntur opes irritamenta malorum. Viſcera montis. Virg. 3. Æn. Interdum ſcopulos, auulſaq́; uiſcera montis Erigit eructans. Vbi Seruius: Viſcera, id eſt partes: ſic autem dixit Viſcera, quemadmodum Terræ oſſa dicuntur. Hinc euiſcero, as, ἀποσπλαγχνίζω, quod eſt, uiſcera extraho. Virg. lib. 11. Compreſſamq́; tenet, pedibusq́; euiſcerat uncis. Cic. 1. Tuſc. ex Ennio: Ipſe ſummis ſaxis fixus aſperis euiſceratus latere penderes.

VISIBILIS, & hoc le, [*Viſibile*] ὁρατὸν, θεατὸν, quod uideri poteſt: ſicut Inuiſibile, quod uideri non poteſt. Pli. l. 11. c. 37. Oculi, ceu uaſa quædam, uiſibilem animi partem accipiunt, atq; tranſmittunt.

VISITO, tas, [*Viſitare*] ἐπισκέπτομαι, frequentatiuum eſt a Viſo. Cic. 5. de Fin. Is cum arderet podagræ doloribus, uiſitaſſetq́; hominẽ Carneades Epicuri perfamiliaris, & triſtis exiret, &c. Aliquando Viſitare poſitum legimus, pro ſæpe uidere. Plaut. in Curc. Ibi me interrogat, Ecquem in Epidauro Lyconem trapezitam nouerim? Dico me nouiſſe, quid lenonem Cappadocem? annuo uiſitaſſe. Hinc Viſitatio, onis, uerbale, actus uiſitandi.

VISIO, onis, uerbale, ὄψις, ipſe uidendi actus. Cic. 4. Aca. Nec poteſt is, cui eſt uiſio ueri falſiq́; communis, ullum habere iudicium, aut ullam omnino ueritatis notam. Cic. 2. de Nat. Deo. Neque uiſionem, neque auditum, neque ſonum ſine aere fieri poſſe. Viſiones etiam dicuntur, quas Græci uocant φαντασίας. Quinctil. li. 6. c. 2. Tentabo etiam de hoc dicere, quas φαντασίας, Græci uocãt, nos ſane Viſiones appellemus, per quas imagines rerum abſentium ita repræſentantur animo, ut eas cernere oculis, ac præſentes habere uideamur. Macrob. in Somn. Scip. Omnium, quæ uidere ſibi dormientes uidentur, quinque ſunt principales, & diuerſitates, & nomina. Aut enim eſt ὄνειρος, ſecundum Græcos, quod Latini Somnium uocant: aut ὅραμα, quod Viſio recte appellatur: aut χρηματισμὸς, quod Oraculum nuncupatur, aut eſt ἐνύπνιον, quod Inſomniũ dicitur: aut eſt φάντασμα, quod Cicero, quoties opus hoc nomine fuit, Viſum uocauit.

VISO, uiſis, uiſi, uiſum, [*Andare à uedere*] ἐπισκέπτομαι, ἐπισκοπῶ, ad uidendum eo. Cic. ad Attic. Cupio equidem, & iampridem cupio Alexandriam, reliquamq́; Ægyptum uiſere. Id eſt, ad uidendũ ire. Terentius in Hecy. Non uiſam uxorem Pamphili, cum in proximo ſit ægra? Illud uero in Andria: Id uiſo, tu ne an illi inſaniant: exponit Donatus, ad uidendum uenio. Eadem etiam uis ſeruatur in compoſitis. Terentius in And. Reuiſo quid agãt: Redeo (inquit Donatus) ut uideã, qui agant. Et in Adelph. Hera ego hinc ad hos prouiſam, quàm mox uirginem acceſſant. Prouiſo (inquit) duas res ſignificat, procedo, & uideo. Plaut. in Menæch. Prouiſam, quàm mox uir meus redeat domum. Nõ raro tamen Viſo, accipitur pro primitiuo Video, præſertim cum uerbo Eo, aut Venio coniunctum. Plaut. Rud. Nunc hoc ad Veneris fanum uenio uiſere: rem diuinam facturam ſe dixerat. Terentius Hecy. Poſtquam acceſſiuit ſæpius, ægram ſimulant mulierem: noſtra illico. It uiſere ad eam: admiſit nemo. Idem uſuuenit, quando iungitur his ablatiuis: gratia, cauſſa, ſtudio, & huiuſmodi. Saluſtius: Multi autem, qui è caſtris uiſendi, aut ſpoliandi gratia proceſſerant, uoluentes hoſtilia cadauera, amicum alij, pars hoſpitem, pars, autem cognatos reperiebant. Terent. in Hecy. Ne mittas quidem uiſendi cauſſa quenquam. Virg. 2. Æn. Vndique uiſendi ſtudio Troiana iuuentus Circumfuſa ruit. Ex quibus datur intelligi, hoc uerbum non eſſe deſideratiuum, ſicut multi putant, ſed magis exercitatiuum. Nam ſi uiſo in his exemplis intelligas, uidere cupio, ſenſus erit ineptus. Superflui enim ita forent hi ablatiui, ſtudio, cauſſa, gratia, quos habet adiunctos. Inuenitur & paſſiuum Viſor, in tertiis potiſſimum perſonis. Cice. 6. Verr. Cupidinem fecit illum, qui eſt Theſpijs, propter quem Theſpiæ uiſuntur. Hinc Viſendus, particip. Cice. pro Pompeio: Quæ ceteri tollenda arbitrabantur, ea ſibi ille, ne uiſenda quidem exiſtimabat. Aliquando nomen eſt ex participio. Pli. li. 16. c. 44. Vicina luco eſt ilex, & ipſa nobilis XXXV. pedum ambitu caudicis, decem arbores metiens ſingulas, magnitudinis uiſendæ: id eſt ſpectabilis, admirandæ, dignæ uideri.

VISONTIVM, Οὐισόντιον, Pelodonum oppidum in Hiſpania Tarraconenſi. Ptol. lib. 2. cap. 6.

VISVM, uiſi, φάντασμα, ſpectrum, phaſma, ſiue ſpecies aliqua, quam dormientes uidemur uidere: quanquam nonnunquam & uigilantibus uſuueniat: quemadmodum Bruto legimus mali Genii uiſum non multo ante cladem Philippicam apparuiſſe. Virg. 4. Æn. Hoc uiſum nulli, non ipſi effata ſorori eſt. Cice. 1. Acade. Plurima autem in illa tertia philoſophiæ parte mutauit: in qua primum de ſenſibus ipſis quædam dixit noua: quos iunctos eſſe cenſuit è quadam quaſi impulſione oblata extrinſecus, quã ille φαντασίαν, nos uiſum appellamus. Viſum, uiſi, pro ſpectaculo, hoc eſt, pro re

quauis

quauis, quæ ſpectanda proponitur. Proper. li. 2. Eleg. 6. Quæ manus obſcœnas depinxit prima tabellas, Et poſuit caſta turpia uiſa domo.

Vistvla, qui & Vilula, & Iſtula, nobilis Europæ fluuius, in Carpatho monte naſcens, Germaniamq; dirimens a Sarmatia, & tandem oſtio uno prægrandi iuxta Danticum urbem in ſinum Codanum illabens. Vide Ptol. Tab. 8. Europæ.

Visvla, Pomponio, fluuius inſignis Europæ, Germaniam diuidens à Sarmatia, qui à Plinio Viſtula appellatur. Vide Vadianum in li. 3. Pomponii Melæ.

Visvla, uitis genus, quod ſic deſcribitur à Colum. lib. 3. cap. 2. Viſulæ deinde ab his & minor Argitis terræ mediocritate lætantur: nam in pingui nimiis uiribus luxuriant, in macra tenues & uacuæ fructu ueniunt, &c. Viſula breuem materiam, & latum folium exigit, cuius amplitudine fructus ſuos optime aduerſus grandinem tuetur: qui tamen niſi primo quoque tempore maturi legantur, ad terram decidunt, humoribus etiam, priuſquam defluant, putreſcunt.

Visvrgis, fluuius eſt Germaniæ, non procul à Cheruſcis naſcens, Brunſuicem agrum irrigans, tandemq; Bremam urbem præter lapſus, paucis citra Albis oſtium paſſ. millibus, in Germanicum Oceanum ſeſe euoluens. Accolæ hodie Vueſerum appellant. Vide Annotationes Vadiani in librum tertium Pomponii Melæ.

Visvs, us, ui, [*Viſione, uedere, uiſta*] ὄψις, uiuendi actus, uel potentia ipſa uiſiua. Plin. lib. 8. cap. 22. Sed in Italia quoque creditur luporũ uiſus eſſe noxius. Ouid. 3. Faſt. Mergetur, uiſus effugietq; tuos. Plin. lib. 9. ca. 50. Piſces attritu uentrium coeunt tanta celeritate, ut uiſum fallant. Quintil. lib. 10. ca. 1. Qualis eſt ferri fulgor, quo mens ſimul, uiſuſq; perſtringitur. Viſus, pro eo quod uidetur. Vir. 3. Æn. Nymphas uenerabar agreſtes, Gradiuumq; patrem, Geticis qui præſidet aruis, Rite ſecundarent uiſus, omenq; leuarent. Idem 5. Æn. Obſtupuit uiſu Æneas. Horat. 1. Serm. Satyr. 5. Tum immundo ſomnia uiſu Nocturnam ueſtem maculant, uentremq; ſupinum. Nocturnus uiſus. Tacit. lib. 20. Aduocata concione iuſſu nominis ſuos Ptolemæiq; uiſus, & ingruentia mala exponit. Viſus, pro ſpecie. Cic. 1. de Nat. deo. Ex quo exiſtit & illud, multa eſſe probabilia, quæ quanquam non perciperentur, tamen quia uiſum quendam haberent inſignem & illuſtrem, his ſapientis uita regeretur.

Vita, [*Vita, anima ſpirito*] βίος, ζωή, à Viuo, is animæ, & corporis coniunctio: quemadmodum contra eorũdem diſſolutio, mors eſt. Cic. 1. de Nat. deo. Tribus rebus animantium uita tenetur, cibo, potu, ſpiritu. Idem 2. Phil. Quod eſt aliud beneficium latronum, quàm ut commemorare poſſint his ſe uitam dediſſe, quibus non ademerunt? Accipitur aliquando Vita pro moribus. Tere. in Adel. Inſpicere, tanquam in ſpeculum, uitas hominum iubeo. Lib. 2. ad Heren. Deinde uita hominis ex ante actis ſpectabitur. Aliquando pro alimento, ſeu uictu. Tere. Eadem quippe homo iam grandior, cui opera uita erat. Idem in Heauton. Nam tua quidem Hercle hæc uita certe expetenda, atque optanda eſt. Interdum pro inſtituto, & ratione uiuendi. Cic. de Senect. Serpit per omnium uitas amicitia. Ci. pro Roſc. Amer. Vita ruſtica honeſtiſſima, atque ſuauiſſima. Mea uita, ζωή μου, blandientis uox eſt. Cice. ad Terent. lib. 14. Obſecro te mea uita, quod ad ſumptum attinet, ſine alios, qui poſſunt, ſi modo uolunt, ſuſtinere.

Vitabvndvs [*Schifatore*] φευκτικός, idem quod uitans. Saluſt. Marius uitabundus claſſem hoſtium, ad oppidum peruenit.

Vitalis, & hoc le, [*Vitale che può uiuere*] βιώσιμος, ζώσιμος, ζωτικός, quod uiuere poteſt, uel cui diuturnior uita ſperari poteſt: unde fœtus octauo menſes natos dicimus non eſſe uitales, hoc eſt, non diu uicturos. Cice. de Amici. Qui poteſt eſſe uita uitalis, (ut ait Ennius) niſi qui, &c. Interdum actiue accipitur pro eo quo uiuimus, quòdq; uitam aut affert, aut conſeruat, ζωοποιητικός. Virg. 1. Æn. Quiſquis, es haud credo, inuiſus cœleſtibus auras Vitales carpis. Vitalis calor. Cur. lib. 3. Pallor deinde ſuffuſus eſt, & totum propemodum corpus uitalis calor reliquit. Ci. 2. de Nat. Deo. Caloris natura uim habet in ſe uitalem. Vitale æuum, pro ipſa uita. Plaut. Pœn. Iupiter, qui genus colis, aliſq; hominum, per quem uiuimus. Vitale æuum. Hinc Vitalitas, atis, βιωτικότης, uis & potentia uitalis. Plin. lib. 11. cap. 37. Ceteris corrupti uitalitas in corde durat. Vitaliter, aduerb. βιωτικῶς. Lucret. li. 5. Haud igitur conſtant diuino prædita ſenſu: Quandoquidem nequeunt uitaliter eſſe animata.

Vitellvs, uitelli, [*Vitello, roſſo di uouo*] λέκιθος, τὸ ὠχρὸν τοῦ ὠοῦ, dicta eſt oui pars lutea, quod ex eo uiuat pullus: ipſum enim animal ex albo liquore oui corporatur, cibus eius eſt in luteo, hoc eſt, in uitello. Mart. lib. 13. Candida ſi croceos circumfluit unda uitellos. Heſperius ſcombri temperet oua liquor. Cic. 2. de Diui. Tum ille, Nihil ne, inquit, de uitello? id enim ex ouo uidebatur aurum declaraſſe, reliquum argentum. Hora. 2. Serm. Saty. 4. Longa quibus facies ouis erit, illa memento, Vt ſucci melioris, & ut magis alba rotundis, Ponere namque marem cohibent callosa uitellum.

Vitellinvs, a, um, λεκιθώδης, idem quod uitulinus. Cic. ad Pæt. lib. 9. Integram tamen ad ouum aſſero: ita uſque ad aſſum uitellinum opera perducitur. Quidam tamen in loco ne hora exemplaria Vitulinum legendum oſtendunt. Vitellina bilis, λεκιθώδης χολή, à Medicis appellatur, quæ fit ex bile pallida uehementius uſtulata: dicta, quod crudi oui uitellum & colore & ſubſtantiæ craſſitudine imitetur.

Vitellivs, βιτέλλιος, nonus Romanorum Imperator fuit, uentri, gulæq; addictiſſimus, qui ſuperato apud Bebriacum Othone, Imperium arripuit: quod non multo poſt deficientibus ad Veſpaſianum militibus, una cum uita exuit. Reliquam eius uitam pete ex Suetonio.

Viteus, a, um, adie. ἀμπέλινος, quod eſt ex uite: unde Pocula uitea. Virg. [Greek] pro uino poſuit 3. Georg. Et pocula læti Fermento atque acidis imitantur uitea ſorbis.

Vitex, icis, ἄγνος, frutex eſt in arborum aſſurgens, in fluminum ripis, ac torrentium alueis naſcens, ramis prælongis lentiſq; foliis oliuæ, ſed mollioribus. Duo ſunt eius genera: alterum, album florem emittens cum purpureo: alterum tantum purpureum, & ſemen piperis ſimilitudine. Græci ἄγνον uocant, quod nobis caſtum ſonat, propterea quòd matronæ in Theſmophoriis Athenienſium caſtitatem ſeruantes, ex foliis iis cubitum ſibi ſternebant. Viticis autem nomen à uitilium uſu accepit. Vulgus herbariorum Agnum caſtum appellat.

Vitiarivm, ἀμπελών, ἀμπελόφυτον, uitium ſeminarium, ſeu locus uitium plantis conſitus. Colum. lib. 3 cap. 5. Vitiarium neque ieiuna terra, neque uliginoſa faciendum eſt: ſuccoſa tamen, ac mediocri potius, quàm pingui. Et paulo ante: Cui uineta facere cordi eſt, præcipue caueat, ne alienæ potius curæ, quam ſuæ credere uelit, ne'ue mercetur uiuiradicem, ſed genus ſurculi probatiſſimum domi conferat, faciatq; uitiarium, ex quo poſſit agrum uineis ueſtire. Varro lib. 1. de Re ruſt. Ideo in uitiario primitus cum exit uitis, tota reſecari ſolet, ut firmiore ſarmento è terra exeat, atque in pariendis colibus uires habeat maiores.

Viticvla, æ, [*Viticella*] ἀμπελὶς, diminutiuum à Vitis. Virg. in Diris: Dulcis nanq; tumet nondum uiticula Baccho. Ci. 3. de Nat. deo. At enim minora dii negligunt, neque agellos ſingulorum, nec uiticulas perſequuntur. Viticulæ item, κλήματα in herbis dicuntur flagella quædam, quæ uitium palmites imitantia longe lateq; proſerpunt, & obuia quæque amplectuntur, iiſq; quaſi pedaminibus abutantur: cuiuſmodi uidere eſt in cucurbitis, cucumeribuſq;, aliiſq; nonnullis id genus. Pli. li. 24. ca. 11. Frutex eſt folio hederæ, molliore tamen, & minus longis uiticulis.

Vitifer, a, um, adiect. ἀμπελοφόρος, quod fert uites, ſiue in quo prou eniunt uites. Mart. lib. 13. Hæc de uitifera ueniſſe picata Vienna Ne dubites, miſit Romulus ipſe mihi.

Vitigineus, a, um, [*Di uite*] ἀμπέλινος, quod ex uite fit: ut, Vitigineum ſimulacrum. Col. lib. 12. cap. 16. Alii foliis uitigineis, nonnulli plataninis ſemiuietas uuas contegunt.

Vitiligo, pen. pro. genit. uitiliginis, ἀλφός, μέλας, λεύκη, fœdus cutis color, ex malo particulæ habitu proueniens, nutrimentum recte aſſimulare non potentis. Celſus ad finem lib. 5. tria eius facit genera: ἀλφὸν, uocans, in quo color albus eſt fere ſubaſper, & non continuus, ut quædam quaſi guttæ diſperſæ eſſe uideantur. Ab alpho, μέλας ſolo differt colore, qui illi niger eſt & umbræ ſimilis. Tertium genus λεύκη appellat, ſimile quidam habens alpho, ſed magis albeſcens, & altius deſcendens pilos quoq; albos reddens, & lanugini ſimiles. Hæc Celſ. Plin. lib. 20. cap. 15. Ferunt eos, qui quotidie edunt capparim, paralyſinon periclitari, nec lienis doloribus. Radix eius uitiligines albas tollit. Mart. lib. 3. linguæ uitiliginem dedit per quandam ſimilitudinem, cum inquit: Scabros dentes, uitiliginemq; linguarum.

Vitilis, & hoc uitile, λυγιστός, quicquid ſic lentum eſt, ut commode flecti poſſit, inquit Budæus: à uinciendo dictum, quemadmodum & Vitis, Vitex, Vimen, & cetera id genus. Pli. lib. 19. cap. 5. Cucurbita omni modo faſtigiatur, uaginis maxime uitilibus. Hinc Vitilia ſubſtantiue, λύγοι, λυγιστά, dicuntur uimina, quibus religantur uites. Idem lib. 24. ca. 9. Non multum à ſalice uitilium uſu diſtat uitex.

Vitilitigatores, [*Calonniatori ottrettatori*] [Greek], dicti ſunt uitioſi litigatores, hoc eſt, calumniatores, obtrectatores: ex uitiis, & litigatoribus compoſita dictio. Qui enim ſola prauitate contentione quærunt. Vitilitigatores proprie dicuntur. M. Ca. Vitilitigatores appellat litium auidos, alienorum calumniatores. Plin. in Præfat. Hiſtoriæ mundi: Ergo ſecuri etiam contra uitilitigatores, quos Cato eleganter ex uitiis, & litigatoribus compoſuit.

quid enim illi aliud, quàm litigant, aut litem quærunt?

VITILITIGO, as, p.co. [*Accuſare, riprendere, mordere*] συκοφαντῶ, obſtrigilo, carpo, criminor, damno, mordeo: unde Vitilitigatores. Plin. in Prolo. Nat. Hiſto. Sic ego, quæ ſcripta ſunt, hæc ſi palam proferantur, multos fore qui uitilitigent.

VITIO, tias, [*Guaſtare*] καταχραίνω, καταπιαίνω, corrũpo, deſtruo, deterius reddo. Plaut. in Prolo. Aulu. Eius filiam Lyconides uitiarat: διαφθείρω, διέφθειρε, ἐλώβησε. Nam uitiatam uirginem dicimus, cum pudicitiam amiſit. Pli. lib. 10. cap. 54. Si in cubatu tonuerit, oua pereunt: & accipitris audita uoce uitiantur. Cic. pro Sextio: Comitiorum & concionum ſignificationes interdum ueræ ſunt, nonnunquam uitiatæ & corruptæ. Ouid. 7. Met. Vitiantur odoribus auræ. Idem 3. Met. Quiq; halitus exit Ore niger Stygio uitiatas inficit auras.

VITIO, dare, [*Biaſimare*] ἐγκαλεῖν, δι᾽ αἰτίας ἔχειν, eſt culpare, uituperare. Terent. in Prolo. Aad. Nunc quam rem uitio dent, quæſo animum aduortite.

VITIOSVS, a, um, adiect. [*Vitioſo, cattiuo*] κακὸς, φαῦλος, uitiis plenum, corruptum, deprauatum. Cic. ad Att. li. 1. Ille alter uitio uno minus uitioſus, quod iners, quod ſomniplenus, quod imperitus, quod ἀπρακτότατος, &c. Vitioſa nux, pro corrupta, ac putrida. Pla. in Mil. Non ego emam nunc uitam tuam uitioſa nuce. Vitioſum ſuffragium, corruptum. Ci. 3. de Legi. Ne tabella uitioſum occultaret ſuffragium. Vitioſæ oues, morboſæ, morbo infectæ. Col. li. 7. cap. 3. Cum Præſertim boni paſtoris uel prima cura ſit, annis omnibus in demortuarum uitioſarumq; ouium locum totidem, uel etiam plura capita ſubſtituere. Quo modo autem differat Vitioſus, & Morboſus, uide in dictione Vitium. Hinc Vitioſe, aduer. κακῶς, male, corrupte. Quinct. li. 4. cap. 1. Vitioſe in ſcholis facimus, quod exordio ſic utimur, &c. Vitioſe ſe habere aliquod membrum dicitur, quod uitio aliquo affectum eſt. Cic. 3. Tuſcu. Membrum tumidum, ac turgidum non uitioſe ſe habet?

VITIOSI magiſtratus, dicebantur, qui uitio creati erant, cum ſcilicet ex legitimis auſpiciis, ceteris'ue ſolennitatibus aliquid eſſet omiſſum: aut cum in campo aliquid uitii interueniſſet, quo ex Augurum diſciplina ſolent dirimi comitia: ut ſiquis interim comitiali morbo fuiſſet correptus, aut ſi fulmen eſſet uiſum aut tonitru auditum, aut aliud quippiam eſſet obnunciatum, quod infauſta futura illa comitia protenderet. Tunc enim Vitioſa comitia dicebantur. & Magiſtratus uitioſi, uel uitio creati: cogebanturq; qui deſignati eſſent, ſe magiſtratu abdicare.

VITIOSITAS, atis, [*Vitioſità, uitio*] κακία, contrarium Virtuti. Cic. li. 4. Tuſc. Vitioſitas eſt habitus aut affectio in tota uita inconſtans, & à ſeipſa diſſentiens.

VITIS, huius tis, fœm. gen. [*Vite*] ἄμπελος, à Vino ferendo dicta eſt, ut placet Varroni li. 4. de Ling. Lat. ſiue quòd inuitet ad ſpem percipiendarum uuarum, ut auctor eſt idem Varro li. 1. de re ru. cap. 31. ubi ſic habet: Et uitis, eò quòd inuitet ad uuas percipiendas, dicta primo uidetur. Cic. de Senect. Cuius quidem non utilitas me ſolum, ſed etiam cultum, & ipſa natura delectat: religatio, propagatio uitium ſarmentorumq;. Ouid. 14. Met. Falce data frondator erat, uitisq; putator. Virg. 1. Ge. Quid faciat lætas ſegetes, quo ſydere terram Vertere Mecœnas, ulmisq; adiungere uites Conueniat. Erat & Vitis geſtamen centurionis, quo ille milites ob leuiora delictam uerberabat. Minus enim ignominioſa erat pœna, quæ à Centurione, quàm quæ a lictore eſſet illata. Vnde Iuuen. Sat. 8. Nodoſam poſt hæc frangebat uertice uitem, Si lentus pigra muniret caſtra dolabra. Martia. Digeſt. de Re militari: Si miles uitem tenuit, militiam mutat: ſi ex induſtria fregit, uel manum Centurioni intulit, capite punietur.

VITILATOR, oris, p.c. ἀμπελοφύτης, qui uites ſerit. Quo nomine dictus eſt Saturnus, qui primus ferendarũ uitiũ uſum in Italiã attulit. Virg. lib. 7. Æn. Vitiſator curuam ſeruans ſub imagine falcem.

VITIVM, tii, [*Vitio, ſceleratezza ſcelerità*] κακία, κακότης, proprie dicitur, quod uirtuti opponitur: ita dictum, quòd uitandum ſit, ac fugiendum. Hor. li. 1. Epi. Virtus eſt uitium fugere. Cic. pro Cluent. Nullam quidem ob turpitudinem, nullum ob totius uitæ non dicam uitium, ſed erratum. Pla. Truc. Hoc nobis uitium maximum eſt, cum amamus, tunc perimus. Aliquando accipitur pro errato, ἔλλειμμα, σφάλμα. Pli. Librum uitiis plenum. Aliquando pro uitioſo corporis affectu, non tamen ad uitæ perniciem tendente. Aul. Gel. ita diſtinguit uitium à morbo, quòd Morbus ſit affectus quidam cuiuſcunq; corporis contra naturam, qui uſum eius facit ad id deteriorem, cauſſa cuius natura nobis eius corporis ſanitatem dedit: ut ait Vlp. tit. de Ædil. edic. l. 1. Et eſt totius corporis, ut febris, inſania: utq; ait Nonius, cum acceſſu aut temporis, aut contagii. Vitium uero perpetuum corporis impedimentum, ut cęcitas, claudicatio, uecordia. Et ſic Vitium non tantum ad animum, ſed etiam ad corpus refertur. Et non ſolum in homine, ſed in aliis quoque rebus dicitur. Cic. Pæto. Si nihil eſt in parietibus, aut tecto uitii; cetera mihi probabuntur. Poteſt tamen qui Morboſus eſt, etiam Vitioſus dici ſed non econtrario. Equus mordax, & calcitroſus, uitioſus, non morboſus eſt. Claudus uero aliquo actu factus, & morboſus, & uitioſus dici poteſt. Quicquid impedit, uel corrumpit, ac inutile eſt, Vitium dicitur. Virg. 1. Geo. Sane illis omne per ignem Excoquitur uitium, &c. Ponitur aliquando pro culpa. Cic. 4. Acad. Huc ſi perueneris, me tibi primum quidq; concedente, meum uitium fuerit. &c. Aliquando pro ſtupro: unde Offerre uitium uirgini, διακορεῖν, pro uitiare uirginem, dixit Tere. in Hecy. Pudicitiæ afferre uitium. Plaut. Pudicitiæ nunquam nec uim, nec uitium attuli. Vitium addere, pro Vitium afferre. Idem: Pudicitiæ huius, inquit, me abſente uitium eſt additum. Vitium facere dicuntur ædificia, cum rimas agunt, & ruinam minantur. Ci. Top. Si ædes exeſæ corruerunt, uitium'ue fecerunt. Vertere uitio aliquid, idem quod Dare uitio, ἐγκαλεῖν, ἐν αἰτίᾳ ποιεῖσθαι. Cice. in Epiſt. Ne ſibi illæ uitio uerterent, quod abeſſet a patria. Denique quicquid uituperari ſolet, Vitium dicitur. Cice. 1. de Orat. Adeſt enim fere nemo, quin acutius, atq; acrius uitia iudicent, quam recta uideat. Ponere in uitio eſt ſumere in malam partem. Cice. 3. Tuſ. Qui fortis eſt, idem eſt fidens: quoniam Confidens, mala conſuetudine loquendi in uitio ponitur.

VITO, as, [*Schifare, guardarſi, fuggire*] ἀλεβοῦμαι, φυλάττομαι, ἐξίσταμαι, euito, effugio, declino, caueo: quanquam amplius quiddam ſignificat, quàm caueo. Multa enim cauemus, quæ tamen uitare nõ poſſumus. Ci. 3. Ver. Nam eum, qui palã eſt aduerſarius, facile cauendo uitare poſſis. Vir. 3. Æn. Quæ prima pericula uito. Idem 2. Æn. Teſtor, in occaſu ueſtro, nec tela, nec ullas Vitauiſſe uices Danaum. Seipſum uitare eſt non ſibi conſtare, uel ſibi diſplicere propter ſcelerum conſcientiam. Hora. 2. Ser. Sat. 7. Teq; ipſum uitans, fugitiuus ut erro. Vitatio, onis, uerbale, ἀλέβευσις, ipſe uitandi actus. Ci. 5. de Fin. Ne uitationem quidẽ doloris ipſam per ſe quiſquam in rebus expetẽdis putauit, ne ſi etiã euitare poſſet. Vitabundus, a, um, ἀλεβούμενος, idem quod uitans. Sal. in Iug. Ipſe quaſi uitabundus per ſaltuoſa loca & tramites exercitum ductare. Liu. 5. Bel. Pun. Hanno ex Brutiis profectus cum exercitu uitabundus caſtra hoſtium, Conſulesq; quæ in Samnio erant, cum Beneuẽto iam appropinquaret, tria paſſuũ millia ab ipſa urbe loco edito caſtra poſuit. Eius compoſita ſunt, Deuito, & Euito, eiuſdem fere ſignificationis cum ſuo ſimplici: de quibus ſatis multa ſuis locis.

VITRIARIVS, rii [*Maeſtro di lauorar uetri*] ὑαλουργὸς, uitri conficiendi artifex: qua uoce utitur Lampridius in Alexandro.

VITREVS, a, um, adiect. [*Di uetro*] ὑάλινος, quod ex uitro eſt: ut Vitreæ ampullæ, apud Pli. li. 20. ca. 14. Col. lib. 12. cap. 4. Vaſa autem fictilia, uel uitrea, plura potius, quam ampla, quod uitri colorem refert, ὑαλοειδὴς, ut, Fõs uitreus, hoc eſt, clarus, & pellucidus, apud Pli. Iuniorem Epiſt. 161. Pli. maior lib. 9. ca. 31. Nec omnibus idem uitreus color. Vir. 7. Æn. Te nemus Angitiæ, uitrea te Fucinus unda Te liquidi fleuere lacus. Interdum Vitreum dicitur, quod fragile eſt in morem uitri. Seneca: Fortuna uitrea eſt: dum ſplẽdet, frangitur. Fama uitrea, id eſt, fragilis, Acrone interprete. Horat. 2. Serm. Sat. 3. Et furioſius erit, quem cepit uitrea fama.

VITRICVS, uitrici, [*Padregno*] πατρωὸς, matris meæ maritus: cui reſpondet, relatiuum Priuignus. Cice. ad Attic. lib. 15. Vitricus quidem nihil cenſebat, quem Aſturæ uidimus. Oui. 1. Amor. ad Cupidinem. Necte comam myrto, maternas iunge columbas: Qui deceant, currus uitricus dabit. Intelligit Vulcanum, qui Venerem, poſtquam ex Ioue genuiſſet Cupidinem, duxerat uxorem.

VITRVM, uitri, [*Vetro*] ὕαλος, materia tranſlucida, quæ modo ex arena ſplendenti, modo ex calculis perlucidis conficitur. De cuius origine, & ratione faciendi, uide Pli. li. 36. ca. 15. Idem pro Rabir. Poſth. Ductæ naues Poſthumi Puteolis ſunt auditæ, uiſæq; merces, fallaces quidem, & fucoſæ, chartis, & linteis, & uitro delatæ. Plin. lib. 36. ca. 26. In genere uitri & obſidiana numerantur, ad ſimilitudinem lapidis, quem in Æthiopia inuenit Obſidius.

VITRVVIVS, architectus Veronenſis, cuius opera etiam hodie omnium manibus teruntur, uarias in linguas transfuſa.

VITTA, æ, duplicit, [*Binda, pezza*] ταινία, ligamentum capitis, hoc eſt, faſcia, qua circum caput antiqui, uel crines, uel ſerta, aut flores, aut quid uis aliud religabant. Vir. 2. Æn. Et ſalſæ fruges, & circum tempora uittæ. Vbi Seruius: Vittæ, quibus uictimæ coronabantur. Idem li. 3. Æn. Vittasq; reſoluit Sacrati capitis. Oui. 2. Metam. Vitta coercuerat neglectos alba capillos. Luca. 5. lib. Tũ torta priores Stringit uitta comas. Hinc Vittatus, a, um, ταινιούμενος, uittis redimitus. Plin. lib. 7. cap. 30: Vittatam nauem Dionyſius tyranus Platoni miſit obuiam. Plutar. in uita Marci Coriolani ait, in Metellorum familia fuiſſe qui Vittatus cognominaretur ab uſu uittæ, qua ulceris tegendi cauſſa procedat in publicum obligata fronte. Oui. 1. Amor. Ele. 7. Sic niſi uittatis quę erat Caſſandra capillis,

ſis,Procubuit templo caſta Minerua tuo.

Vɪᴛᴜʟᴀ,æ,μόσχος,bubuli generis fœtus fœmininus, qui annum primum ætatis nondum expleuit: nam tunc Iuuenca dici incipit. Varr.2.de Re ruſt.cap.5.Primum in bubulo genere gradus ætatis dicuntur quattuor:prima uitulorum, ſecunda iuuencorum,tertia boum nouellorum,quarta uetulorum.Diſcernuntur in prima æta te uitulus,& uitula; in ſecunda iuuencus & iuuenca; in tertia,& quarta taurus & uacca. Aliquando tamen Vitulam latius accipimus ut etiam ad iuuencam,uel uaccam nouellam extendatur.Vir. Eclog.3.Ego hanc uitulam(ne forte recuſes, Bis uenit ad mulctram,binos alit ubere fœtus)Depono.

Vɪᴛᴜʟᴀʀɪ,[*Allegrarſi*]παιωνίζειν,ueteres uſurparunt pro uoce læ tari:propterea quòd eam ueram uitam putabant,quæ in ſumma lætitia, ac tranquillitate degeretur.Var.li.15.Rerum diuinarum: Pontifex quibuſdam ſacris uitulari ſolet,quod Græci παιωνίζειν, dicunt: hinc Viuere ſæpenumero ponitur,pro lætam uitam agere,Feſtus à uitulis deducit,qui ſumma in pratis laſciuia exultant. Vitulans(inquit)lætans gaudio, ut in prato uitulus.Ennius:habet is coronam uitulans uictoria.

Vɪᴛᴜʟᴜs,li,[*Vitello*]μόσχος, fœtus maſculinus in bubulo genere, qui primum ætatis annum nondum expleuit: nam deinde Iuuencus uocari incipit. Dictus Vitulus à uitulando, hoc eſt, laſciuiendo.Varro Rei ruſt.li.2.ca.5.Primum in bubulo genere ætatis gra dus dicuntur quattuor.Prima uitulorum, ſecunda iuuencorum, tertia boum nouellorum,quarta uetulorum. Idem 3.Geo.Poſt partum in uitulos cura traducitur omnis. Hora.4.Car. Ode 2.Te decem tauri,totidemq́; uaccæ, Me tener ſoluat uitulus relicta Matre,qui largis iuueneſcit herbis In mea uota. Aliquando tamen Vitulum legimus pro iuuenco,ſeu tauro nouello. Vir.4.Ge. Tum uitulus bima curuans iam cornua fronte. Neq; ſolum in bu bulo genere Vitulus dicitur, uerumetiam in aliis quadrupedibus maioribus.Plin.lib.8.cap.1.de Elephantis.Atq;ita ſalutato ſidere in ſiluas reuertuntur,uitulorum fatigatos præ ſe ferentes.Virgil. ad equos tranſtulit 3.Geo.Iam uitulos hortare, uiamq́; inſiſte domandi.Quinetiam balænarum fœtus,Vitulos appellat Pli.lib.9. cap.6.Irrumpunt(inquit)orcæ in ſecreta,& uitulos earum, ac fœtas,uel etiam grauidas lancinant morſu. Hinc Vitulinus, adiect. μόσχειος,quod ex uitulo eſt:ut, Vitulina caro, apud Plaut.in Aulula.Cic.2.de Diui.An tu,inquit,carunculæ uitulinæ mauis,quàm Imperatori ueteri credere?

Vɪᴛᴜʟᴜs ᴍᴀʀɪɴᴠs,φώκη,belua eſt ex genere amphibiorum, omnium animalium ſomniculoſiſſimum,tam in terra,quàm in mari uitam habens.Parit enim in terram pecudum more , nunquam plures geminis,eosq́; mammis educat nec ante XII.diem deducit in mare.Grauiſſimum in ſomno edit mugitum:unde & uituli nomen accepit.Reliquam eius naturam uide apud Plin.lib.9. cap.13.

Vɪᴛᴜɴᴜs,antiquis deus erat,qui credebatur uitam largiri:& Sentinus ſenſum.Cœl.Rhod.lib.25.cap.30.

Vɪᴛᴜᴘᴇʀɪᴜᴍ,[*Vituperio*]ψόγος,uituperatio,dedecus,infamia.Ci. Vel etiam à uitio dictum uituperium.

Vɪᴛᴜᴘᴇʀᴀʙɪʟɪs,le,ἐπίψογος,μωμητὸς, ψεκτὸς , uituperatione dignus.Ci.3.de leg.Nã iſto quidem modo uel Conſulatus uituperabilis eſt,ſi Conſulum(quos enumerare nolo)peccata collegeris.

Vɪᴛᴜᴘᴇʀᴀᴛɪᴏ,onis,ψόγος,ὕβρις,μῶμος,uituperãdi actus,reprehenſio,cui opponitur laus,ſiue laudatio.Quinct.in Procem. lib.8. His adiiciemus,demonſtratiuum laude & uituperatione conſtare.Cice.7.Verr.Hæc autem uituperatio,atque infamia confirmabatur eorum ſermone,qui à ſuis ciuitatibus illis nauibus præpoſiti fuerant.Venire in uituperationem hominum, eſt hominum reprehenſioni obnoxium fieri.Cicer.6.Verr. Vt propter eum in ſermonem hominum,atque in tantam uituperationem ueniret.Eſſe alicui uituperationi,eſt ad dedecus,& infamiam eius pertinere. Idẽ Philipp.lib.13.Epi.Sed mihi ita perſuadeo, (poteſt fieri ut fallar) eam rem laudi tibi potius, quàm uituperationi fore.

Vɪᴛᴜᴘᴇʀᴀᴛᴏʀ,oris,[*Reprenſore*]ψέκτης,reprehenſor, qui procliuis eſt ad uituperandum.Cice.1.de Fini.Quanquam Philoſophiæ quidem uituperatoribus ſatis reſponſum eſt eo libro,quo,à nobis Philoſophia defenſa & collaudata eſt,cum eſſet accuſata, & uituperata ab Hortenſio.

Vɪᴛᴜᴘᴇʀᴏ,onis,ψέκτης , uituperator, momus, in reprehenſionem procliuis . Dictum ea forma, qua & Epulonem,& Manduconem,& Phagonem dicimus,& Palmonem, uerbis uidelicet in nomina conuerſis.

Vɪᴛᴜᴘᴇʀᴏ,as[*Vituperare*]ψέγω,μωμέομαι,uitio do,uitio uerto,culpo,de dignitate uel auctoritate alicuius detraho. Terent.in And. Prol.Id iſti uituperant factum.Auctor ad Heren.l.2.Vitioſum eſt, artem,aut ſcientiam,aut ſtudium quodpiam uituperare propter eorum uitia,qui in eo ſtudio ſunt:ueluti qui Rhetoricam uituperant propter alicuius Oratoris uituperandam uitam.Ci.pro Mur. Ego tuum conſilium Cato, uituperare nõ audeo.Iungitur aliquando cum datiuo.Plaut.in Caſ.Cur omne mihi uituperat malo?

Vɪᴠᴀʀɪᴠᴍ,rii,[*Viuaro, alibi, barco*] ζωγρεῖον, ζωοτροφεῖον, locus in quo uel aues,uel piſces,uel feræ continentur,quæ ad uictum dun taxat pertinent,ut docet Gel.Noct.Attic. lib.2.cap.20.Plin.lib.8. ca.52.Viuaria aprorum, ceterorumq́; ſiluestrium , primus togati generis inuenit Fuluius Hirpinus,qui Tarquinienſi feras paſcere inſtituit.Pli.li.9.ca.54.Oſtreorum uiuaria primus Sergius Orata in Baiano inuenit. Iuuen.Sat.4.Non dubitaturi fugitiuum dicere piſcem,Depaſtumq́; diu uiuaria Cæſaris.Peculiari tamen nomine ſepta,in quibus feræ paſcuntur,Leporaria dicuntur:quemadmodum Piſcinæ,in quibus aluntur piſces: & Orinthones, in quibus aues clauſæ tenentur.Vide Var.Rei ruſt.lib.3.cap. item 3.

Vɪᴠᴀx,cis,pen.pr.omnis gen.[*Viuace,uiuo, uigoroſo*]μακρόβιος,longæuus,ſeu uitæ diuturnioris.Virg.2. Geo.Palladia gaudent ſilua uiuacis oliuæ.Idem Eclo.8.Et ramoſa Mycon uiuacis cornua cerui.Hinc Viuacior, Viuaciſſimus. Plin.lib.9.cap.20.In ſicco quoq; repunt:ideo etiam uiuaciora talia. Hor.2. Ser. Sat.2. Poſtremum expellet certe uiuacior hæres. Viuacitas, atis,μακροβιότης,longæ uitæ,uitæ diuturnitas.Col.lib.11.cap.3. Multis etiam locis uiuacitatem ſuam uſq; in annos decem prorogat.

Vɪᴠᴇʀᴇ in diem,dicuntur,quos Græci uocant ἐφημερόβιοι,qui quotidie parant noua cibaria,nullum habentes penum reconditum, nihil de futuro tempore ſoliciti , omnem deniq; curam ita abiicientes ac ſi eo ſolum die uicturi eſſent. Cice.5.Tuſc.Nos in diem uiuimus.Colu.lib.3.Nec prouident futuro tempori,ſed quaſi pla ne in diem uiuant, ſic imperant uitibus,& eas multis palmitibus onerant,ut poſteritati non conſulant.

Vɪᴠᴇʀʀᴀ,æ,γαλῆ, animalculum exiguum ex genere muſtelarum, quo uenatores utuntur ad cuniculos ex antris expellendos. Plin. li.8.ca.55.de cuniculis loquens,Magna propter uenatum eorum uiuerris gratia eſt:immittunt eas in ſpecus,qui ſunt multifores in terra:unde & nomen animali: atque ita eiectos ſuperne capiunt.

Vɪᴠɪsᴄᴏ,is,[*Viuere*]ἐμψυχόομαι,γίνομαι,uiuus fio,animor, proprieq; de rebus inanimatis dicitur, cum anima imbuuntur. Plin.libro 9. ca.51.Anguillæ atterunt ſe ſcopulis:ea ſtrigmenta uiuiſcunt:nec alia eſt earum procreatio.Idem lib.16. cap.25.de Fauonio uento loquens:Hoc enim maritantur uiuiſcentia è terra, quo etiã eque in Hiſpania.Per tranſlationem accipitur pro inualeſcere,& uigo rem acquirere,κρατυνόσαι,ἐπιρρώσαι.Lucr. lib. 4. Quod cupido affixum cordi uiuiſcit,ut ignis. Et paulo poſt: Vlcus enim uiuiſcit & inueteraſcit alendo.

Vɪᴠɪᴅᴠs,a,um,pen.co.[*Viuo*]ἀκμαῖος , ἐπακμάζων , multo uigore præditus.Plin.in Paneg.Amas conſtantiam ciuium,rectosq́;,ac uiuidos animos.Virg.5.Æneid.Exigui numero, ſed bello uiuida uirtus.Liu.6.ab Vrb.Sed uegetum ingenium in uiuido pectore uigebat,uirebatq́; integris ſenſibus.Interdum Viuidum accipitur pro uiuenti,ἔμψυχος.Propertius:Quattuor artificis uiuida ſigna boues.Vbi Signa uiuida,dixi,quaſi uiuentia:idq́; hyperbolicωs,quemadmodum Virg.Spirantia æra, hoc eſt,tanta arte confecta,ut uiuere,& ſpirare uideantur.

Vɪᴠɪʀᴀᴅɪx,cis,pen.pro.& fœm.gen.μόσχευμα,planta quæ cum radi ce ſeritur,quaſi uiuam radicem habens, ad differentiam malleoli,& talearum.Plin.lib.17.cap.22.In arido ſolo uiuiradix quoque fruſtra ſeritur.Colum.lib.3.cap.14.Sationis autem duo ſunt gene ra,malleoli,uel uiuiradicis: quod utrunque ab agricolis uſurpatur,& in prouinciis magis malleoli . Neque enim ſeminariis ſtudent,nec uſum habent faciendæ uiuiradicis.

Vɪᴠᴏ,is,xi,ctum[*Viuere*]βιόω,βιοτεύω,ζάω,uitam ago,uitam dego, in uita ſum.Quinct.li.9.c.3.Non ut edam,uiuo:ſed ut uiuam,edo. Cice.de Senect.Nemo eſt tam ſenex,qui ſe annum non putet poſſe uiuere.Hora.2.Ser.Saty.6.Neq; ulla eſt Aut magno,aut paruo lethi fuga:quo bone circa Dũ licet in rebus iucundis uiue beatus Viue memor quàm ſis æui breuis.Ci.3.de Fin.Conſentaneum eſt huic naturæ:ut ſapiens uelit gerere,& adminiſtrare rẽpublicam, atque ut è natura uiuat:uxorem adiungere & uelle ex ea liberos procreare Et licet abſolutum ſit hoc uerbum,admittit tamen accuſatiuum reciprocum,ut Viuo felicem uitam, Viuo uitam durã. Terent.in Adel.Nam ego uitam duram, quàm uixi uſque adhuc, prope iam excurſo ſpatio,mitto. Interdum accipitur Viuere pro eo quod eſt lætam uitam agere.Nam eam demum ueram putabãt eſſe uitam,quæ in lætitia,animiq́; trãquillitate perageretur.Mar. Seranimis uita eſt craſtina:uiue hodie . Plaut. in Mil. Conſerui, conſeruæq́; omnes bene ualete,& uiuite.Catullus ad Leſbiam:Viuamus mea Leſbia,atque amemus. Viuere ſtudiis, dixit Cice.ad Sulp.Epiſt.29.li.13.pro eo quod eſt uiuam litteris ſuſtinere. Ita uiuam affirmantis particula eſt. Cic.ad Tiron. lib. 16. Sollicitat ita uiuam,me tua mi Tiro ualetudo:id eſt,moriar,uel deſperẽam, niſi tua ualetudo me ſollicitat.Eandem uim habet Ne uiuam,ſubſe-

quente particula Si,uel Niſi.Cic.ad Att. lib. 4. Quid poteris, inquies,pro iis dicere? ne uiuam, ſi ſcio. Viuendo uincere aliquem, dixit Plaut. in Epid. pro eo quod eſt,ei ſuperſtitem eſſe. Viuitur, imperſonale. Plau. Perſa: Quid agitur? T. uiuitur, Ter. Heaut. Hic ibi fit,ubi non uere uiuitur. Cice.1.de Fin. Qua præceptrice in trāquillitate uiui poteſt,omniū cupiditatum ardore reſtincto. Ouid. 1.Met. Viuitur ex rapto:non hoſpes ab hoſpite tutus. Hor.2. Car. Ode 16. Viuitur paruo bene:cui paternum Splendet in menſa tenui ſalinū: Nec leueis ſomnos timor, aut cupido Sordidus aufert. Viuitur perſonale. Oui.12.Meta. Vixi annos bis centum,nunc tertia uiuitur ætas. Huius uerbi compoſita ſunt Conuiuo, Peruiuo, & Superuiuo, Reuiuo,quorum ſignificata uide ſuis locis.

Vivvs,a,um,[*Viuo*] ζωός,ζῶν,ἔμψυχος,ἔμπνοος,ſpirans,animatum, uita præditum. Cic. ad Att. li.4. Cato tamen affirmat ſe uiuo illum non triumphare. Quandoq; ponitur pro naturali, & non artificioſo. Virg. lib.2.Ge. Et uiua ſua plantaria terra. Idem 1. Æneid. Viuoq; ſedilia ſaxo. Quandoq; pro ualido aut uehementi. Virgil.1. Æn. Paulatim abolere Sichæum Incipit, & tentat uiuo præuertere amore. Viua ſepes dicitur,quæ dumis non præciſis, ſed in eo loco natis contexitur. Colum. lib.11. cap.3. Vetuſtiſſimi auctores uiuam ſepem ſtructili prætulerunt:quia non ſolum minorem impenſam deſideraret,uerum etiam diuturnior immenſis temporibus permaneret. Viua aqua,naturalis,& indidem nata. Varr. 1.de re ruſt.cap.11. Si omnino aqua non eſt uiua, ciſternæ faciendæ ſub tectis,& lacus ſub dio:ex altero loco ut homines,ex altero ut pecus uti poſſit. Flumen uiuum. Vir.2.Æn. Donec me flumine uiuo Abluero. Lacus uiui. Vir.2.Ge. Speluncæ, uiuiq; lacus, ac frigida tempe. Vultus uiuos ducere:hoc eſt,uiuam,& naturalem effigiem referentes. Virg.6.Æneidós: Excudent alii ſpirantia mollius æra, (Credo equidem) uiuos ducent de marmore uultus.

Vivvs pyritas, πυρίτης,ζωός,lapis eſt ex omni pyritarum genere ponderoſiſſimus,ex quo ignis excutitur. Pli.lib.36.cap.19. Pyritarum etiamnum aliqui genus unū faciunt,plurimum habens ignis, quos uiuos appellamus,& ponderoſiſſimi ſunt. Hi exploratoribus caſtrorum maxime neceſſarii,qui clauo, uel altero lapide ſcintillas edunt,quæ exceptæ ſulphuratis aut fungis aridis, uel foliis,dicto celerius ignem trahunt,

Vix,[*A pena difficilmente*] μόγις,μόλις,χαλῇ, aduerbium ſignificans propemodum nō ægre,uel difficulter,quaſi cum ui & labore. Vir. li.2.Ge. Vix humiles apibus caſias,roremq; miniſtrat. Ter. Vix retraxi filium ab amore ancillæ. Aliquando refertur ad tempus,pro uix dum,ſiue uix adhuc,ſtatim,ubi,uel iamiā. Vir.1.Æn. Vix è conſpectu Siculæ telluris in altum Vela dabāt læti. Id eſt,ſtatim,poſt quam è conſpectu Siculæ,&c. Aliquando ponitur pro non. Lucan. Carcer uix carcere dignus. Ouid. Vix Priamus tanti,totaq; Troia fuit hoc eſt,non fuit tanti Priamus,ut exponit Donatus.

Vix tandem,[*Piu tempo,aſſai*] μόλις,πολλῷ,post multum temporis. Cicero Appio Pulc. Vix tandem legi litteras dignas Appio. Virg.2.Ænei. Vix tandem magnis Ithaci clamoribus actus, Compoſito rumpit uocem.

V ANTE L

Vlcero,as,pe.c.[*Impiagare*] uel,ut alii Græcam originem ſequentes, malunt ſcribere, Hulcero. ἑλκόω ulceroſum facio, ulceribus infeſto. Pli. li.28.c.9. Item equarū (ſubadi ſanguis) præterquam uirginum erodit,emargitat,ulcerat. Hor.1.Ser.Sat.6. Nunc mihi curto Ire licet mulo,uel ſi libet uſq; Tarentum: Mantica cui lumbos onere ulceret,atq; eques armos. Cic. de Fato, Nondum enim ulcerato ſerpentis morſu Philocteta,quæ cauſſa in rerum natura continebatur fore ut is in inſula Lemno linqueretur. Hinc Exulcero, compoſitum, cuius ſignificationem uide ſupra ſuo loco.

Vlciscor,ſceris,ultus ſum,[*Vindicare, far uendetta*] ἐκδικῶ,τιμωρῶ,uindico,iniuriam non impunitam relinquo, ultionem repeto. Dicimus autem, Vlciſcor te, Vlciſcor te pro hoc ſcelere, Vlciſcor ſcelus, Vlciſcor me. Terent. in Eun. Ego pol te pro iſtis dictis,& factis ſcelus Vlciſcar. Plaut. in Men. Ni hanc iniuriam, meq; ultus fuero. Cice.2.de Inuent. Deinde hoc ſi conſtitutum ſit, ut peccata homines peccatis,& iniurias iniuriis ulciſcantur, quantum incommodorum conſequatur. Ouid.7. Metam. Androgeiq; necem iuſtis ulciſcitur armis. Hinc ultio,onis,uerbale, ἐκδίκησις,τιμωρία, uindicta. Plin. lib.11. cap.28. Illis etiam ultionis cauſſa datum eſt. Tacitus lib.2 Simul perfidos & ruptores pacis ultioni & gloriæ mactandos.

Vlcvs,ceris,[*Piaga nata da per ſe*] ἕλκος, ſolutio unitatis in carne quæ fit per eroſionem:ut docet Galen. in tractu de Differentiis morborum. Virg. lib.3.Ge. Non tamen ulla magis præſens fortuna laborum eſt, Quàm ſi quis ferro potuit reſcindere ſummum Vlceris os,alitur uitium,uiuitq; tegendo. Vulnus uero eſt hians,patensq; apertura corporis,ictu facta. Vlcus tāgere, prouerbiali metaphora dicitur,pro eo quod eſt,mouere dolorem,& rei alicuius, quæ nos magnopere urat,mentionem facere. Ter. in Phor. Quid minus utile fuit, quam hoc ulcus tangere? Cic.1. de Nat.de. Quicquid enim horum attigerit,ulcus eſt:ita male inſtituta ratio exitum reperire non poteſt. Id eſt,ita ab eo defendi nō poterit, quin erroris,uanitatiſq; conuincatur. Hinc Vlcuſculum diminut. ἑλκύδριον. Plin. lib.28.cap.19. Lien uituli in uino decoctus, tritusq;,& illitus ulcuſcula oris ſanat. Vlceroſus,a,um,adiectiuum, ἑλκώδης, quod eſt plenum ulceribus. Horat.1. Car. Ode 25. Cum tibi flagrans amor,& libido, Quæ ſolet matres furiare equorum, Sæuiet circa iecur ulceroſum, Non ſine queſtu. Transfertur & ad arbores. Plin. lib.17.cap.14. Ante omnia gemmantes nitere conuenit nihil uſquam ulceroſum eſſe, aut retorridum. Quidam hoc nomē aſpirandum putant,& melius fortaſſis. Nam a Græco ἕλκος deduci uidetur,quod primam uocalem habet aſpiratam.

Vlex,cis,frutex roriſmarini ſimilis,ſed aſperior, qui retinendi auri gratia ſterni ſolet in foſſis canalibus'ue,ad lauandas montium ruinas fieri ſolitis. Plin. li.33.cap.4.

Vligo,inis,pen.pro. ἰκμάς,terræ humor naturalis, ex ea nunquam recedens,inquit Seruius, Virg.2.Geo. At quæ pinguis humus,dulciq; uligine læta. Silius li.8. Et quos peſtifera pontini uligine campi,&c. Varro 2.de re ruſt.ca.2. Solum oportet eſſe eruderatum & procliuum,ut euerri facile poſſit,ac fieri purum. Non enim ſolum ea uligo lanam corrumpit ouium, ſed etiam ungulas ſcabras fieri cogit. Hinc Vliginoſus,a,um, ἐνικμος,ſemper uuidus: ut, Vliginoſus ager,qui ſemper eſt humidus: Humidus uero qui aliquando ſiccatur. Pli.li.17.cap.5. Terram amaram, ſiue macram ſi quis probare uelit,demonſtrant eam atræ degeneresq; herbæ:frigidam autem retorride nata:item uliginoſam triſtia: rubricam oculi,argillamq; operi difficillimas,quæq; raſtros, ac uomeres ingentibus glebis onerent:quanquam aliquando non quod operi,hoc & fructui ſit aduerſum. Col. li.2.cap.4. Igitur uliginoſi campi proſcindi debent poſt Idus menſis Aprilis.

Vlivs, οὔλιος, Apollinis cognomen apud Mileſios, quòd is ſanitatis auctor putaretur. Nam οὔλειν, Iones uſurparunt pro ὑγιαίνειν. hoc eſt,recte ualere: ut annotauit Ioannes Grammaticus. Vnde & οὐλὰς dictas putat cicatrices,quòd ſint notæ perſanatorum uulnerum. Vide Macrob. lib.1. Saturnalium..

Vllvs,a,um,[*Alcuno*] τὶς,aliquis,ab Vnus, ut putatur, per diminutionem formatum, Nam cum dicimus,non eſſe ullum,qui legibus pareat perinde eſt, ac ſi dicas, ne unum quidem eſſe. Nunquam autem hoc nomine utimur affirmatiue. Non enim dicimus, Sunt ulli,qui ſtudia amplectantur:ſicut Sunt aliqui. Sed uel negatiue: ut, Non eſt,ullus,qui publica commoda priuatis rationibus præferat. Vel interrogatiue:ut, Eſt ne ullus,qui legum metu ſolutus ab iniuria temperet? Vel infinite: ut, Neſcio an ullus ſit, qui non maiorem opibus,quàm uirtuti honorem deferat. Cicero 6.Verr. Nullum inquam horum reliquit neque aliud ullum tamen, præter unum peruetus ligneum, Bonam fortunam, ut opinor: eam iſte domi ſuæ habere noluit. Virg.3.Eclog. In me mora non erit ulla. Vide Vall. lib.3.cap.63.

Vlmarivm,arii, πτελεών,arbuſtum ex ulmis, uel ulmorum ſeminarium. Pli. lib.17. ca.11. Deferendæ ex arearum uenis poſt annum in ulmaria, interuallo pedali in unamquanque partem. Vlmaria quo pacto confici deceant,docet Colum. lib.5. cap.4.

Vlmitriba,pen.pro. μαστιγίας,uox eſt Plautina ex Græco & Latino compoſita,ſignificatq; eum qui aſſidue ulmeis uirgis cæditur, quaſi ulmi attritor. Vtitur hac uoce. Plau. in Perſa.

Vlmvs,mi,[*Olmo*] πτελέα,arbor eſt propter raritatem foliorum maritandis uitibus maxime idonea, Galli Ormam uocant, ſeruato aliquo Latini nominis ueſtigio. Colum. lib. 4.cap. 13. Quia ſi uiminibus ſalicis aut ulmi ligaueris, increſcens uitis ſe ipſam præcidit. Virg.1.Ge. Quo ſidere terram Vertere Mecœnas, ulmiſq; adiungere uites Conueniat. Hinc deducitur adiectiuum Vlmeus, a,um,quod ex ulmo eſt. Colum. lib.6. cap.3. Probaturq; maxime ulmea frons.

Vlna,æ[*Brazzo,gomito*] ὠλένη,idem quod brachium. Catul. Epigr. 17. Nec ſapit pueri inſtar Bimuli,tremula patris dormientis in ulna. Eſt item menſuræ nomen,tantam habentis longitudinem,quātum complectuntur duo brachia utrinque extenſa. Vir.3.Eclog. Dic quibus in terris (& eris mihi magnus Apollo) Treis pateat cæli ſpatium non amplius ulnas. Vbi Seruius: Vlna proprie eſt ſpatium in quantum utraq; extenditur manus:licet Suetonius unum cubitum tantum eſſe uelit.

Vlochyton, οὐλόχυτον,far ſale conſperſum, quo hoſtiæ perfundebantur: ita dictum ab eo quod Iones οὐλὰς dicunt ἀντὶ τῆς ἄλης, hoc eſt,pro hordeo ſiue farre,& χέω fundo.

Vlophonvm, penult.corre. οὐλόφονον, chamæleontis ſpecies, quàm plerique Ixiam uocant, quòd quibuſdam in locis uiſcum gignat ſub alis ſoliorum, maxime ſub Canis exortum, quo mulieres in

Creta

Creta pro Maſtiche utuntur. Vlophonum autem dictum eſt, quaſi ὅλον φονευτικόν, hoc eſt, totum exitiale. Fertur enim à iuuencis guſtatum ueluti angina quadam ea interficere.

Vlpianvs Ivreconsvltvs, patria Tyrius, Adriani temporibus floruit, cuius ſcriniis præfuit. Hic cum Gallias adminiſtrare, ſeditione oborta interfectus eſt.

Vlpicvm, pen. co. αἰγυπτιακόσκορδον, ἀφροσκόροδον, genus allii grandius, præcipue Africa celebratum inter pulmentaria ruris: unde & Punicum allium à quibuſdam appellatur. Col. lib. 11. cap. 3. Vlpicum uocant allium Punicum: Græci autem ἀφροσκόροδον, appellant: longe maioris incrementi, quam allium. Pla. in Pœnul. Tu autem plenior allii ulpici, quam Romani remiges.

Vls, πέραν, antiquis in uſu fuit pro ultra, ut annotauit Feſtus ex Catone. Eadem enim forma ab Vls, deducitur Vltra, quemadmodum à Cis, deriuatum eſt Citra.

Vltimvs, a, um, pen. co. [*Vltimo*] ὕστατος, ἔσχατος, ab Vltra, idem eſt quod poſtremus. Cice. 2. de Natu. Deorum: Luna, quæ omnium ultima eſt. Ouid. 3. Metam. Sed Scilicet ultima ſemper Expectanda dies homini eſt, diciq; beatus Ante obitum nemo, ſupremaq; funera debet. Horat. 1. Epiſt. 16. Mors ultima linea rerum eſt. Liu. 4. ab Vrbe: Neceſſitate, quæ ultimum ac maximum telum eſt ſuperiores eſtis. Aliquando etiam accipitur pro primo. Virgil. lib. 8. Æneid. de Saturno, primo Latini regis progenitore: Tu ſanguinis ultimus auctor. Dictus Vltimus, quòd ultra omnia ſit, ſiue ante reſpicias, ſiue retro. Cicero 1. de Finib. Quod quam magnum ſit, ficte ueterum fabulæ declarant, in quibus tam multis, tamq; uariis ab ultima antiquitate repetitis, tria uix amicorum paria inueniuntur. Hinc Vltimum, aduerbium, ὕστατον, id eſt, poſtremum. Liuius 2. ab Vrbe: Nunc errabundi domos ſuas, ultimum illas uiſuri, peruagantur. Curt. libro 5. Darius Artabazum, ultimum illum uiſurus amplectitur. Vltimo, aliud aduerbium eiuſdem ſignificationis cum ſuperiori. Sueto. in Nero. cap. 32. Vltimo templis compluribus dona detraxit, ſimulacraq; ex auro uel Argento fabricata conflauit.

Vltor, oris, pen. prod. uerbale maſculinum, ab Vlciſcor, eris, [*Vendicatore*] τιμωρός, ἔκδικος, uindex, uindicator: qui iniuriam illatam ulciſcitur. Cicero pro Sylla: Ego ille coniurationis inueſtigator atque ultor, certe non defenderem Syllam, ſi coniuraſſe arbitraret. Virgil. 4. Æneid. Exoriare aliquis noſtris ex oſſibus ultor. Huius fœmininum Vltrix, ἔκδικος ἡ, à quo Vltricia, ut Victricia à uictrix. Virgil. 11. Æneid. Hæc cape & ultricem pharetra deprome ſagittam. Idem 4. Æne. Vltricesq; ſedent in limine Diræ. Idem 6. Ænei. Veſtibulum ante ipſum, primiſq; in faucibus orci Luctus & ultrices poſuere cubilia Curæ.

Vltra, [*Oltre, oltra*] πέραν, ὑπὲρ, ἐπέκεινα, præpoſitio eſt, cum accuſatiuo deſeruit, ſignificatq; præter, & trans, & non niſi ſeparata inuenitur. Salu in Iugur. Mauriq; uagum genus, ut alii Africæ, contendebant Antipodas ultra Æthiopiam cultu Perſarum & iuſtos, & egregios agere. Aduerbium eſt, cum ſine caſu ponitur, idem ſignificans, quod præterea. Cice. de Vniuerſi. Si probabilia diceretur, nil ultra requiratis. Ponitur aliquãdo pro amplius. Liu. 4. Bel. Mace. Tanta ui ſe in hoſtem intulerunt, ut ſuſtineri ultra non poſſent. Hic deducuntur Vlterior, & Vltimus. Cicero ad Att. li. 8. Ille Galliæ ulterioris adinuentor. Fit autem Vltra ab Vls, quo ueteres utebantur, ſicut Citra à Cis. Auctor Gellius lib. 12. cap. 13.

Vltra famam, [*Più che ſi penſa*] πέρα τῆς δόξης, id eſt, ſupra opinionem, uel plus quàm homines opinentur: ſicut Intra famam eſſe dicitur, quod famæ magnitudini non reſpondet. Quintilianus: Hortenſii ſcripta tamen intra famam ſunt.

Vltro, [*Oltra ancora, di uolontà*] ἑκὼν, ultra, ſiue inſuper. Virg. 2. Æneid. His lacrymis uitam damus, & miſereſcimus ultro. Vbi Seruius: Vltro, nõ eſt ſpõte: nam iam rogauerat, ſed inſuper: quia plus, quàm rogauerat Sinon, ei præſtitit Priamus. Vſitatius tamen accipitur pro ſponte, hoc eſt, nemine rogante, aut cogente οὐ τιμωμένος, οὐ θεραπευτος. Plaut. in Epid. Continuo te orabit ultro, ut illam tranſmittas ſibi. Terent. in Adelph. Niſi ſi me in illo credidiſti eſſe hominum numero, qui ita putant ſibi fieri iniuriam ultro, ſi quam fecere ipſi expoſtulant, Et ultro accuſant. Hoc eſt, ipſi priores accuſant, non expectata querela eorum, qui iniuria ſunt affecti.

Vltro, citroque, [*Quà, è là*] δεῦρο, κἀκεῖσε, id eſt, huc illuc, ſurſum deorſum. Cice. 6. Verr. Qui ultro citroq; nauigant. Accipitur aliquando pro hincinde, uiciſsim, ſiue ab utraq; parte, ἀμφοτέρωθεν. Cicero in Somn. Scipionis: Multiſq; uerbis ultro citroq; habitis, ille nobis conſumptus eſt dies.

Vlva, æ, herbæ paluſtris genus eſt. Virgil. 2. Æneid. Limoſoq; lacu per noctem obſcurus in ulua Delitui.

Vlvbrae, arum, ignobilis Italiæ uicus iuxta Velitras, nulla alia re, quàm quòd in ipſo educatus fuerit Auguſtus, memorabilis: ut annotauit Porphyrio in illud Horat. lib. 1. Epiſtol. Quod petis, hic eſt: Eſt Vlubris, animus ſi te non deficit æquus.

Vlvlo, as, pen. cor. [*Vlulare, urlare*] ὀλολύζω, flebilem & mœſtum ſonum edo, more luporum. Virgil. 1. Georg. Per noctem reſonare lupis ululantibus urbes.

Vlvlatvs, us, [*Vlulato, urlo*] ὀλολυγμὸς, clarus, & inconditus clamor. Cæſ. 5. Bel. Gall. Tum uero ſuo more uictoriam conclamant, atq; ululatum tollunt.

Vlvla, pen. cor. [*Alocco*] αἰγώλιος, auis nocturna, ex genere noctuarum ita dicta, teſte Seruio, ἀπὸ τοῦ ὀλολύζειν, quod eſt ululare, & flere. Virg. 8. Eclog. Certent & cygnis ululæ.

Vlysses, [*Vliſſe, ſapientiſſimo, buomo*] ὀδυσσεὺς, fuit filius Laertæ (à quo & Laertius cognominatus eſt) rex Ithacæ, & Dulichii, inſularum, à quibus modo Ithacus, modo Dulichius appellatur. Fingitur ab Homero uir multa prędutus facũdia, nec minore experientia, uafer conſilio, egregius bello, laborem patientiſsimus. Vxorẽ habuit Penelopen Icari filiam, ex qua Telemachum filium ſuſcepit: eamq; tantopere adamauit, ut reliquis Græcorum principibus ad bellum Troianum proficiſcentibus, ipſe inſaniam ſimulauerit: futurum ſperans, ut tanquam bello inutilis domi relinqueretur. Iunctis Itaque duobus diuerſi generis animalibus, littus proſcindebat, & frugum loco ſalem ſerebat. Palamedem tamen uirum prudentiſsimum latere non potuit: qui ut technam illius detegeret, aranti illi Telamachum filium in ſulco obiecit: quod Vlyſſes conſpicatus, ne filiũ læderet, aratrum ſubleuauit. Quo argumento facile deprehenſum eſt, non ueram illam, ſed ſimulatam eſſe inſaniam. Pertractus itaq; ad Troiam, ſtrenuam utiliſsimamq; eo in bello Græcis operam nauauit Nam & Achillem inter Lycomedis regis filias uirginali habitu latitantem, ad bellum perduxit, & ſagittas Herculis a Philoctete impetratas, ad Troiam pertulit, Cinerem quoque Laomedontis, qui ſuper Scæa porta Ilii ſeruabatur, clam ſuſtulit: Palladium quoq; una cum Diomede ex Troia, cæſis cuſtodibus, rapuit Miſſus deinde explorator cum eodem Diomede, Rheſo Thraciæ rege occiſo, equos eius abduxit, priuſquam Xanthi aquam deguſtaſſent. Erant autem hæc omnia in Troianorum fatis: ſine quibus Troia expugnari non poterat. Cũ Palamede de frumẽtationis cauſſa grauiſsimas inimicitias exercuit, eumq; tandem per calumniam circumuentum, lapidibus obruendum curauit. Occiſo Achille in armorum illius iudicio Aiaci prælatus eſt. Capta autem Troia Orſilochum Idomenei Cretenſis regis filium, obſtantem ne legitima pars prædæ ſibi decideretur, ex orta rixa interemit. Denique Polyxena ad Achilis tumulum iugulata, atq; Aſtyanacte Hectoris filio è turri præcipitato, cum nauim conſcendiſſent tanquam in patriam rediturus, graui exorta tempeſtate primum in Ciconum littus appulſus eſt. Atq; inde rurſus ſoluens, ſimili tempeſtate eiectus in Africam ad Lotographorum gentem peruenit. Vbi cum ſocii lotum guſtaſſent, ægre inde potuerũt reuelli. Inde rurſus uela faciens, in Siciliam delatus eſt: ubi Polyphemi antrum cum duodecim ſociis intrauit, ex quibus cum Cyclops ſex deuoraſſet, eruto illi oculo præuſto ſtipite, pellibus arietum inuolutus, cum ſuperſtitibus antrum euaſit. Hinc in Æoliam nauigans, ab Æolo uentos in utrem coactos obtinuit. Et cum iam Ithacæ proximus eſſet, ſoluto utre à ſociis theſaurum credentibus, reflante uento denuo in Æoliam expulſus eſt: ſed ab Æolo abactus, deuenit ad Læſtrygonas, quos ob immanitatem fugiens, ad Circen peruenit: quæ cum exploratores eius in beluas mutaſſet, ipſe ſumpto à Mercurio pharmaco acceſſit impauidus, & ſtricto gladio eam coegit, ut ſocios ſuos priſtinæ formæ reſtitueret: quod cum feciſſet, eius poſtea conſuetudine uſus per totum annum, ſuſcepit ex ea Telegonum filium: Heſiodus uero Agrium & Latinum ex Circe genuiſſe dicit. Ægre deinde ea demiſſus, ad Oceanum peruenit, ubi peractis ſacris, ad inferos deſcendit, ibique ex Anticlea matre, Elpenore, & Tireſia uate de multis certior factus, reuertitur ad Circen: & Elpenorem ſocium, qui nuper inebriatus de ſcalis ciderat, honorifica proſequitur ſepultura. Poſt hæc ad inſulam Sirenum delatus eſt, quarum cantus ne audirent, ſociis aures cera obturauit: ſe autem ad malum alligari fecit eaque ratione illarum inſidias tutus euaſit. Inde Scyllam tranſiens & Charybdim, non ſine maximo periculo in Siciliam uenit ad ea loca, ubi Phaetuſa ſolis filia cũ duabus ſororibus greges patris paſcebat, iuſſitque, ne quis eos uiolaret: ſed ipſo dormiente, ſocii fame coacti, ſuadente etiam Eurylocho, plura ex gregibus animalia mactauerũt: quod ſcelus poſtea naufragio luerunt, adeo ut ne unus quidẽ fit ſeruatus, præter unũ Vlyſſem, qui arrepto nauis malo nouem diebus à uento & undis hinc illinc agitatus, tandẽ ad Ogygiam inſulã appulſus, à Calypſo nympha ſuſceptus eſt: ſeptemq́ue annis eius conſuetudine uſus, Nauſithoum, & Nauſinoum filios ut Heſiodo placet, ex ea genuit. Poſt hæc miſertus eius Iupiter, Mercurio in Ogygiam miſſo imperat Deæ, ut Vlyſſem miſſum faciat. Cõfecta itaq; rate, Vlyſſes rurſus

mari ſe cōmittit. Verū cum iam Phæacia in cōſpectu eſſet, ſubito immiſſa a Neptuno tempeſtate nauim fregit: actumq; de eo omnino fuiſſet, niſi eius miſerta Leucothoe, tabulā ei ſuppeditauiſſet, cui ille innitēs, incolumis in Phæacenſiū portū adnauit: ibidemq;, quòd nudus eſſet, inter frondes ſeſe occultauit. Verum non multo poſt a Nauſicaa filia Alcinoi repertus, ueſtes accepit. Deinde Palladis opa ad Areten Alcinoi coniugē deductus, dona, naues & ſocios accepit, qui eum in Ithacam reduxere, in qua dormientem cum donis depoſuere. Excitatus autem a Pallade ipſius monitu habitū mendici accepit, & hoc modo ad ſuos ſubulcos puenit: apud quos Thelemachum quoq; uidit. Demum ab Eumęo porcario incognitus domū ducitur, ubi poſt multas iniurias ſibi a procis illatas, tandē ab Euryclea nutrice agnitus, arma ex compoſito cum filio & duobus ſubulcis, quibus ſe indicauit, aduerſus procos ſumens, eos ad unum omnes trucidauit, atque ſic Penelopen recepit. Porro cum ex oraculo didiciſſet, ſe à filio interemptum iri, in locis abditis uiuere decreuit. Telegonus autem filius ex Circe ſuſceptus, patrem ſuum uidere cupiens, Ithacam profectus eſt, ubi cum incognitus à domo patris prohiberetur, orta contentione patrem incognitum ſpina uenenoſa trigonis piſcis transfixit. Declinatur & Vlyſſeus, Vliſſei, uel Vliſſi, per ſecundam inflexionem. Virg. 3. Æne. Et terram altricem ſæui execramur Vlyſſi.

Vlyssippo, onis, [*Lisbona*] uel (ut alii ſcribūt) Olyſſippo, Luſitaniæ metropolis eſt, quæ a Strab. ὀδυσσεία appellatur: uulgo Lisbona.

V ANTE M

Vmbella, æ, σκιάδιον, diminut. ab Vmbra. Eſt & Vmbella inſtrumentum, quo mulieres ſolem à facie arcent. Iuuenalis Saty. 9. Et cui tu uiridem umbellam, qui ſuccinna mittas Grandia. Vmbella præterea dicitur in fœniculo, aniſo, ſambuco, & ſimilibus plantis, floris uel ſeminis pedamentum, in plures diuiſum longiores pediculos, hemiſphærii quandam imaginem ſitus rotunditate referentes, & in orbem ſe colligentes.

Vmber, a, um, ὄμβριος, poſſeſſiuum eſt ab Vmbria. Catullus. Aut parcus Vmber, aut obeſus Hetruſcus.

Vmbilicatim, κατ' ὀμφαλὸς, ſignificat per umbilicos.

Vmbilicatvs, a, um, adiectiuum, ὀμφαλόεις, quod umbilicos habet uel quod ad umbilici ſimilitudinem factum eſt. Pli. li. 13. cap. 4. Et in aluo media fiſſura pleriſque umblicatum.

Vmbilicvs, ci, pen. pro. [*Ombilico, bellico*] ὀμφαλὸς, quicquid in aliqua re eſt medium. Vnde Cicero 6. Ver. Ennam ciuitatem Siciliæ uocat eius inſulæ umbilicum. Raptam (inquit) Liberam, quàm eandem Proſerpinam uocant, ex Ennenſium nemore arbitrantur, qui locus quòd in media inſula eſt ſitus, Siciliæ umbilicus nominatur. Sic etiam Plinius Vmbilicum Italiæ circa lacum Reatinum dixit, quòd ibi medium Italiæ ſit. Item Vmbilicus dicitur ligamentum inteſtinorum, quod mediā fere uentris planiciem obtinet: ad hoc factum, ut per eum fœtus, dum eſt in utero matris, nutriatur. Pli. 10. ca. 52. Vmbilicus ouis à cacumine ineſt ceu gutta eminens in putamine. Vnde Vmbiliſecæ, ὀμφαλητόμοι, obſtetrices umbilicos infantium deſecantes. Ab huius quoq; ſimilitudine paruus circulus in terra deſcriptus, ad cognoſcendos uentos, Vmbilicus dicitur, Pli. li. 18. ca. 33. Per huius mediam longitudinem duci ſarculo ſulcum, uel cinere lineam, mediamq; circumſcribi circulo paruo, qui uocatur umbilicus. Item parui, ac rotundi, politiq; lapilli eadem ratione Vmbilici dicuntur. Ci. 2. de Orat. Non audeo dicere de talibus uiris, ſed tamen ita narrare ſolet Scæuola, conchas eos, & umbilicos ad Caietam, & ad Lucrinū legere conſueuiſſe. Sunt præterea Vmbilici, ornamenta, & ueluti clauiculi quidam, quibus libri ornantur. Mart. lib. 2. Quid prodeſt mihi tam macer libellus, Nullo craſſior ut ſit umbilico? Vmbilici (inquit Porphyrio) ornamenta oſſea erant, aut lignea, cornea'ue, umbilici noſtri formam imitantia, quæ uoluminibus, iam abſolutis addebantur. Hinc natum eſt uulgatum prouerbium, Ad umbilicum perducere, pro eo quod eſt, abſoluere, ad finē perducere, extremā manū imponere. Hæc Porphyrio in illud Horat. in Epod. Deus, Deus nā me uetat Inceptos, olim promiſſum carmē, Iambos ad umbilicum ducere. In quem ſenſum & Mart finem quarti libri clauſit, inquiens. Ohe iam ſatis eſt, ohe libelle, Iam peruenimus uſq; ad umbilicum Tu procedere adhuc, & ire quæris, &c. Dicitur præterea Vmbilicus in anulo, uel monili, ea pars, quàm alio nomine Palā uocamus, cui ſcilicet gemma, uel margarita illigatur. Plinius de margaritis loquens: Et alios conuenit non oportere perforari, quorum ſit abſoluta bonitas. umbilici ſtatim ex auro capita comprehendentibus.

Vmbilicvs Veneris, κοτυληδὼν, herba eſt in officinis nomen retinēs, folio in acetabuli formā tornato, breui in medio cauliculo, in quo ſemen ineſt, radice oliuæ modo rotunda. Eſt & alterū eiuſdem genus, Cymbalion aliqui uocāt, pinguibus foliis, latioribus, ligularum modo denſis, circa radicem medium oculi ambitum deſcribentibus, ut in maiore ſemperuiuo, aſtringentis guſtus, cauliculo tenui, in quo flores & ſemina hyperici, radice maiuſcula.

Vmbo, onis, [*Scudo*] ἴτυς, ὀμφάλιον, media pars clypei eminentior. Licet quandoque pro toto clypeo ponatur. Liu. 5. ab Vrb. Gallum umbone ictum deturbat. Stat. Iam clypeus, clypeis, umbone repellitur umbo. Eſt etiā Vmbo in monili, aut anulo, ea pars, cum inſeritur gemma, quàm & Palam & Vmbilicum uocari diximus. Pli. li. 37. ca. 6. Arabicæ excellunt candore circuli prælucido, atq; non gracili, neque in receſſu gemmæ, aut in deiectu renitente, ſed in ipſis umbonibus nitente, præterea ſubſtrato nigerrimi coloris.

Vmbra, æ, [*Ombra*] σκιά, σκίασμα, σκιά, aer carens Sole: quod fit alicuius corporis obiectu, præſertim nubium. Virg. 1. eclo. Tu Tityre lētus in umbra Formoſam reſonare doces Amaryllida ſiluas. Quidā ἀπὸ τοῦ ὄμβρου, quod eſt imber, Vmbrā appellatā exiſtimant, ꝙ omnes umbræ humidæ ſint. Vmbræ etiā dicūtur, quas faciunt pictores, ut imagines, quæ planæ ſunt, ſolidæ uideantur. Cic. 4. Aca. Quàm multa uident pictores in umbris, & eminētia, quæ nos non uidemus? Vmbræ etiā dicuntur mortuorū animæ. Vir. 6. Æn. Vmbrarū hic locus, & ſomni, noctiſq; ſoporæ, Corpora uiua nefas Stygia uectare carina. Vmbra itē olim dicebatur, qui ueniret ad conuiuium nō uocatus, ſed illius, qui uocatus fuerat, comes: nā ſic uocatum ſequitur, ueluti umbra corpus. Hora. li. 1. Epi. Ad ſummā locus eſt & pluribus umbris, Sed nimis arcta premūt olydæ cōuiuia capræ. Velut umbra ſequi dicitur, qui nunquā deeſt: nā umbra corpus affectatur, uelis, nolis. Pla. in Caſ. Decretum eſt mihi quaſi umbra quoquo ibis tute, perſequi. Suā ipſius metuere umbrā, prouerbiali hyperbolæ dicitur, qui pueriliter trepidare, etiā cū nulla ſub ſit cauſſa timoris. Vide Chil. Eraſ. Vmbra ueritatis, eſt ſpecies quędam ueritatis, & quod ueriſimile dicitur. Vmbram luxuriæ, dixit Cicero pro Muræ pro luxuriæ tenuiſſimo ſigno, ſiue ueſtigio.

Vmbracvlvm, li, [*Fraſcata*] σκιάς, tabernaculum, uelum'ue umbræ cauſſa erectum. Var. li. 1. de re ruſt. ca. 51. Prope aream faciunt umbraculum, quo ſecedant homines in æſtu, tempore meridiano. Valer. Max. lib. 2. Q. Catul. primus ſpectantium conſeſſum uelorum umbraculis texit. Ponitur & umbraculum pro umbella mulieris, σκιάδιον, qua tegitur facies ad Solis calorem arcendum. Ouid. in Faſt. Aurea pellebant tepidos ombracula ſoles.

Vmbraticvs, a, um, [*Adumbrato*] σκιώδης, quod eſt ex umbra, ſeu ad ſimilitudinem umbræ. Auguſt. lib. 2. Conſ. Non ſaltem, ut eſt quædam defectura ſpecies & umbratica, uitiis fallentibus.

Vmbraticvs homo [*Banchiero*] ἐπίσκιος, dictus eſt à Plauto in Curcul. trapezita, qui in umbra ſub tecto uitam agit ocioſam Artes quoq;, & negocia umbratica nominantur, in quibus per deſidiam in umbra elangueſcimus. Pli Epi. 179. Nos quam anguſtiis terminis claudamur, etiam tacente me perſpicis: niſi forte uolumus ſcholaſticas tibi atque (ut ita dicam) umbraticas litteras mittere.

Vmbratilis, & hoc umbratile, pen. cor. σκιαρὸς, adiectiuum ab umbra formatum: ut, Vita umbratilis, quæ umbra, atque opaco marceſcit, ſeu in umbra, & ocio domeſtico degitur. Cice. 2. Tuſc. Sic ad malam domeſticam diſciplinam, uitamq; umbratilem & delicatam cum acceſſerunt, etiam poetæ neruos omnis uirtutis elidunt. Studioſi uitam umbratilem colunt, quos libri docent in umbra, & ocio, ut inquit Cicero pro Corn. Balbo. Res etiam umbratiles dicuntur, quæ fiunt per inuolucra, & inanitatem, qualis umbra eſt. Vmbratilem exercitationem dicit Cic. de Orat. quæ in loco operto, atque adeo in ocio fit.

Vmbria, ὀμβρία, regio Italiæ inter Apenninum & mare Adriaticum ita dicta ἀπὸ τοῦ ὄμβρου, hoc eſt, ab imbre: quòd Vmbri omnium Italiæ populorum antiquiſſimi, inundationi terrarū, imbribuſq; ſuperfuiſſe credantur: ut refert Plin. li. 3. cap. 14. Vel dicta eſt Vmbria ab umbra, quòd ea regio propter altitudinem montium, & uicinitatem Apennini, umbroſa ſit. Lucan. lib. 2. Iu q; ſui pulſo iam perdidit Vmbria Thermo. Olim trecenta oppida habuiſſe fertur, quæ poſtea Hetruſci deleuerunt. Hodie ſunt reliqua Sontinum, Fanum Fortunæ, Spoletum, à quo nunc ea regio ducatus Spoletinus dicitur, Nurſia, Reate, Ameria, Tiphernum, Fulgineum, Nuceria, Aſſiſia, Tudertum, & Narnia.

Vmbrifer, ra, rum, adiect. σκιώδης, umbroſus, ferens umbram. Var. 2. de re ruſt. cap. 2. Circiter meridianos æſtus, dum deferueſcunt, ſub umbriferas rupes, & arbores patulas ſubiiciunt. Virg. 6. Æn. Atque inimica refugit In nemus umbriferum.

Vmbro, as, [*Adombrare*] σκιάζω, tegendo umbram facio. Pli. lib. 19. cap. 1. Marcellus uelis forum umbrauit. Virg. 3. Æn. Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci. Columella lib. quinto, capite ſeptimo. Tum omnes pene uirgæ, ne umbrent, eo tempore, quo uitis putatur, abraduntur. Huius compoſita magis ſunt in uſu, ſcilicet Adumbro, Inumbro, Præumbro, Obumbro, quorum ſignificata uide ſuis locis.

Vmbro, ὄμβρος, fluuius Vmbriæ nauigiorum capax, cuius meminit Pli. lib. 3. cap. 5.

Vmbrosvs,

VMBROSVS, adiect. [*Ombroſo, oſcuro*] σκιερὸς, συσκιώδης, opacus. Virg. 8. Æn. Et crines umbroſa tegebat arundo. Cic. ad Q. Fra. li. 3. Ego locum æſtate umbroſiorem uidi nunquam. Pli. lib. 10. ca. 26. Fico folium maximum umbroſiſſimumq́;. Ouid. 7. Metam. Quas nemus umbroſum, ſecretaq́; ſilua tegebat.

V ANTE N

VNA, poſteriore acuta, [*Inſieme, in compagnia*] ἅμα, ſimul, pariter. Ci. ad Att. Si in Italia Pompeius conſiſtit, erimus una. Idem 1. Verr. Vna & id quod facio probabit, & in hac cauſſa profecto neminem mihi eſſe præponendum actorem putabit.

VNANIMIS, & hoc Vnanime, & Vnanimus, a, um, [*D'un'animo, de l'iſteſſo animo*] ὁμόψυχος, qui unius animi eſt, & unius ſententiæ cum altero. Virgilius quarto Æneidos. Cum ſic unanimem alloquitur male ſana ſororem. Liuius 7. ab Vrbe: Conſules celebrem quoque rem, quæ diſtinere unanimos uidebantur, leuare aggreſſi, &c. Hinc Vnanimitas, atis, ὁμοψυχία, concordia, conſenſus, æquanimitas. Plautus in Truc. Non amantis mulieris, ſed ſociæ unanimitati fidentis fuit. Liuius 10. Bel. Mac. Mihi, Antiocho, & cuilibet regum huius ætatis nulla re magis, quàm fraterna unanimitate regnum æquaſſe uidetur.

VNCIA, æ, [*Oncia*] οὐγγία, dicta eſt, quòd una ſit ex duodecim partibus aſſis. Pla. in Menæ. Atq; huic ut addas auri pondo unciam. Vnciæ partes ſunt Semuncia, continens drachmas quattuor: Duella, pendens duas ſextulas, hoc eſt, tertiam partem unciæ: Sicilius, quod & Didrachmum dicitur, pondus eſt duarum drachmarum, hoc eſt, quarta pars unciæ: Sextula, ſexta pars unciæ. Deinde ſequitur Drachma, quæ octies ſumpta explet unciam. Quod ſi ad minora pondus̄cula libeat deſcendere, unciamq́; in minimas particulas diſſecare, continent ſingulæ unciæ ſcrupula XXIIII. obolos XLVIII. ſemiobolos XCVI. ſiliquas, ſiue ceratia CXLIIII. Quoties autem de menſuris ſermo eſt, Vncia menſuralis accipitur pro duodecima parte Romani ſextarii, medici frequentius Chyatum uocant. Hinc deducuntur compoſita Quincunx, pondus, uel menſura quinque unciarum, & Septunx, ſeptem unciarum. Vncia in menſuris Geometricis dicitur duodecima pars pedis: alio nomine, Pollex. Frontinus de Aquæ ductibus: Eſt autem Digitus, ut conuenit, XVI pars pedis, Vncia 12.

VNCIARIVS, a, um, adiect. οὐγγιαῖος, ab Vncia deriuatur: ut, Lex unciaria, apud Feſtum: & Fœnus unciarium, quod erat leuiſſimum quoddam uſuræ genus, cum ſcilicet ex ſorte centum aureorum, quotannis redit aureus unus. Dictum Vnciarium fœnus, quòd duodecima tantum pars ſit uſuræ centeſimæ, ſiue quòd ſingulis menſibus unciam, hoc eſt, duodecimam partem aurei unius pareret. Nam ſicut ex uſura centeſima quotannis ex centum aureorum ſorte aurei duodecim redibant, hoc eſt, in ſingulos menſes aureus unus: & ex ſemiſſibus uſuris in ſingulos annos aurei ſex, & ex trientalibus aurei quattuor: ita etiam ſeruata proportione conuenit, ut unciaria uſura ex centum aureorum ſorte quotannis aureum unum pariat, uel (quod in idem recidit) unciam, hoc eſt, duodecimam partem aurei in ſingulos menſes. Liu. 7. ab Vrb. Nam etſi unciario fœnore facto leuata uſura erat, ſorte in ipſa obruebantur inopes. Ruſus Semunciarium fœnus, ἡμιουγγιαῖος τόκος, dimidio leuius eſt unciario, quod ex centum aſſibus quotannis ſemiſſem pariebat, uel in menſes ſingulos ſemunciam. Huius fœnoris ibidem meminit Liu. Semunciarium (inquit) tantum ex unciario factum fœnus, & in penſiones æquas trienii. Vnciaria ſtips, Romæ erat moneta omnium minima, duodecimam tantum aſſis partem ualens. Pli. li. 34. ca. 5. Item P. Minucio præfecto annonæ extra portam Trigeminam unciaria ſtipe collata. Vnciariæ uites dicebantur, quæ ita diſpoſitæ eſſent, ut inter quamlibet uitem uncia unius iugeri relicta, interualla omnia paria fierent. Col. l. 3. c. 2. Nec ſolum quæ iucunditate ſaporis, uerumetiā quæ ſpecie commendari poſſint, cenſeri debēt, ut ſtephanitæ, ut tripedaneæ, ut unciariæ, ut cydonitæ.

VNCIALIS, & hoc, le, οὐγγιαῖος, quod eſt unius unciæ: ut Vncialis as, qui unciam tantum ualebat. Pli. l. 33. c. 3. Q. Fabio Dictatore aſſes unciales facti. Vncialis herba, quæ eſt pollicaris altitudinis. Duodecim. n. pollices conficiunt pedē. Idē l. 18. c. 16. de Medica herba loquēs. Ideo protinus altitudine unciali herbis omnibus liberāda eſt. Vnciales litteræ pollicis craſſitudine exaratæ, inquit Budæus.

VNCIATIM, aduer. [*A oncia, à oncia*] κατ' οὐγγίας, per ſingulas uncias. Teren. in Phorm. Quod ille unciatim uix de demenſo, Suum defraudans genium, compar ſit miſer. &c. Plin. li. 28. cap. 9. Datur & phthiſicis unciatim cum uini ueteris hemina decocta, donec tres unciæ è tototo reſidant.

VNCINATVS, a, um, adiect. [*Rampinato*] ἀγκιστρωτὸς, ἀγκιστροειδής, uncinis hamatus. Cice. 4. Aca. Nec ut ille qui aſperis & læuibus & hamatis, uncinatiſq́; corpuſculis concreta hæc eſſe dicat interiecto inani.

VNCINVS, ni, pe. pro. [*Oncino*] ὄγκινος, Græca dictio eſt, idem ſignificans, quod uncus, uel curuus: unde Vncinatus, incuruatus, hamatus: de quo paulo ante.

VNCIOLA, æ, pen. cor. [*Oncietta*] οὐγκίδιον, diminutiuum ab Vncia. Iuue. Sat. 1. Vnciolam Proculeius habet, ſed Gillo deuncem. Partes quiſque ſuas ad menſuram inguinis hæres Accipiat.

VNCTVM, [*Onto*] ἄλειφαρ, ſignificat illud pingue quod in porci dorſo mollius eſt. Col lib. 6. cap. 29. Frigoris fomenta adhibentur, capite & ſpina tepenti adipe uel uncto linuntur. Sic enim legunt ibi nonnulli: cum tamen emendatiora exemplaria Vino, ibi legendum oſtendant, non uncto.

VNCTVS, cta, ctum, participium, uel bi paſſiui Vngor, [*Onto, ſporco*] χρισθεὶς, κεχρισμένος, unguento delibutus, oblitus, unguentatus. Ci. 3. Phil. Antonius eo die nudus, unctus, ebrius concionatus eſt. Olera uncta, hoc eſt lardo, oleo, alio'ue pingui condita. Horat. 2. Ser. Sat. 6. O quādo faba Pythagoræ cognata, ſimulq́; Vncta ſatis, pingui ponentur oluſcula lardo? Vnctiuſculus, a, um: hoc eſt, paulo unctior: ut, Pulmentum unctiuſculum, hoc eſt, paulo liberalius conditu. Plaut. Pſeu. Nunc tua etiam eſt mihi hodie & tuorum opera conſeruorum caput Nitidiſſimum: ac cur non ipſe ego pulmento utor magis unctiuſculo. Hinc Vnctum & unctius, per tranſlationē dicimus, pro ſplendido & ſplēdidiore: inde tracta metaphora, quòd opulentiores liberalius condire ſoleant ſua obſonia. Cic. de Clar. Orat. Iam etiam erat unctior quædam ſplendidiorq́; conſuetudo loquendi. Aliquando tamen Vnctum accipimus pro ſordido, & pinguedine oblito. Hor. 2. Serm. Saty. 4. Magna mouent ſtomacho faſtidia ſeu puer unctis tractauit calicem manibus.

VNCTIO, onis, χρίσις, ἄλειμμα, ungendi actus. Cice. 2. de Orat. Philoſophum omnes unctionis cauſſa reliquerunt.

VNCTITO, as, frequentatiuum, uide in primitiuo Vngo.

VNCTOR, oris, ἀλείπτης, χρίστης, qui ungit. Cice. ad Gallum lib. 7. Epi. Ille autem qui ſciret ſe nepotem bellum tibicinem habere, & ſat bonum unctorem, diſceſſit a me.

VNCTORIVS, a, um, ἀλειπτικός, quod unctioni deſtinatum eſt: ut, Hypocauſton unctorium, apud Plin. lib. 1. Epiſt. 17. pro loco, in quo poſt ſudationem ut lauationem unguentis perungebantur.

VNCTVRA, ræ, χρίσις, ἄλειμμα, idem quod unctio. Cicero 2. de Leg. Hæc præterea ſunt in legibus de unctura. Et paulo poſt: Seruilis unctura tollitur, & omnis circumpotatio.

VNCVS, ci, [*Rampinato, incuruato*] ἄγκιστρον, baculus oblongus, ab altero latere ferramentum habens incuruum, ac in ſeſe retortum: quod genus in uſu erat Romanis ad pertrahendos damnatos ad ſcalas Gemonias. Iuue. Sat. 10. Impacto Seianus ducitur unco. Dictus Vncus, ἀπὸ τοῦ ὀγκοῦσθαι: quod eſt, extuberare, uel intumeſcere, quòd hoc inſtrumentum ab ea parte, qua incuruatur, intumeſcere ac extuberare uideatur. Ci. 1. Phil. Vncus impactus eſt fugitiuo illi, qui in C. Marii nomen inuaſerat. Liu. 10. Bel. Pun. Poſtremo aſſeres ferro unco præfixi (harpagones uocant milites) ex Punicis nauibus iniici in Romanas cœpi. Col. li. 3. ca. 18. Et ueluti uncus infixus ſolo, antequam extrahatur, prærumpitur.

VNCVS, a, um, ὄγκινος, καμπύλος, incuruus, aduncus. Colu. lib. 7. cap. 11. Atque uncis digitis alterum quoque teſticulum educito. Virg. 1. G. o. Adſis ô Tegæe fauens, oleæq́; Minerua inuentrix, unciq́; puer monſtrator aratri. Oui. 15. Met. De patre ſepulta Scorpius exibit, caudaq́; minabitur unca. Huius compoſita ſunt Aduncus, & Reduncus, quorum ſignificata uide ſuis locis.

VNDA, dæ, [*Onda*] κῦμα, fluctus, ſiue globus aquæ in unum collectus: quales in mari uentis exagitato maxime ſolent excitari. Dicta Vnda (ut quidam uolunt) quòd ſit una, & in ſe coacta. Virg. 1. Æneid. Franguntur remi. tum prora auertit, & undis Dat latus, &c. Oui. 8. Metam. Succede meis ait inclyte tectis Cecropide, nec te committe rapacibus undis. Aliquando ponitur pro aqua, ut pars pro toto. Ouid. 1. Metam. Et terris abſcidit undas. Hoc eſt, mare à terra ſeparauit. Huius diminutiuum eſt Vndula, κυμάτιον. Vndæ comitiorum, per tranſlationem, pro uaria ſententiarum multitudine, quibus ueluti undis mare, ita etiā comitia feruere uidentur. Cic. pro Plan. Si campus, atque illæ undæ comitiorum, ut mare profundum, & immenſum, ſic efferueſcunt. &c. Vnda pro hominum multitudine. Virg. 2. Geor. Si non ingentem foribus domus alta ſuperbis Mane ſalutantum totis uomit ædibus undam.

VNDABVNDVS, a, um. κυματώδης, idem quod undoſus: ut, Vndabundum mare. apud Gel. lib. 2. cap. 30.

VNDATIM [*A guiſa d'onde*] κυματοειδῶς, ad undarum ſimilitudinem. Pli. lib. 13. cap. 15. Sunt & undatim criſpæ menſæ. &c.

VNDE, aduerb. [*Onde donde*] πόθεν, ὁπόθεν, ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ, ex quo loco, uel à quo loco. Cicero pro Cecinna: Hoc uerbum Vnde, utrunque declarat, & ex quo loco, & à quo loco. Accipitur autem modo interrogatiue. Cicero in Rullum: Vnde iſte amor tam repentinus? Modo relatiue. Virg. 2. Æn. Turrim in præcipiti ſtantem, ſummiſque ſub aſtra Eductam tectis: unde omnis Troia uideri, & Danaū

ſolitæ naues,& Achaica caſtra.Et paulo ante:Euado ad ſummi faſtigia culminis: unde Tela manu miſeri iactabant irrita Teucri. Nonnunquam etiam infinite.Cicero Atti.Non recordor unde ceciderim,ſed unde ſurrexerim. Aliquando non ad locum refertur, ſed ad perſonam. Cice.Terent. Hem mea lux,unde omnes opem petere ſolebant.Vnde gentium,idem quod Vnde.Plaut. Aſin.Face id ut paratum iam ſit.L.unde gentium?

VNDEVNDE[*Da ciaſcun loco*]ἑκασταχόθεν,ſignificat undecunque,quem admodum Vbiubi dicimus, pro ubicunque, & Quoquo pro quocunque,& Quaqua pro quacunque.

VNDECENTVM,ἑνὸς ἀπὸ τῶν ἑκατὸν,nonaginta nouem, centum minus uno.Plin.lib.7.cap.6.Pareuerunt tamen eis annis undecentum.

VNDECENI, næ,na,ἐννενηκονταεννέα, centum minus uno, nonaginta nouem.Plin.lib.36 ca.8.De Ægypti obeliſcis agens: Idemq; digreſſus inde,ubi fuit Mneuidis regio, poſuit alium, longitudine undecenis pedibus,per latera cubitis quattuor.

VNDECIES,aduerb. ἑνδεκάκις,undecim uicibus. Colum. lib.5.cap.2. Hanc ſummam undecies multiplicato, fiunt pedes quinquagintatria millia nongenti.

VNDECIMVS,a,um,pe.cor.ἑνδέκατος,ultimus ex undecim. Virg. 8. Eclog.Alter ab undecimo tum me iam ceperat annus.

VNDECIREMIS,huius undeciremis, pen. pro. ἑνδεκήρης, nauis undecim remorum ordines habens.Plin. lib.16. cap.40.Maxima ea in Cypro traditur ad undeciremem Demetrii ſucciſa centumtriginta pedum longitudinis: craſſitudinis uero ad trium hominum complexum.

VNDENI,næ,na,adiectiuum,ἕνδεκα,undecim.Plin.lib.11. cap. 25.Pariuntur autem undeni. Ouid.1.Amor. Eleg.1. Muſa per undenos emodulanda pedes.

VNDEVIGINTI,adiectiuum, indeclinabile,[*Decenoue*]ἑνὸς δέοντος εἴκοσι, ἐννεακαίδεκα,nouemdecim,uiginti minus uno. Cicero de Clar. Orato. Vnde uiginti annos natus erat eo tempore. Liuius 3. Bel. Pun.ubi ea dies uenit,ad conducendum tres ſocietates aderent hominum unndeuiginti.Vndeuiceſimus, a, um, ἐννεακαιδέκατος, decimus nonus.Cice.de Sene. Anno enim undeuiceſimo poſt eius mortem,hi conſules T.Flaminius, & M.Atilius facti ſunt.

VNDETRIGESIMVS,a,um,ἐνατος καὶ εἰκοστὸς, id eſt, uiceſimus nonus. Liu.5.Belli Punici ſecundo:Anno octogeſimo poſtquam in Hiſpaniam uenerat Cn.Sipio,undetrigeſimo die poſt fratris mortem interfectus eſt.

VNDEQVADRAGINTA, ἐννεακαιτριάκοντα, triginta nouem. Liui.5. Belli Punici mille CCCC.Carthaginenſium cæſi,undequadraginta uiui capti.

VNDEQVADRAGIES, aduerb. ἐννεακαιτριακοντάκις, nouies & tricies. Plin.li.7.cap.25.Solus M.Marcellum tranſgreſſus, qui undequadragies dimicauerat.

VNDEQVINQVAGINTA,ἐννεακαιτεσσαράκοντα,quadraginta nouem, quinquaginta minus uno.Liu.7.Bel.Maced.In eo triumpho unde quinquaginta coronę aureę tráſlatę ſunt.Vnde quinquageſimus, a,um,τεσσαρακοστὸς ἔνατος,quadrageſimus nonus.Cice. pro lege Man.Ipſe autem ut à Brunduſio profectus eſt, undequinquageſimo die totam ad imperium populi Rom.Ciliciam adiunxit.

VNDESEXAGINTA,ἐννεακαιπεντήκοντα,quinquaginta nouem. Liui.3. Bel.Pun.Ceperint amplius tria millia hominum, paulo minus mille equorum,unde ſexaginta militaria ſigna.

VNDEOCTOGINTA,ἑβδομηκονταεννέα,ſeptuaginta nouem, octoginta minus uno.Horat.2.Ser.Sat.3.Age, ſi ſtramentis incubet unde octoginta annos natus,cui ſtragula ueſtis,Blattarum ac tinearum epulæ,putreſcat in arca.&c.

VNDEVIS,& Vndelibet,[*Daqualluoco tu uuoi*] ὅθεν βούλει, ſignificat ex uno quouis loco.Auctor ad Heren.lib.4.Aſt iſtud quidem facile fuit undelibet inuenire.

VNDECVNQVE,aduerb.[*Da ciaſcun loco*]ὁποθενοῦν,ex quocunque loco.Liuius 4.Bel.Pun.Bellum undecunque cum Annibale conſulibus mandatum.Plin.lib.27.cap.4.Vulnerum quoque ſanguinem, & undecunque fluentem,ſiſtit per ſe,uel ex aceto.

VNDIQVE,aduerbium,[*Da ogni parte, da ogni banda*] παντα χόθεν πανταχόθεν,id eſt,ex omni parte.Cic.pro Pomp.Sicilia multis undique cincta periculis.Idem 2.de Finib. Habes undique expletam & perfectam,Torquate,formam honeſtatis.Virg.8.Æn.Ductores primi Meſapus & Vfens, Contéptorq; deum Mezentius, undiq; cogunt Auxilia,& latos uaſtant cultoribus agros.Vndique,ex omni genere.Cice.5.Tuſc.Sic uita non ſolum ſi undique referta bonis eſt,ſed ſi multo maiore,& grauiore ex parte bona propendent beata recte dici poteſt.

VNDISONVS,a,um,pen.cor.[*Fluttuoſo*] πολύφλοισβος, quod undis ſtrepit.Vnde Mare undiſonum dicitur, quod fluctuando ſonitum reddat.Vndiſoni dii.Propertius li.3.Eleg.21.Ergo ego nunc rudis Adriaci uehar æquoris hoſpes,Cogar & undiſonos nunc præadire deos. Statius 1.Achil. At Thetis undiſonis per noctem in rupibus aſtans.

VNDIVOMVS,a,um,pen.cor.κυματοβλύζ,quod undas, id eſt,aquas uomitur,Vndiuoma charybdis.

VNDO,undas,[*Flutturare,ondeggiare*]κυμαίνω,κυματίζω,κυματόω,fluctuo,undis agitor.Ci.2.de Nat.de.Subter radices penitus undanti in freto.Vndare quoque per quandam ſimilitudinem dicimus aquam feruentem,quòd quibuſdam quaſi undis agitari uideatur. Virg.6.Æn.Pars calidos latices, & ahena undantia flammis Expediunt.Idem lib.7.Magno ueluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni: Exultantq; æſtu latices, furit intus aquæ uis. Accipitur aliquando Vndare, pro ſuo compoſito abundare,κατ' ἀφαίρεσιν. Claud. de Raptu Proſerpinæ lib. 3. Vndaret neu ſilua flauis, neu uina tumerent. Valer. Flac.1. Argona.Iampridem regio undat equis,floretq; uiris. Sic etiam Virgil.2.Geo. Et iuuat undantem buxo ſpectare Cytorum. Quanquam ibi non tam propter copiam buxi,qua omnino mons ille abundat, uerbo hoc utitur, quàm ut lenibus auris impulſi arbuſti motum undabundi maris æmulum exprimeret. Legitur & Vndare actiue pro inundare,ſiue undare facere.Stat.1.Achil.Cum tuus Æacides tepido modo ſanguine Teucros Vndabit campos. Vndantem chlamydem facere, eſt incedendo chlamydem laxam, rugoſamq; ſic in dextrâ modo,modo in læuam iactare,ut eius pars potiſſimum inferior undas modo accedentes, modo recedentes imitari uideatur.Plaut.in Epid.Sed hic quis eſt, quem huc aduenientem conſpicor,Suam qui undantem chlamydem quaſſando facit?Compoſita ſunt, Abundo, Exundo, Inundo,& Redundo, de quibus ſupra in dictione Abundo.

VNDOSVM MARE, [*Fluttuoſo*]κυματώδης θάλασσα, id eſt, fluctuoſum,undis,exagitatum.Virg.4.Æneid.Troia per undoſum peteretur claſſibus æquor.

VNDVLATA VESTIS,[*Vna ueſta di peli teſſuta*]κυματώδης ἐσθὴς,ueſtimenti genus,ab undis,quibus depictum erat, nomen habens: cuiuſmodi hodie ad nos afferuntur ex hircorum, & captarum pilis uerius, quàm lanis confecta: quæ ἀπὸ τοῦ συμβάλλειν. Symballota paſſim appellantur,quaſi,συμβληντα,quòd coacto potius implexu,quàm textu ſint confecta:ceu origine ab illo ueſtium genere accepta,de quo Plin.ita ſcribit:Lanæ & per ſe coactæ ueſtem faciunt. Vndulatæ autem(ut diximus)appellatæ ſunt,ab undarum imagine per eas diſcurrente, ea forma,qua à ſcutulis Scutulatæ. Hanc eandem quidam & Cymatilem dictam fuiſſe exiſtimant:ſed falſo,mea quidem ſententia:cum Cymatilis eadem ſit,quæ cerulea,non à diſcurrentibus undarum lineis, ſed à fluctuum colore appellata.Varro li.1.de Vita pop. Rom. Vndulatam togatam pro pura poſuit,idq; noue,ut annotauit Nonius. A quibuſdam(inquit Varro)dicitur eſſe Fortunæ Virginis ſimulacrum, ideo quòd duabus undulatis togis eſt opertum, perinde ut olim reges noſtri prætextatas & undulatas togas ſoliti ſunt habere.

VNEDO,pen.cor.unedonis,penult.pro.κόμαρον, μιμαίκυλον,fluctus eſt arbuti, terreſtribus fragis non diſſimilis: inde nomen habens, quòd plures edi non poſſint.Plin.lib.15.cap.24. Aliud corpus eſt terreſtribus fragis,aliud congeneri eorum unedoni:quod ſolum pomum ſimile fructui terræ gignitur.Arbor ipſa fruticoſa:fructus anno matureſcit,pariterq; floret ſubnaſcens,& prior coquitur. Pomum inhonorum, ut cui nomen ſit ex argumento unum tantum edendi.Duobus tamen hoc nominibus appellant Græci, Comaron & Memecylon.Ex quo apparet,totidem genera eſſe & apud nos.Alio nomine Arbutus uocatur.Hæc Plin.

VNGENTVM,ti,[*Vnguento,ento,entione,profumo*] quod & Vnguentum à quibuſdam dicitur:ἔλαιον Homer. μύρον, non eſt illa compoſitio tenax,qua chirurgi utuntur ad uulnera curanda:ſed commiſtio diuerſorum odorum addito oleo, ad ungenda corpora, deliciarum,& luxuriæ cauſſa inuenta, χρῖμα,ſiue χρῖσμα;ueteres θύμα.Vulgare autem,ac promiſcuũ & fere palæſtris dicatum,ἄλειμμα,ἐπάλειμμα,& ἐπάλειμμα uocat Iceſius.Vnde ἀλείπτας, & ἰατραλείπτας,noſtri Vnctores,& Reunctores uocant:à Græcis frequenter μυρεψοί, χρίσαι, ac παιδοτρίβαι nominantur. Hæc Hermolaus. Plaut.in Moſt.Non poſſunt omnes olere ungenta exotica. Cicero 5.Verr.Cum interea Apronius caput atque os ſuum ungento perfricaret. Horat. 2. Carm.Ode 7. Funde capacibus Vnguenta de conchis.Pomponius tamen Iureconſultus tit. de Aur.Argen. mundo orna.&c.l. argumento ſcribit. Vnguenta eſſe, quæ ualetudinis cauſſa comparantur: ſed hæc magis Medicamenta dicuntur. Seruius ait, hoc nomen Vnguentum non recipere u, ſicut nec Vngo, Vnguen uero u,habere.Vngentatus, a,um, unguento oblitus.Catul.Epigra.56. Diceris male à tuis Vngentate glabris marite Abſtinere.

VNGO,is,xi,ctum,& Vnguo,guis, ſecundum Priſcianum, [*Ongere*] ἀλείφω,χρίω,oleo,alio'ue pingui oblino:ab uniendo(ut uolunt) dictum:

dictum: quod unguentis denſentur corpora atque uniantur. Cato cap.27. Pice liquida cornua infima ungito. Cic.6. Verr. Vnxiſſe unguentis? compleſſe, &c. Hinc Vnctito, as, frequentatiuum. Plautus Moſtel. Quia ecaſtor mulier recte olet, ubi nihil olet. Nam iſtæ ueteres, quæ ſe unguentis unctitant, interpoles, Vetulæ edentulæ, quæ uitia corporis fuco occultant: Vbi ſeſe ſudor cum unguẽtis ſociauit: illico Iidem olent, quaſi cum una multa iura confundit coquus. Compoſita ſunt, Inungo, Perungo, & Exungo: quæ uide ſuis locis.

VNGVEN, inis [*Vnguento*] ἀλοιφὴ, ἄλειμμα, quoduis pingue, quo quippiam poſſumus inungere. Plin. lib.28. cap.11. Epiphoras bubulo ſeuo cum oleo cocto illinunt: ceruini cornu cinis ſcabrities eodem unguine ſanat. Virgilius 3. Georgicorum. Et pingues unguine ceras. Sumas tantundem unguinis, quod uocamus axungiam, uel ſeuum. Perſius Saty.6. Feniſecæ craſſo uitiarunt unguine pultes. Hinc Vnguinoſus adiectiuum, idem quod pinguis: ut Vnguinoſum medicamentum, Vnguinoſæ nuces. Plin. lib.23. cap.8. Sunt autem recentes nuces iuglandes iucundiores: ſiccæ unguinoſiores, & ſtomacho inutiles.

VNGVENTARIVS, rij, uel potius Vngentarius, ut Seruius ſcribẽdum affirmat, [*Vngentario, ſpeciario, medico, canta in banco*] μυρεψὸς, μυροπώλης, qui ungenta conficit, ac uendit. Cic.1. de Offi. Adde huc, ſi placet, ungentarios, ſaltatores, totumq; ludum talarium. Horat. 2. Sermo. Saty.3. Pomarius auceps, Vnguentarius, ac Tuſci turba impia uici. Eius fœmininum eſt Vngentaria. Plin. lib.8. cap.5. Et ungentariam quandam dilectam Iuba tradit, &c. Eſt & Vngentaria, μυρεψική, ars ipſa conficiendorum unguentorum: unde Vngentariam facere, dixit Plautus in Pœnul.

VNGVENTARIVS, a, um, μυρεψικὸς, unguentis idoneus, ad unguenta pertinens. Plin. lib.36. ca.8. Hunc aliqui lapidem Alabaſtriten uocant, quem cauant ad uaſa unguentaria, quoniam optime ſeruare incorrupta dicitur.

VNGVICVLVS, li, p.c. ὀνύχιον, diminutiuum eſt ab Vnguis. Plautus in Epid. Contempla Epidice, uſque ab unguiculo ad capillum ſummum. Cicero 5. de Finib. Valetudinem, uires, ſtaturam, formam, integritatem unguiculorum omnium. A teneris unguiculis, ἀπὸ τῶν ἀπαλῶν ὀνύχων, prouerbialiter dici ſolet, pro eo quod eſt, ab infantia, ab ineunte ætate, à puero, ab incunabulis. Cicero Lentulo: Sed præſta te eum, qui mihi à teneris, ut Græci dicunt, unguiculis, es cognitus. In eadem etiam ſignificatione dicimus, De tenero ungui. Horat. in Odis: Motus doceri gaudet Ionicos Matura uirgo, & fingitur artubus Iam tunc, & inceſtos amores A tenero meditatur ungui.

VNGVIS, huius unguis, maſculini gene. [*Ongbia*] ὄνυξ, corneum illud quod in extremis digitis enaſcitur, non ſolum in manibus, uerum etiam in pedibus, neque ijs ſolum humanis, ſed ceterorum etiam animalium, quæ pedum digitos habent ſeparatos, ut ſunt ſimiæ & aues. Dicti Vngues, ab eo quòd Græci ὄνυχας in eadem dicunt ſignificatione: aut certe ab eo quòd ijdem dicunt ὄγκιον pro incuruum: cuiuſmodi auium fere omnium ſunt ungues. Plin. lib.11. ca.45. Vngues ſimiæ imbricati ſunt, hominibus lati, rapacibus unci, ceteris recti, ut canibus, præter eum, qui à crure plerilq; depẽdet. Idem de aquila. Vngues quoque huic generi inuertuntur. Interdum tamen Vngues in animalibus biſulcis dici inuenimus pro ungulis. Col. lib.6. cap.11. De medicina bouis claudicantis. At ſi iam in ungulis eſt ſanguis, inter duos ungues cultello leuiter aperies. Et paulò pòſt: Si ſanguis in inferiore parte ungulæ eſt, extrema pars ipſius unguis ad uiuum reſecatur. In bdellio quoque maculas quaſdam candidas, humani unguis ſimilitudine Plinius Vngues appellat libro 12. cap.9. Bactriano, inquit, nidor ſiccus, multiq; candidi ungues. Vngues ferrei, apud Colu. lib.12. ca.18. Sunt inſtrumenta quædam ferrea, quibus uindemiatores unguium uice utebantur ad colligendas uuas, ne ipſas manibus diſtringerẽt. Fieri enim non poterat, ut dum unguibus manuum uuas colligerent, bona pars acinorum digitorum contactu, in terram non delaberetur. Colu. lib.12. cap.18. Et ungues ferrei quàm plurimi parãdi, & exacuendi ſunt, ne uindemiator diſtringat uuas, & non minima fructus portio, diſperſis acinis in terram dilabatur. Vnguem tranſuerſum ſiue unguem latum non diſcedere: prouerbialis hyperbole eſt, pro eo ꝙ eſt, quàm minimo ſpatio diſcedere. Cice. 2. Aca. Ab hac regula mihi non licet tranſuerſum, ut aiunt unguem diſcedere. Vnguem medium oſtendere, prouerbium eſt, quo ſummus contemptus ſignificatur: inde ſumptum quòd medius digitus pro impudico habebatur. Iuuen. Saty.10. Cum fortunæ ipſe minaci Mandaret laqueum, mediumque oſtenderet unguem. Vngues arrodere: prouerbiali metaphora dicuntur, qui cogitabundi ſunt, & rem aliquam ſecum agitant. Horat. 1. Serm. Satyr.10. Si foret hoc noſtrum fato delapſus in æuum, Detereret ſibi multa, recideret omne, quod ultra Perfectum traheretur, & in uerſu faciendo Sæpe caput ſcaberet, uiuos & roderet ungues.

VNGVIS, πτερύγιον, neruoſa quædam adnatæ membranæ excreſcentia, a maiori oculi angulo ut plurimum naſcẽs, ad oculi coronã ita procedens, ut quandoq; pupillam operiat. Celſ. lib.7. Vnguis uero, quod πτερύγιον Græci uocant, eſt membranula neruoſa, oriens ab angulo, quæ nonnunquam ad pupillam quoque peruenit, eique officit. Sæpius à narium, interdum etiã à tẽporum parte naſcitur.

VNGVLA, æ, [*Ongbia*] ὁπλὴ, calceus corneus, pedes muniens eorum animalium, quæ digitos non habent: ſiue etiam ea pars pedis, quæ cornu tegitur. Virgil. 3. Georgic. Et ſolido grauiter ſonat ungula cornu. Idem 8. Æneid. Quadrupedante putrem ſonitu quatit ungula campum. Cicero 3. de Natu. Deo. Ergo illud in ſilice ueſtigium Caſtoris equi credis eſſe? Columel. lib.6. cap.11. Sed ſi ſanguis adhuc ſupra ungulas in cruribus eſt, fricatione aſſidua diſcutitur. At ſi iam in ungulis eſt, inter duos ungues cultello leuiter aperies. Et paulò pòſt: Si ſanguis in inferiore parte ungulæ eſt, extrema pars ipſius unguis ad uiuum reſecatur. Quibus in locis manifeſte Col. Vngues, pro ipſis calceis corneis accepit: Vngulam uero pro ea parte pedis, quæ corpo tegitur. Contra pro ipſis calceis aperte accepit Plin. lib.11. cap.46. cum ait: Vngulæ ueterino tantum generi renaſcuntur. Hanc differentiam eleganter exprimit Ouid. in transforma. Ius è bouis effigie in primam formam redeuntis. Vngulaq;, inquiens, in quinos delapſa abſumitur ungueis. Omnibus ungulis, prouerbij ſpeciem habet, pro eo qđ eſt, omnibus uiribus manuumq; pedumq; & conatu totius corporis uti, ut etiam ungues, qui ſunt in extremitate collocati, intendantur, quos Plin. exiſtimat eſſe ſummas neruorum clauſulas. Cicero lib.2. Tuſcula. Toto corpore, atq; omnibus ungulis (ut dicitur) contentioni uocis aſſeruiunt. Inijcere ungulas, eſt rapere, uel furari. Plaut. Nunc ſcio febrim tibi eſſe, quia non licet huc inijcere ungulas.

VNGVLATI, ὀνυχώδεις, q magnos ungues habẽt, ac ſcabros: quaſi ungulis ſimiliores, quã unguib. ut ex Catonis ſententia refert Feſt.

VNGVLATA ueſtis, ab ungulis: hoc eſt, anulis. Vngulum enim Oſcorum lingua (ut ait Feſtus) anulum ſignificat. Vel etiam dici poteſt ab unguibus hoc eſt, à maculis humani unguis ſimilitudinem referentibus; quales in marmoreis quodam genere conſpiciuntur.

VNGVLVM, [*Anello*] δακτύλιος, σύμβολον, antiquis anulum ſignificabat: de cuius etymo nihil eſt quod laboremus, cum Feſt. auctor ſit peregrinum eſſe uocabulum, & ab Oſcis ſumptũ. Pli. li.33. ca.1. Miror Tarquinii eius ſtatuam ſine anulo eſſe: quanquam, & de nomine ipſo ambigi uideo. Græci à digitis appellauere: apud nos priſci Vngulum uocabant: poſtea & Græci, & noſtri Symbolum.

VNICAVLIS, le, [*Di un coſtone*] μονόκαυλος, quod unum caulem habet, nec in ramos ſpargitur. Plin. lib.19. cap.10. Eſt autem unicaule, radice bulbo ſimili.

VNICOLOR, pen. cor. & om. ge. [*Di un colore*] μονοχρώματος, unius coloris. Plin. lib.33. cap.9. Dulciores fœminæ ſunt, & unicolores. Ouid. 11. Metamor. At medio torus eſt hebeno ſublimis in antro Plumeus, unicolor, pullo uelamine tectus.

VNICORNIS, huius unicornis, ge. maſc. [*D'un corno*] à recentioribus quibuſdam ex noſtris appellatur fera, quam Græci μονοκέρωτα, appellant. Hanc Pli. ceruino capite eſſe ſcribit, pedibus elephanti, cauda apri, reliquo corpore equo non diſſimili, unicum media in fronte cornu gerentem cubitorum duorum longitudine. Eſt & Vnicornis, & hoc, ne, adiectiuum, quod unum cornu tantum habet. Plin. lib.11. cap.46. Vnicorne biſulcum oryx.

VNICVS, a, um, [*Vnico ſolo ſingolare*] μόνος, ſingularis, uel ſolus: ut Phœnix eſt unica auis. Cic. pro Roſc. Amer. Et quæramus quæ tãta uitia fuerint in unico filio. Hinc fit aduerbium Vnice, μοναχῶς, ſingulariter. Plaut. in Bacch. Imo unice unum plurimi pendit. Cic. Epiſt. Quos ego ambos unice Diligo.

VNIGENA, næ, pen. cor. & com. ge. μονογενὴς, unicus, unigenitus. Cic. de Vniuerſi. Singularem deus hunc mundum, atque unigenã procreauit. Alia ratione Pallas à Catullo dicitur Vnigena, quòd ſcilicet unico parente crederetur genita, ex cerebro nimirum Iouis.

VNIGENITVS, [*Solo figliuolo, unigenito*] μονογενὴς, uox frequens eſt Eccleſiaſticis ſcriptoribus pro filio unico, qui neque fratrem habuerit, neque ſororem.

VNIIVGAE uineæ, μονόζυγες, ἄμπελοι, quæ ſimplici nituntur iugo, eſt binis haſtilibus in terra defixis, ſingulæ tranſuerſæ perticæ in unam tantum partem ordinis ſuperincumbunt. Plin. lib.17. ca.22. Si uniiuga erit uinea.

VNIMANVS, a, um, [*Di una mano*] μονόχειρ, unam tantum manum habens. Liu. 5. Bell. Mace. Capram ſex hœdos uno fœtu ediðiſſe, ex Piceno nunciatum eſt, & Aretij puerum natum unimanum.

VNIO, nis, uniui, unitum, [*Adunare, aggiongere*] ἑνόω, coniungo, in unum redigo. Vnde Vniti animi, qui ſunt unius uoluntatis.

VNIO, onis, [*Vnione, concordia*] ἕνωσις, modo concordiam ſignificat.

Auguſt. Nam hoc fieri poſſe in tanta animorum unione quis dubitet? Modo margaritam, μαργαρίτην, quæ in conchis nulli duo reperiantur indiſcreti. Pli. li. 9. c. 35. Dos omnis unionum eſt in candore, magnitudine, orbe, læuore, & pondere, haud promptis rebus, in tantum ut nulli duo reperiantur indiſcreti: unde nomen Vnionum Romanæ ſcilicet impoſuere deliciæ: nam apud Græcos non eſt, nec apud Barbaros inuentores eius aliud, quam Margaritæ. Eſt & unio, cæpæ genus capitatum. Col. li. 12. cap. 10. Pompeianã, uel Aſcaloniam cæpam, uel etiam Marſicam ſimplicem, quam uocant Vnionem ruſtici, eligito. Hoc autem nomen, ut inquit Ruellius, apud Gallos, uelut triuiale hactenus uſurpatum eſt pro eo cæpe genere, quod pluribus bulbis non coagmentatur.

Vniſtirpis, & hoc, pe, [*D'una ſtirpe*] μονοστέλεχος, qđ à radice cau dicem unicum habet aſſurgentem. Pli. li. 16. ca. 30. In longitudinẽ exceſcunt abies, larix, palma, cupreſſus, ulmus, & ſiqua uniſtirpia.

Vnitas, atis, μονάς, indiuiſibile numeri principium. Accipitur & pro omnimoda ſimilitudine. Colum. lib. 7. ca. 3. Ideo niſi lanatas oues emi non oportet, quo melius unitas coloris appareat. Plin. libro 7. ca. 12. Troianus M. Antonio iam Triumuiro, eximios forma pueros alterum in Aſia genitum, alterum trans alpes, ut geminos uendidit: tanta unitas erat.

Vniter, p. c. aduerb. i. coniunctè, concorditer. Lucr. lib. 3. Cum corporis atq; animal Diſſidium fuerit, quibus hæſimus Vniter apti.

Vniuerſalis, le, [*Vniuerſale*] καθολικός, ad uniuerſos pertinens. Auctor Ad Heren. Nam in huiuſmodi rationibus, non uniuerſali, neque abſoluta: ſed extenuata ratione expoſitio cõfirmatur. Quo tamen in loco ſunt qui malint legere Vniuerſa. Vtitur tamen hac uoce & Varro lib. 2. de Analog. Quod (inquit) ad uniuerſalem pertinet cauſſam. Cice. De un. Ling. Vniuerſalis lingua.

Vniuerſe, & Vniuerſim, aduerbia: & Vniuerſitas, atis uide in dictione Vniuerſus.

Vniuerſus, a, um, [*Vniuerſo*] σύμπας, ἀπαξάπας, ὅλος, ἅπας, in ſingulari quidem idem eſt, quod Totus: ut, Vniuerſus ager, uniuerſus exercitus. In plurali uero ſignificat omnes coniunctim. Nam ſi dicimus, Omnes ſibi domicilium conſtituerunt, intelligitur domicilium ſibi unumquemq; conſtituiſſe. Si uero dicimus, Vniuerſi ſibi domicilium conſtituerunt: ſignificatur, omnes ſimul unum ſibi pro omnibus domicilium feciſſe. Cic. 4. Acad. Qui loquitur de uniuerſis, nihil excipit: quid enim poteſt eſſe extra uniuerſa? Ter. in Phorm. Quod ille unciatim uix de demenſo ſuo, Suum defraudans genium, comparſit miſer: Id illa uniuerſum abripiet. Cice. 3. Offi. Ergo unum debet eſſe omnibus propoſitum, ut eadem ſit utilitas uniuſcuiuſque & uniuerſorum, &c. Hinc uniuerſe aduerb. καθόλου, ὅλως, generaliter, ſiue generatim: cui Sigillatim opponitur. Cic. in Vatinium: Quæro abs te primũ uniuerſe, quod genus improbitatis, & ſceleris in eo magiſtratu tu prætermiſeris. Idem 7. Verr. Quid ego de exteris ciuium Romanorum ſupplicijs ſigillatim potius, quàm generatim atque uniuerſe loquar? Vniuerſim, aliud aduerbium eiuſdem ſignificationis. Hinc quoque Vniuerſitas, atis, τὸ πᾶν, τὸ σύμπαν. Cic. 2. de Nat. Deo. Licet enim contrahere uniuerſitatem generis humani, eamque gradatim ad pauciores, poſtremo deducere ad ſingulos. Col. in Præfat. lib. 1. De ruſticationis uniuerſitate nihil attinet nunc plura dicere. Cicero de Vniuerſi. Singulos adiunxit ad ſingula, atque ita quaſi in currum uniuerſitatis impoſuit.

Vniuocus, a, um, pen. cor. [*Vniuoco, ſinonimo*] cuius & nomen cõmune eſt, & eadem ſubſtantiæ ratio, quod Græce συνώνυμον, dicimus: ſicut contra Æquiuocum, cuius nomen tantum commune eſt, ſed ſubſtantiæ diuerſa ratio, & a Græcis ὁμώνυμον, appellatur. Animal itaque reſpectu hominis & equi, uniuocum eſt, quia illis & animalis nomen commune eſt, & ratio ſubſtantiæ eadem. Vtrique enim conuenit animalis definitio, corpus animatum ſenſibile. Grammatici dicunt Homonyma eſſe, quæ uoce, ſed non ſignificatione conueniunt: ut. Nepos & filij filium ſignificat, & prodigum. Synonyma, quæ non uoce, ſed ſignificatione conueniunt: ut, Enſis & Gladius. Hinc Vniuoce, συνωνύμως, aduerbium.

Vniuſmodi, pen. cor. nomen indeclinabile, ὁμοειδής, uniformis, nõ uarius. Terent. in Heaut. Nam parentum iniuriæ Vniuſmodi ſunt ferme. Cicero ad Attic. lib. 9. Nolo enim putare tolerabiles horum inſanias, nec uniuſmodi fore.

Vnoculus, μονόφθαλμος, unicum habens oculum: quales Poetæ fingunt fuiſſe Cyclopes. Plau. Vnocule ſalue. Gell. lib. 3. ca. 11. De Cyclope itidem inquit uel maxime, quòd fuerit unoculus.

Vnquam, aduer. [*Alcuna uolta*] ποτέ, ullo tempore, omni memoria. Cic. in Orat. Iſocrates præſtat omnibus, qui unquam orationes attigerunt. Huius compoſitum eſt Nunquam, οὔποτε, οὐδέποτε, nullo tempore, nulla memoria. Plaut. in Aul. Neque id in tantis periculis unquam committam ut ſiet.

Vnus, a, um, [*Vno*] εἷς, numeri participium eſt. Cice. pro Quincto Sext. Alphenus ſeruulum unum abducit. Aliquando accipitur pro ſolo, μόνος. Plautus: Vnus tum domi eram, & fores erant clauſæ. In qua ſignificatione quandoque genitiuo iungitur & fere genitiuo Omnium Pli. li. 9. ca. 17. Accipenſer unus omnium ſquamis ad os uerſis, contra aquam natando meat. Nonnunquam etiam genitiuo nominis ſubſtantiui, ſed fere ſubintelligitur genitiuus Omnium. Pli. li. 11. ca. 37. Caluitium uni tantum animalium homini. Aliquando in oratione Vnus ſubticetur. Quinct. li. 9. c. 1. Nec deſunt, qui tropis figuræ non imponãt, quorum eſt Caius Artorius Proculus. Hoc eſt, quorum unus eſt &c. Ponitur aliquando pro pronomine Idem. Plaut. in Capt. Hic poſtquam hunc emit, dedit eum huic gnato ſuo peculiarem, quia quaſi una ætas erat. id eſt, eadem ætas, ſiue eiuſdem ætatis erant. Vno exemplo omnes uiuũt. id eſt, eodem. Plaut. in Mil. Sic etiam accipiendum eſt illud Ouid. Metam. Vnus erat toto naturæ uultus in orbe id eſt, idem uultus, & ſibi per omnia ſimilis. Aliquando pro primo. Virg. 2. Æne. Cadit & Ripheus iuſtiſſimus unus Qui fuit in Teucris.

Vnus, & alter, [*Doi, due*] εἷς καὶ δύο, pro duobus. Cice. 4. Verr. Dicit unus & alter breuiter, nihil interrogatus. Ter. And. Sed poſtquam amator acceſſit unus & item alter, precium pollicens. Sic Alter & tertius, pro tribus. Tacitus: Sed & alter & tertius dies cunctatione abſumitur.

Vnuſquiſlibet, & unuſquiſuis [*Ciaſcuno, ogniuno*] εἷς ἕκαστος, idem ſignificant quod quilibet.

Vnuſquiſpiam, [*Alcuno*] εἷς τις, aliquis unus.

Vnuſquiſque [*Ciaſcheduno*] Vnaquæque, Vnumquodque, & Vnum quidq;: id eſt, ſinguli, πᾶς ἕκαστος, πᾶς τις, πάντες ὅσοι, dictio Vniuerſalis: potiusq; cum poſitiuo, quàm ſuperlatiuo iungitur, eo quòd Vnus uim quandam ſuperlatiui obtineat. Cic. pro Font. Mouetur eo tempore, quo unuſquiſque noſtrum, cum in eum locum productus eſt. Ibidem: Mihi enim ſemper unaquaque de re teſtis non ſolum ſemel, uerum etiam breuiter interrogatus.

V ANTE O

Voberta, uilla eſt iuxta Bilbilim Hiſpaniæ urbẽ, & Salonem amnẽ umbris arborum, & frigiditate ſcaturientium fontium amœniſſima, quam Martialis graphice depingit Liciano lib. 1. Epig. 17.

Vocabulum, li, pen. corr. [*Dittione, uocabulo, uoce*] λέξις, dictio quia res ſingulæ uocantur, aut uoce efferuntur. Ter. in Eun. Tanquam philoſophorum habent diſciplinæ ex ipſis uocabula. Pli. Epiſt. 14. Neque enim alio uocabulo poteſt exprimi. Cic. 3. de Orato. Nam ſi res ſuum nomen & proprium uocabulum non habet. Quinctil. lib. 9. cap. 1. Mutatur uocabulis uis rerum.

Vocalis, & hoc le, [*Vocale, ſonoro*] φωνήεις, εὔφωνος, quod eſt ſonorum, & ſummæ uocis. Plin. lib. 18. Ranæ quoque ultra ſolitum uocales, ſunt ſigna tempeſtatis. Tibul. lib. 2. Eleg. 5. Nunc te uocales impellere pollice chordas, Nunc precor ad laudes flectere uerba meas. Oui. 11. Meta. Carmine uocali clarus citharaq; Philemon. Vnde Vocales, φωνήεντα, dictæ ſunt quinque illæ apud Latinos litteræ: quia per ſe uoces faciunt, & ſine his uox proferri non poteſt. Hinc Semiuocales, ἡμίφωνα, quæ quaſi dimidiatum uocalium ſonum habent. Vocalium concurſus. Cic. in Orat. Habet enim ille tanquam hiatus concurſu uocalium molle quiddam. Vocalis, ἔμφωνος, etiam dicitur, qui uoce utitur, & proferre uerba poteſt, puta ſiquis, cum mutus fuiſſet, poſtea loquatur. Valer. li. 1. Ægles Samius athleta mutus, cum ei uictoriæ titulus & præmium eriperetur, indignatione accenſus, uocalis euaſit.

Vocalitas, atis, [*Conſonanza*] conſonantia, quam Græci εὐφωνίαν uocant. Quinctili. lib. 1. cap. 5. Sola eſt, quæ notari poſſit, uelut uocalitas, quæ εὐφωνία dicitur.

Vocamen, inis, ὄνομα, nomen appellatio. Lucr. lib. 2. Et Bacchi nomine abuti Mauult, quàm laticis proprium proferre uocamen.

Vocatiuus, [*Vocatiuo*] adiect. fictũ à Grãmaticis: ut Vocatiuus caſus, κλητική, per quẽ aliquem uocamus. Hinc Vocatiue, aduerbium apud Gel. lib. 13. cap. 21. Vocatiue, inquit, dicit. i. per uocatiuum.

Vocetius, mons apud Rauracos, ob ſalebras, & lamas uiatori admodum incommodum: in quem Heluetij à Cecinna uicti confugerunt. ut refert Tacitus lib. 17.

Vociferor, aris, [*Gridar forte*] κράζω, βοάω, exclamo, maiorem uocem emitto. Cic. 6. Verr. Minitari abſenti Diodoro, uociferari palam, lacrymas interdum uix tenere. Vir. 2. Æne. Talia uociferans gemitu tectum omne replebat. Vociferare actiuum protulit Cic. Act. 4. in Verr. ſi mendo locus uacat: Nam me dies, uox, latera deficient. ſi hoc nunc uociferare uelim, quàm miſerum indignumq; ſit, &c. Vociferatio, onis, uerbale, κραυγή, βοή, clamor, actus uociferandi. Cic. pro Cluen. Nam in ipſo ſermone hoc & uociferatione mortua eſt. Ad Heren. lib. 3. Habet enim quiddam illiberale, & ad muliebrem potius uociferationem, quàm ad uirilem dignitatem in dicendo accommodatum.

Vocito, tas, p. c. [*Strachiamare*] ὀνομάζω, frequenter uoco. Plaut. in

in Capt.Pægnium uocitatus eſt,poſt uos nomen indidiſtis Tyndaro.Cic.2.de Nat.de.Quas noſtri Septem: ſoliti uocitare triones.

Voco,as[*Chiamare*]καλέω,φωνέω,βοήω, interdum idem eſt qđ aduoco,uel accerſo.Plaut.in Capt.Quæ ad patrem uis nunciari? uiuus uocem huc ad te?Aliquando idem quod appellare, ὀνομάζειν. Vir.11.Æn.Varijſq; inſtigat uocibus alas, Nomine quenque uocans.Item inuitare.Cic.6.Verr. Deinde ipſum regem ad cœnam uocauit.Vnde uocatores,κλήτορες,dicti ſunt,quibus inuitandi datum eſt negocium,ſiue qui per ſe uocant ad cœnas.Pli.li.35.c.10. Inuitatus ad regis cœnam uenit,indignantiq; Ptolemæo,ac uocatores ſuo oſtentanti,ut diceret, à quo eorum inuitatus eſſet, ille arrepto è foculo carbone extincto,imaginem in pariete delineauit.Tanti uocat ille pudicam,a Iuuena.Saty.6. dictum eſt in hunc ſenſum,Tantum accepit,ut illam dicat eſſe pudicam. Verba Iuuenalis ſunt hæc:Bis quingenta dedit:tanti uocat ille pudicam. Loquitur de Ceſennia muliere impudiciſſima, quã tamen maritus pudicam eſſe aſſerebat,non quòd ita res eſſet, ſed quòd quingẽta dotis nomine accepiſſet.Item denunciare.Virg.lib.1.Geor.Tum cornix plena pluuiam uocat improba uoce. Aliquando ſignificat nomen imponere.Plaut.in Aſin.Quo nos uocabis nomine? Vocare aliquem ad calculos,eſt eum uocare,ut ſuffragium ferat.Vocare ſeruos ad libertatem,eſt eos incitare,ut ſeſe uindicent in libertatem.Vocare aliquem ad computationem, dixit Plin. in Paneg. Nemo recentem,& attonitam orbitatem ad computationem uocet,cogatq; patrem,quid reliquerit filius, ſcire. Vocare aliquem ad teſtimonium,eſt teſtem citare. Vocare aliquem in crimen eſt aliquem criminis accuſare.Vocare in diſcrimen, eſt periculo cõmittere.Vocare aliquem in inuidiam, eſt quod uulgus indoctum ait, adducere in malam gratiam. Vocare rem aliquam in medium eſt diſcutiendam proponere. Vocare aliquem in partem, eſt eum uocare,ut alicuius rei partem accipiat. Vocare aliquid ad calculos,eſt in ſupputationem deducere.Cic.de Amic.Hoc quidem eſt nimis exiliter,& exigue ad calculos uocare amicitiã, ut par ſit ratio acceptorum,& datorum.Vocare deos in uota, ἐπικαλεῖσθαι, eſt uotis factis deorum auxilium implorare. Virg.5.Æne.Ni palmas ponto tendens utraſque Cloanthus,Fudiſſetq; preces, diuoſq; in uota uocaſſet.Vocare aliquem à mœſtitia,eſt iubere læto animo eſſe.Cic.Atti.lib.1. Quod me à mœſtitia uocas,multum proficis. Sic uocare ad uitam,ibidem,pro eo quod eſt, bono animo eſſe iubere.& eum qui ia[illegible]m ſibi inferre conſtituerat. ſpe meliori iniecta ab inſtituto reuocare. Vocata eſt opera, dixit Plautus in Stich.Cœnabis apud me,quoniam ſaluos aduenis. E, Vocata eſt opera.id eſt,non uacat apud te cœnare, quoniam rogauit me aliquis,ut negocium aliquod pro ſe trãſigerem.Vocatus,a,um,participium.Ouid.1.Meta.Conciliumq; uocat:tenuit mora nulla uocatos.Horat.2.Carm.Ode 18.Vocatus, atque non uocatus audit. Vocatus,us,ui.Virg.10.Æn. Nunc ò nunquam fruſtrata uocatus. Haſta meos,&c.Vbi Seruius: Vocatus, hoc eſt, inuocationes & preces:nam appellatio eſt à uerbo, quæ ſemper in io exit, aut in us.id eſt,nomen uerbale.Cic.3.de Orat.Mane idibus Septemb.& ille,& ſenatus frequens uocatu Druſi in curiam uenit.Huius compoſita ſunt, Aduoco, Auoco, Conuoco, Circumuoco, Deuoco, Euoco,Inuoco,Prouoco,Peruoco,Reuoco, & Seuoco, quæ habent penultimam correptam.

Voconia,genera ſunt pyrorum, quemadmodum & uolema. Plin. lib.15.cap.15.

Vocontii forum,Arecomicorum ciuitas in Gallia Narbonenſi, cuius meminit Plin.lib.3.cap.4.

Vocontii,Narbonenſis Galliæ populi ſunt, quorum ciuitas Tricorium commemoratur à Plinio lib.3.cap.4.

Vocula,æ,pen.cor [*Vocina,uoce picciola*]φωνίδιον, diminutiuũ,parua uox.Cic.ad Q.Fr.Quanto molliores ſunt & delicatiores incantu flexiones,ac falſæ uoculæ,quàm certæ,ſeu ſeueræ? Propert.li.1.Eleg.15.O utinam traiecta caua mea uocula rima percuſſas dominæ uertat in auriculas. Accipitur aliquando pro detractione, καταλαλία. Cice.M.Cœlio:Si incurrit hæc noſtra laurus non ſolum in oculos,ſed etiam in uoculas maleuolorum.

Vogesus,pe.cor.mons eſt Galliæ Belgicæ, Sequanos & Lingones diuidens à Mediomatricibus,ex quo Moſa & Araris fluuij naſcũtur.Lucan.lib.1. Caſtraq; quæ Vogeſi curuam ſuper ardua ripam Pugnaces pictis cohibebant Lingones armis.

Vola,æ,[*Palma*]θέναρ,caua pars manus,ſiue pedis.Plin.lib.11.ca.45.Vola homini tantum,exceptis quibuſdam.Hinc Inuolare,pro rapere quaſi uolam inijcere,ἁρπάζειν.Pli.lib.9.cap. 59. Singulos inuolat uerius,quàm capit.

Volaterrae,Strab.lib.5.Hetruriæ oppidum eſt, non procul à mari,in edita planitie collis ſitum, ad quam xv. ſtadiorum eſt aſcenſus.Hinc Volaterrani,pro urbis huius incolis, & uada Volaterrana.Pli.lib.3.cap.5.

Volaticus,ca,cum,[*Volatico,uolatiuo*]πτηνός, uelox quaſi uolatilis:& per tranſlationem præceps,inconſtans. ἀβέβαιος, ἀστατής. Cic.ad Attic.lib.13.O Academiam uolaticam, & ſui ſimilem,modo huc,modo illuc,&c.

Volatilis,le,penultima cor.[*Volatile,uolante*]πτηνός, idem quod Volucris adiectiuum:ut,Beſtia uolatilis.Cic.2.de Nat. Deo. Præterea ueſcimur beſtijs,& terrenis, & aquatilibus, & uolatilibus, partim capiendo,partim alendo.Ferrum uolatile, pro ſagitta,ferrea cuſpide præmunita,quæ ex arcu emiſſa celeriter fugit,uelocitatem adiuuantibus pennis alarum quodammodo uicem ſupplentibus. Virg.4.Æn.Qualis coniecta ceruа ſagitta Quam procul incautam nemora inter Creſſia fixit Paſtor agens telis,liquitq; uolatile ferrum Neſcius. Volatilis ætas.i.fluxa & caduca, ὀλιγοχρόνιος. Ouid.10.Metam. Labitur occulte,fallitq; uolatilis ætas. Et nihil eſt annis uelocius.

Volatura,æ.[*Volante,uolamento*]πτῆσις,idẽ eſt quod uolatus. Varr. 3.de Re ruſt.cap.5.Ibi in prima uolatura cum ueniunt, morantur dies paucos,requieſcendi cauſſa.Colum.lib.8.cap. 9. A uolatura ita ut capitur,farturæ deſtinatur.

Volatus,tus,[*Volato,uolo*]πτῶμα,ipſa uolatio, & uolandi actus.Ci. de Nat. Deo.Idemq; & uolatus alitum ſuſtinet, & ſpiritus ductus alit,& ſuſtentat animantes.Marti.lib.11.Si tam præcipiti fuerant uentura uolatu, Debuerant alia fata uenire uia.

Volcae,populi Galliæ Narbonenſis, trans Rhodanum. Occidentem uerſus. ex quibus qui flumini proximi ſunt, Arecomij cognominati ſunt:qui uero longius a Rhodano recedentes, in Pyrenæos mentes uergunt, dicti ſunt Tectoſages, quorum regionem hodie Linguam Ocitanam appellant. Auctor Ptolemæus libro 2.cap.10.

Volcatius,Conſul fuit Romæ,tempore prioris coniurationis Catilinæ,illumq; Repetundarum reum, quod intra legitimum tempus, profiteri nequiuiſſet, Conſulatum petere prohibuit: quam rem tam egre tulit Catilina,ut de euertẽda patria cum Antonio, & Piſone nefaria conſilia inierit.Auctor Pedianus.Volcatius Gallicanus quintum Conſul ſcripſit uitas imperatorum ad Diocletianum: ex quibus tantum extat nunc Auidij Caſſij uita. Volcatius Terẽtianus hiſtoriam ſui temporis id eſt, Gordianorum ſcripſit, in qua memoriæ prodidit, referente Capitolino, Gordianum ſeniorem uultum Cæſaris Auguſti ualde retuliſſe. Volcatius Epidius Grammaticus ſcripſit res geſtas Pompeij Magni & eius patris:primus Libertinorum qui hiſtoriam ſcripſerit, cum ab optimo quoque ſcribi ſolita ſit, ut eſt auctor Cornelius nepos. Ludũ aperuit,docuitq; inter ceteros M. Antonium & Auguſtum. Ex Tranquillo.Volcatius item alius fuit teſte Plin.lib.11.ca.43. Poeta non ignobilis,qui quod ſenos in manu haberet digitos,Sedigitus eſt cognominatus. Huius etiã hodie aliquot circunferuntur Iambi,quibus ſuum de Latinis Comicis iudiciũ protulit. Præter hos fuit & Volcatius Iuriſconſultus,Ceſellij præceptor,quẽ tradit idem Pli.li.8.c.11.Aſturcone ſub ueſperum à rure ſuburbano redeũtem,cum in graſſatorem incidiſſet,à cane fuiſſe defenſum.

Volema,pen.pro.[*Pomo,peri groſſi*]pyra prægrandia, ita dicta,qđ impleant uolam: quorum meminit & Cato de Re ruſtic. Et poſt eum Virg.2.Geor.Nec ſurculus idem Cruſtumijs, Syrijſq; piris, grauibuſq; uolemis.

Volens,entis,[*Volente*]βουλόμενος,partic.à Volo, uis, ut Volenti animo:id eſt,libenter,non inuite. Saluſt. in Iug. Hæc Rome plebes,litteris,quæ de Metello ac Mario miſſæ erant, cognitis, uolenti animo de ambobus acceperat. Liuius: Præcatus deinde ſi diuus,ſi diua eſſet,qui ſibi præpetem miſiſſet, uolens propitiuſq; adeſſet.id eſt,fauens,& proſper.Saluſt.tamen lib.4.Hiſtoriarum,referente Nonio,Volentia plebi,dixit.hoc eſt,placentia & grata. Verba Saluſtij ſunt hæc:Multiſq; ſuſpicionibus uolentia plebi facturus uidebatur.

Volentia,[*Volonta,intentione*]θέλησις,in compoſitione idem eſſe uidetur,quod uoluntas.Nonius: A Volentia fit Beneuolentia,Maleuolentia,pro amore,& odio,quaſi bona,& mala uoluntas. Item Beneuolus,& Maleuolus.

Volito,tas,[*Straualare*]ἀναπέτομαι,frequenter Volo.Plinius:Super aquas aſſidue uolitans.Cic.1.de Nat. Deo. In hac igitur immenſitate latitudinum,longitudinum,altitudinum, infinita uis innumerabilium uolitat atomorum.Plin.lib.10.cap.61. Veſpertilio geminos uolitat amplexa infantes.Ouid.2.Metamorph.Volitatne ſuper ora fauillæ. Liu.5.Bell.Pun.Reate ſaxum ingens uiſum uolitare.Ponitur etiam Volito μεταφορικῶς,pro diſcurro, inquit Valla.Cice. pro domo ſua: Itaque cum tu florens, ac potens per medium forum popularis uolitares,&c.Mart.lib.1.Æthereas laſciue cupis uolitare per auras: I.fuge: ſed poteras tutior eſſe domi. Volitare cupiditate gloriæ,eſt efferri,& uehementer trahi. Ci.in Piſonem.Valebis apud hominem uolitantem gloriæ cupiditate uir

moderatus, & conſtans. Volitare in re aliqua inſolentius, id eſt, iactare ſeſe,& efferri.

VOLO,las,[*Volare*] πέτομαι, ἵπταμαι, μετάομαι, proprium eſt alas habentium. Ouid.3.Triſt.Eleg.4. Nempe quod hic alte,demiſsius il le uolabat.Plin.lib.10.cap.24.Sturnorum generi proprium cater uatim uolare & quodam pilæ orbe circumagi,omnibus in mediū agmen tendentibus. Virg. 1. Æne.Volat ille per aera magnum Remigio alarum.Transfertur etiam ad alia, quæ celeriter feruntur: ut Nauis uolat,Fama uolat,& huiuſmodi.Terent.in Hecy. Ne me fruſtra illic expectet,uola id eſt,celeriter curre. Virg.3.Æne.Fama uolat,pulſum regnis ceſſiſſe paternis Idomenea ducem. Idem 12.Æne. Vix ea fatus erat, medios uolat ecce per hoſtes Vectus equo ſpumante Sages,&c.Ibidem: Incendi muros, ignes ad tecta uolare.Oui.10.Met.Paſſu uolat alite uirgo. Cic.ad Atti. lib.6.Tu autem fac,ut mihi tuæ litteræ uolent obuiæ. Volans,tis, participium.Virg.1 Æn. Cæloq; inuectus aperto Flectit equos,curruq; uolans dat lora ſecundo.Volantes ſubſtantiue,pro auibus.Virg.6. Æne.de Auerno.Quam ſuper haud ullæ poterant impune uolantes Tendere iter pennis. Eius compoſita ſunt, Aduolo,Circunuolo,Conuolo,Deuolo,Euolo,Inuolo, Interuolo, Obuolo,Peruolo,Præuolo,Prouolo,Reuolo,Superuolo,& Tranſuolo.

VOLO,uis,[*Volere*] βούλομαι, θέλω, præterito uolui, notæ ſignificationis eſt. Virg.3.Eclo.Vis ergo inter nos quid poſſit uterque, uiciſſim Experiamur?Volo te, Volo te uerbis paucis: ſubaudi, alloqui. Plaut.in Capt.Philocrates, per tuum genium obſecro exi, te uolo.Terent.in And.Quis me uult?Velit nolit:pro,Velit,aut non uelit.Cic.ad Q.Frat.lib.3.Craſſum Iunianum hominem mihi deditum per me deterruit: uelit nolit, ſcire difficile eſt. Ponitur aliquando pro opto.Cic.ad Cornific. lib.12. Eandem rem tibi uolo bene,& feliciter euenire.Volo omnia tua cauſſa,id eſt,tibi in omnibus bene cupio.Cic.ad Tironem, li.16. Cum omnia mea cauſſa uelles mihi ſucceſſa,cum etiam tua. Quid ſibi uult iſtud?Cicero in Verr.Quid ſibi equeſtres ſtatuæ uolunt propter ædem Vulcani?Hoc eſt,quid ſignificant?Ponitur aliquando pro opinior,& cenceo.Cic.1.de Nat.Deo.Quatuor etiam naturas,ex quibus omnia conſtare cenſet,diuinas eſſe uult. Hinc Voluntas, & compoſita Nolo,Malo,& Peruolo,de quibus ſuis locis.

VOLOGESVS,Parthorum rex fuit Neronis temporibus, & frater Tiridatis,quem cum Armeniæ Regem feciſſet inuitis Romanis, uario euentu cum ijs bella geſſit: donec tandem ex pacto placuit Tiridatem regni diadema ponere,nec ante reſumere, quàm id Romæ Neronis manibus accepiſſet.Vide Tacitum lib.5.

VOLOGESOCERTA, Babyloniæ urbs, à Vologeſo Parthorum rege condita:ut eſt auctor Plin.libro 6.capite 26. Ptolem.Vologeſiam appellat.

VOLONES, dicti ſunt ſerui, qui bello Punico, quum deeſſent liberi, qui in militiam nomina darent, pro dominis pugnaturos ſe polliciti, in ciuitatem recepti ſunt & Volones appellati, quia hoc ſponte uoluerunt. Feſtus. Liu.3.Bell.Pun. Volones liberi eſſe iuſſi. Ibidem: Vt tyrones (ea maxima pars uolonum erat) diſcerent ſigna ſequi.

VOLSCI,populi in Latio ultra Circeios, quorum meminit Plin. lib. 3.cap.5.Virg.2.Georg.Aſſuetumque malo Ligurem, Volſcosque uerutos.

VOLSELLA,læ,ſiue Vulſella,[*Molletta,mollette*] μυδιστήριον, τριχολαβίς, inſtrumentum pilis è corpore euellendis idoneum. Mart.li.9. Cum depillatos,Chreſte,coleos portes, Et uulturino mentulam parem collo,Et proſtitutis læuius caput culis, Nec uiuat ullus in tuo pilus crure,Purgentq; ſæuæ cana labra uolſellæ. Curios,Camillos,Quinctios,Numas,Ancos, Et quicquid uſquā legimus piloſorū Loqueris,ſonasq; grandibus minax uerbis. Volſella itē, ſiue Vulſella,inſtrumenti chirurgici genus eſt,quo caro, ex ulceribus præcidenda apprehenditur.Celſus lib.6. cap.18. Deinde oræ uulſella prehendendæ,tum quicquid corruptum eſt,excidendum.

VOLSINIVM,nij, Οὐλσίνιον, Ptolem ſiue Volſinii,orum,oppidum mediterraneum Hetruriæ, in quo primum molæ uerſatiles ſunt inuentæ.Pli.lib.36.ca.18.Molas uerſatiles Volſinijs inuentas,quaſdam & ſponte motas legimus.

* VOLTINIA,tribus una Romæ fuit de triginta quinque. de qua licet afferre quæ olim obſeruauimus. ſed, opinor,erit gratius, ac ſtudioſis utilius, ſi omnia tribuum nomina recitemus. etſi aptius hoc erat in dictione tribus. ſed, quod ibi eſt omiſſum,hic ſubiungere debemus.

VOLVA,uæ, εἴλημα, ἐνείλημα, inuolucrum,quo quid inuoluitur: unde à Pli.li.& c.22. Accipitur pro albo illo inuolucro boletorū in oui ſpeciē prorūpentium:Voluā(inquit)terra ob hoc prius gignit: ipſum poſtea in uolua,ceu in ouo eſt luteum.Eodē etiā nomine antiqui uterum appellabant in muliere,hoc eſt, locū in quo fœtus cōcipitur: quā hodie litteræ unius immutatione Vuluā appellamus.

VOLVBILIS,le,[*Volubile,inſtabile,di poco ſenno*] ἐπίτροχος, εὔστροφος, quod facile uoluitur.Cic.de Vniuerſ. Deinde animum circumdedit corpore,& ueſtiuit extrinſecus,cæloq; ſoliuago, & uolubili,& in orbem incitato,complexus eſt. Virg.7. Æn. Impubesq; manus mirata uolubile buxum.Volubilis fortuna, ἀνώμαλος, id eſt, inſtabilis,inconſtans.Cic.pro Milone: Quam uaga, uolubiliſq; fortuna. Hinc Volubiliter,aduerbium,Cic.in Orato. Sæpe etiam in amplificanda re conceſſu omnium fundit numeroſe, & uolubiliter oratio.Hinc quoque Volubilitas,atis, Cic.2.de Nat. Deo.Ex utraq; re & mundi uolubilitas, quæ niſi in globoſa forma eſſe nō poſſet. Volubilitas fortunæ,inconſtantia.Cic.de Diuin. Quomodo ergo id,quod temere fit,cæco caſu,& uolubilitate fortunæ,præſentiri, & prædici poteſt?Volubilitas linguæ,leuitas,promptitudo, dexteritas.Cic.de Orat.Linguæ uolubilitas.

VOLVCER,hæc uolucris,hoc uolucre,[*Volante,preſto*] πτηνός, πτερόεις,uolatilis,penniger:& per tranſlationem uelox, celer, ταχύς, ὠκύς. Martialis:Et uolucrē longo porrexit uulnere pardum. Vir. 1.Æn.Volucremq; fuga præuertitur Eburum. Ci.pro Planc. Nihil eſt autem tam uolucre, quàm maledictum: nihil facilius emittitur,nihil certius excipitur,latius diſſipatur.Virg.5.Æn.Illa Noto citius, uolucriq; ſagitta Ad terram fugit,& portu ſe cōdidit alto.

VOLVCRA,ſ,[illegible],genus animalis,quod prærodit teneros pampinos.Colum.de Arbor.cap.15.Genus eſt animalis,Volucra appellatur:id fere prærodit teneros adhuc pampinos,& uuas: quod ne fiat,faces,quibus uineam putaueris, peracta putatione, ſanguine urſino linito.

VOLVCRIS,huius uolucris,fœm.gen.[*Cio che vola*] ὄρνεον, τὸ πτηνόν, omne id quod uolat,non ſolum apes,ſed apes quoque, ueſpæ,tabani,& reliqua huiuſmodi.Cic.2.de Orat. Quemadmodum uolucres uidemus procreationis, atque utilitatis ſuæ cauſſa fingere, & conſtruere ſibi nidos.Virg.3.Georg.Omne adeo genus in terris hominumq; ferarumq;,Et genus æquoreum, pecudes, pictæq; uolucres,In furias,ignemq; ruunt.Amor omnibus idem.

VOLVMEN,inis,ſecunda ſyllaba pro.[*Volume*] γραμματεῖον, σωμάτιον, τεῦχος, γράμμα, σωματεῖς,a uoluendo,quod maiores noſtri in libris arborum,id eſt,corticibus ſcribebant,& libellos illos: quo ferrēt commodius,complicabant.Ideoq; Volumina appellata ſunt,libellis ſimiliora quàm libris. Eſt enim proprie Volumen pars codicis:ut puta Metamorphoſeos liber in quindecim uolumina diſtinctus eſt. Ouid.1.Triſt.Sunt mihi mutatæ ter quinque uolumina formæ.Plin.Iunior:Libri tres in ſex uolumina propter amplitudinem diuiſi,quaſi in ſex minores libros:ut ſint uolumina aliquanto minora,quàm libri.Igitur uolumen pars libri eſt: Liber uero pro toto codice,& pro uolumine accipitur. Inde dicimus Euoluere libros, ἀναλίσσειν τὰ βιβλία,id eſt,aperire lectitandi gratia, quaſi rē complicatam explicare: ſicut Reuelare, rem uelatam detegere. Cic.3.Tuſculanarum. Quoniam duobus ſuperioribus de morte & dolore dictum eſt:tertius dies diſputationis hoc tertium uolumen efficiet. Plin.lib.6.cap.9. Hæc eſt regio ſecundo uolumine à nobis ſignificata.Accipitur aliquando Volumen pro ipſa circumuolutione, περιελιγμός. Ouid.2.Metam. Adde quod aſſidua rapitur uertigine cælum,Sideraq; alta trahit, celeriq; uolumine uerſat. Nonnunquam pro uolubilitate,ſiue inconſtantia. Pli.li.7.c.45.Si diligenter æſtimentur cuncta,magna ſortis humanæ reperientur uolumina.Volumina uinculorum.Virg.lib.5.Æne. Et ipſa Huc,illuc,uinclorum immenſa uolumina uerſat.

VOLVNTAS,atis,[*Volontà,arbitrio,voglia*] θέλημα, βούλησις, προαίρεσις, γνώμη,animi noſtri ſententia.Cic.4.Tuſc. Natura enim omnes ea quæ bona uidentur,ſequuntur,fugiuntq; contraria. Quamobrem ſi ſimul obiecta ſpecies cuiuſpiam eſt,quod bonum uideatur, ad id adipiſcendum impellit ipſa natura:id cum conſtanter, prudēterq; fit,eiuſmodi appetitionem Stoici βούλησιν appellant,nos appellamus uoluntatem: eam illi putant in ſolo eſſe ſapiente. quam ſic diffiniunt: Voluntas eſt, quæ quid cum ratione deſiderat. Quæ autem aduerſus rationem incitata eſt uehementius: ea libido eſt,uel cupiditas effrænata, quæ in omnibus ſtultis inuenitur.Ci.3, in Catil.Dijs ergo immortalibus ducibus hāc mentem, Quirites,uoluntatemq; ſuſcepi.Ponitur aliquando pro ea, quam uulgo Affectionem uocamus. Cic.ad Q.Fr.lib.3. Significat ualde te ſibi gratum feciſſe,quod de ſua uoluntate erga Cæſarem humaniſſime,diligentiſſimeq; locutus eſſes.Aliquando pro fauore. Teren.in Prolo.Phor. Voluntas ueſtra ſi ad poetam acceſſerit.Id eſt ſi faueritis poetæ: Voluntate ablatiuus pulchre ponitur pro eo, quod eſt,bona cum gratia. Terent.in Adelph. Quod uos ius cogit, id uoluntate impetret. Cice.1. Verr. Ego iam tibi ipſe iſtud, quod expetis,mea uoluntate concedam id eſt,ſponte.

Hinc Voluntarius,adiectiuum,quod fit ſponte, αὐτόματος. Cic. ad Marium lib.7. Aut conciſcenda mors uoluntaria. Liu.1.ab Vrbe.Ferociſſimus quiſque iuuenum cum armis uoluntarius adeſt.

Volunta-

Voluntarij milites dicuntur, qui ſponte nomina dant. Cæſ.5.Bel.Gall. Neque ſibi uoluntariorum copias defore, ſi ex finibus ſuis progredi cœpiſſet. Hinc Voluntarie, & Voluntario, aduerbia, αὐτομάτως, id eſt, ſponte bono & prompto animo non coacto. Cæſar 3.Bel.Ciui. Milites electi circiter centum uiginti uoluntarie eiuſdem centuriæ ſunt proſecuti.

VOLVMNIVS, prænomine Lucius, Vir Romanus ſenatorij ordinis, quo cum Seruio Sulpicio conſulatum gerente carnibus pluuiſſe, auctor eſt Plin.lib.2.cap.56.

VOLVO, uis, ui, duarum ſyllabarum [*Volgere*] κυλίω, κυλίζω, κυλινδῶ, περιάγω, uerto, uerſo, torqueo, in orbem torqueo. Vir.6.Æn. Vbi mille rotam uoluere per annos. Cice.de Clar. Orato. Voluendi enim ſunt libri cum aliorum tum in primis Catonis. Virg.3.Æn. Sic fata Deum rex Sortitur, uoluitq́; uices: inuertitur ordo. Idem 6.Æne. Saxum ingens uoluunt alij. Voluere, cogitare, uerſare animo, ἐξετάζειν. Catul.Epigr.59. Quæ tum proſpectans cedentem mœſta carinam, Multiplices animo uoluebat ſaucia curas. Virg.1.Æneid. At pius Æneas per noctem plurima uoluens. Ibidem: Quid'ue dolens Regina Deum tot uoluere caſus, Inſignem pietate uirum tot adire labores Impulerit. Liu.6.ab Vrbe: Has manũ rerum inanes ipſas uoluentes cogitationes, Fortunæ loci delegauerant ſpes ſuas. Voluendus, a, um. Virg.1.Æne. Triginta magnos uoluendis menſibus orbes Imperio explebit. Id eſt, uolubilibus, interprete Seruio. Volutus, a, um, aliud participium. Virg.3.Geo. Non umbræ altorum nemorum, non gramina poſſunt Grata mouere animum. non qui per ſaxa uolutus Purior electro campum petit amnis. Huius compoſita ſunt, Aduoluo, Conuoluo, Circumuoluo, Deuoluo, Inuoluo, Prouoluo, & Reuoluo: quorum ſignificata explicauimus ſupra.

VOLVOLA, ἴψ, ἴουλος, uermis teneros uitium pampinos prærodens, qui à Plauto Inuoluulus, à Catone Conuoluulus, a Columella Volucra appellatur.

VOLVOX, ocis, pen.pro. ἴψ, ἴουλος, uermis teneros uitium pampinus, & pubeſcentes uuas erodens, qui & Conuoluulus dicitur. Pli.lib.18.ca.28. Simili modo ne conuoluulus fiat in uinea amurcæ congios duos decoctos in craſſitudinem mellis, rurſus cum bituminis tertia parte, & ſulphuris quarta ſub dio coqui, ne excandeſcat ſub tecto. Hoc uites circa capita ac brachia ungi: ita non fore conuoluulum: alij Voluocem appellant, animal prærodens pubeſcentes uuas. Hæc Plin.

VOLVPE [*Volută, da piacere*] ἥδιον, τερπνόν, θυμῆρες, delectabile, gratum, iucundum: quanquam non raro ſubſtantiue accipitur pro ipſa delectatione, ſeu uoluptate, ἡδονή. Plaut. in Amph. Nam quia uos tranquillos uideo, gaudeo, & uolupe eſt mihi. Legitur &, Volup, per apocopen: quod & Nonius annotauit. Plaut.Caſi. Facite animo ueſtro uolup. Idem Aſin. Hic ſenex ſi quid clam uxorem animo fecit uolup.

VOLVPIA, æ, uoluptatis dea, quæ ſacellum habebat Romæ circa naualia, nõ procul à porta Romanula, teſte Varro.lib.4.de Lin.Lat.

VOLVPTABILIS, uoluptabile, [*Grato*] θυμῆρες, τερπνός, ἡδύς, gratum, uoluptuoſum. Plaut.in Epid. Voluptabilem mihi tuo aduentu attuliſti nuncium.

VOLVPTARIVS, ria, rium, τερπνός, quod uoluptatem affert. Cice.3.de Finib. Ægritudo, libido, formido, quamq́; Stoici communi nomine corporis & animi ἡδονήν appellant: ego malo lætitiam appellare, quaſi geſtientem animi elationem Voluptariam. Voluptarius homo, φιλήδης, φιλήδονος, uoluptati deditus. Plaut.in Menæ. Nanque Epidamnea natio eſt hæc ita hominum, Voluptarij atq; potatores maximi. Cic.2.Tuſc. Ego à te non poſtulo, ut dolorem eiſdẽ uerbis afficias, quibus Epicurus uoluptatem, homo, ut ſcis, uoluptarius. Guſtatus ſenſus maxime uoluptarius. hoc eſt, quo uoluptatem potiſſimum percipimus.

VOLVPTAS, atis, [*Volută, piacere*] ἡδονή, elata præter modum lætitia opinione præſentis alicuius boni. Vnde quicquid cum delectatione animum demulcet, Voluptas dicitur, quòd id maxime uelimus. Referturq́; tàm ad animum quàm ad corpus, quamuis nonnulli inſimulẽt ſolius corporis eſſe, ac turpem: quod certe uerum non eſt. Eſt enim uoluptas uocabulum medium, omnemq́; iucundum motum, quo ſenſus hilaretur, ſignificat, quem Græci uocant ἡδονήν. Cic.1.de Orat. Percipietis enim illam ex cognitione iuris lætitiam & uoluptatem. Voluptatem eius capio, dixit Pli. Epi.17.lib.2. Pro, uoluptatem ex eo capio. Cum uoluptate legere: id eſt, cum delectatione. Cic.2.de Finib. Omne autem, id, quo gaudemus, uoluptas eſt, ut omne quo offendimur, dolor. Voluptati eſſe, id eſt, eſſe gratum, & iucundum. Cic. Lentulo lib.1. Quod mihi de filia, & de Craſſipede gratularis, agnoſco humanitatem tuam, ſperoq́; & opto nobis hanc coniunctionem uoluptati fore. Quibus omnibus in exemplis Voluptas in meliorem partem accipitur pro ea, quæ in animum cadit. Reliquum eſt, ut & in deteriorẽ partem accipi doceamus, pro ea quæ corpori proprie eſt, in qua Cyrenaici ſummum conſtituerunt bonum. Cice.de Senect. Diuinus enim Plato eſcam malorum uoluptatem appellat: quod ea uidelicet homines capiantur, ut hamo piſces. Ibidem: Nullam capitaliorem peſtem, quàm uoluptatem corporis hominibus dicebat à natura datam: cuius uoluptatis auidæ libidines temere & effrenatæ ad potiundum incitarentur. Idem 1.de Legib. Ab ea, quæ penitus in omni ſenſu implicata inſidet imitatrix boni, uoluptas: malorum autem omnium mater.

VOLVPTVOSVS, a, um, [*Huomo uoluttuoſo*] φιλήδονος, habitum, & uehementiam ſignificat, & affectionem: ut, Voluptuoſu. homo, qui per quàm amat uoluptatem, quem Cic. Voluptarium uocat. Voluptuoſa res, quæ in ſe habet uoluptatem, & quæ uoluptate afficiat. Ille recipit, hæc recipitur. Pli.lib.1.Epiſt.13. Voluptuoſam rem eſſe, utrunque eadem opera eodem uiatico inuiſere.

VOLVSIVS, Βολούσιος, poeta quidam ineptus fuit patria Patauinus, qui Ennium ſecutus, rerum geſtarum populi Romani Annales carmine ſcripſit. Catul.de Smyrna Cinnæ: At Voluſi Annales Paduã morientur ad ipſam, Et laxas ſcombris ſæpe dabunt tunicas. Et alibi, Annales Voluſi cacata charta.

VOLVTAE, ἕλικες, ab architecturæ peritis appellantur capreoli, in columnarum capitulis ex herbarum folijs enaſcentes, & ubi abacum iam propemodum contingunt, in orbem circumuoluti: unde tam apud Græcos, quam apud Latinos nomen inuenerunt. Vitru.li.3. Dempta abaci craſſitudine, diuidatur reliqua pars in partes tres: ex quibus una imo folio detur, ſecundum folium mediam altitudinem teneat, cauliculi eandem altitudinem habeant: è quibus folia naſcuntur proiecta, uti abacum excipiant, quæ ex cauliculorũ foliis nata, procurrunt ad extremos angulos uolutæ, minoresq́ue helices intra ſuum medium, qui ſunt in abaco floribus ſubiecti ſcalpantur. Idem paulò pòſt: De uolutarum autem deſcriptionibus, uti ad circinum, ſint recte inuolutæ, quẽadmodum diſtribuantur, in extremo libro forma & ratio earum eſt deſcripta. Idem li.7.ca.5. Nam piguntur tectoriis monſtra potius, quàm ex rebus finitis imagines certæ. Pro columnis enim ſtatuuntur calami, pro faſtigiis harpaginetuli ſtriati, cum criſpis foliis, & uolutis. Item candelabra ædicularum ſuſtinentia figuras, ſupra faſtigia earum ſurgentes ex radicibus cum uolutis: coliculi teneri plures, habentes in ſe ſine ratione ſidentia ſigilla, non minus etiam ex coliculis flores, dimidiata habentes ex ſe exeuntia ſigilla, alia humanis, alia beſtiarum capitibus ſimilia. Hæc Vitruuius.

VOLVTABRVM, pen.pro. κυλίστρα, ἀλινδήθρα, κύλισμα, κυλινδήθρα, locus ubi ſues uolutantur. Virg.lib.3.Georg. Sæpe uolutabris pulſos ſilueſtribus apros Latratu turbabis agens.

VOLVTATIM, κυλινδῶν, iterum, atque iterum uoluendo. Plau.in Milite: Volutatim domum te rapiam.

VOLVTATIO, onis, κύλισμα, uerbale à uolutando deductum. Cicero in Piſonem: An uero tu parum putas inueſtigatas eſſe à nobis labes imperii tui, ſtrageſq́; prouinciæ? quas quidem nos non ueſtigijs odorantes ingreſſus tuos, ſed totis uolutationibus corporis, & cubilibus perſecuti ſumus.

VOLVTATVS, a, um, particip. κεκυλισμένος. ſæpe multumq́; uolutus. Plin.lib.8.cap.73. Præparant hyemi & herinacei cibos, ac uolutati ſupra iacentia poma, affixa ſpinis, unum non amplius tenentes ore portant in cauas arbores. Cic.de Aruſp.reſpon. Quis unquam nepos tam libere eſt cum ſcortis, quàm hic cum ſororibus uolutatus? Idem libro 2.ad Q. fratrem: Itaque ad Calliſthenem: & Philiſtum redeo, in quibus te uideo uolutatum. Hoc eſt, cum labore uerſatum.

VOLVTATVS, us, ui, uerbale, κύλισμα, idem quod uolutatio. Plin.lib.10.cap.4. Multum puluerem uolutatu collectum, inſidens cornibus excutit in oculis.

VOLVTO, pe.pr. [*Strauoltarſi*] κυλιστέω, συγκυλινδέω, ſæpe multumq́ue uoluo. Varro 3.de Re ruſt.cap.9. Ante ſit ueſtibulum ſeptum, in quo diurno tempore eſſe poſſint, atque in puluere uolutari. Cic. in Salu. Itaque nihil aliud ſtudet, niſi ut lutulentus ſus, cum quouis uolutari. Eſt & aliquando mente uoluo, & cogitatione perpendo, ἐξετάζω. Virg.9.Ecloga: Id quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipſe uoluto. Liu.4.Bell.Maced. Has conditiones, quanquam ipſe in ſecreto uoluptauerat cum amicis, uulgo tamen omnes [illegible]ma ferebant.

VOMANVM, fluminis nomen in quinta Italiæ regione, non procul ab Adria colonia. Plin.lib.3.cap.13.

VOMER, & Vomis, huius uomeris, gene.maſc. [*Vomero*] ὕνις, ferramentum aratri, quo ſulci fiunt: ita dictum quod terram uomat, hoc eſt, eruat. Virg.1.Georg. Depreſſo incipiat iam tum mihi taurus aratro Ingemere, & ſulco attritus ſplendeſcere uomer. Idem Vomis & inflexi primum graue robur aratri. Plin.lib.18.cap.18. Vomerum plura genera: Culter uocatur, prædenſam priuſquam

proſcindatur, terram ſecans, futuriſq; ſulcis præſcribens inciſuris, quas reſupinus in arando mordeat uomer. Alterum genus eſt uulgare, roſtrati uectis. Tertium in ſolo facili, nec toto porrectũ dentali, ſed exigua cuſpide. In roſtro hæc quarto generi, ſed exacutior in mucronem faſtigiata, eodemq; gladio ſcindens ſolum, & acie laterum radices herbarum ſecans: id non pridem inuentũ in Rhetia. Galliæ uero duas addiderunt rotulas, quod genus uocant planarati. Cuſpis effigiem palæ habet. Latitudine uomeris cæſpites uerſat. Ouid. 1. Meta. Ipſa quoque immunis, raſtroq; intacta, nec ullis Saucia uomeribus, per ſe dabat omnia tellus. Cicero in Anton. ut Aratrum circunduceres, cuius quidem uoluere portam Capuæ pene perſtrinxiſti.

VOMICA, æ, pe. cor. ἀπόστημα, abſceſſus internus, copioſam euomens ſaniem: unde & nomen accepit. Cic. 2. de Nat. Deo. Nec prodeſſe uoluit Phæreo Iaſoni, qui uomicam eius aperuit, quam medici ſanare non potuerant. Serenus: Sunt odio, quos dira uomit natura, tumores: Vomica qualis erit, uel eidem proxima quædam. Plin. lib. 20. cap. 12. Petroſelinon præcipuum ad uomicas. Hinc Plau. in Perſa, non infeſtiuiter Vomicam appellat crumenam nummis refertam, atque tumentem. Quid hoc, inquit, quod in collo tibi tumet? SA. uomica eſt, preſſare parce. Plin. lib. 33. cap. 6. per tranſlationem accepit pro argenti uiui uena iugiter manante. Eſt (inquit) lapis in his uenis, cuius uomica liquoris æterni argentum uiuum appellatur, uenenum rerum omnium.

VOMITO, as: uomitio, onis: uomitus, us: & uomitorius, a, um. uide in uerbo Vomo.

VOMO, mis, mui, tum, [*Vomitare*] ἐμέω, ἐξερεύγομαι, per os eiicio. Cic. pro Deiotaro: Cum, inquit, poſt cœnam uomere te uelle dixiſſes, in balneum te ducere cœperunt. Virg. 9. Æn. Purpuream uomit ille animam: & cum ſanguine miſta Vina refert moriens. Hinc Vomito, as, frequentatiuum. Colum. lib. 7. cap. 10. Quam cum pecudes biberunt nauſea correptæ uomitant, atque expurgantur. Vomitio, onis, ἔμετος, ἐξέρευγμα, cibi potus'ue per os eiectio, quæ uentriculi ſubuerſione contingit. Plin. lib. 11. cap. 53. Homini cibus utiliſſimus ſimplex: Aceruatio ciborum peſtifera, & condimenta pernicioſiora. Difficulter autem perficiuntur omnia in cibis acria, nimia, & auide hauſta: & æſtate, quàm hyeme, difficilius: & in ſenecta, quàm in iuuenta. Vomitiones homini ad hæc in remedium excogitatę, frigidiora corpora faciunt, inimicæ oculis: maxime autem dentibus. Somno concoquere corpulentiæ, quàm firmitati utilius: ideo athletas malunt cibos ambulatione perficere. Vomitus, tus, idem quod uomitio, ἔμετος. Plin. lib. 20. cap. 14. Mentaſtrum cum ſucco granati ſingultus & uomitus ſiſtit, ut Democritus monſtrat. Vomitor, oris, ἐξερευκτής, qui uomit. Plin. lib. 3. cap. 1. Non expedit uomitoribus ſicut neque multum, neque ſæpe, neque paſſum. Vomitorius, a, um, ἐμετικός, quod uomitum ciet. Plin. lib. 21. cap. 19. Hunc ſtomacho inutilem, & ideo uomitorium. Idem lib. 20. cap. 9. Bulbus quem uomitorium uocant, ab effectu, folia habet nigra, ceteris longiora. Huius compoſita ſunt, Conuomo, Euomo, & Reuomo, de quibus ſupra.

VOPISCVS, dicitur qui ex duobus conceptis, uno ab ortu excluſo, ad partum legitimum ducitur. Quo cognomine dictus eſt Flauius hiſtoricus qui Imperatorum uitas ſcripſit. Pli. li. 7. ca. 10. Vopiſcos appellabant è geminis, qui retenti utero naſcerentur, altero interempto abortu.

VORAGO, inis, ſecunda ſyllaba producta, [*Voragine, baratro*] διαχώρημα, βάραθρον, locus immẽſæ profunditatis, quicquid acciperet, deuorans, & propemodum inexplebilis. Cice. 1. de Diuinat. Qui cum per agrum Leontinum iter faciens, equum demiſiſſet in flumen, ſummerſus equus uoraginibus non extitit. Virg. 7. Æne. Hic ſpecus horrendum, & ſæui ſpiracula Ditis Monſtrantur, ruptoq; ingens Acheronte uorago. Curt. lib 8. Imber uiolentius, quàm alias, fuſus campos lubricos, & inequitabiles fecerat: grauesq;, & propemodum immobiles currus illuuie & uoragine herebant. Transfertur & ad hominem inſigniter prodigum, cuius gula uel ampliſſimis patrimoniis in uentrem, tanquam in baratrum quoddam, coniectis expleri non poteſt. Cic. pro Sextio. In meo periculo, inquit, gurges & uorago patrimonij helluabere? Hinc Voraginoſus, a, um, adiect. βαραθρώδης, quod eſt uoraginibus plenum. Hircius 6. Bel. Hiſp. Nam paluſtri, & uoraginoſo ſolo currebat ad dextram partem.

VORANVS, Q. Luctatij furaciſſimus libertus, quem nummularius nummos de menſa ſubtrahentem, & in calceos infarcientem deprehendit. Cœlius lib. 10. cap. 49.

VORAX, cis, om. ge. πολυφάγος, πολύγραθος, ἀπλήρωτος, multa abſumens, inexplebilis edacitatis. Ouid. 15. Meta. Nec, niſi perdideris alium, placare uoracis. Et male morati poteris ieiunia uentris. Charybdis uorax, βαραθρώδης. Cice. 2. Philipp. Quæ Charybdis tam uorax tot res tam cito abſorbere potuiſſet? Vſura uorax. Lucan. lib. 1. Hinc uſura uorax: auidumq; in tempore fœnus. Et concuſſa fides, & multis utile bellum. Hinc Voracitas, atis, πολυφαγία, edacitas, inexplebilis edendi auiditas.

VORO, as, [*Deuorare, tranguggiare*] βιβρώσκω, καταφάγω, ἀφανίζω, cibum non confectum degiutio. Ci. 2. de Nat. Deo. Alia uorant, alia mandunt. Hinc per tráſlationem Vorare, capitur pro auide ſumere. Plaut. in Trucul. Interim ille Hamum uorat, ſi ſemel amoris poculum accepit mere. Cic. ad Atti. lib. 4. Nos hic uoramus litteras cum homine mirifico (ita mehercule ſentio) Dionyſio.

VORTEX, icis, τυφών, flatus repentini genus; è ſicca nube erumpens ſiue igne, eiusq; partem abruptam ſecum rapiens, eamque conuoluens, & in girum uerſans, ac pondere illo ruinam ſuam aggrauans, & locum ex loco mutans rapida uertigine, non antennas modo, ſed & nauigia contorta frangens. Ex Plin. lib. 2. cap. 48.

Vos, ueſtrum, uel ueſtri, ὑμεῖς, pronomen pluralis numeri, à Tu Voſmetipſi pro uoſipſi. Cic. 4. Aca. Nos autem dicimus ea nobis uideri, quæ uoſmetipſi nobiliſſimis philoſophis placuiſſe conceditis.

VOTIVVS, a, um, p. p. [*Di uoto*] εὐκτικός, quod ex uoto dari promittitur. Hor. 1. Epi. 3. Paſcitur in ueſtrum reditum uotiua iuuenca. Ludi uotiui, qui ex uoto fiunt. Solent. n. in reip. periculis, aut principis aduerſa ualetudine ludi uoueri, quos deinde uotis damnati ingenti cum apparatu faciebant. Pli. li. 7. c. 48. Valeria Copiola Emboliaria reducta eſt in ſcenam, Cn. Pompeio, Q. Sulpicio Coſ. ludis pro ſalute D. Auguſti uotiuis, annum centeſimum quartum agens. Tura uotiua, quæ uoti cauſſa perſoluuntur. Ouid. 3. Amor. Eleg. 12. Accipit ara preces, uotiuaq; tura piorum, Ara per Antiquas facta ſine arte manus. Legatio uotiua, quæ uoti ergo ſuſcipitur, Cic. Atti. lib. 15. Votiua ſubaudi legatione tibi quidem placebat. Etenim erat abſurdum, quæ ſi ſtetiſſet reſpu. uouiſſem, ea me, euerſa illa, uota diſſoluere. Aliquãdo uotiuum, εὐκταῖον, ſignificat, quod uoto deſideratum eſt. Apul. lib. 6. Tota ciuitas ad uotiuum conſpectum effunditur. Votiuæ aures, quæ cupiunt aliquid audire. Plaut. in Caſin. Aures uotiuæ ſi ſunt, animum aduortite.

VOTVM, ti, [*Voto*] εὐχή promiſſio facta Deo. Cice. 3. de Natu. Deo. Non'ne animaduertis ex tot tabellis pictis, quàm multi uotis uim tempeſtatis effugerint? Idem 1. de Legib. Diligentia uotorum ſatis in lege dicta eſt, ac uoti ſponſio, quo obligamur Deo: pœna uero uiolatæ religionis iuſtam excuſationem non habet. Virg. 8. Æne. Vota metu duplicant matres, propiusq; periclo It timor. Nefarium uotum. Ci. pro Cluen. Quinetiam nocturna ſacrificia, quæ putat occultiora eſſe, ſceleratasq; eius preces, & nefaria uota cognouimus. Et quoniam quæ magnopere deſideramus, adhibitis uotis à dijs petere ſolemus, factum eſt, ut Vota accipiamus pro optatis, εὐχαί. Plin. Epiſt. 45. Hanc ego uitam uoto, & cogitatione præſumo. Vnde uoti compotem dicimus eum, qui deſiderium ſuũ aſſecutus eſt. Et Pro uoto ſuccedere, κατὰ γνώμην προχωρεῖν, id eſt, pro deſiderio. Item facere uota, pro optare, εὔχεσθαι. Ci. pro Milone: Vota enim feceratis, ut in eos ſe potius mitteret, quam in ueſtras poſſeſſiones. Nonnunquam tamen facere uota, idem eſt quod uouere. Cic. de Aruſp. reſpon. Noſtri imperatores maximis & periculoſiſſimis bellis huic deæ uota fecerunt, eaq; in ipſo Peſſinunte ad aram principem perſoluerunt. Voto aliquem fingere, id eſt, talem fingere, qualem uel maxime optaremus. Plin. Epiſt. 112. Tibiq;, ut qui explorauerim, ſpondeo habiturum te generum, quo melior fingi ne uoto quidem potuit. Nuncupare uota pro imperio, apud Cice. 6. Verr. id eſt, nominatim aliquid uouere, quod repu. periculo liberata ſis perſoluturus. Voto teneri, eſt uoti ergo obligatum eſſe. Cice. Atti. Sed iam quaſi uoto quodam & promiſſo me teneri puto. Vota ſoluere, eſt ea, quæ uouimus præſtare. Idem ad eundem Vota reddere, apud eundem tertio de Legib. Liberare ſe uoto, eſt ſolutione eorum, quæ uouimus eximere ſeſe ab obligatione ſponſionis diis factæ. Legimus tamen & liberare ſe uoti, pro uoto. Liu. 5. ab Vrbe: Verecundiam non tulit ſenatus, quin ſine mora uoti liberaretur. Reus uoti, & Damnatus uoti, uide in dictionibus Damnatus, & Reus.

VOVEO, ues, ui, tum, [*Far uoto, auuotare*] εὔχομαι, ἐπεύχομαι, Deo aliquid ſancte promitto, pro quo etiam dicimus Vota facere, & Vota nuncupare. Liu. lib. 1. ab Vrbe: In re trepida duodecim uouit Salios, fanaq; Pollori, & Pauori. Horat. 3. Carm. Ode 8. Voueram dulces epulas, & album Libero caprum. Ouid. 9. Meta. uota puer ſoluit, quæ fœmina uouerat Iphis. Votus, a, um, participium. Cic. 3. de Nat. At earum templa ſunt publice uota, & dedicata. Liu. 4. ab Vrb. Ludi ab Decemuiris per ſeceſſionem plebis à patribus ex ſenatuſconſulto uoti eo anno facti ſunt. Vouere caput pro ſalute patriæ, dixit Cice. 5. de Fin. pro, Se pro ſalute patriæ periculis obijcere. Huius compoſitum eſt, Deuoueo, de cuius ſignificatione abunde multa dicta ſunt ſuo loco.

Vox, uocis, [*Voce, ſuono, dittione*] φωνή, φθογγή, αὐδή, proprie dicitur ſonus, qui ab animalis ore profertur. Fit enim ἀπὸ τοῦ βοᾶν, quod

quod eſt clamare. Cic. 2. de Nat. Deo. Vocis genera permulta, canorum, fuſcum, lene, aſperum, graue, acutum, flexibile, durũ, quæ hominum ſolum auribus iudicantur. Idem in Orato. Vocis mutationes totidem ſunt, quot animorum, qui maxime uoce commouentur. Mira eſt enim quædam natura uocis: cuius quidem è tribus omnibus ſonis, inflexo, acuto, graui, tanta ſit, & tam ſuauis uarietas perfecta in cantibus. De uocis quantitate, ac qualitate, uide Quinct. lib. 11. ca. 3. Ouid. 2. Meta. Nec conata loqui eſt: nec ſi conata fuiſſet, uocis habebat iter, ſaxum iam colla tenebat. Virg. 3. Æne. Senſit, & ad ſonitum uocis ueſtigia torſit. Quinct. li. 11. ca. 3. Augentur autem, ſicut omnium, ita uocis quoque bona cura: & negligentia minuuntur. Nonnunquam tamen Voces dicimus pro rerum etiam inanimatarum ſonis. Virg. 6. Æne. de Orphei cithara: Nec non Threicius longa cum ueſte ſacerdos Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina uocum.

V A N T E P

VPILIO, onis, maſc. gen. [*Pecoraro*] poſitum eſt à Virgilio pro Opilione, cauſſa metri. Eclog. 10. Venit & upilio, tardi uenere ſubulci. Eſt autem Opilio, uel Vpilio, ouium cuſtos, ποιμήν.

VPVPA, æ, [*Bubba, meretrice*] ἔποψ, auis, criſtis a capite exeuntibus galeata, infimo ſemper commorans. Pli. li. 10. c. 29. Mutat & upupa, ut tradit Æſchylus poeta, obſcœna alias paſtu auis, criſta uiſenda plicatili, contrahens eam ſubrigensq́; per longitudinem capitis. Plautus in Captiuis. Vpupam pro meretrice accipit. Itidem (inquit) huc mihi aduenienti upupa quæ me delectet, data eſt.

V A N T E R

VRA, οὖρα, locus eſt in finibus Syriæ Palmyrenæ ad Eufratem fluuium, qui inde relictis Palmyrenorum deſertis, in ortum reflectitur. Auctor Plin. lib. 5. cap. 24.

VRACHVS, penultima correpta, οὐραχός, meatus eſt, proficiſcens ex fundo ueſicæ fœtus in utero exiſtentis, lotium deferens in membranam urinæ recipiendæ deſtinatam, quæ à Medicis ἀλλαντοειδής appellatur. Vide Galenum lib. 15. de uſu partium, & in tractatu de confectione uuluæ.

VRAGVS, οὐραγός, ᾅδης, Plutonis cognomen eſt, ab urgendo (ut quibuſdam uidetur) impoſitum, quod omnium deorum maxime nos urgeat. Nos Græcam uocem eſſe malumus. Apud illos enim οὐραγός, dicitur, qui in acie extremam agminis partem ducit. Vnde non ineruditè ad Ditem transfertur, qui poſtremum humanæ fabulæ actum excipit.

VRANIA, æ, ſiue Vranie, es, οὐρανία, οὐρανίη, una Muſarum Iouis, & Mnemoſynes filia, cui Aſtrologiæ inuentio tribuitur. Vnde & Vraniam dictam putant, quaſi τὰ ἄνω ὁρῶσαν, hoc eſt, ſublimia ſpeculantem. Ouid. lib. 5. Faſto. Excipit Vranie: fecere ſilentia cunctæ. Cic. de Diu. Vrania Muſa.

VRANOSCOPVS, uranoſcopi, οὐρανοσκόπος, piſcis idem cum callionymo, fel habens prægrande, quo cicatrices, & excreſcentes in oculo carunculæ perſanantur. Dictus Vranoſcopus ab oculo, quem in capite habet ita ſitum, ut eo cœlum intueri uideatur. Vide Pli. lib. 32. cap. 7.

VRANVS, οὐρανός, pater Saturni: quem latini Cælum uel Cælium appellant, ex cuius uirilibus, à Saturno filio exectis, & in mare abiectis, nata eſt Venus, quæ ideo Græco nomine appellata eſt Aphrodite.

VRANOPOLIS, οὐρανόπολις, urbs eſt in finibus Macedoniæ, ad radicem montis Atho: cuius meminit Plin. lib. 4. cap. 10.

VRBANATIM, [*Vrbanamente, ciuilmente, modeſtamente*] ἀστείως, antiquis in uſu erat pro Vrbane, hoc eſt, urbanorum more: ſicuti contra ruſticatim, pro ruſtice, ſiue ruſticorum more. Pomp. apud Non. At ego ruſticatim tangam, urbanatim neſcio.

VRBANE, aduerbium, ἀστείως, χαριέντως, facete, lepide, uenuſte. Cic. 1. de Finib. Facete & urbane (ut è patre audiebam) Stoicos irridente. Quinctil. lib. 2. cap. 11. Nec ſane potuit urbanius ex confeſſione inſcitiæ ſuæ elabi.

VRBANITAS, atis, [*Vrbanità*] ἀστειισμός, χαριεντισμός, ἀστειότης, ſermonis lepor, oratio ſalibus condita. Vrbanitas (inquit Quinctil. lib. 6. cap. 3.) illa eſt, in qua nihil abſonum, nihil agreſte, nihil inconditum, nihil peregrinum neque ſenſu, neque uerbis, neque ore, geſtu'ue poſſet deprehendi. Cice. 1. de Finib. Et ſunt illius ſcripta leuiora, ut urbanitas ſumma appareat, doctrina mediocris. Quinctil. lib. 4. cap. 1. Vrbanitas opportune reficit animos. Eſt autem hæc ſignificatio metaphorica tracta à moribus eorum, qui in urbibus agunt, quorum oratio, uitaq́; omnis lepore, ſalibus, & uenuſtate amœnius condita eſt, quàm eorum, qui in agris agunt. Nonnunquam tamen legitur in propria ſignificatione pro rebus ipſis urbanis, uel pro uita urbana, τὰ ἀστικά. Cice. Trebatio: Tu modo deſideria urbis & urbanitatis depone.

VRBANVS, a, um, [*Ciuile, urbano, coſtumato bene*] ἀστικός, ἀστεῖος, idem quod Vrbicus: ut, Vrbani mores, Vrbana curia: aut qui in urbe habitat cui opponitur ruſticus. Plaut. in Merc. Vrbani fiunt ruſtici. Vrbana prædia. Vlpia. l. urbana. ff. de uerb. ſignific. Vrbana prædia omnia ædificia accipimus, non ſolum ea, quæ ſunt in oppidis, ſed & ſi forte ſtabula ſunt, uel alia meritoria in uillis, & in uicis: uel ſi Prætoria, uoluptati tantum deſeruientia, quia urbanum prædium non locus facit, ſed materia. Vita urbana. Terent. Adel. Ego hanc clementem uitam, urbanam, atque ocium ſecutus ſum. Ouid. 1. de Pont. Eleg. 9. Nec tu crediderís urbanæ commoda uitæ Quærere Naſonem: quærit & illa tamen. Per tranſlationem accipitur pro faceto, comi, lepido, quem Græci εὐτράπελον uocant, ſiue χαρίεντα: & pro eo qui in uerbis & ſono, & uſu proprium quendam præ ſe fert urbis geſtum, & ſumptam ex conuerſatione doctorum tacitã eruditionem. Cice. pro domo ſua: Et homo facetus inducis etiam ſermonem urbanum, ac uenuſtum. Horat. 1. Ser. Sat. 10. Fuerit Lucilius, inquam, Comis & urbanus, fuerit limatior idem, &c. Et differt à Dicaci, quòd Dicax eſt, cuius ſermo cum riſu aliquem inceſſit. Ideo Demoſthenem urbanum fuiſſe dicunt, dicacem negant. Quemadmodum autem Vrbanum, & Dicacem hominem dicimus, ita Vrbanum, & Dicacem ſermonem: unde Vrbanitas, & Dicacitas tam de oratione, quàm de homine dicuntur.

VRBI, οὔρβοι, populi ſunt Capiſſenæ (quæ eſt Aſiæ regio Carmaniæ finitima) non procul à Pandorum finibus, & Ponamo fluuio nauigabili. Auctor Plin. lib. 6. cap. 23.

VRBICVS, a, um, [*Cittadineſco*] ἀστικός, quod ad urbem pertinet: ſicut Ruſticus, a, um, quod ad rus. Gel. lib. 15. ca. 1. Si quod autem poſſet remedium eſſe, ut ne tam aſſidue domus Romæ arderent, uænum hercle dediſſem res ruſticas, & urbicas emiſſem. Suet. in Auguſt. Vt feraciorem, habilioremq́; annonæ urbicæ redderet. Mart. in Prœm. lib. 12. Quæ abſoluenda non eſſet inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius conſequimur, ut moleſti potius, quàm officioſi eſſe uideamur.

VRBINA, æ, p. c. teli genus oblongum. Plaut. in Bacch. Si tibi eſt machæra, & nobis urbina eſt domi. Verba ſunt Chryſali, minas referentis, & militis ſæuitiam ſæuis item dictis retundendis. Placiades Fulgentius legit hoc loco Veruinam, & interpretatur iaculi genus, quod uerutum uocant. Vide Er. Adagia.

VRBINVM, Italiæ oppidũ in Vmbria: à quo Vrbinates. Pli. li. 3. ca. 14.

VRBS, huius urbis [*Città*] ἄστυ, oppidum muro cinctum, ab Vruo aratri curuatura, quòd antiqui iunctis bobus tauro & uacca, Hetruſco ritu in condendis urbibus, interiore uacca, aratro circum agebant ſulcum, intra quem urbem ædificarent. Hoc faciebant religionis cauſſa die auſpicato, ut urbs foſſa, muroq́; munita eſſet, & locum, unde terram fodiſſent, Foſſam uocabant. Virg. 1. Ge. Apta dies legitur, qua mœnia ſignet aratro. Quidam ab orbe, Vrbem appellatam putant, quòd ſulcus in orbem duceretur: nam ciuitates antiquæ in orbem fiebant. Et proprie Roma Vrbs dicta eſt per antonomaſiam, cum cetera dicãtur Oppida, ut teſtatur Quinctil. li. 8. c. 2. Vrbis autem uocabulo proprie, ædificia ipſa ſignificãtur. Virg. 1. Æn. Vrbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago. Ciuitatis autem nomine proprie intelliguntur coloni, qui & Ciues dicuntur. Cic. 1. de repub. Quam cum locis manuq́; ſepſiſſent, eiuſmodi coniunctionem tectorum Oppidum, uel Vrbem appellarunt, delubris diſtinctam, ſpatijsq́; communibus. Omnis ergo populus, qui eſt talis cœtus multitudinis, qualem expoſui, Ciuitas eſt. Sed confunduntur quandoque, ita ut Vrbs pro ciuitate ponatur; idq́; per Metonymiam, ut ait Quinct. li. 8. c. 6. Vir. 6. Æn. Inuadunt Vrbem ſomno, uinoq́; ſepultam. Et ciuitas pro urbe. Sene. Cum pleraſque ciuitates uiderimus terræ motu funditus collapſas. Ab urbe fit Suburbium & Suburbanum, Vrbanus, & Vrbicus: ſicut ab oppido Oppidanus, & Oppidicus.

VRCEOLARIS herba, ἑλξίνη Dioſcoridi, à Romanis dicta eſt, quam herbariorum uulgus hodie Parietariam ſeu Muralem appellat. Dicitur & Perdicum, quod perdices hac herba peculiariter delectentur. Vrceolaris autem idcirco appellata eſt, quòd ſua aſperitate ſit lauandis urceis maxime idonea. Plin. lib. 22. cap. 17. Perdicium, ſiue Parthenium, à noſtris herba urceolaris uocatur, ab aliis Aſtericum, folio ſimilis ocymo, nigrior tantum, naſcens tegulis, parietibusq́;.

VRCEOLVS, diminut. Col. lib. 12. cap. 16. Eodem tempore ſorba manu lecta curioſe in urceolos picatos adijcito. Iuuen. Sat. 3. Lectus erat Codro Procula minor, urceoli ſex, Ornamentum abaci, nec non & paruulus infra Cantharos, &c.

VRCEVS, cei, [*Boccale, orciolo*] κεράμιον, ut Paul. Iurec. ait, eſt uas, quo aqua in urnam infunditur, uel in ahenum. Marti. lib. 14. Hic tibi donatur panda ruber urceus anſa, Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam. Col. lib. 12. ca. 21. Sal autem quam candidiſſimus conijcitur in urceo fictili ſine pice: qui urceus cum recipit ſalem, diligenter totus oblinitur luto paleato. Horat. in Arte: Amphora cepit Inſtitui: currente rota cur urceus exit.

VRCI, Οὖρκοι, Ptol. oppidum maritimum in finibus Hiſpaniæ Tarraconenſis, ubi a Bætica dirimitur. Auctor Ptol. lib. 2. cap. 5. & Plin. lib. & cap. 3.

VREDO, uredinis, ἐρυσίβη, morbus herbarum, fruticum, arborumque qui in uitibus etiam Carbunculus dicitur: & in ceteris Rubigo, ſata, plantas, arboreſq; adurens. Cic. 3. de Nat. Deo. Nec ſi uredo, aut grando quippiam nocuit, id Ioui animaduertendum fuit. Plin. lib. 17. cap. 28. Plerique dixere rorem inuſtum ſole acri frugibus rubiginis cauſſam eſſe, & carbunculi uitibus. Quod ex parte falſum arbitror: omnemq; uredinem frigore tantum innoxio conſtare ſolet. Eſt & Vredo, κνησμὸς, exuſtio cum pruritu, qualis ab urtica tum herba, tum piſce excitatur. Plin. lib. 9. cap. 45. de Vrtica piſce: Dum admoueri ſibi manum ſentit, colorem mutat, & contrahitur: tacta uredinem mittit.

VRETHERES, οὐρητῆρες, meatus oblongi per quos urina à renibus in ueſicam defertur. Vide Celſum lib. 4. cap. 1.

VRGEO, ges, urſi, urſum, [*Spingere*] ἐπείγω, ἐπιπορεύω, κατεπείγω, incumbo in aliquid cogo, premo, impello. Virg. 3. Georg. Ima Soluuntur latera, atque oculos ſtupor urget inertes. Idem 7. Æn. Iuſſiſq; ingentibus urget Apollo. Cic. ad Atti. lib. 6. Solicitudine pro uinciæ tamen uel maxime urgebamur. Et lib. 12. Sed neque hæc digna longioribus litteris: neque erat quid ſcriberem: & ſomnus urgebat. Vrgere, inſiſtere. Quadrigarius lib. 5. Annal. apud Nonium? Sed circiter horas duas graui prœlio urſerunt: deinde in fugam ſunt coniecti. Cice. de Fin. Non pugnem cum homine, cur tantum habeat natura boni: illud urgeam, non intelligere eum, quid ſibi dicendum, cum dolorem ſummum malum eſſe dixerit. Ibidem libro. 4. Vrgent tamen, & nihil remittunt: quoniam, inquiunt, omne peccatum, & imbecillitatis, & inconſtantiæ eſt. Accipitur item Vrgere pro tegere, ut annotauit Nonius, citans illud Virg. lib. 2. Ge. Qui ſaxo ſuper, atque ingenti pondere teſte Vrgerent. Item pro accelerare: ut apud eundem lib. 9. Æne. Veſte tegens, tibi quam noctes feſtina, dieſq; Vrgebam, & tela curas ſolabar aniles. Item infeſtare, & opprimere. Cic. pro Raby. Satis eſt homines lapſos non erigere: urgere uero iacentes, aut præcipitantes impellere, certe eſt inhumanum.

VRGI, Οὖργοι, populi Sarmatiæ Europææ, Iazygibus finitimi, ad utranque Iſtri ripam, magna ex parte ex paſtionibus uictitantes, pauci agriculturæ dediti. Auctor Strab. lib. 7.

VRGO, inſula eſt in mari Tyrrheno, non procul à Capraria. Plin. lib. 3. cap. 6.

VRI, Οὖροι, Indiæ populi, Indi fluminis accolæ, Silenis proximi. Auctor Plin. lib. 6. cap. 20.

VRIA, Plinio, Οὐρία, Ptol. oppidum Hiſpaniæ Bæticæ, in conuentu Gaditano: cuius meminit Plin. lib. 3. cap. 1. Eſt item Vria lacus Acarnaniæ, ſemiſtadium diſtans à mari. Auctor Strabo lib. 10. Et præterea eiuſdem nominis oppidum in ora Apuliæ, & poſt flexum Gargani montis, teſte Plin. lib. 3. cap. 11. Strabo Vreum, Ptolemæus Ὕριον appellat. Vriam aliam collocat Strabo lib. 8. medio fere itinere inter Tarentum & Brunduſium.

VRICA, uricæ, commune ſatorum omnium uitium, ſed maxime ciceris, cum ſalſilaginem eius abluendo, imber id dulcius facit. Pli. lib. 18. cap. 17.

VRIGO, pen. pro. uriginis, κνησμὸς, καῦσις, uredo, quæ exui cauſtica alicuius medicamenti prouenit. Plin. lib. 20. cap. 22. At in magna duritia ſine fico impoſitum, uel ſi uehementior urigo timeatur, per duplices pannos.

VRINA, urinæ, penultima producta, [*Orina. piſcio, piſſo*] οὖρον, ſerum ſanguinis, quod in renibus colatum, per uretheras tranſmittitur ad ueſicam. Latini etiam Lotium appellant. Dicta Vrina, à uerbo οὐρεῖν, quod eſt meiere. Columell. lib. 2. cap. 15. Aptior eſt tamen ſurculis hominis urina, quam ſex menſibus paſſus fueris ueteraſcere Vrinam facere, & Vrinam reddere, idem quod meiere. Plin. lib. 8. cap. 16. Vrinam mares crure ſublato reddere, ut canes. Colum. lib. 6. cap. 30. Cum ſuo tempore urinam non fecerint. Vrina genitalis, id eſt, genitale ſperma. Plin. lib. 8. cap. 43. Incontinens aſinæ uterus genitalem urinam reddit, ni cogatur in curſum uerberibus à coitu.

VRINO, as, pen. pro. ſiue urinor, deponens, [*Vrinare*] κυβιστάω, ὑποδύομαι, κολυμβάω, pen. pro. eſt in aquam mergi, & natando emergere: dictum ab Vruo, ut Spontiro placet, hoc eſt, à curuatura aratri, quam urinantes imitari uidentur: uel, ut alij malunt, ab Vrna, qua aquam è puteo, aut flumine haurimus: quæ ut aquam capiat primum immergitur, deinde extrahitur. Pli. li. 11. cap 37. Eadem eſt cauſſa, quia ſub aqua diu ranæ, & phocæ urinentur. Hinc Vrinatores, κυβιστητῆρες, δύται, ὑδροδύται, βύθιοι, κολυμβηταί, apud Varronem, qui in aquam emerguntur, & ſub ea natant. Calliſtratus Iureconſultus ita appellat eos, qui merces è mari extrahunt, nauigij leuandi gratia iactatas. Hinc compoſitum, Inurino. Colum. lib. 8. Lacus, piſcinaq; fiant, ut ſint quibus inurinare poſſint aues.

VRINVM ouum, οὔριον ᾠόν, ouum irritum, & inefficax, quod citra coitum editur, Veneris tamen imaginatione, ut cum inter ſeſe mutuo ſaltunt. Plin. lib. 10. cap. 58. Palumbes, & turtures, plurimum terna pariunt oua, nec plus quàm bis fere pariunt, atque ita ſi prior fœtus corruptus eſt. Et quamuis terna pepererint, nunquam plus duobus educant. Tertium, quod irritum eſt, urinum uocant. Græci id genus oua ὑπηνέμια appellant, quaſi dicas ſubuentanea: quaſi uoce utitur & Plin. loco iam citato: Et ipſe (inquit) inter ſe, ſi mas non ſit, fœminæ ſaliunt, pariuntque oua irrita, ex quibus nil gignitur, quæ Græci Hypenemia uocant. Eadem & Zephyria appellantur ab eodem Plin. lib. 10. cap. 60. Irrita oua, quæ Hypenemia diximus, aut mutua fœminæ inter ſe libidinis imaginatione concipiunt, aut puluere nec columbæ tantum, ſed & gallinæ perdices, pauones, anſeres, chenalopeces. Sunt autem ſterilia, & minora, ac minus iucundi ſaporis, & magis humida. Quidam ex uento putant ea generari: qua de cauſſa etiam Zephyria appellantur.

VRION, terræ genus, quod in corrugis faciendis diligenter uitant, qui aurum in montium ruinis quærunt per ſilices potius & calculos flumina riuoſq; ducentes. Auctor Plin. lib. 33. cap. 4.

VRIVM, Οὔριον, oppidum eſt Hiſpaniæ Bæticæ, apud Ptol. lib. 2. cap. 4. Plin. in Gaditano conuentu collocat, & Vriam per primam efferre declinationem.

VRNA, æ [*Vrna. ſecchio. ſedello*] κάλπη, σταμνός, uas, quo aqua è puteis, fluminibus'ue hauritur: ita dictum, quod ſubter aquam demerſum, atque inde rurſus emergens urinatis ſpeciem præbere uideatur. Plautus in Pſeud. Tu qui urnam habes, aquam ingere. Dicebatur etiam Vrna apud ueteres uas, quo iudicum ſuffragia colligebantur. Virg. 6. Æne. Quæſitor Minos urnam mouet. In urnis præterea mortuorum cineris ſeruabantur. Cic. 1. Tuſcul. Quid poetæ? non'ne poſt mortem nobilitari uolunt: unde ergo illud? Aſpicite ô ciues ſenis Enni imaginis urnam. Eſt item urna menſuræ genus, quatuor capiens congios, hoc eſt, amphoræ dimidium.

VRNALIS, le, quod urnam capit: ut, Vrnales caliculi, uel urcei. Cato cap. 13. Vrceos fictiles, urnales duos, trullas ligneas duas.

VRNARIVM, rij, [*Secchiaro*] interprete Varr. lib. 4. de Ling. Lat. Menſa quadrata, quã urnas cum aqua poſitas ibi potiſſimũ haberent in culina. Hoc apud nos plurimi marmoreum faciunt: foramine per quod aqua effluat relicto, ac ſuper id eſcaria uaſa epulis uncta per ancillas lauantur. Varro παρὰ μενίππῳ, ut citat Nonius: Sed quæ neceſſitas te iuuet aquam effundere domi tuæ? ſi uaſa habes pertuſa, plumbum non habes, ad quam rem nobis eſt confluuium? ad quam rem urnarium? Antea balnea item Vrnaria erant, teſte Varrone loco iam citato, in quibus urnæ cum aqua collocabantur.

VRNVLA, σταμνάριον. Cice. in Parad. Minus'ne gratas Dijs immortalibus capedines, ac fictiles urnulas fuiſſe, quàm delicatas, aliorum pateras arbitramur?

VRO, ris, uſſi, uſtum, [*Bruggiare, ardere*] φλέγω, καίω, κατακαίω, uerbum actiuum eſt, idem ualens, quod cremo, uel calore aut frigore lædo. Cic. 1. Tuſc. Ceteras partes incultas, quod aut frigore rigent, aut urantur calore. Virg. 2. Æne. Aut Pelago Danaum inſidias, ſuſpectaq; dona Præcipitare iubent, ſubiectiſq; urere flammis. Ouid. 6. Metam. Cum ſol grauis ureret arua. Lucan. li. 4. Vrebant montana niues. Quo in loco Vro de frigore dicitur. Cic. 2. Tuſc. Pernoctant uenatores in niue, in montibus uri ſe patiuntur. Per tranſlationem ponitur pro cruciare, ſicut πυρπολεῖν Græce. Virg. Vrit atrox Iuno. Vri uirgis eſt cædi, flagellari, μαστιγοῦσθαι, ῥαβδίζεσθαι. Nã ex uirgarum percuſſione corpus caleſit, ac inflammatur. Hora. 1. Ser. Sat. 7. Quid referet uri uirgis ferroq; necari? Eodem modo & calceus anguſtior dicitur urere pedem. Hor. lib. 1. Epiſt. Vt calceus olim ſi pede maior erit, ſubuertet: ſi minor, uret. Vro hominem, per tranſlationem ſignificat dolere cogo, auctore Donato aut ango, ut uult Budæus. Terent. in Eunuc. Vro hominem. Vri, aliquando eſt amore conſumi, conflagrare. Vir. 4. Æn. Vritur infelix Dido: flammaſq; fatetur. Vrens, tis, participium. Horat. Serm. Sat. 5. Vdos cum folijs ramos urente camino. Vſtus, a, um, aliud participium. Ouid. 1. Metam. Tum primum ſiccis aer feruoribus uſtus Canduit. Vrendus, a, um, Horat. 1. Ser. Sat. 3. Neglectis urenda filix innaſcitur agris. Vſtio, onis, uerbale καῦσις, urendi actus. Cato ca. 38. Virgas & ſarmenta, quæ tibi uſtioni ſupererũt, in ſegetem comburito. Vſtio, pro cauterizatione quam uocant. Plin. lib. 34. cap. 15. Quædam uſtione ſanantur, priuatim uero canis rabidi morſus. Celſus. Omnes autem huiuſcemodi dolores uix citra uſtionem finiuntur. Id eſt, citra candentis ferri admotionem. Hinc Vſtor, uerbale proprie dicitur, qui corpora in buſtuariis cremat. Mart. lib. 3. Vſtorq; tedas præferat nouæ nuptæ. Budæus. Vriro, as, pen. cor. frequentatiuum. Plaut. Moſtel. Calidum hoc eſt, etſi procul abeſt, urit male. Huius compoſita ſunt,

Aduro,

Aduro, Comburo, Deuro, Exuro, Inuro, & Penuro, quorum ſigni ficata explicantur ſuis locis.

VROLANIVM, ὀρολάνιον, ciuitas in orientalis parte Britanniæ inſulæ, apud Ptolem. li. 2. cap. 3.

VROPYGIVM, ſiue (ut apud Pollucem legitur) Orropygium, ὀῤῥοπύγιον, ἢ ὀῤῥοπύγιον, oſſis ſacri extremitas, uel potius os totius ſpinæ extremum, oſſi ſacro ſubtus adhærens, podiciq́; ſuperne imminens, quod aliis nominibus κέρκος, & ὄῤῥος appellantur. Ariſtoteles uero lib. ult. de Animalibus, ut caudam quadrupedum uult eſſe, ita uolucrum, uropygium, & earum duntaxat, quæ ſciſſas alas habent: idq́; datum uolucribus ad dirigendos uolatus, quemadmodum nauigiis temones. Mart. lib. 3. Vetuſtinæ uetulæ inter ceteras deformitates uropygium macræ anatis obiicit, depygem uidelicet eã ſignificans, tritisq́; & exilibus natibus. Cum (inquit) anatis habeas uropygium macræ, Senemq́; Cynicum uincat oſſeus cunnus.

VRPANVS, Οὔρπανος, fluuius Daciæ, (quæ hodie Vlachia) ſupra Sauum influens in Iſtrum. Auctor Plin. lib. 4. cap. 25.

VRPEX, cis, inſtrumentum ruſticum. Cato cap. 10. Vrpicem unum crates ſtercorata quattuor, &c.

VRRVNCVM, urrunci, in ſegetibus dicitur, quod eſt in imo ſpicæ circa ſummum culmi cacumen minus grano. Varro lib. 1. de Re ruſt. cap. 48. de ſpica loquens: Illud autem ſumma in ſpica iam matura, quod eſt minus quam granum, uocatur frit: quod in infima ſpica ad culmum ſtramenti ſummum, item minus quam granum eſt, appellatur Vrruncum.

VRSA, æ, [*Orſa*] ἄρκτος ἡ, fœm. ab urſus. Plin. lib. 10. ca. 63. Informis etiam magis, quam ſupra dicta, urſæ pariunt, &c. Vrſæ item dicuntur duo ſidera cæleſtia, quas ἄρκτους etiam Græci appellant: nos à ſimilitudine ſeptem boum iugum ſubeuntium etiam Septentriones dicimus: Græcorum nonnulli etiam ἁμάξας, quod plauſtrorum ſimilitudinem referant. Sunt autem Vrſæ duæ quarum quæ maior eſt, Helice, quæ minor, Cynoſuræ appellatur.

VRSENTINI, Lucaniæ populi, apud Plin. lib. 3. cap. 11.

VRSO, Hiſpaniæ Bæticæ, oppidum in conuentu Aſtigitano. Auctor Plin. lib. 3. cap. 1.

VRSINVS, ſina, ſinum, penultima producta, ἄρκτειος, denominatiuum ab urſo, urſa'ue deductum: ut, Rabies urſina. Pli. lib. 8. cap. 36. Quoniam potum in urſinam rabiem agat. Vrſinum allium, apud eundem lib. 19. cap. 7.

VRSVLVS, pen. corre. ἀρκτίον, diminutiuum ab urſo: cuius fœmininum eſt Vrſula.

VRSVS, urſi, [*Orſo*] ἄρκτος, animal ferum, hybernorum menſium ſomno pingueſcens: cuius naturam omnem latiſſime exequitur Pli. lib. 8. cap. 36. Virg. 3. Georg. Nec funera uulgo Tam multa informes urſi, ſtragemq́; dedere. Ouid. 10. Metamor. Raptoresq́ue lupos armatosq́; unguibus urſos Vitat, & armenti ſaturatos cæde leones. Iuuen. Sat. 15. Indica tigris agit rabida cum tigride pacem Perpetuam: ſæuis inter ſe conuenit urſis.

VRTICA, urticæ, penultima producta, [*Ortica*] ἀκαλήφη, notiſſimum genus herbæ, ab urendo, quod eius folia tacta acerrime urant. Pli. lib. 9. cap. 45. Conſtat, ſi equæ marem non admittant, & urtica infricetur natura, libenter coitum pati. Scribunt phyſici, urticam in cibis coctam utiliſſimam eſſe lieni, uentris duritiæ, articularibus, podagricis morbis, arteriæ, tuſſi, uentris diſtillationi, ſtomacho: pectus præterea purgare, urinam eiicere, ſanguine narium ſiſtere calculos rumpere, uuam reprimere. Iuuenalis Satyra 2. pro prurita libidinis poſuit: Vnde Hæc tetigit Gradiue tuos urtica nepotes? Eſt præterea Vrtica, genus piſcis, nomen inde habentis, quod tactu uredinem excitet, quemadmodum eiuſdem nominis herba Pli. lib. 9. cap. 45. Vrticæ noctu uagantur, noctuq́; mutantur: carnoſæ frondis his natura, & carne ueſcuntur. Vis pruritu mordax, eademq́; quæ terreſtris urticæ.

VRVS, uri, οὖρος, animal eſt Hercyniæ ſiluæ peculiare, imagine tauri, ſed maiore corpore, miraq́; uelocitate. Cæſ. Bel. Gal. lib. 6. loquens de feris, quæ in Hercynia ſilua naſcuntur. Tertium (inquit) eſt genus eorum qui Vri appellantur: ii ſunt magnitudine paulo infra elephantos, ſpecie & colore, & figura tauri. Magna uis eſt eorum & magna uelocitas: neque homini, neque feræ, quam conſpexere, parcunt: hos ſtudioſe foueis captos interficiunt. Hoc ſe labore durant adoleſcentes, atque hoc genere uenationis exercent: & qui plurimos ex his interfecerunt, relatis in publicum cornibus, quæ ſint teſtimonio, magnam ferunt laudem. Sed aſſueſcère ad homines, & manſueſieri'ne paruuli quidem excepti poſſunt. Amplitudo cornuum, & figura, & ſpecies multum à noſtrorum boum cornibus differt. Hæc ſtudioſe conquiſita, ab labris argento circuncludunt, atque in ampliſſimis epulis pro poculis utuntur. Hæc Cæſar. Dicti Vri, ut quidam putant, ἀπὸ τῶν ὀρῶν, hoc eſt, à montibus, quia in montibus, eſſe conſueuerunt. Virg. 4. Geor. Quæſitas ad ſacra boues Iunonis & uris Imparibus ductos alta ad donaria currus. Plin. lib. 8. cap. 15. Pauciſſima Scythia gignit, inopia fructuum: pauca contermina illi Germania: inſignia tamen boum ferarum genera, iubatos biſontes, excellentiq́;, & ui & uelocitate uros, quibus imperitum uulgus bubalorum nomen imponit, cum id gignat Africa, uituli potius, ceruiue quadam ſimilitudine.

VRVVM, urui, aratri, curuatura, à quo Vruo, as, quod eſt aratro definio. Feſt. Vruat, apud Ennium in Andromeda, ſignificat circundat, ab eo ſulco, qui fit in urbe condenda uruo Aratri, quæ fit forma ſimilima uncini curuatione buris, & dentis, cui præfigitur uomer.

V ANTE S

VSAR, fluuius eſt Mauritaniæ Cæſarienſis, Nabadum regionem irrigans. Auctor Plin. lib. 5. cap. 2.

VSIA, penultima acuta, [*Suſtanza*] οὐσία, uox Græca, quam Quinct. Eſſentiã interpretatur, uerbo quidẽ (ut ipſe fatetur) duriuſculo, non uſquequaq; tamen refugiendo, præſertim cum aliud Lingua Latina non habeat. M. Tullius tamẽ modo Naturam uertit, modo Materiam. Auguſt. in Dialect. Vſia eſt proprie & principaliter dicta quæ neq; in ſubiecto, neque de ſubiecto ſignificatur. Idem lib. 12. de Ciuitate: Sicut ab eo quod eſt Sapere, uocatur Sapientia, ſic ab eo quod eſt Eſſe uocatur Eſſentia, nouo quidẽ nomine, quo uſi ueteres, nõ ſunt Latini ſermonis auctores, ſed iam noſtris tẽporibus uſitato, ne deeſſet etiã linguæ noſtræ, quod Græci appellãt οὐσίαν. Hoc enim uerbũ è uerbo expreſſum eſt ut dicerẽt Eſſentia.

VSIO, onis, pen. pro. χρῆσις, idem quod Vſus. Gell. lib. 4. cap. 1. Longæ uſionis gratia contrahuntur, & recõduntur. Vlpi. l. Q. Mutius. Digeſt. de auro & argento lega. Si factum aurum legatum eſt, omne ad eum pertinet, cui legatum eſt, ex quo auro aliquid eſt effectum, ſiue id ſuæ, ſiue alterius uſionis cauſſa paratum eſſet.

VSITATE, aduerb. Cic. 4. de Finib. Cur igitur cum de re conueniat, non malumus uſitate loqui.

VSITATVS, a, um, ἐθιμος, conſuetus, ſolitus, in uſum receptus: ut, Vſitata conſuetudo, Vſitata uocabula, Vſitatus mos. Ci. pro Quinct. Iacet res in controuerſiis, iſto calumniante biennium, uſq; dum inueniretur, qua ratione res ab uſitata conſuetudine recederet. Idẽ 4. Verr. Hunc denique ipſum pertuliſſent, ſi humano modo, ſi uſitato more, ſi denique uno aliquo in genere peccaſſet. Idem Cur in re tam ueteri, tam uſitata, quicquam noui feceris?

VSITOR, aris, [*Vſar ſpeſſo*] χρῶμαι, frequẽter utor. Gel. l. 1. c. 10. Romanos quoq; homines aiunt ſic plerunq; anulis uſitatos. Idẽ l. 17. c. 1. Tametſi aliquoties uerbo ipſo alio quoque modo uſitati ſunt.

VSPIAM, [*In qualche luogo*] πού, pro uſquam, & in loco, & ad locum ſignificat, Tere. in Adel. Aut uſpiam cecideret. Plaut. in Caſi. Num me es expertus uſpiam? id eſt in re aliqua, uel in aliquo negocio. Cic. de Finib. Si Auenam Vſpiam uideris.

VSQVAM, [*In alcun luogo*] πού, alicubi, quaſi uno quouis loco: à quo Nuſquam, nullibi. Cic. 6. Verr. Quam crucem non auſus eſt uſquã defigere, niſi apud eos, quibuſcum omnia ſcelera ſua, ac latrocinia communicaſſet. Virg. 1. Æne. Si quid uſquam iuſtitiæ eſt. Cice. 2. Offi. Nec eſt uſquam conſilio aut auctoritati locus. Vſquam gentium. Terent. Hecy. An uſquam gentium eſt æque miſer?

VSQVE, [*Inſina*] ἄχρι, ἄχρις, μέχρι, præpoſitio eſt, ſignificans continuationẽ, & finem actus loci, tẽporis, aut huiuſmodi. Habetq́; fere adiunctam alteram præpoſitionem accuſatiuo ſeruientem. Cic. 2. Verr. Vſque ad eum finem, dum iudices reiecti ſunt. Vir. 1. Geo. Vſque ſub extremum brumæ intractabilis imbrem. Sed cum nominibus propriis minorum locorum, uel cũ hiſce accuſatiuis Domum, Rus, Militiam iungitur, frequentius ſine alia præpoſitione ponitur. Ci. 6. Verr. Sacerdotes uſque Ennam profecti ſunt. Idem Att. Quinctus Puteolos uenit. Quandoque tali accuſatiuo poſtponitur. Terent. in Adelph. Miletum uſque obſecro. Quandoque etiam additur præpoſito Ad, uel ſimilis. Cice. pro Deiot. Vſq; ad Numantiam miſit. Interdum etiam originem uel motum ex loco importat. Cice. pro Flacco: Hanc legationem non à ſuis accepit ciuibus, ſed uſque Timolo petiuit. Idem 1. de Nat. de. Vſq; à Thalete enumeraſti ſententias philoſophorum. Teren. in Eun. Ex Æthiopia eſt uſque hæc. Quandoq; aduerbium eſt, ſignificans aſſidue, uel iugiter, διὰ παντός. Idem in Adelph. Cteſipho me pugnis miſerum & iſtam pſaltriam uſque occidit, id eſt, aſſidue, ſeu identidem uerberat. Nam occidere ueteres pro uerberare accipiebãt. Cic. Cornif. Mihi curæ uſque erit quid agas. Virg. lib. 6. Nec uidiſſe ſemel ſatis eſt: iuuat uſque morari. Vſque ad hunc eleganter ponitur, pro eo quod eſt, hoc excepto. Plin. Epiſt. 35. Aſſenſerunt Conſules deſignati, omnes etiam Conſulares, uſque ad Pompeium: id eſt, excepto Pompeio. Vſque affatim, eſt quod dicitur uſque ad ſatietatem. Plaut. in Pœn. Edas de alieno quantum uelis, uſque affatim. Vſque adhuc, id eſt, hactenus, uel hucuſque. Plaut. in Aul. Quod celatum eſt, atque occultatum uſq; adhuc, nunc non poteſt. Vſquedum, id eſt, uſquequo, quoad, quandiu. Plaut. in Men.

Plaut.in Bacch. Aufugero hercle, ſi magis uſus uenerit. Vſuuenit uero, id eſt, accidit, euenit. Cice. pro Quinct. Nam quid homini poteſt turpius, quid uero miſerius, aut acerbius uſuuenire? Ponitur aliquando pro conſuetudine, ſiue more, ἔθος. Terentius in Heaut. Mihi ſic eſt uſus, tibi ut opus eſt facto, face. Id eſt, ſic mos meus eſt, ita conſueui.

Vsvsfrvctvs, huius uſusfructus, nomen utrinq; declinatum, [*Vſo frutto*] ἐπικαρπία, ἐκκάρπωσις, ſignificans rei uſumfructuoſum, cum ſcilicet res aliqua non noſtra eſt, ſed perinde ex ea fructum, atque utilitatem capimus, ac ſi noſtra eſſet. Definitur ab Vlp. l. j. de Vſufruc. quòd ſit ius alienis rebus utendi, fruendiq;, ſalua rerum ſubſtantia. Cice. pro Cecinna: Vſumfructum omnium bonorum ſuorum Ceſenniæ legauit, ut frueretur una cum filio.

Vsvvenit, [*Accade, auuiene, interuiene*] συνέβη, i. accidit. Cice. in Cato. Nam ſi in culpa ſenectutis accideret, eadem mihi uſuuenirent omnia, & reliquis maioribus natu. Plin. li. 11. frequenter uſuuenit, ut mali bonis præferantur. Vide ſupra in dictione uſus.

V ANTE T

Vt, [*Accioche, che, poiche, quando*] ἵνα, ὅπως, ὡς, ἐπεί, ὅτε, coniunctio cauſatiua, cauſſam denotans finalem, quemadmodum Vti, Quo, & ſimilia. Cic. Lentulo: Non illi quidem, ut mihi ſtomachum faceret. Interdum adiunctiua eſt. Plautus: Iſ mihi ſuaſit, ut ad te irem. Interdum elegantiæ cauſſa ponitur. Cice. de Senect. Inuitus feci, ut L. Flaminium Senatu eijcerem. Nihil enim ſignificat, niſi inuitus eieci. Interdum ponitur pro quod. Terent. in Phorm. Nihil do, ut etiam imperatus ille me irrideat. Interdum eſt aduerbium temporis, & ſignificat Poſtquam, Ex quo, Statim, poſtquam, Ex quo, primum, ὡς, ἐπειδή. Virg. 2. Æn. Vt regem æquæuum crudeli uulnere uidi expirantem animam. Idem 12. Æn. Turnus ut infractos aduerſo Marte Latinos, &c. Interdum particula eſt admirantis, idem ualens quod quomodo, uel quantopere ὡς. Idem: Vt uidi? ut perij? ut malus abſtulit error? id eſt, ſtatim poſtquam uidi, ſiue, cum primum uidi, quomodo perij? Cic. pro Mil. Vt contempſit? ut pro nihilo putauit? Nonnunquam interrogantis, πῶς. Plaut. in Perſa: Vt uales πῶς ἔχεις. id eſt, quomodo uales? Quandoque ei poſtponitur Ita, & ſuperlatiuo iunguntur pro Tanto, & Quanto. Cice. li. 1. de Orat. Vt quiſque optime Græce ſciret, ita eſſe nequiſſimum. Eleganter præterea accipitur pro Prout, uel Secundum quod, ut uulgo loquimur, & hoc fere per parentheſim. Liui. Gens (ut in ea regione) diuitijs præpollens, hoc eſt, ſecundum diuitias eius regionis, uel habita ratione, diuitiarum eius regionis. Simile eſt illud apud Teren. in Phor. Vt nunc ſunt mores, hoc eſt, ſecundum mores, quibus hodie utimur. Qui ſermo: quæ præcepta: quanta notitia antiquitatis, ſcientia iuris Augurum? Multæ etiam (ut in homine Romano) litteræ. Hoc eſt, pro ea eruditione, qua tunc Romani erant imbuti. Quandoque pro Quippe. Quinct. Nec ignoro quoſ ut uiſeo, nec utique damno, ut quid dixerim eſſe in omnibus utilitatis aliquid. Interdũ ſignificat Ita ut, ſiue Propter quod, uel Quapropter ὥστε. Plau. in Pœnu. Olent, ſalſa ſunt, tangere ut non uelis. Item eſt aduerbium optandi, idem ualens quod utinam, ὤφελον. Teren. in Eunu. ut illum dij, deæq; ſenium perdant. Interdum ſignificat Quantum πόσον. Plau. in Aſi. Vt noſtræ fortunæ procedũt Litanæ? Aliquando ponitur pro Quemadmodum, ſiue Quomodo ſine interrogatione, & ſine admiratione. Terent. in And. Ego poſtquam te emi a paruulo, ut ſemper tibi Apud me iuſta & clemens fuerit ſeruitus, Sis. Nonnunquam pro Quamuis, κἄν. Plaut. Vt illuc periculum ingens ſit, me tamen non tremefacit. Pro Quam, ὡς. Cic. pro Clu. Tum appellat hilari uultu hominem Bulbus, ut blandiſſime poteſt. Pro Ne non, μή. Terent. in And. Dies hic mihi ut ſatis ſit uereor ad agendum. Iungitur autem fere ſubiunctiuo, præſertim cum accipitur pro Quod, uel Ne non. Virg. 2. Æne. Infandum regina iubes renouare dolorem, Troianas ut opes, & lamentabile regnum Eruerint Danai. Quando aut optandi uel execrandi particula eſt, optatiuum exigit. Plau. in Perſa: Vt illum dij, deæq; perdant. Aliquando pro Licet, eſto, ſit ſane, ἔστω. Cæſ. in Cóm. Ac iam ut omnia contra opinionem acciderent, tamen multe ſe plurimum nauibus poſſe proſpiciebant. Ouid. de Ponto: Luce minus decima dominam uenietis in urbem, Vt feſtinatum non faciatis iter. Ab Vt fiunt Vti, Vtinam, Sicut, Sicuti, Velut, Veluti, Prout, Præut, aliaq; nonnulla, quæ explicantur ſuis locis.

Vtcvnqve, [*Sia come ſi uoglia*] ὅπως, ὁπωσοῦν, ὁπωσδήποτε οὖν, quomodocunque, quocunque modo. Liu. in Præfat. lib. 1. Vtcunque erit, iuuabit tamen rerum geſtarum memoriæ principis terrarum populi pro uirili parte & meipſum conſuluiſſe. Plaut. in Epid. Vtcunque in alto eſt uentus Epidice, exinde uelum uortitur. Cic. in Orato. Itaq; ille perfectus, quemadmodum iandudum noſtra indicat oratio: utcunque ſe affectum uideri, & animum ardentius moueri volet, ita certum uocis admouebit ſonum.

Vtensilia, τὰ χρειώδη, quæcunque uſui noſtro ſunt neceſſaria. Columel. lib. 11. Vtenſilia quibus aut alitur hominum genus, aut etiã excolitur. Liu. 3. ab Vrbe: Exutusq; omnibus utenſilibus miles, Tuſculum ſe, fide miſericordiaq; uicturus hoſpitum, contulerat. Idem 6. Bel. Pun. Quæq; una ſecum dediderunt agrum urbemq;, diuina humanaq;, utenſiliaq; ſiue quid aliud dediderunt, de ijs rebus quid fieri uelitis, uos rogo Quirites.

Vter, utris, ge. maſc. [*Odero, pelle*] ἀσκός, pellis, qua uinum, aut oleũ deferri ſolet. Virg. 2. Geor. Mollibus in pratis unctos ſaliere per utres. Plin. lib. 12. cap. 7. Lycion aptiſſimum medicinæ, quod eſt ſpumoſum: Indi in utribus camelorum, aut rhinocerotum id mittunt. Ouid. 3. Amo. Eleg. 11. Æolios Ithacis incluſimus utribus Euros. Hinc Vtriculus, diminutiuum, & Vtricularius, quorum ſignificata uide ſuis locis.

Vter, a, um, genitiuo Vtrius, [*Qual di doi*] πότερος, modo interrogatiuum eſt, quærens de duobus. Cice. 3. Verr. Vtrum reprehendis, quod patronum iuuabat, eum qui tum in miſerijs erat? an quod alterius patroni mortui uoluntatem conſeruabat, a quo ſummum beneficium acceperat? utrum horum reprehendis? Modo indefinitum eſt, idem ſignificans quod Quis, infinite poſitum, niſi quòd hoc de pluribus, Vter non niſi de duobus dicatur. Cice. de Fato: Quoniam utriuſque ſtudij noſtra poſſeſſio eſt, hodie utro frui malis, ueſtra optio eſt. Accipitur aliquando Vter pro alter. Cice. pro Milone. Vter utri inſidias fecerit. Hoc eſt, uter alteri inſidias fecerit: quod & ipſum claſſicis ſcriptoribus uſurpatur. Plin. Vter alteri dixerit, neſcio. Ponitur aliquando pro alteruter. Cice. in Frumentaria: Omnium controuerſiarum, quæ eſſent inter aratorem, & decumanum, ſi uter uelit, edicit ſe recuperatores daturum. Hinc fiunt compoſita Vterque, Vteruis, & nonnulla alia: quæ uid. ſuis locis.

Vter, γαστήρ, κοιλία, antiquis dicebatur, qui hodie Vterus. Cæcilius apud Nonium: Nunc uter creſcit: non poteſt celari.

Vterini fratres, ὁμογάστριοι, qui ex eodem utero prodierunt: hoc eſt, qui matrem eandem, non tamen eundem habuerunt patrem. Inſti. libro 3. de Bonor. poſſe l. Frater ſoror'ue, conſanguinei, uel uterini.

Vtercvlvs, li, [*Ventricello*] γαστρίδιον, diminut. eſt ab uter, pro uẽtre. Pli. lib. 11. ca. 12. Præterea è fronde, ac pabulis potus in uterculos congeſtus aptum (ore enim euomunt) & ad hæc, &c.

Vtercvnqve, [*Qual tu uuoi*] ὁποτεροσδήποτε, idem quod uteruis, ſiue uterlibet. Cice. ad Torquatum, lib. 6. Magnæ utrinque copiæ ita paratæ ad pugnandum eſſe dicuntur, ut utercunque uicerit, nõ ſit mirum futurum. Gell. lib. 5. cap. 10. Ne ſententia ſua utrancunque in partem dicta eſſet, ipſi ſeſe reſcinderet.

Vterlibet, [*Vno di doi*] ὁπότερος, ἄν, alter ex duobus, quem tibi capere libet. Cic. pro Quinct. Vtrumlibet elige, alterum incredibile eſt, alterum nefarium, & ante hoc tempus, utrunque inauditum. Pli. lib. 24. cap. 4. Suberis cortex tritus, ex aqua calida potus, ſanguinem fluentem ex utralibet parte ſiſtit.

Vternam, πότερος, idem quod uter. Hora. in Ser. Vternam Ad caſus dubios fidet ſibi certius? hic qui pluribus aſſuerit, &c.

Vterqve, [*L'uno e l'altro*] ἑκάτερος, ἀμφότερος, ſignificat ambos: licet inter ſe differant, quòd cum utrunque aliquid feciſſe dicimus, & ab hoc, & ab illo ſeparatim id factum intelligimus: ut, Vterque ſibi domum ædificauit: hoc eſt, & hic ædificauit ſibi domum, & ille. Cum uero ambos dicimus feciſſe, ab utroque coniũctim id factum oſtendimus: ut, Ambo ſibi monumentum conſtituere: hoc eſt, hic & ille ſimul unum ſibi commune monumentum fecere. Propter quod utrunque alterum uerberaſſe recte dicimus, hoc eſt, hunc illum, & illum hunc uerberaſſe. Cic. 1. Offic. Quorum uterque ſuo ſtudio delectatus, contempſit alterum. Quinct. Cum enim uterque alteri obijciat, palam eſt utrunque feciſſe. Terentius: Quia uterque utrique eſt cordi. Ambos autem alterum uerberaſſe, uel ambos uerberaſſe ambos, non recte dicimus, quia ſignificaretur ambos ſeipſos uerberaſſe: ſed ambo ſe mutuo uerberauerunt. Vtrique autem in plurali numero dicitur de pluribus duo genera facientibus. Cic. 2. in Catil. Quos ego utroſque Quirites in eodem genere prædatorum, direptorumq; pono. Hoc tamen poetæ aliquando cõfundunt, apud quos pluralis huius dictionis numerus pro ſingulari accipitur. Virg. 5. Æne. Super utraque quaſſat tempora, hoc eſt, ſuper utrunque tempus.

Vtervis, [*Qual tu uuoi*] ὁποτεροσοῦν, uter, quẽ tu uis, uterlibet. Hoc autem differunt Vteruis & Vterlibet, à Quiuis & Quilibet, quòd illa unum ex duobus ſignificant, hæc unum ex pluribus. Terent. in Adelph. Abs quiuis homine, quum eſt opus, beneficium accipere gaudeas. Quinct. Periculoſum, & cum cura intuendum genus, quod ſi in proponendo unumquemlibet amiſerimus, cum riſu quoque tota res ſoluitur; tutius ſit interrogare, ſi hæc actio nõ ſit, quæ ſit. Simul enim remouentur omnia, uel quum duo ponentur inter ſe contraria, quorum tenuiſſe utrumlibet ſufficiet. Ecce in eodem

loco Vtrumlibet, & Quodlibet uſus eſt. Altero pro eo, quod eſt unum de duobus: Altero pro eo, quod eſt unum de pluribus.

VTERVS, ri, μήτρα, γαστήρ, δελφύς, locis muliebres, in quibus concipitur fœtus. Eſt enim proprie mulieris: nam in ceteris animalibus Vuluam potius appellamus, teſte Pli. li. 11. cap. 37. Idem tamen lib. 8. cap. 43. aſinæ uterum tribuit. Nonnulli & Matricem nominant: quanquam proprie Matrix ſit fœmina, quæ fœtus gratia alitur. Dictus Vterus, quod in eo, tanquam in utre quodam, fœtus contineatur. Plaut. Aul. Obſecro mea nutrix, uterus dolet. Hinc Vterum ferre, ἐν γαστρὶ ἔχειν, dicuntur, quæ grauidæ ſunt. Quandoque tamen Vterus ſumitur pro uentre: ut in illo Virg. 2. Æn. Vterumq; armato milite complent.

VTHINA, næ, Οὔθινα, urbs Africæ proprie dictæ, Romanorum colonia, inter Bagradam fluuium & Tritonem ſita. Vide Plinium lib. 5. cap. 4. & Ptolem. lib. 4. cap. 3.

VTICA, æ, pen. cor. Ἰτύκη Ptolem. Ἰτύκη Steph. urbs inſignis Africæ proprie dictæ, ad Bagradam fluuium, XXX. paſſ. millibus diſtans à Carthagine: qua exciſa principem in Africa locum tenuit. In hac Cato Vticenſis, uicto Scipione, mortem ſibi conſciuit.

VTI, [*Che, acciochè*] ὡς, ὥσπερ, idem ſignificat quod Vt. Pla. in Amph. Tamen quin loquar hæc uti facta ſunt, Nunquam ullo modo me potes deterrere. Ponitur aliquando pro tanquam, cum pronomine Is, ea, id. Cic. 9. Phil. Quod ſepulcrum ipſius, liberorum, poſterorumq; eius ſit, uti quo optimo iure ſepulcrum publice datum eſt, id eſt, tanquam id, quod optimo iure, &c. Idem ſenatui placere, C. Caſſium prouinciam Syriam obtinere, uti qui optimo iure prouinciam obtinuerit: id eſt, tanquam is, qui optimo iure, &c. Denotat aliquando & cauſſam finalem quemadmodum & Vt. Cic. lib. 6. Epiſt. Is ad me dedit litteras, uti ſe tibi placarem.

VTILIS, le, [*Vtile*] χρειώδης, χρήσιμος, ὠφέλιμος, quod nobis uſui eſt, uel confert. Terent. in Adelph. Cum amet aliam, non eſt utile, hanc illi dari. Conſtruitur aliquando cum datiuo. Cic. ad Matium, lib. 11. Quod enim uehementer mihi utile eſſe putabas, nec inutile ipſi Cæſari, perfeciſti ut ille me diligeret, coleret, haberet in ſuis. Aliquando cum accuſatiuo cum præpoſitione Ad. Plin. lib. 8. cap. 31. Euomit fel ſuum ad multa medicamenta utile. Neutro pede ſatis utilis, apud Plin. lib. 7. cap. 28. Hoc eſt, cuius pes uterque uitiatus, commode officio ſuo fungi non poteſt. Horat. in Arte: Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci. Dolabella Ciceroni, lib. 9. Quamobrem quid aut ille ſperare poſſit, aut tu, animum aduerte pro tua prudentia: ſic enim facillime, quod tibi utiliſſimum erit, conſilium capies.

VTIBILIS, & le [*Vtile*] χρήσιμος, idem quod utilis, ſed antiquum. Pla. in Menæch. Ii ſolent heris eſſe utibiles. Terent. in Phor. Quid minus utibile fuit, quàm hoc ulcus tangere, Aut nominare uxorem?

VTILITAS, atis, [*Vtilità*] ὠφέλεια, idem quod cómodum, ſeu fructus. Teren. in Eunu. In ea re utilitatem ego faciam ut cognoſcas meá. Horat. 1. Serm. Saty. 3. Atq; ipſa utilitas iuſti prope mater & æqui. Cice. 1. de Finib. Vt etiam ſi nulla ſit utilitas ex amicitia, tamen ipſi amici propter ſeipſos amentur. Idem 3. Offic. Nec tamen noſtræ nobis utilitates omittendæ ſunt, aliiſq; tradendæ, cum his ipſi egeamus: ſed ſuæ cuique utilitati, quod ſine alterius iniuria fiat, ſeruiendum eſt. Vtilitates pro uſu. Cic. Tironi lib. 16. Epiſt. Vtilitatibus tuis poſſum carere.

VTILITER, p. c. aduer. χρησίμως, ex uſu, commode. Ci. 4. Aca. Atque illi quidem etiam à natura utiliter dicebãt permotiones iſtas animis noſtris datas. Oui. 13. Met. Longa referre mora eſt, quæ cõſilioq; manuq; Vtiliter feci ſpatioſi tempore belli. Hora. 1. Epiſt. 16. Vendere cum poſſis captiuum, occidere noli: Seruiet utiliter. Ouid. Epiſt. 1. Vtilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi.

VTINAM, [*Voglia Dio*] εἴθε, ὤφελον, aduer. optantis. Teren. in And. Vtinam id ſit quod ſpero. Quandoq; etiam dicimus, O utinam. Oui. in Epiſt. Penelopes: O utinam tunc, cum Lacedæmona claſſe petebat, Obrutus inſanis eſſet adulter aquis.

VTINVM, Italiæ oppidum iuxta Aquileiam, principum Auſtriæ ope re inſigni admodum, & arce in mediæ urbis edito colliculo conſpicuum: ut ſcribit Vadianus in lib. 2 Pomponii Melæ.

VTIQVE, [*Certamente, fermamente*] πάντως, δῆτα, δήπουθεν, aduer. affirmandi eſt, & ponitur pro certe uel prorſus. Quinct. in Paſtu cadauerum: Solent huiuſmodi negociatores aliquid proprium, ac priuatum ſtipulari, utique cum rem alienam uendant. Suet. in Tito. Ceterum Titum, qui prope aſtabat, utique imperaturum.

VTOR, uteris, [*Vſare*] χρῶμαι, uſum habeo. Et ſemper de rebus bonis ac neceſſariis, necnon & diuinis, inanimatiſq; dicitur: ut, Vtor domo, diligentia, conſuetudine, ſtudio, & huiuſcemodi. Ter. Scio te non eſſe uſum antehac amicitia mea. Sed cum de perſonis loquimur, accipitur pro conuerſari, συζῶ, χρῶμαι. Ci. Lẽt. Aulo Treb. multos annos utor ualde familiariter. Vnde uſus pro conuerſatio ne χρῆσις: ut ſupra docuimus ſuo loco. Conſtruitur quandoque cum accuſatiuo: Var. Vtile utamur potius, quàm ab re abutamur. Pla. in Aſi. Cetera, quæ uolumus uti, Græca mercamur fide. Vti poteſtate, Prætura, & eiuſmodi ad quæſtum, eſt ea exercere quæſtus cauſſa. Vti re aliqua ad ſpeciem, eſt quod barbari dicunt, habere, & oſtendere pro mõſtra. Vt inuidia minore dicitur, cui minus inuidetur. Vti aliquo amico, eſt illum habere amicum. Teren. in Heau. Mihi ſi unquam filius erit, næ ille facillime me utetur patre. Hoc eſt, facilis illi, & placabilis pater ero. Vti ualetudine minus cómoda, eſt ſubægrotare. Vti uia populi, eſt populi more cuilibet ſententiæ ſine ullo iudicio aſſentiri, & numero uocum potius, quàm ueritati operam dare. Vti ualetudine firma, eſt bene habere. Hinc Vtendus, adiect. Terent. in Heaut. Quod illa ætas magis ad hæc utenda eſt idonea. Compoſitum eius eſt Abutor, pen. pro. hoc eſt, male utor: de quo uide ſuo loco.

VTPOTE, [*Come, perche*] οἷα δή, οἷον, aduer. confirmantis, & cauſſatiuum: ſignificat. n. quoniam, quandoquidem, nempe, quippe. Sal. in Cat. Anton. aberat à bello, utpote æger, ac iacens. Sue. in Augu. Ædes ſacras, uetuſtate collapſas, aut incendio abſumptas refecit, eaſq; opulentiſſimis donis adornauit, utpote qui in cellam Capitolini Iouis ſexdecim millia pondo auri, una donatione contulerit.

VTPVTA, [*Si come*] οἷον, quemadmodum, uerbi gratia: apud Ciceronem lib. 7. Epiſt.

VTQVID, [*Però*] ἵνα τί, quamobrem, propter quid. Cic. At depugna potius, inquis, quàm ſeruias: ut quid?

VTRICVLARIVS, ἀσκαύλης, qui canit tibiis infixis utriculo, quæ uocantur Tibiæ utriculares. Suet. in Nero. uouerat ſe proditurum hydraulam, choraulam, & utricularium.

VTRICVLVS, [*Redondello*] ἀσκίδιον, diminutiuum ab utre. Plinius li. 11. cap. 37. Fœminis eadem omnia, præterq; ueſicæ iunctus utriculus: unde dictus uterus. Vtriculos item in farina uidetur Plinius, accipere libro decimooctauo: quos Galli Ciſalpini Redundaginem, in Venetia prouincia pleriq; Subuentres uocant. Idem Pli. alibi Vtriculos uocat, quæ Græci ἔλυτρα, id eſt, ſeminum in frugibus inuolucra, & operimẽta, quæ trita, & cribro excuſſa, Glumæ, ſiue Acus dicuntur. Quinetiam prima illa florum germina, quæ ueluti quidam utriculi tument prius, quàm flos arborum aperiatur: utriculos uocat, lib. 16. cap. 26.

VTRINQVE, aduerbium, [*D'ogni parte*] ἑκατέρωθεν, ab utroque latere, ab utraque parte. Cæſar ſeptimo Belli Gallici: Multis utrinq; interfectis.

VTRO, aduerbium: utram partem uerſus. Plinius libro decimooctauo, capite 19. Id demum rite ſubactum erit, ubi non intelligitur utro uomer ierit.

VTROBIQVE, aduerbium [*Ne l'uno e l'altro luogo*] ἀμφοτέρωθι, in utroque loco. Liuius 6. ab Vrbe: Ab ducibus utrobique proditæ temeritate, atque inſcitia res.

VTROQVE [*All'uno e l'altro luogo*] ἑκατέρωσε, ad utrunque locum. Li. 8. ab Vrbe: Vtroque exercitus miſſi.

VTRVM, aduerbium, [*An*] modo interrogantis eſt, πότερον, πότερα, ἄλλο τι, ἄλλο τι ἤ, πότερον ἤ. Plautus: Vtrum id uerum putas, an non? Modo dubitantis Seneca: Vtrum id nobis conueniat, animaduertendum. Fere ſemper habet particulam An ſequentem, licet ſine ea aliquando inueniatur, ſed raro: idem autem ſignificat, quod Num. Terentius in Phormione: Vtrum ſtultitia facere ego hunc, an malitia Dicam: ſcientem, an imprudentem, incertus ſum. Cicero Lentulo: Multum intereſt utrum laus minuatur, an ſalus deſeratur.

VTVT, [*Come ſi voglia*] ὅπως, δήποτε, utcunque, quocunque modo: Ter. in Adel. Imo hercle hoc quæſo Syre, Vtut hæc ſunt facta, potius quàm lites ſequar, Meum mihi reddat. Plaut. Merc. Verum hercle poſtremo, utut eſt, non ibo tamen.

V ANTE V

VVA, uuæ, [*Vua*] σταφυλή, fructus uitis: dicta ab uuido. Columella lib. tertio, capite 6. Nec tamen eam uitem feracem dixerim, cuius ſingulæ uuæ in ſingulis ſarmentis conſpiciuntur. Cicero de Senect. Gemma, à qua oriens uua, ſe oſtendit, quæ & ſucco terræ & calore ſolis augeſcens, primo eſt peracerba guſtatu, deinde maturata dulceſcit. Virgilius primo Georg. Hic ſegetes, illic ueniunt felicius uuæ, Id eſt, melius proueniunt. Ouid. 2. Amor. Eleg. 16. Terra ferax cereris, multoq; feracior uuis. Dicitur & de aliis fructibus qui in moré racemi conſtant ex pluribus acinis conglobatis. Plin. lib. 12. ca. 13. Amomi uua etiam in uſu eſt. Aliquando ponitur pro uite. Virg. 2. Geo. Et turpes auibus prædam fert uua racemos. Eſt etiam Vua, pellicula quædam in fine palati dependens circa fauces, ut in hiante homine conſpicitur: ſic dicta, quia ut uua dependet, & humiditate uariatur, & eſt uocis moderatrix: & aliquando ad ſimilitudiné uuæ intumeſcit, cum uehementi inflammatione, ac dolore. Tere. Ægreſcunt teneræ fauces, cum frigoris ora Vis ſubiit, uel cum uentris agitabilis aer Vertitur, atq; ipſas flatus grauis

uis inficit uuas. Sortitur autem hoc mali genus à duplici forma nomen duplex: Nam ſi teretem habeat figuram, à columnæ ſimilitudine Columella κίων dicitur. Sin uero in acini effigiem conglobetur, à Græcis σταφυλή, à nobis Vua appellatur. Dicitur etiam Vua de apibus, cum collectæ ſunt, & in modum botri dependent. Columel. libro nono, capite nono. Cum examen glomeratum in proximo frondentis arbuſculæ ramo conſederit, animaduertito, an totum examen in ſpeciem unius uuæ dependeat. Plinius libro 11. cap. 17. Tunc oſtenta faciunt, priuata ac publica, uua dependente in domibus, templiſq;. Virgilius 4. Georg. Et denſis uuam dimittere ramis. Seruius, uuam dimittere, id eſt, in mortem uuæ uel botryonis defluere.

VVEVS, a, um, [*Mosto*] σταφύλινος, quod ex uua fit: ut, Succus uueus, apud Poetis πιεφραστικὸς, pro uino ex uuis expreſſo.

VVESCO, ueſcis, βρέχομαι, uuidus fio, humorem contraho. Lucreti. libro primo: Denique fluctifrago ſuſpenſæ in littore ueſtes. Vueſcunt, eædem candenti.

VVIFER, uuifera, uuiferum, producens uuas, σταφυλοφόρος, ut, Glebæ uuiferæ, apud Silium libro ſeptimo. Et Maſsicus uuifer, apud Statium 4. Siluarum.

VVIDVS, da, dum, [*Immolliato*] δίυγρον, quod eſt humidum, pingue, quodq; præcipue habet aliquid humoris intrinſecus, unde & Vua dicta. Humidum, quod habet humorem extrinſecus. Colum. lib. tertio, capite ſecundo: Niſi præpingui, & uuida terra. Vir. 10. Ecl. Vuidus hyberna uenit de glande Menalcas. Vbi Seruius: Vuidus, pinguis. Plaut. in Rud. Siccine hic cum uuida ueſte graſſabimur? id eſt, humore madente.

VVLCANIVS, uulcania, uulcanium. Cice. Tectus uulcaniis armis, id eſt, fortitudine.

VVLCANVS, Ἥφαιστος, Deus antiquis putatus eſt ignis præſes: unde & Vulcanus dictus eſt, quaſi caous per aerem uolitans. Volat enim flamma, & candida eſt. Hic & Mulciber appellatur, quod ferrum mulceat. Filius fuit Iouis & Iunonis, qui à parentibus ob deformitatem (licet alii alias cauſas afferant) cælo deiectus eſt in Lemnum inſulam, ubi ab Eurymone Oceani filia, & Thethidæ nutritus eſt: uel, ut alii uolunt, à ſimiis. Ea autem ruina, qua decidit de cælo, claudus factus eſt. Officinam habere fertur in Lemno una cum Cyclopibus miniſtris: fingitur faber Deorum, quia Ioui fulmina, & Diis arma aduerſus gigantes fabricauit: nec tamen admiſſus eſt ad menſam Deorum: quinetiam cum Mineruæ nuptias expetiiſſet, repulſam paſſus eſt. unde Virg. Eclo. 4. Nec Deus hunc menſa, Dea nec dignata cubili eſt. Aliam deinde ſibi uxorem quærens, Venerem duxit: quam cum poſtea una cum Marte in adulterio deprehendiſſet, ambos inuiſibilibus catenis ita colligauit, ut neuter abire poſſet, donec ab omnibus Diis & Deabus uiſi & deriſi eſſent, ut ſupra de Marte annotatum eſt. Ab eo quicquid artificioſe fabricatum eſt, factum uolunt, ut monile Harmonies, & Ariadnæ coronam, currum Solis, Achillis, & Æneæ arma, & huiuſmodi. Ponitur non raro pro ipſo igni, quemadmodum Ceres pro ipſis frugibus. Hinc eſt illud apud Plau. in Amphit. Vulcanum in cornu portas: hoc eſt, ignem geſtas in laterna cornea. Vulcani, inquit Cice. lib. 3. de Nat. Deo. fuere complures. Primus Cælo natus, ex quo & Minerua Apolline eum ortum uolunt, cuius in tutela Athenas antiqui hiſtorici eſſe uoluerunt. Secundus in Nilo natus Opas, ut Ægypti appellant, quem cuſtodem eſſe Ægyptii uolunt. Tertius è tertio Ioue & Iunone, qui Lemni fabricæ traditur præfuiſſe. Quartus Menalio natus, qui tenuit inſulas prope Siciliam, quæ Vulcaniæ nominabantur.

VVLCANALIA, orum, plu. nu. neu. ge. ἡφαίστια, feſta Vulcano dedicata. Col. li. 11. ca. 3. Ceterū Auguſto circa Vulcanalia, tertia ſatio eſt.

VVLCANIAE Ἡφαιστιάδες, inſulæ ſeptem Siciliæ adiacentes, quæ & Æoliæ dictæ ſunt: quòd Iliacis temporibus Æolus in iis putetur regnaſſe. Vulcaniæ autem, idcirco dictæ, quòd rerum omnium natura ſulphuroſa ſit, ignem per interualla, tanquam è fornacibus quibuldā euomens. Vide Pli. l. 3. c. 8. & 9. Stra. l. 6. Ci. tamē l. 3. de Nat. Deo. à Vulcano rege, Mænalii filio nomen accepiſſe tradit, qui iis inſulis poſt Æolū creditur imperaſſe. Nomina earū ſunt, Lipara, Hiera, Strongyle, Didyme, Ericuſa, Phænicuſa, & Euonymos.

VVLGA, quæ & Bulga, πήρα, ἀσκώμα, ſacculus ſcorteus, ſiue ex alia materia, in quo pecuniam, alia'ue itineri neceſſaria circūferimus. Ita dicta, quaſi Volua, quod uiaticum inuolat. Vulua (inquit Nonius) capacitas, uel ſinus cum laxitate. Luci. lib. 2. In uulgam penetrare piloſam. Varro: Vt uiaticum ex arcula adderem in uulgam. Eſt & Vulga, ſiue Bulga, folliculus minor, ſiue crumena, è parte aliqua corporis pendens gerendæ pecuniæ gratia. Lucil. 3. ut citat Nonius. Cui neque iumentum eſt, nec ſeruus, nec comes ullus Bulgam, & quicquid habet nummorum, ſecum habet ille. Cum bulga cœnat, dormit, lauit. Aliquando ponitur pro uulua: & econtrario Vulua pro ſacculo. Idem lib. 26. Ita ut quiſq; noſtrum è bulga eſt matris in lucem editus.

VVLGARIS, & hoc re, [*Volgare, uile*] ἐγκύκλιος, δημώδης, ἰδιωτικός, quotidianum, commune, protritum, peruulgatum, uile: cui opponitur Singulare. Cic. 2. de Inuent. Magna, an parua facilia, an difficilia: ſingularia ſint, an uulgaria: uera, an falſa. Horat. 2. Serm. Satyr. 2. Ieiunus ſtomachus raro uulgaria temnit. Cicero pro Roſc. Ame. Denique nihil tam uile, neq; tam uulgare eſt, cuius partē ullā reliquerint. Vulgaria uia, pro ratione trita, & conſueta. Quinctil. Simul ne uulgarem uiam ingreſſus, alienis demum ueſtigiis inſiſterem. Vulgares artes, quæ uulgo Mechanicæ dicuntur. Vulgaris forma, id eſt, quotidiana, qualis uulgo uideri ſolet. Pli. li. 10. cap. 42. Nec uulgaris pſittacis forma quamuis non ſpectanda. Vulgaris puella, id eſt, uulgata, & uulgi libidini expoſita. Ouid. 4. Faſt. Numina uulgare Veneris celebrate puellæ, Multa profeſſarū quæſtibus apta Venus. Hinc Vulgariter, aduerb. id eſt, triuialiter, more uulgato, & conſueto. Ci. li. 13. Epiſt. Vt intelligeres, me non uulgariter, nec ambitioſe, ſed ut pro homine mihi pernecceſſario ſcribere.

VVLGIVAGVS, a, um, uide in dictione Vulgus.

VVLGO, [*Volgarmente d'ogni banda*] πανδήμει, paſſim, uulgo, quam non plerunq; & quod uulgus dicit, Communiter. Ci. 1. de Inue. Deinde natura eius euenire uulgo ſoleat, an inſolenter & raro. Vir. 3. Geo. Hinc lætis uituli uulgo moriuntur in herbis. Idē 3. Æn. Centū alii curua hæc habitant ad littora Vulgo Infandi Cyclopes, & altis montibus errant, id eſt paſſim. Ter. And. Verum illud uerbum eſt, uulgo quod dici ſolet, Omnes ſibi melius malle eſſe, quàm alteri. Vulgo concepti ſiue uulgo quæſiti, νόθοι, ἀπάτορες. Plutar. dicuntur, qui patrem demonſtrare non poſſunt, uel qui poſſunt quidem, ſed cum habent, quē alere non licet: qui & Spurii uocantur. Vlp. l. ij. ad Tertul. Siue iniuſte ſint procreati, ſiue uulgo quæſiti. Vulgo occidere, id eſt, publice, paſſim. Ci. pro Roſ. Ame. Eiuſmodi tēpus erat, inquit, ut homines uulgo impune occiderētur. Cæſ. 2. Bel. Gal. Quod in Gallia à potentioribus, atq; iis, qui ad conducendos homines facultates habebant, uulgo regna occupābatur.

VVLGO, uulgas [*Diuolgare, manifeſtare, appaleſare*] διαφημίζω, διαθρυλλέω, in uulgus enuncio, uulgo totum facio rei alicuius diſpergo, rem occultam in lucem profero. Virgil. 10. Æneid. Quid me alta ſilentia cogis Rumpere, & obductum uerbis uulgare dolorem. Interdum Vulgare, eſt uulgi uſui exponere. Cicer. de Aruſp. reſponſ. Nauis in flumine uulgata omnibus, id eſt, omnium uſui expoſita. Vulgare corpus, eſt proſtituere. Liu. lib. 1. Sunt qui Laurentiam uulgato corpore Lupam inter paſtores uocatam putent. Vulgare morbos, eſt morborum contagia in uulgus propagare. Liuius 3. ab Vrbe: Miniſterioq; inuicem ac contagio ipſo uulgabant morbos. Curt. lib. 9. Contagium morbi etiam in alios uulgatum eſt. Vulgatus, a, um, participium, ſeu nomen ex participio: ut, Vulgatus cibus quo uulgus paſſim, & quotidie utitur. Plin. lib. 13. cap. 23. Ibi & capparis firmioris ligni frutex, ſeminiſq; & cibi uulgati. Virg. 1. Æn. Bellaq; iam fama totum uulgata per orbem. Liu. 1. ab Vrb. Vulgatior fama eſt, ludibrio fratris Remum nouos tranſiluiſſe muros. Quinct. li. 2. ca. 4. Nam quid hi poſſint in cauſsis proprium inuenire, qui etiam in his, quæ ſunt communia & in plurimis cauſsis tractantur, uulgatiſsimos ſenſus uerbis, niſi tanto ante præparatis, proſequi nequeant? Vulgaturus, a, um: ut, Littera uulgatura nefas, Claudian. 2. Paneg. Vulgator, oris, uerbale, id eſt, euulgator, enunciator: ut, Taciti uulgator, hoc eſt, Tantalus, qui deorum menſæ adhibitus, illorū arcana enunciauit. Oui. 3. Amor. Eleg. 6. Sic aret mediis taciti uulgator in undis: Pomaq;, quę nullo tempore tangat, habet. Huius compoſita ſunt, Diuulgo, Euulgo, Inuulgo, & Peruulgo: quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

VVLGVS, uulgi, maſcul. & neut. gen. [*Volgo, plebe*] οἱ πολλοί, τὸ πλῆθος, pars populi ignobilior, plebs: à uoluendo (ut quidam uolunt) nomen habens, quòd inconſtanter, ſtulteq; huc illuc uoluatur: unde etiam Ignobile uulgus Virgilius appellauit. 1. Æn. Sæuitq; animis ignobile uulgus. Et 2. Æn. Et ſpargere uoces In uulgum ambiguas, & quærere conſcius arma. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Huic ego uulgum Errori ſimilem cunctum inſanire docebo. Sal. in Iugur. Alii uulgum effuſum oppido cædere, alii ad portas feſtinare. Ci. 5. Tuſcula. Vide'ne plus commendatio in uulgus, & hæc quæ expetitur gloria, moleſtiæ habeat, quàm uoluptatis. Virg. 2. Æn. Scinditur incertum ſtudia in contraria uulgus. Vulgus de ouibus dixit Vir. li. 3. Geo. Continuo ferro culpam compeſce, prius quàm Dira per incautum ſerpant contagia uulgus. Hinc Vulgiuagus, adiect. Luc. li. 4. Vulgiuagaq; uagus Venere. Id eſt, ſectatus plebe iam, popularemq; Venerem, non certæ mulieris amore captus. Budæus.

VVLNERARIVS, a, um, adiect. τραυματικός, uulnerum ſanādorum uim habēs: ut, Vulnerarium emplaſtrum, quod uulneribus imponitur. Pli. li. 23. cap. 4. Vulnerariis emplaſtris utile. Idem lib. 34. cap. 11. Cruda autem ærugo uulnerariis emplaſtris miſcetur.

VVLNERARIVS, rii, ſubſtantiuū, [*Ciroico*] τραυματικός, χειρουργός, cu-

ratoꝛ uulnerum,chirurgus.Plin.lib.29. cap.1.Ob id publice uulnerarium fuiſſe eum tradunt uocatum,mireq́; gratum aduentum eius initio.

VVLNERO,as,τιτρώσκω,οὐτάζω,ſaucio, uulnus infligo. Cæſar 1. Bel. Gal.Et nonnulli inter carros,rotaſq́;, mataras,ac tragulas ſubiiciebant,noſtroſq́; uulnerabant. Cic.3.Verr. Serui nonulli uulnerantur ipſe Rubrius in turba ſauciatur. Vulnerare uoce,id eſt,lædere,& uerbis offendere. Idem 1.Catil. Et quos ferro trucidari oportebat,eos nondum uoce uulnero. Vulnerari ictu fortunæ, eſt ex fortunæ aduerſitate mœſtitia affici, λυπεῖσθαι. Ouid.2.de Pont.Eleg.7. Sic ego continuo fortunæ uulneror ictu. Vulnerare aures nuncio,eſt triſti nuncio aures offendere. Virg.8.Æneid. Grauior ne nuncius aures uulneret.Vulneratio, onis, uerbale.Cicer.pro Cecin. Sin autem uim ſine cæde, ſine uulneratione, ſine ſanguine nullam intelligetis,&c.

VVLNIFICVS,a,um, τραυματοποιός, quod uulnus infligere poteſt. Virgil.8.Æneid.Vulnificuſq́; chalybs uſta fornace liqueſcit.

VVLNVS,huius uulneris [*Piaga ferita,taglio*] τραῦμα,hians,patenſq́; apertura corporis, ictu aliquo inflicta. Liu.4. Bell. Pun.Tandem uulneribus confectæ uirgines . cum omnia repleſſent ſanguine, exanimes corruerunt. Vir.4.Æn.Infixum ſtridet ſub pectore uulnus.Ouid.5.Meta.Torquet in hunc haſtam calido de uulnere raptam.Vir.6.Æn.Deiphobum uidit,lacerum crudeliter ora,Ora, manuſq́; ambas,populataq́; tempora raptis Auribus & truncas in honeſto uulnere nares.Idem 4 Geo.Et corpora bello Obiectant, pulchramq́; petunt per uulnera mortem.Per tranſlationem accipitur pro angore animi,ſiue mœſtitia, λύπη. Virgil. 12.Æneid.Sic exhortata reliquit Incertam , & triſti turbatam uulnere mentis. Oui.5.Meta.At Cyane raptamq́; deam contemptaq́; fontis Iura ſui mœrens, inconſolabile uulnus.Mente gerit tacita , lacrimiſq́; abſumitur omnis . Æternum uulnus pro æterno odio. Virg.1.Æn. Tum Iuno æternum ſeruans ſub pectore uulnus. Vulnus,pro amore.Virg.4.Æn.At regina graui iamdudum ſaucia cura Vulnus alit uenis.Hoc eſt,Amoris dolorem ac moleſtiam fouet intra uenas. Sic Mutua uulnera,dixit Oui.14.Meta.pro amore mutuo.Vulnus orbitatis,id eſt,dolor ex orbitate. Quinct.li.6. Illum enim,de quo ſumma conceperam,& in quo ſpem unicam ſenectutis reponebam,repetito uulnere orbitatis amiſi.

VVLPECVLA,culæ, ἀλωπεκίς,diminutiuum à uulpe. Horatius lib.1. Epiſtola.Forte per anguſtam tenuis uulpecula rimam Repſerat in cumeram frumenti.

VVLPES ,huius uulpis,[*Volpe*] ἀλώπηξ,animal ferum,ſingulari aſtutia nulli notum:cuius naturam explicat Pli.li.10.ca.63.Dicta Vulpes.ut putat Varro,quaſi uolipes,à uelocitate pedum. Horat.li.1. Epiſt.Olim quod uulpes ægroto cauta leoni Reſpondit,referam. Perſi.Sat.5.Aſtutam uapido ſeruas ſub pectore uulpem.Quàm facile uulpes pyrum comeſt:prouerbiũ de re admodum facili. Plau. Moſt.Tam facile uinces,quàm uulpes pyrum comeſt. Nihil enim negocii eſt Vulpi dentatiſſimæ pyrum edere. Vide Chil.Eraſ.

VVLPINVS,a,um,pe.pr. ἀλωπέκειος,quod pertinet ad uulpem. Suet. Vbi leonis pellis deficit,uulpina inſuenda eſt.Plin. lib.28.cap.11. Vulpinam linguam habentes in armilla , lippituros negant. Aliquando ponitur pro aſtuto, πανοῦργος.Plaut.Vulpinus animus,ne quid moliatur mali.

VVLPINOR,pen.pr.uulpinaris.[*Volpinare,fare in modo di uolpe*] ἀλωπεκίζω,mendaciis,ac fraudibus uera peruerto, ſiue effugio.Tractum ab intorto uulpinum curſu, ut placet Nonio. Var. in Myſteriis:Vulpinare modo,& concurſa:qualibet erras.

VVLSINII,ſiue Volſinji Plinio,Volſinium Ptolemæo. οὐολσίνιον,Hetruriæ oppidum mediterraneum, olim locupletiſſimum, ſed poſtea fulmine totum concrematum ut refert Plin.lib.2.cap.52.Hodie Bolſenam uocant. Huic oppido adiacet lacus,qui ab eo Vulſinienſis dicitur:cuius meminit Col.lib. 8.cap.16.

VVLSVRA,ræ,à uulſum ſupino uerbi Vello,τιλμός,τίλσις,ipſa uulſio. Var.2.de re ru.ca.11.Lanam tonſam & conglobatam alii uellera, alii Vellumina appellant:ex quorum uocabulo animaduerti licet: prius lanæ uulſuram,quàm tonſuram inuentam.

VVLTVR,ris,[*Voltore*] γύψ, auis eſt rapax , & carniuora : ita dicta, quòd propter magnitudinem corporis tarde uolet. Refert Pli.li. 10.c.6.ex Vmbricii Aruſpicis ſententia:uultures biduo triduo'ue ante eo congregari,ubi futura ſunt cadauera.Mirum enim in modum corporibus iam putrefactis delectantur.Vnde non inuenuſte ex Græcis nonnulli τάφους ἐμψύχους appellarunt , hoc eſt, ſepulcra animata. Liui.7.Bel.Pun. Vulturemq́; frequenti foro in tabernaculum deuolaſſe. Virg.6.Æn. Roſtroq́; immanis uultur obunco Immortale iecur tondens.

VVLTVRIS,ris,γύψ,antiquis in uſu erat pro aue ea prægrandi,quæ à nobis duabus litteris ſubtractis Vultur dicitur.Ennius: Vulturis in ſiluis miſerum mandebat homonem.

VVLTVRIVS,rii,γύψ,auis eadem,quam nos Vulturem dicimus. Lucret.lib.4.Melis apes,quàuis longe ducantur odore,Vulturiique cadaueribus.Pla.Trucul.Iã quaſi uulturii triduo prius prædiuinabãt,quo die eſurituri ſient.Et quoniã hæc auis rapax in primis eſſe traditur & carniuora,factũ eſt,ut homines inſatiabilis rapacitatis Vultures appellemus. Cicero pro Sextio:Exierunt malis ominibus atq́; execrationibus duo uultures paludati. Intelligit Gabiniũ & Piſonem cos.inimicos ſuos, prouinciarum(ut ſæpe eos nominat)uoragines . Vulturius pro certo tali latere.Plaut. Curcul. Prouocat me in aleam, ut ego ludam: pono pallium. Ille ſuum anulum oppoſuit inuocat Planeſium:iacit uulturios quattuor . Talos arripio:inuoco almam meam nutricem Heren: iacto baſilicum.

VVLTVRINVS,a,um,pen.pro.γύπειος,quod eſt uulturis.Pli. lib.30. cap.4. Vulturinus ſanguis cum chamæleontis albæ(quam herbam eſſe diximus)radice,& cedria tritus, lepras ſanat. Vulturina ſpecies,apud eundem lib.10.cap.3.

VVLTVRNVM,οὐλτοῦρνον , oppidum Campanorum eſt , à Vulturno fluuio,qui ipſum præterfluit,dictum.Eſt autem Vulturnus fluuius ille,qui per Capuã fluit , & circa Cumas in mare illabitur, Pomponius Mela lib.2.Vulturnus amnis,Vulturnum oppidum. Eſt & Vulturnum Hetruſcorum oppidum, teſte Liu. li.4.ab Vrbe.

VVLTVRNVS,εὖρος, uentus, qui ab Oriente hyberno ſpirat , ut ait Plin.lib.2. cap.47.Dictus à uulturis uolatu(ut quidam aiunt)quoniam alte reſonat.Hoc nomine etiã dictus eſt fluuius, qui per Capuam labens,haud longe à Cumis mergitur:cuius meminit Plinius li.3. capite 5.

VVLTVOSVS,a,um,[*Triſto,grame*] πολυπρόσωπος, ut, Vultuoſa pronunciatio,quæ fit uultu mimica quadam geſticulatione ad orationem compoſito.Ci.in Orat.In quo cum effeceris, ne quid ineptũ ſit,aut uultuoſum.Quinct.lib.11.ca.ult.Quare non immerito reprehenditur pronunciatio uultuoſa,& geſticulationibus moleſta, & uocis mutationibus reſultans. Vultuoſa frons apud Apuleium pro tetrica legitur,& ad ſeueritatem compoſita. Ait enim lib. 3. Metam.longe diſſimilis aduenit,non læta facie,ſed uultuoſa fronte rugis inſurgentibus aſſeuerabat.

VVLTVS,huius uultus,[*Volto,faccia*] πρόσωπον,proprie dicitur habitus ſiue ſtatus faciei,qui pro animi affectibus alius atq́; alius oſtẽditur. Dictus Vultus a uerbo Volo,ſicut à Colo Cultus.Ci.in Piſ. Non enim nos color iſte ſeruilis,non piloſæ genæ,non dentes putridi deceperunt:oculi,ſupercilia, frons, uultus deniq́; totus,qui ſermo quidam tacitus mentis eſt,hic in fraudem homines impulit:hic eos,quibus erat ignotus, decepit,&c.Cic.3.de Orat.Imago animi,uultus eſt:indices,oculi.Plin.lib.7. cap.19.Socratem clarum ſapiẽtia eodem ſemper uiſum uultu,nec aut hilari magis, aut turbato.Cic.pro Cluent.Recordamini faciẽ atq́; illos eius fictos, ſimulatoſq́; uultus. Apud Poetas tamen non raro Vultus accipitur pro facie.Mart.lib.1.Dum nulla teneri ſordent lanugine uultus. Ouid.13.Met.Quid moror interea crudelia uulnera lympgis Abluere,& ſparſos immitti ſanguine uultus?Antiqui protulerũt Vultum,neutro genere,quod & Nonius annotauit.Ennius. Auerſabãtur ſemper uos,uoſtraq́; uulta. Lucret.lib. 4.Sed quod utriuſq́; figuræ eſſe uides miſtim referentes uulta parentum.Huius diminutiuum eſt Vulticulus,quo uſus eſt Cicero ad Attic. libro 14. Non te Bruti noſtri uulticulus ab iſta oratione deterret?

VVLVA,uæ,δελφύς,μήτρα,utriculus ille in fœminis , in quo fœtus fit cõceptus.Dicta Vulua,quaſi uolua,quod fœtus ea inuoluatur.Proprie autem uulua eſt brutorum animamtium:uterus autem mulierum.Plin.lib.11.cap.37.Fœminis eadem omnia,præterquam ueſicæ iunctus utriculus:unde dictus Vterus:quos alio nomine Locos appellant: in reliquis animantibus Vuluam. Vuluam ſuillam Romani in deliciis habuere,præſertim eiectitiam. Nam quæ effœtis à partu eximebatur(quam Porcariam uocabant)tãquam liuidam, & macram reiiciebant.Plinius loco iam citato.Vulua eiecto partu melior,quàm edito.Eiectitia uocatur illa,hæc porcaria,primiparæ ſuis optima.Contra effœtis à partu,præterquam eodem die ſuis occiſæ,liuida ac macra.Nec nouellarum ſuum præterquam primipararum probantur,potiuſq́; ueterum,necdum effœtarum, & biduo ante partum,aut poſt partũ,aut,quo eiecerint,die.Mart. Te fortaſſe magis capiet de uirgine porca:Me materna graui ſue uulua capit. Quandoque accipitur uulua,pro ore uuluæ,hoc eſt, pro ipſo pudendo muliebri.Iuuen. Saty. 6. Adhuc ardens rigidæ tentigine uuluæ.Plin.quoque boletorum prorumpentium in oui ſpeciem,album illud inuolucrum Voluam nuncupat.Plin.lib.22. cap.22.Voluam enim terra ob hoc prius gignit: ipſum poſtea in uolua ceu in ouo eſt luteum.

V A N T E X

VXAMA,oppidum Hiſpaniæ citerioris,in tractu Areuacorum:ut ſcribit Plinius lib.tertio,capite tertio. Ptolemæo Vaxama, οὔαξαμα, appellatur lib.2.cap.6.

VXELLA,

Vxella,inſulæ Britanniæ urbs, in tractu Damoniorum: ut ſcribit Ptolemæus lib.2.cap.3.

Vxor,uxoris, [*Moglie,mogliere,donna*] γυνή,ἄλοχις, συνοικοῦσα, ἄλοχος,quæ uiro tradita eſt.Terent.in Adelph. Vxor ſine dote uenict.Cic.pro Sextio:Duxit uxorem patre uiuo uiri optimi & calamitoſiſſimi filiam,C.Scipionis.Idem 2.de Orato.Ex tui animi ſententia tu uxorem habes?Horat.1. Epiſt. 2. Quæritur argentum, puerisq; beata creandis Vxor.Dictas auté putat Vxores Seruius, quaſi Vnxores ab ungendo, quòd antequam limen mariti tranſirét,poſtes auerruncandorū malorum cauſſa ungerent.Verba eius ſunt hæc in li.4. Æn.Mos erat,ut nubentes puellæ,ſimul cum ueniſſent ad limen mariti:poſtes, antequam ingrederentur, ornarét laneis uittis,& oleo ungerent:& inde Vxores dictæ ſunt, quaſi unxores.Plin.quoque lib.28. cap.9.Scribit nouas nuptas mariti domum intrante,ſolenne habuiſſe,lupino adipe poſtes iungere.

Vxorcvla,læ,γυναικάριον.γαμετίδιον,diminutiuum ab uxore blandiendi gratia deductum.Plaut.Caſina.Eia uxorcula.

Vxorivs,a,um,[*Della moglie*]γυναικεῖος,quod eſt uxoris , uel quod ad uxorem pertinet:ut,Rex uxoria,Cicer. 3.Offic.In arbitrio rei uxoriæ melius,æquius.Tacit.lib.3.Quod honeſtius, quàm uxoriū leuamentum?Ouid.2.de Arte:Hoc decet uxores:dos eſt uxoria lites.Vxoria forma,à Phauorino apud Gel.lib. 5.ca.11.uocatur forma media inter pulcherrimam,& deformiſſimam,quæ ſcilicet & nimiæ pulchritudinis periculo , & ſummo deformitatis odio uacat:quam Ennius in Menalippa Statam formam appellat. Aliquando Vxorius, φιλόγυνος,dicitur,qui uxori nimis inſeruit. Virg. 4. Æne.Tu nunc Carthaginis altæ Fundamenta locas, pulchramq; uxorius urbem Extruis?

V ANTE Z

Vzita,Οὔζιτα,urbs Africæ proprie dictæ , ſub Adrumento ſita, iuxta quam Cæſar uicit Scipionem. Vide Strabonem li. 13.& Ptolemæum lib.4.cap.3.

DE LITTERA X

X Littera , ſemiuocalis eſt , ξ, quæ uim duplicis conſonātis habet,pro quo modo cs , modo gs,primitus utebātur,ut Apecs,Gregs: pro quibus nūc Apex,Grex dicimus. Quinct.li 1. ca.4.Et noſtrarum ultima X,qua tamen carere potuimus,ſi non quæſiſſemus.Latini hoc elementum,quòd uaſtioris ſoni uideretur,quibuſdam dictionibus exemerunt:unde pro uexillo Velum,pro axilla Alam, pro paxillo Palum dicere maluerunt. Quod & ipſum teſtatur Cicer.in Orat.ad Brutum.Quemadmodum(inquit)Axilla noſter Ala factus eſt,fuga uaſtioris litteræ:quam litteram etiam è maxillis,è taxillis,& uexillo,& paxillo conſuetudo elegans Latini ſermonis euellit.Contra Attici exactiſſimi elegantiæ omnis iudices, ſæpe repudiato σ, eandem tanquā ſoni amabilioris,temperatiorisq; ſuſurri,ſunt amplexi.Nam & ξυμφορὰ,& ξυμβάλλειν,& ξυμβαίνειν dicunt,pro quibus cōmunis lingua συμφορὰ συμβάλλειν,& συμβαίνειν agnoſcit. X littera apud ueteres,quemadmodum etiam hodie apud nos,nota fuit numeri denarii:quemadmodum & V, quæ dimidiata pars eſt litteræ X,nota eſt numeri quinarii.Hinc factum eſt,ut in uetuſtis codicibus hæc nota aliquando inueniatur pro denario Romano:hoc eſt,pro genere numiſmatis,quod quattuor ualebat nummis ſeſtertiis,Pli.li.12.cap.12.Quod minore folio eſt,Meſoſphærum appellatur:emitur x.l x.Laudatiſſimum microſphærum è minimis folium:precium eius x.lxxv.

X ANTE A

Xanthe,es.Ξάνθη,Nympha marina, Oceani & Tethyos filia: à ruſo,ſiue flauo colore dicta.Heſidus in Theogonia: πετραίη τ',Λαμέρα τ',Αἰαίη τε,Ξάνθη τε.Xante ité appellata fuit Aſiæ regio, quæ poſtea dicta fuit Troas:ut auctor eſt Steph. in dictione Troas.

Xanthenes,Ξανθηνὴς, gemma quædam in Media naſcés,electri colore,& ſi quis terat in uino palmeo & croco , ceræ modo lenteſcens,odore magnæ ſuauitatis:ut ex ſententia Democriti refert Plin.li.37.ca.10.Quanquam in pleriſque Plinii codicibus Zanthenes legatur per Z in capite,corrupte, ut arbitror: præſertim cum à flauo electri colore nomen uideatur accepiſſe.

Xanthicvs,Ξανθικὸς,Aprilis mēſis Hebræorū lingua appellatus eſt.

Xanthicles,Ξανθικλῆς,unus ex iis ducibus , qui reliquias exercitus Cyri minoris,una cum Xenophonte domum reducendas ſuſceperant.Hic poſtea,quòd minas uiginti ex publica pecunia ſuppreſſiſſet,damnatus eſt repetundarum.Auctor Xenophon, ἀναβάσεως κύρου lib.5.

Xanthi,Ξάνθοι,Thraciæ populi,apud,& Stephanum,& Strab.li.13.

Xanthii,Ξάνθιοι,Lyciæ populi,quorum urbem Xanthum nomine, cum Harpagus Cyri præfectus obſideret, illi uxores liberosque ceteraq;,quæ chariſſima habebant:in arcem coegerunt,igneque ſubiecto cremauerūt:deinde aduerſus hoſtes emptione facta,ſtrenue pugnantes ad unum omnes interiere.Auctor Herodotus li.1. Xanthii præterea populi fuerunt Scythiæ,ex genere Daarū,ultra Mæotim incolentes,qui idé & Parii dicuntur.Auctor Stra.li.11.

Xanthion,ξάνθιον,herba eſt ex lapparum genere,quæ alio nomine Philanthropos,& uulgo Lappa minor appellatur. Xanthion autem appellatum putatur ab effectu,quòd eo refuſcentur capilli.Vide Dioſcorid.lib.4.cap.122.

Xanthivs,Ξάνθιος, Pœotius quidā fuit,ſingulari corporis robore, qui ex orto inter Athenienſes & Bœotios de Celænarum agro controuerſia,Thymœtem Athenienſium regem ad ſingularē prœlium euocauit:cuius uicem excipiens Melanthus quidam. Meſſenius,à Dionyſio(ut uolunt)adiutus,illum ſuperauit. Ferunt enim Melantho uiſum fuiſſe,quod Xanthium quidam à tergo ſequeretur,nigra pelle caprina indutus. Quo nomine cū illum accuſaret quod altero comitatus in prœlium deſcendiſſet, admiratus Xanthius,quidnā accidiſſet,quis'ue is eſſet,qui à tergo ſequeretur,cū reſpicere conaretur,corpus hoſti aduerſum nudumq; prębuit:qua occaſione uſus Melāthus,incautū gladio traiecit. Auctor Suidas.

Xanthippe, Ξανθίππη, nomen uxoris Socratis philoſophi, ſupra modum moroſæ,& iurgioſæ:cuius tamen moroſitatem Socrates mira patientia tolerauit.rogatusq; ab Alcibiade, cur mulierem tam moleſtam domo non exigeret? Quoniam(inquit) dum domi talem perpetior,inſueſco & exerceor ut ceterorum quoque foris petulantiam,iniuriamq; facilius ferem.Hæc Gell.lib.1.cap.17.Vide plura in dictione Socrates.

Xanthippvs,Ξάνθιππος,Lacedæmonius quidam fuit rei militaris periciſſimus,qui a Carthaginenſibus excitus, exercituiq; præpoſitus,Atilium Regulum conſulem in Africa bellum gerentem, inſidiis circumuentum uiuum cepit.

Xantho,Ξανθώ,una ex Nymphis,Oceani & Tethyos filia.Virgil.li. 3.Geo.Drymoq;, Xanthoq;, Lygeaq; Phyllodoceq;. Heſiodus in Theogonia Xanthen appellat.

Xanthos,ξανθὸς,gemmæ nomen, quæ in India reperitur, è fuluo candicans:de qua Plin.lib.37.cap.10.

Xanthvs,Ξάνθος,fluuius Troadis,idem cum Scamandro ita dictus, teſte Ariſtotele,de Hiſto.animal.li.3.quod ouium uellera ruſo inficiat colore . ξανθὸν enim Græci dicunt , quod nos ruſum aut flauum.Virg.1.Æneid.Ardentesq; auertit equos in caſtra,prius quàm Pabula guſtaſſent Troiæ,Xantumq; bibiſſent.Xanthus antiquus rerum Lydorum ſcriptor: Lydus'ne , an Sardianus fuerit, Strabo ſe dicit incertum habere: Suidas Lydum eum dicit è Sardibus ciuitate fuiſſe ſcripſiſſeq; hiſtoriam Lydorum lib. 4. Xanthus alter poeta melicus commemoratur ab Æliano. Eſt item Xanthus Lyciæ fluuius duobus fontibus à Cadmo móte naſcens, & non procul à nominis ſui urbe in Lycium mare ſe exonerans. Hoc præterea nomine fuit unus ex equis Hectoris , cuius meminit Home.lib.23.Iliad.

X ANTE E

Xenarchvs,Ξέναρχος,comicus poeta,cuius fabulas commemorat Athenæus lib.2. Dipnoſophiſtarum. Xenarchus alter è Seleucia Ciliciæ peripateticus,docuit Alexandriæ primum, deinde Romæ Arii philoſophi,deinde Cæſaris Auguſti uſus amicitia, uſq; in ſenectutem in honore habitus.Deniq; paulo ante mortem uiſu orbatus diem obiit.Strabo lib.14.

Xeni balneae,Romæ fuerunt, ab hoſpitalitate(ut uidetur)ita dictæ:nam ξένιος Græcis idem eſt quod hoſpitalis. Harum meminit Cicero pro M.Cœlio.Sed ut uenenum(inquit)cum à Licinio traderetur,manifeſto comprehendi poſſet,conſtitui locum iuſſit balneas Xenias,ut eo mitteret amicos,qui deliteſcerent: deinde repente,cum ueniſſet Licinius,uenenum traderet, proſilient, hominemq; comprehenderent.

Xenivm,nii,ξένιον,munus hoſpitibus dari ſolitum . Vnde Mart. librum decimumtertium , in quo eiuſmodi munera diſtichis deſcribit , qualia hoſpitibus mitti ſolent , Xenia nominauit, quòd uerſus ipſos proxeniis mitteret : quod & ipſe teſtatur primo ſtatim epigrammate:

Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello,
 Conſtabit nummis quattuor empta tibi.
Quattuor eſt nimium?poterit conſtare duobus:
 Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hoſpitibus pro munere diſticha mittas,
 Si tibi tam rarus,quàm mihi nummus erit.

Huius diminutiuum eſt Xeniolum, paruum xenium.Apuleius.Cōmodum meridies acceſſerat,& mittit mihi xeniola porcum opimum,& quinq; gallinulas,& uini cadum iam ætate precioſi.

Xenivs,ξένιος,Iouis cognomentum apud Græcos,teſte Dionyſio, quem Latini, uerbo ex uerbo expreſſo. Hoſpitalem uocant. De

hoc intelligendum eſt illud Virgili 1. Æneid. Iupiter, hoſpitibus, nam te dare iura loquuntur.

XENOCLES, is, ξενοκλῆς, orator clariſsimus, patria Adramyttenus, qui Mithridatici belli tempore accuſatus, quòd in regem propenſior fuiſſet, cauſſam non modo ſuam, ſed & totius Aſiæ magna cum laude in ſenatu egit. Auctor Strabo lib. 13.

XENOCRATES, pen. corr. nomen philoſophi Calcedonii auditoris Platonis, qui in Academia Speuſippo ſucceſsit, & uigintiquinque annis, docuit. Fuit tardus ingenio, adeo ut cum illum Plato Ariſtoteli compararet, alterū fræno, alterum calcaribus indigere dicebat. Hic philoſophorum ſeueriſsimus fertur extitiſſe, & aduerſus omnem uoluptatū titillationem prorſus inuictus. Cuius rei abunde magnum illud præbuit argumentum, quod Phrynen formoſiſſimam eius ætatis meretricem, à diſcipulis in lectulum ſuum ſubmiſſam, & ſeſe ad concubitum modis omnibus ſolicitantem, intactam tamen dimiſerit. Vnde & Phrynen ipſam poſtridie rogantibus iis, qui illam ſubmiſerant, dixiſſe ferunt, cum ſtatua ſeſe, non cum homine cubuiſſe. Grauitati uero eius & fidei tantum tribuerunt Athenienſes, ut cum iniurati nullius teſtimonium admitterent, huic ſoli iniurato crederent. Miſſus ad Philippum legatus, cum collegas humaniter accipi uideret, muneribus ornari, & conuiuiis adhiberi: ſeſe autem, qui legationis eius princeps erat, uix in conſpectum admitti, quòd Macedonum rebus ſemper eſſet aduerſatus: conuerſus ad ſocios Xenocrates, beneficium accipere dixit, quod ſeſe unum Philippus ſuæ in Athenienſes ingratitudinis & perfidiæ teſtem uereretur. Alexandri quoque munera fortiſsimo animo contempſit: regibus, inquiens, non philoſophis opus eſſe pecunia. Obiit ſecundo & octogeſimo ætatis ſuæ anno, cum noctu forte in ſartaginem offendiſſet. Auctores Laertius & Suidas Xenocrates alter philoſophus, modeſtia nihil ſuperiore inferior, ſcripſit οἰκοσκόπιον. id eſt domeſticum auſpicium, cum ſcilicet, aut muſtella, aut ſerpens, aut his ſimilia in domo apparent, quid portendere ſoleant. Suid.

XENODOCHIVM, pen. pro. ξενοδοχεῖον, ξενοδοκεῖον, locus publicus, quo hoſpites, id eſt, peregrini excipiuntur: quod genus Hieroſolymis primum ab Hyrcano extructum fuiſſe, auctores ſunt Ioſephus, & Hegeſippus. Hieronymus: Xenodochium in portu Romano ſitum totus pariter mundus audiuit.

XENON, ξένων, pictor Sicyonius, Neoclis diſcipulus: cuius meminit Plin. lib. 35. cap. 11.

XENOPAROCHI, ξενοπάροχοι, iidem qui & Parochi, qui legatis Romam miſſis, ceteriſq; alicuius dignitatis hoſpitibus, ſalem & ligna præbebant: unde & nomen acceperunt, παρὰ τὸ τοῖς ξένοις τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν, quòd hoſpitibus neceſſaria ſuppeditarent. Arcadius ti. de Muneribus. l. Munerum, Tabularii (inquit) uel xenoparochi, ut in quibuſdam ciuitatibus, &c.

XENOPHANES, pen. co. ξενοφάνης, Philoſophus Colophonius, Dexii, ſiue (ut Apollodorus mauult) Orthomenis filius, Archelai auditor, qui contra Homerum, & Heſiodum Elegias ſcripſit & Iambos, irridens ea, quæ, de diis ſunt commenti. Dei ſubſtantiam rotundam eſſe ſenſit, nihilq; cum hominibus habere commune, totum cernere, totumq; audire, unum eſſe omnia, mentem, prudentiam, æternitatem. Auctor Laertius. eiuſdem meminit & Ci. 4 Aca. Xenophanes (inquit) paulo etiam antiquior, Vnum eſſe omnia tradit, neq; id eſſe mutabile, & id eſſe Deum. Fuit & alter Xenophanes ex Leſbo inſula, Poeta Iambicus: ut refert idem Laertius.

XENOPHILVS, pen. cor. ξενόφιλος, nomen Muſici Chalcidenſis, philoſophi Pythagorici: de quo Valer. Max. Biennio minor, quàm Gorgias, qui centum & quinque uixit annos, Xenophilus Chalcidenſis Pythagoricus fuit, ſed felicitate non inferior: ſi quidem (ut ait Ariſtoxenus Muſicus) omnis incommodi humani expers, in ſummo perfectiſsimæ doctrinæ ſplendore extinctus eſt. Eundem & Plinius inter rara felicitatis exempla commemorat li. 7. ca. 50. Ergo pro miraculo (inquit) & id ſolitarium reperitur exemplum, Xenophilum Muſicum centum & quinque annis uixiſſe ſine ullo corporis incommodo.

XENOPHON, ξενοφῶν, nomen philoſophi, & ducis inſignis Athenienſis, qui Socratis diſcipulus, & Platonis æmulus fuit, ſpecioſus, moratus, & omnibus gratus: tanta uero eloquentia, ut Muſa Attica à nonnullis fuerit appellatus. Inſinuatus in Cyri minoris amicitiam, cum eo militauit: eoq; in acie cæſo, exercitus reliquias ex ultimis Babiloniæ finibus per aſpera, & difficillima itinera, incolumen in patriam reduxit. Scripſit Cypri maioris Pædian, non tam hiſtoricæ ſeruiens ueritati (ut inquit Cicer. lib. 2. de Orat. quàm ut abſolutum inſtitueret ducem. Præterea Cyri minoris expeditionem aduerſus Artaxerſem fratrem: De rebus Græcorū libros ſex: Sympoſium, Oeconomicum, à Cicerone, teſte Columel. Latinitate donatum. Ad hæc de re equeſtri, de uenatione, Socratis Apologiam: aliaq; nonnulla, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur. Tres alii præter hunc Xenophontes commemorantur a Suida: quorum primus Antiochenus fuit, qui Amatoria quædam ſcripſit, quæ Babylonica appellauit. Alter Epheſius, qui & ipſe Amatoriarum narrationum libros decem ſcripſit, quæ Epheſiaca nominauit. Tertius Cyprius, qui & ipſe Amatoria quædam edidit de Cynira, Myrrha, & Adonide, quæ Cypriaca nominauit. Laertius ſeptem commemorat Xenophontes: quorum nomina & ſcripta uide apud ipſum.

XERA, ξηρὰ, urbs prope Herculis columnas: ut ex Theopompi ſententia refert Stephanus.

XERAMPELINVS color, [*Roſa ſicca*] ξηραμπέλινον χρῶμα, medius eſt (inquit Probus) inter coccinum, & muriceum, quo matronæ peculiariter uti ſolent: Dictus Xerampelinus à ſiccis uitium foliis, quę eius fere ſunt coloris. ξηρὸν enim aridum eſt, uel ſiccum, & ἄμπελος, uitis. Vulgo color ſiccæ roſæ, dicitur. Hinc Xerampelinæ ueſtes dicuntur, quæ hoc colore tinctæ ſunt. Iuuen. Saty. 6. Et xerampelinas ueſtes donauerat ipſi. Has nonnulli Atrabaticas uocant, alii Atrabapticas, ut quibuſdam placet. Vide Thyleſium in Tractatu de Coloribus, & Cœlium Rodig. lib. 16. cap. 10.

XERIA, ξηρὰ τά, emplaſtra ſicca: ſicut Hygremplaſtra uocantur liquida emplaſtra.

XERALOEPHIA, ξηραλοιφία, unctio ſicca, hoc eſt, quæ fit citra lauationem. Contra quæ poſt lauacrum adhibetur, Hygralœphia (ὑγραλοιφία, appellatur.

XEROLIBYA, ξηρολιβύα, Libya ſicca, hoc eſt, pars Libyæ interior, propter aquarum inopiam deſerta: quàm Virgil. lib. 4. Æneid. uocat regionem ſiti deſertam.

XEROLOPHVS, ξηρόλοφος, tumulus fuit Conſtantinopoli, cochleas ſedecim, & Dianæ columnam ſtructilem, & tripodes habens, in quibus Epigrammata ſolent inſcribi. Qua uoce utitur Iuſtinianus C. de publicis iudic. etiamſi Alciatus uocem Adulterinam eſſe putauerit. Meminit huius tumuli Suidas, & Priſcianus, qui lib. 1. de accidentibus litteræ, Epigrammata quædam ſe legiſſe teſtatur Byzantii in Xerolopho, in Vetuſtiſſimo tumulo inſcripta.

XEROMYRVM, ξηρόμυρον, unguentum eſt ſiccum, ut Hygromyron, ὑγρόμυρον, liquidum, fœminarum auribus expetitum.

XEROPHTHALMIA, ξηροφθαλμία, arida lippitudo, cum nec tument, nec fluunt oculi, ſed rubent tantum, & pruritu infeſtantur, & noctu prægraui pituita inareſcunt. Vide Celſum lib. 6. cap. 6.

XERXENA, ξερξήνη, minoris Armeniæ regio, ita dicta a Xerxe, quemadmodum a Cambyſe Cambyſene. Auctores Stephanus, & Strabo libro 11.

XERXES, ξέρξης, Perſarum rex fuit, filius Darii, & Cyri ex Atoſa filia nepos, qui CLXX. hominum myriadibus, hoc eſt, decies ſepties centenis millibus per totum quinquiennium contractis, Græciæ bellum intulit. Quam tantam hominum turbam cum ex editiore ſpecula aſpexiſſet, teneriter fertur lacrymaſſe, quòd poſt centum annos ex tanto hominum numero nemo eſſet ſuperfuturus. Tantum autem habuit nauiū apparatum, ut totum Helleſpontū operiret, & Aſiam Europæ ponte coniungeret. Athon præterea montem, teſte Pli. li. 4. ca. 10. à continente abſcidit. Victus demū apud Thermopylas à quattuor hominū millibus, nauale quoque certamen cum Themiſtocle tentauit: à quo ſimiliter apud Salaminem ſuperatus cum antea tota maria claſſe ſterneret, uix paruula cymba effugit, relicto Mardonio Præfecto, qui & ipſe re in Bœotia infeliciter geſta, cum pauciſsimis in Perſidem ſe recepit. Demum cum ſe ocio, ſocordiæq; relicta militia tradidiſſet, præmiū genus luxuriæ nouum inuenientibus propoſuit, ut ſcribit Valerius. Quamobrē à ſuis ſpretus, paucis poſt annis ab Artabano præfecto ſuo, in regia interficitur, cum regnaſſet annis octo. Vide hæc latius apud Iuſtinum Trogi abbreuiatorem. Xerxes alter pictor Heracleota, Venerem adeo pulchram pinxit, ut ex ea quæſtum magnum faceret, prætio accepto ab his, qui eam uidere cupiebant. Itaque Græci lepido cauillo Venerē amicam Xerxis uocitabat, quod ex eius lenocinio quæſtum faceret. Auctor Ælianus de uaria hiſtoria.

X ANTE I

XILIA, ξιλία, Libiæ urbs ex Alexandro annotauit Stephanus: cuius incolæ dicuntur Xiliatæ.

XIMENE, pen. produ. ξιμήνη, Ponti regio, ſalis foſſilis habens fodinas: unde & Halys fluuius, qui ex ea oritur, nomen accepiſſe exiſtimantur. Auctor Strabo lib. 12.

XIPHENE, es, pe. pro. ξιφηνή, regio Paleſtinæ, teſte Ioſepho; cuius incolæ dicuntur Xiphenæi. ξιφηναῖοι, Stephano.

XIPHIA, æ, ξιφίας, piſcis genus, roſtrum habens mucrone armatum: unde & Latini Græcos imitati, gladium appellant. Pli. li. 32. ca. 2. Xiphiam, id eſt, gladium, roſtro mucronato eſſe ab hoc naues per foſſas mergi in Oceano ad locum Mauritaniæ, qui Cotta uocatur, non procul à Lixa flumine. Trebius Niger auctor eſt. Xiphiæ item ſtellæ ſunt ex genere Cometarum, in mucronem faſtigatæ,

tæ, pallidæ, ac quodam gladij nitore ſine ullis radijs. Auctor Pli. lib.2.cap.25.

XIPHION, ξίφιον, herba eſt folio mucronato, iridis folio non diſſimili, quam Romani gladiolum, uulgus herbariorum Spathulam fœtidam appellat. Deſcriptionem eius uide apud Pli. lib.25. ca.11.

XIPHONIA, ξιφωνία, Siciliæ oppidum, non procul à Tauromìnio in promontorio ſitum: ut ex Theopompi ſententia docet Stephanus, & Strabo lib.6.

X ANTE O

XOIS, ſiue Xoes, ξόις Stephano, inſula eſt in mediterraneis Ægypti, ſupra Sebenniticum & Phatniticum oſtium, oppidum habens eiuſdem nominis. Auctores Stephanus & Strabo lib.17. Hinc Xoites nomos, hoc eſt, Xotica præfectura, apud Plin. lib.5. cap.9.

X ANTE V

XVCHIS, ξοῦχις, Libyæ oppidum, ut ex Artemidori Epitome annotauit Stephanus: cuius incolæ appellantur Xuchitæ.

XVTHIA, ξουθία, Siciliæ oppidum, ut ex Philiſti ſententia tradit Stephanus. Gentile Xuthiates.

XVTHVS, ξοῦθος, Hellenis filius, & gener Erechthei, qui in Tetrapolim Atticæ, hoc eſt, Oenoam, Marathonem, Probalinthum, & Triocorythum colonos deduxit. Auctor Strabo lib.8.

X ANTE Y

XYLENOPOLIS, ξυλινόπολις, urbs in confinio Cariæ, & Indiæ, ab Alexandro condita: ut poſt Oneſicritum refert Pli. lib 6. cap.23.

XYLINA, ξυλίνη, Cappadociæ oppidum, inter Arcadiæ, & Ciſſæ fluuiorum oſtia ſitum. Auctor Ptolemæus lib.5. cap.6.

XYLINVM, pen. cor. ξύλινον, lini genus candidiſſimi, & molliſſimi, naſcens in frutice, cui nomẽ eſt Xylon, pomis quibuſdam incluſum, barbatæ nuci non diſſimilibus, quæ maturitate hiſcentia globum oſtendunt lini, quod a nomine fruticis Xylinum appellatur. Plin. lib.19. cap.1. Superior pars Ægypti in Arabiam uergens, gignit fruticem, quem alij Goſſipion uocant, plures Xylon, & ideo lina inde facta, Xylina. Paruulus eſt, ſimilemq́; barbatæ nucis defert fructum, cuius ex interiore bombyce lanugo netur. Nec ſunt ulla eis candore, mollitiaq́; præferenda. Hactenus ille. Hodie hoc lini genus etiam in Italiæ locis quibuſdam gignitur, uulgiq́; uocabulo Cotonum appellatur.

XYLOBALSAMVM, ξυλοβάλσαμον, balſami arbuſculæ lignum, cuius ſuccus Opobalſamum appellatur. Plinius libro 12. cap.25. Et balſami quoque ſarmenta in merce ſunt. Amputatio ipſa, ſurculusq́; uenit intra quintum demum annum. Xylobalſamum uocatur, & cocatur in unguentis.

XYLOCINNAMVM, ξυλοκίνναμον, cinnami lignum. Pli. lib.12. cap.19. Ipſum uero lignum in faſtigio eſt propter origani acrimoniam. Xylocinnamum uocant.

XYLON, [*Legno*] ξύλον, præter uulgatam illam ſignificationem, qua Græcis lignum ſignificat, peculiater etiam accipitur pro quodam fruticis genere, quod & Goſſipion uocant, olim in ſola Ægypti ſuperiore parte, hodie etiam in Italia naſcentis, pomum ferentis ſimilitudine barbatæ nucis, quod matureſcens copia lanuginis, quam incluſam habet, dirumpitur, liniq́; globum incluſum, multo maiorem, quàm pro pomi magnitudine detegit: idq́; lini genu Xylinum, ſeu Goſſipinum appellatur. Vide Plin. lib.19. cap.1.

XYLOPHAGVS, pen. cor. [*Tarlo*] ξυλοφάγος, uermis albus obeſus, capite, ſi ad reliqui corporis magnitudinem comparetur, grauiſſimo, ſub arborum corticibus potiſſimum naſcens. Plin. libro.17. cap.24. Coſſos uocat, eoſq́; à quibuſdam in ſummis ciborum delicijs habitos tradit: quinetiam farina ſaginari, altileſq́; fieri. Idem tradit & Hieronymus contra Iouinianum, de Ponti & Phrygiæ populis loquens: Et quo modo (inquit) apud nos ficedula, & attagen, mullus, & ſcarus in delicijs computantur, ita apud illos ξυλοφάγον comediſſe, luxuria eſt.

XYLOPOLIS, ξυλόπολις, oppidum Mydoniæ, quæ eſt Macedoniæ regio, cuius incolæ dicuntur Xylopolitæ, quorum meminit Plinius lib.4. cap.10.

XYRIS, ξυρίς, herba folia habẽs iridis, ſed latiora, & in turbinem mucronata, quorum è medio caulis erũpit craſſus, cubitalis, ex quo ſiliquæ triangulares dependent, in quibus purpureus flos, in medio puniceus, ſemen in folliculis ſimile fabis, rotundum, rubrum, acre: radix longa, geniculata, rufa. Vide Dioſc. lib.4. cap.24. & Pli. lib.21. cap.20. Officinæ Iridem ſilueſtrem appellant.

XYNIA, ξυνία, Theſſaliæ oppidum, apud Polybium lib.9. à quo uicina palus Xynias appellatur, quam alio nomine Bebœidem uocant. Stephanus.

XYSTICI, ξυστικοί, dicti ſunt Athletæ, ſiue quòd in xyſtis, hoc eſt, porticibus ſeſe exercerent: ſiue quod xyſtis, hoc eſt, haſtis depugnarent. uide plura in dictione Xyſtus.

XYSTIS, ξύστις Stephano oppidum Cariæ, in conuentu Alabandenſi, cuius incolæ Xyſtiani appellantur: quorum meminit Pl. li.5. c.29.

XYSTIOS, ξύστιος, gemma quædam plebeia, apud Indos naſcens, quã Plinius inter Iaſpidum genera annumerat lib.37. cap.9.

XYSTVS, xyſti, maſculini generis, [*Portico, luogo da paſſeggiare, loggia*] ξυστός, apud Græcos porticum amplam ſignificat: teſte Vitruuio libro.6. hybernæ Athletarum exercitationi accommodatam. Hinc Xyſtici, ξυστικοί, dicti ſunt athletæ, ſiue quòd in xyſtis ſe ſub tecto exercerent: ſiue quòd xyſtis depugnarent. Sic enim Græco uocabulo appellabant haſtas, quibus illi utebantur: unde Xyſtophori dicti ſunt ſpiculatores. Sueto. in Auguſto: Nec tamen eo minus aut xyſticorum certationes, aut gladiatorum pugnas ſeueriſſime ſemper exegit. Latini uero, eodem Vitruuio teſte Xyſti appellatione ſubdialem ambulationem magis intelligunt, arborum fructuumue ordinibus diſtinctam. Cic. in Bruto: Cum ambularem in xyſto, & eſſem ociolus domi. Plinius: Ante cryptoporticum xyſtus eſt uiolis odoratus. Plin. Iun. lib.5. Epiſt. Ante porticum xyſtus conciſus in plurimas ſpecies, diſtinctusq́; buxo. Idem: Non tam ſtatuarum, & tabularum pictarum ornatu ædes ſuas, quàm xyſtis, & nemoribus excoluit.

DE LITTERA Y

Y GRAECORVM uocalis eſt, qua in illorum dictionibus ſcribendis tantum utimur. Huius loco antiqui, qui peregrinam litteram nullam recipiebãt, quintam Latinorum uocalem ſubſtituebant. Cicero in Orat. Purrhum ſemper Ennius, nũquam Pyrrhum: Vi patefecerunt Fruges, non Phryges, ipſius antiqui declarant libri. Nec enim Græcam litteram adhibebant: nunc autem etiam duas, & cum Phrygum, & cum Phrygibus dicendum eſſet. Abſurdum autem erat barbaris tantum caſibus Græcam litteram adhibere, aut recto caſu ſolum Græce loqui: tamen & Phryges, & Pyrrhum, aurium cauſſa dicimus, Hæc ille. Peculiare autem eſt huic elemento, ut in capite dictionum perpetuo aſpiretur. Quare quæ ab eo initium ſumunt, requirenda ſunt inter aſpirata.

DE LITTERA Z

Z LITTERA Græca eſt, qua in Latinis dictionibus non utimur. Eſt autem gemina conſonans, loco cuius nos interdum geminum ſſ, ut, Patriſſo. pro πατρίζω: Pityſſo pro πιτύζω. Interdum ſd, ſubſtituimus: ut Eſdras, pro ἔζρας. Antiqui loco eius unicum aliquando ſ, ſcribebãt: ut Sacynthus pro ζάκυνθος. Sethus pro ζῆθος. Nonnunquam etiam d, litteram loco eius uſurpabant: ut Medentius pro Mezentius. Sed hoc tantum apud antiquiſſimos, qui peregrinas nullas litteras recipiebant.

Z ANTE A

ZABIDA, ζάβιδα, uicus in Arabia mediterraneis, ut ex Vranio annotauit Stephanus.

ZABII, ζάβιοι, populi Indiæ, qui cum Deriade aduerſus Dionyſium dugnauerunt. Stephanus.

ZACHALIAS, ζαχαλίας, magus Babylonius, qui de Gemarum uiribus ſcripſit ad Mithridatem Ponti regem. Auctor Pli. lib.37. cap.10.

ZACANTHAEI, ζακανθαῖοι, Zacynthiorum coloni, teſte Polybio, Pyrenæi montis incolæ. Horum oppidum Zacantham expugnauit Annibal, cum in Italiam properaret, ut ex Apollodori Chronicis annotauit Stepha.

ZACYNTHOS, ζάκυνθος, inſula Ionii maris parua, occidentali Pelopõneſi lateri adiacens, urbemq́; habens eiuſdem nominis, à Zacyntho Dardani filio, qui in ea imperauit, dicta. Pli. lib.4. c.12. Inter Cephalleniam & Achaiam cum oppido magnifica, tum fertilitate præcipua Zacynthus, aliquando appellata Hyrie. De hac Virg. lib.3. Æne. Iam medio apparet fluctu nemoroſa Zacynthos.

ZAGRIVS, ζάγριος, Tauri montis pars, Mediam dirimens à Babylonia, Auctor Strabo. lib.11. cap.15.

ZALEVCVS, ζάλευκος, nomen fuit legiſlatoris Locrenſiũ, qui cum in adulteros hanc pœnã ſtatuiſſet, ut in adulterio deprehenſi utroq; orbarentur oculo: oblato filio multisq́; teſtibus adulterij cõuicto cum neq; paternũ animum poſſet exuere, neq; ſolus pœnæ, quam in alios ſtatuerat, immunis eſſe uellet, ſibi primum unum oculum quamuis plurimum reclamãte plebe, & filij crimen patris uirtuti cõdonãte, deinde & filio alterum iuſſit erui. Auctor Vale. l.6. c.5.

ZAMA, ζάμα, Africæ urbs fuit, apud quam Africanus maior Annibalem inſigni clade affecit. Vide Hiſtoriam apud Liu. lib.10. Bell. Pun. ſecundi.

ZAMOLXIS, ζάμολξις, unicus Getarum deus, ad quem proficiſci exiſtimabant eos, qui è uita decederent. Nonnunquam etiam ſorte

ex uiuis aliquot diligebant, quos de rebus ſuis Zamolxidi nuncios mitterent: quos poſt mandata, quæ illi nunciata cupiebant, in ſublime iactatos, gladiis excipiebant, atque ita interfectos, recta ad Zamolxin proficiſci credebant. Zamolxin autem quidam Pythagoræ ſeruum fuiſſe exiſtimant, qui quod Getas ad cultiorem uitam reduxiſſet, ab ijs habitus eſt pro numine. Vide Herodotum Hiſtoriarum lib.4.

Zancle, ζάγκλη, Siciliæ urbs, in penitiſſimo Pelori ſinu, poſtea à Meſſenijs inſtauratoribus μεσσήνη, hoc eſt Meſſana appellata: Zancle autem prius à ſitus obliquitate dicebatur, quòd falcis in modum curuata eſſet. Vide Strab.lib.6. Ipſa etiam Sicilia Zancle dici inuenitur, à Saturni falce, quam poetæ fabulantur, in Siciliam decidiſſe. Quam fabulam inde ortam putat Macrob. quod in primis frugum fertilis ſit. Saturnus autem primus in Italia frugum uſum inueniſſe. Ouid.15.Meta. Zancle quoque iuncta fuiſſe Italiæ legitur, donec confinia pontus Abſtulit, & media tellurem reppulit unda. Zanclæus, a, um, ζαγκλαῖος, ut, Zanclæa arena, Ouid.13.Met. Charybdis Zanclæa. Idem 4 Faſt.

Zancles, ζάγκλης, ſenex quidam Samothracenus, qui poſt annum uitæ quartum & centeſimum dentes renatos fuiſſe tradit Plin. lib.11.cap.37.

Zapavortene, ζαπαυορτηνή, Aſiæ regio, à Caſpiis uerſus ortum ſita: cuius deſcriptionem uide apud Plin.lib.6.cap.16.

Zariaspa, orum, ζαρίασπα τά, Indiæ urbs, quam alio nomine Bactra appellant. Auctores Pli.lib.6.cap.15.& Strabo lib.17.

Zarmisegethusa, ζαρμιζεγέθουσα, regia Daciæ urbs, auctore Ptolemæo lib.3.cap.8. Vlpia Traiana deinde dicta.

Z ANTE E

Zea, ζειά, genus frumenti ſimile farri, quod uulgo Spelta dicitur. Duo eius genera tradit Dioſco.lib.2.cap.80. alterum ſimplex, & unius tantum grani: alterum quod Dicoccon, hoc eſt, gemini & duplicis grani appellant, duobus utriculis coniunctum ſemen habens. Plin.lib.18.cap.8. Qui Zea utuntur, non habent far. Eſt & hæc Italiæ, in Campania maxime, ſemenque appellatur. Hoc habet nomen præclara res, ut mox docebimus, propter quam Homerus ζείδωρος ἄρουρα dixit Plura de Zea uide apud Galenum lib.1.de Alim.facul.

Zela, ζῆλα, oppidum fuit Thraciæ in Cœnica regione, eo in loco ſita, ubi poſtea extructa fuit Flauiopolis. Auctor Plin. lib.6.cap.11. Zela altera fuit in Cappadocia, non procul à Megalopoli, à qua uicinus ager Zeleticus appellatur. Auctor Plin. lib.6.cap.3. & Strabo lib.12.

Zelia, ſiue Zelea, pen.prod. ζήλεια, Troadis oppidum, ad radicem Idæ montis, ſpectans in Helleſpontum. Auctores Plin. lib.8.cap.32.& Strab.lib.12.

Zelo, as, & Zelor, aris, deponens à uerbo Græco ζηλόω, in ſacris litteris frequẽter occurrunt: idemq́; prorſus ſignificant, quod apud Græcos ζηλόω, hoc eſt, æmulor, inuidia proſequor, cupide aliquid imitor, & tam uehementer amo, ut neminem in partem amoris admitti patiar.

Zelotes, penultima producta, ζηλωτής, idem eſt quod æmulator, Vnde Theſeus dici poſſet zelotes Herculis, & Phauonius Catonis: quod hic Catonem, ille Herculem ſemper ſtudioſe obſeruauerit, uirtutemq́; conatus fuerit æmulari. Quandoque accipitur pro amatore, qui nullum in amore fert riualem. In hac ſignificatione frequenter occurrit in ſacris litteris, præcipueq́; apud prophetas, qui Deum zelotem eſſe prædicant, hoc eſt, zelotypum: & ferre non poſſe, ut amor ille, cultusq́ue ſibi uni debitus, ad idola, dæmonia'ue transferatur.

Zelotypia, piæ, [*Gelosia*] ζηλοτυπία, ægritudo animi ex eo prouenieus, quòd quis timeat, ne adſit alteri. quod cum nemine uelit habere commune. Cic.4.Tuſcul Obtrectatio autem eſt ea, quam intelligi zelotypiam uolo, ægritudo ex eo, quòd alter quoque potiatur eo, quod ille ipſe concupiuerit. Antonius Ciceroni inter epiſtolas ad Atticum lib.10. Iudicabam duriores partes mihi impoſitas eſſe ab offenſione noſtra, quæ magis à zelotypia mea, quàm ab iniuria tua nata eſt.

Zelotypus, pi, pen.cor. ζηλότυπος, ſuſpicioſus in amore, quemq́ue id ſolicitum habet, ne quis eo perfruatur, quod ipſe amat: quaſi dicas formæ æmulatorem. Nam ζῆλος æmulationem, & τύπος formam ſignificat. Iuuen.Saty.5. Quas in digitis uaginæ fronte ſolebat Ponere zelotypo iuuenis prælatus Iarbæ.

Zelus, ζῆλος, modo inuidiam, modo ſtudium, modo amorem, modo æmulationem ſignificat: quo fit, ut ab alijs alio modo definiatur. Quidam triſtitiam eſſe aiunt ob alterius bona, quæ ſibi adeſſe cuperet: Alij δ' ἔγερσιν τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὰ καλὰ πρὸς παράδειγμα ὁρμώσης.

Zenicetus, ζηνίκετος, inſignis piratæ nomen, qui occupato Olympo Aſiæ monte, Lyciam, Pamphiliam, & Piſidiam, aſſiduis excurſionibus cum infeſtaret, multaq́; loca munita in poteſtatem redegiſſet, tandem P.Seruilij, qui poſtea Iſauricus dictus eſt, arma in ſe concitauit: a quo cum montem præter omnem expectationem captum uideret, ſeipſum cum tota domo concremauit. Auctor Strabo lib.14.

Zeno, ζήνων, Philoſophus, ex Citto Cypri ciuitate, Stoicorum ſectæ conditor, tanto in honore apud Athenienſes habitus, ut apud eum claues urbis deponerent, ornarentq́; ipſum aurea corona, & ſtatua ærea. Hic adoleſcenti cuidam inepta multa loquenti, Ideo, inquit, duas habemus aures, os autem unum, ut ſcilicet multa audiamus, pauca uero loquamur. Deceſſit nonageſimo ætatis ſuæ anno, ſine morbo. Nam (ut ferunt) cum abiret ex ſchola, lapidem offendens, digitum perfregit, manu uero terram feriẽs, illud ait ex Niobe: Venio, quid me uocas? Et continuo ſe ſtrangulans interiit. Cic.in Ora. Zeno quidem, ille à quo diſciplina Stoicorum eſt, manu demonſtrare ſolebat, quid inter has artes intereſſet. Nam cum compreſſerat digitos, pugnumq́; fecerat. Dialecticam aiebat eiuſmodi eſſe: cum autem diduxerat, & manum dilatauerat, palmæ illius ſimilem eloquentiam eſſe dicebat. Fuit & alius Zeno Eleates, quem dialecticæ inuentorem fuiſſe ſcribit Ariſtot. Huius celebratiſſima fuit in perferendis cruciatibus patientia. Nam cum adoleſcentes nobiliſſimos cupiditate liberandæ patriæ inflammaſſet contra Nearchum tyrannum, facto indicio comprehẽſus, traditusq́ue eſt tortoribus torquendus. Cumq́; laceraretur, ut conſcios coniurationis nominaret, neminem illorum indicauit, ſed amicos, intimosq́; tyranni participes coniurationis eſſe dixit. Deinde cum quippiam ſe in aurem tyranni loqui uelle ſignificaſſet, eam mordicus correptam non ante dimiſit, quàm rapta aure populatum caput reliquiſſet. Verũ cum iam uereretur, ne toties repetitis tormentis reſiſtere non poſſet, conuerſus ad ciues qui quæſtioni intereant: Admiror (inquit) ueſtrã ignauiã, ò ciues, qui eorum metu, quæ ego nunc patior, tyranni iugum ſuſtinetis: idq́; cum dixiſſet, conciſam dentibus linguam in os tyranni expuit. Quo facto tanto ciuium animos libertatis deſiderio incendit, ut concurſu undique facto Nearchum lapidauerint. Fuit & alius Zeno philoſophus Epicureus, Ciceronis ſynchronos, id eſt, contemporaneus: quem idem Cic.lib.1.de Finib. ſe eum cum Attico frequenter audiuiſſe teſtatur Epicuri ſententias explicantem.

Zenobia, ζηνοβία, Odenati uxor, quæ à Ptolemæis originem ducẽs Græcis ac Latinis litteris ornatiſſima, necnõ & rebus bellicis celeberrima, in Palmyra Syriæ urbe regnauit. Hæc cum Saporẽ Perſarum regem ſuperaſſet, tandem ab Aureliano Auguſto uicta Romam in triumphum ducta fuit: ubi ſummo cum honore cõſenuit.

Zenobius, ζηνόβιος, Sophiſta, qui Adriani temporibus Romæ floruit. Scripſit epitomen Didymi & Tarrhæi libris tribus: & Saluſtij hiſtoriam in Græcum ſermonem conuertit. Auctor Suidas:

Zenodorus, pen.pr. ζηνόδωρος, ſtatuarius inſignis fuit ſub Nerone. qui Mercurium coloſſeum fecit apud Aruernos CCCC. pedum altitudine: deinde & Neronis coloſſum, qui poſtea dedicatus fuit numini Solis. Auctor Pli.lib.34.cap.8.

Zenodotus, pen.cor. ζηνόδοτος, Epheſius uerſificator. & Grammaticus, qui temporibus Ptolemæi primi floruit: à quo etiam Alexãdrinæ bibliothecæ fuit præfectus: primus quoq; Homeri libros correxit, ac in ordinem redegit. Suidas. Fuit & alter Zenodotus Grammaticus Alexandrinus, qui in quædam Platonis, Homeri, & Heſiodi opera Commentarios conſcripſit. Vide Suidam.

Zenodotium, ζηνοδότιον, Vrbs Oſroenæ prope Nicephorium, ut ex ſecundo Parthicorum Arriani annotauit Stephanus.

Zephyre, ζεφύρη, inſula eſt maris Mediterranei, iuxta Cretam. Auctor Plin.lib.4.cap.12.& Pomponius lib.2. Zephyre item, ſiue Zephyra, olim dicta fuit Cariæ urbs, Mauſoli ſepulchro nobilitata, quæ deinde dicta eſt Halicarnaſſus. Auctor Strabo lib.14.

Zephyrium, ζεφύριον, promontorium eſt Locrorum. à quo Locri dicti ſunt Epizephyrij, quòd ſupra Zephyrium ſiti eſſent. Strabo lib.6. Locri agri promontorium offertur, quod Zephyrum appellatur: portum habens ab occaſu uenientibus uentis commodum: qua ex cauſſa, & nomen aſſequitur.

Zephyrus, pen.cor. ζέφυρος, uentus flans ab occaſu æquinoctiali ad uerſus Subſolanum: quem Latini Fauonium appellant. dictus Zephyrus, quaſi ζωηφόρος uitam ferens: uel quia fert quæ ſunt ad uitam. Eo ſane plantæ omnes germinant, & pullulant. Vide Gell. libro.2.cap. 22. Hinc Zephyrius adiectiuum: ut, Zephyria oua, ὑπηνέμια ᾠά, hoc eſt, ſterilia, quòd uento putentur generari. Plin. lib.10.cap.60. Quidam & uento putant ea generari: qua de cauſſa etiam zephyria appellantur.

Zerbis, ζέρβις, Meſopotamiæ fluuius in Tigrim cadens, ut ſcribit Pli.lib.6.cap.26.

Zerethra, Arcades uocãt uadi foramina quædã, per q̃ Eraſinus fluuius è lacu Stymphalo erũpit in Argiuã terrã. Auctor Stra.lib.8.

ZEROS, gemma ſimilis iridi, alba ac nigra macula diſtinguente cryſtallum. Plin.lib.37.cap.9.

ZERYNTHVM, Ζήρυνθον, antrum eſt in Thracia, non procul à Zona urbe, & Hebro fluuio, Hecates numini ſacrum, ut eſt auctor Lycophron: unde & canes in eo immolabantur. Suidas Veneri ſacrum fuiſſe exiſtimat, eamque inde Zerynthiam dictam. Vide Cœlium Rhodiginum libro 18.cap.23.

ZETA, & Zetecula, diminutiuum apud Plin. in Epiſtol. eſt locus capax unius lecti, cum ſellis duabus, qui uelis obductis, & reductis, modo adijcitur cubiculo, modo aufertur. Nomen inde deductum, quoniam tribus è partibus feneſtras, & proſpectus habeat, atque ſolem multipliciter accipiat, quaſi ἀπὸ τοῦ ζεῖν, quod eſt feruere. Nam & heliocaminus in ipſa zeta ponitur, hoc eſt, uaporarium quoddam ſolare, non ad ignis uſum, ſed ad ſolis, uelut id quod uulgo Luminare dicitur, & in Paduana Gallia Lucerium. Vel ἀπὸ τοῦ ζῆν, quòd in ea commodiſſime uiuatur: (ut quam delicias & amores ſuos uocet Cæcilius) ſicut à conuerſatione, uictuq́; Dieta. De Heliocamino Vlp. de ſeruitutibus urbanis: Si arbor (inquit) heliocamino, uel ſolario ſolem adimat, dicendum erit, quia umbram facit in loco, cui ſol fuit neceſſarius contra ſeruitutem impoſitam fieri. De zeta, Lamprid. Indicos odores Heliogabalus ad uaporãdas zetas ſine carbonibus iubebat incendi. De Zetecula Pli. Mox zetecula refugit quaſi in cubiculum.

ZETHES, Ζήτης, fuit filius Boreæ ex Orithyia, & frater Calais. Hi duo fratres ex Argonautarum numero fuerunt: & quoniam alati fuiſſe feruntur, ad pellendas Harpyias miſſi ſunt: teſte Seruio.

ZETHVS, Ζῆθος, Iouis ex Antiopa filius, & frater Amphionis: cui adiutor fuit in condendis Thebis. De quo Cic.li.2. de Orat. Miror cur philoſophiæ, ſicut Zethus ille Pacuuianus, prope bellum indixeris. Horat.1.Epiſt.17. Gratia ſic fratrum geminorum Amphionis, atque Zethi diſſiluit.

ZEVGITANA REGIO, Ζευγιτανή, eadem quæ & Africa proprie dicta. Auctor Pli.lib.5.cap.4.

ZEVGITAE, Ζευγῖται, calami aucupatorii, in Orchomenio lacu poſt annuam inundationem naſcentes. Auctor Plin.lib.16.cap.36. Zeugitæ item dicebantur tertij cenſus homines in Rep. Solonis, ab equis iugalibus dicti, qui metra colebant ducenta, & quoties neceſſitas urgebat, minas decem tributi nomine conferebant. Vide Cœl.Rhod.lib.25.cap.18.

ZEVGMA, atis, Ζεῦγμα, Latine connexio, ſiue adiunctio dici poteſt. Eſt autem figura dictionis, cum plures ſenſus uno connectuntur uerbo, quod tribus modis fit: aut præpoſito uerbo, ad qđ reliqua reſpiciant: ut, Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia. Aut uerbo poſtpoſito: ut, Neque is es Catilina, ut te, aut pudor à turpitudine, aut metus à periculo, aut ratio à furore reuocarit. Aut in medio ſenſuũ poſito uerbo: ut, Troiugena interpres diuum, qui numina Phœbi, Qui tripodas, Clarii lauros, qui ſidera ſentis, Et uolucrum linguas, & præpetis omina pennæ. Æn.3. Eſt item Zeugma urbs inſignis ad Euphratem fluuium. LXXXII. M. paſſ. à Samoſatis Comagenæ ciuitate diſtans. Auctor Pl.li.5.c.24.

ZEVS, zei, piſcis præſtantiſſimi genus in Oceano Atlantico, & circa Gades, inter omnes, qui eo in mari capiuntur, bonitatis palmam obtinens. Gaditani alio nomine Fabrum appellant, à colore, opinor, fuligineo quo fabri plerunque nigricant. Pli.lib.9.ca.18. Eſt hæc natura, ut alii alibi piſces principatum obtinean: coracinus in Ægypto: Zeus idem Faber appellatus, Gadibus: circa Ebuſum ſalpa. Colu.lib.8.cap.16. Vt Atlantico faber, qui & in noſtro Gadium municipio generoſiſſimis piſcibus adnumeratur: eumq́; priſca conſuetudine Zeum appellamus.

ZEVXIS, Ζεῦξις, clariſſimus pictor Heracleotes fuit, qui in certamen picturæ cum Parrhaſio deſcendit, uuasq́; tanto ſucceſſu pictas in ſcenam detulit, ut ad eas aues aduolarent. Parrhaſius autem linteũ attulit pictum, ita ueritate repræſentata, ut Zeuxis alitum iudicio tumens, flagitaret tandem remoto linteo oſtendi picturam: intellectoq́; errore, concederet palmam ingenuo pudore: quoniam ipſe aues fefelliſſet: Parrhaſius autem ſe artificem. Fertur hic pinxiſſe puerum uuas ferentem, ad quas cum aduolaſſent aues, iratus eſt mira ingenuitate operi ſuo, & dixit: Vas melius pinxi q̃ puerũ. Nam ſi hunc conſummaſſem, aues timere debuerant. Pinxit & Helenæ ſimulacrum, quod deinde Romam tranſlatum fuit, & in Philippi porticibus collocatum. Hæc ex Plin.lib.35.cap.10.

ZEVXO, Ζευξώ, Nympha marina Oceani & Tethyos filia. Heſiod. in Theog. Ζευξώ τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιθόη τε.

Z ANTE I

ZIELA, Ζίηλα, Cappadociæ oppidum, teſte Stephano, à Ziela Nicomedis filio conditum.

ZIGERE, Ζιγέρη, oppidum Scytharum Aroterum in ea parte Thraciæ, quæ Iſtri oſtiis incumbit. Auctor Plin.lib.4.cap.11.

ZIGNYS, ydis, Ζιγνὶς, lacerta minor, quam & Chalcida uocat Ariſtot. de Nat. animalium.

ZILIS, Ζίλις, oppidum Mauritaniæ Tingitanæ, regum olim ditioni exemptum, & è Bætica iura petere iuſſum. Auctor Pli.lib.5.cap.1.

ZIMIRIS, Ζιμιρὶς, regio Æthiopiæ arenoſa, in qua magnetes optimi inueniuntur. Plin.lib.36.cap.16.

ZINGI, Ζίγγοι, Mæotidis paludis accolæ ſupra Cimmerium Boſphorum. Plin.lib.6.cap.7.

ZIPOETIVM, Ζιποίτιον, Bithyniæ oppidum, à Zipœto rege ita appellatum. Gentile Zipœtius, Ζιποίτιος Stephanus.

ZIRINIA, Ζειρηνία, Thraciæ oppidum, ut ex libro.3. Philippicorum Theopompi annotauit Stephan. Gentile Ziriniates, Ζειρηνιάτης.

ZINGIBER, beris, Ζιγγίβερις Dioſcoridi, genus eſt aromatis, paruas habens radices, albeſcentes, odoratas, ſapore piperis. Naſcitur in Troglodytica & Arabia. Vide Dioſc.lib.2.cap.149.

ZIZANIA, niæ, & Zizanium, zanij, Ζιζάνιον, uitium tritici hordeiq́; nimia loci uligine corrupti, iugibus ue pluuijs diluti: quod Latino uocabulo Lolium appellatur. Galli, quòd caput tentet, uertigines generet, & uini modo inebriet. Iuræam appellant. Effigiem habet hordeo haud diſſimilem, ſed folium anguſtius, pinguius, & ſiſpidius, ſemen exilius in cortice aculeato, florem autem ſubpurpureum. Dioſcor.lib.2.cap.92. αἶραν appellat.

ZIZAMA, Ζίζαμα, oppidum Garamantum, unum ex ijs, quæ à Cornelio Balbo in Romanorum ditionem ſunt redacta. Auctor Plin. lib.& cap.5.

ZIZIPHVS, pen.cor. Ζίζιφος, genus arboris, nouiſſimis Auguſti temporibus ex Africa in Italiam tranſlatum: fructum fert, quem neutro genere Ziziphum appellamus, baccis ſimiliorem quam malis. Officinæ Iuiubas uocant. Plin.lib.15.cap.14. Æque peregrina ſunt Ziziphia, & Tuberes, quæ ipſa non pridem uenere in Italiam hæc ex Africa, illa ex Syria.

Z ANTE M

ZMILACES, Ζμιλάκες, gemma eſt in Euphrate naſcens, Proconneſio marmori ſimilis, medio colore glauco. Auctor Pli. lib.37.cap.10.

ZMILVS, Ζμῖλος, nobilis architecti nomen, qui una cum Rholo, & Theodoro Labyrinthum Lemnium extruxit, centum quadraginta columnis inſignem. Auctor Plin.lib.36.cap.13.

Z ANTE O

ZOARA, Ζόαρα, urbs Perſidis, cuius incolæ dicuntur Zoaratæ, Ζωαρᾶται. Eſt item zoara Palæſtinæ locus, quo Loth tempore Sodomiticæ calamitatis confugit. A quo fit gentile Zoarenus, Ζωαρηνός.

ZOBIDAE, Ζωβίδαι, populi Carmaniæ finitimi: ut annotauit Stephanus ex Quadrati Rerum Parthicarum lib.2.

ZODIACVS, pen.cor. [*Zodiaco, cerchio celeſte*] Ζωδιακὸς, circulus eſt in ſphæra, qui alio nomine obliquus dicitur, duodecim continens ſigna: ex una parte Tropicum Cancri, ex altera Capricorni comprehendens, ac medium interſecans Æquatorem: a quo uiciſſim & ipſe ſecatur circa principia Arietis & Libræ. Porro cum ceteri omnes circuli ſine latitudine & profunditate eſſe intelligantur, ueluti quædam lineæ, huic tamen latitudo graduum ſedecim tribuitur. quorum quidem latitudinem mediam diuidit linea Ecliptica, utrinque gradus octo latitudinis relinquens. Dicitur autem Zodiacus, ἀπὸ τῶν ζῴων, hoc eſt, à figura animalium, quæ in eo imaginantur. ut ſunt Aries, Taurus, &c.

ZOELAE, per tres ſyllabas, pen.pro Ζωῆλαι, Aſturiæ populi in Hiſpania Citeriore, Perſicis, & Gytis finitimi. Auctor Plin.lib.3.cap. item 3. Apud hos præſtantiſſimum lini genus naſcebatur, & ſplendidiſſimum, idq́; natura torrentis, in quo poliebatur: ut teſtatur idem Plin.lib.19.cap.1.

ZOILVS, Ζωΐλος, Sophiſta fuit Amphipolites Ptolemæi temporibus, hoc uno facinore nobilitatus, quòd Homerũ poetarum omnium principem libris aduerſus eum ſcriptis auſus ſit reprehendere, unde & Ὁμηρομάστιξ cognomen accepit. Quæ ſcripta Ptolemæo obtulit, ingens, uidelicet præmium ab eo ſperans. Verum cum nihil daretur, penuria coactus, ſubmiſit qui peterent. Ibi Ptolemæus mirare ſe ait, cum Homerus tot annos defunctus, tot hominum millia paſceret. Zoilum egere Homero multo doctiorẽ. De mortis eius genere diuerſi diuerſa ſentiunt. Alij parricidij conuictum iuſſu regis cruci ſuffixum uolunt: alii cum in Græciam rediiſſet, de Scironis ſaxis fuiſſe præcipitatum. Ab huius autem moribus ſumptum eſt, ut homines liuidi, & ex alieni ingenii obtrectatione laudem aucupantes, Zoili dicerentur. Ouid.lib.1.de Remed.amo. Ingenium magni liuor detrectat Homeri: Quiſquis ex illo Zoile nomen habes. Vide Adagia Er.

ZONA, æ, [*Cinta, cintura, correggia*] Ζώνη, cingulum, quo cingimur. Martial.lib.14. Longa ſatis nunc ſum: dulci ſed pondere uenter Si tumeat, fiam tum tibi zona breuis. Ouid.2.Faſt. Dat teretem zonam, qua modo cincta fuit. Horat.2.Carm. Ode 30. Et ſolutis Gratiæ zonis, properentq́; nymphæ, Mercuriusq́;. Catul. Epigr.2. Quod zonam ſoluit diu ligatã. Caius Gracchus apud Gell.li.15.

ca.12. Zonas quas plenas argenti extuli, eas ex prouincia inanes retuli. Zonā perdidit, prouerbialiter dicitur in eum, qui omni pecunia deſtitutus eſt: tractum à militibus, qui quicquid habent in zona circunferunt. Hor.2. Epiſt.lib.2. Ibit eò, quo uis, qui zonam perdidit. Zonæ item dicuntur, circuli quidam lati, cælum, terrā́q; ueluti cingula quædam, ambientes. Sunt autem numero quinque ex quibus media quæ inter Tropicos eſt, nimio calore parū apta creditur habitationi: duæ uero extremæ ſub Arctico & Antarctico circulis ſitæ, nimio frigore horrēt: unde & ipſe habitationi parum ſunt idoneæ. Reliquæ autem duæ, ut quæ medium inter torridam, & gelidam ſitum obtinent, temperatæ ſunt, & humanæ uitæ accōmodatiſſimæ. Virg.1.Ge. Quinque tenent cælum Zonæ: quarum una corusco Semper Sole rubens, & torrida ſemper ab igni. Quam circum extremæ dextra læuāq; trahuntur Cærulea glacie concretæ, atque imbribus atris. Has inter: mediamq; duæ mortalibus ægris Munere conceſſæ Diuum, & uia ſecta per ambas: Obliquus qua ſe ſignorum uerteret ordo. Ouid.1.Metam.

Vtq; duæ dextra cælum, totidemq; ſiniſtra
Parte ſecant zonæ, quinta eſt ardentior illis:
Sic onus incluſum numero diſtinxit eodem
Cura dei: totidemq; plagæ tellure premuntur.
Quarum quæ media eſt, non eſt habitabilis æſtu:
Nix tegit alta duas: totidem inter utranque locauit,
Temperiemq; dedit miſta cum frigore flamma.

Eſt item Zona, Stephano, Ciconum urbs in Thracia, non procul ab Hebro fluuio, & Zerynthō antro, in quo Hecate canes immolabantur, de quo plura ſupra in dictione Zerynthon. A zona fit Zonarius, ſubſtantiuum, ζωνοπλόκος, qui zonas facit. Cic. pro Flacco: Quod Mithridates, qui multitudinem illam non auctoritate, ſed ſagina tenebat, ſe uelle dixit, id ſutores, & zonarij conclamarūt. Zonarius, adiectiuum, quod ad zonam pertinet: ut, Sector zonarius, βαλαντιοτόμος, qui zonam ſeu loculos incidit, quem crumeniſecam appellare poſſumus. Plaut. in Trin. Mira ſunt, ni illic homo eſt aut dormitator, aut ſector zonarius.

ZONITIS, pen. prod. ζωνῖτις, cadmiæ ſpecies eſt, lineas quaſdam latiuſculas zonarum inſtar diſcurrentes habens: unde & nomen accepit. Eadem & Placodes, πλακώδης, dicitur quaſi cruſtaceam dicas. Auctor Dioſc.lib.5.cap.40.

ZONVLA, læ, ζωνίδιον, diminutiuum à zona. Catul. in Epithalamio: Tibi uirgines Zonula ſoluunt ſinus.

ZOONYCHON, pen. corr. ζωώνυχον, herba eadem cum leontopodio: apud Dioſcor.lib.4.cap.132.

ZOOPHTHALMOS, ζωόφθαλμος, herba in tectis & ſuggrundijs naſcens, quæ notiore nomine Semperuiuum maius, ἀείζωον τὸ μέγα, appellatur. Folium habet carnoſum & ſubrotundum, oculi animalis ſimilitudinem referens: unde & nomen accepit. Vide Plin.lib. 25.cap.13. & Dioſcor.lib.4.cap.91.

ZOOPHYTA, ζωόφυτα, dicuntur, teſte Budæo, quæ mediam naturam inter plantas & animalia habent: ut ſunt Oſtrea & Spongiæ, quæ neq; ſtirpes, neque animalia dicere poſſis, ſed medium quiddam inter utrunq;. Nam ſenſu prædita eſſe manifeſtum eſt, cum tamen motu careant progreſſiuo. Nos (inquit Budæus) forte Plantanimantes dicere poſſemus: uel Plantanimalia.

ZOPISSA, ζώπισσα, pix nauibus abraſa, teſte Pli.lib.16.ca.12. quæ admiſta cera, & marino ſale macerata, multo ad omnia eſt efficacior, quàm aliæ pices. Sed proprie reſina ex pinu. Dioſc.li.1.c.96. ζώπισσαν δέ τινες εἶπον τὴν ἐκ τῶν πλοίων ξυομένην ῥητίνην, μετὰ τοῦ κηροῦ, καλουμένην ὑπό τινων ἀπόχυμα. ἔστι δὲ διαφορητική, διὰ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ βρέχεσθαι. οἱ δὲ τὴν πιτυΐνην ῥητίνην οὕτως ὠνόμασαν. hoc eſt: Zopiſſam aliqui aiunt deraſam nauibus reſinam cum cera, quam alij Apochyma appellant. Ea diſſipandi naturam habet, quoniam marino ſale macerata ſit. alii ex picea reſinam hoc nomine uocauerunt.

ZOPYRON, pen. corr. ζώπυρον, herba eſt ſimilis ſerpyllo, naſcens in petroſis, orbiculato florum ambitu, ſpeciem lecti pedum præbens: unde & Clinopidion à quibuſdam appellatur. Vide Plin. lib.24.cap.15.

ZOPYRVS, pen. cor. ζώπυρος, Phoſiognomon quidam fuit, hoc eſt: ex eorum genere, qui ſe hominum mores naturaſque ex faciei lineamentis perſpicere profitentur. Huic cum aliquando oblatus eſſet Socrates, isque eum hominem ſtupidum bardumq; eſſe reſpondiſſet, ceteris eam uocem riſu excipientibus, Nō falleris (inquit Socrates) ò Zopyre. Talis enim eram, niſi uitioſam naturam Philoſophiæ præceptis ſuperaſſem. Zopyrus præterea alius fuit, filius Megabyzi, unius ex ijs, qui occiſo Pſeudoſmerdi, Perſarum regnum è Magorum manibus uindicarunt. Hic cum Darius Babylonem uigeſimum iam menſem fruſtra obſideret, naſum ſibi, aures, & labia amputauit, & ita ad Babylonios transfugit, multa de Darii iniuria conquerens, quem ſibi immerenti ita faciem mutilaſſe ſimulabat. Receptus itaque à Babyloniis, leuibusq; aliquot prœliis re ſatis feliciter geſta, uniuerſæ urbis dux conſtitutus, urbem Dario tradidit. Quam tamen uictoriam ſibi nimis magno conſtare, ſæpe conqueſtus eſt, unum ſeſe Zopyrum integrum malle aſſerens, quàm uiginti cupere Babylones. Auctor Herod.li.3.

ZOROANDA, ζωροάνδα, locus eſt circa Taurum montem, ubi Tigris cuniculis abſorptus, rurſus erumpit. Vide Plinium lib.6.cap.27.

ZOROASTRES, ζωροάστρης, Bactrianorum rex, Aſtrologiæ & Magiæ peritiſſimus, qui eadem, qua Ninus Aſſyriorum rex, ætate floruit, à quo poſt multa prœlia uario euentu commiſſa, tandem debellatus eſſe traditur, & occiſus. Hic omnium mortalium unus, teſte Pli.lib.7.ca.16. eodem, quo natus eſt, die riſiſſe fertur: cerebrūq; ei adeo dicitur palpitaſſe, ut impoſitam repelleret, futuræ præſagio ſcientiæ. Primus enim artes magicas creditur inueniſſe, ut auctor eſt idem Plin.lib.30.cap.1.

ZORONYSIVS, ζωρονύσιος, gemma magica, quæ naſcitur in Indo flumine. Pli.lib.37.cap.10.

ZOSTER, ζωστήρ, genus ignis ſacri, medium hominem ambientis & enecantis, ſi cinxerit. Pli.lib.26.cap.11. Ignis ſacri plura ſunt genera: inter quæ medium hominem ambiens, qui zoſter appellatur: & enecat ſi cinxerit. Zoſter item Atticæ promontorium eſt, non procul ab Anaphlyſto, quàm longiſſime in mare excurrens: teſte Strab.lib.9.

Z ANTE V

ZVCHIS, ζοῦχις, oppidum eſt Africæ, non procul à Syrtibus: à quo fit gentile zuchites, ζουχίτης, Stephanus.

ZVRA, Aphrorum lingua ſemen paliuri uocatur, contra ſcorpiones efficaciſſimum. Pli.lib.24.cap.11.

Z ANTE Y

ZYGAENA, ζύγαινα, nomen piſcis, apud Ariſtotelem de Animalibus.

ZYGANTES, [Gyganti] ζύγαντες, populi ſunt Africæ mediterraneæ ſimiis fere uictitantes, quarum magna copia apud ipſos gignitur. Plura de iis ſcribit Herodotus lib.4. Horum ciuitas, ζυγαντίς, commemoratur à Stephano.

ZYGI, ζυγοί, populi Mæotim accolentes, ſupra Boſphorum Thracium, Achæis, & Heniochis finitimi. Auctor Strabo lib.11.

ZYGIA, ζυγία, à Græcis appellatur aceris arboris genus, rubens, fiſſili ligno, cortice liuido & ſcabro: Latine Carpinum uocamus. Dicta zygia, quod ex ea materia fiant iuga iumentis, quæ apud Græcos Zygas uocantur. Vide Pli.lib.16.cap.15. *Zygia* item Iunonis cognomentum eſt, apud Pindarum, eo quòd nuptiis præſidere putabatur: unde & γαμηλίαν uocant Græci, Latini etiam pronubam. Virg.4.Æneid. Prima & Tellus & Pronuba Iuno Dant ſignum: Eodem ſpectat & illud eodem libro: Iunoni in primis, cui uincla iugalia curæ.

ZYGIS, ζυγίς, ſerpyllum ſilueſtre, non ſerpens humi, quemadmodum hortenſe, ſed in altitudinem increſcens, ramulos edens tenues, ſurculoſus, folijs refertos longioribus, quàm rutæ, & durioribus, & anguſtioribus: flores autem gignit iucunde olentes, & guſtu acres. Auctor Dioſc.lib.3.cap.37.

ZYGITAE, ζυγῖται, ex remigibus dicebantur, qui medio ſedebant loco. Nam qui ſummi erant, Thrauitæ dicebantur: qui uero infimi, Thalamij. Dicti Zygitæ ἀπὸ τῶν ζυγῶν: quo nomine inter cetera tranſtra, & ſedilia in nauibus uocantur, quæ & Latini Iuga appellant. Virg.5.Æn. Inde alias animas, quæ per iuga longa ſedebant, Deturbat. Vide Cœl.Rhod.lib.16.cap.10.

ZYGOPOLIS, ζυγόπολις, Ponti urbs in confinio Cappadociæ, non procul à Trapezunte. Auctor Strabo lib.12.

ZYGOSTATAE, ζυγοστάται, ponderum examini præfecti, quorum officium eſt proſpicere, nequa in ponderibus fraus committatur: ut annotauit Alciatus in legem 2. Digeſt. Si certum petatur.

ZYMITES, pen. pro. ζυμίτης, panis fermentatus ἀπὸ τῆς ζύμης, qua uoce Græci fermentum appellant. Huic opponitur Azymus, ἄζυμος, id eſt, panis fermenti expers.

ZYTHVM, neut. gen. uel Zythus maſcul. ζῦθος, potus ex hordeo aqua reſoluto confectus, acris guſtu, & uini in morem inebrians. Hoc Ægyptii uini loco utebantur. (unde & Peluſiacus potus à Poetis inuenitur appellatus) ſicut Hiſpani ſimili factitij potus genere, quam Celiam uel Ceriam appellabant. Plin.lib.22.cap.ultimo: Et frugum quidem hæc ſunt in uſu medico. Ex iiſdem fiunt & potus, Zythum in Ægypto, celia & ceria in Hiſpania, ceruiſia & plura genera in Gallia, alijsq; prouincijs: quorum omnium ſpuma cutem fœminarum in facie nutrit.

FINIS.

Tribuum XXXV nomina.

AEMI.Aemilia. CICERO ad Atticum lib.II.30: Liu.li.XXXVIII. antiquæ urbis inſcriptiones 75:

ANI.Anienſis. Cicero pro Plancio,270.epiſtolarum fam.li.VIII.117.Liuius libro X.antiquæ urbis inſcr.160:175.& in libro Petri Appiani de inſcriptionibus antiquis totius orbis,93.

ARNIENSIS. Cicero in agraria II. in Rullum 81: Liu. lib. VI. & lib.XXIX: ubi corrupte legi putamus Narnienſi. nam lapis antiquus,quem Vulſinijs in templi parietibus uidimus, expreſſam Arnienſis mentionem continet.

CLA.Claudia. Liu.lib.II.Virgilius lib.VII.Dionyſius Halic.lib.V. antiquæ urb.inſc.75:84.114.liber Appiani 479.

CLV.Cluſtumina. Cicero pro Plancio.267.pro Balbo 67.antiquæ urb.

COL.Collina. Varro lib.IIII.de ling.l. Plinius lib.XVIII.ca.III. Feſtus in litera v.antiquæ urb.inſc.27.99.120.liber Appiani 110.

COR.Cornelia. Liuius lib.XXXVIII.antiquæ urbis inſcr.29.

ESQ.Eſquilina. Varro lib.IIII.de ling.l.Plinius lib.XVIII.ca.III. Feſtus in litera v. antiquæ urb. inſcr. 75. eſt præterea in ædibus uiri optimi,ualdeq; eruditi Gentilis Delphinij Romani fragmentum antiqui lapidis cum hac tribu:quod ipſe quidem nō uidi, ſed is,cui facile credo,ſe uidiſſe dixit,Honofrius Veronenſius, monachus ordinis Auguſtiniani,qui ordinem annorum urbis Romæ à Romulo ad Iuſtinianum peritiſſime deſcripſit.

FAB.Fabia. Horatius epiſtola VI.libri.I.Suetonius in Auguſto 38. antiquæ urb.inſ.61.73.76.94.& Petri Appiani liber 62.66.335.343.500.

FAL.Falerina. Liu.lib.IX.in libro Petri Appiani 105.120.& Neapoli antiquus lapis eſt ita inſcriptus:C.PISTORIO C.FAB.FAL.FIRMO AEDIL. IIVIR CVRATORI OPER.PVBLICOR. item Ioſephus ἐν τῷ τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγῳ ιγ.κεφαλῇ ιϛ.

GAL.Galeria. Liuius lib.XXVII.Plinius lib.VII.ca.II.etſi pro Galeria legitur Galerius.ſed corrigendus locus eſt ex antiquo libro Franciſci Aſulani. & antiquæ urb.inſcr. 89.142:159: liber Appiani 14.15.18.19.21.22.

LEM.Lemonia. Cicero pro Planc.267.Philippica.IX.223: Feſtus in littera l.antiquæ urb.inſcr.91.:251:

MAEC.Mæcia. Hanc in antiquis lapidibus duobus inuenimus: C. Octauio.C.F.MAEC.VERO:C.HERBACIO MAEC.ROMANO in libris quater nominatam obſeruauimus, à Tullio lib.IIII. ad Atticum 63. à Liuio lib.XXIX. à Valerio Max. lib. II. cap. IIII.à Feſto in littera m.

MEN.Mentina. Cicero lib.XIII.epiſt.fam. Ioſephus ἐν τῷ τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγῳ ιγ.κεφαλῇ ιϛ. cum quibus lapides tres conſentiunt:C.VALERIO C.F.MEN.DOLVTIO MARCIANO: A. MVNIO A.F.MEN.EVARISTO: C. CATIO C. F. MEN. BALBO C. CATIVS C.F.MEN.GALLVS.

OVF.Oufentina. Liuius lib.IX. Feſtus in littera o. antiquæ urb. inſ.86:133.in libro Appiani 27.28. 30. 51. 67.71.79. 84.85.86. & in libro Veronenſium antiquitatum 51:Q. EVPHEMVS Q. F. OVF. LVCVLLIVS.

PAL.Palatina. Cicero in Verrem IIII.124:Pedianus 18:Varro li. IIII.de ling.l.Plinius lib.XVIII.cap.III.Liuius lib.XX. Feſtus in littera u.antiquæ urbis inſcr:29.34.39:62:116.155.176. liber Appiani 17.22.34:64.

PAP.Papiria. Feſtus in littera p.antiquæ urb.inſcr.72.135.

PAPIA. Scriptum in libris do hac tribu nihil eſt;quod ego quidem legerim.in libro tamen de antiquæ urbis inſcriptionibus explicata mendo eſt 61.nec ſemel in Pyrrhi theſauris. ſic enim eius lipros appello.

POB.Poblilia. Quæ deinde Publilia ſcripta eſt:ſicuti ex Poblius Publius factus eſt.reperitur in lapidibus & PU.& PVB.& PVBL. & PVBLIL.& POB.Liuius lib.VII. antiquæ urb. inſcr. 70. liber Appiani 252.& in libro Veronenſium antiquitatum ſæpe exempla Publiliæ,per U ſcriptæ,quinque habemus, duo in antiquæ urbis inſcriptionibus,66.81.tria in Appiani lib.65.105.352.

POL.Pollia. Liuius lib.XXIX.Valerius Max.lib.II.cap.IIII.& lib. IX.cap.X.antiquæ urb.inſ.110.113.147.liber Appiani 18.

POP.Popillia. Cicero epiſt. fam. lib.VIII.117.Valerius Max.lib. VIII.Feſtus in littera p.liber Appiani 297.

POM.Pomptina. Cicero ad Atticum lib.IIII. 63. Liuius lib. VII. Feſtus in littera p. antiquæ urbis inſcr. 114. 117. liber Appiani 141.484.

PVP.Pupinia. Cicero ad Quinctum fratrem lib. III. epiſt.fam.li. VIII.117. Liuius lib.XXVI.Feſtus in littera p. duo antiquorum lapidum exempla extant,alterum Capuæ, D. VIRIDI D. F. PVP. NIGRI:alterum Patauij,C.CLAVSIO C.F.PVP.

QVIR.Quirina. Cicero pro Quinctio 4.epiſt. fam.lib. VIII.117. Aſconius 61.Feſtus in littera q.antiquæ urb. inſcr. 15. 34.44.115. liber Appiani 14.17.18.19.103.

ROM.Romilia. Cicero in Verrem II.70:& in agraria II.81:Aſconius 18:Varro lib.IIII.de lin.l. Feſtus in littera r. Seruius in III. Æneidos.antiquæ urb.inſ. 165. in libro Veronenſium antiquitatum.51:L.GALLIO L.F.ROM.eſt etiam Ferrariæ ſemifractus lapis, in imis ſummi templi parietibus inſtratum, in quo ita ſcriptum uidimus,ITIO T.F.ROM.

SAB.Sabatina. Liu.lib.VI. Feſtus in littera ſ.lapis antiquus Romę in ædibus Cardinalis Carpenſis: CN. CORNELIO CN. F. SAB.MVSAEO MANCIPI VIAE APPIAE.

SCA.Scaptia. Liu.lib.VIII.Suetonius in Auguſto 38. Feſtus in littera ſ.lapidis antiqui exemplum Romæ extat in regione Pantheonis:C. AVFELIVS C. F. SCA. SEVERVS. & item aliud, C. GRANTANIVS SCAPTIA MACER.

SER.Sergia. Aſconius 61. antiquæ urb. inſcr.61.63.81.165. eſt & in eodem libro 63:quattuor litteris SERG.

STEL.Stellatina. Liuius lib.VI.antiquæ urb.inſc. 110. liber Appiani 150.& duabus litteris ST.239.

SVB.Suburana. Varro lib. IIII. de lin.l. Cicero etiam in agraria: quo in loco uidetur corrupte legi,ab Ocriculana: cum libri quinque manuſcripti,quos ſe uidiſſe affirmauit uir optimus ac doctiſſimus Gabriel Phaernus,legatur,ab uſura nam.unde mihi orta coniectura eſt,quam Phaernus ipſe & Octauius probarunt, legi poſſe,A Suburana,mutatione ferè nulla.Plinius lib.XVIII.ca.III. Feſtus in littera ſ.& littera u.antiquæ urb.inſcr.147.

TER.Terentina. Cicero pro Plancio 263.epiſt.fam.lib. VIII.117: Liuius lib.VI.& lib.X.antiquæ urbis inſcr.140. 199. liber Appiani 105.336.

TRO.Tromentina. Feſtus in littera t. Liuius etiam libro VI. ſcripſit,Tromentina,ut opinor,non,ut impreſſum eſt,Promentina.antiquæ urb.inſcr.107:liber Appiani 16.177.& in lapide, qui Gaietæ eſt,LATILLIO L.F.TROMEN.

VEL.Velina. Cicero ad Atticum lib.IIII.63. in Bruto. Horatius epiſt.VI.libri I.Perſius.antiquæ urb.inſcr.162.lib.Appiani 19.

VOL.Voltinia. Cicero pro Plancio 267. antiquæ urbis inſcr. 155. & in antiquo lapide,qui eſt Venetijs in turri S.Vitalis,CN.NVMERIVS CN.F.VOL.FRONTO.eſt & quattuor litteris VOLT,in Appiani libro 484.

VEI.Veientina. Cicero pro Plancio.

Venetiis, Apud Ioan. Gryphium; Anno ſalutis M D L X I.

L.I.b.VII.n.21.

Digitized by Google